THESAURUS LINGUAE LATINAE

This file contains a part of the *Thesaurus Linguae Latinae* (ThLL), published in print in Leipzig *et al.* 1900–. Please check on our website (www.thesaurus.badw.de) whether you have the latest version of the file (the version is indicated in the last line on this page).

The **abbreviations** used in the ThLL are explained in the *Index librorum*, which has basic information on all Latin texts from Antiquity (incl. chronology and editions). It is regularly updated and can be consulted on our website: www.thesaurus.badw.de.

Navigating in this file

This file has a **bookmark for every headword**, including those in the *Addenda et Corrigenda* (in vols. VII/2, IX/2, X/1, X/2, *Onomasticon* C & D). You can use the list of bookmarks for fast navigation and to get an overview over the entries. Please note that the list of bookmarks=headwords may not (yet) be complete.

Searching in this file

You can search through the bookmarks/headwords in many pdf-readers after activating the option 'include bookmarks' (or similar) in the search menu.

The file includes an uncorrected OCR text, which may be useful for copying short phrases. **You can search through the text, but may not find what you are looking for – even if the information is contained in the printed volume.** Due to the complexity of the typeface and the age of the print the searchable text (*behind* the page on the screen) is only partially correct and thus may differ from the digital reproduction (= what you see on the screen). **The text of the print** (and its digital reproduction) **is the only authentic version of our dictionary**.

For full-text searches you can use the ThLL-database published by *De Gruyter*™ (available in research libraries).

License and limitations of use

This work is offered to you under a *Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs CC BY-NC-ND* license (explanation here). In addition, you are not allowed to print or modify (parts of) this file or to upload it to a public website (**no file-sharing**). We kindly ask you to respect these restrictions. Instead, please refer fellow researchers to our website. Continued access to this version of the ThLL depends on your acceptance of these conditions. Please also leave this page and the watermark in the file.

Further information

We are enthusiastic about cooperation with academic researchers anywhere in the world. Please include references to the ThLL in your publications where relevant. If you have a lexicographical question about the Latin of Antiquity which cannot be answered from the published volumes of the ThLL, please contact us; contact information is on our website: www.thesaurus.badw.de.

Enjoy working with the Thesaurus Linguae Latinae!

Michael Hillen, General Editor and Project Leader
Munich, February 2019

version 1 (6 February 2019)

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

EDITVS IVSSV ET AVCTORITATE
CONSILII AB ACADEMIIS SOCIETATIBVSQVE
DIVERSARVM NATIONVM ELECTI

VOLVMEN VII

PARS PRIOR

I–INTERVVLSVS

MCMXXXIV—MCMLXIV

LIPSIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CONSILIVM AB ACADEMIIS SOCIETATIBVSQVE DIVERSARVM NATIONVM A. MCMIL AMPLIATO EDITORVM GERMANICORVM GREMIO ELECTVM GRATO ANIMO PERCENSET NOMINA EORVM QVI AD CONFICIENDAM VOLVMINIS SEPTIMI PARTEM PRIOREM LIBERALISSIME AVXILIA PRAESTITERVNT:

EDITORES

ACADEMIA BRITANNICA (The British Academy)
ACADEMIA LITTERARVM BAVARICA (Bayerische Akademie der Wissenschaften)
ACADEMIA LITTERARVM GOTTINGENSIS (Akademie der Wissenschaften in Göttingen)
ACADEMIA LITTERARVM HEIDELBERGENSIS (Heidelberger Akademie der Wissenschaften)
ACADEMIA LITTERARVM SAXONICA LIPSIENSIS (Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig)
ACADEMIA LYNCEORVM IN NATIONE ITALICA (Accademia Nazionale dei Lincei)
ACADEMIA REGIA FLANDRICA SCIENTIARVM LITTERARVM ET BONARVM ARTIVM
(Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van Belgie)
ACADEMIA SCIENTIARVM AVSTRIACA VINDOBONENSIS (Österreichische Akademie der Wissenschaften in Wien)
ACADEMIA SCIENTIARVM GERMANICA BEROLINENSIS (Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin)
ACADEMIA SCIENTIARVM ET LITTERARVM MOGONTIACENSIS (Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz)
FOEDERATIO COMMVNIS SOCIETATVM STVDIORVM CLASSICORVM
(Fédération Internationale des Associations d'Etudes Classiques)
REGIA ACADEMIA LITTERARVM HVMANIORVM SVECANA (Kungl. Vitterhets, Historie och Antikvitets Akademien)
SOCIETAS CLASSICA BATAVORVM (Nederlands Klassiek Verbond)
SOCIETAS PHILOLOGICA AMERICANA (American Philological Association)
SOCIETAS PHILOLOGORVM HELVETIORVM (Schweizerischer Altphilologenverband)
SOCIETAS REGIA SCIENTIARVM HAVNIENSIS (Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab)
SOCIETAS STVDIORVM LATINORVM (Société des Etudes Latines)

Consilio ab academiis societatibusque electo praeest Albinus Lesky professor Vindobonensis (Prof. Dr. A. Lesky, Wien 8, Alser Str. 69/17)

ADIVTORES

RES PVBLICA BAVARICA (Freistaat Bayern)
SOCIETAS STVDIORVM PROVEHENDORVM GERMANICA (Deutsche Forschungsgemeinschaft)
MINISTERIVM STVDIORVM LIBERALIVM ET SOCIETAS STVDIORVM COLENDORVM RHENANIAE-GVESTFALIAE
(Kultusministerium und Arbeitsgemeinschaft für Forschung des Landes Nordrhein-Westfalen)
VNITARVM NATIONVM EDVCATIONIS SCIENTIAE CVLTVRAE ORDO (U.N.E.S.C.O.)
VNIVERSARVM NATIONVM CONSILIVM PHILOSOPHIAE ET SCIENTIARVM HVMANARVM
(Conseil International de la Philosophie et des Sciences humaines)
MINISTERIVM ERVDITIONIS REI PVBLICAE AVSTRIACAE (Republik Österreich, Bundesministerium für Unterricht)
FVNDATIO STVDIORVM HVMANIORVM SVECANA (Humanistiska Fonden)
FVNDATIO WOELFFLINIANA (Eduard-Wölfflin-Thesaurus-Stiftung in Basel)
FVNDATIONES QVAE VOCANTVR CARLSBERGFONDET ET RASK-ØRSTEDFONDET

ACCESSERANT QVONDAM HI:

MINISTERIVM STVDIORVM LIBERALIVM TAM GERMANIAE QVAM BORVSSIAE
(Reichs- und Preußisches Ministerium für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung)
MINISTERIVM RERVM INTERNARVM GERMANIAE (Reichsministerium des Innern)
MINISTERIVM RERVM INTERNARVM FOEDERIS GERMANICI (Bundesministerium des Innern)
MINISTERIVM STVDIORVM LIBERALIVM VIRTTEMBERGENSE-BADENSE (Kultministerium für Württemberg-Baden)
CVRATIO REGIONALIS STVDIORVM LIBERALIVM CAROLIRVHENSIS
(Landesbezirk Baden, Direktion des Kultus und Unterrichts)
CVRATORES SCHOLARVM VNIVERSITATISQVE HAMBVRGENSES (Hansestadt Hamburg, Schulbehörde, Hochschulabteilung)
FVNDATIO LITTERARVM HAMBVRGENSIS (Hamburgische Wissenschaftliche Stiftung)
FVNDATIO ROCKEFELLERIANA (Rockefeller Foundation)
SOCIETAS LITTERARVM REGIOMONTANA (Königsberger Gelehrte Gesellschaft)
VNIVERSITATES COLLEGIA SOCIETATES BRITANNIAE
AMICI AMERICANI ET SVECANI
ERNESTVS WOELFFLIN (†) PROFESSOR BASILIENSIS

DABAM VINDOBONAE IDIBVS DEC. A. MCMLXIV

ALBINVS LESKY
CONSILII EDITORVM PRAESES

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Voluminis septimi litteris I K L destinati parte priore feliciter ad finem perducta eos nominare decet, qui consilium operam experientiam per sex lustra studiosissime praestantes effecerunt, ut haec vocabulorum ab I incipientium series absolveretur. Quorum multos iam morte ereptos valde lugemus piam eorum memoriam grato animo recolentes.

Materiae enarrandae sodales fuerunt Karin ALT, Guilelmus BANNIER (†), Johannes BAUER, Edvardus BRANDT (†), Carolus O. BRINK, Wolfgangus BUCHWALD, Vincentius BULHART, Gerda BUSCH (†), Samuel CAVALLIN (†), Clara CENTLIVRES, Josephus DELZ, Manuel C. DÍAZ Y DÍAZ, Guilelmus EHLERS, Elisabetha FLEISCHER, Petrus FREI, Edzardus J. FURNÉE, Mercedes GONZALEZ-HABA, Joachim GRUBER, Johannes GUMPOLTSBERGER, Henricus HAFFTER, Thure HASTRUP, M. E. H. HERMANS, Oscarus HEY (†), Otto HILTBRUNNER, Johannes Baptista HOFMANN (†), Michael P. J. VAN DEN HOUT, Margarita HUBBARD, Alexander HUGENSCHMIDT, Johannes VON KAMPTZ, Ida KAPP, Wolfgangus KLUG, Georgius Nicolaus KNAUER, Theodorus KNECHT, Ericus KÖSTERMANN, Johannes-Otto KRÖNER, Franciscus Josephus KÜHNEN, Wolfgangus KUGLER, Gerardus KUHLMANN, Andreas LABHARDT, Maximilianus LAMBERTZ (†), Henricus LAUSBERG, Leena LÖFSTEDT, Adolphus LUMPE, Josephus MAYER, Reinholdus MERKELBACH, Michael MOLIAN, Martinus MÜHMELT, Carolus NELZ, Palle W. NIELSEN, Fredericus OOMES, Georgius PFLIGERSDORFFER, Otto PRINZ, Franciscus QUADLBAUER, Bernardus REHM (†), Victor REICHMANN, Johannes RUBENBAUER (†), Rupertus RUHSTALLER, Meinradus SCHELLER, Helmutus SCHMECK, Victor SCHMIDT, Otto SKUTSCH, Nicolaus STIEWE, Franciscus TIETZE, Geraltus USTRNUL, Aemilius VETTER (†), Bernardus Reinerus VOSS, C. F. WIESE, Johannes WILLMS (†), Ernestus WOLF, Gualtarius WUHRMANN.

In etymologiis vocabulorum illustrandis adhibuimus ea, quae per aliquot annos Hermannus JACOBSOHN (†), per multos J. B. HOFMANN (†), vir rei peritissimus, in usum nostrum conceperant. Ceterum auxilia suppeditaverunt gratissima Guilelmus HERAEUS (†), Manu LEUMANN Turicensis, Osvaldus SZEMERÉNYI Londiniensis.

Vestigia verborum in linguis Romanicis q. d. servata diu persecuti sunt maxima cum diligentia Guilelmus MEYER-LÜBKE (†) et Gerardus ROHLFS olim Monacensis nunc Tubingensis. Quod munus ea qua est doctrina nuper adgressus est Carolus Theodorus GOSSEN Vindobonensis.

In plagulis legendis locisque difficilioribus enodandis operam liberaliter navaverunt imprimis Ludovicus CASTIGLIONI Mediolanensis, Bonifatius FISCHER Beuronensis, Eduardus FRAENKEL Oxoniensis, Henricus HAFFTER Vitudurensis, Guilelmus HERAEUS (†), Einarus LÖFSTEDT (†), Gustavus MEYER Basiliensis, Maximilianus NIEDERMANN (†), Otto PRINZ Monacensis, Josephus SVENNUNG Upsaliensis.

His ceterisque plagularum emendatoribus nec non omnibus viris doctissimis, qui sive per litteras sive colloquiis habitis curarum nostrarum arbitros se praestiterunt amicissimos, data nobis tandem praefandi facultate libenter agimus gratias dignas.

Redactoris officio usque ad quaternionem octogesimum quintum functus est J. B. HOFMANN (†), qui plus quam quadraginta annos operi nostro coniunctus quantum de vocabulis diligentius perscrutandis materiaque subtilius describenda meritus sit, vix est qui nesciat. Adiutores habuit instituti nostri moderatores primum Bernardum REHM (†), tum Guilelmum EHLERS, cui aetate provecta negotia sua tradidit. Is mox Johannem WIELAND socium adsumpsit nec rei defuit, postquam inde a quaternione centesimo vicesimo primo redigendi munus nos suscepimus una.

Idibus Dec. a. MCMLXIV — Antonius SZANTYR Johannes WIELAND

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

THESAVRVS LINGVAE LATINAE

VOLVMEN VII 1

I

*I *n. (f.) littera nona.* *de genere:* *neutr.*: LVCIL. 363 i solum (365). 369 hoc. NIGID. Gell. 13, 26, 4 *al.; fem.* (*sc.* littera): QVINT. inst. 1, 4, 11 geminata i. 1, 7, 16 i longa. DIOM. gramm. I 303, 9. 16 *al.; masc.* (GRAMM. suppl. 303, 36 hic et haec et hoc i) *non legitur.* *de figura*: GRAMM. suppl. 303, 33 scribitur virga recta desuper et alia deducitur super ea, quae typum unius dei ostendit. *inepte* ISID. orig. 1, 4, 17 *i litterae* sicut exilis sonus, ita tenuis virgula. NOT. Tir. 16, 56.

1 *loci potiores:* a *de formatione soni et de pronuntiatione*: TER. MAVR. 119 i porrigit ictum genuinos prope ad ipsos minimumque renidet supero tenus labello. MAR. VICTORIN. gramm. VI 33, 2 i semicluso ore impressaque sensim lingua dentibus vocem dabit. MART. CAP. 3, 261 i spiritus prope dentibus pressis *facit* (GRAMM. suppl. 307, 28). QVINT. inst. 9, 4, 34 e planior littera est, i angustior. *de vitiosa enuntiatione:* *de iotacismis*: DIOM. gramm. I 453, 7 iotacismi sunt, cum i littera supra iustum decorem in distinctionibus (*i. in fine orationis vel in pausa*) extenditur. POMP. gramm. V 286, 8 iotacismi sunt qui fiunt per i litteram, si qui ita dicat 'Titius' (Tit⟨s⟩ius *Lindem.*) pro eo quod est Titius *eqs.* (*agitur de assibilatione* -tsio-, *v. Stolz-Leumann, Lat. Gramm.*[5] *p. 127*). CONSENT. gramm. V 394, 11 iotacismum dicunt vitium quod per i litteram vel pinguius vel exilius prolatam fit. Galli pinguius hanc utuntur, ut cum dicunt 'ite', non expresse ipsam proferentes, sed inter e et i pinguiorem sonum nescioquem ponentes. Graeci exilius hanc proferunt . . ., ut, si dicant 'ius', aliquantulum de priori littera sic proferant, ut videas disyllabum esse factum (*seq. distinctio pronuntiationis secundum quantitatem vel positionem* i *litterae, cf. Lindsay-Nohl, Die lat. Sprache p. 30*). COMMENT. in Don. gramm. V 327, 28 alterum . . . sonum habet i post t et alterum post c. nam post c habet pinguem sonum, post t gracilem (*de enuntiatione ki̯ diversa a ti̯, v. Sommer, Handb.*[2] *p. 218*).

b *de quantitate vocalis* i: *de* i *dichrona* (*longa et brevi*): CHAR. gramm. I 7, 10 (p. 4, 17 B.) ⟨a e i o u . . . et producuntur⟩ et corripiuntur, quod apud Graecos ⟨non ita est *eqs.*⟩ (*suppl. ex* AVDAX gramm. VII 325, 18. *cf.* VEL. gramm. VII 49, 16 DIOM. gramm. I 424, 25 TER. MAVR. 359 *al.*). *de* i *longa eiusque nota* (*v. J. Christiansen, De apicibus et i longis inscriptionum lat., Diss. Kiel 1889*): SCAVR. gramm. VII 33, 7 (*ex Varr. = frg. 69 p. 208, 9 G.-Sch.*) apices ibi poni debent, ubi isdem litteris alia atque alia res designatur, ut vénit et venit (*cf. Quint. inst. 1, 7, 2*) . . . super i tamen litteram apex non ponitur: melius enim i ⟨in⟩ 'pila' in longum producetur. VEL. gramm. VII 56, 1 nonnulli . . . ea, quae producerentur, sic (*sc. per* e *et* i) scripserunt, alii contenti fuerunt huic productioni i longam aut notam dedisse. i *productam notavit Acc. per* ei (*sc. propter confusionem dipthongi* ei *cum* ī *saec. II a. Chr. ortam*), *cum vocales* a e u *geminari iuberet* (*v.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 8, 14 PRISC. gramm. II 298, 4); *at* LVCIL. *pro* i *longa* (*quam* plenam *vel* pinguem *dicit, opp.* tenuis) *partim ambiguitatis evitandae causa partim perversam rationem secutus tam* ei *quam* i *scribi iussit* (*v. testimonia sub* e *vol. V 2 p. 1, 8 sqq. collata et Sommer, Hermes 44, 1909, 75 sqq., R. G. Kent, Glotta 4, 1913, 301 sq.*). *Lucili rationem improbarunt* VARRO (frg. 69 G. Sch. = SCAVR. gramm. VII 19, 6), *qui singulari numero* i, *plurali* ei *tribuit* (*cf.* VARRO ling. 9, 80 SCAVR. gramm. VII 32, 21 NIGID. Gell. 13, 26, 4), QVINT. inst. 1, 7, 16 VEL. gramm. VII 56, 14. *cf. etiam*: VEL. gramm. VII 77, 1 'antiquos' ait Nisus per e et i scribendum, quoniam significet 'ante'. PROB. inst. gramm. IV 118, 38 PRISC. gramm. II 453, 1. 454, 24. *similiter inter gen. pron.* mi *et dat.* mei *discernit* NIGID. Gell. 13, 26, 4 (*v. vol. V 2 p. 254, 18*). *congrua praecepta ꝗant* LVCIL. *alii de terminatione* -ae *et* -ai, *ita ut in nomin. plurali* -ae, *in gen. (et dat.) singulari* -ai *postulent, v.* QVINT. inst. 1, 7, 18 sq. (= LVCIL. 371) VEL. gramm. VII 57, 20; *alii dativo sing.* -ae, *gen. sing.* -ai *attribuunt, ut* NIGID. Gell. 13, 26, 4 MART. CAP. 3, 266; *cf. Sommer, Handb. p. 236.* *de usu* i *longae* (I) *in inscr. inde a Sullanis temporibus usque ad saec. II p. Chr.* (*rarius* í *inde a* MON. *Ancyr. 1, 15; perraro* i *longa cum apice inde ab* ACT. *Arv. a. 58/9* l'sdem) *v. Christiansen l. c. passim; inde ab aet. imperatoria* i *longa etiam pro semivocali* i (*ex. gr.* eIus, *cf. l. 45*) *adhibetur.*

c *de semivocali* (i̯, *hodie* j, *sc. ex scriptura cursiva petitum*): NIGID. Gell. 19, 14, 6 a et o *vocales* semper principes sunt, i et u semper subditae . . . si quis putat praeire u in his verbis: 'Valerius, Vennonius, Volusius' aut i in his: 'iampridem iecur, iocus (-um *codd.*), iucundum', errabit, quod hae litterae, cum praeeunt, ne vocales quidem sunt. QVINT. inst. 1, 4, 10 in ipsis vocalibus grammatici est videre, an aliquas pro consonantibus usus acceperit, quia 'iam' sicut '⟨e⟩t⟨i⟩am' scribitur. CHAR. gramm. I 8, 1 (= p. 5, 4 B., *suppl. ex* DIOM. gramm. I 422, 14 DON. gramm. IV 367, 12 MAR. VICTORIN. gramm. VI 5, 17, *cf.* PROB. inst. gramm. IV 49, 14 *al.*) i et u transeunt ⟨in consonantium potestatem, cum aut ipsae inter se geminantur aut cum aliis vocalibus⟩ iunguntur, ut ⟨'Iuno, vita et 'Ianus, iecor, vates'⟩. *cf. etiam* TER. MAVR. 146 hanc (*u*) et . . . i simul iugatas verum est spatium sumere vimque consonantum. 152 si 'iuga' quis nominet, i consona fiet. 518 'iacula' quando dico vel 'iecur, Iovem' aut 'iubam', consonans effecta ubique est, quae fuit vocalis i. 525 'Iūno' cum dico aut 'iŭvencus', nulla differentia est: quippe iu dipthongos esse Graeca nequaquam potest (*seq. distinctio inter graeca* io, Iulus *cum* i *vocali et latina* Iulius, Iuno, iustus *cum* i *consona; cf. L. Müller, De re metr.*[2] *p. 306 sq.*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 7, 16 i nunc vocalis est ut 'Iris', nunc consonans ut 'ieiunus' (*cf.* 7, 25. 24, 18. 36, 5. 195, 6). DIOM. gramm. I 424, 26 SERG. gramm. IV 475, 1 SERV. *ib.* 421, 26 CLEDON. gramm. V 27, 4 PRISC. gramm. II 13, 11 ISID. orig. 1, 4, 6. *addo singula de* i *syllabam positione longam faciente*: CHAR. gramm. I 13, 11 (p. 10, 11 B.) si vocalem brevem sequatur i littera vice posita consonantis, ut 'Harpyiae . . .' (MAR. VICTORIN. gramm. VI 30, 8 VLT. SYLL. gramm. IV 257, 15; *cf. etiam* TER. MAVR. 674 sqq. PRISC. gramm. II 303, 14 CORNVT. Cassiod. gramm. VII 149, 9 *de* cui *monosyllabo*). p. 10, 14 B. si post brevem vocalem subiuncta sit consonanti ⟨i vel u⟩ vocalis et correptam vocalem habeat consequentem, ut . . . 'parietibus . . .' (MAR. VICTORIN. gramm VI 30, 10. *cf.* POMP. gramm. V 120, 14). *cf. et* VEL. gramm. VII 48, 15 DIOM. gramm. I 428, 9 *al.* *de* i *'duplici' inter vocales* (*ex. gr.* Troia *i.* '*Troii̯a*', eius *i.* '*ei̯ i̯us*') *et in compositis verbi q. e.* iacio (*de pronuntiatione cf.* VEL. gramm. VII 54, 19. 55, 7): QVINT. inst. 1, 4, 11 littera i sibi insidit: 'coniicit' enim est ab illo 'iacit' (*cf.* GELL. 4, 17, 7 MAR. VICTORIN. gramm. VI 35, 26 VEL. gramm. VII 66, 18. *v. Sommer l. c. p. 487*). *ibid.* sciat etiam Ciceroni placuisse 'aiio Maiiamque' geminata i scribere (VEL. gramm. VII 54, 16). TER. MAVR. 618 i media cum ⟨con⟩locatur hinc et hinc vocalium, 'Troia' sive 'Maia' dicas, 'peior' aut 'ieiunium', nominum primas videmus esse vocales breves, i tamen sola sequente duplum habere temporis. *sim.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 24, 21. 31, 15. 35, 23. 197, 18 DIOM. gramm. I 428, 10 SERV. gramm. IV 222, 5 MART. CAP. 3, 236. 276. 312 CLEDON. gramm. V 29, 5 POMP. gramm. V 105, 30. 114, 29. 115, 10 PRISC. gramm. II 14, 3. III 467, 16

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVDAX gramm. VII 328, 9 CASSIOD. gramm. VII 206, 6 ISID. orig. 1, 4, 7. 1, 27, 11 *al. (v. Stolz-Leumann l. c. p. 49, Christiansen l. c. p. 31 sqq., etiam de J scripturae cursivae semivocalis signo in inscr. Pompeianis). aliter*: CLAVD. DON. Aen. 5, 38 p. 429, 26 cum hoc (*sc.* 'Trōïa', *gr.* Τρῶϊος) dicimus, in tris syllabas ecferendum est, ut sit tro item i item a (11, 350 p. 467, 18 BEDA gramm. VII 229, 31). *adde*: PRISC. gramm. II 14, 10 unde 'Pompeii' quoque genetivum per tria i scribebant, quorum duo superiora loco consonantium accipiebant (*i.* '*Pompeiii*') ... quod Caesari ... placitum a Victore comprobatur. VEL. gramm. VII 54, 21 incipit per tria i scribi coiiicit *eqs.* (*i.* '*coiicit*'. *cf.* 72, 4). *hic addam praecepta* GRAMM. *de genetivo et vocativo singulari in* -ī *vel* -iī *vocum suffixi* -io- *ope formatarum parum recte vel* -iī *utroque casu poscentium vel differentias statuentium, cum genetivus prisce in* -ī, *ineunte demum aetate imp. in* -iī, *vocativus semper in* -ī *exierit*: LVCIL. 363 hoc si filius Luci fecerit, i solum, ut 'Corneli Cornificique' (*cf.* 1295 Caeli Numeri *eqs. errant* CHAR. gramm. I 78, 8 [p. 99, 1 B.] CASSIOD. gramm. VII 206, 23). VEL. gramm. VII 57, 6 CAPER gramm. VII 106, 15 SCAVR. gramm. VII 22, 5 MAR. VICTORIN. gramm. VI 10, 17 CHAR. gramm. I 23, 16 (p. 21, 11 B.). 71, 4 (p. 89, 16 B.) magis denotati sunt qui maluerunt per unum i 'imperi' et 'ingeni' dicere quam secundum regulam 'imperii, ingenii', geminata i littera. invenimus tamen et per unum i a Vergilio (*Aen. 1, 247*) dictum ... 'Patavi' pro 'Patavii' (PRISC. gramm. II 590, 6). 79, 2 (p. 99, 13 B.) DIOM. gramm. I 303, 9. 15 MART. CAP. 3, 295. 304 CASSIOD. gramm. VII 206, 10 (*ex Caesell.*) BEDA gramm. VII 238, 11. 278, 5 *al.*; *de vocativo in* -ī *vel* -ie *v.* GELL. 1, 5, 1 CHAR. gramm. p. 89, 22 B., *de* Pompei *disyllabo* PRISC. gramm. II 303, 9. *adde de nomin. plur.* di *et* dii: SERV. gramm. IV 422, 3 PROB. inst. gramm. IV 103, 39 *al.* *de spirante i̯ linguae posterioris vulgaris (cf. p. 1, 20. 30) et eius transscriptione in inscr. per* di, gi, z, s *v. Seelmann, Die Aussprache d. Lat. p. 239, Stolz-Leumann l. c. p. 110.*

d *de qualitate vocalis* i (*cf. p. 1, 16 sqq.*) *et de permutatione cum* e, u *sim.*: *de sono medio quodam inter* e *et* i: QVINT. inst. 1, 4, 8 ⟨in⟩ 'here' neque e plane neque i auditur (*cf.* 1, 7, 22 'here' nunc e littera terminamus. PAVL. FEST. Gloss.ᴸ IV p. 220ᵇ [p. 99 M.]. heri *cum* -ī *praescribit* MART. CAP. 3, 284, *unde* FIN. METR. gramm. VI 237, 14 BEDA gramm. VII 240, 7). 1, 7, 24 'sibe' et 'quase' scriptum in multorum libris est ...: T. Livium ita his usum ex Pediano comperi, qui et ipse eum sequebatur: haec nos i littera finimus (*de* -ĕ/ī *ex* -ē, -ei *v. Sommer l. c. p. 149*). *similiter de* die quartē *et* -ī, praefiscinē *et* -ī GELL. 10, 24, 8 (*inde* MACR. Sat. 1, 4, 21), *v. Stolz-Leumann l. c. p. 273*[1]. *de* ĭ *ex* ĕ *in syllabis mediis attenuato*: PROB. inst. gramm. IV 119, 2 sunt nomina quae i litteram et in e litteram convertant, ut puta malivolus et malevolus (*cf.* VEL. gramm. VII 76, 12). MAR. VICTORIN. gramm. VI 14, 15 saepe i litteram commutatis in e (*seq. distinctio vana inter* quatinus *et* quatenus, *ut etiam* CAPER gramm. VII 100, 9. 111, 5 *al.*, *cf.* 100, 5 protenus ... protinus). *de archaico vel dialectico* i *ex* e: VEL. gramm. VII 77, 13 (*ex Varr.* = *frg. 70 G.-Sch.*) 'mium' et 'commircium' quoque per i antiquis relinquamus, apud quos aeque et 'Mircurius' per i diceba[n]tur *eqs.* (*cf. Stolz-Leumann l. c. p. 57*[3. 4]). *diversa componit* QVINT. inst. 1, 4, 17 non e quoque i loco fuit? ⟨ut⟩ 'Menerva' et 'Leber' et 'magester' *eqs.* *cf. etiam* VARRO ling. 6, 95 idem est quod illicit e⟨t⟩ illexit, quia cum e ⟨i⟩ et c cum g magnam habet communitatem. PROB. inst. gramm. IV 128, 11 quaeritur ... qua de causa genitor per i et genetrix per e litteram scribitur. *differentiae posteriorum ex permutatione* e *et* i *in lingua vulgari (imprimis in hiatu ante vocalem) ortae*: CASSIOD. gramm. VII 150, 18 vineas per e ..., quas in agris videmus; at contra per i vinias ... sub quibus latere miles solet *eqs.* (ALBIN. gramm. VII 297, 14 alea ... per e ..., alia ... per i. 300, 22. 306, 9 *al.*, *cf.* CHAR. gramm. I 70, 26 [p. 89, 8 B.]). *de sono medio inter* i *et* u: *ante labiales*: QVINT. inst. 1, 4, 8 medius est quidam u et i litterae sonus: non enim sic 'optumum' dicimus ut (*vel Buech.*) 'optimum'. 1, 7, 21 'optimus maximus' ut mediam i litteram, quae veteribus u fuerat, acciperent, Gai primum Caesaris inscriptione traditur factum (CORNVT. Cassiod. gramm. VII 150, 10. *cf.* VEL. gramm. VII 67, 3 'mancupium aucupium manubiae' ... C. Caesar per i scripsit, ut apparet ex titulis ipsius, at Augustus per u, ut testes sunt eius inscriptiones. MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 3 *Licinius Calvus* 'optimus maximus' scripsit, non ut nos per u litteram). VEL. gramm. VII 49, 19. 50, 4. 68, 3 modo per u modo per i scripserunt ⟨artubus et⟩ artibus *eqs.* (CASSIOD. gramm. VII 156, 16 *al.*). 75, 12 'aurifex' melius per i sonat quam per u *eqs.* SCAVR. gramm. VII 24, 13 MAR. VICTORIN. gramm. VI 10, 25. 19, 22 CHAR. gramm. I 78, 1 (p. 98, 14 B.) DIOM. gramm. I 422, 19 PROB. inst. gramm. IV 119, 6 POMP. gramm. V 194, 35. 195, 7 PRISC. gramm. II 7, 15 i et u vocales, quando mediae sunt (ISID. orig. 1, 4, 7 *al.*, *cf. l. 64. p. 4, 2*), alternos inter se sonos videntur confundere, teste Donato, ut ... 'optumus'. III 465, 15 *al.* *similiter post labiales*: VEL. gramm. VII 75, 15 fit ut saepe aliud scribamus, aliud enuntiemus, sicut supra (*p. 54, 13*) locutus sum de viro et virtute, ubi i scribitur et paene u enuntiatur (*sc.* ü, *gr.* υ; *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 20, 1 PRISC. gramm. II 7, 17 GRAMM. suppl. 223, 11 *et crebram scripturam in inscr.* vy-, fy- *pro* vi-, fi-, *v. Stolz-Leumann l. c. p. 62*[3]). DON. gramm. IV 367, 14 mediae dicuntur (*i et u*), quia in quibusdam dictionibus expressum sonum non habent, i ut vir, u ut optumus (SERV. gramm. IV 421, 31 EXPLAN. in Don. gramm. IV 521, 11 SERG. gramm. IV 476, 4 *al.*). *alia*: ISID. orig. 1, 4, 15 pro Y (*graeco*) *ante Augusti tempus* i scribebant (*immo* u, *cf. Seelmann l. c. p. 219, Baehrens, Komm. z. App. Probi p. 59*). DIOM. gramm. I 422, 32 pro hac (*sc. Z littera*) veterum quidam i vocalem, nonnulli duas s ponere solebant, unde iugum dictum est velut zugon *eqs.*

2 *praecepta* GRAMM. *ad flexionem vel terminationem nominum et ad originationem derivationem sim. pertinentia*: VARRO ling. 5, 96 armenta ... arimenta (*sc. ab arando*), postea i tertia littera extrita. 6, 96. 8, 67 a primo fit 'gentium' et 'gentis'; utrubique ut sit ⟨i⟩, ab secundo 'mentium' et 'mentes', ut in priore solo sit i, ab tertio 'dentum' et 'dentes', ut in neutro sit (*cf.* PLIN. dub. serm. frg Char. gramm. I 29, 20. 137, 3. 141, 18 [= p. 164, 22. 173, 24. 178, 27 B.] MART. CAP. 3, 308 POMP. gramm. V 191, 30). 9, 76. 106. 10, 62. PAVL. FEST. Gloss.ᴸ IV p. 203ᵇ (p. 86 M.) postea hoc nomine (*sc. familiarium*) etiam famuli appellari coeperunt, permutata i cum u littera. PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. I 126, 2 (p. 160, 6 B.) ea ... nomina, quae i ante a habent ut 'cetaria', in bus necesse est desinant. CHAR. gramm. I 23, 20 (p. 21, 23 B., *ex Palaem.*) in vocativo ... unam i recipiunt, velut hic Concordius huius Concordii o Concordi. 43, 23 (p. 52, 24 B.). 45, 14. 17 (p. 55, 18. 21 B.). 62, 28 (p. 78, 8 B.) masculina in i litteram nulla veniunt Latina; neutrale unum venit, nihili; ... commune ... frugi (*cf.* PROB. cath. gramm. IV 8, 13 SACERD. gramm. VI 473, 11 MART. CAP. 3, 279. 291). SERV. gramm. IV 451, 16 MART. CAP. 3, 202. 233. 3, 280 p. 108, 15 D. in graecis corripitur (*dativus sing.*), si i littera finiatur (*sim. de vocativo* p. 109, 5 MAX. VICTORIN. gramm. VI 221, 3). 3, 282. EVTYCH. gramm. V 451, 6 *verbum* paenultimā syllabā in i puram desinens (*sc. quartae coniug. velut* '*ambio*'. *cf.* 451, 16. 463, 21). PRISC. gramm. II 86, 17. 89, 12. 306, 1. 341, 2 in i terminatione (*sc. abl.* '*memori*'). *al.*

3 *aequatur cum gr. iota et hebr. iod*: AVSON. 348, 7 littera sum, iotae similis vox plena, iubens i. TER. MAVR. 337. 369. 433. *de iota adscripto sive interposito*: QVINT. inst. 1, 7, 17. HIER. quaest. hebr. in gen. p. 27, 17 ioth, id est i elemento. p. 60, 4 u littera apud Hebraeos et i similes sunt et tantum magnitudine differunt (*sc.* ר *et* ו). *al.*

4 *in figura geometrica*: VITR. 9, 7, 4. *forma aciei militaris*: VEG. mil. 3, 20. *in terminis, limitibus sim.*: GROM. p. 309, 20. 322, 3 casa per i iota nomen habens (333, 14. 338, 15). 358, 23 *al.* *nota syllabae longae*: ISID. orig. 1, 17, 29 ubi I geminam iacentem *aspicis*, spondeus *est*, — —. *signum ad metrum pertinens*: VARRO frg. Rufin. gramm. VI 555, 11 (frg. 66 G.-Sch.) in huiusce modi locis poni oportet notam I transversam inter syllabas *eqs.* *nota numeri et assis*: DIOM. gramm. I 424, 27 nota numeri, cum unum significat (DOSITH. gramm. VII 382, 15 GRAMM. suppl. 303, 26 ISID. orig. 1, 3, 11). VICTOR. metrol. p. 87, 9 assis ..., qui per I litteram ... exprimitur. GRAMM. suppl. 303, 36 fit i pro mille sub virga posita (*sc.* Ī).

compendia usitatiora: *in titulis*: Ianuarius idem idus impensa imperator in (*nota* í INSCR. christ. Diehl 2164) incomparabilis infra invictus Iuppiter iussit iuventus; i(ure) d(icundo), i(n) a(gro), i(ta) c(ensuerunt) *al.* (*cf. ex. gr. Dessau, Ind. p. 773 sq.*). *in codicibus*: i÷ *vel* .i. = id est.

ia (*hebr.* יה '*deus*') *v. Onom.*

?**iacca**, -ae *f.* *genus cratis vel cancellorum*: VEG. mulom. 1, 56, 5 cratis, quae -a (*sic ed. pr.*, zaca *A*, gaza *F*, cocca *P*, occa *Schneider, Lommatzsch*) vocatur a vulgo, pro equorum statura nec nimis alta sit *eqs.* *si lectioni ed. princ. fides habenda est*, iacca *formatione retrograda ex* iac(c)ulum '*Netz*' *explicanda est*; *v. M. L. Wagner, Wörter und Sachen, Beiheft 4 p. 6 adn. 1.* [*sard.* yaga. *M.-L.*] *J. B. H(ofmann).*

iacenter *v. p. 32, 65.*

iacentīvus, -a, -um. *ab* iacere, iacens *de arboribus i. q. humi prostrata, mortua*: LEX Burg. lib. const. 28, 1 si quis ... silvam non habeat, incidendi ligna ad usus suos de -is et sine fructu arboribus in cuiuslibet silva habeat liberam potestatem. 28, 3 de -is et non fructiferis arboribus.

*****iaceo**, -uī (-itūrus), -ēre [*cf.* iacio. *J.*]. PRISC. gramm. II 398, 18 'pendo pendis pendor' et 'pendeo pendes', 'iacio [iacis] iacior' et '-eo [-es]' (*inter verba neutra secundae coniug. ex transitivis tertiae aliarum derivata*; *cf. Sommer, Handb. p. 498, Stolz-Leumann p. 318*[3]). CHAR. gramm. p. 468, 15 B. verba quae voce tantum activa proferuntur latine, apud Graecos autem passivam significationem habent ... i: -eo. innotesco. insanio. p. 475, 28 GRAMM. suppl. 50, 22. *de formis*: *part. fut. act.* -iture STAT. Theb. 7, 777. *part. praes. abl. sing.* -enti CVRT. 5, 1, 12 (-entia *codd.*). GELL. 1, 7, 20. *gen. plur.* -entum LVCAN. 7, 793 VAL. FL. 2, 216 SIL. 1, 453. 4, 463. 10, 143. 506. 11, 347. 12, 471. 13, 469. 16, 311. 577 STAT. Ach. 1, 763 Theb. 8, 668. 10, 301. 476. 12, 716 SEDVL. carm. pasch. 5, 268 DRAC. Romul. 9, 106 INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26 v. 1. *acc. plur.* -entis CIC. Verr. II 2, 158. 164 Rab. Post. 2 Lig. 13 carm. frg. 54, 1 VERG. Aen. 9, 327

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AETNA 67 OV. epist. 14, 79 SEN. dial. 5, 33, 2. *perf.* -ui *saepe legitur tam apud poetas* (*inde a* PLAVT.) *quam apud solutae orationis scriptores* (*inde a* CIC. inv.). *temporibus posterioribus formae* iaceo *et* iacio, iacet *et* iacit *saepe confunduntur; cf. de usu apud* GREG. TVR. *Bonnet, Latin de Grég. p. 427 adn. 7. 429.* -it *passim in inscriptionibus, praesertim christianis. item* VINDIC. gyn. 8 p. 434 g GLOSS. II 75, 13 (-et GLOSS.[L] II Philox. IS). *cf. etiam* DIOM. gramm. I 370, 4 iacio (-eo *M*) -ui et ieci. *de formis in titulis, scribendi ratione, suspensionibus, contractionibus v. praesertim* INSCR. *christ. Diehl Index III p. 534 sq.* *de notione*: GLOSS. κεῖσθαι. II 257, 2 βεβλῆσθαι. GLOSS.[L] II Abav. IA 1 iactatum, iactum esse. *alia verba explicat*: FEST. Gloss.[L] IV p. 311[b] (p. 205 M.) obiacuisse ante[a] -uisse. GRAMM. suppl. 218, 4 interiectio quasi interius -ens ratio. *de differentiis*: DIFF. ed. Beck p. 63, 1 inter -eo et iacio: -eo cubantem significat, iacio vero 'mitto' demonstrat (*cf.* ISID. diff. 1, 306). *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVT., *saepissime apud* CIC. (*132^{ies}*) LVCR. (*32^{ies}*) VERG. (*50^{ies}*) PROP. (*30^{ies}*) OV. (*206^{ies}*) LIV. (*60^{ies}*) SEN. phil. (*237^{ies}*) LVCAN. (*76^{ies}*) PLIN. nat. (*40^{ies}*) SIL. (*75^{ies}*) STAT. (*100^{ies}*) MART. (*37^{ies}*) AVIEN. (*46^{ies}*) VVLG. (*61^{ies}*), *saepius etiam apud* PLAVT. MANIL. SEN. rhet. VAL. MAX. PHAEDR. CVRT. COLVM. MELAM PETRON. QVINT. IVV. TAC. APVL. AVSON. AMM. PRVD. CLAVD. AVG. DRAC. BOETH. *deest omnino* CATONI TER. SALL. GERM. VELL. COD. Iust. [*val.* zăcea, *ital.* giacere, *francog.* gésir, *hisp.* yacer. *M.-L.*] [*loci male trad. vel mutili*: SEN. contr. 1, 8, 2 quousque duro (in duro *D*) castrorum -bis cubiculi (*BV*, cubiculo *V*[1] *vulgo*). SEN. Anth. 405, 11 †an tu cui (incultae *Baehrens, al. al.*) -o saxis telluris adhaerens (*cf. p. 27, 48*). CARM. de bell. Aeg. 16 -en⟨t⟩ quae ⟨...⟩. CORP. XIV 3579a, 8 si -et et saeptis ⟨...⟩. *var. lect.*: OV. fast. 2, 244 (-et *Bς*, latet *al.*, late⟨n⟩t *Ehw. cf. p. 14, 26*). trist. 4, 3, 77 ars tua, Tiphy, -et (*M*, vacet *al., Ehw., item* 4, 3, 78). LVCAN. 2, 162 cognoscitur illic, quidquid ubique -et (*i. 'occisum est' Housm.*, latet *al.*). *dub.*: ANTH. 420, 2 nullo spectata triumpho inlibata tuos gens -et in titulos (*i. q. 'in tuam gloriam' Heraeus*, patet *coni. Canegieter*). AVIEN. ora 110 haec *insula* inter undas multa[m] caespitem -et (*Heins.*, multum c. iacit *Schulten*). *falso trad.*: AETNA 509 (iacit *Vollm.*). LVCAN. 6, 543 (-entis *M*, nocentis *rell.*). 10, 329 (tacens *MU*, -ens *rell. cf. p. 6, 32. 24, 21. 24. 28, 45*). STAT. Ach. 1, 247 patentes *PE*, -entes *C*. PS. CYPR. mont. 7 p. 111, 22 (facilates *μ*, -entes *rell.*).]

CONSPECTVS MATERIAE

I propriе:
- **A** *sensu strictiore:*
  - **1** *i. prostratum esse:*
    - **a** *vi aliena*: *α generatim*: ⓘ *de animantibus: p. 6, 28.* ⓘⓘ *de rebus: p. 6, 69.* *β speciatim*: ⓘ *de templis sim. i. eversum esse: p. 7, 1.* ⓘⓘ *de vulneratis, occisis sim.: p. 7, 25.* ⓘⓘⓘ *de (proelio) victis: p. 9, 49.* ⓘⓥ *de inhumatis: p. 9, 70.* ⓥ *de naufragis: p. 10, 43.*
    - **b** *per se ipsum (aliquo affectu) prostratum esse: p. 10, 49.* *α generatim: p. 10, 50.* *β speciatim de supplicibus, amantibus: p. 10, 64.*
  - **2** *i. cubare, humi porrectum esse: p. 11, 22.*
    - **a** *generatim*: *α de animantibus: p. 11, 23.* *β de rebus: p. 12, 40.*
    - **b** *speciatim: p. 12, 73.* *α in carcere: p. 12, 73.* *β de aegris sim.: p. 12, 81.* *γ de quiescentibus, dormientibus, concumbentibus, cenantibus, excubantibus: p. 14, 4.* *δ de mortuis: p. 16, 26.* *ε de sepultis sim.: p. 16, 79.*
  - **3** *i. demissum esse, pendere: p. 18, 4.*
  - **4** *actione incohativa i. cadere: p. 18, 61.*
- **B** *sensu latiore i. humi positum, situm esse: p. 18, 81.*
  - **1** *generatim: p. 18, 82.*
  - **2** *speciatim*: **a** *in imo esse: p. 19, 81.* **b** *sparsum, dispersum esse: p. 20, 7.* **c** *paratum esse: p. 20, 30.* **d** *opertum, abditum -ere: p. 20, 34.* **e** *desertum, neglectum -ere: p. 20, 43.* **f** *immotum -ere: p. 20, 50.* **g** *diutius sub divo -ere: p. 20, 55.* **h** *sine domino -ere: p. 20, 68.*
- **C** *sensu proprio debilitato de regionibus, maribus, sideribus sim.: p. 20, 75.*
  - **1** *spectat ad positionem: p. 20, 77.* **a** *situm esse, vergere: p. 20, 77.* **b** *depressum, planum, humilem esse: p. 22, 40.* **c** *imum esse: p. 22, 58.*
  - **2** *spectat ad latitudinem i. porrigi, extendi: p. 22, 63.* **a** *de regionibus, terris sim.: p. 22, 65.* **b** *de corporibus, sideribus sim.: p. 23, 46.*
  - **3** *spectat ad qualitatem, statum: p. 23, 57.* **a** *generatim: p. 23, 57.* **b** *speciatim: p. 23, 73.*
  - **4** *spectat ad motum: p. 24, 7.* **a** *tranquillum, immotum, extensum esse sim.: p. 24, 8.* **b** *tumidum -ere: p. 24, 45.*

II *per imaginem et translate: p. 24, 47.*
- **A** *generatim: p. 24, 48.* **1** *de hominibus: p. 24, 28.* **2** *de rebus: p. 24, 70.*
- **B** *speciatim: p. 25, 34.*
  - **1** *in statu aliquo esse, versari: p. 25, 35.*
  - **2** *prostratum, afflictum esse: p. 26, 5.* **a** *obtritum, infelicem esse sim.: p. 26, 6.* **b** *succumbere: p. 27, 63.* **c** *de placitis sim. i. corruisse: p. 28, 19.* **d** *animo abiectum esse sim.: p. 28, 31.* **e** *apud* ECCL. *de peccatoribus: p. 28, 66.*
  - **3** *contemptum, neglectum esse: p. 28, 81.* **a** *sordere, sine auctoritate esse sim.: p. 28, 82.* **b** *neglectum esse, sine usu esse: p. 29, 40.* **c** *de iis quae vim amiserunt i. cessare, haerere: p. 29, 65.* **d** *sine cultu, pro derelicto esse: p. 29, 84.*
  - **4** *inertem esse, torpere: p. 30, 8.* **a** *segnem, sine impetu esse: p. 30, 9.* **b** *otiosum esse, quiescere: p. 30, 69.*
  - **5** *de iis quae in promptu sunt sim.: p. 30, 80.* **a** *paratum, praesto esse sim.: p. 30, 81.* **b** *abditum, absconditum esse: p. 31, 27.*
  - **6** *t. t. rhet. et gramm. i. positum esse* (κεῖσθαι): *p. 31, 37.*

I *propriе:* **A** *sensu strictiore i. q. humi prostratum, porrectum esse, in terram demissum esse* (*opp.* stare, sedere, pendere, *omnino* erectum, excitatum esse): TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 602, 3 surgere... potest dici et quod omnino non cecidit, quod semper retro -uit. resurgere autem non est nisi eius, quod cecidit. **1** *i. q. prostratum, ad terram devolutum esse*: **a** *vi aliena (sive cadendo sive aliquo prosternente) stratum, praeceps datum esse*: *α generatim*: ⓘ *de animantibus*: *absolute*: PLAVT. Amph. 1067 'exsurgite' inquit 'qui terrore meo occidistis prae metu'. ut -ui, exsurgo. Most. 330 si cades, non cades quin cadam tecum: -entis tollet postea nos ambos aliquis (Pseud. 1247 an id voltis, ut me hinc -entem [tacentem *P*, *corr. ς*, *A n. l.*] aliquis tollat?). BELL. Alex. 52, 4 Longinum... Squillus involat -entemque levibus sauciat plagis. PRIAP. 52, 8 qui (*sc. Priapi*) cum te male foderint -entem. 77, 6 nec licet -enti iactura natis expiare culpam. OV. fast. 2, 355 ridet et Alcides et qui videre -entem (*antea* decidit, deiectus). met. 8, 361 *iuvenes sus* prosternit; socii rapuere -entes. 9, 651 cum tu lassata sequendo concidis et dura positis tellure capillis, Bybli, -es frondesque tuo premis ore caducas. LIV. 31, 37, 9 ruente saucio equo praeceps ad terram datus *rex* haud multum afuit, quin -ens opprimeretur. 35, 35, 18 transfixo equo tyrannum deturbat, -entem equites confodiunt. 39, 49, 5 *Philopoemenem* -entem hostes superfusi oppresserunt. VAL. MAX. 1, 7, 8 dum -entem *murmillonem* ferire conatur *retiarius* (*antea* abiecto). SEN. epist. 105, 2 etiam in acie -ens praeteritur, cum stante pugnatur. CVRT. 9, 7, 22 quem... arietavit in terram ereptoque gladio pedem super cervicem -enti inposuit. PETRON. 95, 1 contemplatus... foedissimam volutationem -entium (*cf.* 94, 12 collabitur). STAT. Theb. 6, 486 Thraces equi ut videre -entem Hippodamum. TAC. ann. 1, 65 *equi* excussis rectoribus... proterere -entes. 3, 46 -entes *ferrati* ..., nullo ad resurgendum nisu, quasi exanimes linquebantur (*antea* prosternere. *cf.* 15, 53 APVL. met. 9, 37). APVL. met. 8, 5 quadrupes... dominum suum devolvit ad terram... eum furens aper invadit, -entem ac... resurgentem... laniavit. 8, 17 canes ... alios stantibus inhaerere, quosdam -entes inscendere. *al.* *c. adi. vel part. praedic.*: VARRO rust. 3, 16, 37 si... imbris guttis uberibus offensae -ent *apes* prostratae ut efflictae (APVL. met. 1, 22 humi. PS. CYPR. mont. 8 p. 112, 19 in faciem). OV. met. 9, 655 muta -et (VVLG. II Macc. 3, 29). SIL. 7, 727 qui collapsā pressi -uere ruinā. MART. 8, 75, 4 expulit offenso vitiatum pollice talum et -uit toto corpore fusus humi. *add. abl.*: VERG. Aen. 5, 336 spissa -uit revolutus harena. 10, 749 illum infrenis equi lapsu tellure -entem (*cf.* STAT. Theb. 6, 507). *locat.*: APVL. met. 5, 24 tandem fessa delabitur *Psyche* solo. nec deus amator humi -entem deserens *eqs.* *praep.*: *c. acc.*: PLAVT. Amph. 1072 quis hic est senex, qui ante aedis nostras sic -et? APVL. met. 4, 3 mulcato graviter atque -ente contra proclive montis attigui *iuvene*. *c. abl.*: PLAVT. Aul. 230 ubi onus nequeam ferre pariter, -eam ego asinus in luto (PHAEDR. 1, 17, 8 -entem in fovea conspexit lupum).

ⓘⓘ *de rebus*: *de simulacris sim.*: *i. q. proiectum, neglectum -ere*: CIC. Verr. II 1, 7 simulacra... deorum, quae non modo ex suis templis ablata sunt, sed etiam -ent in tenebris ab isto retrusa atque abdita. PRIAP. 83, 16 -bis (*Priape*) inter arva pallidus situ. *i. q. deiectum, eversum -ere*: CIC. Verr. II 2, 158 non crederem hoc de statuis, nisi -entis revulsasque vidissem (II 2, 164 *opp.* deiectae. *cf.* VOPISC. Tac. 15, 1). LIV. 31, 10, 7 semusta et truncata simulacra deum inter prostratos -ere postes templorum (PLIN. nat. 34, 41 hoc simulacrum [*sc. Solis colossus*] ... terrae motu prostratum ... -ens quoque miraculo est. *adde* APVL. met. 8, 25). OCTAVIA 796 *Poppaeae* effigies ... afflicta vulgi manibus et saevo -et eversa ferro. AMM. 17, 4, 6 obeliscos vidimus ... -entes et comminutos. *de arboribus*: CATVLL. 17, 19 velut alnus in fossa Liguri -et suppernata securi. SEN. Herc. O. 1619 huic (*sc. rogo*) fagus umbras perdit et toto -et succisa trunco. *de lateribus aureis*: TAC. ann. 16, 1 lateres quippe praegraves -ere *in specu* astantibus parte alia columnis.

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

β speciatim: (I) *de templis, munitionibus, urbibus sim. i. q. disiectum, eversum esse:* *c. adi. vel part. praedic.*: ENN. scaen. 89 cui nec arae patriae stant, fractae et disiectae -ent (PRVD. c. Symm. 2, 502 distructae). SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 quae oppida (*sc. Aegina, Megara al.*) quodam tempore florentissima fuerunt, nunc prostrata et diruta ante oculos -ent (*ibid.* cum uno loco tot oppidum cadavera proiecta -ent). SEN. Tro. 15 en alta muri decora congestis (conlapsi *Koetschau*, disiecti *Peiper*) -ent tectis adusti. LVCAN. 8, 426 dum perfida Susa in tumulos prolapsa ducum Babylonque -ret. STAT. Ach. 1, 657 ante igni ferroque excisa -bit Scyros. MART. 1, 82, 3 quanto -et absoluta casu (*porticus conlapsa*). 8, 3, 5 cum rupta situ Messalae saxa -bunt. IVV. 15, 6 vetus Thebe centum -et opruta portis. ANTH. 411, 6 victrix victa vastior urbe -et (*sc. Mycenae*). *absol.* (*cf.* CALID. or. frg. Non. p. 208, 28 quarum -ent muri, navalia [*On.*, murena ulla *codd.*] horrea⟨e⟩ curiaque et tabulariae publicae): OV. met. 13, 505 -et Ilion ingens. LIV. 36, 24, 4 ... per ruinas -entis muri transcendere. SEN. contr. 10, 5, 1 vidit -entis divulsae patriae ruinas (TERT. praescr. 42, 4 p. 58, 4). 10, 5, 2 duc illum ad -entem Olynthum. SEN. Tro. 223 causa litis regibus Chryse -et. LVCAN. 8, 508 procubuit maiorque -ens apparuit agger. TERT. resurr. 18 p. 50, 1 (*spectat ad Ioh. 2, 21*) ostendit ... cuius sit dirui, cuius elidi, cuius -ere, cuius et relevari et resuscitari. PRVD. apoth. 516 *templum* iure absolutum est et -et *eqs.* *add. abl. causae*: CLAVD. 3, 360 aspice barbaricis -eant quot moenia flammis.

(II) *de vulneratis, occisis sim.*: (a) *c. additam.*: *adi. vel part. praedic.*: *de animantibus*: *occisus, percussus, sim.*: ENN. scaen. 174 ferro foedati -ent. CIC. div. 2, 23 si divinasset fore ut in ... senatu ... trucidatus ita -ret *Caesar* ut *eqs.* (LIV. 1, 48, 6.) LIV. 22, 60, 14 quinquaginta milia civium sociorumque circa vos eo ipso die caesa -ent (SEN. dial. 1, 2, 10. CLAVD. DON. Aen. 2, 365 p. 197, 30). SEN. suas. 5, 2 extincta tot ante Xersem milia, tot sub ipso, -ent (OCTAVIA 45. 166). SEN. Ag. 925 pater peremptus scelere materno -et (Oed. 1040. Tro. 238. 312. LVCAN. 6, 132 -uere perempti, debuerant quo stare loco. VAL. Fl. 3, 123). Herc. f. 1160 nati cruenta caede confecti -ent, perempta coniunx. CVRT. 8, 1, 24 illum ... debilitatum vulnere ... -uisse. MART. epigr. 21, 7 ingrato -uit (*sc. histrio personam Orphei agens*) laceratus ab urso. TAC. hist. 1, 42 *Vinius* ante aedem divi Iulii -uit primo ictu (ictu⟨s⟩ *Meiser*) in poplitem, mox ... in utrumque latus transverberatus. LAMPR. Alex. 56, 3 ex his ... ducenti interfecti -ent (AMM. 15, 4, 12). AMM. 16, 12, 53 -bant ... plurimi transfixi letaliter. VVLG. Tob. 2, 3 unum ex filiis Israel iugulatum -ere in platea. DRAC. Romul. 5, 158 ipse Neoptolemus -uit percussus ad aras. *pulsus, stratus, fusus, sim.*: CIC. Sest. 76 pulsus e rostris in comitio -uit (PROP. 4, 9, 15 Maenalio -uit pulsus tria tempora ramo Cacus. SIL. 5, 373). VERG. Aen. 10, 326 Dardania stratus dextra ... miserande -res (FRONTIN. strat. 2, 5, 12 in modum defunctorum strati). OV. Ib. 393 ut -et Aonio luctator ab hospite fusus, qui ... victor, cum cecidisset, erat (SIL. 2, 689). met. 7, 760 praecipitata -bat inmemor ambagum vates obscura suarum (*sc. Sphinx*). LIV. 22, 50, 7 tot fortissimorum virorum, qui circa eum cumulati -ent. SEN. Herc. O. 209 miseranda mei fata parentis, cum letifero stipite pulsus tota -uit sparsus in aula (Med. 630). LVCAN. 4, 358 campis prostrata -ere agmina nostra putes (SIL. 17, 482). STAT. Theb. 11, 9 ille (*sc. Capaneus*) -et lacerae complexus fragmina turris. PANEG. 10(4), 24, 4 tunc ... permixta equorum clade impliciti -ere *hostes*. *mortuus, exanimis sim.*: VAL. MAX. 9, 12, 3 ante foculum conlapsus mortuus humi -uit (PLIN. nat. 31, 27. VVLG. iud. 3, 25. 4, 22. *al.*). SEN. Phaedr. 1174 exanimis -es? (*sc. Hippolyte.* HOMER. 481. QVINT. inst. 4, 2, 13. SVET. Iul. 82, 3. AMM. 31, 1, 4. VVLG. iud. 5, 27. SVLP. SEV. Mart. 19, 4. *al.*). LVCAN. 3, 747 nondum destituit calidus tua vulnera sanguis semianimisque -es (AMM. 31, 7, 14. *cf.* 31, 13, 11 semineces). SVET. Nero 42, 1 *Nero* conlapsus animoque male fracto diu sine voce et prope intermortuus (instar mortuus *L*) -uit. *alia*: SEN. Herc. O. 350 felix -et quicumque quos odit premit. STAT. Theb. 1, 430 melius ... hostilibus armis lugendus fratri ... -res. 8, 552 longa -et ipse canendus laude (*sc. Corymbus*). *de corporibus, cadaveribus*: LVCR. 6, 1265 multa siti prostrata viam per proque voluta corpora silanos ad aquarum strata (structa *Wakef.*) -bant (PANEG. 5 [8], 16, 4. *cf.* BELL. Afr. 40, 6 horum corpora ... caesa toto campo ac prostrata diverse -bant. VERG. Aen. 11, 102 corpora per campos ferro quae fusa -bant [SIL. 15, 767]. OV. met. 1, 156 obruta mole sua cum corpora dira -rent. LVCAN. 2, 23 cum corpora nondum conclamata -ent. 4, 490 conferta -ent cum corpora campo. AMM. 26, 10, 18 exanimata ... naufragiis corpora supina -bant aut prona). VAL. MAX. 6, 8, 3 commisit, ut Philocratis quam Gracchi cadaver speciosius -ret (VVLG. Iudith 14, 14 tabefactum). STAT. Theb. 7, 357 cum tua subter equos -uit convulsa cruentis ictibus ... cervix. *c. nomine praedic.*: OCTAVIA 957 parens ... Neronis ... ferro lacerata diu saeva -uit victima nati (PETRON. 89, 51). STAT. Theb. 7, 607 supra sacra ferarum corpora maerenti iuvenis -et ultio Baccho. 11, 284 hostia regni, hostia, nate -es. (b) *absol.*: *de trucidatis in proelio*: PLAVT. Amph. 241 quisque ut steterat -et optinetque ordinem. CAES. Gall. 2, 27, 3 ut cum primi eorum ceciderunt, proximi -entibus insisterent. 7, 25, 3 exanimatus ... concidit. hunc ex proximis unus -entem transgressus. NEP. Thras. 2, 6 neminem -entem veste spoliavit (LIV. 1, 25, 12. VAL. MAX. 5, 5, 4). VERG. Aen. 12, 360 quam bello ... petisti, Hesperiam metire -ens. OV. epist. 3, 106 fratrum, qui bene pro patria cum patriaque -ent (STAT. Theb. 8, 602). LIV. 7, 26, 7 circa -entem ducem sterne Gallorum catervas (VAL. MAX. 9, 9, 2). 8, 6, 6 sic stratas legiones Latinorum dabo, quemadmodum legatum -entem videtis. 23, 24, 13 res ... stratae per omnem -entis agminis ordinem (VAL. FL. 7, 641). 24, 7, 7 fuga satellitum, ut -entem videre regem, facta est. 44, 45, 3 spolia -entis hostium exercitus peditibus concessit. VAL. MAX. 4, 7, 5 caedi ... eius suam iunxit, ne eo -ente ... superesset. SIL. 10, 515 fuge, Varro, ... superstes, dum -eat Paulus. 17, 470 Herium ... -entem amplexus, iuncta lenivit morte dolores. STAT. Theb. 3, 164 mortem obscuram ... passi ... sine laude -etis. 9, 2 ipsi etiam minus ingemuere -entem Inachidae. 11, 672 spes longa peracta est ... -ent nati. 12, 287 solus ... labor vitasse -entes. 563 Aurora -entes aversatur equis. *al.* *iuncturae cum genetivo partic. praes.*: LIV. 2, 46, 5 transiluit -entis corpus (7, 10, 11. 26, 6. CVRT. 8, 2, 4. SIL. 4, 463. 12, 471. STAT. Theb. 12, 716). 26, 6, 2 super stragem -entium elephantorum atrox edita caedes (SIL. 1, 453. 10, 143. 506. TAC. hist. 1, 47). LVCAN. 7, 793 voltus ... faciesque -entum. VAL. FL. 4, 322 qua mole -entis ipse etiam expleri victor nequit. STAT. Theb. 10, 476 per et arma et membra -entum ... ruunt (11, 14). *al.* *c. dat. comm.* (*aliter p. 9, 45*): STAT. Theb. 12, 332 mihi nempe -es, mihi victus es uni. *metonymice*: SIL. 10, 305 hic finis Paulo. -et altum pectus et ingens dextera. STAT. Theb. 2, 570 neque enim temnenda -bant funera (*sc. optimi viri*). *omnino de eis qui per vim perierunt*: QVADRIG. hist. 41 tu nisi caves, -bis (*sc. dolis*). OV. met. 13, 495 nata, -es (*sc. Polyxena*). SEN. contr. 9, 4 (27), 2 iratus -enti ipsas cadaveris manus in me ingessi. PHAEDR. 1, 24, 10 rupta -uit *rana* corpore. SEN. Med. 880 nata atque genitor cinere permixto -ent. Phoen. 652 est tanti mihi cum regibus -ere. LVCAN. 9, 929 ille (*sc. Pompeius*) -et, quem paci praetulit orbis causaque nostra perit. VAL. FL. 2, 216 unde ... tot fata -entum exequar? STAT. Theb. 5, 233 sic illa -enti incidit. PS. QVINT. decl. 3, 13 p. 52, 14 -et post amissum Scaurus exercitum. TAC. ann. 6, 19 cunctos *Seiani amicos* ... necari iubet. -uit inmensa strages *eqs.* VVLG. lev. 10, 5 tulerunt eos (*sc. filios Aaron*) sicut -bant. *adde*: PAVL. FEST. Gloss.[L] IV p. 425[a] (p. 332 M.) corpus *Servii* -ens filia carpento supervecta (SEN. Tro. 1116 -et deforme corpus). *de graviter vulneratis et moribundis*: CIC. Verr. II 5, 142 ille ... concidit, cum illi nihilo minus -enti latera tunderent. Sest. 79 quem cum -entem et concisum plurimis vulneribus extremo spiritu exsanguem et confectum viderent. 85 tribunum plebis ... -entem moribundumque vidistis. OV. fast. 2, 845 illa -ens ad verba oculos sine lumine movit. met. 6, 246 suprema -entes lumina versarunt. 13, 75 texi ... -entem servavique animam. LIV. 22, 51, 7 quosdam et -entis vivos succisis feminibus poplitibusque invenerunt. 24, 15, 5 neminem stantem iam vulnerari, carnificari -entes. SIL. 10, 463 *equus* domini consistit in ora -entis. STAT. Theb. 8, 646 indulget summum hoc Iocasta -enti. 8, 764 fugit aversata -entem. SVET. Cal. 58, 3 -entem contractisque membris clamitantem se vivere. AMM. 17, 13, 10 -entes absque mortuis plurimi. *al.* (c) *ubi: de occisis*: *adv.*: VARRO ling. 5, 159 ibi cum -eret pater occisus. CIC. carm. frg. 54 dic ... Spartae nos te hic vidisse -entis. VERG. Aen. 1, 99 ubi Aeacidae telo -et Hector (LIV. 10, 27, 9). STAT. Theb. 9, 358 -et ipse procul, qua *eqs.* *praep.*: *c. abl.*: in: CIC. div. 2, 23 *v. p. 7, 28.* LIV. 3, 43, 6 Siccium ... in medio -entem ... omnibus in eum versis corporibus. VAL. MAX. 1, 1, 15 maiore ... Romanorum virium parte in execrabili ac diro solo (*sc. Cannarum*) -ente. SIL. 11, 566 -et in campis Latium. STAT. Theb. 3, 147 illi in secessu pariter sub rupe -bant. 359 -ent in sanguine mixti ante urbem vacuam (11, 754. TERT. apol. 9, 11). QVINT. decl. 317 p. 249, 1 -eat in turba (*sc. in acie, non in certamine cum patre commisso*). TAC. hist. 2, 88 cupidine visendi locum, in quo Galba -uisset. VVLG. I reg. 31, 8 invenerunt Saul et tres filios eius -entes in monte Gelboe. II reg. 20, 12 Amasus ... conspersus sanguine -bat in media via. Iudith 14, 16 ecce Holofernes -et in terra (thren. 2, 21). *c. acc.*: LIV. 10, 38, 11 -entes ... inter stragem victimarum (SEN. suas. 7, 3). 22, 60, 14 circa *v. p. 7, 29* (CVRT. 3, 119. QVINT. decl. 272 p. 116, 14). SEN. Tro. 238 -uit peremptus Hector ante oculos patris (STAT. Theb. 3, 359. TAC. hist. 1, 42. *cf. p. 7, 6*). SIL. 1, 132 -et *Flaminius* ore truci super arma virosque. STAT. Theb. 8, 470 ille ingens in terga -et. APVL. met. 2, 18 passim trucidatos per medias plateas -ere. *abl. loci*: PROP. 2, 13, 55 illis formosum -uisse paludibus (*sc. Adonem*). OV. met. 4, 121 ut -uit resupinus humo. 8, 422 inmanem ... ferum multa tellure -entem. SEN. Herc. O. 822 truncus in pontum cadit, in saxa vertex: unus ambobus -et. LVCAN. 1, 686 fluminea deformis truncus harena qui -et *Pompeius* (SIL. 10, 214). PETRON. 120, 63 Crassum Parthus habet, Libyco -et aequore Magnus (SIL. 5, 328). SIL. 5, 155 meus atris Ticini frater ripis -et. STAT. Theb. 12, 341 qua parte ... -et ille nefandus praedator? TER. MAVR. 2062 patulis agmina campis -uerunt data leto. *metonym.* (*cf. p. 9, 63*): SIL. 15, 340 -et campis Carthaginis horror. 15, 443 prima hostia vobis, sacrati manes, campo -et. *de corporibus*: *praep.*: LVCR.

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 1265 per *v. p. 7, 68* (VERG. Aen. 11, 102. SIL. 15, 767 *v. p. 7, 71*). VAL. MAX. 6, 9, 13 corpus ... eius ... carnificis manibus laceratum in scalis Gemoniis -ens (SIL. 9, 254 miseranda -bant corpora in amplexu. VVLG. apoc. 11, 8 in plateis civitatis). CVRT. 9, 5, 12 -bant circa regem tria corpora. *abl.*: BELL. Afr. 40, 5 campo *v. p. 7, 70* (LVCAN. 4, 490 *v. p. 7, 74*). OV. met. 7, 548 silvisque agrisque viisque corpora foeda -ent. *adv.*: LIV. 33, 8, 9 -entibus ibi paucis armis corporibusque hostium (VAL. MAX. 9, 11, 1). TAC. hist. 3, 85 Vitellium ... ad Gemonias, ubi corpus Flavii Sabini -uerat, propulere. *adde* PANEG. 12 (2), 36, 2 viva perempta, prona supinaque corpora passim vel in acervo -ere. *de oribus, membris sim.*: CORN. SEV. carm. frg. 13, 2 (*deplorans Ciceronis mortem*) oraque magnanimum spirantia paene virorum in rostris -uere suis. SIL. 5, 112 -uere ingentia membra per campos magnisque premunt nunc ossibus arva. 15, 430 circa fracta -ent excussaque morsibus ossa. STAT. Theb. 7, 357 cum tua subter equos -uit convulsa cruentis ictibus ... cervix.

de semianimibus et moribundis: LVCR. 6, 838 vacuum prope iam per inane -entes dispergunt animas *aves*. VAL. MAX. 1, 8 ext. 1 Eris Pampbili casus ..., quem Plato scribit inter eos, qui in acie ceciderant, X diebus -uisse. PLIN. nat. 7, 178 Gabienus ... incisa cervice ... -uit in litore toto die. STAT. Theb. 3, 334 vacua -et hostis harena (*cf. p. 8, 78*) turpe gemens. 9, 898 frigidus ... nuda -eo tellure.

(d) *add. qua causa: abl.: ferro, manu, hoste, sim.*: VERG. Aen. 1, 99 telo *v. p. 8, 55* (CLAVD. 11, 13 telis -bunt sponte tuis ferae). OV. met. 5, 98 Cephenum post regem primus Hodites ense -et Clymeni (12, 442. LVCAN. 9, 1020. STAT. Theb. 7, 642 Sybaris -et ense cruento, cuspide trux Periphas, Itys insidiante sagitta). SEN. Herc. O. 1477 dextra perempti victor, Alcide, viri olim -bis. Oed. 1034 rapiatur ensis, hoc -et ferro meus coniunx (Phaedr. 556). Tro. 347 qui manu Paridis -et (*sc. Achilles*). VAL. FL. 7, 422 an -et externa quod nunc mihi cuspide Canthus quodque ... cecidit ... Iphis. SIL. 15, 3 geminus -et hoste superbo Scipio (STAT. Theb. 5, 536). CLAVD. 21, 243 -uit mucrone suorum. *crimine, dolis, insidiis*: OV. epist. 14, 2 cetera nuptarum crimine turba -et (SEN. Phaedr. 1195). SEN. Herc. O. 1467 non cruentae sceleribus nuptae -es nec fraude matris. Tro. 752 machinator fraudis ... virtute cuius bellica nemo occidit, dolis et astu maleficae mentis -ent etiam Pelasgi. Oed. 275 aperto Marte an insidiis -et? *morte, fato, clade, sorte*: OV. fast. 3, 707 morte -ent merita. SEN. Phoen. 635 clade funesta -ens obtexit agros miles. nat. 6, 2, 8 si verum natura me non vult -ere ignobili leto. MART. 4, 35, 2 frontibus adversis molles concurrere dammas vidimus et fati sorte -ere pari (*cf.* QVINT. decl. 305 p. 196, 21 fato).

praep.: OV. epist. 14, 79 Danaus generos ex caede -entis dinumerat. MANIL. 4, 34 tresque (*sc. Curiatii*) sub unius fratres virtute -rent? *dat. auctoris* (*aliter p. 8, 24*): SEN. Med. 276 cur sontes duos distinguis? illi Pelia, non nobis -et. LVCAN. 2, 547 sternere profecto, ut Catulo -uit Lepidus. SIL. 15, 647 quicumque timeri dux bello poterat, fratri -et.

(III) *de (proelio) victis, oppressis: c. adi. vel part. praedic.*: RHET. Her. 4, 54, 67 inulti -ent Graeci (LIV. 25, 37, 10). AETNA 67 impius hostis (*sc. Gigantes*) praeceps cum castris agitur materque (*sc. Terra*) -entis impellens victos (SEN. Ag. 556. ANTH. 402, 2. 457, 4 *ex coni. Scalig.* [latet *cod.*]. PRVD. psych. 87. *al. cf. p. 15, 67*). 474 haud aliter quam cum laeto devicta tropaeo prona -et campis acies. OV. met. 9, 197 his elisa -et moles Nemeaea lacertis. OCTAVIA 32 coniugis ..., pater, insidiis oppresse -es. *abs.*: VERG. Aen. 10, 736 pars belli haud temnenda ... -et altus Orodes. OV. met. 1, 720 Arge, -es. trist. 3, 5, 34 pugna suum finem, cum -et hostis, habet (VAL. MAX. 5, 1, 11). SEN. Ag. 870 traxisti -ens, parens, Mycenas. Herc. O. 5 perfidi reges -ent, saevi tyranni. 93 o quotiens -et Python in hydra. SIL. 3, 33 Lernaea recisis anguibus hydra -et. STAT. Theb. 9, 17 nunc ille -et (*sc. Tydeus*). 11, 718 altus ... -entes praetereas. CLAVD. 15, 333 Firmum ... -entem obliti. *metonym.*: SIL. 15, 384 -et exitiabile nomen, Ausonii columen regni (*sc. Marcellus*). *add. abl. causae vel praep.*: OV. fast. 2, 800 ut ... stabulis deprensa relictis parva sub infesto cum -et agna lupo (SEN. Ag. 738. LVCAN. 1, 307 si mihi signa -rent Marte sub adverso). met. 13, 178 per me -et inclitus Hector. SEN. Herc. O. 1352 nuptae -entem cernis Alciden dolis 1650 his (*sc. sagittis*) -ent Stymphalides *eqs.*

(IV) *de inhumatis*: (a) *c. additam.*: *adi. vel part. praedic.*: *de animantibus*: *insepultus sim.*: CIC. inv. 1, 108 hostili in terra turpiter -uit insepultus (VAL. MAX. 1, 7 ext. 9. SEN. rem. fort. 5, 1—3. QVINT. decl. 302 p. 191, 28. LACT. epit. 60, 7. PS. LACT. mort. pers. 40, 6. *al.*). div. 2, 143 is (*Alcibiades*) cum esset proiectus inhumatus ab omnibusque desertus -ret. VAL. MAX. 5, 1, 10 paulo ante Romani imperii columen habitum ... inhumatum -uisset (*sc. Pompeius*). *nudus al.*: VERG. Aen. 5, 871 nudus in ignota, Palinure, -bis harena (STAT. Theb. 7, 777. 9, 51). SEN. contr. 8, 4 (27), 2 integer (*sc. membris non mutilatis, cf. p. 10, 15*) tyrannus -et. LVCAN. 7, 845 Latiae pars maxima turbae fastidita -et. *de corporibus sim.*: LVCR. 6, 1215 multa ... humi cum inhumata -rent corpora supra corporibus (VAL. MAX. 1, 7 ext. 3. 5, 1 ext. 6. SIL. 14, 611 passim ... deserta -ent inhumataque late corpora. *cf.* LIV. 24, 21, 3 insepultum -ere corpus ... regis. 25, 26, 10 ut ... mortuos ... ne efferrent quidem aut sepelirent, -rentque strata exanima corpora in conspectu similem mortem expectantium. LVCAN. 6, 101 dum mixta -ent incondita vivis corpora. APVL. met. 8, 15 ob iter illud ... -ere semesa hominum corpora). OV. Ib. 304 nec tua quam Pyrrhi felicius ossa quiescant, sparsa per Ambracias quae -uere vias (SEN. Tro. 894 nuda totis ossa quae passim -ent inhumata campis. SIL. 6, 159 semesa -bant ossa solo). VAL. MAX. 6, 3, 1d insepulta cadavera -uerunt (PAPIN. dig. 11, 7, 43. VLP. dig. 11, 7, 12, 3). SVET. rhet. 30 patris matrisque cineres qui inconditi -ent. *c. nomine praed.*: VERG. Aen. 9, 484 heu terra ignota canibus data praeda Latinis alitibusque -es. SEN. Thy. 1032 utrumne saevis pabulum alitibus -ent *eqs.*? PERS. 2, 27 quia ... triste -es lucis evitandumque bidental. *adde* LACT. inst. 6, 12, 30 non ... patiemur figuram et figmentum dei feris ac volucribus in praedam -ere. *abl. qualit. pro praedicato*: IVV. 10, 288 cecidit ... Cethegus integer, et -uit Catilina cadavere toto.

(b) *add. ubi*: *de animantibus*: *abl.*: VERG. Aen. 9, 484 *v. supra l. 10.* PERS. 2, 27 *v. l. 12.* SIL. 14, 633 vel nullo -uisse sepulcro quam debellari morbis placet. STAT. Theb. 9, 51 nudus ut invisa Cadmi tellure -res. *praep.*: CIC. inv. 1, 108 in *v. p. 9, 72* (VERG. Aen. 5, 871 *v. p. 9, 77*. IVV. 10, 86 dum -et in ripa *Seianus unco ductus*. MARCELL. chron. II p. 101, 519, 2 salso ... in gurgite -uit). AVSON. 334, 4 inletae ... -ent inopes super arva catervae. VVLG. Ier. 25, 33 in sterquilinium super faciem terrae -bunt. *adv.*: VERG. Aen. 10, 556 istic nunc, metuende, -e. *de corporibus sim.* (*cf.* ossa *supra l. 4 sqq.*): LVCR. 6, 1215 corpora *v. p. 9, 81* (VERG. Aen. 2, 557 -et ingens litore truncus avolsumque umeris caput et sine nomine corpus [*cf.* CLAVD. DON. *ad l.* p. 226, 2 sqq.]. APVL. met. 8, 15 ob iter *v. supra l. 3.* CAPITOL. Alb. 9, 7 -uisse ante praetorium Severi Albini corpus per dies plurimos). CVRT. 5, 1, 11 odor cadaverum totis -entium campis (LVCAN. 7, 597. *cf.* 6, 550 nuda tellure. ITALA Hebr. 3, 17 [Lucif. non conv. 10] quorum cadavera -uerunt in solitudine [ἔπεσεν, VVLG. prostrata sunt in deserto]. AMM. 21, 15, 2 cadaver hominis interfecti dextra -ens capite avolso). *adde*: VAL. MAX. 6, 9, 9 Crassi manibus in hostili solo miserabiliter -entibus.

(c) *absol.*: *de animantibus*: CALP. decl. 14 p. 14, 29 quando sepeliet -entem qui noluit redimere venalem? COMM. apol. 862 illos ... dominus ... tollit in auras, quos ... vetuerant sepultura condi -entes. CLAVD. 5, 451. *de corporibus sim.*: VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 corporis ... -entis pestifero *serpentis* adflatu (AMM. 25, 6, 4). SIL. 3, 343 impastus carpat si membra -entia vultur. SPART. Sept. Sev. 11, 7 cadaver *Albini* ... ante domum ... exponi ac diu -ere (*Keller*, dividere *P Ch*, dividi *R*, deicere *A*) iussit.

(V) *de naufragis*: SEN. benef. 4, 37, 4 qui hospitem suum nudo et naufrago similem in id, in quo -uerat ipse, litus expulerat. PERS. 6, 29 -et ipse in litore et una ingentes de puppe dei. PETRON. 115, 5 quam longe a destinatione sua -et. STAT. silv. 2, 1, 180 talis in Isthmiacos prolatus ab aequore portus naufragus imposita -uit sub matre Palaemon.

b *per se ipsum prostratum esse* (*sc. aliquo affectu commotum*): α *generatim*: *c. praep.*: CIC. Verr. II 5, 118 patres ... -bant in limine matresque miserae pernoctabant ad ostium carceris (MANIL. 5, 622. *cf.* SEN. dial. 4, 36, 6 transfoderunt ... amata corpora et in eorum quos occiderant -uere complexibus). OV. fast. 2, 836 super corpus, communia damna gementes, obliti decoris virque paterque -ent (STAT. Theb. 12, 802 -ens *Deipyle* super oscula saevi corporis [*sc. Tydeos*]). *c. abl.*: OV. met. 6, 100 gradus templi, natarum membra suarum, amplectens saxoque -ens lacrimare videtur. 15, 548 montis ... -ens radicibus imis *Egeria*. SIL. 6, 563 -ent portis ululante dolore dispersum vulgus. *absol.*: OV. met. 8, 540 adfusae ... -ent tumulo. fast. 2, 719 *Brutus* -ens pronus matri dedit oscula Terrae, creditus offenso procubuisse pede. LVCAN. 8, 740 sit satis ..., quod non Cornelia fuso crine -et. STAT. Theb. 11, 601 -et immugitque cruentis vulneribus *Oedipus*.

β *speciatim*: (1) *de supplicibus vel deos precantibus i. q. ad pedes alicuius prostratum esse, procubuisse* (*gr.* ὑποκεῖσθαι): *add. ubi*: *praep.*: *c. acc.*: CIC. Quinct. 96 quorum saepe et diu ad pedes -uit stratus obsecrans *eqs.* (Verr. II 5, 129. p. red. ad Quir. 12. Lig. 13 nos -entis ad pedes supplicum voce prohibebis? epist. 6, 14, 2. ad Q. fr. 2, 5, 2. QVINT. decl. 280 p. 144, 14. PANEG. 8 [5], 9, 4. VOPISC. Prob. 14, 2. 15, 2 supplices stratique. *cf.* QVINT. decl. 251 p. 28, 28 illo tempore, quo ad genua -bas). OV. epist. 3, 84 -et ante tuos (*sc. Achillis*) Graecia maesta pedes (met. 11, 13 lapis [*res personata*]. SEN. Tro. 732. *cf.* VVLG. I Esdr. 10, 1 Esdra ... -ente ante templum dei). QVINT. decl. 265 p. 84, 24 circa aras -ent. VVLG. II reg. 12, 16 David ... ingressus seorsum, -uit super terram (Dan. 10, 9 -bam consternatus super faciem meam). *c. abl.*: VAL. MAX. 5, 1, 9 Tigranem ... in conspectu suo diutius -ere supplicem passus non est (SEN. benef. 2, 12, 2. PETRON. 107, 5. *cf.* HIER. epist. 14, 2, 3 licet in limine pater -eat, per calcatum perge patrem. VVLG. num. 16, 45 cum ... -rent *supplices* in terra [Ios. 7, 10 pronus. *item* I reg. 5, 3 *de simulacro Philistaeorum. al.*]. Iudith 10, 1 surrexit de loco, in quo -uerat prostrata ad dominum). AMM. 17, 12, 21 alii ... optimates et iudices ... sub gressibus -uere militum. VVLG. deut. 9, 25 -ui coram domino quadraginta diebus ac noctibus, quibus eum suppliciter

[*Kostermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deprecabar, ne *eqs.* SVLP. SEV. dial. 1, 20, 3 pro foribus *Martini* saepe -uerunt. *cas.*: LIV. 9, 18, 4 desideratas humi -entium adulationes (CVRT. 6, 6, 3 [*fort. interpol.*] -ere humi venerabundos ipsum). LVCAN. 2, 34 nec cunctae summi templo -uere Tonantis: divisere deos. *adv.*: RVFIN. hist. mon. 32 p. 460A ibi cum in oratione -uisset. *absol.*: VAL. MAX. 9, 5, 3 ante pedes suos prostratum Hypsaeum ... -entem reliquit contumeliosa voce proculcatum. SEN. Oed. 197 prostrata -et turba per aras. Phaedr. 666 en supplex -et adlapsa genibus regiae proles domus (AMM. 21, 5, 12). STAT. Theb. 11, 18 respirant Thebae, templisque -entia surgunt agmina. QVINT. inst. 6, 1, 34 stratum ... -ere et genua complecti. PANEG. 11 (3), 20, 4 demissi -entesque vix capita supra eorum quos precabantur genua tollebant. *adde*: HIER. epist. 44, 3 sedere aptum est otiosis, in sacco -ere paenitentibus. Ⓑ *de amantibus i. q. ad limina puellae amatae prostratum esse (plerumque exclusum): c. praep.*: TIB. 2, 4, 22 ne -eam clausam flebilis ante domum (OV. ars 3, 581 ante foris -eat, 'crudelis ianua' dicat [rem. 304]. PORPH. Hor. carm. 3, 10, 2—4). PROP. 2, 6, 2 Laidos aedes, ad cuius -uit Graecia tota fores (MART. 10, 14 [13], 7 ad nocturna -es fastosae limina moechae). *absol.*: PROP. 1, 16, 23 me mediae noctes, me sidera prona -entem, frigidaque Eoo me dolet aura gelu.

2 *i. q. cubare, accubare, recubare, omnino humi porrectum esse*: **a** *generatim*: α *de animantibus*: Ⓘ *de hominibus*: ⓐ *add. ubi*: *praep.*: *c. abl.*: sub: VARRO Men. 171 teges, pruina ne -entem sub ⟨diu⟩ (*add. Buechel.*) dealbet. SEN. Thy. 75 quisquis exeso -es pavidus sub antro. ANON. Vales. 14, 84 mulier pauper ... -ens sub porticu non longe a palatio Romano. in: VARRO rust. 2, 10, 8 *fetae* quae in conopiis -ent dies aliquot. frg. Serv. Aen. 3, 631 in lectu temulentos -ere, sobrios cubare consuescere (CIC. Phil. 2, 45 cum pater Curio maerens -bat in lecto [PETRON. 62, 13. 140, 7. IVV. 6, 269. VVLG. Matth. 9, 2. *al.*]. VAL. MAX. 5, 6 ext. 5 Aristoteles ... in lectulo Athenis -ens [PLIN. epist. 3, 7, 4. 5, 5, 5. VVLG. Esth. 7, 8. *al.*]). CIC. Pis. 89 in villa Euchadiae ... -uisti maerens aliquot dies. phil. frg. IX 2 vitiis et sceleribus contaminatos deprimi in tenebras atque in caeno -ere (OV. Pont. 4, 3, 47). PROP. 1, 8, 6 in dura nave -ere. OV. am. 2, 4, 34 potes in toto multa -ere toro (ars 3, 264. HIER. epist. 38, 4, 2 illo tempore plumarum quoque dura mollities videbatur et in extructis toris -ere vix poterat). SEN. contr. 1, 2, 9 -uisti in piratico myoparone. 9, 1, 10 ita putas me libentius in cubiculo *quam in carcere* -uisse? (SEN. epist. 89, 21. AMM. 29, 1, 17). VAL. MAX. 2, 8, 2 consulem ea pugna in lectica claudum -uisse. SEN. epist. 82, 3 aeque qui in odoribus -et, mortuus est quam qui rapitur unco. CVRT. 3, 11, 25 in gremio anus aviae -bant adultae duae virgines. STAT. Theb. 12, 67 laetus in accensa -uit Tirynthius Oeta. MART. 9, 92, 4 pervigil in pluma ... -et. LAMPR. Diad. 5, 6 areola ... in qua infans -bat. PALLAD. 9, 8, 1 pronus mento ad solum depresso -ens in terra (terram *E*). VVLG. Marc. 2, 4 submiserunt grabatum, in quo paralyticus -bat (κατέκειτο. *cf.* act. 9, 33). SVLP. SEV. dial. 2, 8, 6 stramine, in quo Martinus -uerat. *al.* *c. acc.*: OV. fast. 2, 587 illa ... in silvis inter coryleta -bat (*sc. abdita*. SEN. contr. 2, 4, 1). SEN. contr. 1, 1, 3 -entem supra crepidinem Marium (VVLG. Marc. 7, 30 invenit puellam -entem supra lectum [βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην]). LVCAN. 2, 90 nuda triumphati -uit *Marius* per regna Iugurthae et Poenos pressit cineres. SVET. Aug. 94, 6 infans ... in altissima turri repertus est -ens contra solis exortum. PS. TERT. haer. 1 p. 214, 12 *hominem* super terram -uisse reptantem. VVLG. Luc. 16, 20 Lazarus qui -bat ad ianuam eius (ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα) ulceribus plenus (SVLP. SEV. dial. 3, 4, 2). SVLP. SEV. dial. 3, 4, 4 in illo noctis horrore -ere ante aliena limina sacerdotem (PETR. CHRYS. serm. 66 p. 389A). *in partem corporis aliquam -ere*: OV. epist. 12, 63 adversa ... in ora -entem (ars 3, 788 cum -et in dextrum semisupina latus [MARCELL. med. 24, 6]. PLIN. nat. 23, 5 ut ... in lienem -eat. LACT. opif. 10, 26 fere nullum aliud animal -ere in tergum potest [*opp.* alterno latere -entes]. MARCELL. med. 23, 65 in ventrem). CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91 sequitur ... aegros supra id (*sc. sanum*) latus -endi difficultas, atque cum se supra contrarium latus verterint dolor (2, 16, 96). *cas.*: *locat.*: CIC. Catil. 1, 26 -ere humi non solum ad obsidendum stuprum, verum etiam ad facinus obeundum (LVCR. 5, 223). *abl.*: LVCR. 3, 984 Tityon ... Acherunte -entem. OV. ars 2, 238 frigidus ... nuda saepe -bis humo (PHAEDR. 1, 18, 3). MART. 3, 91, 9 excidunt ... senem, spondae qui parte -bat. IVV. 6, 594 -et aurato vix ulla puerpera lecto (ANTH. 444, 4. AVSON. 394, 29. CARM. epigr. 95, 7). 14, 167 casae, qua feta -bat uxor. TAC. ann. 4, 74 ibi campo aut litore -entes *patres, eques, plebs*. CAEL. AVR. chron. 2, 7, 97 convenit aegrotos -ere loco lucido mediocriter atque calido. 5, 1, 8 -ere faciamus aegrotantem mollioribus stramentis calido in loco. *adv.*: OV. met. 14, 207 super ipse -ens *Cyclops* hirsuti more leonis. ⓑ *absol.*: *add. praedicati nomina*: CVLEX 238 Tityos ... -et alitis esca (*cf.* SEN. Thy. 12 *Tityos* pabulum monstro -et). SEN. Herc. f. 1215 ego inquieta montium -eam mora. *cum additamentis quae positionem explicant*: OV. ars 3, 773 quae facie praesignis -erit, resupina -eto (MELA 3, 106). CELS. 2, 4, 1 ubi supinus aeger -et porrectis manibus et cruribus (*cf.* HIPPOCR. progn. 3 p. 81, 13 ὕπτιον κεῖσθαι. AVG. civ. 15, 26 p. 115, 5 D. si -entem hominem metiaris supinum seu pronum. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 69). 3, 1 si in latus ... cubat, cruribus paulum reductis, qui fere sani quoque -entis habitus est. 7, 27, 7 extentis -ere feminibus et cruribus. PLIN. nat. 7, 3 feliciter natus -et manibus pedibusque devinctis. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 117 cavenda ... supina -endi positio. *cum additam. quae habitum explicant*: SEN. Herc. O. 1693 -uit sui securus *Hercules* (epist. 71, 5 si modo -ueris ipso torquente securior). 1723 animo ... quo Alciden vides voltu -ere. LVCAN. 9, 116 conposita in mortem -uit. SVET. Tib. 73, 2 -uisse diu immobilem. AVG. civ. 18, 21 p. 283, 19 D. cum expositi (*sc. Romulus et Remus*) vagientes -rent. *sine additam.*: PLIN. nat. 28, 62 eversos scandentesque ac -entes si quid ingruat. QVINT. inst. 11, 3, 44 standi, ambulandi, sedendi, -endi vices. VOPISC. quatt. tyr. 4, 3 cum ipse reclinis ac resupinus et curvatus in manus penderet potius quam -ret. RVFIN. hist. mon. 27 p. 449B nec -entes somnum, sed sedentes ... capiebant. *de homine in modum serpentis vel vermis -ente*: STAT. Theb. 2, 289 Cadmum comitata -entem (*sc. in serpentem mutatum*). PS. TERT. haer. 2 p. 217, 1 hominem ... quasi vermem -uisse reptantem. *de infantibus*: AVG. civ. 4, 21 p. 171, 9 D. commendare ... deo Vaticano vagientes, deae Cuninae -entes ..., deo Statilino stantes. Ⓘ *de animalibus et bestiis*: MANIL. 4, 897 proiecta -ent animalia cuncta in terra, vel mersa vadis, vel in aëre pendent. PLIN. nat. 8, 182 -entes *tauros* ex humo tolli. 9, 57 his mensibus -ent *pisces* speluncis conditi. 11, 48 (*de apibus*) id quod exclusum est, primo vermiculus videtur candidus, -ens transversus adhaerensque ita, ut pars cerae videatur. STAT. Theb. 5, 516 saepe super fluvios geminae -et aggere ripae continuus *anguis*. PALLAD. 1, 21 plancae roboreae subponantur stationibus equorum, ut -entibus molle sit, stantibus durum. *de piscibus cubantibus qui dicuntur*: COLVM. 8, 17, 9 quae limo caenoque lutescunt ... conchyliis magis et -entibus apta sunt animalibus (*sc. planis piscibus in fundo semper -entibus. syn.* cubantes, prostratis, *opp.* erectis piscibus). 8, 17, 11. 14 omnis ... -ens piscis magis naribus escam quam oculis vestigat. nam dum supinus semper cubat, sublimius aspectat. *mitem, tranquillum, immotum -ere*: SIL. 3, 302 ad quorum cantus serpens oblita veneni, ad quorum tactum mites -uere cerastae. STAT. Theb. 5, 553 nec territus ille (*sc. draco*), sed -et. 10, 825 eunt praeter secura armenta gregesque: aspicit illa (*sc. tigris*) -ens.

β *de rebus*: *de arboribus et plantis*: CIC. phil. frg. XII ibi quercorum rami ad terram -ent. OV. met. 14, 666 haec ... quae iuncta vitis requiescit in ulmo; si non nupta foret, terrae acclinata -ret (COLVM. 5, 5, 18 nec magna est putationis differentia cubantis et stantis rectae vineae: nisi quod -enti viti breviores materiae submitti debent). COLVM. 4, 26, 2 -entia statuenda, declinata corrigenda. PLIN. nat. 12, 127 foliis ... in terra -entibus (*cf.* 25, 144. 27, 110). 19, 61 quaedam -ent (*sc. in terra*) crescuntque ut cucurbita et cucumis (MART. 11, 18, 10 in quo *fundo* nec cucumis -ere rectus ... possit). 24, 138 -entem in arvis *clematidem*. 27, 99 -ere atque humi serpere *lithospermon*. *de corpore*: OV. Ib. 235 ne non fultum nuda tellure -ret, molle super silices inposuere caput. CELS. 7, 27, 2 ad rem pertinet corpus recte -ere (7, 29, 3 *corpus emortuum infantis* aut in caput aut in pedes conversum est, aut transversum -et. LACT. opif. 18, 5 corpus ... vigilante sensu, licet -eat inmobile, tamen non est quietum). 8, 25, 4 omne ... membrum ... sic -ere convenit, ut maxime cubantem iuvat (HIER. epist. 24, 4, 3). *de navigiis*: SEN. contr. 7, 1 (16), 6 -bat in litore navigium *eqs.* (7, 1, 8). *de obeliscis sim.*: PLIN. nat. 36, 67 fossa perducto usque ad -entem obeliscum Nilo (*opp.* statui). FIRM. err. 22, 3 (*de simulacro quod in mysteriis in lectica supinum ponebatur*) tu ... -entia lapidis membra conponis. AMM. 17, 4, 13 avulsam hanc molem sedibus suis (*sc. obeliscum*) ... -ere diu perpessus. *de figuris, litteris*: PLIN. epist. 8, 20, 4 lacus ... in similitudinem -entis rotae circumscriptus. AVSON. 348, 11 Zeta -ens, si surgat, erit nota, quae legitur N (*cf.* BOETH. mus. 4, 3 p. 309, 23. 310, 14). AVG. civ. 18, 43 p. 322, 29 D. illa ... ad capita versuum -entibus virgulis ... signaverunt. *per speciem de stellarum imaginibus*: MANIL. 2, 253 -et Cancer patulam distentus in alvum, Scorpios incumbens plano sub pectore terrae, in latus obliqui Pisces semperque -entes (*opp.* currere, stare, sedere). SEN. Med. 694 huc ille vasti more torrentis -ens descendat anguis. AVIEN. Arat. 120 in spinam et ... dorsa -entes *ursae* (148). 412 *Ericthonius* pronus ⟨qui non⟩ procul in geminorum laeva -et (551).

b *speciatim*: α *in carcere -ere*: PLAVT. Curc. 718 in nervo iam -bis, nisi mi argentum redditur (SEN. contr. 1, 3, 2 quod -uit in carcere. 6, 1 captus ... in tenebris -bam [contr. exc. 1, 6 in carcere ... ac tenebris]). LIV. 3, 58, 2 -ere vinctum inter fures nocturnos ac latrones (SEN. contr. exc. 5, 4 inter catenas filii mei -eo eodem clausus ergastulo). SEN. contr. 9, 1, 4 alligatus -bat Persicae potentiae vindex. CALP. decl. 4 p. 5, 2 quotiens -entes ferrati postis stridor excitat.

β *de aegris, languidis, segnibus*: Ⓘ *de aegris i. q. aegrum cubare, aegrotare*: *add. ubi*: ACC. trag. 549 (*de Philocteta*) -e⟨o⟩ in tecto (*Bouhier*, lecto *codd.*) umido (CIC. fin. 2, 94 sic Epicurus: 'Philocteta, st! brevis dolor'. at iam decimum annum in spelunca

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-et. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 -bat ... in lectulo moribundo similis. SEN. epist. 27, 1 tamquam in eodem valitudinario -eam, de communi tecum malo ... remedia communico. APVL. met. 5, 28 *Cupido* vulnere lucernae dolens in ipso thalamo matris -ens ingemebat. VOPISC. Car. 8, 3 cum ⟨a⟩egrotaret atque in tentorio -ret [*cf.* 8, 5]. AMM. 25, 3, 15 Iulianus in tabernaculo -ens. VVLG. Matth. 8, 6 puer meus -et in domo paralyticus). SEN. epist. 68, 8 permitteres mihi uno loco -ere et fovere morbum meum. *de moribundis*: OV. trist. 5, 1, 11 ut ...-ens ripa deflere Caystrius ales dicitur ore suam deficiente necem. met. 7, 578 flentes alios terraque (terraeque *ς*) -entes lassaque versantes supremo lumina motu. AVSON. 319, 60 inter maerentes ... amicos dispositis -ui funeris arbitriis. *absol.*: CIC. epist. 9, 20, 3 cura ... ut valeas, ne ego te -ente bona tua comedim. OV. epist. 19, 110 ipso nubendi tempore saepe -es. 19, 173 hic facit, ut -eas. fast. 5, 411 saepe manus aegras manibus fingebat amicis ... dixit quoque saepe -enti. met. 8, 451 cum partus enixa -ret Thestias. CELS. 3, 19, 3 inbecillitati -entis cibo vinoque succurrere. PHAEDR. app. 17, 1 premente partu scrofa cum gemeret -ens. SEN. Herc. O. 1420 nurus Tonantis occidit, natus -et, nepos supersum. Oed. 1055 quisquis exilem -ens animam retentat. CALP. ecl. 5, 40 si qua -bit ovis partu resoluta recenti. SIL. 14, 635 tenuata -endo et macie ... ora. STAT. silv. 2, 1, 154 quod non mors lenta -entis exedit puerile decus. 2, 6, 77 *Nemesis* mortem ... amplexa -enti iniecit nexus. COMM. instr. 2, 30, 2 infirmus si fuerit frater *pauper*, ... nolite vacui talem visitare -entem. SER. SAMM. 1022 lapis ... nexu fovet attollitque -entem. ROMVL. fab. Aesop. 23, 1 milvus cum aegrotaret et multis mensibus -ret. VVLG. Matth. 8, 14 vidit socrum eius -entem et febricitantem. 9, 36. PAVL. NOL. carm. 20, 193 -ens ... erigitur spe. *adde*: PLIN. nat. 22, 61 heliotropium ... in tertianis ter adligari iubent ab ipso aegro precarique eum soluturum se nodos liberatum, et -ere (*Mayh.*, facere *codd.*) non exempta herba. *cum additam.*: *adi. vel part. praedic.*: LVCR. 6, 1177 nec requies erat ulla mali: defessa -bant corpora (TIB. 1, 5, 9 cum tristi morbo defessa -res). TIB. 2, 5, 109 -eo cum saucius annum et faveo morbo. OV. am. 2, 13, 2 in dubio vitae lassa Corinna -et. VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 -bat aeger Tarsi (IVV. 6, 580). PHAEDR. 1, 14, 5 hic cum -ret morbo confectus gravi. CVRT. 7, 7, 7 se -ere segnem (*antea* aeger ex vulnere). APVL. met. 5, 28 dubium salutis -ere. IVVENC. 1, 768 cuius anhela socrus aestu febrique -bat. SYNOD. (Hil. coll. antiar. p. 115, 8) Scyrum infirmantem in cella -uisse (*gr.* κατακεῖσθαι ἐν κελλίῳ). VVLG. act. 28, 8 patrem Publii febribus et dysenteria vexatum -ere (πυρετοῖς ... συνεχόμενον κατακεῖσθαι). VITAE patr. 6, 3, 9 virginem ...-entem infirmam (*ibid. iterum. cf. supra l. 39*). *locut. adverbiales*: SEN. epist. 101, 3 amico graviter adfecto et sine spe -enti. PLIN. epist. 2, 20, 2 graviter -bat (5, 21, 1). IVVENC. 4, 313 extrema -ere ... iuvenem per tristia morbi. *quasi dormientem sine sensu -ere*: CELS. 8, 4, 1 num sine sensu quasi dormiens -uerit. AVG. civ. 22, 8 p. 580, 7 D. repente prostratus est et dormienti simillimus -uit. *daemone vexatum -ere*: IVVENC. 3, 178 cum femina fusis crinibus et precibus natam causata -entem volvitur (*cf. postea* vexatam daemone saevo). AVG. civ. 22, 8 p. 573, 6 D. ibi cum -ret ... morti proximus (*adulescens qui ... daemonem incurrit*). *gravidam -ere*: LVCR. 4, 1275 ne complerentur crebro gravida⟨e⟩que -rent. OV. fast. 3, 23 -et illa gravis. (II) *de languidis, infirmis, sine viribus -entibus*: CIC. fin. 5, 42 parvi ... primo ortu sic -ent, tamquam omnino sine animo sint (*cf.* OV. met. 15, 221 editus in lucem -uit sine viribus infans). VERG. catal. 13, 1 -ere me, quod alta non possim, putas, ut ante vectari freta (*opp.* valere). TIB. 1, 4, 31 quam -et, infirmae venere ubi fata senectae, ... equus. PROP. 1, 3, 1 qualis Theseā -uit cedente carinā languida desertis Gnosia litoribus. OV. epist. 14, 38 in ... novo -ui frigida facta toro. PHAEDR. 1, 21, 4 defectus annis et desertus viribus leo cum -ret spiritum extremum trahens. LVCAN. 1, 695 lasso -uit deserta furore. 8, 61 riguerunt corda, diuque spe mortis decepta -et. VAL. FL. 8, 98 quam gravida nunc mole -es (*sc. draco*). CALP. ecl. 5, 94 marcet *serpens* et obtuso -et exarmata veneno (STAT. Theb. 11, 743 qualis leo rupe sub alta ... iam piger et longo -et exarmatus ab aevo). *de corpore*: CATVLL. 50, 15 defessa labore membra ... semimortua lectulo -bant. OV. rem. 414 lassa ... cum tota corpora mente -ent. epist. 9, 136 -et in gremio languida facta manus. *impotentem, non sufficientem ad libidinem -ere*: PROP. 2, 15, 8 sicine, lente, -es? OV. am. 3, 7, 4 -ui pigro crimen onusque toro. 3, 7, 15 truncus iners -ui, species et inutile pondus. *de genitalibus i. q. non arrectum esse*: OV. am. 3, 7, 65 nostra ... -uere velut praemortua membra turpiter hesterna languidiora rosa. 3, 7, 69 quin istic pudibunda -es, pars pessima nostri? (*opp.* 67 quae nunc ... vigent intempestiva valentque). MART. 10, 55, 5 loro cum similis -et remisso (*sc. penis*). IVV. 10, 205 -et exiguus cum ramice nervus et quamvis tota palpetur nocte -bit. APVL. met. 2, 7 steterunt et membra, quae -bant ante. (III) *de segnibus, inertia torpentibus*: SEN. Tro. 320 inter ... caedes Graeciae atque ustas rates segnis -bat belli et armorum immemor *Achilles* (*hyperbolice de Hectore mortuo* 805 lentus et segnis -es? redit Achilles). epist. 88, 19 maiores nostri ... nihil liberos suos docebant, quod discendum esset ...-entibus. 122, 4 ita sine ulla exercitatione -entibus tumor pigrum corpus invadit. PLIN. nat. 8, 149 contemptim inmobili -ente eo (*sc. cane*). TAC. hist. 3, 36 ut ignava animalia, quibus si cibum suggeras, -ent torpentque. *adde* OV. ars 2, 706 nec manus in lecto laeva -bit iners.

γ de quiescentibus: (I) *in universum i. q. quietis capiendae causa cubare, recubare* (GLOSS. V 105, 16 fusi. -entes vel accu⟨m⟩bentes): (a) *de hominibus: add. ubi: praep.: c. abl.*: in: CIC. Verr. II 4, 25 senator populi Romani, quod in vobis fuit, in vestro oppido -uit et pernoctavit in publico. HOR. epod. 2, 23 libet -ere modo sub antiqua ilice, modo in tenaci gramine (OV. am. 1, 14, 22). OV. rem. 596 nunc in harenosa lassa -bat humo. met. 2, 420 in ... solo, quod texerat herba, -bat. LVCAN. 9, 840 nec clara dies nec nox dabat atra quietem suspecta miseris in qua tellure -bant. IVV. 7, 79 contentus fama -eat Lucanus in hortis marmoreis. PLIN. epist. 3, 5, 10 post cibum saepe ... aestate, si quid otii, -bat in sole. 5, 6, 39 non secus ibi quam in nemore -eas. CAPITOL. Gord. 8, 5 inventus ... senex venerabilis post iuris dictionem -ens in lectulo. HIL. in Matth. 14, 11 p. 1000[B] accumbere post haec supra foenum populus iubetur; non iam in terra -ens, sed lege suffultus (AVG. civ. 16, 8 p. 135, 21 D.). CLAVD. DON. Aen. 1, 300 p. 66, 23 tempore ... quo ceteri tabidis corporibus et solutis -bant in litore. sub (*cf. supra l. 9*): VERG. ecl. 10, 14 illum ... sola sub rupe -entem. 10, 40 seu ... mecum inter salices lenta sub vite -ret. HOR. carm. 2, 11, 14 sub alta vel platano vel hac pinu -entes sic temere. SIL. 1, 259 femineum putat umenti -uisse sub umbra. STAT. Theb. 3, 112 nudo ... sub axe -entem. PORPH. Hor. epist. 1, 20, 25 solitum -ere (*edit. Mediol.*, latere *codd.*) sub sole et chroma facere. HIER. epist. 22, 9, 1 Helias cum ... sub quercu fessus -ret. *c. acc.*: LVCR. 6, 785 siquis eas *arbores* supter -uit prostratus in herbis. VERG. ecl. 10, 40 inter *v. p. 14, 22* (PLIN. nat. 36, 3 ut inter maculas lapidum -rent). georg. 3, 436 dorso nemoris ...-uisse per herbas (OV. ars 3, 727. *cf.* SEN. Phoen. 14 qua ... per saxa monte -uit Actaeon. CLAVD. DON. Aen. 1, 170 p. 40, 31 -bant fusi per litora). OV. met. 11, 614 *Somnum* circa passim ... somnia vana -ent (volant *Bentley*). STAT. silv. 4, 2, 49 sic -et ad Gangen Indis ululantibus Euhan. APVL. met. 1, 16 iuxta me -bat *grabattulo*. PANEG. 12 (2), 21, 3 *principes* intra domesticam umbram -entes. *abl.*: VERG. georg. 3, 436 *v. supra l. 30*. OV. epist. 5, 15 super stramen faenoque -entibus alto. VAL. FL. 5, 209 quam magnus Enipeus et pater aurato quantus -et Inachus antro. STAT. silv. 1, 2, 59 fessa -et stratis. Theb. 10, 115 somnia ... trabibus ... aut postibus haerent aut tellure -ent. *locat.*: LIV. 21, 4, 7 militari sagulo opertum humi -entem (PLIN. nat. 7, 23 eosdem Sciapodas vocari, quod in maiore aestu, humi -entes resupini, umbra se pedum protegunt. *cf.* AVG. civ. 16, 8 p. 135, 21 D.). *absol.*: CATVLL. 32, 10 pransus -eo et satur supinus pertundo tunicamque palliumque. VERG. Aen. 7, 94 harum (*ovium*) effultus tergo stratisque -bat velleribus (SIL. 7, 292. 11, 401 nec pudeat picto fultum -uisse cubili). SEN. clem. 1, 3, 5 animi iussu -emus aut inquieti discurrimus. STAT. Ach. 1, 763 latuit mensura -entum. Theb. 3, 653 scilicet ut vanis avibus natoque domoque et thalamis potiare -ens. PLIN. epist. 9, 36, 3 ibi ... idem quod ambulans aut -ens (*cf.* 5). (b) *de animalibus: add. ubi*: VERG. georg. 3, 230 *taurus* inter dura -et pernix instrato saxa cubili frondibus hirsutis. Aen. 3, 391 cum ... ad fluminis undam litoreis ingens inventa sub ilicibus sus triginta capitum fetus enixa -bit, alba solo recubans (*cf.* 8, 44. OV. fast. 2, 87 saepe canes leporesque umbra -uere sub una). OV. met. 3, 669 quem circa tigres simulacraque inania lyncum pictarumque -ent fera corpora pantherarum (RVFIN. hist. mon. epilog. 8 p. 462[A] *opp.* excitati). MANIL. 4, 147 nec -et *taurus* in sulcis solvitque in pulvere pectus (PHAEDR. app. 18, 9 -eo ad lucem in semita. CALP. ecl. 3, 16 illic requiescere noster taurus amat gelidaque -et spatiosus in umbra). *absol.*: OV. am. 3, 5, 17 dum -et *taurus* et lente revocatas ruminat herbas. met. 11, 353 pars ... boum ... latarum ...-ens campos spectabat aquarum. PLIN. nat. 8, 203 capras in occasum declini sole in pascuis ... aversas -ere, reliquis autem horis adversas. 10, 114 cetera genera *avium* residunt et insistunt; his quies nisi in nido nulla: aut pendent aut -ent. 10, 200 ruminant ... omnia *pecora* ...-entia potius quam stantia.

(II) *de dormientibus i. q. sopitum, sine sensu (cf. etiam p. 13, 79 sqq.) cubare*: (a) *de animantibus: c. additam. explic.: adi. vel part. praedic.: fusum, sparsum*: CIC. Verr. II 5, 28 plerique ut fusi sine mente ac sine ullo sensu -rent (VVLG. iud. 7, 12). PETRON. 22, 2 alii circa pedes discumbentium sparsi -bant, alii parietibus appliciti. *somno victum, sopitum sim.*: VERG. Aen. 9, 334 multo ...-bat membra deo victus. PROP. 2, 15, 42 pressi multo membra -ere mero. OV. am. 1, 4, 53 si bene compositus somno vinoque -bit. ars 3, 765 turpe -ens mulier multo madefacta Lyaeo. epist. 14, 33 iam ... cibo vinoque graves somnoque -bant (LIV. 31, 41, 11). met. 9, 471 quamvis sopita -bat (12, 316. LIV. 31, 41, 11. 40, 14, 3. APVL. met. 3, 5. VVLG. Iudith 13, 4). 11, 238 ut somno vincta -bas. LIV. 41, 3, 9 vino somnoque ... mersos -ere. SEN. epist. 122, 1 qui alto sole semisomnus -et. APVL. met. 7, 12 prorsus omnes vino sepulti -bant. *lassum, inertem sim.*: OV. met. 15, 189 cum lassa quiete cuncta -ent media. STAT. Theb 2, 103 non somni tibi tempus, iners qui nocte sub alta germani secure -es. 8, 269 cetera Graiorum curis armisque -bat fessa cohors.

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

APVL. met. 6, 21 -bat immobilis et nihil aliud quam dormiens cadaver. ITALA prov. 6, 9 (cod. b) quousque piger -es? (κατάκεισαι, VVLG. dormies). *abl. causae*: VERG. ecl. 6, 14 in antro Silenum ... somno videre -entem (georg. 4, 404). OV. met. 11, 308 virga ... movente soporem virginis os tangit. tactu -et illa potenti. CLAVD. 28, 41 aestivo -eat cum forte sopore ... pastor. *prorsus absol.*: VERG. georg. 4, 439 manicis ... -entem occupat. Aen. 6, 521 pressit ... -entem dulcis et alta quies (*antea* contectum curis somnoque gravatum). 7, 427 placida cum nocte -res. HOR. sat. 1, 6, 122 ad quartam -eo. TIB. 2, 1, 75 custodes furtim transgressa -entes. PROP. 4, 4, 87 prodiderat ... patriam ... -entem. OV. epist. 14, 57 dum ... -et, fortis imitare sorores. fast. 6, 331 Vesta -et placidamque capit secura quietem. CELS. 4, 27, 1^B si diutius aut -et aut alioquin -ere consuevit. 7, 18, 4 cum conquiescit aliquis aut -et, interdum ex toto desidit. STAT. Theb. 10, 301 haut quisquam visus aut ora -entum erexit. 10, 321 -entis ... iugulum fodit. MART. 3, 44, 16 lassus dormio: suscitas -entem (*cf.* HYMN. Ambros. 1, 1, 18 gallus -entes excitat). APVL. met. 2, 25 ut ne deus quidem Delphicus ipse facile discerneret duobus mortuis nobis -entibus (*sc. altero mortuo, altero dormiente*), quis esset magis mortuus. AMM. 27, 12, 8 -entes multos ... trucidarunt. VVLG. II reg. 13, 8 ille autem -bat (κοιμώμενος). *add. ubi*: VERG. ecl. 6, 14 in *v. supra l. 3* (VAL. MAX. 1, 7, 7 in lectulo. SEN. epist. 90, 42 in aperto -entes [*acc.*] sidera superlabebantur. LVCAN. 4, 605 vires ... resumit in nuda tellure -ens. VVLG. I reg. 3, 2 Heli -bat in loco suo [ἐκάθευδεν ἐν]. 26, 7 invenerunt Saul -entem et dormientem in tentorio [καθεύδων ὕπνῳ ἐν]). Aen. 3, 631 -uit *vino sepultus* ... per antrum (*cf.* QVINT. 8, 3, 84. SERV. *ad l.* hoc verbum de Varrone mutuatus est *v. p. 11, 29*). 9, 316 inter lora rotasque viros, simul arma -ere, vina simul *vident* (9, 327. SIL. 7, 323. STAT. Theb. 10, 279 vina inter et arma -entes). VVLG. Ruth 3, 4 proicies te et ibi -bis (κοιμηθήσῃ). (b) *de corpore et membris*: CIC. div. 1, 63 -et ... corpus dormientis ut mortui, viget autem et vivit animus (*cf.* 1, 115. LVCR. 3, 113 molli cum somno dedita membra effusumque -et sine sensu corpus onustum. 4, 454. OV. fast. 1, 421. SEN. epist. 56, 8. TERT. anim. 43 p. 372, 13. AVG. civ. 18, 18 p. 279, 1 D.). LVCR. 4, 987 videbis equos fortis, cum membra -bunt, in somnis sudare.

(III) *de concumbentibus*: cum *aliquo*, una: CIC. Verr. II 5, 63 tametsi in acta cum mulierculis -bat ebrius, erexit se tamen (OV. epist. 5, 87 faginea quod tecum fronde -bam. met. 2, 598. 3, 363. MART. 11, 22, 2 quod nudo cum Ganymede -es. 11, 43, 4. QVINT. decl. 347 p. 367, 27 an, cum ... -entem cum adultero uxorem meam deprehendissem, excitaturus tantum? [*cf.* PALLAD. hist. mon. 1, 10 p. 284^A]. IVV. 4, 9. SPART. Ael. 5, 7 *al.*). PETRON. 112, 3 -uerunt ... una, non tantum illa nocte, qua nuptias fecerunt, sed postero etiam ac tertio die. *opp.* sola, deserta *sim.*: CATVLL. 6, 6 te non viduas -ere noctes nequiquam tacitum cubile clamat. PROP. 2, 18, 8 non ... desertum ... passa -ere domo (OV. ars 3, 70 frigida deserta nocte -bis anus). 2, 21, 6 tu, nimium credula, sola -es (OV. ars 2, 359. rem. 770. epist. 15, 315). 2, 29^b, 36 apparent non ulla toro vestigia presso, signa voluptatis, nec -uisse duos. OV. am. 2, 10, 15 tamen hoc melius, quam si sine amore -rem. epist. 5, 106 nunc -et in viduo credulus ille toro (rem. 770. epist. 15, 316. *cf.* SEN. Phaedr. 448 cur toro viduo -es?). in amplexu, concubitu *sim.*: PRIAP. 83, 3 silente nocte candidus mihi puer tepente cum -ret abditus sinu. PROP. 1, 16, 33 nunc -et alterius felici nixa lacerto. OV. am. 1, 12, 5 nunc iuvat in teneris dominae -uisse lacertis. 3, 8, 12 huius in amplexu, vita, -ere potes? met. 4, 186 illi -uere ligati turpiter. SEN. contr. 2, 5, 14 si ... inutilis in concubitu suae uxoris -uisset. PETRON. 81, 6 -ent nunc amatores obligati noctibus totis. STAT. Theb. 2, 333 toris primo complexa -bat Aurorae pallore virum. IVV. 2, 120 gremio -uit nova nupta mariti. 6, 279 -et in servi complexibus aut equitis. ANTH. 427, 11 dum -eam tecum permixtus corpore toto. nudus *sim.*: OV. ars 2, 580 veniunt ad foedus amantes (*sc. Venus et Mars*); inpliciti laqueis nudus uterque -et (MART. 11, 104, 8 mihi nulla satis nuda puella -et [placet *T*]). 2, 728 cum pariter victi (*cf. p. 9, 53*) femina virque -ent. met. 9, 484 ut -ui totis resoluta medullis (STAT. silv. 1, 2, 52). PETRON. 26, 4 cum inclusi -rent. MART. 11, 43, 9 Briseis multum quamvis aversa -ret (IVV. 6, 476). IVV. 6, 126 resupina -ens multorum absorbuit ictus. *alia*: OV epist. 3, 117 tutius est -uisse toro, tenuisse puellam. SEN. contr. 1, 4, 1 adulteros meos tantum excitavi ... quamdiu -uerunt, postquam deprehenderam? (1, 4, 10 securius -ent. QVINT. decl. 291 p. 161, 21 adulteros tu dicis -entes in geniali toro). IVV. 6, 36 pusio qui noctu non litigat, exigit a te nulla -ens illic munuscula.

(IV) *de cenantibus i. q. discumbere in convivio, accubare in triclinio (gr. ἀνακεῖσθαι, κατακεῖσθαι): add. ubi: praep.*: CIC. Verr. II 5, 137 in metu periculoque provinciae dies continuos compluris in litore conviviisque -uisti (SEN. epist. 71, 21. *cf.* VAL. MAX. 7, 5, 1 urbs [*sc. Roma*] non unius convivii numerum, sed totam se in illis pelliculis -uisse credens. LVCAN. 10, 174 summa ... in sede -entem ... Acorea. PETRON. 83, 4 forte cum in triclinio -remus. MART. 3, 82, 5 -et occupato galbinatus in lecto). OV. met. 9, 237 haud alio vultu, quam si conviva -res inter plena meri redimitus pocula sertis (STAT. Theb. 5, 192. IVV. 8, 173 invenies *legatum in magna popina* aliquo cum percussore -entem ... inter carnifices). QVINT. decl. 296 p. 171, 17 ad latus tuum -et ille qui clamat ... (PRVD. psych. 317 -ens ad fercula). *cas.*: SEN. Thy. 451 capere securas dapes humi -entem (SPART. Sept. Sev. 4, 6). PETRON. 38, 11 ille qui libertini loco -et. 83, 10 v. 3 vilis adulator picto -et ebrius ostro. IVV. 1, 136 rex horum vacuis ... toris tantum ipse -bit. *adv.*: VAL. FL. 4, 488 instituere toros mediisque tapetibus ipsum accipiunt circumque -ent. SIL. 11, 347 tanto in casu comitum iuxtaque -entum torpebunt dextrae? *absol.*: SEN. Ag. 879 en ipse picta veste sublimis -et. Thy. 898 nimis diu conviva securo -es hilarique vultu (dial. 4, 33, 4). STAT. silv. 4, 2, 16 tene ego, regnator terrarum ..., cerno -ens? MART. 9, 87, 2 septem post calices Opimiani denso cum -eam triente blaesus. QVINT. decl. 321 p. 263, 15 toti ... -uere media cenae fide. IVV. 5, 169 inde parato intactoque omnes et stricto pane -etis (*C*, tacetis *cett.*). PLIN. epist. 6, 16, 5 gustaverat -ens. PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433^C (*ad Marc. 16, 14* recumbentibus illis) hoc non erat discumbere sed -ere, nec convivii erat chorus ille, doloris erat ille conventus.

(V) *de excubantibus*: OV. ars 2, 260 ianitor ... thalami qui -et ante fores. PETRON. 102, 5 unum nautam stationis perpetuae interdiu noctuque -ere in scapha. *de bestiis*: PHAEDR. 4, 2, 19 (*de mustela farina involuta*) sic valeas ... ut farina es, quae -es. SEN. apoc. 13, 3 ad ianuam Ditis, ubi -bat Cerberus. Herc. O. 241 feta ut Armenia -ens sub rupe tigris hoste conspecto exilit.

δ *de mortuis, defunctis*: (I) *absol.*: LVCR. 3, 887 qui possit vivus sibi se lugere peremptum stansque -entem ⟨se⟩ lacerari urive dolere. OV. am. 2, 6, 20 infelix, avium gloria, nempe -es. PHAEDR. 1, 27, 9 o canis, merito -es (*P*, luis *Ad*, meritum luis *Postgate*). LVCAN. 9, 906 *aquilae* qui potuere pati radios ..., caeli servantur in usus, qui Phoebo cessere, -ent. MART. epigr. 14, 3 nec -uit partus *suis*, sed matre cadente cucurrit. APVL. flor. 16 p. 66 commodum ille anima edita obriguerat, -batque incumbens toro similis cogitanti. 19 p. 94 certe quidem -enti homini ac prope deposito fatum abstulit (attulit *cod.*). IVVENC. 4, 24 cuncti -uere ex ordine fratres unius. DRAC. laud. dei 2, 770 meruit tamen ipsa (*sc. Tabitha*) -ens post funera vitam amissam reparare. *iuncturae c. gen. part. praes.*: MELA 2, 20 parati ... cum fato -entis ... vel pacisci vel decernere. PETRON. 111, 8 ut ... corpus -entis conspexit (111, 9. 12). SIL. 13, 469 variat ... -entum exequias tumuli et cinerum sententia discors. 16, 311 venerantur facta -entum. 16, 577 nomina magna vocant laeti manesque -entum. STAT. silv. 2, 1, 173 mater ... -entis maesta. 5, 5, 19 quisquis ... immersit cineri iuvenem primaque -entis serpere crudelis vidit lanugine flammas. Theb. 6, 195 sectis ... -entis obnubit tenuia ora comis. CALP. decl. 29 p. 26, 12 an rogum -entis accendam? (II) *c. additam. explicat.*: *adi. vel part. praedic.*: *de corpore, artibus*: LVCR. 4, 923 -ret aeterno corpus perfusum frigore leti (6, 1254 penitus ... casā contrusa -bant corpora paupertate et morbo dedita morti. VERG. Aen. 6, 149 -et exanimum tibi corpus amici. AVG. civ. 22, 8 p. 576, 27 D. cum ... corpus -ret exanime). 6, 1196 nec nimio rigidi post artus morte -bant. *de animantibus*: PROP. 2, 14, 32 vestibulum -eam mortuus ante tuum (AVG. civ. 2, 5 p. 58, 18 D. 22, 8 p. 575, 1. *cf.* SEN. Oed. 789 genitor sine ulla caede defunctus -et. COMM. instr. 2, 18, 19 exanimata -e⟨ns⟩ precibus viduarum erecta. *adde*: APVL. met. 4, 5 statim se *asinus* mentita lassitudine cum rebus totis offudit -ensque inmotus [*Bursian.*, in mortui *codd.*, in ⟨modum⟩ mortui *Colv.*] non ... temptavit exurgere. AVG. civ. 14, 24 p. 51, 22 D. ita se auferebat a sensibus et -bat simillimus mortuo, ut *eqs.*). SEN. Herc. O. 758 non sola maeres Herculem, toto -et mundo gemendus. 1543 -et omnibus par quem parem tellus genuit Tonanti. 1881 -et Alcides non minor ipso ... Tonante. *de cadavere*: SEN. dial. 5, 43, 2 nulli cadaver nostrum -eat invisum. *c. nomine praedic.*: OV. met. 4, 244 nec tu iam poteras enectum pondere terrae tollere ... caput, corpusque exsangue -bas. 7, 521 ossa cinisque -ent. *add. ubi*: PROP. 2, 14, 32 ante vestibulum *v. supra l. 52* (VVLG. iud. 19, 27 concubina eius -bat ante ostium sparsis in limine manibus). PRIAP. 12, 4 quam ... repperit in rogo -entem (VAL. MAX. 1, 7, 2 Calpurniam nocte ... in quiete vidisse multis eum [*sc. Caesarem*] confectum vulneribus in suo sinu -entem. MART. 9, 43, 8 Pellaei ... tyranni, qui cito perdomito victor in orbe -et. VVLG. exod. 12, 30 neque ... erat domus, in qua non -ret mortuus). VAL. MAX. 1, 8, 12 cum aliquamdiu humi -uisset, elatus. MART. 8, 44, 13 supra ... pluteum te -ente vel saxum. VVLG. Marc. 5, 40 ingreditur, ubi puella erat -ens. *de corpore*: LVCR. 6, 705 corpus ut exanimum siquod procul ipse -re[t] conspicias hominis. CVRT. 10, 1, 32 solium, in quo corpus -bat (10, 10, 9). 10, 7, 16 conclave, in quo Alexandri corpus -bat. SVLP. SEV. Mart. 7, 3 cellulam, in qua corpus -bat.

ε *de sepultis, tumulo conditis, de manibus*: (I) *add. ubi: adv.*: AETNA 592 parvum conspicimus magni tumulum ducis: hic et Achilles impiger et victus magni -et Hectoris ultor (TIB. 1, 3, 55 hic -et inmiti consumptus morte Tibullus. PROP. 4, 7, 85. OV. trist. 3, 3, 73. MART. 7, 40, 1. AVSON. 35, 6. 232, 3. 239, 1. CLAVD. carm. min. 11, 3 hic formosa -et. *passim in* titulis. *cf. tritissimum illud*

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ἐνθάδε κεῖται). VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 harum rerum auctores ubi vixerunt, u b i -ent? (ITIN. Anton. Plac. rec. A 32 p. 180, 4). LVCAN. 10, 21 illic Pellaei proles vesana Philippi ... -et. VVLG. gen. 49, 31 ibi sepultus est Isaac ... ibi et Lia condita -et. CORP. XIV 1873 bene sit tibi qui -es intus. *praep.: c. abl.*: sub: ELEG. in Maec. 2, 15 hoc mihi contingat: -eam tellure sub aequa. in: Ov. Pont. 1, 6, 49 in ... Tomitana -eam tumulatus harena. MART. 6, 52, 1 hoc -et in tumulo raptus puerilibus annis Pantagathus (CARM. epigr. 1378, 1. INSCR. Rev. des ét. anc. 1920 p. 178 n. 7, 4). Ps. APVL. Ascl. 37 templum ... in quo eius -et mundanus homo id est corpus (*cf.* AVG. civ. 8, 6 p. 364, 22 D.). ITIN. Anton. Plac. rec. A 16 in ipso monte -et Iacobus. AVSON. 180, 7 Santonica procul in terra -entes. 213, 15. 408, 16. BOETH. fid. 221 -et tribus diebus ac noctibus in sepulchro (APRING. in apoc. 21, 12). in tranquillitate, pace: SEN. dial. 6, 19, 5 *mors* quae nos in illam tranquillitatem, in qua antequam nasceremur -uimus, reponit. CARM. epigr. 661, 7 -is in pace fidelis. *saepe in titulis christianis, v. Diehl Index III p. 381. cf. etiam infra l. 82* -et cum pace. in corpore: ITIN. Anton. Plac. rec. A 29 David ibi -et in corpore. 32 *al.* *c. acc.*: SEN. Ag. 514 quisquis ad Troiam -et, felix vocatur ..., victa quem tellus tegit. Med. 621 litore externo, procul a paternis occidens regnis tumuloque vili tectus ignotas -et inter umbras (Tro. 603). dial. 6, 20, 2 nihil interesse, infra quos quis -eat. *pro* in *c. abl.*: INSCR. Not. d. scavi 1890 p. 170 in eam arcam -et. *abl.*: PROP. 3, 18, 3 qua -et et Troiae tubicen Misenus harena. 4, 7, 85 terra *v. p. 16, 82.* Ov. met. 14, 621 qui, quo regnarat, eodem monte -et positus. SEN. Tro. 407 quaeris, quo -eas post obitum loco? quo non nata -ent (LVCAN. 4, 394. 7, 817). LVCAN. 5, 266 pars *exercitus* -et Hesperia. 8, 714 Pompeio raptim tumulum fortuna paravit, ne -eat nullo vel ne meliore sepulchro. SIL. 2, 574 Libyae gremio captiva -bo. 10, 546 hac ipsis inimica sede -endum. MART. 4, 59, 6 ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro, vipera si tumulo nobiliore -et (ANTH. 414, 1. 454, 1. CORP. II 3453 nunc -is hoc tumulo, sit tibi terra levis). ANTH. 456, 2 diversis iuvenes Asia atque Europa sepulchris distinet; infida, Magne, -es Libya. *sermone perverso dat. pro abl.*: INSCR. christ. Diehl 2409 (*a. 632*) huic rudi tumulo -ens. *de corpore, ossibus*: Ov. epist. 8, 120 per patris ossa ... quae tibi debent, quod se sub tumulo fortiter ulta -ent (SEN. dial. 6, 25, 1 pessima eius et ipsi molestissima istic [*sc. in sepulchro*] -ent, ossa cineresque). trist. 4, 3, 43 cinis in tumulo positus -uisset avito (SEN. dial. 6, 25, 1. SIL. 3, 567 da sedem, genitor, tutisque -ere *cineribus*). APVL. met. 10, 12 sepulchrum, quo corpus pueri depositum -bat (ITIN. [Silv.] 16, 6 ut corpus subter altarium -ret. ITIN. Theod. 30 p. 149, 16. PAVL. NOL. carm. 27, 443 didita sanctis sunt loca corporibus, neque tantum, qua -et ora totum corpus, ibi positorum gratia vivit). TERT. resurr. 48 p. 99, 18 ipsum enim, quod cecidit in morte, quod -uit in sepultura, hoc et resurrexit. *de manibus, umbris*: LVCAN. 9, 1 non in Pharia manes -uere favilla (QVINT. decl. 299 p. 181, 3. CORP. XII 3464). SIL. 2, 594 ceu prodita tecta expulsi fugiant manes, umbraeque recusent captivo -uisse solo. Ⓘ *c. additam. explicat.*: *adi. vel part. praedic.*: *de animantibus*: *consumptus morte sim.*: TIB. 1, 3, 55 inmiti consumptus morte *v. p. 16, 82* (*cf.* CARM. epigr. 2125, 2). LVCAN. 10, 21 illic ... -et *Alexander* terrarum vindice fato raptus. AVSON. 213, 15 diversis quamvis -eas defunctus in oris. *sollicitus, securus sim.*: Ov. am. 2, 16, 15 solliciti -eant terraque premantur iniqua. NEMES. ecl. 1, 49 -es mortali frigore segnis. CORP. VIII 23245, 5 ut securi et expertes mali -eamus (CARM. epigr. 1292, 1). CARM. epigr. 77, 4 nunc to⟨rpen⟩s -eo, hic o⟨ssa req⟩u⟨ies⟩cunt mea. *humatus, sepultus sim.*: Ov. met. 14, 621 monte positus *v. supra l. 27.* Pont. 1, 6, 49 tumulatus *v. supra l. 7* (MART. 11, 91, 1 Aeolidos Canace -et hoc tumulata sepulcro. CORP. XII 481 hic tomolata -it). MART. 6, 28, 5 hoc sub marmore Glaucias humatus iuncto Flaminiae -et sepulcro. QVEROL. p. 26, 3 filius conditus et sepultus hic -et (CARM. epigr. 769, 1. INSCR. Not. d. scavi 1915 p. 45 n. 21, 3). AVSON. 166, 13 discreti quamquam tumulis et honore -etis. CARM. c. pag. 111 sic, miserande, -es parvo donatus sepulcro. CARM. epigr. 489, 1 clausa -et lapidi. 796, 2 -is inde flebilis adtumulata ecce. *etiam mari obrutus*: LVCAN. 5, 38 -et hostis in undis obrutus Illyricis (*meton.* SIL. 4, 80 Carthago ... quae mersa sub aequor Aegatis inter vasto -et obruta ponto). APVL. met. 4, 11 nunc -et noster Lamachus elemento toto sepultus. *de manibus, corpore, ossibus*: QVINT. decl. 299 p. 181, 3 sepulti conditi manes *v. supra l. 49.* APVL. met. 10, 12 corpus depositum *v. supra l. 43.* COMM. apol. 143 sit licet nunc pulvis, -eant licet ossa nudata, integratur homo. *c. nomine praedic.*: PROP. 2, 13, 35 qui nunc -et horrida pulvis. Ov. met. 8, 496 vos cinis exiguus gelidaeque -bitis umbrae? (MART. 10, 26, 4 hospita Lagei litoris umbra -es). Ⓘⓘⓘ *absol.*: PROP. 1, 7, 24 nec poterunt iuvenes nostro reticere sepulcro 'ardoris nostri magne poeta -es'. Ov. am. 3, 9, 39 -et, ecce, Tibullus. VAL. MAX. 5, 6 ext. 4 bene -ent *Philaeni* manibus et ossibus suis dilatato Punico imperio. CORP. XIII 3522 Ursicinus -et cum pace (*cf. supra l. 18*). INSCR. Not. d. scavi 1892 p. 4 Fl. Maximinus -it. INSCR. christ. Rossi II p. 170, 26 si meritis -entum piis laus datur sepulchro. *c. abl. qualit.*: MART. 10, 71, 4 nulli sorte -ent candidiore senes. *de cineribus*: MART. 1, 88, 10 cum mihi supremos Lachesis perneverit annos, non aliter cineres mando -ere meos.

3 *i. q.* *demissum esse, dependere, pendere*: *de crinibus*: ACC. trag. 255 nam flori crines viden ut (*Usen.*, video et *codd.*) propexi -ent (*Commelin.*, processuacent *codd.*, processi -ent *Daniel*, ei propessi -ent *Ribbeck*. *cf.* Ov. fast. 4, 318 hos edit crine -ente sonos. SEN. Herc. O. 360 quod nudus auro crinis et gemma -et). Ov. ars 3, 145 huic decet inflatos laxe -uisse capillos, illa sit adstrictis inpedienda comis (SEN. dial. 4, 35, 3 capillorum natura vel arte -entium). 3, 153 et neglecta decet multas coma: saepe -ere hesternam credas, illa repexa modost (SEN. Phaedr. 804 coma nulla lege -ens. ITIN. Alex. 6 relicinam comam -ere sibi in contrarium fecerat). SEN. Thy. 507 quam foeda -eat barba. dial. 10, 12, 3 excandescunt ..., si quid extra ordinem -uit, nisi omnia in anulos suos reciderunt. *add. ubi*: VERG. Aen. 6, 300 Charon, cui plurima mento canities inculta -et (CALP. ecl. 7, 63 tauros, quibus ... hirtae iactantur per colla iubae, quibus aspera mento barba -et). Ov. am. 3, 1, 12 fronte comae torva, palla -bat humi. fast. 2, 772 neglectae collo sic -uere comae (EPIST. Sapph. 73 -ent collo sparsi sine lege capilli). ars 3, 236 at non pectendos coram praebere capillos, ut -eant fusi per tua terga, veto (met. 2, 673 ut ... vagi crines per colla -bant). EPIST. Sapph. 140 in collo crine -ente. *de vestitu*: PROP. 2, 12, 10 pharetra ex umero Gnosia utroque -et. Ov. met. 4, 493 motae sonuere colubrae, parsque -ent umeris, pars circum pectora lapsae sibila dant (*cf.* LVCAN. 9, 674 pars *hydrorum* -et in medios voltus oculique tenebras). SEN. Med. 802 tibi funereo de more -ens passos cingit vitta capillos. *de vestibus humum verrentibus*: Ov. am. 3, 1, 12 palla *v. supra l. 19.* 3, 2, 25 nimium demissa -ent tibi pallia terra: collige! vel digitis en ego tollo meis (ars 1, 153). 3, 13, 24 praeverrunt latas veste -ente vias. *cf. etiam* TERT. pall. 3 p. 926, 2 pavo ... omni syrmate solutior, qua caudae -ent. *de frenis, loris, velis*: Ov. am. 3, 4, 16 frena ... in effusa laxa -ere iuba. met. 2, 201 lora remisit, quae postquam summum tetigere -entia tergum *eqs.* SEN. Ag. 466 -ent deserta vento vela. *de vultu, oculis, membris*: Ov. met. 4, 144 vultus ... attolle -entes (10, 194 sic vultus moriens -et, et defecta vigore ipsa sibi est oneri cervix umeroque recumbit). 11, 618 tarda ... deus (*sc. Somnus*) gravitate -entes vix oculos tollens (SEN. contr. 2, 7 [15], 3 *pudica matrona* ferat -entis in terram oculos. LVCAN. 2, 26 oculos ... in morte -entes [*Σ Grot.*, minaces *cett.*]). SEN. Ag. 238 quid ... -ens ... vultu languido optutus stupet? SCRIB. LARG. 13 quod -ent aures hinuleorum primis temporibus: a nono ... die subriguntur (CHIRON 266 caput, auriculae ei -bunt). 71 uvam supprimit diu -entem (72. 230. PLIN. nat. 23, 156. 28, 60 GARG. MART. med. 42). LVCAN. 4, 754 fessa -et cervix (STAT. Theb. 10, 307 huic languida cervix in laevum cogente deo mediaque -bant colla relicta lyra. CLAVD. rapt. Pros. 3, 246). SIL. 14, 604 lumina ... unca nare -ent. PLIN. epist. 3, 6, 2 (*de statua senis stantis*) papillae -ent. *meton.*: LVCR. 6, 1195 frigida pellis duraque in ore, -ens (*Non.*, in oretiacet *codd.*) rictu, frons tenta manebat (*de facie Hippocratica*). MORET. 34 *serva* pectora lata, -ens mammis. *cf. etiam p. 12, 40 sqq.* *i. q. degravatum, depressum esse*: *de arboribus, plantis*: AETNA 363 haud aliter quam cum prono -uere sub austro ... silvae. NVX 48 quod laeso vimine multa -ent. PLIN. nat. 8, 29 palmas excelsiores fronte prosternunt *elephanti*, atque ita -entium absumunt fructum. *de flamma*: SEN. epist. 39, 3 quemadmodum flamma surgit in rectum, -ere ac deprimi non potest. *de hominibus*: LVCAN. 9, 484 sic orbem torquente noto Romana iuventus procubuit ... inseruitque manus terrae nec pondere solo, sed nisu -uit.

4 *sero actione incohativa i. q. cadere* (*aliquotiens actio non certo discerni possit, cf. etiam p. 28, 69*): **a** *de rebus*: *i. q. decidere*: CARM. de mens. 2, 34 September, sub quo mitia poma -ent. *i. q. concidere*: DRAC. Romul. 8, 74 intactae procumbunt culmina turris, ... muri pars certa repente concidit et Scaeae -uerunt limina (*Iannelli*, lumina *N*) portae. **b** *de animantibus*: *i. q. profligari, prosterni, concidere*: VVLG. exod. 21, 18 si ... percusserit alter proximum suum lapide vel pugno, et ille mortuus non fuerit, sed -uerit in lectulo (κατακλιθῇ ... ἐπὶ τὴν κοίτην. *opp.* 19 si surrexerit). 23, 5 si videris asinum ... -ere sub onere (πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ) ..., sublevabis cum eo. prov. 14, 19 -bunt mali ante bonos (ὀλισθήσουσι ... ἔναντι ἀγαθῶν). DRAC. laud dei 3, 455 sic Numantini pro libertate cremati in cineres -uere suos cum moenibus urbis. Orest. 752 ut -eas (*A*, iactas *B*) mucrone meo. 761 quod super ossa rogas mocchi moribunda -ere ..., melius recides super ossa mariti (*cf.* 757 super ossa ruam recidens spirantis Egisti). *c. dat. auct.* (*cf. p. 9, 45 sqq.*): SIDON. carm. 6, 27 Enceladus patri -uit fratrique Typhoeus. *i. q. obire*: DRAC. Orest. 393 inde ferox percussus obit sub morte securis ⟨at⟩que sua proles -uit modo vindice fluctu. *v. etiam p. 13, 11 et 16, 35.*

B *sensu latiore i. q. humi positum esse, omnino situm, collocatum esse in aliquo loco*: **1** *generatim*: **a** *add. ubi*: *adv.*: PLAVT. Cist. 655 quid hoc est, haec quod cistella h i c -et (684. *cf.* LVCAN. 7, 742 aurum). CIC. de orat. 3, 70 in ... rostris

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

... positum caput illud fuit ... neque ... longe ab eo C. Iuli caput ... -uit (VERG. Aen. 9, 768). VERG. ecl. 6, 16 serta procul, tantum capiti delapsa, -bant (*i.* '*prope*', *contra* Ov. met. 15, 264 procul a pelago conchae -uere marinae). Ov. met. 2, 316 illic frena -ent. PHAEDR. app. 23, 3 arripuit ... prope -entem surculum. SEN. nat. 2, 26, 4 quotiens ardor infernus -entis super undae pondus evicerat. IVV. 4, 120 illi dextra -bat belua *in mensa.* APVL. met. 4, 12 super ... lapidem propter -entem recidens (9, 23). *praep.*: *c. abl.*: in: PLAVT. Pseud. 166 pernam callum glandium sumen facito in aqua -eant (VARRO rust. 3, 16, 27. CELS. 6, 18, 7). BELL. Alex. 53, 3 saxa, quae -bant in itinere (HOMER. 460). Ov. epist. 11, 4 -et in gremio charta soluta meo. LIV. 1, 37, 1 magnam vim lignorum in Anienis ripa -entem. PHAEDR. app. 12, 1 -entem ... in prato lyram. SEN. dial. 5, 33, 2 libet intue i fiscos in angulo -entis (CALL. dig. 14, 2, 4, 2 veluti quod alicubi -bant merces in angulo aliquo *navis*). nat. 1, 6, 5 cum in ipso fundo *poculi aqua inpleti* anulus -eat. epist. 87, 2 culcita in terra -et, ego in culcita. CVRT. 7, 4, 27 quidquid ⟨s⟩abuli in campis -et, converrunt. COLVM. 2, 10, 14 semina excussa in area -bunt (11, 3, 62). VLP. dig. 19, 1, 17, 2 nec interest, *sterculinum* in stabulo -eat an acervus sit. PAVL. dig. 7, 4, 13 stipulam quae in messe -et (*opp.* spicam quae terra teneatur). APVL. apol. 35 haec ... frivola ... pleraque in litoribus omnibus congestim et acervatim -ent. VVLG. num. 16, 37 ut tollat turibula, quae -ent in incendio. BOETH. cons. 2, 2, 42 nonne adulescentulus *δοιοὺς πίθους* ... in Iovis limiue -ere didicisti? *c. acc.*: CATVLL. 7, 4 quam magnus numerus Libyssae harenae lasarpiciferis -et Cyrenis, oraclum Iovis inter aestuosi et Batti veteris sacrum sepulcrum (HOR. epod. 8, 16 quid quod libelli Stoici inter Sericos -ere pulvillos amant. Ov. am. 1, 12, 25 inter ephemeridas melius tabulasque -erunt *tabellae.* PLIN. nat. 11, 25 nullae ... inter opera spurcitiae *in favis* -ent. STAT. Theb. 6, 353 saxeus umbo ... finem -et inter utrumque). PROP. 3, 6, 14 scrinia ... ad lecti clausa -ere pedes. Ov. am. 1, 6, 68 tu, non laetis detracta corona capillis, dura super tota limina nocte -e. FEST. Gloss.L IV p. 370a (p. 265 M.) apud aedem Apollinis aes conflatum -uit. VAL. MAX. 2, 6, 7 duae ... ante portas eorum arcae -ent (CVRT. 6, 9, 31 saxum ... quod forte ante pedes -bat, arripuit [SIL. 1, 91 ensis. 13, 247 caput. APVL. met. 5, 22 ante lectuli pedes -bat arcus et pharetra et sagittae. AVG. civ. 22, 8 p. 578, 17 D. anulum]). SEN. epist. 102, 24 quidquid circa te -et rerum. CLAVD. DON. Aen. 1, 365 p. 80, 28 integrum corium, si per terram -ret (*sc. extentum.* VVLG. exod. 16, 13 mane ... ros -uit per circuitum castrorum). *cas.*: *abl.*: VERG. Aen. 12, 897 saxum ... campo quod forte -bat. MANIL. 5, 667 cum toto -uerunt litore praedae (*sc. thynni*). PHAEDR. 3, 12, 3 -es indigno quanta res (*sc. margarita in sterquilino*) ... loco (ITIN. [Silv.] 21, 2 vidimus ... loco [*Geyer*, locum *cod.*] iuxta puteum -ente⟨m⟩ lapidem). *locat.*: VAL. MAX. 1, 6, 5 reliquum *carnis* humi per aliquot dies ... -uit (7, 2 ext. 5. TAC. ann. 3, 15. APVL. met. 3, 17 capillos ... humi -entes. HIER. epist. 38, 4, 3 *tunica pulla* minus, cum humi -uerit, sordidatur).

b *absol.*: *formae part. praes.*: PLAVT. Cist. 659 *cistellam* hinc ab ostio -entem sustuli. VERG. georg. 1, 65 terrae pingue solum ... invortant tauri glaebasque -entes pulverulenta coquat maturis solibus aestas. TIB. 2, 5, 53 video ... vittas ... -entes et ... ad ripas arma relicta dei. COLVM. 3, 13, 6 neve iam pastinatum solum -entibus molibus imprimatur. 8, 11, 9 -entia ova colligenda. PETRON. 34, 2 cum forte paropsis excidisset et puer -entem sustulisset. PLIN. nat. 8, 133 volutati supra -entia poma. IVV. 15, 43 pervigili ... toro, quem nocte ac luce -entem septimus interdum sol invenit. APVL. met. 8, 30 simulacri -entis contemplatione (*antea* dea ... vehiculo meo sublata et humi reposita). PALLAD. 12, 22, 4 olivas ... -entes ... colliges. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 198 ara ... composita ex lapidibus non dolatis sed collectis atque -entibus (*συλλέκτων ἀργῶν λιθων*). *aliae*: VERG. georg. 1, 310 cum nix alta -et (Ov. trist. 3, 10, 13 nix -et et iactam ne sol pluviaeque resolvant indurat boreas. LIV. 21, 61, 10. PLIN. nat. 17, 250. *al.*). Aen. 10, 525 -ent penitus defossa talenta. AETNA 395 pars *materiae* oculis manifesta -et. 424 in cinerem putresque -et *pumex* dilapsus harenas. HOR. sat. 2, 8, 12 sublegit quodcumque -ret inutile. PROP. 1, 16, 8 semper ... exclusi signa -ere faces. 4, 3, 30 si qua *arma* relicta -ent. Ov. met. 6, 558 radix micat ultima linguae *excisae*, ipsa -et. VAL. MAX. 4, 7, 4 caput quod abscisum -bat sublatum (SIL. 4, 239 divisum umeris -uit caput). PHAEDR. 3, 1, 1 anus -ere vidit epotam amphoram. SEN. nat. 3, 26, 7 ut non tantum lutum, sed folia testasque et quicquid putre -uit expellant *fontes.* epist. 87, 26 aurum quod cum vipera -et *in patera.* PETRON. 123, 192 (*de nive liquefacta*) lues iam concidenda -bat. MART. 5, 62, 6 putris et abrupta fascia reste -et (*fortasse per imaginem cf. p. 26, 42 sqq.*). CAPITOL. Max. Balb. 5, 3 carnem bubulam ... aquila in cella proiecisse ... eandemque cum -ret ... iterum sustulisse. VVLG. iud. 15, 15 maxillam ... quae -bat (*ἐξερριμμένην*) arripiens. II par. 31, 9 interrogavit ..., cur ita -rent acervi.

2 *speciatim*: **a** *i. q. in imum delatum esse, in imo esse*: LVCR. 1, 990 quippe ubi materies omnis cumulata -ret ex infinito iam tempore subsidendo (*cf.* 987 confluxet ad imum). MANIL. 5, 441 corpora, quae valido saliunt excussa petauro alternosque cient motus, delatus et ille nunc -et atque huius casu suspenditur ille. SEN. epist. 94, 63 non ille ire vult, sed non potest stare, non aliter quam in praeceps deiecta pondera, quibus eundi finis est -uisse. PLIN. nat. 17, 64 iuglandes nuces porrectae seruntur commissuris -entibus.
add. in imo: SEN. nat. 2, 12, 4 duae partes mundi (*sc. elementa*) in imo -ent, terra et aqua (epist. 83, 16 *bis*).

b *i. q. sparsum, dispersum -ere*: *add. ubi*: VERG. ecl. 7, 54 strata -ent passim sua quaeque sub arbore poma (LIV. 31, 39, 13 saxis ... tota valle. 36, 16, 2 lapidum [MELA 2, 78 passim et late]. SIL. 6, 9. 10, 314. APVL. met. 4, 14 passim -entes epulas accurrunt. CLAVD. 15, 137 rescissae vestes et spicea passim serta -ent). Ov. met. 11, 35 operis ... relınquunt *fugientes* arma sui, vacuosque -ent dispersa per agros sarculaque rastrique graves longique ligones. LIV. 10, 29, 6 pila, quae strata inter duas acies -bant. SEN. Ag. 768 ossa vasti corporis corrupta longinquo situ palude limosa -ent. Tro. 668 tumulus hic campo statim toto -bit (CVRT. 3, 13, 10 -bant totis campis opes regiae). PRVD. psych. 448 qua se cumque fugax trepidis fert cursibus agmen, damna (*sc. instrumenta Voluptatis*) -ent.
absol.: Ov. met. 11, 50 membra -ent diversa locis. LIV. 3, 10, 6 quod *carnis* intercidit, sparsum ita -uisse per aliquot dies, ut nihil odor mutaret. 9, 24, 6 saxa ... temere -entia, ut fit in aspretis (LVCAN. 1, 26 lapsis ... ingentia muris saxa -ent. 9, 977 discussa -bant saxa nec ullius faciem servantia sacri). VITR. 8, 3, 17 ibi ... avium et lacertarum reliquarumque serpentium ossa -entia apparent. PLIN. epist. 7, 27, 12 capilli -entes reperiuntur. VVLG. gen. 28, 11 tulit de lapidibus qui -bant. *adde*: PRVD. apoth. 738 ne *alimenta* ... vulpibus exiguisque muribus in praedam nullo custode -rent. c. Symm. 2, 1034 ne iacta viae spargantur in aggere grana, ... quia ... -ent foeda ad ludibria corvis.

c *i. q. paratum -ere*: VERG. Aen. 11, 327 -et omnis ad undam materies. SEN. dial. 11, 10, 5 passim -ent alimenta, quae rerum natura omnibus locis disposuit. COLVM. 12, 2, 3 quia ignoretur, ubi proiectum -eat, quod desideratur.

d *i. q. opertum, incompertum, abditum -ere*: AETNA 547 quaedam *saxorum genera* fortasse profundo incomperta -ent (*cf.* ARATOR act. 2, 466 natura metalli visceribus -et [latet *dett.*] ima soli). SEN. epist. 90, 12 sapientes fuisse qui ferri metalla et aeris invenerint, cum incendio silvarum adusta tellus in summo venas -entes liquefacta⟨s⟩ fudisset (92, 31 aurum ... et argentum illis, in quibus -uere, tenebris dignissima). 94, 58 nihil est istis (*sc. auro et argento*), quamdiu mersa et involuta caeno suo -ent, foedius. AVSON. 398, 33 ut multo -eant algarum abducta recessu (*sc. ostrea*).

e *i. q. desertum, neglectum -ere*: ELEG. in Maecen. 1, 79 clava torosa *Herculi* pariter cum pelle -bat. Ov. am. 1, 12, 13 proiectae triviis -eatis *tabellae*, inutile lignum. met. 11, 35 *v. supra l. 12.* SEN. Ag. 424 neglecta summas scuta per puppes -ent. APVL. met. 6, 1 cuncta passim -entia et incuria confusa et ... laborantium manibus proiecta. PRVD. apoth. 102 patre summo desertum -uisse thronum ... illo tempore. *v. etiam p. 6, 69 sqq.*

f *i. q. immotum -ere*: PROP. 4, 11, 26 -eat tacita laxa catena sera. PHAEDR. 1, 2, 16 hoc *tigillum* mersum limo cum -ret (lateret *Heusinger*) diutius. SIL. 16, 548 corpora iunctus una cum raperet flamma rogus, impius ignis dissiluit, cineresque simul -uisse negarunt.

g *i. q. diutius sub divo -ere*: *de arenis, saxis sim.*: VITR. 2, 4, 3 si ... *arenae fossiciae* exemptae diutius -ent, ab sole et luna et pruina concoctae resolvuntur. 2, 7, 5 ante biennium ea saxa non hieme sed aestate eximantur, et -entia permaneant in locis patentibus. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 25 venas, quae ad puteos prolatae -bunt ab ortu solis in occasum. *de seminibus, caespite sim.*: COLVM. 5, 6, 6 sameram ... quae compluribus diebus insolata -uerit (*item de seminibus*: PLIN. nat. 18, 135 *lupinum* inpune ... -et, vel derelictum etiam, si non protinus *sationem* secuti obruant imbres. 18, 196 siccis *locis* serius *fit satio*, ut pluviae sequantur nec *semen* diu -ens atque non concipiens evanescat). 10, 74 summo frondenti caespite mixta ponere, quae canis -eant urenda pruinis. PALLAD. 7, 2, 1 hordei culmos -ere in agris aliquantum sinamus.

h *i. q. sine domino pro derelicto -ere*: SAB. Gell. 11, 18, 21 (*cf.* VLP. dig. 47, 2, 43, 4) qui alienum quid (*om. Gell. libri*) -ens lucri faciendi causa sustulit (VLP. dig. 47, 2, 43, 7). GAIVS dig. 47, 9, 5 -entem ... rem ex naufragio, quae fluctibus expulsa sit, si quis abstulerit (VLP. dig. 47, 9, 1, 5 res ... quae in litore post naufragium -ent. *cf.* 47, 9, 3 pr.). PAVL. sent. 2, 31, 27 qui pro derelicto rem -entem occupavit. *v. etiam p. 29, 84 sqq.*

C *sensu proprio debilitato de regionibus, maribus, sideribus, etiam de lineis, corporis partium positione*:
1 *spectat ad positionem* **a** *i. q. situm esse, vergere*:
α de regionibus, montibus, maribus, urbibus sim.: (I) *add. ubi*: *praep.*: *c. acc.*: VARRO ling. 5, 31 Asia ... -et ad meridiem et austrum, Europa ad septemtriones et aquilonem (LIV. 30, 19, 6 in parte Italiae, quae -et ad Alpis. 33, 17, 8 ima urbis plana sunt, -entia ad mare. SEN. Phaedr. 286. MELA 1, 84 inde ad Halicarnason haec -ent. PLIN. nat. 18, 215 ad vesperam -entes terras). BRVT. Cic. epist. 11, 13, 2 *locus* -et inter Appenninum et Alpes (LIV.

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

5, 48, 2. *cf.* NEP. Ages. 8, 6 *portus* -ens inter Cyrenas et Aegyptum. Eum. 3, 2. Ov. trist. 4, 7, 22 innumeri montes inter me teque viaeque fluminaque et campi nec freta pauca -ent. LIV. 9, 2, 7 -et inter eos *saltus* satis patens ... campus [22, 3, 3]. 31, 46, 9 vallem inter duas -entem arces [PORPH. Hor. epist. 1, 16, 5]. SEN. nat. 1 praef. 9 inter Aegyptum et Aethiopas arenarum inculta vastitas -eat. CVRT. 5, 1, 12. MELA 1, 71. PLIN. nat. 4, 102. VAL. FL. 2, 629 terra sinu medio Pontum -et inter et Hellen. TAC. hist. 3, 60. *ai*). VERG. Aen. 6, 795 -et extra sidera tellus *eqs.* (PLIN. nat. 5, 140 extra Hellespontum adversa Sigeo litori -et Tenedus). Ov. fast. 4, 491 alta -et vasti super ora Typhoëos Aetna (RVFIN. hist. 3, 36, 5 Magnesiae civitati quae super Maeandrum -et. *i. q. ultra*: LVCAN. 8, 164 mundi ... super nimios soles austrumque -entis). 4, 564 in dextrum quae (qua ς) -et ora latus (MELA 2, 111 quia in orbem -ent, Cyclades dictae. VAL. FL. 4, 212 qui ... per arcton dexter et in laevum pontus -et). MANIL. 4, 630 mille -ent mediae diffusa per aequora terrae (SEN. Herc. O. 1105 quidquid per Libyam -et). FEST. Gloss.^{L} IV p. 439^{a} (p. 351 M.) eam partem Esquiliarum quae -et ad vicum Patricium versus. SEN. Herc. f. 720 campus hanc (*sc. Ditis regiam*) circa -et (MELA 3, 27 ut circa ipsos quae -ent vasta sint). 892 nil ultra -et inferos (dial. 8, 5, 6 illud ... scrutor, quod ultra [intra *A*] mundum -et. CVRT. 7, 7, 4 saltum ultra Istrum -entem. MELA 1, 117. AVIEN. orb. terr. 582). nat. 6, 30, 2 vides totas regiones a suis sedibus revelli et trans mare -ere quod in confinio fuerat. epist. 102, 21 hoc omne convexum, intra quod -ent maria cum terris. CVRT. 8, 10, 24 infra quas *rupes* cavernae et voragines longa vetustate in altum cavatae -ent (COLVM. 8, 17, 4 aquae -entis infra libram maris. ITIN. Eucher. p. 125, 14 maior civitatis pars infra montem -et in planitie humilioris collis sita). VAL. FL. 7, 62 Martius ante urbem ... -et ... campus. ITIN. [Silv.] 2, 1 vallis ... -ens subter latus montis dei. MART. CAP. 6, 686 iuxta Ilium sepulchrum Memnonis -et. *c. abl.*: VERG. georg. 2, 512 alio patriam quaerunt sub sole -entem (LVCAN. 2, 584 terra ... quocumque -et sub sole. *cf.* Ov. met. 1, 338 litora ... sub utroque -entia Phoebo. 4, 772 gelido sub Atlante -entem ... locum. Pont. 2, 7, 64 tristior ista terra sub ambobus non -et ulla polis. trist. 3, 2, 2 quae ... Lycaonio terra sub axe -et [5, 2, 64]. LIV. 9, 37, 1 sub Ciminii montis radicibus -ens ora. MANIL. 1, 239 austrinis pars est habitabilis oris sub pedibusque -et nostris. 1, 377. 2, 931 quia ... mundus ... media sub nocte -et. SIL. 12, 132 iuxta caligantis ... pallente sub umbra Cimmerias -uisse domos. MART. 4, 64, 14 quodcumque -et sub urbe frigus [*sc. locus frigidus*]. *al.*). LIV. 6, 30, 5 castra interim Romana -entia in campo (SEN. suas. 1, 1 fertilis in Oceano -ere terras *eqs.* SEN. nat. 3, 8, 8 quemadmodum in exteriori parte terrarum vastae paludes -ent magnique et navigabiles lacus. LVCAN. 8, 813 quidquid in euro regnorum boreaque -et. APVL. mund. 7 in altera parte orbis -ent insularum aggeres maximarum. IVST. 22, 5, 5 quod urbes castellaque Africae ... non in montibus positae sint, sed in planis campis ... -eant. *periphrastice*: HEGES. 4, 27, 1 cum sit in remotioribus Asiae partibus -ens *Alexandria*). ANTH. 422, 2 Britannia ... nostro quae procul orbe -es. *abl.*: VERG. Aen. 3, 104 Creta ... medio -et insula ponto (3, 692 Sicanio praetenta sinu -et insula contra Plemurium undosum [SERV. auct. *ad l.* '-et' sita est ut *104, v. supra l. 51*]. LVCAN. 8, 118 quod -et insula ponto). SEN. Tro. 1061 Troia qua -eat regione monstrans. SIL. 8, 459 patulo ... -ens ... arvo Fulginia. *adv.*: VERG. Aen. 7, 801 qua Saturae -et atra palus (PROP. 1, 11, 2 qua -et Herculeis semita litoribus. Ov. fast. 4, 478 qua ... -et [patet *v. l.*] zephyro semper apertus Eryx. epist. 12, 27 Ponti qua plaga laeva -et. trist. 4, 8, 42. MANIL. 2, 931. SEN. Phaedr. 10. Phoen. 603. LVCAN. 1, 409 qua ... -et litus dubium). MELA 1, 71 procul inde Hammodes promunturium inter Pyramum Cydnumque fluvios -et (STAT. Theb. 12, 248 haut procul ... domos et egena sepulcri busta -ere). 1, 100 Phrygiae haut longe -entis opportunissimum emporium (LVCAN. 9, 868 longius ista [istinc *Z*] nulla -et tellus). VVLG. gen. 49, 25 caeli desuper ..., abyssi -entis deorsum. BOETH. cons. 4, 2, 88 quo nihil ulterius pervium -ret incessui.

(II) *absol.*: *c. additam. explicat.*: TIB. 1, 3, 67 scelerata -et sedes in nocte profunda abdita. MANIL. 4, 802 magna -et tellus magnis circumdata ripis Parthis. SEN. Phaedr. 5 quae saxosae loca Parnetho subiecta -ent. MELA 1, 5 haec *pars terrae* ... ab ortu porrecta ad occasum et quia sic -et aliquanto quam ubi latissima est longior (LVCAN. 4, 106 sic mundi pars ima -et). 1, 24 litora ordine quo -ent. SIL. 14, 11 Ausoniae pars magna -et Trinacria tellus. PRISC. perieg. 403 cuius (*sc. caudae*) -et Isthmos imago. *prorsus absol.*: Ov. met. 8, 578 non est ... quod cernitis unum: quinque -ent terrae: spatium discrimina fallit. CVRT. 4, 7, 6 steriles harenae -ent (*sc ibi*). *de forma terrarum*: AVIEN. orb. terr. 386 talis forma -et Libyae, talique recessu ab zephyro eoum tellus incumbit in axem. *constructio sec. graecum*: HIPPOCR. aer. 6 necesse est has civitates positionem -ere (θέσιν κεῖσθαι) morbida⟨m⟩.

β de sideribus: CIC. Arat. 84 hic missore vacans fulgens -et una Sagitta. 92 tum magni curvus Capricorni corpora propter Delphinus -et (121 hunc propter subterque pedes ... Orionis -et levipes Lepus). AVIEN. Arat. 131 illa (*sc. Cynosura*) licet parvo -eat temone per aethram. 195 qua sideris ampla patescunt terga dehinc mersumque -et sublime umerorum. 424 *taurus* flexo -et illic crure. *v. etiam p. 12, 67 sqq.* *de axibus, siderum circulis*: MANIL. 1, 588 bis ... -et binis summotus (*sc. ab aequatore*) partibus orbis. 3, 225 -et obliquo signorum circulus (*sc. Zodiacus*) orbe (319 quod quamquam per tris signorum circulus arcus obliquus [obliquos *codd.*] -eat, recto tamen ordine zonae consurgunt. AVIEN. Arat. 952 horum alius *circulus* ... axe Lycaonio -et obvius). AVIEN. Arat. 95 Oceano pars *axis* sublime erigitur, subit altera, mersa sub undas, pars Erebum et nigri -et haec ut conscia Ditis.

γ meton. de gentibus, populis: NEP. Dat. 4, 1 quae gens -et supra Ciliciam (Ov. met. 15, 829 gentes ab utroque -entes oceano. MANIL. 4, 802. SEN. clem. 2, 1, 3 omnes gentes, ⟨quae⟩que Romanum imperium incolunt, quaeque iuxta -ent dubiae libertatis. LVCAN. 1, 20 gens si qua -et nascenti conscia Nilo. FLOR. epit. 3, 5, 1 Ponticae gentes a septentrione in sinistrum -ent. NEMES. cyn. 251 quin etiam gens ampla -et trans ardua Calpes culmina). Ov. trist. 4, 4, 62 illi ... paene sub eiusdem sideris axe -ent. SEN. Herc. O. 415 cuius triumphos ultimi Seres canunt et quisquis alius orbe †consepto (ψ, concepto *ΣA*, *al. al. coni.*) -et. Thy. 378 quocumque loco -ent, Seres. epist. 71, 37 si quid ultra Dahas bellicosum -et. MELA 3, 36 in Asiatico litore primi Hyperborei super aquilonem Riphaeosque montes sub ipso siderum cardine -ent. LVCAN. 1, 481 inter Rhenum populos Alpemque -entes. SIL. 15, 565 qua ... -et superi Larinas accola ponti.

δ de corporis partibus: CELS. 8, 5, 2 ab ea parte, in quam nasus -et. SEN. Oed. 366 (*de haruspicina*) mutatus ordo est, sede nil propria -et, sed acta retro cuncta: non animae capax in parte dextra pulmo sanguineus -et, non laeva cordis regio *eqs.* (LVCAN. 3, 644 tumidus qua pulmo -et). CLAVD. 15, 21 oculi ... -entes (latentes ς) interius. AVG. pecc. mer. 1, 38, 69 iuxta se -entibus mammis. VINDIC. gyn. 8 p. 434 g supra (*sc. palatum*) -it (subiacet *sive* subiacit *rell.*) lingua (DRAC. laud. dei 3, 681 pontem factura -et [latet *Arevalo*] *lingua* sermonibus oris).

ε alia: SEN. nat. 1, 9, 1 facies illis (*sc. virgis*) quidem est picta sed nihil curvati habens: in rectum -ent. 4, 3, 3 foliis si quae guttae adhaeserunt, in rotundum -ent. MELA 3, 61 aliter ... quam in aliis oris umbrae rerum ad meridiem -ent. CASSIOD. art. 6 p. 1217^{A} recta linea est, quae ex aequo in suis punctis -et.

b *i. q. depressum, planum, humilem esse* (*opp. editum esse*): CIC. Scaur. frg. 45^{n} depressam, caecam, -entem domum pluris quam te et fortunas tuas aestimasti (*cf.* orat. 224). VERG. Aen. 3, 689 praetervehor ... Megaros ... sinus Thapsumque -entem. SEN. epist. 51, 1 cum plurima loca evomant ignem, non tantum edita ..., sed etiam -entia (FRONTIN. aq. 18 omnibus humilior *aqua* Alsietina est, quae ... maxime -entibus locis servit. TAC. hist. 1, 86 Tiberis ... non modo -entia et plana urbis loca, sed secura eius modi casuum implevit). LVCAN. 2, 416 si non per plana -entis Aegypti Libycas Nilus stagnaret harenas (AVIEN. orb. terr. 339. AMBR. hexam. 3, 2, 11 per plana Aegypti, quae maxime humilioribus -ens vallibus campestris adseritur). 4, 52 urebant montana nives camposque -entes *v. etiam p. 23, 42* (CYPR. GALL. exod. 617. Ios. 369. PS. RVFIN. in Am. 5, 1–2 p. 1074^{C} ille qui dedit ... campis ut -rent, montibus ut tumerent). FRONTIN. grom. p. 16, 7 Th. oppositis ex alia parte montibus, alia flumine aut ripis aut quadam -entis soli voragine. PRVD. ham. 796 cum ... lene -entem planities daret ampla viam. *v. etiam p. 23, 6 sq.*

c *i. q. imum esse*: VERG. Aen. 1, 224 terras ... -entis *v. p. 23, 35* (Ov. met. 2, 179. SYMPH. 440, 298 *it funambulus* inter luciferum caelum terrasque -entes). STAT. silv. 2, 2, 74 omni proprium thalamo mare, transque -entem Nerea diversis servit sua terra fenestris.

2 *spectat ad latitudinem i. q. porrigi, patere, extendi* (*cf.* NON. p. 326, 35 -et: per plurimum porrigitur *v. p. 23, 19*):

a *de regionibus, terris, maribus*: *α additur ubi (inde — usque ad)*: *praep.*: *c. acc.*: VARRO AT. carm. frg. 13, 2 inter solis stationem et sidera septem exporrecta -et tellus (LVCR. 4, 410 inter eos *montes* solemque -ent immania ponti aequora substrata aetheriis ingentibus oris, interiectaque sunt terrarum milia multa. AVIEN. ora 538 hos inter *scopulos* ... portus effuse -et). VERG. Aen. 11, 527 hanc *vallem* super in speculis summoque in vertice montis planities ignota -et tutique receptus. SEN. nat. 1 praef. 13 quantum est enim, quod ab ultimis litoribus Hispaniae usque ad Indos -et? paucissimorum dierum spatium (CVRT. 6, 4, 16 perpetua vallis -et usque ad mare Caspium patens. AVIEN. ora 490 nuda lit[t]orum -ent ad usque cassae ⟨C⟩herronesi terminos. orb. terr. 1150 hinc ultra Libani rursum fastigia ... alterius Syriae limes -et usque Sinopen. 1355 Gangetidis orae, quae per flabra noti fuso distenditur agro, usque in celsa -ens confinia Col[l]idis arcis). MELA 1, 8 quod terrarum -et a freto ad ea flumina. STAT. Theb. 2, 504 semita, quam subter campi devexaque latis arva -ent spatiis. AVIEN. ora 512 post haec harenae plurimo tractu -ent (566). *c. abl.*: VERG. Aen. 11, 527 in *v. l. 71* (AVIEN. ora 153 Ophiussa ... tanta panditur latus, quantam -ere Pelopis audis insulam Graiorum in agro).

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SEN. nat. 1 praef. 13 ab ... usque ad *v. p. 22, 72* (MELA 1, 8 ab ... ad *v. p. 22, 79*. AVIEN. ora 319 monte ab illo ... litus recline et molle harenarum -et). AVIEN. orb. terr. 985 *Phrygiae* Minori quae -et inmensae late sub rupibus Idae (AMM. 21, 10, 4 sub hac altitudine aggerum utrubique spatiosa camporum planities -et). *abl.*: SOL. 38, 2 *Cilicia* plurima -et campo (AVIEN. orb. terr. 841 Taurus ... Pamphylia campo qua -et, incipiens). *v. etiam p. 22, 56.* *adv.*: OV. fast. 2, 392 qua ... -ent valles, Maxime Circe, tuae (LVCAN. 4, 674 qua lata -et, vasti plaga fervida regni *Iubae* distinet oceanum zonaeque exusta calentis. PLIN. nat. 4, 85 Taurica ... quondam mari circumfusa et ipsa qua nunc campi -ent. PANEG. 5 [8], 18, 2 qua -ent [patent *Bachr.*] maria. ITIN. [Silv.] 2, 3 vallem ... qua -et in longo. AVIEN. orb. terr. 1 qua protenta -ent vastae divortia terrae. 465 longo qua porrecta -et spatio piscosa Propontis). AVIEN. orb. terr. 525 hinc -et in patulos proiecta Calabria campos et super arenti tenduntur Iapyges agro (1150). 1019 inde Lycaoniae tractus -et.

β *absol.*: *c. additam. latitudinem sive positionem significantibus*: VERG. georg. 3, 343 tantum campi -et (SIL. 12, 651 medium ..-bat tantum ad bella loci, quantum tramittere iactae sufficerent hastae). MELA 3, 9 *ora* reducta iterum iterumque recto margine -ens ad promunturium quod Celticum vocamus extenditur. 3, 95 castra late -entia (AVIEN. orb. terr. 56). LVCAN. 2, 630 cum mediae -eant inmensis tractibus Alpes (AVIEN. ora 534). PLIN. nat. 4, 71 Cyclades et Sporades ... per DCC in longitudinem et per CC in latitudinem -ent (SIL. 13, 562 -et in spatium sine corpore pigra vorago [*v. etiam p. 24, 30*]. HEGES. 4, 27, 1 terra [*sc. Aegyptus*] -et in infinitum modum). VAL. FL. 1, 831 ingenti -et ore Chaos. PANEG. 10 (4), 22, 3 campum laxe -entem (AVIEN. ora 97). AVIEN. ora 80 terrae patentis orbis effus[a]e (*del. Scriver.*) -e[n]t. orb. terr. 240 ora ... continuum ... -ens rigidi sub imagine ⟨nervi⟩ tenditur. 900 tantum ... fuso pontus -et iste profundo. *de clivi ascensu*: CALP. ecl. 7, 25 emensi ... clivos lene -entes. *sine additam. i. q. late patere*: VERG. Aen. 1, 224 Iuppiter aethere summo despiciens mare velivolum terrasque -entis *v. etiam p. 22, 58* (SERV. *ad l.* -entes aut in longum expositas, aut proprium epitheton est terrarum *eqs.* OV. met. 2, 179 summo despexit ab aethere terras ... Phaëthon penitus penitusque -entes (*v. etiam p. 22, 59*). MANIL. 1, 536 publica naturae domus ... amplectens pontum terrasque -entes. AVG. serm. ed. Mai 1, 1 caelum pependit, statim terra -uit [*cf.* 72, 1]). MANIL. 1, 249 (*de elementis*) aeris atque ignis, terrae pelagique -entis (*v. etiam p. 24, 11*). LVCAN. 4, 52 urebant montana nives camposque -entes *v. etiam p. 22, 51* (CYPR. GALL. exod. 616. IOS. 369 curvas coluit valles camposque -entes). VAL. FL. 4, 712 Ponti ... -entis. AVIEN. ora 65 ut explicentur stagna, ceu -eant lacus.

b *de aliis rebus*: *de corpore*: PRIAP. 83, 28 latet -ente pantice abditus specu⟨s⟩. PHYSIOGN. 21 p. 32, 5 pupillae oculorum ⟨late⟩ -entes (*Foerster*, iactantes *s Rose*, -entes *x*, latescentes *Nettleship Cl. Rev. 5, 429*) et porrectae vanitatem detegunt, breves malignitatem. 67 p. 87, 4 ὀσφύς si late -eat et nimia sit (*opp.* moderata ac solida). *de siderum circulo, zonarum ambitu*: MANIL. 3, 230 quam brevis illa (*sc. bruma, meton. pro brumali solis circulo*) -et, tam longus circulus hic est. AVIEN. Arat. 275 qua ... per inmensum ... circulus obliquo late -et astriger orbe. 992 quantus -et ambitus illi zonarum. *de vallo*: SIL. 1, 374 surgebat cumulo certatim prorutus agger obstabatque -ens vallum.

3 *spectat ad qualitatem, statum*: a *generatim*: VERG. georg. 3, 354 -et aggeribus niveis informis et alto terra gelu late (*cf. ad l.* NON. p. 326, 31 -et: plenum est, oneratum. SEN. nat. 5, 11, 2 Iulio ... mense ... admodum pauca -ent adhuc sub nive). SEN. Phaedr. 471 orbis -bit squalido turpis situ. COLVM. 11, 3, 13 solum ... post autumnum patiemur effossum -ere brumae frigoribus et pruinis inurendum. LVCAN. 7, 867 (*de terra Emathia*) inpatiens hominum vel solis iniqui limite vel glacie nuda atque ignota -res. 9, 307 ambigua ... lege loci -et invia sedes. MART. 4, 44, 7 cuncta -ent flammis et tristi mersa favilla (*v. p. 26, 45*). AVIEN. orb. terr. 360 prodigus herbarum caespes -et (939 herbae viduus -et undique caespes. 1193 dives humo tellus, dives -et arbore caespes). Arat. 310 ignorata suo seclusaque fine -bant *maria*. AVG. civ. 21, 8 p. 566, 28 D. terra Sodomorum ... -bat simili ceteris facie eademque vel etiam uberiore fecunditate pollebat. DRAC. satisf. 84 sole perustus ager putris harena -et.

b *speciatim*: α *neglectum -ere, incultum esse*: VERG. georg. 2, 37 fructus ... feros mollite colendo, neu segnes -eant terrae. OV. Pont. 1, 3, 56 arva *v. p. 30, 1* (PANEG. 5 [8], 21, 1 Arviorum et Trevirorum arva -entia ... excoluit). SEN. nat. 3, 6, 2 squalidae itaque sine arbore, sine cultore arenae -ent raris imbribus sparsae. 4, 2, 9 quicquid non adiit *Nilus*, sterile ac squalidum -et. TAC. ann. 13, 55 quotam partem campi -ere, in quam pecora et armenta militum aliquando transmitterentur. AVIEN. orb. terr. 307 lati iugera campi et grege nuda -ent et sunt cultoribus orba. ora 443 orba cultorum sola squalent -entque. CLAVD. 15, 149 melius deserta -bo (*sc. Africa*) vomeris impatiens. AVG. civ. 18, 23 p. 285, 27 D. (*in versibus*) cum -et incultus densis in vepribus orbis. COD. Theod. 6, 2, 24 (*a. 417*) praedia quae ⟨... in d⟩esertis huc usque ia⟨cuerunt meliore condicione in om⟩nibus titulis conve⟨nit revelari ...⟩ (*cf.* COD. Iust. 11, 59, 15 pr. nunc usque remanent). β *contemptum -ere*: AETNA 259 dum sese pretio redimant *terrae* ... tum demum vilesque (humilesque *G*) -ent inopesque relictae. PROP. 3, 6, 29 strigis inventae per busta -entia plumae.

4 *spectat ad motum*: a *i. q. tranquillum, immotum, planum, extensum esse* (*opp. tumidum esse, rigere*): α *de maribus vento non exagitatis, de paludibus pigris, etiam de fluminibus*: OV. met. 11, 747 tum -et unda maris: ventos custodit et arcet Aeolus egressu praestatque nepotibus aequor. MANIL. 1, 249 *v. p. 23, 41.* SEN. Ag 449 *piscis* qui -ente reciprocus ludit salo tumidumque pando transilit dorso mare. Herc. f. 686 palus inertis foeda Cocyti -et (LVCAN. 4, 119 pigras, ubicumque -ent, effunde paludes). Tro. 199 immoti (immota *E*) -ent tranquilla pelagi, ventus abiecit minas placidumque fluctu murmurat leni mare. nat. 2, 6, 4 hic *spiritus* mare per se languidum et -ens incitat (LVCAN. 3, 524 posito Borea pacemque tenentibus austris servatum bello -uit mare. IVV. 12, 62 postquam -uit planum mare). 6, 20, 7 fortasse palustres et -entes aquas aliquis flatus inpellit (LVCAN. 5, 443 saeva quies pelagi maestoque ignava profundo stagna -entis [*ZVG*, tacentis *MP*] aquae, veluti deserta vigente aequora natura cessant. LACT. inst. 6, 17, 22 aqua semper -ens et quieta [*syn.* inmotus ac torpens]). LVCAN. 1, 260 rura silent, mediusque -et (*P*, tacet *cett.*) sine murmure pontus. 4, 311 nigro si turbida limo conluvies inmota -et. 5, 434 aequora lenta -ent, alto torpore ligatae pigrius inmotis haesere paludibus undae (VAL. FL. 3, 732 flamina conticuere, -et [tacet *Burmann*] cum flatibus aequor). SIL. 5, 583 suspenso per stagna -entia (latentia *Sang.*) lino (STAT. silv. 2, 2, 29 nullo ... tumultu stagna modesta -ent). 13, 562 -et in spatium sine corpore pigra vorago limosique lacus (*v. etiam p. 23, 26*). HIER. epist. 14, 6, 3 licet in morem stagni fusum aequor adrideat, licet vix summa -entis elementi spiritu terga crispentur. *add. ubi*: VAL. FL. 4, 726 hiemem sic unda per omnem aut campo -et aut tumido riget ardua fluctu. STAT. Theb. 10, 97 ipse profundis vallibus effugiens speluncae proximus amnis saxa inter scopulosque -et (tacet *BM*).

β *de aliis rebus*: *de terra*: SEN. Thy. 1020 immota tellus pondus ignavum -et. *de spiritu, aëre*: SEN. nat. 6, 18, 1 spiritus ... quamdiu non inpellitur et in vacanti spatio latet, -et innoxius nec circumiectis molestus est. 6, 27, 3 aer ... qui ... inter paludes -et, cum emersit, late vitium suum spargit (PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 334, 2 aera qui et summa montium et ima terrarum segnius -eat reliquo, qui desuper incumbat, esse obtusiorem). *de nubibus*: SEN. nat. 7, 22, 1 nubes ... numquam inmotae -ent.

b *i. q. tumidum -ere*: STAT. Theb. 2, 106 magnum si iam tollentibus austris Ionium nigra -eat sub nube.

II *per imaginem et translate*:

A *generatim*: 1 *de hominibus*: a *spectat ad locum*: PLAVT. Cas. 242 ubi in lustra -uisti? :: egone in lustra? (*aut nomen singulariter feminini generis est aut verbum vim fere cadendi obtinet. cf.* LIV. perioch. 50 -ente eo in ganea et lustris). CIC. Pis. 22 hic ... helluo ... -bat in suorum Graecorum fetore et caeno. GREG. M. moral. 13, 37 semper *iniqui* per desideria in imis -ent et ... -endo se erigunt, quia de rebus transitoriis extolluntur. *vi attenuata i. q. esse, versari*: SEN. dial. 5, 37, 3 nunc ille qui intra -et, felix fortunatusque est. 12, 6, 4 multa tibi non licent, quae humillimis et in angulo -entibus licent. epist. 118, 6 tu ista credis excelsa, quia longe ab illis -es: ⟨ei⟩ vero, qui ad illa pervenit, humilia sunt. *i. q. subsistere in itinere, commorari*: CIC. Att. 11, 6, 2 Brundisii -ere (*cf. antea* resedisse) in omnis partis est molestum (*cf. etiam* 3, 12, 3 *v. p. 27, 37*).

b *spectat ad statum, qualitatem*: CIC. Cael. 67 vigeant apud istam mulierem venustate, dominentur sumptibus, haereant -eant deserviant. SEN. Herc. O. 765 quam prope a leto ... -eat Alcides. benef. 6, 27, 3 vis illum subici tibi, iactura rerum suarum et status mutatione in id devocari, ut infra beneficia sua -eat (PLIN. epist. 8, 6, 2 infra Pallantis laudes -bunt *Marii Sullae Pompeii*). nat. 6, 1, 12 omnes sub eadem -ent lege (SEDVL. carm. pasch. 2, 5. *cf.* OPTAT. 1, 15 p. 18, 6 quis -eat sub sententia Iohannis apostoli).

2 *de rebus* (*spectat ad tempus, locum, qualitatem*): a *add. ubi*: *praep.*: CIC. epist. 5, 17, 1 quod priora tempora in ruinis rei publicae nostrisque -uerunt (*sc. coinciderunt.* SEN. contr. 9, 2 [25], 11 maiestas populi Romani ... in sinu meretricium -et. SEN. benef. 3, 28, 3 quidquid in medio sordidi -et, transsilite. dial. 7, 6, 1 dum corpus in praesenti sagina -et, cogitationes ad futura praemittat. APVL. apol. 8 quin ei nocens lingua ... semper in fetutinis et olenticetis suis -eat. TERT. ieiun. 17 p. 296, 24 apud te agape in caccabis fervet, fides in culmis calet, spes in ferculis -et). MANIL. 2, 384 cognata -ent generis sub legibus astra (SEN. benef. 6, 3, 3 istud, quod suspicis, ... sub nomine sordido -et). SEN. benef. 6, 1, 1 quaedam ... exercendi tantum ingenii causa quaeruntur et semper extra vitam -ent (dial. 11, 8, 4 quidquid optimum homini est, id extra humanam potentiam -et, nec dari nec eripi potest). epist. 44, 4 omnibus nobis totidem ante nos sunt: nullius non origo ultra memoriam

[Köttermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-et. 99, 9 hoc quod inter primum diem et ultimum -et, varium incertumque est (SIDON. epist. 7, 18, 3 nam ut timidi me temerarium, ita constantes liberum appellant. inter quae ipse decerno satis illius -ere personam, cuius necesse est latere sententiam). TAC. ann. 14, 54 quae (*sc. invidia*) quidem, ut omnia mortalia, infra (*cf. p. 24, 65 sqq. et p. 28, 3*) tuam magnitudinem -et, sed mihi incumbit *eqs.* *adv.*: LVCR. 2, 518 omnis enim calor ac frigus mediique tepores interutrasque (*sc. inter ignes et gelidas pruinas*) -ent explentes ordine summam. SEN. Herc. f. 1313 letale ferro pectus impresso induam: hic, hic -bit Herculis sani scelus (PS. QVINT. decl. exc. Monac. [Paris.] 9 p. 370, 21 hic -et laus tua). nat. 3 pr. 2 patrimonii longe a domino -entis cura solvatur. epist. 49, 3 quicquid temporis transiit eodem loco est: pariter adspicitur, una -et *eqs.* *abl.*: SEN. Thy. 343 nescitis, cupidi arcium, regnum quo -eat loco (MART. 5, 74, 3 [*de Pompeiis*] -ere uno non poterat tanta ruina loco [*cf.* ANTH. 402, 6]). LVCAN. 8, 861 nunc est pro numine summo hoc tumulo fortuna -ens.

b *absol.: periphrastice: c. adi. vel part. praedic.*: Ov. trist. 4, 3, 12 cur -et (lacet *M*, labet *E*, labat ω) ambiguo spes mea mixta metu? SEN. Tro. 121 tibi maternis ubera palmis laniata -ent. AVSON. 35, 7 truncatis convulsa -ent elementa figuris. 147, 4 nomina perpetis aevi sparsa -ent Latiam si qua per historiam. DRAC. laud. dei 1, 647 mortua pars hominis quotiens, pars viva -bat (*cf.* 2, 126). *sine additam.*: AVIEN. Arat. 678 iam prolixarum -eat rigor antemnarum. *fort. e graeco versum*: ANTH. 418, 5 ingenio mors nulla -et (nocet *Pithoeus*), vacat (vagat *Oudend.*) undique tutum. PS. HIL. libell. 5 p. 736ᶜ voluit postremum habere primum aliquid, ne in omnibus -ret *extrema* terra et primis secunda coniunxit, ne prima inferiora contemnerent. *vi -endi plus minus servata: de ventis*: CALP. ecl. 1, 74 quaecumque notum gens ima -entem erectumve colit boream. *de sole occidente*: ANTH. 469, 5 quique renascentem Phoebum cernuntque -entem. *per catachresin de lingua*: GREG. M. moral. 16, 4 ut lingua cum non restringitur nequaquam, ubi ceciderit, -eat sed semper ad deteriora descendat.

B *speciatim*: **1** *i. q. in statu aliquo, in condicione aliqua, et ea diuturna, esse, versari*: **a** *de hominibus: in ira, luctu, amore -ere*: PLAVT. Merc. 959 mea uxor propter illam tota in fermento -et. CIC. Pis. 89 quod tu totiens diffidens ac desperans rebus tuis in sordibus lamentis luctuque -uisti (epist. 14, 2, 2 te ... sic vexari, sic -ere in lacrimis et sordibus). Att. 10, 4, 6 -et in maerore meus frater. LVCR. 3, 992 Tityos nobis hic est, in amore -entem quem volucres lacerant (HOMER. 265 dum -eas in amore tuo, nos bella geremus *v. etiam p. 30, 49*. ARNOB. nat. 4, 26 p. 163, 9 *v. p. 30, 46*). SEN. epist. 113, 29 Alexander ... modo occiso amico, modo amisso -bat in tenebris, alias scelus, alias desiderium suum maerens. *meton. de vita* (*cf. p. 26, 19*): LVCR. 5, 175 in tenebris vita ac maerore -bat. *in occulto, oblivione, malis -ere*: PLAVT. Trin. 664 latebis ..., ne inveniat te Honor, in occulto -bis, cum te maxume clarum voles. CIC. Verr. II 1, 101 absens non in oblivione -uisset sed in adsidua commemoratione omnibus omnium flagitiorum fuisset. Att. 3, 18, 2 si vides, quantis in malis -eam. STAT. Theb. 4, 614 -et ille in funere longo. *in turpitudine, pigritia, errore, ignorantia sim. -ere*: VAL. MAX. 3, 6 deformes ... umbras in imo gurgite turpitudinis suae -ere patiar. SEN. epist. 59, 9 diu in istis vitiis -uimus, elui difficile est. non enim inquinati sumus, sed infecti. 67, 14 in otio inconcusso -ere non est tranquillitas: malacia est. TERT. resurr. 19 p. 51, 17 ignorantiam dei, per quam homo mortuus deo non minus in errore -uerit quam in sepulchro (*cf.* HIER. epist. 4, 2, 2 mihi in sepulchro scelerum -enti [7, 3, 1]. 38, 2, 2 neglegentiae et divitiarum fasciis conligata in saeculi -bat sepulchro). AVG. pecc. mer. 1, 35, 66 ignorantiae ... in qua profundissima -bat. GREG. M. moral. 8, 23 sunt nonnulli qui a voluptate quidem carnis abstinent, sed tamen tota mente in terrenis actibus -ent. *meton. de animo, mente*: SEN. epist. 82, 2 animus ... in similitudinem otii sui et pigritiae in qua -et solvitur. GREG. M. moral. 10, 47 saepe infirma mens ... ad gaudia exteriora derivatur, ut postponat quod intus appetit et in hoc libenter resoluta -eat, quod foris audit.

b *de rebus*: CIC. Quinct. 67 -et res ii. controversiis isto calumniante biennium. Arch. 14 pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplorum vetustas; quae -rent in tenebris omnia, nisi litterarum lumen accederet (Brut. 16 *fructus*). de orat. 2, 64 in eodem silentio multa alia oratorum officia -uerunt, cohortationes praecepta, consolationes admonita. epist. 12, 1, 1 res publica -eat in eis perturbationibus, in quas eam ille coniecit. PROP. 1, 7, 18 longe castra (*sc. res bellicas*) tibi ... flebis in aeterno surda -ere situ (*sc. poetae ab amore capto*). SEN. epist. 65, 19 *non quaeram* quis ... confusa distinxerit, in una deformitate -entibus faciem diviserit? TERT. resurr. 53 p. 110, 4 in Lazaro ... caro -uit in infirmitate. HIER. interpr. Iob praef. 14 *librum* Iob qui adhuc apud Latinos -bat in stercore et vermibus scatebat errorum. BOETH. fid. 187 quia multis infectus criminibus mundus -bat in morte. *in elocutionibus periphrast.*: SEN. Herc. f. 56 patefacta ab imis manibus retro via est et sacra dirae mortis in aperto -ent. Oed. 208 ubi laeta duris mixta in ambiguo -ent. dial. 10, 9, 1 omnia quae ventura sunt in incerto -ent. 11, 19, 5 o quam multarum egregia opera in obscuro -ent. LACT. inst. 3, 8, 34 quandoquidem ... in promptu id quod quaerimus -et. *e graeco versum*: NOVELL. Iust. 31, 1, 3 quae (*sc. quarta Armenia*) prius non in provinciae -bat imagine (εἰς ἐπαρχίας συνέκειτο σχῆμα).

2 *i. q. prostratum, afflictum esse*: **a** *i. q. obtritum, afflictum, perculsum esse, omnino infelicem, infortunatum esse*: **α** *de rebus*: (I) *in universum*: (a) *de incorporeis: de subiectis definitis*: PLAVT. Amph. 1053 spes atque opes vitae meae -ent sepultae in pectore. Curc. 573 meae ... pugnae proeliares plurimae optritae -ent? CIC. Cluent. 5 falsa invidia ... dominetur in contionibus, -eat in iudiciis, valeat in opinionibus ac sermonibus imperitorum, ab ingeniis prudentium repudietur *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 51. 3, 81). Phil. 6, 14 -ent beneficia Nuculae, friget patronus Antonius. off. 3, 46 -eat utilitatis species, valeat honestas. Tusc. 1, 5 Philosophia -uit usque ad hanc aetatem. epist. 2, 16, 1 me tam improvidum, qui ab excitata fortuna ad inclinatam et prope -entem desciscerem (ASCON. in Scaur. p. 25, 16 St. Scaurus ita fuit patricius, ut tribus supra eum aetatibus -uerit domus eius fortuna). LVCR. 1, 62 humana ante oculos foede cum vita -ret in terris oppressa gravi sub religione (*inde fort.* PRVD. c. Symm. 1, 282). 5, 1136 regibus occisis subversa -bat pristina maiestas soliorum et sceptra superba (PETRON. 119, 44 ipsa ... maiestas auro corrupta -bat). Ov. epist. 4, 150 ubi nunc fastus altaque verba? -ent. met. 1, 273 sternuntur segetes et deplorata colonis vota -ent (*cf.* SEN. nat. 3, 28, 2). 5, 482 fertilitas terrae ... falsa (*MςH*, sparsa *rell.*, cassa *multae editt. ex uno ς, al. al. coni.*) -et. APVL. Plat. 2, 7 ut semper in civitate emineant, quae sunt omnibus profutura, -eant et subiecta sint cum suis auctoribus vitia. ANTH. 400, 2 nomina tanta (quanta *Scalig.*) -ent. PANEG. 6 (7), 12, 1 ut subsidia rei publicae -entia (*add. Cu, om. M*) erigeres. CLAVD. 22, 130 cum cernat uterque quod nec inops -eat (lateat *A*) probitas nec inertia surgat divitiis. COD. Theod. 9, 34, 8 (*a. 368*) contestatio ... depressa nostris legibus -eat. SEDVL. carm. pasch. 1, 330 (*ad I Cor. 1, 19*) prudentia quorum stulta -et (*sc. perdita*). *passive i. q. profligi*: DRAC. Romul. 5, 168 vita potentis non -et (patet *Baehr.*) insidiis. *de indefinitis*: CIC. Marcell. 23 omnia sunt excitanda tibi ... quae -ere sentis belli ipsius impetu ... perculsa atque prostrata (epist. 4, 4, 2. *cf.* VERG. Aen. 11, 310 cetera qua rerum -eant perculsa ruina). nat. deor. 3, 85 qua (*sc. conscientia*) sublata -ent omnia. Tusc. 1, 4 omnes ... incenduntur ad studia gloria, -entque ea semper, quae apud quosque improbantur (*cf.* AVG. civ. 5, 13 p. 218, 15 D. 14 p. 218, 26. 219, 7). (b) *de corporeis*: PROP. 4, 5, 62 vidi ... odorati victura rosaria Paesti sub matutino cocta -ere noto. COLVM. 10, 336 semina ... quae capitis viduata coma spoliataque nudo vertice, trunca -ent tristi consumpta veneno. MART. 4, 44, 7 *v. p. 23, 65*. AVIEN. Arat. 737 marcebunt sata cuncta; diu namque indiga suci si qua -ent, cedunt valido penetrata calori.

(II) *de re publica, civitate, regno sim.*: CIC. rep. 2, 2 quod ... Atheniensium *rem publicam* ... exsanguem iam et -entem ... Phalereus sustentasset Demetrius (epist. 6, 10, 5 ut iam simul cum re publica, quae in perpetuum -ere non potest, necessario revivescat atque recreetur. PANEG. 12 [2], 3, 3 -bat innumerabilibus malis aegra vel potius dixerim exanimata res publica). HOR. carm. 1, 37, 25 ausa ... -entem visere regiam voltu sereno. Ov. epist. 1, 3 Troia -et (*sc. deleta*) certe Danais invisa puellis (SEN. Tro. 455 Troia quod cecidit gemis? utinam -ret tota. 550). met. 8, 526 alta -et (*sc. afflicta est*) Calydon. LIV. 3, 9, 8 -ente aegra civitate (VAL. MAX. 3, 2 ext. 5 civitas Spartana -et armis nostris abiecta. PANEG. 8 [5], 4, 4 civitatem Aeduorum voluit -entem erigere perditamque recreare. 8 [5], 5, 4 -bat illa civitas non tam moenium ruinis quam virium defectione prostrata). MANIL. 4, 36 pendebat ab uno Roma viro, regnumque orbis sortita -bat (*sc. vacillabat, quin etiam perculsa videbatur*. PANEG. 10 [4], 3, 3 cuius cum divina virtus ... urbem Romam non praecipitantem exceperit, sed adflictam ac plane -entem excitarit recrearit erexerit). PHAEDR. 4, 7, 13 regna Peliae scelere Medeae -ent (SEN. Tro. 54 quoddam sacrum regni -entis. LVCAN. 7, 115 quantum ... malorum in populos lux ista feret. quot regna -bunt). SEN. Herc. O. 1819 stabula cum regno -ent. LVCAN. 8, 545 sic fata premunt civilia mundum? sic Romana -ent (placent *M*). ANTH. 447, 3 (*de Graeciae ruina*) cinis ipse -entis visitur. *adde*: LVCAN. 8, 529 potes Magni fulcire ruinam, sub qua Roma -et.

β *de animantibus* (SYNON. CIC. Char. gramm. p. 410, 28 B. miserere infelicium: ... succurre oneratis malis. ... -entibus manum porrige. redde summersis humanitatem). (I) *in universum*: CIC. Catil. 2, 2 -et ille nunc prostratus ... et se perculsum atque abiectum esse sentit (FIRM. err. 20, 7 p. 53, 14 ut legibus vestris funditus prostratus diabolus -eat). 2, 25 quam valde illi -eant. Sull. 50 ego -entem et spoliatum defendo et protego. 61 patronum ... in hoc ... casu, [in] quo afflictus -et, per vos iuvari conservarique cupiunt. dom. 96 me -entem posse vivis viris fortibus excitari (har. resp. 50 videtis ... hominem per se ipsum iampridem adflictum ac -entem perniciosis optimatium discordiis excitari). p. red. in sen. 24 qui mihi primus adflicto et -enti consularem fidem dextramque porrexit. Sest. 64 qui me civem ... non modo stantem

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

non defenderunt, sed ne -entem quidem protexerunt (Phil. 12, 4. PS. SEN. extr. voc. 195 -ere satius est quam stare, si tibi cadendum scias, quia gravissima pars supplicii expectatio est). Rab. Post. 2 satis est homines imprudentia lapsos non erigere, urgere vero -entis aut praecipitantis impellere certe est inhumanum. Marcell. 8 adversarium ... extollere -entem. Phil. 10, 14 qui ... in pace -ere quam in bello vigere maluit. quamquam ille quidem numquam -uit *eqs.* Att. 7, 18, 1 quae quidem ille (*sc. Caesar*) ⟨si⟩ repudiavit, -bit. 14, 12, 2 nos ... -bimus. epist. 1, 5, 3 ut neque -ere regem pateremur *eqs.* 5, 7, 1 tuos veteres hostis ... vehementer litteris perculsos atque ex magna spe deturbatos -ere. ad Q. fr. 3, 2, 3 Memmius ... mirum in modum -et. HOR. carm. saec. 51 -entem lenis in hostem (*v. etiam infra l. 82*). OV. am. 3, 30 victi ... resurgunt quosque neges umquam posse -ere, cadunt. Ib. 29 calcasti qui me, violente, -entem. Pont. 4, 3, 27 insultare -enti te mihi (trist. 2, 571). trist. 5, 8, 5 nec mala te reddunt mitem placidumque -enti nostra. VAL. MAX. 5, 1, 1 f his gradibus officiorum -entem *Ptolemaeum* ad regium fastigium erexit. SEN. Thy. 614 quem dies vidit veniens superbum, hunc dies vidit fugiens -entem. Tro. 742 non sic -emus Troes, ut cuiquam metus possimus esse. dial. 11, 13, 8 si magnus vir cecidit, magnus -et (*Goetz*, -uit *A*). epist. 120, 21 contrahitur infra humilitatem vere -entium. STAT. Theb. 3, 696 generi ... -entis (tacentis *B M*) aspice res humiles. ANTH. 415, 37 dies, quo Marium vidit suppar Carthago -entem. PS. LACT. mort. pers. 1, 5 qui insultaverunt deo, -ent, qui templum sanctum everterant, ruina maiore ceciderunt. FIRM. math. 3, 5, 13 *Sol* -entes homines et abiectos ad rem publicam faciet incremento dignitatis adduci. AVR. VICT. Caes. 28, 8 bonis parte plurima -entibus. VVLG. sap. 17, 2 iniqui ... vinculis tenebrarum ... compediti ... fugitivi perpetuae providentiae -uerunt (φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας ἔκειντο). CLAVD. carm. min. 22, 11 excessit iam poena modum. concede -enti. DRAC. laud. dei 2, 696 erigit elisos, relevat tua dextra -entes, confovet abiectos. BOETH. cons. 1 carm. 2, 24 nunc -et effeto lumine mentis. *v. etiam p. 25, 50.*

(ii) *singillatim: de exulibus i. q. in terra aliena afflictum vivere: add. ubi:* CIC. Sest. 7 socerum ... in alienis terris -entem, quem in maiorum suorum vestigiis stare oportebat (Att. 3, 12, 3 ego etiam nunc eodem in loco -eo, sine sermone ullo, sine cogitatione ulla (*v. etiam p. 24, 61*). OV. Pont. 1, 3, 49 orbis in extremi -eo desertus harenis [*cf.* 1, 7, 5 ecquis in extremo positus -et orbe tuorum me ... excepto? trist. 3, 3, 13 lassus in extremis -eo populisque locisque. CALP. ecl. 4, 43]. 4, 7, 2 aspicis ... quali -eamus in arvo. PETRON. 81, 3 ut inter ⟨tot⟩ audaciae nomina mendicus, exul, in deversorio Graeciae urbis -rem desertus). OV. Pont. 2, 9, 4 me tibi finitimi parte -ere soli. 3, 1, 15 ut minus infesta -eam regione, labora (trist. 3, 3, 5). *absol.:* CIC. leg. 2, 42 quorum scelere religiones tum prostratae adflictaeque sunt, partim ex illis distracti ac dissipati -ent. OV. Pont. 2, 9, 37 fac profugo prosint tua castra -enti. SEN. Anth. 405, 11 *v. p. 5, 26.* *translate de diabolo:* GREG. M. moral. 2, 17 a qua *patria* ipse *Satan* longe telo suae superbiae prostratus -et. *i. q. pecuniae damnum accipere:* CIC. Att. 2, 6, 2 vide ... an cistophoro Pompeiano -eamus. *i. q. amore afflictum esse:* PROP. 1, 9, 4 ecce -es supplexque venis ad iura puellae. CLAVD. 10, 112 quis -uit telis? (*sc. Amoris vulneratus*). *apud Eccl. i. q. in fide instabilem prostratum esse:* TERT. praescr. 42, 2 p. 57, 23 cum hoc sit negotium *haereticis* non ethnicos convertendi, sed nostros evertendi. hanc magis gloriam captant, si stantibus ruinam, non si -entibus elevationem operentur. AVG. civ. 10, 24 p. 439, 4 D. haec est mediatio, qua manus lapsis -entibusque porrecta est. *i. q. infirmum, invalidum esse:* CYPR. epist. 59, 18 p. 689, 2 nullus dei sacerdos sic infirmus est, sic -ens et abiectus sic inbecillitate humanae mediocritatis invalidus, qui non contra hostes et inpugnatores dei divinitus erigatur.

b *i. q. succumbere, victum, subiugatum esse: α de candidatis, hominibus novis i. q. succumbere, non altiorem dignitatis gradum consequi, inferiorem esse:* CIC. Mur. 17 multis viris fortibus ne ignobilitas generis obiceretur, meo labore esse perfectum, qui non modo Curiis, Catonibus, Pompeiis, antiquis illis fortissimis viris, ... sed his recentibus, Mariis et Didiis et Caeliis, commemorandis -bant. 45 videsne tu illum *candidatum* tristem, demissum? -et, diffidit, abiecit hastas. off. 3, 79 C. Marius, cum a spe consulatus longe abesset et iam septimum annum post praeturam -ret. LIV. 37, 47, 7 Cn. Manlium Lepido deiecto, nam Messalla -uit, collegam dixit. ASCON. in tog. cand. p. 64, 16 St. hi quattuor ... -bant (tacebant *Spr.*). *β in universum de hominibus, populis, gentibus victis, subiugatis:* CIC. Flacc. 92 magnum erat ei certamen propositum, magna cum Graecis contentio, qui tamen ... -ent victi (OV. epist. 3, 124). OV. met. 8, 114 *patria* superata -et. MART. 7, 84, 3 i ... ad Geticam Peucen Histrumque -entem. CLAVD. 21, 190 non classica Francis intulimus: -uere (latuere P^1) tamen. DRAC. satisf. 142 si venator trepidans venabula ponat territus et -eat (*sc. quasi victus*), mox perit ira leonis. 214 Ma⟨u⟩rus ubique -et *victus. v. etiam supra l. 12 sqq.* *etiam de ponto:* STAT. Theb. 7, 87 debellatas ... relinquit Eurus aquas ... pontumque -entem exanimis iam volvit heims. *add.* sub, infra: PROP. 4, 11, 38 sub quorum titulis, Africa, tunsa -es (OV. fast. 6, 358 Alpino Roma sub hoste -et [fuit *M*, ruit *Heins.*]. CLAVD. 18, 323 reginarum ... sub armis barbariae pars magna -et). SEN. benef. 5, 4, 4 supra eum eminere visus est, infra quem omnia -bant. *dat.:* CLAVD. 18, 218 indomitos curru Servilius egit Isaurus et Pharos Augusto -uit vel Creta Metello. *abl.:* PRVD. apoth. 420 (*de daemonibus*) adventus ... tui terrore -emus. *γ de incorporeis:* OV. fast. 1, 702 religata catenis iampridem vestro sub pede bella -ent (epist. 4, 161 nobilitas sub amore -et. LVCAN. 9, 13 quanta sub nocte -ret [*sc. obruta*] nostra dies. AVG. civ. 21, 16 p. 519, 19 D. ubi nondum ratio suscepit hanc pugnam et fere sub omnibus vitiosis delectationibus -et. VAL. CEM. hom. 1, 2 p. 693^B omnia sub metu disciplinae vitia -ent. SEDVL. carm. pasch. 2, 32 quoniam natura prior vitiata -bat sub dicione necis). met. 1, 149 victa -et pietas (7, 527 exitium superabat opem, quae victa -bat. trist. 5, 7, 48 cedit viribus aequum, victaque pugnaci iura sub ense -ent). PRVD. ditt. 170 mors illi (*sc. Christo*) devicta -et. *δ apud Eccl. de carne:* PETR. CHRYS. serm. 174 p. 654^B -bat in Herode caro oppressa crapulis, ebrietate captiva.

c *de placitis, opinionibus refutatis, fractis, de argumentationis ratione convicta, etiam de eis ipsis qui sententiam vanam proferunt i. q. corruisse, concidisse: de hominibus:* CIC. Mil. 47 me videlicet latronem ac sicarium abiecti homines et perditi describebant. -ent suis testibus *eqs.* *de rebus:* CIC. ac. 2, 105 vides ... -ere iam illud tuum perspicuitatis patrocinium. div. 2, 24 quoquo se verterint Stoici, -eat necesse est omnis eorum sollertia. 2, 106 -et igitur tota conclusio. fin. 2, 44 si honestum esse aliquid ostendero, quod sit ipsum vi sua propter seque expetendum, -ere vestra omnia. 5, 86 -et omnis ratio Peripateticorum. AVG. c. Cresc. 4, 50, 60 -eat igitur oportet inprobatumque respuatur et quod dixisti *eqs.*

d *de animi demissione i. q. animo abiectum, aegritudine tristitia afflictum, perculsum esse* (PAVL. FEST. $Gloss.^L$ IV p. 336^b [p. 228 M.] profusus: ... abiectus -ens): *α de homine:* CIC. Brut. 13 quo *libro* me hic affatus quasi -entem excitavit (SEN. clem. 1, 12, 4 timor ... extrema admovens in audaciam -entes [gementes *P*] excita⟨t⟩). Tusc. 2, 32 adflictus ... et -ens et lamentabili voce deplorans audieris. 2, 54 sic qui doloris speciem ferre non possunt, abiciunt se atque ita adflicti et exanimati -ent. 3, 36 quid -es aut quid maeres aut cur succumbis cedisque fortunae? 4, 35 quid ... est ... deformius quam aegritudine quis adflictus, debilitatus, -ens? 4, 39 malum ... quo aut oppressus -eas aut, ne opprimare, mente vix constes. Att. 4, 17, 3 corruerat alter et plane ... -bat. 7, 21, 1 Gnaeus ... noster ... ut totus -et. 10, 7, 3 -ere Caesarem ... offensione populari. 11, 9, 2 tanto me dolore adfecit, ut postea -uerim. 12, 23, 2 ut scias me ita dolere, ut non -eam (taceam *M*, *corr. Victor.*). 12, 40, 2 ne doleam? qui potest? ne -eam? quis umquam minus? LVCR. 6, 1233 quod ubi se quisque videbat implicitum morbo ..., deficiens animo maesto cum corde -bat. OV. trist. 1, 8, 13 afflictum ... fuit tantus adire timor, ut ... nec solarere -entem? Pont. 1, 9, 19 consolatus ... -entem est (3, 3, 77). SEN. Thy. 197 numquid abiectus -et? dial. 11, 5, 5 illi ... -ent et maerent. nat. 3 pr. 8 quid -es? (*opp.* quid exsultas?). ad imum delatus es: nunc locus est resurgendi. epist. 24, 25 ad moriendum inconsulta animi inclinatio, quae saepe generosos atque acerrimae indolis viros corripit, saepe ignavos -entesque. 71, 25 illud mirare, ibi extolli aliquem, ubi omnes deprimuntur, ibi stare, ubi omnes -ent. PS. LACT. mort. pers. 1, 4 deus -entes et afflictos caelesti auxilio sublevavit. BOETH. cons. 1, 4, 169 -ere bonos, nostri discriminis terrore prostratos. *v. etiam p. 25, 37—40. 43—46.* *c. abl. respect.:* OV. Pont. 1, 3, 7 sic ego mente -ens et acerbo saucius ictu admonitu coepi fortior esse tuo. *β de animo, mente, corde:* CIC. Lael. 59 efficere, ut amici -entem animum excitet inducatque in spem cogitationemque meliorem (OV. Pont. 1, 3, 27 cum bene firmarunt animum praecepta -entem. LIV. 10, 35, 6. SEN. Tro. 1022 pauperi surgent animi -entes. AMM. 16, 12, 9). OV. trist. 5, 2, 7 mens tamen aegra -et nec tempore robora sumpsit. LVCAN. 1, 624 cor -et.

e *apud Eccl. de peccatoribus i. q. prostratum esse* (EVCHER. form. 8 p. 49, 9 '-ere' aut vitiis aut temptationibus succumbere): ITALA Rom. 14, 4 (Optat. 2, 25) qui stat, domino stat, et qui -et (πίπτει, VVLG. cadit, *cf. p. 18, 62*), domino -et (*cf. interpr.* OPTAT. *l. c.* p. 62, 2 sqq.). PELAG. in Rom. 5, 2 p. 41, 22 S. in qua (*sc. gratia*) stamus: qui ante -bamus. HIER. epist. 21, 15 (*ad Luc. 15, 18* surgens ibo ad patrem meum) peccatorum -ere, stare iustorum esse. PS. HIER. in Marc. 14 p. 632^D omnes cadunt, sed non omnes -ent. numquid qui dormit non adiciet, ut resurgat? carnale est cadere, sed diabolicum -ere. *v. etiam p. 27, 54—59.* *add.* sub: CYPR. epist. 25 p. 538, 10 cum ... abluerint omne delictum ..., -ere ultra sub diabolo quasi prostrati non debent, qui ... erexerunt se et cum Christo stare coeperunt (*de spiritu:* AVG. civ. 22, 24 p. 616, 23 D. nullum omnino habens vitium, nec sub quo -eat nec cui cedat nec contra quod saltem laudabiliter dimicet).

3 *i. q. contemptum, neglectum esse* (NON. p. 326, 37 -et: sordet, neglectum est): **a** *i. q. contemptum esse, sordere, nullam auctoritatem habere:* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 18 B. humile. depressum. -en⟨s⟩. inglorium. *α in universum:*

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(I) *de rebus*: LVCIL. 1012 (*de Lucili aemulo quodam*) sua percipere⟨t⟩ retro rel⟨l⟩icta (*corr. Guilelm.*) -ere (*cf. ad l.* NON. p. 326, 37 *v. p. 28, 81*). CIC. Tusc. 1, 41 ne tam vegeta mens aut in corde cerebrove aut in Empedocleo sanguine demersa -eat. LVCR. 2, 503 iam tibi barbaricae vestes Meliboeaque fulgens purpura ... novo rerum superata colore -rent et contemptus odor smyrnae ... consimili ratione oppressa silerent. 5, 1273 tum fui⟨t⟩ in pretio magis ⟨aes⟩ aurumque -bat propter inutilitatem hebeti mucrone retusum, nunc -et aes, aurum in summum successit honorem *eqs.* (*cf.* ISID. orig. 16, 20, 1). OV. ars 3, 411 nunc hederae sine honore -ent. rem. 140 contemptae ... -ent et sine luce faces. LAVS Pis. 121 probitas cum paupertate -bit. STAT. silv. 3, 3, 56 si fas est aequare -entia (*sc. quae vilia sunt*) summis. 5, 3, 109 tu (*sc. Parthenope*) ... famae (fama *R, Vollmer*) ... obscura -res. TERT. resurr. 6 p. 33, 22 ad infuscandum originem carnis nomen terrae ventilare, ut sordentis, ut -entis elementi. ANTH. 470, 2 rebus in adversis quae -uere (nocuere *Tollius*) iuvant. *adde*: ARNOB. nat. 1, 24 p. 16, 8 -ent antiquae derisui c⟨a⟩erimoniae et sacrorum quondam veterrimi ritus religionum novarum superstitionibus occiderunt. GREG. M. moral. 7, 53 p. 796^A cuncta quippe quae foris eminent occultis priorum obtutibus per despectum -ent. *add. ubi*: CIC. Tusc. 5, 76 sint sane illa genera bonorum, dum corporis ⟨et⟩ externa -ent humi ..., ⟨animi⟩ autem ... caelum ... contingant. OV. trist. 1, 8, 16 illud amicitiae ... venerabile nomen re tibi pro vili sub pedibusque -et? TAC. Germ. 45 *sucinum* diu ... inter cetera eiectamenta maris -bat. (II) *de hominibus*: CIC. Att. 2, 17, 2 -et ... ille (*sc. Pompeius*) sic, ut Phocis (*verbum suspectum, coni. al. al.*) Curiana stare videatur. 6, 1, 18 num igitur -et Theophrastus, si *eqs.*? CAES. carm. in Ter. 5 neve hac despecte ex parte -res ..., Terenti. OV. am. 2, 2, 30 ille potens; alii, sordida turba, -ent. fast. 1, 218 in pretio pretium nunc est .... pauper ubique -et. CYPR. epist. 30, 2 p. 550, 17 sine praeiudicio virtutum ignobilem sine laude -uisse (tacuisse *T*). FIRM. math. 1, 7, 42 -ent strenui, laudantur inprobi. AVG. epist. 118, 32 p. 696, 9 quia -ere se abiectissime sentiunt, si eorum auctoritas cum auctoritate catholica conferatur. BOETH. cons. 2 carm. 7, 21 -etis ergo prorsus ignorabiles nec fama notos efficit. *v. etiam p. 25, 47.*

β de pretiis i. q. vile esse: CIC. Q. Rosc. 33 cum -rent pretia praediorum. Att. 9, 9, 4 nunc omnia ista -ere puto propter nummorum caritatem. PETRON. 44, 18 agri -ent (*fort. i. agricultura obtrita est*).

b *i. q. neglectum esse, sine usu esse, non prolatum esse*: *α in universum*: CIC. carm. frg. 55, 2 (*de Sardanapallo*) haec habeo, quae edi quaeque exsaturata libido hausit; at illa -ent multa et praeclara relicta. LVCR. (?) 5, 1006 improba navigii (navigiis *Bothe*, naucleri *Munro*) ratio tum caeca -bat. AETNA 248 quaecumque -ent (*sc. neglecta*, latent *Baehrens*, patent *Wassenberg*) tanto miracula mundo, non congesta pati *eqs.* SEN. benef. 3, 2, 3 quemadmodum, quae in usu sunt ..., numquam periculum situs adeunt, illa quae ... extra conversationem ut supervacua -uerunt, sordes ipsa conligunt vetustate. dial. 10, 3, 2 adice quod [et] (*add. A*, eius *Gertz*, aevi *Schultess*) sine usu -uit (epist. 58, 34 multis iners vita sine usu sui -uit). 10, 7, 5 ideo eius vita longissima est, quia ... totum ipsi vacavit. nihil inde incultum otiosumque -uit (vacavit *A*). epist. 9, 8 ut exerceat amicitiam, ne tam magna virtus -eat (*v. etiam infra l. 72*). PLIN. epist. 1, 1, 2 ut eas *epistulas* quae adhuc neglectae -ent requiram (6, 10, 3 [*de Verginii monumento imperfecto*] post decimum mortis annum reliquias neglectumque cinerem sine titulo, sine nomine -ere). *v. etiam p. 25, 68 sqq.* *β de pecunia*: CIC. Q. Rosc. 4 quo modo tibi tanta pecunia extraordinaria -et? (PLIN. epist. 10, 54, 1 quae [*sc. pecuniae publicae*] vereor ne otiosae -eant. RVFIN. Basil. hom. 3, 5 pecunia si cesset et -eat, inutilis erit). 8 cur tam diu -et hoc nomen in adversariis? (*cf. quae sequ.*). SEN. epist. 90, 40 *v. p. 31, 10.* QVINT. decl. 345 p. 362, 26 pecuniam dedi et otiosa -ente patrimonii parte aliquid numeravi (PLIN. epist. 10, 54, 1).

c *de eis quae exerceri desinunt, quae vim amiserunt i. q. cessare, haerere*: CIC. Mur. 30 vestrum vero studium totum -et. ac. 2, 134 virtutem -ere plane (fin. 2, 117 maximas ... virtutes -ere omnis necesse est voluptate dominante. off. 3, 118 iustitia vacillat vel -et potius omnesque eae virtutes, quae in communitate cernuntur et in societate generis humani. rep. 3, 12 eam virtutem ... excitare -entem. PVBLIL. J 36 -et omnis virtus, fama nisi late patet. SEN. epist. 9, 8 *v. supra l. 52.* ANTH. 472, 7 virtus medio -et obruta caeno, nequitiae classes candida vela ferunt. PANEG. 12 [2], 17, 5). 2, 147 -ere ... tot tam nobiles disciplinas. parad. 27 cum leges in ea *civitate* nihil valebant, cum iudicia -bant. Att. 7, 23, 3 omnis hic dilectus -et. CAEL. Cic. epist. 8, 6, 4 dici non potest, quomodo hic omnia -eant. LIV. 3, 31, 2 si ea res aeque suo biennio -ret, ac toto superiore lustro -uisset. 4, 51, 4 -ere tam diu inritas actiones. 9, 6, 12 -ere (tacere *codd., corr. Ascens.*) indolem illam Romanam. SEN. benef. 6, 38, 3 *merces* nullo igne laedantur: -bit opera fabrilis. LVCAN. 8, 333 -et omne cruenti volneris auxilium? *v. etiam p. 5, 30.* *de nominibus i. q. non dissolutum, non expeditum esse*: CIC. Att. 12, 12, 1 (*de dote Tulliae*) turpe est rem impeditam -ere.

d *i. q. sine cultore, domino esse, quasi pro derelicto esse*:

OV. Pont. 1, 3, 56 quocumque aspicies, campi cultore carentes vastaque, quae nemo vindicet, arva -ent (*v. p. 23, 75*). PAPIN. dig. 37, 3, 1 utilius erit ... proximo cuique possessionem dari, ne bona -eant (VLP. dig. 38, 9, 1 pr. ne bona hereditaria vacua sine domino diutius -rent [*cf.* 38, 9, 12]. 40, 5, 4, 17 sive -ent bona fisco spernente sive adgnoverit). VLP. dig. 36, 4, 5, 20 si hereditas -uerit aliquo tempore (43, 24, 13, 5. *cf.* AVR. Fronto p. 17, 7 N.). *v. etiam p. 20, 68 sqq.*

4 *i. q. inertem, quietum esse, torpere, sine impetu esse*: **a** *i. q. segnem, inertem, languidum esse, sine impetu, vigore esse*: *α in universum*: (I) *de rebus*: (a) *pertinet ad hominem*: *de actionibus, affectibus, vi ingenii, hominis natura*: LVCR. 4, 765 praeterea meminisse -et languetque sopore. PS. QVINT. decl. 1, 11 p. 13, 6 non esse incallidum hominem neque consilii -entis. CYPR. laps. 5 p. 240, 9 -entem fidem et paene dixerim dormientem censura caelestis erexit. PANEG. 10 (4), 35, 3 populi ... Romani vis illa et magnitudo venerabilis non licentia effrenis exsultat, non abiecta languide -et. LACT. ira 18, 12 hic non cohibenda ira, sed etiam si -et excitanda est. AMBR. hexam. 3, 12, 51 quorum exemplis noster erigatur adfectus neque humi vilis et despicabilis -eat, sed uniuscuiusque mens ad superiora se subrigat. AVG. epist. 48, 3 talis actio nec frigitur negotio nec frigida est otio nec turbulenta nec marcida est nec audax nec fugax nec praeceps nec -ens. DRAC. laud. dei 2, 95 haec fragilis humana -ens natura meretur. *de animo, mente, corde*: SEN. benef. 6, 16, 6 admonitionibus discussit desidiam; tum ingenium -ens (latens *N*) et pigrum iniecta ... manu extraxit (HIL. gen. 6). QVINT. inst. 6, 4, 11 non est res animi -entis et mollis supra modum frontis (PANEG. 4 [9], 15, 1 videtur ... hac tantorum principum exhortatione ... meus ex otio -ens ad pristinas artes animus attolli. PETR. CHRYS. serm. 22 p. 260^B -ens animus plebeius nummulum thesauris regalibus anteponit [*syn.* deiecta mens]). AVIEN. Arat. 46 ne longum marcentia corda -rent. PRVD. cath. 6, 36 quia mens soluta curis ... iners -ere nescit (BOETH. cons. 5 carm. 4, 12). *de sensibus, corpore*: SEN. epist. 95, 16 nervorum ... sine sensu -entium torpor. GELL. 1, 7, 20 si modo ita explorata aure homo sit, non surda nec -enti. GARG. MART. med. 17 stomachum -entem ... erigit et recomponit. (b) *pertinet ad materiam*: SEN. epist. 65, 2 materia -et iners ... cessatura, si nemo moveat (LACT. inst. 2, 8, 35 quod ... insensibile e[illegible], iners et torpidum semper -et. opif. 16, 17 nervi [*sc. fides*] ... qui sine tractatu artificis pulsuque digitorum muti atque inertes -ent).

(III) *de animantibus*: PROP. 1, 6, 25 me sine, quem semper voluit Fortuna -ere, *eqs.* OCTAVIA 455 calcat -entem vulgus. QVINT. inst. 1, 3, 2 probus ... ab illo segni et -ente plurimum aberit. 1, 3, 10 neque illum tristem semperque demissum ... erectae circa studia mentis fore, cum [in] (*del. Thiele*) hoc quoque maxime naturali aetatibus illis impetu -eat. ARNOB. nat. 4, 26 p. 163, 9 *Iovem* in amoribus desidem ... -uisse (*v. etiam p. 25, 42*). CLAVD. rapt. Pros. 1, 96 an forte -entes ignavosque putas, quod non Cyclopia tela stringimus *eqs.*? *v. etiam p. 25, 41. 55.* *meton.*: PETRON. 119, 58 hoc mersam caeno Romam somnoque -entem.

β apud rhet. de oratione, partibus orationis, numeris sim. i. q. sordere, deiectum esse, non vigere: CIC. orat. 215 qui numerus in primo viget, -et in extremo. OV. Pont. 2, 5, 32 illic quam laudes erit officiosa voluntas: cetera materia debilitata -ent. QVINT. inst. 4, 2, 118 expositio ... nisi commendetur hac venustate, -eat necesse est. 8 pr. 31 -ere sensus in oratione, in qua verba laudantur (*cf.* HIER. epist. 58, 8, 2 -et ... oratio, in qua tantum verba laudantur). 9, 2, 4 quibus detractis -et *oratio* et velut agitante corpus spiritu caret (GELL. 1, 11, 15 ut sonis tum placidis tum citatis aut demissam -entemque orationem eius erigeret aut ferocientem saevientemque cohiberet. HIER. *v. supra l. 56*). GELL. 2, 23, 3 oppido -ere atque sordere incipiunt, quae Latina sunt. TER. MAVR. 298 verba si non appetita ... carminis servant honorem, non -entis cantici. IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 24 sicut ... in sublimibus quaestionibus deiecta et -ens pronuntiatio deformis est, ita in parvis elata ... deridicula. SCHOL. Hor. ars 90 'privatis carminibus' [comicis] communibus, -entibus sensibus. *etiam de oratore ipso*: QVINT. inst. 8, 5, 32 ita dum timent ne aliquando cadant, semper -ent.

b *i. q. otiosum esse, quiescere*: *i. q. sopitum esse*: OV. epist. 15, 102 nocte ... lumina cum placido victa sopore -ent. TERT. resurr. 18 p. 50, 13 ne in somnum quidem cadit anima cum corpore, ne tum quidem sternitur cum carne sed enim agitatur in somnis et iactitatur; quiesceret autem si -ret. *v. etiam supra l. 12. 14.* *i. q. quietum esse, cessare*: SEN. Phoen. 438 paci favetur, omnium ferrum -et (latet *A*) cessatque tectum. STAT. Theb. 10, 214 bellum -et, et saevire potestas. AMBR. bon. mort. 9, 38 cum id quod inquietum ... id quod procellosum et ad omnia vitia inlecebrosum est conquiescat et -eat. *de ventis in carcerem inclusis*: LVCAN. 5, 609 non euri cessasse minas, non ... Aeolii -uisse notum sub carcere saxi.

5 *de iis quae in promptu sunt sim.*: **a** *i. q. paratum, praesto esse*: *α in universum*: CIC. de orat. 3, 177 ea *verba* nos quom -entia sustulimus e medio. SEN. epist. 33, 6 ingens eorum turba est passim -entium (*sc. singulorum dictorum*), sumenda erunt, non colligenda. 90, 36 fortunata tempora, cum in medio -rent beneficia naturae

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

promiscue utenda. *β de beneficiis, bonis i. q. conditum, repositum esse, praesto esse, extare*: SEN. benef. 1, 2, 4 melius *beneficia* apud ingratos -bunt. dial. 7, 20, 3 ego divitias ... aeque contemnam, nec si aliubi -bunt (alii habebunt *Wolters*) tristior, nec si circa me fulgebunt animosior. epist. 2, 6 quid ... refert, quantum illi in arca, quantum in horreis -eat (PETRON. 37, 8 argentum in ostiarii illius cella plus -et, quam quisquam in fortunis habet. APVL. met. 5, 9 quanta in domo -ent et qualia monilia, quae praenitent vestes *eqs.* AVG. in epist. Ioh. 5, 12 -et pecunia in sinu tuo, quam tibi fures possunt auferre). 90, 40 nondum avarus abscondendo quod sibi -ret, alium necessariis quoque excluserat (*v. etiam p. 29, 62*). SIL. 16, 449 e Tyria, quae multa -et, ... praeda. *γ de praeda, praemiis i. q. expositum esse*: LVCR. 5, 875 scilicet haec aliis praedae lucroque -bant indupedita suis fatalibus omnia vinclis. SEN. nat. 4, praef. 21 cum inter Carthaginem et Romam *Sicilia* ingentis belli pretium -uit. BOETH. cons. 4, 3, 7 uti currendi in stadio propter quam curritur -et praemium corona. *δ de sententiis, dogmatibus sim. i. q. in scriptis extare*: SEN. epist. 8, 8 quantum disertissimorum versuum inter mimos *Publilii* -et (*fort. i. q. neglectum -et,* latet *van der Vliet*). AVELL. p. 285, 11 cunctis quae inter nos gererentur, in scriptum deductis atque -entibus. p. 236, 23 inspicientes dogmata quaedam in prima chartacei voluminis parte ... -entia (p. 302, 12 his ... ita in sanctae Calchedonensis synodi indicio dispositioneque -entibus. RVSTIC. c. aceph. p. 1218[D] in qua *epistola* -ent inter alia et haec *eqs.* p. 1226[B] in synodo -ere ostendi 'aliud et aliud, ex quibus salvator' [p. 1236[A]]).

b *e contrario i. q. abditum, absconditum esse*: LVCR. 2, 313 omnis ... longe nostris ab sensibus infra primorum natura -et. SEN. Oed. 212 responsa dubia sorte perplexa -ent. nat. 7, 30, 2 nec miremur tam tarde erui, quae tam alte -ent. epist. 115, 9 inspice et scies, sub ista tenui membrana dignitatis quantum mali -eat. SIL. 8, 44 multa retro rerum -et atque ambagibus aevi obtegitur densa caligine mersa vetustas. *etiam de rebus quae dispersae -ent*: SEN. epist. 94, 29 quaedam sunt quidem in animo, sed parum prompta ... quaedam diversis locis ent sparsa, quae contrahere inexercitata mens non potest.

6 *t. t. rhet. et gramm. i. q. positum esse* (*gr.* κεῖσθαι): MAR. VICTORIN. rhet. 1, 22 p. 208, 44 partitio est totius causae per partes constitutio, divisio est rerum sub partitione -entium (RVSTIC. c. aceph. p. 1182[A] si ... ostendis, quia deitas et caro sub una definitione non -et [*antea* non ponuntur]). MART. CAP. 2, 107 item intra eum (*sc. quaternarium*) -ent tres ad duo, quae hemiolis forma est (*antea* intra se unum, secundum triademque ipsumque bis binum tenet). BOETH. arithm. 1, 32 p. 67, 21 -eant ... tres termini aequales. 2, 2 p. 82, 18 ut extremus eiusdem proportionis numerus tantos ante se praecedentes habeat, quanto primus eorum ab unitate discesserit et qui tot super se eiusdem proportionis habuerit numeros, quotus ab unitate primus eorum -eat. herm. pr. 2, 10 p. 145, 18 haec (*sc. responsio*) contra -ens est interrogationi id est opposita (*cf.* 2, 12 p. 173, 6. herm. sec. 4, 10 p. 263, 9 numerum ... propositionum ... ipse subiecit: indefinitas quidem prius, post vero contra -entes). *de categoria Aristotelica*: PS. AVG. categ. 8 p. 1425 aut usian significat aut quantitatem aut qualitatem aut ad aliquid aut -ere (*gr.* κεῖσθαι) *eqs.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 5 p. 14, 15.

***synon.** et iuxta pos.*: *ad I A 1*: deiectum esse: CIC. Verr. II 2, 164 OV. fast. 2, 353 APVL. met. 8, 25 VOPISC. Tac. 15, 1. proiectum esse: CIC. div. 2, 143. praeceps actum esse: AETNA 67. prostratum esse (prosternere): OV. met. 8, 361 PLIN. nat. 34, 41 TAC. ann. 15, 53 APVL. met. 9, 37. stratum esse: LIV. 8, 6, 6 SIL. 4, 463. praeceps datum esse: LIV. 31, 37, 9. (col)labi: PETRON. 94, 12. demissum (esse): PANEG. 11 (3), 20, 4. volvi: VVLG. iud. 5, 27 (de-: APVL. met. 8, 5). *ad I A 2 a*: cubare: OV. ars 3, 265 CELS. 2, 3, 1 COLVM. 5, 5, 18. 8, 17, 14. incumbere: MANIL. 2, 254. latus abdidisse: ANTH. 444, 5. *ad I A 2 b β*: infirmum esse: COMM. instr. 2, 30, 1. aegrotare: VOPISC. Car. 8, 3. 5 ROMVL. fab. Aesop. 23, 1. *ad I A 2 γ*: recubare: VERG. Aen. 3, 392. conquiescere: CELS. 7, 18, 4. requiescere: CALP. ecl. 3, 15. discumbere: PETRON. 22, 2. recumbere: STAT. silv. 4, 2, 46 PETR. CHRYS. serm. 83 p. 433[C]. accumbere: HIL. in Matth. 14, 11 p. 1000[B]. dormire: MART. 3, 44, 16 VVLG. I reg. 26, 7. *ad I A 2 δ*: peremptum esse: LVCR. 3, 886. *ad I A 2 ε*: occubare: ANTH. 454, 2. sepultum esse: VVLG. gen. 49, 31. positum (esse): PAVL. NOL. carm. 27, 444. requiescere: CARM. epigr. 77, 4. *ad I A 3*: lapsum (esse): OV. met. 4, 493. recumbere: OV. met. 10, 194. deprimi: SEN. epist. 39, 3. *ad I A 4*: concidere: DRAC. Romul. 8, 74. recidens ruere: DRAC. Orest. 757. recidere: DRAC. Orest. 762. *ad I B*: positum (esse): CIC. de orat. 3, 70 IVV. 15, 42. proiectum (esse): APVL. met. 6, 1 CAPITOL. Max. Balb. 5, 3. repositum (esse): APVL. met. 8, 30. *ad I C 1 a*: positum esse: IVST. 22, 5, 5. incumbere: AVIEN. orb. terr. 387. *ad I C 1 b*: depressum (esse): CIC. Scaur. frg. 45[n]. planum (esse): TAC. hist. 1, 86. *ad I C 2*: extendi: MELA 3, 9. tendi: AVIEN. orb. terr. 526 (dis-: 1354 *cf.* pandi ora 152). porrectum (esse): PHYSIOGN. 21 p. 32, 5. *ad I C 4 a*: immotum (esse): VAL. FL. 4, 724. quietum (esse): LACT. inst. 6, 17, 22. *ad II B 2 a*: perculsum esse: CIC. Catil. 2, 2. abiectum (esse): *ibid.* CYPR. epist. 59, 18 p. 689, 2 FIRM. math. 3, 5, 13 DRAC. laud. dei 2, 697. afflictum (esse): CIC. p. red. in sen. 24 har. resp. 50 PANEG. 10 (4), 3, 3. subiectum esse: APVL. Plat. 2, 7. *ad II B 2 d*: afflictum (esse): CIC. Tusc. 2, 32. 54. 4, 35 OV. trist. 1, 8, 12 LACT. mort. pers. 1, 4. maerere: CIC. Tusc. 3, 36 SEN. dial. 11, 5, 5. debilitatum (esse): CIC. Tusc. 4, 35. deprimi: SEN. epist. 71, 25. *ad II B 3 a*: contemptum (esse): LVCR. 2, 504. nullo honore fieri: LVCR. 5, 1277. sordere: TERT. resurr. 6 p. 33, 22. *ad II B 3 b*: cessare: RVFIN. Basil. hom. 3, 5. *ad II B 4 a*: languere: LVCR. 4, 765. pigrum (esse): SEN. benef. 6, 16, 6. segnem (esse): QVINT. inst. 1, 3, 2. demissum (esse): QVINT. inst. 1, 3, 10 GELL. 1, 11, 15. sordere: GELL. 2, 23, 3. dormire: CYPR. laps. 5. deiectum (esse): IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 24. marcidum (esse): AVG. epist. 48, 3. *ad II B 4 b*: cessare: SEN. Phoen. 439 LVCAN. 5, 608. conquiescere: AMBR. bon. mort. 9, 38. ***opp.**: ad I A 1*: stare: ENN. scaen. 89 PLAVT. Amph. 241 LIV. 24, 15, 5 SEN. epist. 105, 2 LVCAN. 6, 133 APVL. met. 8, 17 TERT. praescr. 42, 4 p. 58, 4. astare: TAC. ann. 16, 1. exsurgere: PLAVT. Amph. 1066. 1067. surgere: STAT. Theb. 11, 18 VVLG. Ios. 7, 10 Iudith 10, 1. resurgere: TAC. ann. 3, 46 APVL. met. 8, 5. tolli: PLAVT. Most. 330 Pseud. 1247 OV. fast. 2, 354. attolli: PANEG. 8 (5), 9, 4. *ad I A 2*: stare: OV. ars 3, 264 met. 7, 577 MANIL. 2, 247 COLVM. 5, 5, 18 QVINT. inst. 11, 3, 44 PALLAD. 1, 21 AVG. civ. 4, 21, p. 171, 9 D. SVLP. SEV. dial. 2, 8, 8. sedere: MANIL. 2, 249 QVINT. inst. 11, 3, 44 RVFIN. hist. mon. 27 p. 449[B] SVLP. SEV. dial. 2, 8, 8. pendere: MANIL. 4, 898 VOPISC. quatt. tyr. 4, 3. statui: COLVM. 4, 26, 2 PLIN. nat. 36, 67. tolli: PLIN. nat. 8, 182. *ad I A 2 b β*: valere: CIC. epist. 9, 20, 3 OV. am. 3, 7, 67. vigere: *ibid.* stare: APVL. met. 2, 7. erigi: PAVL. NOL. carm. 20, 193. *ad I A 2 b γ*: se erigere: CIC. Verr. II 5, 63. excitare: SEN. contr. 1, 4, 1 QVINT. decl. 347 p. 367, 27 HYMN. Ambros. 1, 1, 18 RVFIN. hist. mon. epilog. 8 p. 462[A]. suscitare: MART. 3, 44, 16. surgere: HYMN. Ambros. 1, 1, 17. *ad I A 2 b δ*: vivere: LVCR. 3, 886 PETRON. 52, 1 AVG. civ. 2, 5 p. 58, 19 D. stare: LVCR. 3, 887. exsurgere: APVL. met. 4, 5. resurgere: TERT. resurr. 48 p. 99, 18. erigere: COMM. instr. 2, 18, 19. suscitare: AVG. civ. 22, 8 p. 575, 12 D. reviviscere: AVG. civ. 22, 8 p. 577, 3. *ad I A 3*: tollere: OV. am. 3, 2, 26 met. 11, 618. surgere in rectum: SEN. epist. 39, 3. subrigere: SCRIB. LARG. 13. *ad I A 4*: surgere: VVLG. exod. 21, 19. *ad I B*: tollere: PLAVT. Cist. 659 VAL. MAX. 4, 7, 4. 7, 2 ext. 5 SAB. Gell. 11, 18, 21 PETRON. 34, 2 CAPITOL. Max. Balb. 5, 3 VVLG. num. 16, 37. sublegere: HOR. sat. 2, 8, 12. arripere: VVLG. iud. 15, 15. *ad I C 2*: editum (esse): SEN. epist. 51, 1. tumere: PS. RVFIN. in Am. 5, 1-2 p. 1074[C]. *ad I C 4 a*: tumidum (esse): SEN. Ag. 450. tumido fluctu rigere: VAL. FL. 4, 726. *ad II B 2 a*: valere: CIC. Cluent. 5 off. 3, 46. stare: CIC. Sest. 7. 64 Phil. 12, 4 PS. SEN. extr. voc. 195 TERT. praescr. 42, 2 p. 57, 23. excitare: CIC. dom. 96 har. resp. 50 Marcell. 23 Tusc. 1, 5 epist. 2, 16, 1 PANEG. 10 (4), 3, 3. erigere: CIC. Rab. Post. 2 VAL. MAX. 5, 1, 1 f PANEG. 6 (7), 12, 1. 8 (5), 4, 4. 10 (4), 3, 3. extollere: CIC. Marcell. 8. vigere: CIC. Phil. 10, 14. sustentare: CIC. rep. 2, 2. recreare: CIC. epist. 6, 10, 5. PANEG. 10 (4), 3, 3. reviviscere: CIC. epist. 6, 10, 5. relevare: DRAC. laud. dei 2, 696. *ad II B 2 d*: excitare: CIC. Brut. 13 Lael. 59 SEN clem. 1, 12, 4. surgere: SEN. Tro. 1022. exsultare: SEN. nat. 3 pr. 8 extollere, stare: SEN. epist. 71, 25. *ad II B 2 e*: stare: ITALA Rom 14, 4 (Optat. 2, 25 p. 62, 2 sqq.) CYPR. epist. 25 p. 538, 12 HIER. epist. 21, 15 PELAG. in Rom. 5, 2 p. 41, 22 S. se erigere: CYPR. epist. 25 p. 538, 12. *ad II 3 a*: stare: CIC. Att. 2, 17, 2. in pretio esse: LVCR. 5, 1273. 1277 OV. fast. 1, 237. potentem (esse): OV. am. 2, 2, 30. laudare: FIRM. math. 1, 7, 42. eminere: GREG. M. moral. 7, 53. *ad II 3 b*: in usu esse: SEN. benef. 3, 2, 3. *ad II 3 c*: excitare: CIC. rep. 3, 12. *ad II 4 a*: erigere: GELL. 1, 11, 15 GARG. MART. med. 17 CYPR. laps. 5 AMBR. hex. 3, 12, 51. exsultare: PANEG. 10 (4), 35, 3. excitare: LACT. ira 18, 12. vigere: BOETH. cons. 5 carm. 4, 10. *ad II 4 b*: inquietum, procellosum (esse): AMBR. bon. mort. 9, 38.

deriv.: iacenter iacentivus. ***compos.***: adiaceo circumiaceo coniaceo interiaceo obiaceo praeiaceo subiaceo subteriaceo superiaceo.

iacenter *adv. a part. praes. pro adi.* iacēns (*q. v. s.* iaceo, *ex. gr. p. 8, 17 sqq. 16, 37 sqq. 22, 40 sqq. 26, 15 sqq. 28, 33 sqq.*). *i. q. demisse*: PAVL. NOL. carm. 20, 235 cognovit causam agnoscensque -enter (*Hartel*, -entem *vel* -entur *codd.*) paenituit.

×iacio, iēcī, -ctum, -ere [*cf.* graec. ἵημι, ἧκα, *quod ab aliis minus apte cum lat.* sero, *ind.* sāyakam *'missile' coniungitur. J.*] *de relatione verborum -endi et iacendi v. s.* iaceo *p. 5, 3 sqq.* CHAR. gramm. p. 477, 14 B. *inter verba coniugationis tertiae enumeratur.* *de formis*: iacito: LEX XII tab. (Fest. p. 313) 1, 2 COLVM. arb. 22, 3 PLIN. nat. 18, 334. iace: CIC. carm. frg. 33, 31 VERG. ecl. 8, 102 PROP. 2, 1, 77. 4, 11, 84 VAL. FL. 7, 469 [*coniectura non probabilis* iac PROB. inst. gramm. IV 186, 34 (luc *codd.*)]. iaciundo: VARR. rust. 3, 16, 30. *perf.* ieci: CHAR. gramm. p. 320, 9 B. sexta forma *tertii ordinis* est, qua perfecto prima syllaba ex correpta producitur velut ... facio facis feci, -o -is ieci (*cf.* DIOM. gramm. I 370, 4 EXC. Bob. gramm. I 565, 17). PRISC. gramm. II 459, 29 sedeo sēdi ... -o iēci (*sim.* 460, 20. 496, 11). *supin.* iactum: PRISC. gramm. II 497, 14 (*derivat falso a stirpe praesentis*). AVG. epist. 3, 5 ita est cupio, ut fugio, ut sapio, ut -o, ut capio; sed utrum fugiri an fugi, utrum sapiri an sapi sit modus infinitus, ignoro. possem adtendere -i et capi, ni vererer, ne

[Köstermann]

me caperet et pro ludibrio -ret (*ludit in verbis*), quo vellet, qui -ctum et captum aliud, ⟨aliud⟩ fugitum, cupitum, sapitum esse convinceret. *forma* iect- (*sc. ex compos. assumpta*): iecta ITALA Gat. Matth. 9, 25. iectum CASSIOD. compl. in act. 7, 54 p. 1386^C (*cf. Stangl W. kl. Phil. 32, 1915, 232*). iectis VICT. VIT. 2, 9 (*cf. Petschenig Die hdschr. Überlief. d. Vict. Vit., Wien 1880 p. 43*). *de confusione verborum -endi et iacendi apud posteriores v. s.* iaceo *p. 5, 3 sqq.* *de compositorum formatione*: QVINT. inst. 1, 4, 11 littera i sibi insidit: 'coniicit' enim est ab illo '-it'. VEL. gramm. VII 54, 21 incipit per tria i scribi coiiicit, ut prima syllaba sit coi, sequentes duae iicit. nam si est aliud, -it, pro i a substituitur *eqs.* GELL. 4, 17, 8 verbum ipsum, cui supradictae particulae (*sc. sub, con, ob*) praepositae sunt, non est 'icio' sed '-o', et praeteritum non 'icit' facit, sed 'iecit'. id ubi compositum est, a littera in i mutatur ... atque ita vim consonantis capit. PRISC. gramm. II 437, 11 quaeritur in compositis verbis, cur, cum saepe in praesenti corrupta sit aliqua pars compositionis, in praeterito integra invenitur, ut ... efficio effeci, iniicio inieci. 438, 20. *de compositorum prosodia cf. Sommer Handb. p. 486 sq., Lachmann et Munro ad* LVCR. *2, 951, L. Müller De re metr.² p. 291.* *de notione*: GLOSS. iactare mittere iaculari. II 255, 45 βάλλω: iacto -o mitto iaculor. GLOSS.^{L} II Philox. IA 1 -it. σκύλλει, ῥιπτάζει. *cf.* PAVL. FEST. Gloss.^{L} IV p. 227^b (p. 105 M.) insipere in olam: -ere pultis. p. 324^b (p. 219 M.) poriciam: porro -am. p. 332^a far (p. 225 M.) prosapia progenies, id est porro sparsis et quasi -ctis liberis, quia supare (*Lindemann*, sutare *codd.*) significat -ere et disicere (*cf.* p. 407^a [p. 311 M.] supat -it, unde dissipat disicit ... et insipat, hoc est inicit). PORPH. Hor. carm. 1, 2, 11 'superiecto aequore' i. e. super terras -cto. *de differentiis*: GELL. 2, 6, 5 *v. s.* iacto *p. 48, 66.* ISID. diff. 1, 306 (= DIFF. ed. Beck p. 63, 1) iaceo accubantem significat, -o vero mitto demonstrat. *cf. et p. 33, 76.* *legitur inde a* LEGE XII tab. *per totam latinitatem, sed rarius, ut videtur, temporibus posterioribus, quibus praeponderat verbum iactandi, ita ut* iacto *apud quosdam scriptores sermonis vulgaris verbum simplex paene removisse videatur* (*v. s.* iacto *p. 61, 66 sqq.*; *cf.* GLOSS.^{L} III Abstr. IA 6 -it: iactat. *item* GLOSS. IV 412, 37. 525, 12); *saepissime apud* CIC. (*59*^{ies}) LVCR. (*21*^{ies}) CAES. (*16*^{ies}) VERG. (*23*^{ies}) OV. (*45*^{ies}) LIV. (*30*^{ies}) SEN. phil. (*25*^{ies}) CVRT. (*19*^{ies}) COLVM. (*20*^{ies}) PLIN. nat. (*26*^{ies}) SIL. (*25*^{ies}) TAC. (*42*^{ies}) VVLG. (*30*^{ies}); *saepe etiam apud* PLAVT. (*10*^{ies}) VARRONEM (*14*^{ies}) SALL. PROP. STAT. SVET. DIG. AMM. VEG.; *deest omnino* TER. CATONI TIB. MANIL. GERM. CELS. SCRIB. LARG. PERS. PETRON.

[*dubia et corrupta: loci mutilati vel male traditi*: ACC. trag. 33 flucti (*pro* fluctus) inmisericordes -ere, taetra (*Mercier*, aetera *Ba*, et aetra φ, latera *Leo*) ad saxa adlidere. 239 agite modico gradu, -ite (*i. e. iactate*) thyrsos (*Scriver.*, thyasos *Palmer.*, iacet et nisus *codd.*, nisus -ite *Scaliger*) levis. PAPYR. Heidelberg. 1001 ed. Bilabel b II 1 ⟨ ⟩am -unt in sole⟨m⟩. *dub. interpr.*: CARM. epigr. 479, 5 fata me rapuere mea et me -o eidais ignotis (*fort. i.* '*iaceo silvis* [ἴδαις]', *v. Buecheler, Glotta 1, 1907, 3*). *falso trad.*: PLAVT. Capt. 797 ad quemque iecero *codd.* (qu. icero *Leo, v. s.* ic(i)o). CIC. Verr. II 5, 99 -bat V β, iactaba(n)t *cett.* (*cf.* epist. 1, 5^b, 1 -ctus *codd.*, iactatus *vulgo*. LIV. 38, 25, 5 -ctae *vel* actae *codd.*, iactatae *Gronov.* SEN. epist. 113, 1 -cta *BA*, iactata *vulg. v. s.* iacto). LVCR. 3, 943 cur ... non potius vitae finem facis (*Avancius*, -is *codd.* CELS. 6, 18, 7^A alterum *ovum* deponefacere [*FV*, -ere *J*] in aqua bene calida). SEN. Phaedr. 1099 medium per inguen stipite erecto (τ, iecto *E*, eiecto *A*). SIL. 4, 633 nec leto (*Col.*, -cto *Sang.*) quaesita quies. SER. SAMM. 323 ventriculus mergi tactus (*h Vollmer*, -ctus *B, al. al.*) sale. *v. etiam p. 42, 40 sq.* *loci falso restituti*: CIC. fin. 5, 72 quae ipsi fecerint (*Lambin.*, egerint *codd.*, -erint *Gifanius, contra Madvig p. 731*) principia naturae. TERT. pudic. 9 p. 237, 25 iactatus (*conieci*, factus *cod.*, -ctus *Oehler*) inter errores et inlecebras ... saeculi. BOETH. cons. 1 carm. 4, 2 fatum sub pedibus egit (iecit *dubitans propon. Cooper*, dedit *Agricola*). *at probabiliter restitutum* -ctus *pro* actus *v. p. 34, 14. 35, 26. 41, 74.* *in codd.* iac- *saepe depravatum est in* fac- *v. p. 35, 35. 55. 36, 3. 74. 37, 64. 39, 29. 40, 36. 41, 2. 16. 76. 81. 42, 22.* *vel* lac- *v. p. 35, 80. 37, 53.* *suppletur* LIV. epit. Oxyrrh. 6, 141 *v. p. 38, 25.*]

I ***proprie***: **A** *sensu strictiore*: **1** ***vim simplicis habet i. q. iaculari, mittere, iactare, omnino vi movere***: **a** ***res quae iacitur iactantem relinquit***: **α** ***de telis, saxis, ignibus sim. i. q. hostiliter aliquid iaculari in aliquem vel aliquid*** (*cf.* NON. p. 327, 18 -ere significat emittere: unde et iaculum [*affert* VERG. Aen. 5, 643 *v. p. 34, 79.* CIC. Verr. II 4, 24 *v. p. 35, 29*]. GLOSS. II 428, 23 ῥίπτω ἐπὶ ἀκοντίον. -o iaculor proicio): ① *sensu proprio*: ⓐ *de telis*: *absol.*: LEX XII tab. 8, 24^a si telum manu fugit magis quam iecit (*cf. ad l.* CIC. top. 64 -ere telum voluntatis est, ferire quem nolueris fortunae). LVCR. 1, 970 *si* -iat ... volatile telum. SALL. Iug. 60, 4 vitabundi aut -entes tela. OV. met. 8, 389 -unt (iactant ς) ... sine ordine tela. turba nocet -ctis et, quos petit, impedit ictus. CVRT. 7, 4, 33 inhibitis, qui tela -bant. MELA 1, 47 nec vitare sciunt tela nec -ere. HOMER. 771 tela ... crebra -it. STAT. Theb. 8, 726 totis animae se cogit in ictum reliquiis telumque -it. CLAVD. DON. Aen. 7, 730 p. 103, 9 hoc ... genus teli flagello aptatur, ut -i possit et destinata percutere. *al.* *c. abl.*: ENN. ann. 408 tela manu -entes (VERG. Aen. 10, 264. 884. 11, 893). HIRT. Gall. 8, 41, 6 ex ea *turre* cum tela tormentis -rentur ad fontis aditum. *add. quo*: in *c. acc.*: *in locum*: CAES. civ. 1, 50, 2 quod ex totis ripis in unum atque angustum locum tela -bantur. 3, 63, 6 in exteriorem vallum tela -bant. SALL. hist. frg. 2, 87 A 7 eminus per obscuram noctem tela in incertum -entes (inceptum -ens *cod.*, *corr. Hauler. cf.* TAC. ann. 4, 50 telis ... non in falsum -ctis. *cf. etiam infra l. 49*). GELL. 9, 1, 5 cum ... et impetus iactūs temperandus derigendusque est, tum, si in prona *telum* -as (*anteced.* si desuper -as, *sequ.* si in editiora mittas), moderatio atque ratio mittentis praecipitantiā ... et pondere cadentis teli corrumpitur. 16, 4, 1 fetialem ... telum ... in agrum hostium -entem. *in hostem*: CAES. civ. 3, 86, 3 prius ... quam a nobis telum in hostem -retur. VELL. 2, 80, 3 evitatis ⟨telis⟩, quae ... in eum ⟨i⟩acta erant. VVLG. II Macc. 10, 30 in adversarios ... tela et fulmina -bant (ἐξερρίπτουν). *al.* ad: HIRT. Gall. 8, 41, 6 *v. supra l. 1.* intra: FRONTIN. strat. 3, 6, 7 tela quaedam ... intra muros iecit. *add. unde*: CAES. Gall. 2, 33, 4 qui ex vallo turribusque tela -rent (HIRT. Gall. 8, 41, 6 FLOR. epit. 1, 17, 6). VERG. Aen. 11, 893 ipsae de muris summo certamine matres ... tela manu trepidae -unt. OV. ars 1, 210 tela ... ab averso quae -it hostis equo (FLOR. epit. 3, 21, 7). CVRT. 10, 7, 18 eminus tela in ipsum -bant (RVFIN. hist. 5, 1, 31 [ἀκοντιζόντων] *cf. l. 56. 61. p. 35, 28*). CLAVD. DON. Aen. 2, 455 p. 212, 27 unde nostri satis instanter tela -bant. ⓑ *de iaculis, hastis, aliis missilibus, etiam de sagittis*: *absol.*: LVCIL. 361 pila quae -imus (SALL. hist. frg. 2, 87 A 15. PAVL. dig. 11, 5, 2, 1 si quis certet hasta vel pilo -endo *eqs.*). VARRO ling. 5, 115 iaculum quod ut -atur fit (NON. p. 327, 18 *v. p. 33, 71*). SALL. hist. frg. 2, 87 A 15 superstantes ... saxa, pila, sudes -ere (PANEG. in Mess. 90 SIL. 6, 559 TAC. hist. 4, 29). VERG. Aen. 10, 335 magnam corripit hastam et -it (782. SIL. 4, 610. 12, 652. 17, 537 -it adversam properati turbinis hastam. HOMER. 290 *al.*). 10, 732 nec -cta caecum dare cuspide vulnus. SIL. 2, 244 contortum ... robur iuvenis -it. AVSON. 419, 64 nemo adductius iacula contorsit, nemo spicula crebrius iecit. *de sagittis*: PANEG. in Mess. 90 quis tardamve sudem melius celeremve sagittam -erit. AMM. 30, 5, 16 -entium sagittas et lapides ... dexterā. CLAVD. DON. Aen. 5, 515 p. 482, 23. VEG. mil. 3, 4 p. 71, 17 ad sagittas -endas, ad missibilia dirigenda, ad iactandos lapides. VVLG. I reg. 20, 20 tres sagittas mittam (ταῖς σχίζαις ἀκοντίζων) iuxta eum et -am (ἐκπέμπων εἰς) quasi exercens me ad signum. 20, 36. IV reg. 13, 17 -e sagittam (τόξευσον). IS. 37, 33 *al.*; *sine obiecto* gen. 21, 16 quantum potest arcus -ere (τόξου βολήν). *c. abl.*: SIL. 15, 754 hastam praepropero nisu -it. STAT. Theb. 1, 630 arcu ... iniquo pestifera arma -it *Apollo*. VEG. mil. 1, 4 p. 9, 9 ut missile et destinato ictu et magnis viribus -at (iaceat *A*¹). *add. quo*: in *c. acc.*: CAES. Gall. 5, 43, 1 glandes fundis et iacula fervefacta in casas ... -ere coeperunt. VERG. Aen. 10, 479 robur ... in Pallanta diu librans -it. VAL. FL. 6, 208 hastam pectus in adversum Gelae -it (SIL. 9, 129). STAT. Theb. 9, 124 in hostes Lernaeam -it ipse trabem. VVLG. II par. 18, 33 ut ... sagittam in incertum -ret (ἔτεινε τόξον). *al.* super, sub: PAVL. FEST. Gloss.^{L} IV p. 133^a (p. 33 M.) columella ... super quam hastam -bant. p. 406^b (p. 308 M.) sub vitem (*in sermone castrensi pro* '*sub vinea*') hastas -ere dicitur veles, cum eas sub manu sursum mittit. *cf. infra* (p. 311 M.) *v. p. 39, 42.* *adv.*: GELL. 9, 1, 2 (*ex Quadrig.*) ut contigui magis directioresque ictus fiant, si vel lapidem vel sagittam sursum versus -as quam deorsum *eqs.* *add. unde*: VERG. Aen. 10, 776 eminus hastam iecit. HOMER. 455 -ctis inter se comminus hastis (951). 802 hinc -unt Danai ... hastas (AMM. 29, 5, 12 missilia hinc inde crebrius -cta). ⓒ *de facibus, fulminibus, ignibus*: *add. unde*: ENN. scaen. 33 Diana facem -it a laeva. CAES. Gall. 7, 24, 4 alii faces atque aridam materiam de muro in aggerem eminus -bant (LIV. 28, 27, 16 fulmina -i de caelo). civ. 2, 10, 5 musculus ut ab igni qui ex muro -retur tutus esset. *add. quo*: in *c. acc.*: CIC. carm. frg. 33, 31 caelestum sator, -e ... in me vim coruscam fulminis. div. 2, 45 quid ... proficit, cum in medium mare fulmen iecit? (LVCR. 6, 401). CAES. Gall. 7, 24, 4 faces in aggerem *v. supra l. 60* (TAC. hist. 3, 71. AMM. 20, 11, 16 faces sitellasque ferreas onustas ignibus in arietes magnis viribus -bant). SALL. hist. frg. 3, 98 C 9 alii in tecta -bant ignis. SIL. 12, 615 -ctae in turmas per nubila flammae. *adv.*: LVCR. 6, 389 divi ... -unt ignem, quo cuique est cumque voluptas. SIL. 9, 614 magni corporis aestu huc atque huc -ctas accendit belua flammas. *dat.* (*cf. p. 42, 43 sqq. aliter p. 38, 61. 39, 14. 40, 17. 41, 52*): PROP. 3, 13, 17 ubi mortifero -cta est fax ultima lecto. *absol.*: CIC. div. 2, 44 esset mirabile, quo modo id (*sc. fulmen*) Iuppiter totiens -ret, cum unum haberet (AETNA 64 VAL. MAX. 1, 6, 12 PANEG. 3 [11], 3, 5 LACT. epit. 2, 7. *al.*). CAES. civ. 2, 2, 4 testudo ... convoluta omnibus rebus, quibus ignis -ctus et lapides (lapidis *Ciacc.*) defendi possent (posset *Ciacc. cf.* BELL. Hisp. 16, 2 igne telorumque multitudine -cta. VERG. Aen. 5, 643 HOMER. 765 FLOR. epit. 4, 11, 6. CYPR. GALL. exod. 308 ignes, fulgura quos -unt). VAL. FL. 3, 349 iecere supremo tum clamore faces (*sc. ad rogum incendendum.* TAC. ann. 15, 38 AMM. 20, 7, 10). SIL. 4, 693 -cta lampade. 9, 606 Pindo ... incendia pastor cum -it. *c. abl.*: OV. Pont. 1, 2, 128 -it invita fulmina rara manu (*cf.* OCTAVIA 245). VOPISC. Aurelian. 26, 4 ignes etiam

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tormentis -untur. [*add.* in *consecut.*: SEN. nat. 2, 16 fulmen est coactus ignis et in impetum (*EJ² T Gerckc*, impetu *Δ Haase*, in impetu *cett.*) -ctus.] (d) *de saxis, lapidibus: absol.*: PLAVT. Trin. 668 ita est amor, ballista (*sc. lapis e ballistario missus*) ut -itur. CIC. Caecin. 60 non fuisse armatos eos, qui saxa -rent quae de terra ipsi tollerent (STAT. Theb. 2, 411 TAC. hist. 2, 14. 29. ann. 1, 27 *al.*). dom. 53 si in ipsa latione tua capta iam urbe lapides -cti, si manus collata non est (Mil. 41 VVLG. num. 35, 17 si lapidem -erit et ictus occubuerit. II par. 26, 14). *c. abl.*: VEG. mil. 1, 16 p. 19, 5 ad lapides ... vel manibus vel fundis -endos (3, 14 p. 99, 4 lapidibus manu -ctis. VVLG. I par. 12, 2 utraque manu fundis saxa -entes). 3, 14 p. 98, 21 fundibulatores sunt qui fustibalis lapides -unt. *adde* 4, 8 p. 133, 22 saxa ... minima ad fundas sive fustibalos vel manibus -enda. *add. quo*: in *c. acc.*: CAES. Gall. 2, 6, 2 undique in murum lapides -i coepti sunt (SPART. Did. 4, 4 lapides etiam in eum -erunt. VVLG. Ioh. 8, 59). PAVL. FEST. Gloss.[L] IV p. 108[b] (p. 14 M.) *hos dicebant* ferentarios, quod fundis lapidibusque proeliaturi ea modo ferrent, quae in hostes -rent. CVRT. 7, 2, 1 saxa in eum (SIL. 8, 468 TAC. hist. 1, 55 ann. 4, 99. 51 in vallum manualia saxa, praeustas sudes, decisa robora -ere. *al.*). SVET. Nero 26, 2 cum ... lapidibus ... et subselliorum fragminibus decerneretur, multa et ipse iecit in populum. super: GREG. TVR. vit. patr. 1, 1 p. 664, 12 imber lapidum super eosdem iacentibus daemoniis conruebat. *add. unde*: LIV. 5, 21, 10 cum ex tectis saxa tegulaeque a mulieribus ... -rentur (AMM. 19, 7, 7 per scorpionum ferreas fundas e propugnaculis subinde rotundi lapides ⟨i⟩acti). TAC. ann. 4, 49 agger, unde saxa hastae ignes propinquum iam in hostem -rentur. 13, 57 eminus saxa -ere (BOETH. mus. 1, 4 p. 200, 9). (e) *de aliis rebus*: *add. quo*: in *c. acc.*: CIC. Verr. II 4, 24 (*cf.* NON. p. 327, 21 *v. p. 33, 71*) in quem scyphum de manu -ere conatus est. CAES. civ. 3, 48, 2 ex hoc effectos panes ... vulgo in eos -bant. OV. met. 12, 261 cum ... suis Gryneus inmanem sustulit aram ignibus et medium Lapitharum iecit in agmen. PLIN. nat. 9, 51 tridente ... in eos (*sc. thynnos*) saepius -cto. SVET. Claud. 15, 4 graphium et libellos ... -isse (fecisse *M L¹ P δ*, ferisse *L²*) in faciem eius. Vesp. 4, 3 seditione quadam rapa in eum -cta. AVSON. 464, 2 Ctesippus in Ulixem crus bubulum -it. VVLG. num. 35, 20 si ... -erit (ἐπιρρίψῃ ἐπ' αὐτόν) quippiam in eum per insidias. II Macc. 4, 41 cinerem in Lysimachum iecere (ἐνετίνασσον εἰς). *al.* super, supra: OV. fast. 6, 392 -unt Cerialia dona (*sc. panes*). -cta super galeas scutaque longa sonant. *cf.* LACT. epit. 15, 5 ut ... panem ... supra hostes -rent (*syn.* inst. 1, 20, 33 iactare in). *add. unde*: VAL. MAX. 7, 4, 3 panes ... -ere conpluribus e (*om. P*) locis coeperunt. CAPITOL. Max. Balb. 10, 7 in urbe ... tegulae de tectis -ctae sunt et omnia vasa proiecta (CLAVD. DON. AEN. 2, 440 p. 209, 31. VEG. mil. 4, 23 p. 145, 2). VVLG. iud. 9, 53 fragmen molae desuper -ens. *absol.*: NEP. Hann. 11, 5 quae *vasa* -cta (*antea* conici coepta) initio risum pugnantibus concitarunt. OV. met. 2, 778 non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum funda -it (*cf.* SIL. 1, 524 librata ... pondera plumbi certatim -unt). 12, 519 -ctas (*antea* missis, coniecit) ... evolvere silvas. *c. abl.*: OV. Ib. 302 hostili tegula -cta manu. *c. obi. q. d. interno de ictibus*: CLAVD. DON. Aen. 2, 460 p. 210, 22 -bant ponderosos ictus (*sc. turris, culmina, trabes sim.*). *abusive aliquid iaculando efficere i. q. percutere, icere*: SER. SAMM. 842 (*de morsu serpentis*) si ... horrendum vulnus fera -erit (*A B*, fecerit *α*, contigerit *β δ*, *syn.* 866 incussit) aspis.

(II) *per imaginem* (*cf. l. 83. p. 36, 16. 78 sq. 80. 37, 2. 58 sq. 38, 3. 78 sqq. 40, 14 sqq.*). PLAVT. Merc. 617 montis tu quidem mali in me ardentis iam dudum -is. CIC. Quinct. 8 cum etiam telum adversarius nullum -erit (*cf. postea* si qua in re ... falsum crimen quasi venenatum aliquod telum -erint. Cael. 20 palam in eum tela -untur, clam subministrantur. SEN. nat. 2, 59, 2 *est animus firmandus*, non ut effugiamus ictus rerum, undique enim tela in nos -untur, sed *eqs.*). dom. 63 in me uno consulares faces -ctae manibus tribuniciis, in me omnia ... coniurationis nefaria tela adhaeserunt. PLIN. epist. 3, 11, 3 tot circa me -ctis fulminibus quasi ambustus (paneg. 90, 5 utrumque nostrum *Domitianus* ... stragibus amicorum et in proximum -cto fulmine adflaverat). PRVD. ham. 540 magis aligera est magis et medicata sagitta, quam -it umbrosi dominatio lubrica mundi. AVG. anim. 4, 9, 13 noli in me huius convicii lapidem -ere.

β de talis quos iactant ludentes: PLAVT. Asin. 780 talos ne cuiquam homini admoveat nisi tibi. cum -at (-eat *codd.*), ... nomen nominet (904 -e ... talos, ut porro nos -amus [-eamus *codd.*]. Capt. 73. CIC. div. 1, 23. 2, 85 quid enim sors est? idem ... quod talos -ere, quod tesseras. fin. 3, 54 ita talus ... -ctus, ut cadat rectus. OV. ars 2, 205 SVET. Tib. 14, 3). OV. ars 2, 204 seu ludet numerosque manu iactabit eburnos, tu male iactato, tu male -cta dato. VITR. 5 pr. 4 tesserae, quas in alveo (*HG*, alea *S*) ludentes -unt. *spectat ad eventum iactus*: PLAVT. Curc. 357 -it volturios quattuor (*cf.* 359 iacto basilicum). Rud. 360 nimis lepide -isti (lecisti *B*) bolum. CIC. div. 2, 48 Venerium -i posse casu quattuor talis -ctis *eqs.* (2, 121 nemo est, quin saepe iactans Venerium -at aliquando. EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 71, 2). *per imaginem*: SVET. Iul. 32 -cta alea est. AMM. 26, 6, 12 aleam periculorum omnium iecit abrupte.

γ de aliis rebus: (I) *generatim*: *add. quo*: *adv.*: VARRO ling. 5, 132 id ... ab eo quod dimidiam partem (*sc. amictus*) retrorsum -bant (*Laet.*, faciebant *codd.*), ab reiciendo ricinium dictum. in *c. acc.*: VARRO rust. 3, 16, 30 -undo in eas (*sc. apes*) pulvere. LVCR. 4, 1056 -ere umorem in corpus de corpore ductum (*cf.* 1065). OV. met. 10, 675 in ... latus campi ... iecit ab obliquo nitidum iuvenaliter aurum (STAT. Theb. 6, 659 *discum* abreptum nullo conamine iecit in latus). LIV. 3, 70, 10 signa ... quaedam -ere etiam in confertos hostes coepit (*cf.* 26, 5, 15). MELA 1, 71 -cta in id *monumentum* saxa dissiliunt. PLIN. nat. 8, 3 *elephanti* herbas supini in caelum -entes (*cf.* 8, 20 abrepta scuta -ens in sublime. SIL. 8, 654 scopulis ... in nubila -ctis). QVINT. inst. 6, 1, 47 talos iecit in medium. *al.* per, super, post: PLIN. nat. 8, 5 vulgare erat *elephantis in arena* per auras arma -ere. VVLG. lev. 15, 8 si salivam huiuscemodi homo -erit (προσσιελίσῃ) super eum qui mundus est. *per imaginem* RVFIN. hist. mon. 1 p. 404[D] omnes praesentium rerum sollicitudines post tergum -ens. *add. unde*: CIC. Arat. 153 stella ..., quam -it ex se Pistricis spina (LVCR. 4, 72 certe -ere ... multa videmus non solum ex alto penitusque ..., verum de summis ipsum quoque saepe colorem). OV. met. 10, 675 ab obliquo *v. supra l. 6.* *absol.*: LVCR. 4, 68 cum sint in summis corpora rebus multa minuta, -i quae possint ordine eodem (*Pontan.*, eorum *codd.*) quo fuerint (6, 959). 4, 96 tenuis summi membrana coloris cum -itur. OV. epist. 19, 10 verba ... quae *pomum* ... pertulit ad castas me -ente manus. LIV. 33, 1, 2 coronas lemniscosque -entium. CLAVD. carm. min. 27, 56 flavis e crinibus unum concussa cervice -it *Phoebus*. VINDIC. med. 25 *matricem* -ctum semen humanum sive excussum rapere ad se adducendo.

(II) *speciatim cum sollemnitate quadam iactus*: VERG. ecl. 6, 41 lapides Pyrrhae -ctos (*sc. ad genus humanum renovandum. cf.* OV. am. 2, 14, 11 quique iterum -ret, generis primordia nostri, in vacuo lapides orbe. met. 1, 394 magna parens terra est, lapides in corpore terrae ossa reor dici; -ere hos post terga iubemur [*syn.* 383 iactate]). 8, 102 cineres ... trans ... caput -e. OV. fast. 5, 437 fabas aversus ... -it (PAVL. FEST. Gloss.[L] IV p. 205[a] [p. 87 M.] *faba* Lemuralibus -itur larvis). PAVL. FEST. Gloss.[L] IV p. 290[a] (p. 172 M.) nuces flagitantur nuptiis et -untur pueris. SEN. benef. 7, 4, 6 dis donum posuimus et stipem iecimus (frg. 120. CARM. epigr. 1244, 5. *v. etiam p. 37, 45 sq.*).

b *de corpore vel membris iaculantis*: *α de singulis corporis partibus*: *additur quo*: LEX XII tab. 1, 2 si calvitur pedemve struit, manum endo -ito (*pro* inicere [*v. etiam Marx ad Lucil.* 552] *cf.* LVCR. 5, 102 -ere indu manus). LVCAN. 3, 705 super hostiles -erunt bracchia remos. PLIN. nat. 10, 111 ante se pedes -unt, ut ciconiae, grues. *absol.*: SEN. Phaedr. 394 sic temere -ctae colla perfundant comae. Tro. 458 cervice fusam dissipans -cta (*i. e. elata, iactanter reiecta*, lata *A*) comam. *tropice*: TAC. hist. 1, 36 -ere oscula (*cf.* iactare basia *sim. s.* iacto *p. 50, 84*). *i. q. aliquod membrum huc illuc iactare*: CATVLL. 63, 23 ubi capita maenades vi -unt hederigerae (TAC. ann. 11, 31 iuxtaque Silius hedera vinctus, gerere coturnos, -ere caput). *per speciem de stellarum imagine*: AVIEN. Arat. 898 flammigero linguam -it ore trisulcam Hydra. *β* corpus, se (*cf. p. 37, 77 sqq.*): LVCR. 5, 1318 inritata leae -bant corpora saltu undique (TAC. Germ. 24 nudi iuvenes ... inter gladios se atque infestas frameas saltu -unt). LVCAN. 7, 166 discussa fugit ab ara taurus et Emathios praeceps se iecit in agros.

2 *vim compositi habet*: a *res quae iacitur iactantem relinquit*: *α i. q. abicere*: *absol.*: PLAVT. Trin. 1034 scuta -ere fugereque hostis. LIV. 26, 11, 9 aeris acervi, cum rudera milites religione inducti -rent, post profectionem Hannibalis magni inventi. CVRT. 3, 11, 12 arma -entes, quae paulo ante ad tutelam corporum sumpserant (4, 3, 26. 4, 13, 13). VAL. FL. 5, 426 pavidas -it illa pharetras. VLP. dig. 47, 2, 43, 10 si quis sponte rem iecit [vel iactavit] (*del. Mo.*). *adde* ALC. AVIT. carm. 3, 236 reliquias ... si quas copia iecit. *i. q. amittere*: OV. ars 3, 78 nec faciunt cervos cornua -cta senes. *add. quo*: OV. met. 3, 127 is sua iecit humo (humi *N² ε λ vulg.*) monitu Tritonidis arma. 4, 357 omni veste procul -cta. *adde* CYPR. GALL. exod. 553 latices, quos pectore fesso libantes longe -unt.

β i. q. deicere, demittere, proicere: (I) *technice de ancoris, hamis, retibus*: *de ancoris*: *absol.*: AFRAN. com. 139 -itur ancora. CAES. Gall. 4, 28, 3. LIV. 25, 11, 19 ante os ipsum portus ancoras -it. 29, 27, 11. PLIN. nat. 32, 2 cogit stare navigia, quod non vincula ulla, non ancorae pondere inrevocabili -ctae (factae *E*). SVLP. SEV. dial. 1, 3, 2 *al.* *add. unde*: VERG. Aen. 3, 277 (*cf.* 6, 901. SEN. epist. 53, 3) ancora de prora -itur. *add. quo*: TAC. hist. 2, 34 -ctis super ancoris, quae firmitatem pontis continerent. *per imaginem*: PROP. 3, 24, 16 traiectae Syrtes, ancora -cta mihi est. OV. ars 1, 772 hic teneat nostras ancora -cta rates. *de hamis, retibus*: *in piscatu*: SEN. benef. 4, 20, 3 (*in imag.*) captator est et hamum -it (PLIN. epist. 9, 7, 4 possis ... hamum ... de cubiculo ac paene etiam de lectulo ut e naucula -ere. AVSON. Mos. 249). PLIN. nat. 9, 132 capiuntur ... purpurae parvulis rarisque textu veluti nassis in alto -ctis (*cf.* PETRON. BONON. serm. 2, 66 [Morin Rev.

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Bénéd. 14, 1897, 5] *Petrus* qui ante captorium -bat in pelago, verbi nunc retia spargat in mundum). MAXIM. epist. p. 2 (*per imag.*) -is longius lina. *avibus capiendis*: VVLG. prov. 1, 17 frustra ... -itur rete ante oculos pennatorum (ἐκτείνεται). *etiam de restibus*: AMM. 20, 11, 19 diruptis restibus quibus e muro -ctis inplicabatur *machina*. (II) *de aliis rebus: add. quo*: (*locat. ex emend.*: APP. PVLCHER Fest. Gloss.L IV p. 398a [p. 298 M.] ... saxum ... solidum aut arbos viviradix ruit quae nec prae vitio humi [*Aug., Linds.*, humani *codd.*, humana vi *Aug.*] caedanturve -anturve pellanturve [*de tripudio sollistimo*]). in *c. acc.*: CAES. Gall. 2, 32, 4 armorum magna multitudine de muro in fossam quae erat ante oppidum -cta. PAVL. FEST. Gloss.L IV p. 109b (p. 15 M.) scirpeas effigies, quae per virgines Vestalis annis singulis -bantur in Tiberim (*cf.* p. 426a [p. 334 M.]). p. 223a (p. 101 M.) Neptuno ... cui ob hoc in Illyrico quaternos equos -bant nono quoque anno in mare (*cf.* p. 296a [p. 181 M.]). PLIN. nat. 10, 30 volantes in altum *cornices nucem* in saxa tegulasve -ant iterum ac saepius *eqs. fortasse* TAC. hist. 3, 73 quod edicta in populum pro Vespasiano magnifica, probrosa adversus Vitellium -erat (*sc. de Capitolio, cf. Heraeus ad l., at v. etiam p. 41, 63*). ann. 4, 22 incertis causis Aproniam coniugem in praeceps iecit. per, super: Ov. met. 9, 223 *Lichan* validis -ctum (iactatum *F*, actum *ς*) per inane lacertis (*sc. in mare, cf.* 218 mittit in Euboicas undas). LVCAN. 6, 182 extulit illum saltus et in medias iecit super arma catervas (*cf.* STAT. Theb. 10, 779 *v. p. 38, 9. v. etiam p. 38, 27*). *dat.*: VAL. FL. 3, 443 arma simul vestesque virum lustramina ponto pone -it. ITALA Matth. 15, 30 (cod. k1) -erunt (proiecerunt k5, *item* VVLG., ἔρριψαν ... παρά) eos (*sc. mutos, claudos, caecos etc.*) pedibus eius. *add. unde*: CAES. Gall. 2, 32, 4 de muro (*v. supra l. 10*). PLIN. nat. 10, 7 ingenium est ei (*sc. aquilae*) testudines raptas frangere e sublimi -endo. *absol.*: Ov. fast. 5, 632 illum stramineos in aquam misisse Quirites: Herculis exemplo corpora falsa -i. IAVOL. dig. 41, 2, 21, 2 rebus quae -ctae sunt (*sc. e nave, postea* quod salutis causa dimissum est. CALL. dig. 14, 2, 4, 2 quid ... interest -ctas [*f, dett.*, iactatas *F*] res meas amiserim an nudatas deteriores habere coeperim? PAVL. dig. 14, 2, 2, 7. 8). CALL. dig. 14, 2, 4, 1 eius cuius merces in navigatione levandae navis causa -ctae sunt (*syn.* IVLIAN. dig. 14, 2, 8 proicere, eicere). PAVL. sent. 2, 7, 1 omnium intributione sarciatur, quod pro omnibus -ctum (*L*, datum *M*) est. *etiam de nive, grandine*: Ov. ars 2, 232 via per -ctas (*i. e. delapsas*) candida facta nives (trist. 3, 10, 13. *v. etiam s.* iaceo *p. 19, 63*). AVG. serm. 8, 7, 8 imbres infundi, grandinem -i (*sc. deici*).

γ *i. q. inicere: add. quo*: in *c. acc.*: VARRO ling. 6, 22 *Fontanalibus* in fontes coronas -unt (*item in undas, flumen sim.*: HOR. sat. 2, 3, 242 si illud item in rapidum flumen -retve cloacam. SEN. nat. 4, 2, 7 in haec ora stipem sacerdotes ... -unt [SVET. Aug. 57, 1]. MELA 2, 117 fons *Arethusa* ..., in quo visuntur -cta in Alpheum [*cf.* PLIN. nat. 2, 225]. MART. 4, 30, 15 -ctis simplicibus cibis in undas. TAC. ann. 15, 18 frumentum ... vetustate corruptum in Tiberim iecit. PANEG. 5 [8], 7, 1 Xerxes ... pedicas iecit aureas in profundum. *al.*). CVRT. 5, 7, 7 igni aptam (aridam *codd.*) materiem in incendium -ere. SIL. 2, 268 hinc letale viri robur tegimenque tremendum in flammas -unt (2, 629. 7, 185). *dat.*: CVLEX 32 magno vincula ponto -cta (laeta *codd.*). PROP. 2, 30, 17 tibia ... quae non iure vado Maeandri -cta natasti. in *c. abl.*: Ov. fast. 4, 821 fossa fit ad solidum, fruges -untur in ima (*sc. fossa*, imum *M*). *absol.*: Ov. Ib. 390 -cto canas pulvere fecit aquas. SIL. 17, 51 -cta ... caeruleis innabant fluctibus exta (*cf.* STAT. Ach. 2, 16). PLIN. epist. 8, 8, 2 numerare -ctas stipes (*sc. in fontem*). *per imaginem*: LVCR. 4, 1146 plagas in amoris ne -amur (*cf.* SALL. rep. 2, 3, 1 Pompeius ... ita lapsus est, ut hostibus tela in manus -ret). *adde tropice* ALC. AVIT. carm. 1, 148 cui pater omnipotens pressum per corda soporem iecit.

δ *i. q. obicere*: TERT. anim. 33 p. 356, 12 in pabulum proponatur, quia et ipsa bestiis -erit (*Reiff.*, fecerit *AB*, obiecerit *Gelen.*) eos quos in silvis ... trucidaverit. DICT. 3, 14 regulos canibus dilaniandos -it (*cf.* 4, 3 uti *Penthesilea* ... in fluvium ... aut canibus dilanianda -retur).

ε *i. q. eicere*: ITALA Gat. Matth. 9, 25 cum iecta (ἐξεβλήθη, VVLG. eiecta) esset turba, intravit. ALC. AVIT. carm. 2, 45 talia iactantem praecelsa potentia caelo iecit et eiectum prisco spoliavit honore. *add. quo*: CASSIOD. compl. in act. 7, 54 p. 1386C *Stephanum* iectum foras castra lapidibus obruebant. ARATOR act. 2, 557 nos quoque, per culpam prima de sede repulsi, exilio mundi -imur (*praes. resultativum*).

ζ *i. q. adicere, vi applicare*: VICT. VIT. 2, 9 palis minoribus dentatis iectis (*BRV*, -ctis *Lp*, rectis *M*, ictis *a*1) in capite.

b *sensu reflexivo i. q. se ipsum pro- (de-, in-)icere*: α se iacere: *add. quo*: in *c. acc.*: CIC. Sest. 45 -issem ipse me potius in profundum, ut ceteros conservarem (GELL. 16, 19, 15 *Arion* iecit sese procul in profundum). LIV. epit. Oxyrh. 3, 71 in mare ⟨f⟩ugien⟨s se iecit⟩ (PLIN. nat. 9, 28). SEN. epist. 120, 7 *Horatius Cocles* iecit (*ς*, legit *BA*1) ... se in praeceps (CVRT. 5, 6, 7). PLIN. nat. 7, 123 ut heres omnibus bonis institutus in rogum eius se -ret (7, 186). CAPITOL. Maximin. 17, 2 -bat (iactabat *Σ*) se in parietes, nonnumquam terrae se prosternebat. MART. CAP. 1, 14 se in illam (*sc. lympham*) -ere cupiebant. *adde etiam* AVIEN. Arat. 1271 integer Oceani cum se Centaurus in undas -erit. *per imaginem*: AVG. anim. 1, 9, 10 videns ..., in quam se profunditatem naufragosi gurgitis -erit. per, super *c. acc.*: VERG. Aen. 8, 257 se ... ipse per ignem praecipiti iecit (iniecit *Pr*) saltu (ARNOB. nat. 3, 27 p. 130, 13 per vastas atque altissimas rupes). Ov. fast. 3, 644 exilit et velox humili (*V ex* SIL. *8, 188*, illi *Aς*, illic *Bς*) super arva (*Dς*, ausa *cett., Lenz*) fenestra se -it (-ere *Ehw., Lenz.* STAT. Theb. 10, 779 se ... super medias acies ... iecit et in saevos cadere est conatus Achivos). *dat.*: VERG. Aen. 10, 682 sese ... fluctibus an -at (iactet *R*) mediis. STAT. Theb. 9, 807 cum se medio Latonia campo iecit (inicit *BM*). *add. unde*: CATVLL. 64, 244 praecipitem sese scopulorum e vertice iecit (Ov. met. 5, 291 CVRT. 5, 6, 7). SIL. 2, 146 vastae se culmine turris praecipitem -it. *absol.*: QVINT. inst. 7, 2, 24 praecipitata esset ab eo uxor an se ipsa sua sponte -isset. β corpus iacere: LVCR. 6, 1173 in fluvios ... membra dabant, nudum -entes corpus in undas (TAC. ann. 6, 49 in praeceps). PROP. 2, 17, 13 -ere e duro corpus ... saxo. *adde*: AMM. 16, 12, 56 quorum siquem morti velocitas subtraxisset, -cti corporis pondere ad ima fluminis subsidebat. γ *passive*: *per speciem de stellarum imagine* CIC. Arat. 356 Piscis nec totus ad umbras -ctus (tactus *D. cf.* 351 delapsa Corona), sed supero contectus corpore cedit. LIV. epit. Oxyrh. 6, 141 uxo⟨r Hasdrubalis praeceps cum⟩ duobus fil⟨iis in medium incendium -cta⟩. PLIN. nat. 8, 130 urguente vi *ursi* praecipitaturi se ex aliqua rupe manibus *capite* cooperto -untur *ursi*. *nota sensu reflexivo obscurato*: LVCAN. 6, 182 *v. p. 37, 23*.

B *sensu latiore*: 1 *i. q. ponere, struere, fundere*: a *de operibus* (GLOSS. III 450, 56 -ctae moles: βληθέντες θεμέλιοι): α *generatim*: LVCIL. 408 -endum huc aggerem et id genus rudus (633 aggere in -endo si quost vineis actis opus [*cf. ad l.* NON. p. 327, 25 -it: facit]. CAES. Gall. 2, 12, 5 SALL. Iug. 37, 4. 76, 3. VVLG. Is. 29, 3 -am contra te aggerem [βαλῶ περὶ σὲ χάρακα], et munimenta ponam in obsidionem tuam). CAES. Cic. Att. 9, 14, 1 ab utroque portus cornu molis -imus (*cf.* civ. 1, 25, 5. 3, 112, 2 in longitudinem passuum DCCC in mare -ctis molibus [BELL. Afr. 26, 6 VLP. dig. 43, 8, 2, 8 AMM. 22, 16, 11]. HOR. carm. 3, 1, 34 in altum [SCHOL. Hor. *ad l.* verbo ipso usus est fabricantium. -i enim in mare moles dicuntur quotiens excluditur aqua]. CVRT. 4, 3, 21 molem ... a Macedonibus in salo -ctam [*cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 18, 20 molibus in mari -ctis. *item ex coniect. Heraei* AMM. 22, 16, 11]. *absol.*: SEN. Thy. 460 retro mare -cta fugamus mole. CVRT. 4, 2, 16. 4, 4, 3 SCAEV. dig. 19, 1, 52, 3 *al.*). VERG. Aen. 5, 631 quis prohibet muros -ere et dare civibus urbem? PROP. 2, 34b, 64 -cta ... Lavinis moenia litoribus (SOL. 25, 17). LIV. 3, 28, 2 ducere fossam et -ere vallum (30, 10, 1. SEN. epist. 18, 6 CVRT. 4, 12, 24 PANEG. 7 [6], 5, 2 -ctis inter undas vallis). CVRT. 4, 4, 5 iter -endo operi monstrasse eam (*sc. beluam*. MELA 1, 66). PLIN. nat. 3, 101 hoc intervallum pedestri continuare transitu pontibus -ctis primum Pyrrhus ... cogitavit. *tropice de regionibus*: AVIEN. orb. terr. 496 hi⟨n⟩c Campanus ager glaebam -it (*sc. ager extenditur*). *fortasse etiam* ora 110 (*v. s.* iaceo *p. 5, 34*).

β *speciatim de fundaminibus, fundamentis* (SYNON. CIC. Char. gramm. p. 448, 34 B. vallat: locat. condit. constituit. fundamentum -it): *de fundaminibus*: Ov. fast. 4, 835 PRVD. psych. 825 CORP. VIII 12285 (*v. vol. VI 1549, 64 sqq.*). *de fundamentis*: (I) *sensu proprio*: *add. ubi*: LIV. 1, 12, 4 Iuppiter, tuis ... iussus avibus hic in Palatio prima urbi fundamenta ieci. SEN. epist. 122, 8 qui fundamenta thermarum in mari -unt. PANEG. 7 (6), 13, 3 cum in illa gurgitum altitudine tantarum molium (*sc. pontis*) fundamenta -untur. *additur dat.*: LIV. 1, 12, 4 *v. supra l 57*. COLVM. 3, 10, 11 vitium genera ..., quibus eadem ipsa mater ac parens primum radices velut quaedam fundamenta iecit, ut iis quasi pedibus insisteret. *genet.*: LIV. 1, 53, 5 fundamentis templi -endis (fac- *codd.* VVLG. Agg. 2, 19). SEN. dial. 11, 7, 5 nova (novarum *Wesenberg*) urbium fundamenta -untur. epist. 122, 8 thermarum *v. supra l. 59*. SVET. Cal. 22, 4 in area Capitolina novae domus fundamenta iecit. COD. Theod. 15, 1, 31, 1 (*a. 394*) aedificii alicuius -ere fundamenta. *al. adde*: VVLG. II par. 31, 7 mense tertio coeperunt acervorum -ere fundamenta (ἤρξαντο οἱ σωροὶ θεμελιοῦσθαι). *absol.*: SEN. epist. 89, 21 vos protinus fundamenta -etis (fac- *B*). CVRT. 5, 1, 29 *limo* ad fundamenta -enda egesto. COLVM. 1, 5, 10 id structurae vitium, cum primum statim fundamenta -untur, evitandum est. TAC. hist. 3, 72 VLP. dig. 43, 24, 11, 5. 50, 12, 1, 3 VEG. mil. 4, 2 p. 130, 8 SVLP. SEV. chron. 1, 40, 1 *al.* *add.* in *finale*: SEN. benef. 3, 29, 5 innituntur fundamentis suis templa ... tamen, quae in firmamentum totius operis -cta sunt, latent.

(II) *per imaginem*: *add. genet.* (*gerund. p. 39, 1*): CIC. Mur. 14 -cta sunt fundamenta defensionis (Cael. 5. Scaur. 21 defensionis quasi quaedam -ere fundamenta. PLIN. epist. 4, 9, 4). Sull. 30 fundamentis ... adulescentiae -ctis. Phil. 1, 1 in quo templo ... ieci fundamenta pacis. 4, 1 hodierno ... die ... fundamenta -cta sunt reliquarum actionum. nat. deor. 1, 44 huius quaestionis. epist. 1, 9, 12 nobis consulibus ea fundamenta -cta iam (*Baiter*, iactata(m) *codd.*) ex

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

K. Ianuariis confirmandi senatus. 1, 10, 29 fundamenta ieci salutis tuae. SEN. dial. 11, 17, 4 disciplinarum. COLVM. 3, 3, 1 quoddam fundamentum -ere disputationis futurae. QVINT. inst. 1, 4, 5 oratoris futuri. *al.* *rei publicae, imperii, ecclesiae*: CIC. Phil. 5, 30 ieci ... fundamenta rei publicae serius omnino quam decuit (6, 2. epist. 12, 25, 2 EDICT. imp. Aug. Suet. Aug. 28, 2). nat. deor. 3, 5 Romulum auspiciis, Numam sacris constitutis fundamenta -isse nostrae civitatis. IVST. 9, 8, 21 quibus artibus orbis imperii fundamenta pater iecit. RVFIN. hist. 2, 18, 9 apostolo tum primum ecclesiae inibi (*sc. in Asia*) fundamenta -enti (πρὸς αὐτοῦ καταβληθέντας θεμελίους). *impudentiae, paenitentiae sim.*: QVINT. inst. 12, 6, 2 inde ... fundamenta -untur impudentiae. VVLG. Hebr. 6, 1 nec rursus fundamenta paenitentiae -ere ab operibus mortuorum (θεμέλιον καταβαλλόμενοι). PASS. Petr. 4 castimoniae. *additur dat.*: CIC. Flacc. 4 cui causae fundamenta -antur. SEN. dial. 8, 5, 5 vero. *in c. abl.*: SEN. epist. 95, 35 in iis, quos velis ad beatam vitam perducere, prima fundamenta -enda sunt. *abs.*: CIC. Marcell. 25 tantum abes a perfectione maximorum operum, ut fundamenta nondum quae cogitas -eris. ac. 2, 37. PAVL. MED. bened. pr. *ea* primum, quasi fundamenta -endo, ... strictim paudamus.

b *de materia*: α *de terra, saxis, arboribus sim.*: S. C. de pago Mont. (Corp. I^2 591) II 2 ⟨si quis stercus in eis loceis fecerit terramve in ea⟩ loca -erit (PLIN. nat. 2, 157 *terra* in maria -itur aut, ut freta admittamus, eroditur. *cf.* VARRO ling. 5, 39 ab eo quod aratri vomer sustulit, sulcus; quo ea terra -cta [porrecta *Kriegshammer*], id est proiecta, porca [POMPON. dig. 8, 4, 11, 1 spatium ..., quo terram limum lapidem harenam calcem -ere possim]. 5, 143 terram unde exculpserant, fossam vocabant et introrsum -ctam [factam F^1] murum. VLP. dig. 8, 3, 3, 2 ius ei esse terram rudus saxa -ere posita habere, et ut in tuum lapides provolvantur). VARRO Men. 536 sabulum -ere a pariete. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (Corp. X 4842) 29 quaeque inde exempta erunt, quam maximo aequaliter dextra sinistraque p(edes) VIII -ere. VERG. Aen. 9, 709 saxea pila cadit, magnis quam molibus ante constructam ponto -unt (CELS. dig. 43, 8, 3, 1 -ctas ... in id [*sc. mare*] pilas eius esse qui -erit). AETNA 106 qualis acervus exilit inparibus -ctis ex tempore saxis. CVRT. 4, 3, 9 totas ... arbores cum ingentibus ramis in altum -bant (8, 11, 8). 8, 11, 8 ut nudi stipites -rentur (SPART. Hadr. 12, 6 stipitibus magnis in modum ruralis saepis funditus -ctis). COLVM. 11, 3, 63 virgae ... et virgis stramenta supra -untur. PRVD. cath. 3, 80 arbor onus tremefacta suum ... puniceos ... -it cumulos. *hic fort. add.*: PAVL. FEST. Gloss.^{L} IV p. 406^b (p. 311 M.) sub vineam -ere dicuntur milites, cum astantibus centurionibus -ere coguntur sudes *v. etiam p. 34, 53.* β *de floribus, ture, farina sim.*: VERG. Aen. 5, 79 purpureos ... -it flores (*cf.* CLAVD. DON. *ad l.* p. 435, 13 '-it' et 'fundit' largum animum exhibentis ostendunt et specierum maximam copiam). HIER. epist. 14, 5, 3 si quis duobus digitulis tura conprehensa in bustum arae -at (VVLG. III reg. 18, 1). 22, 9, 2 farina desuper -cta amaritudinem dulcoravit. *etiam de materia liquida*: ARNOB. nat. 7, 30 p. 264, 1 honorem existimes habitum his magnum, si modo vini exigui rores super vividam -eris atque instillaveris prunam?

2 *i. q. spargere*: **a** *spectat ad sationem*: α *de plantis*: (I) *absolute*: VARRO ling. 9, 27 cuiusmodi tritico -cto reddidit segetes (*sc. terra*), sic bordeo sato proportione reddidit parilis? OV. fast. 2, 519 farra ... veteres -bant, farra metebant. COLVM. 2, 9, 2 cum autumno aut etiam ingruente hieme frumenta -imus. 2, 10, 17 *linum* si laeto solo seratur ..., X modios in iugerum -i oportere. 2, 10, 29 secunda *satio viciae*, qua sex modios mense Ianuario ... -imus semini progenerando. CLAVD. MAM. anim. p. 188, 12 nec hoc idem est sentem solo vellere, quod frugem -ere. *de seminibus*: VARRO rust. 1, 4, 1 priusquam -as semina (1, 29, 2. 1, 37, 5. 1, 42 id seritur ita, ut semen -atur [*Gesner*, iactatur *codd.*], quem ad modum cum pabulum et frumentum seritur. VERG. georg. 1, 104. 2, 57 quae seminibus -ctis se sustulit arbos. 2, 317. OV. fast. 1, 662 met. 5, 485 PAVL. FEST. Gloss.^{L} IV p. 218^a [p. 97 M.] -cta segetum semina. COLVM. 1, 7, 6 longe ... plus imputant seminis -cti, quam quod severint. 2, 10, 5 prius autem -emus [*A, Lundstr.*, alemus *Sad*^{1}, iactemus *R*] semina, deinde proscindemus terram. *passim.* PLIN. nat. 18, 334 hoc *vento* flante ne arato, frugem ne serito, semen ne -ito. MART. 5, 42, 4 non reddet sterilis semina -cta seges. GELL. 12, 1, 16. FIRM. err. 3, 2. PALLAD. 5, 1, 2 VVLG. deut. 11, 10 *al.*). AMM. 22, 15, 13 si inciderit moderatius *Nilus*, aliquotiens -ctae sementes ... cum augmento fere septuagensimo renascuntur (GREG. TVR. Franc. 5, 33 p. 225, 10). (II) *add. quo*: VARRO rust. 3, 15, 1 intra maceriam -ere oportet glandem et castaneam. COLVM. 2, 17, 5 viciam non convenit ante desecare, quam permaturuerit et aliqua semina subiacenti solo -erit (*cf.* GREG. TVR. Franc. 10, 13 p. 422, 21 illa quae iaceuntur [-untur A^1D^5] semina terris [stell. 11 p. 860, 21]). FRONTIN. strat. 3, 15, 3 semina in (inter H^1) praeparatum locum -erunt (VVLG. deut. 28, 38 *cf.* Marc. 4, 26). *add. ubi*: COLVM. 2, 9, 4 *hordeum* vel pinguissima vel macerrima humo -itur. arb. 22, 3 ibi ... semen ferulae -ito (facito *AR*. SOL. 27, 6. GREG. TVR. Franc. 1, 10 p. 39, 6 ut per parvolum foramen ibidem tritecum iaceretur [A^1B^5, iactaretur C^1, iacteretur *rell.*]). ZACCH. 1, 23 p. 1091^D -cta in agris semina. β *de rerum naturae seminibus*: AETNA 539 (*placitum Heracliti*) nihil insuperabile gigni omniaque ⟨e⟩ (*Sudhaus*, cum *Iacob*, quo *Scaliger*) rerum natura semina -cta. γ *de Cadmea prole*: *absol.*: OV. epist. 6, 11 seminibus -ctis segetes adolesse virorum. 12, 17 semina -isset, totidemque et semina et hostes. SEN. Oed. 739 digna ... -cto semine proles. *add. quo*: OV. epist. 6, 33 vipereos dentes in humum pro semine -ctos, et subito natos arma tulisse viros (STAT. Theb. 3, 181 Sidonius ex quo hospes in Aonios iecit sata ferrea sulcos). Ib. 446 veluti de dentibus orti Sidonia -ctis Graia per arva manu (VAL. FL. 7, 469 hanc [*sc. segetem Cadmeiam*] -e per medias, cum verteris aequora [*sc. campi*], messes). VAL. FL. 7, 76 everso -as dum semina campo ac tibi Cadmei dum seminis exeat hydri miles. δ *per imaginem*: *add. genet.*: LIV. 40, 16, 3 haec vivo Philippo velut semina -cta sunt Macedonici belli. SEN. Phoen. 279 cladis futurae. TAC. ann. 12, 48 odiorum. *add. dat.*: TAC. ann. 6, 47 interim Romae futuris etiam post Tiberium caedibus semina -bantur. *absol.*: TERT. adv. Val. 29 p. 205, 13 id ergo granum seminis spiritalis modicum et parvulum -itur (*Kroymann*, iactu *PMF*). ENNOD. epist. 9, 3, 1 p. 232, 15 nos necesse est iterum ad culturam admonitionis adsurgere et terga -ctis infecunda seminibus recidivis ad ubertatem sulcis urguere. carm. 1, 19, 14 turgescit alvus *Mariae* spiritu ... quod lingua iecit, semen est. *add. quo*: CAPREOL. epist. 2, 1 p. 850^A (*de haeresi*) zizaniae suae semina in peritorum corda -ere.

b *de aliis rebus*: VERG. Aen. 5, 79 flores *v. p. 39, 45.* CIRIS 70 sive etiam -ctis (exactis *LA*^{2}) speciem mutata venenis infelix virgo (*per imaginem* AVG. c. Iul. 1, 5, 15 p. 650$^{init.}$ -ere venena [*sc. doctrinam haereticam*]). COLVM. 2, 15, 2 *stercus* caprinum manu -ere.

3 *i. q. diffundere, emittere, producere, exhalare*: *de umbra*: (*dub.*: TRAG. inc. 222 [Varro ling. 7, 25] in cornuatam tauram umbram -it *Athos* [*O. Mueller*, cornua taurum umbram -i *cod.*, *al. al.*]). PLIN. nat. 2, 50 *solem* inmensum esse, quia arborum in limitibus porrectarum in quotlibet passuum milia umbras paribus -at intervallis. 2, 51 si par lumini sit materia, quae -at (faciat R^2, iactat dE^1yv), umbram columnae effigie -i. 2, 183 in Syene oppido ... solstitii die medio nullam umbram -i. 2, 184 iuxta quem *montem* umbrae aestate in austrum, hieme in septentrionem -untur (SOL. 11, 33 Myrina, in cuius forum [foro $HSAP^1$] mons Athos ... umbram -it). MART. CAP. 8, 859 quoniam maius corpus est, quo umbra metaliter -itur quam ipsa umbra. *de igne, ardore, lumine, flamma sim.*: CIC. Arat. 51 mediocre -it quatiens e corpore lumen (LVCR. 1, 663 aestifer ignis uti lumen -it atque vaporem. SIL. 1, 466 -it igneus hastae dirum lumen apex. AVIEN. Arat. 1327 angusto lumen -it ore per aethram). 112 totus ab ore (*sc. Canis*) micans -itur (*Arat. 330* ὀξέα σειριάει) mortalibus ardor. 313 quantos radios -imus de lumine nostro (SOL. 37, 20 solis gemma ... rutilos ... ex sese -it radios. PRVD. perist. 11, 162). frg. 27, 2 contra Haedi exiguum -unt mortalibus ignem (LVCR. 2, 674 unde igne⟨m⟩ -ere et lumen summittere possint. [*fort.* AETNA 509 vicenos persaepe dies *ignem* -it obruta moles, *ubi vulgo* -et *cum codd. leg.*]. *per imaginem* CIC. Att. 15, 26, 2 *epistula Bruti* non nullos interdum -it igniculos virilis). LVCR. 6, 880 fons, supra quem sita saepe stuppa -it flammam concepto protinus igni (AETNA 455. CVLEX 103 qua -it *Hyperionis ardor* Oceanum flammas in utrumque rapaces. *tropice* SIL. 15, 27 lasciva ... crebras ancipiti motu -bant lumina flammas). OV. fast. 1, 574 rapidum Aetnaeo fulgur ab igne -i. PAVL. FEST. Gloss.^{L} IV p. 276^a (p. 158 M.) cum solis orientis radii splendorem -ere coepissent. PRVD. cath. 5, 144 (*de luminibus quae funibus pendent*) lucem perspicuo flamma -it vitro. *de odore, colore, simulacris, vocibus*: LVCR. 2, 846 nec -unt *corpora prima* ullum proprium de corpore odorem (DIOSC. 4, 153 *narcissi* flos suave longe -it odorem). 4, 205 quid quae (*sc. simulacra*) sunt igitur iam prima fronte parata, cum -untur et emissum res nulla moratur? (4, 240 rerum simulacra feruntur undique et in cunctas -untur didita partis). 4, 578 sex etiam aut septem loca vidi reddere vocis, unam cum -res (5, 1081 longe alias alio -unt in tempore voces. *aliter infra l. 83 sq.*). VERG. Aen. 5, 89 ceu nubibus arcus mille -it (trahit *Rr*) varios adverso sole colores. *de pomis, dentibus i. q. edere, proferre*: OV. ars 1, 747 -cturas (*RO*, laturas *vulg.*) poma myricas. PLIN. nat. 8, 172 prius quam dentes ... pullinos ... *equa* -at (*fort. i. q. amittat, cf. p. 36, 65*).

4 *de oculis i. q. derigere, conicere*: ARNOB. nat. 4, 5 p. 145, 17 si -ero plagam in occiduam lumina (*antea* in quem si ora traduxero). DRAC. laud. dei 1, 348 (= Orest. 121) oculos per cuncta -it.

II *translate*:

A *i. q. aliquid hostiliter iaculari, obicere, immittere in aliquem*: **1** *c. acc. rei*: CIC. Q. Rosc. 25 quin tu hoc crimen aut obice, ubi licet agere, aut -ere noli, ubi non oportet (PROP. 3, 23, 14 an tu non bona de nobis crimina ficta -is? *adde* PVBLIL. I 23 -ctum [ictum *F*, *coni. al. al.*] tacendo [*AB*, -dum *vel* -tem *v. l.*] crimen facias acrius). Flacc. 6 quae est umquam -cta non suspicio ..., sed iracundiae vox aut doloris? (PANEG. 10 [4], 31, 5 -bantur vulgo contumeliosissimae voces). Planc. 29 -is adulteria. Att. 2, 23, 3

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

βοώπιδος nostrae consanguineus non mediocris terrores -it atque denuntiat. Ov. met. 5, 665 convicia victae cum -rent (facerent *Mς*. Tac. hist. 1, 47). Liv. 2, 45, 15 iubent Etruscos probra -ere (Tac. hist. 1, 85). Sen. dial. 5, 37, 1 in convivio quorundam te sales et in dolorem tuum -cta verba tetigerunt (Anth. 412, 6 ut ... furens totas inmittit saxa per urbes in populum, sic tu verba maligna -is). Stat. Theb. 1, 411 ut -ctis sermonibus irae intumuere satis. *de obi. indefinitis*: Cic. Flacc. 35 quod ... sine tabulis, sine auctore -erit (*Victor.*, legerit *codd.*), id nos quasi crimen aut testimonium pertimescemus? Liv. 6, 14, 11 omisso discrimine, vera an vana -ret (*antea* sermones pleni criminum in patres). Tac. ann. 3, 8 si vera forent, quae -rentur (*sc. in Pisonem*). Arnob. nat. 3, 16 p. 123, 13 iaculari ... in vos ea, quae dolor suetus est -ere. *speciatim de oratore*: Cic. orat. 87 utetur *facetiis* in narrando aliquid venuste, *dicacitate* in -endo mittendoque ridiculo. *cf.* Qvint. inst. 6, 3, 42 in narrando ... consistere facetias ..., dicacitatem in -endo (faciendo *Regius*).

2 *add. in quem*: in *c. acc.*: Cic. Sull. 23 eum esse me, in quem tu ... nullam contumeliam -ere potueris, quae non ad maximam partem civium conveniret (Tac. ann. 2, 55). parad. 28 vide quam ista tui latrocinii tela contempserim. -ctam et inmissam a te nefariam in me iniuriam semper duxi, pervenisse ad me numquam putavi. Prop. 2, 8, 16 an usque in nostrum -es verba superba caput? Liv. 25, 18, 8 probra in insontem -ere (28, 24, 8 Cvrt. 8, 8, 19 Tac. hist. 4, 45 ann. 11, 13. Amm. 26, 8, 2 cuius e muris probra in eum -bantur. Svlp. Sev. chron. 1, 34, 3 ferocibus verbis probra in hostes -ens. *al.*). Arnob. nat. 4, 34 p. 169, 17 in quos (*sc. deos*) ius est a vobis datum ... turpitudinum -ere ... formas. Pavl. Nol. carm. 11, 5 durum -is in mea viscera (*sc. in me*) versum. Macr. Sat. 7, 3, 3 his, in quos -itur *loedoria*. *de obi. indefinitis*: Hor. sat. 1, 4, 80 unde petitum hoc in me -is? (Liv. 34, 5, 4 rem defendam, non nos, in quos iecit magis hoc consul verbo tenus, quam ut re insimularet). Liv. 2, 45, 4 in novitatem generis originisque qua falsa, qua vera -ere (*antea* 3 exercitum increpando). 43, 8, 2 multo plura praesens audivit, quam in absentem -cta erant (*sc. ab accusatoribus*). Tac. ann. 2, 50 in se -cta nolle ad cognitionem vocari (*antea* si qua de Augusto inreligiose dixisset). contra: Pallad. hist. mon. 1, 10 p. 286[B] daemon ... qui et contra ipsum sacrilega caelum verba -bat.

B *i. q. aliquid (sive obscure sive tenuiter sive temere) dicere, iactare, spargere in publicum, enuntiare*: 1 *c. acc. obi.*: a *generatim*: *de obiectis definitis*: Cic. Arat. frg. 6, 3 acredula ... adsiduas -it ore querellas. Catil. 4, 14 -untur ... voces, quae perveniunt ad auris meas (Tac. ann. 6, 46. 12, 64 vocem Claudii, quam temulentus -erat). Liv. 5, 49, 7 iocos militaris, quos inconditos -unt. 7, 2, 7 *histriones* qui non ... Fescennino versu similem incompositum temere ac rudem alternis -bant, sed inpletas modis saturas ... peragebant. Val. Max. 8, 1 abs. 5 audaciter et temere -ctis votis sacerdotis. Sen. Phaedr. 639 ambigua voce verba perplexa -is: effare aperte. Tac. ann. 4, 68 -ere fortuitos sermones (Apvl. met. 1, 3). *sermone contracto* 11, 9 foedus repente -unt (*sc. mentionem foederis. cf.* Vell. 2, 65, 1 *v. infra l. 60*). Zacch. 2, 3 p. 1111[B] dicta ... velut tenuiter -cta nutabunt. *add. dat.*: Prop. 2, 1, 77 talia ... illacrimans mutae -e verba favillae (4, 11, 84 ubi secreto nostra ad simulacra loqueris, ut responsurae singula verba -e [tace *codd., corr. Itali*]. Ov. met. 15, 780 talia nequiquam toto Venus anxia caelo verba -it [*cf.* 764 et cunctis, ut cuique erat obvia, divis ... dicebat]). Liv. 2, 12, 12 nisi exprimeret propere, quas insidiarum sibi minas per ambages -ret. ante, ad, inter: Prop. 4, 9, 32 -it ante fores verba minora deo. Ov. fast. 6, 408 ad nautas ebria verba -it (6, 786). Vell. 2, 65, 1 inter eum Caesaremque et Antonium commercia epistularum (inita *suppl. Novák*) et condicionum -cta (facta *Burer*) mentio (Lampr. Heliog. 10, 1 milites ... primum inter sese, dein per coronas iecere sermones *cf. p. 42, 16*). *v. etiam p. 37, 17.* in *c. abl.*: Ov. fast. 2, 590 -it in medio talia verba choro. Tac. ann. 3, 49 id *carmen* Clutorius in domo P. Petroni socru eius Vitellia coram multisque inlustribus feminis per vaniloquentiam -erat (*Weissbrodt, Nipp.*, legerat *cod.*). *de obi. indefinitis*: Cic. Att. 2, 7, 4 illud quid sit, scire cupio, quod -is obscure. Liv. 5, 15, 5 quod primo velut temere -ctum sperni (*cf.* Cvrt. 8, 1, 38). 23, 22, 8 numquam rei ullius alieniore tempore mentionem factam ..., quam inter tam suspensos sociorum animos ... id -ctum (*Gron.*, itactum *P*), quod insuper sollicitaret. Tac. ann. 4, 7 neque raro neque apud paucos talia -bat. 6, 4 si qua discordes -issent, melius oblitterari. 11, 18 quae nimia et incertum an falso <i>acta originem tamen e severitate ducis traxere. Plin. epist. 9, 13, 8 longum est omnia quae tunc hinc inde -cta (facta *M*, iactata *Catan.*) sunt recensere.

b *speciatim apud rhet. i. q. aliquid mittere, proferre in medium*: Cic. part. 46 illa ... altera argumentatio quasi retro et contra prius sumit quae vult eaque confirmat, deinde id quod proponendum fuit permotis animis -it ad extremum. Sen. contr. 1 pr. 10 sententias a disertissimis viris -ctas (*Vsener*, factas *PSαβv*, datas *Gertz*) ... pro suis dicunt. Qvint. inst. 9, 2, 37 est et -ctus sine persona sermo. Gell. 13, 31 (30), 1 -bat inde quaedam non admodum difficilia (*sc. e saturis Varronis*). Clavd. Mam. anim. p. 121, 1 causa auctoritatis in eundem (medium *Barth.*) tanti testimonium philosophi -isse.

2 *aliae structurae*: a *acc. c. inf.*: Cic. Cael. 19 -bant (*V*, aiebant *Pπ*) ... fore testem senatorem qui *eqs.* Scaur. 5 iecit quodam loco vitā illam mulierem spoliari quam pudicitiā maluisse. Sall. Iug. 11, 5 Iugurtha inter alias res -it (*PC*, ait *C*) oportere quinquenni consulta et decreta omnia rescindi. Liv. 6, 14, 11 thensauros Gallici auri occultari a patribus iecit (*i. e. etiam obiecit cf. p. 41, 10*). *structura permixta*: Tac. ann. 3, 66 Mamercus antiqua exempla -ens, L. Cottam a Scipione Africano, ... P. Rutilium a M. Scauro accusatos (*inf. epexegeticus, cf.* Svet. Nero 37, 3 multas ... nec dubias significationes saepe iecit, ne reliquis quidem se parsurum senatoribus). 6, 31 simul veteres Persarum ac Macedonum terminos, seque invasurum possessa Cyro ... per vaniloquentiam ac minas -bat. 15, 50 dum scelera principis et finem adesse imperio deligendumque, qui fessis rebus succurreret, inter se aut inter amicos -unt *coniurati*. b de: Liv. 5, 15, 5 quisnam is esset, qui per ambages de lacu Albano -ret. Tac. ann. 1, 10 Augustus ... quamquam honora oratione quaedam de habitu cultuque et institutis *Tiberii* -erat, quae velut excusando exprobraret.

3 *absol.*: Cic. har. resp. 7 diem dixisset, ut -erat (*Ern.*, fecerat *codd.*). Amm. 26, 3, 5 hoc genere quo -ctum (*cod.*, iactatum *G.*, dictum *Petsch.*) est absolutus (*antea* crebrior fama vulgarat). *cf. etiam* Liv. 5, 15, 5 *supra l. 17.*

C *singularia*: *i. q. inicere* (*cf. p. 37, 42 sqq.*): Cic. epist. 1, 9, 13 iecit quidam casus caput meum ... in mediam contentionem dissensionemque civilem. Lvcr. 4, 1206 quod facerent numquam, nisi mutua gaudia nossent, quae -ere in fraudem possent vinctosque tenere. *reflexive* Arnob. nat. 4, 23 p. 159, 21 capitalibus adficiunt eos poenis, quos in aliena comprehenderint foedera genialis se lectuli expugnatione -isse. *i. q. ponere* (*cf. p. 38, 29 sqq.*): Verg. georg. 4, 294 omnis in hac certam regio -it (iacet *PR*) arte salutem (*cf.* Non. p. 327, 22 *ad l.* -it: habet, ponit). *i. q. spargere* (*cf. p. 39, 53 sqq.*): Tac. ann. 1, 69 Seianus peritia morum Tiberii odia in longum -ens. Prvd. ham. 315 inlecebras ..., quas pigmentato meretrix -it (iacet *PE*) inproba crine. *i. q. machinari, tendere*: Apvl. Socr. prol. p. 109 eo quoque tamen vulpes ... dolum iecit. *i. q. in sublime erigere*: Pavl. Nol. carm. 22, 51 si mentem caelo -is altius et super astra scire cupis quid sit.

D *abusive de foedere i. q. icere* (*v. etiam p. 35, 53 sqq.*): [*male trad.* Cic. Pis. 28. Tac. ann. 12, 62 *v. s.* ic(i)o]. Sidon. carm. 2, 357 foedera nulla cum Ricimere -it. *aliter* Tac. ann. 11, 9 *v. p. 41, 50.*

structurae: *dat. (temporibus prioribus excepto* Colvm. *2, 17, 5 tantum apud poetas, inde a* Verg.*) v. p. 34, 72. 36, 66. 37, 25 sqq. 52 sq. 63 sqq. 73. 38, 11 sq. 39, 34. 76 sqq. 40, 13.* in *c. abl. (inde a* Verg. *et* Ov.*) v. p. 35, 77. 36, 31. 37, 54. 75. 38, 40 sq. 57 sqq. 41, 64. 42, 31.* in *consecutivum vel finale (*Sen. *phil.) v. p. [35, 1]. 38, 75. 41, 4.*

syn.: *ad I A 1 a α*: emittere: Cic. div. 2, 45. mittere: Ov. met. 12, 508 Gell. 9, 1, 5 Vvlg. I reg. 20, 20. conicere: Nep. Hann. 11, 5 Ov. met. 12, 511. proicere: Val. Max. 7, 4, 3 Capitol. Max. Balb. 10, 7. iaculari: Flor. epit. 3, 21, 7 Avg. civ. 5, 26 p. 239, 17 D. iactare: Lact. inst. 1, 20, 33 Veg. mil. 3, 4 p. 71, 17. torquere: Lact. epit. 2, 7. contorquere: Avson. 419, 63. *ad I A 1 a β*: iactare: Plavt. Curc. 359 Cic. div. 2, 121 Ov. ars 2, 203. 204 Svet. Aug. 71, 2. *ad I A 1 a γ*: mittere: Lvcr. 4, 64 Ov. fast. 5, 437 Clavd. carm. min. 27, 56. iactare: Ov. met. 1, 383. iaculari: Vindic. med. 25. *iuxta positum ibid.* excutere. *ad I A 2 a*: mittere: Ov. fast. 5, 631 met. 9, 218. dimittere: Iavol. dig. 41, 2, 21, 2. deicere: Fest. Gloss.[L] IV p. 426[a] (p. 334 M.). proicere, eicere: Ivlian. dig. 14, 2, 8 Gaivs dig. 41, 1, 9, 8 Alc. Avit. carm. 2, 45. repellere: Arator act. 2, 556. *ad I A 2 b (se -ere)*: membra dare: Lvcr. 6, 1173. se praecipitare: Plin. nat. 8, 130. praecipitari: Qvint. inst. 7, 2, 24 Arnob. nat. 3, 27 p. 130, 13. *ad I B 1*: proicere: Varro ling. 5, 39 Vlp. dig. 43, 8, 2, 8. inicere: Cvrt. 4, 3, 9. ponere: Vlp. dig. 43, 24, 11, 5 Vvlg. Is. 29, 3. *iuxta positum* fundere: Verg. Aen. 5, 78 Hier. epist. 14, 5, 3. posita habere Vlp. dig. 8, 3, 3, 2. *ad I B 2*: serere: Varro ling. 9, 27 rust. 1, 42 Colvm. 1, 7, 6. 2, 9, 2. 9. 10, 17 arb. 22, 3 Plin. nat. 18, 193. 334. 19, 130 Clavd. Mam. anim. p. 188, 12. semen demittere: Varro rust. 1, 42. *ad I B 3*: mittere: Lvcr. 1, 662. summittere: 2, 674. foras mittere: 4, 200. emittere: 4, 205. *ad II A*: obicere: Cic. Q. Rosc. 25. mittere: Cic. orat. 87. immittere: Cic. parad. 28 Anth. 412, 5. iaculari: Arnob. nat. 3, 16 p. 123, 13. *iuxta posita ad II B*: loqui: Prop. 4, 11, 83. dicere: Ov. met. 15, 764 Tac. ann. 2, 50. mentionem facere: Liv. 23, 22, 8. mentionem inferre: Cvrt. 8, 1, 38. effari: Sen. Phaedr. 640. **opp.**: ferire: Cic. top. 64 *v. p. 33, 76.* Gell. 9, 1, 4 si quid -ere tantum velis, non ferire.

deriv.: iacto, iactura, iactus -ūs, iaculor, iaculus (-um).

compos.: abicio, adicio, circumicio, conicio, deicio, disicio, eicio, inicio, intericio, obicio (por(r)icio?), praeicio, proicio, reicio, subicio, tra(ns)icio. amicio. interiacio, periacio, praeiacio, subteriacio, superiacio, supraiacio, transiacio. *Köstermann.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iactābilis, -e *a* iacto. *i. q. facile huc illuc movetur*: GREG. NAZ. Cassiod. hist. 7, 2 p. 1065B cervix inflexibilis, humeri -es, oculi currentes *Iuliani*.

iactābundus, -a, -um *a* iacto. 1 *i. q. agitatus, turbulentus*: GELL. 19, 1, 1 navigabamus ... mare Ionium violentum et vastum et -um. 2 *i. q. gloriabundus*: GELL. 15, 2, 2 erat ... nihili homo et nugator atque in Graecae facundiae gloria -us. HIER. hom. Orig. in Ezech. 8, 3 p. 404, 27 B. amatores ... incedunt -i super divitiis eius *animae* (hom. Orig. in Ier. 7 p. 810 V.). AVG. serm. 169, 7, 9 cum saeviret erectus, -us, glorians *Saulus* apud ... Iudaeos *eqs.* [*dub. coni.*: IVL. VAL. 2, 25 p. 88, 30].

iactāns, **-anter** *v. s.* iacto *p. 62, 35.*

×**iactantia**, -ae *f. a* iactans, *cf.* arrogantia *sim.* *plur.*: *p. 44, 9.* *definitiones, distinctiones*: RVFIN. hist. mon. 1 p. 395D. AVG. civ. 12, 8 p. 523, 16 D. -a vitium est ... animae perverse amantis laudari ab hominibus spreto testimonio conscientiae (*opp.* superbia. *cf.* EPIST. pontif. Conc.8 IV 2 p. 110, 10 -ae quae superbiae semper est proxima). MART. BRAC. iact. 1 inane laudis studium, quod Graeci κενοδοξία, Latini 'vanam gloriam' seu '-iam' vocant (ISID. diff. 1, 331 libido gloriandi). ISID. diff. 2, 167 inanis gloria quadripartitam habet -am *eqs.* GLOSS. ἀλαζονία: -a, insolentia, adrogantia. L II Abav. IA 3 -a: superbia. NON. p. 300 exultare: gloriari cum -a. CHAR. gramm. p. 411, 27 B. superbus non sum: ... -a mihi displicet. *legitur inde a* QVINT. *praecipue apud* ECCL.

i. q. elatio, ostentatio, adrogantia, insolentia, vana gloria sim.: QVINT. inst. 1, 6, 20 abolita atque abrogata retinere insolentiae cuiusdam est et frivolae in parvis -ae (1, 8, 18 aut nimiae miseriae aut inanis -ae est. 12, 10, 40 id esse adfectationis et ambitiosae in loquendo -ae. ENNOD. dict. 1, 2 p. 423, 14 superflua scribere res -ae est. *cf.* PANEG. 12 [2], 1, 3 absurdae sinistraeque -ae possit videri. ALC. AVIT. hom. 24 p. 141, 22 -a est [EVGRAPH. Ter. Haut. 373]). 6, 3, 75 elevandi ratio est duplex, ut aut nimiam (veniam *cod.*) quis -am minuat ... aut crimen obiectum. 9, 2, 74 veritus opinionem -ae. TAC. Agr. 25 militari -a (*antea* suos casus attollerent). ann. 1, 8 tertio gradu primores civitatis *heredes* scripserat ... -ā gloriāque ad posteros. PLIN. epist. 1, 8, 13 communibus magis commodis quam privatae -ae studebamus (ITIN. Alex. 1 privatae -ae gloria). paneg. 38, 4 ambitio ... et -a et effusio *est liberalitas ratione expers.* GELL. 18, 6, 1 maiore in litteris erat -a et σοφιστείᾳ quam opera *Aelius Melissus.* ITIN. Alex. 23 elefanti turri⟨ti⟩, quae illis *gentibus* est pompa -ae. 32 inlecti (e- *cod.*) mente -ae. 41 ⌊honore⌋ -ae (*contextus non sanus, coni. al. al.*). PANEG. 5 (8), 7, 1 stulta ille (*Xerxes*) -a et sacrilega vanitate. 10 (4), 14, 5 habent ... etiam divina -am (*postea* ambitio, gloriabantur). FIRM. math. 1, 2, 3 Hispani *fiunt* elata -ae animositate praeposteri. 1, 10, 12 -ae vitia (GAVDENT. serm. 18 p. 980A RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 107, 10 B. CASSIOD. compl. in II Cor. 11, 1). 3, 5, 33 hymnologos et qui laudes deorum cum -ae ostentatione decantent. PS. HIL. libell. 19 p. 748A affectatus incessus professione -ae. ZENO 1, 5 p. 268A saecularis amore -ae accensus (GAVDENT. serm. 18 p. 979B). FILASTR. 128, 6 cum praesumptione et -a (128, 9 *cf.* FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 51, 25 mortifera -ae praesumptione). SYMM. epist. 10, 1, 1 ut ... naevum -ae non timeres. AMM. 15, 3, 2 ambo inconsideratae -ae. SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 1 St. 'cum omni ⟨in⟩ re odiosa sit ... -a' (*cf.* CIC. *div. in Caec. 36* adrogantia). p. 167, 26 quadam superbiore -a (*antea* epistulam ... insolentius scriptam). CLAVD. DON. Aen. 7, 218 p. 34, 11 commendationis, non -ae causa (AMBROSIAST. in II Cor. 5, 14 AVG. epist. in Ioh. 6, 2. 8, 9). AMBR. obit. Valent. 76 *coniunct.* invidia. HIER. epist. 49, 12, 4 statim -ae reus sum, quod *eqs.* 58, 6, 3 nec ... miretur, quia ... -ae seminarium est. in Matth. 9 p. 30/31 fugiens -ae gloriam (*cf. supra l. 37*). hom. Orig. in Ier. 9 p. 830 sequitur ... ruina -am (*antea* gloriationis). PELAG. in I Cor. 2, 3 p. 137, 8 S. non in -a neque gloria carnali *dcum convenerat praedicari.* in Gal. 1, 14 p. 310, 1 S. ne -a (-ae *V, Ps. Primas.*) putaretur. RVFIN. Orig. in iud. 2, 5 p. 479, 9 B. avaritiam aut libidinem aut -am. hist. 4, 15, 21 si hanc ... -am quaeris, ut ... iurem (κενοδοξεῖς). 4, 16, 3 φιλοκόμπῳ id est ... amatore -ae. hist. mon. 1 p. 393D ut omnem ex hoc -am fugeret (*cf.* 9 p. 424A. 10 p. 428C SVLP. SEV. dial. 2, 4, 2 LEO M. epist. 132, 4). 11 p. 431A -ae ac spiritu superbiae illudi. *al.* PRVD. cath. 7, 86 gens insolenti praepotens -a. AVG. civ. 5, 17 p. 222, 28 D. tolle -am, et omnes homines quid sunt nisi homines? 5, 18 p. 227, 27 nullā ... ventilari -ā. 5, 26 p. 241, 31 deposita inanitate -ae (16, 32 p. 176, 5). epist. 36, 7 cum superbiente -a quae in illo *Pharisaeo* apparebat (*opp.* pietate humili). in epist. Ioh. 5, 12 ut non de -a facias (51, 12). virg. 52, 53 tundentes pectora publicanos ruinosa -a. in psalm. 140, 18 ubi est illa verbositas, ubi est illa -a? (145, 10 *syn.* typhus, superbia). ord. 1, 10, 30 p. 142, 5 aemulationis tabificae atque inanis -ae. serm. 348, 2 nulla inani -a tumidus extollaris. *al.* SVLP. SEV. dial. 1, 10, 3 non sine -ae tumore. COD. Theod. 4, 10, 1 (*a. 332* = COD. Iust. 6, 7, 2 pr.) si quadam -a vel contumacia cervices erexerint. 11, 30, 11, 1 (*a. 321*) ita per -am insolescere *iudicem*, ut *eqs.* OROS. hist. 7, 10, 4 pravissima elatus -a. apol. 3, 2 iterum ... -ae notandus (*cf.* ALC. AVIT. epist. 28 p. 58, 21). SIDON. epist. 1, 9, 8. ALC. AVIT. carm. 2, 222 (*personif.*) pulsat -a legem. *al.* ENNOD. epist. 2, 12, 2 p. 52, 2 sumpsisti ... -am (GREG. TVR. Franc. 3, 33 VEN. FORT. vita Marcell. 4, 13). epist. 9, 32, 3 p. 256, 16 habet de origine eius Roma -am (*i. gloriatur, in bonam partem.* opusc. 4, 42 p. 393, 15). opusc. 3, 42 p. 341, 18 metropolitanae -ae vocabula. 3, 47 p. 343, 1 aut -ae nebulis aut avaritiae fama. *al.* VITAE patr. 3, 142 auctoritas quae per -am ordinatur (τῆς αὐθεντίας). MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 5 ne inflentur ventositate -ae (φυσιωθῆναι). GREG. TVR. Franc. 5, 4 advenit cum magna -a (*fere i. q. pompa*). 7, 38 in -a procedere. *al.* *c. genet.*: *subi.*: IVL. VAL. 1, 38 Darii. 2, 25 p. 89, 23 vaniloquentias et -as barbari (*Ps. Callisth. p. 66* τὰς κενάς σου ἀπονοίας καὶ φλυάρους καὶ ματαίας ὁμιλίας). FIRM. math. 1, 2, 4 Hispanorum. HIL. in Matth. 5, 5 saeculi huius (HIER. epist. 22, 27, 6). 6, 6 pseudoprophetarum. HIER. adv. Pelag. 3, 14 orantis. VVLG. Ier. 48, 30 eius (ἔργα). AVG. in psalm. 44, 29 hominum. retr. 1, 6 (7), 1 Manichaeorum. spir. et litt. 28, 49 p. 204, 1 Iudaeorum. EVGRAPH. Ter. Phorm. 829 -am (iactationem *v. l.*) Phormionis. *nota*: ALC. AVIT. carm. 1, 255 quas miratur mundi -a (*i. mundus ambitiosus*) gemmas. *obi. vel explicativus*: QVINT. inst. 12, 8, 3 -ā ingenii ... mentiti (AVG. c. acad. 1, 3, 8 p. 9, 12. *cf.* IVVENC. 1, 580 mentis [iactatio *recc.*]. HIER. adv. Pelag. 2, 25 cordis). TAC. Agr. 39 nulla verborum -a (AMBR. apol. Dav. I 6, 26. *cf.* AVG. in evang. Ioh. 61, 4 dicendi). ann. 2, 46 neque Maroboduus -a sui ... abstinebat (LAMPR. Alex. 63, 5. HIER. epist. 21, 7, 2 *cf. p. 46, 75. 62, 53*). ITALA I Ioh. 2, 16 (Ambr. in psalm. 118 serm. 13, 27, 3) -a vitae (ἀλαζονία, VVLG. superbia). CYPR. patient. 2 p. 398, 17 exerti ac seminudi pectoris inverecunda -a (*i. ostentatio, de vestitu philosophorum*). 3 p. 398, 20 virtutum conscientiam magis quam -am novimus. ITIN. Alex. 54 famae. HIL. in Matth. 4, 28 religionis (Ps. AVG. serm. 62, 8). HIL. in Matth. 9, 2 iustitiae. 24, 7 inutilis studii. in psalm. 2, 25 -a et gloriatio spontaneae professionis. FILASTR. 112, 5 carnis (AMBR. fug. saec. 4, 22). SYMM. epist. 1, 1, 6 -a avara laudis. 1, 16, 2 successuum suorum. PALLAD. Maximin. c. Ambr. 87 litterariae scientiae. VVLG. Esth. 1, 4 ut ... ostenderet -am potentiae suae (δόξαν). sap. 5, 8 divitiarum -a (πλοῦτος μετὰ ἀλαζονίας [iactatio ITALA *v. p. 46, 83*]. AVG. catech. rud. 16, 25). PELAG. in Rom. 11, 33 p. 93, 5 S. falsa -a operum. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 42 suae doctrinae. hist. 5, 2, 4 nominis *martyrum* (AVG. serm. 10, 7 fallacem -am materni nominis). Ps. RVFIN. in Os. 14, 4 comminationum hostilium. AVG. civ. 9, 15 p. 387, 31 D. inmortalitatis. POMER. 3, 17, 1 ambitiosi apparatus. *add. part. perf.*: HIL. in Matth. 5, 2 -am confecti corporis (*spectat ad Matth. 6, 16*). RVFIN. Orig. in num. 12, 2 p. 370, 2 B. rerum prospere gestarum. *ger. vel gerundiv.*: IVL. VAL. 2, 4 inani -a periculum periclitandi. HIL. in Matth. 5, 15 ut ... medendae caecitatis alienae -am praeferamus. 12, 9 gloriandi de se -am.

epitheta: absurda: *p. 43, 30.* ambitiosa: *p. 43, 28. adde* HIL. in Matth. 5, 5. carnalis: *p. 43, 62.* fallax: *l. 36.* falsa: *l. 35.* frivola: *p. 43, 27.* inanis: *p. 43, 28. 77. adde* HIL. in Matth. 9, 2 CLAVD. DON. Aen. 11, 707 p. 521, 21 AVG. perf. iust. 15, 36 p. 37, 15 *al.* inconsiderata: *p. 43, 53.* insolens: *p. 43, 69.* militaris *p. 43, 34.* nimia: *p. 43, 32.* invida: AVG. c. Cresc. 1, 7, 9. odiosa: AVG. in psalm. 136, 2 CASSIOD. inst. div. praef. p. 1107A. prava: *p. 43, 81.* privata: *p. 43, 36.* puerilis: AVG. c. acad. 1, 3, 8. saecularis: *p. 43, 49.* sinistra: *p. 43, 30.* stulta: *p. 43, 42.* superba: *p. 43, 55. adde* CASSIOD. in psalm. 118, 100. superbiens: *p. 43, 72.* vana: AVG. perf. iust. 15, 36 p. 37, 15. vitiosa: CASSIOD. in psalm. 118, 159. *syn. et iuxtapos.*: affectatio: *p. 43, 28.* ambitio: *p. 43, 38. 44.* arrogantia: IVL. VAL. 1, 38 AVG. c. Iul. op. imperf. 2, 156. contentio: RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 107, 10 B. contumacia: *p. 43, 80.* elatio: AVG. in psalm. 136, 2 CASSIOD. in psalm. 126, 2. gloria: *p. 43, 35. 62. adde* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 195, 13 B. Clement. 2, 7. gloriatio: *p. 43, 61. l. 29.* iactatio: AVG. in epist. Ioh. 8, 9. insolentia: *p. 43, 26.* praesumptio: *p. 43, 50.* superbia: *p. 43, 76. adde* AVG. in psalm. 136, 2 POMER. 2, 24, 2 NICET. symb. frg. 3 p. 54, 6. tumor: HIER. adv. Pelag. 3, 14 catech. rud. 16, 25. typhus: *p. 43, 76.* vaniloquentia: *p. 43, 93.* vanitas: *p. 43, 43. adde* SVLP. SEV. dial. 1, 25, 4. *opp.*: conscientia: *l. 26.* humilitas: AVG. in evang. Ioh. 57, 2 LEO M. epist. 132, 4 POMER. 3, 3, 2.

iactanticulus, -a, -um *a* iactans. *aliquantum iactans, se ostentans*: SCHOL. Iuv. ed. Wessner 11, 34 et Matho buccae: -i qui tantum buccas inflant et nihil dicunt. LEMMA B Mart. 9, 59 de Mamurra tenui -o. 12, 70 de Apro divite facto -o (*cf. Landgraf, Archiv 12, 459*). AVG. c. acad. 3, 8, 17 cum se ille Academicus -us quasi discipulum singulis dederit. doctr. christ. 4, 26, 56 nonnulla non -a, sed quasi necessaria ... numerositas clausularum. c. Iul. op. imperf. 3, 32 dialectica ... quae te ... ridiculum, quoniam -um, facit. 5, 39 -a tua sollertia. PS. ORIGEN. in Iob 1 (Migne gr. 17) p. 409A omnes magniloqui, -i, arrogantes et superbi tuae (*diaboli*) nequitiae *sunt* discipuli.

iactātio, -ōnis *f. a* iactare. *actio iactandi (tam active quam passive).* *plur. raro inde* CIC., *v. p. 45, 24. 27. 69. 77. 82. 83. 46, 3. 4. 5. 45. 57. 47, 1.* GLOSS. ῥιπτασμός. βλακία. *legitur inde a* CIC., *apud poetas nonnisi* PAVL. PETRIC. Mart. 2, 666 (*v. l.* IVVENC. 1, 580 *v. supra l. 19*). [*ex dub. coniect.* SEN. epist. 104, 29 in iacta⟨tione⟩ *Hense*, intacta *codd.*, in pace *Gronov.* AVG. civ. 7, 24 p. 304, 20 D. (*v. s.* iacto *p. 52, 58*). *dub. interpr.*: GROM. p. 338, 19 -o policoni].

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

I *proprie i. q. motus vehemens, agitatio, conquassatio, vexatio, fluctuatio sim.*: A *generatim de concussione vulnerum, corporis sim.*: LIV. 29, 32, 12 ubi primum ducta cicatrix patique posse visus *Masinissa* -em (*cf.* 30, 19, 5 leniorem in navigatione quam in via -em vulneris fore [CVRT. 6, 1, 5]. CELS. 4, 20, 4 cum frigus subit sive aliqua -o [*antea* vitare oportet . . . ambulationem, gestationem ceterosque corporis motus]). SEN. epist. 28, 3 (*trop.*) vadis huc illuc, ut excutias insidens pondus, quod ipsa -e incommodius fit. CVRT. 4, 15, 16 *equi* crebra -e cervicum . . . iugum . . . excusserant. PASS. Mar. Iac. 7 p. 56, 3 vehiculi promoventis inquieta -o. *etiam de motu corporis valetudinis causa*: SEN. epist. 55, 2 mihi . . . necessarium erat concutere corpus, ut . . . extenuaret illum (*spiritum*) -o (*cf.* 78, 5 ut naviges et viscera molli -e concutias). *item de locorum mutatione crebra, peregrinatione*: SEN. epist. 2, 1 non discurris nec locorum mutationibus inquietaris. aegri animi ista -o est (*cf.* 28, 2. 104, 14. *addam* AMBR. hex. 5, 10, 30 novit *piscis* tempus eundi atque redeundi, novit tempus perfunctionis et -is).

B *speciatim*: 1 *de motione inquieta aegrorum* (*febri quassorum sim.*): CELS. 3, 9, 2 si diu frigus est et torpor et -o corporis *in febri* (*cf.* 3, 11, 3. ENNOD. dict. 14, 6 p. 468, 26 aegris sub febrium -e languentibus. *fere i. q. accessio, impetus*: PAVL. PETRIC. Mart. 2, 666 transcursa sibi -o vindicat unum *diem*). AVG. gen. ad litt. 12, 17 p. 405, 1 eiulabat vehementer *puer* cum -e membrorum. THEOD. PRISC. log. 11 inter -es (luctat- *B*) nimias (*antea* impatientius se iactando). CAEL. AVR. acut. 1, 9, 63 turbatio atque motus et -o corporis (*cf. l. 19. 31. 34. 40. 41*) celeritatem asperat passionis (2, 36, 226 corporum solutiones . . . atque -es. 3, 11, 103. *cf.* chron. 4, 8, 106 turbatio membrorum efficitur . . . cum -e). *adde*: AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 271, 3 accessionem in extremam aegritudinem et magnam huius aegroti -em (*i. vexationem*). *etiam de habitu iracundorum*: SEN. dial. 3, 19, 1 cum clamore et tumultu et totius corporis -e quos destinavit insequitur *iracundia*. 2 *in sacris quibusdam de saltatione in ecstasi facta sim.* (*cf. s.* iacto *p. 52, 51*): LIV. 39, 13, 12 viros velut mente capta cum -e fanatica corporis vaticinari (*de bacchanalibus*). AVG. civ. 7, 24 p. 305, 20 D. -o insana membrorum (*in cultu Magnae Matris*). *aliter de oscillatione*: FEST. p. 194 causa . . . eius *oscilli* -is proditur Latinus rex. PROB. Verg. georg. 2, 385/9 ritus oscillorum -is frequens in Italia ab Atticis est traditus.

3 *de actione, gesticulatione oratoris*: CIC. Brut. 158 non multa -o corporis *Crassi* (*cf.* CRASS. Cic. de orat. 3, 33 ex motus mei mediocritate). orat. 86 actio non tragica nec scaenae, sed modica -e corporis, vultu tamen multa conficiens. QVINT. inst. 2, 12, 9 -e gestus, motu capitis. 10, 7, 26 -e manus, pedis supplosione. *adde de pugna lusoria gladiatoris*: TERT. anim. 45 p. 374, 8 concipe gladiatorem sine armis vel aurigam sine curriculis, gesticulantes omnem habitum artis suae . . .: pugnatur certatur, sed vacua -o est. 4 *de togis, taedis i. ventilatio*: PANEG. 11 (3), 29, 2 illa -o togarum, illa exultatio corporum (*sc. populi gaudio elati*). LACT. inst. 1, 21, 24 sacra eius *Cereris* ardentium taedarum -e celebrantur. 5 *de motu turbato aëris, ventorum, maris sim.*: SEN. nat. 2, 18 quid est . . . fulguratio? aëris diducentis se corruentisque -o *eqs.* 2, 58, 1 ipsa -e se accendit *spiritus* (*de fulmine*). 6, 28, 3 nec prius pestilentia desinit, quam spiritum illum gravem exercuit laxitas caeli ventorumque -o. APVL. mund. 9 nives . . . colligi -e densarum nubium constat (*Ps. Arist. π. κόσμ. 4 p. 394^a, 32 νεφῶν πεπυκνωμένων ἀπόθραυσιν*). *de causa maturandorum fructuum*: SEN. nat. 5, 18, 13 *arborum fructus* ad maturitatem . . . adducit ipsa -o adtrahens cibum in summa et ne torpeant permovens. *de fluctibus, navigatione i. concussio*: LIV. 21, 26, 5 necdum satis refectis ab -e maritima militibus (30, 29, 1. *cf.* PAVL. NOL. epist. 40, 9 p. 391, 28 marina [SVLP. SEV. dial. 1, 4, 7]). frg. 60 cum . . . -em navis caeco volvente fluctu pati non posset *Cicero*. AVSON. 452, 2 infortunia diutinae -is *Ulixis*. *speciatim de aestu maris*: MIN. FEL. 3, 6 testam teretem -e fluctuum levigatam. DON. Ter. Andr. 446 -e fluctuum et aestus marini. EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 944^B (*trop.*) velut quidam fluctus crebris alternisque -bus (*ἐπιδρομαῖς*).

II *translate*: A *de animo i. q. perturbatio, fluctuatio, dubitatio sim.* (*servata imagine maritimae tempestatis l. 78. p. 46, 2. 5*): CIC. Tusc. 5, 15 motus turbulenti -esque animorum incitatae et impetu inconsiderato elatae (LIV. 24, 6, 9 levitatem ac -em animi *iuvenis* [*Polyb. 7, 4, 8 ἀκαταστασίαν καὶ μανίαν*]. SEN. dial. 9, 2, 8 illa animi -o non invenientis exitum. DICT. 3, 3 animi -e saucius *Achilles* [*postea* iactari animo]. EPIST. pontif. 276 Migne 20 p. 74^A patitur animi -em *gubernator*, ne . . . navis elidatur in saxa. CAEL. AVR. chron. 1, 5, 148 maestitudo vel animi anxietas et -o [*inter signa furoris*]. ENNOD. epist. 4, 31, 2 p. 119, 18. *adde*: TERT. anim. 45 p. 373, 25 non modicis -bus animae [*de somniis. postea* motationis]). SEN. epist. 95, 58 inter missa adpetitaque alternis fluctuantur. causa his qu⟨a⟩e -is est? (120, 20 fluctuatio et inter simulationem virtutum amoremque vitiorum adsidua -o). *hinc de vita turbulenta, inquieta*: ITALA II Cor. 6, 5 (Eugipp. exc. Aug. p. 1090, 24) in plagis, in carceribus, in -bus, in laboribus (*ἐν ἀκαταστασίαις*, VVLG. seditionibus, ITALA Salv. gub. 3, 18 lacerationibus). FIRM. math. 5, 4, 16 -es ⟨et⟩ turbas habebunt in prima semper aetate. HIL. in Matth. 7, 9 qui *discipuli* dominum per multa saeculi huius pericula et -es essent secuturi. FVLG. Virg. cont. p. 95, 9 naves ardescunt, id est instrumenta periculosa, quibus aetas tempestivis -um cursibus flagitatur. AVG. c. acad. 1, 1, 3 variis illis durisque -bus. 2, 1, 1 vitae huius multis variisque -bus (FAVST. REI. epist. 9 p. 211, 20 post vitae huius -es ad portum religionis proram salutis . . . convertit).

B *in capessenda re publica de aura populari sim.* (*metaphora de fluctibus maris, cf. s.* iacto *p. 52, 24 et l. 12 nec non plenam imaginem* CIC. Mur. 4 me . . . prope iam ex magna -e terram videntem, *opp.* cui video maximas rei publicae tempestates esse subeundas): CIC. Cluent. 95 cum homines se non -e populari, sed dignitate atque innocentia tuebantur (prov. 38 illa -e cursuque populari [*antea* illos fluctus, *postea* populari ac turbulenta ratione]. har. resp. 43 aditus ad popularem -em atque adscensus). orat. 13 eloquentia haec forensis . . . -em (*i. plausum*) habuit in populo.

C *de sermone habitu factis i. q. ostentatio, gloriatio sim.*: 1 *generatim de verbis i. q. insolens emissio, sim.*: CIC. Sull. 24 *competitores* excutient tibi istam verborum -em (BRVT. Cic. epist. 11, 20, 2. PAVL. FEST. ^{L}Gloss. IV p. 126^a [p. 28 M.] advelitatio: -o quaedam verborum figurata). CHALC. transl. 48 turbida et procellosa coepti sermonis -e (*Plat. Tim. p. 48^D ἀτόπου καὶ ἀήθους διηγήσεως*). Ps. RVFIN. in Os. 8, 1/3 p. 1000^D frigida . . . est . . . nominum sola -o. COD. Iust. 2, 19 (20), 9 -bus . . . vel contestationibus (*opp.* atrocitate facti). 2 *praevalente vi ostentandi i. q. elatio, gloriatio sim.* (*perraro in bonam partem, cf. l. 40. definitio*: CIC. Tusc. 4, 16 voluptati *subiciuntur* malivolentia, delectatio, -o. 4, 20 -o est voluptas gestiens et se efferens insolentius. *cf.* Ps. QVINT. decl. 18, 7 p. 326, 9 pars voluptatis videtur esse -o): CIC. Tusc. 2, 12 videre licet alios *philosophos* tanta levitate et -e, ut iis fuerit non didicisse melius. SEN. contr. 9, 1, 10 dedisti istud -i tuae (*syn.* gloriam). 10 praef. 4 non admittebat *Labienus* populum *ad declamationem* . . ., quia putabat turpe ac frivolae -is. SEN. benef. 2, 11, 6 detrahenda est inanis -o *in beneficio dando* (*antea* superbia, adrogantia voltus, tumore verborum). 4, 17, 1 quae -o est solvisse quod debeas? 5, 1, 4. epist. 95, 28 -em ex istis peti et gloriam. QVINT. inst. 2, 4, 15 extemporalis garrulitas . . . circulatoriae vere -is est. 11, 1, 21 illa -e perversa, si *eqs.* (*opp.* aperte gloriari). TAC. Agr. 5 *Agricola* nihil adpetere in -em. FLOR. epit. 4, 2, 50 *vox Caesaris* ad -em composita 'parce civibus!'. Ps. QVINT. decl. 16, 2 paraveram . . . hanc -em, ut *eqs.* (*syn.* ostentationis). 18, 7 p. 326, 22 filius matris tota -o est (*i. res gloriandi*). VLP. dig. 28, 3, 6, 7 si quis taedio vitae . . . vel -e (*Hal.*, -is *cod.*), ut quidam philosophi, *sibi mortem consciverit*. APVL. Plat. 1, 18 inperitiae morbum ex gloriosa -e contingere. CYPR. epist. 59, 3 p. 669, 10 exaltatio et inflatio et adrogans ac superba -o. 75, 10 p. 817, 12 mendaciis et -bus. ad Don. 4 p. 6, 13 in proprias laudes odiosa -o est (RVRIC. epist. 2, 1 p. 373, 1). mort. 12 p. 304, 20 delicata -o est, cum periculum non est. SPART. Hadr. 16, 6 eadem . . . -e (*i. arrogantia*) de Homero . . . iudicavit. SYMM. rel. 10, 8 cum foeda -o senatorias functiones gravibus impendiis obruisset (*i. ambitio*). CLAVD. DON. Aen. 5, 400 p. 469, 12. FVLG. Virg. cont. p. 100, 14 deterior in superborum corde est tumoris inflatio quam in ore ventosa -o. HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 2 p. 409, 11. 22 B. *bis* (*syn.* superbia). AVG. epist. 118, 15 detumescens a -e atque inflatione *animus*. c. Petil. 3, 18, 21 p. 178, 13 impetum linguae suae quo libuit ambitu -is exercuit. in evang. Ioh. 42, 6 quid se . . . extollit inanis et vana -o? serm. 12, 2, 2 superbi homines . . . et vana pompa -is elati. ORIGEN. in Matth. 18, 10 p. 1613^C -bus propter pompam (*sc. Pharisaeorum. syn.* ostentationem). DECRET. decur. Hercul. (Corp. X 1453) 12 quod iterationem honoris eorum non ambitioni neque -i suae dederint. *c. genet.*: *subi.*: CAEL. Cic. epist. 8, 16, 5 nonnullorum hominum insolentiam et -em (CVRT. 4, 10, 3 unius hominis [*sc. gloriae cupiditatem*]). PETRON. 73, 2 putidissimam ei⟨us⟩ -em (actionem *cod.*). QVINT. inst. 4, 1, 9 hac nostrorum temporum -e (*sc. eloquentiae. opp.* simulatio). 4, 3, 2 patronorum. 11, 2, 22 gloriantis (*syn.* vanitas). PLIN. epist. 1, 8, 15 eius. 8, 24, 3 cuiusquam. CYPR. epist. 59, 2 p. 668, 13 comminantium tumens et inflata et vana -o (*syn.* sui elatio). EVGRAPH. Ter. Eun. 391 gloriosi militis (*syn.* exultantiam). *adde*: AVG. ann. in Iob. 1, 37 p. 600, 3 linguae -e sapientes (*opp.* cordis illuminatione). *obi. vel explicat.* (*inhaerentiae: l. 71. 82. p. 47, 3*): LIV. 29, 37, 9 intempestiva -e severitatis inflatus. ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 39 vereor ne . . . videar . . . quaesisse -em gloriae prolati imperi ultra oceanum (HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 5 p. 413, 28 B.). SEN. dial. 10, 13, 7 inani -e cognominis sui (*sc. Magni*). 12, 9, 1 indulgentiae. CVRT. 6, 8, 3 ⟨i⟩act⟨at⟩ione virtutis atque operae. QVINT. inst. 1, 5, 11 eruditionis. 11, 1, 15 omnis sui vitiosa -o est, eloquentiae (11, 1, 25) tamen in oratore praecipue (AMM. 16, 12, 69 cum odiosa sui -e. HIER. in Gal. 2 p. 7). 12, 9, 4 illa dicendi vitiosa -o. decl. 308 p. 210, 16 sanguinis et naturae. TAC. Agr. 42 inani -e libertatis. Germ. 6 nulla *Germanis* cultus *armorum* -o (LAMPR. Hel. 7, 3 -e Syriaci cultus). Ps. QVINT. decl. 4, 4 virium. 5, 10 tibi patris asperitas praestat boni filii -em (*sc. facultatem te b. f. ostendendi*). 8, 7 p. 151, 25 potestatis vestrae. APVL. met. 5, 10 ipsa -e inmodicae ostentationis. ITALA sap. 5, 8 (Cypr. testim. 3, 16 hab. virg. 10) divitiarum (VVLG. iactantia [*v. p. 44, 33*]. AVG. serm. coll. Morin

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1930 p. 288, 14 gaudebat in -bus divitiarum suarum). TERT. adv. Prax. 1 p. 228, 2 de -e martyrii inflatus *Praxeas*. CYPR. epist. 11, 1 p. 496, 12 confessionis suae tumida et inverecunda -o. 55, 25 adrogantiae suae quanta -o. SYMM. epist. 4, 18, 4 deliciarum tuarum (*sc. venandi*). HIER. adv. Pelag. 2, 27 liberi arbitrii ... superba -o. AVG. in epist. Ioh. 8, 9 -e huius faciei forinsecus (*postea* quae iactatur ante homines). in psalm. 17, 6 iustitiae. BOETH. trin. praef. p. 149, 8 famae.

syn. et coniuncta: ad I B: motus, solutio, turbatio. *ad II A:* fluctuatio, levitas, motus, motatio. *ad II B:* cursus, fluctus. *ad II C 1:* contestatio. *ad II C 2:* ambitio, elatio, exaltatio, exultantia, gloria, inflatio, insolentia, levitas, ostentatio, superbia, vanitas. *opp. ad II C 2:* fiducia (QVINT. inst. 11, 1, 25), humilitas (CYPR. epist. 59, 3 p. 669, 10), simulatio. *epitheta ad II C 2:* arrogans, circulatoria, delicata, frivola, gloriosa, inanis, inflata, inverecunda, odiosa, perversa, putida, superba, tumens, tumida, vana, ventosa, vitiosa.

iactātor, -ōris *m. a* iactare. [*dub. coni.* SPART. Geta 4, 1 formae iactator *Baehr.*, ⟨ver⟩boru⟨m⟩ tractator *melius Helm*]. *is qui se iactat, ostentator* (*cf.* GLOSS. II 224, 35 ἀλαζών: -r [iactatus *cod.*], eglorius, adrogans): STAT. Theb. 6, 837 Cleonaeae (*i. Herculeae*) stirpis -r Agylleus. QVINT. inst. 11, 1, 17 rerum a se gestarum maior quam eloquentiae fuit in orationibus ... -r *Cicero*. SVET. Claud. 35, 1 quamquam, ut diximus (*12, 1* in semet augendo parcus atque civilis), -r civilitatis. GELL. 18, 4, 1 -em quempiam et venditatorem Sallustianae lectionis. CLAVD. 20, 380 acer in absentes linguae -r *Leo satelles*. 24, 26 non inmodicus proprii -r honoris consul, Roma, tuus. *seq. inf.*: SIL. 11, 404 ille *Hannibal*, sub hiberno somnos educere caelo -r.

iactātōrius, -a, um *a* iactare. *fort. efficax ad eiciendum*: ORIBAS. eup. 2, 1 H 10 ampelon agrias -uria (siccatoria *v. l.*) est virtute.

iactātus, -ūs *m. a* iactare. *leguntur tantum formae* -us, -u, -uum, -ibus. [*dub.*: BELL. Afr. 83, 2 lapidum plumbique iactatu (*Kübler*, itata *S*, *om. rell.*, *Schneider*)]. *i. q. iactatio (quod respuunt epici metri causa), vacillatio, ventilatio sim.* (*add. gen. l. 37. 39. 43. 44*): Ov. met. 6, 703 Boreas ... excussit pennas: quarum -bus omnis adflata est tellus. SEN. dial. 6, 11, 3 quid est homo? quolibet quassu vas et quolibet fragile -u. LVCAN. 8, 761 si tibi -u pelagi, si funere nullo tristior iste rogus (ADNOT. *ad l.* si ... magis velis iactari fluctibus quam sic cremari). PLIN. nat. 14, 118 cuius *maris* -us iis *vinis*, quae duraverint, tantum vetustatis adicere sentitur, quantum habuerint. 17, 91 mobili folio *vitis* -uque crebro solem umbrā temperans (28, 133 in longis vasis *lactis caprini*. 33, 99 *auri* fictilibus in vasis). 26, 14 suspendendo lectulos, quorum -u ... morbos extenuaret *Asclepiades medicus*. 31, 49 *aërem in altitudine* emendant adsiduo linteorum -u. ITIN. Alex. 25 fit ... pugna acerrima -u⟨u⟩m crebritate. NON. p. 464 et -us marini et exaestuatio animi sub hac significantia (*sc. fervendi*) recte positi sentiuntur.

iactitābundus, -a, -um *a* iactitare. *i. q. iactabundus, gloriabundus*: SIDON. epist. 3, 13, 11 quibus citra honestatis nitorem -is ... lingua polluitur infrenis.

iactitātor, -ōris *m. a* iactitare. *i. q. iactator, praedicator*: ALC. AVIT. epist. 4 p. 31, 16 nec ipse operis -r abnuerit hominem sola fide salvatum.

iactito, -āvī, -ātum, -āre *a* iactare. *legitur semel apud* LIV. (*l. 72*), *dein rursus inde a* TERT. *apud posteros (ex falsa coniect.* PHAEDR. 2, 5, 16 *v. p. 58, 53), ubi ex parte in vicem vocis q. e.* iacto *subiit* (*cf. ex. gr. l. 84 et* PS. PRIMAS. Pelag. in Gal. 4, 30 p. 331, 15 S. [p. 698^B M.] iactitent, *ubi* iactent PELAG.). *apud poetas tantum l. 79 et p. 48, 38.* GLOSS. -ant: frequenter iactant. GLOSS.^L III Abol. IA 8 -antem: frequenter iactantem.

1 *proprie: i. q. passim huc illuc iactare, agitare, vehementer movere*: FRONTO p. 16, 18 N. testamenta proferuntur ⟨si⟩cut iactitarint (*sc. nautae*) inter onera mercium. TERT. resurr. 18 p. 50, 12 agitatur in somnis *anima* et -atur. *fluctibus agitare, passive fluctuare*: SOL. 12, 9 *delphinus* aliquantisper pro exanimi -tus est (*Plin. nat. 9, 26* fluctuatus ... similis exanimi). AMM. 31, 13, 2 conlisae in modum rostra⟨ta⟩rum navium acies ... undarum specie motibus sunt reciprocis -tae (hacta intatę *V*). *i. q. conicere, derigere*: AVG. serm. ed. Mai 97, 4 nemo tunc stultus in feminas oculos procaciter -vit.

2 *translate:* **a** *generatim de verbis i. q. crebro iactare, dictitare, inde vi attenuata i. q. affirmare, dicere, divulgare, spargere sim.*: LIV. 7, 2, 11 iuventus ... inter se more antiquo ridicula versibus -are coepit. TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 300, 23 scio ..., quo sensu novum deum -ent, agnitione utique. 2, 20 p. 362, 15 -ando et adseverando ea, quae ... bonitatem creatoris infuscent. IREN. 2, 30, 7 nihil ... ab illis *Valentinianis* tale -tum (iactatum *v. l.*) est. CYPR. epist. 45, 2 p. 601, 5 -are interim gestiunt quae probare non possunt (*de calumniis*). 59, 2 p. 668, 16 fustes et lapides et gladios quos verbis parricidalibus -ant (*cf.* CORIPP. Iust. 3, 317). 59, 11 p. 678, 18 quod mendacium ... apud fratres nostros -bant (*antea* ventilaverunt). PANEG. 11 (3), 15, 4 si quis hoc lividus -at (*antea* autumet). SCHOL. Cic. Bob. p. 129, 29 St. ipsum Clodium talia de illis -asse (RVSTIC. c. aceph. p. 1204^C. *cf. p. 48, 14. 40*). CLAVD. DON. Aen. 10, 95 p. 306, 7 iurgia quae frustra -as (*ad Verg. l. c.* iactas). RVFIN. apol. Orig. praef. p. 543 utrum calumniandi voto ista -ent. AVG. civ. 8, 1 p. 320, 15 D. altera (*sc. fabulosa theologia*) -at deorum crimina (*syn.* indicat). serm. 348, 3 istae ... sectae ... fumos suos (*i. vana dicta, cf. p. 58, 23*) ausae sunt -are. coll. c. Don. 3, 24, 42 p. 90, 29 quae solent homines contra gesta ... suspiciosā querimoniā -are. c. Emer. 2 p. 183, 10. SALV. eccl. 3, 80 sermo et professio tua -ant (*fere i. q. simulant*) fidem (*postea* publicant). POMER. 1, 17 quam *doctrinam* inanis sermo -arit (*opp.* ostenderit). PS. PRIMAS. in Rom. p. 464^A haereticos multa impie et inepte -asse. *sine obi.*: TERT. adv. Prax. 23 p. 272, 13 quomodo -atis. CYPR. epist. 55, 10 p. 631, 13 ut quidam -ant (AMM. 14, 2, 1. 30, 2, 4. 31, 10, 5 [iactarunt *v. l.*]. HIER. in Mal. 3, 16 p. 981 *syn.* dicunt. c. Ioh. 4 ut gloriaris et -as. CONC.^S IV 2 p. 66, 33 PETR. Fulg. Rusp. epist. 16, 21. *cf.* IOH. MAXENT. Conc.^S IV 2 p. 55, 13 sicut haeretici -ant. *add.* de: TREB. trig. tyr. 31, 10 ut ipsi de me solent ... -are. PELAG. in II Cor. 10, 10 p. 278, 4 S. sicut de me ... -ant). OROS. hist. 6, 1, 11 sic enim -ant, quia *eqs.* *c. acc. dupl.* (*cf. l. 35*): TERT. nat. 2, 12 p. 120, 3 volgo generis terrae filios -amus (*i. appellamus*). VEN. FORT. praef. 3 quos clarae linguae -at (*i. praedicat*) lux inlustres. *nota*: SCHOL. Cic. Bob. p. 146, 12 St. haec ab obtrectatoribus velut factio minus probabilis -batur. *seq. acc. c. inf.* (*cf. l. 41*): TERT. apol. 21, 22 primores ... subreptum a discipulis (*sc. eum esse*) -verunt. nat. 2, 10 *Larentina* -at se somniis Herculi[s] functam. adv. Prax. 3 p. 230, 16 CYPR. epist. 59, 11 p. 678, 16. TREB. Claud. 2, 4 neque amplius (*centum et viginti annis*) cuiquam -ant *mathematici* esse concessos (*antea* iudicant). HIER. in Ezech. 29, 3 p. 342. 33, 23 *sqq.* p. 401 interrogent Hebraeos non unius loci, ne eos a me redemptos -ent. in Ier. 5, 69, 2 p. 366, 2. AVG. c. Parm. 2, 2, 5 p. 49, 3 quod *evangelium* ab igne se conservasse mendaciter -ant. coll. c. Don. 3, 10, 23 p. 71, 33 c. Pelag. 4, 6 p. 492, 3 SVLP. SEV. Mart. 24, 3 MACR. Sat. 3, 15, 5 VINCENT. LER. 6, 11. 10, 15 LEO M. epist. 42 RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 221, 20 SIDON. epist. 3, 6, 2 PS. FVLG. RVSP. pro fid. 3. **b** *praevalente notione ostentandi i. q. gloriari, prae se ferre sim.*: SCHOL. Iuv. 8, 1 qui maiorum suorum nobilitate confisi nimis se -ant. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 46 impudenter semetipsos videntur historiae nomine -are. *c. acc. dupl.* (*cf. l. 16*): TERT. ieiun. 17 vetus es ... et merito te priorem -as. se -are *c. abl.* (*sc.* glorior): IVL. VAL. 2, 29 frustra se hisce liberalitatibus -are *Darium*. AMM. 23, 6, 80 vago incessu se -antes *Persae*. ALC. AVIT. carm. 6, 439 nomine virgineo quae se ... -at. GREG. TVR. Franc. 5, 48 honoris gloriosi supercilio. *adde*: ALC. AVIT. epist. 41 p. 70, 5 comperimus de reconciliatione ... ecclesiae Romanae -are se Graeciam. *seq. acc. c. inf.* (*cf. supra l. 20*): CYPR. epist. 73, 17 p. 790, 14 Iudaeis qui -bant se patrem habere. SOL. 1, 86 ut ... nihil se habere carius ... -ret *Antonius* (*cf. Plin. nat. 7, 56* duceret). LVCIF. reg. apost. 7 p. 52, 1 AMM. 14, 6, 10. HIER. epist. 61, 3, 1 (*syn.* gloriari). PELAG. in I Cor. 1, 26 p. 135, 22 S. qui se ... ex sacerdotali stirpe descendere -bant (iactabant *H*). ALC. AVIT. epist. 4 p. 31, 34.

syn. et coniuncta: ad 1: agitare. *ad 2*: adseverare, autumare, dicere, indicare, publicare, ventilare. gloriari. *adv. ad 2*: impie, impudenter, inepte, irrisorie (RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 221, 20), mendaciter. *deriv.*: iactitabundus, -ator.

iactīvus, -a, -um *a* iacere, iactus. *qui promissum legitimum neglexit* (*v. Brunner-Schwerin, Deutsche Rechtsgesch. II² 497*): LEX Sal. 50, 3 quem legitime habeo -o (adiect- vel adiact- *v. l.*) aut (*i.* '*et*') admallatum (*i. in ius vocatum*). 51, 1 (iectatum *v. l.*).

***iacto,** -āvī, -ātum, -āre. [*cf.* iacio. *J.*]. CHAR. gramm. p. 473, 1 B. -o. 473, 8 -o me. GRAMM. suppl. 50, 14. 19. iactarier: LVCR. 6, 556. 913. -are (= -aris): LVCIL. 1235. -aturus: CIC. div. in Caec. 45 Verr. II 3, 49 CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3 QVINT. decl. 260 p. 62, 5 TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 631, 1. *formae contractae perf.* (-arunt, -asse *etc.*) *inde a* CIC. *et* CATVLL. iecto (*cf. formas romanicas infra l. 78 et s.* iacio *p. 33, 3*, iactus *p. 66, 75*): VVLG. *cod. D s. VIII/IX* Marc. 12, 41 *et saep.* EPIST. ed. Caspari 7 p. 175, 7. VIRG. gramm. epit. 4 p. 21, 1. 11 p. 75, 24. GLOSS. V 357, 26 (= GLOSS.^L Corp. E 370; *v. Stangl, Woch. Kl. Phil. 32, 1915, 233*). *de notione*: GELL. 2, 6, 5 'taxare' pressius crebriusque est quam 'tangere' ..., et '-are' multo fusius largiusque est quam 'iacere', unde id verbum traductum est *eqs.* SERV. Aen. 1, 3 -amur ... in mari fluctibus, fatigamur in terris (*inde* ISID. diff. 1, 305 GLOSS.^L I Ansil. IA 35). GLOSS. V 659, 18 versatur quod non satis est leve, -atur quod levissimum est. NON. p. 327 dimitti, dependere ... volvere ... plagis sternere (*al., v. infra sub locis a* NON. *allatis*). GLOSS. βάλλω: -o, iacio, mitto, iaculor. ἀκοντίζω: -o, conicio, iaculor, reicio. GLOSS.^L II Philox. IA 1 -at: ῥίπτει, ἀκοντίζει. III Abol. IA 7 -tum: expulsum. I Ansil. IA 34 -bit: gloriabitur (*al. v. infra suo loco*). *legitur inde ab* ENNIO PLAVTO CATONE *per totam latinitatem (frequentant hi*: CIC. 69^ies, VERG. 46^ies, OV. 84^ies, LIV. 80^ies, SEN. 85^ies, SIL. 38^ies), *deest*: TER. SALL. SCRIB. LARG. [*ital.* gettare, *francog.* jeter, *hisp.* echar. *M.-L.*]. [*falso trad.*: *pro* Iacto (*cf. falso* lact- *pro* iact-: LVCR. 5, 1068 DON. vita Verg. p. 7, 120): TER. Andr. 912 PELAGON. 204 GLOSS.^L Ps. Plac. I 45. *pro* iacio, iactus: VARRO rust. 1, 42 CIC. epist. 1, 9, 12 (*v. p. 38, 1*) *al.* *pro* iaceo: CORIPP. Ioh. 4, 444 GLOSS.^L I Ansil. IA 47. *pro* ianto: GLOSS.^L II Philox. IA 34 *cf.* SVET. Vit. 7, 3 *v. l.* PETRON. 84, 3 -antur *codd.*, insectantur *Buech.* STAT. Theb. 2, 338 latrantis *codd. pler.*, -antia *M.*

[*J. B H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CALP. ecl. 4, 166 -bimus *mell.*, mactabimus *rell.* *var. lect.*: TERT. apol. 15, 2 *Phaethontem* de caelo -tum (*Vulg.*, detractum de c. *Fuld.*). *cf.* QVINT. inst. 9, 3, 14 'cum se pavidum contra mea iurgia -at' *(Aen. 11, 406), ubi Verg. codd. et edd.* fingit. *dub. emend.*: AMM. 29, 2, 11 aequitate diu -a⟨ta⟩ *Gel.*, calcata *Heraeus*. 30, 1, 10 flumine saepe demersi -⟨at⟩ique *Gel.*, actique *Petschen*. *contextus non sanus*: QVINT. inst. 9, 4, 36 *exemplum hiulcae orationis* 'pulchra oratione ⌊acta oratio -ate⌋', *ubi* ista -a te *Halm*].

I *proprie:*

A *i. q.* *crebro vel cum vi, vehementer iacere, iaculari, ῥιπτεῖν*: 1 *generaliter et vi simplicis*: a *homines* (*cf. infra l. 83*): ENN. scaen. 82 Hectoris natum de Troiano muro -ari (⟨iubent⟩ *Vahlen*, de m. -ari⟨er⟩ *Scal. cf. Eurip. Andr. 8 ῥιφέντα*). LVCR. 5, 1323 -bant . . . suos tauri (*sc. in sublime. cf.* PETRON. 45, 8). SEN. Tro. 929 utrum ab Idaeis iugis -anda virgo est? (*syn.* mittenda). FLOR. epit. 1, 1, 2 *Romulus* -tus (abiectus *v. l. ex Quint. inst. 3, 7, 5*) in profluentem. SVET. Otho 2, 1 invalidum quemque . . . sago impositum in sublime -are (*cf.* VLP. coll. 1, 11, 2 dum sago -atur *in convicio*). AMBR. exc. Sat. 1, 32 parvos liberos supra (*cf. l. 37*) tela -ari. CAES. Arel. 19 unde (*sc. de caelo*) *diabolus* . . . -tus est. ANON. Vales. 14, 81 Iudaei baptizatos . . . in aquam fluminis -verunt. PALLAD. hist. mon. II 16 p. 373[B] -a me in plateam (*ῥῖψον. postea* proicere). *refl.* se -are (*add.* in, ad, ante, per, ex): ITALA (cod. c) *et* VVLG. Matth. 21, 21 (*res person.*) tollere (tolle VVLG.) et -are (-a te VVLG., ITALA cod. d mitte te) in mare. VVLG. II Macc. 3, 15 sacerdotes . . . ante altare . . . -verunt se (*ῥίψαντες ἑ.*). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 35, 4 rec. gall. ranae . . . in fluvium se -verunt (se submerserunt rec. vet.). 71 rec. W 4 quotiens se -vit vulpes ex alto (rec. gall. 2 se excutiens). PETR. CHRYS. serm. 13 p. 230[A] e coelis se ad inferos usque -vit *deus* (*antea* se dedit). VITA Caes. Arel. 2, 26 se ipsas per cisternas -bant. MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 3 ut . . . se . . . in periculum -et (*ῥίπτειν. antea* se praecipitaret, insilire). 34, 1 se in tantorum suppliciorum abyssum -ant (*ἐπιῤῥίπτοντας ἑ.*). CONC. Autiss. a. 573—603 p. 181, 5 quicumque se . . . in aqua -verit. PALLAD. hist. mon. II 10 p. 364[A] -vit se pronus in terram (*p. 55 B. πεσών*). *al.* b tela, faces, talos *al.* (*add.* ab *l. 58. 77*, de *l. 43. 60*, ex *l. 54*, adversum *l. 45*, contra *l. 46*, in *l. 62 et p. 50, 15*, ad *l. 55. 56. 57*, post *l. 63 p. 50, 2*, supra *l. 80*, super *l. 82*): ENN. ann. 74 pars ludicre saxa -ant (VEG. mil. 2, 23 manu . . . libralia saxa. *cf.* LVCIL. 776 ballistas -as centenarias. VERG. Aen. 2, 459 tela manu . . . -bant inrita [SERV. *ad l.* spargebant, GLOSS.[L] I Ansil. IA 31 iaciebant, III Abol. IA 11 aspargeba⟨n⟩t aut ingereba⟨n⟩t. *cf.* LIV. 10, 29, 2 vana incassum -are tela. VEG. mil. 4, 15 de *muro*]. ITALA iud. 20, 16 [Lugd.] fundibalis -antes lapides [VVLG. iacientes. VEG. mil. 3, 4 vel funda vel manu. VVLG. I Macc. 6, 51. *aliter infra l. 62*]. VEG. mil. 1, 14 hastilia . . . adversum . . . palum. 1, 17 *mattiobarbulos*. VVLG. Sirach 46, 3 -ando [*ἐκκλῖναι*] contra civitates romphaeas). PLAVT. Curc. 359 -o basili[s]cum (*antea* iacit. *cf.* Vid. 33 talis -andis [EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 71, 2 *postea* miserat, iecerat. *cf.* CIC. div. 2, 121 nemo est quin saepe -ans *talos* Venerium iaciat aliquando]. OV. ars 2, 203 numeros . . . manu -bit eburnos [2, 204. 3, 355]). CATO agr. 160 ferrum insuper -to (*in cantione*). VARRO frg. Non. p. 135 in sacris fabam -ant noctu (*cf. s.* iacio *p. 36, 35*). CIC. har. resp. 39 ardentis faces in vicinorum tecta -as (*cf.* BELL. Hisp. 12, 4 ex oppido ignem multum telorumque multitudinem -ando [VERG. Aen. 8, 491 ad fastigia. SIL. 12, 504 HOMER. 600]. VERG. Aen. 2, 478 flammas ad culmina -ant [NON. p. 328, 13 iactu mittere]. 9, 565 taedas . . . ad fastigia [HOMER. 803]. OV. met. 2, 308 vibrata . . . fulmina -at *Iuppiter* [COMM. apol. 1007 ab astris. CLAVD. 26, 509 in hostem]. 14, 539 sacrilegā -as incendia [*i. torres*] dextra. SIL. 1, 320 lampada). CAES. Gall. 7, 47, 5 de muro vestem argentumque -bant. VERG. georg. 1, 62 Deucalion vacuom lapides -vit in orbem (ARNOB. nat. 5, 5 p. 177, 15. *cf.* OV. met. 1, 383 ossa . . . post tergum magnae -ate parentis [1, 387]. *adde*: MARCIAN. dig. 48, 4, 5, 1 qui lapide -to incerto fortuito statuam *Caesaris* attigerit. PAVL. dig. 43, 24, 20, 1 lapillum . . . prohibendi gratia [PALLAD. hist. mon. I 8 p. 279[D] de sinu, *gr. ῥίπτων*]). OV. met. 15, 348 saxa . . . cum saxis et habentem semina flammae materiam -ant *venti*. SEN. benef. 2, 17, 3 inter manus utriusque apte ab utroque et -ta et excepta *pila* versatur (*antea* mittentis). nat. 3 pr. 9 alia *deus* ex fastigio suo nullas habitura reliquias -at (*opp.* molliter ponit). epist. 98, 8 (*trop.*) huius petauri, quo humana -antur (*cf.* IVV. 14, 265 -ta petauro corpora *i. excussa, in sublime missa*). COLVM. 2, 10, 14 ex eo *acervo paleis granisque mixto* ventilabris per longius spatium -etur (*postea* emittitur, iaculabitur). PLIN. nat. 32, 14 -to fuste non interemi *murenas*. 33, 69 quae e camino -atur spurcitia, in omni metallo scoria appellatur. SIL. 16, 56 retro -are bipennem callebat. MART. 10, 30, 17 a cubili lectuloque -tam . . . lineam trahit piscis. TERT. apol. 42, 8 stipes quotusquisque iam -at? ITALA (codd. c f ff_2 i l q r) *et* VVLG. Luc. 19, 35 -verunt (*ἐπιρίψαντες*, VVLG. -antes) vestimenta sua supra pullum (ITALA cod. e superiecerunt, d supermiserunt, a substernentes. *cf.* VITAE patr. 5, 14, 17 si habuissemus aliquid vetustum, -remus super corpus *mortui* [*ἐβάλομεν*. 3, 145 mitteremus]). VITAE patr. 5, 11, 48 *diabolus* non cessat -are (*ῥίπτων*) super te *tamquam domum* quidquid sordidum invenerit. GREG. TVR. Franc. 1, 10 p. 39, 6 ut per parvolum foramen . . . tritecum -retur (-teretur *v. l.*). *adde*: MART. BRAC. sent. patr. 40 (*trop.*) voluntatem tuam -a post te.

c. dat. directionis (*cf. l. 22*): PROP. 2, 26[b], 43 isdem nudi . . . -bimur oris. OV. fast. 5, 659 scirpea . . . Tiberi -atur imago. VIR. ill. 77, 12 (*interpol.?*) truncus *Pompei* Nilo -tus. CLAVD. 20, 255 Libycis -ta paludibus olim tibia. VAL. CEM. hom. 20, 7 cum . . . membra ignotis littoribus -antur. CORIPP. Ioh. 2, 122 inflexos tremulis -antes piscibus hamos.

add. in *c. acc.* (*cf. p. 49, 59. 62; abl. pro acc. l. 20. cf. p. 49, 34*): LIV. 3, 18, 11 in consulis domum plebes quadrantes, ut funere ampliore efferretur, -asse fertur. 5, 48, 4 dicitur . . . panis . . . -tus esse in hostium stationes (LACT. inst. 1, 20, 33 in hostium castra. *cf.* FRONTIN. strat. 3, 15, 1 in hostem). SEN. Herc. O. 1364 in ipsa me -ate . . . freta mediosque in amnes. SIL. 14, 607 -antur (vict- *codd.*) in ignem dona. MART. epigr. 22, 6 -at . . . taurus in astra pilas. PLIN. nat. 29, 52 druidae sibilis id (*ovum serpentium*) dicunt in sublime -ari (SVET. Claud. 27, 1 piro per lusum. *cf. p. 49, 18*). GAIVS dig. 41, 1, 9, 7 qui missilia -at in vulgus. MOD. dig. 48, 9, 9 pr. in mare profundum culleus -atur. LACT. mort. pers. 21, 11 ossa . . . -bantur in flumina ac mare (GREG. TVR. mart. 59 p. 553, 11. *cf.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 8 nummos in aqua -as [*cf.* 10 ibi *i.* 'eo']). VVLG. Marc. 12, 41 aspiciebat quomodo turba -ret aes in gazophylacium (*βάλλει. cf.* IVNIL. praef. p. 469, 9 [*trop.*] divino gazophylacio duo haec audeo minuta -are *sc. hos duo libellos*). act. 22, 23 pulverem -antibus (*βαλλόντων*, ITALA codd. e g mittentibus) in aërem. PASS. Thecl. B 35 p. 98, 7 tantam . . . rerum copiam in stadium -verunt.

2 *speciatim vi compositorum*: a *sensu strictiore*: α *i. q.* *ab-, proicere sim.*: PLAVT. Rud. 373 Neptunus . . . quamvis fastidiosus aedilis est: si quae improbae sunt merces, -at omnis (*ludit cum signific. v. 370 v. p. 53, 49*). PROP. 3, 3, 19 ut tuus in scamno -etur saepe libellus. LIV. 1, 27, 11 arma foede -antes (6, 3, 9 passim [6, 13, 4 *al.*]. CVRT. 3, 13, 9). IVV. 6, 236 corpore sano advocat *uxor* Archigenen onerosaque pallia -at (*i. reicit*, SCHOL. ed. Wessner *ad l.* a calore se discooperit). 12, 52 -atur rerum utilium pars maxima (*sc. navis levandae causa* [*antea* mittere]. *cf.* IVLIAN. dig. 41, 7, 7 merces ex nave -tas [PAVL. sent. 2, 7, 3. *cf.* VLP. dig. 47, 2, 43, 10. 11 CALL. dig. 14, 2, 4, 2]. VVLG. act. 27, 38 alleviabant navem, -antes triticum in mare [*ἐκβαλλόμενοι*, ITALA cod. g proicientes]. *cf. s.* iactura *p. 63, 35*, iactus *p. 69, 24*). ITALA act. 22, 23 (cod. g) -antibus vestimenta sua (*ῥιπτόντων*, VVLG. proicientibus. VITAE patr. 3, 67 = 7, 2, 1 [*ῥίψας*]. *cf.* VEN. FORT. vita Radeg. 5, 14 -to cilicio). VAL. CEM. hom. 2, 4 -et a se impedimenta mundi. LEX Sal. 30, 6 quod scutum suum -asset (proiecisset *Hn. E*). EVGIPP. Sev. 30, 4 scalas . . . clamore turbati . . . -verant. PASS. Thom. p. 137, 1 cantatrix -vit tibias. *i. q.* *deicere*: FRONTIN. grom. p. 10, 18 Th. quotiens inclinatae (*arbores quae in fine sunt*) in alterutram partem fructum -verunt. APVL. met. 4, 12 cum . . . vestem . . . -are . . . destinaret (*sc. per fenestram. cf. l. 52*). ANTH. 465, 3 iam platanus -are comas . . . coeperat (*i. amittere*). ACTA arv. a. 240 (Dessau 9522, 24) ianuis apertis per clivum Matri Larum cenam -verunt (a. 218 A 29. a. 219, 1). FIRM. math. 1, 9, 1 per praecipitia -atur (3, 4, 20 *al.* err. 8, 1. 9, 3 *al.*). OPTAT. 2, 18 p. 52, 2 ut . . . -rent tegulas. 2, 19 p. 54, 4 ampullam . . . chrismatis per fenestram . . . -verunt. *i. q.* *excutere sim.*: OV. Pont. 4, 9, 73 siquem dabit aura sinum, -ate rudentes (*fere i. q. solvere, laxare.* STAT. Theb. 7, 141). SEN. Phaedr. 1084 recti . . . in pedes *equi* -ant onus, *sc. Hippolytum*. SIL. 2, 196 quadrupedes -ant (*i. pervertunt*) resupino pondere currum. 14, 107 (*trop.*) nova saevit in armis libertas -atque iugum (IVV. 13, 22). β *eicere, effundere, expellere sim.* (*cf.* GLOSS. Corp. E 370 exposito: iectato): CYPR. epist. 30, 7 p. 555, 18 deus . . . habitum nuptiarum non habentem manibus et pedibus extra sanctorum coetum foras -at (PALLAD. hist. mon. II 10 p. 362[B] [*ἐκριφῆναι*]. *cf.* ITIN. Theod. 28 p. 149, 6 tertio eum sepulcrum foris -vit). ITIN. Theod. 4 p. 139, 9 ibi et cetus -vit sanctum (*Gildem.*, se victiu *cod.*) Ionam (*cf. Vulg. Ion. 2, 11* evomuit). RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 34, 28 me . . . de synodo -verunt (*ἐξέωσαν, syn.* expulerunt). PS. THOM. euang. 1, 4 piscem aridum qui erat sale -tus. *i.* *dimittere, expellere*: VEN. FORT. carm. 6, 8, 25 -vi reliquos (*e nave*), sequerentur ut inde pedestres (6, 8, 29. vita Marcell. 10, 49 *syn.* dimissa). *ἰ.* *evomere, exspuere sim.*: GARG. MART. med. 41 p. 180, 18 coeliacis sanguinemque -antibus (MARCELL. med. 16, 94. 27, 134 *syn.* effundunt. ORIBAS. eup. 2, 1 A 10. VITAE patr. 5, 4, 9 de ore [*ῥίψαντα*, 3, 90 exspuentem]). MARCELL. med. 20, 100 acorum ieiunus commanducet et -et. ANON. med. ed. Piechotta 197 tertia die -at *aeger* omnes *lumbricos* mortuos. THEOD. PRISC. log. 65 de stomacho -antibus. GREG. M. past. 1, 5 ei quasi in faciem salivam -at *ecclesia* (*syn.* exspuit. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 31 p. 317[B] ut . . . puer . . . in tergum sputa -ret [*πτύειν*]). γ *obicere*: PHAEDR. 3, 7, 22 frusta -ant familia, *sc. cani* (PETRON. 64, 8. APVL. met. 7, 22 intestina canibus nostris -a. TERT. praescr. 8, 13 PASS. coron. 9. *cf.* ITALA Matth. 7, 6 [Tert. uxor. 2, 5 p. 689 Oe. praescr. 26, 1] nolite margaritas vestras porcis -are [*βάλητε ἔμπροσθεν*, VVLG. mittatis ante]). SEN. epist. 74, 8 quae *munera* fortuna desuper -at (*i. nobis obicit*). SVET. vita Lucani p. 51, 15 plenus minarum usque eo intemperans *Lucanus*, ut Caesaris caput proximo cuique -ret (*trop., sc. verbis glorians*). δ basia *i. proicere, mit-*

[*J. B. H.*]

tere, tendere: PHAEDR. 5, 7, 28 -at basia tibicen *sc. spectatoribus gratiam referens* (MART. 1, 3, 7. IVV. 4, 118 raedae. *cf.* 3, 106 -are manus). *ε singularia*: VERG. Aen. 5, 433 multa viri nequiquam inter se vulnera -ant (*fere i. q. infligunt.* SERV. *ad l.*: ictus). APVL. met. 10, 21 qualia in lupanari solent basiola -ari (*i. imprimi, figi*). TERT. virg. vel. 12 p. 901 Oe. pallium extrinsecus -ant *mulieres* (*sc. corporis ostendendi causa. cf.* HIER. epist. 58, 2, 2 vile -are palliolum [*i. amicire, induere. inde* EPIST. ed. Caspari 7 p. 175, 7]). *i. q. in partem mittere, adsciscere*: ITALA I reg. 2, 36 (Aug. civ. 17, 5 p. 213, 6. 26 D.) -a me in unam partem sacerdotii tui manducare panem (*παραῤῥίψον*, VVLG. dimitte me ad).

b *sensu latiore*: *α i. q. undique iacere, spargere, diffundere sim.* (*add.* in *c. acc. l. 21, dat. direct. l. 23. 28*): CIC. Verr. II 5, 99 radices palmarum agrestium . . . -bant (iaciebat *v. l.*). VERG. georg. 1, 81 *ne pudeat* effetos cinerem -are per agros (SERV. auct. *ad l.*: spargere). AETNA 10 cum domitis nemo Cererem -ret in arvis. OV. trist. 1, 2, 15 notus -at mea dicta (*antea* spargunt. *cf.* TIB. 1, 5, 36 quae nunc eurusque notusque -at . . . vota per Armenios). OV. met. 4, 749 *nymphae* semina . . . iterant -ta per undas (PLIN. nat. 18, 157 cum semen -atur. ITALA Marc. 4, 26 [codd. d q Greg. Tur. stell. 11 p. 860, 24] si -et homo semen [-tem *al.*] in terram [*βάλῃ ἐπί*, VVLG. iaciat, ITALA Gat. eiciat, a b c f mittat]. COMM. instr. 1, 25, 2 stereli *agro* semina -as. PALLAD. 4, 9, 13 sparsa -bis). OV. trist. 4, 2, 50 undique -to flore tegente vias (CORP. VI 2335, 8 vos qui me coronatis vel flores -atis. *cf.* IVV. 12, 90 Laribus . . . tura dabo atque omnis violae -bo colores). SIL. 7, 317 iuvenci . . . vaga per collis cervice incendia -ant. COMM. instr. 1, 9, 7 respicite pictum *Mercurium*, quando vobis hic ab alto -bit nummos (*antea* sacculum effundat). *β emittere, effundere, exhalare sim.*: CIC. Arat. 331 Gemini clarum -antes lucibus ignem (*cf.* 458 Nixus . . . dextrae radios laeto cum lumine -ans. LVCR. 5, 303 solem lunam stellasque . . . ex alio atque alio lucem -are subortu [5, 576 = APVL. Socr. 1 p. 118. VERG. Aen. 7, 527 aera . . . lucem sub nubila -ant]). LVCR. 2, 823 conveniebat . . . corvos . . . ex albis album pinnis -are colorem. 4, 1034 mulier toto -ans e corpore amorem. VERG. georg. 2, 132 si non alium late -ret odorem *malus Medica* (VAL. FL. 5, 587 croceos . . . odores -at eques [*de odoratis capillis*]. DIOSC. 1, 70 late -at odorem *corium libani*. 4, 42 longius). DIOSC. 4, 143 *radicem hellebori albi* cum fregeris, velut fumum -at. *γ conicere, derigere*: LVCR. 4, 1139 nimium -are oculos aliumve tueri *mulierem* quod putat (EVAGR. sent. virg. [Rev. Bénéd. 28] p. 149, 48 ne -es passim oculos tuos [extollas rec. alt. p. 1187 B]). OV. epist. 3, 11 alter in alterius -antes lumina vultum.

B *i. q. huc illuc movere, agitare, ventilare, concutere, quassare sim.* (*gr.* σείειν): **1** *frequenter (huc illuc, utroque, alternis sim.) movere, agitare, ventilare* (*de rebus et partibus corp.*): **a** *de facibus, togis al. i. q. ventilare, passive nutare, oscillare, fluctuare sim.* (*add.* inter *l. 55*, sub *l. 56*): VARRO ling. 5, 138 vallum (*i. parvam vannum*) a volatu, quod cum id -ant volant inde levia. rust. 1, 55, 6 si nequeas mature conficere *oleam*, . . . -ando ventilare oportet. CIC. Tusc. 2, 56 pugiles . . . in -andis caestibus ingemescunt. de orat. 2, 316 *gladiatores* hastas . . . -are leniter *in prolusione*. CATVLL. 64, 257 e divolso -bant membra iuvenco *maenades*. LVCR. 2, 89 -ari . . . omnia materiai corpora (2, 548. *cf.* 2, 122 primordia rerum . . . in . . . inani). 6, 110 carbasus . . . intenta theatris . . . malos inter -ta trabesque (*cf.* HOR. sat. 2, 2, 32 pontisne inter -tus an amnis ostia sub Tusci *lupus marinus* [*i. versatus, circumactus*]. ANTH. 478, 5. *cf. p. 52, 77*). 6, 556 vas . . . non quit constare, nisi umor destitit in dubio fluctu -arier intus (6, 874 *de fonte apud Hammonis fanum*). 6, 913 licet . . . videre . . . *anellos* levibus -ar⟨i⟩er auris (*sc. magnete attractos*). VERG. georg. 2, 355 duros -are bidentis *glebas comminuendo* (COLVM. 4, 17, 8 *cf.* OV. am. 3, 10, 31 bene -ti . . . ligones [CALP. ecl. 4, 117]). 3, 134 surgentem ad zephyrum paleae -antur inanes (*a frumentis ventilando separantur. cf.* CYPR. unit. eccl. 9 p. 218, 9). DIRAE 29 nec laeta comantis -bis mollis ramos, *silva*. OV. am. 1, 2, 11 -tas mota face crescere flammas. 3, 2, 74 revocate *aurigam*, Quirites, et date -tis undique signa togis (*postea* mota. MART. 13, 99 [98], 2). ars 1, 22 quamvis *Amor* . . . -tas excutiat . . . faces (met. 4, 508 per eundem saepius orbem. SEN. Herc. f. 302 tibi [*Cereri*] longas Eleusin . . . -bit faces. Phaedr. 107. *cf.* Ag. 363 tibi *Iunoni* votivam . . . lampada -ant). Pont. 1, 1, 38 -antem Pharia tinnula sistra manu *Isidis sacerdotem*. LIV. 45, 25, 1 ramos . . . oleae supplices -antes (SEN. Med. 804 tibi *Dictynnae* -atur . . . ramus *cypressi*). PHAEDR. 2, 7, 5 clarum . . . collo -ans tintinnabulum *mulus*. app. 5, 2 volubilem Fortunam -ari. SEN. Ag. 760 sanguinea -ant verbera *Parcae*. Thy. 767 *viscera* flammatus latex candente aeno -at. dial. 5, 16, 1 laqueos fera, dum -at, adstringit. LVCAN. 5, 421 -tis . . . remis. PERS. 5, 175 festuca, lictor quam -at ineptus. PLIN. nat. 9, 147 -ari se passa fluctu algae vice *urtica*. STAT. Theb. 9, 689 sub pectore primo *equi Parthenopaei* -antur (*i. nutant*) *dentes apri*. 9, 698 cristae . . . -are (*inf. hist.*) comantes et . . . galeae iubar. 9, 796 haut . . . turpi . . . manu -vimus hastam (*i. thyrsum*). IVV. 8, 208 de faucibus *retiarii* . . . longo -etur spira galero. SPART. Ael. 6, 2 miserrimae valetudinis, ita ut scutum solidius -are non posset. **b** *de partibus corporis*: *α generatim* (*add.* per *p. 52, 4. 5. 24. 25, abl. l. 4. 7. 8. 12*, in *c. abl.*: *l. 13. 18. 30, acc. l. 15. 18. 43, dat. direct. 17*): CAECIL. com. 72 garruli sine dentes -ent (*sc. in loquendo?*). LVCIL. 288 ⟨i⟩actari caput atque comas (*de Lusitanis? cf.* OV. ars 3, 141 crines umero -entur utroque [met. 10, 592 terga . . . per eburnea. 11, 6 per auras. SEN. Herc. O. 1757]. VERG. georg. 3, 86 iuba *equi* . . . dextro -ta [NON. p. 372, 28 dimitti, dependere] recumbit in armo [SEN. Herc. f. 949 rutila[m] iubam cervice -ans *Leo*. Herc. O. 70 collo. epist. 124, 22. CALP. ecl. 7, 62 quibus *tauris* hirtae -antur per colla iubae]. *cf. infra l. 53*). LVCR. 4, 769 simulacra moveri bracchiaque in numerum -are et cetera membra (CAES. Gall. 1, 25, 4. VERG. Aen. 5, 376 alterna . . . -at bracchia protendens. OV. epist. 14, 69. 17, 58 liquido . . . mari *natando* [17, 96 oculis . . . tuis *i. coram te*. 18, 48 met. 5, 596. Pont. 1, 6, 34 in mediis . . . aquis. LVCAN. 3, 651 vasto . . . profundo]. SEN. Herc. f. 1087 motu -ans bracchia vano. nat. 7, 14, 1 in ventum [*i. incassum, sine adversario*]. COLVM. 10, 428 inter . . . Satyros Panasque. *cf.* LVCAN. 3, 662 -tis . . . lacertis *de nando*). CATVLL. 64, 111 nequiquam vanis -antem cornua ventis *taurum* (SEN. dial. 3, 1, 6 in vacuum). LVCR. 4, 991 canes in molli saepe quiete -ant crura (VERG. Aen. 11, 638 *equus ictu percussus*. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 34). VERG. Aen. 5, 469 -antem . . . utroque caput *vulneratum* (PELAGON. 210. *cf. l. 3 et infra l. 57*). PROP. 4, 8, 42 nanus . . . -bat truncas ad cava buxa manus (OV. epist. 10, 40 -tae late signa dedere manus. fast. 3, 536 ad sua verba. SEN. epist. 56, 1 manus plumbo graves *exercendo*. CALP. ecl. 2, 26. PS. QVINT. decl. 1, 9 per spatia tenebrarum armatam manum -at. 5, 20 per totius lectuli spatia. SVET. Aug. 82, 2 manus ac pedes alternis [CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 196, 32 *gr.* διαρριπτοῦντες]) OV. ars 2, 61 humiles propiore freto -bimus alas (4, 699 trist. 3, 10, 45. *cf.* met. 2, 835 pinnis [4, 789 trist. 3, 8, 5]). met. 3, 685 lasciva . . . -ant corpora *delphini* (10, 721 in . . . suo sanguine. trist. 4, 3, 26. LVCAN. 5, 812 in toto . . . cubili. *cf.* OV. epist. 3, 50 pectora. met. 5, 59 vultus). 3, 726 visis ululavit Agaue collaque -vit (*de maenade* [*cf. gr.* ῥιψαύχην]. SEN. Ag. 14). LIV. 21, 36, 8 iumenta -andis . . . ungulis *nivem* . . . perfringebant. COLVM. 6, 30, 9 si caudam saepius -ant *iumenta* (PERS. 4, 15 [*trop.*] caudam -are popello *i. se gloriose populo blandienti ostentare, sc. ut pavo*). SIL. 17, 137 equus confixa . . . membra huc illuc -ans. APVL. met. 8, 4 genis hac illac -tis . . . interficit *canes aper*. TERT. adv. Hermog. 27 p. 155, 8 supercilia . . . altius tollens et quasi retro -ans. PORPH. Hor. epod. 17, 74 -are humeros (*schol. γ Acr.*, -is *codd.*) solent qui gloriantes incedunt. CHIRON 806 pedes a susum (*Buech.*, ad usum *cod.*) -at. AVG. serm. ed. Mai 1, 2 -are cervices (*de diabolo serpente*). *nota de calcibus i. q. incutere in aliquem, calcitrare*: APVL. met. 4, 3 pedum posterioribus calcibus -tis in eum crebriter (*proverb.*: AVG. c. Cresc. 3, 82, 94 calces adversus stimulum -es [iace(a)s *codd.*]. *cf. sine verbo* TER. Phorm. 78 [DON. *ad l.* deest . . . '-are'], *v. vol. III 133, 70. 197, 2*). *adde de corpore mortuorum*: CIRIS 478 fertur et incertis -atur ad omnia ventis. OV. met. 7, 446 -ta diu *ossa*. SEN. Tro. 655 dum non . . . victoris manu -etur Hector. LVCAN. 8, 699 truncus *Pompei* . . . vadosis huc illuc -atur aquis. FIRM. err. 6, 8. *mediopass.*: AMM. 14, 6, 20 -ari volucriter gyris (*de saltatricibus*). *β de iactatione fanatica membrorum in sacris quibusdam* (*maenadum [cf. supra l. 32], gallorum al.; de vaticinantibus: l. 54; add. dat. l. 53. 56*): VARRO Men. 132 tibi nunc semiviri teretem comam volantem -ant (NON. p. 328, 15 excutere, commovere. TIB. 2, 5, 66 -vit fusas . . . caput ante comas. OV. fast. 4, 244. FLOR. epit. 3, 19, 4 fanatico furore simulato dum Syriae deae comas -at). VLP. dig. 21, 1, 1, 9 si servus inter fanaticos . . . caput -ret et aliqua profatus esset (LAMPR. Hel. 7, 2. *cf. infra l. 71*). *adde*: AVG. civ. 7, 24 p. 304, 20 D. (*ex Varr.*) cymbalorum sonitus ferramentorum -andorum (iactorum *B*, iactationem *Dombart*) ac manuum et aeris (*Kukula*, eius rei *codd.*) crepitum in colendo agro qui fit significant. *refl.* (*cf. l. 73*): AVG. civ. 7, 24 p. 304, 18 D. se apud eam *Matrem Magnam* -ant *galli* (7, 28 p. 311, 32). *γ de actione, gesticulatione oratoris*: CIC. Verr. II 3, 49 putamus patronum tuum (*Hortensium*) in hoc crimine cerviculam -urum (*cf.* MART. CAP. 5, 543 nec -anda deformiter cervix). SEN. epist. 75, 2 etiam si disputarem, nec supploderem pedem nec manum -rem nec attollerem vocem, sed ista oratoribus reliquissem (QVINT. inst. 6, 3, 54 Manlium Suram multum in agendo discursantem, salientem, manus -antem. 10, 3, 21. 11, 3, 119 supinata in superiora. 11, 3, 179 [*de histrione*]. HIER. epist. 50, 2, 2). QVINT. inst. 4, 2, 39 bracchium in latus -ant *eqs.* 11, 3, 71 -are id (*caput*) et comas excutientem rotare fanaticum est. 11, 3, 130 -antur et umeri, quod vitium Demosthenes . . . dicitur emendasse. *refl.*: CIC. Brut. 217 qui (*Curio*) nisi se suo more -visset (*antea* in utramque partem toto corpore vacillante. QVINT. inst. 11, 3, 129).

2 *i. q. vehementer impellere, concutere, vexare sim.*: CAEL. or. frg. Quint. 4, 2, 124 semisomno sopore inter manus centurionum concubinarumque -batur (SEN. contr. 2, 5, 3 -atur misera inter satellitum manus *eqs. cf.* 1, 2, 10 inter ebriorum convivarum iocos -atur *meretrix*. 1, 3, 6 inter superos inferosque -ta. *hinc transl.*: SEN. dial. 10, 5, 1 Marcus Cicero inter Catilinas, Clodios -tus Pompeiosque [*syn.* fluctuatur]). CIC. Verr. II 1, 67 -atur domi suae vir prim⟨ari⟩us (NON. p. 327, 31 plagis sternere). Planc. 17 siquando, ut fit, -or in turba (*postea* impellor. *cf.* GELL. 10, 6, 2 Appi . . . Caeci

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

filia a ludis ... exiens turbā undique confluentis ... populi -ta est [*postea* male habitam, conflictata, convexavit]). LIV. 21, 48, 7 vexationem vulneris in via -a[n]ti. SEN. benef. 6, 2, 2 (*trop.*) materia *beneficii* ... huc et illuc -atur et dominum mutat. SIL. 5, 505 fronde super ... cacuminis haerens -atur, nido pariter nutante, volucris. 5, 628 pugnabat ... miles, -tus titubante solo. APVL. met. 5, 27 per saxa cautium membris -tis atque dissipatis. PASS. Perp. 20 prior Perpetua -ta est (κερατισθεῖσα. *cf.* RVFIN. hist. 5, 1, 56 a quo [*tauro*] cum fuisset *Blandina* ... toto harenae ambitu -ta [ἀναβληθεῖσα]). *de peregrinatione motionis causa praecepta* (*cf. p. 45, 11*): CELS. 3, 18, 23 mutare debere regiones *insanos* et, si mens redit, annua peregrinatione esse -andos. *de scandente cum onere*: VAL. CEM. hom. 2, 3 in diversam partem penduli itineris toto corpore ... -atur.

3 *i. q. crebro volvere, volutare, inquiete huc illuc movere, vehementer quatere, sim.*: LVCR. 5, 1068 eos *catulos* -ant pedibus *canes ludendo.* VERG. georg. 1, 400 non ... meminere sues -are (*i. lacerare*) maniplos. 2, 249 haut umquam *pinguis tellus* manibus -ta (*i. versata,* GLOSS.[L] II Philox. IA 9 ῥιφεῖσα, σκυλεῖσα) fatiscit. OV. met. 12, 329 quam *quercum* dum ... quatit huc illuc labefactaque robora -at. *refl.* (*cf. l. 26*): AMBR. Dav. 1, 9, 46 plerique equorum cum ceciderint se -are consuerunt et quos casus non laeserit -ando se debilitantur (CHIRON 368). *speciatim de aegris i. vehementer agitare, quatere*: LVCIL. 1194 -ans me ut febris querquera ⟨terror?⟩ (*cf.* CIC. Catil. 1, 31 homines aegri morbo gravi cum aestu febrique -antur. CAEL. AVR. acut. 1, 8, 55 totum *corpus* febre -atur). CIC. Tusc. 2, 45 gemere et -are te non audebis. LVCR. 2, 35 textilibus si in picturis ostroque ... -eris. 3, 491 in -ando membra fatigat *epilepticus* (*cf.* CAEL. AVR. chron. 1, 4, 68). CELS. 2, 4, 3 mali ... morbi testimonium est ... -are bracchia et crura. SER. SAMM. 89 calens febris -tos exedit artus *phrenetici.* SYMM. epist. 6, 8 filiam ... -ari instaurato languore. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 271, 7 adhuc aeger -atur (p. 271, 9). CAEL. AVR. acut. 3, 17, 141 qui perniciosius ... -antur. chron. 4, 8, 107. *item de inquietudine animi*: SEN. Phaedr. 366 artus ... varie -at incertus dolor (*de amore intemperante. cf.* APVL. met. 10, 2 utrimquesecus -tae crebriter laterum mutuae vicissitudines). VAL. FL. 7, 21 -ta toro *Medea.*

4 *de terrae motu*: LVCR. 6, 554 fit ..., ut -etur aquae fluctu quoque terra vacilla⟨n⟩s (SEN. nat. 2, 8. 6, 14, 4). SEN. nat. 6, 2, 7 nec ullā -etur iniuriā *humus* supra me. 6, 13, 1 rixa spiritus reciprocantis -at obstantia (*cf.* 6, 13, 4. 6, 18, 2 quae *claustra* diu pulsata convellit ac -at *spiritus*). 6, 24, 3 altitudinis profundae maria -antur. APVL. mund. 18 horum motuum ... varia nomina ...: obliquis lateribus proxima quaeque -antes ... epiclintae ... appellantur (*Ps. Arist.* π. κόσμ. *p. 396[a], 1* εἰς πλάγια σείοντες).

5 *de fluctibus, mari i. q. huc illuc impellere, agitare, passive i. circumagi, errare sim.*: **a** *homines* (*bestias l. 53. 68; add. abl. passim,* in *c. abl.: l. 55. 57. 66. 67. 73. 75. 76 al., c. acc.: l. 69. 80,* per: *l. 62. 66. 78 p. 54, 3. 7. 50,* circum: *l. 72,* ab: *l. 77,* inter: *l. 82*): PLAVT. Rud. 370 ventisque fluctibusque -tae *sumus* exemplis plurimis miserae perpetuam noctem (CIC. S. Rosc. 72 OV. met. 11, 700. VAL. MAX. 9, 8, 2 multum ac diu. FIRM. err. 7, 5 fluctibus tempestatibusque. EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 dummodo non -etur a fluctibus *echinus* [ὑποσύρεσθαι. *antea* quassationem tempestatis evitet]). 562 se -tas atque eiectas ... esse ... e mari. CIC. inv. 2, 95 cum adversa tempestate in alto -rentur (2, 154 BELL. Afr. 62, 3 LIV. 40, 21, 5 VVLG. act. 27, 18 [χειμαζομένων]. HIER. epist. 3, 2, 3. *cf. l. 52*). CATVLL. 68, 63 in nigro -tis turbine nautis (*cf.* VERG. Aen. 1, 442 -ti undis et turbine Poeni. SIL. 8, 8, 67. *inde transl.*: CORIPP. Ioh. 3, 254 equus rapidi tus turbine cursus). BELL. Afr. 53, 1 diu multumque -ti (96, 1. SEN. dial. 10, 7, 10 multum. *cf. l. 51. 61*). VERG. Aen. 1, 3 multum ille et terris -tus et alto (SERV. *ad l. v. p. 48, 68. cf.* OV. epist. 7, 88 per mare, per terras. trist. 3, 2, 15 terris ... et undis [SIL. 7, 474]. OCTAVIA 480 terra marique). 1, 29 -tos aequore toto Troas (NON. p. 328, 1 fatigare. SIL. 12, 12. *cf.* OV. met. 15, 772 freto. Pont. 4, 10, 10 mari [LIV. 37, 12, 12. *cf.* SEN. dial. 6, 10, 6 per ... maria. LACT. inst. 2, 1, 10 in mari]. trist. 1, 2, 39 in inmenso ... ponto. 1, 11, 39 in indomito ... profundo [SIL. 4, 246. 15, 785 belua ponti]). 1, 182 Anthea ... -tum vento (GLOSS.[L] I Ansil. IA 59 tempestate turbatum. PROP. 3, 5, 11 maris in tantum. LIV. 28, 18, 12. *cf. l. 49*). 1, 332 quo sub caelo ..., quibus orbis in oris -emur, doceas (*syn.* acti. GLOSS.[L] I Ansil IA 61 vexemur, agitemur). 1, 668 ut Aeneas pelago ... omnia circum litora -etur. 3, 197 -amur gurgite vasto. 10, 38 ignotis -etur in undis (OV. fast. 3, 595 per undas [Ib. 147] *cf. l. 63*). HOR. epist. 1, 11, 15 si te validus -verit Auster in alto (OV. epist. 16, 235. LIV. 28, 18, 12. *cf. l. 55*). OV. met. 4, 535 in Ionio immenso. 11, 441 -bimur una. 13, 709 saevit hiems -atque viros (trist. 1, 1, 42). trist. 1, 11, 13 dubius -bar ab Haedis. 4, 1, 59 toto ... -tus in orbe (LACT. inst. 1, 17, 6 per orbem terrae -ta Latona [CLAVD. DON. Aen. 1, 605 p. 120, 1]. AVIEN. orb. terr. 542 longo ... orbe). GERM. 303 a terra -antur in altum. 411 ultima persolvunt -ti vota salutis (*cf.* SIL. 10, 611 -to [*i. naufrago*]. AVIEN. orb. terr. 626). SEN. epist. 88, 7 utrum inter Italiam et Siciliam -tus sit *Ulixes.* MELA 3, 21 *Garunna* -at navigantes atrociter. AVG. civ. 22, 24 p. 615, 29 D. *mare* (*syn.* quatiat). *liberius de erroribus in universum* (*etiam terrestribus. cf. supra p. 53, 61. 78*): CAECIL. com. 45 si illi ... egestate aliquantisper -ti forent. VERG. Aen. 1, 629 me quoque per multos ... labores -tam (*Didonem. cf.* FLOR. epit. 1, 1 praef. 2 tot in laboribus periculisque -tus est *populus Romanus*). 4, 14 heu quibus ille -tus fatis! (6, 693 quantis ... periclis). VELL. 1, 2, 4 -ti ... cum variis casibus tum saevitia maris (TAC. ann. 13, 42 QVINT. inst. 7, 2, 26. IVST. 3, 4, 11 per varios casus. *cf.* SIL. 6, 56 diverso ... fugientes ... -antur casu). SEN. dial. 11, 7, 3 longo errore -ti. APVL. met. 6, 1 Psyche variis -batur discursibus. CYPR. idol. 10 p. 27, 15 profugi per hospitia aliena -antur (*antea* vagantur). PRVD. cath. 5, 111 -tas ... animas mille laboribus (SCHOL. *ad l.* fessas).

b *res* (*navem, mare sim.*): VERG. georg. 4, 195 cumbae instabiles fluctu -ante saburram tollunt. AETNA 442 alto -tas ... classes (LIV. 37, 13, 4 in alto. LVCAN. 9, 331 mari). HOR. carm. 1, 32, 7 -tam religarat ... litore navim (sat. 1, 1, 6 OV. met. 11, 664 SEN. nat. 6, 6, 3 HIL. in Matth. 14, 5 AMM. 15, 11, 18. *cf.* VVLG. Matth. 14, 24 navicula [βασανιζόμενον]. AVG. civ. 9, 4 p. 372, 14 D. navigium). 4, 4, 54 -ta Tuscis aequoribus sacra. OV. epist. 18, 77 cito mutatast -ti forma profundi (*cf.* trist. 4, 4, 57 -antur ... aequora ventis). 18, 143 magnas ... -are carinas (met. 14, 560 CORIPP. Ioh. 7, 188). Pont. 3, 2, 5 (*trop.*) cum ... labent aliqui -taque vela relinquant. GERM. 172 -tam ... ratem (SIL. 4, 716 PRVD. c. Symm. 1 praef. 46. 2 praef. 10. *cf.* VAL. FL. 5, 295 puppem [CLAVD. carm. 28, 139]). **c** *in imagine et metaphorice* (*cf. etiam infra l. 53*): CIC. Planc. 11 qui in hac tempestate populi -emur et fluctibus (Tusc. 5, 5 in eundem portum [*sc. philosophiam*] magna -ti tempestate confugimus. rep. 1, 1 in his undis et tempestatibus ... maluit -ari [*opp.* in ... tranquillitate ... vivere]. LIV. 44, 39, 2 quo [*in castra*] -ti tempestate pugnae receptum haberent. SEN. epist. 88, 7 tempestates nos animi cotidie -ant. 108, 37 quanto maiore putas vitam tempestate -ari quam ullam ratem? AVG. civ. 5, 22 p. 235, 4 D. solet orbis terrarum velut procellosissimum pelagus varia talium malorum tempestate -ari). Att. 1, 18, 8 vides, quibus fluctibus -emur (CATVLL. 64, 97 qualibus incensam -astis mente puellam fluctibus [*de amore cf. l. 37. 38 et p. 53, 34*]. NEP. Att. 6, 1 neque ... se civilibus fluctibus committeret. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 229, 24 B. cum adhuc *anima* passionum fluctibus -atur. *cf. supra l. 25*). PROP. 2, 12, 7 alterna ... -amur in unda (*de amantibus. cf.* OV. epist. 20, 41 ipsa velut navis -or *eqs.*). SEN. dial. 10, 18, 1 in tranquilliorem portum non pro aetatis spatio -tus tandem recede. 12, 9, 6 *vita velut mare* modo adlevans nos subitis incrementis modo maioribus damnis deferens adsidueque -ans. PLIN. nat. 3, 30 -tum procellis rei publicae Latium (*sc. ius Latii*). SIL. 8, 291 *Paullum* Invidia ... ventis -arat iniquis. STAT. Theb. 9, 462 non secus aequoreo -at Teumesius ignis (*i. ira*) Hippomedonta salo. silv. 2, 2, 139 illo alii rursus -antur in alto (*sc. in re p. capessenda. cf.* MART. 10, 58, 7 -amur in alto Urbis). CYPR. ad Donat. 3 cum ... in salo -antis saeculi nutabundus ac dubius ... fluctuarem. PANEG. 12 (2), 7, 4 quos (*sc. Sullas Catulos Scipiones*) ... diu ... vitiorum turbo -vit *eqs.* HIL. in Matth. 7, 9. 14, 14 AMM. 30, 8, 14. SIDON. epist. 1, 2, 8 petitionibus diu ante per patrociniorum naufragia -tis absolutionis subitae portus aperitur.

II *translate*: **A** *i. q. vehementer commovere, agitare, afflictare, vexare sim.* (*metaphora de fluctuum commotione saepius aut plane perspicua aut perlucente, cf. l. 71 p. 55, 13. 43 et supra l. 24*):
1 *de hominibus* (*bestiis: supra l. 82 et p. 55, 9*): **a** *generatim*: PLAVT. Cist. 206 omnes homines supero ... cruciabilitatibus animi. -or [crucior] agitor stimulor, versor in amoris rota *eqs.* Trin. 685 nolo te -ari diutius (*i. propter me suspensum haberi*). AFRAN. com. 120 -bit sese. :: -et. — mihi erit tristior. VARRO Men. 1 ita sublimīs speribus -to homines. CIC. div. in Caec. 45 te ..., Caecili, quem ad modum sit elusurus, quam omni ratione -urus, videre iam videor. Tim. 45 gravius etiam -bitur et in ... figuras pecudum ... transferetur. VERG. Aen. 1, 227 illum talis -antem (NON. p. 327, 29 volvere, GLOSS.[L] I Ansil. IA 42 cogitantem) pectore curas (*cf.* PS. VERG. catal. 9, 9 insuetis -or ... curis. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 271, 13 miseros -ari curis suis. CORIPP. Ioh. 3, 1 ducis ... -bant pectora [-e *codd.*] curae). CIRIS 1 me vario -tum laudis amore (241 animi). 86 multiplici iuvenum consaepta caterva vixerat atque animo meretrix -ta ferarum (*dub. interpr., i. 'diffamata' Vollm.*). HOR. sat. 2, 3, 121 maxima pars hominum morbo -atur eodem (*sc. insania. cf. p. 55, 37*). SEN. dial. 6, 18, 6 video ... eodem modo malos bonosque -ari. 10, 2, 2 plerosque nihil certum sequentes vaga et inconstans ... levitas per nova consilia -vit (epist. 104, 27 Socraten ... per omnia aspera -tum. *cf.* 96, 5 qui -antur et per operosa atque ardua sursum ac deorsum eunt. *inde de re*: PLIN. nat. 37, 129 totiens -ti per alienas pulchritudines nominis *paederotis gemmae. cf. l. 7. 10. 50*). CVRT. 4, 14, 21 -amur invicem varietate fortunae. SIL. 10, 417 reliquias belli ... impia formido ac maior -bat Erinys (*sc. consilium foedae fugae*). DON. vita Verg. p. 7, 120 Br. huic *versui* ... simili calore -tum (*Br.,* lact- *codd.,* elatum *Reifferscb.*) subiunxisse *eqs.* FRONTO p. 233, 13 N. nisi forte alius quidam nos error -at. APVL. met. 9, 3 adhucine ... asinum iugi furore -ari credimus? (LAMPR. Alex. 24, 4 cum homines inlicita magis probibita poscant furore -a[n]t⟨i⟩. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 86, 16 St. ingenium). PS. CYPR. epist. 4 p. 277, 20 separatione

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

morientis aestuans desolatus solacio pii pigneris -or (*i. crucior*). PANEG. 12 (2), 2, 1 hi omnes quibus altrinsecus -or aestus (*antea* quibus . . . cogitatis . . . sollicitor). FIRM. math. 5, 3, 10 ut frequenter in vita varia conflictatione -etur. DICT. 2, 6 -tum magnis doloribus *Telephum*. 3, 3 -ari animo atque . . . aestuare desiderio *Achillem*. AVG. civ. 13, 9 p. 566, 13 D. morientes . . . extrema et mortifera adflictione -antur (*cf.* loc. hept. 1, 203 p. 538, 19 adflictatione corporis). CAEL. AVR. acut. 2, 35, 185 cardiaci . . . nulla spiramenti praefocatione -antur (*antea* fuerunt vexati). CARM. epigr. 1175, 11 iam fata subií (*sc. catella*) partu -ta sinistro. *nota*: LIV. 38, 11, 1 diu -ti Aetoli tandem, ut condiciones pacis convenirent, effecerunt (*sc. interrogationibus fatigati sim.*). **b** *speciatim*: *α de animi fluctuatione, dubitatione*: ITALA Eph. 4, 14 (Aug. civ. 22, 18 p. 596, 1 D. bapt. 3, 14, 19) ultra non simus parvuli, -ti (κλυδωνιζόμενοι, VVLG. fluctuantes) et circumlati omni vento doctrinae. CYPR. laps. 25 p. 255, 12 mentis aestu fluctuabunda -ari *puella* (*inf. hist.*) AVG. epist. 13, 2 quod . . . nos . . . -vit anhelantes et aestuantes, de animae . . . perpetuo quodam corpore. CLAVD. MAM. anim. p. 97, 18 non ulterius isto -eris incerto. p. 159, 18 nulla quaestionis difficultate -bere. *add.* in: MIN. FEL. 16, 4 si . . . in contrariis ac repugnantibus -etur, aestuet, fluctuetur (*postea* dubitandum, vagandum). inter (*paulo aliter* OV. epist. 9, 38 inter serpentes aprosque avidosque leones [*de somniis anxiis Deianirae*]. SEN. contr. 1, 1, 6 -tus inter duos patres, utriusque filius, semper tamen felicior⟨is⟩ abdicatus. *cf. p. 53, 82*): TAC. hist. 2, 2 his ac talibus inter spem metumque -tum spes vicit (AMM. 20, 11, 31). PORPH. Hor. epist. 1, 1, 16 inter Stoicam et Epicuream -ari se ait. FAVST. REI. epist. 3 p. 181, 11 inter utrumque . . . mens incerta -atur.

β de iniuriis contumeliis probris i. q. vexare, lacerare: CIC. Quinct. 98 multis vexatus contumeliis, plurimis -tus iniuriis (*cf. infra l. 42*). Planc. 55 se inique a tuis -tum . . . querebatur. epist. 1, 5^b, 1 Pompeius . . . clamore convicioque -⟨at⟩us est (*postea* est accusatus). GELL. 1, 5, 2 Hortensius . . . maledictis compellationibusque probris -tus est. 7, 11, 2 a quo (*tribuno pl.*) . . . lacessitus -tusque fuerat dictis petulantibus. **2** *de animo et corpore* (*cf. p. 54, 84 et l. 27*): CIC. div. 1, 60 exultare (*cum partem animi*) in somno inmoderateque -ari (*Socrates dicit*). LVCR. 3, 507 haec (*animus et anima*) . . . tantis ubi morbis corpore in ipso -entur (*antea* conturbatur, disiectatur). SEN. dial. 5, 6, 6 ut quietus possit esse animus, non est -andus nec multarum . . . rerum actu fatigandus. 11, 11, 7 corpusculum hoc . . . huc atque illuc -atur. TERT. anim. 46 p. 375, 4 somniorum . . . quibus anima -atur. **3** *de rebus* (*cf. p. 54, 75*): CIC. Quinct. 10 multis iniuriis -tam atque agitatam aequitatem (*cf. supra l. 29*). Cluent. 7 hunc locum consessumque vestrum . . . eius fortunae miserae multumque -tae portum ac perfugium futurum. fin. 1, 44 nec eae *cupiditates* se foris solum -ant nec tantum in alios . . . incurrunt, sed intus etiam in animis inclusae inter se dissident. Tusc. 4, 24 -antibus se opinionibus inconstanter et turbide. SEN. epist. 16, 5 casus res humanas sine ordine impellit et -at. 99, 9 -antur cuncta . . . iubente fortuna (*postea* volutatione). SOL. 9, 17 Macedonica res dissensione -ta. PANEG. 6 (7), 2, 2 Romana res olim diversis regentium moribus fatisque -ta. AMM. 20, 8, 16 provinciae malis -tae continuis. *nota*: OV. epist. 7, 35 fallor, et ista mihi falso -atur imago (*fere i. q. ostentatur, obversatur*).

B *i. q. versare (in manibus), tractare, refl. vel pass. i. q. versari, occupari*: CIC. Mur. 26 pervulgata atque in manibus -ta et excussa inanissima prudentiae reperta sunt (*sc. formulae iuris*). VITR. 6 praef. 6 animadverto ab indoctis et inperitis tantae disciplinae magnitudinem -ari. TAC. hist. 2, 10 id senatus consultum varie -tum (*postea* infirmum aut validum). *refl. vel pass.*: LVCIL. 1230 a mani ad noctem . . . populusque patresque -are indu foro se omnes (*i. 'uni se tradunt foro'*). CIC. de orat. 1, 73 utrum is, qui dicat, tantummodo in hoc declamatorio sit opere -tus (1, 173 -are se in causis centumviralibus. epist. 2, 15, 3 in qua *re publica* tu non valde te -as). ad Q. fr. 3, 5 (6), 4 angor . . . nostrum . . . hoc tempus aetatis . . . aut forensi labore -ari aut domesticis litteris sustentari. AMM. 30, 4, 9 qui seminando diversa iurgia per vadimonia mille -antur.

C *de inconstantia pretii et dignitatis i. q. fluctuare*: LVCIL. 1235 o lapathe, ut -are, nec es satis cognitu' qui sis (*fere i. contemneris*). CIC. off. 3, 80 -batur . . . temporibus illis nummus sic, ut nemo posset scire quid haberet. *similiter i. q. abicere, profundere, consumere sim.*: CIC. Att. 11, 16, 3 si recipior ab iis . . ., tamen, quoad bellum erit, quid agam . . . non reperio; sin -or, eo minus. AETNA 23 quicquid et antiquum -ta est fabula carmen (*i. pervolgata, consumpta*). SEN. clem. 1, 3, 4 consensus *populorum* . . . protegendi amandique reges et se suaque -andi, qu⟨and⟩ocumque desideravit imperantis salus. PAVL. dig. 22, 3, 25 pr. ut . . . suas pecunias -et et indebitas effundat. VAL. CEM. hom. 8, 3 videmus . . . vitiata temporibus vina . . . -ari. *i. q. labefactare*: PS. CYPR. epist. 4 p. 274, 23 admiratus sum . . . Christiani pectoris in te -tam fuisse virtutem. *hic fort. addendum*: CARM. epigr. 331, 16 (= CORP. I^2 2188) quod fugis, quod -as tibei quod datur, spernere nolei (*i. 'quodsi fastidiose reicis donum'?, cf. Housman, Class. Rev. 15, 1901, 155*).

D *de sermone i. q. crebro vel cum commotione voces emittere, dictitare, varie tractare, disputare sim.*: **1** *generatim i. q. saepius commemorare, divulgare, cum contentione agitare sim.* (*apud posteriores saepius vi iterativa vel intensiva neglecta i. fere q. 'narro, dico', cf. ex. gr. infra p. 57, 19. 34. 59. acced. abl. passim., dat. infra l. 25. 35. 38 p. 57, 17. 29. 32*; in *c. abl. infra l. 17. 18. 19. 29. 50. 51. 71, p. 57, 6. 21 al.*; in *c. acc. l. 55. 60. 79* [*i. 'adversus' infra l. 36*]; apud *infra l. 20. 65. 80*; ad *infra l. 14. p. 57, 4*; per *infra l. 15. 76*; inter *infra l. 52. 55. 75*; contra *p. 57, 34*; de *p. 57, 38*; super *c. abl. p. 57, 44*): **a** *c. acc. rei*: AFRAN. com. 266 interea verba -are et labris inter se velitari (PROP. 3, 11, 7. OV. met. 2, 816 blandimenta precesque verbaque -anti mitissima. LIV. 30, 31, 10 frustra verba -ta [pacata *vel* praecata *codd.*]. 33, 34, 2 verba sine fide rerum -antibus. SEN. epist. 9, 20 VVLG. Iob 18, 2 COD. Iust. 9, 30, 2 [*a. 466*] petulantia. *cf.* VERG. ecl. 5, 62 ipsi laetitia voces ad sidera -ant . . . montes [Aen. 2, 768 per umbram. 10, 321 voces dum -at inertis. LIV. 1, 46, 1 *seq. acc. c. inf.*]. *cf. p. 59, 70*). CIC. Verr. II 3, 141 crimen . . . vetus, agitatum iam et te praetore -tum. Cluent. 4 rem agitatam in contionibus, -tam in iudiciis, commemoratam in senatu (88 *syn.* agitata. 130 CAES. Gall. 1, 18, 1. LIV. 3, 10, 3 cum in senatu . . . tum apud populum. 8, 29, 2 sermonibus [38, 28, 8 *cf. l. 52*] magis passim hominum . . . quam in publico ullo concilio. 10, 37, 10 ad populum. 22, 23, 7 saepe -ta in senatu re). Mil. 7 quae et in senatu ab inimicis saepe -ta sunt et in contione ab improbis (*fere i. q. obicere. cf.* Cael. 35 accusatores . . . lubidines, amores, adulteria . . . -ant. LIV. 29, 19, 11. 29, 20, 1. 41, 10, 6 cum . . . fugam e castris A. Manlio . . . -asset [obiectasset *Madv.*]. *cf. l. 53. 58 p. 57, 63*). CAEL. Cic. epist. 8, 1, 4 neque haec incerta (*sc. rumores de clade Caesaris in Gallia*) . . . vulgo -antur, sed inter paucos . . . palam secreto narrantur (LIV. 2, 23, 4 militiae decora vulgo miserantes eum -bant. 9, 45, 8 in conciliis. 27, 25, 5 in senatu. QVINT. inst. 6, 3, 47 ⟨a⟩ vilissimo quoque. TAC. ann. 4, 11 PS. AVR. VICT. epit. 1, 28 *cf. p. 57. 40, 49*). 8, 6, 5 pro Caesare loqui coepit *Curio* legemque viariam . . . -vit. LVCR. 4, 592 ideo -ant miracula dictis (VERG. Aen. 9, 618 talia -antem dictis [*i. gloriantem*]). PS. VERG. catal. 9, 19 dulcia -antes alterno carmina versu (OV. met. 11, 153 Pan . . . teneris -at sua carmina nymphis. LIV. 28, 9, 18 plura carmina militaribus iocis in [*cf. l. 41. 42 p. 58, 25*] C. Claudium quam in consulem suum -ta. *cf.* VERG. ecl. 2, 4 haec incondita solus montibus et silvis studio -bat inani [SERV. *ad l.* fundebat incassum]. LIV. 4, 53, 11 alternis inconditi versus militari licentia -ti *sunt*. SVET. Iul. 51 hoc disticho . . . -to . . . a militibus per Gallicum triumphum. *adde*: LIV. 40, 7, 3 iocosa dicta in adversarios . . . -bantur *in convivio*. PETRON. 110, 7 multa in muliebrem levitatem coepit -are [*antea* dicta iaculari]). VERG. Aen. 1, 102 talia -anti *Aeneae* (SEN. *ad l.* inaniter loquenti, GLOSS.^{L} I Ansil. IA 46 incassum dicenti. *cf.* PS. VERG. Aen. 2, 588 talia -bam. OV. met. 12, 476 LVCAN. 5, 700. PETRON. 114, 1 dum haec taliaque -amus. SIL. 1, 448. 4, 649. 11, 155. 12, 50. 17, 118. STAT. Theb. 7, 668 -anti talia frustra [*i. glorianti*]. PRVD. c. Symm. 2, 11 CORIPP. Ioh. 3, 308). OV. am. 3, 6, 102 -asse indigne nomina tanta pudet (*antea* narrabam, *postea* referre. Ib. 14 -at . . . in toto nomina nostra foro. SEN. epist. 119, 1 QVINT. decl. 350 p. 379, 4). LIV. 1, 50, 2 multa ibi . . . in concilio variis -ta sermonibus erant (PLIN. epist. 6, 31, 7. AVG. epist. 13, 2 inter nos). 2, 27, 2 concursus ad Servilium fiebat; illius promissa -bant (*postea* exprobrabant). 3, 52, 10 cum haec ex omni parte -rentur. 4, 42, 4 quae *preces* in speciem modo -entur (*cf.* 6, 11, 9). 5, 40, 1 haec inter seniores morti destinatos -ta solacia. 5, 53, 2 hanc . . . -ari magis causam quam veram esse. 7, 12, 13 eadem . . . propalam ac ferociora his -are (*antea* sermonibus carpere, increpare). 8, 23, 17 haec aliaque ab tribunis nequiquam -ta. 8, 34, 2. 10, 17, 1. 10, 46, 16 (*opp.* peragi). 22, 39, 7 proelia atque acies -ando. 26, 51, 14 haec in vulgus -bant (HIER. epist. 50, 5, 4). 27, 9, 13 cum alternis (*cf. supra l. 39*) haec consules diu -assent. 37, 35, 2 Zmyrnam . . . et Lampsacum . . . -tas in illis disceptationibus esse. 38, 25, 5 -⟨at⟩ae sunt pacis condiciones. 39, 48. 2 parvae disceptationes -bantur. 42, 13, 1 haec . . . incertis -ta rumoribus (SEN. epist. 91, 9. TAC. ann. 3, 19 apud illos homines. PLIN. epist. 6, 31, 7). 44, 34, 2 eos nec palam nec secreto -are consilia sua *debere* (*cf. p. 57, 59*). SEN. contr. 1, 1, 25 Diocles Carystius illum sensum a Latinis -tum dixit brevissime (1, 5, 9. 7, 6, 24. PELAG. in I Cor. 6, 1 p. 154, 4 S. quosdam sensus inserat et de latere -et. *cf.* POMER. 3, 8, 2 sententias). VAL. MAX. 3, 8 ext. 1 quod . . . -batur ab inimico. 4, 7, 1 istam, quam -as, familiaritatem. CELS. 6, 18, 1 cum in omni fere medicorum volumine atque sermone -entur *vocabula obscena*. SEN. benef. 6, 31, 4 cum in hunc modum multa undique -rentur. epist. 47, 5 eiusdem adrogantiae proverbium -atur (*i. in ore hominum est. cf.* SVET. Nero 20, 1 subinde inter familiares Graecum proverbium -ans). 81, 13 incredibilia -antes. 87, 38 sophisma per omnes dialecticorum scholas -tum (*i. divulgatum*. APVL. met. 1, 5 quod ibidem passim per ora populi sermo -etur. PS. AVR. VICT. epit. 10, 4 per theatra et castris invidiosa -antes. 95, 54 in supervacuum praecepta -vimus. 113, 1 hac quaestione -⟨at⟩a apud nostros. 123, 15 (*seq. acc. c. inf.*). OCTAVIA 275 fama . . . frustra totiens -ta (*cf.* 670. SIL. 4, 4 *seq. acc. c. inf.*). CVRT. 8, 5, 21 quae invicem -ta erant. 9, 2, 6 vires . . . regni haud falso -ari (SCHOL. Cic. Bob. p. 172, 29 St. *al. cf.* TERT. apol. 2, 5 de falso). MELA 1, 92 duplex causa nominis *Antandri* -atur.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LVCAN. 1, 267 expulit...urbe tribunos . . . -tis curia Gracchis (ADNOT. *in l.* in horum perniciem praedicatis). PETRON. 67, 11 altera diligentiam matris familiae -at, altera delicias . . . viri. SIL. 11, 189 haec vana aversas Decius -vit ad auris. STAT. silv. 2 praef. 9 nec nunc eam *celeritatem scribendi* apud te -o qui nosti (*syn.* indĭco). QVINT. inst. 5, 7, 34. 5, 13, 49 in advocationibus. 6, 3, 4 illa ab oratore non ficta, sed passim esse -ta. decl. 372 p. 410, 25 dum -atur tota civitate parricidium. TAC. hist. 2, 29 haec ferociter -ando. 4, 8 haec magnis utrimque contentionibus -ta. SVET. Aug. 25, 4 crebro ... illa -bat: σπεῦδε βραδέως *eqs.* (*seq. or. recta ut etiam* Cal. 30, 1 Dom. 18, 2 PANEG. 11 [3], 4). Galba 12, 3 (*seq. acc. c. inf.*). Vesp. 6, 4 -tum exemplar epistulae (*i. divulgatum, sparsum. cf.* COD. Iust. 1, 17, 2, 21). COLL. Mos. 15, 2, 6 qui *mathematici* ... ex monito deorum quaedam vel enuntiant vel -ant vel scientes confingunt. APVL. Plat. 2, 3 *opinionem* falsam pervicaciae vanitate -tam. PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17 (9, 25 S.), 1 non omnibus horis -amus Idus Martias (*syn.* in ore habet). PS. QVINT. decl. 1, 2 p. 5, 18 suprema sua iuveni -asse (*i. communicasse*). TERT. nat. 2, 1 p. 95, 6 quem deum credam? . . . quem historia -vit? apol. 7, 13 quod aliquando -vit *fama* (*syn.* distulit). PSALT. Cas. 93, 4 -bunt et loquentur transpositum (φθέγξονται, VVLG. effabuntur). PORPH. vita Hor. Alc⟨a⟩eum, quem in opere suo ita -at (*i. commemorat*). CYPR. domin. orat. 4 petitionem . . . tumultuosa loquacitate -are (*syn.* ventilare). epist. 73, 16 p. 790, 9 quae -antur in Christi nomine (*opp.* geruntur). PANEG. 10 (4), 34, 2 laudatio ... non tam re exhibita quam disputatione -ta (*sc. abstinentia*). ARNOB. nat. 4, 26 p. 162, 25 hinnitibus ... -tis. 5, 43 p. 212, 2 confusa atque incerta -atis. AMM. 25, 6, 6 rumore -to incerto (*seq. acc. c. inf.*). CLAVD. DON. Aen. 2, 97 p. 160, 20 *al.* PRVD. psych. 563 natorum curam dulci sub nomine -et (*i. simulet*). perist. 5, 96. AVG. civ. 2, 6 p. 59, 21 D. nec nobis nescio quos susurros . . . -ent. 3, 15 p. 117, 20 (*syn.* diffamatum, *opp.* vere factum, *de apotheosi Romuli*). retract. 2, 40 (iactitabant *v. l.*). adv. Don. 1, 1 p. 97, 4 quid ... vobis -ant ... mendacia? (4, 6 p. 103, 4 epist. 141, 1 *cf. p. 58, 36*). in psalm. 99, 12$^{extr.}$ (*opp.* taces). serm. 47, 16, 30 sermo iste quem -o lingua. c. Cresc. 2, 37, 48 p. 409, 15 ne ... contra ecclesiam Christi . . . mala tanta -etis. MART. CAP. 5, 504 iudicum corruptio docetur a Verre -ari. COD. Theod. 4, 8, 7 (*a. 331*) quando ... usurpatio libertatis nuda -etur. EPIST. pontif. 329 Migne 20, 653^{A} GREG. TVR. Franc. 4, 18 *al.* *acced.* de (*ger. l. 39 cf. l. 45*): LIV. 2, 13, 3 -tum in condicionibus nequiquam de Tarquiniis in regnum restituendis. 42, 26, 9 quae volgo -ari de civitate sciebant. CYPR. epist. 55, 10 p. 631, 8. 55, 12 p. 632, 15 GALLICAN. Avid. 10, 10 ARNOB. nat. 1, 57 p. 38, 18 SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 22 St. AVG. civ. 7, 25 p. 307, 4 D. c. Parm. 1, 2, 3 p. 22, 19 serm. 356, 15 c. Pelag. 1, 24, 42 p. 458, 20. 2, 4, 6 p. 466, 19 *al.* MACR. Sat. 1, 9, 1 somn. 1, 2, 5. super: TAC. ann. 15, 24 priora et totiens -ta super obtinenda Armenia. RVSTIC. c. aceph. p. 1237^{B} inordinate tibi super hoc -anti sermones.

b *seq. oratio recta* (*cf. supra l. 10*): SVET. Galba 6, 2. **c** *acc. c. inf.* (*cf. supra l. 11. 27. p. 56, 82*): LIV. 5, 48, 7 -antibus non obscure Gallis ... se adduci posse ut *eqs.* 28, 25, 6 vulgo stipendium non datum ad diem -batur (SVET. Otho 12, 2 PAPIN. dig. 46, 3, 95, 3 HIER. in Mich. 2 praef. p. 480). 38, 47, 5 SIL. 2, 182. 12, 46. 15, 516 STAT. Theb. 3, 285 MART. 7, 90, 1 QVINT. inst. 1, 2, 2. TAC. ann. 12, 44 regnum ... detineri ferocius crebriusque -bat *eqs.* SVET. Aug. 12 quasi alii se puerum, alii (*Cic. epist. 11, 20, 1*) ornandum tollendumque -assent. Cal. 33. 34, 2 Claud. 43 *al.* gramm. 23 PS. QVINT. decl. 1, 2 p. 5, 6 SCAEV. dig. 2, 15, 3, 2 VLP. dig. 48, 19, 6 pr. PAVL. dig. 38, 2, 47, 1 SOL. 9, 7 PANEG. 9 (12), 14, 6. 11 (3), 8, 2. LAMPR. Heliog. 11, 7 (*syn.* dicerent). CAPITOL. Maximin. 22, 2 TREB. Claud. 15, 1 FIRM. err. 8, 1. 7, 4 (*syn.* finxerunt). 21, 3. 26, 2. PS. AVR. VICT. epit. 14, 8 palam -bat se ... elaborasse *eqs.* (14, 10). CARM. c. pag. 26 PRVD. c. Symm. 1, 165. AVG. c. Cresc. 3, 43, 47 (*syn.* nuntiaverat). nupt. et concup. 2, 5, 15 p. 268, 1 c. Pelag. 2, 6, 11 *al.* PRAEDEST. 1, 19. 20. ENNOD. opusc. 1, 91 p. 286, 3 nullus intempestive positum -et (*i. obiciat.* 3, 15 p. 334, 16). COD. Iust. 12, 57, 14 (*a. 471*) *al.*, *nota inf. fut.* (*cf. p. 60, 31*): TRYPH. dig. 50, 16, 225 licet id se facturum -verit. PAVL. dig. 28, 1, 31 (= sent. 5, 12, 9).

d *nom. c. inf.*: SPART. Hadr. 14, 8 quae *oracula* Hadrianus ipse composuisse -atur. PS. TERT. haer. 2 p. 217, 18 SYMM. rel. 6, 3 AVG. civ. 16, 23 p. 160, 11 D. epist. 87, 4 anim. 2, 8, 12. AVELL. p. 59, 10 ut frequenter mortuus -retur. LEO M. epist. 105, 2 p. 1000^{A}. ARNOB. ad Greg. 18 videas ... multas ... hoc se gaudere esse quod esse -antur, hoc se plangere quod esse putantur. **e** quod: AMBR. obit. Valent. 16 -bant invidi quod praemature prandium peteret *Valentinianus.* AMM. 16, 11, 13 illud ... rumore tenus ubique -batur, quod Iulianus non levaturus incommoda Galliarum electus est. AVG. civ. 5, 23 p. 235, 32 D. nobis apud Karthaginem dicebatur, hoc credere spargere are paganos, quod ille *Radagaisus* . . . vinci omnino non posset.

f *absol.*: MART. 12, 53, 6 ut memoras et ipse -as. CYPR. Demetr. 5 p. 354, 15 sicut tua falsa querimonia ... -at et clamitat. AMM. 15, 5, 4 ut -vere rumores incerti. 18, 5, 5. 20, 8, 20 ut sermone tenus -batur. 31, 7, 4 RVFIN. hist. mon. 29 p. 453^{B} LEO M. epist. 106, 5 p. 1007^{A}. *nota*: AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 659, 21 ite et dicite et -ate et praedicate et docete. **g** *c. acc. dupl.*: TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 631, 1 consessurus in templo dei et deum se -urus. AVG. c. Faust. 13, 5 p. 382, 25 fama ... vos pessimos -at. *adde*: IREN. 2, 14, 6 quae Marcus velut sua -ans ... visus est ... adinvenisse. *c. nominat. praed.* (*cf. p. 57, 69*): OV. am. 3, 1, 21 fabula, nec sentis, tota -aris in urbe. TERT. nat. 1, 3 p. 62, 7 illum 'homicidam' vel 'incestum' vel quodcunque -amur. AVG. c. acad. 1, 1, 2 *si* in ore . . . populorum humanissimus liberalissimus ... -reris. pecc. orig. 22, 25 p. 184, 8 qui huius perversitatis auctores vel perhibentur ... vel certe, si auctores non sunt, ..., assertores tamen ... -antur.

2 *speciatim de minis conviciis querimoniis i. q. iaculari, intentare, cum vi emittere* (*cf. supra p. 56, 23. 57, 63.* *imagine servata* OPTAT. 1, 28 p. 31, 7 omnia tela, quae falso in alienos -are voluisti *eqs.*): CIC. Quinct. 47 minae -entur, pericula intendantur, formidines opponantur (QVINT. decl. 362 p. 394, 19 cum alternis verbis -rentur minae). Sest. 52 suum terrorem falso -ari opponique patiatur. Cael. 6 *maledictio* si petulantius -atur, convicium, si facetius, urbanitas nominatur. PROP. 3, 8, 11 quae mulier rabidā -at convicia linguā (MOYS. Cypr. epist. 31, 8 p. 564, 15 -ant petulanti et infreni ore convicia. OPTAT. 6, 3 p. 146, 15 CYPR. GALL. deut. 122 MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 4 ut ... convicia in invicem -emus). VERG. Aen. 10, 95 inrita iurgia -as (SERV. *ad l.*: ventilas). LIV. 7, 9, 2 cum multae ante querimoniae ultro citroque -tae essent. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 17 B. invehi: ... probra -are (*cf. l. 25*). VVLG. II Macc. 10, 34 supra modum maledicebant et sermones nefandos -bant (προΐοντο). AVG. bapt. 5, 1, 1 p. 262, 14 isti calumniarum suarum fumos -antes (*cf. p. 48, 3*). in psalm. 68 serm. 1, 17 quando tibi -antur opprobria *eqs.* *c. praep.*: LIV. 29, 9, 4 probra in eum ipsum -ta in iurgiis referentes (TERT. nat. 1, 20 p. 92, 23 ut ... quorum re[l]atum in vobis memineritis, ea in alios -etis. RVFIN. apol. Orig. 3 p. 562 ne ... in ipsum ingenitum patrem impietatem suam -et. COD. Theod. 4, 8, 5, 5 [*a. 322*] dictu⟨m⟩ ... iurgio in adversarium inmodestius -tum pe⟨tu⟩lantiusque fusum. *cf. l. 10. 18. 39*). SEN. epist. 26, 5 quicquid contra fortunam -vi verborum contumacium (FIRM. math. 3, 2, 7 sacrilega contra divinitatem verba -antes. AVG. epist. 111, 2 contra Christianam fidem querelas impias. PALLAD. hist. mon. I 14 iniuriosa contra ... Euagrium verba [ὑβρίσας]). VLP. dig. 34, 9, 9, 1 si *legatarius* ... infaustas voces adversus eum (*testatorem*) -verit (CYPR. epist. 55, 7 p. 628, 20 mendacia adversus sacerdotes dei). PASS. Perp. 17 ad populum verba (ἐξέπεμπον πρός). *nota absol.* (*secundum dicere in aliquem sim., v. Löfstedt, Komm. z. Peregr. Aeth. 284*): CARM. epigr. 1606, 13 in cuius q(uoque) (*Buech.*, o *lap.*) pudorem nemo nec -are neq(ue) aput caro marito inodiari potui.

E *de habitu et verbis i. q. ostentare, prae se ferre, gloriari*: **1** *de habitu i. q. ostentare, praeferre, refl. insolentius se gerere, extollere sim.* (*hic afferam nonnisi exempla ubi minus de verborum gloriatione quam de factorum vel habitus incessus gestus arrogantia cogitatur; cf. et p. 61, 19 sqq.*): **a** *aliquid* (*c. dat. l. 51. 60, abl. l. 64. 68. 80*): CIRIS 208 vigilum ... custodia ... excubias ... studio (*cf. p. 56, 38*) -bat inani (*i. gloriabunda prae se ferebat*). HOR. sat. 1, 2, 85 *liberta* aperte quod venale habet ostendit nec, siquid honesti est, -at habetque palam (*i. cum ostentatione exhibet, opp.* celet). LIV. 7, 21, 3 legis Liciniae patrocinium tribuni -bant. 30, 33, 10 aliis aliae spes ac metus -antur (*syn.* ostentantur). 32, 21, 11 oblitus societatis eius, quam nunc -at (*i. ambitiose affectat*). PHAEDR. 2, 5, 16 -ans officium come⟨s⟩ (*Wase*, i. come officiolum *Postg.*). SEN. dial. 7, 23, 3 nec -bit illas *opes* nec abscondet (epist. 19, 2 *otium*). benef. 4, 21, 1 dicitur gratus, qui aliquid pro eo, quod acceperat, reddidit; hic fortasse ostentare se potest, habet quod -et, quod proferat. epist. 105, 3 invidiam effugies, si te non ingesseris oculis, si bona tua non -veris. LAVS Pis. 215 animum, non carmina -o. SIL. 10, 559 *Hannibal* hostilis leti -bat honorem (*i. cum ostentatione exsequebatur*). 11, 608 absenti *Hannibali* ... suum -ant sub teste favorem. STAT. Theb. 4, 571 umero -antem funus onusto *Athamanta* (*i. gloriose portantem, cf. 3, 185*). QVINT. inst. 3, 1, 3 -andi ingenii gratia (decl. 268 p. 92, 12. TAC. ann. 13, 11 *cf. infra l. 78*). IVV. 8, 6 quis fructus, generis tabulā (SCHOL. *ad l.* imagine perpetua) -are capaci Corvinum? VLP. dig. 21, 1, 19, 3 ea ... sola dicta sive promissa admittenda sunt, quaecumque sic dicuntur, ut praestentur, non ut -entur (*syn.* commendandi). LACT. ira 22, 3 isti *philosophi* qui sapientiam capillis et habitu -ant. FIRM. math. 3, 3, 16 stultam -antes animositatem. AQVILA rhet. 44 p. 36 ibi (*in figura disiuncti*) copia verborum -atur, hic (*in f. iniuncti*) brevitas. PS. HIL. libell. 11 incessum *viri decet* esse simplicem, non -tum aut fucatum (*ad I Cor. 11, 4. 7*). AVG. civ. 11, 31 p. 505, 20 D. ne ... scientiolam nostram leviter ... -are velle videamur. *c. praep.* (*cf. p. 59, 23*): SEN. benef. 5, 14, 5 quidquid est, in (*Madv.*, id *codd.*) quo nomen honesti -atur, id colite (SIL. 9, 196 quicquid in Aetnaeis [*i. Siculis*] -vit Roma triumphis. CYPR. ad Donat. 2 in iudiciis ... facundia volubili ambitione -etur. PANEG. 4 [9], 1, 1 *eloquentiam* in foro -are [*opp.* exercere privatim]. LACT. inst. 5, 4, 8 ingenia sua vimque dicendi in hoc veritatis campo -are). LACT. inst. 3, 29, 12 illae ... orationes, quibus ... suas ... virtutes contra fortunam superbissime -ant. **b** se -are (*add. dat.: p. 59, 11. 12. 14. 15. 16*, inter *p. 59, 16, abl. p. 59, 12. 22. 26, ger. p. 59, 5.* *subi. est res*: *p. 59, 13. 14. 29*): CIC. S. Rosc. 89 haec tu, Eruci, tot et tanta si nanctus esses in reo, quam diu diceres! quo te modo -res! (*de actione nimia et gestu cf.*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 52, 63 et Verr. II. 5, 2 video, ubi se -urus sit Hortensius. Brut. 233 C. Fimbria non ita diu -are se potuit). RHET. Her. 4, 21, 29 hic qui se magnifice (*cf. l. 30*) -at atque ostentat. CIC. Verr. II 4, 43 -bit se et in his equitabit eculeis. Catil. 1, 1 quem ad finem sese effrenata -bit audacia? 4, 10 sancit ... ne quis huius supplicio levando se -are ... possit. Cael. 27 P. Clodius ... cum se gravissume vehementissumeque -ret *eqs.* Deiot. 28 quos concursus facere solebat, quam se -are, quam ostentare. de orat. 2, 209 si intolerantius se -ant *superiores.* 2, 237 miseros illudi nolunt, nisi se forte -ant. CAEL. Cic. epist. 8, 10, 3 Curionem video se dupliciter -urum *eqs.* SIL. 12, 248 *Hesperus* cum sese Veneri -at splendore refecto. IVV. 1, 62 lacernatae cum se -ret amicae (*cf. p. 60, 76. 78*). PANEG. 5 (8), 18, 1 quanto se ... furore -asset. 10 (4), 1, 1 -at ... se ... alacris omnium ac beata devotio. LACT. inst. 5, 1, 19 eloquentia ... populo se -are et in rebus malis placere gestit. IVST. 18, 7, 10 nusquamne te aliis -are potuisti? 24, 5, 3 nec minus ferociter se legatis quam inter amicos -vit. AMM. 20, 7, 17 latius se proinde -ans *rex.* VVLG. prov. 28, 25 qui se -at et dilatat, iurgia concitat. RVFIN. hist. mon. 1 p. 395^{C} ut ... praeferre se et -are unusquisque vestrum velit. AVG. nupt. et concup. 1, 9, 10 si deo ... illa numerositas coniugum propterea non displicuisset, ut copiosius se libido -ret. c. Petil. 2, 23, 53 unde te mendaciter -as. CASSIOD. in psalm. 1, 1 p. 28^{A} aliqua se elatione -are (*cf.* IORDAN. Get. 97). 32, 17 cum -ando se graditur. *c. praep.*: CIC. S. Rosc. 24 in Sex. Rosci ... bonis -antem se ac dominantem T. Roscium (Catil. 2, 20 qui se ⟨in⟩ insperatis ac repentinis pecuniis sumptuosius insolentiusque -runt. Flacc. 48 cum se homo volubilis quadam praecipiti celeritate dicendi in illa ⟨o⟩ratione -ret. 61 in hac ... urbe se -ant *Graeci*, quam oderunt. Sest. 114 ita se in populari ratione -rat, ut *eqs.* fin. 1, 36 in quo ... maxime consuevit -are vestra se oratio. Att. 2, 21, 3 qui *Pompeius* antea solitus esset -are se magnificentissime illo in loco [*opp.* humilis, demissus erat]. VERG. Aen. 1, 140 illa se -et in aula Aeolus [SERV. auct. *ad l.* glorietur]). QVINT. decl. 286 p. 151, 17 -at se potestas illa patrum etiam in magistratus (*i. adversus. aliter* PRISCILL. tract. 3, 57 fortassis aliquis in haec ingenia se -et, ut ... dicat). GREG. TVR. comp. 9, 9 p. 365, 4 Rauchingus ... ad ipsius regalis sceptri se -ans gloriam (*secundum* affecto, aspiro ad *sim.*). tamquam *c. acc. praed.* (*cf. p. 60, 59*): LIV. 45, 31, 7 qui se propalam per vanitatem -assent tamquam hospites et amicos Persei (AVG. civ. 2, 25 p. 91, 12 D. *syn.* commendare). *seq. acc. c. inf.* (*cf. p. 60, 27*): QVINT. inst. 11, 3, 119 qui *gestus* ... maxime placet iis, qui se dicere sublata manu -ant.

2 *de verbis i. q. gloriari, praedicare, extollere sim.* (*cf.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 438, 34 B. profitetur: praedicat, -at, ostentat, gloriatur. GLOSS. gloriatur *sim. v. p. 48, 74*): **a** *aliquid* (*add. dat.: l. 56. 63. 66. 67. 71. 75. 78; abl.: l. 61. 65. 69. 73. 79. p. 60, 7. subi. est res: infra l. 80. 83*): RHET. Her. 4, 33, 44 ostentas mihi divitias et locupletes copias -as (*cf.* 4, 49, 62 divitias [SEN. contr. 9, 1, 8 *syn.* placeas tibi. CYPR. hab. virg. 10]). CIC. Att. 1, 11, 1 -at ... illud suum arbitrium. 4, 9, 1 Syriam spernens, Hispaniam -ans (*i. magnifice extollens*). CAES. civ. 3, 83, 1 cum ... Domitius urbanam gratiam dignitatemque -ret (*syn.* ostentaret). LVCR. 3, 47 magis omnia laudis -ari causa quam quod res ipsa probetur. HOR. carm. 1, 14, 13 -es et genus et nomen inutile (OV. epist. 16, 51 SEN. Herc. f. 340. *cf.* PROP. 2, 13, 10 illustres ... avos [TAC. hist. 3, 38]. SIL. 12, 344 orsum Iliaca ... ab origine nomen. *cf. p. 60, 17*). PROP. 4, 5, 45 cantica -at. OV. epist. 7, 79 quae mihi, perfide, -as. 15, 81 regna Iovis coniunx, virtutem filia -at. LIV. 2, 42, 8 -ando inritum munus. 6, 37, 8 quod antea -are soliti sint. 10, 16, 6 haud vana -antes. 34, 32, 20 fidem ac iura societatis -are (LVCAN. 8, 481). 35, 49, 4 mentiendo invicem -andoque vires, quas non haberent. 35, 49, 5 rex ... peditum equitumque nubes -at. MANIL. 5, 155 morbum virtutis nomine -ant. SEN. contr. 1, 1, 2 quid adoptionem -as? 9, 4 (27), 6 habuisti, quod tyranno -res. contr. exc. 3, 4 tantopere vitae beneficia -at (SEN. benef. 2. 11, 2. 6, 4, 6. 7, 22, 2 *syn.* praedicare). PHAEDR. 1, 11, 1 virtutis expers verbis -ans gloriam. 1, 22, 12 meritum inane -ant imprudentibus. 4, 24, 14. SEN. Herc. f. 51 spolia -antem *Herculem* patri fraterna (*sc. Ditis*). Tro. 337 his ista -as? dial. 10, 9, 1 qui prudentiam -ant. epist. 68, 5 optimum ... est non -are otium suum *eqs.* 94, 9 quae ingenti supercilio philosophi -ant. 103, 5 philosophiam non debebis -are. 104, 22 in oblectationem audientium verba -are (AVG. in Iob 1, 38 p. 609, 10). PS. SEN. mon. 79 felicitatem tuam paucis -veris. OCTAVIA 773 formam Sparte -et alumnae (*sc. Helenae*). CVRT. 3, 8, 12 haec magnificentius -ta quam verius. 6, 10, 27 qui *Iovis stirpem* praedicatione -ret. 8, 1, 39 hoc ... superbe saepe -asse *Clitum.* LVCAN. 4, 202 quae gesserunt fortia, -ant. PETRON. 87, 5 quibus -asset censum meum. 115, 13 -bas vires imperii tui (*cf. p. 60, 5*). CALP. ecl. 3, 81 mendax tibi munera -at. VAL. FL. 2, 341 veteres ... parentum -at opes *Hypsipyle.* 5, 651 quibus haec fera murmura -es. HOMER. 996 dum talia ... ore truci -at (MART. 4, 61, 2 superbo. 5, 8, 6 tumido). STAT. silv. 1, 3, 28 Sestiacos nunc Fama sinus ... -et. Theb. 9, 817 frena sonantia -at. 11, 84 volgata ... -et Enyo. 11, 299 canere illa patrem et -are decebat (SCHOL. *ad l.* praeconiis efferre). MART. epigr. 1, 2 Assyrius -et nec Babylona labor. QVINT. inst. 4, 1, 19 adversarius ... fiduciam partis suae -at. decl. 257 p. 52, 10 non ... -bo meam pietatem. 264 p. 78, 18 -ent ... sanguinis coniunctionem. 268 p. 96, 24 non ... -andi mei causa. 343 p. 357, 1 non in totum -bo vobis, iudices, continentiam meam (AVSON. 419, 15). *al.* TAC. dial. 23 illam ipsam quam -ant sanitatem. hist. 4, 55. 4, 69 aliis foedera, quibusdam opes viresque aut vetustatem originis per iurgia -antibus. SVET. Dom. 15, 3. APVL. flor. 17 p. 77 gratiam tuam ... malo quam -o. CYPR. eleem. 13 p. 383, 20 fructuum copiam stulta exultatione (*cf. l. 82*) -anti. ad Donat. 4 p. 6, 14 non -tum possit esse, sed gratum. PANEG. 12 (2), 17, 1 vetustas ... illa ... vulgata ... -et exempla (*syn.* praedicet, laudet). HIER. epist. 54, 8, 3 quid ... necesse est nos -are pudicitiam? CLAVD. 28, 400 cum Gallica vulgo proelia -ret ... Caesar (*opp.* tacuit). *al.* AVG. civ. 10, 28 p. 447, 19 D. superbe -antes falsam beatitudinem suam. 18, 37 p. 312, 19 nihil habent *Graeci* unde sapientiam suam -ent. c. Parm. 2, 8, 17 Pharisaeum -antem merita sua. *al.* *c. praep.*: VERG. Aen. 9, 132 nil me fatalia terrent, siqua Phryges prae se -ant, responsa deorum (SERV. auct. *ad l.*: prae se ferunt). PROP. 4, 10, 41 genus hic Rheno -bat ab ipso (*cf.* deducere ab *sim.*). SEN. contr. 10, 2, 1 in hoc quoque iudicio opera sua -at (*aliter* QVINT. inst. 12, 10, 6 gratia, quam in se ipse maxime -at *Apelles.* BOETH. cons. 1, 4, 108 scis me haec et vera proferre et in nulla umquam mei laude -asse). TAC. ann. 15, 67 ille ... saevitiam apud Neronem -vit (*cf. infra l. 39*). PORPH. HOR. epist. 1, 17, 21/2 non es nullius egens, quod ipse de te -as (CYPR. epist. 55, 8 p. 630, 7 multum de se ... -ans et sibi plurimum vindicans). PANEG. 5 (8), 12, 2 desperatorum hominum ... audaciam, ut illam inclementiam maris ... pro sui terrore -rent (*cf. infra l. 45*).

b *seq. acc. c. inf.* (*cf. p. 59, 40*): OV. met. 9, 23 quo te -as, Alcmena nate, creatum. LIV. 4, 31, 6. 6, 28, 5 fatalem se urbi Romanae locum cepisse inter se -bant. 9, 41, 9. 23, 45, 9. SEN. benef. 3, 19, 1 nec id se fecisse (id fecit *cod.*, id ⟨si⟩ fecit *Gertz*) -at. CVRT. 8, 1, 23. 8, 5, 8 (*acc. c. inf. fut., cf. p. 57, 64*). PETRON. 125, 1 SIL. 5, 657. 6, 516 en qui se -at ... hosti servare fidem (*nota arte coniunctum* se -are *ut etiam* QVINT. inst. 10, 1, 127. PS. HIL. libell. 19 p. 748^{B} [*syn.* sibi plaudebat]. HIER. epist. 50, 3, 1. PELAG. in Gal. 4, 30 p. 331, 15 S. [se iactitent Ps. Primas.]. AVG. civ. 2, 7 p. 61, 23 D. *al.*). 9, 246 MART. 5, 14, 10 TAC. dial. 26 hist. 1, 51. 2, 27 superbe agebant ... omnem belli fortunam in ipsorum manu sitam -antes. 3, 39 saevissima Vitellii vox qua se ... pavisse oculos ... -vit (ann. 15, 23). 4, 4. ann. 2, 84 quin -ret apud patres, nulli ante ... viro geminam stirpem editam. 4, 18 CYPR. epist. 27, 2 p. 542, 11. hab. virg. 6 aliud te esse -as et aliud adfectas (*cf.* AVG. spir. et litt. 18, 31). SPART. Carac. 5, 9 (*syn.* gloriatus est). OPTAT. 3, 4 p. 82, 6 HIER. epist. 60, 11, 2 RVFIN. hist. 3, 29, 1 (ηὔχουν). 5, 14 CLAVD. 15, 71 rapt. Pros. 3, 59 AVG. civ. 7, 22 p. 300, 22 D. in Iob 1, 30 p. 574, 12 *al., nota*: AVG. civ. 4, 22 p. 172, 12 D. quod pro ingenti beneficio Varro -at praestare se civibus suis. *infin. nudus*: STAT. Theb. 10, 250 hic robore -at (SCHOL. *ad l.*: gloriatur) non cessisse patri. CHAR. gramm. p. 410, 17 B. sic illi vicem reddam: ... non -bit me contempsisse. CLAVD. 1, 236. 5, 309. **c** *c. dupl. acc.* (*refl.* se *praeter l. 51. 52. 57*): HOR. carm. 1, 2, 18 Iliae dum se nimium querenti -at ultorem *Tiberis.* epist. 1, 16, 18 -amus ... omnis te Roma beatum. PHAEDR. 3, 8, 6 hic se formosum -at (*syn.* gloriantis). CVRT. 4, 7, 8 haec Aegyptii vero maiora -bant. MART. 10, 65, 2 cum te municipem Corinthiorum -es. CYPR. epist. 52, 1 p. 617, 7 confessorem se ultra -at et praedicat. CLAVD. 1, 20 nec quisquam procerum temptat ... se -are parem. 26, 331 *Rhaetia silva* se Danuvii -at Rhenique parentem. AVG. serm. 277, 5, 4 quid se -at copiosum *dives*? BOETH. cons. 1 carm. 1, 21 quid me felicem totiens -astis, amici? *adde*: SEN. benef. 3, 31, 4 si vitam imputas mihi per se ... et id ut magnum bonum -as (TAC. hist. 1, 44 ut pulchrum ... facinus -bant *interfectionem Galbae*). *poetice nominat. praed.*: STAT. Theb. 9, 393 furit -atque tuo se in gurgite maior Hippomedon. COMM. apol. 923 luget in aeternum, quae se -bat aeterna. CLAVD. 8, 134 Creta ... se -at tenero reptata Tonanti (*sc. in qua Iuppiter infans repsit*). carm. min. 30, 43 se ... minus -et Libycis dotata triumphis *Cornelia.* **d** *quod*: TAC. ann. 6, 25 -vit ... *Caesar*, quod non laqueo strangulata ... foret *Agrippina.* CLAVD. 5, 73 AVG. civ. 5, 23 p. 235, 25 D. *refl.*: AVG. c. Parm. 3, 2, 11 p. 112, 15 quid se ipsi -ant quod habeant aliquam ecclesiam?

e *absol.*: QVINT. decl. 260 p. 68, 19 ne ... nimium -are atque imputare videatur. GELL. 11, 7, 9 at ille -ans et gestiens ... inquit. CARM. epigr. 1271, 2 hic tumulus parvus nil habet ⟨in⟩vidiae nec nimium -at. **f** *refl.* se -are (*cf. supra l. 49 sqq. 67. add. dat.: l. 76. 78. p. 60, 26. 27. 32, abl.: l. 81. 82. 83* [*aliter p. 61, 19 sqq.*]): CIC. Phil. 2, 25 citius dixerim -asse se aliquos, ut fuisse in ea societate viderentur (*opp.* celari). PROP. 2, 24^{b}, 31 se in tumidum -ando venit honorem. OV. epist. 12, 175 stultae dum te -are maritae quaeris (*cf. p. 59, 11*). 16, 251 quod bene te -es et fortia facta loquaris. LIV. 35, 49, 3 legatis regis ... eum se -asse. 39, 43, 2 -antem sese scorto ... rettulisse *eqs.* SEN. contr. 1, 1, 11 melius se potest -are quam defendere. CYPR. epist. 55, 24 p. 642, 7 -et se licet (*syn.* praedicet). PANEG. 10 (4), 32, 8 quonam modo te, potens Africa, ... quam insolenti voluptate -asti! 12 (2), 37, 2 civitas ... tanta se ... exultatione -bat, ut *eqs.* ARNOB. nat. 7, 43 p. 276, 28 sese ... inani ostentatione -vit. HIER. epist. 21, 34, 4 licet mihi videatur magis se -are Iudaeus

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quam vera dicere. PRVD. c. Symm. 1, 553 sic se Roma inclyta -at. POMER. 3, 3, 1 semetipsos turpiter -ant. PASS. Petr. Paul. long. 17 miror, qua fronte in conspectu regis te -as (καταλαζονεύει). *al.* *add.* in: CIC. Att. 2, 1, 5 *cum* in eo ... se in contione -asset. PHAEDR. app. 7, 2 in quis *scriptis* inepte multum se -verat. *pro abl. instr. vel causae*: PELAG. in II Cor. 12, 11 p. 299, 18 S. insipientis esse dicit aliquem se in laboribus -are vel virtutibus (in II Tim. 3, 2 p. 517, 14 avari et in avaritia -antes. AVG. in euang. Ioh. 57, 3 in laboribus alienis. VAL. CEM. hom. 5, 2 in verborum procacitate). de (*cf. infra l. 40 sqq.*): LVCIL. 748 in re agenda, ipsa ridicula -at se de re t⟨amen? *Marx,* atque ad se redit [*i. 'ad naturam suam'?*] *Heraeus*⟩ (NON. p. 328, 7 ambitiosius gloriari). CIC. Verr. II 4, 46 -at se iam dudum de Calidio. Att. 2, 9, 1 non modo de cynico consulare (*sc. Cicerone*), sed ne de istis quidem piscinarum Tritonibus (*sc. Lucullo al.*) poterit se -are *Clodius*. SPART. Hadr. 21, 2 damnatis omnibus libertis suis quicumque se de eo -verant. super, supra (*secundum* extolli): PELAG. in Col. 2, 18 p. 461, 17 S. nemo ... frustra se super homines -et. in II Thess. 2, 4 p. 444, 2 supra omnipotentiam et aeternitatem se -bit. *add. abl. instr. vel causae* (*plura referri possunt ad II E 1 p. 58, 42. subi. est res: l. 26. 31. 35. 40. 48. 53*): VARRO Men. 444 hoc te -as? VERG. ecl. 6, 73 ne quis sit lucus, quo se plus -et Apollo (SERV. auct. *ad l.* in quo plus glorietur). georg. 1, 103 nullo tantum se Mysia cultu -at. Aen. 6, 877 nec Romula ... ullo se tantum tellus -bit alumno. 12, 323 nec sese Aeneae -vit vulnere (*i. vulneratione*) quisquam. HOR. sat. 2, 4, 34 pectinibus patulis -at se molle Tarentum. PROP. 3, 9, 10 exactis Calamis se mihi -at equis. OV. epist. 20, 62 qua mihi te -as, gratia nulla tuast. LIV. 3, 1, 3 tribuniciis se -are actionibus principem civitatis. 39, 26, 8 -are sese insectatione et conviciis dominorum *Thessalos*. PHAEDR. app. 28, 4 qui -ant se verborum copia. SEN. nat. 7, 27, 5 ipsa varietate se -at *natura*. SIL. 2, 100 nec se tum pharetrā -vit iustius ullā (*i. ullius*) ... Gortyna. MART. 9, 102, 3 quaere alium, cui te tam vano munere -es. QVINT. inst. 12, 2, 25 Peripatetici studio ... se quodam oratorio -ant. PORPH. HOR. carm. 2, 7, 11 virtute se Cassius et Brutus praecipue -bant. CYPR. domin. orat. 20. PANEG. 7 (6), 21, 2 quibus se terroribus barbarorum perfidia -verat. 12 (2), 24, 1. LACT. inst. 3, 13, 14 HIL. c. Aux. 1. AVSON. 293, 5 quae ... sinu pelagi -at se Bracara. AMBR. Noe 22, 81 PELAG. in II Cor. 11, 21 p. 295, 11 S. (de *add. pars codd.*). CLAVD. 17, 230 CASSIOD. var. 9, 23, 3 in psalm. 122, 1 COD. Iust. 5, 11, 7, 5 *al.* *pro abl.* de (*aliter supra l. 10*): TREB. trig. tyr. 30, 2 quae (*Zenobia*) se de Cleopatrarum ... gente -ret (*cf.* Ambr. Nab. 13, 54 de nobilitatis prosapia. HIER. epist. 22, 27, 5 de generis nobilitate [PELAG. in Rom. prol. p. 7, 16 S.]. 60, 8, 1 de genere). HIER. epist. 57, 12, 5 de sola rusticitate se -et. PELAG. in I Cor. 4, 19 p. 150, 4 S. de scientia falsa se -at. AVG. civ. 18, 39 p. 315, 9 D. nulla ... gens de antiquitate suae sapientiae ... ulla se vanitate -verit. in psalm. 66, 3 se ... de divitiarum ostentatione -bat *dives*. serm. 223, 2 incassum se de spica tunc grana -bunt. c. Parm. 3, 6, 29 p. 138, 11 spir. et litt. 30, 52 p. 209, 14. 16 *al.* SALON. in prov. p. 970^C POMER. 3, 10, 2. *adde*: AVG. serm. 197, 1 non ... debebant ... se -are ex eo quod ... ab illo habebant. *add. genet. causae*: HIER. epist. 21, 34, 1 ante deum se -are iustitiae. CLAVD. rapt. Pros. 3, 344 nulla ... non magni -at se nominis arbor. **g** *passive* -ari: EPIPHAN. Hier. epist. 51, 2, 3 quid ... tibi visum est sic graviter intumescere et -ari contra nos? AVG. civ. 4, 3 p. 149, 11 D. non vanescamus inani ventositate -ti. *c. abl. causae*: EPIST. pontif. 302 Migne 20 p. 518^B in fide potius exultas quam tanti generis flore -aris.

F *hebraismus scripturae sacrae*: ITALA psalm. 21, 11 (Aug. in l. p. 174, Psalt. Rom.) in te -tus sum ex utero (*hebr.* הָשְׁלַכְתִּי, *LXX* ἐπεῤῥίφην, ITALA cod. r confirmatus sum, VVLG. proiectus sum). ITALA psalm. 54, 23 (Aug. in l. p. 644, in euang. Ioh. 23, 11) -a in dominum curam tuam (*hebr.* הַשְׁלֵךְ, *LXX* ἐπίῤῥιψον ἐπί, VVLG. -a super dominum, ITALA Aug. c. Adim. 4 p. 123, 21 abice). *hinc* ECCL.: VITAE patr. 3, 69 -a ... cogitationem tuam super deum (5, 6, 22 in domino. MAXIM. epist. p. 2 -tis in deum cogitationibus).

III *vi iterativa vel intensiva amissa i. q. iacere (hic ponam nonnisi selecta posteriorum exempla quibus -o aperte in locum v. q. e. iacio subiisse videtur [cf. s. iacio p. 33, 34 sq.]; plura ex I A huc referri possunt)*: *i. q. eicere*: CELS. dig. 19, 1, 12 si iactum retis emero et -are retem piscator noluit. *i. q. ponere*: POMPON. dig. 41, 1, 30, 4 si pilas in mare -verim et supra eas inaedificaverim. FIRM. math. 1, 7, 1 cuius *responsionis* fundamenta ex aliqua parte -ta sunt (5 pr. 1 OPTAT. 5, 1 p. 119, 8). CET. FAV. 19 p. 301, 24 primum in directo -tis axibus, sequentibus in transverso stratis (p. 301, 28 *syn.* compositis). VIRG. gramm. epit. 11 p. 75, 24 'ante' et 'prope' et 'pone' et 'ultra' praepositiones accusativi casus immobiles sunt nec pro aliis aliae iectantur. ARATOR 1, 410 *aurum* consimili -atur humo (*antea* ponitur ante pedes). *i. q. collocare*: VVLG. Tob. 2, 10 contigit ... ut ... *Tobias* -asset se iuxta parietem et obdormisset (ἐκοιμήθην). SORAN. p. 25, 18 -anda est in lecto et in obscuro cubiculo *puerpera* (ANON. Vales. 13, 74 in uno lecto se -vit [*syn.* se conlocaverunt]. *cf.* SORAN. p. 30, 15 strato [*syn.* iacere. p. 90, 19 in ... strato supinam, *syn.* mittere]. p. 50, 13 in cubiculo [*p. 99, 23 J.* κατακλιτέον]. p. 106, 6 *al.*). CAEL. AVR. acut. 2, 16, 96 supra aliud *latus* ⟨... si se -verint, *suppl. ex ed. pr.*⟩ (*antea* iacēre). VEN. FORT. vita Radeg. 34, 79 exanimem infantulum ... parentes -ant in sanctae cilicium. *i. q. deponere*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 37 p. 184, 13 barbas et capillos suos tondent et -ant. *i. q. mittere, immittere*: MACR. somn. 2, 7, 13 semper in adversam soli partem umbra -atur (*antea* cadit, depellitur. 2, 7, 15). LIB. col. I p. 249 solus trigonus ilia -at (*antea* mittit). ITIN. Anton. Plac. rec. A 19 -as melum *in crepaturam*. *i. q. extendere*: COD. Iust. 7, 40, 1, 1 c omnes personales actiones, quas ... quorundam interpretatio -are extra metas triginta annorum conabatur, triginta annorum spatiis concludi.

syn. et iuxtaposita: *ad I A 1*: (se) dare, emittere, iaculari, mittere, praecipitare, proicere. *ad I A 2*: dimittere, effundere, expellere, exspuere, spargere. *ad I B 1*: movere, ventilare, versare. *ad I B 2*: conflictare, convexare, fluctuare, impellere. *ad I B 4*: convellere. *ad I B 5*: agere, quatere. *ad II A*: aestuare, agitare, eludere, fatigare, fluctuare, impellere, lacessere, sollicitare, vexare. *ad II D 1*: agitare, clamitare, (com)memorare, dicere, diffamare, differre, emittere vocem (SEN. epist. 9, 20 COD. Iust. 9, 30, 2), fingere, indicare, in ore habere, narrare, nuntiare, perhibere, spargere, ventilare. *ad II D 2*: fundere, ventilare. *ad II E 1*: commendare, extollere, ostendere, ostentare, palam habere, praeferre, proferre. *ad II E 2*: gestire, gloriari, laudare, sibi placere, sibi plaudere, praedicare. *ad III*: collocare, componere, iacere, mittere.

opp.: *ad I A 1*: ponere. *ad II C*: recipere. *ad II D*: exhibere, gerere, peragere, tacere. *ad II E 1*: abscondere, celare, praestare. *ad II E 2*: celare, malle, spernere, tacere, vera dicere.

adv.: *ad I A 1*: incassum, saepe. *ad I B 1*: bene, deformiter, late, leniter. *ad I B 5*: atrociter, valide (VVLG. act. 27, 18), vehementer. *ad II A*: inconstanter, turbide, valde. *ad II D*: crebro, falso, ferociter, frequenter, frustra, invicem, multum, nequiquam, passim, (pro)palam, saepe, secreto, subinde. *ad II E 1*: copiosius, gravissime, insolentius, intolerantius, latius, magnifice, sumptuosius, vehementissume.

part. perf. pass. pro adi. **iactātus** *v. p. 53, 81. 58, 71. 60, 8.*

part. praes. pro adi. **iactāns**, -antis. RVFIN. Basil. reg. 164 (= ISID. orig. 10, 129) -s ... vel arrogans est ille qui non acquiescit his quae a prioribus ... statuta sunt (*distinguitur ab* elatus, superbus). GLOSS. ἀλαζών (*cf.* PHYSIOGN. 7). βλάξ. μετέωρος ὁ μὴ σταθερὸς τὸν νοῦν. SCHOL. Ter. Bemb. Eun. prol. 31 gloriosus: -s, verbosus.

1 *posit.* (*homines, metaphor. res*): CIC. epist. frg. 5 insolens, arrogans, -s. PLIN. epist. 3, 9, 13 epistulas ... -es et gloriosas. GELL. 1, 2 tit. in quendam -em (iactatum *codd.*) et gloriosum iuvenem. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 25 hoc vitium -is (*Petschen.*, iacentem *codd.*) est. 1, 18, 36 beatum incessum cultumque -em (iact- *codd.*). 2, 1, 110 -⟨is⟩ ... est. VOPISC. quatt. tyr. 7, 4 sunt ... Aegyptii ... viri vent⟨os⟩i, furibundi, -es. LACT. inst. 6, 18, 3 operatorem iustitiae non oportere esse -em (*i. gloriam captantem*). PS. AVR. VICT. epit. 1, 10 -is ... ingenii et levissimi. QVEROL. p. 49, 5 -es non sumus. AMBR. Iob 2, 5, 23 (*syn.* superbis, *opp.* humilioribus). PRVD. psych. 295 minax, rigidus, -s. PHYSIOGN. 46 equo est similis, erectus, -s. 53 p. 72, 12 -em, superbum (μεγαλαύχων). ENNOD. carm. 2, 24, 10. VEN. FORT. carm. 6, 1^a, 17 cum sit victoria -s. *add. gen. obi.* (*cf.* CHAR. gramm. I 100, 2 [= p. 126, 25 B.] si genetivus sequatur, erit nomen, ut ... '-s sui' *eqs.*): QVINT. inst. 11, 1, 50 tumidum ac sui -em et ambitiosum institorem eloquentiae (ITALA Hab. 2, 5 [Cypr. epist. 59, 3] vir sui -s [ἀλαζών, VVLG. superbus]. Rom. 1, 30 [Cypr. epist. 67, 9. VVLG. elatos]. PHYSIOGN. 33 [μεγάλαυχος]. 52 [ὑποχαυνότεροι]. 118. *adde*: PAVL. NOL. epist. 29, 14 non magis tui praedicator quam mei -s). ITIN. Alex. 9 -s gloriae. **2** *compar.*: CAEL. or. frg. Quint. 11, 1, 51 ne cui vestrum ... -ior gestus fuisse videatur. VERG. Aen. 6, 815 sequitur -ior Ancus (SERV. *ad l.*: amans populi favorem, GLOSS.^L I Ansil. IA 44 gloriosior. *cf.* SIDON. epist. 5, 7, 6). HOR. sat. 1, 3, 50 ineptus et -ior hic paullo est (SCHOL. *ad l.* vult videri apud amicos concinnus et bonus). GRATT. cyn. 505 -ior illi (*Thessalo equo*) virtus quam *eqs.* PHAEDR. app. 11, 12, 2 victorem ... -iorem. STAT. silv. 4, 1, 6 -ior aethera pulset Roma. STAT. Theb. 9, 559 laetus abi multumque aliis -ior umbris. QVINT. inst. 12, 7, 6 illud etiam -ius (*sc. genus ambitus in suscipiendis causis*). 12, 10, 17 Asiana gens tumidior alioqui atque -ior. PLIN. epist. 9, 23, 6 vereor ne -ior videar. GELL. 4, 1 tit. grammatico -iore. SYMM. or. 2, 31 AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 34, 1. SEVERIN. doctr. p. 128 elabora in bono non esse -ior. CLAVD. 8, 2 annus ... nota fruitur -ior aula. 10, 48 Amor ... -ior explicat alas. 26, 587. THEOD. PRISC. log. 68. **3** *superlat.*: SPART. Hadr. 17, 8 fuit ... plebis -issimus amator. SCHOL. Cic. Bob. p. 171, 29 St. insolenti et -issimo. RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 17, 5 -issimus ille Pharisaeus. AVG. c. Cresc. 3, 21, 24 -issimam illam severitatem vestram. CASSIAN. conl. 15, 7, 4 -issima ostentatione. PROSP. chron. I p. 477, 1336 -issimus Pelagiani erroris adsertor. *inde adv.* **iactanter.** GRAMM. suppl. 55, 21 ferociter adroganter -r (*inter adv. in* -r). NON. p. 111, 36 fluctuatim: -r et solute.

1 *posit.*: PORPH. Hor. sat. 1, 10, 84 non tumide nec -r (*Petschen.*, latenter *codd.*) loquens. CYPR. testim. 3, 40 tit. non -r nec tumultuose operandum. PANEG. 9 (12), 3, 2 -r et gloriose probare. AMM. 27, 2, 3 minas -r sonantes. AMBROSIAST. in I Cor. 15, 10 ne se extulisse -r putaretur. in II Cor. 5, 13 si ... -r putetur dictum (*syn.* elate, superbe). in I Tim.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 10 -r ornatam mulierem. HIER. epist. 112, 11, 2 Paulum ... ea scripsisse -r. adv. Rufin. 3, 32 (*opp.* humiliter). RVFIN. Basil. hom. 2, 5 praesentibus -r ... et inaniter perfrui. hist. 9, 7, 8 in his ... legibus ... -r satis et superbe descripserat *eqs.* AVG. grat. Christ. 50, 55 naturalem possibilitatem ... -r extollit. in euang. Ioh. 6, 23 qui -r illud faciunt. c. Iul. 5, 9, 36 arma tua ... -r ventilas. CHROMAT. in Matth. 13, 1 prohibemur ... orationes nostras omnibus -r ostendere (GREG. M. moral. 25, 31. *cf.* ZACCH. 3, 3 p. 1153[B] ostentant). CASSIAN. conl. 22, 7, 2 ut ... non -r exclamet. SIDON. epist. 4, 22, 5 -r aliena ... dicuntur. ENNOD. opusc. 3, 25 p. 337, 10 GREG. M. moral. 9, 106 ISID. sent. 3, 57, 12. **2** *compar.*: TAC. hist. 3, 53 litteras ad Vespasianum composuit -ius quam ad principem. ann. 2, 77. AMM. 16, 8, 4 ut loquebatur -ius. SCHOL. Cic. Bob. p. 163, 12 St. PRVD. ham. 170 psych. 181 AVG. gen. c. Manich. 2, 25, 38.

deriv.: iactabilis, -bundus, -antia, -anticulus, -atio, -ator(ius), -atus, iactito. *compos.*: prae-, pro-, re-, sub-, superiacto. con-, de-, dis-, e-, in-, ob-, pro-, re-, subiecto.

[**iactuōs⟨a⟩e** positum pro iactantes (-er *codd.*). Cicero in oratore (*125*) 'tum sunt luminosae et quasi iactuosae partes duae' NON. p. 130, 11. *error in Nonii exemplari dittographia ortus pro* actuosae, *v. vol. I 449, 15*].

***iactūra**, -ae *f.* [*cf.* iactus. *J.*] CHAR. gramm. p. 396, 5 B. (= DIFF. gramm. VII 525, 25) damnum dat omnibus, detrimentum usu tritum; -a quae iacitur, ut levetur onere navis. ISID. diff. 1, 169 (= DIFF. ed. Beck p. 50, 4) -am scientes et ultro patimur (*opp.* damnum, *v. vol. V 1 p. 22, 39*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 421, 33 B. damnum: detrimentum, -a, deminutio. GLOSS.[L] I Ansil. IA 69 (= III Abstr. IA 4) -a: damnum aut mortalitas. II Abav. IA 4 -is: damnis, detrimentis, dispendiis. II Philox. IA 7 ἀποβολή, βλάβη, ἐκβολή, ζημία. *legitur inde a* CIC. CAES. SALL. *per totam latinitatem, deest ex. gr.*: CATVLLO LVCR. HOR. VITR. SCRIB. LARG. MELAE PLIN. nat. SIL. TAC.; *plur.* (*plerumque de sumptibus*) *inde a* CIC. Rab. Post. 43 (*et ter*), CAES. (*bis*), BELL. Alex. 49, 3, *dein* VAL. MAX. 1, 6, 11 SEN. dial. 7, 23, 5 *et posteriores inde a* FRONTONE *et* GELL.

I *proprie*: **1** *t. t. nautarum i. q.* iactus (*sc. mercium navis levandae causa, v. supra l. 23 et Berger, PWK. IX 547, 52; parti exemplorum iam vis translata damni subesse videtur*): CIC. off. 3, 89 quaerit *Hecaton*, si in mari -a facienda sit, equine pretiosi potius -am faciat an servuli vilis (CALL. dig. 14, 2, 4 pr. *syn.* iactus. PAVL. dig. 14, 2, 2, 2 tempestate gravi coorta necessario -a facta erat). SALL. rep. 2, 9, 4 L. Postumii M. Favonii mihi videntur quasi magnae navis supervacuanea onera esse: ... si quid adversi coortum est, de illeis potissimum -a fit, quia pretii minimi sunt. CVRT. 5, 9, 3 gubernator, ubi naufragium timet, -ā, quidquid servari potest, redimit. COD. Theod. 13, 9, 4 pr. (*a. 391*) si vexatam fluctibus navem levis -a defendat. POMER. 1, 16 *navem* usque in portum sine ulla mercium -a perducere. *hinc meton. i. q. res iactae*: PAVL. dig. 14, 2, 2 *quaesitum est* an omnes -am praestare oporteat. *ibid.* -ae summam pro rerum pretio distribui oportet (*postea* rerum amissarum). **2** *de vomitu i. q. eiectio* (*per imag.*): RVFIN. epist. Clement. 15 ex confessione peccatorum et reiectione criminum velut male congregati in visceribus fellis -a facienda est et abicienda ... ex corde ... amaritudo peccati.
3 *poetice i. q. ruina*: MANIL. 4, 47 consul totiens, exul *Marius* ... adiacuit Libycis compar -a ruinis (*cf. Lucan. 2, 92* pariter ... iacentes *Carthago Mariusque*). ANTH. 404, 1 maxima civilis belli -a sub ipso [est], *sc. Pompeius* (*cf. Housman ad Manil. l. c.*).

II *translate i. q. damnum, detrimentum* (*initio sponte factum ut sumptus, largitiones sim. [cf. p. 66, 18]; dein sensu latiore amissio quaevis ut hominum in bello [cf. l. 79 sqq. p. 64, 54, 65], propinquorum vel amicorum morte sim. [cf. l. 63. 67. 77 p. 64, 19]*):
1 *generatim*: **a** *sine genet.* (*dat. pro gen.*: *l. 65 p. 64, 6. 30; add.* in: *l. 63 [aliter p. 64, 16]*, apud *l. 66*, adversus *p. 64, 34*): SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 in (*cf. p. 64, 11. 12*) unius mulierculae animula si -a facta est, tanto opere commoveris? (CELS. 7, 9, 1 in labris ..., si nimium contracta sunt, usui quoque necessario -a fit. SEN. benef. 7, 31, 5 demus ipsis, apud quos facta -a est. PETRON. 14, 4 placuit ... pretium maioris compendii leviorem facere -am. PLIN. epist. 1, 12, 1 -am gravissimam feci, si -a dicenda est tanti viri amissio. *elliptice*: CIC. Att. 4, 17, 2 nihil sane -ae [*sc. pudoris vel famae Appius fecit sim.*], corruerat alter [*Domitius*] et plane ... iacebat (*cf. p. 65, 9 sqq.*). CIC. Att. 13, 13, 1 tu illam -am feres aequo animo, quod illa, quae habes de Academicis, frustra descripta sunt. ad Q. fr. 3, 6 (8), 1 plura ponuntur in spe ...; reliqua ad -am reserventur. OV. am. 1, 15, 15 nulla Sophocleo veniet -a coturno (*sc. temporis iniuria sim.*). ars 2, 253 nomine quemque *servum* suo (nullast -a) saluta (*postea* levis est impensa). met. 5, 401 haec quoque virgineum movit -a dolorem (*sc. flores ex tunica iacti*). EPICED. Drusi 71 -a novissima Drusus a magno lacrimas Caesare ... habet (*i. mors Drusi a C. defletur*). LIV. 4, 32, 2 parva -a accepta (*de clade in bello. cf.* 7, 8, 7 haud minus -ae fuit [25, 1, 4 minimum]. 21, 59, 9 maior Romanis quam pro numero -a fuit. SEN. suas. 5, 1 [*syn.* damna]. VAL. MAX. 7, 2 ext. 17 gravissima -a. CORP. VI 920, 7 [*a. 51/2*] ⟨sine⟩ ulla -⟨a⟩. FRONTIN. strat. 2, 4, 4 cum -a. FRONTO p. 126, 9 N. res a se [*Catulo*] -is atque damnis sane gestas [*cf. Hauler, Wiener Eranos 1909, 216 sqq.*]. IVST. 2, 5, 11 amissis LXXX milibus ... refugit. quae -a ... inter damna non numerata est. AMM. 17, 13, 27 leviores -as ... vitari possi sperantes. 19, 9, 9 luctuosas ... pertulisse -as. 20, 7, 6 partibus ... aequa -a digressis. 27, 7, 1 post aerumnosas -as et vulnera [21, 5, 4 post funera multa -asque]. 29, 5, 52 -is multiplicibus. *cf. infra l. 54. 65 sqq.*). GRATT. cyn. 178 haec una est catulis -a Britannis (*de incommodo parvae staturae*). 230 ne qua ex nimio redeat -a favore *canis* (*i. ne elabatur fera*). SEN. suas. 7, 3 pro uno homine (*Cicerone*) -ā publicā pacisceris. VAL. MAX. 3, 2, 23 alter dextera, alter oculo amisso hostibus inhaesit, ille post hanc -am victor, hic ne hac quidem -a victus. PHAEDR. app. 8, 24 in quo *cinaedo* -a levis est (CVRT. 4, 14, 17 gravior in paucitate -a est. STAT. Theb. 1, 649 -a ... vilior orbi mors hominum ... est. 7, 205 mea ... est -a. APVL. met. 7, 26 non est in his [*sc. asini salacitate*] ... praesens -a nostra. EPIST. pontif. 290 Migne 20 p. 631[A] quamvis intolerabilis ea -a [συμφορά] est). SEN. dial. 5, 21, 4 periit ... tempus, magna in magnis rebus -a (*cf.* 5, 42, 2. epist. 1, 1 turpissima ... est -a *temporis. cf. infra p. 65, 31*). 7, 23, 5 inter turpes -as malum munus est. epist. 42, 9 (*opp.* incremento). rem. fort. 16, 7 intolerabilem vocare -am (*sc. mortem uxoris*). CVRT. 4, 11, 8 nimiae opes magnae -ae locum faciunt. COLVM. 1 praef. 11 minus -ae paterentur res rusticae (MART. 5, 80, 5 -am patiaris hanc ferasque. ITALA I Cor. 3, 15 [Pelag. *in l.* p. 144, 5 S. -am patietur [ζημιωθήσεται, VVLG. detrimentum p.]. FIRM. math. 2, 30, 14. err. 5, 4 COD. Iust. 8, 21, 2, 2. *cf.* AVSON. 90, 6 libido ... -am senio mox subeunte feret [CONC.[S] I 5 p. 377, 2 ne fides -am ferat (βλάβος)]). 1, 1, 2 in qua (*agricultura*) voluntas facultasque citra scientiam saepe magnam dominis afferunt -am. PETRON. 30, 10 non ... -a (*sc. vestimentorum*) me movet (64, 11 STAT. Ach. 2, 71). 76, 5 non ... mi haec -a (*sc. navium*) gusti fuit. 136, 12 -ae pens⟨at⟩ionem anserem obtuli. STAT. Theb. 8, 544 ulmus vitisque, duplex -a colenti, Gaurano de monte cadunt. CALL. dig. 48, 19, 28, 12 qui -a adfectus est. TRYPH. dig. 20, 5, 12, 1 ne ex aliena -a sibi lucrum adquirat (PAVL. dig. 5, 3, 38. 14, 3, 17, 5). PAVL. dig. 1, 18, 21 ut non ad solam -am adversus substantiam ... pertineat. 26, 8, 17. GELL. 9, 8, 2. 13, 21, 8 ut sine -a tua pecces (*sc. dignitatis sim.*). APVL. met. 10, 14 -ae ⟨re⟩medium quaeritur. NOVAT. cib. Iud. 1 ne -am vobis quandam per absentiam meam putetis inlatam (VICTRIC. 19 *syn.* dispendium. COD. Iust. 4, 20, 19, 3. 4, 21, 19, 1 *cf.* 7, 4, 16, 4 adferri [*syn.* dispendium]. 8, 55, 10 pr. ingerat). FIRM. math. 3, 5, 30 aliorum umeros gravi -a debilitant. AVSON. Mos. 52. AMM. 23, 6, 11 post -as multiplices pelago miscetur Eufrates. 27, 9, 6 praedones ... magnitudine -arum Pamfyliam adflictabant. VVLG. act. 27, 2 oportebat ... lucri ... facere iniuriam hanc et -am (*sc. naufragium*, ζημίαν, ITALA codd. g s detrimentum). PRVD. perist. 10, 526 (*syn.* damnum). CLAVD. 18, 36 ne qua ... lateat -a (*sc. in emendo servo*). COD. Theod. 3, 9, 1 (*a. 398*) in eo usufructu ... mulieri volumus imminere -am. 12, 6, 11 (*a. 366* = COD. Iust. 10, 72, 4, 1) ut ... recentem queat redintegrare -am (*cf.* COD. Iust. 7, 32, 12 pr. restituenda). 13, 9, 5 (*a. 397*) de oneribus pravitate submersis vel de diametris aliisque -is. 15, 7, 6 (*a. 381*). COD. Iust. 5, 14, 11, 4 ne ... aliqua mulieri accedat -a. 6, 37, 25, 1 ut ... ipse sentiat -am. *al.* *nota meton.* res amissa *cf. p. 63, 47*): PETRON. 110, 2 scite ... -ae (*sc. frontis calvae*) lineamenta secuta (*de capillis et superciliis amissis*). **b** *c. genet. subi.*: LIV. 10, 45, 10 cum maiore sua quam hostium -a dimicavit. LIV. 26, 32, 6 quod sine -a rei publicae fieri possit (PANEG. 5 [8], 11, 1. AMM. 22, 2, 5 *cf.* 29, 6, 7 rei Romanae). VELL. 2, 130, 2 incenso monte Caelio omnis ordinis hominum -ae patrimonio succurrit suo *Tiberius*. VAL. MAX. 1, 6, 11 M. Crassus, inter gravissimas Romani imperii -as numerandus. 4, 7 ext. 2 p. 210, 12 divites sunt aliorum -is (*antea* alienis malis). LACT. inst. 5, 18, 4 cuius (*vitae praesentis*) omnis -a immortalitate pensatur. FIRM. math. 1 praef. 4 ex qua origine sine -a montis (*Aetnae*) tanta ... anhelent incendia. COD. Theod. 2, 9, 3 (*a. 395* = COD. Iust. 2, 4, 41, 1) eos ... huius legis vel -a dignos iubemus esse vel munere. **c** *gen. obi.* (*cf. p. 66, 31*): *α animantium* (*bestiarum*: *l. 79. 81*): GALBA Cic. epist. 10, 30, 5 nec id ... sine aliqua -a cohortium praetoria[na]rum nostrarum ... fieri potuit (*de clade. cf.* CAES. Gall. 7, 26, 2 non magna -a suorum [FRONTIN. strat. 2, 6, 6 sine -a suorum. AMM. 31, 10, 4 non sine sui -a.] LIV. 22, 8, 2 recentem equitum -am. 23, 36, 1 minus centum militum -a [35, 7, 7. 51, 5 *al.*]. FRONTIN. strat. 4, 6, 1 paucorum -a. AMM. 20, 5, 4 cum -a virium suarum [*cf. p. 65, 84*]. 20, 6, 9 cum defensorum -a). PROP. 3, 7, 41 socium -am flevit Ulixes. OV. am. 2, 11, 35 vestrum crimen erit talis -a puellae. 2, 14, 32 utraque (*Medea et Procne*) -ā socii sanguinis ulta virum. met. 1, 246 est ... humani generis -a dolori omnibus. LIV. 5, 39, 12 facilem -am esse seniorum. 6, 19, 2 unius -ā civis finiat intestinum bellum (22, 61, 3). VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 p. 210, 6 optimi amici -a. IVV. 3, 125 nusquam minor est -a clientis (SCHOL. ed. Wessner *ad l.*: in cliente perdendo). CYPR. laps. 4 populi ... multiplex lamentanda -a est. IORD. Get. 274 -am armentorum dolens. *add. part. perf.* (*cf. l. 83 p. 65, 1*): OV. Pont. 4, 11, 5 rapti -ā laesus amici. STAT. silv. 2, 5, 30 unius amissi ... -a leonis. *de corpore eiusque partibus*: PRIAP. 77, 7 -ā natis expiare culpam (*i. podice dilatato*). OV. met. 9, 98 *Acheloum* ablati domuit -a decoris (*sc. cornus unius*). COLVM. 6, 5, 4 minimae partis (*sc. auris*) -a.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LVCAN. 8, 711 una nota est Magno capitis -a revolsi (ADNOT. *in l.*: damnum, amissio). GELL. 2, 27, 5 -arum damnorumque corporis contemptor *Philippus* (CYPR. mort. 14 p. 305, 19 FIRM. math. 6, 31, 40. 8, 15, 5 HIL. in Matth. 10, 11 DRAC. Romul. 8, 174. *cf.* FIRM. math. 8, 12, 2 qui se ... sanguinis -ā ... vendant). TRACT. in Luc. 1, 45 ut vocis dispendium acciperes cum linguae -a[m] (*aliter* EPIST. pontif. 290 Migne 20 p. 631^{A} ecclesia mellitae huius linguae [*sc. episcopi*] -am fecit [ἐζημιώθη]). *β rerum*: CIC. Verr. II 1, 33 patiatur eius vita reliqua me hanc tantam -am criminum facere (Planc. 6 huius dignitatis [*sc. aedilitatis*] -a facienda est [CAES. civ. 1, 32, 4 dignitatis atque honoris. *cf. infra l. 56*]. 54 -am suarum tribuum ... fecisse. div. 2, 34 magnam -am causae fecero. off. 1, 84 inventi multi sunt, qui ... gloriae -am ne minimam quidem facere vellent. Att. 16, 2, 1 cum tanta sit a nobis -a facta iuris [LIV. 3, 45, 3]. CAES. Gall. 7, 77, 6 vitae nostrae -am fieri. LIV. 30, 25, 8 navis tantum -a facta [37, 12, 7. *cf. infra l. 75*]. 33, 7, 11 ne partis indefensae -a fieret. 38, 46, 12 fiat ... -a religionis [CYPR. epist. 76, 3 p. 830, 15 religionis aut fidei]. 39, 4, 4 Fulvium temporis [*cf. infra l. 31*] -am facere. CVRT. 6, 6, 17 laetabantur sarcinarum potius quam disciplinae fecisse -am. PANEG. 3 [11], 1, 3 neque enim orationis ... facio -am. QVEROL. p. 19, 1 sapientiae. SCHOL. Cic. Bob. p. 77, 22 St. ita nec fit ulla -a defensionis. p. 101, 9 facit -am civitatis unius. AVG. c. Cresc. 3, 24, 31 facio ... -am huius obiecti. coll. c. Don. 3, 5, 6 ut ... facerent omnium legum publicarum gestorumque -am [*postea* omitterent]. VAL. CEM. hom. 20, 3 incohatae calumniae facere -am. 20, 8 integritatis. CLAVD. MAM. anim. p. 22, 11 veritatis fecisse -am. epist. p. 203, 16 bonarum artium ... facta -a. *cf. p. 16, 11 sqq.*). CIC. Flacc. 36 cuius ... laudationis -a exoptanda nobis fuit. CAES. civ. 1, 9, 3 hanc -am honoris sui ... aequo animo *se* tulisse (FIRM. math. 6, 9, 16 *syn.* damna. COD. Theod. 13, 11, 8 [*a. 396* = Iust. 11, 56, 8]. *cf. supra l. 11*). LIV. 5, 5, 8 loquor de oper⟨a⟩e et de temporis -a (SEN. dial. 9, 7, 1. 10, 3, 1. epist. 42, 7 cum -a pudoris et libertatis et temporis. PS. VARRO sent. ed. Germann 113. FACVND. defens. 10, 1 p. 765^{D}. *cf. supra l. 18 et p. 64, 17*). PS. SALL. in Tull. 2 istam immoderatam eloquentiam apud M. Pisonem ... pudicitiae -ā perdidicisti (*cf.* CYPR. epist. 62 2 p. 699, 24 pudoris [CLAVD. DON. Aen. 4, 9 p. 356, 26 *al.* ENNOD. epist. 7, 27, 1 p. 193, 15 [*syn.* damna]. *cf.* 5, 3, 4 p. 126, 20 frontis. *cf. l. 32*]). VERG. Aen. 2, 646 facilis -a sepulcri (SERV. auct. *ad l.*: dispendium. *cf.* SEN. rem. fort. 5, 1 iniuria corporis insepulti. *imit. est* DRAC. Romul. 9, 10 -a sepulcri temnitur). PROP. 2, 32, 21 famae -a pudicae ... tibi ... erit (IVV. 6, 91 apud molles minima est -a cathedras [*i. matronas*]. COD. Theod. 16, 2, 41 [*a. 412*] *syn.* damno, dispendio. *cf.* COD. Theod. 12, 1, 76 [*a. 371* = Iust. 10, 32, 31] existimationis). OV. epist. 14, 81 fert male *Danaus* cognatae -am mortis in uno. LIV. 5, 5, 11 -a operum tanto labore factorum (STAT. Theb. 10, 513 par operis -a lucro). 39, 24, 8 non partis *agri* amissae, non finium -am querentes. VAL. MAX. 9, 6 ext. 1 sine ulla gloriae -a (*cf. supra l. 13*). SEN. nat. 6, 29, 2 nemo ... sine aliqua -a sanitatis expavit. dial. 2, 5, 5 quis ... -a movetur alieni? 10, 9, 1 maxima ... vitae -a dilatio est (OPTAT. 5, 1 p. 120, 6 FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 35, 24). epist. 104, 11 frondium -a facilis est (*syn.* damnum). CVRT. 4, 16, 28 -am sarcinarum (*cf. supra l. 19*) impedimentorumque contempsit VAL. FL. 6, 331 omnis amor -aque plaustri sola. STAT. silv. 2 praef. 21 iuvenem ... sine -a desidiae doctissimum. QVINT. decl. 388 p. 441, 13 gravior possessionis quam spei -a est. GELL. 1, 3, 25 honestatis ... nostrae in re non gravi levis -a est. 7 (6), 14, 4 -am dignitatis ... metui non necessum est (FIRM. math. 3, 5, 21 *al.* CHROMAT. beat. 3 *syn.* detrimentis, amissione. *cf. supra l. 10*). CYPR. laps. 10 p. 243, 23 salutis ac sedis aeternae -a timeatur (PRVD. psych. 898). FIRM. math. 1, 4, 2 -am quandam divinitatis suae patitur *animus* temporalem. 1, 4, 9 quando *Luna* -am propriae maiestatis agnoscat (*syn.* damna). HIL. in Matth. 13, 8 reliqui laboris -a (CLAVD. DON. Aen. 3, 155 p. 287, 4 cum ingenti laborum -a [*i. impensa*]. PAVL. PELL. 530 exigui -a laboris [*i. sumptus*]. ENNOD. epist. 4, 8, 4 p. 104, 10). 20, 4 -a legis (*cf. l. 24*). myst. 1, 22, 1 praesentium. AVSON. 34, 6 somni ... atque olei. AMM. 15, 11, 17 *Rhodanus* sine -a rerum per Sapaudiam fertur. 25, 3, 8 -am clipei formidavit *Epaminondas*. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 44 cum ... fidei suae ... -am ducerent silentium nostrum (CONC.^{S} I 5 p. 370, 13 [προδοσίαν]). AVG. c. Petil. 3, 23, 27. SVLP. SEV. Mart. 13, 4 facilem ... arboris suae habere -am *gentiles*. MART. CAP. 3, 233 *vocales* nunc aggregari nunc distrahi sine -a sui nominis possunt. COD. Theod. 2, 1, 6 (*a. 385*) omnes -am litis incurrant (COD. Iust. 12, 35, 18, 7 [*a. 492*]. *cf.* COD. Iust. 2, 13, 1 pr. [*a. 293*] causae [FACVND. defens. 4, 1 p. 609^{C}]). 6, 27, 15 (*a. 412*) ut ... retractos ... percellat -a militiae. 13, 7, 1 publica -a navium ... dominis feriendis. COD. Iust. 12, 7, 2, 2 (*Zeno*) hos tribunos ... unius anni unius gradus ... subire -am (12, 49, 10, 2 [*a. 485/6?*] tam gradus sui quam sollemnitatum seu solaciorum [*syn.* poenam]. EPIST. pontif. 333 Migne 20 p. 669^{A}). 10, 35, 2, 8 quartae portionis subire -am. EVSTATH. Bas. hex. 5, 4 p. 912^{D} est ... -a non tolerabilis omissorum (ζημία). SIDON. epist. 1, 6, 5 -a virtutis admissa (*ab Epicuro*). SEDVL. epist. 1 p. 12, 1 cesset plurimorum -a (*i. impensa*) verborum. DRAC. laud. dei 1, 610 -am ... fluenti. *nota meton. de homine in appositione*: VAL. MAX. 8, 1 damn. 4 *Appius Pulcher*, maritimarum virium nostrarum praecipua -a. *δ gen. epexeg.*: PRIAP. 55, 3 nec movet amissi tam me -a pudorque. SEN. dial. 10, 8, 4 tolerabilis est illis -a detrimenti latentis. CYPR. GALL. exod. 567 nec te -a gravabit damnorum morbique trucis. COD. Iust. 11, 6 (5), 6 (*a. 409* = Theod. 13, 5, 32) haec dispendii -a (lacuna *Theod.*) in omne naviculariorum concilium ... deferatur.

2 *speciatim de pecuniarum expensa vel patrimonii deminutione (tam nolentibus illata i. q. amissio quam sponte facta i. q. sumptus, impensa, largitiones sim. [cf. infra l. 11. 12. 18 sqq. 21. 23 et supra p. 65; 63. 64. 82])*: CIC. Quinct. 21 hic mediocrem -am facere cupiebat, iste mediocri praeda contentus non erat (Cluent. 23 non magna -a facta. Att. 2, 1, 8 fuit ... retinendi ordinis *equestris* causa faciunda -a. 12, 29, 2 si qua etiam -a facienda sit in repraesentando. BELL. Alex. 49, 3 qui ... aliquam -am facere posset). Manil. 67 qua cupiditate homines in provincias, quibus -is (iniuriis *v. l.*) quibusque condicionibus proficiscantur. leg. agr. 1, 21 flagitium huius -ae atque damni (*antea* deminutionem vectigalium). Flacc. 13 quae -a, qui sumptus, quanta largitio! (*cf.* Cael. 38 nulli sumptus. nulla -a. nulla versura. off. 2, 56 in his inmanibus -is infinitisque sumptibus [*antea* pecuniarum effusiones]. Att. 6, 1, 2). Rab. Post. 43 turpibus impensis cupiditatum atque -is (off. 2, 58). epist. 7, 23, 3 aliquem Pseudodamasippum vel cum -a reperiemus. CAES. Gall. 6, 12, 2 *Germanos* ad se magnis -is pollicitationibusque perduxerant (civ. 3, 112, 10). LIV. 7, 21, 7 impendio magis publico quam -a. SEN. rem. fort. 11, 3. PETRON. 117, 7 amplius vicies sestertium amiserit *naufragio*; nec illum -a moveri. QVINT. decl. 361 p. 393, 21 *opp.* accessionem. IVV. 13, 8 ut mediocris -ae te mergat onus (SCHOL. ed. Wessner *ad l.*: damni). 13, 177. PLIN. epist. 6, 8, 6 gravis est ei vel minima -a. SVET. Aug. 75 *opp.* lucrum. CYPR. ad Donat. 11 p. 13, 15. FIRM. math. 3, 12, 18. 3, 13, 4 *al.* COD. Theod. 1, 32, 2 (*a. 377*) -am declinare. *c. genet. obi.* (*cf. p. 64, 64*): CIC. Mil. 72 annona levanda -isque rei familiaris (fin. 2, 79 si ... -ae rei f. erunt faciendae. ad Brut. 1, 18 [9, 26], 3 est rei f. -a tolerabilis. CAES. Gall. 7, 64, 3. BELL. Alex. 49, 3 *syn.* detrimenta. HIER. hom. Orig. in Ezech. 4, 4 p. 366, 2 B. rerum familiarium. CYPR. patient. 18 p. 410, 5 *cf.* SEN. benef. 6, 27, 3 -a rerum suarum. HIL. in Matth. 4, 9 rerum praesentium *al.*). COLVM. 11, 1, 28 ut *res* ... -am capitis amissi restituat. CYPR. patient. 17 p. 409, 23 -is facultatum. Demetr. 17 p. 363, 11 opum. laps. 10 p. 243, 21 patrimonii (FIRM. math. 3, 5, 13. 39 *al.* AMM. 27, 7, 3). HIL. in Matth. 19, 6 terrenae substantiae (COD. Theod. 11, 14, 3 [*a. 397* = Iust. 10, 26, 3, 1] COD. Iust. 1, 4, 28 *al.*). AMM. 17, 10, 7 ultimas fortunarum -as. 19, 11, 3 vehiculariae rei -is ingentibus. COD. Theod. 2, 13, 1 (*a. 422* = Iust. 2, 13, 2) debiti creditores -a multentur. 10, 10, 27, 1 veteris dominii. *hinc i. fere q. poena, multa* (*cf. p. 65, 76. 78*): COD. Theod. 9, 27, 5 (*a. 383* = Iust. 9, 27, 3) privatarum quoque litium cognitor ... ⌊parem capitis ac vitae⌋ (statutam legibus *Iust.*) cogetur subire -am. 11, 30, 50 eum ... iubemus praeiudicialis multae excipere ac sustinere -am. COD. Iust. 1, 4, 15 (*a. 468*) officium ... sublimitatis tuae centum librarum auri -am pro condemnatione sustineat (2, 6, 8 *a. 468*).

syn. et iuxtapos.: *ad I*: iactus. *ad II 1*: amissio, damnum, detrimentum, dispendium, impensa, malum, poena. *ad II 2*: damnum, detrimentum, largitio, impensa, sumptus. *opp.*: *ad II 1*: incrementum, munus. *ad II 2*: accessio, lucrum. *adi.*: *ad II 1*: aequa, aliena, facilis, gravis, ingens, levis, luctuosa, magna, multiplex, parva, probrosa (AMM. 29, 6, 7), publica, turpis. *ad II 2*: assidua (FIRM. math. 4, 19, 34), gravis (FIRM. math. 3, 14, 9), immanis, ingens, magna, mediocris, minima, turpis.
deriv.: iacturarius, iacturalis, iacturor.

iactūrārius: qui frequenter patitur iacturam GLOSS.^{L} I Ansil. IA 71 (= III Abstr. IA 5).

iactūrāle: ἐπιζήμιον GLOSS.^{L} II Philox. IA 10.

iactūror, -ātus sum, -ārī *a* iactura. *i. q. iacturam facio*: ITALA Marc. 8, 36 (codd. a n) si lucratus fuerit totum saeculum et -tus fuerit animam suam (ζημιωθῆναι, ITALA l q Gat. *et* VVLG. detrimentum faciat [patiatur q], ITALA ff^{2} damnum faciat). *J. B. H.*

***iactus**, -ūs *m.* [*a* iacio. *J.*]. ISID. orig. 18, 21 -us dictus a iaciendo. *de formis*: *plur.*: *nom.* -us: IVST. 2, 4, 11 EVCHER. epist. ad Val. p. 717^{C} VAL. CEM. hom. 16, 4 p. 745^{C}. *dat.* -bus: FAV. EVL. p. 10, 27. *acc.* -us: CIC. Catil. 3, 18 div. 2, 42 BELL. Hisp. 9, 2. 11, 2 PROP. 3, 14, 5 OV. ars 3, 353 trist. 2, 485. *inde saep.* *abl.* -bus: HOR. carm. 1, 25, 2 OV. ars 3, 369 APVL. met. 9, 37 PORPH. Hor. carm. 1, 4, 18 PANEG. 7 (6), 8, 1 AMM. 24, 6, 5. 27, 1, 3. 31, 6, 3 PRVD. psych. 136 CLAVD. carm. min. 9, 18 SIDON. epist. 1, 2, 7 EDICT. imp. Diocl. suppl. I 24. *forma* iect- (*cf. infra p. 67, 1 et s.* iacio *p. 33, 3*): VIRG. gramm. epit. 4 p. 18, 20 iectu *P*, ictu *NA* (*cf. Stangl Woch. kl. Phil. 32, 1915, 232*). GRAMM. suppl. 61, 17 adn. iectus *cod.*, -us *editt.* CLAVD. DON. Aen. 3, 635 p. 345, 15 *v. p. 67, 30. v. etiam p. 69, 30.* *de notione*: CHAR. gramm. p. 55, 3 B. πληγή ictus. βολή -us. GLOSS. βολή ῥῖψις. ἐκβολή. ἔκριψις. iaculatio. *significatione confusa* II 258, 36 βολή. hic -us ictus iaculatio ictio missio. *legitur inde ab* ENN. *et* PLAVT., *saepius tantum apud* OV. (7^{ies}) SEN. philos. CVRT. (9^{ies}) PLIN. nat. STAT. (8^{ies}) TAC. (9^{ies}) DIG. AMM., *plerumque semel vel bis. deest omnino* CATONI VARRONI CATVLL. SALL.

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

NEP. TIB. MANIL. VITR. VELL. *al. post.* [*ital.* getto, *francog.* jet. *M.-L.*]. [*loci mutilati*: ENN. frg. inc. Fest. p. 314 M. *v. l. 19.* PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 368^b (p. 262 M.) ⟨quod eadem exercitia cursu,⟩ equitando, -u ⟨proponerentur⟩ (*suppl. Muell., al. Linds.*). *dubii*: TAC. hist. 2, 22. 3, 23. ann. 13, 40 *v. s.* ictus. *v. etiam infra l. 30. 36. 43. 57. 77. 82. p. 68, 80.* *falso traditi*: LIV. 27, 18, 11 ut sub ictum (*PL*, -um *VRFλ*) venerunt (*cf.* CELS. 4, 15, 4. LVCAN. 3, 692 *v. s.* ictus). TERT. resurr. 4 p. 30, 17 lactibus (-bus *PMFR*¹) piscium. *vice versa in codd. falso pro* iact- *saepius legitur* ict-: *v. l. 32. p. 68, 11. 74. 69, 18.* tact-: LVCR. 2, 1047 *v. p. 70, 6.* PROP. 3, 10, 27 *v. p. 68, 50.* PLIN. nat. 11, 125 *v. p. 69, 4.* act-: LIV. 30, 10, 13 *v. infra l. 32.* TAC. Germ. 24 *v. p. 68, 47.* ARNOB. nat. 4, 19 *v. p. 68, 71.* AMM. 20, 7, 2 *v. l. 82.* AMBR. in psalm. 118 serm. 35, 2 *v. p. 68, 1.* lact-: PLIN. nat. 35, 139 *v. p. 68, 61.*]

I *i. q. actus iaciendi*:

A *sensu strictiore*: 1 *retinet vim simplicis*: a *in actione hostili i. q. iaculatio, coniectus*: α *de telis, sagittis, lapidibus sim.* (GLOSS. II 223, 16 ἀκόντισις. iaculatio -us): Ⓘ *proprie*: ⓐ *absolute*: *cas.*: *abl.*: *instr.*: ENN. frg. inc. Fest. p. 314 M. qui -u vali⟨do percussit stipite⟩ (*suppl. Linds.*) parmam. VERG. georg. 2, 124 ubi aëra vincere summum arboris haut ullae -u potuere sagittae. HOR. carm. 1, 25, 2 parcius ... quatiunt fenestras -bus (*lapidum*) crebris. PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 230^a (p. 107 M.) incessere: inmittere ac -u vel verbis petere (APVL. met. 9, 37. AMM. 24, 6, 5 naves ... facibus et omni materia, qua alitur ignis, petitae adsiduis -bus). STAT. Theb. 6, 932 ingentem -u *sagittarum* transmittere circum eminus. TAC. ann. 14, 37 ⟨in⟩ propius suggressos hostis certo -u tela exhauserat (PANEG. 7 [6], 8, 1). AMM. 27, 1, 3 *iacula* reciprocis -bus valide contorquebant. CLAVD. DON. Aen. 3, 635 p. 345, 15 *Polyphemus* telo acuto uno -u (*Georg.*, iectu *LR*, ictu *r editt.*) ... caecatus. *abs.*: LIV. 30, 10, 13 vana pleraque, utpote supino -u (*L*, actu *P*, ictu ε), tela in locum superiorem mittebant. *caus.*: SIL. 4, 284 *trabes* nimio -u servasse improvida campi distantis spatium. *acc.*: BELL. Hisp. 9, 2 telorum multitudine -us facere coeperunt. SEN. dial. 5, 14, 3 controversiam *regi* facere de gloria debuit et revocare *sagittae* -um (ictum *Lips. fortasse recte*). LVCAN. 3, 478 nec Grais flectere -um aut facilis labor est longinqua ad tela parati tormenti mutare modum. STAT. Theb. 7, 737 aurigam *teli* -us (iaculo ω) detorquet in Hersen. 7, 753 Delius ipse docet -us. 8, 524 librans ... telum direxit -us ... qua *eqs.* 10, 399 non ... curavit perdere -us. 12, 770 ferrata ... arbore (ab arbore *P*) magnos molitur -us. CLAVD. DON. Aen. 9, 760 p. 282, 5 excipiebant ... *hastarum* -us (*fortasse* ictus) omnis in terga. *al. cas.*: GELL. 9, 1, 2 (*ex Quadrig.*) cum proclivior faciliorque (*lapidis vel sagittae*) -us sit ex supernis in infima quam ex intimis in superna. 9, 1, 5 cum modus et impetus -us temperandus derigendusque sit. HEGES. 4, 3, 3 Romanis adversum editiora montis -us inefficax. *praep.*: BELL. Hisp. 11, 2 omne genus ⟨telorum⟩ ..., quibus ignis per -us solitus est mitti. LIV. 38, 29, 6 ne fluxa habena volutetur in -u glans. AMM. 31, 15, 11 ut nervis ferrum lignumque conectentibus ante -um incisis emitterentur arcu sagittae. *nota translate de spinis hystricis*: CLAVD. carm. min. 9, 18 *hystrix* crebris propugnat (propulsat *A*) -bus ultro. 9, 31 numquam prodiga telorum ... nec nisi servandae -us (tractus *J*) impendere vitae. ⓑ *add. genet.*: *obiect.*: *fortasse* CAES. civ. 2, 2, 4 ignis -us *v. s.* iacio *p. 34, 77* (TAC. ann. 15, 11 donec ignium -u circumveniretur). OV. met. 13, 566 Troada telorum lapidumque incessere -u coepit ([VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 cum *serpens* telorum -u perforari nequiret. STAT. Theb. 5, 385 instamus -u telorum. TAC. hist. 5, 23 temptato levium telorum -u dirimuntur. PAVL sent. 5, 23, 3 qui casu -u teli hominem imprudenter occidit. AMM. 23, 5, 8. 29, 5, 32. HEGES. 2, 10, 4 primo lapidibus et saxis et -u telorum utrimque bellum lacessunt. 5, 4, 3]. SEN. benef. 2, 31, 3 teli -us certae manus peregit officium, si petita percussit. PANEG. 10 (4), 29, 5 obumbrant euntem telorum irriti -us, sonat ictibus umbo securus. CAPITOL. Maximin. 22, 6 quantum a teli -u satis tutus esse posse⟨t⟩ [*cf.* CAES. civ. 2, 4, 2 -u *Cobet, v. s.* ictus]. VVLG. II Macc. 5, 3 fieri ... scutorum motus ... et telorum -us [βελῶν βολάς]). OV. met. 13, 566 lapidum -u *v. l. 57* (APVL. met. 9, 37 lapidum crebris -bus [ictibus *Kronenb.*] propugnare [*cf. l. 52*] fratri. *v. etiam s.* iacio *p. 34, 77*). HOMER. 611 nec iam ferro *Aiacem*, sed magno saxi -u petit (*cf. supra l. 24*). QVINT. inst. 8, 2, 5 glaebarum testarumque -us non habet nomen (HIER. vita Hilar. 26). PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 9 amphoras ... iaculatus est, quarum -us et pondere foret noxius et diffundendo, quae continuerant, alimentum praestaret incendio. TAC. hist. 2, 42 omisso pilorum -u. ann. 15, 9 in quos ... hastae longius permeabant, quam ut contrario sagittarum -u adaequarentur (SOL. 8, 7 damnatus est oculo -u [ictu *HS*] sagittae. 30, 6. IVST. 2, 4, 11 inustis infantum *Amazonum* dexterioribus mammis, ne sagittarum -us impedirentur [*cf.* OROS. 1, 15, 3]. 2, 9, 11 *al.*). AMM. 31, 6, 3 temptati missilium -bus raris. *subiect.*: AMM. 19, 2, 7 multos hostium scorpionum -u moles saxeae colliserunt. 20, 7, 2 petitus (*cf. supra l. 24. 71*) ... ballistarum -bus (*Eyss.*, actibus *cod.*, ictibus *vulgo*) crebris (*Bentl.*, eretis *cod.*, certis *Wm*¹) et sagittarum. *resultat.*: AMBR. in psalm. 118 serm. 35, 2 ne impetu indignationis inpulsus ... alteri -um (actum *AR*) notabilis caedis inlidat. ⓒ *adhibetur ad distantiam depingendam*: ad, intra, extra, ultra -um venire, *sim.*: VERG. Aen. 11, 608 intra -um teli progressus (CVRT. 4, 3, 14 CYPR. GALL. iud. 222 DICT. 2, 40. 3, 4 OROS. hist. 3, 16, 7 *al. cf.* APVL. flor. 2 p. 7 nec cernere nos nisi intra lapidis -um valere. *opp.* CVRT. 3, 10, 1 teli extra -um. *cf.* 4, 2, 23. 5, 3, 7. 6, 1, 10 *al.* [*v. etiam infra l. 18*]. CVRT. 3, 11, 1 iam ad teli -um pervenerant [*cf.* 4, 13, 36. *v. etiam p. 67, 5*]). HEGES. 3, 20, 1 ultra -um progressi sagittae. *aliae iuncturae*: LIV. 8, 7, 1 ita ut vix teli -u ab statione proxima abesset. CVRT. 4, 3, 8 ut turres ... procul teli -u (*J*, ictu *A*, hictu *V*) abessent. FLOR. epit. 4, 9. 6 hostem castris succedere, donec absumpto -us spatio adimeret usum sagittarum. ITIN. Anton. Plac. rec. A 25 requiescit foris portam sagittae -um unum ad viam. VVLG. Luc. 22, 41 avulsus est ab eis quantum -us est lapidis (ὡσεὶ λίθου βολήν. *cf.* VITAE patr. 5, 12, 3 abscessit quasi -um lapidis). Ⓘ *per imaginem*: PROP. 2, 34^b, 60 me ... quem tetigit -u certus ad ossa deus (*sc. Amor*). SEN. dial. 2, 1, 1 verticem ... qui adeo extra omnem teli -um surrexit, ut supra fortunam emineat. PRVD. c. Symm. 1, 655 si nostra fides ... petita est, cur mihi fas non sit lateris sinuamine flexi ludere ventosas -u pereunte sagittas? VAL. CEM. hom. 5, 3 p. 707^B ferri spicula ... facile scuti obiectione contemnis; verborum vero -us nec revocari (*cf. p. 67, 36*) potest nec prohiberi, multo enim velociores sagittis sunt.

β *de fulmine, fulgore, grandine*: CIC. Catil. 3, 18 ut fulminum -us, ut terrae motus relinquam (div. 2, 42. GERM. frg. 4, 132 fulminis ... -u magnum perrumpet Olympum [TAC. hist. 5, 7 fulminum -u *campos* arsisse]. SEN. dial. 1, 1, 3 elisorum *nubibus* fulminum -us. PLIN. nat. 2, 104. 113. ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 20 quibus averti possint ea quae per fulminis -um *Iuppiter* in humanis fieri constituerit rebus. SERV. Aen. 1, 42 -us fulminum manubias dici *ab Etruscis* et certa esse numina possidentia fulminum -us). LVCR. 5, 291 primum -um fulgoris quemque perire (*cf.* MART. CAP. 1, 7 Delius ... volucres illi ac fulgurum -us ... monstrabat [*sc. quid significarent*]). SEN. dial. 11, 20, 2 hoc tonitribus, fulminibus ... nivisque et grandinis -u tumultuosum spatium (AMBR. hex. 3, 10, 45).

b *de talorum vel tesserarum ludo*: α *proprie*: *absolute*: PLAVT. Asin. 906 mi ob -um (*sc. Venerium*) cantharo mulsum date (*cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 7, 25 Venerius ... -us in talis summum numerum habet. *item ad eventum spectans* SIDON. epist. 1, 2, 7 tesseras ... mittit instanter ... in bonis -bus tacet, in malis ridet *eqs.* ISID. orig. 18, 66 us quisque *tesserarum* apud lusores veteres a numero vocabatur, ut unio *eqs.*). TER. Ad. 740 ita vitast hominum, quasi cum ludas tesseris: si illud quod maxume opus est -u non cadit, illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas (*cf.* DON. *et* EVGRAPH. *ad l.*). OV. ars 3, 369 minimus labor est sapienter -bus uti. trist. 2, 473 quid valeant tali, quo possis plurima -u figere. TAC. Germ. 24 extremo ac novissimo -u (*corr. ex* actu *bC*) de libertate ac de corpore contendant. *add. genet. obi.*: CIC. div. 2, 121 quid est tam incertum quam talorum -us? (PROP. 3, 10, 27 sit sors ... nobis t. interprete -u [tactu *F. cf.* PORPH. Hor. carm. 2, 7, 25 in convivio t. -u sortiri solebant. *item* 1, 4, 18 *ubi exempli gratia affertur* PLAVT. Asin. 904 *sq. v. l. 37*]. OV. ars 3, 353 talorum dicere -us ut sciat). LIV. 4, 27, 3 in tesserarum prospero -u vocem eius ambiguam ... a Fidenatibus exceptam (*cf.* VAL. MAX. 9, 9, 3 EVGRAPH. Ter. Ad. 736).

β *per imaginem*: PANEG. 10 (4), 18, 4 cum intra -um tali securus sui staret *Constantinus* (SIDON. epist. 4, 6, 3 intra -um tantae aleae status tantae familiae fuit).

c *alia*: α *add. genet. obi.*: VERG. georg. 4, 87 *apium* certamina ... pulveris exigui -u compressa quiescent (*cf.* PS. QVINT. decl. 13, 3 p. 249, 16 bella *apium* sedare p. -u. PLIN. nat. 35, 139 pancratio Olympiae citra p. -um [lactum *V*, tactum *edd. vet.*], quod vocant ἀκονιτί, vicit. SOL. 21, 4 oleum ... sopitur ... -u p. [*cf.* AMM. 23, 6, 37 ictu *cod.*, *adde* PRISC. periheg. 320]). OV. met. 10, 671 pomi -u *Atalante* remorata secundi. trist. 2, 485 canit formas alius -usque (iactatusque *G*) pilarum. PAVL. FEST. Gloss.^L IV p. 316^b (p. 211 M.) pentathlum ... ex his quinque artibus constat, -u disci, cursu, saltu, iaculatione, luctatione (TAC. dial. 10 ad pugnam natos lacertos levitate iaculi aut -u d. vanescere). MIN. FEL. 9, 6 canis ... -u offulae ultra spatium lineae, qua vinctus est, ad impetum et saltum provocatur. ARNOB. nat. 2, 70 p. 105, 2 si ... Iovis ... ex cerebro sine ullius seminis emicuit -u *Minerva* (4, 19 p. 157, 2 [actu *P*]. AVG. c. Iul. op. imp. 6, 22 p. 1553^init. concupiscentia ... carnis, per quam -us carnalium seminum provocatur. nupt. et concup. 2, 59 p. 318, 6 [ictus *CFE*]. VINDIC. med. 25 s. ... -us ... nisi non solum iaculando fieri. CAEL. AVR. acut. 3, 18, 177 *bis.* chron. 1, 4, 68. 128). 5, 8 p. 181, 9 homines ex illo lapidum -u (*sc. quos Deucalion iactavit et Pyrrha*) nativitatis suae originem ducere. *pro actione symbolica apud Ictos*: VLP. dig. 39, 1, 5, 10 quotiens quis in nostro aedificare ... vult, melius esse eum per praetorem vel per manum, id est (per *ins. F*²) lapilli -um (*S*, ictum *F*) prohibere quam operis novi nuntiatione (*interpolatum esse videtur* 8, 5, 6, 1 si l. -u impedierit). *de undarum motu*: EVCHER. epist. ad Val. p. 717^C velut ex alto undarum -us ... in littoris extrema franguntur. β *absolute*: PROP. 3, 14, 5 cum pila velocis fallit per bracchia -us (veloci ... -u *Scalig.*).

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ov. met. 1, 413 de femineo (*sc. Pyrrhae, cf.* ARNOB. nat. 5, 8 *p. 68, 76*) reparata est femina -u. PLIN. nat. 11, 4 taurorum ... truces in sublime -us. 11, 125 *cornua* aliis ad incursum robusta, aliis ad ictum, ... aliis ad -um (ad tactum *M*) pluribus modis. *de bracchiorum motu*: STAT. Theb. 6, 763 inclinant tantum contraria -u (tractu *L Q*) bracchia. APVL. met. 11, 4 ferebat aereum crepitaculum, cuius ... virgulae crispante brachio trigeminos -us reddebant argutum sonorem.

2 *obtinet vim compositi*: **a** *i. q. actus proiciendi*: *α de animantibus*: LVCR. 3, 1016 carcer et horribilis de saxo -u' deorsum (*Lambin.*, -us eorum *codd.*). SEN. Tro. 1037 *aries* medio ... -um (*sc. Helles*) fecit in ponto. TAC. ann. 14, 5 alii contra nitentes dedere facultatem lenioris in mare -us (*sc. e nave*). *sensu reflexivo*: VERG. georg. 4, 528 Proteus ... se -u dedit aequor in altum. LVCAN. 9, 107 numquam veniemus ad enses aut laqueos aut praecipites per inania -us (DRAC. laud. dei 3, 409 vasto telluris hiatu praecipiti -u demersus *Curtius*. *per imaginem* VIRG. gramm. epit. 4 p. 18, 20 ad seculi negotia relictis legitimis studiis praecipiti [*A*, prçciti *P*, praecito *Huemer*] feruntur iectu [*P*, ictu *NA*]). PS. QVINT. decl. 17, 6 p. 315, 14 nexus aut ipsius corporis ruina decepit, rotatos per abrupta mollis -us explicuit. *β de rebus*: SEN. contr. exc. 4, 4 necessitas est, quae navigia -u exonerat (eximerat M^1 *corr.* M^3). IVV. 12, 33 decidere -u coepit cum ventis (*cf.* 38 praecipitare volens etiam pulcherrima). FRONTO p. 16, 20 N. si quando -u (*e nave*) opus est. CALL. dig. 14, 2, 4, 1 (*spectat ad* Legem Rhodiam de -u) navis quae in tempestate -u mercium unius mercatoris levata est (PAVL. sent. 2, 7, 3 [2]). *ibid.* qui in navigatione -um fecit (14, 2, 4, 2 -us de nave factus. PAVL. dig. 14, 2, 1. 2. VVLG. act. 27, 18 [ἐκβολὴν ἐποιοῦντο]). 14, 2, 4, 2 si aspargine propter -um res deteriores factae sunt (*cf. postea*). PAVL. sent. 2, 7, 5 collatio intributionis ob -um (obiectum *codd.*) salva nave fieri debet. HERMOG. dig. 14, 2, 5 cum -us remedio ceteris in communi periculo salva navi consultum est. *add. genet. obi.*: CALL. dig. 14, 2, 4, 1 mercium *v. l. 25* (PAVL. dig. 14, 2, 1). SOL. 32, 21 Apis natalem Memphici celebrant -u (vacti *H*) paterae aureae, quam proiciunt in Nili ... gurgitem. **b** *i. q. actus eiciendi, deiciendi de retibus, hamis*: APVL. apol. 31 cum animadvertisset ... a quibusdam piscatoribus everriculum trahi, fortunam -us eius emisse (*cf. p. 70, 13*). SVLP. SEV. dial. 3, 10, 4 ad primum -um in rete permodico inmanem esocem ... extraxit. *per imaginem*: CYPR. epist. 11, 4 p. 498, 22 ut ... inimicus ... ad repugnandum minus cautos -u retis (iactaret et *CR*) operiret. PETR. CHRYS. serm. 28 p. 279^B (*ad Matth. 4, 19*) ut vitalis escae -u, ut hamo caelestis verbi de mortis gurgite animas ad lucem tollerent sempiternam. [**c** *singulariter i. q. abortus*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 3 -um (dactum *G*, abactum *coni. probabiliter Heraeus*) numquam faciet *animal*.]

B *sensu latiore*: **1** *de luce, radiis i. q. emissio*: PLIN. nat. 2, 116 disparili errantium siderum ictu radiorumque multiformi -u flagellatus aer (MACR. Sat. 1, 17, 60 sagittarum ... nomine non nisi radiorum -us ostenditur [*de Delio*]. *v. etiam l. 54*). GELL. 12, 5, 11 cur fulgente caelo a luminis -u non sua sponte et caput et oculos declinet. FAV. EVL. p. 10, 27 color ... a plerisque non naturis corporum, sed lucis -bus impressionibusque tribuitur (AVG. gen. ad litt. 1, 16, 31 p. 23, 19 -us ... radiorum ex oculis nostris cuiusdam lucis quidem est -us et contrahi potest ... et emitti. *adde* MACR. Sat. 7, 14, 13 ipse -us, quem diximus de nostris oculis emicare, *sed v. etiam p. 70, 3*). **2** *de oculis i. q. directio, iactatio*: PS. QVINT. decl. 5, 9 p. 96, 12 per obstantium crinium inluviem arentium -us oculorum. SYMM. epist. 7, 20 quis situ ex edito fit in plana -us oculorum. MACR. Sat. 7, 14, 11 rerum quas uno oculorum -u videmus. VAL. CEM. hom. 16, 4 p. 746^C scitis ... quam sint veloces -us oculorum. **3** *de seminibus i. q. actus spargendi* (*aliter p. 68, 71*): AMBR. Noe 17, 60 p. 456, 22 tunc enim (*sc. Septembri mense*) seminum -us. EDICT. imp. Diocl. suppl. I 24 quibus semper studium est ... anni sterili⟨tate de seminum⟩ -bus adque institorum officiis nundinari. *per imaginem*: PETR. CHRYS. serm. 97 p. 472^C (*ad Matth. 13, 36 sqq.*) metuentes, ne zizaniorum germina ad illorum redirent offensam, quorum conscientia praeter -um boni seminis nil habebat. **4** *de aggere i. q. actus struendi, ponendi*: VVLG. Ezech. 17, 17 in -u aggeris (ἐν χαρακοβολίᾳ) et in exstructione vallorum.

C *abusive*: **1** *i. q. iactura, detrimentum* (GLOSS. V 301, 14 -us. dispendium, detrimentum): ITALA Luc. 9, 25 (cod. d) lucrari mundum totum, semetipsum autem perdere aut -um pati (ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς, VVLG. detrimentum sui faciat). PAVL. NOL. carm. 24, 339 *Christianus* mavult ... vitae ferre -um navigans. **2** *i. q. ictus* (*cf.* GLOSS. II 258, 36): PS. MATTH. evang. epist. 13 priusquam fulgidum pondus vibrantis -ūs ferri suspendat (*sc. fossor*).

II *metonymice*: **1** *i. q. res iacta*: **a** *proprie*: CARM. de mens. 2. 7 Daedala quem -u (*sc. amictu*, iacto ς) pluvio circumvenit Iris, Romuleo ritu Februa mensis habet. SEN. contr. 9, 2 (25), 4 inter purgamenta et -us cenantium (*sc. quod cenantes abiecerant*) et sparsam in convivium scobem humanus sanguis everritur. CALL. dig. 14, 2, 4 pr. quia -us (*sc. quod e nave proiectum est*) in tributum nave salva venit (*cf.* VLP. dig. 47, 2, 43, 11 si -um ex nave factum alius tulerit). VINDIC. med. 16 primo mense -us seminis nostri in utero materno congregatur in umbilicum. MACR. Sat. 7, 14, 13 (*i. q. lumen*) *v. p. 69, 56.* **b** *per imaginem*: LVCR. 2, 1047 quo prospicere usque velit mens atque animi -us (*i. q. animus iactus*, tactus *codd.*, *corr. Gronov.*, iniectus *Marullus*), liber quo pervolet ipse. VAL. MAX. 1, 5, 8 consentaneo vocis -u (*i. q. simili voce*) C. Cassii aurem fortuna pervellit (*cf.* 1, 5, 9 fortuitum -um vocis leto suo confirmavit. *adde* HIER. hom. Orig. in Ier. 5 p. 631^C nonne ad unius sermunculi -um vilis et modici ... fatuum eum et insipientem esse convincam?).

2 *in piscatu de captura retis eiecti*: VAL. MAX. 4, 1 ext. 7 a piscatoribus ... everriculum trahentibus quidam -um (*postea* capturam) emerat (CELS. dig. 19, 1, 12 si -um retis emero. *cf.* VLP. dig. 19, 1, 11, 18 futurum -um retis).

iaculābilis, -e *a* iaculari. *i. quod tale est, ut iaculari possis*: Ov. met. 7, 680 non formosius isto viderunt oculi telum -e (iactabile ς) nostri. STAT. Theb. 6, 658 (*de disco*) ast illud cui non -e dextrae pondus? (*postea* abreptum nullo conamine iecit in latus. *cf.* CLAVD. 20, 167 telum ingens nullique deo -e [iacubile *B*] torsit). *i. q. iactatus*: SIDON. carm. 5, 50 (*de fulminis lapide*) scopulos -e fulgur fucat. 15, 26 Lemnon pro fratre Mimas contra aegida torquet, impulsumque quatit -is insula caelum.

iaculāmentum, -ī *n. a* iaculari. *fere i. q. iaculum.* NON. p. 556, 19 ansatae: -a cum ansis.

iaculātio, -ōnis *f. a* iaculari. *i. q. actus iaculandi.* GLOSS. II 223, 16 ἀκόντισις: -o iactus. 258, 36 βολή: hic iactus ictus -o ictio missio. 428, 25 ῥίψις· iactus -o. *falso* SERV. Aen. 7, 164 ictu: -e.

1 *proprie*: **a** *generatim*: PAVL. FEST. Gloss.[L] IV p. 316^b (p. 211 M.) *pentathlum* ex his quinque artibus constat: iactu disci, cursu, saltu, -e, luctatione (*cf.* AVDAX gramm. VII 320, 12). PLIN. nat. 8, 162 in libro de -e equestri condito (*cf.* PLIN. epist. 3, 5, 2). ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (Corp. VIII 18042) B a 9 ut loricati -em perageretis ⟨petrinam⟩. *c. gen. obi.*: APVL. met. 1, 10 ut in eam die altera severissime saxorum -bus vindicaretur. MIN. FEL. 3, 5 pueros videmus ... testarum in mare -bus ludere. AMM. 19, 6, 10 tormentorum ... machinae stridebant sine -e ulla telorum. 31, 10, 14 -e ponderum densa confringebantur. *etiam de hystrice*: SOL. 30, 28 quas *spinas* plerumque laxatas -e emittit voluntaria. **b** *speciatim de fulmine sint.*: SEN. nat. 2, 12, 1 fulguratio ... comminatio est et conatio sine ictu; ista (*sc. fulminatio*) -o cum ictu. APVL. mund. 16 (*de aëris incendiis*) -o ... tunc fieri putatur, cum aëris ... inpulsu generatus ignis ... cursum ... rapidae festinationis ostendit (*antea* horum pleraque iaculari credas).

2 *per imaginem vel translate*: **a** *i. q. iactus, coniectus*: *c. gen. obi.*: QVINT. inst. 6, 3, 43 illud quoque genus est positum non in hac veluti -e dictorum et inclusa breviter urbanitate (*cf. Wien. Stud. 34, 1912, 257*). GREG. M. moral. praef. 8 p. 521^B Iob tot dolorum -e confossus. in euang. 35, 6 p. 1262^D quem quia commovere in ipsa iniuriarum -e non potuit (*cf.* past. 3, 9 p. 62^B in ipsa contumeliarum -e). *abs.* (*apud* ECCL. *de diabolo, cf. s.* iaculor *p. 73, 54*): CYPR. zel. 3 p. 420, 20 quoniam frequentiora sunt tela *diaboli* quae latenter obrepunt magisque occulta et clandestina -o. SEDVL. epist. 1 p. 4, 15 clipeo dominicae protectionis armatus inimicae -is tela facili repulsione contemnam. EPIPHAN. in cant. 95 p. 53 (*ad cant. 4, 4*) Christus refugientes ad se instar turris ab omnibus protegit inimicis et a diabolica -e defendit. **b** *sensu latiore i. q. directio*: ARNOB. nat. 2, 51 p. 88, 22 quid est ... suspicio, nisi opinatio rerum incerta et † nihil (in nil *Sab.*, labili *vel* infido *Reiff.*) ex positu (*Reiff.*, expositum *P*) -o mentis in lat⟨enti⟩a?

iaculātor, -ōris *m. a* iaculari. *is qui iaculatur.*

1 *de piscatore*: PLAVT. frg. inc. 54 (Isid. orig. 19, 5, 2) probus quidem antea -r eras (*antea ap.* ISID. idem [*sc. funda, genus piscatoriae retis*] etiam a iactando iaculum dicitur).

2 *de eis qui iacula contorquent*: GLOSS. -r: ἀκοντιστής. I p. 247 ἐπιβάτης. **a** *generatim* (*c. gen. obi. infra l. 72, cf. p. 71, 10 sqq.*): HOR. carm. 3, 4, 56 Enceladus -r audax. Ov. met. 12, 350 -emque Lycotan sternit. IVV. 7, 193 felix orator quoque maximus et -r (ioculator *O*). CARM. epigr. 1526 A 7 (*temp. Hadriani*) ut quiret ... cursu certare, ut disice ferri, et pedes arma gerens et equo -r Hibero. FIRM. math. 8, 12, 1 p. 306, 6 in hoc signo (*sc. Sagitta*) qui natus fuerit, erit -r (ioculator *AD*) sagittarum (*cf.* AMBR. hex. 1, 7, 25 emissa sagitta in locum, quem -r intendit). **b** *speciatim de militibus levis armaturae*: LIV. 21, 21, 11 pro eo supplementum ... ex Africa maxime -um, levium armis, petiit (*cf.* 22, 45, 7 -es cum ceteris levium armorum auxiliis prima acies facta). 21, 46, 3 cum equitatu -busque expeditis profectus ad castra hostium. 21, 46, 5 -es et Gallos equites in fronte locat. 21, 46, 6 -es fugerunt inter subsidia ad secundam aciem (*cf.* 21, 46, 9). 21, 52, 9 mille peditum -bus ferme *equitatui* admixtis (27, 12, 9. 42, 57, 5). 23, 26, 11 nec Numida Hispano eques par fuit nec -r Maurus caetrato. 28, 11, 13 -bus ... Numidis. 36, 18, 3 his ab sinistro cornu -um sagittariorumque et funditorum manum sub ipsis radicibus montis posuit (*cf.* 37, 41, 9. 42, 58, 10 funditores -esque. *cf.* 42, 59, 1 CVRT. 3, 9, 5). SEN. dial. 10, 13, 6 ad confi-

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ciendos eos (*leones*) missis a rege Boccho -bus. SIL. 4, 221 -em ... Sabellum. AMM. 14, 6, 17 opponunt ... deinde leves armaturas, post -es ultimasque subsidiales acies. VEG. mil. 1, 15 p. 18, 20 Claudius pluribus -bus institutis atque perdoctis hostem ... superavit. 3, 14 p. 98, 6 tertius ordo disponitur de armaturis velocissimis, de sagittariis iuvenibus, de bonis -bus, quos antea ferentarios nominabant. 4, 21 p. 142, 8 admotis turribus funditores lapidibus, sagittarii iaculis, manuballistarii vel arcuballistarii sagittis, -es plumbatis ac missilibus de muris submovent homines.

3 *de deis fulmina iacientibus*: STAT. Theb. 12, 562 ubi ille ⟨est⟩ fulminis iniusti -r? (*sc. Iuppiter*). ARNOB. nat. 3, 39 p. 137, 17 alieni fulminis -es (*sc. dei novensides. cf. 3, 38* potestatem iaciendi ... fulminis). 4, 22 p. 158, 20 ex Hyperiona ... et ex Iove -e fulminis Sol aureus ... natus.

f. **iaculātrīx,** -īcis. *quae iaculatur*: OV. epist. 19, 229 -x ... Phoebe. fast. 2, 155 inter hamadryadas -emque Dianam (*cf.* 5, 375).

iaculātōrius, -a, -um *a* iaculator. *i. q. ad iaculandum destinatus*: VLP. dig. 9, 2, 9, 4 non debuit per campum -um iter intempestive facere. [*dub.* CORP. II 6250 spod(ium) iac(ulatorium). *cf. Olcott Word formation p. 192*].

iaculātus, -ūs *m. a* iaculari. *i. q. iaculatio, actus iaculandi*: TERT. spect. 18 p. 20, 3 (*de eis quae in stadio geruntur*) non probabis usquam vanos cursus et -us et saltus vaniores.

***iaculor,** -ātus sum, -ārī. [*a* iaculum *J.*] CHAR. gramm. p. 465, 7 B. (*inter deponentia coniug. primae*). *cf.* AVG. gramm. V 513, 39. *de formis*: *part. praes. gen. plur.* -antum · STAT. Theb. 9, 120. *inf.* -arier: ARNOB. nat. 6, 16 p. 229, 5. 6, 18 p. 230, 22. *temporibus posterioribus etiam formae verbi activi* -are *leguntur*: *pass.*: *part. perf.*: -to: LVCAN. 3, 568 AVG. quant. anim. 22, 37 fin. -tus: EVAGR. alterc. p. 8, 11 VAL. CEM. hom. 14, 6 p. 758A VICT. VIT. 1, 41. -ta: VEN. FORT. Mart. 3, 285. -tum: AVG. conf. 9, 12, 30. -tam: ARNOB. nat. 5, 10 p. 183, 10. -ti: TERT. spect. 30 p. 29, 10. -tis: AVG. civ. 2, 5 p. 58, 26 D. -tos: VITA Cypr. 8 AVG. quant. anim. 22, 39. -tas: AVG. epist. 130, 20. *formae stirpis praesentis*: -ari: APVL. mund. 16. -atur: AVG. catech. rud. 11, 16 p. 323 fin. GREG. M. moral. 4, 2 fin. ARATOR act. 1, 111. -etur: ISID. orig. 18, 7, 6. *act.*: -are: ITALA psalm. 10, 2 (Cas.). [CAEL. AVR. chron. 3, 5, 73.] ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 19, 34 MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 3 p. 240. -at: CARM. epigr. 1527 B 3 (*a. 166—180*). -et: EVG. TOLET. carm. app. 20, 28. -bat: VEN. FORT. Mart. 1, 124. 2, 139. -vit: ITALA iud. 5, 8 (Verec. in cant. 9, 10). LVCIF. Athan. 2 p. 201, 14. -asti: ITALA psalm. 75, 9 (Cas.). -asse: *v. l. 54.* *de notione*: QVINT. inst. 8, 2, 5 qui iaculum emittit -ari dicitur. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 440, 31 B. ... -tus est. ammentavit. telum contorsit *eqs.* CHAR. gramm. p. 465, 7 B. ἀκοντίζω. *item* GLOSS.; *cf.* GLOSS. II 255, 46 βάλλω: iacto iacio mitto -or. 428, 23 ῥίπτω ἐπὶ ἀκοντίον: iacio -or proicio. GLOSS.L III Abstr. IA 1 iactat (*cf.* Abol. IA 10). *legitur inde a* VARRONE CIC. LVCR., *saepius tantum apud* LVCR. OV. (*8ies*) LIV. (*7ies*) MANIL. SEN. philos. (*12ies*) PLIN. nat. (*13ies*) QVINT., *ceterum imprimis apud poetas. deest omnino* CATVLL. CAES. NEP. TIB. VELL. VAL. MAX. *al. post.* [*loci mutilati vel dubii*: TERT. spect. 30 p. 29, 10 tunc xystici contemplandi, non in gymnasiis, sed in igne ⟨...⟩ -ti. CAEL. AVR. chron. 3, 5, 73 iis quae superficiem corporis lacessendo -are (*fort.* papulare) videntur. ISID. orig. 18, 7, 8 Turnum manu falaricae (falaricam *dett.*) asse (*fort* falarica⟨m⟩ eiaculasse). *perperam traditus*: ANTH. 462, 33 ense meo moriar, maculato (*Scalig.*, -tus *V*) morte nefanda?]

I *i. q. vehementer iacere*: **A** *intransitive* (*vel sine obi.*): **1** *proprie*: **a** *abs.*: *α praesertim in re militari i. q. iaculum iacere*: VARRO rust. 2, 10, 3 *servi* qui onera extollere in iumenta possint, qui excurrere, qui -ari. CIC. div. 2, 121 quis est ..., qui totum diem -ans non aliquando conliniet? off. 2, 45 magnam laudem ... consequebare equitando, -ando, omni militari labore tolerando (SALL. Iug. 6, 1 [*cf.* FRONTO p. 108, 20 N.] AMM. 21, 16, 7). PROP. 4, 10, 43 illi virgatis -antis ab agmine bracis torquis ab incisā decidit unca gulā (VITR. 2, 9, 15 a muro. *adde* PLIN. nat. 8, 20 Gaetulis ex adverso -antibus [TAC. hist. 3, 23 ex occulto]). OV. am. 3, 12, 27 Enceladon -antem mille lacertis (*cf.* ITIN. Alex. 6 nimius [eximius *Kießling*] tormento -andi). met. 12, 456 Mopso -ante biformis occubuit. LIV. 26, 51, 4 praepilatis ... missilibus (*cf. p. 72, 13 sqq.*) -ti sunt. SEN. epist. 94, 3 quemadmodum qui -ari discit, destinatum locum captat et manum format ad derigenda, quae mittit. PLIN. nat. 28, 100 -antium ictus deerraturos negent. 33, 114 ex qua *rupe minium* -antes decuterent. STAT. Theb. 9, 120 intermissa -antum nube potestas reddere tela fuit. QVINT. inst. 10, 3, 6 ut ... in -ando bracchia reducimus et expulsuri tela nervos retro tendimus. VOPISC. Tac. 4, 6 en membra, quae -ari valeant, quae hastile torquere. ARNOB. nat. 6, 18 p. 230, 22 dicendum est ... *deum* in procurrentibus currere, -arier in iacientibus tela. FILASTR. 108, 2 homines ... a iuventute rapaces, vastatores, -antes, cursitantes, praedationi vacantes. AMM. 19, 1, 5 pulvere -antium adimente conspectum. *al.* *speciatim de bestiariis*: LEX Iul. de vi (coll. Mos. 9, 2, 2) quive ad bestias depugnare se locavit ..., praeterquam qui -andi causa ad urbem missus est. *etiam de hystrice* (*cf. s.* iactus *p. 67, 52*, iaculatio *p. 70, 38*; *v. etiam p. 77, 52*): PLIN. nat. 8, 125 ora urguentium figit canum et paulo longius -atur.

β de aliis rebus: LVCR. 4, 86 effigias quoque debent mittere tenuis res quaeque, ex summo quoniam -antur utraque (*Q*, utraeque *O*). VINDIC. med. 25 seminis ... iactus ... nisi non solum -ando fieri.

b *add. quo*: in *c. acc.*: LIV. 21, 54, 4 Numidas equites ... -ando ... in stationes elicere ad pugnam hostem (37, 20, 3). 21, 55, 9 Baleares ... -bantur in latera (22, 50, 11). 30, 18, 7 in ablatum *equitem Romanum* paventibus procul equis melius ex intervallo Numidae -bantur. VLP. dig. 9, 2, 9, 4 qui ... data opera in eum (*sc. servum qui per campum iaculatorium iter fecit*) -tus est. *abusive*: MANIL. 5, 593 Perseus ... caelo pendens -atur (*i. q. gladium dirigit*, sic fertur *Bentl.*) in hostem.

2 *translate*: LIV. 42, 54, 1 probris quoque in ipsum *regem* Macedonasque procacibus -ti sunt (*cf.* QVINT. inst. 9, 2, 79 si pater ... reus malae tractationis -retur in uxorem obliquis sententiis. TERT. pudic. 17 p. 256, 5 omnes *apostoli epistulae* in luxuriae et lasciviae et libidinis negotia -antur). *seq. acc. c. inf. i. q. opponere*: TERT. ieiun. 2 p. 276, 12 -antur interea et Esaiam pronuntiasse (*cf. Hoppe Synt. u. Stil Tert. p. 51*). *abusive*: AVELL. p. 200, 23 expositione a te prolata -ante ⟨trans⟩ (*ins. Guenther*) apostolicum terminum (*gr.* ἐκθέσει παρακοντιζούσῃ τὸν ἀποστολικὸν ὅρον).

B *c. obiecto*: **1** *proprie*: **a** *sensu strictiore*: *α transitive*: (I) *sine addit.*: LVCR. 2, 1108 semina quae magnum -ando contulit omne (*cf.* ARNOB. nat. 5, 10 p. 183, 10 lapides [*sc. ex quibus genus humanum ortum esset*] ... -tam conbibisse sementem). 4, 146 semper enim summum quicquid de rebus abundat quod -entur. APVL. mund. 16 (*de incendiis aëris*) horum pleraque -ari credas, alia labi, stare alia. CLAVD. 15, 496 contusa (concussa *VP*, confusa *B*) vagos -antur sidera crines. *de fulminibus*: VERG. Aen. 1, 42 *Pallas* rapidum -ta e nubibus ignem (STAT. Theb. 7, 158 olim invitum -tus nubibus ignem. ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 17). OV. fast. 5, 41 fulmina de caeli -atur Iuppiter arce (met. 2, 61 qui fera terribili -atur fulmina dextra. *al. v. vol. VI 1 p. 1530, 6 sqq., ubi addas*: AVIEN. Arat. 220 DRAC. laud. dei 3, 509 *al.* *per imaginem de oratore*: LAVS Pis. 58 densa ... vibrata -ari fulmina lingua). SEN. Oed. 1029 si ... divum sator corusca saeva tela -etur manu. Thy. 1086 -are flammas, lumen ereptum polo fulminibus exple. VAL. FL. 4, 671 *Pallas* fulmineam -ta facem. *de missilibus, saxis, facibus sim.*: OV. met. 14, 184 veluti tormenti viribus acta vasta Giganteo -antem saxa lacerto (SEN. Herc. O. 872 saxa et immensas faces -etur orbis [QVINT. inst. 12, 1, 27 TAC. hist. 2, 34. *cf.* LVCAN. 2, 687 torta ... validis ballista lacertis multifidas -ta faces]). NVX 97 iam tamen invenio, qui me -entur. SEN. Herc. O. 1139 ne quis Gyas Thessalica -etur iuga. Phaedr. 111 iuvat ... rigida molli gaesa -ari manu. Tro. 684 -atur ignes *Hector* (*cf. infra l. 66*). MELA 2, 98 Aria ... tulit aves cum summa clade advenientium pinnas quasi tela -tas (VEG. mil. 2, 25 p. 60, 6). LVCAN. 3, 568 nec longinqua cadunt -to volnera ferro. IVV. 1, 11 quantas -etur Monychus ornos. FLOR. epit. 3, 21, 7 -tus incendia (incendio *codd.*, *corr. Haupt*) viam fecit. AMM. 19, 5, 8 antes diversa missilia (SIDON. carm. 5, 188). VEG. mil. 2, 14 p. 47, 16 qui hastas vel missibilia perite -etur et fortiter (CARM. epigr. 1527 B 3 [*ante a. 180*] hastam eminus quae *manus* -at refreno ex equo). AMBR. Noe 27, 104 arcus ... instrumentum -andae sagittae est (patr. 11, 49 HEGES. 5, 15 p. 323, 11 U.). CLAVD. carm. min. 30, 144 auratam *Nausicaa* -ta pilam. AVG. quant. anim. 22, 37 extr. si maiore impetu minor *lapis* velut vehementi aliquo tormento emissus infligatur maiori ... laxius -ato. 22, 39 leves calamos laxo arcu ... -tas. *al.* *abusive de ictibus*: PS. QVINT. decl. 4, 20 p. 86, 18 non tela iaciebam, non -bar ictus. *i. q. deicere*: COLVM. 10, 329 saepe ferus duros -atur Iuppiter imbres, grandine dilapidans hominumque boumque labores (*cf.* EVG. TOLET. carm. app. 20, 28 grandinis ut fractos -et *nubes* de ventre lapillos). FLOR. epit. 1, 13, 15 ad speciem fiduciae panes ab arce -tus est. ARNOB. nat. 6, 16 p. 229, 5 non hirundines ... intra ipsos aedium circumvolantes tholos -arier stercoris glebulas (*Meiser*, plenas *cod.*, *corr. al. al.*) (II) *add. quo*: *dat.* (*cf. p. 73, 8. 9. 20 sqq. 74, 5*): VERG. Aen. 2, 276 Danaum Phrygios -atus puppibus ignis. *per imaginem* ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 19, 34 veritati perspicuae cum duris mentibus saxa -are (-ari *S*, *antea* lapidum iactus [*ad Ioh. 8, 59*]). *praep. c. acc.*: in: OV. met. 6, 139 gravem medios silicem -tus (iactatus *F*¹) in hostes. SEN. Herc. O. 1316 cuspidem in fratrem tuum -are, Pallas. 1915 in me saltem -are facem (*sc. fulmen*). Oed. 875 in me ... populus ereptos rogis -etur ignes (TAC. hist. 2, 21 dum faces et glandes et missilem ignem in obsessos -antur). PETRON. 95, 3 urceolum fictilem in Eumolpi caput -tus est. PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 9 amphoras pice et taeda plenas in hostium classem -tus est (*postea* iactus). FLOR. epit. 1, 11, 2 signum in hostis -tus est (*sc. iniecit*). AVSON. 325, 74 inque paventem (*Cupidinem*) gemmea fletiferi -atur *Myrrha* sucina trunci. PS. RVFIN. in Ioël 3, 9–12 p. 1055C in obvios tela -ari (*per imaginem* RVFIN. hist. mon. 1 p. 402D cum ... cogitationes ... omni ex parte in eum tela -antur). CLAVD. carm. 28, 329 *sacerdos* trans caput aversis manibus -atur in Austrum secum rapturas cantata piacula taedas. PASS. Mar. Iac. 7 p. 55, 13 unam tibi ... et unam mihi zonas purpureas in sinus nostros -tus est. *al.* ultra, *al.*: PLIN. nat. 9, 181 paulum ultra digitos in esca

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-tus (*sc. eiciens*) hamum. SIL. 9, 630 superas alte miserum -ta *stridula* per auras. 14, 255 iterum e fundo -antem *Charybdim* ad sidera puppis. VEG. mil. 4, 27 p. 148, 3 ut . . . ad manum habeant (*sc. saxa, sim.*), quod supra caput hostium evolvant atque -entur (*sc. deiciant*). *adv.*: COLVM. 2, 10, 14 faba, quae longius emittitur, pura eo perveniet, quo ventilator eam -bitur.

β reflexive: i. q. se proicere, deicere: MANIL. 5, 598 *belua* semet (semper *codd., corr. Gron.*) -ta profundo. LVCAN. 2, 155 hic se praecipiti -tus pondere dura dissiluit percussus humo. SOL. 7, 17 ex istis rupibus Ino se . . . in profunda praecipitem -ta. *v. etiam p 72, 11. opp. i. q. se in altum extollere* (*saltu*): PLIN. nat. 8, 100 ut *panthera* . . . in aliquo vase suspensa *excrementa* altius, quam ut queat saltu attingere, -ando se appetendoque deficiat. CLAVD. 17, 280 qui more avium sese -entur in auras. *de flammis*: APVL. mund. 3 se -ari (eiaculari *v. l.*) atque emicare et scintillare flammae (*Ps. Arist. π. κόσμ. 2 p. 392ᵇ, 3 φλόγες ἀκοντίζονται*). *i. q. se in aliquem locum vehementer promovere*: PLIN. nat. 2, 92 in quas partes sese -etur *cometes*. FLOR. epit. 1, 14, 3 in confertissima se hostium tela -tus.

b *sensu latiore*: *α de lumine, umbra, aqua, frigore sim. i. q. emittere: add. quo: dat.*: Q. CIC. carm. frg. 11 pigra Sagittipotens -atur frigora terris. STAT. Theb. 5, 749 dum Nemea tremulas campis -bitur umbras. ARATOR act. 1, 111 duodena refulgent signa choris, terrisque iubar -atur (-antur *multi codd.*) Olympi. *in c. acc.*: MANIL. 4, 500 si rapidus Mavors ignes -atur in illum (*aëra*) Saturnusve suam glaciem Phoebusve vapores. VEG. mil. 4, 30 p. 149, 10 cum sol obliquus umbram turrium murorumque -atur in terram. FAVST. REI. serm. 27 p. 334, 2 lampas . . . lumen suum eminus et in circumiecta -atur. *per imaginem*: VEN. FORT. Mart. 1, 124 Hilarius famae radios -bat in orbem. *sine addit.*: MANIL. 1, 849 tenuem longis -antur crinibus ignem (5, 713 quos Delphinus -atur quattuor ignes). PETRON. 134, 12 v. 4 cum volo, . . . scopuli . . . atque horrida saxa Niliacas -antur aquas. PLIN. nat. 11, 151 et caprae lupaque splendent lucemque -antur (*in tenebris ex oculis*). PLIN. nat. 36, 72 enormiter -ante *umbram* apice. CYPR. Demetr. 3 p. 353, 12 sic sol in occasu suo radios minus claro et igneo splendore -atur (NEMES. cyn. 205 cum segnes radios tristi -atur ab aethra Phoebus). *β i. q. edere*: EVAGR. alterc. p. 8, 11 Christus . . . verbo editus, ore prolatus, vulvae intaminatae -tus (vulva intaminata eiaculatus *Heraeus*). *γ i. q. spargere*: NOVELL. Iust. 105, 2, 1 solo prohibito aurum omnino -ari (*sc. in vulgus, gr. ἀκοντίσαι, syn.* spargere).

2 *translate*: a *sine additam.*: *de verbis, sententiis*: LVCR. 4, 1137 quod in ambiguo verbum -ta reliquit. QVINT. inst. 2, 11, 7 abrupta quaedam, ut forte ad manum venere, -antur. 11, 3, 20 qui sententias vibrantes digitis -antur. TERT. carn. 24 p. 463, 3 quod . . . Esaias -atur in suggillatione haereticorum. AVG. epist. 130, 20 orationes . . . brevissimas et raptim quodam modo -tas (-antes *M²*). VAL. CEM. hom. 14, 6 p. 758ᴬ superborum sermo . . . numquam sine vulnere missus, numquam sine dolore -tus. MVTIAN. Chrysost. hom. 12, 1 p. 316 volens Paulus differentiam demonstrare veteris et novi testamenti in multis hoc disseminat et -atur (*ἀκροβολίζεται, postea* iniecit). *de aliis rebus*: LVCR. 4, 1053 Veneris qui telis accipit ictus, sive puer membris muliebribus hunc -atur *eqs.* (*cf.* DRAC. Romul. 8, 497 puer telo candente medullas Ledaei partus furtim -tus amorem usserat). TERT. patient. 11 p. 17, 2 mali (*sc. diaboli*) multiplicia spiritus incitamenta -antis (*item de diabolo* CYPR. epist. 58, 9 p. 664, 22 scutum fidei, quo protegente quidquid -atur [*antea* iacula] inimicus possit extingui). ITALA psalm. 75, 9 (Cas. *cf.* Ambr. hex. 1, 7, 26 Paul. Med. vita Ambr. 31) de caelo -asti iudicium (*ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκόντισας κρίσιν*, VVLG. de caelo auditum fecisti iudicium). CARM. de Iona 11 dominus nullam -bitur iram, ni prius *eqs.* AVG. catech. rud. 11, 16 p. 323ᵉˣᵗʳ· est vere opus bonum, cum a caritate -atur (*i. q. incitatur*) agentis (*sc. loquentis*) intentio et . . . rursus in caritate requiescit. b *add. quo: praep. c. acc.*: adversus, contra: SEN. epist. 82, 24 magnis telis magna portenta feriuntur . . . et adversus mortem tu tam minuta -aris? CYPR. unit. eccl. 21 p. 229, 15 *Christianus* non contra fratres et dei sacerdotes post verba laudis serpentis venena -etur (PETR. CHRYS. serm. 13 p. 228ᴬ astutiae nequitias et argumenta. GREG. M. moral. 3, 41 contumeliosa verba. *cf.* 12, 28. RVSTIC. c. aceph. p. 1247ᴮ anathema). in: CVRT. 7, 1, 16 linguae violentiam temeritatemque verborum, quae in semetipsum -rentur (AVG. c. Cresc. 3, 38, 42 p. 449, 15). PETRON. 109, 8 dicta . . . in calvos stigmososque -ari. TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 536, 4 *dominus* inlicitorum matrimoniorum et adulterii figuras -tus est in Herodem. nat. 1, 4, 4 p. 63, 29 sine respectu personarum, ut quidam etiam in principes ipsos libertatem suam inpune -entur. resurr. 21 p. 54, 15 si . . . dei decreta atque iudicia in urbes et gentes et reges tam aperte prophetia -ta est. ARNOB. nat. 3, 16 p. 123, 13 -ari . . . in vos ea quae dolor suetus est iacere. PS. AMBR. epist. de monach. 2 p. 1156ᴮ poenae sententia in te fuerat -anda (GREG. M. moral. 4, 2 fin.). AVG. civ. 2, 5 p. 56, 26 D. qualibus conviciis in quempiam -tis (2, 12 p. 67, 10. 2, 14 p. 69, 7. *cf.* MAR. MERC. subnot. pr. 8 conviciorum probra, quae in sanctum . . . virum est -tus). conf. 9, 12, 30 numquam se audisse ex ore meo -tum (iaculum *FS*) in se durum aut contumeliosum sonum. c. Iul. 1, 7, 29 quo *furore* in tot ac tales patres Manichaeum -aris opprobrium. MACR. somn. 1, 2, 2 quicquid . . . in Scipionis somnium seu -tus est umquam morsus livoris seu forte -bitur. usque ad: TERT. virg. vel. 7 p. 894, 1 facies . . . quae usque ad caelum scandala -ta est (*sc. in altum*). *adv.*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 12, 3 p. 98, 21 non illuc -entur linguas suas hostes dei. *dat.*: VEN. FORT. Mart. 2, 139 -bat probra beato.

II *i. q. iaciendo ferire, petere*: 1 *sensu strictiore*: *add. abl. instr.*: HOR. carm. 1, 2, 3 rubente dextera sacras -tus arcis (*cf.* Ov. am. 3, 3, 35 Iuppiter igne suo lucos -atur et arces). Ov. Ib. 49 te nondum ferro -bor acuto (*postea* petet). VICT. VIT. 1, 41 sagittā in gutture -tus. *abs.*: HOR. carm. 3, 12, 11 catus idem per apertum fugientis agitato grege cervos -ari. PLIN. nat. 8, 25 dentium causa pedes *elephantorum* -antur *venatores*. IVL. VAL. 1, 23 p. 33, 9 -ari bestiam iubet. SCHOL. Hor. ars 350 nec semper sagittarius destinata -atur. *i. q. metiri*: Ov. Ib. 587 aëra si misso (sub-misso *HM*, fera si in misso *V*) vacuum -bere disco. 2 *sensu latiore*: MORET. 105 saepe viri nares acer -atur apertas spiritus. AVIEN. Arat. 1571 ut *sol* . . . borean rigidi -etur (-ent *A*) luminis igne. 3 *translate*: *abs.*: ITALA psalm. 10, 2 (Cas.) paraverunt sagittas suas in faretra -are in tenebroso, lune rectos corde (*τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ*, VVLG. ut sagittent in obscuro rectos corde). CONC.ˢ I 3 vers. Tur. p. 146, 10 e diverso . . . victores -aris (*gr κατατοξεύεις*) et invidiae sagittis vulnerare contendis. *add. abl. instr.*: VITA Cypr. 8 saucios homines et varia expugnantis inimici arte -tos. LVCIF. Athan. 2, 30 p. 201, 14 *satanas* tibi . . . iam illis iaculis quibus Evae et Adae mentes sauciavit cor tuum -vit (VEREC. in cant. 9, 10 *ad iud. 5, 8*). MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 3 p. 240 qui mille aliis non dubitat fratrem -are (*gr. βάλλων*) criminibus. GREG. M. moral. 12, 56 istos contumeliis feriat, illos maledictionibus -etur. *adde* 13, 4 bonos viros per conviciosa verba -antur *mali*. 4 *singulariter pro graecismo i. q. tendere, moliri, conari* (*secundum gr. τοξεύειν*): HOR. carm. 2, 16, 17 quid brevi fortes -amur aevo multa?

syn.: *ad I A*: mittere: SEN. epist. 94, 3. hastile torquere: VOPISC. Tac. 4, 6. tela iacere: ARNOB. nat. 6, 18 p. 230, 22. *ad I B*: emittere: COLVM. 2, 10, 14 PLIN. nat. 2, 138 AVG. quant. anim. 22, 37 extr. mittere: VAL. CEM. hom. 14, 6 p. 758ᴬ. iacere: PS. QVINT. decl. 4, 20 p. 86, 18 FLOR. epit. 3, 21, 7 ARNOB. nat. 3, 16 p. 123, 14 AMBR. Noe 27, 104 AVG. civ. 5, 26 p. 239, 19 D. iactare: VEN. FORT. Mart. 2, 140. *ad II*: petere: Ov. Ib. 50. sauciare: LVCIF. Athan. 2, 30 p. 201, 14. vulnerare: CONC.ˢ I 3 vers. Tur. p. 146, 10. ferire: GREG. M. moral. 12, 56.

deriv.: iaculabilis, iaculamentum, iaculatio, iaculator, iaculatrix, iaculatus, -us. *comp.*: eiaculor. *Köstermann.*

***iaculum**, -ī *n.* [*cf.* iacio. *J.*]. *de etymologia*: VARRO ling. 5, 115 -um quod ut iaciatur fit. NON. p. 327, 18 iacere significat emittere, unde et -um. ISID. orig. 18, 21 (*v. p. 77, 78*). 18, 63 (*v. p. 77, 56*). 19, 5, 2 (*v. p. 77, 80*). *de i consona*: TER. MAVR. 154 cum '-um' aut dico 'iecur Iovem iuvencum', nil ordo secundis tribuit, prior iuvatur (517. *v. p. 2, 26*). *legitur tamen tetrasyllabum*: GILD. or. (Gött. Nachr. 1912) p. 57, 8 Christus a me auferat pericula, cuncta quoque demonum -a. *item* GILD. (?) Lor. (*ibid.*) p. 49ᵉˣᵗʳ·

de genere: DVB. NOM. gramm. V 581, 14 -um generis neutri. *de notione*: VARRO ling. 7, 57 arma quae ferrentur ut -um. PAVL. FEST. Gloss.ᴸ IV p. 219ᵇ (p. 99 M.) gaesum grave -um (*Scalig.*, iaclum *Lipsius*, iactum *codd.*). p. 422ᵃ (p. 331 M.) spara parvissimi generis -a. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 24 B. ferrum: . . . telum. -um. gaesum. pilum. GLOSS. III Abol. IA 12 -a missilia (m. tela *Abba*), id est lancea aut sagitta. I Ansil. IA 88 -um gladium iactum (gl. missiis *AA*). *al. de differentiis*: DIFF. ed. Beck p. 63, 2 -um dicitur omne quod iactatur ut vulneret, telum gladius est. p. 84, 23 spiculum est prima pars teli, qua figitur, -um in medio, cuspis posterior. *legitur inde a* SISENNA *et* VARRONE *per totam latinitatem, saepissime apud quosdam poetas*: VERG. (*23ⁱᵉˢ*), Ov. (*42ⁱᵉˢ*), SIL. (*38ⁱᵉˢ*), STAT. (*20ⁱᵉˢ*), *raro apud scriptores solutae orationis, saepius tantum apud* BELL. Afr. (*8ⁱᵉˢ*) *et* LIV. (*18ⁱᵉˢ*). *deest omnino*: CATVLLO, PVBLIL., LVCR., HIRT., BELL. Alex., NEP., TIB., PROP., VITR. (*v. l. 73*), SEN. contr., GERM. (*v. l. 74*), VELL., CELS., PHAEDR., COLVM., PETRON. *al.* [*dub. interpr.*: ITALA Ezech. 21, 22 (Sangall.) ad mittendum vallum super portas eius; et mittere foveam et struere -a (*βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις*, VVLG. ut ponat arietes contra portas, ut comportet aggerem, ut aedificet munitiones). *perperam trad.*: VITR. 2, 4, 3 CET. FAV. 8 p. 295, 14 GERM. 90. *vix recte trad.*: HEGES. 5, 50 p. 406, 2 U. -o *B Z α*, laqueolo *cett.*, *Ussani* (*postea* laqueos iacere, *Flav. Ios. bell. Iud. 7, 250 βρόχον; an* laquei iaculo? *J. B. H.*)] [*ital.* giacchio. *M.-L.*]

I **proprie**: A *sensu strictiore*: 1 *i. q. hasta, quae manu emittitur, levis ut videtur et parva* (*sed cf. p. 76, 14 sqq.* GLOSS.ᴸ II Philox. IA 13 *al. ἀκόντιον*): a *generatim*: *α -um militare, emittitur in bello et pugna, plerumque contra homines, praesertim a barbaris, raro a milite Romano* (*primum* LIV. 26, 4, 4 *v. p. 75, 49*). SISENNA hist. 70 -is (accolis *codd.*) celeriter consumptis ad gladios certationem revocaverunt. RHET. Her. 4, 52, 65

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

venit iste cum sago, gladio succinctus, tenens -um. CIC. fin. 4, 22 si Hannibal ad portas venisset murumque -o traiecisset. Tusc. 1, 101 solem prae -orum multitudine et sagittarum non videbitis. CAES. Gall. 5, 43, 1 -a fervefacta in casas ... iacere coeperunt. 5, 45, 4 has (*sc. litteras*) ille in -o (sagulo *Kraner*) inligatas effert. BELL. Afr. 7, 5 equites Mauri ... multos -is convulnerarunt (69, 5). 14, 2 pedites Numidae levis armaturae ... inter legionarios pedites -a coniciunt (70, 4 VERG. Aen. 9, 698 [*syn.* cornus. *cf. infra l. 67*]). 15, 1 pedites ... a proximis Numidis -is vulnerabantur; equites autem hostium pilum militis cursu facile vitabant. 59, 5 hoc consilio, ut ... eius equitatus ... exercitum Caesaris ... perturbatum -is configeret (LIV. 38, 21, 7 VAL. MAX. 9, 2, ext. 7. AVSON. 236, 3 [*syn.* telum]. AMM. 17, 13, 15. 21, 12, 6. 31, 15, 13. *cf.* LIV. 25, 16, 22 -is maxime aperta corpora Romanorum ... transfiguntur [GREG. M. moral. 3, 42]). BELL. Hisp. 32, 3 † Galli tragulis -isque oppidum ... oppugnare coeperunt. SALL. Iug. 57, 6 plerosque -a tormentis aut manu emissa volnerabant (*v. p. 77, 25.* 101, 4 ab -is eminus emissis [missis γ]. VERG. Aen. 9, 52 LIV. 26, 4, 7. 34, 37, 6). VERG. Aen. 5, 37 occurrit Acestes horridus in -is (GLOSS. IV 525, 49 in armis, in telis. *cf.* VAL. FL. 1, 486 Acastum horrentem -is). 9, 178 *Nisum* -o celerem levibusque sagittis. 9, 572 hic -o bonus, hic longe fallente sagitta (CLAVD. DON. Aen. 9, 175 p. 211, 17. *cf. p. 76, 18*). 9, 704 sternit *Turnus* ... Bitian ... non -o, neque enim -o vitam ille dedisset; sed magnum stridens contorta falarica venit (CLAVD. DON. Aen. 9, 700 p. 276, 18—19. *cf.* SIL. 4, 627 prosternitur). 10, 323 intorquens -um clamanti sistit in ore *Aeneas* (OV. met. 5, 90 [*syn.* telum]. SIL. 1, 305 [*syn.* telum, hasta]. 5, 449 [*syn.* telum]. 5, 577. 15, 794 [*syn.* cuspis]. HOMER. 511 STAT. Theb. 2, 579. *cf. p. 76, 15*). 10, 342 Numitor -o fratris de corpore rapto Aenean petiit (*syn. antea* hasta. CLAVD. 18, 506. *cf. p. 76, 52*). 10, 585 *Troius heros* -um ... torquet in hostem (*syn.* hasta. OV. met. 12, 385 Pont. 2, 9, 57. IVV. 5, 155 [*de simio in militari habitu*] qui tegitur parma et galea metuensque flagelli discit ab hirsuta -um torquere capella. HOMER. 961. *cf. p. 76, 73*). 10, 868 manus ... ambas -is oneravit acutis (*syn.* telum). 12, 354 levi -o longum per inane secutus (VAL. FL. 5, 609 SIL. 4, 510. *cf. p. 76, 51*). OV. epist. 20, 212 ut -o scriptis eminus icta tuis (LIV. 27, 27, 7). met. 3, 54 telum splendenti lancea ferro et -um *erant*. 5, 54 ille (*sc. Indus Athis*) ... -o quamvis distantia misso (5, 182 CVRT. 9, 5, 8) figere doctus erat, sed tendere doctior arcus (12, 335 TAC. hist. 4, 61. *cf. p. 76, 40 sq. cf.* OV. met. 12, 419 -um ..., Cyllare, te fixit [*syn. postea* telum]). 12, 443 ramum prior ille bifurcum gesserat, hic -um (*cf.* SVET. Iul. 84, 3 duo quidam ... bina -a gestantes). LIV. 8, 24, 15 quae (*sc. pars corporis*) cum -is saxisque procul incesseretur (SIL. 9, 622 STAT. Theb. 11, 360. *cf. p. 76, 38*). 21, 55, 6 obruti (*cf.* 25, 19, 3 cum -is obrueretur *Romana acies*) sunt ... velut nube -orum a Baliaribus coniecta (PRVD. psych. 133 [*syn.* telum, hastile, missile]. *cf.* SIL. 17, 66 [*v. infra l. 72*]. PANEG. 12 [2], 35, 4 effusis hinc inde ⌊-orum sagittarumque⌋ [sagittarum *X*] nimbis. *adde* STAT. Theb. 8, 413 stant ferrea caelo nubila, nec -is artatus sufficit aër. CLAVD. 21, 258 Poenus -is obtexitur aër). 26, 4, 4 -a quaternos longa pedes ... praefixa ferro, quale hastis velitaribus inest (*v. p. 74, 82*). 35, 11, 7 discinctus et inermis eques, praeterquam quod -a secum portat. 35, 27, 5 cum fundis et -is et alio levi genere armaturae. 36, 18, 5 qui ... fundis ... glandes et sagittas simul ac -a ingerebant (CVRT. 8, 14, 3). 42, 65, 7 ut densatis scutis ab ictu (abiectus *V*) sagittarum et -orum sese tuerentur *milites* (AMM. 31, 13, 1). 44, 35, 12 -a ... et sagittas et cetera missilia in tenebris ... inutilia esse. CVRT. 4, 14, 5 alium nihil praeter -um habere, alium funda saxa librare, paucis iusta arma esse. LVCAN. 3, 676 multi inopes teli -um letale revolsum volneribus traxere suis (*syn.* hasta). 7, 489 quota pars cladis -is ferroque volanti exacta est? VAL. FL. 1, 366 Deucalion certus -is et comminus ense nobilis Amphion. SIL. 1, 321 nunc sude, nunc -o, nunc saxis impiger instat *Hannibal* (4, 452). 4, 555 Allius ... rudibus -is ... campum persultabat (*syn.* Apula spicula). 4, 566 hinc atque hinc -o devolvitur Allius acto (*syn.* taxus, hasta). 4, 615 *Romani* invadunt -is crebraque sagitta *elephantum* (*syn.* lancea. 15, 368). 5, 401 -o tacitas fallente per auras occumbit Bogus. 7, 609 -o Nasamonius occidit Idmon (*syn.* hasta, telum, cornus). 9, 103 contorquet nuda parentis in terga haud frustra -um (*syn.* 129 hasta, 170 telum. CLAVD. DON. Aen. 9, 50 p. 194, 9. *cf. p. 76, 31. 53*). 9, 337 non ullum defit teli genus. hi sude pugnas, hi pinu flagrante cient, hi pondere pili; at saxis fundaque alius -oque volucri (*cf.* 17, 415 alite). 10, 139 -o Lucam ... transadigit (*syn.* cuspis, ferrum). 17, 66 densae ... per auras condebant -is stridentibus aethera nubes (AMM. 16, 12, 43. 21, 12, 6). HOMER. 444 comminus hunc gladio, -o ferit eminus illum. STAT. Theb. 2, 525 adnixi -is. 2, 644 -o parmaque Menoeten proterrebat agens (*syn.* hasta, telum). 8, 585 audacem non ense nec hasta dignatus leviter digitis imbelle solutis abiecit -um (*syn.* missile). 10, 745 -um excusso rotat in sublime lacerto *Capaneus*. MART. 9, 20, 10 tibi, Caesar (*i. e. Iuppiter*), pro -o et parma fulmen et aegis erat. FRONTIN. strat. 3, 5, 3 iuventutem ... studiose -is et sagittis exerceri. CYPR. laps. 4 p. 239, 26 -is illis grassantis inimici mea simul membra percussa sunt (CLAVD. DON. Aen. 10, 310 p. 334, 4). DICT. 2, 40 Alexander ... ratus primo -i eventu locum vulneri inventurum praemittit hastam. CLAVD. DON. Aen. 10, 130 p. 309, 25 Troiani uno telorum genere nitebantur, Rutuli vero plurimis; habuerunt quippe substantiam -orum, ignis et sagittarum. VEG. mil. 1, 14 tiro ... hastilia quoque ponderis gravioris, quam vera futura sunt -a, ... iactare conpellitur. PRVD. cath. 5, 51 hic fidit -is, ille volantia praefigit calamis spicula Gnosiis. CLAVD. 8, 527 quae vires -is vel, cum Gortynia tendis spicula, quam felix arcus! 15, 438 dextra movet -um (*syn.* telum, missile). 26, 464 falce per agros deposita -um vibrans ignobile messor. DRAC. laud. dei 2, 805 non gladiis -isque datis missisve sagittis gens oppressa perit. CASSIOD. var. 7, 4, 2 transmissis -is sauciatur furibunda praesumptio (IORD. Get. 60 GREG. TVR. Mart. 4, 14). *adde*: VERG. Aen. 3, 46 hic confixum (*sc. me Polydorum*) ferrea texit telorum seges et -is increvit acutis (*de ramis myrti, cf. antea [23]* densis hastilibus horrida myrtus *et* SERV. auct. *ad l.* misisse radices -a). *nota* (*cf. p. 74, 79*): STAT. Theb. 9, 104 ingens intorquet -um. AMM. 16, 12, 24 Chnodomarius ... erectus in -um formidandae vastitatis. β *emittitur in certamine vel ludo* (*praesertim apud poetas*): VERG. georg. 2, 530 velocis -i certamina ponit in ulmo. Aen. 5, 68 qui ... -o incedit melior levibusque sagittis. HOR. carm. 1, 8, 12 saepe disco, saepe trans finem -o nobilis expedito (*cf.* PORPH. *ad l.* dicit ... eum gloriose et discum et -um misisse). OV. ars 3, 383 sunt illis (*sc. viris*) celeresque pilae -umque trochique armaque. fast. 2, 367 Romulus et frater pastoralisque iuventus ... caestibus et -is et misso pondere saxi bracchia per lusus experienda dabant. SIL. 14, 506 seu splendentem sub sidera nisu exigeret discum *Podaetus*, -o seu nubila supra surgeret. 16, 298 quis ... est ... studium -is impellere ventos. 16, 557 -o petiere decus, spectacula circi postrema, et metae certarunt vincere finem Burnus ... et Glagus (*syn.* 567 spiculum, 570 hasta). TAC. dial. 10 ad pugnam natos lacertos levitate -i aut iactu disci vanescere. ARNOB. nat. 4, 3 p. 143, 20 quod Quirinus in -i missione cunctorum praestiterit viribus (*syn. l.* 24 telum). AVSON. 419, 64 nemo adductius -a contorsit, nemo spicula crebrius iecit aut certius destinata percussit. γ *emittitur in venatione* (*praesertim apud poetas*), *i. q. venabulum* (GLOSS. III 259, 53 τὸ ἀκόντιον: -um, venabulum): VERG. Aen. 5, 253 *Ganymedes* velocis -o cervos cursuque fatigat. 11, 574 -o palmas armavit acuto (*syn.* telum. OV. met. 10, 130 fast. 2, 187. *cf. p. 75, 34*). HOR. carm. 1, 22, 2 integer vitae scelerisque purus non eget Mauris -is neque arcu. OV. am. 3, 13, 21 nunc quoque per pueros -is incessitur index (*sc. capella*). epist. 4, 43 tremulum excusso -um vibrare lacerto. ars 3, 736 non est fera; supprime tela! ... -o fixa puella tuost (met. 10, 130 fast. 2, 187. *cf. p. 75, 38 sq*). met. 2, 414 ubi ... modo leve manu -um, modo sumpserat arcum, miles erat Phoebes (4, 306. 4, 308). 7, 673 ignota ex arbore factum ... -um, cuius fuit aurea cuspis (*syn.* 680 telum iaculabile, 690 telum). 8, 354 ferrum Diana volanti abstulerat -o: lignum sine acumine venit (*syn.* telum). fast. 6, 109 rura sequi -isque feras agitare solebat *Crane* (SIL. 1, 394). GRATT. 122 omnia tela modi melius finxere salubres, quocirca et -is habilem perpendimus usum. PLIN. nat. 8, 17 Verrius eos (*sc. elephantos*) pugnasse in circo interfectosque -is tradit. VAL. FL. 3, 24 Cyzicus ... oppressit -o ... leonem. SIL. 16, 566 volucres ... vagas deprendere nube assuetus -is ... Ilerdes. MART. 4, 55, 20 certos -o levi Silaos (Suaevos *v. l.*). SVET. Tib. 72, 2 missum in harenam aprum -is desuper petit. APVL. met. 8, 5 Tlepolemus -um, quod gerebat, insuper dorsum bestiae contorsit (*syn.* venabulum). AMM. 31, 10, 19 quia perimere -is plurimas feras spectante consueverat populo. CLAVD. 3, 226 Gaetuli (gentili ς) -o percussa leaena. δ *alia*: VERG. Aen. 10, 248 fugit illa (*sc. puppis*) per undas ocior et -o et ventos aequante sagitta. 11, 563 infelix fugit in -o stridente Camilla (*syn.* hasta, hastile, telum). VAL. MAX. 9, 1 *populus* errore propulsus est, ut caput Helvi ... circa rogum Caesaris fixum -o ferret. SIL. 16, 464 duobus ... -is, quae dat gentile (*i. e. Hispaniae*) metallum. *nota*: *de forma fulguris* (*aliter p. 77, 58 sqq.*): LVCAN. 1, 532 fulgura fallaci micuerunt crebra sereno, et varias ignis denso dedit aëre formas, nunc -um longo, nunc sparso lumine lampas. *de stimulo*: VVLG. Sirach 38, 26 qua sapientia replebitur, qui tenet aratrum, et qui gloriatur in -o, stimulo boves agitat (ὁ κρατῶν ἀρότρου, καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι κέντρου, βόας ἐλαύνων).

b *speciatim*: *-um ammento praeditum, emittitur in pugna et in venatione, i. q. hasta amentata* (PAVL. FEST. Gloss.L IV p. 106a [p. 12 M.] ammenta, quibus, ut mitti possint, vinciuntur -a. ISID. orig. 18, 7, 6 amentum vinculum est -orum hastilium qui mediis hastis aptatur): OV. met. 7, 787 ad -i vertebar opem. quod dextera librat dum mea, dum digitos amentis addere tempto. 12, 323 inserit amento digitos ... in iuvenem torsit -um, ferrataque collo fraxinus ... adacta est. LIV. 37, 41, 4 umor arcus fundasque et -orum amenta emollierat. SEN. Phaedr. 813 ammentum digitis tende prioribus et totis -um dirige viribus. LVCAN. 6, 221 cum -um parva Libys amentavit habena (*syn.* telum, hasta). PLIN. nat. 7, 201 -um cum ammento Aetolum Martis filium *invenisse dicunt*. CHALC. transl. p. 24B -orum amentata missilia. *nota*: SIL. 13, 160 indignatus opem ammenti socioque iuvare expulsum nodo -um atque accersere vires Taurea vibrabat nudis conatibus hastam (*syn.* telum).

2 *i. q. sagitta* (GLOSS. V 552, 41 -um sagitta): ITALA Is. 49, 2 (Hier. in Hab. 3, 11 p. 1324A. Rufin. Orig. in cant. 3 p. 194, 14B) posuit me ut -um electum, et in pharetra sua abscondit me (*gr.* βέλος, VVLG.

[Wiesc]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sagittam). SOL. 33, 15 accolae illas congeries (*i. c. nidos*) plumbatis petunt -is (*Plin. nat. 10, 97* sagittis). VEG. mil. 4, 21 p. 142, 7 sagittarii -is, manuballistarii vel arcuballistarii sagittis, iaculatores plumbatis ac missibilibus ⟨d⟩e muris submovent homines (*cf. de re 2, 15 p. 49, 20*). HEGES. 5, 13, 1 fugatis ceteris per -a sagittariorum. VVLG. gen. 49, 23 inviderunt ... illi (*sc. Ioseph*) habentes -a (τοξευμάτων, ITALA Lugd. sagittarum). exod. 19, 13 lapidibus opprimetur aut confodietur -is *qui tetigerit montem* (βολίδι κατατοξευθήσεται, ITALA Monac. sagitta). I reg. 20, 37 venit ... puer ad locum -i, quod miserat Ionathas (*syn. antea bis* sagitta, *gr.* τῆς σχίζης). II reg. 11, 24 direxerunt -a sagittarii ad servos tuos (ἐτόξευσαν οἱ τοξεύοντες). IV reg. 13, 18 percute -o terram (*syn.* sagitta, *gr.* πάταξον εἰς τὴν γῆν, *antea syn.* τόξευσον). I par. 10, 3 invenerunt ... eum sagittarii et vulneraverunt -is (ἐπόνεσαν ἀπὸ τῶν τόξων). Ier. 50, 14 praeparamini contra Babylonem per circuitum omnes qui tenditis arcum: debellate eam, non parcatis -is (τοῖς τοξεύμασιν). I Macc. 6, 51 statuit illic balistas et machinas, et ignis -a et tormenta ad lapides iactandos, et spicula et scorpios ad mittendas sagittas (πυροβόλα). 10, 80 iecerunt -a in populum (τὰς σχίζας). CLAVD. rapt. Pros. 2, 200 quantum non -um Parthi, non impetus Austri ... discurrit. *fortasse* CLAVD. 10, 6 non illi (*sc. Augusto*) venator equus, non spicula curae, non -um torquere libet. *adde* (*cf. infra l. 45*): HEGES. 3, 26, 3 p. 237, 5 U. sagittae -o insertus (5, 13, 2).

B *sensu laxiore*: 1 *in bello, de telis cuiuscunque generis*: SALL. Iug. 57, 6 (*v. p. 75, 16*). GELL. 10, 25, 1 telorum, -orum gladiorumque vocabula ... libitum forte nobis ... conquirere ... haec sunt: hasta, pilum, phalarica *etc.* (*item* tit.). AMM. 19, 7, 4 Persae pedites sagittas tormentis excussas e muris aegrius evitantes laxarunt aciem nullo paene -i genere in vanum cadente. 26, 8, 8 morabantur ... effectum sagittis et glandibus ceterisque -is obsidentium saepe globi confixi. 27, 1, 3 visos eminus barbaros Romani sagittis aliisque levibus -is incessebant. VEG. mil. 2, 25 p. 60, 1 *legio* instruitur -is, quae nullae loricae, nulla possunt scuta sufferre (*emittuntur carroballistis; syn.* telum). *fortasse* 4, 44 p. 162, 17 praeter falces et harpagones aliaque navalia genera telorum ... -a invicem diriguntur et saxa (*contextus corruptus*).

2 *de missilibus cuiuscunque generis*: **a** *generatim: fere i. q. res quae iacitur*: APVL. met. 10, 32 *Horae* -is (iactibus *Burs., al. al.*) floris serti et soluti deam suam propitiantes. MIN. FEL. 3, 6 ut illud -um (*i. e. testa iacta*) ... dorsum maris raderet. TERT. resurr. 20 p. 53, 2 *Christus* faciem non avertens a sputaminum -is (*spectat ad Is. 50, 6* conspuentibus in me). paenit. 12, 4 quis scintillas tales *montium* non magni alicuius et inaestimabilis foci missilia quaedam et exercitoria -a consentiet? HEGES. 4, 1, 3 ut *rex* ... fundae -o sauciaretur (*Flav. Ios. bell. Iud. 4, 14* βάλλει τις τῶν σφενδονητῶν ... λίθῳ). CLAVD. carm. min. 53, 102 Damastor, ad depellendos -um cum quaereret hostes, germani rigidum misit pro rupe cadaver. MACR. somn. 2, 14, 11 vi moveri dicimus omne -um, quod cum de manu iaculantis recessit (excessit *B*), suo quidem motu ferri videtur. MEROB. poet. 123 -um petiere manus lusitque gelatis imbribus et siccis imitatus missile lymphis temptavit pugnas (*postea opp.* veras ... hastas). *de spinis erinacii*: ARNOB. in psalm. 103 p. 476^{D} erinaciorum filiis, quia minora habentes -a a canibus non timentur. *de grandine*: PAVL. PETRIC. Mart. 6, 331 evasit protectus ager -a illa liquoris saxea et adstrictae glacialia verbera lymphae. *nota*: *de tesseris*: ISID. orig. 18, 63 olim ... tesserae -a (iaculi *T*) appellabantur a iaciendo.

b *speciatim*: *de fulgure sim.* (*aliter p. 76, 62*): APVL. mund. 3 aër *inferior* telis fulminum et missilium caelestium -is ignescit (*Ps. Arist.* π. κοσμ. *2 p. 392^{b}, 11* βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ πτώσεις κεραυνῶν μυρίων τε γνόφων συμπληγάδες). ITALA Hab. 3, 11 (Hier. in Hab. p. 1324^{A}) in luce -a tua ibunt, in splendore coruscationis armorum tuorum (εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται, εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου; VVLG. in luce sagittarum tuarum. *interpretatur Hier.* -a dei, id est, sagittae euntes atque pergentes, non ad hoc mittuntur ut interimant, sed ut illuminent). MART. CAP. 1, 13 hinc quoque Sagittarius, hinc quoque Vulnificus *Sol vocatur*, quod possit radiorum -is icta penetrare. 2, 151 quaerentes admonent *numina secundae beatitatis* vel sideris cursu vel fulminis -o vel ostentaria novitate. VICT. TONN. chron. II p. 196, 518, 1 coruscationis -o percussus.

C *rete, quod iacitur*: 1 *rete piscatorium, i. q. rete iaculum (v. p. 79, 26), funda*, ἀμφίβληστρον (GLOSS. βόλον. ἀμφίβληστρον. GLOSS.^{L} I Ansil. IA 90 genus retis piscatoriae quod [qui *codd.*] et funda appellatur): OV. ars 1, 763 hic -o pisces, illic capiuntur ab hamis, hic cava contento retia fune trahunt. AVSON. 393, 56 nodosas vestes animantum Nerinorum et -a et fundas et, nomina vilica, lina colaque. VINDIC. med. 25 p. 223, 13 -um piscatorium (piscaturum *B*), quod graece ἀμφίβληστρον vocamus. ISID. orig. 18, 21 iactus dictus a iaciendo (iacendo *K*). unde et piscatorium (piscatorum *CK*) rete -um dicitur. 19, 5, 2 funda genus est piscatoriae retis ... idem etiam a iactando -um dicitur. CARM. epigr. 412, 2 *iuvenis*, qui pisces -o capiebat missile dextra (*cf. Buech. ad l.*). 2 *rete gladiatorium*: ISID. orig. 18, 54 in gladiatorio ludo contra alterum pugnantem *retiarius* ferebat occulte rete, quod -um appellatur.

II *translate et per imaginem i. q. telum, sagitta*: *-a deorum, fortunae sim.*: TERT. nat. 1, 9 p. 73, 10 opinor, ut contemptores deorum vestrorum haec -a (*sc. omnem cladem publicam vel iniuriam*) eorum ⟨provo⟩camus. SER. SAMM. 790 naturae vitiis medicas obiecimus artes, nunc et fortunae -is obsistere par est. MARCELL. chron. II p. 99, 517, 1 olla illa, quae in Hieremia vate (*1, 13*) ... saepe succenditur, tela ignita fabricavit maximamque partem Illyrici iisdem -is vulneravit. *-a temptationum, peccati sim.*: TERT. patient. 14 p. 22, 8 retusis omnibus -is temptationum lorica clipeoque patientiae (GREG. M. moral. praef. 10). virg. vel. 15 p. 906, 15 adversus ictus temptationum, adversus -a scandalorum. HIL. in Matth. 26, 6 ut ea (*sc. corpora*) ... consiliorum suorum atque illecebrarum -is perfodiat *diabolus*. PETR. CHRYS. serm. 43 p. 321^{B} -a peccati, diaboli tela ... bellator dominicus non timebit (108 p. 501^{A}. 167 p. 638^{A}). *-a diaboli*: TERT. fug. 3 p. 468, 8 haec erunt ignea -a diaboli, per quae fidei ustio et conflatio administratur (*cf.* ITALA Eph. 6, 16 [Cypr. testim. 3, 117 Lucif. moriend. 5 p. 296, 14] candentia [ignita Cypr. epist. 58, 8 p. 664, 13 Aug. in Iob p. 621, 5] -a nequissimi [inimici Aug. *l. c.*] exstinguere [τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα, VVLG. tela nequissimi ignea]. *adde*: HIER. epist. 3, 6, 1 CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 80, 25 ORIG. in I reg. § 16 -a maligni, quae dicuntur ignita, per arcum potentium emittuntur). CYPR. epist. 58, 9 p. 664, 19 induamus loricam iustitiae, ut contra inimici (*i. e. diaboli, cf. l. 28*) -a munitum sit pectus et tutum (HIL. in psalm. 131, 17). mort. 4 p. 299, 11 adversus -a eius (*diaboli*) et tela conflictationibus adsiduis dimicatur (Fort. praef. 2 p. 317, 16 zel. 16 p. 430, 15. patient. 18 p. 410, 5 emissa. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3 p. 377$^{in.}$ est cupiditas mala [βέλος]). zel. 1 p. 419, 15 inimico saevienti et -a (mittenti -a *M*^{2}) sua in omnes corporis partes quibus percuti et vulnerari possumus dirigenti. PS. HIL. libell. 14 ut omnifarie ad expugnandum hostem et eius -a repellenda miles Christi munitus incedat. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3 p. 377$^{in.}$ non est ita perfectus sagittator diabolus ..., sed dimittit quidem -a (τὰ βέλη). *al. cf.* OP. imperf. in Matth. 1 p. 615$^{extr.}$ -a ... sunt inimici, omnes passiones carnales, quas intrinsecus diabolus iaculatur in animam.

-a verborum sim.: CYPR. epist. 60, 3 p. 694, 2 facundiae venenatae (venenata *T*, veneratae *C*^{1}) -a contorquens. VVLG. psalm. 54, 22 molliti sunt sermones eius super oleum; et ipsi sunt -a (βολίδες). RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 1, 2 p. 1373^{B} quoniam in illum in vanum non abiit sermonis dei -um neque transvolavit (*syn.* sagitta. APON. 1 p. 27 splendente sermonis -o). Orig. in gen. 4, 6 p. 56, 11 B. excipiamus eorum venenata disputationum -a et in ipsos ea rursum librata diligentius torqueamus. Orig. in Ios. 3, 1 p. 301, 3 B. Hieremiam ... voluminis sui -is hostes acerrimos, cordis mei tenebras, effugantem. Orig. in num. 13, 2 p. 109, 30 B. si ... Istrahel ... adhibeat -a verbi dei (hist. 8, 1, 7 dum verborum -is proximorum corda terebramus [δόρασιν]. EPIST. pontif. 386 Conc.^{S} I 2 p. 88, 23 sacrilegis verborum -is. VAL. CEM. hom. 5, 3 p. 707^{C} [*syn.* telum]. GREG. M. in Ezech. 1, 9, 14 p. 876^{C} moral. praef. 17. *cf.* RVFIN. Orig. in num. 17, 6 p. 166, 1 B. -is suis sagittabit inimicum. -a eius verba eius sunt, quibus ... diabolum vicit. VEREC. in cant. 6, 18 [*falsa interpret. Hab. 3, 11. item* GREG. M. in Ezech. 1, 5, 14 p. 827^{B}]). AVG. c. Iul. 3, 7, 16$^{med.}$ dialecticorum quasi -is oneratus acutis in certamen procedis et iactas plumbeos pugiones. GREG. M. moral. 2, 27 p. 569^{A} quantis nuntiorum -is sit percussus *Iob* agnovimus. *-a Christi*: HIER. epist. 22, 40, 2 -o illius (*sc. Christi*) vulnerati. PAVLA Hier. epist. 46, 13, 4 vulneratae -o salvatoris (VEREC. in cant. 6, 18). RVFIN. Orig. in num. 17, 6 p. 166, 1 B. (*v. supra l. 50*) VEREC. in cant. 6, 18 (*v. supra l. 51*) GREG. M. in Ezech. 1, 5, 14 p. 827^{D} (*v. supra l. 52*). *de Christo (omnes loci hic citati spectant ad Is. 49, 2)*: HIER. epist. 65, 12, 2 cum patris ipse sit -um (OP. imperf. in Matth. 1 p. 616$^{in.}$). hom. Orig. in cant. 2, 8 p. 54, 2 B. praebe te -o electo, -o formoso, siquidem deus sagittarius est (RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 194, 8 B. *syn.* telum). p. 54, 4—5. 7. RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 194, 15 B. talibus telis -isque *decet deum* configere *animas*. *-a amoris sim.*: HIER. epist. 60, 1, 1 Nepotianus ... desiderii (amoris *Γ*) sui -o vulneratos intolerabili dolore confecit. hom. Orig. in cant. 2, 8 p. 53, 22 B. alius -um carnei amoris excepit, alius terreno (terrena *BF*) cupidine vulneratus est (in Is. 54, 10 p. 521^{B} in Matth. 15, 19—20 p. 109^{B} GREG. M. moral. 8, 2 p. 803^{B} *bis*). RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 194, 6 B. cum se vulneratam sentit esse -is caritatis. VEREC. in cant. 2, 36 percutit corda dilectionis -o *dominus*. *-a maledictionis, detractionis sim.*: HIER. quaest. hebr. in gen. p. 71, 10 fratres tui, habentes livoris sagittas et zeli -is vulnerati. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 1, 2 p. 1373^{A} correptionis -o cor perforat audientis (*syn.* sagitta). CASSIOD. hist. 5, 45 p. 1025^{B} ut ... maledictionis -a contra eos (*sc. barbaros*) emitteret (GREG. M. moral. 5, 79 p. 724^{D} dial. 3, 15 p. 253^{A} [*gr.* βολίδα]). BACHIAR. repar. laps. 8 p. 1044^{B} pugnabat cum taciturnitatis lorica contra detractionis -a et reliqua tela maledicta (FERRAND. epist. 7, 18 p. 947^{A}). VIGIL. THAPS. c. Eutych. 5, 1 p. 135^{B} *parentes* falsis criminationum -is appetere.

-a perfidiae sim.: HIER. adv. Rufin. 3, 3 p. 459^{C} volantia toto orbe -a falsitatis clipeo veritatis excipere (*cf.* GREG. M. moral. 16, 70 elationis suae scutum -is veritatis obiciunt). RVFIN. symbol. 20 p. 358^{A}

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

per molle ... osculi blandimentum exsecrabile -um proditionis infixit *Iudas*. AVG. serm. ed. Mai 36, 2 mens tua sauciata perfidiae -is. MARCELL. chron. II p. 63, 392, 2 ***Hieronymus*** immobilem catholicae turrem ecclesiae contra perfidorum -a consummavit. *alia:* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 195, 11 B. ipsi (*sc. **daemones***) sunt habentes quaedam -a fornicationis, alia cupiditatis et avaritiae. Orig. in gen. 9, 4 p. 98, 11 ab eo (*sc. diabolo*) concupiscentiae -a in corde suscipiens. PAVL. MED. bened. 10, 3 -a, id est corda ad nocendum parata (*falsa interpret. gen. 38, 11*). VAL. CEM. hom. 13, 6 p. 734ᴬ *quos* iracundia impia aemulatione concepta occultis cordis -is inquietat (*syn.* telum). PS. BOETH. fid. cath. 223 quoniam humanum genus ... aeternae poenae -is fuerat vulneratum. CONC. Turon. a. 567 p. 123, 9 praeponderante dulcidine litis -a finiant. GREG. M. moral. 3, 39 istis (*sc. **male suadentibus***) intorquent -a doctrinae ***sancti viri***. 10, 25 p. 934ᴰ quasi cor firmat, ne hoc -a timoris superni confodiant (*syn.* sagitta divinae formidinis). FACVND. fid. p. 872ᶜ et in mortuis olim et in viventibus nobis damnationis suae -a vibraverunt.

singulariter (*in versione e graeco*): VINDIC. med. 31 ileon fieri concepto seu retento spiritus -o et prohibente nutrimenti naturalem meatum (*cf. Ps. Hippocr.* π. φυσ. 9 ὥσπερ τόξευμα ἐγκείμενον διαδύνει διὰ τῆς σαρκός [*sc.* τὸ πνεῦμα]).

syn.: *ad I A 1*: cornus, cuspis, ferrum, ferrata fraxinus, hasta, hastile, missile, spiculum, taxus, telum (iaculabile), venabulum. *I A 2*: sagitta. *I B 1*: telum. *I C 1*: funda. *II*: sagitta, telum.

iaculus, -a, -um. [*cf.* iacio. *J.*] *i. q. qui iacitur* (*cf.* iaculum *p. 77, 71 sqq.*). PLAVT. Truc. 35 quasi in piscinam rete qui -um parat. [*corrupt.* Asin. 100 (*proverb.*) iubeas una opera me piscari in aëre, venari autem †rete (*om. E*) -o in medio mari (reti autem -o venari *Herm.*; reti, iaculo venari autem in m. m. *Vahlen*).]

iaculus, -i *m.* [*cf.* iacio. *J.*] iacolus: POL. SILV. *l. 48. de etymologia v. l. 33. 43.* [*perperam trad.*: COLVM. 6, 2, 4 laquei *codd. mell.*, -i *dett.*]

1 *serpens Africanus* (ISID. orig. 12, 4, 29 -us serpens volans, de quo Lucanus [*9, 720*]: -ique volucres. exiliunt enim in arboribus, et dum aliquod animal obvium fuerit, iactant se super eum et perimunt; unde et -i dicti sunt. GLOSS. ἀκοντίας): LVCAN. 9, 720 -i ... volucres (*cf.* 6, 677 Arabum volucer serpens *et **Housman ad l.**: interpretes -um significari aiunt, quem in Arabia nasci non accepimus*). 9, 823 procul saevus sterili se robore trunci torsit et inmisit — -um vocat Africa — serpens perque caput Pauli transactaque tempora fugit (*cf.* ADNOT. *ad l.*). PLIN. nat. 8, 85 -um ex arborum ramis vibrari, nec pedibus tantum pavendas serpentes, sed ut (et *codd.*, *Müller*) missile (missili *codd.*, similes *Müller*) volare tormento (*cf.* SOL. 27, 30). POL. SILV. nom. anim. chron. 1 p. 543, 32 (*inter nomina colubrarum*) vipera. -us. natrix. VEN. FORT. carm. 8, 3, 195 vipera serps -us basiliscus.

2 *avis aliqua*: POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 17 (*inter nomina volucrum*) alceus. -us. falco (*cf. A. Thomas, Romania 35, 1906, 179*). *Wiese.*

iade *v.* iare. *cf. Onom.*

iaid (*hebr.* יָחִיד *'solus, solitarius'*). HIER. in Ier. 2, 28, 2 (*ad Ier. 6, 26* luctum unigeniti, *hebr.* אֵבֶל יָחִיד) pro unigenito in Hebraico scribitur '-d', quod magis 'solitarium' quam 'unigenitum' sonat.

iāientāculum, iāiūno, iāiūnōsus, iāiūnus *v.* iēi-.

*****iam** *adv.* [*derivatum a pronomine* i-, *fem.* iā- *item ac* quam *a* quo-, tam *a* to-; *ab eadem stirpe derivatur got.* ju, *lituan.* jaũ, *palaeoslov.* ju *'iam'. J.*] PRISC. gramm. III 479, 17 '-m' quae pars orationis est? adverbium ... cuius est speciei? primitivae, significationis temporalis, figurae simplicis. 482, 18 per se acuitur, in versu autem gravatur, nisi encliticum ei adiungatur: tunc enim acuitur. GRAMM. suppl. 53, 19. *de **sonis** et **orthogr.**: de i loco consonantis*: QVINT. inst. 1, 4, 10 (*v. s.* i *p. 2, 17*). ian (*cf.* iandiu, -dudum): CARM. epigr. 865, 5 (*s. II*). 2138. CARM. epigr. Engström 61 ianiam. IAM: CARM. epigr. 952. 1314, 2. ia: INSCR. Not. d. scavi 1927 p. 107 n. 104. iā: INSCR. christ. Diehl 3874, 4.

prosodia: *breviatur ex lege q. d. 'Tonanschluß'*: PLAVT. Asin. 817 iăm quĭdem hércle (*dub.* Stich. 62). ***in hiatu** q. d. **prosodiaco** (cf. Drexler, Plautin. Akzentstud. II 256. 299. 330 sq., J. Pelz, D. prosod. Hiat, Diss. Breslau 1930, 38 sqq.): **in arsi***: PLAVT. Asin. 340 iám erant. Bacch. 221 iám opus [es]t (*cf.* Stich. 232 TER. Phorm. 559 *et Drexler l. c. II 318*¹). Curc. 320 iám edes. Persa 20 iám eras. Pseud. 325 iám habeó (Rud. 1369); *item*: Amph. 424 iám e g o hunc (*Drexler II 139.* Aul. 274 Capt. 841 Cist. 773 Men. 808 [*Drexler II 328 adn.*]. Mil. 537 Persa 736 Rud. 471 [*Drexler II 256*]. TER. Andr. 776). Amph. 742 iám hic (Cas. 558, *cf. Drexler II 132*). Aul 827 iám ut eriperes (Men. 519 TER. Andr. 687). Men. 194 iám oportebat. 405 iám, amabó. Mil. 991 iám est ante aedis. Most. 639 iám homo. Persa 116 iám heri (Pseud. 549, *cf. Drexler II 322*¹). 473 iám hodie. Rud. 1383 iám ab isto. Truc. 866 iám animúm tuom. *alia prorsus incerta*: Epid. 282 iám igitúr (*Drexler I 225*). TER. Eun. 673 (iam adórnarát ς, *recte*, orn- *A*, *Linds.*). *de* iám istoc (Epid. 111 TER. Hec. 593 *al.*) *v. Drexler I 237*³. *II 2 sq.* *in thesi: dissoluta: metro certum* PLAVT. Aul. 89 iăm ĕgo ⁵hīc ero⁶ (104 Men. 225. *sim.* Men. 738. 956 Mil. 1279. *cf. Drexler II 169 sq.*). ***monosyllabo expleta** (pleraque dubia, v. Leo, Plaut. Forsch.*² *331 sq., Maurenbrecher, Parerga 138*¹): PLAVT. Asin. 130 (*cret.*) nám iăm èx hóc locò (*cf. Lindsay, Early lat. verse 230. 294*). Capt. 749 nĭsi hŭnc iăm é conspectu (nisi istunc *Brix*). Epid. 359 iăm ípse (?). Merc. 357 (*bacch.*) iăm hínc òlim. Most. 338 (*v. Klotz, Phil. Woch. 52, 1932, 1390*). Trin. 247 (*Reiz.*) iăm ámplius. TER. Haut. 540 iăm huíc. ***in synalipha** (exempla certa): **ap. poetas scaenicos***: PLAVT. Asin. 287 invénio iam, úbi ubi est (Epid. 492 Mil. 402 Truc. 365 TER. Ad. 361. *cf. Drexler l. c. II 301*). *item*: Bacch. 1066 iam égo huc revenero (Capt. 251 Cist. 371 Persa 828 Poen. 615 Pseud. 766 *al.*, *v. Drexler II 149. 263. 318. 321. 324.* *rarius inverso ordine*: Amph. 779 égo iam hic). Amph. 1068 iam éa res. Persa 215 iam ábi, vicisti (*Drexler II 337 sq.*). *al.* TER. Phorm. 347 postilla iam, út lubet (Ad. 79). 816 iam :: o Iúppiter. Ad. 620 ábi abi iam, Aéschine. *al. apud* PHAEDR. *et* SEN. *in primo pede senarii vel trim. iamb.*: PHAEDR. 5 prol. 10 sed iam ád. SEN. Med. 281 Tro. 418. *in **hexametris***: LVCIL. 74 iam ⁵excoquit (*eadem sede*: SIL. 9, 132 CLAVD. 5, 124). 862 iam ĕdĕt ⁴haec. CINNA carm. frg. 1, 3 M. iam ¹inde (Aug. civ. 18, 23 p. 286, 10 D.). CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 75 primo⁴ iam a ⁵flore (IVV. 10, 217). STAT. Theb. 6, 796 ¹et iam utru²mque (6, 860). *al.* ***collocatio:** **secundo enuntiati loco** (sc. more encliticorum ex lege Wackernageliana)*: PLAVT. Amph. 150 abigam -m e g o illum ... ab aedibus (CIC. Att. 2, 25, 2 *al.*, *v. vol. V 2 p. 271, 66 sqq. 77 sqq.*). Merc. 938 matris -m iram neglego. Rud. 437 haec -m me suam voluptatem vocat. TER. Hec. 630 minus -m quo redeat (*i. 'quominus -m'*). Eun. 379 perculeris -m tu me. CIC. Verr. II 5, 27 Veneri -m et Libero. II 5, 127 hoc -m ornatu ... confugiunt. fin. 2, 30 quae -m oratio (PLIN. nat. 34, 163 *al.*). LIV. 2, 39, 9. 22, 39, 12. 35, 15, 3 VAL. MAX. 8, 11, 2 *et saep.* (*audaciora poetarum*: SIL. 13, 492 *al.*; *nota tmesin*: COMM. instr. 1, 25, 13 obstupe -m factus). *sim. **tertio loco** (sc. prioribus arte coniunctis)*: PLAVT. Cist. 699 in hoc -m loco ... constitit (TER. Haut. 358 CIC. epist. 5, 8, 5 LIV. 22, 3, 7 *al.*). VARRO ling. 5, 96 iuvencus, iuvare qui -m ad agrum colendum posset. *al.* ***in medio enuntiato** tmesin efficiens*: PLAVT. Aul. 630 ego pol te ... miseris -m accipiam modis (*cf.* Rud. 247 TER. Haut. 621 CIC. Catil. 4, 5 Marcell. 19 Brut. 8 epist. 7, 33, 2 *saepe*). Most. 113 nequior f a c t u s -m e s t u s u s (*cf.* Truc. 327 TER. Andr. 847 Haut. 817 Eun. 15. 1008 CIC. Quinct. 34 Phil. 5, 33 de orat. 3, 24 *saepe*). CIC. Verr. II 2, 109 legatio -m Romam. II 5, 177 mei rationem -m offici. Cluent. 72 spe -m atque animo. *al.* ***in extremo enuntiato** (post verba saepe, ut* PLAVT. Aul. 820 eloquar -m. Men. 619 taceo -m): PLAVT. Amph. 543 lucescit hoc -m (TER. Haut. 410). Bacch. 239 extexam ego illum pulchre -m. 1172 Cas. 374 Mil. 402. 1283 Persa 854 Truc. 365. 765. 943 *al.* TER. Phorm. 1029 Eun. 611 CIC. Verr. II 1, 132 epist. 9. 15, 5 ad Q. fr. 1, 3, 3 *al.* (*raro in sera latinitate, cf.* ITIN. [Silv.] 4, 8 AMM. 20, 11, 22). ***primo enuntiati loco** in emphasi q. d.*: iam cum *p. 111, 2*, iam ut *p. 111, 53. 128, 65*, iam si *p. 111, 28. 128, 38*; *rarius*: PLAVT. Capt. 357 hoc ... haud molestumst, -m quod collus collari caret. ***figura** ἀπὸ κοινοῦ*: PLAVT. Bacch. 819 plus annis decem, plus -m viginti. VERG. Aen. 2, 656 quod consilium aut quae -m fortuna dabatur? (*cf.* 9, 779 SEN. Ag. 699 VAL. FL. 4, 62). HOR. carm. 4, 1, 30 nec femina nec puer -m (*cf p. 98, 1*). VAL. FL. 4, 29. 5, 288. 372. 6, 158 STAT. Theb. 2, 15. 9, 159 silv. 5, 1, 185 IVV. 5, 94. -m ***in fine versus***: PLAVT. Amph. 584ᵇ (*troch.*). Most. 209 (*sept. iamb.*). 344 (*cant.*). Truc. 194 (*sept. iamb.*). HOR. carm. 1, 25, 6 (*hendecas.*). *hexametrorum*: LVCR. 1, 613 neque ... -m (*cf.* GERM. 133 nec -m. HOR. ars 468). 4, 148 ibi -m. HOR. epist. 1, 18, 32 enim -m. PROP. 2, 33, 23 cum -m (STAT. Theb. 3, 662 PRVD. ham. 727). GERM. 397 et -m (VAL. FL. 5, 71 *al.* STAT. Theb. 12, 50 IVV. 6, 574 *al.* AVSON. 399, 11 PRVD. ham. 445. *cf.* iamque *in f. v.*: VAL. FL. 4, 417. 7, 449 SIL. 6, 276. 12, 689. 13, 291 IVV. 6, 377). VAL. FL. 4, 697. 7, 30. MART. 12, 88, 1 sed -m. IVV. 2, 115. 3, 221. 5, 47 ac -m (13, 9). 5, 166. 14, 276 AVSON. 325, 91 PRVD. ham. 445. -m *cum variis **iuncturis** (cf. etiam* nunciam quoniam *sim.) **in unam** quasi vocem coaluit, ut quod partim grammaticorum testimoniis* (*v.* iamprimum *p. 121, 1*), *partim scriptura* (*cf.* iandiu, -dudum, ianiam), *partim re metrica* (*v. ex. gr. Birt, ed. Claud. praef. p. CCXIII et Rhein. Mus. 51, 1896, 89 ad* neciam, iamiam *apud* CLAVD.) *coarguitur.* GLOSS.ᴸ I Ansil. IA 97 -m: post hoc. 98 modo. 99 transactum. II Philox. IA 18 λοιπόν, ἤδη. *legitur inde a* XII tab. (?, *v. p. 81, 47*), LIV. ANDR., NAEV. ENN. PLAVT. *per totam latinitatem, inprimis in sermone vulgari* (*cf. ex. gr. cumulationem* PETRON. 46, 2—5 ITIN. [Silv.] 7, 6. 37, 7). [*ital.* già, *francog.* ja, *hisp.* ya. *M.-L.*]

[***corrupt.:*** *pro* nam: PLAVT. Mil. 295. LIV. 34, 44, 5 (nam *v. l.*). NEMES. ecl. 3, 21 AVIEN. Arat. 487. *pro* tam: ACC. trag. 588 VITR. 5, 11, 1 SEN. dial. 12, 5, 4 STAT. silv. 3, 4, 39 QVINT. inst. 12 prooem. 3 APVL. met. 10, 4 (*dub.* CELS. 8, 3, 6 -m *codd.*, tam *Marx*). *pro* tamen: QVINT. decl. 301 p. 186, 1. *pro* in (im-): CAES. civ. 2, 32, 10 SEN. Herc. f. 161 COLVM. 11, 3, 23 STAT. Theb. 7, 23. 10, 4 silv. 2, 6, 42. 4, 5, 8. *pro* ima: VITR. 3, 5, 10 CELS. 8, 19 SEN. nat. 2, 11, 1 PLIN. nat. 28, 266. *pro* eam: PLAVT. Rud. 862 CIC. rep. 6, 17 LIV. 1, 39, 2 (*dub.* PLAVT. Cist. 584). *pro* etiam: LVCR. 5, 1038 SEN. epist. 102, 21 (*dub.* LIV. 26, 33, 3 iamiam *P*, etiam *Madv.*, iam etiam *Gron.*). *cf.* et iam *trad. pro* etiam: PALLAD. 13, 3 (etiam nunc *Wid-*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

strand, Palladiusstud. 20). dub.: COLVM. 7, 2, 1 (tum etiam *scr.?*). APVL. flor. 16 p. 67. *pro* clam: PLAVT. Merc. 545 (*P; dub.* Merc. 43 ilico ... clam *vulgo*, ilico ... -m *vix recte def. Thomsen, Pleonasmus bei Plaut. u. Ter., Diss. Uppsala 1930, 187 sq.*). *alia*: CIC. ac. 2, 13 (i<i> a[m] *vulgo*). Att. 9, 11, 4 LIV. 42, 11, 5 SEN. nat. 6, 12, 3 (quid iam *codd.*, quidni *vulgo*). PLIN. nat. 16, 28 (quae iam *codd.*, quaedam *vulgo*). *versa vice probabiliter restituitur* iam: *pro* nam (-mque *pro* namque): PLAVT. Persa 379 Stich. 292 CIC. leg. 2, 6 de orat. 2, 206 VERG. catal. 2, 2 SEN. Tro. 661 epist. 120, 18 CVRT. 4, 9, 2 PLIN. nat. 2, 235 (?) SIL. 13, 172 QVINT. inst. 9, 4, 73 TAC. ann. 14, 4. 8 (*M*) APVL. apol. 9 v. 11 EPIT. Alex. 85 *al.* (*aliis locis trad.* nam *fort. contra plures edd. retinendum, cf.* PLIN. nat. 19, 181. 28, 24 STAT. Theb. 8, 152 [*v. Klotz ad l. et Vahlen, Opusc. ac. I 101. 215*]. SVET. gramm. 3 GALLICAN. Avid. 8, 5). *pro* tam: PLAVT. Curc. 171 *al.* LVCIL. 405 CIC. Q. Rosc. 38 Att. 10, 4, 1. 14, 8, 1 *al.* LVCR. 1, 613. 5, 711 LIV. 22, 59, 13 SEN. benef. 7, 15, 1 (?) QVINT. inst. 6, 4, 9 *saep.* (*nota*: COD. Theod. 10, 10, 29 non tam = Iust. 9, 40, 3 non iam). *pro* tamen: PLAVT. Rud. 1210 CIC. dom. 143 part. 10 SEN. contr. 7, 3 (18), 5 CVRT. 5, 9, 12 *al.* (*dub.*: QVINT. decl. 270 p. 106, 20 FLOR. epit. 4, 8, 9). *pro* in (im-): CIC. Att. 15, 13, 3 CAES. civ. 2, 36, 2 SEN. contr. 2, 6 (14), 8 CELS. 6, 6, 1^C (?) SEN. dial. 5, 43, 5 CVRT. 4, 5, 5. 7, 4, 14 COLVM. 5, 6, 2 PLIN. nat. 2, 54 HOMER. 377 *al.* *pro* ea(m): PLAVT. Aul. 758 *al.* CIC. Verr. I 26 dom. 137 VAL. MAX. 2, 6, 12. 3, 7 ext. 2 (*em. Stangl*). SEN. dial. 11, 19, 7 *al.* *pro* etiam (*plerumque dittogr.*): CIC. Sest. 26 Rab. Post. 19 dom. 4 rep. 2, 50 de orat. 1, 164 epist. 16, 11, 1 LIV. 6, 18, 12 *al.* CVRT. 6, 9, 26. 6, 11, 40 PLIN. nat. 17, 119 *al.* (*dub.*: APVL. met. 5, 6 p. 108, 6. *v. l.*: VERG. georg. 3, 398). *cf.* et iam *pro* etiam: CIC. Brut. 45. 96. 145 LIV. 39, 10, 6 *al.* *pro* ita (itam): PLAVT. Mil. 1279. 1283 Poen. 740 VARRO rust. 2, 2, 14. *pro* idem (*sc.* id *falso explic.*): CIC. Att. 1, 20, 4. quo(m) iam *sim. pro* quoniam: CIC. epist. 2, 13, 2 PHAEDR. 3 prol. 61 COLVM. 10 praef. 3 (*v. Lundstr.*). PORPH. Hor. carm. 4, 12, 3 sq. (*al., cf.* CIC. Verr. II 2, 153). *dub. trad. vel emend.*: PLAVT. Epid. 507 (iam *A, om. P*). Merc. 521. Persa 653 -m actutum (-m *del. vulgo, vix recte tuetur Thomsen l. c. 152*. TER. Ad. 209 conveniam -m (*A, Don.*; -m *om.* ς, *recte ut vid.*). CIC. de orat. 2, 210 orat. 212 Att. 4, 2, 3 (*def. Sjögr.*). fin. 4, 40 (at enim iam [nam *v. l.*] dicitis *codd., quod vix recte def. Hand, Turs. III 150, al.; cf. Schiche ad l.*). COLVM. arb. 5, 2 (quo <ne iam> *Lundstr.*). PETRON. 27, 5. CALP. ecl. 6, 86 (nondum *codd.*, non iam *Schenkl*). APVL. Socr. prol. p. 105 TERT. pall. 3 p. 926, 16 Oe. ([et] Graeci iam *Geffcken*). *al.*] [*praeterea* iam (ia) *falsa explicatione compendii* iā (*i. in alio, sc. exemplari*) *in codd. variis lectionibus praefixi perperam hic illic in traditionem irrepsisse docui in Lindsayi Palaeogr. lat. IV 5 (Oxf. 1925) de Livii locis cod. Med., velut* 10, 5, 13, *ubi pro* Cilnio *editionum habet* Licinio ia cilinio, *sim.* 10, 37, 15. 3, 26, 9 (iam). 4, 13, 6. *addo in Gellii codd. fam.* δ *idem accidisse videri* 16, 10, 5 (= XII tab. frg. 1, 4, *v. p. 87, 5*) proletario iam civi cui quis volet *etc., unde* pr. civi quis v. *scribendum censeo* (*cf.* 16, 10, 1 *v. l. in Ennii versum illatam* iam si uti isque *etc.*); *sim.* 13, 28, 4 *verba* iam sollicitis *omnino tollenda iudico. v. Mus. Rhen. 82 (1933), 315 sqq. Heraeus.*]

CONSPECTVS MATERIAE

CAPVT PRIMVM:

de tempore: A *praeterito i. q.* 'ἤδη': *p. 82, 64.*

1 *in enuntiato positivo: p. 82, 77.* a *c. verbis*: α *praes.: p. 82, 77.* (a) *indic.: p. 82, 80.* (b) *coniunct.: p. 84, 12.* (c) *infin.: p. 84, 17.* β *imperf.: p. 84, 22.* (a) *indic.: p. 84, 22.* (b) *coniunct.: p. 84, 47.* γ *perf.: p. 84, 62.* (a) *indic.: p. 84, 62.* (b) *coniunct.: p. 85, 40.* (c) *infin.: p. 85, 47.* δ *plusquampf.: p. 85, 55.* (a) *indic.: p. 85, 55.* (b) *coniunct.: p. 85, 80.*

b *c. partic.: p. 86, 17.* α *praes.: p. 86, 17.* β *perf.: p. 86, 31.* γ *abl. absol.: p. 86, 46.*

c *c. adi.: p. 87, 4.* α *posit.: p. 87, 4.* β *compar.: p. 88, 20.* γ *superl.: p. 88, 50.*

d *c. adv.: p. 88, 64.*

e *c. subst.: p. 89, 19.*

f *c. pron.: p. 89, 65.* α *adi.: p. 89, 66.* β *adv.: p. 90, 15.*

g *c. numeral.: p. 90, 36.* α *cardin.: p. 90, 36.* β *ordin.: p. 90, 45.* γ *multiplicat.: p. 90, 66.*

h *c. notionibus tempus vel locum indicantibus: p. 91, 3.*

i -m *per se positum: p. 92, 73.*

k *significationes pressae (i. '-m diu' sim.): p. 93, 5.*

2 *in enuntiato negativo: p. 93, 33.*

a *spectat ad tempus praeteritum i. q. non adhuc,* οὔπω: α non iam: *p. 93, 35.* β nec iam: *p. 93, 59.*

b *spectat ad tempus futurum i. q. non amplius,* οὐκέτι: *p. 93, 72.* α non iam: *p. 93, 73.* β iam non: *p. 95, 10.* γ haud iam: *p. 96, 62.* δ neque (nec) iam: *p. 96, 71.* ε ne ... quidem iam: *p. 98, 40.* ζ nemo iam: *p. 98, 74.* η nullus iam: *p. 99, 5.* ϑ nihil iam: *p. 99, 63.* ι numquam iam *sim.: p. 100, 41.* κ vix iam *sim.: p. 100, 54.* λ *in enunt. secundario post negat.: p. 100, 70.* μ iam nequeo *sim.: p. 101, 6.* ν *in interrog. vi negativa praeditis: p. 101, 29.*

3 iam *in periodis: p. 101, 80.*

a *in protasi: p. 101, 80.* α iam ..., cum *inv.: p. 101, 81.* β iam ..., et: *p. 102, 29.* γ iam ..., *asynd.: p. 102, 36.*

b *in apodosi: p. 102, 45.* α et iam (iamque *sim.*): *p. 102, 45.* β *asynd.: p. 102, 64.*

c *structura contaminata: p. 102, 71.*

B *de tempore praesenti et instanti i. q. nunc, statim: p. 102, 74.*

1 *c. praes.: p. 102, 80.* a *indic.: p. 102, 80.* b *coniunct.: p. 103, 19.* α *generatim: p. 103, 19.* β *i. q. 'tandem': p. 103, 73.* c *infin.: p. 104, 3.*

2 *c. imperat.: p. 104, 6.* a *praes.: p. 104, 6.* α *generatim: p. 104, 6.* β *i. q. 'tandem': p. 104, 59.* b *fut.: p. 105, 12.*

3 *c. futuro: p. 105, 19.* a *formae simpl.: p. 105, 19.* b -turus (sum): *p. 106, 67.* c *infin.: p. 106, 81.*

4 *c. fut. exacto: p. 107, 9.*

5 *c. gerundivo: p. 107, 35.*

C *de actione vel statu in tempus praesens perdurante i. q. adhuc, etiam: p. 107, 60.*

D *iuncturae (ad A - B): p. 108, 32.*

1 *c. coniunctionibus paratacticis: p. 108, 33.* a et iam: *p. 108, 33.* b ac iam: *p. 108, 66.* c iamque: *p. 108, 76.* d iamne *sim.: p. 110, 28.*

2 *c. coniunctionibus hypotacticis: p. 110, 70.* a cum iam: *p. 110, 70.* b si iam: *p. 111, 17.* c ubi iam: *p. 111, 34.* d ut iam: *p. 111, 52.* e *alia: p. 111, 65.*

3 *c. adv.:* a *temporalibus et local.: p. 112, 4.* b *finem vel gradum indicantibus: p. 116, 39.*

4 *c. particulis asseverativis et confirmativis: p. 117, 36.*

E *coniunctio: p. 117, 57.*

F *anaphora sim.: p. 117, 62.*

1 *anaphora: p. 117, 63.*

2 iam — iam *i. 'nunc — nunc': p. 118, 60.*

3 *geminatio:* a iamiam: *p. 119, 16.* b iamiamque: *p. 119, 81.*

CAPVT SECVNDVM:

in enarratione et argumentatione ad augendam vim primi membri et ad annectenda sequentia:

1 iam primum *sim.: p. 120, 75.*

2 *in annectendis sequentibus i. q. deinde:* a *generatim: p. 121, 22.* b iam vero: *p. 123, 6.* c *in medio enuntiato i. q. etiam, quoque: p. 123, 55.*

3 *in extremo membro i. denique: p. 123, 70.*

CAPVT TERTIVM:

de elatione et gradu:

1 *vi determinativa* (hoc iam 'τοῦτο δή' *sim.*): *p. 124, 16.*

2 *vi elativa i. q. etiam, vel: p. 124, 61.*

3 *vi correctiva i. q. potius iam: p. 127, 34.*

CAPVT QVARTVM:

vi concessiva i. q. sane, utique sim.: p. 127, 59.

CAPVT QVINTVM:

vi conclusiva i. q. tum, ergo sim.: p. 128, 77.

CAPVT PRIMVM

de tempore:

A *praeterito i. q.* ἤδη (*monendum* -m *non tantum de tempore ipso praeterito adhiberi, sed etiam in enumeratione vel descriptione poni ubicumque terminus aliquis cito tactus esse significatur; cf. ex. gr.*: VARRO ling. 5, 29 Volturnus nihil ad latinam linguam; at quod proximum oppidum ... Volturnum, ad nos -m ... vocabulum. MANIL. 3, 604 tertia forma ... et summo -m proxima caelo. MELA 1, 104 Tios oppidum, Milesiorum quidem colonia, sed -m soli gentisque Paphlagonum. QVINT. inst. 1, 5, 35 compositione peccatur, quae -m sermonis est. 5, 10, 61 nondum ... proprium est *genus animalis*, sed -m differt a marino vel quadripede. AVG. civ. 20, 7 p. 421, 6 D. centum, quae -m figura quadrata, sed plana est. *etiam negative*: LVCAN. 3, 724 qua -m non medius [*sc. infra umbilicum*] descendit in ilia venter).

1 *in enuntiato positivo*: a *c. verbis*: α *praes.* (*raro histor., ex. gr.* TER. Andr. 362. *haud raro de actione vel affectu in tempus praesens perdurante fere i. q. 'nunc iam, nunc', cf. l. 84. p. 83, 1. 7. 11. 20. 65. 82 al.*): (a) *indic.*: PLAVT. Amph. 11 -m scitis (Asin. 52 scio -m. Aul. 185 *saep.* TER. Andr. 469 *al.* HOR. ars 158 LIV. 1, 12, 8 SEN. epist. 54, 5 PETRON. 44, 14 STAT. Ach. 1, 636 MART. 1, 23, 4 *al.*). 543 lucescit hoc -m (TER. Haut. 410 CIC. Att. 4, 17, 4). 1100 -m istuc gaudeo (TER. Andr. 362). Aul. 651 -m scru-

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tari mitto (Mil. 1289 mitto -m, ut. Most. 840 TER. Haut. 900 CIC. Verr. II 3, 6 Sull. 22 LVCR. 4, 690 [*aliter* PLAVT. Mil. 1424 *opp.* etiam]. *cf.* CIC. Verr. II 4, 116 -m . . . omitto [Catil. 1, 16 *al.* RVT. LVP. 2, 17]). Capt. 10 -m hoc tenetis? (Epid. 401 *al.* [*nota*: Trin. 780 tenes -m? :: propemodum]. *alio sensu*: PLAVT. Merc. 883 prehende. -m tenes? TER. Hec. 594 [LVCIL. 810] CIC. Verr. II 3, 152 OV. epist. 2, 103 *al.*). Capt. 598 -m deliramenta loquitur (CIC. Cael. 35. *cf.* PLAVT. Epid. 668 dico ego tibi -m [Merc. 465 Persa 653 Pseud. 511 CIC. Att. 14, 15, 1]. Rud. 437 vocat [TER. Ad. 911 VERG. Aen. 4, 417]. CIC. Flacc. 96 nominamur). PLAVT. Cas. 277 subolet hoc -m uxori (554). 304 -m metuo (Men. 266 Truc. 809 EPICED. Drusi 156 OCTAVIA 195 SIL. 3, 564. *cf.* CIC. Rab. Post. 48 -m omnia timeo [OV. Pont. 4, 6, 13 SEN. Ag. 575 *al.* *cf.* CIC. Att. 2, 20, 3 pertimesco]. Phil. 2, 25 -m vereor [de orat. 3, 173 SEN. epist. 26, 1]). Cas. 471 -m hercle amplexari, -m osculari gestio (Men. 916 -m hercle occeptat insanire. Mil. 1004 Most. 877 Persa 829. *cf. p. 84, 69. 105, 46*). Cist. 551 -m horret corpus. Epid. 257 aut -m hic aderit . . ., aut -m adest (CIC. Att. 10, 2, 1 *al.*). Men. 617 credit -m tibi de isto (Persa 529. *cf.* CIC. Att. 12, 18, 1 puto [12, 27, 3]. VERG. Aen. 3, 381 -m rere). 619 taceo -m. Merc. 553 id -m lucrumst, quod vivis. 938 matris -m iram neglego. 989 -m . . . sibi habeat licet (Most. 598 Trin. 32 CIC. Verr. II 2, 142 *al.* CATVLL. 61, 191 CAES. Gall. 6, 35, 8 SVLPICIA Tib. 3, 15, 2 OV. rem. 534 SEN. contr. 2, 5, 3 CELS. 3, 12, 3 *al.* SEN. Oed. 790 *al.* PLIN. nat. 14, 1 MART. 7, 8, 4 *al.* [*aliter p. 127, 80*]. *cf.* VERG. Aen. 6, 63 -m fas est [IVV. 6, 329]. VAL. FL. 8, 231 -m vacat). Most. 210 (*interpol.?*) tu -m quod quaerebas habes (Poen. 55 *opp.* nunc. TER. Andr. 704 Haut. 835 SEN. benef. 2, 33, 1 *al.*). 649 -m adpetit meridie. 836 -m vides? (Poen. 397 Truc. 463 CIC. Verr. II 3, 64. 174 -m vero videtis [Cato 80]. 221 videtis -m profecto [Cluent. 188 Att. 3, 8, 4]. leg. agr. 1, 14 *al.* SEN. apocol. 8, 2 QVINT. decl. 258 p. 54, 1 TER. MAVR. 716 *al.* *cf.* ACC. trag. 289 -m . . . cerno [CIC. epist. 5, 12, 2]). Pseud. 892 corrumpitur -m cena. 974 -m philosophatur. 1125 -m admordere hunc mihi lubet (CATVLL. 61, 134 PROP. 2, 10, 3 ANTH. 429, 1. *cf.* PLAVT. Trin. 325 -m . . . gestio [*cf. supra l. 15*]. TER. Haut. 497 cupio ipsum -m videre [CIC. epist. 1, 10 *al.* SEN. epist. 79, 7 VAL. FL. 8, 5]). 1221 -m morior. Stich. 523 -m redeo (*i. redii*). TER. Andr. 581 -m advesperascit. 779 -m susurrari audio. Phorm. 487 taedet -m audire (STAT. Theb. 10, 294. *cf.* SEN. contr. 10 praef. 1 taedio est. PROP. 2, 24, 16 -m pudet [OV. am. 2, 18, 8 *al.* SEN. contr. 10 praef. 1 CVRT. 6, 6, 10 STAT. Theb. 3, 22 IVV. 12, 8 *al.*]. OV. met. 2, 183 -m . . . piget [SEN. epist. 95, 27 TERT. ieiun. 1 p. 274, 16 *al.*]. SEN. contr. 9, 6 [29], 3 -m paenitet [VAL. FL. 5, 673 *al.*]). Ad. 384 videre videor -m diem illum ([CIC. div. in Caec. 45 Lael. 41]. CIC. Font. 37 -m . . . mihi videor . . . debere. rep. 2, 22 de orat. 2, 26 *al.* VERG. ecl. 10, 58 HOR. carm. 2, 1, 21 OV. Pont. 4, 4, 27 SEN. benef. 5, 12, 1 *al.* QVINT. decl. 260 p. 68, 26 *al.* [*aliter* VARRO ling. 8, 19 quod genus -m videtur *i. intellegitur*. CATVLL. 61, 97 si -m videtur *i. placet*]). CAECIL. com. 46 rem -m . . . propero incursim perdere. PACVV. trag. 205 -m potiuntur Phrygum (*opp.* inibi est). ACC. trag. 3 an sceptra -m flaccent? (AFRAN. com. 65). TRAG. inc. 26 -m domuitionem . . . parant (SEN. nat. 1, 1, 6 *opp.* nondum). VARRO rust. 2, 4, 13 cum -m pasci possunt *porci* (CIC. Quinct. 44 *al.* OV. Pont. 4, 11, 22 SEN. Herc. O. 1373 benef. 3, 29, 8 *al.* CALP. ecl. 2, 35. 5, 10 -m certe potes. MART. 4, 40, 7 *al. cf. p. 103, 13*). 3, 7, 10 qui -m pinnas incipiunt habere (CIC. Att. 4, 1, 8. 5, 6, 2 MONTAN. carm. frg. 1, 2 CELS. 3, 19, 6 STAT. Theb. 11, 659 QVINT. decl. 321 p. 262, 29 IVV. 15, 62 APVL. met. 6, 31 *al. cf. supra l. 15*). CIC. Arat. 69 anni -m labuntur (*Arat. 295* ἤδη). Q. Rosc. 51 -m intellegis (div. in Caec. 52 profecto. Verr. II 5, 39 *al.* SEN. benef. 6, 12, 1 epist. 22, 1 *al.*). Caecin. 37 -m bene agis. 90 -m . . . concedis (BRVT. Cic. ad Brut. 9, 3, 4. *cf.* SEN. contr. 1, 3, 6 permittitis -m). Catil. 2, 17 -m fatetur se esse hostem (dom. 126 *al.*). Sull. 92 -m impedior . . ., ne . . . plura dicam. Cael. 20 -m prospicitis animis (*cf.* LIV. 31, 1, 4 provideo). 50 obliviscor -m iniurias tuas. Phil. 2, 8 -m invideo magistro tuo. 6, 11 Trebellium valde -m diligit (*opp.* tum). 7, 26 parati armati armis -m esse debemus (fin. 3, 9 epist. 1, 9, 10 *al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 2 VERG. Aen. 12, 317 SEN. epist. 12, 10 *al. cf.* CIC. Att. 7, 17, 2 scire -m te oportet [*cf. p. 103, 4*]. dom. 4 -m . . . sis inferior necesse est [*opp.* tum. SEN. Oed. 681 clem. 1, 13, 2 *al. cf. p. 84, 13*]). fin. 3, 48 *catulus* -m adpropinquat ut videat (ad Q. fr. 3, 8, 1 *opp.* nequedum). 3, 74 -m sentio (ac. 2, 29 LIV. 3, 11, 12 *al.*). ac. 2, 90 apparet . . . -m . . . consentire (TERT. nat. 1, 3, 1 *al.* COMM. apol. 381). Tusc. 1, 99 tempus est -m (*Plato apol. 42* ἤδη ὥρα) hinc abire me (LIV. 6, 18, 12. 21, 43, 9 ORAT. imp. Claud. [CORP. XIII 1668] 2, 20. *saepius* -m tempus (est): CIC. top. 5 Att. 4, 5, 3 VERG. georg. 2, 542 Aen. 5, 638 PROP. 2, 10, 2 SEN. contr. 2, 3, 10 SEN. Med. 111 *al.* COLVM. 10, 369 *al.* SIL. 13, 492 *al. cf.* OV. ars 1, 607 -m t. adest. COLVM. 11, 2, 27 -m tempestivum est). de orat. 2, 59 -m admirari desino (VLP. dig. 4, 6, 38, 1). Brut. 162 erit . . . aut -m est (*cf.* Att. 6, 3, 4. epist. 3, 5, 2 *al. cf. supra l. 17*). orat. 210 -m favet (PROP. 4, 9, 71). Att. 3, 22, 4 ego -m aut rem aut ne spem quidem exspecto (9, 16, 1 SEN. epist. 95, 27 *al.*). 5, 3, 3 -m deest quod scribam (VERG. Aen. 10, 377 OV. met. 3, 237 SEN. Herc. f. 40). 13, 25, 2 quod -m malo alio die (PETRON. 94, 5 STAT. Theb. 10, 588 *al.* MART. 14, 99, 2 *al.*). PROP. 1, 6, 9 meam mihi -m se denegat (*cf.* 2, 10, 13 negat [2, 28, 37]).

4, 6, 69 citharam -m poscit Apollo (SIL. 7, 249 MART. 7, 10, 14 *cf.* MART. 2, 25, 2 -m rogo [QVINT. decl. 309 p. 218, 30 *al.*]). LIV. 45, 22, 1 poenas . . . -m patimur (SCRIB. LARG. 23). SEN. Herc. O. 1975 -m decet (STAT. Theb. 10, 925). Thy. 427 esse -m miserum iuvat (clem. 1, 25, 2 *al.*). *passim; nota*: TAC. dial. 28 quae mala primum in urbe nata, mox per Italiam fusa, -m in provincias manant (*cf.* Germ. 6 primo . . ., -m [TERT. apol. 13, 3]. *cf. et p. 93, 21*). *ellipsis vel aposiopesis* (*cf. p. 85, 37. 92, 76. 100, 12. 104, 54. 106, 16. 109, 34*): PLAVT. Merc. 731 -m — si *eqs.* (*v. Leo ad l.*). TER. Phorm. 798 -m recte. CIC. Att. 14, 11, 1 etsi ista -m ad risum. STAT. silv. 1, 2, 144 -m Thybridis arces Iliacae (*sc. adsunt*).

ⓑ *coniunct.*: PLAVT. Aul. 517 -m hosce absolutos censeas (520). Trin. 144 ut mihi necesse sit -m id tibi concredere (*cf.* CIC. inv. 1, 39. Verr. II 2, 142 ut -m videamur . . . imponere [leg. 2, 6 LVCR. 4, 518]. Flacc. 106. Phil. 10, 2 ut -m verear. *saep.*). TER. Ad. 619 rogito, . . . -m partus adsiet. CIC. fin. 4, 64 *al.*

ⓒ *infin.*: PLAVT. Bacch. 1160 -m ego . . . scire puto me. TER. Andr. 813 arbitror -m aliquem esse amicum . . . ei. CIC. fat. 17 id aut esse -m aut futurum esse (epist. 10, 12, 1 *cf.* 12, 10, 2). Att. 7, 11, 5 te puto -m videre. *saepe.* *inf. hist.* (*cf. p. 102, 18. 109, 68. 81*): LIV. 1, 47, 1. 2, 47, 12. 9, 27, 14 TAC. Agr. 37.

β imperf. (*cf. p. 102, 11. 109, 57*): ⓐ *indic.*: PLAVT. Aul. 827 -m . . . apparabas. Cist. 566 -m perducebam illam ad me. Merc. 196 -m censebam (*cf.* 212 credebat. CIC. Verr. II 5, 27 arbitrabatur [epist. 10, 10, 1 CAES. civ. 2, 34, 6]. Mur. 17 putabam). Rud. 543 -m postulabas? TER. Hec. 806 hercle -m pudebat (*cf.* Ad. 150 taedebat). Ad. 152 sperabam -m (CIC. Tusc. 1, 93). CATO or. frg. 1, 17 -m . . . nostri satis agebant. CIC. Verr. II 2, 89 contemnere . . . -m videbatur (II 5, 44 Manil. 41 *al.* SEN. contr. exc. 9 praef. 1 PETRON. 64, 2). Sest. 126 itaque illa via . . . Appia -m vocabatur (*fere i. q. vulgo, fere*). Mil. 76 quae . . . aderant -m et impendebant (SALL. Iug. 97, 3 *al.* LIV. 3, 12, 1 *al.* TAC. Agr. 42 *saep.*). Att. 8, 9, 4 Pompeius -m Brundisium venisse poterat (VERG. ecl. 8, 40 Aen. 8, 605 OV. met. 3, 131 *al.* MANIL. 1, 507 MART. 14, 177, 2 TAC. hist. 1, 45 *al.*). 8, 13, 2 -m tuas litteras exspectabam (*tempus epistolare; cf.* 8, 16, 2 epist. 4, 10, 1 *al.*). CAES. civ. 3, 97, 4 nox . . . -m suberat. NEP. Eum. 10, 3 -m apparebat omnibus. OV. met. 3, 131 -m stabant Thebae (fast. 3, 181 *al.*). LIV. 2, 65, 5 -m prope erat, ut (10, 18, 6 *al.*). *saepe* (*singulariter* -turus eram: LIV. 32, 4, 1). *nota*: LIV. 1, 25, 9 dum . . . exercitus inclamat . . ., -m Horatius . . . petebat (6, 4, 11 *al.* SIL. 5, 531 *al.* [*cf. p. 85, 72*]. *sim. post.* ut: LIV. 6, 32, 8). *in parenthesi* (*cf. p. 85, 38. 75*): SALL. Iug. 52, 3 et -m die (*i. diei*) vesper erat (LIV. 10, 21, 13. 28, 37, 5 *al. cf.* 1, 50, 3 -m enim ita . . . eum appellabant [3, 24, 9 *et* 9[sq.]; *cf.* -m enim et: 31, 45, 16. 33, 41, 9]). *irrealis* (*cf. p. 85, 45. 78*): VERG. Aen. 6, 358 -m tuta tenebam, ni gens . . . invasisset. SEN. contr. 1, 5, 1.

ⓑ *coniunct.* (*cf. p. 110, 79*): PLAVT. Pseud. 1236 si graderere tantum quantum loquere, -m esses ad forum (*cf.* Persa 45. CIC. de orat. 2, 181 si . . . posuissem, tempus esset -m . . . dicere. Att. 14, 17[a], 3. ad Brut. 9, 1, 1 Sjö. si . . . perfecta essent . . ., bellum -m nullum haberemus [LIV. 26, 41, 13]. LIV. 21, 10, 11 SEN. contr. 7, 6 [21], 8 QVINT. inst. 12, 11, 19 *al.* *sim. post* quodsi: CIC. Phil. 3, 2 Att. 2, 16, 3. 7, 2, 6 PETRON. 4, 3. *inverso ordine*: CIC. fin. 3, 8 *Caepio* in principibus -m esset, si viveret [epist. 16, 15, 1 SEN. contr. 2, 1, 38 SEN. Tro. 418 CVRT. 4, 11, 4 FRONTO p. 134, 26 N. *al.*]). CIC. inv. 1, 3 *quae consuetudo* . . . -m naturae vim obtineret (Cluent. 72 *al.*). leg. agr. 2, 63 vellem fieri posset . . ., -m videretis. Cato 12 quasi -m divinarem. Tusc. 4, 36 ut -m proverbii locum obtineret (CAES. Gall. 3, 17, 5 LIV. 33, 43, 2 *al.*). CATVLL. 10, 7 quid esset -m Bithynia. SEN. dial. 8, 3, 1 utinam quidem -m tenerentur omnia! IVV. 15, 56 aspiceres (*potent.*) -m . . . vultus dimidios. *al.*

γ perf. (*cf. p. 111, 18*): ⓐ *indic.*: NAEV. com. 28 decumas partes . . . polluxit tibi ‹i›a‹m›. PLAVT. Amph. 500 -m vos redi‹i›stis in concordiam? (*in interrog. ut*: Asin. 411. 437. 638 Cas. 252 Merc. 658 Mil. 1345. 1428. Most. 667. 749. 943 an -m vendidit? [Persa 483 ACC. trag. 665 *al.*] Persa 484 *al.* TER. Phorm. 525 *al. cf. l. 77. p. 85, 1. 2*). Aul. 568 -m, credo, mortuost *agnus* (Pseud. 309 *al. cf. p. 87, 62*). Bacch. 132 -m perdidisti te. Capt. 585 profecto -m aliquid pugnae edidit (CIC. ad Q. fr. 1, 1, 10. *cf.* PLAVT. Cist. 648 hercle -m . . . decretum est [Poen. 355]. Men. 825 -m vero . . . satis iocatu's. SEN. contr. 10, 3, 4 certe -m tibi satisfactum est [SIL. 16, 668 STAT. Theb. 12, 812]). Cas. 766 cenam -m esse coctam oportuit (Men. 995 Truc. 510 [*cf.* Men. 195 oportebat]. *sim.*: SEN. Thy. 1013 stare . . . uterque -m debuimus. PLAVT. Merc. 596 -m . . . rediisse potuit. SEN. Med. 281 -m exisse decuit [Thy. 182]). Epid. 337 fecisti -m officium tuom, me meum nunc facere oportet (*cf.* CIC. S. Rosc. 132 *al.*). Merc. 658 -m dixisti? (RHET. Her. 4, 54, 67 ex eo quod -m diximus. CIC. ac. 2, 46 Brut. 212 part. 95 CELS. 4, 12, 2 -m mihi dictum est [COLVM. 3, 2, 11 *al.*]. SEN. nat. 4, 3, 6 *saep.* *cf.* COLVM. 11, 3, 64 uti -m praedixi [COMM. instr. 2, 29, 6 COD. Iust. 4, 20, 20 *al.*]. SCHOL. Cic. Bob. p. 132, 31 St. de hoc -m locutus sum). Merc. 705 rure -m rediit (810 *al.* TER. Haut. 358 *al.*). 937 -m Cyprum veni (VERG. ecl. 4, 4 *al. cf.* CIC. div. 2, 129 venit . . . -m in contentionem [Caecin. 6 off. 2, 55 OV. Pont. 2, 7, 39 *al.*]). Mil. 828 periisti -m, nisi *eqs.* (Poen. 355 PE-

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TRON. 129, 6). Most. 835^a -m memini (cf. 667 -m commentu's? Trin. 912 -m recommentatu's? Vid. 57 -m ... novi [CIC. Rab. Post. 36 Att. 1, 14, 4. 1, 18, 6 PROP. 2, 34, 24 OV. epist. 17, 131 al. SEN. contr. 7, 6 [21], 19 SEN. dial. 6, 26, 7 al.]. CIC. part. 98 cognovi -m [epist. 10, 26, 1. 13, 17, 2]). Rud. 893 -m clientas repperi (1026. cf. CIC. de orat. 3, 189 inveni -m [SEN. contr. 10, 1, 2 PLIN. nat. 10, 70 al.]). Truc. 960 tu dedisti -m, ⟨hic⟩ daturust (cf. CIC. Tusc. 1, 9 quibus evenit -m ... et ... quibus eventurum est. off. 1, 48. PLIN. epist. 10, 87, 2 AVG. civ. 10, 32 p. 456, 29 D. al. *sim. oppos. temporum*: CIC. Att. 8, 9, 1 et acciderunt -m et impendent. epist. 4, 2, 3 quae geruntur quaeque -m gesta sunt. al.). Vid. 74 -m ego audivi (TER. Andr. 784 CIC. Verr. II 2, 66 COMM. apol. 743 al.). TER. Phorm. 676 -m constituerunt (TAC. dial. 11 cf. APVL. met. 4, 5 statui -m). Eun. 15 defunctus -m sum. 348 -m conclamatumst (cf. CIC. Att. 4, 16, 8 -m desperatum est. Att. 12, 25, 2 actum -m ... est [TERT. nat. 2, 9, 8] al.). CATO orig. 87 -m rescivere. SORT. Praen. (Corp. I^2 2185) tempus abit -m. CIC. Verr. I 1 inveteravit ... -m opinio (Sull. 24. cf. Manil. 52 obsolevit [TERT. nat. 2, 16, 7 exolevit]. Brut. 106 evanuerunt. PLIN. nat. 14, 61 intercidit [QVINT. inst. 1, 4, 26]. QVINT. inst. 9, 3, 13 evaluit. al.). II 3, 3 -m ... ostendimus (CELS. 4, 6, 4 ASCON. p. 52, 15 St. QVINT. inst. 2, 17, 22 *saepe*. cf. CIC. ac. 2, 37 quae -m explicata sunt [2, 98. CELS. 7, 7, 15^A al.]. fin. 3, 26 posui [CELS 7, 5, 3^A al. cf SEN. nat. 1, 2, 9 exposui]. COLVM. 5, 11, 2 docuimus [arb. 26, 9 QVINT. decl. 265 p. 83, 23 al.]. ASCON. p. 52, 8 St. significavimus. QVINT. inst. 7, 16, 1 rettuli. al.). Verr. II 5, 174 quae temptata -m et coepta sunt ab isto (orat. 54 SEN. contr. 1, 7, 7 PLIN. nat. 8, 140 MART. 10, 29, 5 al. cf. PLIN. nat. 36, 189 coeptavere). Phil. 2, 117 didicit -m (OV. epist. 16, 90 SEN. Herc. O. 1268 STAT. Ach. 1, 361 TAC. Agr. 16 al. cf. OV. trist. 5, 5, 6 dedidicit [5, 12, 57 LVCAN. 1, 131]). Att. 2, 1, 2 -m ... destiterunt (cf. SEN. contr. 2, 6 [14], 3 -m desii [opp. nondum. SEN. epist. 82, 1 CVRT. 10, 2, 21 al.]). ad Q. fr. 3, 1, 9 mihi -m satis fecit (DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2 SEN. contr. 1, 1, 24 al.). TIB. 1, 4, 58 -m ... adsuevit (SEN. contr. 2, 4, 2. cf. OV. trist. 5, 11, 4 consuevi). SEN. dial. 5, 39, 1 contigit -m (7, 24, 4 al. cf. APVL. flor. 16 p. 76 optigit). LVCAN. 1, 694 vidi -m (PLIN. nat. 9, 116 al.). *saepe. nota: coniug. periphr.* TER. Haut. 817 argentum ... quod daturus -m fui. *ellipsis*: CIC. ad Q. fr. 3, 3, 1 tua ad perfectum -m res rustica (*sc. pervenit*). *in parenthesi*: CVRT. 10, 2, 21 LVCAN. 4, 652.

(b) *coniunct.*: TER. Eun. 611 *metuo*, pater ne rure redierit -m (cf. PETRON. 33, 5). RHET. Her. 4, 50, 63 puer, qui -m ... norit. CIC. Verr. II 2, 188 respondeat ..., in Sicilia sit an -m decesserit. *et passim in enunt.-secundariis post* qui *causale*, si, an *sim.; raro in enunt. optativo primario*: VAL. FL. 1, 675 tua numina ... -m fuerint meliora mihi! PLIN. epist. 3, 18, 10. *irrealis*: VERG. Aen. 2, 600 quos ..., ni mea cura resistat, -m flammae tulerint.

(c) *infin.*: PLAVT. Amph. 500 menses -m tibi esse actos vides. Merc. 222 -m censes patrem abi⟨i⟩sse a portu? (cf. TER. Phorm. 327 al.). 254 capram illam suspicor -m me invenisse (CIC. Att. 5, 7 al.). TER. Haut. 759 videre egisse -m nescio quid cum sene (cf. CIC. Verr. I 26. II 5, 25 al.). CIC. Verr. II 3, 144 hoc vobis -m persuasum esse confido. *sim. passim; nota oppositionem*: CIC. Att. 13, 1, 2 de pecunia ... video a te ... diligentiam adhiberi vel potius -m adhibitam esse. LIV. 29, 19, 1 *Scipionem* aut -m traiecisse aut ... traiecturum.

δ *plusquamperf.* (*cf. p. 101, 81. 109, 68*): (a) *indic.*: PLAVT. Asin. 340 quibus *asinis* subtritae ... -m erant ungulae. Persa 20 mihi quidem tu -m eras mortuos. TER. Haut. 330 orando surdas -m auris reddideras mihi. Phorm. 423 tua praeterierat -m ... aetas. Eun. 673 ita -m adornarat fugam. CIC. Verr. II 1, 117 exegerat enim -m mercedem. II 1, 132 cum eo ... convenerat -m. II 2, 169 in eam -m venerat consuetudinem (CAES. civ. 3, 110, 2 al. cf. LIV. 42, 21, 7 in morem). Manil. 24 se et suam -m manum confirmarat. Phil. 2, 116 attulerat -m ... consuetudinem serviendi. div. 2, 116 -m ... desierat (CAEL. Cic. epist. 8, 4, 3 LIV. 3, 23, 6 al. CELS. 5, 28, 12^F AVG. civ. 18, 24 al.). Att. 14, 4, 3 -m scripseram, delere nolui. PROP. 3, 23, 5 -m norant (STAT. Ach. 1, 561 al.). LIV. 2, 41, 7 popularis -m esse ... coeperat (MANIL. 5, 579 VELL. 2, 112, 7 al. SEN. apocol. 14, 4 epist. 54, 6 al. CVRT. 8, 11, 14 al. LVCAN. 1, 609 *saepe*). *sim. passim* (*rarius postpositum verbo, cf. praeter locos supra all.* OV. met. 3, 296 exierat -m vox. VELL. 2, 110, 1 VAL. MAX. 5, 8, 3 SEN. apocol. 13, 2 CVRT. 7, 9, 15 PETRON. 26, 7 TAC. hist. 2, 17 al.). *nota*: CIC. Verr. II 5, 91 haec dum geruntur, interea Cleomenes -m ad Helori litus pervenerat (OV. fast 3, 367 LIV. 24, 20, 9 SIL. 7, 91 *et ter* APVL. met. 6, 30 [-m et: met. 6, 26]. *sim. post* cum: LIV. 21, 39, 4 PLIN. nat. 36, 11 al.). *in parenthesi*: LIV. 1, 42, 2 -m enim indutiae exierant (4, 34, 2 *et* 10^{ies} [-m enim et: 21, 48, 7. 27, 17, 8]. VAL. MAX. 8, 7 ext. 2 TAC. hist. 2, 27 al. cf. namque -m: LIV. 41, 6, 2. nam -m: 41, 12, 2. 42, 14, 9 CVRT. 10, 5, 4). *irrealis*: AMM. 31, 3, 8 et -m oppresserant adventantes, ni *eqs.* (CARM. epigr. 501, 5. *inverso ordine*: PETRON. 18, 5).

(b) *coniunct.*: CIC. inv. 1, 53 quod -m concessisset. Verr. II 1, 135 qui -m spe ... praedam ... devorasset (II 2, 172 al.). II 3, 151 quod -m addixisses Apronio (BELL. Afr. 19, 3 al.). p. red. in sen. 5 ut corpus abesset meum, dignitas -m in patriam revertisset (CATVLL. 99, 13 al.). CAES. Gall. 4, 13, 3 quantum -m ... auctoritatis essent consecuti, sentiebat. LIV. 4, 53, 5 quidquid ... cladis ... aut -m acceptum esset aut immineret. *et passim post* cum, ut, qui *causale sim.* *irrealis*: TER. Haut. 540 -m huic mansisset unicus gnatus domi. *post* (ni)si: PLAVT. Persa 173 interea ... ovis si in ludum iret, potuisset -m fieri ut ... litteras sciret (cf. Poen. 262 VARRO rust. 3, 7, 11 si possem emere ..., -m issem emptum. CIC. Catil. 1, 21. PLANC. Cic. epist. 10, 24, 6 LVCR. 1, 552. 986. 5, 278. SEN. contr. 2, 6 [14], 3 PETRON. 57, 2 PLIN. nat. 2, 158. 29, 76 QVINT. decl. 333 p. 314, 4. *inverso ordine*: SEN. benef. 3, 32, 5 quos -m consumpsisset oblivio, nisi illos filiorum gloria ... eruisset [cf. MART. 1, 11, 3 QVINT. decl. 330 p. 298, 7 TERT. anim. 28 p. 348, 13]. *cf. et*: SCRIB. LARG. 102 alioquin ipse tibi -m dixissem [PETRON. 58, 3]). *post enunt. exclamat. vel optativum*: SEN. contr. 7, 6 (21), 8 o te ... miseram, quod ista non sub tyranno passa es. -m enim pati desisses. SEN. Phoen. 229 utinam ... possem: nata, -m sensum tui ... fugissem.

b *c. participiis*: α *praes.*: TER. Andr. 284 -m ferme moriens (PROP. 4, 3, 6 OV. met. 5, 71 al. cf. met. 7, 851 -m moribunda). VARRO rust. 2, 7, 13 puerum ... pronum in ventrem, postea -m sedentem *equo*. CIC. Verr. II 5, 160 -m ingredientem in navem (Caecin. 22 al.). Caecin. 89 -m de foro redeuntem. Cael. 79 hunc -m natura ipsa occidentem. Pis. 69 illum -m ascendentem in currum. Mil. 56 spoliantem -m et exsultantem. Phil. 5, 44 veteranos cupientes -m requiescere. rep. 5, 2 picturam ... egregiam, sed -m evanescentem. fin. 5, 64 regem ... moenibus -m adpropinquantem. Cato 1 -m urgentis ... senectutis. Tusc. 2, 5 -m languenti Graeciae. de orat. 3, 209 *sol* -m praecipitans. Att. 2, 16, 1 cenato mihi et -m dormitanti. 4, 1, 1 -m absens. CAES. Gall. 1, 40, 8 desperantes -m de pugna. *et passim* (*etiam apud poetas ut*: LVCR. 2, 958 VERG. georg. 4, 145. 299 al. OV. met. 1, 370. 6, 639 Pont. 1, 3, 9 al.).

β *perf. pass.*: PLAVT. Cas. 510 -m victi vicimus. VARRO rust. 2, 2, 14 -m factis praegnatibus *ovibus* (2, 7, 12 BELL. Alex. 53, 5 al. *opp.* futurus: SCRIB. LARG. 106. 265 al.). CIC. S. Rosc. 27 hospiti ... oppresso -m desperatoque (Cluent. 58 leg. agr. 2, 69 al.). Verr. II 4, 37 homini -m perdito (II 5, 24 Cluent. 68 al.). Mur. 15 *consulatus* -m patri debitus (LIV. 24, 25, 3). Sest. 35 urbem -m captam (*opp.* nondum. VERG. Aen. 1, 396 al.). har. resp. 6 desponsam -m et destinatam laudem (Att. 1, 16, 8). Tusc. 4, 12 laetitia ... adepta -m aliquid concupitum (*c. acc. obi. ut* epist. 13, 19, 2 LIV. 28, 17, 10 al.; *acc. gr.*: HOR. sat. 1, 1, 5 -m fractus membra. OV. met. 8, 568 al.). div. 2, 5 -m aetate provecti (Cato 10 al.). CAES. civ. 3, 73, 5 partam -m praesentemque victoriam. LIV. 21, 21, 8 labores aut -m exhaustos aut mox exhauriendos (cf. TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 21 COD. Iust. 2, 4, 43 al.). *sim. passim* (*paulo rarius apud poetas ut*: VERG. georg. 3, 206. Aen. 1, 396. 599 HOR. carm. saec. 27 epist. 1, 1, 2 al.).

γ *abl. absol.*: *part. perf.*: LIV. ANDR. carm. 42 M. -m in altum expulsa lintre. TER. Andr. 181 -m amoto metu. HORTENS. or. frg. Prisc. gramm. II 381, 10 abusis -m omnibus locis. VARRO rust. 2, 2, 12 pruina -m ex⟨h⟩alata. CIC. inv. 2, 154 tempestate -m commutata. Quinct. 40 biennio -m confecto fere. Verr. II 1, 48 -m ... temporibus exactis. II 3, 3 -m firmata aetate (Cael. 79 al. cf. ac. 2, 61 confirmata). II 5, 12 desperatis -m omnibus rebus. *et saepissime* (*paulo rarius poetae ut*: LVCR. 3, 679 VERG. Aen. 4, 555. 10, 314 HOR. sat. 1, 9, 35 PROP. 4, 9, 63 OV. fast. 4, 399 *al.; nota anaphoram* [*cf. l. 72*]: VERG. Aen. 9, 459. *trimembrem*: APVL. met. 2, 13); *admodum raro c. praep.*: CIC. fin. 2, 15 *re* -m in vulgus pervagata. Att. 7, 17, 2 violata -m ab illo re p. *c. partic. coniunct.*: CIC. epist. 3, 12, 4 decedenti mihi et -m imperio annuo terminato. *c. particulis compar. sim.*: CIC. Att. 14, 14, 6 quasi -m recuperata re p. (TAC. ann. 14, 22 PAVL. dig. 18, 6, 18 pr. al.). CAES. Gall. 5, 43, 3 sicuti parta -m ... victoria. LIV. 30, 8, 1 velut -m debellato (TAC. ann. 11, 12). PLIN. nat. 26, 21 quamquam non paucis -m demonstratis. SIL. 9, 41 ceu -m spe lucis adempta. *abl. part. praes.*: CIC. Flacc. 98 bellum -m gerente Catilina. dom. 40 tuo praecipitante -m et debilitato tribunatu. de orat. 2, 203 me ... -m pertimescente (*opp.* nihildum). 2, 257 abeunte -m illo. Brut. 41 regnante -m Graecia. opt. gen. 22 Alexandro -m Asiam tenente. BELL. Afr. 11, 1 -m caelo albente. SALL. Iug. 56, 4 -m egredientibus Romanis. VERG. georg. 3, 401 -m ... sole cadente. *deinde passim* (*e poetis saepius* OV. LVCAN. VAL. FL. *al.; rarius c. obi.* [*cf. l. 63. 66*] *ut* OV. met. 8, 1 -m nitidum retegente diem ... Lucifero. fast. 2, 786 LIV. 2, 20, 1. 3, 41, 4. 4, 28, 6 al. SEN. nat. 1, 17, 8 VAL. FL. 3, 700 al. *nota anaphoram* [*cf. l. 54*]: IVV. 4, 56. 16, 45 TERT. anim. 1 p. 299, 1). *abl. adi.*: CIC. Verr. II 2, 95 anni -m adverso tempore (*nisi est abl. temp.*). PLANC. Cic. epist. 10, 24, 5 vivo illo -m (LIV. 39, 53, 7. 42, 5, 1 IVV. 15, 69). SALL. hist. frg. II 87 A 2 praecipiti -m secunda vigilia (LIV. 4, 9, 13 al.). III 96 C 4 multa -m luce. VERG. georg. 1, 340 -m vere sereno. Aen. 8, 407 medio -m noctis ... curriculo. LIV. 3, 8, 3 -m satis valida civitate. *et passim* (*compar.*: LIV. 7, 22, 2 mitiore -m plebe. 21, 37, 6 -m ... locis mollioribus. SEN. nat. 5, 7, 2 fortiore -m sole. TAC. hist. 3, 25 rariore -m ... acie. al. *superl.* [*cf. p. 91, 61*]: TAC. hist. 3, 10 extremo -m die. APVL. met. 3, 29 -m luce clarissima. al. *nota*: TERT. carm. 25 p. 464, 12 Oe. manifesto -m [*i.* 'δῆλον ὄντος']). *abl. subst.*: CIC. Brut. 32 -m senibus illis. LVCAN. 5, 780 -m te victore. FLOR. epit. 3, 16, 5 ipso ...

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-m Mario consule. *al.* *sero abl. part. fut. et gerund.* (*vice part. praes. pass.*): AMM. 18, 5, 2 adlapsuro -m ... die. 18, 8, 5 manibus -m conserendis (25, 4, 25).

c c. *adi.* (*cf. p. 89, 66 sqq.*): *α posit.* (multus, omnis *sim. v. p. 90, 17*): [LEX XII tab. 1, 4 proletario -m civi. *v. p. 81, 47.*] PLAVT. Cas. 392 paratum oportet esse -m laqueum tibi (Epid. 125 *al.* CIC. inv. 1, 25 TAC. dial. 31 *al.*). MEN. 654 -m defessi sumus (TER. Eun. 1008 CIC. de orat. 2, 234 *al.* LIV. 9, 44, 11 *al.* *cf.* CIC. epist. 10, 19, 2 -m defetigatus [12, 25^{a}, 15 *al.* *cf.* SEN. dial. 12, 11, 4 fatigatum [APVL. met. 4, 24]. LIV. 6, 9, 9 fessis [28, 3, 9 *al.* VAL. MAX. 8, 13, 5 *al.*]. *cf.* PLAVT. Truc. 327 lassus -m sum [SVLP. GALBA Paul. Fest. 282 SEN. contr. 1, 8, 2 *al.* SEN. Thy. 736 *al.*]). Merc. 756 -m saturi sumus (SEN. dial. 10, 7, 9 PETRON. 28, 6. *cf.* LIV. 8, 20, 11 satiatos -m). Most. 209 libera es -m (Persa 485 PROP. 1, 3, 4 STAT. Theb. 7, 634 *al.*; *nota* VOPISC. Car. 18, 1 quasi -m [*i. tandem*] liber). Persa 23 vetus -m istaec militiast tua (CIC. Caecin. 45 *al.* TIB. 3, 12, 20 CELS. 4, 22, 4 *al.* SEN. Tro. 43 PLIN. nat. 10, 110 *al.* *cf.* CIC. Cluent. 1 invidia -m inveterata [Vatin. 6 *al.* NEP. Timol. 1, 1 COLVM. 4, 8, 4]. PORPH. Hor. carm. 1, 25, 1 -m vetulam [HIER. epist. 52, 2, 2 *al.*]. VEG. mil. 2, 24 vetustus. PLIN. nat. 11, 232 maledictis -m antiquis. *cf.* CIC. Verr. II 1, 56 nimis antiqua et -m obsoleta [Planc. 75 LIV. 30, 42, 17 CVRT. 9, 1, 2. *cf.* LIV. 2, 35, 8 exoleto]. VARRO ling. 9, 16 -m obliterata *verba* [LIV. 3, 59, 3 PLIN. nat. 14, 111 QVINT. inst. 1, 6, 40 TAC. dial. 22 *al.*]). Poen. 1172 (*interpol.*) pol istuc quidem -m certumst (CIC. inv. 2, 67. 165 VERG. Aen. 4, 554 HOR. epist. 1, 7, 75 LIV. 28, 40, 4 *saepe.* *cf.* TER. Phorm. 628 -m id exploratumst [CIC. Verr. II 5, 164 *al.* CAES. Gall. 7, 20, 7 SEN. dial. 6, 1, 1 *al.* COLVM. 12, 20, 1]). Stich. 529 -m iste est tranquillus tibi? (LIV. 9, 41, 8 *al.* *cf.* TER. Ad. 276 -m mitis est [TIB. 2, 5, 79. *cf.* PETRON. 98, 7 mitigatum]. CIC. Marcell. 18 placati -m [epist. 4, 14, 4 *al.* *cf.* AMM. 18, 10, 4 placidis]. Q. CIC. pet. 9 quietum [AVG. civ. 1, 13 p. 24, 26 D.]). L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 224 puberem te -m (VAL. MAX. 9, 1, 9 TAC. ann. 3, 29 IVLIAN. dig. 27, 2, 4 *al.* COD. Iust. 6, 42, 5 [*a. 224*]. *cf.* CIC. Pis. 87 grandis -m puer [MELA 2, 79 *al.* *cf.* HOR. epist. 1, 7, 49 -m grandis natu. SVET. Aug. 53, 3 *al.* NEP. Paus. 5, 3 -m magno natu. LIV. 3, 58, 1]. rep. 2, 21 adultum -m *populum* [Tusc. 5, 58 *al.* BELL. Alex. 24, 2 *saep.*]). VARRO rust. 1, 48, 3 spica -m matura (1, 59, 3 CIC. carm. frg. 22, 29 VERG. georg. 2, 419 *al.* LIV. 2, 1, 6 *al.* VITR. 4, 1, 9 *saepe*). 2, 1, 20 -m puri *porci* (CELS. 5, 28, 1^{C} *al.*). RHET. Her. 3, 8, 15 perspicuum est -m (CIC. inv. 1, 66 *al.* *cf.* CIC. Cluent. 189 apertum -m omnibus [epist. 1, 2, 3]. SEN. nat. 4, 2, 8 -m manifestus [QVINT. inst. 1 prooem. 6 *al.*]). CIC. div. in Caec. 11 fidem ... spectatam et cognitam (p. red. in sen. 37 *al.* APVL. met. 10, 25. *cf.* CIC. Verr. II 4, 31 eos -m bene cognitos [Cluent. 40 *al.*]. Cluent. 78 persona ... -m nota atque perspecta [ad Brut. 9, 2, 1 Sjö. *al.*]. QVINT. inst. 9, 4, 58 verba -m probata [TERT. apol. 20, 4 *al.*]). Caecin. 2 id ... est -m usitatum (Mil. 34 FLOR. epit. 4, 6, 5 *al.*). Cluent. 110 multitudinem ... desuefactam -m (*cf.* VERG. Aen. 6, 814 -m desueta [OV. met. 7, 646 *al.*] *cf.* SALL. hist. frg. III 17 male -m adsuetum [LIV. 10, 6, 11 *al.*]. TAC. ann. 16, 29 sueta). Sest. 6 nupta -m filia (HOR. carm. 4, 6, 41 LIV. 30, 12, 20 *saepe.* *cf.* VAL. MAX. 6, 1, 4 nubilis -m aetatis. COD. Iust. 9, 13, 1 pr. [*a. 533*] -m desponsatae). Cael. 41 -m corroborata *aetas* (Mil. 32 *al.* SEN. dial. 12, 8, 3. *cf.* CIC. har. resp. 42 -m robustus [VAL. MAX. 8, 13, 3 CELS. 5, 28, 15^{D} *al.*]. Cael. 43 firmata [TAC. hist. 4, 46 *al.* *cf.* CIC. epist. 10, 3, 2 confirmata. *al.*]. rep. 2, 3 rem publicam ... -m firmam [COLVM. 8, 8, 11 *al.*]). rep. 2, 2 exsanguem -m *rem p.* (*cf.* SEN. Ag. 904 -m exanimem [STAT. Theb. 7, 88 TAC. ann. 6, 40 *al.* *cf.* IVV. 4, 37 -m semianimum. APVL. met. 9, 25 semivivum]). fin. 3, 8 copiam -m ... notam (orat. 169 *al.* VERG. georg. 3, 130 *saepe.* *cf.* AETNA 585 -m nobile sidus [LIV. 22, 35, 2]. QVINT. inst. 10, 5, 14 -m ... clarus. IVV. 7, 3 celebres). Cato 27 *lacerti* mortui -m sunt (Brut. 231 *al.* LVCR. 4, 1167 *al.* *cf.* CELS. 7, 2, 6 -m emortuam *cutem* [PLIN. nat. 20, 139]. PAVL. FEST. p. 218 intermortua -m. CELS. dig. 50, 17, 191 -m defuncto [TERT. apol. 23, 1 *al.*]). de orat. 1, 58 perfectos -m homines (Brut. 70 *al.* SEN. epist. 94, 50 *al.*). 1, 200 affecta ... -m aetate (de orat. 3, 68 TAC. hist. 2, 69 *al.*). 2, 324 -m inclinato *iudici* (CELS. 1 prooem. 56 *al.* SEN. dial. 6, 21, 7 *al.* *cf.* SEN. nat. 2, 26, 1 -m pronus [STAT. Ach. 1, 689 *al.*]. epist. 86, 16 proclivis). Att. 2, 17, 2 -m vacuus sum (LIV. 31, 1, 9 SIL. 2, 420 *al.*). 14, 4, 2 stulta -m ... est consolatio. epist. 7, 4, 1 valde -m lautus es. VERG. georg. 3, 4 omnia -m volgata (TERT. anim. 20 p. 332, 26). CVLEX 32 -m sera (OV. trist. 4, 2, 71 LVCAN. 5, 61 VAL. FL. 3, 713 *al.* MART. 5, 58, 7 QVINT. inst. 12, 6, 3 *al.*). HOR. carm. 4, 1, 7 -m durum (SEN. epist. 25, 1 *al.* IVV. 6, 377. *cf.* COLVM. 6, 2, 1 praedura). PROP. 4, 6, 24 -m ... docta (LVCAN. 5, 382 AMM. 17, 11, 1 PRVD. apoth. 768). OV. met. 11, 66 -m tutus (LIV. 3, 56, 1 *al.* SEN. Ag. 945 LVCAN. 9, 260 *al.*). Pont. 2, 2, 47 -m frigidus (TAC. ann. 15, 64 *al.*). LIV. 2, 42, 10 aegras -m ... mentes (APVL. apol. 96). 2, 43, 2 pleni -m populationum (5, 21, 6 *al.* LVCAN. 3, 43 AMM. 29, 5, 16 *al.*). 3, 63, 2 hostes -m pavidos (*cf.* 4, 28, 1 trepidos [SIL. 4, 111 TAC. ann. 4, 27]). 5, 12, 11 aetate -m gravis (7, 39, 1 *al.* SEN. dial. 5, 14, 2 *al.*). 25, 9, 13 familiare -m signum (SEN. suas. 3, 6 SEN. nat. 6, 26, 5 *al.* PLIN. nat. 13, 51 QVINT. inst. 2, 7, 3). 27, 2, 8 -m segni *proelio* (SEN. epist. 74, 1). 38, 17, 9 -m degeneres (CVRT. 4, 12, 11). 41, 19, 8 solos -m (SIL. 6, 336 STAT. Ach. 2, 26 *al.* *aliter p. 107, 73*). 42, 16, 6 compotem -m sui regem (SIL. 8, 72 *al.* *cf.* VELL. 2, 65, 1 -m ... potentes [SEN. benef. 6, 24, 2 PLIN. nat. 10, 27 *al.*]. SEN. dial. 4, 4, 1 *motus* -m impotens). SEN. Herc. f. 125 -m rara micant sidera (PLIN. nat. 8, 7 VEG. mil. 1, 20). epist. 102, 23 -m idonei (COLVM. 5, 6, 9 *al.*). CVRT. 5, 3, 2 -m ... patiens (5, 12, 8 *al.* COLVM. 6, 37, 9 STAT. silv. 1, 4, 79 *al.*). COLVM. 2, 1, 1 longi ... -m temporis (3, 7, 2 IVV. 10, 204 PLIN. epist. 2, 10, 2 *al.*). PETRON. 79, 1 noctis -m mediae (IVV. 4, 138. 6, 302 *al.*). STAT. Theb. 9, 335 -m secura maris (TAC. Agr. 43 PLIN. epist. 1, 12, 8 *al.*). GAIVS inst. 1, 147 -m natis (PAVL. frg. Vat. 229 *al.* *cf.* COD. Iust. 6, 28, 4, 8 [*a. 531*] progenitam). *et passim; nota*: TREB. trig. tyr. 11, 5 vs. 2 post multa tyranni proelia -m (*i. tandem*) felix. *pro adi. gen. possess.*: MELA 1, 104 (*v. p. 82, 70*). PLIN. nat. 6, 55 Thocari et, -m Indorum, Casiri. PORPH. Hor. epod. 8, 1 cum sis longae aetatis -m (*cf.* FIRM. math. 1, 8, 6 *al.*). EVTR. 6, 9, 2 regiones victas et -m Romanorum. *cf. et*: CIC. Brut. 70 nondum Myronis *signa* satis ad veritatem adducta, -m tamen quae non dubites pulchra dicere. TERT. virg. vel. 11 p. 899, 17 Oe. o mulierem -m de Christi disciplina!

β compar. (*cf. p. 125, 12*): TER. Phorm. 362 homo -m grandior (OV. met. 6, 321). CIC. Verr. II 3, 47 -m superior annus (*opp.* proximus. II 3, 77. Rab. Post. 24). parad. 5 his -m contractioribus noctibus. fin. 4, 44 nos -m longiores sumus. Att. 3, 8, 2 -m esse mitiora (LIV. 27, 39, 7 MEROB. poet. 8). epist. 16, 11, 1 spero te ... -m firmiorem fore (CELS. 6, 11, 6 PLIN. nat. 9, 102). ad Brut. 9, 17, 3 Sjö. plura scribam et fortasse -m certiora (APVL. met. 10, 28 AMM. 16, 7, 2 *al.*). BELL. Alex. 6, 3 *aqua* corruptior -m ... reperiebatur. VERG. ecl. 3, 67 notior ut -m sit canibus non Delia nostris (LIV. 7, 36, 11 MELA 1, 13). georg. 3, 95 -m segnior annis (Aen. 12, 615. *cf.* 2, 436 gravior). 4, 402 -m gratior umbrast. Aen. 3, 531 portus ... -m propior (6, 51 OV. met. 7, 163 MANIL. 4, 726 VAL. MAX. 5, 5, 3 SEN. Phoen. 612 LVCAN. 8, 229 *al.*). 5, 179 -m senior (6, 304 *al.* PRIAP. 76, 1 LIV. 33, 2, 2 VAL. MAX. 4, 3 ext. 2 *al.* SEN. Herc. O. 1010 STAT. Theb. 3, 453 *saepe*). 8, 726 Euphrates ibat -m mollior (PRVD. apoth. 428 DRAC. laud. dei 2, 82). 12, 179 -m melior, -m, diva (PETRON. 45, 11 STAT. Theb. 7, 479). OV. Pont. 4, 9, 51 -m ... potiora (SEN. epist. 71, 1 STAT. Theb. 2, 368 TAC. hist. 4, 69). LIV. 2, 36, 5 -m praesentior res erat. 2, 47, 4 vanior -m erat ... acies. 6, 6, 1 frequentiorem -m populum. 10, 35, 12 -m breviore intervallo. 21, 37, 5 -m humano cultu digniora loca. 21, 60, 4 ferociores -m gentes. 25, 1, 11 potentius -m esse id malum. VAL. MAX. 2, 4, 5 -m laetior (MELA 3, 104 APVL. met. 5, 6). CELS. 5, 26, 35^{C} -m durior *radix* (5, 28, 11^{B} *al.*). 6, 18, 6^{A} vetustior -m durities (6, 18, 9^{C}). SEN. clem. 1, 14, 1 peiore -m loco. benef. 7, 19, 2 -m ulterioris est curae. CVRT. 10, 1, 28 -m vilior (*opp.* nondum). COLVM. 2, 15, 6 -m robustius *lupinum.* MELA 3, 57 -m manifestior *sol.* LVCAN. 4, 123 -m rarior aër. 9, 118. 604. VAL. FL. 8, 24 -m prior (MART. 7, 54, 3. *cf. p. 91, 59*). *sim. passim.* *adde*: LIV. 3, 57, 6 -m nimia libertas (10, 13, 6 *al.* VELL. 2, 32, 1 IVV. 11, 127 TAC. hist. 3, 52 *al.*). CAPITOL. Alb. 3, 5 filiis -m maiusculis.

γ superl. vel elativus (*cf. p. 91, 61*): CIC. de orat. 3, 86 summa -m senectute est. Att. 9, 19, 4 -m ... extrema sunt (SEN. Med. 553 voce -m extrema. LVCAN. 4, 447 TAC. ann. 4, 51 APVL. met. 8, 20). OV. met. 14, 483 ultima -m passi (SEN. contr. 7 praef. 7 rebus -m ultimis. VAL. MAX. 2, 6, 8 u. -m senectutis [5, 4 ext. 1 *al.* QVINT. inst. 11, 1, 10]. 5, 4 ext. 5 TERT. resurr. 14 p. 43, 23 *al.*). MANIL. 3, 604 forma ... -m proxima caelo (PETRON. 52, 8 APVL. met. 4, 2. 3 TERT. resurr. 22 p. 55, 27 *al.*). SEN. suas. 7, 14 frequentissimo -m more. COLVM. 4, 3, 3 cognovi -m plurimos (APVL. apol. 36. 40. *cf.* TERT. scorp. 9 p. 163, 12 plerique -m). PLIN. nat. 14, 123 maximum -m honorem (STAT. Theb. 8, 744 QVINT. inst. 1, 1, 19). 28, 127 serum -m ... potentissimum. STAT. silv. 3 praef. 18 quod ⟨i⟩am ⟨r⟩arissimum est. APVL. met. 6, 17 -m novissimo periculo. ITIN. [Silv.] 8, 3 -m vetustissima est *arbor.*

d c. *adv.* (*cf. p. 112, 4. 117, 37*; -m admodum, prorsus *sim. v. p. 90, 26 sqq.*): *α posit.*: PLAVT. Cas. 814 -m oboluit ... procul (SEN. epist. 102, 28. STAT. Theb. 6, 711 -mque pr. *cf.* FLOR. epit. 2, 8, 7). TER. Eun. 633 longe -m abieram (*cf. p. 113, 84*). RHET. Her. 2, 25, 40 -m quasi sero (CIC. orat. 155 LIV. 23, 44, 1 PETRON. 7, 4 TAC. ann. 2, 21 -mque sero diei. *nota* COMM. apol. 937 displicet ... -m sero [*i.* '*s. tandem*'] Iudaeis. instr. 1, 29, 19 -m tunc ... sero). CIC. Q. Rosc. 17 -m tacite. Verr. I 20 aperte -m (Catil. 1, 12 LIV. 35, 20, 13 *al.*). II 1, 23 palam -m (Catil. 2, 1 *al.* CAES. civ. 2, 36, 2 *al.* OV. met. 9, 638 -mque p. LIV. 29, 32, 12 SVET. Tib. 43, 2. *cf.* LIV. 10, 20, 4 -m propalam. AVG. civ. 4, 4 p. 150, 26 D. -m in manifesto). Cluent. 79 -m impune. Catil. 2, 11 -m plane (dom. 11 *et* 5^{ies} PLIN. nat. 2, 4. 6, 35 FRONTO p. 225, 17 N. TERT. resurr. 22 p. 56, 18 *al.*). Manil. 7 penitus -m. LIV. 6, 27, 7 passim -m (COLVM. 9, 14, 18 PLIN. nat. 18, 314 FLOR. epit. 3, 8, 10). CVRT. 4, 1, 23 serio -m rex. COLVM. 12, 21, 3 cum -m perfecte ... deferbuit. STAT. silv. 1, 4, 106 -m segniter. APVL. met. 3, 10 libere -m. TERT. coron. 11 p. 446, 8 Oe. frustra -m. PANEG. 12 (2), 9, 2 -m ad plenum. AVG. civ. 22, 6 p. 562, 26 D. -m libenter.

β compar. (*cf. p. 112, 63. 115, 64. 125, 41*): CIC. inv. 2, 14 artius -m ... dormire. Verr. II 2, 11 -m liberius ... loqui. Mur. 43 dicam -m apertius. Cael. 44 dicam ... -m confidentius. de orat. 2, 239 facilius

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-m intellegemus (PRISCILL. 3, 61 p. 47, 21). Att. 4, 14, 1 si -m melius vales (QVINT. inst. 4, 2, 73. *cf.* FRONTO p. 73, 19 N. meliuscule). LVCR. 1, 157 -m rectius ... perspiciemus. 5, 711 propius -m ... labitur (VERG. Aen. 11, 564 LIV. 2, 6, 7 MANIL. 1, 11 SEN. Phoen. 323 epist. 122, 9 LVCAN. 6, 416 SIL. 1, 32). CAES. Gall. 4, 6, 4 latius -m (*om.* α) vagabantur (AMM. 14, 7, 1 AVG. civ. 15, 13 p. 82, 28 D.). BELL. Afr. 39, 5 longius -m abscessisse (MANIL. 5, 374 SEN. dial. 3, 16, 2 TAC. hist. 3, 69). LIV. 21, 35, 1 -m segnius. 27, 48, 11 impotentius -m. SEN. dial. 11, 5, 6 -m asperius. MELA 3, 57 -m ... altius (AMM. 21, 10, 7 *al.*). PLIN. nat. 2, 71 parcius -m. 13, 137 -m ... interius. 18, 273 -m planius. SIL. 1, 333 -mque acrius. QVINT. inst. 12, 10, 79 -m lenius supina. TAC. dial. 18 fortius -m. ann. 4, 68 audentius -m. 15, 50 promptius -m. SVET. Iul. 77 consideratius -m. APVL. met. 7, 12 paulo -m clarius. 9, 30 -m ... validius. TERT. bapt. 15 plenius -m. AVIEN. Arat. 320 rarius -m. AMM. 15, 5, 11 erectius -m. *al.* *adde*: LIV. 34, 4, 4 -m nimis multos (QVINT. inst. 9, 4, 73. *cf.* VAL. FL. 5, 4 nimium -m vera [SIL. 15, 662]).

γ *superl.*: AMM. 20, 3, 11 procedens ... -m disiunctissime.

e *c. subst.*: PLAVT. Bacch. 460 hic sodalis Pistoclero -m puer puero fuit (CIC. Lael. 11 de eo -m puero [*i. cum adhuc p. esset*]. Ov. trist. 4, 10, 19 SIL. 3, 608 LAMPR. Comm. 10, 1. *cf.* INSCR. christ. Diehl 4720 -m ... parvulus). Merc. 552 quom sis -m senex (CIC. Cato 27 orat. 176 *al.* LIV. 10, 13, 6 SEN. contr. 4 praef. 3 *al.* SEN. Tro. 548 dial. 10, 17, 6 QVINT. inst. 1, 10, 13 *saepe.* *cf.* SVET. gramm. 9 -m persenex. -m senior *v. p. 88, 32*). CIC. Sull. 9 -m privato (*opp.* consuli. VOPISC. Aurelian. 43, 2 FIRM. math. 1, 7, 33 COD. Theod. 15, 1, 31, 1 [*a. 394*]). rep. 1, 18 -m aetate quaestorios (*cf.* de orat. 1, 239 -m consularis [Brut. 145 *cf.* CAPITOL. Gord. 13, 9 c. -m vir. 14, 7]. SEN. contr. 1, 3, 11 -m senator [PLIN. epist. 8, 14, 9]. SEN. benef. 2, 27, 2 princeps -m civitatis [PLIN. nat. 14, 145 QVINT. inst. 10, 5, 11 IVV. 4, 32 PLIN. paneg. 5, 4 SPART. Pesc. 2, 5]. dial. 6, 3, 1 -m magnum ducem. PLIN. paneg. 9, 3 -m Caesar, -m imperator, -m Germanicus [SVET. Vesp. 5, 6 SPART. Sept. Sev. 3, 7 *al.*]. epist. 9, 13, 11 -m praefectum aerarii [AMM. 29, 3, 1]. VLP. dig. 48, 19, 9, 15 -m [*i. adhuc*] decurione *patre.* CAPITOL. Alb. 5, 4 -m tribuno. AVSON. 419, 25 -m consul [AVG. civ. 2, 27 p. 93, 23 D.]. AMM. 18, 9, 3 -m comite. 21, 1, 4 Augustus -m. HIER. epist. 52, 3, 6 censorius -m *Cato*). rep. 3, 40 Samnitium, quondam hostium, -m (*Non.*, tum -m *codd.*) clientium suorum. Brut. 104 -m adulescens *Gracchus* (Att. 6, 2, 2. *cf.* SEN. contr. 7 praef. 6 -m adulescentulus. Ov. met. 3, 135 -m iuvenes [TAC. dial. 33 PLIN. epist. 5, 6, 6 *al.*]). SALL. Iug. 102, 1 haud dubie -m victor (VERG. georg. 2, 171 Aen. 5, 331 CVLEX 328 EPICED. Drusi 293 LIV. 2, 14, 7 *et bis.* VAL. MAX. 5, 7, 2 SEN. Phaedr. 53. *cf. p. 115, 35*). VERG. georg. 3, 164 -m vitulos (*i. cum adhuc v. sunt*) hortare. Aen. 7, 790 Io ... -m bos. PROP. 2, 26, 10 -m dea (*cf. 2, 28, 61* divae nunc. TERT. nat. 2, 10, 1 -m dei). Ov. ars 3, 33 Phasida, -m matrem (IVV. 10, 195 SVET. Cal. 25, 3 PRVD. apoth. 575. *cf.* QVINT. decl. 315 p. 238, 8 -m pater [VLP. dig. 14, 6, 3, 4. *cf.* APVL. met. 11, 25 meum -m parentem]). VAL. MAX. 5, 5, 1 -m Africanus (*cf.* PLIN. nat. 7, 144 hoc dicebat -m Baliaricis, Diadematis [*sc. filiis*], -m Macedonicus ipse. TERT. apol. 6, 10 Serapidi -m Romano ..., Baccho -m Italico). SEN. dial. 4, 2, 6 -m togati. LVCAN. 5, 334 -m plebs Romana. SIL. 15, 565 -m socius (*opp.* diu. STAT. Theb. 2, 364). TAC. ann. 12, 9 sponsus -m. 14, 64 -m viduam. PLIN. paneg. 35, 2 modo senatorum, -m delatorum. SVET. Galba 14, 2 -m ... candidatus. FLOR. epit. 2, 6, 38 -m ... eruditricem. CELS. dig. 28, 5, 60 (59), 5 -m heredi. TRYPH. dig. 49, 15, 12 pr. -m hostes. VLP. dig. 29, 1, 13, 1 -m veteranus (COD. Iust. 12, 35, 7). APVL. met. 8, 25 -m meus dominus. TERT. apol. 4, 1 -m ... compares suos. nat. 2, 11, 11 virorum -m. test. anim. 1 p. 135, 10 -m Christianus. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 28 plane inimicae -m tuae, carnis. 3, 13 p. 396, 13 hominem -m Christum (resurr. 5 p. 32, 17). anim. 11 p. 316, 10 -m fraudatorem. CYPR. epist. 55, 5 p. 627, 9 tunc adhuc confessore, nunc -m martyre (HIER. epist. 3, 2, 1). AVSON. 403, 10 -m vates. AMM. 28, 5, 15 -m tributarii. *al.*

f *c. pronom. et adi. multitudinem vel quantitatem indicantibus* (*cf. p. 91, 4 sqq.*): α *adi.*: PLAVT. Capt. 326 multos -m lucrum lutulentos homines reddidit (CIC. Verr. II 5, 103 -m ... multis in rebus [Phil. 11, 27 VELL. 2, 35, 1. *cf.* CIC. epist. 3, 4, 1 m. -m rebus ... cognitum. CAES. Gall. 7, 54, 2]. de orat. 2, 77 epist. 4, 3, 1 *al.* CAES. Gall. 1, 47, 4 *al.* LIV. 31, 46, 15. 33, 3, 2 *saepe.* *cf.* LIV. 9, 33, 3 permulti anni -m erant. *al.*). Poen. 919 -m instat alterum *telum* (CIC. Att. 13, 22, 5 alteris -m litteris. 11, 25, 2 Q. CIC. Cic. epist. 16, 26, 1 HOR. epod. 16, 1 Ov. met. 13, 775 LVCAN. 10, 524 PLIN. nat. 5, 19 SIL. 11, 424 TERT. carn. 11 p. 447, 10 Oe. *cf.* CIC. Att. 10, 1, 2 alias -m *litteras* [VERG. Aen. 6, 89 SEN. epist. 26, 1 TERT. nat. 2, 9, 2 *al.*]). Rud. 744 *filia* -m tanta esset, si vivit (BRVT. Cic. ad Brut. 9, 15, 2 Sjö. t. -m virum. LIV. 10, 20, 3 t. -m praedae. 27, 45, 1 SEN. contr. 4 praef. 4 CVRT. 7, 2, 26 PLIN. nat. 35, 55 FLOR. epit. 4, 12, 53 *al.*). TER. Hec. 737 ea aetate -m sum, ut *eqs.* (CIC. div. in Caec. 70. *cf.* Verr. II 1, 66 -m id aetatis. *al.*). Eun. 433 metuebant omnes -m me (CIC. Verr. I 2. II 3, 64 Phil. 1, 21 *al.* LIV. 10, 6, 11. 32, 2, 9 *al.* SEN. Herc. O. 1810 epist. 123, 7 *al.* QVINT. inst. 3, 5, 4 *saepe.* *cf.* LIV. 6, 9, 12 -m totum [23, 29, 11 *al.* SEN. Herc. f. 1046 Herc. O. 507 LVCAN. 8, 503 *al.* VAL. FL. 2, 248 APVL. apol. 99 TERT. nat. 1, 14, 1 *al.*]. SEN. Herc. f. 1259 cuncta -m ... bona. TAC. hist. 1, 32 universa -m plebs [APVL. apol. 93 CYPR. epist. 7, 1 p. 485, 12]). CIC. Sest. 89 tot -m ... funeribus (LIV. 6, 12, 2. 23, 7, 9. 36, 34, 9 OCTAVIA 902 MART. 6, 4, 2 TERT. adv. Val. 5 p. 182, 8 [-m tot: APVL. apol. 52]. *cf.* COLVM. 8, 7, 5 totidem diebus ..., quot -m farturae *eqs.* [QVINT. decl. 298 p. 179, 20 TERT. virg. vel. 14 p. 905, 6 Oe.]. SOL. 45, 6 -m aliquot inventi sunt [*cf. p. 91, 17. 37*]). div. 2, 1 compluribus -m libris (CAES. civ. 2, 11, 4 PLIN. nat. 36, 83 -m c. TERT. ieiun. 7 p. 282, 7. *cf. p. 91, 14*). epist. 6, 6, 9 -m suum *beneficium* (*opp.* aliquando. TIB. 3, 12, 16 Ov. met. 14, 166 VAL. MAX. 2, 6, 7 sua -m culpa. FLOR. epit. 4, 7, 7 TERT. adv. Marc. 2, 22 p. 366, 5 *al.* *cf.* STAT. silv. 3, 5, 54 -m mea [TRYPH. dig. 49, 15, 12, 8]. MART. 5, 3, 1 -m nostrae ... ripae [MIN. FEL. 40, 2. TERT. adv. Marc. 4, 1 p. 423, 12]. TERT. pall. 1 p. 916, 3 Oe. Aesculapio -m vestro).

β *adv.* (-m alias *sim. v. p. 112, 18*, -m ubique *sim. p. 116, 35*): TER. Hec. 280 multimodis -m exspecto (*cf.* CIC. ad Q. fr. 1, 1, 36 magna -m ex parte perfecisti [LIV. 22, 47, 3 *al.* SCRIB. LARG. 98. 200 PLIN. paneg. 57, 1 AVG. civ. 17, 2 p. 199, 1 D. -m magna ex p.: LIV. 21, 46, 6. 22, 29, 3 R. GEST. div. Aug. 5, 33 -m ex p. m. *cf.* AVG. civ. 10, 1 p. 401, 25 D. -m non parva ex p.]. VAL. MAX. 8, 15, 1 maiore ex p. -m [CELS. 8, 1, 15]. PLIN. epist. 10, 39, 1 maxima -m p. [APVL. met. 8, 21 -m ex m. p.]. CAES. civ. 3, 24, 3 -m ex omnibus partibus [LVCAN. 7, 667 omni -m p.]. LIV. 2, 48, 1 -m aliqua ex p. [COLVM. 12, 19, 5 a. -m p. FIRM. math. 1, 8, 2]. 24, 44, 4 -m ex parte [MELA 1, 52 TERT. uxor. 2, 7 p. 693, 4 Oe. PORPH. Hor. carm. 1, 14, 3 sq.]). CIC. leg. frg. 4 paululum ... -m (*cf.* epist. 6, 2, 1 -m paulum. PLIN. nat. 26, 11 -m paulatim [QVINT. inst. 1, 2, 1]). Lael. 40 -m aliquantum. Att. 2, 18, 4 -m prorsus occallui (APVL. met. 5, 21. 9, 3 BOETH. cons. 1, 4, 32). ad Q. fr. 1, 1, 11 cum hi mores tantum -m ad ... lenitatem incubuerint (LIV. 6, 11, 4 t. -m eminere *Furium*, ut. *cf.* -m in tantum: SEN. epist. 71, 34 [COLVM. 3, 3, 13]). LIV. 10, 39, 8 -m per omnia (VVLG. II Macc. 7, 5 [τοῖς ὅλοις]. *cf.* CELS. 2, 15, 1 -m ex toto [4, 6, 6]). 21, 29, 3 -m admodum (35, 26, 6. *cf.* AVG. civ. 18, 21 p. 283, 4 D. -m quodam modo [22, 14 p. 591, 20]).

g *c. numeralibus*: α *cardinalia*: PLAVT. Truc. 757 unum aiebas, tria -m dixti verba (CIC. Att. 1, 13, 1 CAES. Gall. 1, 12, 2 SEN. contr. 7, 3 [18], 3 MART. 10, 48, 17 *al.*). CIC. Att. 1, 16, 12 senatus consulta duo -m facta sunt (LIV. 33, 15, 11 SEN. contr. 9, 5 [28], 13 QVINT. inst. 1 prooem. 7 TAC. hist. 2, 23 *al.* *cf.* COLVM. 4, 16, 4 binae -m materiae [QVINT. decl. 308 p. 210, 16]). CVRT. 8, 14, 32 novem -m vulnera. PETRON. 20, 2 mille -m mortibus (CALP. ecl. 5, 12 QVINT. inst. 6, 3, 77). MART. 7, 58, 1 -m sex ... cinaedis. TERT. apol. 2, 5 centum -m infantes. *al.*

β *ordinalia*: CIC. Sest. 37 sextum -m ... consulatum. Att. 1, 16, 9 nunc tertium -m esse ... immissum (epist. 15, 16, 1 VERG. Aen. 3, 645 LIV. 23, 33, 4 *al.* LVCAN. 2, 331 PERS. 2, 14 *al.*). HIRT. Gall. 8, 8, 2 octavo -m stipendio (*cf.* LIV. 3, 71, 6). LIV. 10, 31, 10 quartum -m volumen. SEN. contr. 9, 5 (28), 11 -m unum occidistis, alterum occiditis (*cf.* VAL. MAX. 6, 4 ext. 3 uno -m et altero proelio [*c. p. 91, 21*]). MART. 6, 7, 4 decimo -m ... viro. 10, 43, 1 septima -m ... uxor. *al.* *speciatim c. notionibus tempus indicantibus*: PLAVT. Truc. 402 -m decimus mensis adventat prope (*cf.* TER. Hec. 394 mensis agitur hic -m septimus *al.*). PROP. 2, 16, 32 tot -m abiere dies, cum *eqs.* LIV. 23, 44, 1 multos annos -m esse (*cf.* 32, 28, 5 *al.*). 45, 36, 2 quoniam hora -m octava diei esset. SEN. epist. 76, 1 quintum -m diem habeo, ex quo *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 14 *al.*). *in variis poetarum circumlocutionibus*: VERG. Aen. 1, 755 te -m septima portat ... aestas (5, 626 vertitur [SIL. 15, 526]. *cf.* MART. 4, 78, 1 -m sexagensima messis [PETRON. 89 vs. 1 *al.*]. SEN. Oed. 783 decima -m metitur seges. *cf.* Phaedr. 838 Phoen. 371 *al.*). PROP. 2, 20, 21 septima -m plenae deducitur orbita lunae (*cf.* LVCAN. 1, 218 tertia -m ... Cynthia [*i. luna*]. VAL. FL. 3, 1 tertia -m ... Tithonia [*i. dies*]. STAT. silv. 5, 4, 7 septima -m ... Phoebe). Ov. Pont. 4, 13, 39 me -m ... sexta ... bruma ... videt (*cf.* VAL. FL. 6, 115). *alia v. p. 91, 10 sqq.*

γ *multiplicativa*: PLAVT. Bacch. 759 -m bis (*v. vol. II 2010, 25 sqq., item* bis -m *inde a* CIC. Caecin. 6. *adde* PRVD. apoth. 217). CIC. Pis. 58 ter -m ... triumphavit (Ov. epist. 20, 157 LIV. 8, 33, 4 AMM. 14, 6, 20. -m ter: MART. 7, 7, 3 QVINT. decl. 263 p. 75, 19. 304 p. 193, 15 AMM. 23, 1, 1). VATIN. Cic. epist. 5, 10ᵇ quater ... -m captum *oppidum.* Ov. epist. 11, 45 -m noviens erat orta *Luna* (STAT. Theb. 6, 238). LIV. 6, 6, 8 qui se dictatorem -m quartum creasset (7, 38, 9). 6, 36, 7 -m octavum tribunos plebis refectos. 40, 37, 6 -m ... tertium negatus (QVINT. inst. 9, 3, 43 *verbum* tertium -m sermone. *cf.* CVRT. 4, 11, 2 ut pacem ... -m hoc tertio peteret [FRONTIN. aq. 10 -m tertio consul fuisset. PLIN. epist. 3, 4, 8. ITALA (Lugd.) *et* VVLG. num. 22, 28 -m (hoc) t. (τρίτον τοῦτο). VVLG. Iob. 21, 14 hoc -m t. AVG. civ. 3, 14 p. 115, 26 D. ecce -m t.]). BOETH. cons. 3, 12, 2 me horum -m secundo commemoras (*cf.* -m iterum *p. 113, 80*). PLAVT. Persa 534 sensi ego -m compluriens. CIC. leg. 2, 9 aliquotiens -m iste locus a te tactus est (Att. 3, 22, 1 -m a. LIV. 29, 18, 10 AVG. civ. 22, 25 p. 617, 16 D.). Pis. 59 supplicationes totiens -m decretae (VERG. Aen. 4, 536 LIV. 25, 6, 21 OPTAT. 4, 5 p. 107, 24 -m t.). *adde*: VVLG. gen. 43, 10 -m vice altera (ἤδη ἂν ...

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

δίς, ITALA Lugd. -m ⟨bi⟩s). num. 14, 22 -m per decem vices (τοῦτο δέκατον, ITALA Lugd. hoc decies -m).

h c. *notionibus tempus vel locum indicantibus:* α *de temporis spatio:* (a) *acc.* (*vel* per): PLAVT. Aul. 4 hanc domum -m multos annos est, cum (*cf.* Merc. 533. 535) possideo (CIC. Verr. II 4, 38. 5, 126 Cluent. 12 *opp.* nunc. Arch. 7 PROP. 2, 8, 13 SVET. Cal. 35, 3 *al.* [*cf.* CIC. rep. 4, 11 -m ... plurimos annos]. *cf.* Merc. 59 tot ... annos -m. Most. 79 triennium ... -m hinc abest [Stich. 137 abhinc -m abierunt tr. *cf.* CIC. Quinct. 42 -m biennium versamur. LIV. 38, 42, 10]. Persa 172 te -m sector quintum hunc annum [*cf.* CIC. Manil. 7 annum -m tertium et vicesimum. rep. 2, 28 quartum -m a. fin. 2, 94 -m decimum a. off. 3, 79 -m septimum a. CAES. Gall. 5, 25, 3 tertium -m hunc a. LIV. 5, 10, 7. 6, 39, 6. 8, 17, 8 -m alterum a. 9, 18, 9 *saepe*]. Stich. 170 -m complures annos ... haeret *fames* [CIC. Quinct. 14 NEP. Timol. 2, 4 *cf.* LVCIL. 405 a. ... -m plures]. CIC. Flacc. 70 annos -m triginta ... versaris [*cf.* Phil. 6, 17 viginti -m a. *al.*]. Cael. 12 -m aliquot annos [LIV. 30, 41, 4]. off. 1, 1 annum -m audientem [PETRON. 44, 2. *cf. l. 47*]). PLAVT. Men. 104 mi intervallum -m hos dies multos fuit (Pseud. 9 Rud. 137 [*cf.* 131 compluscolos]. Most. 589 multos ... -m d. *cf.* VARRO rust. 3, 9, 10 -m decem d. CIC. Cluent. 38 unum -m et alterum d. Catil. 1, 4 vicesimum -m d. [*cf.* rep. 6, 8 tertium d. -m. Att. 5, 8, 1 duodecimum -m d. 5, 10, 1 -m quartum d. 9, 10, 8 quintum -m d. epist. 2, 10, 3 *al.* CAES. Gall. 6, 38, 1 civ. 1, 84, 1 NEP. Eum. 11, 3 LIV. 3, 27, 7. 37, 29, 2 *saepe*]). CIC. Verr. II 5, 159 cum -m tot horas ... dicam. Cael. 47 tot -m menses (fin. 5, 8 complures -m m. Att. 1, 18, 7 tertium -m m. [SALL. Iug. 24, 3 quintum -m m.]. HOR. sat. 2, 3, 289 m. -m quinque). ac. 1, 25 tot -m saecula versantur (*cf.* VAL. MAX. 8, 13 ext. 2). PROP. 2, 33, 2 -m noctes ... decem. *adde*: PLAVT. Epid. 498 plus -m sum libera quinquennium (*abl.*: Bacch. 819. Curc. 14 plus -m anno. *cf.* CIC. Verr. II 4, 96 horam amplius -m ... moliebantur [Flacc. 63 ad Q. fr. 3, 3, 1. *abl.*: CAES. Gall. 3, 5, 1]). per: CIC. Verr. I 49 aliquot -m per annos (LIV. 2, 19, 2. 10, 41, 2 S. C. de aedif. [Corp. X 1401] 34. *cf.* CIC. Cluent. 7 -m per a. octo. OV. Pont. 4, 9, 95 tot -m ... per a. LIV. 38, 17, 6 per ducentos -m a. TAC. dial. 8 per multos -m a. FRONTO p. 170, 8 N. -m per biennium). LIV. 22, 2, 7 per quadriduum -m. 34, 26, 13 -m per aliquot aetates. 36, 6, 2 per multa -m saecula (COLVM. 1 praef. 31 LVCAN. 5, 164 HIER. epist. 27, 1, 3). 36, 34, 2 -m per duos menses. PLIN. nat. 35, 14 per aliquot -m lustra. PRVD. praef. 1 per quinquennia -m decem. (b) *abl.* (*cf. l. 30. 32*): CIC. Verr. II 2, 130 comitiis -m abhinc XXX diebus factis (CELS. 5, 26, 27^A quinto -m d. [CVRT. 9, 9, 7 tertio -m d. COLVM. 8, 5, 16.] PETRON. 47, 2 multis -m d. [MART. 11, 88, 1] APVL. met. 2, 24 *al.* *cf.* CELS. 2, 6, 3 -m triduo [VVLG. Matth. 15, 32. *cf.* PETRON. 139, 5 biduo -m]). CIC. (?) facet. dict. 27 -m viginti annis (AETNA 431 multis -m a. [SEN. epist. 79, 15 *al.* PLIN. nat. 6, 186 VVLG. Zach. 7, 3]. OV. trist. 5, 10, 3 -m ... tot a. LIV. 3, 39, 9 anno -m prope [APVL. apol. 73]. 40, 19, 9 -m priore a. LVCAN. 1, 300 decimo -m ... a. PLIN. nat. praef. 28 -m decem a. [20, 5 TAC. ann. 14, 27 VVLG. Iudith. 8, 4 *al.*]. *cf.* LIV. 39, 10, 6 -m biennio [AVR. Fronto p. 34, 20 N. *cf.* CYPR. epist 59, 6 p. 673, 11 quadriennio -m]). BELL. Hisp. 3, 1 fere -m aliquot mensibus (FLOR. epit. 2, 6, 6). LVCAN. 2, 569 multis ... rebellis ... -m lustris. PLIN. nat. 22, 115 saeculis -m fieri (35, 52 multis -m s.). SVET. Claud. 37, 2 aliquot -m noctibus. (c) *alia*: PLAVT. Men. 24 postquam -m pueri septuennes sunt (PETRON. 47, 9 *suem* -m se⟨x-en⟩nem. *cf.* LIV. 31, 12, 6 alter sedecim -m annorum. 39, 43, 3 septuaginta annos -m natus. *al.*).

β *de puncto temporis:* (a) *abl.* (*cf. p. 86, 73. 81*): CIC. Verr. II 5, 143 -m priore actione. Catil. 2, 23 his praesertim -m noctibus (*cf.* CAES. Gall. 7, 28, 6 multa -m n. [SER. SAMM. 863]. OV. am. 2, 19, 38 -m prima n. COLVM. 10, 294 -m n. suprema [STAT. Theb. 3, 683]. MART. 6, 89, 1 media -m n. [VVLG. Ruth 3, 8]. TAC. hist. 3, 79 multo -m noctis). Planc. 49 comitiis -m superioribus. Phil. 2, 83 -m Kalendis Ianuariis. Tusc. 5, 7 -m heroicis aetatibus. off. 2, 57 -m bonis temporibus (*cf.* Brut. 40 -m Troicis t. Verr. II 1, 15 -m illo t. ..., cum [SEN. contr. 9, 4 (27), 11 illo -m t. QVINT. inst. 1, 10, 9]. *cf.* CIC. epist. 1, 9, 5 -m primis t. illis. SCAEV. dig. 44, 3, 14, 5 -m ... illo in t.]. LVCR. 1, 102 -m quovis t. COLVM. 1 praef. 15 -m temporibus avorum. 3, 7, 2 longo -m t. [ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 10 PLIN. nat. 34, 2 SER. SAMM. 538 *al.*] LVCAN. 5, 385 -m t. tanto [PRVD. apoth. 121]. PLIN. nat. 21, 34 Troianis t. -m [33, 115 *cf.* 19, 25]. GAIVS dig. 40, 9, 10 -m eo t. quo [AVG. civ. 16, 2 p. 123, 10 D. *al.*]. APVL. met. 6, 7 quanto -m t. 9, 33 multo -m t. [SER. SAMM. 545 VVLG. Luc. 8, 27 *cf.* II reg. 14, 2 -m plurimo t.]. SPART. Hadr. 2, 3 extremis -m Hadriani t. AVG. civ. 12, 2 p. 514, 24 D. -m nostris t. *al.*). LIV. 3, 1, 1 -m priore consulatu. COLVM. 1, 4, 2 primo -m Punico bello. LVCAN. 6, 527 prima -m voce precantis. VAL. FL. 3, 360 medio -m vere (*cf.* SIL. 2, 13. 16, 488 TAC. Agr. 18. *cf. supra l. 62*). SVET. Iul. 4, 1 hibernis -m mensibus (PALLAD. 8, 3, 2 mense -m h.). Nero 8 -m vesperi (APVL. met. 2, 11 -m vespera. *cf.* ITIN. [Silv.] 31, 4 -m sera). ITIN. [Silv.] 24, 2 -m luce. *al.*

(b) *locutiones praepositionales* (*cf. p. 112, 6*): PLAVT. Persa 479 bonus volo -m ex hoc die esse (*cf. p. 92, 7*). TER. Hec. 126 -m in ipsis nuptiis (*cf.* CIC. Verr. II 5, 113 -m in morte ipsa [CATVLL. 76, 18. LVCR. 6, 1157 leti -m limine in ipso. *cf.* 2, 960 CVLEX 224 SIL. 14, 444]. VERG. georg. 4, 490 -m luce sub ipsa [OV. met. 1, 494. STAT. Theb. 8, 647 -m morte sub ipsa]). CIC. Verr. II 4, 36 -m ante praeturam (*cf.* ac. 1, 44 -m ante Socratem. orat. 167 epist. 13, 10, 2 LVCR. 3, 67 LIV. 3, 53, 3. 21, 39, 8 VELL. 1, 12, 4 -m ante biennium [2, 112, 7]. VLP. dig. 35, 3, 3, 8 *al.*). Cael. 76 in his -m aetatibus nostris (ad Q. fr. 1, 1, 38). LVCR. 1, 550 ex infinito -m tempore (1, 991 *al.* *cf.* VERG. Aen. 1, 623 t. -m ex illo [11, 275 VVLG. Esth. 10, 11 *cf.* IVV. 4, 135 ex hoc t. -m. *al.*] *cf.* CIC. Mur. 81 -m ab eo t., quo. epist. 12, 1, 1 omne -m ad t. *al.* *cf. infra l. 45*). VERG. georg. 4, 116 extremo ... -m sub fine laborum (AVSON. 108, 16 *al.* *cf.* PLIN. epist. 4, 13, 2 -m in f. *opusculi* [HIER. epist. 7, 6, 3]. TERT. apol. 46, 5 -m in f. *vitae*. *al.* *cf.* TERT. fug. 6 p. 473, 20 Oe. -m in clausula officii. AVG. civ. 18, 23 vs. p. 285, 25 D. aevi -m termino in ipso). VERG. Aen. 2, 447 extrema -m in morte ([11, 846 *cf.* SIL. 5, 416]. 2, 533 in media -m m. [VAL. FL. 1, 821 SIL. 5, 409. 7, 732 *al.*] *cf. supra l. 3*). PLIN. nat. 7, 129 -m apud maiores (*cf.* 17, 50. 36, 45). 8, 195 -m sub Lucilio poeta. STAT. Theb. 11, 156 -m rebus in artis. ITIN. [Silv.] 24, 12 -m ex illa hora (36, 3). 44, 1 -m ... de alia die. *al.* -m (inde) ab adulescentia *sim.*: PLAVT. Bacch. 1006 inde a principio -m impudens epistula est (Cas. 4. Pseud. 970 -m i. a pr. probe [*sc. congreditur sim.*]. CIC. prov. 33 SALL. Iug. 77, 2 hist. frg. I 11 LIV. 24, 48, 6 [*plur.*]. 34, 51, 5 SVET. Galba 18, 1 AVG. civ. 5, 12 p. 216, 3 D. *cf.* -m a pr. [*sine* inde]: PLAVT. Men. 1 salutem primum -m a pr. ... nuntio [TER. Phorm. 650 -m (ς *contra usum Ter.*) a pr.]. CATO or. frg. 11, 1 CIC. leg. 2, 15 orat. 201 SALL. Iug. 102, 6 rep. 2, 2, 4 LIV. 34, 5, 8. [*adde* ASCON. p. 57, 24 St. diximus -m in pr.]. *cf.* CAES. civ. 2, 23, 1 -m ab initio [LIV. 36, 7, 16 SEN. epist. 16, 7 QVINT. inst. 11, 3, 144. -m inde ab i.: LIV. 1, 2, 3 [*et 7ies; plur.*: 9, 17, 10]. -m ... initio: CIC. Verr. II 3, 147. ALF. dig. 39, 4, 15 -m i. COLVM. 1, 7, 3 -m inde a cunabulis [arb. 1, 4 -m quasi ab incunabilis. AMM. 28, 5, 9 -m inde ab i. primis]. TERT. adv. Marc. 2, 27 p. 373, 18 -m inde a primordio. AMM. 27, 9, 1 -m inde ab exordio ... imperii [AVG. civ. 7, 32 p. 315, 5 D.]). Bacch. 1207 -m inde ab adulescentia (TER. Ad. 41 CIC. de orat. 1, 199. *cf.* Mil. 22 -m ab a. epist. 1, 9, 23 -m a prima a. *cf.* TER. Haut. 183 -m inde usque a pueritia [CIC. epist. 4, 7, 1]. PLAVT. Capt. 645 -m inde usque ... a puero [LIV. 24, 5, 9 *al.* SVET. gramm. 9. *plur.*: CIC. Verr. II 4, 107 -m a pueris. SOL. 22, 12 -m inde a pueris. *cf.* PLAVT. Stich. 175 inde -m a pausillo]. VERG. georg. 3, 74 -m inde a teneris [QVINT. inst. 1, 2, 18 -m a tenero]. LIV. 5, 2, 13 -m ab iuventa [36, 17, 6 -m inde ab i.]. PLIN. paneg. 26, 3 -m inde ab infantia). CIC. inv. 2, 107 -m a maioribus (NEP. Epam. 2, 1. -m inde a m.: CIC. Flacc. 52 rep. 1, 70 LIV. 26, 24, 3 AMM. 25, 3, 23. 28, 1, 30). Phil. 3, 9 -m a condita urbe. 14, 16 -m inde a consulatu meo (*cf.* epist. 13, 38). div. 1, 1 -m usque ab heroicis ... temporibus (epist. 2, 16, 3 -m ab illo t. PLIN. nat. 21, 15 -m a Troianis t. CAPITOL. Aur. 16, 4 -m inde a primo aetatis ... t. AMM. 25, 9, 8 -m inde a Mithridatici regni t. [26, 6, 7 *al.*]). nat. deor. 2, 124 -m inde ab ortu. carm. frg. 3 (de consul.) 75 primo -m a flore iuventae (*cf.* LIV. 27, 20, 11 -m a prima pugna. CELS. 2, 14, 5 -m a primo impetu. SEN. nat. 3, 30, 1 AMM. 14, 8, 8. *cf. l. 31. 35. 47*). de orat. 1, 42 -m ab illo fonte ... Socrate (*cf.* Brut. 264 -m a patre Aculeone. orat. 127 -m inde ab Aristotele [Att. 12, 44, 2. CINNA carm. frg. 1, 3 M. -m inde a Belidis. MELA 2, 45 -m inde a Theseo. TAC. hist. 1, 11 APVL. apol. 26 TERT. pall. 2 p. 923, 3 Oe. AVSON. 158, 3]). Att. 15, 26, 1 -m ab ipsa commissione. LIV. 9, 29, 8 -m inde antiquitus (22, 61, 1. 34, 27, 9 SEN. nat. 5, 15, 2 PLIN. paneg. 82, 7 APVL. apol. 47 *cf.* CALL. dig. 27, 1, 17, 1 -m antiquitus). 35, 47, 3 -m inde a Brachyllae morte. SVET. Cal. 60. APVL. apol. 74 -m inde ab ineunte aevo. GALLICAN. Avid. 5, 1 -m inde a veteribus (*cf.* AMM. 25, 9, 3). *al.* *nota collocationem:* PLIN. nat. 8, 176 a Pyrrhi, ut ferunt, -m inde regis cura. *cf. etiam:* VERG. georg. 3, 187 -m primo depulsus *equus* ab ubere matris (*i. '-m ubi primum depulsus est'*). *abl. sine* ab (*modo sit recte trad.*): APVL. apol. 56 p. 63, 17 -m inde Orphei ... scitis.

γ *de loco:* *abl.* (*cf. p. 93, 16*): TAC. Agr. 10 extremo -m litore. *praep.*: VELL. 2, 53, 2 -m a Mytilenis. PETRON. 29, 5 in deficiente ... -m porticu (*i. in exitu p.*). PLIN. nat. 5, 33 post eos Acrauceles ac -m in ora Syrtis Nasamones. 13, 43 -m in Aethiopiae fine. ITIN. [Silv.] 5, 10 in extrema -m valle.

δ *alii abl.* (*causae sim.*): VARRO rust. 2, 2, 18 oblivione -m lactis. CIC. Verr. II 5, 140 -m consuetudine. Brut. 79 -m patrio instituto. LVCAN. 6, 1 pugnae -m mente (ADNOT.: cum voluntate pugnandi).

i iam *per se positum:* *in responsis* (*cf.* etiam): PLAVT. Truc. 378 -m lauta es? :: -m pol mihi quidem. TER. Phorm. 816 -mne operuit ostium? :: -m. Ad. 700 quid? -m[ne] uxorem? :: -m. :: -m? :: -m quantum potest. *in sermone interrupto* (*cf. p. 84, 8*): PLAVT. Pseud. 1066 quid est? :: -m — :: quid -m? *eqs.* (Trin. 1080 TER. Ad. 325 *cf.* Haut. 919). *pro subst.*: PLAVT. Most. 838 -m revertar :: diu est id '-m' (-m id *codd.*, *cf. p. 80, 5*) mihi. quid -m *in interrogationibus sermonis cottidiani* (PLAVT. CAEL.) *admiratione vel indignatione plenis (fere i. q. 'quid nunc, qui dum'; cf. Leo, Nachr. Gött. Ges. d. W. 1895, 424 sq., qui non recte* quid -m *unam vocem* [*sc.* quĭdĭam *ut* quoniam *sim.*] *putat*): PLAVT. Amph. 810 quid -m, amabo? (Truc. 132. *cf.* Mil. 1203 *al.* [*v. Lodge*]. Stich. 38 nam

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quid -m? Epid. 56 quid -m? aut quid est? [Mil. 277. 469]. *seq. in responsione* quia: Bacch. 50 *al.* *ne fin.*: Epid. 288. quid ego -m nisi: Epid. 281). CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1 'quid -m?' inquis. gloriose omnia.

k *significationes pressae (sc. e contextu tantum petendae): fere i. q. '-m rursus' (cf. p. 110, 54)*: PLAVT. Amph. 554 eccere, -m tuatim facis, ut *eqs.* Pseud. 24 ludis -m (*A*, me *P*) ludo tuo? VLP. dig. 48, 19, 8, 12 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 53 ut expurget *helleborum* insaniam simque -m sanus. *al.* *i. q. '-m diu, -m ante'*: PLAVT. Most. 1093 factum -m esse oportuit. CIC. Verr. II 3, 142 agitatum -m *crimen.* de orat. 1, 190 quod -m (diu *add. J*) cogito. TIB. 2, 6, 19 -m mala finissem leto, sed ... vitam spes fovet. SEN. dial. 2, 2, 2 LVCIF. reg. apost. 5 p. 47, 6 COD. Iust. 12, 20, 6, 1 (*syn.* iam pridem). *al.* *i. q. '-m demum'*: POMPON. dig. 1, 2, 50 qui in equestri ordine -m grandis natu ... receptus est. VLP. dig. 49, 4, 1, 8 si forte dicta sit sententia -m suprema hora. reg. 24, 30. ITIN. [Silv.] 7, 8 Hero a terra Iesse miliario -m sexto decimo est. GREG. M. moral. 11, 41 perversi tunc -m feriri pertimescunt, cum feriuntur. *i. q. '-m tandem': v. p. 87, 15. 88, 12. 70. 103, 48. 73. 104, 59.* *i. q. '-m nunc'*: MIN. FEL. 38, 4 futuri contemplatione -m vivimus *al. (cf. p. 89, 38. 54. 90, 9. al.).* *de temporis ordine fere i. q. 'tum, deinde' (cf. p. 84, 6. 121, 22)*: CAES. civ. 3, 24, 3 -m ex omnibus partibus ... scaphae ... se in hostes incitaverunt. VERG. georg. 1, 383 -m variae pelagi volucres ... infundere rores (*cf. Varro At. carm. frg. 22, 1 M.* tum). CVLEX 394 -m memor inceptum peragens sibi cura laborem congestum cumulavit opus. VELL. 2, 112, 6 -m igitur ... legiones ... invasere hostes. TAC. ann. 4, 62 -m ceteri fama exciti. APVL. met. 2, 25 nox altior et dein concubia altiora et -m nox intempesta. *al.* *sic saepius* iamque: CELS. 5, 26, 30^{A} -mque calida aqua ... necessaria est (8, 11, 8 LVCAN. 4, 292. STAT. Theb. 2, 383. 3, 386 finitimas adhibere manus -mque ire. TAC. hist. 2, 19 ann. 3, 27. iamque et: STAT. Theb. 12, 747).

2 *in enuntiato* **negativo**:

a *spectat ad tempus praeteritum i. q. non etiam,* **nondum,** *non adhuc,* οὔπω: **α** non iam: PLAVT. Asin. 233 non omnino -m perii, est relicuom, quo peream magis. CIC. Quinct. 40 non adesa -m, sed abundanti etiam pecunia (AVG. civ. 5, 13 p. 218, 1 D. non quidem -m sancti, sed minus turpes sunt. 14, 13 p. 32, 29. 19, 4 p. 362, 18). Verr. II 4, 41 non ⟨erat⟩ ... -m refertus pecunia. Phil. 5, 33 ut ne sibi quidem quicquam integrum, quod non alicui promissum -m sit, reliquerit. LVCR. 3, 946 si tibi non annis corpus -m marcet. NEP. Eum. 12, 1 cum ... admirarentur non -m de eo sumptum esse supplicium. frg. 17 qua purpura quis non -m ... triclinia facit? (*cf.* SIL. 16, 533 quid -m non regibus ausum? IVV. 4, 101 NEMES. cyn. 16 SOL. 1, 90 PRVD. apoth. 376). LIV. 10, 8, 1 tamquam ... non -m in possessione unius amplissimi simus sacerdotii. 22, 35, 7 nec cuiquam ... mandatus honos, quem non -m antea gessisset. 29, 4, 8. 36, 41, 2. PETRON. 87, 8 et non plane -m molestum erat munus. MARCELL. Iulian. dig. 36, 1, 26 (25) pr. si non -m puer hoc acceperit. TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 18. 4, 17 p. 475, 6 (*syn.* nondum). CYPR. unit. eccl. 21 p. 228, 15 confessio exordium gloriae est, non meritum -m coronae. LVCIF. reg. apost. 6 p. 50, 15 non -m extinctus sum, sed adhuc vivo. *nota*: OV. hal. 3 *vitulus* nondum gerit in tenera -m cornua fronte. iam non: PLAVT. Cas. 539 miror huc -m non arcessi ... uxorem. CIC. Sest. 66 qui locus orbi terrae -m non erat alicui destinatus? QVINT. decl. 254 p. 44, 1 forsitan omnia -m videre non potuit exul. DRAC. Orest. 664 prope -m non esse Mycenas ... dolent.

β nec (neque) iam: VAL. MAX. 9, 3, 8 Sulla spiritum ... evomuit, nec senio -m prolapsus ..., sed ... impotentia furens. SEN. epist. 6, 1 nec hoc promitto -m aut spero, nihil in me superesse quod mutandum sit. IVV. 11, 157 nec vellendas -m praebuit alas *puer.* TERT. apol. 40, 7 nec -m illic christianae sectae origo consederat, cum *eqs.* (*syn.* nondum). 40, 8 sed nec Tuscia -m (tunc *add. Vulg.*) atque Campania ... querebantur *eqs.* resurr. 49 p. 102, 8. AVIEN. Arat. 300 neque -m discretio campum metiri ... monstraverat. nec iam — nec: SEN. epist. 117, 26 quid ... dubi est ..., an nec messem futuram -m sentiant horrea nec *eqs.*? AVG. civ. 19, 4 p. 356, 12 D. nec — nec iam: CYPR. laps. 35 p. 262, 15 nec desperantes misericordiam domini nec tamen -m veniam vindicantes. COD. Iust. 7, 63, 5, 4 (*a. 529*).

b *spectat ad tempus futurum i. q.* **non amplius,** *non ulterius,* οὐκέτι: **α** non iam (*hic illic potius vis confirmativa [cf. ex. gr. p. 94, 27] praevalere videtur.* *i. q. 'statim'*: PLAVT. Pseud. 212 si mihi non -m huc culleis oleum deportatum erit): ⓐ *c. verbis*: PLAVT. Pseud. 325 non venalem -m habeo Phoenicium. TER. Andr. 352 uxorem tibi non dat -m Chremes (*cf.* DON. *ad l.*). Haut. 1012 non postulo -m (*cf.* CIC. ad Q. fr. 3, 3, 1 non equidem -m te rogo. VERG. Aen. 4, 431 oro. 5, 194 peto. OV. rem. 274 precor). Phorm. 182 non potest celari diutius (*cf. p. 95, 71*) -m (*om. A δ*) audacia (SEN. contr. 1, 8, 10). CIC. Verr. II 2, 183 non quaero ..., non, inquam, -m quaero (fin. 5, 79 opt. gen. 12 CATVLL. 76, 23. *cf.* CIC. ad Q. fr. 1, 1, 43 nos non de ... gloria -m laborare. OV. met. 10, 529 non -m ... curat). II 3, 220 non est -m ... positus modus aestimandi. Catil. 2, 1 non ... -m inter latera nostra ... versabitur. 2, 6 non est -m lenitati locus (LIV. 3, 50, 9 LVCAN. 4, 782 PLIN. epist. 9, 40, 2. *cf.* OV. Pont. 4, 16, 52 non habet ... -m nova plaga l.). 3, 3 non ... -m vereor huius verbi invidiam (*cf.* Deiot. 35 metuo. MART. 6, 76, 4 timet). Sull. 6 non ... -m se ullo officio cum illo coniunctum arbitrabatur (*cf.* de orat. 3, 97 Att. 12, 29, 1). dom. 18 non -m tibi sic respondebo ut ceteris (QVINT. decl. 300 p. 184, 12). Rab. Post. 19 non patitur mea ... -m fides. fin. 2, 97 non ego (4, 74 Tusc. 5, 64) -m Epaminondae mortem huius morti antepono. Att. 9, 7, 1 non -m id ago. epist. 2, 5, 2 verear ..., ne ... non habeas -m quod cures. 5, 16, 5 non est -m gravitatis ... tuae. 9, 16, 2 non ... -m satis est ... pugnare. ad Q. fr. 1, 1, 28 non ... me hoc -m dicere pudebit (LVCAN. 9, 206). CAEL. Cic. epist. 8, 6, 2 non est -m tempus plura narrandi. VERG. Aen. 10, 22. 11, 71 CIRIS 438 PROP. 1, 5, 11. LIV. 2, 8, 4 non sufficientibus -m viribus. 2, 23, 7 LVCAN. 2, 497. 5, 255. PLIN. nat. 35, 2 non placent -m abaci. VAL. FL. 2, 282 non ... -m ... audet (AVG. civ. 2, 25 p. 91, 8 D.). SIL. 11, 354. 15, 47 STAT. Theb. 9, 213 silv. 5, 1, 185. QVINT. decl. 309 p. 216, 9 non est dubitare -m fas. TAC. hist. 2, 17. 3, 28 PLIN. paneg. 62, 5. ITALA deut. 13, 16 (Lugd.) civitas non reaedificabitur -m (οὐκ ... ἔτι, VVLG. non ... amplius. *sim.* deut. 17, 16 [Lugd.] apoc. 20, 3 [AVG. civ. 20, 7 p. 419, 8 D.]. *cf.* I reg. 26, 21 [Lucif. Athan. 1, 15 p. 93, 24] non malignabor ... -m [VVLG. nequaquam ... ultra]. Rom. 6, 9 [TERT. pudic. 17 p. 256, 28] non -m dominetur [VVLG. ultra non]. *al.*). *nota formulam praeteritionis*: TERT. apol. 43, 2 non dico -m qui ... excutiant; non dico -m ... qui sternuant (virg. vel. 5 p. 889, 24 Oe. praescr. 36, 6. *cf.* ieiun. 12 p. 290, 14 -m non d.). ⓑ *c. partibus orationis*: PLAVT. Cas. 429 id non tam aegrest -m, vicisse vilicum, quam *eqs.* (CIC. epist. 6, 12, 5 non tam sum peregrinator -m quam solebam. *cf.* LVCR. 5, 1016 non ita -m). Att. 4, 8^{a}, 2 ut non minus longas -m ... futurorum consulum paginulas habeat quam factorum (*cf.* LIV. 26, 18, 2 SVET. Dom. 11, 2. SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 12 St. non aliter -m accidisse quam si *eqs.*). LVCR. 3, 676 non ... id a leto -m longiter (*Non.*, -ius *codd.*) errat. OV. met. 4, 382 non -m voce virili. LIV. 25, 14, 10 caedes inde non -m pugna erat. SIL. 17, 336 non altera restat -m Libyae .. pugna. VAL. FL. 7, 155 non -m mentitae ... Chalciopes. 8, 411 non fidi -m ... viri. MART. 3, 60, 1 non -m venalis ut ante (*cf. l. 47. p. 95, 43*). TAC. Agr. 42 non -m obscuri suadentes. ann. 4, 67 non -m occultis ... insidiis. TERT. virg. vel. 11 p. 899, 11 Oe. non virgo -m. VOPISC. Aurel. 40, 3 non libenter -m. ⓒ non iam — sed (verum *v. p. 96, 57*): *c. verbis*: CIC. Catil. 3, 13 ut non -m ab aliis indicari, sed indicare se ipsi viderentur. Mil. 67 non -m hoc Clodianum crimen timemus, sed tuas ... suspiciones perhorrescimus. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 6 non -m sic sperant abs te, sed etiam (*cf. l. 59*) sic imperant tibi familiares. VERG. Aen. 7, 523 non -m certamine agresti ... agitur, sed ferro ... decernunt. LIV. 2, 45, 11 non -m sensim, ut ante (30, 7, 8), ... postulant, sed passim ... clamoribus agunt. SEN. nat. 3, 27, 9 LVCAN. 7, 694 QVINT. inst. 12, 2, 8 APVL. met. 11, 13 *al.* *nota*: CONC.^{S} I 2 p. 54, 13 ut ... non -m ulterius (μηκέτι) ... in terram eamus, sed ut ... in caelum perducamur (*cf.* -m non *p. 95, 70*). *c. partibus orationis* (*saepe in exaggeratione fere i. q. 'non solum -m'; cf. l. 55. 57. 59. 61*): PLAVT. Bacch. 138 non paedagogum -m me, sed Lydum vocat (*cf.* CIC. Verr. II 2, 190 ut ... istius avaritiae non -m vestigia, sed ipsa cubilia videre possint. II 3, 171 non mihi -m furtum, sed monstrum ac prodigium videbatur. dom. 12 Marcell. 16 Phil. 5, 3 fin. 5, 40 LIV. 28, 16, 6 VELL. 2, 115, 4. PLIN. nat. 33, 48 exarsit ... non -m avaritia, sed fames auri. STAT. Theb. 10, 15 QVINT. inst. 6, 1, 2. decl. 258 p. 54, 15 non -m ultionis gratia facio, sed etiam securitatis [PORPH. Hor. epist. 2, 1, 23]. TAC. hist. 3, 70 non -m imperator, sed tantum belli causa erat. ann. 14, 11 *al.* SVET. Tib. 13, 2 COD. Theod. 10, 20, 6 [*a. 372*] non -m multam ..., sed proscriptionem subire debebit [*cf.* 8, 13, 4 *al.*]). CIC. div. in Caec. 3 venisse tempus aiebant non -m ut commoda sua, sed ut vitam ... defenderem (*cf.* MART. 8, 61, 3 livet ..., non -m quod orbe ... legor toto ..., sed quod *eqs.* PLIN. epist. 1, 5, 6 non -m quid de Modesto, sed quid de pietate Modesti sentias. FLOR. epit. 2, 15, 9 non quia -m ..., sed quia). Verr. II 4, 60 venio nunc non -m ad furtum ..., sed ad eiusmodi facinus *eqs.* (*cf.* Sull. 89 non -m de vita ..., sed de sepultura contenditur. epist. 9, 16, 6 VAL. FL. 1, 475 TAC. Agr. 44 ann. 4, 41 PLIN. epist. 5, 13, 2 APVL. met. 10, 35 *al.*). Phil. 2, 92 civitas non -m singillatim, sed provinciis totis dabatur (*cf.* TAC. ann. 13, 37 non furtim -m, sed palam. *al.*). FLOR. epit. 3, 5, 13 *Asiam* non -m quasi alienam, sed ... quasi raptam ... repetebat *Mithridates* (CYPR. epist. 13, 4 p. 507, 3. *cf.* VITA Cypr. 4 diligebat ... non -m ut amicum ..., sed tamquam ... parentem). *al.* *nota*: CASSIOD. Didym. in I Petr. 1, 2 p. 10, 6 quae non est -m praescientia postea (οὐκέτι), sed scientia. *attenuata vi vocis* -m *fere i. q. 'non tam — quam, non — sed'*: SACR. Greg. 2, 4 pontificalem gloriam non -m nobis honor commendat vestium, sed splendor animarum. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 16 p. 46, 4 species non -m de genere neque de differentiis, sed de solis propriis ... individuis appellatur (1, 17 p. 52, 5 sec. 1, 10 p. 162, 17). non iam —, tantum *sim.* (*sine* sed): SALL. Iug. 24, 10 non -m mortem neque aerumnas (*zeugma, sc. abhorreo*), tantum modo inimici imperium ... deprecor. STAT.

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Theb 10, 829 non mihi -m solito vatum de more canentum, maior ab Aoniis poscenda amentia lucis. QVINT. decl. 331 p. 305, 23.
non solum iam —, sed *sim.*: CIC. Mil. 98 ea non solum fama -m de illo, sed etiam laetitia peragravit (NEP. Milt. 1, 1. LIV. 7, 18, 9. *cf.* APVL. mund. 24 non -m cogitatio sola, sed ... sensibilis substantia). LIV. 6, 14, 2 non enim -m orationes modo M. Manli, sed facta ... intuenti erant (QVINT. inst. 1, 1, 19). PS. TERT. haer. 5 p. 222, 15 quod ... non tantum -m vanum, sed etiam periculosum sit (PS. BOETH. fid. cath. 220).

β iam non: ⓐ *c. verbis*: (*sensu potius confirmativo* [*cf. et l. 18*]: PLAVT. Merc. 731 si nihil usus esset, -m non [*i. 'ne tunc quidem'*] dicerem. *fere i. q. 'nunc'* [*cf. et l. 14*]: TER. Haut. 694 loquere :: audio :: at -m hoc non agis): PLAVT. Amph. 937 -m nunc irata non es? (*cf.* TER. Haut. 376). Aul. 474 -m hunc non ausim praeterire (633 SEN. contr. 7, 8 [23], 4). Mil. 403 quod vidisse credo me, id -m non vidisse arbitror (CIC. Marcell. 34). 1360 -m non possum (Truc. 365 non edepol bibere possum -m. TER. Andr. 672 VARRO rust. 2, 2, 2 [*opp.* nondum] CIC. Verr. II 1, 150 quod -m iste ferre non poterat [II 3, 156 har. resp. 60 LIV. 38, 14, 11 *al.*]. II 3, 207 sustinere -m non poterat [CAES. Gall. 2, 25, 1 BELL. Afr. 66, 3 *al.*] Caecin. 49 Cluent. 29 *saepe.* BRVT. Cic. epist. 11, 10, 5 SEN. contr. 2, 3, 19 contr. exc. 8, 2 VAL. MAX. 4, 5. 5. 7, 7, 4 PHAEDR. 1, 8, 3 *et saepissime*; *nota*: QVINT. inst. 3, 8, 47 stare -m rem p. nisi uno regente non posse [PLIN. paneg. 44, 2. 75, 5] *cf.* PLAVT. Rud. 1383 -m ... auferre ⟨h⟩aud ⟨potis⟩ sim.). Stich. 384 -m non facio auctionem. Truc. 674 -m non ⟨ego⟩ sum truculentus. TER. Haut. 694 -m non sum iratus (*cf. l. 13*). POMPON. Atell. 157 -m non tundunt? CIC. Verr. II 4, 59 -m ... non libet omnia criminari. II 4, 142 tametsi ... eorum laudatione -m non uteretur (de orat. 3, 39 POMPON. dig. 41, 1, 30, 1). II 5, 149 at ego -m retentos non queror. Manil. 24 hic -m plura non dicam (Scaur. 36). Sull. 39 -m non quaero (NERO carm. frg. 1, 3 AFRIC. dig. 28, 1, 27 *cf.* CIC. Att. 13, 23, 3 -m ista non curo [epist. 5, 2, 9 VLP. dig. 37, 4, 10, 6]). dom. 121 -m hoc tibi dicere non licebit (Vatin. 33 *al.* VAL. MAX. 6, 2, 6 OPTAT. 5, 5 p. 131, 22 HIER. epist. 5, 2, 1 PRVD. perist. 10, 1098). Sest. 62 -m mihi dicere non est necesse (ITIN. [Silv.] 9, 3. *cf.* MART. 9, 31, 10 -m ... non opus esse [PLIN. epist. 1, 4, 1]). Brut. 172 ut ego -m non mirer (*cf.* SEN. epist. 60, 1 -m non admiror). Att. 10, 13, 2 -m ... non reperio quid tibi scribam (13, 7, 1). epist. 13, 24, 3 ut -m non desideret (VLP. dig. 36, 1, 13, 1). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 1 me -m non paenitebat (*cf.* AVG. civ. 7, 1 p. 273, 5 D. piget). SALL. or. Macri 13. NEP. Phoc. 4, 1 cum ... pedibus -m non valeret. HOR. carm. 4, 4, 69. epod. 5, 83 -m non, ut ante, mollibus lenire verbis impias. OV. met. 3, 678. 6, 264. Pont. 2, 4, 6 -m te non meminisse mei (STAT. Theb. 8, 117. *cf.* silv. 5, 1, 224 reminiscitur). LIV. 10, 45, 11 *milites* vim frigoris -m in Samnio non patiebantur. *al.* SEN. contr. 1, 4, 9 -m vitam illi non debeo. 1, 8, 1 -m non viderem filium, nisi abdicarem. 2, 6 (14), 8 illa -m ... me non decere (LACT. inst. 6, 20, 31). CELS. 2, 6, 4 -m non audit aut non videt. 2, 14, 3 quod -m ad medicum non pertinet (Sen. epist. 78, 14 QVINT. decl. 313 p. 228, 20). SEN. Ag. 722 -m non sum tua (LVCAN. 8, 659 *al. cf.* PLIN. nat. 35, 200 quos enumerare -m non est [SOL. 2, 2]). clem. 1, 22, 1 -m non habere poenae locum (*cf.* MART. 10, 72, 4). nat. 1, 17, 9 -m ... non sufficit ... dos. dial. 2, 7, 2 illud ... -m non es admonendus. *al.* COLVM. 5, 6, 18 onus -m non sufferet. LVCAN. 3, 567 *al.* PLIN. nat. 23, 35 Caecuba -m non gignuntur. STAT. Theb. 8, 112 *al.* MART. 8, 71, 11 quod mittat ..., -m non habet annus (PAVL. dig. 41, 1, 31, 1 *al.*). 11, 46, 1 -m nisi per somnum non arrigis (TERT. paenit. 3, 11 CYPR. Fort. 1 p. 338, 18 ITIN. [Silv.] 27, 9. *cf. supra l. 23*). 11, 71, 6 *al.* QVINT. inst. 2, 7, 3 -m non sentientes formam orationis. *al.* IVV. 11, 50 cedere ... foro -m non est deterius quam *eqs.* TAC. hist. 1, 18 -m pares non sumus. 2, 33 Paulino et Celso -m non adversantibus. GAIVS inst. 2, 288 -m non dubitatur (3, 146 *al.*). ITALA gen. 35, 10 (Aug. quaest. hept. 1, 114) nomen tuum -m non vocabitur Iacob (οὐ ... ἔτι, VVLG. non ... ultra. *sim.* Is. 2, 4 [Tert. adv. Iud. 3 p. 707, 7 Oe.; VVLG. nec ... ultra]. act. 10, 25 [Iren. 3, 14, 2; VVLG. amplius non]). VVLG. Rom. 6, 9 (*syn.* ultra). *al.* *nota*: LIV. 3, 66, 2 -m non ultra discordia civium reprimi poterat (29, 24, 7. 42, 23, 5 ITALA Nah. 1, 15 [Aug. civ. 18, 31 p. 298, 36 D.]. VVLG. apoc. 18, 21 ultra -m non [οὐ μὴ ... ἔτι]. *cf.* -m non ulterius: CLAVD. rapt. Pros. 3, 114 AVG. civ. 14, 27 p. 55, 20 D.).
-m non diutius (diutius -m non): CIC. Catil. 1, 10 Lael. 104 (*cf.* non -m diutius: Sest. 69). SEN. contr. 1 praef. 24. -m postea non: VLP. dig. 30, 44, 8. -m non amplius: ITALA psalm. 38, 14 (Filastr. 125, 4) -m non ero amplius (οὐκέτι μή, VVLG. amplius non. VVLG. Marc. 11, 14 act. 13, 34 apoc. 18, 14) NICET. symb. 12 p. 51, 11. *anaphora*: OV. met. 11, 406 -m non esse lupum, -m non debere timeri. VAL. FL. 6, 567 -m non per ripas, -m non per curva volantem stagna.
attenuata vi voc. -m *fere i. q. 'non'* (*cf. p. 94, 77*): ORIB. syn. 3, 4 ut fiat amolintum, id est ut -m non quoinquinet digitos. ⓑ *c. partibus orationis* (*cf. l. 77*): CIC. Sest. 114 videtis ... populum ipsum -m non esse popularem (*cf.* har. resp. 7 exspectatione ... -m non diuturna. 60. Pis. 58 C. ipsi Pomptino ... -m non est integrum [Lig. 1 Tusc. 5, 17]. epist. 12, 2, 2 OV. met. 14, 165 -m non hirsutus. Pont. 1, 1, 1. SEN. contr. 10 praef. 7 -m non malo exemplo. SEN. Thy. 874 LVCAN. 3, 724 PETRON. 114, 12 VAL. FL. 2, 351 MART. 12, 5 [2], 2 *al.*). leg. 1, 11 ut -m oratio tua non multum a philosophorum lenitate absit (SEN. contr. 2, 3, 18. *cf.* BELL. Afr. 25, 4 -m non longe [53, 1 69, 1 *cf.* NEP. Ages. 4, 5 -m haud ita longe]. MART. 8, 11, 8 te quoque -m non plus *amare Roma* ... potest. AVG. civ. 11, 13 p. 479, 27 D. -m non difficulter. *al.*). OV. met. 8, 305 -m non femina Caeneus (*cf.* LVCAN. 3, 228 -m non pirata. TERT. praescr. 30, 6 -m non Marcionites. OPTAT. 2, 19 p. 55, 2 -m non episcopus). trist. 1, 4, 18 loca -m nobis non adeunda (*cf.* 1, 8, 38 TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 583, 9. AMM. 25, 2, 1 inedia ... -m non ferenda). LIV. 25, 38, 1 -m non suae fortunae consilium. SEN. dial. 9, 1, 14 ore -m non meo (*cf.* SIL. 9, 38 -m non idem. QVINT. prooem. 11 -mque non noster). 9, 15, 1 -m se suis non continens terminis (*cf.* QVINT. decl. 338 p. 336, 12 -m non cohaerentem cutem. TERT. pudic. 16 p. 255, 19 CLAVD. 1, 185. *part. perf.*: STAT. Theb. 7, 610). ⓒ iam non — sed *sim.*: *c. verbis*: LIV. 6, 24, 4 -m non recipiebat se Romanus miles, sed ... terga ... dabat. 35, 25, 2. 45, 23, 7 CELS. 7, 7, 14B SEN. epist. 19, 1 CVRT. 5, 6, 4 *al.* *c. partibus orationis*: CIC. Verr. II 1, 52 te -m non contra accusatorem tuum, sed contra quaestorem ... pugnare (*cf.* II 5, 177 reliquum iudicium -m non de mea fide ..., sed ... de te futurum est. Sest. 2 fin. 2, 30 ac. 2, 144 Lael. 77 off. 3, 104 epist. 11, 15, 2 LIV. 10, 43, 6 CVRT. 4, 14, 9. 6, 11, 16 *al.*). II 4, 49 -m non occulte ..., sed palam (LIV. 30, 20, 2 *cf.* CIC. Catil. 2, 29 -m non procul ..., sed hic praesentes *dei.* CVRT. 4, 15, 6 -m non sensim, sed citato gradu. *al.*). II 5, 139 quae *causa* -m non recepta, sed innata ... est (*cf.* CATVLL. 84, 12 SEN. contr. 7, 4 [19], 4 SEN. epist. 120, 10 MELA 1, 68. QVINT. inst. 2, 7, 4 figuris -m non quaesitis, sed sponte ... se offerentibus. *al.*). Cluent. 182 mulier -m non morbo, sed scelere furiosa (*cf.* leg. agr. 2, 94 -m non hospites, sed peregrini ... nominabamur. LIV. 7, 26, 7 HOR. epist. 1, 7, 44 OV. met. 15, 563 LIV. 27, 14, 10 SEN. contr. 7, 8 [23], 1 SEN. epist. 70, 10 CVRT. 4, 15, 32 -mque non pugna, sed caedes erat. 5, 2, 10. 10, 5, 1. MELA 3, 24 -m non amnis *Rhenus*, sed ingens lacus. QVINT. inst. 10, 1, 112. *et saepe.* *nota fere i. q. '-m non tantum'* [*cf. l. 25 et p. 94, 52*]: PRISCILL. tract. 2, 47 p. 39, 9 -m non haereticos, sed idololatras. SCHOL. Cic. Bob. p. 99, 27 St. odio -m non praetoris unius, sed Romani imperii. *al.*). LIV. 5, 18, 4 me -m non eundem, sed umbram ... P. Licini relictum videtis (*cf.* CVRT. 8, 1, 51 -m non suae, sed regis irae memor. *al.*). MAECIAN. dig. 28, 5, 87 (86), 1 -m non ut necessarii, sed sua sponte. TERT. apol. 2, 9 -m non ideo meruit poenam, quia nocens est, sed quia *eqs. al.* *nota*: AVG. civ. 13, 24 p. 595, 22 D. sive istum corporeum *spiritum* ... sive -m non (*fere i. q. 'omnino non'*) creatum, sed Creatorem. -m non — *asynd.* (*cf. l. 56 et p. 94, 82*): MART. 9, 49, 10 haec toga -m non est Partheniana, mea est. CALP. decl. 21 MIN. FEL. 23, 4.
iam non solum — sed *sim.*: CIC. Verr. II 4, 146 in eo cum -m non solum discessio facta esset, sed etiam perscriptum atque in tabulas relatum (Phil. 3, 33. 4, 10 LIV. 1, 2, 5. 24, 42, 3 *cf.* CELS. 8, 4, 20). Catil. 2, 20 ut -m ista non modo homines, sed ne pecudes quidem mihi passurae esse videantur (LIV. 4, 56, 6 -m non exercitus m. armatos, sed colonias etiam in suos fines mitti. 21, 7, 8. 24, 33, 3. 29, 28, 2. 40, 49, 3. *cf.* CVRT. 4, 16, 17 -mque non ... modo ..., sed ne ... quidem). LIV. 1, 4, 9 -m non feras tantum subsistere, sed in latrones ... impetus facere (5, 3, 1. 32, 22, 1 SEN. epist. 24, 8 TERT. cult. fem. 2, 2 p. 717, 13 Oe. CYPR. epist. 31, 5 p. 560, 22. *cf.* QVINT. decl. 280 p. 142, 25 -m non ad ipsum tantummodo ..., sed etiam ad eum ... pertinet. *asynd.*: LVCAN. 3, 368 -m non excludere tantum, inclusisse volunt). iam non — verum: CIC. leg. 1, 3 sed haec -m ⟨non⟩ ex te ... quaero, verum ex ipso poëta (VAL. MAX. 2, 7, 15. *cf.* non -m — verum: TERT. nat. 2, 8, 9). iam non — immo potius: ITALA Eph. 4, 28 (Tert. resurr. 45 p. 92, 19) qui furabatur, -m non furetur, immo potius (μᾶλλον δέ, VVLG. magis autem) laboret.

γ haud iam: VERG. Aen. 10, 660 haud ultra latebras -m quaerit imago. LIV. 2, 26, 5 *exercitus* haud procul -m ab Aricia visi (10, 26, 11 *al.* -m h. pr.: 22, 19, 8 *al. cf.* -mque h. pr.: 6, 16, 6 *al.* CVRT. 4, 7, 4 *al.* TAC. ann. 12, 32 *al.*). 34, 12, 8 id pro haud dubio -m nuntiantes (*cf.* TAC. hist. 1, 36). VAL. FL. 7, 650 haud -m ... dignatur. AVIEN. Arat. 1563 haut ... tibi ... fas. iam haud (*cf. l. 4. p. 95, 25*): LIV. 3, 36, 2 -m haud dissimulando superbiam. 8, 9, 12 -m haud dubie (21, 6, 2 *al. cf.* 22, 49, 4 -m h. dubia ... victoria. *al.*). 27, 28, 14 -m haud ferme fidenti. VAL. FL. 3, 413 -m ... haut fas.

δ neque iam (*eo sensu q. e. 'ne ... quidem -m' v. p. 98, 55*): ⓐ *c. verbis*: PLAVT. Amph. 1054 neque ullast confidentia -m in corde quin amiserim (VERG. Aen. 2, 137 LIV. 22, 54, 10. 22, 59, 5. 31, 23, 8 VAL. FL. 4, 129 APVL. met. 10, 15 *al. cf. p. 97, 39*). Aul. 74 neque -m quo pacto celem ... probrum ... queo comminisci (APVL. met. 6, 5). Capt. 477 neque ridiculos -m terrunci faciunt. 529 neque -m Salus servare, si volt, me potest (Most. 351 [*cf. Kroll, Glotta 21, 1932, 106*]. *cf.* 164 neque -m umquam opti[n]gere possum *pectus.* TER. Phorm. 959 CIC. Att. 2, 13, 2 SALL. hist. frg. III 56 PROP. 2, 26, 4 OV. met. 2, 231 *al.* EPICED. Drusi 150 LIV. 2, 30, 8 *al.* SEN. suas. 5, 8 SEN. nat. 6, 18, 5 [*opp.* adhuc]. CVRT. 4, 12, 24. LVCAN. 1, 125 nec quemquam -m ferre potest Caesar ... priorem. PETRON. 132, 8 vs. 4 [*opp.* modo]. MART. 12, 2 [3], 5 TAC. ann. 14, 14 VLP. dig. 42, 6, 1, 10 APVL. met. 5, 29 *al.*). Truc. 765 nec mi adeost tantillum pensi -m,

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quos capiam calceos. CIC. Verr. II 2, 176 neque enim -m vereor ne quis ... arbitretur (dom. 39 neque enim mea -m quicquam interest. 120 Mil. 105 Brut. 40 Att. 14, 13, 2 neque e. -m licebit [14, 22, 2]. VERG. Aen. 8, 251 neque e. fuga -m super ulla pericli. LVCAN. 3, 50 neque e. -m sufficit ulla praecipiti fortuna viro. PLIN. nat. 9, 114 QVINT. inst. 1, 5, 63. 1, 6, 42 PLIN. epist. 2, 11, 16 SVET. Cal. 8, 4 VLP. dig. 29, 1, 13, 1 *al.*). rep. 1, 6 nec vero -m mec nomine abstinent (leg. 2, 13). de orat. 2, 333 neque sane -m causa videtur esse, cur *eqs.* (Att. 10, 3ª, 1). Att. 2, 6, 2 neque aliud -m quicquam πολιτεύομαι nisi odisse improbos (LIV. 38, 21, 5 nec tela -m alia habebant praeter gladios. TAC. hist. 3, 54 ann. 6, 36 CYPR. Fort. 11 p. 341, 15 *al.*). 2, 18, 1 tenemur ... neque -m, quominus serviamus, recusamus (10, 4, 2). 5, 6, 2 nec tamen -m habeo quod ... mandem tibi (SEN. contr. 2, 3, 10). 16, 12, 3 neque se -m velle ... rationem haberi suam (VAL. FL. 2, 372). epist. 3, 11, 5 nec erat -m quisquam mecum tuorum praeter omnes meos (CAES. Gall. 7, 20, 11 nec -m vires sufficere cuiusquam. LIV. 3, 37, 4 nec quicquam -m supererat [10, 42, 3 VELL. 2, 123, 2 LVCAN. 1, 195 *al. cf. l. 9*]. PLIN. nat. 25, 85 nec quisquam ... -m novit. VVLG. Marc. 5, 3 et neque ... -m quisquam poterat [καὶ οὐδὲ ... οὐκέτι]). CATVLL. 44, 18 nec deprecor -m ..., quin *eqs.* LVCR. 3, 853. 901 HIRT. Gall. 8, 32, 1. SALL. or. Lep. 20 neque -m ... vereor (*v. supra l. 1 cf.* STAT. Theb. 11, 22 timetur. MART. 10, 23, 4 metuit [AVSON. 393, 102]). VERG. Aen. 1, 219. 556 nec spes -m restat Iuli (SIL. 13, 853. 16, 393). 7, 466. 9, 218. 513 nec -m sufficiunt (STAT. Theb. 6, 460. *cf.* LIV. 22, 39, 14 suppeditat). HOR. carm. 1, 8, 10. 1, 9, 2 nec -m sustineant onus silvae (OV. fast. 4, 849). TIB. 1, 6, 31 nec me -m dicere vera pudebit (*cf.* 3, 10, 3 pigebit). PROP. 2, 14, 13 nec mihi -m fastus opponere quaerit. OV. am. 1, 10, 10 fast. 3, 593 *al.* RVT. LVP. 2, 10 nec -m rationem invenimus. LIV. 7, 14, 5 nec recipiente -m dilationem re. 28, 25, 12 nec -m erat aut civis aut externus *eqs.* 34, 13, 3 nec -m egredi audebant (STAT. Theb. 10, 912 PRVD. psych. 55). MANIL. 1, 291 SEN. benef. 3, 26, 1 LVCAN. 1, 128. 9, 287 PETRON. 135, 8 vs. 2 CALP. ecl. 4, 131. PLIN. nat. 3, 128 nec -m constat. VAL. FL. 6, 192 nec sociis -m cura viri (SIL. 10, 24). SIL. 14, 104 nec -m modus ensibus. STAT. Theb. 9, 54 nec -m ... regni ... diadema peto. 11, 537 nec -m opus est Furiis. MART. 3, 75, 4 improba nec prosunt -m satureia tibi. TAC. hist. 4, 42 nec -m ille senatus sumus. NERAT. dig. 44, 2, 27 nec -m interest. *al.* *nota*: nec -m amplius: VERG. Aen. 3, 192 nec -m a. ullae (5, 8) apparent terrae (3, 260. 11, 807 LVCAN. 3, 752 SIL. 6, 270. 8, 163 STAT. Theb. 1, 237. 2, 679. 6, 452 LACT. inst. 7, 26, 4 CLAVD. 5, 124). nec -m ulterius: OV. met. 9, 289 (*cf.* SIL. 5, 186 nec -m ultra [HOMER. 966 *cf.* CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 15]). nec aliquando -m: AVG. civ. 10, 30 p. 452, 4 D. (b) *c. partibus orationis*: VARRO rust. 2, 4 16 delici appellantur *porci* neque -m lactantes dicuntur (*cf.* STAT. Theb. 7, 637 *al.*). 3, 6, 2 ad admissuram ... minores bimae non idoneae nec -m maiores natu (*cf.* TIB. 3, 19, 3 nec -m te praeter ... formosa est ... ulla puella. OV. am. 1, 8, 55 certior ... nec -m invidiosa rapinast. LIV. 6, 44, 11. 24, 29, 7 SEN. dial. 4, 9, 1 STAT. Theb. 3, 136. 6, 472 MART. 7, 31, 4 *al.*). CAES. Gall. 2, 5, 4 neque -m longe abesse *copias* (*cf.* 7, 44, 4 nec -m aliter sentire. PROP. 1, 5, 21 nec -m ... totiens mirabere. LIV. 1, 12, 8 nec procul -m ... erat [9, 23, 3 SEN. dial. 9, 14, 9 STAT. Theb. 7, 229]. 1, 42, 1 nec -m ... magis ... quam [10, 4, 10. *cf. p. 125, 56*]. 42, 65, 11 nec facile -m. VAL. FL. 8, 47 nec -m nunc regina loquor). OV. met. 2, 93 pater infelix nec -m pater (8, 231. *cf.* EPIST. Sapph. 93 o nec adhuc iuvenis, nec -m puer. PRVD. perist. 13, 60 nec -m reus). LIV. 36, 18, 6 maior nec -m toleranda vis hostium (*cf.* PLIN. paneg. 63, 1 nec -m inridendam moram. *al.*). SIL. 4, 229 nec -m reditura iuventus. (c) nec iam — sed: *c. verbis*: CIC. Rab. perd. 37 neque a vobis -m bene vivendi, sed honeste moriendi facultatem petit. OV. met. 3, 701 nec -m iubet ire, sed ipse vadit. COLVM. 12, 38, 3 MELA 1, 96 QVINT. inst. 5, 10, 3 *al.* *c. sing. partibus orat.*: CIC. Verr. II 5, 14 o praeclarum imperatorem nec -m cum M'. Aquilio ..., sed vero cum Paulis ... conferendum. CAES. Gall. 7, 59, 4 Labienus ... intellegebat neque -m ut aliquid adquireret ..., sed ut ... exercitum ... reduceret, cogitabat. VERG. Aen. 10, 509 nec -m fama ..., sed certior auctor advolat (*cf.* OV. met. 14, 569 LIV. 26, 34, 13 SEN. clem. 1, 9, 10 PLIN. nat. 33, 48 HOMER. 610 QVINT. inst. 4, 5, 25 TAC. hist. 1, 50 *al.*). MORET. 109 nec -m salebrosus, ut ante, sed gravior ... pistillus (*cf.* MELA 3, 96 nec -m dites ..., sed minores ... sunt. *al.*). nec tantum iam — sed *sim.*: LIV. 6, 23, 2 hostes instare nec -m pro castris tantum suis explicare aciem, sed procedere (25, 1, 7 nec -m in secreto modo abolebantur Romani ritus, sed in publico etiam ... turba erat. *cf.* TERT. anim. 26 p. 343, 24 nec modo ... -m ..., verum etiam). TERT. adv. Marc. 4, 5 p. 430, 22 nec solas -m apostolicas *ecclesias*, sed ... universas (CYPR. laps. 36 p. 264, 9. *asynd.*: AVSON. 390, 7). nec -m — immo: TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 4. (d) neque — neque iam: *verba*: CIC. Brut. 287 nimia vetustas nec habet ... suavitatem nec est -m sane tolerabilis. Att. 12, 19, 2 me neque isto nuntio esse perturbatum nec -m ullo perturbatum iri. 12, 20, 1. 15, 10 nec audent nec -m possunt. LVCR. 1, 613. VERG. Aen. 4, 171 neque enim specie ... movetur nec -m ... meditatur. LIV. 21, 13, 4 CELS. 7, 26, 2ᴬ SEN. dial. 10, 6, 1 PLIN. nat. 10, 138 CYPR. epist. 52, 1 p. 617, 8 *al.* *partes orat.*: PLAVT. Men. 699 neque domi neque apud amicam mihi -m quicquam creditur. CIC. Manil. 58 ut neque privatam rem transmarinam neque publicam -m obire possemus (*cf.* LIV. 10, 31, 14 nec suis nec externis viribus -m stare poterant). ac. 2, 5 nec litterarum Graecarum nec philosophiae -m ullum auctorem requiro (*cf.* LIV. 30, 34, 1. SEN. suas. 5, 6 neque Xersen neque -m quemquam Persarum. SEN. dial. 4, 22, 1 VAL. FL. 5, 562 QVINT. decl. 272 p. 114, 22). *al.; nota*: AVSON. Mos. 129 necdum salmo nec -m salar. nec — nec iam — nec: HOR. carm. 4, 1, 30 TERT. anim. 31 p. 352, 1. neque — neque — nec iam: CIC. S. Rosc. 147. (e) neque iam — neque: *verba*: CIC. Verr. II 1, 6 neque ipse -m sperat nec populus Romanus metuit. Mur. 8 neque enim -m mihi licet neque est integrum (OV. met. 6, 366). Att. 9, 7, 1. 13, 20, 2 CAES. Gall. 4, 13, 1 HOR. carm. 1, 4, 3 OV. met. 3, 491 VAL. FL. 4, 679 FRONTO p. 5, 17 N. *al.; nota*: LACT. inst. 7, 12, 28 *eos* nec mori -m ulterius nec violari ... fas est. *partes orat.*: CIC. Att. 11, 17, 1 a te neque consolationem -m ... nec consilium ... exspecto (*cf.* LVCR. 6, 1276 VERG. georg. 3, 252 HOR. carm. 4, 13, 13 OV. met. 2, 585 LVCAN. 2, 217 VAL. FL. 3, 708 STAT. Theb. 9, 491 MART. 6, 2, 5 *al.*). epist. 4, 6, 2 nec eum dolorem ... domus -m consolari potest nec domesticum res p. *al.* nec iam — nec — nec: CIC. Att. 12, 23, 3 OV. met. 14, 689. neque iam — neque iam: EPICED. Drusi 123. neque iam — et: CIC. dom. 34 PLIN. nat. 23, 52 IVLIAN. dig. 13, 1, 14 pr. (*cf.* -m neque — et: CIC. de orat. 3, 14). (f) iam neque — neque: *verba*: PLAVT. Merc. 295 -m nec sentit nec sapit. CIC. Quinct. 23 se -m neque vadari amplius neque vadimonium promittere. Q. Rosc. 16 hoc crimen -m neque leviter ferendum est neque neglegenter defendendum. CVRIVS Cic. epist. 7, 30, 1 CATVLL. 75, 3 HOR. carm. 3, 2, 25. 4, 12, 3 LIV. 4, 48, 13. 5, 48, 5 SEN. contr. 10, 5, 19 CVRT. 4, 10, 3. 8, 4, 5 TERT. pudic. 12 p. 242, 22 *al.* *partes orat.*: CIC. dom. 72 -m neque tu id dicere audes ... neque quisquam eorum qui solebant. Att. 10, 18, 3 cum -m nec fortiter nec prudenter quicquam facere possim. LVCR. 2, 426 quae -m nec lēvia iure putantur esse neque omnino ... unca. VERG. ecl. 10, 62 -m neque hamadryades rursus neque carmina nobis ipsa placent (*cf.* LIV. 22, 6, 5 CALP. ecl. 1, 69 STAT. Theb. 12, 707). *nota geminationem*: CIC. Verr. II 1, 77 -m -m, Dolabella, neque me tui neque tuorum liberum ... misereri potest. iam nec — nec — nec: LIV. 6, 39, 8 MIN. FEL. 21, 12.

ε ne ... quidem iam: CIC. ac. 2, 55 a quibus *physicis* ne tu quidem -m te abstinebis. Att. 9, 12, 4 ne quod optem quidem -m habeo. 14, 17ª, 7 ne licet quidem tibi -m ... non tui similem esse. LIV. 8, 4, 10 ne ipsos quidem -m postulare (33, 8, 11). 26, 40, 5 ut ne bene gestae quidem res -m Hannoni ... satis laetae essent. SVET. Iul. 80, 1 ne populo quidem -m ... laeto. *saepius* iam ne ... quidem: CIC. div. in Caec. 3 sese -m ne deos quidem ... habere (*cf.* div. 2, 36 haec -m ... ne aniculae q. existimant. Att. 7, 3, 1. 11, 11, 1. 11, 16, 2 POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3. LIV. 3, 10, 10 -m ne ... q. ..., sed [23, 42, 10]. 3, 37, 8. 4, 23, 7 *saep.* SEN. contr. 2, 1, 13 -m ne liberi q. nisi alieni placent. PLIN. nat. 10, 54 QVINT. inst. 1, 5, 72 *al.*). Verr. I 31 hunc diem -m ne numerant quidem (*cf.* leg. agr. 2, 65 Att. 9, 5, 3). LIV. 26, 17, 11 -m ne iis quidem ... stabatur. PLIN. nat. 36, 116 cum -m ne ipse quidem Scaurus sibi par esse posset (TERT. anim. 17 p. 325, 4). -m nec quidem: TERT. patient. 6 p. 10, 24 -m nec verbo quidem lacessere ... licet. neque (nec) iam *pro 'ne quidem ... -m'* (*usus post* CIC. *demum increbrescens*): CIC. Att. 8, 14, 1 cum praesertim neque novam denique -m reperiam scribendi ullam sententiam. MART. 1, 113, 2 quas *apinas* nec ipse -m novi (QVINT. inst. 1, 6, 42). 2, 34, 4. TERT. apol. 48, 13 ideoque nec mors -m rursus ...; sed *eqs.* (idol. 18 p. 51, 22 *al.* AVG. civ. 11, 9 p. 474, 13 D.) adv. Marc. 4, 38 p. 550, 15 quia nec morituri -m sint. CYPR. laps. 24 p. 254, 18 AVG. civ. 10, 18 p. 413, 11 D. *saepius* iam nec (*dub.* CVRT. 6, 11, 40): SEN. contr. 1, 5, 2 -m nec nuptias volo. SEN. Phoen. 201 -m nec tu potes nisi hoc *adicere malis*. nat. 3, 27, 5. PLIN. nat. 19, 5 -m vero nec vela satis esse (23, 33 TERT. fug. 4 p. 470, 7 Oe.). STAT. Theb. 12, 726 silv. 2, 3, 60. MART. 10, 90, 4 tu -m nec anus potes videri. IVV. 9, 49 CALP. decl. 7 POMPON. dig. 6, 19, 1 PAVL. dig. 18, 2, 3. APVL. met. 10, 14 istud -m neque aequum. TERT. apol. 2, 17. 37, 2 -m alios, -m nec totos. pudic. 3 -m nec in totum agenda tibi est *paenitentia*. 5 p. 227, 8 -m nec ipsa *moechia* sine nobis potest (adv. Hermog. 13 p. 140, 14 *al.* VVLG. II Macc. 9, 12 AVG. civ. 8, 5 p. 329, 2 D. *al.*). monog. 16 p. 786, 7 Oe. *al.* CYPR. epist. 52, 1 p. 616, 12 ITIN. [Silv.] 28, 2 AVG. civ. 6, 1 p. 245, 26 D. *al.*

ζ nemo iam: CIC. Cluent. 41 nemo -m rationem, nemo rem ullam contrahebat. Sest. 63. Att. 1, 20, 4 nemo est enim -m qui queratur. LIV. 24, 15, 5. 41, 16, 9 SEN. contr. 2, 3, 12 contr. exc. 5, 6 SEN. clem. 1, 6 epist. 98, 16. COLVM. 5, 6, 2 nemo -m serit ex samera, sed (*cf. p. 99, 2*) ex sobolibus. MART. 7, 10, 12 quadrantem nemo -m tibi credit. PLIN. epist. 3, 7, 11 paneg. 27, 1 TERT. apol. 21, 27 resurr. 13 p. 42, 9. 37 p. 80, 8 CYPR. Fort. praef. 4 p. 319, 8. VVLG. Marc. 12, 34 et nemo -m audebat eum interrogare (οὐδεὶς οὐκέτι, ITALA codd. b d k -m nemo, ac aur. nemo amplius, ff_2 n -m amplius). AVG. civ. 4, 33 p. 188, 15 D. iam nemo: PLAVT. Most. 954 sex menses -m hic nemo habitat. CIC. Catil. 1, 5 cum -m nemo tam improbus ... in-

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

veniri poterit qui *eqs.* (*cf.* dom. 72). leg. 2, 59 LVCR. 2, 1038 CAES. Gall. 2, 33, 6. LIV. 38, 6, 9 -m nemo eruptionibus, ut ante, ... sed ... ex tuto pugnabant. TERT. monog. 14 p. 784, 34 Oe. PRVD. cath. 12, 203 -m nemo posthac (*cf. l. 8*) mortuus.

η nullus iam *sim.*: PLAVT. Most. 1054 scio equidem nullo pacto -m esse posse haec clam senem (*cf.* CIC. Manil. 55 nullo in loco. Att. 9, 12, 4 nulla re [epist. 16, 4, 3 n. in re]). TER. Hec. 650 nulla tibi... hic -m consultatiost. Haut. 679 nulla mihi res posthac potest -m intervenire tanta, quae *eqs.* (SIL. 2, 569. *cf.* COD. Iust. 11, 62, 13 nulli -m in posterum licere). Eun. 41 nullumst -m dictum quod non dictum sit prius (*cf.* HIRT. Gall. 8, 24, 1). CIC. S. Rosc. 21 cum nulla -m (etiam *Char.*) proscriptionis mentio fieret. Verr. I 43 nulla denique -m existimantur esse iudicia. Catil. 1, 18 nullum -m aliquot annis facinus exstitit nisi per te (SEN. contr. 1, 8, 3). 2, 1 Sest. 104 Mil. 77. Phil. 9, 15 cui nullam -m aliam gratiam referre possumus (VAL. MAX. 7, 6 ext. 3. *cf. infra l. 45*). de orat. 2, 9 Att. 14, 13ᵇ, 4. LVCR. 1, 625. 3, 868 nullo ... -m tempore. VERG. Aen. 5, 633 nullane -m Troiae dicentur moenia? (SIL. *supra l. 9*). 11, 702 PRIAP. 25, 2. PROP. 2, 3, 1 nullam tibi dicebas -m posse nocere (SEN. Phoen. 48). 2, 23, 23 libertas ... nulli -m restat amanti (PRVD. perist. 5, 569). OV. Pont. 3, 4, 96 LIV. 10, 17, 2. 28, 40, 1. 34, 28, 12 LVCAN. 7, 691 PERS. 6, 53 BVC. Eins. 2, 29 CALP. ecl. 1, 50. PLIN. nat. 9, 68 nullusque prope -m mortalis aestimatur pluris quam *eqs.* VAL. FL. 3, 517. 4, 185 SIL. 2, 35. STAT. Theb. 11, 425 et sceleri nullum -m obstare pudorem. QVINT. 6 prooem. 16 IVV. 1, 139. TAC. Agr. 30 nulla -m ultra gens (*cf. infra l. 44*). Germ. 44 nullis -m exceptionibus (*abl. abs. ut*: ann. 4, 23 GAIVS inst. 2, 123. *cf. infra l. 50*). ann. 1, 2 PLIN. epist. 9, 37, 2 paneg. 34, 1 CELS. dig. 42, 1, 13 pr. TERT. resurr. 4 p. 30, 11 periturae *carnis* in nullum inde -m nomen. anim. 12 p. 317, 22 quies et stupor et nulla -m causa. CYPR. Demetr. 10 p. 357, 24 CAPITOL. Aur. 16, 4 AMM. 17, 13, 14 *al.* COD. Theod. 2, 19, 4 (*a. 361*) nullam -m prorsus ... querellam remanere. *al.* *nota* nullus -m *i. q.* '*non iam*' (*cf. infra l. 55*): LIV. 28, 17, 8 res ... Poenis in Italia adversae, in Hispaniae nullae -m erant. PAVL. dig. 46, 7, 11 TERT. pall. 2 p. 921, 10 Oe. nullus non -m: SEN. epist. 77, 16. non ullus -m: PROP. 3, 15, 1 (*cf.* OV. trist. 5, 2, 42). iam nullus: CIC. Verr. II 3, 207 locus intra Oceanum -m nullus est ..., quo *eqs.* Caecin. 90 ut vero -m ... nulla dubitatio sit (Att. 9, 19, 4). dom. 116. Rab. Post. 26 mutari factum -m nullo modo poterat (epist. 2, 16, 2). ELEG. in Maec. 1, 120 OV. am. 1, 14, 2. epist. 20, 59 -m nullast ... cura puellae (*cf.* met. 7, 609 fast. 4, 538 LIV. 10, 44, 8 SEN. Herc. O. 288 [*opp.* adhuc]. OCTAVIA 906 STAT. Theb. 11, 368 *al.*). fast. 5, 594 Pont. 3, 7, 14 -m tibi sentiri sarcina nulla potest (LIV. 29, 31, 3 *al.*). LIV. 4, 39, 1. 12, 3, 2. 30, 16, 13 -m nullo auctore belli ultra audito (*cf. supra l. 26*). 30, 25, 7 -m nulla alia res *navem* quam propinquitas terrae ... tueri potuit (*cf. supra l. 15*). FEST. p. 334. SEN. Herc. f. 891 -m nullus superest timor. CVRT. 5, 8, 2. 5, 12, 8 LVCAN. 2, 341 PLIN. nat. 33, 154 VAL. FL. 1, 846. 8, 100. SIL. 7, 654 virum ... -m nullis cursibus instat prendere cornipedis, sed *eqs.* STAT. Theb. 8, 638 -m sanguine nullo (*abl. abs. cf. supra l. 26*). 10, 305. TERT. paenit. 5, 2 PASS. Perp. 4 (ἔκτοτε). PORPH. Hor. epist. 2, 1, 38 CYPR. hab. virg. 23 p. 204, 9. PRVD. cath. 10, 101 -m nulla deinde senectus frontis decus ... carpet. AVG. civ. 12, 13 p. 529, 26 D. 21, 24 p. 530, 6 -m nullum habentium omnino peccatum. COD. Theod. 3, 30, 3 (*a. 326* = Iust. 5, 37, 22, 6). *al.* -m nullus *i. q.* '*iam non*' (*cf. supra l. 33*): OV. fast. 1, 654 fulgebit toto -m Lyra nullo polo. 3, 478 -mque ego ... nulla forem. VELL. 2, 7, 5 *vinum* -m nullum esse. PAVL. dig. 17, 2, 63, 10 eius rei quae -m nulla sit. TERT. paenit. 12, 2 ut ... urbes ... -m nullae exstent. CAPITOL. Max. Balb. 17, 4 VOPISC. Prob. 20, 5 COD. Theod. 16, 10, 22 (*a. 423*). *nota*: PLIN. 2, 154 -m nullis (*i. mortuis.* 36, 203). iam neuter: CIC. Lael. 53 PLIN. epist. 2, 11, 12.

ϑ nihil iam: PLAVT. Bacch. 153 (*interpol.*) nil moror discipulos mihi -m (Capt. 471). 790 nil -m me oportet scire. Merc. 317 nihil est -m quod tu mihi suscenseas (CIC. Verr. II 1, 15 Planc. 14 Att. 1, 5, 6 *al.* VELL. 2, 108, 1 VLP. dig. 33, 4, 11. *cf.* CIC. Mur. 84 nihil est -m, unde nos reficiamus. Att. 9, 18, 4 nihil est enim -m ut antea. nihil -m habeo quod: CIC. fin. 2, 98 OV. met. 9, 367 TRYPH. dig. 23, 3, 78, 2 COD. Theod. 12, 1, 109 [*a. 305*]). 666 mihi nil relicti (relicui *Aug.*) quicquam aliud -m esse intellego (*cf. l. 77*). Mil. 740 nihil me paenitet -m. Persa 270 nil -m mihi novi offerre potest (CIC. Verr. II 5, 115 Cluent. 35 Att. 3, 24, 2 *al.* LIV. 2, 40, 8 EPICED. Drusi 157 SEN. clem. 1, 1, 7 LVCAN. 3, 149 TERT. scorp. 6 p. 158, 13 *al.*). TER. Andr. 505 nihil -m muttire audeo. Hec. 593 nihil pol -m istaec mihi res voluptatis ferunt. Haut. 234 cui nihil -m praeter pretium dulcest (LIV. 34, 34, 6 AMM. 21, 12, 5). CIC. Quinct. 5 nihil est -m sanctum ... in civitate. Rab. perd. 37 nihil aliud -m vos orat ..., nisi ut *eqs.* (Rab. Post. 46 Mil. 23. *cf.* Sull. 29 nihil -m ... simile). Pis. 39 nihil enim -m mea refert (*cf.* SEN. epist. 86, 10 nihil mihi videtur -m interesse [PAVL. dig. 39, 2, 18, 10. *cf. p. 100, 27*]). Phil. 7, 3 nihil eum -m nisi modeste postulare Macedoniam (Att. 11, 18, 2 nihil omnino -m exspecto nisi miserum. SEN. contr. exc. 5, 1 AVG. civ. 22, 8 p. 569, 29 D. *nota collocationem*: OV. met. 9, 367 nil nisi -m. *cf. l. 77 p. 100, 26*). Att. 1, 19, 8 nihil -m denique a me asperum ... fit. 1, 20, 1 nihil -m amplius scribere. 2, 4, 4. *al.* BELL. Alex. 32, 2 SALL. Iug. 76, 1 VERG. Aen. 11, 51 LIV. 2, 58, 9. 22, 59, 6 in quibus *armis* nihil -m auxili erat (*cf.* 23, 20, 6 praesidii). 26, 41, 16 nihil -m maius precatur deos quam ut ... liceat (TAC. Germ. 33. *cf.* TERT. pudic. 19 p. 266, 17 nihil -m superest quam *eqs.*). 35, 27, 1 *al.* PAVL. FEST. p. 63. SEN. Phoen. 478. Thy. 485 pro me nihil -m metuo (SVET. Vit. 15, 3). dial. 6, 21, 4 nihil illi -m ultra supererat (QVINT. inst. 9, 4, 30. *cf. infra l. 19*). 9, 8, 7 nihil ... -m tui est (*cf.* epist. 36, 5). LVCAN. 6, 231. 10, 336 STAT. silv. 5, 5, 37 QVINT. inst. 8 prooem. 24 TAC. agr. 15 PLIN. epist. 1, 12, 10. 6, 21, 1 TERT. apol. 25, 1 *al.* AVG. civ. 15, 13 p. 84, 26 D. *al.* *nota*: *anaphora*: PETRON. 91, 7 nihil -m queror, nihil -m memini. *ellipsis* (*cf. l. 20*): TERT. spect. 5 nihil -m de causa vocabuli (*sc. agitur sim.*). fug. 1 p. 462, 8 Oe. nihil -m in diabolo (*sc. positum est*). nihil -m non *i. q.* '*omne*': LIV. 8, 3, 1. nihil (*adv.*) -m *i. q.* '*non iam*' (*cf. infra l. 35*): CIC. Catil. 3, 27 mihi ... nihil ab istis -m noceri potest. epist. 4, 1, 1 nihil -m videmur opitulari posse rei p. 13, 33 nihil -m opus est (HIRT. Cic. Att. 15, 6, 2. *cf. infra l. 37*). CAES. Gall. 2, 20, 4 nihil -m Caesaris imperium exspectabant. LIV. 28, 13, 9 nihil -m ordinum memores. 33, 34, 2. SIL. 15, 124 nil vos -m demoror ultra. STAT. Theb. 11, 467 nil -m ego per populos (*sc. color?*). iam nihil: PLAVT. Bacch. 820 -m nil sapit nec sentit. Capt. 921 hic quidem ... aut -m (*i.* ἤδη) nihil est aut -m (*i. continuo*) nihil erit. Mil. 302 ego mi -m nil credi postulo. TER. Phorm. 361 -m adulescenti nihil est quod suscenseam (CIC. S. Rosc. 138 Sest. 104 VAL. MAX. 2, 8, 2 *cf.* TAC. ann. 3, 30 *al.*). CIC. Verr. II 3, 51. Rab. Post. 1 ut -m nihil esse videatur nisi divinare sapientis (Att. 10, 11, 4 PLIN. epist. 10, 70, 2 FLOR. epit. 2, 2, 16). off. 2, 84 cum eius -m nihil interesset (epist. 13, 1, 4). Brut. 296 quo -m nihil est melius. LVCR. 1, 630. VERG. Aen. 4, 315 aliud mihi -m ... nihil ... reliqui (MAXIMIN. c. Ambr. 109). LIV. 6, 34, 2. 21, 35, 10. *al.* VAL. MAX. 8, 1 absol. 2 -m nihil recusans. CELS. 7, 27, 7 ubi -m nihil tale (SEN. Phoen. 534) extra ⟨fertur⟩. SEN. Herc. O. 1610. benef. 7, 30, 1 -m nihil debet. dial. 3, 11, 5 CVRT. 9, 9, 4 LVCAN. 1, 37. 7, 666. VAL. FL. 3, 394 resides et -m nil amplius ausi (QVINT. inst. 6, 1, 10). MART. 8, 3, 3 APVL. met. 6, 19. *al.* -m nihil (*adv.*) *i. q.* '*iam non*' (*cf. l. 15*): CIC. Verr. II 1, 83 -m nihil te iudicium Neronis adiuvat. Att. 12, 19, 1 -m nihil egeo vectigalibus. 13, 25, 2 -m illud ... nihil opus esse (LIV. 6, 41, 9 SEN. contr. 2, 6 [14], 6). de orat. 3, 224 illud -m nihil ad hoc praecipiendi genus (*sc. pertinet sim.*). CATVLL. 30, 2 -m te nil miseret ... amiculi? APVL. met. 5, 13 -m nil officiunt ... tenebrae.

ι numquam iam *sim.*: PLAVT. Pseud. 1088 numquam abducet mulierem -m. CIC. Sest. 52 numquam -m ... quisquam improbus ... dicet. CATVLL. 99, 16 numquam -m posthac basia surripiam. AVG. civ. 10, 30 p. 452, 10 D. iam numquam: PLAVT. Poen. 310 -m numquam audibis verba tot tam suavia. TER. Hec. 465 ille reviviscet -m numquam. OV. trist. 1, 3, 32 SEN. Phoen. 403. nusquam iam: SIL. 17, 220 nusquam -m Daunia tellus. STAT. Theb. 12, 443 nusquam -m regna. PLIN. epist. 6, 20, 15 TERT. adv. Val. 4 p. 181, 11. iam nusquam: CIC. Planc. 59 qui -m nusquam erant. MANIL. 4, 883 STAT. Theb. 9, 278 silv. 1, 2, 35 MART. 4, 16, 4 AVG. civ. 17, 17 p. 241, 27 D. nequaquam iam (*cf. p. 94, 22*): VVLG. Iob 7, 16 n. ultra -m vivam (οὐ ... εἰς τὸν αἰῶνα). iam nullatenus: RVSTIC. Conc.[s] I 4 p. 191, 9.

κ vix iam *sim.*: vix -m: PLAVT. Capt. 504 vix ex gratulando miser -m eminebam. CIC. leg. agr. 2, 59 vix -m videtur locus esse. Catil. 1, 21. Cael. 40 haec genera ... vix -m in libris reperiuntur (Planc. 23 Brut. 129). Brut. 82 exaruerunt, vix -m ut appareant *orationes Ser. Galbae* (*cf.* 122). Att. 4, 3, 2. 9, 6, 5. epist. 4, 1, 2. 12, 6, 2 Brutus ... Mutinae vix -m sustinebat (*cf. l. 65*). LVCR. 4, 402 OV. am. 1, 1, 16. met. 2, 863 vix -m, vix cetera differt (4, 350). Pont. 2, 7, 42. LIV. 10, 22, 3. 21, 55, 6 SEN. contr. 3 praef. 18 MELA 1, 23 vix -m homines. LVCAN. 8, 155 LVCIF. Athan. 1, 42 p. 142, 16 AVIEN. Arat. 1119 PRVD. perist. 10, 804 SENT. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 8. iam vix: CIC. Cluent. 177 aversari ... et -m vix ferre posse. Att. 11, 22, 2 -m ... vix sustineo gravitatem huius caeli (LIV. 31, 16, 8). OV. met. 9. 684 -mque ferendo vix erat ... ventrem. 10, 62 LIV. 38, 6, 7 SEN. epist. 83, 4 SVET. Otho 4, 2 CARM. epigr. 1314, 2. iam aegre: LIV. 34, 14, 9 APVL. met. 4, 3. minus iam: CIC. Cluent. 77. male iam: STAT. Theb. 11, 543.

λ *in enuntiato secundario post negationes*: ne iam (*cf. p. 85, 40. 103, 57. 106, 79*): CIC. Sull. 43 ne quid -m a me ... quaereretur. dom. 76 ne quisquam -m audeat reprehendere consulatum meum. LVCAN. 7, 406. CYPR. eleem. 1 p. 373, 16 praecepit, ne ultra -m peccaret. VICTORIN. PETAV. in apoc. 4, 2 p. 48, 3. PRVD. apoth. 1045 *al.* AVG. civ. 10, 30 p. 453, 2 D. ne aliquando -m *anima* .. teneatur. iam ne: LVCAN. 3, 436. *cf.* ne -m *in enunt. primario*: SVLPICIA Tib. 3, 18, 1 ne tibi sim ... aeque -m fervida cura, ac videor ... fuisse ..., si *eqs.* CARM. epigr. 2138. *alia*: PLAVT. Asin. 111 nemo est, quem -m dehinc metuam mihi (*cf.* CIC. Att. 10, 1, 3 nihil video ... quod -m putem fieri posse [SIL. 15, 371]. GERM. 296 nulla dies oritur, quae -m vacua aequora cernat puppibus. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 38. *al.*). TER. Hec. 630 ne revereatur, minus -m quo redeat domum. CIC. Verr. II 1, 24 non quo -m hoc sit necesse (*cf.* de orat. 2, 74). Tusc. 4, 27 dicimus gravidinosos quosdam ..., non quia -m sint, sed quia

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

saepe. de orat. 2, 290 non ... vereor, ne quis me ... leviorem -m putet. OV. fast. 1, 196 vix ultra, quo -m progrediatur, habet *avaritia*. SEN. dial. 9, 16, 3 indignus, in quem -m aliquid fortuna posset. SIL. 3, 477 -m praeteritos ultra meminisse labores conspectae ... dempsere ... Alpes. QVINT. inst. 8, 3, 25 vereor ut -m nos ferat quisquam. *al.*

μ iam nequeo, nolo *sim.*: PLAVT. Capt. 592 enim -m nequeo contineri (LVCR. 1, 601. 2, 314 OV. met. 9, 626 LIV. 21, 56, 8. 22, 60, 23 VAL. FL. 1, 594 STAT. Theb. 4, 503 *al.* APVL. met. 3, 24 *al.* *cf.* PLAVT. Asin. 422 -m hercle ... non queo [TER. Hec. 673 prorsus -m tacere non queo. CIC. Verr. II 4, 89 TAC. ann. 13, 17. non queo -m: CIC. epist. 15, 4, 3]). Mil. 402 nescio quid credam egomet mihi -m (CIC. fin. 5, 14 PLIN. paneg. 64, 6 TERT. resurr. 14 p. 43, 11. *cf.* adv. Marc. 5, 14 p. 626, 17 -m ignoro). Persa 127 -m nolo argentum (CIC. Cluent. 105. fin. 2, 118 quod -m a me exspectare noli [QVINT. decl. 375 p. 415, 25 TERT. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 15 VVLG. Ioh. 5, 14 (μηκέτι, ITALA cod. d ne -m ultra). 8, 11 et -m amplius noli peccare (ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι, ITALA codd. c d ff$_2$ r ex hoc -m). COMM. instr. 1, 33, 1 *al.*]. Tusc. 5, 62 LVCAN. 5, 315 MART. 2, 18, 7. nolo -m: QVINT. decl. 260 p. 66, 19 TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 19). TER. Haut. 350 -m hoc quoque negabis tibi placere (RVT. LVP. 2, 4 MART. 7, 39, 3 TERT. scorp. 5 p. 154, 24. nego -m: CIC. Att. 15, 21, 3 LIV. 4, 2, 1 SEN. benef. 6, 18, 1 AVG. civ. 15, 3 p. 62, 12 D.). LVCAN. 6, 5 Martem ... secundum -m nisi de genero fatis debere recusat (ADNOT.: solum vult superare Pompeium). iam sine: MANIL. 5, 737 vulgus iners videas et -m sine nomine (*i.* 'οὐκέτι ὀνομαστήν') turbam (CVRT. 8, 9, 10). PAVL. FEST. p. 6 anus ... quod -m sit sine sensu (AVG. civ. 13, 20 p. 583, 29 D. sine ullo -m s.). TERT. adv. Marc. 4, 35 p. 539, 23 sine tactu -m et sine verbo.

ν in interrogationibus vi negativa praeditis: directis (*dub. trad.*: TER. Hec. 865 meo *A*, -m ς, *Lindsay-Kauer*): TER. Ad. 330 me miseram! quid -m credas? aut cui credas? (CIC. Verr. II 3, 96 quid ... -m nocere possunt? [Rab. perd. 29]. II 4, 97 quid -m ... plura dicam aut querar? [*cf.* Cluent. 59 Phil. 2, 101 AVG. civ. 3, 14 p. 116, 2 D.]. Cluent. 39 hic quid -m reliqua quaeritis? dom. 138 quid me attinet -m ... docere? Mil. 100 quid -m restat? [VERG. Aen. 2, 70 denique. *cf. l. 67. 72*]. orat. 122 quid ... -m sequitur ... nisi ordiri orationem? Att. 9, 7, 7 de hac *re* quid -m amplius inveniri potest? [*v. l. 62. 76. cf.* SIL. 7, 452 quid ultra -m superest rerum?]. 16, 7, 3 epist. 5, 16, 4 VERG. Aen. 12, 873. 889 LIV. 4, 58, 13. SEN. contr. 1, 3, 12 contr. exc. 6, 4 SEN. Thy. 1075. STAT. Theb. 9, 59 quid -m dabitis mihi denique [*cf. l. 36*] maius? APVL. met. 5, 6 *al.*; *nota ellipsin*: CIC. Att. 15, 1^a, 1 quid mihi -m medico? [*sc. opus est*]. 15, 21, 3 quid enim -m novi? S. C. de sumpt. Iud. glad. [Corp. II 6278] 12 quid mihi -m cum appellatione? -m quid: CIC. Att. 6, 2, 9 sed -m quid opus equitatu[s]? VERG. catal. 1, 5. *cf.* APVL. met. 6, 5 -m quae possunt alia ... ad⟨h⟩iberi subsidio?). VARRO ling. 9, 22 quotusquisque -m servos habet priscis nominibus? (TERT. apol. 42, 8. *cf.* PLIN. nat. 12, 84). RHET. Her. 4, 36, 48 aliquid cotidie acerbi ... nuntiatur: et -m eum ... remoramini diutius? (*cum indignatione; cf.* CIC. Cluent. 111 et -m querimur? AVG. civ. 10, 32 p. 455, 21 D. et quomodo -m potest esse verissima *philosophia*?). CIC. S. Rosc. 118 num ... ille lanista omnino -m a gladio recessisse videtur? (Scaur. 14. *cf.* SEN. benef. 3, 16, 2 numquid -m ulla repudio erubescit? [3, 16, 3 VVLG. Agg. 2, 20 PRVD. psych. 71 AVG. civ. 21, 24 p. 531, 6 D]). dom. 87 quis enim -m meminisset eum bene ... meritum, nisi *eqs.*? (Rab. Post. 5 Phil. 13, 32 Att. 11, 2, 3 VERG. Aen. 1, 459 SEN. Phoen. 200 COLVM. 3, 10, 6 VAL. FL. 2, 571. 5, 48 [*syn.* ultra]. 8, 241 SIL. 4, 501 quis ... -m superest consul? [*cf.* STAT. Theb. 8, 118]. STAT. Theb. 8, 180. PLIN. paneg. 54, 1 [*v. vol. V 2 p. 53, 42*]. TERT. ieiun. 3 p. 277, 27 *al.*). leg. 1, 35 qui -m licet nobis a natura leges ... seiungere? epist. 14, 4, 5 nunc miser quando tuas -m litteras accipiam? CATVLL. 76, 10 quare cur ⟨tu⟩ te -m amplius (*cf. l. 76*) excrucies? (PROP. 2, 34, 1. *cf.* OCTAVIA 960 quid -m frustra ... moror? [LVCAN. 1, 318 CALP. decl. 8 p. 8, 22]). VERG. Aen. 2, 656 quod consilium aut quae -m fortuna dabatur? (*cf.* 9, 779 quae -m ultra [*cf. l. 38*] moenia habetis? 10, 674. 12, 637. 793 quae -m finis erit? [SERV.: 'denique']. LIV. 9, 31, 13 SEN. Ag. 699. SIL. 16, 534 quod -m regni restat scelus? [CLAVD. 15, 452. *cf. l. 71*]. VAL. FL. 4, 62. STAT. Theb. 11, 672 quae -m tibi vota supersunt?). PROP. 3, 20, 1 credis eum -m posse tuae meminisse figurae? OV. epist. 2, 53 quo -m tot pignora nobis? (TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 641, 24 resurr. 60 p. 120, 26). VAL. FL. 6, 677 belli quantum -m restat acerbi? TERT. adv. Marc. 5, 12 p. 617, 6 quomodo (*cf. l. 50*) -m aliqui cum domino poterunt deputari? *in quaestione indirecta vel enunt. secundario*: SEN. Herc. O. 1234 cernite, ex illo Hercule quid -m supersit. AVG. civ. 7, 9 p. 286, 12 D. CIC. Catil. 1, 6 quid est ..., quod -m amplius exspectes? (*cf.* 1, 13 quid est ..., quod te -m ... delectari possit? 1, 13. 3, 28 Sull. 50 VERG. Aen. 10, 19 SEN. dial. 10, 7, 9. *cf.* OV. met. 14, 486 quid superest, quod -m patientia ... recuset ferre?).

3 iam *in periodis*: **a** iam (et -m, ac -m; -mque *v. p. 109, 56*) *in protasi*: *α* iam ..., cum *inversum*: PLAVT. Merc. 616 -m addicta atque abducta erat, quom ad portum venio (SALL. Iug. 60, 6 et -m ... ceperant, cum ... concurrunt. MORET. 1 OV. met. 7, 76. 11, 97 fast. 2, 767 LIV. 1, 25, 8. 3, 18, 8 CVRT. 7, 2, 13. 8, 13, 3. 9, 9, 3. 10, 1, 36 PETRON. 70, 10 *et* 5^{ies} SIL. 7, 586 HOMER. 48 STAT. Theb. 12, 228 TERT. pudic. 22 p. 271, 30 [*nota -m geminatum*: STAT. Theb. 7, 470 -m hauserat astra dies, cum -m tumet ... Oceanus]. *perf. hist.*: TER. Eun. 633 longe -m abieram, quom sensi [CIC. Att. 5, 19, 1 VERG. Aen. 7, 104 OV. met. 1, 597 *et* 8^{ies} LIV. 7, 36, 2 *et* 6^{ies} CVRT. 3, 11, 1. 4, 16, 3. 6, 4, 8 [*v. l. praes.*]. 6, 5, 21. 8, 14, 6 LVCAN. 2, 691. 5, 425 PETRON. 22, 5. 26, 1. 109, 8 AVSON. 250, 3 CARM. epigr. 696, 5. 963, 5]. *impf.*: CVLEX 107 -m ... evectus erat Sol, cum ... cogebat. *plusqpf.*: BOETH. cons. 3, 1, 1 -m cantum illa finierat, cum me ... carminis mulcedo defixerat). VERG. georg. 4, 425 -m ... Sirius ... ardebat caelo ..., cum Proteus ... ibat (CVRT. 6, 7, 1 TAC. ann. 11, 26. *perf. hist.*: VERG. Aen. 1, 223 et -m finis erat, cum ... constitit [OV. fast. 2, 183 LIV. 2, 10, 10 *et* 13^{ies} SEN. Tro. 170 CVRT. 3, 10, 1. 7, 2, 20. 8, 14, 24. 9, 4, 27 PETRON. 56, 7 SIL. 4, 101. 5, 610 STAT Ach. 1, 874 TAC. Agr. 33 hist. 2, 54 ann. 5, 10 HIER. epist. 36, 1, 1]. *praes. hist.*: LIV. 1, 50, 1 -m magna Tarquini auctoritas ... erat, cum ... indicit [2, 23, 14 *et* 8^{ies} CVRT. 4, 10, 4. 9, 4, 25 SIL. 11, 328 STAT. Theb. 6, 445. 8, 342 TAC. hist. 4, 23 ann. 14, 34]. *infin. hist.*: TAC. hist. 3, 31 ann. 11, 34). CVLEX 202 -m quatit ... equos Nox ..., cum ... pastor ... vadit (OV. met. 10, 638. *perf. hist.*: STAT. Theb. 3, 440 -m ... Aurora ... vehit ... diem, cum ... sese extulit). HIER. epist. 12, 3 decem -m ... epistulas ... misi, cum tu ne muttum quidem facere digneris. cum *c. coni.*: LIV. 23, 27, 5 -m ... conseruerant ..., cum ... currerent (*cf.* PLIN. nat. 17, 6 TAC. hist. 1, 39). 28, 14, 19 et -m conflixerant cornua, cum ... nondum ad teli coniectum venissent. SIL. 5, 24 et -m ... Nox ... metam stringebat ..., cum abnuerit ... viator. *aliter* (*sc.* cum *causale vel explic.*): LIV. 30, 34, 7 prope duo -m permixta proelia erant, cum ... cogerentur.

β iam ..., et *sim.*: SEN. contr. exc. 5, 3 -m perierant et adhuc minabatur (PLIN. epist. 6, 20, 6 ITIN. [Silv.] 4, 5 AVSON. 419, 74). SIL. 6, 1 -m ... Titan ... equos iungebat ...: et ... strages ... patebat. HOR. sat. 1, 5, 9 -m nox inducere terris umbras ... parabat; tum ... pueris convicia nautae ingerere (*cf.* SIL. 2, 110). LIV. 31, 36, 10 -m passim caedes ... erat, necdum quisquam ... nuntius cladis pervenerat.

γ iam ..., *asynd.*: CIC. Att. 13, 42, 2 scripseram -m: ecce tibi, orat Lepidus ut veniam (*cf.* PERS. 5, 68). OV. met. 13, 711 et -m ... praeter erant vecti: ... vident (*sim. c. praes. hist.*: CVRT. 6, 5, 22 LVCAN. 5, 507. 599. 8, 778 SIL. 12, 1 HIER. epist. 1, 8, 2. *perf. hist.*: SEN. apocol. 2, 4 vs. -m medium ... Phoebus diviserat orbem ...: Claudius animam agere coepit. STAT. Theb. 7, 647. *impf.*: CVRT. 8, 6, 18 -m alii ... successerant ..., adhuc tamen coniurati stabant [PLIN. paneg. 10, 4]. PLIN. epist. 1, 12, 9 -m dies alter, tertius quartus: abstinebat cibo). fast. 6, 473 -m ... quereris ...: ite, bonae matres.

b iam *in apodosi*: *α* et -m (-mque *sim.*): VERG. Aen. 2, 705 dixerat ille, et -m ... clarior ignis auditur (*cf.* PROP. 2, 29, 10 dixit, et in collo -m mihi nodus erat. LIV. 39, 50, 1 -m invesperascebat et ... expediebant. SEN. contr. exc. 6, 1 vivo, et -m patrimonium meum divisum est. STAT. Theb. 2, 660 simul haec, et ... telum -m redit. 6, 411 emissos *equos* videre ... Pelasgi, et -m rapti oculis ... latent [*v. Housman, Class. Quart. 27, 1933, 11*]. silv. 2, 1, 146 septima lux, et -m ... lumina torpent [*cf.* TAC. hist. 1, 37]. IVV. 3, 215 ardet adhuc, et -m accurrit *eqs.* PLIN. epist. 4, 17, 6 APVL. met. 1, 18). AETNA 613 vixdum ... tremebant *ignes*, et -m ... portas evaserat urbis (STAT. Theb. 6, 469 silv. 1, 2, 229 Ach. 1, 819. *cf.* vix ..., et -m: GERM. 397 STAT. Theb. 5, 479 CLAVD. 18, 271. nondum ..., et -m: SEN. Phoen. 246 CVRT. 9, 6, 23 MART. 8, 67, 2 PLIN. epist. 5, 16, 2. nec adhuc ..., et -m: STAT. Theb. 3, 208). MART. 4, 88, 2 nulla remisisti ... dona, et -m Saturni quinque fuere dies. TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 497, 1 asinus de Aesopi puteo modo venis et -m exclamas. -mque: VAL. FL. 4, 509 vixdum ignea montem torsit hiemps, -mque eoas cinis induit urbes (*cf.* STAT. Theb. 12, 474). OV. met. 7, 774 vix bene missus erat *canis*, nec -m poteramus, ubi esset, scire.

β asynd.: SEN. epist. 117, 25 nondum illas *quaestiones* solvisti: -m cavillaris? (SIL. 15, 629 MART. 9, 68, 4. *cf.* 9, 31, 3 luna ... non tota peregerat orbes, debita poscebat -m sibi vota deus). LVCAN. 9, 224 Magnum Fortuna removit: -m pelago pirata redit. SIL. 5, 180 nec mora, -m ... aptabat ... arma (6, 350 STAT. silv. 3, 4, 47 Ach. 1, 558. 741). STAT. Theb. 6, 801 vix requies, -m vox citat altera remos (silv. 1, 6, 9. 2, 6, 80 PANEG. 12 [1], 10, 2).

c *structura contaminata*: CARM. epigr. 1071, 1 (*saec. I p. Ch.*) -m bis ut octonos Splendon compleverat annos, raptusque a fatis conditus hoc tumulost.

B *de tempore* **praesenti** *et* **instante** *i. q.* **nunc, statim,** *continuo (semper de tempore in futurum proximum spectante [inde nusquam fere c. fut. in -to, v. p. 105, 12]; ea significatione q. e. 'nunc' interdum possis quaedam et ad* I A 1 *referre [sc. vel potius vel simul ad praeteritum tempus spectantia, cf. p. 83, 65. 72], sed significationes q. s. 'nunc' et 'statim' inter se diiungere inutile putavi)*:

1 *c. praes.*: **a** *indic.* (*nota* PLAVT. Bacch. 221 [*interpol.?*] atque eo auro fortasse -m opust :: immo etiam prius. *cf. temporum vices* Trin. 815 ego sycophantam -m conduco de foro ⌊epistulasque -m consignabo duas⌋ [⌊ ⌋ *secl. Ritschl*]): PLAVT. Asin. 379 -m ego recurro huc (*cf.* Merc. 963 -m redeo [Mil. 1020 *al.* CIC. Sull. 35 -m

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

redeo ad causam [Pis. 17 *al.*]. de orat. 3, 32 ad nosmet ... -m revertor [Att. 6, 2, 8]). Asin. 89 viginti -m usust ... minis (Bacch. 706. *cf.* Trin. 807 -m properatost opus [TER. Andr. 682. 704 Phorm. 559. *cf. p. 102, 81*]. TER. Andr. 786 hanc -m oportet ... abripi [Hec. 273 GAIVS inst. 4, 131 *al. cf. p. 83, 67*]). 287 perii ..., nisi Libanum invenio -m (1147 Capt. 749 Merc. 168 TER. Phorm. 179). 794 -m exeo ad te (1052). Aul. 696 i, -m sequor te (802. *aliter* COLVM. 2, 2, 14. 2, 18, 3). Capt. 882 -m (*Leo,* diu *codd.*) credo? (*sim. pro coni. deliberativo* Men. 176 -m fores ferio? TER. Eun. 814 -m dimitto exercitum?). 965 -m fieri dicta compendi volo (CAEL. Cic. epist. 8, 8, 9). Merc. 430 si velim, -m dantur ... minae. 858 -m hercle (Pseud. 302) ego erum adduco a foro. TER. Andr. 922 vera an falsa audierim, -m sciri potest (CIC. nat. deor. 3, 79). CIC. Caecin. 82 venio -m quo vocas (Planc. 12 *al.* QVINT. decl. 343 p. 355, 30 MIN. FEL. 26, 1). Sest. 71 ingredior -m in Sesti tribunatum. Mil. 85 vos ... -m ... imploro. Lael. 76 -m ... ad vulgares amicitias oratio nostra delabitur. Att. 7, 9, 1 'at -m ipse ades'. tum igitur, cum venero, desinam. *al.*; *nota ellipsin*: TERT. nat. 1, 12, 14 ad manifesta -m (*sc. venio sim.*).

b *coniunct.*: *α generatim*: *praes.*: *exhortat.*: TER. Haut. 948 ac -m uxorem ut accersat paret! Phorm. 677 -m accipiat. CIC. Verr. II 1, 103 verum ad illam -m veniamus praeclaram praeturam (Flacc. 70. *sim. in transitu ad novam rem*: har. resp. 34 sed -m ... reliqua responsa videamus [AVG. civ. 4, 3 p. 148, 31 D. *al.*]. Phil. 2, 47 sed -m stupra ... omittamus [rep. 3, 24]. leg. 3, 18 sed -m ... decedatur. fin. 4, 78 -m enim concludatur oratio. Tusc. 4, 82 sit -m huius disputationis modus [off. 3, 115]. off. 1, 161 sed -m ad reliqua pergamus [2, 8. part. 32]. de orat. 3, 90 sed -m ... ad instituta redeamus [COLVM. 7, 8, 7. *cf.* CIC. Brut. 176 revertamur. 300 *al.*]. opt. gen. 19 sed aggrediamur -m quod suscepimus. SEN. benef. 2, 18, 1 -m ... transeamus ad alteram partem. epist. 18, 14 *al.* QVINT. inst. 1, 2, 17 -m explicemus. 4, 2, 66 -m de iis loquamur. AVG. civ. 3, 23 p. 135, 4 D. sed -m ... commemoremus. *al.*). CATVLL. 61, 183 -m cubile adeat viri. TIB. 1, 2, 9 ianua, -m pateas uni mihi. 2, 3, 50 -m veniant (*i. contingant*) praedae. PROP. 3, 24, 29 limina -m ... valeant. SEN. Herc. f. 85 bella -m secum gerat! Med. 578 *al.* dial. 9, 2, 13 *al.* VAL. FL. 3, 450. PLIN. epist. 4, 15, 12 revereatur -m te Bassus. MIN. FEL. 30, 1 illum -m velim convenire. TERT spect. 24 illi nobis -m renuntient, an liceat *eqs.* AVIEN. Arat. 678 VVLG. I par. 21, 15 *al.* *post verba iubendi sim.*: PLAVT. Amph. 629 (*interpol.*) vide ex navi efferantur ... -m omnia (*cf.* Mil. 335 vin -m faciam ut ... fateare? Most. 930 curriculo iube veniat ... -m simul tecum [*cf.* Merc. 788]. MART. 6, 35, 6 rogamus, -m ... bibas). Aul. 441 adeo ut tu meam sententiam -m noscere possis (*cf.* Mil. 790. 1399. TER. Phorm. 1043 ut meam -m scias sententiam [CIC. Verr. II 2, 180]. CIC. Sest. 55 ut a mea causa -m recedam [Tusc. 5, 76 TERT. adv. Marc. 5, 8 p. 600, 13]. Balb. 29 ut -m ad foedus veniam [rep. 2, 4 *al.* QVINT. inst. 2, 15, 21]. rep. 1, 68 ut -m ... revertar [nat. deor. 3, 60 *al.*]. CAES. civ. 2, 39, 3 ut -m [*i.* 'tandem'] ... cogitare incipiamus [AVG. civ. 7, 30 p. 312, 25 D]. COLVM. 2, 12, 1 ut -m percenseamus. TERT. castit. 3 p. 741, 19 Oe. AVG. civ. 18, 41 p. 317, 4 D. *al.* *sim. post* ut *consecut.*: CIC. Verr. II 5, 22 ut -m ... permittam. Att. 11, 3, 3. *al.*). CIC. Cluent. 89 voltus ... vestri ... me invitant, ut ... lubeat -m libere dicere. OV. epist. 1, 113. *alia*: PLAVT. Amph. 970 numquid vis, quin abeam -m intro? (*cf.* Cas. 506 CAES. Gall. 7, 38, 8). Most. 1178 quasi non cras -m commeream aliam noxiam. Persa 717 qui ego nunc scio, an -m (*i. statim*) adseratur haec manu? CIC. Verr. II 5, 126 metuunt, ne -m haec ... concedat (*cf.* epist. 14, 14, 1 SIL. 15, 5 *al.*). LVCR. 6, 79 inde videre licet qualis -m vita sequatur. *irrealis vel potentialis*: PLAVT. Asin. 609 quam si intellegam deficere vita, -m ipse vitam meam tibi largiar (*cf.* Bacch. 779 Merc. 591 LVCR. 1, 594. 810. 3, 1071 [*sensu simul conclusivo, v. p. 129, 19*]). CIC. Cael. 29 dies -m me deficiat, si ... coner (*cf.* Phil. 2, 76. *inverso ordine*: de orat. 1, 214 si audierit ..., -m, credo, huc veniat [MART. 10, 66, 8 QVINT. inst. 12, 10, 76 LACT. inst. 6, 2, 3 *al.*]). OV. ars 1, 278 conveniat maribus ..., femina -m partes victa rogantis agat. *rarius coni. impf. et perf.*: CIC. fin. 5, 83 utinam quidem dicerent! ... -m ruinas videres. VERG. Aen. 9, 226 consilium ... habebant, quid facerent quisve Aeneae -m (SERV.: 'cito') nuntius esset. PLAVT. Men. 992 facite illic homo -m in medicinam ablatus sublimen siet. TER. Haut. 621 ne ista hercle magno -m conatu magnas nugas dixerit (*sc. metuo*). TERT. idol. 7 videri⟨n⟩t -m, an ... dictum sit.

β praevalet notio impatientiae vel increpationis morae i. q. 'tandem' (*cf. p. 104, 59*): TER. Andr. 190 postulo ... ut redeat -m in viam (DON. *ad l.* [*fusius* Ad. 589] '-m' ... tarditatis signum est). 827 si cogites, remittas (*i. desinas*) -m me onerare iniuriis. CIC. Att. 10, 4, 1 deplorandi ... sit -m nobis ... finis (*cf.* OV. Pont. 4, 6, 20). epist. 1, 10 tu velim desinas -m nostris litteris uti (*cf.* COLVM. 10 praef. 5. PETRON. 75, 1 ut -m desineret irasci). SVLPICIA Tib. 3, 14, 5 -m, nimium Messalla mei studiose, quiescas (*cf.* MANIL. 1, 922). PROP. 2, 4, 1 his saltem ut tenear -m finibus! STAT. silv. 2, 2, 60 -m ... Getici cedat tibi gloria plectri (*cf.* MART. epigr. 11, 3 cessent). MART. 1, 87, 8 notas ... fraudes ... -m tollas. SVET. Dom. 15, 2 (*verba Dom.*) feriat -m quem volet! CLAVD. 1, 250. 15, 374 *al.* *rarius impf.* (*cf. p. 103, 79*): SEN. contr. 1, 8, 1 audivi velut denuntiantes deos, faceret adulescens -m felicitatis suae finem. 2, 4, 13.

c *infin.*: PLAVT. Bacch. 516 decretumst renumerare -m omne aurum. 873 vis tibi ducentos nummos -m promittier? Merc. 663 Pseud. 919. TER. Andr. 631 ubi tempus promissa -m perfici.

2 *c. imperat.*: **a** *imp. praes.*: *α generatim* (-mque *tantum apud poetas, cf. l. 16. 19. 23. 33. 43. interdum vi potius asseverativa ut l. 35 vel concessiva ut l. 49*): PLAVT. Amph. 584ᵇ -m sequere sis. Asin. 578 -m omitte ista (Persa 431. 642 TER. Ad. 754. *cf.* 838 mitte [APVL. met. 11, 5]). 605 sermoni -m finem face (TER. Andr. 821). Bacch. 754 -m facite ... accubitum eatis (Most. 400 aedes -m fac⟨e⟩ occlusae sient. AVR. Fronto p. 94, 23 N. *cf.* SEN. contr. 2, 5, 6 fac -m ne viro placeat matrix. APVL. met. 3, 22 -m perfice). Capt. 967 -m animum advorte (Cist. 511). Cas. 834 -m valete (Mil. 1352 VERG. catal. 5, 7 TIB. 2, 4, 2 MART. 3, 7, 1 CARM. epigr. 97, 15 [*aet. Hadr.*]. *cf.* VERG. georg. 4, 497 -mque vale [Aen. 5, 738 *al.* OV. epist. 9, 165 *al.* STAT. Theb. 11, 187 *al.*]). Cist. 849 -m hoc mihi responde. Epid. 164 adulescenti dic -m (MART. 6, 19, 9). Merc. 166 dissolve -m me. Merc. 491 -m tace (Truc. 791. IVV. 8, 97 -mque t.). 988 -m obsecro hercle vobis habete (*cf.* Most. 898. Truc. 945). Mil. 857 abi, abi intro -m (1372 *al.* [*nota* Persa 215 -m abi ... :: abi nunciam ergo]. TER. Ad. 620. *cf.* PLAVT. Cas. 834 ite -m [VERG. catal. 5, 11 ite -m sane]. AVSON. 155, 4 -mque redi [413, 19]). Most. 405 clavem ... -m iube efferri intus. Pseud. 757 hominem ... adducite ad me -m. CAECIL. com. 34 -m hoc vide (TER. Hec. 664 videte -m. CIC. Verr. II 5, 170 -m vero [*cf. l. 30*] videte. Phil. 13, 41 epist. 14, 4, 3 COMM. apol. 433). Phorm. 1034 -m ... ignosce. LVCIL. 731 -m ... certe sine. CIC. Tull. 53 tu ipse -m statue. div. in Caec. 49 -m hoc considerate (TERT. adv. Marc. 4, 38 p. 549, 8 FIRM. err. 15, 1 *al.*). Verr. II 3, 122 -m vero ... causam suscipite. Catil. 1, 6 muta -m istam mentem. dom. 142 revocate -m animos vestros. Marcell. 19 gaude tuo isto -m ... bono. leg. 1, 14 sed -m ordire explicare (*cf.* 2, 17). SALL. rep. 1, 2, 1 sed -m ... accipe (SEN. epist. 27, 9. SIL. 7, 553 -mque hoc ... a.). VERG. ecl. 3, 111 claudite -m rivos (6, 56 *al.* EPICED. Drusi 73). PROP. 2, 2, 13 cedite -m, divae (STAT. Theb. 12, 445. PRVD. apoth. 178 cede ..., -m cede). 2, 23, 19 propera -m surgere (HIER. epist. 14, 1, 2). 2, 34ᵇ, 43 incipe -m *eqs.* (TERT. adv. Marc. 1, 15 p. 310, 3). OV. ars 2, 119 -m molire animum. 3, 589 ponite -m gladios (*cf.* SEN. Ag. 916 metus [STAT. Theb. 9, 895]. Thy. 920 curas. STAT. Theb. 2, 688 modum. *cf.* silv. 4, 3, 119 repone). trist. 1, 2, 70 contenti nostris -m, precor, este malis. EPICED. Drusi 427 supprime -m lacrimas (*cf.* 467). SEN. Ag. 56 redde -m mundo diem (581 Herc. O. 1720 *al.*). Med. 54 rumpe -m segnes moras (Tro. 785 PLIN. epist. 5, 10, 2). 899 -mque ... para. 1024 recipe -m natos (*cf.* Phaedr. 753 sensus. 1196 mores). Phaedr. 423 -m fave votis, dea (*cf.* VAL. FL. 7, 497 -m, precor, adnue. *al.*). 862 -m perge, quaeso, perge. epist. 33, 9 quousque disces? -m et praecipe. LVCAN. 3, 128. 560. 4, 273 *al.* SIL. 13, 504 HOMER. 1063. MART. 8, 21, 11 -m ... veni (AVSON. 399, 11). 12, 100, 2. APVL. met. 11, 15 sume -m vultum laetiorem. TERT. nat. 1, 10, 1 effundite -m omnia venena. *al.* COMM. apol. 64 *al.* VVLG. Matth. 26, 45 dormite -m (λοιπόν. Marc. 14, 41). PRVD. cath. 10, 117 *al.* *nota*: *anaphora*: COLVM. 10, 70 -m viridis lacerate comas, -m scindite amictus *terrae.* CALP. ecl. 5, 51 VAL. FL. 2, 252 OPTAT. 6, 8 p. 156, 10. *ellipsis*: PLAVT. Asin. 926 -m obsecro, uxor (*sc. desine?*). Most. 856 -m ut lubet (*sc. age vel fiat*). TER. Ad. 723 ohe -m (*sc. desine* [*vel satis est?*]. 769. HOR. sat. 2, 5, 96). CIC. leg. 1, 35 tu vero -m perpauca scilicet (*sc. dic sim.*). *adde* quin *c. ind. praes.*: STAT. silv. 2, 1, 208 quin tu -m vulnera sedas?

β praevalet notio impatientiae morae, i. tandem, aliquando, δή (*hic tantum certiora posui; plura ex α huc possis referre, ex. gr. l. 20. 22. 43. 44. 54. cf. p. 103, 73*): PLAVT. Epid. 39 supersede istis rebus -m. Men. 405 -m, amabo, desiste ludos facere (STAT. Ach. 1, 90 APVL. met. 6, 28. *cf.* TER. Haut. 879 ohe, -m desine deos ... obtundere [CIC. Att. 3, 11, 2 HOR. sat. 2, 3, 323 PROP. 1, 15, 25 SIL. 15, 384 MART. 1, 41, 14 *et ter* APVL. met. 2, 23 *al.* TERT. nat. 1, 20, 6 PRVD. apoth. 947 CARM. epigr. 970, 13]). VERG. ecl. 8, 109 parcite, ... -m parcite, carmina (Aen. 3, 41. 12, 693 PROP. 2, 29, 19. SEN. contr. 7, 2 [17], 2 parce -m, quaeso [SIL. 6, 588. *cf.* MART. 5, 7, 5 precor]. SEN. Herc. f. 1015 *saep.* OCTAVIA 618 STAT. Theb. 9, 813. 11, 576 MART. 7, 93, 7. 10, 74, 1 QVINT. decl. 338 p. 336, 25). STAT. silv. 1, 2, 94 -m, mater, amatos indulge thalamos. MART. 4, 61, 14 miserere -m (*syn.* tandem. 5, 39, 4 PRVD. apoth. 342 *al.*). 4, 81, 4 -m ... promitte. 6, 20, 4 -m rogo, Phoebe, nega. 12, 56, 4 aegrota -m, Polycharme, semel. TERT. pudic. 17 p. 258, 22 concede -m.

γ age iam (*formula inprimis sermonis cottidiani; saepe non tam exhortativa quam concessiva vi i. q.* 'sane', *cf. l. 79. p. 105, 8. hic illic* -m, *si editoribus credas, artius cum sequentibus cohaeret; cf.* PLAVT. Stich. 767 age, -m infla buccas. TER. Ad. 202 age, -m cupio. CIC. Tusc. 1, 14 age, -m concedo. *al.*): PLAVT. Bacch. 1191 age -m, id ut ut est ..., patiar. Most. 1175 age -m, sine te ⟨hoc⟩ exorarier. CIC. Att. 8, 3, 5 age -m, cum fratre an sine eo? *ibid.* age -m, has compedes ... ecferre ex Italia quam molestum est! LVCR. 2, 333 nunc age -m deinceps ... exordia ... percipe (*cf.* APVL. met. 5, 6 age -m nunc, ut voles. TERT. apol. 9, 17 age -m [nunc *add. Vulg.*] recogi-

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tate). HOR. carm. 4, 11, 31 age -m ..., condisce modos. TERT. apol. 48, 1 age -m, si qui ... affirmet ..., nonne consensum movebit? (*formula transitionis; cf.* pudic. 14 p. 249, 27 patient. 15 p. 22, 28 [*v. Hoppe, Beitr. z. Sprache u. Krit. Tert. 1932, 34 sq.*]. *cf. et* nat. 2, 6, 1 age -m, conceditis ne? adv. Marc. 5, 19 p. 645, 26 pudic. 16 p. 252, 22 resurr. 8 p. 37, 10 *al.*). adv. Marc. 3, 11 p. 394, 12 age -m, perora (carn. 4 p. 430 Oe.). praescr. 36, 1 age -m ..., percurre (*al., nota postpositionem*: adv. Marc. 1, 18 p. 313, 5 processerit, age -m, in notitiam). iam age: VERG. Aen. 6, 629. *adde* iam cedo: CIC. Rab. Post. 38 APVL. met. 1, 4 PRVD. perist. 7, 83. cedo -m: TERT. pall. 3 p. 928, 7 Oe.

b *imp. fut. (plerumque c. verbis, quibus imp. praes. deest. aliter* Q. CIC. pet. 14. 35 *v. p. 121, 56*): CIC. Att. 12, 19, 3 posthac -m incipi⟨t⟩o scribere ad me ..., quid expectes. OV. rem. 682 -m facito, e multis una sit illa tibi. LVCAN. 2, 513 victis -m spes bona partibus esto (SPART. Sept. Sev. 22, 5). APVL. met. 10, 2 -m ergo ... scito. TER. MAVR. 1640 hoc -m retinere memento. PRVD. c. Symm. 1 praef. 84 huius ... -m miserescito.

3 *c. futuro*: a *simplici*: α *generatim (de sensu hic illic magis confirmativo quam mere temporali cf. Kiessling-Heinze ad Hor. carm. 1, 4, 16 [p. 106, 9]; sed talia cave credas hodie quemquam certo diiudicare posse)*: PLAVT. Amph. 150 abigam -m ego illum (*cf.* 424 -m ego hunc decipiam. 544 -m ego sequar [Cist. 773. *cf.* Men. 431 Mil. 1353 *al.*]. Cas. 476 -m ego ... apros capiam tuos. Epid. 371 -m ego parabo. Men. 808 -m ego ... scibo [*al. ex* PLAVT. *v. vol. V 2 p. 271, 57 sqq. et infra l. 41. 48. 50*]. TER. Phorm. 351 TVRPIL. com. 111 NOV. Atell. 14 POMPON. Atell. 66 CIC. epist. 5, 8, 5. LIV. 4, 19, 3 -m ego ... dabo [10, 28, 13 *al.*]. 23, 8, 11 SEN. epist. 70, 22 LVCAN. 6, 732 APVL. met. 3, 27. 9, 22. ego -m: PLAVT. Cas. 746 ego -m intus ero [*al.; cf. l. 39. 40. 41*]. TER. Andr. 864 Ad. 286. 589 LVCIL. 690 CIC. div. in Caec. 27 VERG. Aen. 10, 448 OV. am. 1, 6, 57 LIV. 9, 24, 8 SEN. dial. 9, 14, 8 CVRT. 4, 13, 24 PETRON. 87, 2. 10. 102, 8). Amph. 345 -m faciam ut ... dicas (Poen. 1289 *al.* ACC. trag. 668 CIC. Sull. 69 HOR. sat. 1, 1, 16 TIB. 3, 19, 21). 381 etiam muttis? :: -m tacebo. 556 -m quidem hercle ego tibi istam ... linguam abscidam (Asin. 817 ibo [Aul. 759 Truc. 313]. Stich. 62. *cf.* equidem -m: PLAVT. Rud. 725. 796 CIC. Verr. II 2, 151). 860 quidquid est, -m cognoscam (Cist. 780. *cf.* VERG. Aen. 11, 708 nosces [HOMER. 819]. VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 recognoscemus). 969 -m hīc ero (Aul. 89 *al.* [*nota*: Pseud. 561 -m hic ero :: actutum redi]. Mil. 1279 -m ego illi ero. Most. 721ᵃ -m isti ero. *al. cf.* Aul. 274 -m ego hic adero [Bacch. 47 *al.* TER. Andr. 715 Haut. 238 *al.* POMPON. Atell. 66. *cf.* PLAVT. Bacch. 417 -m aderit tempus. CIC. Tusc. 3, 36 Att. 7, 20, 2 *al.* VERG. ecl. 4, 48 SEN. dial. 5, 43, 5 *al.*). Asin. 378 tu -m, scio, patiere. 399 -m scire potero (TER. Eun. 29 CIC. Att. 10, 3, 3 *al.* VERG. georg. 4, 253 LIV. 10, 8, 11). 706 demam hercle -m de hordeo (Most. 386. 587. *saepe. cf.* CIC. div. in Caec. 37 -m mehercule ... loquar). Aul. 203 -m ⟨ego⟩ ad te revortar (Capt. 251 *al* CIC. de orat. 2, 113 SEN. suas. 3, 7 *al., nota*: TER. Eun. 219 aut -m [DON.: pro 'statim'] revortere aut mox ... te adiget horsum insomnia). 416 -m ego deferam nomen tuum (Bacch. 1075 TER. Haut. 799 *al.*). 630 ego [ede]pol te ... miseris -m accipiam modis Cas. 589 Most. 384 *al.* TER. Hec. 543 Ad. 293. *cf.* PLAVT. Truc. 763 ego edepol -m tua probra aperibo. Most. 240 -m ecastor vapulabis). 644 id quoque -m fiet (CIC. Phil. 7, 23 OV. met. 9, 760 *al.* OCTAVIA 188 [*opp.* nondum]). 664 ecferet -m secum *aurum* (Bacch. 1050). 820 eloquar -m (Men. 519). Bacch. 95 argentum iubebo -m ... ecferri (Mil. 1114 LIV. 36, 28, 6). 222 -m huc adveniet miles (CATVLL. 64, 328. *cf.* CIC. Att. 10, 11, 4 veniet [OV. ars 2, 670 VAL. FL. 4, 148 *al.*]). 507 -m domum ibo (CATO agr. 33, 4 *al. cf.* PLAVT. Mil. 537 exibo *al.*). Cist. 496 tu -m ... scies (Curc. 75 *al.* TER. Haut. 612 *al.* CIC. Att. 6, 1, 24. 12, 49, 2. 16, 1, 3 LIV. 40, 12, 6 CVRT. 10, 2, 29 PETRON. 58, 8. 11 *al., nota anaphoram*: APVL. met. 3, 15). Curc. 121 at -m bibes :: diu fit. 139 tibi quod amas -m huc adducam (Persa 828 *al.*). 320 -m edes aliquid (LVCIL. 862). Epid. 713 -m ipsa res dicet tibi (*cf. p. 126, 17*). Most. 344 dormiam ego -m. Poen. 425 ego intus interim -m ... sycophantiis ... exornabo vilicum. Pseud. 464 conficiet -m te hic verbis (*cf.* Rud. 845 *al.*). Rud. 170 in vadost, -m facile enabit. *saep.* TER. Andr. 617 -m expediam. 622 -m aliquid dispiciam. 683 -m hoc tibi inventum dabo (*cf.* LIV. 1, 28, 9 [*opp.* paulo ante]. TER. Andr. 864 reddam. 684 inventum ... curabo [*c. coni.*: PHAEDR. 5, 2, 6 PETRON. 58, 2. 75, 9]). Hec. 505 decedet -m ira haec. Phorm. 22 de illo -m finem faciam dicundi (CIC. Lig. 38 SEN. epist. 13, 16 PLIN. epist. 2, 5, 13. *cf.* OV. Pont. 3, 7, 10). Eun. 1021 tu -m pendebis (DON.: nimiam velocitatem significat). *al.* VARRO rust. 2, 5, 1 videbo -m vos (CIC. ac. 2, 68 orat. 212 *al.* VERG. Aen. 4, 566 VAL. FL. 8, 345 QVINT. decl. 272 p. 115, 7. *cf.* VAL. FL. 4, 9 cernam [SIL. 3, 174 *al. cf. p. 106, 46. 64*]). RHET. Her. 2, 12, 17 de qua m *2, 13, 19*) loquemur (CIC. nat. deor. 1, 87 Lael. 10 Catil. 1, 16. *cf.* Cluent. 30 dicam [Mur. 43 *al.* OV. Pont. 3, 4, 98 SEN. nat. 6, 24, 6 PLIN. nat. 21, 116. MART. 2, 60, 3 -m mihi dices [2, 63, 4 *al.*] 11, 39, 16. SEN. Phaedr. 885 fabor). CIC. S. Rosc. 129 -m in extrema oratione nostra (*143 sq.*) ... audietis. Verr. I 16 breviter -m ... vobis exponam (Catil. 3, 3). Cluent. 167 id quod -m intellegetis (leg. agr. 1, 13 BELL. Afr. 16, 3. *cf. p. 106,*

47). leg. agr. 2, 21 ut -m ostendam (de orat. 2, 266 ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 2, 5 SEN. dial. 2, 2, 2 PLIN. nat. 18, 273 QVINT. inst. 2, 17, 41 *al.*). Flacc. 34 aggrediar -m ad singulas civitates. Vatin. 40 concludam -m interrogationem meam. Balb. 17 omittam ... Pompeium -m. Phil. 2, 8 tanta mercede quantam -m (*2, 43*) proferam. fin. 1, 37 erit ... -m ... disserendi locus (Brut. 96). 5, 21 ad maiora quaedam, ut -m apparebit, nati sumus (*cf.* nat. deor. 3, 42 ut -m docebo. *al. cf. l. 1*). Att. 10, 12, 2 -m audietur (TAC. hist. 3, 2). VERG. ecl. 8, 27 iungentur -m grypes equis (*figura adynati*). HOR. carm. 1, 4, 16 -m te premet nox. 2, 5, 10 epist. 1, 18, 32 *al.* OV. epist. 7, 49 -m venti ponent. *al.* SEN. dial. 5, 14, 1 adprobabo -m. 7, 8, 2 -m aperiam. COLVM. 8, 2, 15 sed -m ... praecipiam (*cf.* 12, 52, 9). PETRON. 47, 3. 98, 2. MART. 7, 88, 10 credam -m ... tibi (APVL. met. 6, 29). *sim. passim.* *nota fere i. q. nunc*: VVLG. gen. 46, 30 -m laetus moriar (ἀπὸ τοῦ νῦν, ITALA Lugd. nunc). *in parenthesi*: QVINT. inst. 2, 14, 5. decl. 269 p. 99, 20. *ellipsis vel aposiopesis*: PLAVT. Amph. 520 quoi⟨i⟩ ego -m hoc scipione — (*sc. plagam infligam sim.*). 793 at cum cruciatu -m ... tuo (*sc. fiet sim. cf.* Asin. 471). TER. Ad. 700 quid? -m[ne] uxorem [ducam]? CIC. Att. 15, 20, 3 -m igitur contra hunc exercitum (*sc. parabunt sim.*). QVINT. decl 254 p. 43, 11 haec de iure ...: illa -m de aequitate (273 p. 120, 9 *al.*).

β *post condicionalem (vel temporalem) protasin vel imperativum sim.*: *post* (ni)si: PLAVT. Bacch. 858 ni ego exsolvor, -m manufesto hominem opprimet (869. 1148 Curc. 576 Truc. 268. 287 TER. Andr. 776 HOR. sat. 2, 3, 151 LIV. 39, 16, 4 MART. 4, 52, 2. *post* si: PLAVT. Poen. 964 si frugi esse vis, eas ... -m adseres ... manu [Rud. 556. 763 TER. Eun. 891 Ad. 181 CIC. nat. deor. 3, 23 *al.* LVCR. 3, 660 SALL. Catil. 52, 18 HOR. ars 468 OV. trist. 5, 1, 42 LIV. 3, 68, 7 VITR. 8, 1, 5 SEN. dial. 5, 12, 4 QVINT. inst. 5, 13, 13 *al.* [*item infin. in or. obliqua*: LIV. 2, 10, 4 *al.* TAC. hist. 3, 19]. *post* quodsi: CIC. epist. 7, 14, 1 MART. 3, 50, 10 *al.* *rarius inverso ordine*: PLAVT. Curc. 718 tu ... in nervo -m iacebis, nisi mi argentum redditur [Mil. 445 Most. 386 Stich. 62 Rud. 1008 TER. Phorm. 850]. Merc. 557 -m iurgio enicabit, si intro rediero [562 Truc. 672 CIC. leg. 1, 28 SEN. contr. 10, 2, 6 APVL. apol. 87 *al.*]). *post* cum *sim.*: CIC. Verr. II 2, 180 cum id quoque constabit, vos -m hoc ... intellegetis (*inverso ordine*: Brut. 171 id tu ... -m intelleges, cum in Galliam veneris. OV. rem. 511 CYPR. ad Donat. 15 p. 15, 21). CIC. div. 2, 37 -m abscedet, simul ac molam ... insperseris (*cf.* APVL. met. 6, 18 cui te ... simul commiseris, -m ... perges). *post imperativum sim. (cf. p. 107, 32)*: PLAVT. Mil. 520 vise ad me intro, -m scies (PETRON. 16, 2 MIN. FEL. 17, 5. 33, 4). Rud. 1007 verbum etiam adde unum, -m in cerebro colaphos abstrudam tuo (*cf.* Truc. 613 CIC. top. 29). Truc. 614. TER. Eun. 85 accede ad ignem hunc, -m calesces plus satis. CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20) 22 huc adripe *matrem* ...: -m cernam *eqs.* (*Soph. Trach. 1067 ὡς εἰδῶ*). S. Rosc. 48 considera ..., -m profecto te intelleges ... dedisse (83 Verr. II 2, 57. 149. 3, 183 *al.* SEN. suas. 6, 7 SEN. benef. 2, 35, 1 nat. 6, 2, 3). Verr. II 3, 202 (tum *v. l.*). Flacc. 19 perscrutamini ..., -m nihil praeter spem ... reperietis (orat. 214 LIV. 6, 15, 10. *cf.* CIC. fin. 5, 71 exstrue .... -m non dubitabis. Brut. 68 id muta ...: -m neminem antepones Catoni). dom. 37. 123 (*anaphora; cf. l. 57. 59*). Tusc. 4, 54 HOR. sat. 2, 7, 74 OV. rem. 63. 154. 487 LIV. 28, 42, 10 SEN. benef. 5, 6, 5 PETRON. 126, 18 vs. 6 HOMER. 819 MART. 5, 71, 6 MIN. FEL. 7, 2 TERT. pall. 4 p. 942, 7 Oe. CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 14 AVSON. 138, 4. *nota*: SEN. benef. 5, 12, 1 expecta, et -m hoc verius dices. *post coni. exhortat.*: CIC. Verr. II 1, 36 videamus, rationes quem ad modum rettulerit: -m ipse ostendet ..., -m se ipse indicabit. har. resp. 55 tollatur ... discordia: -m ... extinguentur, -m ... morietur. PROP. 2, 24ᵇ, 30. LIV. 2, 29, 11 agedum ... creemus, -m ... conticiscet furor. VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 SEN. epist. 71, 6. 78, 13. 110, 6 LACT. ira 23, 14. *post enunt. interrogat.*: STAT. silv. 4, 5, 30 tene ... Leptis creavit? -m feret ... messes. MART. 3, 78, 2 PAVL. dig. 9, 2, 55. *post* licet *sim.*: CIC. nat. deor. 2, 161 totam licet animis ... lustrare terram: cernes -m *eqs.* (*cf.* OV. met. 8, 756 SEN. Oed. 677). CIC. de orat. 2, 84 deducendi sunt ad eos ...: omnia -m explicata ... adsequentur.

b -turus (sum): CIC. leg. 1, 63 ea ... de quibus acturi -m sumus. fin. 4, 64 catuli, qui -m dispecturi sunt. HOR. sat. 1, 8, 33 servilibus ... -m peritura *effigies* modis (PROP. 2, 26, 12 LVCAN. 4, 277). OV. Pont. 2, 3, 59 ut -m casura putetur *ratis* (SIL. 4, 140 SERV. Aen. 6, 596). EPICED. Drusi 94 lumina ... -m subitura manus. LIV. 5, 39, 6 ut ... -m in urbem futurus impetus videretur (37, 21, 2 AMM. 19, 11, 11 COD. Theod. 7, 22, 9 *a. 380*). SEN. contr. 2, 7 (15), 7 -m moriturus. APVL. met. 10, 34 petiturus -m ... mulierem. CYPR. mort. 19 p. 309, 13 -m recessurus. PALLAD. 1, 30, 2 matribus -m vacaturis. AMM. 19, 8, 12 -m profecturum (26, 7, 2). 20, 11, 5 -m discussurus. *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 20 St. hoc -m confirmaturus alio exemplo. AVG. civ. 1, 32 p. 49, 23 D. 22, 8 p. 580, 15. *in enunt. secundario*: CIC. epist. 11, 21, 4 vide, ne tua -m ... culpa futura sit, si *eqs.* (*cf.* 6, 12, 3 nec dubito, quin ... confecta -m res futura sit).

c *infin.* (*cf. supra l. 30*): PLAVT. Asin. 398 -m hic credo eum adfuturum (TER. Eun. 739 FLOR. epit. 4, 10, 5. *cf.* LIV. 38, 6, 5 adfore [CVRT. 4, 16, 8 VAL. FL. 2, 131 TAC. hist. 3, 21 AMM. 19, 7, 5 *al.*]). Mil. 1197. Stich. 264 -m illo venturum (*sc. me*) dicito (RHET. Her. 4,

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

51, 64). CIC. de orat. 1, 136 spero vos ... omnia ... -m ex ipso ... cognituros. CAES. civ. 2, 31, 8. AVG. Suet. Aug. 13, 2 -m istam volucrum fore potestatem (LIV. 5, 20, 3. 8, 27, 3). LIV. 3, 62, 1 -m ... exercitum ... rediturum. 10, 35, 3 *al.* SIL. 7, 508. AMM. 25, 4, 17. 30, 5, 18 BOETH. cons. 2, 7, 67. *nota anaphoram*: OV. met. 14, 203 -m prensurum, -m ... rebar ... mersurum. *adde gerund. pro inf. fut. pass.*: AMM. 24, 2, 15 non ante discessit quam *telis* ... se -m cerneret obruendum.

4 *c. fut. exacto*: **a** *generatim*: PLAVT. Amph. 998 faxo probe -m hic deludetur (Bacch. 715 -m f. hic erunt [Epid. 156 *al. cf.* TER. Phorm. 308 -m f. hic aderit. *al.*]. 831 f. -m scies [Poen. 173 *al.* TER. Eun. 663. *cf. l. 14*]. Men. 326. 562. 956 -m ego illic f. erit [Pseud. 766 Rud. 1351]. *al.* TER. Andr. 854. *seq. coni.*: PLAVT. Asin. 876 -m faxo ... opprimas [PETRON. 95, 3 -m ... f. sciatis. VAL. FL. 4, 192. 7, 177 SIL. 1, 480 APVL. met. 1, 25. 4, 25. 30. 5, 30 PRVD. perist. 5, 101]. APVL. met. 6, 23 -m faxo nuptias. *adde*: TREB. trig. tyr. 12, 11 -m ego faxim, ut *eqs.*). Asin. 446 -m hic me abegerit suo odio. Bacch. 1066 -m ego huc revenero (Mil. 863 Rud. 779). Cas. 297 ego pol .. -m ... tragulam decidero. 613 ego -m ... iussero (CIC. Catil. 1, 5). Epid. 282 Most. 235. TER. Eun. 379 perculeris -m tu me. CIC. Cluent. 146 quod cuius modi sit, -m videro (Flacc. 56). Cael. 77 si quem ... offendit ..., -m ista deferverint, -m aetas omnia ... mitigarit. Tim. 6 *deum* invenire difficile, et cum -m invenerit (*p. 28^C* εὑρόντα), indicare in vulgus nefas. epist. 2, 12, 1 cum tu haec leges, ego -m annuum munus confecero. 9, 2, 5. 14, 5. CAEL. Cic. Att. 10, 9^a, 5. LVCR. 3, 915 brevis hic est fructus homullis; -m fuerit. HOR. sat. 2, 6, 40 OV. epist. 7, 186 LIV. 1, 28, 6 SIL. 7, 238 QVINT. decl. 249 p. 23, 9 BOETH. cons. 1, 6, 51. **b** *post protasin condicionalem vel imperat.*: CIC. leg. 1, 34 quodsi ... potuerit, amicitiae -m nomen interierit (Cael. 77 *v. supra l. 21.* LIV. 40, 40, 4 ni quid auxilii in vobis est, actum -m de hoc exercitu erit [LVCIF. Athan. 1, 7 p. 76, 10]. *inverso ordine*: CIC. de orat. 1, 100 -m nostra culpa fuerit, si te ... dimiserimus). Verr. II 2, 151 da mihi hoc, -m tibi maximam partem defensionis praecideris (*cf.* II 5, 168 CARM. epigr. 77, 2).

5 *c. gerundivo* (*infin.: l. 36. 39. 42. 44. 48. cf. l. 1*): PLAVT. Asin. 338 -m devorandum hominem censes? Mil. 991 -m est ante aedis circus ubi sunt ludi faciundi mihi (*nota collocat., cf. Leo ad l.*). TER. Phorm. 699 -m si argentum acceperit, ducendast uxor (*nisi artius cum* si *iung.*). VARRO ling. 7, 109 -m reprimendum quam procudendum puto esse volumen. CIC. Verr. II 2, 52 -m ... remittendum aliquid videtur (*cf.* II 4, 97 LVCR. 3, 36 AVG. civ. 15, 1 p. 58, 22 D.). II 3, 103 sentio ... moderandum mihi esse -m orationi meae. Phil. 2, 43 -m enim ... quaedam dicenda sunt (COLVM. 8, 16, 10). Tusc. 4, 59. Brut. 123 videor mihi multa legenda -m te auctore (*opp.* antea). orat. 61 Att. 8, 2, 3. 12, 2, 2. 13, 51, 2. 14, 20, 2. CELS. 3, 23, 4 curandus -m ... est *morbus*. SEN. Herc. f. 123 movenda -m sunt bella. nat. 5, 18, 16. epist. 8, 7 sed -m finis faciendus est. COLVM. 11, 2, 7. TAC. ann. 3, 6 referendum -m *esse* animum ad firmitudinem. MART. 3, 7, 6 -m salarium dandum est. QVINT. 9, 2, 65 -m ... ad id genus ... veniendum est (VVLG. II Macc. 6, 17 [δι' ὀλίγων]). 11, 3, 159. PLIN. epist. 3, 3, 3 (*anaphora*). TRYPH. dig. 1, 5, 15 TERT. nat. 2, 9, 2 *al.* PALLAD. 2, 2 OPTAT. 4, 3 p. 104, 15 *al.* AVSON. 154, 9 AMBR. apol. Dav. II 5, 31 p. 378, 11 HIER. epist. 30, 4 AVG. civ. 8, 27 p. 368, 3 D. *al.* *adde* -endum erit: CIC. fin. 3, 40 mihi ... erit istis *nominibus* fortasse -m utendum. Att. 3, 22, 1. *sine* esse: ELEG. in Maec. 1, 108 Argo ... -m religanda ratis. SEN. Tro. 790 occīdis parvus quidem, sed -m timendus (AVSON. 232, 2). PETRON. 123, 192 lues -m concīdenda. AMM. 15, 5, 8 proscripti -mque necandi. AVG. civ. 20, 30 p. 483, 13 puniendi -m, non adhuc corrigendi.

C *de actione vel statu in tempus praesens perdurante i. q.* **adhuc, etiam** (*sc. in enuntiato positivo [cognatas interrogationes negativa vi praeditas v. p. 101, 29]; fere cum* solus, unus, duo *sim.*): 1 *c. verbis*: PLAVT. Bacch. 959 -m duo restabant fata tunc (OV. fast. 2, 857 -mque duae restant noctes. *cf.* CIC. orat. 134 sed -m forma ipsa restat. OV. met. 4, 581. 6, 486 -m labor exiguus Phoebo restabat. SIL. 4, 390 ultima restabat ... -m palma ... Virbius. OPTAT. 2, 9 p. 44, 21 restat -m, ut [5, 8 p. 137, 8 *al.*]. *cf.* AVG. civ. 16, 24 p. 164, 9 D. cum -m ... quadringenti *anni* ... remanerent [*cf. l. 80*]. COD. Iust. 12, 19, 13, 1 donec ... legitimus ... -m resideat numerus). CIC. div. in Caec. 17 reliquum est -m, ut illud quaeramus (BELL. Afr. 18, 4 *cum* diei ... pars exigua esset -m reliqua. *cf.* CIC. epist. 5, 16, 5 relinquetur ... simplex illa -m cura doloris tui [*cf. p. 108, 2*]). Verr. II 1, 61 quae *signa* in aedibus tuis sola -m sunt (div. 2, 150. VERG. Aen. 5, 225 solus -mque ipso superest in fine Cloanthus [LVCAN. 2, 144 SIL. 5, 164 QVINT. inst. 3, 6, 83 CYPR. Demetr. 18 p. 364, 1 COD. Theod. 11, 30, 64 pr. *a. 412. cf.* STAT. Theb. 12, 146]. OV. met. 13, 450 *matrem* -m prope sola fovebat. SEN. Herc. f. 1097 Tro. 963 LVCAN. 5, 362 PLIN. nat. 33, 157 SIL. 7, 745. 10, 218 QVINT. inst. 9, 2, 65 PRVD. apoth. 151. 172. AVG. civ. 16, 12 p. 146, 3 D. in qua *domo Tharae* -m sola etiam Hebraea lingua remanserat. *cf. p. 88, 1*). LENT. Cic. Catil. 3, 12 vide, ecquid tibi -m sit necesse. CIC. Mil. 76 quamquam haec quidem -m tolerabilia videbantur. Brut. 279 redeamus ad eum qui -m unus restat (*cf. l. 54*), Hortensium (part. 132. *cf.* Att. 10, 4, 12 -m ... urbis unum [nullum *Boot*] periculum est. EPICED. Drusi 4. SEN. Oed. 108 una -m superest [*cf. p. 107, 74*] salus. LVCAN. 9, 266 unum fortuna reliquit -m tribus e dominis. TAC. ann. 15, 62 TERT. scorp. 11 p. 171, 2). epist. 12, 5, 2 parvis omnino (*cf. l. 9*) -m copiis obsidebatur *Brutus* (PLIN. nat. 19, 12 parvasque -m reliquias eius *thoracis* superesse. *cf.* LIV. 4, 49, 15 mirari, cur pauci -m vestram suscipiant causam [38, 21, 14 STAT. silv. 1, 2, 125 TAC. ann. 11, 25. 13, 34. *cf.* LIV. 21, 35, 2 pauciores -m]. LIV. 10, 36, 2 -m exiguum inter duas acies erat spatium [COLVM. 12, 13, 1. 12, 20, 3. *cf. p. 107, 65. 71*]). epist. 14, 1, 6 mihi omnino -m brevis exspectatio est. CATVLL. 55, 13 sed te -m ferre Herculei labos est. OV. met. 5, 373 quae (quoque *codd.*) -m patientia nostra est. 11, 144 nunc quoque -m ... arva rigent auro. fast. 6, 725 -m sex et totidem luces de mense supersunt (PS. APVL. herm. p. 281 TERT. anim. 41 p. 369, 8 adv. Marc. 2, 24 p. 369, 1 *al.* [*cf. supra l. 1*]. *cf.* MANIL. 4. 358 -m superant gemini Pisces [ITIN. (Silv.) 29, 2]). MART. 10, 75, 5 -m duo poscenti ... milia (SERV. gramm. IV 443, 8. *cf. p. 107, 63*). CYPR. epist. 63, 18 p. 715, 11 quae ultra -m contemnere ... quid aliud est quam *eqs.* AVG. civ. 15, 7 p. 69, 5 D. qui tamen ... esse *deum* ... -m (*i. adhuc*) credunt. CORP. XIII 10018, 165 -m sitio (*cf. 164* adhuc). 2 *sine verbis*: LVCAN. 2, 196 Latii -m sola iuventus (2, 243. 280 SIL. 1, 330 TERT. ieiun. 2 p. 275, 19. *cf.* LIV. 37, 31, 4 in unum -m consilium ... intentus [TAC. ann. 1, 65 tot hominum milibus unum -m reliquum diem]). AVG. in psalm. 44, 2 -m residui pagani. ENNOD. opusc. 3, 40 p. 341, 3 indignum se -m (*i. nondum dignum*) clamitabat. TERT. paenit. 7, 10 conlocavit *deus* in vestibulo paenitentiam secundam, sed -m semel, quia -m secundo. iam tantum: MELA 2, 46 Phoricos et Brauronia, olim urbes, -m (*fere i. nunc*) tantum nomina. LVCAN. 1, 672 civili t. -m libera bello *Roma* (COMMENT.: tunc tantum libera cum geris civile certamen). PLIN. epist. 7, 6, 3 adsistebam Vareno -m t. ut amicus. AVIEN. ora 528 -m fama t. est. ADNOT. Lucan. 7, 127 -m t. vehitur, non gubernat.

D *iuncturae* (*ad A—B*):

1 *c. coniunctionibus paratacticis*: **a et iam** (*cf. p. 80, 59. 84, 42. 101, 48. 80. secundo loco*: VAL. FL. 2, 330 insuetis et -m. 5, 119 *al.*): *iunctura nondum frequens in prisca latinitate legitur inde a* LIV. ANDR. (?) trag. 29 (sed *v. l.*) *et* PLAVT. Poen. 740 Pseud. 346 Vid. 74, *dein* LVCIL. 1036 LABER. mim. 4 VARR. Men. 99 rust. 1, 31, 3. 1, 59, 3 RHET. Her. 4, 36, 48 CIC. S. Rosc. 62 *et deinceps passim tam cum singulis partibus orationis* (*ex. gr.* et -m tum *inde a* SALL. Catil. 19, 2, et -m nunc *a* VERG. georg. 1, 42; *cf. etiam* et -m -mque *inde a* CIC. Att. 7, 20, 1, et -m -m *ab* ELEG. in Maec. 2, 2 *et* OV. fast. 3, 806) *quam in initio enuntiati totas sententias adnectens* (*e poetis saepe* VERG. OV. STAT., *minus crebro* VAL. FL. SIL., *e prosariis* LIV. CVRT., *rarius* QVINT. FLOR. APVL.; *perraro c. fut.*: OV. met. 9, 760 fast. 1, 519 *al.*; *cf. p. 106, 56*). *cf. etiam s.* et. *nota* nec non et ... -m: PLIN. nat. 33, 23. iam et — et (*polysynd.*) *v. s.* et; *item* iam et — et — et (*inde a* VELL. 2, 69, 1). **iam et** (*i. etiam*) *fere et adnectit et cumulat (v. p. 126, 69); hic tantum ponam exempla quaedam, quibus vis augendi aut deest aut vix apparet*: LIV. 6, 5, 1 -m et tribuni plebis ... contiones suas frequentare legibus agrariis conabantur. 22, 48, 1. 25, 14, 8. 44, 30, 10. CELS. 2, 11, 4 quamvis -m et eis *morbis* spatium aliquod accessit. CVRT. 4, 9, 2. 8, 5, 18. PLIN. nat. 10, 133 -m et in Gallia ... capitur *attagen*. 12, 29. 16, 40. 18, 77. 95. 19, 32 ut -m et alio loco diximus (*cf.* AVG. civ. 22, 2 p. 555, 20 D. *al.*). 36, 160 Hispania *lapidem specularem* ... olim dabat ..., -m et Cypros. TAC. Germ. 15. 42 hist. 2, 76 SVET. Nero 47, 3 FLOR. epit. 4, 8, 1 APVL. apol. 2 TERT. scorp. 6 p. 156, 13 *al.* *inde attenuata vi coni.* et *fere i. q.* 'iam': TERT. pudic. 10 p. 239, 25 qui -m et abusus est (*opp.* nondum). ITIN. [Silv.] 4, 1 coepimus -m et descendere (27, 6). *cf.* et -m *i. q.* '-m': SCAEV. dig. 23, 4, 29, 2 cum et -m heredes ... legatariis ... obnoxii sint. **iam etiam** (*quod quidam velut* TAC. *propter cacemphaton, ut videtur, fugiunt*) *v. p. 126, 42; vi potius mere temporali*: PLIN. nat. 19, 19 inventum -m est etiam *linum*. QVINT. decl. 345 p. 362, 6 SVET. Nero 41 AVG. civ. 12, 9 p. 525, 18 D. COD. Iust. 5, 13, 1, 5^d *al.* iam quoque (quoque -m) *v. p. 127, 9.*

b ac iam (*plerumque in initio enuntiati specialia adnectens, cf. vol. II 1076, 45 sqq.*): CIC. S. Rosc. 138 Verr. II 4, 116 Catil. 1, 15 ad Q. fr. 1, 1, 41 CAES. Gall. 3, 3, 2. 3, 9, 6. 3, 15, 3 civ. 3, 87, 7 (*cf.* ac ... -m Gall. 5, 55, 4 FLOR. epit. 4, 2, 2 *al.*). HIRT. Gall. 8, 12, 1 VERG. georg. 2, 403 LIV. 22, 29, 5. 22, 54, 10 VAL. MAX. 9, 11 ext. 1 PERS. 6, 45 PLIN. nat. 5, 33. 61. 11, 35. 18, 316. 323. 33, 26. 154. 36, 203 SIL. 2, 415. 4, 140. 5, 314. 7, 303. 10, 335. 14, 366 IVV. 5, 47 TAC. dial. 11. 37 ann. 4, 68 PLIN. epist. 1, 14, 7 *et quater.* SVET. Galba 14, 2 APVL. met. 3, 22. 4, 8 apol. 3 flor. 18 p. 91 MIN. FEL. 9, 1 TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 565, 20 uxor. 1, 4 p. 675, 1 Oe. PRVD. perist. 5, 121.

c iamque (*cf. p. 88, 66. 69. 73. 89, 11. 93, 29. 96, 31. 51. 64. 100, 66. 102, 60. 104, 6. 111. 8. 48. 61. 122, 71. 126, 57. 127, 4. 15. secundo loco*: VERG. Aen. 3, 588 postera -mque [*et quater, v. Norden, Komm.² 404*] MANIL. 1, 270 VAL. FL. 2, 168. 7, 449 STAT. Theb. 4, 232. 5, 170. 11, 516 CARM. epigr. 1514, 8. *tertio loco*: VAL. FL. 7, 310 SIL. 13, 291. *quarto loco*: SIL. 10, 568. *nota* iamdiuque: *p. 112, 60.* iampropiusque: MANIL. 1, 11): α *c. verbis* (*sc. vel enunt. primarium ducens vel secundarium adnectens*): NAEV. carm. frg. 22 -mque eius mentem fortuna fecerat quietem. ENN. ann. 282 -mque fere (593 VERG. OV. [*cf. p. 110, 10*]

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SIL. STAT., *v. vol. VI 1 p. 495, 29. 498, 36*) pulvis ad caelum vasta videtur. scaen. 65 ACC. trag. 675. TRAG. inc. 166 postquam pater adpropinquat -mque paene ut comprehendatur *Medea* parat. LVCR. 2, 1150 -mque adeo f⟨r⟩acta est aetas (GLOSS.ᴸ I Ansil. IA 119 -mque a.: et -m forte. *v. vol. II 615, 80 sqq., ubi addas*: VERG. Aen. 5, 864 [*pro* 11, 467 *l.* 11, 487] AVSON. 440. 448. 456. *de usu cf. Leo, Herm. 37, 1902, 37 sq.*). 2, 1164. 4, 404 CAES. Gall. 1, 40, 11. 1, 42, 2 civ. 1, 52, 2. 1, 69, 3. 2, 37, 2. 2, 43, 2. 3, 9, 8 -mque hiems adpropinquabat (*in initio capituli ut saepius*). 3, 49, 1. 3, 65, 1. 3, 82, 3. 3, 102, 8 BELL. Alex. 19, 3 NEP. Dat. 11, 3 VERG. ecl. 6, 21. 37 georg. 3, 556 -mque catervatim dat stragem (*cf. Lucr. 6, 1144* inde). 4, 363. 557 Aen. 1, 150. 419. 695. 2, 132 -mque dies... aderat (5, 49 *al.* TAC. ann. 15, 6 *saep.*). 2, 209. 481 *saep.* CVLEX 256. 280. 330. 350 HOR. epod. 12, 11 OV. am. 1, 6, 65. 2, 6, 42. 2, 19, 47. 3, 13, 33 *saepe* (*nota* met. 1, 291 -mque mare et tellus nullum discrimen habebant [*cf.* AMM. 14, 11, 20 *al.*]). LIV. 1, 25, 11. 2, 4, 1. 2, 50, 5. 3, 65, 9 -mque plebs ... ponere ... spei (*inf. hist. ut* 5, 47, 5 TAC. ann. 6, 35). 6, 16, 6 (*et 15ⁱᵉˢ*). MANIL. 5, 606 (*cf. p. 118, 82*). VAL. MAX. 2, 4, 4 CELS. 2, 8, 38 (*et 12ⁱᵉˢ, fere semper post* si, ubi *sim. novum enunt. adnectens praeter* 3, 12, 3). PHAEDR. app. 4, 6 SEN. Ag. 423 Herc. O. 1643 Phoen. 435. *postea saepissime apud poetas ut* LVCAN. VAL. FL. SIL. STAT. (*rarius*: PERS. 6, 30 IVV. 6, 26. 349. 488), *apud prosarios ut* CVRT. (*plus 40ⁱᵉˢ*) *et archaistas ut* APVL. *necnon* AMM. SVLP. SEV. *al., rarius apud* QVINT. (inst. 4, 2, 115 *al., cf. l. 40*), TAC. (Germ. 31 *al., v. l. 65. 72. 75; irrealis*: hist. 3, 46 -mque ... parabant, ni *eqs.*), VVLG. (*saepius in V. T., non in N. T.*), AVG. civ. *al.* iamque etiam: CELS. 7, 1, 1 CVRT. 3, 11, 1. 3, 13, 22. 8, 1, 33 SIL. 16, 420 *al.* iamque et: CVRT. 8, 12, 8 -mque et ipse. 9, 3, 17 -mque et alii. VAL. FL. 4, 198 *al.* STAT. Theb. 2, 308 *al.* TAC. ann. 3, 65. *uota* -mque et...-que (*polysynd.*): STAT. silv. 2, 3, 12. *cf.* MART. 10, 48, 2 et pilata redit -mque subitque cohors (*i. '-mque et rediit et subiit', cf. Her. ad l.*). *c. fut. i. q. 'statim'* (*cf. p. 105, 19*): VERG. Aen. 2, 662 -mque aderit... Pyrrhus (VAL. FL. 2, 147 STAT. Ach. 1, 551). 8, 42 SIL. 1, 20. 3, 584 STAT. silv. 1, 2, 178 NEMES. ecl. 3, 15 AVSON. 137, 7 *al., nota ellipsin*: STAT. Theb. 4, 518 -mque ego vos! *c. coni. exhort.* (*c. imperat. v. p. 104, 6*): STAT. Theb. 3, 616 -mque hic... sacerdos exeat. AVG. civ. 6, 5 p. 254, 3 D. -mque ... videamus. *c. part. fut.*: OV. ars 2, 69 -mque volaturus. rem. 665 -mque vadaturus. met. 5, 95 EPICED. Drusi 193 MANIL. 1, 270 CVRT. 5, 2, 8 LVCAN 2, 528 AMM. 17, 13, 25 *al.* (*coniug. q. d. periphr. act.*: OV. met. 1, 253 -mque erat ... sparsurus. QVINT. decl. 349 p. 376, 2).

β c. partibus orationis: SALL. hist. frg. III 5 -mque diebus ... ⟨tritis⟩ (*abl. abs. ut*: OV. met. 4, 627 -mque cadente die. 8, 565 *al.* LIV. 1, 7, 1. 3, 71, 3. 6, 35, 8. 21, 27, 1 SEN. Thy. 705 CVRT. 3, 12, 15 *al.* LVCAN. 3, 670 STAT. Theb. 5, 588 TAC. ann. 14, 2 SVET. Otho 8, 1 APVL. met. 5, 4 *al.* AMM. 14, 7, 16 *al.*). VERG. georg. 4, 146 -mque ministrantem platanum ... umbras (*cf.* OV. epist. 12, 118 -mque nocens. met. 4, 335 -mque ... ferenti. 6, 654. 9, 118 LIV. 30, 8, 1 VAL. MAX. 1, 8, 3. 9, 1, 4 SEN. Phaedr. 1069 VAL. FL. 3, 613. 7, 598 SIL. 10, 298 PLIN. paneg. 39, 5 APVL. met. 4, 13 *al.* *part. perf.*: LIV. 8, 24, 13 -mque ... egressum. CELS. 6, 7, 3ᴬ CVRT. 5, 12, 10 STAT. Theb. 4, 566 QVINT. inst. 2, 5, 23 decl. 260 p. 65, 21 APVL. met. 4, 6 *al.*). OV. met. 4, 569 -mque malis ... graves (fast. 5, 257. *cf.* 2, 701 -mque potens. LVCAN. 6, 186 -mque hebes. SIL. 12, 690. TAC. ann. 1, 27 -mque ... cruentus. SVET. Iul. 35, 2 -mque ... praeferocem. APVL. met. 5, 6 *al. cf.* SEN. epist. 47, 7 -mque militari habitu).

γ in periodis (*cf. p. 101, 80*): ⓐ iamque — cum *inversum*: CAES. Gall. 6, 7, 2 -mque ... non longius bidui via aberant, cum ... cognoscunt (*cf.* SALL. Iug. 101, 8. 106, 5 VERG. Aen. 2, 567. 3, 521. 588. 5, 159. 327. 9, 369 HOR. sat. 1, 5, 20. 2, 6, 100 OV. met. 6, 519 trist. 4, 10, 31 LIV. 2, 25, 3. 7, 36, 5. 25, 14, 6 CVRT. 4, 7, 15 *et 7ⁱᵉˢ* VAL. FL. 6, 375. 644 SIL. 3, 183 *al.* HOMER. 252 STAT. Theb. 3, 262 *al.* TAC. Agr. 26. *perf. hist.*: CAES. Gall. 7, 26, 3 -mque ... apparabant, cum ... procurrerunt [VERG. Aen. 2, 730. 7, 25 PROP. 2, 26, 19 OV. met. 14, 532. 15, 507 fast. 5, 715 LIV. 5, 16, 8. 10, 36, 6. 25, 24, 1 CVRT. 4, 2, 21 *et 4ʳ* VAL. FL. 5, 402 TAC. hist. 2, 61 ann. 14, 61 SVLP. SEV. chron. 1, 15, 5. *cf. etiam* CVRT. 5, 2, 15 SIL. 17, 606 *al.*] *impf.*: VERG. Aen. 5, 268 -mque ... ibant..., cum ... agebant [LIV. 44, 10, 5]. *inf. hist.*: TAC. ann. 2, 40. 6, 44). SALL. Iug. 98, 2 -mque dies consumptus erat, cum tamen barbari nihil remittere (*inf. hist. cf. perf. hist.*: VERG. georg. 4, 485 -mque ... evaserat ..., cum ... cepit [Aen. 3, 135. 5, 835 OV. fast. 3, 455 LIV. 3, 60, 9 CVRT. 4, 6, 14 *et 4ʳ* VAL. FL. 4, 58 SIL. 3, 128 TAC. hist. 5, 3 ann. 1, 19. 12, 32. 13, 54]. *praes. hist.*: OV. met. 3, 1 -mque ... se confessus erat ..., cum ... imperat [3, 144 CIRIS 206 LIV. 7, 24, 4 CVRT. 3, 11, 11 *et 8ⁱᵉˢ* VAL. FL. 3, 417 HOMER. 222 STAT. Theb. 6, 118 TAC. hist. 2, 35 ann. 2, 8 PLIN. paneg. 64, 1 SVLP. Sev. chron. 2, 11, 4]. *impf.*: OV. met. 14, 581. *coni. impf.*: CVRT. 4, 3, 4). VERG. georg. 3, 422 -mque fuga ... caput abdidit ..., cum ... nexus ... solvuntur (SIL. 15, 809 STAT. Theb. 10, 329). *singularia*: *plusqpf. — plusqpf.*: LIV. 45, 34, 11. *praes. — praes.*: VAL. FL. 3, 551 STAT. Theb. 12, 243 Ach. 1, 755. *inf. hist. — perf.*: TAC. ann. 11, 16. ⓑ iamque — et (que *sim.*): VERG. Aen. 11, 621 -mque propinquabant portis, rursusque Latini clamorem tollunt. OV. fast. 5, 534 -mque decem menses, et puer ortus erat (VAL. FL. 4, 391 -mque ... ibat agris Io ..., et ecce ... videt [VVLG. exod. 14, 24. 19, 16]. TAC. ann. 4, 23 -mque tres laureatae in urbe statuae, et adhuc raptabat Africam Tacfarinas. Agr. 29). OV. fast. 3, 187 -mque loco maius nomen Romanus habebat, nec coniunx illi nec socer ullus erat. OV. am. 2, 5, 21 -mque frequens ierat ... conviva ...: improba tum vero iungentes oscula vidi (*cf.* epist. 10, 43). ⓒ *asynd.*: VERG. Aen. 5, 762 -mque dies ... epulata novem gens omnis ...: placidi straverunt aequora venti (OV. epist. 11, 85. *praes. hist.*: VERG. Aen. 10, 215 -mque dies ... concesserat ...: Aeneas ... regit [OV. ars 3, 723 met. 15, 736. fast. 2, 813]). OV. met. 10, 174 -mque fere medius Titan ... erat ...: corpora veste levant (LVCAN. 4, 429 VAL. FL. 5, 107. *perf.*: OV. met. 13, 667 -mque parabantur ... vincla ...: illae ... dixere. *impf.*: SIL. 4, 88 -mque ... lux aderat ...: parabat).

δ iamque *i. q. 'iam'? quem usum editores et vv. dd. nuper posterioribus quibusdam scriptoribus vindicarunt; sed* -mque *locis allatis perfacile (ut alibi, v. p. 120, 37) per haplographiam ex* -m -mque, *quae iunctura apud eosdem scriptores plane eodem sensu occurrit, depravari potuit, nec verisimile est* -mque *in medio enuntiato pro* -m *exstitisse, praesertim cum* ideoque *i. q. 'ideo', quod vv. dd. conferunt, fere semper in initio enuntiati, ut par est, adhibeatur.* *cf.* DICT. 2, 26 p. 35, 7 nisi mox ... aufugeritis, -mque (*GB, Löfstedt, Eran. 7, 1907, 57,* -m -mque *V*) Troianam virtutem experiemini. AVG. epist. 173 A p. 650, 9 quos libros ... edere -mque (*def. Goldbacher*) dispono. SIDON. epist. 9, 9, 3 chartulam -mque (*def. Engelbrecht, Wien. Stud. 20, 1898, 295*) complicaturo. [*falso trad.* -mque SIL. 8, 624, *ubi* iamiam *vulgo. nec recte sic interpretatur Wiman, Eran. 23, 1925, 123* MART. 7, 47, 6 et ... -mque, *v. p. 127, 6*].

d iamne *sim.*: *α in interrogatione directa*: LIV. ANDR. trag. 7 -mne oculos specie laetavisti optabili? PLAVT. Amph. 485 -mne hoc scitis quid siet? Aul. 819 -mne autem ut soles? (*sc. facis sim.* Bacch. 203 Poen. 1410. Truc. 695 -mne autem ut soles? :: -mne nihil dico? [*cf. Glotta 15, 1927, 47*]). Cas. 416 -mne mortuo's? 503 -mne abeo? (794 *al.* Men. 441 -mne abis? [Most. 991 *al.* *aliter Poen. 431* etiamne abis? *syn.* abi modo]. CAECIL. com. 34 POMPON. Atell. 157 CIC. Att. 14, 10, 2. *cf.* PLAVT. Poen. 678 -mne itis? [Truc. 508 TER. Eun. 492 -mne imus? *cf.* DON. *ad l.*: τὸ '-m' increpatio morae est). Cas. 578 -mne ornata res [est]? -mne hanc traduxti huc ad nos? (*anaphora ut*: CIC. Pis. 1. *cf.* -mne ... -m ... -mne: POMPON. Atell. 157. -m ... -mne: PLAVT. Truc. 508. -mne ... -m: SEN. Herc. O. 1916 VAL. FL. 3, 703 SIL. 11, 545 STAT. Theb. 12, 779 [*cf.* 11, 677 -mne ... et ... -m] PRVD. apoth. 503 CLAVD. carm. min. 25, 48). 835 -mne abscessit uxor? Curc. 50 -mne ea fert iugum? 133 -mne ego huic dico? (*pro coni. dubitativo ut*: Mil. 1400. *cf. supra l. 33. 35*). 214 -mne ego relinquor? Poen. 116 -mne hoc tenetis? Pseud. 1126 -mne illum comessurus es? Stich. 251 TER. Haut. 848 -mne oblitus es? Phorm. 816 Eun. 550. 914 Ad. 186. 236. CATO orig. 109 -mne ea causa pontifex capiar? CIC. Verr. II 3, 64 -mne intellegitis? Pis. 1 -mne vides *eqs.*? (LVCR. 1, 907 *al.* BOETH. cons. 4, 7, 1). Att. 6, 1, 25. 13, 16, 2 quid Servilia? -mne venit? (*cf.* SEN. Oed. 307). HOR. sat. 2, 5, 3 -mne doloso non satis est Ithacam revehi? (*cf.* EPICED. Drusi 145 -mne ego non felix? 147). PROP. 4, 7, 15. OV. epist. 18, 41 -mne putas? (18, 43. *cf.* SEN. contr. exc. 7, 2 -mne creditis? [PRVD. perist. 1, 94]). trist. 3, 12, 51 EPICED. Drusi 148 SEN. Herc. O 1007. Tro. 303 -mne (*i. -mne rursus*) flammatum geris amore subito pectus? PERS. 6, 2 VAL. FL. 2, 403 STAT. silv. 2, 1, 17 IVV. 10, 28 BOETH. trin. 4, 92.

β in interrog. indirecta: PLAVT. Pseud. 1064 viso quid .. egerit, -mne habeat signum. Stich. 456. CIC. part. 99 sitne actio illi qui agit aut -mne sit (Att. 12, 48). Att. 14, 10, 3 quaeris, -mne ad centena Cluvianum (*sc. perducatur*). HOR. sat. 1, 5, 65 SVET. Vit. 7, 3.

γ -ne iam *sim.*: TER. Phorm. 445 vise, redieritne -m an nondum domum (VAL. FL. 7, 541. *in interrog. directa*: TERT. anim. 18 p. 327, 15). anne iam: TER. Eun. 733 anne abiit -m a milite? (*cf.* STAT. silv. 4, 4, 23. -m anne [*in interrog. indirecta*]: QVINT. decl. 307 p. 209, 14. an -m: SVET. Aug. 99, 1 APVL. met. 9, 3). si -m: *v. p. 111, 26.* iam num: PLAVT. Poen. 258 -m num me decet ornari cado vini veteris? (*cf.* num -m [*in interrog. indir.*]: CIC. part. 99. num -m *in interrog. directa negativa vi praedita v. p. 101, 51*).

2 *c. coniunctionibus hypotacticis*: **a cum iam:** CATO agr. 161, 3 cum -m est vetus *semen*. VARRO ling. 9, 66 *argenteum dicimus* tum cum -m vas (CIC. Verr. II 3, 75. *cf.* SEN. contr. 1, 6, 5 tunc ... cum ... -m. CIC. Verr. II 2, 58 etiam nunc ..., cum -m). rust. 2, 1, 16 cum -m emeris. 2, 7, 13 cum -m ... consuerint. 3, 7, 9. 3, 9, 15 CALV. carm. frg. 15 cum -m fulva cinis fuero. CIC. Arat. 391 cum -m ... processit ... Virgo. inv. 1, 23 cum -m illi ... defessi sunt audiendo. 1, 24. 2, 153 cum -m ... navigarent. Verr. II 2, 124. 172 cum iste -m decedebat (*disiunctum ut*: Sest. 69 quae cum res -m ... teneretur. ad Q. fr. 3, 1, 17 cum hanc -m epistulam complicarem. epist. 4, 6, 2 NEP. Dat. 2, 1 LIV. 1, 34, 4 VELL. 2, 99, 2 *al.*). *saepe.* LVCR. 4, 975. 5, 214. 1066. 6, 827 CAES. Gall. 3, 29, 2 (*al., semper c. coni., cf.* 7, 35, 4 caperet *β*, ceperat *α*). *et passim tam c. indic. quam c. coni.; c. fut. fere i. q. 'ubi primum'* (*cf. p. 111, 13*): OV. epist. 19, 235 cum -m data signa sonabunt. rem. 126 STAT. Theb. 3, 312. 662

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

silv. 4, 4, 82 QVINT. inst. 2, 4, 15 *al.* cumque -m (*cf. l. 8*): SEN. Herc. O. 1747. 1753 APVL. met. 4, 12. iam cum: NAEV. trag. 48 -m solis aestu candor cum (cui *codd.*) liquesceret (*Eur. Bacch. 678* ἡνίκ'). CIC. Tull. 21 -m fere cum lux adpropinquaret. fin. 2, 74 -m cum magistratum inieris (*v. Madv. ad l.*). Att. 6, 1, 9 -m in Epiro cum esses. LVCR. 4, 1106 -m cum praesagit gaudia corpus. CAES. civ. 3, 96, 3 -m cum intra vallum nostri versarentur. BELL. Afr. 12, 3 -mque cum procul hostis conspici posset. 39, 2 -m cum non amplius passus MD ... esse animadvertisset. VERG. georg. 1, 314 spicea -m campis cum messis inhorruit (*disiunctum ut*: LIV. 22, 26, 3 -m ad consulatus spem cum attolleret animos. 29, 34, 12 -m omnis equitatus proelio cum adesset. *cf. l. 4*). TIB. 1, 5, 39 OV. Ib. 563. LIV. 1, 23, 9 -m cum signum pugnae dabis. 28, 7, 17 et -m cum Heraeam venisset (44, 29, 7). CELS. 5, 26, 36^A PLIN. nat. 15, 119. NEMES. cyn. 172 mox -m cum ... aetas passa. 179 ITIN. [Silv.] 31, 2 AVG. civ. 16, 26 p. 166, 10 D. iamiam cum: ELEG. in Maec. 2, 2.

b si iam (*aliter p. 128, 1*): ENN. ann. 431 si -m data sit frux. PLAVT. Amph. 814 si quidem haec -m mulier facta est ex viro (*disiunctum ut*: VARRO ling. 9, 10. BELL. Alex. 70, 8 ⟨id⟩ si fecisset -m. LIV. 29, 20, 6 *al.*). TER. Andr. 341 si -m audierit sibi paratas nuptias. Haut. 618 si -m laverit, mihi nuntia. CIC. Q. Rosc. 44 si -m tibi deliberatum est. 51 Phil. 12, 7 VERG. Aen. 5, 548 OV. Pont. 2, 9, 3. 4, 16, 8 Iunonis si -m non (*i. nisi iam tandem*) gener ille foret. LIV. 3, 70, 12. 5, 53, 6 (*al., semper c. coni.*). CELS. 1, 3, 18 *et passim.* *nota fere i. q.* '*ubi primum*': VLP. dig. 50, 16, 60 pr. si -m hoc constituerimus. *al.* *in interrog. indirecta i. q.* '*an, num*': CELS. 5, 28, 12^C COLVM. 9, 1, 7 VAL. FL. 7, 30 QVINT. decl. 338 p. 331, 19 *al.* quodsi -m: CELS. 6, 6, 17 *al.* iam si (*cf. p. 107, 38*): VAL. FL. 2, 485 o -m redeunt (*i. favent*) Phrygibus si numina. QVINT. decl. 253 p. 36, 24 -m si exercitus hostium intra fines nostros fuerit. 307 p. 207, 24. seu iam: VERG. Aen. 2, 34 LIV. 30, 40, 7. 35, 15, 9 LVCAN. 3, 43 STAT. Theb. 9, 194 silv. 5, 1, 152. sive -m: CELS. 7, 2, 3 QVINT. inst. 5, 4, 2 VLP. dig. 5, 3, 16, 5 *al.* ITIN. [Silv.] 23, 10.

c ubi iam (*vi temporali; locali passim, ex. gr.* LIV. 3, 70, 8. 9, 2, 2): PLAVT. Capt. 234 id ubi -m penes sese habent. CATO agr. 125 ubi -m passa erit *murta*, servato ad vindemiam (*cf.* 158, 1. 162, 2 VERG. georg. 2, 367. 4, 58 PROP. 3, 5, 23 COLVM. 5, 5, 6 SCRIB. LARG. 204. *cf. l. 46. 48 sqq.*). LVCR. 3, 218 ubi ... -m ... cessit. 3, 451. 502. 598 (*i.* '*ibi*', *iunctio relativa q. d.* QVINT. inst. 9, 4, 130). VERG. georg. 1, 312. 4, 189 Aen. 2, 634 PROP. 4, 8, 67. 4, 11, 33 OV. fast. 5, 429. LIV. 25, 8, 11. 28, 14, 13 CELS. 5, 25, 4^A (*et 9^ies, c. ind. praes. vel perf.; fut.*: 7, 3, 3). SEN. Herc. O. 602 nat. 6, 12, 1 COLVM. 6, 26, 2. 10, 55. 94 MELA 1, 81 LVCAN. 4, 72 VAL. FL. 2, 584. 4, 433. 6, 123 SIL. 8, 76 STAT. Theb. 12, 3 VLP. dig. 45, 1, 72, 2 CARM. epigr. 865, 5 (*s. II*) TERT. ieiun. 5 p. 279, 3 PALLAD. 2, 15, 10 BOETH. cons. 4, 1 vs. 15. iam ubi: PLAVT. Rud. 930 -m ubi liber er⟨o⟩, igitur demum instruam agrum atque aedis (*cf. Thomsen, l. supra c. [p. 81, 3] 108*). OV. medic. 61 -mque ubi pulvereae fuerint confusa farinae (*cf.* fast. 2, 635. 3, 449 SIL. 3, 640. 6, 216. 571). LIV. 39, 16, 4 -m ubi vos dilapsi domos ... eritis, illi coierint. ITIN. [Silv.] 24, 2 -m autem ubi coeperit lucescere, tunc *eqs.* ubicumque -m: TERT. scorp. 15 p. 178, 15.

d ut iam: LIV. 1, 47, 8 ut -m agendae rei tempus visum est. 3, 50, 4. 26, 18, 10. 29, 25, 6. iam ut (*temporale; cf. consecut.*: PLAVT. Amph. 1056 -m ut opprimar. *finale*: TER. Andr. 687 orare iussit..., -m ut ... venias. *exclamat.*: PLAVT. Capt. 902 -m ut ego ... praetruncabo!): PLAVT. Curc. 646 postquam illo ventum est, -m ut me collocaverat, exoritur ventus (*nisi artius cum* exor. *iung.*). Truc. 330 ut properet suade, -m ut satis laverit. TER. Hec. 378 -m ut limen exirem (exieram *Dziatzko*), ad genua accidit (*coni. post* ut *temp. suspectus, cf. Löfstedt, Komm. 99 sq., Schmalz, Synt.*[5] *758 sq. certa sane exempla serioris demum aevi*: CARM. epigr. 1590, 6 -mque ut esset gratus amicis. ITIN. [Silv.] 3, 6 -m ut exiremus de ecclesia [*coni. praes.*: 29, 3 -m ut fiat missa. 29, 5. 43, 3]). VERG. Aen. 6, 385 quos -m inde ut Stygia prospexit ab unda.

e *aliae iuncturae (ex parte fortuitae)*: iam antequam: LIV. 27, 19, 1. 37, 45, 13. *cf.* ante, quam ..., -m: TRYPH. dig. 23, 5, 16. DRAC. laud. dei 3, 717. donec -m (*disiunctum* LVCR. 6, 1016): HOR. epist. 2, 1, 148 CELS. 8, 2, 2 (*al., cf. vol. V 1 p. 1996, 28*) STAT. Theb. 9, 371 AVSON. 322, 80. postquam -m: LIV. 10, 43, 6. 26, 5, 17. 27, 45, 1 LVCAN. 8, 726 (-m postquam PLAVT. Truc. 652, *sed vix artius cohaeret*). quamquam -m (*disiunctum* CIC. Mur. 17 *al.*): CIC. Catil. 3, 29 Att. 2, 11, 1 LIV. 1, 46, 1 *al.* VELL. 2, 123, 1 STAT. Theb. 6, 518. 9, 196 POMPON. dig. 15, 2, 3 APVL. met. 10, 16. quamvis -m: CELS. 2, 11, 4 COLVM. 2, 9, 17 LVCAN. 1, 294 AVG. civ. 2, 13 p. 67, 31 D. *al.* quando -m (*temporale; sensu causali*: LIV. 10, 44, 8): VVLG. num. 13, 21 AVG. civ. 18, 54 p. 344, 24 D. -m quando: ITIN. [Silv.] 46, 3 EPIST. ed. Caspari 6 p. 125 SCHOL. Hor. sat. 1, 10, 32 (*cf. Baehrens, Philol. Suppl. XII 1912, 400*). quoniam -m (*disiunctum* CIC. orat. 54 *al.*): PLAVT. Truc. 402 CIC. Caecin. 6 de orat. 3, 123 *al.* PETRON. frg. 5b POMPON. dig. 23, 4, 7 *al.* TERT. paenit. 6, 17 *al.* quotiens -m: MART. 2, 14, 2. simul -m: VERG. ecl. 4, 27 simul heroum laudes ... -m legere ... poteris. *cf.* -m simul: PANEG. in Mess. 98. -m unde: VARRO rust. 1, 31, 1 maiorem *vitem* et -m unde uvae nascuntur. *cf.* unde -m (*sensu conclusivo i.* '*inde -m, itaque*'): TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 332, 1 unde -m dicam. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 32 sq. AVG. civ. 14, 9 p. 25, 14 D. 22, 20 p. 600, 25 COD. Iust. 1, 27, 2, 1.

β *c. adverbiis*: **a** *temporalibus et localibus* (*singulares quasdam easque potius fortuitas iuncturas ut* -m intus [PLAVT. Persa 104. 298], -m illic [PLAVT. Trin. 1104], -m heri [PLAVT. Persa 116 *al.*], -m hodie [PLAVT. Persa 473. *cf.* Poen. 503 in hunc diem -m. VLP. dig. 31, 24 -m praesenti die] *al. omisi.* **dub.**: iam actutum: PLAVT. Persa 653 *v. p. 81, 34.* iam ilico: PLAVT. Merc. 43 [*v. p. 81, 3*]. TER. Haut. 214 -m ... ilico ς, ilico *cett.* iam porro: TER Ad. 631 -m porro *Don., Lindsay*, nunc -m δ, nunc porro *cett.*, *recte ut vid.*): **adeo iam** (*cf.* iamque adeo *p. 109, 4*): PLAVT. Boeot. frg. 1 v. 8 itaque adeo -m oppletum oppidum est solariis. TER. Andr. 579 Phorm. 944 (*v. vol. I 615, 2. 5, ubi aliter iunguntur*). SEN. contr. 2, 7 (15), 8 adeone -m ... saeculi †nos habet? PLIN. nat. 35, 57 adeo -m colorum usus increbruerat. STAT. Theb. 1, 15 atque adeo -m nunc gemitus ... Cadmi praeterisse sinam (PLIN. epist. 4, 1, 2 TERT. apol. 4, 1). **iam alias:** CELS. 7, 7, 13^A suffusionis -m alias (*6, 6, 35*) feci mentionem. 7, 10. 7, 30, 3^D. *cf.* -m alibi: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 433, 20 -m a. retractavimus (4, 28 p. 519, 11 *al.* [-m et a.: resurr. 50 p. 104, 20. et a. -m: adv. Marc. 4, 35 p. 540, 4]. *cf.* QVINT. inst. 5, 10, 42 alio loco -m dixi). -m aliunde: QVINT. inst. 4, 1, 4 res -m a. nota (TERT. resurr. 55 p. 133, 22 a. -m). **aliquando iam:** CIC. leg. 1, 52 controversam rem ..., sed a. -m iudicandam. Att. 1, 4, 1 AVG. civ. 18, 54 p. 345, 12 D. *nota pleonasmum*: AMM. 17, 1, 13 tandem a. -m trepidi. iam aliquando: HIER. epist. 20, 5, 4. amodo iam (*cf. infra l. 71*): VVLG apoc. 14, 13. **iam ante** (antea): PLAVT. Epid. 32 Trin. 828 CIC. inv. 2, 68 Quinct. 35. S. Rosc. 96. 143 ut -m a. dixi (Sull. 53 orat. 112 ASCON. p. 52, 19 St. *al.*; *cf.* COLVM. 7, 3, 20 -m et a. diximus. AVG. civ. 19, 11 p. 371, 15 et a. -m diximus. *al.*). div. in Caec. 25 *et saepe* (-m antea *raro post Verrinas* [*v. Klotz ad* Marcell. 12; *sed cf.* Rab. Post. 4], *item in philos. scr.* [ac. 2, 11 off. 2, 27; -m ante 8^ies] *et epist.* [*ter*; -m ante 13^ies]). CAES. Gall. 5, 4, 4 (*et 6^ies*; -m antea *deest*). NEP. Att. 19, 2 OV. met. 10, 623 LIV. 1, 47, 9 (*et 37^ies*; -m antea *tantum* 2, 4, 6. 5, 1, 4 -m is a. 5, 8, 6. 21, 17, 1). FRONTO p. 220, 1 N. (-m antea p. 110, 15). VLP. dig. 50, 5, 1, 1 *al.* ante iam: SALL. Iug. 50, 5. COLVM. 1 praef. 18 ut a. -m diximus (2, 11, 8 *al.* PALLAD. 6, 5 VVLG. Esth. 9, 1 *al.*). 3, 3, 2 *opp.* mox. SVET. Tib. 4, 3 *opp.* tunc. TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 438, 13 *opp.* postea. *al.* HIER. epist. 16, 2, 1 *al.* iam antea (*cf. supra l. 32. 34. 35. 36*): CIC. S. Rosc. 11 *opp.* hoc tempore. 96. 119 dixi -m a. (Verr. II 3, 22 *al.* ASCON. p. 14, 19 St.). *al.* SALL. Catil. 20, 5 (*et 6^ies*, -m ante *deest*). PAVL. dig. 7, 1, 59, 1 *al.* antea iam: CIC. Verr. II 4, 67 *opp.* tum. II 4, 149 SALL. Iug. 84, 1. iam antidhac: PLAVT. Aul. 396. **iam brevi:** RVT. LVP. 1, 21. SIL. 14, 91 -mque br. iam citius: COMM. apol. 787 -m ad illum citius (*i. cito*) recordari debemus. citius iam: PLAVT. Persa 442 (*dittographia v. 435* citius extemplo). **iam confestim:** PLAVT. Trin. 798 abi a⟨d⟩ then[a] aurum -m c. clanculum (c. -m: CIC. epist. 15, 4, 7). **iam continuo:** PLAVT. Asin. 170 modo remisisti *amicam*, c. -m ut remittam ad te rogas. Rud. 769 -m (nam *P, Marx*) hercle ego te c. barba arripiam (*cf. Thomsen, l. c. p. 150. 158 sq. post negationem*: Cist. 213 quod lubet, non lubet -m id c.). CIC. div. in Caec. 47. **iam de cetero:** APVL. apol. 3 p. 3, 17. 101 AVG. civ. 11, 4 p. 466, 6 D. COD. Iust. 6, 1, 5 (*a. 319*). **dehinc iam:** PLAVT. Merc. 1000 Poen. 1029 Trin. 838. iam demum: QVINT. inst. 8, 2, 21. **denique iam** (*aliter p. 123, 78*): TER. Eun. 432 Hec. 806 SALL. Iug. 101, 10 d. hostes -m undique fusi. iam denique: CIC. Arat. 340 oriens -m d. paulo *Lepus* (*Arat. 340* καί). APVL. met. 8, 18. 10, 20. **iamdiu** *v. vol. V 1 p. 1560, 9 sqq.* (*nota* iamdiuque: CIC. Brut. 26. iamque diu: OV. ars 2, 476 LVCAN. 7, 831 AVSON. 254, 3); diu iam *v. ibid. 1560, 13* (*cf. et* TER. Eun. 1085 satis diu ... -m. LVCR. 3, 1092 nec minus ... diu -m. iam diutius *v. ib. p. 1560, 15; cf. et* CIC. Brut. 39 multo diutius -m, RHET. Her. 4, 36, 48 (*p. 101, 49*) *et p. 93, 80. 101, 48.* aliquamdiu iam: LIV. 7, 33, 13. **iamdudum** *v. vol. V 1 p. 2177, 62 sqq.* **iam ex hoc loco:** PLAVT. Asin. 130 nam -m ex hoc loco ibo ego ad tres viros (*dub. trad.* Truc. 443 -m ⌊modo⌋ ex hoc l. iubebo ... perferri; *v. Thomsen, l. c. p. 150 sq.*). iam ex hoc (*vi temporali*): AVG. civ. 16, 35 p. 180, 24 D. -m ex hoc ... videamus. ex hoc -m: VVLG. Luc. 5, 10 (ἀπὸ τοῦ νῦν, ITALA cod. a -m amodo). *cf.* -m ex hoc *sensu conclusivo*: QVINT. decl. 339 p. 340, 28 (TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 341, 1 ex hoc -m). **exinde iam** (*vi temporali*): TERT. apol. 9, 17 simul error impegerit, e. -m tradux proficiet incesti. idol. 3 scorp. 3 p. 145, 19 pudic. 13 p. 244, 4. 246, 2 resurr. 44 p. 91, 1. 60 p. 121, 28 COD. Theod. 7, 4, 32 (*a. 412*). -m exinde: CYPR. epist. 30, 2 p. 550, 11. **iam hic:** *vi locali voc. q. e.* hic (*apud* PLAVT. -m *semper signif. q. e.* '*statim*' *et potius ad totum enunt. pertinens*): PLAVT. Amph. 779 quem ego -m hic convincam palam (969 -m hic ero [*al., v. p. 105, 39*]. Most. 378. 383 pater ... aderit -m hic meus [Persa 91 *al.*]. Rud. 1215 Truc. 268 TER. Ad. 782). *i. q.* 'ἤδη' (PLAVT. Persa 25 *vi simul elativa*): TER. Andr. 806 -m hic suos parentis repperit? (*opp.* nondum etiam). *vi temporali voc. q. e.* hic: FRONTO p. 50, 16 N. p. 120, 10 -m hic triumpho. VLP. dig. 35, 3, 3, 3. TERT. idol. 12 p. 43, 1

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-m hic ... plenius ... respondebo. resurr. 61 p. 123, 7 -m hic (*i. in terris. cf.* HIER. epist. 53, 10, 1 -m hic in terris. *cf. l. 10*). *i. q. hac de re*: PLIN. nat. 7, 212 TERT. spect. 10 p. 12, 9. **hic iam**: *sensu temporali*: PLAVT. Most. 107 ubi illo immigrat ..., hic -m aedibus vitium additur. CIC. Arat. 411 hic se -m ... Equus abdit (*Arat.* 626 τῆμος). Rab. perd. 20 hic -m ... quaero (Sest. 78). Cael. 48 hic ego -m rem definiam. Rab. Post. 11. VERG. georg. 4, 264 hic -m ... suadebo. QVINT. decl. 331 p. 303, 23. 304, 6. FLOR. epit. praef. 7 hic -m (*sub Augusto*) ipsa iuventas imperii. 3, 10, 14 hic vero -m (4, 5, 3). PS. APVL. herm. p. 273 TERT. resurr. 22 p. 54, 23 (*i. in terris.* 61 p. 123, 7 *opp.* tunc. *al.*). PORPH. Hor. carm. 3, 9, 17 FIRM. err. 9, 3 AVSON. 358 VVLG. I Cor. 4, 2 *al.* *i. q. hac de re* (*cf.* -m in hac re TER. Hec. 296): TER. Hec. 650 nulla tibi, Pamphile, hic -m consultatiost. APVL. apol. 75 hic -m illa ... collusio. TERT. pudic. 13 p. 244, 22. adv. Marc. 4, 2 p. 426, 21 *al.* AVG. un. eccl. 10, 26 p. 260, 30 *al.*
iam hinc: *sensu locali voc. q. e. hinc*: PLAVT. Merc. 461 ad navem -m (*i. statim*) hinc eo. LIV. 40, 35, 14 -m hinc praedico ... me ... administraturum. *vi temporali voc.* hinc: LIV. 2, 1, 1 liberi -m hinc populi Romani res ... peragam. 7, 29, 1. 8, 7, 7 SEN. epist. 102, 28 COLVM. 4, 24, 1 VAL. FL. 3, 672 -mque hinc ... posco. QVINT. inst. 2, 2, 15. 2, 11, 1. 8, 3, 40. 10, 3, 4 FLOR. epit. 1, 9, 6 AVR. Fronto p. 43, 15 N. FRONTO p. 234, 12 TERT. apol. 23, 4 orat. 3 p. 182, 14 (*et saepissime; nota ellipsin*: adv. Marc. 2, 5 p. 339, 10 -m hinc ad quaestiones omnes [*sc. veniamus sim.*]). AMM. 15, 5, 1 AVG. civ. 16, 25 p. 165, 4 D. *vi conclusiva*: TERT. nat. 1, 7, 8 ut -m hinc de persona ... ponderetis (2, 3, 2 anim. 50 p. 381, 5 *saepe*). 1, 20, 11 patet -m hinc vobis. adv. Marc. 3, 24 p. 420, 15 *al. cf.* AVG. civ. 22, 26 p. 618, 31 D. -m et hinc (*i. hac de re*) ... disputavi. **hinc iam**: *sensu locali voc.* hinc: TER. Hec. 246 Phidippum optume video: hinc (*A Don.*, ex hoc *ς*) -m scibo hoc quid sit (Ad. 361). MELA 3, 104 hinc -m laetiores agri. LVCAN. 1, 226 procul hinc -m foedera sunto! SIL. 1, 608. MART. 12, 94, 10 hinc etiam (*i. ex epigrammatis*) petitur -m mea palma tibi. TERT. adv. Marc. 3, 5 p. 381, 21 sed et hinc -m ... comminus dimicaturus (*cf. Hoppe, Beitr. z. Sprache u. Krit. Tert. 84*). *vi temporali voc.* hinc: VERG. Aen. 2, 148 amissos hinc -m obliviscere Graios. SIL. 9, 211 QVINT. inst. 2, 4, 1. 8 prooem. 13 PORPH. Hor. epod. 2, 10 *al.* EVTR. 2, 1. 6, 19, 1 AVG. civ. 18, 45 p. 326, 24 D. *al.* *vi conclusiva*: TERT. adv. Marc. 1, 1 p 292, 2 ut hinc -m destinari possit haereticus (3, 19 p. 408, 19. 4, 12 p. 455, 23 *al.*). 1, 8 p. 300, 9. 1, 9 p. 300, 26 *al.* FILASTR. 129, 4. **iam ibi**: *vi locali voc. q. e.* ibi: NAEV. trag. 40 -m ibi nos duplicat advenientis timos. LIV. 32, 39, 5 -m i. Attalus erat. PLIN. nat. 17, 68 -m haec *arbores* ibi disponuntur, ubi libeat esse. AVG. civ. 4, 7 p. 154, 21 D. si -m ibi Christiana religio aliud regnum praedicaret (*ante in illis ... partibus*). 14, 10 p. 26, 29. *cf.* 14, 13 p. 34, 9. **ibi iam**: *sensu locali voc.* ibi: VAL. FL. 4, 617 castra ibi -m Scythiae. AVG. civ. 16, 15 p. 152, 6 D. 16, 17 p. 154, 28. *sensu temporali voc.* ibi: PLAVT. Bacch. 958 dudum primo ut dixeram ... mendacium ..., ibi signum ex arce -m abstuli. LVCR. 4, 148 ubi ... in materiam ligni pervenit, ibi -m scinditur (4, 666). **iam illinc** (*vi locali*): CIC. dom. 7 cum ... te -m illinc (*i. e senatu*) ... discessisse constaret. STAT. Theb. 3, 347 -m illinc a postibus aulae (6, 426. *cf. l. 58*). *cf.* VERG. Aen. 6, 389 fare age, quid venias, -m istinc. **iam inde** (*cf. p. 92, 20*): *vi locali voc. q. e.* inde: PLAVT. Merc. 651 -m inde porro aufugies, deinde item illinc? LIV. 23, 41, 12 -m inde ... profectus erat. 28, 16, 3. GRATT. cyn. 289 -mque inde (*e turba natorum*) excernere pravos. PLIN. nat. 10, 186. APVL. met. 2, 7. 5, 29 -m inde a fonbus ... boans. 6, 29 -m inde longius cognitos. ITIN. [Silv.] 18, 1. 23, 1 *al.* *vi temporali*: PACVV. trag. 23 se ... ad ludos -m i. abhinc (*i. in posterum, v. Lachmann ad Lucr. 3, 954*) exerceant. LIV. 1, 59, 2 Brutum -m i. ad expugnandum regnum vocantem. 3, 36, 1. 8, 16, 7. 9, 16, 1. 21, 31, 5. 27, 51, 10. 44, 17, 7 SEN dial. 7, 13, 2 STAT. Theb. 4, 43. SVET. Tib. 11, 1 amoenitate insulae -m i. captus, cum *eqs.* (*cf.* AMM. 15, 11, 6 -m i. uti [*i. ex quo.* 17, 9, 6 *al.*]). gramm. 22 APVL. met. 1, 26 TERT. paenit. 2, 3 SOL. 1, 62 *al.; nota*: GALLICAN. Avid. 1, 7 -m i. sub avo meo ... innotuit. *vi conclusiva*: CIC. Vatin. 13 tibi -m inde praescribo, ne *eqs.* **inde iam**: *vi locali*: LIV. 40, 48, 1 i. -m duxit ad Alcen urbem. ITIN. [Silv.] 6, 3. 29, 4 *al.* AVG. civ. 3, 14 p. 115, 23 D. *vi temporali*: SIL. 6, 431 excipit i. -m Marus. TERT. resurr. 22 p. 55, 13 (*syn.* dehinc). adv. Marc. 2, 13 p. 352, 12 adv. Val. 29 p. 204, 20 VOPISC. quatt. tyr. 13, 2 ITIN. [Silv.] 9, 3. *vi conclusiva* (*cf.* unde -m *p. 111, 84*): PLIN. epist. 2, 14, 5 i. -m non inurbane σοφοκλεῖς vocantur. TERT. apol. 19, 2 anim. 45 p. 374, 14 PORPH. Hor. epod. 12, 11 sq. CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 12 AVG. civ. 16, 4 p. 129, 9 D. **interim iam**: TERT. cult. fem. 1, 2 p. 703, 16 Oe. **iterum iam** (*vix recte trad.* COLVM. 10, 193, *v. Lundstr. ad l.*): PLAVT. Amph. 742 i. -m hic in me inclementer dicit. Most. 677 ACC. trag. 199 CIC. Quinct. 19 Verr. II 1, 118 Sull. 23 Att. 6, 1, 21 epist. 9, 24, 1 VAL. FL. 3, 666 PLIN. epist. 3, 4, 4. **iam iterum**: PROP. 2, 33, 1. OV. am. 3, 2, 77 -mque patent iterum ... postes (ars 1, 535 met. 10, 60). LIV. 10, 18, 7. 23, 45, 8 MELA 1, 34. 81. *cf.* iam secundo *p. 90, 79.* **iam longum**: *i. q. iam diu*: STAT. Theb. 2, 707. *i. iam multum spatii*: STAT. Ach. 1, 373. *cf.* AVG. civ. 2, 22 p. 83, 22 D. -m longe ante Christi adventum.

iam modo: PLAVT. Truc. 561 -m de hoc obsonio de mina deminui una modo quinque nummos. OV. met. 13, 838 -m modo ... caput exime ponto, -m, Galatea, veni. MAXIM. eleg. 1, 102 *opp.* tunc. 1, 214 DRAC. laud. dei 2, 780. **mox iam**: LIV. 27, 48, 14. **iam nunc** (*i.* 'ἤδη νῦν', *sc. opposito futuro tempore. falso trad. pro* nunciam: PLAVT. Asin. 4 Mil. 357 *P, v. Langen, Beitr. z. Krit. u. Erkl. d. Pl. 285 sqq.* *dub.*: SEN. nat. 1, 4, 1 ⟨et⟩iamnunc *vulgo.* PALLAD. 13, 3 [*v. p. 80, 84*]): PLAVT. Asin. 496 -m n. secunda mihi facis. Curc. 216 Men. 47 (*opp.* mox). Poen. 614. TER. Andr. 508 id ego -m n. tibi ... renuntio futurum (*opp.* posterius). Ad. 290 -m n. times? (*cf. l. 12*). 884 -m n. haec tria primum addidi (*i. q.* '*nunc iam*', *cf. Langen l. c. 288*). VARRO Men. 381. CIC. div. in Caec. 42 -m n. timeo. Phil. 7, 2 leg. 1, 56 Att. 1, 8, 2. 14, 14, 7 ANTON. Cic. Att. 14, 13ᵃ, 3. VERG. georg. 1, 42 votis -m n. (SERV.: adhuc vivus) adsuesce vocari (Aen. 8, 174). 3, 22 Aen. 6, 798. 9, 269 HOR. carm. 2, 1, 17. 3, 6, 23. epist. 2, 1, 127. ars 43 ut -m n. dicat -m n. debentia dici. TIB. 1, 3, 53. 1, 5, 71. 2, 3, 3. 3, 11, 11 PROP. 2, 19, 17. 4, 11, 93 OV. am. 3, 1, 64 epist. 4, 108. 16, 147 ars 1, 212. 3, 59 met. 13, 19. Pont. 2, 1, 61 -m n. haec ... nota. LIV. 2, 54, 5 -m n. ... in animum inducant (*in or. obl. pro* '*-m tunc*' *ut*: 22, 38, 9). 3, 40, 12 *al.* *et passim; nota* VAL. FL. 5, 322 sin vero preces ... respuerit, -m n. (*fere i. q.* '*tum*') animos firmate repulsae (*cf.* TERT. carn. 23 p. 462, 18 Oe.). *in latinitate postclassica* -m nunc *saepe attenuata vel evanida vi voc. q. e.* iam *eodem fere sensu quo* '*nunc*' *adhibetur (inprimis cum imperat. vel fut.); sic fortasse* iam SEN. contr. 9, 5 (28), 2 -m n. fortuna ... narranda est. PHAEDR. 4, 21, 6 quem volo refelli -m n. responso meo. COLVM. 2, 1, 7 de cuius cultu ... -m n. disseremus. LVCAN. 9, 101 -m n. te ... sequar. VAL. FL. 1, 308 -m n. mitte metus. *certius apud posteriores*: APVL. met. 11, 2 tu meis -m n. extremis aerumnis subsiste (*cf.* 11, 15 dedica. TERT. idol. 18 p. 52, 8 scito. COMM. apol. 89 adgredere. CYPR. ad Donat. 8 p. 10, 22 quaere -m n. AVSON. 394, 23 -m n. rescribe. AMM. 20, 4, 16 redite -m n. ad sedes. VVLG. exod. 9, 19 mitte ... -m n. [*νῦν οὖν, item* 33, 5 I reg. 20, 31]. I reg. 14, 33 volvite ad me -m n. saxum [*ἐνταῦθα*]. *al.*). TERT. apol. 39, 1 edam -m n. ... negotia (*cf.* anim. 25 -m n. regrediar ad causam. VVLG. exod. 19, 9 -m n. veniam ad te [*ἰδοῦ*]. num. 11, 23 -m n. videbis [*ἤδη*]. *al.*). resurr. 52 p. 107, 3 videamus -m n. (MART. CAP. 5, 467. *cf.* PRVD. perist. 10, 886 *al.*). spect. 29 -m n. putas? ITALA act. 17, 30 (Aug. civ. 18, 54 p. 343, 4 D.) -m n. adnuntiat hominibus (*τὰ νῦν*, VVLG. nunc). *al.; nota*: APVL. met. 1, 12 sero, immo statim, immo vero -m n. 11, 22 quid ... -m (⟨et⟩iam *Kroll*) n. stas otiosus? *pleonasmus*: APVL. met. 5, 19 nunc ..., -m n. subsistite. **nunc iam** (*sc. opp. praeterito tempore. inde a* VARR. *demum saepius eodem fere sensu quo* nunciam *occurrit, quae vox apud priscos fere cum imperat. vel fut. iungitur; v. Langen l. c.*): PLAVT. Amph. prol. 38 nunc -m huc animum ... advortite (*cf. Langen l. c. 288*). Capt. 266 nunc senex est in tostrina, n. -m cultros attinet. Epid. 135 *opp.* olim. Poen. 1029 n. dehinc latine -m loquar. Pseud. 855 n. adeo ... -m edico tibi. Stich. 188 Truc. 134 LVCIL. 69 TRAG. inc. 181. VARRO ling. 6, 27 n. -m ... videamus (AVG. civ. 15, 14 p. 85, 18 D. *al. cf.* CIC. fin. 5, 46 de orat. 1, 133 TERT. spect. 14 *al.* *item c. fut.*: VARRO rust. 3, 16, 32 n. -m ... dicam. CIC. Cluent. 19 exponam. *al.*). CIC. inv. 2, 103. Verr. I 32. II 2, 150 (*opp.* tum). II 3, 5 (*opp.* antea ut: har. resp. 52 LIV. 5, 2, 10. 5, 17, 8. *cf.* CIC. Rab. Post. 19 *opp.* ante). II 5, 127 n. vero -m adempta est ... facultas (de orat. 1, 164). leg. agr. 1, 5 Sull. 69 (*opp.* de principio). Phil. 3, 36. orat. 75 n. quidem -m ... danda ... vela sunt (epist. 14, 1, 3). CATVLL. 8, 9 n. -m illa non vult (*cf.* 64, 143 n. -m nulla viro ... femina credat. TER. MAVR. 794 n. -m non sinit. VVLG. II Cor. 5, 16 n. -m non novimus *eum* [*νῦν οὐκέτι*]. *al.*). VERG. Aen. 6, 816. LIV. 7, 32, 14 (*opp.* fuit cum). 10, 19, 7 (*opp.* priore consulatu). MANIL. 5, 291 (*opp.* quondam). CELS. 1 prooem. 17. 36 (*opp.* primo). SEN. Ag. 388 Med. 364 PETRON. 109, 8 PLIN. nat. 19, 27 FRONTO p. 103, 15 N. *et saep. apud posteriores.* *nota*: QVEROL. p. 9, 13 audi n. -m. p. 35, 19 vade n. -m (*quod falsum archaismum pro* nunciam *esse collocatio suadet*). **iam nuper**: SCHOL. Cic. Bob. p. 92, 20. 95, 12 St. **iam olim** (GLOSS. πάλαι ποτέ. GLOSS.ᴸ III Abstr. IA 11 *v. vol. V 1 p. 2177, 79*): PLAVT. Merc. 357 -m hinc o. invitum domo extrusit ab se. TER. Eun. 587 CIC. epist. 1, 7, 8. VERG. georg. 2, 403 ac -m o., ... cum *eqs.* SEN. contr. 1 praef. 5 PETRON. 99, 6. QVINT. decl. 254 p. 40, 18 iure vetere et -m o. constituto. POMPON. dig. 46, 3, 16. PAVL. dig. 19, 1, 21, 3 (*opp.* hodie). APVL. apol. 70 p. 78, 25 TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 633, 3 PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 723, 6 Oe. COMM. instr. 1, 10, 8 VVLG. Ier. 20, 8 II Petr. 2, 3 (*ἔκπαλαι*). **olim iam**: VERG. georg. 3, 304 cum frigidus o. -m cadit ... Aquarius. SEN. contr. 1, 7, 16 o. -m mihi excussa mens est. 2, 4, 5. 7, 2 (17), 10 SEN. Phoen. 35 epist. 77, 3 QVINT. inst. 5, 12, 17 FRONTO p. 18, 6 N. TREB. trig. tyr. 14, 1 COD. Iust. 1, 11, 7 pr. (*a. 451*). *nota* ab olim -m: ITIN. [Silv.] 23, 7. **iam posthac** (*cf. p. 95, 72. 100, 43*): PLAVT. Trin. 1187. *cf.* postilla -m: TER. Phorm. 347. -m postea: BENED. reg. 29. -m post haec: RVSTIC. c. aceph. p. 1243ᴮ. **iampridem** *v. s.* pridem *et cf. s.* dudum *vol. V 1 p. 2175, 5.* **pridem iam**: CIC. Att. 16, 15, 5. **iam primum** (*aliter p. 121, 3*): OV. epist. 4, 101 nos quoque -m pr. turba numeremur in ista! **iam prius**: PLAVT. Merc. 156 -m pr. quam (*cf. p. 115, 4*) sum elocutus, scis *eqs.* TER. Andr. 512 -m pr. haec se ... gravidam
[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dixit esse (COLVM. 1, 3, 13. 11, 1, 9 APVL. Socr. 8 p. 138. 15 p. 150. *cf.* RVFIN. Adamant. 2, 19 p. 103, 20 loquebatur [καὶ πρότερον]). SEN. nat. 2, 49, 1 FRONTO p. 71, 26 N. prius iam: PLAVT. Men. 276 pr. -m convivae ambulant ante ostium, quam ego opsonatu redeo (*cf.* LIV. 3, 53, 7). COLVM. 2, 9, 5 ut pr. -m dixi. *cf.* iam pristine: PAP. Oxyrh. I 61 n. 32 v. 4 (*opp.* modo). **propere iam:** PLAVT. Curc. 535 nisi tu mihi pr. properas dare -m triginta minas (*cf. Thomsen l. c. p. 135*). AVSON. 397, 8 pr. ... -m venias. **iam protinus:** APVL. met. 4, 12 -mque pr. ... intersting uere eam debuisset. 5, 5. **iam quantum potest** (*i. 'iam celerrime', cf.* DON. Ter. Andr. 861 *et Thomsen l. c. p. 182 sqq.*): PLAVT. Asin. 607 equidem me -m q. p. a vita abiudicabo (Men. 875 accersam. Persa 142 adducis. Poen. 56 [*interpol.*] propera. Stich. 232 veniisse ... opus est. Trin. 865 homo conducatur). TER. Ad. 700 (*v. p. 92, 76*). **iam quondam:** AETNA 444. **iam retro** (*i. -m ante*): PORPH. Hor. carm. 4, 13, 14 sqq. **iam rursus** (-um): LVCR. 3, 1001 ⟨e⟩ summo -m vertice rursum volvitur *saxum*. SIL. 15, 583 -m rursum ... haesurum portis Poenum. HOMER. 615 -m rursus ad arma coibant. QVINT. inst. 5, 10, 118 illud -m rursus proprium materiae. DECRET. imp. Commod. (Bruns font.⁷ 86) 3, 2 ⟨iam rur⟩sum ... ⟨suppl⟩icare. rursus (-um) iam: CIC. Phil. 8, 19 rursus -m me irasci ... dices. LVCR. 2, 481 rursum -m semina ... esse infinito debebunt corporis auctu. **iam saepe** (*disiunctum* CIC. Verr. II 5, 86 de orat. 2, 144 LVCAN. 3, 417): CATO or. frg. 57, 2 cum partim illorum -m s. ... erat. CIC. rep. 2, 62 dixi -m s. (ASCON. p. 53, 19 St. *al.* QVINT. decl. 333 p. 312, 1 *al.*). LVCR. 3, 85 VERG. georg. 4, 284 LIV. 33, 3, 12 SEN. contr. 9, 2 (25), 3 ista -m s. vidisset (PLIN. nat. 10, 84). SEN. Herc. f. 754 dial. 11, 10, 8 ASCON. p. 17, 25 St. MART. 11, 99, 1 TERT. ieiun. 12 p. 290, 26. saepe iam: PLAVT. Capt. 44 s. -m in multis locis plus insciens quis fecit quam prudens boni. TER. Andr. 374 s. -m me spes haec frustratast. CIC. Verr. II 5, 142 s. -m dixi (Cluent. 8 *saepe*. SEN. epist. 75, 11 PLIN. epist. 7, 17, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 10 St. *al. cf.* COLVM. 3, 5, 4 rettuli. TERT. adv. Prax. 21 p. 264, 4 edidimus. adv. Marc. 5, 7 p. 597, 19 ostendimus. *al.*). Sest. 79 manus illa Clodiana ... s. -m victrix. Tusc. 1, 43 quem s. -m appello (de orat. 2, 146). de orat. 2, 150. orat. 92 Att. 1, 9, 5 *al.* CASS. Cic. epist. 12, 13, 1 quod s. -m experti sumus (SEN. Med. 519). SALL. Iug. 62, 1 satis s. -m. 82, 1 rep. 2, 7, 5 SEN. Oed. 820 benef. 3, 36, 3. dial. 10, 20, 1. 11, 1, 1. 11, 7, 8. 11, 15, 4 epist. 13, 3 PLIN. nat. 9, 153 TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513, 9 *al.* iam saepius: CIC. Caecin. 9 orat. 3 COLVM. 8, 5, 6 ASCON. p. 71, 10 St. SCHOL. Cic. Bob. p. 168, 2 St. saepius -m: CIC. Att. 14, 18, 1 COLVM. 7, 10, 7 TAC. ann. 13, 19. 37. persaepe -m: CIC. inv. 1, 71 (rep. 3, 4 -m p.). -m saepicule: APVL. met. 11, 28. *cf.* iam crebrius: LVCR. 2, 1164. **iam saltem:** LVCAN. 1, 334. **iam semel:** ENN. ann. 535 quo -m s. est imbuta veneno (*sc. lana, cf. Vahlen, Opusc. ac. II 42 sqq.*). LVCR. 6, 1041 quo praecipitavit *anellus* -m s. LIV. 23, 34, 5 satis -m s felix mendacium. 36, 40, 7. 37, 26, 13 (*opp.* iterum). SEN. benef. 4, 15, 3 -m illi s., iterum adfui (*cf.* VLP. dig. 4, 8, 3, 1 -m s. atque iterum [SCHOL. Cic. Bob. p. 106, 3 St.]). LVCAN. 6, 824 PETRON. 30, 11 CALP. ecl. 4, 105 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 151 sq. COMM. apol. 526 SCHOL. Cic. Bob. p. 172, 36 St. semel iam: SALL. epist. Mithr. 12 Cretenses inpugnati s. -m. LVCAN. 10, 334 PLIN. nat. 2, 57 TERT. coron. 13 p. 452, 6 Oe. sic (*i. deinde*) iam: ITIN. [Silv.] 38, 2. **iam statim:** PS. QVINT. decl. 10, 7 p. 195, 5 -m st. apparebit, -m st. veniet. GELL. praef. 18. 25. statim iam: PAPIN. dig. 45, 3, 18 pr. **iam supra:** CIC. Tusc. 4, 67 illud -m s. diximus (COLVM. 9, 14, 16 ASCON. p. 16, 22 St. *al.* TERT. rat. 1, 10, 4 AVG. civ. 11, 29 p. 503, 12 D. *al. cf.* 3, 12 p. 110, 23 locutus sum [20, 6 p. 418, 16]). LVCR. 1, 429 -m supera tibi paulo ostendimus ante (1, 531. 4, 672. PORPH. Hor. carm. 3, 21, 20 -m et s. ostendimus). CELS. 5, 27, 2^{A} -m s. (*5, 26, 30*) posito *magisterio* (AVG. civ. 20, 21 p. 461, 22 D. *cf.* CELS. 7, 26, 2^{L} proposui). COMM. apol. 547 *al.* supra iam: LVCR. 2, 499 s. quod -m docui. COLVM. 12, 47, 6 QVINT. inst. 1, 6, 24. *cf.* iam superius: AVG. civ. 19, 19 p. 388, 6 D. (21, 9 p. 509, 24. 22, 11 p. 585, 25. *cf.* superius -m: 10, 32 p. 458, 20 *al.*). **iam tandem** (*falso trad.* PLAVT. Mil. 1030 -m tandem *P* [*quod metro vetatur, quamvis defendat Thomsen l. c. 35 sq.*], tandem *A*): CIC. leg. agr. 2, 103 ut -m t. ... fateantur. PS. VERG. catal. 14, 4 VERG. Aen. 6, 61. 10, 888. 12, 497. 800 desine -m t. CIRIS 47. 448. 454 -m t. casus hominum, -m respice, Minos (*anaphora; cf.* COMM. instr. 1, 26, 18). OV. trist. 5, 2, 19. LIV. 5, 5, 6 cum ... ad finem -m operis t. perventum *sit*. 22, 12, 10 minus -m t. 29, 15, 1 SEN. Herc. f. 206 VAL. FL. 4, 483. 6, 749 SIL. 17, 512 BOETH. cons. 2, 7, 71. tandem iam: LIV. 8, 5, 3 VAL. FL. 4, 475. 6 561. 7, 290 FLOR. epit. 2, 17, 17 CYPR. epist. 66, 1 p. 726, 10. **iam tum** (GLOSS. III Abol. IA 9 -m t.: ex illo tempore. *al.*): TER. Phorm. 1023 -m t. erat senex. Eun. 510 -m tum, quom primum iussit me ... accersier (CIC. Verr. II 5, 8 or. frg. A IX 3 rep. 6, 29 Att. 1, 11, 1 epist. 6, 2, 2. 7, 12, 1. 13, 16, 1 CATVLL. 1, 5 LVCR. 5, 1037 OV. trist. 1, 9, 41 LIV. 1, 41, 7. 10, 21, 14 MANIL. 1, 501 STAT. Theb. 3, 517 PLIN. epist. 3, 11, 5 *al. cf.* quom [cum] ..., -m t.: TER. Eun. 725 CIC. Verr. II 5, 74 VERG. georg. 1, 45 [*Hes. op. 459* δὴ τότ']. *cf.* APVL. apol. 86 etiam prius quam ..., -m t. FLOR. epit. 4, 12, 66 -m t., dum). Eun. 514 LVCIL. 105 CIC. Arat. 74 Verr. II 1, 12 (*et* 20^{ies}, *nota* Cluent. 189 *opp.* nunc vero). LVCR. 5, 1026. 1169 SALL. Catil. 18, 7. 19, 2 NEP. Cato 2, 3 Timoth. 3, 1 VERG. georg. 1, 360. 2, 405 Aen. 1, 18 (*et* 5^{ies}, *nota anaphoram*: 8, 349). OV. met. 11, 336. LIV. 1, 5, 1. 1, 7, 5 -m t. ... fautor (*et* 12^{ies}). SEN. contr. 1, 7, 15. 2, 2, 8 GERM. 151. 613 (*Arat. 597* τότε). frg. 4, 15 VELL. 2, 9, 5. 2, 103, 1 SEN. Ag. 177 CVRT. 4, 6, 29 COLVM. 8, 16, 3 LVCAN. 5, 479 PETRON. 122, 129 PLIN. nat. 5, 62 (*et* 6^{ies}; *cf.* 11, 74, *ubi aliter distinxit Mayh.*). VAL. FL. 3, 515 SIL. 11, 116. 16, 179 STAT. Theb. 6, 527 silv. 5, 3, 123 QVINT. inst. 2, 4, 20 *al.* *nota*: NEP. Thras. 2, 4 -m t. illis temporibus (*cf. l. 35*). APVL. Plat. 2, 20 -m t. a pueris (AVR. VICT. Caes. 40, 2. *cf. l. 30*). *i. q. '-m tandem tum'*: GRATT. cyn. 226 egressu -m t. sine fraude reperto. tum iam: PLAVT. Most. 130 adminiculum eis danunt t. -m aliquem cognatum. CIC. Arat. 81 t. sese Orion ... -m ... condit (*Arat. 309* δέ). Sest. 118 cui *Clodio* t. petenti -m aedilitatem. VERG. ecl. 8, 39 LIV. 7, 31, 7. 23, 30, 6 (*opp.* quondam). 27, 14, 10 COLVM. 12, 3, 1 MELA 2, 37. **iam tunc** (*saepe ante vocales vel* c): CIC. epist. 3, 12, 3 nisi -m t. omnia negotia ... confecissem. PROP. 4, 1, 41 -m bene spondebant t. omina. OV. epist. 15, 77 LIV. 34, 9, 1 SEN. contr. 2, 5, 18. 7, 6 (21), 16 PS. GERM. frg. 2^{b}, 18 VELL. 2, 12, 1 CVRT. 7, 3, 1 LAVS Pis. 35 PLIN. nat. 8, 196. 21, 11. 35, 5. 165 STAT. Theb. 2, 468 (*et* 12^{ies}; *nota anaphoram* Ach. 2, 106) TAC. hist. 4, 50 PLIN. paneg. 15, 1. 94, 3 -m t. illum ... recepisti, cum ... eripuisti (IVLIAN. dig. 30, 84, 7 POMPON. dig. 18, 1, 8 pr. *al.* TERT. idol. 12 p. 43, 18 *al. cf.* PAPIN. dig. 49, 15, 10 pr. -m t. ... ex quo. CYPR. epist. 45, 2 p. 600, 15 -m t. ... quando). SVET. Cal. 25, 4. Nero 7, 1 Senecae -m t. senatori. FRONTO p. 150, 6 N. NERAT. dig. 19, 1, 31, 1. *et passim* (*ex. gr.* TERT. *plus* 40^{ies}, iam tum *in schedis nostris tantum* adv. Marc. 5, 19 p. 646, 22; PRVD. 6^{ies}, iam tum *tantum* c. Symm. 2, 499; AVG. civ. *plus* 15^{ies}, *nusquam* iam tum). *nota vi attenuata fere i. q. 'tunc'*: COMM. apol. 924. 933 instr. 2, 3, 4 *al.* FLORENT. dig. 29, 2, 54 -m t. a morte (*cf.* PS. TERT. adv. Iud. 5 p. 710, 6 Oe. -m t. a primordio). STAT. Theb. 6, 76 -m t. et t. TERT. pall. 4 p. 940, 20 Oe. -m t. locorum. tunc iam: LIV. 29, 11, 2 TERT. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 27 PORPH. Hor. sat. 1, 10, 32 sq. CAPITOL. Alb. 8, 4 AVG. civ. 3, 17 p. 121, 17 D. 3, 28 p. 140, 25. 16, 10 p. 141, 3 illo tempore ... t. -m. *al.* BENED. reg. 28 si ..., t. -m. **ubique iam:** TERT. resurr. 12 p. 41, 25 AVG. civ. 16, 2 p. 122, 2 D. **iam undique:** LIV. 25, 24, 3. 25, 36, 11. 27, 12, 3. 38, 3, 6. **iam usquequaque:** PLAVT. Rud. 1294. **utrimque iam:** CVRT. 3, 11, 16.

b *c. adv. finem vel gradum indicantibus*: **eo iam:** CIC. Cluent. 199 eo -m denique adducta est *Sassia*, uti *eqs.* (*cf.* Sest. 68 res erat ... eo -m loci, ut. SEN. contr. 1, 1, 1. 2, 7 [15], 1 SEN. nat. 4 praef. 9 CALL. dig. 49, 14, 3 TERT. ieiun. 2 p. 276, 21). iam eo: LIV. 6, 35, 2 -m eo gradum fecisse plebeios, unde *eqs.* (*cf.* CVRT. 8, 11, 11). 25, 8, 11 ubi -m eo consuetudinis adducta res est, ut *eqs.* (*cf.* SEN. epist. 94, 50 VLP. coll. 14, 3, 2). SEN. benef. 5, 1, 3 -m bonitas tua eo usque prolapsa est, ut *eqs.* (*cf.* -m usque ad: AVG. civ. 15, 27 p. 120, 20 D.). **huc iam** (*non artius coniunctum* PLAVT. Rud. 80): CAES. civ. 1, 62, 1 h. -m deduxerat rem, ut (MAECIAN. dig. 40, 4, 55 pr.). iam huc (*non artius iunctum* PLAVT. Rud. 570 TER. Ad. 526): LIV. 22, 14, 5 -m h. progressus. **quo ... iam:** QVINT. inst. 2, 16, 18 quo usque -m provecta sit orandi facultas. **iam fere** (-mque f. *v. p. 108, 84*): ENN. ann. 459 TRAG. inc. 81 CIC. Quinct. 40 Verr. II 5, 88. 94 Planc. 60 off. 1, 3 part. 42 CAES. Gall. 3, 3, 2 LIV. 35, 41, 1 SEN. dial. 6, 22, 6 PLIN. nat. 36, 73 *al.* (*cf. vol. VI 1 p. 498, 34 sqq.*). fere iam: TER. Andr. 814 CIC. Verr. II 2, 84 de orat. 1, 199 BELL. Hisp. 3, 1 APVL. met. 3, 3. **iam ferme:** TER. Andr. 284 -m f. moriens. CIC. Arat. 374 (*Arat. 590* ἤδη). LVCR. 6, 10 LIV. 21, 59, 5 (*et* 5^{ies}) TAC. dial. 39 APVL. met. 4, 22 HIER. epist. 34, 6. **iam paene** (*disiunctum* CIC. epist. 6, 4, 4 LIV. 10, 5, 8 APVL. met. 8, 7): PLAVT. Pseud. 1279 -m p. inquinavi pallium. CIC. Verr. II 4, 87 cum -m p. obriguisset (Brut. 323 COLVM. 12, 49, 6 *al.*). dom. 15 -m p. belli depulso metu (*abl. abs. ut*: FLOR. epit. 4, 2, 1 *al.*). Brut. 161 Att. 4, 16, 8 epist. 5, 12, 2 LIV. 10, 5, 8 PAVL. FEST. p. 307 SEN. contr. 1, 7, 15 GERM. 386 VELL. 2, 36, 2 CELS. 8, 10, 1 SEN. Herc. O. 502 CALP. ecl. 3, 3 STAT. silv. 1 praef. 28 QVINT. inst. 2, 1, 5 (*et* 4^{ies}) IVV. 9, 79 APVL. met. 4, 17 mund. 3 CYPR. epist. 59, 15 *al.* paene iam (*disiunctum*: CIC. prov. 11 Tusc. 1, 71 COLVM. 7, 5, 1): CIC. dom. 24 rei maximae p. -m desperatae. Sest. 60 rep. 1, 31 Att. 7, 23, 1 VAL. MAX. 5, 3, 2^{b} (*et* 4^{ies}) SEN. Herc. O. 1690 CVRT. 3, 5, 4 QVINT. inst. 9, 3, 1. 4 SVET. Aug. 7, 1 FLOR. epit. 1, 11, 12 TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 3 PORPH. Hor. carm. 3, 24, 36 sq. AMM. 31, 12, 7. COD. Theod. 6, 29, 5 (*a. 359*) avaritiae occurri p. -m non potest. COD. Iust. 6, 2, 22, 1^{a}. **iam prope** (*adv.; praep.*): CIC. Phil. 9, 15 -m pr. castra *al.* *disiunctum*: CIC. Flacc. 62 Planc. 53 orat. 171 LIV. 34, 39, 13 PLIN. nat. 16, 215): CIC. Arat. 76 -m pr. praecipitante ... nocte (*Arat. 304* πυμάτης ἐπὶ νυκτός). S. Rosc. 62 Verr. II 3, 224 Cael. 80. Phil. 1, 13 -m pr. in quingentesimum annum (*cf.* orat. 171 LIV. 5, 45, 4 *al.*). phil. frg. I 17 adfecta -m pr. aestate (*abl. abs. ut*: CAES. Gall. 7, 32, 2 OV. epist. 20, 85 LIV. 1, 37, 6 *al.* APVL. apol. 94). de orat. 2, 7 Brut. 35 Att. 4, 4. 11, 11, 2 epist. 2, 5, 2 OV. Pont. 2, 2, 47 LIV. 10, 41, 5 (*et* 12^{ies}) CELS. 7, 29, 1 STAT. Theb. 12, 245 MART. 11, 50 (49), 1 QVINT. inst. 2, 6, 6 decl. 252 p. 31, 24. 331 p. 306, 13 TAC. dial. 4 *al.* prope iam (*disiunctum*: CIC. Quinct. 99 Att. 4, 18, 5 SVET. Vit. 4, 3): TER. Hec. 22 poetam ... pr. -m remotum ... ab studio. Haut. 98. 104.

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ad. 860 pr. -m excurso spatio (*abl. abs. ut*: CIC. Quinct. 99 rep. 1, 58 CAES. Gall. 3, 3, 3 BELL. Alex. 63, 5 OV. am. 2, 9, 31 LIV. 3, 11, 9 *al.*). CIC. Catil. 3, 2 Mur. 4 Cael. 25. 41 prov. 35 har. resp. 10 div. 2, 150 Att. 6, 5, 3 epist. 1, 5ᵃ, 3. 9, 17, 1 pr. -m quadriennium (*cf.* PLIN. nat. 4, 102 MART. 11, 24, 13 *al.*). *al.* CATVLL. 64, 167 LVCR. 2, 962. 3, 1046. 6, 838. 1271 CAES. Gall. 3, 28, 1 (*et 4ʳ*) SALL. Iug. 95, 3. 101, 9 rep. 2, 13, 5 NEP. Ham. 2, 3 OV. epist. 18, 59 LIV. 3, 55, 6 (*et 11ⁱᵉˢ*) PHAEDR. app. 4, 10 PETRON. 114, 7 PLIN. epist. 10, 96, 10 FRONTO p. 235, 1 N. *al.* propemodum iam: PLAVT. Aul. 803. Men. 764ᵃ pr. -m scio. Stich. 56. TER. Andr. 586 (*cf.* DON. *ad l.*). Eun. 204 CIC. dom. 147 epist. 6, 4, 1. iam propemodum: PLAVT. Rud. 293 CIC. nat. deor. 2, 59. Brut. 332 -m pr. vel plane potius. APVL. apol. 76. 95.

iam satis (*disiunctum*: LIV. 38, 49, 12 SEN. Herc. O. 1747 COLVM. 5, 6, 1): PLAVT. Asin. 329 -m s. est mihi *verborum* (707 Trin. 814 HOR. sat. 1, 1, 120. 1, 5, 13 ohe, -m s. est [MART. 4, 89, 1. 9. *cf. ellipsin*: PLAVT. Cas. 248 Stich. 734. *v. et p. 104, 55*]. epist. 1, 7, 16 CARM. epigr. 1566, 6 *al.*). Persa 171 -m s.... spectatam (TER. Andr. 820). Pseud. 687 TER. Eun. 703 (*anaphora, cf. l. 27*). RHET. Her. 2, 25, 39. 4, 2, 4 CIC. inv. 2, 113 S. Rosc. 149 Flacc. 66 epist. 5, 17, 1. 7, 10, 2 HOR. carm. 1, 2, 1 OV. epist. 20, 245 LIV. 3, 62, 4 (*et 4ʳ*) CELS. 2, 10, 18. 7, 26, 5ᴮ SEN. Med. 668 *al.* dial. 6, 22, 6 COLVM. 5, 11, 14 STAT. Theb. 4, 612 QVINT. inst. 2, 1, 4 decl. 365 p. 318, 5 PLIN. paneg. 28, 1 *al.* *nota ellipsin* (*cf. l. 15*): PLAVT. Asin. 446 heus, -m s., tu. CIC. Mil. 92 sed -m s. multa de causa (*sc. dixi. cf.* TERT. apol. 10, 11). satis iam (*disiunctum*: PLAVT. Persa 854 Stich. 629 SEN. epist. 99, 3): PLAVT. Asin. 731 s. -m delusum censeo. Bacch. 1181 s., s. -m (*cf.* TER. Haut. 439 TAC. ann. 2, 26). Capt. 928 (*anaphora, cf. l. 18*). Merc. 1002. Persa 214 s. -m dictum habeo (*cf.* ACC. trag. 469 FRONTIN. aq. 77 *al.*). Poen. 1248. TER. Phorm. 436 s. -m verborumst. Ad. 184 CIC. Verr. II 4, 65 leg. 2, 1. 3, 47 SALL. Iug. 54, 1. LIV. 5, 19, 6 s. -m omnibus ... paratis (34, 28, 1. *cf.* 32, 26, 7 praeparatis. 5, 41, 1 compositis. 7, 23, 5 instructis *al.*). 33, 45, 3 *al.* VAL. MAX. 8, 1 absol. 6 SEN. dial. 10, 18, 1 VAL. FL. 4, 546 QVINT. inst. 1, 10, 31. 4, 1, 45 TERT. ieiun. 6 p. 281, 10 *al.* **tantum non iam:** LIV. 5, 7, 2. 34, 40, 5. 37, 29, 9.

4 *c. particulis (et interiectionibus) asseverativis et confirmativis*: certe iam (-m c.): *p. 83, 53. 84, 71. 104, 27. 129, 24. adde*: CIC. Verr. II 3, 153 Cluent. 178 Att. 2, 18, 4 OV. epist. 18, 47 LVCAN. 5, 357 PLIN. nat. 8, 191 MART. 11, 7, 1 *al.* (*nota anaphoram*: TERT. pall. 4 p. 934, 3 Oe.). iam ecastor: *p. 105, 54.* ecce iam: SEN. Herc. f. 1300 Herc. O. 1725 *al.* (*v. vol. V 2 p. 31, 77 sqq.; adde ex. gr.*: IVV. 5, 166 APVL. met. 2, 27. 4, 31 AVSON. 157, 29 HIER. epist. 10, 2, 2 VVLG. num. 12, 12 AVG. civ. 3, 14 p. 115, 26 D. *al.* *nota anaphoram*: PETRON. 114, 9. et ecce -m: QVINT. decl. 315 p. 242, 24 FLOR. Verg. or. p. 185, 20. ecce -m et: FLOR. epit. 4, 2, 10). iam ecce: PROP. 2, 29, 20 CALP. ecl. 4, 93 VAL. FL. 4, 282. edepol iam: *p. 105, 53.* en iam: MEROB. carm. 1, 19. equidem iam: *p. 105, 36. adde* CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2. hercle iam (-m h.): *p. 83, 15. 84, 26. 69. 103, 11. 105, 46.* hercules -m: VAL. MAX. 2, 8, 2 APVL. met. 11, 29. me(he)rcule: *p. 105, 47.* *adde* CIC. epist. 7, 10, 3. mediusfidius iam: PETRON. 129, 6. pol iam: *p. 105, 52.* profecto iam: *p. 83, 29. 58. 84, 68.* *adde* CIC. Att. 2, 16, 3 SEN. nat. 7, 1, 7. quidem iam: *p. 114, 56.* *adde* TER. Haut. 835. iam quidem: *p. 105, 35. 122, 24. 84. 126, 75. 127, 71.* *adde* OROS. comm. 1 COD. Iust. 8, 17, 12, 7 *al.* sane iam (-m s.): *p. 97, 80.* iam vero: *p. 83, 28. 84, 70. 104, 26. 30. 123, 6.*

E *coniunctio* (-m *i. q.* '*cum, si -m*'; *cf.* mox *sim., v. Schmalz*⁵ *759*): CHIRON 603 -m clodiginem desinuisse intellexeris, caustico confirmabis (709 *cf.* 708. *v. Ahlquist, Stud. z. Mulom. Chir. 129*). APIC. 8, 3, 3 amulum, -m bulliit (exc. 7 p. 79, 4 -m bullivit, teres cuminum).

F ***anaphora*** et ***geminatio*:**

1 *anaphora* (*cf. p. 86, 54. 72. 105, 63. 106, 52. 107, 22. 51. 110, 38. 115, 55. 71. 116, 3. 20. 117, 27. 39. 43. 119, 40. 122, 40. 123, 24*): **a** *bimembris*: α *verba vel tota enuntiata*: PLAVT. Capt. 471 -m ... amplexari, -m osculari gestio. Merc. 931 CIC. carm. frg. 19, 6 leg. agr. 1, 18. Sull. 18 ita flectebar animo ..., ut -m ... deponerem, ut -m ... obliviscerer (*cf.* VERG. Aen. 12, 821 cum -m ..., cum -m. OV. met. 11, 574 et -m quas ..., -m quas). Att. 10, 1, 2 CATVLL. 30, 3. 46, 1. 7. 62, 3. 4. 18 CAES. Gall. 7, 59, 1 VERG. ecl. 4, 6. 7, 47 Aen. 2, 310. 7, 290 AETNA 61 HOR. carm. 4, 12, 1. 3 (*in initio versus ut*: TIB. 2, 5, 41 OV. ars 1, 683 fast. 3, 215 EPICED. Drusi 2 SEN. Herc. f. 132 COLVM. 10, 286 SIL. 6, 49 MART. 9, 36, 5 *al.*). TIB. 1, 1, 70. OV. am. 1, 4, 63 oscula -m sumet, -m non tantum oscula sumet (*idem verbum repetitum ut* ars 2, 117). met. 4, 351 fast. 4, 489 VARIVS trag. 1 LIV. 1, 29, 4. 5, 18, 11. 5, 19, 1. 5, 49, 5. 26, 13, 4 *al.* SEN. contr. 1, 8, 2 GERM. 308 SEN. Herc. O. 874 dial. 5, 42, 3. 6, 10, 4 epist. 27, 1 *al.* CVRT. 9, 3, 10. 9, 4, 21 LVCAN. 2, 722. 4, 98. 6, 138 PETRON. 8, 4. 70, 10. 109, 8 CALP. ecl. 2, 95. 4, 168 PLIN. nat. 33, 51 VAL. FL. 2, 7. 63. 429 *al.* SIL. 2, 465. 6, 350. 7, 402 STAT. Theb. 1, 339. 2, 28. 3, 22. 5, 15 *al.* MART. 4, 40, 7 QVINT. inst. 1, 2, 6 decl. 298 p. 177, 16 *al.* IVV. 10, 61. 14, 250 TAC. Agr. 15 hist. 1, 39 *al.* APVL. met. 1, 7. 4, 33. 35 *al.* β *partes orationis*: CATVLL. 68, 65 -m prece Pollucis, -m Castoris implorata (*cf.* VERG. Aen. 1, 120 -m ... Ilionei navem, -m fortis Achatae. 11, 184 CVLEX 376 OV. epist. 20, 81 met. 1, 111 fast. 4, 71. LIV. 2, 46, 3 pugna -m in manus, -m ad gladios ... venerat [*cf.* 5, 21, 5 *al.*]. 7, 40, 2. 8, 35, 3. 10, 43, 10. 38, 5, 1 MANIL. 1, 31 CVRT. 4, 2, 1. 5, 1, 7 COLVM. 10, 256. 373 LVCAN. 1, 19 VAL. FL. 2, 157. 304 *al.* SIL. 3, 467. 5, 531 *al.* STAT. Theb. 1, 355. 2, 364 *al.* TAC. ann. 5, 10. 6, 50. 12, 5 *al.*). VERG. Aen. 7, 53 -m matura viro, -m ... nubilis (*cf.* TIB. 3, 10, 23 -m celeber, -m laetus eris. OV. met. 7, 82. SEN. epist. 101, 14 LVCAN. 6, 660). Aen. 7, 790 Io ... -m saetis obsita, -m bos (*cf.* SEN. Herc. O. 1319 -m fracta, -m satiata. Thy. 426 STAT. Theb. 6, 411 MART. 12, 82, 6 MIN. FEL. 25, 3 *al.*). OV. epist. 2, 88 -m mihi, -m ... meis (*cf.* PLIN. epist. 8, 11, 2 -m sibi, -m mihi reddita). γ iam — iamque: VERG. catal. 9, 45 immoderata pati -m sidera -mque calores. OV. trist. 4, 8, 3 -m subeunt anni fragiles ... -mque ... grave est. LIV. 45, 19, 9 ad occupatas -m aures sollicitatumque -m animum. SEN. apocol. 2 vs. 1 LVCAN. 8, 610 VAL. FL. 2, 589. 3, 643 *al.* SIL. 9, 120 STAT. Theb. 12, 783 silv. 2, 1, 15 Ach. 1, 173. 212. 908 QVINT. decl. 267 p. 91, 20 IVV. 6, 377 PRVD. cath. 10, 122. iam — et iam: VERG. Aen. 1, 699 -m pater Aeneas et -m Troiana iuventus conveniunt. CALP. ecl. 5, 120 VAL. FL. 5, 71 STAT. Theb. 6, 445 APVL. met. 10, 29. iamque — iam: OV. met. 8, 260 -mque ... tenebat ..., -m ... desierant. VAL. FL. 3, 357 SIL. 1, 437. 4, 682. 13, 229 STAT. Theb. 7, 142. 794. 9, 455. 504 -mque umeros, -m colla. 9, 852 *al.* TAC. ann. 2, 40. 11, 16 APVL. met. 2, 10. 3, 2. iamque — iamque: OV. met. 6, 519 -mque iter effectum, -mque ... exierant. fast. 4, 479 LVCAN. 9, 942 VAL. FL. 5, 84. 6, 507. 7, 630 SIL. 4, 450 (*cf.* -mque ... -que ... -m: VAL. FL. 2, 530. -mque ... et -m: STAT. silv. 1, 2, 199).

b *trimembris*: α *verba et tota enunt.*: PLAVT. Men. 865 -m adstiti in currum, -m lora teneo, -m stimulus (-um *codd.*) in manust. CIC. Quinct. 83 VERG. georg. 2, 416. CVLEX 48 -m silvis dumisque vagae, -m vallibus abdunt corpora -mque ... tondebant ... gramina (*cf.* -m ... -mque ... -m: OV. met. 10, 456 Pont. 1, 4, 1. -mque ... -mque ... -m: VAL. FL. 2, 124. -m ... -m ... et -m: STAT. Theb. 6, 693). HOR. carm. 2, 1, 17. 3, 19, 17 carm. saec. 53 OV. met. 2, 182. 661. 9, 466. 11, 423. 12, 71 EPICED. Drusi 31 LIV. 6, 15, 8. 34, 26, 11 SEN. contr. 7, 1 (16), 8 SEN. Ag. 460 Thy. 573 clem. 1, 9, 1 benef. 5, 6, 5 dial. 12, 14, 1. epist. 94, 63 (-m ... -m ... -m etiam; *cf.* FLOR. epit. 2, 6, 42 -m ... -m ... -m et). CVRT. 9, 5, 7 PETRON. 26, 1. 132, 1 STAT. Theb. 11, 384 QVINT. decl. 306 p. 205, 13. 344 p. 359, 11 IVV. 3, 198 PLIN. epist. 5, 16, 6. 6, 16, 11 FLOR. Verg. or. p. 187, 17 APVL. met. 2, 29. 9, 20. TERT. anim. 37 p. 363, 14 cum -m hominis est causa, cum -m ... deputatur, cum et fato -m inscribitur (*cf.* adv. Marc. 2, 14 p. 354, 26 qui -m ..., qui -m ..., qui -m). ITALA I Cor. 4, 8 (Tert. pudic. 14 p. 247, 18). FIRM. err. 15, 4 PRVD. cath. 1, 73. 11, 73 CLAVD. rapt. Pros. 1, 5 PASS. Andr. long. 13. β *partes orationis*: LIV. 7, 39, 5 -m quaestiones, -m indicia, -m occulta singulorum supplicia ... passuros (*cf.* 8, 38, 12. 34, 6, 11. 37, 5, 3 PERS. 6, 45 MART. 10, 97, 3 TAC. ann. 12, 10). PERS. 6, 78 -m triplex, -m mihi quarto, -m decies (*cf.* STAT. Theb. 8, 86 TERT. spect. 30 CAPITOL. Maximin. 32, 1 PS. HIL. libell. 6). HIL. in Matth. 11, 7 ex his ... -m credentes, ex his -m apostoli, ex his -m regnum coelorum.

c *quadrimembris*: CIC. Verr. II 5, 168 -m omnis provincias, -m omnia regna, -m omnis ... civitates, -m omnem orbem terrarum ... praecluseris. Cael. 77 -m ista deferbuerint, -m aetas omnia, -m res, -m dies mitigarit. OV. met. 3, 717. 10, 523. PERS. 2, 49 -m crescit ager, -m crescit ovile, -m dabitur, -m -m —. APVL. flor. 19 p. 94 TERT. spect. 16 pudic. 22 p. 271, 24 HIL. in Matth. 11, 7 HIER. epist. 1, 12, 2. *nota*: -mque ... -mque ... -m ... -m: OV. met. 13, 764. -mque ... -m ... -m ... -m: STAT. Ach. 1, 675. *plura membra*: AVSON. 417, 124.

2 iam — iam *de temporali vicissitudine i. q.* '*nunc — nunc, modo — modo*' (*v. Wölfflin, Archiv 2, 1885, 244 sq., Hand, Turs. III 144 sq.*): **a** *sensu potius temporali simulque distributivo*: VERG. ecl. 4, 43 aries -m suave rubenti murice, -m croceo mutabit vellera luto (SERV.: modo). Aen. 10, 161 -m quaerit sidera ..., -m quae passus terraque marique (SERV.: modo). HOR. sat. 2, 7, 13 -m moechus Romae, -m mallet doctus Athenis vivere. 2, 7, 20 qui -m contento, -m laxo fune laborat. 2, 7, 114 -m vino quaerens, -m somno fallere curam. carm. 4, 1, 38 somniis -m captum teneo, -m volucrem sequor te. TIB. 1, 2, 47 -m tenet infernas ... catervas, -m iubet adspersas lacte referre pedem. MANIL. 1, 71 -m sole regresso (*meridiem versus*), -m propiore (*sc. septentriones*). PLIN. nat. 26, 14 -m suspendendo lectulos ..., -m balneas instituendo. SIL. 7, 201 -m pede risum, -m lingua titubante moves. 14, 23 multa solo *Siculo* virtus: -m reddere fenus aratris, -m montes umbrare olea. PLIN. epist. 7, 27, 8 crebrescere fragor, adventare, et -m ut in limine, -m ut intra limen audiri. FLOR. epit. 2, 15, 15 -m diebus, -m noctibus. 2, 17, 8 -m huc, -m illuc missi duces. 3, 1, 10 -m simulata, -m vera fuga. *nota*: PERS. 5, 110 -m nunc adstringas, -m nunc granaria laxes. iamque — iam: VERG. Aen. 4, 157 gaudet equo, -mque hos cursu, -m praeterit illos (STAT. Theb. 8, 384. *cf.* VERG. Aen. 6, 647 -mque eadem *discrimina* digitis, -m pectine pulsat eburno *Orpheus* [SERV.: nunc]). iamque — iamque (*dub.* MANIL. 4, 282 -mque huc -mque [atque *codd.*] illuc [*sic mavult Heraeus; cf. et Housman ad l.*]): VERG. georg. 3, 108 -mque humiles, -mque elati sublime videntur aëra per vacuum ferri *aurigae.*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Aen. 12, 479 -mque hīc germanum -mque hīc ostentat *Iuturna.* SIL. 16, 502 -mque hos -mque illos ... relinquit *Theron.* *omisso priore* -m (*cf. Wölfflin l. c.*): VERG. Aen. 11, 766 hos aditus -mque hos aditus ... pererrat. alias ..., iam: PLIN. nat. 26, 14 trabebat ... mentes artificio inani *Asclepiades*, alias vinum promittendo aegris dandoque ..., -m frigidam aquam.

b *sensu potius copulativo i. q.* '*et — et*': SEN. dial. 6, 17, 1 iuvenem -m matri, -m patri praesidium ac decus. STAT. Theb. 2, 329 -m pede, -m cornu melior *taurus.* *trimembre*: LIV. 30, 30, 10 -m aetas senem in patriam revertentem, ... -m secundae, -m adversae res ... erudierunt. VELL. 2, 114, 2 -m medici, -m apparatus cibi, -m ... instrumentum balinei ... succurrit valetudini. *cf.* FLOR. epit. 2, 3, 2 -m Ligures, -m Insubres Galli, nec non et Illyrii. APVL. met. 3, 1 -m forum et iudicia, -m sententiam, ipsum denique carnificem imaginabundus.

3 *geminatio*: a iamiam (*cf. p. 98, 37. 111, 16.* *falsa v. l.* CIC. Cael. 61; *dub. ex. gr.* SEN. Med. 692 AMM. 28, 4, 26. *initio semper cum affectu quodam [sc. asseverantis vel acriter instantis sim.]; apud poetas postclassicos et in sera latinitate saepius vix a simplice* iam *differt. cf. l. 39. 46. 47*). *α c. verbis:* *praes.* (*et perf. praes.*): PLAVT. Curc. 233 -m -m novi. Mil. 1084 -m -m sat, amabo, est. TER. Ad. 853 -m -m desino. ACC. trag. 142 -m -m neque di regunt neque ... deum ... rex hominibus curat (LVCR. 4, 371 [*cf.* CIRIS 293 -m -m nec nobis ... vivit genus. APVL. met. 1, 25 -m -m nec amicis quidem nostris ... parcitis]. LVCR. 3, 894 -m -m non domus accipiet te laeta [OV. met. 8, 136 VAL. FL. 8, 39]. VERG. Aen. 2, 701 -m -m nulla mora est. AVG. soliloq. 1, 14, 26 -m -m nihil promitto. *cf.* CIC. Att. 15, 26, 4 id me -m -m nolle. Phil. 2, 87 -m -m minime miror). 564 -m -m absumor. 611 -m -m ... pectora languent. MAT. carm. frg. 9 -m -m albicascit Phoebus. CIC. de orat. 3, 90 -m -m ... intellego ... quid dicas. CATVLL. 62, 52 -m -m contingit summum radice flagellum *vitis.* SALL. Iug. 14, 22 -m -m ... laetandum ... puto casum tuum. VERG. Aen. 12, 676 -m -m fata, soror, superant. 12, 875 -m -m linquo acies. CIRIS 427 -m -m scelus omnia vincit. HOR. carm. 2, 20, 9 epod. 17, 1. SEN. Ag. 1011 -m -m iuvat vixisse ..., iuvat. Herc. O. 325 Oed. 28. 668 Phaedr. 926 VAL. FL. 4, 126. 7, 408. STAT. silv. 1, 6, 96 -m -m deficio. 2, 3, 19 MART. 3, 95, 14 IVV. 6, 628 APVL. met. 5, 9 CARM. de resurr. 314 AVSON. 417, 131 HIER. epist. 17, 3, 2 CLAVD. 5, 321. 26, 217. RVT. NAM. 1, 35 *al.; nota*: VICT. Vit. 3, 61 quid ego -m -m immoror in hoc? *anaphora*: CATVLL. 63, 73 -m -m dolet quod egi, -m -mque paenitet. *perf.*: SEN. Med. 982 -m -m recepi sceptra. SEN. dial. 4, 29, 3 -m enim, -m ... audisti? VAL. FL. 8, 109 -mque omne nefas, -m, spero, peregi. STAT. Theb. 1, 239 -m -m rata vota tulisti. *plusqpf.*: VAL. FL. 7, 389 et -m -m magico *Medea* ... coeperat ire sono. 1, 116 o utinam ... haec nunc iussa forent! imbrem et tenebras ... -m -m torsissem (*cf. p. 86, 15*). AMM. 30, 1, 16 cum ... -m -m revertissent. *imperat.*: PLAVT. Persa 818 -m -m, Paegnium, da pausam. PACVV. trag. 265 abscedite -m -m. FRONTO p. 119, 15 N. -m -m ... esto erga me ut voles. APVL. met. 1, 16 -m -m sumministra. CARM. de resurr. 394 CLAVD. 20, 596. carm. min. 22, 53. *nota* TAB. devot. Audollent 248 B 7 age age -m -m cito cito ἤ⟨δη⟩ ἤδη τα⟨χὺ ταχύ⟩ (*cf.* 247, 19 *al.*). *fut.*: *simpl.*: PLAVT. Curc. 707 -m -m faciam ut iusseris. Most. 419. Truc. 621. LVCIL. 575 -m disrumpetur, medius -m. SEN. Ag. 44 -m -m natabit sanguine alterno domus. Herc. O. 218. 1102. 1141. 1248 Med. 949 LVCAN. 4, 187 PRVD. perist. 10, 148. CLAVD. 7, 158. *cf.* 20, 143 -m -m ... faxo compensent. *cf.* -turus (sum): VERG. Aen. 6, 602 atra silex -m -m lapsura. HOR. epod. 2, 68 -m -m futurus rusticus. TIB. 1, 3, 78 -m -m poturi *Tantali.* ELEG. in Maecen. 2, 2 -m -m cum moriturus erat (OV. fast. 3, 806). OV. epist. 10, 83 -m -m venturos ... lupos (ars 3, 715). met. 12, 588 -m -m casuras ... arces. trist. 1, 2, 20 -m -m tacturos sidera *montes* (1, 2, 22). PLIN. nat. 10, 103 -m -m pre⟨hen⟩surum *aucupem* effugiens *perdix.* TERT. anim. 54 p. 387, 17 -m -m ... perituris. HIL. in Matth. 4, 15 -m -m spiritum traditurus. CLAVD. 8, 60 DRAC. laud. dei 3, 106. *gerund.*: CIC. Att. 9, 5, 1 quae tamen -m, -m inquam, videnda sunt. AVSON. 417, 56 Graio -m -m figenda tropaeo. *coni. praes.*: CIC. Att. 7, 9, 3 quod ille si faciat, -m -m a bonis omnibus summam ineat gratiam. TIB. 1, 1, 25 -m modo, -m possim contentus vivere parvo. LVCAN. 2, 538 -m -m ... Roma supplicium ... petat. PRVD. cath. 1, 73 -m -m quiescant improba.

β c. partibus orationis: CIC. Brut. 55 senatum -m -m inclinatum (*cf.* VAL. Fl. 6, 756 -m -m ... paratae. 7, 32). SEN. Tro. 1141 Phoebi ... -m -m cadentis (*cf.* VAL. FL. 1, 782 -m -m exorabile retro carmen agens. CLAVD. rapt. Pros. 1, 256). VAL. FL. 4, 90 -m -m subeuntibus astris (*abl. abs. ut*: STAT. Theb. 5, 369. 10, 248 GELL. 2, 29, 4 APVL. flor. 16 p. 67). STAT. Theb. 8, 682 -m -m in fine viae. VLP. dig. 38, 2, 14, 2 -m -m maior (*cf.* TERT. idol. 9 p. 39, 4 -m -m fidelis. AMBR. exc. Sat. 1, 75 -m -m ... beatus). AVSON. 415, 42 -m -m Perusina et Saguntina fame.

b iamiamque (GLOSS. ἐντεῦθεν ἤδη λοιπόν. *de eo quod proxime eventurum est.* *liberius poetae et posteriores, cf. ex. gr. p. 120, 14. 16. 23*): *α c. verbis:* ⓐ *praes.*: *ind. et inf.*: PLAVT. Pseud. 225 tu ..., quae pro capite argentum mihi -m -mque semper (sepe *A*) numeras (*lectio et elocutio admodum susp., cf. Langen, l. c. 94 sq.*). CIC. Att. 7, 20, 1 (*a. 49*) *Caesarem* ruere nuntiant et -m -mque adesse (AVG. in euang. Ioh. 51, 8. *cf.* CAES. civ. 1, 14, 1 adventare). 16, 9 -m -mque video bellum. epist. 12, 10, 4 persuade tibi ... vos exspectari, Brutum quidem -m -mque. VERG. Aen. 2, 530 illum ... insequitur, -m -mque manu tenet et premit hasta (12, 754 OV. met. 1, 535. *cf. l. 54*). 8, 708 ventis ... vela dare et laxos -m -mque inmittere funes. OV. hal. 20 -m -mque manus timet illa rapacis. SIL. 4, 585 STAT. Theb. 1, 314. 373. 545. 6, 285 LACT. inst. 2, 15, 4 AVG. epist. 139, 1 RVFIN. hist. 2, 107 (ἤδη). COD. Theod. 12, 1, 32 (*a. 341*) SEDVL. carm. pasch. 5, 87 GREG. M. moral. 2, 86 *al.* *impf.*: SIL. 6, 263 -m -mque ... lambebat ... terga quadrupedis *serpens.* 16, 375 -m -mque ascendere currum posse videbatur (RVFIN. hist. 5, 1, 38). GREG. M. in Ezech. 1, 9, 20 -m -mque cadere poterat, nisi *eqs.* (*irrealis. cf. l. 16*). *coniunct.*: CIC. fin. 3, 48 ut -m -mque possint emergere *ex aqua.* STAT. Theb. 10, 461 -m -mque cadat *turba e nido*, ni *eqs.* (*irrealis. cf. l. 14*). AVG. soliloq. 2, 15, 27 dum ... ut -m -mque inferatur *conclusio* exspectas. fid. et op. 12, 18. VICT. VIT. 3, 70 et -m -mque delinquentibus venia postuletur (*exhortat. cf.* SEDVL. carm. pasch. 2, 249). CIC. Att. 7, 21, 2 mihi dubium non erat quin ille -m -mque foret in Apulia. AVG. coll. c. Don. 3, 25, 43 urgere ... coepit, ut ... -m -mque *gesta* proferrent. ⓑ *perf. et plusqpf.*: CIC. Att. 12, 27, 2 quae -m -mque contrita sunt. VERG. Aen. 12, 940 et -m -que magis cunctantem flectere sermo coeperat ..., cum *eqs.* DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 p. 391A *filius* in iuventutem -m -mque (*fere i. q. paulatim*) profecerat. SIL. 14, 581 nec mora, quin ... irrumpere muros ... -m -mque fuisset (*i. licuisset*), ni *eqs.* ⓒ *fut.*: CIC. Att. 7, 25 (*a. 49*) sed -m -mque omnia sciemus. 14, 22, 1 ipse -m -mque adero. AVG. serm. 216, 2, 2 *mundum* -m -mque superabitis ..., si *eqs.* CARM. epigr. 430, 7 te -m -mque videbo. *inf.*: TAC. ann. 14, 7 et -m -mque adfore (PRVD. perist. 5, 87). -turus (sum): CIC. Att. 12, 5, 4 cum ... te -m -mque visurum me putarem. OV. trist. 1, 1, 44 ensem haesurum iugulo -m puto -mque meo. SEN. dial. 7, 26, 3 casus ... -m -mque ... spolia laturi. PS. QVINT. decl. 18, 16 nobis videtur -m -mque esse dicturus. TAC. ann. 1, 47 -m -mque iturus. 12, 15 et -m -mque Bosporum invasurus habebatur. PLIN. epist. 9, 26, 3 -m -mque casuri videntur. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 18 ⟨-m⟩ -mque morsurum. CYPR. epist. 76, 7 p. 833, 7 et -m -mque de saeculo recessuri. SYMPH. 144 pendula si non sim (*cucurbita*), non sum -m -mque futura (PRVD. apoth. 627. *cf.* HEGES. 4, 31, 1 adfuturus). PANEG. 5 (8), 15, 5 te ... timuit -m -mque venturum (HIER. c. Ioh. 42 *al.* PRVD. cath. 1, 20). HEGES. 5, 22, 3 Romanis -m -mque inrupturis. HIER. in Is. 14 pr. p. 577/8 -m -mque moriturum esse me (AVG. serm. ed. Mai 97, 4 GREG. M. moral. 20, 6). in Ier. 1, 92, 1 -m -mque peritura Hierusalem (5, 44, 6 AVG. civ. 2, 21 p. 79, 25 D.). 5, 27, 3 obsidebant Hierusalem et -m -mque eius potituri erant. PS. RVFIN. in Os. 13, 14/5 p. 1030A SALVIAN. eccl. 4, 43 GREG. M. moral. 9, 8. ⓓ *gerund.*: CIC. Tusc. 1, 14 cum dies et noctes cogitandum sit -m -mque esse moriendum. ad Brut. 9, 22, 2 Sjö. quod ipsum ... tibi -m -mque faciendum est. HIER. in Ezech. 3, 12, 21 sqq. p. 120 Sedeciam ... -m -mque capiendum (8, 25 p. 285 *al.* SVLP. SEV. dial. 2, 9, 6).

β c. partibus orat.: EPICED. Drusi 93 lumina caerulea -m -mque natantia morte (*cf.* MANIL. 1, 435 similis -m -mque tenenti *Cetus.* SIL. 9, 518. 15, 723 profligatum ... et -m -mque cadentem. STAT. Theb. 10, 681. 11, 378 silv. 5, 5, 84 Ach. 1, 586. VITA Cypr. 14 -m -mque ... veniens [PANEG. 5 [8], 5, 3]. DON. Ter. Ad. 587 DICT. 2, 39. *abl. abs.*: STAT. Theb. 730 -m -mque tenentibus Argis. *part. perf.*: NEMES. ecl. 3, 58 Nymphas -m -mque lapsas. SIDON. epist. 1, 7, 13 -m -mque mucronis exerti). VAL. FL. 1, 805 reduces -m -mque viros (*cf.* SIL. 16, 134 Hannibal ... -m -mque modestior armis. PORPH. Hor. epist. 2, 2, 110 -m -mque proximam *mortem.* BOETH. categ. 4 p. 277B -m -mque aliquantulum bonus. *in enumeratione fere i. q. denique*: VAL. FL. 1, 2, 223 tollunt se galeae sulcisque ex omnibus hastae et -m -mque umeri. *nota* -m -mque *i.* '*et -m -mque*': SEN. benef. 6, 3, 2 in depositi causa sunt -m -mque ad alium dominum spectantia. STAT. Theb. 3, 264. 5, 168. 6, 487 Ach. 1, 234. APVL. met. 3, 14 oculos ... marcidos -m -mque semiadopertulos. 8, 29. 31.

CAPVT SECVNDVM

in enarratione descriptione argumentatione tam ad augendam vim primi membri (iam primum *sim.*) *quam ad annectenda sequentia i. q. deinde, denique*:

1 iam primum *sim.*: iam principio: PLAVT. Aul. 339 -m principio in aedibus turba istic nulla tibi erit. CATO or. frg. 14, 1 CIC. Caecin. 18 APVL. Plat. 2, 24. *cf.* PLAVT. Poen. 1106 -m in principio. COLVM. 3, 3, 5 -m ... a principio (*cf. l. 79*). primum iam (*cf.* PLAVT. Men. prol. 1 pr. -m a principio): PLAVT. Pseud. 1026 in metu sum ... triplici modo: primum omnium -m ... metuo (SEN. benef. 7, 12, 2 [*seq.* deinde. *item* LAMPR. Diad. 8, 6]. *cf.* LIV. 1, 1, 1 -m pr. omnium [3, 19, 12. 21, 62, 7 QVINT. decl. 306 p. 204, 3]. *cf.* LIV. 5, 51, 6 -m omnium pr. [23, 37, 5 *opp.* etiam. 28, 39, 5. 44, 18, 2 *opp.* praeterea. 44, 38, 5]). TER. Andr. 211 primum -m de amore hoc

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

comperit (DON. *ad l.*: ὑφέν: est enim 'ἀναστροφή' pro 'iamprimum'). 471 haec primum adfertur -m mihi ab hoc fallacia. Haut. 451 LVCR. 4, 116. 6, 497. iam primum (*cf. p. 120, 82*): TER. Haut. 634 nam -m primum . . . interemptam oportuit. Ad. 338. 687. VARRO ling. 9, 7 nunc -m primum dicam pro universa analogia (*opp.* secundo). SALL. Catil. 7, 4 (*opp.* sed). 15, 1. VERG. Aen. 8, 190 -m primum . . . hanc aspice rupem. PRIAP. 52, 3 LIV. 9, 5, 12 (*opp.* tum). 9, 17, 5 -m primum, ut ordiar . . ., haud . . . abnuo. SPART. Did. 3, 8 CAPITOL. Maxim. 5, 2 *al.* PRVD. c. Symm. 2, 376. *in medio enunt.*: TERT. anim. 1 p. 298, 7 nescio -m hoc primum, an *eqs.* VOPISC. Aurelian. 36, 3. iam in primis: LVCR. 2, 447. iam primo: TERT. nat. 1, 10, 3 -m primo . . . considerate. adv. Marc. 1, 23 p. 320, 28 nego rationalem bonitatem dei Marcionis -m hoc primo, quod *eqs.* *cf. etiam*: APVL. flor. 16 p. 73 -m illud primum beneficium, quod . . . meminit (*seq.* alterum, quin etiam). OPTAT. 1, 13 p. 15, 7 sed -m . . . primo loco audi. *alia*: CIC. Verr. II 3, 154 -m hoc quidem non reprehendo, quod adscribit 'accensus' (leg. agr. 2, 26. *cf.* LIV. 40, 12, 6 -m illud quam accusatorie, quod *eqs.* *cf. p. 124, 17*). LVCR. 4, 185 in quo -m genere est solis lux et vapor eius. LIV. 21, 52, 2. COLVM. 1, 1, 12 -m nunc M. Catonem . . . memoremus (*seq.* post, ac deinde, mox, postremo). PLIN. nat. 31, 6 -m generatim nervis prosunt *aquae*.

2 *in annectendis sequentibus i. q. deinde*: a *generatim*: PLAVT. Asin. 929 -m subrupuisti pallam? Capt. 164 -m maritumi omnes milites opus sunt tibi. Trin. 973 -m si opsignatas *litteras* non feret, dici hoc potest *eqs.* (CIC. inv. 2, 55 CVRT. 4, 16, 30 ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 1, 37 QVINT. inst. 1, 3, 17 FRONTO p. 168, 15 N. TERT. apol. 35, 7 pudic. 16 p. 254, 29 *al.* CYPR. ad Donat. 7 p. 8, 22 PANEG. 12 (2), 9, 4 FIRM. math. 1, 2, 5 PRVD. perist. 10, 151 AVG. civ. 8, 21 p. 353, 8 D. *al.* SVLP. SEV. dial. 3, 17, 6 COD Theod. 1, 14, 1 [*a. 386* = Iust. 1, 37, 1 si qui tamen]. ENNOD. opusc. 3, 55 p. 344, 25 *al.*, *nota ellipt.* [*sine apodosi*]: 3, 115 p. 360, 24). TER. Haut. 705 et scilicet -m me hoc voles patrem exorare ut celet senem vestrum? Eun. 1041 -m hoc aliud est quod gaudeamus: miles pelletur foras (LIV. 24, 10, 10 -m alia vulgata miracula erant. PLIN. nat. 37, 22 TERT. scorp. 5 p. 153, 20). LVCIL. 364. CIC. S. Rosc. 90 -m quos nemo . . . nominat, sescenti sunt (*cf.* Verr. II 1, 45 Cluent. 198 HOR. epist. 2, 1, 86 COLVM. 1 praef. 4 [*seq.* denique]. PLIN. epist. 8, 6, 8). 116 videte -m porro cetera, iudices (Verr. II 3, 118 AVG. civ. 20, 21 p. 456, 15 D. S. C. de sumpt. lud. glad. [Corp. II 6278] 33 -m hinc p.). Verr. II 1, 117 -m hoc ridiculum est: 'si *eqs.*' (II 2, 137. II 3, 155 -m hoc 'caede, concide!' nonne . . . videtur? epist. 5, 2, 2 LIV. 38, 17, 7 QVINT. inst. 12, 1, 8 PLIN. epist. 2, 11, 18 -m hoc ipsum pulchrum *eqs.* [paneg. 22, 1]. APVL. flor. 16 p. 73. *cf.* hoc -m: CIC. Att. 5, 20, 1. *adde*: QVINT. inst. 8, 5, 15 -m haec magis nova sententiarum genera). II 2, 132 -m hic Timarchides quantam pecuniam fecerit, plane adhuc cognoscere non potuistis (*cf.* Manil. 42. orat. 34 -m quantum illud est. Att. 6, 3, 5 MIN. FEL. 17, 8 *al.*). II 3, 118. II 4, 30. 131 -m illa, quae leviora videbuntur, . . . praeteribo (II 5, 113 Sest. 129. rep. 1, 9 [*seq.* autem]. fin. 5, 81 Tusc. 1, 2 div. 2, 83 ac. 2, 86 nat. deor. 2, 127 de orat. 1, 201 Att. 11, 2, 2. 14, 13, 4 SEN. epist. 81, 5 COLVM. 1, 8, 12. 11, 1, 25 PLIN. nat. 7, 50 QVINT. inst. 1, 4, 27. 1, 6, 32 PLIN. epist. 3, 9, 25. 6, 2, 3. 9, 26, 12. SPART. Ael. 5, 8 -m illa frequentantur a nonnullis, quod *eqs.* [5, 10 LAMPR. Alex. 7, 2 *al.*]. OPTAT. 6, 1 p. 142, 3 AVG. civ. 6, 10 p. 268, 16 D. *al. cf.* CIC. Verr. II 5, 48 -m illud minime mirum est [Phil. 2, 19 leg. 3, 18 fin. 1, 56. 2, 104 nat. deor. 2, 176. 215 Att. 1, 17, 1 epist. 5, 2, 4 Q. CIC. pet. 14. 35 VAL. MAX. 4, 3, 9 COLVM. 1, 8, 15 PLIN. epist. 7, 27, 4 -m illud nonne . . . magis terribile . . . est? SOL. 32, 16 -m illud palam est quod *eqs.* [*cf. supra l. 53*]. OPTAT. 5, 7 p. 133, 12 AVG. civ. 5, 7 p. 199, 16 D. *al.* *nota*: COLVM. 3, 21, 10 -m et [*cf. p. 122, 82*] illud. AVG. civ. 20, 5 p. 414, 11 D. 'proinde -m illud hic dicam]. *cf. et* CIC. fin. 4, 50 -m ille sorites ⟨est⟩, quo *eqs.* parad. 40 leg. agr. 1, 8. VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 -m illa . . . urbana libertas. PLIN. epist. 9, 9, 2 *al.*). Cluent. 36 -m ut Romae vixerint . . ., longum est dicere mihi (*cf.* nat. deor. 1, 30 *al.*). 78 -m cetera nota sunt omnibus *eqs.* (leg. 2, 59 Att. 6, 2, 5. 13, 38, 1 APVL. apol. 22 TREB. Claud. 14, 14 [cetera -m: LVCR. 6, 108 HOR. epist. 2, 2, 205 TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 601, 19]. *cf.* CIC. p. red. in sen. 21 -m ceterorum officia . . . vidistis. APVL. met. 5, 1. 10, 2 AVG. civ. 22, 24 p. 615, 12 D.). p. red. in sen. 21. Sest. 113 leg. 2, 34 *al.* fin. 4, 50 -m aut Callipho aut Diodorus quo modo poterunt tibi istuc concedere? (QVINT. inst. 11, 1, 59. *cf.* AVG. civ. 3, 26 p. 138, 13 D. quemadmodum. *cf. p. 123, 9*). Tusc. 4, 55 -m aegritudinem laudare . . . quorum est tandem philosophorum? (*cf.* off. 1, 32 -m . . . quis non videt? Q. CIC. pet. 7 LIV. 9, 19, 9. 42, 12, 7 SEN. nat. 3, 19, 4 PLIN. nat. 2, 233 PRVD. perist. 10, 286 *al.*). Tim. 22 -m partis singulas . . . temperavit (*p. 35⁸ δέ*). Cato 56. de orat. 2, 169 -m ex contrario. *al.* Brut. 213 -m duorum abavorum quam est inlustre nomen, P. Scipionis . . ., C. Laeli (*cf.* Q. CIC. pet. 14 PLIN. paneg. 33, 3. 65, 3 *al. cf. p. 123, 41*). orat. 94 -m cum fluxerunt continuae plures tralationes, alia plane fit oratio (*cf.* Att. 2, 1, 5 PRVD. perist. 11, 195). Att. 11, 9, 1 -m quid sperem ab eo *eqs.*? (LIV. 26, 41, 11 -m quid . . . memorem? [APVL. met. 9, 13]. VAL. MAX. 8, 13, 4 -m . . . quid loquar? [VOPISC. Car. 20, 5 *al. cf. p. 122, 48*]. QVINT. inst. 9, 4, 8 PLIN. epist. 9, 26, 9 paneg. 2, 7 CAPITOL. Opil. 7, 8 [*seq.* postremo] AVSON. 409, 23 PRVD. c. Symm. 1, 561 *al.*). epist. 2, 13, 2 ad Q. fr. 3, 1, 5 *al.* VERG. georg. 2, 57 -m quae seminibus iactis se sustulit arbos, tarda venit (SERV. auct.: 'praeterea'). 3, 451 PROP. 2, 24ᵇ, 45 OV. am. 2, 18, 31 LIV. 1, 9, 9 multi mortales convenere . . ., -m Sabinorum omnis multitudo . . . venit. 1, 35, 1. 23, 5, 15. 28, 30, 10 -m in ipsa pugna haec *navis* . . . ictum . . . accipiebat (SEN. nat. 7, 20, 1 COLVM. 1 praef. 23 APVL. Plat. 1, 11 Socr. prol. p. 110 TERT. adv. Val. 38 p. 211, 16. *cf. p. 121, 42*). 34, 5, 9 -m urbe capta . . . aurum . . . nonne matronae . . . in publicum contulerunt? (QVINT. inst. 1, 4, 28. 5, 11, 39 PLIN. paneg. 4, 7 FLOR. epit. 3, 12, 11. *cf. p. 121, 57*). 39, 4, 11 -m de deorum . . . templis spoliatis . . . qualem calumniam . . . attulerit? *al.* MANIL. 5, 251 SEN. suas. 6, 24 GERM. 679 VAL. MAX. 1, 8, 9 -m quod . . . dixit, . . . divinitus missae vocis miraculum est (8, 15, 8 AVG. civ. 7, 24 p. 306, 2 D. *cf. p. 123, 44*). 3, 6, 6 -m C. Marii paene insolens factum. 5, 3 ext. 3 *al.* SEN. benef. 4, 5, 2 -m animalia omnis generis (*postea* quid. *cf.* dial. 7, 10, 2 in primis insolentiam . . ., -m dicacitatem ac superbiam. 9, 1, 8 apparatus . . . paedagogii, . . . mancipia . . ., -m domus. MELA 2, 66 et -m in Calabria Brundisium . . ., tum *eqs.* PLIN. nat. 2, 239. 9, 103. 11, 246. 18, 10. 32, 145 arbores, physeteres . . ., -m caniculae, drimones *eqs.* [*inter asyndeta ut*: 35, 116. 37, 201 TREB. trig. tyr. 18, 9 VOPISC. Aurelian. 37, 4 Prob. 7, 1]. TERT. adv. Marc. 1, 3 p. 293, 15 poetica et pictoria licentia, et tertia -m, haeretica). CVRT. 7, 1, 16 COLVM. 10, 106. 110. 114. LVCAN. 3, 184 -m (ADNOT.: legitur et 'tunc') . . . venit in arma Creta. PLIN. nat. 2, 37. 109 -m quidem . . . corpora augeri (2, 115. 10, 97. 11, 125. 34, 108. QVINT. inst. 12, 2, 15 [*cf. 20* vero]. *c. partibus orat. fere i. q. 'et qu.'*: PLIN. nat. 11, 130 in capite . . . homini plurimus pilus, -m qu. promiscue maribus ac feminis. 16, 118 -m. q. et portentis. [*cf. l. 84*]). 7, 4 -m morbi tot *eqs.* 11, 109 -m in opere qui labor, quae sedulitas! (*cf.* PLIN. paneg. 71, 1 *al.*). 16, 16 (*syn.* praeterea). *al.* VAL. FL. 1, 123. 460 SIL. 3, 491. 6, 307. 14, 661 QVINT. inst. 1, 4, 25. 1, 5, 1. 1, 7, 21 *al.* TAC. hist. 2, 32. 70 (*seq.* quoque). ann 2, 14. 14, 4. 15, 23. 41 (*seq.* exin; *item*: AVR. Fronto p. 31, 17 N. *cf. l. 69*). 15, 43 PLIN. epist. 1, 6, 2. 3, 19, 5 *al.* FRONTO p. 114, 6. 157, 20 N. EMPT. puellae (CORP. III 937) 5. APVL. met. 1, 26 (*seq.* denique). 2, 1. 10, 31. 11, 4. mund. 2 -m astrorum innumerabilis multitudo (*Ps. Arist. π. κόσμ. 2 p. 392 a, 9 γε μήν*). Plat. 1, 14 (*antea* vero). flor. 17 p. 78 (*in enunt. secund.*). MIN. FEL. 9, 5. 25, 4 TERT. orat. 4 p. 183, 24 *al.* AVG. civ. 22, 8 p. 570, 9 D. COD. Theod. 10, 1, 3 (*a. 319* = Iust. 10, 1, 6) CORP. VIII 23749, 5 (*syn.* item). *al.*; *nota fere i. q. 'autem'*: BENED. reg. 55 -m quod supra fuerit, superfluum est. *anaphora* (*cf. l. 76 et p. 123, 24*): LIV. 35, 48, 7 -m pecuniam, -m alios belli apparatus referre supervacaneum esse. CVRT. 3, 10, 7 -m Granicum amnem, -m (*om. P*) tot urbes . . . expugnatas . . . memorabat. 10, 5, 30. PETRON. 126, 17 -m mentum, -m cervix, -m manus, -m pedum candor . . : Parium marmor extinxerat. PLIN. nat. 2, 174 IVST. 6, 8, 9. *secundo loco* (*cf. p. 121, 66*): CIC. Manil. 42 humanitate -m tanta est, ut *eqs.* (*antea* vero). leg. 2, 60 illa -m significatio est laudis ornamenta ad mortuos pertinere. 3, 20 quid -m de Saturnino, Sulpicio, reliquis dicam? (nat. deor. 2, 99 FIRM. math. 1, 7, 7. 1, 10, 11 AVG. civ. 2, 18 p. 75, 16 D. *al.*). ac. 1, 24 quod ex utroque *constaret*, id -m corpus nominabant. LVCR. 1, 315 strataque -m volgi pedibus detrita viarum saxea conspicimus. 6, 1252 praeterea -m (VERG. georg. 3, 548). TIB. 1, 4, 33 vidi -m iuvenem . . . maerentem. TAC. Germ. 45 ergo -m dextro Suebici maris litore Aestiorum gentes adluuntur. APVL. apol. 30 quae -m in opere serio scripsit *Vergilius*. *in argumentatione fere i. q. 'nunc autem'*: CIC. leg. 1, 25 -m vero virtus eadem in homine ac deo est (2, 33. AVG. civ. 9, 13 p. 384, 20 D. BOETH. comm. sec. 1, 3 p. 141, 7 *al.*). fin. 4, 8 -m argumenti ratione conclusi caput esse faciunt ea quae perspicua dicunt. nat. deor. 3, 52 -m si est Ceres a gerendo . . ., terra . . . dea est. div. 2, 109 -m adsumptione non concessa nulla conclusio est. ac. 2, 109 Cato 72. 74 -m sensus moriendi aliquis esse potest . . ., post mortem quidem sensus . . . nullus est. TERT. test. anim. 4 -m nunc quod ad . . . sententiam tuam . . . spectet . . ., adfirmamus (adv. Marc. 1, 5 p. 296, 23 adv. Hermog. 19 p. 147, 7 *al.*). *annectit membrum seriei* (*cf. infra l. 79*): HOR. carm. 4, 4, 7 qualem *aquilam* . . . olim inventas . . . nido . . . propulit . . . vernique -m nimbis remotis . . . docuere nisus venti, . . . mox *eqs.* STAT. Theb. 2, 222 hunc tegit Iasiusque senex . . . et bellator Abas . . . torvaque -m Danai . . . imago, exin mille duces. TERT. adv. Marc. 5, 20 p. 647, 2 alii . . ., alii . . ., quidam vero . . ., plerique . . ., nonnulli . . ., -m aliqui. iamque (*cf.* -que iam *l. 67. 69*): VERG. georg. 2, 350 -mque reperti, qui . . . urgerent (SERV. auct.: 'praeterea'). ELEG. in Maecen. 1, 72 oblitum, Nemea, -mque, Erymanthe, tui. CELS. 5, 26, 27ᴮ -mque aquae quoque calidae necessarius usus est. 7, 2, 5. 8, 1, 13. SIL. 3, 362 -mque Ebusus . . . movet . . . arma. 11, 14 -mque Atella suas -mque et Calatia adegit . . . Poenorum in castra cohortes (*praeced.* ante alios, mox, tum, *seq.* inde, etiam). 13, 803 aspectat laetus Atridas -mque Ithacum. IVV. 3, 206 TERT. adv. Val. 11 p. 189, 17. apol. 39, 6 egenis . . . et pueris ac puellis . . . -mque domesticis senibus, item naufragis. AVIEN. Arat. 1686 cernes . . . nebulas se tendere . . . -mque . . . florum volitare senectam (*Arat. 921 ἤδη καί*). iam et (*cf. l. 28*): PLIN. nat. 26, 47 nobilius *ladanum* in Arabia fit, -m et in Syria atque Africa. 28, 62. 33, 159. 35, 2 marmoribus pulsa *ars pingendi*, -m quidem et auro (36, 61. 154. [J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

37, 182). APVL. apol. 27 -m et illa similia. TERT. orat. 7 p. 186, 4 -m et alibi ex hac specie orationis. pudic. 6 p. 229, 11 adv. Marc. 1, 25 p. 325, 9 *al.* *nota* e t -m: TERT. carn. 21 p. 459, 25 Oe. an et omnis -m scriptura *evacuabitur*? anim. 58 p. 394, 10. iam etiam: AVG. civ. 3, 28 p. 140, 7 D. *al.*

b iam vero (*sc. et annectens et augens. cf. p. 104, 26. 30 et p. 122, 56. infra l. 82*): CIC. Arat. 53 -m vero clinata est ungula ... Equi (*Arat. 280 δέ*). 359. carm. frg. 3 (de consul.), 26. Verr. I 12. 40 -m v. quo modo ego illam labem ... conquerar (*cf.* II 2, 131 quem ad modum. Tusc. 5, 48 qui). II 1, 156 -m v. in bonis ... vendendis quas iste praedas ... fecerit, longum est dicere (*cf.* Cluent. 192 -m v. quod iter ... fuisse existimatis? Manil. 29 leg. agr. 2, 94 Catil. 2, 8 p. red. in sen. 22 orat. 50 QVINT. inst. 9, 4, 118 TAC. dial. 6. 40). II 2, 7. 68 -m v. in rerum capitalium quaestionibus quid ego unam quamque rem colligam? (II 4, 124. 5, 34 Caecin. 97 TERT. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 14 VOPISC. Prob. 12, 4 SPART. Sept. Sev. 21, 2). II 2, 120 legati Centuripini ... dixerunt *testimonia* ..., -m v. privatim plurimi. II 3, 38 -m v. illud ... contra omnia iura Siculorum (Cluent. 173 Mur. 27 *al.* nat. deor. 2, 126 -m v. illa etiam notiora. LACT. inst. 2, 8, 45 AVG. civ. 19, 4 p. 359, 18 D. *al.*). II 3, 102. 176. II 4, 60 -m v. ... candelabra aenea num cui praeter istum ... facta esse existimatis? (*cf.* AVG. civ. 21, 11 p. 513, 1 D. nonne). Manil. 39. 41. Catil. 2, 24 (*antea* primum, deinde). 3, 22 -m v. illa Allobrogum sollicitatio, -m *eqs.* (*anaphora; cf. p. 122, 40*). Sull. 60 -m v. quod obiecit ..., id cuiusmodi sit, intellegere non possum. Tusc. 5, 107 -m v. exilium ... quantum differt? (*cf.* QVINT. decl. 268 p. 94, 15 PLIN. epist. 1, 22, 3. FLOR. epit. 1, 8, 5 TERT. fug. 7 p. 474, 20 Oe. SOL. 1, 78 *al.*). Tim. 37 -m v. terram ... voluit esse (*p. 40^B δέ*). de orat. 1, 101 -m v. ista condicione ... licet ... percontemini. Att. 1, 16, 5. 2, 7, 3 *al.* VERG. Aen. 11, 213. 12, 704 GRATT. cyn. 234 MANIL. 2, 385. 5, 157 SEN. contr. 1 praef. 17. 3 praef. 4 SEN. nat. 6, 7, 5. dial. 1, 1, 4 -m v. si quis observaverit ..., credet *eqs.* (dial. 3, 2, 1 epist. 30, 12 QVINT. inst. 11, 2, 32 decl. 268 p. 93, 25 TERT. anim. 31 p. 350, 26 *al.* AVG. civ. 4, 27 p. 180, 32 D. *al.* SVLP. SEV. dial. 1, 21, 2. *cf.* SEN. dial. 10, 11, 1 -m v. cum illos ... imbecillitas ... admonuit, quemadmodum ... moriuntur! [QVINT. inst. 12, 2, 19 PANEG. 10 (4), 2, 8]). COLVM. 3, 2, 20 *al.* PETRON. 83, 2 PLIN. nat. 2, 43. 3, 41. 21, 100 differentia foliorum ... amplitudine, -m v. angulis, incisuris, odore (*seq. asyndeta ut*: 22, 108). *al.* SIL. 8, 8. 524 QVINT. inst. 9, 1, 21 decl. 347 p. 368, 24. TAC. dial. 19 (*al., non in* ann.). PLIN. epist. 1, 10, 8 FRONTO p. 226, 11 N. TERT. anim. 58 p. 394, 23 -m v. quam iniquissimum otium apud inferos (adv. Marc. 4, 29 p. 524, 11 AVG. civ. 21, 4 p. 493, 14 D. *al.*). adv. Marc. 3, 23 p. 418, 23 -m v. quale est *eqs.* (SVLP. SEV. Mart. 10, 1). spect. 2. 23 *al.* PANEG. 5 (8), 15, 2 -m v. quod ... exercitus ... iniecit ignes, quinam alii nisi divinitatis vestrae monitus impulerunt? (AVG. civ. 17, 4 p. 208, 6 D. *al. cf.* 19, 14 p. 380, 18 quia). AVSON. Mos. 240 VEG. mil. 3, 2 p. 68, 7 *al.* HIER. epist. 39, 1, 3. 60, 10, 7 VVLG. II Macc. 3, 16 (*δέ*). AVG. civ. 3, 18 p. 126, 11 D. SVLP. SEV. dial. 1, 25, 4 *al.* COD. Theod. 8, 5, 34, 3 (*a. 377*). *al.* *nota: postpos.*: LVCR. 3, 1011 Cerberus et furiae -m v. vero -m: LVCR. 3, 955. iam vero et: COLVM. 2, 15, 5 -m vero et ego reor. PLIN. nat. 5, 12 equestris ordinis viris, -m v. et senatum inde intrantibus. 8, 35. 18, 117. 25, 57. 29, 20. 31, 94 *al.* TERT. pall. 5 p. 950, 1 Oe. pudic. 14 p. 247, 27 *al.*

c *in medio enuntiato fere i. q. etiam, quoque*: PLAVT. Men. 107 id quoque -m: cari qui instruontur deserunt (*cf. Poen. 40 et Vahlen, Opusc. ac. I 156 sq.*). CIC. Sull. 31 deinde alterum -m oratoris vitium: non videre, quid quaeque causa postulet. Vatin. 27 cum lex esset aequa promulgata ..., multas -m alias tulisses (LIV. 8, 8, 7). AVG. civ. 17, 16 p. 238, 23 D. agnito ... rege Christo -m cetera (*cf. l. 62*) ... inquirat ex otio. et (ac, -que) iam: LVCR. 2, 171 tempora mutare annorum frugesque creare, et -m cetera, mortales quae suadet adire ... voluptas (3, 481. 744. APVL. met. 4, 8 ac -m cetera ... similia. *cf.* QVINT. decl. 298 p. 177, 5 et -m plura perditae vitae signa). 5, 1061. 6, 1132 bubus ... et -m pigris balantibus. PLIN. nat. 28, 36. 36, 27 multitudo operum et -m obliteratio ac magis officiorum acervi ... abducunt. VLP. dig. 11, 7, 12 pr. et -m (*i. etiam*) compellere debet ... iter ei praestari. TERT. adv. Marc. 4, 36 p. 544, 24 age, Marcion, omnesque -m 'commiserones' ... eius.

3 *in extremo membro fere i. q. denique, postremo* (*cf. p. 120, 63*): LVCIL. 1338 commoda ... patriai prima putare, deinde parentum, tertia -m postremaque nostra. CIC. inv. 2, 31 -m facta ... facile erit videre, ecquid afferant ... suspicionis (*antea* et, autem, nam, item). 2, 68. Manil. 31 testis est ..., testis est ..., testis est ..., testis nunc vero -m omnes sunt orae (*cf.* STAT. Theb. 12, 189 nunc ..., nunc ..., nunc ..., nunc -m. AETNA 589 nunc ..., nunc ..., nunc ..., nunc ... et -m). leg. agr. 2, 68 quam multos ... existimatis esse qui ... emptorem non reperiant, perdere -m denique illos agros ... velint? (APVL. met. 3, 19. denique -m: LVCR. 1, 584 [*al., in argumentando*]. Ov. met. 9, 626. AVG. civ. 15, 16 p. 91, 29 D. *cf.* postremo -m [*opp.* primum, deinde]: LIV. 7, 8, 3). de orat. 2, 211 -m misericordia movetur, si *eqs.* LIV. 23, 4, 4 -m vero nihil in senatu agi aliter, quam si plebis ibi esset concilium (COLVM. 4, 24, 17. 7, 1, 3 SIL. 11, 25 FLOR. epit. 4, 2, 41 [*antea* nunc, nunc, ad hoc]. APVL. flor. 20 p. 98 AVG. civ. 17, 20 p. 250, 27 D.). 32, 22, 11. VAL. MAX. 2, 8, 7. 8, 5, 2 Scaurus ... C. Memmium ... insecutus est, item C. Flavium ... proscidit, -m C. Norbanum ... opprimere conatus est. SEN. Phaedr. 870 per tui sceptrum imperi ... perque natorum indolem ... perque -m cineres meos. MELA 3, 39 in Scythico *sinu sunt* Amardi et Pestici et -m ad fretum Derbices (*cf.* TERT. adv. Val. 12 p. 191, 22). LVCAN. 5, 494. VAL. FL. 5, 500 me nuda fides ... huc tulit ac ... gratia Phrixi -mque ... nepotes (*cf.* TERT. anim. 15 p. 320, 15). TAC. ann. 1, 41 -m infans in castris genitus, in contubernio legionum eductus. 13, 43. 14, 12. 32. TERT. mart. 2 p. 8, 8 Oe. vacas a scandalis, a temptationibus, a recordationibus malis, -m et a persecutione.

CAPVT TERTIVM

de elatione et gradu:

1 *vi determinativa* (*in augenda vi singularum notionum ut* hoc iam '*τοῦτο δή*' *sim. cf. p. 121, 16. 40. 127, 35*): PLAVT. Amph. 801 -m illud non placet principium de osculo (*cf.* CIC. orat. 107 ab hac indole -m illa matura. QVINT. inst. 8, 2, 9 illud -m non mediocriter probandum). Merc. 494 aliquid fiet; enicas :: -m istuc 'aliquid fiet' metuo (Pseud. 448 -m istaec insipientiast, iram in promptu gerere. Rud. 387. CIC. Cluent. 97 'at hoc obfuit ei maxime'. -m ista divinatio est. de orat. 2, 351. *cf. p. 128, 80*). Persa 625 nomen atque omen quantivis -m (tam *A*, *om. P*) est preti. Pseud. 477 -m sic sino; iratus sit: ego ... cavero. Truc. 704 quom hoc -m volup est, tum illuc nimium magnae mellinae mihi (CIC. Verr. II 1, 111 -m hoc magnum iudicium hominum *eqs.* Caecin. 88 hoc -m simplex est. Cluent. 46 -m hoc fere scitis omnes [*cf.* 67 Catil. 4, 10 top. 96]. LIV. 9, 34, 17 hoc quidem -m regno simile est. LVCAN. 3, 388 PORPH. Hor. epod. 16, 23 sq. *al. cf.* TERT. nat. 2, 4, 7 -m hoc solo, quod non sit in promptu, vacat *eqs. cf. l. 43*). TER. Hec. 348 -m (namque et *A*, et *Skutsch*) ea te causa maxime nunc hoc intro ire nolo. Ad. 223 quasi -m usquam tibi sint viginti minae, dum huic obsequare (DON.: quasi ⟨in⟩ numero aliquo ducas). LVCIL. 534 ibat forte aries, inquit, -m quod genus! quantis testibus! CIC. Quinct. 56 quo te nomine appellemus? ... fraudulentum? -m id quidem adrogas tibi et praeclarum putas (*cf. l. 41*). Verr. II 1, 116 -m quid id ad praetorem, uter possessor sit? II 3, 116 sunt haec -m ad $\overline{\text{CCCLX}}$ mod. tritici. Cluent. 109 -m insolentiam noratis hominis (Att. 5, 12, 1. *cf. p. 85, 2*). *ibid.* qui illud -m ipsum acerbe tulerit, ex quo illa nata sunt omnia (131 -m id ipsum quantae divinationis est [fin. 2, 93 LIV. 39, 12, 7]. APVL. met. 1, 1 -m haec equidem ipsa vocis immutatio desultoriae scientiae stilo ... respondit. TERT. nat. 1, 5, 4 -m hoc ipso Christianos non probatis [*cf. p. 126, 39*]. LACT. inst. 1, 21, 42 -m res ipsa declarat). Cael. 18 quod quidem -m in hac aetate minime reprehendendum est. rep. 3, 7 si singulos numeremus in singulas *civitates*, quanta -m reperiatur virorum excellentium multitudo! (*cf.* LVCR. 1, 104 quam multa). de orat. 2, 222 ea 'dicta' appellantur proprio -m nomine (QVINT. inst. 1, 10, 49 AVG. civ. 3, 10 p. 108, 5 D. *cf.* TERT. coron. 2 p. 419, 5 Oe. observationem suo -m nomine vindicandam [fug. 1 p. 461, 8]). LVCR. 2, 430 faecula -m quo de genere est (*fere i.* '*velut*'. *cf.* 2, 440). SEN. epist. 90, 44 hoc -m in opere maximo nomen est (*sc. sapientis*). PLIN. epist. 2, 11, 18 ut ... -m locus ille poscebat. APVL. met. 5, 18 -m tua est existimatio, utrum *eqs.* TERT. anim. 16 p. 321, 26 ad instar -m naturalitatis. FILASTR. 61, 4 ut latrones -m. AMM. 14, 2, 17 proximos -m gestu terrebat (16, 12, 43). AVG. civ. 22, 27 p. 621, 11 D. hoc ... -m facile nobis concederent *Plato et Porphyrius. al.* *nota*: PANEG. 10 (4), 3, 7 unde enim principis maximi tam effusus in liberos animus, nisi -m (*fere i. utique*) quod in illis simulacrum sui conspicit.

2 *vi elativa et cumulativa i. q. etiam, vel sim.* (*cf.* iam vero *p. 122, 56. 123, 6. 82*, eo iam *p. 116, 39*): **a** *effert verba*: PLAVT. Capt. 183 em, vel -m otium est (Truc. 678 vel amare possum vel -m scortum ducere [*cf.* AVR. Fronto p. 36, 10 N. vel ... vel -m omnino. AVG. civ. 3, 30 p. 142, 26 D. vel ... vel -m etiam]. VAL. FL. 2, 178. -m vel: CIC. Att. 14, 16, 2 mihi ... videtur Brutus noster -m vel coronam auream per forum ferre posse. 14, 20, 2). Persa 25 -m servi hic amant? TER. Hec. 620 postremo nos -m fabula[e] sumus, Pamphile, 'senex atque anus'. Haut. 858 quidvis tamen -m malo quam hunc amittere (*cf.* CIC. Tusc. 1, 11). Phorm. 166 ut mihi liceat tam diu quod amo frui, -m depecisci morte cupio. Ad. 135 -m si verbum unum posthac — (DON.: deest 'tibi fecero'). CIC. Brut. 58 laborant ... -m quidam oratores, non loquuntur (Phil. 2, 97. *cf. infra l. 84*). Manil. 65 urbes -m locupletes ... requiruntur, quibus causa belli ... inferatur. dom. 90 tum cum -m (etiam *P*) tibi contra senatus ... auctoritatem ... dicendi potestas fuit. Sest. 93 tugurium ut -m videatur esse illa villa (*cf.* Phil. 5, 4 ut -m pudendum sit. leg. 1, 23 orat. 56 CAES. Gall. 2, 19, 7. 3, 17, 6 PRIAP. 68, 29). SEN. contr. exc. 3, 5 -m beneficium erit, etiamsi mortem optaverit. SEN. benef. 3, 19, 2 -m sub ista ipsa lege vincam. nat. 4, 2, 18. SIL. 2, 335 nec procul est, quin -m manes umbrasque pavescat Dardanias. TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 321, 3.

b *effert subst.*: CIC. Verr. II 4, 38 ut amentiam singularem et furorem -m, non cupiditatem eius perspicere possitis (*cf.* div. 1, 67

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

deus . . . -m, non Cassandra loquitur. VELL. 2, 31, 2 PLIN. nat. 11, 35. 13, 76 QVINT. inst. 11, 1, 81 TERT. coron. 13 p. 450, 1 Oe. *cf.* LIV. 7, 18, 3 fidei -m suae, non solum virtutis ducebant esse [*cf.* 28, 40, 13 PLIN. nat. 13, 21]). LIV. 24, 39, 3 cum primo sensim ac plures reddere claves, dein -m una voce id omnes iuberent. HIER. epist. 4, 2, 1 ego cinis et vilissimi pars luti et -m favilla.

c *effert adi. et partic.*: PLIN. nat. 14, 144 Tiberio principe, in senecta -m severo. VAL. FL. 3, 35 te -m medio flaventem, Rhundace, ponto. APVL. met. 8, 22 -m contra sua saeviens viscera. TERT. anim. 33 p. 356, 21 variis et exquisitis et -m praeter naturam eruditis feris. AMM. 29, 1, 9 Fidustius excarnificatus -m ad interitum.

d *effert comparativos* (*cf. p. 88, 20*): α *compar. vel magis c. posit.*: PLAVT. Amph. 829 sed de istoc Amphitruone -m alterum mirum est magis (*cf.* LIV. 9, 26, 13 -m famae magis quam imperii memor). Asin. 717 -m istoc es melior (Epid. 111 -m istoc probior [es] . . ., cum *eqs.* *cf.* Poen. 384 -m istoc magis [*sc. te verberabo*]. Rud. 398 -m istoc magis usus factost, ut *eqs.* Stich 537 -m istoc morai minus [*cf. l. 25*] erit). Aul. 448 plus -m medico mercedest opus (Bacch. 150 [*interpol.*] video nimio -m multo plus quam volueram [Merc. 299 Mil. 1259. *cf.* Rud. 453. Truc. 69 ibi plus scortorum esse -m quam ponderum. LIV. 38, 25, 13 SEN. epist. 77, 3]. 679 animus -m istoc dicto plus praesagitur mali. STAT. Theb. 4, 578. *adde* LVCIL. 500 tertiu' *modius* -m pluris *emitur* quam totu' medimnus). Most. 1146 -m minoris ⟨omnia alia fa⟩cio (*cf.* LIV. 26, 22, 1. SEN. contr. exc. 3, 2 minus est -m quod rogo. AVSON. 417, 43 gloria Nisi -m minor). Rud. 606 atque illa *simia* animo -m fieri ferocior. Trin. 247 -m amplius orat (SEN. benef. 5, 15, 4 hoc -m a. est: beneficia in scelus versa sunt). TER. Andr. 874 quasi quicquam in hunc -m gravius (*sc. ipsa re*) dici possiet. VARRO ling. 5, 70 ab ignis -m maiore vi ac violentia Volcanus dictus (LIV. 29, 33, 1 *seq.* quam. SEN. Med. 50 maiora -m me scelera . . . decent. SIL. 8, 140 MART. 7, 6, 9 QVINT. inst. 1, 8, 16. 2, 4, 33 TERT. nat. 2, 6, 3). CIC. Mur. 43 neque in uno aut altero animadversum est, sed -m in pluribus (LIV. 3, 62, 5 *seq.* quam). VERG. ecl. 7, 43 si mihi non haec lux toto -m longior annost (*c. abl. compar. ut*: HOR. epist. 1, 10, 11 pane . . . -m mellitis potiore placentis. SEN. dial. 11, 9, 3 MART. 11, 55, 6). LIV. 29, 34, 8 *ubi multitudo* gravior . . . -m . . . esset quam (*cf. l. 20. 30. 34*) ut . . . sustineri posset. OCTAVIA 825 -m . . . parum est. TAC. ann. 3, 26 quaesitiores -m et plures *leges* Solo perscripsit. TERT. nat. 1, 10, 21 eo -m contumeliosiora *sacrilegia* quod modica. LACT. inst. 1, 20, 36 -m vaniores qui *eqs.* β *adv.* (*cf. p. 88, 82*): PLAVT. Truc. 189 valetne? :: immo edepol melius -m fore spero, te ubi videbit (*cf.* STAT. silv. 1, 5, 65 tua -m m. discat fortuna renasci. TERT. nat. 2, 6, 7). CIC. epist. 1, 1, 2 Pompeium et hortari et orare et -m liberius accusare. VELL. 2, 52, 6 cum libentius vitam victor -m dare⟨t⟩ quam (*cf. l. 48. 50. 54. 61. 67*) victi acciperent. SEN. epist. 17, 8 unde . . . scis, an -m nimis habeas? (LVCAN. 2, 141 n. -m putria membra). TAC. Germ. 44 Gotones regnantur paulo -m adductius quam ceterae Germanorum gentes (*opp.* nondum). TERT. monog. 10 p. 776, 26 Oe. quanto -m indignius. ITIN. [Silv.] 6, 2 securius -m . . . ambulant . . . quam *eqs.* plus iam (-m plus): CIC. epist. 1, 7, 10 ut etiam auctoritate -m plus valerent. VERG. catal. 9, 63 optatis plus -m procedimus ipsis (*c. abl. compar. ut*: MAECEN. carm. frg. 3, 2 M. AVIEN. Arat. 1096). OV. epist. 15, 4 plus quam vellem, -m meus exstat amor (*cf.* SEN. epist. 30, 1. PLIN. nat. 3, 58 hic [*Theophrastus*] -m plus quam ex fama). iam magis (magis -m): PLAVT. Cas. 889 enim -m magis adpropero, magis -m libet in Casinam inruere. Truc. 550 -m scibo magis. VARRO ling. 8, 35 eo -m magis. CIC. Brut. 106. 230 magis -m etiam vigebat Antonio (*abl. comp.*) *Hortensius*. Att. 10, 14, 3 ut -m celandus magis de nostro consilio quam adhibendus videretur (*cf.* ad Q. fr. 2, 6 [5], 3 LIV. 2, 17, 2 SEN. dial. 6, 1, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 174, 10 St.). VERG. Aen. 12, 239 talibus incensa est iuvenum sententia dictis -m magis atque magis (CVLEX 169 LVCAN. 6, 98. 9, 942 VAL. FL. 1, 742. 7, 473 STAT. Theb. 5, 326. *cf.* CALP. ecl. 4, 121 -mque . . . m. et m.).
iam minus (minus -m): PLAVT. Epid. 12 minus -m furtificus sum quam antehac (*cf.* Truc. 673 CIC. orat. 176 CVRT. 4, 11, 9). Stich. 673 nunc minus gravate -m accipit. CIC. epist. 13, 15, 2 sed me minus -m movent. HOR. carm. 4, 3, 16 -m dente minus mordeor invido. OV. Pont. 2, 1, 4 -m minus . . . odio est . . . locus. SEN. nat. 7, 5, 4 CVRT. 7, 5, 20. 8, 4, 24 PLIN. nat. 33, 70 STAT. Theb. 8, 214 QVINT. inst. 12, 10, 7. TER. Haut. 594 mihi -m minus minusque obtemperat (VERG. Aen. 12, 616 -m m. atque m. [STAT. Theb. 9, 855]. HOR. carm. 1, 25, 6 m. et m. -m). γ multo iam *c. compar. et verbis notionis comparativae*: PLAVT. Trin. 546 Campans genus multo Surorum -m antidit patientia. CIC. rep. 1, 49 cum patres rerum potirentur, numquam constitisse civitatis statum; multo -m in regnis minus (*cf.* leg. 1, 23 m. -m magis). Tusc. 1, 98 sin vera sunt quae dicuntur . . ., id multo -m beatius est. LVCR. 5, 1127 ht satius (*cf. l. 83*) multo -m sit pārēre . . . quam *eqs.* PLIN. nat. 17, 94 multo -m ut praestet laxitate delinquere. QVINT. decl. 339 p. 340, 12 -m multo facilius . . . erit, ut doceam *eqs.* *adde*: PLAVT. Bacch. 151 vixisse nimio satiust -m quam vivere (Truc. 673. *cf.* Bacch. 150 nimio -m multo *v. l. 19*).

e *effert superl.*: QVINT. inst. 10, 1, 4 procedente -m opere -m (etiam *Osann*) minima incipiunt esse quae prima sunt.

f iam ultro, sponte *sim.*: ENN. scaen. 159 Hector . . . castris . . . castra ultro -m ⟨con⟩ferre occupat (TER. Eun. 811 haec tibi -m aderit supplicans u. SEN. Phaedr. 478. QVINT. inst. 7, 1, 50 -m . . . vel u. TAC. ann. 4, 68). CIC. Catil. 1, 13 quod -m tua sponte faciebas (OV. am. 2, 9, 37 veniunt -m sp. sagittae [SIL. 17, 619 STAT. silv. 2, 4, 14 TERT. adv. Marc. 2, 6 p. 342, 6 DRAC. laud. dei 3, 581]. LIV. 2, 3, 5 -m sua sp. aegris animis. 3, 4, 4. 8, 2, 6 -m sua sp. in arma motos [CVRT. 7, 6, 15. 8, 6, 8]. 10, 40, 1 *al.* PETRON. 105, 8 LACT. inst. 5, 13, 8 AVIEN. Arat. 1754). LIV. 2, 39, 7 -m ferocem per se plebem . . . instigabant (6, 18, 5. 6, 23, 4 per se -m. 28, 25, 11. 38, 26, 8 CELS. 2, 14, 5 PLIN. nat. 16, 249. 17, 92 QVINT. decl. 338 p. 336, 21. *cf. l. 23*). *alia*: LIV. 8, 35, 1 tribunos . . . suam -m vicem magis anxios quam eius. QVINT. inst. 2, 6, 5 -m suis viribus . . . progredi. 12 prooem. 3 suo -m impetu fertur.

g iam ipse (*cf. l. 55. 78. p. 124, 40.* *notio temporalis saepius subest vel praevalet; liberius ex. gr. l. 19. 24. 26. 27. 31. 39*): PLAVT. Epid. 359 -m ipse cautor captust. TER. Andr. 95 scias posse habere -m ipsum (*i. sine magistro*) suae vitae modum. CIC. Verr. I 20 qui . . . -m ipse se condemnatum putabat. Pis. 59 Tusc. 5, 62. parad. 13 -m vel ipsi iudicent. orat. 66 ad Q. fr. 1, 1, 3. epist. 13, 17, 2 ut eum tibi -m ipsum per se (13, 24, 3) commendatum putem. CAES. Gall. 7, 44, 3 civ. 3, 10, 6 OV. am. 2, 15, 8. AETNA 533 Siculi *saxa* . . . -m ipso nomine signant. LIV. 6, 37, 3. 31, 31, 8 MANIL. 5, 572. SEN. contr. 1, 2, 8 -m ipsa fronte crudeles *piratas*. VELL. 2, 62, 2. CELS. 4, 29, 1 *partem* -m ipsam quoque adfectam (8, 1, 15 SEN. dial. 12, 18, 4 APVL. met. 10, 25). SEN. Ag. 775. dial. 10, 7, 2 convivia, quae -m ipsa officia sunt. rem. fort. 16, 5. COLVM. 1, 8 14 -m res ipsā decoxit (11, 1, 28). 1, 9, 9. PLIN. nat. 19, 50. STAT. Theb. 7, 572 -mque ipsi colles . . . amabant *tigres*. 12, 565 FLOR. epit. 3, 21, 1. APVL. met. 6, 8 inter Orci cancros -m ipsos. EDICT. imp. Diocl. II 6 TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 436, 14 *al.* ipse iam: CIC. Catil. 1, 19 qui se ipse -m dignum custodia iudicarit. dom. 57 Phil. 13, 31 Att. 7, 15, 2 ad Q. fr. 3, 1, 11 VERG. ecl. 5, 63 Aen. 5, 767 PETRON. 123, 199. PLIN. nat. 21, 78 et ipsis apibus -m cuspides dederat *natura* (TERT. apol. 21, 24). 33, 6 VAL. FL. 4, 64 STAT. Theb. 10, 154 Ach. 1, 445 QVINT. inst. 4, 2, 94. CALP. decl. 30 dixit immo ipse -m parum sanus. APVL. met. 8, 15. 9, 29 TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 326, 9 hoc ipso -m aemulatur (resurr. 58 p. 119, 10. *cf.* CYPR. epist. 31, 5 p. 560, 23 -m hoc ipso quod. TERT. resurr. 18 p. 50, 20 -m . . . eo ipso quod). COD. Iust. 12, 17, 3, 1. *al.*

h iam etiam (et, quoque): iam etiam (*saepius vis temporalis adhuc praevalet [cf. et p. 108, 61]. vix recte trad.* CIC. Lig. 7 -m etiam *Quint.*, -m *om. codd. Cic. et Rufin.*): CIC. Phil. 2, 119 mihi vero . . . -m etiam optanda mors est. 5, 5 hoc dies . . . profecerunt, ut . . . is habeat -m patronos etiam consulares? (*cf.* or. frg. A VII 45 Sch. Tusc. 1, 7. *similiter post* ut *finale*: CIC. epist. 4, 13, 6). fin. 2, 2 quod . . . -m fit etiam in Academia. ac. 2, 59 de quo -m nimium etiam diu disputo. Brut. 263 probabilis orator, -m vero etiam probatus. Att. 1, 18, 1. 2, 7, 4. 2, 19, 2. 10, 12, 1 quis me non solum infelicior, sed -m etiam turpior? (LIV. 33, 43, 6. *cf.* CIC. epist. 12, 3, 1 ut non modo sicarii, sed -m etiam parricidae iudicemini [LIV. 22, 15, 1]. *cf. l. 65*). 12, 41, 3 quem -m etiam gravius accusas quam patitur tua consuetudo. epist. 13, 41, 2 antea nostra causa, nunc -m etiam tuae constantiae gratia. *al.* LIV. 1, 48, 3 necessitate -m etiam ipsa cogente (EDICT. imp. Diocl. I 27. *cf.* QVINT. inst. 1, 7, 6). 4, 30, 5. 9, 7, 6. 10, 43, 14 -mque etiam legionariae cohortes sequebantur. *al.* MANIL. 4, 53 SEN. contr. exc. 5, 5. 6, 4 contr. 9, 2, 1 CELS. 4, 31, 3 SEN. nat. 4, 13, 11 dial. 3, 14, 2. epist. 11, 1 in quo quantum esset animi, quantum ingenii, quantum -m etiam profectus. 46, 3 CVRT. 3, 8, 11. 7, 8, 19 PETRON. 53, 9. 56, 7 PLIN. nat. 7, 188. 13, 25. 14, 44. 30, 146. 33, 53 QVINT. decl. 260 p. 64, 13 PLIN. paneg. 85, 1 -m etiam [et] in privatorum animis exoleverat . . . amicitia. CELS. dig. 33, 10, 7, 1 TERT. virg. vel. 15 p. 907, 2 Oe. AVG. civ. 8, 1 p. 321, 8 D. *al.* etiam iam: CIC. Vatin. 23 qui . . . non ⟨modo⟩ emerseris ex mendicitate, sed etiam divitiis nos -m tuis terreas (*cf.* 28 non modo speramus, verum etiam -m videmus). de orat. 2, 290 cum doctior . . . tum etiam audacior factus -m ad iocandum. LIV. 7, 17, 7 etiam dictaturam -m in promisco esse. iam et (*cf. p. 108, 47.* *disiunctum*: STAT. Theb. 9, 512 -m Pallas et odit Tydea. AVR. Fronto p. 38, 17 N. -m nobis et patronus erit. TREB. Claud. 11, 3 ut -m Claudius dedignaretur et vincere): LIV. 34, 1, 7 -m et consules . . . adire . . . audebant. SEN. contr. exc. 5, 4 -m potes et parricidium facere. SEN. Phoen. 37 perage mandatum patris, -m et matris. PLIN. nat. praef. 16 idque -m et aliis operibus ipse feci. 7, 39 -m quidem et in Italia tales partus esse vitales (17, 220. 19, 8. 33, 39. 36, 28). 8, 197 vidimus -m et viventium *ovium* vellera . . . infecta (11, 257). 14, 149. 15, 134. 16, 91 -m et in pomo ipso (33, 57 *parietes* -m et ipsi . . . inaurantur. MART. 4, 89, 8 FLOR. epit. 2, 16, 4 APVL. met. 2, 31. 3, 19 *al.* TERT. scorp. 1 p. 146, 7 *al.*). 20, 84 -m et Catonis causa. *al.* MART. 6, 33, 4. TAC. hist. 1, 22 -m et sceleris instinctor. ann. 3, 33 domos, fora, -m et exercitus. SVET. Cal. 10, 4 -m et nominatim. FLOR. epit. 2, 15, 11 primus et sequens, -m et tertius murus. 3, 20, 3 modo effugisse contenti -m et vindicari volebant. TERT. apol. 6, 6 repudium . . . -m et

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

votum est. 40, 9 ut -m et hōc revincam *eqs.* anim. 23 p. 336, 8 -m et Christo, nedum apostolis. *al.* ***nota vi attenuata fere i. q.*** '*etiam*': resurr. 44 p. 90, 16 quae ista res est, quae post dei templum -m et sepulcrum Christi potest dici? *adde* iamque et: APVL. met. 6, 14 -mque et ipsae semet muniebant ... aquae. ***nota hyperbaton***: MART. 7, 47, 6 et lacrimis -mque peractus erat (*v. Her. ad l.*). et iam *i. q.* '*etiam -m*': AETNA 133 condita si redeunt, si qua et -m incondita surgunt *flumina*. PLIN. nat. 15, 47 et in tecta -m silvae scandunt. iam ... quoque (*cf. p. 126, 27*): PLAVT. Amph. 798 -m tu quoque huius adiuvas insaniam? Pseud. 893 -m hic quoque scelestus est. Ov. epist. 4, 37 -m quoque, vix credas, ignotas mutor in artes (*una coniunctum ut*: 20, 193. rem. 540 fast. 3, 665). LIV. 2, 44, 10. 5, 22, 8 -m fato quoque urgente. 9, 3, 8. 26, 40, 5. 30, 11, 11. 31, 25, 3. 39, 30, 8. SEN. contr. 2, 1, 12 aeris ferrique usus, -m auri quoque. CELS. 7, 7, 4ᴬ si inveteravit -mque ei crassitudo quoque accessit. CVRT. 7, 2, 6 moverat ... -m regem quoque, non contionem modo (*cf. l. 18*). TAC. Agr. 16 didicere -m barbari quoque. FLOR. epit. 3, 20, 10. COD. Theod. 16, 10, 8 (*a. 382*). quoque iam: PLAVT. Capt. 284 philosophatur quoque -m, non mendax modo est (*cf. supra l. 16.* LIV. 5, 48, 7 spe quoque -m, non solum cibo deficiente). Poen. 1110 me quoque dolis -m superat architectonem (*cf.* TER. Eun. 882 te quoque -m ... amo). Pseud. 295. Ov. met. 11, 524 dat quoque -m saltus ... fluctus. PLIN. nat. 33, 128. SVET. Nero 42, 1 aliis quoque -m principibus.

1 non (modo) — sed iam *sim.* (*cf. p. 126, 50. 65*): CIC. rep. 5, 2 *antiquos mores* ita oblivione obsoletos videmus, ut non modo non colantur, sed -m ignorentur (*cf.* LIV. 7, 12, 14 nec ... modo ..., sed -m). Phil. 4, 11 neque enim ille servitutem vestram ut antea, sed -m iratus sanguinem concupivit. LIV. 39, 28, 1 non cum Maronitis ... aut cum Eumene disceptatio est, sed -m vobiscum. *cf. et*: CIC. epist. 3, 8, 3 -m non tantum mihi videntur iniuriam facere ei, qui haec disputant, quam si *eqs.* QVINT. decl. 368 p. 403, 12 -m non tantum vitam tuam donavit tibi, sed etiam ultionem suam.

3 *vi correctiva* (*sc. post* immo, potius *sim.* *alibi ex contextu tantum sensus q. e.* '*potius iam*' *apparet; cf.* RHET. Her. 4, 11, 16 frivolus hic quidem -m et inliberalis est sermo. CIC. inv. 2, 168 quae *res* -m quiddam magis amplum ... conficiunt. COLVM. 2, 9, 17 quamvis -m leguminibus ea contribuerim. QVINT. inst. 7, 1, 62 reliqua -m ae⟨qui⟩tatis sunt. 9, 2, 58. TAC. Germ. 46 cetera -m fabulosa): TER. Phorm. 668 sescentas proinde [potius *add.* γ] scribito -m mihi dicas: nihil do. CIC. Att. 2, 14, 2 C. Arrius proximus est vicinus, immo ille quidem -m contubernalis (APVL. met. 2, 3 hospitium ..., i. vero -m tuum proprium larem [2, 13]. TERT. nat. 1, 1, 7 multi ..., i. -m plures. 1, 10, 33. 1, 16, 18 adv. Marc. 2, 24 p. 367, 6 coron. 14 p. 453, 11 Oe. paenit. 7, 2 HIER. epist. 3, 4, 3). PLIN. nat. 16, 170 argento -m potius cani (PLIN. epist. 6, 18, 3 Firmianis tuis ac -m p. nostris. LAMPR. Alex. 9, 1 Antoninorum ⟨nomen⟩ vel -m numen p. potius -m: VAL. FL. 7, 14 cognati p. -m vellera Phrixi accipiat. TERT. resurr. 39 p. 81, 21 et p. -m dei. AVG. civ. 15, 6 p. 67, 4 D.). MOD. dig. 31, 34, 6 quaero, an ... effectum videatur ut ... filium suum oneraverit *pater* an vero -m solum propter onus legatorum locutus esse videatur. TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 3 quid prohibet, non dico et tertium et quartum deum inducere, verum tot -m numero quot et gentium reges? adv. Val. 14 p. 192, 20 Enthymesis, sive -m Achamoth. adv. Prax. 13 p. 248, 14.

CAPVT QVARTVM

*vi **concessiva** i. q. sane, utique sim.* (*cf.* age -m *p. 104, 75 et p. 83, 61. 104, 8*): **1** *in enuntiato primario*: TER. Phorm. 662 age age, -m ducat: dabo (*sc. decem minas*). 1029 redeat sane in gratiam -m: supplici satis est mihi (*cf.* CIC. Verr. II 2, 139 teneat -m s. meos testis Metellus ..., modo haec faciat quae facit. II 4, 150 laudent te -m s. Mamertini ...: ita tamen laudent ut *eqs.*). CIC. orat. 99 ille ... summissus, quod acute et veteratorie dicit, sapiens -m (tamen *Stangl*). PROP. 2, 33, 36 -m bibe: formosa es: nil tibi vina nocent. Ov. epist. 2, 83 aliquis '-m nunc doctas eat' inquit 'Athenas'. LIV. 23, 12, 11 ista ... Himilconi ... -m laeta sint (sunt *cod.*); mihi possunt laeta esse *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 1, 6, 33 -m sit et 'classis' ... et 'lepus levipes' ...: etiam⟨n⟩e a contrariis aliqua sinamus trahi, ut 'lucus' *eqs.*?). PLIN. nat. 9, 104 -m quidem ... damnosissimum ventri mare est ...; sed quota haec portio est *eqs.* (*cf.* VLP. dig. 38, 17, 2, 34. 47, 2, 14, 3). QVINT. inst. 12, 2, 5 *Crassus* confitetur ea -m esse a philosophia petenda. PS. APVL. herm. p. 268 quod -m necesse est alterutram veram esse. TERT. cult. fem. 2, 12 p. 732, 1 Oe. quas *meretrices* etsi ... leges ... coercebant, -m certe (*fere i. q.* '*tamen*') saeculi improbitas ... honestissimis quibusque feminis ... coaequavit.

2 esto iam, licet iam: LVCR. 2, 907 sed tamen esto -m posse haec aeterna manere: nempe tamen debent ... sensum partis habere (4, 1171). SEN. Herc. O. 274 ipsa -m cesses licet, haec ira satis est (CALP. decl. 8 p. 8, 24 l. -m velit fortuna mutari, in illius potestate non est fuisse. VEG. mil. 1, 18 l. -m cum dissimulatione. RVFIN. Adamant. 1, 18 l. -m hoc non sit proprium ..., tamen *eqs.* [εἰ καὶ τὰ μάλιστα]).

3 si iam *i. q.* 'εἰ ἤδη, εἰ τὰ μάλιστα' (*dubiae emend. vel traditionis* CIC. de orat. 2, 210 SEN. suas. 6, 16 *al.*; *v. Stangl, Tulliana 25 sq., BPhW 32, 1912, 1237*): TER. Haut. 1008 at, si rogem -m, quid est quod peccem aut quam ob rem hoc facias: nescias (*nisi potius temporaliter i. q.* '*nunc*'). CIC. leg. agr. 2, 85 si -m campus Martius dividatur et unicuique vestrum ... bini pedes adsignentur, tamen promiscue toto quam proprie parva frui parte malitis (har. resp. 2 Mil. 72 Tusc. 4, 65 div. 2, 129 Att. 5, 4, 1 LVCR. 3, 540. 843 VAL. MAX. 3, 7 ext. 2 IVST. 38, 4, 16 [*def. Stangl*, etsi *v. l.*]. *cf. l. 12. 18*). Catil. 2, 19 quodsi -m sint id ... adepti, num illi ... consules se ... sperant futuros? (Sull. 45 dom. 53 Balb. 37 quodsi -m ita esset, ut esse non potest, tamen *eqs.* [LVCR. 5, 195 CELS. 1 prooem. 37]. Phil. 3, 35 de orat. 1, 255 Att. 10, 8, 5 CAES. civ. 2, 31, 5 LAVS Pis. 72 VAL. FL. 3, 296). Sull. 22 si -m tibi hoc concedam ..., uter tandem rex est *eqs.*? Flacc. 71 mallem ..., si -m te crassi agri delectabant, hic alicubi ... paravisses. Vatin. 15. prov. 11 etsi -m multis *publicanis subvenire* non potestis (Phil. 2, 69 etsi -m negat. *cf.* TERT. pall. 4 p. 944, 2 Oe. etsi -m simplicis, tamen superstitionis reum *pallium*). Planc. 48 ut ..., si -m ex te requiram, possis ... explicare (*cf.* Tusc. 1, 50. 4, 75 div. 2, 93 DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 2 *et supra l. 8*). Rab. Post. 18. 46 ac. 2, 100. de orat. 1, 218 ac si -m placet ..., tolerabilius est *eqs.* (1, 250 SALL. Iug. 85, 16). 1, 246. 2, 25. 3, 84 Att. 3, 23, 1 epist. 6, 4, 4 LVCR. 1, 396. 968. 1071. 2, 974. CAES. Gall. 1, 17, 3 praestare, si -m principatum Galliae obtinere non possint, Gallorum quam Romanorum imperia perferre (*sic interpr. Stangl; aliter Meusel ad l.*). SALL. Iug. 85, 26 CIRIS 14 Ov. epist. 3, 67. 16, 63 si -m ... vincitur, at certe *eqs.* (*cf. l. 45. 56*). 16, 67. ars 2, 597 ista viri captent, si -m captanda putabunt (*fere i.* '*si quidem*', *sc. postposito enunt. condic.; item* met. 5, 522 PHAEDR. 5, 10, 9). met. 13, 308 Pont. 4, 14, 45 trist. 1, 2, 65. 3, 3, 21 LIV. 22, 59, 13. 39, 25, 7 SEN. contr. 7, 3 (18), 4. 7, 8 (23), 16. VAL. MAX. 2, 6, 12 si ⌊-m ortu⌋ (*Perison.*, ea mortua *codd.*) eius aliquando felicior ac beatior finis reperietur. COLVM. 4, 7, 2. PLIN. nat. 25, 112 si -m maxime tertium genus *dauci* facere libeat, est simile staphylino (*cf. l. 64*). VAL. FL. 7, 133 saltem, fata virum si -m suprema ferebant, iussus ... foret. MART. 9, 51, 7 QVINT. inst. 2, 10, 6 decl. 330 p. 299, 22 TERT. pudic. 7 p. 232, 10. ITALA Ezech. 33, 16 (Filastr. 89, 8) si -m in bonis permanserit operibus. BOETH. cons. 2, 5, 3. *rarius* iam si: CIC. Att. 7, 9, 4 -m si pugnandum est, quo tempore, in casu ... situm est. HOR. epist. 1, 16, 15 hae latebrae dulces et, -m si credis, amoenae. PROP. 2, 30, 11 et -m si pecces, deus exorabilis ille est. LIV. 4, 49, 16 -m si suffragium detur, hunc ... praeferetis (*nisi est temporal. i. q.* '*statim*'). COLVM. 5, 6, 35 et -m si ex uno capite duae virgae submittuntur, tamen utraque materia dicitur. QVINT. decl. 291 p. 160, 16. FRONTO p. 227, 6 N. -m si bellum indixtei ludo ..., at tu dormi saltem. AVG. civ. 18, 38 p. 314, 15 D. praeter quem *canonem* -m si qua etiam sub nomine verorum prophetarum scripta proferuntur, nec ad ipsam copiam scientiae valent.

4 ut iam (*cf. Madvig ad Cic. fin. p. 580*): CIC. Att. 8, 3, 5 (*a. 49*) qui ... locus erit nobis tutus, ut -m placatis utamur fluctibus, ante quam ad illum venerimus? 15, 2, 2 sed, ut -m nos hoc fallat, de Buthroto te non fallet. epist. 1, 9, 13. fin. 4, 66 ut -m omnes insipientes sint miseri, quod profecto non sunt. div. 2, 33. Ps. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17 (9, 25 Sj.), 2 ut -m ista ... dominationem ... timentis sint (*cf. Sjögren, Eran. 13, 1913, 163*). Ov. am. epigr. 3 ut -m nulla tibi nos sit legisse voluptas, at levior demptis poena duobus *libellis* erit (QVINT. inst. 8, 3, 36). am. 3, 4, 5 ut -m servaris bene corpus, adultera mens est. ars 1, 346. 3, 89. met. 9, 620 nec ille potest, ut -m mea vota relinquam, non tamen ausorum semper memor esse meorum (QVINT. decl. 278 p. 132, 22. *cf. l. 66*). 14, 175 ut -m nunc lumen vitale relinquam. Pont. 4, 8, 5. LIV. 21, 47, 5. 34, 32, 10 at enim, ut -m ita sint haec, quid ad vos, Romani? 42, 12, 10 CVRT. 5, 8, 12. 8, 6, 6 IVV. 15, 117. PLIN. paneg. 72, 7 habent sua verba miseri, sua verba felices, utque -m maxime eadem ab utrisque dicantur, aliter dicuntur. iam ut: CAES. Gall. 3, 9, 6 ac -m ut omnia contra opinionem acciderent, tamen se plurimum navibus posse. LIV. 5, 54, 6 cum, -m ut virtus vestra transire alio possit, fortuna certe loci huius transferri non possit. SEN. contr. 1, 2, 7 ⟨i⟩am te ut nemo violaverit, locus ipse violavit. SEN. epist. 88, 3 grammaticus circa curam sermonis versatur ..., -m ut longissime fines suos proferat, circa carmina. CVRT. 3, 5, 8 -m ut ad Hellespontum fuga penetrarent, classem, qua transeant, quem praeparaturum? FLOR. epit. 3, 1, 18 -m ut venalis fuisset *urbs*, habuit emptorem.

CAPVT QVINTVM

*vi **conclusiva** i. q. tum, ergo sim.*: **1** *in enunt. simplici* (-m ergo *sim. v. p. 129, 37*): PLAVT. Men. 222 cuius modi hi homines erunt? :: ego et Menaechmus et parasitus eius :: -m isti sunt decem (Merc. 300 bene est :: malae rei dico :: -m istuc non benest. *cf. l. 82. p. 129, 12*). CIC. Verr. II 5, 165 -m mei testes veri sunt. epist. 7, 18, 2 an hoc significas, nihil fieri ...? -m ista tua culpa est, qui verecundiam tecum extuleris. LVCR. 2, 1052 nullo -m pacto veri simile esse putandumst ... hunc unum terrarum orbem ... creatum. 3, 766 quod si

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-m fit, fateare necesse est mortalem esse animam. SEN. epist. 118, 9 -m et honestum est. TERT. adv. Marc. 1, 3 p. 294, 3 quae erit -m condicio ipsius summi magni? 1, 26 p. 327, 13 et fit -m delictum secundum voluntatem eius (*cf.* PRVD. apoth. 107). 3, 8 p. 389, 12 -m nunc, cum mendacium deprehenditur Christi caro, sequitur ut *eqs.* (4, 24 p. 500, 26 BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 55, 14). 3, 11 p. 394, 3 viderit opinio humana, -m deum tuum honoras fallaciae titulo. resurr. 40 p. 83, 18 'in cordibus' . . . dicens . . . -m et ipsum interiorem hominem carni deputavit. *al.* *speciatim in argumentatione ad refutandam exceptionem fere i. q.* 'atqui' *sim.*: CIC. Sull. 55 'at praefuit familiae'. -m si in paranda familia nulla suspicio est, quis praefuerit, nihil ad rem pertinet. epist. 9, 18, 2 'at Cato praeclare'. -m istuc quidem, cum volemus, licebit. PLIN. epist. 7, 17, 6 'sed difficile est, ut oratio, dum recitatur, satisfaciat'. -m hoc ad laborem recitantis pertinet, non ad rationem non recitandi. *post negationem i. q. continuo, ideo*: SCHOL. Cic. Gron. D p. 315, 22 St. non . . ., quisquis vituperat Chrysogonum, -m Sullam vel nobilitatem vituperat, sed malum ⟨libertum⟩.

2 *in apodosi post condicionalem protasin* (*cf. l. 42*): CIC. rep. 1, 60 in qua *re p.* si in plures translata res sit, intellegi -m licet nullum fore quod praesit imperium (LVCR. 3, 368 si pro foribus sunt lumina nostra, -m magis exemptis oculis debere videtur cernere res animus. PS. VARRO sent. ed. Germann 93. QVINT. decl. 252 p. 32, 16 si credibile est quod opponitur, -m certe relictum est ut fecerit. 262 p. 73, 23 TERT. idol. 21 p. 55, 14 anim. 14 p. 318, 21. pudic. 22 p. 272, 24 quod si est, -m et martyrium aliud erit baptisma [anim. 42 p. 369, 20 adv. Marc. 2, 20 p. 363, 22. 4, 5 p. 431, 28 *al.*]. adv. Marc. 1, 11 p. 304, 7 si universitas creatoris est, -m nec locum video dei alterius [2, 2 p. 334, 15. 5, 6 p. 590, 9 resurr. 56 p. 116, 6 *al.*] LACT. inst. 7, 3, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 15 St. AVG. civ. 4, 18 p. 168, 2 D. 11, 13 p. 480, 23 *al.* PS. AVG. quaest. test. I 49, 21 *al.* *item post* quodsi: TERT. idol. 1 p. 30, 23 anim. 17 p. 324, 28 resurr. 33 p. 72, 10 *al.* *post* ubi: LVCR. 5, 679 MANIL. 3, 295. *post* cum: TERT. apol. 49, 5 adv. Marc. 5, 9 p. 602, 22 CASSIOD. Didym. in Iac. 2, 26 p. 5, 3. *cf. et p. 84, 50*). *post imperat.* (*cf. p. 106, 40*): PERS. 6, 59 adde etiam unum, unum etiam: terrae est -m filius.

3 iam ergo *sim.*: CIC. Cluent. 113 esto, potuit esse innocens Falcula. -m ergo aliquis Oppianicum grati⟨i⟩s condemnavit *eqs.* (MART. 2, 18, 2. 4. 6 TERT. apol. 23, 8 anim. 12 p. 317, 22 adv. Hermog. 9 p. 136, 5. 36 p. 165, 12 *al.* AVG. civ. 16, 24 p. 164, 3 D. *post* si: TERT. apol. 47, 14. anim. 18 p. 328, 20 si . . ., -m ergo et [adv. Marc. 4, 3 p. 428, 20 *al.*]. adv. Hermog. 14 p. 141, 15 *al.* *post* quodsi: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 19. 5, 4 p. 538, 4. *post* cum: adv. Marc. 3, 6 p. 383, 24. ergo -m: CIC. Cael. 65 mimi e. -m exitus, non fabulae [TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 329, 7. 4, 41 p. 561, 2 resurr. 46 p. 94, 23 castit. 9 p. 750, 14 *al.* OPTAT. 3, 3 p. 78, 22 *al.* *post* si: TERT. anim. 18 p. 328, 18 adv. Marc. 4, 21 p. 488, 16 *al.* *post* quodsi: adv. Marc. 1, 21 p. 318, 1). LVCR. 3, 237 -m triplex animi est igitur natura reperta (4, 87 i. -m. TERT. test. anim. 1 p. 135, 3. adv. Marc. 1, 16 p. 311, 17 quod si ita est, . . . -m i. et visibilibus invisibilia debentur). TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 444, 22 habes itaque -m . . . prophetiam (4, 22 p. 494, 6). resurr. 63 p. 125, 12 sed quoniam nec dissimulare spiritum sanctum oportebat, idcirco -m omnes ambiguitates . . . discussit.

syn.: iampridem: *p. 93, 13.* nunciam: *p. 104, 21.* tandem: *p. 104, 71. adde* VAL. FL. 5, 311. ultra: *p. 101, 57.*

opp.: adhuc: VAL. MAX. 1, 7, 1 SEN. nat. 6, 18, 5 epist. 75, 14. 117, 28 COLVM. 6, 2, 1. 7, 5, 8 MELA 1, 52 PLIN. epist. 4, 15, 10. 8, 8, 3 SVET. Tib. 21, 1 Vesp. 5, 2 VLP. dig. 28, 3, 12, 1 *al.* aliquando: CIC. epist. 6, 6, 9. antea: *p. 114, 53.* de cetero: COD. Iust. 12, 33, 5, 2 (*a. 524*). deinceps: COD. Theod. 16, 9, 4 (*a. 417*). etiamnunc: VARRO ling. 6, 5 CIC. inv. 2, 64 COD. Theod. 12, 1, 45 (*a. 358*). etiamtum: GELL. 7, 13, 5. inibi: PACVV. trag. 205 CIC. Phil. 14, 5. in posterum: COD. Iust. 1, 51, 11 (*a. 444*) *al.* in praesenti: COD. Iust. 1, 3, 54, 1. modo: OV. fast. 3, 71 MANIL. 4, 421; 5, 374 PETRON. 132, 8 vs. 4 PLIN. paneg. 35, 2 *al.* mox: *p. 105, 50. adde*: GALLICAN. Avid. 9, 11. nondum: *p. 85, 31. 86, 36. 88, 44. 95, 18. 105, 55. 125, 49. adde*: CIC. Cluent. 56 Flacc. 106 Sest. 35 Tusc. 1, 13 LIV. 21, 6, 1 MANIL. 2, 896 SEN. contr. exc. 4, 6 CELS. 3, 22, 10 SEN. Tro. 1095 nat. 5, 8, 2 *al.* CVRT. 4, 2, 19. 10, 6, 11 COLVM. 11, 1, 3 LVCAN. 6, 759 PLIN. nat. 18, 113 MART. 6, 29, 4 QVINT. inst. 1, 2, 6. 5, 10, 4. 61 TAC. Agr. 13 hist. 1, 45 *al.* nequedum (necdum): *p. 83, 70. adde*: PAVL. FEST. p. 368 SEN. contr. exc. 8, 6 CELS. 5, 26, 33[C] LVCAN. 2, 27 AVSON. 67, 1 *al.* nihildum: *p. 86, 65.* hauddum: SIL. 8, 15. non adhuc: TERT. fug. 11 p. 481, 3 Oe. nunc: *p. 84, 76. adde* COD. Iust. 12, 20, 6, 1. olim: *p. 114, 47. adde* MELA 2, 46 PLIN. nat. 36, 160 FRONTO p. 16, 18 N. postea: COD. Theod. 10, 8, 4 (*a. 346*) COD. Iust. 2, 7, 21 (*a. 500*) *al.* postmodum: COD. Iust. 10, 32, 61 pr. primum, primo: *p. 84, 5. 114, 61.* prius: STAT. silv. 4, 3, 78 PRVD. apoth. 768. quondam: *p. 114, 60. 116, 15. adde* CIC. rep. 3, 40 LIV. 23, 30, 6. tum: *p. 83, 64. 68.*

compos.: etiam, nunciam, quispiam, quoniam, uspiam. *J. B. H.*

ĭambelegus, -a, -um, ἰαμβέλεγος. SACERD. gramm. VI 543, 20 -um metrum . . . nomen accepit, quod iambico et elegiaco constet. *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 145, 25. SERV. gramm. IV 466, 14 de -o (*sc. metro*). -um (iambilicum *P*) constat penthemimeri iambica et dactylica. SCHOL. Hor. epod. 13 pr. secundus *versus* -us dicitur *eqs.*

ĭambēum, -ī *n.*, ἰαμβεῖον. HOR. ars 253 trimetris adcrescere iussit (*sc. iambus*) nomen -is, cum senos redderet ictus (*v. Kießling-Heinze ad l. et cf. p. 131, 5*).

?**ĭambicinus,** -a, -um *ab* iambus, iambicus. MART. CAP. 9, 992 *chorius alogus* numero quidem est ad dactylicum similis, partibus vero ad numerum ⌊ionicum⌋ (*secl. Meibom*) iungitur ⌊et⌋ (*secl. Meibom*) -um (iam vicinum R^1, iambicum *cod. Grot., Meibom*; *cf. Aristid. mus. 1, 17 p. 39* ἰαμβοειδής [*sc.* χορεῖος] . . . ἔοικε . . . κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἰάμβῳ).

✱**ĭambicus,** -a, -um, ἰαμβικός. SACERD. gramm. VI 500, 9 ex iambo -um *metrum dictum* (SERG. gramm. IV 480, 21). *nom. masc.* -os: PS. CENS. frg. 14, 4. *n.* -on: BASS. gramm. VI 270, 25 FORTVN. gramm. VI 294, 2. 303, 28 GRAMM. VI 274, 13.

1 *de rebus* (*numeris, metris sim.*): CIC. orat. 191 sunt . . . qui -um (ambiguū *A*) *numerum maxime cadere in orationem* putent (*cf.* MART. CAP. 5, 521). BASS. gramm. VI 268, 1 ex trimetro -o (PS. CENS. frg. 14, 4 trimetros -os Latine senarius dicitur. SACERD. gramm. VI 518, 3 FORTVN. gramm. VI 286, 9 MAR. VICTORIN. gramm. VI 83, 11 *al.*). SVET. frg. 3 p. 16, 15 communis poematos species . . . ⟨quarta est -a⟩ (*cf.* PS. BASS. gramm. VI 312, 8). TER. MAVR. 1581 hexametros . . . duo . . .: herous ille est, hunc vocant -um (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 209, 16. DIOM. gramm. I 517, 15. 527, 36 -us hexameter vel trimeter. 528, 34. 529, 8 MALL. THEOD. gramm. VI 593, 2 *al.*). 1597 distinguere metra paramus, heroa primo, mox adire -a (*cf.* SACERD. gramm. VI 517, 25 FORTVN. gramm. VI 283, 16. DIOM. gramm. I 501, 17 formae principalium metrorum . . . duae sunt inventae, dactylica et -a [*cf.* CASSIOD. var. 2, 40, 9]. SERV. gramm. IV 457, 17. 24 PRISC. gramm. 459, 9 ISID. orig. 1, 39, 6 *al.*; *de trimetro*: PORPH. Hor. ars 73 de omnibus metris, de epico, elegi⟨ac⟩o [ac] -o. MAR. VICTORIN. gramm. VI 79, 7. 81, 4. DIOM. gramm. I 515, 9 octonarius est, ut Varro dicit, cum duo iambi pedes -o metro praeponuntur. 529, 20 SCHOL. Hor. ars 79 PRISC. gramm. III 419, 17 *al.*). PORPH. Hor. ars 80 distat -us *pes* ⟨a⟩ iambo [paribus] ⟨i⟩d est metro *eqs.* (PRISC. gramm. III 419, 13 *al.*). epod. 6, 14 -is versibus (DIOM. gramm. I 502, 5. 503, 24 versus ternarius -us. 512, 18 ad -um versum [*i. trimetrum -um*]. RVFIN. gramm. VI 556, 21 trimetros versus -os. MART. CAP. 5, 517 PRISC. gramm. III 418, 13 *al.*). epist. 1, 19, 23 -i carminis scriptor (FORTVN. gramm. VI 286, 8 -a maledica carmina appellant). SACERD. gramm. VI 524, 1 de tetrametro -o (DIOM. gramm. I 529, 13 HIER. epist. 30, 3, 1 *al.*). FORTVN. gramm. VI 294, 2 -on dimetron (303, 28 MAR. VICTORIN. gramm. VI 143, 9 PRISC. gramm. II 304, 10 *al.*). MAR. VICTORIN. gramm. VI 137, 23 -o epigrammate *Vergili* (GRAMM. VI 640, 27). DON. gramm. IV 370, 34 divisio . . . prima dactylica, secunda -a . . . nominatur (DIOM. gramm. I 480, 5 SERV. gramm. IV 425, 21 *al.*). DIOM. gramm. I 505, 13 admittit . . . -am basin (505, 18). 505, 25 dipodiae -ae. EXPLAN. in Don. gramm. IV 523, 31 -us herous. MART. CAP. 9, 977 -um genus (*cf.* 9, 985). PRISC. gramm. II 23, 9 -a sunt, quae sic declinantur. *al.* *subst. m.* iambicus (*sc. versus*) *i. q. trimeter -us* (*cf. l. 31. 39*): DIOM. gramm. I 515, 3 septenarium versum Varro fieri dicit hoc modo, cum ad -um trisyllabus pes additur. BASS. gramm. VI 257, 21 rectus -us. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 199 de -o tragico. FORTVN. gramm. VI 286, 2 de -o . . ., cuius auctorem alii Archilochum, alii Hipponactem volunt. DIOM. gramm. I 507, 5 -us, qui verus est, constat ex omnibus iambis. 509, 16 integrum -um (*cf.* 510, 3 plenus [511, 17]). 517, 13 decurrit -us, recurrit elegiacus. 528, 6 sincerus -us . . . id est sine spondeis. *saepissime.* AVSON. 412, 6 paucis -is praeludendum. PRVD. epil. 7 citos -os. SIDON. epist. 8, 11, 7 ferebatur in -o citus. 9, 16, 3 *al.*

2 *de scriptore iamborum, sc. versuum invectivorum*: APVL. apol. 10 C. Lucilium, quamquam sit -us, tamen improbarim.

✱**ĭambus,** -ī *m*, ἴαμβος. *de etymologia*: SACERD. gramm. VI 498, 9 nomen Iambe, Celei filia, dedit (*cf.* AVDAX gramm. VII 334, 15). DIOM. gramm. I 476, 18 παρὰ τὸ ἰαμβίζειν Graece nominatur (*v. totum locum*). 485, 15. MAR. VICTORIN. gramm. VI 44, 26 ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν id est maledicere, quod in iambicis plerumque versibus reperimus vel ἀπὸ τοῦ ἰέναι βάδην (*cf.* 79, 29). MART. CAP. 9, 988 ISID. orig. 1, 17, 4. *de formis*: *nom. sing.* -os: QVINT. inst. 9, 4, 47. *acc. sing.* -on: STAT. silv. 2, 2, 115; *metro probatur*: TER. MAVR. 1875. 2568. *vox disyllaba metienda est* (*sc.* i *consonante, sed cf. Lachmann ad Lucr. 3, 917*): SVLPICIA sat. 5 (*v. p. 131, 41*). [GLOSS. II 593, 4 -os *cft. Heraeus cum* iabus VICTOR. metrol. p. 87.]

1 *sensu strictiore i. q. pes metricus* (⏑–): *de rationibus metricis*: CIC. orat. 188 fit aequalis dactylus, duplex -us (QVINT. inst. 9, 4, 47). 194 in trochaeo, qui temporibus et intervallis est par -o. 217 -us . . . qui est e brevi et longa (*cf.* HOR. ars 251 syllaba longa brevi subiecta vocatur -us. QVINT. inst. 9, 4, 47. 80 PS. CENS. frg. 13, 2 ANTH. 480, 4 SACERD. gramm. VI 498, 9 *passim*). TER. MAVR. 1383 -us, pes virilis acer et raptim citus. MAR. VICTORIN. gramm. VI 40, 19 trochaeo . . . et -o contraria inter se ratio est. 42, 7 rhythmorum . . . tres esse differentias . . .: in dactylo, -o et paeone. SCHOL. Hor. ars 249 duos -os metrum vocari. MART. CAP. 9, 985—990 *al.* *nota*:

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

LACT. frg. 2 integro p e d e -o (*cf.* DIOM. gramm. I 515, 9 MAR. VICTORIN. gramm. VI 88, 36). *de metris iambicis* (*cf. l. 13*): BASS. gramm. VI 258, 19 *hendecasyllabum* partem habere ex heroo, partem ex -o (*sc. trimetro; cf.* TER. MAVR. 2181 *sqq.* PORPH. Hor. ars 253 omnes versus tragici -i [iamb⟨e⟩i *Keller*] trimetri [*cf. infra l. 42*] appellantur. MAR. VICTORIN. gramm. VI 131, 33 *al.*). PS. CENS. frg. 14, 6 octonarius -us. PRISC. gramm. II 486, 7 quaternarius -us (III 281, 14). 522, 13. *de usu in oratione*: CIC. de orat. 3, 182 -um et trochaeum frequentem segregat ab oratore Aristoteles (*cf.* QVINT. inst. 9, 4, 88). orat. 189 magnam ... partem ex -is nostra constat oratio. 192. 194 -us ... et dactylus in versum cadunt maxime. 196. QVINT. inst. 9, 4, 99. 136. 140 DIOM. gramm. I 469, 31 MART. CAP. 5, 520 *sq.*

2 *usu latiore (potissimum plur.) de versibus iambicis (cf. l. 2) praecipue de iis, qui in fabulis scaenicis* (*cf.* PAVL. FEST. p. 105 -i vocabantur, qui [quos?] singuli ex proscenio loquebantur, traiambi [θρίαμβοι?] qui [quos?] terni) *vel qui ad laedendum adversarium componerentur, et inde de quovis carmine invectivo* (*cf.* SVET. frg. 3 p. 19, 14 -us [*Keil*, -um *codd.*] est carmen maledicum plerumque trimetro versu et epodo sequente compositum [DIOM. gramm. I 485, 11]. PORPH. Hor. ars 80 ex -is constat et maledictis armatur): CIC. nat. deor. 3, 91 quem Hipponactis -us laeserat aut qui erat Archilochi versu vulneratus. Att. 16, 11, 2 cui (*sc. Ciceroni ipsi*), ut Aristophani Archilochi -us, sic epistola longissima quaeque optima videtur. CATVLL. 36, 5 truces vibrare -os. 40, 2 quaenam te mala mens ... agit praecipitem in meos -os? 54, 6 irascere iterum meis -is immerentibus. HOR. epod. 14, 7 inceptos olim, promissum carmen, -os. carm. 1, 16, 3 quem criminosis cumque voles modum pones -is (SCHOL. *ad l.* aptiores iniuriis sunt). 1, 16, 24 celeres (*cf. l. 33*) -os (PORPH. *ad l.* -i ... versus aptissimi habentur ad maledicendum). epist. 1, 19, 23 Parios ego primus -os ostendi Latio. 2, 2, 59 carmine tu gaudes, hic delectatur -is. ars 79 Archilochum proprio rabies armavit (*cf. l. 20*) -o. OV. rem. 377 liber in adversos hostes stringatur (*cf. l. 36*) -us, seu celer, extremum seu trahat ille pedem (*sc.* σκάζων). Ib. 53 in te mihi liber -us tincta Lycambeo sanguine tela dabit. 521 repertori ... pugnacis -i. trist. 4, 10, 47 Bassus ... clarus -is. STAT. silv. 2, 2, 115 sive minax ultorem stringit -on. QVINT. inst. 10, 1, 9 s c r i p t o r e s ... -orum veterisque comoediae (10, 1, 59. *cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 132, 17). 10, 1, 96 -us non sane a Romanis celebratus est ut proprium opus. TAC. dial. 10 -orum amaritudinem. PLIN. epist. 4, 3, 3 cum -os (mimiambos *D; cf. Skutsch, Herm. 27, 1892, 317 sq.*) *Antonini* proxime legerem. SVLPICIA sat. 5 nec carmine curro Phalaeco nec t r i m e t r o -o (*cf. supra l. 5*). VOPISC. Car. 11, 2 CAPITOL. Opil. 14, 4. AVSON. 414, 3 concinnatam -is ... epistulam. SCHOL. Hor. epod. 6, 14. PAVL. NOL. carm. 10, 15 levior paucis praecurret -us. 21, 103 intertextis elegus succedat -is. SIDON. epist. 8, 4, 2 citos -os. DRAC. Romul. 10, 21 Melpomene tragicis cum surgit -is. Orest. 14 pede dactylico resonante quiescat -us.

deriv.: iambicus (? iambicinus). iambeum. *comp.*: choliambus, choriambus, diiambus, elegiambus, galliambus, mimiambus, pariambus, periambus. iambelegus, iambodes, iambographus. *v. Onom.*

ĭambōdēs, (-es), ἰαμβώδης. DIOM. gramm. I 482, 3 -es *pes* ex brevi et longa et brevi et longa et brevi temporum septem. *comp.*: pariambodes.

ĭambographus, -ī *m.*, ἰαμβόγραφος. MAR. VICTORIN. gramm. VI 81, 35 iambicum ... quod ex omnibus iambis ... subsistit, quo -i maxime gaudent.

[**ĭambiŏnicum** carmen DIOM. gramm. I 518, 14 *restitui vult Lachmann ad Lucr. 4, 1275.*]

iamdiū *v. p. 112, 60*, **iamdūdum** *v. p. 112, 66*, **iamiam** *v. p. 119, 16*, **iamnunc** *v. p. 114, 4*, **iamprīdem** *v. p. 114, 80*, **iamque** *v. p. 108, 76.*

1. **iāmīm** (*hebr.* יֵמִם) 'maria' *scriptum invenit* HIER. quaest. hebr. in gen. p. 56, 26 (*cf.* EVCHER. instr. 1 p. 74, 11 iamin [*sic*] latine maria interpretatur id est aquarum congregationem), *unde* VVLG. gen. 36, 24 aquas calidas transtulit; ITALA *l. c. et* Wirc. *secundum LXX vertunt* Iamin; *v. Onom. s. v.* Iamin.

2. **iāmīm** (*hebr.* יָמִים) *i.* (verba) d i e r u m *v. vol. V 1 p. 2, 25.*

iāneus, -ī? *m.* [*a* ianus. *J.*] PAVL. FEST. p. 103 -us: ianitor (*sunt qui ad* CARM. Sal. [Varro ling. 7, 26] 3 M. *referant, ubi F habet* ian cus). [*dub.*: TERT. fug. 13 p. 490, 1 Oe. inter tabernarios et -os (*codd., i. qui ad ianuas furantur?*, lanios *Rigalt.*, ganeos *i.* ganeones *all.*) et fures balnearum et aleones et lenones.]

***iānitor,** -ōris *m.* [*cf.* ianus, Ianus, ianua. *J.*] *de formis*: CARM. Sal. (Varro ling. 7, 27) 10 M. ianitos -r (*ex errore Varronis fluxisse videtur, cf. Sommer, Hdb. p. 368; sunt qui putent* ianituos *esse corrigendum*). *vox -r prisca est, sed raram formationem exhibet* (*cf.* portitor *sim.*); *legitur inde a* PLAVTO (*et iuxta v. q. e.* ianua *et iuxta* ostium, *cf. Ernout, Rev. de philol. 58, 1932, 313*); *post* CIC. *praecipue apud poetas in usu est* (*non legitur apud* PETRON. [ostiarius *quinquies*] *al., nec in linguas Romanicas abiit*); *vox* ostiarius (*a metro dactylico aliena*) *legitur inde a* VARRONE (*de* AFRAN. *v. p. 132, 10*), CAES. (*singulis locis*), *saepius aetate posteriore* (*haud pauca exempla in* INSCR.); *vox* portarius (*utraque Romanica*) *extat in* ITALA *et* VVLG. *et* BENED. reg. *usque ad* APVL. *omnes quos habui locos dedi.* [*loco corr.*: CORP. IV 1921. *falso trad.*: CIC. leg. agr. 2, 32 *v.* finitores.]

i. servus vel libertus, cui aditus domus custodiendus est (PAVL. FEST. p. 103 *v. p. 131, 69.* GLOSS.[L] II Philox. IA 24 -r: πυλωρός. III Abstr. IA 9 -r ostiarius vel custos ianuae. *cf. PWK. IX 692, 32 sqq., Daremberg-Saglio s. v.*): PLAVT. Asin. 390 extemplo -em clamat ianua, si quem videt ire ad se calcitronem. Men. 673 heus, ecquis hic est -r? aperite atque Erotium aliquis evocate ante ostium! AFRAN. com. 392 tintinnire -is impedimenta (*Non.*, ostiarii i. t. *Fest. memoriter, ut videtur*) audio (*cf. l. 17. 20. 30*). CIC. Verr. II 3, 8 hunc vestri -es, hunc cubicularii diligunt. Planc. 66 neminem a congressu meo ... -r meus ... absterruit (*cf. l. 16. 30*). Phil. 2, 77 domum venit capite obvoluto. -r: 'quis tu?' HOR. sat. 2, 7, 45 quae Crispini docuit me -r. carm. 3, 14, 23 si per invisum mora -em fiet, abito (SCHOL. si -r prohibuerit ... te ingredi. *cf. l. 13. 24*). TIB. 1, 1, 56 me retinent vinctum formosae vincla puellae et sedeo duras -r ante fores (*cf. l. 10. 23. 26*). PROP. 4, 5, 47 -r ad dantis vigilet: si pulset inanis, surdus ... somniet (*inde* CORP. IV 1894). OV. am. 1, 6, 1 -r, indignum! dura religate catena (*cf. l. 10. 17. 30*). 1, 6, 27 ferreus orantem nequiquam, -r, audis (*cf. l. 19. 46*). ars 2, 260 fac plebem ... tuam: sit semper in illa -r. 3, 587 duro dicat tibi -r ore: 'non potes'. fast. 1, 138 sedens primi vester prope limina tecti -r egressus introitusque videt. RVT. LVP. 2, 7 domum reverti cupientem retinet -r. LIV. 7, 5, 3 -i opus esse sibi domino eius convento extemplo ait. SEN. dial. 2, 14, 2 fores, quas durus -r obsidet (*ibid.* ostiario. *v. totum locum*). 2, 15, 5 domus ... nullis adservatur -bus turbam venali fastidio digerentibus. epist. 43, 4 vix quemquam invenies, qui possit aperto ostio vivere. -es conscientia nostra ... opposuit. COLVM. 1 praef. 10 a catenato repulsum -e (*cf. l. 13 et 20*). STAT. silv. 1, 2, 34 licet expositum per limen aperto ire, redire gradu: iam nusquam -r. MART. 5, 22, 10 te ... negat ... -r esse domi. 10, 30, 28 -es vilicique. QVINT. decl. 347 p. 368, 5 -r ..., qui me admitteret. TAC. ann. 4, 74 iuxta gratiam aut fastus -um. 6, 8 -bus eius (*sc. Seiani*) notescere pro magnifico accipiebatur. 15, 55 deductusque ab -bus ad libertum Neronis. SVET. Aug. 19, 2 -bus deceptis (*cf. infra l. 81*). Vit. 16 in cellulam -is (*cf.* AVR. VICT. Caes. 8, 6 tugurio ... -is). APVL. met. 1, 15 -r pone stabuli ostium humi cubitans. 1, 17. 4, 18 -em ipsum gladio conficit clavique subtracta fores ianuae repandit. mund. 26 extrinsecus singuli custodes locorum erant et -es (πυλωροί) et atrienses *regiae Persarum*. FIRM. math. 6, 31, 13. 8, 14, 1 QVEROL. p. 44, 17. SYMM. or. 4, 14 subornandi artifices -es. VVLG. Esth. 12, 1 -es ... palatii. Marc. 13, 34 -i (θυρωρῷ, ITALA cod. f *al.* ostiario) praecepit, ut vigilet. *al.* *de custodibus aliarum portarum*: CIC. Verr. II 5, 118 -r c a r c e r i s (*cf.* PLIN. nat. 7, 121. CALP. decl. 4 p. 5, 5 sedet -r inexorabili pectore. CONST. Sirmond. 13 [*a. 419*] si sacerdotem negotia tam sancta curantem -r feralis excluserit. PASS. Theclae Ba *et* Bc 19 [ostiarius *cett.*]). SIL. 2, 240 bone -r urbis (*de eo qui hostem ab aditu urbis arcet*). LACT. inst. 1, 18, 13 (*ironice*) tamquam ipse ... -r fuerit in caelo (*cf. infra l. 56 sqq.*). FIRM. math. 3, 9, 3 sepulcrorum ... -es. *tropice*: MAR. MERC. Conc.[S] I 5 p. 15, 38 an foris sunt *parvuli* ab ista miseratione ... et expectant te -r vanissimum -em, ut tunc eos admittas ...? *de Iano, -e domus caelestis* (*cf.* claviger): OV. fast. 1, 139 ego (*sc. Ianus*) perspicio caelestis -r aulae Eoas partes Hesperiasque simul. *de Petro*: HIL. in Matth. 16, 7 o beatus caeli -r, cuius arbitrio claves aeterni aditus traduntur. in psalm. 131, 4 caelestis regni -em. AVG. serm. ed. Mai 54, 1 LEO M. epist. 103 p. 992[A] ALC. AVIT. hom. 16, 1 p. 124, 1. DRAC. laud. dei 3, 227 -r aethereus. INSCR. christ. Diehl 1761 c, 1 *al.* *de angelis*: EVAGR. alterc. p. 41, 6 ascendente Christo in caelis -bus angelis dictum est. *cf.* ORIENT. carm. app. 4, 8 solio ... -es proximi. MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 4 p. 442[in] (*syn.* custodum, qui portis assistunt). *trop. de sacerdotibus*: POMER. 2, 2, 1 *sunt* -es, quibus claves datae sunt regni coelorum. *de custodibus aditus inferorum*: ITALA Iob 38, 17 (Capreol. epist. 2, 4) -es (πυλωροί, VVLG. *aliter*) inferni videntes te timuerunt ...? *de Cerbero custode Orci*: VERG. Aen. 6, 400 licet ingens (*cf. l. 73*) -r antro ... exsanguis terreat umbras (*cf.* SIL. 3, 36 Stygius ... -r). 8, 296 -r Orci (CLAVD. DON. *ad l.* Cerberus. *cf.* CLAVD. 3, 295). HOR. carm. 3, 11, 16 immanis ... -r aulae (*cf.* SIL. 2, 552 insomnis lacrimosae -r aulae). STAT. Theb. 2, 54 Letique triformis -r (*cf.* BOETH. cons. 3 carm. 12, 30 tergeminus ... -r). 6, 498 -r atrae impavidus Lethes. silv. 5, 3, 279 asper -r. CLAVD. rapt. Pros. 1, 86 ingens (*cf. l. 67*) -r. *de Charone?*: LVCAN. 6, 702 -r et sedis laxae, qui viscera saevo spargis nostra cani (COMMENT. *ad l.* -r: Charon an Tricerberus [*v. Housman*]; *olim docti de Mercurio esse intellegendum censebant*). *cf. etiam* CORP. XIV 2027 a -r (*adscriptum imagini custodis alicuius iuxta Cerberum sedentis*). *apud* ECCL. *de custodibus aedium sacrarum* (*fere i. q. aedituus; cf.* GLOSS.[L] III Abstr. AE 12 aedituus: -r vel custos aedis; *sim.* ED 9. I Ansil. AE 34. ED 54) *vel monasteriorum*: OPTAT. 5, 10 p. 140, 4 qui -es et ministros fefellerit. HIER. epist. 60, 12, 2 -r creber in porta. 64, 2, 5 aeditui et -es. reg. Pachom. 51. 59 -r monasterii. *al.* VVLG. IV reg. 22, 4 -es templi (*cf.* ISID. eccl. off. 2, 15, 1). I par. 9, 21 -r portae tabernaculi testimonii. 23, 5 quattuor milia -es. 26, 1 sqq. II Esdr. 13, 5 par-

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tes Levitarum et cantorum et -um. Ezech. 44, 11. 14 *saepe* (*LXX* *πυλωρός vel θυρωρός*). INSCR. christ. Diehl 1194, 1 (*s. IV/V*) elegi sancti -r esse loci. EVGIPP. Sev. 16, 2 -r ecclesiae. ISID. reg. monach. 20, 2 *al.* *sim. iocose*: SVET. Aug. 91, 2 Tonantem pro -e ei (*sc. Iovi Capitolino*) appositum. *de Anubide*: STAT. silv. 3, 2, 112 cur servet Pharias Lethaeus -r aras. *de aliis numinibus ianuarum tutoribus* (*cf. l. 14*): TERT. nat. 2, 15 qui . . . ap⟨ud vos numi⟩num -es adorantur. ARNOB. nat. 4, 9 -um officia sustinere *huc pertinere videtur*: MART. CAP. 1, 60 ex ultima regione Nocturnus -esque terrestres . . . advocati. *v. Onom.*

fem. subst. (*adi. l. 15*) **iānitrīx,** -īcis. [*a* ianitor. *J.*] *proprie* (GLOSS.[L] II Philox. IA 26 -x *ἡ πυλουρός*): PLAVT. Curc. 76 anus hic solet cubitare custos -x. *de numinibus ianuarum tutoribus* (*cf. l. 7*): TERT. scorp. 10 p. 167, 13 quas *caelum petenti* potestates -es affirmas iuxta Romanam superstitionem †Barnum (Cardum *Gelen.*) quendam et Forculum et Limentinum? *translate*: PLIN. nat. 15, 127 laurus . . . gratissima domibus, -x Caesarum pontificumque. sola et domos exornat et ante limina excubat. TERT. anim. 55 p. 388, 27 rhomphaea paradisi -x.

ianitrīcēs, (-um) *f.* [*cf. gr.* ἐνατρί, *homer.* εἰνάτερες, *phryg.(?)* ἰανατερα, *ind.* yā́tṛ-, *lituan.* jénte, *polon.* jątry *etc. J.*] *de* -ĭtr- *v. K. Meister, Zs. f. vgl. Sprachf. 45, 1913, 188.* *de numero*: EXC. Bob. gramm. I 549, 15 hae -es (inatr- *cod.*) εἰνάτερες. *sing.* -x (*cf. l. 30*): GLOSS. II 446, 58 *σύννυμφος* consponsus, -x (*cf. l. 28*). ISID. orig. 9, 7, 17 duorum inter se fratrum uxores -es vocantur, quasi eandem ianuam terentes vel per eandem ianuam iter habentes. MOD. dig. 38, 10, 4, 6 duorum fratrum uxores -es dicuntur, apud Graecos *εἰνάτερες*. GLOSS.[L] II Philox. IA 27 *δύο ἀδελφῶν γυναῖκες, σύννυμφοι.* V Aa I 19 -es duorum fratrum uxores. [*dub.* GLOSS. II 592, 4 sanitrix cannurus (-x connurus *Heraeus*).]

[**iānituus,** -ī? *v. p. 131, 76.*]

(Iunonem dicunt quasi **ianonem,** id est ianuam *eqs.* ISID. orig. 8, 11, 69.)

iantāculum, ianto *v.* ieient-.

ĭanthinus, -a, -um, *ἰάνθινος.* NOT. Tir. 98, 61. 62 -um. ianthineum. [*coni.*: OV. ars 2, 115 nec violae semper nec -a (*Ehwald*, hyaccintia *R sed* hyac *eras.*, hiantia *septem codd. Heinsii*, semperve hyacinthina *Heins.* [*cf. l. 44*]) lilia florent.]

i. q. violaceus, coloris purpurei: PLIN nat. 21, 27 *hae violae* appellatae ia et ab his -a vestis. 21, 45 *colorem* -um. VOPISC. quatt. tyr. 15, 8 tunicas palliolatas, -as, subsericas. VVLG. exod. 25, 5 pelles arietum rubricatas pellesque -as (26, 14. 35, 7. 23. 36, 19. 39, 33 num. 4, 6—14). num. 4, 25 velamen -um (*omnibus his locis* VVLG. *in parte codd. v. l.* hyacinthinus *extat; item LXX ubique habent ὑακίνθινος* [*cf. l. 50*]). *subst. n.* ianthinum, -ī: *de colore violaceo*: VLP. dig. 32, 70, 13 purpurae appellatione . . . coccum . . . non continebitur, fucinum et -um continebitur. *de vestimentis coloris violacei*: MART. 2, 39, 1 coccina famosae donas et -a moechae. *sim. de calceamentis*: VVLG. Ezech. 16, 10 calceavi te -o (*cf.* HIER. *in l.* p. 152 Vall. Aquila et Symmachus -a, septuaginta et Theodotio hyacinthina transtulerunt; pro quo in Hebraeo scriptum est THAS [תחש] . . . hyacinthina sive -a calciamenta narrantur, quae virorum personae non conveniunt. p. 153 calciantur hyacinthinis sive -is, quod utrumque aërii et *κυανέου* coloris est). *v. Onom.*

ĭanthis, -idis *f.*, *ἰανθίς.* *i. q. herba coloris purpurei*: MARCELL. med. 17, 14 -is herbae, quae umidis locis nascitur, unius fruticis folia trita . . . suspiriosis plurimum prosunt. *v. Onom.*

?**iantilia** *λίθοι τραχεῖς διακοπτόμενοι* GLOSS. II Philox. IA 28.

×**iānua,** -ae *f.* [*cf.* ianus, Ianus *et ad formationem W. Schulze, Eigennamen p. 474 sq. J.*] *de originatione*: CIC. nat. deor. 2, 67 Ianum . . ., quod ab eundo nomen est ductum, ex quo transitiones perviae 'iani' foresque in liminibus profanarum aedium '-ae' nominantur (*cf.* SERV. Aen. 1, 449 *infra l. 75.* CASSIOD. in psalm. 73, 5 ISID. orig. 15, 7, 4). *de formis*: *traditur forma vulgaris* ienua (*cf. Schuchardt, Vocal. 1 185 sq., Sommer, Hdb. 56*): ITALA Marc. 11, 4 (cod. d). Ioh. 20, 26 (cod. e). CASSIOD. compl. in apoc. 2, 8 p. 1407[A] VISIO Pauli 31. 36; ganua (*cf. infra l. 82*): VISIO Pauli 19. 21. 24 *plur.* (*sive poetice, sive ad analogiam vv.* fores *vel gr.* θύραι) *de uno ostio*: CATVLL. 63, 65 APVL. met. 1, 11. 14. 3, 1. 5. 27. ITALA deut. 22, 21 (Lugd.) -as (*θύρας*). Ios. 19, 51 (*θύρας*). Ezech. 8, 7 (Weing.) -as (*πρόθυρα*). VOPISC. Tac. 17, 4 CONC.[8] I 3 vers. Tur. p. 59, 35 (*προθύροις*). p. 66, 4 (*θύρας*). *saepe.* *de significatione*: PAVL. FEST. p. 26 anticum veteres etiam pro -a (omnia *codd.*) posuere. CHAR. gramm. p. 454, 20 B. -a *πυλών*. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 424, 33 B. fores: ostia. -ae. SERV. Aen. 1, 449 -a . . . est primus domus ingressus, dicta quia Iano consecratum est omne principium. cetera intra -am ostia vocantur (*cf.* ISID. diff. 1, 308 orig. 15, 7, 4. GLOSS.[L] IV dub. Plac. I 2 -a aditus est primus in domum vel villam; ostium aditus in quemlibet locum, similiter ut -ae vel claustra; sed fores quae foras vertuntur . . .; portae vero proprie murorum dicuntur). GLOSS. III 241, 6 *ἡ θύρα*: -a. 312, 44 *αὔλ⟨ε⟩ιος, πυλών* genua (ian- *m. sec.*). 365, 18 *πυλὼν καὶ αὐλή*. 450, 62 *πυλῶνες*. GLOSS.[L] II Philox. IA 25 -a: *πυλεών* (*cf.* 27 *πυλίον*). III Abav. IA 9 -ae fores, ingressus vel valvae. *de structura et formis v. Daremberg-Saglio s. v., Blümner, Röm. Privataltertümer p. 16 sqq.* *de usu*: *-a antiquitus dicitur et de ostio sive introitu* (*cf. ex. gr. p. 135, 71. 82. 136, 1.*) *et de tabulis, quibus ostium clauditur* (*cf. p. 135, 24. 36. 136, 4.*); *paucissimis locis* (*velut* PLAVT. Asin. 424 sqq. Stich. 308 *v. p. 135, 44.* PROP. 1, 16, 17 *v. p. 136, 12.* PRVD. psych. 833 *v. p. 136, 48*) *a voce q. e.* fores *distincte discernitur* (*cf. etiam* APVL. met. 4, 18 fores -ae. ITALA act. 12, 13 [cod. d] -am foris [*τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος*. VVLG. ostium -ae]. VISIO Pauli 19 -am portae. INSCR. christ. Diehl 1845 [*a. 641*] -ae portam), *sed plerumque* -a, fores (PLAVT. Most. 444 Truc. 254; *cf. l. 80 p. 135, 25. 44. 136, 41. 78 al.*), ostium (PLAVT. Persa 758 SEN. epist. 12, 3 APVL. met. 1, 22 *al.*) *nullo discrimine iuxta ponuntur; at* porta (*prius semper de introitu urbium, castrorum sim.*) *sera demum Latinitate in eandem significationem abisse videtur* (*cf.* portarius; *v. s.* ianitor *et Ernout l. ibidem c. p. 312 sq.*). *ceterum vv. q. s.* fores *post vetustiores magis poetis* (*v. q. e.* -a *praeter nom. et voc. sing. a metro dactylico aliena est*) *et archaicis scriptoribus* (*non in linguis Roman. nec apud vulgares scr. ut* ITIN. [Silv.] *al.*), ostium (*pro* -a *domus*) *praecipue sermonis pedestris proprias fuisse elucet ex hac tabula*:

	ianua	fores	ostium (*pro* -a *domus*)
ENN.	—	1	—
PLAVT.	18	113	48
TER.	2	20	21
VARRO	5	4	16
CIC.	12	10	6
CATVLL.	7	2	1
LVCR.	5	6	2
VERG.	5	15	5 (*de* -a *Orci*)
HOR.	4	6	1
TIB.	8	15	—
PROP.	11	12	—
OV.	38	79	— [*aliis significationibus* 5]
LIV.	12	21	— [*al. sign.* 32]
VAL. MAX.	10	4	1
SEN. philos.	7	24	13 [*al sign.* 3]
CVRT.	—	6	— [*al. sign.* 2]
PETRON.	8	8	9
PLIN. nat.	8	24	2 [*al. sign.* 62]
VAL. FL.	3	6	— [*al. sign.* 13]
STAT.	3	25	— [*al. sign.* 1]
MART.	4	5	1
IVV.	6	2	1 [*al. sign.* 2]
TAC.	3	22	1 (dial. 12)
APVL.	17	43	4
ITIN. [Silv.]	—	—	3
VVLG. V. T.	21	38	153
— N. T.	18	1	24

[*sard.* yanna, *cf. portug.* janella. *M.-L.*] *interdum -a quasi humana specie induta exprimitur, cf. ex. gr.* PLAVT. Asin. 390 ita haec morata est -a: extemplo ianitorem clamat, procul si quem videt ire ad se calcitronem. CATVLL. 67, 3 -a, quam Balbo dicunt servisse benigne. 67, 14. 37 quid? tu ist⟨a⟩e⟨c⟩ -a nosti? (*cf.* OV. Pont. 1, 7, 54). HOR. carm. 1, 25, 4 *v. p. 136, 4.* PROP. 1, 16, 1 *sqq.* (-a *loquens inducitur*). OV. am. 1, 8, 77 *v. p. 136, 18.* IVV. 6, 215 cuius barbam tua -a vidit. *al.* [*contextus non sanus*: CATVLL. 67, 12. *dub.*: SPART. Sept. Sev. 19, 5 extant . . . *Severi* -ae (*Egnatius*; ianae *P*, lane *Σ*; Iani *Casaubonus; alii alia*).]

A ***proprie i. q.*** *θύρα, fores, ostium*: **1** *de foribus aedificiorum profanorum*: **a** *de primo ostio domus*: **α** *generatim*: PLAVT. Asin. 273 vae illi, qui tam indiligenter observavit -am (*cf.* Truc. 254 ecquis huic tutelam -ae gerit? FIRM. math. 7, 6, 5 quibus -arum custodia credatur). Truc. 352 num tibi nam . . . -a est mordax mea, quo intro ire metuas . . .? CATO agr. 14, 2 faber . . . faciat oportet . . . -am maximam et alteram quam volet dominus. VARRO Men. 143 in -am 'cave canem' inscribi iubeo (*cf.* VVLG. deut. 11, 20 scribes ea super postes et -as domus tuae). rust. 1, 4, 5 -a . . . permutata. 1, 13, 2 vilici proximum -am cellam esse oportet (*cf.* COLVM. 1, 6, 6). 3, 7, 2 intra limina -ae (PLIN. nat. 20, 101 *in superstitione* [*cf.* 29, 67. 30, 82]. AVSON. 26, 9 ceris inurens -arum limina). frg. Serv. Aen. 6, 273 vestibulum . . . dictum ab eo, quod -am vestiat (*cf.* GELL. 16, 5, 3). CIC. Verr. II 1, 69 caedere -am saxis. Vatin. 22 -ae praesidio et parietum custodiis (*cf.* Mil. 18 -a se ac parietibus . . . texit). de orat. 1, 200 Mucii -a et vestibulum . . . frequentia civium . . . celebratur. CATVLL. 61, 76 pandite claustra -ae (VAL. MAX. 6, 8, 6 convulsa -ae claustra. GELL. 12, 10, 5 *al.*). LVCR. 4, 272 -a cum per se transpectum praebet apertum (*cf. 4, 276* fores). SALL. Catil. 43, 2 -am obsideret (LIV. 34, 8, 2). VERG. Aen. 2, 493 labat ariete crebro -a et emoti procumbunt cardine postes. PROP. 4, 11, 85 seu . . . adversum mutarit -a lectum. OV. fast. 1, 135 omnis habet geminas hinc atque hinc -a frontis *eqs.* 2, 51 primus . . . Iani mensis, quia -a

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

prima est. 3, 139 -a tunc regis posita viret arbore Phoebi (*cf.* trist. 3, 1, 39 opposita velatur -a lauro. R. GEST. div. Aug. 6, 18 postes aedium mearum v⟨estiti⟩ publ⟨ice corona⟩que civica super ianuam [ὑπεράνω τοῦ πυλῶνος] meam fixa est. IVV. 6, 79). VITR. 6, 5, 3 atria proxima -is solent esse. SEN. contr. exc. 5, 5 *te* -am incendisse (*cf.* QVINT. inst. 2, 13, 16. IVV. 13, 146 primos cum -a colligit ignes). VAL. MAX. 2, 10, 2 postes -ae ... venerati (PETRON. 28, 6). SEN. dial. 5, 35, 3 quid ... expavescis ... ad tinnitum aeris aut -ae impulsum? (*cf. l. 23*). 5, 37, 3 beati hominis iudicat ... indicium difficilem -am. PLIN. nat. 7, 112 fasces litterarum (*i. litterati*) -ae submisit (SOL. 1, 121). 28, 86 resegmina unguium ... -ae affigi (*in superstitione; cf.* 28, 117. 32, 44 *et v. p. 134, 73*). 36, 112 summus ... honos erat ... adici decreto, ut domūs eorum fores extra aperirentur et -a in publicum reiceretur (*cf.* SCAEV. dig. 8, 2, 41, 1 -am in publicum aperuit). IVV. 7, 42 ferrata domus ..., in qua sollicitas imitatur -a portas. 12, 91 longos erexit -a ramos et matutinis operatur festa lucernis (*cf.* TERT. idol. 15 p. 47, 12 lucent ... -ae. p. 48, 23 -am ... coronassent. uxor. 2, 6 p. 692, 3 Oe. de -a laureata [*cf. l. 1*] et lucernata. coron. 13 p. 453, 6 Oe.). TAC. hist. 1, 33 -a ac limine tenus domum cludit. APVL. met. 3, 5 domus -as (*cf. l. 27. 65 al.*). 7, 7 sonum -ae. mund. 26 interiores fores exteriores -ae muniebant portaeque ferratae (*v. vol. VI 1062, 68*). SERV. auct. Aen. 1, 672 -a ..., quae motu cardinis hac atque illac impelli potest. *al.* *locutiones notabiliores: pultare -am* (*cf. supra l. 8*): PLAVT. Poen. 740 ibo et pultabo -am. TRABEA com. 2 adveniens digito impellam -am: fores patebunt. SEN. benef. 6, 33, 4 pulsant (MART. 10, 20 [19], 13. APVL. met. 1, 22 -am firmiter oppessulatam. 9, 5. 20 domūs. *saepe; cf. p. 136, 23. 137, 55. nota p. 138, 18*). *-am aperire, patefacere, effringere sim.*: PLAVT. Bacch. 368 pandite (*cf. p. 136, 64. 137, 23. 34 al.*) atque aperite propere -am hanc Orci (*per comparationem; cf. p. 136, 58*), obsecro (LIV. 25, 12, 15 vulgo apertis -is in propatulo epulati sunt. VAL. MAX. 3, 2, 7 *al. cf. p. 136, 14. 52. 82 al. nota supra l. 14. cf.* OV. met. 14, 740 adaperta ... -a). PROP. 1, 16, 2 quae fueram magnis olim patefacta triumphis -a Tarpeiae nota pudicitiae (AMM. 20, 11, 31. *cf. p. 138, 2*). APVL. Plat. 2, 25 reclusa -a. PETRON. 78, 7 effregerunt (*v. vol. V 2, 202, 75 sqq. cf.* TAC. ann. 14, 8 refracta -a). APVL. met. 1, 11 -ae reserantur (*cf. p. 136, 19 al.*). 3, 5 -as cardinibus obtortis evellere. AMM. 31, 13, 15 perrumpere. VVLG. II Macc. 14, 41 -am (θύρας) disrumpere (*cf. p. 136, 29*). PLAVT. Asin. 241 portitorum simillumae sunt -ae lenoniae: si adfers, tum patent (TIB. 1, 4, 78. OV. fast. 5, 502 hospitibus. LIV. 5, 13, 7. 6, 25, 9 VAL. MAX. 4, 3, 14 dono. 6, 9 ext. 1. MART. 1, 70, 14 toto ... poste. *al. cf. p. 136, 5. 39. 59. 137, 51 al.*). *claudere*: PLAVT. Stich. 308 occlusam -am video. ibo et pultabo fores (Aul. 89. Most. 445 *syn.* fores). CIC. Verr. II 1, 66 -am clauderent (OV. rem. 587. IVV. 13, 129 accepto ... damno. *al. cf. p. 136, 8. 29. 41*). PAVL. dig. 43, 24, 20 pr. -a ... praeclusa (*cf. p. 137, 51*). LIV. 40, 7, 9 -am obserari (*cf. 40, 8, 2* clausis foribus). AMM. 14, 7, 10 praestrictis palati -is. 31, 13, 15 oppessulatas -as (*cf. supra l. 27*). *aliquem accipere, esse sim. ante -am*: PLAVT. Persa 758 hic volo ante ostium et -am meos participes bene accipere. TER. Andr. 725 hunc ... ante nostram -am appone. NEP. Alc. 3, 2 qui *Herma* ante -am erat Andocidi. LIV. 29, 14, 13 turibulis ante -as positis. SEN. contr. 10, 3 them. suspendit se. VVLG. Marc. 11, 4 pullum ligatum ante -am foris (πρὸς θύραν ἔξω). *accedere, manere sim. ad -am* (*cf. l. 75 p. 136, 23 al.*): PLAVT. Aul. 442 si ad -am huc accesseris ... propius. 666 concessero. COMMENT. quaestor. Varro ling. 6, 91 cornicinem ad privati -am ... mittas. LIV. 40, 9, 14 venisse (PETRON. 28, 6 pervenimus. 72, 7). SEN. contr. 9, 5, 3 steti. SEN. epist. 12, 3 conversus. TAC. ann. 1, 39 concursu ad -am facto moliuntur fores. SVET. Claud. 27, 1 Claudiam ... exponi. VVLG. Esth. 2, 19 manebat ad -am (*fere i. q. in aedibus* [ἐν τῇ αὐλῇ]. *cf.* 2, 21. 6, 12 reversus ... est ... ad -am palatii [εἰς τὴν αὐλήν]). LIV. 24, 7, 4 cum appropinquaret -ae (VAL. MAX. 2, 10, 2 *al.*). PLAVT. Cas. 462 me ... facere atriensem voluerat sub -a. VVLG. deut. 15, 17 perforabis aurem eius in -a (πρὸς τὴν θύραν, ITALA Lugd. super) domus tuae. Sirach 14, 24 in -is (ἐπὶ τῶν θυρωμάτων *i. ante fores*) illius (*sc. Sapientiae*). INSCR. christ. Diehl 2373 ⟨man⟩e d(omi)ne in -is nostris (*i. intra fores*). *intra -am esse, intrare sim.*: VARRO rust. 3, 2, 16 propter luxuriam ... epulum cotidianum est intra -as Romae. LIV. 40, 10, 4 *recipere*. VVLG. deut. 14, 28 repones. PHAEDR. 3, 10, 20 -am intravit (PETRON. 139, 3). *aliquid auferre, abscedere sim. ab -a*: PLAVT. Asin. 424 ab -a hoc stercus hinc auferri (*cf.* TER. Andr. 759 puerum tollere). Men. 127 uxorem abegi ab -a. Most. 8 abscede ab aedibus ..., abscede ab -a (512). CIC. de orat. 2, 276 cum ... eum ab -a (*J; cf. antea*: ab ostio; ad -am *H*) quaereret. NEP. Hann. 12, 4 puer ab -a prospiciens. GAIVS dig. 2, 4, 20 ab -a (*Cuiacius*, abinea *F*, ab vinea *al.; Bas. 7, 8, 20* ἀπὸ πυλῶνος) et balineo ... in ius vocari. SALL. Catil. 28, 3 -a prohibiti. LIV. 40, 7, 8 aditu -ae arcet. *extra -am eicere, egredi sim.*: VARRO frg. Non. p. 135, 15 lemures domo extra -am elicere. RVT. LVP. 2, 7 extra -am eiectum (PETRON. 132, 4. *cf.* AVSON. 462, 4 proicit). PETRON. 72, 10 nos extra -am emitteret (*cf. ibid.* nemo umquam convivarum per eandem -am emissus est). TERT. nat. 1, 16 p. 87, 24 ultra -am progressus. ITALA Ios. 2, 19 (Lugd.) omnis, qui exierit -am (θύραν, VVLG. ostium). VVLG. Matth. 26, 71 (πυλῶνα). AMM. 14, 7, 4 per regiae -as emisit *mulierem* (*cf. p. 137, 2*). *β speciatim in re amatoria*: CATVLL. 63, 65 mihi -ae frequentes, mihi limina tepida. HOR. sat. 1, 2, 128 ne ... -a frangatur (*v. vol. VI 1242, 28 sqq.*). carm. 1, 25, 4 amat ... -a limen (PORPH. *ad l.* occlusa est -a). 3, 9, 20 reiectae ... patet -a Lydiae (*dat. ut videtur. cf.* TIB. 1, 2, 9 victa querelis. PROP. 2, 16, 6 OV. rem. 519. *sim.* TIB. 1, 5, 68 nec verbis victa patescit -a). 3, 10, 5. TIB. 1, 2, 6 clauditur et dura -a firma sera (PROP. 2, 23, 12 OV. am. 2. 1, 20 *al.*). 1, 2, 7 -a difficilis domini (*v. Levy ad l.*). 1, 8, 76 opposita est -a dura sera. 2, 3, 74 nulla exclusura dolentes -a *crat.* 2, 4, 31 clavim -a sensit. PROP. 1, 16, 17 -a vel domina penitus crudelior (*cf.* OV. ars 3, 581) ipsa quid mihi tam duris clausa (*cf. l. 8*) taces foribus. 1, 16, 36 victa ... muneribus (*cf. l. 6. 7*). 2, 9, 42 furtim ... aperta (OV. ars 3, 456 MART. 4, 29, 6. *cf.* OV. am. 1, 6, 3 semiadaperta. 3, 12, 12 adaperta). 2, 20, 23 nobis ... -a mollis. OV. am. 1, 6, 18 uda sit ... lacrimis (*cf.* MART. 10, 14 [13], 8 madet ... lacrimis -a surda [*cf. l. 18*] tuis). 1, 6, 28 roboribus duris -a fulta (ars 2, 244 opposita ... serā). 1, 8, 77 surda (*cf. l. 16*) sit oranti tua -a, laxa ferenti (*cf.* 3, 1, 46). 2, 12, 3 -a firma (*cf. l. 8*). epist. 4, 142 non ... duri reseranda mariti -a. APVL. apol. 75 ludibrio iuventutis -a calcibus propulsata. PORPH. Hor. carm. 3, 10, 2 ante fores: ante -am tuam iacentem. CLAVD. 18, 93 raro pulsatur -a. b *de foribus interiorum partium aedium*: CIC. de orat. 2, 353 iuvenes stare ad -am *triclinii* duo (*cf.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 7 PHAEDR. 4, 25, 30). OV. ars 2, 617 conveniunt thalami furtis et -a nostris. VITR. 6, 7, 1 -ae interiores. 6, 7, 4. APVL. met. 1, 11 -ae reserantur (1, 14). c *de foribus variorum aedificiorum profanorum*: OV. met. 8, 173 -a *labyrinthi* difficilis filo est inventa relecto. EPICED. Drusi 69 vix posito Agrippa tumuli bene -a clausa est (*cf.* VOPISC. Tac. 17, 4 disruptis -is *sepulcri; saepius in titulis ex. gr.* CORP. VI 10237, 14 [*a. 16*] iter ad eum locum -amque. 13876 monumento cedet ... a -a monumenti. IX 3921. INSCR. Not. d. scavi 1927 p. 431 n. 177 ab -a parte sinisteriore. *fort. huc referendum*: CORP. I^2 1688 maceri(am) et murum et ianu(am *vel* -as)). VELL. 2, 7, 2 in postem lapideum -ae carceris (VVLG. act. 5, 19 *al. cf. etiam infra l. 79*). VVLG. iud. 9, 51 clausa firmissime -a *turris*. CORP. XII 697, 1, 23 ⟨p⟩o⟨diu⟩m cum ⟨ia⟩nuis (*amphitheatri?*). INSCR. Bull. d. Comm. archeol. municipale di Roma 1887 p. 190 (*in tabula lusoria*) circus plenus, clamor ingens, -ae te⟨ctae?⟩.

2 *de foribus templorum*: CARM. de mens. 1, 1 dira patet Iani Romanis -a bellis (OV. fast. 1, 280; *cf. p. 137, 57*). PROP. 4, 9, 62 nec tulit iratam -a clausa sitim (*cf. 4, 9, 32* fores, *ubi v. Rothst.*). SVET. Aug. 91, 2 *tintinnabula* fere -is dependebant. ITALA Ezech. 8, 7 (Weing.) introduxit me in -as (πρόθυρα, VVLG. ostium) atrii (*cf.* PS. TERT. adv. Iud. 11 p. 731, 26 ad limina -ae domus domini). VVLG. I par. 22, 3 ad clavos -arum (θυρωμάτων καὶ πυλῶν). II par. 28, 24 clausit -as (θύρας) templi (*cf.* VVLG. I Macc. 4, 57 dedicaverunt portas [πύλας] ... et imposuerunt eis -as [ἐθύρωσαν]. II Macc. 8, 33 sacras -as [πυλῶνας]). *al.* PRVD. psych. 833 tris occidualibus offert -a trina fores. *in titulis*: CONST. veteran. 15 p. 1962 extr. 22 (*a. 83*) intra -am Opis ad latus dextrum. ACT. Arv. a. 219, 4 ante -am deae Diae adsteterunt. a. 240 (Inscr. Dessau 9522) II 23 -is (*a. 219, 1* osteis) apertis per clivum Matri Larum cenam iactaverunt. CORP. VIII 100 (*a. 280*) templum ... cum ... aereis -is. 1838. 2369 (*a. 214*) -is et pronais additis. 2370 (*a. 240*). INSCR. Dessau 3959. Revue archéol. XII 1908 p. 465 -am pronaum ... dedicavit. *al.* *tabernaculi sacri*: ITALA Ios. 19, 51 (Lugd.) ante -as (θύρας, VVLG. ostium) tabernaculi testimonii.

3 *de aliis ostiis: Orci*: VARRO frg. Macr. Sat. 1, 16, 18 mundus cum patet, deorum tristium atque inferum quasi -a patet (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 7, 50 p. 85, 26). LVCR. 6, 762 Orci. VERG. Aen. 6, 106 inferni -a regis. 6, 127 noctes atque dies patet atri -a Ditis (GRATT. 70 praeceps -a Ditis. MANIL. 2, 951 SEN. apocol. 13 VAL. FL. 6, 113. ARNOB. nat. 5, 28 p. 199, 19 *coniunct.* Acherusios aditus. CARM. epigr. 2075, 2 -a nigra [*cf. l. 65*]). PROP. 4, 11, 2 panditur ad nullas -a nigra preces. SEN. Herc. f. 587 Spartani ... Taenari. SIL. 13, 549 est ... vagitu *Erebi* -a nota (*cf. 13, 531* cingunt regna decem portae). *gehennae*: FIRM. err. 24, 2 clusit -as sedis infernae. RVFIN. hist. 9, 6, 3 avulsis inferni -is (SALON. in prov. p. 983^A; *cf. etiam p. 137, 40*). AMBROSIAST. in Col. 1, 14 tartari (PS. AVG. quaest. test. I 121, 1). *caeli*: CATVLL. 68, 115 pluribus ut caeli tereretur -a divis. SEN. Herc. f. 962 an contumacis -am mundi traho? (*cf. vol. VI 1063, 25*). FIRM. math. 5 praef. 5 sedis supernae. *metaphorice de portis regni Christi*: TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 609, 10 resurrectionem ... quasi -am regni. FIRM. err. 24, 4 caelestes -as. DAMAS. epigr. 5, 3 Petro, cui tradita -a caeli est (*cf.* PRVD. perist. 14, 81 *al.*). HIER. epist. 39, 4, 2 paradisi (58, 3, 4). *de ostiis antrorum, specuum*: VERG. Aen. 3, 449 cum ... teneras turbavit -a *antri Sibyllae* frondes. OV. met. 11, 608 *antri Somni* (*cf. 11, 605* fores). fast. 2, 456 carceris Aeolii -a lata patet. ARNOB. nat. 2, 20 p. 64, 24 -a non una sit nec sit introitus rectus (*v. Hildebrand ad l.*). *de portis oppidorum?*: VVLG. II Esdr. 13, 19 clauserunt -as (πύλας) et praecepi, ut non aperirent (*ibid.* portas). *de foribus hortorum, agrorum circumsaeptorum*: PRIAP. 65, 4 horti (*huc pertinere videtur* INSCR. Dessau 8352 hortus, qui est cinctus maceria, et diaeta a⟨d⟩-

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

iuncta -ae custodiae causa sepulcro cedat [*cf. p. 136, 31*]). CORP. X 1579 is accessus iusque esto per -as itineraque eius agri. *de ostiis habitaculorum bestiarum*: COLVM. 9, 7, 5 blattae ... per laxiora spatia -ae favos populabuntur (*cf. item de apibus* 9, 8, 2 in vestibulo -ae. PALLAD. 1, 38, 2). SYMPH. 90 parva mihi (*sc. muri*) domus est, sed -a semper aperta.

B *tropice et translate*: **1** *de aditu regionum, terrarum*: CIC. Mur. 33 urbem sibi ... Asiae -am fore ..., qua effracta et revulsa tota pateret provincia. OV. trist. 1, 10, 32 hic locus (*sc. Ponti fauces*) est gemini -a vasta maris. VAL. MAX. 3, 1 ext. 1 propylaea Minervae, quae sunt -ae arcis. STAT. silv. 4, 3, 97 huius (*sc. Viae Domitianae*) -a prosperumque limen arcus. IVV. 3, 4 -a Baiarum est *Cumae*. AVIEN. orb. terr. 1233 panditur Hyrcanis hinc -a; -a Persis hinc patet. AVG. civ. 7, 8 p. 284, 11 D. in ipso mundo ... duas -as *eqs.* (*cf.* MACR. Sat. 1, 9, 9 Ianum ... utriusque -ae caelestis potentem *eqs.* ISID. orig. 3, 40 -ae caeli duae sunt, oriens et occasus [13, 1, 7]. *paulo aliter*: VVLG. psalm. 77, 23 mandavit nubibus desuper et -as [θύρας οὐρανοῦ] caeli aperuit. [*de regno caelesti v. p. 136, 70*]). *nota*: SIDON. epist. 7, 1, 1 *Gothorum* irruptioni nos miseri Arverni -a (*i. proximi; cf. p. 138, 18*) sumus.

2 *de aditu partium corporum*: Q. CIC. pet. 44 vultu ac fronte, quae est animi -a (*cf.* AMBR. in psalm. 37, 37, 1 custodiamus animae nostrae -as [RVFIN. Orig. in exod. 3, 2 p. 164, 14 B. pandenda est. EPIPHAN. in cant. 208 p. 85 sunt aures et ora et oculi (*cf. l. 36*). *al.*]. AMBR. Iob 4, 7, 28 p. 289, 12 -as tui cordis [*cf. ibid.* porta ... cordis]. *al.*). LVCR. 4, 532 *vocibus* expleti quoque -a raditur oris (*cf.* APVL. apol. 7 os ... esset animi vestibulum et orationis -a [*cf.* PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 180, 2 K. linguae -as. PETR. CHRYS. serm. 86 p. 441^B sermonis] et cogitationum comitium. ENNOD. opusc. 2, 121 p. 325, 3. 3, 62 p. 346, 22). PS. HIER. expos. in Ioh. p. 588^D Iesus ... clausis ingressus est -is uterum (*cf.* AVG. serm. 216, 7, 7 partus vestri -as angustare [*sensu spiritali*]. PETR. CHRYS. serm. 145 p. 589^C virginalis -a. DRAC. Orest. 565 viscera lucis iter vel magni -a mundi. *al.*). AVG. civ. 7, 8 p. 284, 9 D. sub caelo palati utraque panditur -a (*cf. ibid.* aditum ad dentes ... et ... ad fauces). serm. 93, 2, 2 sentimus ... -a quinquepartitâ aut videndo *eqs.* (*cf. l. 24*). serm. ed. Mai 119, 4 claudite ... oculorum -as. BACHIAR. repar. laps. 1 -as labiorum.

3 *de ipsis hominibus* (*cf. supra l. 19*): TERT. cult. fem. 1, 1 p. 702, 7 Oe. tu es diaboli -a (*praecedit*: Evam te esse nescis? *cf.* ORIENT. comm. 1, 339 tu -a mortis. PETR. CHRYS. serm. 79 p. 423^A inferni -a. SEDVL. hymn. 1, 7). SVLP. SEV. Mart. prooem. 2 vereor, ne tu ei (*sc. libello*) -a sis. POMER. 2, 2, 1 *sacerdotes sunt* -ae civitatis aeternae. *de Christo*: ITALA Ioh. 10, 9 (Cypr. testim. 2, 27 *al.*) ego sum -a (θύρα, VVLG. ostium): per me si qui introierit, salvabitur (*cf.* LACT. inst. 4, 29, 15, *ubi coni.* ostium vitae. SEDVL. carm. pasch. 1, 340 CASSIOD. in psalm. 1 praef. p. 26^B. INSCR. christ. Diehl 1839, 2 fidei -a Christus erit. *al.*). *inde inter cognomina Christi*: ORIENT. carm. app. 2, 1. 3, 96.

4 *de initio, principio, origine rerum* (*semper fere incorporearum*): **a** *c. genet.*: LVCR. 1, 1112 haec rebus erit pars -a leti (5, 373 haud ... leti praeclusa est -a caelo ... sed patet. VERG. Aen. 2, 661 OV. met. 1, 662 VAL. FL. 3, 386. 4, 231 STAT. Theb. 3, 68 silv. 5, 3, 257. ARNOB. nat. 2, 27 p. 70, 17 leti atque interitus. 2, 30 p. 73, 28 PRVD. psych. 89 [*sensu spiritali*]. *cf.* OV. trist. 3, 2, 24 totiens nostri pulsata sepulcri [*cf. p. 136, 29*] -a. SIL. 11, 187 -a mortis ... patet [BAVDON. vita Radeg. 2, 17. 26]). OV. rem. 233 est artis tristissima -a nostrae. SIL. 17, 356 claudenda est -a belli (PANEG. 10 [4], 17, 3 cum ... -am belli refregisses; *spectat quodammodo ad p. 136, 40*). SVET. frg. 118 p. 165, 3 Ianuarius appellatur eo, quod -a sit anni atque principium. TERT. paenit. 7, 10 deus clausa licet ignoscentiae -a et intinctionis sera obstructa aliquid adhuc permisit patere. ieiun. 17 p. 297, 16 per angustam salutis -am introibit caro exilior (PETR. CHRYS. serm. 56 p. 356^A *al.*; *cf.* MAR. VICTORIN. in Eph. 3, 12 p. 1267^B liberationis nostrae). anim. 39 p. 366, 18 ab ipsa ... -a nativitatis. *al.* ITALA psalm. 140, 3 (Epiphan. in cant. p. 85) pone ... -am (θύραν, VVLG. ostium) circumstantiae labiis meis. PANEG. 10 (4), 6, 1 debet laudationis ingressum et praedicationis -am Roma praebere. ARNOB. nat. 2, 2 p. 49, 2 pietatis. 2, 65 p. 101, 12 hanc ... salutis viam, hanc vitae ... -am, per banc solum est ingressus ad lucem (*sensu spiritali cf.* PS. HIER. epist. 18, 4 *al.* *aliter*: FIRM. math. 1, 8, 5 FVLG. Virg. cont. p. 93, 5 *al.*). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 66, 13 -am communionis sceleratis ... aperuit ceterisque aditum fecit ad solvenda iura divina. PACIAN. sim. carn. p. 125, 1 Genesim ... id est -am mundi. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 100, 22 ubi ad -as ... sapientiae accessum est. CLAVD. DON. Aen. 7, 610 p. 91, 14 scelerum -as reserari. PRVD. perist. 2, 464 *Petrus* recludit ... aeternitatis -as (*cf. p. 136, 75*). AVG. epist. 23, 1 p. 64, 21 cur epistulas talem -am fecerim. MACR. Sat. 7, 10, 1 *senectutis* -am ... pulsamus (*cf.* COD. Theod. 2, 17. 1 pr. [*a. 321*] adolescentiae [*ibid.* ingressum]). ENNOD. epist. 4, 2, 3 p. 98, 17 -am diligentiae reseravi clave sermonis. *saepe.* *accedit gen. gerund.*: MACR. Sat. 5, 2, 8 ubi ad -am narrandi venit. somn. 1, 2, 4 quaerendi veri -am mendacio polluerunt. PS. PRIMAS. in II Cor. p. 560^D aperitur -a delinquendi. **b** *absolute*: CIC. p. red in sen. 14 non -a receptis, sed pseudothyro intromissis voluptatibus. Planc. 8 quoniam qua nolui, -a sum ingressus in causam. de orat. 1, 204 vos ad ea ... perventuros ab hoc (*sc. Crasso*) aditu -aque patefacta (VAL. MAX. 2, 2, 3 quis ... huic consuetudini ... -am patefecit? PLIN. epist. 1, 18, 4 famae. SIDON. epist. 1, 9, 1 -am campumque). OV. Pont. 2, 7, 38 longo est tempore laetitiae -a clausa meae (VAL. MAX. 6, 3, 9 virtutibus -am claudit et delictis aperit). TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 20 violentiae -am pandere. ARNOB. nat. 7, 4 p. 240, 18 per quae (*sc. corpora*) via est sensibus et accipiendis voluptatibus -a. NOVELL. Theod. 4, 1, 2 (*a. 438*) adversus eos agentibus -am aperimus (*cf. l. 6*). *cf.* PRVD. cath. 12, 26 Persici ex orbis sinu, sol unde sumit -am (*i. ortum*). *nota iuncturam* in -is esse *i. q. prope abesse*: VVLG. Matth. 24, 33 prope est in -is (ἐπὶ θύραις) *aestas*. RVFIN. Basil. hom. 5, 16 in ipsis, ut ita dixerim, -is quietis. HESYCH. in lev. 18, 24—26 p. 1017^B in -is esse domini nativitatem. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 27, 37 ipse iam in -is est. p. 37, 7 (ἐπὶ θύραις). 86, 37. 91, 5. MVTIAN. Chrysost. hom. 21, 3 p. 370 in -is (ἐπὶ θύραις) est iam resurrectio. *cf.* VVLG. Iac. 5, 9 iudex ante -am (πρὸ τῶν θυρῶν) assistit. *cf. etiam* COMM. apol. 809 ecce ⟨iam⟩ -a⟨m⟩ pulsat (*i. prope abest*) ... qui cito traiciet ... amne.

iānus, -ī (-ūs *v. l. 27*) *m.* [*a radice indogerm.* jā, *quae est in ind.* yā́mi *'eo, vehor', lituan.* jóju *'vehor, equo vehor', slavon.* jachati *'vehi', tochar.* yā *'iit' etc., derivatur. J.*]. *i. q. fornix, arcus*: CIC. nat. deor. 2, 67 *v. p. 133, 61.* OV. fast. 1, 257 cum tot sint -i *eqs.* 2, 201 Carmentis portae dextro (*vulgo*, dextra *VM*) est via proxima -o (*cf. Vahlen, Opusc. acad. II 90 sqq. et* LIV. 2, 49, 8 dextro -o portae Carmentalis). INSCR. Dessau 5384 viam ab angiportu ... usque ad aedem Matutae et clivom ab -u (*sic*) ad gisiarios porta⟨e⟩ Stellatinae ... stravit. 8345 eidem horto et aedificio cedit iter per -um maior(em) hortor(um) sive ⟨f⟩undi Meropiani. *cf. etiam* Ianus geminus, Augustus, Quirini *sim.* (*de arcubus*) *in Onom. s.* Ianus.

deriv.: ianeus, ianitor, ianua. Ianiculum, Ianualis (Ianual), Ianuarius.

Iāpyx *v. Onom.*

iar *indecl.* (*vox Punica*). AVG. in psalm. 123, 8 quod Punici dicunt -r, non lignum, sed quando dubitant; hoc Graeci ἄρα; hoc Latini possunt vel solent dicere 'putas'. *v. etiam Onom.*

iāre *hebr.* HIER. in Ier. 3, 55, 1 p. 190, 23 (*ad Ier. 15, 12*) verbum ... -e ... pro ambiguitate enuntiationis et 'amicitiam' sonat et 'malitiam' (*i.* רֵעַ), quod, si pro 'res' (ר) littera ... legatur 'daleth' (ד) 'scientiam cognitionemque' (*i.* דֵּעַ) significat. *v. etiam Onom.*

Iās *v. Onom.*

iasiōnē (iasinē *l. 43*), -ēs *f.*, ἰασιώνη. PLIN. nat. 1, 21, 65 iasione, *at* 1, 22, 39 iasine *habet T; aliis libris hic et ceteris locis traditur* iasine. *nomen herbae*: PLIN. nat. 21, 105 -e unum folium habet, sed ita implicatum, ut plura videantur. 22, 82 -e olus silvestre habetur, in terra repens, cum lacte multo, florem fert candidum; conchylium vocant *eqs.*

iaspachātēs, (-ae) *f.*, ὁ ἰασπαχάτης, *nomen gemmae; cf. Blümner, Technologie III 259.* PLIN. nat. 37, 139 achates ... numerosa varietatibus, quae mutant cognomina eius. vocatur enim -es, cerachates, smaragdachates *eqs.*

iasper *v. p. 139, 42.*

iaspis, -idis *f.* (*m. v. l. 58*), ἴασπις. ISID. orig. 16, 7, 8 -is de Graeco in Latinum viridis gemma interpretatur *eqs.* GLOSS.^L I Ansil. YA 9 -is per Y graecam (*i.* yasp-) scribendum (IV dub. Plac. Y 1). *cf. etiam p. 139, 20.* *producitur* i *primae syllabae*: CYPR. GALL. exod. 1100. *de genere* (GLOSS.^L I Ansil. YA 11 generis feminini): *semper est generis fem.* (*v. Neue-Wagener I 937*) *praeter* EPIPHAN. Avell. p. 751, 22 (*alias fem.*) *et* SIDON. carm. 11, 21. *de declinatione* (*cf.* SACERD. gramm. VI 477, 21 PROB. cath. gramm. IV 26, 27 *et v. Neue-Wagener I 226. 444*): *nom. sing. vulgaris* iasper *v. p. 139, 42.* *acc. sing.* -dem: *v. l. 74. p. 139, 1. al.* -in *v. p. 139, 24. 26.* -im *v. p. 139, 4.* -em *v. p. 139, 44.* *acc. plur.* -das *v. p. 139, 15.* *voc. sing.* -i *v. p. 139, 46.*

de natura, specie, generibus (*fusius*: PLIN. nat. 37, 114—118 DAMIG. lapid. 13 EPIPHAN. Avell. p. 751, 3 sqq. *cf. Blümner, Technologie III 254 sqq.*): SCHOL. Iuv. 5, 42 -is genus gemmae pretiosae. GLOSS. IV 445, 22 (*ad Verg. Aen. 4, 261*) gemma viridis. GLOSS.^L III Abol. IA 4 genus lapidis. IV dub. Plac. Y 1 nomen gemmae vel lapidis. V Abba IA 11 genus gemmae. AA I 23 gemmae speciosae genus. PLIN. nat. 1, 37, 37 de -de, genera eius XIV (*cf.* SERV. Aen. 4, 261 COMMENT. Lucan. 10, 122 HIER. in Is. 54, 11 sq.). 37, 75 in Cypro inventum *tradit Theophrastus* ex dimidia parte smaragdum, ex dimidia -dem. 37, 90 *in onyche* esse ... chrysolithi colorem et sardae et -dis. 37, 115 viret (*cf. p. 139, 3. 7. 27*) et saepe tralucet -is. 37, 119 accommodato ... et -di nomine *cyani* a colore caeruleo. 37, 151 capnitis ... *habere genus* -dis fumidae *videtur.* 37, 156 cetionides ... multis coloribus tralucentes ..., alias -dis (iaspideae *dett.*). AVIEN. orb. terr. 469 hic (*sc. in paeninsula Pallena*) et -is fulva (*cf. p. 139, 8*) micat stellis (*at* PRISC. *periheg. 325* asterium perhibent [*Dionys. orb. terr. 327* ἀστέριος ... λίθος. *cf. Kosten, de Av. Dionysii interprete p. 16*]). 1321 his (*sc. incolis Indiae*) glauca dehinc tornatur -is (*Cuspinianus*, lapis *trad.*; *cf.* PRISC. periheg. 1020 aura viridi legitur quae splendet -is [*Dionys. orb. terr. 1321* χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν]).

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SERV. auct. Aen. 4, 261 -dem in smaragdum saepe transire (*cf.* ISID. orig. 16, 7, 8 est ... smaragdo subsimilis, sed crassi coloris). APRING. in apoc. 21, 18 -is ... obscura quadam viriditate sublucens. PRISC. perieheg. 691 -im (*Dionys. orb. terr. 724 ἠερόεσσαν ἴασπιν*) *generat mare Caspium*, nocturni manes fugitant quam membra tuentem (*cf. infra l. 38*). 755 gemma micans illic (*sc. ad Thermodontem fluvium*) perlucet -dis albae (*782 ὑδατόεσσαν ἴασπιν*). GLOSS.[L] I Ansil. YA 11 viridis est, sed pro viridi fulvam posuit *Virgilius* (*cf. l. 13*). *exemplum splendoris eximii*: ITALA apoc. 4, 3 (cod. g *al.*) *et* VVLG. similis erat aspectui lapidi -di et sardino (*cf.* 21, 11 *et v. interpretationem allegoricam apud* VICTORIN. Petav. in apoc. 4, 2 APRING. in apoc. 4, 3).

in usu: *in ornamentis, armis, vestimentis sim.*: VERG. Aen. 4, 261 illi stellatus -de fulva (*v. l. 8*) ensis erat (*cf.* LVCAN. 10, 122 supellex. STAT. Theb. 7, 659 *in fibula* [*cf. l. 28*]). STAT. Theb. 4, 270 corytos ... electro pallens et -de clarus Eoa. MART. 5, 11, 1 -das uno versat in articulo (*in anulo. cf.* VEN. FORT. carm. 3, 269 Mart. 3, 463. CORP. II 2060 filius dedicavit *statuae matris* ... annulum IIS VII n(ummum) gemma -de). 9, 59, 20 pretium magnis fecit -ibus. IVV. 5, 42 praeclara illi laudatur -is. ITALA exod. 28, 18 (Lugd.) *secundus ordo rationalis Aaronis* carbunculus et sapphyrus et iasphys (VVLG. -is. *cf.* 39, 11. CYPR. GALL. exod. 1100 HIER. in Ezech. 1, 22 sq. p. 21 V. epist. 64, 16, 2 EPIPHAN. Avell. p. 745, 18). Ezech. 28, 13 (Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 348, 28 Hier. hom. Orig. in Ezech. 13, 3 p. 448, 12 B.) indutus es ... sapphirum, -in (VVLG. operimentum tuum ... -is. *cf. interpretationem spiritalem apud* ISID. sent. 1, 10, 15). AMBR. Nab. 5, 26 amethystum, -in, sardium summo quaerunt furore. CLAVD. 8, 591. 28, 528 viridique angustat -de pectus. rapt. Pros. 2, 40 tereti nodantur -de (*vice fibulae; cf. l. 14*) vestes. MART. CAP. 1, 75 *in corona Iunonis*. ENNOD. carm. 1, 4, 76 *in veste*. VEN. FORT. Mart. 4, 323 *pallae* stamen -is. *in aedificiis struendis*: VVLG. Is. 54, 12 ponam -dem propugnacula tua, *Ierusalem* (*de interpretatione allegorica cf.* HIER. *ad l.* GREG. M. moral. 18, 52 p. 66[B]. in Ezech. 2, 6, 3). apoc. 21, 18 erat structura muri eius (*sc. civitatis*) ex lapide -de (*cf.* PAVLA et EVSTOCH. Hier. epist. 46, 6, 5 *et v. interpretationem mysticam* APRING. *ad l.*) 21 19 fundamentum primum, -is (*cf.* HIER. in Ezech. 1, 22 sq. p. 21 V.). PRVD. psych. 860 pingit (*i. ornat*) -is sardium iuxta appositum *in pariete templi*. CLAVD. 10, 90 -de lubrica surgunt limina. SIDON. carm. 11, 31 -is Indus. *in superstitione* (*praecipue in medicina*): SERV. Aen. 4, 262 DAMIG. lapid. 13 MARCELL. med. 24, 7 in lapide -de Phrygia aërizusa (*v. vol. I 1064, 16 sqq.*). 20, 98 EPIPHAN. Avell. p. 751, 9 sqq. ORIBAS. syn. 9, 10 p. 288 (*rec. La*) o (*i. ὁ*) chloros iasper (*Svennung, Wortstud. z. d. spätlat. Oribasiusrez. 1932 p. 87*; ocglorosi asper *cod.*; -is *rec. alt.*) iuvat stomachum. eup. 4, 115 lapidem -em coxae si adpendis, mox parit. *iocose de homine, qui gemmae instar elucet*: EPIST. imp. Aug. Macr. Sat. 2, 4, 12 (*ad Maecenatem*) vale mi ebenum Medulliae ..., -i Iguvinorum (*Iahn*, figulorum *codd.*) *eqs.* *v. etiam* Iaspis *Onom.*

deriv.: iaspius. *comp.*: iaspachates, iasponyx.

ĭaspius, -a, -um *ab* iaspis. MAECEN. carm. frg. 2, 5 M. nec smaragdos ... quaero nec quos thunica lima perpolivit anellos neque -os lapillos.

ĭasponyx, (-ychis) *f.*, *ἰασπόνυξ. PLIN. nat. 37, 118 est *iaspis* et onychi iuncta, quae -x vocatur, et nubem complexa et nives imitata et stellata rutilis punctis. *cf. Blümner, Technologie III 256.*

ĭastius *v. Onom.*

[**iates** *corruptum pro* hi antes *putat Götz ad* GLOSS. II 469, 5.]

ĭātralīptēs, -ae *m.*, *ἰατραλείπτης.* *scribitur* iatroalipt-: CELS. 1, 1, 1. iatrolipt-: CORP. VI 8981 (*titulus libris tantum servatur*).

nom. sing. -es *v. l. 69.* *acc. sing.* -en *v. l. 65.* *abl. sing.* -a *v. l. 63.*

de re v. Blümner, Röm. Privataltert. p. 434, 3. 479. Marquardt-Mau, Privatl. d. Römer p. 162, 3. Gossen PWK. IX 800. *is qui unctione et perfrictione corpora curat*: CELS. 1, 1, 1 sanus homo ... nullis obligare se legibus debet; ac neque medico neque -a egere. PETRON. 28, 3 tres interim -ae ... Falernum potabant. PLIN. epist. 10, 5, 1 gravissima valetudine usque ad periculum vitae vexatus -en assumpsi. 10, 6, 1 civitatem Romanam Harpocrati, -ae meo, ... indulsisti (10, 10, 1 TRAIAN. Plin. epist. 10, 7, 1). CORP. VI 8981 P. Aelio Aug(usti) lib(erto) Epaphrodito magistro -ae puerorum eminentium Caesaris. 9476 M. Iuni. M. f. Cor(nelia) Zenodori -es. [HOR. carm. 2, 4 tit. ad Xanthiam traliptam (*sic*) *in parte codd.*].

ĭātralīpticē, *acc.* -ēn *f.*, *ἰατραλειπτική. PLIN. nat. 1, 29, 2 quando primum -e. 29, 4 Prodicus ... instituit quam vocant -en (-lept- *R*) et unctoribus quoque medicorum ac mediastinis vectigal invenit.

ĭātricē dea *v. Onom.*

ĭātromēa, -ae *f.*, *ἰατρόμαια.* *i. q. obstetrix*: CORP. VI 9477 Valeriae Berecundae -ae regionis suae primae. 9478 Valiae Calliste -ae. *v. Blümner, Privataltert. p. 477, 6.*

ĭātronīcēs, *acc.* -ēn, *m.*, *ἰατρονίκης. PLIN. nat. 29, 9 ad Thessalum ... delentem cuncta placita et rabie quadam in omnis aevi medicos perorantem, quali prudentia ingenioque (*sc. fecerit*), aestimari vel uno argumento abunde potest, cum monumento suo ... -en se inscripserit.

ĭātrosophistēs, -ae *m.*, *ἰατροσοφιστής.* *in libris varie perperam scribitur v. p. 140, l. 3. 5.* *is qui artem medicam docet* (GLOSS. III 600, 32 eotrosufiste: medicus sapientissimus): FVLG. myth. 3, 7 p. 71, 18 emplastrum entaticum, quem stisidem Africanus hiatrosofistes vocavit. CASS. FEL. 29 p. 48 secundum expositionem Magni -ae. ORIBAS. syn. 1, 19[tit.] p. 826 clysteres disintericis Iusti diatrosofistae. 2[tit.] add. p. 841 de clystere Iusti iatrosefiste.

ibalia *v.* hiulcus. **ibei** *v.* ibi.

iber *et* **imber**, -brī (-bris?, *v. l. 10*) *m.* *vox peregrina, cf. ἴβηρ Hes.* ib-: GLOSS.[L] II Philox. IB 2 (*ex Festo?*) ἡμίονος. imb-: PLIN. nat. 8, 199 genus musmonum ..., quorum e genere et ovibus natos prisci -os (*E*[2], -es [ym- *R*] *al.*, umbres *DF*, umbros *edd. vett.*) vocaverunt. GLOSS.[L] II Philox. IM 13 -um ἡμίονον, πρόβατον. *item huc pertinere videtur*: GLOSS. II 240, 10 ἀπὸ προβάτου καὶ τιτύρου: hier (hi⟨b⟩er *Heraeus*). *cf.* hybrida *et Onom. s.* Imber.

ibēris, -idis *f.*, *ἰβηρίς.* *in codd.* PLIN. *trad.* hi- (*cf.* (H)iberi, *unde vox deducta est secundum Galen. 13, 350*). *genus cardami* (*Lepidium iberis L.*): PLIN. nat. 1, 25, 49. 25, 87 invenit nuper et Servilius Democrates ... quam appellavit -ida, quamquam ficto nomini inventione eius adsignatā carmine. 25, 134 capitis dolori medetur ... -is adalligata (25, 143. 26, 44. 100. 112). PS. APVL. herb. 20 l. 18 H.-S. *nasturcium* a Graecis dicitur cardamon, alii cinocardamon, alii -is. *cf. Onom.*

1. ibex, -icis *m.* [*fort. originis peregrinae. J.*] ISID. orig. 12, 1, 16 idem *capri* -es, quasi avices, eo quod ad instar avium ardua et excelsa teneant et in sublime inhabitent, ita ut de sublimitate vix humanis obtutibus pateant. *nomen animalis*: POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 10 pantagatus. ibix. camox. GREG. M. moral. 30, 36 orientalis ... occidentalisque plaga parva quadrupedia -es nominat. GLOSS. III 90, 46 αἰγάγριον: ⟨i⟩bix. III 431, 34 αἴγαγρος: hebex. V 618, 37 dama vel damula: capra silvatica vel -x. *de natura, habitu, moribus*: PLIN. nat. 8, 214 caprae ... in plurimas similitudines transfigurantur. sunt caprae, sunt rupicaprae, sunt es pernicitatis mirandae, quamquam onerato capite vastis cornibus gladiorum ceu vaginis *eqs.* VVLG. I reg. 24, 3 super abruptissimas petras, quae solis -bus perviae sunt. Iob 39, 1 numquid nosti tempus partus -um (*τραγελάφων*) in petris? (*huc referendum esse putat Lindsay* GLOSS. V 367, 50 -es firgingaett [*anglosax.*]). SVLP. SEV. dial. 1, 16, 2 ad eum fera, cui -is est nomen, accessit. ISID. orig. 12, 1, 17 in petris altissimis commorantur et si quando ferarum vel hominum adversitatem persenserint, de altissimis saxorum cacuminibus sese praecipitantes in suis [se] cornibus inlaesa suscipiunt. *agitantur in ludis circensibus*: VOPISC. Prob. 19, 4 dammae, -es, oves ferae et cetera herbatica animalia. CAPITOL. Gord. 3, 7. *fimus -um adhibetur in medicina*: MARCELL. med. 25, 21. 34, 67. *deriv.*: ibicinus.

2. ibex (-ix) *v.* ibis *p. 156, 82. 157, 6.* *Rubenbauer.*

***ibĭ** *adv.* [*cf. osc.* ífe '*ibi*'; *derivatum a radice pronominis* is *eo suffixo, quod in* ubī *est. alio suffixo sanscr.* iha, *prākr.* idha '*ibi*', *avest.* iδa, *gr.* ἰθα-γενής *formatum est. J.*] *de formis: inter adv. in* 'i' *ponit* PRISC. gramm. III 71, 19. ibei: S. C. de Bacch. (Corp. I[2] 581) 28 Sc. de Asclep. (Corp. I[2] 588) 4 LEX Anton. de Term. (Corp. I[2] 589) II 10 LEX Rubr. (Corp. I[2] 592) I 9 *al.* Rubr. (?) frg. Atest. (Corp. I[2] 600) 6 *al.* LEX Iul. munic. (Corp. I[2] 593) 15 *al.* (*at* 109 ibi). LEX repetund. (Corp. I[2] 583) 55 SENT. Minuc. (Corp. I[2] 584) 10 *al.* CORP. I[2] 599. ibe: ACT. Arv. a. 218 a 30 (*sed bis ibidem* [8. 18] ibi). *cf.* ENN. ann. 256, *ubi trad.* be. ebi(?): CORP. IV 1345[a] (tibi *Mommsen, Heraeus*). *de prosodia* (*cf. Maurenbrecher, Parerga 220 sqq.*): VLT. SYLL. gramm. IV 246, 22 'ibi' vel 'ubi' ... primas syllabas breves habent: ultimas autem scire oportet et longas et breves poni posse; longas, ut 'cernit ibi maestos' (*Verg. Aen. 6, 333*), breves, ut 'his ubi tum' (*ibid. 6, 897*). *cf.* SERV. Aen. 1, 116 *al.* **ibī** (ibīque *v. infra l. 83*): *in vers. Saturniis*: LIV. ANDR. carm. frg. 18, 1 M. (*cf. Leo, Sat. Vers 16*). *ap. scaenicos* (*v. Jachmann, Stud. pros. 7; Lindsay, Early Lat. V. 37; Vollmer, SB. München, 1924, IV 12*): *in fine versus vel coli*: PLAVT. Bacch. 901 Men. 1097 Mil. 879 (tibi *trad.*). Most. 109 Rud. 715. 865 TER. Ad. 181 Haut. 111. *in locis 'Iacobsohnianis'* (*cf. Fraenkel, Ikt. u. Akz. 263*[4]): PLAVT. Curc. 340 Men. 187. *in ceteris arsibus* (*in thesi non invenitur nisi* PLAVT. Poen. 1180 [*anap.*]): NAEV. trag. 40 PLAVT. Asin. 126 (?). Capt. 505 Cas. 73 Most. 125 Poen. 718 Pseud. 425 TER. Andr. 638[a] (?; *sic Kauer-Lindsay*). POMPON. Atell. 40. [*fort. in hiatu correpta i vocali* (*cf. Pelz, D. prosod. Hiat 1930, 54 sq.*): PLAVT. Rud. 55. 608]. *ap. poetas non scaenicos*: *in dactylis*: CARM. inc. 1 M. (Isid. orig. 2, 21, 16). ENN. ann. 70. 256. 298 LVCIL. 110. LVCR. 1, 1072 *et* 11[ies]. VERG. Aen. 2, 792 *et bis.* OV. am. 1, 4, 58 *et quater.* VAL. FL. 5, 639. 6, 586 MART. 2, 14, 16. 7, 88, 3 (*in fine pentametri*: 4, 62, 2. 10, 96, 8). CARM. epigr. 1185, 6 SER. SAMM. 778 CARM. de fig. 101 AVIEN. orb. terr. 699. 802. *adde* AVSON. 128, 10 (*choliamb.*) *accedente positione.* **ibĭ**: *legitur ap. scaenicos inde a* NAEV. com. 114 *passim.* *ap. poetas non scaenicos* (*adiecto* SEN.): *in dactylis*: GANN. frg. 1 (Prisc. 1, 237). CATVLL. 66, 33. *et e. g. ap.* LVCR. 10[ies], VERG. *ter*, OV. 22[ies], VAL. FL. 6[ies], MART. 6[ies], AVIEN. 5[ies]. *in ceteris metris*: CATVLL. 63, 4 *et quater* (*galliamb.*). PVBLIL. I 59 *et bis* (*sen.*). HOR. carm. 2, 6, 22 (*sapph.*). *et ap.* PHAEDR., SEN. trag., MART., PRVD., CARM. epigr. 89. ibīque: [*huc non spectat* TAB. triumph. Aemil. 5 B.; *cf. Leo, Sat. Vers*

[*Hafter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

64] *exempla v. p. 150, 7 sqq.* *neglecta quantitate* ibi *cum accentu pronuntiandum esse videtur*: COMM. apol. 944. 946 instr. 1, 6, 16. 1, 34, 11. 1, 36, 15 (*at cf.* ibí: instr. 1, 7, 3 *al.* ĭbī: apol. 12 *al.*).
de ***notione:*** *v.* ibidem *p. 154, 54. inter adv. loci enumerant* GRAMM. suppl. 53, 22. 168, 25. 211, 39. GLOSS. αὐτόϑι. αὐτοῦ ἐπίρρημα. ἐκεῖ. ἐκεῖσε. αὐτόϑι ἐπὶ τόπον, ἐκεῖσε. αὐτοῦ, κατ' (και *cod.*) αὐτοῦ. *legitur inde a* LIV. ANDR. *per totam latinitatem, raro ap. poetas aevi Augustei* (HOR. PROP. *singulis locis* [*v. p. 142, 15. 18*], TIB. *deest*), SEN. trag. (*bis*). ibi *temporale (I B) frequentant scaenici veteres, recipiunt poetae*: CATVLL. (5^{ies}, *quater in carm. 63*), LVCR., VERG. (Aen. *ter*, georg. *semel*), *rarius scriptores*: CIC. oratt. (ibi tum *ter*, ibi *semel* [*v. p. 145, 72*]), SALL. (*semel*), LIV. (14^{ies}, 10^{ies} *in decade prima*); *dein invenitur ap.* CALP., VAL. FL., STAT., GELL., APVL. *et raro ap. posteriores. usus qui est sub I C repudiatur ab auctoribus stilo polito deditis* (CIC. *semel in Rosciana: v. p. 146, 84*). [*confunditur in codd. saepe cum* ubi, *v. exempli gr. infra l. 35. 38. 63. 84. p. 146, 4. 44. 54. 147, 21. 26. 149, 22 et cf.* VERG. Aen. 6, 897 (*v. Norden ad l.*), IVV. 12, 81 (*v. Knoche, Gnomon 9, 1933, 243*[3]): *cum* tibi, *v. p. 143, 5. 146, 61. 148, 41. 154, 3; cum* sibi, *v. p. 146, 31. 47. 147, 11. 153, 47.* *falso trad.*: VARRO rust. 1, 2, 4 ibique (utique *Leo, Strena Helbigiana 172*). *corrupt.*: PLAVT. Rud. 1101 Truc. 106 LVCIL. 1118 CATVLL. 66, 59. *dubiae trad. vel emend.*: PLAVT. Truc. 69 eri *trad.*; ibi *Seyffert*; fere *Lindsay*. CIC. S. Rosc. 83 quaeramus [ubi] maleficium ubi *eqs. vulgo*; q. ibi m. ubi *Steinmetz*. CAES. Gall. 4, 19, 3 hic ... adventum exspectare atque ibi (ibidem *Paul; cf. Meusel ad l.*) decertare.] [*ital.* ivi, *hisp. vet.* y. *M.-L.*]

I *de* ***significatione:***

A *de* ***loco:*** **1** *i. q.* ***in eo loco:*** **a** *per se positum:*
α *generaliter* (*saepe paratactice in initiis secundi enuntiati, v. exempli gratia infra l. 40. 48. 56. 62. 63. 67. 68. 72. 73; crebrius etiam post structuram participialem ut infra l. 59. 65. 78. p. 142, 41. 43. structuras alioqui notabiles v. p. 142, 28. 44. 45. 54*):
exempla selectissima: · LIV. ANDR. carm. frg. 8 M. in Pylum devenies aut (haut *Leo*) -i (*X*, ubi *W*) ommentans (*cf. H. Fränkel, Hermes 67, 1932, 306*[1]). 18 -i manens sedeto (*cf.* ξ *295* ἔνϑα καϑεζόμενος). NAEV. trag. 40 (*v. p. 113, 41*). com. 114 tantum -i (ubi *var. l.*) molae crepitum faciebant. PLAVT. Asin. 117 nempe in foro? :: -i, si quid opus fuerit. Aul. 318 homo ad praetorem ... devenit; infit -i postulare (*cf.* TER. Phorm. 284 *ad iudices*). Cas. 310 in furnum calidum condito atque -i torreto me pro pane rubido. Persa 404 sed -i (*i. apud vicinum, de quo sermo est*) concrepuit foris (*cf.* Truc. 708). S. C. de Bacch. (Corp. I^2 581) 28 utei ea Bacanalia ..., exstrad quam sei quid ibei sacri est ..., faciatis utei dismota sient (LIV. 39, 18, 7). TAB. triumph. Aemil. 5 B. (*v. p. 150, 6*). CATO agr. 18, 5 fundamenta p. V facito, -i silicem ... statuito, -i stipites statuito. 76 *caseum* in aquam indito. -i macerato. TER. Ad. 576 est ad hanc manum sacellum: -i angiportum propter est. Andr. 523 abi intro: -i me opperire. PACVV. trag. 99 est -i sub eo saxo ... ingens specus. CALP. hist. 27 in conclave postquam introivit, adulescentes -i complures ... sedebant. GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 Caleni ... edixerunt, ne quis in balneis lavisse vellet, cum magistratus Romanus -i esset. SENT. Minuc. (Corp. I^2 584) 7 Langatium fineis agri privati: ab rivo infimo ... ad flovium Edem; -i terminus stat. POMPON. Atell. 134 ad Veneris profectust ... vetulus *eqs.* -i nunc operatust. VARRO ling. 5, 25 extra oppida a puteis Puticuli, quod -i in puteis obruebantur homines (*ibid. iterum. cf.* PAVL. FEST. p. 216). rust. 3, 10, 7 *pullos* includunt in saginario -ique polentam ... dant cibum. Men. 491 Romam regressus -i nihil offendi, quod ... reliqui. CIC. inv. 2, 149 est in carcerem deductus, ut -i esset tantisper, dum *eqs.* Cluent. 28 Larinum ... venit et -i ... funus ... fecit. Deiot. 21 in balneum te ducere coeperunt; -i enim erant insidiae. Phil. 13, 19 rediit ad milites; -i (ubi *var. l.*) pestifera illa Tiburi contio. fin. 3, 7 quo cum venissem, M. Catonem, quem -i esse nescieram, vidi. ac. 2, 1 in Asiam quaestor profectus -i permultos annos ... provinciae praefuit. Att. 5, 3, 1 veni in Trebulanum ad Pontium: -i mihi tuae litterae ... redditae sunt. epist. 13, 29, 4 aeger Corcyram venit; -i est mortuus. MAT. et TREB. Cic. Att. 9, 15, 6 esse ad urbem et pauculos dies -i commorari. LEX Anton. de Term. (Corp. I^2 589) 2, 10 neive facito, quo quis eo (*i. in oppidum*) meilites introducat quove ibei meilites hiement. CATVLL. 8, 6 cum ventitabas quo puella ducebat ... -i illa multa tum iocosa fiebant. 63, 90 *Attis* fugit in nemora fera. -i ... famula fuit. LVCR. 1, 1091 fingunt *philosophi* ... solis flammam per caeli caerula pasci, quod calor ... se -i conligat omnis. 6, 139 fit ... ut ... vis ... venti perscindat nubem ... nam quid possit -i flatus, ... docet res, ... cum *eqs.* CAES. Gall. 3, 6, 5 legionem ... in Allobroges perduxit -ique hiemavit (*cf.* 4, 21, 7 Commium quem ipse Atrebatibus superatis regem -i constituerat). 5, 37, 4 impetu ... in nostros facto ordines perturbant. -i (*sc. in ordinibus perturbatis*) L. Cotta ... interficitur (*cf.* SALL. Catil. 60, 6 LIV. 2, 47, 9. 27, 32, 5. 27, 49, 4. 39, 31, 4. 42, 66, 8). civ. 1, 27, 3 fossas ... praeducit atque -i sudes ..., defigit. Cic. Att. 9, 6ª peto, quoniam confido me ... ad urbem venturum, ut te -i videam. HIRT. Gall. 8, 46, 1 in eam partem Galliae est profectus, ⌊ut -i⌋ (ubi *Sβ*) extremum tempus consumeret aestivorum. BELL. Afr. 11, 3 ad oppidum Ruspinam redit atque -i castris constitutis ipse ... est profectus. BELL. Alex. 57, 3 audit IV cohortes ... ad secundam pervenisse legionem omnesque -i se coniunxisse. BELL. Hisp. 3, 1. LEX Vrson. (Corp. I^2 594) 73, 4 ne quis intra fines oppidi ... hominem mortuum inferto neve -i humato. SALL. Catil. 27, 3 *Catilina* coniurationis principes convocat per M. Porcium Laecam, -ique ... docet *eqs.* Iug. 76, 6 aurum ... domum regiam conportant: -i vino ... onerati ... et domum et semet igni corrumpunt. NEP. Con. 5, 4 nonnulli eum ad regem (*i.* βασιλέα) abductum -ique eum perisse scriptum reliquerunt. Milt. 7, 6 in vincla publica coniectus est -ique diem obiit supremum (LIV. 3, 58, 9). VERG. ecl. 2, 4 inter densas ... fagos ... veniebat. -i haec incondita ... iactabat. Aen. 7, 126. 9, 445 super exanimum sese proiecit amicum ... placidaque -i demum morte quievit. HOR. carm. 2, 6, 22 ille te mecum locus et beatae postulant arces (*sc. Tarentum*); -i tu ... sparges lacrima favillam vatis amici. PROP. 2, 19, 13 illic (*sc. ruri*) te nulli poterunt corrumpere ludi ... illic ... tauros spectabis arantes ..., atque -i rara feres ... tura sacello, haedus ubi ... corruet (*cf.* STAT. Theb. 2, 51 illic ..., hoc ... loco, ... -i. MART. 6, 42, 9 -i ..., illic. AVG. civ. 1, 1 p. 4, 22 D. huc ..., -i ..., illo. *cf. p. 147, 68 sqq.*). OV. am. 1, 4, 58. met. 5, 650 Scythicas advertitur oras. rex -i Lyncus erat (fast. 3, 570). LIV. 2, 12, 7 prope regium tribunal constitit. -i cum stipendium militibus forte daretur *eqs.* 6, 29, 4 non prius se ab ... cursu sistunt, quam in conspectu Praeneste fuit. -i locum ... capiunt. 22, 1, 4 Servilius consul Romae idibus Martiis magistratum iniit. -i (*i. Romae*) cum de re publica rettulisset *eqs.* 23, 22, 11 qui ex Apulia relicto -i praesidio cum ... Romam redisset *eqs.* 23, 49, 8 eodem (*sc. in castra maxima*) ... duo duces ..., -i rem summam agi cernentes, convenerunt (*cf.* 36, 14, 6). 37, 22, 5 Phaselidem cum venissent, optimum visum est -i hostem opperiri. VITR. 10, 2, 15 Pixodarus in eodem loco pecus pascebat, -ique duo arietes inter se concurrentes ... praeterierunt (*in narratione simplici [cf. Hofmann, PhW. 1932, 1064]. cf.* ITALA exod. 15, 27 [*infra l. 49*]. ITIN. [Silv.] 19, 7). VAL. MAX. 6, 8, 7 manum rogo intentans -i illum ... uri respondit. CELS. 7, 25, 1^B *cutis* extenditur, donec illam ipsam (*sc. glandem*) condat; -ique deligatur. SEN. nat. 3, 7, 4 adparet illos *fontes* sursum agi aut -i concipi. CVRT. 6, 7, 24 rex ... armamentarium intrat. -i Cebalinus ... inquit. COLVM. 5, 10, 17 (= arb. 24) in fissuram cuneum taedae ... adigito et -i relinquito. SCRIB. LARG. 75 *tragacanthum et murram* in pilam conicere et -i cum concaluerint ..., terebinthinam ... miscere. MELA 1, 9 *Asia* versa ad orientem tantum -i se in latitudinem effundit quantum *eqs.* (*cf.* 2, 86). PLIN. nat. 2, 211 in Crustumino natum faenum -i noxium, extra salubre est. TAC. hist. 2, 97 neque ex Hispaniis properabatur, nullo tum -i consulari. PLIN. epist. 3, 5, 4 Drusi ... effigies, qui Germaniae latissime victor -i periit. IAVOL. dig. 33, 7, 26, 1 si ita illigata *fictilia* sint aedibus, ut -i perpetuo posita sint. VLP. dig. 47, 2, 48, 5 si concepit apud bonae fidei possessorem -ique pepererit *eqs.* ITALA exod. 15, 27 (Hil. myst. 1, 37) venerunt in Elym, et erant -i duodecim fontes (καὶ ἦσαν ἐκεῖ, VVLG. ubi). psalm. 138, 8 (Hier. epist. 59, 5, 2) si ascendero in caelum, tu -i es (ἐκεῖ, VVLG. illic). SOL. 32, 33 in aëre occursant *ibides* catervis pestilentibus: -i agmen devorant universum. PALLAD. 4, 9, 8 aliqui florem cucumeris ... cannae inserunt ...: -i cucumis nascitur. ITIN. [Silv.] 3, 1 pervenientes ad monasteria quaedam susceperunt nos -i ... monachi, qui -i commorabantur. VVLG. num. 13, 2 fixis tentoriis in deserto Pharan. -ique locutus est dominus (καὶ ἐλάλησε; ITALA [Lugd.] et l. e. *cf.* deut. 12, 12. 31, 16. 34, 5). num. 19, 14 omnes qui ingrediuntur tentorium illius et universa vasa, quae -i sunt, polluta erunt (ἐν τῇ οἰκίᾳ; ITALA [Lugd.] in domo. *cf.* 20, 15). Luc. 4, 31 descendit in Capharnaum ... -ique docebat eos (καὶ ἦν διδάσκων. *cf.* act. 9, 6. 9, 9. 12, 19. 15, 33. 18, 23).

β *de proelio, convivio, consilio, sacro sim.* (*sc. notionibus plus minus abstractis*): PLAVT. Men. 187 (*in imagine*) in eo ... proelio potabimus; uter -i melior bellator erit inventus *eqs.* (*cf.* VAL. FL. 7, 639). Merc. 884 quo nunc ibas? :: exulatum. :: quid -i (*sc. in exilio*) faceres? (*cf.* LIV. perioch. 38 p. 45, 8 QVINT. decl. 248 p. 15, 10 IVV. 10, 160 SVET. Cal. 28). Mil. 655 neque ... umquam ex me exoritur discidium in convivio: si quis -i est odiosus *eqs.* (CIC. epist. 9, 26, 2 LIV. 39, 43, 2 GELL. 2, 22, 2. *cf.* CALP. hist. 8 SEN. contr. exc. 3, 8 VAL. MAX. 4, 2, 3). TITIVS or. frg. Macr. 3, 16, 16 eunt[i] in consilium. -i haec oratio (LIV. 35, 17, 3. 37, 14, 4. 42, 50, 1. 44, 37, 13). EDICT. cens. de rhet. 25 ad quos iuventus in ludum conveniat ...; -i homines adulescentulos ... desidere (*cf.* CAES. Gall. 6, 14, 3 APVL. flor. 15 p. 56 PANEG. 4 [9], 2, 3). CIC. off. 3, 38 *Gyges* in concilium se pastorum recepit. -i cum palam ... anuli ... converterat, *eqs.* (LIV. 1, 51, 9. 27, 35, 4. 33, 13, 3 *al.*). CINC. Gell. 16, 4, 4 sacrificium ... anniversarium, quod recte fieri non possit, nisi ipsus eo die -i sit. HIRT. Gall. 8, 52, 3 ipse tantum itinerum faciebat quantum *eqs.* -i (*sc. in itineribus*) ... audiebat (*cf.* PAVL. dig. 4, 6, 35, 6). SALL. Iug. 112, 3 daret operam, ut ... ab omnibus ... in conloquium veniretur, -ique sibi Sullam traderet. LIV. 2, 2, 5 plebem ... ad contionem vocat. -i ... recitat (2, 24, 4. 3, 67, 1. 10, 19, 5 *al.*). 39, 12, 6 expromeret ..., quae ... Bacchanalibus in sacro nocturno solerent fieri ... *ait se* nihil, quid -i fiat, scire (39, 13, 10 LACT. inst. 1, 21, 24. *cf.* IVV. 6, 324

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVG. civ. 7, 24 p. 306, 10 D.). 45, 26, 12 conventum habuit. -i ... pronuntiavit. VAL. MAX. 9, 2, 1 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Phorm. 7 VLP. dig. 28, 1, 20, 10 PAVL. dig. 18, 7, 9 VVLG. Am. 9, 4 in captivitatem ..., -i (*cf.* AVG. civ. 16, 24 p. 163, 23 D. COD. Iust. 5, 16, 27 [*a. 530*]). *adde*: PLAVT. Mil. 879 ire in opus alienum aut [t]ibi meam operam pollicitari. VARRO rust. 2, 7, 15 (*v. Keil ad l.*). *speciatim de senatu*: CIC. Att. 4, 17, 4 senatus hodie fuerat futurus *eqs.* -i loquetur ... libere nemo. LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 131 (*v. p. 151, 84*). LIV. 8, 5, 1 eis senatus datus est. -i ... Annius ... inquit. 22, 60, 3. 26, 13, 2 *saepe.* PLIN. epist. 8, 14, 16 SCHOL. Cic. Bob. p. 146, 20 St.

γ de libro vel libri loco, contextus loco, poemate sim.: LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 155 censor ... ex ... ieis libreis, quae ibei scripta sunt, in tabulas ... referunda curato. LIV. 1, 31, 8 regem tradunt volventem commentarios Numae, cum -i quaedam ... sacrificia Iovi ... facta invenisset *eqs.* VITR. 2, 1, 8 quid oporteat esse in architecto, -i (*sc. in primo volumine*) pronuntiavi (*cf.* HIER. epist. 59, 2, 2). QVINT. inst. 5, 10, 93 et -i: *eqs.* (*sc. in Ligariana [? pro 'ibidem': cf. Hand, Tursell. III 164 sq.]. cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 114, 16 St.). PLIN. epist. 4, 3, 4 sum adfectus ..., cum ... epigrammata tua ... legerem. quantum -i humanitatis! (*cf.* HIER. epist. 21, 13, 4). POMPON. dig. 1, 2, 2, 2 is liber ... appellatur ius civile Papirianum, non quia Papirius de suo quicquam -i adiecit, sed *eqs.* (*cf.* COMM. apol. 12 FILASTR. 149, 7 HIER. epist. 57, 9, 5 AVG. civ. 17, 6 p. 217, 30 D. *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 1, 5. *al.*). GAIVS dig. 21, 1, 32 sicut superius venditor de morbo ... et ceteris quae -i comprehensa sunt praedicere iubetur ..., ita *eqs.* (*de libri loco ut etiam*: VLP. dig. 50, 16, 195, 3 GELL. 3, 10, 17 PORPH. Hor. carm. 3, 29, 1 PRISCILL. tract. 1, 11 p. 11, 7 *al.* PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 336, 4 CLAVD. DON. Aen. 1, 120 p. 35, 16 HIER. epist. 22, 1, 4 *al.* AVG. civ. 18, 8 p. 18, 20 D. *et al.*). GAIVS inst. 2, 151 si deleverit ... tabulas testamenti, non ideo minus desinent valere, quae -i fuerunt scripta. VLP. dig. 21, 1, 4, 5 (47, 8, 4, 6). GELL. 10, 3, 7 quae -i (*sc. apud M. Tullium*) tunc miseratio? PORPH. Hor. epod. 1, 33. sat. 1, 4, 55 quem versum si dissolvas ..., ea verba -i invenies, quibus *eqs.* DON. Ter. Ad. 164 acuendum est 're' ...: -i enim sententia est (*de contextus loco: cf.* CLAVD. DON. Aen. 2, 434 p. 206, 13). SCHOL. Cic. Gron. D p. 311, 21 St. (*v. p. 148, 42*). AVG. civ. 10, 11 p. 418, 20 D. *adde*: PAVL. dig. 4, 8, 32, 15 quod -i (*sc. in compromisso*) ... cautum est. *et al.*

δ de rebus abstractis: CIC. inv. 2, 58 quare in iure plerumque versantur *translationes.* -i enim ... exceptiones postulantur. VARRO ling. 5, 100 vocabulum e lingua Armenia; nam -i *eqs.* 9, 59 itaque -i (*sc. in nostris nominibus*) apparet analogia. 9, 109 *al.* rust. 2, 5, 2 secundum actum ... adtexamus. in quo quidem, inquit Vaccius, meae partes, quoniam boves -i. QVINT. inst. 3, 6, 4 quae appellatio (*sc. status*) dicitur ducta ... ex eo, quod -i (*sc. in statu*) sit primus causae congressus. AVG. civ. 14, 13 p. 34, 10 D. *v. etiam p. 148, 83 sqq.*

ε apud christianos de morte, aeternitate sim.: COMM. instr. 1, 24, 16 quis est, qui a morte redivit ut credamus ei, quoniam -i poenae aguntur (*cf.* VVLG. Iob 3, 17 [ἐκεῖ. 3, 19]. CARM. epigr. 89, 8 [Corp. VI 9632. *v. p. 153, 23*]). AVG. civ. 20, 17 p. 446, 14 D. tanta luce dicta sunt de saeculo futuro et immortalitate atque aeternitate sanctorum — tunc enim solum atque -i solum ista (*sc. luctus, dolor*) non erunt — ut *eqs.* (*al.; saepe in oppositione* hic ... -i [*v. p. 148, 3*]). *cf.* 19, 10 p. 370, 11 -i (*sc. in illa securitate*) enim erunt naturae munera ... bona (p. 370, 16). *al.; adde*: 15, 17 p. 95, 9 non ... erit -i (*sc. in resurrectione*) generatio (22, 17 p. 594, 6).

b *in correlatione*: *α proprie (de convivio [cf. p. 142, 62] v. l. 67; de libro, libri loco [cf. supra l. 11] v. l. 73 sq. p. 144, 52 sqq.)*: (I) *seq.* ibi: **ubi:** PLAVT. Aul. 467 u. erat haec *aula* defossa, occepit -i scalpurrire. Cist. 211 u. sum, -i non sum, u. non sum, -i est animus. Curc. 104 Stich. 733 CAECIL. com. 32 CATO agr. 30 u. sementim facturus eris, -i oves delectato (*cf.* PLIN. nat. 17, 55 *p. 153, 20*). 34, 1. 38, 4. 135, 7 SENT. Minuc. (Corp. I² 584) 14 VARRO rust. 1, 4, 3 (*cf.* COLVM. 1, 3, 2). 1, 6, 3 *al.* Men. 497 u. tum comitia habebant, -i nunc fit mercatus. CIC. Balb. 32 *in foedere* quodsi exceptio facit, ne liceat, u. ⟨non sit exceptum, -i⟩ necesse est licere. SALL. Iug. 51, 1. 85, 41 u. adulescentiam habuere, -i senectutem agant, in conviviis *eqs. al.* LIV. 26, 12, 14 u. Romanae legiones sint, -i et Carthaginiensium exercitus debere esse. 45, 18, 4. 5. SEN. dial. 4, 31, 5 (*in imagine*). COLVM. 2, 9, 9 *al.* MELA 1, 42 *al.* PLIN. nat. 18, 175 MARCELL. dig. 5, 1, 30 TERT. uxor. 2, 9 p. 697, 8 *al.* SOL. 30, 34. AVSON. 175, 15 hic, u. primus hymen, sedes -i ... sepulcri. HIER. epist. 65, 15, 1 u. nos 'coniugem' vertimus, -i apud Hebraeos legitur 'segal' (*al. cf.* AVG. civ. 10, 5 p. 408, 21 D.). VVLG. prov. 14, 4 Matth. 18, 20 AVG. civ. 22, 30 p. 631, 11 D. COD. Iust. 3, 13, 2 (*a. 293*) *al.* *structurae speciales* (*praecedit pars enuntiati*): PLAVT. Bacch. 1190 egon u. filius corrumpatur meus, -i potem? (*cf.* LIV. 21, 7, 7 iuventus ..., u. plurimum periculi ... ostendebatur, -i ... obsistebant. 37, 54, 25. *adde* MELA 1, 20 SCAEV. dig. 34, 1, 18, 5). Poen. 703. CIC. leg. agr. 2, 91 propterea quod, u. honos publice non est, -i gloriae cupiditas esse non potest. Pis. 62 u t, u. hostis non erat, -i triumphi causam ... quaereret (epist. 6, 4, 3 LIV. 28, 46, 6 MELA 1, 88 POMPON. dig. 33, 1, 7. *cf.* S. C. de Asclep. [Corp. I² 588] 4 ubei velint utei ibei iudicium ... fiat). LIV. 28, 42, 16 non potes ... dissimulare, u. Hannibal sit, -i caput ... belli esse (MELA 1, 97 PAVL. dig. 32, 99, 1. SOL. 32, 39 ferunt ... traditum, u. nunc occasus est, quondam -i ortus solis fuisse). AVG. civ. 16, 11 p. 143, 26 D. **sicubi:** CATO agr. 6, 3 s. ... locus umectus erit, -i cacumina populorum serito. HIER. epist. 22, 7, 4. **ubicumque:** CIC. Phil. 2, 113 qui u. terrarum sunt, -i omne est rei publicae praesidium. LIV. 39, 15, 11. SEN. Phoen. 108 facinore (faciet *trad.*) u. est opus (scelus *A*), -i sit *ensis* (*v. Leo ad l.*). epist. 62, 1. 89, 21 *al.* PLIN. nat. 9, 51 u. deprehensi *thynni*, usque ad aequinoctium -i hibernant. *al.* ITALA Matth. 24, 28 (cod. d, Hil. in Matth. 25, 8) u. fuerit corpus, -i (illuc *cod. r*) congregabuntur aquilae (ὅπου ..., ἐκεῖ; VVLG. u. ..., illic). AVG. civ. 20, 11 p. 435, 10 D. *struct. spec.* (*v. p. 143, 75*): LIV. 6, 36, 12 an placeret ..., u. patricius habitet, -i carcerem privatum esse? QVINT. inst. 5, 10, 80 umbra, u. est, -i esse corpus ostendit (AVG. civ. 22, 8 p. 567, 3 D.). VVLG. I Macc. 6, 36 hi ..., u. erat bestia, -i (*deest gr.*) erant.

quo: PLAVT. Pseud. 425 q. ... volui ... proficisci, -i ... opsaeptast via. VARRO rust. 1, 57, 2. 2, 1, 5 (*in imagine*). CIC. Verr. II 3, 192 prov. 10 VAL. MAX. 5, 4, 1. *struct. spec.* (*v. p. 143, 75*): LVCR. 4, 243 propterea fit uti, speciem q. vertimus, omnes res -i eam ... feriant. PHAEDR. app. 19, 9 ego, q. ..., -i *eqs.* **quocumque:** SEN. nat. 2, 53, 2 q. decidit fulmen, -i odorem esse sulphuris certum est. dial. 5, 15, 4 benef. 1, 3, 1 (*in imagine*) *al.* **qua:** OV. met. 1, 300 modo q. ... gramen carpsere capellae, nunc -i ... ponunt sua corpora phocae (ibi *secundo enunt. loco habetur ut etiam*: MANIL. 3, 306 [*quarto loco*]. LVCAN. 3, 645 VAL. FL. 6, 586 ITIN. [Silv.] 43, 3 AVIEN. orb. terr. 1012). **quacumque:** LIV. 8, 9, 12 evidentissimum id fuit, quod, q. ... invectus est, -i ... pavebant (*de struct. v. p. 143, 75*) SEN. nat. 7, 30, 2 (*de struct. v. p. 143, 75*). **qui locus** *sim.*: CATO agr. 6, 2 q u i ager frigidior ... erit, -i oleam ... seri oportet (105, 1. 6, 4 locus. 34, 2 loca. CIC. leg. agr. 1, 18 q. locus [*sc. Capua*] ... superbiam ... genuisse dicitur, -i nostri coloni ... conlocabuntur). VARRO rust. 2 pr. 4 in qua terra culturam agri docuerunt pastores progeniem suam ..., -i contra progenies ... ex segetibus fecit prata (*cf.* CIC. Tusc. 5, 108 q u o c u m q u e ... l o c o [SEN. epist. 62, 1. VVLG. II reg. 15, 21 i n q. l. eccles. 11, 3]. SALL. Iug. 74, 3 qua in parte. VITR. 5, 6, 1 ea regione qua [quae *codd.*] ..., -i. 8, 1, 1 in quibus locis. 8, 1, 3 quibus regionibus et terris. CELS. 8, 9, 1 G quo loco. VLP. dig. 25, 4, 1, 10 in quo conclavi. VVLG. num. 9, 17 in loco ubi ..., -i [*cf.* Ezech. 47, 23]). CIC. Phil. 11, 30 uti ..., quamcumque in provinciam ... advenerit, -i maius imperium ... sit, quam *eqs.* (*cf.* SALL. Iug. 79, 8 ut ..., quos finis ... peterent, -i ... obruerentur. *de struct. v. p. 143, 75*). LIV. 39, 54, 5 exposuerunt, se ..., quae inculta ... viderent, -i ... consedisse (*de struct. v. p. 143, 75*). VVLG. Luc. 9, 4. *structura notabilis*: PLAVT. Merc. 841 ubi mores deteriores increbrescunt in dies, ubi ... ubique ..., -i quidem si regnum detur, non cupita est civitas (*cf.* VITR. 4, 2, 4).

(II) *anteced.* ibi: **ubi:** PLAVT. Bacch. 1107 (*in imagine; cf. Poen. 295*) ego -i sum, esse u. miserum hominem decet. VARRO rust. 3, 11, 1 si id non, potissimum -i *constituatur nessotrophion*, u. sit naturalis ... lacus. CIC. S. Rosc. 90 nihil ... mali est canes (*allegorice de accusatoribus*) -i ... esse, u. permulti observandi *sunt.* Verr. II 3, 139 Mur. 75 dom. 121 Phil. 1, 9 *al.* fin. 2, 20 -i hoc dicit, u. omnis eius est oratio de summo bono (*de libro: cf.* QVINT. inst. 1, 5, 5 AVG. civ. 10, 14 p. 424, 24 D. *al.*). Att. 11, 2, 3 tutius videbatur fore -i, u. est, quam apud publicanos (*cf.* epist. 1, 10 LIV. 28, 42, 19). 12, 40, 3 epist. 3, 6, 3. 6, 20, 2 *al.* CAES. Gall. 1, 13, 3 (*in oratione*) in eam partem ituros atque -i futuros Helvetios, u. eos Caesar constituisset (HIRT. Gall. 8, 48, 8. *cf.* LIV. 21, 12, 5). SALL. Catil. 52, 15 LIV. 10, 32, 4. 21, 19, 10 *al.* VITR. 6, 3, 2 SEN. contr. 10, 5, 3 suas. 1, 13 SEN. nat. 6, 7, 3 dial. 6, 3, 1 *al.* CVRT. 6, 3, 5 PLIN. nat. 11, 32 *al.* QVINT. inst. 5, 9, 5 PLIN. paneg. 68, 7 FLOR. epit. 2, 2, 29. POMPON. dig. 9, 4, 43 servi ... -i defendendi sunt, u. deliquisse arguentur (*saepissime, v. V. i. R.*). TERT. idol. 15 p. 48, 13 *al.* PANEG. 4 (9), 10, 1 *al.* IVST. 2, 1, 9 OPTAT. 2, 4 p. 38, 7 *al.* AMM. 17, 13, 18. *et passim.* *structura specialis* (*sequitur pars enuntiati*): PLAVT. Aul. 439 -i (id *codd.*) u. tibi erat negotium, ad focum si adesses, *eqs.* (*cf.* CIC. epist. 13, 21, 1). VARRO rust. 2, 2, 10 *greges* -i, u. pascuntur in eadem regione, tamen temporibus distinguntur. CIC. epist. 6, 1, 1 ut ... nemo ... sit, quin ubivis quam -i, u. est, esse malit. LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 15 *album* ibei ubei frumentum populo dabitur, ... propositum habeto. NEP. Dat. 11, 3 ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 32 (*suppl.*). POMPON. dig. 30, 26, 1 *al.* ITIN. [Silv.] 16, 6 COD. Iust. 3, 20, 1 (*a. 260*). **quo:** CIC. Verr. II 3, 193 iubeas -i me metiri *frumentum*, q. portare non expediat. epist. 7, 3, 2 SEN. contr. exc. 8, 6 SEN. epist. 24, 17 PLIN. nat. 10, 72 SVET. Cal. 8, 5 VLP. dig. 30, 47 pr. *al.* PANEG. 3 (11), 12, 2 AVG. civ. 1, 10 p. 19, 8 D. *struct. spec.* (*v. supra l. 64*): PAVL. FEST. p. 223 praestolari is dicitur qui ante stando -i, q. venturum excipere vult, moratur. **unde:** CIC. rep. 2, 30 multa ... meliora apud nos ... esse facta, quam -i fuissent, u. huc translata essent. VERG. georg. 1, 73 aut -i ... seres ... farra, u. prius ... legumen ... sustuleris. SEN. nat. 1, 1, 12 *al.* epist. 41, 5 *al.* PAPIR. dig. 50, 1, 38, 3 *al.* OPTAT. 7, 1 p. 163, 11. **qua:** LIV. 4, 39, 2 -i maxime confertis hostibus, q. (quaqua *M*) viam fecerant. AMM. 25, 1, 12. **quo loci:** VITR. 8, 5, 3 -i habere centrum, q. l. habet orbis terrarum. *adde*: LIV.

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

37, 53, 19 in acie -i steti, eam partem sum tutatus, in qua me consul esse voluit.

β translate: ACC. trag. 154 ubi cura est, -i anxitudo acerba⟨s⟩t, -i cuncta⟨tio⟩ (CIC. S. Rosc. 118. Caecin. 41 dici in hac causa potest, u. arma fuerint . . ., u. minae . . . terroresque mortis, -i vim non fuisse? [*cf.* 44]. fin. 5, 95 off. 3, 35 *al.* SALL. rep. 2, 7, 8. QVINT. inst. 2, 17, 31 u. iniusta causa est, -i rhetorice non est. 5, 9, 3 *al.* TERT. cult. fem. 2, 3 p. 718, 6 *al.* HIER. epist. 54, 5, 2 *al.* VVLG. prov. 11, 2 Iac. 3, 16 *al.*). PVBLIL. I 59 -i semper est victoria, ubi concordia est (*ibid.* 61 SEN. dial. 7, 8, 6 QVINT. inst. 3, 11, 11 TERT. mart. 2 p. 9, 4 AVG. civ. 19, 25 p. 401, 5 D. tit. *cf.* SEN. suas. 2, 3 -i muros habet *Sparta*, u. viros). V 9 ubicumque pudor est, semper -i sancta est fides (SALL. rep. 2, 12, 3. PETRON. 56, 6 ideo . . . pungunt *apes*, quia u. dulce est, -i et acidum invenies [*sim. in proverbio*: QVINT. inst. 5, 11, 41 ubi amici, -i (*cf. p. 156, 37*) opes. APVL. flor. 18 p. 85]. QVINT. inst. 1 pr. 12). *cum verbis desinendi*: LIV. 31, 29, 16 unde coepit oratio mea, -i desinet (-i . . . u.: VELL. 2, 3, 4 QVINT. inst. 3, 9, 9). VAL. MAX. 9, 1, 2 neque . . . ullum vitium finitur -i, ubi oritur (QVINT. inst. 4, 4, 2. *cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 3 St.). PLIN. paneg. 54, 6 -i . . . a quo.

2 *i. q.* ***in eum locum*** (*cf. Salonius, Vitae patr. 216; Schmalz-Hofmann 538. exempla ambigua ut* convenire, congregare -i *sim. omisi*): LABEO dig. 14, 2, 10, 2 si conduxisti navem amphorarum duo milium et -i amphoras portasti, pro duobus milibus amphorarum pretium debes (*fort. corrupt. vel interpol.*; mille amphoras importasti *Pancirolius*). PAVL. FEST. p. 37 Conlatia oppidum fuit . . ., eo quod -i opes fuerint conlatae (p. 184). POMPON. dig. 19, 1, 6, 3 locum sepulchri . . ., antequam mortuus -i inferatur (PORPH. Hor. sat. 1, 8, 11). GAIVS dig. 1, 2, 1 (*ex Tribon.?*) praefationes . . . nos ad lectionem . . . materiae producunt et cum -i venerimus, . . . praestant intellectum (VLP. dig. 33, 7, 12, 32. HERM. vulg. sim. 9, 5 p. 122, 11 [πρὸς τὸν πύργον]. vis. 3, 1 p. 13, 9 [*om. D, gr.*]. Pal. vis. 3, 1, 3 [ἐκεῖ]. ITIN. [Silv.] 2, 7. 20, 5. 6. 23, 5. 29, 4. 37, 8. 43, 6 Theod. 10 p. 142, 20. 12 p. 143, 15. VVLG. II Macc. 2, 5 [*om. gr.*]. VITAE patr. 5, 7, 46 [ἐκεῖ]. IORD. Get. 157 GREG. TVR. Franc. 4, 51 p. 186, 7 SERM. Caspari Anecd. p. 223, 2). 13, 6, 18, 3 -i infusum. PAVL. dig. 33, 7, 18, 13 -i deputabuntur. ITALA deut. 34, 4 (Lugd.) -i non intrabis (ἐκεῖ, VVLG. transibis ad illam *terram*. CLEM. ad Cor. 25 [εἰς ὅν]. VICTORIN. PETAV. in apoc. 13, 4 p. 128, 6). psalm. 138, 10 (Hier. epist. 59, 5, 2) -i manus tua deducet me ([ἐκεῖ, VVLG. illuc]. SOL. 3, 3). Ioh. 11, 8 (codd. dr) iterum vadis -i? ([ἐκεῖ, VVLG. illuc]. ITIN. [Silv.] 8, 3). PALLAD. 5, 7, 3 -i mel . . . mittes (SCHOL. Iuv. 14, 261 VVLG. exod. 16, 33 [εἰς αὐτόν]. CONC.[S] I 2 p. 35, 28 PS. BOETH. fid. cath. 178). ITIN. [Silv.] 15, 1 duco vos -i. 20, 12 -i accessus Romanorum non est (*cf.* CASSIOD. var. 3, 17, 1 -i regressus est gratus, ubi *eqs.*). 29, 4 populus -i ingreditur (36, 1 COD. Theod. gest. in sen. 1 [*a. 438*]). SCHOL. Hor. carm. 3, 1, 11 -i descendebant (ITIN. Theod. 10 p. 143, 3). VVLG. II Esdr. 13, 9 retuli -i vasa (ἐκεῖ. CONC.[S] I 2 p. 81, 27 *transl.* [ἐκεῖ]). III Esdr. 4, 44 remittere ea *vasa* -i (ἐκεῖ). Tob. 14, 7 -ique revertentur (*aliter gr.*). Is. 37, 33 non intrabit civitatem hanc et non iaciet -i sagittam (ἐπ' αὐτήν). RVFIN. Adamant. 2, 11 p. 79, 19 -i . . . elevavit oculos. MARCELL. med. 8, 53 adice -i ovum (35, 23). 20, 126 addes -i aceti pondo duo (ANTHIM. 67). APIC. 5, 4, 5 colas -i pisam. HERM. Pal. sim. 8, 2, 1 eos -i (εἰς τὸν πύργον) iussit ire (VITAE patr. 5, 2, 13 [ἐκεῖ]). MARCELL. auct. chron. II p. 106, 539, 5 -i rursus dirigitur (p. 107, 546, 3). ALC. AVIT. hom. 2 p. 106, 5 (*alleg.*) quomodo -i Christianus introiit. VITAE patr. 3, 61 p. 770[c] -i accedere (τὰ ἐκεῖ πατῆσαι [*aliter 5, 18, 9. 7, 1, 8*]. GREG. TVR. Franc. 9, 17 p. 372, 16 vit. patr. 7, 4 p. 689, 28). 5, 4, 54 allatum est -i vasculum (εἰς τὰ κελλία). CASSIOD. var. 6, 22, 2 si . . . -i . . . adveneris. COD. Iust. 4, 21, 18 (*a. 529*) -i destinare. VEN. FORT. carm. 7, 5, 39 -i . . . recurrit.

B ***de tempore:*** *i. q.* ***eo tempore, tum***: **1** *pertinet ad* ***tempus praeteritum*** (*saepe inducit verbum dicendi; exempla v. infra*): **a** *accedit ad perfect., imperf.*: ENN. ann. 43 -i ex oraclo . . . edidit Apollo *eqs.* scaen. 310 (*v. p. 150, 53*). frg. var. 67 (*v. p. 151, 42*). PLAVT. Amph. 250 perduelles penetrant se in fugam; -i nostris animus additust. Epid. 240 (*v. p. 151, 45*). 250 (*v. p. 151, 46*). TER. Eun. 571 submonuit me Parmeno -i servos. Hec. 128 donec iam in ipsis nuptiis, postquam videt paratas . . ., -i (*de struct. v. Don. ad l.*) demum ita aegre tulit, ut ipsam Bacchidem, si adesset, credo -i eius commiseresceret (STAT. Theb. 8, 653 TERT. adv. Val. 16 p. 195, 21). CIC. Catil. 3, 12 Volturcius . . . litteras . . . aperiri iubet . . . atque -i . . . Lentulus . . . manum suam cognovit (CATVLL. 66, 33 GELL. 16, 19, 14. *cf. etiam p. 146, 35. 43*). CATVLL. 63, 48 -i . . . patriam allocuta maestast ita voce. VERG. georg. 4, 491 restitit *Orpheus* Eurydicenque suam . . . respexit. -i omnis effusus labor. Aen. 2, 792 (= 6, 700) ter conatus -i collo dare bracchia circum. LIV. 1, 47, 10 -i Tarquinius maledicta ab stirpe ultima orsus. 2, 20, 7. 2, 20, 12 -i . . . dictator . . . aedem Castori vovisse fertur. 2, 35, 2. 25, 10, 8. 28, 3, 4. 44, 36, 5 animos militum . . . accendebat. -i primo . . . signum poscebant; deinde *eqs.* STAT. Theb. 3, 176 -i . . . concilium . . . mulcebat Aletes. GELL. 5, 14, 22. 15, 9, 10 petebant -i omnes. 16, 19, 12 homo, inquit, -i territus id unum . . . oravit. APVL. apol. 1 -i vero Aemilianus . . . quaerere occepit . . . latibulum. AMM. 20, 11, 5 (*v. p. 150, 58. cf.* 29, 1, 32). 24, 4, 20. 29, 2, 14 HIER. epist. 23, 1, 2. VVLG. psalm. 65, 6 -i (ἐκεῖ) laetabimur in ipso (*pro praeterito more Hebr.*). *in correlatione*: PLAVT. Bacch. 958 primo ut dixeram nostro seni mendacium . . ., -i signum ex arce iam abstuli (CATVLL. 63, 4 ut nemus . . . tetigit *Attis* . . ., stimulatus -i [ubi *codd.*] . . . devolsit ilei . . . pondera. CLAVD. 8, 212). Bacch. 960 post ubi tabellas . . . detuli, -i occidi Troilum (CATVLL. 63, 42 LIV. 44, 25, 9 u. ad pecuniae mentionem ventum erat, -i haesitabat). CIC. Caecin. 27 cum Aebutius Caecinae malum minaretur, -i tum Caecinam postulasse, ut *eqs.* (LVCR. 6, 17 c. vidit . . ., intellēgit -i). APVL. Socr. 18 p. 162 sicubi (*cf. et p. 144, 3*) locorum . . ., -i *eqs.*

b *ad praes. vel infinit. hist.* (*saepius* ibi *c. praes. hist. excipit praeterita, cf. Hofmann, Umgangsspr. 173; exempla v. infra*): ENN. ann. 59 haec ecfatus, -ique latrones dicta facessunt. frg. var. 65 (*v. p. 151, 41*). 78 (*v. p. 151, 43*). PLAVT. Amph. 1063 ubi quisque institerat, concidit crepitu. -i nescio quis . . . exclamat (LIV. 7, 16, 5). 1068 ardere censui aedis, ita tum confulgebant. -i me inclamat Alcumena. 1094. Curc. 340 -i me interrogat, ecquem . . . Lyconem . . . noverim. 648 (*v. p. 152, 4*). Epid. 245 (*v. p. 151, 45*). Mil. 62 -i illarum altera . . . inquit (GELL. 18, 3, 5 consilium . . . conplacitum est, futurumque erat . . . populi decretum. -i unus . . . exilit et . . . inquit. AVG. civ. 22, 8 p. 573, 24 D. qui aderant . . . dicebant. -i maritus . . . inquit). Poen. 655 sermonem -i nobiscum copulat (*cf.* TER. Eun. 622). Rud. 608. TER. Andr. 131 interea . . . soror . . . ad flammam accessit inprudentius . . . -i tum exanimatus Pamphilus . . . amorem . . . indicat. Phorm. 101 commorat omnes nos. -i continuo Antipho: *eqs.* CIC. Quinct. 16 (*v. p. 150, 55*). VERG. Aen. 2, 40 primus -i ante omnis . . . Laocoon . . . decurrit . . . et procul: *eqs.* (*vers. illudit* SEN. contr. 7, 5, 10, *imitantur* VAL. FL., STAT. [*l. 32*]). LIV. 1, 23, 7 -i infit Albanus (3, 71, 6). 2, 7, 8 -i . . . consul laudare fortunam collegae. 3, 70, 5 -i vero Sulpicius negare. CALP. ecl. 3, 26 Phyllide contentus . . . Callirhoen sprevi . . . en -i (sibi *dett.*, tibi *Burmann*) cum Mopso calamos intexere cera incipit et . . . cantat. VAL. FL. 7, 263 unus -i ante alios . . . advolat atque . . . ait (*cf.* STAT. Theb. 2, 16 u. -i a. a. . . . ait). STAT. Theb. 4, 809 -i exultans conclamat . . . Argus 'aquae'. 8, 621 atque -i . . . rursus incohat Ismene (GELL. 19, 12, 9). 8, 688. TERT. adv. Val. 10 p. 189, 1 -i demum. VVLG. psalm. 47, 7 (ἐκεῖ). *in interrogatione*: TER. Andr. 149 non tu -i gnatum —? CIC. Verr. II 3, 139 (*v. p. 150, 57*). *in correlatione*: ENN. ann. 256 dum censent terrere minis, hortantur -i (be *codd.*) sos (*v. Thomsen, Pleon. b. Plaut. u. T. 111*). TER. Andr. 356 ubi te non invenio, -i ascendo in . . . excelsum locum (Eun. 261 POMPON. Atell. 40. LIV. 3, 69, 3 in senatum u. ventum est, -i vero . . . omnes . . . intueri. GELL. 17, 20, 4 haec verba u. lecta sunt, atque -i Taurus . . . inquit). CATVLL. 63, 76 ut huic labellis sonitus . . . abiit . . ., -i (ubi *trad.*) . . . Cybele . . . ita loquitur. SALL. Iug. 58, 3 sin Numidae propius adcessissent, -i vero virtutem ostendere. CARM. de fig. 101 cum . . ., -i. *anteced. abl. abs.*: GELL. 19, 8, 9 his deinde verbis lectis [s]ibi Fronto . . . inquit. *cf.* IVST. 34, 3, 3.

2 *pertinet ad* ***tempus praes. vel fut.***: ENN. ann. 342 voce sua nictit ululatque -i acute. PLAVT. Epid. 369 -i leno sceleratum caput suom . . . alligabit. Most. 109 tempestas . . . confringit tegulas . . .: -i dominus . . . reddere alias nevolt (*v. et p. 152, 70*). 704. 1179 quasi non cras iam commeream aliam noxiam: -i utrumque . . . poteris ulcisci. Poen. 733. Trin. 245 -i ille cuculus *dicit*. 247. TER. Andr. 634 (*v. p. 150, 54*). LVCR. 3, 28 his -i (ubi *trad.*) me rebus . . . voluptas percipit (*v. Heinze ad l.*). 4, 1183 stultitiaque -i se damnet. *adde* VVLG. psalm. 35, 13 -i ceciderunt (ἐκεῖ ἔπεσον) qui operantur iniquitatem (*pro futuro? v. Hoberg ad l.*). *cf.* COD. Iust. 12, 29, 3, 3[b]. *in correlatione*: PLAVT. Aul. 526 ubi . . . res soluta est . . ., -i ad postremum cedit miles (Bacch. 36. Epid. 167 u. pudendum est, -i eos deserit pudor [*cf.* TER. Andr. 638]. Mil. 1176 u. . . . haec abierit, -i (tibi *P*) tu ilico facito uti venias. Persa 304 u. se adiuvat, -i me adiuvat [*subest loci notio: cf.* Aul. 197 Epid. 595]. Poen. 298 LVCR. 4, 148. 666 u. cui . . . febris . . . coorta est . . ., perturbatur -i iam totum corpus et omnes commutantur -i positurae principiorum. VVLG. iud. 5, 11 [*gr. aliter*]). Stich. 677 ⟨nam⟩ quoniam nuntiatum est . . ., -i festinamus. TER. Andr. 379 si tu negaris ducere, -i culpam in te transferet (SER. SAMM. 778 si corruptus persederit altius umor, trita cupressus -i Baccho iungetur acerbo). LVCR. 3, 213 quod simul atque hominem leti . . . quies est indepta . . ., nil -i libatum . . . cernas. COMM. instr. 1, 36, 15 cum . . ., -i (SORAN. p. 53, 11 [καθ' ὃν καιρόν]).

C ***de modo vel condicione rerum:*** **1** *i. q.* ***in ea re*** ([***facienda***]. *specialia v. infra p. 147, 9. 16. 19. 21; in correlatione p. 147, 15*): ENN. scaen. 237 id agit, ⟨id⟩ studet, -i mentem . . . delectat. PLAVT. Cas. 299 saltem sortiar. -i (*sc. in sortiendo*) ego te . . . ulciscar. Epid. 593 numquid ego -i (*sc. in eo quod te patrem nominavi*), pater, peccavi? Merc. 358. 359 ubi voluptatem aegritudo vincat, quid -i inest amoeni? (*cf.* CARM. inc. 1 M. [Isid. orig. 2, 21, 16]). Mil. 722. Most. 125 ⟨h⟩aud materiae reparcunt nec sumptus -i sumptui esse ducunt. Trin. 272. TER. Ad. 867 duxi uxorem: quam -i miseriam vidi. Haut. 472 etsi subsensi id quoque, illos -i (*sc. in techinis faciendis*) esse, id agere . . . clanculum (*cf.* 983). 1063 heia ut elegans est! credas animum -i esse. CATO or. frg. 65, 1 nunc ita aiunt, in segetibus . . . bona frumenta esse. nolite -i nimiam spem habere. CIC. S. Rosc. 82 si quid est quod ad testes reservet, -i quoque nos . . .

[Hafter]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

paratiores reperiet quam putabat (*cf.* LIV. 3, 49, 3). LVCR. 1, 741 principiis ... in rerum fecere *philosophi* ruinas et ... magno cecidere -i casu. BELL. Alex. 52, 4. SALL. Catil. 3, 3 ego ... studio ad rem publicam latus sum, -ique mihi multa advorsa fuere. 5, 2 OV. met. 7, 489. LIV. 3, 14, 3 sed -i plurimum profectum est, quod modo quodam temperavere impetus suos (26, 11, 12). 4, 31, 4 *civitas* poscere dictatorem ... cum -i quoque religio obstaret, ne non posset nisi ab consule dici dictator, augures *eqs.* 29, 18, 18. VITR. 6, 1, 10 simul ad fortitudinem ingrediuntur *meridianae nationes*, -i (*sc. ea re*) succumbunt. SEN. contr. 2, 1, 20. suas. 1, 6 *Athenienses Antonium Διόνυσον* salutaverunt. belle illis cesserat, si nasus Atticus [s]ibi substitisset. SEN. benef. 3, 38, 3 PLIN. nat. 8, 135. 12, 87. 34, 6 *al.* QVINT. inst. 2, 2, 12 *discipuli* ad omnem clausulam ... conclamant. id mutuum est et -i declamationis fortuna. 7, 1, 6. 11, 1, 81 ceterum vel facillimum est -i alienam culpam incusare, ubi fateris tuam. PLIN. epist. 5, 8, 11 (*v. infra l. 80*). VLP. dig. 1, 8, 9, 3 in sanctionibus adicitur, ut qui -i (*sc. contra eam legem*) aliquid commisit, capite puniatur. 47, 10, 7, 1 *sc. in ea actione* (COD. Iust. 5, 13, 1, 11 [*a. 530*]. 5, 13, 1, 14ᵃ [*a. 530*]). APVL. apol. 28. 67. 88 -i (*sc. cum ea re*) et ille ... versus ... congruit. COMM. instr. 2, 35, 19. SCHOL. Cic. Gron. B p. 343, 12 St. si praesenti repugnetis et condemnetis eum, -i (*sc. ea re*; ubi *codd.*) nimia comprobatur integritas. CLAVD. DON. Aen. 1, 663 p. 130, 8. 2, 434 p. 207, 11. VVLG. Os. 6, 7 (ἐκεῖ). AVG. civ. 2, 17 p. 72, 30 D. 3, 15 p. 117, 6 *al.* ENNOD. opusc. 4, 22 p. 388, 12. *latiore sensu: i. q. inter eam rem agendam* (*'dabei'*): LIV. 1, 1, 9 Aeneam apud Latinum fuisse in hospitio; -i (ubi *M*) Latinum ... domesticum publico adiunxisse foedus. 1, 7, 2 ad caedem vertuntur; -i in turba ... Remus cecidit. 1, 37, 6. 1, 57, 10. 3, 11, 11. 3, 13, 2. 5, 7, 3 aggerem ac vineas ... incendium hausit. multique -i mortales ... absumpti sunt. 35, 16, 2. 40, 5, 7 sermones ad rem Romanam (spem Romanorum *trad.*) trahebant. -i cum alii mores ..., alii res gestas ... eluderent *eqs.* *al.*

2 *i. q. ea condicione, eo casu, in ea causa sim.* (*in correlatione v. infra l. 39 sqq. 47 sq. 49. 62 sqq.*): LIV. 2, 40, 13 deinde atrox proelium ortum. -i fortuna populi Romani duos ... exercitus ... confecit. 5, 36, 6 ad arma discurritur et proelium conseritur. -i, iam urgentibus Romanam urbem fatis, legati contra ius gentium arma capiunt. 5, 49, 6. 10, 15, 2 -i quoque plus fugae fuit quam caedis (43, 12, 10 CELS. 8, 3, 4. PETRON. 140, 11 sed me numen inimicum -i q. invenit). 10, 35, 1. 33, 37, 8 *al.* SEN. contr. exc. 4, 1 -i me flere prohibes, ubi crudeliter ipse non fleres (SEN. benef. 2, 20, 2. 7, 26, 3 non miraberis -i neminem reddere, u. nemo satis accepit. clem. 1, 19, 5 epist. 71, 25 VEG. mil. 3, 21 p. 111, 18). VELL. 2, 55, 1 inclinatae ... hostium copiae: nec dissimilis -i adversus victos quam in priores clementia Caesaris fuit. CELS. 3, 1, 4 (*v. infra l. 72*). LVCAN. 9, 825 serpens per ... caput Pauli ... fugit. nil -i virus agit. PLIN. nat. 9, 92. 17, 203. 31, 102. AVR. Fronto p. 14, 14 N. tu, ubi quid in singulos decernis, -i universos exemplo adstringis (APVL. Socr. 17 p. 157 TERT. pudic. 2 p. 224, 12 patient. 11 p. 17, 4. 5 AMM. 26, 10, 10). FRONTO p. 85, 20 N. -i ..., cum *eqs.* PAVL. dig. 39, 6, 35, 2 mortis causa donatio longe differt ab illa ... absoluta donatione ... et -i (*sc. absoluta d.*) qui donat *eqs.* VVLG. Hebr. 7, 8 et hic (ὧδε) quidem decimas morientes homines accipiunt; -i (ἐκεῖ) autem contestatur quia vivit (AVG. civ. 7, 28 p. 311, 34 D. 9, 15 p. 388, 7 *al.* IOH. MAXENT. Conc.ˢ IV 2 p. 24, 43 VAL. CEM. hom. 13, 5 p. 733ᴬ SALV. gub. 1, 58 *bis*). AVG. civ. 13, 17 p. 577, 24 D. *al.* *nota*: LIV. 33, 10, 8 si Valerio qui credat ..., quadraginta milia hostium ... sunt caesa; capta — -i (*'in diesem Punkte'*) modestius mendacium est — quinque milia *eqs.* *speciatim de causa iudiciali*: POMPON. dig. 8, 3, 25 aquae ductus ius ... te ... sequetur; neque -i ... usus eius aquae ratio habenda est *eqs.* (*et al.*; *v. V. i. R.*). COD. Iust. 5, 59, 5 (*a. 531*) -i etenim necesse est ... praestare, quia in hoc casu *eqs.* *saepius in correlatione*: SCAEV. dig. 45, 1, 127 -i ..., ubi (*al.* [*v. V. i. R.*]. COD. Theod. 5, 15, 17 [*a. 364*]. 9, 40, 16 [*a. 398.* = 11, 30, 57 = Iust. 7, 62, 29, 1]. COD. Iust. 4, 30, 5). VLP. dig. 3, 6, 5, 1 ubi ..., -i (*al.* [*v. V. i. R.*]. COD. Iust. 1, 3, 48, 3 [*a. 531*]). COD. Iust. 9, 41, 13 (*a. 293*) -i ..., dum. *et al.* (*v. V. i. R.*).

II ***syntactica et stilistica*:**

A ibi *ponitur pro* **illic** (*cf. p. 142, 16 sqq.*): **1** ibi *in locis (rebus) opponendis pertinet ad locum (rem) ante inductum (-am)*: **a** hic ... ibi *sim.*: CELS. 3, 1, 4 magis ... ignoscendum medico est parum proficienti in acutis morbis, quam in longis: h. enim breve spatium est ...: -i ... deliberationi ... tempus patet. STAT. Theb. 11, 351 h. plangimus omnes; ast -i (*sc. apud fratrem*) vix unus pugnas dissuadet Adrastus. MART. 10, 96, 7 illa placet tellus ...: pascitur h. (*sc. Romae*), -i pascit ager; tepet igne maligno h. focus, ingenti lumine lucet -i; h. pretiosa fames ..., mensa -i divitiis ruris operta sui; quattuor h. aestate togae ... teruntur, autumnis -i me quattuor una tegit. QVINT. decl. 388 p. 439, 30. TAC. Agr. 32 h. (*sc. ap. Britannos*) dux, h. exercitus: -i (*ap. Romanos*) tributa et metalla. ann. 15, 50. PLIN. epist. 5, 8, 11 ne ... turbatus -i (*sc. in orationibus scribendis*) faciam quod h. (*in historia componenda*) debeo. FLOR. epit. 2, 2, 16 Sardiniam adnexamque Corsicam transit. Olbiae h., -i Aleriae urbis excidio incolas terruit. 3, 21, 23. AFRIC. dig. 13, 4, 8 (*et 4ʳ*; *v. V. i. R. III 1, 246, 7*). APVL. met. 2, 2 aurum in gemmis et in tunicis, -i inflexum, h. intextum, matronam ... confitebatur. CELERIN. Cypr. epist. 21, 4 p. 532, 18. CYPR. mort. 20 p. 309, 23 *non accipiendas esse* h. (*sc. in vita*) atras vestes, quando illi -i (*in aeternitate*) indumenta alba iam sumpserint (HIER. epist. 60, 7, 1 AVG. civ. 12, 21 p. 545, 6 D. *bis* [*bis syn.* hic ... illic]. *ibid.* p. 546, 2 *et* 7ᵗⁱᵉ. in euang. Ioh. 50, 13 serm. dub. 395, 1 *bis*. HESYCH. in lev. 22, 30 p. 1079ᶜ). PANEG. 4 (9), 2, 3 -i (*sc. in secretis studiorum exercitiis*) armantur ingenia, h. (*in foro*) proeliantur. -i prolusio, h. pugna committitur (*syn.* hic ... illic). LACT. inst. 1, 21, 24. AVSON. 298, 40 diligo Burdigulam, Romam colo; civis in hac sum, consul in ambabus; cunae h., -i sella curulis. PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 336, 4 HIER. epist. 15, 1, 2. 65, 8, 2. 65, 9, 6. VVLG. Iudith 13, 20 custodivit me angelus ... et hinc (*Bethulia*) euntem et -i (*in castris Holofernis*) commorantem (*gr. aliter*). Hebr. 7, 8 (ὧδε ... ἐκεῖ). CLAVD. 3, 205 *sqq. ter* (*cf. 210* illic ... hic). 21, 374. AVG. civ. 1, 4 p. 9, 17 D. -i (*sc. in templo Iunonis*) amissa, h. (*in basilicis Christianorum*) servata libertas; -i clausa, h. interdicta captivitas; -i ... a dominantibus hostibus premebantur, huc ... a miserantibus ducebantur (*antea* illuc ... huc). 6, 6 p. 257, 16. 7, 28 p. 311, 34. 20, 23 p. 466, 9 *sqq.* (*praecedit* illic ... hic) sicut -i 'procedent' dictum est, ita h. 'exurgent'; sicut -i 'qui ... iudicii': ita et isto loco 'hi ... aeternam' (trin. 14, 16, 22 p. 1054ᴬ [*postea* -i ... hic]) *saepe*. in psalm. 44, 2 pagani ... vident refertas ecclesias, templa deserta; hac celebritatem, -i solitudinem. SVLP. SEV. chron. 1, 1, 5 HESYCH. in lev. 7, 1 p. 857ᴮ. 23, 22 p. 1089ᴮ EVCHER. form. 2 p. 12, 7 IOH. MAXENT. Conc.ˢ IV 2 p. 24, 43 *bis*. VAL. CEM. hom. 13, 5 p. 733ᴬ SALV. gub. 1, 58 *bis*. SIDON. epist. 2, 1, 1. ibi ... ibi (*v. etiam infra l. 51*): AVG. civ. 14, 4 p. 11, 4 D. et -i (*sc. illo libri loco*) enim per omnem carnem omnis homo, et -i (*hoc libri loco*) per septuaginta quinque animas septuaginta quinque homines intelleguntur.

b *liberius* (*sc. laxiore oppositione*): STAT. Theb. 10, 711 haec pietas, hic verus honos; -i (*sc. ap. patres externos*) gloria tantum. TAC. ann. 4, 74 quippe Romae sueti discursus ...: -i (*sc. in proximo Campaniae*) ... fastus ianitorum perpetiebantur. 13, 46 illum (*sc. Othonem*) ... magnificum; -i (*ap. Othonem*) se (*i. Poppaeam*) summa fortuna digna visere: at Neronem *eqs.* PLIN. epist. 8, 14, 16 FLOR. epit. 4, 12, 60. AFRIC. dig. 33, 8, 16, 1 -i enim ... pretium ... deducendum ..., at in proposito ... nihil esse deducendum. VLP. dig. 45, 1, 45, 3 MARCIAN. dig. 40, 5, 55, 1. APVL. apol. 37 -i (*sc. Athenis, ut urbs opponatur loco iudicii*) ... omnis iudices tanto poetae (*i. Sophocli*) adsurrexisse. met. 11, 6 hoc eodem momento, quo tibi venio, simul et [t]ibi (*apud sacerdotem*) ... praecipio. PORPH. Hor. sat. 1, 4, 74 PANEG. 6 (7), 10, 2. SCHOL. Cic. Gron. D p. 311, 21 St. -i (*sc. illo orationis loco*) accusavit; modo (*i. nunc*) comparat et dicit *eqs.* (*cf.* HIER. epist. 59, 2, 2 -i ... nunc).

2 ibi *pertinet ad locum quemlibet*: **a** *in locis opponendis*: STAT. Theb. 2, 276 -i ... zmaragdos cingit *Vulcanus* (*sc. in monili Harmoniae*) ...; hic ... germen Hesperidum (*cf.* APVL. met. 2, 19). PLIN. epist. 8, 17, 4 viderunt ... alibi divitum apparatus ..., alibi instrumenta ruris, -i boves ..., hic soluta ... armenta. HIER. epist. 60, 18, 2 alios torqueri, alios necari, alios obrui fluctibus, alios ad servitutem trahi; hic nuptias, -i planctum. ibi ... ibi (*v. etiam supra l. 26*): VVLG. Is. 28, 10 *et* 13 modicum -i, modicum -i (ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν). CLAVD. MAM. anim. 1, 23 p. 82, 9 sicut de corporibus -i vel -i esse ... dicitur, ita de animabus ... taliter esse vel taliter ... pronuntiatur. **b** *per se ipsum* (*in afferendis exemplis*): TRACT. c. Arrian. p. 12, 1 neque enim aut homines aut angeli adorandi sunt ..., quamvis dei plerumque nuncupentur, ut -i: 'deus ... deorum'; et -i: 'quis ... tibi?' (HIER. epist. 21, 4, 1. 22, 19, 5 *al.*). PELAG. in Rom. 5, 12 p. 45, 21 S. sicut -i: 'non ... unum' (8, 27 p. 68, 6 I Cor. 9, 7 p. 175, 19).

B ibi *dicitur pro* **pronomine** (in eo *sim.*): **1** *de rebus corporeis*: PLAVT. Cist. 734 loquere [tu] quid -i (*sc. in cistella*) infuerit (Rud. 1134. 1310 TER. Eun. 584). Rud. 1121 aliud quidquid -i (*sc. in vidulo*) est, habeat sibi (*cf.* APVL. met. 6, 21). CATO agr. 33, 3 sulcos interponito -ique (*sc. in sulcis*) viveradicem serito. 88, 1 amphoram ... in sole ponito. -i fiscellam ... suspendito (*cf.* VITR. 7, 3, 10 PLIN. nat. 33, 104). VARRO ling. 5, 130 speculum a speciendo, quod -i se spectant (LVCR. 4, 167. *cf.* 3, 976). 7, 64 limax ab limo, quod -i vivit. CAEL. Cic. epist. 8, 1, 1 omnia ... sunt -i (*sc. in volumine*; *om. G R*) senatus consulta, edicta *eqs.* CAES. civ. 1, 26, 1 Pompeius naves ... adornabat. -i turres ... erigebat (VLP. dig. 14, 1, 1, 7. 47, 9, 3, 8 PAVL. dig. 47, 2, 42 pr.). VITR. 8, 3, 17 fons oritur, -ique avium ... ossa iacentia apparent (*cf.* PLIN. nat. 31, 107). 9, 8, 3. COLVM. 1, 6, 5 stabula sic ordinentur, ... ut quisque (*sc. umor*) -i conceptus fuerit, ... dilabatur (*cf.* PLIN. nat. 15, 22 MARCELL. dig. 34, 2, 6, 2 AVG. civ. 22, 10 p. 583, 26 D.). PLIN. nat. 11, 280 aqua vinumque interemit salamandra -i inmortua. 21, 121. 23, 142 *al.* VAL. FL. 6, 80 plaustris ... ad proelia ... traxere manus; -i ... illis e⟨s⟩t domus (*cf.* PLIN. epist. 9, 36, 3). MARCIAN. dig. 48, 13, 12, 1. PORPH. Hor. sat. 2, 3, 5 incerare parietes ... et -i scribere (*cf.* TEST. Iulian. [Corp. XIV 2934] 22). *et al.* *nota*: MARCELL. med. 29, 52 de novem coloribus, ita ut -i (*'darunter'*) album vel nigrum non sit, facies ... fila.

2 *de rebus abstractis*: VARRO ling. 8, 10 quarum rerum usus erat simplex, -i (*sc. in iis*) etiam vocabuli declinatus *simplex erat*. 9, 66. 71.

[Haffter]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3 *de civitatibus, urbibus sim.*: LIV. 1, 45, 5 cuius civitatis eam *bovem* civis Dianae immolasse[n]t, -i fore imperium. 40, 46, 10 in cuius urbis medio foro ... concurrerant, -i concordes regnarunt. 44, 34, 4 in quo exercitu ..., -i *eqs. cf.* 1, 43, 11. *adde*: ITALA gen. 11, 2 (Aug. civ. 16, 4 p. 129, 13 D.) invenerunt campum ... et habitaverunt -i (ἐκεῖ, VVLG. in eo).

4 *de hominibus*: *apud aliquem* (*hominem*): TER. Andr. 927 is mihi cognatus fuit ... -i ego audivi *eqs.* Haut. 967. LIV. 25, 18, 15 ad consules est deductus laudatusque -i magnifice. STAT. Ach. 1, 349 *Thetis* aggreditur regem atque -i ... ait. FRONTO p. 213, 11 N. AVSON. 463. *apud gentem*: TAC. Germ. 19 plusque -i (*sc. ap. Germanos*) ... mores valent quam alibi ... leges (*cf.* 25). COMM. apol. 947. SOL. 31, 3 nullus -i (*ap. Trogodytas*) habendi amor. AMM. 31, 2, 22 iudicatur -i (*ap. Halanos*) beatus, qui *eqs.* AVG. civ. 18, 41 p. 319, 24 D. *structurae notabiles*: QVINT. inst. 12, 10, 25 cur in iis demum, qui ... fluunt, Atticum saporem putent, -i demum thymum redolere dicant? IVV. 11, 176 namque -i ('*in divite*') fortunae veniam damus. alea turpis ... mediocribus (*cf.* 8, 64). VICTORIN. PETAV. in apoc. 2, 4 p. 38, 7 -i (*sc. in ea classe, inter eos*) quoque esse faciles homines ad inlicitas paces dandas ... ostendit. *per imaginem*: PLAVT. Asin. 181 is (*amator recens*) dare volt, is se aliquid posci, nam -i (ubi *codd.*) de pleno promitur. *translate*: LIV. 3, 15, 9 id malle populo Romano auctore fieri; si -i (*i. in eo*) spes non sit, se Volscos ... temptaturum. 4, 13, 12 se dictatorem L. Quinctium dicturum: -i animum parem tantae potestati esse. 27, 48, 6. STAT. Theb. 10, 711 (*v. p. 148, 31*). TAC. ann. 13, 46 (*v. p. 148, 34*). *in correlatione*: LIV. 1, 24, 2 cum trigeminis agunt reges, ut pro sua quisque patria dimicent ferro: -i imperium fore, unde victoria fuerit (PS. QVINT. decl. 19, 2 p. 337, 21 IVST. 14, 1, 7. *cf.* unde ..., -i: LIV. 28, 26, 3). 27, 17, 13 animum iam pridem -i (*ap. Romanos*) esse, ubi ius ac fas crederent coli (45, 35, 9 LVCAN. 10, 408 PAVL. dig. 23, 3, 56, 1 COD. Theod. 9, 40, 18 [*a. 399*]. *cf.* ubi ..., -i: LIV. 40, 15, 10 COD. Iust. 6, 2, 22, 3ª [*a. 530*]). SEN. epist. 114, 11 ubicumque ..., -i. QVINT. inst. 7, 3, 33 undecumque ..., -i.

C *de ratione inter* ibi *locale et locum, ad quem spectat, intercedente specialia quaedam*: 1 *loci significatio ex alio vocabulo intellegitur*: PLAVT. Merc. 884 (*v. p. 142, 65*). Poen. 585 comitiales sunt meri; -i (*sc. in comitio*) habitant. VARRO rust. 3, 16, 14 Siculum mel fert palmam, quod -i (*sc. in Sicilia*) thymum bonum frequens est (*cf.* VAL. MAX. 7, 4 ext. 2 PLIN. nat. 7, 148 [SOL. 1, 49]. 12, 71. 14, 9. 15, 68 *saep.* VAL. FL. 7, 233 VLP. dig. 28, 5, 35, 3). LIV. 2, 5, 1 res integra refertur ad patres. -i (*sc. in senatu; cf. p. 143, 6sqq.*) victi ira vetuere reddi (ii victi *vel* ibi vicit *edd.*). 10, 21, 14 de magnitudine belli Etrusci disseruit: iam tum, cum ipse -i (*sc. in Etruria*) ... rem ... gesserit, *eqs.* 36, 10, 7 *regi* consultanti ... supervenerunt. -i (*sc. in consilio; cf. p. 142, 70sq.*) in diversum sententiae tendebant. 39, 5, 16 duces ... Aetoli ... ab Antiocho -i (*sc. in Aetolia*) relicti (*cf.* PLIN. nat. 37, 72 TAC. ann. 4, 55). CELS. 6, 6, 29 in hoc vitio multum ambulare ..., lavari saepe, -ique (*sc. in balineo*) desudare (*lac. statuit Marx*). MELA 3, 72 rubrum mare Graeci, ... quod -i (*sc. regione rubri maris*) Erythras regnavit, Erythran thalassan appellant (*cf.* PLIN. nat. 8, 90). POMPON. dig. 50, 16, 166 pr. is, qui rusticarum rerum rationes dispenset -ique (*sc. ruri*) habitet. 2 *loci significatio cognoscitur ex praecedente eundi verbo*: CAES. Gall. 7, 54, 1 pontem refecit eoque exercitum traduxit. -i (*sc. in altera ripa*) ... discit (*cf.* TAC. hist. 5, 18 AVG. civ. 18, 17 p. 277, 2 D.). 7, 60, 1 IIII milia passuum secundo flumine ... progredi -ique se exspectare iubet (*cf.* BELL. Afr. 65, 3). SALL. Iug. 49, 6 agmen constituit. -i ... aciem instruxit. LIV. 34, 31, 1 Nabis ... descendit. -i (*sc. in plano*) ... ita coepit tyrannus. PLIN. epist. 6, 20, 8 egressi tecta consistimus. multa -i miranda, multas formidines patimur. GELL. 19, 12, 9 discedit ille a vicino ... tamquam adeptus rei rusticae disciplinam. tum falcem -i (*sc. in suo fundo*) capit. 3 ibi *spectat ad locum, qui animo obversatur*: CATO agr. 6, 3 *harundinetum* hoc modo serito: bipalio vortito, -i (*sc. in terra versa*) oculos harundinis ... serito. VARRO rust. 1, 23, 3 quaedam ... serenda non tam propter praesentem fructum quam in annum prospicientem, quod -i (*sc. in agro*) ... terram faciunt meliorem (*aliter Krumbiegel, De Varroniano scrib. genere quaest. 86*). CAES. Gall. 5, 1, 2 (*v. Meusel, Lex. Caes.*). LIV. 4, 19, 5 quem cum ... equo deiecisset, ... et ipse ... se in pedes excepit. adsurgentem -i (*sc. humi*) regem ... resupinat. QVINT. inst. 4, 1, 54 multum gratiae exordio est, quod ab actione diversae partis materiam trahit, hoc ipso, quod non compositum domi, sed -i (*sc. loco actionis*) atque ex re natum (*cf.* 11, 2, 46. 12, 9, 19). 4 *deest loci mentio*: -i *adesse*: PLAVT. Epid. 612 Periphanem emere lora vidi, -i aderat una Apoecides. Merc. 362 nec sacrum nec tam profanum quicquam est, quin -i ilico adsit *pater*. Poen. 1178. TER. Andr. 118 inter mulieres, quae -i aderant, ... aspicio *eqs.* 839 Eun. 22 RVT. LVP. 1, 14. -i *manere*: TER. Eun. 512 ubi veni, causam ut -i manerem repperit. LIV. 38, 34, 2. VAL. MAX. 1, 8, 12 nam is solus -i remanserat. -i *esse*: CIC. Tull. 20 rogat Fabius Acerronium — nam -i tum erat — ut ... veniat (*cf.* div. 1, 68. 2, 114). Caecin. 27 CINC. Gell. 16, 4, 4 NEP. Eum. 7, 2. COLVM. 12, 1, 4 diligentior erit vilica, si meminerit -i esse cui ... ratio reddenda sit. PLIN. nat. 32, 55. STAT. Ach. 1, 197 quamquam -i fida parens *erat*. CLAVD. DON. Aen. 2, 13 p. 147, 18 AVG. civ. 2, 23 p. 86, 22 D. *cf.* APVL. met. 2, 25 sic inanimis ... paene -i non eram.

D *iuncturae*: 1 *cum particulis copulativis*: **ibique** (*falso trad.*: PLAVT. Rud. 935 SALL. Iug. 81, 2 ASCON. tog. cand. p. 71, 20 St.): TAB. triumph. Aemil. 5 B. inter Ephesum ... Chiumque classis regis ... fusa ... est, -ique eo die naves longae ... captae. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 4, 9 CORP. XI 5750, 4. *ap. poetas*: ENN. ann. 59 (*v. p. 146, 13*). LVCR. 6, 580 ventus ubi ... in loca se cava terrai coniecit -ique ... fremit. VERG. Aen. 7, 126. 9, 412. *ap. scriptores* (*deest* CIC.): ENN. (?) frg. var. 100 postquam eo (*sc. in montem*) ascendit, contemplatus est ... terras, -ique ... aram creat. CATO agr. 33, 3 (*v. p. 148, 65*). VARRO ling. 5, 157 quod is huc venerit -ique sit sepultus. rust. 3, 5, 17 *al.* frg. Non. 21, 8 frg. Prob. Verg. ecl. pr. p. 326, 6. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 coactus sum ... in urbem eum *Marcellum* referre -ique ... funus ei ... faciendum curavi. *ibid.* locum delegimus -ique eum combussimus. PLANC. Cic. epist. 10, 17, 1. CAES. Gall. 2, 8, 4 ad extremas fossas castella constituit -ique tormenta conlocavit. *al.* civ. 1, 8, 1 *al.* HIRT. Gall. 8, 52, 1 BELL. Afr. 9, 1 *al.* BELL. Alex. 41, 1 *al.* SALL. Catil. 5, 2 *al.* Iug. 8, 2 *al.* NEP. Alc. 7, 4 *al.* LIV. 1, 10, 5 *al.* perioch. 67 p. 78, 13 *al.* VITR. 5, 11, 4 *al.* FEST. p. 158. 269 VAL. MAX. 2, 4, 5ⁱⁿ· *al.* CELS. 4, 12, 8 *al.* CVRT. 7, 9, 14 (reliquum *trad.*). COLVM. 5, 10, 14 *al.* PLIN. nat. 6, 34 *al.* PLIN. epist. 7, 27, 2 SVET. Vesp. 1, 3 gramm. 5. 8 FLOR. epit. 3, 23, 7 FRONTO p. 169, 11 N. *al.* IVLIAN. dig. 14, 2, 6 (*al.; v. V. i. R.*). APVL. met. 5, 7 *al.* ITALA Matth. 5, 23 (Hier. epist. 13, 2) si offeres munus tuum ad altare -ique rememoratus fueris, quia *eqs.* (κἀκεῖ, ITALA codd. a b g¹ k q *et* VVLG. et -i. *an* 'ibique' *verba Hieronymi?: cf. et infra l. 30*). *et ap.* PORPH., SOL., CAPITOL., PALLAD., AVSON., AMM., SCHOL. Cic. Bob., CLAVD. DON., VEG. mil., MAXIMIN., HIER. epist. VVLG. gen. 45, 11 (καὶ ... ἐκεῖ. *item* num. 33, 9 deut. 4, 28 Ios. 4, 8. 18, 1. *at v.* ITALA [Lugd.] et ... -i. *cf. et l. 26*) *al.* AVG. civ. 5, 18 p. 227, 13 D. *et al.* *nota abundantiam*: atque ibique (*i.* '*atque -i*'): BELL. Afr. 97, 1. ibique et (*i.* '*-ique*'. *cf. Bonnet, Le lat. d. Grég. 313 adn. 3*): GREG. TVR. Franc. 3, 23 p. 131, 11 *al.* **atque ibi** (*v. et p. 145, 72sq. 146, 35. 43*): *ap. poetas*: PLAVT. Amph. 732 (*v. p. 151, 24*). Asin. 115 *saep.* TER. Ad. 181 intro abripiere atque -i ... operiere loris. *al.* CATVLL. 66, 33 PROP. 2, 19, 13 OV. met. 5, 105. 6, 522 MANIL. 3, 265 VAL. FL. 8, 204 HOMER. 471 STAT. Ach. 1, 349 *al.* IVV. 10, 160. *ap. scriptores*: CIC. Verr. II 1, 48 Latonam ... confugisse Delum atque -i Apollinem ... peperisse. Rab. perd. 21 *al.* fin. 2, 20 *al.* Att. 9, 11, 3 TREBON. Cic. epist. 12, 16, 1 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 3. *et al., e. g. ap.* CAES., BELL. Afr., NEP., LIV., CELS., PLIN. nat., TAC., GELL., APVL., AVG. civ. **et ibi** (et — et, et *i. q.* '*etiam*' *et sim. omittuntur*): *ap. poetas*: PLAVT. Mil. 555 et -i osculantem meum hospitem ... vidisti? *ap. scriptores*: VARRO rust. 1, 52, 2 *frumentum* exteritur grege iumentorum inacto (*sc. in aream*) et -i agitato. CIC. Cluent. 28 Phil. 1, 9 de orat. 3, 18 Tusc. 5, 109 Att. 3, 21 *al.* epist. 1, 10 CAES. civ. 1, 41, 2 NEP. Eum. 6, 3 *al.* LIV. 2, 62, 3 *al.* VITR. 2, 6, 1 *saep. et al.; crebrescit inde a* PALLAD., ITIN. [Silv.].

2 *cum particulis variis*: **ibi tum** (**tunc**): *cf. Thomsen, Pleonasmus b. Plaut. u. Ter. 1930, 82 sqq.* *de* CATVLL. 8, 6 *v. p. 141, 72,* VERG. Aen. 6, 897 *p. 141, 17*: a ibi tum (tunc [*primum v. infra l. 58. 67*]): α *per pleonasmum de tempore*: ENN. scaen. 310 -i tum derepente ex alto in altum despexit mare (*fort. ad β referendum*). TER. Andr. 131 (*v. p. 146, 24. aliter Thomsen*). 634 -i tum eorum inpudentissuma oratiost. CIC. Quinct. 16 -i tum ... Sex. Naevius hominem ... deterret ne auctionetur. Verr. II 3, 139 Scandilius ... se ... dicit ... esse rediturum. quid tu -i tum (tunc *V*, tamen *O*)? quid facis? Caecin. 27 (*v. p. 146, 8*). AMM. 20, 11, 5 -i tunc ... Ursulus ... exclamavit (*cf.* 29, 1, 22). 24, 4, 20. 29, 2, 14. β *vi locali voc.* ibi: TER. Andr. 106 Chrysis vicina haec moritur. :: ... :: -i (*sc. ap. Chrysidem*) tum filius ... aderat frequens. 223 -i (*ap. Andrum insulam*) tum hanc ... patrem recepisse. Eun. 108 VARRO rust. 1, 6, 5 CIC. Tull. 20 (*v. p. 149, 81. cf.* div. 2, 114). SALL. hist. frg. 3, 102 (*fort. ad α referendum*). VERG. Aen. 9, 526 vos *Musae* ... precor, adspirate canenti, quas -i tum (tunc *MP*) ... strages ... Turnus ediderit. LIV. 1, 7, 12 -i (*sc. in ea ara*) tum (dum *codd. mell.*) primum ... sacrum ... factum. 2, 5, 3. 28, 12, 13. 36, 33, 2. STAT. silv. 4, 6, 20 mille -i (*sc. in cena Vindicis* [*v. vers. 3*]) tunc species aeris ... edidici. GELL. 1, 2, 2 (*cf.* 2, 22, 2. 18, 5, 2. 20, 8, 3). 10, 3, 7 (*v. p. 143, 32*). APVL. met. 10, 6 -i tum ... tum. PANEG. 3 (11), 12, 2 AMM. 25, 8, 18. b tum (tunc) ibi (*vi locali voc.* ibi. [*vi temporali* GELL. 18, 10, 5 cum ... t. -i]): CIC. de orat. 1, 82 quom ... venissem Athenas, complures tum -i dies sum ... commoratus (div. 1, 68 BELL. Afr. 89, 2 LIV. 35, 14, 2 [*v. p. 151, 60*]. TAC. hist. 2, 97 [*v. p. 142, 44*]. GELL. 3, 10, 17. 15, 31, 2). GELL. 14, 2, 9 tunc -i (*ap. iudicem*) amici ... dicebant (VLP. [*ex edicto*] dig. 43, 16, 1 pr. PAVL. dig. 33, 7, 19 pr. COMM. instr. 1, 29, 19 PALLAD. 7, 5, 4 ITIN. [Silv.] 24, 10 DRAC. Orest. 460).

ibi cum (*cf. Wichert, Über historisch-continuative Übergänge im Lat., Progr. Guben 1859, p. 3. 24*): *vi locali voc.* ibi *legitur inde a* VARRO rust. 3, 5, 5 *passim.* *sensu temporali, i. e. pleonastice pro* cum, *nusquam invenitur; perperam interpretatus est* LIV. 4, 50, 5. 40, 5, 7 (*v. p. 147, 31*) *Wichert p. 24.* *v. etiam p. 142, 22. 25.*

ibi vero: *sensu locali*: CATO or. frg. 65, 1 (*v. p. 151, 81*). LIV. 25, 39, 8 raptim ... in altera transcursum castra ... est ... -i vero ...

[*Hafter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

neglecta ... omnia ... invenere. 30, 17, 4. 38, 16, 5. 42, 66, 8 CELS. 8, 1, 16. PLIN. paneg. 77, 3 reliqua pars diei tribunali dabatur. -i vero quanta religio aequitatis! PANEG. 6 (7), 10, 2. *sensu temporali*: SALL. Iug. 58, 3 (*v. p. 146, 45*). LIV. 3, 69, 3 (*p. 146, 42*). 3, 70, 5 (*p. 146, 29*). APVL. apol. 1 (*p. 145, 83*).

ibi demum *v. vol. V 1, 514, 74. 515, 28*; ibi iam, iam ibi *supra p. 113, 40. 45*.

E *de correlatione* (ubi ... ibi, ibi ... ubi *sim.*): 1 *de loco: v. p. 143, 57 sqq. 148, 83 sq. 149, 1 sqq. 149, 26 sqq.* 2 *de tempore: v. p. 146, 2 sqq. 146, 38 sqq. 146, 57 sqq.* 3 *de modo vel condicione rerum: v. p. 147, 15. 147, 39 sqq. 147, 47 sq. 147, 49. 147, 62 sqq.* 4 *speciatim: praecedit coniunctio temporalis (condicionalis), sequitur (primo loco enuntiati) ibi locale*: LIV. 36, 30, 4 ut ad Coracem ventum est ..., -i ... iumenta ... praecipitata ... sunt (PLIN. nat. 9, 152). VITR. 1, 4, 9 cum ... probaverant integram ... naturam iocinerum ..., -i constituebant munitiones (COLVM. 3, 10, 2 APVL. met. 11, 6). CELS. 2, 7, 21 si in ventrem sanguis confluxit, -i in pus vertitur (VEN. FORT. carm. 7, 5, 39). VVLG. Luc. 23, 33 postquam venerunt in locum, qui vocatur Calvariae, -i crucifixerunt eum (ὅτε ..., ἐκεῖ). *adde*: VITR. 6, 1, 10 (*v. p. 147, 9*) simul ..., -i (*sc. ea re; cf.* SCHOL. Cic. Gron. B p. 343, 12 St. [*v. p. 147, 21*]. CLAVD. DON. Aen. 1, 663 p. 130, 8).

F *repetitur* ibi: 1 *per anaphoram*: PLAVT. Amph. 732 -i cenavi atque -i quievi. Merc. 656 rus ... abire, -i esse, -i vivere. Poen. 585. ACC. trag. 154 ubi ..., -i ..., -i (*v. p. 145, 3. cf.* TERT. cult. fem. 2, 8 p. 725, 22). 585. CIC. de orat. 2, 292 ut boni quod habeam, id amplectar exornem exaggerem, -i commorer, -i habitem, -i haeream. LVCR. 4, 666 (*v. p. 146, 63*). LIV. 23, 45, 4 (*quater in oratione*). 26, 42, 3 (*ter*). 27, 48, 10 (*ter*). 31, 24, 12 ut ... scirent ... -i signa, -i aciem esse debere, ubi rex esset. MELA 1, 87 (5^{ies}). PLIN. nat. 4, 28 (*cf.* MART. CAP. 6, 654). STAT. Ach. 1, 454 coetus -i armorum ..., -i ingens iuratur bellum. PLIN. epist. 5, 6, 45 (*cf.* 4, 6, 2). APVL. apol. 67 COMM. instr. 1, 34, 11 SOL. 23, 6 ITIN. Theod. 10 (6^{ies}). OPTAT. 5, 2 p. 122, 14 CLAVD. DON. Aen. 1, 728 p. 140, 27 HIER. epist. 7, 3, 2. VVLG. Iob 3, 17 -i impii cessaverunt ... et -i requieverunt (ἐκεῖ ..., ἐκεῖ. *cf.* cant. 8, 5 Is. 34, 14 Am. 7, 12 Mich. 4, 10). Is. 13, 20 (6^{ies}; *gr. quater*). 22, 18 -i morieris et -i erit currus gloriae tuae (ἐκεῖ [*semel*]. *cf.* 27, 10 Ier. 20, 6). AVG. civ. 7, 2 p. 274, 22 D. (*ter. cf.* 7, 15 p. 292, 27. 11, 28 p. 502, 8) *al.* CASSIOD. in psalm. 86 concl. p. 621^{C} (12^{ies}).

2 *per structuram solutiorem*: a ibi *temporale repetitur in narrationibus*: ENN. frg. var. 65 -i Vesta mater ... et sorores ... suadent ..., uti ... ne concedat fratri. -i Titan ... concessit ei ut is regnaret (*adice* 78 -i filiam ... ostendunt). PLAVT. Amph. 1063 -i nescio quis ... exclamat ... 1068 -i me inclamat Alcumena ... (*adice* 1094 -i ... contonat). Epid. 240 -i illarum altera dixit ... 245 -i illa nominat ... 250 -i illa interrogavit. *cf.* Trin. 245 *sqq.* b ibi *locale (ad unum locum spectans) repetitur in sermone cottidiano et simplici*: PLAVT. Rud. 54 -i (*sc. in Sicilia*) esse homines voluptarios dicit, potesse -i eum fieri divitem (*aliter Marx ad l. pro genuino ascito vers. 56*). TER. Andr. 927 -i (*cf. p. 149, 8*) ego audivi ex illo sese esse Atticum. is -i mortuost. VARRO ling. 5, 147 appellatum Macellum ..., quod -i domus fuerit, cui cognomen fuit Macellus, quae -i publice sit diruta. rust. 3, 13, 1. CIC. epist. 14, 20 -i (*sc. in Tusculano*) ut sint omnia parata; plures enim ... nobiscum erunt, et ... diutius -i commorabimur. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 1 cum ... Piraeum ... advectus essem, -i M. Marcellum ... conveni eumque diem -i consumpsi. CAES. civ. 1, 78, 2 explicitius videbatur Ilerdam reverti, quod -i paulum frumenti reliquerant. -i se reliquum consilium explicaturos confidebant. LIV. 35, 14, 2 Ephesum profectus, dum paucos -i moratur dies, dedit operam, ut cum Hannibale, qui tum -i forte erat, ... congrederetur. 45, 27, 8 PLIN. nat. 6, 152. ITALA deut. 26, 5 (Lugd.) descendit in Aegyptum et commoratus est -i in numero exiguo et factus est -i in gentem magnam (ἐκεῖ ... ἐκεῖ; VVLG. *om. alterum* -i). ITIN. [Silv.] 7, 4 castrum est -i nunc habens praepositum ..., qui -i nunc praesidet. 20, 11 et multi monachi -i sunt ... et ascites et ... ecclesia est -i. *saep.* VVLG. I reg. 7, 17 revertebaturque in Ramatha: -i ... erat domus eius, et -i iudicabat Israelem: aedificavit etiam -i altare (ἐκεῖ ... καὶ ... ἐκεῖ ... καὶ ... ἐκεῖ). Ioh. 4, 40 rogaverunt eum ut -i maneret. et mansit -i duos dies (παρ' αὐτοῖς ... ἐκεῖ). *al.* *speciatim*: ibi *alterum antecedit in enuntiato secund., alterum repetitur in enunt. prim.*: VLP. dig. 5, 1, 19, 1 etsi -i domicilium non habuit, -i se debebit defendere. SOL. 20, 10 quod -i primum nostri viderant *speciem lapidis*, -i etiam natam putaverunt. ITIN. [Silv.] 8, 5 ipse ... cum se dignatus fuisset ... -i nobis occurrere, singula -i ostendit. VVLG. Sirach prol. et cum multum temporis -i (*deest gr.*) fuissem, inveni -i (*om. A; deest gr.*) libros. c ibi *vel ad locum vel tempus vel rem spectans repetitur in stilo impolito* (*cf. Marouzeau, REL. 10, 1932, 337*): PLAVT. Merc. 358 mercatum ire iussit: -i hoc malum ego inveni. ubi voluptatem aegritudo vincat, quid -i inest amoeni? (*adice* 362). CATO or. frg. 65, 1 nolite -i (*sc. in ea re*) ... spem habere ...; verumvero inter offam atque herbam, -i vero ... intervallum est. LEX Iul. munic. (Corp. I^2 593) 131 neve quis ... eorum quem ibei (*sc. in eo municipio*) in senatum ... ire, neve in eo numero esse nive sententiam ibei (*sc. in senatu*) dicere ... sinito. LIV. 26, 28, 1 -i (*sc. in senatu*) Laevinus, quo statu Macedonia et Graecia ... essent, quasque -i res ipse egisset ..., exposuit. 33, 24, 5 VELL. 2, 55, 1. *in narrationibus*: PLAVT. Curc. 647 spectacla -i (*loc.*) ruont, ego pertimesco: [tum] -i (*temp.*) me nescio quis arripit. TER. Andr. 356 ubi te non invenio, -i (*temp.*) ascendo in ... excelsum locum, circumspicio: nusquam. forte -i (*loc.*) ... video Byrriam. CIC. Caecin. 27 GELL. 19, 12, 9.

G *de pleonasmo*: 1 *definitur locus*: ENN. (?) frg. var. 100 postquam eo (*sc. in montem*) ascendit, contemplatus est ... terras, -ique in eo monte aram creat. PLAVT. Amph. 621 num obdormivisti dudum? :: nusquam gentium. :: -i forte istum si vidisses quendam in somnis Sosiam — Mil. 108 -i ... apud lenam (GELL. 2, 26, 2. *cf.* PLAVT. Cist. 16 apud te ... -i). Rud. 1159. AVR. Fronto p. 35, 12 N. et in viam profectus sum, et paululum provectus. deinde -i in via ... oves ... adstabant. ITALA iud. 18, 3 (Lugd.) advenerunt in montem Efrem usque ad domum Micha et requierunt -i. et cum -i essent in domo Micha *eqs.* (*gr. et* VVLG. *aliter*). ITIN. [Silv.] 2, 2 qui locus usque in hodie ostenditur; nam lapis grandis -i fixus stat in ipso loco (15, 6. 16, 2). 23, 1 -i ... in eadem civitate. VVLG. Ier. 42, 16 -i (*deest gr.*) ... in terra Aegypti. DIOSC. 3, 15 -i in terra. *cf.* VICT. VIT. 1, 8 sicut -i (*sic b, in a P R*) Carthagine odium, theatrum ... deleverunt (3, 49). *adde* PLAVT. Aul. 439 (*v. p. 144, 65*).

2 *repetitur locus* (*cf. Hofmann, Umgangsspr. 104; Schmalz-Hofmann 478*): a *per structuram strictiorem*: PLAVT. Curc. 476 in medio propter canalem, -i ostentatores meri (482. *cf.* 480. 481). CATO or. frg. 65, 1 verumvero inter offam atque herbam, -i (*om. Ps. Varro sent. 158*) vero longum intervallum est. COLVM. 1 pr. 20 itaque in hoc Latio et Saturnia terra, ubi dii ... docuerant, -i nunc ad hastam locamus. VVLG. psalm. 22, 2 in loco pascuae -i me collocavit (εἰς τόπον χλόης ἐκεῖ). SORAN. p. 21, 18 duo lecti ad quid prosunt? uno vero qui est durius stratus, -i parturientem collocamus (p. 36, 5). *adde*: ITALA Ioh. 17, 24 (Iren. 5, 14, 1 p. 599) volo ut ubi ego sum, -i et hi sint (ὅπου ..., κἀκεῖνοι; VVLG. ut ubi ego sum, et illi sint mecum). VVLG. Ier. 22, 12 in loco, ad quem transtuli eum, -i morietur (ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οὗ ... ἐκεῖ). b *per structuram solutiorem*: α *intercedente enunt. secund.*: CATO agr. 76, 3 postea in tabula pura, quae pateat p. I, -i balteum ponito. VITR. 5, 12, 4 insuper eam exaequationem pila, quam magna constituta fuerit, -i struatur. 7, 3, 4 in aestivis ..., ubi ..., -i. AVR. Fronto p. 67, 2 N. in porta, cum eximus, -i scriptum erat. *huc ne rettuleris* CIC. Verr. II 1, 59. II 2, 50. β *non intercedente enunt. secund.*: CATO agr. 9 salicta locis aquosis, umectis, umbrosis, propter amnes -i seri oportet. LEX Iul. munic. (Corp. I^2 593) 143 quei in eis municipieis coloneis praefectureis maximum mag. maximamve potestatem ibei habebit. PLIN. nat. 3, 148 Colapis in Saum influens iuxta Sisciam gemino alveo insulam -i efficit. 32, 105 torpedo adposita procidentis interanei morbum -i coercet. γ *accedit* esse: ITIN. Burdig. p. 596, 7 a civitate passos mille quingentos est -i (*om. S*) fons Helisei prophetae. Theod. 7 p. 140, 16 in civitate Hierusalem ad sepulcrum Domini -i est Calvariae locus. 8 p. 142, 6 AVG. adv. Don. 21, 34 p. 136, 5 in ipsis ... Corinthiis -i erant, qui *eqs.*

3 inde ibi (*i.* 'inde'): CIC. Mur. 26 (*ex formula*) inde -i ego te ex iure manum consertum voco. *ibid.* unde ..., inde -i. ? unde ibi (*i.* 'unde'): VITA Caes. Arel. 2, 23 p. 493, 14 revertuntur, unde -i applicuerant (*sic cod. 3*).

4 *in Italae sermone* ibi *coniungitur cum pronomine relativo* (*cf. Schmalz-Hofmann 707; Hofmann, PhW. 1932, 1067 adn. 10*): ITALA exod. 21, 13 (Aug. loc. hept. 2, 100) dabo tibi locum, in quem fugiat -i, qui occiderit (τόπον οὗ ... ἐκεῖ; VVLG. locum in quem fugere debeat). 24, 10 (Aug. quaest. hept. 2, 101) viderunt locum ubi steterat -i (τόπον οὗ ... ἐκεῖ [*sic AFM*]; VVLG. *aliter omisso loci adverbio*) deus Israhel (iud. 19, 26 [Lugd.; οὗ ... ἐκεῖ, VVLG. ubi]). exod. 29, 42 (Lugd.). deut. 3, 21 (Lugd.). 4, 27 (Lugd.). Bar. 2, 13 (*Stabile, Riv. Fil. 39, 1911, 383, ex codice Cavensi inedito*). 2, 29 (*v. supra*). 3, 8 (*v. supra*).

5 ibi loci: PLIN. nat. 6, 30 -i loci terrarum orbe portis discluso.

H *de collocatione specialia quaedam*: 1 ibi *ponitur post verbum vel in fine enuntiati* (*notabiliora tantum dedi exempla. huc ne rettuleris P. Maasio, Hermes 67, 1932, 243 auctore* PLAVT. Most. 109, *v. p. 146, 50*): PLAVT. Bacch. 901 in arcem abiit aedem visere Minervae ... i, vise estne -i (*cf.* Rud. 865). Men. 1097 te Syracusis natum esse dix[is]ti: ⟨et⟩ hic natust -i. Rud. 1308 perdidi quidquid erat miser -i omne. TER. Haut. 365 quendam misere offendi -i (*om. A*) militem (*cf.* VARRO rust. 1, 2, 1). LVCR. 1, 741 (*v. p. 147, 2*). 2, 75 nec remorantur -i (*cf.* OV. met. 11, 712). CAES. Gall. 5, 12, 4 nascitur -i (*sc. in Britannia*) plumbum album. civ. 2, 20, 2 quae essent -i in praesidio (*cf. Meusel ad Gall. 6, 10, 5*). SALL. Catil. 8, 3 sed quia provenere -i scriptorum magna ingenia *eqs.* LIV. 30, 39, 2 Populonium inde cum pervenisset stetissetque -i *eqs.* 34, 43, 8 *exercitum*, qui esset -i, reduci in Italiam (*at* 38, 36, 2 classem, quae -i esset). VAL. MAX. 1, 8 ext. 7 ad quos egressus neminem repperit -i. PLIN. nat 36, 99 Argonautae eum *lapidem* pro ancora usi reliquerant -i. MART. 7, 88, 3 me legit omnis -i senior iuvenisque *eqs.* ITIN. [Silv.] 15, 1 si vis, ecce modo pedibus duco vos -i. AVG. civ.

[*Hafter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 9 p. 263, 18 D. ludunt quippe -i, non furiunt. *saepius (secundum usum Hebraicum?) in librorum sacrorum sermone*: ITALA gen. 45, 11 (Lugd.) et pascam te -i (καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ; VVLG. -ique te p.). deut. 26, 2 (Lugd.) invocari nomen ipsius -i (. . . ἐκεῖ; VVLG. ut -i invocetur n. eius). Ios. 4, 8 (Lugd.) et posuerunt -i (. . . ἐκεῖ; VVLG. -ique p. eos). iud. 7, 4 (Lugd.) et proba illos tibi -i (. . . ἐκεῖ; VVLG. et -i probabo illos). VVLG. gen. 46, 3 quia in gentem magnam faciam te -i (. . . ἐκεῖ). iud. 9, 21 habitavitque -i (. . . ἐκεῖ. ITALA [Lugd.] et habitavit -i). III reg. 8, 64 fecit quippe holocaustum -i (ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν) *saepe*. Matth. 19, 2 et curavit eos -i (. . . ἐκεῖ). Luc. 11, 26 Ioh. 2, 1 *al.*

2 *in correlatione* (ubi . . . ibi *sim.*) ibi *collocatur secundo loco vel in medio enuntiato*: a *sensu locali*: PLAVT. Aul. 467 (*v. p. 143, 60*). Stich. 733 tecum ubi autem est (*sc. amica*), mecum -i autemst (*nota responsionem*). S. C. de Asclep. (Corp. I² 588) 4 (*v. p. 143, 83*). LVCR. 4, 243 (*v. p. 144, 19*). PVBLIL. V 9 (*v. p. 145, 13*). OV. met. 1, 300 ([*v. p. 144, 23*]. *cf.* MANIL. 3, 306 LVCAN. 3, 645 VAL. FL. 6, 586 ITIN. [Silv.] 48, 3 AVIEN. orb. terr. 1012). PLIN. nat. 9, 51 (*v. p. 144, 9*). 17, 55 idemque *Cato*: ubi saturus eris frumentum, oves -i delectato (*at v.* CATO agr. 30 [*p. 143, 62*]). SOL. 32, 39 (*v. p. 144, 2*). AVSON. 175, 15 (*v. p. 143, 72*). *cf.* CARM. epigr. 89 (Corp. VI 9632) 8 quid . . . cupiendum est magis quam ube lucem . . . acceperis, . . . spiritum -i deponere. b *sensu temporali*: ENN. ann. 256 (*v. p. 146, 39*). CATVLL. 63, 4 (*p. 146, 4*). LVCR. 3, 213 (*p. 146, 69*). 4, 666. 667 (*v. p. 146, 63 sq.*). 6, 17 (*p. 146, 9*). SER. SAMM. 778 (*p. 146, 68*).

3 ibi *temporale habetur secundo loco vel in medio enuntiato*: ENN. ann. 342 (*v. p. 146, 49*). PLAVT. Poen. 655 (*p. 146, 22*). TER. Eun. 571 (*p. 145, 68*). LVCR. 3, 28 (*p. 146, 54*). 4, 1183 (*p. 146, 55*). VERG. Aen. 2, 40 ([*p. 146, 26*]. *cf.* VAL. FL. 7, 263 [*p. 146, 32*]. STAT. Theb. 2, 16 [*p. 146, 33*]). 2, 792 (6, 700. *v. p. 145, 77*). GELL. 15, 9, 10 (*p. 145, 82*).

4 ibi *inseritur inter vocabula arte cohaerentia (saepe secundo loco enuntiati)*: *inter nomen et genetivum*: PLAVT. Poen. 831 quodvis genus -i hominum videas (CELS. 6, 18, 4). S. C. de Bacch. (Corp. I² 581) 28 exstrad quam sei quid ibei sacri est (CELS. 5, 26, 23. 7, 8, 4). CAES. Gall. 2, 16, 2 adventumque -i Romanorum exspectare (a. R. -i π). civ. 3, 11, 3 praesidiumque -i Parthinorum habebat. LIV. 2, 30, 14 plusque -i sanguinis . . . quam in . . . dimicatione factum (6, 6, 10 PLIN. nat. 17, 51). 3, 58, 9 ante iudicii diem finem -i vitae fecit. 5, 27, 4 quorum parentes capita -i rerum sint. 27, 1, 2 ad tria milia militum -i Hannibalis . . . oppressa. 33, 16, 1. 36, 34, 2 *Naupactus* si capta vi foret, omne nomen -i (o. -i n. *dett.*) Aetolorum ad internecionem videbatur venturum (*v. etiam p. 154, 6*). 38, 9, 13. 39, 13, 10. 41, 16, 8 octo milia -i Ligurum . . . caesa (*aliter v. infra l. 75*). 44, 29, 1 VITR. 5, 2, 2 PLIN. nat. 6, 44 PORPH. Hor. carm. 1, 35, 1. *inter genet. et nomen*: LIV. 1, 21, 3 Camenis eum lucum sacravit, quod earum [s]ibi concilia . . . essent. PLIN. nat. 6, 202 arborum -i proceritatem ad CXL pedes adolescere. PORPH. Hor. epod. 1, 30 SOL. 56, 8 AVG. civ. 22, 8 p. 578, 1 D. *inter attributum et nomen*: PLAVT. Asin. 131 ibo ego ad tres viros vostraque -i nomina faxo erunt. TER. Ad. 867 quam -i miseriam vidi! CAES. Gall. 1, 10, 3 duasque -i legiones conscribit (1, 49, 5 [*aliter β*]. 7, 36, 7 civ. 2, 22, 6 TAC. ann. 1, 39. *cf.* VELL. 1, 1, 2). 4, 5, 2 quasque -i res cognoverint (LIV. 23, 31, 4. 26, 28, 1. 38, 39, 2). 5, 1, 2 quod . . . minus magnos -i fluctus (m. f. -i β) fieri cognoverat (5, 21, 6. 6, 14, 3 LIV. 25, 1, 4). 7, 32, 1 summamque -i copiam . . . nactus (BELL. Alex. 43, 3). civ. 3, 51, 8 omnesque -i copias continuit (SALL. Iug 87, 1 LIV. 36, 10, 11 PLIN. nat. 4, 9). BELL. Alex. 63, 5. SALL. hist. frg. 4, 27 quia collisi -i fluctus latratus videntur exprimere. NEP. Hann. 5, 1. OV. fast. 6, 479 hac -i luce ferunt . . . Servi templa dedisse manus (PLIN. nat. 4, 87. 21, 170 AVG. civ. 21, 6 p. 499, 9 D.). LIV. 5, 7, 3 multique -i mortales . . . absumpti sunt (PLIN. epist. 6, 20, 8). 26, 26, 4. 28, 46, 8 si quos -i motus facere posset (39, 18, 7). 36, 39, 7 qui iam tertium -i annum . . . detineretur (*cf.* 27, 9, 4 octavum iam -i annum). 40, 16, 8 VAL. MAX. 2, 2, 5 CELS. 3, 24, 5. 7, 27, 7. 8, 1, 27 PLIN. nat. 9, 38. 16, 2 TAC. hist. 2, 88 APVL. met. 9, 8 PALLAD. 7, 1 AVG. civ. 22, 29 p. 627, 17 D. *inter nomen et attribut.*: TER. Hec. 87 biennium -i perpetuom misera illum tuli. CALP. hist. 27 adulescentes -i complures . . . sedebant. PLANC. Cic. epist. 10, 18, 4 praesidiaque -i firma posui (BELL. Alex. 26, 2 NEP. Alc. 4, 7 LIV. 24, 41, 8). CAES. civ. 3, 67, 6 nonnullos -i repugnantes interfecerunt (*cf. Meusel ad l.*). PLIN. nat. 18, 188 AVG. civ. 22, 24 p. 616, 25 D. DRAC. laud. dei 1, 199. *structurae variae*: LIV. 1, 36, 7 et oppidum -i Apiolas vi cepit (*cf.* 10, 32, 9 quaestorque -i L. Opimius Pansa occisus). 27, 35, 4 qui Siculi bello -i profugi . . . essent. 28, 24, 5 octo -i milia (m. -i *dett.*) militum erant (*v. et supra l. 44*). 41, 2, 5 haud paulo -i plus, quam . . ., terroris fecerunt. PLIN. nat. 6, 100 festos dies -i agentem Alexandrum invenerunt.

5 ibi *ex eo vocum nexu, quem sensus postulat, exsolutum antecedit verbum dicendi vel sentiendi*: PLAVT. Rud. 1134 -i (*sc. in cistella*) ego dicam quidquid inerit. LENT. Cic. epist. 12, 14, 4 -i (*sc. Laodiceae*) spero . . . eum poenas daturum. APVL. apol. 37 -i (*sc. Athenis*) ego comperior . . . iudices . . . adsurrexisse. *cf.* PLIN. nat. 4, 89. *in correlatione*: VLP. dig. 26, 4, 5, 1 si autem patroni persona vulgaris . . . sit, -i (*sc. in ea causa*) dicendum est satisdationem locum habere (*aliter*: 35, 3, 3, 8 ubicumque hereditatem . . . praestitit is, qui . . . prospexerat, dicendum est -i [tibi *F*] committi eam *stipulationem*). 29, 4, 4, 1. 29, 5, 1, 20. 40, 5, 4, 5.

J ibi *ponitur pro adiectivo* (*huc non spectat* [*cf. 36, 30, 1. 36, 34, 4*] LIV. 36, 34, 2, *v. p. 153, 42*): LIV. 5, 4, 13 Fidenates deficere a nobis coegerunt *Veientes*, colonos nostros -i (*sc. Fidenis*) interfecerunt. 5, 16, 2 Aequorum ad Labicos, qui Romanam -i coloniam oppugnabant. 23, 34, 12 exercitum . . . -i. 26, 5, 11 PLIN. nat. 2, 240. 4, 80. 6, 85. 18, 85 trans Alpes in Allobrogum tantum . . . agro pertinax *siligo*, in ceteris -i partibus . . . in triticum transit (30, 107). 32, 37 fel . . . sedat . . . omnia oris vitia, privatim nomas -i. *al.* TAC. hist. 2, 16 trierarchum Liburnicarum -i (*sc. in insula*) navium. ann. 15, 28 locus . . . barbaris delectus est ob memoriam laetioris -i rei. AVG. civ. 15, 1 p. 57, 29 D.

K ibi *coniungitur cum participio perf., rarius part. praes., gerund., adi.*: c. *part. perf.*: SALL. Iug. 87, 1 consul . . . in agrum . . . praeda onustum proficiscitur; omnia -i capta militibus donat. MELA 1, 36 unde et Minervae cognomen inditum est, ut incolae arbitrantur, -i genitae. PLIN. nat. 3, 85 contra Paestanum sinum Leucosia est, a Sirene -i sepulta appellata (PAVL. FEST. p. 123 AMM. 22, 16, 14). 3, 151 a fratre Medeae -i interfecto. 21, 79 natum . . . -i mel (GAIVS dig. 1, 8, 5 pr. 20, 4, 11, 2 [*aliter* SCAEV. dig. 20, 1, 32]. VLP. dig. 4, 6, 15, 1) *al.* CELS. (*Proc.?*) dig. 32, 79, 1 nummos -i repositos (VLP. dig. 33, 7, 12, 30). VLP. dig. 4, 6, 15 pr. -i mortuis. 33, 7, 12, 41 SOL. 2, 9 ab eiecto -i corpore. 27, 6 LIV. perioch. 127 p. 117, 11 *liber* motus Africae et bella ⌊-i gesta⌋ (ingesta *trad.*) continet. EVTR. 4, 12, 2 spolia -i inventa. CONC.³ I 2 p. 77, 13 propter turbam -i factam (γενόμενον ἐκεῖσε θόρυβον). COD. Iust. 6, 38, 2, 1 (*a. 293*). c. *part. praes.*: PLIN. nat. 6, 13 *Surium* ab amne influente -i (*sc. ap. Surium*) cognominatum. 31, 99 *sal auxiliatur* ad excrescentes -i (*sc. in oculis*) carnes. *al.* PAVL. dig. 23, 2, 38 pr. si quis officium in aliqua provincia administrat, inde oriundam vel -i domicilium habentem uxorem ducere non potest. PORPH. Hor. sat. 1, 5, 4 turba . . . cauponum -i morantium (AMM. 30, 2, 11). AMM. 21, 4, 3. 26, 9, 2. c. *gerundio vel gerundivo*: FEST. p. 269 ab ea necessitate -i manendi urbem conditam *esse*. VLP. dig. 13, 4, 4, 1 de pecunia -i solvenda ubi *eqs.* PORPH. Hor. carm. 2, 15, 7 ad conserendas -i (*sc. in olivetis*) murtos. AMM. 16, 11, 11. c. *adi.*: MELA 3, 63 *Indi* ita . . . corpore ingentes, ut elephantis etiam et -i maximis . . . habiliter utantur. PLIN. nat. 2, 178 insignes -i (*sc. in Trogodytica, Aegypto*) stellas. AMM. 18, 7, 5 clementia hiemis -i mollissimae.

ibicinus, -a, -um *ab* ibex. PLIN. VAL. 2, 45 -i fimi pugnum.

***ibīdem** *adv.* [*ab* ibī *derivatum, cf.* īdem, itidem, tantundem *alia. J.*]. *de scriptura*: iv- PAPYR. Lips. 44, 2, 3. *inter adverbia in '-em' enumerat* PRISC. gramm. III 75, 1. *de prosodia*: SERV. Aen. 1, 116. ibīdem: LIV. ANDR. carm. frg. 10 M. (*sic Leo, Sat. Vers. 30⁵*). NAEV. carm. frg. 42, 1. *ap. scaenicos* (*cf. Seyffert, Burs. Jb. 1894, 261 sq.; Marx ad Rud. 591; Drexler, Pl. Akzentstud. II 15*): PLAVT. Pseud. 1272 Rud. 396 TER. Andr. 777. *in dactylis inde ab* ACC. carm. frg. 3, 6 *passim*. ibĭdem: PLAVT. Bacch. 134 *et saepe. in dactylis*: IVVENC. 3, 80 (*v. Huemer p. 163*). PAVL. NOL. carm. 22, 48 (itidem *O, Hartel*). PAVL. PETRIC. Mart. 2, 368. *cf.* COMM. apol. 945 instr. 1, 8, 5. *de notione*: PAVL. FEST. p. 105 'ibi' dicitur, cum locus semel demonstratur, 'ibidem', cum saepius. GLOSS. ἐπὶ τὸ αὐτό. αὐτοῦ, κατ' αὐτοῦ. ἐκεῖσε, κατ' αὐτοῦ. in ipso loco. in eodem loco. *legitur inde a* LIV. ANDR., *frequentant* PLAVT. SVET. ICT. GELL. APVL. TERT. *al., deest e. g.* CATVLL. HOR. OV. MART., CAES. (*at v. p. 141, 26*) LIV. SEN. philos. PLIN. nat. [*falso trad.*: TERT. adv. Val. 10 p. 189, 1. IVVENC. 2, 602 (mox *C*, sibi mox *Huemer*). *restituitur*: CAES. Gall. 4, 19, 3 (*v. p. 141, 25*). APVL. met. 11, 30 (Helm). *corrupte*: VARRO ling. 6, 95.]

A *de significatione*:

1 *de loco*: a *i. q. in eodem loco*: α *i. q. in eodem loco* (*pertinet ad locum ante inductum*): *exempla selecta* (*de auctore vel libro sim. v. infra l. 84 sqq.; post 'ibi' v. infra l. 74 sqq. nota collocationem infra l. 81*): LIV. ANDR. carm. frg. 10 M. -mque vir summus adprimus Patroclus (*cf. Hom. γ 110* ἔνθα). NAEV. carm. frg. 42, 1 M. seseque ⟨e⟩i perire mavolunt -m. quam cum stupro redire ad suos populares. PLAVT. Bacch. 312 in eapse aede Dianai *aurum* conditumst; -m publicitus servant. Cist. 780 propera ire intro huc ad adfinem tuom, filiam tuam iam cognosces intus. -m uxor tua est. Merc. 436 Pseud. 1272. Stich. 665 apud nos est convivium, ibi voster cenat . . . et Antipho, -m erus est noster (CIC. Phil. 13, 28 est etiam i. Decius . . . est [qu]i⟨bi⟩dem alter Saserna. COMM. apol. 945 VVLG. I par. 4, 41 AVG. civ. 18, 47 p. 330, 26 D. *Iob* ex gente Idumaea genus ducens, i. ortus, -m mortuus est). TER. Andr. 777 ego hunc *puerum* in mediam viam provolvam teque -m pervolvam in luto. CATO agr. 37, 3 vitis si macra erit, sarmenta sua concidito . . . et -m inarato. or. frg. 18, 1 servi . . . siquis eorum sub centone crepuit . . ., nullum mihi vitium facit. si cui -m servo . . . dormienti evenit, quod *eqs.* (*de collocatione v. p. 153, 32. cf.* APVL. met. 7, 1 plusculisque -m diebus demoratus. TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 566, 7 EVGIPP. Sev. 24, 2). ACC. carm. frg. 3, 6 M. VARRO ling. 7, 65 -m (*sc. apud Plautum*): 'scrattae

[Haffter]

. . .' (*sim. de auctore, libro, libri loco*: CIC. orat. 152. 157 ac. 2, 89 ASCON. Scaur. p. 24, 12 St. *al.* QVINT. inst. 5, 14, 17 *al.* PLIN. epist. 9, 26, 9 CHAR. gramm. p. 262, 5 B. POMPON. dig. 21, 1, 64, 2 *saepe.* GELL. 3, 10, 16 SCHOL. Cic. Bob. p. 83, 6 St. *al.* PAVL. NOL. carm. 22, 48. *et al.*). CIC. inv. 2, 14 cum in eandem tabernam devertissent, simul cenare, et in eodem loco somnum capere voluerunt. cenati discubuerunt -m. Att. 5, 12, 1 *venimus* ad Zostera vento molesto, qui nos -m Nonis tenuit. LVCR. 6, 125 venti . . . procella nubibus intorsit sese, concluseaque -m . . . cogit uti *eqs.* (*cf.* 6, 176). SALL. Iug. 101, 2 consul . . . advorsum omnia paratus -m opperitur. VERG. georg. 3, 500 demissae aures, incertus -m (*sc. in auribus*) sudor. SVET. Vesp. 1, 4 subsedisse . . . in oppido Reatino uxore -m ducta. ITIN. [Silv.] 35, 1 fit . . . oblatio ad Martyrium et facitur missa . . . -m. VVLG. Ios. 11, 11 cepit Asor *eqs.* percussitque omnes animas, quae -m morabantur (ἐν αὐτῇ). *al.* *in somnis*: LVCR. 4, 1014. *translate vel in imagine*: PLAVT. Bacch. 134 (*v. p. 156, 33*). Cist. 529 si redierit illa ad hunc, -m loci res erit. Persa 614 (*v. p. 156, 34. subest sensus temporalis: cf. p. 146, 61sq.*). Trin. 203 egomet me adeo cum illis *scurris* una -m traho (412. *v. et infra l. 44*).

β *fere i. q. in ipso loco, ilico*: CATO agr. 83 (*v. p. 156, 22*). CIC. nat. deor. 2, 10 (*v. p. 156, 29*). epist. 6, 20, 1 nihil puto tibi esse utilius quam -m opperiri (*cf.* 9, 2, 4). SIL. 11, 330 senior . . . tremebundus -m sternitur. TAC. ann. 14, 16 *convivae Neronis* considere simul, et adlatos vel -m repertos versus conectere. SVET. Aug. 39 (*v. p. 156, 25*). Dom. 23, 1 senatus adeo laetatus est, ut . . . non temperaret, quin . . . imagines eius coram detrahi et -m solo affligi iuberet. Tib. 44, 2 *al.* *speciatim*: ibidem esse *fere i. q. praesto esse*: CIC. S. Rosc. 120 cum occiditur Sex. Roscius, -m fuerunt. Flacc. 78 decrevit *senatus*, cum -m esses, cum prodire nolles *eqs.* Tusc. 5, 117 portus enim praesto est, quoniam mors -m est, aeternum nihil sentiendi receptaculum (*sic Schiche, Jb. d. ph. Ver. Berl. 26, 1900, 302 sq.; al. al., v. Pohlenz ad l.*). TERT. pudic. 14 p. 249, 10 si incestus opponitur, -m erit et inflatus. CENS. 16, 4 *praesens tempus* adeo . . . instabile, ut -m sit numquam. *cf.* GELL. 7, 1, 2.

γ *fere i. q. in uno eodemque loco*: LVCR. 3, 1080 praeterea versamur -m atque insumus usque. VERG. Aen. 1, 116 ast illam *navem* ter fluctus -m torquet agens circum. *in una re*: GRATT. 114 blandimenta vagae fugies novitatis: -m exiguo nimiove nocent.

b *i. q. in eundem (eum, v. l. 70) locum*: ITALA Ier. 22, 11 (Wirc.) non revertetur -m ultra (ἐκεῖ, VVLG. huc). DIDASC. apost. 40, 34 (*v. p. 156, 39*). MARCELL. med. 17, 44 anulus . . . -m translatus (*cf. Plin. nat. 28, 57*). AVELL. p. 673, 6 -m venit (VITAE patr. 6, 3, 13 p. 1012A VITA Sev. abb. 1 CARM. epigr. 513, 13). COD. Iust. 4, 60, 1 -m concurrentibus. *cf.* COMM apol. 945. *vix huc spectant* PLAVT. Trin. 203. 412 (*v. supra l. 19*).

2 *accedit temporis notio*: **a** *fere i. q. eodem temporis momento, simul* (*cf. Madvig ad Cic. fin. 1, 19*): CIC. Caecin. 23 laesit in eo Caecinam, sublevat -m. fin. 1, 19 illae Epicuri propriae ruinae: censet . . . corpora ferri deorsum suo pondere ad lineam *eqs.* deinde -m homo acutus, cum illud occurreret . . ., attulit rem commenticiam (ac. 2, 44). APVL. apol. 80 ut absurde facit qui tacere se dicit, quod -m dicendo tacere sese non tacet et ipsa professione quod profitetur infirmat, ita *eqs.* MIN. FEL. 3, 3 crispis tortuosisque -m erroribus *maris* delectati perquam sumus (*v. Baehrens ad l.*). AVG. epist. 127, 1 p. 19, 3 qua eius narratione hilaratus et -m metuens, ne *eqs. cf.* spir. et litt. 16, 28 p. 182, 6. *huc referam*: PLAVT. Stich. 756 saltabo ego simul. :: numquam edepol med istoc vinces quin ego -m pruriam. **b** *fere i. q. ilico, statim*: LVCR. 6, 792 extinctum lumen ubi . . . offendit nares, consopit -m, concidere . . . qui . . . suevit. 6, 1234 illud . . . aerumnabile erat, quod ubi se quisque videbat implicitum morbo . . ., funera respectans animam amittebat -m. QVINT. inst. 9, 2, 60 et cum -m invenire *fingimus*, ut ait Cicero: *eqs.* S. C. de sumpt. lud. glad. (Corp. II 6278) 17 sed -m ipse primus et de consilio amicorum: 'quid . . . amplector'. TERT. apol. 23, 4 edatur hic aliqui (*P, om. F*) -m sub tribunali vestro, quem daemone agi constet (*v. Waltzing ad l.*). anim. 25 p. 340, 22 *carnem* editam et . . . calore solutam ut ferrum ignitum et -m frigidae immersum. patient. 8 p. 14, 7 *saepissime* (*v. Hoppe, Synt. u. Stil d. Tert. 112*).

B *syntactica et stilistica*:

1 -m *habetur pro ibi*: PAVL. FEST. p. 115 Lectosia insula dicta a consobrina Aeneae -m sepulta (*aliter* MELA 2, 116 Pelorias . . . -m). p. 214 Piacularis porta Romae dicta propter aliqua piacula, quae -m fiebant. SOL. 2, 16. 39, 1 natura -m (ibi *var. l.*) subest ignea. AVSON. 446, 2 VEG. mil. 2, 20 p. 54, 6. 3, 22 p. 114, 9 praemittunt qui angusta . . . occupent loca, ne -m patiantur insidias. mulom. 1, 12, 3 perforato corio radiculam inseras, quae -m sponte sua . . . permanebit. VVLG. IV reg. 7, 5 cumque venissent ad principium castrorum Syriae, nullum -m repererunt (ἐκεῖ. *cf.* 7, 10). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 54 rec. vet. 5. 62 rec. gall. 6 PAVL. PETRIC. Mart. 2, 368 avia . . . repetit secreta . . ., atque -m . . . instat (*cf. Sulp. Sev. Mart. 14, 4* ibique). ORIBAS. syn. 4, 24 (ibi *rec. La*). 7, 5 *al.* (*v. Mørland, Die lat. Oribasiusübers. 165*). CONC. Aurel. a. 541 p. 89, 3 p. 95, 1. 4 EVGIPP. Sev. 24, 2. 27, 3 *al.* ACT. proc. Cypr. 2 p. CXI 13 VITA Caes. Arel. 11 p. 488, 7 *saepe.* VITA Sev. abb. 1 *al.* *v. et l. 39. p. 156, 6.*

2 -m *dicitur pro pronomine* (*cf. p. 148, 61*): PLAVT. Rud. 396 *cistulam* cum navi . . . abiisse pessum in altum. et aurum et argentum fuit . . . omne -m (*sc. in navi*). LVCR. 6, 978 nobis caenum taeterrima cum sit spurcities, eadem subus haec iucunda videtur, . . . toti ut volvantur -m. MARCELL. med. 29, 24. THEOD. PRISC. log. 106 p. 208, 3 oxymeli . . . aut rafanos -m infusos. *cf.* CATO agr. 157, 9.

3 *iuncturae*: **a** *cum partic. copulativis*: ibidemque: LIV. ANDR. carm. frg. 10 M. (*v. p. 154, 67*). PLAVT. Capt. 874 (ibidem *codd. Nonii*). FEST. p. 181 VLP. dig. 37, 13, 1 EDICT. imp. Constant. de civit. Hispell. (Corp. XI 5265) 30 SCHOL. Cic. Bob. p. 121, 5 St. *al.* CLAVD. DON. Aen. 1, 505 p. 100, 19 AVG. spir. et litt. 16, 28 p. 182, 6. atque ibidem: PLAVT. Bacch. 756 (*v. infra l. 41*). VAL. MAX. 1, 7 ext. 6 (ibi *Par.*). SVET. Galba 7, 2 TERT. adv. Prax. 14 p. 252, 12 PALLAD. 5, 7, 2 AVSON. 446, 2 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 148, 21 St. RVRIC. epist. 2, 10 p. 385, 21 PAVL. PETRIC. Mart. 2, 368. et ibidem: CATO agr. 37, 3 (*v. p. 154, 79*). CIC. orat. 152 (*in allegando*: PLIN. epist. 9, 26, 9). SVET. Aug. 39 *al.* MARCIAN. dig. 49, 15, 25 TERT. anim. 25 p. 340, 22 SCHOL. Cic. Bob. p. 96, 32 St. PAPYR. Lips. 44, 2, 3 CLAVD. DON. Aen. 1, 285 p. 63, 10 VEG. mil. 2, 20 p. 54, 6 VVLG. gen. 26, 8 AVG. epist. 127, 1 p. 19, 3. **b** *cum adverbiis temporalibus* (*vi locali voc.* ibidem): statim: CATO agr. 83 ubi res divina facta erit, st. -m *vinum* consumito (TERT. pudic. 7 p. 233, 19). QVINT. inst. 9, 3, 45 rursus clausulae *inter se consonant* -m st.: 'vos . . . iudicastis' (SVET. Aug. 39 lenissimum genus admonitionis fuit traditio coram pugillarium, quos taciti et -m st. legerent *equites.* 87, 3 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 83, 6 St.). TERT. adv. Prax. 14 p. 252, 12 st. atque -m. SCHOL. Cic. Bob. p. 123, 22 St. -mque . . . st. repente: CIC. nat. deor. 2, 10 *augures* cum Ti. Gracchus . . . crearet, primus rogator, ut eos rettulit, -m est r. mortuus. ilico: CIC. Att. 2, 12, 2 emerseram . . . ex Antiati in Appiam ad Tres Tabernas . . ., cum in me incurrit . . . Curio meus. -m i. puer abs te cum epistulis. continuo: SCHOL. Cic. Bob. p. 121, 5 St.

4 *de correlatione*: PLAVT. Bacch. 134 -m ego meam operam perdidi, ubi tu tuam (Persa 614 tibi -m das *operam*, u. tu tuom amicum adiuvas. TERT. pudic. 5 p. 227, 17 *bis.* IVST. 2, 2, 10 quippe -m [idem *vel* ibi *var. l.*] divitiarum cupido est, u. et usus [*cf. Petersson, De epit. Iust. 58*[1]]). Truc. 885 ubi amici, -m ⟨sunt⟩ opes ([*cf.* ibi *in eodem prov. p. 145, 15*]. TERT. patient. 15 p. 23, 11 u. deus, -m et alumna eius, patientia). DIDASC. apost. 40, 34 pergit -m (*v. p. 155, 40*), unde et venit (RVRIC. epist. 2, 28 p. 412, 14). *structurae speciales* (*sequitur pars enuntiati*): PLAVT. Bacch. 756 atque -m ubi nunc sunt lecti strati potetis cito (*cf.* MARCELL. med. 29, 45 *lacertum* -m loci, ubi ceperas, dimittes). Men. 379 -m ubi hic me iam diu (*sc. novit*), in Epidamno.

5 *repetitur* -m: **a** *per anaphoram*: APVL. Socr. 8 p. 140 semper illis *avibus* victus omnis in terra, -m pabulum, -m cubile.

b *per structuram solutiorem*: TERT. pudic. 7 p. 233, 19 intra . . . ecclesiam licet esse aliqua delicta . . ., quae -m delitescentia mox -m et reperta statim -m . . . transigantur. FILASTR. 125, 1. *in formula*: EDICT. praet. Cic. Quinct. 84 qui ex edicto meo in possessionem venerint, eos ita videtur in possessione esse oportere. quod -m recte custodire poterunt, id -m custodiant.

6 *de pleonasmo*: **a** *definitur locus* (*cf. Landgraf ad S. Rosc. 13; Koziol, Stil des Apuleius 137 sq.* *falso trad.*: PLAVT. Most. 502 [ibidem] in hisce aedibus. Cic. inv. 2, 154 [in navi] ibidem): PLAVT. Capt. 26 medicus Menarchus emit -m in Alide. Most. 482 hic defodit hospitem -m in aedibus (CIC. S. Rosc. 13 h. -m ante oculos vestros. APVL. apol. 44 h. -m pro tribunali. 101 met. 4, 17). Rud. 391. Stich. 413 -m in cercuro in stega. CIC. Verr. II 3, 14 -m in Sicilia. AVR. Fronto p. 28, 2 N. GELL. 3, 15, 3. 12, 8, 6. APVL. met. 7, 2. 8, 14 delatus -m ad sepulcrum. Plat. 1, 13 -m erga regiam capitis. AVG. civ. 22, 8 p. 576, 26 D. c. Cresc. 4, 56, 66 p. 564, 1 c. Petil. 3, 38, 44 p. 198, 13 PASS. coron. 1 p. 325. *cf.* PLAVT. Men. 379 (*v. supra l. 43*). *fortasse* (*intercedente vocabulo*): APVL. flor. 6 p. 20 iisdem Indis -m sitis ad nascentem diem. *huc non spectat* TERT. apol. 23, 4 (*v. p. 155, 65*). **b** *additur adverbium locale* (*cf. Landgraf l. c.; Koziol p. 133*): ilico: PLAVT. Rud. 878 Palaestra et Ampelisca, -m i. manete. hic: APVL. flor. 18 p. 84 ut poetae solent h. -m varias civitates substituere. met. 1, 22 h. -m me op⟨p⟩erimino. *vide et supra l. 57 sq.* **c** ibidem loci: PLAVT. Cist. 529 (*v. p. 155, 17*). MARCELL. med. 29, 45 (*v. supra l. 42*).

7 -m *pro adiectivo ponitur* (*cf. p. 154, 5*): AVG. civ. 10, 27 p. 443, 29 D. solem ac lunam et cetera -m lumina.

8 -m *coniungitur cum participio perf. vel praes.* (*cf. p. 154, 16*): MELA 2, 116 causa nominis Pelorus gubernator ab Hannibale -m conditus (*cf.* PAVL. FEST. p. 115 THEOD. PRISC. log. 106 p. 208, 3 NOT. dign. or. 40, 36). VLP. dig. 39, 2, 15, 3 sed cum locus publicus sit, non erat necesse -m opus facienti . . . satisdare *eqs.* (*cf.* 43, 14, 1, 4 AMM. 19, 12, 14 SVLP. SEV. chron. 2, 17, 2 dial. 3, 8, 5 COD. Iust. 4, 60, 1). *Haffter.*

ībis, -idis (-eōs), *f. et* **Ībis,** -idis *m.* (*p. 157, 42*). [*gr.* ἶβις. *J.*]
de formis: *nom. sg.* -ix: VVLG. Is. 34, 11 *cod. Am.* *gen.* -idis: Ov. met. 5, 331 Ib. 62. GLOSS. III 565, 64 (ivetix). -eos: *p. 157, 37. 40.* *acc.* -im: CIC. Tusc. 5, 78 PLIN. nat. 10, 32. 134 TERT. adv. Marc.
[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 14 p. 355, 1 HYG. astr. 2, 28. *cf. loc. sq.* -in: CIC. nat. deor. 1, 82 (*cod. A*; -im *rell.*). OV. Ib. 55. 95. 100. 220 IVV. 15, 3 (*et* SCHOL.). ITALA lev. 11, 17 (Lugd.) *et* VVLG. ITALA deut. 14, 16 (Lugd.) *et* VVLG. *abl.* -ide: OV. Ib. 59 PLIN. nat. 1, 30, 49. 30, 61 EVTYCH. gramm. V 475, 16. 484, 2. *nom. pl.* ibes: CIC. nat. deor. 1, 101. 2, 126 (-is *v. l.*). MACER carm. frg. 5. 6. -ices (*confus. c.* ibex, *cf. p. 156, 82*): GREG. M. moral. 30, 36 (ISID. orig. 12, 1, 17). *gen.* -ium: PLIN. nat. 30, 142 (-icum *v. l.*). *acc.* -idas: MELA 3, 82. -is: CIC. nat. deor. 3, 47 (-es *un. cod.*). PLIN. nat. 10, 75.

1 *avis Aegyptia* (*cf. Roeder, PWK. IX 808, 39. distinguuntur candida, i. 'Ibis aethiopica religiosa', et nigra, i. 'Plegadis falcinellus', v. l. 18; de tertio genere v. infra l. 19. gr.* ἶβις, *hebr.* יַנְשׁוּף): **a** *proprie*: α *describitur*: CIC. nat. deor. 1, 101 (*inde* SCHOL. Iuv. 15, 3). 2, 126 (*sim. de immunditia*: PLIN. nat. 8, 97 EVCHER. instr. 2 p. 157, 12 ISID. orig. 12, 7, 33 [*inde* GLOSS. V 632, 18, *ubi pro* -is *trad.* alcedo]. GLOSS. Loewe Prodr. p. 272 GLOSS. Vatic. Reg. 203 Musée Belge 26 p. 265, 73). MELA 3, 82 PLIN. nat. 10, 32. 87 -is circa Pelusium ... nigra est, ceteris ... locis candida. 10, 134 visam in Alpibus ... -im (*sc. 'Geronticus eremita', germ. 'Waldrapp'*). IVV. 15, 3. SOL. 32, 32 (*inde*: AMM. 22, 15, 25 ISID. orig. 12, 7, 33). GREG. M. moral. 30, 36 ISID. orig. 12, 1, 17. β *ab Aegyptiis religiose colitur*: CIC. Tusc. 5, 78 nat. deor. 1, 82. 101. 3, 47. MACER carm. frg. 6 sacrae (SOL. 32, 33 AMM. 22, 15, 25). OV. met. 5, 331 PLIN. nat. 10, 75 IVV. 15, 3. TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 355, 1 *Aegyptius* -im ... colens (SCHOL. Iuv. 15, 3 HIER. in Ioel 3, 1 p. 207). HYG. astr. 2, 28 PRVD. perist. 10, 258. γ *Iudaeis abominanda* (*cf. supra l. 14*): ITALA lev. 11, 17 (Lugd.) non manducabitur: ... bubonem et catirecten et ⌊acceiam⌋ (*gloss.?*) -in (VVLG. bubonem et mergulum et -in). deut. 14, 16 (Lugd.) *et sim.* VVLG. (*antea* immundas). δ *de usu in medicina*: PLIN. nat. 30, 61. 142. ε *reliqui loci*: MACER carm. frg. 5 PLIN. nat. 1, 10, 40. 1, 30, 49 ITALA Is. 34, 11 (Hier. in Is. 10, 34 p. 443) *et* VVLG. MART. CAP. 2, 175. 178 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 19. **b** *tropologice*: HIER. in Is. 10, 34 p. 445 (*cf. supra l. 26*) idololatras ... in Ierusalem habitaturos esse ... hos esse ... -in et corvum.

2 *nomen avis exstat in herbarum nominibus e graeco sumptis*: **a** PS. APVL. herb. 2 l. 31 H.-S. (*inde* GLOSS. III 565, 64) herba quinquefolium: ... profetae -eos onix, alii pter[e]on -eos (*cf. Ps. Diosc. 4, 42 et Berendes, Diosc. übers., Stuttg. 1902, p. 386 sq. 'Potentilla reptans'*). **b** PS. APVL. herb. 88 l. 31 H.-S. herba rubus: ... profetae ... ⟨ha⟩ema -eos (*cf. Diosc. 4, 37 et Berendes p. 384 sq. 'Rubus tomentosus'*).

3 *m. nom. propr. ficticium*: **a** *Apollonium Rhodium illusionis causa* -in *nominavit Callimachus* (*cf. Christ-Schmid II 97, 4 § 414*): OV. Ib. 55 quo *modo* Battiades inimicum devovet -in. **b** *inde Ovidius inimicum* -in *denominat* (*cf. Schanz II 1 § 307*): OV. Ib. 62. 95 illum ego devoveo, quem mens intellegit, -in. 100. 220. **c** *titulus libri Ovidii*: OV. Ib. 59 illius (*Callimachi*) am bages imitatus in -de dicar. EVTYCH. gramm. V 475, 16 *et* 484, 2 Ovidius in -de. *Brandt.*

ibiscum *v.* hib-.

Aegyptii **ibōnsus** (*HaV*, yb- *Ca*, hibocistis *Orib.*), Itali lactuca silvatica PS. APVL. herb. 30 l. 12 H.-S. *Rubenbauer.*

ibrida *v.* hyb-.

ic *v.* hic.

īcas (-adis) *f., gr.* εἰκάς. PLIN. nat. 35, 5 *Epicurei* natali (*Epicuri*) [vicesima luna] sacrificant feriasque omni mense ⟨vicesima luna⟩ custodiunt, quas -das vocant (*cf. Cic. fin. 2, 101*).

[icax idest visco GLOSS. III 539, 56 (*cf.* 565, 47 iacas i. viscus. 613, 25 iecus i. viscus). *corrupt. ex* ἰξός?]

iccircō *v.* id-.

[ichimeda pernionis GLOSS. III 601, 36 *corrupt. pro* chimecla (*i.* χείμετλα, *v. vol. III 1008, 65*).]

ichneumōn, -onis *m.* [*gr.* ἰχνεύμων. *J.*] Ychn-: MART. 7, 87, 5. *scripturae et soni vulgares*: ign-: PLIN. nat. 37, 138 SCHOL. Iuv. 15, 2 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 4 *al.* icn-: PLIN. nat. 10, 204 *v. l.* SOL. 32, 25 *al.* ech(i)n-: PHYSIOGN. 21 *v. l.* GLOSS. III 431, 39 *al.* *graviores corruptelae*: hicheum- (AMM. 22, 15, 19 *V al.*), acinem- (ADNOT. Lucan. 4, 724); *cf. et* gineum[qu]o dicit vulgus -es GLOSS. V 635, 1 (*cf. vol. VI 1993, 68*). *nom. sg.* -o: GLOSS. II 334, 10 (*cf. l. 68*). *acc.* -ona: NEMES. cyn. 54. NOT. Tir. 108, 89.

1 *quadrupes* (*'Herpestes ichneumon'*): CIC. nat. deor. 1, 101 Aegyptii nullam beluam nisi ob aliquam utilitatem ... consecraverunt. ... possum de -um utilitate ... dicere. VITR. 8, 2, 7 PLIN. nat. 1, 8, 36. 1, 29. 8, 87. 90 erodit alvum *crocodili* (*sim.* SOL. 32, 25 -on [enhydrus ... alterum -um genus *var. l.*]. SCHOL. Iuv. 15, 2 AMM. 22, 15, 19). PLIN. nat. 8, 91. 10, 179. 37, 138. MART. 7, 87, 5 (*de mansuefacto*). NEMES. cyn. 54 IVL. VAL. 3, 33. ADNOT. Lucan. 4, 724 (*describitur*). PHYSIOGN. 21 POL. SILV. nom. anim. chron. I p. 543, 4. ISID. orig. 12, 2, 37 (*syn.* enhydros, suillus). *de usu in medicina*: PLIN. nat. 29, 68 MARCELL. med. 29, 55. 2 *vesparum genus*: PLIN. nat. 10, 204 -es vespae. 11, 72 vespae, quae -es vocantur — sunt autem minores quam aliae *eqs.*

ichnographia (-fia *trad.*), -ae *f.*, *ἰχνογραφία. VITR. 1, 2, 2 species dispositionis ... sunt hae: -a, orthographia, scaenographia. -a est circini regulaeque modice continens usus, e qua capiuntur formarum in solis arearum descriptiones. *cf. p. 162, 52.*

īchōr, -ōris *m.*, ἰχώρ. *i. q. sanies*: ORIBAS. eup. 2, 1 G 1 ulceratis locis icoras (curas *var. l.*; ἰχῶρας) habentibus. [*e coniecturis vix probabilibus*: CELS. 5, 26, 20 B hydrops (*sic vel sim. trad.*; ἰχώρ *Egnatius*, hidros, *sc.* ἱδρώς *Marx falso*). *sim. ibid. et* 5, 26, 20 E. VISIO Pauli 49 p. 41, 1 (*Iob*:) XXX annorum tempus †exi cuo plaga (ex ichore plagae *ci. James; latet forsan* egi — *vel* exegi? *Heraeus* — cum plaga).]

īchōrōdēs, ἰχωρώδης. *i. q. purulentus, saniosus*: PHILVM. med. 2, 81 p. 32 in initio sanguinolenta excernunt *dysenterici*, deinde -es (yco- *ed. vet.*).

ichth- *v.* icth-. **icio** *v.* ico. *Brandt.*

***īco**, īcī, ictum, īcere. [*conferunt gr.* ἴκταρ *'simul, prope'*, ἰκτέα· ἀκόντιον, *lituan.* ë̃šmas, jë̃šmas *'veru'*, *lett.* ë̃sms, *pruthen.* aysmis *'iaculum' alia. J.*] *legitur* icio: GELL. 4, 17, 8 verbum ipsum, cui supradictae particulae (*sc.* ob-, con-, sub-) praepositae sunt, non est 'icio', sed 'iacio', et praeteritum non 'icit' facit, sed 'iecit' (*cf.* PRISC. gramm. II 496, 18 simplex 'icio -is'. GRAMM. suppl. 220, 23). *sed eam formam a grammaticis secundum analogiam compositorum verbi 'iaciendi' falso esse formatam verisimile est* (ico *testatur* PRISC. [*v. l. 23*]; *apud auctores nonnisi insignificantes formae leguntur* [*cf. l. 49*]). *de quantitate*: PRISC. gramm. II 509, 22 -o praeterea paenultima brevi profertur in praesenti teste Capro, sed producit eam in praeterito perfecto ...: 'ico īci', unde 'ictus'. *sed cf. e contrario* LVCR. 3, 160 īcit. 4, 1050 īcimur, *etiam* PLAVT. Mil. 205 *A* eicit (*v. infra l. 76; fort. perf.*). *de usu formarum* (*cf. Neue-Wagener III*³ *417*): *praes.*: -it: PLAVT. Mil. 205 (*v. l. 26*) Persa 846 Truc. 601 LVCR. 3, 160 PLIN. nat. 2, 146 (fulmen). -imur: LVCR. 4, 1050. -itur: PLIN. nat. 15, 134. 16, 24 DRAC. ros. 1. *perf.*: *plerumque de foedere ut* COEL. hist. 6 CIC. Balb. 34 Pis. 28 rep. 2, 30 LIV. 21, 18, 10 *al.* TAC. ann. 12, 62 *al.*; *praeterea tantum apud priscos*: ici: PLAVT. Vid. frg. 7 (4). icit: NAEV. trag. 10 PACVV. trag. 39 PLAVT. Cas. 849 CATO or. frg. 18, 9 AFRAN. com. 307. -ero: PLAVT. Capt. 797. -eris: TVRPIL. com. 26. -erit: CAECIL. com. 27. -eram: PLAVT. Mil. 28. *periphrast.*: -turi essent: LIV. 30, 42, 21 (foedus). *praeponderat usus formarum a part. perf. pass. derivat., ita ut* -tus *similiter formas respondentes verbi* ferio *quae desunt supplere videatur atque* percussi *formas perf., cf.* PHOC. gramm. V 438, 13 (*v. s.* ferio *vol. VI 1 p. 508, 67 sqq.*). *de notione*: NON. p. 123, 32 -it: percutit, ab ictu (*cf.* PAVL. FEST. Gloss.ᴸ IV p. 227ᵇ [p. 105 M.] SERV. Aen. 12, 926 GLOSS.). GLOSS.ᴸ II Abav. IC 2 -tus: percussus vel colafismos. II Philox IC -it: βάλλει πλήττει. *legitur inde a* LIV. ANDR.; *deest* TER. CATVLL. NEP. TIB. VITR. *al.* [*corrupta vel dubia*: VARRO Men. 576 aqua -ta *cod.*, cito ac *Buech.* VITR. 2, 4, 1 excussa [vel -ta *harena*] (*del. Marini*). PAVL. FEST. Gloss.ᴸ IV p. 321ᵃ (p. 214 M.) -tum (*an* ipsum? *Linds.*) fulgur. CELS. 5, 26, 7 quid intus actum (-tum *Lindenus*) sit. SIL. 8, 388 (*prorsus desperat.*). POMPON. dig. 9, 2, 39 pr. equam in -iendo (eiciendo *dett.*, abigendo *Mommsen recte ut videtur, cf. postea* expellere, abigere). *in codd. saepe formae* -endi *depravatae sunt in formas* iaciendi: iac- (*de usu* foedus iacere *v. supra p. 42, 41 sqq.*): PLIN. nat. 2, 146 *r.* 15, 134. 16, 24. iec-: PLAVT. Capt. 797 CIC. Balb. 34 LIV. 21, 18, 10. 11. 31, 2, 11 TAC. ann. 12, 62 SVET. Claud. 25, 5. *passim* iact-: CVLEX 187 *pars codd.* OV. fast. 1, 568 *A.* Ib. 475 *GHMP* (*cf.* 572). CVRT. 9, 5, 17 *P.* PLIN. nat. 37, 150 *B.* MART. CAP. 8, 808 *r.* iect-: PLAVT. Curc. 394 *B.* VOPISC. Prob. 24, 2 GLOSS.ᴸ II Abav. IE 2. *item in formas* agendi (*v. l. 73. p. 160, 17. 161, 44; cf. l. 47*) *vel* vincendi (*v. l. 79. p. 160, 49. 161, 49*).]

I *proprie*: **A** *i. q. percutiendo feriendo pulsare, verberare aliquid, allidere, impingere alicui rei; saepius c. abl. instr.*:
1 *-unt animantes*: **a** *pro obi. homines vel bestias*: ENN. frg. var. 29 -tus retro re⟨c⟩cidit in natem supinus. PLAVT. Capt. 797 genu quemque i[e]cero, ad terram dabo. Persa 846 colapho m⟨e⟩ -it. TVRPIL. com. 26 si -eris me posthac. LIV. 1, 7, 7 Cacus ... -tus clava (*cf.* IVV. 5, 125). 3, 13, 2 pugno -tum ... cecidisse. 5, 47, 4 umbone -tum deturbat. PETRON. 105, 5 Giton semel -tus (*antea* plagas imponi). MART. 2, 66, 4 cecidit saevis -ta (*sc. speculo*) Plecusa comis (*dat., sc. ut hostia deo, cf. Her. ad l.*). *i. q. pulsando deicere*: DRAC. Orest. 719 praecipitate nefas (*sc. Aegisthum*) solio de principis -tum (actum *Baehr.*). *c. acc. resp.* (*cf. p. 159, 11. 63. 160, 4*): OV. am. 1, 12, 4 ad limen digitos restitit -ta Nape. VAL. FL. 2, 142 dea ... -ta genas (*de planctu*). **b** *corporis partes* (*obi. supplendo l. 75. 76*): PLAVT. Cas. 849 pectus mi -it (*A*, agit *P*) non cubito, verum ariete. Mil. 28 quo pacto ei pugno praefregisti bracchium :: quid, bracchium? :: illud dicere volui, femur :: at indiligenter -eram. 205 ferit femur dexterum. ita vehementer -it. Truc. 601 -it femur (*cf.* 602 se verberat). OV. Ib. 572 pila minuaris in alta, -taque (*i. tunsa*; iactaque *v. l.*) pro solitis frugibus ossa sonent. **c** *res*: PLAVT. Vid. frg. 7 (4) fuscina -ci (vici *codd. Non. p. 124*) vidulum. OV. fast. 1, 568 -taque (iactaque *A*) subsedit pondere molis humus. met. 5, 423 -ta (*sc. sceptro*) viam tellus in Tartara fecit (STAT. Theb. 12, 656 *ungula*). LIV. 9, 35, 5 scuta galeaeque -tae (*sc. telis, saxis.* CLAVD. DON. Aen. 9, 666 p. 273, 18). CELS. 7, 5, 4ᴮ excuti *telum e vulnere* ... -tum aliquo ferramento poterit. SIL. 14, 360 ver-

[Köstermann]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

beribus torsere fretum, salis -ta frequenti albescit pulsu facies. ZACCH. 1, 18 p. 1086^{C} -tum similiter ... mare (*antea* virga ... percutere). *naves rostro*: LIV. 37, 11, 12 navis rostris -ta (CVRT. 4, 4, 7). 37, 24, 9 primo concursu -ta. 37, 30, 10 -ta cohaeserat. *verba ictu versus*: TER. MAVR. 2188 (*de iambico versu*) vides ut -ta verba raptet impetus.

2 *-it anima, sanguis*: LVCR. 3, 160 *animà* cum animi ⟨vi⟩ percussast, exim corpus propellit et -it. EVTR. 8, 10, 3 subito sanguine -tus casu morbi, quem Graeci apoplexin vocant (*cf. s.* ictus *p. 167, 11*).

3 *-unt res*: *undae, aqua sim.*: ACC. trag. 398 globosos turbines existere -tos undis concursantibus. OV. met. 11, 507 fluctu latus -ta (*sc. puppis*) (*syn.* pulsata). VAL. FL. 4, 48 -ta fatiscit (*sc. rimas agit*) aquis ... domus (*sc. nidus*). CHALC. transl. p. 23^{A} aedes -tae caelesti demum liquore procumbunt. *motus aliquis, ignis, spiritus sim.*: LVCR. 1, 528 *corpora* plagis extrinsecus -ta (MANIL. 1, 171 [*interpol.*] -taque [L^2, itaque GL^1, letaque M] contractis consistunt corpora plagis). AETNA 462 simul atque movet vires (*sc. vis ignea Aetnae*) ..., extemploque solum trahit -taque ramis *eqs.* SEN. nat. 2, 18 (*placitum Anaximandri*) tonitrua ... sunt nubis -tae (*sc. spiritu*) sonus (*cf.* 2, 40, 2). 2, 53, 2 inesse ... igni ... contra naturam acto pestilentem potentiam, qua non -ta tantum cadunt, sed et adflat 6, 14, 2 spiritu illo, qui modestius perfluebat, -to (*sc. motu aliquo*, ictu *Be*) vehementius. LVCAN. 2, 458 quamvis -ta novo, ventum tenuere priorem aequora (SPART. Sept. Sev. 22, 3 *statua* vento -ta). *i. q. reicere*: EPICED. Drusi 220 vox adversis collibus -ta redit.

B *i. q. pungere, laedere, vulnerare sim. sive comminus punctim caesim sive eminus iaciendo iaculando*: 1 *-unt homines*: a *generatim*: α *tantum c. acc. rei*: *homines vel bestias*: CAECIL. com. 27 quem catapulta aut ballista -erit. PACVV. trag. 260 quamquam graviter cernimus -tum *Vlixem* (BELL. Afr. 19, 7. LIV. 30, 12, 1 equo). CATO or. frg. 18, 9 hostem num ⟨un⟩um -it? CIC. Pis. 28 in illo tumultu fracti fasces, -tus ipse. LVCR. 3, 663 *serpens* -ta. VERG. Aen. 12, 926 incidit -tus (SERV.: percussus) ingens ad terram duplicato poplite Turnus. OV. met. 2, 606 -ta (*sc. pectus telo*) dedit gemitum. 8, 352 -tus ab illo est, sed sine vulnere, aper. Ib. 588 aëra si misso vacuum iaculabere disco, quo puer Oebalides, -tus ab orbe cadas (LIV. 1, 7, 2). LIV. 1, 26, 14 Horatiae sepulcrum, quo loco corruerat -ta (LVCAN. 7, 622 [-u *var. l.*]). 4, 19, 4 quem cum -tum (*sc. cuspide*) equo deiecisset. 21, 33, 6 equi ... -ti forte aut vulnerati. 23, 18, 5 milites ... e muro turribusque -tos. 39, 21, 3. CELS. 5, 26, 21^{A} ubi aliquis -tus est, qui servari potest. 5, 28, 2^{B} homo -tus (*sc. scalpello*). SEN. Herc. O. 17 Stymphalis -ta est, Maenali nulla est fera. PLIN. nat. 9, 84 percussae tridente feminae *saepiarum* auxiliantur, at femina -to mare fugit. HOMER. 470 -ta petit caelum ... Cytherea. IVLIAN. dig. 9, 2, 51 pr. *servus vulneratus* postea ab alio -tus decessit. CLAVD. DON. Aen. 12, 275 p. 586, 18 locum quo -tus occubuit (VVLG. num. 35, 17). *al.* *corporis partes*: CELS. 5, 26, 9 pulmone. 5, 26, 12 liene. 5, 26, 16 intestina. 5, 26, 21 id quod -tum est (8, 10, 7^{B}). 5, 26, 28^{B} membrum. 6, 4, 1. CVRT. 9, 5, 17 cervice graviter -ta. PLIN. nat. 32, 14 *murenas caudā* -tā celerrime exanimari, ad capitis ictum difficulter. AVSON. 2, 7 *sagitta* -tos ... artus. *al.* *i. q. frangere*: CELS. 8, 5, 3 ubi adversum id (*sc. os naris*) -tum est (*syn.* fractum). *res*: OV. met. 12, 487 plaga facit gemitus in corpore marmoris -ti.

β *c. abl. instr.*: (I) *sensu proprio*: PACVV. trag. 39 canis ... percussa lapide, non tam illum adpetit, qui ses⟨e⟩ -it, quam illum eumpse lapidem, qui ipsa -ta est, petit (CAES. civ. 3, 22, 2 lapide -tus ex muro. NEP. reg. 2, 2 VELL. 2, 68, 3 PLIN. nat. 7, 90 TREB. trig. tyr. 22, 3 *al.*). AFRAN. com. 307 offendit, fregit, rupit, -it poculo. SISENNA hist. 33 multis plagis adversis -ti et congenuclati. VARRO frg. Non. p. 552, 21 catapulta -tus (*cf. l. 29 et l. 74*). CIC. div. 2, 135 telo venenato -tus (CELS. 7, 5, 5. *cf.* MART. epigr. 13, 3 [1]). BELL. Afr. 84, 1 elephans vulnere -tus (LIV. 2, 47, 2. 7. 9, 19, 11 VAL. MAX. 5, 6, 1 STAT. Theb. 11, 310. HEGES. 5, 10, 3 -tus terga sagittae vulnere). SALL. hist. frg. 3, 54 -ti saepe fragmentis (*Mercier*, frumentis *codd.*) navium *eqs.* (LIV. perioch. 58 p. 70, 22. *cf.* VELL. 2, 3, 2 fragmine subsellii). LIV. 4, 28, 8 -tus saxo (4, 50, 2. 42, 15, 9 altero saxo caput -tum est regi, altero umerus. VAL. MAX. 9, 10 ext. 1. CVRT. 7, 6, 22 cervix. *al.*). 10, 40, 13 emisso temere pilo -tus. 22, 49, 1 funda graviter -tus. 27, 27, 7 consule duobus iaculis -to. 29, 7, 6 scorpione -to. SEN. Herc. O. 1469 -tus sagittis (epist. 59, 12 CVRT. 4, 6, 17. 7, 5, 3. 8, 10, 6 TREB. Gall. 4, 4 *al.*). Phaedr. 927 -ta nostra cecidit Antiope manu. SIL. 15, 762 femineis laesum ... corpus unguibus aut palmis caedas puerilibus -tum. CLAVD. DON. Aen. 7, 755 p. 105, 7 -tus Dardania cuspide. *i. q. plagam infligere*: PLAVT. Curc. 394 catapulta hoc -tum est mihi.

(II) *per imaginem* (*cf. p. 160, 47. 161, 5*): LVCR. 5, 1075 equus ... calcaribus -tus amoris. OV. epist. 15, 40 ab arcu missilibus telis eminus -tus amo. 20, 212 ut iaculo scriptis eminus -ta tuis. LIV. frg. 61 *Cicero* magnis interim -tus vulneribus, exilio, ruina partium ... filiae ... exitu (SEN. dial. 12, 15, 4 graviore multo animi volnere quam postea corporis -tus. TAC. Agr. 29).

γ *add. ubi*: LVCR. 4, 1050 illam emicat in partem sanguis unde -imur ictu (*cf.* LIV. 2, 19, 6 -tus ... ab latere). OV. met. 6, 255 -tus erat, qua crus esse incipit. 12, 125 qua tamen -tus erat, signatum sanguine Cycnum viderat. LIV. epit. Oxyrh. 5, 113 capite ⟨-tus test⟩a. SCHOL. Verg. Veron. Aen. 5, 496 -to ⟨sa⟩gitta Menelao in femore (HIER. epist. 18^{A}, 1, 3 in qua facie ... fundae lapide -tus interiit). c *acc. resp.*: BELL. Afr. 78, 10 graviter pilo per cassidem caput -tus (EPIT. Alex. 77 stomachum ac caput). LIV. 21, 7, 10 adversum (adversus *C*) femur tragula graviter -tus (DICT. 2, 40). SVET. Aug. 20 genu lapide -tus. DICT. 4, 7 inguina.

b *speciatim*: α *de hostiis i. q. mactare*: LIV. ANDR. com. 2 corruit quasi -tus scena (*i. dolabra pontificia*). PROP. 4, 6, 2 cadat ante meos -ta iuvenca focos (OV. met. 10, 272). OV. epist. 6, 78 hostia pro damnis concidat -ta meis? (met. 15, 735). Pont. 2, 9, 26 victima pro templo cur cadat -ta Iovis? (4, 8, 42). LIV. 21, 63, 13 vitulus iam -tus e manibus sacrificantium sese cum proripuisset. β *de arboribus i. q. caedere*: VERG. Aen. 6, 180 sonat -ta securibus ilex fraxineaeque trabes (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 11, 135 p. 427, 13 fraxinus -ta ferro, hoc est ictu ferreo percussa). HOR. carm. 4, 6, 9 mordaci velut -ta ferro pinus. SIL. 10, 529 sonat -ta (*Gronov.*, acta *codd.*) bipenni ... silva.

2 *-unt bestiae vel aliae res*: CVLEX 187 pupula telo -ta (tacta *Schrader*) levi. OV. trist. 5, 4, 12 Philoctetes -tus ab angue (CELS. 5, 27, 11). PAVL. FEST. $Gloss.^{L}$ IV p. 130^{a} (p. 30 M.) Bova serpens est aquatilis, ... a qua -ti obturgescunt (CELS. 7, 5, 5). CELS. 5, 27, 4 ab hac (*sc. aspide*) -tus. 5, 27, 5 ab scorpione -tis (*cf.* PLIN. nat. 11, 90 SER. SAMM. 874). FIRM. math. 8, 17, 7 serpentum morsu -ti. LACT. inst. 1, 17, 9 *Adonius* ab apro -tus. ROMVL. fab. Aesop. 42 app. decies -tus *musca*. DRAC. ros. 1 -itur (*sc. graminibus acutis*) alma Venus (*postea* plantas vulnere lacerat).

C *i. q. tangere, stringere* (*saepe c. abl. instr.*): 1 *generatim*: a *-unt res*: α *pro obi. res*: *ardor, sol, radii sim.*: ENN. ann. 90 se radiis dedit -tu (acta *Wakefield*) foras lux (TAC. ann. 2, 61 Memnonis saxea effigies, ubi radiis solis -ta est. AVSON. 418, 24. *adde* MART. CAP. 1, 13 radiorum iaculis -ta). LVCR. 5, 607 opportunus ita ... aër, ut queat accendi parvis ardoribus -tus. 6, 514 nubila ... solis super (*sc. desuper*) -ta calore. 6, 1102 terra ... intempestivis pluviisque et solibus -ta (EPICED. Drusi 101 Zephyris et solibus -tae ... nives). STAT. silv. 3, 1, 53 -tusque (-tosque *Rothstein*) Hyperione multo Sirius. Theb. 10, 120 zonis lucentibus -ta evigilat domus. *clamor, vox sim.*: LVCR. 2, 328 clamore ... montes -ti reiectant voces. OV. met. 3, 706 -tus longis ululatibus aether. 9, 584 lingua ... vix tales -to (secto *N pauci* ς) dedit aëre voces (SEN. nat. 2, 29, 1 [*placitum Stoicorum*] cum vox nihil aliud sit quam -tus aër [*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 32, 20 GRAMM. suppl. 219, 19 sqq. RVFIN. Orig. in gen. 3, 2 p. 41, 6]. CHALC. comm. 255). STAT. Theb. 1, 516 vario strepit -ta tumultu regia. PAVL. NOL. carm. 19, 70 in vacuis simulacra tremunt squalentia templis vocibus -ta piis. *adde* TERT. anim. 17 p. 324, 15 prout *aqua aliqua re* -ta seu mota est. β *animam, cor*: LVCR. 3, 429 *anima* a tenui causa magis -ta movetur. *per imaginem* BOETH. cons. 3 carm. 7, 6 *voluptas* tenaci ferit -ta corda morsu. γ *hominem*: SVET. Claud. 33, 1 -tus (victus *N*) ... nidore prandii.

b *-unt homines*: OV. fast. 2, 108 -ta ... pollice chorda. met. 14, 739 -ta pedum motu *ianua*. MART. 8, 33, 10 leviter fuso *phiala* rumpitur -ta mero. AVSON. 418, 21 pulpita saltu -ta pedum.

2 *speciatim de fulmine*: a *sensu proprio*: α *c. abl. instr.*: (I) *pro obi. res*: *fulmine*: NAEV. trag. 10 quae quondam fulmine -it Iuppiter. VARRO ling. 5, 70 fulgur⟨itum⟩, quod fulmine -tum contrariis diis (*cf.* PAVL. FEST. $Gloss.^{L}$ IV p. 212^{a} [p. 92 M.]). CIC. div. 1, 16 Summanus in fastigio *templi* ... e caelo -tus. 1, 98 cum in Capitolio -tus Centaurus e caelo est, in Aventino portae et homines *eqs.* (LIV. 35, 9, 3. 37, 3, 2). 2, 45 simulacra deorum Romulusque et Remus cum altrice belua vi fulminis -ti (2, 47). LIV. 21, 62, 4 aedem Spei ... fulmine -tam (OBSEQ. 5). 25, 7, 8 murus turresque quaedam Cumis non -tae modo fulminibus, sed etiam decussae (*cf.* 26, 23, 4). 36, 37, 3 naves fulmine -tas. PAVL. FEST. $Gloss.^{L}$ IV p. 212^{a} (p. 92 M.) fanatica dicitur arbor fulmine -ta (CORP. XIV 245. *adde* PLIN. nat. 15, 134. 16, 24). SEN. nat. 2, 40, 6 genus fulminis, quo -ta fuscantur. LACT. inst. 3, 17, 12 Capitolium ... saepius fulmine -tum (fulmineo ictu *H*) conflagravit. *passim.* *fulgure, flamma*: COLVM. 4, 24, 9 quo fit ut ea vena ... velut -ta fulgure arescat (PLIN. nat. 28, 45 ligno). SIL. 5, 73 -tus ... aetheria per stagna patentia flamma fumavit lacus. (II) *animantes*: VARRO frg. Non. p. 334, 29 fulmine ita est -tus, ut ipse esset integer, aurum conliquisset (LIV. 1, 3, 9. 1, 31, 8. 10, 31, 8. 22, 1, 9. 45, 23, 19 VAL. MAX. 9, 12, 1 Tullus Hostilius fulmine -tus [PLIN. nat. 2, 140. 28, 14 VIR. ill. 4, 4]. SEN. nat. 2, 31, 2 animalium, quibus mortifera vis inest, cum fulmine -ta sunt, venenum omne consumitur. PLIN. nat. 2, 145. 37, 31. QVINT. decl. 274 p. 120, 20 *saepe.* FIRM. math. 8, 6, 11 EVTR. 1, 4. *passim*). OV. Ib. 475 Macelo rapidis -ta (iacta *GHMP*) est cum coniuge flammis (*cf. supra l. 70*). trist. 1, 3, 11 Iovis ignibus -tus.

β *abs.*: *animantes*: LVCR. 6, 391 non faciunt -ti flammas ut fulguris halent pectore perfixo. EPICED. Drusi 112 excidit -tus equis (*sc. Phaëthon*). LIV. 40, 58, 5 fulmina ... sic undique micabant, ut ... nec solum milites, sed etiam principes -ti caderent. QVINT. decl. 274 p. 123, 25 submoveri -tum illum. AMM. 30, 6, 3 tamquam -tus e caelo.

[*Köstermann*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

res: EPICED. Drusi 404 Caesaris -ta domus. OBSEQ. 1 pleraque de caelo -ta. SEN. nat. 1, 15, 3 ab his (*fulguribus*) tacta nos dicimus ⟨fulgurata id est⟩ -ta sine fulmine, quae ἀστερόπληκτα Graeci vocant. TAC. ann. 14, 22 -tae dapes. ANTH. 466, 3 -tus flagravit Athos.

b *per imaginem*: CIC. har. resp. 45 pro patria solus exarsi, sic tamen ut vos isdem ignibus circumsaepti me primum -tum pro vobis et fumantem videretis (*cf. antea* cum in me ... illa flamma illorum temporum coniciebatur). LVCR. 5, 1125 e summo (*sc. honoris*) quasi fulmen deicit -tos invidia interdum contemptim in Tartara. OV. trist. 4, 3, 69 quod saevis ego sum Iovis ignibus -tus. 5, 4, 34 cum ... nec vellent -tae limen adire domus. ANTH. 419, 2 Ausoniis numquam tellus violata triumphis -ta tuo, Caesar, fulmine procubuit. AMM. 15, 5, 18 hac mole casus inopini Constantio -to (*Gelen.*, ipso *cod.*) quasi fulmine fati. *etiam sidere*: LIV. 8, 9, 12 haud secus quam pestifero sidere -ti pavebant.

II ***metonymice*** *c. acc. result. (cf. p. 159, 74) de foedere (sc. de hostiis ad pactum translatum) i. q. ferire*: COEL. hist. 6 qui cum is ita foedus -istis (CIC. Balb. 34 rep. 2, 13 LIV. 1, 32, 3. 21, 18, 10 *passim*. TAC. ann. 4, 55 -ta [*Rhenan.*, dicta *cod.*] nobiscum foedera. *al. adde* AMM. 17, 5, 1 cum Chionitis ... pignore -to [*editt.*, isto *cod.*] societatis). CIC. Sest. 24 foedus meo sanguine -tum sanciri posse (Pis. 28 LVCAN. 10, 371). VERG. Aen. 12, 314 -tum iam foedus et omnes compositae leges. LIV. 1, 1, 9 foedus -tum inter duces (1, 24, 2 his legibus, ut *eqs.* 3, 36, 9. 22, 34, 7. 23, 34, 1 LIV. perioch. 47 p. 53, 16 *al.*). LIV. 9, 10, 9 iniussu populi Romani (*cf.* 21, 18, 11 nobis insciis). 30, 42, 21 per quos deos. VELL. 2, 2, 1 quo quaestore et auctore. *passim*.

III ***translate*** (*leguntur tantum formae part. perf. pass.*):
1 *i. q. furore impletum, animo perturbatum esse*: CIRIS 166 -tave barbarico Cybeles antistita buxo (*cf.* PROP. 3, 8, 14 Maenas ut -ta. OV. ars 2, 380 ut Aonii cornibus -ta dei [*Maenas*]. PHAEDR. app. 6, 6 -ta Pytho numine). LIV. 5, 21, 7 velut repentino -ti furore inprovidi. TERT. nat. 2, 9, 11 p. 113, 1 Faunus ... mente -tus. *de capite, mente*: HOR. sat. 2, 1, 24 saltat Milonius, ut semel -to (*i.* 'οἰνοπλῆγι') accessit fervor capiti. PETRON. 123, 223 quo mens -ta iubet, deserta ducitur urbe.

2 *i. q. laesum, afflictum esse*: *dolis*: CVLEX 326 huius (*sc. Aiacis*) firma dolis Ithaci virtus quod concidit -ta. *affectu vel malo*: HOR. carm. 4, 5, 15 desideriis -ta fidelibus quaerit patria Caesarem. OV. fast. 2, 818 requirunt, ... quo ... sit -ta malo (STAT. Theb. 9, 352). LIV. 1, 16, 2 velut orbitatis metu -ta (*cf.* PAVL. NOL. carm. 20, 369 sancto sus -ta timore). 26, 20, 2 milites ... duabus tantis deinceps cladibus -ti. 27, 51, 12 simul publico familiarique -tus luctu (CORN. SEV. carm. frg. 13, 10 [acta *A*]). *conscientia i. q. morsum esse*: LIV. 33, 28, 14 *servus* conscientia -tus.

3 *i. q. perterritum, consternatum esse, plerumque re improvisa*: LIV. 27, 9, 8 nova re consules -ti (*cf.* 37, 6, 7 eo tamquam novo ... -ti). 34, 17, 5 consul ... rebellione ... -tus. 37, 24, 11 -tus (*X*, victus *BM*) uno proelio adverso. PETRON. 100, 5 tam inexpectato -tus sono. GELL. 1, 8, 6 tali petulantia mulieris atque pecuniae magnitudine -tus expavidusque.

syn.: *ad I A*: ferire: PLAVT. Mil. 204. verberare: PLAVT. Truc. 602 (*cf.* SIL. 14, 360 verberibus torquere). percutere: LVCR. 3, 160 CLAVD. DON. Aen. 9, 666 p. 273, 18 ZACCH. 1, 18 p. 1086[B]. pulsare: OV. met. 11, 508. *ad I B*: percutere: PACVV. trag. 38 OV. met. 12, 488 CELS. 5, 26, 11. 15. 5, 27, 4 PLIN. nat. 9, 84. vulnerare: CELS. 5, 26, 10. 16. frangere: CELS. 8, 5, 3. laedere: SIL. 15, 761. lacerare: DRAC. ros. 4. *ad I C*: tangere: LIV. 35, 9, 3 SEN. nat. 1, 15, 3. percutere: SEN. nat. 2, 31, 2 PLIN. nat. 2, 145 QVINT. decl. 274 p. 121, 15. ferire: AVSON. 418, 24.

deriv.: ictio, ictus, -ūs. *Köstermann.*

īcōn, -onis *f.*, *gr.* εἰκών (*cf. infra l. 69*). *graece trad. apud* FRONTONEM (*l. 73 sqq.*). *de formis*: *acc. sg. ubique trad.* -on *tanquam indeclinabile* (-on⟨a⟩ *edd.*) *v. l. 77. 80 p. 162, 2; cf. p. 162, 3. abl.* -one: SACERD. gramm. VI 465, 26. (*acc.* -onas? *v. p. 162, 12. 14.*) NOT. Tir. 78, 11. [*falso ci. Salm.* PLIN. nat. 8, 215 *cf. adn. crit.*] *cf. p. 162, 7 et Onom.*

A *vocem graecam generaliter interpretatur* ISID. orig. 16, 3, 4 (*confundit* εἰκών *et* ἠχώ; *cf. vol. V 2 p. 47, 5. 30*) -n saxum est, qui humanae vocis sonum ... imitatur. -n ... graece, latine imago vocatur, eo quod ... efficitur imago sermonis.

B *vox artis rhetoricae*: 1 *fere i. q.* παραβολή, *syn.* imago: AVR. Front. p. 45, 4 N. -ας ... expedivi (*seq. unius descriptio. explanat* FRONTO p. 45, 11 *sqq.*, *ubi syn.* imago). FRONTO p. 46, 7. 9. 11. 14. 17. p. 47, 1. 8. p. 73, 10 N. (*syn.* exempla et imagines). p. 97, 3 N.
2 *opponitur parabolae, fere i. q. comparatio* (*cf. p. 162, 38*): SACERD. gramm. VI 464, 1 *homoeosis* dividitur tribus modis: in parabolam, in paradigma, in -n⟨a⟩ (*sim.* DON. gramm. IV 402, 22 CHAR. gramm. p. 365, 10 B. DIOM. gramm. I 463, 12 -n sive characterismos. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 28 p. 228, 10 -n⟨a⟩ id est imaginem. 1, 30 p. 239, 2 ISID. orig. 1, 37, 31. *cf. p. 162, 2*). SACERD. gramm. VI 465, 23 de -e: -n est personarum similium comparatio (*sim.* DON. gramm. IV 402, 22 [*cf.* GRAMM. suppl. 273, 33 similitudo]. CHAR. gramm. p. 365, 10 B. DIOM. gramm. I 463, 13 -n est descriptio figurae alicuius expressa vel personarum *eqs.*). IVL. RVF. rhet. 23 p. 44, 23 *parabola* tripartita est per -n⟨a⟩, omoeon, ἐπαγωγήν (*cf. p. 161, 78 sqq.*). 24 p. 44, 25. CASSIOD. in psalm. 16, 9 per schema -n, quae latine dicitur imaginatio, pupillae se oculi dominus comparavit. ISID. orig. 1, 37, 32 -n est imago, cum figuram rei ex simili genere conamur exprimere *eqs.*

īcona, -ae *f.* *ex acc. sg. gr. vulg.* εἰκόναν *ortum videtur. nom.* icon *subesse potest l. 12. 14; cf. p. 161, 65. de scriptura et var. lect.*: GRAMM. suppl. 297, 20 -a per i litteram scribitur (*sim.* 300, 11). iconia: GREG. M. epist. 13, 1 *var. l.* (*cf. l. 19 sq.*). iconica: GREG. TVR. Franc. 6, 2 *var. l.* (*cf. l. 27 sqq.*). ig-: GRAMM. suppl. *l. 8.* GREG. TVR. Franc. 6, 2 *var. l. al.* (*cf. l. 13*). *de notione*: GRAMM. suppl. p. 273, 34 -as ... dicimus statuas gypseas. ? GLOSS. III 510, 14 [a]ygona figura. *i. q. imago* (*cf. etiam l. 30 sqq.*): RVFIN. Basil. hom. 7 p. 1788[C] violatas esse regias -as et porcorum formas pro imperialibus vultibus impositas. GREG. TVR. Franc. 6, 2 aureos ... habentes ab una parte -am imperatoris pictam (-a ... picta *un. cod.*). GREG. M. epist. 13, 1 -a ... Focae et Leontiae Augustorum. *ibid.* iussit ipsam -am ... reponi eam in oratorio.

[**īconia:** figura, imago GLOSS. V 629, 18 (iconisma *ci. Heraeus, Festschr. 15. Neuphil. 1912 p. 83 sq.*). GLOSS.[L] I Ansil. IC 8 -i⟨sm⟩a imago. *cf. l. 9 et l. 35 sqq. cf. Onom.*]

īconicus, -a, -um, εἰκονικός. inc-: PLIN. nat. 35, 57 *codd. rec.* (*cf. l. 28. 36*). *cf. Onom. de imaginibus, quae figuram propriam alicuius reddunt*: PLIN. nat. 34, 16 statuas dicari ... ex membris ipsorum similitudine expressa, quas -as vocant. 35, 57 -os duces pinxisse *traditur Panaeus*. SVET. Cal. 22, 3 in templo simulacrum *Caligulae* stabat aureum -um. *subst.* **īconica**, -ae *f.*, *sc. imago.* inc-: GLOSS. IV 529, 43 (*cf. l. 23*). GLOSS. figura, imago imperatoris. *i. q. icona, imago* (*cf. etiam supra l. 10*): GREG. TVR. glor. mart. capp. 21 de Iudaeo, qui -am (icon(i)am *v. l.*) Christi furavit. glor. mart. 21 -am (iconam *v. l.*) non inveniunt (*antea* imaginem in tabulam pictam). vit. patr. 12, 2 -as (icon(i)as *v. l.*) apostolorum.

īconisma, -tis *n.*, εἰκόνισμα. 1 *proprie* (*cf. l. 19 sq.*): GLOSS.[L] Corp. C 512 ⟨i⟩conisma: picta imago. I Ansil. IC 9 ico⟨ni⟩sma figura (*cf. l. 20*). IN 256 i[n]conisma: imago vel figura. V Abba IE 11 (= III Abol. IA 15) -a: imago figura sine pectore ad caput (*vel* fine p. a c.). 2 *in arte rhet.* -ta *quasi plur. vocis q. e. icon* (*cf. p. 161, 72*): VOLVS. Aug. epist. 135, 1 quae -tum (oecho- *sim. v. l.*) pulchritudo (*syn.* comparatione).

īconismus, -i *m.*, εἰκονισμός. *notatur* i: *l. 46 sqq.*
1 *proprie i. q. nota corporis hominis alicuius propria, qua distinguitur ab aliis hominibus* (*cf. Mitteis-Wilcken, Papyruskunde I 2 n. 453 adnot. 8; Preisigke, Fachwörter p. 66, 2*): PAPYR. Oxyrrh. VII 1022, 8 (*a. p. Chr. 103*) nomina eorum (*tironum*) et icon⟨i⟩smos. 12 C. Veturium Gemellum annor(um) XXI sine i(conismo) (16. 18). 14 i(conismus) supercil(io) sinistr(o). 20. 22. 2 *transl.*: SEN. epist. 95, 66 descriptiones has *virtutum* et, ut publicanorum utar verbo, -o⟨s⟩ (*cf. antea* quidam characterismon appellant *eqs.*).

īconium *v. Onom.*

īconographia, -ae *f.*, εἰκονογραφία. NOT. Tir. 78, 13 iconigrafiae *sim. trad.* (ichno- *falso ci. Kopp*).

īcos, -otis *n.*, εἰκός. eic- *videtur traditum. i. q. consentaneum, conveniens*: BOETH. anal. pr. 2, 27 tit. de -e, hoc est consentaneo. 2, 27 p. 711[A] -s ... et signum non idem est, sed -s quidem est propositio probabilis. quod enim ut in pluribus sciunt sic factum vel non factum, aut esse vel non esse, hoc est -s, ut odire invidentes vel diligere amantes. *ibid. enthymema* est syllogismus imperfectus ex -bus et signis.

īcosahedrus, -i *m.*, εἰκοσάεδρος. *corpus viginti laterum*: CHALC. comm. 326 *opificem* formantem figuras: modo pyramidis, et ex ea ... -i. *ibid.* nec -um nec cubum. MART. CAP. 6, 722 (*inter schemata composita:*) εἰκοσάεδρος.

īcosaprōtī, -ōrum *m.*, εἰκοσάπρωτοι. *viginti primi, qui munere icosaprotiae funguntur*: CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 decaproti et -i tributa exigentes ... corporale ministerium gerunt *eqs.*

īcosaprōtia, -ae *f.*, *εἰκοσαπρωτεία. *munus municipale viginti primorum* (*v. Brandis PW. V 2099*): CHAR. dig. 50, 4, 18, 26 mixta munera decaprotiae et -ae. **icter** *v.* icterus.

icteriās *f.*, *ἰκτερίας. *lapis ignotus*: PLIN. nat. 1, 37, 61. 37, 170 -as (ictrias *cod. opt.*) [mali *add. pars codd.*] cuti luridae similis et ideo salubris existimata contra regios morbos *eqs.*

ictericia, -ae *f. ab* ictericus. *i. q. icterus*: AVIAN. fab. apol. 6 (*vulpes ranae*:) te ipsam ab -a, quam croceus in te color denotat, sanare non potes.

ictericus, -a, -um, ἰκτερικός. *in codd. dett. scribitur nonnunquam* hict- *vel* (h)yct-; ett-: THEOD. PRISC. log. 77 *var. l.* ORIBAS. syn. 4, 28 rec. La. int-: CHIRON 412 (*cf. p. 163, 38*). *acc. sg.* -on: PS. DIOSC. herb. fem. 40. *acc. pl.* -us: PS. APVL. app. 114 l. 7 H.-S. *de notione: quasi nomen non latinum interpretantur*: arquatus: VINDIC. med. 37. GLOSS. auriginosus: VEG. mulom. 2, 120 tit. (albug-, bug- *trad.*). VINDIC. med. 37 PS. APVL. herb. 8 l. 41 H.-S. PS. MVSA herb. vett. 33 MISC. Tir. p. 61, 23 aurugines. GLOSS. morbo regio laborantes *sim.*: VINDIC. med. 37 vulgo mor-
[*Brandt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bum regium vocant. PS. APVL. herb. 3 l. 41 H.-S. PS. MVSA herb. vett. 33 DIOSC. 1, 7 PS. DIOSC. herb. fem. 40 CASS. FEL. 49 p. 128, 6 MISC. Tir. p. 61, 23. [*falso* hydropici GLOSS.] *reddit graeca:* ἰκτερικός, ἰκτεριώδης, ἰκτεριῶν, ἴκτερος. NOT. Tir. 111, 69. [*dub.*: GLOSS. III 602, 2 ietitis febris. omiomeris. 605, 23 sterea icticis febris vel omiomeris. *cf.* 603, 31 omiomeris eruginosus. *an ad* icterus (-is)? *v. l. 40.*]

A *de hominibus ipsis i. q. auruginosus* (*plerumque subst.; adi. v. l. 10*): 1 *generatim*: IVV. 6, 565 consulit *mathematicos mulier* -ae lento de funere matris (*cf.* SCHOL.). FIRM. math. 4, 9, 9 *luna* facit ... -os. VEG. mulom. 2, 120 tit. CAEL. AVR. acut. exc. p. 480. 2 *describitur morbus* -orum: CHIRON 412 VEG. mulom. 2, 120, 1 AVG. mor. Manich. 2, 16, 39 VINDIC. med. 27. 37 PS. SORAN. quaest. med. 118 THEOD. PRISC. log. 77 *ter.* CASS. FEL. 49 *bis* (*inde* GLOSS. III 603, 35). ORIBAS. eup. 2, 1 A 3 GLOSS. III 601, 35. 3 *de remediis* -orum: PLIN. nat. 20, 87 GARG. MART. med. 1 rec. B p. 134, 20 -os curat (7 rec. B p. 142, 21. 18 rec. B p. 151, 22. DIOSC. 2, 103 [ἴκτερον θεραπεύει]). AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 23 ut animal visum prosit -is (*cf. l. 51 sqq.*). PS. APVL. herb. 3 l. 41 H.-S. ad -os (app. 114 l. 7 H.-S. CASS. FEL. 49 tit. MISC. Tir. p. 61, 23 ORIBAS. syn. 1, 21 p. 828, 41. 1, 21 rec. La p. 828, 35. 36). PS. MVSA herb. vett. 33 -is (ist- *v. l.; sim. dat.*: DIOSC. 1, 6 CASS. FEL. 49 p. 129, 8). DIOSC. 1, 7 prodest ... -is (1, 62. 2, 144). ALEX. TRALL. 1, 149 ORIBAS. eup. 2, 1 A 3. C 1. 33. P 10 syn. 1, 17 p. 819, 28. 4, 23. 28 p. 30.

B *de morbo*: PS. DIOSC. herb. fem. 40 *potio* morbum regium, id est -on, curat (*cf. Diosc. 3, 134, 2* ἴκτερῳ). CASS. FEL. 32 p. 67, 17. *v. l. 36.*

icteriōdēs, -es, ἰκτεριώδης. *i. q. icterodes, icteri similis*: PS. SORAN. quaest. med. 118 quid est -is (*sic*) febris? quae colorem similem ictericis facit (*seq. descriptio icteri morbi*). **icteris** *v.* icterus.

icterītis, -is *f.*, ἰκτερῖτις. *nomen herbae rosmarini*: PS. APVL. herb. 80 l. 30 H.-S. *rosmarinum* a Graecis dicitur libanotis, alii -is (-es, deterites *v. l.*). herb. interp. 80 l. 35 H.-S. (*cf. Ps. Diosc. 3, 75* λιβανωτίς· οἱ δὲ ἰκτερῖτις, Ῥωμαῖοι ῥωσμαρίνουμ).

icterōdēs, -es, ἰκτερώδης. *i. q. icteri similis*: CASS. FEL. 32 p. 67, 18 *tumor* cum ingenti pallore ictericum morbum simulante, nam Graeci -en vocant.

icterus, -ī *m.*, ἴκτερος. *scribitur* int-: CHIRON 412 (*cf. p. 162, 78*). hict-: ISID. orig. 4, 8, 13 GLOSS. V 570, 2. *de formis: nom. sg.* -is: PLIN. nat. 30, 94 *var. l.* ISID. orig. 4, 8, 13 GLOSS. (*cf. supra l. 5 sq.*). -er: GLOSS. V 570, 2. *cf. l. 49.* *acc.* -on: CHIRON 412 CAEL. AVR. chron. 3, 4, 50. 67. 5, 68. *de notione*: *ut vocem graecam interpretantur*: arquatus: CAEL. AVR. chron. 3, 4, 67. 5, 68 ISID. orig. 4, 8, 13. aurugo: *iidem et* GLOSS. morbus regius: CAEL. AVR. chron. 5, 68 vulgo. ISID. orig. 4, 8, 13. GLOSS. V 570, 2 foedatio faciei, nibuli (galbuli? *Goetz, cf. infra l. 52.* ⟨ictinus⟩ nibulus [*sc. milvus*] *Niedermann, Contrib. p. 11*) id est avis.

1 *i. q. morbus regius, aurugo*: LVCIL. 44 vultus item ut facies mors, -us (*ci. Scaliger, probat Cichorius*; citer *trad.*; icter? *Heraeus; cf. l. 41*) morbus, venenum. CHIRON 300. 412 (*describitur*). CAEL. AVR. chron. 3, 4, 50. 67. 5, 68 ISID. orig. 4, 8, 13. 2 *avis lutei coloris, i. q. galgulus* (*cf. supra l. 19. 46*): PLIN. nat. 30, 94 avis -us vocatur a colore ..., hanc puto latine vocari galgulum. CAEL. AVR. chron. 5, 68 *animal*, quod sit coloris fellei (*inde* ISID. orig. 4, 8, 13).

icthyocolla, -ae *f.*, ἰχθυοκόλλα. *in codd. recc. interdum traditur* hicty- *vel* (h)ycti-; e(c)ti-: DIOSC. 3 praef. 56. [*falso conicitur* PLIN. nat. 7, 198, *ubi* lithocollam *recte trad.*]

1 *piscis genus, i. q. acipenser* (*cf. Berendes, Diosc. übers., Stuttg. 1902, p 325; Schelle et Frieboes, Celsus übers., Braunschweig 1906, p. 608*): PLIN. nat. 32, 73 -a appellatur piscis, cui glutinosum est corium. 2 *glutinis genus e vesica eiusdem piscis factum*: a *describitur*: PLIN. nat. 32, 73 ex ventre, non e corio, fieri ... -am. DIOSC. praef. 56. 3, 97 -a ... venter est ceti piscis *eqs.* (*cf. gr. 3, 88*). b *de usu in medicina*: CELS. 5, 2. 5, 19, 7. 8 PLIN. nat. 1, 32, 24. 32, 73. 84. 119. 120 THEOD. PRISC. log. 101.

icthyophagus *v. Onom.*

ictīnus, -i *m.*, ἰκτῖνος (ἴκτινος). *piscis genus ignotum*: PLIN. nat. 32, 149 -us (*cod. opt.*; catinus, cotinus *al. codd.*). *cf. l. 46.*

ictio, missio βολή GLOSS. II 258, 36 (*v. p. 66, 81*). [*cf.* ico. *J.*]

ictis, -idis *f.*, ἴκτις. *mustelae genus* (*Mustela erminea*): PLIN. nat. 29, 60 mustelarum duo genera; alterum silvestre, distans magnitudine, Graeci vocant -as (*inde* ISID. orig. 12, 3, 3). [*ex coni. vix probabili* PLAVT. Capt. 184 *v. s.* er.] *Brandt.*

ictuātus (-a, -um) *ab* ictus (*cf. p. 167, 11*). *i. q. apoplecticus* (GLOSS. III 601, 41 -i qui loqui non possunt vel membra iudicare [inclinare *Heraeus*]. 604, 39 paralyticus: -us; *cf. Archiv 7, 268*): GREG. TVR. Franc. 6, 35 p. 276, 1 -us sanguine vix accedere ... valuit.

***ictus,** -ūs *m.* [*cf.* ico. *J.*]. PRISC. gramm. II 509, 24 *v. p. 158, 25.* *in codd. dett. scribitur interdum* hict-. *de declinatione* (*cf.* CHAR. gramm. p. 55, 3 B.): [*gen. sg.* i: *v. p. 164, 33.*] *de gen. pl.*: GLOSS.[L] IV dub. Plac. I 3 -um (-us *codd.*) singulari numero; -uum plurali numero, quia -uum non ictorum dicitur. *scriptoribus non est in usu.* *dat. sg.* -u: CALL. dig. 48, 19, 28, 1 AMM. 26, 10, 13; -ui: ORIG. in Matth. 14, 10. *de notionibus*: CHAR. gramm. p. 451, 33 B. hic -us πληγή (GLOSS.[L] II Philox. IC 3. *cf.* 2 πληγή. θίξις, βολή, ῥιπή). GLOSS.[L] II Abav. IC 2 *v. p. 158, 42.* III Abstr. IC 1 -um impetum. GLOSS. II 258, 36 *v. p. 66, 81.* 582, 12 telum. III 6, 21 ῥοῖζος. IV 445, 23 vulneribus (*cf. p. 167, 41*). 528, 49 conatibus. *in iaciendo vox q. e.* iactus *magis ipsum motum*, -us *finem motus i. tactum rei petitae* (*cf. ex. gr.* VERG. Aen. 2, 544. 7, 165 OV. met. 8, 390 [*l. 36. 40. 45*] *et locutiones quales p. 171, 40 afferuntur*) *significat; neque tamen ea in differentia libris satis certa fides inest* (*cf. l. 15 sqq.*) *neque ipsi scriptores* (*praecipue aetatis posterioris*) *sibi constare videntur* (*velut exempla p. 171, 21 allata magis ad motum pertinent*). *legitur inde a* PLAVTO, LVCIL., VARRONE, RHET. Her., CIC.; *solito saepius habent* LVCR. (*41^{ies}*), OV. (*42^{ies}*), LIV. (*51^{ies}*), SEN. philos. (*64^{ies}*), SIL. (*55^{ies}*), AMM. (*42^{ies}*), *saepissime* PLIN. nat. (*fere 200^{ies}*). [*portug.* eito. *M.-L.*] [*corrupt.*: LVCAN. 7, 622 -u *in parte codd.* *scribitur pro* ictus (*i. percussus*): *saepius falso trad. pro* iact- *v. p. 67, 30. 32. 68, 11. 63. 74. 80; cf. l. 48 et p. 166, 23; e contrario interdum legitur* iact- *pro* ict- *v. p. 170, 74. 171, 49. 51 et cf. l. 8; scribitur pro* act-: LVCAN. 2, 77 (-u *frustra defendere conatur Francken*). 3, 469 STAT. Theb. 11, 449. *coni.*: OV. met. 14, 185 ne deprimeret fluctus ventusve (*M*, -usve *Riese*) carinam. SEN. contr. 9, 2, 27 (*alii alia coni.*). CVRT. 4, 3, 12 (-u *loco mutilo inseruit Vogel; alii alia*). *dub.*: PS. QVINT. decl. 1, 14 p. 16, 15 sanguinis -um (*codd. plurr.* [*cf. p. 167, 6*], exitum *Audomar.*, hoccum *BV*, locum *Lehnert cum cod. Par.*) explorare. IVV. 6, 126 *in versu spurio.* CHIRON 85 quodcumque iumentum sub oculo ... percussum quodlibet -us (*an* quolibet -u?) tumorem (hum- *cod.*) fecerit durum.]

I *proprie de actu* (*et vi*) *feriendi aut comminus verberando, caedendo, pungendo sim. aut eminus iaciendo*: **A** *hominum*: 1 *generatim*: a *nude positum*: α *feriuntur corpora animantium*: PLAVT. Most. 621 (*per iocum*) iuben homini argento os verberarier? :: perfacile ego -us perpetior argenteos. QVADRIG. hist. 10^{b}, 17 sub Gallicum gladium successit, ne Gallus impetum ⌊in -u⌋ (*Q*; -i *rell. libri Gell. omnes*) haberet. CIC. Verr. II 5, 119 de plaga et de uno illo -u loquebantur. SALL. hist. frg. inc. 4 regressi ad faciliores -us (*cf. Serv. Aen. 9, 746* genus feriendi Gallicanum). VERG. Aen. 2, 544 telum ... imbelle sine -u coniecit (*cf. supra l. 6*. GLOSS. II 235, 18 ἄπληγος). 5, 428 *in pugilatu* (*cf.* 5, 444. 457. MANIL. 5, 167 [*alii ad lusum pilae referunt*]. VAL. FL. 4, 271 STAT. Theb. 1, 418. 6, 761 *al.*). 7, 165 spicula contorquent cursuque -uque (SERV. iaculatione; CLAVD. DON. ut destinata percuterent; *sunt qui de pugilatu cogitent*) lacessunt. 12, 732 ensis frangitur in medioque ardentem deserit -u. OV. met. 7, 598 victima ... subito conlapsa sine -bus ullis (*cf.* SEN. Oed. 343 STAT. Theb. 11, 228 *al. cf. p. 165, 69*). 8, 390 turba nocet iactis et quos petit, impedit -us (*cf. supra l. 6*). LIV. 27, 14, 9 haesere omnia tela haud difficili ex propinquo in tanta corpora -u. 34, 39, 6 ut non modo ad caecos -us ... loci quicquam esset. CELS. 4, 15, 4 pondus, -us (iactus *Constant. e cod. vet., fort. recte*), cursus *hepaticis* inimica sunt. SEN. Herc. f. 1113 pectora ... non sunt -u ferienda levi (*in planctu; cf.* Herc. O. 1902 CLAVD. rapt. Pros. 3, 427 *et p. 165, 18. 166, 76*). dial. 5, 19, 2 ut scelera sua ... in unum -um ... cogeret *Caligula*. SIL. 9, 105 auctorem ... -ūs. 9, 519 ferentis hostili iugulo ferrum conamine ⌊et -u⌋ (*LF*, dictu *OV*, victo *Blaß*) avertit *ventus*. STAT. Theb. 10, 656 nulli sine caedibus -us. TAC. ann. 6, 35 cum Parthus ... spatium -bus quaereret. APVL. met. 6, 25 -bus ... *asinum* compellunt (*cf. p. 165, 8. 166, 4 al.*). CLAVD. 8, 615 famulus ... grato remeat securior -u (*i. colapho manumissoris cf. p. 158, 42*). *al.* (*v. iuncturas; de -bus Phoebi, Iovis fulminantis cf. p. 166, 32. 33. 41*).

β *feriuntur res*: LVCR. 6, 167 caedere si quem ... videas ... procul *arborem*, ante fit ut cernas -um quam plaga ... det sonitum (*cf.* OV. met. 8, 757. 775 labefacta ... -bus ... arbor. CVRT. 6, 5, 16 COLVM. 4, 25, 2 *al.*). 6, 316 lapidem ferro cum caedimus, semina concurrunt calidi fulgoris ad -um (*cf.* AETNA 403. SEN. benef. 5, 5, 1 non recipiens -um lapis [PLIN. nat. 37, 57 respuentes -us. 37, 58. 59. *al. cf. etiam p. 167, 31*]. nat. 2, 22, 1 si *ignis* excitatur ⟨-u⟩ [*add. Gercke cf. Theophr. ign. 1* πληγῇ] sicut e lapide. LACT. ira 10, 18). VERG. Aen. 5, 198 tremit -bus *remigantium* ... puppis (*cf.* OV. met. 11, 463 aequalique -u scindunt freta. SIL. 14, 379 PLIN. paneg. 82, 1 *syn.* pulsum ... remorum. *v. etiam p. 165, 5. 166, 8*). 5, 377 *Dares* verberat -bus *bracchiorum* auras (DRAC. Orest. 389 dividit. *cf. p. 165, 38. 170, 75*). 8, 419 validi ... incudibus -us auditi. 9, 808 nec sufficit umbo -bus (*cf.* LVCAN. 6, 192 sonat -bus umbo [*inde* PANEG. 10 (4), 29, 5]. *sim.*: LIV. 35, 35, 19. LVCAN. 3, 486 cesserunt -bus arma. SIL. 7, 625). OV. ars 2, 610 nec cava vaesanis -bus aera (*sc. tympana in mysteriis*) sonant. NVX 73 puer ... rectas *nuces* dilaminat -u. 97 invenio, qui me (*sc. Nucem*) iaculentur et -u praefestinato munus inane petant (*cf. p. 168, 71*). LIV. 27, 49, 1 *scalprum* quanto maximo poterat -u adigebat. PAVL. FEST. p. 275 chordas -u radere (*cf. p. 165, 21*). PLIN. nat. 34, 107 squama excutitur -u ..., flos cadit sponte. 34, 149 ferrum ... nisi duretur -bus (*cf. p. 165, 66*). 37, 111 quidam -u (*sc. iaculando*) primo (*cf. p. 168, 49*) cepere praeclaras *gemmas*. *al.*

b *add. gen.*: α *subi.*: ① *animantium*: *caedentium*: CIC. Mil. 65 gladiatoris. CAES. civ. 2, 9, 5 hostium (CVRT. 7, 4, 37).

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VELL. 2, 69, 2 servi. MELA 2, 83 *piscis* -u captantium interfectus. PLIN. nat. 8, 138 hominum. 28, 100 iaculantium. SIL. 17, 296 Pauli. Ps. QVINT. decl. 1, 10 p. 12, 17 parricidae. TAC. ann. 11, 38 tribuni. *al.* AMM. 26, 10, 13 carnificis. *al.* *pulsantium*: OV. am. 3, 6, 3 sine remigis -u (SIL. 6, 361 nautarum. *cf. p. 164, 67*). SEN. Med. 177 cuius -u regius cardo strepit? (II) *membrorum humanorum*: LVCR. 5, 150 *natura deum* manuum tactum suffugit et -um (*cf.* SEN. dial. 1, 6, 8 magnarum virium animalia humanae manus -us impellit. SOL. 1, 76). PLIN. nat. 7, 70 primores *dentes* ... excipientes -um linguae. TAC. ann. 16, 6 calcis (SVET. Nero 35, 3). GELL. 14, 6, 3 pedis (*cf. Hom. Od. 15, 44 λὰξ ποδὶ κινήσας*). TREB. Claud. 13, 5 pugni. *technice* (*cf. l. 21. p. 164, 78*): HOR. carm. 4, 6, 36 Lesbium servate pedem meique pollicis -um (PORPH. id est: modulationem lyrici carminis. *v. Kießling-Heinze ad l.; alii ad 2 referunt*). (III) *poetice pro hominibus impetus animi ponitur* (*pertinet etiam ad III B*): SEN. Phoen. 530 stare fratres ... video duos sceleris (*fere i. q. scelesto*) sub -u. SIL. 9, 464 furoris (*aliter v. p. 168, 13*). *β obi.*: RHET. Her. 3, 15, 27 feminis plangore et capitis -u ... uti oportebit (*in planctu cf. p. 164, 49. aliter* PLIN. nat. 32, 14). LIV. 22, 5, 4 ad ... -us ... corporum aut armorum ... circumferebant ora oculosque. PLIN. nat. 34, 76 dracones in Gorgone eius (*sc. Minervae*) ad -us citharae tinnitu resonant (*cf. p. 164, 78*). AVG. civ. 13, 6 p. 563, 15 D. corporis. ARATOR 1, 928 lateris.

2 *speciatim in re metrica de feriendis metris i. q. percussio*: **a** *c. gen.* (*cf. l. 13*): PLIN. nat. 2, 209 ad -us modulantium pedum moventur. QVINT. inst. 9, 4, 51 tempora ... metiuntur et pedum et digitorum -u. PRISC. gramm. III 420, 20 ubicumque *trimeter* ab -u percussionis vacat. **b** *sine gen.*: HOR. ars 253 cum senos redderet -us *iambus* (SCHOL. Hor. Vind. *ad l.* -um dicit ... pedem). TER. MAVR. 1342 -bus qui fit duobus, non gemello tempore *pes* (*cf.* DIOM. gramm. I 475, 3 [*v. Schultz, Hermes 35, 1900, 315*]; *an pertinet ad II C?*). *adde*: VAL. MAX. 2, 6, 2 *Lacedaemonii* vegeto et crebro -us (*sc. numeri anapaestici*) sono strenue hostem invadere admoniti.

B ***animalium***: 1 *nude positum*: ACC. praetext. 24 -u *arietis* me ad casum dari. CIC. Arat. 431 *scorpios* venantem perculit -u (*item de scorpione*: MANIL. 2, 213 PLIN. nat. 11, 86 *et saepe. cf.* MANIL. 2, 32 ad sidera ductam ... -u ... nepam *et v. infra l. 52*). off. 2, 19 a bestiis -us, morsus, impetus (SEN. dial. 4, 31, 8 *cf. l. 49. 51*). VERG. georg. 3, 234 *taurus* ventos ... lacessit -bus (Aen. 12, 106 [*cf. p. 164, 70*]. *item de feriendo aëre*: PLIN. nat. 10, 112). OV. met. 8, 344 *aper* canes ... dissipat -u (8, 362 PHAEDR. 1, 21, 6 SEN. Med. 643). hal. 97 *v. p. 166, 5.* PLIN. nat. 8, 85 nullo -ūs *aspidum* remedio. 9, 13 ad anhelitus -usque *ballaenarum*. 10, 104 saevi ... rostro -us *columbarum* (*cf.* NEPOTIAN. Val. Max. 1, 4, 5 AVG. civ. 18, 16 p. 276, 25 D.). 11, 60 aculeum apibus dedit natura ... ad unum -um (*per comparationem*: LIV. 23, 42, 5 te [*sc. Hannibalem*] ad unum modo -um vigentem velut aculeo emisso torpere). 11, 125 *v. p. 69, 2.* SIL. 10, 297 *tigridis*. *al.*
2 *add. gen.*: HOR. carm. 3, 22, 7 verris (SCHOL.: motum ferientis porci describit). CELS. 5, 27, 6 aranei (PLIN. nat. 37, 139). 5, 27, 8 chelydri. 5, 27, 10 omnis serpentis (COLVM. 6, 17, 1. SCRIB. LARG. 163 morsus atque -us. *al.* PLIN. nat. 7, 14. *saepe*). COLVM. 6, 23, 1 fortioris *vaccae*. PLIN. nat. 8, 156 eius (*sc. equi*) -bus morsuque. 11, 62 apium (*cf.* 11, 73 *syn.* punctum. 20, 29). 20, 8 scorpionum (20, 32 *et saepissime*). 22, 79 aculeatorum. 23, 126 venenatorum. 29, 65 aspidum. 32, 45 bestiarum. *al.* SIL. 4, 241 quadrupedis. FIRM. math. 6, 15, 7 ferae. *al.* *membrorum animalium*: CIC. Arat. 121 -us horrificos metuens rostri *Canis sideris*. OV. met. 5, 264 factas pedis *Pegasi* -bus undas (GERM. 220. PAVL. FEST. p. 212 -us ungulae. *cf.* PLIN. nat. 8, 169 pedum *asinorum*. 11, 254 ungulae *quadripedum*). hal. 5 caudae sic scorpius -u *pugnat* (PLIN. nat. 32, 11 Ovidius prodidit ... scarum ... caudae -bus [*Ov. hal. 13* verbere] crebris laxare fores). 116 capitis duro nociturus scorpios *piscis* -u. PLIN. nat. 6, 32 pinnarum (*cf.* 10, 9 alae [SIL. 4, 108]). SOL. 52, 35 *cornus* (52, 40). FIRM. math. 8, 17, 3 calcis *equi* (*cf.* VEG. mulom. 1, 6, 1).

C ***rerum***: 1 *extrinsecus motarum* (*semper fere ab hominibus; spectat quodammodo etiam ad I A*): **a** *nude positum*: LVCIL. 1646 fervens cum marculu' ferrum ... magnis -bu' tundit (*cf. p. 164, 80*). CAES. civ. 2, 11, 1 -um *saxorum praecipitatorum* firmitas materiae sustinet. VERG. Aen. 10, 483 vibranti cuspis medium *clipeum* transverberat -u. OV. met. 2, 625 vituli ... tempora discussit claro cava malleus -u (*cf. p. 164, 43*). LIV. 34, 29, 6 -bus *arietis* eversa est turris (*cf.* 36, 23, 2. 42, 63, 4 STAT. Theb. 9, 555 AMM. 20, 6, 5). 37, 24, 3 hepteris regia a ... Rhodia *nave* uno -u demersa (*cf.* 37, 24, 8. 37, 30, 5. 9 LVCAN. 3, 564. 628. 708 PLIN. nat. 32, 3 rostra ... ad -us armata. FLOR. epit. 2, 2, 35 in ... -us mobilia rostra). CELS. 7, 26, 3C *ferramentum* ex altera parte -u (*FV, Marx*, -um *J*) eum (*sc. calculum*) findit. SIL. 1, 360. 491 pronoque silex ruit incitus -u (*spectat etiam ad p. 166, 79*). 2, 125. 6, 269 ballista coercuit *monstrum* -u. AVSON. Mos. 256 excipit -um *hami in aërem sublati* spiritus. *al.*
b *c. gen.*: *α subi.*: (I) *ipsarum rerum motarum*: CIC. Verr. II 5, 118 securis (SVET. Galba 18, 1 AMM. 31, 13, 3). LVCR. 6, 403 teli (CAES. civ. 2, 4, 2 FLOR. epit. 1, 18, 12 *al. cf. p. 171, 2. 44 al.*). CAES. Gall. 1, 25, 3 pilorum (*aliter p. 166, 13*). civ. 3, 63, 7 lapidum (LIV. 10, 1, 5 VAL. MAX. 1, 8 ext. 2 TAC. ann. 1, 27 *al. cf. p. 168, 67. et* SIL. 8, 666 saxi [HOMER. 377 TAC. hist. 3, 29 *al.*]). BELL. Hisp. 17, 2 gladiorum (SEN. dial. 6, 26, 2 AMM. 15, 5, 31 *al.*). SALL. hist. frg. 2, 67 tragulae (AMM. 19, 1, 5). MORET. 27 silicum *molae*. OV. met. 3, 825 baculi (APVL. met. 6, 30). 12, 74 cuspidis (*v. vol. IV 1553, 32 sqq. 1554, 49 sq.*). 14, 820 equos ... -u verberis (*i. flagelli*) increpuit (*cf. p. 164, 55*) hal. 97 xiphias -u non mitior ensis. LIV. 28, 30, 10 *navis* -um alterius rostri accipiebat. 42, 65, 7 sagittarum (PAVL. FEST. p. 222 PLIN. nat. 13, 115 *al. cf. p. 171, 3. 5. 11. 50*). PAVL. FEST. p. 101 quod *Neptunus* tridentis -u terra equum excierit. VAL. MAX. 3, 2, 10 remorum (SIL. 13, 243). 3, 2, 23 mucronis. SEN. Ag. 46 bipennis. dial. 1, 4, 11 flagellorum (CVRT. 6, 11, 17 CALL. dig. 50, 2, 12). COLVM. 4, 25, 3 putatio ... ductu falcis non -u conficitur. 5, 6, 9 ferri (PLIN. nat. 7, 63 TREB. trig. tyr. 8, 5). 7, 10, 2 virgae (VOPISC. Tac. 6, 46 LACT. inst. 4, 10, 9). SCRIB. LARG. 75 pili (*aliter p. 165, 82*). LVCAN. 3, 494 adusti roboris (*cf.* 6, 137 VAL. FL. 2, 534 SIL. 14, 381). PLIN. nat. 7, 15 *serpentes* -us salivae ut ferventis aquae contactum fugere. 16, 184 graphii. SIL. 9, 612 harundinis. MART. 7, 32, 8 stipitis. TAC. ann. 13, 57 -u fustium aliisque verberibus (*cf. vol. VI 1658, 15 sqq. 1659, 54 sqq.*). SPART. Sept. Sev. 11, 2 plumbeae. VIR. ill. 35, 10 tegulae. HIL. in Matth. 33, 3 calami. AMM. 26, 8, 9 missilium. 28, 1, 29 plumbi. CLAVD. rapt. Pros. 1, 198 vomeris. COD. Theod. 9, 35, 2 (*a. 376*) plumbatarum. *al.*
(II) *tormentorum tela mittentium*: CAES. Gall. 7, 25, 3 scorpionis. LIV. 24, 34, 10 quo interiores -bus tormentorum essent (AMM. 22, 15, 16). VAL. MAX. 5, 1, 5 machinae. AMM. 20, 11, 22 -us (*an* iactus? *cf. p. 67, 82*) varii ballistarum decurrentes. *β c. gen. obi.*: LIV. 38, 5, 3 ad -us moenium *ariete concussorum* (*cf.* PLIN. nat. 35, 105 murorum). STAT. Theb. 6, 943 adversi (*P*, adverso *BM*) roboris -u tela repulsa (*cf. p. 168, 71*).

2 *rerum naturali quodam impetu motarum* (*saepe add. gen. subi., gen. obi. v. l. 49. 70 al.*): *solis, luminis*: TVBERO hist. 9 adversus -us solis oppositum (OV. met. 3, 183 PALLAD. 12, 1, 3 SERV. auct. Aen. 8, 529. *cf.* HOR. carm. 2, 15, 10 fervidos ... -us. OV. met. 5, 389 Phoebeos ... -us [*pars codd.*, ignes *cett., vulgo*]. SEN. nat. 5, 9, 3 facit ... ventum ortus *sol* ... etiam -u. LVCAN. 7, 214 Phoebi radiatus ab -u). LVCR. 2, 808 luminis (CYPR. GALL. exod. 1318). 5, 613 radiorum *solis* (SEN. nat. 1, 5, 9 *cf.* PLIN. nat. 2, 80). *fulminum, ignium caelestium*: VARRO rust. 1, 40, 5 uno -u tot fulmina fieri (PLIN. nat. 15, 57). CIC. carm. frg. 11, 45 M. fulminis (*v. vol. VI 1529, 37 sqq.*). LVCR. 6, 240 -u discludere turris. 6, 294. 413. HOR. carm. 3, 16, 11 fulmineo (OV. met. 14, 168). OV. trist. 4, 3, 63. SEN. nat. 2, 12, 1 *v. p. 70, 41.* 2, 20, 3 cum tam vasto -u aëra inciderit. *al.* PETRON. 122 vs. 125 pater umbrarum ... pavitans fraternos palluit -us. PLIN. nat. 2, 112 *ignium* -u concuti aëra. 2, 138. 139. 142. VAL. FL. 2, 359 unoque dei ... sub -u ... maesti steterunt formidine luci. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 7, 3 corusci. PASS. Thom. p. 144, 21 fulgoris. *aquarum, fluctuum*: OV. met. 4, 124 cum vitiato fistula plumbo ... eiaculatur aquas atque -bus aëra rumpit (*cf. p. 167, 36*). 11, 556 unda ... praecipitata cadit pariterque et pondere et -u mergit ... ratem. EPICED. Drusi 227 rogi flammas extinguere fluminis -u (HEGES. 4, 15, 2 p. 263, 24 U. VVLG. Sirach 4, 32). LVCAN. 5, 551 litoris -us *impetu fluctuum illatus* (VAL. FL. 1, 330). AMM. 31, 4, 5 contra -us aquarum nitentes. *aliarum rerum caelestium vel terrestrium*: LVCR. 1, 1055 mundi naturam stare sine ullis -bus externis (*de impulsu atomorum cf.* 2, 85. 99. 136 *al.*). 4, 746 uno commovet -u ... animum nobis subtilis imago (*cf.* 4, 357 perit eius *imaginis* plaga nec ad nostras acies perlabitur -us). 4, 934 corpus ... eius (*sc. aëris*) crebro pulsarier -u (SEN. nat. 1, 3, 7 *acies* aëris -u deficiet). 6, 311 *venti* (*cf.* VAL. FL. 1, 619 puppis ... accipit -us [*M*, actus *V*] *tempestatis*. CARM. de Ion. 39 tremit *navis* ... sub -u fluctifrago. CLAVD. 21, 282 *procellarum*). *al.* AETNA 323 tangitur -u spiritus. 381 acrior -u (*sc. affrictu*) impetus exoritur (*cf.* 455. OV. met. 15, 348 concipit -bus ignem). GERM. frg. 4, 81 caelo deiecti grandinis -us (4, 142 CLAVD. 26, 240). SEN. nat. 1, 2, 2 omne quod ex -u formam accipit (*cf.* 1, 2, 7). 2, 55, 1 *nubium inter se collidentium*. 3, 15, 4 aut -us aut quassatio ... corrupere naturam. 6, 20, 7 -us terram quatit (*cf.* PLIN. nat. 2, 196. 198 AMM. 17, 7, 6). PLIN. nat. 2, 116 errantium siderum -u ... flagellatus aer. VAL. FL. 4, 690 ratem transferre per -us *Symplegadum* (*cf.* 4, 694). SIL. 17, 276 increpuere -u prorae *tempestate in scopulos impulsae*. TERT. paenit. 12, 2 flammarum *gehennae* -us. *sonorum, vocum*: PLIN. nat. 11, 65 echo ... resultanti sono, qui pavidas *apes* alterno pulset -u. DIOM. gramm. I 420, 10 *vox* fit ... vel exilis aurae pulsu vel verberati aëris -u. GRAMM. suppl. 220, 25 vox sine -u fieri non potest; motus igitur causa est -us, -us autem causa est vocis. RVFIN. Basil. hom. 2, 1 aëris -u ... ad audientem ... transfertur (*inde metonymice i. q. sonus v. p. 167, 62*). *de ramis arborum aliis alios pulsantibus*: CVLEX 142 hederae ... ligantes bracchia, fraternos (*sc. propter fratrem Phaethontem*) plangat ne populus -us (*alluditur ad planctum hominum cf. p. 164, 49; an pertinet ad III A [sc. 'ne planctu defleat casum fratris']? aliter* CLAVD. 10, 67 populeo suspirat populus -u [*i. quasi tactu amatorio*]). *de molibus ruentibus* (*cf. l. 47 et p. 165, 77*): HOR. carm. 3, 8, 8 arboris -u (SCHOL. carm. app.: lapsu; *cf.* 2, 17, 28). SEN. Oed. 138 patuit sub -u ponderis vasti (*sc. tauri ruentis*) resoluta cervix. *de acie oculorum*: AETNA 349 impetus attentos oculorum transfugit -us (ORIG. in Matth. 14, 10 -ui oculi simile est). MANIL. 2, 373 *signa* inclinata iacent limisque videntur vicino-

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

que latent; ex recto certior -us ('*se invicem aspiciunt magis ex recto quam ex obliquo*' *Wageningen*). *trop.*: BOETH. cons. 5, 2 carm. 11 quae sint ..., uno mentis cernit in -u *deus* (5, 6, 149 *cf. ibid.* acie, intuitu). *cf. etiam p. 168, 27.* *de liquoribus corporis humani*: LVCR. 4, 1245 crassius *semen* ... non tam prolixo provolat -u (*cf.* 4, 1273). *sanguinis i. q. pulsus*: RHET. Her. 3, 12, 21 -us ... fit et vulnus arteriae acuta ... adclamatione. CIRIS 345 ad ... insani pectoris -us ferre manum. LVCAN. 7, 129 animi ... sua pectora pulsant -bus incertis. PLIN. nat. 11, 219 observatione ... crebri aut languidi -us gubernacula vitae temperat (*ibid.* arteriarum pulsus). 31, 63 prodest *aqua marina* et infusa crebro -u. *de morbo q. d.* ἀπόπληξις (THEOD. PRISC. log. 24 apoplectici appellati eo, quod veluti -u repentino percutiantur; *sim.* CASS. FEL. 65 p. 158, 8): AVR. VICT. epit. 16, 5 -u sanguinis, quem morbum Graeci ἀπόπληξιν vocant, ... extinctus est. AMBR. Hel. 8, 22 nullus per continentiam -um sanguinis sensit. PS. AVG. serm. 256, 4. CLAVD. MAM. anim. 1, 21 p. 75, 5 humoris. *de punctione partium corporum aliis in morbis*: SER. SAMM. 399 vis morbi, quod 'telum' commemoratur, cum subito dolor ... furit incitus -u. AMM. 23, 3, 6 equus ... -u torminum (*Bentley*; tormini *V*; torminis *edd. vett., quae lectio si vera est, pertinet ad p. 166, 21*) consternatus.

D *de -bus undecumque illatis*: **1** *feriuntur animantia*: CIC. Tusc. 5, 79 ut *bestiae* ... nullos impetus, nullos -us reformident. nat. deor. 2, 59 nec iis corporibus sunt *di*, ut casus aut -us extimescant. 2, 141 omnes -us. LVCR. 2, 272 cum impulsi procedimus -u, viribus alterius. 2, 944 quamvis animantem grandior -us ... adfligit. 2, 952. 954. 3, 636 *al.* SEN. epist. 74, 5 non ad -um tantum exagitamur, sed ad crepitum. PLIN. nat. 9, 5 non fragore sed -u (non -u sed f. *trad.*) terrentur *beluae marinae*. *al.* **2** *feriuntur res* (*gen. obi. l. 35*): LVCR. 1, 222 vis ..., quae res diverberet -u. 2, 448 adamantia saxa ... -us contemnere sueta (*cf. p. 164, 64. sim.* 5, 352 respuere). 4, 1284 (*proverbialiter*) leviter quamvis quod crebro tunditur -u, ... labascit. *al.* CELS. 5, 23, 1^{A} conlisis corporibus ... per -us. 6, 6, 39^{A} extrinsecus ... -us oculum laedit. 6, 18, 6 si qua inflammatio sine -u orta est. 8, 4, 13 sub -u calvariae. *saepe.* SEN. nat. 2, 6, 3 inflata nec ad -um cedentia. epist. 57, 8 aer verbere atque -u non laeditur (*cf. p. 164, 70. 165, 39. 78. 166, 46 al.*). SER. SAMM. 191 ut nullos paterentur *oculi* desuper -us. *al.*

II *metonymice pro iis rebus, quae -bus efficiuntur*: **A** *de locis -bus laesis*: **1** *in corporibus animantium i. q. vulnus, plaga* (*cf. p. 164, 4. 170, 78*): CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20), 14 hos non hostilis dextra, non ... Centaurus -us corpori inflixit meo. PROP. 2, 4, 19 nec apertos cernimus -us *in homine ab amore laborante.* OV. Pont. 1, 7, 52 missa gravis -us Pelias hasta dabat (*praecedit*: a Iove percussus non leve vulnus habet). SEN. Oed. 349 huius *tauri* exiguo graves maculantur -us imbre (*i. cruore*). LVCAN. 4, 286 dum dolor est -usque recens. PLIN. nat. 23, 56 quotiens *utrem aceti* deposuisset, sentiebat -um, alias inlaeso similis. *in arte medica*: VERG. Aen. 7, 756 medicari cuspidis -um. CELS. 5, 26, 35^{A} non habebit altiores -us. 6, 6, 14 -us parum bene curati. PLIN. nat. 7, 13 serpentium -us contactu levare. 20, 29 crabronum -bus inlita (23, 123. 28, 66. *cf.* 28, 153 fimo ... inlini -us serpentium). 20, 50 -bus (*edd. vett.*, -us *libri*) medetur (20, 62 *al.*). 20, 100 serpentium -bus imponitur (22, 50 *al.*). 20, 164 mitigat. 22, 146 sanat (22, 148 *al.*). 23, 126 expurgat. 24, 31 emendant. 36, 56 sedare (SIL. 5, 359). *al.* **2** *in aliis rebus*: AETNA 502 moles ... pulsatos dissipat -us (*v. Sudh. ad l.*). *fortasse huc pertinet*: LVCR. 6, 220 ⟨quali⟩ natura praedita constent fulmina, declarant -u⟨s⟩ (*F*; -u ⟨icta⟩ [*sc. loca*] *Diels*; -u loca inusta *Lachm.*) et inusta vaporis signa.

B *de sanctione foederis* (*cf. elocutiones* foedus ferire, icere): VAL. MAX. 2, 7, 1 se foederis -u maculaverat. LVCAN. 5, 372.

C *technice* (*apud* GRAMM.) *de sonis, vocibus pulsando aëre expressis* (*cf. p. 165, 30. 166, 74*) *i. q. sonitus* (*praecipue articulatus; cf. elocutionem* vocem ferire *vol. VI 516, 64 sqq.*): GELL. 9, 7 tit. fidibus id temporis -u alieno sonantibus. TER. MAVR. 108 singula quam possideant in ore sedem -usque suos concipiant et unde rumpant. 238 vibrat tremulis -bus aridum sonorem ... littera *R* (MAR. VICTORIN. gramm. VI 34, 15). 241. MAR. VICTORIN. gramm. VI 32, 20 sono, qui in ore nostro vario quodam vocis -u nisuque formatur (*cf. ibid.* vox ... icto aëre ... exprimitur). *sim.* 33, 20. *expresse* (*cf.* ferire *vol. VI 510, 40*): BOETH. herm. sec. 5, 10 p. 344, 26 esset debilior sonus nec eo -u (*i. cum eadem gravitate, emphasi*) versus ... diceretur.

III *tropice* (*cf. l. 2. p. 165, 44. 169, 82. 170, 54. 66. 171, 53 al.*) *et* **translate**: **A** *de impetu et vi calamitatis, malorum, periculorum*: CIC. leg. agr. 2, 8 sublata erat de foro fides non -u aliquo novae calamitatis. PROP. 2, 3, 22 annorum ... -u pondere (*N*, pondera *F*) victa *aedificia* ruent. OV. Pont. 1, 3, 7 mente iacens et acerbo saucius -u. 2, 7, 41 fortunae vulneror -u (*cf.* SEN. dial. 12, 2, 2 epist. 80, 3 CVRT. 3, 8, 2 *al. cf. p. 168, 8*). EPICED. Drusi 396 accipere est -us aure coacta suos. VAL. MAX. 1, 6, 11 ante tantam ruinam monstrorum pulsatus -bus (*i. ominibus tristibus*). SEN. dial. 1, 2, 6 non fert ullum -um inlaesa felicitas. 2, 10, 4 quosdam -us recipit *sapiens* (*antea* feriunt). 9, 10, 2 rerum adversarum ... primus -us (12, 17, 5 nat. 2, 59, 2). epist. 26, 4 non quia aliquid mali ⟨est⟩ -us (*i. casus inopinatus*) et e vita repentinus excessus. 76, 34 mali. QVINT. inst. 6 praef. 3 ut ... -u simili (*sc. morte propinqui*) ferirer. TERT. anim. 44 p. 373, 21 momentaneae mortis (*cf.* CYPR. epist. 57, 1 p. 650, 20 sub -u mortis [AMBR. obit. Valent. 10]. AMBR. Hel. 22, 85 *al.*). virg. vel. 15 p. 906, 14 bonum suum protegat *virgo* adversus -us temptationum. CYPR. epist. 3, 2 p. 471, 7 sub -u passionis. VOPISC. Aurelian. 21, 7 infamiae tristioris -u contaminavit imperium. CLAVD. 8, 55 vel labentibus -u vel prope casuris. BOETH. cons. 2, 2, 37 indiscreto -u fortunam felicia regna vertentem (*cf.* ENNOD. dict. 24 p. 499, 8 *et p. 167, 79*). INSCR. christ. Diehl 1079, 5 nec funeris -um sentit (*cf. l. 3*).

B *de motu animi, impulsu cupiditatum sim.*: CIC. fin. 2, 32 nec ullum habet -um, quo pellat animum, status hic non dolendi. CATVLL. 63, 79 furoris. OV. met. 4, 499 mens est, quae diros sentiat -us (*cf.* VAL. MAX. 9, 8 pr. temeritatis ... sunt impulsus, quorum -bus hominum mentes concussae *eqs.* TAC. ann. 6, 6 laniatus et -us, quando ... saevitia, libidine ... animus dilaceretur [*interpretatur Plat. Gorg. 524*^{E} διαμεμαστιγωμένην καὶ οὐλῶν μεστήν *sc.* τὴν ψυχήν]). SEN. dial. 3, 17, 6 primi eius (*sc. irae*) -us acres sunt (PRISCILL. tract. 7, 144 p. 84, 1). 4, 2, 2 animi (4, 4, 1 *cf.* 4, 25, 4 epist. 57, 3). epist. 94, 43 haec cum -u quodam audimus. 99, 18 spiritus -u doloris impulsus. 100, 8 oratorius vigor stimulique ... et subiti -us sen⟨ten⟩tiarum (*cf.* QVINT. inst. 12, 10, 48 *infra l. 30.* PLIN. epist. 1, 20, 3 oratio animo non -u magis quam mora imprimitur).

C *in elocutionibus velut* uno -u *momentum, punctum temporis exprimentibus fere i. q. statim, confestim, simul* (*translatio profluxit a celeritate plagae illatae vel impetu animi; postea magis similitudo obtutus oculorum [cf. p. 166, 82] obversatur [cf. gr.* βολή, ῥιπή, ῥοπὴ ὀφθαλμῶν *et v. Compernass, Glotta 5, 1914, 215; Spitzer, Literaturbl. g. u. rom. Phil. 1920, 27]*): BELL. Afr. 18, 4 uno -u contenderent (*pertinet etiam ad B*). QVINT. inst. 12, 10, 48 *sententiae* feriunt animum et uno -u frequenter impellunt (*cf. l. 21*). TAC. Agr. 44 continuo et velut uno -u rem p. exhausit. CLAVD. DON. Aen. 1, 45 p. 23, 4 perierunt. AVG. serm. 181, 6, 8. 343, 10 *al.* GREG. TVR. Mart. 2, 4 uno -u unoque momento (*cf.* GREG. M. in Ezech. 2, 5, 10). *plur.*: TAC. hist. 2, 38 singulis velut -bus transacta sunt bella. GELL. 14, 1, 27 eodem ... -u temporis universi simul interirent (ENNOD. opusc. 1, 52 p. 275, 6 unius -u t. CARM. epigr. 1186, 2 ingressus vitam non longi temporis -u infernis numinibus dedi. *cf.* AVG. epist. 137, 8 in -u t. PETR. CHRYS. serm. 33 p. 295^{B} intra -um t.). HERM. vulg. vis. 4, 1, 8 in -u (*gr.* ῥοίζῳ) civitatem delere (DIDASC. apost. 79, 30 aquas stare in -u; *praecedit*: quiescit ad momentum quoddam. AVG. gen. ad litt. 4, 33 p. 132, 12 in -u condendi. GREG. M. in euang. 10, 5 virtus constellationis in -u puncti est). VVLG. I Cor. 15, 52 in momento, in -u oculi (ἐν ῥιπῇ [ῥοπῇ *l. v. cf.* HIER. epist. 119, 5] ὀφθαλμῶν) ... immutabimur (*cf.* PELAG. *ad l.* p. 225, 7 S. nimiam brevitatem vult significare momenti. AVG. serm. 362, 18, 20 -um dicit oculi emissionem radiorum [*cf.* 277, 11, 11]. gen. ad litt. 4, 12 p. 108, 21 -u oculi). AMBR. hex. 3, 11, 47 sub -u mundi surgentis (*cf. l. 3 et p. 171, 57 sqq.*). AVG. trin. 8, 2, 3 primo -u (*cf. p. 164, 81. 170, 31*). *inde laxiore sensu i. q. velocitas, impetus, cursus*: AMM. 18, 6, 12 cum ego rapido -u transirem (22, 8, 17 *de fluviis* [*cf. p. 166, 45*]. 23, 4, 15. 23, 6, 37 *de malleolo* [*pertinet etiam ad p. 170, 67*]). 18, 8, 12 Persis eodem -u procurrentibus (21, 9, 4). 23, 4, 6 absolutus -u volucri stilus. 31, 3, 6 Athanaricum ipsum -u (*i. incursione*) petivere veloci. AVG. catech. rud. 2, 3 intelligentiae. PASS. Theclae C b 33 ursus -u (C a impetu) magno veniebat.

iuncturae selectae (praecipue ad I A pertinentes): *nominales*: *add. gen. subi. inde a* CIC. (*cf. p. 164, 83. 165, 47. 79 al.*). *pro gen. extat pron. poss.*: OV. met. 7, 340. 8, 384 COLVM. 7, 3, 5 LVCAN. 3, 564 PLIN. nat. 32, 58 *al.* *adi.*: barbaricus: SIL. 10, 223. cognatus: STAT. Theb. 2, 9. consularis: CIC. p. red. in sen. 17. fraternus: CVLEX 142 PETRON. 122, 125. Gnosiacus: SEN. Herc. O. 161. populeus: CLAVD. 10, 67. venenatus: PLIN. nat. 31, 65 DIOSC. 3, 53 (*gr. 3, 51* θηρίων πληγάς). vipereus: SER. SAMM. 826. *adi. indicat materiam, qua -us inferuntur*: aculeatus: PLIN. nat. 20, 223 GARG. MART. 20. argenteus: PLAVT. Most. 621 (*v. p. 164, 31*). flammeus (*sc. Furiarum*): SEN. Med. 959. lapidosus: CLAVD. 26, 240. nodosus (*sc. virgarum nodosarum*): VAL. MAX. 2, 7, 8. saxeus: AVG. c. adv. leg. 2, 4, 16. *add. gen. obi. inde a* RHET. Her. (*cf. p. 165, 17. 166, 24. 29. 167, 35*). *pro gen. extat pron. poss.*: EPICED. Drusi 396 (*v. p. 167, 79*). NVX 50 excipiunt *frutices* -u saxa repulsa meo (*sc. Nucis; cf. p. 164, 76. 166, 26*). *cf.* in *c. acc. p. 164, 46.* *add. gen. inhaerentiae*: CHIRON 150 p. 47, 4 plagarum (FAVST. REI. grat. 2, 5 p. 68, 23). VEG. mulom. 2, 22, 15 vulneris (2, 37). MART. CAP. 9, 929 pulsus. COD. Theod. 16, 5, 52, 4 (*a. 412*) verberum (EVSTATH. Bas. hex. 5, 10).

epitheta (*cf. l. 65 sqq.*): acer: MANIL. 2, 213 SEN. dial. 3, 17, 6. acerbus: OV. Pont. 1, 3, 7 PLIN. nat. 29, 84. adversus: LVCAN. 3, 571. 7, 214 PLIN. nat. 2, 139 *al.* ambiguus: LIV. 30, 10, 15. assiduus: AMM. 16, 12, 44. caecus: *v. vol. III 45, 50. 46, 34 sq.* cassus: SIL. 10, 116 STAT. Theb. 2, 670. celer: LVCR. 3, 636 VAL. MAX. 6, 8, 3 HOMER. 826 certus: *v. vol. III 924, 38 sqq.* citus: MANIL. 5, 167. contiguus: GELL. 9, 1, 2. continuus: OV. Pont. 2, 7, 41 LVCAN. 3, 486. contrarius: *v. vol. IV 767, 53 sqq.* creber: *v. vol. IV 1120, 1 sqq.* cruentus: STAT. Theb.

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 358. defunctorius: PETRON. 136, 5. densus: *v. vol. V 547, 46 sq.* directus: GELL. 9, 1, 2. dirus: OV. met. 4, 499. durus: OV. hal. 5 SIL. 4, 108 HOMER. 592. falsus: TAC. hist. 3, 23. fortis: HOMER. 288 CLAVD. 2, 182. futilis: SIL. 15, 794. grandis: LVCR. 2, 944 STAT. Theb. 10, 618. gravis: *v. vol. VI 2, 2277, 70.* hebes: OV. met. 12, 85 MART. 7, 32, 8. horrificus: CIC. Arat. 121. incautus: SIL. 2, 98. incertus: LVCAN. 7, 129 SIL. 5, 297 TAC. ann. 4, 51. infestus: TAC. hist. 3, 84 SER. SAMM. 956. ingens: HOMER. 612 STAT. Theb. 3, 89. innumerus: OV. met. 8, 775 SIL. 1, 172. 10, 99 STAT. Theb. 9, 555 *al.* invalidus: SIL. 10, 115 STAT. Theb. 8, 580. irritus: PLIN. nat. 8, 88 SIL. 9, 507 TAC. ann. 6, 48. languidus: SEN. nat. 2, 57, 4 PLIN. nat. 11, 219. latus: SEN. nat. 2, 28, 3. letalis: PLIN. nat. 11, 86 SIL. 5, 326. 10, 197 HEGES. 4, 53, 1 p. 498, 2 U. *al.* letifer: OV. met. 8, 362 SIL. 7, 606. levis: CIC. Tusc. 2, 38 LIV. 34, 39, 2 SEN. Herc. f. 1113 *al.* libratus (*cf. infra l. 74*): LIV. 30, 10, 13 TAC. hist. 2, 22. longus: SIL. 9, 329. magnus: LVCIL. 1166 STAT. Theb. 8, 468. minutus: SVET. Cal. 30, 1 Vit. 17, 2. mitis: CELS. 8, 4, 2. mollis: SEN. epist. 76, 34. mortifer(us): COLVM. 6, 17, 1 PLIN. nat. 11, 281 CASS. FEL. 65. muralis: SIL. 6, 269. mutuus: VELL. 2, 27, 5 SEN. epist. 7, 5 TAC. ann. 3, 46. 4, 50. 73 *al.* necopinus: LAVS Pis. 184 STAT. Theb. 6, 781. numerosus: PS. AVR. VICT. epit. 8, 5. obliquus: HOR. carm. 3, 22, 7 OV. met. 8, 344. 757. 10, 712 PLIN. nat. 2, 138 *al.* prolixus: LVCR. 4, 1245. pronus: SIL. 1, 491. rapidus (*cf. p. 168, 50*): SIL. 1, 360. 2, 125. rectus: PLIN. nat. 2, 80. 138 GELL. 9, 1 pr. repens: LVCR. 5, 400. saevus: PLIN. nat. 10, 105. subitus: OV. trist. 4, 3, 63 LIV. 1, 41, 5 *al.* tumultuosus: SEN. dial. 11, 5, 3. vacuus: DRAC. Orest. 268. validus: CIC. Arat. 431 VERG. Aen. 8, 419 OV. met. 3, 64 LIV. 38, 29, 5 *al.* vanus: LIV. 34, 39, 2 CVRT. 3, 11, 4 SIL. 5, 571 STAT. Theb. 10, 396. vastus: VERG. Aen. 5, 198 SEN. nat. 2, 20, 3 LVCAN. 3, 655. vehemens: LVCR. 6, 311 VAL. MAX. 3, 2, 7. 9 *al.* violentus: AMM. 24, 2, 12. volucer: AMM. 23, 4, 6.

sim. adv. pro adi.: CIC. Caecin. 43 neque -u comminus neque coniectione telorum . . . copias pulsas esse (*cf.* Tusc. 4, 50 VERG. Aen. 9, 767 HOMER. 517 STAT. Theb. 8, 468 *al.*).

iuncturae verbales: nom.: -us *fit sim.*: competit: PLIN. nat. 2, 80. crebrescit: AVG. serm. 319, 2, 2. decurrit: AMM. 20, 11, 22. existit: LACT. opif. 10, 5. fit: RHET. Her. 3, 12, 21 LVCR. 6, 413 SEN. nat. 2, 55, 1 *al.* venit: VERG. Aen. 5, 444 SEN. epist. 76, 34 *al.* -us *nocet, laedit, penetrat sim.*: adfligit (adflictat): LVCR. 2, 944 AMM. 20, 11, 22. amputat (manum): LVCAN. 3, 611. collidit: SER. SAMM. 956. egerit (animam): PS. QVINT. decl. 14, 23 p. 87, 29. findit (caput): AMM. 18, 8, 12. forat (turrim): AMM. 24, 2, 12. haeret: LVCAN. 6, 197. incidit: PLIN. paneg. 13, 1 HIL. trin. 10, 23. laedit: CELS. 6, 6, 39A. nocet: LVCR. 6, 386. penetrat: SIL. 4, 612. prendit (virum): SIL. 15, 632. quatit: SEN. nat. 6, 20, 7 PLIN. nat. 2, 196 DRAC. Orest. 839. sedet: SIL. 7, 606. -us *frustratur*: cadit irritus: SIL. 9, 507. deerrat: PLIN. nat. 28, 100. destituit (ferientem): STAT. Theb. 6, 695. evanescit: AMM. 26, 8, 9. perit: STAT. Theb. 9, 869. prodit (ferientem): SIL. 5, 571 (*cf.* 2, 247). resilit: PETRON. 89, 22.

dat.: -ui *resistere sim.* (*praecipue in re medica cf. p. 167, 52*): adversari: PLIN. nat. 24, 16 *al.* obstare: STAT. Theb. 6, 795. occurrere: AMM. 24, 4, 4. resistere: PLIN. nat. 20, 209 *al.* SOL. 5, 26. *subicere, patere sim.*: exponere: AMM. 21, 12, 13. patere: SEN. dial. 12, 2, 2 HIER. in Is. 21, 1 p. 302 V. subdere: COD. Theod. 12, 1, 85. subiacere: VOPISC. Tac. 6, 46. subicere: CALL. dig. 48, 19, 28, 1. 50, 2, 12 COD. Theod. 12, 1, 117. substernere: AMM. 26, 10, 13. *dat. pendet ab adi.*: SOL. 30, 21 alvum *elephantorum* . . . -bus *rhinocerotis* . . . perviam.

acc.: -um (-us) *inferre, parare, augere sim.*: adiuvare: LIV. 38, 21, 6 CVRT. 7, 4, 37 SIL. 5, 326. aggravare: PLIN. nat. 28, 36. congeminare (*cf. l. 65. 70*): VERG. Aen. 12, 713 VAL. FL. 2, 534. congerere: VAL. FL. 4, 306. dare: OV. Pont. 1, 7, 52 LIV. 35, 35, 19 NEPOTIAN. Val. Max. 1, 4, 5. densere: TAC. ann. 2, 14. destinare: CLAVD. carm. min. 9, 32. determinare: LVCR. 6, 403. dirigere: *v. vol. V 1242, 1. 35 sqq.* edere: LIV. 38, 5, 3. exaugere: LVCR. 5, 613 exigere: SIL. 5, 294. facere: PLIN. nat. 11, 281 GELL. 13, 28, 4. geminare (*cf. l. 60. 70*): AMM. 29, 6, 14 DRAC. Orest. 261. glomerare: MANIL. 5, 167. iaculari: PS. QVINT. decl. 4, 20 p. 86, 18. incitare: SEN. Phoen. 161. incutere: CVRT. 6, 11, 17 APVL. met. 7, 17. inferre: VAL. MAX. 2, 3, 2. PLIN. nat. 28, 36 eminus comminusve. QVINT. inst. 4, 2, 26 *al.* infligere: CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20), 14. ingeminare (*cf. l. 60. 65*): VERG. Aen. 5, 457 SEN. Herc. f. 802 STAT. Theb. 1, 418. ingerere: LVCAN. 8, 645 TAC. ann. 16, 26 APVL. met. 6, 25. intendere: TAC. ann. 16, 9. intentare: TAC. hist. 3, 31. interserere: STAT. Theb. 6, 781. iterare: LIV. 8, 7, 10. librare (*cf. supra l. 14*): PS. QVINT. decl. 1, 10 p. 12, 8 RVFIN. hist. 1, 8, 14 *al.* miscere: TAC. Agr. 36. moliri: CVRT. 8, 4, 19. multiplicare: AMM. 24, 4, 4. mutare: HOMER. 954. offerre: LVCR. 2, 954. parare: SEN. Med. 959 TAC. ann. 4, 50. perferre (*aliter v. p. 170, 2*): VERG. Aen. 12, 907 SIL. 5, 326 STAT. Theb. 11, 502 IVV. 6, 261. roborare: LVCR. 6, 342. rotare: SEN. Herc. f. 802 AMM. 31, 13, 1. temperare: APVL. met. 3, 6. 4, 11 DRAC. laud. dei 1, 96. tollere (*aliter v. p. 170, 5*): STAT. Theb. 8, 657. vibrare: PLIN. nat. 28, 24. *accipere, pati, sentire sim.*: accipere: LVCR. 4, 1052 (*trop.*) Veneris qui telis accipit -us. LIV. 28, 30, 10 LVCAN. 3, 628 *al.* excipere: LVCR. 6, 313 HOR. carm. 4, 9, 23 OV. met. 12, 375 LIV. 36, 23, 2 *saepe.* ferre: SEN. dial. 1, 2, 6. 12, 17, 5 CVRT. 6, 11, 17. pati: SEN. Phaedr. 1132 dial. 4, 14, 2 *al.* perferre (*aliter v. p. 169, 77*): SEN. dial. 1, 4, 11. perpeti: PLAVT. Most 621 *v. p. 164, 31.* SEN. Oed. 343. recipere: SEN. benef. 5, 5, 1 dial. 2, 10, 4. sentire: CIC. nat. deor. 2, 141 OV. met. 4, 499 SEN. dial. 4, 25, 4 *al.* sustinere: CAES. civ. 2, 11, 1. tollere (*i. sustinere; aliter v. p. 169, 80*): VAL. FL. 6, 248. *evitare, defendere, cavere sim.*: arcere: PLIN. nat. 8, 138. avertere: LVCR. 4, 1273. auferre: LVCAN. 3, 708. cavere: LVCR. 6, 406 QVINT. inst. 4, 2, 26. declinare: LIV. 36, 23, 2. 42, 63, 4 *al.* defendere: CAES. civ. 2, 9, 3. depellere: VAL. FL. 6, 652 HOMER. 592. effugere: *vol. V 2, 207, 45 sqq.* evitare: CVRT. 4, 6, 16. frustrari: *vol. VI 1439, 44. 1440, 40.* fugere: PLIN. nat. 7, 15 VAL. FL. 4, 694. propulsare: QVINT. inst. 9, 1, 20. reicere: STAT. Theb. 6, 770. repellere: CAES. civ. 2, 9, 3 OV. met. 3, 64 HOMER. 612. suffugere: LVCR. 5, 150. vitare: VAL. MAX. 2, 3, 2 GELL. 13, 28, 4. *fallere (i. frustra dare) sim.*: fallere: SIDON. epist. 1, 2, 5. mentiri: CLAVD. 8, 529. perdere: LVCAN. 6, 197 SIL. 4, 137 *de hasta.* DRAC. Orest. 268. *metuere sim.*: extimescere: CIC. nat. deor. 2, 59. horrere: STAT. silv. 3, 3, 158. metuere: CIC. Arat. 121. AVG. civ. 14, 26 p. 53, 18 D. pavitare: PETRON. 122, 125 *v. p. 166, 41.* reformidare: CIC. Tusc. 5, 79 *v. p. 167, 23.* COLVM. 5, 6, 9.

abl.: -u *interficere, pulsare, sternere aliquem, laedere, rumpere aliquid*: PLAVT. Mil. 53 quingentos simul, ni hebes machaera foret, uno (*cf. p. 164, 34. 166, 36. 53. 167, 3. 168, 24 al.*) -u occideras (LIV. 2, 20, 9 PLIN. nat. 8, 20 SVET. Nero 35, 3 *al.*). Bacch. 975 (*interpol.*) omnis contruncabo duobus solis -bus. CIC. Arat. 431 (*v. p. 165, 34*) perculit (LVCR. 6, 311 STAT. Theb. 6, 804). Verr. II 5, 118 afferam mortem filio. LVCR. 3, 636 praeciderit. 4, 934 pulsarier (VERG. Aen. 5, 459 LVCAN. 7, 129 *al.*). 4, 1050 icimur. 4, 1284 tunditur (MORET. 27 *cf. p. 165, 66*). CAES. Gall. 1, 25, 3 scutis . . . transfixis (*cf.* LIV. 2, 6, 9 VELL. 2, 70, 5 *al.*) 7, 25, 3 exanimato *milite* (LIV. 42, 20, 5). HIRT. Gall. 8, 23, 5 primo -u gladio caput percussit (*cf.* EPICED. Drusi 11 LVCAN. 3, 494 LAVS Pis. 184 *al.*). SALL. hist. frg. 2, 67 sauciaretur (COLVM. 7, 3, 5). 2, 101 necabantur. VERG. Aen. 5, 377 verberat (PLIN. nat. 17, 227 *vites* [*cf. l. 42*]) 9, 767 deiectum . . . caput (*cf.* HOMER. 377). 10, 483 clipeum . . . transverberat (*cf.* SIL. 2, 125. 14, 406 TAC. hist. 1, 42 CLAVD. 5, 404). CVLEX 197 ossa ferit (SEN. Herc. f. 1113 CVRT. 7, 5, 41 *al.*). HOR. carm. 3, 8, 8 funeratus. OV. met. 2, 625 discussit (VAL. MAX. 3, 2, 35). 3, 325 violaverat. 10, 712 suem . . . fixerat (*cf.* EVTR. 7, 21, 2 confixit). 12, 74 sternebat (SEN. Med. 634 HOMER. 427). 12, 85 contudit. 12, 288 iuncturas verticis . . . rupit (PLIN. nat. 8, 113. 37, 59). 12, 377 perforat (CELS. 7, 16, 1 SVET. Iul. 68, 4 *al.*). Pont. 2, 7, 41 vulneror (LIV. 34, 14, 11 COLVM. 4, 25, 3 stirpem vulnerat [*cf. l. 34*] TAC. ann. 6, 48 *al.*). NVX 97 petant. LIV. 1, 41, 9 sopitum. 7, 10, 10 inguina hausit. 9, 22, 7 praecipitaret. SEN. contr. 1, 7, 9 confectus est (PLIN. nat. 8, 156 *al.*). GERM. frg. 4, 142 quatientur. VAL. MAX. 3, 2, 23 scutum . . . perfossum. SEN. Phoen. 161 fractum . . . guttur (PLIN. nat. 10, 91. 37, 58). benef. 3, 23, 5 . . . traiecit se uno -u (SVET. Otho 11, 2). COLVM. 4, 25, 2 caedere (PLIN. nat. 19, 20 *al.*). MELA 2, 83 interfectus (LVCAN. 4, 547 PLIN. nat. 28, 33). PLIN. nat. 22, 28 oculis -u cruentatis. SIL. 1, 172 verbera passim -bus . . . scindentia corpus. 4, 241 porrectus. 10, 99 prostraverat (VIR. ill. 35, 10). 10, 197 occupat (*cf.* 9, 569). STAT. silv. 2, 5, 16 fusum. QVINT. decl. 345 p. 363, 2 trucidavi (AMM. 15, 5, 31 *al.*). TAC. ann. 2, 20 conflictabantur. *et passim.*

per imag. (*cf. l. 66*): PLAVT. Bacch. 968 pugnam conserui seni. eum ego adeo uno mendacio devici, uno -u extempulo cepi spolia. Truc. 659 amasios hoc -u (*sc. donata meretrici pecunia*) exponam atque omnis eiciam foras. *saepius apud* ECCL., *ex. gr.* POTAM. epist. ad Athan. p. 1418C haeresis . . . divinis -bus caesa. AVG. c. mend. 11, 25 veritatis -bus feriendum. CLAVD. MAM. anim. 1, 1 p. 12, 18. *al.*

concidere, perire sim.: CIC. carm. frg. 11, 45 M. fulminis -u concidit (LVCR. 3, 488 *al.*). Tusc. 4, 50 cecidisse (OV. trist. 4, 3, 63 *al.*). OV. met. 14, 618 periit (SEN. contr. 7, 2, 1. IVLIAN. dig. 9, 2, 51, 1 *al.*). VELL. 2, 27, 5 occubuisse. PLIN. nat. 12, 34 moriendum (IVLIAN. dig. 9, 2, 51 pr. SPART. Sept. Sev. 11, 2 *al.*). SIL. 5, 502 succumbens -bus arbos. 8, 666 procumbit (TAC. ann. 4, 73). 10, 223 corruit. HOMER. 514 ruens. AMM. 29, 3, 5 oppetit. *al.* *in imag.*: CIC. p. red. in sen. 17 cum . . . non tribunicio, sed consulari -u concidissem. *tela mittere sim.*: VERG. Aen. 12, 490 *hastilium* unum certo contorquens dirigit -u (MART. epigr. 22, 7 [23, 1]). LIV. 38, 29, 5 certiore . . . -u . . . telo usi sunt (44, 35, 9). VAL. MAX. 3, 2, 7 scipionem . . . capiti inflixit. SEN. Thy. 556 ensis, quem movet crebro furibundus -u. CVRT. 3, 11, 4 vano -u *tela* . . . in humum innoxia cadebant (*cf.* TAC. hist. 3, 23). 7, 9, 9 hastas . . . mittit. LVCAN. 3, 490 aries . . . -u incussus (*cf.* AMM. 23, 4, 8). 3, 692 incertasque manus -u (ictu *U*) languente per undas exercent. VAL. FL. 2, 269 quatit ventosis -bus hastas. APVL. met. 4, 11 gladium . . . per . . . pectus . . . transadigit. *al.* *abl. causae*: CIC. Tusc. 2, 38 illum . . . quamvis levi -u ploratus turpissimos edere. VERG. Aen. 11, 638 sonipes -u furit (*potest etiam ad II A referri*). *abl. pendet ex adi.*: VERG. Aen. 5, 274 gravis -u . . . viator. LIV. 9, 19, 7 haud paulo . . . vehementius -u missuque telum. MANIL. 2, 236 acer et -u scorpios. *cf.* SEN. Herc. O. 161 Parthus Gnosiacis certior -bus. OV. met. 12, 170 nullo . . . forabilis -u. STAT. Theb. 2, 711 truncos -bus enses. TAC. ann. 1, 27 cruentus. 14, 7 sauciam (CLAVD. rapt. Pros. 2, 182; *cf. p. 167, 78*).

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

praepp.: ab -u (adversus, contra -um) *defendere, tutum esse*: CAES. civ. 2, 4, 2 ut essent ab -u (iactu *Cobet*) telorum remiges tuti (*cf.* LIV. 42, 65, 7 ab -u [abiectus *V*] sagittarum . . . sese tuerentur [SIL. 5, 470]). 2, 9, 5 pars turris . . . tecta atque munita est ab omni -u hostium. 3, 63, 7 defendebant (AMM. 24, 2, 14 sagittarum). VERG. Aen. 5, 428 abduxere retro . . . capita (*cf.* HIL. in Matth. 10, 11 subtrahat). OV. met. 3, 87 se retrahebat. PETRON. 98, 1 subducebat . . . corpus. PLIN. nat. 28, 150 securos praestant . . . ab -u. PLIN. nat. 8, 89 contra omnes -us cute *crocodili* invicta. LACT. opif. 4, 5 hominem contra . . . -us extrarios . . . inexpugnabilem. CVRT. 7, 9, 2 quo tutiores essent adversus -us sagittarum. TAC. hist. 1, 79 tegimen . . . adversus -us impenetrabile (*cf. etiam p. 168, 4*). LIV. 36, 32, 6 testudinem . . . tutam ad omnes -us. MART. 7, 2, 3 securam. ad (adversus, contra) -um *remedia parare* (*cf. p. 169, 49*): ad: CELS. 5, 27, 6 SCRIB. LARG. 163. 165. 176 PLIN. nat. 8, 97. 20, 46 *al.* SER. SAMM. 871. adversus: CELS. 5, 27, 4. 8 SCRIB. LARG. 173 PLIN. nat. 20, 145. 21, 118. 22, 18 adversus -us morsusque . . . bibitur. *al.* ARNOB. nat. 2, 32 p. 74, 20. contra: PLIN. nat. 7, 14 medeantur (9, 99. 14, 117). 13, 115 efficacissimum *remedium* (20, 8 *al.*). 20, 32 salutare. 20, 70 valet (21, 152. 28, 152). 20, 173 utilissima. *et saepe.* ad (in) -um *procedere, impellere, paratum esse*: ad: SALL. hist. frg. inc. 4 *v. p. 164, 35.* LIV. 8, 7, 10 consurrexisset. 23, 42, 5 *v. p. 165, 45.* PLIN. nat. 11, 125 *v. p. 69, 3.* 32, 3 *v. p. 165, 73.* SIL. 10, 116. in: OV. met. 8, 757 telum librat. MELA 3, 34 expedita in -us manu[s] (*cf.* STAT. Theb. 2, 670 manus . . . defertur). LVCAN. 3, 571 pronus. VAL. FL. 3, 187 ibat. STAT. Theb. 3, 89. 8, 725 FLOR. epit. 2, 2, 35 *v. p. 165, 74.* ab (ex, sub) -u, ad (post) -um *doloribus affici, animo commoveri*: ab: LVCR. 2, 99 vexantur. 5, 358 neque ab -u fungitur hilum. OV. met. 3, 183. 12, 497 manet imperfossus ab omni inque cruentatus . . . -u. COLVM. 7, 10, 2 PLIN. nat. 28, 72. 73. 29, 136 *al.* ex: CELS. 4, 13, 1 initium *dolorum* . . . ex -u. 6, 6, 36. 6, 18, 6^{B} tument. *al.* SCRIB. LARG. 101 PLIN. nat. 25, 144. 31, 100 FIRM. math. 6, 15, 7 AVIEN. Arat. 183 *al.* sub (*cf. l. 53*): SEN. Oed. 138 *v. p. 166, 81.* VAL. FL. 2, 359 *v. p. 166, 42.* 3, 165. SIL. 1, 528. 2, 98 ruerat. 5, 549 *al.* ad: LVCR. 6, 316 *v. p. 164, 62.* LIV. 38, 5, 3 oppidanos . . . trepidatio cepit. SEN. nat. 2, 6, 3 *v. p. 167, 35.* epist. 74, 4. 5. COLVM. 6, 14, 3 intumuit. LVCAN. 3, 655. 6, 137 gemit. 8, 619 PETRON. 22, 4 PLIN. nat. 9, 13. 34, 76 *v. p. 165, 20.* VAL. FL. 1, 330 SIL. 9, 464. PLIN. paneg. 82, 1 horresceret. *al.* LVCAN. 6, 220 post -um (COMMENT.: vulnus) saevior ursa. ad (sub) -um *subicere (cf. p. 166, 29. 169, 52), venire*: ad: LIV. 7, 34, 5 hostis subiectus nobis ad omnes -us (26, 46, 1). 9, 35, 6 expositos (SEN. epist. 7, 3 CVRT. 8, 14, 31. 9, 5, 9 VEG. mil. 4, 1 p. 130, 7 *murus* ad -us arietum. *tropice*: LIV. 36, 32, 8. SEN. dial. 6, 9, 3). 21, 8, 12 nudum (23, 19, 6 nuda corpora ad missilium telorum -us. *cf.* LIV. 38, 26, 7 nudarent . . . corpus). 26, 40, 10 priusquam ad -um teli veniret. 30, 33, 15 in ancipites *elephantos* ad -um utrimque coniciebant hastas. SEN. Tro. 1152 conversa ad -um stat. TAC. hist. 4, 29 aciem . . . ad -um destinabant. 5, 11 patescerent. ann. 13, 40 assultare . . . non usque ad -um (*Baiter*; addictum M^{1}; ad iactum M^{2}). VOPISC. Aurelian. 26, 1 usque ad -um sagittae periclitatus est. *al.* sub: LIV. 27, 18, 11 ut sub -um (*PL*, iactum *Σ*) venerunt (VEG. mil. 3, 24 p. 118, 11 accesserint). TAC. ann. 13, 39 dabantur. *trop.*: CVRT. 3, 8, 2 sub unum fortunae -um . . . cadere. sub -u (*cf. p. 165, 16. 168, 48; aliter v. l. 33*), intra -um *esse, habere*: LIV. 28, 30, 8 sub -u teli erant (37, 27, 8. 43, 10, 5 [subiectu *V; idem mendum in codd. saepius*]). SIL. 5, 46 refugos habitura sub -u. 8, 309 expectatur . . . Flaminius (*sc. ab hoste ad -um parato*). *tropice i. q. quasi in contactu, in potestate, in discrimine*: SEN. Thy. 645 *domus* regibus populum suis habet sub -u (*cf.* epist. 72, 10 *sapientiam* non quidem contigerunt, in conspectu tamen et, ut ita dicam, sub -u habent). clem. 1, 26, 4 grex miserorum sub -u stetit (LVCAN. 5, 729 stare sub -u [COMMENT.: sub periculo] fortunae, quo mundus erat [*cf.* PS. QVINT. decl. 3, 1 p. 42, 11]. 6, 613. CLAVD. 15, 242 dubio . . . sub -u). benef. 2, 29, 4 quam nihil sit mortale non sub -u nostro positum (*cf.* dial. 7, 12, 1 stulti . . . sub -u paenitentiae positi). dial. 6, 9, 5 tua innocentia sub -u est. SIL. 4, 42 ostentat . . . Romam . . . sub -u. CYPR. epist. 80, 1 p. 839, 9 clerici sub -u agonis constituti (*cf.* LACT. inst. 6, 20, 12). AMM. 24, 5, 6 intra -um telorum repertus (*cf. p. 166, 22*). *opp.*: LIV. 29, 7, 6 castra procul ab -u teli communit (*cf.* SIL. 4, 101). 34, 28, 6 ut extra -um teli essent (*trop.*: SEN. benef. 7, 7, 3 *deum* extra -um sua divinitas posuit. rem. fort. 13, 2 nemo extra -um istius vulneris positus est). VEG. mil. 4, 10 p. 135, 17 si ultra -um teli . . . subiecta sit vena (4, 28 p. 148, 9).

syn. ad I: plaga (*v. p. 164, 34. 60. 166, 54*). pulsus (*v. p. 164, 69. 166, 70. 167, 10*). punctum (*v. p. 165, 52*). verber (*v. p. 166, 17. 167, 36*). *opp.*: ductus (*v. p. 166, 11*). iactus, incursus (*v. p. 69, 2*). missus (*v. p. 370, 80*). morsus (*v. l. 17. p. 165, 37. 49. 51*). quassatio (*v. p. 166, 63*).

deriv.: ictuatus. *Rubenbauer.*

[**īcuncula** *falso ci. Egnatius* SVET. Nero 56. *v.* imaguncula.] *Brandt.*

? **īda,** -ae *f.* CARM. epigr. 479, 5 (= CORP. VIII 21031, 7) me iacio eidais ignotis. *gr. εἴδαις, ἴδαις 'silvis' latinis litteris exaratum putat Buecheler, Kl. Schr. III 373.* [*potius de vernacula quadam voce fines vel regiones sim. significante (cf. nom. propr. Ἰδήεσσα, Ἰδούβεδα) cogitandum esse censet Heraeus.*] *J. B. H.*

***idcircō.** [*ex postpositione* circo *pendet accusativus pronominis* id, *cf.* circum, quocirca *et theodisc.* darum. *J.*] -ŏ *legitur* PRVD. apoth. praef. 2, 29 ham. 10. *de scriptura*: itc-: LEX Urson. (Corp. II 5439) 82, 37 LEX arae Iovis Salon. (Corp. III 1933) 7 (idc- *Parm. Marul.*) CORP. VIII 25943, 2, 7 HIER. epist. 57, 4, 3 *W.* i<d>c-: TAB. cer. Dac. 1 (Corp. III p. 925) int. 18. icc-: *legitur aliquotiens in codd. recc.* (*e. g.* MANIL. 2, 178 *G, al.* TERT. coron. 11 p. 446, 4 *A φ.* LACT. inst. 2, 14, 8 *R; cf.* ic- VARRO ling. 10, 55 *F, al.*). -um (*sc. falsa v. l. confusioni terminationum -o et -um debita*): SEN. contr. 2, 7 (15), 8 *AB.* COD. Theod. 7, 7, 2 R^{1}. 12, 1, 43 *V, al.* *de collocatione: ponitur fere semper primo loco enuntiati tam coniunctione non respondente (v. tamen infra l. 59. 65 sq. 69 sq. 74. 78 sq. 81. p. 173, 3) quam enunt. secundario praecedente (v. tamen p. 174, 57. 175, 50. 177, 36. 49). ubi enuntiato secundario praecedente enunt. prim. negatur, negatio ante enunt. secund. ponitur (v. tamen p. 175, 50. 177, 41. 49). apud poetas* LABER., AFRAN., GRATT., MANIL., PERS., IVV., COMM. *semper primo loco versus et enuntiati ponitur; apud* PROP. *et* OV. *semper secundum, apud* VERG. *et* HOR. *primum aut secundum pedem incipit.* *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 438, 16 B. propterea: -o. eo. ideo. ex hoc ipso. ob eam rem. quapropter. hac de re. GLOSS. -o: ideo. propterea. *διὰ τοῦτο, al.* *legitur inde ab* ENN. (*? v. p. 176, 9*) *et* PLAVT.; *saepe apud* CIC. (*13^{ies} tantum absolute, v. infra l. 59 sqq.*), SCRIPT. hist. Aug., VVLG. (*semel tantum in* N. T.), *al.; deest ex. gr. apud* VITR. (ideo *72^{ies}*), CELS. (ideo *81^{ies}*), SEN. philos. (ideo *239^{ies}*), PETRON. (ideo *16^{ies}*) *et in sera latinitate apud scriptores vulgares ut* ITIN. [Silv.] (ideo *11^{ies}*); *respuunt multi poetae ut* LVCR. (ideo *28^{ies}*), CATVLL. (ideo *semel*), TIB. LVCAN. MART. (ideo *bis*) *al. ceterum cf. hanc tabulam*:

	-o	ideo		-o	ideo
PLAVT.	4	5	PLIN. nat.	9	322
TER.	3	1	QVINT.	16	275
VARRO	3	112	IVV.	1(?)	8
RHET. Her.	2	6	TAC.	1	43
CIC.	193	59	PLIN. min.	2	42
VERG.	4	3	SVET.	1	17
HOR.	4	1	DIG.	198	1134
PROP.	3	—	APVL.	19	27
OV.	14	5	TERT. I + III	80	232
LIV.	1	28	SCRIPT. hist. Aug.	77	22
MANIL.	12	1	VVLG.	149	127
SEN. rhet.	1	31	AVG. civ.	4	388
VAL. MAX.	5	21	COD. Theod.	11	112
COLVM.	18	48	COD. Iust.	29	185

[*perperam trad.*: CIC. Balb. 57 (*del. vulgo*) Tusc. 1, 78 (id vero *Klotz*)].

I *significat conclusionem*: **A** *pertinet ad enuntiatum praecedens nec respondet certae coniunctioni i. q. itaque, hanc ob causam, quare* (*hic etiam fragmenta afferuntur, in quibus -o coniunctioni non respondet*): **1** *generatim*: PLAVT. Rud. 28 facilius si qui pius est a dis supplicans . . . inveniet veniam sibi. -o moneo vos ego haec, qui estis boni. TER. Haut. 516 ille . . . servos tardiusculust; -o huic nostro traditast provincia. LVCIL. 631 non -o extollitur nec vitae vegrandi datur. 640 AFRAN. com. 81 GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 LABER. mim. 44. VARRO Men. 298 quem -o terra non cepit et caelum recepit. CIC. inv. 1, 11 quod id, quod factum sit, aliud alii videatur esse et -o alius alio nomine id appellet. 2, 90. de orat. 2, 151 philosophi, qui . . . nulla dant praecepta dicendi nec -o minus, quaecumque res proposita est, suscipiunt. 2, 318 nat. deor. 3, 21 *al.* CAES. civ. 1, 42, 3 MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 14, 6. SALL. Iug. 46, 6 praefecti regis obvii procedebant parati . . . omnia, quae imperarentur, facere. neque Metellus -o minus . . . munito agmine incedere. VERG. georg. 3, 445 dulcibus -o fluviis pecus omne magistri perfundunt. *al.* HOR. ars 265 -one vager scribamque licenter? PROP. 2, 22, 27 nec tamen -o languens ad fulmina venit *Iuppiter.* OV. rem. 585 tristis eris, si solus eris . . .; tristior -o nox est, quam tempora Phoebi. trist. 5, 12, 64 ponitur -o noster in igne labor. *al.* GRATT. 193. 328. 483 LEX colleg. aq. (Corp. VI 10298) 9 -o nihilominus deieratio esto apud magistros. MANIL. 1, 215. 2, 471. 2, 581. 3, 525 *al.* SEN. contr. exc. 9, 6. COLVM. 10, 126 vimque suam -o profitetur nomine Graio lactis gustus quae condiat herba. *al.* PLIN. nat. 8, 43. 11, 200 *al.* QVINT. inst. 5, 10, 105. 7, 4, 15 IVLIAN. dig. 28, 6, 30 *al.* VLP. dig. 27, 2, 1, 3. 47, 2, 17 pr. *al. saepe.* TAB. cer. Dac. 1 (Corp. III p. 925) int. 18 seque -o per hunc libellum publice testantur. GELL. 10, 15, 4 *al.* APVL. apol. 32 nec tamen omnia -o ad nequiorem suspicionem trahuntur. Socr. 12 p. 147. 14 p. 150 *al.* TERT. nat. 1, 7 p. 71, 8. 1, 10 p. 79, 19 pudic. 10 p. 239, 12 num ergo et Ionas -o ethnicis Ninivitis non putabat paenitentiam necessariam? 16 p. 252, 24 quis . . . vitiatum a deo redintegravit . . ., cum -o (*sc. ne quis redintegret*) substruxerit . . .? anim. 1 p. 299, 28 resurr. 17 p. 48, 21 adv. Marc. 4, 36 p. 546, 8 *al. saepe.* ITALA Os. 4, 3 (Cypr.

[Wiese]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Demetr. 9 p. 357, 8) -o terra lugebit (διὰ τοῦτο, VVLG. propter hoc). PORPH. Hor. carm. 1, 16, 15 *al.* CYPR. hab. virg. 11 p. 195, 19 ferrum esse ad culturam terrae deus voluit, nec homicidia sunt -o facienda. *al. saepe.* COMM. apol. 38. 260 instr. 1, 37, 4. 2, 8, 10. 2, 31, 7 *al.* ANTH. 472, 7 LACT. inst. 1, 1, 9. 4, 3, 10 *al.* PALLAD. 1, 6, 17. 2, 7 EVTR. 8, 18, 4 Parthos vicit ... -o Parthicus ... dictus est. OPTAT. 3, 3 p. 80, 9 SYMM. epist. 3, 48 SCHOL. Cic. Gron. D p. 305, 11 St. dicebant illi abiectum hunc fuisse a patre, -o (= *et -o; v. adnot.*) illum interfecisse. CLAVD. DON. Aen. 1, 90 p. 32, 4 *al.* HIER. epist. 16, 2, 3 *al.* VVLG. gen. 19, 22 (διὰ τοῦτο). 31, 38. 42, 21 (καὶ ἕνεκεν τούτου). exod. 13, 15 (διὰ τοῦτο). lev. 17, 12 (διὰ τοῦτο). Ios. 4, 7 (καί). iud. 14, 16 odisti me ..., -o problema ... non vis mihi exponere (ὅτι). 21, 8 -o dixerunt (καὶ εἶπαν). II par. 33, 11 (καί). Iob 32, 6 (διό, *item* 42, 6). prov. 7, 15 (ἕνεκα τούτου). Ier. 6, 11 (καί, *item* thren. 3, 42) *et saepe.* CLAVD. 15, 78 (*syn. antea* ideo). AVG. civ. 12, 3 p. 515, 9 D. 12, 6 p. 520, 21. 19, 17 p. 384, 16 DIONYS. EXIG. Conc.[S] IV 2 p. 197, 18 BOETH. trin. praef. 16 mus. 1, 3 p. 189, 22 *al.* COD. Iust. 3, 32, 24. *seq. imperat.: i. q. proinde:* VVLG. num. 25, 12 -o loquere ad eum (*gr.* οὕτως εἰπόν).
latet in praecedenti condicio: CIC. top. 45 finge mancipio aliquem dedisse id, quod mancipio dari non potest. num -o id eius factum est, qui accepit? (*syn. postea* ob eam rem). HOR. epist. 1, 1, 29 non possis oculo quantum contendere Lynceus, non tamen -o contemnas lippus inungui. *causam exponit non enuntiatum plenum praecedens sed adi. vel abl. absol. vel partic.:* BELL. Hisp. 39, 1 Pompeius ... saucius et intorto talo -o tardabatur ad fugiendum. TERT. resurr. 40 p. 84, 8 pressuras ... et laesuras, quibus corrumpitur homo exterior, ut leves et temporales, -o contemnendas adfirmat. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 150, 6 quod ego, praesulatus amore oculos claudens, -o ut orthodoxas susceperim litteras ab Aegypto (*cf. Conc.[S] I 5 p. 170, 29*). *praecedit enunt. interrogat., a quo pendet* -o: LACT. inst. 2, 4, 1 quid igitur maiestatis possunt habere simulacra, quae ...? -o aput Horatium Priapus ita loquitur *eqs.* VVLG. IV reg. 1, 6.

2 *speciatim:* **a** -o *pendet a praecedenti, sed additur postea solutius enuntiatum explicativum (cf. p. 175, 51): add. abl. absol.:* VARRO frg. Gell. 16, 17, 2 Vaticanus deus nominatus ..., quoniam pueri ... eam primam vocem edunt, quae prima in Vaticano syllabast -oque 'vagire' dicitur, exprimente verbo sonum vocis recentis. COLVM. 5, 6, 2 rariorem *sameram* sine dubio creat *Atinia*, et -o plerisque et sterilis videtur, seminibus inter frondem ... latentibus. PLIN. nat. 11, 266. *add. partic. causale:* PLIN. nat. 10, 205 acanthis in spinis vivit; -o asinos ... odit flores spinae devorantes. SCHOL. Cic. Bob. p. 106, 2 St. quo genere figurae creberrime utitur; et -o semel atque iterum demonstratum iam in ceteris etiam sua sponte lector adgnoscet. VVLG. eccles. 16, 7 moritur doctus similiter ut indoctus. et -o taeduit me vitae meae, videntem mala universa esse (καί). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 16 p. 50, 21. *add. enunt. causale:* HOR. sat. 1, 4, 45 -o quidam, comoedia necne poema esset, quaesivere, quod acer spiritus ac vis nec verbis nec rebus inest (*cf.* APVL. Plat. 2, 17 quod enim). COLVM. 4, 2, 2 et -o veteres vineas mergis propagare ... Atticus praecipit: quoniam mergi mox facile radicantur. SCRIB. LARG. praef. p. 2, 19 *in medicis* nisi plenus misericordiae et humanitatis animus est ... hominibus diisque ... invisi debent esse. -o ne hostibus quidem malum medicamentum dabit, qui sacramento medicinae ... est obligatus ..., quia medicina non fortuna neque personis homines aestimat (IVLIAN. dig. 36, 2, 19, 1 VLP. [Scaev.?] dig. 47, 4, 1, 15 APVL. apol. 79 MART. CAP. 5, 452). IVLIAN. dig. 12, 2, 40 iusiurandum a debitore exactum ... perpetuam ... exceptionem parit. -o poenam quoque petentem creditorem exceptione summoveri oportet ..., utpote cum interposito eo ab omni controversia discedatur (*cf.* MARCIAN. dig. 23, 2, 57[a] [*ex rescripto div. fratrum*] -oque cum haec omnia in unum concurrunt, confirmamus *eqs.* PS. APVL. herm. p. 267 et -o in his propriis *propositionibus* par est declarativa, par subdita ..., quippe cum *eqs.*).
add. enunt. finale: PLIN. nat. 19, 155 eruca praecipue frigorum contemptrix diversae est quam lactuca naturae ... -o iungitur illi fere in cibis, ut nimio frigori par fervor inmixtus temperamentum aequet (VLP. dig. 21, 1, 25, 8 TERT. apol. 6, 5. VVLG. deut. 1, 27 odit nos dominus, et -o [ITALA Lugd. ideo] eduxit nos de terra Aegypti, ut traderet nos in manu Amorrhaei [διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡμᾶς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ... παραδοῦναι κτλ.]. 9, 28). CYPR. epist. 55, 14 p. 633, 19 cognoveram non sacrificandum idolis ..., et -o ne hoc facerem quod non licebat ... ad magistratum ... veni (PRVD. ham. 67).

b -o *non plena enuntiata, sed adi., part. sim. coniungit (cf. p. 174, 32 sqq. 67. 175, 23. 176, 1. 42):* VERG. catal. 9, 7 victor adest ... portans insignia pugnae ..., nec minus -o vestros exprimere cantus maximus. PLIN. nat. 11, 188 pulmo ... attrahens ac reddens animam, -o spongeosus ac fistulis inanibus cavus. TERT. scorp. 8 p. 161, 29 Danielum, nullius praeter dei supplicem et -o a Chaldaeis ... ⟨de⟩postulatum (*cf.* anim. 21 p. 335, 9 resurr. 34 p. 75, 20 adv. Marc. 1, 26 p. 327, 20 *al.*). anim. 32 p. 352, 12 Empedocles qui[a] se deum delirarat, -o, opinor, dedignatus aliquem se heroum recordari. monog. 2 p. 763, 3 Oe. ut numquam retro edita et aliquando onerosa, ut -o non edita. *sequ. abl. absol.:* PLIN. nat. 31, 60 -o non alibi corporibus magis obnoxiis.

B *respondet coniunctioni i. q. ideo, propterea:* **1** *causali:* **a** quia: *α seq.* quia: (I) *generatim:* PLAVT. Merc. 34 hoc pauciloquium rursum -o praedico, quia nullus umquam amator adeos⟨t⟩ callide facundus *eqs.* (*syn. antea* ideo ... quia). CIC. inv. 1, 90 -o, iudices, quia veram causam habebam, brevi peroravi. leg. agr. 2, 67 -o ... agros nominare non possum, quia tangam nullum ab invito. Planc. 89 Mil. 84 Tusc. 3, 11 *al.* MANIL. 1, 168 VAL. MAX. 4, 4, 2. CVRT. 8, 9, 36 et -o breviores habent menses, qui⟨a⟩ spatium eorum ad hunc lunae modum dirigunt. COLVM. 7, 12, 6 PS. FRONTIN. strat. 4 praef. SCAEV. dig. 32, 35, 2 PAPIN. dig. 40, 10, 1 pr. VLP. dig. 12, 3, 1 *al.* MARCIAN. dig. 35, 1, 33, 2 HERMOG. dig. 47, 19, 5 PS. APVL. herm. 266 TERT. anim. 6 p. 306, 17. 8 p. 308, 24. 10 p. 313, 25 *sq.* resurr. 38 p. 80, 22 adv. Marc. 1, 11 p. 304, 5 *al.* PORPH. Hor. carm. 1, 10, 9 CYPR. laps. 3 p. 239, 6 *al.* SPART. Ael. 7, 5 TREB. Gall. 19, 5 *al.* VOPISC. Aurelian. 44, 5 LACT. inst. 2, 10, 15 *al.* PALLAD. 11, 6 HIL. in psalm. 55, 12 p. 167, 16 *al.* LVCIF. Athan. 1, 30 p. 119, 1 *al.* HIER. epist. 18[A], 13, 1 *al.* EPIPHAN. Hier. epist. 51, 4, 4 (*syn. postea* ob id ... quia *et* eo quod). VVLG. gen. 21, 31 (διὰ τοῦτο). II reg. 7, 22 PELAG. in Rom. 4, 18 *al.* non -o ... quia ..., sed *sim.*: COLVM. 7, 5, 7 medicamina, quae -o enumerabimus, non quia cunctis uti necesse sit, sed quia *eqs.* QVINT. inst. 2, 2, 2 quod ego non -o potissimum in hac parte tractare sum adgressus, quia ..., sed quod *eqs.* (PS. PRIMAS. in Gal. 2, 12 p. 588[C] M. non -o reprehenditur, quia cum illis edebat, sed quia *eqs.* [*cf. Pelag. p. 314, 16 S.* ideo]). *elliptice* (*v. p. 175, 21. 82 sqq. 176, 39 sqq. 79 sqq.*): CIC. nat. deor. 3, 93 -o haec tecum (*sc. ago*), quia vestra est de somniorum veritate sententia (VLP. dig. 29, 5, 1, 18 hoc -o, quia ... puniendi sunt servi. HERMOG. dig. 4, 4, 17 haec -o tam varie, quia *eqs.*). off. 3, 106 illud ... -o recte a poeta (*sc. dictum est*), quia ... personae serviendum fuit. HIL. coll. antiar. p. 152, 20 -o 'primogenitus omnis creaturae', quia in eodem ... omnia generationum initia constiterunt. *c. adi.* (*cf. p. 173, 73 sqq.*): CIC. Brut. 264 -o obscura quia peracuta ... oratio. APVL. apol. 13 appendices defensionis meae -o necessarias, quia accusationi rependuntur. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 44, 9 (*v. p. 176, 42*).

(II) *speciatim: iuxta* -o: CIC. S. Rosc. 1 fit ut adsint propterea quod officium sequuntur, taceant autem -o quia periculum vitant. Tull. 6 quod tametsi eo volo, quia mihi utile est, tamen abs te -o, quia aequum est, postulo. VLP. dig. 12, 6, 23, 1 (*ex rescr. Divi p.*) repetere poterit -o, quia placuit *eqs.* 26, 8, 7, 2 (*et* 6[ies], *v. Voc. i. R.*). PAVL. dig. 47, 2, 21, 10 condici ei non potest, -o quia condici ea res, quae ablata est, potest. CYPR. epist. 71, 2 p. 773, 5 CAPITOL. Ver. 2, 3 Pert. 10, 9 LAMPR. Alex. 43, 6 VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 10 PS. AVG. quaest. test. I 95, 5 MART. CAP. 5, 468 BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 3 p. 207, 10.

β praecedit quia: CIC. Tull. 27 ergo, id quia poterat fieri ..., -o non satis habitum est quaeri. Verr. II 1, 88 Font. 21 Planc. 4. Mil. 6 ut, quia (*HV*, si *ET*) mors P. Clodi salus vestra fuerit, -o eam virtuti Milonis ... adsignetis. de orat. 1, 236. 2, 331 Brut. 141. 209. orat. 136 quibus quia frequentissime Demosthenes utitur, sunt qui putent -o eius eloquentiam maxime esse laudabilem. fin. 5, 31 (*v. p. 177, 32*) nat. deor. 2, 12 div. 1, 102 Lael. 32 off. 2, 32 Att. 12, 21, 1 *al. saepe.* COLVM. 3, 10, 21 SCRIB. LARG. praef. 12 PERS. 2, 28 PLIN. paneg. 16, 1 IVLIAN. dig. 45, 3, 10 VLP. dig. 21, 1, 21 pr. *al.* PS. APVL. herm. 272 TERT. resurr. 52 p. 107, 10 adv. Marc. 3, 12 p. 395, 19 *al. saepe.* PORPH. Hor. epod. 3, 8 CYPR. epist. 73, 2 p. 780, 6 quia et honorem cathedrae sacerdotalis Novatianus usurpat, num -o nos cathedrae renuntiare debemus? LACT. inst. 1, 21, 24 epist. 35, 4 HIL. myst. 2, 3, 1 *al.* LVCIF. Athan. 1, 24 HIER. epist. 54, 3, 3 *al.* VVLG. I reg. 28, 18 (διὰ τοῦτο, *item* III reg. 9, 9 Ier. 9, 15 Zacch. 10, 2). II par. 2, 11 (*om. graec.*). 9, 8 (καί). I Esdr. 4, 14 *al.* PELAG. in I Thess. 4, 14 quod gentes, quia non vident, -o (ideo H_1 *Cas.*) non credunt. MART. CAP. 5, 489 COD. Theod. 9, 16, 10 (*a. 371*) RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 233, 28 (*cf. Dionys. Exig. Conc.[S] I 5 p. 296, 18* ideo). SIDON. epist. 2, 7, 1 *al.* *nota:* non solum quia ..., sed quia ... -o: CIC. fin. 5, 46. neque enim, quia ..., -o ..., sed quia: TERT. paenit. 4, 6. *c. pron. poss.* (*cf. p. 173, 73 sqq.*): HIER. epist. 60, 1, 1 Nepotianus ... noster, immo Christi et, quia Christi, -o plus noster.

b quod: **a** *sequ.* quod: (I) *generatim:* TER. Andr. 690 nam -o accersor, nuptias quod mihi apparari sensit. LVCIL. 625 tibi porro istaec res -o est cordi, quod re⟨re⟩ utilem. QVADRIG. hist. 89 sed -o me fecisse, quod ... nescio. RHET. Her. 4, 31, 42 CIC. inv. 2, 28. 150. S. Rosc. 112 ergo -o turpis haec culpa est, quod duas res sanctissimas violat. Verr. II 5, 157 Cluent. 92. 135 leg. agr. 2, 9 Mur. 12 dom. 97 har. resp. 37 Planc. 71 de orat. 2, 111 top. 56 fin. 5, 50 off. 3, 33 Att. 15, 21, 1 epist. 9, 2, 3 ad Q. fr. 2, 1, 1 (*verba Marcellini*) *al. saepe.* Q. CIC. pet. 46 BELL. Afr. 31, 9 neque -o copias ... non educebat in aciem, quod (qui *Sπ*, quia *L*) victoriae suorum diffideret. BELL. Hisp. 28, 2 MANIL. 2, 178 *al.* COLVM. 4, 24, 10 QVINT. decl. 276 p. 128, 30 FRONTO p. 80, 8 N. SCAEV. dig. 4, 4, 47 pr. *al.* PAPIN. dig. 5, 1, 44 pr. *al.* VLP. dig. 21, 1, 23, 9 *al.* APVL. apol. 86 TERT. pudic. 1 p. 221, 2 SPART. Hadr. 17, 6 Sept. Sev. 10, 4 Geta 3, 1 *al. saepe.* LACT. inst. 1, 1, 21 mort. pers. 10, 3 *al.* MAXIMIN. c. Ambr. 95 HIER. epist. 49, 2, 2 *al.* VVLG. gen. 38, 10 MART. CAP. 3, 261 COD. Theod. 12, 6, 9

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*a. 365?*) COD. Iust. 2, 53 (54), 2 (*a. 215*). *al. saepe.* *nota*: VOPISC. Car. 21, 1 haec...-o ego in litteras rettuli, quod (*i. ut id?; an* quo? *Heraeus*) futuros editores pudore tangeret. non -o...quod..., sed *sim.*: CIC. S. Rosc. 94 quae non modo -o praetereo quod te ipsum non libenter accuso, verum (Verr. II 1, 1 Tull. 6) eo magis etiam quod *eqs.* (*cf.* Sull. 29 non [modo] solum -o . . . quod . . . , sed eo etiam magis, quod. epist. frg. XI Sj. nec -o . . . quod . . . , sed eo magis . . . quod). Caecin. 24 ut ne -o (*TE*, -o non *cett.*) minus ei credatis quod homo minus idoneus habetur, sed ideo credatis, quod *eqs.* Cluent. 98 quos ego non -o esse arbitror in integrum restitutos, quod planum fecerint illos . . . pecuniam accepisse, sed quod *eqs.* (epist. 9, 1, 2. *cf.* QVINT. inst. 5, 10, 119 non -o . . . quod . . . , sed ne. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 21 p. 64, 18 non -o . . . quoniam . . . , sed -o quod). prov. 6 nec haec -o omitto, quod non gravissima sint, sed quia *eqs.* (*cf.* BRVT. Cic. epist. 11, 9, 2 COLVM. 2, 1, 5). rep. 3, 26 negant . . . sapientem -o virum bonum esse, quod eum . . . per se bonitas . . . delectet, sed quod *eqs.* VLP. dig. 17, 1, 6, 1 nec enim ideo est obligatus quod negotia gessit, verum -o quod mandatum susceperit. *nota*: MIN. FEL. 13, 2 -o universis esse praepositum, non quod omnia comperisset, sed quod nihil se scire didicisset (CAPITOL. Gord. 9, 4 BOETH. c. Eut. 3, 94). *elliptice* (*v. p. 174, 25 sqq.*): IVLIAN. dig. 45, 1, 56, 8 -o haec tam varie, quod . . . desinit esse res. *c. part. praes.* (*cf. p. 173, 73 sqq.*): AMM. 20, 11, 12 multis nostrorum -o cadentibus, quod . . . sagittariorum hostilium peritia fundebantur. -o pro eo, quod: VVLG. Am. 5, 11 -o pro eo, quod diripiebatis pauperem . . . , domos . . . aedificabitis et non habitabitis in eis (διὰ τοῦτο ἀνθ' ὧν). -o . . . , eo quod: CASSIAN. conl. 5, 18, 1 quae (*sc. vitia*) . . . -o nunc omnia non ponuntur, eo quod egressis iam de Aegypto . . . dominus . . . loquebatur. RVSTIC. Conc.[8] I 4 p. 22, 9 si Paulo -o cedunt, eo quod salvator dixerit (διὰ τὸ εἰρηκέναι).

(II) *speciatim: iuxta* -o: PS. TER. Andr. alt. exit. 7 id quam ob rem non volui, eloquar. non -o, quod eum omnino affinem mihi nollem. RHET. Her. 2, 24, 37 magno malo est hominibus avaritia, -o quod homines . . . multis incommodis conflictantur propter inmensam pecuniae cupiditatem (*syn.* propterea quod). BELL. Hisp. 19, 2. 22, 7 SCAEV. dig. 35, 2, 95, 2 *al.* VLP. dig. 47, 11, 10 APVL. apol. 79 Plat. 1, 5 CAPITOL. Ver. 10, 1 *al.* SPART. Sept. Sev. 16, 7 *al.* LAMPR. Heliog. 1, 4 *al.* TREB. Gall. 19, 3 trig. tyr. 18, 13 VOPISC. Aurelian. 40, 2 *al* VVLG. Hebr. 7, 23 alii . . . plures facti sunt sacerdotes, -o quod morte prohiberentur permanere (διὰ τὸ . . . κωλύεσθαι). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 16 p. 50, 17 (-o quoniam *K*). trin. 6, 2 *al.* COD. Iust. 4, 38, 6 *al.*

β praecedit quod: CIC. inv. 2, 139 quod intellegeret, quales viri res iudicaturi essent, -o eum, quae perspicua videret esse, non adscripsisse. Quinct. 92. S. Rosc. 145 sin, ⟨quod⟩ bona, quae Rosci fuerunt, tua facta sunt, -o hunc illius filium studes perdere. Q. Rosc. 6 Verr. II 1, 77 Cluent. 27. Flacc. 82 (*in loco corrupto*). Planc. 86 Phil. 2, 38 de orat. 1, 131 nat. deor. 2, 62 off. 1, 158 *al. saepe.* POMP. Cic. Att. 8, 12[a], 1. OV. epist. 19, 156 nam quod habes et tu gemini verba altera pacti, non erit -o par tua causa meae. COLVM. 12 praef. 6. *additur postea solutius enunt. causale explicativum* (*cf. p. 173, 33 sqq.*): COLVM. 12 praef. 6 quod simplex natura non omnes res commodas amplecti valebat, -o alterum alterius indigere voluit *deus*: quod quia alteri deest, praesto plerumque est alteri (*Xen. oec. 7, 28* διὰ δὲ τὴν φύσιν μὴ . . . πεφυκέναι, διὰ τοῦτο). propterea, quod . . . , -o: VVLG. Ier. 44, 23 propterea, quod sacrificaveritis idolis . . . , -o evenerunt vobis mala haec (καί). pro eo, quod . . . , -o: VVLG. Ezech. 21, 4 pro eo autem, quod occidi in te iustum et impium, -o egredietur gladius meus de vagina (οὕτως. 25, 4 [διὰ τοῦτο ἰδού]. 25, 13 [διὰ τοῦτο]. 44, 12 [ἕνεκα τούτου]). 25, 7 pro eo, quod plausisti manu . . . : -o, ecce, ego extendam manum meam super te (διὰ τοῦτο. 25, 9 [διὰ τοῦτο ἰδού. *item* 29, 10]). eo quod . . . , -o ecce: VVLG. Ezech. 28, 7 (ἀντὶ τούτου ἰδού).

c quoniam: *α praecedit* quoniam: PROP. 2, 33, 14 an, quoniam agrestem detraxit ab ore figuram Iuppiter, -o facta superba dea es? COLVM. 12 praef. 5 APVL. apol. 53 TERT. resurr. 30 p. 69, 3. 63 p. 125, 12 adv. Marc. 2, 16 p. 356, 24. *al.* LACT. inst. 6, 4, 13 SCHOL. Cic. Bob. p. 87, 25 St. *al.* VVLG. Ezech. 36, 6 (διὰ τοῦτο. *syn* propterea). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 24 p. 72, 6 subst. bon. 137 *al.* PASS. Felicit. 3, 57.

β seq. quoniam: (I) *generatim*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 1 meminerimus -o te in istam provinciam missum, quoniam multa in ea emendanda apparuerint. IAVOL. dig. 23, 4, 32 pr. IVLIAN. dig. 33, 5, 11 VLP. dig. 7, 9, 7, 1. 36, 1, 1, 20. 49, 1, 10, 4 TERT. nat. 1, 9 p. 74, 4 CYPR. epist. 59, 3 p. 668, 21 LACT. inst. 2, 14, 8 PRVD. ham. 350 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 2 p. 138, 14 *al. saepe.* -o . . . , non quoniam . . . , sed *sim.*: VLP. dig. 4, 8, 17, 6 in impari . . . numero -o compromissum admittitur, non quoniam consentire omnes facile est, sed quia *eqs.* BOETH. subst. bon. 122 -o enim . . . non sunt . . . similia primo bono, quoniam non . . . ipsum esse . . . bonum est, sed quoniam *eqs.* in Porph. comm. pr. 1, 21 p. 64, 18 (*v. supra l. 13*). *elliptice* (*v. p. 174, 25 sqq.*): IAVOL. dig. 47, 2, 91 (90) pr. haec -o, quoniam furti . . . habet actionem. BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 3 p. 177, 23 hoc vero -o, quoniam superius dixerat *eqs.* *c. adi.* (*cf. p. 173, 73 sqq.*): TERT. nat. 2, 12 p. 120, 18 litteris . . . vestris superioribus, sed -o magis proximis, ⟨quonia⟩m illius aetatis.

(II) *speciatim: iuxta* -o: ITALA II Thess. 2, 10 (Victorin. Petav. in apoc. 11, 4 p. 102, 11) -o quoniam non ceperunt amorem dei, mittit illis deus spiritum erroris (*rec. Hier.* -o quod; *gr. et* VVLG. *aliter*). BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 23 p. 70, 7 sec. 2, 6 p. 190, 6. 3, 3 p. 207, 13. cons. 5, 3, 40 etiam si -o, quoniam futura sunt, providentur: non vero ideo, quoniam providentur, eveniunt. *al.*

d *aliis* (qui, cum *causale sim.*): ENN. (?) frg. var. 67 ibi Titan, qui facie deterior esset quam Saturnus, -o et quod videbat matrem atque sorores suas operam dare, uti Saturnus regnaret, concessit ei ut is regnaret (CIC. ad Q. fr. 1, 1, 45 ego, qui, cum tua lego, te audire, et qui, cum ad te scribo, tecum loqui videor, -o [ideo *IA²c*] et tua longissima quaque epistula maxime delector et *eqs.*). VAL. MAX. 8, 2, 3 -o se hunc iudicandi modum secutum, cum liqueret sibi *eqs.* (MACER dig. 49, 8, 1, 1 cum constet . . . , -o *eqs.*). PAVL. dig. 49, 14, 13, 5 si . . . -o dissimulaverit, dum *eqs.* (*v. vol. V 1 p. 2212, 5*).

2 *finali*: **a** quo (*cf. p. 175, 2*): *seq.* quo: PLAVT. Pseud. 563 vos suspicarier me -o haec tanta facinora promittere, quo (*A*, quin *P*) vos oblectem. CAES. Gall. 5, 3, 6 TERT. resurr. 32 p. 70, 26. *praecedit* quo: CIC. Att. 1, 19, 10 Lucullus . . . dixerat, se, quo facilius illas (*sc. historias*) probaret Romani hominis esse, -o barbara quaedam . . . dispersisse.

b ne: *α seq.* ne: (I) *generatim*: SISENNA hist. 127 nos . . . gesta litteris -o continentia mandavimus, ne . . . lectorum animos impediremus. CIC. Quinct. 31. Q. Rosc. 20. 26 'pactionem . . . mecum fecerat.' -o videlicet, ne condemnaretur. Sest. 108 Planc. 83 epist. 13, 7, 2. COLVM. 11, 2, 56 quod quidam existimant -o fieri debere, ne fructus decidat et ut *eqs.* QVINT. decl. 346 p. 366, 5 CELS. dig. 24, 4, 25 VLP. dig. 38, 9, 1 pr. *al.* PAVL. sent. 5, 21, 1 APVL. Plat. 1, 13 TERT. scorp. 7 p. 159, 4 adv. Hermog. 18 p. 145, 24 coron. 11 p. 446, 4 cum -o aut officia fugienda sunt, ne delictis incidamus, aut martyria toleranda sunt, ut officia rumpamus. *al.* CYPR. epist. 67, 4 p. 738, 24 CAPITOL. Maximin. 28, 10 LAMPR. Alex. 21, 5 VOPISC. Tac. 15, 5 *al.* LACT. inst. 1, 17, 10 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 150, 2 St. HIER. epist. 55, 1, 2 COD. Theod. 11, 30, 64 (*a. 412*) BOETH. in Porph. comm. sec. 3, 2 p. 200, 1 in top. Cic. 2 p. 300, 45 COD. Iust. 5, 12, 21 (*a. 294*). *elliptice* (*v. p. 174, 25 sqq.*): COLVM. arb. 6, 5 minutam terram mediocriter stercoratam . . . superponito . . . , hoc -o, ne sole inarescat et ut *eqs.* (*cf.* HIER. epist. 39, 5, 1 haec -o, ne *eqs.*). *c. adi.* (*cf. p. 173, 73 sqq.*): SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 44, 9 filium . . . 'unius' a nobis -o vel 'usiae' vel 'substantiae' cum deo patre confessum, ne creatura potius aut adoptio . . . videretur et quia ex ipso esset.

(II) *speciatim: iuxta* -o: VLP. dig. 23, 3, 10 pr. interest viri res non esse aestimatas -o, ne periculum rerum ad eum pertineat. 29, 3, 2, 6 TERT. adv. Val. 15 p. 195, 7 BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 2 p. 171, 20.

β praecedit ne: CIC. Cluent. 128 ne . . . nimium multi poenam capitis subirent, -o illa sortitio comparata est. Flacc. 21 ac. 2, 79 quod ne id (ita *Mue.*) facere posses, -o . . . tam multa dixeram. Tim. 12 quorum ne quid accideret, atque ut hic mundus esset . . . simillimus . . . , -o singularem deus hunc mundum . . . procreavit (*p. 31[B]* ἵνα . . . , διὰ ταῦτα). HIL. coll. antiar. p. 153, 25 CLAVD. DON. Aen. 1, 65 p. 26, 7 VITAE patr. 3, 21 p. 751[C].

c ut: *α seq.* ut: (I) *generatim*: CIC. S. Rosc. 111 -o amicitiae comparantur, ut commune commodum mutuis officiis gubernetur. 137 Verr. II 4, 7 (*syn.* ideo). II 5, 39 Font. 13 Cluent. 146 leg. agr. 1, 4 Sest. 128 Planc. 83 Deiot. 32 Brut. 161. Tusc. 1, 102 '-o . . . genueram, ut esset, qui *eqs.*' (*cf. Plut. Lac. ap. 241[C]* οὗ ἕνεκεν . . . , ἵν'). Att. 2, 14, 2 epist. 9, 13, 4 ad Q. fr. 1, 2, 2 *al. saepe.* BELL. Hisp. 38, 4 OV. met. 13, 288 LIV. 6, 37, 5 VAL. MAX. 5, 8, 3 COLVM. 11, 2, 56 (*v. supra l. 29*). QVINT. inst. 4, 2, 24 *al.* IAVOL. dig. 24, 1, 64 VLP. dig. 24, 1, 21, 1 *al.* APVL. apol. 51 flor. 16 p. 74 TERT. patient. 10 p. 16, 12 adv. Marc. 5, 1 p. 571, 5 coron. 11 p. 446, 4 (*v. supra l. 33*) castit. 4 p. 744, 13 virg. vel. 9 p. 896, 6 *al. saepe.* CYPR. epist. 58, 1 p. 657, 3 *al.* PANEG. 12 (2), 9, 2 *al.* CAPITOL. Opil. 3, 8 Maximin. 29, 6 *al.* LACT. inst. 2, 2, 3. 2, 17, 9 (*syn.* ideo, *item* 3, 12, 26) *al.* EVTR. 8, 11, 2 LVCIF. Athan. 1, 16 p. 94, 1 HIER. epist. 17, 2, 1 *al.* VVLG. num. 16, 10 (*om. gr., item* iud. 14, 15 Esth. 4, 14). PRVD. ham. 308 (*syn.* ideo, ob hanc causam). SACR. Greg. 147, 2 BOETH. c. Eut. 4, 1 TEST. Leon. I (Corp. X 114) 28. *nota*: -o . . . , ut . . . ne: BELL. Afr. 9, 2 hoc eum -o (*om. S*) existimo recepisse, ut maritima oppida post se ne vacua relinqueret praesidioque firmata ad classis receptacula muniret. non -o . . . , ut . . . , sed ut *sim.*: QVINT. inst. 12, 2, 12 palaestrici doctores illos quos numeros vocant, non -o discentibus tradunt, ut iis omnibus . . . utantur . . . , sed ut *eqs.* (TAC. ann. 1, 12). VLP. dig. 26, 4, 3, 8 -o enim abierunt tutela, ut alii in locum eorum dentur, non ut successio admittatur. *elliptice* (*v. p. 174, 25 sqq.*): COLVM. arb. 6, 5 (*v. l. 40*). HIER. epist. 22, 2, 1 haec -o . . . , ut . . . agnosceres non me nunc laudes virginitatis esse dicturum . . . , sed ut intellegeres *eqs.* (*per anacoluthon*).

(II) *speciatim: iuxta* -o: IVV. 9, 119 vivendum recte cum propter plurima tunc est -o ut possis linguam contemnere servi (*cf.*

[Wiese]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Clauss, Quaest. crit. Iuv., Diss. Lips. 1912, 70). CYPR. epist. 69, 11 p. 760, 9 VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 5 BOETH. in Porph. comm. sec. 2, 5 p. 183, 16.

β praecedit ut: CIC. S. Rosc. 137 quae ut fierent, -o pugnatum esse arbitror. leg. agr. 2, 88 ut esset urbs ..., ut ..., ut ..., -o illa aedificia non esse deleta. Rab. perd. 2 dom. 143 Sest. 84 Cael. 71 Balb. 56 Phil. 2, 77 Tim. 12 (*v. p. 176, 52*). non ut ..., sed ut ..., -o: CIC. dom. 37 non ut ille filius instituatur, sed ut e patriciis exeat ..., -o adoptari.

3 *condicionali*: **a** si (-o *semper negatum aut in interrogatione negativa; vide tamen infra l. 31 sqq.*): *α seq.* si: PLAVT. Rud. 700 neve -o nobis vitio vortas, si quippiamst *eqs.* PAPIN. frg. Vat. 13 nec -o recte defenditur, si ... colonum ... in fidem suam recipiat. HIER. epist. 27, 1, 2. 57, 4, 3.

β praecedit si: (I) -o *ducit enunt. primarium (vel partem quae post enunt. secund. sequ.)*: L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 170 non si Opimium defendisti, Carbo, -o te isti bonum civem putabunt. VARRO ling. 10, 55 neque enim si natura ab uno ad duo pervenit, -o non potest amplius esse in docendo posterius, ut *eqs.* CIC. Quinct. 87 neque eum, si tribunos appellarit, -o minus iudicio pati paratum fuisse, neque *eqs.* Cluent. 92 si ex lege subsortitus non erat Iunius ..., -o illius damnatione aliquid de Cluentio iudicabatur? Sull. 35 nec, si forte a me desciveris, -o te a se ... deficere patientur. dom. 53 Planc. 41 Deiot. 12 de orat. 1, 118. 1, 216 (*syn.* ob eam causam). top. 16 leg. 1, 32 fin. 4, 13 Tusc. 2, 8 fat. 9 off. 2, 79 Att. 8, 11[d], 5 *al.* LEX Urson. (Corp. I[2] 594) 82, 37 HOR. epist. 1, 11, 16 PROP. 2, 18[b], 32 QVINT. inst. 2, 17, 33 *al.* PLIN. epist. 1, 8, 14 LABEO dig. 7, 4, 24, 2 CELS. dig. 8, 6, 6, 1[a] POMPON. dig. 41, 3, 30, 2 *al.* TERT. anim. 10 p. 312, 25 adv. Marc. 1, 10 p. 303, 2 paenit. 3, 9 resurr. 60 p. 121, 27 PORPH. Hor. epist. 1, 17, 33 PANEG. 5 (8), 18, 1 EPIST. pontif. 223 Hil. coll. antiar. p. 157, 3 HIER. epist. 64, 18, 5 CLAVD. 26, 281 BOETH. trin. 3, 28. *non negatum*: CIC. fin. 5, 31 qui, quia privari se vitae bonis arbitrentur, aut quia ..., aut si metuant, ne ..., -o mortem fugiant. QVINT. decl. 325 p. 280, 9 si neque inveniri persona infirmior potest altera ..., neque familiarior huic ..., credibile est -o sic scriptum esse testamentum. (II) *secundo (vel tertio [v. infra l. 41]) loco enunt. primarii*: CIC. leg. 1, 42 si triginta illi Athenis leges inponere voluissent aut si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus, num -o eae leges iustae haberentur? OV. am. 2, 17, 13 non tibi si facies nimium dat ... regni, collatum -o tibi me contemnere debes. trist. 1, 5, 55 si ... plura ... cum linguis pluribus ora forent, non tamen -o complecterer omnia verbis. CELS. dig. 33, 10, 7, 2 verum si ea ... supellectili quis adscribere solitus sit, non -o existimari oportere *eqs.* (TERT. resurr. 31 p. 69, 20 COD. Iust. 7, 16, 12 [*a. 293*]).

b *aliis* (qui, quod, etsi): LEX arae Aug. Narb. (Corp. XII 4333) 2, 16 sive quis hostia sacrum faxit, qui (= *quamvis, etiamsi*; quod LEX arae Iovis Salon. [Corp. III 1933] 7) magmentum nec protollat, -o tamen probe factum esto. TERT. anim. 14 p. 319, 9 quibus omnibus etsi certa singulis domicilia in corpore determinaverunt, non -o haec quoque distributio animae ad animae sectiones pertinebit (57 p. 394, 2).

II *singulariter: vi attenuata fere i. q. igitur*, οὖν: VVLG. lev. 7, 2 haec quoque lex hostiae pro delicto: sancta sanctorum est: -o ubi immolabitur holocaustum, mactabitur et victima pro delicto (*om. gr.*). II par. 18, 18 at ille (*sc. Michaeas*), -o, ait, audite verbum domini (οὐχ οὕτως· ἀκούσατε κτλ.).

iuncturae selectae: **1** *accedunt particulae interrogativae*: an -o: *v. p. 175, 65. adde* CIC. Verr. II 1, 88 dom. 53 PROP. 2, 18[b], 32 PERS. 2, 28 HIER. epist. 49, 15, 4 VVLG. iud. 14, 15. -one: *v. p. 172, 67. adde* CIC. S. Rosc. 141 Rab. perd. 23 Phil. 1, 14. 12, 16 FRONTO p. 225, 8 N. APVL. apol. 79 TERT. resurr. 57 p. 118, 1 PRVD. ham. 308. num -o: *v. l. 39 et p. 173, 20. 174, 57. adde* CIC. Verr. II 2, 143 de orat. 2, 49 *al.* COLVM. 3, 10, 21 APVL. apol. 79 LACT. inst. 1, 13, 3 HIER. epist. 57, 4, 3.

2 *coniunctiones*: **a** *copulativae*: et -o: *v. p. 172, 60. 173, 42 sqq. 49. 68. 71. 78 sqq. 174, 8. adde* CIC. inv. 1, 88. 89 de orat. 1, 201 *al.* CATO Cic. epist. 15, 5, 2 PS. SALL. in Tull. 3 COLVM. 2, 14, 2 *al.* QVINT. decl. 280 p. 142, 25 SVET. Iul. 9, 2 IVLIAN. dig. 28, 6, 30 *al.* (*v. Voc. i. R.*) DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 1, 19 GELL. 11, 16, 6 APVL. apol. 2 Plat. 2, 16 TERT. apol. 10, 2 paenit. 6, 22 *al.* PORPH. Hor. carm. 1, 3, 4 *al.* CYPR. epist. 4, 4 p. 475, 20 *al.* SPART. Hadr. 20, 3 LACT. inst. 1, 15, 27 *al.* IVST. 2, 11, 9 VVLG. gen. 25, 25 (καί, *item* 30, 11 [*syn.* propterea]. Ios. 9, 19 [καὶ νῦν]. II reg. 19, 20 [καὶ ἰδού]). 29 34 (διὰ τοῦτο; *syn.* ob hoc). Iob 23, 15 (ἐπὶ τούτῳ). *al.* -o et (*i. etiam*): GRATT. 57 MANIL. 2, 530 PLIN. nat. 11, 266 PAVL. dig. 39, 3, 2, 6 -o et si *eqs.* (HERMOG. dig. 40, 15, 3) TERT. patient. 5 p. 8, 22 *al.* CYPR. unit. eccl. 9 p 217, 18 *al.* HIER. epist. 15, 4, 2 VVLG. I reg. 1, 28. -o etiam: PS. APVL. Ascl. 11 ITALA Hebr. 11, 12 (Mutian. Chrysost. hom. 23, 2 p. 380[extr.]) LACT. inst. 2, 16, 21. etiam -o: TERT. resurr. 17 p. 47, 20. -oque: *v. p. 173, 37. 61. adde* MANIL. 1, 168 VAL. MAX. 9, 10, 2 MARCELL. dig. 47, 2, 71 (70) *al.* (*cf. Beseler, Zs. d. Savigny-St. f. Rechtsg. 45, 1925, 486*). GELL. 11, 17, 4 APVL. Plat. 1, 8. 2, 17 TERT. resurr. 14 p. 44, 1 AVR. VICT. Caes. 4, 13 *al.* MART. CAP. 3, 228 *al.* atque -o: CAPITOL. Pius 4, 2 Aur. 9, 5 HIL. coll. antiar. p. 100, 1 CONST. Sirmond. 3 (*a. 384?*) BOETH. trin. 2, 56 *al.*

b *adversativae*: -o autem: VLP. dig. 39, 4, 3 pr. 47, 4, 1, 15 APVL. Plat. 1, 8. 2, 16 VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 4 PALLAD. 2, 17 VVLG. exod. 9, 16 *al.* sed -o: *v. p. 174, 77. 176, 2. adde* CIC. Att. 1, 13, 1 COLVM. 8, 11, 4 VLP. dig. 43, 5, 3, 6 *al.* TERT. resurr. 32 p. 70, 26 DECRET. decur. Forosempron. (Corp. XI 6123, 2) 12 *al.* tamen -o (*cf. infra l. 43. 54*): CIC. Verr. II 5, 157 Cluent. 145 Brut. 307 PALLAD. 4, 11, 1. -o tamen: *v. p. 177, 48. adde* TERT. resurr. 16 p. 47, 14 COD. Theod. 16, 8, 21 (*a. 412* = Iust. 1, 9, 14 pr.). verum -o: *v. p. 175, 18. adde* VAL. MAX. 4, 4, 2.

c *causales*: -o enim: *v. p. 175, 79. 176, 78. adde* CIC. Flacc. 31 fin. 1, 39 BELL. Hisp. 28, 2 VLP. dig. 48, 5, 30 (29) pr. *al.* CYPR. epist. 68, 3 p. 746, 3 LACT. inst. 1, 4, 4 *al.* VVLG. gen. 18, 5 (οὗ ἕνεκεν) COD. Theod. 8, 5, 36 (*a. 381*) *al.* *cf.* at enim -o: CIC. Verr. II 5, 49. etenim -o: CALL. dig. 50, 16, 220, 3 COD. Theod. 7, 7, 2 (*a. 365* = Iust. 11, 61 [60], 1, 1). -o etenim: LVCIF. Athan. 1, 34 p. 127, 6. nam -o: *v. p. 174, 70. adde* BELL. Hisp. 38, 4 CLAVD. DON. Aen. pr. p. 2, 14. scilicet -o: OV. epist. 16, 5 met. 13, 288. -o scilicet: SEN. contr. 2, 7 (15), 8. *cf.* -o videlicet: VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 2.

d *conclusivae*: ergo -o (*cf. Landgraf ad S. Rosc.*[2] *p. 213*): *v. p. 172, 80. 174, 46. 73. adde* CIC. Cluent. 92 Phil. 2, 77 CYPR. Demetr. 19 p. 364, 22 AMBROSIAST. in II Cor. 5, 16 PS. AVG. quaest. test. I 107, 3 *al.* -o ergo: TERT. spect. 20 p. 21, 14 LVCIF. Athan. 1, 14 p. 90, 5. *abundanter* (*cf. l. 33*): ITALA Hebr. 11, 12 (Mutian. Chrysost. hom. 23, 2 p. 380[extr.]) (*gr.* ὅθεν, *N. T.* διό, VVLG. propter quod). RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 13, 3. 4, 2, 1 PS. AVG. quaest. test. I 16, 1. igitur -o: CIC. nat. deor. 3, 21 TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 14 (= PS. TERT. adv. Iud. 14 p. 740, 34 Oe.) MART. CAP. 1, 36 BOETH. trin. 3, 28. -o igitur: VLP. dig. 24, 1, 32, 24 VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 1 CLAVD. DON. Aen. 1, 235 p. 54, 9 *al.* AMBROSIAST. in Gal. 2, 10 PS. AVG. quaest. test. I 95, 5. itaque -o: CIC. Balb. 19. itaque -o: QVEROL. p. 9, 14. *abundanter* (*cf. l. 25*): CHROMAT. in Matth. 5, 5 p. 343[A] SALV. gub. 3, 38.

3 *negationes*: non -o: *v. p. 172, 57. 175, 3 sqq. 32. 176, 75 sqq. 177, 17. 39. 41. 49 sqq. adde*: CIC. Mur. 8 top. 16 nat. deor. 3, 70 VERG. Aen. 5, 680 OV. epist. 19, 156 QVINT. inst. 2, 2, 2 SCAEV. dig. 18, 5, 8 *al.* (*v. Voc. i. R.*) TERT. anim. 29 p. 348, 23 *al.* PELAG. in I Cor. 9, 15 (ideo *Cas.*) CLAVD. 26, 281 *al.* *cf.* non enim -o: CIC. Planc. 41 fin. 4, 13 fat. 9 QVINT. inst. 5, 14, 4 *al.* PS. APVL. herm. p. 268 HIER. epist. 64, 18, 5 *al.* non -o minus (GLOSS. II 389, 19 οὐ διὰ τοῦτο ἧττον: non eo minus, non -o minus): SCAEV. dig. 26, 8, 20 *al.* (*v. Voc. i. R.*) COD. Iust. 1, 18, 9 *al.* non tamen -o: *v. p. 173, 22. 177, 41. adde* OV. met. 8, 751. 11, 449 *al.* VLP. dig. 24, 1, 5, 8 TERT. scorp. 5 p. 154, 19 *al.* CYPR. epist. 55, 20 p. 638, 12 *al.* nec (neque) -o: *v. p. 174, 77. 175, 7. 14 sq. 177, 13. 22. adde* CIC. Tull. 6 de orat. 1, 237 leg. 1, 32 *al.* Caes. civ. 1, 42, 3 HOR. epist. 1, 11, 16 QVINT. inst. 2, 17, 33 PLIN. paneg. 16, 1 LABEO dig. 7, 4, 24, 2 *al.* TERT. pudic. 1 p. 221, 2 *al.* PANEG. 5 (8), 18, 6 HIER. epist. 58, 1, 3 *al.* *cf.* nec (neque) enim -o: *v. p. 174, 65. 177, 18. adde* CIC. Deiot. 12 de orat. 1, 118. 2, 38 COLVM. 2, 1, 5 TERT. paenit. 3, 9 *al.* PANEG. 5 (8), 18, 1 *al.* nec -o minus: *v. p. 172, 62. 65. 177, 20. adde* CIC. leg. 2, 10 Tusc. 2, 8 Att. 8, 11[d], 5 (*cf.* nec minus -o: *p. 173, 75. adde* OV. Pont. 2, 5, 14). nec tamen -o: *v. p. 172, 68. 78. adde* PS. APVL. herm. p. 270 TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 298, 21 PRVD. c. Symm. 2, 1012 (*cf.* nec -o tamen: CALL. dig. 48, 15, 6 pr. [*ex rescr. Hadr.*]). -o nec (*i. ne ... quidem*): VLP. dig. 47, 1, 1 pr. 47, 2, 17 pr. COMM. apol. 113 *et ter.*

4 *alia*: -o ecce: *v. p. 175, 60 sqq. adde* VVLG. III reg. 14, 10. Ier. 16, 21. -o praecipue: VOPISC. Aurelian. 15, 2 TREB. Gall. 10, 1. *cf.* et -o maxime: CAPITOL. Ver. 7, 7 LAMPR. Heliog. 9, 2 (*syn.* ob hoc).

syn.: eo (*v. l. 42 et p. 174, 38*), ideo (*v. p. 175, 9. 17. 176, 8*), inde (CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 9), ob eam (hanc) causam, ob eam rem, ob hoc, ob id, propterea (*v. p. 174, 36. 175, 35*), propter hoc, propter quod, quapropter. *Wiese.*

***idea**, -ae *f.*, ἰδέα. *graecis litteris*: CIC. orat. 10 (*tantum edd.*). ac. 1, 30 (*codd. nonn.*). Tusc. 1, 58 (*codd. pler.*). VITR. 1, 2, 2 (*tantum edd.*). APVL. Plat. 1, 5, 6 (*tantum edd.*). PS. IVL. RVF. schem. dian. 19 p. 73, 24 MACR. somn. 1, 2, 14. *acc. sg.* -an: FEST. (*v. l. 74*) SEN. epist. 65, 7 (-am *v. l.*). CHALC. comm. 273 (-am *v. l.*). 350.

de prosodia: -ē-: *v. l. 80.* FEST. Gloss.[L] IV p. 436[a] (p. 347 M.) ⟨speciem⟩ quam nos dicimus, εἶδος ⟨Graeci dixerunt; Pla⟩ton quidem -an *eqs.* *cf.* GLOSS.[L] Corp. P 466. *vertitur vel circumscribitur*: species: *p. 179, 1. 10. 13. 19. 23. 45. 47.* forma (rerum, principalis): *l. 83. p. 179, 4. 16* (*cf. et vol. IV 1086, 66*). exemplar, exemplum: *p. 179, 2. 7. 11. 15. 21.* figura: *p. 179, 3.* imago: *p. 179, 20. cf. p. 179, 53.* ratio: AVG. divers. quaest. 46, 2. *legitur inde a* CIC. *et* VARRONE (*? v. p. 179, 34*). [*dub. interpr.*: INSCR. christ. Diehl 1813, 7 (a. 533/4) co⟩rimbi aptantur himi te⟨mpli ob ip⟩sius -am. *falso trad.*: MART. CAP. 7, 765 -as (*codd. pler.*)]. *v. et Onom.*

1 *t. t. philos. i. q. species principalis*: **a** *de idea Platonica*: *α origo Graeca notatur*: CIC. orat. 10 has rerum formas appellat ἰδέας ... Plato. ac. 1, 30 hanc illi -am appellabant iam a

[Skutsch]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Platone ita nominatam, nos recte speciem possumus dicere (Tusc. 1, 58). SEN. epist. 58, 18. 65, 7 his quintam Plato adicit exemplar, quam ipse -an vocat. *ibid.* plenus his figuris est *deus*, quas Plato -as appellat. APVL. Plat. 1, 5 rerum ... formas, quas -as idem vocat (CLAVD. MAM. anim. p. 112, 7). TERT. anim. 18 p. 327, 12 vult enim Plato esse quasdam substantias ..., quas appellat -as, id est formas, exempla et causas naturalium istorum manifestorum. CHALC. comm. 272 exemplaria corporum, -ae cognominatae (273. 304. 342). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 5 has (*universalium existentias substantiasque*) Plato -as vocat, cunctarum in existentibus specierum species principales. AVG. civ. 7, 28 p. 311, 13 D. exempla rerum, quas Plato appellat -as. divers. quaest. 46, 1. 2. MACR. somn. 1, 2, 14 originales rerum species, quae *ἰδέαι* dictae sunt. *β additur explicatio*: SEN. epist. 58, 19 quid sit -a, id est, quid Platoni esse videatur, audi: -a est eorum, quae natura fiunt, exemplar aeternum. *al.* 58, 21 *opp.* idos (*v. p. 238, 40*). APVL. Plat. 1, 6 -as vero, id est formas omnium. CHALC. comm. 329 archetypum ... exemplum manet in substantia propria, -a scilicet cuiusque existens rei natae. *al.* 339 primaria species, quae -a est. 347 est -a ... intellegibilis species. SERV. Aen. 6, 289 dicunt esse omnium rerum -as quasdam, id est imagines. AMBR. hex. 1, 1, 1 deum ... tamquam artificem ad exemplar, hoc est -am intendentem fecisse mundum. AVG. divers. quaest. 46, 2 -as latine possumus vel formas vel species dicere, ut verbum e verbo transferre videamur (*ibid. fusius*). *γ prorsus ut vernaculum ponitur*: SEN. epist. 58, 26 -ae Platonicae. TERT. anim. 23 p. 336, 23 *Plato dicit* animam ... cum deo egisse in commercio -arum. 24 p. 337, 24 naturā compotem animam facis -arum illarum an non? (p. 340, 5). 32 p. 353, 17 si ... numeros Pythagorae viderem et -as Platonis offenderem et entelechias Aristotelis occuparem (*cf.* FVLG. Virg. cont. p. 85). CHALC. comm. 329 quatenus ex -arum sinceritate ... similitudo proveniat (330. 335 transl. p. 39^{E}). AMBR. hex. 1, 2, 5 ipsum esse creatorem mundi, non -a quadam duce imitatorem materiae ..., sed *eqs.* fid. 4, 4, 46. AVG. civ. 7, 28 p. 311, 13 D. caelum Iovem, terram Iunonem, -as *Platonis* Minervam vult intellegi *Varro*. divers. quaest. 46 tit. de -is. 46, 1 *sapientes ante Platonem* non existimandum est -as ignorasse, quamvis alio fortasse eas nomine vocaverint. MACR. somn. 1, 12, 11 hyle, quae omne corpus mundi ... -is impressa formavit.

b *de ideis aliorum philosophorum*: TERT. anim. 18 p. 327, 22 veritatem illam arcanam et supernam et apud pleroma constitutam, haereticarum (*sc. Gnosticorum et Valentinianorum*) -arum sacramenta (*? cf. sub 3*). CHALC. comm. 278 Philo ... essentias fore censet, -as et exemplaria. MACR. somn. 1, 14, 19 Plato dixit animam essentiam se moventem, ... Posidonius -am.

2 *εἶδος*: a *species dispositionis*: VITR. 1, 2, 2 species dispositionis, quae graece dicuntur *ἰδέαι*, sunt hae *eqs.* b *forma visibilis*: PS. APVL. Ascl. 17 *ἰδεῖν* graece videre ... unde et -ae dicuntur species, quod sint visibiles formae. c *idolum (?): notio medii aevi scriptoribus usitata (v. Du Cange IV 283) subesse videtur* AMBR. fug. saec. 5, 27 abscondit ... simulacra ... Rachel, id est ecclesia vel prudentia, quia ecclesia inanes -as et vanas nescit simulacrorum figuras, sed veram novit trinitatis substantiam. MART. CAP. 1, 68 quae ... sphaera imago quaedam videbatur -aque mundi.

3 *imaginatio: non nisi in ambiguo apparet* AVG. div. quaest. 46, 2 hae (*rerum rationes principales*) non solum sunt -ae, sed ipsae verae sunt, quia aeternae sunt (*cf. et l. 39*).

4 *t. t. rhet. i. q. species*: PS. IVL. RVF. schem. dian. 19 p. 73, 24 *ἰδέα* est, cum speciem rei futurae velut oculis offerentes motum animi (moto animo *codd., corr. ex Cassiod.*) concitamus *eqs.* (CASSIOD. in psalm. 32, 13. 47, 15. 89, 14).

ideālis, -e *ab* idea. *i. q. ideae natura praeditus*: MART. CAP. 7, 731 -is illius intellectualisque speciei (*sc. monadis*) vis causativa. 7, 733 triadem -bus formis consequenter aptamus. *i. q. ad ideam pertinens*: MART. CAP. 8, 816 sicubi ... intellegentiae edissertandique proposito vel axem vel polos vel circulos perhibebo, -i quadam prudentia non diversitate caeli discreta, sed spatiorum rationibus dispensetur. *Skutsch.*

×īdem, eadem, ĭdem *pron. identitatis.* [*certo decerni non potest, utrum* īdem *ex* *is-dem *ortum an a particula* -dem *falsa solutione neutri* ĭdem, *quod ex* ĭd + em *compositum est*, ī-dem, ea-dem *etc. formatum sit. J.*] *generalia quaedam gramm. vet. de origine et formis*: PRISC. gramm. II 589, 14 'is' *componitur* ... cum adverbio 'idem', quod significat 'is demum', ex quibus et componitur (II 593, 22 III 11, 25. 125, 2). PS. PALAEM. gramm. V 542, 10 cui (*sc.* 'is') ad ornatum (*v. p. 205, 28*) adiecta est em syllaba et facit 'idem' *eqs.* (*cf.* GLOSS.^{L} I Ansil. EO 3). GRAMM. suppl. p. 140, 23 'idem', id est 'is' et 'homo' *eqs.* *ponitur inter pronomina relativa* (PRISC. gramm. III 142, 10) vel '*minus quam finita*' (PROB. inst. gramm. IV 132, 29). *distinguitur inter* īdem *masc. et* ĭdem *neutr.*: DON. gramm. IV 380, 22 CLEDON. gramm. V 52, 20 PRISC. gramm. II 589, 16 *al.* *de* eōdem, eădem *agit* SERV. Verg. Aen. 1, 575. 4, 556. ***de prosodia***: ĭdĕm *ex lege iamborum breviatorum*: PLAVT. Cas. 179 Cist. 120 *al.* *de synizesi* (*cf.* eidem *p. 181, 51; v. L. Mueller, De re metr.*^{2} *297 sq.*): *ap. hexametricos*: ENN. ann. 200 eorundem (*cf. Lachmann ad Lucr. 6, 456. dub. trad.* ann. 598 eósdem). LVCIL. 353 eodém (570; *in arsi* 1191). CIC. Arat. 229 (eodem; eadem *trad.*). LVCR. 1, 480 eadem (2, 483. 4, 744. 786. 959). 2, 662 eodem (6, 961). VERG. ecl. 8, 81 uno eodemque (Aen. 10, 486. 12, 847; *cf. Jahn ad georg. 4, 243*). PROP. 2, 826 hoc eodem (3, 6, 36). 4, 7, 7 eosdem (4, 7, 8). CARM. epigr. 610, 3 eadém. 617, 2 eandém. *et ap.* CYPR. GALL., AVIAN., PS. CATONEM dist., PAVL. NOL., PAVL. PETR., ORIENT., MAR. VICTOREM, DRAC., VEN. FORT. (*ubi vix recte scansionem* ĕădem *etc. praefert Hartel, Patrist. Stud. VI 65*). *ap. scaenicos et iambographos* (*dubiae scansionis* CARM. epigr. 98, 2 eaedem): *nusquam fere per metrum inter synizesin et abbreviationem q. d. iambicam certo diiudicare licet. sed synizesis, quam hodie vv. dd. praeferunt, versimilior est in formis* eodem, eadem, eorundem *etc.* (*cf. praeter scaenicos* LVCIL. 754. 887 PREC. terr. 30 CARM. epigr. 172, 4. 230, 2). *producitur sub accentu apud posteriores*: PRVD. perist. 1, 3 ĕádem scripta. CLAVD. 22, 157 iactatum saepius ídem. *serae confusiones inter* ĭdem *et* īdem: DRAC. laud. 2, 106. 595.

de sonis et orthographia: *nom. sg.* eidem (*sc. cum* ei *pro* ī, *v. Sommer, Handb.*^{2} *421*): CORP. I^{2} 638, 9 (*a. 132*). LEX par. fac. Put. (Corp. I^{2} 698) 3, 2. CORP. I^{2} 736 (*a. 78*) *al.* *nom. sg.* eisdem (*cf.* eis *pro* is): CORP. I^{2} 24. 610 (*a. 200*). 694 (*a. 144?*) LEX par. fac. Put. (Corp. I^{2} 698) 2, 9 *al.* *cf. nom. plur.* eidem *inde a* LEGE Bant. (Corp. I^{2} 582) 17, eisdem *inde a* LEGE repet. (Corp. I^{2} 583) 27. *cf. et* CORP. I^{2} 62 e(s)de(m) leigibus. *in codd. nom. sg.* eidem *saepius trad. apud* CIC., VARRONEM, NEP. *al.* (*cf. Lachmann ad Lucr. 1, 120; hinc etiam corruptela* fidem *pro* eidem *et vicissim, v. Buecheler, Kl. Schr. I 59*); *vindicant edd.* PLAVTO Cas. 461 Mil. 1207 (et idem *P, A n. l.*), *vix recte.* *neutr.* eidem *falso pro* idem: LEX Anton. de Term. (Corp. I^{2} 589) 2, 20 eidemque ious. *alia*: *nom. sg.* eisdim: CORP. I^{2} 610 (*a. 200; cf. Ahlberg, Eran. 7, 1907, 19*). *gen.* eiiusdem: LEX Malac. (Corp. II 1963) 1, 15 *al.* CORP. II 4157, 6. 4171, 6 VIII 2976, 9 XIII 1989, 5. 8356, 5. 8356, 5. 8396, 3. eumdem, eorumdem *sim.* (eorundem *praecipiunt* PRISC. gramm. II 29, 18 BEDA gramm. VII 272, 14; *saepius in codd., e. g.* CIC. leg. 3, 9 eumdem *H* Brut. 316 eumdem *F* AMM. 22, 11, 1 earumdem *V*): SENT. Delph. et Antic. (Corp. III 567) 20 ⟨ea⟩mdem. CORP. X 112, 7 (*a. 102 p. Chr.*) eumdem (*sic leg. Ribezzo*). XII 2128 eorumdem. INSCR. Not. d. scavi 1928 p. 283 n. 1, 7 (*s. II?*) eo⟨ru⟩mdem (*cf. et p. 243, 19*). *versa vice* idenque *scribitur*: Corp. VI 6788 (= 21853, 4). IX 5463. XI 3583, 7 (*s. I p. Ch.?*). *omissa* n *ante* d: EPIST. promag. pontif. (Corp. VI 2120), 13 (*a. 155 p. Ch.*) per eudem. TAB. devot. Audollent 250 B 8 (*s. III*) eatem (*de* t *pro* d *cf.* item *pro* idem *p. 181, 75 et Jeanneret, La langue des tabl. d'exécr. 34. 52*). *omissa* m *finali* (*cf.* PROB. app. IV 199, 17 idem non ide *et Stolz-Leumann*^{5} *175; v. et p. 208, 69*): CORP. I^{2} 62 e(s)de(m) leigibus. 1739, 5 eide(m)que probavit. 2504, 13 (*a. 113*) dedicaverunt eisde(m) (*cf.* 2294 *al.*). III 10518 eiusde (VI 1635 *al. cf.* III 3679 eiunde *errore pro* eiusde). VI 2334, 5 ide. 9590, 5 isde (14592, 4 *al.*). 17203 (= INSCR. christ. Diehl 4265^{F}) ex ei(s)de(m). CORP. III 3351, 15 (*s. III*) eorundum (*cf. Sommer, l. c. p. 421*). XI 6222, 4 (*s. IV* = INSCR. christ. Diehl 3827) aeodem.

de aspiratione: formas hidem, hisdem (*cf. confusionem seram formarum* hi, his *et* (i)i, (i)is) *aevo cadente a scriptoribus adhibitas esse tam forma analogica* huiusdem CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 137, 5 (*cf. Engelbrecht, Sbb. Wien. Akad. 110, 1885, 518 sq.; Sommer, l. c. p. 450*) *quam metro apud* VEN. FORT. carm. 7, 19, 3 visceribus hisdem *evincitur; sed ex quo tempore hae traditae formae auctoribus ipsis tribuendae sint, non liquet, praesertim cum in* INSCR. *talia (at* heius *sim.) deesse videantur* (*nam* CORP. XI 1074, 9 hadem [*pro* eadem *i.* eiusdem*?*] *prorsus incertum est*). *traduntur e. g.* VARRO ling. 7, 8. 8, 35 (*F s. XI*), HIRT. Gall. 8, 14, 1 (*α*), NEP. Cato 3, 4 (*A s. XII*), LIV. 3, 51, 8 *al.* (*MP*) *et hic illic apud* CELS., SEN., STAT., QVINT., DIG. *et passim apud posteriores; cf. etiam falsas aspirationes ut* haudem, headem, hiisdem *in cod. F* DIG. (*v. V. i. R.*), hosdem PROP. 4, 7, 7 *al.* I *longa saepe notatur inde a* CORP. I^{2} 1917, 6 Idemq(ue); *rarius apex ponitur*: R. GEST. div. Aug. 1, 8 *al.* eódem (*cf. etiam* I'sdem *supra p. 2, 9*). *abbreviatur*: eidq (CORP. I^{2} 1558. 1609. 1625, 4), idq (CORP. VIII 1320 IX 3523 X 573, 4), i *vel* iq (CORP. I^{2} 1711. 1804. 2537, 6 II 3221, 13 IX 1618, 12), *rarius* id (CORP. XII 427). eiusd, ead, eod, isd. ***de formis***: *acc. sg.* emdem*?* PAVL. FEST. p. 76 (GLOSS.^{L} IV p. 190^{b}) em⟨d⟩em: eundem (*sic Lindsay coll.* GLOSS.^{L} IV Ps. Plac. H 2 hemdem: aeque, similiter; *alii* emem *per reduplicationem ab* is *derivant*). *cf. et* ROMAN. Char. gramm. I 133, 2 (p. 169, 21 B.) im pro 'eum'; nam ita Scaurus in arte grammatica disputavit, antiquos 'im' 'ques' ⟨similia ut turrim turres dicere et imdem (?) quoque⟩ hunc eundem significare consuessse (*suppl. Heraeus per litt.*). *nom. sg. et plur.* isdem, eisdem (*v. Sommer, l. c. p. 421; Skutsch, Glotta 1, 1909, 408*): CIC. orat. 157 'idem campus habet' inquit Ennius (*ann. 477*); et in templis '⟨e⟩idem probavit'; at 'isdem' erat verius, nec tamen '⟨e⟩isdem' ut opimius; male sonabat 'isdem': impetratum est a consuetudine ut peccare suavitatis causa liceret. CHAR. gramm. I 110, 23 (p. 141, 25 B.) is homo 'idem' compositum facit ⟨et singulariter et pluraliter *suppl. Ritschl*⟩, nisi quia Caesar (*frg. 10 F.*) libro II singulariter 'idem', pluraliter 'isdem' confirmat. sed consuetudo hoc non servat (*cf. Klotz, PhW. 48, 1928, 389*). *nom. sing.* eisdem: CORP. I^{2} 24. 610 (*a. 200*). 694 (*a. 144?*). 2288, 3. 2290 LEX par. fac. Put. (Corp. I^{2} 698) 2, 9. 11. 13. isdem: *trad.* PLAVT. Amph. 945 (*BD*,

[J. B. H]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

eisd- *E*), *sed vix recte edd. tuentur* (īdem *apud* PLAVT. 26^{ies}; *cf. falsam lect.* MANIL. 1, 521 *LM*, MIN. FEL. 19, 4 [is dem⟨um?⟩ *Heraeus*]; *dub. lect.* IVL. VAL. 1, 52 vs. isd- *A*, eiusd- *P*). *exstat exeunte demum aevo apud scriptores (quae affert Grevander, Unters. z. Sprache d. Mul. Chir. 1926, 30 sq., potius abl. plur. quam masc. sg. videntur)*: VITA Caril. p. 1249^C isdem ... vir. p. 1250^A *al.* GREG. TVR. Franc. 1, 6 p. 37, 5 *al.* (*v. Bonnet, Lat. de Grég. 384*) LEX Visig. 2, 3, 3 *al. praeterea saepe in* INSCR.: CORP. VI 36325 isdem Messor. VIII 4147 XI 3948, 9 XIV 299, 5 (*saepius etiam pro aliis casibus, v. p. 194, 63*). *nom. plur.* eisdem (*v. Stolz-Leumann 276*): LEX repet. (Corp. I^2 583) 27 eisdem ioudices. CORP. I^2 765. 1471, 3. 1511. 1559. 1563, 4. 1565, 5. 2238. 2294. 2504, 15 (*a. 113*). *nom. pl.* isdem (*cf. p. 180, 81*): CORP. I^2 1467, 3 ACT. Arv. a. 59 Ian. 12, 56. a. 105 II 26 *al.* *nom. pl.* īdem (iidem, eidem), *dat. abl. pl.* īsdem (iisdem, eisdem): CHAR. gramm. I 110, 23 *v. p. 180, 78. varia dant* GRAMM.: *nom. voc. pl.* iidem, *dat. abl.* iisdem *et* eisdem *docet* PROB. inst. gramm. IV 132, 32, *at nom. pl.* idem *praecipit* CAPER gramm. VII 102, 4, idem *et* isdem PRISC. gramm. II 298, 22. *nom. pl. in* INSCR.: *prisce scribitur* eidem *bisyllabum* (*v. p. 180, 21*). idem: CORP. I^2 1564 Idemq(ue) (1917). 1804 i(dem)q(ue). *et saepe.* iidem: CORP. I^2 687, 10 iidemque (*nisi falso lect. pro* eid-). VIII 816 iIde⟨mque⟩. *ap. poetas*: idem: PLAVT. Asin. 342 LVCR. 1, 165. 3, 48 VERG. Aen. 3, 158 *al.* HOR. carm. 3, 4, 67. epist. 1, 1, 82 AETNA 83 PANEG. in Mess. 136 EPICED. Drusi 201, *et ap.* TIB., OV., MANIL. (2, 518), GERM., LVCAN., SIL., NEMES., PRVD. *al.* (*nusquam* iidem *vel* ĕidem; *quare falso edunt* PLAVT. Mil. 758 séd ⟨ĕ⟩idem hómines, *ubi potius cum hiatu leg.* séd idem(h.). *ap. scriptores*: idem *et* isdem *sunt formae optime traditae apud* CAES. *nec non, ut vid., auctoris ipsius* (*cf. Meusel, Burs. Jbb. 1894, 233 sq.*); *etiam in traditione* CIC. *forma* idem *longe praevalet et sine dubio genuina est* (*rarius* iidem, eidem *trad.*, *cf. e. g.* Tusc. 2, 65 eidem *codd.*, *at* idem *Char.*). idem *unice traditum videtur apud* COLVM., QVINT., DIG., SCRIPT. hist. Aug. *al.*; *saepissime apud* TERT. (iid- *septies tantum, cf. e. g.* apol. 6, 7 iidem **F*, idem *P*). *dat. abl. pl. in* INSCR.: CORP. I^2 62 e(s)de(m) (*antec.* sue(s)q(ue)). LEX Anton. de Term. (Corp. I^2 589) 2, 27 eisdem (*bisyllab.*). LEX Iul. munic. (Corp. I^2 593) 3 isdem. *al.* iisdem: LEX Iul. munic. 5 (*fort. error lapicidae; sed cf. Sommer, l. c. p. 419; Leumann, IF. 39, 1921, 215*). ĕisdem: CORP. VI 17203 ex eide (*v. p. 180, 47*). VIII 11998, 5. ACT. Arv. Comm. p. CXCIII l. 7 filis eisdem. *ap. poetas*: isdem: PLAVT. Amph. prol. 55 PS. ENN. ann. 193 frg. inc. 1 PACVV. trag. 245 LVCR. 2, 693. 5, 349. *et ap.* VERG., HOR., PROP., OV., MANIL., SEN. trag., CALP., LVCAN., VAL. FL., SIL., STAT., IVV., TER. MAVR., *al.* ĕisdem (*novatum sec.* ĕis, *v. Sommer, l. c. p. 419; ex falsa coni. Leonis legitur* PLAVT. Mil. 889): MANIL. 2, 707 ĕisdem (isd- 6^{ies}). IVV. 14, 30 (isd- *bis*). *ap. scriptores: apud auctores bonae aetatis* isdem *sola forma genuina videtur, v. de* CAES. *supra l. 27; apud* VARRONEM *et* CIC. *traditae sunt etiam formae* iisdem, eisdem (*e. g.* off. 2, 14 ab eisdemque, *at* isd- *Non.*). *apud posteriores* isdem *semper traditum videtur ap.* OPTAT., FILASTR. *al.*, *longe praevalet e. g. apud* CELS. (eisd- *semel*), DIG. (iisd- 5^{ies}, eisd- 11^{ies}), SCRIPT. hist. Aug. (eisd- *semel*), COD. Iust. (isd- 123^{ies}, eisd- 15^{ies}). *unde nihil certi de usu auctorum ipsorum expiscari licet.* *dat. sg.* eidem: *prisce bisyllabum* (*per synizesin, ut* ēī; *v. Sommer, l. c. p. 446; Vollmer, Glotta 8, 1917, 134; Maurenbrecher, Parerga 48 sqq.*): PLAVT. Asin. 120 eidem hómini (*dub.* Merc. 71 tibi eidém *codd.*; idem *Leo*, item *al.*). LVCIL. 1231 uni ... atque eidem. MANIL. 3, 73. 487. *cf.* PAVL. PETR. 23 (*nisi est* ĕīdem. *cf. p. 180, 8*). *trisyllabum* (*ut* ĕi, *novatum sec.* ĕum *etc.*; *cf.* PRISC. gramm. II 304, 11 similiter ... 'ei' et 'eis' et 'eidem' et 'eisdem' per diaeresin proferuntur): PLAVT. Pseud. 768 (*vs. spur. in scaena interpolata*) atque ĕīdem. SIL. 7, 664 ĕīdem. 8, 9 IVV. 14, 122. SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 4 (*dubiae scansionis* ARGVM. Plaut. Mil. I 4). AVSON. 160, 5 (*Peiper*, et idem *codd.*). SER. SAMM. 738. *dat. sg.* eodem, eaedem *sec. flexionem nominalem*: eodem (*dub. an recte trad.*): PAVL. dig. 38, 2, 42 pr. patrono eodemque filio. 48, 10, 22, 7 LAMPR. Heliog. 2, 2 SPART. Pesc. 4, 7. eaedem: CORP. VI 28881, 3 eaedem coniugi. 31852 CARM. epigr. 98, 2 SVLP. SEV. chron. 2, 13, 9. *acc. sg.* iendem: CORP. VI 7308, 5 (*pro* eundem *sec.* ientem *pro* euntem *sim.*; *v. Sommer, l. c. 422*). idem *quasi indeclinabile* (*cf.* qui *pro* quae, quod *sim.*; *v. Sturtevant, Class. Phil. 2, 1907, 313 sqq.; Löfstedt, Komm. 295*): idem *pro* eădem (*f. n.*): CHIRON 948 idem signa faciunt quae et veterina bestia (*alia minus certa, v. Grevander, l. c. 31 sq.*). CASSIOD. Didym. in II Ioh. 5, 21 p. 82, 17 veritas una et idem (*cf.* VEN. FORT. carm. app. 2, 5). GREG. TVR. glor. mart. 86 p. 546, 27 idemque persona. EVG. TOLET. carm. app. 15, 4. CORP. VI 19659, 2. XI 3080 (*s. I p. Ch.*). *pro* eaedem: CORP. XI 3206, 7. *alia v. p. 194, 56, ubi confusio cum* item *tractatur* (*cf.* item *pro* idem *scriptum*: CARM. epigr. 673, 6 [= INSCR. christ. Diehl 1231, 6] qui ..., item. CORP. VI 24914, 7. XIV 366 *al.*, *v. Konjetzny, Archiv 15, 1908, 307*; *sim.* itemque *pro* idemque: CORP. VIII 703, 5 f(ecit) ite(m)que dedicavit. 818. 1361 *al.* XIV 330, 4. *cf. et* eatem *p. 180, 40*). *cf.* isdem *indecl.*: *pro* eădem: CORP. VI 7990, 5 l(iberta) ... isdem coniux (*alia v. p. 194, 63*). *pro aliis cas.*: CORP. VI 8861 sepulchrum isdem Agathopi (*pro* 'eiusdem'; *sim. ut vid.* 8860, 9. 11005, 9, *cf. Sturtevant, l. c. 322; Löfstedt, l. c. 296*[1]). VI 37200^b, 7 (= INSCR. christ. Diehl 808) isdem die (*pro* 'eodem'; *aliter Diehl, Ind. p. 535*). *cf. et scripturam* '*inversam*' iisdem: CORP. VI 13819, 6 patrono iisd(em) coniugi (*sim., modo sit recte trad.*, iidem *pro* idem *pro dat.* eidem CORP. XIII 2774, 2. *cf.* eidem *pro* idem *pro* eiusdem XIV 345). *sero masc. pro neutr.* (eundem *pro* idem *sim.*): CORP. VIII 19174, 6 eundem monimentum. ITALA Phil. 1, 30 (Pelag. *in l.* p. 395, 10 S.) eundem (*BD*, id ipsum *A*) certamen. GREG. TVR. patr. 6, 2 p. 681, 5 ad eundem monasterium. *de* ***notione***: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 443, 27 B. simile: par. idem. geminum. duplex. iustar. exemplar. PRISC. gramm. III 11, 25 'idem' ... 'ὁ αὐτός' *significat* (p. 120, 1). $GLOSS.^L$ II Philox. ID 14 idem: ⟨ὁ⟩ αὐτός, τὸ αὐτό. ID 15 idemque: ὁ αὐτός. ID 17 iduum (idem?): ὅμοιον. EA 5 eadem: αὐτὰ καὶ αὐτή. EO 8 eorundem: τῶν αὐτῶν. PE 169 per idem: κατὰ τὸ αὐτό. GLOSS. V 301, 21 idem: ipse vel ipsi vel hoc ⟨ipsum⟩ *eqs.* *legitur inde ab* LEGE Papir. *et* LIV. ANDR. ENNIO PLAVTO, *raro e. g. apud* PROP.; *in lingua vulgari concurrit cum* ipse, *quod solum in linguas Romanicas abiit* (*cf. p. 206, 42 et s.* ipse; *v. C. L. Meader, The usage of* idem, ipse *and words of related meaning, New York 1910*). *notandum quod formae longiores* eorundem, earundem *a poetis fere* (*ut* eaedem; *v. p. 179, 84. 180, 10*), *sed et prosae quibusdam auctoribus ut* SCRIPT. hist. Aug., ITIN. [Silv.], CHIRON *vitantur, cum alii ut* DIG., TERT., AVG., COD. Theod. *frequentent.* [***corrupt.***: *pro* item: PLAVT. Men. 1094 VARRO ling. 6, 89 CIC. Mur. 21 LVCR. 5, 245 PVBLIL. A 21 PLIN. nat. 13, 12. 20, 117 *al.* (*dub. e. g.*: GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 6 VARRO rust. 2, 1, 9 CIC. epist. 2, 17, 3 SALL. Iug. 85, 17 COD. Theod. 11, 8, 3, 1). *sim.* idemque *pro* itemque, *v. C. F. W. Müller ad Cic. off. 1, 109*; *cf. p. 181, 75 et s.* item, itidem (*versa vice* item *falso trad. pro* idem: SEN. clem. 2, 7, 2 PLIN. nat. 20, 25 *al.*; *alia fort. recte tradita ut* PLAVT. Mil. 643 CELS. 2, 25, 1. 7, 4, 1^A SEN. dial. 1, 4, 3 SCRIB. LARG. 208. 230 *al. cf. et p. 181, 54*). *pro* id est: *v. Madvig ad Cic. fin. 4, 71; Lindsay, Notae lat. 105 sq.* (*sc. falsa explicatione compendii* iđ. *vel* id ē; *cf. et* CHIRON 351 qui nec ⌊idem⌋ manducare esse, *ubi* id ē manducare *ut glossema extrudunt Hoppe et Heraeus per litt.*). *pro* ideo: VITR. 5, 9, 1? (*cf.* ideo *falso trad. pro* idem: VARRO ling. 6, 74 PLIN. nat. 7, 83; *dub.* 26, 28). idem *pro* id *sim.*: LIV. 45, 18, 5 PAVL. FEST. p. 170 *al.* (*dub. e. g.* CELS. 7, 20, 3 PLIN. nat. 18, 359. *cf.* SCRIB. LARG. 148 ex eodem, *at Marcell. med. 25, 6* ex eo. *saepius restituitur* idem *pro* id *sim.*: VARRO ling. 7, 9 id⟨em⟩ esse. CAES. Gall. 1, 38, 4 civ. 1, 10, 1 LIV. 36, 3, 3. 37, 1, 5 eos⟨dem⟩que *cf. Polyb. 21, 2, 4* τὸν αὐτόν. 43, 5, 3 *al. error ex parte omissione compendii explicandus est; cf. simili ratione* ea demum *pro* eadem PLIN. nat. 10, 73, eius denique *pro* eiusdemque TERT. anim. 27 p. 345, 16 *al. cf. et* CIC. leg. 2, 5 id enim *Goerenz*, idem *codd.*, *alia*). *cf. et* CATVLL. 62, 35 eosdem (*vel* eosp-) *codd.*, Eous *Schrader recte* (*v. Wilamowitz, Hell. Dichtung II 279*). ***dub.*** ***traditionis vel restitutionis*** *e. g.*: PLAVT. Merc. 595 tamen ⟨i⟩dem *Bothe*. Truc. 728 (*in lacuna*). NOV. Atell. 3 (idem *fort. Nonio trib.*). COLVM. 12, 2, 5 *al.*]

CONSPECTVS MATERIAE

CAPVT PRIMVM

de ***significatione***:

I *i. q.* ὁ αὐτός, *par sim.*: **1** *generatim*: **a** *adi.*: *p. 183, 17.* **b** *subst.*: *p. 185, 5.*
2 *speciatim i. q. pristinus, antiquus*: *p. 186, 82.*
3 *locutiones adverbiales*: **a** eiusdemmodi: *p. 187, 31.* **b** eodem modo: *p. 187, 41.* **c** eodem pacto *sim.*: *p. 187, 75.* **d** eadem opera: *p. 188, 11.*

II *i. q.* ***unus idemque***: **1** *per se positum*: **a** *adi.*: *p. 188, 17.* **b** *subst.*: *p. 188, 64.*
2 *duo praedicata indicantur*: *per*: **a** et: *p. 189, 11.* **b** que: *p. 189, 58.* **c** atque: *p. 189, 74.* **d** aut — aut *sim.*: *p. 189, 82.* **e** *asynd.*: *p. 190, 7.*
3 *augetur synonymis*: **a unus idemque**: *p. 190, 16.* **b par idemque** *sim.*: *p. 191, 3.*

III *in annectendo altero membro i. q.* ***(et) una, simul***: **1** *subst.*: *p. 191, 27.* **2** *adi.*: *p. 191, 67.* **3** *verba*: *p. 192, 21.* **4 ego idem** *sim.*: *p. 193, 43.* **5** *in enunt. secundariis*: *p. 193, 63.* **6** *anaphora*: *p. 194, 6.* **7** *confunditur cum* item: *p. 194, 29.*

IV ***usus comparativus***: **A** *per* ***enunt. relat.***: **1** *adi.* idem — qui: *p. 194, 68.* **2** *subst.* idem — qui (quod): *p. 196, 20.* **3** *adi.* qui — idem: *p. 197, 18.* **4** *subst.* qui (quod) — idem: *p. 197, 71.* **5** quicumque — idem *sim.*: *p. 198, 42.* **6** *aliae correlationes*: *p. 198, 59.* **7** cum — idem *sim.*: *p. 198, 78.*
B idem ac: *p. 199, 10.*
C idem ut *sim.*: *p. 199, 17.*
D idem cum: *p. 199, 67.*
E idem c. dat.: *p. 199, 83.*

V *augetur aliis pronom.*: **1 idem hic**: *p. 200, 20.* **2 hic idem**: *p. 200, 62.* **3 idem ille**: *p. 202, 3.* **4 ille idem**: *p. 202, 50.* **5 idem ipse**: *p. 202, 64.* **6 ipse idem**: *p. 203, 25.* **7 idem iste**: *p. 203, 32.* **8 iste idem**: *p. 203, 58.* **9 is idem**: *p. 203, 63.* **10 qui idem**: *p. 203, 68.*

VI *usus* ***anaphoricus*** *et* ***attenuatus***: **1** *anaphorice i. q. memoratus*: **a** *notio ante memorata repetitur*: *p. 204, 2.*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

b *refertur ad notionem aliter memoratam: p. 204, 48.* c *loci selecti de usu anaphor.: p. 204, 69.*
2 *vi attenuata i. q. is:* a *usus praeparativus: p. 205, 29.* b *usus vigens: p. 205, 41.* c *pro articulo: p. 206, 36.* d *i. q. ipse: p. 206, 42.*

CAPVT ALTERVM

syntactica et stilistica: **1 idemne:** *p. 206, 58.* **2 idemque:** *p. 206, 62.* **3** ***abundantiae:*** *p. 206, 68.* **4** ***anaphora:*** *p. 207, 4.* **5** ***geminatio:*** *p. 207, 50.* **6** ***repetitiones:*** *p. 207, 52.* **7** *de collocatione: p. 207, 59.*

CAPVT PRIMVM

de significatione:
I *i. q.* ὁ αὐτός, *par, communis sim.* (*sc. comparatione non [ut in III] expresse indicata, sed ex contextu petenda*):
1 *generatim:* a *pro adi.*: PLAVT. Amph. 55 faciam ex tragoedia comoedia ut sit omnibus isdem vorsibus. 1079 eadem nos formido ... terrore impulit (TAC. ann. 2, 29. *cf.* LIV. 40, 13, 9 metu [43, 19, 5 *al.*]). Asin. 201 eadem nos discip⟨u⟩lina utimur (Bacch. 421 CIC. div. 1, 6). Bacch. 1111 idem mihi morbus in pectorest (VARRO Men. 126 HOR. sat. 2, 3, 121). Curc. 705 quî promisi? :: linguā :: eādem nunc nego (*cf.* CIC. de orat. 3, 223 LIV. 31, 29, 15). Men. 43 idem quod alteri nomen fuit (44 *al.* CIC. Verr. II 4, 103 *al.* VARRO rust. 3, 16, 23 NEP. reg. 1, 5 *et saepissime, inprimis* eodem n., eiusdem n. *i.* 'ὁμώνυμος'. *cf.* SEN. nat. 5, 13, 3 vocabulo [PLIN. nat. 2, 10]). Men. 1069 Siculus sum Syracusanus :: eadem urbs et patria est mihi (1090 OV. met. 13, 358). Persa 699 persimilem tui, eadem statura. Pseud. 18 idem animus nunc est (CIC. Verr. II, 1, 67 omnes eodem a. NEP. Hann. 10, 1. VERG. Aen. 3, 60 omnibus idem a. [SERV. auct.: unus]. LIV. 5, 5, 9 *al. cf.* CIC. Flacc. 96 mentem [NEP. Hann. 2, 5 VERG. Aen. 5, 812 *al.*] et voluntatem [Sull. 36. Sest. 69 *opp.* non eandem. *al.* OV. met. 12, 177]. CIC. Verr. II 3, 214 consilio [dom. 69 *al.* CAES. Gall. 1, 5, 4 *al.*]). Pseud. 304 eadem est mihi lex (CORP. I^2 62 CIC. leg. agr. frg. 3 *al.* VAL. MAX. 8, 5, 2 *saepe*). Rud. 983 eadem tandem res videtur? (RHET. Her. 2, 13, 19. CIC. Verr. II 3, 126 *saepe; nota formulam Ictorum:* CIC. epist. 13, 27, 1 'de eadem re alio modo'). Trin. 445 et mihi sententia eademst (CIC. Cluent. 107 *al.* Catil. 3, 10 in eandem ... s. [CAES. civ. 1, 1, 3 *al.*]). CATO agr. 2, 1 fundum eodem die ... circumeat; si non eodem die, at postridie (RHET. Her. 4, 51, 64 CIC. Phil. 5, 28 *al.* CAES. Gall. 1, 21, 1 *al.* VELL. 2, 18, 2 eadem die atque hora. *passim* [*nota:* PETRON. 53, 3—5 *ter. cf.* LIV. 3, 63, 6 eodem biduo [28, 9, 4]. OV. fast. 1, 463 lux eadem [2, 513 *al.*]). TER. Hec. 309 de eadem causast iracundus factus inimicissimus (CIC. Verr. II 2, 160 *al.* VARRO rust. 1, 7, 7 CAES. Gall. 2, 7, 2 *al.* GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 3 ob eandem c. [CIC. dom. 101 div. 1, 93 SALL. rep. 1, 2, 7 LIV. 22, 56, 5 *al. et ap.* SEN., COLVM., QVINT., SVET., DIG., PORPH.]. VARRO ling. 7, 49 ab eadem c. [PAVL. FEST. p. 20]. rust. 1, 7, 6 propter eandem c. [1, 12, 2 DIG.]. 2, 7, 12 eādemque c. SEN. dial. 5, 9, 4 ex isdem c. [nat. 2, 58, 1 *al.*, SCRIB. LARG., PLIN., QVINT., DIG. *al.*] *cf.* VARRO ling. 9, 68 ab eadem ratione [*cf.* TERT. adv. Hermog. 7 p. 134, 4 ob eandem r. VLP. dig. 49, 7, 1, 3 pr. propter eandem r.]. NEP. Milt. 4, 5 eadem re. *al.*). TER. Eun. 241 viden me ex eodem ortum loco? (GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 4 CIC. S. Rosc. 149 Verr. II 3, 62 *al. aliis signif.*: RHET. Her. 2, 18, 27 in eodem l. [CIC. inv. 2, 14 *al.* BELL. Hisp. 25, 1 *saepe; nota* (in) eodem l. *fere i.* '*ibidem*': VITR. 10, 27, 15 PLIN. paneg. 23, 4 VLP. dig. 15, 1, 9, 5 *al.*]. LIV. 42, 37, 8 eodem se l. esse *al.*). LVCIL. 440. 571 eandem ad quartam ***horam*** (CIC. Mil. 46 eadem h. div. 2, 30 *al.* LIV. 2, 53, 3 *saep. cf. p. 184, 77*). SISENNA hist. 16 isdem temporibus (CIC. nat. deor. 2, 52 *passim.* Arat. 348 tempore eodem. div. in Caec. 31 eodem t. in eadem provincia. *saepe* [*nota* eodem t. *fere i.* '*simul, una*': CIC. epist. 11, 6, 1 ad Q. fr. 1, 1, 4 CASS. Cic. epist. 15, 19, 4]. TRAG. inc. 82 per idem t. [PORC. LIC. carm. frg. 3, 10 CIC. inv. 2, 78 Brut. 286 VARRO Men. 347. *et ap.* SALL., LIV., VELL., TAC., SVET. *al.*]. BELL. Alex. 26, 1 sub idem t. [28, 1 *al. et ap.* LIV., VELL., TAC., PLIN. epist., SVET. *al. cf.* OV. fast. 5, 491 sub eodem t.]. LIV. 29, 23, 3 in idem t. [TAC. ann. 2, 47]. *cf.* CIC. Sest. 53 puncto temporis eodem [*cf.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 5. 17 momento. *et ap.* CELS., COLVM., QVINT., SVET., DIG.; *nota* CYPR. epist. 49, 3 eadem hora eodem m.]. div. 1, 75 tempestate [VELL. 2, 78, 3 VAL. MAX. 1, 1, 11 *al.*]. OV. met. 10, 385 spatio [SVET. Iul. 26, 1]). RHET. Her. 4, 48, 61 ex eadem similitudine (VITR. 1, 2, 5). CIC. inv. 1, 13 eadem omnia incommoda (*cf.* 1, 100 omnibus isdem modis. LIV. 24, 34, 13 TERT. mart. 5 p. 43, 14 Oe. *al. cf. p. 196, 77*). 1, 58 eadem navigii ratio est (Sest. 92 *al.* COLVM. 1, 6, 11 *al. saepe. cf.* CIC. de orat. 2, 364 eadem nostra causa est [div. 2, 126 *al.* VARRO ling. 9, 59 LIV. *al. cf. et* CIC. Sest. 57 cum esset in eadem causa, *item* rep. 3, 28 *al.* CAES. Gall. 4, 44, 1 LIV. *al. sim.* CIC. Phil. 10, 15 in eadem c. ponatur. *al.*]). inv. 1, 101 aemulos eiusdem audaciae (*cf.* Catil. 1, 8 amentiae [CVRT. 6, 9, 5]. PROP. 2, 6, 17 dementia. LIV. 41, 25, 7 furor. *al.*). 2, 47 omnes eiusdem generis causas (de orat. 2, 118 *al.* VARRO ling. 10, 29 *al.* LVCR. 4, 819 CAES. Gall. 4, 3, 3 *saepe, nota quasi pro subi.*: PLIN. nat. 9, 164 purpurae, murices eiusdemque g. ALF. dig. 19, 2, 31. *cf.* CIC. Verr. II 1, 96 ex eodem g. [CELS. 3, 6, 11 PLIN. nat. 2, 134 *al.*]. Catil. 2, 20 in eodem g. ... pono [de orat. 2, 278 *al.* VARRO ling. 10, 8 *al.*]. *v. et* eodem g. *vol. VI 1905, 31*). Quinct. 10 ius par ..., agendi potestas eadem ..., magistratus aequus (*cf.* 118 *syn.* par, similis. Phil. 3, 39 pari consilio eademque virtute [*cf.* VERG. Aen. 11, 174 TAC. ann. 2, 25]. TAC. Agr. 16 *syn.* similis. TERT. apol. 25, 14 eaedem strages ..., pares caedes ... nec dissimiles [ea⟨e⟩dem nat. 2, 17, 15] rapinae. CYPR. Demetr. 8 p. 356, 17 *syn.* una, consimilis, communis. PS. LACT. mort. pers. 8, 1 *syn.* una, par, aequa). Q. Rosc. 51 in eodem vestigio (de orat. 2, 152 SEN. nat. 3, 29, 1 *al. nota* e. v. *fere i.* '*ilico*': CAES. civ. 2, 7, 3. *cf. p. 188, 53*). div. in Caec. 41 eiusdem aetatis aut nemo aut pauci (off. 3, 73 orat. 186 [*opp.* superior]. *al.* NEP. Alc. 11, 1 *saepe. cf.* IVV. 4, 94 aevi). Verr. I 23 amicum ex eadem familia (II 2, 8 *al.* PLIN. nat. 7, 54 TAC. dial. 28 *al. cf.* CIC. Sest. 130 homo eiusdem sanguinis [LIV. 2, 6, 2 *al.* TAC. Germ. 39 *al.*]. Scaur. 1 stirpis et nominis [VARRO ling. 8, 4]). Verr. I 49 ex eodem ordine (II 3, 95 *al.* CAES. Gall. 5, 35, 7 *al.*). II 1, 96 eademque vi et iniuria (Caecin. 39 *al.* OV. fast. 4, 104 *al. alio sensu*: CIC. rep. 1, 55 *al. cf.* CELS. 5, 17, 1^B effectus [PLIN. nat. 20, 33 *al.*]). II 3, 57 Nymphodorus eiusdem civitatis (off. 3, 69 *al.* NEP. Them. 9, 1 LIV. 1, 40, 3 *saep. cf.* CIC. Caecin. 10 eodem e municipio [Cluent. 49 *al.*]. Font. 13 provincia [Flacc. 100 *al.*]). II 4, 129 eadem specie ac forma (CELS. 2, 18, 4 *al.*). II 5, 6 eodem intervallo (PLIN. nat. 2, 61 *al.*). Caecin. 54 utimur eodem iure in aedibus (63 *al.* CVRT. 10, 3, 14 *al.*). Cluent. 107 ex eodem numero fuerunt *eqs.* (ac. 2, 13 *al.* CAES. civ. 2, 4, 1 ad e. n. [3, 4, 3] *al.*). 112 cum isdem suis vitiis (*cf.* PS. APVL. Ascl. 35 in eadem sua forma. TERT. scorp. 2 p. 150, 13 CYPR. epist. 2, 1 p. 467, 15 *al.* PANEG 9 [12], 13, 2 *al. cf.* CIC. Deiot. 21 te eadem tua fortuna servavit. VITR. 1 prooem. 2 idem studium meum [LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) II 47]. *cf. et* VARRO ling. 9, 71 tris extremas syllabas ... easdem [PLIN. nat. 17, 134. *cf.* VARRO ling. 10, 4 plures. 10, 5 denas. CIC. dom. 112 eadem prima littera. div. 1, 55 Att. 4, 16, 8. GELL. 3, 11, 3 aliquo tempore eodem. 13, 25, 19. *item c. adi.*: PLIN. nat. 9, 100 nec omnibus idem vitreus color. *nota* CARM. epigr. 58, 4 [*s. I a. Ch.*] eundem mi amorem praestat puerilem senexs). Cluent. 129 qui in eadem culpa sit, non eadem poena adfici. 198 eadem spe ... dicimus (OV. met. 5, 377 LIV. 36, 44, 8 *al.*). Manil. 63 eiusdem dignitatis ... hominum (VAL. MAX. 7, 3 ext. 2 *al. cf.* CIC. Mur. 4 honore [Scaur. 2 *al.* HOR. sat. 2, 2, 28 LIV. 7, 37, 2 *saep.*]. Arch. 24 laudis [Brut. 81 *al.* VAL. MAX. 3, 2, 17 *al.*]. VAL. MAX. 4, 2, 1 amplitudinis. QVINT. inst. 5, 2, 5 potestatis. *al.*). leg. agr. 2, 11 eodem anno (VARRO ling. 5, 165 SALL. hist. frg. II 80 R. GEST. div. Aug. 1, 8 *al.*). Lig. 21 isdem studiis (Tusc. 2, 1 *al.*). Deiot. 38 isdem fere verbis ... scribere (leg. 2, 17 *al.* R. GEST. div. Aug. 5, 5 PLIN. nat. 7, 89 *et ap.* QVINT., TAC., SVET. *al.*). 41 eademque fide et virtute praeditus (rep. 1, 55 *al.* CAES. civ. 3, 64, 3 *al.*). fin. 3, 17 eodem usu (VITR. 6, 5, 1 PLIN. nat. 13, 73 *al.*). 4, 26 ab isdem principiis profecti (5, 19 *al.* VARRO ling. 6, 62. *cf.* 5, 92 fonte [CIC. nat. deor. 3, 48 *al.* OV. Pont. 2, 5, 6 *al.*]. 5, 128 origine [6, 59 *al.* OV. met. 4, 607 *al.*]). div. 2, 93 eadem condicione (LVCR. 2, 300 CAES. Gall. 3, 22, 4 *al.*). fat. 44 ad eundem exitum veniant (Att. 11, 24, 1 OV. met. 12, 121 *al.*). Tim. 25 eiusdem naturae (*opp.* alterius. 27 *al.* OV. met. 4, 750 *saep.*). off. 3, 69 qui eiusdem gentis sint (VARRO rust. 1, 2, 9 SALL. hist. frg. III 96 D 18 NEP. reg. 1, 3 *saep. cf.* VARRO rust. 1, 17, 5 nationis. *al.*). Brut. 173 in eodem curriculo esse (*cf.* 328 cursu). 5, 21, 12 isdem consulibus (TAC. ann. 4, 28 INSCR.). 13, 30, 1 alteram *epistulam* ... eodem exemplo (epist. 7, 18, 2 CAES. civ. 2, 16, 2 *al.* LIV. 40, 52, 7 *al.*). epist. 14, 1, 5 si nos premet eadem fortuna (CAES. Gall. 2, 16, 3 *al. cf.* OV. met. 2, 257 fors. VERG. Aen. 4, 678 fata [11, 96 OV., STAT., SVET.]. SEN. nat. 7, 2, 2 sors [PLIN. nat. 7, 36 IVV. 12, 26]. dial. 1, 5, 8 necessitate *al.*). MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 eodem habitu (CELS. 2, 6, 7 *al. cf.* VARRO ling. 9, 92 facie [10, 5 paene]). CAES. Gall. 4, 29, 1 eadem nocte (civ. 3, 8, 1 BELL. Hisp. 18, 9 LIV. 3, 18, 1 *saep.*). 6, 40, 5 eodem impetu (civ. 3, 9, 7 *al.* LIV. 2, 31, 2 *al.*). 7, 50, 4 eiusdem legionis centurio (*v. p. 207, 77. cf.* CAES. civ. 3, 91, 3 centuriae *al.*). HIRT. Gall. 8, 8, 2 opinionem (SEN. nat. 4, 2, 17 *al.*). BELL. Afr. 63, 5 vento (OV. ars 2, 429). SALL. Iug. 22, 2 ob easdem artis (LIV. 22, 32, 3 *al.*). NEP. Eum. 1, 6 eodem gradu (*cf.* 13, 1 *et vol. VI 2154, 22*). Timol. 1, 4 ex eisdem parentibus (VAL. MAX. 8, 5, 1 *al. cf.* LIV. 27, 44, 6 patre. 38, 9, 8 matre [CVRT. 6, 5, 4 *al.*]. OV. epist. 8, 27 avus. PLIN. nat. 7, 56 utero). HOR. carm. 3, 2, 27 sub isdem trabibus (*cf.* OV. ars 2, 362 tectis *al.*). sat. 1, 3, 72 in trutina ponetur eadem (epist. 2, 1, 29). OV. fast. 6, 87 nota ... eadem (SEN. nat. 2, 21, 4 *al.*). LIV. 2, 37, 6 per eandem occasionem (32, 21, 36 *al.*). *sim. passim; nota cumulationem*: TERT. orat. 20 eodem ore quia eodem et spiritu. apol. 2, 1 eiusdem noxietatis eadem tractatio (*al., v. Thörnell, Stud. Tertullianea II 1920 p. 3*).
eadem hora *fere i.* '*statim*': PELAGON. 138 (= VEG. mulom. 2, 149, 5) dabis, e. h. sanabitur (VVLG. Luc. 24, 33 act. 16, 18. 22, 13 [ITALA d g ipsa] VICT. VIT. 3, 1. 48. *cf. eadem vi* ipsa hora CHIRON *al., v. s.* ipse *et cf.* VEG. mulom. 1, 22, 11 eadem die = *Chiron 12* ipso die. *al.*).
non idem *i.* '*diversus, alius*' (*cf. p. 185, 46. 186, 65*): CIC off. 1, 122 officia non eadem disparibus aetatibus tribuuntur (*attributive ut:* COLVM. 12, 52, 22 LVCAN. 2, 720. 4, 402 QVINT. inst. 9, 1, 38 IVV. 5, 51 [SCHOL.: aliud] MOD. dig. 48, 8, 11 pr. TERT. anim. 32 p. 355, 15 [*syn.*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ipsam] adv. Hermog. 5 p. 131, 15 [*syn.* diversa]. *cf. et* CAES. Gall. 3, 25, 2 non eādem esse diligentiā … castra munita. civ. 1, 58, 3 Ov. met. 3, 65 LIV. 34, 16, 10 *al.* VITR. 6, 2, 2 [*syn.* alia, dissimilis. *cf.* 9, 1, 1] *al.* CELS. 5, 28, 2ᴬ *saep. cf.* SIL. 4, 707 labor haud idem. *al.*).

b *subst.*: α īdem, eadem (*cf. et* PLAVT. Mil. 529 similiorem mulierem magisque eandem [*comice pro compar.*], ut pote quae non sit eadem, non reor deos facere posse): *c. pron.*: CIC. Lael. 80 *amicus* est tamquam alter idem ([*ex doctr. Pythag., cf. e. g. Plut.* π. πολυφιλίας 2 τὸ ἄλλον αὐτὸν ἡγεῖσθαι τὸν φίλον]. *cf.* TERT. resurr. 13 p. 42, 9 *phoenix* ipse iam qui non iam, alius idem). PLIN. epist. 7, 17, 5 quosdam novos, quosdam eosdem (*auditores*). *praedicative* (*cf. p. 187, 24*): VERG. Aen. 7, 321 idem Veneri partus suus (SERV.: talis, similis). HOR. carm. saec. 10 aliusque et idem nasceris, *Sol.* LIV. 5, 18, 4 me iam non eundem, sed umbram … relictum videtis (SIL. 9, 38. *cf.* TAC. ann. 1, 42 ut nondum eosdem [*sc. pari dignitate*]). TERT. nat. 1, 7, 16 īdem vocamur et in isdem deputamur. *al.*

β ĭdem (*praedicative: l. 31 sqq. 35. 78*): PLAVT. Aul. 140 i. ego arbitror (TER. Eun. 1083 CIC. Att. 12, 47, 3. *cf.* Tusc. 1, 35 existimandum est [Att. 14, 17, 4 GAIVS inst. 2, 37 *al.*]. epist. 16, 23, 2 putat [VLP. dig. 2, 1, 19 pr. *al.*]. PLIN. nat. 29, 11 censente). 175 di bene vortant :: i. ego spero (HOR. ars 241 Ov. ars 1, 747 SEN. clem. 1, 1, 9 *al.*). 478 si i. faciant ceteri …, ut … ducant uxores (Epid. 32 *al.* CATO agr. 157, 15 *al.* TER. Haut. 164 *al.* RHET. Her. 2, 15, 22 *et passim; nota add.* quoque [*cf. infra l. 57*]: CELS. 8, 2, 2 CVRT. 8, 12, 8. et: VLP. dig. 4, 4, 7, 8 *al. c. altero acc. i.* '*item*': CATO agr. 18, 7 i. alterum corium facito [40, 3. *v. Löfstedt, Syntact. I 196*]. *cf.* VARRO rust. 2, 4, 10 factitasse [QVINT. inst. 12, 3, 4]). Cas. 187 dic i. (Curc. 493 *al.* TER. Hec. 722 RHET. Her. 1, 9, 14 bis. 2, 26, 41 CIC. Verr. II 2, 26 *saepe. cf.* PRVD. perist. 2, 427 loquuntur [*syn.* id ipsum]). Merc. 78 me i. decere. Most. 202 tibi i. futurum credo (CIC. Tull. 31 hoc persimile atque adeo plane i. est in hoc iudicio. Ov. met. 6, 67 CELS. 3, 8, 1. SEN. dial. 7, 4, 2 i. … erit, si *eqs.* [IVLIAN. dig. 6, 1, 34 i. est et si. *al.*]. PLIN. nat. 21, 95 i. erat atractylis *eqs.* [29, 86. *cf.* 22, 81 eadem]. MART. 3, 46, 3 *al.*). Pseud. 1277ᵃ nolui i. (CATO orig. 95ᵇ). TER. Haut. 522 facete haec meretrix :: sane :: i. visast tibi? Phorm. 491 i. ego vereor (*cf.* Ov. epist. 19, 13 timeo. SEN. clem. 1, 24, 1 metuendum esse). Eun. 1071 si i. vobis prodest. LVCIL. 1216 'apud te' aliud longe est, neque i. valet 'ad te' (RHET. Her. 4, 28, 38 *al.* CIC. inv. 2, 123 *al.* VARRO ling. 6, 81 *al. cf.* CIC. fin. 5, 90 *nominibus* i. significantibus [orat. 92 *al.* SALL. Iug. 101, 2 MELA 1, 25 *al.; nota syn.* tantundem: QVINT. inst. 1, 5, 4 AVG. civ. 18, 42 p. 321, 6 D.]). 4, 33, 48 nonnemo sensit i. (CIC. Sull. 36 *al.* CAES. Gall. 3, 23, 8 NEP. Pel. 2, 2 *al.; nota* LIV. 4, 46, 2 nihil sentire i.). CIC. inv. 1, 57 cum i. in usu dicendi sequerentur (VARRO ling. 9, 93. *cf.* 9, 85 servari. *al.*). 2, 122 ad i. spectare et i. velle (epist. 1, 9, 21 QVINT. inst. 7, 1, 18). 2, 151 ut non i. videatur de utraque re existimari oportere (*cf.* leg. 1, 47 non i. contingit in sensibus. de orat. 2, 84 *al.* VARRO rust. 1, 18, 6 *al.* VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 SEN. dial. 3, 16, 4 *al.; nota* POMPON. dig. 23, 4, 10 non i. et in ceteris heredibus cavetur. *attributive* [*opp.* i.]: PS. APVL. herm. p. 272). Verr. II 3, 150 cui … i. non liceret (II 3, 221 CAES. Gall. 3, 10, 2 PETRON. 86, 1 *al.*). II 4, 32 ait … i. sibi videri (Att. 10, 8, 1 *al.* SEN. nat. 2, 45, 3 *al.*). II 5, 4 i. quaeritur (II 5, 10. *cf.* Tusc. 3, 71 requiramus). Cluent. 105 certe i. respondissent (Phil. 2, 102 Brut. 142 VARRO ling. 9, 70 SEN. benef. 5, 5, 1 *al.*). Sest. 92 neque … per omnes i. fieri necesse (epist. 15, 20, 2 *al.* VARRO rust. 2, 11, 4 SALL. Catil. 55, 2 Ov. ars 1, 404 *al.; nota* i. quoque: CELS. 8, 2, 5). Planc. 5 ut i. amici semper velint (Phil. 6, 18 [*syn.* unum]. *al.* SALL. Catil. 20, 4 SEN. benef. 2, 20, 2 *al. cf.* Ov. met. 6, 475 cupit [TAC. hist. 4, 14]. trist. 5, 11, 27 optat [SEN. benef. 3, 27, 1]). rep. 1, 7 populo Romano i. iurante (CAES. civ. 1, 76, 3 *al.* LIV. 2, 45, 14 *al.*). 1, 49 in qua *re p.* i. conducat omnibus (*cf.* Lael. 33 expediret. CELS. 3, 9, 4 convenire). Tusc. 2, 11 *philosophiae* vis non i. potest apud omnes (CELS. 5, 22, 2 *al.* SEN. nat. 6, 31, 2 *al. cf.* CELS. 5, 18, 24 proficit [6, 7, 6 *al.*]). nat. deor. 3, 8 i. uno *oculo* adsequi (Att. 7, 2, 6 SALL. Iug. 4, 4 *al. cf.* CIC. Att. 15, 8, 2 consequemur [CELS. 3, 24, 3 *al.*]). div. 2, 21 i. eventurum fuisset (Brut. 71 *al.* LIV. 34, 61, 13 *al. cf.* CIC. Att. 9, 4, 1 accidere [SEN. dial. 5, 7, 1 *al.*]. CELS. 8, 3, 11 incidit). Tim. 22 partis singulas ex eodem et ex altero … temperavit (*p. 35ᴮ* ἔκ τε ταὐτοῦ καὶ θατέρου. PLIN. nat. 17, 67 *al. cf.* QVINT. inst. 3, 6, 31 de e. et alio [3, 6, 37 *al.* AVG. rhet. 9 p. 142, 28 *al.*]. *sim. c. praep.* [*cf. p. 186, 69*]: Ov. fast. 1, 169 ob i. [*cf. p. 186, 69*]. CELS. 5, 18, 7 ad i. [5, 18, 15 *al.*]. TRAIAN. Plin. epist. 10, 34, 1 in i. COD. Theod. 1, 16, 7 super eodem). orat. 1 saepius i. roganti (ad Q. fr. 2, 7, 25 *al. cf.* ad Brut. 9, 18, 4 Sj. hortare. Att. 14, 5, 1 postulaturus [TAC. ann. 1, 14 *al.*]. Ov. Pont. 4, 6, 21 precari. LIV. 35, 48, 10 petiit [*al.* FRONTO p. 170, 20 N.]). HOR. ars 242 ausus i. (TAC. Germ. 18 *al.*). Ov. met. 4, 51 i. passa est (*al.* VELL. 2, 91, 4 AVSON. 91, 4). fast. 2, 24 farra vocantur i. (QVINT. inst. 9, 3, 13). LIV. 38, 38, 3 i. … praestent (VAL. MAX. 6, 6 ext. 2 CELS. 3, 19, 2 *al.*). *et passim c. verbis ut* affirmare, imperare, iudicare, praecipere, placere, suadere *sim. nota*: SEN. Phaedr. 365 nil i. dubiae placet (epist. 14, 9. *cf. supra l. 43*). *acc. quasi adv.*: CATVLL. 22, 18 nimirum i. omnes fallimur. Ov. met. 3, 152 Phoebus utraque distat i. terra (*cf. 145* ex aequo). STAT. Theb. 8, 371 nec i. riget (nitet *var. l.*) … axis. *ellipt.* (*cf. infra l. 76*): CIC. fin. 4, 71 i. adhuc (*sc. dicit Zeno*). div. 1, 54 ubi i. saepius (*sc. evenit*). Att. 7, 11, 3 ergo i. (*sc. facias?*), si Galli venirent (*cf.* BELL. Hisp. 5, 3 PLIN. epist. 2, 14, 11). VARRO ling. 9, 26 cum sex horis ⟨a⟩estus creverunt, totidem decreverunt, rursus i. (*sc. fit ut crescant et decr.*) itemque ab his (*cf.* 9, 68 idemque item contra). FEST. p. 224 i. in me. SEN. epist. 53, 10 i. philosophia (*sc. praedicat*). COLVM. 11, 2, 99 Februario mense i., Martio i. (*sc. dabit.* 11, 2, 100). QVINT. inst. 3, 6, 36 i. Theodorus (*sc. dicit. cf.* PLIN. epist. 9, 21, 4). 5, 10, 74 i. retro (*sc. valet*). LABEO dig. 32, 30 pr. i. et Trebatius (*sc. respondit. sim.* CELS. dig. 28, 5, 60, 5 *al.; v. V. i. R.*). ACT. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 145 i. in ptboibus. ĭdem *c. genet.*: CIC. Verr. II 3, 149 certe hoc i. lucri Minucius Apronio … dedisset. II 5, 56 cum i. alii iuris ex eadem causa non obtinerent (SEN. epist. 51, 8 esse [CVRT. 8, 8, 20 ALF. dig. 19, 2, 31 *saep.*]. QVINT. inst. 12, 9, 11 datur. IVV. 6, 217 contingat. LABEO dig. 14, 2, 10, 1 observabimus [*al., v. V. i. R.*]). VARRO rust. 1, 20, 5 i. operis (LACT. inst. 5, 4, 1). BELL. Hisp. 3, 1 erat i. temporis Sex. Pompeius *eqs.* (3, 5 [id *v. l.*]. 12, 13 *al.* CASSIAN. conl. 19, 1, 1 [*B¹*, id *rell.*]). Ov. fast. 1, 46. 2, 334. 5, 108. LIV. 22, 19, 4 *Scipioni* primo i. consilii fuit. 25, 22, 4 i. negoti. 36, 2, 9 i. supplementi. VAL. MAX. 1, 6, 8 i. prodigii evenit. SEN. apocol. 7, 3. epist. 24, 8 minus sanguinis …, animi i. (CVRT. 9, 2, 11 sibi et militibus. QVINT. decl. 258 p. 53, 29). SCRIB. LARG. praef. p. 4 l. 21 i. … dignitatis. 23 lycii i. ponderis (32 *al., nota* 153 *syn.* tantundem [MARCELL. med. 15, 64]). MELA 1, 47 quibus i. ingenii est (QVINT. inst. 12, 1, 9). QVINT. inst. 1, 2, 14. 29. 9, 4, 48 TAC. hist. 3, 19. ann. 13, 16 cum ceteris i. aetatis nobilibus. 14, 52. PLIN. epist. 3, 18, 3 i. utilitatis …, adrogantiae nihil. paneg. 77, 6 i. curae, i. sudoris. FRONTO p. 42, 3 N. COD. Theod. 9, 7, 7 (*a. 392* = Iust. 9, 9, 32). *i. c. gen.* — ac: LIV. 22, 39, 3 *si* malis consiliis i. ac bonis iuris et potestatis erit (35, 42, 10 i. damni fore ac si *eqs.*). *i. c. gen.* — quod: CIC. leg. agr. 2, 29 ut … i. iuris habeant quod haberent, si *eqs.* (Balb. 29 Att. 6, 2, 7. *cf.* leg. 3, 9 teneto. NVX 137 sit [FEST. p. 348 SEN. epist. 91, 15 S. C. Iunc. (dig. 40, 5, 28, 4) IAVOL. dig. 41, 3, 21 *al.* AVSON. 336, 4 *a. 409 al.*]). epist. 9, 2, 2 tibi … i. consilii do quod mihimet ipsi. 13, 19, 3 LIV. 10, 34, 5 VAL. MAX. 8, 15 ext. 3 CELS. 5, 17, 1ᶜ SEN. epist. 89, 3 PLIN. epist. 1, 7, 1. *nota*: VELL. 2, 39, 2 Augustus paene i. … quantum (*cf. p. 198, 67*) pater eius … in aerarium reditus contulit.

γ eadem: PLAVT. Asin. 641 non omnia eadem aeque omnibus … suavia esse scito (LVCR. 2, 693. LIV. 1, 43, 4 praeter loricam o. e. 29, 18, 20 *al.* COLVM. 9, 13, 5 *al.* PLIN. nat. 24, 19 *al. cf.* eadem omnia: TER. Hec. 199 LVCIL. 557 CIC. Verr. II 2, 164 *al.* LEX Iulia munic. [Corp. I² 593] 5 LVCR. 3, 945 *al.* VITR. 10, 5, 2 *al.* CELS. 3, 20, 6 cetera e. [3, 27, 1 *al.* PLIN. nat. 9, 138 *al.*]. QVINT. inst. 2, 4, 36 reliqua e. *cf. et* CIC. nat. 1, 73 pleraque dicit e. [LIV. 24, 39, 2. *cf.* CELS. 5, 17, 2ᴬ plurima]. VARRO ling. 10, 5 plura. QVINT. 1 prooem. 8 aliqua. 2, 20, 10 multa). Stich. 262 malum quidem si vis :: haec (*sc. lingua*) e. dicit tibi (RHET. Her. 4, 10, 14. CIC. inv. 2, 40 iterum. *al.* VARRO ling. 8, 3. Ov. Pont. 3, 9, 39 totiens. CELS. 8, 7, 1 saepius [PLIN. nat. 18, 187 *al.*] *et ap.* QVINT., TAC. *al. cf.* LIV. 1, 45, 2 saepius iterando e. [AMM. 30, 5, 2 SCHOL. Cic. Bob. p. 126, 5 St.]). TER. Haut. 114 saepe eadem et graviter audiendo (Phorm. 487 miliens. LIV. 21, 20, 7 PLIN. paneg. 73, 6). PACVV. trag. 92. CIC. Verr. II 3, 207 alios e. fecisse dicet (Tim. 14 VARRO ling. 5, 40 LIV. 24, 32, 1 *al. cf.* TAC. ann. 2, 59 factitavisse. 4, 21 actitando). Marcell. 15 in ipso bello e. … sensi (Tusc. 1, 104 *al.*). rep. 2, 42 e. vidit (ac. 1, 5). div. 2, 92 eademque omnibus … accidere (QVINT. inst. 1, 5, 51 *al.*). nat. deor. 1, 31 e. fere peccat (SEN. epist. 89, 19). Att. 9, 7, 4 cum e. metuam ab hac parte (SALL. Iug. 31, 14 e. cupere, e. odisse, e. metuere. *cf.* TAC. ann. 15, 11 pavebant. FLOR. epit. 4, 2, 79 timens). CAES. Gall. 1, 18, 2 quaerit (QVINT. inst. 3, 6, 57). civ. 2, 28, 3 qui eadem essent usi fortuna eademque perpessi (3, 47, 6 *al. cf.* Ov. met. 14, 285 passis [CVRT. 7, 11, 16 *al.*]). SALL. Iug. 64, 4 saepius e. postulanti. or. Lep. 21 volt (SEN. Thy. 213 *al. cf.* Ov. met. 14, 29 optantem). HOR. epist. 1, 14, 18 non e. miramur (*cf.* CELS. 1 prooem. 68 SIL. 5, 545 TAC. ann. 6, 48 *al.*). Ov. met. 15, 32 monere (TAC. hist. 3, 8 *al. cf.* Ov. Pont. 3, 7, 1 roganti [SEN. Ag. 511 *al.*]. 4, 15, 29 precari. LIV. 2, 2, 8 orant [TAC. ann. 12, 7 *al.*]). *et passim. nota c. praep.* (*cf. p. 185, 71*): LIV. 21, 31, 11 ob e. (TAC. ann. 4, 52 TEST. Iulian. [Corp. XIV 2934] 9). SCRIB. LARG. 65 ad e. (91 *al.* CELS. 5, 18, 9 *al.* PLIN. nat. 20, 48 *al. cf.* 23, 14 contra e. *al.*). SEN. epist. 88, 44 circa e. 95, 52 ex isdem et in e. (*cf.* AVG. civ. 10, 30 p. 453, 5 D. ab eisdem … et ad e.). PLIN. nat. 5, 4 de iisdem. TAC. ann. 2, 52 in e. *abl.*: CELS. 3, 10, 1 intinctam isdem lanam sucidam. 5, 17, 1ᴬ QVINT. inst. 4, 1, 14 TAC. hist. 2, 20. *dat.*: CELS. 5, 28, 2ᴮ PLIN. nat. 30, 57. 32, 59 *al.*). *ellipt.* (*cf. supra l. 1*): CIC. leg. 2, 57 e. praeter piaculum. nat. deor. 1, 28. Att. 9, 12, 1 a Matio … e. (*sc. nuntiant*). 12, 27, 2 e. cotidie (12, 30, 1). epist. 7, 3, 6 ad Brut. 9, 1, 5 Sj. SEN. dial. 9, 2, 15 quousque e.? (epist. 24, 26. 89, 19). CVRT. 9, 6, 15 QVINT. inst. 11, 1, 4. TAC. ann. 3, 68 e. ceteri (*sc. censuerunt*). MIN. FEL. 19, 11 *al.*

2 *speciatim i. q. pristinus, antiquus* (*cf.* GLOSS.ᴸ I Ansil. EO 2 eodem: quo prius): a *adi.*: PLAVT. Mil. 702 si istam semel amiseris libertatem, haud facile in eundem rursum restitues locum

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(cf. Cic. Att. 3, 12, 3 eodem in loco iaceo [3, 20, 1 al.]). Caecil. com. 87 in voltu eodem, in eadem mantat (cf. l. 9) malitia. Ter. Hec. 691 in eandem vitam te revolutum denuo video esse. Haut. 1010 redeat ad integrum eadem oratio (cf. Varro ling. 9, 25 Planc. Cic. epist. 10, 11, 2 Lvcr. 4, 1117 Tert. apol. 48, 2 al.). Phorm. 495 cantilenam eandem canis (proverb. [cf. p. 188, 40], item 780 in eodem luto haesitas). Rhet. Her. 4, 50, 63 coepi ... in isdem fundamentis aedificare (cf. Cic. Verr. II 1, 145). Cic. Phil. 2, 38 in eadem consuetudine amicitiae permanere (cf. Catil. 2, 11 [zeugma]. Caes. Gall. 1, 32, 3 Dig. [v. V. i. R.] al. cf. Ov. trist. 3, 7, 19 remanent. Val. Max. 3, 8, 2 mansit [5, 1 ext. 2 al.]. cf. et Liv. 37, 52, 10 perstare [38, 14, 11]. Val. Max. 5, 4, 5 perseveraret [Dig. al.]). Att. 11, 10, 2 legionum nec vis eadem nec voluntas (Liv. 10, 29, 9 Stat. Theb. 2, 611 al. cf. Hor. epist. 1, 1, 4 non eadem est aetas, non mens [Sen. Herc. O. 1726 Phaedr. 375 Val. Fl. 6, 463 Ivv. 10, 205 al.]. Liv. 24, 27, 7 nequaquam eadem quies erat. al.). 11, 13, 4 in eadem sum voluntate (epist. 16, 1, 1. cf. Ov. met. 6, 41 eadem est sententia nobis). Verg. Aen. 1, 240. 2, 654. Liv. 30, 2, 8 si eodem statu res p. staret (30, 27, 11. 31, 29, 12 al. cf. Vell. 2, 6, 3 Iavol. dig. 18, 1, 65 al.). Val. Max. 6, 9 ext. 1 vultum in eodem habitu continuit (cf. Cels. 2, 2, 1 subsistere). Cvrt. 5, 10, 10 al. Stat. Theb. 6, 870. 7, 365 (syn. avitas). Svet. Otho 7, 1 Domit. 11, 1. Tert. anim. 31 p. 351, 7 (syn. pristinas, item cult. fem. 2, 11 p. 731, 14 Oe.). al. b subst. (praedic.; cf. p. 185, 11. 188, 76): Ter. Hec. 544 ut olim ostendisti, eadem esse nihil cessavisti usque adhuc (764 Ad. 73 Cic. Att. 3, 5 ad Q. fr. 2, 5, 3 Sj. al. Ov. epist. 18, 93 Tac. hist. 4, 32). Cic. Att. 10, 17, 3 utinam idem maneat Hortensius (12, 46 Vlp. dig. 3, 4, 7, 2. cf. Liv. 10, 13, 17 remanere). Vlp. dig. 24, 1, 32, 11 al.; nota contaminationem: Alf. dig. 5, 1, 76 ut nulla tabula navis eadem permaneret quae non nova fuisset.

3 locutiones plus minus adverbiales (cf. et p. 183, 44. 81): a eiusdem modi (Not. Tir. 9, 41): Cic. inv. 2, 32 e. m. causa aliqua. Verr. II 2, 187 permulta erant e. m. nomina (cf. Plin. nat. 8, 154 multa). II 4, 4 Sest. 112 fin. 2, 102 al. div. 1, 128 quaedam e. m. argumenta (Gell. 15, 27 tit.). ad Q. fr. 1, 1, 14 alius e. m. (Varro ling. 8, 16 Apvl. apol. 16 al. Gell. 6 [7], 11, 4 haec aliaque e. m. [Apvl. flor. 9 p. 37]). Varro ling. 9, 84 al. Vitr. 2, 6, 3 al. Pavl. dig. 8, 2, 33 al. nota i. q. 'eiusmodi': Cod. Theod. 5, 10, 1 (a. 329) e. m. (Cod. Iust. 4, 43, 2 huiusmodi) alium praestet. in correl.: Cic. ac. 2, 101 quia possit e. m. existere falsum aliquod cuius modi hoc verum. div. 2, 31 an hoc e. m. est quale Pherecydeum illud.

b eodem modo sim. (cf. p. 190, 24. 35): Cato agr. 20, 1 denuo e. m. facito (cf. 158, 2 iterum e. m. [Cic. Brut. 86]). 22, 2 al. Ter. Ad. 695. Cic. inv. 1, 59 semper e. m. (1, 98 Att. 9, 21, 1 al.). S. Rosc. 36 non e. m. de omnibus (ac. 2, 33. 71 Liv. 42, 41, 13. Vitr. 6, 1, 1 [syn. aliter, dissimiliter]. 10, 6, 2 Cels. 3, 1, 1 Sen. epist. 18, 4 al. Plin. nat. 11, 171 al. cf. Cic. Brut. 274 nec e. m. semper [Colvm. 2, 11, 2 al.]). Verr. II 1, 134 al. Tim. 42 e. m. ferme (p. 41 D τρόπον μέν τινα τὸν αὐτόν). Brut. 93 e. m. possit et dicere et scribere. saepe. Varro ling. 8, 22 al. rust. 2, 7, 3 item e. m. (Scrib. Larg. 2. cf. Vitr. 3, 4, 1 item ... ad eundem modum [3, 4, 4 al.]). Bell. Afr. 18, 4 Sall. Catil. 55, 6 Nep. Hann. 12, 4 Liv. 1, 24, 4 et passim; nota Colvm. 5, 10, 16 e. m. = arb. 23, 2 eo m. Scrib. Larg. 121 e. m. dandum est et eis (Plin. nat. 14, 112 Vvlg. III reg. 7, 18 al.). raro in Inscr.: Act. lud. saec. Aug. (Corp. VI 32323) 82. 109 al. hoc e. m.: Cic. nat. deor. 1, 77 Paneg. 2 (10), 10, 6. isdem modis: Plin. nat. 26, 153 Tert. adv. Marc. 1, 9 p. 301, 19. ad eundem modum (cf. l. 50. p. 199, 20. 30. 56. 203, 35): Cato agr. 46, 2 al. (nota 48, 3 ad e. m. nisi. v. Keil ad l.). Caes. Gall. 4, 17, 5 Vitr. 3, 2, 4 al. Fronto p. 7, 10 N. Papin. dig. 37, 3, 1 Apvl. met. 7, 17 al. Avg. civ. 6, 8 p. 261, 23 D. in eundem modum (cf. l. 72): Qvint. inst. 1, 7, 25. 5, 11, 4 Tac. ann. 13, 13 Vlp. dig. 37, 6, 1, 24 Avson. 396, 1 Amm. 16, 12, 34 Vvlg. I par. 6, 69 Cod. Iust. 6, 22, 8, 1 a. in correlatione: eodem m., quo (cf. et p. 191, 2): Plavt. Poen. 895 Cic. rep. 4, 5 fin. 1, 68 al. Liv. 5, 13, 9 e. quo antea m. Vitr. 9 praef. 11 Sen. contr. 1, 8, 10 suas. 1, 5 Val. Max. 6, 6, 2 Cels. 3, 3, 2 (al., nota 3, 12, 4 e. m. quo in frigore praeceptum est [7, 10. 7, 21, 1 A]. 7, 4, 4 D omnia ... e. m. facienda quae in abscessibus posita sunt [contamin. ex e. m. quo et omnia eadem quae]). Colvm. 5, 9, 8 et passim. cf. isdem modis, quibus: Cels. 8, 23 Plin. nat. 5, 57 al. Ivlian. dig. 41, 4, 7, 8 Gaivs dig. 7, 8, 1, 1 quibus et (8, 1, 5 pr. inst. 3, 222 quibus etiam). al. quibus modis — isdem (modis): Gaivs dig. 7, 1, 3, 3 Vlp. dig. 7, 2, 3, 2. cf. et Tac. ann. 12, 25 ⟨in⟩ eundem quem a liberto acceperat modum. quem ad modum ..., e. m. sim. v. p. 198, 45. 199, 43. 56.

c eodem pacto sim. (cf. p. 190, 35. 199, 19): Plavt. Capt. 42 eodemque p. fratrem servabit suom. Truc. 779 Lvcil. 285. Qvadrig. hist. 10 b iterum e. p. Cic. Mur. 8 ac. 2, 128 orat. 84 top. 83 Lvcr. 6, 961 Colvm. 12, 22, 1 Ser. Samm. 28. in correl.: Plavt. Trin. 710. Hor. sat. 1, 4, 55 e. quo ... p. pater (epist. 1, 6, 9). eadem ratione: Rhet. Her. 3, 4, 7 Cic. inv. 1, 60 Verr. II 3, 129 al. Varro rust. 3, 9, 21 Lvcr. 4, 744. 959 Caes. Gall. 7, 25, 3 al. Bell. Alex. 37, 4 et ap. Vitr., Val. Max., Cels., Sen., Colvm., Scrib. Larg., Plin., Svet., Dig. al. in correl.: e. r., qua: Cic. fin. 4, 68 Q. Cic. pet. 40 Lvcr. 1, 480 Caes. Gall. 5, 40, 4 al. Bell. Afr. 69, 4 e. r. qua ante dixi (cf. Plin. nat. 37, 38). Vitr. 10, 2, 12 Cels. 7, 29, 8 et saepe. cf. isdem r., quibus: Rhet. Her. 3, 4, 7 Cic. inv. 2, 152 al. Vitr. 4, 6, 6 al. Cels. 8, 21, 2. qua r., e. (cf. p. 195, 26): Cic. Att. 9, 10, 9 Plin. nat. 17, 18 al. Papin. dig. 31, 67, 3 al. Tert. apol. 48, 11. alia: Cic. leg. 2, 56 eodem ... ritu (cf. e. r. quo: Liv. 10, 23, 9 Colvm. 6, 27, 9). Sall. Iug. 16, 4 eadem via (Apvl. apol. 79. cf. isdem v. quibus: Rhet. Her. 2, 7, 10 [e. v. qua proprie: Liv. 33, 37, 2 al.]. cf. p. 197, 42). Stat. Theb. 10, 122 eodem more (Act. lud. saec. Sept. Sev. [Corp. VI 32329] 4, 31. cf. e. m. — quo: Colvm. 11, 3, 30 Plin. nat. 11, 159. v. et p. 194, 75).

d eadem opera i. 'una, simul' (cf. p. 208, 50): Plavt. Bacch. 60 tu prohibebis et e. o. tuo sodali operam dabis. Capt. 450 Most. 1039 Liv. 38, 43, 9 Sen. contr. 10, 5, 18 Apvl. apol. 10. 35 Avson. Symm. epist. 1, 32, 5.

II i. q. unus idemque (sc. de unitate plurium simul actionum [cf. et p. 183, 30 al.] vel de iteratione unius actionis vel rei): 1 per se positum: a adi.: Enn. scaen. 201 eadem dicta eademque oratio aequa non aeque valet (Eur. Hec. 293 λόγος ... αὐτὸς οὐ ταὐτὸν σθένει). Plavt. Amph. 568 tempore uno homo idem duobus locis ut simul sit (cf. Cvrivs Cic. epist. 7, 29, 2 Caes. Gall. 7, 72, 3 Ov. met. 8, 709 Ib. 403 Liv. 8, 22, 5 al.). Stich. 434 eademst amica ambobus (Ov. trist. 4, 10, 11 Stat. Theb. 4, 398 syn. unus). Cato agr. 5, 4. Ter. Hec. 203 in eodem ... omnes mihi videntur ludo doctae mulieres ad malitiam (cf. Cic. Cluent. 150 rep. 3, 18 al. Varro rust. 2, 1, 16 Caes. Gall. 3, 8, 3 al. Nep. Milt. 6, 1 Verg. georg. 3, 244 Aen. 3, 60. 4, 581 [Serv.: unus. 7, 393]. 10, 112 Ov. ars 1, 757 Liv. 8, 18, 4 et passim). Phorm. 404 iudicium de eadem causa iterum (cf. bis Evgr. ad l. Qvint. inst. 7, 6, 4 al. et l. 29) ut reddant (Liv. 10, 18, 7 Tac. ann. 1, 65 al. cf. Ter. Phorm. 406 bis [Pollio Quint. inst. 9, 2, 34 Ov. Pont. 3, 9, 43 Liv. 10, 37, 16 al. cf. et l. 82 et p. 185, 28. 189, 1]. Tac. hist. 3, 32 rursus [3, 72 al.]. Ter. Ad. 128 totiens [Avg. civ. 3, 14 p. 116, 3 D. al.]. Liv. 3, 29, 8 quintum. Plin. nat. 36, 100 septiens. Fronto p. 157, 4 N. milliens. al.). Rhet. Her. 4, 12, 18. 4, 42, 54 al. Cic. inv. 2, 144 utramque in partem idem loci atque eadem praecepta convenient (cf. ac. 1, 18. 2, 96 Att. 13, 41, 2 Ov. Pont. 2, 9, 64 Liv. 8, 6, 9. 8, 9, 2 Sen. contr. 2, 2, 12 al.). Planc. 94 non semper easdem sententias ab isdem ... esse defensas (Mil. 92 voltum semper eundem, ... orationem stabilem ac non mutatam. Tusc. 3, 31 al. Lvcr. 1, 676 Hor. ars 356 Liv. 6, 12, 4 Sen. clem. 2, 5, 5 al. cf. Mela 3, 2 neque eodem adsidue tempore). de orat. 2, 162 eandem incudem diem noctemque tundentibus ([Amm. 18, 4, 2 diu noctuque]. Liv. 42, 54, 3 diem noctem. Mart. 11, 56, 6 nocte dieque. cf. Svet. Aug. 72, 1 hieme et aestate. al.). 3, 34 non posse ea, quae inter se discrepant, iisdem praeceptis atque una institutione formari (cf. orat. 137. Liv. 28, 18, 2 sub uno tecto ... atque ad eosdem penates. Aetna 529 Val. Fl. 2, 561 Tert. coron. 11 p. 445, 3 Oe. al. Carm. epigr. 617, 2). orat. 110. Varro ling. 7, 8 concipitur templum verbis non isdem usquequaque (cf. l. 36. Hor. carm. 2, 11, 9 al.). Lvcr. 4, 786 aliis eadem in regione locoque longe dissimiles animus res cogitet (cf. Liv. 21, 4, 3 diversissimas [Vell. 2, 25, 3 Sen. dial. 7, 7, 1 Qvint. inst. 9, 3, 69] Manil. 4, 373 varius [Lvcan. 3, 604]). Caes. Gall. 3, 22, 2 eundem casum unā ferant (cf. Sen. dial. 9, 17, 4 aequaliter. Gaivs dig. 10, 3, 1 pr. pariter). 4, 2, 3 eodem remanere vestigio (Sen. nat. 7, 10, 3 in e. ... v. versatur turbo. Cvrt. 3, 11, 5 stabant [4, 5, 2]. 4, 14, 2 haerere. Sen. dial. 10, 10, 6 al.). Rvt. Lvp. 1, 5 se ... saepe eadem oratione moneri (cf. Sen. benef. 7, 31, 5 saepius. Tac. ann. 15, 37 al.). Ov. met. 2, 715 iter ... in orbem curvat eundem (2, 721. 4, 508). Liv. 10, 13, 8 intra decem annos eundem consulem refici (21, 62, 10 al. Plin. nat. 2, 200). 21, 31, 11 pluribus simul nec isdem alveis fluens Druentia (cf. Qvint. inst. 7, 9, 2 al.). 42, 3, 9 tamquam non idem ubique di ... sint (Sen. contr. 1, 18, 6 Cels. 1 prooem. 30 Cvrt. 4, 15, 10 Plin. nat. 2, 182 al.). al.; nota ellipsin: Cic. epist. 10, 20, 2 bis ad eundem (sc. lapidem offendere; v. Otto, Sprichw. 186).

b subst.: īdem (eadem): Cic. inv. 1, 93. p. red. in sen. 30 in ipsis dis ... non semper eosdem atque alias alios solemus ... precari (leg. 1, 47 Liv. 6, 3, 3 Tac. ann. 6, 2 al.). off. 1, 3 ut īdem utroque in genere elaboraret (cf. Liv. 39, 37, 2 al.). Brut. 84 ut nolint eundem pluribus rebus excellere (cf. Val. Max. 2, 6, 14). Q. Cic. pet. 43 saepe eosdem appellare (Liv. 25, 23, 6 al.). Hor. epist. 1, 1, 82. Liv. 22, 51, 4 non omnia ... eidem di dedere. 23, 23, 2 al. praedicative (cf. p. 187, 23): Plavt. Mil. 152 eadem erit mulier, verum alia esse adsimulabitur (520 Ter. Eun. 226. Cic. off. 1, 31 commutatur officium et non semper idem est [Tim. 4 Ov met. 15, 171 Manil. 1, 521 Sen. epist. 120, 10 al. cf. Mela 1, 115 Homer. 872]. de orat. 1, 70 prope idem. orat. 126. Att. 10, 8, 5 quam idem [i. uno animo] essent. Ov. met. 15, 171 al.). Brut. 327 remanebat idem nec decebat idem Hortensius (cf. Sen. nat. 7, 22, 1. epist. 58, 24 mundus ... mutatur nec idem manet [79, 2]. al.). Ov. met. 13, 959 Sen. epist. 10, 13 al. nota c. dat.: Ter. Hec. 71 eandem iniuriumst esse omnibus (sc. in omnes aequaliter agere). neutr. īdem, eadem: Cic. inv. 1, 40 genere ... utrumque i. esse declaratur (ac. 2, 85 al. Att. 10, 7, 1 al.). leg. 2, 45 ne quis iterum i. consecrato. Varro rust. 2, 30, 48 si omnibus i. concedatur (cf. Liv. 39, 49, 7 al.). Hor. ars 354 si peccat i. librarius usque. saepe (alia v. p. 185, 28. 58. 74. 186, 48 sqq. 63). Plavt. Asin. 422

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui centiens eadem imperem. CIC. rep. 3, 13. Att. 9, 13, 8 ne bis e. legas. *al.* *nota* in idem (*fort. graecismus sec.* εἰς τὸ αὐτό): OV. fast. 1, 395 di ... in i. venere (*i. in unum.* EPIST. Sapph. 121. *cf.* MANIL. 1, 128 reditura. SEN. benef. 2, 29, 2 coire. 5, 8, 4 revertuntur. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 88, 3 colligentes nosmet ipsos in i. *cf.* I 3 Rustic. p. 201, 4 filium deum existentem et hominem simul et in i. [ἐν ταὐτῷ; *vers. Tur.* idem]. p. 203, 2 est in i. deus et homo). CIC. Tim. 24 cuius orbis semper in eodem erat (*p. 36^C* ἐν ταὐτῷ. *cf.* 28 *al.*).

2 *duae simul actiones vel praedicata indicantur:* *per:* a et: PLAVT. Mil. 966 quo pacto potis nupta et vidua esse eadem? (*cf.* CIC. Phil. 1, 27 habere eundem iratum et armatum. fin. 5, 77 LIV. 25, 19, 12 *al.* SEN. Tro. 218 *al.* [*etiam in appositione*: CVRT. 6, 7, 12 *al.*]. *cf.* CIC. Q. Rosc. 12 eundemne tu arbitrum et iudicem sumebas? [*cf.* leg. agr. 2, 32 Planc. 37 rep. 4, 7 *al.* OV. fast. 6, 267 LIV. 5, 27, 1 *al.*]. *praedicative vel in appositione*: SALL. Iug. 85, 47 consultor idem et socius periculi ... adero [VERG. Aen. 9, 325 OV. epist. 16, 219 fast. 1, 129 LIV. 21, 21, 13 *al.* VAL. MAX. 9, 2 ext. 5 SEN. Ag. 985 CVRT. 3, 5, 8 *al.*]. CIC. dom. 116 cum aedis meas idem emeret et venderet [*cf.* LIV. 4, 60, 4 SEN. epist. 29, 7 *al.*]). CIC. inv. 2, 141 eodem affici supplicio eum qui ... et eum qui (*cf.* S. Rosc. 22 fin. 2, 17 CAES. civ. 1, 33, 2 SEN. benef. 3, 8, 2 *al. cf. et* CIC. epist. 1, 9, 7 eosdem esse qui ... et qui. HOR. sat. 1, 3, 115 *al.*). leg. agr. 2, 67 Idem expediet emptori et venditori (NEP. Milt. 3, 5 non i. [QVINT. inst. 8, 3, 11 *al.*]. SEN. epist. 71, 30 *al. cf.* CIC. Mur. 41 sit i. magnificentissimos et nullos umquam fecisse ludos [fin. 2, 16 rep. 4, 1 SEN. benef. 5, 10, 1 epist. 71, 16. 89, 6 *al.* *nota in definitionibus*: VARRO ling. 9, 5 contempla et conspicare id⟨em⟩ esse [9, 5 *al.* CIC. top. 87 *al.*]). Mur. 6 negat esse eiusdem severitatis Catilinam ... expulisse et nunc ... dicere (*cf.* 16 top. 46 VAL. MAX. 9, 3, 1 TAC. ann. 4, 52 *al.*). 13 non eundem esse ordinem dignitatis et renuntiationis (*cf.* Tusc. 2, 62 ac. 2, 52 Brut. 186 SALL. Iug. 83, 1 OV. Pont. 3, 9, 15 SEN. nat. 5, 18, 16 *al. cf. supra l. 24*). Phil. 5, 4 eodem tempore praemia constituere ... et legatos ... mittere (5, 14 CAES. Gall. 1, 37, 1 *al.* BELL. Alex. 29, 4 SALL. Iug. 85, 33 LIV. 26, 42, 5 SEN. benef. 3, 28, 6 *al. cf.* CIC. fin. 4, 1 eodem die. Brut. 229 isdem aedilibus. PLIN. nat. 7, 165 eadem nocte [*Hom.* Σ *251* ἰῇ δ' ἐν νυκτί]). CAES. civ. 1, 85, 8 NEP. Att. 12, 3 OV. met. 3, 5 *al.* SEN. contr. 10, 2, 19 VAL. MAX. 2, 9, 3 *al.; nota* TERT. adv. Marc. 2, 28 p. 374, 28 eadem via sursum et deorsum (*Heracl. frg. 60 D.* ὁδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ὡυτή). *saepius polysynd.* et — et: RHET. Her. 3, 3, 4. CIC. inv. 1, 69 non potest eodem facto et communibus fortunis consuluisse et legibus non obtemperasse (1, 73. *cf.* Phil. 14, 35 eodem monumento ... et ... et). Q. Rosc. 9 nisi eundem et adversarium et testem habuerit (NEP. Att. 3, 3 *al. cf.* CIC. Cluent. 128 potest idem ... et miles esse melior et vir bonus [dom. 120 *al.* VARRO rust. 2, 10, 8 SEN. dial. 12, 18, 1 *al.*]. LIV. 42, 41, 1 *al. cf.* CIC. Brut. 158 idem et perornatus et perbrevis [SEN. contr. 3 praef. 3 VAL. MAX. 4, 6, 3 *al.* CELS. 8, 1, 7 SEN. dial. 7, 15, 1 *al.*]. *cf.* CIC. Q. Rosc. 19 qui eundem et laederes et laudares [rep. 1, 13. de orat. 2, 172 est eiusdem et eripere et ... largiri (LIV. 45, 32, 11 VAL. MAX. 3, 7, 2 *al.*). LIV. 45, 15, 8 CVRT. 4, 4, 7 *al.*]). Verr. I 39 II 5, 77 leg. agr. 1, 10. Cael. 22 ut eodem tempore et huius saluti et religioni vestrae ... providisse videamini (har. resp. 57 *al.* CAES. Gall. 7, 7, 3 *al.* LIV. 31, 2, 1 sub idem fere t. *et saepe. cf.* LIV. 24, 14, 1 isdem diebus [45, 37, 10 PLIN. nat. 8, 186]. VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 eodem ... momento [5, 10 ext. 3 *et ap.* CELS., DIG., COD. Iust.]). *et passim.*

b que: TER. Hec. 199 utin omnes mulieres eadem aeque studeant nolintque omnia (*cf.* OV. met. 15, 182 Pont. 2, 3, 54). CIC. Cael. 67 non idem iudicum comissatorumque conspectus (PANEG. in Mess. 136 COD. Theod. 12, 19, 2. *cf.* VERG. georg. 2, 87 nec [OV. am. 2, 17, 31 met. 15, 188 COLVM. 1 praef. 26]). prov. 33 SALL. Iug. 5, 5 VERG. ecl. 3, 101 OV. epist. 7, 9 met. 14, 93. fast. 1, 114 ante quod est in me postque, videtur idem (*cf.* Pont. 4, 2, 34 est). trist. 2, 20 LIV. 1, 58, 5. 25, 35, 3 ut eosdem uterque populus socios hostesque haberet (29, 23, 5 SEN. Tro. 314. *cf.* LIV. 37, 1, 5 atque). 40, 4, 5 SEN. dial. 7, 28, 1. 10, 9, 4 COLVM. 7, 5, 1. 11, 1, 4 sit oportebit idem scientissimus robustissimusque (*cf.* TAC. hist. 3, 2 VLP. dig. 38, 16, 2, 4). SCRIB. LARG. praef. p. 4, 19 STAT. Theb. 10, 752 IVV. 6, 349 TAC. hist. 1, 21 *al.* *polysynd.* (*cf. p. 190, 22*) que — que: OV. epist. 14, 105 eadem sequerisque fugisque (met. 8, 636 VAL. FL. 2, 166). met. 8, 454 trist. 1, 2, 17 LVCAN. 10, 494 SIL. 6, 509. *cf.* EPICED. Drusi 347 non eadem vulgusque decent et culmina rerum.

c atque (*cf. l. 66 et p. 199, 10*): CIC. Cael. 45. rep. 4, 8 eosdem terminos hominum curae atque vitae (*cf.* LIV. 8, 32, 9 *al.*). de orat. 3, 57 idem erunt vivendi praeceptores atque dicendi (*cf.* VAL. MAX. 8, 7 ext. 5 SEN. Phaedr. 984 *al.*). CAES. civ. 3, 30, 1. NEP. praef. 3 non eadem omnibus esse honesta atque turpia (*cf.* SEN. clem. 2, 5, 5 QVINT. inst. 9, 4, 11 *al.*). LIV. 7, 33, 2 vincere ac vinci vultu eodem. 23, 2, 2 nobilis idem ac popularis homo (*cf.* 30, 1, 5 COLVM. 2, 2, 5 TAC. hist. 1, 16 *al.*). *al.* TAC. Germ. 46 *al.*

d aut — aut *sim.*: CIC. orat. 72 eadem res saepe aut probatur aut reicitur (PLIN. epist. 6, 24, 1. *cf.* vel — vel: COLVM. 2, 2, 16 QVINT. inst. 3, 6, 18 *al.* -ve: SCRIB. LARG. 271). alius — alius *sim.*: CIC. inv. 1, 12 eadem ... res alii genus esse, alii pars potest (1, 32. 2, 63 orat. 7 PLIN. nat. 36, 201 TAC. hist. 2, 45 *al. cf.* PLIN. nat. 2, 64 alias ..., alias. 9, 168 aliubi atque aliubi [13, 4. *cf.* 14, 70]. 17, 17 aliqua ..., aliqua. QVINT. inst. 9, 1, 16 aliter atque aliter). CELS. 7 praef. 1 saepe ..., saepe. SEN. dial. 2, 11, 3 modo ..., modo (7, 4, 1 *al.*).

e *asynd.* (*cf. infra l. 37*): CIC. prov. 43. BELL. Alex. 75 eodem tempore milites ... revocat, arma capere iubet, legiones opponit aciemque instruit (OV. trist. 1, 11, 43 LIV. 1, 60, 1 DIG. *cf.* VAL. MAX. 6, 4, 3 e. momento. SEN. epist. 86, 16 e. die). OV. epist. 17, 148. 18, 149. PONT. 4, 6, 31 eiusdem est *eqs.* (*cf.* SEN. epist. 120, 6). VAL. MAX. 5, 4 ext. 3. SEN. dial. 5, 35, 2 non eodem loco turba contionis est, silentium solitudinis (QVINT. inst. 11, 1, 47. *cf.* 5, 10, 24 nec [11, 1, 43 *al.*]). MART. 12, 46 (47), 1 difficilis facilis, iucundus acerbus es idem (*cf.* PLIN. paneg. 92, 3). FLOR. epit. 4, 12, 59 APVL. met. 5, 21.

3 idem *augetur synonymis*: **unus idemque** *sim.* (*cf. p. 199, 77. 200, 4*): α *sine coniunctione* (*cf. Löfstedt, Glotta 3, 1912, 172 sq.; dub.* LVCR. 2, 483, *v. Lachm. cf. et p. 203, 3*): PLAVT. Curc. 675 spondeo :: et ego hoc idem unum (*def. Löfst.*; una *Leo, al.*) spondeo (*cf.* CIC. Manil. 5 unum ... deposci ..., eundem hunc unum ... metui. CARM. epigr. 640 [*s. IV* = INSCR. christ. Diehl 176] 4 h(a)ec eadem nox una dedit thalamosque necemque). Truc. 806 ut facilius alia quam alia eundem puerum unum parit! LVCIL. 570 eodem uno tempore. 887 eodem uno ... modo. 930 ut diutius eadem una maneant in sententia (*cf.* FRONTO p. 157, 9 N.). RHET. Her. 4, 28, 38 conduplicatio est ... eiusdem unius aut plurium verborum iteratio. PLIN. nat. 16, 113 eidem uni (*sc. fico*). ARNOB. nat. 2, 16 p. 61, 23 res eadem nobis et illis est una. AVG. civ. 12, 12 tit. eundem unum (*sc. mundum*). 18, 28 p. 293, 9. 18, 43 p. 323, 16 D. BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 19 p. 59, 4. CONC. Lugd. a. 516/523 p. 32, 28 omnis uno cum eodem animo compatiantur. β *cum* et, que *etc.* (*nota collocationem* idem unusque *sim.*: CIC. Phil. 11, 6 idem unumque bellum. SVET. Nero 43, 1 idemque et unum sentientibus. TERT. idol. 3 p. 33, 4 eiusdem et unius est criminis): ⓐ *adi.*: unus idemque: LVCIL. 353 uno eodemque pacto (*cf.* TAC. dial. 22 modo). CIC. dom. 102 u. eodemque tempore et ... delebat et ... coniungebat ([PANEG. 11 (3), 7, 1; *asynd.*: CIC. p. red. in sen. 18 CAPITOL. Alb. 1, 1 HIER. epist. 59, 5, 3]. Sest. 25 SEN. dial. 12, 14, 5 AMM. 26, 5, 15 COD. Theod. 4, 4, 7, 2 [*a. 424* = Iust. 6, 36, 8, 3] *al. cf.* PLIN. paneg. 6, 4 momento [FLOR. epit. 3, 3, 21. 4, 2, 63]). leg. frg. 1 una ... eademque natura (Tim. 30 AVG. civ. 17, 7 p. 222, 17 D. *al.*). Tim. 6. Tusc. 3, 56 paupertatis ... u. eademque vis (TERT. adv. Prax. 7 p. 236, 9 AVG. civ. 1, 8 p. 13, 31 D. *cf.* GELL. 13, 25, 11). div. 2, 92 VERG. ecl. 8, 81 Aen. 10, 846. 12, 847. LIV. 23, 29, 2 u. eodemque die (PORPH. Hor. carm. 2, 17, 8 u. idemque ille dies. AMM. 26, 5, 8 *al. cf.* ASCON. p. 34, 6 St. u. die atque e. [SVET. Cal. 10. 25, 3]). 25, 8, 12 u. eodemque loco. COLVM. 7, 3, 2 u. eademque ratio (PLIN. paneg. 91, 6. *cf.* APVL. mund. 25 u. et e. ratione). STAT. Theb. 10, 565. PLIN. epist. 9, 8, 1 u. eademque de causa (VLP. dig. 49, 1, 10, 4 [*opp.* diversae]. RVFIN. Adamant. 1, 21 *al.*). paneg. 59, 6 u. eademque res (GELL. 13, 25, 9 *al.*). FRONTO p. 157, 7 N. APVL. mund. 19. *et ap.* DIG., TERT., CYPR., IVL. VAL., FIRM., FILASTR., AMM., FAV. EVL., FVLG. RVSP., HIER., PRVD., AVG., SVLP. SEV., MART. CAP., COD. Theod. *et* Iust. unus atque idem (*cf. supra l. 45*): LVCIL. 1231 uni ... a. eidem studio. RHET. Her. 4, 13, 19 uno a. eodem verbo. 4, 39, 51 uno ... a. eodem tempore (CIC. Flacc. 61 unum i. erat t., cum. MART. CAP. 4, 377. *cf. l. 36*). CIC. Verr. II 5, 92 una a. eadem nox erat, qua *eqs.* Caecin. 59. 87. Cael. 30 Tim. 3. 19 off. 2, 42 RVT. LVP. 1, 8 *al.* LIV. 34, 60, 3 SEN. Med. 815 epist. 110, 13. 117, 8 CVRT. 10, 3, 13 IVV. 11, 161 (*v. del. Housm. al.*). TAC. Germ. 24 PLIN. epist. 8, 14, 22 FRONTO p. 64, 20 N. VLP. dig. 5, 2, 24 *al.* TERT. adv. Prax. 11 p. 243, 23 *al.* HIER. epist. 43, 2, 4 *al.* RVFIN. Adamant. 2, 4 (ἴση) *al.* AVG. civ. 19, 1 p. 350, 18 D. VINDIC. med. 18. unus et idem *sim.* (*cf. l. 47*): CIC. Verr. II 3, 179 duobus pretiis unum et idem frumentum vendidisti. Flacc. 48. div. 2, 95 uno et eodem temporis puncto (*cf.* PS. APVL. Ascl. 8 p. 43, 14). div. 2, 97. ac. 2, 129 quod esset unum et simile et idem semper (*cf.* parad. 20). off. 3, 27 orat. 10 ad Brut. 9, 9, 3 Sj. RVT. LVP. 1, 7 FRONTO p. 190, 14 N. GAIVS dig. 18, 4, 3 GELL. 3, 2, 6 APVL. mund. 25 TERT. anim. 30[fin.] *al. et ap.* CYPR., LACT., CASSIOD. CIC. orat. 182 non est unum nec idem, quod ... et quod. ⓑ *subst.*. *masc.*: HOR. epist. 2, 200 ego utrum nave ferar magna an parva, ferar unus et idem. SEN. benef. 5, 8, 3. dial. 2, 6, 3 unus idemque inter diversa sit *homo.* PLIN. epist. 8, 14, 18 TERT. adv. Prax. 18 p. 259, 25 AVIEN. Arat. 19 HIER. epist. 32, 2 *al.* *neutr.*: CIC. Catil. 4, 14 causa ... in qua omnes sentirent unum atque idem (4, 19 Phil. 3, 32. 14, 16 AMM. 17, 13, 33 *al.*). QVINT. inst. 12, 10, 51 mihi unum atque i. videtur bene dicere ac bene scribere. TERT. nat. 1, 20, 1 si unum et [e]idem sumus (BOETH. cons. 3, 11, 15 *al.*). HIL. syn. 79 p. 552[A]. RVFIN. hist. 3, 6, 1 unum atque i. erat (ἴσον). *al.* ⓒ *in correlatione*: CIC. Catil. 2, 19 quibus hoc praecipiendum videtur, unum videlicet et idem quod reliquis omnibus (*cf.* IOH. MAXENT. Conc.[S] IV 2 p. 6, 7 unum et i. ... subsistentiam esse quod et personam). LIV. 34, 32, 16 Messenen, uno atque eodem iure foederis quo et Lacedaemonem (*de attractione cf. p. 195, 84*) in amicitiam nostram acceptam. COD. Iust. 7, 72, 10, 1 (*a. 532*) in una eademque

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

degentes provincia in qua et (*cf. p. 190, 82*) possessores rerum commorantur. VEREC. comm. 2, 7 p. $14^{in.}$ uno ... eodemque modo, quo.
b par idemque *sim.* (*cf. p. 196, 50*): CIC. Mur. 21 quam *dignitatem* pari atque eadem in laude ponam (CAES. Gall. 5, 16, 3 [*interpol.?, secl. Meusel*] par a. idem periculum. SIL. 15, 397 par a. eadem fortuna. MART. 6, 11, 24 par a. eadem cena duobus erat. ARNOB. nat. 3, 27 p. 129, 28 ratione [*cf. l. 8. 11*]. HIL. myst. 1, 28. *cf.* idem ac par: FIRM. math. 1, 4, 7 e. ac p. ratione). SEN. epist. 20, 2 ut ipse ubique par sibi idemque sit *sapiens* (102, 12. GELL. 13, 16, 13 iure [AMM. 29, 1, 18]. COD. Theod. 4, 4, 7, 2 [*a. 424* = Iust. 6, 36, 8, 2] ratio). *cf.* **idem ac similis** *sim.* (*cf.* VLP. dig. 28, 6, 8 pr.): FIRM. math. 1, 5, 5 p. 15, 28 nec eadem est omnium similisque forma. p. 16, 6 isdem ac s. membrorum liniamentis. COD. Iust. 5, 27, 6 pr. (*a. 517*) s. eandemque formam. CONC.^{S} I 5 p. 132, 22 eandem similemque substantiam (*gr. I 1, 7 p. 52, 35* τὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας). MAR. MERC. Conc.^{S} I 5 p. 67, 3 s. eademque scripta. **ipse idemque** (*sc. c.* ipse = idem, *cf. p. 203, 2*): TERT. adv. Prax. 2 p. 229, 25 si ipsum eundemque et patrem et filium et spiritum dicat (resurr. $57^{in.}$ substantia [PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1145^A]. CONC.^{S} IV 2 p. 98, 14 *syn.* unum eundemque. FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 33, 3 i. eundemque hominem ..., quem). CYPR. epist. 75, 1 p. 810, 7 in ipsa atque in eadem domo simul inhabitantes (FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 38, 3).
ille idemque: ITALA apoc. 4, 1 (Victorin. Petav. rec. Hier. p. 47, 1) illa eademque vox ... quam audieram (ἡ φωνὴ ἡ πρώτη). **idem atque idem:** PS. AVG. serm. 246, 1 ut i. atque i. Christus deus et homo aliquando res ... agat ... humanas, aliquando vero divinas.

III *in annectendo altero membro fere i. q.* '**(et) una, (et) simul**' (*theod.* '*zugleich*'; *de affinitate cum quibusdam s. II 2 allatis cf. p. 189, 11. 44. 80. hic illic inservit oppositioni, v. infra l. 68*): **1** *subst.*: PLAVT. Asin. 147 mater tu, eadem era es. Bacch. 946 miles Menelaust, ego Agamemno, idem Ulixes Lartius. Merc. 10 graece haec vocatur Emporos Philemonis, eadem latine Mercator Macci Titi. 842 divom atque hominum ... spectatrix atque era eadem es hominibus (SALL. Iug. 14, 11 fratre meo atque eodem propinquo suo. VERG. Aen. 10, 606 CIRIS 314 EPICED. Drusi 300 VELL. 2, 41, 2 *al.* VAL. MAX. 9, 2 ext. 7 FILASTR. 115, 3). CATO or. inc. frg. 6 (*verba Quintiliani?*) nullam adulteram non eandem esse veneficam (*cf.* CIC. de orat. 3, 143 *oratorem* eundem esse philosophum. 3, 174 Att. 1, 14, 5 QVINT. inst. 2, 15, 33 *al.* TERT. idol. 1 p. 30, 7 *al. in appositione*: LIV. 2, 47, 11 funera ... ducit, idem in utroque laudator [7, 2, 8 *al.*]). LEX par. fac. Put. (Corp. I^2 698) 3, 18 idem praes. CORP. I^2 1623, 2. 5 mensor Idem sacoma⟨rius⟩. CIC. S. Rosc. 152 sicarium eundemque accusatorem (Phil. 5, 13 Tusc. 1, 19. 3, 10 nat. deor. 3, 5 div. 1, 36 Tim. 37 [*p. 40^C* καί] epist. 9, 17, 2 NEP. Con. 2, 1 MANIL. 1, 316 Arctophylax idemque Bootes [*cf.* PLIN. nat. 2, 202 *al.* TAC. ann. 16, 12 EVTR. 8, 20, 1 *al. asynd.*: PLIN. nat. 3, 92 Aeoliae appellatae, eaedem Liparaeorum. 4, 28 *al.* 5, 111 Tripolitani, iidem et Antoniopolitae. *cf.* EVTR. 4, 14, 2 Andriscus, idem qui et Pseudophilippus]. VELL. 2, 18, 6 VAL. MAX. 1, 1, 2 *al.* SEN. Herc. f. 1152 *al.* CVRT. 8, 2, 28 *al.* COLVM. 4, 24, 13 PETRON. 65, 5. *et ap.* PLIN., TAC., PLIN. iun., FLOR., DIG. [*saepe, item* COD. Theod. Iust.], SCRIPT. hist. Aug., IVST., AMM., PRVD., AVG. *al. cf. l. 55*). Tull. 19 novus arator et idem pecuarius (Mil. 46 nat. deor. 2, 1 leg. 2, 47 de orat. 2, 85 *al.* LIV. 25, 16, 6 *al.* PLIN. nat. 2, 209. 248 QVINT. inst. 12, 10, 6 APVL. apol. 87 *al. cf.* nec non idem: APVL. apol. 74). Phil. 13, 30 quorum princeps M. Cato idemque omnium gentium virtute princeps (*asynd.*: PRVD. ham. 699 arbiter, arbiter idem *eqs. cf.* CARM. epigr. 325, 1 [*s. $IV^{med.}$*] bis praefectus patriae, praefectus et idem hic Libyae). leg. 2, 53 iuris consultus ..., pontifex idem (*postpositum ut*: LIV. 21, 43, 15. 23, 24, 12 IVV. 8, 79). div. 1, 88 Amphilochus et Mopsus Argivorum reges fuerunt, sed iidem augures (*cf.* Att. 13, 28, 3). VARRO ling. 5, 23 terra, ut putant, eadem et humus (7, 14 ELEG. in Maec. 39 PAVL. FEST. p. 99 220. 226 SVET. Vit. 2, 1 VLP. dig. 38, 17, 2, 19). 5, 102 *iuglans* eadem nux *appellatur* (*cf.* 5, 175 rust. 3, 1, 5 *al.*). HOR. epist. 1, 18, 69 OV. Ib. 497 LIV. 1, 28, 6. *et al.; nota* idem etiam: TERT. apol. 44, 2. idem quoque: PRVD. perist. 13, 105. *in titulis*: CORP. II 4564 lib(ertis) isdem fil(iis). 14349, 8 *al.* (*cf. p. 194, 56. 63*).

2 *adi. et part.* (*servit oppositioni: p. 192, 10. raro pron. poss.*: CIC. epist. 2, 15, 1 competitor tuus et idem meus [*cf.* 9, 2, 1]. *adv.*: PLIN. nat. 37, 80 minimum idemque [*vix nom. pl.; sic Mayh.*] plurimum ab iis differunt opali): CIC. Mur. 20 Asiam istam refertam et eandem delicatam (fin. 2, 96 Tusc. 3, 62 nat. deor. 1, 24 Brut. 291 VARRO rust. 1, 22, 4. 1, 27, 1. SALL. Iug. 31, 12 [idemque *var. l.*]. LIV. 44, 46, 7 CELS. 8, 4, 12 SEN. Herc. f. 1071 epist. 85, 28 PLIN. nat. 26, 46 SIL. 16, 362 IVV. 3, 291 *al.* PLIN. paneg. 81, 3 PAVL. dig. 9, 4, 19, 2 APVL. apol. 67. *cf.* et — et idem: CIC. fin. 2, 64. 94 Brut. 273. 292 est et minime inepti hominis et eiusdem etiam faceti. Att. 1, 17, 4 COLVM. 1, 7, 4). Phil. 10, 16 certissimi idemque acerrimi Caesaris actorum patroni (nat. deor. 2, 31 *al.* VARRO frg. Non. p. 493 CATVLL. 25, 4 FEST. p. 322 CELS. 2, 4, 9 *al.* SEN. Herc. O. 1301 nat. 6, 14, 4 CVRT. 3, 4, 9 COLVM. 2, 9, 5 *al.* ASCON. p. 54, 12 St. PLIN. nat. 2, 42 *al.* TAC. ann. 1, 46. *et ap.* PLIN. iun., FLOR., DIG., APVL., TERT. [*nota* adv. Val. 27 p. 203, 11 = *Iren. 1, 7, 2* ἀλλὰ καί], SCRIPT. hist. Aug., AVG. *al.*). leg. 2, 14 vir doctissimus ... Plato atque idem gravissimus philosophorum omnium (Brut. 105 CATVLL. 103, 4 MANIL. 2, 887 VELL. 2, 98, 1 COLVM. 4, 16, 4 IVV. 6, 177 TAC. Agr. 33 PLIN. epist. 8, 13, 2). fin. 1, 61 alii audaces, protervi, idem intemperantes et ignavi (*in longiore serie ut* NEP. Alcib. 1, 4 Epam. 3, 2 TAC. ann. 1, 64). nat. deor. 1, 47 praestantissimam naturam ... eandem esse pulcherrimam (*cf.* Tusc. 3, 84 off. 1, 63 SEN. epist. 45, 11 QVINT. inst. 12, 1, 30. 12, 2, 21). Lael. 39 minime tum quidem ..., nunc idem acerrimus. off. 3, 112. orat. 180 brevior altera *via*, eadem etiam planior (*cf. p. 191, 77 et Schmalz, Antibarb. I 673*). CAEL. Cic. epist. 8, 15, 1. AETNA 222 inmensus labor est, sed fertilis idem (LIV. 30, 34, 1. 31, 33, 2 VELL. 2, 105, 2 QVINT. inst. 8, 3, 10 FRONTO p. 165, 4 N.). HOR. carm. 3, 12, 10 neque pugno neque ... pede victus, catus idem ... iaculari (*postpositum ut*: sat. 1, 10, 65 LIV. 6, 14, 2. 9, 16, 13 *al.* CVRT. 8, 13, 17 PLIN. nat. 26, 31. 37, 72). LIV. 25, 23, 9 duces regios cum peritos militiae tum egentes eosdem (QVINT. inst. 12, 3, 9). 36, 32, 5 erat ... sicut adversantibus asper, ita ... idem placabilis. 38, 55, 3 VAL. MAX. 9, 2 ext. 5. PLIN. nat. 2, 193 grassante *sono* in angusto, eodem rauco in recurvis (*in oppositione ut*: 2, 211 *al.* [*cf.* idemque: 19, 87 *al.*]). 16, 218 iuniperus, eadem et subdialibus aptissima (18, 92 SIL. 16, 566). QVINT. inst. 12, 1, 4 *al.*

3 *verba vel tota enunt.* (*in loco lacunoso*: ENN. ann. 120. *saepe in continuanda oratione fere i. q.* '*deinde, item*'; *cf. e. g. l. 41. 46. 56 sq. 62*): PLAVT. Merc. 71 (*?, v. p. 181, 54*). Pseud. 162 tu argentum eluito, idem exstruito. 768 (*interpol., v. p. 181, 58*) cui servitutem di danunt lenoniam puero, atque eidem si addunt turpitudinem (CIC. rep. 1, 30. 2, 33, 36 Tusc. 4, 38 LVCR. 1, 911 CAES. civ. 3, 11, 1 [?] VERG. ecl. 3, 91 OV. Ib. 507 [sive *var. l.*] SIL. 1, 336 *al.* STAT. silv. 3, 3, 143 MART. 13, 36, 2 TAC. ann. 3, 18 SPART. Ael. 5, 9 DRAC. laud. dei 1, 291). Truc. 48 TER. Hec. 408. Eun. 1022 adulescentulum ... nobilitas flagitiis et eundem indicas (LEX Bant. [Corp. I^2 582] 17 CORP. I^2 638, 9 [*a. 132*] CIC. ac. 2, 69 de orat. 2, 253 Att. 5, 21, 10 ANTON. Cic. Phil. 13, 33 CINNA carm. frg. 6 M. OV. fast. 4, 46 *al.* TIB. 1, 10, 15. 179. CARM. epigr. 990, 5 [*aet. Ov.*] LIV. 35, 41, 10 COLVM. 1, 6, 23 VLP. dig. 36, 1, 11, 1 *al.*). RHET. Her. 3, 12, 22 *bis.* CORP. I^2 24 lo⟨c⟩avit, eisdem aid. pl. prob(avit) (I^2 610 [*a. 200*]. 800 *al.* IV 3537 *al. cf.* I^2 694 [*a. 144?*] eisdemque [*cf. l. 37. 45*] probavit [I^2 736 *al.*]). CORP. I^2 677, 10 (*a. 106*) pluteum ... faciund. coiravere eidemq(ue) loid(os) fec(ere) (I^2 981. 1471, 3. 1762. CIC. Catil. 3, 2. 9 dom. 88. 92 me dicere ... eundemque dictitare [*cf.* epist. 13, 28^a, 2 me ... eundemque me]. Sest. 9 *al.* rep. 2, 27 *et saepe* [*bis*: nat. deor. 1, 40 idemque disputat ... idemque ... dicit. de orat. 1, 202 *syn.* deinde, tum] CATVLL. 22, 3 CAES. civ. 3, 10, 2 BELL. Afr. 22, 3 NEP. Phoc. 2, 4 VERG. georg. 4, 36 Aen. 5, 371 AETNA 83. 522 LIV. 3, 31, 4. 44, 22, 3 GERM. frg. 4, 51. 97 VAL. MAX. 4, 2, 4 *et passim* [*in titulis*: CORP. VIII 1320 *aet. Hadr.* f(ecit) id(em)q(ue) d(e)d(icavit). 1267, 12 *al.*]; *saepe apud posteriores vix diversum ab* '*item, deinde*', *e. g.* PANEG. 4 [9], 7, 3 VEG. mil. 1, 11 p. 15, 11 [*cf. et p. 194, 40*]. *cf.* CIC. rep. 2, 31 *Tulli Hostilii* ... exstiterunt res bellicae, fecitque idem ... comitium [LVCR. 3, 1022 NEP. Timoth. 2, 1]). LEX par. fac. Put. (Corp. I^2 698) 2, 9 marginem ... imponito. eisdem fores ... facito. (11) eisdem ... parietem ... facito. 3, 2 *al.* CORP. I^2 1619, 7 faciund. coeravit, Idem restituit (*cf.* 2288, 3. 2294. 2504, 15). CIC. leg. agr. 2, 98. Mur. 47. dom. 79 municipiis civitatem ademit, ademit eisdem agros (*cf.* PAVL. dig. 19, 1, 43. 40, 5, 6). Phil. 3, 17 idem etiam Q. Ciceronem ... compellat edicto (nat. deor. 2, 131 Att. 8, 3, 3 APVL. mund. 35 [*π. κόσμ. 6 p. 400^b, 25* ὁμοῦ δέ]). de orat. 3, 76 Att. 2, 19, 4. 5, 17, 5 Sestius ad me scripsit ... idem scripsit *eqs.* NEP. Ages. 5, 3 idem cum ... compulisset ..., negavit (6, 1 *al.* VAL. MAX. 6, 5, 1 *al.* PLIN. epist. 4, 11, 3). VERG. ecl. 5, 9 *al.* PROP. 4, 2, 39 vel idem *eqs.* (TAC. ann. 1, 13. *cf.* SIL. 11, 469 vel si ..., vel idem si). OV. am. 3, 12, 25 *al.* LIV. 1, 37, 2. *et passim; in titulis*: CORP. IV 821 scribit Taris, idem rogat. VIII 23749 (*a. 212*) fecit et dedicavit; idem iam statuam ... fecit. *al.* *cumulatum*: VAL. MAX. 1, 1 ext. 3 idem ... iussit ... idem sustulit ... idem tollebat (*cf.* 5, 5 ext. 3 PLIN. nat. 7, 191 *al.* SIL. 1, 261 *sqq.* SPART. Ael. 5, 9 *al.*). *verbo postpositum* (*cf. p. 193, 35*): MELA 3, 88 bibitur idem (PLIN. nat. 23, 25 *al.* PALLAD. 1, 19, 3). *iungit partes orationis*: CIC. Marcell. 1 diuturni silenti ... finem hodiernus dies attulit idemque initium ... dicendi (leg. 2, 14 OV. rem. 45 met. 8, 135 PHAEDR. 3, 8, 3 PLIN. nat. 4, 57. 68 *al.* FLOR. epit. 3, 16, 6 SCAEV. dig. 33, 4, 10 *al.* IVL. VAL. 1, 54). CARM. pop. Suet. Iul. 80, 2 Gallos Caesar in triumphum ducit, idem in curiam. LIV. 29, 13, 2 Liboni peregrina *decreta* et eidem Gallia. CELS. 2, 24, 3. PLIN. nat. 34, 55 Polyclitus ... fecit ... iuvenem ..., idem et doryphorum (34, 76 VLP. dig. 14, 3, 13 pr.). *speciatim ad augendam oppositionem duarum sententiarum* (*cf. p. 191, 29. 68. 201, 45; rarius simul anaphorice ut* CIC. div. 2, 49 causarum ... ignoratio ...; eadem ignoratio): PLAVT. Asin. 144 prius ... sordido vitam oblectabas pane ...; eadem nunc ... me ... ignoras (Men. 690. 730 CIC. Verr. II 3, 201. 4, 47 Mur. 86. Sest. 14 atque eidem n. Cael. 5 idemque n. CATVLL. 30, 9 LIV. 26, 41, 17. 31, 29, 5 MART. 14, 216, 1). Aul. 429 Bacch. 63. Capt. 864 ego nunc tibi sum summus Iuppiter, idem ego sum Salus *eqs.* (*cf.* Merc. 853 VERG. Aen. 10, 850 MART. 4, 83, 1). Epid. 654 tibi ... quod ames domi praestost ... opera mea; et sororem in libertatem idem opera concilio mea (CIC. Planc. 51. nat. deor. 2, 26 et ... et idem. VERG. Aen. 3, 564 HOR. sat. 2, 7, 23 *al.*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

OV. Pont. 1, 5, 37 *al.* LIV. 28, 2, 7 *al.* VITR. 1, 4, 3 VELL. 2, 83, 2 PLIN. nat. 27, 34 MART. 6, 53, 1 *al.*). Merc. 856 Pseud. 1006 (*interpol.*) Trin. 295. TER. Andr. 521 tu tamen idem (tamendem *Lindsay, cf.* DON. *ad l.*) has nuptias perge facere ita ut facis (*cf.* CIC. Phil. 2, 91 idem t. Tusc. 5, 57 Att. 13, 12, 1 epist. 6, 14, 2 LIV. 2, 44, 10 SEN. epist. 22, 6 PLIN. epist. 4, 10, 1 *al. cf.* CIC. Catil. 2, 9 atque idem t. de orat. 1, 171 sed t. idem [epist. 4, 4, 1. 13, 15, 2 VERG. Aen. 3, 541. *cf.* sed idem: CIC. epist. 3, 1, 3. 4, 7, 2 HOR. carm. 2, 19, 27 PRIAP. 35, 1 LIV. 5, 28, 8 *al.* VAL. MAX. 6, 9, 12 SEN. benef. 3, 12, 4 *al.* MART. 11, 100, 5 *al.*]. HOR. epist. 2, 2, 192 et t. idem). ACC. trag. 260 ⟨sole⟩ splendet saepe, ast idem nimbis interdum nigret (SIL. 14, 31. *cf.* at: CIC. Caecin. 7 Sull. 81. 82 Phil. 2, 67 de orat. 2, 193 CATVLL. 62, 54 HOR. sat. 1, 10, 3 OV. fast. 4, 101 *al.* SEN. dial. 10, 13, 7 SIL. 3, 335 SVET. Iul. 58, 1. autem: CIC. de orat. 2, 23. sed: *v. l. 7.* verum: VERG. Aen. 3, 448 [HOR. epist. 1, 15, 44. *cf.* FRONTO p. 114, 25 N. vero]). CARM. epigr. 959, 3 (*aet. Acc.*). RHET. Her. 4, 22, 31. CIC. Cluent. 110 *Quinctius* cuidam hominum generi paulisper iucundior fuit. atque idem quanto in odio postea illis ipsis fuit! (de orat. 2, 159 LVCR. 3, 121 VERG. Aen. 10, 731 OCTAVIA 165 SIL. 4, 320 *al.* AVR. Fronto p. 75, 22 N. *cf.* CIC. Sull. 20 a. idem ego [Arch. 15 *al. cf.* de orat. 2, 153 a. e. i. Cael. 30 a. e. i. qui]). Flacc. 88. p. red. ad Quir. 8 Planc. 54. 63. Phil. 1, 37 equidem is sum qui ... contempserim; idemque ... puto (Att. 3, 12, 1. 4, 1, 1. 5, 21, 2 LIV. 3, 59, 4 SEN. dial. 1, 1, 4 COLVM. 6, 28 PLIN. nat. 2, 103 *al.* MART. CAP. 4, 372). leg. 3, 34 div. 2, 58 Tusc. 1, 93. 2, 65. Cato 4 *senectutem* ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti. off. 1, 84. 3, 38 *Gyges* a nullo videbatur ...; idem rursus videbatur, cum *eqs.* (PLIN. epist. 10, 31, 3. *cf.* MANIL. 4, 543 rursusque. PLIN. nat. 2, 214 ac r. [SIL. 3, 672]. APVL. apol. 53 et ... r. [mund. 6 = *π. κόσμ. 3 p. 393ᵃ, 22 πῇ δὲ πάλιν*]. *cf.* MANIL. 2, 649 modo ..., modo. 4, 563 nunc ..., nunc idem). Brut. 44 *al.* VARRO ling. 9, 14 *al.* (*nota inconcinnitatem*: 9, 15 et hi ..., idem ... non docebimus? [*cf. Heidrich, Stil d. Varro 40*]). CATVLL. 22, 15. 62, 43 LVCR. 1, 306. 3, 48. NEP. Them. 9, 3 idem multo plura bona feci *eqs.* (*Thuk. 1, 37, 4 πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθά*). HOR. carm. 2, 10, 22 sapienter idem contrahes ... vela (*postpositum ut*: epist. 2, 1, 14 [*post verbum*] LIV. 5, 4, 5 *al.* OCTAVIA 190 CVRT. 4, 7, 22 PLIN. nat. 17, 24. 147 CARM. epigr. 2177, 5). 3, 4, 67 *al.* OV. Pont. 1, 2, 59 LIV. 38, 21, 11 *al.* SEN. contr. 7 praef. 3 VAL. MAX. 4, 5, 2 *al.* SEN. dial. 5, 35, 1 indignaris ...; deinde idem ... quereris (*cf.* FLOR. epit. 1, 13, 14 mox). *et al.; nota in sententiis minutis pro hypotaxi*: AFRIC. dig. 13, 6, 21 pr. rem mihi commodasti: eandem subripuisti: deinde *eqs.* SCAEV. dig. 34, 4, 31, 3 *al.*

4 ego idem *sim.* (*cf. supra l. 20*): PLAVT. Mil. 1207 ⟨te⟩ ... ⟨ei⟩ dono dedi ... idem ego te liberabo (CIC. Mur. 1. Att. 1, 16, 8 i. e. ille [*v. p. 202, 40*]. epist. 3, 6, 2 PROP. 4, 1ᵇ, 99. 4, 9, 47 OV. am. 2, 15, 15 met. 6, 693 *sqq.* [*anaph.*] LIV. 21, 43, 17 VAL. MAX. 6, 5 ext. 4). CIC. Mur. 86 vos ... obtestor ...; deinde ego idem vos ... oro (prov. 26 *al. cf.* e. i. qui: CIC. prov. 17 orat. 23. i. e. qui: CIC. Att. 13, 31, 1). *cf.* PLAVT. Poen. 161 em, me dato ... em, eundem me dato (CIC. Verr. II 5, 151 ab eodem me. p. red. in sen. 36 Sest. 107 de eodem me [108 de me e. *al.*] epist. 13, 75, 2 PLIN. epist. 4, 9, 5 *al. cf. p. 192, 39*). CIC. de orat. 3, 98 idem nos (LIV. 38, 46, 6). **tu idem** *sim.*: PLAVT. Amph. 1085 faciam, tu idem ut aliter praedices (Aul. 567. CAECIL. com. 97 tute i. LVCIL. 649 CIC. Verr. II 3, 173 *al.* leg. 1, 15 Att. 16, 7, 6 *al.* [tu i. qui: CIC. prov. 7 Lig. 30 fin. 4, 62 epist. 1, 9, 22] *cf.* CIC. leg. 1, 5 per te ... per te eundem. VERG. Aen. 4, 321 CIRIS 288). CIC. dom. 52 quod idem tu ... tulisti (p. red. in sen. 17 idemque tu [Vatin. 22 *al.*]. Pis. 64 LIV. 40, 11, 10 *al.* PLIN. nat. 33, 39). *cf.* PLAVT. Truc. 842 eundem ... te (CIC. Verr. II 3, 16 eundemque te. Deiot. 6 *al.*). CIC. p. red. in sen. 27 vos idem (Cluent. 163 *al.* IVST. 14, 4, 11. *cf.* CIC. prov. 13 idem vos [25 isdem v. ... cum quibus. Balb. 4 *al.* TERT. apol. 6, 7]).

5 *in enunt. secundariis*: a qui idem *sim.* (*subst.; raro adi.*: CIC. orat. 83 quod idem verbum. *cf. et p. 203, 68*): PLAVT. Amph. 862 servos Sosia, idem Mercurius qui fit. CIC. Verr. II 4, 106 Liberam, quam eandem Proserpinam vocant (nat. deor. 2, 101 PLIN. nat. 8, 194 *al. cf.* CIC. fin. 5, 21 nominamus. nat. deor. 2, 68 dicitur [Lael. 65 PAVL. FEST. p. 151 *al.* QVINT. inst. 3, 8, 6 *al.*]. 3, 56 habetur [Tusc. 4, 31]. off. 1, 20 appellari [QVINT. inst. 5, 10, 62. *cf. p. 203, 71*]. LIV. 1, 3, 2 nuncupat. *al.*). Vatin. 6. Planc. 42 iis iudicibus editis, qui idem testes esse possent (nat. deor. 2, 62 Romulum, quem ... eundem esse Quirinum putant [*cf.* 2, 64. 3, 60 *al.*]. fin. 3, 61 Tusc. 3, 36 *al.* NEP. Alcib. 4, 6 QVINT. inst. 9, 4, 88 *al.*). CAES. Gall. 7, 41, 2 LVCR. 2, 464 QVINT. decl. 314 p. 232, 14 *al.* (*cf. l. 82*). quod idem (*cf. p. 203, 74*): CIC. Phil. 14, 36 quod i. legiones tironum fecerint (Att. 13, 45, 3 OV. trist. 3, 13, 9. *cf.* CIC. div. 1, 92 factitatum. *cf. p. 203, 74*). fin. 3, 50 Tusc. 3, 68. 4, 57 div. 2, 43 orat. 82 Att. 8, 3, 3 *al.* PAVL. FEST. p. 153 PLIN. nat. 4, 117 QVINT. inst. 1, 5, 27 *al.* *speciatim in sententia negativa*: CIC. Cluent. 113 nego ... quicquam fuisse in Fidiculani causa, quod i. non esset in ceterorum (*cf.* off. 1, 43. 3, 34. 110 epist. 6, 3, 2 *al.* [*nota collocat.*: de orat. 2, 250 quo non ex eodem]. OV. trist. 2, 266 QVINT. inst. 4, 2, 99. *item masc.*: CIC. Brut. 189 qui non i. [off. 2, 35]. *cf.* quin i.: CIC. epist. 16, 4, 3 Q. CIC. pet. 51. ut non i.: PLIN. nat. 10, 192 TAC. hist. 4, 76). *alia*: PLAVT. Amph. 945 eadem si i[s]dem purgas mi, patiunda sunt (CIC. Phil. 2, 78 fin. 4, 62 de orat. 3, 140. *cf.* nisi: CIC. Deiot. 16 Tusc. 5, 26). CIC. Sest. 90 accusas Sestium, cum idem laudes Milonem. Phil. 7, 4 in re ... maxime populari, quod eadem salutaris rei p. sit *eqs.* (Brut. 113 HOR. sat. 2, 7, 111).

6 *anaphora* (*cf. et p. 207, 4*): RHET. Her. 2, 24, 37 *Pacuvius* eandem adfert rationem, quare caeca, eandem, quare bruta fortuna dicitur. CIC. Verr. II 1, 74 cum ... Verres fortunas agi suas diceret, idem testimonium diceret, idem esset in consilio, idem accusatorem parasset (*saepius repetit. ut* Manil. 60 leg. agr. 2, 75 VARRO Men. 475 PETRON. 68, 7 QVINT. inst. 12, 11, 23. *cf. et p. 207, 36*). Cluent. 93 accusabat tribunus plebis idem in contionibus, idem ad subsellia (*cf.* Pis. 67 idem cocus, idem atriensis [nat. deor. 1, 84 div. 2, 77 PROP. 4, 10, 19 LIV. 39, 40, 6 VEG. mil. 1, 3]. *in oppositione duarum sententiarum*: CIC. dom. 28 cum idem ... monerent, idem ... dicerent [Phil. 2, 40 ac. 2, 63 orat. 22 *al.*]). Tim. 23 earum *partium* alteram eadem parte praestantem extremis eademque superatam ([*p. 36⁴ καί*]. OV. met. 12, 614 LIV. 45, 9, 2 ARNOB. nat. 3, 33 p. 134, 2 [*al., v. Löfstedt, Arnobiana 88*]). LVCR. 1, 820. OV. met. 13, 499 tuos idem fratres, te perdidit idem (*cf.* VAL. FL. 7, 361 SIL. 4, 107 LACT. inst. 4, 27, 14 *al.*). LIV. 7, 40, 9 eodem tenore ..., eodem (*cf.* 42, 47, 6 CELS. 7, 26, 5ᴱ SEN. benef. 5, 6, 1 PLIN. nat. 18, 242 *al.* VAL. FL. 5, 436 QVINT. inst. 9, 4, 11 [*syn.* ac, et] TAC. hist. 1, 38 ann. 4, 43 LAMPR. Heliog. 1, 2 AVG. civ. 5, 2 p. 192, 13 D. *al.*). 31, 11, 4. MANIL. 1, 498 cur eadem aestivas exornant sidera noctes semper et hibernas eadem? (STAT. silv. 2, 3, 70). *et al.; liberius* TER. MAVR. 361 (= 1309) nostra lingua quinque vocales suas corripit ... nunc easdem, nunc easdem protrahit.

7 *sero confunditur c.* item (*cf.* DON. Ter. Andr. 599 *et p. 181, 75. 199, 65; ad originem usus cf. Löfstedt, Komm. 294 sqq. plura dubiae trad., e. g.* CAPITOL. Opil. 3, 6 AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 321, 28 [*an* i⟨s⟩dem*?*]): TER. MAVR. 2022 spondeus erit tertius, idem quoque quartus. 2428 Archilochus idem est usus et tali metro (262. CONC.[S] I 3 p. 61, 24 [*gr. I 1, 2 p. 13, 28 καί*]. *cf.* COMM. instr. 1, 33, 2 et ego ... idem. 1, 38, 5). CAPITOL. Maximin. 6, 5 quinos, senos et septenos, idem quindenos ... prosternens (*in serie ut* CHIRON 539). IVL. VAL. 3, 25. COMM. apol. 324 cuius de peccato morimur sic et omnis idemque (instr. 1, 35, 4. CHIRON 151 bulimus et defecti⟨o⟩ idemqu[a]e aestuatio. RVRIC. epist. 2, 53 p. 436, 11. 2, 57 p. 437, 13 CORP. VI 19659, 7 fecit coniugi suo et suis libertis ..., idem meis ide(m)q(ue) Obelli Cimbri. 29527, 5 VIII 26939ᵃ XIII 1854, 3 [*s. III*] *al.*). 583 Vergilius legitur, Cicero aut Terentius idem. ITIN. [Silv.] 25, 11 alia ... die ... in ipsa ecclesia proceditur in Golgotha, hoc idem et tertia die (27, 3 [*v. Löfstedt ad l.; Svennung, Wortstud. z. d. spätl. Oribasiusrez. 86*]). CHIRON 200 idem similiter ... dabis (*Veg. mulom. 1, 17, 17* quoque). 401 et sic ei dabis idem manducare ciatum diurnum (*Veg. 2, 89, 3* rursumque praebebis). 570 (*al.; nota* 958 idem ad sues alio modo = 959 item ad sues). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 290 scribam Moysen et Iosep idem scribam sacrorum (*cf. l. 56*). MARCELL. med. 26, 12 *syn.* item, quoque. 35, 9 (= *Scrib. Larg. 271* item). DIOSC. 2, 50 APIC. exc. 2. CONC.[S] IV 2 p. 169, 9 scriptum est ... Ypatio ... atque idem ... Iohanni. p. 171, 35 *al.* MARCELL. chron. II p. 67, 403, 3 Basilici episcopi idemque martyris (*cf. l. 57*). IORDAN. Rom. 39 pro postumo Aeneae, idem Aenea (283 Get. 89). VEN. FORT. Mart. 4, 489 hoc idem est mirum *eqs.* (*al., v. Blomgren, Studia Fortunat. II 1934 p. 46 sq.*). *in titulis* (*cf. l. 40*): LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (Corp. XIV 2112) I 9 dict(atore) III idemq. patr(ono) (CORP. VI 7788, 11 *al.* 21458, 5 filia ... idenque liberta [CORP. X 573, 4 *al. cf.* VI 5778, 5 collibertae idem coniugi. 8801, 5 *al.*, *nota* 18017, 4 libertae idem et coiugi. *cf.* XI 60, 7 *et l. 64*]. 22819, 3 in agro Pauliano idem Petroniano [23897, 5 *al.* XI 4487, 9 *al.* XIV 338 *al.*]). IVS. hosp. Zoelar. (Corp. II 2633) 5. 15. EMPTIO pueri (Corp. III 940) 14. CORP. VI 2001, 8 *al.* *sim.* isdem (*cf. p. 181, 8*): CORP. VI 9590, 5 patrono isde(m) conIugi (9719, 5 *al.* [38674 isdem et]. XIV suppl. Ost. 4663, 4. *cf.* VI 10522 l⟨ib⟩ertae meae is⟨dem uxori⟩ [13670 *al.* XI 4760, 6]). XI 1074, 6 posuaerunt servi quos edukav(i)t, Isde(m) liberta.

IV *usus stricte* **comparativus**: A *per enunt. relat. sim.* (*aliter p. 206, 18*): **1** *adi.* idem — qui: **a** idem ius ..., quod ius: TER. Hec. 10 eodem ut iure uti senem liceat, quo iure sum usus adulescentior. CIC. Verr. II 2, 183 ex eodem genere quod ... genus. Vatin. 40 isdem verbis ... quibus ... verbis. GAIVS inst. 1, 13 eiusdem condicionis ... cuius condicionis. VLP. dig. 43, 30, 3, 2 ex iisdem causis ..., ex quibus causis (44, 4, 2 pr. AVG. civ. 21, 24 p. 531, 10 D.). PAVL. dig. 31, 83 in eundem casum ... in quem casum. TERT. idol. 18 p. 51, 10 eodem more ... quo more. PORPH. Hor. carm. 4, 14, 34/5 eodem die ... qua (quo *edd.*) die.

b idem ..., qui modus *sim.* (*cf. p. 197, 33*): PLAVT. Cist. 120 idem mihi, magnae quod parti est vitium mulierum. Truc. 184. OV. trist. 5, 1, 36 idem (*sc. carminis erit*), fortunae qui modus huius erit. MANIL. 3, 575 Centauri fuerint eadem quae munera Cancri. 4, 652 VELL. 2, 39, 1.

c idem ius ..., quod (*nota omissionem exquisitam* TAC. ann. 2, 63 abiturum fide qua venisset [*at* 2, 78 eadem f. qua]. *al.; apud alios fort. propter praecedens* idem *vitatur ut* PLIN. nat. 23, 113 eadem

[*J. B. H.*]

discocta in aqua quas lycium praestat utilitates. *raro attributive*: Cic. Phil. 12, 6 cuius idem consilium quod tuum *eqs.* *add. pron. poss.*: Cic. Deiot. 19 tua te ... eadem quae saepe fortuna servavit [*cf. et* Liv. 27, 22, 5 *al.*]): Plavt. Amph. 77 eadem histrioni sit lex quae summo viro? (Merc. 823 Cic. leg. agr. 2, 6 Liv. 8, 20, 9 *al.* Sen. dial. 1, 3, 1 *al.*). 614 Davo prognatum, patre eodem, quo ego sum (*cf.* Liv. 9, 36, 2 matre. Cvrt. 3, 12, 21 parente. Ov. Ib. 473 sanguine. *al.*). Men. 749 eodem die illum vidi quo te (Merc. 38 Cic. Verr. II 3, 192 *al.* Caes. civ. 1, 18, 3 *al.* Liv. 28, 26, 1 *et saepe. cf.* Sen. contr. 1, 5, 5 nocte. Liv. 30, 18, 1 aestate [43, 1, 1 *al.*]. Vell. 1, 13, 1 anno [Ascon. p. 40, 31 St. *saep.*]. *al.*). Mil. 612 eodem consilio quod intus meditati sumus, gerimus rem? (*cf. supra l. 2*). Persa 429. Poen. 895 ingenuast :: quo modo? :: eodem quo soror illius (*v. p. 187, 63*). Stich. 134 idem animust in paupertate qui olim in divitiis fuit (Cic. har. resp. 5 *al.* Liv. 3, 50, 9 *al.* Val. Max. 9, 1, 9 Sen. benef. 1, 1, 8 *al. cf.* Cic. Verr. II 4, 145 voluntatem [ad Brut. 9, 1, 5 Sj.]. epist. 1, 9, 17 sensu [Nep. Alcib. 5, 3]. Liv. 8, 31, 3 mente. Scaev. dig. 44, 7, 61, 1 affectione. *al.*). Ter. Ad. 801 num qui minus mihi idem ius aequomst esse quod mecumst tibi? (Cic. Verr. II 3, 12 Caecin. 102 *al. et ap.* Liv., Tac., Dig., Cod. Theod. *al.*). Pacvv. trag. 245 manibus isdem quibus (Cic. Font. 48 *al.* Liv. 45, 38, 2 *al.*). Gracch. or. frg. Cic. orat. 233 eiusdem sit hominis probos improbare qui improbos probet (Cic. Verr. II 2, 70). Corp. I^2 1522 (= 1523) ad idem exemplum quod supra terram silici (Cic. epist. 12, 30, 3 Liv. 31, 12, 3 Qvint. inst. 3, 11, 4 *al.*). Rhet. Her. 3, 4, 7 isdem rationibus quibus in iudiciali causa (*v. p. 187, 83 sqq. cf. et* Cic. nat. deor. 2, 79 ut eadem sit in his quae humano in genere ratio [Verr. II 5, 87 *al.* Liv. 22, 39, 10 Cels. 5, 28, 16^B *saepe*]. *al.*). 4, 49, 62 id sumitur isdem de causis quibus similitudo ([Caes. civ. 1, 81, 2 Cels. 8, 20, 7 Plin. nat. 23, 162 *al.*, *cf. p. 196, 3*]. Cic. Verr. II 5, 116 eandem suam c. ... esse quam illorum. II 5, 146 *al.* Sall. Iug. 81, 1 Liv. 34, 4, 7 Sen. epist. 28, 2 *saepe*). Cic. inv. 2, 7 fuit tempore eodem, quo Aristoteles, ... Isocrates (Tusc. 4, 2 *al.* Varro rust. 2, 8, 4 Lvcr. 2, 163 *al.* Liv. 28, 25, 6 *et passim. cf.* Liv. 42, 4, 5 per i. t. quo [Colvm. arb. 30, 2]. *adde* Liv. 21, 49, 5 tempestate. Val. Max. 2, 7, 1 momento [Sen. benef. 2, 29, 5 *al.*]. Plin. nat. 17, 98 spatio. *al.*). S. Rosc. 150 una spes reliqua est S. Roscio, eadem qu⟨a⟩e rei p. (*in appositione ut*: Fronto p. 96, 16 N.). Q. Rosc. 6 si eandem vim ... habent adversaria quam tabulae (Cic. nat. deor. 2, 8. 72 Lvcr. 5, 655 Liv. 6, 38, 6 *al. cf. infra l. 77*). Verr. II 3, 12 eadem condicione ... qua (Liv. 22, 52, 4 *al.* Sen. epist. 38, 2 *al.*). Cluent. 98 in eodem genere in quo (fin. 5, 68 *al.* Qvint. inst. 9, 3, 2 *al.*). leg. agr. 2, 30 ei potestatem ... eandem constituit quam si lata esset lex (Sull. 39 *al.*). 2, 44 eosdem cursus ... quos (Cael. 72. *cf.* Sen. nat. 7, 12, 4 *al.*). 3, 2 voltus (Liv. 3, 59, 1 Sen. contr. 9, 6 [29], 17 Sen. dial. 4, 7, 1). Catil. 1, 33 isdem quibus haec urbs auspiciis (Liv. 3, 55, 11 *al.*). 3, 27 earum rerum ... non eadem est fortuna atque condicio quae illorum *eqs.* (leg. 1, 32 *al.* Caes. Gall. 4, 24, 4 Sall. Iug. 92, 4 Verg. georg. 2, 89 Liv. 7, 19, 5 *al.* Cvrt. 4, 7, 23 *al. cf.* Cic. Tim. 47 haud isdem vinclis quibus). Sull. 91 urget eadem fortuna quae coepit (Liv. 4, 25, 8 *al.* Vell. 2, 121, 1 Flor. epit. 4, 2, 51 *al. cf.* Sen. nat. 7, 27, 2 sortis. *al.*). Sest. 88 eadem ... re ... qua (Planc. 1 *al.* Sen. benef. 4, 35, 2 Dig.). prov. 41 habere eodem loco quo (Caes. Gall. 1, 26, 6 Liv. 8, 35, 6 *saepe; proprie*: civ. 2, 33, 4 *al.*). har. resp. 22 tua tum ... eadem virtus fuit quae *eqs.* (Caes. Gall. 6, 8, 4 Liv. frg. 22 *al.*). Pis. 38 ut ... idem fines provinciae fuerint qui gladiorum (fin. 5, 40 *al.* Liv. 3, 44, 1 *al.* Sen. suas. 1, 3 *al.*). Planc. 60 gradus (off. 1, 59 Bell. Alex. 74, 4 *al.*). Lig. 34 sententia (ac. 1, 12 *al.* Liv. 22, 43, 8 *al.*). rep. 3, 24 *scelere* (Tusc. 1, 97 *al.* Liv. 7, 38, 5 *al. cf.* Planc. Cic. epist. 10, 23, 5 furore [Sen. Herc. f. 1049]. *al.*). fin. 1, 68 eadem ... scientia confirmabit animum ... quae perspexit (*Epic. frg. Diog. Laert. 10, 148 ἡ αὐτὴ γνώμη θαρρεῖν τε ἐποίησεν ... καὶ ...*). Brut. 15 eadem mensura (*Hes. op. 350 αὐτῷ τῷ μέτρῳ. cf.* Plin. nat. 25, 128 *al.*). 301 verbis eisdem ... quibus (Varro rust. 1, 2, 27 Liv. 33, 34, 2 Qvint. inst. 2, 15, 37 *al.*). orat. 65 omnes eosdem ... flores quos (*cf.* Caes. Gall. 6, 13, 3 Qvint. inst. 3, 6, 72 *al.*). part. 9 ordo idem fere quem exposui locorum (Lvcr. 4, 68 *al.*). Lvcr. 1, 648 naturam (Plin. nat. 5, 44 *al.*). Caes. Gall. 1, 12, 7 proelio (Cvrt. 6, 3, 8). 1, 21, 3 itinere (3, 3, 3 *al.* Liv. 32, 6, 3 Itin. [Silv.] 6, 3). 5, 49, 2 ab eodem Verticone quem supra demonstravimus (*cf.* civ. 3, 108, 2 *al.*). 6, 24, 4 in eadem inopia ..., qua ante, Germani permanent (Liv. 8, 25, 1 *al. cf.* 9, 22, 2 antea [38, 25, 11 *al.* Amm. 31, 10, 16 *al.*]). Sall. Iug. 5, 7 cultu (Colvm. 4, 33, 5 Tac. hist. 1, 88 *al. cf.* Colvm. 11, 3, 59 culturam). Nep. Hann. 8, 2 poena (Plin. nat. 10, 62 Tac. ann. 6, 7 *al.*). Verg. Aen. 8, 141 Atlas, idem Atlas ... qui. Liv. 2, 20, 13 eodem impetu quo (37, 21, 3 Sen. contr. 1 praef. 17 Sen. nat. 3, 27, 14 *al. cf.* Liv. 29, 1, 16 vi [37, 17, 6 Sen. dial. 9, 10, 2 *al.*]). 2, 51, 5 arte (27, 16, 10 Mela 1, 114 *al.*). *et passim c. subst. ut* casus, comitas, color, copia, cura, deus, eventus, fides (Liv. Cvrt. Tac. Dig.), forma, honor, hostis, labor, nomen, numerus, oculi, praemium, signum, status, terror, usus. *nota attractionem pron. relat.* (*cf. p. 187, 66*): Corp. XIV 367 sub eadem condicione qua s(upra) s(criptum) est. Lex Manc. (Bruns font.^{7} p. 297 n. 114) 2, 23; *assimilationem subiecti enunt. relat.*: Sen. benef. 6, 38, 4 eadem habere quae ... libitinarios vota. *praep. in enunt. relat. non repetitur* (*cf. l. 24 et p. 195, 29*): Cic. nat. 1, 31 quae sunt isdem in erratis ..., quibus ea (fin. 4, 56 eadem in causa qua [Liv. 39, 24, 11 Vlp. dig. 5, 3, 29 *al.*]. Att. 8, 11^d, 3 Liv. 10, 31, 13. 29, 30, 11 Cvrt. 4, 15, 11 *al. cf.* Cael. Cic. epist. 8, 9, 2 in eandem condicionem quam [Nep. Cim. 3, 1 Qvint. inst. 1, 5, 60 *al.*). Liv. 27, 22, 5 cum isdem ducibus ..., quibus. Val. Max. 7, 7, 2 eadem ex parte qua (Sen. benef. 7, 10, 2. nat. 1, 1, 15 ex eadem causa qua [7, 7, 2 *al.* Qvint., Dig., Tert. *cf.* Pavl. Fest. p. 332 ab eadem c. qua]. Plin. paneg. 55, 6 *al.*). qui et (*cf. l. 39. 48. 73; falso trad.*: Cic. epist. 13, 23, 2): Plin. nat. 34, 17 eodem anno quo et. Gaivs inst. 1, 175 (Vlp., Pavl., Marcian., *v. V. i. R.*). Tert. apol. 40, 9. nat. 1, 10, 28 *saep. et ap.* Cypr., Sol., Script. hist. Aug., Ivst. (*cf. A. Petersson, De epitoma Iust. quaest. crit. 1926 p. 58*), Vvlg., Hier. *al.* *nota contractionem duarum comparationum*: Tac. Agr. 32 an eandem Romanis in bello virtutem quam in pace lasciviam adesse creditis? Tert. monog. 16 p. 786, 15 Oe. si de posteritate quis cogitet iisdem animis quibus oculis uxor Loth (*paulo aliter* Priscill. tract. 7 p. 83, 9 Marcell. chron. II p. 104, 11).

2 *subst.*: a idem — qui: Plavt. Amph. 447 equidem ... i. sum qui semper fui (Truc. 368 qui soles [Cic. Caecin. 30 Sull. 47]. Afran. com. 88 Cic. Verr. II 1, 2 off. 3, 20 *saepe.* Caes. Gall. 1, 40, 7 Liv. 4, 32, 3 *al.* Plin. nat. 19, 104 *al.* Sil. 16, 642 Tert. apol. 48, 13 *al. cf.* Cic. epist. 15, 11, 1 exstiteris). Cas. 318 quicum litigas? ... :: cum eadem qua tu semper. Mil. 808. Cic. inv. 2, 50 eiusdem esse, qui in illa re peccarit, et hoc quoque admisisse (*cf. l. 39*). Quinct. 37 quis huic rei testis est? i. qui acerrimus adversarius (Cluent. 168 *al. cf.* Fast. cos. Capitol. a. u. c. 501 [Corp. I^2 p. 24] L. Postumius ... Idem qui pr. erat *eqs.*). S. Rosc. 105 div. in Caec. 28 Verr. II 1, 143. leg. agr. 2, 39 cum i. possit iudicare qui dixerit. Planc. 91 ab omnibus eisdem a quibus. Mil. 102 per eosdem per quos (*et saepissime, nota* Tim. 15 ut dissolvi *mundus* nullo modo queat nisi ab eodem a quo est conligatus [*p. 32^C ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος*]). Pvblil. A 31. Nep. Eum. 2, 1 eidem, cui Alexander ... anulum ... dederat, Perdiccae (*cf.* Liv. 40, 38, 7 Sen. nat. 2, 45, 1. *inverso ordine* [*cf. l. 28*]: Nep. Dion 1, 1 Plin. nat. 35, 128 Mart. 9, 8, 7). Ov. epist. 19, 73 Ib. 271 Liv. 2, 24, 2. 9, 16, 4 *al.* Sen. contr. 7, 5 (20), 2 Sen. Phaedr. 972 dial. 7, 1, 5 Sil. 4, 79 Plin. epist. 2, 5, 5 Act. arv. a. 59 Ian. 12. *et al.; nota* qui et: Gaivs inst. 1, 135 in eiusdem mancipio esse cuius et pater sit. dig. 41, 1, 7, 6 *al.* Tert. apol. 36, 4. 40, 12 *al.* Porph. Hor. epist. 1, 18, 37 Avg. civ. 10, 24 p. 437, 21. 22 D. Rvstic. c. aceph. p. 1186^A non ... i. sum qui et tu. *contamin.*: Ps. Varro sent. ed. Germann 41 hic perfecte methodum habet, qui i. est repentinus qui praeparatus.

b idem — quod: Plavt. Asin. 256 cave tu i. faxis, alii quod servi solent (Men. 716 *al.* Ter. Andr. 582 Lvcil. 722 Scip. min. or. frg. Gell. 6, 12, 5 Cic. Verr. II 1, 37 *al.* Caes. Gall. 1, 31, 14. Liv. 41, 14, 6 i. quod et Ligures. Sen. clem. 2, 7, 2 *passim. cf.* Plavt. Rud. 1074 fieri [Cic. ac. 1, 14 *al.*]. Cic. Brut. 16 efficere [Plin. nat. 17, 15 *al.*]). Bacch. 985 ne idem cantent quod priores *tabellae.* 1109 mihi par, idem est quod tibi. Men. 569. Cato agr. 1, 6 scito i. agrum quod hominem esse (Cic. inv. 1, 62 Caecin. 59 fin. 2, 13 *al.* Eleg. in Maec. 104 Cels. 1 prooem. 36 Sen. nat. 2, 39, 2 *al.* Qvint. inst. 5, 11, 35 *al.* Plin. paneg. 83, 6 Flor. epit. 1, 11, 8. 4, 2, 79 *al.*). Ter. Ad. 568 i. quod ego sentit *eqs.* (Cic. Phil. 10, 3 leg. 1, 55 *al.* Liv. 32, 25, 7 *saepe*). Rhet. Her. 2, 24, 37 i. dici⟨t⟩ quod in expositione dictum est (Cic. Caecin. 35 *al.* Sen. contr. 9, 2 [25], 22 Sen. epist. 91, 16 Qvint. inst. 1, 1, 8 *al.*). Cic. Verr. II 5, 180 non i. licet mihi quod iis (Phil. 1, 28 *al.* Val. Max. 6, 3, 2 Sen. dial. 12, 6, 3 *al. cf.* Cic. Vatin. 15 concedatur). Caecin. 2 possit (Val. Max. 9, 12, 2 Sen. epist. 91, 15 *al.*). Mur. 28 i. videare respondisse quod Servius (div. 1, 16 *al.* Varro ling. 8, 64). Phil. 2, 12 placuit i. quod consularibus (Brut. 24 Dig.). 2, 17 contigisset (*cf.* Tusc. 1, 73 accideret [3, 58 Caes. Gall. 4, 35, 1 *al.*]. de orat. 1, 208 usu esse venturum. Sen. nat. 3, 15, 7 evenit. *al.*). Tusc. 4, 46 se non i. ... consecutum quod alium (Sen. benef. 6, 13, 4 *al.*). Att. 5, 21, 14 probo (Vlp. dig. 37, 5, 5, 6 *al.*). *al.* Varro Men. 217 tit. i. Atti quod Tetti. ling. 6, 58 'pro' i. valet quod 'ante' (Sen. nat. 2, 34, 3 Qvint. inst. 10, 1, 13 *al.*). Tib. 3, 11, 17 optat i. iuvenis quod nos (*cf.* Liv. 22, 39, 18 cupiet). *et al.; nota acc. adv.*: Pavl. Fest. p. 5 circuitus aedificiorum patens ... in longitudinem i. quod aedificium. *attributive*: Lvcan. 9, 536 par Geminis Chiron et i., quod Carcinos ..., Aegoceros. *abl.*: Tert. idol. 21 p. 55, 16 eodem Iovis honorem facis quo et ille. *ellipt.*: Cic. Tusc. 2, 15 ceteri ... i. fere quod modo tu. ad Brut. 9, 8, 2 Sj. Sen. contr. 7, 3 (18), 4 Colvm. 11, 2, 43 Plin. epist. 9, 36, 3.

c eadem — quae: Plavt. Asin. 613 certum est facere in me omnia e. quae tu in te faxis (Liv. 10, 8, 7. 38, 26, 5 Vitr. 3, 2, 8 Sen. benef. 4, 35, 3 Plin. nat. 22, 163 *al.* eadem omnia: Cato agr. 81 Ter. Phorm. 913 Rhet. Her. 2, 16, 24 Cic. Flacc. 48 *al.* Lex Iul. munic. [Corp. I^2 593] 2. 14 Cels. 6, 6, 37^A Sen. benef. 4, 35, 2 *al. cf.* Cels. 7, 13, 2 cetera [7, 19, 5 *al.* Colvm. 6, 21, 1 *al.; nota* 6, 20, 1 cetera ... omnia e.]). Capt. 317 Mil. 393. 606 eadem quae illis voluisti facere, illi faciunt tibi (Cic. orat. 201 Pollio Cic. epist. 10, 32, 2 Bell. Alex. 50, 1 Cels. 6, 7, 8^C *al. cf.* Varro rust. 2, 9, 7 fiunt). Cic.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Pis. 79 sensisse. Planc. 99 timuisse (Att. 8, 11^d, 7). Deiot. 22 scires. fin. 4, 78 defendunt. 5, 94 praecipiunt. Att. 7, 13, 3 postulentur (CAES. Gall. 1, 43, 9 LIV. 32, 33, 8). 11, 24, 1 sunt perpetienda (*cf.* LIV. 8, 2, 9 pati). *al.* VARRO rust. 2, 6, 4 observant (VENVL. dig. 48, 2, 12, 3 *al. cf.* CELS. 6, 18, 8^A servari). CAES. Gall. 5, 11, 2 perspicit. 5, 41, 2 commemorant (*cf.* 7, 38, 4 exponunt. *al.*). SALL. Catil. 20, 3. LIV. 40, 9, 1 e. . . . audio quae latro. 43, 4, 11 decreverunt (TAC. ann. 4, 9). SEN. clem. 1, 13, 5 locuntur (PLIN. paneg. 2, 2 *al.*). *et al.; nota: c. praep.*: SEN. dial. 2, 3, 1 in e. quae ceteri descenditis. PLIN. nat. 1, 27, 8 ad e. (23, 100 *al. cf.* 24, 20 contra). *abl.*: LIV. 29, 31, 2 Masinissam eisdem contentum fore quibus patrem (CELS. 3, 23, 2 PLIN. nat. 22, 43 QVINT. inst. 3, 6, 88 TAC. hist. 4, 56 *al.*). *dat.*: QVINT. inst. 5, 14, 6 isdem cedere possunt quibus subiciuntur. *ellipt.*: COLVM. 11, 2, 50 his diebus e. quae supra (11, 2, 52 *al.*). PLIN. nat. 6, 88. e. quae et: GAIVS inst. 2, 107 de libripende e. quae et de testibus dicta esse (TERT. apol. 23, 2 *al. priore membro*: MIN. FEL. 19, 15 e. fere et ista quae nostra sunt [*cf. Vahlen, Opusc. II 120 adn.*]).

3 *adi.* qui — idem: **a** quae leges . . ., eaedem leges *sim.* (*cf. p. 187, 71*): LEX Anton. de Term. (Corp. I² 589) 2, 20 quae leges . . ., eaedem leges (*cf.* CIC. Phil. 5, 10 si quam legem, . . . easdem leges). 2, 27 quodque quibusque . . . iouris . . . fuit . . ., idem . . . ious esto (DIG. 2, 2 rubr.). CIC. inv. 1, 78 quibus ex locis . . ., isdem ex locis. Quinct. 92 quo die . . ., eodem die (LIV. 23, 37, 10). p. red. in sen. 24 ut qua voce . . . consul usus esset . . ., eadem voce senatus . . . excitaret. PAVL. FEST. p. 218 quae genera rerum . . ., eadem genera rerum. GAIVS dig. 41, 1, 1, 9 pr. qua ratione . . ., eadem ratione (PAPIN. dig. 15, 1, 50, 2. *cf.* VLP. dig. 7, 8, 10, 4). inst. 1, 87 quibus . . . casibus . . ., isdem casibus. FLORENT. dig. 34, 4, 14, 1 quibus ex causis . . ., ex isdem causis (VLP. dig. 29, 2, 21, 2 *al.*). PAPIN. dig. 31, 79 (*suppl.*). VLP. dig. 28, 5, 15 pr. ex qua parte . . ., ex eadem parte. CYPR. epist. 60, 2 p. 692, 18 quo impetu venerat, eodem impetu pulsus est. AVG. civ. 12, 26 p. 552, 10 D. qua . . . vi . . ., eadem vi.

b quae . . ., eadem causa *sim.*: CIC. Quinct. 53 qua tibi vadimonium non sit obitum, eadem te hora consilium cepisse *eqs.* rep. 2, 20 quo . . . ille mor⟨tuus, e⟩odem ⟨est an⟩no na⟨tus Si⟩monides. Tusc. 2, 3. 5, 88 quae tibi Epicuri videtur, eadem erit Hieronymi . . . causa (*cf.* QVINT. inst. 7, 2, 27 ratio). OV. epist. 16, 169 met. 14, 620 VELL. 2, 6, 1 CELS. 2, 8, 22 STAT. Theb. 6, 396 CLAVD. carm. min. 43, 10.

c quae causa . . ., eadem *sim.*: PLAVT. Amph. 532 qua nocte ad me venisti, eadem abis (CIC. div. 1, 47. *cf.* Att. 5, 21, 2 die [POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 LIV. 30, 14, 2 DIG.]. *al.*). TER. Hec. 73 qua via te captent, eadem ipsos capi. RHET. Her. 3, 22, 37 quas res . . ., easdem (CIC. Caecin. 7 SALL. rep. 2, 3, 1 LIV. 40, 33, 6 *al.*). CIC. Quinct. 44 quibus . . . verbis . . ., isdem. 99 quae existimatio . . ., eadem. Verr. II 4, 14 qui modus est . . . cupiditatis, idem est aestimationis. II 5, 79. 128 ut, quibus oculis . . . viderat, isdem . . . videret (*cf.* II 5, 188 Mur. 35 Lig. 20 VARRO ling. 10, 21 LIV. 2, 15, 4 *al.*). Cluent. 129 quam condicionem . . ., eandem (SEN. epist. 76, 13 TERT. nat. 2, 3, 4). Rab. perd. 1 quae . . . causa . . ., eadem (LIV. 34, 46, 6 DIG. *cf.* CIC. part. 68 ratio [VARRO ling. 10, 36 *al.*]). Mur. 31 Arch. 29. dom. 101 quam . . . poenam . . ., eandem (102 epist. 5, 2, 8 QVINT. inst. 5, 10, 88). Balb. 54 quo in genere . . ., in eodem. Phil. 5, 35 qui ordo . . ., eundem. off. 3, 69. part. 138 quibus locis . . ., eisdem (VITR. 4, 8, 5 *al. cf.* CELS. 3, 4, 17 *al.*). LVCR. 2, 297 *al.* NEP. Timoth. 4, 1 VERG. Aen. 3, 95. 6, 655 HOR. carm. 4, 10, 7. LIV. 7, 33, 3 quibus artibus . . ., iisdem. 21, 18, 4 quibus . . . animis, isdem (21, 43, 2 SEN. dial. 2, 13, 2 *al.*). 34, 59, 5 qua virtute . . ., eadem. *al. et saepius* (*admodum raro apud posteros praeter* DIG.; *cf.* PRVD. c. Symm. 1, 157 COD. Theod. 16, 2, 23).

d domus quae . . ., eadem *sim.*: CIC. Cluent. 115 numquam . . . ea diligentia, quae solet adhiberi in ceteris iudiciis, eadem reo damnato adhibita est (Mur. 88 Balb. 20. *cf.* Cluent. 137 ipse . . . populus Romanus qui . . ., idem. ac. 2, 105 mare illud quod . . ., idem [SEN. Oed. 944]. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 30 hic annus qui . . ., idem). leg. agr. 1, 27 Mur. 37. Arch. 5 ut domus, quae huius adulescentiae prima favit, eadem esset familiarissima senectuti. Cato 52 Brut. 323 epist. 3, 8, 8 LVCR. 4, 382 LIV. 26, 41, 18. 31, 40, 9. 37, 55, 6 COLVM. 8, 11, 16. arb. 18 terra, quae vitibus apta est, eadem quoque utilis est arboribus (*cf.* TAC. Agr. 30 etiam. GAIVS inst. 1, 165 et. *cf. l. 75*). STAT. Theb. 10, 134.

4 *subst.*: **a** qui — idem *etc.*: ENN. ann. 200 quorum virtuti belli fortuna pepercit, eorundem libertati me parcere certumst PLAVT. Asin. 177 quae amanti parcet, eadem sibi parcet parum. 324 Mil. 1071. CIC. Quinct. 14 ut, ad quem summus maeror morte sua veniebat, ad eundem summus honos quoque perveniret (*cf.* Verr. I 25 Mur. 89 Flacc. 40 *al.* IVV. 16, 59 GAIVS dig. 41, 1, 7, 7 *al.* APVL. apol. 81 IVL. VAL. 1, 34 *al.*). II 3, 85. Font. 48 qui numquam in acie pertimuerit . . ., i. nunc . . . pertimescit (Sull. 83 Mil. 18 LVCR. 4, 324 OV. met. 15, 544 PLIN. epist. 3, 18, 6 APVL. flor. 18 p. 86. *cf. p. 198, 15. 22. 30*). Catil. 1, 21 *al.* rep. 1, 11. leg. 1, 23 inter quos . . . ratio, inter eosdem etiam (1, 33 Tusc. 3, 21 CAEL. SAB. Gell. 4, 2, 3 *al.*) recta ratio . . . est (*antea* inter quos . . ., inter eos). fin. 3, 44. Tusc. 2, 1 nec qui . . ., non idem. 3, 14 qui fortis est, i. est fidens. *al.* epist. 1, 1, 3. 2, 6, 2. carm. frg. 22, 18 *draconem* qui luci ediderat . . ., i. abdidit (*Hom. B 318* θῆκεν θεός, ὅς περ ἔφηνεν). ANTON. or. frg. Cic. Phil. 13, 36 VARRO ling. 9, 19 frg. Gell. 13, 12, 6 CATVLL. 22, 14 PVBLIL. Q 27 BELL. Alex. 18, 3 PS. SALL. in Tull. 7 NEP. Dion 10, 2 VERG. georg. 2, 105 OV. Pont. 4, 8, 11 EPICED. Drusi 378 LIV. 40, 15, 7 VAL. MAX. 6, 9, 8 SEN. Thy. 208 benef. 6, 5, 5 nat. 4, 11, 4 STAT. silv. 5, 2, 166 AVR. Fronto p. 9, 14. *et ap.* DIG., APVL., TERT. (*5ies repet.*: spect. 21 p. 22, 4), CYPR., AVG., COD. Iust., BOETH.; *nota* qui — i. et: VLP. dig. 43, 18, 1, 4 *al.* TERT. paenit. 4, 1 ANTH. 451, 6. *per contaminat. quandam*: CIC. fin. 3, 48 consentaneum est . . . ratione illorum qui . . . putent . . ., isdem placere *eqs.* ad Q. fr. 1, 1, 21 qui . . ., eodem . . . iure. is qui . . ., idem *sim.* (*cf. l. 23. 31*): RHET. Her. 2, 28, 45 Sulpicius, qui intercesserat . . ., i. posterius . . . dicebat *eqs.* (*cf.* CIRIS 138 TERT. fug. 6 p. 473, 20 Oe.). CIC. Verr. II 2, 81 teque eum quem C. Sacerdos . . . absolvisset, eundem . . . condemnasse (II 3, 122 Tusc. 5, 31 NEP. frg. 46 SEN. dial. 4, 28, 7. *cf.* CIC. Verr. II 2, 180 illi qui . . ., nunc i. [*cf.* Phil. 10, 10 illi ipsi, si qui . . ., tamen i.]. TERT. adv. Hermog. 29 p. 158, 12 hanc quam . . ., eandem. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 32 p. 804^C ipsum . . . quem . . ., eundem). Manil. 55 nos qui . . ., i. (*cf.* Sull. 20 epist. 6, 21, 1). Tusc. 2, 65 multi qui . . ., i.

b quod — idem: PLAVT. Cas. 179 quod tibi est aegre, i. mi est dividiae. Most. 296 Trin. 54 RHET. Her. 3, 12, 21 CIC. Quinct. 69 S. Rosc. 42. Lig. 37 fac . . ., quod fecisti nuper in curia, nunc (*cf.* nat. deor. 1, 59 modo) i. in foro. Phil. 11, 2 id quod . . ., i. (epist. 15, 14, 4. *cf.* Att. 13, 31, 3 id ipsum quod . . ., i.). rep. 3, 28 off. 2, 10 *al.* Att. 13, 38, 2 *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 23, 6. LIV. 26, 41, 20. 41, 24, 10 quod . . . Graeciae cum Macedonibus iuris est, i. et nobis sit (QVINT. inst. 7, 8, 3 DIG. *cf.* QVINT. inst. 5, 13, 24 etiam. *al.*). *al.* PAVL. FEST. p. 15. 278 SEN. dial. 5, 30, 1 QVINT. inst. 7, 5, 6 *al. et ap.* DIG., MIN. FEL., TERT.

c quae — eadem: PLAVT. Poen. 921 quae audivistis modo, nunc si eadem hic iterum iterem. CATO agr. 112 ea omnia (CIC. Flacc. 57 LIV. 31, 44, 8 *al.*) quae . . . fieri oportet . . ., e. uti curet (CIC. fin. 4, 60 ac. 2, 105 de orat. 3, 178 VARRO rust. 1, 4, 2. *cf.* CIC. orat. 194 haec quae . . ., e.). RHET. Her. 3, 12, 21 CIC. Mur. 1 fin. 1, 68. 3, 12 Tusc. 4, 11. 41 *al.* part. 29 *al.* epist. 1, 9, 22 Q. CIC. pet. 50 LIV. 5, 6, 16 *al.* SEN. contr. 1 praef. 5. PLIN. nat. 15, 110 quae odorata, non e. in gustu tenera (QVINT. inst. 3, 8, 3). 19, 185 QVINT. inst. 2, 17, 40 TAC. ann. 14, 2. PLIN. epist. 1, 8, 7 pleraque quae . . ., e. POMPON. dig. 30, 46 *al.* APVL. apol. 82. ITALA (Tert. adv. Prax. 21 p. 265, 23 *al.*) Ioh. 5, 19 quae . . . ille facit, e. et filius facit (ταῦτα καί, VVLG. haec et). *al.*

5 quicumque — idem *sim.*: CIC. leg. 3, 31 quaecumque mutatio morum in principibus exstiterit, eandem in populo secutam (*cf.* parad. 23 de orat. 2, 248 epist. 13, 18, 2 SEN. nat. 3, 4 PLIN. nat. 8, 213 POMPON. dig. 44, 7, 56. PAVL. dig. 50, 17, 153 quibuscumque modis . . ., isdem [TERT. adv. Marc. 4, 9 p. 444, 7]. TERT. pudic. 22 p. 272, 30 *al.* VEG. mulom. 1, 36 AVG. civ. 4, 7 p. 153, 23 D. COD. Iust. 10, 10, 1 [*a. 292*]. *cf. subst.* quicumque — idem: LIV. 1, 40, 4. quodcumque — idem: COD. Iust. 3, 28, 22, 1 [*a. 294*]. quaecumque — eadem: CIC. Tusc. 5, 120. GAIVS dig. 4, 9, 5, 1 qu . . ., e. et [40, 12, 25 pr. *al.* ITALA (Aug. civ. 14, 8 p. 18, 1 D.) Matth. 7, 12. *cf.* GAIVS inst. 2, 183 etiam] *al.*). CAES. civ. 3, 13, 3 iurat se . . . eundem . . . casum subiturum, quemcumque ei fortuna tribuisset (*cf.* eadem . . ., qu.: VLP. dig. 43, 22, 1, 3). quidquid — idem: PLAVT. Men. 484 mulier quidquid dixerat, i. ego dicebam. CIC. off. 2, 10. 3, 20. 52 orat. 228 CELS. 7, 2, 2 QVINT. inst. 6, 4, 2. quisquis — idem: ASCON. p. 37, 6 St. IVLIAN. dig. 28, 6, 31 pr. (*et saepius*) qu. mihi . . . heres erit, i. filio heres esto.

6 *aliae (minus accuratae) correlationes*: PLAVT. Rud. 1337 deiera te mi argentum daturum eodem die, ⟨tui⟩ viduli ubi sis potitus (LEX Iul. munic. [Corp. I² 593] 157 eodem loco ubei [GALBA Cic. epist. 10, 30, 4 NEP. Paus. 5, 5 POMPON. dig. 9, 4, 43. *cf.* ITIN. [Silv.] 36, 1. 39, 5. *v. et p. 206, 31*]. PAVL. sent. 3, 5, 6 sub eodem tecto . . . ubi). CIC. Marcell. 33 ut, unde est orsa, in eodem terminetur oratio (LVCR. 4, 1087). rep. 6, 24 cum ad idem, unde semel profecta sunt, cuncta astra redierint (*cf.* LIV. 1, 19, 6 CYPR. epist. 54, 1 p. 621, 11 FIRM. math. 1, 4, 6). FRONTO p. 194, 21 N. non idem dedecus est . . ., quantum dedecus est *eqs.* (*cf.* TERT. fug. 12 p. 484, 8 Oe. pretio . . . nisi eodem, quanto. COD. Iust. 5, 3, 19, 1 eiusdem quantitatis . . . quantum. *cf. p. 186, 37*). ITALA (Pelag. in 1. p. 395, 10 S., *al.*) *et* VVLG. Phil. 1, 30 idem certamen habentes, quale . . . vidistis in me (τὸν αὐτὸν ἀγῶνα . . ., οἷον. BOETH. herm. sec. 2, 8 p. 184, 7. *cf. p. 187, 40*). ITIN. [Silv.] 12, 8 in isdem diebus, qua (*cf.* his diebus qua, tunc qua *apud eandem*). *pro enunt. relat. particip. ponitur*: VERG. Aen. 3, 158 nos te . . . secuti, nos . . . permensi . . . aequor, idem venturos tollemus in astra nepotes. *sim.* IVLIAN. dig. 28, 5, 38 pr. VLP. dig. 32, 30.

7 cum — idem *sim.*: TER. Andr. 885 olim istuc, olim, cum . . . animum induxti tuom . . ., eodem die istuc verbum vere in te accidit. CIC. Verr. II 4, 151 Catil. 2, 15 Phil. 2, 85 leg. 1, 44 Tusc. 5, 30 off. 2, 29 Att. 1, 11, 1 *al.* LVCR. 6, 977. SEN. dial. 2, 3, 1 cum . . . negastis . . ., idem non itis infitias. LVCAN. 4, 524 CELS. dig. 28, 1, 27 AVG. civ. 2, 18 p. 74, 9 D. *cf.* LAEL. or. frg. Schol. Bob. p. 118, 16 St. in eodem tempore periit, cum . . . vobis . . . maxime vivo opus est

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*fort. contam. ex* tum ... cum *et* in eodem t. quo). si — idem: CIC. leg. 1, 45 si opinione universa virtus, eadem eius etiam partes probarentur. fin. 2, 78 de orat. 3, 12 epist. 6, 12, 5 LVCR. 1, 630. 800 HOR. epist. 1, 16, 34 ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 2, 33 SEN. dial. 9, 8, 5 QVINT. inst. 5, 11, 34 TAC. dial. 18 *al.*. *cf.* CIC. Verr. II 2, 145 etiamsi ..., idem. ad Q. fr. 1, 1, 43 quodsi. fin. 4, 45 quod ... dicitis ..., idem dicetur ab illis (*cf.* POMPON. dig. 8, 2, 7). *nota parataxin pro enunt. condic.*: PLIN. nat. 28, 1 dixerimus herbas ..., iidem tacebimus *eqs.*

B idem ac (*cf. p. 189, 74*): *v. vol. II 1080, 78 sqq., ubi addas*: LVCR. 4, 33 LIV. 39, 12, 8 COLVM. 4, 14, 3 PLIN. nat. 24, 33 QVINT. decl. 312 p. 225, 26. idem ac si (*c. coniunct.*) *v. vol. II 1081, 11 sqq.; nota* atque si: VLP. dig. 26, 8, 5, 6. 30, 53, 2. 34, 5, 19, 1. **idem et:** *affines sunt loci p. 189, 24. 29 sqq. allati; liberius*: PLIN. nat. 11, 268 isdem sua maribus *vox est*, aliis eadem et feminis. 22, 24 AMM. 21, 16, 8.

C idem ut *sim.* (*secundum* ita, itidem ut *sim.*): LEX Papir. (Fest. p. 347) hique tresviri ... iudicanto ... eodemque iure sunto uti ex legibus ... exigere ... oportet (LEX Vrson. [Corp. I^{2} 594] 103, 6. *cf.* LIV. 3, 64, 10 eadem lege ... ut). PLAVT. Capt. 778 eodem pacto ut comici servi solent (Merc. 263). CATO agr. 42 ad eundem modum oblinito ... uti cetera (78. 80. *cf.* 49, 2 eodemque modo vineam statuito ... uti fuerit [*antea* ita uti f. RHET. Her. 1, 6, 10 CIC. Verr. II 1, 92. 4, 27. leg. agr. 2, 18 item ... eodemque m. ac. 2, 47. opt. gen. 10 ut si. ANTON. Cic. Phil. 13, 26 PLIN. nat. 30, 88]. *cf. l. 30. 36 sq. 40*). CIC. fin. 4, 15 alterum significari *Stoici* dicunt idem ut si diceretur *eqs.* (*cf.* 4, 36 off. 1, 42. *cf. l. 24*). LVCR. 3, 857 in eodem, ut nunc sunt, ordine. VITR. 3, 1, 3 si ... mensum erit ..., invenietur eadem latitudo uti altitudo. COLVM. 6, 7, 3 eademque pabula, ut supra diximus, obiciant (*cf.* 6, 31, 1). PLIN. nat. 17, 119 eadem ratione ut (et *codd.*) in malo. *nota*: VITR. 5, 11, 2 laconicum ad eundem modum uti quam supra scriptum est, compositum (*def. Löfstedt, Beitr. 34; Syntact. II 225*). ut — idem *sim.*: CATO agr. 77 ita uti placenta fit, eadem omnia facito *eqs.* 134, 3 (*formula precat.*) Iane pater, uti te ... bonas preces ... precatus sum, eiusdem rei ergo macte vino inferio esto. CIC. Verr. II 1, 99 quasi non, ut quaestor sine praetore posset rationem referre ..., eodem modo sine quaestore praetor (*cf.* VITR. 6, 1, 1 uti ..., ad eundem m.). off. 1, 1 ut ipse ... coniunxi ..., idem tibi censeo faciendum. **sicut — idem:** COLVM. 8, 2, 9 in his quoque, sicut feminis, idem color ... quaeritur. PAPIN. dig. 33, 1, 10 pr. sicut ..., eodem modo. idem — sicut: CHIRON 265 dato eodem modo sicut s. s. (BOETH. in Porph. sec. 4, 11 p. 268, 13). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 177, 15 habentes ... eandem ... consolationem sicut et prius habuimus. **quemadmodum — idem** *sim.*: CIC. fin. 2, 83 quem ad modum ..., eodem modo (VITR. 10, 16, 6 qu. ..., aeque [atque *codd.*] e. m.). VITR. 4, 6, 3 ad eundem modum, quemadmodum (4, 6, 4. 6, 1, 2. *cf.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 37, 7 eodem modo ... qu. [p. 37, 13 *al.*]). 6, 8, 8 de tegulis ... mutandis non est eadem cura quemadmodum de his. PS. ASCON. p. 256, 7 St. eodem dolo ..., quemadmodum. **idem — quam:** TERT. adv. Val. 16 p. 196, 4 non eadem neglegentia in exterminium discretis *iniuriis* quam (*F*, qui *PM*) acciderat in casibus matris. resurr. 12 p. 41, 11 (quae *var. l.*). 51 p. 105, 7 (qua *codd.*). BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 148, 2 nihil (*i. non*) idem significat quam illa *eqs.* LEX Visig. 6, 1, 3 eadem mortis censura multentur quam eorum domini fuerint condemnati. RVSTIC. c. aceph. p. 1234^{B}. **idem tamquam:** CATO agr. 41, 4 alligato ... ad eundem modum tamquam oleas. BOETH. herm. pr. 2, 12 p. 170, 14 idem valet tamquam si ... poneretur (herm. sec. 4, 10 p. 255, 10). **idem — quasi** (*falso trad.* IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 6 *dett.*, quod si *F*): LEX vic. Furf. (Corp. I^{2} 756) 13 eis rebus eadem lex esto quasei sei dedicatum sit. CIC. leg. 2, 53 ut ... eodem loco res sit quasi ea pecunia legata non esset. Lael. 14 Att. 6, 9, 3. quasi — eodem modo: PLAVT. Aul. 597 (*interpol.*). *singularia*: PLIN. nat. 13, 16 (*om. pars codd.*) non est eadem vis nisi una decoctis (*fort. contamin. ex* e. v. quae d. *et* e. v. n. u. decoquuntur). CHIRON 130 tragantum idem infundito quomodo s. s. est (*nisi est pro* 'item', *v. p. 194, 29*).

D idem cum (*dub. restitut.*: TAC. ann. 14, 24 APVL. Socr. 13 p. 148; *initio semper unitas loci subest. raro* cum *anteponitur, cf.* MOD. dig. 5, 2, 12, 3 APVL. apol. 44): *pauca s.* cum *vol. IV 1374, 44 sqq. allata sunt; adde*: PLAVT. Amph. 808 ubi tu cubuisti? :: in eodem lecto tecum una in cubiculo (*cf.* CYPR. epist. 4, 1 p. 473, 3 pariter). CIC. Verr. II 3, 187 omnibusque in isdem flagitiis mecum ... versatus es. LIV. 28, 28, 14. MIN. FEL. 21, 1 eadem mecum recognosces. 28, 2 eadem vobiscum ... sentiebamus (SVLP. SEV. dial. 1, 26, 1 CONC.^{S} I 5 p. 139, 38 [*gr. p. 163, 25* τὰ αὐτὰ τοῖς αἱρετικοῖς]. *cf.* p. 344, 29 qui eadem cum illo saperent [τὰ ἴσα φρονοῦντες αὐτῷ. p. 364, 29]). IREN. 2, 31, 3 unam et eandem esse eis *Gnosticis* cum daemoniis conversationem (CYPR. epist. 75, 25 p. 826, 23 IOH. MAXENT. Conc.^{S} IV 2 p. 17, 9. 23). CYPR. epist. 55, 6 p. 628, 6 *al.* CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 176, 2. I 5 p. 144, 9 eiusdem cum patre substantiae (158, 16 *al.*). BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 282, 25 MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 1 p. 243$^{extr.}$. 3, 2 p. 253$^{in.}$.

E idem c. dat. (*cf.* par, *v. Schmalz*^{5} *413; sed plerumque graecismus secundum* ὁ αὐτός τινι *videtur. vix recte Elisei, Studi ital. di fil. cl. n. ser. 5, 321 sq. huc refert* CORP. I^{2} 62 e(s)de(m) leigibus ara Salutus, *ubi* 'dedicata est' *suppl. Dessau. dub. emend.*: VITR. 6, 3, 5 APVL. apol. 48 [*v. edd.*]. *corrupte trad.*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 80): LVCR. 2, 918 *cum* animalia sint mortalibus una eademque. 3, 1038 Homerus ... eadem aliis sopitu' quietest. 4, 1174. SALL. rep. 1, 6, 1 sin eadem studia artesque iuventuti erunt. HOR. ars 467 invitum qui servat, idem facit occidenti. OV. am. 1, 4, 1 met. 13, 50 Ib. 557. APVL. apol. 56 eorundem sollemnium mihi particeps. IVST. 2, 4, 10 virgines in eundem ipsis morem ... exercebant. HIL. myst. 1, 28. AMM. 26, 8, 13 tamquam eadem sibi sentientis (RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 71, 12 [τὰ αὐτὰ ἡμῖν]. p. 118, 13 BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 235, 11. *cf.* CHAR. gramm. I 296, 1 accedo tibi, id est e. tibi sentio). CLAVD. 22, 30 AVELL. p. 284, 22. CONC.^{S} I 2 p. 57, 8 non idem est invisibile visibili (ταὐτὸν ... τῷ ὁρατῷ). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 8, 9 BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 149, 8 *al.* in Porph. comm. sec. 2, 6 p. 191, 22. RVSTIC. c. aceph. p. 1178^{A} (*al.; nota dat. praepositum* p. 1246^{B} puto quod illi eadem protuleris, quam ... accusasti). *cf.* idem ad: CONC.^{S} I 5 p. 264, 33 si non est idem ad eum qui mensuratam habet scientiam is qui novit universa (*gr. I 1, 6 p. 124, 16* ὁ αὐτὸς τῷ ... ἔχοντι).

V idem *augetur aliis pronom.*: **1 idem hic: a** *adi.*: TER. Haut. 329 eadem hac inveniam via *argentum* (NOV. Atell. 73). Phorm. 126 illos ducere eadem haec lex iubet (LIV. 3, 55, 11). 716 dum libido eadem haec manet. 888 idem hoc argentum. 900 de eadem hac fortasse causa? CIC. Cluent. 41 Dinaeam ... eadem hac Dinaea (*cf.* Brut. 191 Plato ... eundem hunc Platonem. de orat. 2, 260 ex hoc genere ... ex eodem hoc. TAC. dial. 1 VLP. dig. 17, 1, 8, 6). Catil. 3, 2. 53 Vatin. 25 Phil. 12, 20 fin. 4, 74 *al.* VARRO ling. 5, 53. 65. 66 *al.* CAES. civ. 3, 66, 4. LIV. 4, 8, 2 idem hic annus (35, 40, 5). COLVM. 11, 2, 47 isdem his diebus. SCRIB. LARG. 20 ASCON. p. 26, 12. 66, 17 St. PLIN. nat. 7, 125. 18, 242 eodem hoc tempore. *al.* SIL. 10, 9. 16, 653 QVINT. inst. 8, 3, 5 SVET. Aug. 27, 3 TRYPH. dig. 50, 16, 225 COD. Iust. 12, 60, 6, 3. **b** *subst.*: **α** idem hic (eadem haec): PLAVT. Amph. 54 eandem hanc ... faciam ex tragoedia comoedia ut sit. TER. Phorm. 516 idem hic (hoc *γ D*^{2}, *Linds.*) tibi, quod boni promeritus fueris, conduplicaverit. LVCIL. 1045. CIC. Mil. 88 in privato eodem hoc (*Milone*). VARRO ling. 10, 10 VELL. 2, 65, 3 SEN. dial. 12, 15, 1 ASCON. p. 60, 16 St. IVLIAN. dig. 41, 3, 33, 1 ARNOB. nat. 2, 56 p. 92, 22 *al.* **β** idem hoc (*apud* CIC. *al. fere in iunctura* idemque hoc): PLAVT. Mil. 755 i. hoc hominibus sat erat decem. Trin. 1163 spondeo :: et ego spondeo i. hoc (*cf. p. 190, 19*). CATO agr. 93 et i. hoc ... facies ad arbores feraces (102 RHET. Her. 2, 7, 10 CIC. Verr. II 2, 73. 145. *cf.* TER. Eun. 783 factitavit. CAES. civ. 1, 74, 5 fit). TER. Eun. 453. 810 i. hoc tu [ais]? RHET. Her. 4, 16, 23 observabant (COD. Iust. 12, 49, 10). 4, 43, 56. CIC. Verr. II 2, 70 idemque hoc amicis eius ... videbatur. II 2, 90. Catil. 3, 14 decretum est (VELL. 2, 31, 3 COD. Iust. 1, 3, 36 pr.). Phil. 13, 31 accidere (CAES. civ. 3, 102, 7). rep. 1, 21 SEN. epist. 29, 11 PLIN. nat. 2, 125 QVINT. inst. 2, 2, 2. 8, 4, 18 VLP. (*bis, v. V. i. R.*). **γ** eadem haec: TER. Andr. 578 filium ... e. haec velle. 930 e. haec ... multi alii ... audi[ve]re (CATVLL. 84, 8 LIV. 25, 16, 13). Haut. 550 memineris. Ad. 751 nova nupta e. haec discet? LVCR. 2, 984 aliis *elementis* e. haec facientibus (CELS. 5, 28, 15^{D}. *cf.* 5, 28, 11^{C} fiunt). BELL. Alex. 28, 1 accidisse. SALL. Iug. 14, 21 simulantem. LIV. 5, 51, 2 ob e. haec (*cf.* SVET. Vit. 4 propter e. haec). 7, 12, 13 *al.* CELS. 1 prooem. 19 PLIN. epist. 1, 7, 4 SVET. Cal. 8, 5 IVLIAN. dig. 21, 2, 43 ARNOB. nat. 4, 12 p. 150, 9. **c** *in correlatione*: idem hic—qui (*adi.*): NEP. Phoc. 1, 4 QVINT. decl. 294 p. 166, 14. qui — idem hic: RHET. Her. 2, 3, 5. eadem haec — quae: TER. Andr. 599 ibo ... atque e. haec, quae tibi dixi, dicam itidem (idem *var. l., Linds.; cf.* DON. *ad l.*) illi. CIC. epist. 5, 12, 1 QVINT. inst. 8 prooem. 19 PLIN. epist. 3, 6, 7. quod idem — hoc: TER. Hec. 609 (*v. del. Dziatzko*).

2 hic idem: a *adi.*: CATO agr. 157, 8 hac eadem curatione sanum facies. CIC. inv. 1, 56 hanc exceptionem ... hanc eandem exceptionem (*cf.* 2, 90. Verr. II 3, 89 civitas ... ab hac eadem civitate. Cluent. 184 mulier ... haec eadem mulier. RVT. LVP. 1, 4 hoc schema ... hoc i. schema. *et passim, etiam apud posteros ut* GAIVS inst. 3, 31 eodem gradu ... hoc eodem gradu. *saepe etiam c. nom. propr.*: CIC. Verr. II 2, 68 Sopater ... huic eidem Sopatro [II 3, 91 *al.* off. 1, 116 LIV. 9, 12, 4 *al.; nota* IVV. 6, 112 Sergiolus ... hic Sergius idem]). CIC. S. Rosc. 11 Verr. II 1, 34 Caecin. 59. leg. agr. 2, 49 hoc eodem in loco (LIV. 31, 29, 16 SEN. contr. 9, 6 [29], 18 AVR. Fronto p. 253, 11 N. *al.*). Mur. 24 haec eadem res (LIV. 5, 53, 2 *al.*). fin. 2, 29 hoc eodem auctore. de orat. 1, 53 iram aut ... odium aut ... dolorem ... hisce iisdem permotionibus. 1, 94 opinione (PLIN. nat. 37, 8). *al.* (*nota hyperbaton* Brut. 284 haec omnium debet oratorum eadem esse sententia. epist. 1, 9, 22 his ego consiliis ... essem usus eisdem). VARRO Men. 318 ling. 6, 52. LVCR. 3, 161 haec eadem ratio (COLVM. 8, 8, 1). 4, 938 TIB. 3, 12, 20 PROP. 2, 8, 26 OV. Pont. 2, 1, 49. LIV. 27, 36, 6 hoc eodem anno (*cf.* COLVM. 11, 2, 42 mense. 11, 2, 58 die [AMM. 17, 14, 1 *al.*]. 9, 14, 6 tempore [11, 2, 18 *al., nota* arb. 22, 3 hoc eodem t. = 5, 10, 14 eodem t.; PLIN. nat. 18, 254 PLIN. paneg. 82, 9 *al.*]). 28, 43, 21 *al.* MANIL. 2, 320 SEN. contr. 7, 5 (20), 11 *al.* GERM. frg. 4, 107. 163 VAL. MAX. 8, 13 pr. *et ap.* SEN., COLVM., SCRIB. LARG., CALP. (ecl. 3, 76), PLIN., QVINT., SVET., DIG. *al.; haud raro inde a tert.* [*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

saec. vi *attenuata fere i.* '*hic*' *vel* '*is*' (*cf. infra l. 18*): AMM. 22, 16, 10 Cleopatra ... haec eadem regina (*cf.* 23, 6, 69 Ariani ... haec eadem Aria. *al.*). ANON. de mach. bell. 17 haec eadem ... liburna. VVLG. Ios. 11, 6 hac eadem hora (ταύτην τὴν ὥραν. III reg. 20, 6 *al.*). I reg. 17, 23 loquente eo haec eadem verba (ῥήματα ταῦτα). AVG. civ. 20, 9 p. 430, 23 D. in hoc eodem libro legitur. 20, 16 p. 443, 30 *al.* COD. Theod. 16, 8, 23. COD. Iust. 2, 7, 15, 1 (*a. 472*) hoc idem officium peragere. 9, 22, 19, 1 (*a. 294*) *al.* CARM. epigr. 254, 8 (*s. III*) haec eadem ... sidera. **b** *subst.*: α hic idem (haec eadem): PS. ENN. ann. 123 Pomonalem *flaminem* fecit hic i. (*Numa*). RHET. Her. 3, 12, 22 CIC. Flacc. 40 prov. 13. Mil. 37 haec (*sica*) intenta nobis est, huic ..., haec eadem ... conversa rursus est in me (*cf.* de orat. 3, 177 VERG. ecl. 5, 87 Aen. 10, 507. *cf. l. 28*). nat. deor. 1, 87 div. 2, 144 Att. 7, 2, 7 VARRO rust. 1, 35, 1 LVCR. 1, 692 NEP. Hann. 4, 1 VERG. georg. 2, 165 CVLEX 286 TIB. 1, 2; 59 PRIAP. 68, 13 PROP. 2, 28, 22 OV. trist. 2, 537 LIV. 35, 42, 7 VELL. 1, 11, 5 SEN. benef. 4, 7, 2 *al.* COLVM. 2, 10, 7 *al. et ap.* PLIN., SIL., IVV. (*nota post* qui [*cf. l. 57*]: 11, 25), SVET., DIG., APVL. *al.*; *nota attenuate fere i.* '*idem*' *vel* '*is*': LAMPR. Diad. 8, 3 istum ... ab hoc eodem. VOPISC. Tac. 13, 2 FIRM. err. 4, 1. 17, 2 Luna ... — haec eadem Lucina —. *al.* β hoc idem: ENN. scaen. 239 otioso in otio animus nescit quid velit: hoc i. est *eqs.* (*cf.* VLP. dig. 2, 13, 6, 1 *al.*). PLAVT. Bacch. 47. Curc. 675 (*v. p. 190, 18*). LVCIL. 440 hoc fit i. (LVCR. 6, 299. 1017 NIGID. frg. Gell. 10, 4, 4 CIC. Phil. 1, 37 de orat. 3, 196 CAES. Gall. 5, 40, 4 *al.* COLVM. 12, 46, 4 *al. cf.* RHET. Her. 4, 55, 68 facere [CIC. Verr. II 5, 15 Cael. 12 *al.* CAES. Gall. 7, 53, 3 *al.* NEP. Att. 18, 3 *al. et passim*; *nota dupl. acc.*: AVG. civ. 1, 11 p. 20, 32 D. *fere i.* '*hoc*': CHIRON 268 VEG. mil. 1, 19 p. 21, 3 *al.*]). CIC. inv. 1, 5 cum hoc tuta, hoc honesta, hoc inlustris, hoc eodem vita iucunda fiat (*abl. ut*: 1, 13 COD. Iust. 6, 38, 5, 2 *al.*). Verr. II 2, 23 dixit hoc i. M. Lucullus (II 3, 73 *al.* SEN. contr. 9, 2 [25], 29 DIG. HIER. *al.*). II 2, 126 *al.* Catil. 1, 29 hoc i. sentiunt (orat. 172 epist. 4, 7, 4 AVG. civ. 8, 26 p. 365, 5 D.). Mur. 10 si hoc i. Q. Hortensio accidisset (Att. 1, 19, 3 CAES. civ. 3, 105, 3 PLIN. nat. 7, 176 *al.*). de orat. 2, 123 si ... hoc i. existimatis. Att. 12, 51, 2 mihi ... hoc i. ... placuit (PLIN. epist. 3, 10, 2 DIG.). 13, 29, 2 hoc i. ... scripseras (VARRO ling. 6, 89 *al.*). BALB. Cic. Att. 9, 7^b, 2 Caesarem hoc i. probaturum (VLP. dig. 17, 1, 8, 7 *al.*). VARRO ling. 5, 66 CAES. civ. 2, 14, 5 *al.* LIV. 5, 25, 13 *al.* VELL. 1, 17, 4 SEN. nat. 2, 21, 4 *al. et passim c. verbis ut* decernere evenire, praestare, respondere, significare, tractare *sim.*; *ellipt.* (*cf. l. 60*): CIC. rep. 3, 43 atque hoc i. Syracusis (*sc. fiebat. cf.* COLVM. 11, 2, 34 PLIN. nat 17, 253). Brut. 140 multo magis hoc i. in sententiarum ornamentis (*sc. faciebat. cf.* PLIN. nat. 10, 177 *al.*). PLIN. nat. 8, 148. 31, 17 Theophrastus hoc i. (*sc. tradit*). VLP. dig. 36, 1, 17 pr. hoc i. et si *eqs.* (38, 17, 2, 3 *syn.* idemque). *al.* *servit oppositioni* (*cf. p. 192, 74*): SEN. epist. 82, 13 cubiculum lucidum dicimus, hoc i. obscurissimum est nocte (*cf.* DRAC. satisf. 240). *vi attenuata fere i.* '*idem, id*' (*cf. l. 27 et p. 194, 43*): FIRM. err. 18, 3 Isaac ... cum Iacob benedixisset, cum hoc i. Esau ... exigeret. 18, 7 *al.* math. 6, 40, 2 *al.* AVG. civ. 4, 26 p. 178, 24 D. *al.* COD. Iust. 1, 4, 16 (*a. 472*) *al.* RVF. podagr. 26. γ haec eadem: PLAVT. Capt. 296 haec tu e. si confiteri vis (LVCR. 5, 377). Cist. 652 ut haec ex me sciat e. (VERG. ecl. 2, 35). CARM. epigr. 970, 14 (= CORP. I² 1223) haec e. et magneis regibus ⟨acciderunt⟩. RHET. Her. 2, 17, 26. CIC. Verr. II 1, 28 haec e. se audisse (II 1, 71 *al.*). II 4, 15 ut haec e. dicat ipse Heius (Mur. 66 PLIN. epist. 3, 17, 11 *al. cf.* CIC. epist. 10, 25, 3 locutus sum). Font. 29 Mil. 36. Phil. 3, 31 haec e. ... fecit (PROP. 2, 32, 45. IVV. 11, 177 h. e. ... omnia). LVCR. 1, 60 quae ... et haec e. CAES. Gall. 7, 17, 8 civ. 2, 37, 1 SALL. or. Macri 27 VERG. Aen. 12, 197 OV. trist. 5, 3, 48 LIV. 31, 3, 6 MANIL. 2, 563 CELS. 5, 18, 6 *al. et ap.* SEN., COLVM., CALP. (ecl. 4, 17), IVV. (*ellipt.*: 10, 256), PLIN., DIG., APVL. *al.*; *nota c. praep.*: CELS. 6, 6, 8^D ab his isdem. PLIN. nat. 24, 70 ad haec e. (CYPR. Demetr. 7 p. 356, 3 COD. Theod. 11, 30, 67 *a. 423* = Iust. 7, 62, 31 pr.). PLIN. paneg. 50, 6 in haec e. *vi attenuata fere i.* '*haec*' *vel* '*ea*': PAVL. FEST. p. 4. SCAEV. dig. 32, 34, 2 ea ... haec e. APVL. mund. 31 qui haec e. de deo neget (π. κόσμ. 6 *p. 399^b, 19* ταῦτα). VVLG. I Macc. 15, 22 haec e. scripta sunt Demetrio (τὰ αὐτά. II Macc. 2, 13). *al.* **c** *in correlatione*: hic idem qui: *adi.*: PLAVT. Cas. 933 ut senex hoc eodem poculo quo ego bibi, biberet. CIC. Mil. 95 part. 66 nat. deor. 2, 85 LVCR. 3, 865. 4, 759 APVL. met. 10, 24 *al.* AMM. 30, 2, 5 HIER. epist. 21, 41, 1 *al.* *subst.*: CIC. p. red. in sen. 35 Lig. 12 Mil. 58. hoc idem quod: CAECIL. com. 154. CIC. Manil. 13 sentiunt hoc i. quod vos (LACT. inst. 3, 8, 8). Caecin. 89 de orat. 3, 26 Brut. 118 orat. 152 CYPR. epist. 63, 4 p. 703, 13 *al.* (*attenuate*: BOETH. herm. pr. 1, 7 p. 97, 21 [τὸ αὐτό]). haec eadem quae: CIC. har. resp. 62 FIRM. math. 2, 4, 2 CLAVD. DON. prooem. p. 7, 3 COD. Theod. 5, 1, 4, 2 (*a. 389* = Iust. 6, 55, 9, 1). qui — hic idem: *adi.*: CIC. Q. Rosc. 46. GERM. 179 quae ..., haec eadem ... dextra. BOETH. cons. 2, 1, 35. *subst.*: CIC. leg. 3, 45 de quo ..., de hoc eodem. PAVL. NOL. carm. 32, 209. quod — hoc idem: CIC. Verr. I 50 quod sperare mihi videor, hoc i. ... opto. Brut. 188 MAECIAN. dig. 35, 2, 30, 2 VLP. dig. 36, 1, 3, 1 FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 34 p. 817^B (*cf.* quodcumque — hoc i.: VLP. dig. 49, 14, 6, 1. quidquid — hoc i.: HIER. epist. 18^A, 7, 4). quae — haec eadem: LVCR. 4, 955. 5, 242 VERG. Aen. 9, 300. FIRM. math. 2, 14, 4 ea quae ..., haec e. (*cf.* quaecumque — haec e.: IVV. 7, 152 FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 1 p. 751^B).

3 idem ille: **a** *adi.*: TER. Haut. 678 retraham ... ad me idem ego illuc ... argentum. CIC. Verr. I 17 eadem illa vetera consilia ... repetuntur. I 23 eadem illa nocte (*cf.* de orat. 3, 10 die [ASCON. p. 36, 8 St. TAC. ann. 15, 35 *al.*]. 3, 137 isdem temporibus illis [SALL. Catil. 51, 39 ASCON. p. 53, 11 St.). II 1, 56 in isdem illis locis (de orat. 2, 177 SEN. dial. 3, 18, 5). II 3, 83 Docimo (*79*) ... eidem illi Docimo (*cf.* Sull. 16 Catilina ... eodem illo Catilina. Cluent. 22 *al.* *item c. appellativis*: VLP. dig. 45, 3, 7, 1 socii ... eidem illi socio. GELL. 1, 19, 7 *al.*). II 4, 97 idem ille Scipio (*cf.* epist. 1, 9, 18 idem ille Plato. *al.*). Sest. 108 eiusdem illius inimici mei (*saepissime*; *nota collocationem*: Cluent. 181 Nicostratum eundem illum. COLVM. 11, 1, 15). VARRO ling. 8, 10 LVCR. 3, 501 CAES. Gall. 7, 23, 3. 7, 25, 3 SALL. Iug. 25, 2 *al.* NEP. Alcib. 6, 5 *al.* LIV. 2, 36, 4 *al. et ap.* CELS., SEN., COLVM., ASCON., PETRON., PLIN., QVINT., TAC., PLIN. (*nota* paneg. 49, 4 eadem frequentia eademque illa socialitas), SVET., VLP., GELL., APVL., TERT. *al.* **b** *subst.*: α idem ille (eadem illa): PLAVT. Cas. 61 filium sensit suom eandem illam amare. CIC. Mur. 51 i. ille (*sc. Catilina*). Sull. 16 (*et 9^ies*). SALL. rep. 1, 4, 3 PROP. 2, 1, 67 LIV. 3, 14, 5 *al.* SEN. benef. 3, 5, 2 QVINT. inst. 11, 3, 5 TAC. hist. 4, 25 *al. et ap.* DIG., APVL., SVLP. SEV. β idem illud: CIC. Verr. II 1, 111 praetor qui i. illud ediceret. Cluent. 32. 137 Phil. 2, 49 rep. 2, 50 *al.* de orat. 3, 227 orat. 101 Att. 10, 15, 1 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 5, 3 OV. epist. 19, 13 CELS. 5, 28, 18^B SEN. epist. 22, 3 PLIN. nat. 2, 3 QVINT. inst. 3, 8, 49 *al.* PLIN. paneg. 2, 1. FRONTO p. 100, 19 N. (*ex Catone?*). POMPON. dig. 20, 4, 4. γ eadem illa: RHET. Her. 1, 7, 11 ut e. illa omnia conficiamus (PLIN. paneg. 24, 2). CIC. Verr. II 4, 102 nunc e. illa ... audite (LIV. 36, 29, 1). leg. 2, 68 *al.* (*ellipt.*: Att. 13, 17). SALL. Catil. 31, 4. LIV. 2, 2, 10 (*et 4^r*). SEN. nat. 6, 5, 2 *al.* CVRT. 3, 11, 23 PLIN. nat. 8, 6 *al.* QVINT. inst. 6, 3, 12 *al.* PLIN. epist. 1, 8, 17 *al.* SVET. Vit. 15, 2. **c** *in correlatione*: α idem ille qui: *adi.*: PLAVT. Rud. 547 quaenam ballaena meum voravit vidulum? ... :: eadem illa credo, quae meum marsuppium. CIC. Catil. 2, 10 fin. 3, 36 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 CAEL. Cic. epist. 8, 8, 3 LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 CAES. Gall. 6, 37, 1 HOR. epist. 2, 1, 237. LIV. 9, 8, 2 eodem illo vultu quo (SEN. dial. 11, 13, 4). 25, 6, 12. VELL. 2, 73, 2 eodem illo tempore quo. PHAEDR. 4, 25, 4 MELA 2, 126 ASCON. p. 60, 14 St. PLIN. nat. 25, 4 QVINT. inst. 12, 1, 28 PLIN. epist. 8, 16, 3 *al. et ap.* SVET., FLOR., GELL., MIN. FEL., AVG., SVLP. SEV. *subst.*: CIC. Sull. 87 i. ego ille qui vehemens ... visus sum, persolvi patriae quod debui. epist. 1, 9, 20 *al.* SEN. epist. 75, 6 QVINT. inst. 7, 1, 51 *al.* FRONTO p. 220, 19 N. GELL. 6, 1, 6 APVL. Socr. 16 p. 155 CYPR. epist. 72, 1 p. 776, 4. *cf.* CATVLL. 66, 7 qui ..., idem ... ille Conon. β idem illud quod, eadem illa quae: CIC. de orat. 1, 209 idem illud quo de agitur (LACT. inst. 1, 7, 4. *cf.* quod — idem illud: CATO or. frg. 2). CIC. Att. 10, 16, 4 cogitavi eadem illa Caeliana, quae legi in epistula tua (VARRO rust. 1, 6, 3 CAES. civ. 1, 6, 1 SALL. Catil. 57, 2 LIV. 35, 51, 6 SEN. dial. 2, 1, 2 PLIN. epist. 2, 19, 3).

4 ille idem: **a** *adi.*: PLAVT. Cist. 183 eam se servo ... dedisse ... ille extemplo servolum iubet illum eundem persequi, si ... queat *eqs.* TER. Haut. 898 ille ... Syrus idem (isdem *A, Dziatzko sc.* '*artibus*'). CIC. Verr. II 4, 77 illa eadem Diana. p. red. in sen. 33 ille animus idem meus. Sest. 11 illis temporibus isdem. ac. 2, 138 Att. 9, 13, 8 LVCR. 2, 992. CIRIS 272 ille ..., ille idem ... Minos. OV. met. 12, 119. **b** *subst.*: α ille idem: NEP. reg. 3, 4 LIV. 2, 30, 2 QVINT. inst. 1, 6, 13. β illud idem: CIC. Verr. II 2, 60 illud i. postulare non desistebant, ut *eqs.* off. 3, 66 Att. 1, 18, 5. 15, 14, 2 epist. 3, 7, 5 HOR. sat. 2, 3, 242 OV. met. 15, 257 COLVM. 2, 9, 2. illa eadem: CIC. Verr. II 2, 123 har. resp. 21. **c** *in correlatione*: ille idem qui (*vi potius definitiva*; *cf. l. 63. p. 203, 13*): LIV. 9, 8, 11. 37, 6, 7 PETRON. 31, 1. illud idem quod: CIC. Att. 6, 3, 8 in ea ... epistula erat illud i. de sorore quod ad me. *vi potius definitiva*: CIC. Cluent. 86 epist. 2, 7, 2.

5 idem ipse: **a** *adi.*: CIC. Cluent. 131 apud eosdem ipsos censores. COLVM. 3, 10, 11 eadem ipsa mater ac parens (*sc. terra*). 4, 2, 2. 4, 29, 4 eodem ipso tempore (AVG. civ. 3, 21 p. 132, 8 D.). AFRIC. dig. 20, 4, 9, 2 PAVL. dig. 17, 1, 22, 8 GELL. 4, 6, 4 MIN. FEL. 34, 3 TERT. resurr. 48 p. 100, 24 *al. et ap.* SCHOL. Cic. Bob., AVG. (*saepe*; *nota* civ. 21, 23 p. 529, 19 D. eodem ipso loco [*i. uno eodemque*; *cf. p. 203, 1*]), FVLG. RVSP., BOETH. *al.*; *nota usum attenuatum*: GELL. 11, 13, 5 ea verba ... eadem ipsa verba (*cf.* 12, 2, 13 Seneca ... i. ipse S. TERT. adv. Prax. 15 p. 253, 17 AVG. civ. 21, 24 p. 530, 22 D. BENED. reg. 16). BOETH. herm. pr. 2, 10 p. 143, 5 in eodem ipso ... subiecto (ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ). *al.* **b** *subst.*: α idem ipse: CIC. Tusc. 1, 40 ego ... ipse cum eodem ipso (isto *Wesenb.*) non invitus erraverim. VLP. dig. 37, 10, 5, 5. GELL. 1, 6, 3 easdem ... ipsas (*sc. molestias*). CYPR. epist. 73, 17 p. 790, 20 i. ipse (*sc. Christus*) manifestat. CARM. de fig. 35 ipse ..., ipse ..., ipse ..., i. ipse. OPTAT. 1, 15^in. *al.*; *nota attenuate i.* '*ipse*' (VVLG. psalm. 101, 28 [= Hebr. 1, 12] tu ... i. ipse es [ὁ αὐτός]. prov. 10, 4) *vel* '*idem*': PAVL. FEST. p. 152 'meritavere' idem Cato ait ... 'magnificius' i. ipse ... dixit (*cf.* AVG. civ. 15, 19 p. 98, 25 D. *al.* COD. Theod. 2, 17, 1 pr. [*a. 321* = Iust. 2, 44, 2]. 14, 3, 14 *al.*). *i. q. theod.* '*zugleich*' (*cf. p. 191, 27*): AVG. civ. 17, 12 p. 233, 31 D. domus ... David propter genus David; domus ... dei

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

eadem ipsa propter templum dei *eqs.* (AVELL. p. 324, 1. 2). *i. q. 'unus idemque' (cf. l. 10 et p. 191, 16)*: AVG. civ. 7, 14 p. 291, 32 D. i. ipse e s t Iovis atque Mercurius (11, 2 p. 463, 25 *al.*). 8, 6 p. 330, 31 i. ipse u n u s (11, 9 p. 473, 30. 16, 8 p. 137, 10). 13, 9 p. 566, 19 i. ipse ... simul et moriens est et vivens (13, 24 p. 594, 21 CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 25). *al.* CONSENT. gramm. V 391, 29. *β* idem ipsum: CIC. inv. 2, 139 scriptorem ipsum ... i. ipsum ... facturum fuisse. BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 391, 8 *al.* (*nota* herm. pr. 1, 9 p. 108, 17 h o c i. ipsum [τὸ αὐτὸ τοῦτο]). e a d e m i p s a: GELL. 4, 11, 11 TERT. nat. 1, 10, 2 AVG. gest. Pelag. 57 p. 112, 9 COD. Theod. 7, 9, 1. *nota i. 'una et eadem'*: MVTIAN. Chrysost. hom. 9, 1 p. 297 semper discere e. ipsa (περὶ τῶν αὐτῶν. *ibid. saepius*). c *in correlatione*: *α* idem ipse qui: *a di.*: CIC. div. 2, 95 eodem tempore ipso ... quo. *attenuate et vi definitiva pron. rel.*: TERT. monog. 11 p. 779, 26 Oe. in eodem ipso capitulo quo definit *eqs.* VVLG. Hebr. 10, 1 eisdem ipsis hostiis quas offerunt (ταῖς αὐταῖς θυσίαις. *cf.* 10, 11 easdem). AVG. civ. 2, 26 p. 91, 26 D. *al.* *subst.*: TERT. Scap. 2 p. 541, 5 Oe. idem ipsi qui ... iuraverant ..., hostes eorum sunt reperti. TREB. trig. tyr. 23, 4 IVL. VAL. 2, 27 p. 94, 12 AVG. civ. 1, 9 p. 14, 20 D. *al.* (*nota* 19, 22 p. 392, 17 i. ipsi qui *i. 'vel ipsi'*). *β* idem ipsum quod: GELL. 2, 8, 3 BOETH. trin. 4, 38. e a d e m i p s a q u a e: PS. APVL. herm. p. 273 RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 44, 2 AVG. civ. 22, 9 p. 582, 22 D. anim. 3, 3, 3 p. 362, 1. *γ* qui — i d e m i p s e: AVG. civ. 18, 43 p. 322, 11 D. pecc. mer. 1, 15, 19 p. 19, 13 (*cf.* 1, 28, 55 p. 54, 27 quicumque ..., i. ipsi).

6 ipse idem: a *a di.*: ARNOB. nat. 6, 13 p. 225, 2 ipsis isdem ... temporibus. BOETH. herm. pr. 2, 12 p. 199, 20 potestates ipsae eaedem (αἱ αὐταί. 6, 13 p. 446, 25): b *s u b s t.*: TERT. adv. Marc. 3, 22 p. 414, 25 ipsius eiusdem (*dei*), c u i u s scripturam ... implebant (CLAVD. DON. Aen. 1, 520). *i. q. 'idem'*: CLAVD. DON. prooem. p. 6, 22 ut ipse i. diceret. VITAE patr. 5, 15, 22 dixit iterum ipse i. (*Cotelier p. 477* ὁ αὐτὸς εἶχεν).

7 idem iste: a *a di.*: PLAVT. Asin. 640 eadem istac opera suavius[es]t complexos fabulari. Bacch. 1018 eadem istaec v e r b a dudum illi dixi omnia (FRONTO p. 108, 8 N. *cf.* TAC. hist. 4, 73 vocabula). TER. Hec. 747 eadem istac aetate. Ad. 424 ad eundem istunc (istum *γ*) ... modum. TRAG. inc. 116 eandem virtutem istam. CIC. Verr. I 14 i. iste praetor. II 3, 182 in eadem ista Sicilia. II 3, 206 eadem ista ratione. II 3, 215. Manil. 19 eadem Asia atque i. iste Mithridates (46). Cluent. 126. Mur. 66 eodem ex studio isto. Vatin. 33 ex eodem isto loco (FRONTO p. 159, 8 N.). har. resp. 46 rep. frg. 6 *al.* LIV. 3, 68, 2. 28, 42, 1 SEN. Tro. 325 APVL. Socr. prol. p. 111. b *subst.*: idem iste: CIC. Verr. II 1, 74 per eiusdem istius lictores. II 1, 84. 5, 184 Manil. 51. 63 *al.* fin. 2, 8 SEN. benef. 4, 16, 1 dial. 1, 3, 11 ARNOB. nat. 5, 29 p. 201, 5. i d e m i s t u d: PLAVT. Cist. 27 si i. istud nos faciamus (TER. Phorm. 726). Curc. 541 Men. 183. Mil. 1040 multae aliae i. istuc cupiunt. 1273. Stich. 474 i. ego istuc scio (Truc. 811). Truc. 740. 815 TER. Haut. 888 CIC. Verr. II 3, 215. Marcell. 25 te i. istud nimis crebro dicere (Att. 2, 3, 2 VAL. MAX. 7, 8, 6). Att. 12, 43, 1 Sj. epist. 9, 18, 4 SEN. benef. 3, 18, 3 QVINT. decl. 248 p. 18, 30 TAC. ann. 4, 37. e a d e m i s t a: PACVV. trag. 202 iteradum e. ista mihi (*cf.* CIC. fin. 2, 74 d i c [epist. 11, 21, 1 PLIN. paneg. 66, 3]). CIC. Mur. 85 e. ista omnia ... comprimentur. SEN. dial. 4, 21, 3 COLVM. 6, 38, 4 PLIN. paneg. 44, 8. 71, 6 APVL. apol. 55. c *in correlatione*: idem iste qui: TAC. ann. 1, 43 PLIN. epist. 5, 10, 2 (*subst.*: CYPR. epist. 59, 15 p. 684, 10). idem istuc quod: PLAVT. Persa 239 quid est quod metuas? :: i. istuc quod tu. CIC. div. 2, 35. eadem ista quae: CIC. Mur. 66 Pis. 59.

8 iste idem: TER. Hec. 754 istuc iusiurandum i. polliceare illis. CIC. S. Rosc. 94 ista eadem ratione q u a Sex. Roscius occisus est. COLVM. 8, 17, 9. *subst.* istuc idem: PLAVT. Mil. 776 credo ego istuc i. Most. 1087 CIC. fin. 5, 8. ista eadem: CATVLL. 61, 148 marito ista non e. licent. LIV. 10, 8, 9.

9 is idem (*vix recte trad.* GELL. 6, 1, 11 die tertio ... oppidum captum est, eodemque ˌeoˌ [*P, om. RV*] die in arce eius oppidi ius dixit): FIRM. err. 23, 3 ait ... is i. David. 28, 5 is i. propheta. CONC.[8] II 2, 1 p. 10, 37 qui dixit decrevisse se non exire ..., is i. promittit adfore (*gr. II 1, 1 p. 134, 21* οὗτος).

10 qui idem, quod idem (*nos 'relativer Anschluß'*): q u i i d e m (*falso trad.* CIC. Flacc. 78 off. 3, 15): CIC. de orat. 2, 124 qui i. (*sc. Antonius*) ... non dubitavit ornare. ac. 1, 29 quam (*vim*) ... eandem necessitatem appellant (*cf. p. 193, 69*). LAVS Pis. 7. q u o d i d e m: *adi.*: CIC. de orat. 2, 263 quod i. genus est saepe etiam facetum. Brut. 135 VARRO ling. 6, 38 COLVM. 6, 15, 1 QVINT. inst. 9, 3, 29. *subst.*: TER. Hec. 249 quod tu si i. f a c e r e s, magis in rem ... id esset (CIC. Cluent. 128 Phil. 3, 25 *saep. cf.* Phil. 1, 12 fit [fin. 3, 24 *al.* QVINT. inst. 6, 4, 21]). CIC. har. resp. 13. Phil. 5, 1 videri (Lael. 14 Att. 5, 21, 10. 14, 7, 2). 14, 24 quod i. c o n t i g e r a t superioribus bellis (fin. 3, 25 *al. cf.* CIC. off. 3, 15 usu venit. QVINT. inst. 4, 1, 68 accidit [7, 4, 39]. PAVL. dig. 6, 1, 23, 5 eveniret). fin. 1, 55 licet transferre (Lael. 80). Tusc. 4, 36 quod i. ... Stoici ... d i c u n t (div. 2, 69 *al.* QVINT. inst. 7, 1, 9 *al.*). Att. 12, 34, 1 quod i. video tibi placere (LIC. RVF. dig. 18, 1, 70). epist. 12, 21 (*al.; cf. et Madvig ad fin. 5, 31*). OV. Pont. 2, 5, 76 QVINT. inst. 8, 3, 37. 9, 2, 49. q u a e e a d e m: CIC. fin. 2, 42. 72 LIV. 37, 28, 2 QVINT. inst. 3, 7, 25.

VI ***usus anaphoricus*** *et* ***attenuatus*:** 1 *anaphorice fere i. q. memoratus, supra scriptus sim.*: a *notio ante memorata repetitur* (ager ... idem ager; *cf. p. 200, 24. 65. 202, 8. repetitio etiam post longius intervallum fieri potest, cf. l. 7. 15. 80*): CATO agr. 6, 1 eum agrum frumentarium esse oportet. idem ager si nebulosus est, rapa ... seri oportet. 7, 1 fundum ... in eodem fundo. 21, 5 idem faber (*memoratur 14, 1*). 112, 3 *al.* orig. 57 hordeum ..., hordeum idem (*postpositum ut*: CIC. Arch. 12 orat. 200 QVINT. inst. 10, 1, 56 APVL. apol. 42. *et ap.* CYPR., PALLAD., COD. Theod. *al.*). LEX Corn. de XX quaest. (Corp. I² 587) 1, 11 co(n)s(ules) ... eidemque co(n)s(ules). 1, 16 *al.* LEX Vrson. (Corp. I² 594) 98, 35. RHET. Her. 4, 16, 23 CIC. div. in Caec. 28. Verr. II 2, 113 Cn. Pompeio ... idem Pompeius (*saepissime c. nom. propr. ut* Caecin. 95 Sulla ... eundem Sullam. Cluent. 132 *al.* VARRO ling. 6, 7 CAES. Gall. 1, 32, 3 *et passim*). II 3, 67 idem Apronius (*laudatur II 3, 65*). II 5, 148 *et saepe.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 4 quae res ...; eadem res. VARRO ling. 6, 92 rust. 1, 16, 6 CAES. Gall. 2, 19, 8. 5, 42, 5 *al.* BELL. Afr. 44, 2 *al.* NEP. Milt. 7, 1 *al.* R. GEST. div. Aug. 4, 14 VERG. ecl. 3, 43 OV. rem. 72 met. 13, 798 (*cum emphasi*: met. 4, 92). *et passim apud scriptores (apud poetas post* OV. *non inveni; hic illic plena vi augendae oppositionis causa ut* LIV. 2, 12, 2 populum Romanum servientem ... liberum eundem populum. 5, 36, 4 *al.); nota* ***cumulationem***: PLIN. epist. 1, 20, 19 Pericle ... huic ipsi Pericli ... de eodem Pericle. VENVL. dig. 46, 8, 8, 1 pecuniam ... de eadem p. ... eandem p. MOD. dig. 20, 6, 9 pr. CHIRON 854 COD. Iust. 6, 30, 18, 3 *al.* *add. pron. poss.*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 38, 2 diligentia ... eandem d. tuam. SCAEV. dig. 34, 2, 13 *al.* *variatio* (*cf. l. 41*): APVL. met. 8, 22 familiae ... ex eodem famulitio (*liberius ibid.* laqueum ... eodem funiculo. Socr. prol. p. 109 quercu ... eandem arborem. *al.*). *raro in titulis*: INSCR. Not. d. scavi 1921 p. 237, 10 (*a. 205*) praediorum ... eorundem praediorum. *nota abundantiam*: LEX colleg. Aesc. et Hyg. (Corp. VI 10234) 18 eidem collegio s(upra)-s(cripto) (*cf.* CONC. Lugd. a. 516/23 p. 32, 24 de praefatis eisdem personis). *cum usus, praesertim apud scriptores vulgares, sensim increbescat (ubi synonyma occurrunt, vix linguae cotidianae tribuas; cf. e. g.* COD. Iust. 11, 24, 2, 1 eiusdem = *Theod. 14, 6, 3* memoratae), *dubium non est quin apud multos iam vice v. q. e. 'is' vel articuli fungatur; cf.* ITIN. [Silv.] 9, 1 ea die ... eadem die. CET. FAV. 27 p. 307, 18 fornacula ... in eadem (*om. Vitr. 7, 10, 2*) fornace. PELAGON. 54 spongiam ... eadem spongia (*Hipp. p. 92, 6* τὸ σπογγάριον). 181 clavum ... idem (*om. Veg. mulom. 3, 60, 2*) clavus. CHIRON 477 extalis ... in eundem (*om. Veg. mulom. 2, 70, 2*) extalem (*al., nota variationem* 507 mus caecus ... eundem migalem [*syn. 509* ipsum m.]). APIC. 1, 1, 1 *al.* RVSTIC. Conc.[8] I 4 p. 54, 35 Memnon ... idem M. (*gr. I 1, 7 p. 68, 22* ὁ μνημονευθείς). p. 236, 7 epistulam ... eandem e. (*gr. I 1, 6 p. 157, 1* τὴν ἐπιστολήν). VITAE patr. 3, 21 fratres ... eosdem f. (*syn.* supradicti). 3, 74 senex ... idem senior (τοῦ γέροντος; = *5, 16, 19* senex ille). 5, 9, 11 presbyter ... eundem p. (τὸν πρεσβύτερον). *al.*

b *refertur ad notionem ante paulo aliter memoratam*: VELL. 1, 2, 4 Tyria classis ... ab iisdem. COLVM. 8, 1, 2 colono ... eisdem (*cf.* [*sc. vi iam attenuata*]: HERM. vulg. 5, 6, 3 populi ... eisdem [τοῦ λαοῦ ... αὐτοῖς]. COD. Theod. 11, 1, 33 *a. 424* = Iust. 10, 16, 12 pr. ab ... provincia ... ab isdem. GREG. TVR. Franc. 9, 29 p. 384, 3 exercitum ... cum isdem. *al.*). QVINT. inst. 12, 8, 2 pridie ... aut eodem matutino. *al.* *item ad notionem in superioribus involutam vel animo loquentis obversantem aut alioquin legentibus notam*: RHET. Her. 4, 12, 18 uti 'o Tite ...', et hic versus eiusdem poetae (*sc. Ennii. cf. l. 60*). CIC. epist. 7, 23, 1 mihi a te litterae redditae sunt, ab eodemque (*sc. tabellario*) accepi Aviani litteras. VAL. MAX. 2, 7, 7 devictis Aequiculis ... idem hostes. TERT. apol. 14, 2 humana sagitta ... ab eodem Diomede. scorp. 2 p. 147, 12 item in eodem exodo (*antea exscripto, sed non nominato*. adv. Marc. 3, 6 p. 384, 23 *al. cf. Thörnell, Studia Tert. II 1923 p. 10 sqq.; IV 1926 p. 90*[1]). *alibi iam i. q. 'is' esse videtur (cf. l. 28)*: IVST. 1, 10, 5 solem ... eidem deo. AVG. civ. 18, 10 p. 267, 22 D. Atheniensium ... urbis eiusdem. MART. CAP. 1, 12 Apollinis .. idem Delius. 6, 657 regio Maronea ... eandem T⟨h⟩raciam. NOT. dign. occ. 42, 7 classis Ravennatium cum curis eiusdem civitatis, Ravennae (42, 9). COD. Theod. 1, 6, 5 rationem annonariam ... eiusdem annonae. 1, 15, 1 *al.*

c *loci selecti de usu anaphorico*: *α adi.* (*locos, ubi contextus deest, ut* ENN. ann. 477 scaen. 327 CALP. hist. 8 *al., omisi*): PLAVT. Amph. 577. Asin. 120 eidem h o m i n i, si quid recte curatum velis, mandes (Mil. 758 CIC. Manil. 46 *al. cf.* S. Rosc. 33 viri. *al.*). CATO agr. 141, 3 harumce rerum ergo ... eiusdem rei ergo. CIC. Caecin. 94 qui ... habuit conductum ... fundum ... ex eadem conductione. Manil. 21 Lucullus ... ab eodem imperatore (*cf.* VARRO rust. 1, 2, 7 MELA 2, 116 QVINT. inst. 5, 11, 17 TAC. ann. 2, 46. 6, 12 *al.*). CIC. de orat. 2, 242 ut idem Crassus (*de libri loco ut*: VARRO rust. 1, 22, 5 ab eodem scriptore. *al. cf. p. 205, 11. 14*). VARRO ling. 5, 153 locus idem Circus Mecinus dictus. 5, 175. 6, 6 *al.* NEP. Alc. 9, 1 non satis tuta eadem loca sibi arbitrans (*sc. 7, 4 memorata*). *al.* APVL. mund. 7 ab isdem angustiis Pontici maris (*π. κόσμ. 3 p. 393*ᵇ*, 27* ἀπὸ τοῦ εἰρημένου ἰσθμοῦ). *al.* *β s u b s t.* (*raro neutr. ut* PLAVT. Amph. 945 CIC. Phil. 5, 34): LIV. ANDR. carm. frg. 26 M. ENN. ann. 144. 452. PS. ENN. ann. 193 hos ego in pugna vici victusque sum ab isdem (*cf.*

[*J B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Norden, Enn. u. Verg. 1915, 85 adn.). PLAVT. Amph. 165 Asin. 342 Cas. 461. Cist. 596 deos teque spero — :: eosdem ego *eqs.* Mil. 387. 1228 TER. Phorm. 879 Eun. 9. CIC. Verr. II 1, 41 cum proditione istius nefaria, tum improbo ac falso eiusdem testimonio (*cf.* prov. 24 in illo oppugnando ... in eodem defendendo. har. resp. 51 cum eum ... laudabat ... cum eundem ... vituperabat [fin. 1, 4 *al.* PROP. 2, 12, 5 PLIN. nat. 7, 1 TAC. hist. 4, 25 *al.*]. Mil. 99 his absentibus ... isdem audientibus [100. 102 Phil. 8, 32. 10, 8 Lael. 103 LVCR. 3, 508 CAES. civ. 3, 94, 4 OV. Ib. 161 QVINT. inst. 11, 3, 8 *al.*]. epist. 1, 9, 22 quosdam ... eosdem [*cf.* CAES. Gall. 1, 17, 5]). CIC. Planc. 75 te teste ..., te eodem auctore (*cf.* Phil. 2, 32). Phil. 13, 17. leg. 1, 18 ut idem definiunt (*cf.* 1, 42 dicunt [Att. 7, 9, 4 *al.*]. fin. 5, 92 ut ait idem [Tusc. 1, 74 *al. cf.* VARRO ling. 7, 60 *al.*]. de orat. 2, 256 ut idem ... inquit. VARRO ling. 7, 16 ut idem scribit. *etiam ellipt.*: CIC. Tusc. 1, 34 idemque: [nat. deor. 2, 22 *al.* PLIN. nat. 16, 194 *al.*]. CIC. orat. 155 et idem: [Att. 7, 3, 10 *al.* SEN. contr. 10, 1, 15]. VARRO ling. 7, 53 idem: [7, 103 *al.* RVT. LVP. 1, 19 item eiusdem. CHAR. gramm. I 119, 18 item idem in eadem. *al.*]). VARRO ling. 5, 74 *al.* LVCR. 3, 385 CAES. civ. 1, 30, 2 *al.* VERG. georg. 4, 234 *al.* HOR. epist. 2, 2, 35 OV. met. 14, 72 *al.* LIV. 3, 53, 3 *al.* *sim. passim; nota* APVL. mund. 13 idem (*sc. eurus*) ἀφηλιώτης ... solet dici (= is *Gell. 2, 22, 8*). *γ* idem qui (*sc. vi definitiva enunt. relat., cf. p. 202, 61. 63. 203, 13; aliter p. 194, 67*): PLAVT. Cist. 140 postquam eam puellam a me accepit, ilico eandem puellam peperit quam a me acceperat. 178. CARM. epigr. 959, 3 eidem quo careo eheu *eqs.* CIC. inv. 2, 56. Verr. II 3, 114 Apronium (eundem quem ... legatum ... civitas misit). VARRO ling. 9, 96 CELS. 3, 18, 15. *alia v. p. 206, 18.*

2 *vi* ***attenuata*** *i. q.* ***is*** (*cf. p. 179, 75. 204, 36. 50. 62; hic illic magis deicticam vim [i. 'hic', cf. l. 46] sentias, sed fides deest*): **a** *usus* ***praeparativus*** (*sc. frequenti usu anaphorico natus. vix est cur iam attenuationem quandam sensus accipias in iis, quae ex* CIC. [inv. 1, 29 *al.*] *al. attulerunt Stangl, WklPh. 37, 1920, 357; Plasberg ad Cic. Tim. 28; Baehrens, Glotta 5, 1914, 97. dubito potius de* BELL. Afr. 28, 1. 35, 4 VELL. 2, 64, 1 COLVM. 11, 2, 79 *al.* [*cf. et* 6, 14, 3 ex eodem loco = *Veg. mulom. 4, 15, 1* eo] LAEL. frg. Cic. Bob. p. 118, 16 St. *v. p. 198, 83*): VAL. MAX. 2, 6, 7 *Massilienses* tres in eodem manumissiones rescindere permittunt, si ter ab eodem (eo *Paris, cf.* 8, 10, 2. 9, 4, 1) deceptum dominum cognoverunt. 9, 13 ext. 3 (*cf. Stangl, BPhW. 32, 1912, 1364*). TAC. dial. 21 Caesaris ... libros ... carmina eorundem. hist. 1, 25 ann. 6, 46 *al.*

b *exempla plus minus certa usus attenuati*: *α adi.*: SCAEV. dig. 34, 4, 30, 4 ex eadem infirmitate (*postea syn.* ex ea i.). MARCIAN. dig. 48, 21, 3, 2 in eadem (ea *Momms.*) causa esse, ut. PALLAD. 4, 15, 3 *al.* ITIN. [Silv.] 10, 7 cum venissemus in eodem campo. 11, 4. 35, 3 eadem die (*syn.* ipsa). 44, 1 numquam ieiunatur in hisdem locis (*i. 'his'? cf.* 46, 3; *v. Löfstedt, Komm. 66*). *al.* AMM. 18, 7, 5 *al.* CHIRON 653 easdem duritias (*syn.* ipsa). 645 easdem mirmices ... eundem locum ... eadem vulnera. *al.* AVG. civ. 5, 24 p. 237, 12 D. *al.* SVLP. SEV. Mart. 17, 3 eodem (eo *var. l.*) tempore (*al., v. Martin, WklPh. 35, 1918, 355*). MARCELL. med. 16, 89 SORAN. p. 82, 6. HIPPOCR. aer. 4 p. 9, 9 in eadem civitatem (ἐν ταύτῃ τῇ π.). 12 p. 29, 21 eadem terra (αὕτη). *al.* COD. Theod. 8, 8, 9 eiusdem militiae (= *Iust. 12, 60, 3 pr.* eius). 16, 2, 43 super hisdem parabalanis (= *Iust. 1, 3, 18, 1* his). *al.* OROS. hist. 4, 13, 6 eidem bello (*cf. Eutr. 3, 5* ei). 4, 12, 4 *al.* (*v. Svennung, Orosiana 68*). EXC. barb. chron. I p. 276, 15 isdem temporibus (*syn.* his, istis). MARCELL. chron. II p. 95, 501, 1 *al.* IORDAN. Get. 195 *al.* INST. Iust. 2, 10, 10 eandem observationem (τὴν τοιαύτην). BENED. reg. 22 *al.* CORP. XI 136 nostram eandem arcam. 6222 (*s. IV* = INSCR. christ. Diehl 3827) *al.* *β subst.* (*plerumque in cas. obliqu., rarius nomin.; cf.* CHIRON 516 *al.*): PLIN. epist. 4, 13, 7. 10, 56, 2. 10, 58, 4. TRAIAN. Plin. 10, 18, 2 illis ... ad eosdem (*cf. supra l. 5*). SVET. Iul. 52, 1 Cleopatram, cum qua et convivia ... protraxit et eadem nave ... penetravit, nisi *eqs.* (*nota anacoluthon*). Aug. 14. 98, 3 *al.* ARGVM. Plaut. Mil. 2, 3 SVLP. APOLL. perioch. Ter. Eun. 4. IAVOL. dig. 41, 2, 21, 2. CELS. dig. 47, 2, 68, 4 servorum furtis peculia eorundem augentur. IVLIAN. dig. 3, 5, 29 *al.* AFRIC. dig. 46, 1, 21, 2 (*syn. antea* eum). GAIVS dig. 41, 1, 10, 1 per eundem (= *inst. 2, 87* per eos). VLP. dig. 6, 1, 17 pr. (*syn.* eum, eumque). PAVL. dig. 21, 2, 53, 1 *saepe.* APVL. met. 7, 2 *al.* TERT. uxor. 1, 4 p. 674, 18 Oe. cum illo ..., cum illo ..., illum ..., ab eodem (*al., nota bis per parallelismum*: paenit. 1, 5). CYPR. GALL. Nah. 224 *al.* CYPR. epist. 75, 17 p. 822, 5 (*syn.* eis). COMM. apol. 528 *al.* SER. SAMM. 738 *al.* PANEG. 2 (10), 4, 2 *al.* SPART. Did. 2, 3 (*syn.* eo). LAMPR. Alex. 49, 3 (*syn.* eum; *item* Heliog. 25, 6 SPART. Sept. Sev. 19, 5) *saepe.* IVL. VAL. 1, 4 p. 4, 22 (*syn.* ei) *al.* VICTORIN. PETAV. in apoc. 11, 4 p. 100, 15 (*rec. Hier.* eum). ARNOB. nat. 4, 22 p. 158, 23 (*syn.* ipso). *et ap.* FIRM., IVST., PALLAD. (vet. med. ed. Sv. 10, 3 = eius *Veg. mulom. 4, 7, 3*), LVCIF., FILASTR., AVSON., QVEROL., AMM., CHIRON (400 eidem = *Veg. mulom. 2, 89, 2* cui. *al.*), VEG. (*nota* mulom. 2, 53, 5 eidem = *Chiron 387* eum; *sim.* 2, 9, 3. 2, 11, 2), AMBR., AVG., SVLP. SEV., MARCELL. med., HIPPOCR., DIOSC., APIC., MART. CAP., OROS. (hist. 6, 22, 4 eodem = *Suet. Aug. 53, 1* eo; *al., v. Svennung l. c.*), CASSIAN., CONC.[S] I 5 p. 288, 1 iisdem (αὐτούς) *et passim.* *in titulis*: LEX Malac. (Corp. II 1963) 5, 15 CORP. III 3351, 15 (*s. III*) CORP. V 8734, 6 (*s. IV/V* = INSCR. christ. Diehl 823[b]) VIII 810, 4. 22774 IX 1618, 12. 5533, 6 XII 2128 XIV 2795 (*a. 140*) *al.* *etiam pro refl. 'sibi, se'*: LAMPR. Heliog. 14, 5 exspectans ... quando eidem nuntiaretur consobrinus occisus. VOPISC. Aurelian. 10, 3 SPART. Pesc. 4, 7 MAX. Aug. epist. 107 p. 611, 9. *rarius neutr.*: VLP. dig. 10, 2, 20, 7 nulla actione idem consequi posse (43, 24, 7, 3 MOD. dig. 46, 1, 41, 1 *al.* VVLG. Marc. 10, 10 [περὶ τούτου, ITALA cod. a *al.* de hoc] MARCELL. med. 11, 25 SORAN. p. 10, 16. COD. Theod. 10, 24, 1 [*a. 368* = Iust. 10, 6, 1] detectus in eodem. PASS. Marcell. 3 ex eodem [*i. ex ea re*] *al.*). AVG. civ. 10, 9 p. 416, 24 D. vir ad eadem potens (bapt. 1, 8, 10 *al.* MARCELL. med. 9, 65 *al.* HIPPOCR. aer. 9 p. 19, 15 [ταῦτα] COD. Theod. 5, 13, 4 ad eadem postulanda [= *Iust. 11, 66, 2 pr.* ea] *al.*). *speciatim* idemque *i. 'isque'* (*'und zwar'*): LAMPR. Alex. 43, 4 qui ... ederent munera eademque parciora. 56, 3 Heliog. 35, 5 AVSON. 420, 2 AMM. 25, 6, 5 AVG. civ. 16, 43 p. 196, 11. 20, 29 p. 479, 25. 21, 8 p. 506, 19 D. epist. 42 SVLP. SEV. Mart. 10, 4. MART. CAP. 8, 814 ex quattuor elementis isdemque (*Cic. Tim. 17* et) totis. *cf. et* MART. CAP. 8, 812 multae admodum rationis nec eiusdem despicabilis. *γ* idem qui (*cf. p. 205, 21; vix iam sic accipiendum* VAL. MAX. 9, 3, 6 eodem tempore quo): SCAEV. dig. 39, 5, 35 pr. CALL. dig. 50, 4, 14, 6 si alii non sint qui honores gerant, eosdem compellendos qui gesserint. VLP. dig. 46, 8, 12, 3 eundem actum retractet, qui a procuratore actus est. PAVL. dig. 44, 2, 30, 1 (*al.; nota* HERMOG. dig. 49, 14, 46, 2 *syn.* ea). FAVSTIN. trin. 4, 3 p. 69[B] HILARIAN. pasch. 3 p. 1107[D] CHIRON 476 in eadem (*om. Veg. mulom. 2, 70, 1*) loca eminentiora, quae. VVLG. lev. 23, 12 in eodem die quo (ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ). AVG. civ. 5, 13 p. 218, 2 D. *al.* MARCELL. med. 12, 53. COD. Theod. 4, 9, 1 (*a. 319* = Iust. 7, 10, 7, 1) eodem qui (*syn.* is qui). 10, 4, 1 idem qui (= *Iust. 3, 26, 9* si ... quisquam). *sim. saepe; in titulis*: CORP. X 3335, 11 (*a. 247*). *cf.* idem — quicumque: COD. Iust. 1, 4, 15 (*a. 468* = 2, 6, 8). idem — ubi: COD. Theod. 16, 5, 8. COD. Iust. 2, 7, 6 (*a. 439*) in eodem ... loco, ubi (10, 40, 7, 1 PASS. Quirin. 5 LEX Burg. Rom. 39, 1. *cf. et p. 198, 61*). 2, 19, 11 (*a. 326*). idem — unde: COD. Iust. 10, 35, 2, 6 (*a. 443*). eodem tempore cum: VITA Severin. 1 (*aliter p. 198, 84*). *pro enunt. relat. part. perf. pass.*: SCHOL. Cic. Bob. p. 168, 7 St.

c *pro 'articulo' q. d.* (*v. Wölfflin, Archiv 12, 1902, 474; usus ab* **b** *parum secernendus. dedi hic pauca, ubi gr.* ὁ *respondet; cf. et l. 44 et p. 204, 39. 45. 46. 47*): HERM. Pal. sim. 5, 6, 5 corpus ... paruit eidem spiritui ... nec omnino eundem spiritum maculavit (τῷ πνεύματι ... τὸ πν.). RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 35, 20 an sine probatione condemnaverunt eundem virum? (*gr. I 1, 5 p. 120, 29* τὸν ἄνδρα).

d *i. q.* ***ipse*** (*usus inversus eo natus quod* ipse *ut* idem *vim vocis q. e. 'is' assumpsit; v. Löfstedt, Komm. p. 65. exempla rara et partim incerta; e. g.* SORAN. p. 77, 10 eadem matrix, *quod Löfst. l. c. huc refert, potius pro articulo accipias. cf. et Hoppe, Beitr. z. Sprache u. Krit. Tert. 1932 p. 112 ad* TERT. apol. 9, 2): LAMPR. Comm. 5, 3 persuasit *Perennis* Commodo, ut ipse (*Comm.*) deliciis vacaret, idem vero Perennis curis incumberet. SIDON. epist. 5, 7, 1. 6, 1, 5 (*syn.* ipse). *i. q. 'et ipse, ipse quoque'*: LAMPR. Alex. 39, 8 *quartarios* detinuit exspectans ut, si vectigal contrahere potuisset, et eosdem ederet. VLT. SYLL. gramm. IV 254, 5 'circa' postremam syllabam longam recipit ..., 'contra' eadem etiam syllaba longa clauditur (*cf.* 254, 6 e. quoque). VEG. mulom. 3, 10, 2 alia ... confectio, quae eadem saepe mortifera liberat passione (BOETH. herm. sec. 2, 2 p. 83, 8).

CAPVT ALTERVM

syntactica** et **stilistica:

1 idemne: PLAVT. Bacch. 421 RHET. Her. 2, 26, 41. 4, 16, 23 CIC. Q. Rosc. 12 *al.* LIV. 6, 25, 8. 38, 17, 16 MELA 3, 44 STAT. Theb. 12, 84 TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 596, 10. **atque idem:** *v. p. 191, 33. 84. 192, 25. 193, 17. 207, 16. 23.*

2 idemque *i. q. 'idem'* (*secundum* quisque, uterque *sim.; v. Bonnet, Latin de Grég. 385. cf. et p. 194, 37*): GREG. TVR. Franc. 2, 9 p. 57, 10 quid de Francis idemque dicant. glor. mart. 28 p. 505, 4 hunc eundemque hominem (patr. 9 p. 702, 10) *al.* (*similia apud Fredegarium, v. Meader, l. c. 103*).

3 ***abundantiae***: par idem, unus idem *sim.*: *v. p. 190, 17. 196, 50.* olim ... eodem die: *v. p. 198, 78.* idem qui ..., idem: LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 idem illi qui ..., idem. VARRO frg. Aug. 22, 28 p. 622, 15 D. ut idem corpus et eadem anima, quae fuerint coniuncta in homine aliquando, eadem (*an* ea⟨n⟩dem?) rursus redeant in coniunctionem. TERT. uxor. 1, 7 p. 679, 14 Oe. idem qui ..., idem. CASSIAN. Nest. 3, 3, 2 eundem ... quem illīc ... praedicat, eundem hīc ... confirmat (5, 7, 6). BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 321, 15 omnia eadem quae ..., eadem quoque. *cf. et* CAPITOL. Opil. 7, 6 quod quidem nomen etiam Varius Heliogabalus ... idem postea nomen accepit (*def. Tidnér, Strena Upsal. 1922, 152*). idemque item: *v. p. 186, 6.* item eodem(que) modo *sim.*: *v. p. 187, 49. 199, 23. cf. et* LEX Iul. munic. (Corp. I² 593) 2 eadem omnia ... item (5 item eademque omnia). BELL. Hisp. 14, 2 item ... eadem consuetudine. VITR. 2, 9, 13 item cedrus et iuniperus easdem habent virtutes (*sc. quas cupressus et pinus*). 8, 2, 4 item eadem ratione (*cf.* 10, 16, 6 eodem modo ... eadem ratione). VARRO ling. 6, 80 aeque eadem modestia (*cf.* VLP. dig. 32, 55, 8 *al.* PS. APVL. Ascl. 15[extr.]). PLIN. nat. 28, 227 eadem et ex equino pullo

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imiliterque (*Plin. med. 23* eadem ratione) vis est (*cf.* GAIVS inst. 4, 16). VLP. dig. 16, 8, 1, 14 ut perinde obligeris eodem genere obligationis quo *eqs.* *cf. et p. 204, 31.*

4 **anaphora** (*cf. p. 193, 46. 194, 6. 208, 51*): **a** *bimembris* (*saepius cum chiasmo ut*: CAECIL. com. 87. VARRO ling. 10, 21 ut sit eodem genere, specie eadem. CIC. epist. 6, 3, 2 COLVM. 3, 1, 4 CALP. ecl. 4, 30 STAT. Theb. 5, 148 VLP. dig. 37, 13, 1 pr. *al.*): ENN. scaen. 201 eadem dicta eademque oratio (CIC. Verr. I 17 fin. 4, 45 *al.* LEX Vrson. [Corp. I² 594] 103, 6 LEX Salpens. [Corp. II 1963] 1, 18 LIV. 1, 43, 10 [*et 7ies*] VAL. MAX. 4, 3, 11 SEN. benef. 3, 28, 1 *al.* QVINT. inst. 6, 1, 26 *al.* TAC. dial. 1 PLIN. epist. 1, 7, 1 *al.* FLOR. epit. 3, 10, 18. *et ap.* DIG., TERT., PANEG. *al.*). PLAVT. Cist. 27 si idem istud nos faciamus, si idem imitemur (LIV. 27, 9, 14 GERM. frg. 2ª, 3 CELS. 5, 26, 36ᴮ SEN. epist. 66, 30 *al.* PETRON. 18, 7 STAT. Theb. 8, 151 TAC. Germ. 18 QVINT. inst. 7, 5, 6 *al.* FRONTO p. 154, 15 N. VLP. dig. 7, 1, 15, 6 *al.* *cf.* CIC. Brut. 142 i. et i. [Ov. fast. 1, 491]. SALL. Catil. 20, 4 i. ... atque i. [QVINT. inst. 9, 4, 58] VLP. dig. 15, 1, 37 i. ... idemque [AVG. civ. 21, 4 p. 402, 13 D.]. *cf.* CIC. off. 2, 55 et idem ... et idem illud. SEN. dial. 7, 1, 5 eadem ..., eadem [epist. 27, 2]). Rud. 577 eodem (*tegillo*) amictus, eodem tectus esse soleo. CIC. Verr. II 3, 199 habet īdem in nummis, habet īdem (*om. pars codd.*) in urbanis praediis (leg. agr. 2, 22. *cf.* CIC. Q. Rosc. 12 <e>idem et ... et eundem. SIL. 11, 141 i. ... et i.). II 5, 4 p. red. in sen. 18. 37 eandem subire fortunam atque idem sibi domicilium ... deposcere (Tusc. 1, 97 LVCR. 3, 793 VERG. Aen. 3, 503 *al.* LIV. 33, 14, 1 SEN. dial. 7, 26, 4 PLIN. epist. 3, 19, 2. *cf. l. 16*). Vatin. 41 ob eandem causam et eodem crimine (ac. 1, 18 epist. 6, 1, 1 CAES. Gall. 2, 3, 5 VITR. 9 praef. 5 VELL. 1, 16, 2 PETRON. 111, 8 TAC. Agr. 11 *et ap.* DIG., MIN. FEL., TERT., VVLG., COD. Theod. *al. cf. l. 16. 18. cf. et* PAVL. dig. 38, 10, 10, 17 et ... et *al.*). Planc. 67 Tusc. 2, 58 orat. 215 *al.* PROP. 4, 7, 7 LIV. 3, 30, 1 *al.* SEN. contr. 9, 3 (26), 11 *al.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 17 *al.* SEN. benef. 1, 14, 3 *al.* COLVM. 8, 2, 9 PLIN. nat. 16, 43 STAT. Theb. 4, 84 *al.* QVINT. inst. 7, 4, 6 *al.* TAC. Agr. 33 *al. et ap.* PLIN., FLOR., DIG., APVL., TERT., CYPR., IVL. VAL. *al.; nota variationem*: TERT. resurr. 52 p. 107, 14 id ipsum genus grani eademque natura. COD. Iust. 1, 17, 2, 21 (*a. 533*) sub eodem ordine eaque consequentia *eqs.* **b** *trimembris* (*cf. p. 194, 8; hic illic cum chiasmo ut* LIV. 4, 4, 11 VLP. dig. 44, 2, 12 *sq.*): CATO agr. 157, 3 eadem (*brassica*) tumida concoquit, eadem erumpit, eadem vulnera ... purgabit LEX Anton. de Term. (Corp. I² 589) 2, 20 eaedem leges eidemque ious eademque consuetudo (*cf.* CIC. Sest. 57). CIC. Cluent. 191 Sest. 63. Phil. 8, 8 omnes idem volunt, i. defendunt, i. sentiunt (SEN. contr. 7, 1 [16], 12 QVINT. decl. 260 p. 68, 27 PLIN. paneg. 64, 4. *cf.* eadem: SALL. Iug. 31, 14). LIV. 31, 30, 9 eodem ... scelere ..., eodem ..., eodem (*cf. p. 194, 21*). *al.* SEN. benef. 5, 2, 2 *al.* QVINT. decl. 310 p. 222, 1 *al.* TAC. hist. 2, 38 PLIN. epist. 1, 16, 7 AVR. Fronto p. 30, 16 N. TERT. apol. 13, 5. 20, 4 *al. et ap.* PORPH., CYPR., PANEG. *al.* **c** *quadrimembris* (*cum chiasmo*: Ov. met. 1, 238): CIC. Sest. 131 VAL. MAX. 5, 5 pr. (*syn.* parem). PLIN. epist. 6, 33, 5 APVL. flor. 7 p. 25 AVG. civ. 12, 14 p. 532, 25 D.

5 *geminatio*: CIC. Att. 4, 2, 5 iidem ..., iidem, inquam, illi. SIL. 16, 642.

6 *repetitiones stili inculti propriae*: RHET. Her. 2, 15, 22 si idem ceteri faciunt ... idem fecisse ... idem facere. ITIN. [Silv.] 49, 1 *sq.* eadem die ... isdem diebus ... hisdem diebus ... hisdem diebus. *cumulationes quaesitae* (*passim binae ut* CIC. Verr. I 45 idem in eadem contione. II 2, 70. 97 *al.*): CIC. Verr. II 2, 68 LIV. 31, 29, 16. VAL. MAX. 3, 2, 2 paene eadem tempestate, certe adversus eundem hostem et in eodem Tiberi. PAPIN. dig. 48, 16, 4, 1 *al.*

7 *selectissima de collocatione*: **a** *figura ἀπὸ κοινοῦ*: COLVM. 9, 8, 5 cum et impensam et eandem operam postulent bonae atque improbae *apes*. CALP. ecl. 2, 5. PLIN. nat. 5, 44 VAL. FL. 1, 153. 4, 742 odium quibus atque eadem ira (*cf. 5, 194 et Düring, De Verg. sermone ep., Diss. Göttingen 1905 p. 42*). STAT. Theb. 8, 26 Ach. 1, 290. **b** idem *postponitur*: *α nomini* (*fere c. emphasi* [*i. 'unus et idem' ut* LIV. 7, 33, 2 vultu eodem] *vel in oppositione vel sequente* qui [*e. g. p. 195, 6. 21*] *vel si una verbo iunctum; v. Marouzeau, L'ordre des mots dans la phrase lat., Paris 1922 p. 182 sqq. non e. g. apud* CAES., *raro apud* SALL. [Iug. 5, 5 hist. frg. III 96 D 18], VITR. [4, 8, 6], SEN. rhet., VAL. MAX. [*singulis locis*] *al.*): *apud scriptores* (*passim apud poetas, etiam per hyperbaton disiunct.*): CATO agr. 39, 2 qui colorem eundem facias. orig. 57 hordeum idem. VARRO ling. 5, 153 rust. 2, 2, 2. 3, 16, 23 CIC. Quinct. 82 (*et 8ies in orr.*). rep. 1, 21 *et saepe*. Att. 3, 15, 7 (*et 6ies in epist.*) LIV. (*fere 30ies*) VITR. (*v. l. 68*) *et passim ap.* CELS., CVRT., PLIN., QVINT. *al.; rarius ap.* SEN. philos., COLVM., SCRIB. LARG., MELA, TAC. (*7ies*) *al.; in titulis*: CORP. I² 713 purg(avit) Diodor(us) idem. LAVD. [Turiae] (Corp. VI 1527) I 24 gentis eiusdem; *praeterea saepius* ka(lendas) easdem, legionis eiusdem (CORP. II 4157, 6 *al.*) *sim. cf. et p. 191, 59. 192, 12. 204, 8.* *β verbo* (*fere in fine sententiae*): CORP. I² 2238 Maiam statuerunt eisdem aram. CIC. div. in Caec. 24 et ait idem. Planc. 82 rep. 3, 48 ac. 2, 75 off. 3, 114 VARRO ling. 9, 71. 10, 8. 37 *al. et ap.* PLIN. nat., TERT. *al. cf. et p. 192, 65. 193, 36.* *γ praepositioni et nomini ap. poetas*: VERG. Aen. 2, 654 sedibus haeret in isdem (Ov. epist. 9, 55 *et 6ies* EPICED. Drusi 263 VAL. FL. 4, 143); *in prosa non inveni.*

δ praeponitur praepositioni: *passim ap. poetas inde ab* ENN. scaen. 327; *apud scriptores inde ab* RHET. Her. 4, 49, 62 isdem de causis, CIC. inv. 1, 14 eodem in genere, VARRONE rust. 1, 7, 7 eadem de causa, *saepius e. g. ap.* PLIN. nat. *et* TAC., *cum ap. alios ut* CAES. (civ. 1, 81, 2), CVRT., COLVM. *singulis tantum locis et nonnisi in tritis locutionibus* isdem de causis, eodem in loco *inveniatur; in titulis*: R. GEST. div. Aug. 4, 4 eodem in solo.

c *chiasmus: raro* (*cf.* LIV. 6, 19, 3 SEN. epist. 70, 27), *nisi iunctus cum anaphora* (*v. p. 207, 5. 37. 47*).

d *hyperbaton apud scriptores* (*cf. p. 200, 75*): CIC. div. 2, 51 idem nonne poterat deus ... tradere? LIV. 6, 34, 10. 29, 17, 10. 31, 29, 10 (*al.; cf. et Fraenkel, Iktus u. Akz. 125¹*). VELL. 2, 6, 1. 2, 7, 4. 2, 71, 2 VAL. MAX. 1, 7, 7 SEN. benef. 4, 40, 1 CVRT. 7, 11, 12. 8, 6, 10 PLIN. nat. 30, 122 QVINT. inst. 1, 7, 23 *al.*

syn. et appos.: aequus (*v. p. 184, 4; adde* LIV. 8, 9, 2 *cf.* TAC. hist. 1, 7), aequalis (LIV. 8, 38, 11), communis (CIC. off. 1, 55 Ov. Pont. 4, 8, 82 SIL. 14, 617 *al.*), ipse (*v. p. 204, 42. 205, 76; adde* TERT. resurr. 52 p. 108, 10 *al.* POMP. gramm. V 127, 32), indiscretus (COD. Iust. 11, 48, 13 pr.), par (*v. p. 184, 3; adde* CIC. Phil. 11, 19 epist. 5, 11, 1 Ov. met. 15, 196 QVINT. inst. 10, 12, 35 *al.*), parilis (Ov. met. 14, 29), perpetuus (CIC. orat. 110), similis (*v. p. 184, 4. 191, 11; distinguitur e. g.* CIC. fin. 5, 26. 40 Brut. 324 PLIN. nat. 24, 168 *al.*), tantundem (HOR. sat. 1, 3, 115 SEN. benef. 6, 5, 2 PAPIN. dig. 16, 3, 24), vicinus (QVINT. inst. 6, 3, 85), unus (*v. p. 184, 8. 188, 44; adde* HOR. carm. 2, 11, 9 QVINT. decl. 321 p. 260, 2 *al. nota* TERT. apol. 16, 6 eadem = *nat. 1, 12, 2* una).

opp.: alius (CIC. part. 68 *et passim, nota* PLIN. epist. 5, 6, 38), alter (CIC. top. 87), alienus (COD. Iust. 6, 59, 11 pr.), contrarius (CIC. div. in Caec. 44), dispar (CIC. de orat. 3, 56 LIV. 28, 12, 10 CVRT. 10, 2, 17 *al.*), dissimilis (CIC. leg. agr. 2, 31 VARRO ling. 8, 35 VITR. 6, 2, 2), diversus (CIC. inv. 2, 13 SEN. nat. 1, 5, 8 *al.*).

vertitur: gr. (ὁ) αὐτός, δέ (*p. 193, 29. 34*), εἷς, εἷς καὶ αὐτός (*p. 189, 40*), ἴσος (*p. 199, 76*), καί (*p. 191, 44. 83. 194, 17. 34*), ὁμοῦ (*p. 192, 55*), εἰρημένος (*p. 204, 81*), μνημονευθείς (*p. 204, 44*).

adv. **eādem.** ROMAN. Char. gramm. I 209, 14 Scaurus ... addit quia veteres '-m' soliti sint dicere, non addentes 'via' *eqs.* [*dub. vel corrupt. trad.*: CIC. Verr. II 2, 57 (*cf. adn. crit.*) Phil. 13, 37 (*cf. WklPh. 37, 1920, 128*). CAES. civ. 3, 75, 3 -m spectans (*def. Klotz*, eodem *Meusel*). HIRT. Gall. 8, 10, 2 (*cf. Meusel in app. crit. ad l.*). VITR. 4, 5, 1 (aedem *G, Krohn*)]. **1** *i. q. eadem via* (*cf. l. 35*): PLAVT. Stich. 451 ea (*sc. per porticum*) ibo opsonatum, -m (atque -m *A, cf. l. 54*) referam opsonium. CIC. div. 1, 123 Socrates ... -m qua ceteri fugere noluit (*postea* eadem via. LIV. 4, 39, 2 perrumpere -m qua transierant. 9, 2, 8. *cf.* NEP. Them. 5, 2 qua ... -m [Ov. met. 5, 290]). Att. 10, 18, 2. 13, 39, 2 'Brutum, inquis, -m' (*sc. videre poteris*). epist. 9, 18, 1. LVCR. 6, 995 hac ... illac ..., -m. BELL. Afr. 65, 3. SALL. Iug. 93, 5 -m (eodem *var. l.*) regreditur (*cf.* LIV. 3, 70, 4 reverti [5, 46, 3]). 94, 2. LIV. 5, 46, 10 -m digressus. VITR. 10, 7, 4 -m moventia sigilla. PLIN. nat. 6, 43 -m emissus *liquor*. QVINT. decl. 351 p. 381, 2 an forte -m iter faceret.

2 *i. q. simul* (*sc. 'opera', cf. p. 188, 11*): PLAVT. Bacch. 49 -m biberis, -m dedero tibi, ubi biberis, savium (*anaphora. cf.* CARM. epigr. 230, 2 -m ... et -m). 521 Capt. 293. 459 Epid. 663 Men. 428 Merc. 802. 1007 Mil. 303 Persa 445. Poen. 617 interibi attulerint exta, atque (*cf. l. 40*) -m mulieres ... apparebunt domi. 719 Pseud. 333 Rud. 329 Stich. 438 Trin. 581 (*semper apud* PLAVT. *c. futuro vel formis vi futuri praeditis nec non asyndetice praeter l. 54*). TER. Haut. 368 arte tractabat virum, ut illius animum ... incenderet -mque ut esset apud te hoc quam gratissimum. FRONTO p. 80, 9 N. cras ... domum ad te veniam. -m, si tempestivom erit, etiam dominam visitabo. GELL. 10, 1, 3. TERT. apol. 21, 6 -m semper omnes ingerebant fore *eqs.* (*cf. 23, 11* eadem opera nostra). VVLG. iud. 16, 24 populus ... laudabat deum suum -mque dicebat': 'tradidit *eqs.*'

3 *i. q. eadem ratione*: CATO agr. 7, 2 uvae in olla in vinaceis conduntur: -m in sapa ... recte conduntur. VARRO rust. 2, 5, 2 narra <i>sti ... -m qui sermones sint habiti. AVSON. 319, 8 victum, habitum, mores semper -m habui (*cf. gr.* ταύτῃ).

adv. **×eōdem.** *de prosodia: per synizesin* TER. Hec. 34 (?) LVCIL. 754 (*v. Marx, Ind. p. 169*). 1191 (?, *v. l. 73*). LVCR. 6, 1040 (*cf. L. Müller, De re metr.² 322 sq.*). eode: CARM. epigr. 172, 4. NOT. Tir. 9, 28 -m. GLOSS. II 300, 55. *inde a* PLAVTO. [*dub. vel corrupt.*: CAES. Gall. 7, 45, 1 (-m *β*, eisdem *α*, eo de[m] *Meusel*). LIV. 6, 5, 5 -m (*del. Wesenb.*) exhaustam. SCAEV. dig. 15, 1, 51. *potius pron. quam adv. videtur*: LVCIL. 1191 (*cf.* CORP. VIII 27790, 20a).]

1 *quaeritur 'ubi' i. q. in eodem loco*: **a** *proprie*: CIC. Att. 1, 13, 5 res -m est loci, quo reliquisti (VAL. MAX. 4, 4, 8 *cf.* PLIN. paneg. 1, 5. *sine* quo: PLIN. nat. 11, 233 TAC. ann. 4, 4 SVET. Aug. 65, 4 Cal. 53, 1 VLP. dig. 42, 4, 7, 13 MOD. dig. 22, 2, 1. *cf. Hand, Tursell. II 410. 421 et* ibidem loci *p. 156, 70*). **b** *transl.*: PLAVT. Curc. 506 -m hercle vos pono et paro (*cf. Sen. benef. 2, 18, 6* eodem loco latronem pone. *al.*).

2 *quaeritur 'quo' i. q. in eundem locum* (*transl.: p. 209, 2. 6. 24. 38. 40. 41. 78; per epexegesin definitur locus: p. 209, 17. 18. 32. 33. 34. 49. 66. 70. 76; pro pronom. i. 'ad eundem': p. 209, 22. 44. 58. 65. 69; i. 'in unum eundemque locum': p. 209, 13. 45. 58; hic illic ut encliticon colloca-*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tur, cf. Liv. 42, 55, 8 Cels. 7, 26, 2J): *a sine correlatione*: Plavt. Merc. 674 annos octoginta et quattuor *fero*; et -m accedit servitus, sudor, sitis (*v. vol. I 268, 32. 269, 50. 74; cf. et* Cic. Att. 1, 14, 5 *al.*). Cato agr. 75 selibram similaginis [solum] -m indito (106, 1. *cf.* 104, 1 indito ..., -m infundito [105, 2 -m in dolium. 106, 2 *al.*). 121 de virga lauri deradito, -m addito (156, 5 *al. transl.*: Lvcil. 754 adde -m, tristis ... philosophus. *v. vol. I 584, 12. 589, 6. 590, 32. 591, 50. cf.* Cic. Planc. 40 adiungas [Pomp. Cic. Att. 8, 12a, 3]. Colvm. 12, 39, 1 adicere [Scrib. Larg. 153 *al.*]). 157, 7 -m silpium inradito. orig. 20 -m convenae conplures ex agro accessitavere. Pacvv. trag. 92 *caelum* omnium ... est pater, indidemque eadem ⟨ae⟩que oriuntur de integro atque -m occidunt. Rhet. Her. 2, 18, 27 neque diutius ... in eisdem locis commoremur, nec -m identidem revolvamur (Cic. Tusc. 1, 12 div. 2, 13 Ov. met. 10, 63 Cels. 7, 26, 2J Lact. inst. 1, 3, 11 *al. cf.* Ov. Pont. 4, 15, 33 delabor). 4, 45, 58 commoratio est, cum in loco firmissimo ... manetur diutius et -m saepius reditur (Cic. Deiot. 19 Att. 13, 20, 4 Nep. Dion 2, 3 Liv. 3, 8, 11 -m in stativa. 45, 39, 11 -m in Capitolium. Sil. 14, 336 *al. cf.* Cic. S. Rosc. 41 revertamur [Att. 16, 5, 3 Caecin. Cic. epist. 6, 7, 3 ut -m revertar. Pavl. Fest. p. 289 *al.*]. Liv. 9, 3, 7 remeante). Cic. Verr. II 4, 21 *ut praedones* -m (*antea* ad eam *sc. urbem*) deferrentur (Liv. 7, 23, 3 *al. cf.* Cic. Tusc. 1, 119 -m [*i. in portum*] ... referamur [parad. 34 cuius omnia consilia ... ab ipso proficiscuntur -mque ⟨re⟩feruntur. Ov. met. 7, 789 *al. transl.*: Cic. Brut. 223]. Caes. Gall. 1, 4, 2 conferunt [Bell. Afr. 11, 1 *al.* Liv. 23, 17, 8 *al.*]. Sall. Catil. 46, 6 adferre. Liv. 29, 27, 10 ferebantur. *al.*). Cic. Verr. II 5, 69 eo quod multos ... coniecerat (Varro Men. 286 *al.*), quod -m ceteros piratas condi imperarat (Bell. Afr. 91, 2 eo coacervatis ... -m ... proiectis. *cf.* Lygd. 2, 25 illic [*in sepulcro*] ... lacrimae fundantur -m. *cf. l. 67*). Catil. 1, 8 convenisse -m ... socios (Caes. Gall. 5, 5, 3 Ov. trist. 2, 285 *saepe. cf.* Cic. Sull. 43 pervenerit [ad Q. fr. 3, 3, 4 Liv. 1, 5, 6. 23, 34, 2 -m ad Iunonis. *al.*]. Cael. 61 esse venturum [Tim. 2 *al.* Pomp. Cic. Att. 8, 12a, 4 -m Brundisium. Caes. civ. 3, 65, 3 Hirt. Gall. 8, 37, 2 *al.* Sall. Iug. 90, 3. Liv. 37, 19, 8 -m Adramytteum *saepe. cf. l. 60*]. Bell. Afr. 7, 3 advenerunt). 1, 30 quodsi ... secum ... suos eduxerit et -m ceteros ... adgregarit. 3, 5 eduxerant (*cf.* Caes. Gall. 1, 4, 2 conduxit. Bell. Afr. 20, 1 ducere [Liv. 21, 2, 6 Qvint. inst. 10, 5, 8] *al.*). Flacc. 86 atque -m etiam M. Lurco ... convertit aculeum testimonii sui (Lvcr. 4, 334 *intrans.* Mart. Cap. 8, 804). Phil. 6, 18 idem volunt omnes ordines, -m incumbunt municipia. fin. 3, 33 eorum definitiones paulum ... inter se differunt et tamen -m spectant (*cf.* Qvint. inst. 11, 3, 161 Lact. inst. 1, 5, 21). nat. deor. 3, 18 -mque illa etiam differemus, quod *eqs.* (*postea* in eam partem sermonis). de orat. 2, 89 nisi -m (*i. in eundem Crassum*) studio atque imitatione intendisset (*cf.* Cvrt. 4, 1, 2 fugam [*i. in unum eundemque locum; cf. l. 58*]). Att. 8, 9, 1 -mque pertinet, quod *eqs.* (Caes. Gall. 1, 14, 4. 4, 11, 4 -m illo. Liv. 1, 50, 7 Plin. nat. 12, 132 *al.*). Varro rust. 3, 5, 7 revolant. Caes. Gall. 6, 4, 5 mittunt (7, 45, 5 *al.* Nep. Paus. 4, 1 *saepe. cf.* Bell. Afr. 78, 3 submittit. Liv. 42, 47, 9 -m ... in Graeciam ... remitteretur. Colvm. 12, 5, 2 demittunt. *al.*). civ. 1, 70, 4 contenderet (2, 5, 1 *al.* Bell. Afr. 86, 3 Liv. 27, 41, 2 *al.*). 2, 24, 1 proficiscitur (Bell. Hisp. 27, 3 Sall. Iug. 35, 9 Nep. Timoth. 3, 3 *saep.*). Bell. Afr. 1, 5 concurrere. 39, 2 consequi (*cf.* Nep. Timoth. 3, 4 sequerentur [Tac. hist. 5, 14]). Bell. Alex. 3, 3 Pompeium se ex fuga -m recepisse (Liv. 23, 26, 10 *al. cf.* 30, 7, 2 accepti). Nep. Dion 5, 1 perfugit (Liv. 24, 2, 11 *al.*). Att. 2, 3 traiecit (Liv. 31, 16, 8 *al. cf.* 28, 5, 12 traduci. *al.*). Hor. sat. 2, 7, 52 ne ditior ... meiat -m (*i. ad eandem*). carm. 2, 3, 25 omnes -m cogimur (*i. in unum eundemque locum. cf.* Ov. met. 9, 451 Maeandri totiens redeuntis -m. Sen. nat. 2, 59, 7 veniendum est [Petron. 115, 17]. epist. 71, 13. 99, 7 tendentis [Plin. nat. 14, 6 *al.* Qvint. inst. 3, 1, 5]. Plin. nat. 32, 2 haec pariter ... -m impellentia. *al.*). Ov. met. 1, 8. 15, 570 ad caelum ... manus et -m lumina tollens. Liv. 2, 5, 4 invectis. 4, 29, 1 acies inclinatur (*cf.* 27, 6, 3 Tac. hist. 4, 8). 4, 29, 2 copias admovet. 21, 14, 1 argentum ... in ignem ... conicientes -m ... semet ipsi praecipitaverunt. 21, 17, 9 Gallia provincia -m versa in Punicum bellum (*i. 'in idem P. b.' cf.* 27, 48, 10 ibi ..., ibi ..., ibi ... -m versi elephanti. *cf.* Cvrt. 4, 15, 2 *agmen* obvertit). 23, 25, 8. 24, 40, 14. 27, 34, 12 -m (*i. in eundem hominem*) honores poenasque congeri. 29, 24, 7. 35, 20, 6 imperarentur (35, 20, 11). 35, 27, 11 indicto (*cf.* 41, 17, 8 -m Pisas ... ⟨die⟩m edixerat). *al.* Vell. 2, 5, 2 subire. Cels. 7, 7, 4D. Cvrt. 5, 1, 3 compulerat. Colvm. 2, 14, 6 (*v. vol. V 1 p. 340, 67*). 12, 40, 1 confundito. Plin. nat. 3, 26. 11, 199 Tac. ann. 2, 24. 14, 14 si -m princeps trahat. *al.* Svet. Iul. 64 Marcell. dig. 28, 4, 3 *al.* Paneg. 10 (4), 25, 7. Ivst. 13, 6, 3 (eoque *var. l.*). Carm. epigr. 172, 4 mater eode est condita. *nota*: Nep. Phoc. 3, 3 huc (hoc *codd.*) -m profectus est Phocion (*cf.* -m illo *supra l. 47*). *ellipt.*: Cic. Att. 13, 52, 2 amabo te, -m ad me, cum revertere. *transl.* (*secundum* huc proficit *sim.*): Cels. 6, 6, 21 id quoque eiusdem (*Euelpidis*) ... -m valet. 6, 6, 30 pyxinum quoque -m accommodatum est.

b *in correlatione* (*cf. p. 208, 75*): Plavt. Asin. 139 te redigam -m unde orta es, ad egestatis terminos (Cic. fin. 2, 102 u. profecta sint [Caes. Gall. 4, 28, 2. 5, 5, 2]. Caes Gall. 5, 11, 7 u. redierat. Nep. Hann. 11, 2. Sen. benef. 5, 8, 5 -m revolvitur, u. discedit [Qvint. decl. 267 p. 91, 15]. Ascon. p. 31, 23 St. Lact. opif. 8, 2. *cf.* unde ..., -m: Cic. Mur. 26. 89 div. 1, 109 Sen. dial. 12, 1, 1). Cic. Arch. 23 cupere debemus, quo manuum nostrarum tela pervenerint, -m gloriam ... penetrare (prov. 18 Liv. 37, 54, 23 Ivst. 5, 1, 11. *adde* Petron. 6, 4 quocunque ..., -m. *cf.* -m ..., quo: Cic. Tusc. 1, 57 -m perveniat quo si *eqs.* 4, 77 quid est ..., quo non progrediatur -m ira quo furor? Lvcr. 5, 513 aëra intendere -m quo volvenda micant ... sidera [*transl.*: Sall. Iug. 64, 1]. 6, 1040 Nep. Paus. 5, 5 Hor. carm. 3, 1, 38 Liv. 26, 45, 8. 37, 2, 12 Qvint. inst. 11, 3, 70 Tac. ann. 2, 23 Lact. inst. 2, 8, 57 Amm. 22, 8, 42). Varro frg. Gell. 3, 10, 6 die duodetricesimo luna, ex quo vestigio profecta est, -m redit (*cf.* Sall. Catil. 4, 2 a quo incepto ..., -m regressus). Colvm. 8, 14, 6 *anser* recurrit -m, ubi primo peperit.

c *vi attenuata (ut videtur) fere i. q. 'eo'*: Plin. epist. 2, 17, 2 et Laurentina et Ostiensis -m ferunt. Svet. Galba 19, 1 plerisque ut -m ... pergeret suadentibus. Ivl. Val. 1, 25 p. 35, 8 iubet omnes ... -m commigrare.

3 *fere i. q. 'eo, ea re'* (*dub.* Svlp. Sev. dial. 2, 3, 9): Chiron 40 rarum quoque intervallum fiat -m (*cf.* 467).

īdēma *v.* oedema.

'tautologia' **idemloquium** Isid. orig. 1, 34, 9. *ab* idem *et* loqui. *J. B. H.*

×**identidem.** [*cf.* idem, *sed formatio perspicua non est. J. B. H.*] *de etymologia*: Prisc. gramm. II 589, 22 '-m', id est 'ĭdem et ĭdem' (Gramm. suppl. 141, 3). [*similem explicationem (sc.* ĭdem *i. q. 'item') Donatum (cf. infra l. 35) dedisse colligit Lindsay ex* Gloss.L II Abav. id 3 (*v. l. 49; cf.* III Abstr. ic 2 -m: iterum); *item fortasse Festum coll.* L V Abba id 9 -m: ipsum (*i. 'idem'*) per ipsum (*nisi est* ipsum, per ipsum 'κατὰ τὸ αὐτό'), *cf.* III Abol. id 6 -m: ipsum.] *de scriptura*: Prisc. gramm. II 29, 18 *m* transit in n ... ut ... 'idem -m'. *aliquotiens tamen in codd. legitur* -m-, *ex. gr.* Cic. dom. 140 *P*1. Cvrt. 6, 9, 24 *C al.* *raro scribitur* itent-, *ex. gr.* Plin. epist. 6, 20, 16 *M.* *de notione*: Synon. Cic. Char. gramm. p. 426, 19 B. frequenter. saepe. ... saepenumero. crebro. subinde. -m. continenter. adsidue. spisse. Don. Ter. Andr. 521 sic et ⌊'-m' ⟨iterum⟩ iterumque⌋ (idem et eorumque *codd.*) dictum. Ps. Orig. in Iob 2 p. 459A -m, hoc est 'iterum atque iterum'. Gloss.L II Philox. id 16 -m: παρ' ἕκαστα, ἐπαλλήλως. Diff. ed. Beck p. 63, 4 item adverbium est similitudinis, -m temporis. *in usu est inde a* Plavto (*saepius ex. gr. apud* Liv. Cvrt. Svet. Apvl.), *sed respuunt poetae exceptis* Plavt. (*5ies*), Acc. (*semel*), Catvll. (*bis*); *deest etiam ex. gr.* Varroni, Sall., Nep., Sen. philos., Petron., Dig., Vvlg., Cod. Iust., Inscr. (*ut vid.*). [*dub.*: Avg. trin. 6, 10, 11 similitudo ... ad -m (identitatem *Bulhart*) respondens ei cuius imago est. *falsa var. l.*: Avg. civ. 8, 9 p. 334, 13 D. *ex coniect.*: Cvrt. 6, 7, 28. *aliquotiens confunditur cum* itidem, *ex. gr.* Colvm. 11, 2, 44 *R.* Svet. Nero 49, 1 *G.*, *et cum* idem, *ex. gr.* Tert. coron. 8 p. 436, 3 Oe. uxor. 2, 9 p. 696, 5 *A.*]

I *de iteratione*: A *i. q. iterum atque iterum, saepe, continuo* (Gloss.L II Abav. id 3 -m: iterum atque iterum): Plavt. Bacch. 479 nisi -m manus ferat ⟨ei⟩ ad papillas (Svet. Aug. 28, 2 quam voluntatem cum prae se -m ferret. *cf.* Cic. rep. 6, 19 referebam ... oculos ad terram -m [Val. Max. 3, 7, 1e eiusdem facta -m referendo]). Men. 161 ne te uxor sequatur, respectas -m (*cf.* Trin. 147 circumspicedum te ... et quaeso -m circumspice. *cf.* Catvll. 51, 3 qui ... -m te spectat et audit [Liv. 6, 20, 9]. *cf.* Tac. hist. 2, 78 inspectis -m extis). Mil. 1364 cogitato ⟨i⟩dentidem, tibi quam fidelis fuerim (Plin. paneg. 2, 5 Cypr. mort. 26 p. 313, 11 [idem *S*]. *cf.* Liv. 21, 41, 16 -m hoc animo reputet [Apvl. met. 4, 21. 11, 19]. Apvl. met. 1, 14 haec -m mècum replicabam [3, 1. 6, 29]. Tert. uxor. 2, 9 p. 696, 5 Oe. dubitandum et inquirendum et -m [idem *A*, item *Hild.*] deliberandum est, an *eqs.*). Truc. 738 rem accipere ⟨i⟩dentidem. Cato agr. 88, 1 fiscellam ... suspendito et quassato suppletoque -m. Acc. trag. 672 scindens dolore -m intonsam comam. Rhet. Her. 2, 18, 27 ut ... nec eodem -m revolvamur (Cic. Att. 13, 26, 1). 3, 22, 37 ut -m primos quosque locos ... animo pervagemus. 4, 11, 16. 4, 56, 69 -m nosmet ipsi nobis instemus (Qvint. inst. 6, 3, 86). Cic. inv. 2, 78 sororem ... sponsi ... nomen appellantem -m (Cvrt. 10, 8, 3 Svet. Cal. 23, 2 *al. cf.* Tib. 62, 3 -m felicem Priamum vocabat). S. Rosc. 84 L. Cassius ... -m in causis quaerere solebat *eqs.* (Plin. epist. 3, 9, 27 [*cf.* Svet. Aug. 99, 1 exquirens]. *cf.* Qvint. inst. 6, 3, 49 cum .. -m interrogaret [Tac. ann. 11, 31 Plin. epist. 5, 6, 42 paneg. 64, 2]). 110 illum -m monere ut caveret (Svet. Galba 19, 1 Apvl. met. 5, 6 *syn.* saepe. *cf.* Liv. 8, 28, 3 minis territare atque -m admonere fortunae [Cvrt. 5, 9, 12 Plin. epist. 1, 13, 4 Svet. Dom. 8, 1]. Gell. 14, 1, 32 commonebat [Cod. Theod. 8, 13, 4]). Rab. Post. 34 recitabatur -m Pompei testimonium (Liv. 9, 33, 6). fin. 2, 75 hoc ... -m dicitis (Liv. 8, 21, 8 Pavl. Fest. p. 155 Svet. Tib. 59, 2 Porph. Hor. carm. 1, 37, 32 *al.* *cf* Svet. Nero 49, 1 dictitans. Aug. 87, 1 ait. *cf. p. 211, 31*). nat. deor. 3, 24 in motu -m reciprocando. *al.* Catvll. 11, 19 -m omnium ilia rumpens. Caes. Gall. 2, 19, 5 cum se illi -m in silvas ad suos reciperent. Bell. Hisp. 33, 4. Liv. 1, 9, 12 -m ... Talassio *eam* ferri clamitatum (*cf.* Vitr. 9 praef. 10 clamabat. Svet. Galba 20, 2 adclamantes. *cf.* Apvl. met. 7, 3 -m boavi 'non non' [*antea* semel ac saepius ... clamitavi. flor. 17

[Wiese]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 79]). 1, 54, 1 ipse -m belli auctor esse (*cf.* APVL. met. 5, 24 haec tibi -m semper cavenda censebam [-m *ad* censebam *pertinet sec. Helm; aliter Löfstedt, Beitr. z. spät. Latin. p. 52*]. *cf.* 9, 26 suadebat). 5, 25, 4 Camillus -m omnibus locis contionabatur. 26, 44, 4. 35, 23, 2 *al.* SEN. contr. 2, 3 (11), 4 -m leges invocantem *puellam* (SVET. Cal. 50, 3 PANEG. 2 [10], 13, 4. *cf.* APVL. met. 9, 42 implorantium). VAL. MAX. 3, 8, 5 licet mortem -m miniteris (*cf.* APVL. met. 9, 40 comminabatur). *al.* CVRT. 3, 10, 3 -m manu suos inhibens. 5, 1, 39 *exercitus* -m incremento renovabatur. 6, 9, 24 soletis -m a me ... petere, ut *eqs.* (*cf.* TAC. hist. 2, 46 orabat. LACT. epit. 62, 3 deprecari). 9, 9, 21 miles ... -m praesentibus graviora, quae sequerentur, exspectans. *al.* COLVM. 11, 2, 44 ceteras omnes vineas -m pampinare (arb. 3, 5). *al.* POMP. TROG. frg. Plin. nat. 11, 276 qui -m operiri solent *oculi*, inconstantiae *notam habent.* PLIN. nat. 17, 3 |LX| HS ... -m promittens. TAC. ann. 2, 79 magnitudinem imperatoris -m ingerens. PLIN. epist. 6, 7, 2. 9, 31, 1 legi ... librum tuum, -m repetens ea ..., quae *eqs.* (CYPR. Demetr. 13 p. 360, 26). 9, 40, 2 illa quae dictavi -m retractantur (*cf.* paneg. 66, 1 tractare). *al.* SVET. Iul. 14, 1 -m ostentans *eqs.* (*cf.* PANEG. 2 [10], 10, 5 ostendit ille te -m ... popularibus suis [2 (10), 14, 2 *syn.* semper. PS. LACT. mort. pers. 10, 3]). Nero 28, 2 Sporum ... comitatus est, -m exosculans. Otho 7, 2. *al.* DIOM. gramm. I 364, 30 μασσῶμαι, hoc est -m mando. APVL. met. 3, 24 haec -m adseverans. 9, 9 cunctos ... -m urgenti sermone comprimunt (*cf.* 11, 28 premebar). *al.* MIN. FEL. 14, 6 ne odio -m sermonum omnium laboremus. 16, 4. TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 629, 24 cogimur quaedam -m iterare. *al.* CYPR. epist. 12, 1 p. 502, 8 PANEG. 4 (9), 16, 5 AVG. civ. 12, 10 p. 526, 26 D. COD. Theod. 15, 14, 9 (*a. 395*) ⟨reparatio, *suppl. Momms.*⟩ -m desiderata tribuatur (*cf. Schol. Vat. ad l.*). SIDON. epist. 1, 11, 5.
abundanter (*cf. l. 2*): CENS. 10, 8 pondera mutabat et -m frequenter expertus postremo deprehendit *eqs.* *elliptice*: LIV. 3, 11, 12 Verginius -m plebi: (*sc. dicebat; item* 33, 31, 8. *cf. p. 210, 77*).
c. adi. in -bundus: SVET. Tib. 65, 2 speculabundus ex altissima rupe -m signa. APVL. met. 2, 5 haec -m (-n *codd.*) rimabundus. *ponitur pro adi.*: RHET. Her. 4, 24, 34 eiusmodi consequuntur -m subiectiones, ut *eqs.*

B *i. q. iterum, rursus, denuo* (GLOSS.^{L} III Abstr. IC 2 -m: iterum [*sed cf. p. 210, 27*]. GLOSS. V 75, 15 -m: denuo): SOL. 37, 6 deinde -m absconditur rursusque redditur *Tigris* (*cf. Plin. nat. 6, 128*). PS. AVR. VICT. orig. 17, 2 se Lavinium in pristinam sedem -m receperunt (*antea* rursus). PS. ORIG. in Iob 2 p. 454^{C} Abraham ... protinus -m virum ... suscepit. 459^{C} (*syn.* rursus). 3 p. 504^{B}. 511^{C}. 518^{C}. AVG. serm. coll. Morin p. 172, 11 serpens Moysi ... -m virga facta est. serm. 272 p. 1247 ipsum apostolum -m audiamus. epist. 159, 4 p. 501, 2 nec memoriae defuit, quid iste -m responderet. CLAVD. MAM. anim. 2, 12 p. 150, 2 -m ad eloquia divina recurramus.

II *de similitudine*: **A** *i. q. itidem, item, similiter, rursus* (GLOSS. III 450, 65 -m: ὡσαύτως): DIOM. gramm. I 304, 25 -m ab hac amphora harum amphorum. I 309, 16 triptota -m trina ratione tenentur. I 332, 37 feminini -m; neutri similiter. I 397, 25 -m quae in tur exeunt *eqs.* (*syn.* item *ut etiam* I 406, 18. I 495, 16) *et* 5^{ies}. ITALA Matth. 21, 36 (cod. d) fecerunt eis -m (ὡσαύτως, VVLG. similiter; *item* Luc. 22, 20. I Cor. 11, 25 [Aug. epist. 54, 7]). Matth. 27, 44 (cod d) -m ... et latrones ... increpabant eum (*syn. 41* similiter; *gr.* τὸ ... αὐτὸ, VVLG. id ipsum ... improperabant ei). COMMENT. Lucan. 2, 46 sed et Sempronius consul -m alio proelio ... superatus est (*aliter Löfstedt, Beitr. 51, vix recte*). HIER. epist. 30, 2, 2 -m flagitasti, ut *eqs.* PS. ORIG. in Iob 2 p. 465^{A}. AVG. civ. 6, 3 p 249, 2 D. in divinis -m (idem *F*) rebus eadem ... forma servata est. pecc. mer. 1, 21, 30 p. 28, 24 epist. 199, 51 *al.* PS. PHOEBAD. fid. 3 p. 38^{B} COD. Theod. 7, 20, 10 (*a. 369*) *al.* RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 84, 14 -m credimus de spiritu sancto. CASS. FEL. 35 p. 75, 12 -m si grossa vel vastior fuerit *uva* (*syn.* item). *al.* PRAEDEST. 1, 43 p. 600^{A} Origenem legentes invenimus catholicum ...; -m legentes Origenem invenimus haereticum. CLAVD. MAM. anim. 3, 14 p. 183, 1 *al.* RVRIC. epist. 1, 7 alium (*librum*) ... -m vestrum ... remitti. ENNOD. opusc. 3, 172 p. 375, 20 -m per singulas urbes Sapaudiae. . factum ... agnovimus. *respondet* sicut: PS. ORIG. in Iob 2 p. 468^{A} sicut nullum membrorum corporis praetermisit malignus ..., sic -m nullum dereliquit supplicium. 2 p. 468^{B} sicut a pedibus usque ad caput, ita -m a capite usque ad pedum vestigia. AVG. epist. 98, 6 (*verba Bonifatii*) sicut ..., -m. 207 p. 342, 3 -m ... sicut.

B [*fort. i. q. idem,* ταὐτόν (*nisi corrupt. est pro* idem, *cf. p. 210, 47*): CONC.^{S} I 2 p. 57, 12 unum ... tria sunt et -m deitati (*gr.* ταὐτόν; *cf. I 3 p. 72, 28* idem deitate)].

syn.: *ad I A*: saepe (*v. p. 210, 73*). *ad I B*: rursus (*v. l. 41*). *ad II A*: similiter (*v. l. 49. 51. 53*), item (*v. l. 50. 62*).

×identitās, -ātis *f.* [*ab* idem, *cf. gr.* ταὐτότης *et* essentitas, essentialitas. *J. B. H.*] *i. q. unitas,* ταὐτότης (*cf.* GLOSS. III 278, 71): CANDID. epist. 2 habere ex ipso -em naturae (RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 8, 15 c. aceph. p. 1182^{A} *al.*). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 48 p. 1078^{A} sive altera in -e, sive eadem in alteritate; ... si ... altera in -e, maxime -s apparet. 1, 52 p. 1080^{C} secundum -em (1, 53 p. 1081^{B} *opp.* alteritate. 1, 59 p. 1085^{A} secundum -em in substantia. CONC.^{S} I 5 p. 346, 3 secundum unionem et -em naturalem [ἕνωσιν ταὐτότητα]). 1, 54. 57 p. 1084^{A} (*opp.* alteritas). CONC.^{S} I 2 p. 49, 10 propter -em substantiae (ταυτότητα; = I 3 Rustic. p. 31, 20 [id quod eiusdem *vers. Tur.*; *gr.* ταυτότην]. *cf. Dionys. Exig. Conc.*^{S} *I 5 p. 240, 26* propter unam eandemque substantiam. I 5 p. 346, 21). I 3 Rustic. p. 130, 20 ut patrem et filium et spiritum sanctum non tres diversas substantias esse credamus, sed unam ⌞-e (*Schwartz,* idem unitatem *C*) divinitatis⌟ (eandemque divinitatem *vers. Tur.*) cognoscendam (ταυτότητι). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 4, 8 unigeniti filii dei -e personae (ταυτότητος). p. 215, 30 residuae confessionis -em. PS. VIGIL. THAPS. trin. 10 p. 291^{A} propter -em deitatis.
opp.: alteritas. *Wiese.*

×ideō. [id *cum ablativo* eo *coniungitur. J.*] *scribitur* -io: CELS. 7, 6, 3 *V* ORIBAS. syn. 5, 38 *Ab.* *de collocatione*: -o *ad praeced. enunt. sive primarium sive coniunctionale pertinens semper fere ducit enunt.* (*v. tamen p. 213, 8. 44. 76. 214, 22. 216, 24. 59*).
de notione: *cf. p. 172, 20 sq.* *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; apud poetas excepto* LVCR. *raro invenitur, crebro in oratione soluta, inprimis apud artium scriptores, ut* VARRONEM VITR. CELS. PLIN. nat., *minus saepe apud historicos. deest ex. gr.* CAES. SALL., *e poetis* PROP. TIB.; *ceterum cf. s.* idcirco *p. 172, 25 sqq.* [*perperam trad.*: PLAVT. Poen. 1400 estu -o (*codd.,* est hodie *edd.*). TER. Ad. 698 *et* Phorm. 588 -o (*γ contra metr.*). CIC. p. red. ad Quir. 19 -o (*codd. plerique,* id *cett. et edd. cf. versa vice* ideo *restitutum pro* id: VARRO Men. 33 VITR. 10, 16, 6 CELS. 1 prooem. 47. 8, 25, 5). -o *perperam pro* adeo: CAES. civ. 3, 36, 3 PHAEDR. 2, 8, 11 *al.* (*cf.* adeo *vol. I 616, 29 sqq. et Ahlquist, Beitr. z. mulomed. Chir. 115 sqq.*). *ex falsa coni.*: CAES. civ. 3, 11, 1 (*cf. Schmalz-Hofmann*^{5} *684*).]

I *pertinet ad enunt. praeced. nec respondet certae coniunctioni i. q. eo, itaque, ob id* (*interdum vi attenuata ut vid. fere i. q. ergo,* οὖν *sim., ut* VAL. MAX. 6, 3, 1^{c} COLVM. 2, 9, 12. *cf. p. 213, 70*):
A *generatim*: **1** *seq. plenum enunt.*: **a** *praeced. plenum enunt.*: *α sine coniunct.*: PLAVT. Most. 1028 te velle uxorem aiebat tuo nato dare, -o aedificare hic velle aiebat in tuis. VARRO ling. 5, 23 (*et 12*^{ies}). rust. 1, 8, 7 (*et ter*). frg. Non. p. 523, 23 CIC. Verr. II 3, 192 LVCR. 4, 592. 5, 457. 6, 270 MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 LIV. 2, 38, 4 (*et 4*^{r}). VITR. 1, 4, 2 (*et 7*^{ies}). SEN. contr. 1 praef. 12 *al.* CELS. 1, 3, 36. 8, 25, 5 PHAEDR. app. 24, 7 SEN. clem. 1, 4, 3 benef. 2, 2, 1 (*et 48*^{ies}). CVRT. 7, 5, 35 SCRIB. LARG. 122 (-oque MARCELL. med. 29, 6). 201 MELA 1, 105 *al.* ASCON. p. 40, 9. 56, 23 St. PETRON. 39, 8. 46, 8 PLIN. nat. 2, 39 (*et 112*^{ies}). MART. 6, 5, 4 QVINT. inst. 5, 10, 52. 6, 3, 21. 9, 2, 82 decl. 280 p. 142, 24 (*syn.* idcirco) *al.* IVV. 7, 143 TAC. dial. 9 ann. 4, 40. 6, 22. 14, 6 PLIN. epist. 1, 8, 3 *al.* SVET. vita Ter. 4 FLOR. epit. 1, 16, 3 FRONTO p. 90, 21 N. CELS. dig. 50, 16, 98 pr. GAIVS inst. 2, 226 *al.* APVL. Plat. 2, 13 MIN. FEL. 27, 8 TERT. apol. 2, 16 *al.* ITALA Eph. 1, 15 (Mar. Victorin. *ad l.*; διὰ τοῦτο, VVLG. propterea). apoc. 7, 15 (cod. g; διὰ τοῦτο, Primas. propter hoc). *et apud* PORPH., CYPR., COMM., SOL., PANEG., VICTORIN. PETAV., FIRM., PALLAD., MAR. VICTORIN., OPTAT., FILASTR., AMM., AMBR., HIER., VVLG. psalm. 30, 23 (διὰ τοῦτο, Psalt. Cas. propterea). Ezech. 5, 10 (*syn.* idcirco). Matth. 6, 25 (ITALA cod. k propterea. *cf.* 13, 52). 18, 23 (ITALA cod. e propter hoc. *cf.* 23, 34). Luc. 4, 43 (ITALA cod. e in hoc, q ad hoc). *saepe.* AVG. civ. 3, 14 p. 115, 24 D. *et passim.* *ellipt.*: VARRO ling. 5, 24 humor hinc (*sc. ab humo dictus est*). itaque -o Lucilius: *eqs.* *anaphora*: SEN. suas. 2, 5 -o hanc Eurotas amnis circumfluit ..., -o Taygeti nemoris difficilia nisi Laconibus iuga, -o Hercule gloriamur ..., -o muri nostri arma sunt (*cf.* SEN. nat. 3, 18, 2 TAC. ann. 2, 82 TERT. ieiun. 12 p. 291, 9 adv. Prax. 1 p. 227, 18 VVLG. Is. 30, 16. 50, 7). *β et -o* (*cf. p. 215, 28. 216, 53. 217, 22. 51. 218, 3. 48. 219, 11. 220, 24 al.*): VARRO ling. 5, 98 si cui ovi mari testiculi dempti et -o vi natura versa. rust. 1, 2, 28 *al.* frg. Cens. 17, 8 VITR. 7, 13, 2 SEN. contr. 1, 6, 9 (*et 10*^{ies}). CELS. 1 prooem. 17 *al.* SEN. clem. 1, 8, 1 (*et 25*^{ies}). COLVM. 1, 3, 5 (*et 11*^{ies}). SCRIB. LARG. 118 MELA 1, 20 *al.* ASCON. p. 12, 7. 43, 10 St. PETRON. 17, 7 *al.* PLIN. nat. praef. 11 (*et 63*^{ies}). QVINT. inst. 2, 6, 2. 5, 10, 2 *al.* FRONTIN. strat. 1, 10, 3 PLIN. epist. 7, 2, 3 *al.* ALF. dig. 9, 2, 52, 2 (*saepissime, v. V. i. R. et Beseler, ZSSt. 45, 1925, p. 456 sqq. 51, 1931, p. 54 sqq.*). APVL. apol. 3 *al.* MIN. FEL. 18, 8 *al.* TERT. apol. 4, 10 *al.* ACT. saec. Sept. Sev. 1, 21. *et apud* IREN., PORPH., CYPR., COMM., PANEG., LAMPR., VICTORIN. PETAV., LACT., PALLAD., ITIN. [Silv.], OPTAT., PRISCILL., FILASTR., AMM., SCHOL. Cic. Bob., VEG., HIER., VVLG. gen. 20, 6 (ἕνεκα τούτου). lev. 21, 6 (καί). Iudith 7, 14 (*syn.* propter hoc). Matth. 14, 2 (καὶ διὰ τοῦτο, ITALA cod. k propterea). Luc. 14, 20 (*om.* ITALA). *al.* AVG. civ. 1, 9 p. 15, 1 D. (*et 84*^{ies}). *al.* *γ -oque* (*cf. p. 215, 38. 216, 56. 217, 50. 65. 218, 5. 59. 219, 9. 220, 24 al.*): VARRO Men. 8 numquid ... filius amat ...-oque scapulae metuunt virgidemiam? ling. 9, 104 LVCR. 4, 490 *al.* NEP. Ages. 5, 1 Alc. 9, 5 OV. met. 1, 515 VITR. 1, 1, 12 (*et ter*). FEST. p. 298, 17 *al.* SEN. contr. 1 praef. 16 VAL. MAX. 2, 4, 4 *al.* CELS. 1 prooem. 5 (*et 61*^{ies}). SEN. Phoen. 304 benef. 3, 3, 4 (*et 21*^{ies}). COLVM. 1, 2, 4 *al.* SCRIB. LARG. 110 (-o MARCELL. med. 20, 17). 114 MELA 1, 47 *al.* ASCON. p. 30, 11. 22 St. PETRON. 94, 15 PLIN. nat. 2, 16 (*et 54*^{ies}). QVINT. inst. 1 prooem. 9 (*et 134*^{ies}). decl. 278 p. 133, 21 (*et 4*^{r}). FRONTIN. aq. 72 *al.* TAC. dial. 31 Agr. 34 Germ. 26 PLIN. epist. 1, 5, 4 *al.* SVET. Cal. 50, 3 *al.* FLOR. epit. 1 praef. 6 FRONTO p. 143, 22 N. AMPEL. 2, 7 PROC. dig. 31, 47 (*saepe, v. V. i. R. et Beseler l. l.*). APVL.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

flor. 6 p. 21 Plat. 1, 14 TERT. apol. 3, 7 *saepe.* ITALA prov. 1, 31 (Lucif. Athan. 1, 25 p. 111, 4; τοιγαροῦν, VVLG. igitur). II Cor. 4, 13 (Tycon. 3 p. 21, 22 [*cf.* Pelag. *ad l.*: -o quod]; διό, VVLG. propter quod). *et apud* PORPH., COMM., PANEG., VICTORIN. PETAV., LACT., OPTAT., PRISCILL., FILASTR., AMM., VEG., CHIRON., AMBR., HIER., VVLG. sap. 12, 2 (διό). Is. 24, 6 (*syn.* propter hoc). II Macc. 5, 20 (διόπερ). act. 13, 35 (διότι). *al.* AVG. civ. 5, 9 p. 203, 10 D. *et al.* *nota collocationem* -que -o (*cf. p. 214, 22. 216, 59 sq.*): VERG. Aen. 4, 228 Graiumque -o bis vindicat armis. FEST. p. 173, 28 PLIN. nat. 31, 32 TRYPH. dig. 49, 15, 12, 1 AMM. 19, 8, 4. δ atque -o (*cf. p. 215, 35. 218, 2. 52. 220, 24. al.*): VARRO ling. 10, 34 tertii generis, quae declinantur cum temporibus ac casibus ac vocantur a multis -o participalia. 10, 55 LVCR. 1, 1054 *al.* VERG. georg. 3, 212 LIV. 6, 17, 3 VAL. MAX. 3, 1 ext. 1. 4, 1, 8. 9, 14 praef. COLVM. 2, 10, 20 *al.* SCRIB. LARG. 97 VAL. FL. 4, 128 IVV. 3, 47 *al.* CELS. dig. 12, 6, 48 (*al., v. V. i. R. et Beseler l. l.*). APVL. Plat. 2, 16 (*syn.* idcirco). *al.* PS. TERT. haer. 1 p. 215, 6. 8. 2 p. 217, 9 CORP. XI 5749 (*a. 261*). SER. SAMM. 95. *et apud* SCRIPT. hist. Aug., AMM., SCHOL. Cic. Bob., VEG., PRVD., AVG., COD. Theod. *al.* *nota*: VLP. dig. 9, 2, 27, 17 in haec mihi videri damnum datum. atque -oque (*?, sic F; -o S*) lege Aquilia agi posse (*cf. falsam v. l.* FRONTIN. strat. 1, 5, 21 atque -oque *H*). ε neque (non) -o (*cf. p. 215, 42. 216, 61. 217, 53. 218, 12. 53. 219, 13. 36 sq. al.*): VARRO ling. 9, 35 dicendum est esse in his analogias. neque -o statim ea in omnibus verbis est sequenda. rust. 1, 2, 23 CIC. Balb. 35 LIV. 38, 48, 2 SEN. contr. 9, 2, 16 VAL. MAX. 5, 10 ext. 2 CELS. 2, 2, 4 *al.* SEN. benef. 6, 8, 1 *al.* SCRIB. LARG. 105 TAC. hist. 1, 75 *al.* QVINT. decl. 287 p. 154, 12 PLIN. paneg. 69, 2 SVET. Aug. 54 FRONTO p. 162, 9 N. TERT. monog. 14 p. 784, 16 Oe. *al.* SOL. 7, 18 AVG. civ. 20, 8 p. 426, 32 D. *cf.* CELS. 2, 14, 6 potest morbus minus gravis esse quam fuerit neque -o tamen solvi (SEN. benef. 4, 27, 3 QVINT. inst. 2, 6, 3 *al.* FLOR. epit. 2, 6, 41 GAIVS dig. 41, 1, 7, 10 *al.* TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 298, 24 *al.* AMM. 23, 6, 51 AVG. civ. 1, 9 p. 16, 31 D. *al.*). FLOR. epit. 3, 17, 9 nec -o minus socii ... reposcere ... desierunt (PAVL. dig. 21, 1, 11 AVG. civ. 14, 11 p. 30, 13 D. *cf.* CLEM. dig. 35, 1, 62, 1 nec -o magis). SEN. benef. 2, 18, 8 venenum aliquando pro remedio fuit; non -o numeratur inter salubria (3, 29, 6 *al.* dial. 7, 25, 3 [*anaphora*]. epist. 94, 21. 39 VAL. FL. 6, 24 QVINT. inst. 3, 11, 11 *al.* TAC. ann. 11, 34 PLIN. epist. 7, 9, 7 PAPIN. dig. 31, 79 TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 623, 5 AVSON. 410, 8 *al.* *cf.* SEN. benef. 5, 19, 5 non tamen -o ego debuero [COLVM. 11, 1, 10 QVINT. inst. 4, 2, 69. 8 prooem. 18 TAC. ann. 1, 72. 3, 34 PLIN. epist. 3, 9, 28 *al.* TERT. carn. 14 p. 450, 20 Oe. *al.*]). ζ *pertinet ad enunt. relativ., seq. enunt. primarium et invicem*: VARRO ling. 6, 14 in libris Saliorum, quorum cognomen Agonensium, forsitan hic dies -o appelletur potius Agonia (*cf.* VAL. MAX. 2, 3, 1 SEN. dial. 7, 27, 3 COLVM. 4, 10, 2 PLIN. nat. 19, 14 QVINT. inst. 10, 6, 4 SOL. 11, 34 LACT. inst. 2, 16, 13 VEG. mulom. 1, 41 AVG. civ. 12, 12 p. 528, 27 D. COD. Iust. 9, 2, 11 [*a. 292*]). FEST. p. 294, 16 haec autem duo *vocabula* desciverunt ab ea ..., quae non -o infirmare debent praeceptum (*cf.* PLIN. nat. 10, 194 *et 6ies*. DIOM. gramm. I 346, 8 VLP. dig. 9, 2, 29, 3 PORPH. Hor. carm. 1, 31, 7 *al.* LACT. inst. 2, 15, 8 AVG. civ. 21, 3 p. 491, 16 D. COD. Iust. 6, 51, 1, 7 [*a. 534*]). η *seq. imperat. vel coni. adhort.*: VERG. georg. 2, 96 et quo te carmine dicam, Rhaetica *vitis*? nec cellis -o contende Falernis (*cf.* OV. epist. 16, 164 SEN. dial. 5, 2, 6 epist. 28, 10 *al.* VAL. FL. 3, 454 VLP. dig. 1, 6, 2 [*in rescr. Pii*] *al.* APVL. met. 8, 23 TERT. coron. 10 p. 441, 3 mart. 1 p. 4, 4 Oe. ITALA Eph. 5, 17 [Pelag. *ad l.*; διὰ τοῦτο, VVLG. propterea]. apoc. 12, 12 [codd. g h; Primas. propter hoc, VVLG. propterea]. *et apud* PORPH., CYPR., COMM., PRISCILL., VVLG., COD. Theod. *al.*). ϑ *pertinet ad enunt. interrog. praeced.* (*cf. l. 52. p. 216, 11. 218, 77*): PHAEDR. 4, 24, 15 nihil laboras? -o, cum opus est, nil habes. SEN. dial. 4, 11, 2 epist. 27, 1 QVINT. inst. 4, 5, 7 TAC. ann. 3, 34 VLP. dig. 2, 11, 2, 3 APVL. flor. 18 p. 90 LACT. inst. 1, 20, 16 VVLG. Iob 42, 3 Matth. 12, 27 *al.*

b *praeced. part. vel adi. sim.*: VARRO ling. 5, 165 tertia *porta* est Ianualis, dicta ab Iano, et -o ibi positum Iani signum et ius institutum *eqs.* (*cf.* OV. fast. 2, 824 CELS. 8, 1, 22 TAC. ann. 2, 57 POMPON. dig. 1, 2, 2, 51 VLP. dig. 2, 11, 4, 1 *al.* TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 347, 7. 4, 9 p. 443, 26 proinde si ut sciens ..., -o praecepit munus offerre. *al.* VVLG. thren. 3, 21 AVG. civ. 3, 25 p. 137, 16 D. VITAE patr. 3, 5. *nota*: PS. CYPR. mont. 9 exinde ascendens in montem innocens et mundus corde, et -o propheta dicit. SERM. 13 l. 25 [Journ. Theol. Stud. 17 p. 226] utique et ipsi scientes ..., -oque dicebant cum beato apostolo Paulo). PLIN. nat. 5, 48 ita se findente Nilo, ut triquetram terrae figuram efficiat, -oque multi ... Delta appellavere Aegyptum (*sim. post abl. abs.*: 11, 34. 22, 111 TAC. ann. 14, 49. 15, 4). SCRIB. LARG. 203 emplastrum viride ... facit ... coloris boni, εὔχροον -o etiam appellabat (*cf.* HIER. epist. 22, 24, 1 ancilla ... terribilis et quae -o forsitan maritum invenire non potuit). SCAEV. dig. 28, 3, 20 respondit secundum ea, quae proponerentur, non -o minus adiri posse. HIER. in Is. 5, 24 p. 88 propter superiores causas superbiae ..., quia pro uvis attulerant spinas ..., -o radix ... redigetur in favillam (*cf.* VITAE patr. 3, 26 dico quia propter humilitatem ... -o non audebam respondere).

2 *seq. part. vel adi. sim.* (*cf. p. 214, 74. 215, 73. 216, 30. 217, 1. 59. 218, 75. 219, 15*): a *praeced. plenum enunt.*: MELA 1, 9 ex illo oceano, quem Indicum diximus, Arabicum mare et Persicum, ex Scythico Caspium recipit *Asia*; et -o qua recipit angustior rursus expanditur (*sim. c. adi.*: PERS. 6, 23 PLIN. nat. 3, 78 *al.*). PLIN. nat. 9, 61 bacchi, qui non nisi in alto capiuntur, -o praelati prioribus (*cf.* 13, 76 *al.* TAC. ann. 2, 42 AMM. 27, 2, 9 *al.*). 15, 137 fortassis -o mutatis triumphalibus *lauris* (*cf.* AMM. 25, 3, 23). QVINT. inst. 11, 3, 168 illae inclinationes vocis, quas invicem Demosthenes et Aeschines exprobrant, non -o improbandae.

b *praeced. part. vel adi. sim.*: VAL. MAX. 6, 4 ext. 3 Dareo ... virtutem eius experto atque -o ... partem regni ... pollicente (*cf.* PLIN. nat. 11, 198 SVET. Galba 7, 2 AMM. 14, 2, 2 *saepius*). MELA 2, 64 illa in angusto illorum duorum promunturiorum ... sedens et -o a Grais dicta Ancona (*cf.* PLIN. nat. 34, 81 QVINT. inst. 9, 2, 14 SVET. Vit. 4 PAVL. sent. 2, 7, 4 TERT. anim. 1 p. 300, 7 resurr. 2 p. 26, 15 PORPH. Hor. epist. 2, 2, 209 AMM. 20, 7, 13 *al.* *part. et gerund.*: TERT. resurr. 49 p. 103, 9 non portantes scilicet imaginem caelestis ... -oque ... nihil aliud deputandi quam *eqs.* [*cf.* AMM. 28, 5, 9. *adde abl. gerund. pro part.* (*cf. infra l. 46*): AVG. civ. 15, 2 p. 61, 4 D. non se significando, sed alteram, et -o serviens]. *abl. abs. et part.*: AMM. 29, 3, 4 praepositum fabricae oblato thorace polito faberrime praemiumque -o exspectantem ... praecepit occidi). MELA 2, 3 sinus portuosus et -o Calos limen appellatus (*sim.* PLIN. nat. 5, 113 *al.* FRONTIN. aq. 11 PLIN. epist. 8, 17, 3 AMM. 14, 6, 12 *al.* AVG. civ. 12, 18 p. 539, 25 D. *versa vice praeced. part., seq. adi.*: MELA 3, 97 Nilum ... actum ... aliquamdiu per invia et -o ignotum [PLIN. nat. 3, 54. 30, 16 QVINT. inst. 9, 3, 5 PORPH. Hor. epod. 16, 38 AMM. 15, 10, 5 *al.*]). SEN. epist. 78, 27 voluptatibus vanis et -o infinitis (*cf.* PLIN. nat. 3, 80 *saepe.* QVINT. inst. 3, 11, 23 FLOR. epit. 2, 17, 8 AVG. civ. 9, 23 p. 400, 16 D. *adde* PLIN. nat. 4, 62 *insulae* sine oppidis et -o ignobiles). PLIN. nat. 2, 44 proxima ... cardini -oque minimo ambitu ... *luna* peragit *eqs.* (*cf.* 2, 115 concavi vallium sinus scindentes inaequalitate -o resultantem aëra. 8, 39 achlin ... nullo suffraginum flexu -oque non cubantem, sed acclinem arbori. QVINT. inst. 3, 6, 12 ubi ... insidiator Clodius -oque iure interfectus ostenditur. CAPITOL. Maximin. 6, 6 virtutis notae atque -o ferocior [*cf.* AMM. 25, 8, 11]).

B *speciatim*: -o *explicatur postea structuris participialibus vel enunt. causalibus sim.*: *abl. abs.*: SEN. nat. 6, 13, 5 proxima quaeque remolitur ac iactat *calor*. -oque ... solet mugitus audiri ventis in abdito tumultuantibus (*cf.* PETRON. 68, 8 PLIN. nat. 2, 181 *al.* TAC. ann. 3, 25 AFRIC. dig. 35, 2, 88 pr. AVG. civ. 3, 16 p. 119, 22 D.). *part.*: COLVM. 1, 1, 17 -oque haec velut adminicula studiosis promittimus, non profutura per se sola, sed cum aliis (*cf.* PLIN. nat. 17, 167 *al.* PLIN. epist. 1, 5, 10 FLOR. epit. 3, 6, 6 TERT. castit. 2 p. 738, 17 Oe. *al.* AMM. 16, 7, 2 *al.* VVLG. Hebr. 12, 1 [τοιγαροῦν]. CASSIOD. var. 7, 4, 3. *abl. gerund. pro part.* [*cf. supra l. 19*]: MOD. dig. 8, 1, 11 et -o ... corrumpit stipulationem in eum casum deducendo, a quo *eqs.* [*cf.* TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 335, 21]). *praep. c. subst.*: COLVM. 3, 2, 12 crebram ... materiam fundit *vitis Aminea* atque -o propter pampini densitatem parum saepe recte deflorescit (*cf.* PLIN. nat. 11, 36. 184. FRONTIN. aq. 35 et -o secundum hanc rationem. PAPIN. dig. 46, 3, 95, 4 -oque ... ex istis causis [*sim.* VLP. dig. 12, 2, 34 pr. 50, 2, 2, 7]. PAVL. dig. 49, 14, 13, 6 et -o per angustias temporis. TERT. ieiun. 5 p. 279, 26. ITALA Matth. 13, 58 [codd. b ff g_1] et -o ... propter incredulitatem eorum [καί, VVLG. et]. CHIRON 12. 66 VVLG. thren. 5, 17 [*syn.* propterea]. Rom. 13, 5 AVG. civ. 21, 21 p. 526, 15 D.). *enunt. causali*: LVCR. 1, 1054 in medium summae ... omnia niti atque -o mundi naturam stare sine ullis ictibus externis ..., quod in medium sint omnia nixa (1, 1089. 5, 626 VITR. 2, 10, 2 QVINT. inst. 4, 2, 42 *al.* LACT. inst. 1, 17, 5). SEN. contr. 1 praef. 15 inmoderati adversus se imperii fuit, -oque studium eius prohiberi debebat, quia regi non poterat (7, 6, 14 SEN. benef. 4, 34, 4 dial. 3, 6, 4 *al.* PLIN. nat. 2, 45 *al.* QVINT. inst. 2, 13, 2 *al.* IVLIAN. dig. 27, 10, 7, 3 GAIVS dig. 39, 2, 32 *al.* TERT. apol. 2, 19 *al.* VVLG. Matth. 24, 44 [ITALA cod. e propterea]. AVG. civ. 1, 18 p. 30, 6 D. *al.* *nota*: QVINT. inst. 9, 4, 9 -oque ..., primum quia ..., deinde quod. 12, 10, 2 atque -o ..., non solum quia ..., sed quod [*cf. p. 215, 53*]). SEN. benef. 5, 12, 7 extra speciosa ... illis *malis* pestifera sunt. -o nec beneficium dare possunt, quoniam nemo potest, quod non habet, dare (epist. 74, 19 PLIN. nat. 2, 195 *al.* QVINT. decl. 271 p. 110, 4 POMPON. dig. 28, 5, 29 PAPIN. dig. 30, 11 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 507, 14 LACT. inst. 2, 9, 25 PRISCILL. tract. 1, 40 *al.* VVLG. psalm. 1, 5 [Psalt. Cas. propterea]. AVG. civ. 1, 20 p. 34, 12 D. nec -o tamen. *al.* BOETH. trin. 130 *al.* *c. adi.*: PLIN. nat. 33, 58 *color* clarior in argento est ..., -o militaribus signis familiarior, quoniam longius fulget). VLP. dig. 4, 8, 31 locum habebit ex stipulatu actio: et -o ... non debebit, cum habeat ex stipulatu actionem (PAPIN. dig. 31, 67, 10 *al.* SVLP. SEV. dial. 1, 6, 2. *cf.* PAVL. dig. 21, 1, 11 magna ... pars hominum aliquo dente caret neque -o morbosi sunt, praesertim cum sine dentibus nascimur *eqs.* [VLP. dig. 35, 1, 10 pr. COD. Iust. 4, 28, 4 (*a. 201*). 4, 54, 6 (*Carino imp.*) praecipue cum]). *enunt. finali*: VITR. 8, 3, 25 exposuit esse ... eiusmodi fontes, ut qui ibi procrearentur voces ... egregias haberent -oque semper transmarinos catlastros emere ..., ut *eqs.* (VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 SEN. dial. 9, 4, 4 PLIN. nat. 15, 80 VLP.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dig. 13,1,10 pr. PAVL. dig. 13,6,17,3 CYPR. sent. episc. 29 *al.* PALLAD. 1, 11 AMM. 28, 6, 12. 20 VVLG. exod. 14, 11 II Macc. 11, 37 AVG. civ. 8, 3 p. 323, 26 D. *al.* COD. Theod. 6, 29, 12 [*a. 415*] *al.* *sim.* ne: VAL. MAX. 4, 4, 6 SEN. apocol. 9 LVCAN. 2, 322 PETRON. 39, 8 PLIN. nat. 17, 261 *al.* QVINT. inst. 2, 5, 26. 8, 5, 26 SVET. Tib. 67, 2 VLP. dig. 3, 3, 27 pr. TERT. coron. 13 p. 451, 8 Oe. *al.* quo: COLVM. 7, 3, 2 COD. Theod. 9, 39, 2 [*a. 385* = Iust. 9, 46, 8, 1]. ubi *c. coni.*: FRONTIN. aq. 15).

II *respondet coniunctioni i. q. idcirco, propterea* (*non raro conectitur cum comparativo, i. q.* 'eo', *ut* VARRO ling. 5, 3. CIC. Verr. II 5, 113. *cf. l. 47. 58. p. 218, 23. 219, 46*): A *causali*: 1 quia: a *seq.* quia: α *generatim*: PLAVT. Merc. 31 hoc -o fit, quia ... amator profert *eqs.* (*syn.* idcirco. *cf.* VARRO Men. 221 RHET. Her. 2, 26, 41 CIC. Tusc. 4, 49 LVCR. 4, 91 LIV. 38, 48, 14. 45, 22, 5 PAVL. FEST. p. 85, 18 *al.* SEN. contr. 9, 2, 27. 9, 3, 10 SEN. benef. 2, 21, 3 [*et 24ies*]. CVRT. 4, 11, 8 COLVM. 5, 6, 28 ASCON. p. 19, 8 St. PETRON. 56, 6 PLIN. nat. praef. 19. 2, 104. 17, 107 QVINT. inst. 1, 7, 35 *al.* TAC. ann. 3, 64. 13, 37 *al.* PLIN. epist 10, 65, 3 paneg. 84, 5 IAVOL. dig. 41, 2, 24 [*saepe, v. V. i. R.*]. APVL. apol. 9 *al.* TERT. apol. 30, 3. nat. 2, 9 p. 112, 25 [*anaphora; cf.* AVG. civ. 5, 23 p. 235, 26 D.] *al. et apud* PORPH., CYPR., LACT., FIRM., OPTAT., AMM., CLAVD. DON., HIER., VVLG., *ex. gr.* Am. 5, 13 [διὰ τοῦτο ..., ὅτι]. Matth. 13, 13 [ITALA cod. g_1 idcirco ..., ut, b ff q -o ..., ut (cum), k propterea ..., ut]. apoc. 18, 8 [ITALA Primas. propterea]. PELAG. in II Tim. 2, 3 [*Cassiod.* idcirco] *al.* AVG. civ. 1, 8 p. 13, 11 D. *saepe.* COD. Theod. 11, 12, 3 *al.* *nota*: -o ..., quia ... et quod: MELA 3, 22 MAXIMIN. c. Ambr. 66 [*cf. p. 216, 72*]. -o ..., quia ..., aut -o ..., quoniam: SCHOL. Iuv. 11, 195 [*cf. infra l. 60*]). CIC. Att. 2, 1, 1 et ut mulieres -o bene olere, quia nihil olebant, videbantur (LIV. 9, 34, 7 SEN. contr. 7, 6, 19 SEN. dial. 10, 7, 5 *al.* COLVM. 2, 2, 23 PETRON. 1, 3 QVINT. inst. 4, 2, 95 *al.* PLIN. paneg. 45, 4 TERT. nat. 2, 12 p. 118, 7 *al.* ITALA Ioh. 12, 39 [Hier. epist. 18A, 4, 2; ITALA codd. b e q *et* VVLG. propterea]. CYPR. epist. 74, 4 [*syn.* idcirco] *al.* VICTORIN. PETAV. in apoc. 2, 1 [rec. Hier. -o ..., quoniam]. *et apud* LACT., PRISCILL., VVLG. Is. 30, 18 [*syn.* propterea], PELAG., PAVL. NOL. epist. app. 2, 4 [*syn.* idcirco], AVG. civ. 1, 3 p. 8, 5 D. *al.*]). LVCR. 3, 584 atque -o ... conciderit corpus, penitus quia *eqs.* (FEST. p. 194, 23 CELS. 1, 3, 3 VLP. dig. 12, 2, 13, 2 APVL. apol. 21 LAMPR. Alex. 65, 5 AVG. civ. 19, 28 p. 404, 16 D. CASSIOD. var. 1, 25, 1). FEST. p. 186, 26 -oque in regia colitur a p. R., quia *eqs.* (SEN. benef. 6, 23, 4 *al.* COLVM. 2, 2, 5 QVINT. inst. 4, 1, 45 *al.* TERT. apol. 48, 4 *al. et apud* PANEG., VICTORIN. PETAV., HIER., SIDON. *nota*: SORAN. p. 12, 8 puellae enim -oque [*b l*, -o *h*] non purgantur, quia *eqs.*). SEN. benef. 3, 34 nec -o prima maximorum instar sunt, quia sine primis maxima esse non possunt (5, 5, 4 *al.* QVINT. inst. 2, 21, 11 TERT. cult. fem. 1, 8 p. 711, 8 Oe. *al.* CYPR. epist. 57, 3 AVG. civ. 1, 2 p. 6, 13 D. *saepe. cf.* SEN. benef. 4, 40, 2 nec enim -o ..., quia *eqs.* [7, 4, 4 QVINT. decl. 245 p. 4, 21 TERT. apol. 2, 10 AVG. civ. 1, 32 p. 49, 20 D. *al.*]. SEN. nat. 2, 48, 1 nec -o minus ..., quia [TAC. dial. 20]. TERT. praescr. 30, 4 nec tamen -o ..., quia [anim. 29 p. 349, 1 *al.* LACT. inst. 3, 3, 16 AVG. civ. 16, 36 p. 182, 20 D.]). SEN. benef. 3, 36, 3 non -o vicerunt, quia occupaverunt (dial. 3, 12, 6 *al.* TAC. ann. 4, 52 PAVL. dig. 27, 1, 32 TERT. apol. 1, 10 *al.* AVG. civ. 2, 25 p. 91, 7 D. *al.* COD. Theod. 3, 5, 3 [*a. 330*] *al. cf.* TERT. adv. Hermog. 3 p. 129, 3 non tamen -o ..., quia). non -o ..., quia ..., sed *sim.*: CIC. Mur. 51 partim -o fortes in decernendo non erant, quia nihil timebant, partim quia *eqs.* LVCR. 5, 356 aut -o durare ... posse *corpora* ..., plagarum quia sunt expertia ..., aut etiam, quia *eqs.* (AVG. civ. 22, 19 p. 598, 26 D.). SEN. benef. 3, 19, 4 ita non -o beneficium non est, quia ..., sed -o maius, quia *eqs.* (SERV. gramm. IV 411, 33 PELAG. in Gal. 1, 10. *cf.* AVG. civ. 8, 15 p. 344, 13 D. non -o ..., quia ..., sed -o ..., quoniam [*cf. supra l. 26*]). PLIN. nat. 2, 97 ea accidisse non quia haec facta sunt arbitror, verum haec -o facta, quia *eqs.* (*cf.* AVG. civ. 20, 7 p. 421, 24 D. non quia ..., sed -o ..., quia). QVINT. inst. 10, 7, 31 quos non -o excuso, quia non probem, sed ut sint magis admirabiles (*cf. p. 216, 27. 218, 69*). PAPIN. coll. Mos. 4, 9, 1 hic autem pater non -o servavit filiam, quia voluit, sed quia *eqs.* (VLP dig. 46, 1, 8, 8 TERT. apol. 2, 9 HIER. epist. 21, 14, 2 PELAG. in Gal. 2, 12 [*Cassiod.* idcirco]. AVG. civ. 7, 27 p. 309, 28. 310, 4 D. *cf.* 20, 5 p. 412, 7 nec -o ..., quia ..., sed quia). TERT. apol. 4, 4 -o ..., quia ..., non quia (*cf.* resurr. 53 p. 111, 11 AVG. civ. 21, 24 p. 530, 1 D.). *ellipt.*: PAPIN. dig. 24, 1, 52 pr. haec -o tam varie, quia *eqs.* (*cf.* TERT. monog. 12 p. 781, 21 Oe. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 23 OPTAT. 1, 5 p. 7, 11 *al.* CLAVD. DON. Aen. 1, 350 p. 74, 9 PELAG. in Rom. 10, 19 *al.*). *c. part. vel adi. sim.*: VAL. MAX. 3, 6, 1 nescio an -o alacriores *manus intulit*, quia *eqs.* (*cf.* LACT. inst. 3, 11, 3 AVG. civ. 10, 3 p. 406, 17 D.). SEN. epist. 88, 37 -o non discentes necessaria, quia *eqs.* (*cf.* PLIN. nat. 24, 182 GAIVS inst. 2, 153 TERT. resurr. 62 p. 123, 24). MELA 1, 71 Arati poetae monimentum -o referendum, quia *eqs.* *add. enunt. finale* (*cf. p. 214, 81*): PAVL. FEST. p. 95, 14 -o ..., quia ..., ne.

β *speciatim*: *iuxta* -o: ⓐ *post verbum*: PLAVT. Asin. 622 equidem hercle nullum perdidi, -o quia numquam ullum habui (*cf.* Men. 78 Merc. 543 TER. Hec. 218 GRACCHAN. frg. Plin. nat. 33, 36 CIC. off. 1, 110 LVCR. 6, 1105 PAVL. FEST. p. 63, 15. SEN. epist. 87, 22 malum ... est ... furtum, sed -o, quia *eqs.* IAVOL. dig. 36, 1, 48 *al.* TERT. fug. 4 p. 469, 7 Oe. *al.* CHIRON 143. 562). VLP. dig. 47, 2, 46 pr. competit ... actio non -o, quia nunc abest, sed quia *eqs.* ⓑ *ante verbum*: LIV. 44, 39, 9 et -o, quia ... saepta ad hostem via erat, ... novom iter aperui (*cf.* SEN. nat. 4 praef. 4 TERT. dig. 1, 3, 27 VLP. dig. 39, 2, 24 pr. *al.* TERT. adv. Marc. 1, 7 p. 299, 6 *al.* ITIN. [Silv.] 4, 8 PELAG. in II Cor. 4, 13). ⓒ *ellipt.*: VLP. dig. 5, 3, 5, 1 divus Hadrianus ... rescripsit, ut *eqs.*: hoc -o, quia *eqs.* (16, 1, 4, 1 *al.* PORPH. Hor. carm. 1, 35, 1 *al.* SCHOL. Iuv. 4, 102 *al.* BOETH. mus. 5, 2 p. 353, 29). PORPH. Hor. carm. 1, 24, 7 veritas nuda (*sc. appellatur*) -o, quia *eqs.* (*cf.* HIL. in psalm. 67, 7 SCHOL. Iuv. 3, 11 *al.* CLAVD. DON. Aen. 1, 425 p. 89, 24). *praeced. enunt. interrog.*: OPTAT. 3, 10 p. 96, 16 quare unitas totiens facta durare non potuit? -o quia *eqs.* (*sim.* HIER. epist. 40, 1, 3 VVLG. deut. 32, 30 Ier. 22, 16).

b *praeced.* quia: CIC. Caecin. 8 videte igitur, quam inique accidat, quia res indigna sit, -o turpem existimationem sequi; quia turpis existimatio sequatur, -o rem indignam non vindicari (59 Sulla 72 epist. 13, 7, 3 LVCR. 1, 816. 3, 569. 5, 697 LIV. 26, 23, 8 ASCON. p. 70, 29 St. POMPON. dig. 19, 5, 11 *al.* MIN. FEL. 20, 4 TERT. apol. 4, 5 *al.* ITALA Ioh. 1, 50 [Tert. adv. Prax. 21 p. 264, 15; cod. ff propterea, b eo quod, VVLG. *om.* -o *sec. gr.*]. *et ap.* CYPR., OPTAT., PRISCILL., HIER., VVLG. Ezech. 5, 8 [*syn.* idcirco]. 13, 8 [διὰ τοῦτο]. Iudith 15, 11 *al.* AVG. civ. 4, 25 p. 177, 10 D. *saepe*). CIC. S. Rosc. 132 non ⟨quia⟩ timui, ne mihi tollerentur bona Roscii, -o eius praedia dissipavi, sed quia aedificabam, in Veientanam -o de his transtuli (*cf.* TERT. adv. Marc. 5, 17 p. 635, 8). SCHOL. Cic. Gron. p. 292, 9 St. quia oderat locum Caesar, -o ergo ille odium obiecit Caesari Africae. AVG. civ. 21, 27 p. 548, 12 D. sed quia fiunt peccata, -o dicitur, non ut -o fiant, quia dicitur (*cf. p. 215, 63. 218, 69*). EPIST. pontif. 885 Conc.[8] IV 2 p. 209, 11 propterea ergo, quia ... natus est, -o proprie et veraciter matrem dei ... esse confitemur. *c. part.*: TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 337, 28 non quasi nesciens bonum, nisi videret (*sc. deus*), sed quia bonum, -o videns *eqs.* quia ..., et -o *sim.*: VLP. dig. 46, 4, 8, 4 quia hoc iure utimur, ut iuris gentium sit acceptilatio, et -o puto *eqs.* (*cf.* PAVL. dig. 4, 7, 9. 5, 2, 17 pr.). TERT. praescr. 25, 8 p. 37, 10 sed nec quia voluit illum haec fidelibus hominibus demandare ..., -oque ... interpretandum est (adv. Prax. 10 p. 242, 2 AVELL. p. 617, 13 EPIST. pontif. 1054 Conc.[8] IV 2 p. 105, 31 CONC. Rom. a. 501 p. 424, 12. 425, 6 VICT. VIT. 2, 39 CASSIOD. var. 1, 8, 2. 4, 32, 2. 5, 24, 1. 5, 31, 1. 7, 30, 1 [et -o *vel* -o *var. l.*]. GREG. M. epist. 3, 13. 18. 40. 4, 19). AVELL. p. 45, 12 tamen, quia ... veriti sumus ..., atque -o ita utrumque moderamur, ut *eqs.*

2 quod: a *seq.* quod: α *generatim*: VARRO Men. 384 nasturcium non vides -o dici, quod nasum torqueat *eqs.*? (*cf.* ling. 5, 3 *al.* rust. 1, 8, 7 RHET. Her. 4, 25, 35 CIC. inv. 1, 11. 15 Verr. II 1, 22 [*et 7ies in oratt.*]. de orat. 3, 214 [eo *HL*]. Att. 1, 16, 16 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 2, 2 Q. CIC. pet. 47 LVCR. 4, 762. 6, 788 NEP. Ham. 3, 3 OV. rem. 771 LIV. 4, 5, 3. 44, 39, 3 VITR. 1, 5, 8 [*et 15ies*]. PAVL. FEST. p. 13, 3 *al.* SEN. epist. 55, 8. 88, 30 ASCON. p. 13, 10. 71, 17 St. QVINT. inst. 1, 7, 34. 10, 1, 86 decl. 278 p. 134, 24 SVET. Claud. 40, 2 FRONTO p. 158, 26 N. GAIVS dig. 2, 11, 6 [*saepe, v. V. i. R.*]. APVL. apol. 27 *al.* MIN. FEL. 26, 2. *et apud* PORPH., COMM., LAMPR., LACT., FIRM. [err. 27, 4 *anaphora*], AMM., SCHOL. Cic. Bob., HIER., AVG. *al.*). VARRO ling. 5, 46 et -o ibi Vortumnum stare, quod *eqs.* (5, 64. 143 HOR. epist. 1, 19, 26 VITR. 2, 7, 3 COLVM. 7, 6, 3 QVINT. decl. 294 p. 165, 24. 379 p. 424, 13 [*anaphora*]. IVLIAN. dig. 21, 2, 39, 1 TRYPH. dig. 34, 9, 22 TERT. nat. 2, 12 p. 118, 7 *al.*). VITR. 5, 4, 8 -oque et a numero nomina ceperunt, quod *eqs.* (PAVL. FEST. p. 67, 13 QVINT. inst. 10, 5, 16 *al.* SVET. Aug. 91, 2 POMPON. dig. 25, 2, 10 PANEG. 2 [10], 8, 6 AMM. 23, 5, 13 AMBR. Hel. 19, 69. *cf.* VITR. 2, 9, 6 etiamque -o. AMM. 24, 4, 24 hocque -o. *nota*: SVLP. VICT. rhet. 34 p. 332, 7 an -o [*P*, -oque *B*, *Löfst.*] dixerit de adulterio, quod *eqs.*). SEN. benef. 2, 18, 8 non -o illi tyrannus gratias egit, quod *eqs.* (2, 13, 3 *al.* QVINT. decl. 296 p. 170, 11 CELS. dig. 46, 2, 25 MOD. dig. 5, 3, 47 TERT. anim. 9 p. 311, 13 non -o ..., quod ..., nec ... -o ..., quod. AVG. civ. 21, 24 p. 535, 15 D. COD. Theod. 4, 4, 3 pr. [*a. 396* = Iust. 6, 23, 17]. *al. cf.* PAPIN. dig. 31, 60, 2 nec -o ..., quod [PORPH. Hor. epist. 1, 7, 34 AVG. civ. 22, 19 p. 598, 2 D. COD. Iust. 6, 23, 21 pr. *a. 439*]). non -o ..., quod ..., sed *sim.*: CIC. Tull. 43 neque -o de iniuria non addiderunt, quod ... non adderent, sed ne ipsi iudicarent *eqs.* (*cf.* leg. agr. 3, 4 neque ... -o ..., quod ..., sed ut. TERT. fug. 4 p. 469, 3 Oe. numquid -o ..., non quod ..., sed ut [PRISCILL. tract. 1, 5. *cf. p. 218, 29*]). LVCR. 3, 819 quod si forte -o magis immortalis habendast, quod ... aut quia ... aut quia *eqs.* (*cf.* POMPON. dig. 12, 6, 52 -o ..., quod ... vel quia [*cf. p. 215, 25*]. SCAEV. dig. 46, 3, 93 pr. vel -o ..., quod ..., vel -o, quod). CATVLL. 91, 1 non -o, Gelli, sperabam te mihi fidum ... fore, quod te cognossem bene ..., sed ... quod *eqs.* (QVINT. inst. 3, 7, 13 VLP. dig. 18, 4, 2, 10 MIN. FEL. 25, 6. *cf.* COLVM. 3, 2, 12 non -o ..., quod ..., verum quod. VLP. dig. 5, 3, 42 non -o ..., quod ..., sed -o, quod. PAVL. dig. 27, 1, 32 -o ..., quod ..., non quod. PORPH. Hor. carm. 3, 4, 18 non -o tantum ..., quod ..., sed etiam quod [*cf. p. 175, 9. 17*]). *ellipt.*: VARRO ling. 5, 62 -o haec (*sc. Victoria*) cum corona et palma, quod corona vinclum capitis *eqs.* (*cf.* 6, 63. 66 PAVL. FEST. p. 85, 4 QVINT. decl. 342 p. 352, 23 TERT. adv. Marc. 4, 5 p. 431, 21 PORPH. Hor. sat. 1, 4, 65 *al.* AVG. civ. 7, 14 p. 292, 4 D. *al.*).

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

c. part. vel adi. sim.: LIV. 28, 45, 5 sententiam mihi -o non dicenti, quod *eqs.* (*cf.* PAPIN. dig. 16, 2, 17 AVSON. 178, 7 AMM. 14, 7, 2 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 160, 4 St. VEG. mulom. 1, 37). MELA 2, 43 in Epiro *est*... fons -o sacer, quod *eqs.* (*cf.* AMM. 20, 11, 26 *al.*). 3, 80 manu factus amnis -oque referundus, quod *eqs.* AMM. 25, 3, 9 -o spe deinceps vivendi absumpta, quod *eqs.* (*cf.* 30, 6, 5). -o ... eo quod: POMP. gramm. V 259, 36 nam -o voluerunt dici deponens verbum, eo quod deponat *eqs.* (*cf.* AMBR. Hel. 10, 35 RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 24, 34 *et infra l. 38*). *cf.* -o ... pro eo quod: VEREC. comm. 1, 18. *adde* propter quod: CHIRON 175 -o autem hic morbus contingit in eis, propter quod *eqs.*

β speciatim: *iuxta* -o: ⓐ *post verbum*: VARRO Men. 11 virgo de convivio abducatur -o, quod maiores nostri ... noluerunt (ling. 6, 93 *al.* rust. 1, 35, 1. 2, 6, 5 RHET. Her. 2, 8, 12 *al.* CIC. inv. 1, 14 *al.* S. Rosc. 85 Verr. II 1, 153. 3, 190 Caecin. 6 LENT. Cic. epist. 12, 14, 7 LVCR. 4, 305 BELL. Afr. 24, 3 *al.* MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 VITR. 1 prooem. 2 *saepe.* COLVM. arb. 17, 3 QVINT. inst. 7, 1, 18 *al.* ALF. dig. 40, 1, 7 pr. *al.* GAIVS inst. 3, 198 APVL. Plat. 1, 8 TERT. nat. 2, 7 p. 108, 4. ITALA II Cor. 4, 13 [Pelag. *ad l.*, *cf.* Tycon. 3 p. 21, 22 -oque: διό, VVLG. propter quod]. AMM. 22, 15, 25 CHIRON 777. VVLG. Hebr. 10, 2 [διὰ τὸ ... ἔχειν]). VARRO rust. 2, 7, 15 demptis ... testiculis fiunt quietiores *equi* et -o, quod semine carent (*cf.* VITR. 7 prooem. 14). VLP. dig. 15, 4, 1, 5 neque hoc dicit -o, quod ..., sed quia *eqs.* PS. APVL. Ascl. 8 non -o, quod ..., sed eo, quoniam. ⓑ *ante verbum*: VARRO ling. 7, 11 neque -o, quod sancta, sed quod ubi mysteria fiunt aut tuentur, tuesca dicta. BELL. Afr. 98, 2 duodetricensimo die -o, quod tempestatibus ... cohibebatur, ad urbem Romam venit (*cf.* VITR. 4, 2, 2 ASCON. p. 49, 24 St. QVINT. decl. 261 p. 71, 6 GAIVS inst. 4, 89 COD. Theod. 4, 8, 4). ⓒ *ellipt.*: VARRO ling. 5, 151 in hoc *carcere* pars quae sub terra Tullianum (*sc. appellatur*) -o, quod additum a Tullio rege. *cf.* 5, 169. 182. 183 CIC. S. Rosc. 36 FEST. p. 206, 30 PORPH. Hor. ars 343 *al.*

𝔟 *praeced.* quod: VARRO ling. 5, 23 et quod terra sit humus, -o is humatus mortuus, qui *eqs.* (*cf.* 7, 109 rust. 1, 41, 6. 3, 2, 6 CIC. Verr. II 5, 73. 165 ad Q. fr. 3, 1, 23 VITR. 7, 13, 3. 8, 3, 14 APVL. Plat. 1, 8 TERT. fug. 2 p. 464, 3 Oe. AVG. civ. 7, 35 p. 318, 30 D. *al.*). LIV. 28, 32, 10 itaque non quod ... videat, -o se ... opprimendos Ilergetes duxisse, sed primum ne ..., deinde ne *eqs.* VVLG. Is. 29, 14 eo quod appropinquat populus iste ore suo et ... glorificat me ..., -o ecce ego addam, ut *eqs.* (*cf. supra l. 6*). *adde* quod *i. fere q.* 'quodsi': SEN. epist. 45, 3 ceterum quod libros meos tibi mitti desideras, non magis -o me disertum puto quam *eqs.*

3 quoniam: a *seq.* quoniam: *α generatim*: CELS. 1 prooem. 27 obscurarum ... causarum ... quaestionem -o supervacuam esse contendunt, quoniam non conprehensibilis natura sit (*cf.* 2, 19, 2. 6, 15, 4 SEN. epist. 76, 5 PLIN. nat. 2, 139 *al.* QVINT. decl. 249 p. 20, 29 *al.* SCAEV. dig. 26, 2, 34 [*al.*, *v. V. i. R.*]. MIN. FEL. 21, 11 TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506, 14 PORPH. Hor. carm. 3, 1, 20 *al.* VVLG. Iudith 10, 12 [ὅτι]. sap. 5, 17 [διὰ τοῦτο ..., ὅτι]. AVG. civ. 3, 11 p. 108, 27 D. *al.*). PLIN. nat. 2, 63 -oque diversos habent orbes motusque dissimiles, quoniam *eqs.* (165 MART. CAP. 2, 152). 2, 72 et -o non possunt abesse amplius, quoniam *eqs.* (21, 46 TERT. bapt. 20 p. 217, 25 AVG. civ. 16, 11 p. 143, 4 D. *al.*). QVINT. decl. 272 p. 114, 10 neque -o dico, quoniam non etiam gravius punienda sit (*cf.* AVG. civ. 21, 27 p. 550, 5 D. nec tamen -o ..., quoniam). PAVL. dig. 46, 3, 101 pr. non -o eos ... liberatos videri, quoniam *eqs.* (AVG. civ. 21, 5 p. 497, 32 D. *al.*). IVST. 19, 3, 10 non -o ..., quoniam ..., sed ne. 24, 2, 4 non -o ..., quoniam ..., sed quod. BOETH. cons. 5, 3, 18 non -o ..., quoniam ..., sed e contrario potius, quoniam. *c. part.*: PLIN. nat. 15, 120 et in ea quoque arbore suffimenti genus habetur, -o tum electa, quoniam *eqs.* (*cf.* VLP. dig. 36, 2, 12, 4).

β speciatim: *iuxta* quoniam: QVINT. decl. 342 p. 351, 4 sed haec omnia ... feci non -o, quoniam ... volebam (*cf. p. 176, 8*). PAVL. dig. 12, 6, 6 pr. quod si debitum fuisset, non posse repeti Celsus: -o quoniam *eqs.* LIV. perioch. 9 p. 15, 27 -oque, quoniam is ordo indignis inquinatus videbatur, ... observaverunt (COD. Theod. 9, 17, 5, 1). *ellipt.*: CLAVD. DON. Aen. 1, 235 p. 53, 22. BOETH. subst. bon. 147 hoc -o, quoniam *eqs.*

𝔟 *praeced.* quoniam: IVLIAN. dig. 29, 1, 20 pr. quoniam desinit militis loco haberi ..., -o communi iure civium Romanorum codicilli eius aestimandi sunt (*cf.* VLP. dig. 12, 1, 1 PAVL. coll. Mos. 1, 7, 2 TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454, 26 *al.* ITIN. [Silv.] 37, 2 AMM. 20, 11, 30 HIER. epist. 15, 1, 1 VVLG. Tob. 3, 4 [καί]. AVG. civ. 15, 2 p. 61, 9 D. *al.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 11 p. 31, 4). AVG. civ. 18, 51 p. 337, 19 D. quoniam ... et quod ..., -o. *add. fusius explicatio*: COD. Iust. 1, 1, 8, 17 (*a. 533*) quoniam ..., -o ..., non quia ..., sed quod. quoniam ..., et -o *sim.*: CYPR. epist. 55, 17 p. 636, 6 quoniam est in illis, quod paenitentia sequente revalescat ad fidem ..., et -o placuit *eqs.* (*cf.* ITIN. [Silv.] 9, 3 *et Löfstedt, Komm. ad l.*). AVELL. p. 239, 6 in ... primo capitulo quoniam ... id videtur adstrui, quia ..., -oque ... anathema sit (*cf.* p. 640, 9 CASS. FEL. 29 p. 55, 18 CASSIOD. inst. div. 14 hist. 1, 13 BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 29 p. 129, 4).

4 cum: a *seq.* cum: LIV. 45, 8, 6 -o ... nihil in quemquam superbe ac violenter consulere decet nec praesenti credere fortunae, cum, quid vesper ferat, incertum sit (*cf.* COLVM. 3, 21, 6 atque -o necessitas cogit agricolam ..., cum *eqs.* PLIN. nat. 18, 205 et -o caeca subtilitas, cum *eqs.* MART. CAP. 6, 716 [quia *var. l.*]). QVINT. inst. 9, 3, 3 -oque, cum sit a simplici rectoque loquendi genere deflexa *figura verborum*, virtus est (*cf.* 10, 2, 26 APVL. Plat. 1, 5).

𝔟 *praeced.* cum: IVLIAN. dig. 28, 2, 13 pr. attamen cum ... testator voluerit uxorem aliquid habere, -o ... decursum est (GAIVS dig. 44, 7, 5, 6 [*al.*, *v. V. i. R.*]. *cf.* AVG. civ. 21, 5 p. 497, 32 D.).

5 quasi: TERT. adv. Prax. 22 p. 270, 15 -o se illum lapidare debere, quasi se deum ipsum ... voluisset intellegi (adv. Marc. 4, 18 p. 480, 1. 5, 18 p. 638, 17 idol. 9 p. 38, 26. AVELL. p. 26, 10 non -o dicimus, quasi qui velimus *eqs.* p. 44, 2. *cf.* COD. Iust. 7, 19, 4, 1 [*a. 239*]). VICTORIN. PETAV. in apoc. 8, 2 non quasi ..., sed quoniam ..., -o. AVELL. p. 44, 6 non ergo quasi ..., -o ..., sed ne.

6 *aliis* (*enunt. relat.*, quando, ut *sim.*): VARRO ling. 6, 63 -o ratio putari dicitur, in qua summa fit pura (*cf.* CELS. 6, 7, 1 SEN. benef. 4, 22, 4. 6, 21, 2 SVLP. SEV. epist. 1, 6). CIC. Verr. II 4, 131 iam illa, quae breviora videbuntur, -o praeteribo (*cf. p. 176, 14.* CELS. 1 prooem. 47 non -o quidem *eos* medicos fuisse, verum -o quoque maiores medicos extitisse). LIV. 2, 15, 2 non quin breviter reddi responsum potuerit, non recipi reges, -o potius delectos patrum ... missos ..., sed ut *eqs.* PAVL. FEST. p. 14, 6 quae -o minus habent dissensionis, quo (*cf. l. 28. p. 219, 29*) minus aemulationis. TERT. test. anim. 4 p. 139, 15 etsi dici potest -o mortem timeri non ⟨ut⟩ ultra quid minantem, sed ut commodum vitae amputantem. PS. CYPR. mont. 6 per quo temptati a deo inventi sunt ..., -o in aeternum deo in odio conversi sunt. PELAG. in Rom. 14, 14 non hoc -o dico, quo (quod *var. l., Cassiod.* ut) putem (*cf.* AVG. civ. 14, 25 p. 52, 20 D. -o ..., non quo ..., sed ut [*cf. p. 216, 71*]). EPIPHAN. Avell. p. 764, 7 et ubicumque ... inspeximus menteque perpendimus ..., -oque protinus divisionem secundam rite sustulimus. CASSIOD. var. 2, 32, 3 et -o miramur priscae confidentiae virum, ut ... susceperit. Didym. in I Ioh. 3, 9 p. 59, 19 et -o peccatum non facit, quando non potest peccare, qui *eqs.* (in I Petr. 2, 9).

B *finali*: 1 ut: a *seq.* ut: *α generatim*: VARRO ling. 5, 96 quod boves -o maxime parabant, ut inde eligerent ad arandum (8, 27 rust. 1, 31, 2. 2, 4, 20 -o ad bucinam convenire dicuntur, ut ... ne dispereant. 3, 16, 15 CIC. inv. 1, 32. 2, 70 Tull. 39 Verr. II 4, 7 [*syn.* idcirco]. LVCR. 4, 834 LIV. 5, 10, 6 *al.* VITR. 1, 1, 5 *al.* PAVL. FEST. p. 268, 1 SEN. dial. 9, 4, 4 PETRON. 19, 2 PLIN. nat. 14, 90. 34, 89 QVINT. inst. 12, 10, 53 decl. 386 p. 432, 22 [*syn.* hoc animo]. *al.* TAC. dial. 18 hist. 4, 85 ann. 12, 10. 13, 38 PLIN. epist. 2, 3, 11 *al.* SVET. Tit. 9, 1 IAVOL. dig. 18, 1, 79 [*saepe, v. V. i. R.*]. APVL. met. 9, 8 TERT. carn. 6 p. 437, 10 Oe. *al.* TER. MAVR. 850. *et apud* PORPH., CYPR., PANEG., LACT., FIRM., AMM., CHIRON., HIER., VVLG. lev. 17, 5. II Cor. 2, 9 [εἰς τοῦτο ..., ἵνα]. 13, 10 [διὰ τοῦτο ..., ἵνα]. AVG. civ. 4, 8 p. 156, 8 D. *passim*). VARRO rust. 1, 31, 5 et -o iis (*sc. bubus*) datur *ocinum*, ut purgentur (SEN. dial. 11, 16, 1. 12, 1, 4 TERT. fug. 8 p. 476, 5 Oe. *al.* ITALA Lugd. deut. 1, 27 [VVLG. idcirco]. CYPR. epist. 69, 11 *al.* VVLG. Iudith 10, 4 Hebr. 9, 15 [καὶ διὰ τοῦτο]. AVG. civ. 9, 14 p. 387, 1 D. *al.*). MANIL. 4, 915 atque -o faciem caeli non invidet orbi ipse deus ..., ut *eqs.* (TAC. dial. 3 MART. CAP. 9, 978). CELS. 3, 4, 3 non -o tamen id agendum, ut aegri vires convellantur, existimo (STAT. silv. 1, 2, 167 QVINT. inst. 9, 4, 112 decl. 310 p. 219 21 TAC. hist. 4, 66 ann. 1, 73 TERT uxor. 1, 3 p. 671, 17 Oe. *al. cf.* SEN. benef. 1, 11, 3 nec tamen -o ..., ut [PLIN. nat. 2, 26 QVINT. decl. 331 p. 304, 18 TAC. ann. 2, 38 ALF. dig. 50, 16, 203 *al. cf.* PLIN. paneg. 59, 2 nec -o tantum ..., ut]). TERT. monog. 9 p. 775, 20 Oe. -oque abstulit repudium ..., ut *eqs.* (AMM. 17, 13, 5 CLAVD. DON. Aen. 1, 10 p. 11, 3 COD. Theod. 6, 27, 15 *al.*). non -o ..., ut ..., sed ut *sim.*: SEN. dial. 11, 19, 7 haec non -o refero, ut laudes eius exsequar ..., sed ut intellegas *eqs.* (PLIN. epist. 3, 10, 1 QVINT. decl. 266 p. 87, 10 NERAT. dig. 6, 2, 17 VLP. dig. 7, 9, 12 TERT. adv. Prax. 25 p. 277, 7 LACT. inst. 3, 16, 6 IVST. 5, 10, 2 *al. cf.* PRISCILL. tract. 6, 105 -o ..., non ut ..., sed *ut*). TAC. hist. 4, 73 nec -o Rhenum insedimus, ut Italiam tueremur, sed ne *eqs* (*cf.* VLP. dig. 47, 8, 2, 20 -o ..., ne ... et ut. PORPH. Hor. carm. saec. 33 quidam dii -o placantur, ut prosint, quidam, ne obsint. FIRM. err. 5, 1 -o ..., ne ..., sed ut). PAVL. dig. 33, 7, 9 si -o ..., ut ..., si vero -o, quia (*cf. p. 215, 63. 216, 27*). OPTAT. 7, 1 p. 165, 7 -o ..., ut ..., non ut. *anaphora*: CIC. Cael. 34 -one ego pacem Pyrrhi diremi, ut ..., -o aquam adduxi, ut ..., -o viam munivi, ut *eqs.* (*cf.* LIV. 38, 53, 1 SEN. apocol. 10 [*syn.* in hoc]. QVINT. decl. 330 p. 298, 15. 332 p. 309, 20 VOPISC. Aurelian. 14, 2 FIRM. err. 26, 4 CASSIOD. var. 11, 5, 2). *c. part.*: QVINT. inst. 4, 2, 128 narratio ... -o autem reperta, ut *eqs.* VLP. dig. 33, 7, 12, 9 TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 517, 14 AMM. 24, 8, 5. *praeced. enunt. interrog.*: SORAN. p. 36, 26 propter quam causam ... suspenditur? -oque enim, ut *eqs.* (*cf.* p. 37, 17).

β speciatim: *iuxta* ut: QVINT. inst. 2, 17, 6 quod non -o, ut pro vero accipiamus, est positum, sed ut *eqs.* TAC. dial. 39 dicam tamen vel -o, ut rideatur. VVLG. II reg. 10, 3. *ellipt.*: CLAVD. DON. Aen. 1, 675 p. 134, 26 hoc -o, ut viderentur interisse meliora (HIER. epist. 34, 1, 3. *cf. p. 219, 20*).

𝔟 *praeced.* ut: LVCR. 4, 827 ut proferre queamus proceros pas-

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sus, -o fastigia posse surarum . . . plicari (*cf.* VLP. dig. 47, 8, 4, 13 FILASTR. 110, 10). VITR. 6, 7, 7 nec tamen ego, ut mutetur consuetudo . . ., -o haec proposui, sed uti *eqs.*

2 ne: a *seq.* ne: *α generatim*: CIC. Verr. II 1, 106 an -o aliquid contra mulieres fecit, ne . . . videretur? (*cf.* LIV. 42, 1, 9 PLIN. nat. 28, 18 QVINT. inst. 4, 2, 86 *al.* PLIN. epist. 7, 12, 1 GAIVS inst. 2, 44. SCAEV. dig. 4, 3, 32 [*al., v. V. i. R.*]. TERT. apol. 47, 9 *al. et apud* PORPH., LAMPR., CAPITOL., PALLAD., VEG., HIER., PELAG., CLAVD., AVG. *al.*). LIV. 4, 6, 2 -oque decemviros conubium diremisse, ne . . . auspicia turbarentur (PETRON. 117, 6 TERT. resurr. 52 p. 109, 18 FILASTR. 131, 6. *cf.* SEN. contr. 2, 2, 6 et -o . . ., ne [PETRON. 39, 8 QVINT. decl. 283 p. 148, 17 *al.* VLP. dig. 21, 1, 21, 1 *al.*]. TERT. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 16 non -o . . ., ne . . ., sed ne (HIER. epist. 1, 3, 3). *ellipt.*: VARRO rust. 3, 5, 6 hoc -o in secluso clam (*sc. fit*), ne *eqs.* *c. part.*: AVG. civ. 3, 20 p. 130, 30 D. pro amicis Romanorum -o periclitantibus, ne *eqs.*

β speciatim: *iuxta* ne: VARRO ling. 7, 84 scriptum . . . 'ne quod scorteum adhibeatur', -o ne *eqs.* QVINT. inst. 4, 1, 33 FLOR. epit. 4, 6, 6 VLP. dig. 29, 1, 15, 1 OPTAT. 2, 25 p. 65, 11. *ellipt.*: MARCIAN. dig. 49, 14, 18, 3 prohibentur deferre . . .; hoc -o, ne *eqs.* (PELAG. in I Tim. 5, 14 EPIST. pontif. 885 Conc.[S] IV 2 p. 209, 13).

b *praeced.* ne: LIV. 28, 44, 12 qui, ne a sacris absit pontifex maximus, -o in sortem tam longinquae provinciae non venit. VLP. dig. 43, 24, 1, 10 TERT. monog. 7 p. 771, 7 Oe. OPTAT. 1, 1 p. 3, 9 SCHOL. Cic. Gron. p. 331, 10 St. AVG. civ. 13, 5 p. 562, 13 D. *al.* COD. Iust. 12, 3, 5, 3 PAPYR. Lips. 44 II 8 (*saec. IV*). ne . . ., -oque: GREG. M. epist. 4, 40 ne ergo . . . humani generis inimicus sua eos quod absit calliditate decipiat, -oque . . . te . . . commonemus *eqs.*

3 quo (*aliter p. 218, 24. 28*): VARRO ling. 5, 90 cum id -o facerent, quo facilius deminuerent hostis. rust. 1, 59, 2 AVG. civ. 3, 15 p. 119, 3 D. COD. Theod. 16, 5, 41. *ellipt.*: VARRO ling. 6, 49 monimenta quae in sepulcris et -o secundum viam, quo praetereuntis admoneant.

4 quatenus: CASSIOD. var. 10, 2, 2 -o enim me curarum suarum fecit esse socium, quatenus *eqs.*

C *condicionali*: **1** si (-o *semper fere [cf. tamen infra l. 45. 70] in enunt. negatis vel sensus negativi usurpatur*): **a** *seq.* si: OV. trist. 2, 329 non -o debet pelago se credere, si qua audet in exiguo ludere cumba lacu (SEN. epist. 87, 30 dial. 2, 3, 3. 4, 15, 3 nat. 5, 18, 5 PAVL. dig. 18, 2, 14, 5 AVG. civ. 20, 20 p. 455, 29 D. *cf.* SEN. epist. 66, 23 non -o magis . . ., si . . ., nec minus, si). SEN. benef. 5, 5, 1 nec -o minus ignis urere potest, si *eqs.* (HIER. epist. 52, 9, 3. *cf.* SEN. benef. 2, 32, 3 nec tamen -o non . . ., si). TERT. castit. 12 p. 754, 6 Oe. et -o quis repetat matrimonium, si de pristino non habeat liberos? *in enunt. non negato*: VARRO ling. 5, 5 non si non potuero indagare, eo ero tardior, sed velocior -o, si quivero.

b *praeced.* si: VARRO ling. 9, 106 quod Plauti aut librarii mendum si est, non -o analogia, sed *eqs.* (SEN. benef. 2, 18, 8. 5, 5, 3. CELS. 1 prooem. 37 non -o tamen. AFRIC. dig. 41, 2, 40, 2 TERT. adv. Marc. 5, 14 p. 622, 15 *al.* AVG. civ. 7, 9 p. 285, 26 D. MART. CAP. 5, 481. *cf.* BOETH. cons. 2 carm. 2, 7 haud -o. *negatio ante enunt. condic.*: CIC. Cael. 21 vestrae sapientiae . . . est . . ., non, si causa iusta est viris fortibus oppugnandi M. Caelium, -o vobis quoque causam putare esse iustam *eqs.* [LIV. 3, 45, 8 SEN. dial. 7, 9, 1 VAL. FL. 3, 381 QVINT. inst. 5, 11, 33 TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 369, 4]). VARRO rust. 1, 18, 3 nec, si . . . ampliorem fundum . . . colas, -o duo vilici . . . habendi (CIC. de orat. 2, 302 VITR. 7, 5, 4 QVINT. inst. 1, 1, 21 TAC. ann. 13, 21 AVG. civ. 8, 10 p. 336, 4 D. *al.* *cf.* LIV. 45, 15, 4 neque enim, si . . ., -o [SVET. vita Hor. p. 45, 21 TERT. monog. 8 p. 773, 11 Oe. *al.* AVG. civ. 11, 10 p. 476, 16 D. *al.*]. *adde* TERT. apol. 8, 4 si non *tanti aeternitas est*, -o nec credenda *haec facinora*). SEN. contr. 7, 1, 22 ita si iste parricidium fecit, -o et ego faciam? (*cf.* TERT. praescr. 3, 5 PORPH. Hor. sat. 1, 4, 91). 7, 4, 6 num si iste disertus est, -o me damnari oportet? (*cf.* VVLG. I Cor. 12, 16 et si dixerit auris . . ., num -o non est de corpore? [ἐὰν . . ., οὐ παρὰ τοῦτο]). si . . ., non -o minus *sim.* (*cf. p. 220, 2. 4*): QVINT. inst. 2, 17, 24 si . . . tempestate fuerit abreptus, non -o minus erit gubernator (GAIVS dig. 29, 3, 1, 2 VLP. dig. 30, 34, 13 *al. cf.* si . . ., num -o minus: CELS. dig. 8, 6, 6, 1[b]). AFRIC. dig. 20, 4, 9, 3 si . . ., non -o magis (VLP. dig. 21, 1, 17, 12 MACER dig. 48, 16, 15, 4 AVG. civ. 3, 15 p. 116, 23 D.). *in enunt. non negato*: SOL. 10, 10 Democriti domus physici ac si verum rimere, -o nobilior (*cf.* SCHOL. Cic. Gron. p. 299, 32 St.).

2 cum: CELS. dig. 4, 4, 28 cum minor quam quinque et viginti annis . . . restituitur, non -o tutori contrarium tutelae iudicium restituendum est.

D *concessivae*: **1** etiamsi: SEN. epist. 87, 26 non tamen -o ex sacrilegio pecunia est, etiam si ex sacrilegio sumitur. dial. 3, 12, 6 ira, etiam si aliquando . . . profuit, non -o salutaris iudicanda est (MOD. dig. 5, 2, 11 AVG. civ. 13, 23 p. 588, 24 D. 15, 8 p. 73, 25 D. etiamsi . . ., non -o putandum est . . ., quia *eqs.*).

2 etsi: PAVL. dig. 41, 4, 2, 14 etsi quod non bona fide servus meus emerit, in pactionem libertatis mihi dederit, non -o me magis usucapturum (TERT. pudic. 7 p. 231, 23 *al.* COD. Iust. 4, 38, 1 [*saec. III med.*]. 7, 73, 4 [*a. 215*]).

3 licet: GAIVS dig. 45, 1, 141, 9 apparet, licet alterius persona non recte adiciatur, non -o minus in nostra persona utiliter procedere stipulationem (MOD. dig. 40, 9, 20. *cf.* COD. Iust. 2, 21, 2 [*a. 238*] licet . . ., non tamen -o minus. 4, 32, 14 [*a. 234*] licet . . ., non -o tamen).

4 quamquam: PAPIN. dig. 33, 4, 7, 3 quamquam ipsa *mulier* nondum praecipere dotem possit, non -o tamen actio filii differtur.

5 quamvis: IVLIAN. dig. 34, 5, 13, 3 quamvis altero facto verum sit hoc aut illud vere factum esse, non -o tamen verum erit *eqs.* (COD. Iust. 5, 4, 9 [*imp. Probo*] quamvis . . ., non -o minus).

appendix syntactica: *anaphora*: *v. p. 212, 54. 213, 36. 215, 19. 216, 52. 55. 218, 71.* *ellipsis*: *v. p. 212, 52. 215, 70. 216, 6. 81. 217, 29. 67. 218, 81. 219. 14. 19. 31.* *abundantia*: itaque -o (*cf. Löfstedt, Syntactica II 221*): VARRO ling. 5, 24 (*v. p. 212, 53*). rust. 1, 8, 7. 1, 16, 5. -oque . . . ex istis causis *sim.*: *v. p. 214, 51.* -o hoc: IREN. 1, 12, 4[extr.] PS. BOETH. fid. cath. 176. -o propter hoc: ITIN. [Silv.] 48, 2. ob hoc -o: OROS. hist. 6, 15, 12. -o ergo: PORPH. Hor. sat. 1, 10, 30 MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 23 AMBR. Iob 2, 2, 4 MAXIMIN. c. Ambr. 11 PS. AVG. quaest. test. II nov. 19. II mixt. 3 (*adde p. 216, 26*). -o inde: SOL. 11, 34. dehinc -o: MART. CAP. 7, 739. -o, quod . . ., ita: VITR. 4, 2, 2. -o . . . (pro) eo quod: *v. p. 217, 6.* eo quod . . ., -o ecce: *v. p. 217, 38.* per hoc cum . . ., -o: AVG. civ. 21, 5 p. 497, 32 D. propterea ergo quia . . ., -o: *v. p. 216, 29* (*cf.* -o . . ., propter quod: *p. 217, 10*). unde quia . . ., -oque: CASSIOD. var. 7, 30, 1. et -o, -oque, atque -o *pro* -o (*cf.* DOSITH. gramm. VII 418, 9 -oque διὰ τοῦτο): *v. p. 213, 19. 70. 215, 42. 216, 32. 60. 217, 77. 218, 31. 78. 219, 26; cf. Löfstedt, Stud. 74 sqq. et Baehrens, Beitr. 427 sqq.*

syn.: ab eo quod (HIER. epist. 40, 2, 3), ad hoc, eo, idcirco, illa ratione (QVINT. decl. 356 p. 388, 25), in hoc, itaque, ob id (*adde* PLIN. nat. 5, 56), propterea (*adde* LACT. inst. 2, 17, 9 HIER. epist. 46, 5, 1), propter hoc, propter quod, sic (ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 62, 6 rec. vet.). *O. Prinz.*

idicon: proprium GLOSS.[L] Corp. I 20. *gr.* ἰδικός.

idiochīrum, -ī *n.*, ἰδιόχειρον. *i. q. scriptura privatim confecta*: COD. Iust. 8, 17 (18), 11 pr. scripturas, quae saepe adsolent a quibusdam secrete fieri . . ., quae -a Graece appellantur. *ibid.* eum qui instrumentis publice confectis nititur, praeponi, nisi forte . . . trium . . . virorum subscriptiones isdem -is contineantur. *cf. Preisigke, Fachwörter s. v.* ἰδιόγραφος.

idiographus, -um, ἰδιόγραφος. *i. q. manu propria scriptus* GELL. 9, 14, 7 -um librum Vergilii se inspexisse.

idiologus, -ī *m.*, *ἰδιόλογος. *i. procurator rationum privatarum sc. patrimonii imperatorum in Aegypto siti* (*cf. Herzog, Röm. Staatsverfassung II 678; Hirschfeld, Verwaltungsbeamte p. 352 sqq.; Preisigke, Fachwörter s. v.* ἴδιος λόγος): INSCR. Dessau 2690 idio<lo>go ad Aegyptum. *cf.* 1413 Lycino . . . proc. CC Alexandria<e> idiu logu. 1414 proc. hidi logi.

ˣidiōma, -atis *n.*, ἰδίωμα. *scribitur interdum* hid- *vel* yd-; *litteris graecis l. 79. p. 221, 4. al.*

i. q. proprietas, consuetudo: **1** *generatim* (GLOSS.[L] III Abol. ID 4 -a proprietas. GLOSS. ed. Goetz proprietas aut consuetudo): PORPH. Hor. epod. 2, 47 hoc . . . ad -a rusticae simplicitatis pertinet. FVLG. myth. 3, 9 p. 76, 15 quod tibia ventose in musicis sonet et -um proprietate amissa sibilet. PS. SORAN. quaest. med. 182 qui (*sc. eclipon pulsus*) ab -e et proprietate sui . . . deducitur (*cf.* puls. p. 277, 4 quantumcumque a naturali -e . . . recesserit).

2 *speciatim de elocutione, sermone (cf. Barwick, Remm. Palaemon 1922 p. 115. 116; W. Süß, Studien zur lat. Bibel 1933 p. 12)*: *definitur*: CHAR. gramm. p. 379, 3 B. -ta quae sunt nostri sermonis innumerabilia quidem debent esse. ea enim sunt omnia quae pro nostro more efferimus et non secundum Graecos . . . aut ex generibus nominum fiunt (*cf.* p. 450, 1) . . . aut ex verborum significationibus . . . et per ceteras partes orationis -um dissonantia multiplex reperitur. p. 380, 20 aliis etiam ita de -bus placuit definire: cum ab omni sermone Graeco Latina lingua pendere videatur, quaedam inveniuntur vel licentia ab antiquis vel proprietate linguae Latinae dicta praeter consuetudinem Graecorum, quae -ta appellantur. p. 381, 3. MACR. exc. gramm. V 599, 10. 631, 19. POMP. gramm. V 104, 10 sunt etiam (*sc. in pronuntiatione*) quae dicuntur -ta, quae artem non habent, sed usu proferuntur. GLOSS.[L] V Abba ID 6 -a proprietas sermonis. GLOSS. ed. Goetz proprietas linguae. -i (*cf. p. 221, 8*) consuetudini. *cf. etiam l. 82. p. 221, 6.* *-ta passim statuunt grammatici et scriptorum commentatores*: FRONTIN. (?) grom. p. 34, 14 Th. (= 44, 18 L.) scire debemus -a (iningoma *trad.*) regionis. PS. AGENN. grom. p. 54, 1 Th. (= 3, 15 L.) secundum -a artis. 58, 26 Th. (= 9, 23 L.) suum illi -a relinquentes. CHAR. gramm. p. 332, 21 B. C. Iulius Romanus ea verba -ta appellavit. p. 381, 26 -ta genetivi casus. DIOM. gramm. I 318, 23 -ta communia . . . casuum. IDIOM. cas. gramm. IV 566, 1 *al.* DON. Ter. Eun. 796 -a est . . . reposcentis. Ad. 518 ἰδίωμα (*ed. Steph., in codd. deest*) verborum Syri. HIER. virg. Mar. 7 scripturae sanctae -a (in Dan. 12, 7 p. 728 V. epist. 85, 5, 2. 119, 5, 3 *al.* AVG. quaest. hept. 1, 31 defenduntur scripturae secundum locutiones proprias, quae -ta vocantur. CASSIOD. in psalm. 15, 4 inter -ta, id est propria scripturae divinae. *al. cf. p. 221, 10*). hom. Orig. in Ezech. praef. p. 318, 9 B.

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

curans, ut -a supradicti viri ... translatio conservaret. vita Hilar. 22 Palaestini ... eloquii. in Mich. 2, 6—8 p. 452 V. -e Hebraico (*cf.* in Am. 4, 1 sqq. p. 266 V. in Is. 1, 2 p. 10 V. Hebraici characteris -a. epist. 65, 6, 2 ἰδίωμα ... non solum Hebraicae sed et Latinae linguae. Ps. RVFIN. in Os. 1, 2 sq. p. 967^A^ AVG. loc. hept. 1 pr. p. 507, 6 proprietates, quae -ta graece vocantur, linguae Hebraicae vel Graecae. *al.*). in Philem. 7 p. 754 -a apostolicum. in Matth. 22, 30 p. 180 Latina consuetudo Graeco -i non respondet. epist. 26, 2 propter vernaculum linguae uniuscuiusque -a. *al.* AVG. loc. hept. 4, 15 p. 584, 14 Graecum -a. CASSIOD. gramm. VII 145, 20 -ta legis divinae communi usui repugnantia (inst. div. 15 p 1128^B^. *al. cf. p. 220, 80*). *i. q. lingua*: MIR. Theclae 1 p. 169, 14 *locus* Britannico -e Lantteglin nuncupatur.

idios id est gladiolum GLOSS. III 539, 55 (*i. gen. pro nom.* ireos, *Heraeus*; *v.* iris). **idiū logū** *v.* idiologus.

idiosmus *v.* hedy-. *Rubenbauer.*

idiōta, -ae *et* -ēs, -ēn *m.*, ἰδιώτης. *nom. sing.* -es: *infra l. 65. 72. 78. acc.* -en: *p. 222, 17. forma* di- *trad.* CHIRON 98 (*infra l. 54*). 589 (*infra l. 56*), *quam veram esse censet Niedermann in schedulis collato it.* zotico (*p. 222, 32. 34*); *cf. etiam vet. francog.* diote, *quod Wartburg per litteras huc refert. de notione*: NON. 38, 20 -as a graeco tractum, inutilis; quasi sibi tantum, non plurimis utiles (*ad* LVCIL. 649: *v. infra l. 32*). ISID. orig. 10, 143 -a: inperitus, Graecum est. GLOSS. ἰδιώτης, privatus, sine dignitate. ^L^III Abstr. ID 6 ignarus, ignorans. Abol. ID 3 rusticus, indoctus. *al. inde a* LVCIL. [*falso trad.*: QVINT. inst. 8, 3, 22. *var. lect.*: DON. Ter. Ad. 418 *v. p. 222, 37. dub.*: SEN. suas. 6, 12 idiotam (ideotam *B*¹) perit *trad.*; -am petat *Schulting*, -am gerit *Müller*.]

1 *i. q. cuiusdam scientiae, doctrinae, studii imperitus, nescius*: **a** *generatim* (*apud* CIC. [*cf.* GELL. *l. 41*] *vocabulum usurpare finguntur 'Graeculi', qui studiorum Graecorum cupidi mores Romanos despiciunt; cf. etiam Laurand, Études*³ *73. 282*): LVCIL. 649 quid ni et tu idem inlitteratum (*cf. Sen. benef. 5, 13, 3*) me atque -am diceres? CIC. Verr. II 4, 4 signa ... quae non modo istum hominem ingeniosum et intellegentem (*sc. Verrem; cf. 126 sq.*), verum etiam quemvis nostrum, quos iste '-as' appellat, delectare possent. Sest. 110 posteaquam rem paternam ab '-arum' divitiis ad philosophorum reculam (reg- *codd.*) perduxit, Graeculum se ... putari voluit *Gellius*. Pis. 62 tu (*sc. Piso philosophiae sectator; cf. 57 sqq. 68 sqq.*) ... ea contemnis, quae illi '-ae', ut tu appellas, praeclara duxerunt. 66 ludos nobis '-is' relinquet (*sc. Piso; v. supra*). GELL. 1, 2, 6 respondere nos tibi (*sc. philosophiae sectatori*), quos vocas -as, non quimus. AMBR. Iac. 1, 3, 12 quis quasi -am Paulum vel in ipso iure adserit? *loco maledicti* ('*Stümper*'): THEOD. PRISC. log. 68 aliqui vero medici (*om. B V*) iactantiores -ae. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 88 apud inertes (*sc. medicos*), quos -as appellant. 2, 35, 187. *in tabula lusoria* (*cf. Lamer, PWK XIII 2006*): CORP. XIV 4125, 1 leva te, da locu(m), ludere nescis, -a recede. 4125, 2 suppl. Ost. 5317, 2 INSCR. Röm. Mitt. 1891 p. 212. 213 Not. Scav. 1893 p. 332.

b *speciatim apud artium scriptores*: VITR. 6, 8, 10 cum is *architectus* et a fabris et ab -is patiatur accipere se consilia. *ibid.* inter -as et eos *architectos* hoc est discrimen quod -a *eqs.* CHIRON 52 quod fit vulnus ragadio simile, quod difficiliter sanatur, quod -ae zernam (*Heraeus, Archiv 14, 1906, 119*; indoteternam *trad.* [*cf. tab. phototyp.*]) vocant. 98 oncomata ... quas diot⟨a⟩e (*em. Oder p. 379; at v. supra l. 17*) buculas appellant. 205 -ae et minus scientes. 589 (*Niedermann, Glotta 2, 1910, 53* [*v. et supra l. 18*]; riotem *trad.* ⟨i⟩riot⟨a⟩e[m], *sc.* r- *pro* d-, *mavult K. Hoppe per litteras*). *cf.* TERT. mart. 1 p. 3, 11 Oe. gladiatores perfectissimos (*allegorice de martyribus*) non tantum magistri (*sc. lanistae*) ..., sed etiam -ae ... adhortantur.

2 *apud Christianos i. q. imperitus, litterarum rudis, simplex necnon Christianae doctrinae expers*: **a** *generatim* (*saepe de piscatoribus apostolis factis: l. 67 sqq. 73 sq. cf. p. 222, 28 sq.*): TERT. adv. Prax. 3 p. 230, 8 simplices ... quique, ne dixerim imprudentes et -ae, quae maior ... credentium pars est ..., expavescunt, quod *eqs.* 9 p. 239, 17 male accipit -es quisque aut perversus hoc dictum (pudic. 16 p. 255, 28 p. et -is haereticis). VVLG. act. 4, 13 comperto, quod homines essent sine litteris et -ae (ἰδιῶται; ITALA codd. g p Lucif. *al.* imperiti, cod. e privati, cod. h idio⟨tae⟩. *de apostolis ut etiam*: AVG. in psalm. 65, 4 p. 788. 96, 2 p. 1238. 138, 8 p. 1790 serm. 175, 3, 3 SALON. in prov. p. 974^D^). RVFIN. Clement. 1, 62 p. 1241^C^ et -a ... et imperitus ac piscator et rusticus (hist. 4, 16, 4. 6, 18, 4. Orig. in num. 26, 3 p. 247, 4 i. ... et -es. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 6 AVG. in epist. Ioh. 2, 3 p. 1991 [*de apostolis ut etiam*: serm. 43, 5, 6. *cf.* 87, 10, 12]. SIDON. epist. 4, 11, 3 CASSIOD. hist. 2, 8 p. 928^A^ GREG. TVR. vit. patr. pr. ORIG. in I reg. 10 p. 19, 15). 2, 37 p. 1266^A^. Greg. Naz. orat. 1, 15, 1 -ae et simpliciori (Ps. AVG. serm. 36, 6. SALON. in prov. p. 977^C^ frater -a et s. CASSIOD. hist. 2, 8 p. 928^A^. *cf.* AVG. c. Iul. 5, 1, 4 p. 783). Orig. princ. 4, 16 p. 323 quis ... ita -es invenietur, ut putet *eqs.* AVG. catech. rud. 8, 12 (*cf. Christopher ad l.*). 9, 13. 16, 24 doctr. christ. 3, 34, 47 epist. 137, 12 p. 113, 12 in euang. Ioh. 4, 13 p. 1411 *ibid.* p. 1412 c. Faust. 16, 10 p. 448, 27 c. Iul. op. imperf. 3, 182. c. Pelag. 3, 5, 14 p. 502, 4 -as et ineruditos. quaest. hept. 7, 46 p. 479, 3 serm. 232, 1, 1 serm. dub. 386, 1 p. 1695. HESYCH. in lev. 4, 22 p. 828^B^ -am sive popularem (25, 1 p. 1111^B^. *cf.* 4, 32 p. 831^A^). CASSIAN. conl. 1, 2, 3 rusticos et -as (5, 21, 3). CANON. Migne 56, 369^C^ infidelibus aut -is (DECRET. Gelas. p. 41, 211 D.). 56, 721^A^ non oportet psalmos ab -is compositos et vulgares in ecclesiis dici (*cf.* VICT. TONN. chron. II p. 194, 506, 10 evangelia ... ab -is evangelistis composita). SIDON. epist. 7, 14, 2 VITAE patr. 5, 10, 78. 5, 15, 43 ignoscite mihi, quia -a sum homo (ἰδιώτης ἄνθρωπος). 5, 18, 3 CASSIOD. hist. 2, 8 p. 928^A^. *ibid.*^B^ -is et nihil scientibus. 12, 7 p. 1208^D^ erat -a sermone (*cf.* ACT. Archel. 45, 9). MVTIAN. Chrysost. hom. 14, 3 p. 333. GREG. TVR. Mart. 1 pr. p. 586, 3 stultus et -a. GREG. M. epist. 11, 10 p. 270, 14. ISID. eccl. off. 1, 1, 3 p. 740^A^ *ecclesia* catholica ... dicitur ... propter quod omne hominum genus trahit ad se ... tam principum quam etiam qui principantur, oratorum et -arum.

b *speciatim: de nuper conversis, in ecclesia inter fideles et infideles sedentibus* (PELAG. in I Cor. 14, 23 p. 210, 4 S. -ae nuper credentes dicuntur hoc loco. *cf. Bauer, Wörterbuch z. Neuen Test.*³ *1928, 577*): VVLG. I Cor. 14, 16 qui supplet locum -ae (ἰδιώτου. *cf. ad hunc locum* HIER. in Gal. 6, 18 p. 438^D^ non posse -en respondere ... nisi intellexerit). 14, 23 intrent autem -ae aut infideles (ἰδιῶται). 14, 24.

3 ? *i. q. otiosus*: ORIBAS. syn. 1, 27 est ... utilissimum *balneum calidum* omnibus et viris et mulieribus et infantibus et senibus et -is (ἰδιώτῃ. *cf. eup. 1, 16* est ... aptissimus ... et senibus et ociosis). [*in Graeco exemplo fuisse* καὶ ἀργοῦντι καὶ ἱδρῶντι *suspicatur Eitrem per litteras, unde altera versio corrupt.* ἰδιώτῃ, *altera* ἀργοῦντι *transtulerit*].

pro adi. (*cf. gr.* ἰδιώτης): TERT. pudic. 16 p. 255, 28 (*p. 221, 66*). SALON. in prov. p. 977^C^ (*p. 221, 77*). VICT. TONN. chron. II p. 194, 506, 10 (*supra l. 4*). -a homo: AVG. in psalm. 96, 2 p. 1238 discipulos suos (*Christi*), -as h. (*cf.* VVLG. act. 4, 13 [*p. 221, 67*]. *adde* AVG. in psalm. 138, 8 p. 1790. serm. 175, 3, 3 h. -as). VITAE patr. 5, 15, 43 (*supra l. 6*). *v. et Onom.*

idiōticus, -a, -um, ἰδιωτικός. *formam* diot- (*cf. s.* idiota *p. 221, 17*) *in lingua vulgari extitisse ex it.* zotico (*l. 34; cf.* GLOSS. III 306, 30 δηιωτική [*sc.* ὁδός]: privata [III 492, 18 diotica: privata] *et* iotticos *in Vita Eligii saec. VII*) *probatur.* [*it.* zotico. *M.-L.*] *i. q. imperitus, rudis, simplex*: TERT. test. anim. 1 p. 135, 23 te *animam* simplicem et rudem et impolitam et -am compello. DON. Ter. Ad. 418 ut -us (*Wessner*; uti dcūs *C*, ut idiota *dett.*) et comicus pater, non ut sapiens et praeceptor. MARCELL. med. 36, 70 carmen -um (*cf. praef. 2*), quod lenire podagram dicitur, sic.

adv. **idiōticē**. *i. q. imperite, simpliciter*: IREN. pr. 3 p. 11 simpliciter et vere et -e (ἰδιωτικῶς) ea, quae tibi cum dilectione scripta sunt, cum dilectione percipies (*ad sermonem spectat; opp.* orationis artem *eqs.*). 5, 30, 1 p. 800 alii ... simpliciter et -e (ἀκαίρως; ἀκύρως *Harvey*) usurpaverunt denarium numerum.

idiōtismos *m.*, ἰδιωτισμός. *acc.* -um: *l. 47. abl.* -o: *l. 49.* **a** *i. q. imperitia, simplicitas*: IREN. 5, 30, 1 p. 799 ignoro quomodo erraverunt quidam sequentes -um (ἰδιωτισμῷ). **b** *t. t. rhet. et gramm.*: *i. q. genus dicendi vulgare et familiare*: SEN. contr. 2, 3, 21 Hispo Romanius bello ⟨i⟩d⟨i⟩otis[i]mo usus est. 7 pr. 5 -os est inter oratorias virtutes res, quae raro procedit *eqs.* DIOM. gramm. I 395, 21 non dixit *Cicero* 'credo vos mirari quid sit quod surrexi', quod est -os. *litteris graecis*: DON. Ter. Andr. 118 'unam' (*pro 'quandam'*; *cf. Schmalz-Hofmann 482*) ergo τῷ ἰδιωτισμῷ dixit. *et saepe. speciatim: idiotismi species habetur communicatio* (*v. vol. III 1953, 72*), *in qua orator ad sermonem familiarem descendit* (*cf. Cic. div. in Caec. 37*): IVL. RVF. rhet. 10 p. 41, 11 ἀνακοίνωσις communicatio est, cum aut ipsos adversarios consulimus aut cum iudicibus deliberamus *eqs.* est et -os. *Haffter.*

idipsum *v.* ipse.

īdōlat- *v.* idololat-.

īdōlicus, -a, -um, εἰδωλικός. *metrice semper* īdōlicus. *ad idolum pertinens*: **1** *de rebus corporeis*: PRISCILL. tract. 1, 15 -as formas, Saturnum Venerem Mercurium Iovem Martem ceterosque deos gentilium (6, 103 in carne formis). PAVL. NOL. carm. 25, 61 templi. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 235 figuris. 2, 563 tignis. 5, 584 effigiem. **2** *de rebus incorporeis, actionibus*: TERT. idol. 13 -is rebus (*sc. festis diebus al.*). PRISCILL. tract. 1, 16 p. 15, 7. 19 infelicitatis. 6, 93 terrenae nativitatis vitiis. PAVL. PETRIC. Mart. 2, 279 veneno. 6, 199 ritus.

×**īdōlium**, ī- *n.*, εἰδώλιον *vel* εἰδωλεῖον (*cf. Blass-Debr. § 111, 5*). *in versu semper* īdōlĭum (*cf. l. 82 sqq. et p. 226, 5*); *in codd. hic illic confunditur cum* idolum. **1** *i. q. templum idolis sacratum*: ITALA (codd. d g *al.*, Rufin. apol. 2, 6 *al.*) *et* VVLG. I Cor. 8, 10 si quis viderit eum ... in -o recumbentem (ἐν εἰδωλίῳ. *cf.* TERT. coron. 10 in -o recumbere alienum est a fide. HIER. epist. 21, 13, 7. 9 PELAG. in I Cor. 10, 7 p. 181, 26 S. *al.* PRVD. apoth. 186 recubans. HESYCH. in lev. 15, 19—23 p. 978^A^ concumbere). AMBROSIAST. in I Cor. 10, 6—7 qui in -o epulabantur (HIER. epist. 21, 13, 8 vescebatur). VVLG. I Macc. 10, 83 intraverunt in Bethdagon, -um suum (εἰδωλεῖον; ἰδώλιον *var. l.*). SVLP. SEV. dial. 3, 8, 4 -um ... grande opere contractum. LIB. geneal. chron. I p. 181, 422 reposuerat ea *vasa Nabuchodonosor* in suo -o. **2** *i. q. idololatria, paganismus*: PRVD. c. Symm. 1, 568 turpis ab -i ... emersisse profundo. perist. 11, 52 detestandi ... -i. AVG. serm. 62, 7, 12 adductus est ad -um (*ibid.* est flexus). **3** *i. q.*

[Bannier]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

idolum: PRVD. c. Symm. 1, 610 omne -um longe purgata ex urbe fugandum. 2, 79.

[īdōlator *corrupte legitur in cod. interpol. G s. IX* PELAG. in Rom. 1, 30 p. 17, 14. 9, 26 p. 79, 4 S. *pro* ido(lo)latra.]

***īdō(lo)latra,** -ae *et* -ēs, -ēn *m.*, εἰδωλολάτρης. *de origine*: HIER. in Eph. 5, 5 p. 643 -es ... idola veneratur. AVG. loc. hept. 5, 60 -ae idolis serviunt (quaest. hept. 1, 61. 116). *de formis*: -es (*acc.* -en) *legitur inde a* TERT. (*semper, at gen. sg.* -ae, *dat. pl.* -is) *et* ITALA I Cor. 5, 10 (cod. d). 10, 7 (codd. rg), *nom.* -a (*gen.* -ae) *inde ab* ITALA I Cor. 5, 11 (Iren. 4, 27, 4). *formae tertiae declin. in* -em, *nom. acc. pl.* -es *semper leguntur in cod. V apud* LVCIF., *ex. gr.* non conv. 2 p. 6, 22 -es. 4 p. 9, 20 -em. 6 p. 13, 20 -es; *praeterea* ITALA I Cor. 10, 7 (cod. Aug.). PS. CYPR. mont. 3 p. 107, 2 partem -em (-en *MTμ*) *et in parte codd.* PELAG. in Rom. 9, 30 p. 79, 4 I Cor. 10, 8 p. 182, 1 S. *unde vix colligi potest formam dat. abl. pl. in* -bus, *quam Souter recipit ex parte codd.* PELAG. in Gal. 5, 21 p. 337, 2 (*V*, -is *cett.*). in I Cor. 10, 32 p. 186, 14 (*plerr.*, -is *R*) *genuinam esse.* de -ŏ- *cf. s.* idolum *p. 226, 5 et s* idololatrix *p. 225, 45.* *formae breviores (non in poesi) in* idolatr- (*per haplologiam*) *nondum exstant apud* TERT., *sed traduntur saepe inde a* CYPR. (*cf. Wölfflin, Archiv 5, 496*) *ita, ut haud raro apud eundem auctorem in codd. diversis locis tam longa quam brevior forma inveniatur. unde vix certo effici potest formas breviores auctoribus ipsis saec.* VI *prioribus vindicandas esse, quamquam in ore vulgi iam antea tritae videntur; v. Svennung, Orosiana 163; Souter, Racc. di scritti in onore di Ramorino 1927, 276 sqq.; Mohrmann, Die altchristl. Sondersprache I 1932 p. 117 sq.* (*ad formas breviores ibi collectas adde ex. gr.* ITALA Afr. ed. Soden act. 15, 29 apoc. 21, 8 cod. g PS. ORIG. tract. 13 p. 146, 18 B. FVLG. Theb. p. 185, 2 *P* CONC.[S] I 5 p. 287, 5 GILD. Brit. chron. III p. 49, 23).

i. q. idolis serviens, idolorum cultor (cf. p. 225, 8); inde a Paulo (Eph. 5, 5, *cf. l. 38 et supra l. 6*) *etiam de avaro posteaque apud* ECCL. *sensu minus stricto de apostata haeretico ethnico vel de malefico sim., ex. gr.* HIER. c. Lucif. 12 tres deos (*i. patrem, filium, spiritum sanctum*) credit *Arrianus* et -a effectus est. ISID. ord. creat. 8, 10 Achab, impiissimum regem, -am scilicet.

1 *subst.*: ITALA I Cor. 5, 10 (Lucif. non conv. 11 p. 24, 1) misceri ... -is (εἰδωλολάτραις, VVLG. idolis servientibus). 5, 11 (Tert. pudic. 18 p. 260, 4 Iren. 4, 27, 4) si quis frater nominatur fornicator aut avarus (*om.* Tert.) aut -a (-es Tert.; VVLG. idolis serviens) aut fraudator (*cf. Vulg. Eph. 5, 5* avarus, quod est idolorum servitus [εἰδωλολάτρης]. *cf.* HIER. in Eph. 5, 5 p. 643 *avarus* -es in eo est, quia sculpturam nummi colit. MVTIAN. Chrysost. hom. 4, 5 p. 268). I Cor. 6, 9 (Iren. 5, 11, 1) neque fornicarii (*cf. l. 38*) neque -ae neque adulteri ... regnum dei possidebunt (*cf.* VVLG. apoc. 21, 8 homicidis et fornicatoribus et veneficis et -is et ... mendacibus. *inde saepe* ECCL.: TERT. idol. 1 p. 30, 7 -es idem homicida est [pudic. 5 p. 227, 28. 22 p. 273, 1 AVG. epist. 167, 3. *cf.* c. Iul. op. imperf. 1, 57 parricidae]. 14 p. 46, 10 -is et adulteris et ceteris criminosis. pudic. 9 p. 237, 2 -ae et blasphemi et negatores. GAVDENT. serm. praef.[med.] iniustos, -as, blasphemos. *al.*). ITALA (Tert. pudic. 19 p. 263, 4) *et* VVLG. apoc. 21, 8 -is particula (pars VVLG.) in stagno ignis et sulphuris. TERT. idol. 1 p. 30, 11 qui negat -en perisse, is negabit -en homicidium fecisse (PELAG. in I Cor. 10, 8 p. 182, 4 S. DIDASC. apost. 4, 15. *cf.* FVLG. Theb. p. 185, 2 enecatur. LVCIF. non parc. 1 p. 210, 14 interemerit. *al.*). 14 p. 46, 8 numquid -is -es *factus sum*? pudic. 5 p. 227, 29 -ae successorem *moechum. al.* CYPR. Fort. praef. 4 p. 320, 1. PS. ORIG. tract. 13 mulieri allophylae, id est sacrilegae, -[i]ae. PRISC. tract. 2 p. 39, 9 Manichaeos ... -as et maleficos servos Solis et Lunae. VVLG. I Cor. 10, 7 neque -ae efficiamini (*cf.* HIER. tract. in psalm. 76 p. 63, 21 facti sunt. OP. imperf. in Matth. 12 p. 698 se facit). HIER. epist. 14, 5, 3 *al.* PELAG. in I Cor. 10, 17 p. 183, 19 S. *al.* PS. AVG. quaest. test. 76, 1 *al.* OROS. hist. 7, 37, 10 pagani et -ae (MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 1. *cf.* FACVND. defens. 6, 5 p. 677[C] ethnicis. *ibid.* gentiles [HESYCH. in lev. 18, 19—23 p. 1025[A]]). *al.*

2 *pro adi.*: TERT. idol. 17 p. 50, 16 qui (*patriarchae et maiores*) regibus -is ... apparuerunt. PS. CYPR. mont. 3 partem -em perditam. LVCIF. non conv. 4 p. 9, 20 Achab -em. reg. apost. 4 p. 43, 30 reges -es. GAVDENT. serm. praef.[in.] Laban Syri -ae. AMBR. epist. 10, 9 -ae sacerdotes ... Gothorum. PELAG. in Rom. 9, 20 p. 79, 4 S. gentes ... -es. GILD. Brit. 38 chron. III p. 49 non sibi scelerati ... supplaudant ... -ae.

***īdō(lo)latria,** -ae *f.*, εἰδωλολατρεία. *de origine* (*cf. et p. 224, 15 sqq.*): TERT. idol. 4 p. 33, 19 eorum imagines idola, imaginum consecratio -a (*cf.* 11[extr.] famulatum idolorum colendorum. 15 p. 47, 15 idoli honor [20 p. 54, 14. 21 p. 55, 5]). AVG. c. Faust. 20, 21 p. 563, 1 (= ISID. eccl. off. 1, 35, 4) -a dicitur eorum, qui hoc (*sc. oblationem sacrificii*) etiam idolis exhibent. SCHOL. Prud. praef. -a formae servitus. idea (*sic*) forma, latria servitus (*sim.* OP. imperf. in Matth. 20 p. 744 ISID. orig. 8, 11, 11. 14 GLOSS. IV 88, 56). *de prosodia v. s.* idolum *p. 226, 5. hic illic in codd. confunditur* -a *cum* ido(lo)latra. *de formis: plur. legitur* TERT. idol. 1 p. 30, 10 (*et 5[ies]*). ITALA act. 15, 29 (*v. p. 224, 49*). HESYCH. in lev. 5, 1—13. *cf.* -a *neutr. pl. metapl. trad.* (*cf. p. 224, 33*): AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 620, 24 sacrilegia, -a. GREG. TVR. glor. mart. 40 -a prosternuntur. *acc.* -an: *nonnisi* TERT. (idol. 2 p. 31, 23 *saepius*); -am: TERT. idol. 20 p. 54, 14. 21. p. 54, 32 *et 9[ies] trad.; deinde passim.* *formae breviores* idolatr- *et longiores* idololatr- (*neutra in poesi*) *ita variant in codd. et edd. (ex. gr. apud* TERT. *in ed. Vindob. vol. I semper longiores, vol. III semper breviores leguntur; apud* LVCIF. *saepe* idolatr-, *sed 4[r]* idolol-), *ut nihil certi elici possit* (*v. quae s.* idololatra *p. 223, 18 sqq. allata sunt; ad breviores formas adde ex. gr.* FAVSTIN. *et* MARCELL. Avell. p. 14, 3 PACIAN. epist. 1, 5 FILASTR. praef. 4 *al.* FVLG. Theb. p. 184, 25. 28. p. 185, 7 AMBR. parad. 13, 61 Abr. 2, 11, 81 *et passim*).

1 *i. q. idolorum cultura; inde sensu latiore tam de cultu hominum instar deorum consecratorum quam de avaritia (cf. l. 27 et s.* idololatra *p. 223, 31), fornicatione necnon de haeresi sim. (cf. p. 223, 32)*:

a *generatim* (*definitiones, species*): TERT. spect. 4 p. 6, 17 si quid ... non ad idolum pertinuerit, id neque ad -an ... pertinebit (*cf.* coron. 7 idol. 11 p. 42, 17. 19 HIER. epist. 14, 5, 2 *et p. 223, 73*). 12 p. 14, 24 -a parentationis est species (*cf.* anim. 57 p. 391, 25 magiae, secundae scilicet -ae [HIER. epist. 96, 16]. coron. 10 p. 439, 6 Oe. cultu consecrationis, quae apud nos secunda -a est. idol. 11 p. 41, 20). 20 p. 21, 13 falsa et adulteria et fraudes et -as. idol. 2 p. 31, 23 -ae latitudo ...: plerique -an simpliciter existimant his solis modis interpretandam, si quis aut incendat aut immolet aut polluceat *eqs.* 11[in.] cum bis ... -a ab ... apostolo dicta sit cupiditas (*spectat ad Col. 3, 5* avaritiam quae est simulacrorum servitus. *cf.* ITALA Eph. 5, 5 [Cypr. epist. 55, 27 *al.*] omnis fornicator aut immundus aut fraudator, quod est -a [avarus, quod est idolorum servitus VVLG.]. *cf.* HIER. epist. 14, 5, 2 neget avaritiam -am qui *eqs.* [RVFIN. Greg. Naz. orat. 3, 19, 2 AVG. serm. 107, 8 *al.*]). 15 p. 49, 5. 18. p. 53, 2. 22 p. 56, 5 omnis negatio -a est, sicut omnis -a negatio. pudic. 5 p. 226, 17 moechia affinis -ae *eqs.* (scorp. 3 p. 151, 18). 19 homicidium, -a, fraus, negatio, blasphemia. *al.* ITALA Gal. 5, 20 (Cypr. testim. 3, 64 *al.*) facta carnis quae sunt adulteria, fornicationes, inmunditiae, spurcitiae, -a (-ae *var. l.*), veneficia *eqs.* (VVLG. idolorum servitus. ITALA Cypr. sent. episc. 5 -ae servitus. *cf.* GAVDENT. 4). FILASTR. 109, 8 Salomon ... docet (*cf. sap. 15, 15*), quod -a ab homine instituta sit illo qui ... fecit imaginem *filii mortui*. HIER. in Ier. 1, 9, 2. 4, 17, 2 *al.* *nota*: TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 10 Samariae, id est -ae (*ibid.* p. 398, 25. PS. TERT. adv. Iud. 9 AVG. serm. 202, 2).

b *tropice* (*res personata sim.*): TERT. spect. 7[in.] 11 apparatus agonum -a conspurcat de coronis profanis, de sacerdotalibus praesidiis *eqs.* idol. 1 p. 30, 20 -a fraudem deo facit honores illi suos denegans et conferens alii. 4 p. 33, 19. 24[in.] inter haec vada et freta -ae ... fides navigat. anim. 39 -a obstetrice. pudic. 5 p. 227, 8 adv. Marc. 1, 10 p. 303, 9. 4, 21 p. 491, 21 pro impudentia -ae (*opp.* fidei). FIRM. err. 20, 5 licet adhuc in quibusdam regionibus -ae morientia palpitent membra. FVLG. Theb. p. 184, 25 HIER. in Ier. 1, 69, 2. OROS. hist. 7, 37, 17 ad reprimendam -ae praesumptionem.

2 *i. q. idolothytum*: ITALA act. 15, 29 (Cypr. testim. 3, 119 p. 184, 7) abstinere vos ab -is et sanguine et fornicatione (εἰδωλοθύτων, VVLG. immolatis simulacrorum).

3 *iuncturae selectae*: **a** *pendet e verbis*: *acc.* -am: abicere: HIER. in Ier. 5, 14, 3. cavere: HESYCH. in lev. 11, 44/5 p. 921[A] (*cf.* ab: TERT. scorp. 4 p. 153, 7). colere: CASSIOD. in psalm. 125, 6. committere: TERT. idol. 10 p. 40, 25 spect. 13[in.] LVCIF. reg. apost. 3[in.]. constituere: AVG. epist. 120, 7. damnare: TERT. idol. 15 p. 47, 20 AVG. epist. 82, 8, 173 A 1. deserere: FILASTR. praef. 4. detestari: AVG. epist. 82, 12. devitare: TERT. idol. 24 p. 57, 26. evertere: AVG. quaest. hept. 2, 158. facere: LVCIF. reg. apost. 3 p. 42, 16. fugere: TERT. coron. 10 p. 440, 14 Oe. ZENO 2, 43, 2. gerere: LVCIF. reg. apost. 1 p. 38, 8 *al.* instituere: FILASTR. 109, 8 AVG. civ. 17, 22. introducere: TERT. ieiun. 16 p. 295, 5 LVCIF. Athan. 1, 8[extr.]. prohibere: TERT. scorp. 4 (*bis*). punire: TERT. scorp. 4 p. 153, 8 *al.* suscipere: LVCIF. Athan. 1, 35 p. 128, 1 *al.* tenere: LVCIF. Athan. 1, 10[extr.]. *dat.* -ae: deditum esse: VVLG. act. 17, 16 (κατείδωλον οὖσαν, ITALA [cod. g] circa idola esse). HIER. in Ier. 4, 23, 4 AVG. epist. 93, 8, 1 *al.* deservire: ZENO 2, 45. dicare: TERT. idol. 18 p. 51, 30. obtemperare: CYPR. epist. 67, 6. prostratum esse: HIER. in Ier. 1, 28, 1. *abl.* -a: abstinere: TERT. spect. 13 p. 15, 22 (*cf.* ab *l. subsequ.*). *praep.*: ab: abstinere: *v. l. anteced.* AVG. serm. 56, 12. cavere: *v. l. 53 et 54.* divellere: TERT. scorp. 13. liberare: TERT. scorp. 5 p. 154, 7. separare: TERT. idol. 15 p. 49, 2. vacare: TERT. spect. 10 p. 13, 9. (usque) ad: adigere: OROS. hist. 7, 22, 3. cogere: OROS. hist. 7, 27, 14. compellere: HIER. chron. a. Abr. 1848 MAX. TAVR. serm. 92. converti: LVCIF. reg. apost. 4[in.]. deducere: TERT. coron. 13 p. 451, 8 Oe. (*cf.* inducere: praescr. 3, 4). provocare: TERT. scorp. 8 p. 162, 4. in *c. acc.*: cadere: TERT. idol. 20 p. 54, 14. exorbitare: TERT. scorp. 3[extr.]. labi: AVG. civ. 21, 20. protrahere: TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 605, 5. seducere: AVG. civ. 18, 8 p. 224, 26 D. per: admittere: PELAG. in Rom. 1, 18 p. 13, 4 S. alienare: AVG. anim. 1, 19, 2. mancipare: TERT. spect. 4 p. 6, 12.

b *pendet ex adi.*: *gen.*: particeps: TERT. idol. 16[extr.]. *dat.*: obnoxius: TERT. idol. 9[in.]. ab: mundus: TERT. idol. 17 p. 50, 21. purus: TERT. orat. 13. in: pronus: TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 360, 17.

[Bannier]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

c *pendet ex subst.*: *a gen. obi., possess., relationis sim.*: auctor: AMBR. parad. 13, 61 (*cf.* fundator: LVCIF. Athan. 2, 16 in.). cautio: TERT. idol. 24. colores: TERT. spect. 9. contagium (-o): TERT. idol. 8 extr. FIRM. err. 20, 7 PACIAN. epist. 1, 5. crimen: TERT. spect. 12 p. 15, 2 *al.* CYPR. epist. 55, 27 p. 645, 17 *al.* cultura: PS. ORIG. tract. 12 p. 134 (*cf.* cultus: PASS. Rogat. 2. servitus: ITALA Gal. 5, 20 *v. p. 224, 31.* PELAG. argum. p. 3, 18 SALV. eccl. 1, 1. *adde*: LVCIF. Athan. 1, 16 p. 95, 12 cultor). error: HIER. epist. 65, 16, 2 *al.* RVFIN. Orig. in Ios. 4, 1 OROS. hist. 7, 29, 3 *al.* facinus: FIRM. err. 29, 1 PACIAN. epist. 1, 5. flatus: TERT. idol. 16 in. ignis: AVG. serm. 296, 4. incursus: TERT. idol. 20 in. libellus: CYPR. epist. 67, 1, 6. macula: TERT. bapt. 4. malum: GAVDENT. 4 HIER. in Ier. 1, 31, 2 MAXIMIN. c. Ambr. 128. ministerium: TERT. pudic. 7 p. 232, 24. munus: TERT. coron. 14 p. 453, 11 Oe. phantasma: IREN. 2, 31, 3. reatus: TERT. spect. 7 in. LVCIF. reg. apost. 1 p. 38, 9 (*cf.* reus: TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 354, 28 *al.*). scelus: VVLG. I reg. 15, 23 HIER. in Ier. 1, 45, 3 *al.* venenum: ZENO 2, 14, 3 HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 7. *β* de: TERT. spect. 5 extr. originis de -a.

syn. et apposita: adulterium, blasphemia, caedes, contentio, eieratio, falsum, fornicatio, fraus, gentilitas (HIER. epist. 65, 16, 2), haeresis, homicidium, immunditia, inimicitia, invidia, ira, libido, luxuria, macula, moechia, negatio, saevitia, stuprum, transgressio (TERT. ieiun. 7 p. 282, 22 *al.*), veneficium. *add. gen. subi.*: gentilium: AVG. civ. 21, 20 epist. 82, 8. nationum, Israhelis: TERT. adv. Prax. 18. Salomonis: TYCON. 4 p. 39, 12. *obi. vel epexeg.*: DIDASC. apost. 60, 22ᵃ confirmas ... vituli -am. *epitheta*: aliena: TERT. pudic. 7. Arriana: LVCIF. Athan. 2, 16 in. Attica: TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 301, 1. gentilis: TERT. adv. Marc. 2, 14 extr. horribilis: TYCON. 4 p. 39, 1. informis: TERT. idol. 11 p. 42, 16. mortifera: FILASTR. praef. 4. multimoda: TERT. idol. 10 in. principalis: TERT. idol. 11 p. 41, 20. secunda: *v. p. 224, 17 et 19 sqq.*

īdōlolatricus (-ius?), -a, -um. [*si* -us *recte legitur, gr.* **εἰδωλολατρικός vel* idolicus *cft. Heraeus; sin* -ius, *ab* idololatra *ut* aedilicius *ab* aedilis *fictum putat Leumann.*] *idololatria corruptus*: HESYCH. in lev. 15, 19 p. 977ᶜ *ad* 'mulier, quae redeunte mense patitur fluxum sanguinis': fluxus sanguinis animae ... idololatria est ... corruptio enim seu perditio est humani generis -i sanguinis effusio.

īdōlolatrio, -āre *ab* idololatria, *cf.* εἰδωλολατρέω. *idololatriam facere*: DIDASC. apost. 49, 12 antequam vitulum faceret populus et -ret.

?**īdō(lo)latrium** *v. s.* idololatria *p. 223, 83.*

īdololatrīx *f. pro adi.* [*ab* idololatra (-es) *secundum* veneratrix, cultrix *sim. formatum. J. B. H.*] PRVD. ham. 404 incerat lapides fumosos -x religio.

[**īdōlolatrōcinia** (*inter opera carnis*) ITALA Gal. 5, 20 (cod. d) (εἰδωλολατρεία, VVLG. idolorum servitus). *ab* idololatria, *contaminatum c.* latrocinium; *sed confusio potius scribae quam auctori debetur.*]

[? **īdō(lo)latrus**, -ī. idolatrorum *vix recte trad. pro* ido⟨lo⟩latrarum FIRM. err. 20, 5 p. 52, 20.]

īdōlothytus, -a, -um, εἰδωλόθυτος. **a** *i. q. idolis immolatus, sacrificatus*: MAR. VICTORIN. in Gal. 2, 5 p. 1159ᶜ -os cibos (*cf.* AVG. epist. 47, 4. GAVDENT. 9 med. victimarum. 15 med. carnes). AVG. c. adv. leg. 1, 19, 38 sacrificia. **b** *sensu latiore i. q. ad idololatriam pertinens*: TERT. spect. 13 extr. aures et oculos ab -is et necrothytis voluptatibus abstinemus *eqs.* idol. 13 p. 44, 29 quid participas -a sollemnia? PACIAN. epist. 3, 23 p. 91 voces ebriorum et cantus -i personabant *castra.* *hinc n. subst.* **īdōlothytum**, -i, εἰδωλόθυτον. *i. q. idolis sacrificatum* (*cf.* PELAG. in I Cor. 8, 1 p. 171, 3 S. AVG. epist. 47, 4 si illud, quod in agris nascitur, consecratur idolo vel sacrificatur, tunc inter -a deputandum est): ITALA act. 15, 29 (Iren. 3, 14, 11 Hesych. in lev. 13, 18—23 p. 941ᴮ *al.*) ut abstineatis ab -is (εἰδωλοθύτων, immolatis simulacrorum VVLG., sacrificiis *vel* sacrificatis ITALA *al.*) et sanguine [et suffocato] et fornicatione (ITALA act. 21, 25 [cod. e], idolis immolato VVLG.; *inde* HESYCH. in lev. 5, 1—13 p. 832ᶜ LEO M. epist. 167, 19 *al.*). ITALA (Tert. pudic. 19 p. 262, 4) *et* VVLG. apoc. 2, 20 ad fornicandum et edendum (VVLG. manducare) de -is (TERT. idol. 10 p. 40, 1. pudic. 14 p. 247, 25 -um edunt [praescr. 33 *al.*]. *cf.* VVLG. apoc. 2, 20 manducare de -is [I Cor. 8, 7 -um manducant. 8, 10 HIER. epist. 21, 13, 7 PELAG. in Rom. 15, 2 *al.*]. HIER. in Tit. 1, 15 de -is esse vescendum [AVG. bon. coniug. 16, 18]. HESYCH. in lev. 15, 19—23 p. 978ᴬ comedere. *cf.* TERT. paenit. 8, 1 -orum esum [HIER. c. Lucif. 24. *cf.* HESYCH. in lev. 13, 18—23 p. 941ᴮ]). ITALA I Cor. 10, 8 (Tert. coron. 10 p. 440, 8 Oe.) si quis ... dixerit: hoc -um est (VVLG. immolatum est idolis. *cf.* TERT. *ad l.* AVG. epist. 47, 6 ut cibus *in idolio positus* ... -um sit). TERT. idol. 22 praeceptum *eleemosynae* ... -um quodammodo feci. ieiun. 15 p. 294, 4 -orum exceptionem. adv. Marc. 5, 7 p. 595, 1 de idolis coepit de -is disputaturus. IREN. 1, 24, 5 contemnere ... -a.

īdōlum (-on), īdōlum, -ī *n.*, εἴδωλον. EVCHER. instr. 2 p. 155, 10 -a simulacra, Graecum est. TERT. idol. 3 p. 33, 1 (= ISID. orig. 8, 11, 13) εἶδος Graece formam sonat et ab eo per diminutionem -um deductum *eqs.* ISID. orig. 8, 11, 14 quidam ... imperite dicunt -um ex dolo (*cf. l. 3*) sumpsisse nomen, quod diabolus creaturae cultum divini nominis invexit (*inde* GLOSS.ᴸ III Abstr. ID 5. *cf.* FILASTR. 109, 7 nomen -i species doli *eqs.* FVLG. myth. 1, 1, 15 id est idos dolu. CASSIOD. in psalm. 96, 7 quod ipsum sit dolum). *in versibus excepto* LVCIL. (*v. l. 12*) *semper scanditur* īdŏl- (*cf. L. Mueller, De re metr.² 446*).; *de prosa v. p. 225, 84 et l. 3. 4.* *hic illic in codd. scribitur* hi- *vel* y-; eid-: *v. l. 14 al.* -on: PLIN. iun. *l. 24.* *pro masc.*: COMM. apol. 436 -is ... qui. *legitur inde a* LVCIL., *sed usu pro Latino receptum videtur demum inde a* TERT.; *praebent tantum* ECCL. *praeter* PS. APVL. Ascl. 37. 38 *v. infra l. 32.*

I *in philosophia Epicuri et Democriti i. q. simulacrum rerum, effigies, figura*: LVCIL. 753 eidola (et dola *codd.*) atque atomus (*i.* ἀτόμους) vincere Epicuri volam. CIC. fin. 1, 21 Democriti atomi, inane, imagines quae εἴδωλα (idola *vel* yd- *codd.*) nominant, quorum incursione non solum videamus, sed etiam cogitemus. Att. 2, 3, 2 si κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις videremus, valde laborarent εἴδωλα in angustiis *eqs.* (*v. Constans, Rev. Phil. 57, 1931, 232*). *adde t. t. philos. neoplaton. i. q.* 'species': MAR. VICTORIN. adv. Arr. 4, 11 p. 1121ᴮ in hylen mersa *anima* et ... carnalibus vinculis implicata vivendi -um materiae faecibus praestat (*cf. 1, 61 p. 1076ᶜ [v. Theiler, Porphyrius und Augustin 1933 p. 29]; cf. et Macr. somn. 1, 14, 15 et Procl. inst. theol. 64 extr.* ἰνδάλματα ... τῶν ψυχῶν, *ibid.* εἴδωλα [*Theiler per litteras*]).

II *i. q. species, spectrum, umbra*: PLIN. epist. 7, 27, 5 apparebat -on, senex macie et squalore confectus (*syn.* imago). PRVD. c. Symm. 1, 424 obscuras video tibi circumferrier umbras caeruleasque animas atque -a nigra volare.

III *apud* ECCL. *i. q. statua aut imago effigie humana facta et deorum loco ab ethnicis vel Iudaeis culta* (*cf.* ISID. orig. 8, 11, 13); *sim. de mortuorum imaginibus desiderio vel luctu cultis* (*cf.* FVLG. myth. 1, 1 p. 15 *et s.* idololatria *p. 224, 13 et l. 74*): **A** ***proprie***: **1** *res notabiles ad naturam* -orum *pertinentes*: **a** *definitiones, descriptiones*: PS. APVL. Ascl. 37 *proavi nostri* evocantes animas daemonum vel angelorum eas indiderunt imaginibus sanctis ..., per quas -a et bene faciendi et male vires habere potuissent (38). TERT. idol. 3 -um aliquamdiu retro non erat. 4 p. 33, 19 (*v. supra p. 223, 73*). coron. 10 p. 441, 6 Oe. 'custodite vos ab -is!' (*I Ioh. 5, 21*; simulacris VVLG.). non iam ab idololatria quasi officio, sed ab idolis, id est ab ipsa effigie eorum. *ibid.* p. 439, 5 ipsi *mortui* -a statim fiunt et habitu et cultu consecrationis. ITALA psalm. 115, 4 (Tert. coron. 10 p. 439, 15 Oe.) -a (simulacra VVLG.) nationum, argentum et aurum, oculos habent nec vident *eqs.* (*cf.* ITALA psalm. 134, 15 *al.*). CYPR. testim. 3, 59 p. 163, 17 daemonia et -a, id est simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea (HIER. in Ezech. 6, 18 AVG. quaest. hept. 7, 41. *cf. p. 225, 81*). FIRM. err. 28, 2. OPTAT. 4, 9 p. 115 in -is virtus naturalis nulla est ... -um nec de se est aliquid et, dum colitur, nihil est (VVLG. I Cor. 8, 4 RVFIN. Orig. in exod. 8, 3 *al.*). VVLG. deut. 29, 17 abominationes et sordes, id est -a eorum (*Aegyptiorum*), lignum et lapidem, argentum et aurum, quae colebant. sap. 14, 29 -*a* sine anima sunt. RVFIN. Clement. 4, 26 Orig. in exod. 8, 3. PRVD. perist. 2, 484 aera innoxia, quae nunc habentur -a. AVG. civ. 18, 31 extr. 'sculptilia et conflatilia' (*Nah. 1, 14*), id est -a deorum falsorum. *al.* *nota*: HIER. chron. a. Abr. 1853 templum ab -orum imaginibus emundans. sit. et nom. p. 154, 3 Iosias rex -orum signa combussit. CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 249 deorum -a devastantes.

b *loci potiores de deis paganis*: TERT. spect. 5 extr. ⟨qui *sc.* reges⟩ quo⟨s⟩ que⟨m⟩ per ordinem et quibus -is ludos instituerint. 9 si Romae Romulus quadrigam primus ostendit, puto et ipse inter -a conscriptus est, si idem est Quirinus. idol. 10 p. 39, 28 quis ludimagister sine tabula VII -orum Quinquatria ... frequentabit? *ibid.* p. 40, 9 flaminicae et aediles sacrificant ...; schola honoratur feriis, idem fit -i natali. ITALA III reg. 11, 33 (Lucif. reg. apost. 4 p. 44, 29) fecit *Salomon Astarte*, -o immundo Sidoniorum et Cama, -o Moab (*LXX* βδελύγματι Σιδωνίων καὶ εἰδώλοις Μωάβ; VVLG. Astarthen deam Sidoniorum et Chamos, deum Moab. *cf.* VVLG. IV reg. 23, 13). ITALA (Cypr. testim. 3, 59 *al.*) *et* VVLG. sap. 15, 15 omnia -a nationum aestimaverunt deos. PRVD. psych. 379 quos ... viros ... non -a bello cedere compulerant *al.* *nota*: TERT. ieiun. 16 extr. *ethnicus* [deo] -o gulam suam mactat, tu deo non vis. GAVDENT. 8 med. innumeros sibi -orum deos generatio humana coniunxerat. HIER. epist. 120, 4 *hebdomadam ethnici* -orum et elementorum nominibus appellant. EVCHER. form. 4 p. 24, 16 vespertiliones -orum monstra. 4 p. 28, 22 talpae -a vel haeretici qui non vident veritatem. *additur vel opponitur deus verus* (*cf. l. 67*): TERT. spect. 13 p. 15, 20 in consecrationibus -orum, sive mortuorum sive, ut putant, deorum. idol. 20 p. 54, 14 qui -um nomine dei honoraverit. coron. 10 in. quid ... tam indignum deo, quam quod dignum -o? *eqs.* adv. Marc. 2, 22 p. 365, 11 avocante *institutione* ... ab -is ad deum officia (4, 1 p. 424, 6). 4, 17 p. 434, 28 *homines* facilius -is quam creatori ... debitum gratiae referentes. adv. Prax. 18 p. 260, 24 -a ... id est alium deum et alium Christum. PS. TERT. adv. Iud. 1 p. 702, 18 Oe. derelicto deo -is deservivit *populus Iudaeus* (LVCIF. reg. apost. 1). ITALA (Tert. pudic. 15) *et* VVLG. II Cor. 6, 16 quis consensus templo dei et -is? CYPR. GALL. exod. 757 iud. 412 lev. 296. CYPR. idol. tit. p. 19, 1 quod -a dii non sint (Fort. 5 capit. 1). Fort. capit. 2 destructis -is ... deum solum

[Bannier]

colendum esse. test. 359 tit. -is, quae gentiles deos putant. Novatian. cib. Iud. 7 Comm. apol. 685. 770 Hil. c. Aux. 3 Zeno 14, 2. Hier. c. Vigil. 7 qui quondam colebamus -a, nunc deum colere non debemus *eqs.*? epist. 34, 2, 2 cum -a dei honore venerentur. Vvlg. I par. 16, 26 omnes dii populorum -a. Rvfin. Greg. Naz. orat. 2, 18, 1. Avg. civ. 20, 19 p. 449, 25 D. non ... templum alicuius -i aut daemonis templum dei apostolus diceret. serm. 362, 20, 23. *al.*

2 *notabilia quaedam*: **a** *de -is variarum gentium*: *generatim*: Itala psalm. 134, 15 (Firm. err. 28, 3) gentium (Vvlg. IV reg. 16, 3 *al.* Hier. epist. 34, 2, 3 *al.*). Vvlg. sap. 14, 8 nationum (15, 15). Avg. serm. 220 paganorum. *speciatim*: Vvlg. III reg. 11, 5 Ammonitarum (11, 7 filiorum Ammon). III reg. 11, 7 Moab (*cf.* Tert. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 15 *al.*). IV reg. 23, 13 Sidoniorum (*cf.* Tert. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 15 *et p. 226, 64*). Is. 10, 11 *Samariae* (Lib. gen. 50, 9 *cf.* Hier. hom. Orig. in Is. 1). Ezech. 8, 10 domus Israel. 20, 7 *et* 8 Aegypti (*cf.* Avg. conf. 7, 9, 15 serm. 4, 12. 197, 1). *adde*: Rvfin. Orig. in lev. 12, 4 Atheniensium.

b *de -is variis fere indecl. vel genetivo significatis*: Cypr. epist. 58, 5 -um Bel (*cf.* Vvlg. Dan. 14, 2). Vvlg. lev. 20, 2 -o Moloch (III reg. 11, 5). iud. 10, 6 -is, Baalim et Astaroth (*cf.* IV reg. 23, 13). Rvfin. Orig. in num. 20, 3 *Beelphegor* -i nomen est *eqs.* *adde*: Firm. err. 2, 3 -um Osiridis (27, 1). Lact. mort. pers. 33, 5 confugitur ad -a: Apollo et Aesculapius orantur.

c *genetivo indicatur materia, qualitas sim.*: Vvlg. Is. 2, 20 proiciet homo -a argenti sui (31, 7). Vvlg. iud. 10, 16 alienorum deorum -a proiecerunt (Avg. civ. 18, 31 extr. deorum falsorum *al.*). Assvmpt. Moys. 2, 9 animalium. Pass. Petr. Paul. long. 6 vituli. Vvlg. Ezech. 8, 3 ad aquilonem ... erat statutum -um zeli (8, 5). 16, 36 abominationum. I Macc. 1, 57 desolationis. Rvfin. Orig. in num. 20, 1 turpitudinis. Avg. serm. 53, 7 falsitatis. Fvlg. Rvsp. c. Fastid. 6 diversi generis diversaeque virtutis.

d *nominatur locus* -orum: Vvlg. iud. 3, 26 pertransiit locum -orum. Optat. 3, 8 p. 91, 5 christiani -orum cogebantur ad templa (Vvlg. I reg. 31, 9 in templo -orum. I Macc. 1, 50 II Cor. 6, 16 Avg. conf. 7, 14, 20 epist. 46, 14 *al.* *cf.* Vvlg. Is. 65, 4 delubris -orum [Hier. epist. 40, 2, 2]). Hier. in Ier. 1, 28, 1 amoena ... et excelsa loca -is dedicantur. in Ezech. 4, 14, 1 p. 134 quod in montibus lucisque -is hostias immolaverint (*cf.* Vvlg. deut. 12, 3 lucos igne comburite et -a comminuite. IV reg. 21, 7 -um luci. Ier. 4, 15 -um de monte Ephraim. Apon. 1 p. 38 templa et luci -orum). Vvlg. Ier. 32, 34 posuerunt -a sua in domo (Ezech. 18, 6 -a domus. *cf.* Amos 7, 16 domum -i). Amos 1, 5 disperdam habitatorem de campo -i. I Macc. 1, 50 aedificari aras et templa et -a (1, 57. *cf.* Isid. orig. 8, 9, 16 aras -orum). Avg. epist. 46, 18 de horto vel de possessione -orum ... holus emere. *al.*

3 *iuncturae selectae*:

a *verbales*: *acc.* -um (-a): ⓐ *de fabricatione, aedificatione, sim.*: aedificare: Vvlg. I Macc. 1, 50. 57. caelare: Hier. epist. 27, 2, 1. componere: Zeno 2, 14, 3 de terra. educere: Ven. Fort. Mart. 4, 211. fabricari (-e): Tert. spect. 2 coron. 10 Avg. civ. 14, 11 epist. 43, 23. *al.* *per imaginem*: Avg. in euang. Ioh. 40, 4 in corde (serm. 43, 3. *cf.* Hier. hom. Orig. in Is. 8, 1). facere (fieri): Tert. idol. 6 in. Itala exod. 20, 4 (Cypr. Fort. 1 *al.* [εἴδωλον, Vvlg. sculptile. *cf.* Vvlg. lev. 26, 1. *interpretatur differentiam inter* -um *et similitudinem* Rvfin. Orig. in exod. 8, 3 [*v. totum locum*]). Comm. instr. 1, 2, 7 ad *regum* effigies. Firm. err. 28, 7 Optat. 2, 22. 4, 9 Lvcif. reg. apost. 4 Vvlg. iud. 17, 5 *al.* Dan. 14, 4 manu (Hier. epist. 21, 13, 1 *al.* *cf.* Vvlg. sap. 14, 8 per manus). Avg. serm. 241, 3, 3. formare: Tert. idol. 11 Cypr. Gall. Ios. 503. instruere: Tert. idol. 11. operari: Vvlg. Os. 6, 8. pangere: Cypr. Gall. exod. 757. plasmare: Cassiod. Didym. p. 83, 16. ponere: Vvlg. IV reg. 21, 7 Ier. 32, 34. statuere: Vvlg. Ezech. 8, 3. ⓑ *de cultu, veneratione sim.*: adorare: Tert. idol. 7 Cypr. Gall. Ios. 171 iud. 483 Lvcif. non conv. 11 p. 24 Itala num. 25, 2 (Rufin. Orig. in num. 25, 2 τοῖς εἰδώλοις, Vvlg. deos). Filastr. 109, 6 Lvcif. non conv. 11 p. 24, 22 Ambr. Abr. 2, 11, 81 Rvfin. Greg. Naz. orat. 6, 7, 2 Avg. epist. 43, 23. 51, 1 *al.* celebrare: Cypr. Gall. num. 725. colere: *saepissime, ut* Tert. spect. 3 idol. 11 Cypr. sent. episc. 52 p. 454 Comm. apol. 436. 819 *al.* diligere: Sedvl. carm. pasch. 5, 146. honorare: Tert. idol. 9. invocare: Avg. serm. 56, 1. rogare: Optat. 3, 8 p. 91, 7. sectari: Cypr. Gall. Ios. 171 Svlp. Sev. chron. 1, 24, 5. sequi: Carm. adv. Marc. 1, 10 Cypr. testim. 1, 1 Comm. instr. 1, 34, 9 Vvlg. III reg. 21, 26 Ier. 2, 8 Hier. in Ier. 1, 16, 3. venerari: Cypr. Demetr. 12 p. 360, 2 Hier. epist. 34, 2, 2 hom. Orig. in Ier. 3, 2 Rvfin. Greg. Naz. orat. 9, 5, 3 *al.* ⓒ *de variis aliis actionibus*: abscondere: Avg. c. Faust. 13, 9. afferre: Avell. p. 770, 7. auferre: Vvlg. II par. 15, 8 Svlp. Sev. chron. 1, 9, 4. baiulare: Assvmpt. Moys. 8, 4. ferre *i. auferre*: Vvlg. iud. 18, 18. 20. furari: Vvlg. gen. 31, 19. 32. interrogare: Vvlg. Ezech. 21, 21. invenire: Filastr. 109, 6. mancipare: Tert. idol. 1 daemoniis et immundis spiritibus. mutare: Hier. in Ier. 2, 71, 1 idolo. occulere: Avell. p. 772, 16. reperire: Svlp. Sev. chron. 1, 9, 4. sepelire: Firm. err. 2, 3. tollere: Avell. p. 772, 3. ⓓ *de actionibus contra -a hostilibus*: abicere: Vvlg. Is. 31, 7 Iord. Rom. 55. abominari: Vvlg. Rom. 2, 22 Epiphan. Avell. p. 772, 1. blasphemare: Lib. pontif. p. 41, 8. comminuere: Vvlg. deut. 12, 3 Avg. c. Parm. 1, 9, 15 Pavl. Petric. Mart. 2, 257 *al.* conterere: Vvlg. Is. 2, 18 Ezech. 6, 6 Ven. Fort. carm. 10, 6, 125. derelinquere: Cypr. unit. eccl. 3 Comm. instr. 2, 5, 1. deserere: Avg. catech. rud. 21, 37, 19. destruere: Tert. idol. 21 Vita Cypr. 17 Greg. M. epist. 11, 56. detestari: Priscill. tract. 1, 15 p. 14, 19. devastare: Cassiod. Ios. c. Ap. 1, 249. dimittere: Avg. serm. 4, 12. disicere: Cypr. Gall. exod. 1012 cum titulis. deut. 66. disperdere: Hier. hom. Orig. in Ezech. 1, 12. dissipare: Chronogr. gen. 50, 9. evertere: Avg. serm. 22, 4, 4. frangere: Filastr. 147, 2 Avg. serm. 53, 7. nescire: Rvfin. Orig. hom. in exod. 2, 4. pellere: Drac. laud. dei 2, 589 cordibus. persequi: Avg. serm. 44, 1, 2. proicere: Tert. adv. Marc. 3, 23 p. 417 Ps. Tert. adv. Iud. 13 Vvlg. iud. 10, 16 *al.* Is. 2, 20. proterere: Prvd. perist. 3, 74 sub pedibus. relinquere: Ps. Tert. adv. Iud. 3 Cypr. Demetr. 16 Vvlg. Tob. 14, 8 *al.* sternere: Ven. Fort. carm. 10, 6, 125. vertere: Ven. Fort. Mart. 1, 345.

dat. -o (-is): accendere: Vvlg. Ezech. 6, 13 tura. adolere: Vvlg. II par. 30, 14 incensum. aedificare: Tert. idol. 8 templa et aedes. Itala (Lucif. non. parc. 7 p. 224, 10) *et* Vvlg. IV reg. 23, 13 excelsa. Vvlg. III reg. 11, 7 fanum. benedicere: Vvlg. Is. 66, 3. consecrare: Rvfin. Orig. in num. 20, 3. Avg. epist. 47, 4 quod in agris nascitur. Salv. gub. 6, 60 superstitiones *al.* constituere: Ambr. Hel. 2, 2 altare. dare: Tert. coron. 10 nihil. Vvlg. lev. 20, 2 de semine suo. Avg. quaest. hept. 1, 111. dedicare: Gavdent. serm. 12 med. Avg. pecc. mer. 1, 29, 57. deservire: Tert. idol. 18. dicare: Origo Const. 6, 33 *millesimum annum*. Oros. hist. 7, 28, 1. facere: Tert. idol. 15. Avg. epist. 47, 4 sacrificium. famulari: Tert. scorp. 8. immolare: Tert. coron. 10. Gavdent. serm. 12 creaturarum genera. Vvlg. Ezech. 23, 39 I Cor. 8, 4 *al.* Rvfin. Orig. in num. 10, 1. *passim*. induere: Tert. idol. 18 praetextas et trabeas. instituere: Tert. spect. 5 ludos. litare: Prvd. perist. 1, 42 Svlp. Sev. chron. 1, 24, 4. mancipare: Tert. adv. Marc. 2, 23. Avell. p. 421, 25 *consortium*. notare: Tert. spect. 5 ludos. nuncupare: Tert. idol. 10 *quaestum*. ponere: Avg. serm. 46, 33 tus. praeferre: Tert. idol. 18 *fasces et virgas*. profanari: Tert. idol. 10 p. 39, 30. prostitui: Fvlg. Rvst. rem. pecc. 1, 21. renuntiare: Tert. spect. 13. sacrificare: Cypr. Fort. 3 tit. hab. virg. 11 laps. 8 Comm. apol. 748 *al.* servire: *passim, velut.* Tert. scorp. 3 Comm. apol. 695 Vvlg. iud. 10, 6 IV reg. 17, 41 *al.* supplicare: Svlp. Sev. chron. 1, 24, 6. turificare: Pass. Crispin. 1. vindicare: Tert. adv. Marc. 3, 15 p. 400 *divinitatem*.

b *nominales*: *α gen. obi.*: ⓐ *nom. actionis sim.*: abolitio: Avg. c. Faust. 13, 13. adulterium: Gavdent. serm. 8 med. cibus: Cypr. laps. 15 p. 248, 6. conscientia: Vvlg. I Cor. 8, 7. consecratio: Tert. spect. 13. contumelia: Oros. hist. 1, 8, 7. cultura, cultus: Tert. scorp. 2 Ps. Lact. mort. pers. 2, 6 Lvcif. reg. apost. 8 Ambr. obit. Theod. 4 *al. passim*. destructio: Hil. syn. 38. 56. donarium: Vvlg. II Macc. 12, 40 (ἱερώματα τῶν ... εἰδώλων). execratio: Tert. scorp. 2. exquisitio: Vvlg. sap. 14, 12 (ἐπίνοια). fabricatio: Tert. idol. 8 praedic. 5. factura: Tert. scorp. 2. figmentum: Avg. spir. et litt. 12, 19. fornicatio: Avg. serm. 33, 3. honor: Tert. idol. 15. 16. 21, 22 Avg. c. Adim. 14 p. 151. immolatio: Greg. M. epist. 5, 38. inimicitiae: Ennod. opusc. 2, 129 p. 327, 11. laus: Hier. epist. 21, 13, 9. mysterium: Tert. praescr. 40, 2 Rvfin. Orig. in num. 21, 3. oppressio: Epist. pontif. 353 (Bonif. I) Migne 20, 767 A. perditio: Oros. hist. 7, 27, 13. praedicatio: Tert. idol. 10. sacrificium: Rvfin. Orig. in num. 20, 1 (*bis*). servitus: Itala Col. 3, 5 (Cypr. epist. 55, 27 *al.* εἰδωλολατρεία, Vvlg. simulacrorum servitus). Evagr. alterc. 2, 1 p. 6. superstitio: Favstin. trin. 5, 5 p. 73 A Cod. Theod. 16, 7, 6 (*a. 396*). veneratio: Hier. c. Lucif. 12. ⓑ *nom. agentis*: artifex: Tert. idol. 7. cultor: Tert. adv. Prax. 18 p. 260, 12 Apon. 4 p. 73 *al.* factitator: Tert. *l. 60.* plastes: Vvlg. Is. 44, 9. procurator: Tert. idol. 11. *al.*

β gen. subi., poss., epexeg. sim.: altaria: Vvlg. par. II 34, 5. arae: *v. p. 227, 43.* anima et spiritus: Tert. idol. 11 p. 41, 28. campus: *v. p. 227, 42.* delubrum: *v. p. 227, 35.* escae: Avg. epist. 47, 4. figurae: Vvlg. IV reg. 23, 24. formae: Priscill. tract. 3, 70 *al.* Filastr. 18, 1 *al.* illuvies: Prvd. c. Symm. 1 praef. 72. imago: Vvlg. Am. 5, 26 Hier. chron. a. Abr. 1853. morticina: Vvlg. Ier. 16, 18. multitudo: Tert. adv. Prax. 13 p. 249, 9. natalis: Tert. idol. 10 p. 40, 8. nomina: Hier. epist. 64, 18, 5. 120, 4. potentia: Vvlg. Esth. 14, 8. religio: Optat. 4, 9 p. 116, 5. reliquiae: Cypr. laps. 2 p. 238, 4. signa: Hier. sit. et nom. pag. 154, 3. superstitio: Favstin. trin. 5, 5 p. 73 A. tabula: Tert. idol. 10 p. 39, 28. templum: Tert. spect. 11 (*al. v. p. 227, 33*). vanitas: Filastr. 109, 5 Rvfin. Greg. Naz. orat. 2, 18, 1. vis: Tert. adv. Marc. 1, 11 p. 304, 10.

c *locutiones praepositionales*: Tert. orat. 15 *quidam* adeunt ad -a (scorp. 3 invitantur *al.*). 16 *id* reprehendi meretur, quod apud -a celebratur (anim. 39 infulis apud -a confectis. *al.*). idol. 21 iures per -a (Hier. epist. 58, 3, 5 si loca sancta per -a polluissent. *al.*). Vvlg. Ier. 2, 11 populus ... meus mutavit gloriam suam in -um. *et al.*

4 *syn. et iuxta pos.*: Tert. spect. 13 -orum, sive mortuorum ... sive deorum (Itala lev. 19, 4 [Tert. scorp. 2] -a et deos fusiles. Cypr. Gall. exod. 757 -a ... fictumque deum). Itala exod. 20, 4 (Cypr. Fort. 1 Firm. err. 28, 7) non facies ... -um nec cuiusquam

[Bannier]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

similitudinem (εἴδωλον, VVLG. sculptile). apoc. 9, 20 (Cypr. testim. 3, 59), daemonia et -a (AVG. serm. 13, 2 *al.* *cf.* HIER. epist. 49, 14, 6 daemonibus [PRVD. perist. 10, 101 AVG. civ. 10, 32 p. 456, 15 D. *al.* *cf.* 8, 24 p. 360, 18. 361, 21]). CYPR. Demetr. 12 p. 360, 2 -a et ... simulacra (VVLG. num. 23, 21 CASSIAN. inst. 7, 7, 6). VVLG. lev. 26, 1 -um et sculptile (iud. 18, 18 *al.* *cf.* iud. 18, 18 -a atque conflatile). PRVD. c. Symm. 2, 48 pigmenta, camenae, -a. AVG. serm. 362, 20, 23 terrena -a et figmenta. NICET. symb. 1 p. 39, 5 culturis et -is, sortibus et auguriis (p. 54, 4). *epitheta*: candidum, marmoreum: ITIN. Anton. Plac. rec. A 38. immundum: PASS. Claud. Ast. 5. ineptum: CYPR. Demetr. 12 p. 360, 2. insensatum: ZENO 1, 14, 2. insensibile: PELAG. in Eph. 2, 12 p. 354, 5. ligneum: ITALA lev. 26, 30 (Lugd.) *al.* mutum et surdum: AVG. serm. 56, 1 ACT. Marcell. 1 PASS. sept. dorm. 1. monstruosum: PRVD. perist. 2, 7. saxeum: CYPR. Gall. iud. 412. vanum: CARM. adv. Marc. 1, 10 COMM. apol. 436 *al.* DRAC. satisf. 96.

B ***tropice et translate i. q. res (et opinio) vana, vanitas***: TERT. idol. 20 p. 54, 14 'non sumus ... nomen domini dei tui in vano' (*exod. 20, 7*), id est -o. pudic. 10 p. 240, 17 *Hermae pastor* ebrietatis -um et moechiae asylum. HIER. in Ier. 1, 16, 3 pro deo secuti sunt vanitatem, -a videlicet *cf.* ITALA deut. 32, 21 (Lugd.) ipsi ... in ira compulerunt me in -is suis (εἰδώλοις, VVLG. vanitatibus). Ezech. 36, 17 (Tycon. 4 p. 32, 19) polluerunt illam (*terram*) in via sua et in -is suis (VVLG. in studiis suis). ITALA (Aug. civ. 18, 34 p. 306, 29 D.) *et* VVLG. Ezech. 37, 23 neque polluentur ultra in -is suis et abominationibus *eqs.* *cf. allegoricas interpretationes*: OPTAT. 4, 9 p. 115, 5 (*ad Vulg. Ier. 2, 13*) fecerunt *Iudaei* sibi -a, hoc est lacus detritos, qui non possunt aquam continere. PS. HIL. libell. 1 ut ab -is et ab omnibus voluptatibus hominum ... recedant. HIER. epist. 21, 13, 6 si quod ... superfluum *in philosophis* de -is, de amore de cura saecularium rerum *repperimus*, haec radimus *eqs.* (*cf.* 21, 13, 7 ne in -o quis recumbat, *ubi potius* idolio *scrib., v. p. 222, 73*). *Bannier.*

idōneitās, -ātis *f.* [*cf.* idoneus. *J.*] idonitas: *v. l. 39.*

1 *vi activa i. q. habilitas, facultas*: PS. HIER. epist. 5, 7 p. 69^{D} numquid ingerit *deus* quod excessu transcendat -em nostrae virtutis? AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 403, 28 commendaret ergo *dominus homo* idoneo servo oves suas ... nunc vero dominus Christus ... -em servi in passione sanguinis quaerit. CASSIAN. conl. 3, 15, 4 (*ad II Cor. 3, 5* sufficientia) quod minus Latine, sed expressius dici potest: idonitas (*sic codd., def. Petsch., v. Ind. p. 474*). BOETH. elench. soph. 1, 12 p. 1021^{D} id interrogare multa ... facit quamquam -em, ut ad inopinabile ducat aut falsum (εὐπορίαν τοῦ ... ἀγαγεῖν).

2 *vi passiva i. q. potestas, copia*: BOETH. anal. pr. 1, 32 p. 675^{B} aliam viam faciunt omnem non quidem contingentes -es opinantes esse (τὰς ἐνδεχομένας εὐπορίας).

***idōneus**, -a, -um. [*orig. inc. J.*]. *soni vel formae vulgares*: e-: LEX Sal. 39, 1 add. 2. *acc.* -o: LEX Sal. capit. 2, 8, 1 p. 141, 6. 11. *de comparativo*: CHAR. gramm. p. 242, 8 B. (= EXC. Bob. gramm. I 556, 20) neque enim ab '-o' idoneor fieri potest. *legitur tamen* -eor (-ior): CALL. dig. 26, 2, 18 -ior. 50, 6, 6 (5), 11 -iores. VLP. dig. 18, 2, 4, 6 -eor (-eior P^{b}). 43, 29, 3, 12 (-eor *F*). PAVL. dig. 47, 23, 2 (-eorum F^{1}, -iorum F^{2}). TERT. anim. 18 p. 327, 7 -iorem. adv. Hermog. 18 p. 145, 1 -iorem (*dub.* pall. 3 p. 930 Oe. -ius *v. infra l. 75*). BOETH. syll. categ. 1 p. 798^{C} -ior. *male traditum videtur* -eior (*cf. l. 50*): AVG. serm. ed. Morin app. 9, 169 (*G*, -eor *P*). PS. AVG. serm. 298, 2 p. 2316. *in usu est* magis -us *inde a* PLAVT. Poen. 583. *pro superlat. ponitur* maxime -us *inde a* RHET. Her. *et* VARRONE. *de notione*: CHAR. gramm. p. 403, 19 B. (= DIFF. gramm. VII 532, 7 DIFF. ed. Beck p. 37, 85) aptum loco venit et tempore, quod habet summetriam; utile ⟨ad aliquid re⟩fertur, uti ⟨in⟩prudenti[s] litterae ⟨utiles sunt⟩; -um vel amicum per consilia dicimus vel servum in usu domini sui. PAVL. FEST. p. 122 maturum -um usui *antiqui appellabant.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 415, 1 B. aptus: -us. utilis. conveniens. congruens. habilis. DON. Ter. Andr. 757 (*v. p. 230, 55*). Hec. 361 (*v. p. 232, 7*). GLOSS.^{L} II Abav. ID 9 -um: probum, aptum, δόκιμον. Philox. ID 9 -i: ἱκανοί. 10 -um: ἀξιόχρεων. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem, praecipue apud script. variarum scientiarum (ex. gr.* VARRO 43^{ies}, aptus 18^{ies}; RHET. Her. 35^{ies}, aptus *deest); rarius apud poetas (ex. gr.* HOR. 8^{ies}; aptus 14^{ies}; PROP. *semel*, aptus 8^{ies}; OV. 6^{ies}, aptus 126^{ies}), *ubi omnino deest* CATVLL., VERG. (aptus *bis*), TIB. (aptus 6^{ies}), MANIL., SEN. trag. (aptus 4^{r}), LVCAN. (aptus *ter*), SIL., STAT. (aptus 10^{ies}), MART. (aptus 8^{ies}) *al.; e prosariis devitant* SCRIB. LARG. (aptus 5^{ies}), MELA, TAC. *in scriptis minoribus.* [*dub. interpr.*: ITALA psalm. 131, 6 (Cas.) invenimus eam in agro -o silvae (*gr.* ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ, VVLG. in campis silvae). *locus ut vid. corrupt.*: TERT. pall. 3 p. 930, 5 Oe. haud latet bombycem ..., quae per aërem liquando araneorum horoscopis idonius (si domus *AB*) distendit, dehinc devorat, mox alvo reddere (*cf. p. 237, 72*). pudic. 6, 15 (*contextus non sanus*). *perperam trad.*: CATVLL. 29, 8 (ydoneus *GO*, Adoneus *vulgo, cf. vol. I 804, 10*). VLP. dig. 19, 1, 13 pr. (id ⟨n⟩on evenisse *em. Ed. Fraenkel, Ztschr. d. Savigny-Stift. f. Rechtsg. 44, 1924, p. 527*). ITALA psalm. 90, 1 (Cas.) in tegumento -i (*fort.* Adonai *sive* Adonei, *cf. vol. I 803, 58 sqq.*) (ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ, VVLG. in protectione dei caeli)]. *cf. Onom.*

I *de habilitate et opportunitate i. q.* ***aptus***, *appositus, habilis, strenuus sim.*: **A** *generatim*: **1** *de animantibus* (*bestiis v. l. 10 sqq. 62*): **a** *absolute* (*vel subaudita comparatione*): TER. Phorm. 721 magis esse illum -um, qui (*i. quippe qui*) ipsi sit familiarior. CAEPIO or. frg. Char. gramm. I 224, 21 vir bonus est et vehementer -us (IAVOL. dig. 43, 5, 5 *al.* *cf.* RHET. Her. 3, 4, 7 -is hominibus [4, 35, 47 CIC. div. in Caec. 9 h. -i atque integri. Verr. I 49 Cluent. 130 Att. 12, 44, 2 CAES. Gall. 3, 18, 1. 7, 31, 2 LIV. 28, 26, 6. 10 *al.*]. QVINT. inst. 9, 2, 30 personas [COD. Theod. 11, 7, 20 *syn.* strenuae. *al.*]). VARRO rust. 1, 20, 1 qui -i sint boves (ALF. dig. 15, 3, 16. *cf.* VARRO rust. 2, 4, 3 gregem. 2, 4, 17 *scrofam.* 3, 5, 5 *aves.* frg. Non. p. 168, 3 oves. *al.* CAES. Gall. 7, 65, 5 equis). 2, 10, 10 *magister* sine litteris -us non est. CIC. Verr. II 2, 107 (*coniunct.* splendidus, honestus). II 3, 216 habes auctorem -um (Att. 8, 14, 2 OV. fast. 2, 543). Sull. 50 satis -um officii tui iudicem. Att. 12, 8 comes est -us (epist. 16, 1, 1). SALL. Iug. 62, 4 quos -os ducebat (*cf.* TRYPH. dig. 27, 10, 16, 3 putaverit. *al.*). NEP. Dion 8, 2 quem si invenisset -um. LIV. 39, 18, 6 -us supplicii exactor (*cf.* TAC. ann. 14, 62 patrator). SEN. contr. 1, 2, 14 an -a sit *virgo* (*sc. sacerdotio*). VAL. MAX. 8, 10 ext. 1 scriptorum eius parum -um lectorem. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 42 unum pluresve artifices -os. TAC. hist. 2, 82 per -os ministros (VVLG. II Cor. 3, 6). SVET. Nero 44, 1 nullo -o respondente. IVLIAN. (*interpol.?*) dig. 13, 6, 20 tam -o servo (POMPON. dig. 10, 2, 45, 1). VLP. dig. 38, 17, 2, 37 -os *tutores* ... utrum facultatibus an et moribus petere debeat, dubitationis esse potest (*opp.* indignos. AVG. civ. 1, 30 p. 44, 17 D. COD. Iust. 5, 36, 4 *a. 260. cf. p. 234, 37. 235, 55*). GELL. 1, 9, 3 *syn.* exploratus. APVL. apol. 19 auditor. LACT. inst. 5, 1, 21 praeconibus. AMM. 15, 13, 2 interpres. PELAG. in II Cor. 8, 19 p. 278, 9 S. (*syn.* probatum. PS. AVG. quaest. test. I 111, 9). COD. Theod. 6, 35, 11 (*a. 381* = Iust. 12, 28, 3). *al.* CAES. AREL. suggest. p. 294 -is et efficacibus negotiatoribus Christi (*opp.* inutilis). INSCR. christ. Diehl 2291$^{adn.}$ -a semper (*falso Diehl in ind. p. 379*). *add. abl. resp.* (*cf. p. 235, 58*): PHYSIOGN. 108 corpore rectus, lateribus -us (-is *v. l.; gr.* εὔπλευρος). ENNOD. opusc. 3, 198 p. 382, 24 -us affectu. epist. 9, 30, 1 p. 251, 21 ore. *masc. plur. pro subst.*: CIC. Verr. II 2, 121 si is pretio ... -os (*Garat., al. al.;* -us *codd.*) vinceret. II 3, 184 multos non -os. LIV. 34, 25, 7 cum -is conlocutus. TAC. ann. 2, 39 per -os et secreti eius socios (EPIST. impp. de Asia [Bruns fontes^{7} p. 271] I 23). 13, 29 VEG. mil. 3, 8 *al.* *speciatim*: *in re militari*: RHET. Her. 4, 9, 13 sibi ... non -os imperatores ... praesto esse (QVINT. inst. 12, 3, 5. *cf.* CIC. Phil. 11, 7 ducem [SALL. or. Phil. 8 hist. frg. 3, 98 B 11 VELL. 2, 72, 5 *al.*]). CIC. epist. 15, 4, 3 equitatum sane -um. ad Brut. 9, 5, 2 Sj. legiones. CAES. Gall. 7, 15, 6 defensores oppido -i deliguntur (HIRT. Gall. 8, 23, 4. *cf.* VEG. mil. 1, 7 p. 12, 6 eligi. *al.*). BELL. Alex. 13, 4 milites (LIV. 42, 34, 13 *al.*). 17, 3 LIV. 29, 20, 6. 42, 31, 7 VEG. mil. 3, 22 p. 113, 20 *al.* *in re iudiciali*: CIC. div. in Caec. 8 queruntur accusatores se -os non habere (VLP. dig. 48, 5, 16, 6). 19 actorem (65). Verr. II 3, 138 -um (*i. aequum*) iudicem. Caecin. 5 defensorem (QVINT. inst. 4, 1, 46). LIV. 9, 26, 12 quaesitores. SEN. epist. 108, 12 (*trop.*) si advocatum -um nancta est veritas.

b *accedunt structurae*: *α enunt. relat. finale*: PLAVT. Aul. 252 video ... te me arbitrari ... hominem -um, quem ... ludos facias (CAES. civ. 1, 9, 1 PS. LACT. mort. pers. 18, 4. *cf.* CIC. Lael. 4 persona [*syn.* aptior]). Most. 625 videtur⟨ne⟩ ... -us, danista qui[d] sit? (TER. Andr. 492 [DON.: aptus et huic rei natus]. 757 [DON.: aptus ad omnia et bona et mala]). CIC. S. Rosc. 8 vos -os habitos, per quorum sententias ... id adsequantur. Verr. II 2, 118 putarem me -um, qui exemplum sequerer humanitatis. Manil. 66 non erit -us, qui ... mittatur (*cf.* CAES. civ. 3, 10, 2). Att. 1, 16, 16 non habebam -um, cui darem *epistulam* (*cf.* VLP. dig. 37, 10, 3, 5 [*ex rescr. Hadr.*]). OV. epist. 16, 43 CALL. dig. 50, 4, 14, 6 (*ex rescr. Hadr.*).

β ad (*subst. verb.: l. 65. 67. 76. bestiae: l. 65. 66. 79. 84*): PLAVT. Poen. 583 non potuisti adducere homines magis ad hanc rem -os (CIC. Verr. II 1, 83 CAES. civ. 3, 103, 1). VARRO rust. 2, 4, 16 tum *porci sacres* ad sacrificium -i dicuntur primum. 2, 6, 3 ad seminationem onagrus -us. 2, 7, 15 equi ... alii sunt ad rem militarem -i, alii ad vecturam, alii ⟨ad⟩ admissuram (*cf.* 3, 6, 2). 2, 10, 4 neque Bastulus neque Turdulus *canis* -i *sunt ad pecuariam* (*syn.* apta, adpositissimi). CIC. Cluent. 17 non essem ad ullam causam -us ..., si *eqs.* (Att. 9, 11^{a}, 2). Sest. 95 servos ad caedem -os. Lael. 62 qui ad amicitias essent -i. Att. 13, 32, 3 *Lucullum* ad illum σύλλογον personam -am. LIV. 4, 57, 2 cum ad id bellum ipsi satis -i duces essent (10, 14, 2). 6, 37, 8. PAVL. FEST. p. 4 *armentum* -um ad opus armorum. SEN. contr. 10, 4, 17 GELL. praef. 24 TERT. praescr. 27, 4 p. 39, 13. VVLG. II Cor. 2, 16 ad haec quis tam -us? (ἱκανός). RVFIN. hist. mon. prol. 115/6 ad tantarum rerum narrationem. COD. Theod. 7, 1, 5 ad usum castrorum militiaeque. ad *c. gerund.*: TER. Haut. 133 illa aetas (*sc. iuvenes*) magis ad haec utenda -ast. VARRO rust. 3, 7, 5 si qui pulli -i sunt ad vendendum. 3, 9, 6 *Chalcidici canes* sunt ... ad proeliandum inter se maxime -i. CAES. Gall. 4, 21, 1 ad haec cognoscenda. SALL. rep. 2, 5, 6 ad capessendam rem publicam. LIV. 25, 23, 15 electis ... ad rem tantam agendam ... -is centurionibus (33, 28, 12 QVINT. inst. 11, 1, 20). 44, 21, 9 ad militandum. SEN. contr. 7, 7 (22), 13 ad tantum sustinendum onus. COLVM. 7, 9, 3 sus ... ad partus edendos -a. [*Wiess*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SVET. gramm. 8 ad tuendam scholam (*cf.* AMM. 16, 2, 5). GELL. 2, 4, 5 ad accusandum. APVL. met. 4, 3 canes ... ursis ac leonibus ad conpugnandum -os. AMM. 15, 5, 31 ad id patrandum. PELAG. in II Cor. 3, 6 p. 246, 2 S. ad hoc implendum. NOVELL. Iust. 35, 10 ad peragendum ... officium (*syn.* aptissimum).

γ *dat.* (I) *rei* (*subst. verb.: l. 19*): SALL. Catil. 39, 6 quoscumque ... novis rebus -os credebat (*cf.* TAC. ann. 2, 79 novis consiliis). HOR. carm. 2, 19, 26 non sat -us pugnae ferebaris, *Bacche* (*syn.* aptior). epist. 2, 2, 7 -us arti cuilibet *verna* (*syn.* aptus). PROP. 1, 6, 29 non ego sum laudi, non natus -us armis. LIV. 8, 20, 4 sellularii, minime militiae -um genus (MACER dig. 49, 16, 13, 3. *cf.* SEN. contr. 10, 4, 18 castris [COD. Theod. 7, 1, 10]). SEN. contr. 1, 2, 13 *an* sacerdotio -a (*Kiessl.*, indigna *codd.*) sit virgo. 7, 6 (21), 14 inmatura ... puella nec adhuc iniuriae -a. 7, 6 (21), 22 illum huic materiae non minus -um esse, sed minus familiarem. VAL. MAX. 4, 3, 5 parum -um rei publicae civem. SEN. benef. 3, 8, 1 huic rei satis -us iudex (*cf.* APVL. met. 9, 39). COLVM. 6, 27, 9 *equus* admissurae (6, 28). QVINT. inst. 2, 8, 7 erit alius historiae magis -us (*syn.* compositus, utilis). 12, 10, 49 actionibus. decl. 251 p. 28, 21 nuptiis *puella* (*i. matura. cf. l. 26*). 257 p. 50, 26 matrimonio. TERT. apol. 37, 5 bello (*syn.* prompti). CAPITOL. Gord. 16, 2 milites proelio (*cf.* VEG. mil. 3, 2 p. 68, 4 expeditioni). CASSIAN. conl. 20, 8, 7 huic ministerio. COD. Iust. 14, 48, 22, 3 ruri. (II) *animantium*: HOR. carm. 3, 26, 1 vixi puellis nuper -us. COLVM. 6, 36, 1 quorum (*sc. parentum mularum*) si ⟨alter⟩ alteri non est -us. QVINT. inst. 2, 3, 1 -os rhetori pueros. APVL. met. 4, 3 (*v. supra l. 2*). apol. 70 ipsum uxori, fratrem eius virili togae -os (*i. maturos. cf. l. 19*) esse. *cf.* INSCR. christ. Diehl 4642 dulci filio, omnibus honorificentissimo et -o. (III) *dat. gerund.*: VELL. 2, 12, 2 repellendis tantis hostibus ... -um imperatorem *Marium*. COLVM. 1, 9, 3 dum modo perpetiendo labori (-e *SA*) sit -us *mediastinus*. 6, 24, 1 seminandis armentis *tauri*. TAC. ann. 1, 23 perferendis militum mandatis habebatur -us. 6, 27 egregium quemque et regendis exercitibus -um. EVTR. 9, 11, 2 vir ... rei publicae gerendae -us (9, 16). AVG. trin. 1, 1, 3$^{extr.}$ inhabiles minimeque -i percipiendo. COD. Theod. 6, 24, 2 armis gestandis (8, 7, 13. *cf.* 7, 1, 11 gerendis). 13, 3, 6 si qui erudiendis adulescentibus vita pariter et facundia (*abl. resp.*) -us erit.

δ *alia*: in *c. acc.*: LIV. 35, 32, 7 Athenienses maxime in eam rem -i visi sunt. SEN. contr. 10, 4, 16 infirmi et in nullam spem -i (*syn.* inutiles). *abl.*: FAVST. REI. spir. 1, 13 p. 126, 9 ut -i efficiantur *apostoli* fidelium eruditione (*an* -i?) populorum. *inf.*: ITALA (Tert. praescr. 25, 8) *et* VVLG. II Tim. 2, 2 fidelibus hominibus qui -i sint (erunt VVLG.) et alios docere (ἱκανοί). AVG. c. Iul. 5, 3, 8 p. 786 -us *es* dicere panegyricum satanae.

2 *de rebus*: a *absolute*: CATO orig. 83, 3 imperator ... colles locosque -os ... occupat (VARRO rust. 2, 2, 7 *al.* RHET. Her. 1, 9, 16. 4, 41, 53 [*syn.* commoda, opportunissimum]. CIC. de orat. 2, 20 part. 119 *al.* CAES. Gall. 1, 49, 1 *al.* BELL. Alex. 25, 2 *al.* SALL. Iug. 76, 3 NEP. Milt. 5, 2 LIV. 7, 25, 13 *saepe*). VARRO rust. 1, 14, 2 fossa. 1, 16, 1 viae (OV. fast. 5, 415). 1, 34, 1 minus -ae tempestates (CIC. epist. 16, 1, 1 ad Q. fr. 2, 6 [5], 3 CAES. Gall. 4, 36, 3. 5, 7, 4. *cf.* VARRO rust. 1, 40, 3 vernum tempus -um [2, 7, 7 RHET. Her. 3, 2, 3 *al.* CIC. S. Rosc. 68 Tull. 25 Att. 3, 9, 2 [*antea* optimo]. *al.* NEP. Att. 2, 2 OV. met. 2, 467. 9, 611 LIV. 4, 57, 1 RVT. LVP. 2, 12 VITR. 2 pr. 1 SEN. benef. 2, 13, 2 *al.*]). 1, 60, 1 *olivas* manere -as. 2, 9, 3 aetate -a parandi *canes* (TAC. ann. 2, 85). 3, 16, 21 ubi -a pabulatio non sit (*cf.* frg. Non. p. 296 cibo). 3, 17, 8 aestuaria. RHET. Her. 2, 4, 6 -a perficiendi facultas (*cf.* CIC. inv. 1, 40 opportunitatem. CLAVD. DON. Aen. 3, 55 p. 271, 11 occasio). CIC. Tusc. 2, 11 cum est -am complexa naturam *philosophia* (*cf.* SEN. epist. 38, 2 -a mens capiat *semina*). CAES. civ. 2, 4, 5 nacti -um ventum (3, 25, 3). LVCR. 5, 606 aër (*syn.* opportunus). SALL. hist. frg. 2, 29 saltus (COLVM. 9, 8, 7). HOR. carm. 4, 1, 12 si torrere iecur quaeris -um (*de amore*). VITR. 2, 4, 1 *harena*. 2, 8, 11 -um portum emporiumque utile. 2, 9, 5 cupressus abies ceteraque quae maxime in aedificiis sunt -a. 4, 9, 1 deformationes. 7, 1, 5 pavimenta. SEN. dial. 12, 3, 2 -am nacta materiam *pietas* (epist. 109, 7 SVET. Iul. 22, 1 LEX met. Vipasc. [Corp. II 5181] 30 *coniunct.* novam [*propr.*]. TERT. adv. Hermog. 18 p. 145, 1 *syn.* digniorem). nat. 3, 30, 5 diligentia. COLVM. 4, 26, 2 *pedamenta* (*cf.* arb. 29, 1 vincula). 5, 6, 5 populus ... raram neque -am frondem pecori praebet (arb. 16, 1. *cf.* 5, 6, 13 ramulum [5, 6, 14. arb. 16, 4 ramos]. 9, 14, 19 flores). PETRON. 71, 12 inscriptio. QVINT. inst. 2, 4, 35 die. SCAEV. dig. 40, 5, 41, 15 ministeria. VLP. dig. 39, 2, 37 paries (*syn.* bonus, aptus. PAVL. dig. 9, 2, 45, 5 *al.*). APVL. met. 6, 26 nec quicquam -i lucri exinde cepimus (*cf.* FIRM. math. 4, 12, 8 substantiae facultates. 5, 4, 17 subsidia facultatum [5, 6, 1 *al.*]. COD. Theod. 12, 1, 74 pr. substantia). TERT. nat. 2, 1, 8 scopum. AVG. civ. 2, 10 p. 64, 29 D. auctoritas. *al.* *neutr. plur. pro subst.*: RHET. Her. 4, 2, 3 is qui ... -a (*sc. exempla*) maxime eligit. TAC. ann. 4, 5 apud -a (*sc. loca*) provinciarum. -um est *c. inf.*: VARRO rust. 3, 9, 1 de reliquis siquid -um fuerit ratiocinari. SALL. Iug. 95, 2 -um visum est ... dicere. *speciatim in re rhetorica* (*cf. p. 233, 37*): RHET. Her. 1, 2, 3 elocutio est -orum verborum et sententiarum ad inventionem accommodatio (4, 31, 42 CIC. inv. 1, 9 de orat. 1, 154 [*antea* propria]. 1, 155 QVINT. inst. 9, 4, 144 *syn.* aptum. GELL. 2, 6, 3 APVL. met. 3, 9 *al.*). 2, 21, 33 cum ... aliquam rem -am (*i. non alienam*) praeterimus (*ibid.* partem). 2, 29, 46. 3, 13, 24 pronuntiatio (4, 26, 36). 3, 19, 32 multos et -os locos (*sc. memoriae*). 4, 31, 42 nomen. *al.* QVINT. inst. 2, 15, 9 finis. 8 pr. 28 lectione. 12, 7, 1 actoris -a voce.

b *accedunt structurae*: α *enunt. relat. finale*: TER. Hec. 361 nequeo mearum rerum initium ullum invenire -um, unde exordiar narrare (DON.: aptum, conveniens). AFRAN. com. 198 non usquequaque -um invenias locum, ubi ... facias lutum (VARRO rust. 1, 23, 4. *cf.* 1, 16, 2 [*syn.* oportunos]). SEN. benef. 3, 8, 1 non haec parum -a res visa est, quae deduceretur ad iudicem (*cf.* nat. 1, 11, 3. 7, 30, 2 [*syn.* apta]. CLAVD. DON. Aen. 2, 480 p. 214, 24).

β ad: CIC. inv. 1, 29 si tempus -um, si spatii satis, si locus oportunus ad eam rem ... fuisse ostendetur. leg. agr. 2, 74 locum quem -um ad vim tuam iudicaris (BELL. Hisp. 8, 1 QVINT. inst. 1, 11, 12. TAC. ann. 12, 55 loci peditibus ... ad pugnam -i). CAES. Gall. 4, 20, 4 qui essent ad maiorem navium multitudinem -i portus. 5, 42, 3 *ferramenta* ad hunc usum -a. COLVM. 8, 9, 4. 12, 49, 5 *haec oliva* ad eas condituras ... -a maxime est. VLP. dig. 37, 10, 3, 5 COD. Iust. 1, 17, 2, 12 (*a. 533*) IVST. const. omnem 1 (*syn.* aptissimis). ad *c. gerund.*: VARRO rust. 1, 9, 7 quae sit -a terra ad colendum. 1, 23, 6 quaedam loca eadem alia ad serendum -a (2, 1, 16 neque eadem loca ... -a omnibus ad pascendum. CAES. Gall. 2, 8, 3 loco ... ad aciem instruendam opportuno atque -o. 4, 23, 4 NEP. Dat. 11, 4 VITR. 5, 12, 2). 1, 30, 1 *quaedam gignentia* ad serendum -a non sunt. 2, 5, 13 maxime -um tempus ad concipiendum (CIC. Tull. 34 off. 1, 142. *cf.* Att. 2, 6, 1 tempestates [CAES. Gall. 4, 23, 1 BELL. Afr. 1, 3]). frg. Gell. 3, 10, 7 *genitale semen* ad capiendam figuram -um. RHET. Her. 1, 4, 6 auditoris animum nobis -um reddimus ad audiendum. 2, 4, 7 -ane fuerit ad rem adoriendam *occasio*. 3, 21, 35 ut imagines ... ad monendum -ae sint. CIC. inv. 2, 40 commoditas ad faciendum -a. 2, 169 leg. 2, 8 fin. 5, 59 ac. 1, 20 NEP. Them. 6, 5 LIV. 32, 5, 10 VITR. 2, 4, 1. 4, 1, 6. 8, 3, 21. SEN. epist. 84, 3 flores ad mel faciendum -os. COLVM. 7, 3, 15 QVINT. inst. 3, 8, 63 6, 3, 104 (*syn.* apta). PALLAD. 7, 7, 1 AVG. civ. 10, 9 p. 415, 30 D. *partem animae* -am fieri atque aptam susceptioni spirituum ... et ad videndos deos. MACR. Sat. 1, 15, 21 magis viduis quam virginibus -as esse ferias ad nubendum.

γ *dat.*: (I) *rei* (*subst. verb.: l. 48. 49. 51*): CIC. epist. 6, 19, 1 eius Falernum mihi semper -um visum est devorsorio. LVCR. 6, 318 opportuna fuit si forte et -a flammis res (*cf.* SEN. nat. 7, 6, 2 igni). CAES. Gall. 2, 17, 1 locum castris -um deligant (civ. 1, 81, 1 [*opp.* iniquo] *al.* NEP. Milt. 2, 1 CELS. 7, 25, 3 COLVM. 12, 4, 4). SALL. Iug. 75, 3 utres ... et alia aquae -a. SEN. contr. 3 pr. 9 -a curriculis velocitas *equorum*. SEN. dial. 9, 6, 2. epist. 72, 3 tempus ... nullum parum est -um studio (108, 27 -um ... laboribus, -um agitandis ... ingeniis. FRONTIN. aq. 123 *syn.* suis). COLVM. 2, 10, 32 ut *farrago* sit -a frugibus (3, 17, 1). 2, 19, 2 fit -a frumentis area (12, 2, 2). 3, 2, 11 vineis *vitis* (*syn.* apta. 3, 11, 6). 3, 5, 3 tarde fit -a translationi *pars malleorum* (5, 6, 9). 8, 11, 6 -a potui *aqua* (12, 25, 2 huic rei). arb. 1, 1 (*syn.* aptum). PLIN. nat. 16, 221 baculis tantum -ae crassitudinis. TAC. ann. 13, 39 quae expugnationi -a. LEX met. Vipasc. (Corp. II 5181) 29 quae *recisamina ramorum* ostili (*i.* ust-?) -a non erunt. APVL. met. 3, 29 AVG. civ. 10, 9 p. 415, 30 D. (*v. supra l. 34*). 15, 13 p. 84, 26 aetatem -am generationi filiorum. *al.* (II) *animantium*: VARRO rust. 2, 1, 16 (*v. supra l. 22*). SEN. epist. 7, 9 si haberes isti populo -am mercem (*de recitando*). COLVM. 8, 16, 7 *limosa regio* maxime -a est conchyliis. PLIN. nat. 13, 113 flos ... est medicis -us et tinguendis vestibus. TAC. ann. 12, 55 (*v. supra l. 15*). MACR. Sat. 1, 15, 21 (*v. supra l. 36*). (III) *dat. gerund.*: SEN. nat. 1, 1, 7 quaedam concipiendis ignibus -a (2, 22, 1). epist. 108, 27 (*v. supra l. 45*) tempus (COLVM. 11, 2, 11. 12, 13, 1). PLIN. nat. 13, 113 (*v. l. 57*). QVINT. inst. 2, 10, 6 cibos viribus conservandis -os GELL. 1, 13, 12 (*syn.* aptiorem). TERT. adv. Val. 25 p. 201, 24 LACT. inst. 7, 1, 1 CLAVD. DON. Aen. 11, 5 p. 406 2 AVG. civ. 15, 13 p. 84, 2 D. (*syn.* habilem).

δ *alia*: in *c. acc.*: QVINT. inst. 6, 3, 15 materias in hoc -as, ut *eqs.* *supin.*: SALL. hist. frg. 3, 35 manus ferreas et alia adnexu -a inicere (*cf.* ARVS. gramm. VII 487, 8). MART. CAP. 5, 442 argumenta probatu -a. *inf.*: PERS. 5, 20 ut ... pagina turgescat dare pondus -a fumo. BOETH. syll. categ. 1 p. 798^{C} -ior est praedicatio constituere propositionem. ut: CLAVD. DON. Aen. 7, 480 p. 72, 4 *occasio* -a videbatur, ut ... faceret causam. *gen. gerund.* (*cf.* capax, efficax): TERT. pudic. 20, 1 testimonium ... -um confirmandi ... disciplinam magistrorum.

B *speciatim*: 1 *apud scriptores rei rust. et medic. i. q. aptus, commodus, opportunus* (*cf. H. Düntzer, Jahrb. klass. Phil. 1876 p. 425 sqq.*): a *de medicamento, cibo sim.*: VARRO frg. Non. p. 201, 13 cibo utatur modico et -o (CELS. 1, 3, 23 *al.* COLVM. 8, 5, 2). CELS. 1, 3, 2. 6, 6, 27^{A} medicamentis. *al.* COLVM. 7, 3, 20 *herbas*. *al.* *add.* ad: VARRO ling. 9, 69 cum aliae *aquae* ad alium morbum -ae essent. CELS. 5, 28, 16^{B} medicamentum ... ad *scabiem*. 6, 6, 28. 31^{F} COLVM. 9, 14, 18. adversus: CELS. 6, 6, 27^{B} collyrium adversus omne genus oculorum valetudinis -um esse. in *c. abl.*: CELS. 4, 27, 1^{E} in omnibus vesicae doloribus -ae potiones sunt. huc (*cf.* aptus *vol. II 333, 18*): CELS. 6, 18, 9^{B} ea quoque medicamenta ...

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hu[i]c -a sunt. *dat.* (*personae vel part. corp., rei: l. 4*): CELS. 1, 3, 5 balineum his fervens -um non est. 2, 19, 1 *res* -ae stomacho (*opp.* alienae. *cf.* 4, 31, 6 manibus. 5, 26, 23^{F} nervis *al.*). 5, 18, 25 strumae aperiendae. 7, 22, 1 ani curationibus. COLVM. 2, 14, 4 -um arvo fimum (*cf.* 2, 14, 8). 5, 11, 8 (= arb. 26, 7). **b** *de tempore*: CELS. 2, 8, 40 omni ... resolutioni nervorum ad medicinam non -a tempora sunt hiems et autumnus. SEN. benef. 3, 9, 2 -a cibo tempora.
c *de aegris*: *c. dat.*: CELS. 3, 6, 9 *ubi* -us esse cibo aeger videtur (*cf.* AVG. civ. 16, 41 p. 192, 19 D.). 3, 21, 16 -i huic curationi non sunt (7, 7, 14^{B}. 7, 14, 8). 4, 5, 6 balneo. 7, 9, 2 corpus ... medicinae. ad: VEG. mulom. 2, 9, 5 ad cibaria longiora *animal*.

2 *de utilitate i. q. ad usum bonus, utilis*: **a** *de animant.*: SALL. Iug. 73, 2 Marium ... simul et invitum et offensum sibi parum -um ratus. AVG. civ. 1, 1 p. 4, 13 D. *seq.* ad: RHET. Her. 4, 46, 59 equus indomitus ... -us *non* potest esse ad eas utilitates, quae *eqs.* *dat.*: IVV. 14, 71 gratum est quod patriae civem populoque dedisti, si facis ut patriae (Ψ, *Knoche Gnom. 9, 1933, 252,* patria *PS*) sit -us (VLP. dig. 50, 4, 3, 2). **b** *de rebus*: BELL. Alex. 10, 5 quod nulla satis -a esset hortatio, quae *eqs.* SALL. Catil. 51, 38. Iug. 57, 1 *oppidum* nullius -ae rei egens. CELS. 5, 27, 12^{C} *fungi* (*syn.* utilibus). PLIN. nat. 16, 206 materies. 17, 193 palmites. COD. Iust. 1, 17, 2, 16 pauca -a effugere (*opp.* inutilibus). *seq.* ad: VARRO rust. 3, 6, 5 *stercus* et ad agri culturam -um est et ad substramen pullorum. CIC. ac. 1, 22 cetera ... ad virtutis usum -a (VITR. 2, 1, 7 APVL. flor. 23 p. 102). Att. 5, 6, 1 consiliis -is ad hoc nostrum negotium. *dat.*: VARRO rust. 1, 5, 2 isti ... libri non tam -ii iis qui agrum colere volunt, quam *eqs.* PORPH. Hor. sat. 1, 8, 1 *materia fici* nullis fabricis -a est. *neutr. pl. pro subst.* (*cf. l. 22*): HOR. sat. 2, 2, 111 qui ... in pace ... aptarit -a bello (*i.* 'τὰ ἐπιτήδεια'). ars 334 simul et iucunda et -a dicere vitae.

3 *de scientia i. q. peritus*: PLIN. epist. 10, 61, 5 auctore te scripsi, ut libratorem quam maxime -um mitteret (*cf. Traian. Plin. epist. 10, 42* peritum). PANEG. 11 (3), 17, 4 habes -um fidei ... iudicem. LACT. inst. 5, 2, 1 -i peritique doctores (HIL. in Matth. 5, 15). SERV. Aen. 9, 742 plerique, sed non -i commentatores. *seq. dat.*: QVINT. decl. 310 p. 219, 12 hominem militarem, nihil minus quam litibus -um.

4 *de elocutione i. q. bonus, elegans*: GELL. 10, 26, 5 negant apud scriptorem -um ... 'transgressum' reperiri posse (11, 6, 3). SPART. Hadr. 15, 12 auctores (SERV. Aen. 5, 823). *masc. pl. pro subst.*: GELL. 5, 20, 4 apud Graecorum -os (*antea* qui elegantius locuti sunt). SERV. Aen. 2, 80 MACR. Sat. 3, 20, 4.

5 *de firmitate i. q. stabilis, tutus, firmus*: COLL. Mos. 10, 7, 4 suspectam habens vel minus -am custodiam domus. CLAVD. DON. Aen. 7, 550 p. 84, 6 -a belli fundamenta constructa (*ad 7, 553* 'stant belli causae'). 7, 620 p. 92, 33 in quo *loco* nexibus -is tenebantur *postes*. VEG. mil. 3, 3 p. 70, 2 castella -a et armatorum firmata praesidiis. MAXIMIN. hom. (Rev. Bénéd. 40, 68) 18, 28 -am petram et turrem excelsam. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 118, 9 fores effractores pulsabant, sed -a erat domus. COD. Theod. 9, 2, 5 (*a. 409* = Iust. 1, 55, 7) sub -a prosecutione (9, 40, 3 *al.*).

II *de dignitate fide moribus*: **A** *de dignitate et merito i. q.* **dignus**: **1** *de hominibus*: **a** *absol.*: CIC. Balb. 7 si ... minus -um hominem praemio adfecisset (off. 2, 54 [*cf.* LACT. inst. 6, 11, 12, *qui locum falso interpr.*]). QVINT. decl. 376 p. 416, 21 si non eram -us, non eram recipiendus. SVET. Vit. 2, 2 secerni minus -os senatores. *pro subst.*: CIC. off. 2, 62 in deligendis -is. SALL. Catil. 51, 27 novom illud exemplum ab dignis et -is ad indignos et non -os transfertur. QVINT. inst. 7, 4, 39 si ... de -o quaeratur. COD. Theod. 1, 6, 6 (*opp.* indignum).
b *acced. structurae*: α *enunt. relat. finale*: MET. NVM. or. frg. Gell. 7, 11, 3 cum indignissimum arbitror, cui a viris bonis benedicatur, tum ne -um quidem, cui a probis maledicatur. CIC. Verr. II 3, 41 tibi fortasse -us fuit nemo, quem imitarere. Manil. 57 utrum ... -us non est, qui impetret? dom. 132 nemone horum tibi -us visus est ..., cum quo (cum eo *vel* ut cum eo *codd.*) dedicationem communicares? DECL. in Catil. 93 Sibyllam ... visam ... -am diis ..., cui ... vim divinandi concederent (-runt *v. l.*). CLAVD. DON. Aen. 5, 370 p. 465, 21 solus ... -us inventus est, qui cum Paride certaret. AVG. civ. 11, 4 p. 465, 6 D. CORP. VI 9858 (*a. 425*). β *dat.* (*an abl.? cf. p. 234, 4*): TERT. uxor. 2, 9 p. 696, 5 Oe. an -us sit invectis dotalibus *eqs.* HIL. myst. 1, 39, 1 an praeceptis dei sit -us. ALC. AVIT. epist. 25 p. 57, 6 caelestis *Hierosolymae* habitaculo *eos* reddatis -os (*opp.* indignos). γ *alia*: *inf.*: *activus*: ITALA Matth. 3, 11 (cod. d, Cypr. testim. 1, 12 *Lv*) cuius non sum -us calciamenta portare (ἱκανός, VVLG. *et cett. codd. Cypr.* dignus). AMBROSIAST. in I Cor. 1, 17 non omnis qui baptizat -us est evangelizare. *passivus*: ITALA I Cor. 15, 9 (Aug. serm. coll. Morin 1930 p. 612, 18) non sum -us vocari apostolus (ἱκανός, VVLG. dignus). HESYCH. in lev. praef. p. 789^{D}. ut: ITALA Matth. 8, 8 (cod. k) non sum -us, ut ... introeas (ἱκανός, VVLG. dignus). in *c. acc.*: ITALA Col. 1, 12 (Aug. pecc. mer. 1, 27, 47 p. 45, 28).
2 *de rebus*: RHET. Her. 4, 8, 12 qui satis -am possit in eum poenam excogitare? (*syn.* dignum). *seq. enunt. relat. finale*: RHET. Her. 4, 14, 20 vix satis -ae tibi videbuntur divitiae, quae virtutis pedisequae sint. CIC. ac. 1, 30 mentem ... solam censebant -am, cui crederetur. 2, 18 rem -am, de qua quaeratur, et homines dignos, quibuscum disseratur. APVL. Socr. 5 p. 131. *abl.*: RHET. Her. 3, 3, 5 *omnes* viros fortes propterea contemnere debere nec -as *res humiles* dignitate sua iudicare (*opp.* indignas). *inf. pass.*: COD. Iust. 1, 17, 2, 16 (*a. 533*) si quid ... praetermissum est ... et, cum -um fuerat poni *eqs.*
B *de fide i. q. fide dignus, gravis, verus* (*cf. A. Souter, Racc. di scritti in on. di F. Ramorino 1927, 278 sq.* GLOSS. II 231, 50 ἀξιόπιστος: honestus, -us): CIC. Verr. II 4, 62 de qua *trulla* ... satis -um, satis gravem testem ... dicere audistis (Font. 16 QVINT. decl. 312 p. 226, 2 TERT. anim. 25 p. 341, 6 coron. 4 p. 425, 5 LACT. inst. 3, 30, 9 *al.* RVFIN. symb. 18 p. 356^{B} *syn.* indubitatis. AVG. civ. 21, 2 p. 488, 17 D. *al.* Ps. AVG. quaest. test. I 86 SVLP. SEV. dial. 2, 4, 3 NOVELL. Iust. 36, 1 [*a. 535*]). Caecin. 24 ne idcirco minus ei credatis, quod homo minus -us habetur (GREG. TVR. Franc. 9, 13 p. 369, 27). Brut. 57 auctor (OV. epist. 7, 105 LIV. 8, 4, 10 CELS. 4, 7, 5 CVRT. 4, 9, 2 QVINT. inst. 1, 4, 20 *al.* SVET. Aug. 31, 1 APVL. Socr. 20 p. 167 TERT. carn. 17 p. 453, 17 HIL. in Matth. 17, 3 *al.*). TERT. nat. 2, 8, 4 auctoritas. adv. Iud. 1 p. 701, 13 deum -um pollicitatorem et fidelem sponsorem. MACR. Sat. 3, 18, 11 adsertor (NICET. spir. 1 p. 18, 20). *c. dat.*: VITA Caes. Arel. 2, 35 p. 497, 5 testes ipsi sibi -i sunt. *abl. resp.*: *v. p. 235, 58 sq.*
C *de moribus i. q. bonus, probus sim.*: **1** *generatim*: **a** *de hominibus*: α *absol.*: CIC. Caecin. 3 si ... sunt viri boni, me adiuvant ..; sin autem minus -i, me non laedunt (*syn.* probi, *opp.* improbi). QVINT. inst. 2, 15, 31 doctores ... parum -i Platoni videbantur, qui rhetoricen a iustitia separarent et veris credibilia praeferrent. VLP. dig. 26, 2, 17, 1 bene probati et -i atque honesti tutores (PAVL. dig. 26, 5, 24 [*ex rescr. Marci* = VLP. dig. 27, 8, 1, 10]). 50, 16, 42. VVLG. IV Esdr. 16, 50 zelatur fornicaria mulierem -am et bonam valde. Ps. AVG. quaest. test. I 69, 4 p. 120, 23. EXPOS. fid. Caspari Anecd. p. 288, 2 qui fuit latro, sit -us (*cf. Löfstedt, Syntactica II 435*). *add. abl. resp.*: VLP. dig. 38, 17, 2, 37 (*v. p. 230, 24*). COD. Theod. 1, 9, 1 (*a. 359,* = Iust. 1, 31, 1, 1) adiutor ... -us probitate morum. 12, 6, 7 (*a. 365*) quisquis -us repperitur tam moribus quam facultatibus. β *dat.*: COD. Theod. 13, 3, 6 *v. p. 231, 35.* **b** *de rebus*: COD. Theod. 1, 29, 1 (*a. 368*) aliquos -is moribus quorumque vita anteacta lau⟨d⟩atur.
2 *speciatim in iudicio i. q. innocens*: GREG. TVR. Franc. 5, 32 p. 224, 18 aut -am redde filiam tuam aut ... moriatur (*ibid. iterum.* 9, 13 p. 369, 29 *al.*). 10, 8 p. 414, 24. LEX Sal. capit. 2, 8, 1 p. 141, 6 si se ex hoc -o esse cognoscet (2, 8, 1 p. 141, 11 *al.*). *c.* ab (*cf.* liber *sim.*): GREG. TVR. Franc. 10, 31 p. 444, 12 -us inventus a crimine.
III *de opibus modo facultate i. q.* **sufficiens**, *iustus sim.*: **A** *generatim*: **1** *de rebus*: **a** *absol.*: RHET. Her. 2, 16, 23 *quaerendum est,* conveniatne eam satis am ⟨causam⟩ putari (2, 24, 37 CIC. inv. 2, 20. 24 div. in Caec. 6 NEP. Them. 6, 2 VLP. dig. 5, 4, 1, 5. 42, 1, 4, 3. 44, 4, 2, 3 *syn.* iustam. APVL. apol. 88 VOPISC. Aurelian. 36, 3 CLAVD. DON. Aen. 11, 345 p. 465, 5 AVG. civ. 3, 10 p. 106, 25 D. *al.* COD. Theod. 12, 3, 2 pr. [*a. 423*]). 2, 29, 46 antequam satis -as argumentationes attulerit. VARRO ling. 8, 31 quodvis sitienti homini poculum -um, humanitati ⟨ni⟩si bellum parum (*sc.* -*um*; *syn.* satis). CIC. inv. 1, 95 parum -a *ratio* (GAIVS inst. 2, 78. 3, 98). off. 3, 41 *Romulus* opposuit speciem honestatis nec probabilem nec sane -am. epist. 16, 25 etsi iusta et -a usus es excusatione (PETRON. 139, 5). ad Brut. 9, 5, 2 Sj. quippe quae *res a te gesta* ne laude quidem satis -a adfici possit. FLOR. epit. 1, 12, 2 satis superque -a clades. PAPIN. dig. 46, 6, 12 si ... -a (-i *B*, ideo in ea *Momms. fere cum S*) culpa detegatur. GAIVS inst. 3, 223 videbantur ... satis -ae istae pecuniae poenae. TERT. apol. 20, 3 -um, opinor, testimonium divinitatis veritas divinationis. resurr. 32 p. 71, 3 documentum. ITIN. Alex. 52 id⟨on⟩eo auxilio. OPTAT. 6, 3 p. 147, 4 suspicio non est -um crimen (*opp.* manifesta probatio). AVG. civ. 12, 11 p. 527, 10 D. auctoritas. COD. Theod. 5, 11, 11 (*a. 386*) ⟨quod⟩ spatium (*sc. temporis*) dissitis -um et volentibus longum est. COD. Iust. 4, 19, 10 (*a. 293*) probationem (7, 16, 17, 2 *a. 293*). 5, 51, 10, 1 (*a. 294*) indicium. 7, 16, 18 (*a. 293*) argumentum.
b *add. structurae*: *inf.*: *activus*: HOR. epist. 1, 16, 12 fons etiam rivo dare nomen -us. AVG. in psalm. 88 serm. 1, 16$^{in.}$ lingua -a erit explicare gaudium nostrum? (*syn.* sufficient). CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 92, 8 -a ... et haec sunt vestrae beatitudini pronuntiare scripta (ἱκανά). *passivus*: VITAE patr. 5, 7, 25 totus labor ... non est -us comparari ad unam diem tormentorum (*gr.* οὔπω ἡμέρας μιᾶς ... ἐστιν). *dat. gerund.*: PAPIN. dig. 50, 1, 17, 5 sola ratio possessionis civilibus possessori muneribus iniungendis ... -a non est. LACT. inst. 2, 6, 13 CLAVD. DON. Aen. 7, 540 p. 82, 11. AVG. in psalm. 88 serm. 1, 16$^{extr.}$ gratiam tantam esse, cui lingua explicandae non sit -a. ut: VLP. dig. 4, 2, 14, 2 -a esse causa debet, ut post annum actio haec dari debeat. EPIST. pontif. 111 (Cypr. epist. 49, 1 p. 609, 7) fides ... non -a, ut facile nobis credere daretur *eqs.* AMBR. hex. 2, 2, 5 p. 44, 19. ad (*c. ger.; subst. verb.: p. 235, 4. 5*): PAPIN.

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dig. 36, 1, 57 (55), 2 non erit -a quantitas ad inferendam adeundi (*hereditatem*) necessitatem. TERT. apol. 24, 1 confessio ... satis -a est ad depellendum crimen. COD. Iust. 5, 62, 18, 2 (*a. 294*) quod ... proponis, ad excusandos vos a tutela non est -um (*cf.* 5, 62, 21 ad excusationem tutelae. 5, 4, 13 ad probationem). *enunt. relat. finale*: CLAVD. DON. Aen. 11, 370 p. 471, 22 causam ... -am non esse, quae ... posset exigere auxilium publicum.

2 *de hominibus*: a *add. structurae*: ad: EVTR. 10, 12, 1 *imperii vires* ad quaelibet bella externa -ae. *gerund.*: ITALA exod. 12, 4 (Aug. loc. hept. 2, 63 p. 552, 18) ut non sint -i ad ovem — id est ut ipsa paucitas non sit -a ad ovem consumendam — (ἱκανοὺς εἰς πρόβατον, VVLG. sufficere ... ad). SACR. Leon. p. 311, 39 (= p. 327, 1) nos -os non esse ... ad maiestatem tuam ... exorandam (*cf. p. 296, 12* non sufficere). SACR. Greg. 2, 7 ad exorandam misericordiam tuam. *dat.*: EVTR. 9, 27, 1 cum ... parum se -um Diocletianus moderando imperio esse sentiret (τῇ προστασίᾳ τῶν κοινῶν ἀρκεῖν). PELAG. in II Cor. 4, 1 p. 250, 4 S. -i tanto officio non eramus. COD. Iust. 1, 51, 14, 1 (*a. 529; cf. antea* sufficere).

b *absol.*: IREN. 1, 2, 5 Christum ... docuisse eos coniugationis naturam, innati comprehensionem cognoscentes, sufficientes ⌊sive -os⌋ (*glossema scribae putat Stieren*) esse (ἱκανοὺς εἶναι). *add. abl. respect.*: COD. Theod. 16, 2, 39 interpr. si ita et natalibus et facultatibus est -us (*v. l. 57*).

B *speciatim*: 1 *de pecunia*: a *sufficiens ad solvendum vel satisfaciendum*: α *de hominibus*: Ⓘ *absol.*: PAVL. FEST. p. 113 iustum vadem: -um sponsorem. SEN. benef. 4, 39, 1 cum quingentos denarios cuidam mutuos promisisset et ipse illum parum -um conperisset. PLIN. epist. 7, 30, 3 rarum est invenire -os conductores (COD. Theod. 16, 5, 40, 7). 10, 54, 2 debitores (POMPON. dig. 35, 1, 111. *al.* GAIVS dig. 4, 4, 27, 3 [*opp.* inops]. *al.* COD. Theod. 11, 28, 3 [*a. 401*] *opp.* faeneos defectosve. *cf. infra l. 50*). CELS. dig. 22, 3, 11 fideiussores (GAIVS dig. 2, 8, 5, 1. *al.* [*v. Voc. i. R.*]. GREG. TVR. Franc. 6, 11 p. 256, 21 *al., v. vol. VI 1 p. 655, 5 sqq. cf.* VLP. dig. 46, 1, 10 pr. confideiussores). PAPIR. dig. 2, 14, 60 (*ex rescr. Marci*) personae (PAPIN. dig. 50, 1, 11 pr. persona vel cautio. VLP. dig. 13, 5, 14, 2. LEX Visig. 2, 1, 9 [7] p. 57, 22 nobilibus -isque personis [*opp.* vilioribus humilioribusque]). SCAEV. dig. 4, 4, 39, 1 curatores (VLP. dig. 27, 8, 1, 5 *al.*). 20, 4, 19 heredes (PAPIN. dig. 26, 7, 39, 16 *al.*). PAPIN. dig. 26, 7, 39, 10 tutoribus (TRYPH. dig. 26, 6, 4, 1 *saepe* [*cf. p. 236, 21; v. Voc. i. R.*]). 40, 7, 34, 1 reum. 50, 1, 15, 1 successor (VLP. dig. 23, 5, 2 *syn.* solvendo. MOD. dig. 50, 1, 36, 1). VLP. dig. 42, 1, 4, 3 expromissorem (PAVL. dig. 50, 17, 110, 1). 50, 4, 6 pr. (*syn.* sufficientes, locupletiores, *opp.* tenues et exhausti). *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 90, 25 St. (*ad Cic. or. frg. A XIII 27* sequestres ... locupletes) aput sequestres -os ... deponi pecuniam COD. Theod. 1, 32, 3 pr. (*a. 377*) maxime -is satisdatoribus datis. COD. Iust. 5, 12, 30, 2 (*a. 529*) *maritis* (*opp.* opulentis). *meton.* (*cf. infra l. 75*): AFRIC. dig. 16, 1, 19, 4 quod parum -a nomina debitorum viderentur (GAIVS dig. 26, 7, 13, 1 *al.* [*v. Voc. i. R.*]). *per imaginem*: PLIN. epist. 4, 4, 2 obligabis ipsum, non minus -um debitorem, quam nos putas (AVG. serm. coll. Morin p. 150, 3 PETR. CHRYS. serm. 5 p. 197ᴬ, *opp.* -us solutor). TERT. patient. 15 p. 22, 14 adeo satis -us patientiae sequester deus. OROS. comm. 1 p. 152, 16 ad ... dominam ... -um negotiatorem inventa margarita ... reverti. *add. abl. respect.*: VLP. dig. 25, 3, 5, 26 si -i facultatibus sunt (38, 17, 2, 37 [*v. p. 230, 24*]. COD. Theod. 12, 6, 7 [*a. 365; v. p. 234, 37*]. 13, 5, 18 [*a. 390; opp.* inopes]. 14, 25, 1 [*a. 315?*]. 16, 2, 39 interpr. [*v. supra l. 22*]). VLP. frg. Vat. 157 -us re fideque (*v. p. 234, 23*. COD. Theod. 12, 6, 9. *masc. pro subst.*: *sing.*: PAPIN. dig. 26, 7, 39, 16 non -um ... suspectum facere. VLP. dig. 50, 8, 2, 7 -us, postea lapsus facultatibus. COD. Theod. 11, 7, 4 (*a. 408* = Iust. 10, 49, 1, 1). 12, 1, 130 (*a. 393*). CASSIOD. var. 3, 20, 3. *plur.*: HERMOG. dig. 49, 14, 46, 9 pro non -is qui sunt -i conveniuntur. COD. Theod. 12, 1, 96 (*a. 383*) si quos e plebe -os habent (*cf. postea* locupletes). 12, 6, 1 (*a. 321*).

Ⓘ *add. structurae*: *dat.* (*fort.* VARRO ling. 6, 74 consuetudo erat, cum reus parum esset -us inceptis rebus, ut pro se alium daret): COD. Theod. 12, 1, 181, 1 (*a. 416*) suffectam personam et periculo suo -am. *gerund.*: COD. Iust. 5, 52, 1 (*a. 241*) si ... collegae tui indemnitati praestandae -i fuerunt posteaque ... minus -i effecti sunt. *abl. respect.*: COD. Theod. 12, 1, 133 (*a. 393*) agro vel pecunia -i. *enunt. rel.*: POMPON. dig. 26, 7, 61 si tutor erit -us, a quo servari possit id, quod *eqs.* PAVL. dig. 47, 2, 67 (66) 4 Titium ... quasi -um, cui crederem. COD. Theod. 12, 1, 115 (*a. 386*). 14, 4, 1 (*a. 334*). *metonym.* (*cf. supra l. 47*): PAVL. sent. 2, 14, 6 quod -a nomina non habebat, qui⟨bus⟩ pecunia collocaretur. in *c. acc.*: POMPON. dig. 45, 1, 112, 1 si in aliquid -us esset debitor. ad: VLP. dig. 50, 4, 4, 1 an -us sit aliquis ad ea, quae creatus fuerit. COD. Theod. 11, 1, 33 (*a. 424* = Iust. 10, 16, 12, 2) *Achivi* illud exsolvant, ad quod se ... fore -os pollicentur. CASSIOD. var. 10, 28, 4 si ad hoc damnum -us non potuerit inveniri (*syn.* sufficere). ad *c. gerund.*: PAVL. dig. 26, 7, 49 tutor si non ad damnum resarciendum -us est. COD. Theod. 12, 6, 1 (*a. 321*) susceptorem ... ad solvendum non esse -um (COD. Iust. 4, 66, 3, 3 [*a. 530*]. *cf.* 9, 19, 6 [*a. 526*] ad persolvendum). COD. Iust. 11, 59 (58), 1 ad suscipiendas easdem possessiones. 11, 62, 7 (*a. 386*).

β *de rebus*: POMPON. dig. 13, 7, 6 pr. prius -a cautela a debitore pro indemnitate ei praestanda (GAIVS dig. 16, 3, 14 pr. [*interpol.?*]). AFRIC. dig. 29, 2, 51, 1 sibi parum -am *hereditatem* renuntiari (*syn.* solvendo esse. PAVL. dig. 42, 6, 5 ANTHIAN. dig. 4, 3, 40 COD. Iust. 6, 61, 8, 6 [*a. 293*]). GAIVS dig. 12, 1, 28 creditor, qui non -um pignus accepit (*postea* non sufficit. VLP. dig. 22, 1, 33, 1. 50, 4, 6, 1). PAPIN. dig. 40, 4, 50, 1 cautionem -am offerri (50, 1, 11 pr. *al.*). VLP. dig. 16, 3, 1, 36 satisdatione -a a petitore ei praestanda (COD. Iust. 7, 2, 15, 5). 42, 6, 1, 17 cum essent bona -a heredis (*interpol.?*). SCHOL. Cic. Bob. p. 98, 26 St. habebant -am rem familiarem (*opp.* qui nullo patrimonio sustinerentur). COD. Theod. 1, 32, 2 (*a. 377*) administratores ..., quorum sint -ae fa⟨cu⟩ltates (16, 2, 3 [*a. 320*] COD. Iust. 5, 43, 6, 2 [*a. 238*]). 12, 11, 1, 1 (*a. 314*) patrimonium (= COD. Iust. 11, 33, 2, 1 a. THEODERIC. edict. 59 [*opp.* nullo patrimonio]). COD. Iust. 1, 4, 27, 2 (*a. 530* = 5, 70, 7, 6 a) substantiam -am ... et sufficientem ad fidem gubernatoris (5, 11, 7, 5 [*a. 531*]). 1, 19, 4 (*a. 382*) nisi fideiussio -a praebeatur. *al.* *neutr. sing. pro subst.*: VLP. dig. 27, 8, 1, 11 quod si satis exegit et -um exegit (elegit [*sc. tutorem*] *dett. quidam*). 42, 6, 1, 11 quid ergo, si satis non (non satis *edd.*) -um acceperunt? (*cf.* 50, 1, 2, 5).

b *attenuata vi sufficientiae*: α *de rebus i. q. fructuosus*: VARRO rust. 1, 2, 23 in quo agro -ae possunt esse *figilinae*. VLP. dig. 26, 7, 7, 2 si *tutores* praedia comparaverint non -a (PAVL. dig. 24, 3, 20 COD. Theod. 3, 30, 6, 1 [*a. 396* = Iust. 5, 37, 24, 1]. 13, 11, 13 *a. 412*). PAVL. dig. 23, 3, 73, 1 ut sese suosque alat, ut fundum -um emat (COD. Theod. 5, 14, 30 [*a. 386* = Iust. 11, 59, 7 pr.] *syn.* fertilem, *opp.* defectum. 11, 1, 17 [*a. 371* = Iust. 11, 59, 4]. 13, 11, 9 [*a. 398*] cum opimis fundis et minus -os suscipiant [*opp.* infecundos]). EPIST. impp. de Asia (Bruns fontes⁷ p. 271) I 15 opima atque -a iuga (I 16 *opp.* defecta ⟨a⟩c sterilia). COD. Theod. 5, 14, 30 (*a. 386* = Iust. 11, 59, 7, 1) nec ad plenum -as nec omnimodis vacuas *terras*.

β *de hominibus i. q. dives, locuples*: PS. AVG. serm. 265, 2 erubescere debet homo -us, si de aliena oblatione communicaverit. CASSIOD. var. 5, 14, 1 possessores. 8, 33, 3 opulenti Bruttii aut Calabri peculiosi aut Apuli -i. *al.* IORD. Get. 290 gentem ... non omnino -am aut refertam. CONC. Carp. a. 527 Mansi 8, 707ᴮ. *masc. plur. pro subst.*: CASSIOD. var. 1, 19, 2 constat -os indebite detinere (*opp.* tenuis, *item* 7, 14, 3. *cf.* 9, 15, 6 *opp.* pauperibus).

2 *de iure i. q. legitimus*: a *de hominibus*: *seq. enunt. rel.*: CIC. Verr. II 2, 72 'si tibi -us videor, qui de homine Siculo ac Graeculo iudicem'. '-us es', inquit. ad (*c. gerund.; subst. verb.*: *l. 46*): VLP. dig. 28, 1, 21, 2 *testes* ad testandum non esse -os placet. CONSVLT. 5, 2 personam suam, quae sit ad repetendum -a (*syn.* legitimam). COD. Iust. 1, 14, 12, 4 (*a. 529*) sese non esse -os vel sufficientes ad decisionem litis. *absol.*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 32, 2 qui ... damnati nec ullo -o auctore liberati sunt (*cf. 10, 31, 5* iussu proconsulum legatorumve). POMPON. dig. 22, 5, 10 nullus -us testis in re sua intellegitur (PAVL. dig. 22, 5, 9 LIC. RVF. dig. 22, 5, 6 TERT. apol. 21, 26 LEX Sal. 39, 1 add. 2). GAIVS dig. 3, 3, 46, 2 nemo ... alienae litis -us defensor sine satisdatione intellegitur (inst. 4, 101 VLP. dig. 42, 5, 5 *al.*). b *de rebus*: VLP. dig. 12, 2, 5 pr. omne ... licitum iusiurandum ... -um est (*syn.* ratum). THEODERIC. edict. 59 tertiam partem patrimonii ... sub -a et sollemni scriptura dare.

3 *de vi atque auctoritate i. q. gravis, efficax*: SCHOL. Cic. Bob. p. 114, 10 St. ut scriptorum peritia det exemplo quamvis minus -o firmitatem. PHYSIOGN. 45 p. 62, 15 -a signa atque efficacia sunt (60 p. 82, 4).

IV *de facultate i. q. potens, capax*: 1 *de animantibus*: a *absol.*: HOR. epist. 1, 5, 21 haec ego procurare et -us imperor et non invitus. ENNOD. epist. 5, 6, 4 p. 129, 9 voto potius quam re -us.

b *add. structurae*: α *add. casus*: *dat.*: SEN. contr. 9, 6 (29), 6 [non] est -a parricidio? 9, 6 (29), 10 ut nulli esset -a ministerio. QVINT. decl. 296 p. 170, 15 persona crimini -a est. FRONTO p. 56, 24 N. si possim ... itineri -us esse. *dat. gerund.*: VLP. frg. Vat. 129 eum ne quidem rebus suis administrandis -um esse. TERT. uxor. 2, 8 p. 695, 8 maritum ... -um exhibendae sellae. patient. 1 p. 1, 5 cui (*sc. patientiae*) praestandae -us omnino non sim. LACT. opif. 3, 1 aëri tolerando -a esse *animalia*. *gen. gerund.*: TERT. adv. Val. 11 p. 190, 4 Aeonas ... -os efficere ⟨re⟩generandi in se agnitionem patris. ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 6 quia nec ipse fuit eliciendi rescripti efficax nec ego -us redhibendi. [*gen.*: *dub.*: PS. BOETH. fid. cath. 224 humanum genus ... salutis (saluti *V*) suae *non* erat -um. ENNOD. epist. 4, 7, 2 p. 102, 13 vos ... linguae -i et (*Hartel*, -i sed *LTV*, -as et *BPb*) laude locupletes paginas destinastis]. β *seq. infin.*: *passivus*: SEN. nat. 1, 15, 1 ignis *superioris caeli* inferiora aliquando, si sunt -a accendi, corripit. *activus*: SEN. epist. 102, 23 iam -i spiritum trahere et in aperto durare. TERT. resurr. 11 p. 40, 20 utique -us est reficere (57 p. 117, 4). adv. Hermog. 8 p. 135, 8 deo ... minus -o de nihilo facere quae velit (fug. 7 p. 475, 9). ITALA II Cor. 3, 5 (Aug. praed. sanct. 2, 5 p. 963) si non sumus -i cogitare aliquid quasi ex nobis-

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

metipsis *eqs.* (ἱκανοί, VVLG. sufficientes simus. AVG. civ. 22, 30 p. 632, 2 D.). RVFIN. Adamant. 4, 1 qui -us sit suadere vos omnes unde sit diabolus (δυναμένου ὑμᾶς πεῖσαι). AVG. civ. 10, 28 p. 446, 32 D. 11, 3 p. 464, 1. 12, 4 p. 517, 3. c. acad. 1, 4, 10 p. 11, 24 definire aliquid -us non sum. agon. 10, 11 p. 113, 5 epist. 18, 2 p. 45, 26. 186, 5 p. 49, 17. c. Iul. 5, 16, 66 hominem ... esse -um dare leges (*syn. Iulian. ibid.* sufficere). *al.* PS. AVG. quaest. test. I 126, 15 HESYCH. in lev. 4, 31 p. 830^{C}. 5, 17 p. 842^{B} CASSIAN. inst. 5, 11, 2 MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 1 p. 244$^{med.}$ ea intelligere non sumus -i (*syn.* valemus, *gr.* ἰσχύομεν). PASS. Mar. Iac. 8 p. 57. *γ alia:* a d *c. gerund.:* VLP. dig. 40, 7, 3, 12 licet ... -us fuerit ad adquirendum ... peculium. TERT. virg. vel. 13 p. 903, 3 -us est *deus* ad conspicienda *eqs.* SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 30 St. ut ... personam P. Clodi ad locandas inimico insidias -am faciat. AVG. civ. 11, 2 p. 463, 2 D. si quis sit -us ad audiendum mente. serm. 259, 5 -um se non esse ad comparandum *regnum coelorum.* APRING. in apoc. 22, 17 CASSIOD. var. 9, 18, 1.
a d *c. subst.:* PRISCILL. tract. 1, 19 p. 17, 25 quamvis ad haec nemo -us sit (*syn.* potens). AVG. civ. 12, 16 p. 538, 2 D. ut ... nec ad omnia se -os arbitrentur. *seq. enunt. rel. finale:* TERT. carn. 14 p. 450, 11 -us ... non erat dei filius, qui solus hominem liberaret. PS. HIL. libell. 6 p. 738^{B} nec tamen quisquam -us erat, qui hominem patienter tolerare p o s s e t (*cf. l. 24*). AMBR. hex. 2, 3, 10 p. 48, 27 an non videtur tibi auctor -us, qui ... daret? u t: FIRM. math. 1, 3, 8 eius rei ... non est -us, ut p o s s i t notare substantiam.

2 *de rebus:* **a** *add. structurae: infin.:* TERT. resurr. 7 p. 35, 2 de dei flatu ... -o torrere quodammodo limum in aliam qualitatem. AVG. civ. 1, 15 p. 26, 31 D. quod ... potentia deorum suorum multos potius sit -a conservare quam singulos. epist. 118, 12 p. 676, 14 cognitio veritatis omnia falsa ... subvertere -a est. nupt. et concup. 2, 27, 46 p. 301, 17 *unius delictum* -um est perducere ad condemnationem. serm. ed. Morin (Rev. Bénéd. 34) l. 225 vult ... mens tua -a esse vincere libidines tuas? BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 13 p. 38, 15. *gen. gerund.:* TERT. resurr. 14 p. 42, 27 etsi caro capax restitui, etsi divinitas -a restituendi *carnem. dat. gerund.:* TERT. resurr. 36 p. 78, 9 virtutis dei ..., -ae utique mortuis resuscitandis. AVG. civ. 10, 11 p. 421, 2 D. potestates -as variis effectibus exsequendis. 15, 12 p. 80, 21 est matura pubertas et proli iam -a procreandae. a d: OPTAT. 2, 19 p. 55, 7 lingua ..., quae iam nec ad paenitentiam agendam vel -a videbatur. u t: MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 5 p. 258$^{extr.}$ mundae vitae conscientia -a est, ut faciat arrogantem (ἱκανὴ ἐπᾶραι).

b *absol.:* AVG. civ. 15, 13 p. 83, 30 D. de maturitate pubertatis, qua -a filii gignerentur.

syntactica: sequ. enunt. relat.: p. 230, 4. 51. 232, 5. 233, 61. 84. 235, 5. 72. 236, 41. supra l. 19. u t: *p. 232, 70. 233, 79. 234, 81. supra l. 23. 39. infin.: p. 231, 40. 232, 68. 233, 74. 234, 6. 71. 236, 78. supra l. 25. supin.: p. 232, 66. dat.: p. 231, 6. 232, 38. 233, 1. 5. 8. 26. 35. 70. 234, 23. 38. 77. 235, 15. 66. 236, 64. supra l. 34. abl.: p. 231, 39. 233, 17. 70. 234, 4. gen.: p. 232, 71. 236, 71. 75. supra l. 33.* a d: *p. 230, 62. 232, 12. 79. 233, 10. 14. 22. 234, 84. 235, 8. 77. 236, 42. supra l. 10. 38.* i n *c. acc.: p. 231, 37. 232, 65. 233, 81. 235, 76.* i n *c. abl.: p. 232, 82.* adversus: *p. 232, 81.* a b: *p. 234, 44.* h u c: *p. 232, 83. pro subst. adhibetur: masc. sing.: p. 230, 34. 59. 233, 59. 235, 59. masc. plur.: p. 230, 35. 233, 57. 235, 62. 236, 38. neutr. sing.: p. 236, 19. neutr. plur.: p. 231, 77. 233, 22. 28.*

syn. et iuxta posita: ad I A: adpositus, aequus, aptus, bonus, commodus, compositus, efficax, exploratus, habilis, opportunus, probatus, promptus, proprius, strenuus, utilis. *I B 3:* peritus. *ad II A:* dignus. *II B:* fidelis, indubitatus. *II C:* bonus, honestus, probus. *ad III A:* iustus, satis, sufficiens. *III B 1:* (facultate) locuples, opulentus, sufficiens. fertilis, opimus, quaestuosus, uber. opulentus, peculiosus. *III B 2 a:* legitimus, sufficiens. *III B 3:* efficax. *ad IV:* capax, potens, sufficiens.

opp.: ad I A: alienus, importunus, indignus, inhabilis, iniquus, immaturus, inutilis. *ad II A:* humilis, indignus. *II C:* improbus. *ad III B 1 a:* defectus, deficiens facultatibus, exhaustus, inops, lapsus facultatibus, tenuis. *III B 1 b:* defectus, infecundus, sterilis. egens, laborans, tenuis.

derivata: idon(e)itas, idonio. *compos.:* peridoneus.

adv. **idōneē.** [TERT. pall. 3 p. 930, 5 Oe. *priores lexicographi* idonius *comparativum adverbii putant, vix recte (v. p. 229, 75)*]. *cf.* magis -e: *l. 78.*

1 *spectat ad habilitatem i. q. apte, convenienter, bene, strenue:* CIC. inv. 1, 20 exordium est oratio animum auditoris -e c o m p a r a n s ad reliquam dictionem (*cf. ad l.* GRILL. rhet. p. 600, 15 sed et narratio -e comparat). POMPON. dig. 39, 2, 41 qui magis -e reficere parietem velit. SCAEV. dig. 49, 1, 28, 2 causam ... -e t u e r i possunt (VLP. reg. 12, 4). VLP. dig. 17, 1, 8, 6 si alius -e gesserit *negotia.* 37, 10, 1, 11 metus ..., ne minus -e d e f e n d a t u r *pupillus* (*opp.* maiore constantia. 44, 3, 1). TERT. anim. 37 p. 364, 1 concessum est properare nativitati et tamen -e (*Gel.*, ideo ne *cod.*) occurrere in hebdomadem. AVG. epist. 219, 1 p. 428, 11 D. filium nostrum ... merito -eque correptum. CASSIAN. inst. 5, 1 p. 82, 3 ut -e curationes eorum (*sc. vitiorum*) ac remedia possimus inferre. COD. Iust. 2, 44 (45), 1 (*a. 274*) etiamsi minus -e rem suam administrare videantur. 8, 3, 1 pr. (*a. 293*) heredi scripto satis -e lege Falcidia ... prospectum est.

2 *spectat ad sufficientiam:* **a** *generatim: i. q. satis, sufficienter:* (*cf.* SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 774 vix satis: vix -e. *ex coniect.:* RHET. Her. 2, 9, 13 scirentne id[e]one⟨e⟩ *Marx*): SCAEV. (test.) dig. 40, 5, 41, 16 si rationes -e filiae meae administratas reddiderit. APVL. met. 4, 28 maiores ... natu *filiae* ... -e ... celebrari posse laudibus humanis credebantur (*syn.* sufficienter). EPIST. pontif. 937 Conc.^{S} IV 2 p. 161, 12 quamvis ... -e sufficienterque ... fuerit demonstratum quia *eqs.* BOETH. in top. Cic. 6 p. 385, 42 cum de superioribus locis -e d i s p u t a t u m sit (*ad:* de quibus *locis* satis est dictum. c. Eut. 7, 95). trin. 5, 53 trium ... -e (idonea *B*) constituta est unitas. CASSIOD. var. 2, 40, 15 harmonia caeli humano sermone -e non potest explicari. 8, 24, 1. GREG. M. in euang. 3, 3 p. 1086^{D} rem ... -e confirmandam. *sequ.* a d: APVL. flor. 16 p. 68 gressum reciperavi, nondum quidem ad innitendum -e, sed *eqs.*

b *speciatim: i. q. sufficienter ad solvendum vel ad satisfaciendum:* GAIVS dig. 5, 3, 41 pr. si fideiussores ... ad litem non sufficiant, iubere eum debebit proconsul, ⌞ut -e c a v e a t⌟ (⌞ ⌟ *interpol.* [*Grupe*]. VLP. dig. 3, 3, 35, 3. 27, 8, 1, 17. 32, 11, 15 [Maecian.]. 40, 5, 2 [*ex rescr. Marci*]. 40, 5, 4, 8 cavendum est -e. quid est -e? satisdato utique aut pignoribus datis [*ibid. saepius*]. COD. Iust. 5, 75, 2 [*a. 224*] INST. Iust. 1, 24, 2. 3, 11, 1 [*ex rescr. Marci*]). 50, 16, 234, 1 'locuples' est, qui satis -e habet pro magnitudine rei *eqs.* SCAEV. (epist.) dig. 17, 1, 60, 1 -e repromissuram ... matrem puellae dotem. COD. Iust. 8, 50 (51), 3 (*a. 287*) qui ... satis -e dederit.

adv. **idōniter.** *i. q. ex lege* (*cf.* idoneus *p. 230, 41 sqq.*): LEX Sal. 47 p. 100, 6 mittat ... testes ... tres, quod publice ab eo ⌞et -r⌟ (*om. pars codd., Behr.*) negociasset.

idōnio, -āvī, -ātum, -āre *ab* idoneus. *i. q. innocentem reddere in iudicio* (*cf.* idoneus *p. 234, 41 sqq.*): LEX Sal. capit. 1, 9 si ... se per sacramentum -verint. [*vix huc pert.:* CORP. XII 1172 ... idónió]. **idōnitās** *v. p. 229, 39.* *Wiese.*

īdos, *n.*, εἶδος. *i. q. forma, species* (*quartus de illis sex modis, quibus quaeque sunt secundum Platonem*): SEN. epist. 58, 20 quartum locum habebit -s. quid sit hoc -s, attendas oportet. *ibid.* ex hac (*idea*) quod artifex trahit et operi suo inposuit, -s est. 58, 21 habet aliquam faciem statua: haec est -s. *ibid.* -s in opere est, idea extra opus. *tertia de quattuor causis Aristotelicis:* SEN. epist. 65, 4 tertia (*causa*) est forma, quae unicuique operi inponitur tamquam statuae: nam hanc Aristoteles -s vocat. [*t. t. rhet. gr.* εἴδη *in divisione interpretatur Cic. per* formae, *alii per* species; *v. Cic. top. 30, cf. et supra p. 178, 73*].

idragōgos, idraulicus, idrofobus, idromeli, idrōpicus, idrōpitia *v.* hydr-. *Skutsch.*

īduārius, -a, -um. [*cf.* idus. *J.*] CORP. II 4468 L. Val ... Faventino ... ob ... merita eius collegia kalendarium et -a duo ... posuerunt (*quae collegia talia fuisse, quae kalendis idibusve uniuscuiusque mensis coibant, opinatus est Mommsen.* '*for celebrating rites on the ides*' *Olcott, Word formation p. 155. de danistis, cl.* HOR. epod. 6, 69, *parum probabiliter cogitavit F. Fita, Boletín de la real acad. de la historia, 32, 1898 p. 534*). *cf. Onom.*

īdūlis, -e. [*cf.* idus. *J.*] PAVL. FEST. p. 104 -is ovis dicebatur, quae omnibus idibus Iovi mactabatur (MACR. Sat. 1, 15, 16 *v. infra l. 76; sim.* LYD. mens. 3, 10 εἰδουλίς). FEST. p. 290 -ium sacrorum conficiendorum causa. *cf. Marquardt-Mommsen VI 255, 11.*

īduo, -āre. [*cf.* idus. *J.*] MACR. Sat. 1, 15, 17 *v. infra l. 78* (*sim.* GLOSS. V 503, 39. *cf. infra l. 81*).

idurio, -ōnis *m. vox obscura orig. peregr. ut vid.* [*ex gr.* εἰδώλιον? *Heraeus.*] CORP. VIII 23422 Q. Vibius ... conlatis omnibus impensis in hunc -em mensam mihi et meis posui (*cf. adn. et* INSCR. christ. Diehl 3705$^{adn.}$).

***īdūs,** -uum *f.* [*cf. osc.* eídúís 'idibus'; *Varro originis Etruscae esse putat; cf. infra ll. 67 sq. 78. J.*] *de origine:* VARRO ling. 6, 28 -us ab eo, quod T u s c i itus, vel potius quod Sabini idus dicunt (MACR. Sat. 1, 15, 14 -uum ... nomen a Tuscis, apud quos is dies 'itis' vocatur, ... 'item' autem illi interpretantur 'Iovis fiduciam'. *cf.* SVET. frg. p. 166 Cingum, Sabinorum regem ... -us ... instituisse). PLVT. quaest. Rom. 24 p. 269^{D} τὰς δ' εἰδοὺς ἢ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ εἶδος ὁλοκλήρου καθισταμένης τῆς σελήνης, ἢ τῷ Διὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀποδιδόντες (MACR. Sat. 1, 15, 16 LYD. mens. 3, 10 p. 47, 12 W.). MACR. Sat. 1, 15, 16 -us, quod ea die plena luna videatur, a videndo vidus appellatas, mox litteram v detractam (POL. SILV. fast. Ian. 13 -us dictae ἀπὸ τοῦ εἰδεῖν, a videndo *eqs.*). *ibid.* -us ab ove iduli dictas, quam hoc nomine vocant Tusci (LYD. mens. 3, 10 p. 47, 12 W.). 1, 15, 17 -us vocemus diem, qui d i v i d i t mensem; iduare enim Etrusca lingua dividere est (SCHOL. Hor. carm. 4, 11, 16. GRAMM. suppl. 241, 11 -us i. divisionem mensis. GLOSS. Vatic. Reg. 203 Musée Belge 26, 264, 59 -us divisio. iduare dividere). ISID. orig. 5, 33, 13 -us ... ab e d e n d o dictas putant, quod hi dies apud veteres epularum essent (*cf.* MALAL. p. 474, 1). nat. 4, 6 -us ... dictae a d i e b u s (dibus *var. l.* GRAMM. suppl. 126, 4 quasi 'ii dies'). *de genere: inter feminina*

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

semper pluralia: PROB. app. gramm. IV 195, 27 CHAR. gramm. p. 36, 2 B. *al.* PRISC. gramm. II 364, 2 ut omnium festorum nomina. (*sed cf. p. 243, 2. 21*). *de formis*: *gen.* idum: CORP. VIII 6357 (*a. 212*). CYPR. epist. 80, 1 p. 840, 10 *var. l.* LAMPR. Comm. 11, 13. COMPVT. cod. Col. prol. 12 p. 234 AMM. 22, 2, 4 NOT. Tir. 63, 2 INSCR. christ. Diehl 140 (*? v. p. 242, 8*). 292. 1394[A]. 4427. 4427[B] *bis*. *acc.* (*cf. infra l. 47*) idis (*vix abl.*): INSCR. christ. Diehl 1419 (iris). 4677. idos: EXC. barb. chron. I p. 276, 40. p. 281, 120. 121. p. 295, 286. CONC.[S] I[3] vers. Tur. p. 92, 22. INSCR. christ. Diehl 2558 adn. (*ἰ⟨δ⟩ως*). 2816 adn. *abl.* idubus: CIC. Att. 14, 14, 3 *cod. M.* CORP. IV 5380. *de scriptura*: eid- (*cf. etiam infra l. 24 sqq. 34 sqq. et p. 241, 61. usque ad aet. Aug. et quater postea, v. infra l. 15. 28. 35. 37.* id- *inde a s. I. a. Ch. in.; de gr. εἰδ- cf. infra l. 43*): CORP. I[2] 584, 4. 44 (*a. 117 a. Chr.*). 600, 20. 1025 *al.* FASTI Corp. I[2] p. 240 *bis.* Not. scav. 1921 p. 83 *sqq.* CORP. IV 3882 *al.* X 1935 (*a. 11 a. Ch. ibid.* id-). LIB. col. II grom. p. 253, 10 *l. v.* íd- (i *longa*): CORP. I[2] 1036. 1083 *et saepe usque* CORP. VIII 24113 (*a. 166*). XI 6520, 11 (*s. III?*). ed- (*cf. infra l. 29; v. Sommer, Handb.*[2] *73*): INSCR. christ. Diehl 568 adn. *dubia*: CORP. IV 1553 VIIIDVS (*i.* VI edus, *an* VII idus*?*). 2054 PRIIDVS (pr. edus, *an* pri. idus*?*). INSCR. christ. Diehl 3447 IIDVS (edus, *an* I idus*? cf. p. 241, 82, an* II ⟨i⟩dus*? cf. p. 242, 39*). ir- (*secundum elocutionem vulgarem. cf. p. 242, 8*): INSCR. christ. Diehl 1266 (*a. 338*). 1419. 2998[C]. *notatur* (*in titulis; de codicum notis non satis constat, recentiorum temporum notarum solutio saepe incerta*): *nom., acc.*: eidu: CORP. I[2] 1062. 1114. 1160. 1185. 1187. eid: CORP. I[2] 600, 13. 1054 *et saepe.* INSCR. numm. Babelon II p. 120, 52 = Grueber cat. Brit. mus. II p. 480. FASTI Corp. I[2] p. 56 a. 11 *al.* CORP. III 7370 VI 32323, 162. 163. 164. 32340 IX 5290 XIV 2236 I 11. 2240, 11. 2575 *quater.* INSCR. christ. Diehl 1668 (*a. 513*). ei (*cf. infra l. 37*): CORP. I[2] 1074. 1102. ed: CORP. I[2] 1048. e (*cf. infra l. 38*): CORP. I[2] 1039. 1115. 1146. 1173. 1180. idu: CORP. IV 6721. 6778. INSCR. Not. scav. 1907 p. 432, 7 (*an* idu(um)*?*). 1927 p. 92, 12. *v. etiam Diehl, Inscr. lat. christ. III p. 306 dγ, adde* 3138. id: CORP. I[2] 898 *et passim.* ids: *v. Diehl l. l. dδ, adde* 214. *de notis dubiis*: i, d, dus *v. Diehl l. l. dα.* *abl.*: eidib: CORP. I[2] 584, 4. FASTI Corp. I[2] p. 250 (eí). CORP. VI 1454 (*a. p. C. 222*). eid: CORP. I[2] 585, 70. 1063 FASTI Corp. I[2] p. 66, 51 TAB. triumph. Corp. I[2] p. 77 II a. 718 III a. 725 INSCR. christ. Diehl 1291[A]. ei: CORP. I[2] 1189 (*an acc.?*). e: CORP. I[2] 1081 (*an acc.?*). idib: ACT. triumph. Corp. I[2] p. 44 *sqq. quater.* Not. scav. 1925 p. 117 a. 579 CORP. IV suppl. 28 IX 1456 XIV 2112, 1, 5. 2, 12 INSCR. christ. Diehl 2349 adn. idb: INSCR. christ. Diehl 2955 adn. 2998[E] adn. id: CORP. I[2] 894. 912 *et saepe.* i: CORP. IV 138. NOT. Tir. 63, 1—17. *apud Graecos εἶδοι* (*rarius ἴδοί, antique εἰδυ(ι)οί*). [*sard.* mez e idus *'december' M.-L.*] *cf. Onom.*

lectio dubia: INSCR. christ. Diehl 2910 transiet II das kalendas Novenbras (secundas k. N. *i. pridie k. N. recte interpretatus est Allmer*; idas k. N. *i. idibus Oct. ci. Diehl*).

[*falso trad.*: CIC. Att. 2, 24, 2 a. d. III eius diei (*ci. Constans, Revue Philol. 57, 1931, 239 sqq.*; idus diei *codd.*).]

I *de vi et significatione*: **A** *'-us' dicitur dies quaedam in mense fixa* (*raro pluraliter de omnium mensium* -bus; *v. infra l. 75. 82 et p. 240, 70*): **1** *i. q. plenilunium vel mensis medius* (*cf. p. 238, 72. 74. 78 et* CIC. Verr. II 2, 129): HOR. carm. 4, 11, 14 -us tibi sunt agendae, qui dies mensem ... findit Aprilem. DIONYS. HAL. ant. 10, 59, 1 συνέπιπτεν εἰς τὰς εἰδοὺς ἡ πανσέληνος (16, 3, 2). PLVT. Brut. 14 μηνὸς μάλιστα μεσοῦντος — εἰδοὺς Μαρτίας τὴν ἡμέραν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν. AVSON. 385, 5 medias -us Mai Augustique. LYD. mens. 3, 10 p. 47, 1 W. μεσομηνίαν, τουτέστι τὰς εἰδοὺς (*ibid.* p. 47, 10 GLOSS.[L] II Philox. ID 18 μεσομήνιον). 3, 10 p. 47, 11 πληνιλούνιον τὰς εἰδοὺς καλοῦντες. **2** *de computatione* -uum: **a** *singulorum mensium* -us *computantur*: ANTH. 680, 5 AVSON. 380 MACR. Sat. 1, 13, 6. 7. 1, 15, 7. *cf. Mommsen, Corp. I*[2] *p. 290 sqq.* **b** *dies ab* -bus *numerati conferuntur cum diebus alia ratione numeratis*: **α** *conferuntur dies mensium Graecorum*: INSCR. Ditt. syll.[3] 781, 5. 826 F 1. PLVT. Publ. 14, 6 EVSEB. mart. Palaest. 1, 2. 9, 5. 10, 2 APP. civ. 2, 149, 619. *mensium Aegyptiorum*: PLIN. nat. 6, 106 EXC. barb. chron. I p. 276, 40. p. 295, 286. **β** *conferuntur dies ab initio mensis numerati*: SACR. Greg. 17. 30. 105. *et saepe.* LYD. mens. 3, 10 p. 49, 5 W. *sqq.*

B *ad* -us *religio, instituta, consuetudines diriguntur*: **1** *de religione et pompis*: **a** *de omnibus* -bus (*de N° v. Mommsen Corp. I*[2] *p. 290 sqq.; adde* FASTI Not. scav. 1921 p. 83 *sqq.* 251 *sqq.*, 1923 p. 196): CATO agr. 143, 2 kalendis, -bus, nonis, festus dies cum erit, ... lari ... supplicet. VARRO frg. Macr. Sat. 1, 15, 18 -us omnes Iovi ... tributas (PAVL. FEST. p. 104 AVSON. 379, 2 MACR. Sat. 1, 15, 15. 16. LYD. mens. 3, 10 p. 47, 10 τὰς δὲ εἰδοὺς ... Διὶ ἤγουν Ἡλίῳ ἀνέφερον. *cf. p. 238, 69. 72*). PAVL. FEST. p. 179 nonarum, -uum, kalendarum dies nuptiis alieni habentur, quoniam hi dies ... atri iudicati sunt *eqs.* (OV. fast. 6, 223 post sacras ... -us *eqs.* MACR. Sat. 1, 15, 21 nuptiis copulandis ... -us religiosas *eqs.*). MART. 4, 66, 3 (*cf. Friedl. ad l.*). 12, 67, 4 -us saepe colas et has et illas (AVSON. 323, 26 omnes). PLVT. quaest. Rom. 24, 269[C] εἰδοὺς δ' ἡμέραν ἱερὰν ἐνόμιζον. GELL. 2, 24, 11. 2, 24, 14 kalendis, -bus, nonis et aliis quibusdam festis (*opp.* profestis). AVSON. 323, 22 -us, alma dies, geniis quoque culta deorum. **b** *de singulorum mensium* -bus *v. Mommsen, Corp. I*[2] *p. 307 sqq.; locis illic allatis adde hos*: *Ian.*: OV. fast. 1, 587 -bus in ... Iovis aede sacerdos ... libat. PLVT. quaest. Rom. 55 p. 277[E] ταῖς Ἰανουαρίαις εἰδοῖς περιιέναι δέδοται τοῖς αὐληταῖς τὴν πόλιν. *Febr.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 Fauno (*ci. Mancini p. 87*; Favon *lapis*). *Mart.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 Ann(ae) Perennae. 1923 p. 196 feriae Iovi. *cf. infra l. 67. Apr.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 Iovi Victor(i). Iov(i) Libert(ati) (OV. fast. 4, 620). *Mai.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 ⟨Mercurio⟩, Maiae, ⟨Marti⟩ Invict(o) (PAVL. FEST. p. 148, Mais -bus mercatorum dies festus erat *eqs.* MART. 12, 67, 1 AVSON. 323, 24. 385, 5). MART. 7, 74, 5 Maternae (*i. Maiae, cf. supra l. 10*) ... sacris ornentur frondibus -us. *Iun.*: VARRO ling. 6, 17 quinquatrus minusculae dictae Iuniae -us *eqs.* (OV. fast. 6, 691 PAVL. FEST. p. 149). *Iul.*: LIV. 2, 42, 5 Castoris aedes ... -bus Quintilibus dedicata est. 9, 46, 15 ut equites -bus Q. transveherentur (PLIN. nat. 15, 19 MART. 5, 41, 5 TAC. ann. 2, 83 VIR. ill. 32, 3). PLVT. Coriol. 3 τὰς εἰδοὺς Διοσκόροις ἀνιερῶκασι. *Aug.*: FEST. p. 343 servorum dies festus *eqs.* STAT. silv. 3, 1, 60 Hecateidas (*i. Dianae*) ... -us. MART. 12, 67, 2 Augustis redit -bus Diana. AVSON. 323, 23. 385, 5. *nota*: PRVD. perist. 11, 232 colit hunc (*Hippolytum martyrem*) ... Roma -bus Augusti mensis, ut ipsa vocat prisco more diem. *Sept.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 Iovi O(ptimo) M(aximo). LIV. 7, 3, 5 lex vetusta est, ... ut qui praetor maximus sit -bus S. clavum pangat. PLIN. epist. 9, 39, 2 -bus S. magnus e regione tota coit populus *ad aedem Cereris.* SERV. auct. ecl. 8, 82 virgines ter in anno molam faciunt: Lupercalibus, Vestalibus, -bus S. *Oct.*: PAVL. FEST. p. 220 equi immolati -bus O. *eqs. adde de natali Vergilii*: MART. 12, 67, 3 Octobres Maro consecravit -us. 12, 67, 5. AVSON. 323, 5. *Nov.*: FASTI Not. scav. 1921 p. 83 ⟨Fer⟩on⟨iae⟩, Fort(unae) Prim(igeniae), ⟨Pie?⟩tati.

2 *de institutis publicis*: **a** -bus *senatus legitimus habetur. v. Mommsen Corp. I*[2] *p. 296 sq.* **b** -bus *magistratus sollemniter ineuntur*: *Mart.*: LIV. 22, 1, 4. 23, 30, 17. 26, 1, 1. 26, 26, 5. 27, 7, 7. 31, 5, 2 -bus M., quo die tum consulatus inibatur. 32, 1, 1. 33, 43, 1. 38, 35, 7. 39, 45, 1. 52, 5. 40, 35, 2. 41, 6, 2. 8, 4. 42, 22, 7. *Mai.*: LIV. 3, 36, 3 -us tum Maiae sollemnes ineundis magistratibus erant. 3, 38, 1. 3, 40, 11. *Dec.*: LIV. 4, 37, 3. 5, 9, 3 -us D., sollemnem ineundis magistratibus diem. 5, 9, 11. **c** *varia*: LIV. 44, 19, 1 (*cf. supra l. 33 sqq.*) -bus Martiis, principio insequentis anni. MART. 10, 62, 11 sceptra paedagogorum ... -us dormiant in Octobres (*cf. Marquardt, Privatleben*[2] *94*[4]).

3 -us *solvendis pecuniis constitutae sunt*: CATO agr. 146, 2 si emptor locarit, -bus solvito. LEX agr. Corp. I[2] 585, 17. CORP. I[2] 894 (*a. 76*) Eypor Matrini sp(ectavit) id(ibus) Qui(nctilibus) (*al. sim. v. R. Herzog, Aus der Geschichte des Bankwesens, Gießen 1919, 37 sqq.*). CIC. Catil. 1, 14. ad Q. fr. 2, 14, 4 -bus Quinctilibus faenus fuit bessibus ex triente (*sim.* Att. 4, 15, 7). Att. 1, 7. 10, 5, 3 diem pecuniae -us Novembres esse. 13, 25, 2. 14, 20, 2. 16, 1, 6. 2, 1 HOR. epod. 2, 69. sat. 1, 6, 75 (*cf. Kiessling-Heinze*). TAB. cer. Pomp. (Corp. IV suppl.) 2, 4 quae ⟨p⟩ecu⟨nia in stipulatum⟩ L. Caecili Iucundi ⟨veni⟩t ... in -us D⟨e⟩cembr⟨es⟩ pr⟨imas⟩ (*sim.* 5, 3. 7, 7. 11, 6. 15, 7). 16, 8 auctionem feci in -us ⟨...⟩. 122, 2. MARCELL. dig. 13, 5, 24 SCAEV. dig. 46, 3, 89, 2. VLP. dig. 45, 1, 1, 3 'dabo -bus'. 45, 1, 41, 2. COD. Theod. 5, 15, 20 = Iust. 11, 65, 4 (*a. 366*).

C *varia de notione*: **1** *breviter per metonymiam quandam de eo, quod* -bus *accidit* (*cf. infra l. 58*): CIC. ad Q. fr. 2, 11, 2 cognosce nunc -us. Att. 13, 25, 2. 33, 4. **2** *speciatim de* -bus *Martiis, quibus Caesar occisus est*; *'-us Martiae' hic illic i. q. 'nex Caesaris'* (*cf. supra l. 56*): CIC. Att. 14, 1, 1. 14, 4, 2 -us Martiae consolantur. 16, 6, 1 *al.* 15, 4, 2 stulta iam -uum Martiarum est consolatio. 15, 4, 3 epist. 11, 7, 3 Phil. 1, 3 *al.* epist. 12, 4, 1. 10, 28, 1 ad Brut. 1, 14, 2. 1, 15, 4 post interitum Caesaris et vestras memorabilis -us M., Brute. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 4 BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 1. INSCR. numm. Babelon II p. 120, 52 = Grueber cat. Brit. mus. II p. 480 eid(us) Mar(tiae). VELL. 2, 56, 3. 2, 57, 2 -uum M. caveret diem. VAL. MAX. 8, 11, 2 *bis* PLIN. nat. 18, 237 PLVT. Brut. 14. 35. 40 Caes. 63 *bis* SVET. Iul. 81 *bis.* 88 -us ... M. 'parricidium' nominari (*cf. supra l. 7*). APPIAN. civ. 2, 149, 616. 619. 2, 153 PROSP. chron. I p. 405, 327. **3** *abusive et sensu plurali* -us *vocantur cuncti dies ab* -bus *numerati*: ANTH. 680, 10 octonis .. pares menses sunt -bus omnes (*nisi* octonis *i. q. octonariis*). GRAMM. suppl. 126, 4 singulariter non declinatur, quia non unum diem, sed plures significat (*cf. p. 238, 84*).

II *de* -uum *usu certorum temporum designandorum causa*: **A** *pendet a praep., agitur de temporis spatio* (*de 'per' v. p. 241, 79, 'sub' p. 241, 78*): ab: COLVM. 3, 14, 1 ab -bus Februariis usque in aequinoctium. *ibid. iterum.* 4, 15, 4. 5, 10, 20. 6, 3, 6 ab -bus mensis Aprilis usque in -us Iunias. 8, 5, 4 *al.* PLIN. nat. 17, 78 *al.* ad: CIC. Att. 6, 1, 24 dum ero Laodiceae, id est ad -us Maias. 13, 46, 1 *Pollex* ut dixerat ad -us Sextilis, ita mihi Lanuvii pridie -us praesto fuit. CAES. Gall. 1, 7, 6 LIV. 3, 36, 3. 39, 52, 5 COLVM. 12, 2, 100. 101 arb. 10, 2. PLIN. nat. 17, 136 a kalendis Martiis ad -us easdem. usque ad: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 12 *Balbum mecum* assidue u. ad -us Maias futurum. Att. 5, 14, 1. SVET. Domit. 13 ad -us u. Ianuarias. *adde*: COD. Theod. 12, 1, 160 (*a. 398*) u. ad diem

[*Brandt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-uum Novembrium. *cf.* usque in: Colvm. 5, 10, 19. 5, 11, 2. 11, 2, 98 *al.* ante: Sent. Minuc. (Corp. I^2 584) 44 eos omnes solvei ... oportere a. -us Sextilis primas (Lex agr. Corp. I^2 585, 17 Cic. Phil. 8, 33). Cic. epist. 1, 1, 3 Att. 16, 15, 3 Alf. dig. 39, 4, 15 *bis* Liv. 3, 40, 11 *al.* Colvm. 4, 8, 3 *al.* Plin. nat. 19, 153 Tac. hist. 2, 81 Corp. VI 33747 Scaev. dig. 45, 1, 122, 1 a. -us supra scriptas. circa: Colvm. 2, 9, 16 seminatur c. -us Ianuarias. 2, 15, 5. 2, 17, 7 mense Februario c. -us. 5, 10, 8 *al.* 11, 3, 22 c. -us praedicti mensis. Plin. nat. 19, 150 Plin. epist. 1, 7, 4. circiter: Cic. Verr. II 1, 148 c. -us Septembris. epist. 3, 5, 4. 14, 5. 15, 3, 2. ex: Lex agr. Corp. I^2 585, 70 ⟨pequ⟩niam populo ex eid(ibus) Mart(is), quae ... primae erunt, in⟨ferto⟩ (Corp. IV 138. 1136 locantur ... cenacula ex -bus Aug. primis in -us Aug. sextas anno⟨s co⟩ntinuo⟨s qu⟩inque). Cic. Att. 4, 19, 2 *me* extra urbem ... fore ex -bus Ianuariis. 5, 21, 9 *al.* Colvm. 11, 2, 101. Corp. XIV suppl. Ost. 4503, 7 (*a. 181*) ex -us (*sic*) Aug. in -us Decemb. *adde*: Compvt. cod. Col. prol. 12 p. 234 ex die -um Martiarum. in (*cf. p. 240, 51. 52. l. 13. 16. 81*; usque in *v. p. 240, 76 sq. l. 1*): Cic. ad Q. fr. 2, 3, 1 a kalendis Februariis legationes in -us Februarias reiciebantur. *ibid. iterum.* Att. 16, 1, 6 Tab. cer. Pomp. (Corp. IV suppl.) 35, 32 Colvm. 2, 10, 18 *al.* Plin. nat. 17, 136. 189 Fronto p. 26, 14 N. Tab. cer. Dac. 9 (Corp. III p. 948), 3 *locavit* ex ⟨ha⟩c ⟨d⟩ie in i⟨dus⟩ sequentes anno uno. 10 (p. 948), 3 *locavit* ex ha⟨c⟩ die ⟨in⟩ idus Novembres proximas. Corp. XIV suppl. Ost. 4503, 7. *adde*: Cod. Theod. 13, 9, 33 (*a. 380*) in diem ... -uum earundem navigatio porrigetur. inter: Colvm. 2, 4, 11 optime i. kalendas et -us Septembris aratur. 5, 10, 14 *al.* arb. 22, 3. intra: Plin. nat. 6, 106 ex India renavigant ... i. -us Ianuarias. Flor. epit. 3, 21, 17 Scaev. dig. 45, 1, 122, 1. *adde*: Cod. Theod. 5, 15, 20 (*a. 366* = Iust. 11, 65, 4) i. Ianuariarum -uum diem. post: Cic. Att. 11, 17^a, 3 p. -us Martias. 14, 1, 1 *al.* Pollio Cic. epist. 10, 31, 4 Alf. dig. 39, 4, 15 *ter.* Liv. 41, 6, 2. Colvm. 2, 4, 3 p. -us mensis Aprilis. 4, 8, 1 *al.* Plin. nat. 10, 62 *al.* secundum: Colvm. 4, 23, 1 s. -us Octobris auspicari putationem. ultra: Svet. Iul. 81, 2.

B *formulae, quibus certi dies designantur, vel ipsae* -us, *vel dies ab* -bus *numerati (cf. A. H. Salonius, Ann. ac. Fenn. ser. B tom. XV no. 10, 1922 et A. Gagnér, Strena Ups. 1922, 202 sqq.)*:
1 *de ipsis* -bus; -uum *vox datur*: **a** *per abl.*: α *nomen mensis est adi.*: Sent. Minuc. (Corp. I^2 584) 4 sententiam ... dixerunt eidib. Decemb. L. Caecilio Q. f. Q. Muucio Q. f. cos. *et passim, e. g.*: Cic. Att. 3, 9, 3 data -bus Iuniis Thessalonicae (*in fine epistulae; item*: 11, 3, 3 -bus Iuniis ex castris. epist. 14, 6 *al.*). Act. triumph. Corp. I^2 p. 66, 51 Cincin⟨n⟩atus an. CCXCV ... de Aequeis -bus Septembr. Prop. 4; 5, 36 natalem Maiis -bus esse tuum (*cf.* Fronto p. 25, 14 N. Augustis -bus). Corp. III 717 Sex. Pompeio et Sex. Appuleio cos. -bus Septembr. Inscr. Not. scav. 1914 p. 106 -bus Iunis pompa, venatio, athletae. Corp. VIII 270 (*a. p. Chr. 138*) actum -bus Octobr. P. Cassio Secundo M. Nonio Muciano. Avr. Fronto p. 15, 21 N. duo menses exacti sunt -bus proximis (Cypr. epist. 59, 10 p. 677, 20. *cf. p. 242, 28 sq.*). *nota* (*cf. infra l. 52*): Inscr. christ. Diehl 2349$^{adn.}$ idib. Magias. *accedit* die (*cf. p. 242, 6*): Inscr. christ. Diehl 4376^C eeo ipso die -bus Sep. (*sc. quo mortuus est, sepultus est*). *nota* (*cf. supra l. 50*): Inscr. christ. Diehl 3006^A die -bus Octobres. β *c. gen. nominis mensis* (*cf. p. 240, 77. l. 8. 31 sq. 76. 242, 23. 243, 5 sqq.*; *vix recte trad.*: Val. Max. 2, 2, 9 Iulii [*cod. A et recc., non L*]. Colvm. 11, 2, 88 -bus Novembris [-us Novembres *cod. S cf. l. 58 sqq.*]. Plin. nat. 18, 125. Marcell. dig. 13, 5, 24 *pl. codd.*): Prvd. perist. 11, 232 *v. p. 240, 21.*

b *per acc.* (*nomen mensis adi. praeter infra l. 76*): α -us (*dub.*: Cic. Att. 3, 9, 1 id. Maias *trad.* Planc. Cic. epist. 10, 17, 1 -us Maias *vel* ad [*i. a. d.? cf. l. 69 sqq.*] -us Maias *trad.* [*cf. Sternkopf, Hermes 45, 1910, 265 sq.*]. Tab. triumph. Corp. I^2 p. 77 V a. 733 ieeidus [*pro* III eidus?] Octob. Corp. IV 814 IDI·VLIIAS [*i.* -us Iuleas?]. *cf. l. 55*): Corp. I^2 1028 -us inter(kalaris). 1150 IV 2058 -us Maias. 3961 Ian. -us. 4837. X 3792. Cod. Herm. 13, 4 subscripta -us Decembres Nicomediae CC. coss. Inscr. christ. Diehl 1478 (*a. 370*) depositus -us Aprilis. 3502 (*a. 392*). 3318^B adn. (*a. 428*). 439 (*a. 434*) *et saepe.* Exc. barb. chron. I p. 276, 40. p. 281, 120. Epist. pontif. 937 Conc.^{S} IV 2 p. 141, 22 (*a. 554*) data -us Iunias. Sacr. Gelas. p. 662 Inscr. Not. scav. 1915 p. 53, 73. 1923 p. 102. β a(nte) d(iem) -us (*dub.*: Corp. I^2 1040 A·D·III· [*i.* ei(dus)?] DIICBR. 1057 [*tit. mutilus*]. 1058 [*lectio incerta*]. 1081 a. d. e(idus?). 1115 a. (d.?) e(idus?) Iu(nias). 1189 a. d. ei(dus?). *cf. supra l. 60*): Corp. I^2 1054 a. d. eid. Sex. 1135 a. d. eid. No. γ die -us (*dub.*: Inscr. christ. Diehl 2893$^{adn.}$ de [*i.* die, *an* decimo?, *nisi est* pr.] id. Apri. *cf. p. 242, 6*): Inscr. christ. Diehl 3561$^{A\,adn.}$ (*a. 502?*) diae -u(s) Ianuaria⟨s⟩. 3837^C diis -us A⟨ugustas⟩. 4374. 1437^A dii -us Martii. δ sub die -us: Inscr. christ. Diehl 325 (*s. V*) ⟨su⟩b d. id. ⟨M⟩artias. 1254 (*c. a. 540*) sub d. id. Octuber. 1348. 3138. ε sub -us: Inscr. christ. Diehl 214 quiepi sb ids Agustas. ζ per -us: Avg. civ. 18, 54 p. 344, 20 D. dies ..., quando missus est spiritus sanctus, id est per -us Maias. *ibid.* l. 22. η ?in -us (*cf. l. 13. 16*): Inscr. christ. Diehl 2998^C inirus Huga (*cf. Diehl ad l.*). ϑ I -us (*dub.*: Inscr. christ. Diehl 1176 [*a. 493*] I id. Apriles [*i. q.* 'pridie -us' *Diehl*; *cf.* Inscr. christ. Silvagni 962 ἐτελύτησεν ... πρ(ὸ) α' εἰδῶν Σεπτεμβρίων, ἐτάφη εἰδῶν Σεπτεμβρίων]. *cf. p. 239, 20*): Pap. Oxyrh. IV 737 (*in enumeratione dierum:*) IV -us ..., III -us ..., II -us ..., I -us ..., a. d. XIIX k. Sextilias. ι die I -us (*an i. q.* 'pridie -us'? *cf. p. 241, 84*): Inscr. christ. Diehl 832^a.

c *per gen.* (*nomen mensis ubique adi.*): α die -uum (*cf. p. 241, l. 17. 25. 29. dub.*: Cod. Theod. 8, 11, 3 die id. [-uum, -us, -ibus?] Feb. *cf. Salonius l. c. p. 16* [*sim.* Inscr. christ. Diehl 455]. Inscr. christ. Diehl 140 dierum [*pro* die irum? *cf. p. 239, 21*] Augustarum): Don. vita Verg. p. 1, 6 Br. natus est ... -uum Octobrium die. Inscr. christ. Diehl 292. 4427. 4427^B die -um aear⟨undem⟩. Corp. VIII 1845, 8 die natalis sui, qui est -uum Maiar. *adde*: Inscr. christ. Diehl 701 (*a. 452*) deposita die Iovis -uum Maiarum. β -uum (*dub.*: Epist. pontif. 386 Conc.^{S} I 2 p. 90, 12. 388 p. 98, 4): Epist. pontif. 385 Conc.^{S} I 2 p. 101, 17 (*a. 432*) data -uum Martiarum *eqs.* γ sub -uum: Inscr. christ. Diehl 4430 (*a. 551*) sub id. Aprillium.

2 *de diebus, qui* -bus *antecedunt*: **a** *de die altero* (*cf. p. 241, 82 sqq.*): α pridie -us (-bus? Inscr. christ. Diehl 2998$^{E\,adn.}$ p̄ [*i.* p(ridie)?, *an* (de)p(ositus)? *cf. ibid.* (a)n̄(nos)] idb. Dec. *nomen mensis gen. v. infra l. 23*): Corp. I^2 1048 C. Cinti. pri. ed. Mar. 1098. 1130 Papiri prid. -us Decebris. *et passim, e. g.*: Cic. epist. 16, 11, 3 d(ata) p. -us Ian. ad Brut. 2, 4, 1 mane p. -us Apr. Liv. 44, 19, 4 p. -us Apriles Latinis esse constitutam diem. Colvm. 11, 2, 24 p. -us Martii. Plin. nat. 11, 41 gignit id *genus mellis* maxime arcturi exortus ex ⟨nonis⟩ (*ci. A. Rehm per litt.*) ad p. -us Septembres. Corp. IV 5380 (*tabula expensorum*) VIII -us ... VII -us ... III -us ... pri. -us ... -bus. Tab. cer. Pomp. Corp. IV suppl. 142, 3 ante hanc diem, quae dies fuit p. -us Iulias. Svet. Iul. 81, 3 p. ... easdem -us. Tab. cer. Dac. Corp. III p. 950 (*a. 167*) ex X kal. Ianuarias q(uae) p(roximae) f(uerunt) ... in prid⟨i⟩e -us Apriles proximas venturas. Corp. VIII 10570 (*a. 183*) dat(a) p. -us Sept. Karthagine. Inscr. christ. Diehl 1646 (*a. 560 in tit. rhythmico*) sabbato Ianuarias p. -us.
β die pridie -us: Inscr. christ. Diehl 2964 (*a. 385*). γ die pridie -uum: Compvt. cod. Col. prol. 12 p. 234 d. p. -uum Martiarum. Inscr. christ. Diehl 360. δ sub die pridie -us: Inscr. christ. Diehl 1278 (*a. 537*). 3509. ε a(nte) d(iem) II -us (*dub.* Corp. I^2 1188, *v. Salonius l. c. p. 50*): Corp. I^2 1102 Q. Mac. ant(e) d. II ei(dus) N(ovembris). Cic. ad Q. fr. 2, 4, 1 a. d. II (V *codd. det.*; *cf. Gagnér l. c. p. 208*) -us Martias. ζ II -us (*cf. p. 239, 20*): Cic. Att. 9, 8, 1 cenantibus II -us nobis (*cf. adn. crit.*). ad Brut. 1, 14, 2 II id. Quint. Pap. Oxyrh. 4, 737 (*v. supra l. 2*). Cod. Theod. 9, 24, 2 (*a. 349*) dat(a) II id. Nov. 1, 7, 2 (*a. 393*) *et saepe.* Inscr. christ. Diehl 2860^D (*a. 398*). 3027^A (*a. 444*). 1425^A (*a. 562*). 1547. 2097. 3324^b. 4192^B. 4904. η die II -us: Inscr. christ. Diehl 151 (*a. 428*). 2459. ϑ sub die II -us: Inscr. christ. Diehl 3061^C. 3193.
ι *circumscribitur*: Ov. fast. 5, 600 ubi ante -us nox erit una super. 5, 603 -bus ... prior *dies.* Apvl. met. 11, 26 vespera ..., quam dies insequebatur -uum.

b *de diebus tertio usque ad octavum* (*nomen mensis gen. p. 243, 4. 18. 25*): α a(nte) d(iem) tertium -us (*apud* Cic. 48^{ies}; *non post* Liv., *nisi apud* Sen. [*semel v. infra l. 63*], Ascon., Plin. nat. [*decies*] *et bis postea v. infra l. 64 sq.*): Corp. I^2 1015 L. Aeli a. d. III -us Octob. 1036 *et passim, e. g.*: Cic. Att. 1, 20, 1 (*a. 60*) a. d. IIII -us Maias. 2, 17, 1 (*a. 59*) a. d. VI circiter -us Maias. 5, 3, 3 (*a. 51*) a Pontio ex Tribulano a. d. V -us Maias (*in fine epistulae; item*: Vatin. Cic. epist. 5, 9, 2 [*a. 45*] a. d. V -us Quinct. ex castris Narona). Varro rust. 1 cap. p. 4, 27 solstitium, quod est ex VI kal. Iulias in a. d. IV -us Augustas. 1, 28, 1 verni temporis ex a. d. VII -us Febr., aestivi ex a. d. VII -us Maias *eqs.* Liv. 40, 59, 5 postero die ... a. d. quartum -us Martias. 41, 16, 5 *consul Latinas* in a. d. [diem] tertium -us Sextiles edixit. 45, 2, 12 ex a. d. quintum -us Octobres. 45, 3, 2 Latinae edictae a consule sunt in ante ⟨diem⟩ IIII et III et pridie -us Novembres. Sen. apocol. 1 (*per ludibrium et quasi graviter*) quid actum sit in caelo a. d. III -us Octobris anno novo. Plin. nat. 16, 93 ex a. d. fere VI -us Febr. Corp. XIV 2112 (*a. 136*) a. d. V -us Iun. Gell. 5, 17, 3 a. d. quoque quartum kalendas vel nonas vel -us.
β ante tertium -us (*cf. supra l. 61*): Inscr. christ. Diehl 2930^A anti VI -us Agustas. γ tertium *et* tertio -us (Prisc. gramm. III 370, 8 'tertio' et 'tertium' ... '-us' vel '-uum' pro 'tertio ante ... -us' ... frequentius tamen accusativo adiunguntur et per ellipsin praepositionis. *apud* Cic. 56^{ies}): Corp. I^2 1105 C. Man. VII eid. Ma. 1273 quarto -us Quintilis. Cic. Att. 3, 2 (*a. 58*) data VI id. April. Narib. Luc. (*sim. saepe in fine epistulae*). ad Q. fr. 2, 3, 1 prodicta dies est in VIII -us Febr. *et passim, e. g.*: Cic. Att. 9, 3, 2 erat hic dies VII -us (*sim.* Sen. apocol. 2, 2. Frontin. aq. 10 dies, quo ... responderit, quintus -us Iunias invenitur. *cf. p. 243, 14*). Corp. IV 2437 (*a. 36 a. Ch.*) IV non. Dec. usce ad VI eid. Dec. M. Agrip. T. Stat. cos. Tab. cer. Pomp. Corp. IV suppl. 5 (*a. 54 p. Ch.*) actum Pompeis VI -us Maias ... cos. Inscr. Dessau 5146 III, pr. non., nonis, VIII -us Maias. Plin. nat. 18, 271 VI -us easdem (Svet. Cal. 17, 1 usque septimum -us e. Veg. mil. 4, 39 Inscr. Not. scav. 1928 p. 283, 8. *cf. p. 240, 82. 243, 19. 41*). Tac. hist. 1, 18 quartum -us Ianuarias, foedum imbribus diem, tonitrua ... turbaverant. Fronto p. 57, 4 N. an potes octavo -us (*Hauler*; octav. idus *trad. cf. p. 243, 3*)? Spart. Carac. 6, 6 die natalis sui, octavo (octabu⟨m?⟩ *cod. P. cf. p. 243, 14*)
[*Brandt*]

-us Apriles. INSCR. christ. Diehl 2068ᵃ (*a. 359*) septimu -us Septmr. 2890 (*a. 525*) quarto -us Ginnoarius (*nom. sing. an acc. pl.? cf. l. 21*). 3954 octau -us Apriles (*cf. p. 242, 83 sq.*). 4677 (*a. 529*) QI -is Septembris (*vix abl.; item* 1419). *nomen mensis gen.* (*cf. l. 18. 25 et p. 242, 23*): COLVM. 11, 2, 24 III -us Martii. 11, 2, 51. 57. PROSP. chron. I p. 474, 1321 *var. l.* SACR. Leon. p. 389. INSCR. christ. Diehl 1071. 4427ᴬ -us Maiarum. *numerus cardinalis(?)*: INSCR. christ. Diehl 2902 octo (*an* oct(av)o*?*) -us Novembris. *adverbium numerale(?)*: INSCR. Not. scav. 1924 p. 112, 1ᵃ deposita ter (*an legendum* ter(tio)*?*) -us Febras. *δ* die tertio *et* tertium -us (*dub.* [*cf. infra l. 27*]: INSCR. christ. Diehl 2953ᴬ [*s. III*] d. VIII id. M. 3002ᴮᵇ [*a. 373*] idu⟨. . .⟩. 2028 id. April. 4428ᴬ v(ixit) in die(m) III id. Iul. INSCR. Not. scav. 1907 p. 423, 7 [*a. 323*] idu Ian.): AMM. 14, 5, 1 die sextum -us Octobres (*cf.* 23, 5, 12 die, qui erat septimum -us Apriles; *cf. p. 242, 75. 84. l. 31. 33. 40 sqq.*). INSCR. christ. Diehl 2169 (*a. 384*) die III -us Octuber. 1437ᴬ (*a. 514*). 1797 (*a. 550*) die tertio -us Decenbris. 718. 1593ᴮ. 3003. 3006ᴰ. 3377ᴰ. 3834. 4376ᴮ. INSCR. Röm.-Germ. Komm. 1929 p. 17, 52. *nomen mensis gen.*: INSCR. christ. Diehl 1668 (*a. 513*) Ianuarii. *cf.* 4427ᶜ d. VIII -us earumdem. *ε* sub die tertio -us (*dub.* INSCR. christ. Diehl 3174ᵃ s. d. VI [*i.* v i(dus)*? cf. adn.*] Februarius [*cf. supra l. 2*]): CORP. III 14306 (*a. 407*) sub d. v id. S. INSCR. christ. Diehl 1061 (*a. 413*). 2737ᵃ (*a. 466*). 2043ᵇ (*s. VI in.*). 2912 (*a. 527*). 132. 1388 sub die quintu. 1445. 2892ᴬ ᵃᵈⁿ. 2893. 2900. 3061ᴰᵃ. 3062ᶜ. 3138ᴬ. 3423. 3488. CORP. VIII 23042. *nomen mensis gen.*: INSCR. christ. Diehl 2746ᴬ sub d. VI id. Ianuarii. *ζ* in die tertio -us: INSCR. christ. Diehl 405 in die VII -us Iunias. *η* die tertio *et* tertium -uum (*dub.* [*cf. supra l. 10*]: CORP. VI 10234, 15 v id(uum*?*) Mai(arum*?*) die. CYPR. epist. 80, 1 p. 840, 10 VIII id. [-uum *var. l.*] Aug. die. OPTAT. 1, 14 p. 16, 13 [-us *var. l.*]): CORP. VIII 6357 (*a. 212*) die III -uum Septembrium subsequentium. SPART. Hadr. 4, 6 quintum -uum Augustarum die. 25, 6 d. VI -uum Iuliarum. VOPISC. Aurelian. 19, 1 d. tertio -uum Ianuariarum. AMM. 15, 8, 17 die octavum -uum Novembrium (*cf.* 31, 12, 10 diei, quem quintum -uum Augustarum numerus ostendit annalis. *cf. supra l. 14 sq.*). VEG. mil. 4, 39. INSCR. christ. Diehl 705 (*a. 451*). 4388 (*a. 457*). 1394ᴬ III -uum Octobrium diem. 4427ᴮ. *ϑ* sub die tertio -uum: INSCR. christ. Diehl 4419 (*a. 522*) sub d. III id. Augustar. 356 (*a. 532*). 195 (*a. 557*). 3167 (*a. 579*). 2089. *ι* (tertio *et*) tertium -uum: INSCR. christ. Diehl 3057 (*a. 335*) ⟨. . .⟩ -uum Maiarum. LAMPR. Comm. 11, 13 quartum -uum Octobr⟨i⟩um. SPART. Hadr. 4, 7 tertium -uum earundem. AMM. 22, 2, 4 tertium -um Decembrium. CONC.ˢ I³ vers. Tur. p. 92, 22 SACR. Leon. p. 345. INSCR. christ. Diehl 304 (*a. 490*). CORP. VIII 9052, 14. *κ* tertius, tertium *sim.* ante -us: PLIN. nat. 2, 122 is dies sextus Februarias a. -us. 2, 123 exortus Vergiliarum . . . sex diebus a. Maias -us. TAC. ann. 12, 69 medio diei tertium a. -us Octobres. *λ circumscribitur*: OV. fast. 6, 247 aspicit instantes mediis sex lucibus -us illa dies.

c *de diebus nono al.*: VARRO ling. 6, 28 nonae . . ., quod a. d. nonum -us. PAVL. FEST. p. 171 nonas . . ., quod semper a. d. -uum nonum. CORP. IV 2011 XIII -us Ia. 3958 VIIII -us Decembres. *v. etiam Diehl, Inscr. christ. III p. 306 b.*

3 *de diebus, qui -us subsequuntur* (*nomen mensis deest, praeter infra l. 59. 67. 70. 72*): **a** *de die altero*: *α* postridie -us: CIC. Att. 4, 3, 3 (*a. 57*) exin senatus p. -us. ad Q. fr. 2, 6, 2 -bus et p. Att. 12, 4, 1. 12, 42, 3 ⟨id.⟩ *add. Lamb.* 12, 43, 1. 12, 44, 3 p. -us Lanuvii, deinde p. in Tusculano. 13, 47ᵃ. 14, 7, 1. 15, 17, 1. VARRO ling. 6, 29 dies p. kalendas, nonas, -us appellati atri (*sim.* GELL. 5, 17, 1 dies, qui sunt p. k. n. -us. *inde* MACR. Sat. 1, 16, 22 postridiani dies, seu post k. sive post n. -usve). LIV. 6, 1, 12 quod p. -us Quinctiles non litasset. *ibid.* VERR. FL. frg. Gell. 5, 17, 2 *bis.* *β* postero -uum die *sim.*: TAC. hist. 1, 26 p. -uum die. INSCR. christ. Diehl 4428ᴮ posteru -us Decemb. **b** *de diebus tertio al.*: *α* post diem tertium -us: VARRO ling. 6, 14 p. d. sextum -us . . . vocatur sexatrus et . . . p. d. quintum -us quinquatrus. LIV. 6, 1, 12. *β* p. d. tertium -uum: FEST. p. 257 *quinquatrus*, quod p. d. quintum -uum est is dies festus. *γ* post tertio -us: INSCR. Röm.-Germ. Komm. 1929 p. 17, 52 post tertio -us (ilius *lapis*) Maias. *δ* tertio ab -bus die: MACR. Sat. 1, 14, 11. *ε circumscribitur*: OV. fast. 1, 617 respiciet Titan actas ubi tertius -us (4, 677). 2, 267 tertia post -us . . . aurora (3, 713. 4, 629 tertia p. Veneris [*i. Apriles*] . . . lux . . . -us. MART. 3, 6, 1 lux . . . p. -us . . . tertia Maias).

iuncturae verbales (*cf. p. 239, 54. 81. 240, 1*): CIC. Verr. II 2, 129 quo die . . . esse oporteret -us Ianuarias. VAL. MAX. 8, 11, 2 illas nondum praeterisse. LIV. 3, 38, 1 -us Maiae venere (VAL. MAX. 8, 11, 2).

deriv.: iduarius, idulis (*cf.* iduo, iduus).

(**īduus**). MACR. Sat. 1, 15, 17 unde (*cf. p. 238, 78*) vidua quasi valde -a, id est valde divisa, aut . . . a viro divisa.

īdyllion, -iī *n.*, εἰδύλλιον. ed- (*cf.* ETYM. magn. 273, 41 ἠδύλλιον): *v. l. 84.* PLIN. epist. 4, 14, 9 sive epigrammata sive -a (dullia *pars codd. mel.*; edilia, hedylia *codd. rec.*; idulia *Ald.*) sive eclogas sive . . . poematia . . . voces, ego tantum hendecasyllabos praesto. CORP. VIII 18864 di⟨a⟩logorum et epistularum e⟨t⟩ edyliorum conscriptor quae ex⟨ta⟩nt (*cf. Bücheler, Kleine Schr. III 191*). MACR. Sat. 3, 18, 11 Sueius . . . in -o, quod inscribitur Moretum. ISID. orig. 1, 39, 21 poesis dicitur Graeco nomine opus multorum librorum, poema unius, -on paucorum versuum (*sim.* GLOSS.ᴸ IV dub. Plac. Y 2 ydillion [*cf.* I Ansil. YD 7]). *Brandt.*

iecinus *v. l. 48.*

ἡπατικός **iecorālis** (-cord- *Harl.*) GLOSS. II 325, 29. *a* iecur.

iecorīticus, -ī *m. a* iecur, *cf.* arthr-, nephriticus *sim. et* epaticus. *i. qui iecoris vitio laborat*: MARCELL. med. 22, 25 ieiuno ad diem -o dabis (22, 27. 29. 30. 33). 22, 31 -os etiam veteres. *cf.* iecorosus, iocinerosus.

iecorōsus, -a, -um *a* iecur. DIOSC. 1, 7 prodest -is tumoribus (*gr. 1, 8* τὰς περὶ ἧπαρ φλεγμονάς). *m. pro subst. i. q. iecoriticus* (GLOSS. II 582, 13 -us epaticus): CAEL. AVR. chron. 3, 4, 49 tit. de -is, quos Graeci epaticos vocant. 3, 4, 49 quaedam communia -is atque lienosis. 3, 4, 50 specialia -os haec sequuntur. 3, 4, 56. 57. 58. 62. SIDON. epist. 5, 14, 1 -is (-ur- *L*) . . . languidis medicabilis piscina. *cf.* iocinerosus.

[**iecorus** GLOSS. III 450, 67. 483, 46 *corrupt. pro* viocurus, *q. v.*]

iecto *v.* iacto *p. 48, 61* (*cf. et Niedermann, Neue Jbb. 29, 1912, 337*). **iectus** *v.* iactus *p. 66, 75.* **iecuāria** *v.* iequ-.

*?***iecunānum:** victimarium PAVL. FEST. p. 114 (*cf. Stolz-Leumann⁵ 223*). [iecunarium *ci. Heraeus per litteras*].

ˣ**iecur** (iocur), iecoris (iocineris) *n.* [*cf. gr.* ἧπαρ, ἥπατος, *sanscr.* yákr̥t, *gen.* yaknáh, *avest.* yākarə, *lituan.* jẽknos (*pluraliter*). *J.*] ISID. orig. 11, 1, 125 -r nomen habet eo, quod ignis ibi habeat sedem, qui in cerebro subvolat. *de declinatione* (*cf. Neue-Wagener I³ 837 sqq.*): *nom. et acc. sing.* (*cf. l. 46. 48*): PROB. app. gramm. IV 198, 10 iecur non iocur. *habent iocur* (*cf. Sommer, Handb.² 114*): LIV. 25, 16, 2 (*P*). 27, 26, 13. 41, 15, 1 (*at* 41, 15, 2 iec- *V*, ioc- *edd.*). PLIN. nat. *fere 50ⁱᵉˢ* (iec- *12ⁱᵉˢ, imprimis in prioribus libris*). CHIRON 18. 408. 416 (515 iec-, *qua forma sola* VEG. mulom. *uti videtur*). TAB. devot. Audollent 190, 9 (*praeterea apud* CELS. *saepius cod. V* [4, 15, 4 *F V*], *ubi Marxius semper formam* iec- *restituendam censet*). *forma* iecor (*ut* femor [*cf.* QVINT. inst. 1, 6, 22 *sub* femur *vol. VI 470, 34*] *et* ebur -or, robur -or *sim.*) *traditur* (*saepe falso velut* CELS. 4, 1, 6 *F V; cf.* 4, 1, 4 iocor *V*): CHAR. gramm. p. 59, 27 B. (*exc. C*). DIOM. gramm. I 422, 16 ITALA Lugd. *6ⁱᵉˢ* (VVLG. *semper* iecur). FVLG. myth. 2, 6 DIOSC. 2, 2 GREG. M. moral. 9, 84 *al.* *forma* gecu⟨r⟩: GLOSS.ᴸ I Ansil. IP 1. *de ceteris casibus*: PROB. cath. gramm. IV 13, 21 cur terminata tertiae sunt declinationis, ris faciunt genetivo u in o correptam mutata -r, iecoris. CHAR. gramm. p. 31, 1 B. -r quod genetivum duplicem facit. nam et iecoris et ioci⟨neris (*an* -noris?) facit⟩ (*cf.* PHOC. gramm. V 416, 26. 429, 6 PS. PRISC. gramm. III 524, 7). 59, 29 ⌊-r, ἧπαρ, iecoris (iecineris *Exc. Bob. gramm. I 546, 8*) — quid⌋am dicunt hoc iocinus ⌊vel iociner⌋ iocinoris (⌊ ⌋ *exc. C. cf.* PRISC. gramm. II 238, 16 dicitur . . . -r iecoris vel iocineris [iec- *all. codd.*], qui genetivus videtur a nominativo iocinus [iecinus *pars codd.*] venire, qui in usu non est. *cf. Sommer, l. c. 381*). 109, 8 quare . . . -r iecineris non cum ratione. at qui rationem servare volunt, iecoris declinaverunt (*cf.* GLOSS.ᴸ IV Ps. Plac. I 29 iecore: iecinore). *in formis longioribus scriptura* iocineris *sim.* (*cf. Stolz-Leumann⁵ 91*) *multo praevalet; praeterea libri variant scribendo* iocinoris *sim.* (*in lapide*: INSCR. Dessau 9522, 19), iecinoris, *rarissime* iecineris *sim.* (*semper in codd.* APIC.). *de usu scriptorum*: *multi* (*praecipue poetae*) *solum nom. vel acc. sing. adhibent* (PLAVT. LVCIL. CATO agr. VERG. Aen. PHAEDR. LVCAN. *singulis locis*, PETRON. CLAVD. *binis*, HOR. *8ⁱᵉˢ*, OV. *6ⁱᵉˢ*, SEN. trag. *11ⁱᵉˢ*, IVV. *5ⁱᵉˢ*); *formas quales* iecoris *sim.* (*cf. etiam* iecoriticus, iecorosus) *habent*: PACVV. trag. 84 VARRO ling. 5, 79. 112 CIC. *13ⁱᵉˢ* (iecur *8ⁱᵉˢ*), PERS. *bis*, SER. SAMM. *quater*, AMM. *ter*, VVLG. *16ⁱᵉˢ*, PRVD. *bis* (iecur *11ⁱᵉˢ*); iocineris *sim.* (*cf. etiam* iocinerosus): LIV. *5ⁱᵉˢ*, PAVL. FEST. *bis*, VAL. MAX. *ter*, CELS. *17ⁱᵉˢ*, SCRIB. LARG. *13ⁱᵉˢ*; *utraeque formae leguntur apud* PLIN. nat. (-ris *10ⁱᵉˢ*, -neris *fere 90ⁱᵉˢ*), APVL., MARCELL. med. (-ris *7ⁱᵉˢ*, -neris *28ⁱᵉˢ*) *al.* *in plur. saepius inveniuntur formae quales* iocinera *sim.* (*ex. gr.* VITR. 1, 4, 9 [*bis*] PAVL. FEST. p. 90 SEN. epist. 95, 25 PLIN. nat. *22ⁱᵉˢ*, SVET. *bis. et al.*); *at* iecora *sim.*: CIC. div. 1, 118 TERT. adv. Marc. 3, 18 ARNOB. nat. 3, 13 LACT. mort. pers. 10, 1. *adhibetur plur. pro sing.* (*cf.* PS. APVL. herb. 32, 6 H.-S. ad -nerum vel eparis dolorem): ITALA gen. 49, 6 *v. p. 245, 18.* TAB. devot. Hopkins p. 17, 29 *al.* (*cf. Jeanneret, Langue des tabl. d'exécr. lat. 110*). PLAC. med. rec. *α* 3, 9 -nera (rec. *β* iecur) mustelae. NOT. Tir. 79, 12 -or. 79, 14 -nera. *de significatione* (*cf. l. 45. 69. p. 245, 58*): GLOSS.ᴸ II Philox. IE 1 -r: ἧπαρ (*cf.* I Ansil. IE 6 *al.*). IO 5 -nera: ἔ⟨ν⟩τερα (*cf.* V Abba IE 5 -nora: viscera). I Ansil. IE 3 -or: ficatum; V Abba IE 2 -r interanea, ficatum (*cf.* Aa I 41). Aa I 43 iecuris: praecordia. *cf.* ficatum *et* (h)epar. [*corrupt.*: SEN. Herc. O. 1221. *coni prob.*: PLIN. nat. 11, 195 et in -e (*Mayh. cum Gelen. coll.* 11, 194; pecore *codd. optt.*, pectore *dett. vulgo*) est *fel.*]

i. q. maximum viscerum animantium: **I** ***generaliter*:** VARRO ling. 5, 79 in -e extremum fibra (*cf.* PAVL. FEST. p. 90 SERV. auct. georg. 1, 120 *et v. p. 245, 8. 246, 13*). PLIN. nat. 27, 16 *aloe* -neris modo coacta. 34, 8 *aes* ad -neris imaginem vergens, quod ideo hepatizon appellant. 34, 173 -neris colorem.

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II *specialiter*: **A** *de -e* ***humano*** (*cf. p. 246, 17. 45*): **1** *generatim* (*de natura, habitu, positione fusius* CIC. nat. deor. 2, 137 sq. CELS. 4, 1, 4 sq. MACR. Sat. 7, 4, 11. 19 sq.): CIC. nat. deor. 1, 92 *frustra habebit deus* cor, pulmones, -r (*cf.* ARNOB. nat. 3, 13 p. 121, 4). 1, 99 magis *ad vitam pertinent* ... cerebrum, cor pulmones, -r (*cf. l. 13*). SEN. Herc. O. 1222 ardet felle siccato -r. IVV. 7, 117 rumpe miser tensum -r *vociferatione immodica*. APVL. Plat. 1, 15 lienem ... -neri non frustra esse finitimum (*e Plat. Tim. p. 72*[c]). 1, 16 fibris -is (AMM. 25, 3, 6 *al. cf. p. 244, 81. 246, 13*). RVFIN. Clement. 8, 30. AVG. gen. ad litt. 7, 13 p. 212, 12 ignis ... fervidam qualitatem, cuius sedes in -e est (*pertinet etiam ad 2*). MARCELL. med. 30, 37 bilem maxime -neri insidentem (*cf.* VINDIC. med. 8 -is fel. gyn. p. 440 g). MART. CAP. 7, 739 membra vitalia ... -r et duo renes (*cf. l. 5*). *al.* *latiore sensu i. q. intestina, viscera sim.* (*praesertim tamquam sedes vitae cf. infra l. 84*): VVLG. Os. 13, 8 dirumpam interiora -is (συγκλεισμὸν καρδίας) eorum. PRVD. perist. 4, 137 partem -is revulsam ungulis. 5, 116 ut ... -r retectum palpitet. 11, 58 lacerare -r. cath. 9, 48. *sim.* ITALA gen. 49, 6 (Tert. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 8) in stationem eorum ne incubuerint -a (ἥπατα, VVLG. *aliter*) mea (Hier. quaest. hebr. in gen. p. 67, 10 r meum. Lugd. praecordia mea [*fere i. q. latera*]). *in fabulis est esca avium* (*cf. p. 246, 5*): CIC. carm. frg. 32 (Tusc. 2, 24), 13 -e *Promethei* opimo farta *aquila* (16 cum ... renovatum est -r. FVLG. myth. 2, 6). VERG. Aen. 6, 598 voltur ... immortale -r *Tityi* tondens (SEN. Ag. 18 *cf.* HOR. carm. 3, 4, 77 OV. met. 10, 43 Pont. 1, 2, 42 PHAEDR. app. 5, 14 SEN. Herc. O. 1070 BOETH. cons. 3 carm. 12, 39). *huc alluditur*: SEN. Phaedr. 1234 meum ... poenae semper accrescat -r. Phoen. 318 praebebit alitibus -r. PS. QVINT. decl. 12, 28 p. 245, 11. *in cena Thyestea*: SEN. Thy. 770 stridet in veribus -r. *in superstitione: habet vim ad movendum amorem (cf. infra l. 71) vel tollendam pubertatem*: HOR. epod. 5, 37 exsecta uti medulla *pueri* et aridum -r amoris esset poculum. OV. am. 3, 7, 30 saga ... in -r *simulacri cerei* egit acus (*paulo aliter*: epist. 6, 92). *comeditur pro remedio* (*cf. p. 246, 45*): SCRIB. LARG. 17 ex -nore gladiatoris iugulati particulam. *in devotionibus*: TAB. devot. Audollent 190, 9 Hopkins p. 17, 29. 20, 28. 23, 30. *de morbis -is eorumque remediis* (*fusius* CELS. 5, 18. 25. 26 MARCELL. med. 22; *nonnulli medici posterioris aetatis velut* THEOD. PRISC. *et* CASS. FEL. *de -e humano tantum v. q. e.* (h)epar *utuntur* [*cf. et* ficatum *vol. VI 646, 35. 38*]): PLAVT. Curc. 237 pulmones distrahuntur, cruciatur -r ... :: tum te igitur morbus agitat hepatiarius (*q. v.*). CATO agr. 157, 7 si cor dolet et si -r ..., sana faciet *brassica*. CELS. 2, 1, 11 omnis calor et -r et lienem inflammat (*cf.* 2, 7, 17. 2, 8, 30). 2, 8, 17 -neris dolori (SCRIB. LARG. 120. 125 *al.* PLIN. nat. 20, 73 *et saepe. nota*: MARCELL. med. 20, 115 nec -neris nec eparis ... dolores patietur [*cf. l. 58*]). 2, 8, 34 durum fieri -r (SCRIB. LARG. 89 *al.*). 3, 21, 15 morbum ... -neris (4, 15, 1). 4, 15, 1 ubi suppuratio in -nere est. 5, 25, 6 ad -r sanandum. 5, 26, 2 cui -neris portae *percussae sunt*. 5, 26, 3[A] quibus ... -neris crassum ... vulneratum est (*cf.* 5, 26, 10. 12) *al.* SEN. epist. 95, 25 aestivam nivem ... callum -neribus obducere. SCRIB. LARG. 105 lienosis ... et -neris (iocinerosis *ed. princ.*) duritiam habentibus (124 *al.* MARCELL. med. 20, 11 *al.*). 144 tumorem (PLIN. nat. 22, 148 MARCELL. med. 22, 5. 23, 68 *al.*). PLIN. nat. 20, 10 vitiis (20, 31. 36 *et saepe*). 20, 74 -neri ... prodest (22, 65 *al.* MARCELL. med. 22, 22). 20, 246 ad -nerum desideria. 22, 21 auxiliatur ... -neri. 24, 28 -neri utilia sunt. *et saepissime*. SVET. Aug. 81, 1 distillationibus -nere vitiato (*cf.* AMM. 14, 11, 24). TERT. anim. 48 p. 379, 8 si ... compressu -is angina sit mentis. 53 p. 385, 18 *eversio* -is. SER. SAMM. 380. 493 MARCELL. med. 20, 118 si ab -e erit morbus. 22 tit. ad eparis sive -is ... molestias universas remedia. 22, 19 ad -neris stricturas. *saepe*. CAEL. AVR. chron. 3, 4, 49 in -e vel liene constituta *passio*. 3, 4, 62 -is ... medicamina. *al.*

2 *de -e tamquam sede affectuum* (*ut gr.* ἧπαρ; *inde translate de ipsis animi motibus*): **a** *de consilio, prudentia*: PACVV. trag. 84 qui linguam avium intellegunt plusque ex alieno -e sapiunt quam ex suo. BIBAC. carm. frg. 2, 7 (*de Valerio Catone*) en cor Zenodoti, en -r Cratetis. AVIEN. ora 77 tu per intimum -r prolata conde. **b** *de ira*: HOR. sat. 1, 9, 66 meum -r urere bilis. carm. 1, 13, 4 fervens difficili bile tumet -r. IVV. 1, 45 quanta siccum -r ardeat ira. 6, 648 rabie -r incendente. RVFIN. Orig. in lev. 5, 12 p. 356, 4 B. offert ... pinnam -is (*cf. p. 246, 38*), qui ex se omne vitium irae et furoris excidit (*cf.* 3, 5 p. 309, 21). **c** *de libidine, amore* (*cf. supra l. 30*): HOR. carm. 1, 25, 15 amor et libido ... saeviet circa -r ulcerosum. 4, 1, 12 si torrere -r quaeris (*sc. Venus*) idoneum. epist. 1, 18, 72 non ancilla tuum -r ulceret ulla puerve. SEN. Herc. O. 574 -r fors horridum flectam merendo. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 180, 4 Cupidinem -is secretarium coercere. FIRM. err. 5 p. 13, 11 CHALC. comm. 249 SERV. Aen. 6, 596. SCHOL. Pers. 1, 12 -e amare. HIER. epist. 64, 1, 3 voluptas et concupiscentia ... consistit in -e (ISID. orig. 11, 1, 125). CLAVD. 8, 249 cupido in -r ... recessit. *huc pertinet*: PRVD. psych. 238 Pudicitiae gelidum -r. **d** *de timore, dolore, luctu*: SEN. Herc. O. 709 stat terror animis et cor attonitum salit pavidumque trepidis palpitat venis -r. 1677 comprime infirmum -r. VVLG. thren. 2, 11 effusum est (*sc. felle egesto*) in terra -r (כְּבֵדִי; *LXX* δόξα *secundum lect.* כְּבֹדִי) meum (*tamquam sedes vitae; cf. supra l. 14*) luctu. **e** *de fortitudine, constantia sim.*: SEN. Herc. O. 1732 o durum -r! **f** *de variis affectibus*: PERS. 1, 25 nisi hoc fermentum ... rupto -e (*fere i. pectore*) exierit. 5, 129 si intus et in -e aegro nascuntur domini (*sc. cupiditates*). PETRON. frg. 25 qui vultur (*cf. p. 245, 21*) -r intimum pererrat ... non est, ... sed ... livor atque luxus. PRVD. perist. 2, 255 scalpit -r scabiemque cordis sustinet. 10, 13 si superno rore respergas -r (*ibid.* pectus). *cf.* 14, 131. cath. 3, 180 sospitet ut -r incolume. c. Symm. 2, 631 si ... omne -r ratione coerceat. 2, 1047. AVIAN. fab. 22, 9 *de avaritia*. CLAVD. MAM. anim. 3, 11 p. 174, 11 propter tepidi -is homunculos. ENNOD. epist. 1, 24, 2 p. 35, 22 -is tui flamma plus aestuat (*ibid.* pectus).

B *de -e* ***animalium***: *generatim* (*fusius* PLIN. nat. 11, 189 sqq.): LVCIL. 1202 luna ... muribus fibras et -r addit (*cf. Marx ad l. et p. 244, 81*). PLIN. nat. 11, 5 *animalibus* carentibus corde atque -e. 11, 192 -r nulli est nisi sanguinem habentibus. ITALA prov. 7, 23 (Hier. epist. 65, 12, 3) quasi cervus spiculo percussus in -e (εἰς τὸ ἧπαρ, VVLG. donec transfigat sagitta -r eius [*sc. stulti*]). CHIRON 18 quibus pulmo in causis erit et -r (*sim. saepius, ex. gr.* 156. 260. 300. 416. VEG. mulom. 2, 122, 1. 2, 129, 1 *al.*). 408 *stomachus* frigore constrictus -neri (*Veg. mulom. 2, 119, 3* epati) nihil propinat. *de hostiis* (*saepe in arte haruspicum*): PACVV. trag. 84 *v. p. 245, 64*. VARRO ling. 5, 112 quod ex immolata hostia desectum in -e. CIC. nat. deor. 2, 16 fissum -is (2, 34. 3, 14 div. 1, 118). div. 1, 119 caput in -e non fuit (*v. vol. III 410, 42 sqq.*). 2, 29, 30 si eadem hora aliae pecudis -r nitidum atque plenum est, aliae horridum et exile. OV. fast. 1, 454 anser det -r in lances *Isidis*. LIV. 25, 16, 2 angues ... adedere -r (VAL. MAX. 1, 6, 8). 41, 15, 1 bovis ... -r defluxisse. VITR. 1, 4, 9 maiores ... pecoribus immolatis, quae pascebantur in is locis, quibus ... oppida ... constituebantur, inspiciebant -nera *eqs.* PAVL. FEST. p. 156 -r cum distabuit in coquendo. VAL. MAX. 3, 7 ext. 6 hostiae -neri. SEN. Oed. 358 felle nigro tabidum spumat -r. LVCAN. 1, 621 cernit tabe -r madidum. PETRON. 137, 11 extraxit fartissimum -r et inde mihi futura praedixit. PLIN. nat. 11, 189. 11, 190 sex victimarum -nera replicata (SVET. Aug. 95). FRONTIN. strat. 1, 11, 14. IVV. 13, 117 ponimus et sectum vituli -r. APVL. apol. 41 an hariolis licet -nera rimari, philosopho contemplari non licebit ...? LACT. mort. pers. 10, 1 in -bus ... ventura quaerebat. AMM. 2?, 1, 2 inspectu -is. HIER. epist. 64, 1, 2 pinnula -is (*cf. p. 245, 70*). VVLG. exod. 29, 13 reticulum -is (29, 22 lev. 3, 4 *al.*). lev. 1, 8 cuncta quae adhaerent -i (1, 12). 3, 15 arvinam -is. 4, 9 adipem -is. PRVD. perist. 3, 29. 13, 81 -r suis litarent. AVG. civ. 2, 24 p. 89, 4 D. signum in vitulino -e apparuit. COD. Theod. 16, 10, 9 (*a. 385*) inspectione -is. ACT. Arv. a. 240 (Dessau 9522, 19) offis coniunctis lactis -noris facinoris ter ternis fecer(unt) (*cf.* Alex. A [Corp. VI 37164] 2). *adde*: DRAC. Romul. 10, 227 consultum det fata -r *Iasonis mactandi*. *in usu medicinali et superstitioso* (*cf. p. 245, 33*): OV. met. 7, 273 nec defuit illic ... -r cervi. CELS. 2, 20, 2 medii *suci est* ... omne -r. 2, 30, 2 bubulum. 4, 8, 4 vulpinum (PLIN. nat. 28, 197). 4, 15, 3 columbae -r recens et crudum. 6, 6, 38 inungi oportet sanie -neris, maxime hircini ... edi quoque ipsum -r debet (*cf.* PLIN. nat. 28, 240). SCRIB. LARG. 123 lupi (PLIN. nat. 28, 193 *al.*). PLIN. nat. 8, 203 caprinum (28, 162. 203 MARCELL. med. 27, 58). 28, 88 *elephanti*. 28, 95 *hyaenae* (28, 96 *al.*). 28, 113 *chamaeleonis* (28, 117 GELL. 10, 12, 3). 28, 152 verrinum (MARCELL. med. 27, 96). 28, 156 hirci (28, 186). 28, 170 caprae (28, 207 MARCELL. med. 27, 65). 28, 189 melis. 28, 197 asini. 28, 202 aprunum. 28, 204 vaccinum. 29, 59 muris. 29, 71 viperae. 29, 91 draconis. *al.* SER. SAMM. 901 -is murini ducere fibram. *al.* OPTAT. 3, 2 p. 69, 4 *piscis* (*cf.* VVLG. Tob. 6, 5. 19. 8, 2). CHIRON 515 -r eius canis coctum escam dato (VEG. mulom. 2, 148, 1). VEG. mulom. 2, 143, 3 pulmones *agni* ... cum ... corde vel -e vulneri apposueris. MARCELL. med. 15, 39 noctuae. 15, 81 talpae. 22, 41 lacertae. 22, 12 -neris lupini (*quod nomen herbae esse putat Niedermann p. 330, sed cf. l. 51*). *al.* DIOSC. 2, 2 *echini*. *al.* *in arte coquinaria*: HOR. sat. 2, 8, 88 pueri ... ferentes ... ficis pastum -r anseris (*cf.* PLIN. nat. 10, 52 MART. 13, 58, 1 IVV. 5, 114 PALLAD. 1, 30, 4. *nota*: LAMPR. Heliog. 21, 1 canes -neribus anserum pavit). PLIN. nat. 8, 209 adhibetur et ars -i feminarum *suum* sicut anserum. 9, 62 proxima est mensa -r (*Hard.*, pecori *codd.*) ... mustelarum (*sim.* 9, 66. 143. 31, 95). SVET. Vit. 13, 2 scarorum. APIC. 2, 1, 4 (40 Sch.) assas -r porcinum. 4, 2, 13 pullorum (5, 3, 8 *al.*). 4, 3, 7 leporis. *al.*

deriv.: iecoralis, iecoriticus, iecorosus?, iecunanus?, iecusculum, iequaria?, iocinerosus (*antea falso lect.* iec-).

iecusculum (ioc-), -ī *n.* [*cf.* iecur. *J.*] *trad.* ioc- *in libris* ARNOB. *et* APIC. NOT. Tir. 79, 13 (ioc- *H*). *de iecore animalium parvorum*: CIC. div. 2, 33 musculorum -a bruma dicuntur augeri (*cf.* PLIN. nat. 11, 196 murium -is fibrae ad numerum lunae in mense congruere [*cf. supra l. 13*] dicuntur ..., praeterea bruma increscere). MACR. Sat. 7, 14, 1 videmus in doliolis vitreis aquae plenis ... -a fibris tumidioribus. APIC. 4, 1, 1 gallinarum. 4, 2, 17 pullorum. *hostiarum*: ARNOB. nat. 4, 12 p. 150, 9 numquid ... haec possunt in pulmonibus aut -is conspici? *hominum*: SIDON. epist. 5, 17, 7 -i fibra tumente. *Rubenbauer.*

iēientāculum (iāi-; *fort. rectius* iĕii-, iăii-; *cf. p. 248, 20*), *postea* **ientāculum (iant-)**, **-ī** *n.* **a** ieientare. *de origine*: ISID. orig. [*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

20, 2, 10 *v. infra l. 16.* *de formis* (*cf. Skutsch, Kl. Schr. 74*): iaient-: PLAVT. Curc. 72. 73. NOT. Tir. 103, 8 iaent- *H.* ieient-: PLAVT. Curc. 73 *ap.* Non. p. 126. iant-: NIGID. Isid. orig. 20, 2, 10 *BKT* ISID. orig. 20, 2, 10 *BCKT* FEST. p. 347, 26 PAVL. FEST. p. 346 MART. 1, 87, 3 SVET. Vit. 13, 1 *MGQ* NOT. Tir. 103, 8 *Gu.* GLOSS. *decies.* ient-: NIGID. Isid. orig. 20, 2, 10 *V* ISID. orig. 20, 2, 10 *V* FEST. p. 250, 9 MART. 13, 31. 14, 223 SVET. Vit. 13, 1 *HXIIR* (ge- *al.*) APVL. met. 1, 2. 18. 9, 15. 11, 24 FVLG. serm. ant. 39. GLOSS. *quater.* NOT. Tir. 103, 8. *a scribis corrupt. in* lent-: PLAVT. Curc. 73 (al-). FEST. p. 250, 9 (?) FVLG. serm. ant. 39. *plur. v. l. 12. 22. 24 sqq.* *de notione*: FEST. p. 250, 9 prandicula antiqui dicebant, quae nunc ientacula. 347, 26 silatum antiqui pro eo, quod nunc iantaculum dicimus, appellabant, quia iaiuni vinum sili conditum ante meridiem obsorbebant. FVLG. serm. ant. 39 ientaculum dicitur gustatio sicut (sicca unde *BE*) Calimacus in Thesia 'ientaculum proferte Iovi'. ISID. orig. 20, 2, 10 iantaculum est primum cibum, quo ieiunium solvitur; unde et nuncupatum. GLOSS. ἀκράτισμα, ἐνάγισμα. ἀκρατισμός. βουκκισμός. gustatio. *cf. Blümner, Privataltert. p. 381.* *inde a* PLAVTO.

i. q. *primus cibus, prandiculum*: PLAVT. Curc. 72 me inferre Veneri vovi iaientaculum. :: 73 quid? tu te pones Veneri iaientaculo? NIGID. Isid. orig. 20, 2, 10 ieiunia iantaculis levibus polluimus (solvimus *var. l.*). MART. 1, 87, 3 ne ... hesterno fragres ... vino, pastillos ... voras. ista linunt dentes iantacula, sed *ructum non prohibent.* 13, 31 (*de caseo*) si sine carne voles ientacula sumere frugi. 14, 223 surgite: iam vendit pueris ientacula pistor *sc. adipata.* SVET. Vit. 13, 1 epulas ... dispertiebat in iantacula et prandia et cenas comisationesque. APVL. met. 1, 2 *equus* ientaculum ambulatorium prata ... ore ... adfectat. 1, 18[extr.] 'paratum tibi adest ientaculum' *sc. caseus cum pane.* 9, 15 ientaculo ac dehinc vino. 11, 24 ientaculum religiosum.

iĕiento, *postea* **iento, ianto,** -ās, -āvī, (-ātus: *l. 48*), -āre. [*c.* ieiunus *cohaerere videtur; sed formatio perspicua non est. J. B. H.*]
de formis: ieiento: *a* NON. p. 126, 8 *s. v.* ieientare *afferuntur praeter* AFRAN. com. 43 *et* POMPON. Atell. 27 (*v. l. 43*) VARRO Men. 278 ientent, *ita ut* ieientent *legisse videatur.* iento: VARRO *l. l.* SVET. Vit. 7, 3 (iant- *al.*). NOT. Tir. 103, 6 *praeter Gu.* ianto: MART. 8, 67, 10 SVET. *l. l.* CHAR. *l. 39.* GLOSS. *13[ies].* CHAR. gramm. p. 473, 1 B. ianto ἀκρατίζω. NOT. Tir. 103, 6 *Gu.* GLOSS. ianto ἀκρατίζω. prandeo. gusto ante prandium. βουκκίζει. *inde ab* AFRAN. [*hisp. vet.* yantar, *portug.* jintar. *M.-L.*]

fere i. q. *primum cibum, prandiculum sumere*: AFRAN. com. 43 haec ieiuna ieientavit. POMPON. Atell. 27 ieientare nulla invitat. VARRO Men. 278 ut eat ac rem p. administret, quod pulli ientent. MART. 8, 67, 10 mane veni potius; nam cur te quinta moretur? ut iantes, sero ... venis. SVET. Vit. 7, 3 ut mane singulos 'iamne iantassent' sciscitaretur. SERV. auct. Aen. 3, 384 in annalibus legitur 'confricati oleo, ientati (*Heraeus in plag. pro* l-) paratique ad arma'. *deriv.*: ieientaculum, ientator.

iĕiūnātio, -ōnis, *f.* *a* ieiunare. *i. q.* *abstinentia cibi religionis causa*: TERT. ieiun. 10[extr.] -is in serum definitae. 11[in.] -um, xerophagiarum, stationum (13). 13[extr.] stationibus ... et -bus. Scap. 4 p. 549, 1 Oe. ITALA Dan. 9, 3 (Aug. epist. 111, 4) in -bus et sacco (νηστείαις, VVLG. ieiuniis). VVLG. act. 14, 23 (νηστειῶν). AVG. serm. ed. Mai 152, 2[in.] CASSIOD. compl. in act. 14, 18. *i. q.* *penuria cibi, fames*: VVLG. act. 27, 21 cum multa -o fuisset (πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, cum multis diebus iam ieiunassent ITALA cod. g).

iĕiūnātor, -ōris, *m.* *a* ieiunare. *qui multum ieiunat religionis causa*: HIER. adv. Iovin. 2, 16[in.] Ioannis Baptistae -is et virginis. AVG. epist. 36, 10 ventricolas tamquam magnus -r accusat (36, 11 o magnum -em). PETR. CHRYS. serm. 43 p. 320[B] ieiunium -r intelligat; esurientem sentiat, qui vult deum sentire, quod esurit. p. 322[B] si misericordiae fluenta non dederit, fructum non colligit -r. -r, ager tuus misericordia ieiunante ieiunat; -r, quod tu in misericordia fuderis, tibi in horreo hoc redundat.

iĕiūnidicus, -a, -um. [*a* ieiunus *et* dicere *ad exemplum gr.* ἰσχνο-, κενολόγος *sim. et opp.* grandiloquus *al. J. B. H.*] *i. q. ieiune dicens* (*cf.* ieiunitas *p. 248, 11 sqq.*): GELL. 6, 14, 5 *oratores* sufflati atque tumidi fallunt pro uberibus, squalentes et -i pro gracilibus.

iĕiūniōsus, -a, -um *a* ieiunium *iocose* (*ut* inopiosus *ab* inopia *sim.*) *i. q. famem habens, afferens*: PLAVT. Capt. 466 neque -iorem neque magis ecfertum fame vidi *diem.*

iĕiūnitās (iāi-), -ātis, *f.* *a* ieiunus. *traditur* iai-: PLAVT. Cas. 803 Merc. 574 (iei- *Non.*; *cf. Skutsch, Kl. Schr. 74*). *de notione*: *v. p. 248, 36. 249, 36.* *inde a* PLAVTO. [*ex coni.* AMM. 28, 4, 34: hiennitare *V*, inanitate *G*]

fere i. q. *inanitas*: **1** *de condicione hominis (animalis) non cenati*: **a** *generatim*: PLAVT. Merc. 574 -is plenus, anima foetida, senex hircosus tu osculere mulierem? (*cf. p. 251, 11*). COD. Theod. 14, 4, 4, 2 animal ... a possessore tradendum ob digeriem prius unius noctis tantum -e vacuetur. **b** *speciatim*: *α de penuria cibi*: PLAVT. Cas. 803 mihi -e iam dudum intestina murmurant. AMM. 28, 4, 34 in modum pavonum -e clangentium. CAEL. AVR. acut. 2, 10, 75 animi defectio per nimiam -em. 2, 10, 76 stomachici intelliguntur ... a -e (-is?) vel abstinentiae defectu. *β de abstinentia cibi valetudinis causa*: CAEL. AVR. acut. 1, 11, 82 interposita diei unius -e. 2, 21, 128.

2 *de condicione hominis (rei) alicuius rei expertis*: **a** *c. gen.*: CIC. de orat. 2, 10 propter eorum, qui de dicendi ratione disputarunt, -em bonarum artium. VITR. 2, 6, 4 calida umoris -s (*i. calx calida umore ieiuna, vacua*). **b** *abs.*: *accedit ad notionem ariditatis*: VITR. 7, 3, 7 calx ... excocto liquore facta raritatibus evanida -e coacta corripit in se *aquam.* 7, 4, 3 propter -em, quae est a fornacibus excocta (*i. excoquendo effecta*).

3 *i. q.* *exilitas*: **a** *orationis*: CIC. Tusc. 2, 3 -em et famem se malle quam ubertatem et copiam. Brut. 202 inopia et -s. 285 -em et siccitatem et inopiam. orat. 20. **b** *ingenii*: PAVL. NOL. epist. 5, 4[in.] torpor ignaviae, sterilium -s animarum et in operibus bonis aridae manus.

***iĕiūnium (iāi-),** -ī, *n.* (**Iēiūnia,** -ōrum, *n. v. p. 249, 25*). *a* ieiunus. *de origine*: CASSIOD. in psalm. 34, 16 quasi inedium, quod abstinentes diutius ad inediam usque perducat. ISID. orig. 6, 19, 65 *v. p. 252, 75.* *de prosodia*: -ē- *docet* TER. MAVR. 619 (*sc.* ieii-, *v. p. 2, 52 et Sommer, Handb. 55*). *de sonis et orthographia*: iaiunium: COLVM. 3, 12, 3 *S* ITALA Matth. 17, 21 (codd. b d) Marc. 9, 29 (cod. b). geiunium: ITALA psalm. 34, 13 (Cas.) VISIO Pauli 24[in.] *al.* *in lingua vulgari etiam* eiunium *et* aiunium *extitisse ex linguis Romanicis et ex hibern.* āine, *alb.* agenoj, *quae ex Latino deprompta sunt, concludere licet (cf. et p. 250, 75).*
de formis: iaiunia, -ae *f.* ? (*cf.* gaudia *sim.*): CASSIOD. compl. in act. 9, 17 triduana ... -a fatigatus (*def. Stangl*). [*perperam trad.* -am PELAG. in Rom. 16, 18 *MN*]. GLOSS. IV 91, 4 famis, -a, tenuitas.
plur. ubique apud poetas dactylicos, in prosa oratione apud NIGID. *infra l. 41, saepe inde a* TERT.; *cf.* CYPR. eleem. 5 'oratio ... cum -o et eleemosyna ...' ... orationes ... ac -a minus posse, nisi eleemosynis adiuventur. laps. 29[extr.] '-o et fletu et planctu ...' ... -is fletibus planctibus. *de notione*: ISID. orig. 6, 19, 66 et statio dicitur. 67 discernunt ... quidam inter -um et stationem. 70 hic tertium genus quidam adiciunt ... xerophagiam. DIFF. ed. Beck p. 63, 3 -um consecratio est, ieiunitas cibi ⟨abstinentia⟩ (*addidi*; *cf. p. 249, 36*). CHAR. gramm. p. 462, 10 B. νηστεία. *legitur inde a* PLAVTO *infra l. 49, frequentissime inde a* TERT. [*sard. merid.* ǧaunǧu 'sobrius'. *M.-L.*]

I *de cibo (potu p. 249, 46) non capiendo*: **A** *generatim de condicione hominis non cenati, a cibo vacui*: NIGID. Isid. orig. 20, 2, 10 -a iantaculis levibus polluimus (*cf. infra l. 82*). SEN. epist. 15, 3 si bene desudaverunt, si in locum eius, quod effluxit, multum potionis altius in -o iturae regesserunt. PETRON. 128, 1 numquid te osculum meum offendit? numquid spiritus -o marcens? (*cf. p. 249, 2. 251, 12*).

B *speciatim de fame et abstinentia cibi* (PS. PRIMAS. in II Cor. 11, 27 fames necessitatis est, -um voluntatis): **1** *de penuria cibi fere i. q. fames*: **a** *proprie*: PLAVT. Cas. 128 numquam ... -um ieiunumst aeque atque ego te ruri reddibo. MORET. 4 tristia venturae metuens -a lucis. PROP. 3, 5, 41 Phinei. OV. met. 1, 312 quibus unda pepercit, illos longa domant inopi -a victu. 4, 263 expers undaeque cibique rore ... -a pavit. 8, 831 queritur -a. 11, 371 -a ... caede boum diramque famem finire (MANIL. 5, 277 nulla fames, non ulla ... -a. PS. QVINT. decl. 8, 17 -o fameque). 15, 83 carne ferae sedant -a. 15, 95 placare ... -a ventris (SIL. 2, 472 ventris). SEN. contr. 1, 1, 8 elisa -o voce. SEN. dial. 1, 4, 10 lenior -o mors est: cruditate dissiliunt. COLVM. 7, 3, 11 hiemis (PALLAD. 4, 15, 1 hiberna *apium*). LVCAN. 3, 282 solvens -a *sanguine equi* (CALP. ecl. 4, 35 fago). PLIN. nat. 9, 108 si fulguret, comprimi conchas et pro -i modo minui *sc. margaritas.* TERT. ieiun. 16 p. 295, 16 adv. Marc. 4, 12 p. 454, 12 PORPH. Hor. sat. 1, 6, 127. PALLAD. 4, 12, 2 *boves indomiti* inter vincula mitigentur atque -a. AMBR. Nab. 1, 1[extr.] tenerae prolis -a. HEGES. 5, 18, 3 -i. 5, 24, 2 -is. BOETH. cons. 2 carm. 5, 5. **b** *translate*: SYMM. epist. 1, 31, 3 novis voluminibus -a nostra sustenta.

2 *de abstinentia cibi* (*tropice de abstinentia coeundi cum uxore*: SERM. Migne 13, 646[A] ut aliquo -o ita a muliere, quae mea caro est, tamquam a cibis abstineam): **a** *generatim*: OV. met. 5, 534 -a *Proserpina* solverat (fast. 4, 607 tribus granis). fast. 4, 535 *Ceres* quia principio posuit -a noctis, tempus habent mystae sidera visa (*cf. infra l. 81*) cibi. **b** *speciatim*: *α religionis causa* (*cf.* CASSIOD. in psalm. 68, 11 -um dicimus, quoties a cibis carnalibus abstinemus nec esuriem nostram aliqua comestione satiamus. ISID. orig. 6, 19, 65 -um est parsimonia victus abstinentiaque ciborum): *gentilium*: HOR. sat. 2, 3, 291 die, quo tu (*Iuppiter; de deo Iudaeorum intellegit Kiessl.*) indicis -a. LIV. 36, 37, 4 -um instituendum Cereri esse et id quinto quoque anno servandum (FAST. Amitern. Oct. 4 -um Cereris *sc. anniversarium. cf.* OV. fast. 4, 536 *l. 70*). PETRON. 44, 17 nemo -um servat. PLIN. nat. 15, 92 *castaneae* praestant -o feminarum quandam imaginem panis. FRONTO p. 32, 9 N. nec aliter Kal. Sept. expecto quam superstitiosi stellam (*cf. l. 71*), qua visa -um polluant (*cf. supra l. 42*). TERT. anim. 48 p. 379, 15 apud oracula incubaturis -um indicitur. HIER. adv. Iovin. 2, 17[extr.] *v. p. 249, 55.* *Iudaeorum*: HOR. sat. 2, 3, 291 *v. supra l. 75.* IMP. AVG. Suet. Aug.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

76, 2 Iudaeus ... sabbatis -um servat. MART. 4, 4, 7 quod -a sabbatariarum *sc. redolent* (*cf. p. 248, 45*). TERT. nat. 1, 13 -a cum azymis. ieiun. 16 p. 296, 4 Iudaicum ... -um ubique celebratur. VVLG. num. 30, 14 *et saepe.* *Christianorum*: MIN. FEL. 8, 4 -is sollemnibus. TERT. apol. 40, 15 -is aridi. orat. 23 -is .. et stationibus. ieiun. 1$^{extr.}$ -a ... stationes ... xerophagias. 1$^{in.}$ *psychici* -a oderunt. 8 adversus ... daemonia -is proeliandum. 12$^{in.}$ quae (*delicta*) -is elimentur. 9$^{in.}$ exceptio eduliorum quorundam portionale -um est. uxor. 2, 9 *coniuges* simul -a transigunt. HIER. epist. 52, 12, 2 fortissimum -um est aqua et panis. 58, 2, 3 plenus venter facile de -is disputat. *de -is sollemnibus v.* TERT. orat. 18 $^{extr.}$ ieiun. 2. 14 coron. 3 VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 4 ITIN. [Silv.] 27, 9. 28, 1. 3. 36, 2 HIL. in Matth. 15, 8 HIER. epist. 52, 10, 3 RVFIN. hist. 5, 23, 1. 2. 5, 24, 12 hist. mon. 7 p. 419^{A} AVG. epist. 36. 54, 5 serm. 207, 3. 210, 1, 2. 210, 7, 9 EPIST. pontif Thiel Gelas. 14, 11 SACR. Leon. 410. 416 SACR. Greg. *ind. p. 149* CONC. Mon. Germ. leg. III 1 *ind. p. 243.* -a *extraordinaria*: TERT. bapt. 20, 1 ingressuros baptismum ... -is ... orare oportet. fug. 1 in tempore persecutionis ... disciplinatior in -is et stationibus et orationibus et humilitate. ieiun. 13 p. 291, 28 episcopi universae plebi mandare -a adsolent ... interdum et ex aliqua sollicitudinis ecclesiasticae causa. CYPR. epist. 60, 5 quoniam ... *adpropinquat* iam ... agonis nostri *dies*, -is vigiliis orationibus *insistamus.* AMBR. in psalm. 118, 8, 48, 1 indictum est -um. *de* -o *scripserunt*: TERT. ieiun., AMBR. Hel., AVG. util. ieiun. -a *personata*: PRVD. psych. 244 arida Sobrietas, albo -a vultu. *β valetudinis causa*: CELS. 3, 18, 16 neque implendus aeger est ... neque -o ... vexandus. 6, 6, 1^{G} uti ... abstinentia. neque tamen lippientibus longum -um necessarium est. 7, 26, 2$_{C}$ pridie ... in -o continendus est. SEN. epist. 68, 7 interposito -o corpus exhaurit. MOYS. Cypr. epist. 31, 6$^{extr.}$ non ... ea, quae sanorum sunt corporum, medicus aegris dabit, ... ne, quod potuisset maturius -o adtenuante sanari *eqs.* AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 62, 23 adsumit -um, ut mortem, quam factura erat crapula, repellat a se. THEOD. PRISC. log. 46 ut -a .. adhibeantur. 48 -um indicere. 71 -is ... uti. 80 ex -is et patientia inchoare. 90. **c** *i. q. -i dies*: CHAR. gramm. p. 399, 23 B. -um dies est, ieiunitas cibi abstinentia. [*dub.* VARRO Men. 161 frigore torret, venatum eicit -o vilicum (vellicem *codd.*, vellicat *Lindsay*)].

II *i. q. exilitas*: **A** *corporis i. q. macies*: VERG. georg. 3, 128 ne ... invalidi ... patrum referant -a nati (SERV.: infirmitatem venientem ex inedia. SERV. auct.: -a pro macie). **B** *terrae*: COLVM. 3, 12, 3 pinguissimam et laetissimam *terram* luxuria, macram ac tenuem -o laborare. 10, 82 fimo saturet -a terrae. **C** *orationis*: TAC. dial. 23 *oratores illi* maesti et inculti ... sanitatem ⟨non⟩ firmitate, sed -o consequuntur.

III *i. q. inopia*: *c. gen.*: LVCAN. 4, 332 undae -a. *c. praep.*: AVG. epist. 42 iam annosum ab stilo tuo -um meum. *abs. i. q. inopia consilii*: VEN. FORT. vita Germ. 44, 124 *v. p. 250, 54.*

IV *i. q. abstinentia*: *absol.*: POTAM. tract. 2 p. 1416^{B} sicca -a voluptatum. PAVL. NOL. epist. 29, 1$^{extr.}$ quo ab omnibus lege divina vetitis abstinemus. AVG. in euang. Ioh. 17, 4 -um magnum et generale est, abstinere ab iniquitatibus (17, 6). OP. imperf. in Matth. 5 p. 669$^{in.}$ corporis quidem -um esse, abstinere a cibis, animae autem -um, abstinere ab omni re mala (15 p. 718$^{in.}$ corporale ... spirituale). *c. gen. obi.*: HIER. adv. Iovin. 2, 17$^{extr.}$ -um panis. CASSIAN. inst. 5, 21, 1 -um visibilium ciborum. *c. praep.*: AVG. gen. c. Manich. 2, 21, 31 abstinentiam ... -umque a peccato.

-um (-o) *ieiunare v. p. 250, 59.* adhibere *supra l. 34.* assumere *supra l. 32.* celebrare *supra l. 3.* ferre: IVVENC. 2, 364. finire *p. 248, 54.* indicere *p. 248, 76. 83 et l. 23. 34.* instituere *p. 248, 76.* levare (*?*) *v. Salonius, Vitae patr. p. 406.* mandare *supra l. 20.* pascere *p. 248, 53;* placare *p. 248, 56.* polluere *p. 248, 42. 82.* ponere *p. 248, 70.* portare: IVVENC. 2, 367. sedare *p. 248, 55.* servare *p. 248, 77. 79 et l. 1.* solvere *p. 248, 59. 69.* BOETH. cons. 2 carm. 5, 5 VITAE patr. 3, 94. 7, 10, 1 EVGIPP. Sev. 39, 2. sustentare *p. 248, 65.* tenere: IVVENC. 2, 363. transigere *supra l. 9.* *epitheta*: corporale ... spirituale: *l. 54.* magnum et generale: *l. 51.* frugalia: AVG. serm. 207, 3. sobria: CARM. epigr. 1365, 9. *syn. et app.*: abstinentia: *supra l. 27.* fames: *p. 248, 54.* inedia: MAR. VICTORIN. ad Iust. 16 p. 1008^{D}. patientia: *supra l. 35.* ἀσιτία: RVFIN. hist. 5, 23, 1. νηστεία: *LXX passim.*

iēiūno (iāi-), -ās, -āvī, -ātum, -āre. *a* ieiunus. GLOSS. esuriunt, famelicant. νηστεύω. *scribitur* iai-: ITALA Matth. 4, 2 (cod. d). 9, 15 (9, 14 iei- *bis*). act. 10, 30. 13, 3. Marc. 2, 18 (cod. b) iei- ... iai- ... iai-. 2, 19. 20 Luc. 5, 33 (34 *et* 35 iei-). *dep.* -or: ITIN. [Silv.] 27, 1 -antur (44, 1 -ant). DIDASC. apost. 34, 8. 15. CANON. apost. 77, 9 -ari ... -et. *legitur inde a* TERT. *l. 81.* [*val.* ajuna, *ital.* digiunare, *francogall.* jeûner, *hisp.* ayunar. *M.-L.*]

A *i. q. famem pati*: **1** *sponte*: **a** *religionis causa*: -*ant*: *α gentiles*: ARNOB. nat. 5, 26$^{extr.}$ (*in caerimoniis Eleusiniis dicitur:*) '-vi atque ebibi cyceonem'. *β Iudaei*: TERT. ieiun. 7 p. 282, 21 Sodoma et Gomorra evasissent, si -assent. l. 27 ⟨saccum⟩ carni suae imposuit et -vit. p. 283, 12 Daniel. ITALA Is. 58, 4 (Tert. ieiun. 15) = VVLG. *et saepe in* VVLG. *γ Christiani*: TERT. pudic. 2, 6 ex paenitentia flentes et -antes. orat. 18$^{in.}$ bapt. 20, 3 ieiun. 2$^{in.}$ 13 p. 291, 16. 14. 7 p. 282, 4 -antium deo (adv. Marc. 2, 18 p. 360, 6 AMBR. Nab. 4, 16$^{in.}$). ITALA Sirach 31, 31 (Aug. quaest. hept. 1, 161) super peccata sua (VVLG. in peccatis). ITIN. [Silv.] 27, 5 a cathecuminis -atur. NOVAT. p. 70^{B} biduo, triduo, quatriduo, septimanas facere frequenter. PRVD. perist. 6, 54 -amus, ait, recuso potum. *c. obi.* (*temp.*): TERT. adv. Marc. 4, 12 p. 454, 17 sabbati ... -andi. ITIN. [Silv.] 27, 1 dies *tot*, qui -antur. FILASTR. 149, 12 dies quattuor -andos. HIER. epist. 41, 3, 2 unam quadragesimam (PETR. CHRYS. serm. 11 p. 220^{B}). *c. praep.* ab: *v. infra l. 31.* *de ieiuniis sollemnibus v. praeter* AVG. epist. 36 *etiam* ITIN. [Silv.] 27, 1. 41. 44, 1. 46, 1 AMBR. epist. 23, 11 PAVL. NOL. carm. 23, 111 AVG. serm. 209, 3 epist. 65, 1 THEOPHIL. ALEX. praef. 3 PRAEDEST. 1, 29 p. 597^{B}. **b** *valetudinis causa*: PS. HIPPOCR. epist. 1, 8 ab *solstitio aestatis* venere abstinendum -andumque (1, 9 *bis*). PS. ANTON. MVSA epist. ad Maec. 7 decimo quoque die -ando omni cibo se abstineant. DAMIG. lapid. 34 CASS. FEL. 58. ORIBAS. eup. 4, 88, 1 (ἀσιτοῦντες). *aliter* CHIRON 505 *p. 251, 21.*

2 *invitum i. q. esurire*: HEGES. 5, 40 minantes necem, quod ausa esset ipsis -antibus edere. AVG. serm. 28, 2 cibum *quaeritis*, quia -atis. QVODV. temp. barb. 4, 5 Migne 40, 702 leonibus -antibus in escam datus est. VEN. FORT. carm. 3, 11, 13 hic ... -ans invenit escas, qui venit esuriens, hinc satiatus abit. SIDON. epist. 3, 13, 3 -at, quotiens non vocatur. *translate*: ENNOD. epist. 8, 37, 1 in qualibet verborum saturitate paginae si repudientur ab inpetratione, -ant.

B *i. q. se abstinere* (*cf.* OP. imperf. in Matth. 5 p. 669$^{in.}$ se abstinere ab aliquo usu corporali et delectabili, quod est -are): **1** *c. dat.* (*cf. Hoppe, Synt. 29*): TERT. ieiun. 3 p. 277, 13 si uni arbusculae -are maluisset *Adam.* CASSIAN. *v. l. 46.* **2** *c. praep.*: ab: TERT. pudic. 16, 12 a iusta fruge naturae, a matrimonii dico pomo animas -are (*cf.* HIER. adv. Iovin. 2, 15 ut ... ab una arbore -ret *Adam.* AVG. c. Iul. 1, 5, 18 a ligno [32]. POMER. 2, 18, 1 a fructu unius ... arboris). AMBR. serm. 29, 4 a delicatis cibis (RVFIN. Orig. in gen. 16, 4$^{extr.}$ AVG. serm. 207, 3). *transl. ab incorpor.*: TERT. anim. 6 p. 307, 8 a philosophia. GAVDENT. serm. 11$^{med.}$ a vitiis (SACR. Greg. 57, 1 CASSIAN. inst. 6, 2). RVFIN. Orig. in lev. 10, 2 p. 444, 12 -a ab omni peccato, nullum cibum sumas malitiae, nullas capias epulas voluptatis. epist. 44, 7$^{extr.}$ in ieiunio, quo -atur ab operibus tenebrarum. AVG. serm. 205, 3 a litibus et discordiis. 207, 3 si ... nos -amus a cibis, quanto potius *oratio nostra* a venenis. *ibid.* semper ... -et ab odio, semper dilectione pascatur. 125, 7 non a cibo carnis, ... sed ab amore saeculi. in psalm. 68 serm. 1, 14 non illis consensi, hoc est ab illis -vi. LEO M. serm. 46, 3. 91, 2. 94, 1. de: BACHIAR. fid. 7 non solum de usu consuetudinarii (*sc. cibi*), verum etiam a conversatione. **3** *c. abl.*: CASSIAN. inst. 5, 22 voluntariis minusque noxiis (*sc. escis*).

C *i. q. carere*: **1** *c.* ab: TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 11 -antibus ceteris a salute. HIER. in Is. 14, 5 famem patimur verbi dei et iugiter a corpore domini -amus. PAVL. NOL. epist. 40, 1$^{med.}$ a sermonibus vestris. GREG. M. moral. 2, 9, 15 a ... participatione. 6, 5 ab *legis*-intellectu. 18, 21 a veritatis cognitione. 30, 32. **2** *abs.*: VEN. FORT. vita Germ. 44, 122 anxius et -ans minister, quid faceret (*i. inops consilii. cf. 44, 124* exultante ministro ... tunc sibi resoluto ieiunio).

D *i. q. cessare*: AVG. serm. ed. Mai 75, 1 flamma ... fornacis tam diu -vit, donec laudes dei ... decantarent. PETR. CHRYS. serm. 43 p. 322^{B} ager tuus misericordia -ante -at.

ieiunium -are: ITALA III reg. 20, 9 (Lucif. Athan. 1, 18$^{extr.}$) RVFIN. in lev. 10, 2$^{in.}$ VVLG. Zach. 7, 5 BARNAB. 7, 3 PETR. CHRYS. serm. 31 p. 288^{A} 42 p. 317^{C} SERM. Corp. Vind. 21 p. 328, 23 COMPVT. Carth. 1, 8. ieiunio -are: VVLG. II reg. 12, 16.

syn.: esurire: *p. 250, 23.* ἀσιτεῖν: *supra l. 17. LXX Esth. 4, 16.* νηστεύειν: *Herm. vis. 2, 2, 1. 3, 1, 2 sim. 5, 1, 2. LXX passim.*

[**iēiūnōsus** (*vel* iāi-) *restituisse sibi videbatur Stowasser, Serta Harteliana 1896 p. 215 in loco corrupto* PORPH. Hor. epist. 2, 2, 215 senes aiunose (*cf. vol. V 2 p. 429, 29*), *ubi* senem iuniores ludificentur *scribendum esse post Guil. Meyerum docuit Heraeus per litteras.*]

iēiūnum *v. p. 252, 70.*

***iēiūnus (iāi-;** *fort. rectius* iĕii-, iăii- *et sic in derivatis; cf. p. 248, 20*), -a, -um. [*orig. inc.; a* *iēius, *iāius *vel* *iēiius, *iāiius *derivatum videtur* (*cf.* fortuna, opportunus). *J. B. H.*] *scribitur*: iai-: PLIN. nat. 19, 85 *Q.* FEST. p. 347, 27 (PAVL. FEST. p. 346 iei-). CYPR. mort. 8 p. 301, 20 *S.* ITALA Matth. 15, 32 (cod. d). CHIRON 584. 770 (*infra* iei-). *de* PLAVT. Cas. 129 *v. Skutsch, Archiv 7, 527.* ei- (*cf. p. 248, 23*): APVL. met. 11, 19. gei-: CORP. XII 2193 *a. 527.* *de formis*: *gen. pl.* -um: IVV. 15, 51 (*?*) *p. 251, 28.* *comp.*: CIC. leg. 1, 6 de orat. 3, 16 *al.* *de notione*: NON. p. 451 ebrios et -os non ⟨solum⟩ vinulentos aut sine cibo, sed expletos ⟨aut destitutos⟩ qualibet re possumus dicere. GLOSS. νῆστις. sterilis, infructuosa. NOT. Tir. 103, 3. *legitur inde a* PLAVTO *p. 251, 43.* [*val.* adzun, *ital.* digiuno, *francogall.* jeun, *hisp.* ayuno. *M.-L.*]

significatio primaria 'inanis' videtur fuisse, siquidem inde tam quae sub A quam quae sub B posita est derivari potest.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

A i. q. **non cenatus** (de potu accipit SCHOL. Iuv. infra l. 28. cf. PROP. infra l. 37): 1 generatim i. q. νῆστις: a de animantibus (per enallagen de rebus p. 251, 24): α abs.: AFRAN. com. 43 -a ieientavit. CIC. epist. 7, 26, 1 biduum ita -us fui, ut ne aquam quidem gustarem. BELL. Afr. 42, 1 cum milites a mane diei -i sub armis stetissent. OV. fast. 4, 603 siquidem -a remansit Proserpina. IVV. 10, 232 ad pullum ore volat pleno hirundo -a. PLIN. paneg. 49, 6. APVL. apol. 58$^{in.}$ -us adhuc et abstemius. TERT. ieiun. 6$^{extr.}$ opp. pasto. AVSON. 327, 7 ante bibas. -is nil scribo. VVLG. Matth. 15, 32 (νήστεις). act. 27, 33 (ἄσιτοι, ITALA cod. g sine cibo). quae -o facienda (non) sint: CAECIL. com. 161 savium dat -a anima (OV. ars 3, 277 cui gravis oris odor, numquam -a loquatur. cf. p. 247, 79. 248, 45). CATO agr. 127, 2 medicamentum dato -o (cf. CELS. 4, 16, 2. 4, 26, 9 ac sitienti. COLVM. 6, 30, 5. 7, 10, 4. 8, 11, 6. PS. APVL. herb. 40 l. 4 H.-S. -o dabis [sitienti β γ]). 126 -us heminam bibito (cf. 122 CELS. 3, 23, 7. 4, 8, 3). 157, 6 hanc mane esse oportet -um (CELS. 5, 28, 12^{H}). 70, 2 -us siet qui dabit (71 -us -o bovi dato [PLIN. nat. 24, 181. 26, 93. 30, 76 crura -is a -o inlinuntur]). CELS. 1, 3, 3 huic -o dormiendum est (1, 10, 2 neque -o neque cenato vomendum est. 3, 27, 2^{B}. 6, 6, 15^{A}). 1, 6, 1. 3, 22, 7. 4, 12, 4. COLVM. 6, 9, 1 sanguinem -o bovi ... emitti (cf. Chiron 505 ubi ieiunaverint iumenta). VARRO rust. 1, 2, 27 hoc carmen -um cantare (PLIN. nat. 26, 93). CELS. 5, 27, 10 serpentis ictum et -i et -o magis nocere. PLIN. nat. 24, 104 hanc herbam legi a -is iubent (24, 181. 26, 91). per enallagen de rebus (cf. etiam l. 11. 44): VARRO Men. 144 oculis (opp. saturis auribus). LIV. 21, 55, 8 corpora. CELS. 5, 28, 18^{B} si -a saliva (i. saliva -i) ... defricatur, sanescit (COLVM. 6, 33, 1 PLIN. nat. 7, 15. 28, 35. al.). PLIN. nat. 11, 86 venenum. 22, 140 ore. IVV. 15, 51 odium (SCHOL.: infesta sobrietas). CAEL. AVR. chron. 5, 10, 119 vomitus (1, 4, 133. 2, 1, 31). β c. abl.: LVCAN. 6, 708 fibris humanis -a. SEDVL. carm. pasch. 3, 261 dapibus. c. gen.: PAVL. NOL. epist. 49, 10$^{extr.}$ Ionam indigestum -a praedae suae belua ... refudit. c. ab: GREG. M. moral. 5, 14 a veritatis ... pabulo. b de rebus (cf. supra l. 24): SEDVL. carm. pasch. 1, 173 corvus Heliae tradidit inlaesam -is morsibus escam (op. pasch. 1, 14). ALC. AVIT. carm. 4, 368 Ionas -a vixit in alvo. DRAC. Romul. 10, 80 mucroque cadat -us ad aras.

2 speciatim de eo qui famem patitur (sitim: PROP. 3, 15, 18 famulae -ae ... negavit aquam): a invitus: α de animantibus: CIC. Att. 1, 16, 11 plebecula. HEGES. 5, 2, 1$^{in.}$ populum. CORIPP. Ioh. 6, 319 -a fame ... turba i. confecta. CARM. epigr. 2100, 5 -ae (iemma trad.) ... plebis lamenta i. sacerdote mortuo cibo mystico carentis. CIC. har. resp. 59 canibus (HOR. epod. 5, 23 IVST. 44, 4, 5). PROP. 4, 8, 7 serpentis. SEN. Thy. 707 tigris. β de rebus: PLAVT. Cas. 129 non ieiunium -umst aeque atque ego te ruri reddibo. PROP. 4, 5, 4 Cerberus ... -o terreat ossa sono (STAT. Theb. 12, 170 tigridis ... murmur). HOR. epist. 2, 2, 29 dentibus. SIL. 13, 845 faucibus (CLAVD. carm. min. 19, 5 VAL. CEM. hom. 8, 3$^{in.}$ 9, 2$^{extr.}$). CYPR. GALL. gen. 1299 tempus. deut. 241 pectus. γ in sententiis: HOR. sat. 2, 2, 38 -us raro stomachus volgaria temnit. LVCAN. 3, 58 nescit plebes -a timere. 4, 97 non deest prolato -us venditor auro.

b sponte religionis causa: TERT. ieiun. 10$^{extr.}$ cum -us in sacco et cinere exomologesin deo ageret. 8$^{in.}$ anim. 48 CORP. XII 2193. CARM. epigr. 1436, 5 -o corpore pasta.

B fere i. q. **inanis, exiguus**: 1 fere i. q. exilis: a de qualitate: α terrae (cf. p. 252, 7): SERV. georg. 2, 212 sicca et sterilis terra. VARRO rust. 1, 9, 6 in mediocri ... terra, ... quo propius accedit, ut non sit macra, quam ut sit -a (COLVM. 3, 5, 1. PALLAD. 5, 4, 2 non nimis laetam, sed proximam tenui atque -ae). CIC. Verr. II 3, 84 agri ... miseri atque -i (COLVM. 5, 5, 1 -o atque exili). VERG. georg. 2, 212 glarea. SEN. Herc. O. 134 soli iugera Thessali. COLVM. 3, 11, 9 sabulo. SEN. dial. 12, 6, 5 (de saxo Corsicae). PALLAD. 1, 5, 1 tofus harenosus atque -us. COD. Theod. 13, 11, 4. 11, 20, 5. PRVD. cath. 5, 89 -a eremi saxa a Moyse percussa aquam fundunt (SEDVL. carm. pasch. 1, 157).

β sermonis, ingenii sim.: CIC. Caecin. 61 frigida ..., -a calumnia. leg. 1, 6 annalibus pontificum nihil est -ius. Brut. 114 orationes ([QVINT. inst. 8, 3, 49. GELL. 14, 1, 32 sicca et incondita et propemodum -a. BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 22 -ae macies orationis]. LACT. inst. 5, 1, 28 sermo [HIER. in Mich. 2 praef. sterilis -ique]). de orat. 1, 218 dicendi facultas ... -a atque sterilis. 2, 68 concertatio verborum. 3, 66 orationis ... genus ... inane -um (3, 106 loci communes). SEN. epist. 75, 3 non ... -a esse et arida volo, quae de rebus tam magnis dicentur (QVINT. inst. 2, 4, 3 narrandi ratio. 3, 1, 3 traditio). QVINT. inst. 1, 4, 5 eloquentiam ut tenuem atque -am cavillantur. FRONTIN. aq. 77 conprensionem. MACR. Sat. 5, 1, 15 dicendi genus, ... in quo nec -a siccitas nec laetitia pinguis. hinc de oratore ipso: CIC. de orat. 3, 16 Antonium -iorem ... Crassum pleniorem fuisse. Brut. 48. QVINT. inst. 2, 5, 21 horridi atque -i. 2, 8, 9 aridum atque -um (12, 10, 13). 2, 12, 11. 10, 2, 17 tristes ac -i. de animo sim.: CIC. Phil. 14, 17 quosdam nimis -o animo et angusto (epist. 2, 17, 7 illud ... pusilli animi et ipsa malevolentia -i atque inanis). epist. 3, 10, 7 nihil in me ... fallax in amicitia, sed ne humile quidem aut -um debes agnoscere. 15, 4, 14 si non -um hoc ..., quod ego gessi, est. adde: CIC. de orat. 3, 51 de horridis rebus nitida, de -is plena ... est oratio tua (PLIN. paneg. 66, 1 in sterili -aque materia). fin. 5, 13 oratione locuples, rebus ipsis -ior. off. 1, 157 cognitio. PLANC. Cic. epist. 10, 21, 2 nec de laude -i hominis (sc. gloriae socium vitantis) delibare quicquam.

γ aliarum rerum fere i. q. lucro, fructu carens: CIC. Att. 2, 7, 3 illa opima ad exigendas pecunias ..., haec -a tabellarii legatio. CYPR. mort. 8 p. 301, 20 cum fetu sterili terra -a est (CYPR. GALL. gen. 430. RVRIC. epist. 1, 4 in -o atque otioso caespite. SEDVL. op. pasch. 3, 23$^{in.}$ in locis arida siccitate -is). AVG. serm. ed. Mai 73, 2 messis. adde: PALLAD. 4, 10, 21 corticis macies -a. PS. RVFIN. in Os. 10, 9$^{in.}$ repetitio.

b de quantitate: VERG. georg. 3, 493 vix ... tinguntur sanguine cultri summaque -a sanie infuscatur harena (SERV. auct.: sicca et exigua). AETNA 454. QVINT. inst. 5, 14, 31 fontes. PS. QVINT. decl. 12, 4 herbae (CYPR. Demetr. 7$^{in.}$ et pallidae). IVST. 12, 3, 11. SERV. auct. georg. 1, 92 'tenues (pluviae)' inutiles -ae macrae, quibus contrarium pingues. VICTRIC. 28 escas. DRAC. laud. dei 3, 176 alimenta.

2 fere i. q. vacuus (de loco l. 20. 31; cf. ieiunum infra l. 70), expers: a c. abl.: LVCR. 2, 845 sonitu sterila et suco -a corpora prima. VAL. MAX. 4, 4, 9 pecunia tam -os penates. APVL. met. 11, 19 nox ... visu deae. FVLG. Virg. cont. p. 101, 8 avaritia -a fruendi usu solae visionis imagine pascitur. ENNOD. epist. 1, 16, 2 cautibus gleba. b c. gen.: CIC. orat. 106 -as ... huius multiplicis ... orationis aures civitatis accepimus. TERT. pudic. 2$^{extr.}$ moechis ... -as pacis lacrimas profusuris. AVIEN. orb. terr. 1147 glaebas ... -as herbae. AMBR. in psalm. 118, 5, 36, 2 bonorum operum. PAVL. NOL. carm. 24, 637 -a suci carnis ossa mortuae. DRAC. Orest. 91 mucro sacerdotum fervet -us et expers sanguinis humani. satisf. 173 hostibus ... orabat veniam: haec bona simplicitas praestat a cruoris. c abs. (intestinum v. infra l. 73): PLIN. nat. 11, 3 natura in culice disposuit -am caveam uti alvum avidam. DRAC. Romul. 8, 304 me praeda sequatur ..., sterili victor sed laude potitus et -us eat. d c. praep.: in: RVFIN. Orig. in exod. 13, 3 p. 274, 4 ne in omnibus -us et infecundus inveniar. ab: PAVL. NOL. epist. app. 2, 22 animus -us a vitiis. AVG. c. Petil. 2, 32, 73 scripta a suco gravitatis. serm. coll. Morin 1930 p. 156, 21 hoc breviter ... attingam, ... ne vos ab huius rei intellectu -os dimittam. LEO M. serm. 44, 2$^{in.}$ ab iniusta voluntate sobrii et ab inhonesta actione -i. SEDVL. carm. pasch. 2, 265 ne mens nostra famem doctrinae sentiat umquam a Christo -a. ENNOD. epist. 8, 6, 1 ne -ae ab epistulis tuis commeantium dexterae venirent. CASSIOD. var. praef. 15 a litterarum sapore -is (opp. multa lectione satiatis). ARATOR 2, 17 a meritis. FERREOL. reg. 19 a lectione divina. de: ENNOD. epist. 6, 7, 1 quod diligentiae pabulum invenitur, hoc magis macerat de amoris fruge -um.

3 fere i. q. cupidus, avidus: a abs.: CATVLL. 68, 79 quam -a pium desideret ara cruorem. LVCR. 4, 876 expletur -a cupido (PLIN. nat. 10, 8 aquila -ae semper aviditatis est). OV. met. 8, 791 fames (IVV. 5, 10). PANEG. 12 (2), 25, 7 aviditatem -ae mentis. PETIL. Aug. c. Petil. 2, 32, 72$^{extr.}$ ignis. OROS. hist. 7, 5, 3 feritas. DRAC. Romul. 5, 88 egestas obsedit -a fores. 8, 26 viscera rabies iam non -a remisit. b c. gen.: POMP. TROG. Iust. 38, 6, 8 animos ... sanguinis ... avidos ac -os. DECL. in Catil. 40 colluviem -am ac sitientem facultatum nostrarum. PAVL. NOL. epist. 23, 32 -a non cibi ..., sed salutis avida.

4 fere i. q. macer: POTAM. tract. 1 p. 1412^{A} inter -as et numerabiles costas. CLAVD. 15, 22 -a lacertos exedit macies.

syn. et app.: abstemius: p. 251, 8. avidus: supra l. 52. 54. expers: supra l. 28. infecundus: l. 34. sitiens: p. 251, 14. 15 et l. 52. sobrius: p. 251, 29 et l. 38. sterilis: l. 19. v. praeterea sub B 1 passim. ἄσιτος et νῆστις v. p. 251, 9 sq. opp.: cenatus: p. 251, 19. laetus: p. 251, 58. opimus: l. 6. pastus: p. 251, 8. 53. satiatus: l. 42. satur: p. 251, 25.

comp. et deriv.: ieiunidicus; ieiuno, ieiun(i)um, ieiunitas.

adv. **iēiūnē.** fere i. q. exiliter (pertinet ad vocem ieiunus p. 251, 65): CIC. fin. 3, 19 haec dicuntur ... -ius (de orat. 1, 50 -e ... et exiliter disputare. orat. 118. 123 dicet nec satura -e nec grandia minute. Att. 12, 21, 1. PLIN. epist. 1, 20, 21 et infirme. GELL. 19, 3, 2 infecunde atque -e laudat. DON. Ter. Hec. 97). ac. 2, 112 mihi videor nimis etiam nunc agere -e.

neutr. pro subst. **iēiūnum,** -ī n. 1 intestinorum pars (addidi locos re huc pertinentes, quibus vox vi adiectivi usurpatur): PAVL. FEST. p. 101 hilla, quam Graeci dicunt νῆστιν, intestinum est, quod -um vocant (CELS. 4, 1, 7 a porta ventriculi -um intestinum incipit ... cui tale vocabulum est, quia numquam, quod accipit, continet [CHIRON 209]. ISID. orig. 6, 19, 65 ieiunio nomen est inditum ex quadam parte viscerum tenui semper et vacua, quod vulgo -um vocatur). CELS. 5, 26, 2. 16. aliter de situ VEG. mulom. 1, 40, 2 τυφλὸν ἔντερον, per quod in cōlum, quod latine -um (CHIRON 209 -um intestinum) dicitur, humor ... transit. 2 i. q. ieiunium: VEN. FORT. carm. praef. 15 brutae animae ipsa -a (ieiunia codd. interp.) sunt ebria.

ientāculum, iento v. ieient-. **ientātor** (-ōris, m.) NOT. Tir. 103, 7 (ian⟨ta⟩tor Gu m. 1, iaentor H). ab ientare.

iēnua v. ianua.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

κοιλ⟨ι⟩ήπατα (*em. Heraeus*) ὄρνιθος **iequāria** (*Buech.*, geq- *cod.*) GLOSS. II 351, 39. [*a* iecur *secundum* pecuarius pecorarius, *nisi cum Ducangio s. v. transformatum putes ex* gigeria. *Heraeus.*]

iera *v.* hiera. **ierūsiarcōn** *v.* gerusiarchon. *Bulhart.*

igitur.** [*F. Hartmann, Kuhnii annal. XXVII 549 sqq.* igitur *ex* agitur *derivavit, fortasse recte. J.*] *de orthographia* GRAMM. suppl. p. 297, 20. 300, 11. *scribitur* egetur: CORP. XIII 2477 (*s. VII*). NOT. Tir. 2, 26. *in codd. notatur* ig̃ ig' g' g̃, *cf. Lindsay, Notae Latinae p. 66.* *de accentu*: PRISC. gramm. III 24, 21 *praepositiones cum ordine mutant* accentum, quod etiam coniunctiones apud Latinos praepositivae vel communes, si postponantur, facere solent, ut '-r quoniam saltem': praepositae autem gravantur omnibus syllabis, postpositae acuuntur in principio. *de notione*: PAVL. FEST. p. 105 -r nunc quidem pro completionis significatione valet, quae est ergo. sed apud antiquos ponebatur pro inde et postea et tum (NON. p. 128, 14 pro postea. DON. Ter. Eun. 46 pro deinde. Ps. PLAC. Gloss.^{L} IV I 22. HIER. in Ion. 2, 5 p. 1134^C quod in Graeco dicitur ἄρα, et habet vulgata editio 'putas' (*cf. p. 263, 10*), interpretari potest '-r', ut sit quasi propositionis et assumptionis confirmationisque ac syllogismi extrema conclusio, non ex ambigentis incerto, sed ex fiducia comprobantis (VVLG. verumtamen). PRISC. gramm. III 100, 15 *coniunctiones* collectivae vel rationales (*cf.* GRAMM. suppl. p. 57, 25; *v. Jeep, Redeteile p. 284*) sunt ergo -r itaque *aliae* ... hae enim per illationem (*infra l. 27*) colligunt supra dictum, hoc est ratione confirmant, ut Cicero pro Q. Ligario: habes -r *eqs.* (*v. p. 266, 11*). GRAMM. suppl. p. 182, 25 ergo itaque -r coniunctiones inlativum (*supra l. 24*) habent sensum. GLOSS.^{L} III Abstr. IG 9 ergo vel inde (*vel* deinde), itaque. Abol. IG 5 statim, continuo. GLOSS. IV 528, 2 initium sermonis, ut sonat ergo. *graeca*: GLOSS.^{L} II Philox. IG 1 τοίνυν (*cf.* VVLG. II Macc. 3, 1 Hebr. 13, 13), τοιγαροῦν (*cf.* RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 25, 14 = *gr. Isid. epist. 4, 47*). quin -r: GLOSS.^{L} II Philox. QVI 33 τί οὖν. GLOSS. II 278, 23 δι' ὅπερ. 379, 49 ὅθεν τοίνυν. *in versionibus respondet praeterea particulis*: οὖν: CIC. Tim 7. 10. 12 *al. v. p. 251, 54. 64. 268, 73 al.* μὲν οὖν: CIC. Tim. 32. *v. p. 270, 66.* δὲ οὖν: CIC. Tim. 6 *al.* γοῦν: VVLG. II Macc. 5, 21 RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 227, 11. ἄρα οὖν: VVLG. Rom. 5, 18 *al. v. p. 259, 9.* ἄρα: VVLG. Rom. 7, 21 *al. v. p. 261, 56. 263, 10.* ὥστε: VVLG. Gal. 3, 9. διότι: ITALA act. 20, 26 (Iren. 3, 14, 2; VVLG. quapropter). δή: CIC. Tim. 4. 7 *al. v. p. 262, 40.* γὰρ δή: CIC. Tim. 11. γάρ: *v. p. 265, 34.* μὲν γάρ: *v. p. 270, 8.* δέ: CIC. Tim. 19. 26. 43 *al. v. p. 265, 57. 59. 62. 268, 72. 270, 53.* καί: VVLG. II Macc. 3, 40. *v. p. 270, 70.* τότε: *v. p. 270, 65. cf. p. 255, 60.* ***de collocatione (*cf. Wackernagel, Ind. Forsch. 1, 1892, 416*): QVINT. inst. 1, 5, 39 (*quem locum vix recte ad frequentiam ipsius particulae refert Wölfflin, Archiv 3, 1886, 560*) soloecismus *fit* transmutatione, qua ordo turbatur 'quoque ego, enim hoc voluit, autem non habuit'. ex quo genere an sit '-r' initio sermonis positum dubitari potest, quia maximos auctores in diversa fuisse opinione video, cum apud alios sit etiam frequens, apud alios numquam reperiatur. PRISC. gramm. III 369, 5 '-r' et 'ergo' tam praeponuntur quam supponuntur. CLEDON. gramm. V 74, 16 sunt mediae *coniunctiones* ut '-r': qua parte voluero, licenter pono, et stat elocutio, ut '-r hoc faciam' et 'hoc -r faciam' (GRAMM. suppl. 158, 4). GRAMM. suppl. 57, 29 aut praepositivae sunt coniunctiones ... aut subiunctivae ... aut communes ut 'et(?) ergo -r'. ***de primo et secundo loco: de singulorum auctorum usu*** *v. tabulam in vol. V 2 s. v.* ergo *allatam. nota* PLAVT. *primo loco notione conclusiva admodum raro collocare* (Bacch. 1108 Mil. 765 Pers. 456; Merc. 355 *v. p. 254, 77*). *ubi* CIC. *primo posuerit, invenies apud Neue-Wagener II^3 p. 975. apud* SALL. *non nisi in interrogationibus (v. l. 74. p. 257, 36. 64. 70. 258, 20; hist. frg. 1, 72 incert. trad.) secundum locum optinet* (*Kunze, Sallustiana III 1 p. 53*; hist. frg. 3, 81 *dub. interpret., v. Schlee, Jahresber. d. Berl. philol. Vereins 1898 p. 112. praeterea* [SALL.?] rep. 1, 5, 3. 2, 5, 6; *v. A. Holborn, de Sall. epist., Diss. Berl. 1926 p. 24*). LIV. *primo habet loco frequenter usque ad lib.* 30 (*ex. gr. primo libro 3^1 : 7^2, tertio 4^1 : 4^2, tricesimo 7^1 : 5^2*), *inde quater*: 33, 38, 4. 34, 19, 3. 34, 23, 5. 37, 26, 8. *de* QVINT. inst. *v. Lease, Class. Rev. 13, 1899, 130, eundemque de aliis auctoribus Amer. Journ. Phil. 21, 1900, 452; 30, 1909, 299.* ICTorum *usus variat*: VLP. dig. *352^2 : 22^1* (*quos locos magnam partem interpolatos esse suspicantur*), PAVL. dig. *29^2 : 51^1*. GELL. *semel* (6, 5, 7) *primo loco collocat (Lease l. l.)*, LACT. *5^{ies}*, CLAVD. DON. Aen. *in 387 exemplis semel* (7, 440 p. 66, 21), OROS. *58^{ies} in 70 (Lease l. l.).* *singula sententiarum genera diversos habent usus: rarissime enim invenies primo loco positum in interrogatione* (*p. 258, 25. 27. 32. 34. cf. p. 254, 78; numquam accedente pronomine* [*praeter* Ps. QVINT. decl. 8, 13 p. 157, 19 -r quando umquam peregrinati sunt una?] *vel particula interrogativa* [*praeter p. 264, 14*]; *item in exclamatione*) *vel cum imperativo* (*p. 258, 67. 72.* TERT. resurr. 11 p. 40, 5) *et coniunctivo exhortativo* (*p. 259, 8.* PLAVT. Stich. 57 -r quaeramus [*interpol., v. Steinthal, de interpol. Plaut., Diss. Berlin 1918 p. 47*]. TERT. patient. 8 p. 13, 16 carn. 6 p. 437, 27 Oe. [*aliter saepissime*]). *in enuntiato recto pro uniuscuiusque arbitrio ponitur, negatio tamen iuxtaposita non subsequi solet* (*sed v. p. 256, 62.* VLP. dig. 48, 5, 16 -r non). *indistincte etiam sent. secundariae antecedenti praemittitur et inseritur, nec referre videtur, utrum magis ad eam an ad primariam subsequentem pertineat (v. p. 260, 40 sqq. 270, 84 sqq.).* ***de tertio loco*** (*cf. Kühner-Stegmann II 2 p. 132*). *valent eadem fere quae s. v.* enim *vol. V 2, 575, 26 sqq. fusius exposita sunt, nisi forte -r paulo liberius, praesertim apud antiquissimos (l. 39), usurpatur. numquam intercedit inter praepositionem et substantivum. item tertium locum optinet, ubi monosyllabum vel aliud leve vocabulum artiusque insequenti cohaerens primo collocatur: v. ex. gr. p. 256, 38. 76. 80. 257, 3. 258, 29. adde* CIC. Mil. 34 non modo -r ..., sed. Tusc. 1, 3 quo minus -r ..., eo. 5, 110 non sine causa -r (VAL. MAX. 5, 19 ext. 1). Att. 13, 13, 3 aut cessandum -r ... aut (*cf. p. 256, 69*). LIV. 1, 17, 4 et esse -r ... et. 45, 23, 7 neque fecimus -r ... neque. QVINT. inst. 2, 14, 4 ne pugnemus -r. *enclitica plerumque ante -r ponuntur, ex. gr.* quoque: *v. p. 261, 67.* CIC. div. in Caec. 32 POMPON. dig. 49, 15, 5, 2. APVL. flor. 18 p. 91 (*at* LVCR. 2, 212 in terras -r q.; *v. et p. 268, 18*). quidem: *v. p. 256, 63. cf. Schömann, Opusc. III p. 380.* tandem: *v. p. 257, 52* (*at* APVL. apol. 25 quin -r t.). *pron. indef.*: *v. p. 260, 45* (*at* VLP. dig. 41, 1, 20 si -r quis). *pron. pers.*. *v. p. 257, 44. 48. 263, 21.* CIC. Flacc. 93 Brut. 170 *et al. sed contra p. 263, 23. variat metri causa*: PLAVT. Persa 742 quid ego -r cesso? (*init. senarii*). Amph. 409 quid -r ego dubito? (*init. sept. troch.*). *copula* (*v. Rönsch, Cur et quomodo librarii verb. collocationem in Cic. oratt. commutaverint, Diss. Leipzig 1914 p. 11*): *v. p. 256, 31. 65. at contra p. 257, 4. 5. 62. 73.* CIC. Verr. II 2, 156 confitendum -r est. Att. 9, 2ª, 3 *al.* inquam: FLOR. Verg. p. 183, 19 ama, i., -r. AVG. c. acad. 3, 4, 9 ratio, i., -r (*P*, -r i. *cett.*). BOETH. cons. 3, 10, 76. *paulo liberius*: CLAVD. DON. Aen. 9, 797 p. 285, 21 sic, i., fecit -r. AVG. ord. 2, 1, 3 sine deo est, i., -r. *aliter ex. gr. p. 263, 3. alia verba haud ita raro: v. p. 257, 32. 36. 264, 21.* CIC. ac. 2, 27 non potest -r (2, 132; *cf. p. 257, 65. at* fin. 2, 71 non -r potestis). fin. 1, 28 sic faciam -r (*at* leg. 2, 69 sic -r faciam). *variat praeterea nonnumquam collocatio, ex. gr.* PLAVT. Merc. 529 dic -r quaeso (CIC. 7, 31, 2. *at* Att. 11, 6, 3 vide qu. -r). CIC. de orat. 3, 176 quonam -r modo (orat. 27 *cf.* Cluent. 66. *at* Phil. 2, 75 quonam modo -r). nat. deor. 1, 77 quid -r mirum. *at* div. 2, 81 quid mirum -r (fat. 6). AVG. civ. 2, 29 p. 96, 27 D. quo -r pacto. *at* 13, 3 p. 559, 3 D. quo pacto -r. *vix ferendum* TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 290, 15 Pontus qui -r Euxinus, *quod def. Löfstedt, Z. Spr. Tert. p. 49.* ***liberius*** *tertio et sequentibus locis collocatur*: PLAVT. *p. 257, 24. 261, 79. 81. 262, 63. 263, 36.* Poen. 591 tum vos animum advortite -r. Rud. 348 quid tu agis hic -r? LVCR. *p. 261, 52. 267, 50.* 3, 237 iam triplex animi est -r natura reperta. CIC. Verr. II 4, 112 quae deprecatio est -r. Flacc. 23 in hominem dicendum est -r. Tusc. 3, 9 omnes insipientes -r. 5, 67 eius bono fruendum est -r. div. 1, 27 ille mihi videtur -r vere augurari. *v. et p. 262, 69. 263, 19. 267, 45. 268, 74.* FRONTO p. 143, 19 N. non opere nimio concupiscas -r (*v. Hauler, Wien. Stud. 42, 1921, 187*). *et al.* *notabilia: secundum versus locum appetivisse videtur* LVCR. 2, 677 cetera consimili mentis ratione peragrans | invenies -r multarum semina rerum. *propter liberiorem veterum usum dubites de* PLAVT. Most. 637 solvite | vosmet -r. TER. Phor. 573 quid illi tam diu | quaeso -r commorabare. *tmesin q. d. efficit* (*cf. Wackernagel l. l.*): CIC. off. 3, 104 qui ius -r iurandum violat (qui -r ius iur. *Xς*). *cf. etiam* CIC. div. 2, 125 quotus -r est quisque qui (*v. s.* enim *vol. V 2, 576, 47*). QVINT. inst. 12, 11, 23 M. -r Cato (EVTR. 8, 20, 1. *cf. Kühner-Stegmann l. l. p. 135*). VEG. mil. 3, 3 ante -r quam inchoetur bellum. *v. et supra l. 33.* *legitur sensu temporali inde a* LEGE XII tab. LIV. ANDR. (*p. 255, 59*), *conclusivo inde a* PLAVTO. *de frequentia apud singulos auctores v. tabulam s. v.* ergo *emissam. nota praeterea non extare in* PS. (?) SALL. in Tull. (*cf. W. Farber, Sall. gegen Cicero, Diss. Tübingen 1934 p. 49*), FIRM. err. (math. *non nisi bis*), PRISCILL., VVLG. I Macc., apoc. *in* ITALA *haud raro invenitur, ubi* VVLG. *habet* ergo, *ex. gr.* Matth. 3, 10 (cod. k; *idem* 6, 2. 10, 32). 5, 23 (Iren. 4, 18, 1). Ioh. 11, 20 (Gat., *idem* 11, 31 *al.*). II Cor. 5, 17 (cod. r, Aug. c. Faust. 11, 8). *de* SERV. *v. Steele, Amer. Journ. Phil. 20, 1899, 380; de* BOETH. *McKinlay, Harvard studies 18, 1913, 131 sqq.* [*variat in codd. saepissime c.* ergo, *ex. gr.* TER. Haut. 821 CIC. leg. agr. 2, 28 fin. 1, 66 epist. 4, 9, 1 *al.* SALL. hist. frg. 1, 72. PLIN. epist. 2, 11, 3 (*v. G. Carlsson, Z. Textkritik d. Plin.-Briefe, Lund 1922 p. 65*). TERT. apol. 21, 31 *et al. cf. p. 263, 36. c. verbi formis 3. pers. sing. pass.*: PLAVT. Stich. 722 agitur *trad.* CIC. fin. 2, 36 quam -r *trad.*, qua de re agitur *Stroux, Philol. 89, 1934, 126.* RHET. Her. 4, 34, 45 CIC. Sest. 97. Att. 13, 33, 4 mergitur *M.* LIV. 23, 3, 9. PLIN. nat. 28, 136 est -r *trad.*, esse dicitur *Mayhoff.* TERT. pudic. 1 p. 220, 17 erigitur *trad. v. p. 258, 52.* *interpol. apud* PLAVT. Asin. 252. Epid. 385 (*utroque loco legitur* -r ... ut, *quod alioquin non invenitur; v. Langen, Beitr. p. 312. cf. et* Amph. 340 [-r *del. Camerarius*]). *dub. vel corrupt.*: PLAVT. Merc. 354/55 scio saevos quam sit, domo doctus. -r (dico *Studemund*) hoccine est amare? TER. Eun. 700 [-r] *Bentley.* CIC. Cael. 36 ex his -r tuis *trad.*, ex istis tuis *Madvig.* ac. 2, 54 (*vix sana sunt quae antecedunt, cf. Plasberg ad loc.*). AETNA 350 nec levitas tantos (leviter tactos *Bährens*) -r (digitos *Stroux*). IVV. 12, 78 (*v. Housman ad loc.; def. Knoche, Gnomon 9, 1933, 252*). 16, 18 iustissima centurionum cognitio est -r de milite (inquis *Housman, cf.* CIC. rep. 1, 60 [inquit *cod. m. 1*], exigitur *Buecheler*).

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dub. interpret. frgg. nonnulla: ENN. ann. 509 tergus -r sagus pinguis opertat. LAEV. frg. 26 Venerem -r almum adorans *eqs.* VARRO Men. 98 mea -r hecatombe pura ac puta.]

CONSPECTVS MATERIAE

I *sensu temporali et monstrativo*:
A *in sententia simplici: p. 255, 54.* **B** *in correlatione c. secundaria:* **1** *subsequente: p. 256, 1.* **2** *antecedente: p. 256, 8.*
II *c. vi conclusiva*:
A *pressa et vigente*:
1 *efficit nexum logicum*: **a** *in enuntiato recto: p. 256, 20.* **b** *in interrogatione: p. 257, 9.* **c** *in exclamatione: p. 258, 45.* **d** *in sententiis iussivis*: *α c. imperativo: p. 258, 57.* *β c. coniunctivo: p. 258, 77.*
2 *efficit nexum realem*: **a** *vario usu: p. 259, 12.* **b** *in narratione c. tempore historico: p. 259, 56.*
3 *accedente sententia secundaria specialia quaedam*: **a** *secundaria subsequitur: p. 260, 11.* **b** *secundaria antecedit: p. 260, 40.* **c** *-r in apodosi: p. 261, 39.*
B *nexu laxiore*:
1 *vario usu*:
a *post incisionem orationis*: *α in enuntiato recto: p. 261, 76.* *β c. imperativo: p. 262, 14.* *γ in interrogatione: p. 262, 43.*
b *peculiaria quaedam genera interrogationum*: *α ἐν ἤθει: p. 263, 11.* *β adversativae: p. 263, 35.* *γ quae responsum negativum expectant: p. 263, 55.* *δ quae magis speciale responsum desiderant: p. 264, 17.*
c *res antea dicta proponitur vel iteratur*: *α generatim: p. 264, 29.* *β in interpretatione: p. 264, 66.*
d *in explicatione vel adnotatione (fere i. q.* enim*): p. 264, 83.*
e *i. q.* autem: *p. 265, 55.*
2 *usu magis certo et ad informandam orationem spectante*:
a *conclusio vel complexio fit longioris seriei sententiarum: p. 265, 70.*
b *functio anaphorica*: *α -r accedit ad quodlibet membrum anaphorice positum post interruptam orationem*: (I) *post digressionem: p. 266, 39.* (II) *post parenthesin: p. 266, 73.* (III) *post anacoluthon: p. 267, 8.* *β ad pronomina et adverbia: p. 267, 33.*
c *usus inceptivus et transitorius*: *α -r ponitur in ipsa introducendi vel transeundi formula: p. 268, 45.* *β ponitur post propositionem*: (I) *expressam et conspicuam: p. 269, 23.* (II) *magis obscuram: p. 269, 50.* *γ initium vel transitio per ipsum -r significatur: p. 270, 10.* *δ accedit secundaria vel participium cohaerens c. antecedentibus: p. 270, 83.*

I *usu vetusto sensu* ***temporali*** *(cf. p. 253, 15) et* ***monstrativo*** *fere i. q.* **tum** *(cum tempore futuro vel certe non historico praeter l. 60. p. 256, 8; de abundantiis q. s.* tum -r *sim. v. Thomsen, Pleonasmus bei Plaut. u. Ter. p. 88)*: **A** *in sententia simplici (de interpretatione quorundam dubites [l. 66. 68. 69]; vix recte huc trahunt* CATO orig. 86 -r dictatorem ... magister equitum monuit: mitte *eqs. [v. p. 259, 59. 270, 12]. cf.* 28 -r tertio pedato bellum nobis facere*)*: LEX XII tab. 1, 1 si in ius vocat, i⟨t⟩o. n⟨i⟩ it, antestamin⟨o⟩. -r em capito. LIV. ANDR. carm. frg. 17 -r demum Vlixi cor frixit prae pavore *(Hom. Od. 5, 297 καὶ τότε?; cf.* PLAVT. Amph. 301 clare advorsum fabulabor, ut hic auscultet quae loquar; -r magis demum [modum *codd.*] maiorem in sese concipiet metum. 473 *turbabo* adeo usque, satietatem dum capiet pater ... -r d. omnes scient, quae facta. 876 post -r d. [*cf. l. 71*]. *cf. p. 256, 1. 15*). Aul. 498 hoc si ita fiat, mores meliores sibi parent mulieres ... nulla -r dicat *eqs.* 817 quin ego illi me invenisse dico hanc praedam. -r orabo ut manu me emittat. Bacch. 517 mihi decretumst renumerare ... omne aurum patri. -r mi inani ... subblandibitur, tum quom ... *nil* referet. Epid. 282 aliquo ... amoveas *fidicinam* ... iam -r amota ... erit ... consultatio nuptiarum. Stich. 86 earum ... perpavefaciam pectora. post (*cf. l. 64*) id [agam] -r deinde ... faciam palam. Trin. 676 si istuc ... facis, ... tuom incendes genus. tum -r tibi aquai erit cupido (QVEROL. p. 15, 27 quid si feliciorem tete edoceo, quam sunt isti ...? :: tum -r facies, posthac Querolus nullum ut permittat queri. *cf. p. 256, 6. 14; aliter p. 256, 25. 268, 20*). *dubites an propter similitudinem huc etiam revoces (-r fere i. q. 'si ita accidit')*: CIC. Att. 13, 29, 3 si Faberianum explicas, emamus vel magno; si minus, ne parvo quidem possumus: Clodiam -r (*sc. adibis*), a qua *eqs.* CELS. 7, 26, 5^D proximo die si spiritus difficilius redditur ... scire licet in vesica sanguinem concretum remansisse. -r demissis ... digitis leviter pertractanda vesica est *eqs.* PLIN. nat. 13, 81 *in charta papyracea facienda* rebellat saepe umor, incuriose datus primo ... deprehenditur et lentigo ... alius -r iterum texendis labor.
B *in correlatione c. secundaria temporali vel condicionali*:

1 *subsequente*: PLAVT. Merc. 552 demum -r, quom sis iam senex, tum in otium te conloces (Most. 380 miserum est opus -r demum fodere puteum, ubi sitis fauces tenet. Trin. 781 tum tu -r demum ... aurum dabis, ubi erit locata virgo in matrimonium. *cf. p. 255, 59*). Most. 689 huc concessero, dum mi senatum consili in cor convoco. -r tum (*cf. p. 255, 72*) accedam hunc, quando quid agam invenero. Capt. 871 stultu's. sero post tempus venis. :: -r, olim si advenissem, magis tu tum istuc diceres. **2** *antecedente (i. -r in apodosi, cf. p. 261, 39)*: PLAVT. Cas. 214/15 mox magis cum otium ... erit, -r tecum loquar. Mil. 772 quando habebo, -r ... dabo. Amph. 210 sin aliter sient animati ..., sese -r ... eorum oppidum oppugnassere. Men. 199 salta sic cum palla ... :: ego saltabo? ... :: si non saltas, exue -r (*proxime accedit usus conclusivus p. 260, 22 sqq.*). Most. 132 unum ubi emeritum est stipendium, -r tum (*cf. p. 255, 72*) specimen cernitur *eqs.* Rud. 930 iam ubi liber ero, -r demum (*cf. p. 255, 59*) instruam agrum *eqs.*

II *c. vi* ***conclusiva*** *(vel consecutiva p. 259, 11 sqq.) i. q. ergo*: **A** ***pressa et vigente*** *(laxius p. 258, 54; in conexione ratiocinationis infra l. 45. 62. al.)*: **1** igitur *efficit q. d.* ***nexum logicum*** *(dub. v. p. 258, 56; v. et p. 259, 12)*: **a** *in enuntiato recto (in sententia verbo carente infra l. 62. 76. 77. 79; in sent. aliunde pendente p. 257, 4. 7 sq.)*: PLAVT. Aul. 358 sunt asseres? :: sunt pol :: sunt -r ligna. Bacch. 1108. Capt. 262 captus es :: ita :: non -r nos soli ignavi fuimus (CIC. Flacc. 85 Tusc. 1, 105 LVCR. 6, 333 *al.*). 641 certon? :: quin nihil ... certius :: tum -r ego deruncinatus ... sum miser (857 Cas. 374. Cist. 452 mea sororcula :: repudio te fraterculum :: tum tu -r, mea matercula. Curc. 239 CIC. dom. 80 div. 2, 73 Att. 7, 9, 1; *cf. p. 258, 13. 58. 260, 19; aliter p. 255, 72. 268, 20*). Curc. 124 nolo huic male dici :: faciam -r male potius. Men. 1086 non ego :: at ego :: te volo -r. Most. 304 bene -r (CIC. Tusc. 4, 54 *al.*). Vid. 55. TER. Haut. 857 [v]ah, frustra sum -r gavisus miser (CIC. div. 2, 141 APVL. apol. 48 *al.*). Phor. 813 illa maneat? :: sic :: ire -r tibi licet. VARRO ling. 5, 60 per hos (*caelum et terram*) natura 'frigori miscet calorem atque humori aritudinem'. recte -r Pacuvius quod ait *eqs.* (CIC. S. Rosc. 116 de orat. 2, 100 QVINT. inst. 3, 6, 11 *al. cf.* VARRO frg. Gell. 10, 1, 6 -r Ennius recte quod scripsit *eqs.* [PAPIN. dig. 38, 9, 2]). VARRO ling. 7, 1 *in verbo dempta littera* obscurior fit voluntas impositoris. non reprehendendum -r in illis, qui in scrutando verbo litteram adiciunt (CIC. inv. 1, 14 Verr. II 2, 156 fin. 2, 18 *al.*). 8, 71 est ... ut Vatinius ... denarius; debet -r dici ut Vatiniorum ... denariorum (LIV. 39, 16, 5 *et al.*). 9, 65 iniuria -r (*cf.* iure: CIC. fin. 5, 33 CATVLL. 62, 16 CVLEX 369 [*in parenthesi*] *al.*). RHET. Her. 3, 17, 30 oportet -r (CIC. ac. 2, 46 *al.*). CIC. inv. 1, 66 si summo opere sapientia petenda est, summo opere stultitia vitanda est: summo autem opere sapientia petenda est: summo -r opere stultitia vitanda est. 1, 72 restat -r (nat. deor. 2, 44. *cf.* epist. 4, 8, 10 reliquum est. QVINT. inst. 1, 6, 43 superest [TERT. pud. 13 p. 246, 8]. *v. et p. 261, 46. 268, 52*). Quinct. 81. Cluent. 127 duos esse corruptos solos pecunia iudicant; ceteri videlicet gratiis condemnarunt. non est -r circumventus, non oppressus pecunia (nat. deor. 1, 64 *al. cf.* fat. 40 non sunt). Manil. 18 homines gnavi ... in Asia negotiantur ... est -r humanitatis vestrae magnum numerum civium calamitate prohibere (Mur. 68 Tusc. 4, 13 LVCR. 1, 1002 *al. cf.* sunt: CIC. div. 2, 33 *al.*). Mur. 14 in quo ipsam luxuriam reperire non potes, in eo te umbram luxuriae reperturum putas? nihil -r in vitam L. Murenae dici potest (fin. 4, 64 LVCR. 1, 205 *al.*). dom. 34. rep. 3, 44 video iam quo pergat oratio :: vides -r ne illam quidem, quae tota sit in factionis potestate, posse vere dici rem publicam. leg. 2, 12 necesse est -r (TERT. pudic. 16 p. 252, 15 *al.*). parad. 22 si bene facta recte facta sunt et nihil recto rectius, certe ne bono quidem melius quicquam inveniri potest. sequitur -r ut etiam vitia sint paria (leg. 1, 33). fin. 4, 55 si illud, hoc; non autem hoc; -r ne illud quidem (2, 88 Tusc. 3, 14. *cf.* fin. 4, 67 ne vitia quidem -r [*sic collocatur* 5, 91 Tusc. 1, 71 nat. deor. 3, 43 *al. cf. p. 254, 16*]). 5, 63 nemo est -r, quin *eqs.* (QVINT. inst. 12, 10, 20 *al.*). ac. 2, 40 nullum -r (AVG. civ. 2, 13 p. 68, 32 D. nullo modo -r. *al.*). 2, 98 nec reperio quo modo iudicem ... (*hoc*), non iudicem ... (*illud*). aut -r hoc ut illud aut nisi hoc ne illud quidem iudicabo (2, 96 aut quidquid -r. nat. deor. 1, 44 LVCR. 1, 381 GAIVS dig. 46, 1, 70 *al. cf.* TERT. pudic. 5 p. 227, 19 -r aut). Tusc. 1, 101 'solem ... non videbitis'. 'in umbra -r ... pugnabimus'. 3, 79 magnum opus est probare maerenti illum suo iudicio ... maerere. nimirum -r ... quam quisque curationem recipere possit, videndum est (5, 18 *v. p. 260, 13; cf.* nat. deor. 1, 123 -r nimirum [LVCR. 1, 368. 524]. S. Rosc. 39 -r ... nimirum [LVCR. 1, 277]). 5, 47 adfectus animi in bono viro laudabilis; et vita -r laudabilis boni viri (COLVM. 4, 4, 1 PLIN. nat. 18, 227 *al.*). 5, 53 omnia profluenter absolute prospere: -r beate. nat. deor. 3, 51 quodsi luna dea est, ergo etiam ... errantes *stellae* numerum deorum optinebunt; -r etiam inerrantes. off. 1, 32 potest ... accidere promissum aliquod ... ut id effici sit inutile ... nec promissa -r servanda sunt ea, quae ..., nec ... contra officium est *eqs.* epist. 9, 22, 4 *viden* turpitudinem nec in verbo esse nec in re; itaque nusquam esse. -r in verbis honestis obscena ponimus. 12, 28, 1 metuisti, ut ais, ne nimis liber in ulciscendo viderere; metuisti -r, ne gravis civis ...

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

viderere. LVCR. 1, 237 immortali sunt natura praedita certe: haud -r possunt ad nilum quaeque reverti (1, 338. 2, 240. 3, 633 [auditum *trad.*]. PLIN. nat. 8, 136 h. immerito -r). PROP. 2, 5, 27 OV. Pont. 1, 4, 45. LIV. 5, 20, 8 satius -r esse *eqs.* MANIL. 1, 548 VITR. 2, 6, 5. CELS. 4, 6, 3 utilius -r est *eqs.* VLP. dig. 16, 3, 1, 33 scribit *Iulianus*, si ..., non competere tibi depositi actionem, quia sciens recepisti, careo -r dolo (*cf.* PAVL. dig. 23, 3, 17, 1 quia nec alia causa contrahendi fuerit, res -r repeti debeat, non pretium). *et frequenter.*

b *in interrogatione* (*cf. p. 262, 43. 263, 11. 269, 3*): *α interrogatio per pronomen sive adverbium pronominale fit*: quis: PLAVT. Amph. 362 haecine tua domust? :: ita inquam :: quis erus est -r tibi? Bacch. 840 Capt. 624 Mil. 436 Most. 283 Pseud. 91 TER. Eun. 823 Andr. 749. CIC. Verr. II 4, 146 quis appellet? ... nemo ... quis -r praetorem appellet? Caecin. 14. Balb. 7 huius crimen? minime ... cuius -r? Planc. 24 quis est -r, qui neget *eqs.* (de orat. 2, 225). Brut. 285 'Atticos ... volo imitari'. quos? nec enim est unum genus ... quem -r imitaris? HOR. sat. 2, 3, 158 quisnam -r sanus? (2, 7, 83). LIV. 34, 6, 9 quid? vetus regia lex *quam abrogamus* ...? quis -r nescit novam istam legem esse *eqs. al.* quid: PLAVT. Epid. 52 haud istuc te rogo :: quid -r? (*sic* Amph. 62. 719 Trin. 333 TER. Eun. 854 Hec. 181 CIC. Verr. II 2, 148 Flacc. 55 RVT. LVP. 2, 10 QVINT. decl. 367 p. 402, 23 VLP. dig. 48, 18, 1, 27 APVL. apol. 53; *aliter p. 262, 45*). 499 plus iam sum libera quinquennium :: quid tibi negotist meae domi -r? Most. 525 cur non fugis tu? :: pax mihi est cum mortuis :: scio, quid modo -r? cur tanto opere extimueras? Cist. 511 Trin. 70 *al.* TER. Hec. 355 salvan Philumenast? :: meliusculast :: utinam istuc ita di faxint! quid tu -r lacrumas? Ad. 746. CIC. Quinct. 43 'pecunia mea tot annos utitur P. Quinctius. utatur sane; non peto'. quid -r pugnas? 48. Verr. II 3, 176 iam vero scriba tuus ... ista te ratione uti non sinet. quid -r est reliquum nisi ut *eqs.* Font. 23 Flacc. 21. dom. 56 ne tum quidem vis erat? quid -r ego cessi, aut qui timor fuit? ac. 2, 50 quid dubitamus -r? (fin. 2, 11 *al.*). fin. 2, 88 voluptatem non optabiliorem diuturnitas facit? quid est -r, cur ita semper deum appellet Epicurus beatum et aeternum? (div. 1, 84 *al.* QVINT. inst. 12, 10, 25. *cf.* Tusc. 1, 93 q. e. -r quod [Att. 6, 3, 5]). Att. 9, 12, 4 quid censes -r? (11, 12, 4. 11, 22, 2 SALL. Iug. 31, 18 or. Macri 14 *al.*). HOR. sat. 1, 1, 101 quid mi -r suades? LIV. 4, 28, 4 hic praebituri ... vos telis hostium estis indefensi, inulti? quid -r arma habetis? CELS. 3, 18, 7 hoc quoque auxilium debuit praeterire. quid -r est? (VLP. dig. 48, 19, 5 APVL. apol. 67 flor. 6 p. 22). PERS. 1, 98 quidnam -r ... legendum? (5, 172 IVV. 4, 130). MART. 2, 17, 5 non tondet ... quid -r facit? *al.* qui (*pron.*): PLAVT. Cist. 602 nempe istic est, qui Alcesimarcho filiam ... despondit? :: is ipsust :: eho tu, quam vos -r filiam nunc quaeritis alteram? Men. 1126 ego sum Sosicles :: quo modo -r post Menaechmo nomen est factum tibi? (Cist. 608 CIC. Flacc. 90 *al. cf. p. 254, 33*). TER. Andr. 154. CIC. S. Rosc. 2 ne istius quidem laudis ita sum cupidus, ut ... quae me -r res impulit *eqs.* (40 quae res -r [Caecin. 53]). Font. 4 extra ordinem pecunia est data? immo vero nummus nullus sine litteris multis commotus est. quae est -r ista accusatio, quae *eqs.* (Phil. 1, 21 fin. 4, 22 div. 1, 35). Cluent. 29 sentio ... vos ... esse commotos. quo tandem -r animo fuisse illos arbitramini *eqs.* (65. Manil. 16 [-r *H, om. rell.*]. leg. agr. 2, 21 Liv. 37, 53, 23; *v. et p. 258, 45*). 183 quae fuit -r alia causa quaerendi? de orat. 3, 53. Brut. 231 non est, inquit, ista causa quam dicis ... quaenam -r, inquam, est? (de orat. 3, 18 PLIN. nat. 31, 35 QVINT. inst. 8, 4, 21 GELL. 20, 1, 30). div. 2, 137. MART. 1, 85, 5 'errat ... si quis Mario putat esse necesse vendere: nil debet ...' quae ratio est -r? 2, 11, 10 maeroris -r causa quae? APVL. apol. 102 negant ... quae -r alia causa est? *al.* cur: *v. vol. IV 1444, 6 sqq.* qualis: CIC. Phil. 11, 3 Tusc. 5, 45 HOR. sat. 2, 2, 63. quando: CIC. dom. 72 quid est ... exul? ipsum per se nomen calamitatis, non turpitudinis. quando -r est turpe? ac. 2, 85. quantus: CIC. nat. deor. 2, 39. quare: CIC. nat. deor. 3, 40 SALL. or. Lep. 24 *al.* qui (*adv.*): RHET. Her. 4, 40, 52 te avarum ... cognovimus, inopem ... videmus. qui potes -r ostendere causam maleficii non fuisse? (CIC. rep. 2, 10 fin. 2, 92 *al.*). CIC. Verr. II 5, 74 de orat. 2, 244 Brut. 199 fin. 2, 32 LVCR. 2, 916. quin: CIC. de orat. 1, 162 nec hoc possum dicere me omnino ignorare quid possideat neque plane nosse ... :: quin tu -r facis idem *eqs.* (rep. 1, 61 PERS. 4, 14). leg. 1, 13 SALL. Catil. 20, 14 LIV. 28, 41, 8 CVRT. 10, 6, 23 APVL. apol. 29. 103 Socr. 24 p. 176. quo: CIC. Verr. II 3, 116. 210 II 5, 70. Phil. 14, 6 quousque -r. SEN. Med. 916. ubi: CIC. Balb. 7 *non* in iis rebus crimen est ullum. ubi -r est crimen? Sull. 77 Flacc. 21. 22 nat. deor. 1, 68 div. 2, 21. unde: PLAVT. Epid. 483 CIC. Phil. 1, 33 IVV. 7, 188. uter: CIC. Planc. 85 admonuisti ... dictum aliquod ... dici potuisse; me id perdidisse. uter -r nostrum est cupidior dicti? div. in Caec. 65 Verr. II 1, 26 Cluent. 106 Sest. 109 parad. 49 div. 2, 133 Att. 7, 18, 1 VAL. MAX. 9, 1, 4. *β interrogatio per totam sententiam fit*: (I) *cum particula interrogativa*: -ne (-rne *v. p. 264, 14*): CIC. Verr. II 5, 180 potero silere? ... quaeret aliquis fortasse: 'tantumne -r laborem ... suscepturus es?' Vatin. 35. Cael. 47 nihilne -r illa vicinitas redolet? (de orat. 1, 250 parad. 24 *al.*). Balb. 46. parad. 38 intuentem te, admirantem ... cum video, servum esse ineptiarum omnium iudico. 'nonne -r sunt illa festiva?' (fin. 5, 86 Tusc. 2, 12 off. 3, 29 IVV. 2, 34). fin. 2, 76 Att. 7, 3, 11 VERG. Aen. 9, 197 *al.* num (*cf. p. 263, 56*): CIC. Verr. II 2, 127 'quot ... sunt renuntiati?' respondent: 'tres'. 'numquid -r oportet nisi tres sortes conici, unam educi?' (Mil. 31 Tusc. 1, 78. *cf.* Sull. 52 numquis). prov. 24. Lig. 4 profectio certe animum tuum non debet offendere: num -r remansio? de orat. 1, 131 Tusc. 1, 40. 5, 103 Att. 8, 9, 2 QVINT. decl. 249 p. 23, 3 *al.* AVG. civ. 7, 9 p. 286, 16 D. utrum (*cf. p. 263, 75*): RHET. Her. 4, 38, 50 (*in exemplo*). CIC. Flacc. 65 Asia vestra constat ex Phrygia, Mysia ... utrum -r nostrum est an vestrum hoc proverbium: 'Phrygem plagis fieri solere meliorem?' ac. 2, 115 Tusc. 1, 86. Att. 13, 38, 2 vereor ... ne in Tusculano opprimar ... utrum -r Asturae? APVL. apol. 15. (II) *absque particula interrogativa*: PLAVT. Asin. 330 iam satis est mihi :: tum -r tu dives es factus? (TER. Hec. 462. *cf. p. 256, 25*). TER. Eun. 1040 Thais patri se commendavit, in clientelam ... nobis dedit se :: fratris -r Thais totast? Phorm. 812 RHET. Her. 4, 9, 13. CIC. S. Rosc. 41 perspicuum est nullum fuisse *vitium, quare filius patri displiceret.* pater -r amens, qui odisset eum sine causa, quem procrearat? 131 placet -r in his rebus aliquid imprudentia praeteriri? (nat. deor. 3, 11 div. 2, 80 SALL. Catil. 51, 43). Caecin. 48 dom. 77. Planc. 39 dubitatis -r ... quin *eqs.* (Att. 10, 18, 2). 75 'nihil in Cispio profecisti ...' de Cispio mihi -r obicies *eqs.* de orat. 2, 259. 275 cum excusationem oculorum a me non acciperet et dixisset: 'tu -r nihil vides?' (Tusc. 5, 35 div. 1, 22. 2, 46). leg. 2, 14 nec vero iam aliam esse ullam legem ... habendam ... :: -r tu Titias et Apuleias leges nullas putas? Tusc. 1, 11 si ... sunt, nusquam esse non possunt :: ego vero nusquam esse illos puto :: -r ne esse quidem? 1, 13 non ita dicam: 'miseros esse', sed tantum: 'miseros', ob id ipsum quia non sint :: non dicis -r 'miser est M. Crassus', sed tantum 'miser M. Crassus?' (nat. deor. 1, 83. Tusc. 4, 8 non -r existumas). Att. 7, 22, 2. epist. 4, 9, 3 an tu non videbas ..., quam illa crudelis esset futura victoria? -r tunc quoque careres patria, ne quae nolles videres? LVCR. 3, 664 VERG. Aen. 4, 537. HOR. sat. 2, 3, 162 'non est ... hic aeger'. recte est -r? MART. 4, 71, 5. APVL. Socr. 17 p. 157 -r (non -r B^2, quid -r *Lütjohann*) mirum, si *eqs. al.*

interrogatio pendet ex verbo dicendi (*cf. p. 269, 17*): OV. Pont. 1, 5, 29 tempus ad hoc nobis ... nullum profuit ... opus. cur -r scribam, miraris? (3, 9, 13 rogas. MART. 7, 42, 5 quaeris. SVET. Iul. 74, 2 interrogatus ..., cur -r repudiasset uxorem). QVINT. decl. 365 p. 398, 4 'plures ... me mori noluerunt'. quid -r velint, pronunties oportet. VERVS Fronto p. 132, 9 N. necessarium puto, quanto ... superiores Parthi fuerint dilucere ... an -r debeas, quomodo πεντεκονταετίαν Θουκυδίδης explicuit, illa omnia corripere, an vero ..., ipse dispicies (VLP. dig. 12, 3, 4, 2).

c *in exclamatione*: CIC. Tusc. 5, 69 quo tandem (*cf. p. 257, 52*) -r gaudio adfici necesse est sapientis animum. nat. deor. 2, 39 nec vero hominis natura perfecta est, et efficitur tamen in homine virtus: quanto -r in mundo facilius (1, 122; *cf.* Tusc. 5, 105 quantis -r molestiis vacant, qui *eqs.* LIV. 36, 7, 6 LVCAN. 8, 242 *al.*). 3, 75 utinam -r. VAL. MAX. 6, 1, 7 quam sanctam -r in civitate nostra pudicitiam fuisse existimare debemus, in qua *eqs.* (8, 9, 2 TERT. spect. 20 p. 21, 4). CYPR. sent. episc. 1 p. 437, 8 ecce ad qualia -r (cogitur *Aug. vulg. gr.*) ecclesia consentire ... compellitur. FVLG. aet. mund. 12 p. 170, 17 ecce -r (*fere i. q. ecce enim*) descendit ros ... latens in verbo. BOETH. cons. 2, 5, 18 o -r angustas inopesque divitias, quas *eqs.*

d *in sententiis iussivis* (*quaedam dubites an malis sub II A 2 inserere*): *α accedit ad imperativum* (*cf. p. 262, 14*): PLAVT. Asin. 107 tun redimes me ...? :: redimam :: tum tu -r aliud cura quid lubet (626 Epid. 284 Most. 261 Persa 189 Poen. 497. 591 Pseud. 715 Stich. 363 TER. Eun. 281 Phorm. 549. *cf. p. 256, 25*). 666 da ... argentum mihi ... :: dic me -r tuom passerculum *eqs.* (693). 702 inscende :: ... asta -r. Curc. 259 operam ut det :: dabit :: ... da mi -r operam. Epid. 515. 694 mos geratur :: ... :: cedo manus -r (*cf.* TER. Andr. 383 cedo -r quid faciam?). Men. 208 curabo quae voles :: iube -r ... prandium accurarier (Stich. 335). Merc. 529 mea non es ... :: dic -r quaeso, quoia sum. 901. Rud. 1327 nihil addo :: abi -r. AFRAN. com. 201 hoc obsecro -r agite et me adiutamini. 354 -r quiesce. RHET. Her. 4, 40, 53 (*in exemplo*) nolite -r ... ea quae dixi separatim spectare (CIC. Verr. II 3, 216 *al.*). CIC. Flacc. 19 prov. 12 Marcell. 29 Lig. 37. rep. 1, 59 'apud me ... argumenta plus quam testes valent'. ... 'utere -r argumento'. Att. 6, 1, 22 filiola tua gratum mihi fecit ... gratum etiam Pilia ... -r tu quoque salutem utrique adscribito. 13, 44, 3 *Corfidium* video ante esse mortuum: da -r, quaeso, negotium Pharnaci ..., ut id nomen ex omnibus libris tollatur. HOR. sat. 2, 3, 152 avidus iam haec auferet heres :: men vivo? :: ut vivas -r vigila. OV. Pont. 2, 2, 63. SEN. epist. 104, 20 tecum sunt quae fugis. te -r emenda. *al.* *β cum coniunctivo* (*iussivo, exhortativo, optativo*): SCIP. mai. or. frg. Gell. 4, 8, 13 memoria ... repeto diem esse hodiernum, quo Hannibalem ... vici ... non -r simus adversum deos ingrati *eqs.* VARRO rust. 1, 2, 21 'error hinc, quod pecus in agro esse potest, *putare non separatim tractari posse utrumque* ...' 'diiungamus -r ... pastionem a cultura'. RHET. Her. 3, 22, 36. CIC. S. Rosc. 41. Sulla 25 est ... ipse a materno genere municipalis ..., nobilissimi generis, sed tamen Asculani. aut -r doceat Picentis solos non esse

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

peregrinos aut gaudeat suo generi me meum non anteponere. Flacc. 35 Cael. 33. Brut. 288 sic ego istis (*Atticis*) censuerim et novam istam ... orationem fugiendam nec illam *Thucydideam* ... persequendam ... 'Demosthenem -r imitemur'. Att. 5, 5, 1 eo ... die *quo profecti sumus* credo aliquid actum in senatu. sequantur -r nos tuae litterae *eqs.* 12, 18, 1 velim -r cogites (15, 20, 4 epist. 11, 17, 2). epist. 13, 47 Ov. Pont. 1, 2, 99 LIV. 5, 4, 6 VITR. 5, 1, 2 SEN. Herc. f. 354 COLVM. 1, 4, 8 QVINT. inst. 5, 13, 51. VVLG. I Thess. 5, 6 -r non dormiamus (ἄρα οὖν). COD. Theod. 1, 12, 6 (*a. 398*) CARM. epigr. 1567, 8 *al.*

2 *efficit q. d.* ***nexum realem,*** *fere i. q. itaque (v. et p. 258, 56; a nex. log. paulum distat l. 14)*: **a** *vario usu*: PLAVT. Poen. 293 (*in lusu verborum*) cum illac numquam 'limavi' caput :: curram -r aliquo ad piscinam aut ad lacum, 'limum' petam. CIC. off. 1, 37 *Cato* scribit *ad filium* se audisse eum missum factum esse a consule, cum in Macedonia ... miles esset. monet -r, ut caveat, ne proelium ineat; negat enim ius esse qui miles non sit cum hoste pugnare. Att. 8, 11, 1. 15, 13, 3 ad scribendum ... fecisti me alacriorem ... enitar -r ne desideres ... industriam meam. epist. 7, 26, 2 ego qui me ostreis ... facile abstinebam, a beta et a malva deceptus sum; posthac -r erimus cautiores. 13, 2 Avianio ... utor ... familiarissime: peto -r a te ..., ut *eqs.* (9, 13, 3. 13, 26, 2. 13, 30, 2 *al. cf.* 13, 43, 2. 13, 61 pergratum -r mihi feceris [*cf.* 13, 67, 2]. 13, 76, 2. *paulo remissius*: 13, 39 M. Titurnius ... mihi omni diligentia ... est tuendus. est -r in tua potestate, ut ille in me satis sibi praesidii putet esse. quapropter eum tibi commendo *eqs.*). LVCR. 4, 1155. CAES. civ. 1, 85, 4 ipsos duces a pace abhorruisse, eos ... homines imperitos ... crudelissime interfecisse. accidisse -r ⟨i⟩is, ... uti *eqs.* SALL. Catil. 7, 5 iuventus ... in castris per laborem usum militiae discebat, magisque in decoris armis ... quam in scortis ... lubidinem habebant. -r talibus viris non labor insolitus, non locus ullus asper ... erat *eqs.* Iug. 2, 2 PANEG. in Mess. 161. Ov. met. 9, 595 non exploratis implevi lintea ventis. auferor in scopulos -r *eqs.* Pont. 3, 2, 27 LIV. 21, 40, 6. 44, 33, 7 VITR. 8 pr. 3 VAL. MAX. 1, 6 ext. 1 CELS. 3, 5, 5 SEN. epist. 82, 18 PERS. 6, 48. PETRON. 17, 9 *metuo* ne ... quod in sacello Priapi vidistis vulgetis ... protendo -r ad genua vestra supinas manus petoque *eqs.* PLIN. nat. 2, 112. 10, 204 *aegitho avi inimicitia cum asino, quod nidos eius dissipat.* -r advolans ulcera eius excavat. QVINT. decl. 323 p. 270, 13 PLIN. epist. 3, 15, 5 CORP. XI 6123, 18 (*post Traian.*) FRONTO p. 24, 11 N. SOL. 19, 9 cervi plurimi in hac terra: -r cervos persequemur. COD. Theod. 2, 31, 1 (*a. 422*) *al.*
cum verbo dicendi vel sentiendi, unde pendet conclusio logica: PLAVT. Persa 456 ut quisque rem accurat suam, sic ei procedit ... hanc ego rem exorsus sum facete et callide; -r proventuram bene confido mihi. RHET. Her. 4, 23, 33 (*in exemplo*) quaero -r, unde iste tam pecuniosus factus sit (CIC. Sest. 116 de orat. 1, 239 fin. 4, 26 fat. 6 *al.*). CIC. ac. 2, 81 'at ille ... mille et octingenta stadia quod abesset videbat'. quaedam volucres longius; responderem -r ... isti vestro deo me plane his oculis non esse contentum. 2, 133. nat. deor. 2, 12 deos -r esse fateamur. Ov. trist. 2, 569 non -r ... ullum gaudere Quiritem auguror. LIV. 1, 18, 4 opinor. MANIL. 2, 698 (*in computatione*) ipsa -r ratio binas in partibus esse dimidiasque docet partes. COLVM. 5, 2, 2 dicemus -r eum locum habere decem milia pedum quadratorum. (IVLIAN. dig. 23, 3, 46 VLP. dig. 8, 5, 8, 5. 9, 2, 5, 3). VLP. dig. 28, 3, 5 puto -r (PAVL. dig. 3, 5, 33). 47, 4, 1, 7 arbitror -r.

β ***in narratione cum tempore historico*** *(saepe ita, ut in sententia antecedente consilium captum indicetur, cuius executionem -r inducat: ex. gr. l. 73 sqq. p. 260, 5; prope accedunt, quae sub B 2 c γ p. 270, 10 extant)*: CATO? *v. p. 255, 56.* CIC. Quinct. 63 'postulabam' inquit 'ut satis daret'; iniuria postulabas. 'ita iubebare'; recusabat Alfenus. 'ita, verum praetor decernebat'. tribuni -r appellabantur. Verr. II 5, 84 *Insula Syracusana* est ... locus quem vel pauci possent defendere. committere -r eum non fidelissimis hominibus noluit *Marcellus.* Att. 7, 1, 2. 13, 25, 2 *Brutum* ad testamentum volebam, quod iam malo alio die, ne ob eam causam Romam venisse videar. scripsi -r ad Brutum iam illud ..., Idibus nihil opus esse. 15, 1 b, 1. 15, 8, 1. 15, 11, 2. 16, 10, 1. ad Brut. 1, 15 (9, 23), 10 sceleris poenam praetermittere ... in hoc bello perniciosum puto ... dixi -r sententias in Antonium, dixi in Lepidum severas *eqs.* TIRO Gell. 10, 1, 7. SALL. Catil. 6, 4 postquam res eorum ... satis prospera ... videbatur ..., invidia ex opulentia orta est. -r reges populique finitumi bello temptare *eqs.* 17, 1. 27, 1 constituit bellum facere ... -r C. Manlium Faesulas ... dimisit. Iug. 5, 5. 7, 2. 20, 3. 25, 9 vicit tamen ... pravom consilium. -r ... summa vi Cirtam inrumpere nititur. 35, 6 *Bomilcar* ubi res postulabat, insidias tendit. -r unus ex eo numero, qui ad caedem parati erant, ... Massivam aggreditur. 43, 3 *Metellus* ad bellum ... animum intendit. -r ... milites scribere *eqs.* 48, 2 statuit armis certare. -r *eqs.* 53, 8. 55, 3. LIV. 1, 11, 2 *in Antemnates* Romana legio ducta palatos in agris oppressit. fusi -r primo impetu ... hostes, oppidum captum. 1, 14, 2 apud Tatium gratia suorum ... plus poterat. -r illorum (*Laurentium*) poenam in se vertit. 1, 40, 4. 2, 48, 1. 5, 43, 5. 10, 34, 5. 23, 26, 7. 25, 34, 8 capit consilium, ut ... quocumque occurrisset loco manus consereret. relicto -r modico praesidio ... media nocte profectus cum obviis hostibus manus conseruit. 30, 34, 3. 45, 10, 14 VELL. 2, 108, 2. 2, 118, 3 VAL. MAX. 9, 6, 3 PHAEDR. 1, 2, 27 app. 3, 15. 4, 16 CVRT. 4, 1, 29. 4, 10, 9 speculatores ... Dareum adventare nuntiaverunt. instructo -r milite et composito agmine antecedebat. 5, 4, 24 PETRON. 23, 1. 111, 7 concupiit scire, quis aut quid faceret *gemitum.* descendit -r in conditorium *eqs.* SIL. 9, 85 QVINT. decl. 351 p. 380, 28. TAC. hist. 1, 40 iubet. -r milites ... inrumpunt. ann. 1, 28. 2, 6. 4, 41 PLIN. paneg. 30, 5 SVET. Iul. 19, 2 Tib. 12, 1 FLOR. epit. 1, 4, 2 APVL. met. 3, 29 SVLP. SEV. chron. 1, 22, 3 *al.*

3 ***accedente sententia secundaria specialia quaedam:***
a *secundaria* ***subsequens*** *assumptionem ex qua concluditur sive iterat (ex. gr. l. 24. 25) sive antea omissam supplet, ut quasi rationem reddat, cur -r positum sit (sim.* CIC. Tusc. 5, 18 nimirum -r confecta res est; videtur enim ad exitum venisse quaestio): PLAVT. Amph. 744 egone abs te abii hinc hodie ...? :: quis -r nisi vos narravit mi *eqs.* (790 TER. Andr. 519 CIC. Flacc. 7 Mil. 36 Phil. 4, 9 TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 565, 3 QVEROL. p. 41, 4 AVG. civ. 15, 7 p. 69, 27 D.). PLAVT. Capt. 280 (*interpol.?*) quo honore est illic? :: summo ... :: tum -r ei cum in Aleis tanta gratia est, ut praedicas, quid divitiae? (CIC. S. Rosc. 116 Verr. II 3, 150 nat. deor. 3, 14 COLVM. 3, 9, 7 LACT. inst. 1, 8, 7 *al.*). PLAVT. Epid. 116 si ... haberem, ⟨pollicerer⟩ :: nam quid te -r retulit beneficum esse oratione, si ad rem auxilium emortuom est? (Men. 534 non meministi ...? redde -r spinter, si non meministi. 1028 Mil. 427 Most. 637 salvom est :: solvite vosmet -r, si salvom est. Pseud. 91 Trin. 978 VARRO rust. 3, 2, 9 CIC. Verr. II 4, 80 Caecin. 31. Pis. 24 qui latrones -r, si quidem vos consules? fin. 2, 89 Tusc. 2, 12 Att. 6, 1, 18 LIV. 45, 24, 1 QVINT. inst. 2, 21, 14 decl. 330 p. 298, 26 LACT. inst. 1, 9, 9). PLAVT. Men. 153 hunc comburamus diem :: age sane -r (*cf. p. 262, 22*), quando aequom oras, quam mox incendo rogum? TER. Andr. 750 satin sanu's, qui me id rogites? :: quem -r rogem, qui hic neminem alium videam? (CIC. Verr. II 3, 150 fin. 4, 57 Att. 8, 14, 2). VARRO rust. 2 praef. 3 -r, quod nunc intra murum fere patres familiae correpserunt relictis falce et aratro ..., frumentum locamus qui nobis advehat *eqs.* (VITR. 4, 1, 1). CIC. Verr. II 4, 102 audisti -r ex muliere, quoniam id viri nec vidisse neque nosse poterant (Flacc. 68 qu. quidem -r. de orat. 2, 41 leg. 1, 23 fin. 3, 20 ac. 1, 18 Tusc. 1, 9 nat. deor. 1, 88 off. 1, 7. LVCR. 1, 675 nunc -r quoniam [3, 203. 3, 434. 4, 752]. VAL. MAX. 2, 6, 6 *al.*). Ov. trist. 2, 255 nil -r matrona legat, quia *eqs.* (TERT. resurr. 37 p. 79, 18).

b *secundaria* ***antecedit*** *(de collocatione v. p. 253, 84. seorsum afferre supersedimus exempla eius usus, ubi -r licet secundariae insertum nullo modo ad eam, sed ad primariam pertinet [ex. gr.* VARRO ling. 9, 93 *in servis bestiis pomis iudicandis sequimur similitudinem.* si -r idem sequitur in similitudine verborum quis, reprehendendus non est. CIC. inv. 2, 136 si quid -r. Tusc. 1, 14 cum -r]; *praeterea multa lubricae sunt et ambiguae interpretationis. cf. p. 270, 84)*: **α** *secundaria fere iterat assumptionem*: RHET. Her. 2, 21, 33 (*in exemplo*) quoniam -r hominem occisum constat esse, necesse est aut a praedonibus aut ab inimicis occisum esse (CIC. Font. 15 LIV. 29, 1, 8 QVINT. decl. 276 p. 126, 28. *cf.* -r quoniam: TERT. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 11). RHET. Her. 4, 5, 8 si quis velit demonstrare artem nihil prodesse ..., non male utatur hoc argumento ... quod -r iuvat eorum rationem, qui omnino non probent artem, id non ridiculum est ipsum artis scriptorem ... comprobare? (CIC. inv. 2, 13 Verr. II 5, 74 dom. 101 Cael. 23 Cato 75 QVINT. inst. 5, 12, 10 TERT. apol. 21, 17 *al. cf.* FRONTO p. 9, 14 N. -r cuius ..., eiusdem). RHET. Her. 4, 23, 32 quae lepida et concinna, cito satietate adficiunt aurium sensum fastidiosissimum. quomodo -r, si crebro his generibus utemur, puerili videmur elocutione delectari, item, si raro interseremus ..., commode ... inlustrabimus orationem (*cf.* quemadmodum -r: CIC. inv. 1, 33. ut -r: CIC. orat. 9. 178 Tusc. 4, 80 Lael. 71. 91 *al.* [-r ut: VITR. 5, 3, 7. 6, 1, 1 PLIN. epist. 8, 10, 2]. qualis -r: CIC. fin. 5, 66. quam -r: AVG. civ. 14, 10 p. 26, 32 D. unde -r: DRAC. laud. dei 3, 476. *aliter p. 265, 46*). CIC. Verr. II 1, 80 causam huius tanti terroris occultas ... cum -r quae causa ... fuerit ... celarit, nonne causam hanc quam nos proposuimus ... istius taciturnitas ... confirmat? (rep. 6, 28 fin. 5, 93 div. 2, 57 off. 2, 40 APVL. Plat. 2, 17 MIN FEL. 6, 1 *al. cf.* -r cum: VITR. 2, 3, 4 TERT. adv. Marc. 1, 19 p. 315, 2 SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 55, 23 -r cum haec ita sint). CIC. Tusc. 1, 12 sint ... oportet, si miseri sunt; tu autem ... negabas eos esse ... si -r non sunt, nihil possunt esse (dom. 50 Phil. 3, 21 nat. deor. 1, 85 div. 2, 147 QVINT. inst. 12, 1, 42 VLP. dig. 2, 14, 7, 6. *cf.* -r si: TERT. apol. 25, 10 adv. Marc. 2, 5 p. 340, 8). *sim. c.* ***partic.*** *(cf. p. 271, 25)*: CIC. nat. deor. 3, 39 nec ratione -r utentem nec virtute ulla praeditum deum (*id quod antea demonstratum est*) intellegere qui possumus? VITR. 1, 4, 7 TERT. adv. Marc. 3, 10 p. 392, 10 carn. 11 p. 446 Oe. **β** *duae conclusiones in unam sententiam contractae sunt:* CIC. div. 2, 103 quod finitum est, ... habet extremum ... quod autem habet extremum, id cernitur ex alio extrinsecus ... at quod omne est, id non cernitur ex alio extrinsecus ... nihil -r cum habeat extremum, infinitum sit necesse est (ac. 2, 31 off. 2, 82). Tusc. 3, 66 ratio ab sapienti viro non poterit *repellere aegritudinem?* quid est autem quod plus valeat ad ponendum dolorem, quam cum est intellectum ... frustra esse susceptum? si -r deponi potest, etiam non suscipi potest. **γ** *secun-*

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

daria vice sententiae per 'autem' inductae fungitur: Cic. Caec. 89 cum -r *eqs.* (Tert. adv. Marc. 1, 19 p. 314, 15. 1, 25 p. 326, 1 sed et cura accedet voluntati. quis enim volet quid ... et non curabit? -r cum et voluit et concupiit in hominis salutem, iam ... negotium fecit). Phil. 4, 15 *Antonius Catilinae* inferior ... ut -r Catilinam ... fregistis, sic *Antonium* ... oppressum audietis. fin. 5, 16 est ... perspicuum ... esse aliud artem ipsam, aliud quod propositum sit arti. quoniam -r, ut medicina valetudinis ..., sic vivendi ars est prudentia, necesse est eam quoque ab aliqua re esse constitutam et profectam (Vitr. 3 pr. 1 -r quoniam). 5, 67 proprium suum cuiusque (*virtutis*) munus est ... quando -r inest in omni virtute cura quaedam quasi foras spectans aliosque appetens atque complectens, existit illud, ut amici *alia* ... propter se expetendi sint. ac. 2, 106 falsum quod est id percipi non potest. si -r memoria perceptarum comprensarumque rerum est, omnia quae quisque meminit habet ea comprensa atque percepta. *δ c. secundaria finali* (*v. et p. 258, 75. 266, 23. 268, 78*): Cic. Tim. 41 (*deus summus loquitur*) tria genera ... reliqua sunt eaque mortalia ... quae si a me effecta sint, deorum vitam possint adaequare. ut -r mortali condicione generentur, vos suscipite ut illa gignatis (*gr. p. 41^{C}* ἵνα οὖν). Phil. 2, 11 ut -r intellegeretis qualem ipse se consulem profiteretur, obiecit mihi consulatum meum. Ov. met. 15, 760 ne foret hic (*Augustus*) -r mortali semine cretus, ille (*Caesar*) deus faciendus erat (Cypr. epist. 57, 5 p. 655, 5 Cod. Theod. 2, 1, 2 [*a. 355*] *al. cf.* -r ne: Cvrt. 4, 2, 2 -r ne quid inexpertum omitteret *eqs.* 6, 6, 12 Petron. 25, 7 Cod. Theod. 11, 16, 16 [*a. 385*]). Cvrt. 8, 13, 18 erat insula ... insidiis apta ... -r ut a custodia huius opportunitatis oculos hostium averteret, Ptolomaeum ... obequitare iussit procul insula *eqs.* Tac. ann. 5, 10 -r quo vera seu falsa anteiret *eqs.* Plin. epist. 1, 19, 2 Vlp. dig. 2, 13, 6, 1 Evtr. 2, 18, 2 *al.*

secundariae respondet adverbium: Cic. dom. 50 si -r rettulit falsum senatus consultum, tum est rogatio (Vlp. dig. 27, 9, 5, 9. *v. et p. 271, 9*). Vitr. 8, 3, 14 -r quod in campis Troianis proxime flumen armenta ... leucophaea nascuntur, ideo id flumen Ilienses Xanthum appellavisse dicuntur (Tert. adv. Marc. 4, 28 p. 516, 12). Gavivs Bassvs Gell. 5, 7, 2 quoniam -r indumentum illud oris ... resonare vocem facit, ob eam causam 'persona' dicta est. Gell. 1, 25, 16 quod -r ..., idcirco (Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 388, 14 Dionys. Exig. Conc.^{S} I 5 p. 242, 5 Boeth. trin. 3, 28).

c -r *ponitur in apodosi* (*forma sententiae eadem fere est ac sub I B 2 p. 256, 8; at non inde fluxisse putamus infra laudata [nisi forte* Qverol. *l. 55], siquidem priora* [Cic. Lvcr.] *haud ita longe absunt ab anacolutho [p. 267, 8], cf.* ergo. *quaedam fort. sec. gr. [l. 53. 56. 64]. v. et p. 268, 6. 19. 26. non huc pertinere videntur*: Vlp. dig. 34, 1, 14, 3, *ubi* cum *delere solent.* Prvd. ham. 95, *ubi sic interpungas*: si duo sunt -r, cur non sint multa deorum milia?): si: Cic. inv. 1, 45 si (*Mi, sed J*) neque inimicitiae fuerunt nec ...: relinquitur -r (*cf. p. 256, 46*), ut ab hoc non sit occisus (*cf. 1, 84* si ...: necesse est ergo). 1, 59 (Quint. inst. 5, 14, 9) quodsi (Tert. adv. Marc. 1, 16 p. 311, 17 iam -r [*v. p. 129, 50*]. 4, 35 p. 542, 13). leg. 1, 45 si opinione universa virtus, eadem eius etiam partes probarentur: quis -r prudentem ... ex aliqua re externa iudicet? Lvcr. 4, 204 si, quae sunt penitus *eqs.*: quid quae sunt -r iam prima fronte parata? Herm. vulg. sim. 8, 7, 5 si ... egerint poenitentiam, in turri -r incipiunt habitare (*gr.* οὖν, Pal. et). Lact. inst. 1, 3, 22. 1, 16, 13 epit. 24, 2 ira 10, 48 *al.* Qverol. p. 19, 18 si nemo felix, nemo -r iustus. Vvlg. Matth. 12, 28 (εἰ ... ἄρα; *sic et* Conc.^{S} I 5 p. 253, 10 Cassiod. Didym. in I. Ioh. 5, 18 p. 78, 19). Mart. Cap. 8, 861 Rvstic. Conc.^{S} I 4 p. 88, 31 Conc.^{S} IV 2 p. 66, 38 Oribas. syn. 7, 9 (*om. gr.*) Rvf. podagr. 28 Rvstic. c. aceph. p. 1171^{A}. 1177^{C} *bis.* 1183^{D} *al.* cum: Decret. centon. Sentin. (Corp. XI 5749) 9 cum sit oportunum ... munificentiam ... remunerare: -r ... Coretium Fuscum *alios* ... tabulam aeream eis offerri ... innotescat (*cf.* 5750, 13). Lact. ira 10, 47 Evang. Nicod. 1 praef. (cod. B). *alia*: Vvlg. act. 16, 36 quia miserunt magistratus ut dimittamini, nunc -r exeuntes ite in pace ([οὖν]. Ps. Avg. quaest. test. I 95, 5 idcirco quia ..., -r. *cf. l. 70*). Epist imp. de Asia (Bruns fontes^{7} p. 270) I 8 quod (*seq. multa*) ..., -r cuncta ... perspeximus. Macr. Sat. 6, 7, 13 sicuti ..., inlaudatus quoque -r *eqs.* Mart. Cap. 7, 785 ut ..., -r eadem etiam *eqs.* Rvstic. c. aceph. p. 1193^{C} quoniam ... dicit ..., unam -r novit. *nota*: -r *et in protasi et in apodosi*: Rvstic. c. aceph. p. 1211^{A} quia (*cf. l. 63*) -r ..., filii -r naturae sunt duae.

B ***nexu plus minus laxiore:*** **1** *vario usu* (*plerumque per quandam incuriam sermonis cotidiani quasi psychologice conclusum esse videtur; cf. gr.* οὖν, *germ. 'also'*): **a** *ponitur post incisionem orationis c. respectu omnium antecedentium vel totius rerum status, saepe fere i. q.* nunc (*v. p. 262, 35. 41. 65*): *α in enuntiato recto*: Plavt. Aul. 263 nuptias num quae causa est quin faciamus hodie? ... ibo -r, parabo (Bacch. 902 abeo ad forum -r [Poen. 1150]. Mil. 812 ego eo intro -r [1121 Most. 848 Trin. 818]). Bacch. 599 abi et renuntia (*militi Bacchidem non ituram; 592*) ... tuo ego istaec -r dicam illi periculo. Mil. 765 haud centesimam partem dixi ... :: -r id quod agitur †hic primum praeverti decet. Cic. Verr. II 3, 37 'deportatum habeas ante Kalendas Sextilis'. deportabo -r. leg. 2, 4 qua re istum ubi tu es natus plus amabo posthac locum :: gaudeo -r me incunabula paene mea tibi ostendisse. fin. 3, 6 ad te mitto ... quia te habeo aequissimum ... studiorum *nostrorum* ... iudicem. attendes -r, ut soles, diligenter eamque controversiam diiudicabis. nat. deor. 3, 2. Att. 8, 1, 1 ipsam tibi epistolam *Pompei* misissem, nisi tam subito fratris puer proficiscebatur: cras -r mittam —, sed in ea Pompei epistula *eqs.* (12, 34, 1. 13, 41, 2). 9, 3, 1. 10, 13, 1 scribes -r. 12, 51, 2 tu id -r curabis. 9, 18, 1 ita (*post colloquium minus iucundum*) discessimus. credo -r hunc me non amare. 12, 4, 1. 12, 11 (*in fine*) sed adsum; coram -r (13, 6, 2. 13, 21a, 4. 16, 13c, 2). 13, 42, 2. 3. 14, 20, 2. 15, 10. 15, 15, 2. 16, 15, 6 adsum -r. epist. 7, 24, 1 amoris quidem tui, quoquo me verti, vestigia, vel proxime de Tigellio; sensi enim ex litteris tuis valde te laborasse. amo -r voluntatem. sed pauca de re: *eqs.* 12, 24, 3 *al.*

β c. imperativo (*futuro l. 26; coniunctivo l. 35. cf. p. 258, 56. hic illic [ex. gr. l. 18] ad augendam vim imperativi adpositum esse censet Langen, Beiträge p. 311*): Plavt. Amph. 628 rerum actutum nosces, quom illum nosces servom Sosiam: sequere hac -r me (Bacch. 108. Capt. 293 s. h. me -r). Aul. 720 dic -r, quis habet? (Merc. 727 Varro rust. 3, 16, 11 Rvstic. c. aceph. p. 1222^{A}). Bacch. 992 grandes satis sunt *litterae epistulae* :: animum advortito -r (Merc. 968). Mil. 928 culpam omnem in me imponito :: age -r intro abite (Bacch. 89 Merc. 377 Most. 308. Pseud. 1326 age sane -r [*v. p. 260, 29*]. Ter. Andr. 598 Tert. adv. Marc. 1, 9 p. 300, 28 Qverol. p. 18, 12 Boeth. trin. 2, 1. *v. et p. 271, 67*). Plavt. Mil. 1373 abi iam :: patiar quidquid est :: bene vale -r (Poen. 568. *cf.* Cic. off. 3, 121 vale -r [Avr. Fronto p. 28, 27 N. -r vale. *al.*]. Att 6, 2, 10 valebis [6, 5, 4 epist. 15, 18, 2]. 7, 5, 5 cura -r ut valeas [epist. 7, 4; *cf.* Att. 12, 33, 2 cura -r; *sc. ut v.*]. epist. 10, 26, 3 vince -r et vale). Most. 1102 (*v. app. crit.*). Poen. 1356 ite -r intro (Liv. 10, 4, 10). Stich. 145. Ter. Andr. 383 eiciat? :: cito :: cedo -r, quid faciam? Cic. Att. 13, 37, 4 (*in fine*) totum -r considera. epist. 4, 10, 1. 7, 31, 2 (*in fine*) veni -r, quaeso, *eqs.* (9, 18, 3). 9, 23. 10, 12, 5 perge -r, ut agis, *eqs.* 16, 7. Prop. 2, 1, 71 quandocumque -r vitam mea fata reposcent, ... siste *eqs.* (2, 13, 17). Ov. Pont. 3, 3, 83. Carm. epigr. 2106, 11 (*aet. August.*) felix nunc -r viv⟨as⟩. Petron. 94, 6 puta -r me furiosum esse, cede insaniae, id est ocius foras exi. Stat. Theb. 9, 894 Ivv. 12, 83 Plin. epist. 4, 6, 3. Itala Luc. 12, 35 (Iren. 4, 36, 3) sint -r lumbi vestri praecincti (*om. gr. et* Vvlg.; *sim.* act. 20, 28 [Iren. 3, 14, 2]). psalm. 117, 25 (Cypr. test. 2, 16 p. 82, 12) o domine salva -r, o domine dirige -r (*gr.* δή ... δή, *om.* Vvlg.). Lampr. Diad. 2, 1 habete -r ... pro imperio aureos ternos. Vvlg. exod. 4, 12 perge -r (וְעַתָּה, *LXX* καὶ νῦν; *sic* I reg. 29, 10).

γ in interrogatione (*saepe fere deliberantis [infra l. 63 sqq.], impatientis [l. 51], stupentis; [l. 50] quaedam eludunt interpretationem: l. 81. p. 263, 2. 7. in initio epistulae l. 59*): Ⓘ quid -r (*aliter p. 257, 20. nota iterationem*: Fronto p. 138, 1 N. [*legit Hauler*] quid igit⟨ur, q⟩uid -r, inquam *eqs. cf. l. 60*): *in dialogo*: Plavt. Amph. 382 quis tibi erust? :: quem tu voles :: quid -r? qui nunc vocare? (*sic ante interrogationem*: Bacch. 673 Men. 170 Mil. 532 Most. 667. Persa 528 quid -r? ... iam mihi credis? 825). Amph. 603 ut dudum ante lucem a portu me misisti domum — :: quid -r? :: prius *eqs.* (*sic* Most. 911 Rud. 1041 Stich. 624 Qverol. p. 35, 22). *in monologo*: Plavt. Amph. 492 resciscet tamen Amphitruo rem omnem. quid -r? nemo id probro profecto ducet Alcumenae. Qverol. p. 34, 10 hem quid -r? Vvlg. Ier. 46, 5. *in argumentando ante interrogationem* (*cf. l. 48. Kühner-Stegmann II 2 p. 498*): Cic. S. Rosc. 122 quid -r? Chrysogonus ... quaestionem de eis haberi non volt? div. in Caec. 33 Verr. I 20 II 5, 9 Caecin. 60 Flacc. 88 Phil. 1, 38 de orat. 2, 24. 231 Tusc. 1, 61. 5, 21 off. 3, 81 epist. 16, 18, 1 (*in init.*) Liv. 45, 23, 7. Fronto p. 138, 1 N. quid -r? quid? inquam *eqs.* 161, 19. 187, 8 Qverol. p. 11, 11 Hier. epist. 7, 2, 3 Boeth. cons. 1, 4, 62. Ⓘⓘ *aliae interrogationes*: Plavt. Epid. 151 patiar ego istuc quod lubet :: quid illa fiet fidicina -r? Merc. 418 quid illa nunc fiet? :: ... :: quid si -r reddatur illi unde empta est? (578. Most. 393 quid si [est *codd.*] -r abeamus hinc nos? 1093). Most. 580. Pseud. 756 quid nunc -r stamus? Truc. 205 ibo -r intro? (Cic. Mur. 89). Ter. Andr. 375 quid -r sibi volt pater? Phorm. 924 quid -r fiet? Eun. 46 quid -r faciam? Varro rust. 1, 2, 2 voltis -r *considamus*? (*cf.* visne: Cic. leg. frg. 5 Tusc. 5, 61 Liv. 8, 7, 7. *cf. p. 269, 8.* Cic. Tusc. 1, 77 num non vis -r). Cic. S. Rosc. 36 de hisce omnibus rebus (*adversariorum crimine audacia potentia*) me dicere oportere intellego. quid -r est? non eodem modo de omnibus *eqs.* (fin. 1, 17 Hyg. astr. 3, 11 p. 86, 12. *cf.* Qvint. decl. 254 p. 42, 25 quid est -r?). 107 qui sunt -r in istis bonis quibus partem Chrysogonus dederit? Q. Rosc. 42 si planum facio ... HS CCCIↃↃↃ a Flavio te abstulisse, numquid causae est quin ... abeas turpissime victus? quo teste -r hoc planum faciam? Verr. II 3, 39. dom. 116 quorsum -r haec oratio pertinet? (p. red. ad Quir. 5 de orat. 3, 91 Tusc. 1, 60 Cato 13. 44 epist. 11, 27, 6 Val. Max. 7, 4, 5 Prvd. apoth. 1035; *cf.* Att. 8, 2, 4 quo -r haec spectat oratio? [epist. 6, 6, 11 Tusc. 4, 77]). Sest. 98 Balb. 32 Lig. 7. Phil. 12, 23 Etruriam discriminat Cassia. scimusne -r ..., quibus in locis nunc sit Lentonis Caesenni VIIviralis auctoritas? Brut. 170 tum Brutus: quid tu -r, inquit, tribuis istis externis quasi oratoribus? top. 25 utrum -r hactenus satis est? (fin. 1, 28 Tusc. 1, 23 Apvl.

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

apol. 39). rep. 1, 60 et illud vides ... consilio ... dominante nullum esse libidinibus ... locum :: sic ... est :: probas -r animum ita adfectum? fin. 2, 8 quid est -r, inquit, quod requiras? Tusc. 4, 9 sic prorsus intellego :: utrum -r mavis? statimne nos vela facere an quasi e portu egredientis paululum remigare? Att. 8, 11, 1 consumo ... omne tempus considerans quanta vis sit illius viri quem nostris libris ... expressimus. tenesne -r moderatorem illum rei p.? 15, 1 a, 1 PROP. 2, 6, 37. APVL. met. 1, 13 quin -r ... hunc ... discerpimus? (6, 5. 26. 7, 10. 22). ITALA Matth. 24, 45 = Luc. 12, 42 (Iren. 4, 26, 5) quis -r erit fidelis actor? (*ἄρα*, VVLG. putas).

b *peculiaria quaedam genera interrogationum:* *α in interrogationibus quae ἐν ἤθει fiunt (cf. p. 264, 29):* *irridentis*: PLAVT. Merc. 976 ille ... illam sese ancillam matri emisse dixerat :: propterea -r tu mercatu's, novus amator, vetus puer? CIC. dom. 110 'Libertas' inquit 'est'. eam (*om. P*) tu -r domi meae conlocasti, quam ex urbe tota sustulisti? *indignantis vel aegre credentis (l. 28. 29. 31. 32. cf. p. 264, 49)*: CIC. Verr. I 29 hoc Verrem dicere aiebant te ... opera sua consulem factum. duo -r consules et quaesitor erunt ex illius voluntate? II 1, 81 huic homini parcetis -r *eqs.* II 1, 113 'nec petitionem ... nec possessionem dabo'. eripies -r pupillae togam praetextam, detrahes *eqs.* II 5, 32 hunc tu -r imperatorem esse defendis, Hortensi? (Rab. perd. 24 dom. 44. 80. 118 Balb. 25; *cf.* dom. 5 hunc -r tu). Cluent. 129 leg. agr. 1, 1. Mur. 83 dom. 9. 77 potest -r damnati poenam sustinere indemnatus? 101. 106 Sest. 83. Cael. 39 dicet aliquis: 'haec -r est tua disciplina? sic tu *eqs.* prov. 15 hosce -r imperatores habebimus? nat. deor. 1, 67 quid ... mereas et Epicureus esse desinas? 'nihil equidem ... ut rationem vitae beatae veritatemque deseram.' ista -r est veritas? nam de vita beata nihil repugno. Att. 6, 2, 8. 8, 7, 1. 9, 7, 3 cum hocne -r ... esse vis? 9, 7, 5 promitto tibi ... tegulam illum (*Pompeium*) in Italia nullam relicturum. 'tene -r socio?' epist. 9, 26, 2 audi reliqua: infra Eutrapelum Cytheris accubuit. 'in eo -r' inquis 'convivio Cicero ille, *eqs.* Ov. met. 10, 626. SEN. Oed. 695 incognita -r ut nocens causa cadam? CVRT. 6, 11, 23 STAT. Theb. 12, 382 QVINT. decl. 311 p. 224, 18.

β in interrogationibus adversativis: PLAVT. Pseud. 1295 cur ego adflictor? :: quid tu, malum, in os -r (ergo in os *P*) mi ebrius inructas? RHET. Her. 4, 26, 36 ea *res* post ipsius oratoris correctionem magis idonea fit pronuntiatio⟨ne⟩. 'non -r satius esset', dicet aliquis, 'ab initio ... ad optimum ... verbum devenire?' CIC. Phil. 2, 112 non (nonne *D*) -r miliens perire est melius quam *eqs.* fin. 4, 2 obscura ... quaedam esse confiteor ..., sed inest in rebus ipsis obscuritas :: cur -r easdem res ... Peripateticis dicentibus verbum nullum est, quod non intellegatur? div. 2, 133 non potueras hoc -r a principio ... dicere? 2, 134. Att. 4, 2, 5 *queritur villas suas valde inliberaliter aestimatas esse.* dices: quid -r causae fuit? epist. 9, 10, 2. 15, 18, 1 *σπουδάζειν* sine periculo vix possumus. 'ridere -r' inquies 'possumus?' RVT. LVP. 2, 9 Demosthenes, cum ei quidam obiecisset matre Scytha natum, respondet: 'non miraris -r, quod Scytha ... tam bonus et clemens evaserit?' Ov. fast. 6, 37 an potuit Maio paelex dare nomina mensi, hic honor in nobis invidiosus erit? cur -r regina vocor principesque dearum? QVINT. decl. 244 p. 1, 15 'occidisti adulteros'. quis -r dubitat hoc ... a legibus permissum? VVLG. I Cor. 3, 5 cum ... quis dicat: ego quidem sum Pauli, alius autem: ego Apollo, nonne homines estis? quid -r est Apollo? quid vero Paulus? (*τί οὖν*).

γ in interrogationibus, quae responsum negativum expectant (disiunctivis infra l. 75. fere i. q. germ. 'etwa'): num (*cf. p. 258, 2*): CIC. Verr. II 5, 5 accepimus nullum in Sicilia fugitivorum bellum fuisse. 'at in Italia fuit'. fateor, et magnum quidem ... num -r ex eo bello partem aliquam laudis appetere conaris? Cluent. 92 dom. 124 Scaur. 5 Mil. 16. 78 num quis -r est tam demens, qui *eqs.* (Tusc. 3, 65 numquis -r quicquam decernit invitus? *cf.* QVINT. inst. 7, 1, 56 numquid -r). Phil. 11, 36 D. Brutum nonne omnibus sententiis semper ornavi? num -r reprehenditis? orat. 145 fin. 2, 55. Tusc. 1, 82 fac (*cf. infra l. 78*) ... sic animum interire ut corpus: num -r aliquis dolor ... post mortem ... in corpore est? Cato 76 sunt pueritiae studia certa; num -r ea desiderarent adulescentes? nat. deor. 1, 100. 3, 21 'nihil est mundo melius in rerum natura'. ne in terris quidem urbe nostra. num -r idcirco (*cf. infra l. 73. 82*) in urbe esse rationem cogitationem mentem putas? div. 1, 119. 2, 12. 13. 81. 95. 121. 139. off. 3, 19. CVRT. 6, 10, 18 'at enim Dymnus se occidit'. num -r facturum eum divinare potui? QVINT. inst. 1, 10, 29. 2, 16, 7. 12, 1, 8. decl. 310 p. 221, 2. 322 p. 269, 1. 342 p. 350, 22 AVG. civ. 1, 20 p. 35, 3 D. 16, 8 p. 136, 22 D. num -r istum (*duos tantummodo digitos habentem*) propter hoc (*cf. supra l. 68*) negabimus ex *Adam* ... esse propagatum? BOETH. cons. 4, 6, 104. utrum (*cf. p. 258, 7*): CIC. dom. 72 *exulis nomen est turpe* re vera, cum est poena peccati, opinione autem hominum etiam, si est poena damnati. utrum -r peccato meo nomen subeo an re iudicata? Sest. 123. Planc. 68 fac (*cf. supra l. 63*) me multis debere ...: utrum -r me conturbare oportet an *eqs.* fin. 4, 53 ais, si una littera commota sit, fore tota ut labet disciplina. utrum -r tibi litteram videor an totas paginas commovere? Cato 33 (*antea* num idcirco. *cf. supra l. 68*). nat. deor. 1, 119. div. 2, 49 QVINT. decl. 344 p. 358, 11. *alia*: RHET. Her. 4, 1, 2 *propria exempla ponere non oportere.* exempla testimoniorum locum optinent ... non -r ridiculus sit, si quis in lite ... domesticis testimoniis pugnet? CIC. Verr. II 5, 66 unus plures praedonum duces vivos cepit P. Servilius quam omnes antea. ecquando -r isto fructu quisquam caruit, ut videre piratam captum non liceret? Caecin. 93 ecquid -r interest ... inter haec interdicta? (Tusc. 2, 32 QVINT. decl. 287 p. 154, 15. *cf.* CIC. Phil. 2, 29 quid refert utrum voluerim fieri [*Caesarem interfici*] an gaudeam factum? ecquis est -r exceptis eis qui illum regnare gaudebant, qui illud ... fieri noluerit?). ac. 2, 16 fuerint illa vetera si voltis incognita: nihilne est -r actum, quod investigata sunt *eqs.* 2, 85 Lysippus ... centum Alexandros eiusdem modi facere non posset? qua -r notione discerneres? Cato 50 quae sunt -r epularum aut ... scortorum voluptates cum his voluptatibus (*studiorum*) comparandae? (64). QVINT. decl. 315 p. 241, 9 'fortiter fecisti ...' quid -r haec ad parricidium? TREB. Gall. 14, 10. EPIST. imp. Const. 12 p. 102, 15 -rne patitur numen, cum venerabilis corporis habitatio ad cognitionem suae sanctitatis ruit? (*ἆρ' οὖν*).

δ interrogatio fit ita, ut magis speciale responsum desideretur: PLAVT. Merc. 159 quid vis faciam? :: tun? id quod volo :: quid ⟨id⟩ est -r quod vis? CIC. ac. 2, 77 quid ergo id esset *quod percipi posset.* 'visum' credo. 'quale -r visum?' fin. 4, 55 consequentibus vestris sublatis prima tolluntur. quae sequuntur -r? 5, 83 quid me istud rogas? inquam. Stoicos roga. quid -r, inquit, eos responsuros putas? Tusc. 1, 32. 1, 67 *divina* e natura est humana mens. 'ubi -r aut qualis est ista mens?' (*cf.* 1, 70 in quo -r loco est?) nat. deor. 3, 6 a te ... rationem accipere debeo religionis ... tum Balbus: 'quam -r a me rationem ... desideras?' TERT. anim. 9 p. 311, 9.

c *res quae antea dicta est vel quam dictam factamve esse constat proponitur ('wird konstatiert') vel mutatis verbis (παραφραστικῶς) iteratur:* *α generatim (saepe cum indignatione vel luctu [l. 49. 53. 54. cf. p. 263, 16]; ironice l. 43. 61. in initio carminis l. 49. 55; cf. l. 47. cum futuro infra l. 59. in interrogatione l. 46. 50)*: CIC. Verr. II 1, 77 *quod Verrem* tibi quaestoris in loco constitueras, idcirco tibi amicum in perpetuum fore putasti? ... expertus -r es istius perfidiam tum cum ipse se ad inimicos tuos contulit *eqs.* II 2, 185. II 3, 213 ex omnibus (ne *add. pars codd.*) -r populi Romani ... imperatoribus M. Antonium delegisti. II 4, 90 dedit -r tibi nunc fortuna Siculorum C. Marcellum iudicem *eqs.* II 5, 50. II 5, 52 dices frumentum Mamertinos non debere ... te -r auctore et interprete ne foro quidem ... iuvare populum Romanum debuerunt. leg. agr. 2, 22. 72. Mil. 10 est -r haec ... non scripta, sed nata lex (*sc. vi vim defendere*). Sest. 78 victa -r est causa rei publicae (Phil. 8, 1 epist. 4, 7, 2 Ov. met. 12, 608. *cf.* AVR. Fronto p. 254, 8 N. vicimus -r, vicimus inquam). Deiot. 22 'fratres meos ... in vincula coniecit'. cum -r eos vinciret, quos secum habebat, te solutum Romam mittebat, qui *eqs.* Phil. 2, 94. Tusc. 2, 19 nihil -r hunc virum (*Philoctetam*) sagittae ... consolabantur *eqs.* Att. 9, 18, 3 vidisti -r virum, ut scripseras? 13, 2, 3 (*in initio epistulae?*) cras -r auctio Peducaei. epist. 9, 8, 1 (*Varroni missa cum libris ac.*) feci -r sermonem inter nos habitum in Cumano, cum esset una Pomponius *eqs.* PROP. 1, 8, 1 tune -r demens nec te mea cura moratur? 2, 8, 17 sic -r prima moriere aetate Properti? Ov. epist. 12, 163 (*Medea*) serpentis -r potui taurosque furentes, unum non potui perdomuisse virum. met. 13, 9 (*Aias loquitur in Ulixem*) tutius est -r fictis contendere verbis quam pugnare manu. trist. 3 3, 37 tam procul ignotis -r moriemur in oris. 3, 9, 1 hic quoque sunt -r Graiae — quis crederet? — urbes. LIV. 30, 30, 9 quod -r nos maxime abominaremur, vos ante omnia optaretis, in meliore vestra fortuna de pace agitur. VAL. MAX. 3, 1, 1 (*antea narratur Lepidi pueri fortiter factum*) praecurrit -r Lepidus aetatis stabilimentum *eqs.* 7, 2, 3. 7, 2 ext. 2. QVINT. decl. 269 p. 99, 23 sustinebitis -r tormenta, fidelissimi comites, sustinebitis quaestionem *eqs.* PLIN. paneg. 62, 2. TERT. apol. 35, 1 propterea -r publici hostes Christiani, quia imperatoribus neque vanos neque mentientes ... honores dicant *eqs.* ieiun. 13 p. 291, 20 carn. 17 p. 453 Oe. AMM. 26, 2, 7 HIER. epist. 15, 3, 1. 16, 2, 1 ego -r, ut ante iam scripsi ... nunc barbaro Syriae limite teneor. 23, 3, 1 nunc -r pro brevi labore aeterna beatitudine fruitur. *β in interpretatione vel paraphrasi scriptorum*: QVINT. inst. 12, 1, 27 'tum pietate gravem ac meritis si forte virum quem conspexere, silent ...' (*Verg. Aen. 1, 151*). habemus -r ante omnia virum bonum, post hoc adicit et dicendi peritum: 'ille regit dictis animos' *eqs.* decl. 297 p. 174, 21 (*interpretatur lex*) illa -r fuit cogitatio: meruit quidem qui eruit oculos, ut et ipse perdat *eqs.* 317 p. 242, 7 quid tandem dicit lex? 'qui ab hoste provocatus non pugnaverit'. ab hoste -r, non a transfuga. GAIVS dig. 9, 2, 2, 2 ut -r apparet, servis nostris exaequat quadrupedes. VLP. dig. 29, 4, 6. 47, 6, 1. TERT. pudic. 17 p. 257, 3 (*antea afferuntur Pauli verba*) -r semel Christo mortuo nemo potest ... delinquentiae ... reviviscere. CYPR. epist. 11, 2 p. 496, 24 LACT. inst. 1, 6, 5 CLAVD. DON. Aen. 7, 616 p. 91, 30 HIER. epist. 55, 4, 4. 65, 3, 1 AVG. civ. 7, 17 p. 296, 1 D. 15, 18 p. 96, 19 D. '*Enos* speravit invocare nomen domini dei' ... in spe -r vivit homo filius resurrectionis. 16, 37 p. 184, 16 D. (*antea attulit gen. 27, 27 sqq.*) benedictio -r Iacob praedicatio est Christi in omnibus gentibus *eqs.*

d *ponitur in explicatione vel adnotatione (fere i. q. 'enim explicativum' [vol. V 2, 568, 37]; in infimae aetatis exemplis*

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

[infra l. 27 sqq.] propria vis voc. -r *perquam evanida et paene oblitterata esse videtur; priora dubitamus an sint partim [ex. gr. l. 6. 12] per paulo remissiorem cogitandi usum emissa. vicina sunt, quae extant sub 2 c β* (II) *p. 269, 50)*: CIC. fat. 24 *Epicurei* non concederent omnia ... fieri causis antecedentibus; voluntatis enim nostrae non esse causas externas et antecedentis. communi -r consuetudine sermonis abutimur, cum ita dicimus velle aliquid quempiam aut nolle sine causa *eqs.* Att. 6, 2, 7 equidem omnia feci, quae potui aut in mea provincia perficere aut in regno experiri. omni -r modo egi cum rege et ago cotidie *eqs.* VITR. 9, 1, 13 *solis* radii in mundo uti trigoni paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo sign⟨um⟩. -r s i radii per omnem mundum fusi circinationibus vagarentur neque ... ad trigoni formam linearentur, propiora *signa* flagrarent (10, 3, 3). VELL. 2, 112, 6 Romani virtus militis plus eo tempore ⟨sibi⟩(?) vindica⟨vit⟩ gloriae quam ducibus reliquit ... iam -r in dubiis rebus semet ipsae legiones adhortatae ... invasere hostes ... *et* ex insperato victoriam vindicaverunt. COLVM. 4, 28, 1 tempus ... pampinationis antequam florem vitis ostendat maxime est eligendum; sed et postea licet eandem repetere. medium -r eorum dierum spatium, quo acini formantur, vinearum nobis aditum negat. IVV. 13, 101 ut sit magna, tamen certe lenta ira deorum est; si curant -r cunctos punire nocentes, quando ad me venient? APVL. Socr. 22 p. 170 mirandum est, quod ea quae minime videri volunt nescire, discere tamen neglegunt ... -r cotidiana eorum aera dispungas: invenies *eqs. ibid.* p. 171. TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 523, 17. VEG. mulom. 4 pr. 3 *sine bobus* nec terra excoli nec humanum genus sustentari ... poterunt. cuncta -r legumina sive frumenta bobus merito aratrisque debentur. FRG. epist. Pelagian. (ed. Morin, Rev. Bénéd. 34, 1922, 270) II 154 qualiter se agere debent *filii*, domestico matris informentur exemplo. nulla -r bonae vitae maior hereditas est. AVG. civ. 10, 12 p. 422, 15 D. CLAVD. MAM. anim. 1, 6 p. 43, 11 nec hoc idem manus et tactus. -r tactu *eqs.* ORIBAS. syn. 4, 24 haec periculosae sunt; ledunt -r renes *eqs.* (μὲν γάρ; *cf. p. 270, 8*). *ibid.* omnia -r dulcia ledunt (γάρ; *rec. La* enim; *sic et* 4, 3. 5, 27). *inducitur exemplum (fere i. q.* '*ex. gr.*'): CIC. de orat. 1, 175 quae potuit -r esse causa maior quam illius militis? *eqs.* orat. 103 at haec interdum temperanda et varianda sunt: quod -r in accusationis septem libris non reperitur genus *dicendi eqs.* top. 32 ego a vestris exemplis nisi necessario non recedam. solebat -r Aquilius collega et familiaris meus *eqs.* ac. 2, 84. Tusc. 1, 4 summam eruditionem Graeci sitam censebant in ... cantibus; -r et Epaminondas ... fidibus praeclare cecinisse dicitur, Themistoclesque *eqs.* div. 2, 55 TAC. ann. 1, 74. MART. CAP. 7, 754 planum numerum Graeci dicunt, qui a duobus numeris continetur ... -r si in alterum latus quattuor, in alterum tres porriguntur *eqs.* *inducitur comparatio (aliter p. 260, 58)*: CIC. fin. 2, 56 *pecunia* vel cum periculo est quaerenda vobis; est enim effectrix multarum ... voluptatum. ut -r illis, qui recta ... statuunt per se expetenda, adeunda sunt ... pericula decoris ... causa, sic vestris *voluptatum causa* (Phil. 2, 55 Tusc. 5, 16 nat. deor. 2, 154. 157 LIV. 1, 28, 9. *cf.* -r ut: TAC. ann. 4, 33 FLOR. epit. 3, 5, 14 APVL. apol. 31 MIN. FEL. 36, 6). CIC. fin. 3, 66 *ne* inter nos viles neglectique simus ... q u e m a d m o d u m -r membris utimur ..., sic inter nos natura ... coniuncti sumus (Tusc. 4, 22 CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 3).

e -r *ponitur pro* autem (*cf. p. 270, 15*): ITALA I Tim. 6, 8 (Ps. Hil. libell. 10) habentes -r victum et vestitum his contenti simus (δέ, VVLG. autem). PRISC. rhet. 1, 2 p. 551, 13 (δέ). VVLG. Rom. 15, 25 cum in Hispaniam proficisci coepero, spero quod ... videam vos ... nunc -r proficiscar in Ierusalem (νυνὶ δέ). SEDVL. op. pasch. 1, 18 p. 187, 8 auctor -r ... supplicium non evasit (*carm. pasch. 1, 206* sed ... mox). CASSIOD. Didym. in II Ioh. 9 p. 86, 26 quoniam qui manet in doctrina habet patrem et filium, manserunt -r (δέ) in doctrina eius apostoli ..., qui suscipit eos ... per hoc ... habet inhabitantem in eis filium simul et patrem. ORIBAS. syn. 6, 8 [med.] quod si ventris paciuntur constriccionem, adhibendus est clystiris ex mulsa et oleo; omnem -r corpus ... rarefacere non oportit (δέ). 6, 43 [init.] asperam linguam infundere oportit ...; melius -r iubat si *eqs.* (δέ, *rec. La* autem).

2 *usu magis certo et ad informandam orationem spectante*: **a** *conclusio vel complexio fit longioris seriei sententiarum (saepe ante novi capitis initium, ex. gr. l. 84. p. 266, 9. 16. 27)*: VARRO ling. 5, 12 -r initiorum quadrigae locus et corpus, tempus et actio. 10, 35 -r ratio quam dico utrubique, et in his verbis qui imponuntur et in his quae declinantur, neque non etiam tertia illa *eqs.* 10, 62. rust. 1, 15 -r p r i m u m haec, quae dixi, quattuor videnda agricolae, de fundi forma *eqs.* (*cf.* primum -r: RHET. Her. 2, 12, 17 CIC. off. 1, 10). RHET. Her. 3, 6, 11 erit -r haec confirmatio ⟨et confutatio⟩ nobis in huiusmodi causa. 4, 10, 15 -r genera figurarum ex ipsis exemplis intellegi poterant. 4, 43, 56. 4, 44, 56 hoc modo -r septem partibus tractabitur. 4, 44, 58. CIC. inv. 1, 59 quinquepertitam -r hoc pacto putant esse orationem. 1, 67. 1, 86. 2, 61 tres -r haec constitutiones, quae partes non habent, ad hunc modum tractabuntur. S. Rosc. 52 (*ironice*). 92 v i d e o -r causas esse permultas, quae istum impellerent; videamus nunc *eqs.* (Verr. II 3, 221 v i d e t e -r, quam *eqs.*

[Caec. 8; *cf. p. 270, 19*]. II 4, 14 Cluent. 119. Sest. 126 v i d e t i s n e -r [rep. 2, 21. 47 fin. 4, 72 Tusc. 2, 53 *al.*]. har. resp. 50 Q. CIC. pet. 7 FRONTO p. 141, 13 HIER. epist. 32, 1, 3). Verr. II 2, 165 i a m -r est ita perspicuum ut negare non possis nullam tibi statuam voluntate ... datam (II 3, 152 tenetur -r iam ... avaritia. Manil. 46. LVCR. 1, 907 iamne vides -r [2, 277 *al.*]. 3, 237. QVINT. inst. 12, 10, 21 non -r iam. decl. 339 p. 340, 28). II 3, 178 tenetur -r aliquando, et in rebus ... manifestis tenetur. leg. agr. 2, 31 sunt (*Ee*, sint *cett.*) -r decemviri neque veris comitiis ... neque illis ... adumbratis constituti. v i d e t e nunc *eqs.* (dom. 14). Sest. 132 h a b e s -r, quod ex me quaesisti (Lig. 2 rep. 2, 49 leg. 2, 68 Brut. 116 TERT. nat. 1, 10 p. 76, 9). de orat. 1, 51 quidquid erit -r quacumque ex arte, ... orator id ... dicet melius ... quam ipse ille eius rei inventor. 2, 105. 247. orat. 14. 28. 42. 101 is erit -r eloquens, ut idem illud iteremus, qui poterit parva summisse ..., magna graviter dicere. fin. 4, 73 Piso -r hoc modo (*sc. dicebat*) ... nos paucis ad haec additis finem faciamus. Tusc. 1, 108 t o t u s -r hic locus est contemnendus (2, 53 off. 2, 60). Cato 34 nat. deor. 3, 15 div. 1, 66. fat. 30 o m n e s -r istius generis captiones eodem modo refelluntur (LVCR. 6, 816 Ov. Pont. 4, 10, 7 LIV. 45, 32, 6 COLVM. 9, 10, 2). off. 1, 78. Att. 2, 11, 2 haec -r (*sc. scire te volui*). 6, 3, 2 magna -r, ut vides, sollicitudine adficior. 6, 3, 3 hoc est -r eiusmodi. 6, 3, 9. 12, 12, 1. 13, 46, 1 epist. 7, 21. 13, 69, 2 ut -r eum recipias in fidem, ... te vehementer etiam atque etiam rogo. CIC. fil. epist 16, 21, 1. LVCR. 1, 328 corporibus caecis -r natura gerit res 4, 87. 5, 49 haec -r qui c u n c t a subegerit (Ov. trist. 4, 6, 17). NEP. Att. 3, 3. Ov. epist. 16, 131 prima mea est -r Veneri placuisse voluptas; proxima *eqs.* 17, 167 MANIL. 1, 202. VAL. MAX. 2, 7, 10 humanae -r imbecillitatis efficacissimum duramentum est necessitas (*antea fabula narratur, quae id ipsum docet. sim.* 5, 6 ext. 4. 7, 5, 2. 8, 12, 1). SEN. dial. 2, 3, 5 hoc -r dico, sapientem nulli esse iniuriae obnoxium. 10, 10, 6 COLVM. 4, 25, 3 PLIN. nat. 2, 166. MART. 7, 47, 9 (*Licinius iam pro mortuo defletus vitae redditus est*) scis -r, quantas hominum mors falsa querellas moverit, et frueris posteritate tua. QVINT. inst. 12, 10, 69 decl. 249 p. 22, 24. 254 p. 41, 30 IVV. 11, 108 TAC. hist. 2, 84. 4, 70 APVL. flor. 16 p. 75 TERT. pudic. 20 p. 266, 11. HIL. in Matth. 14, 6 p. 998 [A] -r haec ut commemoravimus gesta sunt.

b *functio* ***anaphorica***: α -r *accedit ad quodlibet membrum anaphorice positum post interruptam orationem*: (I) *post digressionem (cf. p. 270, 11)*: VARRO ling. 5, 21 terra dicta ab eo ..., quod teritur. itaque tera in augurum libris scripta cum R uno .... -r tera terra *eqs.* 6, 56. CIC. Catil. 1, 9 dico te priore nocte venisse ... in M. Laecae domum ... fuisti -r apud Laecam illa nocte. Flacc. 37 haec quae est a nobis prolata laudatio obsignata erat creta illa Asiatica ... nostra -r laudatio ... consignata creta est. dom. 12 Sest. 32 Phil. 2, 41 de orat. 1, 207. 228 *Rutilius* Servium Galbam ... reprehendere solebat, quod ... reprehendebat -r Galbam Rutilius *eqs.* orat. 101 is est ... eloquens, qui ... is erit -r eloquens, ut item illud iteremus, qui poterit *eqs.* parad. 33. Tusc. 1, 3 serius poeticam nos accepimus. *seq. exempla.* sero -r a nostris poetae vel cogniti vel recepti. 1, 83 nat. deor. 1, 59 div. 1, 62 off. 2, 50. Att. 10, 9, 3 Melitam ... opinor capessamus ... Melitam -r, deinde quo videbitur. 12, 18, 1 de fano illo ... tantum quantum me amas velim cogites. equidem ... dubito ... de loco nonnumquam. velim -r cogites. 13, 49, 1 Atticae multam salutem, quam ego ruri esse arbitror, — multam -r salutem —, et Piliae. 16, 6, 1 perveni ... ad Siccam ... veni -r ad Siccam .... IX. kal. -r ad Siccam. SALL. Iug. 96, 1 L. Sulla quaestor cum magno equitatu in castra venit. *seq. de natura cultuque Sullae.* -r Sulla, u t i s u p r a d i c t u m e s t, postquam in ... castra Mari cum equitatu venit *eqs.* (CVRT. 9, 10, 24. *cf.* NEP. Hann. 3, 1 hac -r qua diximus aetate cum patre in Hispaniam profectus est. COLVM. 5, 1, 8 -r, u t d i x i m u s, *eqs.* [7, 3, 7 QVINT. inst. 3, 4, 12 TAC. hist. 5, 11 APVL. Socr. 11 p. 145]. *cf. infra l. 72*). Ov. fast. 6, 141 COLVM. 1, 2, 1. 2, 4, 3 PLIN. nat. 5, 100 IVV. 6, 92. FRONTO p. 57, 7 N. Cato quid dicat de Galba absoluto ... Cato -r *eqs.* p. 120, 18. VLP. dig. 4, 4, 3, 1. *et al.* *nota usum strictiorem*: LIV. 42, 11, 2 Attalum, regis Eumenis fratrem, legatum venisse Romam Valerius Antias ... scribit ... plures annales et quibus credidisse malis, ipsum Eumenem venisse tradunt. Eumenes -r ut Romam venit *eqs.* QVINT. inst. 2, 14, 5 (*an Graeco nomine utendum*) -r rhetorice (iam enim sine metu cavillationis utemur hac appellatione) *eqs.* 9, 2, 44. OPTAT. 1, 4 p. 6, 3 tamen, ut supra diximus (*cf. supra l. 59*), fratres sunt. frater meus -r Parmenianus *eqs.* (II) *post parenthesin (v. et p. 267, 8)*: CIC. Cluent. 12 Sassia, mater huius Habiti — mater enim (*seq. multa*) — e a -r mater Habiti *eqs.* (rep. 2, 4 Tusc. 2, 51 fat. 37). dom. 96 dicendum -r est id quod non dicerem nisi coactus — nihil enim umquam de me dixi sublatius ... — dico -r et quam possum maxuma voce dico. Sest. 87 Mil. 79 de orat. 2, 263. fin. 2, 29 voluptatem illam, qua sublata neget se intellegere ..., quid sit bonum — eam autem ita persequitur: ... — h o c -r, quod solum bonum ... novit, idem non videt ne expetendum quidem esse (5, 96). 2, 74. 4, 38 s i cultura vitium, cuius ... — sed sic intellegamus — licet enim ... fingere aliquid docendi causa — s i -r illa cultura vitium *eqs.* (ac. 2, 22 fat. 14 off. 1, 121). ac. 2, 18. Tusc. 4, 34 quando ... — pleraeque enim ... —

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quando -r virtus est adfectio animi. 4, 53 Att. 16, 3 1. epist. 1, 9, 23 scripsi etiam — nam ... — scripsi -r Aristotelio more. *al.* APVL. apol. 37 Sophocles poeta Euripidi aemulus et superstes — vixit enim ad extremam senectam — cum -r accusaretur a filio *eqs.* (*cf.* 49 Plato philosophus in illo praeclarissimo Timaeo caelesti quadam facundia universum mundum molitus, -r [⟨is⟩ -r *Ellis*] postquam *eqs.* flor. 22 p. 102 -r [⟨is⟩ -r *Rohde*] priusquam). EPIPHAN. Hier. epist. 51, 1, 5. (III) *post anacoluthon* (*antecedit parenthesis l. 11. 15. 18. v. et p. 261, 42*): VARRO ling. 8, 13 cum de his nomen sit primum — prius enim nomen est quam verbum temporale, et reliqua (*sc. partes orationis*) posterius quam nomen et verbum — prima -r nomina; quare *eqs.* orat. 46 quoniam, quidquid est ..., in eo aut sitne aut quid sit aut quale sit quaeritur: — ... quibus ut uti possit orator, ... a propriis personis et temporibus ... avocet controversiam; latius enim ...; — haec -r quaestio a propriis personis et temporibus ad universi generis rationem traducta appellatur θέσις (ac. 2, 97 nat. deor. 1, 45. 2, 65 epist. 15, 21, 2). Brut. 287. fin. 2, 107 nihilne te delectat umquam — video quicum loquar — te -r, Torquate, ipsum per se nihil delectat? 3, 17. 3, 21 summum ... bonum, quod cum positum sit in eo, quod ... — cum -r in eo sit id bonum, quo omnia referenda sint (3, 26). ac. 2, 21 Tusc. 1, 30. 3, 21. div. 2, 72 sed quia cum pascuntur necesse est aliquid ex ore cadere et terram pavire ... — cum -r offa cecidit ex ore pulli, tum *eqs.* fat. 8 quoniam in naturis hominum dissimilitudines sunt, ut alios ... — quoniam -r, inquit, tantum natura a natura distat *eqs.* Att. 10, 3. VITR. 9, 8, 13 COLVM. 2, 17, 4. SIL. 12, 441 classem, quae condita portu astabat — namque angustis e faucibus aequor erumpit ... — inclusas -r ... claustris maris extulit astu ... carinas. FRONTO p. 45, 16 N. APVL. flor. 2 p. 8. 16 p. 62. Socr. 17 p. 158 *cum Agamemnon et Achilles dissident*, desideraturque vir facundia laudatus ..., qui ... permulceat, quis -r tali in tempore me⟨dius⟩ ad dicendum exor[ta]tus est? BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 15 p. 42, 12. 2, 3 p. 90, 9.

β subsequitur pronomina (*cf. p. 266, 75. 80. l. 15*) *et adverbia* (*adiect. p. 268, 27. saepe leviter abundat, ex. gr. l. 55. p. 268, 2 sqq.*): hic (*loc. dub.*: CYPR. idol. 11 p. 28, 5 nec non deus ante praedixerat ... huius [*MBC, cf.* TERT. apol. 21, 7. cuius *LP*] -r gratiae ... arbiter *eqs.*): RHET. Her. 2, 13, 20 (*antea enumerantur iuridicialis constitutionis partes*) his -r partibus iniuriam demonstrari ... convenit. 2, 18, 28. CIC. inv. 2, 158 honestas et utilitas ... his -r duabus rebus *eqs.* Sulla 18 propter hanc -r tantam dissimilitudinem. 77 Arch. 9 Balb. 11. de orat. 1, 184 haec -r et horum similia (*cf.* off. 1, 59 et talia [Att. 10, 14, 2]. COD. Theod. 12, 1, 63 [*a. 370*] atque huiusmodi). Brut. 61 hunc -r Cethegum (*cf.* Lig. 36 *al.*). ac. 2, 100 huiusmodi -r visis (TERT. resurr. 20 p. 52, 9). Tusc. 3, 23 doloris huius -r. Tim. 17 hanc -r ... rationem (*gr. p.* 33^{A} διὰ δὴ ... τὸν λογισμὸν τόνδε). 19 ad hanc -r conversionem (*p.* 34^{A} ἐπὶ δὲ τὴν περίοδον ταύτην). 24 hanc -r omnem coniunctionem (*p.* 36^{B} ταύτην οὖν. off. 1, 117. 133). off. 2, 19 haec -r ipsa (3, 38). Att. 9, 10, 5. 13, 19, 2 hoc -r idem (SCHOL. Cic. Bob. p. 125, 24 St.). CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 4. LVCR. 1, 146. 2, 891 illud in his -r rebus meminisse decebit (4, 865 *al.* NEP. Ages. 3, 3. Att. 12, 1). Ov. Pont. 4, 9, 133 auguror his -r flecti tua numina. QVINT. decl. 339 p. 341, 5 in hoc -r proelio, quod, ut dixi, pro universa Graecia susceperamus *eqs.* 342 p. 350, 7 hanc -r, de qua quaeritur, dico *eqs.* VVLG. iud. 11, 8 ob hanc -r causam (*om. hebr.*). *et frequenter.* idem: CIC. Planc. 67 Att. 13, 46, 3. ad Q. fr. 2, 11 (12), 2 eodem -r die. CVRT. 9, 7, 17 TERT. apol. 22, 6 scorp. 11 p. 170, 5 CAPITOL. Gord. 17, 4 BOETH. cons. 5, 6, 108. ille: CIC. Font. 38 P. Rutilius ... ille -r ipse homo sanctissimus *eqs.* Sulla 12. fin. 4, 63 antiqui illi ... illi -r antiqui. 5, 16. div. 2, 61 NEP. Pel. 2, 5 Thras. 4, 3 PAVL. dig. 31, 82, 2 PANEG. 10 (4), 7, 4. 15, 3 AVG. civ. 2, 23 p. 86, 17 D. is: VARRO rust. 1, 1, 7 (*invocantur ante agriculturae numina*) iis -r deis ad venerationem advocatis ego referam sermones. CIC. inv. 1, 10 omnis res ... aut facti aut ... aut actionis continet quaestionem. eam -r quaestionem ... constitutionem appellamus. 1, 18. 2, 38. 59. Verr. II 2, 136 is -r, ut dico, Timarchides. Font. 39 is -r vir (Phil. 2, 65). Cael. 58 id -r ... non videbat? Balb. 14. 46 Mil. 84 Deiot. 13. 15. leg. 2, 18 sunt certa legum verba ... paulo antiquiora ...: eum morem -r cum brevitate ... consequar. 2, 66. Brut. 233 fin. 5, 7 Tusc. 4, 35. Tim. 7 de iis -r quae diximus (*gr. p.* 29^{B} οὖν). off. 3, 33. Att. 2, 15, 4 ea tibi -r. 4, 18, 2 idne -r. 6, 3, 6 is -r Gavius (*sim.* epist. 13, 1, 3 APVL. apol. 17). CELS. 7, 7, 13^{A} COLVM. 2, 16, 3. 3, 10, 12 ex iis -r, ut supra diximus, si *eqs.* APVL. flor. 4 p. 17 AVSON. 317, 29. *et al.* iste: CIC. div. 2, 137 MIN. FEL. 26, 8. 27, 1. 40, 1 dum istaec -r apud me tacitus evolvo. TERT. apol. 21, 14. CAPITOL. Alb. 11, 1 et istae -r epistulae. AVG. civ. 6, 2 p. 247, 25 D. *al.* talis: CIC. nat. deor. 2, 58 talis -r mens mundi cum sit *eqs.* Phil. 13, 8 Lael. 22. 76 QVINT. decl. 291 p. 160, 14 APVL. Plat. 1, 2 PANEG. 2 (10), 7, 1. AVG. civ. 14, 4 p. 10, 24 D. talibus -r, id est animalibus, ... dicit. *et al.* tot: CIC. Cael. 11 tot -r annos versatus in foro *eqs.* COLVM. 5, 2, 10 AVG. civ. 16, 15 p. 150, 3 D. uterque: RHET. Her. 1, 11, 18. LVCR. 6, 362 inter utrasque -r (*sc. aestatem et hiemem*) cum caeli tempora constant *eqs.* (6, 1062). AVG. civ. 17, 23 p. 253, 19 D. eo: CIC. Att. 14, 22, 1. hic (*adv.*): LVCR. 6, 269 STAT. silv. 4, 6, 96 TERT. nat. 2, 13 p. 121, 9. hinc: TERT. apol. 20, 4 *al.* TER. MAVR. 23 haustos hinc -r cados. SOL. 32, 43 CAPITOL. Maximin. 3, 6. ibi: CIC. Att. 4, 12. 15, 28. inde: CIC. fin. 5, 83 TERT. apol. 47, 2 anim. 9 p. 311, 28 *al.* CARM. de Iona 25 SCHOL. Cic. Bob. p. 86, 1 St. *cf.* exinde: PANEG. 2 (10), 7, 6. ita: MARCIAN. dig. 15, 1, 40, 1 FILASTR. 108, 6 sicut Iudaeis inimicus ... persuasit ... talia scelera perpetrare ...: ita -r et ... inmundi spiritus *eqs.* (*cf. p. 261, 43*). BOETH. trin. 6, 7 cons. 5, 6, 85. item: CIC. div. 1, 71. 116. sic: CIC. orat. 121 sic -r instructus veniet ad causas *orator.* Planc. 60 ac. 2, 105. Tusc. 4, 74 *describitur antea insani amoris condicio.* sic -r adfecto haec adhibenda curatio est. epist. 9, 3, 2. 12, 20 LVCR. 4, 875. 5, 495 *al.* Ov. trist. 5, 3, 57 SIL. 2, 479. 10, 638 FLOR. epit. 4, 2, 11 TERT. nat. 1, 12 p. 83, 9 *al.* *in comparatione* (*cf. l. 6. 26*): VARRO ling. 10, 29 sic -r (*i. sicut in hominibus*) quidam casus quod ex hoc genere sunt, non facile est dicere similis esse *eqs.* CIC. fin. 4, 37 in omni ... animante est summum aliquid atque optimum, ut in equis, in canibus ...; sic -r in homine perfectio ista in eo potissimum, quod *eqs.* Tusc. 3, 19 nat. deor. 3, 26. LVCR. 1, 290 sic -r (*sc. velut amnis*) debent venti quoque flamina ferri (2, 203. 1144. 6, 317 Ov. trist. 4, 8, 23). 4, 520 ut ...: sic -r (*cf. p. 261, 43*). 4, 1052. 5, 302. 467. 546 Ov. trist. 2, 275 PAVL. dig. 18, 6, 7. tum, tunc: CIC. Mur. 51 meministis enim, cum ... tum -r meministis fieri senatus consultum. Brut. 90 ac. 2, 12 LVCR. 5, 1423 PROP. 2, 9, 17 CELS. 1, 10, 1 QVINT. decl. 249 p. 22, 8 FLOR. epit. 1, 13, 8 FRONTO p. 74, 12 N. *et al.* similiter: CIC. Brut. 213. nat. deor. 3, 30 ut ... si omnis cera commutabilis esset, nihil esset cereum quod commutari non posset ...: s. -r si omnia quae sunt *eqs.* (*cf. p. 261, 43*). AFRIC. dig. 19, 2, 33. 48, 10, 6 APVL. Socr. 23 p. 174. *cf.* FRONTO p. 143, 18 N. simile -r in eloquentia servandum.

adiungendi esse videntur hi loci, ubi -r antecedit pronomen: CIC. Balb. 6 haec sunt propria Corneli ⟨meri⟩ta[s] in rem p. nostram, labor, assiduitas, dimicatio ... donatus -r est ob eas causas a Cn. Pompeio civitate. Lael. 39 videmus Papum Aemilium aliosque *inter se coniunctissimos fuisse* ... -r ne suspicari quidem possumus quemquam horum ab amico quippiam contendisse, quod contra ... rem publicam esset. off. 1, 133 in omnibus -r his elaborandum est *eqs.* Att. 14, 13, 4 tota -r haec re ... cogitabis. COLVM. 12, 3, 5 -r haec nobis antiqui ... tradiderunt (*cf.* 7, 7, 2 *quod tamen possis trahere ad II B 2 c β, p. 269, 22*). TAC. ann. 2, 43 -r haec et de Armenia quae supra memoravi. FRONTO p. 7, 21 N. tuus -r iste amor incultus *eqs.* VLP. dig. 4, 9, 1, 3 si quis -r ex his (*sc. diaetariis*) receperit, puto in exercitorem dandam actionem. APVL. apol. 27 -r hoc ipsum. Socr. 24 p. 178 -r hac eadem comite (*sc. Minerva*) *eqs.* PS. TERT. haer. 2 p. 216, 24 virtutes -r illas *eqs.* SCHOL. Cic. Bob. p. 97, 35 St. secundum legem Aureliam ... -r ea lege praefinitum videbatur *eqs.*

c *usus inceptivus et transitorius*: α -r *ponitur in ipsa introducendi vel transeundi formula*: PLAVT. Trin. 6 (*luxuria loquitur*) nunc, ne quis erret vostrum, paucis in viam deducam ... nunc -r primum quae ego sim ... dicam (RHET. Her. 3, 8, 15 tempus est ad ceteras partes proficisci. deinceps [*cf. l. 64. 70*] -r de dispositione dicamus. CIC. nat. deor. 3, 53 dicamus -r ... contra illos etiam. de orat. 2, 30 div. 2, 101 LVCR. 5, 273. COLVM. 3, 1, 2 dicendum est [7, 12, 3]. PLIN. nat. 2, 72). VARRO rust. 3, 16, 1 -r relinquitur ... de pastione villatica tertius actus de piscinis (*cf.* CIC. Cael. 56 reliquum est -r crimen de veneno [part. 23]. *aliter p. 261, 46*). RHET. Her. 2, 24, 38 utuntur -r ... duplici conclusione hoc modo (CIC. Att. 9, 10, 4. *cf.* fat. 12 sint -r ... praecepta huiusmodi). CIC. inv. 1, 68 eorum -r quae constant exempla ponemus, horum quae dubia sunt rationes adferemus. Mur. 57 accusat ... C. Postumus ... Ser. Sulpicius ... M. Cato ... respondebo -r Postumo primum (Att. 9, 9, 1. *cf.* 15, 13, 1 prius [epist. 3, 11, 1. *omisso verbo*: Att. 14, 19, 1. 15, 3, 1. 15, 17, 1. 16, 11, 1]. *cf. l. 74. 83*). Balb. 17 omittam -r Pompeium in oratione mea reliqua (Brut. 297 omitto). Planc. 37 hoc -r sensimus: *seq. verba senatus consulti* (ac. 102 scripsit -r *Clitomachus* his fere verbis: Tusc. 1, 88 Att. 16, 7, 4 deinceps [*cf. l. 49*] -r haec. epist. 9, 2, 4. 9, 20, 3 PLIN. nat. 18, 163 TAC. hist. 1, 15). Rab. Post. 21 redeo -r ad crimen et accusationem tuam (epist. 4, 13, 6). de orat. 1, 113 sic -r sentio *eqs.* (Brut. 58 top. 29. fin. 1, 28 sic faciam -r. 1, 29 primum -r ... sic agam. 3, 27 concluduntur -r eorum [*Stoicorum*] argumenta sic. 5, 9 epist. 9, 26, 4 LIV. 5, 15, 11 SIL. 12, 496). CIC. de orat. 3, 48 praetereamus -r. part. 83 videamus -r deinceps (*cf. l. 49*), ... quam *eqs.* fin. 2, 17 obsequar -r voluntati tuae dicamque ... rhetorice. ac. 2, 64 adgrediar -r. Tim. 9 quaeramus -r ([*gr p.* 29^{D} δή] BARNAB. 13, 1 [*gr.* δέ *HS*, ἀλλά *V*]). 41 quid sentiam -r, cognoscite (*p.* 41^{B} νῦν οὖν). Att. 4, 16, 1 ad eam (*epistulam*) rescribam -r (*cf. l. 59*). 14, 20, 1 audi -r (GELL. 12, 13, 5. *cf.* APVL. met. 11, 23 -r audi). epist. 16, 6, 1 -r illa. SALL. Catil. 4, 3 -r de Catilinae coniuratione quam verissume potero paucis absolvam. VERG. ecl. 7, 18 alternis -r contendere versibus ambo (*Corydon et Thyrsis*) coepere. CELS. 1 pr. 74 -r ut ad propositum meum redeam *eqs.* (FRONTO p. 6, 9. 12, 6 N. TERT. adv. Hermog. 32 p. 162, 13 *al.* *cf.* SVET. Nero 2, 1 ut -r paulo altius repetam *eqs.* [AMM. 14, 10, 13]. AMM. 23, 6, 74 ne -r ... a proposito longius aberremus [21, 1, 14]). COLVM. 3, 4, 1. 4, 29, 7. 8, 2, 1 PLIN. nat. 26, 20. 36, 8. QVINT. inst. 1, 2, 3 de hac re -r prius (*cf. l. 59*). 5, 11, 4 sit -r illa interrogatio talis. 5, 11, 11. 8, 6, 4 incipiamus (decl. 264 p. 79, 5.

[(Skutsch)-Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cf. HYG. astr. 3, 1 p. 81, 2 -r incipiemus [*in init. libri*]). VLP. dig. 2, 15, 8, 8 vult -r oratio *divi Marci* ... de istis quaeri: in primis *eqs.* TERT. pudic. 4 p. 225, 16. *et al.* *in interrogatione* (*quaedam propius accedunt ad II B 1 a γ, p. 262, 43*): CIC. inv. 2, 171 quid -r haec perficere potest necessitudinis distributio? Verr. II 3, 112 quo modo -r hoc adsequar... ut sciam quantum lucri factum sit? II 4, 3 unde -r ... incipiam? (Tusc. 2, 43. 5, 37 PANEG. 2 [10], 2, 2). Manil. 52 quid -r ait Hortensius? si uni *eqs.* Phil. 2, 44 visne -r te inspiciamus a puero? (orat. 174 part. 2; *cf. p. 262, 68*). de orat. 3, 37. orat. 100 inventus... est ille eloquens... quis est -r is? complectar brevi *eqs.* fin. 4, 68. Tusc. 1, 97 quae est -r eius (*Socratis*) oratio, qua facit *eqs.* div. 2, 42. LVCR. 6, 861 quae ratiost -r? OV. fast. 4, 361 cur -r Gallos, qui se excidere, vocamus? (VERVS Fronto p. 130, 4 N. *cf. infra l. 18*). LIV. 36, 7, 11 quae -r res mihi fiduciam praebet coniungi nobis Philippum posse? una... altera *eqs.* STAT. silv. 5, 2, 132 quasnam -r terras, quem Caesaris ibis in orbem? TERT. spect. 8 p. 9, 18 PANEG. 6 (7), 3, 1 AVG. civ. 1, 9 p. 14, 8 D. *interrog. pendet ex verbo dicendi* (*cf. p. 258, 36*): OV. fast. 2, 283 cur -r currant *Luperci*..., rogas? (4, 681 causa docenda mihi est. 4, 877 quaeritis). VLP. dig. 4, 9, 1, 2 qui sunt -r qui teneantur videndum est. TERT. anim. 54 p. 387, 1 quo -r deducetur anima, nam hic redimus. BOETH. cons. 5, 6, 7.

β -r *ponitur in initio tractationis post propositionem* (*cf. enim vol. V 2, 588, 3*): Ⓘ *expressam et conspicuam*: VARRO rust. 1, 6, 1 de primis quattuor partibus prius dicam, deinde subtilius de octo secundis. -r primum de solo fundi videndum (*cf.* primum -r: CIC. Cluent. 10 ac. 2, 45 Tusc. 2, 15. Att. 8, 12, 4 [*propos. longius antecedit*]. LIV. 39, 15, 9 APVL. apol. 28. *cf. l. 58*). VARRO rust. 1, 6, 2. 2, 6, 2 ego ... de asinis ... dicam ... -r asinorum gregem qui facere vult bonum *eqs.* 3, 5, 1. RHET. Her. 1, 2, 3 nunc quas res oratorem habere oporteat docebimus, deinde ... oportet -r esse in oratore inventionem *eqs.* 2, 13, 19. 3, 16, 29. 3, 17, 30 *al.* CIC. inv. 1, 23 nunc insinuationes quemadmodum tractari conveniat, deinceps dicendum videtur. insinuatione -r utendum est *eqs.* 1, 28. 1, 51. 2, 11. 2, 170. Verr. II 1, 122 utrum superbiam prius commemorem an crudelitatem? sine dubio crudelitas gravior est ... oblitosne -r hos putatis esse quem ad modum sit iste solitus virgis plebem Romanam concidere? (*sim. in interrogatione*: Flacc. 27. 32 Scaur. 23 leg. 1, 21 div. 2, 28. 2, 43 LIV. 34, 32, 15). de orat. 3, 120 nunc ad reliqua progrediar ... ornatissimae sunt -r orationes eae *eqs.* Brut. 173 ad nostros revertamur. duobus -r summis ... L. Philippus proximus accedebat *eqs.* (177. 221. 226. 263. 301 nat. deor. 3, 61 fat. 17 off. 2, 36. 3, 7. *cf.* redeamus: fin. 1, 66 nat. deor. 2, 92 off. 3, 21). leg. 2, 8 videamus ... vim naturamque legis ... :: sane quidem hercle ... :: hanc -r video sapientissimorum fuisse sententiam *eqs.* fin. 4, 25 ac. 2, 40 *al.* LVCR. 1, 419 nunc ut repetam coeptum pertexere dictis: omnis ut est -r *eqs.* 1, 958 SALL. Catil. 54, 1 NEP. Epam. 2, 1 CELS. 1 prooem. 13. 2, 1, 1. 3, 2, 5 -r si (3, 5, 1 *al.*). 7, 26, 2^B -r ubi (8, 4, 1). COLVM. 2, 2, 8 PLIN. nat. 37, 198 QVINT. inst. 5, 9, 1 TAC. ann. 12, 24. 15, 37. 72 FRONTO p. 153, 9 N. APVL. Plat. 2, 1 VEN. FORT. vita Germ. 23, 68. 38, 108. *et frequenter.*

Ⓘⓘ *magis obscuram* (*antecedit divisio definitio expositio prooemium. saepe reddas 'und zwar'. pleraque prope accedunt ad usum explicativum [1 d, p. 264, 83]*): VARRO rust. 3, 16, 28 quod non omnis tempestas ad pastum prodire longius patitur, praeparandus cibus, ne tum melle cogantur solo vivere aut relinquere exinanitas alvos. -r ficorum ... decem pondo concoquont. RHET. Her. 3, 6, 10 *demonstrativum genus* dividitur in laudem et vituperationem ... laus -r *eqs.* 3, 15, 26 motus est corporis gestus et vultus moderatio quaedam ... convenit -r in vultu *eqs.* 3, 20, 33. 3, 22, 37. 4, 3, 4 primum -r (CIC. Verr. II 2, 146 Att. 14, 6, 1. 14, 22, 1 QVINT. inst. 9, 4, 23 *al.*). CIC. inv. 1, 20 *exordii ratio ad genus causae aptandum est.* -r exordium in duas partes dividitur. Manil. 28 ego ... sic existimo, in summo imperatore quattuor has res inesse oportere, scientiam rei militaris, virtutem, auctoritatem, felicitatem. quis -r hoc homine scientior umquam ... fuit? *eqs.* 43. leg. agr. 2, 35. Flacc. 65. de orat. 1, 24 (*antea prooem.*) cum -r vehementius inveheretur in causam principum consul Philippus *eqs.* (*sim.* 2, 12. 3, 17 ut -r). orat. 3 fin. 5, 55. Tusc. 3, 33. 4, 53 tracta definitiones fortitudinis: invenies eam stomacho non egere. fortitudo est -r *eqs.* nat. deor. 2, 66 aqua restabat et terra, ut essent ex fabulis tria regna divisa. datum est -r Neptuno alterum *eqs.* off. 1, 104. 1, 153. 2, 36 erat ... ex iis tribus, quae ad gloriam pertinerent, hoc tertium, ut cum admiratione hominum honore ab iis digni iudicaremur. admirantur -r communiter illi *eqs.* 2, 46 prima -r commendatio *eqs. al.* LVCR. 1, 277 principio venti vis verberat .. pontum (*seq. ecphrasis*) ... sunt -r venti ... corpora caeca *eqs.* CELS 4, 5, 6 huic (*qui diutius laborat*) ... quaedam curiosior observatio necessaria est. -r huic ... multum ambulandum est *eqs.* 5, 18, 28. 8, 1, 12 (*antea de vertebris in universum*) summa -r protinus caput sustinet *eqs. al.* COLVM. 1, 8, 1 proxima est cura de servis ... -r praemoneo ne vilicum *eqs.* 2, 2, 22 *al.* PLIN. nat. 2, 64. 23, 45 in primis -r (QVINT. inst. 5, 10, 23 *al.*). QVINT. inst. 1, 1, 1 (*antea prooem.*) -r nato filio pater spem de illo primum quam optimam capiat. 6, 3, 37 decl. 308 p. 210, 21 *al.* TAC. ann. 13, 15 inter alia ... ludicra regnum lusu sortientium evenerat ea sors Neroni. -r ceteris diversa ...: Britannico *eqs.* 13, 47 FLOR. epit. 2, 2, 1 VLP. dig. 25, 3, 1, 1. 46, 3, 14, 1 quod si quis forte ita solvat, ut ... (*seq. expositio*). dico -r *eqs.* (PAVL. dig. 39, 3, 2, 1 dicit -r). PAVL. dig. 32, 89 APVL. apol. 13 TERT. idol. 9 p. 38, 18. SER. SAMM. 982 miseros ... febris ... pergit viduare sopore ...: charta -r ... uritur *eqs.* 1056 ut tutus fias *a venenis* ...: ante cibos -r iuglandis fetus edatur *eqs.* HIL. in Matth. 8, 1 p. 958^C (*post expositionem incipit interpretatio allegorica*). VEG. mulom. 1, 31, 1 SVLP. SEV. dial. 1, 15, 3. ORIBAS. syn. 6, 21 duplex ... hictice febris species est; una -r sunt frigidi *eqs.* (μὲν γάρ; *cf. p. 265, 34*). *et al.*

γ *initium vel transitio per ipsum -r significatur* (*saepe ita, ut post digressionem quasi resumatur oratio [cf. p. 266, 39]; usitatissimum historicis inde a* SALL. [CATO? *p. 255, 56. 259, 59*], *haud scio an debilitato eo usu, qui est sub II A 2 b β [p. 259, 56]; apud inferioris aetatis scriptores [fere inde ab* ITALA] *tantidem fere solet esse quanti 'autem' debilitatum [gr.* δέ; *cf. p. 265, 55] vel 'et' [gr.* καί]): VARRO rust. 1, 20, 1 *loquitur de pecudibus ad opera facienda necessariis, quorum genera antea enumerat.* -r de omnibus quadripedibus prima est probatio, qui idonei sint boves, qui arandi causa emuntur. CIC. Font. 41 videte -r, utrum sit aequius *eqs.* (dom. 119; *cf. p. 265, 84*). Phil. 2, 115. 10, 9. de orat. 2, 182 *Catulus interrumpens Antoni orationem de ordine esse dicendum aliquid monuit. Antonius respondet alia prius esse tractanda.* valet -r multum ad dicendum probari mores *eqs.* Brut. 133 (*post interruptam a Bruto orationem*) fuit -r in Catulo sermo Latinus *eqs.* 202. 318. orat. 42 me ... qui Isocratem non diligunt una cum ... Platone errare patiantur. dulce -r orationis genus et solutum *eqs.* part. 101 leg. 2, 15. 3, 15 perge ut coeperas :: quaesitum -r ab illis est *eqs.* ac. 2, 116. Cato 45 habui semper sodales. sodalitates autem ... constitutae sunt sacris Idaeis Magnae Matris acceptis. epulabar -r cum sodalibus omnino modice *eqs.* nat. deor. 3, 88. off. 1, 9 (*antea definitio et divisio officii*) triplex -r est, ut Panaetio videtur, consilii capiendi deliberatio. 2, 59. 2, 77 nullum -r vitium taetrius est, ut eo, unde digressa est, referat se oratio, quam avaritia. LVCR. 6, 596. SALL. Catil. 4, 1 me *adulescentem* ... honoris cupido eadem qua ceteros fama atque invidia vexabat. -r ubi animus ex multis miseriis ... requievit *eqs.* (57, 3 Iug. 9, 3 -r rex ubi *eqs.* [*sic subiecto interpos.* 54, 5. 62, 8. 73, 1]. 13, 9. 64, 1 TAC. ann. 15, 50 FLOR. epit. 2, 6, 9 APVL. flor. 6 p. 22). SALL. Iug. 13, 2 in duas partes discedunt Numidae: plures Adherbalem secuntur, sed illum alterum bello meliores. -r Iugurtha ... copias armat *eqs.* 19, 7. 28, 7 legiones per Italiam Regium atque inde Siciliam, porro ex Sicilia in Africam transvectae. -r Calpurnius ... acriter Numidiam ingressus est. 29, 5. 33, 1. 49, 1 (*antea topothesia*). 59, 1 -r postero die (AMM. 24, 2, 3). hist. frg. 2, 87 B 14. VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 solutus erat periculo mortis qui modo gladio cervices subiectas habuerat, eidem caput suum subiecerat cui securo vivere licebat. -r omnes et in primis Dionysius novae ... rei exitum speculabantur. CVRT. 3, 4, 3 (*antea topothesia*) 3, 13, 5. 5, 1, 43. 6, 6, 17. 8, 6, 13. 9, 7, 21 COLVM. 11, 3, 13 PLIN. nat. 18, 22 PETRON. 74, 6 QVINT. decl. 388 p. 434, 20 IVV. 12, 111 TAC. agr. 36 -r ut Batavi miscere ictus *eqs.* (dial. 3). hist. 2, 2. 3, 9. 3, 24 ann. 1, 56. 4, 73. 6, 21. 11, 28 GELL. 16, 5, 8. APVL. flor. 18 p. 87 -r Euathlus postquam *eqs.* (FVLG. aet. mund. 13 p. 172, 22). MIN. FEL. 2, 3 *al.* TERT. nat. 1, 16 p. 88, 10 anim. 37 p. 363, 12. ITALA act. 16, 11 (Iren. 3, 14, 1) navigantes -r a Troade direximus *eqs.* (δέ, VVLG. autem). SOL. 27, 35 masculus *anguis* ... sublimior ... mitiorque. -r anguibus universis *eqs.* (*Plin. nat. 8, 87 aliter*). 32, 3 ITIN. Alex. 8. IVL. VAL. 2, 1 p. 66, 4 (Ps. Callisth. 2, 1 δέ). IVST. 20, 5, 1 AVSON. 462, 4 AMM. 14, 2, 13. 22, 8, 14. ANON. Vales. 4, 11 -r Galerius sic ebriosus fuit, ut *eqs.* 10, 48. SCHOL. Cic. Gron. D p. 317, 1 St. Sulla ... in civitatibus ... exercitum servandae fidei indigenarum gratia posuit. cum -r Sulla recessisset, Mithridates illas civitates corrupit *eqs.* (AVG. civ. 10, 13 p. 423, 19 D. *aliter p. 271, 7*). VVLG. gen. 2, 7 formavit -r dominus deus hominem *eqs.* (*sic passim, ubi hebr.* ו, *gr. plerumque* καί [δέ *ex gr.* gen. 16, 1]; *hic illic respondet* וַיְהִי καὶ ἐγένετο [gen. 8, 13. 30, 41 exod. 13, 17 Ios. 3, 14 *al. sed* III reg. 11, 29 factum est -r]). I Esdr. 6, 13 -r Thathanai *eqs.* (אֱדַיִן *i. 'tum', gr. 7, 1* τότε; *sic* Dan. 5, 13. 6, 3). act. 17, 17 (μὲν οὖν). AVG. civ. 18, 2 p. 258, 15 D. SVLP. SEV. chron. 1, 11, 6 -r post biennium *eqs. al.* CASSIOD. compl. in apoc. 13, 42 *al.* (*cf. Stangl, Bl. f. d. Gymnasialschulwesen 34, 1898, 565 n. 1*). ORIBAS. syn. 1, 12^init. (δέ, *rec. La* enim). *al.* RVF. podagr. 27^init. 32^init. ACT. Andr. 7 p. 45, 20 vocavit -r dominus (*gr.* καί). *et al.* *in ipso initio orationis (antea exhortatio alterius l. 75. 79. 80) vel libri* (*l. 81. cf. p. 262, 45. 264, 30. 269, 1*): VARRO rust. 2, 1, 3 cum accepissem condicionem et meae partes essent primae ...: '-r' inquam 'et homines et pecudes cum semper fuisse sit necesse natura' *eqs.* 2, 1, 11. 3, 9, 1 de gallinis dic sodes, Merula ... '-r sunt gallinae' *eqs.* CIC. Brut. 25 'sedentes ... agamus' ... consedimus. hic ego: 'laudare -r eloquentiam ... neque propositum nobis est hoc loco neque necessarium. rep. 1, 39 ego vero istud ipsum genus orationis quod polliceris expecto :: est -r, inquit Africanus, res publica res populi. leg. 3, 1 fin. 4, 3. CATVLL. 67, 19 nobis dicere ne dubita. 'primum -r virgo quod fertur tradita nobis falsum est *eqs.*' IVST. 18, 1, 1 VEN. FORT. vita Germ. 1, 1.

δ *accedit secundaria vel participium cohaerens cum antecedentibus*: Ⓘ *c. secundaria* (*cf. p. 260, 40*): VARRO ling. 5, 10 -r

[(*Skutsch*)-*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quoniam in haec sunt tripertita verba, quae sunt aut nostra aut aliena aut oblivia, de nostris dicam cur sint *eqs.* (rust. 1, 3, 3 TERT. resurr. 5 p. 31, 5. *cf.* quoniam -r: RHET. Her. 1, 4, 7. 2, 20, 31. 3, 12, 22. 3, 13, 24 CIC. orat. 177. 179 qu. -r causam quoque ostendimus, naturam nunc ... explicemus. part. 5. 27. 33 leg. 1, 20 fin. 2, 86 CIC. fil. epist. 16, 21, 3). CIC. inv. 2, 2 *Crotoniatae Zeuxin* deduxerunt in palaestram atque ei pueros ostenderunt ... cum puerorum -r formas ... magno hic opere miraretur, ... inquiunt (Cluent. 185 cum -r de furto quaereretur ..., tum *eqs.* [ac. 2, 9 Tim. 26]. de orat. 2, 14 cum -r accepta causa ... rem tractare coepi, nihil prius constituo *eqs.* Brut. 319 fin. 5, 41 *al.* APVL. flor. 16 p. 68 cum primum -r. TERT. spect. 23 p. 23, 10. *cf.* -r cum: LIV. 4, 23, 4. 9, 35, 5 PHAEDR. 1, 25, 5 CVRT. 8, 12, 15 MIN. FEL. 4, 1). CIC. de orat. 2, 32 ut -r de ipso genere sum confessus ... artem esse non maximam, sic illud adfirmo praecepta posse quaedam dari *eqs.* Brut. 201 ego tamquam de integro ordiens: quando -r, inquam, a Cotta et Sulpicio haec omnis fluxit oratio ..., revertar ad eos ipsos (off. 1, 30 QVINT. inst. 12, 2, 1). AETNA 358 sive peregrinis -r propriis⟨v⟩e potentes coniurant animae causis, ille impetus *eqs.* (OV. trist. 3, 10, 51 MANIL. 1, 865 COLVM. 9, 5, 5). TERT. apol. 11, 4 -r si est qui faciat deos, revertor ad causas *eqs.* (*cf.* si -r: AVG. civ. 9, 13 p. 385, 28 D.). resurr. 55 p. 113, 19 quamquam -r resurrecturam carnem ... probemus ..., tamen *eqs.* (HIER. epist. 15, 2, 1. *cf.* -r qu.: QVEROL. p. 19, 23. quamvis -r: PANEG. 12 (2), 32, 1). HIER. epist. 58, 5, 1 quia -r fraterne interrogas *eqs.* (AVG. civ. 8, 22 p. 353, 21 D. *cf.* GREG. M. in Ezech. 1, 1, 4 -r quia). (II) *c. participio* (*substantivo infra l. 53. hic illic -r anteponitur, quamquam ad partic. pertinere videtur, ex. gr. infra l. 37. 46. 48. 51. cf. p. 260, 73*): RHET. Her. 1, 16, 26 quae constitutiones ... sint, videor ostendisse ... constitutione -r reperta statim quaerenda ratio est. CIC. de orat. 2, 252 *enumeravit quae genera ridiculi oratori non conveniant.* detractis -r tot rebus ex hoc oratorio loco facetiae reliquae sunt. 3, 119 explicatis -r his generibus (top. 65). part. 68. fin. 3, 20 initiis -r ita constitutis. 3, 31 circumscriptis -r iis sententiis, quas posui, ... relinquitur ut *eqs.* 5, 20 expositis iam -r sex ... sententiis trium proximarum hi principes (5, 27). Tusc. 3, 45 exaggeratis -r regiis opibus ... quid adiungit? SALL. Iug. 40, 4 plebes incredibile memoratu est ... quanta ... vi rogationem iusserit ... odio nobilitatis ... -r ceteris metu perculsis M. Scaurus *eqs.* LIV. 1, 22, 2 aetas viresque ... animum *Hostili* stimulabant. senescere -r civitatem otio ratus ... materiam excitandi belli quaerebat (29, 33, 1). 1, 27, 2. 3, 36, 3 idus tum Maiae sollemnes ineundis magistratibus erant. inito -r magistratu *eqs.* 5, 19, 2. 6, 35, 6. 22, 22, 4 Scipio fratri se coniungit ... occupatis -r Carthaginiensibus Celtiberico bello (*22, 2, 7*) ... Hiberum transgrediuntur *eqs.* 23, 28, 6 pecunias imperat populis ... pecuniis -r raptim exactis *eqs.* 44, 10, 7 *al.* CVRT. 3, 7, 5 ludos celebravit. spectanti nuntius adfertur ... -r edito spectaculo ludicro castrisque motis ... ad urbem Mallum pervenit *eqs.* 4, 2, 12. 7, 2, 31. 9, 8, 13 diruta -r arce *eqs. al.* COLVM. 9, 6, 1 -r ordinatis sedibus *apii* albaria fabricanda sunt. 11, 1, 13 *al.* PETRON. 110, 8 rem sua memoria factam ... expositurum se esse ... conversis -r omnium in se vultibus ... sic orsus est *eqs.* 115, 2. TAC. ann. 12, 30. 15, 2 FLOR. epit. 3, 3, 3. AMM. 14, 2, 8. 15, 5, 35 -r Silvano interfecto. HIER. epist. 1, 7, 1 AVG civ. 4, 9 p. 156, 26 D. GREG. TVR. Thom. p. 103, 13. *et al.* *nota* (*v. supra l. 26*): VOPISC. Aurelian. 32, 4 princeps -r totius orbis pacatis oriente Gallis ... Romam iter flexit.

iuncturae ad II (*ubi -r plus minus abundanter positum esse vid tur. monemus vergentis Latinitatis pauciores nobis schedulas praesto fuisse. v. et p. 267, 34*): deinceps -r: *v. p. 268, 49.* CIC. leg. 3, 27 (-r *om. B*). ergo -r: *v. s. v.* ergo. iam -r: *v. p. 266, 3. cf.* iam *p. 129, 48.* idcirco -r: VICTORIN. PETAV. fabr. mund. 1 p. 3, 8 CLAVD. DON. Aen. 1, 235 p. 54, 9. AMBROSIAST. in Gal. 2, 10 RVFIN. Clement. 8, 48. nempe -r: RHET. Her. 2, 12, 17 CIC. Brut. 21 part. 42. nimirum -r: *v. p. 256, 72.* postea -r: HYG. astr. 2, 7 p. 43, 6. proinde -r: GELL. 4, 1, 12. 14, 3, 11 TERT. orat. 3 p. 182, 23 anim. 32 p. 352, 18 adv. Marc. 4, 29 p. 522, 12. propterea -r (*aliter p. 263, 14. 264, 61*): TERT. adv. Marc. 5, 9 p. 603, 6. quare -r: PS. QVINT. decl. 1, 1. 1, 2 (-r *bis om. β γ*). tum -r: *v. p. 256, 25. cf. p. 268, 20.* *nota*: PLAVT. Poen. 555 ita profecto est. sed agite (*cf. p. 262, 21*) -r, ut sciam vos scire rem, ... dicite. *(Skutsch)-Rehm.*

ignārius, -a, -um *ab* ignis. *de lapide -o* (*gr.* πυρίτης): HIER. tract. in psalm. I p. 143, 9 lapis qui vulgo vocatur -us (*cf. II p. 89, 26* de lapidibus ignitis). GLOSS.L I Ansil. CO 119 †cognabo (cannabum *Heraeus*) -um (*sc.* '*fomes*'), unde ignis excutitur. Corp. Christ. I 35 -um aalgwerc (*anglos.*) *adhibetur in medicina*: SORAN. 75 lapidem -um (*gr. p. 56, 16* λίθον πυρίτου) bene tritum ceroto miscemus. MARCELL. med. 33, 25 lapidem -um contusum resinae mixtum pro emplastro impone ramitoso. *cf.* igniarius. *Rubenbauer.*

īgnārurēs: ἀγνοοῦντες GLOSS.L II Philox. IG 2 (= 23). [*falso trad.*: PLAVT. Poen. 47; *v. vol. VI 2121, 84.*] [*v.* gnaruris. *J.*]

×**īgnārus**, -a, -um. [*v.* gnarus. *J.*] *de origine*: ISID. orig. 10, 142 -us, non gnarus, id est inscius, id est sine naribus. olfecisse enim veteres scisse dicebant (*sim.* 11, 1, 47). *de orthographia*: *in codd. dett. hic illic scribitur* ingn-. *de formis*: CIC. orat. 158 (*v. vol. VI 2122, 17*). PRISC. gramm. II 30, 9 n ... transit in g, ut 'ignosco', 'ignavus', 'ignotus', '-us' ...; potest tamen in quibusdam eorum etiam per concisionem adempta videri n, quia in simplicibus quoque potest inveniri per adiectionem g, ut 'gnatus', 'gnarus' (*sim.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 9. CASSIOD. [*ex Papiriano*] gramm. VII 162, 8). *de comparatione*: -issimus: PLAVT. Pseud. 1161 (*v. p. 275, 12*). GELL. 14, 1, 13 (*v. p. 276, 5*). DON. Ter. Andr. 765 ut -issimum se ostendat. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 19 B. inprudens: indoctus. rudis. -us. p. 432, 9 -us: inscius. inprudens. expers. p. 443, 8 (*v. vol. VI 2123, 80*). GELL. 9, 12, 20 '-us' aeque (*sc. ut* nescius) utroque versum dicitur non tantum, qui ignorat, set ⟨et⟩ qui ignoratur (ISID. orig. 10, 142. *cf.* NON. p. 129, 17, *v. p. 276, 15*). SERV. auct. Aen. 2, 106 (*v. infra l. 58*). DIFF. Suet. 310, 6 -us est inscius. 310, 9 -um esse inscientem. ISID. orig. 5, 27, 25 -us sine scientia. 10, 112 gnarus ..., cui contrarius -us, nesciens. GLOSS. ἄπειρος. ἄγνωστος. GLOSS.L II Abav. IG 3 -us: nescius, idiota. III Abstr. IG 3 inscius, ignorans. *de differentiis*: DON. Ter. Eun. 136 (*v. infra l. 46*). SERV. Aen. 1, 198 (*v. l. 68*; = ISID. orig. 10, 142; *sim.* ISID. diff. 1, 295). *legitur inde a* PLAVTO (*bis*) *et* TER. (*5ies*), *saepius in prosa apud* CIC., SALL., LIV., CVRT., QVINT., TAC.; *deest e. g.* VARRONI (imperitus *5ies*, in-, nescius *singulis locis*), RHET. Her. (imperitus *4r*, inscius *semel*, nescius *bis*), CAES. (imperitus *10ies*, inscius *bis*), NEP. (imperitus *semel*, inscius *bis*), TIB. (nescius *bis*), PERS. (nescius *bis*), MART. (nescius *semel*), IVV. (inscius *semel*, nescius *bis*), VVLG. (imperitus *ter*, inscius *5ies*, nescius *bis*). [*dub. interpr.* (*in loco corrupto*): AMM. 19, 6, 10. *perperam trad.* (*cf. et s.* ignavus *p. 278, 63. 68*): CIC. epist. 10, 3, 1 (ignatam *vel* ignaram *trad., v. s.* ignotus). TAC. Agr. 37 (*v. vol. VI 2122, 45*). ann. 11, 18 (*dett.*). 12, 11 (*dett.*). APVL. Plat. 2, 22 (*v. vol. VI 2122, 75*). *dub. an recte trad.*: APVL. apol. 12 Platonica, rarissimo cuique ... -a (*Fφ*, gnara *v; v. vol. VI 2123, 71*). *incert. trad.* (*in loco corrupto*): TAC. ann. 14, 7. *per coniect. insert.*: OV. met. 10, 225; *de* TREB. trig. tyr. 30, 21 *v. vol. VI 2122, 78.*]

I *vi activa: qui aliquid non scit, aliquem non novit, alicuius rei imperitus est, i. q. ignorans, nescius, imperitus (aliquotiens etiam de eo qui aliquid nondum scit, fere i. q. inopinatus, non suspicatus [e. g. l. 63. 73. p. 273, 30. 52. 275, 22], vel de eo, qui aliquid non iam scit, fere i. q. immemor [e. g. l. 45. 68. p. 275, 65]; saepius etiam presse fere i. q. expers, abstinens sim. [cf. ignoro p. 313, 41], v. e. g. p. 273, 63. 77)*:

A *de animantibus*: **1** *add. structurae*: **a** *cas.*: α *gen.*: (a) *rerum* (*cf.* CHAR. gramm. I 293, 4 [= p. 381, 20 B.] ARVS. gramm. VII 480, 6): PLAVT. Poen. 656 ait se peregrinum esse huius -um oppidi (*cf.* LIV. 1, 35, 3 Numam -um urbis). TER. Ad. 160 ne te -um fuisse dicas meorum morum (LIV. 37, 36, 2. 42, 62, 13. CVRT. 4, 12, 11 Gortuae ..., iam degeneres et patrii moris -i [*fere i. q. immemores*]. QVINT. inst. 12, 3, 4 TAC. ann. 6, 12). Eun. 136 inprudens harum rerum -usque omnium (DON. *ad l.*: 'imprudens' per se, '-us' per alios *eqs.* CIC. Flacc. 16 imperiti homines, rerum omnium rudes -ique. Sest. 15. 47. Marcell. 22 *syn.* rudis. Phil. 2, 37 *syn.* indoctus. 3, 4. 8, 2 [*v. p. 273, 4*]. de orat. 2, 3 rudem aut -um. Att. 5, 10, 4 [*v. p. 274, 56*]. SALL. Iug. 104, 2 VERG. Aen. 8, 730. 10, 666 [SERV. auct.: nesciens]. LIV. 24, 48, 4 *et quater.* COLVM. 1 praef. 12 [*syn.* nescius, *opp.* peritus]. QVINT. inst. 12, 3, 1 FRONTIN. strat. 1, 5, 13. *et apud* SVET., FRONTONEM, APVL., SPART., OPTAT., VEG. mil., HIER., CLAVD., AVG., OROS., CASSIOD., IORD. *nota add. part.* [*cf. p. 273, 34*]: FRONTIN. strat. 1, 11, 7 actae rei. CYPR. epist. 67, 5 p. 739, 21 gestae rei. COD. Iust. 6, 2, 22, 2 [*a. 530*] rei subreptae [*cf. p. 274, 82*]). Haut. 226 habet bene et pudice eductam, -am artis meretriciae (VERG. Aen. 2, 106 [*cf.* SERV. auct. *ad l.* -i: aut nescientes, aut imprudentes]. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 114 HIER. epist. 49, 12, 2). Hec. 675 -um censes tuarum lacrimarum esse me? 682 erras, tui animi si me esse -um putas (LIV. 37, 36, 2 TAC. hist. 1, 26). CIC. Quinct. 64 ei misero absenti -o fortunarum suarum (LIV. 9, 8, 4. *cf.* CIC. S. Rosc. 98 casus sui [LIV. 30, 12, 8 VAL. MAX. 1, 8, 9. TAC. ann. 2, 23 *opp.* prudens. AVG. civ. 14, 27 p. 56, 8 D.]). Verr. II 4, 77 *signum* -i totius negotii ac religionis ... sustulerunt (Caecin. 32 homo imperitus iuris, -us negotiorum ac litium. Cluent. 77). Cluent. 13 ceteros sui tanti mali -os esse cupiebat (Sest. 16 *v. infra l. 73.* VERG. Aen. 1, 198 [SERV. *ad l.*: -i pro inmemores. et est acyrologia; -us enim est qui ignorat, inmemor qui oblitus est]. 1, 630 OV. met. 11, 573 LIV. 25, 24, 6 SEN. dial. 6, 20, 1 PLIN. epist. 7, 27, 6 CYPR. hab. virg. 14). Rab. perd. 28 adeone -us es disciplinae consuetudinisque nostrae, ut haec nescias? (Cael. 1 *v. infra l. 80*). Sest. 16 consul ... -us ... et inprudens inpendentium tantorum scelerum et malorum (*v. supra l. 67.* SALL. epist. Mithr. 10 VERG. Aen. 2, 106 LVCAN. 5, 35 VAL. FL. 2, 1 DRAC. Orest. 35. *cf.* CYPR. laps. 9 inprovidi et tanti facinoris -i). 41 homines -i veritatis (SEN. dial. 4, 27, 2 CYPR. epist. 67, 5 p. 739, 21. *cf.* VELL. 2, 23, 4 veri vetustatisque). 119 non sum tam -us ... causarum, non tam insolens in dicendo (LIV. 39, 12, 2. 40, 39, 5 PLIN. nat. 2, 54. 17, 85 CLAVD. 17, 227). Cael. 1 siquis ... adsit, -us legum, iudiciorum, consuetudinis nostrae (*v. supra l. 72.* de orat. 1, 40 *syn.* rudem. orat. 120. MANIL. 2, 100 [*v. p. 273, 80*]. CYPR. epist. 27, 3 p. 543, 14 [*v. p. 273, 60*]. HIL. in Matth. 32, 3 *al.*). Balb. 47 dicat se non imperitum foederis, non rudem exemplorum, non -um belli fuisse (SALL. Iug. 28, 5. 96, 1 [*syn.* ru-

[*Wiese*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

dis]. TAC. hist. 2, 18). har. resp. 48 viri ... illius ... furoris -i (VAL. FL. 3, 290). Mil. 72 nec tam sum ... vestri sensus -us atque expers, ut nesciam *eqs.* (SACR. Greg. 4, 5). Phil. 2, 7 homo et humanitatis expers et vitae communis -us. 8, 2 -i non modo rerum, sed etiam verborum (*v. p. 272, 49.* FRONTO p. 62, 11 N. [*syn.* imperitus, *opp.* peritus]). 14, 13 hominibus virtutis -is (MELA 3, 53 *syn.* expers). de orat. 1, 14 totius rationis -i (nat. deor. 2, 54 physicae rationis. VITR. 1, 1, 13 plasticae [*syn.* inperitus]. COLVM. 6, 2, 11 verae [PS. APVL. Ascl. 27]. 7, 3, 16 QVINT. inst. 4, 2, 29. 11, 3, 180 TAC. ann. 1, 28 *al.*). 1, 40 haec aetas nostra (*metonym.*) ... iuris -a est (orat. 120 civilis. SEN. benef. 3, 18, 2 humani. VLP. dig. 32, 1 pr. *al.*). 2, 1 Antonium omnino omnis eruditionis expertem atque -um fuisse. ac. 1, 46 Carneades ... nullius philosophiae partis -us ... fuit (MIN. FEL. 5, 2). Att. 13, 6, 4 nos, -i pulcherrimorum institutorum (epist. 7, 23, 2). *al.* LVCR. 4, 436 maris -is. SALL. Catil. 17, 7 Crassum non -um eius consili fuisse (Iug. 36, 3 LIV. 1, 58, 1. 33, 47, 10 DICT. 2, 37). 51, 27 ubi imperium ad -os eius (cives *var. l.*) ... pervenit. Iug. 12, 5 -us loci (VERG. Aen. 1, 332 [*v. infra l. 76*]. 2, 384 LIV. 22, 31, 4 [*v. vol. VI 2122, 43*]. 37, 27, 6 VAL. FL. 5, 389 STAT. Theb. 3, 358. 12, 206 [*syn.* rudis]. FRONTIN. strat. 2, 5, 7 EPIT. Alex. 85 HIL. in Matth. 25, 8). 85, 10 ut ... -us omnium trepidet (LIV. 1, 22, 6 *et* 6ies CVRT. 4, 5, 19 *et bis* TAC. hist. 5, 3 ann. 6, 48 CYPR. patient. 12 p. 405, 15 [*syn.* nescius]. AVSON. 457, 2. CLAVD. DON. Aen. 2, 685 nobis insciis omniumque -is. SVLP. SEV. dial. 3, 1, 2). rep. 2, 10, 9 homines nobiles ... -ei laboris hostium militiae (Tac. hist. 1, 88 *et bis*). VERG. georg. 1, 41 -os ... viae ... agrestis (Aen. 3, 569). Aen. 4, 508 regina ... haud -a futuri (HOR. sat. 1, 1, 35 OV. met. 15, 815 LIV. 8, 7, 12 [*v. p. 274, 58*]. VAL. FL. 7, 192 TAC. hist. 1, 29. AVG. civ. 3, 2 p. 99, 4 D. [*syn.* nesciens]). 5, 284 serva ... operum haud -a Minervae (APVL. met. 9, 11 *syn.* expers). 9, 287 *genetricem* -am huius ... pericli (CVRT. 10, 1, 29). OV. epist. 19, 200 parentes -os culpae quos facis esse tuae. et cur ignorent? (*cf. infra l. 55*). met. 2, 156 Tethys, fatorum -a nepotis (8, 241 EPICED. Drusi 21 VAL. MAX. 2, 10, 4 LVCAN. 4, 232 STAT. Theb. 9, 207). LIV. 7, 7, 4 auctarum virium hostis (*opp.* memores). 25, 15, 11 Atinius ... et fraudis intestinae (TAC. ann. 2, 46) et hostium insidiarum -us (CVRT. 8, 1, 3). 35, 15, 8 Minnio, -us omnium externorum (35, 26, 4). 41, 19, 11 cladis (SIL. 16, 79). *al.* VITR. 1, 1, 3 medicinae non sit -us *architectus* (*opp.* peritus. APVL. apol. 33). SEN. Herc. f. 296 magna ... nimium loquor -a nostrae sortis (LVCAN. 3, 319 TAC. hist. 2, 70 SVET. Dom. 14, 1. *cf. p. 274, 21*). dial. 9, 9, 5 plerisque -is etiam puerilium litterarum (PLIN. nat. 25, 16. QVINT. inst. 5, 14, 29 [*syn.* imperitus]. TAC. ann. 2, 54. 6, 21 COD. Iust. 6, 30, 22, 2b). epist. 122, 6 verae voluptatis -i. *al.* CVRT. 5, 11, 7 Bessus quamquam erat Graeci sermonis -us (9, 1, 5 SVET. Claud. 16, 2 APVL. met. 9, 39 SOL. 31, 3 HIER. epist. 34, 3, 2 CASSIAN. inst. 5, 39, 1. *aliter* APVL. met. 11, 27 conveni ... eum ... nec ipsum futuri sermonis -um. *cf.* LIV. 9, 36, 4 servus ... haud -us linguae eiusdem. HIER. epist. 57, 2, 2 Graeci ... eloquii. *v. etiam p. 274, 20. 23*). COLVM. 1 praef. 22 rerum naturae sagacissimus, declinationum mundi non -us. MELA 3, 51 aliarum opum -i, tantum pecore ac finibus dites. PETRON. 123, 230 oneris ... -a iuventus. QVINT. inst. 2, 20, 8 iustitiae (*opp.* peritus). TAC. hist. 1, 11 provinciam (*metonym.*) ... insciam legum, -am magistratuum. ann. 2, 42 *Archelaus* -us doli *eqs.* (AVSON. Mos. 250). 11, 13 Claudius matrimonii sui -us (*sc. quam malum esset*). *al.* FRONTO p. 220, 14 N. quis ita -us est bellicarum memoriarum, qui ignoret *eqs.*? AFRIC. dig. 12, 1, 41 status sui -us (*cf. p. 274, 17*). VLP. dig. 50, 17, 19 pr. condicionis (COD. Iust. 10, 33 [32], 2). APVL. met. 9, 23 maritus ... -us suorum (*sc. uxoris suae adulterii*) domus alienae percenset infortunium. *al.* TERT. resurr. 36 p. 78, 8 dominus ... scripturarum -os *eos* increpans. CYPR. epist. 27, 3 p. 543, 14 praecepti et legis -us (*opp.* peritus. SVLP. SEV. chron. 1, 23, 5). SPART. Sept. Sev. 19, 8 vini ... cupidus, carnis frequenter -us. Pesc. 6, 6 rei veneriae nisi ad creandos liberos prorsus -us (*cf.* CAPITOL. Alb. 11, 7 aversae Veneris). HIL. trin. 7, 3 p. 200C non ... navem e portu solvo naufragii -us (*syn.* nescius, incertus. *cf.* HIER. epist. 14, 6, 2 fluctuum). AMM. 30, 10, 1 gestorum (CLAVD. DON. Aen. 1, 715 p. 139, 24). *al.* COD. Theod. 9, 4, 1 (*a. 393*; = COD. Iust. 9, 7, 1) quis modestiae nescius et pudoris -us. *al.* *m. sg. pro subst.* (*cf. p. 276, 24*): HOR. epist. 2, 1, 114 navem agere -us navis timet. GERM. 176 quamlibet -um caeli. SEN. benef. 5, 20, 2 barbarus et -us formae publicae.

ⓑ *animantium*: CIC. ad Q. fr. 2, 9 (8), 2 ille -us sui comitatus. SALL. Iug. 19, 7 rex Bocchus ... praeter nomen cetera -us populi Romani (*cf.* LIV. 27, 20, 4 ultimam Hispaniae oram ... -am adhuc Romanorum esse. 35, 18, 2 peritus Graeciae nec -us Romanorum). 49, 4 Metellus -us hostium (rep. 2, 10, 9 [*v. supra l. 25*]). VERG. Aen. 1, 332 -i hominumque locorumque erramus (*v. supra l. 18*). HOR. epist. 2, 1, 132 -a puella mariti (*cf.* SIL. 2, 68 haec -a viri vacuoque assueta cubili. *cf. l. 84*). OV. met. 2, 496 Lycaoniae proles -a parentis, Arcas (*cf.* PLIN. epist. 8, 23, 8 filiam pupillam -am ... patris reliquit [TERT. anim. 34 p. 359, 6. adv. Val. 19 p. 198, 8 (*syn.* ignorans)]). MANIL. 2, 100 pecudes et muta animalia ... cum maneant -a (ignata *M*) sui legisque (PLIN. paneg. 44, 3. *cf.* STAT. Theb. 6, 163 blandus ad illam *eras*, nate, magis solam nosse atque audire vocantem, -usque mei). VAL. MAX. 5, 1, 4 quem si quis -us vir⟨i⟩ aspexisset (5, 4 ext. 6. *cf. p. 273, 77*). PLIN. nat. 11, 109 ex diverso convehunt *formicae* altera alterius -a (-ę *Fa*). TAC. hist. 1, 49 amicorum libertorumque ..., si mali forent, usque ad culpam -us (ignavus *Acidal.*) Galba. *al.*

ⓒ *gen. gerundii vel gerundivi* (*cf.* ARVS. gramm. VII 480, 8): CIC. de orat. 1, 63 si ... -us ... sit faciundae ac poliendae orationis. VERG. Aen. 5, 618 haud -a nocendi. QVINT. inst. 2, 3, 7 hunc disertum praeceptorem prudentem quoque et non -um docendi esse oportebit. decl. 272 p. 114, 24 nemo adeo -us est loquendi, ut nesciat. TAC. hist. 5, 15 periti nandi cum -is. PANEG. 11 (3), 17, 3 mihi ... opum vacuo et -o ambiundi. AVSON. 420, 3 -is iudicandi et poeticae oeconomiae expertibus. AMM. 16, 12, 3 qui -us pavendi. *al.* CLAVD. 10, 4 adhuc -us amandi. SVLP. SEV. dial. 1, 16, 1 -us germinis eligendi. *m. sg. pro subst.*: CIC. de orat. 3, 175 res una, quae magis oratorem ab imperito dicendi -oque distinguat (*syn.* rudis).

β de, *abl.*, *acc.*: ⓐ de (*cf.* certior factus, dubius *sim.*): TAC. hist. 1, 67 Helvetii ... de caede Galbae -i. VLP. dig. 40, 12, 12, 1 cum de statu -us esset *infans subreptus*. LEO M. serm. 82, 5 (*syn.* dubius de). ⓑ *abl.* (*cf.* expers *sim.*; *abl. resp.*: *l. 23. cf. p. 275, 79*): CASSIAN. inst. 5, 39, 3 quippe universis in illa regione notitia linguae huius penitus -is (*cf.* CASSIOD. hist. 5, 8 p. 992A Latino sermone). VEN. FORT. carm. 6, 5, 11 -i sorte futuri. carm. app. 1 (p. 377), 246 (*syn.* nescia). *m. sg. pro subst.*: CONC.S I 5 p. 334, 2 rec. Q utpote ab -o sermone (ὡς παρὰ ἰδιώτου τῷ λόγῳ). ⓒ *acc.* (*cf. Löfstedt, Syntact. I 199 sq.*): *sine* esse: CARM. epigr. 548, 5 (*s. IV?*) dedita coniugi soli suo, -a alienum. GREG. TVR. Iul. 29 festivitatis tempus -a plebs (*syn.* nesciens). glor. mart. 83 p. 544, 26 -us vir nomina (nominum *var. l.*) beatorum (*cf. Bonnet, Latin de Grég. 536; Löfstedt, Eran. 8, 1908, 113*). *c.* esse: GREG. TVR. glor. conf. 17 nomen -i erant.

b *seq. enunt. vel inf.*: α *enunt. interrog.*: CIC. Verr. II 1, 65 tametsi erat -us quantum sibi ... mali constitueretur. p. red. in sen. 18 -o populo Romano quid ageretur. Sest. 60 -i quid gravitas ... valeret har. resp. 2 -us ille qui consules essent (Pis. 72 APVL. met. 5, 31). top. 75 parvi saepe indicaverunt aliquid, quo id pertineret, -i. Tusc. 3, 21 hominem ... -um quem ad modum rebus secundis uti conveniret (SEN. epist. 113, 30). epist. 13, 9, 3 cuius rei quantam potestatem quaestor habeat, non sum -us. *al.* LVCR. 5, 88 (= 6, 64) miseri ..., -i quid queat esse, quid nequeat. SALL. Iug. 67, 1 Romani milites, ... -i, quid potissimum facerent (LIV. 25, 31, 9. 33, 10, 5 [*v. infra l. 67*]). VERG. Aen. 11, 154 haud -us eram, quantum nova gloria in armis ... posset. HOR. sat. 2, 4, 38 -um, quibus *piscibus* est ius aptius OV. met. 2, 191 quid ... agat, -us stupet *Phaethon.* LIV. 7, 36, 2 -i, cives an hostes essent, praesidium erumperet, an consul castra cepisset. 21, 63, 14 apud -os, quid trepidaretur. 28, 45, 4. *al. saepe.* SEN. nat. 7, 1, 5 -us utrum debeat mirari an timere. *al.* CVRT. 6, 8, 26 plerisque, quid parasset quove casu extinctus esset, -is (TAC. hist. 2, 42). *al.* LVCAN. 5, 284 -os, ad quae portenta paremur. STAT. Theb. 9, 778 Amphion -us adhuc, quae funera campis ille daret. QVINT. inst. 6, 1, 40 -i, qui esset epilogus. 8, 3, 4 quo essent in loco -os. TAC. hist. 2, 45 ea res haesitationem attulit -is adhuc an impetrassent. *al.* PLIN. paneg. 26, 2 -i ... quid rogassent, quid non impetrassent, donec plane scirent, differebantur. VLP. dig. 14, 1, 1 pr. APVL. Plat. 2, 11 HIL. in Matth. 3, 3 SVLP. SEV. Mart. 12, 1. DRAC. Romul. 8, 592 (*syn.* nescius). COD. Iust. 9, 12, 4, 1 (*a. 293*) GREG. TVR. dorm. 6. *nota structuram duplicem* (*cf. l. 67*): CIC. Att. 5, 10, 4 nec ... umquam tam diu -us rerum mearum fui, quid de Caesaris, quid de Milonis nominibus actum sit (*v. p. 272, 50*). LIV. 8, 7, 12 -us facti futurique, laus an poena merita esset (*v. p. 273, 27*).

β *seq. acc. c. inf.* (*cf. p. 276, 7*): CIC. de orat. 2, 133 -i omnis controversias ad universi generis vim et naturam referri. Tusc. 2, 3 non sumus -i multos studiose contra esse dicturos (CLAVD. DON. Aen. 1, 350. *cf.* LIV. 6, 25, 2 ne patres -i sint Tusculanos ... descisse. 9, 8, 3 haud sum -us ... me ... iussum ... dicere [21, 22, 1 TAC. ann. 6, 32. 11, 27]. QVINT. inst. 3, 1, 2 nec sum -us ... studiosos ... desiderasse [TAC. hist. 4, 84 ann. 6, 7]). OV. met. 6, 263 -us non omnes esse rogandos. 8, 196. LIV. 5, 21, 5 Veientes -i se ... a suis vatibus ... proditos. 33, 10, 5 ab -is militibus, omissam ab hoste pugnam et quid imperator vellet, inpetus in eos est factus (*v. supra l. 39*). *al.* VAL. MAX. 8, 14, 1 Africanus ... non ... -us ... eorum extingui memoriam non posse. CVRT. 9, 9, 22 aestum paulo post mare relaturum ... -i. *al.* PLIN. nat. 2, 162 mihi ... haud -o (-os R^2, ignoto R^1S, ignoro *rv*) quosdam Alpium vertices ... quinquaginta milium passuum adsurgere. 29, 1 *nos* ..., quamquam non -os (ignoros *R*, -us *dT*, -us sim *ErG*, -us sum *C*), nulli ante haec Latino sermone condita. *al.* VAL. FL. 8, 196 -us fixas iam numine rupes stare. FRONTIN. strat. 2, 1, 8 Fabius Maximus non -us Gallos praevalere. TAC. Agr. 18 *Agricola* non -us instandum famae. *al.* PLIN. paneg. 65, 2 non -us ... nemini religiosius quod iuraverit custodiendum. SVET. Claud. 24, 1 -us ... 'libertinos' dictos ... ingenuos ex his procreatos. FRONTO p. 204, 20 N. PAPIN. dig. 29, 1, 36, 2 VOPISC. quatt. tyr. 3, 1 CLAVD. DON. Aen. 4, 365 p. 406, 29 COD. Theod. 9, 10, 3 (*a. 319*; = COD. Iust. 9, 12, 7). INST. Iust. 4, 1, 16 (18) dominus ... -us rem esse subreptam (*cf. p. 272, 56*).

γ *inf.*: *pass.* (*vel mediopass.*): SEN. Herc. O. 260 serpens ... -a vinci. STAT. Theb. 3, 67 placito ... -a moveri Atropos. CLAVD. 20,

[*Wiese*]

430 *belua* brevibus deprensa vadis -a reverti palpitat. *act.* (*cf. infra l. 78*): CARM. epigr. 1279, 2 rudis aurigae ... nec tamen -i flectere lora manu.

δ quod *sim.*: SPART. Sept. Sev. 1, 9 sedit in sella imperatoria ..., -us quod non liceret (SIDON. epist. 7, 18, 2 minime -us, quod ... mens pateat in libro. COD. Iust. 9, 39, 2, 1 [*a. 451*] non -o iudice, quod ... ferietur). CAEL. AVR. acut. 2, 39, 225 -us, quia post antecedentem diem esse in corporibus indigestio potest (*syn.* nescius. DRAC. laud. dei 3, 83).

2 *absol. vel obi. suppl.* (*cf. Kvičala, Neue Beiträge zur Erkl. der Aeneis, Prag 1891 p. 82 sq.; hic illic fere i. q. stultus, insipiens, e. g. l. 31. 50*): PLAVT. Pseud. 1161 an nescis quae sit haec res? :: iuxta cum -issimis. LVCIL. 1055 neu quî te -o (ignoro *codd.*) famuli[s] subducere ⟨quicquam possint⟩. CIC. dom. 139 id quod imperitus adulescens ... -us invitus ... fecisse dicatur. Planc. 40 me -o, necopinante, inscio. Phil. 2, 62 ut Caesare -o ... magister equitum constitueretur (LVCAN. 10, 58 TAC. ann. 11, 2). off. 3, 15 quod insit in his aliquid probi, quod capiat -os (*syn.* imperiti, *opp.* peritis). *al.* CATVLL. 64, 403 -o mater substernens se impia nato. SALL. Iug. 91, 1 -is omnibus parare, quae mox usui forent (LIV. 2, 12, 4. 32, 38, 6. 37, 29, 1. 40, 57, 1 [*syn.* necopinans]). hist. frg. 3, 98 B 17 -is cultoribus. VERG. Aen. 3, 338 quisnam *te* -um nostris deus adpulit oris? (SERV.: aliud disponentem). 10, 25 Aeneas -us abest (= 10, 85). *al.* PRIAP. 84, 4 -is ... agricolis (PANEG. 2 [10], 4, 3). CIRIS 420 patriam ... hostibus ... addixi -a. HOR. sat. 2, 6, 79 siquis ... laudat Arelli sollicitas -us opes. PROP. 3, 18, 29 hic olim -os luctus populavit Achivos. OV. met. 3, 243 comites ... -i (*sc. fati Actaeonis*). 5, 623 (*syn.* inscius, *item* 9, 155). 13, 873 -os nec quicquam tale timentes (trist. 3, 9, 25). *al.* LIV. 22, 22, 17 veluti -us in ... insidias ducit *pueros*. 25, 35, 7 -is hostibus ... emensus est iter (36, 43, 7 LVCAN. 6, 31 PANEG. 9 [12] 8, 3). *al.* GRATT. 98 -um ... volgus. CVRT. 4, 3, 18 periti -is parebant. 6, 9, 15 *al.* LVCAN. 6, 467 tonat -o caelum Iove. VAL. FL. 3, 172 -is ... umbris. *al.* STAT. Theb. 4, 246 -a matre (TAC. ann. 13, 12). silv. 1, 3, 62 -o domino ... tibi demet Hamadryas annos (TAC. ann. 12, 53 TERT. paenit. 9, 2 *al.*). *al. saepe.* TAC. hist. 1, 33 Othonem, qui ... ad -os (*sc. 'et Othonis et rei'*), inlatus *eqs.* ann. 12, 39 -is ducibus (13, 40 IVST. 14, 3, 11). 13, 16 (*syn.* nescius, *item* 14, 44). 13, 54 neque enim ludicris -i oblectabantur. *al.* PLIN. paneg. 9, 3 iam Caesar, iam imperator ... absens et -us (*postea* esse te nesciebās). SVET. Claud. 29, 1 honores exercitus ... largitus est, et quidem insciens plerumque et -us. Tib. 22 (*opp.* conscio). *al.* VLP. dig. 17, 1, 29 pr. (*opp.* sciens, *item* 17, 1, 29, 4). 47, 9, 3, 3 si -us recipit (*opp.* dolo malo). *al.* TERT. nat. 1, 20 p. 92, 26 (*opp.* gnari). *al.* CYPR. zel. 11 p. 426, 18 (*syn.* nescius). COMM. instr. 1, 1, 9 perdoctus -os instruo verum (*syn.* inscius). *al.* ARNOB. nat. 2, 54 p. 90, 17 *deo* invito ... aut ... nesciente, -o atque inscio. *et apud* VEG. mil., CLAVD., PHYSIOGN., COD. Theod., BOETH. *add.* in *c. abl. ger.* (*cf.* doctus *sim.*): CIC. de orat. 1, 88 docebat illum in animis ... permovendis non fuisse -um. *m. sg. pro subst.*: VERG. Aen. 3, 382 Italiam, quam tu iam rere propinquam vicinosque, -e, paras invadere portus (*cf.* CLAVD. DON. *ad l.*). OV. met. 2, 100 quid mea colla tenes blandis, -e, lacertis? (*cf. 58* nescius). CELS. 2, 10, 15 mittere ... sanguinem ... -o difficillimum est (*opp.* usum habenti). PLIN. nat. 28, 47 TAC. ann. 11, 35 APVL. met. 1, 20. TERT. idol. 10 p. 41, 3 (*opp.* sciens). ARNOB. nat. 3, 22 -o ac nescio. *al.*

B *de rebus*: 1 *absol.* (*cf. supra l. 10 sqq.*): CIC. carm. frg. 32 M. -is homines in vita mentibus errant (VERG. Aen. 4, 65 APVL. met. 10, 2). CATVLL. 64, 164 quid ego -is nequiquam conqueror auris? VERG. ecl. 6, 40 cum ... rara per -os (ignotos $Pa^2bc\gamma$) errent animalia montis. OV. epist. 8, 112 rerum ... oblita locique -a tetigi Scyria membra manu. ars. 2, 376 -o vipera laesa pede. met. 1, 453 non fors -a (*i. caeca*) ..., sed saeva Cupidinis ira (STAT. Theb. 12, 382). 7, 421 sumpserat -a (-us *N*) Theseus data pocula dextra. AVG. serm. ed. Mai 61, 2 cogitatio.

2 *add. structurae*: **a** *gen.*: VERG. Aen. 8, 187 vana superstitio veterumque -a deorum. HOR. carm. 2, 1, 34 flumina lugubris -a belli. LIV. 40, 47, 5 in tam rudibus et moris omnis -is ingeniis. SEN. dial. 11, 5, 5 vanos et pueriles animos, omnis solidae voluptatis -os. VAL. FL. 1, 69 -as Cereris ... terras. STAT. silv. 2, 2, 149 in vultu curarum -a voluptas. 4, 6, 91 casta -aque culpae mens domini (QVINT. inst. 1, 8, 4 omnium. DRAC. Orest. 271). QVINT. inst. 1, 4, 4 nec -a philosophiae *esse potest grammatice.* 12, 2, 20 -a ... huiusce doctrinae loquacitas. PLIN. paneg. 54, 1 quis ... locus miserae adulationis manebat -us? CYPR. Demetr. 5 p. 354, 15 inperitia veritatis -a. MAXIMIN. c. Ambr. 97 DRAC. laud. dei 3, 318 BOETH. cons. 2, 8, 14. *c. gen. gerund.* (*cf. p. 274, 4*): PS. RVFIN. in Os. 12, 11 p. 1025^{B} simulacra sentiendi ... -a. **b** *inf.* (*cf. p. 274, 83*): ARNOB. nat. 1, 58 mente simplici ... et -a lenociniis ampliare. **c** *abl.* (*cf. p. 274, 18*): PRISCILL. tract. 1, 15 -us deo gentilium error.

II *vi passiva i. q. ignotus* (*cf. p. 272, 8 sqq.*): A *de rebus* (*falso trad.* CIC. epist. 10, 3, 1 *v. p. 272, 25*): SALL. Iug. 18, 6 mare magnum et -a lingua commercio prohibebant. APVL. met. 7, 25 per obliquam -amque me ducebat viam. GREG. TVR. glor. mart. 23 p. 502, 16 *lymphae* ut initio produnt nescio, ita et fine clauduntur -o. *c. dat.* (*cf.* ignotus): SALL. Iug. 52, 4 regio hostibus -a. TAC. hist. 3, 8 quae -a Vespasiano aut vetita *erant.* ann. 3, 69 non ... sibi -a quae de Silano vulgabantur. 12, 45 nihil tam -um barbaris quam machinamenta (*opp.* gnara). 15, 62. GELL. 14, 1, 13 eadem ipsa (*sc. sidera*) ... sunt aliis omnino -issima (ignorissima *NOX*, ignotissima $N^2\Pi$; *opp.* nota). APVL. apol. 12 (*v. p. 272, 28*). OROS. apol. 8, 5 opinionis, -ae nobis. *c. acc. c. inf.*: TAC. ann. 4, 8 non ... sibi -um posse argui, quod *eqs.* *ntr. pl. pro subst.*: SALL. hist. frg. 1, 103 more humanae cupidinis -a visendi (= GELL. 9, 12, 22; *cf.* NON. p. 129, 20). TAC. ann. 6, 22 fallaciis -a dicentium. DICT. 2, 37 avidus -a cognoscendi. *c. dat.* (*cf. l. 1 18*): TAC. ann. 2, 13 per occulta et vigilibus -a ... adit castrorum vias.

B *de animantibus*: VERG. Aen. 10, 706 Paris urbe paterna occubat, -um Laurens habet ora Mimanta (*cf. ad l.* GELL. 9, 12, 22. NON. p. 129, 17 quod nesciatur aut sit incognitum. SERV.: '-um', id est ignoratum, qui nescitur). STAT. silv. 1, 4, 40 quae tum patrumque equitumque notavi lumina et -ae plebis lugere potentes! SEVERIN. doctr. p. 129 quem ... reprobaveris, sit tibi quasi -us. *c. dat.* (*cf. l. 11*): OV. met. 7, 404 Theseus, proles -a parenti.

syntactica: *saepissime ponitur in appositione et in abl. abs.* *saepe adhibetur figura quae vocatur litotes* (*v. e. g. p. 274, 61 sqq.; cf. etiam C. Weyman, Studien über die Fig. der Litotes p. 492*). *passim legitur masc. plur. pro subst.* (*e. g. p. 273, 17. 43. 274, 9 sq. 44. 50. 275, 12. 18. 35. 44*), *rarius masc. sing.* (*v. p. 273, 68. 274, 13. 22. 275, 49*) *et neutr. plur.* (*v. l. 8*). *structurae*: *gen.*: *p. 272, 40. 274, 56. 275, 65* (*gerund.*: *p. 274, 4. 275, 76*). *acc.*: *p. 274, 23.* *abl.*: *p. 274, 18. 275, 78.* in *c. abl.*: *p. 275, 47.* *acc. c. inf.*: *l. 7 et p. 274, 59.* *inf.*: *p. 274, 83. 275, 77.* *enunt. interrog.*: *p. 274, 30. 67.*

syn. et iuxta posita: *ad I*: dubius, expers, ignorans, imperitus, improvidus, imprudens, incertus, indoctus, insciens, insolens, necopinans, nesciens, nescius, rudis. *ad II*: incognitus, nescius. *opp.*: *ad I*: conscius, doctus, gnarus, memor, perdoctus, peritus, prudens, sagax, sciens, usum habens, volens (COD. Theod. 4, 12, 3). *ad II*: gnarus, notus.

adv. **ignārē** (SYNON. Cic. Char. gramm. p. 424, 4 B. erravit: secus fecit. temere fecit. -e fecit. perperam fecit *eqs.*): OROS. apol. 8, 2 haec utrum ab episcopo temere credita an malitiose ficta an -e subaudita videantur. *Wiese.*

1. ignātus *v.* innatus.

2. ignātus, -a, -um *ab* ignis, *secundum* gelatus (*Svennung, Wortstud. zu d. spätl. Oribasiusrez. 88*) *vel per hyperurbanismum q. d. sec.* picatus: picitus *sim.* (*Heraeus*). *i. q. ignitus*: ORIBAS. syn. 1, 17 p. $817^{med.}$ cnidio cocos ... est ... -am (*gr. 1, 17, 3* πυρώδης) et acuta purgat. *Rubenbauer.*

ignāvēsco, -ere *ab* ignavus. *i. q. languesco*: TERT. anim. 43 p. 372, 19 *anima* nec quiescit nec -it omnino (*cf. Is. 40, 28* וְלֹא יִיגָע לֹא יִיעַף ... יְהוָה, LXX θεὸς ... οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει; *Tert. adv. Prax. 16 p. 258, 16* deus ... non sitiet nec esuriet omnino).

×**ignāvia**, -ae, *f. ab* ignavus. *plur.*: GELL. 9, 5, 6 TERT. anim. 20. *de notione*: PAVL. FEST. p. 292 socordiam quidam pro -a posuerunt. GLOSS.[L] II Philox. IG 5 ἀπειρία, ἀδράνεια. V Aa I 58 -a (ignominia *corr. ex Acc.*) flebilitas, imbecillitas. V Abba IG 1 pigritia, dementia. NOT. Tir. 91, 78. *legitur inde a* NAEVIO *et* PLAVTO, *deest e. g. apud* TER., CATONEM, LVCIL., VARRONEM, CATVLL., LVCR., CAES. (*semel* BELL. Alex.), NEP., HOR., TIB., PROP., OV. (*saepissime* ignavus, *v. p. 278, 51*). SEN. trag. *al.; frequentant* SALL. (*26ies*), LIV. (*23ies*), TAC. (*29ies*). [*dub. emend.*: SALL. or. Macri 19 igna⟨via⟩m *Orelli*, ignavi *Gron.* *perperam traditur*: VAL. MAX. 2, 3, 1. *dub. interpret.*: SIDON. epist. 3, 9, 2 gerulus epistularum humilis, obscurus, despicabilis etiam usque ad damnum innocentis -ae (*i. stultitia? cf. p. 278, 3*).]

I *usus generalis*: 1 *i. q. habitus animi et corporis languidus, parum strenuus, officio impar* (*prope accedit 3*): PLAVT. Men. 976 molae, lassitudo, fames, frigus ... pretia sunt -ae *servorum.* Merc. 662 meā factum omnes dicent esse -ā. RHET. Her. 1, 5, 8 in contemptionem adducemus, si inertiam, -am, desidiam, luxuriam adversariorum proferemus (*cf.* CIC. inv. 1, 22). 3, 3, 6 quam is qui contra dicet iustitiam vocabit, nos demonstrabimus -am esse et inertiam ac pravam liberalitatem. CIC. off. 1, 73 ne aut temere desperet propter -am aut nimis confidat propter cupiditatem. Att. 8, 12, 2 non solum -ae dedecus, sed etiam perfidiae suspicionem fugiens. 9, 5, 2 praesentis ... temporis cognoscens temeritatem, -am, neglegentiam *Pompei* suscensebam. SALL. Catil. 52, 29 ubi socordiae te atque -ae tradideris, nequiquam deos implores. Iug. 85, 14 contemnunt novitatem meam, ego illorum -am. 85, 49. 95, 3. 112, 3. or. Macri 13 *ne* nomina rerum ad -am mutantes otium pro servitio appelletis (*cf.* TAC. ann. 3, 34). or. Phil. 12 metum an -am an dementiam ... appellem. LIV. 1, 46, 7 ut elanguescendum aliena -a esset (*cf.* 1, 47, 3). 2, 29, 1. SEN. epist. 94, 23 puta ... temeritati frenos iniectos, -ae subditum calcar. PETRON. 112, 6 VAL. FL. 3, 376. TAC. hist. 2, 38 quod singulis velut ictibus transacta sunt bella, -a principum factum est (EVTR. 9, 7). 2, 60 Othonis frater nullum discrimen adiit, pietate et -a excusatus. 3, 86 per -am (Agr. 41 PAPIN. dig. 50, 1, 13 COD. Theod. 6, 4, 22, 1. *cf. p. 277, 44*). 12, 10 dum socors domi, bellis

[*Skutsch*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

infaustus -am saevitiā tegat. 13, 6 invalidus senecta et -a Claudius. 15, 68 *opp.* ferociam. SVET. Iul. 7, 1 quasi pertaesus -am suam, quod nihildum a se memorabile actum esset. FRONTO p. 206, 14 N. miles ... ad -am redactus. VLP. dig. 26, 10, 4, 4 *tutores* qui nihil gesserunt, ... ob -am vel neglegentiam ... possunt removeri. GELL. 9, 5, 6 *Critolaus* voluptatem ait ... multa alia mala parere ex sese, iniurias, desidias, obliviones, -as. APVL. met. 2, 11 *vinum* restinguat pudoris -am et alacrem vigorem libidinis incutiat. TERT. patient. 7 p. 12, 8 ITIN. Alex. 8 AVSON. 465, 4 AMM. 14, 7, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 157, 16 St. VEG. mil. 3, 12 p. 95, 14 *al.* *addo locos nonn., ubi videtur spectare ad mores depravatos*: NAEV. com. 92 ad virtutem ut redeatis, abeatis ab -a, domos, patres, patriam ut colatis potius quam peregri probra. PLAVT. Most. 137 frugi usque et probus fui ... postea ... venit -a. Trin. 132 (*trop.*) dare ... argentum amanti homini ... quî exaedificaret suam incohatam -am. SALL. Iug. 44, 5 -ae luxuriaeque probra (85, 43. TAC. hist. 1, 50 SVET. Tib. 66. *cf.* SIL. 11, 33 luxus).

2 *de animo timori obnoxio i. q. anxietas, timiditas sim.*: RHET. Her. 4, 15, 21 in contione de virtute loqueris, in proelio prae -a tubae sonitum perferre non potes. 4, 36, 48 neglegentiā vestra sive -ā potius illos ... trucidatos esse. 4, 44, 57 cum possis cum summa virtute et honore pro patria interire, malle per dedecus et -am vivere. CIC. inv. 2, 165 quae ... contraria sunt, ut fortitudini -a et iustitiae iniustitia (Catil. 2, 25. fin. 1, 49 *syn.* timiditatem. 1, 50 CVRT. 4, 14, 26. *cf.* APVL. Plat. 2, 3). Rab. perd. 21 latere in occulto atque -am suam tenebrarum ac parietum custodiis tegere (22). Phil. 10, 17 desinant ... nimium esse timidi, ne ... obsit -a. Tusc. 3, 17 qui propter metum praesidium reliquit, quod est -ae. 4, 42. 5, 52 in quem ... metus *cadit*, in eundem formido, timiditas, pavor, -a (*cf.* 3, 14). off. 1, 102 propter pigritiam aut -am (1, 136). epist. 2, 16, 3. SALL. Catil. 27, 4 *Catilina* multa de -a eorum (*coniuratorum*) questus (*cf.* 43, 3). 58, 4 socordia atque -a Lentuli quantam ipsi nobisque cladem attulerit (Iug. 31, 3 rep. 2, 6, 2. 2, 10, 9). Iug. 4, 4 *al.* VERG. Aen. 11, 733 quis metus, ... quae tanta animis -a venit? (*cf.* STAT. Theb. 2, 548. 3, 607). LIV. 2, 65, 4 increpando simul temeritatem, simul -am (6, 24, 6. 9, 5, 6 CVRT. 9, 7, 17). 3, 67, 5 non illi vestram -am contempsere nec suae virtuti confisi sunt (4, 32, 2 *al.* SEN. dial. 9, 16, 2). 25, 18, 10 mollitiam -amque *Crispini*. VAL. MAX. 3, 3 ext. 2 Zeno increpitans ... Agrigentinis -am ac timiditatem (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 1. SVET. Cal. 45. *cf. l. 24*). 3, 5[in] taeterrimis -ae ac nequitiae sordibus. 7, 2, 2. SEN. epist. 45, 7 temeritas sub titulo fortitudinis latet, moderatio vocatur -a. TAC. hist. 2, 47 plura de extremis loqui pars -ae est. 2, 76 *coniunct.* sopor. 4, 11 Alfenus Varus -ae infamiaeque suae superfuit. ann. 11, 29 per -am (PORPH. Hor. carm. 3, 5, 26). 12, 49 -⟨a⟩ animi et derididiculo corporis iuxta despiciendus. *al.* FLOR. epit. 4, 7, 10 *syn.* metus. APVL. met. 3, 5. SOL. 27, 19 quasi testem -ae non reformident (*cf. Plin. nat. 8, 50* turpitudinem). PANEG. 5 (8), 9, 1 *al.* CAPITOL. Aur. 4, 10 CLAVD. 20, 563 COD. Theod. 7, 18, 4, 3 (*a. 380* = Iust. 12, 45, 1, 3) *si* flagitiosā -ā delitescat *desertor* (*cf.* 7, 22, 7. 12, 1, 83). 12, 1, 63 (*a. 373* = Iust. 10, 32, 26) -ae sectatores. *al.* *nota de anxia declinatione rationis reddendae*: PAPIN. dig. 31, 78, 2 (*loc. interpol.*) -am ... praetendentes audiri non oportere.

3 *i. q. pigritia*: CIC. epist. 12, 20 nec tua -a etiam ⟨mihi⟩ inertiam adferet. ad Qu. fr. 2, 8, 3 potius vestra iniuria quam -a meā cessem. SALL. Iug. 2, 4 qui dediti corporis gaudiis per luxum (*cf. supra l. 17*) et -am aetatem agunt (85, 1). TAC. ann. 14, 20 stantem populum spectavisse, ne si consideret, theatro dies totos -ā continuaret. 16, 18 *opp.* industria. PLIN. paneg. 66, 4 -a quadam et insito torpore. TERT. anim. 20 p. 333, 6 acuunt doctrinae, disciplinae, artes ..., obtundunt inscitiae (*A*; -a *B*), -ae, desidiae *eqs.* AMM. 14, 6, 18 ludibriis -ae torpentis. VVLG. Ios. 18, 3 usquequo marcetis -a? (ἐκλυθήσεσθε). RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 p. 234[C] *syn.* hebetudo. AVG. civ. 12, 18 p. 540, 30 D. non ... in *dei* vacatione cogitetur -a, desidia, inertia, sicut nec in eius opere labor, conatus, industria. PHYSIOGN. 50 *vultus* enormis stultitiam et -am testatur. MART. CAP. 9, 898 desidis -ae. *nota: i. q.* ἀεργία: CELS. 1, 1 -a corpus hebetat, labor firmat. SEN. benef. 4, 13, 1 corpora -a pallentia. TAC. hist. 5, 4 blandiente inertia septimum quoque annum -ae datum. *deposita vitii notione fere i. q. torpor, immobilitas*: SEN. nat. 3, 19, 3 anguillae ... gravis ... cibus ob -am, utique si altitudo illas luti penitus abscondit. TERT. anim. 28 p. 348, 1 cum fraude vitae ... excruciatae infra terram inedia, -a, umbra. *de bestiis* (*cf. l. 69*): COLVM. 6, 2, 12 *bos* inedia et siti compulsus deponit -am. 9, 7, 5 frigus *apibus* -am creat (PLIN. nat. 11, 35. 50). PLIN. nat. 17, 255 genus culicum, quos vocant centrinas, fucis apium similes -a malitiaque.

4 *i. q. debilitas, infirmitas*: a *corporis*: APVL. mund. 27 *homines*, quibus propter -am adpositum est pluribus indigere (*Ps. Arist. π. κόσμ. 6 p. 398 δι' ἀσθένειαν*). b *mentis sim.* (*prope accedit ad 5*): CLAVD. DON. Aen. 5, 499 voluit ... Acestes inter iuvenes numerari, non mentis -a, sed ludorum voto. MART. CAP. 9, 899 *Harmonia* exosa terrigenae stoliditatis -am. EVSTATH. Bas. hex. 5, 5 p. 914[C] non -a (ἀπειρία *Bas.*) *erat* culpanda cultorum. *spec. apud Eccl.*: CYPR. mort. 1 p. 297, 13 mentis -a comprimatur (Demetr. 16 p. 362, 7 PETR. CHRYS. serm. 13 p. 226[B]). PETR. CHRYS. serm. 22 p. 261[B] fluxam carnis detruncemus -am. *nota: de odore fatuo*: PLIN. nat. 12, 119 *Petraeum hypericum* coarguitur ... odoris -a.

5 *fere i. q. socordia, ignorantia* (*cf.* ignavus *p. 281, 64*): COMM. apol. 69 -a pueris opus est, non certe robustis. 711 suffecerat illis per -am tanta fecisse.

II *metonymia et prosopopoeia*: 1 *meton. de hominibus ignavis* (*v. etiam p. 277, 61. 66*): BELL. Alex. 29, 2 nullum ... processum virtus habebat aut periculum -a subibat. SALL. Catil. 20, 2 *non* ego per -am aut vana ingenia incerta pro certis captarem. CVRT. 5, 4, 31 -am quoque necessitas acuit (*cf.* PLIN. nat. 11, 45). VEG. mulom. 3 prol. 1 (*cf.* VEG. mil. 3, 8 p. 84, 8 opus ... centuriones ... metiuntur, ne minus foderit aut erraverit alicuius -a. CANON. Dionys. Exig. p. 80 10 St. nec iam mortuos baptizari faciat presbyterorum -a [ignaria *cod.*]). 2 Ignavia *ut persona inducitur*: PLAVT. Persa 850 mea -a, tu nunc me inrides? Poen. 846 ipsus hercle ignaviorem potis est facere -am. STAT. Theb. 10, 90 limen *Somni atriorum* ... Quies et ... Oblivio servant et nunquam vigili torpens -a vultu.

syn. et apposita: *ad I 1*: desidia, inertia, inscitia (CLAVD. MAM. epist. p. 203, 17), luxuria, luxus, neglegentia, temeritas. *ad I 2*: dedecus, formido, infamia, metus, mollitia, neglegentia, nequitia, pavor, pigritia, socordia, sopor, temeritas, timiditas. *ad III*: desidia, hebetudo, inertia, stultitia, torpor.

opp.: *ad I*: cupiditas, ferocia, virtus. *ad II*: fortitudo, virtus. *ad III*: industria, labor, studium.

īgnāvō, -āvī, -ātum, -āre *ab* ignavus. *i. q. ignavum facere*: ACC. praetext. 9 fateor: sed saepe -vit (ignavit *codd. Non. 123*, ignabat *126*) fortem in spe expectatio (NON. 123 [GLOSS. V 642, 54?] -vit [ignavit *codd.*, *item* 126] id est ignavum fecit. Accius Aeneadis aut Decio. 126 [GLOSS. V 642, 75] -vit id est ignavum facit). GLOSS.[L] II Philox. IG 3 (= 24) -atis ἀδρανισθέντων.

×**ignāvus**, -a, -um. [*v.* (g)navus *J.*] *de origine et forma*: ISID. orig. 10, 142 -us ignarus viae, id est rationis et vitae. PLACID. Gloss.[L] IV N 13 naviter tractum a navi, unde navi dicuntur boni, -i stulti. CIC. orat. 158 (*v. vol. VI p. 2122, 17*). QVINT. inst. 1, 5, 69 frequenter ... praepositiones ... compositio (*A*, copulatio *cett.*) ista corrumpit: inde 'abstulit, aufugit' *eqs.*: sic '-i' *eqs.* (PRISC. gramm. II 30, 9 *et* MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 9 *v. s.* ignarus *p. 271, 83 sqq.*).

de significatione: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 21 B. -us: socors, vecors, tardus, cessator, piger, segnis, lentus, deses, stultus, desidiosus. 414, 27 adrogans: ... vanus, inanis, -us, futilis. 429, 6 iners: -us. NON. p. 33 -um et segne: torpidum, feriatum et sine igni. DON. Ter. Andr. 277 -us est, qui vim non potest ferre, qui non est perseverans. SERV. Aen. 1, 435 -um inutile, non aptum industriae; nam industrios navos dicimus. SCHOL. Ter. p. 83, 3 -om imbecillem. DIFF. Suet. p. 310, 8 quod si is qui celer est navus est, qui piger est -us. PAVL. FEST. p. 125 muricidum -um, stultum. p. 280 reses -us quia residet. GLOSS. inscius, piger, tardus. stultus, imprudens. ἀνεπιδέξιος. ἀνεπιτήδειος. νωθής.[L] II Philox. IG 6 -us: ἀδρανής, ὀκνηρός. NOT. Tir. 91, 77. *legitur inde a* PLAVTO (*item compar. et superl.*), *deest e. g. apud* LVCIL. (*cf. tamen p. 282, 20*) CATVLL. LVCR. CAES. TIB. PERS. MART., *frequentant* OV. (*21[ies]*), SEN. (trag. *13[ies]*, *al. 13[ies]*), TAC. (*37[ies]*). [*perperam trad.*: PLAVT. Rud. 829 ⌊ut potest -i⌋ (*cf. Leo ad l.*). VELL. 2, 39, 1 (*v. app. crit.*). LVCAN. 7, 867 *var. l.* (*v. s.* ignotus *p. 323, 20*). *cf. et* PRIAP. 84, 4 (*v. p. 275, 23*). *dub. trad.*: PLAVT. Bacch. 544 (*interpol.?*) ignavi⟨a⟩ *Herm.* (*sed cf. Fraenkel, Ikt. u. Akz. 313*). TER. Hec. 853 nimium me -om putas (ingratum *Σ*, *cf.* Andr. 277). TITIN. com. 48 -i (gnavi *Puteanus*). VAL. FL. 7, 224 tuae venio iam pridem -a iuventae (gnara *Burm.*, *al.*). TERT. pall. 5 p. 950, 9 sed -am (*vitam*) infamabis (ignavia infamat *Scal. cum A*[2]).]

I *latiore sensu i. q. sine virtute, animi et corporis finibus non discretis*: A *generatim*: PLAVT. Bacch. 556 me esse dicito -issimum. Capt. 262 *captus est Philopolemus.* non igitur nos soli -i fuimus (ignari *codd. praeter B*[2]). SCIP. mai. or. frg. Cic. de orat. 2, 249 quid hoc Naevio -ius? (*cum lusu verborum*). TER. Andr. 277 adeon me -om putas ..., ut ... *non* servem fidem? (DON.: id ... dixit: adesse sibi virtutem. *cf. et l. 42. 44*). Eun. 239 quid, homo ... -issime, itan parasti te ut spes nulla relicua in te sit tibi? VARRO rust. 2 praef. 1 ruri ... qui in villa vivunt -iores (ignariores *cod.*) quam qui in agro versantur (COLVM. 1 praef. 17). CIC. Verr. II 2, 192 homo inertior, -ior, magis vir inter mulieres, impura inter viros muliercula proferri non potest. fin. 1, 61 alii audaces, protervi, idem intemperantes et -i, numquam in sententia permanentes. SALL. Iug. 83, 1 incipere *bellum* cuivis etiam -o licere. VERG. catal. 13, 37 videbo *te* habentem praeter -os nihil fratres. VAL. MAX. 5, 2, 3 fortes viros felicius sepeliri quam vivere -os. VERR. FL. frg. Gell. 16, 14, 3 isti iores, qui nihil perficere possunt, plus verborum quam operae habent. SEN. Herc. f. 269 tremitis -um exulem. 338 non vetera patriae iura possideo domus -us heres (*opp.* virtus). epist. 58, 36 inbecillus est et -us, qui propter dolorem moritur. LVCAN. 6, 589 Pompei -a propago. 7, 271 iuventus ... studio ... -a palaestrae (SIL. 14, 138). IVV. 7, 105 genus -um quod lecto gaudet et umbra. TAC. ann. 2, 38 omnes aliena *pecuniae* subsidia expectabunt, sibi -i, nobis graves (*syn.* socordia, *opp.* industria). 3, 32 Lepidum mitem magis quam -um *senatus ducebat* (*syn.* socordem). FIRM. math. 1, 7, 25 ecce -us ille vir et

[Skutsch]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omni infamiae maculatione pollutus (*sc. Sulla*) . . . totiens prospere duxit exercitum. CLAVD. 3, 50 heu, nimis -ae (*furiae*), quas Iuppiter arcet Olympo, Theudosius terris. rapt. Pros. 1, 97 an forte iacentes -osque putas, quod non Cyclopia tela stringimus? *m. pro subst.* (*cf. l. 32. 41. 49. p. 280, 68*): PLAVT. Mil. 1045 viden tu -um ut sese infert? TER. Eun. 777 quid, -e, peniculon pugnare . . . cogitas? (*cf.* SIL. 12, 136 tune, -issime, . . . portabis? *cf. p. 280, 14. 16. 69. 71*). ACC. trag. 559 arma -o invicta es fabricatus manu. CIC. rep. 1, 48 cedentibus -is et inbecillis et adrogantiae divitum succumbentibus. nat. deor. 2, 145 *oculi* laetantem dolentem, fortem -um, audacem timidumque cognoscunt. SALL. Catil. 11, 2 gloriam, honorem, imperium bonus et -us aeque sibi exoptant (*cf.* rep. 2, 11, 4). OV. trist. 3, 11, 24 subruere est . . . stantia moenia virtus; quamlibet -i praecipitata premunt. PETRON. 122, 168 nec hanc . . . dextram vinciet -us. TAC. hist. 1, 6 alter deterrimus mortalium, alter -issimus. AMM. 25, 3, 16 dolores . . . ut insultant -is, ita persistentibus cedunt. CLAVD. 5, 198 -o tantum licuisse nocenti miratur. *nota: neutr. pl.*: CAPITOL. Ver. 6, 8 multa in eius vita -a et sordida etiam belli tempore deteguntur.

B *speciatim*: 1 *in re militari* (*cf. l. 4. p. 278, 62. 73; plerumque prope acceditur ad II*): SALL. Catil. 58, 1 neque ex -o strenuum neque fortem ex timido exercitum . . . fieri. LIV. 2, 46, 6 -issimos hostis magis timetis quam Iovem Martemque? (3, 67, 3 *al.*). 24, 16, 11 neminem nota strenui aut -i militis notasse volui. EVTR. 14, 7, 2 *Africanus* militem vitiosum et -um exercendo . . . correxit. AMM. 15, 13, 3 *Prosper* pro magistro equitum . . . militem regens, abiecte -us et . . . rapiens propalam. 17, 6, 2. *seq.* ad (*cf.* impiger *vel* aptus *sim.*): LIV. 9, 4, 8 fossa valloque ab -issimo ad opera ac muniendum hoste clausi. TAC. hist. 1, 79 nihil ad pedestrem pugnam tam -um *quam Sarmatae*. ann. 2, 78 haud -o ad ministeria belli iuvene Pisone. *gen.* (*cf.* segnis *al.*): TAC. ann. 11, 18 legiones operum et laboris -as. in *c. acc.*: AMM. 22, 4, 7 ferox . . . in suos . . . miles et rapax, -us vero in hostes et fractus. *m. pro subst.*: TAC. hist. 3, 27 ut discretus labor fortes -osque distingueret. ann. 1, 70 nihil strenuus ab -o, sapiens a⟨b im⟩prudenti differre. VEG. mil. 1, 2 p. 6, 11 (*de tironibus legendis*) constat . . . in omnibus locis et -os et strenuos nasci. 3, 18 p. 103, 21 inperitorum . . . vel -orum est vociferari de longe.

2 *de hominibus suas res parum strenue exercentibus*: IVV. 3, 272 possis -us haberi . . . ad cenam si intestatus eas. GELL. 12, 5, 4 iuvenis in disciplinis philosophiae non -us (*cf. p. 281, 64 sqq.*). HIER. epist. 14, 8, 7 -us negotiator. MARCELL. chron. II p. 102, 528 bonis . . . agitatoribus praemium, -is . . . severitatem. *subst.*: OV. am. 3, 2, 73 favimus -o (*i. e. quadrigario malo*).

3 *i. q. vilis* (*in Plautinis fere accedit nota nequitiae, v. l. 45. 47. 49 sqq. cf. p. 276, 63*): a *de hominibus*: PLAVT. Cas. 244 te sene . . . neminem esse -iorem *scio*. Men. 924 me lucustam censes esse, homo -issime? (*cf. p. 278, 66*). Poen. 846 quasi ipse sit frugi bonae, qui ipsus hercle -iorem potis est facere Ignaviam (*cf. p. 278, 70*). GELL. 17, 4, 3 cum eum (*Euripidem*) saepe vincerent aliquot poetae -issimi. *m. pro subst.*: PLAVT. Cas. 240 senecta aetate unguentatus per vias, -e, incedis. 534 ⟨ne illis⟩ -issumis liberi loci potestas sit, vetulis vervecibus. Trin. 165 illius sapientiam et meam fidelitatem . . . paene ille -ŏs . . . pessum dedit (*cf. p. 277, 14*). *adde*: PLAVT. Poen. 1282 is (*leno*) . . . me . . . ad se abduxit -issimus. Trin. 926 quid ergo ille -issumus mihi latitabat? PORPH. Hor. carm. 3, 15, 2 olim 'nequam' dicebatur -us ac nihili. ROMVL. fab. Aesop. 96 epim. mulieribus, quae dum sibi ditiores exquirunt, postea -is sociantur. b *de bestiis* (*cf. p. 280, 48*): SEN. epist. 95, 67 argumenta, per quae intellegas nobilem equum . . ., ne operam perdas in -o (CVRT. 7, 4, 18). PLIN. nat. 11, 65 papilio . . . -us et inhonoratus. c *de rebus*: RVT. LVP. 2, 18 -issima . . . consilia (*opp.* sententias utilissimas). QVEROL. p. 32, 20 innumerabilia sunt haec prodigia, sed -a et vilia. *speciatim: in stili censura*: GELL. 2, 23, 22 *haec Caecili* neutiquam videntur ingrata -aque. 13, 25, 20 significationis eiusdem repetitio -a et frigida videri *non* debet. AVSON. 322, 50 -is dant intervalla vigorem (*cf. p. 281, 40*). 419, 3 admoneat . . .? o inertiam significationis -ae. . . . *immo* inflammet). *fort. huc spectat* BOETH. arithm. praef. p. 3, 7 attuli non -a opum pondera.

II *i. q. anxius, timori obnoxius*: A *de hominibus*: 1 *de homine ipso*: PLAVT. Most. 856 *tace iam de cane* nisi molestum vis videri te atque -om. RHET. Her. 4, 36, 48 ut timidi atque -i putaremini (CIC. Tusc. 2, 54 epist. 11, 18, 1 LIV. 21, 44, 8 SEN. dial. 1, 4, 8 CVRT. 3, 11, 5. 4, 14, 18 TAC. hist. 2, 46 [*opp.* fortes et strenuos]). CIC. Verr. II 5, 110 quid Cleomenes? -us fuerat. Att. 1. 18, 5 quam -us ac sine animo miles! 8, 9, 3 nam sive timuit, quid -ius? epist. 7, 18, 1 ego . . . -issimo cuique maximam fidem habeo. VERG. Aen. 12, 12 -i Aeneadae. LIV. 26, 2, 11 ut feroces et inquieti inter socios, -i et inbelles inter hostis essent (*cf. supra l. 32*). SEN. Ag. 236 -us iste ductor ac fortis pater. CVRT. 5, 9, 7 saepe taedio laboris ad vilitatem sui compelluntur -i. LVCAN. 5, 358 tradite nostra viris -i signa Quirites. TAC. hist. 1, 35 -issimus quisque et . . . in periculo non ausurus. 2, 23 ut quisque animo -us, procax ore (*cf.* 4, 20). 2, 30 ne ut victi et -i despectarentur. ann. 14, 58 nihil gravius aud[i]enti quam -o (*sc. Plauto*) patiendum esse. GELL. 19, 1, 21 pavescere sensim . . . non insipientis esse hominis neque -i putemus. PANEG. 12 (2), 30, 4 obviam morti

venire tam -us et timens mortis auderet. AVR. VICT. Caes. 4, 1 Claudius quamquam . . . pavidus . . . animi et -ior esset *eqs.* AMM. 23, 6, 44 excedentes . . . e vita morte fortuita conviciis insectantur ⟨ut⟩ degeneres et -os (RVFIN. hist. 5, 1, 35 [ἀγεννεῖς καὶ ἀνανδροι]). 24, 3, 2 duo tribunos sacramento solvit ut desides et -os. PALLAD. Maximin. c. Ambr. 86 *personarum christianarum* congressionem fugis -us. COD. Theod. 7, 22, 1 (*a. 319*) quidam adeo -i sunt, ut *eqs.* *seq.* ad: SEN. epist. 24, 9 quosdam ad alia -os *in contemnendo mortis momento* aequasse animum fortissimorum. TAC. ann. 6, 44 Tiridates -us ad pericula erat. *m. pro subst.*: CIC. Caecin. 46 in bello poena -is ab imperatoribus constituitur. SALL. Iug. 57, 6 pari . . . periculo, sed fama impari boni atque -i erant (*cf. p. 279, 11*). VELL. 1, 2, 2 iis artibus mortem *quaesivit Codrus*, quibus ab -is vita quaeri solet. PHAEDR. 1, 21, 2. SEN. Herc. O. 987 -e, dubitas? Med. 159 fortuna fortes metuit, -os premit. LVCAN. 2, 496 non satis est muris latebras quaesisse pavori? . . . fluviis . . . arcere paratis, -i? 5, 487 -e, venire te Caesar, non ire iubet. TAC. Agr. 25 cedendum -i specie prudentium admonebant. 34 acerrimi . . . ceciderunt, reliquus est numerus -orum et metuentium. Germ. 12 -os et imbelles et corpore infames caeno ac palude . . . mergunt (31, *cf. et l. 53*). FIRM. math. 1, 7, 42 fortis ab -o superatur, bonum prostravit inferior. AVSON. 416, 8 -os agitet talis timor. VVLG. II reg. 3, 33 nequaquam ut mori solent -i, mortuus est Abner.

2 *de rebus ad hominem pertinentibus*: a *de animo, corpore sim.*: SALL. or. Macri 14 morem hunc, quem agitis, impigrae linguae, animi -i (SEN. dial. 3, 13, 4 *ira, ebrietas, metus* segnem . . . animum et -um . . . adlevant. *cf.* RVFIN. Basil. hom. 5, 5 mentis). PHAEDR. 1, 29, 11 inquinari nolo -o sanguine. SEN. Herc. f. 1283 -a (*Gronov.*, -e *codd.*), cessas (*dextra*)? (*cf.* LVCAN. 1, 514 -ae . . . manus). SIL. 13, 373 -os cadet ante pedes fortissima cervix? b *de vita, actibus sim.*: OV. met. 8, 518 quod . . . -o cadat et sine sanguine leto, maeret *Meleager* (SIL. 14, 607. *cf.* 9, 512 miles -am mortem . . . maeret [STAT. Theb. 7, 742]. AMM. 17, 9, 4 fame -issimo mortis genere. *cf. l. 37*). SEN. Oed. 88 virtus . . . nescit -os metus. epist. 55, 4 interest, utrum vita tua otiosa sit an -a. dial. 4, 20, 4 -iora (*Schultess*, maiora *A*) vitia metuenda sunt: pavor et difficultas *eqs.* LVCAN. 4, 165 *ne* liceat pavidis -a occumbere morte. STAT. Theb. 10, 224 indignata iuventus . . ., cur . . . -a . . . servent otia. TAC. hist. 1, 62 non obstare . . . -ae pacis moras. PANEG. 10 (4), 10, 3 bellum animo gerere armis abstinentem non concordiae ratio est, sed -a dissensio. CLAVD. 26, 306 numquam . . . obscenam latebram pietas -a requiret. *nota* -um (est) *c. inf.*: LVCAN. 1, 462 -um (est *add. V*) rediturae parcere vitae. *cf.* SIDON. epist. 1, 7, 6 Arrandi amicitias . . . inter ipsius adversa vitare . . . um computabamus. c *alia*: RVT. LVP. 1, 14 huc accedebat -us tubae strepitus *eqs.* PANEG. 9 (12), 10, 2 -a . . . sunt haec exempla. CLAVD. 7, 21 -as Meroe traxit de crine sagittas. 17, 155 *Lacedaemonii vetiti* -o credere muro. SIDON. carm. 7, 539 -as . . . leges.

B *de bestiis*: VARRO rust. 3, 16, 7 *apis non* -a, ut non qui eius *opus* conetur disturbare resistat. HOR. epod. 6, 2 canis -us adversum lupos. OV. met. 5, 550 -us (infandus *Serv.*) bubo (*cf. Lucan. 6, 689* trepidus bubo, *sed v. etiam p. 281, 24*). SEN. nat. 2, 59, 5 -issima animalia, quae natura ad fugam genuit (benef. 1, 13, 3). SOL. 27, 13 breviores *leones* . . . plerumque -i sunt et inbelles (*Plin. nat. 8, 46* pavidiores).

III *i. q. piger, de rebus etiam i. q. parum mobilis* (*item de homine, v. p. 281, 15*) *nec non i. q. languorem addens*: A *de hominibus*: 1 *de homine ipso*: PLAVT. Merc. 133 nusquamst disciplina (*i. e. servi*) -ior. VARRO rust. 2, 4, 3 -um et sumptuosum esse qui succidiam in carnario suspenderit potius ab laniario quam e domestico fundo. HOR. sat. 1, 5, 5 hoc iter -i divisimus. OV. epist. 8, 21 si socer -us . . . stertisset *eqs.* SEN. benef. 7, 31, 3 *alius deos* -os hebetesque sine luce, sine ullo opere destituit. COLVM. 11, 1, 16 dici vix potest, quid navus operarius -o et cessatore praestet. VAL. FL. 6, 486 tu thalamis -a sedes. STAT. Theb. 1, 80 videt ista deorum -us genitor? CLAVD. DON. Aen. 9, 2 sqq. Iris . . . incusat *Turnum* -um. PHYSIOGN. 49 qui genas crassiores habent, -i et vinolenti sunt. *c. gen. ger.*: PHYSIOGN. 120 ad *bovis* speciem homines qui referuntur, erunt indociles . . . loquendi et agendi -i, tardiores. *m. pro subst.*: PLAVT. Pseud. 133 exite, agite exite, -i, male habiti et male conciliati. OV. am. 1, 9, 43 impulit -um formosae cura puellae. STAT. Theb. 2, 104 rerum . . . graves, -e, paratus *dudum te vocant* (*syn.* iners). TAC. ann. 12, 12 industrios . . . aut -os (*sc. in re militari, cf. p. 279, 19*) pax in aequo tenet (AMM. 15, 8, 13). GELL. 10, 22, 1 desides istos -osque, qui *eqs.* (13, 8, 5). CYPR. mort. 15 p. 306, 24 accenduntur trepidi, constringuntur remissi, excitantur -i.

2 *per varias rationes ad hominem spectant* (*v. etiam p. 281, 36*): PACVV. trag. 348 odi ego homines -a opera et philosopha sententia. CIC. Cato 36 vitia . . . inertis, -ae (*Non.*, -iae *codd.*), somniculosae senectutis. VERG. georg. 1, 299 hiemps -a colono (*cf. Bio 5, 6* χεῖμα δύσεργον). 2, 208 nemora . . . multos -a per annos. PROP. 3, 11, 3 crimina . . . -i capitis . . . turpia. OV. am. 1, 15, 1 -os obicis annos. 2, 18, 3 -a Veneris cessamus in umbra. fast. 6, 373 -a . . . fata timentes (SEN. Ag. 518 *cf. l. 11 sqq.*). met. 8, 73 -is precibus fortuna repugnat (*cf.* CLAVD. 20, 349). trist. 1, 7, 25 *mea carmina* non -a legentem otia delectent (*cf.*

[Skutsch]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

AVG. civ. **12, 18** p. 540, 4 D.). SIL. 5, 13 bellis -a silentia rupit. STAT. Theb. 5, 653 non ... pietas -a Lycurgo (12, 384). silv. 3, 2, 99 cur nobis -us amor? 4, 4, 53 tenues -o pollice chordas pulso. IVV. 14, 106 *patri Iudaeo* septima quaeque fuit lux -a (*cf. s.* ignavia *p. 277, 67*). TAC. hist. 2, 31 Vitellii -ae voluptates (*opp.* Othonis flagrantissimae libidines). 3, 41 non -um ... consilium. ann. 2, 71 prosequi defunctum -o questu (*cf. l. 21*). GELL. 19, 12, 10 in torpore -ae ... vitae consenescunt. CYPR. domin. orat. 36 p. 294, 10 orationum pigra et -a dispendia. ANTH. 433, 4 -ae crimina desidiae. DON. Ter. Ad. 672 sedere proprie -ae cessationis est. AVSON. 157, 38 me sinite -as placidum traducere noctes. AMBR. Cain et Ab. 2, 6, 19 *fides* non senio quodam marcida et rigore (*Schenkl*, vigore *codd.*) -a. CLAVD. rapt. Pros. 3, 21 -i senium ... aevi. BOETH. trin. praef. 12 -a segnities. *huc referam etiam* OV. met. 11, 593 -i domus ... Somni (LYGD. 4, 81. *cf.* AVSON. 157, 23 soporum). *deposita vitii notione fere i. q. parum mobilis, immotus*: OV. am. 2, 6, 47 -o stupuerunt verba palato. Pont. 1, 5, 5 -um corrumpant otia corpus. SEN. Oed. 181 piger -os alligat artus languor.

B *de bestiis*: VERG. georg. 4, 168 -om fucos pecus (Aen. 1, 435). 4, 259 *apes* -ae .. fame et contracto frigore pigrae (PLIN. nat. 10, 15 -ae sedent. 11, 67. *cf.* 11, 64 *maerent* -o dolore). TAC. hist. 3, 36 ut -a animalia, quibus si cibum suggeras, iacent torpentque. SOL. 15, 7 ut *canis Albanus* offensus degeneri praeda -o similis diu accubaret (*cf. Plin. 8, 149* segnitia). PHYSIOGN. 129 noctua ... animal est loquax, -um (*confertur mulier* manu iners *eqs.*).

C *de rebus*: **1** *fere i. q. parum mobilis, sub imagine hic illic latente sensu pigritiae*: OV. epist. 20, 78 facere -a puppe videbar iter (*cf.* LVCAN. 7, 126 -um ... arte relicta puppis onus trahitur [*cf.* COMMENT. *ad l.*]). LYGD. 3, 38 dives in -a luridus orcus aqua (*cf.* LVCAN. 5, 442 -a ... stagna tacentis aquae. APVL. met. 1, 19 lenis fluvius ... -us ibat. 4, 6 in modum stipati maris vel -i fluminis). SEN. Thy. 1020 immota tellus pondus -um iacet. nat. 5, 14, 4 etiamsi quid -i aëris erat, extenuatum moveri. **2** *i. q. languorem addens*: OV. met. 2, 763 *domus* -i plenissima frigoris. 2, 821 *membra* -a nequeunt gravitate moveri. 7, 529 *caelum* -os inclusit nubibus aestus. *e graeco versum*: CIC. fat. 28 illa -a ratio quae dicitur; appellatur enim quidam a philosophis ἀργὸς λόγος, cui si pareamus, nihil omnino agamus. 29 recte genus hoc interrogationis -um atque iners nominatum est, quod eadem ratione omnis e vita tolletur actio.

IV *fere i. q. debilis, imbecillus, de rebus etiam i. q. parum efficax*: **A** *de hominibus* (*de singulis dubites, praesert. de l. 42. 50*): TER. Eun. 662 nequeo mirari satis, quo ille abire -ōs (*eunuchus*) possit longius nisi si domum (*cf. adaucta vitii notione de eunuchi consulatu* CLAVD. 18, 490 contagia fascibus ... defendas -a tuis, [*Roma*]). APVL. mund. 19 adulescens aetas permixta senioribus, -i cum fortibus ... congregati (*Aristot. π. κόσμ. 5 p. 396ᵇ, 2 νέων γερόντων, ἀσθενῶν ἰσχυρῶν*). 27 inter se comparentur summus atque exsuperantissimus divum et homo -us et pessimus (*p. 399ᵇ, 3 τοῦ φαυλοτάτου τε καὶ ἀσθενεστάτου ζῴου*). VEG. mil. 3, 7 p. 80, 14 *flumen* impedimenta pueros et ipsos interdum -iores solet mergere bellatores. PRVD. perist. 10, 800 *tortores martyr* victor -os vocat. 'o non virile robur, o molles manus *eqs*' *de inferis*: CLAVD. rapt. Pros. 2, 214 -i domitor vulgi. *transl.* (*cf. l. 59*): PETR. CHRYS. serm. 92 p. 460ᴮ omnis -a carnis intelligentia sit remota (*cf. p. 277, 83 sqq*).

B *de rebus*: **1** *proprie*: PLIN. nat. 11, 100 *quibusdam insectis* cornicula ante oculos praetenduntur -a (*fort. pertinet ad III, sc. quibus nihil operantur*). SIL. 14, 538 *manus mortui* -um summo traxit super aequore remum. AVSON. 325, 18 *Semele* ventilat -um simulati fulgoris ignem. **2** *transl.* (*cf. l. 53*): PLIN. nat. 20, 202 sucus meconium vocatur, multum opio -ior. *spec. de odore et gustu*: PLIN. 21, 37 quorundam *florum* flos tantum iucundus, reliquae partes -ae. AVSON. 400, 5 *homo in cavillando* diluti salis, fellis -i. 404, 7 quae ... gustu -a sunt et quae sapore tristia.

V *de socordia fere i. q. stultus, ignarus sim.*: COMM. apol. 773 quidam errant -i talia passum *esse Christum* (*v. Brewer, Kommod. v. Gaza p. 339. cf. p. 278, 3*). VICT. VIT. 3, 48 *in baptismate Arriano per vim illato* minus capaces et -i impletum in se pollutionis sacrilegium imputabant, prudentiores vero *eqs.* (*cf. p. 282, 20*).

structurae: *gen.*: *p. 279, 30. gerund.*: *p. 280, 66.* *abl. lim.*: *l. 63. p. 279, 81.* ad: *p. 279, 26. 280, 7.* adversum: *p. 280, 49.* in *c. acc.*: *p. 279, 31. c. abl.*: *p. 279, 39.* *inf.*: *p. 280, 41.*

syn. et apposita: *ad I*: fractus, imbecillis, imperitus, iners, intemperans, socors, vitiosus. inhonoratus, vilis. *ad II*: degener, deses, imbellis, insipiens, metuens, pavidus, segnis, sine animo, timens mortis, timidus. *ad III*: cessator, deses, hebes, iners, piger, remissus, sumptuosus. *ad V*: minus capax.

opp.: *ad I*: bonus, ferox, fortis, industrius, persistens, strenuus. nobilis. utilis. *ad II*: audens, ferox. *ad III*: industrius, navus. *ad V*: prudens.

deriv.: ignavesco, ignavia, ignavo.

adv. **ignāvē** (*cf.* EXC. Bob. gramm. I 556, 16 quattuor haec excepta, quae proferuntur contra regulam per ter, ut naviter ignaviter ...: quae quamvis antiquitati assignant grammatici, tamen dicunt etiam secundum suam rectam analogiam proferri posse ut nave et -e *eqs.*): **1** *i. q. parum strenue*: RHET. Her. 3, 8, 15 aliud iniuste, aliud inmodeste, aliud -e, aliud stulte factum (*opp.* fortiter). SEN. epist. 74, 32 stultitiae proprium quis dixerit, -e et contumaciter facere, quae faciat. EVTR. 9, 24 cum inconsulte magis quam -e dimicasset (*cf. Paian.*: ἐξ ἀβουλίας μᾶλλον ἤπερ ἀσθενείας). COD. Theod. 11, 36, 26 (*a. 379* = Iust. 7, 65, 6) *iudex*, qui tam -e conniventiam adhibuerit. VEG. mil. 1, 13 p. 17, 20 *syn.* imperite. *spec. in stili censura* (*cf. p. 279, 61*): HOR. epist. 2, 1, 67 *volgus veteres poetas* -e multa *dicere* fatetur (*opp.* nimis antique, dure. *cf. Ps. Longin. π. ὕψ. 34, 4 ἀργά*). *fere i. q. turpiter*: GREG. TVR. Mart. 2, 53 reddens, quae prius -e fraudaverat. **2** *i. q. anxie, timide*: CIC. Tusc. 2, 55 providendum, ne quid abiecte, ne quid timide ne quid -e, ne quid serviliter muliebriterve faciamus (SEN. dial. 9, 16, 2). SEN. contr. exc. 8, 4 aliquid non -e de spiritu suo statuit. *adv.* **ignāviter** (*cf. p. 281, 83*): **1** *i. q. parum strenue*: QVADRIG. hist. 37 non -r potando. HIRT. Cic. Att. 15, 6, 2 an ego ... -r aliquid faciam? BELL. Afr. 81, 1 castra (contra *codd.*) non -r munire. AMM. 17, 10, 2 iter (ita *Petschenig*) -r egerat. *spec. fere i. q. parum apte, stulte*: LVCIL. 537 cur tam -r ... quaeris? (*cf.* PRISC. gramm. III 71, 3). *spec. in stili censura* (*cf. supra l. 9*): GELL. 2, 6 lemm. quibus verbis -r et abiecte Vergilius usus esse dicatur. **2** *i. q. anxie, timide*: APVL. met. 9, 16 mariti tui caperratum supercilium -r perhorrescit.

compar. **ignāvius** *i. q. segnius*: VERG. georg. 3, 465 *ovem* ... summas carpentem -s (segnius *R*) herbas (SERV.: -s neglegentius, sine aviditate). *Skutsch.*

ignefacio, -factum, -ere *ab* ignis (igneo?) *et* facere, *cf.* cale-, fervefacio *sim.* *i. q. fervefacere, candentem reddere*: THEOD. PRISC. log. 64 virgulam auri ... -factam. 80 lapides molares -facti. DIOSC. 5, 129 *arsenicum* super ... carbonibus igneis ponis ..., quamdiu -fiat (*gr. 5, 104 ὡς ἂν πυρωθῇ*).

(**igneo,** -ēre). PRISC. gramm. II 466, 25 quaeritur, nomen a verbo an magis ex nomine verbum natum sit, quod esse mihi verius videtur, quomodo ab igne -o et ignesco.

igneolus, -a, -um *ab* igneus *demin.* *i. q. satis igneus*: PRVD. cath. 3, 186 oris *divini* opus, vigor -us (*sc. anima*) non moritur.

ignēsco (-ī- *v. l. 39*), -ere *ab* ignis (igneo? *v. l. 34*), *cf.* ardesco *sim.* *de etymologia* (*cf. l. 34*): DIOM. gramm. I 344, 17 ex igne -it. *scribitur* -isc- *in codd.* LVCR. *et* GLOSS. (*alias interdum in libris dett.*). *depon.* -or (*cf.* gliscor, *v. J. B. Hofmann, De verb. dep. 47*): LABER. mim. 26 (*l. 47*). *de significationibus*: NON. p. 22, 10 gliscit est ... crescit vel -it (*v. vol. VI 2047, 4 sq.*). 240, 14 ardere est -ere, concremari. 438, 17 flagrare est -ere, incendi et ardere. GLOSS.ᴸ II Philox. IG 7. 27 -it πυροῦται.

1 *proprie*: **a** *de conflagratione i. q. ardescere, in ignem converti*: LABER. mim. 26 figura humana inimico (*v. Leo, Hermes 48, 1913, 147*) ardore -itur, cinerescunt conquieta membra animantium. DIOSC. 4, 147 p. 68, 1 (*de elaterio*) lucernae applicitus cito -it (*gr. 4, 150, 5 εὐκαές*). *de rebus naturaliter ardescentibus*: CIC. nat. deor. 2, 118 ut ad extremum omnis mundus -ret (*cf.* MIN. FEL. 34, 2 *syn.* in vim ignis abiturum). LVCR. 6, 301 fit ... ut interdum venti vis missa sine igni -at tamen in spatio longoque meatu. APVL. mund. 3 *aer* glacie inhorrescit ..., sed telis fulminum et missilium caelestium iaculis -it. 15 -unt penetrabiles spiritus (*Ps. Aristot. mund. 4 p. 395ᵃ, 15 πυρωθὲν τὸ πνεῦμα*). AVIEN. Arat. 1818 spiramenta soli ... surgentia ... -unt. AMM. 25, 10, 3 *cometas* ex halitu sicciore terrarum -ere. *nota*: OV. met. 15, 847 *Caesaris animam* lumen capere atque -ere sensit. **b** *de ardore et splendore i. q. candescere*: *de sideribus sim.*: STAT. Theb. 4, 665 solem radiis -ere ferri (*i. ardorem solis quasi luce armorum effici*; *cf.* PS. CENS. frg. 3, 2 p. 58, 3 sol ... aetheris medio limite -it. AVG. serm. ed. Mai 75, 5). APVL. mund. 5 *ignes aërii* per totius mundi convexa inlustribus facibus -unt. RVST. HELP. benef. 9 proprio ... -ere cursu et ... decrescere cornua lunae. *de ore humano*: STAT. Theb. 3, 78 -unt sanguine vultus. GREG. M. moral. 5, 79 irae suae stimulis ... facies -it. *de aliis rebus*: PLIN. nat. 33, 59 auri ... experimentum ignis est, ut simili colore rubeat -atque. SIL. 9, 607 frondosi -unt scopuli. DIOSC. 5, 109 coques illum *lapidem stibium*, quamdiu -at (*gr. 5, 84 ἄχρι πυρώσεως*). 5, 133 mittis illum *pumicem* carbonibus vivis, quamdiu -at (*gr. 5, 108 ὡς ἂν ἐκπυρωθῇ*). *in imag.*: PS. RVFIN. in Os. 7, 3 sqq. p. 997ᶜ corda sua praeparaverant ut clibanum, qui sub ictu (subiectum *trad.*) impietatis -ret. *transfertur ad ipsum splendorem*: PLIN. nat. 34, 94 *aes coronarium* additis auri scripulis senis praetenui pyropi bratteā -it. 37, 21 -ente ... purpurā aut rubescente lacteo *colore* (*sc. vasorum murrinorum*). AVG. serm. ed. Mai 75, 2 quae *gemmae* ... splendore proprio radiant et lumine consorti -unt. *huc pertinere videtur*: VICTRIC. 15 sanguis ... post martyrium praemio divinitatis -it. **c** *de aestu i. q. calescere, fervescere*: PS. APVL. Ascl. 36 caelum ... vel frigescens vel -ens. AMBR. Iob 1, 7, 21 *in adulescentia* calor corporis fervet et aestu sanguinis vaporantis -it. CLAVD. rapt. Pros. 1, 178 mare sulphurei ductum per viscera montis oppressis -it aquis. **d** *de vapore i. q. spiritu igneo perfundi*: CLAVD. 8, 547 ut ... sonipes calcaribus arsit, -unt patulae nares. *sim.* 5, 175 spumis -ere frena *equi*.

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *tropice et* **translate** (*cf. p. 282, 71*): **a** *de cupiditatibus, studiis* (*c. abl. l. 4. 6*): VERG. Aen. 9, 65 Rutulo ... -unt irae, duris dolor ossibus ardet. COLVM. 10, 211 amor -it menti. STAT. Theb. 11, 525 odia. AMBR. in psalm. 118 serm. 11, 3, 5 desideria maiore ... vi amoris. Nab. 14, 65 quietus affectus ... nullis divitiarum quaerendarum -it incendiis. AVG. c. Faust. 22, 54 studia contemplationis. GREG. M. moral. 27, 17 caritas. in Ezech. 2, 2, 9 amoris ignis (*syn.* ardere inchoat). **b** *de hominibus eorumque animis* (*add. abl. l. 9. 10. 12. 13.* adversus *l. 13.* ad *l. 14*): VAL. FL. 5, 520 fremit et furiis -it opertis. SIL. 9, 460. AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 20 fomes libidinis, quo ... animus -it, anima exuritur. CLAVD. 20, 46 pectora *vatis* terrifici stimulis -ere Phoebi. AVG. cons. euang. 1, 30, 46; c. Petil. 3, 4, 5 p. 166, 29 adversus zizaniorum multitudinem flagrantiā sanctae indignationis. GREG. M. moral. 5, 79 deterius -it (*opp.* frigescunt). 9, 17 ad amorem patriae spiritalis -it (10, 13 mens ... ad superna desideria -it. 18, 43 in euang. 20, 13). in Ezech. 1, 3, 5. *c. inf. i. q. ardenter cupere*: SIL. 13, 180 incurrere muris -unt animi. *comp.*: exignesco.

***igneus, -a, -um** *ab* ignis, *cf.* flammeus. *voc. sing. masc.* -e: HIL. euang. 81 PRVD. cath. 10, 1. magis -us *pro comp.*: AVSON. 325, 92. *de notione*: SERV. Aen. 1, 472 si '-a' velox est (*cf. p. 284, 80*), sine dubio et ardens. GLOSS. ἔμπυρος. πυρώδης. retorridus. *legitur apud poetas inde a* TRAG. inc., LAEV., LVCR., VERG. *passim, e scriptoribus habent singulis locis* VARRO, RHET. Her., PLIN. epist., *saepius* CIC. phil., SEN. phil., COLVM., PLIN. nat., *passim* ECCL. [*falso trad.*: LVCIL. 316 ANTH. 346, 2 DRAC. laud. dei 2, 786. *coni. dub.*: CIC. nat. deor. 3, 35 *v. p. 289, 55.* AMM. 21, 16, 10 vi ⟨ig⟩nea (*coni. Petschenig, nimia Lindenbrog, Clark*). 31, 14, 7 -i (*Vales.*, nigri *ed. Aug., Clark,* inigni *V*) coloris.]

I ***proprie:*** **A** ***i. q. ex igni constans, ardens:***
1 *strictiore sensu:* **a** *de rebus natura flagrantibus:* *de fulmine sim.*: TRAG. inc. 36 fulmen (*cf.* SEN. nat. 2, 40, 3 illud genus *fulminis*, quod urit, ... -um magis est quam flammeum). LVCR. 6, 298 -us ille vortex, quem ... vocitamus ... fulmen. VERG. Aen. 8, 392 -a rima (SERV. *ad l.* id est fulmen. GLOSS.[L] I Ansil. IG 24 aetherius fulgor. *cf.* PLIN. nat. 2, 112). SEN. Oed. 502 telum *Iovis* (*cf.* LAVS Pis. 152 arma. STAT. Theb. 3, 320 moles). nat. 2, 12, 2 fulgurationes et fulminationes aut -as esse aut -a specie. 5, 13, 3 *prester* est -us turbo (*cf.* SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 649 *Epicurei* ventum ... -um fulmen vocant). *de sideribus*: LAEV. carm. frg. 32 M. qua sol vagus -as habenas immittit (*cf.* STAT. Theb. 6, 320 lora). CIC. nat. deor. 2, 40 sol (*cf.* VERG. georg. 4, 426 Aen. 8, 97 CVLEX 42 MANIL. 1, 514 *al. nota*: EVSTATH. Bas. hex. 3, 7 p. 898[A] non -um [πυρώδης] solem esse [*cf. p. 287, 9*]. *cf. etiam l. 55. p. 284, 46*. *adde*: STAT. Theb. 2, 139 pater -us. AVIEN. Arat. 1356 Titan). HOMER. 130 -a lampas. SOL. 52, 25 globo (IORD. Get. 69). AMM. 20, 3, 3 orbi (20, 11, 26). VVLG. Sirach 43, 4 radios -os (πυρώδεις). CIC. nat. deor. 2, 40 sidera tota esse -a (CORN. SEV. carm. frg. 5 OV. epist. 19, 55 STAT. Theb. 1, 499 *al.*). 2, 101 formae. VERG. Aen. 4, 352 astra (SERV. auct. *ad l.* astra ... -a a sapientibus dicuntur. *sim.* PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 339, 8. *cf.* LVCAN. 1, 75 VAL. FL. 3, 210 *al.*). PAVL. FEST. p. 64 acies. SIL. 1, 359 ad terram caelo decurrens -a lampas (*aliter l. 44*). STAT. Theb. 8, 271 soror -a Phoebi (*cf. l. 43*). *al.* *expresse de ardore insigni*: CENS. frg. 3, 4 Martis stella ... -a (*opp.* Saturni stella ... frigida; *cf. etiam p. 287, 14*). FIRM. math. 3, 4, 23 in -is ... signis (*ibid.* aquosis. *cf.* 7, 23, 4 in -is flagrantibus). DIOSC. 5, 112 sole -o siccas (*bis; gr. 5, 87, 6* ⟨ἐν⟩ ὀξυτάτῳ ἡλίῳ. *5, 87, 12* ἐν ἡλίῳ ... ὑπὸ κύνα). *de eximio fulgore* (*cf. p. 284, 71*): GERM. 174 cornua *Tauri*. 204 zonula *Andromedae*. 280 multa in *cygno* -a ... aut medii fulgoris erunt. SEN. nat. 7, 2, 1 *cometae* -i splendidique. AVIEN. Arat. 246 qua lux sedet -a (463). 265 *al.* *de aethere, caelo rebusque aëriis*: CIC. nat. deor. 2, 64 caelestem ... aetheriamque naturam, id est -am. HOR. carm. 3, 3, 10 arces ... -as (PORPH. *ad l.* sidereas. SCHOL. caelum. *v. Kießling-Heinze ad l.*). AETNA 328 spiritus (SEN. nat. 2, 17 PLIN. epist. 6, 20, 9 *al.*). PANEG. in Mess. 22 aether (SEN. nat. 6, 16, 2 VAL. FL. 1, 616 SIL. 1, 135). SEN. nat. 1, 14, 1 -us (*codd. optt.*, ignes *vel* igne *dett.*, ingens *Fortun.*) caeli recessus. 7, 1, 6 tractus. 7, 13, 3 superficies. *al.* PLIN. nat. 2, 135 vaporis. SIL. 13, 527 aer. TERT. apol. 40, 7 imber (PS. AMBR. laps. virg. 9, 41 *al.*). adv. Marc. 4, 29 p. 523, 4 nimbo. *al.* *de anhelitu bestiarum flammas exhalantium*: SEN. Med. 466 tauri halitus. dial. 4, 35, 5 flatu. STAT. Theb. 1, 107 vapor. *de ipsa Chimaera*: HOR. carm. 2, 17, 13. *de atomis, elementis sim.*: VARRO ling. 5, 63 semen. CIC. nat. deor. 2, 23 omne quod est calidum et -um (*cf.* 2, 28). 3, 34 aut simplex est natura animantis, ut vel terrena sit vel -a vel animalis vel umida (*cf.* Tusc. 1, 40. 66 *opp.* flabile. 1, 70). LVCR. 1, 679 corpora rerum. LACT. ira 15, 2 elementis (DRAC. satisf. 60 *opp.* gelidis). *huc spectat*: TERT. praescr. 7, 4 de -o deo *Heracliti* (*i. de igni quasi principio rerum; cf.* adv. Marc. 1, 13 p. 307, 8. *sim. quamquam sensu tralaticio de deo Christiano*: HIL. euang. 81 PRVD. cath. 10, 1. *de Cupidine*: DRAC. Romul. 6, 45 *cf.* 10, 127). *de locis, montibus, unde ignes erumpunt*: OV. met. 15, 341 Aetna (STAT. Theb. 3, 595. *cf.* VAL. FL. 4, 508 -a montem torsit hiems). PLIN. nat. 2, 240 fontem. SOL. 6, 1 natura soli -a (39, 1). *de amnibus Erebi*: SEN. Phaedr. 1180 amnes. 1227 vado *Phlegethontis*. Thy. 73 freto. 1019 Phlegethon. MIN. FEL. 35, 1 fluminis. **b** *in libris sacris et apud Eccl. de ostentis caelestibus sive infernis*: TERT. fug. 3 p. 468, 8 Oe. -a iacula diaboli (*cf.* VVLG. Eph. 6, 16 tela [πεπυρωμένα]. ZENO 2, 43, 2 sagittis). ITALA Ezech. 28, 14 (Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 4 lapidum -orum (πυρίνων, VVLG. ignitorum. *cf. interpretationem allegoricam* HIER. in Is. 54, 11–12 p. 638 V.). AMBR. Isaac 8, 77 alas -as caritatis. VVLG. deut. 23, 2 lex. IV reg. 1, 11 currus (6, 17 *cf.* AMBR. Isaac 8, 77 *et saepe*). Dan. 7, 10 fluvius. apoc. 9, 17 loricas -as (πυρίνους). *al.* RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 33 p. 642[B] lingua. PAVL. NOL. carm. 31, 550 ara. TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 5 catenis. *passim.* *praecipue de rebus ad diem iudicii pertinentibus*: NOVATIAN. trin. 8 p. 900[A] ad -um diem iudicii. COMM. apol. 986 -a poena. 1008 tempestas. NICET. psalm. 6 -us domini ... adventus. *al.* *de ipso deo, angelis*: TERT. praescr. 34, 4 deum legis ... -um (*cf.* HIER. epist. 18[A], 6, 5 PRVD. ditt. 29. *aliter v. p. 283, 76*). anim. 23 p. 336, 12 ab -o angelo (resurr. 5 p. 31, 14 *al. cf.* carn. 8 p. 442, 6 ab -o illo praeside mali). **c** *de rebus, quae accenduntur, comburuntur*: TERT. praescr. 36, 3 oleum. ITALA apoc. 1, 15 (Firm. err. 24, 7 *al.*) de fornace -a (πεπυρωμένης, VVLG. ardenti). PRVD. psych. 46 tela (*cf. 42* faces). perist. 3, 167 rogus. *de aedibus, in quibus ignes ardent*: OV. fast. 6, 234 -a cum purā Vesta nitebit humo. VAL. FL. 4, 612 tonat adflicta semper domus -a massa.

2 *latiore sensu i. q. aestu ignis fervidus:* **a** *de rebus candefactis*: PROP. 4, 7, 38 testa. COLVM. 6, 17, 6 lamina (6, 34, 1 *opp.* frigido ferramento). PELAGON. 459 ferro (THEOD. PRISC. log. 82. 101). PRVD. perist. 1, 56 catastas. 5, 229 cauterem (CAEL. AVR. chron. 3, 4, 66). THEOD. PRISC. log. 80 salibus. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 17 lavacra (1, 4, 66. 2, 1, 36). *nota de rebus motu fervefactis*: STAT. Theb. 6, 525 axis. CLAVD. DON. Aen. 9, 585 p. 263, 30 liquore *plumbi emissi*. **b** *de rebus natura calentibus*: HOR. carm. 1, 17, 3 aestatem. SEN. Thy. 109 ventus. IORD. Get. 109 aquae ... fontis -i (*ibid.* aquarum calidarum). **c** *de corporibus animantium calore intestino ferventibus* (*cf. l. 69*): PLIN. nat. 9, 183 huic *pisci* tam -um fervorem esse. *sim.*: SIL. 14, 602 -us ... sitientum spiritus. CAEL. AVR. chron. 2, 5, 89 sudoris. **d** *transfertur ad sitim, morbos corpora animantium torrentes*: VERG. georg. 3, 483 sitis (*v.* SERV. *ad l. cf.* SEN. Thy. 170 -is ... facibus *sitis*. STAT. Theb. 4, 699). COLVM. 7, 5, 16 saevitiam *morbi*. LVCAN. 6, 96 -a ... et sacro fervida morbo pestis. PS. QVINT. decl. 12, 8 fames. SORAN. 140 -is et ferventissimis febribus. THEOD. PRISC. log. 5 ardoribus (SEDVL. carm. pasch. 3, 38).

B ***i. q. ad ignem pertinens, igni proprius:*** **1** *generatim*: CIC. nat. deor. 2, 24 motu. *ibid.* celeritatem. 2, 25 genere. 3, 18 vis (OV. met. 1, 26. SEN. nat. 1, 15, 1 *et saepe*). VERG. Aen. 6, 730 vigor. PLIN. nat. 6, 187 mobilitate. 33, 81 stridore. *al.* STAT. Theb. 4, 471 vapor. PS. QVINT. decl. 10, 5 squalor. *al.* **2** *speciatim*: **a** *de colore rufo, rutilo* (*cf.* GELL. 2, 26, 5 [*v. vol. VI 870, 78*]. *nonnulla forsan potius ad B 2 b trahenda sint*): *solis sim.*: VERG. georg. 1, 453 *color solis* caeruleus pluviam denuntiat, -us euros (*cf.* AVIEN. Arat. 1582 -a ... ora *Solis*. VEG. mil. 4, 41 p. 160, 9. *huc spectat*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925[A] cum caelum coeperit -o rubore tristari [πυρράζων ὁ οὐρανός]. *de rubore solis orientis vel occidentis*: HYMN. Ambros. I 11, 3 PRVD. cath. 2, 25 SIDON. carm. 2, 426 color -us ... non tamen ardor. *al.*). SEN. nat. 1, 3, 12 caeruleas lineas, modo virides, modo purpurae similes et luteas aut -as (*cf.* 1, 4, 4). 1, 5, 8 nubes ... -i coloris. *cf.* 7, 15, 1 -us ac rubicundus orbis *cometae*. PLIN. nat. 2, 79 *color stellae Martis* (*opp.* candidus). *al.* *gemmarum*: PLIN. nat. 8, 137. 37, 34 *syn.* fulvum. 37, 90 varietates *onychis*: -am, nigram, corneam *eqs.* 37, 156 *opp.* pallida. 37, 161 *opp.* caeruleum. *al.* SIL. 8, 467. *variarum rerum*: LVCAN. 10, 125 pars *stratorum* ... fuco cocta ... pars auro plumata nitet, pars -a cocco. PLIN. nat. 12, 110 in colore rufo vel -o *aspalathi* (*cf.* 24, 162. PERVIG. Ven. 25 *de rosa* [AVSON. 325, 92]). VAL. FL. 1, 427 tremit -a fuco purpura. 2, 340 torus -us ostro. 6, 708 sanguine ... atro chlamys -a. STAT. Theb. 4, 265 -us ... auro micat, -us ostro. 12, 527 -a gemmis cingula. IVL. VAL. 3, 37 -ae quaedam maculae *saxi* (*ibid.* flammea). *al.* *corporum animantium*: PLIN. nat. 10, 126 esse dentes oculosque -o colore, cetero candidis *avibus* (SOL. 2, 46). SIL. 2, 586 -a sanguinea radiabant lumina (*cf. l. 76*) *serpentis* flamma (*cf.* CLAVD. carm. min. 9, 7). AVSON. 359, 11 rima. CLAVD. 22, 419 -a ... ales (*cf.* carm. min. 27, 17). *de rubore oris humani* (*pertinet etiam ad A 2 c*): LVCAN. 9, 791 rubor -us ora succendit (*cf.* 5, 214 CORIPP. Ioh. 3, 97). AMM. 30, 6, 3 suffectus -o lumine. **b** *de fulgore* (*cf. p. 283, 57*) *i. q. splendidus, lucidus, clarus* (*praecipue de vultu et oculis*): RHET. Her. 4, 33, 44 corpore niveum candorem, aspectu -um ardorem. SEN. nat. 1, 3, 13 ex -o lumine (*opp.* obtunso et leniore). Herc. f. 219 serpentium oculos. 1022 vultu (*cf.* Herc. O. 808). PLIN. nat. 9, 82 lingua *piscis lucernae*. VAL. FL. 2, 185 lumina (*i. oculos. cf. etiam l. 66*). SIL. 1, 466 iacit -us hastae dirum lumen apex. CYPR. Demetr. 3 p. 353, 12 minus claro et -o splendore. CLAVD. 10, 191 horror thoracum. 21, 45 nitor -us oris. *in imag.*: CLAVD. 11, 5 formae laus ... -ae (*i. praeclarae, excellentis*). **c** *de celeritate i. q. citus*: VERG. Aen. 11, 718 pernicibus -a plantis (CLAVD. DON. *ad l.* -is plantis hoc est ... satis aptis ad cursum. *cf.* SIL. 3, 306 CARM. epigr. 843, 1). 11, 746 volat -us aequore Tarchon (*cf.* STAT. Theb. 9, 736 CORIPP. Ioh. 4, 50. 153). SIL. 16, 511 STAT. Theb. 6, 465. 591 -a tollunt crura. CLAVD. 24,

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

251. d de acrimonia ciborum potionumque i. q. sapore, gustu fervidus, acer: PLIN. nat. 19, 170 acerrimum sapore -ique effectus ... sinapi. 31, 98 salis natura per se -a est. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 168. 2, 8, 35 remedia -ae virtutis (ibid. acriora collyria). 2, 38, 221. 222 syn. ferventia, urentia. trop.: PETR. CHRYS. serm. 99 p. 478B -o pastu arboris salutaris (ibid. flammeo gustus sui sapore).

C i. q. in igni habitans: MART. CAP. 4, 346 alia animalia sunt aquatilia, alia terrena ..., alia ut nonnulli dicunt -a.

II translate de ardore, vi, acie i. q. vehemens, ardens, acer: de studiis, cupiditatibus: Ov. met. 9, 541 furor. LVCAN. 9, 7 virtus (POTAM. epist. ad Athan. p. 1417A al.). NOVATIAN. trin. 8 p. 900A opera dei -a...vigent. AVSON. 438, 1 vis -a Martis. AMM. 17, 13, 8 impetu. PRVD. psych. 161 Ira. CASSIAN. conl. 9, 25 orationem. CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91 dolor. al. de ingeniis ipsisque hominibus: SEN. dial. 4, 15, 2 ingenia ... -a et fervida (cf. DON. Ter. Andr. 855 al.). SIL. 3, 136 mens (PANEG. 3 [11], 8, 5 al.). STAT. Theb. 2, 411 corda. AMM. 15, 1, 2 -us turbarum incentor. CLAVD. 1, 155 iuventus. c. in: SIL. 6, 208 in pugnas ... -us. deriv.: igneolus. cf. Onom.

ignia vitia vasorum fictilium PAVL. FEST. p. 105 (cf. GLOSS.L II Philox. IG 8. 28 -a νοτία, φυνκίασις). ex graeco sumptum videtur, cf. Niedermann apud Walde s. v.

igniārius, -a, -um ab ignis. GLOSS.L V Aa I 51 ignearius ignem continens. subst. n.: PLIN. nat. 1, 16, 77 -a e ligno. 16, 207 omnia, e quibus -a fiunt. exploratorum hoc usus in castris pastorumque repperit, quoniam ad excutiendum ignem non semper lapidis occasio est. teritur igitur lignum ligno eqs. de re cf. Daremberg-Saglio s. v.; Blümner, Technologie II 354. cf. ignarius.

ignicāns, -tis. [ab ignis, cf. splendicans sim. J. B. H.] IVL. VAL. 3, 33 grana illis (sc. granatis) quo glandes impetu (ambitu Heraeus), ⌊verum -a, tum (Kroll, tam codd.) sapora⌋ (⌊ ⌋ tamquam glossema deleri vult Ausfeld, Rhein. Mus. 52, 1897, 565). [textum gr. male intellectum esse putat Her. in plag.]

ignicolōrus, -a, -um ab ignis et color. IVVENC. 4, 155. 559 nubibus.

ignicomāns, -tis cf. ignicomus et comans. i. q. igneus: AVIEN. Arat. 1112 Canis sideris. 1413 -um stellarum.

ignicomus, -a, -um ab ignis et coma. NEMES. cyn. 207 Leonis signi. IVVENC. 3, 1 sol (AVIEN. orb. terr. 801 AVSON. 396, 8). 4, 151 stellae.

ignicula πυραλλίς GLOSS. III 258, 32.

igniculus, -ī m. ab ignis demin. n. -um: FVLG. myth. 3, 4 p. 63, 22 RVSTIC. Conc.S I 4 p. 165, 30.

1 proprie i. q. ignis modicus, flammula, scintilla: generatim: CIC. Att. 12, 1, 2 scribis '-um matutinum γεροντικόν'. SEN. epist. 92, 5. 6 -um nihil conferre lumini solis. QVINT. inst. 12, 10, 76 quaedam exigua animalia -i videntur in tenebris. IVV. 3, 102 -um brumae si tempore poscas. APVL. met. 2, 7 si te ... meus -us afflaverit, ureris intime (ambigue; pertinet etiam ad 2). 2, 12 modicum istum (-ud trad.) -um (sc. lucernae) ..., memorem ... caelestis ignis (sc. solis) velut sui parentis. GARG. MART. med. 45 molli ... -o ... incalescit. HIER. in Abd. 17/18 p. 380 V. πυρφόρον hoc est qui gestare possit -um. epist. 33, 6 lucernae. epist. ed. Morin Bull. d'anc. litt. 3 p. 55, 25 (= PS. HIER. epist. 18, 1) oleo fotos ... -os. VVLG. Is. 30, 14 testa, in qua portetur -us (πῦρ) de incendio. PRVD. cath. 5, 12. c. Symm. 1 praef. 67 praecalidos -os ... adolent. PAVL. NOL. carm. 19, 420 MART. CAP. 1, 7. CASSIOD. var. 1, 40, 1 (ibid. scintillis). in imag.: HIER. c. Lucif. 6 sit episcopus lucerna sine -o. adv. Pelag. 2, 11 apostolicos -os clarissima Christi lampade compleamus. EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 946C quousque ... iram velut -um (φλόγα) parvum (cf. l. 72) ... suscitetis (ibid. scintillam). GREG. M. dial. 4, 11 p. 337A (πῦρ). EVGIPP. epist. 3. de sideribus, cometis: SEN. nat. 7, 30, 4 miramur, si quos -os parum novimus. SVET. frg. 141 p. 218, 5 ex aethere lapsos -os (ISID. orig. 3, 71, 3). PAVL. NOL. epist. 16, 4 p. 117, 15. in imag.: HIER. in Soph. prol. Anna et Elisabeth ..., quarum velut siderum -os clarum Mariae lumen abscondit. de ardore intestino: PLIN. nat. 35, 184 aluminis liquidi probatio, ut sit limpidum ... cum quodam -o caloris. CLAVD. MAM. anim. 1, 7 p. 45, 6 ab ... calore cordis ... -i quidam ... subvolant. BOETH. cons. 3, 8, 11 W. febris -o. latiore sensu de splendore gemmarum: PLIN. nat. 37, 90. 93.

2 translate i. q. ardor, affectus, stimulus: CIC. leg. 1, 33 ut ab ea (sc. corruptela) tamquam -i extinguantur a natura dati (cf. Tusc. 3, 2 parvulos nobis dedit -os). fin. 5, 18 prima in animis quasi virtutum -i et semina. epist. 15, 20, 2 quo tolerabilius feramus -um desiderii tui. Att. 15, 26, 2 pars epistolae ... iacit -os viriles. QVINT. inst. 6 pr. 7 ingenii -os. DECL. in Catil. 100 crudeles -i, quibus exarsisse Catilinae ... animum ... credendum est (ibid. faces). FVLG. myth. 3, 4 p. 63, 22 iuventutis. AMBR. parad. 3, 15 animae nostrae. apol. Dav. I 4, 16 mulieris unius arsit -o (i. amore). HEGES. 1, 23, 1 amoris. HIER. c. Lucif. 5 scientiae (RVFIN. Orig. in num. 17, 4 p. 160, 24 B.). RVFIN. Orig. in exod. 13, 4 p. 276, 20 B. ut cum scientiae lumine -um severitatis admisceat. in lev. 9, 9 p. 437, 7 AVG. epist. 125, 2. CASSIAN. inst. 7, 28 parvissimae cuiuslibet stipis ... -um (ibid. scintillae ... materiam). RVRIC. epist. 1, 1 p. 351, 14 caritatis (2, 9 p. 384, 8. 2, 26 p. 411, 1. APRING. in apoc. 1, 18 GREG. TVR. vit. patr. 4, 1). SEDVL. epist. 1 p. 3, 11 BOETH. trin. praef. 2 mentis. APON. 7 p. 130 bonae voluntatis. GREG. TVR. Iul. 1.

ignifer, -era, -erum ab ignis et ferre. vox poetica, raro in prosa (v. l. 14. 15 sqq. 19. 23). GLOSS.L II Philox. IG 11. 31. 36 -i πυροφόροι. [de Ov. met. 2, 392 v. p. 288, 32].

1 proprie i. q. ignem, flammas ferens, ignitus: de aethere, caelo (interdum i. q. astrifer): CIC. Arat. 88 aethera (LVCR. 5, 459. 498). SEN. Phaedr. 960 Olympi. Herc. O. 1362 poli. de solis curru, radiis sim.: Ov. met. 2, 59 axe (AVIEN. Arat. 787. cf. CLAVD. 17, 275 de sideribus). SEN. Med. 34 iuga. LVCAN. 3, 41 orbis. HOMER. 617 currus (CORIPP. Ioh. 6, 488). LACT. Phoen. 54 caput. AVIEN. Arat. 1605 iubar. PRVD. c. Symm. 2, 1028 sideris. EVG. TOLET. carm. app. 20, 31 crines. de locis: STAT. Theb. 5, 50 Aetna (Ach. 1, 490). TAB. devot. Trag. (Corp. III p. 961) 20 ganea (v. vol. VI 1689, 77 sqq.). de lapide pyrite: GROM. p. 306, 23 lapis ... silicinea ... -a nomen habet. 347, 14 termini ... -i. APVL. mund. 15 p. 321 saxa. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 40, 2 p. 34, 6. de rebus variis: LVCR. 2, 25 lampadas. 6, 379 fulminis. SEN. Herc. O. 1748 trabes. SIL. 14, 432 pinum (cf. 14, 419 flammā ... comantem ... pinum). AMM. 20, 11, 17 telis. de animalibus: VAL. FL. 8, 342 tauros (MART. epigr. 28 [27], 7 [ignipedes Itali]). APVL. met. 8, 16 Chimaerae. laxiore sensu i. q. ardens, praecalidus: ANTIDOT. Brux. 24 •fragmenta de mola -a facies.

2 translate i. q. fervidus, acer: SIL. 17, 293 hortatu. GILD. Brit. 40 chron. III p. 50, 18 alloquio. EVG. TOLET. carm. app. 16, 2 amore.

ignifluus, -a, -um ab ignis et fluere. proprie: CLAVD. 7, 196 -is ... Lipare fumosa cavernis. carm. min. app. 2, 127 orbe terrae. 2, 137 flatus tauri Cretensis. PAVL. PETRIC. Mart. 4, 91 sulco flammae. 5, 292 lumine. translate: PSALT. Cas. 118, 140 -um (πεπυρωμένον, VVLG. ignitum) verbum.

ignifōrmis, -a, -um ab ignis et forma. de sole: RAVENN. 1, 9 p. 23, 17. 24, 2. 9.

ignigena, -ae m. ab ignis et gignere, cf. gr. πυριγενής. Ov. met. 4, 12 Bacchumque vocant ... -amque.

?**ignīnus**, -a, -um ab ignis. APVL. met. 7, 20 pascemus ⟨as⟩in⟨um⟩ -um (m. rec. in mg. φ, iniginiū trad., ignigenum vulgo, igniarium Oudendorp, igni innum Wiman).

ignio, -vī (-tum v. l. 66 sqq.), -īre ab ignis, ignitus. SCHOL. Stat. Theb. 7, 336 (358) φλέγειν ... Graece -ire proprie dicitur. nota MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 1 p. 373 de versione gen. 4, 4 -vit (VVLG. respexit) in Syrorum lingua.

1 i. q. in ardorem redigere, accendere, candefacere: a proprie: CYPR. Fort. 11 p. 339, 1 sartagines iussit -ire (cf. PS. FVLG. RVSP. serm. 69 p. 941D). IVL. VAL. 3, 6 calefieri eas (sc. statuas) et -iri. CHALC. transl. p. 39B -vit (ἀνῆψεν) lucem clarissimam deus. comm. 351 non ... silva (i. materies) vel umectatur vel -itur (cf. ibid. calefieri). PRVD. perist. 10, 1078 his acubus membra pergunt urere, ut -verint. PS. AVG. serm. 186, 2extr. coelos. GREG. TVR. glor. conf. 14 anulum. Thom. p. 115, 14 lances ferreos. PASS. Tarach. 5 ferrum. 8 obeliscos.
b translate i. q. inflammare, incitare: HIL. in psalm. 142, 2 Abessalon ad impietatis crimen -rent (cf. RVFIN. Orig. in lev. 9, 9 p. 437, 20 B. [syn. accendantur, incalescant]. Basil. reg. 49). RVFIN. Orig. in lev. 9, 9 p. 437, 26 numquam domini -ris eloquio (cf. l. 62), numquam ... inflammaris (cf. Orig. in Rom. 6, 13 PS. AVG. praed. et grat. 6, 7). LEO M. serm. 77, 2 p. 412C ut ... Spiritus sanctus -ret (cf. VEN. FORT. Mart. 2, 313). PS. LEO M. humil. 14 unde coepit inflammari, inde poscat -ri. PRIMAS. in apoc. p. 856B praedicatorum mentes. SERM. (= CAES. AREL.?) Rev. Bénéd. 23 p. 370, 87 irrigemus, quod deus ... -verit.

2 i. q. comburere (per imag.): OROS. comm. 1 p. 151, 13 perditionum arbores ... offerre -enti spiritui tuo. 3 i. q. defaecare (de metallis igne liquefactis), inde trop. i. q. examinare, probare: ITALA psalm. 65, 10 (Aug. in psalm. 65, 16) -isti (ἐπύρωσας, VVLG. examinasti) nos sicut -itur argentum. 104, 19 (Aug. epist. 149, 33 al.) eloquium domini -vit (ἐπύρωσεν, VVLG. inflammavit [cf. l. 52]) Ioseph. PAVL. NOL. epist. app. 1, 3 p. 431, 20 -iri tentationum examine.

prius legitur (inde a GELL., APVL.; de loco Ciceroniano [p. 287, 19] iure dubitatur) part. perf. pass. *ignītus, -a, -um (plerumque pro adi.); forsitan non a verbo ductum, sed per se a v. q. e. ignis derivatum sit. legitur comp. l. 75. p. 287, 51. 67. 73. 288, 14. 25; sup. p. 287, 2. 288, 11. de notionibus (cf. p. 287, 59. 288, 13): GLOSS.L III Abstr. IG 4 -a ignea. V Abba IG 6 -a igne accensa. in litteris Graecis respondent διάπυρος (p. 287, 10. 50. 288, 15), πύρινος (p. 287, 44), πυρώδης (p. 287, 19. 288, 11), plerumque πεπυρωμένος (p. 287, 28. 48 al.; nota ITALA eccles. 12, 11 [Epiphan. in cant. ed. Foggini p. 81] clavi -i [πεπυρωμένοι AC; πεφυτευμένοι cett. recte. VVLG. in altum defixi]). [dub.: ITIN. Alex. 26 pudore -ior (frg. Guelf., agricior cod. Mil., acrior Haase). AMM. 14, 6, 16 (v. vol. III 196, 51). dub. quo pertineant: FIRM. math. 2, 10, 2 aries est ... signum ... -um. 2, 10, 4 -um ideo dictum est, quia (explicatio deficit). err. 2, 5 p. 6, 5 illam aquam (sc. baptismatis) quam dispicis -am (Ziegler cum cod., -a Skutsch) venerandi spiritus maiestate decoratur.]

I proprie: A i. q. ignem, ardorem, calorem continens, ardens: 1 strictiore sensu: a de rebus natura flagrantibus: de fulmine, coruscationibus, flammis: APVL. mund. 8 fulmina atque aliae -orum telorum ... species. 15 si -um non erit ful-

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

men (*Ps. Aristot. 4 p. 395ª, 24 ἄπυρον*). IVL. VAL. 3, 56 draconis effigies -issima *in caelo* (*pertinet etiam ad b*). PAVL. NOL. carm. 29, 11 (*trop.*) lumine (*cf.* VICTRIC. 16). MIRAC. Steph. 2, 4, 1 fulgura. PROSP. in psalm. 118, 7/8 quidquid ... in coruscationibus apparet -um. CASSIAN. conl. 9, 6, 1 facibus (CASSIOD. in psalm. 39, 6). DRAC. laud. dei 3, 18 verberis (*i. fulminis*). 3, 176 crinibus *flammae*. *huc spectat*: HIER. epist. 14, 11, 1 -us (*i. fulminans*) Iuppiter. *de sideribus*: APVL. mund. 16 -us liquor, qui ... cometes vocatur. MIN. FEL. 22, 7 astra -a (ignata *P*). VOPISC. Car. 8, 5 sideris. AMBR. hex. 2, 3, 14 aiunt, quod n e c -us (*cf. p. 283, 42*) natura sit *sol* (CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 265 [*διάπυρον*]). 4, 2, 5 luminaribus. *adde*: FIRM. math. 1, 7, 22 stellarum -a iudicia. 3 pr. 3 -a ... agitatione *siderum*. DRAC. Romul. 10, 433 cursibus. *expresse de ardore eximio*: APVL. flor. 10 p. 41 vagantium *stellarum* potestates: Iovis benefica ..., Martis -a (*alludi videtur etiam ad notionem tralaticiam; cf. et p. 283, 53*). SOL. 24, 14 sole nimio plus quam -o (GREG. TVR. vit. patr. 12 pr.). FIRM. math. 8, 32, 1 cum ... -is sideribus aliorum siderum fuerit frigus oppositum *eqs.* *de aethere, caelo*: APVL. mund. 1 a e t h e r vocatur non ... quod -us (*2 p. 392ª, 6 πυρώδη*) sit et incensus (SERV. auct. ecl. 6, 33 aetheris, quem C i c e r o [frg. inc. K 20; *cf. p. 286, 65*] -um liquorem dicit. AMBR. hex. 2, 3, 13 -us ... et magno fervens vapore). CHALC. comm. 318 -o ... aëre et aliquatenus converso in naturam ignis (*cf.* PRVD. ham. 728). AMBR. hex. 1, 6, 20 -us et micans ... stellis polus. *de elementis, substantia*: APVL. mund 19 elementis ... glacialibus et -is (*5 p. 396ª, 35 θερμῶν*). TERT. anim. 9 p. 311, 13 cerauniis gemmis non ideo substantia -a est, quod coruscent (*cf.* MART. CAP. 2, 150 -ae substantiae flammantisque *sunt dei*). CHALC. transl. p. 51ᴮ ignis ... pars eius (*sc. silvae*) -a (*πεπυρωμένον. cf.* comm. 326). *huc referri potest*: FIRM. math. 1, 5, 10 mens ... divina ... -a ... agitatione perpetuatur. *de l o c i s flagrantibus*: PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 184, 24 montis *Aetnae*. PS. FVLG. RVSP. serm. 8 p. 868ᴬ platea. *de lapide p y r i t e* (*cf. p. 271, 71*): HIER. tract. in psalm. I p. 89, 26. VVLG. II Macc. 10, 3 de -is lapidibus igne concepto. **b** *de o s t e n t i s caelestibus (cf. et supra l. 2) aut infernis* (*praecipue in libris sacris*): ITALA Eph. 6, 16 (Tert. adv. Marc. 3, 14 p. 399, 20 *et saepe*) diaboli -a (*cf. p. 284, 2*) tela (*trop.*: CASSIAN. conl. 12, 6, 3 -is luxuriae iaculis. *al.*). VVLG. Ezech. 28, 14. 16 lapidum. PS. AVG. serm. ed. Mai 43, 1 equis (*cf.* GILD. Brit. 72 chron. III p. 66, 32 ALC. AVIT. carm. 4, 180). GREG. TVR. glor. conf. 20 p. 759, 12 globus. *al.* *de d a e m o n i b u s sim.*: MAR. VICTORIN. in Gal. 4, 9 p. 1180ᴮ daemones ... empyrios ... id est ... -os (*cf. ibid.* terrenos, aquaticos, aërios). CONC.ˢ I 5 p. 83, 23 *angeli* sunt -i spiritus (*cf.* LEO M. serm. app. 14, 1). ARATOR act. 2, 561 -us temptator. PALLAD. hist. mon. II 9 p. 356ᶜ turma ... -a (*cf. I 6 p. 269ᶜ* legio daemonum ... flammea. *Butl. p. 47 πύρινον*).

2 *l a t i o r e sensu i. q. aestu ignis f e r v i d u s* (*n. pl. pro s u b s t.*: GREG. TVR. Andr. 12 -a refrigeras). **a** *de rebus c a n d e f a c t i s*: TERT. anim. 25 p. 340, 22 f e r r u m (FIRM. math. 4, 19, 13 MACR. somn. 2, 1, 9. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3 p. 378 [*πεπυρωμένος*]. *al.*). FIRM. math. 4, 4, 3 cauteriis. PALLAD. 6, 7, 4 securibus. HIPPOCR. aer. 17 p. 35, 31 aereum (aeramentum *Kühlew.*) ... -um (*διάπυρον*). THEOD. PRISC. log. 29 cucurbitis -ioribus (eup. faen. 44 gyn. 29). GILD. Brit. 72 chron. III p. 67, 3 carbone. CASS. FEL. 40 p. 91, 17 testa. *al.* *de rebus s o l e calefactis*: CAEL. AVR. chron. 2, 1, 34. 35 harena (3, 6, 89 *al.*). 3, 8, 112 pellibus. *de a q u a fervefacta*: CHALC. transl. p. 49ᶜ (*τηκόμενον*). *transfertur ad t r a c t a t i o n e m rerum -arum*: FIRM. math. 3, 4, 19 -a cauteriorum adustione. 3, 11, 4 ex -is (signitiis *codd.*) aut ex ferratis actibus vitae. 4, 10, 1 artes. FVLG. aet. mund. p. 166, 2 -is amplexibus *statuarum torrefactarum*. *de m e t a l l i s d e f a e c a n d i causa liquefactis* (GLOSS.ᴸ I Ansil. IG 43 -um: igne probatum): ITALA apoc. 3, 18 (Cypr. eleem. 14 p. 384, 10) aurum -um (*πεπυρωμένον*, VVLG. -um probatum) de igni (*cf.* PAVL. NOL. epist. 23, 26 p. 183, 20). PSALT. Cas. 11, 7 eloquia domini (*cf. p. 288, 21*) eloquia casta, argentum -um (*πεπυρωμένον*, VVLG. igne examinatum. *cf.* HIL. in psalm. 59, 11). **b** *de rebus n a t u r a calentibus*: SOL. 29, 1 fons ... -o vapore inaestuet (*opp.* glaciali algu). CORIPP. Ioh. 7, 325 venti. *de v i n o elementis fervidis composito* (*pertinet etiam ad B 3*): GELL. 17, 8, 10 vinum ... semina quaedam caldoris in sese haberet essetque natura -ius (PS. AMBR. serm. 8, 6 [*opp.* aqua ... frigida]. PLIN. VAL. 5, 24). *cf.* MACR. Sat. 7, 12, 29 esto vina naturali muniantur calore, oleumne minus -um est? **c** *de calore i n t e s t i n o corporum animantium*: FIRM. math. 3, 1, 16 corpus ... -o ardore decoquitur. AMBR. Noe 25, 93 sanguis calidus et -us est. PHILAGR. med. 4 p. 128 reuma ... -um et acre ... infrigidando. RVF. podagr. 12 humidiorem ventrem ..., -iorem. 30 pes -us est. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 31 p. 404ᴰ calore -i vigoris. *al.* *transfertur ad m o r b o s corpora animantium torrentes*: FIRM. math. 3, 5, 20 aegritudines ... calidas et -as. CARM. epigr. 98, 7 lues. *sim. de b e s t i i s venenatis*: VVLG. num. 21, 6 serpentes (ALC. AVIT. hom. 20 p. 134, 19). OROS. hist. 1, 10, 10 sciniphes.

B *i. q. igni p r o p r i u s*: **1** *de c o l o r e rutilo*: FIRM. math. 1, 4, 7 *Martem* (*stellam*) -is fulgorum ardoribus sanguinolentum. 1, 10, 4 -o colore ... ruboris. 4, 19, 13 faciet ... fortes, aequales, -os (*Büch.*, ignotos *trad.*) rubeis capillis (*fort. pertinet ad II A*). AVIEN. Arat. 1457 -o ... rubore. 1623 nubes -a (*Arat. 860 ἐρευθέες*). HIER. in Is. 6, 6 p. 94 V. carbunculis, hoc est -is calculis. VVLG. Nah. 2, 3 clipeus. PRVD. ham. 269 sertis. PHYSIOGN. 79 p. 107, 17 color (*φλογοειδές. cf.* 88 p. 118, 3 [*syn.* rubeus]). **2** *de f u l g o r e*: IVL. VAL. 3, 37 *lapidis* fulgor -us est, nam lychnitem etiam vocant (MART. CAP. 1, 75 GREG. M. in euang. 40, 12). DRAC. laud. dei 2, 124 diem. *trop.*: PS. AMBR. serm. 8, 6 gloriam ..., quae est ... spiritu immortalitatis -a (*opp.* substantiam ... pallentem morte). VICTRIC. 18 maiestatis.

3 *de a c r i m o n i a ciborum gustu fervidorum* (*cf. p. 287, 66*): GARG. MART. med. 20 satureiae calida vis et prope -a est. CAEL. AVR. acut. 3, 1, 4 ferventia atque -a medicamina. ORIBAS. syn. 1, 17 p. 817 cnidio coccus ... est ... -as (*La; rec. Aa v. p. 276, 43*). 1, 17 p. 819 acutissimus et -us (*rec. La*: -issimus; *gr. 1, 17, 22 ὀξύτατον ... καὶ πυρωδέστατον*).

II *t r a n s l a t e i. q. a r d e n s, vehemens, a c e r* (*add. abl. l. 15.* ad *l. 16. 24*): **A** *de h o m i n i b u s eorumque m e n t i b u s* (GLOSS.ᴸ I Ansil. IG 42 -ior: ardentior sive argutus): ITIN. Alex. 30 spe voti -ior. RVFIN. hist. 8, 5 calore nimio fidei -us (*διαπύρῳ ... πίστει*). Greg. Naz. orat. 4, 14, 3 eum ad pietatem reddit -um. SACR. Leon. 395 PROSP. epist. 2, 9. MVTIAN. Chrysost. hom. 34, 3 p. 456 -us (*πεπυρωμένος*) incedit. *al.* FVLG. Virg. cont. p. 105, 4 sensus. PRVD. ham. 544 ingenium. PAVL. NOL. epist. 16, 11 p. 124, 7 *mens* (CASSIAN. inst. 2, 10, 1 *al.*). VIRG. gramm. epit. 4 p. 24, 6 intellectum (*ibid.* flammosum). **B** *de a c t i o n i b u s, studiis, c u p i d i t a t i b u s*: VVLG. psalm. 118, 140 -um eloquium (*cf. p. 287, 62*) tuum vehementer (*cf.* prov. 30, 5 sermo dei; *sim.*: PS. AMBR. trin. 21 HIER. in Is. 54, 11/12 p. 638 V. PAVL. NOL. epist. 19, 3 p. 141, 2 *et saepe*). ANIAN. Chrysost. hom. prol. quid ... ad exercitationem -ius ...? 6, 5 -iora (*θερμότερα*). PRVD. perist. 2, 342 fervor. BACHIAR. repar. laps. 3 martyrii passionem. CASSIAN. conl. 9, 15, 1 preces. *al.* PROSP. epigr. 103, 8 amore. CYPR. GALL. gen. 715 felle (*i. livore. cf.* SIDON. epist. 1, 11, 4 morsum dentis -i). *et al.*

deriv. (*a part. perf pass.*): ignitabulum, ignitulus. *comp.*: reignio.

(ignipēs), -edis *adi. ab* ignis *et* pes. *i. q. pedibus igneis praeditus*: OV. met. 2, 392 -um (*F et recc.*, igniferum *MN, Magnus*) vires ... equorum *Phoebi* (STAT. Theb. 1, 27). [MART. epigr. 28 (27), 7 *v. p. 286, 20.*]

ignipotēns, -ntis *adi. et subst. ab* ignis *et* potens. *qui igne viget* (GLOSS. II 426, 46 -s *πυρσοδυνάστης*): **1** *de V u l c a n o* (GLOSS.ᴸ III Abstr. IG 2 -s: Vulcanus qui potentiam habet ignis): VERG. Aen. 12, 90 deus. ARNOB. nat. 2, 70 Vulcanus. *subst.*: VERG. Aen. 8, 414. 423. 628 (omnipotens *M*). 710. 10, 243 VAL. FL. 2, 80. 5, 452. HOMER. 106 interposito lis -e (*Higt*, omnipotente *codd.*) resedit. 862. **2** *de A m o r e*: DRAC. Romul. 10, 262 puer. *subst.*: 10, 209. **3** *de r e b u s*: AVIEN. Arat. 710 -s (*i. ignea*) lux. PRISC. periheg. 317 -s oleo commixto gignitur herba, medica cui nomen; cuius compescere flammas si quis aqua cupiat, plus ignem pascit in illa.

***ignis** (īg-? *cf. l. 50*), -is *m.* [*i. q. sanscr.* agníh *m.* 'ignis', *cf. lituan.* ugnìs, *slavon.* ognь '*ignis*'. *J. B. H.*] *de originatione*: VARRO ling. 5, 70 -is a nascendo. ISID. orig. 19, 6, 5 -is ... dictus, quod nihil gigni potest ex eo. *scribitur* i g n e s: CORP. IV 3121 *et saepius in codd* (*ex. gr.* CHIRON 285). e c n e (*i. abl.* -e): INSCR. christ. Diehl 2426 f. *cum I longa*: CORP. XI 826 (*a. 260*). *de genere* (*cf. p. 289, 25*): CHAR. gramm. p. 456, 25 B. hic -is *τὸ πῦρ. cf.* PHOC. gramm. V 418, 5 PRISC. gramm. II 160, 2. *de f o r m i s*: *abl. sing.*: VARRO frg. Char. gramm. p. 156, 31 B. ab hoc ... -e ... dicimus. *at* PROB. inst. gramm. IV 96, 22 ab hoc -e et -i (CHAR. gramm. p. 58, 13 B. SERV. gramm. IV 409, 32 *al.*). *priore aetate sola forma in* -i *legitur* (*in tit. lacunoso* CORP. I² 606; *in codd. ex. gr.* CATO agr. 95, 1. 110); *inde ab aetate Caesariana invenitur abl. in* -e (*in tit. s. I* CORP. I² 1732); *de usu nonnullorum scriptorum v. tab.* (*cf. praeterea Neue-Wagener I³ 340 sq., de* CAES. *Meusel, lex. II 1 p. 31* [*uncis includuntur numeri locorum metro probatorum*]):

	-i	-e		-i	-e
VARRO	5	1	OV.	10 [+ 2]	5 [+ 61]
CIC.	21	5	LIV.	32	3
CATVLL.	—	[1]	MANIL.	3 [+ 1]	3 [+ 2]
LVCR.	14 [+ 10]	—	GERM.	1	1 [+ 5]
SALL.	6	—	LVCAN.	1	2 [+ 6]
VERG.	7 [+ 7]	[1]	PLIN. nat.	46	15
AETNA.	8 [+ 1]	[1]	STAT.	4 [+ 2]	7 [+ 35]
HOR.	2 [+ 1]	—	MART.	—	1 [+ 7]
PROP.	1	[4]	VVLG.	82	76

semper legitur aqua et (atque CAES. Gall. 6, 44, 3 TAC.) -i (a. -ique PAVL. FEST., VELL.; -i atque a. TAC., LACT. inst.); *item* ferro -ique (CIC. Phil. 11, 37. 13, 47 LIV. *al.*); *sim.*: -i ferroque (LIV., VELL., CVRT. *al.*), ferro atque (et) -i (LIV., VAL. MAX., LVCAN., TAC.) ferro i (CIC., LIV., FLOR.); *at* ferro et (ac) -e (SEN. phil., FLOR.; ferro et -bus *variant* AMM. 20, 6, 7 AVG.); *in* VVLG. *post praepp. 30ᶦᵉˢ legitur* -e, *bis* (*v. p. 294, 39*) -i. -i u m: VELL. 2, 131, 1 SEN. benef. 6, 36, 1 *al.* *de acc. plur. v. Neue-Wagener I³ 386. 391.* p l u r. (*cf. p. 291, 77*) *invenitur inde a* VARRONE (*v. p. 289, 67. 290, 49*), CIC. *de notionibus*: SERV. Aen. 6, 265 *φλόξ* (ISID. orig. 20, 10, 1 *φῶς*) Graece,

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Latine -is est. 8, 425 πῦρ -is est. GLOSS.^{L} II Philox. IG 9 -is πῦρ. *al.* 10 -es πυρσοί. *distinguuntur* -is *et* focus (ISID. diff. 1, 307 orig. 20, 10, 1), -is *et* flamma (DIFF. ed. Beck p. 63, 5). *in libris Graecis respondet* πῦρ *ubique,* πυρά (VVLG. II Macc. 1, 22. 7, 5 *al.*), φέγγος (VVLG. II Macc. 12, 9), φλόξ (VVLG. sap. 16, 18), φῶς (VVLG. Marc. 14, 54); *de* VVLG. II Esdr. 9, 7 *cf. Onom. II 367, 9.* *legitur inde a* LEGE XII tab. *per totam Latinitatem; e scriptoribus saepissime habent* SEN. nat., PLIN. nat., *e poetis* OV., STAT.; *inde a s. III in sermone vulgari eodem sensu* focus *adhibetur, qui usus paulatim divulgatus esse videtur* (*in* VVLG. -is *extat fere* 550^{ies}, focus *quater; de* GREG. TVR. *cf. Bonnet, Lat. de Grég. p. 205*). NOT. Tir. 76, 89. [*falso trad.*: ENN. scaen. 30 PLAVT. Rud. 195 TVRPIL. com. 126 ACC. trag. 632. CAES. civ. 2, 6, 4 (*in parte codd.*). OV. fast. 3, 547 GERM. frg. 4, 63. SEN. benef. 5, 4, 1 (*O*). nat. 1, 14, 1 COLVM. 2, 9, 9 STAT. Theb. 9, 462 (*P*). MART. 8, 21, 4 (*B*^{A}, *C*^{A}) *al.* *dub. vel coni.*: PLAVT. Trin. 675 (*coni. haud recte Bergk*). CIRIS 350 (*coni. Haupt*). OV. met. 11, 523 -es *M, Magnus,* undae *cett., Helm.* 14, 534 -e *Magno gloss. videtur.* 14, 574 -is *dett., Helm*; ensis *optt., Magnus.* GERM. frg. 4, 70. SEN. Herc. O. 1003 (*Heins.*). 1221 (*Leo*). APVL. mund. 15 (*Goldb.*) *al.* *legitur loc. corr. vel incertis*: LVCR. 6, 281 AETNA 407 MANIL. 3, 497 SEN. Phaedr. 280 Phoen. 112 VAL. FL. 6, 443 *al.* *dub. interpret.*: ELEG. in Maecen. 1, 130 nexum medio solvit in -e (*Wernsdorf proprie dictum putat, Birt, hal. p. 10 intellegit de amore*) Venus.]

I ***proprie de elemento*:** **A** ***in universum*:** **1** *de natura et vi*: **a** *definitur et describitur*: VARRO ling. 5, 61 mas -is, quod ibi semen, aqua femina. CIC. ac. 1, 26 aer et -is movendi vim habent et efficiendi. nat. deor. 2, 40 quia nullus -is sine pastu possit permanere (*cf.* 3, 37 *al.*). 3, 37 non esse ... naturā -em sempiternum (*cf.* LVCR. 5, 248). fat. 9 causa ... est ... -is ardoris. *al.* LVCR. 1, 663 lumen iacit atque vaporem (*cf.* 4, 56. OV. trist. 5, 5, 31 *al.*). OV. met. 15, 243 alta petunt aer atque ... -is (*cf.* VITR. 9, 1, 16 SEN. nat. 2, 24, 1 *al.* PS. APVL. Ascl. 2 *al.*). SEN. nat. 3, 12, 2 *Aegyptii* -em vocant masculum, qua ardet flamma, et feminam, qua lucet innoxius tactu (*cf.* FIRM. err. 5, 1 [*in religione Persarum*]; *de duplici virtute -is etiam* RVFIN. Orig. in exod. 13, 4 p. 275, 16 B. AVG. civ. 13, 18 p. 580, 31 D.). PLIN. nat. 15, 108 sine sapore esse, sine odore ... -es. APVL. Plat. 1, 7 pyramidis formam -i dedit *Plato* (*Tim. p. 56*^{B}*; cf.* CHALC. comm 20 p. 85, 21). MAR. VICTORIN. 2, 1 p. 1253^{D} -is aer agitatus est. *et al.* *de ortu*: LVCR. 1, 685. 912. 5, 1092. 1098 *al.* VERG. georg. 1, 135 OV. met. 15, 348 VITR. 2, 1, 1 SEN. nat. 3, 10, 1. 4. *et al.* *de sonitu* (*cf.* VERG. Aen. 2, 705 clarior -is auditur): OV. met. 3, 550 ferrumque -isque sonarent. SIL. 5, 572 crepitabat. 14, 58 -is inclusi (*sc. in Aetna*) gemitus. STAT. Theb. 6, 202 exclamat. IVV. 10, 61 strident -es. AMM. 29, 4, 5 -um crepitus. *al.* **b** *opponuntur aliae res naturales*: VARRO ling. 5, 63 *opp.* humoris. LVCR. 1, 535 frigus (*cf. vol. IV 1336, 55. 1338, 69*). 2, 431 pruinam. 3, 623 algor. 6, 222 -is ... non venti signa neque imbris. CIC. nat. deor. 1, 22 caelum, -es, terrae, maria. OV. fast. 4, 788 sunt duo discordes, -is et unda, dei (*cf.* Ib. 31 trist. 1, 8, 4 SEN. Phaedr. 568 OCTAVIA 223 *al. et v. vol. II 347, 25*). *et al.* **c** *enumeratur inter elementa principalia*: CIC. ac. 1, 26 aer ... et -is et aqua et terra prima sunt (*cf.* LVCR. 1, 713. 715 MANIL. 1, 249. 4, 889 VITR. 8 praef. 1 PAVL. FEST. p. 95 geniales deos dixerunt *eqs. al. et v. vol. I 1047, 64*). 1, 39 -em esse ipsam naturam, quae quidque gigneret (*cf.* nat. deor. 2, 57. 3, 35 omnem vim esse -em [*codd.*, igneam *Bouhier non recte*]. 3, 36 [*v. Plasb.*]. VARRO ling. 5, 59 animalium semen -is. LVCR. 1, 636. 646. 690. 705 MANIL. 1, 132 VITR. 2, 2, 1. 8 praef. 1 QVINT. decl. 283 p. 148, 24 TERT. nat. 2, 2, 18 *al.*). SEN. nat. 3, 28, 7 aqua et -is terrenis dominantur (*v. vol. II 347, 31*). *al.* **d** *summa pars est animi, corporum animantium, aliarum rerum*: ENN. frg. var. 51 mentis (*nom.*) -is (*cf. p. 290, 32*) est (*cf.* VARRO ling. 5, 59 [*l. 56*] CIC. fin. 4, 12 Tusc. 1, 19. 60 nat. deor. 3, 36 *al.* PS. QVINT. decl. 10, 17 p. 203, 20 TERT. anim. 32 p. 353, 1 LACT. inst. 2, 12, 14 FILASTR. 55, 4. 126, 1 AVG. gen. ad litt. 7, 12 p. 212, 1 MACR. somn. 1, 14, 20 *al.* *huc spectat*: VERG. Aen. 6, 747 aurai simplicis -em). ENN. ann. 522 virago *Discordia,* cui par imber et -is, spiritus et ... terra. VARRO ling. 5, 64 caelum ... -is *est* (*cf.* 5, 59 caldor e caelo, quod hinc innumerabiles ... -es. CIC. nat. deor. 2, 91 aether, qui constat ex -bus. LVCR. 1, 782 *al.* MANIL. 1, 149. 154. 876 *al.* SEN. nat. 2, 1, 1. 2, 10, 2 VAL. FL. 3, 380 Olympi. APVL. met. 2, 12 mund. 5. MART. CAP. 2, 206 florem -is *sphaerae.* 8, 810. 9, 910 -is arcani. *al. et v. vol. I 1151, 11. 1153, 24*). CIC. Tusc. 1, 65 si deus aut anima aut -is est (*cf.* nat. deor. 2, 118 TERT. apol. 47, 6 nat. 2, 3, 7 LACT. inst. 2, 5, 38 AVG. civ. 8, 5 p. 328, 21 D. *paulo aliter v. p. 294, 4*). nat. deor. 2, 40 corporibus animantium continetur (*cf.* APVL. Plat. 1, 17). VITR. 2, 7, 2 Tiburtina ... habent ... aëris plurimum et -is (*cf.* 2, 9, 6. 8. 14 PLIN. nat. 36, 137. 138). TERT. adv. Val. 23 elementis ... -is inflabellatus est. *et al.* **e** *ex -i generantur animalia*: CIC. nat. deor. 1, 103 SEN. nat. 5, 6 PLIN. nat. 11, 119 APVL. Socr. 8 p. 138 AVG. civ. 21, 2 p. 488, 11 D. *al.*

2 *discernuntur varia genera -is*: **a** *terrenus sim.*: CIC. nat. deor. 2, 41 noster (2, 382. 386 SEN. nat. 2, 12, 5 *al.*). LVCAN. 6, 502 terrenis (PLIN. nat. 18, 357 AVG. gen. ad litt. 7, 21 p. 217, 15 *al.*). PLIN. nat. 2, 239 humani (TERT. apol. 37, 3). 34, 95 non carbonis -bus, sed ligni. 1, 18, 84 terrestribus. *al. cf. etiam p. 291, 64.* **b** *subterraneus aut ex terra erumpens* (*interdum etiam de massis profluviis; cf. Hildebrandt, Rhein. Mus. 60, 1905, 569*): CIC. Verr. II 4, 106 -bus, qui ex Aetnae vertice erumpunt (*cf.* LVCR. 2, 593. 6, 640 AETNA 1. 41 *al. et v. vol. I 1161, 57. 1162, 33*). OV. met. 15, 355 deserta ... deseret -is (*Preibisch,* -es *codd.*). VITR. 2, 6, 1 SEN. benef. 7, 20, 4 nat. 2, 49, 3. 3, 24, 1. 6, 5, 1. 6, 9, 1. 2 MELA 3, 94 PLIN. nat. 2, 193. 207 *al.* STAT. silv. 5, 3, 171 MART. 4, 57, 6 TAC. ann. 2, 47. 13, 57 APVL. mund. 17 *al.* **c** *fulminis, coruscationum*: VARRO Men. 54 pater divum ... fulmen -i fervido actum mittat (*cf.* OV. met. 2, 378 missi ... -is [2, 396 fast. 2, 495. 3, 287 MANIL. 5, 501 GERM. frg. 3, 5 SEN. nat. 2, 42, 2 *al.*]. CIC. carm. frg. 11, 38 M. iniecit. VERG. Aen. 1, 42 *Pallas* iaculata ... -em [*cf. p. 72, 30*]. AETNA 63 increpat. VAL. FL. 7, 568 torsit [STAT. Theb. 5, 395] *al.*). VERG. Aen. 1, 42 Iovis ... -em (GLOSS. IV 448, 34 fulmen. *cf.* DIRAE 52 OV. trist. 1, 3, 11. 3, 5, 7 [*metaph.*] *al.* STAT. Theb. 1, 92 *al.* MART. 6, 83, 4. *sim.*: OV. am. 3, 3, 35 met. 2, 281. Ib. 476 vindicis [Pont. 4, 8, 60] *al.* SEN. Ag. 531 patrio [STAT. Theb. 6, 386. 7, 147]. VAL. FL. 1, 116 *al.*). VERG. Aen. 2, 649 HOR. carm. 1, 34, 6 OV. met. 2, 313. 849 trisulcis (*cf.* STAT. Theb. 7, 324. silv. 1, 1, 91 tergeminum). *al.* TERT. nat. 2, 14, 9 -is divini (AMM. 17, 4, 15 CLAVD. 26, 510). AMM. 23, 5, 14 sacri (*aliter v. p. 292, 23. 294, 66*). *al.* LVCR. 2, 214 abrupti nubibus -es (*cf.* VERG. Aen. 3, 199 OV. met. 6, 696. 8, 339 PETRON. 122, 123 *al.*). 2, 384 caelestem (*v. vol. III 69, 77*) fulminis (*v. vol. VI 1529, 25. 1531, 78*) -em. 6, 87. 147. 205 liquidi color aureus -is. *al.* VERG. Aen. 1, 90. 743 unde imber et -es. 4, 167. 209 caeci ... in nubibus -es (SIL. 12, 628). DIRAE 35 aetheriis (AVIEN. Arat. 694). OV. met. 11, 436. trist. 2, 425 causas ... -is. LIV. 8, 31, 7 summa petere. MANIL. 1, 902. 5, 95 PAVL. FEST. p. 192 SEN. nat. 2, 16. 2, 21, 1. 2, 40, 3. 7, 20, 1 *al.* APVL. mund. 22 -es rumpuntur (*Ps. Aristot. mund. 5 p. 397 a, 21* πιπτόντων ... κεραυνῶν). *et al.* **d** *siderum* (*non semper satis clare apparet, utrum materia ignea an aestus fulgorve [v. p. 294, 42. 75] an astrum [v. l. 47] intellegendum sit*): ENN. frg. var. 52 istic (*sc. animi; v. p. 289, 61*) est de sole sumptus -is (CIC. nat. deor. 2, 41 solis [*v.* sol]. LVCR. 5, 566. 611. 652 *al.* VARRO AT. carm. frg. 16, 4 M. AETNA 237 PROP. 3, 20, 11 [*v. Rothstein ad l.*]. OV. met. 4, 194. 8, 205. MANIL. 1, 647 extremo [*i. occidentis*] ... ab -e. 1, 870 GERM. 497 frg. 4, 25 LVCAN. 1, 50. 2, 415. 8, 159. 228 VAL. FL. 1, 516 *al.*). VARRO rust. 1, 37, 3 quanto minus haberet -is *Luna* (VERG. georg. 1, 427 SEN. Oed. 506 Phaedr. 745 PLIN. nat. 18, 277 *luna* -e eius [*sc. solis*] comminus recepto candens [*cf.* PS. CENS. frg. 3, 5 FIRM. math. 1, 4, 9 CLAVD. 1, 24. 3, 9]. APVL. Socr. 1 p. 117 *al.*). CIC. nat. deor. 2, 118 astrorum. MANIL. 1, 813 *de cometis* (*cf.* 1, 837. 846. 849. 866 *al.* SEN. nat. 7, 1, 5. 7, 2, 2. 7, 22, 1 LVCAN. 1, 531 CALP. ecl. 1, 80 *al.*). SEN. dial. 6, 18, 6 aëriae -ium faces (*cf.* Phaedr. 740 Phoen. 432 nat. 1, 1, 1. 1, 14, 3. 4. epist. 94, 56 nocturnos -ium tractus. PLIN. nat. 2, 112 *al.*). LVCAN. 1, 652 Saturni. PLIN. nat. 2, 82 siderum. STAT. Theb. 7, 8 qua Parrhasis -em ... pascitur (*cf.* CARM. inc. Ps. Lact. fab. Ov. 2, 6 p. 639 M.). *et al.* *metonymice (cf. p. 294, 41) i. q. astrum* (*cf.* CIC. rep. 6, 15 ex illis sempiternis -bus, quae sidera ... vocatis): VARRO Men. 269 pictus aer fervidis late -bus. CINNA carm. frg. 11, 2 aërios. CATVLL. 62, 20 Hespere, qui caelo fertur crudelior -is? (*cf.* 62, 26). VERG. georg. 1, 337 -is ... Cyllenius (*cf. Onom. II 788, 25. 65*). Aen. 2, 154 vos, aeterni -es (SERV. Solem et Lunam significat), ... testor (*cf.* CORP. XII 1551). 8, 590 Lucifer ... ante alios astrorum ... -is. HOR. carm. 1, 12, 47 velut inter -is Luna minores. OV. met. 4, 81 nocturnos aurora removerat -es (*cf.* 15, 665). 8, 180 vertuntur in -es (*cf.* fast. 3, 515). 11, 520 MANIL. 1, 218. 466 (*loco non satis perspicuo*). 5, 5. 733 *al.* (*v. Housm. ad* 3, 497). GERM. 57 mento sedet unicus -is (*Arat. 55* ἀστήρ). 64. 377. 467. frg. 2 a, 2 Cythereius -is (*v. Onom. II 811, 59*). 2 b, 19 (*syn.* sidere). *al.* SEN. Herc. f. 127 benef. 4, 23, 2 LVCAN. 8, 170. 9, 866 VAL. FL. 2, 65. 5, 415 STAT. Theb. 7, 793. 10, 637 adfixerat -es *Virtus.* silv. 2, 6, 37 CHALC. transl. 38^{D}. comm. 37 p. 103, 18 erraticos -es. 59. 66 *al.* AVIEN., PRVD., CLAVD., DRAC., CORIPP.

B *de usu*: **1** *generatim*: **a** *de cognitione usus* (*cf.* LVCR. 5, 1011. 1101): MELA 3, 92 PLIN. nat. 4, 66. 6, 188. 7, 198. SOL. 11, 19. *res est necessaria et utilissima*: CIC. nat. deor. 2, 40 -i quem adhibemus ad usum atque victum. Lael. 22 *v. p. 293, 22.* OV. trist. 2, 257 -e quid utilius? MANIL. 4, 245 quicquid in usus -is (*gen.*) eget. PLIN. nat. 36, 200 nihil paene non -i perfici. VVLG. Sirach 29, 31. *al.* *-is petentibus datur*: PLAVT. Aul. 91 quod quispiam -em quaerat (*cf.* Rud. 766 PORC. LIC. carm. frg. 5, 2 PHAEDR. 3, 19, 3). Rud. 765 (*iocose*) ego dabo -em, siquidem in capite tuo conflaudi copiast. Trin. 679 datur -is tametsi ab inimico petas (*cf.* Rud. 134 RHET. Her. 4, 53, 67). CIC. off. 1, 52 pati ab -e -em capere (*cf. W. Schulze, Sitz.-Ber. Berl. Ak. d. Wiss. 1918, 770. 771*^{2}). SEN. benef. 4, 29, 2 *al.* *aqua et -i interdicere sim. v. vol. II 362, 31 sqq.* **b** -is (*interdum fere i. q. fax*) *lumen praebet*: CIC. ac. 2, 61 Cimmeriis ... -es ... aderant, quorum illis uti lumine licebat. Tim. 49 -is oculorum (*cf. Plat. Tim. p. 46*^{B}*; aliter v. p. 295, 11*). LVCR. 5, 298 taedae ... tremere -bus instant. VERG. georg. 1, 291 hiberni ad luminis -es. 2, 432. OV. fast. 2, 352 inlatis -bus (*cf.* SEN. Herc. f. 856 *et p. 291, 2*). fast. 2, 561. Pont. 3, 3, 60 (*trop.*). CVRT. 5, 2, 7 observabatur -is noctu, fumus interdiu. VAL. FL. 1, 843 lucet via late -e dei (*cf. 1, 839* lampada). STAT. Theb. 6, 547 silv. 1, 6, 89 Ach. 1, 121 MART. 14, 42, 1. TAC. ann. 14, 21 luce -ium. APVL. met. 3, 28 *al.* *in celebrandis nuptiis*: OV. met. 9, 796.

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

10, 7 *de face Hymenaei.* 12, 215 Pont. 1, 2, 133 SEN. Med. 112. OCTAVIA 24 Erinys (*cf. infra l. 71*) thalamis Stygios praetulit -es (VAL. FL. 8, 245 undamque [*cf. p. 292, 63*]). STAT. Theb. 2, 259 faces, festum nubentibus -em. CARM. epigr. 1997, 3 hymeneos ... -es. *al.* c -e (*praecipue foci* [*v. vol. VI 988, 61. 64. 65. 78. 989, 8. 11. 15. 58 al.*]) *coquuntur cibi, calefiunt membra*: PLAVT. Rud. 764 nullum habemus -em (*cf.* VARRO ling. 5, 108 sine -e [Ov. fast. 2, 564]. CATVLL. 23, 2). TVRPIL. com. 125 utinam nunc apud -em aliquem magnum adsidam (*sim.* SISENNA hist. 116. *cf.* APVL. met. 8, 1 -em propter adsidens). CATO agr. 81 coquito ad -em (*cf.* VARRO rust. 2, 2, 15 ponunt. MORET. 90 consedit. VITR. 7, 14, 1 confervefaciunt. CELS. 1, 2, 7 unctio vel in sole vel ad -em [1, 3, 4 *al.*]. 4, 6, 4 SCRIB. LARG. 82. 175 PLIN. nat. 26, 16 *al.*). 110 calfacito in -i (*cf.* HOR. sat. 1, 5, 72 Ov. fast. 2, 578. 5, 516. 6, 382 CELS. 6, 10, 2 COLVM. 12, 30, 2 *al.*). VARRO Men. 77 ut -i fervido medullitus aquiloniam intus eruat frigedinem. CIC. Cato 46 me ... delectant ... sol aut -is hibernus (*cf.* Ov. rem. 188 -e levatur hiems). LVCR. 5, 1015. HOR. carm. 1, 4, 3 gaudet ... arator -i. CELS. 4, 2, 3 *dolor* -e aut sole contrahitur. SEN. epist. 95, 25. 114, 26 concursantis inter tot -es cocos. CVRT. 8, 10, 7 remedium -is oblatum est. COLVM. 1, 6, 18 non est opus -bus aut flammis. *al.* *metonymice*: IVV. 1, 134 miseris ... -is (*i. materia ad -em faciendum*) emendus. d -e *tractantur res variae* (*praecipue metalla; fusius* PLIN. nat. 36, 200): CIC. epist. 9, 16, 2 aurum -i ... perspici (*v. vol. II 1526, 72*). LVCR. 1, 490 ferrum candescit in -i (*cf.* 6, 968 condurat ab -i. VERG. Aen. 8, 403 -es animaeque. HOR. sat. 1, 4, 20 Ov. met. 12, 277. 14, 712 VITR. 1, 4, 3 PLIN. nat. 36, 200. FIRM. math. 3, 5, 28 artes ... ex -e et ferro. *al.* *cf.* SIL. 1, 430 ensem, cantato ... quem fecerat -i). LVCR. 5, 953 res -i ... tractare. 6, 516 quasi -i cera ... tabescens ... liquescat (Ov. Pont. 1, 2, 58. *cf. vol. III 849, 50 sqq. 850, 68. 77. 82. 851, 20*). AETNA 521 *aes* -i ... domitum. 544. Ov. am. 1, 14, 25 *comae* se praebuerunt ferro (*i. calamistro*) ... et -i (*cf.* ars 2, 304). ars 2, 568 duras -e vel arte manus. fast. 4, 785 omnia purgat edax -is vitiumque metallis excoquit. MANIL. 4, 659 -bus Alpinas ... contudit Hannibal arces (*cf.* VITR. 8, 3, 19 PLIN. nat. 33, 70). CVRT. 3, 2, 7 lignum -i duraverant (*cf.* 3, 2, 16). COLVM. 12, 44, 6 pice ... -i liquata. STAT. silv. 3, 3, 105 quid Ausoniae scriptum crepet -e (arce *coni. dub. Schrader*) Monetae. *al.* e -e *interficiuntur aut torquentur animantia, delentur res* (*plura v. s. iuncturis*): CIC. Verr. II 5, 14 verbera atque -es et ... cruciatus (*cf.* SEN. contr. 10, 5, 6 SIL. 1, 171 TAC. ann. 15, 57 SYNON. Cic. Char. gramm. p. 449, 4 B.). 5, 163 -es ardentesque laminae. div. 2, 32 ab aqua aut ab -i pericula monent. top. 74 verberibus tormentis -i (SEN. contr. 10, 5, 23 SEN. nat. 4 praef. 17 COLVM. 6, 2, 11 APVL. met. 6, 31. TERT. scorp. 7 p. 159, 15 per tormenta -ium et suppliciorum. *al.*). LVCR. 5, 1250 fovea atque -i ... venarier. 5, 1285 arma antiqua ... flamma ⟨a⟩tque -is (SEN. dial. 5, 2, 3 Herc. O. 479). BELL. Alex. 14, 4 navigiorum ... cum malleolis -busque. VERG. Aen. 2, 664 per tela, per -es (CVLEX 310 vulnera tela neces -es. SEN. epist. 85, 16. 26 Herc. O. 479 LVCAN. 10, 463 *al.*). 3, 149 ex -bus (*i. incendio*) urbis (*cf.* SIL. 3, 609 Tarpei culminis). 7, 296 acies ... -es. *al.* DIRAE 102 -is ... aqua. HOR. sat. 1, 1, 39 hiems, -is, mare (*cf.* carm. 1, 16, 11), ferrum (*cf.* Ov. met. 3, 698 instrumenta necis ferrumque -esque *et v. vol. VI 586, 7 sqq.*). TIB. 2, 4, 40 ventus et -is. Ov. met. 15, 861 ensis et -is (*v. vol. V 2, 609, 54*). SEN. contr. 2, 1, 12 ruinam -emque. 10, 5, 9 tortor cum -bus, flagellis (QVINT. decl. 305 p. 196, 9 CALP. decl. 7) eculeis (SEN. benef. 4, 21, 6 dial. 5, 19, 1 *al.*). 10, 5, 25 -ium auctorem. CELS. 5, 28, 15[B] vel ex frigore vel ex -e. SEN. nat. 6, 2, 2 inter -es et hostem. epist. 24, 14 gladios et -es (*v. vol. VI 2016, 79*). VAL. FL. 2, 178 per -es culmen agi (*i. 'ignibus rapi' Kramer; 'per culmen -es a.' intellegendum censet Leo*). SIL. 6, 314 nulla ... morte nec -i (*sc. incendio Carthaginis; an pertinet ad 2 b ε?*). HOMER. 921 (*v. Vollm. ad l.*). TAC. ann. 14, 33 caedes, patibula, -es, cruces. APVL. met. 3, 9 -is et rota. TERT. pudic. 16, 16 poenae -bus. VVLG. Sirach 39, 35 *al.* *indicatur auctor -is* (*cf. l. 84*): CAES. civ. 2, 9, 1. 3 hostium (*cf.* STAT. silv. 2, 7, 61 domini [*sc. Neronis*]). VERG. Aen. 2, 276 Phrygios (CVLEX 302). 9, 128 Rutulos. 10, 56 Argolicos (AETNA 18 Ov. met. 14, 444). HOR. carm. 1, 15, 36 Achaicus. Ov. epist. 8, 14 Danaus. 16, 239 Pelasgo. met. 4, 246 Phaethonteos (LACT. Phoen. 11). LIV. 30, 5, 8 hostilem ac bellicum -em. *al.* -is (*sc. fax [cf. p. 290, 76]*) *attribuitur Amori* (*cf. et p. 295, 48*): Ov. am. 1, 15, 27 -es arcusque Cupidinis arma (*cf.* Pont. 3, 3, 33). *Furiis* (*cf. supra l. 2*): Ov. epist. 11, 104. STAT. Theb. 9, 152 nusquam impius -is. 12, 433 Eumenidum (IVV. 14, 285). *cf.* SEN. Herc. f. 87 -em flammeae spargant comae. *huc alluditur*: VERG. Aen. 4, 384 sequar atris -bus. STAT. Theb. 5, 65 *Venerem* alios -es ... gerentem. DRAC. Orest. 824.

2 *speciatim*: a *in re militari* (*de usu hostili cf. 1 e*): α *de -bus in castris factis* (*plerumque plur.*): CAES. Gall. 2, 7, 4 ut fumo atque -bus significabatur. 6, 29, 5 -es in castris fieri (civ. 3, 30, 5. 3, 50, 2 BELL. Hisp. 6, 1 SALL. Iug. 98, 6 crebris [*v. vol. IV 1118, 29*] -bus factis. *al.* NEP. Eum. 9, 3 LIV. 21, 32, 12 *al.*). civ. 3, 50, 1 cum animadvertissent ex -bus. BELL. Afr. 47, 6 -bus extinctis (LIV. 9, 21, 6. 27, 47, 8. TAC. hist. 4, 29 restincto -e). VERG. Aen. 9, 164 conlucent (CVRT. 3, 8, 18). 9, 237. 349 -em deficere. HOR. carm. 1, 10, 15 Thessalos ... -es ... fefellit. PROP. 4, 4, 31 castrorum. LIV. 8, 38, 4 -bus ... relictis (22, 41, 9 *al.* TAC. hist. 2, 66). 36, 10, 12. 44, 9, 2 apparebant. CVRT. 7, 8, 2 hostium. 8, 4, 24. VAL. FL. 4, 755 tuus ... in montibus -is ille? STAT. Theb. 7, 459. 8, 266 iam male pervigil -is. 12, 252 moriens ... -is. 12, 353 excubat -is. TAC. ann. 1, 70 pernoctavere ... sine -i. *al.* β *i. q.* πυρσός, φρυκτός (*latius etiam de lumine phari*): PLAVT. Bacch. 939 (*in cod. A deest; cf. Fraenkel, Plautin. im Plaut. p. 66[1]*) ille olim habuit -em, qui signum daret, hunc ipsum exurit (*luditur notione sub III 1 allata*). CIC. Verr. II 5, 93 -is e specula sublatus (LIV. 28, 5, 17. 40, 47, 9). CAES. Gall. 2, 33, 3 -bus significatione facta. PROP. 4, 1b, 115 Nauplius ultores ... porrigit -es (*cf.* Ov. rem. 736 SEN. Med. 658). LIV. 25, 9, 10 editus ... -is ... est (28, 5, 16. 28, 7, 1). CVRT. 7, 5, 13. LVCAN. 6, 279 elatus specula ... -is. PLIN. nat. 2, 181 praenuntios -es. 5, 128 nocturnis -bus cursum navium regens (*cf.* 36, 83 SVET. Cal. 46 Claud. 20, 3). VAL. FL. 3, 603. 6, 321 patrios de montibus -es. VVLG. iud. 20, 38.

b *in re sacra et superstitione*: α *in aris, templis accenditur*: PLAVT. Mil. 411 inde -em in aram. *cf.* Poen. 319 Truc. 476. CIC. har. resp. 4 religiosissimis -bus. 57 deorum -is. VERG georg. 2, 528 -is ubi in medio. 4, 379 adolescunt -bus arae (*cf.* PAVL. FEST. p. 5 TAC. hist. 2, 3 -e puro ... adolentur). Aen. 2, 502 quos ... sacraverat -es (4, 200 vigilem ... -em. STAT. Theb. 5, 58). 3, 231. 406 inter sanctos -is. 12, 119 fontemque -emque. 12, 201 *al.* AETNA 351 sacros ... -is (SEN. Herc. O. 792 VAL. FL. 2, 582 HOMER. 34. *aliter v. p. 290, 20. 294, 66*). CIRIS 146 necdum ... gustaverat -is honores (*cf.* GRATT. 458). Ov. met. 1, 374 sine -bus arae (fast. 5, 306). 15, 574 odoratis ... -bus (fast. 1, 75 Pont. 3, 3, 90). Pont. 4, 9, 53 pius (trist. 5, 5, 12). trist. 3, 13, 16 sollemni ... in -e. *al.* MANIL. 5, 340 Ara (*sidus*) ferens turis ... -em. SEN. Oed. 309 clarus -is et nitidus stetit ...? (*at* STAT. Theb. 5, 176. 11, 226 niger [*pertinet ad praesagium; cf. infra l. 49*]). LVCAN. 9, 993 VAL. FL. 1, 137. STAT. Theb. 1, 508 lacte novo perfusus ... -is. 1, 512. 556. 2, 739 pervigilem ... -em (*cf. l. 21. 42*). 4, 501 saturavimus -em. 10, 604 coronatos ... -es (*i. altaria*). silv. 4, 8, 37 festos ... -es. *al.* ITALA I reg. 2, 28 (Aug. civ. 17, 5 p. 212, 16 D.) omnia quae sunt -is (πυρός, VVLG. de sacrificiis). *et al.* *in aede Vestae*: CIC. Font. 47 ille -is aeternus (*v. vol. I 1143, 39*) nocturnis Fonteiae laboribus vigiliisque servatus (*cf. l. 40*) extinctus esse (PROP. 4, 4, 45 Pallados [*cf. l. 44*] ... -es. LIV. 28, 11, 6 *al.* *cf.* PAVL. FEST. p. 106 interstinctus *et l. 42*). Catil. 4, 18 -em Vestae sempiternum (dom. 144 restingui. leg. 2, 20 custodiunto -em ... s.). PROP. 4, 11, 53 sacratos ... -es. Ov. met. 15, 730 -es, Troica, servat (*sim.*: fast. 3, 29 -bus Iliacis [*cf.* 6, 456]. STAT. silv. 1, 1, 35 Troicus [4, 3, 160]. IVV. 4, 61 Troianum. *cf.* VERG. Aen. 2, 297). fast. 3, 143. 6, 267 vigil -is. 6, 297 -is inextinctus. 6, 298 effigiem nullam Vesta nec -is habet. 6, 439 flagrabant ... -bus (*i. incendio*) -es (*cf.* MANIL. 4, 67). trist. 3, 1, 29 *locus* Pallada (*cf. l. 36*) servat et -em. LIV. 5, 54, 7. SEN. contr. exc. 6, 8 perpetuus -is (VELL. 2, 131, 1 *al.*). VAL. MAX. 1, 1, 6 -is ... custos. LVCAN. 1, 550. LAMPR. Heliog. 3, 4 Vestae -em ... in illud (*sc. Heliogabali*) transferre templum. ARNOB. nat. 4, 35 p. 170, 4 nutrices et conservatrices -is (*cf.* AVG. civ. 3, 28 p. 140, 17 D.). β *in divinatione* (*cf. p. 293, 75*): VARRO frg. Serv. Aen. 3, 359 genera divinationum dicit ... aquam -em ... pyromantis hydromantis (*cf.* CIC. div. 2, 32). VERG. Aen. 10, 177 praesagi fulminis -es (*cf.* CLAVD. 18, 12). Ov. epist. 18, 153 faustos ... -es *lucernae.* VAL. FL. 1, 239 *arae* (STAT. Theb. 10, 600. 667 -es fibraeque. *al. cf. supra l. 29*). γ *in lustratione* (*cf.* SERV. georg. 2, 389): VARRO frg. schol. Pers. 1, 72 ut ... -em magnum transsiliant *Parilibus.* VERG. Aen. 11, 787 *de Hirpis Soranis* (*cf.* SIL. 5, 178). PROP. 4, 8, 86 ter ... tetigit sulphuris -e caput (Ov. fast. 4, 790 -bus et ... aqua). PAVL. FEST. p. 3 -em supergradiebantur aqua aspersi. VVLG. II par. 28, 3 lustravit filios suos in -e. *al.* *mystice*: VERG. Aen. 6, 742 *de purgatione animarum.* Ov. fast. 4, 554 *in fabula Triptolemi.* MART. CAP. 2, 142 (*v. Kopp. ad l.*) *cf. christiana*: HIER. epist. 18[A], 11, 3 secundi baptismatis purgatione id est -is. 64, 18, 9 NICET. symb. frg. 6. δ *in nuptiis celebrandis* (*cf. p. 291, 3*): VARRO frg. Non. p. 112, 19 cum a nova nupta -is in face adferretur ⟨e⟩ foco eius sumptus aqua et -i accipere *v. vol. II 360, 70 sqq. 362, 71, ubi addas*: CORP. I[2] 1732 deducta et fatali -e et aqua Stygia. LACT. inst. 2, 9, 21. *cf.* Ov. ars 2, 598 -is et unda. ε *in concremandis mortuis* (*interdum fere i. q. rogus, pyra*): TER. Andr. 129 in -em impositast. MAT. carm. frg. 1 corpora ... mandier -i. CIC. leg. 2, 57 LVCR. 3, 890 CATVLL. 59, 4 CAES. Gall. 6, 19, 4 VERG. Aen. 11, 119. 186. 189 funeris. 11, 209 crebris ... -bus (*cf. Hom. Il. 1, 52* πυραὶ θαμειαί). HOR. carm. 4, 12, 26. PROP. 1, 15, 21 miseros. 2, 28b, 56 avarus. *al.* Ov. am. 1, 15, 41 supremus (met. 2, 620. 13, 583 SEN. Oed. 60 LVCAN. 6, 358 STAT. Theb. 3, 168 *al. cf.* SEN. Thy. 1091 extremo. Herc. O. 1609 ultimos [PS. QVINT. decl. 6, 2 p. 112, 16 *al.*]). met. 7, 610 alienis ... -bus (*cf.* SEN. Oed. 65 diripitur -is). 7, 613 nec sufficit arbor in -es (*cf.* MANIL. 1, 889). 13, 687 tumulique -esque rogique (*cf.* EPICED. Drusi 125 STAT. Theb. 8, 114). *al.* MANIL. 4, 54 ut corpus *Magni* sepeliret naufragus -is. 4, 70 (*ubi v. Housman*). SEN. contr. 10 praef. 7. SEN. Ag. 648 Hectoreos (*i. Hectori destinatos*) ... -es (*cf. c. gen.*: STAT. Theb. 12, 379 silv. 5, 3, 66 TAC. Germ. 27. *c. pron. poss.*: VAL. FL. 3, 313 STAT. Theb. 3, 213. 9, 299 silv. 5, 3, 31. *aliter*: STAT. Theb. 3, 177 suo [*i. suis cognatis destinato*] ... -e [*cf.* silv. 2, 1, 33 proprios]. 9, 519 Theseos [*i. Theseos auxilio concessus*]). Ag. 706. Oed. 558 ferali

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(QVINT. decl. 329 p. 296, 14). Herc. O. 1645 petentis astra, non -es. epist. 99, 18 *al.* LVCAN. 2, 159 (*syn.* flammas). 7, 798 rogi (IVV. 15, 140 *al. cf.* FRONTO p. 21, 5 N. -em de rogo ... accensum). 8, 737 siccos (ADNOT. sine ture) ... -es. 9, 65 (*v. Housman ad l.*). 9, 178 funesto. *al.* SIL. 13, 447. 16, 547 impius. HOMER. 47 (*coni.* rogis). 1058. STAT. Theb. 1, 112 rogali. 5, 316 confusis -bus (*cf. Vollmer, Rhein. Mus. 51, 1896, 33*). 9, 103 pius. 9, 564 iustos (12, 779). silv. 2, 4, 37 scandet ... Phoenix ... -es. 2, 6, 86 servilis. 3, 1, 7 taedis ... -is. *al.* TAC. ann. 16, 6. *et al.* *nota:* CVRT. 8, 9, 32 inquinari ... -em, nisi qui spirantes recipit.

c *in re medica:* PROP. 1, 1, 27 ferrum ... et -es (*v. vol. VI 584, 66*). CELS. 5, 27, 2^A *vulneri*, quod expertum -em non est. 7, 2, 4 -is alienus est. SEN. Ag. 152. PLIN. nat. 36, 202 est ... -bus medica vis. HIER. hom. Orig. in Ezech. 5, 1 p. 371, 28 B. RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 6 p. 179, 17 ZACCH. 1, 13.

C *in proverbiis et comparationibus:* 1 *proverbialiter dicta:* CIC. p. red. in sen. 23 amicitias -i (digne *l. v.*) perspectas (*sim.* off. 2, 38 *virum* -i spectatum [*cf.* OV. met. 14, 109]. PSALT. Cas. 65, 10 probasti [VVLG. examinasti] nos deus -e. AVG. in psalm. 17, 31 -e tribulationis [*cf. p. 296, 24*]. *al. v. etiam p. 291, 23*). part. 34 certum ... declaret ut fumus -em (*v. vol. VI 1542, 8 sqq. cf.* PVBLIL. N 13). Lael. 22 non aqua, non -i, ut aiunt, locis pluribus utimur quam amicitia. PVBLIL. I 37 -is calorem suum etiam in ferro tenet. L 16 late -is lucere, ut nihil urat, ⟨non⟩ potest (*cf.* FRONTO p. 38, 14 N.). VERG. georg. 3, 99 in stipulis magnus sine viribus -is ... furit (*cf.* HIER. epist. 54, 13, 4 OROS. hist. 5, 22, 18). HOR. sat. 2, 3, 56 -is per medios fluviosque ruentis (*cf.* epist. 1, 1, 46 carm. 4, 14, 24 OV. met. 8, 76 MANIL. 4, 578 SEN. contr. exc. 6, 3 *al. aliter:* HOR. carm. 2, 1, 7 incedis per -es suppositos cineri [*cf.* PROP. 1, 5, 5 PAVL. NOL. epist. 34, 9 p. 311, 5]). sat. 2, 3, 275 -em gladio scrutare (*v. vol. VI 2013, 14*). OV. ars 1, 244 Venus in vinis -is in -e fuit (epist. 15, 230. SEN. dial. 4, 20, 2 Plato [*leg. 2, 10 p. 666^A*] ... -e vetat -em incitari. *cf.* FLOR. epit. 4, 6, 1). SEN. clem. 2, 2, 2 terram misceri -bus. apol. 9, 6 ferrum suum in -e esse (*cf. Heinze, Hermes 61, 1926, 67*). TERT. pudic. 1, 16 incendium -bus extinguetur (*cf.* HIER. epist. 65, 12, 3). *al.* 2 *comparatur -is vis perniciosa, ardor, impetus, splendor:* CIC. har. resp. 45 isdem -bus circumsaepti (*alluditur ad incendium domus*). Rabir. Post. 13 ordini -em ... subici. Tusc. 3, 35 *mala* stimulos admovent, -is adhibent. LVCR. 4, 1138 verbum ... vivescit ut -is. OV. met. 13, 802 Galatea ... acrior -i. EPIST. Sapph. 15 calor Aetnaeo non minor -e (*cf.* HIER. epist. 54, 9, 1 BOETH. cons. 2 carm. 5, 25). LIV. 8, 32, 16 animis subdere -em ac materiam (*cf.* 21, 10, 4 velut materiam -i praebentes). 21, 3, 6 parvus hic -is incendium ingens exsuscitet (*cf.* 10, 24, 13. 29, 31, 3). VELL. 2, 125, 4 plurimo ... -e emicans incendium ... tumultus. SIL. 17, 112 coniux, tertius -is (*i. incitamentum virtutis*). IVV. 14, 244 FLOR. epit. 2, 2, 1. 2, 6, 9 belli vis ... fulmen Saguntino -e conflavit. VVLG. Sirach 9, 9 Ier. 20, 9 (*de sensu mystico cf.* HIER. epist. 18^B, 2 [18], 2). 23, 29 Iac. 3, 6 lingua -is est (*cf.* prov. 16, 27). *al.* *de ipsis hominibus:* PORC. LIC. carm. frg. 5, 2 quaeritis -em? ... -is homost (*sc. amator*). CYPR. epist. 52, 2 p. 618, 1 fax et -is ad conflanda seditionis incendia. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 8 p. 655^A *de praedicatoribus.* *sim.:* MART. CAP. 6, 571 *Pallas*, -is flos (*i. -is purissimus*). *cf. etiam p. 295, 74. 296, 20.*

D *in fabulis* (*cf. p. 290, 13. 291, 70*) *et religione* (*cf. etiam p. 292, 16*): 1 *paganorum:* ACC. trag. 533 -is ... mortalibus clam divisus *a Prometheo* (*cf.* RHET. Her. 4, 6, 9 HOR. carm. 1, 3, 28 SEN. contr. 10, 5, 5. 7 VAL. FL. 4, 67 IVV. 15, 84 *al.*). VERG. georg. 1, 131 *Iuppiter* -em ... removit. 4, 442 *Proteus* transformat sese in ... -em (OV. met. 8, 737. *cf.* 6, 113 APVL. met. 6, 22 *de Iove*). Aen. 7, 320 *Hecuba* -is enixa iugalis (*cf.* SEN. Tro. 40 [*syn.* facibus]). PROP. 3, 22, 31 absentes arserunt in caput *Meleagri* -es (*cf.* OV. epist. 9, 156 met. 8, 461 *sqq.*). OV. fast. 3, 503 ortus in -e *Bacchus* (*ad eandem fabulam pertinet:* NEMES. cyn. 16 -em ... iugalem letalemque simul). MELA 1, 58 *Apis* caelesti -e conceptus. *al.* *de -e ab animalibus fabulosis exhalato* (*cf. etiam p. 294, 72*): LVCR. 5, 29 Diomedis equi spirantes naribus -em (*cf.* VERG. Aen. 7, 281 OV. met. 2, 84. 119 *de equis Solis. al.*). VERG. georg. 2, 140 tauri *Colchici* spirantes naribus (*cf. l. 66*) -em (OV. epist. 12, 15. 42. 165 met. 7, 116 VAL. FL. 1, 221. 7, 66 *al. meton.:* 7, 578 errantem dextra ciet obvius -em [*'pro tauris ignivomis ipsis'. Langen*]. CLAVD. c. min. app. 2, 132 *de tauro Cretensi*). Aen. 7, 786 Chimaeram ... efflantem ... -is (*paulo aliter* OV. met. 9, 647 mediis in partibus -em ... habebat. MELA 1, 80 Chimaerae -bus). 8, 199 *Cacus* ore vomens -is (8, 267. 304 AVG. civ. 19, 12 p. 374, 19 D.) 10, 565 *de Briareo* (*cf.* AETNA 73 OV. fast. 4, 492). *de -e arcano et prodigioso:* VERG. Aen. 2, 686 sanctos ... -es *capiti circumfusos* (*cf.* OV. fast. 6, 635 LIV. 1, 41, 3 SIL. 16, 123. 131 SVLP. SEV. dial. 2, 2, 1). LIV. 3, 5, 14 caelum ... ardere ... -i (*cf.* 21, 58, 5. 30, 2, 11. 39, 22, 3 TAC. ann. 12, 64). 22, 1, 8. PAVL. FEST. p. 51 -es prodigiosi. SEN. nat. 1, 1, 14. 6, 26, 4 columna -is (LVCAN. 7, 155). OCTAVIA 230 -bus ... sacris. PLIN. nat. 2, 235 -ium ... miracula. *al.* *fluviorum Erebi:* SEN. dial. 6, 19, 4 LVCAN. 6, 663 STAT. Theb. 8, 29 PS. QVINT. decl. 10, 8 p. 195, 26. *sacer est Vulcani* (*Vestae*): AETNA 30 -em Vulcani (*cf.* STAT. Theb. 1, 508 silv. 1, 5, 7. QVINT. inst. 8, 6, 24 Vulcanum pro -e ... audimus. MIN. FEL. 19, 10 *al.*). TERT. adv. Marc. 1, 13 p. 307, 21 figurans ... Vestam in -em (AVG. civ. 4, 10 p. 159, 8 D. 7, 16 p. 294, 22). *cf. etiam p. 295, 49.* *in astrologia:* MANIL. 4, 384 potens ... -i Capricornus (*cf.* 4, 243). *tamquam numen colitur a Persis* (*cf. p. 289, 34*): CVRT. 3, 3, 9. 4, 13, 12. 4, 14, 24 EPIT. Alex. 57 CLAVD. 21, 59 ISID. orig. 14, 3, 12. *cf.* SEN. benef. 7, 31, 3 VVLG. sap. 13, 2 *et p. 289, 48. 53. 290, 52.* 2 *Iudaeorum et Christianorum:* ITALA Dan. 7, 10 (Ps. Cypr. ad Novat. 17) flumen -is. CYPR. epist. 3, 1 p. 470, 8 prorumpente a domino -e (*cf.* VVLG. num. 11, 1 II reg. 22, 9 *al.; inde* deut. 4, 24. 9, 3. Hebr. 12, 29 *al. deus ipse* -is *appellatur* [PRVD. apoth. 72]. *cf. etiam p. 296, 20*). testim. 3, 101 p. 179, 3 spiritum sanctum in -e ... apparuisse (*cf.* COMM. apol. 119 ITIN. [Silv.] 2, 3 *al.* VVLG. exod. 3, 2 in flamma -is *rubi* [*allegorice interpretantur* CASSIAN. conl. 12, 11, 5 DIONYS. EXIG. Procl. or. 2]). COMM. apol. 619 columna ... -is (*v. vol. III 1741, 9 sqq.*). VVLG. gen. 15, 17 lampas -is. 19, 24 dominus pluit super Sodomam ... sulphur et -em (*cf.* Luc. 9, 54. *et saepe*). I par. 21, 26 in -e de caelo. sap. 11, 19 vaporem -ium (πυρπνόον ... ἄσθμα) spirantes *bestias* (*cf.* apoc. 9, 17. 11, 5). Ioel 2, 30 dabo ... -em et vaporem. act. 2, 3 linguae ... tamquam -is. *saepe.* PRVD. apoth. 566 tener illum (*sc. Christum*) seminat -is (*cf.* RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 6. 2, 8, 3). SERM. de conf. diab. 119^v -is a rumphea (*i.* rompbaea). GREG. M. in Ezech. 1, 7, 10 -em ... legis (*cf. Vulg. deut. 33, 2* ignea lex). *al.* *de -e gehennae sim.:* TERT. apol. 18, 3 in -em ... perpetem et iugem (*cf.* nat. 1, 7, 29 aeterno -i [1, 19, 6 ITALA Matth. 2, 30 (Cypr. testim. 2, 30) *al.*]. praescr. 13, 5 -i perpetuo. VVLG. Marc. 9, 42 inextinguibilis). 47, 12 -is ... thesaurus (paenit. 12, 2). idol. 13 p. 44, 23 in tormento -is. *al.* ITALA Matth. 10, 28 (Aug. c. Faust. 14, 12) in gehennam -is (*v. vol. VI 1724, 12. 34*). CYPR. epist. 4, 2 p. 474, 18 COMM. apol. 466. 751 *al.* LACT. inst. 7, 21, 3 *de natura -is gehennae* (*cf.* AVG. civ. 21, 10 p. 510, 13 D. *al.* GREG. M. moral. 15, 35 ORIGEN. in Matth. 18, 72). LVCIF. Athan. 2, 26 p. 195, 22 esca -is. *al.* *nota:* HIL. c. Const. 8 uri sine -bus spiritus. *purgatorii:* CYPR. epist. 40 p. 586, 1 purgari diu -e. PAVL. NOL. carm. 7, 32. AVG. enchir. 69 -em ... purgatorium. civ. 16, 24 p. 164, 23 D. *al.* *diei iudicii:* TERT. adv. Marc. 5, 16 p. 630, 5 in flamma -is (*v. vol. VI 867, 22*). CYPR. epist. 59, 13 p. 682, 4. COMM. apol. 995 iudicare per -em. 1025 instr. 2, 1, 48 *al.* VVLG. Iudith 16, 21 Sirach 7, 19 Is. 66, 16. AVG. civ. 20, 26 p. 474, 19 D. iudicii novissimi. *al.* *huc pertinere videtur* (*nisi ad III B 2 referendum*): VVLG. Matth. 3, 11 baptizabit in spiritu sancto et -i (Luc. 3, 16. [OP. imperf. in Matth. 3 p. 652 *interpretatur* in tentationibus. *cf. p. 296, 24*]).

II ***metonymice*** (*cf. p. 290, 47. 291, 21. 292, 32. 293, 69*): **A** *i. q.* ***ardor, aestus:*** 1 *siderum* (*cf. p. 290, 30*), *caeli, regionum:* CIC. Arat. 111 *Canis* aestiferos ... erumpit ... -es (MANIL. 5, 208 SEN. Oed. 39; *cf. l. 52*). VERG. georg. 1, 234 una *zona* ... torrida semper ab -i. HOR. carm. 3, 3, 55 qua parte debacchentur -es. OV. met. 1, 778 sub -bus ... sidereis. 7, 193 diurnis ... -bus. GRATT. 59 maturis ... -bus. MANIL. 4, 412 partes ..., quas exusserit -is. 4, 498 sterilem ... et frigore et -i aëra. 4, 500 (*in vv. a nonnullis edd. reiectis*) Mavors -es iaculatur ... Saturnus ... glaciem. 4, 758 Cancro ... plurimus -is. LVCAN. 4, 109 signorum. 6, 337 medios -es caeli. 8, 848 (*v. Housm. ad l.*). 9, 375. 538 Libyco ... -e (*cf. Housm. app. p. 331*). 9, 604 spissior -is. 10, 211 rapidos qua Sirius -es exerit (*v. Housm. app. p. 335; cf.* VAL. FL. 5, 368 asperat -es. SIL. 16, 99 STAT. silv. 2, 1, 216 AVIEN. Arat. 729 *al.*). CALP. ecl. 4, 92 -e geluque. STAT. Theb. 1, 161 Noti. 1, 635. 4, 736. 748 poli. silv. 2, 3, 46 -e superno. *al.* CLAVD. carm. min. 26, 62 *Aponus fluvius* vago temperat -e tholos. CORIPP. Ioh. 7, 339. 370 bis quinos Africus -es (*accedere vid. ad notionem 'dies'*) auxerat. *al.*

2 *corporum animantium siti, febri sim. aestuantium* (*cf. p. 295, 17*): PLAVT. Persa 801 da illi cantharum, extingue -em, si cor uritur. VERG. Aen. 12, 65 *Laviniae* plurimus -em subiecit rubor. GRATT. 389 aestivos vibrans accensi⟨s⟩ febribus -es. LVCAN. 9, 742 carpit ... medullas -is. STAT. Theb. 5, 521 furit -e veneni *febrim cientis* (*cf.* 9, 748). CYPR. mort 14 p. 305, 15. SER. SAMM. 889 mulcebitur -is. DON. Ter. Eun. 84 nimius -is effectum frigoris reddit *eqs.* VVLG. Sirach 40, 32 THEOD. PRISC. log. 5. PALLAD. hist. mon. I 25 p. 311^A febrium -e (*p. 119 Butl.* πυρετοῦ). *de morbo q. d.* sacer -is *v. s.* sacer (*inde a* LVCR. 6, 660. 1167; *sera aetate coalescit* igni(s)sacer [*inde* -is acer; *v. vol. I 357, 10*] *ex. gr.* PLAC. med. rec. α *et* β 5, 1 ad ignisacrum [MISC. Tir. p. 52, 4]. DIOSC. 1, 26 hicnisacri. GLOSS. III 363, 61 enisacrum). *huc pertinet:* SER. SAMM. 754. RVFIN. hist. 1, 8, 6 lento ... -i ... urebatur (πῦρ μαλακὸν ἦν). THEOD. PRISC. eup. faen. 72 -is serpens. *latiore sensu i. q. vapor naribus animantium emissus* (*cf. p. 293, 65*): VERG. georg. 3, 85 volvit sub naribus -em. GRATT. 270 SIL. 6, 232. 17, 133 CORIPP. Ioh. 7, 327.

B *i. q.* ***fulgor, splendor:*** 1 *siderum* (*cf. p. 290, 30*), *caeli, nubium sim.:* VARRO ling. 7, 83 ab -i solis tum aureo (*cf.* VERG. georg. 1, 454 rutilo ... -i *et p. 295, 5*). CIC. Arat. 331 clarum ... -em. frg. 27, 2 *Capra* inlustri praedita signo, contra Haedi exiguum iaciunt mortalibus -em. CATVLL. 62, 7 Oetaeos ostendit noctifer -es (imbres *codd.; de fulgore Luciferi cf. etiam* OV. met. 11, 452 CARM. epigr. 1109, 7 *al.*). LVCR. 4, 404 rubrum tremulis iubar -bus (*cf.* OV. met. 4, 629 Aurorae. VAL. FL. 2, 72 Eoae dubios Atlantidis -es). 6, 210 *nubes* solis de lumine multa ... concipere, ut ... rubeant -esque profundant (*cf.* TAC. hist. 5, 13). VERG. Aen. 3, 585 astrorum. HOR. carm. 3, 29, 18

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

occultum Andromedae pater ostendit -em. 4, 2, 57 curvatos ... -is ... Lunae (STAT. Theb. 6, 239). PROP. 3, 5, 36 spisso ... -e *Pleiadum* (*cf.* GERM. 258). OV. met. 10, 450 nox caret -e suo (*cf.* SEN. Med. 800). fast. 1, 655 -is ... Leonis ... in ... pectore. Ib. 213. MANIL. 2, 942 Phoebus ... fulvo ... accenditur -e (*cf.* 2, 56. 4, 531). 5, 38. 723 *al.* GERM. 238 unius *lateris ductus* ... clarior -e. 394 Turibulum ... sacro -e videbis (*spectat etiam ad p. 292, 27*). 456 sidera ... reddunt sinceros eminus -es. *al.* SEN. Thy. 825. dial. 11, 8, 6 -e fuso. VAL. FL. 4, 179 spelunca ..., non quae trahat aetheris -em (*i. non recipiat lucem diei*). TAC. hist. 4, 83 in caelum -e plurimo attolli. *et al.*

2 *partium corporum animantium*: *oculorum* (*cf. vol. VI 1767, 56. 83*): VERG. Aen. 2, 210 oculos suffecti *angues* sanguine et -i (*cf.* 12, 102 OV. met. 1, 499. 3, 33. 8, 284. 15, 674. SEN. Phaedr. 364 epist. 115, 4 vivido -e. SIL. 12, 724 STAT. Theb. 11, 532. silv. 2, 6, 42 severo -e. *al.*). OV. ars 3, 504 lumina Gorgoneo (*cf. l. 19*) saevius -e micant (*cf.* SIL. 6, 220. 11, 339 PANEG. 11 [3], 6, 4). STAT. Theb. 11, 146 tacitos averterat -es (*i. oculos*). *oris et aliarum partium*: SEN. Phaedr. 1269 facies -e sidereo nitens. SIL. 9, 442 Gorgoneo (*cf. l. 15*) late micat -is ab ore (*cf.* 11, 328 vibrabat ... -is. STAT. silv. 1, 2, 62. Ach. 1, 161 -is ... purpureus. AVIEN. orb. terr. 1130 DRAC. Romul. 2, 67). HOMER. 599 -es iactantur *dentibus aprorum*. STAT. Theb. 6, 302 -e iubae. silv. 3, 4, 56 dat radios -emque suum *Venus*. CLAVD. 22, 328 *de rubore pudoris* (*cf.* carm. min. 25, 41).

3 *metallorum, lapidum*: VERG. Aen. 10, 271 umbo vomit aureus -is (*cf.* AVSON. 425, 3). MANIL. 5, 511 radiantes lucibus -es *gemmarum* (*cf.* SIDON. carm. 2, 423). PETRON. 55, 6 v. 13 Carchedonios ... -es. PLIN. nat. 37, 47. 80 carbunculi. 37, 100. STAT. Theb. 2, 276 arcano florentis -e smaragdos (SCHOL. pro splendore posuit). MART. 14, 109, 1. CLAVD. 22, 92 lapidum. 28, 51 metalli. *de colore purpureo*: AVSON. 361, 33 *rosa* rutilaverat -e comarum. CLAVD. 8, 599 miscuit -es Sidonii Rubrique maris.

III ***translate***: **A** *de amore et libidine* (*cf.* GLOSS. IV 432, 28 caeci [*v. vol. III 45, 52*] -es obscuri amores. *usum e Gr. mutuatum putat E. Steiner, D. Bedeutungslehnwort in Verg. Aen. 1921 p. 41; sed cf. Löfstedt, Syntactica II 436²*): VARRO Men. 205 amat habetque -em intus acrem. AEDIT. carm. frg. 2, 5 -em Veneris (*cf.* HOR. carm. 1, 27, 16 te ... Venus ... adurit -bus. OV. met. 10, 641 VAL. FL. 2, 369 *al.*). CATVLL. 35, 15 -es ... edunt medullas (*cf.* 45, 16 -is ... ardet in m. OV. epist. 4, 15 *al.*). LVCR. 1, 474 numquam ... conflatus amore -is ... accendisset ... certamina (*cf.* HOR. epod. 14, 13 OV. epist. 15, 49). VERG. ecl. 5, 10 Phyllidis -es (*cf. c. gen. subi.*: OV. met. 10, 524 Ib. 357 VAL. FL. 5, 110. 7, 253 imi ... pectoris. *al. sim. c. pron. poss.*: *l. 52.* PROP. 2, 34 b, 44 OV. epist. 5, 152 *al.* VAL. MAX. 4, 6, 5. *et al.*). georg. 3, 244 in furias -emque ruunt. 3, 258 versat in ossibus -em (*cf. l. 46 et* PROP. 3, 17, 9 OV. met. 2, 410. 7, 747 STAT. silv. 5, 1, 56 *al.*). Aen. 1, 660 Cupido ... ossibus implicet -em (*sim.*: CVLEX 409 -e Cupidineo ... exarsit. OV. epist. 4, 15 SEN. Phaedr. 293 OCTAVIA 571. CARM. epigr. 44, 1 Amoris -es [*cf. infra l. 69*]. APVL. met. 5, 23 -is totius dominum. *al. cf. etiam p. 291, 70*). 1, 688 occultum ... -em. 4, 2 caeco carpitur -i (OV. met. 3, 490 tecto. 10, 370). CIRIS 163. 244 amor ... te macerat -i (HOR. carm. 1, 13, 8 lentis ... -bus). HOR. carm. 3, 7, 11 tuis ... -bus uri (*cf. supra l. 37 et* OV. epist. 4, 33. 18, 5. ars 3, 573 -bus ... lentis. met. 4, 195 EPIST. Sapph. 163 *al.*). TIB. 3, 11, 6 mutuus (SEN. Phaedr. 415 ANTH. 448, 2). PROP. 1, 6, 7. 1, 9, 17. 1, 11, 7. 3, 6, 39 (*v. Rothstein ad l.*). 3, 8, 29 dulcior -is. OV. am. 1, 2, 9. 2, 19, 15 tepidos ... -es (met. 11, 225). epist. 12, 33 -bus arsi (Ib. 357. *cf. l. 47*). met. 4, 64 tectus (*cf. l. 50*) magis aestuat -is. 6, 708 arserunt agitati fortius -es (*luditur notione propria*). trist. 2, 407 tragicos ... -es. *et saepe.* SEN. Phaedr. 173 nefandis ... -bus. 330 sacer est -is. *al.* CARM. epigr. 934, 1 me oculi ... deducxtis in -em. LVCAN. 10, 71. PETRON. 139, 4. VAL. FL. 2, 354 blandos ... -es. 6, 657 neque ... deus (*i. Iuno; edd. vett. de Cupidine interpretabantur*) amovet -es. *al.* HOMER. 692 redditus -is (*i. amor Briseis, nisi pertinet ad l. 74*). STAT. Theb. 7, 299 maritis -bus. 12, 186 -es ... pudici. *al.* QVINT. decl. 286 p. 153, 9 legitimi. *et al., praecipue in sermone poetico.* *sensu latiore*: HIER. epist. 54, 7, 1 -es (*i. incitamenta*) iuvenum. CLAVD. 18, 49 fecundum corporis -em (imbrem *coni. Postgate*) ... exhaurit *castratione.* carm. min. 40, 17 *de amicitia.* *c. gen. defin.*: CARM. Gell. 19, 11 v. 13 amoris (*cf. supra l. 48*) -i (RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 67, 16 B. *al.*). PS. RVFIN. in psalm. 49, 8 caritatis (AVG. civ. 10, 3 p. 406, 10 D. *al.*). POMER. 3, 19, 1 libidinosae voluptatis. *al.* *c. gen. obi.* (*cf.* OV. epist. 17, 42 -bus Actaeis): OV. rem. 453. met. 10, 253 simulati corporis. fast. 3, 545 trist. 2, 3, 380 VAL. FL. 4, 353 STAT. Ach. 1, 636 MART. 5, 55, 3 *al.* *de ipso homine amato* (*cf. l. 63*): TER. Eun. 85 accede ad -em hunc, iam calesces plus satis (GLOSS.[L] V Aa A 173 id est ad amorem. *de ambigua interpretatione v.* DON. *et* EVGR. *ad l.*). VERG. ecl. 3, 66 meus -is Amyntas. OV. am. 2, 16, 11. 3, 9, 56 epist. 15, 104. 17, 85. MANIL. 4, 683 ponere ... suos -is (*Iacob*; suo signi *codd.*). HOMER. 72 alienis -bus. NEMES. ecl. 4, 5.

B ***varia*** (*de interpretationibus allegoricis Christianorum [v. etiam p. 294, 13] cf.* EVCHER. form. 1 p. 9, 1. 7 p. 42, 33 CASSIOD. in psalm. 77, 67 GREG. M. moral. 2, 74 in Ezech. 1, 2, 12): **1** *de ardore irae, invidiae, cupiditatum*: VERG. Aen. 2, 575 exarsere -es animo. 7, 355 ossibus implicat -em. 7, 577 in crimine caedis et -is (SERV. fervore seditionis). OV. epist. 8, 58. SEN. suas. 5, 1 suis ira ardet -bus. SEN. Med. 591 -is stimulatus ira. Herc. O. 311 quid frangis -es? LVCAN. 5, 173 *vates* exaestuat -e (*pertinet etiam ad 2*). PETRON. 132, 7 furoris (VVLG. Ezech. 21, 31 *al.*). VAL. FL. 1, 748 irarum (VVLG. Ezech. 22, 31 *al.*). HOMER. 639 duros Menelai mulceat -es. VVLG. Sirach 8, 13 flamma -is peccatorum. Ezech. 36, 5 zeli (RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 5 p. 178, 18 *al.*). Luc. 12, 49 -em (*i. discordiam, ut vid.*) veni mittere (*aliter interpretantur* PAVL. NOL. epist. 28, 1 p. 242, 3 OP. imperf. in Matth. 49 p. 912). *al.* CLAVD. 3, 181 commoti pectoris -em. *et al.*

2 *de fervore, impetu ingenii, vi virtutum*: OV. fast. 1, 473 *vates* aethereos (*cf. etiam p. 289, 68*) animo conceperat -es (*cf. l. 3 et* STAT. Ach. 1, 509). trist. 3, 7, 19 -es ... pectoris. LVCAN. 7, 559 -es animis flagrantibus addit. PLIN. nat. 7, 91 vigorem ... quodam -e volucrem. STAT. Theb. 5, 5 -em ... belli. 10, 685 -bus ... honestis. Ach. 1, 277 tumidum ... -e iuventae ... equum. QVINT. inst. 11, 3, 3 VVLG. psalm. 38, 4. HIER. epist. 64, 1, 4 -e spiritus (SEDVL. carm. pasch. 2, 239 *al.*). PRVD. ham. 170 ostentat ... suos ... -es (*i. lumina, praestantiam animi*). PAVL. NOL. epist. 36, 4 p. 316, 12. ZACCH. 1, 36 fidei (3, 10 *al.*). CASSIAN. conl. 4, 19, 4 spiritalis fervoris. SACR. GREG. 116, 2 divinus. *et al.* *appellatur -is auctor divini fervoris*: PRVD. perist. 2, 394 Christus -is verus est (OROS. hist. 7, 3, 1 ORIENT. carm. app. 2, 5. *cf.* RVFIN. hist. 4, 15, 36 homines -is aeterni). EVCHER. form. 1 p. 9, 6 -is: spiritus sanctus (GREG. M. in Ezech. 1, 5, 8 *al.*). **3** *de impetu, violentia dolorum, malorum*: FRONTO p. 79, 8 N. aegritudinem, dolorem et -em flagrantissimum (*cf.* AVIEN. orb. terr. 205 *et v. vol. V 1, 1853, 15*). EPIST. pontif. 255, 7 Migne 13, 1137[C] paenitudinis (*cf.* POMER. 3, 12, 2 GREG. M. moral. 7, 33 *al.*). HIER. epist. 22, 30, 4 conscientiae (RVFIN. apol. 2, 6 VICT. VIT. 3, 37 *al.*). OROS. hist. 2, 5, 10 quaeque provincia suis -bus aestuabat. 2, 12, 2 morborum (*i. bellorum*). PROSP. in psalm. 139, 11 supplicii. VICT. VIT. 2, 47 persecutionis (ISID. synon. 1, 28). *et al.* *huc pertinere videtur*: VVLG. Marc. 9, 49 omnis ... -e salietur.

structurae notabiliores: **1** *nominales*: *adi.* (*cf. etiam p. 289, 82. 291, 65*): *de magnitudine, vi*: acer *v. vol. I 361, 53 sqq.* calidus: *III 152, 26.* contractus: LVCR. 5, 569. copiosus: APVL. met. 7, 10 *al.* crassus: *v. vol. IV 1104, 42.* densus: LVCR. 1, 654. exiguus: CIC. Arat. frg. 27, 2 *al.* fervidus: *v. vol. VI 597, 39 sqq.* fessus: STAT. Theb. 12, 269. fortis: SEN. nat. 1, 15, 3 *al.* frigidus: *v. vol. VI 1329, 50.* iners: SIL. 5, 572. ingens: PLAVT. Capt. 843 *al.* languidus: SEN. nat. 2, 18. largus: HOR. sat. 1, 8, 44 *al.* lenis: CATO agr. 95, 1 *al.* levis: OV. ars 2, 439 *al.* magnus: PLAVT. Rud. 767 *al.* modicus: PLIN. nat. 10, 154. mollis: APIC. 10, 3, 11. parvus: AETNA 550 *al.* validus: TAC. ann. 15, 38. *de pernicie* (*opp.*: AETNA 604 pius. VLP. dig. 19, 2, 9, 3 innocens. 19, 2, 11, 1 innoxius *al.*): damnosus: OV. fast. 4, 708. edax: *v. vol. V 2, 62, 18.* ferus: OV. rem. 7, 9 *al.* funestus: CIC. Catil. 3, 22. impius: STAT. Theb. 5, 685. infandus: VERG. Aen. 1, 525. infestus: LIV. 31, 30, 7 *al.* inimicus: VERG. georg. 4, 330 *al.* minax: SEN. Herc. O. 1754. nefandus: LIV. 6, 33, 5. nefarius: CIC. Catil. 3, 22. pestifer: CIC. Planc. 98 *al.* saevus: HOR. carm. 1, 16, 11 *al.* sceleratus: OV. fast. 6, 439. *alia* (*cf. vol. I 1091, 79 sqq.* [aestifer]. *II 884, 62* [assiduus]. *1020, 39* [ater]. *1428, 44 sq.* [avidus]. *III 45, 52 sqq.* [caecus]. *IV 726, 10* [continuus]. *1076, 67* [coruscus]. *1118, 29* [creber]. *VI 871, 26* [flammeus]): celer: HOR. carm. 3, 4, 76. clarus: CIC. Arat. 331 *al.* fumidus: SEN. nat. 1, 15, 5. fumifer: VERG. Aen. 9, 520. irriguus: AETNA 28. liquidus: LVCR. 6, 205. 349. multus: CAES. civ. 2, 14, 5 *al.* niger: HOR. carm. 4, 12, 26 *al.* penetralis: LVCR. 1, 535. 2, 382. piceus: LVCAN. 6, 135. purus: LVCR. 1, 646 *al.* rapax: OV. met. 8, 837. rapidus: VERG. georg. 4, 263 *al.* rarus: LVCR. 1, 654 *al.* rutilus: VERG. georg. 1, 454 *al.* sacer (*i. divinus; aliter v. p. 292, 23. 294, 66*): AETNA 557. sanguineus: CLAVD. rapt. Pros. 1, 233. subtilis: LVCR. 6, 225 *al.* tenuis: SEN. nat. 2, 25, 1 *al.*

gen. pendet a subst.: aestus: COMM. instr. 1, 28, 13 *al.* ardor: TERT. praescr. 2, 4 *al.* calor, candor: CIC. nat. deor. 2, 40 *al.* fervor: VITR. 2, 5, 2. 8, 3, 3. flagrantia: APVL. met. 6, 32. flamma: *v. vol. VI 865, 64.* fulgor: CVRT. 3, 3, 3. fumus: *v. vol. VI 1541, 4.* iubar: LVCR. 5, 697. lumen: CIC. ac. 2, 61. spiramen: STAT. Theb. 12, 268. splendor: SEN. nat. 7, 8, 1 *al.* vapor: VITR. 1, 4, 3 *al.* corpora: LVCR. 6, 885. materies: AMM. 19, 4, 2. primordia: LVCR. 6, 872. reliquiae: VAL. MAX. 2, 4, 5. scintilla: LVCR. 4, 606 *al.* semen: LVCR. 4, 305 *al.* alimentum: *v. I 1586, 74. 80.* cibus: VVLG. Is. 9, 5. esca: *ibid.* 9, 19. fomentum: AMM. 20, 7, 12 *al.* fomes: AVG. civ. 21, 4 p. 493, 24 D. nutrimentum: VAL. MAX. 3, 2 ext. 7 *al.* afflatus: AMM. 24, 4, 30. casus: TAC. Germ. 16. combustio: VVLG. Is. 10, 16. conflagratio: *v. IV 233, 72.* contactus: PS. QVINT. decl. 2, 23 p. 39, 19. contages: LVCR. 6, 280. exustio: VVLG. Is. 64, 2. iactus: TAC. ann. 15, 11 *al.* impetus: COMM. apol. 1006 *al.* incendium: RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 13, 1. iniuria: COLVM. 11, 3, 7. minae: TAC. ann. 13, 48. opus: PLIN. nat. 33, 95. periculum: CIC. leg. 2, 58 VITR. 6, 6, 5. poena: COD. Theod. 9, 6, 1. potentia: SEN. contr. exc. 5, 5. potestas: VITR. 7, 10, 2. supplicium: COD. Theod. 3, 12, 3. tactus: VITR. 2, 7, 3. vehementia: VITR. 2, 6, 1 *al.* violentia, vis: VARRO ling. 5, 70 *al.* virtus: VVLG. sap. 16, 19. vivacitas: APVL. mund. 2. vulnus: PRVD. perist. 10, 134. caminus: *v. vol. III 206, 47.* carbo: *III 430, 43. 431, 6. 50.* fornax: *VI 1118, 53.* VVLG. gen. 15, 17 (lampas). Iob 41, 10 (taeda). Ezech. 10, 2 (pruna). Zach. 12, 6 (fax).

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *verbales:* *nom.*: *vol. I 1112, 32* (aestuat); *II 66, 82* (anhelat); *482, 48 sqq.* (ardet); *III 147, 29* (calet); *IV 435, 55* (considit); *810, 79* (convalescit); *V 1, 330, 18* (deficit); *VI 591, 23* (fervet); *846, 50* (flagrat); *1509, 28* (fulget); *1624, 70. 1625, 1* (furit); *2047, 28* (gliscit). erumpit: CIC. Verr. II 4, 106 ad Q. fr. 3, 1, 2. existit: SEN. nat. 1, 1, 9 *al.* fit: PLAVT. Capt. 843 *al.* interit: CIC. nat. deor. 3, 37. languescit: OV. met. 8, 522. lucet: PVBLIL. L 16 *al.* (e-: PANEG. in Mess. 134 prae-: PHAEDR. 4, 11, 9). micat: MELA 1, 94 *al.* (e-: *v. vol. V 2, 484, 63*). moritur: STAT. Theb. 6, 547. nocet: CIC. nat. deor. 2, 92 CAES. civ. 2, 9, 3 *al.* oritur: LVCR. 2, 591. penetrat: LVCR. 6, 953 *al.* perit: LVCR. 5, 761 *al.* prodest: CIC. nat. deor. 2, 92. rubet: GELL. 2, 26, 5. serpit: CAES. civ. 3, 101, 6. subsilit: LVCR. 2, 191. surgit: SIL. 7, 352. vagatur: LIV. 5, 42, 2 *al.* vivit: PLAVT. Aul. 93 *al.* volat: VERG. Aen. 12, 596 (e-: LVCR. 6, 314 trans-: 6, 349). -is *aliquem aut aliquid perdit sim.* (*cf. etiam abl.*): absumit: LIV. 24, 74, 16 *al.* (consumit: CIC. nat. deor. 2, 118 *al.*). accendit: CIC. top. 58. calfacit: QVINT. inst. 5, 10, 58. capit: COMM. pall. inc. 46 (accipit: LVCAN. 8, 758 PETRON. 115, 18). comprehendit: *v. vol. III 2152, 59 sqq.* cremat: *IV 1154, 62.* dissipat, disturbat: CIC. nat. deor. 2, 41. edit: *V 2, 105, 70* (ad-: PROP. 4, 7, 9 OV. am. 1, 15, 41. ex-: SEN. nat. 6, 10, 1 *al.* per-: HOR. carm. 3, 4, 76). fert (*i. aufert*): STAT. Theb. 5, 685. silv. 3, 3, 35. haurit: PETRON. 98, 9. perdit: AETNA 525. populatur: PLIN. nat. 2, 207 *al.* premit: OCTAVIA 832 (opprimit: LIV. 30, 6, 6). rapit: SEN. Ag. 613 (corripit: *v. vol. IV 1044, 30 sqq.* e-: TIB. 2, 4, 40. SEN. epist. 107, 7). torret, vorat: AETNA 621. vitiat: OV. met. 2, 295. urit: PVBLIL. L 16 *al.* (amb-: LIV. 43, 13, 6 *al.* ex-: CVRT. 6, 6, 16. per-: LVCR. 5, 396).

dat. (*cf. praep.* in): -i (-bus) admovere: COLVM. 12, 21, 2. conicere: VERG. Aen. 11, 194. dare: *v. vol. V 1, 1670, 36.* imponere: LVCR. 3, 890 *al.* inferre: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 419, 1 B. (*syn.* comburitur, concrematur). ingerere: MELA 3, 65. reddere: ELEG. in Maecen. 1, 42. superponere: COLVM. 6, 18, 2. tradere: SEN. Thy. 1091 *al.* obstare: AETNA 487 *al.*

acc.: -em (-es) *accendere, alere, edere sim.*: *v. vol. I 274, 27 sqq.* (accendere), *1709, 75* (alere). ciere: VAL. FL. 2, 449 TAC. ann. 15, 38. creare: LVCR. 1, 799 *al.* edere: *v. vol. V 2, 85, 84 sqq.* elicere: CIC. nat. deor. 2, 25 SEN. nat. 2, 22, 1. evocare: SEN. nat. 2, 23, 1. evomere (*cf. p. 293, 73*): AETNA 411. excitare: LVCR. 6, 309 CAES. Gall. 7, 24, 4 *al.* excudere: VERG. georg. 1, 135 PLIN. nat. 16, 208. excutere: SEN. nat. 2, 22, 3 *al.* exercere: EPIST. Sapph. 9. exprimere: LVCR. 5, 1098. facere: PLAVT. Rud. 767 VARRO rust. 2, 7, 14 *passim.* fovere: MANIL. 4, 243. generare: AETNA 436. nutrire: AETNA 280 *al.* pascere: VERG. georg. 2, 432 *al.* praebere: VERG. catal. 1, 3. proruere: FEST. p. 163. reficere: PETRON. 136, 3. succendere: CIC. Pis. 42. suscitare: VERG. Aen. 5, 743 *al.* *afferre, adhibere sim.* (*praecipue ad usum hostilem. elliptice*: SEN. Oed. 862 huc aliquis -em!): adhibere: CIC. nat. deor. 2, 40 *al.* admovere: *v. vol. I 770, 66. 771, 42.* afferre: CIC. Verr. II 1, 80 *al.* circumdare: *v. vol. III 1130, 52. 1131, 46.* circumponere: CATO or. frg. 37, 3. coruscare: VERG. Aen. 5, 641. differre: CAES. Gall. 5, 43, 2 civ. 2, 14, 2. diffundere: DIRAE 43. ferre (*aliter v. l. 63*): VERG. georg. 4, 330 Aen. 9, 567 OV. met. 13, 91 LIV. 21, 8, 12 *al.* (in-: PLAVT. Poen. 319 CIC. Catil. 3, 22 *al.*). iacere: *v. p. 34, 62 sqq.* (conicere: CIC. Att. 4, 3, 2 *al.* in-: CIC. Pis. 26 *al.*). iactare: *v. p. 49, 54.* iaculari: *v. p. 72, 72.* infundere: LIV. 37, 30, 5. ingerere: SALL. Iug. 60, 6. mittere (*cf. p. 290, 9*): BELL. Hisp. 11, 2 *al.* (im-: VERG. Aen. 12, 521 *al.*). moliri: VERG. Aen. 10, 131. quassare: VAL. FL. 8, 276. quatere: AETNA 563. rotare: OV. met. 12, 296. spargere: AETNA 402 *al* (dispergere: *v. vol. V 1, 1407, 17*). subdere: CATO agr. 38, 4 *al.* subicere: CIC. Verr. II 1, 69 *al.* supponere: VERG. Aen. 11, 119 *al.* torquere: *v p. 290, 12.* *concipere, sustinere sim.*: capere: LVCR. 1, 535 (accipere: LVCR. 6, 150 VITR. 2, 9, 6. con-: *v. vol. IV 57, 70 sqq.* ex-: SEN. Ag. 232. re-: VITR. 10, 14, 3 SEN. Med. 601 *al.*). colligere: *v. vol. III 1609, 72; aliter 1607, 12.* compre(he)ndere: *ibid. 2153, 24.* experiri: CELS. 4, 8, 3 *al.* ferre (*aliter v. l. 49*): AETNA 185 OV. met. 2, 271 *al.* haurire: CIRIS 163 (per-: AETNA 422). pati: PROP. 1, 1, 27 OV. fast. 1, 693. rapere: LVCAN. 10, 499. sustinere: OV. met. 13, 384 COLVM. 12, 19, 5. trahere (*cf. p. 295, 9*): SEN. Ag. 542 (*coni. Madv.*). nat. 1, 1, 8. *depellere, extinguere sim.*: coercere: TRAIAN. Plin. epist. 10, 34, 2. defendere: CAES. civ. 2, 2, 4 *al.* depellere: VERG. Aen. 5, 726. 9, 77 (re-: CVLEX 302). opprimere: AEDIT. carm. frg. 2, 5 *al.* (re-: TAC. ann. 15, 43). prohibere: VERG. Aen. 1, 525. sepelire: MANIL. 4, 30. stinguere: LVCR. 1, 666 (ex-: PLAVT. Aul. 91 Persa 801 *al.* re-: PLAVT. Cas. 774 *al.*).

abl. instrum. (*cf. etiam nom.*): -i (-bus) abolere: TAC. ann. 2, 49 *al.* absumere: *v. vol. I 218, 16 sqq.* (con-: *IV 606, 55*). accendere: LVCR. 6, 321 *al.* ardere: CIC. Pis. 26 VERG. Aen. 2, 581 *al.* armare: LIV 2, 17, 2 *al.* cadere: VERG. Aen. 8, 375 *al.* calere, calescere: *v. vol. III 147, 55. 148, 33. 150, 8. 17.* cingere: STAT. Theb. 10, 42. circumdare: *v. vol. III 1128, 40. 1229, 9.* circumplectere: GELL. 15, 16. circumsaepire: CIC. har. resp. 45. cogere: PROP. 3, 24, 11. collabefieri: LVCR. 4, 697. comprehendere: OV. met. 9, 234 MANIL. 1, 832. contingere: *v. vol. IV 714, 3.* coquere: CATO agr. 95, 1 *al.* (de-: VARRO rust. 1, 64 *al.* in-: OV. Ib. 186. per-: LVCR. 5, 1254 *al.*). corrumpere: *v. vol. IV 1050, 31. 1052, 26.* cremare: CIC. leg. 2, 57 *al.* (con-: *v. vol. IV 93, 31*). delere: CVRT. 3, 10, 9. domare: *v. vol. V 1, 1945, 76. 1947, 82.* expellere: SEN. contr. exc. 5, 5. extinguere: OV. Pont. 3, 6, 35. fervescere: SEN. nat. 4, 2, 18 (ef-: CIC. nat. deor. 2, 27). flagrare: HOR. epod. 5, 82 *al.* flammare: CIC. carm. frg. 11, 1 M. LVCR. 2, 672 (in-: CIC. Verr. II 4, 106 *al.*). gerere (rem): LIV. 38, 6, 4. haurire: TAC. ann. 3, 72. 12, 58. interficere: CAES. Gall. 6, 19, 3 *al.* laedere: SEN. benef. 6, 38, 3. lucere: TIB. 1, 1, 6 *al.* (con-: *v. vol. III 1655, 42.* re-: VERG. Aen. 2, 312). micare: OV. epist. 12, 138 *al.* minitari: CIC. Phil. 11, 37. 13, 47. necare: LEX XII tab. 8, 10 *al.* nocere: CAES. civ. 2, 16, 1 *al.* occidere: QVINT. inst. 6, 1, 18. perire: OV. met. 2, 281. persequi: SEN. dial. 2, 2, 2. petere: OV. am. 1, 6, 57 *al.* populari: LVCAN. 2, 445 *al.* (de-: LIV. 23, 46, 9. 31, 14, 10). pugnare: LIV. 4, 33, 4 (op-: CIC. Verr. II 1, 79). rapere: LVCAN. 3, 98 (corripere: *v. vol. IV 1044, 21 sqq.*). saevire: SEN. benef. 6, 32, 3 *al.* splendescere: PLIN. nat. 19, 19 *al.* sternere: VERG. Aen. 7, 692. HOR. carm. 3, 19, 6. tepere: MART. 10, 96, 7. 11, 56, 4. torrere: CIC. Pis. 42 *al.* vastare: SALL. Iug. 55, 4 *al.* (e-: LIV. 35, 4, 3. per-: LIV. 35, 21, 10). urere: CVLEX 30 *al.* (ad : *v. vol. I 897, 77 sqq. 898, 77.* amb-: CIC. har. resp. 4 *al.* comb-: FLOR. epit. 2, 5, 3 *al.* ex-: VERG. Aen. 6, 742 *al.* per-: SEN. dial. 6, 10, 6). *abl. separ.*: OV. epist. 7, 78 -bus ereptos (*cf. l. 21*). 7, 131 elapsis *deis* -e (7, 132 -bus).

c. praepp.: adversus: SEN. contr. 2, 1, 11 adversus -em praesidium. ab -i: CAES. civ. 2, 10, 5 tutus (VITR. 2, 7, 2). HOR. carm. 1, 37, 13 sospes navis. OV. met. 8, 456 eripuit (*cf. l. 18*) ramum. VARRO ling. 5, 109 assum, quod id ab -i assudescit. OV. met. 1, 417 humor ab -e percaluit. 8, 514 stipes ... correptus ab -bus. VITR. 2, 9, 16 ligna ... laederentur. 8, 3, 19 percalefacta. in -em, -es (*cf. dat.*): abicere: PLIN nat. 22, 135 (con-: PLAVT. Rud. 769 NEP. Alc. 10, 5 *al.* in-: TER. Andr. 140 CIC. Scaur. 48. pro-: CAES. Gall. 7, 25, 2). considere: VERG. Aen. 2, 624. 9, 143 TAC. hist. 3, 33. dare: TERT. anim. 33 p. 356, 26 *al.* (abdere: PRIAP. 70, 3. addere: PLIN. nat. 37, 189). iactare: SIL. 14, 607. inferre: CAES. Gall. 6, 19, 4 *al.* mittere: VARRO ling. 6, 20 *al.* (im-: OV. fast. 2, 651). ponere: OV. rem. 719 (im-: TER. Andr. 129). praecipitare: CVRT. 6, 6, 32. trahere: LVCR. 4, 376. venire: CATVLL. 36, 18 *al.* versare: LVCR. 2, 882. vertere: SEN. Herc. O. 1750. in -e ponere: OV. trist. 1, 7, 16 *al.* (im-: SEN. dial. 6, 17, 7).

deriv.: igneo, ignesco, igneus, ign(i)arius, ignicans, igniculus, ?igninus, ignio. *comp.*: ignefacio, ignicolorus, -comus (-comans), -fer, -fluus, -gena, -pes, -potens, (ignisacer *v. p. 294, 67*), -spicium, -vagus, -vomus.

ignispicium, -ī *n.* [*ab* ignis *et* specere, *cf.* extispicium. *J. B. H.*] *i. q. genus divinationis ignis inspectione institutum* (*de re cf. Daremberg-Saglio II 1 p. 299*): PLIN. nat. 7, 203 -a Amphiaraus *invenit.*

ignitābulum, -ī *n.* [*ab* ignitus, *cf.* acetabulum *sim. J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 105 -um ignis receptaculum. GLOSS.^{L} II Philox. IG 17 -um δᾳδὸς ῥαβδὸν πυροστρόφον. SOL. 11, 19 Pyrpile ..., quoniam et -a ibi et ignis inventa sunt. *translate;* MACR. Sat. 2, 8, 4 *Plato* aestimavit fomitem esse quendam et -um ingenii virtutisque, si mens et corpus hominis vino flagret (*ex* GELL. 15, 2, 3, *ubi* inci- *trad.*).

ignitulus, -a, -um *ab* ignitus *demin.* TERT. nat. 1, 10, 47 meridiani ludi ...., quo Mercurius in calvitio pennatulus, in caduceo -us corpora exanimata ... e cauterio probat.

ignivagus, -a, -um. [*ab* ignis *et* vagari. *J. B. H.*] MART. CAP. 9, 896 adventum exitusque -ae denuntiationis (*sc. fulminis*). CORIPP. Ioh. 4, 24 extulit -os ... Phoebus equos. 7, 371 Africus ... -is exurens cuncta procellis.

ignivomus, -a, -um. [*ab* ignis *et* vomere, *cf.* flammivomus. *J. B. H.*] FVLG. myth. 1 praef. p. 13, 6 solverat -os (*G*, -us *cett.*) ... quadrupedes *Phoebus.* VEN. FORT. carm. 3, 9, 3 altius -um solem caeli orbita ducit. CORIPP. Ioh. 7, 323 Africus -us (*i. aestifer*).

Rubenbauer.

***ignōbilis,** -e. [*v.* nobilis. *J.*] *compar.*: LIV. 26, 21, 14 PLIN. nat. 6, 62. 9, 97. 23, 34 GELL. 17, 2, 25 TERT. apol. 13, 6 (= nat. 1, 10, 23) FIRM. math. 1, 7, 36. 3, 6, 12 VVLG. I Cor. 12, 23. *superl.*: PLIN. nat. 35, 28 GELL. 15, 4, 1 AVG. civ. 7, 2 p. 275, 4 D. 7, 3 p. 276, 30. NOT. Tir. 7, 72^{b}. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 4 B. humilis: -is, ignotus, obscurus, sordidus *eqs.* ISID. orig. 10, 146 -is: eo quod sit ignotus et vilis et obscuri generis, cuius nec nomen quidem scitur. GLOSS.^{L} III Abstr. IG 5 -is: sine dignitate. *pro subst. possim adhibetur inde a* LIV. ANDR. *et* ENN. (*v. e. g. l. 79 p. 299, 18. 300, 2. 26*), *saepe etiam in figura q. d. litotes inde a* CIC. (*v. e. g. p. 299, 22. 53*). *legitur inde a* LIV. ANDR.; *deest e. g.* NEP. VITR. PETRON., *e poetis* CATVLL. LVCR. TIB. PROP. OV. MANIL.

I *sensu generali de notitia i. q. non nobilis, non notus. plura referre possis ad II A et invicem* (*cf.* FEST. Gloss.^{L} IV p. 291^{b} [p. 174 M.] 'nobilem' antiqui pro noto ponebant, et quidem per G litteram, ut Plautus [*l. 80 p. 299, 7*] ... Livius [*l. 78*]. AVG. serm. 20, 2 (*v. p. 316, 2*) non ... nobilem dicimus -em. GLOSS.^{L} II Philox. IG 13 -is: ἄγνωστος, ἄσημος): A *de hominibus*: LIV. ANDR. com. 3 ornamento incedunt ⟨g⟩nobile⟨s⟩ -es. PLAVT. Amph. 440 vapulabis, ni hinc abis -is (*nisi est convicium*). Pseud. 592 quis hic est, qui oculis meis obviam -is (*A, Fest.*, ignorabilis *P*) obicitur? CIC. Tusc. 3, 57 laudat *Agamemno* senem ..., quod inglorius sit atque -is (*Eurip. Iph. Aul. 18* ἀγνὼς ἀκλεής) ad supremum diem perventurus (TAC. Agr. 46). VERG. Aen. 7, 776 solus ubi ... -is aevom exigeret *Hippo-*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lytus (SERV. *ad l.*: non vilis, sed ignotus). PLIN. nat. 7, 121 humilis in plebe et ideo -is puerpera. 35, 28 -issimos alioqui Glaucionem filiumque eius Aristippum. VAL. FL. 1, 439 nec patrio Minyis -is usu ..., Echion. APVL. met. 5, 4 maritus. AMM. 17, 13, 24 -em quempiam regem (*cf. infra l. 23*). HIER. epist. 22, 39, 3 usque ad tricesimum annum -is (*sc. Christus*).

B *de rebus*: PLAVT. Pseud. 964 peregrina facies videtur hominis atque -is. GRATT. 443 alias -e monstrum. CVRT. 8, 9, 11 amnibus ... -bus, quia non adita interfluunt (*cf.* MELA 3, 13 duo *ostia* etiam inter accolentis -ia sunt). PLIN. nat. 21, 90 *herbas* (*cf.* 22, 5 surdis, hoc est -bus, herbis. *cf. p. 300, 64*). ITALA Luc. 11, 44 (cod. a) quoniam estis monumenta -ia (ἄδηλα; quae non (ap)parent ITALA *al. et* VVLG.). AVIEN. Arat. 1130 nec ... non est nota dies aut est -is ortus. AMBR. hex. 6, 9, 57 iacet truncus -is, sine honore, sine nomine. CLAVD. 26, 464 iaculum.

II *speciatim*: **A** *de fama i. q. memoratu non dignus, vilis, inglorius*: **1** *de hominibus*: ENN. scaen. 200 nam cum opulenti loquuntur pariter atque -es, eadem dicta eademque oratio aequa non aeque valet (*cf.* GELL. 11, 4, 4 sed -es tamen et opulenti ἀντὶ ἀδοξούντων καὶ δοκούντων [*cf. Eurip. Hec. 294 sq.*] satisfacere sententiae non videntur; nam neque omnes -es ἀδοξοῦσι neque omnes opulenti εὐδοξοῦσιν). CIC. Cluent. 47 medico non -i, sed spectato homine, Cleophanto (CELS. 3, 21, 3). ad Q. fr. 2, 11 (10), 3 -em regem (*sc. Antiochum Commagenum. cf. supra l. 5 et* AMM. 23, 6, 5 regibus Parthicis, abiectis et -bus antea). Tusc. 1, 102 Cyrenaeum Theodorum, philosophum non -em (5, 113. *cf.* GELL. 1, 8, 1 Sotion ex peripatetica disciplina haut sane -is vir. PS. CENS. frg. 4, 3 non -es peripatetici). 5, 34 Zeno Citieus, advena quidam et -is verborum opifex. Brut. 315 Demetrium Syrum, veterem et non -em dicendi magistrum. CAES. Gall. 5, 28, 1 civitatem -em atque humilem Eburonum (*cf. infra l. 62*). LIV. 29, 2, 5 -es ... Hispani populi (30, 19, 10. PLIN. nat. 3, 28 ac barbarae appellationis. 5, 105 *al.*). VAL. MAX. 6, 9, 14 Mario tam humili Arpini, tam -i Romae (*cf.* 3, 4, 6 *Cato*, qui nomen suum Tusculi -e Romae nobilissimum reddidit). CVRT. 3, 2, 8 -es aliae gentes (6, 2, 12. 8, 10, 7 IVL. HON. cosmogr. A 38. *nota*: CVRT. 4, 14, 3 ob id ipsum, quod ignoti essent [*sc. Scythae, Cadusii aliaeque gentes*], -es esse). PLIN. nat. 35, 146. SIL. 13, 32 Dasio fuit haud -e nomen (TAC. ann. 12, 36). QVINT. inst. 1, 12, 18 non -is tragicus (*sc. Pacuvius. cf.* 9, 4, 90 quendam non -em poetam [GELL. 19, 13, 5 Helvi Cinnae, non -is neque indocti p.]). 2, 4, 27 quidam neque -es in officiis civilibus (*cf.* TAC. ann. 4, 36 leves -es *accusatores*. CORP. VI 510 [*a. 376*] causarum non -is Africani tribunalis orator). TAC. ann. 6, 34 claritudinem Arsacidarum contraque -em Hiberum mercennario milite disserebat. GELL. 1, 21, 2 Hyginus ... non hercle -is grammaticus (2, 6, 1. *cf.* 13, 25, 31 scriptores. VOPISC. Prob. 2, 4 historici [*opp.* nobiles]). 14, 6, 1 APVL. mund. 13. TERT. apol. 13, 6 (= nat. 1, 10, 23) hominum capita stipendio censa -iora. CYPR. epist. 30, 2 p. 550, 17 VOPISC. quatt. tyr. 13, 2. ARNOB. nat. 5, 5. Timotheum non -em theologorum virum (HIL. op. hist. frg. 2, 3 [*opp.* electi]. HIER. epist. 57, 2, 2). AVSON. 302, 25 AMM. 22, 8, 41. HIER. epist. 52, 5, 3 negotiatorem clericum ... ex -i gloriosum (*cf. infra l. 78*). *al.*

2 *de rebus* (*inprimis geographicis*): CIC. Caecin. 10 argentariam non -em. VERG. ecl. 9, 38 neque est -e carmen (*cf.* FRONTO p. 19, 7 N. oratio mediocris, ne dicam -is. CAPITOL. Alb. 11, 8. AVSON. 335, 1 libellus. AMM. 28, 1, 6 defensionem ... causarum. SCHOL. Cic. Bob. p. 131, 20 St. historia). georg. 4, 564 -is oti (AVSON. 34, 15 Mos. 392 COD. Theod. 7, 1, 5). LIV. 4, 45, 7 curam urbis ut ingratam -emque aspernari (PANEG. 7 [6], 23, 3). 22, 9, 6 oppido (25, 1, 5 *al.* CVRT. 8, 11, 2 MELA 2, 94 PLIN. nat. 3, 14. 37. *cf.* LIV. 25, 1, 1 urbes [26, 21, 14 *al.* PLIN. nat. 5, 60]). 29, 18, 6 -i atque inbonesta morte (CVRT. 3, 5, 10 obscuraque et -i m. *cf.* SEN. nat. 6, 2, 8 leto [SIL. 3, 123]). 29, 38, 1 civitates (AMM. 15, 11, 12. *cf. supra l. 30*). 31, 16, 5 castella (32, 14, 3. 32, 18, 9 CVRT. 5, 3, 9). 40, 39, 9 reditum -em (*opp.* clarum ac memorabilem). VELL. 1, 4, 3 insulas (MELA 2, 109. 110. 3, 46 -es ... et sine nominibus. PLIN. nat. 4, 62. 74 *al.*). VAL. MAX. 5, 3, 2ᵇ ⟨vici⟩ (CVRT. 9, 6, 11 FLOR. epit. 2, 6, 15). SEN. nat. 4, 2, 12. epist. 66, 33 materia, quae ... est ... modo inlustris (*cf. l. 71 sqq. p. 300, 3*), modo -is. 93, 7 ne velut per tenebras aevum -e emetiar (PS. QVINT. decl. 13, 2. *cf.* CVRT. 9, 6, 19 obscuram et -em senectutem). *al.* CVRT. 9, 6, 14 obscura pericula et -es pugnas. 9, 6, 22 dabo (*sc. Alexander*) nobilitatem -bus locis (*cf.* MELA 1, 28 regio -is et vix quicquam inlustre sortita. 3, 13 inlustrant ... *arae* terras ante -es. IVST. 25, 5, 6 patriam [*opp.* inlustrem]). MELA 1, 30 Iol ... aliquando -is, nunc ... inlustris (*cf.* 1, 34). 2, 36. 78. PLIN. nat. 3, 148 Valdasus, Urpanus, et ipsi non -es (*de fluviis ut*: 6, 62 RVT. NAM. 1, 337. *nota*: PANEG. 7 [6], 23, 2 [*trop.*] multi quippe ex me rivi non -es fluunt). 4, 21 montes. *al.* QVINT. inst. 5, 11, 40 IVST. 7, 3, 1 AMM. 27, 2, 11. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 9 (*opp.* gloriosum. *cf. supra l. 51*). *al.*

B *de genere, condicione, qualitate i. q. humili loco natus, vulgaris, abiectus* (*cf.* NON. p. 359 obscurum: -e. GLOSS.ᴸ V Aa I 53 a -is: genere infimus, humilis. 53 b -is: depressus, plebe⟨i⟩us. PORPH. Hor. sat. 2, 5, 15 sine gente: -is): **1** *de animantibus* (*de dis: p. 300, 24. 48; de animalibus: p. 300, 21*): TER. Phorm. 120 indotatam virginem atque -em (*cf.* CVRT. 8, 4, 25 virgunculae). PACVV. trag. 221 ignoti, nescio ques -es. CIC. inv. 2, 30 nobilis an -is ... sit, consideratur (Cluent. 112. *cf.* SALL. Catil. 20, 7 n. atque -es [AVR. VICT. Caes. 24, 9]. AVG. civ. 3, 24 p. 136, 7 D. n. -esque. *cf.* TAC. ann. 6, 19 inlustres -es). Verr. II 5, 28 ex aliqua familia non -i. Balb. 51 hominum (GELL. 15, 4, 1 -issimos prius h. et despicatissimos. CAPITOL. Gord. 30, 1 FIRM. math. 1, 7, 36. SCHOL. Iuv. 3, 29 [*syn.* sordidos]. AVG. civ. 22, 5 p. 559, 30. 560, 13 D. *de apostolis* [*syn.* infimos]. serm. 169, 3, 4 [*syn.* abiectus, plebeius]. *al.*). Planc. 12 Cn. Manlium, non solum -em, verum etiam sine virtute *eqs.* (*cf.* CAPITOL. Opil. 4, 1 -em, sordidum, spurcum fuisse *Macrinum*). Phil. 3, 17. SALL. rep. 2, 5, 3 nobilis -em anteibat. VERG. Aen. 1, 149 saevit ... animis -e (SERV. *ad l.*: id est stultum, ut contra nobilem animum prudentium dicimus) volgus (APVL. met. 4, 14 VVLG. Ier. 26, 23 CLAVD. 18, 512 *al. cf.* SEN. benef. 3, 38, 1 e plebe acervoque -i. COD. Theod. 1, 9, 3 turba multorum). HOR. epist. 2, 128 fuit haud -is Argis. LIV. 39, 8, 3 Graecus. 45, 4, 2 legatos (*cf.* AMM. 17, 5, 12). SEN. contr. 1, 6, 3 quidam -es nati (*cf. infra l. 56*) fecere posteris genus (*cf.* TAC. ann. 1, 3 M. Agrippam, -em loco. TERT. uxor. 2, 8 p. 695, 11 Oe. pleraeque ... genere nobiles ... -bus ... coniunguntur. CAPITOL. Maximin. 20, 1 Maximum ... -em genere, sed virtutibus clarum. CLAVD. DON. Aen. 12, 15 Dardanius, quasi oriundo -is [*cf.* 10, 150]. *al.*). SEN. clem. 1, 5, 5 bestiae (*cf.* CVRT. 3, 8, 10 ferarum. COLVM. 6, 27, 10 -is ... ac vulgaris *admissarius* [*opp.* generosior]. SOL. 17, 11. 52, 45. OP. imperf. in Matth. 37 p. 834 *asinus*). SEN. frg. 39 (= AVG. civ. 6, 10 p. 269, 25 D.) omnem istam -em deorum turbam (*cf. infra l. 48*). CVRT. 9, 2, 6 qui regnaret, non modo -em esse, sed etiam ultimae sortis. 10, 5, 14. PLIN. nat. 7, 62 apud -es (*cf.* QVINT. inst. 8, 5, 8 puerum aut adulescentulum aut etiam -em. FRONTIN. strat. 2, 11, 3 -es ... plebeiosque praefecit. TAC. ann. 4, 50 -es [*opp.* e ducibus]. CAPITOL. Maximin. 30, 7 inter -es. IVL. VAL. 2, 29 p. 101, 16 -es foedatosque. FIRM. math. 2, 3, 3 miseros, pauperes, -es. 3, 5, 39 -es et ... servos et captivos. 8, 22, 1 viles -esque [*sim.*: 3, 3, 16 *al.*]. *al.* VVLG. Iob 30, 8 filii stultorum et -ium [ἀτίμων]. prov. 22, 29 ante -es [ἀνδράσι νωθροῖς; *opp.* regibus]). IVV. 4, 104 nec melior vultu quamvis -is ibat Rubrius. 8, 237 hic novus Arpinas, -is et modo Romae (*cf.* AVG. civ. 2, 23 p. 85, 14 D.). TAC. ann. 14, 24 non -is barbarus. SVET. Vit. 3, 1 ex Sestilia probatissima nec -i femina (FIRM. math. 5, 3, 25 -bus et abiectis. *al. cf.* VLP. dig. 23, 2, 13 patrona. CLAVD. DON. Aen. 7, 55 uxorem [FIRM. math. 3, 6, 12. 7, 12, 1 *opp.* ingenuas]. *al.*). GRAN. LIC. p. 20, 4. MIN. FEL. 21, 7 -es et ignotos terrae filios nominamus (FIRM. math. 2, 21. *cf.* SCHOL. Iuv. 4, 98). TERT. adv. Marc. 3, 17 p. 404, 14 si inglorius, si -is, si inhonorabilis, meus erit Christus (carn. 24). ITALA Matth. 13, 57 (cod. k) non est profeta -is (ἄτιμος, sine honore VVLG.) nisi in patria sua. PANEG. 7 (6), 10, 1 CAPITOL. Max. Balb. 14, 1. FIRM. math. 3, 8, 1 patrem degenerem et -em. 3, 13, 5 *al.* AMM. 14, 6, 15 subditicios -es et obscuros. 21, 9, 7 *al.* VVLG. I reg. 2, 30 qui ... contemnunt me, erunt -es (ἀτιμωθήσεται, ITALA Cypr. domin. orat. 11 spernentur). Is. 3, 5 (ἄτιμος; *opp.* nobilem, *item* I Cor. 4, 10). AVG. civ. 3, 12 p. 110, 4 D. non ... audebunt eam (*sc. Febrim deam*) dicere -em dei peregrini deam civem Romanam (*cf.* 7, 2 p. 274, 28 D. 7, 3 p. 275, 21 Vitumnus obscurus et -is [7, 3 p. 275, 22 D.]. 7, 11 p. 289, 7 D.). 7, 2 p. 275, 4 D. -issimi *dei* (*opp.* proceres et selecti. *cf.* 7, 3 p. 276, 28. 30 D. *et supra l. 24*). 22, 5 p. 559, 30 D. homines -es, infimos *eqs.* (*sc. apostolos*). *al.*

2 *de rebus* (*cf.* SERV. auct. Aen. 11, 678 'armis ignotis' ... -bus, id est non conspicuis): RHET. Her. 4, 27, 37 quod ... longum est aut -e. CIC. Cluent. 111 -i loco natus (*cf.* FRONTO p. 21, 4 N. genus nobile -i comparans [PORPH. Hor. sat. 1, 6, 8 -i genere natos. FIRM. math. 6, 11, 12]. AMM. 30, 7, 2 stirpe. *cf. supra l. 16*). VERG. georg. 4, 63 cerinthae -e gramen (SERV. *ad l.*: vile, ubique nascens. *falso* SERV. auct.: non omnibus notum). SEN. suas. 6, 5 tumulus. VAL. MAX. 9, 2, 2 C. Caesaris ... nobilissimum corpus -i saevitia trucidando. SEN. epist. 92, 9 fecerunt animalis generosissi⟨mi sum⟩mum bonum demissum et -e. PLIN. nat. 14, 27 reliquae -es vites (14, 41. *cf.* 23, 34 *vinum*). 22, 14 quamvis -es ignotaeque *herbae* (*cf. p. 299, 10*), honorem nobilem faciebant. STAT. silv. 3, 3, 144 laevae ... -e ferrum (*i. anulum*) exuit. Theb. 4, 358 surdum et -e ... opus. PS. QVINT. decl. 8, 12 per -es obscurasque sordes. FLOR. epit. 3, 3, 18 fuga. GELL. 17, 2, 25 'arboreta' -ius verbum, 'arbusta' celebratius (19, 13, 3 *syn.* sordentia). TERT. carn. 9 p. 444, 17 Oe. -i adspectu *carnis*. 15 p. 452, 8 Oe. forma *Christi* -is. nat. 2, 9, 12 volnus. adv. Marc. 5, 5 p. 587, 12 nihil ... a deo dispositum vere modicum et -e et contemptibile (VVLG. I Cor. 1, 28 AVG. quaest. hept. 7, 37). TREB. Gall. 9, 5 haud -e facetiarum genus. FIRM. math. 2, 30, 2 -is pecuniae cupiditas. 3, 5, 15. 6, 30, 7 *al.* EVTR. 9, 7 (= PS. AVR. VICT. 32, 5) servitute. 4, 17, 1 pacem (10, 17, 1). AMM. 15, 5, 28 *al.* AMBR. epist. 18, 12 velamen. VVLG. I Cor. 12, 23 -iora (ἀτιμότερα) membra ... corporis. AVG. civ. 3, 12 p. 109, 28 D. COD. Theod. 11, 16, 11 (*a. 365* = COD. Iust. 10, 48, 8, 3). *al.* *nota*: HOR. sat. 1, 6, 9 ante potestatem Tulli atque -e regnum (*cf.* PORPH. *ad l.*). SEN. Ag. 739 iacet -i sub dente *leae* Marmaricus leo.

structurae: in *c. abl.*: *p. 299, 40. adde* GELL. 14, 6, 1. *aliter supra l. 43.* *abl. instr.*: *p. 299, 3. adde* SOL. 27, 11. *abl. qual.*: *p. 299, 43.* *abl. limit.*: *supra l. 18. adde* ANON. Vales. 4, 9. apud: HIER. epist. 57, 2, 2. inter: *p. 299, 10.* *dat.*: *p. 299, 3.* *aliter* AMBR. epist. 18, 12. *locat.*: *l. 15. 34. p. 299, 33.*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

syn. et appos.: *ad I:* ignotus, non notus, peregrinus, surdus. *ad II A:* abiectus, exiguus, humilis, ignotus, inhonestus, levis, mediocris, obscurus, parvus. *ad II B:* abiectus (AVG. serm. 169, 3, 4), contemptibilis, degener, deiectus (FIRM. math. 6, 11, 12), demissus, despicatus, ignotus, impar, infimus, inhonestus, inhonorabilis, miser, obscurus, pauper, plebeius, sordens, sordidus, spurcus, stultus, vilis, vulgaris. *opp.:* *ad I:* nobilis, notus. *ad II A:* clarus (PLIN. nat. 6, 62), electus, gloriosus, illustris, memorabilis, nobilis (*adde* VVLG Iob 14, 21 *al.*), opulentus, spectatus. *ad II B:* celebratus, clarus, generosus (*adde* PORPH. Hor. carm. 2, 3, 21), gloriosus, honoratus (AMBR. Hel. 12, 44), illustris, ingenuus, nobilis, procer, regalis, regius, selectus. *deriv.:* ignobilitas, ignobilito.

adv. **īgnōbiliter.** *i. q. ingloriose, misere, turpiter: compar.: l. 16.* SOL. 56, 16 pauxilla aedes -r ad culmen fastigata. IVL. VAL. 2, 28 Darius cum ... humi sese eiulabundus miserabiliter prorsus et -ius constravisset. EVTR. 7, 23, 6 funus eius (*sc. Domitiani*) cum ingenti dedecore per vespillones exportatum et -r sepultum (HIER. chron. a. Abr. 2112). PACIAN. sim. carn. p. 131, 2 advenit ... *Christus* -r, advenit obscure (ACT. Archel. 41, 9). CLAVD. DON. Aen. 1, 90 -r in fluctibus interire. RVFIN. Orig. princ. 3, 1, 1 quod non -r haec quoque quaestio agitetur. VITA Caril. p. 1254^D homo ... contumeliose tractatus et -r est compellatus. VEREC. in cant. 1, 2 -r crucifixus.

īgnōbilitās, -ātis *f. ab* ignobilis. *plur.: infra l. 50. 52. inde a* LVCIL. *l. 38* (*in vers. praeterea tantum* OV., *v. l. 44*). **1** *de notitia, fama i. q. obscuritas* (*cf.* AVG. in Iob p. 533, 2 'vocat ea, quae non sunt, tamquam quae sunt' [*Rom. 4, 17*] id est secundum -em): CIC. S. Rosc. 90 quos nemo propter -em nominat. Tusc. 5, 103 num igitur -s aut humilitas aut etiam popularis offensio sapientem beatum esse prohibebit? (*cf.* 5, 104). SALL. hist. frg. 1, 88 multaque ... primo per -em, deinde per invidiam scriptorum ⟨in⟩celebrata sunt. PLIN. nat. 34, 68. TAC. hist. 3, 31 gregarius miles ... -e tutior (*cf.* 4, 2 modestia vel -e ... in bello obscuri). APVL. apol. 16 umbra -is (*cf.* AVG. civ. 20, 2 p. 407, 29 D. tenebrae -is. in psalm. 138, 16). FIRM. math. 3, 12, 6 ab -e ad splendorem nobilitatemque perducit.

2 *de genere, sorte, qualitate i. q. humilitas* (*fere de hominibus eorumque ortu; de rebus: infra l. 46. 50. cf.* SCHOL. Hor. sat. 1, 6, 107 sordes: -em): LVCIL. 608 nunc -s his mirum ac monstrificabile. CIC. Mur. 17 ne -s generis obiceretur (AMBR. Iac. 1, 8, 39. RVFIN. Orig. in gen. 16, 1 Orig. in cant. 2 p. 114, 4 [*opp.* generositatem]. 2 p. 114, 22). Phil. 3, 15. 17. Tusc. 5, 29 malorum ... turba quaedam: paupertas, -s, humilitas. SALL. Iug. 11, 3 -em Iugurthae, quia materno genere impar erat, despiciens (*cf.* LIV. 44, 30, 3 propter -em paternam). OV. met. 6, 319 res obscura quidem est -e virorum. SEN. contr. 2, 4, 13 qui -em *M. Agrippae* exprobrarent (*cf.* SVET. Cal. 23, 1). COLVM. 3, 21, 10 deprendi possit -s vini in gustu (*cf. p. 300, 63*). TAC. ann. 3, 38 ducibus diversis et paribus inter se per -em. 6, 2 Togonius Gallus, dum -em suam magnis nominibus inserit. SVET. Cal. 23, 2. TERT. idol. 18 dominus in humilitate et -e incessit (*cf.* adv. Marc. 3, 7 p. 386, 20 [*opp.* sublimitatis]). paenit. 11 quas non -es vestium affectant? resurr. 4 post totum -is elogium (*sc. carnis*). LAMPR. Heliog. 11, 1 CAPITOL. Opil. 5, 5 Maximin. 9, 1. FIRM. math. 3, 5, 39 maximas -es faciet *benivola stella cum sole.* 4, 21, 2 HIL. trin. 6, 39 PS. ASCON. Verr. p. 216, 17 St. CLAVD. DON. Aen. 8, 145. AMBR. Iac. 1, 6, 23 -is abiectio (*cf.* HEGES. 1, 40, 2 contumeliis ... -is afficere). 1, 8, 37 HIER. epist. 65, 8, 2 hom. Orig. in Ezech. 6 p. 380, 13. VVLG. Bar. 6, 25 ostentantes (*sc. di*) -em (ἀτιμίαν) suam hominibus. I Cor. 15, 43 seminatur *corpus* in -e (ἀτιμίᾳ; ITALA [Cypr. testim. 3, 58] ignominia), surget in gloria (II Cor. 6, 8 per g. et -em). II Cor. 11, 21. RVFIN. Orig. in Nah. 10 p. 359, 29 mentis eorum -e (GREG. M. dial. 2, 23 p. 178^A). AVG. civ. 7, 3 p. 277, 27 D. dicit ... Varro, quod diis quibusdam ..., sicut hominibus, -s accidisset (*cf. p. 299, 83*). 7, 4 p. 279, 8 D. SVLP. SEV. epist. app. 2, 16 p. 247, 1 VAL. CEM. hom. 14, 3 OP. imperf. in Matth. 37 p. 835 GREG. M. in Ezech. 1, 12, 30.

īgnōbilito, -āvī, (-ātum), -āre *ab* ignobilis. *i. q. ignobilem reddere:* AVG. serm. ed. Mai 166, 3 (= PS. LEO M. serm. app. 7, 3) -asti, *Israel*, eum, qui te nobilem fecerat, ignominiasti eum, qui te glorificaverat. NOT. Tir. 7, 72^a -at. *O. Prinz.*

×**īgnōminia,** -ae *f.* [*ab* in *et* nomen; *ad* -g- *cf.* cognomen. *J. B. H.*] *de script.* (*cf. Sommer, Handb.² 234. 266*): ingn-: LEX Iul. munic. (Corp. I^2 593) 120. 121. *plur.: p. 302, 17. 25. 39. 54. 55. 62. 75. 77. 303, 2. 72. 73. 304, 20. 26. 61. 73. 77. 305, 3. 19. 27. 28.* *de origine:* PRISC. gramm. II 30, 9 GRAMM. suppl. 98, 25. *de notione* (*v. et p. 302, 8. 306, 56*): SYNON. Cic. Char. gramm. p. 439, 25 B. NON. p. 24, 5 -a est nominis nota. *de diff. inter* -am *et* infamiam: CHAR. gramm. p. 401, 8 B. (= DIFF. gramm. VII 530, 7) -a imponitur ab eo qui potest animadversione innotare; i. ex multorum sermone nascitur (*cf.* ISID. diff. 1, 302). $GLOSS.^L$ II Philox. IG 19 -a ἀτιμία. V Aa I 57 macula, turpitudo, infamia (II Abav. IG 6). NOT. Tir. 62, 3. 92, 48^a. *legitur inde a* LVCIL. (*p. 302, 37*), TRAG. inc. (*ante* CIC.; *p. 304, 31*), RHET. Her. (*p. 302, 38*), CIC. *raro ap. poetas: v. p. 302, 37. 304, 31. 33. 54. 82. 84. 305, 2.* [*var. lect.:* TER. Ad. 262 (qui ignominia *A*; qui[n] omnia *Σ* [*recte*]). *loco interpol.:* CIC. de orat. 2, 268. *suppl.:* QVINT. decl. 365 p. 399, 13. *dub. trad.:* PS. SEN. mon. 139. *dub. interpr.:* FRONTO p. 194, 20 N. (*loco lacunoso*).]

I *sensu strictiore: i. q. existimationis vel famae imminutio qua afficitur civis milesve necnon exercitus aut populus Romanus:* **A** *afficitur civis* (*familia: infra l. 65 sqq. p. 303, 8 sqq. 15. 43*): **1** -a *technice dicitur de nota censoria* (CIC. rep. 4, 6 itaque ut omnis ea *censoris* iudicatio versatur tantummodo in nomine, animadversio illa -a dicta est. FEST. p. 174 nota alias significat signum ...; alias -a⟨m⟩. *cf. Mommsen, Staatsrecht II³ 382 sq.*): **a** *generalia:* CIC. Cluent. 120 in omnibus legibus, quibus exceptum est, de quibus causis ... magistratum capere non liceat ..., haec -ae causa praetermissa est. 121 censoriam -am. 129 tu *censor* ... paucos ex multis ad -am sortiere? (*ibid.*). 130 per hominum idoneorum -am. 132 *Lentulus Popilium* omni -a liberat (*cf.* LIV. 45, 15, 8). 134. LIV. 4, 24, 8 *Mamercum notam* ingenti animo tulisse ferunt, causam potius -ae (ignote *M*) intuentem quam -am. 22, 61, 9 omnibus notis -isque confectos. 39, 43, 5 VAL. MAX. 2, 9, 9. SEN. dial. 3, 16, 2 tu longius iam processisti, quam ut possis verbis (*sc. admonitione*) sanari: -a contineberis (*cf. infra l. 26 et Philologus 89, 1934, 451*). TAC. ann. 11, 25. SVET. Claud. 16, 1 recognitione equitum iuvenem probri plenum ... sine -a dimisit *Claudius* (Dom. 8, 3 non s. auctorum -a). VIR. ill. 53, 2 M. Cato censor equum ei -ae causa ademit. *adde:* CIC. Verr. II 2, 67 *de 'nota' a Verre praetore Heraclio Siciliensi inusta.*

b *iuncturae:* -a notare: CIC. Cluent. 119. off. 3, 115 (*plural.*). SVET. Aug. 39 alios *equites* poena, alios -a notavit, plures admonitione (*cf. supra l. 19*). Tib. 42, 2. *cf.* CIC. Phil. 7, 23 qui *Marrucini* -a notandos censuerunt eos, si qui militiam supterfugissent. -a adficere: CIC. Quinct. 49 aut -a adfectus aut iudicio turpi convictus (Att. 7, 3, 5). ASCON. Pis. p. 16, 7 St. *cf.* CIC. Verr. II 4, 18 *Verres misit hominem*, qui a senatu peteret ut Heius adficeretur -a. *homo* cum (sine) -a: CIC. Cluent. 129 civem sine -a quemquam. part. 49 *testis* cum -a.

2 *liberius de existimationis imminutione quae constat in iudicio civium:* **a** *generalia* (*nota translationem:* LVCIL. 896 Apollost numen [nomen *trad.*], qui te antiquis non sinet deliciis maculam atque -am imponere): RHET. Her. 4, 30, 41 te ... saepe ⟨ig⟩nominia dignum putavit *populus Romanus* (CIC. epist. 12, 30, 7 QVINT. decl. 339 p. 341, 21). CIC. Quinct. 98 *Quinctius* -is omnibus appetitus ... nihil alienum tamen vita superiore commisit. S. Rosc. 113 cum is (*sc. Capito*), cui fama mortui ... *commendata est* ..., -a mortuum ... adfecerit, is inter honestos homines ... numerabitur? (*cf.* QVINT. inst. 3, 7, 20 post mortem adiecta quibusdam -a est, ut Maelio *eqs.* [*cf. Liv. 6, 20, 13* adiectae mortuo notae sunt]. *adde translationem:* CIC. Phil. 1, 32 haec inusta est a te [*sc. Antonio dictaturae nomen tollente*] ... mortuo Caesari nota ad -am sempiternam). Verr. II 2, 58. II 3, 226 per summam iniuriam -amque. Cluent. 86. Catil. 1, 14 quae non ad privatam -am vitiorum tuorum ..., sed ad summam rem publicam ... pertinent (*cf.* Sest. 30 in illo communi incommodo nulla in quemquam propria -a nominatim cadebat). Sull. 90 adempta -a foedissimi criminis. Phil. 6, 6 quod ... ita avocatur a Mutina *Antonius*, ut ab urbe tamquam pestifera flamma arceatur, quam habet -am, quod iudicium senatus (12, 11 vestris ... iudiciis -isque concisus. *cf. transl.:* 5, 17). de orat. 1, 194 vitia ..., hominum ... damnis, -is, vinclis, verberibus, exiliis, morte multantur (*cf.* Tusc. 4, 45 [*transl.*]. frg. inc. J 33 M. SEN. dial. 5, 43, 4. *nota poenam commenticiam:* QVINT. decl. 364 p. 397, 4 duo *iudices* -am statuerunt, duo exilium, tres mortem [*et* 5^{sq}]). Tusc. 3, 82 si paupertas momordit, si -a pupugit, si quid tenebrarum offudit exilium (*sim. apud philosophos in enumerandis incommodis:* Tusc. 4, 46. 5, 15 paupertatem, -am, infamiam. SEN. dial. 1, 3, 2 in exilium proici, in egestatem deduci, liberos ... ecferre, -a adfici. 2, 8, 3 -as, locorum commutationes, orbitates, discidia. 11, 13, 1 epist. 85, 41 FIRM. math. 5, 3, 30 *al.*). epist. 6, 6, 11 boni cives nulla -a notati. NEP. Timoth. 4, 1 cum summa -a familiae (*afficitur familia ut* VAL. MAX. 2, 7, 3 cum -a domuum suarum. *cf.* FRONTO p. 198, 12 N. detrahi -am liberis [*sic Hauler*], nepotibus. *v. et supra l. 5*). LIV. 2, 2, 10. 31, 44, 7 si quis quid postea, quod ad notam -amque Philippi pertineret, ferret, id omne populum Atheniensium iussurum (*cf.* 8 si quis contra -am prove honore eius dixisset). 39, 19, 5. PLIN. nat. 18, 13 in quas (*sc. tribus urbanas*) transferri -a esset. TAC. ann. 3, 52 SVET. Cal. 16, 2 VLP. dig. 40, 12, 1, 1. *et al.* (*nota translationem* TERT. anim. 40 p. 367, 14). *praevalet sensus activus* (*fere i. q. 'contumeliae'*): CIC. Verr. II 3, 64 videtis quam ob causam Sicilia, tot hominum antea ... rapinas iniquitates -asque perpessa, hoc non potuerit novum ... genus iniuriarum contumeliarumque perferre. SEN. dial. 2, 19, 3 contumelias et verba probrosa et -as et cetera dehonestamenta.

b *specialia:* **α** -a *pertinet ad missionem in bona, nexum sim.:* CIC. Quinct. 64 ei misero ... omnia vitae ornamenta per summum dedecus et -am deripi (dir- *trad.*) convenire (*item de missione in bona:* 96. 99 ne is ... dedecore, macula turpissimaque -a notetur. Att. 16, 15, 2 ius nostrum sine summa illius -a persequi [*cf. Huschke, Zeitschr. gesch. Rechtsw. 14, 1848, 52 sq.; Boot et Purser ad l.*]). LIV. 6, 11, 8 (*de nexu: cf. 6, 34, 2*). *cf.* APVL. apol. 75 (*de fortunarum*

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ruinis). *β ad damnationem turpem*: CIC. Caecin. 100 cum ⟨h⟩om⟨i⟩nes vincula, neces -asque vitant, quae sunt legibus constitutae, confugiunt ... in exilium (*cf.* leg. 3, 46). Cluent. 10. Rab. perd. 16 misera est -a iudiciorum publicorum (*cf.* de orat. 3, 213 *Aeschines* propter -am iudicii *cessit Athenis* [VAL. MAX. 8, 10 ext. 1 p. iudicialem -am]). Att. 6, 2, 5 SALL. Catil. 21, 4. LIV. 2, 52, 5 negant *T. Menenium* tulisse -am aegritudinemque (27, 34, 4). 27, 34, 5 VAL. MAX. 4, 1, 2 FRONTIN. strat. 1, 8, 1. *afficitur familia* (*cf. p. 302, 5*): CIC. Font. 48 *Fonteius timet* ne non modo ... adiumento non sit suis, sed etiam ... dedecus ... miseris atque -am relinquat. Mur. 88. *cf.* off. 1, 138. *γ ad abrogatum magistratum (honorem) sim.*: CIC. Verr. II 2, 140 si tibi magistratum abrogasset, minore -a te adfecisset quam cum ea quae in magistratu gessisti ... irrita iussit esse (*cf.* 139). Sest. 39. Phil. 11, 17 surrexit P. Africanus ... et illam -am a familia (*cf. p. 302, 5*) deprecatus est (LIV. 5, 9, 3. 27, 20, 13 LIV. perioch. 11 p. 17, 13). CAES. civ. 3, 21, 4 senatus ... *M.* Caelium *Rufum* ab re publica removendum censuit ... ille -a ... permotus ... se proficisci ad Caesarem simulavit. TAC. ann. 3, 18. *cf.* CIC. Verr. II 1, 23. *δ ad supplicationem denegatam aut honoris repulsam sim.*: CIC. prov. 16 hanc insignem -am, quoniam uni (*sc. T. Albucio*) praeter se inusta sit (est *trad.*), putet esse leviorem *Gabinius* (*item de supplicatione denegata: ibid.* -a senatus. 25. Pis. 45). off. 1, 71 *qui despiciunt imperia et magistratus* videntur ... offensionum et repulsarum quasi quandam -am timere et infamiam (SEN. dial. 11, 13, 5). epist. 2, 18, 2 graves te suscepturum inimicitias, si adulescens ... nobilis a te -a adfectus esset. et hercule sine dubio erit -a. LIV. 2, 27, 6 PLIN. epist. 2, 12, 3. *ε ad exilium*: CIC. Tusc. 5, 107 in qua *peregrinatione* aetates suas philosophi nobilissimi consumpserunt ... 'at enim sine -a'. ⟨an potest exilium -a⟩ adficere sapientem? FEST. p. 278 SEN. dial. 11, 6, 1. TAC. ann. 1, 4 Agrippam ... -a accensum. 14, 41. SVET. Tib. 12, 1 remansit ... Rhodi *Tiberius* ..., vix ... consecutus, ut ad velandam -am quasi legatus Augusto abesset. CALP. decl. 6 p. 7, 13 VIR. ill. 8, 6. *nota*: CIC. Tusc. 5, 107 exilium, si rerum naturam, non -am nominis quaerimus, quantum tandem a perpetua peregrinatione differt? *ζ ad supplicium turpe sim.*: CIC. Verr. II 3, 69 *Argyrinenses* orare coeperunt, ut sibi ... segetes ... tradere liceret, ut ipsi sine -a molestiaque discederent (*de verberibus ut* CVRT. 8, 6, 7). LIV. 6, 18, 4 iram accenderat -a recens in animo *Manlii* ad contumeliam inexperto (*de vinculis ut* VAL. MAX. 9, 12, 6. *cf.* SEN. dial. 11, 13, 4). 8, 32, 15 ne ad extremum finem supplicii (*sc. poenae capitis*) tenderet *dictator*, neu unico iuveni *Q. Fabio Maximo*, neu patri eius ..., neu Fabiae genti eam iniungeret -am ([*afficitur gens: cf. p. 302, 5*]. 8, 39, 14 -ae ... ac s.). 9, 5, 11 hora fatalis -ae advenit (*de iugo Caudino ut* 9, 6, 1. 9, 15, 6. 9, 15, 8. 25, 6, 12. *cf.* 9, 3, 12). SVET. Tib. 61, 4.

3 *aetate Caesarum ponitur pro 'infamia'* (*'Infamie'; cf. p. 306, 19 et v. Pfaff, PWK. IX 1538 sqq.*): FRONTO p. 194, 21 N. non idem dedecus est homini solitario -a feriri, quantum dedecus est plena liberis ... domo infamia notari. GAIVS inst. 2, 154 *bis*. 4, 60 in actione depositi et ... in ceteris omnibus, ex quibus damnatus unusquisque -a notatur (*al. ap.* ICT. [*v. V. i. R. III 354, 12 sqq.*]. COD. Iust. 2, 11, 5 [*a. 198*]. *cf.* 1, 21, 3 [*a. 331*] -ae poena). VLP. dig. 49, 9, 1 pecuniaria causa ... ex qua -a sequitur. *et al.* (*v. V. i. R.*). TERT. spect. 22 p. 23, 2. COD. Iust. 2, 11, 14 (*a. 238*) -ae maculam. *nota translationem*: TERT. cult. fem. 2, 2 p. 717, 7 Oe. dum rus ... -a notatur, ipse (*sc. dominus*) quoque infamia aspergitur. *apud rhetoras*: QVINT. decl. 275 p. 124, 28 hanc legem adversus eos primum constitutam esse dico, qui pecuniam acceperunt, ut adulterium committeretur, ideoque -am adiunctam, quod viderentur rem fecisse lenonis. *et* 15^ies^.

B *afficitur miles aut exercitus*: 1 -a *technice dicitur de poena militari* (PAVL. FEST. p. 71 [*v. vol. VI, 611, 60*]. *cf. Marquardt, Röm. Staatsverwaltung II² 572; Mommsen, Strafrecht 993 adn. 2. nota formulam l. 77* [*cf. 81*]): a *generalia*: VARRO frg. Non. p. 532, 8 cui *militi stipendium* datum non esset propter -am, aere dirutus *appellabatur* (*cf.* PAVL. FEST. p. 69 *infra l. 78*). LIV. 3, 29, 3 beneficii magis quam -ae ... exercitus memor. 25, 6, 11 tantum afuit ab eo, ut ulla -a iis exercitibus quaereretur, ut *eqs.* (*in oratione ad Marcellum adhibita ut etiam*: 25, 6, 16 *ut* -am finirent. 25, 6, 18. 19). 26, 1, 10 additum ... utrorumque -ae est, ne in oppidis hibernarent (27, 7, 13 militiae -a). VAL. MAX. 2, 7, 9 his praefectum -ae generibus adfecit (*cf.* SVET. Aug. 24, 2 *centuriones* variis -is adfecit. Tib. 19 [*syn.* animadversionum]. GELL. 10, 8 tit. -as militares). CVRT. 7, 2, 38. TAC. hist. 1, 52 remissa -a, adlevatae notae. 3, 57 per -am. MACER dig. 49, 16, 13, 3 sine -ae mentione. OROS. hist. 3, 23, 28.

b *iuncturae*: -ae causa (*v. etiam infra l. 80 sqq.*): BELL. Afr. 54, 4 ob eas res -ae c. ab exercitu meo te removeo. LIV. 7, 13, 3. 40, 41, 11 (c. -ae *trad.*). PAVL. FEST. p. 69 dirutum aere militem dicebant antiqui, cui stipendium -ae c. non erat datum. CVRT. 7, 2, 37 VLP. dig. 3, 2, 2, 2. 3 GELL. 10, 8, 1 COD. Iust. 10, 55, 1. -ae causa dimittere (mittere): BELL. Afr. 46, 4 ob neglegentiam -ae c. dimittendos ab exercitu gravissimumque in eos edictum proponendum curavit (EDICT. praet. Iulian. dig. 3, 2, 1 [*cf. Lenel, Ed. perp.³ p. 77*]). VLP. dig. 3, 2, 2 et si princeps dimiserit et adiecerit -ae c. se mittere ..., non dubitabis et ex edicto praetoris eum infamia esse notatum (*saepe* [*v. V. i. R.*]). cum -a dimittere (mittere): LIV. 3, 5, 15 Antiates mille milites, quia serum auxilium post proelium venerant, prope c. -a dimissi (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 37. SVET. Aug. 24, 2 legionem ... c. [*om. codd. mell.*] -a ... dimisit. Cal. 44, 1 legatos ... c. [*om. codd. mell.*] -a. *cf.* VITR. 7 pr. 7). QVINT. inst. 6, 3, 64 quem *praefectum* ⟨c.⟩ -a mittebat *Augustus* (PAVL. dig. 48, 19, 38, 12). SVET. Iul. 69 legionem ... c. -a missam fecit. -ā mittere (*cf. etiam l. 5. 6. 7*): MEN. dig. 49, 16, 4, 6 -a missus ad iudicem suum remittendus est (*saepe apud* ICT.: *v. V. i. R. III 354, 9 sqq.*). COD. Iust. 12, 35, 3. -a notare: CAES. civ. 3, 74, 1 nonnullos signiferos -a notavit. CVRT. 9, 6, 13 SVET. Tib. 19.

2 *liberius de clade militum ignavia aut imperatoris inertia accepta* (*cf. Meusel ad Caes. Gall. 7, 17, 5*): a *proprie*: CIC. Cato 75 qui *L. Paulus* morte luit collegae in Cannensi -a temeritatem (*cf.* CAES. civ. 2, 32, 13 Corfiniensem -am). CAES. Gall. 7, 17, 5. 7, 80, 5 utrosque et laudis cupiditas et timor -ae ad virtutem excitabat (*cf.* SVET. Vesp. 8, 2 -ae dolore). civ. 3, 101, 6 *al.* LIV. 2, 59, 3 ut ... appareret ... militem Romanum ... gaudere sua clade atque -a (4, 10, 4. 4, 53, 5. 38, 46, 9. SVET. Aug. 23, 1 graves -as cladesque duas ... accepit *Augustus*. *cf.* LIV. 4, 31, 3 plus ... -ae quam cladis est acceptum [5, 18, 9]. 4, 43, 2 ob Sempronianae cladis levatam -am. *adde*: SVET. Nero 39, 1 accesserunt ... clades Britannica ... *et* -a ad Orientem). 4, 44, 6 ob -am Volsci belli. 9, 13, 2 animus memor -ae (*de clade Caudina ut* 9, 14, 9. *cf. infra l. 40*). 21, 39, 3 exercitu ... tirone et in novis -is trepido. 35, 27, 12 pudore maritimae -ae (*cf. structuras supra l. 15 sq.*). *et saepe.* SEN. suas. 5, 1 TAC. hist. 3, 24. 5, 15 *al.* SVET. Otho 9, 3 IVST. 32, 3, 16 EVTR. 4, 17, 2. *accedit genet. explicativus* (*cf. infra l. 49*): CAES. civ. 3, 100, 4 -a amissarum navium. b *translationes*: TRAG. inc. 68 victor insolens (*sc. Aiax*) -ae se dolore victum non potuit pati ([*cf. supra l. 18*]. PLIN. nat. 8, 12 *Aiax elephas victus*, qui notabatur, inedia mortem -ae praetulit). VERG. georg. 3, 226 *taurus victus* multa gemens -am plagasque ... victoris. SEN. contr. 10, 2, 19 QVINT. inst. 1, 2, 24.

C *afficitur res publica, populus Romanus* (*plebs: infra l. 59; populus externus: infra l. 61*): CIC. Verr. I 13 classes optimae ... cum magna -a populi Romani amissae (*similiter de detrimento belli* [*cf. etiam supra l. 13*]: II 5, 100. Manil. 33 quid ego Ostiense incommodum atque illam labem atque -am rei publicae [*cf. etiam infra l. 68*] querar, cum *eqs.* LIV. 3, 67, 2. 9, 15, 10 Romanae -ae [*de clade Caudina; cf. supra l. 25. p. 305, 63. de struct. cf.* TAC. ann. 15, 24]). Verr. II 5, 149 si qua natio fecisset aliquid in cives Romanos eius modi (*sc. cives Rom. necavisset*), nonne publice vindicaremus ...? possemus hanc iniuriam -amque nominis Romani inultam ... dimittere? (LIV. 7, 15, 10 -a populi Romani. *cf.* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 33). Font. 36 ne ... insignis huic imperio macula atque -a suscipiatur. dom. 147 domo ... carere sine maxima -a rei publicae ... non possum. VELL. 2, 90, 3 in illis *provinciis* turpe Q. Pompei foedus turpiusque Mancini senatus cum -a dediti imperatoris (*de struct. cf. supra l. 29*) rescidit (*ad foedus Numantinum spectat ut* FLOR. epit. 2, 18, 7 Numantini ... foederis flagrans -a ac pudore populus Romanus. AVG. civ. 3, 21 p. 133, 29 D. *cf. et p. 305, 66*). VOPISC. Car. 18, 3 Galerium atque Constantium, quorum alter natus est, qui acceptam -am Valeriani captivitate[m] deleret (*cf. p. 305, 69*). CLAVD. 18, 235. *huc traham*: CIC. Phil. 3, 35 quodsi iam ... fatum extremum rei publicae venit, quod gladiatores nobiles faciunt, ut honeste decumbant, faciamus nos principes orbis terrarum gentiumque omnium, ut cum dignitate potius cadamus, quam cum -a serviamus (4, 12. *v. etiam p. 305, 71*). *afficitur plebs*: LIV. 4, 4, 12 nec vos *patricii*, nisi in contumeliam -amque nostram certare iuvat, quod contendatis quicquam est. *populus externus*: LIV. 2, 6, 4 *Veientes* -as demendas belloque amissa repetenda ... fremunt. 2, 38, 2 hodiernam hanc contumeliam quo tandem animo fertis, qua per nostram -am (*sc. Volscorum ab ludis abactorum*) ludos commisere *Romani*? 43, 17, 8. 45, 25, 7.

II *sensu latiore*: *i. q.* **dedecus, turpitudo, contumelia,** *labes sim.* (*opp.* honor, gloria *al.* *hic illic subaudiuntur notiones quae sunt sub I: infra l. 68. 72. 78. p. 305, 5. 7*): A *generaliter*: CIC. Verr. I 40 labem, -am calamitatemque totius ordinis *senatorii* (Rab. perd. 27 l. -amque mortis). II 3, 97 ut ordinis *senatorii* nomen non tantum ad honorem quantum ad -am valeret (Mur. 89 habet magnum dolorem, unde [*sc. ex provincia*] cum h. decesseris, eodem [*sc. in exilium*] cum -a reverti [*cf.* CAES. civ. 1, 85, 10]. Balb. 7 de orat. 3, 66 [3, 107]. LIV. 9, 8, 3 TAC. ann. 3, 32. *nota plur.*: TERT. cult. fem. 1, 5 p. 707, 1 Oe.). part. 91 quis ... honorem, quis gloriam, quis laudem, quis ullum decus tam umquam expetivit, quam [ut] -am, infamiam, contumeliam, dedecus fugi[a]t? (LIV. 10, 35, 13 ARNOB. nat. 5, 40 p. 209, 19. *nota plur.*: CIC. part. 92). rep. 5, 6 ⟨civi⟩tatibus, in quibus expetunt laudem optumi et decus, -am fugiunt ac dedecus (div. 2, 22). Tusc. 2, 16 quam ... quis -am, quam turpitudinem non pertulerit, ut effugiat dolorem ...? Att. 3, 23, 5 meum Ciceronem, cui nihil ... relinquo praeter invidiam et -am nominis mei, tue⟨a⟩re. PVBLIL. C 10 cito -a fit superbi gloria (SEN. dial. 1, 3, 4 -am iudicat gladiator cum inferiore componi et scit eum sine g. vinci, qui sine periculo vincitur [*sim.* IVV. 8, 209]. ITALA I Cor. 15,

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

43 [*v. p. 301, 58*]. TRACT. in Luc. 5, 11 [*de lepra: cf.* RVFIN. Orig. in num. 7, 2 p. 41, 18 B.]. *et al.*). L 1 loco -ae est apud indignum dignitas (VVLG. prov. 14, 28. *nota plur.*: TERT. resurr. 10 p. 39, 11). CAES. civ. 1, 84, 4 *se milites circummunitos* neque corpore dolorem neque animo -am ferre posse (*cf.* LIV. 10, 35, 14 *opp.* per virtutem). BELL. Alex. 42, 1 in Illyrico est incommodum acceptum, quae provincia ... retenta non tantum sine -a, sed etiam cum laude erat. SEN. dial. 11, 13, 5 -a illa (*sc. repulsa Catonis*) praeturae et consulatus fuit, quibus ex Catone honor habebatur. TAC. hist. 1, 51 in -am exercitūs *iactare.* ann. 2, 46. VLP. dig. 47, 2, 39 facti. TERT. cult. fem. 1, 1 p. 702, 2 Oe. -am ... primi delicti. carn. 8 p. 442, 5 Oe. isti Apelleiaci carnis -am praetendunt maxime. ITALA Is. 51, 7 (Tert. adv. Marc. 4, 14 p. 462, 20) ne metueritis -am (ὀνειδισμόν, VVLG. opprobrium) ab hominibus (*praevalet sensus activus [cf. p. 302, 73]. adde* EXPOS. fid. Caspari Anecd. p. 311, 11 -a⟨m⟩ vel iniuriam). IVST. 14, 4, 6 mortis. VVLG. Rom. 1, 26 tradidit illos deus in passiones -ae (*sc. impudicitiae* [ἀτιμίας]). *et al.* (*metonymice*: TERT. pall. 6 p. 956, 2 Oe. omnis gladiatorum -a togata producitur). *nota*: -ae *fere i. q.* '*maculae*': CIC. Verr. I 11 *Verris* ut adulescentiae maculas -asque praeteream.

B *specialiter pro concreto*: **1** *de partibus pudendis*: VVLG. lev. 18, 15 turpitudinem (ἀσχημοσύνην) nurus tuae non revelabis, quia uxor filii tui est, nec discooperies -am eius (ἀσχημοσύνην, ITALA [Lugd.] confusionem [*cf. vol. IV 270, 30*]). *et al. in eodem libro. in imagine*: VVLG. thren. 1, 8 qui glorificabant eam *Ierusalem*, spreverunt illam, quia viderunt -am eius (ἀσχημοσύνην). *et saepe in V. T.* **2** *i. q.* βδελύγματα, *daemonia*: ACT. Tarachi Probi socc. 7 Ruinart p. 465 quod neque diis tuis, neque -is (βδελύγμασιν) vestris sacrificem. *ibid.* -as (μορφὰς δαιμόνων) et daemonia.

īgnōminio, -āvī, ātum, āre *ab* ignominia. *i. q. ignominia afficere, dehonestare*: GELL. 8, 15 tit. quibus modis -tus tractatusque sit a C. Caesare Laberius poeta. AVG. serm. coll. Morin. 1930 p. 614, 12 *Christus* sputis -tus ... est (p. 617, 23 -ari. *cf. Mohrmann, Die altchristl. Sonderspr. i. d. Serm. d. Aug. I 1932 p. 55. 56*). serm. ed. Mai 166, 3 (= PS. LEO M. serm. app. 7, 3) -asti *Israel* eum *Christum* (*v. p. 301, 67*). ORIG. in Matth. 17, 32 p. 1577/8 -at eum (ἀτιμάζει).

***īgnōminiōsus**, -a, -um *ab* ignominia. *scribitur* inn-: TRACT. in Luc. 5, 14 p. 204. GLOSS.[L] I Ansil. IG 53 -us: qui damnatur et de exilio revocatur (III Abstr. IG 6 V Abba IG 8). GLOSS. ἀσχήμων. ἄτιμος. κατάγνωστος. NOT. Tir. 62, 3ª. 92, 49. *usurpatur vi activa*: COMM. apol. 479 (*cf. Dombart p. 218*). VVLG. prov. 19, 26 (*i. q.* '*ignominia afficiens*'). *legitur inde a* CIC. (*infra l. 71*), *adamatur* QVINT. decl.; *raro ap. poetas. compar.: inde ab* AVG., *superl.: inde ab* AVG.

A *de rebus* (*neutr. plur.* -a *pro subst.: p. 306, 2*): **1** *spectat ad existimationis imminutionem* (*cf. p. 302, 3*): *i. q. ignominiae plenus*: **a** *pertinet ad abdicationem* (*cf. p. 303, 11*), *exilium* (*cf. p. 303, 27*) *sim.*: VAL. MAX. 2, 7, 7 -a consulum eiuratione (*i. e. abdicatione*). SCHOL. Cic. Bob. p. 110, 22 St. exilium (*cf.* TERT. adv. Val. 20 p. 198, 14 in -a aeterni exilii vastitate). *cf.* LIV. 22, 60, 21 servitutis (*de captivis Cannensibus*). **b** *ad poenam militarem* (*cf. p. 303, 61*): LIV. 26, 2, 16 milites ... relegatos prope in exilium -am pati militiam ([*de re v. p. 303, 70*]. 29, 24, 11 finire ... m. -am). *technice* (*cf. Marquardt, Röm. Staatsverwaltung II² 572; Lammert, PWK. XV 2052 sq.*): VLP. dig. 3, 2, 2, 2 multa genera sunt missionum ... est -a. -a autem missio totiens est, quotiens is qui mittit addidit nominatim ignominiae causa (*cf. p. 303, 80*) se mittere (frg. Vat. 177a [*suppl. Momms.*]. MOD. dig. 49, 16, 3, 1). MACER dig. 49, 16, 13, 3 missionum generales causae sunt tres: honesta, causaria, -a ... -a causa est, cum *eqs.* **c** *ad detrimentum belli, pacem sim.* (*cf. p. 304, 35*): LIV. 5, 9, 1 sive culpa sive infelicitate imperatorum tam -a clades accepta esset. 9, 7, 6 iam Romae etiam sua infamis clades erat. obsessos primum audierunt. tristior deinde -ae pacis magis quam periculi nuntius fuit (*de pace Caudina ut etiam* [*cf. p. 304, 41*]: 9, 8, 3. 9, 11, 8 [*cf.* 9, 4, 14 foeda atque -a deditio]. *adde*: LIV. perioch. 55 p. 67, 10 *Mancinus* p. cum his *Numantinis* fecit -am, quam ratam esse ⟨senatus⟩ vetuit [*sim.*: 64 p. 76, 20, *spectat ad A. Postumium Albinum ut* OROS. hist. 5, 15, 6 -issimum foedus; *v. etiam p. 306, 44*]. *huc ne rettuleris* LIV. 4, 1, 4). OROS. hist. 7, 22, 4 *Valerianus* imperator populi Romani -issima apud Persas servitute consenuit (*cf. p. 304, 53*). *huc traham*: CIC. Phil. 3, 34 non modo crudelem ... dominationem (*sc. Antonii*) nobis, sed -am etiam et flagitiosam ferendam esse (*v. et s.* ignominia *p. 304, 58*).

2 *sensu latiore: i. q. turpis, inhonestus, foedus, indecorus, probrosus* (*neutr. plur.* -a *pro subst.: p. 306, 2. de re corporea: l. 83. 84*): HOR. ars 247 caveant ... Fauni, ne velut innati triviis ... immunda crepent -aque dicta. LIV. 2, 38, 4 agmini. 3, 23, 5 fuga. SEN. dial. 2, 15, 1 officia. 9, 8, 4 nomen. 11, 13, 4 plus etiam quam ignominia est mors -a (PS. QVINT. decl. 9, 7 p. 173, 1 TERT. scorp. 8 p. 160, 17 *al.*). TAC. Germ. 31 fortissimus quisque ferreum ... anulum — -um id genti — velut vinculum gestat, donec *eqs.* hist. 5, 17 diem ... -um (*opp.* gloriosissimum). ARNOB. nat. 4, 30 p. 166, 3 foedas ... vel -as ... fabulas. TRACT. in Luc. 5, 14 p. 204 omnes me viderunt -a facie et lepra repletum (*cf. s.* ignominia *supra l. 1*). PS. AMBR. laps. virg. 6, 22 actu (*de incesto*). AVG. civ. 20, 30 p. 483, 32 D. -ae vestis. conf. 1, 12, 19 p. 17, 13 cupiditates ... -ae gloriae (FACVND. defens. 10, 5 p. 785ᶜ). *et al.* *neutr. plur.* -a *pro subst.*: ARNOB. nat. 2, 29 p. 72, 8 indolis infamia semper atque -a fugientis. *al.*

B *de hominibus* (*pro subst.: l. 8 sqq. 13. 18. 33. cf. p. 305, 74*): **1** *spectat ad existimationis imminutionem* (*cf. p. 302, 3*): *i. q. ignominia (infamia) affectus*: **a** *generalia*: PETRON. 116, 7 in hac urbe nemo liberos tollit, quia quisquis suos heredes habet, ... inter -os latitat. QVINT. inst. 3, 6, 75 'non recte agis -us'. quaeritur an -us sit, aut an agere -o liceat (*similiter apud rhetoras*: QVINT. inst. 3, 6, 77. 7, 1, 8 exul ... aut -us. 7, 5, 3. decl. 249 p. 24, 21 qui iniuriarum damnatus fuerit, -us sit. -o ne qua sit actio. *et 52ies*). TAC. Germ. 6 scutum reliquisse praecipuum flagitium, nec ... sacris adesse ... -o fas. VLP. dig. 4, 8, 7 TERT. monog. 7 p. 771, 5 Oe. BOETH. cons. 4, 5, 2 W. *cf.* AVG. catech. rud. 18, 30 p. 80.

b *specialia*: **α** *pertinet ad notam censoriam* (*cf. p. 302, 6*): FEST. p. 246 ut, qui praeteriti essent et loco moti, haberentur -i. *ad notam* '*militarem*' (*cf. p. 303, 61*): SVET. Vit. 8, 1 castra ... ingressus ... -is notas ... dempsit. *cf.* TAC. ann. 3, 21 *Apronius* decumum quemque -ae cohortis ... necat. **β** *apud* ICT. *i. q.* '*infamis*' (*cf. p. 303, 46*): GAIVS inst. 4, 182 quibusdam iudiciis damnati -i fiunt, veluti furti *eqs. ibid.* (*corr. Krueger*) nec tamen ulla parte edicti id ipsum nominatim exprimitur, ut aliquis -us sit, s⟨ed qui⟩ prohibetur ... pro alio postulare ..., -us esse ⟨dicitur⟩. VLP. dig. 3, 2, 4. *nota translationem*: TERT. apol. 15, 3 imago dei vestri -um (-issimum **Fuld.*) caput (*sc. histrionis*) et famosum vestit (*v. Waltzing ad l.*). **γ** *de feminis*: CLEM. dig. 23, 2, 48, 1 si -am libertam suam patronus uxorem duxerit, placet *eqs.* VLP. dig. 37, 4, 3, 5 MACER dig. 48, 5, 25, 3. **δ** *translationes*: QVINT. decl. 265 p. 82, 14 qui praescribere temptet civitati tamquam -ae (*cf.* TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 398, 12). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 45, 9 rec. vet. -us *graculus* (*cf. ibid. rec. W.* notam sumpsit, *Phaedr. 1, 3, 11* sustinuit notam).

2 *sensu latiore: i. q. turpis, probrosus, flagitii plenus*: ARNOB. nat. 5, 28 p. 199, 18 -us amator dei. HIER. epist. 54, 13, 3 (*pro subst.*). in Is. 7, 20 p. 114 ut ... -is mulieribus comparentur. VVLG. I reg. 20, 30. AVG. civ. 2, 14 p. 69, 9 D. deorum.

adv. **īgnōminiōsē.** *inter adv. in* '-e' *enumerat* GRAMM. suppl. 55, 15. *inde a* PVBLIL.; *compar.: inde ab* ARNOB., *superl.: inde ab* OROS. **1** *spectat ad existimationis imminutionem* (*cf. p. 302, 3. 305, 44*): **a** *speciatim de poena militari* (*cf. p. 303, 61*): VLP. frg. Vat. 177a ⟨non honesta missione missi non ex⟩cusantur et ita de ig⟨nominiose dimissis imperatores⟩ ... rescripser⟨unt ...⟩ (*suppl. Momms.*). COD. Iust. 9, 41, 8. **b** *generalia*: EVTR. 4, 24 Gaius Cato consul Scordiscis intulit bellum -eque pugnavit (4, 26, 3 *spectat ad A. Postumium Albinum; cf. p. 305, 67*). HIER. chron. a. Abr. 798 Theseus ... -e eiectus est per signa testarum.

2 *liberius: i. q. inhoneste, turpiter*: PVBLIL. O 7 occidi est pulchrum, -e ubi servias (*cf. p. 304, 58*). ARNOB. nat. 4, 30 p. 165, 30 ab hominibus magis nullis -ius eos *deos* tractari quam a vobis (AVG. serm. 24, 6 p. 166). HIER. psalt. sec. Hebr. 4, 3 (= AVG. spec. 6 p. 30, 5) -e diligitis vanitatem (לִכְלִמָּה. *cf. etiam Ecker, Psalterium iuxta Hebr. Hieronymi, Trier 1906, 402*). AVG. epist. 69, 2 p. 245, 25 (*opp.* gloriose). OROS. hist. 7, 7, 13 *Nero* -issime fugiens (7, 10, 7).

īgnōminium, -ī *n.* *i. q. ignominia*: COMM. instr. 1, 19, 1 non -um (*de notione cf. p. 304, 65*) est virum seduci prudentem. PS. AVG. hypomn. 4, 9, 17 -orum (*codd. recc.*, -arum *ed.*; *de notione cf. p. 305, 16*) sordes. ISID. orig. 5, 27, 25 -um, eo quod desinat habere honestatis nomen is qui in aliquo crimine deprehenditur. dictum est autem -um quasi sine nomine *eqs.* GLOSS. I p. 81 absorditas -um.

[**īgnōminius**, -a, -um. COMM. instr. 1, 19, 1 *v. supra l. 54. ex coniect. dub.*: APVL. apol. 96 fin. (-us *Wiman, Eranos 23, 1925, 192*; in omnibus *trad.*).] *Haffter.*

īgnōra, -ae *f. ab* ignorare *retrograde, cf.* ἄγνοια (*v. Roensch, Coll. phil. 194; Brender, Rückläuf. Ableit. 42*). *i. q. ignorantia, delictum* (*v. s.* ignorantia *p. 308, 73*): ITALA Ezech. 46, 20 (Weing.) cocent illic sacerdotes quae pro -a et quae pro peccato (אֶת־הָאָשָׁם וְאֶת־הַחַטָּאת, *LXX* τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας, VVLG. pro peccato et pro delicto).

***īgnōrābilis**, -e *ab* ignorare. *compar.: l. 74.* GLOSS. -ior ἀγνωστότερος. [*fals. trad.*: PLAVT. Pseud. 592 (*v. p. 298, 60*).]

1 *i. q. ignoratus, per ignorantiam factus*: CIC. inv. 2, 99 (= MAR. VICTORIN. rhet. p. 287, 7) *quod facinus* non -e ... fuerit (*cf. antea* imprudentia). **2** *i. q. ignotus* (HIL. in psalm. 118 [*v. l. 75*] *huc an ad 3 pertineat non mihi satis constat. add. dat.: l. 76*): GELL. 9, 12, 3 alterum illud -ius obscuriusque est (BOETH. categ. 3 p. 240ᴬ). APVL. met. 11, 22 libros litteris -bus praenotatos. HIL. in psalm. 118 p. 436, 28 iustificatio opus sit rei iustae, quae sibi -is sit, quia iustificationes quae in lege sunt constitutae umbram in se iustificationum caelestium continerent. trin. 9, 65 et occursus et deprecatio non -es esse eas (*sc. stultas virgines*) patitur. 11, 31 dominum ... sedere a dextris dei non -e est. BOETH. cons. 2 carm. 7, 21 iacetis ergo prorsus -es, nec fama notos efficit. *nota: fere i. q. ignobilis* (*an corrupt. pro* ignobiles?): ITALA I reg. 2, 30 (*Amiatin. pr. man.*) qui autem contemnunt me, erunt -es (יֵקָלּוּ, *LXX* ἀτιμωθήσεται, VVLG. ignobiles; *v. p. 300, 46*). **3** *quod cognosci vel intelligi non potest* (*cf. gr.* ἀγνω- [*Brink*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

στος): TERT. adv. Marc. 3,6 p. 383,27 non eas scripturas evolvam quae interemptibilem Christum edicentes utique et -em adfirmant (nisi enim ignoratus nihil scilicet pati posset), sed ... eas praedicationes ... sufficiet adhibere, quae interim -em probent Christum *eqs.* HIL. in Matth. 11, 12 non aliud in filio quam quod in patre -e sit extitisse (*cf.* trin. 11, 33). trin. 2, 7 perfecta scientia est sic deum scire, ut licet non -em tamen inenarrabilem scias (*cf.* syn. 79. FAVSTIN. trin. 3,5 p. 66^D non quasi -em sed quasi inexplicabilem dicens. VICT. VIT. 2, 68 FVLG. RVSP. c. Arrian. obi. 2 resp. 2 *saep.*). BOETH. herm. pr. 2, 11 p. 166, 19 'est' quidem aliquid, id est opinabile vel -e *eqs.* (-e *T*, -e nescibile *cett.*, -e vel nescibile *F*²).

adv. **ignōrābiliter.** APVL. met. 3, 17 -r lamminis litteratis.

***ignōrantia,** -ae, *f. ab* ignorare. *plur.: p. 308, 68. 75 sqq. vertitur graec.* ἄγνοια *sim.* (*v. p. 308, 73 sqq. et* GLOSS. *l. 19*), *hebr.* שְׁגָגָה (*v. p. 308, 73 sqq.*). *in* ITALAE *versione et ap.* HIER. *vocabulum hebr.* שִׁגָּיוֹן *quod* (*eadem voce* שָׁגָה [*i.* '*cadere labi errare ignorare*'] *derivatum qua* שְׁגָגָה [*i.* '*-a, delictum*', *v. supra l. 15*]) *carminis genus significat, illa ratione* ('-a') *pro hac* ('*genus carminis*') *falso redditur: v. p. 308,74 et s.* ignoratio *p. 309, 57 sqq.* GLOSS. -a ἄγνοια. per -am κατὰ ἄγνοιαν. *legitur inde a* CIC.; *rarius ap. priores:* CIC. *semel vel bis* (*v. p. 309, 72*; ignoratio *32^ies*), PVBLIL. LVCR. CAES. SEN. rhet. *singulis locis*, SALL. OV. *binis*, VAL. MAX. *quater*, SEN. *11^ies* (ignoratio *ter*), COLVM. *6^ies* (ignoratio *deest*); *saepius ap.* QVINT. (*16^ies*, ignoratio *deest*), DIG. (ignoratio *tantum ap.* PAPIN. [*v. etiam Archiv 7, 1892, 614*]) *posteaque ap.* ECCL. (*rarius* ignoratio); *deest* CVRT. (ignoratio *bis*) *aliis.* [*dub. interpr.*: PRISCILL. 8, 120 p. 88, 10. VEN. FORT. carm. praef. 6 scabrosi operis -am (*fortasse ad p. 309, 19 refer.*). *corrupt.*: TERT. adv. Val. 4 p. 182, 4. *confunditur in codd. saep. cum* ignoratio (*exempla v. p. 309, 36*).]

A *i. q. inscientia, ignoratio:* 1 *generatim:* a *absolute:* CIC. ac. 1, 42 (*v. p. 308, 20*). SALL. or. Macri 25 neque enim -a res claudit, verum occupavit nescio quae vos torpedo. OV. epist. 19, 187 praeteritae veniam dabit -a culpae. VAL. MAX. 7, 4, 5 exercitum suum -a et totam Celtiberiam errore implicavit. SEN. Oed. 515 iners malorum remedium -a est. COLVM. 1 praef. 11 industria dominorum cum -ae detrimentis multa pensaret. 3, 7, 3 ratio ... quae desidia nec minus imprudentia colonorum damnata et velut -ae tenebris obcaecata luce veritatis caruit (*cf. etiam p. 309, 12 sqq.; aliter p. 308, 28 sq.*). 3, 3, 14 propter -am (PAPIN. dig. 2, 15, 17 *al.* HIER. epist. 20, 3, 2. AVG. [*v. p. 308, 81*]. *cf. etiam l. 54 sq. 74. p. 309, 14*). 11, 1, 6 memores -ae nostrae. 11, 3, 38 si tamen per -am ... runcaveris *eqs.* (SCRIB. LARG. 199 ne per -am aliqua[m] sumat *medicus*. SVET. Cal. 41 IAVOL. dig. 19, 5, 10 *et saep. ap.* ICTOS. TERT. nat. 1, 3, 3 *saep.* [*v. p. 308, 32 sqq.*]. PORPH. Hor. carm. 3, 29, 7 SOL. 15, 7 *al.*). PLIN. nat. 5, 12 -ae pudore (*cf.* PS. QVINT. decl. 8, 4). QVINT. decl. 309 p. 216, 15 movit puellam ... -ae meae periculum. 314 p. 235, 21 dii immortales qui non iudiciis falli, ... non -a decipi possunt (*cf.* 331 p. 304, 19). inst. 12, 3, 3. PS. QVINT. decl. 8, 12 quis in ullo mortalium ferat -am pariter et adfirmationem. TAC. Agr. 32 trepidos -ā (*cf.* PLIN. epist. 10, 45 -a lapsus [*cf. l. 74. p. 308, 29*]). PLIN. epist. 10, 96, 1 quis enim potest melius ... -am *meam* instruere? *al.* AVG. serm. 277, 8, 8.

b *c. gen. subi.* (*cf. etiam l. 82*): NEP. Pel. 1, 1 medebor cum (*var. l.* tum) satietati tum -ae lectorum. COLVM. 5, 9, 4 hoc facere utile est propter fossorum -am. STAT. Theb. 6, 560 quos varii tacet -a vulgi. SCAEV. dig. 31, 89, 7 propter ... -am ... mulieris *eqs. al.* TERT. idol. 20 accedente -a quorundam qui ignorant iusiurandum esse per Herculem. *adde:* STAT. Theb. 8, 449 saeva -a belli. SOL. 53, 1 -am publici erroris ... permanere.

c *c. gen. obi.* (*v. etiam l. 83*): CIC. Cluent. 109 (*v. s.* ignoratio *p. 309, 72*). LVCR. 6, 54 (*v. p. 308, 22*). CAES. civ. 3, 68, 2 munitionem ... cohortes -a loci sunt secutae (SVET. Galba 20. *cf.* SEN. dial. 3, 14, 3 viae). NEP. Ages. 8, 5 -ā bonarum rerum. OV. met. 7, 92 nec me -a veri decipiet (*cf.* SEN. benef. 6, 30, 3 epist. 118, 7. MELA 2, 83 [*opp.* prudentibus]. *cf.* SEN. dial. 11, 12, 3 veritatis [epist. 124, 5]. QVINT. inst. 12, 1, 12 recti [TAC. Agr. 1^in.]). SEN. benef. 7, 26, 3 officii. dial. 4, 31, 4 nos aut insolentia iracundos facit aut -a rerum (*cf.* epist. 90, 46). epist. 89, 1 magnā magnorum -ā. PLIN. nat. 37, 32 veniam facit ignorati sucini tanta -a orbis. QVINT. decl. 256 p. 48, 12 abstulisti mihi -am malorum. inst. 6, 1, 47 discriminis sui -a potuit esse miserabilis. TAC. ann. 1, 59, 5 -ā imperii Romani. PLIN. epist. 8, 14, 2 servitus ... iuris senatorii oblivionem quandam et -am induxit. VLP. dig. 14, 3, 11, 3 -am litterarum (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 17 St. PAPYR. Marini 80, 2, 2 pro -a litterarum subter signum feci [86, 53 propter] [*v. etiam p. 309, 6*]). PAVL. dig. 24, 3, 17, 1 -ā iuris lapsus (*sim. v. infra l. 83*). APVL. met. 9, 39 sermonis. Socr. 22 p. 170 *al.* TERT. idol. 15 per -am litteraturae saecularis. SERV. Aen. 9, 361 historiae antiquae. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 65 omnium gestorum.

d *aliae structurae: inf.*: PVBLIL. E 20 est utique profunda -a nescire quod pecces. *interrog. indir.*: TAC. Germ. 40 arcanus hinc terror sanctaque -a, quid sit illud quod tantum perituri vident. CONC.^S I 2 p. 14, 13 quorum utrumvis certum sit, nobis gravis est -a.

2 *speciatim* (*adde de structuris: gen. subi.: p. 308, 4. 11. 25. 78. 81; obi.: p. 308, 5. 13. 14 sq. 22. 36 sqq. 58 sqq. 72. p. 309, 7.* erga: *p. 308, 37.* in: *p. 308, 37*): a *sensu iuridicali* (*ad rem v. Mommsen, Strafr. 92; Klingmüller, PWK. IX 968. cf. etiam s.* ignoratio *passim*): VAL. MAX. 5, 5, 4 -ae beneficio. SEN. contr. 10, 5, 19 -a[m] illum excusavit (*cf.* QVINT. inst. 7, 4, 14 excusatio ... aut -ae ... aut necessitatis. VLP. dig. 19, 2, 19, 1 [*gen. subi.*] *al.* APVL. met. 6, 7 -ae ... excusatione. COD. Theod. 4, 14, 1, 2³ se legis -a excusare. COD. Iust. 1, 18, 2 [*a. 243*] iuris. *al.*). QVINT. decl. 320 p. 257, 8 quid fortuito accidit? -a mea. inst. 5, 2, 3 querendum ... aut de invidia aut de -a (*cf.* PLIN. epist. 10, 6, 2). 5, 5, 1. 5, 10, 34 accedunt aliquando fortuita: ebrietas, -a, quae interim ad veniam valent, interim ad probationem criminis (*cf.* 7, 2, 40 decl. 309 p. 216, 8. MARCIAN. dig. 27, 1, 29, 1 exulis -a ... veniam habebit. *al.* COD. Theod. 4, 12, 3, 2). 7, 1, 35 -a praetendi non potest (COD. Iust. 1, 18, 3 [*a. 244*] *al.* [*cf.* VLP. dig. 29, 4, 1, 4 fingit -am. *al.*]). NERAT. dig. 41, 10, 5 in alieni facti -a tolerabilis error est. POMPON. dig. 22, 6, 4 iuris -am in usucapione negatur prodesse, facti vero -am prodesse constat (PAVL. dig. 22, 6, 1 pr. *al.*). GAIVS dig. 6, 1, 76, 1 iustam ... habet -am legatarius (inst. 3, 160 *al.*). *al.* (*v. V. i. R.*). CLAVD. DON. Aen. 2, 412 COD. Theod. 4, 12, 3, 12 COD. Iust. 7, 33, 12, 3^b (*a. 531*). 8, 27, 11 (*a. 293*) *al.*

b *philosophice* (*cf. etiam s.* c *passim et s.* ignoratio *p. 309, 41* [LACT.]. *43*): CIC. ac. 1, 42 errorem ... et temeritatem et -am ... et uno nomine omnia quae essent aliena firmae et constantis assensionis a virtute sapientiaque removebat *Zeno*. LVCR. 6, 54 -a causarum conferre deorum cogit ad imperium res. LACT. 3, 6, 4 (*v. infra l. 60 sqq.*). 3, 6, 5 Academici ... amplexi sunt -am. 3, 6, 7 Arcesilas -ae magister. 3, 27, 11. 6, 24, 15 *al.* AVG. civ. 8, 3 p. 324, 3 D. *Socratis* vel confessa -a ... vel dissimulata scientia.

c *ap. Christianos et Iudaeos:* α *de iis qui deum vel legem religionis Christianae sive Iudaicae ignorant* (*saepius figurate, cf. l. 30. 40 sqq. 48 sqq. al.*): MIN. FEL. 33, 2 -ā laberis. TERT. apol. 1, 6 testimonium -ae (nat. 1, 1, 1. *cf.* 1, 6, 1). 39, 9 qui de uno utero -ae ... ad unam lucem expaverint veritatis. spect. 2 quam sapiens argumentatrix sibi videtur -a humana. nat. 1, 3, 3 quaedam occulta vis per vestram -am oppugnat (adv. Marc. 2, 8 p. 345, 6 HERM. Pal. sim. 5, 7, 3 CYPR. epist. 57, 3 p. 653, 10. VVLG. lev. 4, 2 anima quae peccaverit per -am [*cf.* 4, 22. 27 *al.*]. act. 3, 17 fecistis. Eph. 4, 18 AVG. serm. 212, 1 *al.*). resurr. 19 p. 51, 16 -am dei (37 p. 80, 12 [*cf.* adv. Marc. 4, 25 p. 506, 13 -am in deum. 5, 14 p. 624, 22 *et* 625, 1 erga d.]. VVLG. I Cor. 15, 34 [ἀγνωσίαν]. HIL. in psalm. 125, 6. *cf.* LACT. inst. 2, 1, 6 ab -a divini nominis. 2, 13, 7 divinitatis. 3, 28, 19). 19 p. 51, 19 -ae morte discussa. adv. Marc. 3, 20 p. 410, 27 sedentis in tenebris -ae scilicet (*cf.* 4, 8 p. 437, 28. 5, 9 p. 603, 16 adv. Iud. 12 p. 734, 1 Oe. LACT. inst. 3, 18, 14. 4, 26, 5 PRISCILL. tract. 5, 84. 8, 118 HIER. epist. 58, 9, 1 RVFIN. Orig. in exod. 3, 3 p. 167, 11 *al.* AVG. civ. 10, 24 p. 438, 31 D. EVAGR. alterc. p. 48, 1 corda hominum tenebris -ae caecata [*cf.* PS. PHOEBAD. fid. 3 p. 38^C obcaecatum]. *al.*). adv. Marc. 4, 20 p. 486, 3 -am ... adscribere ei volo (5, 6 p. 589, 25 *al.* OPTAT. 2, 2 p. 36, 10. *cf.* TERT. paenit. 3, 11 p. 13, 20 si qua ... -ae imputantur. *al.*). *al.* IREN. 2, 28, 4 *al.* CYPR. Demetr. 15 p. 361, 25 qui nunc mentem tuam -ae nocte (*v. etiam l. 28 et* GREG. M. moral. 8, 17 in sacro eloquio nonnumquam nox pro -a ponitur *eqs.* [*cf.* 1, 28. 3, 50]) caecavit (PRISCILL. tract. 6, 109 conversantes in -ae nocte [*cf.* 5, 90 vespero]. RVFIN. Orig. in gen. 1, 5. in lev. 9, 10 -ae nox et caligo [*cf.* in cant. p. 105, 24]. PS. RVFIN. in Am. 8, 11. PAVL. NOL. epist. 45^in. CHROMAT. in Matth. 5, 3 PETR. CHRYS. serm. 15 p. 237^B). CYPR. epist. 75, 17 p. 821, 24 -a caecos (*cf.* ARNOB. nat. 2, 17 pravitate consilii atque -ae caecitate [EVAGR. alterc. p. 47, 11 BOETH. cons. 2, 4, 26 W. *al.*]. *cf. l. 50. 64*). ARNOB. nat. 2, 55 in inscientiae finibus atque -ae permanere. *al.* LACT. inst. 1, 23, 7 bonorum -ā (*cf.* 5, 17, 29. 6, 9, 2 ira 13, 18). 2, 8, 53 veri (3, 16, 17 *al. cf.* ira 4, 9 veritatis [7, 1 AVG. civ. 22, 22 p. 604, 16 D.]. *cf. etiam p. 307, 62 sqq.*). 3, 6, 4 pars nobis data est scientiae, pars -ae *eqs.* (*cf.* 3, 6, 2 [*v. s.* ignoratio *p. 309, 47*]. HIL. myst. 2, 4 p. 32, 21 gentilem -am doctrinis prophetalibus copulari. AVG. epist. 130, 28 in nobis quaedam, ut ita dicam, docta -a, sed docta spiritu dei [*v. vol. V 1, 1758, 15*]. *cf. et s.* ignoratio *p. 309, 47*). 5, 6, 10 errorem -am caecitatem. *al.* HIER. epist. 36, 11, 1 post incendium -ae quo urebar. VVLG. act. 17, 30 1 Petr. 1, 14 RVFIN. Clement. 4, 8 *al.* AVG. civ. 22, 22 p. 603, 26 D. *saep.* HESYCH. in lev. 11, 9 p. 908^B squamae temporalem et qua facile careatur -am significant (p. 908^C temporales -ae). *et saepe. nota: fig. etym.*: TERT. idol. 20 (*v. p. 307, 56*). CONC.^S I 2 p. 41, 17. I 3 vers. Tur. p. 23, 21 (*v. p. 315, 2*). *abundant. per syn.*: ARNOB. nat. 2, 55 p. 91, 9 (*v. l. 57*). 3, 20 p. 125, 12 praedicere inscitia nesciunt atque -a futurorum.

β *fere i. q. error, delictum -ā commissum sec. hebr.* מִשְׁגֶּה *sim.* (*LXX* ἄγνοια *sim.; de falsa Hieronymi transl.* VVLG. Hab. 3, 1^ult. [*infra l. 80*] *cf. p. 307, 15*): *plur.*: ITALA Psalt. Cas. 76, 7 commemoratus -as meas. VVLG. psalm. 24, 7 delicta iuventutis meae et -as meas (*falso* ITALA Priscill. tract. 8, 120 p. 88, 13. Psalt. Rom. 24, 7) ne memineris (PS. ORIG. in Iob p. 396^D iuventutis). Sirach 23, 3 ne adincrescant -ae meae (*syn.* delicta, peccata. *cf.* I Macc. 13, 39 PS. ORIG. in Iob p. 477^A). Hab. 3, 1^ult. oratio Habacuc pro -is (*cf. p. 309, 57*). AVG. retract. 2, 18, 2 propter quasdam -as et infirmitates membrorum *ecclesiae*. *sing.*: VVLG. Iob 19, 4 etsi ignoravi, mecum erit -a (מְשׁוּגָתִי, *LXX* πλάνος). Hebr. 9, 7 non sine sanguine quem offert pro sua et populi -a (ἀγνοημάτων). GREG. TVR. vit. patr. 10 prol. post

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-am paenitendo converti desideravit. *adde*: ITALA gen. 43, 12 (Lugd.) pecuniam quam rettulistis in sacculis vestris referte vobiscum, ne forte -a sit (*i. errore commissum.* מִשְׁגֶּה, *LXX* ἀγνόημα, VVLG. errore). VVLG. II Macc. 11, 31 (*de belli delictis*) de his quae per -am gesta sunt (περὶ τῶν ἠγνοημένων).

d *singularia*: α *pertinet ad facultatem alqd. faciendi* (*cf. p. 307, 72 et s.* ignorare *p. 313, 80. 83 sqq.*): VEG. mil. p. 14, 22 -ā (*sc. natandi; postea* imperitis) non solum ab hoste sed etiam ab ipsis aquis discrimen incurrit. β *fere i. q. necopinato*: DARES 4 militum multitudinem ibi esse fecit, ne per -am opprimeretur *Ilium*. γ *i. q. ignoscentia?*: GLOSS.[L] II Philox. IG 21 -a: συγγνώμη.

B *notione passivi de hominibus vel rebus ignotis*: VAL. MAX. 4, 6 ext. 1 amores ... obscuritate -ae non obruti. 5, 4 ext. 5 obscuriori propter -am pietati notitiae lumen admoveo. SEN. benef. 3, 2, 1 quis tam ingratus est quam qui ... ita seposuit *beneficium* ..., ut in -am verteret (*postea* oblivio). TAC. hist. 1, 75 utrisque frustra fuit, Vitellianis ... mutua -a fallentibus (*opp.* omnibus in vicem gnaris). TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 7 deum ... tantis retro saeculis neminem et ipsa (*var. l.* ipsum) -ā antiquum. VEN. FORT. praef. 6 (*? v. p. 307, 27*).

epitheta: docta (*v. p. 308, 63*), felix (AVG. serm. 277, 8, 8), fidelis (AVG. serm. 27, 3, 4), gentilis (HIL. in Matth. 10, 3), gravis (*v. p. 307, 81*), humana (TERT. spect. 2 *al.*), iusta (*v. p. 308, 16*), profunda (*v. p. 307, 78*), saecularis (CYPR. ad Donat. 11 p. 12, 18), sancta (*v. p. 307, 80*), simplex (COD. Theod. 4, 12, 3, 12), supina (VLP. dig. 22, 6, 6), temporalis (*v. p. 308, 67*). *syn. et appos.*: casus, debilitas, error, improvidentia (IREN. 2, 18[in.]), incuria (HIL. in Matth. 10, 6), inscientia, inscitia, invidia, rusticitas, simplicitas, socordia. *opp.*: agnitio (IREN. 2, 4, 2), calliditas, consensus, contemptus, culpa (CYPR. domin. orat. 2 p. 268, 5), inperitia (AVG. fid. et op. 19, 35 p. 80, 11), intemperantia (AMBR. Hel. 5, 10[in.]), mendacium, scientia (VLP. dig. 40, 12, 22, 2), voluntas (HIER. epist. 49, 12, 2).

*ignōrātio, -ōnis *f. ab* ignorare. *plur.*: *l. 59. 70.* *vertitur*: *graec.* ἄγνοια (Didym. in I Ioh. 1, 5 p. 41, 4), ἀγνοήματα (*l. 70*), ἀγνωσία (*l. 55*), *hebr.* שִׁגָּיוֹן (*v. p. 307, 16*). *legitur inde a* CIC. (*de frequentia v. s.* ignorantia *p. 307, 20*). [*corrupt.*: TERT. nat. 2, 2, 4 HIER. in Ezech. 7 p. 199[B]. *saepius variant codd. inter* -o *et* ignorantia, *e. g.* CIC. Cluent. 109 (*v. l. 72*). PLIN. epist. 8, 14, 2.]

A *i. q. inscientia, ignorantia*: 1 *absol.*: CIC. Marcell. 13 a plerisque -e potius et ... metu quam cupiditate aut crudelitate bellum esse susceptum. Lig. 1 -e tua ad hominis miseri salutem abuterer (*cf.* CVRT. 5, 2, 21 PAPIN. dig. 44, 3, 11 LACT. inst. 3, 1[extr.]). fin. 3, 72 omnibus in rebus temeritas -oque vitiosa est. ac. 1, 44 quae *res* ad confessionem -is adduxerant Socratem. Brut. 181 sed hoc quidem -e *fit*. top. 64 cadunt ... in -em atque imprudentiam perturbationes animi (*postea* ut ... ignorata videantur). PS. APVL. Ascl. 27 -o aut incredibilitas ... humana. CYPR. laps. 25 ARNOB. nat. 2, 1 p. 48, 1 *al.* LACT. inst. 3, 6, 2 *hominis est* scientia cum -e coniuncta et temperata *eqs.* (*cf. p. 310, 18 et p. 308, 60*). 3, 14, 21 erroris -isque confessio. *al.* HIL. trin. 9, 63[in.] (*syn.* ignorantiam). *al.* CLAVD. DON. Aen. 11, 155 -is excusatione defendi non possum (*cf.* COD. Theod. 6, 5, 2, 5 nulla se -e defendat [16, 6, 7, 4 *al.*] COD. Iust. 9, 9, 17, 1 [*a. 257*] simulare [*opp.* sciens]. *al.*). HIER. epist. 46, 3, 1 nos non -e sed adfectu labi. *al.* MART. CAP. 5, 458 *errori* subduntur -o vinulentia oblivio ... ceteraque quae errorem admittentis excusant. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 150, 18 qui ... -is (ἀγνωσίας) caliginem habent in cor (CASSIOD. inst. div. 30 p. 1145[D]). COD. Iust. 5, 38, 5 (*a. 290*) iustae -is ratione. *et al.* *adde*: *ex hebr. falso* (*v. s.* ignorantia *p. 307, 15*) *versa*: ITALA Hab. 3[tit.] (Hier. adv. Pelag. 1, 39 [*cf.* in Hab. lib. 2 praef. APON. 1 p. 9]) oratio Abacuc prophetae pro -bus (*var. l.* ignorantibus, VVLG. ignorantiis [*v. s.* ignorantia *p. 308, 80*]. *hebr.* שִׁגְיֹנוֹת). HIER. psalt. sec. Hebr. 7, 1 pro -e David quod cecinit domino *eqs.* (שִׁגָּיוֹן, VVLG. psalmus David).

2 *c. gen. subi.*: CIC. Sull. 39 (*v. p. 310, 16*). off. 2, 45 quorum ... prima aetas propter ... obscuritatem in hominum -e versatur. 3, 72 impunitate et -e omnium proposita. PAPIN. dig. 21, 1, 55 emptoris. GELL. 15, 5, 1 -e et inscitia improbe dicentium. HIL. psalm. instr. 5 indocti -i (*opp.* intellegentia docti). trin. 1, 2 a pueritiae -e usque ad senectutis deliramenta. trin. 9, 62[extr.] -o eius (*i. Christi*) ... dispensatio potius quam -o sit. CLAVD. DON. Aen. 9, 331 ex patientium -e. VVLG. Sirach 23, 2 -bus eorum non parcant mihi (ἀγνοήματα). *al.*

3 *c. gen. obi.* (*cf. p. 310, 21. accedit ad facultatis notionem: l. 77*): CIC. Cluent. 109 quae superbia ..., quanta -o (*var. l.* ignorantia) sui (SEN. dial. 7, 5, 2 epist. 83, 21 LACT. inst. 1, 1, 25. 4, 1, 1). rep. 1, 29 timentibus ceteris propter -em locorum (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 2, 385 -e loci confusos. *ibid.* locorum [3, 568. 9, 385]). 1, 51 -e virtutis. leg. 1, 18 potius -o iuris litigiosa est quam scientia (3, 48). 2, 47 -e docendi; nam ... quaedam ars ⟨est⟩ etiam docendi. fin. 1, 43 cum -e rerum bonarum et malarum maxime hominum vita vexetur (*cf.* LACT. inst. 1, 20, 5. 1, 20, 26 summi boni. 5, 8, 10). 1, 63 -e rerum (1, 64 omnium r. occultarum [epist. 2, 9, 1]. nat. deor. 1, 2. 2, 77 ARNOB. 3, 43 LACT. inst. 3, 5, 5 *al.*). 3, 41 est ... *Peripateticorum* consuetudo dicendi non satis acuta propter -em dialecticae. Tusc. 1, 36 cuius -o finxit inferos. nat. deor. 1, 43 veritatis (LACT. inst. 3, 19, 18. *cf.* CIC. phil. frg. IX 8 veri [SEN. dial. 6, 26, 2 AVG. c. acad. 2, 9, 23]). div. 2, 23 futurorum malorum (*opp.* scientia. *cf. p. 309, 76*). 2, 49 causarum ... eadem -o si in rebus usitatis sit, non miramur. orat. 70 huius *rei* (*sc. decori*) -e ... peccatur. Att. 7, 21, 1 -em non solum adversarii sed etiam suarum copiarum. SEN. dial. 7, 15, 6 condicionis ... suae. CVRT. 3, 12, 17 -em numquam antea visi regis excusans. TAC. ann. 4, 51, 2 suorum atque hostium -o. PAPIN. dig. 16, 1, 7 facti (*cf.* 34, 9, 17). 31, 79 -e iuris lapsi. ARNOB. nat. 3, 16[in.] erroris aliquid -e fecisse (CLAVD. MAM. anim. p. 181, 19). LACT. inst. 6, 5, 18 -o eius a quo bona oriuntur (*i. dei. cf.* epit. 54, 6. HIL. in Matth. 10, 23). IVST. 2, 2, 15 vitiorum -o (*opp.* cognitio virtutis). PS. AVR. VICT. orig. 1, 4 -e veteris historiae. HIL. in Matth. 26, 6 diei (trin. 9, 65. *cf. Vulg. Matth. 25, 13* nescitis). trin. 6, 30 scientiae. *al.* HIER. hom. Orig. in Ezech. p. 347, 20 B. iudicii. epist. 39, 5, 1 scripturarum. COD. Theod. 4, 8, 6, 3 libertatis -o aut oblivio. CONST. Sirmond. 14 commissi criminis. 16 praecepti. AVELL. p. 17, 9 divinae legis. *al.*

4 *aliae structurae*: de: CIC. Sull. 39 eius -o de aliquo purgatio debet videri (*opp.* scientia). MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 32 omnigenus ... -em de te habentes cognoscentiam de te habemus *eqs.* *interrog. indir.*: HIER. hom. Orig. in Ezech. p. 408, 12 B. nec capiar -e, quae sunt iniquitates Sodomorum.

B *notione passivi de hominibus vel rebus ignotis* (*add. gen. obi.*): CIC. ac. 1, 29 necopinata nobis propter obscuritatem -emque causarum. Lael. 70 qui aliquamdiu propter -em stirpis et generis in famulatu fuerint. orat. 211 cum id appellandum sit quod propter rerum -em ipsarum nullum habuerit ante nomen.

epitheta: humana, iusta, stultiloqua (HIL. trin. 10, 65). *syn. et appos.*: adfectus, caligo (ARNOB. nat. 2, 72 p. 107, 15), error, imprudentia, inconstantia, incredibilitas, infidelitas, infirmitas (AVG. c. Pelag. 3, 4 p. 489, 15), inscientia (ARNOB. ad Greg. 20 p. 430, 1 Mor.), inscitia, metus, nequitia (CASSIOD. Didym. in I Ioh. 1, 5 p. 41, 6 *sqq.*), oblivio, obscuritas, perversitas (HIL. in Matth. 10, 3). *opp.*: cognitio, cognoscentia, intelligentia, scientia.

*ignōro, -āvī, -ātum, -āre. [*ab* *ignōrus '*ignarus*', *cf.* ignotus *et* ignarus. *J. B. H.*]. *scribitur* ingn-: ITALA Marc. 14, 40 cod. d (*saepius etiam in cod. α* LIV., *e. g.* 27, 26, 7). *de formis*: *praes. partic.*: -antum *metri causa* SIL. 11, 580. -antium LIV. 22, 7, 10 *al.* *gerund.*: -ando CIC. Att. 1, 16, 9. LIV. 2, 12, 7. *dein* TERT. spect. 1[in.] *al.* *fut. partic.*: -urus CIC. inv. 2, 132; *praeterea cum* esse *vel* fore *inde a* LIV. 21, 43, 16 (*sc. esse*), SEN. nat. 1, 17, 2, *dein* GELL. 12, 11, 2 *al.* *perf.*: -asti: LIV. 36, 7, 16 SEN. contr. 7, 8, 6 *al.* -arunt: AMM. 27, 3, 1. -arit: CELS. 1 praef. 18 TERT. carn. 12 p. 447, 23 Oe. -asse: VARRO Men. 45 CIC. Balb. 14 LIV. 41, 18, 14 *et saepe.* *plqperf.*: -assem *etc.*: CIC. Sull. 81 Tusc. 5, 66 LIV. 35, 49, 4 *saepe.* (-visse, -vissem *non inveni*). *inf. praes. pass.* -arier: TER. Phorm. 931. *gerundiv.*: -anda: *fem. nom. sing.* STAT. Theb. 12, 202 AVSON. Mos. 358. *neutr. nom. plur.*: CIC. rep. 1, 19 de orat. 3, 168. -andum est: LACT. inst. 4, 26, 31 HIL. instr. 8 *al.* *de notione*: SVET. frg. p. 282, 1 qui nescit omnium notitia caret, qui -at, aliquid nescit (DIFF. gramm. suppl. 281, 3 ISID. diff. app. 44 DIFF. ed. Beck p. 71, 8). QVINT. inst. 10, 1, 12 (*v. p. 314, 49*). CHAR. gramm. p. 411, 30 B. (*v. p. 314, 51*). AVG. quaest. Simpl. 1, 8 p. 106 dicimur aliquando -are quod non approbamus. ita ergo ait (*Rom. 7, 15*): 'quod enim operor -o' (οὐ γινώσκω, VVLG. non intellego), id non approbo *eqs.* (*cf.* c. Pelag. 1, 11, 23 -o quid est aliud quam 'nolo' 'non adprobo' 'non consentio' 'non facio'? *eqs.*). GLOSS. ἀγνοῶ. non -o: non ⟨ne⟩scio. *al.* CASSIOD. (*ex Papir.*) gramm. VII 159, 8 -are ... non per duo r sed per unum scribitur (*antea conectit Varronem secutus cum* gnarus *et* nar(r)are). *legitur inde a* PLAVTO. [*dub. vel loco mutilo*: PLAVT. Cist. 483 te ... -at fides. PROP. 2, 2, 4 Iuppiter, -o (ignosco *al.*, *v. Enk ad l.*) pristina furta tua. FEST. p. 333 igno⟨raverant?⟩. QVINT. decl. 347 p. 367, 23 TERT. idol. 18[extr.] *falso trad.*: SEN. dial. 4, 32, 2 (*glossema*). *saepius in codd. confunditur* -tus *cum* ignotus (*e. g.* LIV. 29, 16, 4; *v. p. 323, 5*) *vel* ignor- *cum* ignar- (*e. g.* PAVL. dig. 38, 15, 3 *cod. F*, GLOSS. V 301, 34); *cf. et* ITALA (Sangerm. 4) IV Esdr. 7, 139 -verit *falso pro* ignoverit. *per coniect.*: FEST. p. 254 TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 589, 17 DON. Ter. Ad. 288 *al.* *dub. interpr.*: CIRIS 188 SEN. contr. 1, 7, 17 PETRON. 99, 5.]

I *de significatione*:

A *i. q. nescire, non novisse*: 1 *absol. vel obi. supplendo*: a *generatim i. q. nescium, imperitum esse*: α *certa exempla usus absol.* (*fere* -ans *pro adi.*, *cf. p. 313, 76. 315, 12*): CIC. Att. 1, 16, 9 (= or. frg. A XIV 33) ne aut -ando stultissimi ⟨aut metuendo ignavissimi⟩ iudicaremur. SIL. 11, 580 spumanti turbine perflas -antum aures (*cf.* HIER. epist. 133, 10, 1). QVINT. inst. 9, 2, 39 *apostrophe fit*, cum ... simulamus ... plus videri posse -antibus, quale est prohoemium pro Caelio (*cf. Cic. Cael. 1* ignarus *eqs.*). VLP. dig. 24, 2, 4 *furiosa* -antis loco habetur. CHALC. comm. 209. HIL. trin. 6, 3 -anti ... errori. 9, 62 videamus, an in his quae nescit -ans sit *eqs.* OPTAT. 2, 2 p. 36, 12. 3, 8 p. 90, 22 -ans infantia. PS. VARRO sent. 133 ACT. Archel. 54 (47), 7. *praecipue de medicis imperitis*: CELS. 5, 26, 1 ne, si victa ars malo fuerit, vel -asse vel fefellisse videatur. SCRIB. LARG. 84 plerique medicorum ... -antes. 114 VEG. mulom. 1, 38, 5 CHIRON 156. *in scriptura sacra et apud Eccl. de indoctis sive incredulis sive haereticis*: TERT. apol. 1, 6 qui retro oderant, quia

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-bant, simul desinunt -are, cessant et odisse (nat. 1, 1, 1). pudic. 18 ad -antes adhuc et ... incredulos spectat (*ibid. iterum. al.*). ITALA Psalt. Cas. 118, 67 antequam ... humiliatus sum, ego -vi (ἐπλημμέλησα, VVLG. deliqui). CYPR. epist. 15, 2. COMM. apol. 458 insciis indoctis -antibus talia fingunt. 524 LACT. inst. 2, 5, 16 HIL. syn. 74. *et saepe.*

β obi. suppl. (*saepe ap* ICTOS [*e. g.* MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 11 -ante domino. *minus facile suppl. obi. e. g.* PAVL. dig. 3, 3, 49]. *vel ad a vel ad b referri possunt e. g.* APVL. flor. 1 p. 6 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 230. *cf. etiam p. 314, 13. 17*): PLAVT. Capt. 50 ita nunc -ans (*sc. id; Lindsay: sc. eum*) ... servit patri. RHET. Her. 2, 16, 24 quaeretur utrum scierit an -verit. 3, 6, 12. CIC. Verr. II 5, 168 cognosceret hominem, aliquid ... remitteres; si -ret, ... constitueres. *al.* OV. epist. 15, 307 *al.* LIV. 22, 22, 10 *al.* DECRET. decur. Forosempron. (Corp. XI 6123) b 10 gratiam ..., dum -as, referamus. *et saepissime.* *γ add.* de: CIC. Att. 8, 14, 3 -at ... de filio. POMPON. dig. 22, 6, 3, 1 de iure suo -at. VLP. 21, 2, 32, 1 de morbo. PAVL. 1, 5, 11 -ante *patre* de coniunctione filiae. ITALA II Cor. 1, 8 (Tert. resurr. 48 p. 100, 16) -are ... de pressura nostra ..., quod *eqs.* (VVLG. de tribulatione nostra ..., quoniam). VVLG. I Thess. 4, 13 AVG. civ. 11, 13 p. 480, 15 D. ORIG. in Matth. 18, 55 p. 1686[C].

b *speciatim in* VET. TEST.: *α* -ans *i. q. nullius culpae sibi conscius, innocens*: VVLG. gen. 20, 4 num gentem -antem (ἔθνος ἀγνοοῦν, *vox deest in hebr.*) et iustam interficies? *β i. q. errare* (*sec. hebr.* שָׁגָה): VVLG. I reg. 26, 21 stulte egerim et -verim multa nimis (ἠγνόηκα πολλὰ σφόδρα). Iob 19, 4 -vi (ἐπλανήθην).

2 *c. acc.* (*cf. p. 313, 46 sqq.; acc. dupl. v. p. 313, 51. 53*): **a** *de animantibus*: *α generatim*: ① *latiore sensu i. q. alqm. non novisse*: PLAVT. Capt. 566 quem vides, eum -as. Mil. 427. TER. Phorm. 357 -atur parens (*cf.* CIC. rep. 2, 33). 874 utine haec -ret suom patrem? CIC. Verr. II 5, 25 ut sciatis ... ex quo genere (*imperatorum*) iste sit, ne qui diutius ... talem imperatorem -are possit. Brut. 67 cum penitus -etur Cato (*cf.* top. 3. SEN. contr. 10, 4, 21 Graecos ... et contemnebat et -bat. SCRIB. LARG. praef. p. 4, 17 antiquos auctores). Att. 1, 6, 2 eius quem tu non -as. 4, 2, 5. NEP. Arist. 1, 4 -are Aristiden. VERG. Aen. 7, 202 (*add. part.*). LIV. 2, 12, 7 -ando regem. 26, 12, 17. SEN. contr. 1, 2, 12. 9, 3, 12 PHAEDR. 5, 1, 10 CVRT. 4, 14, 4 PLIN. nat. 36, 27 (*cf.* APVL. apol. 61). STAT. Theb. 12, 202 Thebas haut -anda subibo (*cf.* AVSON. Mos. 358). QVINT. decl. 294 p. 165, 24 inst. 10, 1, 57 FRONTIN. aq. 130 SVET. Vit. 17 SCAEV. dig. 40, 4, 29 TERT. adv. Marc. 4, 37 p. 547, 24 *al.* *specialia: presse* (ἐμφατικῶς; *cf. etiam p. 312, 17 sqq.*): PLAVT. Asin. 144 eadem nunc, cum est melius, me cuius opera est, -as mala. Capt. 434 ne tu me -es, quom extemplo meo e conspectu abscesseris. HIER. epist. 15, 2, 2 non novi Vitalem, Meletium respuo, -o Paulinum. 52, 5, 4 omnes ... virgines Christi aut aequaliter -a aut aequaliter dilige. VVLG. Is. 63, 16 Abraham nescivit nos et Israel -vit nos. *aliter*: QVINT. decl. 252 p. 33, 22 latius possidebitis, et numerosiores familias vestras -bitis. ② *strictiore sensu i. q. alqm. (i. mores vel res gestas alcuius) non novisse, alcuius animum non perspexisse*: TER. Eun. 1089 isti te -bant. postquam eis mores ostendi tuos et conlaudavi ... virtutes tuas, impetravi. Haut. 105 me -as. Phorm. 931 te -arier. RHET. Her. 2, 31, 50 haec futura satis scio; te enim non -o. CIC. Verr. I 1, 28. Flacc. 46 et rem agnoscit neque hominem -at (*cf. etiam p. 313, 67*). Rab. Post. 33 VERG. Aen. 5, 849. HOR. sat. 1, 3, 22 -as te? (LIV. 6, 7, 3 hostem an me an vos -atis? 21, 10, 6 *saep. aliter infra l. 57*). SEN. epist. 79, 14 CVRT. 7, 8, 17 STAT. Ach. 1, 847 *al.* *adde de forma corporis*: VVLG. cant. 1, 7 si -as te (*i. e. pulchritudinem tuam*), o pulcherrima *eqs.* ③ *singulariter in* VET. TEST. *de virgine nondum virum experta* (*cf.* non cognoscere *vol. III 1504, 19 sqq.*): VVLG. iud. 11, 39 -bat virum (οὐκ ἔγνω; *sec. hebr.*).

β speciatim de deo (*cf.* cognoscere deum *vol. III 1503, 60 sqq.*): CIC. ac. 2, 126 cogimur dissensione sapientium dominum nostrum -are, quippe qui nesciamus soli an aetheri serviamus. OV. fast. 6, 515 quos -at adhuc, invocat illa deos. *apud Christianos et Iudaeos*: MIN. FEL. 35, 4 parentem ... et ... dominum non minoris sceleris sit -are quam laedere (*cf.* TERT. nat. 2, 2, 2). TERT. apol. 17, 3 (*opp.* recognoscere. *cf.* paenit. 5, 4 CYPR. idol. 9 p. 27, 5). adv. Marc. 3, 20 p. 412, 22 populi ad Christum hodie confugiunt, quem retro -bant (ITALA Is. 55, 5 [CYPR. testim. 1, 21]). 5, 14 p. 624, 13. 5, 16 p. 630, 14 de -antibus dominum, ... i. e. de ethnicis (*cf.* LACT. inst. 4, 11, 7). *al.* ITALA I Ioh. 4, 7 (CASSIOD. Didym. in 1. p. 67, 29) *al.* HIL. hymn. 3, 9 gaudet *satanas* coeli conditorem -ari (-are *cod.*) gentibus. *et saepe.*

b *de rebus* (*notione cognoscendi vel intellegendi plus minus valente*): *α proprie*: PLAVT. Capt. 560 suom ... -at nomen. TER. Haut. 269 ne quid huius rerum -es (CIC. Att. 3, 10, 3 epist. 9, 6, 6 *al.*). 1059 haec dum incipias, gravia sunt, dumque -es; ubi cognoris, facilia. TRAG. inc. 84 naufragia, labes generis -at senex. VARRO Men. 45 τρόπων τρόπους ... -asse me clamat (*syn.* nescisse). ling. 8, 39. 9, 1 discere quae -ant (rust. 2, 5, 2 COLVM. 1 praef. 12 MART. 2, 77, 5 *al.*). rust. 1, 2, 25 non -bat libros et despiciebat. 1, 55, 7 cuius utilitatem ... -ant. frg. Gell. 1, 18, 2 multa ... -antur. *al.* CIC. Catil. 3, 6 (*v. p. 314, 30*). Balb. 27 ius omne nostrum -at (64 *al. cf.* CAEL. Cic. epist. 8, 8, 3 Laterensis leges -ans [TAC. dial. 32 *rhetores novi* -ent leges, non teneant senatus consulta. *cf.* TERT. adv. Marc. 5, 13 p. 619, 23. 26. HIL. in Matth. 12, 20]. *cf. etiam infra l. 19*). Phil. 1, 33 verum iter gloriae (*cf.* COD. Iust. 4, 65, 10 [*a. 239*] viam veritatis. *al.*). 8, 8 causam (LIV. 24, 24, 5 SEN. Thy. 434 *al.*). 11, 32 animum (*cf.* TERT. carn. 12). fin. 5, 15 sive praetermissum sive -tum est quippiam. top. 3 Aristotelia. *al.* CAES. civ. 3, 41, 4 *al.* SALL. Iug. 63, 4 *al.* OV. epist. 19, 79 *al.* LIV. 6, 18, 5 SEN. contr. 2, 2, 12 CELS. 8, 6, 1 SEN. nat. 1, 17, 2 *al.* LVCAN. 8, 348 Latiae commercia linguae. PLIN. nat. 11, 239 casei dotem (*cf.* TAC. Germ. 26 autumni nomen. AMM. 14, 4, 6 frumenti usum et vini. *al.*). QVINT. inst. 1, 4, 4 *al.* EDICT. praet. VLP. dig. 42, 8, 1 pr. fraudem (*sim. nonnumquam apud* ICTOS). TAC. Germ. 19, 3 litterarum secreta (*aliter p. 313, 80*). *et saepissime.* *nota: de re non satis perspecta et cognita*: HOR. ars 262 -tae ... artis crimine turpi. PLIN. nat. 2, 41 *luna* torsit ingenia ... proximum -ari (-are *var. l.*) maxime sidus indignantium.

β translate: ① *nihil scire de alqua re, alqd. non videre*: LVCAN. 6, 342 habitator ... lucentem totis -at noctibus arcton (VVLG. Iob 24, 16 -verunt lucem [לֹא־יָדְעוּ]). ② *fere i. q. alqd. a se segregare* (*cf. etiam p. 311, 40*): PLAVT. Amph. 37 illi iniqui ius -ant neque tenent (*cf.* SEN. contr. 2, 3, 5 turpiter vivo ..., legem -o. GREG. TVR. Thom. p. 97, 15 *v. p. 315, 16. aliter p. 311, 82*). Trin. 263 mille modis Amor -andust, procul abhibendust atque abstandust (*cf.* MART. 1, 109, 15 -at Venerem). VAL. MAX. 3, 2, 7 patientiae dedecus -at. SEN. dial. 3, 11, 4 animis delicias luxum opes -antibus. COD. Theod. 6, 26, 14 pr. (= COD. Iust. 12, 19, 4 pr.) extraordinarium munus -et (CONST. Sirmond. 10, 7 [*v. infra l. 34*]). *adde*: VVLG. Is. 56, 11 pastores -verunt intelligentiam (οὐκ εἰδότες σύνεσιν; *hebr. aliter*). GREG. M. moral. 1, 1 p. 529[A] *gentilitas* cognitionem sui conditoris -vit. ③ *res incorp. pro subi. habentur*: *ap. poetas*: SEN. Med. 128 facinus quod tuae -ent manus. LVCAN. 9, 525 *terra* -at frondes. STAT. silv. 2, 2, 51 tecta sonoros -ant fluctus *eqs.* AVSON. 419, 79 *gratia* terminum calcis -at. *ap. scriptores*: PLIN. nat. 9, 133 id ... officinae. SVLP. SEV. dial. 1, 26, 2 Armenia. COD. Theod. 2, 29, 1, 5 leges Romanae huiusmodi contractus penitus -ant. CONST. Sirmond. 10, 7 (*a. 420*). PS. HIER. epist. 6, 6 p. 83[D] (= MAX. TAVR. epist. 2, 5). MACR. exc. gramm. V 629, 17 'verro' perfectum -at. FAVST. REI. serm. 31 p. 346, 28.

3 *c. adverb.* (*sec.* scire nescire): *v. p. 313, 83.*

4 *c. interrog. indir.* (*cf. infra p. 313, 51. 72. 79 al. nota exempla praemissi pron.* [*cf. l. 81. p. 313, 12. 37*]: VARRO ling. 8, 39 utrumque -ant, et in quo ..., et quemadmodum *eqs.* CIC. Lael. 97 id. *al.*): **a** *c. enunt. pronominali*: GRACCH. or. frg. Gell. 10, 3, 5 bubulcus ... cum -ret, qui ferretur, rogavit *eqs.* VARRO ling. 5, 33 (*v. p. 314, 24*). 8, 43 cum -[ar]ent, quemadmodum similitudo debeat sumi (*cf.* 9, 15). rust. 2, 4, 1 -are ..., cur appeller Scrofa. 3, 2, 7 -o ..., quid sit villa. RHET. Her. 3, 19, 31 CIC. Quinct. 83 Verr. II 5, 166. Lael. 24 -ante rege, uter Orestes ⟨esset⟩. de orat. 1, 198. epist. 3, 6, 3 quo animo ... simus, -ent (Att. 16, 9 -o, quo animo [*sc. 'sit'. cf.* QVINT. decl. 331 p. 306, 4]). *al. saepe.* LVCR. 1, 112 -atur enim, quae sit natura animai (*cf.* 2, 177. 5, 195 *et infra l. 54*). HIRT. Gall. 8, 48, 11 NEP. Dat. 6, 6 HOR. epist. 1, 7, 23 OV. epist. 1, 71 LIV. 22, 7, 10 *al.* CVRT. 6, 10, 2 *al.* COLVM. 11, 2, 98 LVCAN. 8, 51 *al.* PETRON. 19, 1 *al.* MART. 12, 98, 7 non -at onus quod sit *eqs.* (*cf.* PS. APVL. Ascl. 40 AVG. civ. 4, 22 p. 172, 17 D.) *et ap.* QVINT., IVV. *al.* *nota c. indic.*: TERT. idol. 9 qua venerant -bat. *al.* COMM. instr. 1, 37, 11 -atur enim, propter quod maxime sumus. FILASTR. 79, 6 (*v. p. 314, 27*) *al.* AMM. 14, 7, 14 *al.* VVLG. psalm. 38, 7 Iac. 4, 14 CLAVD. 23, 10 COD. Theod. 9, 21, 4, 24 *al.* COD. Iust. 11, 38, 1 *al.* *nota prolepsin* (*cf. infra l. 71. p. 313, 32*): VARRO ling. 9, 15 -bunt verba, quemadmodum oporteat dici. 10, 29 si illos breviores cum quibus conferuntur, quam longi sint, -es. CIC. fin. 2, 48 hanc (*honestatem*) se tuus Epicurus omnino -are dicit, quam aut qualem esse velint qui *eqs.* VAL. MAX. 8, 5, 6 hunc ..., cuias sit aut quam vitam egerit ..., -o. *al.*

b *c. enunt. coniunctionali*: *α* an, -ne, *sim.*: CIC. Att. 8, 15, 1 -as, Domitius cum fascibusne sit. FEST. p. 229 (*v. p. 314, 41*). OV. met. 13, 913 monstrumne deusne ille sit, -ans. SEN. contr. 7, 8, 6 -asti, an peccasses? (SEN. dial. 10, 12, 7 -antem, an sedeat. LVCAN. 8, 626 *al.* MART. 3, 45, 2 QVINT. decl. 330 p. 299, 3 DIG. [*v. V. i. R.*]). VELL. 2, 102, 1 cuius mors ... fortuita an voluntaria fuerit, -o. MARCELL. dig. 29, 7, 9 qui pater familias necne esset, -asset. *al.* APVL. apol. 16 AMM. 24, 6, 15 (*v. p. 314, 28*). *al.* *nota prolepsin* (*cf. l. 57. p. 313, 32*): CIC. ac. 2, 24 sapientia si se -bit, sapientia sit necne. VVLG. eccles. 2, 19 quem -o, utrum sapiens an stultus futurus sit (τίς οἶδεν εἰ κτλ.). *al.* *β* si: GREG. TVR. vit. patr. 1 de cuius vita ... dicere delectat animo, quia -o, si ab aliquo sit scripta.

c *exempla enuntiati relativi potius quam interrogat.* (*cf. etiam p. 313, 75*): TERT. nat. 1, 1, 4 amatis -are quod alii gaudeant invenisse *eqs.* 1, 6, 6 -atur quod persequuntur. HIL. trin. 9, 62[B] quod nescit -at. HIER. epist. 36, 15, 5 -asse vero quae revelata non fuerant. *al.*

5 *c. acc. c. inf.* (*cf. infra p. 313, 63. 68 sq. 71. 78. 314, 13. 42. 44 sq. nota exempla praemissi pron.* [*cf. l. 39*]: CIC. leg. agr. 2, 41 quis ... hoc -at, dici *eqs.* [*cf.* prov. 5 Mil. 8]. Brut. 270 istuc. CELS. 8, 6, 1 illud [*cf.* SCRIB. LARG. 18 SVET. Tib. 21]. *al.*): VARRO rust. 2 praef. 4 -antes non idem esse agri culturam et pastionem.

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

3, 12, 3 quis ... -at saepta ... ita esse oportere ..., ut *eqs.*? frg. Gell. 1, 18, 2 CIC. Verr. II 1, 1. Caecin. 102 quos quis -at duodecim coloniarum fuisse? off. 3, 100 neque ... -bat *Regulus* se ... proficisci. epist. 2, 4, 1 epistularum genera m .ta esse non -as. *saep.* SALL. epist. Mithr. 17 LIV. 6, 41, 4 *al.* VAL. MAX. 5, 10, 3 *al.* CELS. 1, 3, 21 *al.* SEN. dial. 6,5, 1 *al.* COLVM. 9, 13, 13 *al.* LVCAN. 4, 579 PLIN. nat. 10, 37 MART. 6, 39, 10 PAPYR. Berol. 611 II 7. *et ap.* QVINT., PLIN., SVET., GELL., APVL., AMM. *al. saepissime.*

6 *c. inf.: v. l. 83.* *nom. c. inf.: v. p. 314, 28.*

7 *c. particip.* (*constr. graeca ut vid.*): ACT. Archel. 2, 3 forsitan enim peccantes -bamus aut etiam agnoscentes non desinebamus.

8 quod *sim.* (*nota exempla praemissi pron: infra l. 13. 14. 18. 19. 25*): CELS. 3,1,6 illud -ari non oportet, quod *eqs.* PS. QVINT. decl. 17, 10. AFRIC. dig. 12, 1, 41 id -asse, quod *eqs.* PS. APVL. Ascl. 24 an -as ..., quod Aegyptus imago sit caeli? TERT. idol. 13 (*v. p. 314, 26*). ITALA Rom. 6, 3 (Tert. pudic. 17 *al.*) an -atis, quod (VVLG. quia) ... sumus tincti? II Cor. 1, 8 (*v. p. 311, 17*). LAMPR. Heliog. 21, 1 CAPITOL. Gord. 22, 9. LACT. inst. 4, 26, 31 (*v. p. 314, 47*). HIL. syn. 79 p. 532[A] -ari vel hoc potest, quod *eqs. al.* PRISCILL. tract. 10, 135. FILASTR. 82, 3 -antes, quod ... clamat *eqs.* 120, 3 *al.* AMM. 26, 8, 13 *al.* AMBR. epist. 19, 13 *al.* HIER. epist. 147, 1, 3 *al.* VVLG. gen. 31, 32 *saep.* AVG. civ. 11, 25 p. 496, 23 D. *al.* COD. Iust. 2, 52, 4 (*a. 294*) *al.* quia: ITALA gen. 42, 23 (Aug. loc. hept. 1, 171 p. 532, 18) -bant, quia audit Ioseph (VVLG. nesciebant, quod). VVLG. I reg. 20, 30 -o, quia diligis filium Isai. Rom. 6, 3 (*v. supra l. 16*). *al.* RVFIN. Adamant. 1, 4 -at hoc ipsum, quia sunt (ἀγνοεῖ οὖν ὅτι εἰσίν). ALC. AVIT. c. Arr. 1 p. 1, 18 HIST. Apoll. rec. A 33 p. 68, 1 (*et* rec. B) ACT. Archel. 15 (13), 11 *al.* quoniam: ITALA Rom. 7, 1 (Hier. epist. 55, 4, 3) an -atis ..., quoniam (VVLG. quia) lex dominatur homini? I Cor. 6, 9 (Iren. 4, 27, 4) (VVLG. quia). HIER. epist. 147, 1, 3 (*var. l.* quod) VVLG. II reg. 3, 38 Iob 8, 9. II Cor. 1, 8 (*v. p. 311, 18*) *al.* RVFIN. Basil. reg. 2 p. 491[A] ACT. Archel. 24 (21), 4 *al.* *nota prolepsin* (*cf. p. 312, 57. 70*): VVLG. II reg. 3, 25 -as Abner filium Ner, quoniam *eqs.* (*sec. hebr.*).

9 *aliae coniunct.*: quin: CIC. Flacc. 64 quis -at ..., quin tria Graecorum genera sint? (QVINT. inst. 12, 7, 8). HIER. epist. 32, 2 quin spiritu valeat, non -ans. SVLP. SEV. dial. 2, 3, 8. ut: CIC. Cluent. 67 (*praemisso pron.*) hoc non -atis ..., ut etiam bestiae ... revertantur. VVLG. thren. 3, 36 ut perverteret hominem in iudicio suo, dominus -vit.

10 *c. gen.?: v. p. 315, 13.*

B *notione quae in verbo inest agendi faciendique aucta* (*parum recte* '-are' CIC. S. Rosc. 4 [*v. infra l. 64*] *i. q. dissimulare* ['*ignorieren*'] *valere putant Landgraf ad l. et Krebs-Schmalz, Antibarb. s. v.; v. Wackernagel, Symb. philol. Danielsson, 1932, 385 sq. notio quaedam voluntatis* ['*nicht kennen wollen*'] *locis p. 311, 40 sqq. 312, 17 sqq. coll. subest*): 1 *fere i. q. non cognosco, non agnosco* (*cf. p. 314, 6 sqq.*): PLAVT. Amph. 461 nisi etiam is quoque me -bit. 1047 quem omnes mortales -ant. Men. 428 (*cf.* 468). VARRO ling. 7, 3 (*v. p. 314, 25*). VERG. georg. 2, 268 mutatam -ent subito ne semina matrem. OV. met. 1, 642 *Ionem* Naides -ant, -at et Inachus ipse, quae sit. PERS. 5, 125 an dominum -as nisi quem vindicta relaxat? MOD. dig. 19, 2, 50 non ... contemnit disciplinam qui (*sc. illum*) -vit militem. TERT. adv. Prax. 22 p. 268, 8 (*opp.* agnosci). 24 p. 274, 21 (*opp.* agnosci). adv. Marc. 3, 6 p. 383, 28 nisi -tus nihil ... pati posset. IREN. 2, 17, 11 (*opp.* agnosci). HIL. in Matth. 11, 1. in psalm. 127, 7 Iacob ... -tae uxoris inopinatus maritus. PRISCILL. tract. 11, 142 FILASTR. 92, 4. VVLG. act. 13, 27 hunc (*sc. Iesum*) -antes. *al.* *specialia: presse* (ἐμφατικῶς) *fere i. q. non comperisse*: APVL. met. 10, 7 neque ad vos quae -vi possum enuntiare, sed quae plane comperi proferam. *fere i. q. non pati*: VVLG. Is. 47, 8 -bo sterilitatem (לֹא אֵדַע שְׁכוֹל, οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανίαν).

2 *praevalente notione intellegendi*: CIC. inv. 2, 27 neminem tanta esse stultitia, qui tali in re possit veritatem -are (*cf.* LIV. 32, 20, 6). S. Rosc. 4 (*cf. supra l. 42*) quorum ego nec benivolentiam erga me -are nec auctoritatem aspernari nec voluntatem neglegere debebam. 142 si quis est qui et se et causam laedi putat, cum Chrysogonus vituperetur, is causam -at, se ipsum probe (prope *codd.*) novit. fin. 4, 64 quis enim -at, si *eqs.* (*c. acc. c. inf.*). HOR. epist. 2, 1, 87 *carmen* quod mecum -at solus volt scire videri. LIV. 31, 7, 2 -are ... vos consuli *eqs.* 42, 55, 4 -antium opportunitates suas (45, 4, 4 stultitia -antis fortunam suam). *al.* VAL. MAX. 7, 4, 2 (*c. acc. c. inf.*). SEN. benef. 6, 30, 5 epist. 89, 15 CVRT. 5, 2, 4 (*interrog. indir.; v. et p. 314, 43*). APVL. met. 11, 23 tibi rettuli quae quamvis audita -es tamen necesse est. TERT. adv. Marc. 5, 11 (*opp.* agniti). ITALA Rom. 7, 15 (Aug. quaest. Simpl. 1, 8) quod enim operor ..., -o (οὐ γιγνώσκω, VVLG. non intelligo). HIL. myst. p. 25, 11. GAVDENT. serm. 10 p. 918[B] (*opp.* intellegenti). AMM. 26, 8, 13 *al.* HIER. epist. 22, 29, 2 VVLG. prov. 30, 18 sap. 10, 8. Marc. 9, 31 -bant verbum (Luc. 9, 45). SVLP. SEV. chron. 1, 9, 6 (*c. acc. c. inf.*). COD. Theod. 9, 21, 4, 22 aetas eorum ... quid videat, -at (COD. Iust. 9, 24, 1, 7 [*a. 321*]) *al.* *adde*: VLP. dig. 14, 3, 11, 3 -asse se litteras (*i. e. scribere non posse, ut etiam* PAPYR. Marini 74 IV 4 COD. Iust. 6, 23, 21, 1 [*a. 439*]. 6, 23, 31, 4 [*a. 534*]). ISID. orig. 8, 11, 14 quidam ... Latini -antes Graece (*cf. etiam p. 312, 7*). *cum inf. i. q. alqd. facere nescire, nonnumquam fere i. q. non posse*: HOR. ars 87 descriptas servare vices ... cur ego, si nequeo -oque, poeta salutor? CVRT. 7, 5, 10 aegre pati sitim non -bant. MART. 1, 111, 3 -at meritis dare munera. AVSON. 310, 1 SCHOL. Iuv. 11, 142. CLAVD. 10, 186 AVG. de serm. dom. 1, 19, 58 mus. 6, 14, 44 SIDON. epist. 9, 9, 5 DRAC. laud. dei 3, 306 Romul. 9, 133 CASSIOD. inst. div. 32 p. 1147[B].

3 *fere i. q. alqd. non animadvertere, alqd. fugit alqm. sim.* (*cf. etiam infra p. 315, 46; v. Madvig, Adv. crit. II 204*): Brut. 285 quia sunt in Atticis alia meliora, videat ne -et et gradus et dissimilitudines ... Atticorum. epist. 6, 8, 3 quae mihi venient in mentem ..., ea mea sponte faciam; si quid -bo, de eo admonitus omnium studia vincam. CAES. Gall. 1, 27, 4 (*pass.; add.* occultari). SALL. Iug. 54, 9 (*pass.*). VERG. Aen. 12, 421 fovit eā volnus lymphā ... Iapyx -ans (*cf.* PAVL. PELL. 267). VELL. 2, 9, 6 (*c. acc. c. inf.*). QVINT. inst. 7, 2, 42. FRONTIN. strat. 2, 5, 16 cum ... existimarent -ari adventum suum. TAC. hist. 3, 23 milites ... arreptis e strage scutis -ti. 3, 74. 4, 36. PALLAD. 1, 18, 2 si -ta se cupa diffuderit. VVLG. Os. 7, 9 *al.*

II ***syntactica et stilistica*:**

A *de usu passivi*: 1 *de usu personali*: a *v. e. g. p. 311, 29. 32. 38. 52. 81. 312, 4. 12 sqq. 21. 313, 53 sqq. 74 et supra l. 11 sq. 14 sqq.* *adde* -tus *i. q. nemini notus*: PORPH. Hor. epist. 1, 17, 10 fefellit ⟨intell⟩egitur '-tus est'; *'latuit' (*cf.* CASSIOD. hist. 1, 11 p. 899[B] studebat -ari et latere per eremum). b *c. enunt. secund.* (*interrog. indir.; nom. c. inf.: l. 28*; quod: *l. 26*): VARRO ling. 5, 33 qui de his quattuor qui sit -atur. 7, 3 Teucer ... ab suis qui sit -etur. SCAEV. dig. 40, 4, 29. TERT. idol. 13 non -aris, quod sis Christianus. FILASTR. 79, 6 haec quomodo dicta sunt, -antur. AMM. 14, 11, 26 *Adrastia* universitatem regere ... non -etur. 24, 3, 13. 24, 6, 15 *al.* c *c.* ab (*cf. infra l. 46*): VARRO ling. 7, 3 (*v. supra l. 25*). CIC. Catil. 3, 6 res praetoribus erat nota solis, -batur a ceteris. leg. 1, 6 *res* est a nostris hominibus adhuc aut -ta aut relicta. *al.* CELS. 6, 5, 1 SCRIB. LARG. 97 PLIN. nat. 8, 44. 18, 3 SCAEV. dig. 40, 4, 29 (*v. supra l. 26*). APVL. Plat. 1, 12 TERT. adv. Marc. 3, 6 p. 383, 25. FILASTR. 92, 4 (*v. p. 313, 57*). AVG. civ. 8, 21 ⟨ab⟩ eadem divinitate quod agimus non potest -ari. *al.* d *c. dat.* (*cf. infra l. 47. p. 315, 49*): CIC. rep. 1, 19 multa nobis ...-anda sint. APVL. apol. 59 idque Deae nemini -atur. HIL. hymn. 3, 9 (*v. p. 311, 72*). AMM. 25, 10, 3 ortus obitusque humanis mentibus -ari.

2 *de usu impersonali* (*seq. acc. c. inf. vel enunt. secund.*): LVCR. 1, 112 (*v. p. 312, 48*). LIV. 44, 24, 11 quid actum esset ..., -batur. FEST. p. 229 -atur noctu an interdiu sit factum. CELS. 3, 1, 6 (*v. supra p. 313, 13*). 4, 11, 4 (*c. acc. c. inf.*) *al.* SEN. epist. 90, 28 CVRT. 5, 2, 4 verone an falso honos cuique haberetur, -ari non poterat. PLIN. nat. 10, 37 (*c. acc. c. inf.*). GAIVS dig. 26, 2, 1, 2 item -andum non est (*c. acc. c. inf. cf.* HIL. psalm. instr. 8 CASSIOD. Didym. in II Petr. p. 37, 20) *al.* TERT. nat. 1, 6, 6 (*v. p. 312, 78*). *al.* *add.* ab: CIC. epist. 15, 4, 1 non -ari a te *eqs.* *dat.* (*v. supra l. 35. p. 315, 49*): LACT. inst. 4, 26, 31 nec hoc enim cuiquam -andum est, quod *eqs.*

B *de figura litotetos*: QVINT. inst. 10, 1, 12 plurima vero mutatione figuramus: scio 'non -o' et 'non me fugit' et 'non me praeterit' et 'quis nescit?' et 'nemini dubium est'. CHAR. gramm. p. 411, 30 B. scio, quid sit in re. quid agatur, non -o. non me praeterit *eqs.* (*fere c.* non; haud: CIC. div. 2, 82 TAC. hist. 4, 82 STAT. Theb. 12, 202. minime: CIC. Sull. 47 nat. deor. 1, 1 orat. 227. parum: COD. Iust. 8, 50, 8 [*a. 291*]): RHET. Her. 2, 50 te enim non -o. VARRO rust. 1, 2, 25 (*v. p. 311, 80*). CIC. Flacc. 46. Sull. 47 minime -as consuetudinem dicendi meam (*sim. saepissime, praesertim in* COD. Iust. *cf.* QVINT. inst. 1, 10, 42 non fere quisquam est qui -et *eqs. al.*). Brut. 270 non inquam ego istuc -o ..., sed *eqs.* (*sim. saep. al., praesertim apud artium scriptores ad refutandam* ἔνστασιν *quam minime nescit sed non probat auctor; sim. al.*). de orat. 3, 168 cui sunt finitima illa minus ornata, sed tamen non -anda (*cf. p. 311, 38*). *al.* LIV. 22, 60, 7 nihil vos eorum ... -are patiar. CELS. 2, 6, 18 neque tamen -are oportet *eqs.* (*sim. nonnumquam in praeceptis apud artium scriptores et in constitutionibus imperatorum*). *cf. et*: ne (tamen) -es (PLAVT. Capt. 434 [me], CIC. epist. 5, 7, 3 HOR. epist. 1, 12, 25 *al.*; *v. Heinze, Hermes 33, 1898, 468*), nolo te -are *sim.* (CIC. epist. 10, 25, 1 NEP. Att. 21, 5 VVLG. Rom. 11, 25 *al.*), non quod -em (COLVM. 4, 29, 2. 7, 9, 13 PLIN. nat. 32, 42 *al.*).

C *de figuris quibusdam orationis*: 1 *abundantia per synon.* (*cf. etiam p. 311, 4*): ARNOB. nat. 2, 24 hoc ipsum -ans et nesciens (*cf.* 3, 42. 4, 15 [*cf. Löfstedt, Arnobiana p. 8*]). VVLG. II Esdr. 4, 11 nesciant et -ent. COD. Iust. 4, 27, 2, 1 (*a. 530*). 5, 13, 1, 1c (*a. 530; cf. Kalb, Wegweiser d. d. röm. Rechtsspr. p. 134*). *cf.* EVGRAPH. Ter. Andr. 347 p. 191, 27 nescio servo et adhuc -ante. *asynd.* (*cf. Preuss, De bimembris dissoluti ... usu soll., 1881, p. 99*): ARNOB. nat. 2, 47 confitemur nos istud -are nescire (*cf.* 2, 58. 4, 19 [*sec. Löfstedt l. l.*]).

2 *vox* -andi *conectitur c. vocibus similis originis (fere in lusu verborum)*: *c.* ignarus (*v. p. 273, 32. 56; ad syn. cf.* TERT. apol. 8, 6 -antibus = *nat. 1, 7, 25* ⟨i⟩gnaris). *c.* ignotus: LIV. 21, 43, 14 *et* 18 (*v. p. 321, 30. 84*). CVRT. 4, 14, 4. *per chiasmum*: AVSON. 153, 2 (*v. p. 321, 72*). MART. CAP. 7, 730. *c.* ignosco: HOR. sat. 1, 3, 22 QVINT. decl. 307 p. 209, 7 DRAC. Romul. 9, 133.

3 *de figura etymol.*: ITALA lev. 5, 18 (Aug. quaest. hept. 3, 20 p. 251, 18) pro ignorantia eius quam -vit, et ipse non scivit (*sec. hebr.*

[*Brink*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et graec. τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησε. *aliter* VVLG.). CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 23, 21 venia dignam -asti ignorantiam (συγγνώμης ἀξίαν ἠγνόησας ἄγνοιαν. *sed cf.* MAR. MERC. Conc.^{S} I 5 p. 47, 14).

syn.: *ad I*: non esse cognitum (CIC. top. 3), non novisse, nescire, non scire. *ad A 3 sqq.*: nescire. *opp.*: *ad A*: agnoscere (*v. p. 311, 53*), cognoscere, cognovisse (*v. p. 311, 77*), noscere (PHOEBAD. c. Arrian. 9, p. 19^A), nosse, notum esse (*v. p. 314, 30*), scire (*v. p. 311, 11*). *ad B 1*: agnoscere (*v. p. 313, 53 sqq.*), cognoscere (re-: *v. p. 311, 66*), comperire (*v. p. 313, 60*). *ad B 2*: agnoscere (*cf. et infra l. 54*), intellegere (*v. p. 313, 76*), scire (*v. p. 313, 69*). *deriv.*: ignora, ignorabilis, ignorantia, ignoratio.

part. praes. pro adi. **īgnōrāns,** -tis: *v. e. g. p. 310, 71. 74 sqq. 78 sqq.* *c. gen.* (*cf.* CORP. IX 2437, 5 [*a. 553* = INSCR. christ. Diehl 3862] nunc quid facientes tantorum dolorum -amus [*cf. Diehl ad l. et index XII s. v.*]): TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 369, 29 -ans loci. HIL. c. Const. 14 -ans rerum gestarum. GREG. TVR. Thom. p. 97, 15 incolae ... loci illius iniqui et -antes sunt veritatis (*v. adn. crit.*).

adv. **īgnōranter.** 1 *i. q. per ignorantiam, non scienter*: CYPR. epist. 63, 1 vel -r vel simpliciter ... non hoc faciunt quod Iesus Christus ... docuit (*cf.* 63, 17 AVG. c. Faust. 32, 7 SEDVL. op. pasch. 5, 9 p. 280, 18). OPTAT. 1, 5 p. 7, 19 dixisti. AMBR. trin. 7 p. 517^B petebat. VVLG. Sirach 14, 7 si bene fecerit -r et non volens facit (ἐν λήθῃ). PELAG. in II Cor. 12, 9 LEO M. epist. 131, 1 CASS. FEL. 68 p. 167, 19. FAVST. REI. epist. 5 p. 184, 2 ea quae -r non intelligas, prudenter inquirere. 7 p. 201, 25 BOETH. top. Arist. 2, 3 p. 932^A. *huc fort. referend.*: VITAE patr. 3, 127 curris -r (οὐκ οἶδας ὅτι εἰς κενὸν κοπιᾷς. *vix recte Salonius, Vitae patr. 396 et 440*). *speciatim de facinore* (*'unwissentlich'*): RVFIN. Orig. in num. 28, 2 p. 283, 14 -r homicidium commiserunt (*cf.* p. 283, 16). AVG. gen. ad litt. 3, 17 p. 82, 25 c. Faust. 14, 10$^{in.}$ c. Parm. 2, 13, 28. c. Pelag. 3, 3, 5 (*opp.* scienter). quaest. hept. 3, 20 p. 249, 10 potest etiam ... illud esse delictum quod imprudenter id est -r, illud peccatum quod ab sciente committitur. PS. AVG. serm. 302, 2 CONC. Aurel. a. 538 p. 76, 24 EPIST. Austras. 11 p. 126, 36 LEX Visig. 2, 1, 19 FACVND. fid. p. 878^B ISID. sent. 2, 17, 5. *adde*: AVG. c. Cresc. 1, 29, 34 p. 353, 27 deum quem praeter ecclesiam -r et inutiliter colebant, in ecclesia sapienter et salubriter colerent. 2 *fere i. q. praeter opinionem*: GREG. M. epist. 4, 30 p. 264, 21 subito sepulcrum ipsius -r apertum est.

part. perf. pro adi. **īgnōrātus,** -a, -um (*cf. supra passim*): *i. q. ignotus*: 1 *absol.* (*pro subst.*: *l. 42 sq. 44*): CIC. top. 63 ea quae fiunt, partim sunt -ta, partim voluntaria; -ta, quae necessitate effecta sunt, voluntaria, quae consilio. 64. HIL. syn. 63 (*coniunct.* peregrina). trin. 7, 19 scientiam -torum. VVLG. eccl. 19, 24 fingit se non videre quod -tum est. AVG. c. Petil. 2, 68, 152 MACR. Sat. 3, 4, 13. *nota de hominibus*: AVG. epist. 105, 12 a malis -tis baptizentur potius quam a notis bonis. 2 *c.* fueram *sim.*: CIC. Brut. 176 Octavi eloquentia quae fuerat ante consulatum -ta, in consulatu ... est ... probata. LIV. 29, 16, 4 (*v. p. 310, 63*). VIR. ill. 77, 11 quod usque ad ea tempora fuerat -tum. HIL. in Matth. 24, 8 aequitas -ta non fuerit. 3 *c. dat.* (*cf. p. 314, 35. 47*): CIC. leg. agr. 2, 35 ea ... -ta vobis sunt. PLIN. nat. 5, 94 omnibus ... -ta est contermina illi gens Omanadum. HIL. c. Aux. 2. in Matth. 26, 4. AVSON. 153, 2 *deus* -te malis *eqs.* (*opp.* cognite). DICT. 4, 15 HIER. c. Ioh. 10 p. 363^C (adv. Rufin. 2, 10 p. 432^A). PRVD. Symm. 2, 440 (*opp.* agnoscere). MART. CAP. 6, 606. 7, 730 (*cf. etiam p. 314, 81*). DIONYS. EXIG. Conc.^{S} I 5 p. 235, 17 (*opp.* comperta). BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 192, 8 (*cf.* p. 192, 11). arithm. 2, 51 p. 164, 23.

īgnōrandus, -a, -um: *v. p. 311, 38. 314, 36. 44 sq. 47. 62.*

Brink.

īgnōscentia, -ae *f. ab* ignoscere. *i. q. indulgentia, venia*: GELL. 6, 3, 47 interdum ... ignosci postulat *Cato* et -as utiles esse rebus humanis docet. TERT. paenit. 7, 10 clausa licet -ae ianua. IREN. 4, 15, 2 secundum -am apostoli (*spectat ad I Cor. 7, 6* hoc ... dico secundum indulgentiam).

īgnōscibilis, -e *ab* ignoscere. *i. q. venia dignus*: CASTRIC. Gell. 13, 22, 1 si hic vester huiuscemodi vestitus de multo iam usu -is est. TERT. uxor. 2, 1 si non sustineatur *continentia carnis*, -e videri potest.

1. īgnōsco, -nōvī, -nōtum, -ere. [*ab* in *et* (g)noscere; *i. q. sanscr.* anu-jñā- *'assentiri, ignoscere' esse censet Wackernagel, Symb. philol. O. Danielsson dicatae 1932, 383 sqq. J. B. H.*] PRISC. gramm. II 30, 9 transit *n* in g ut -o. Ign- (*sc. ex lege iamb.*): TER. Haut. 933. *scribitur* -nusc-: CYPR. epist. 63, 18 p. 716, 21 *O* ANTH. 244, 4 *A* VEN. FORT. carm. 6, 1, 58. 92 *P.* *de coniugatione*: AVG. doctr. christ. 2, 13, 19 utrum ... -ere producta an correpta tertia syllaba dicatur, non multum curat, qui peccatis suis deum ut -at petit. *de formis v. Neue-Wagener in Ind. vol. IV^3 172. adde*: -ito: VERVS Fronto p. 130, 1 N. -iturus: GLOSS.^{L} I Ansil. PA 561. -tum: FEST. p. 334, 7 TERT. pudic. 14 p. 249, 13 AVG. in psalm. 96, 2. -undo: SALL. Catil. 54, 3 Iug. 31, 27 or. Phil. 6. *de notione*: CIC. ad Brut. 1, 15, 10 sceleris poenam praetermittere, id enim est, quod vocatur -ere (*cf.* SEN. clem. 2, 7, 1. 3). SEN. clem. 1, 10, 4 hoc est -ere ..., non dare tantum salute⟨m⟩, sed praestare. 2, 7, 2 qui -it, fatetur aliquid se, quod fieri debuit, omisisse. CHAR. gramm. p. 393, 29 B. -it, qui dissimulat se nosse, quod comperit, et ita silentio peccata †fecerit (praeterit *Heraeus*), concedit, qui omnia peccata condonat. AVG. serm. 20, 2 quomodo ... nobilem dicimus nobilem, non autem nobilem dicimus ignobilem, sic noscentem noscentem, non autem noscentem -entem (*cf. p. 319, 83*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 7 B. -it, concedit, condonat, veniam dat, indulget (*cf.* SCHOL. Ter. p. 95, 30. 126, 24 GLOSS.^{L} III Abol. IG 6), poenam remittit *eqs.* NON. p. 325 -ite est veniam date (*cf.* SCHOL. Cic. Gron. D p. 302, 20 St. *opp.* cognoscere, *infra l. 27*) ..., -ite rursum noscite vel discite. Varro (*Men. 218; cf. l. 12*) *eqs.* GLOSS.^{L} II Philox. IG 22. 35 -it: συγγινώσκει. *legitur inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; rarescit, ut vid., in sera latinitate, deest e. g.* VVLG. test. nov. [*falso trad.*: VARRO Men. 218 (*cf. Immisch, Glotta 19, 1931, 19*). TIRO Gell. 6, 3, 35. *ex coniect.*: TVRPIL. com. 126 PROP. 2, 2, 4 (*v. p. 310, 59*). VELL. 2, 125, 4 (ignave *codd.*). MON. Ancyr. 1, 15 túto ⟨ignosci po⟩tuit. ASCON. p. 70, 18 St. (ignarum *codd.*). CLAVD. DON. Aen. 7, 595 p. 89, 25 -uri (ignotori *V*).]

I *generatim i. q. veniam dare, concedere, parcere* (*raro res -unt, v. e. g. l. 43. 49. 72. 75. 80. p. 317, 36. 48. 70. 318, 6. 60. 80. 319, 6 sq.; interdum sensu ironico velut* CIC. Tull. 3 Vatin. 2. 7 epist. 1, 6, 2 OV. Pont. 3, 7, 9 LIV. 39, 25, 15 APVL. apol. 103): A *absol.*: PLAVT. Amph. 924 da mihi hanc veniam, -e, irata ne sies. Merc. 319 humanum ... -ere est (*cf.* PVBLIL. I 29. V 34). Most. 840 -o: aetate non quis optuerier. TER. Haut. 933. 1052. Phorm. 1035 (*syn.* dat veniam). 1044. Ad. 479 -umst, tacitumst, creditumst. RHET. Her. 1, 14, 24 concessio est, cum reus postulat -i. 2, 17, 25 -endi ratio (*cf.* CIC. inv. 2, 104 -endi postulatio ... -endi voluntatem. 2, 105 magis ... -endi quam cognoscendi postulatio valuit [*cf.* S. Rosc. 3 non modo -endi ratio, verum etiam cognoscendi consuetudo ... sublata est. APVL. apol. 65 CLAVD. DON. Aen. 2, 75 p. 157, 3; *cf. p. 318, 30. 45*]. Mur. 63 -endi locum. part. 131 -endi ... venia [*cf. infra l. 35*]. LIV. 3, 40, 1 nec irae nec -endi modum. AMM. 19, 12, 18 -endi ... causas. AVG. serm. 206, 2 duo genera eleemosynarum, tribuendi et -endi. COD. Theod. 16, 2, 31 [*a. 409* = Iust. 1, 3, 10, 1] -endi gloriam). CIC. inv. 1, 15. 2, 100 (*syn.* concedi). 2, 107 propensum ad -endum fuisse (*cf.* part. 102 humani ad -endum. Pis. 98 venia ... dari [*passive; cf.* de orat. 2, 202 BELL. Hisp. 12, 2]. SEN. dial. 4, 34, 4 VVLG. Is. 55, 7 INSCR. christ. Diehl 1054, 7). Verr. II 4, 125 ut concedendum atque -endum esse videatur. har. resp. 37 non -vit *Bona dea* (*cf.* OV. am. 2, 1, 19 Iuppiter, -as. fast. 6, 97 met. 9, 679 pietas, -e. trist. 5, 7, 55 -ite, Musae. SEN. Med. 813 PERS. 2, 24 IVV. 3, 146 PANEG. 6 [7], 9, 1. 10 [4], 19, 5 -e ..., superba virtus). *al.* PVBLIL. C 45 crebro -endo facies de stulto improbum (*cf.* SALL. Catil. 54, 3 TAC. ann. 12, 19 AVSON. 419, 8 *al. cf. infra l. 45*). V 32 fama solet -ere. CAES. Gall. 4, 27, 4 propter imprudentiam ut -retur petiverunt *Britanni* (*cf.* SALL. Catil. 9, 5 accepta iniuria -ere quam persequi malebant *Romani*. or. Phil. 6 -undo populi Romani magnitudinem auxisse. LIV. 8, 13, 14 (*opp.* saeviendo). SEN. clem. 1, 10, 1 benef. 6, 27, 4 FLOR. epit. 2, 9, 3. 4, 2, 90. PANEG. 10 [4], 9, 3). VERG. georg. 4, 489 scirent si -ere manes (DRAC. Romul. 9, 132). PROP. 4, 4, 46. OV. fast. 6, 449 -ite ..., sacra. vir intrabo non adeunda viro. Pont. 3, 2, 77 LIV. 2, 3, 3 (*opp.* irasci). SEN. contr. 1, 4, 8 -e, non possum (*cf.* 7, 1, 1. 10, 1, 11; *v. et p. 319, 30*). 10, 3, 1 (*opp.* irasci). *al.* SEN. Oed. 864 clem. 2, 5, 2. dial. 2, 14, 3 maiore animo non agnovit (*cf. infra l. 65. p. 318, 40*) *Cato iniuriam* quam -isset. 3, 3, 5 irasci ... non magis sciunt *muta animalia* quam -ere (*cf.* DRAC. satisf. 144 *leo* [*syn.* dat ... veniam]). *al.* STAT. silv. 2 praef. 20. 5, 5, 52. Theb. 1, 529 inque vicem -unt. MART. 3, 27, 2. 11, 70, 9 QVINT. inst. 6, 2, 14 *al.* decl. 259 p. 60, 5 *saepe*. TAC. hist. 1, 58 (*opp.* occīdere). 1, 71. 77. ann. 13, 36 (*syn.* venia prosequebatur). 15, 25 PLIN. epist. 5, 16, 9. 6, 9, 1 CALP. decl. 15 *al.* VLP. dig. 26, 7, 7, 1. 38, 17, 2, 45 APVL. met. 9, 21. TERT. paenit. 6, 6 cum deus comminatur, non cum -it (*cf.* 7, 4. pudic. 13 p. 244, 11 quasi satisfaciens, non quasi -ens [*sc. Paulus*]. 14 p. 249, 18 adv. Marc. 4, 10 p. 446, 2 FIRM. err. 4, 3. 4 libenter. OPTAT. 2, 20 p. 57, 5. AMBR. Noe 13, 47 [*opp.* vindicaturi]. VVLG. Ioel 2, 14 [μετανοήσει; *cf.* Ion. 3, 9]. PS. AVG. serm. ed. Mai 130, 2 noli ea *peccata* agnoscere, ut mihi possis -ere [*cf.* 130, 3]. *al.*). CYPR. patient. 10 p. 404, 10 patienter. PANEG. 9 (12), 13, 1 *al.* CAPITOL. Max. Balb. 6, 3 *al.* QVEROL. p. 55, 13 -e ac remitte. AVG. civ. 5, 24 p. 237, 12 D. (*opp.* vindicant). *al.*

B *c. cas.*: 1 *dat.* (*cf. p. 318, 47. 68*): α *personae*: PLAVT. Aul. 739 te oratum advenio, ut animo aequo -as mihi (TER. Hec. 737. Haut. 1049 [*syn.* da veniam]. CIC. Cluent. 18. epist. 9, 1, 2 -unt mihi *libri mei*. *al. cf.* PLAVT. Poen. 1413 tibi [TER. Eun. 879 CIC. epist. 10, 26, 3 *al.* HOR. epist. 1, 7, 69 OV. Pont. 1, 9, 24 *al.*]. RHET. Her. 2, 16, 23 nobis [2, 17, 25]. *cf. p. 317, 33*). Poen. 144 tu mihi amanti -ito (OV. met. 7, 85 CALP. decl. 48. *cf.* OV. Pont. 1, 3, 85 -at sapientia vestra dolenti [HIER. epist. 11, 1]. LIV. 32, 21, 15 nobis ... timentibus [34, 27, 6 SEN. contr. 2, 5, 5 QVINT. decl. 348 p. 370, 28]. SEN. epist. 63, 1 nobis ... -i potest prolapsis ad lacrimas [*cf.* SVLP. SEV. epist. 3, 20 flentibus]. *cf. p. 317, 15. 24. 53. 56*). ACC. trag. 21 huic ... ob fidam naturam viri -e. VARRO Men. 264 lex ... neque nocenti propter amicitiam -it (RVT. LVP. 1, 9 *syn.* parcatis. *cf.* CLAVD. 22, 18 sontibus). RHET. Her. 1, 14, 24 ei pro pristinis beneficiis -i conveniret (*cf.* CIC. inv. 2, 105. 106 *syn.* concesserint). 2, 16, 24 reo (*cf.* QVINT. decl. 331 p. 302, 26 semel iniuriarum damnato -itur). 2, 28, 45 illi *oratori*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*cf.* CIC. de orat. 1, 130. 3, 198 poetae non -it *vulgus*, nobis [*sc. oratoribus*] concedit [QVINT. inst. 1, 8, 14. *cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 168]. top. 3 *philosophis*). 4, 14, 20 qui sunt, qui sibi postulent -i? Karthaginienses (*cf.* CAES. Gall. 1, 45, 2. 7, 12, 3. LIV. 28, 25, 13 hostibus [*cf.* SEN. dial. 5, 24, 2 -verunt multi hostibus; ego non -am pigris, neglegentibus, garrulis? SVLP. SEV. dial. 1, 12, 2 inimicis suis. *opp.* irasci]. 28, 31, 5. 31, 31, 16 victis [37, 45, 8 SEN. clem. 1, 10, 1 CLAVD. DON. Aen. 11, 45 p. 414, 2]. MON. Ancyr. 1, 15 gentés, quibus túto ⟨-i po⟩tuit [συν⟨γνώμην ἔχειν⟩]. CVRT. 5, 3, 14 PANEG. 7 [6], 20, 1. 9 [12], 11, 1 CAPITOL. Aur. 25, 8. 26, 3. *cf. et infra l. 19*). CIC. S. Rosc. 51 -i oportere ei homini, qui se fateatur esse rusticum. 56 ei, qui hunc accuset, possim aliquo modo -ere [*cf.* Cael. 2]. Verr. II 5, 104 (*opp.* adficere supplicio). p. red. in sen. 23 timidis amicis (HOR. epist. 2, 2, 210. *cf.* OV. met. 13, 664 timido...fratri). Cael. 25 -bam vobis attente audientibus (*cf.* TIB. 1, 6, 29 -e fatenti [*cf.* OV. am. 3, 9, 35 met. 13, 189 Pont. 3, 9, 45 LVCAN. 5, 777]. LIV. 39, 25, 15 pro libertate loquentibus. OV. Pont. 1, 7, 19 mentito. APVL. apol. 74 cui . . . deprecanti simpliciter -vi [*cf.* SVLP. SEV. dial. 3, 15, 6 supplicanti]). Lig. 15 cum a te (*sc. Caesare*) -i nemini vellent (*sim. de venia Caesaris*: Lig. 29 [*opp.* iratum fore]. *al.* CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 2. BELL. Alex. 70, 3 supplicibus [*syn.* condonare]. Afr. 64, 2. 92, 3 VELL. 2, 56, 1 QVINT. inst. 5, 13, 20. decl. 379 p. 423, 28 Catoni. SVET. Iul. 75, 4 VIR. ill. 78, 9. *cf. supra l. 5*). Phil. 8, 25 *legionibus* (*cf.* TAC. ann. 1, 44 lapsis *militibus* [*opp.* puniret]). de orat. 2, 203 tibi civem improbum defendenti -endum *esse* (*cf.* SEN. contr. 1, 4, 8 -it filio pater navigationem recusanti..., -it non sequenti castra. VELL. 2, 114, 3 non sequentibus disciplinam...-vit *Tiberius*. CELS. 3, 1, 4 medico...parum proficienti. SEN. dial. 9, 9, 6. IVV. 6, 435 periturae -it Elissae. TAC. ann. 2, 71). Att. 4, 6, 2 Philoxeno -o, qui reduci in carcerem maluit. CATVLL. 35, 16 -o tibi, . . . puella (*cf.* SEN. Ag. 273 Helenae). SALL. Iug. 31, 21 hominibus sceleratissumis (*cf.* 31, 27 malis). HOR. epist. 2, 2, 133 servis (QVINT. decl. 376 p. 417, 1. VLP. dig. 9, 4, 2, 1 [ignoraverit *F*]. 29, 5, 1, 29 [*syn.* parcit]. 29, 5, 3, 5 *al.*). sat. 1, 3, 23 egomet mi -o (*cf.* LIV. 25, 6, 9. SEN. Herc. O. 906 -vit . . . sibi, non furori. benef. 5, 9, 2 PLIN. nat. 33, 147 QVINT. inst. 10, 3, 29. 11, 2, 45 IVV. 8, 181 TAC. ann. 5, 6. PANEG. 7 [6], 10, 4 tu⟨t⟩a clementia est, quae . . . sibi magis prospicit quam -it. AVSON. 324, 5. *cf. p. 316, 70. 318, 57. 71*). OV. met. 8, 491 matri (STAT. silv. 5, 2, 76 VLP. dig. 38, 17, 2, 26 *al. cf.* LIV. 25, 6, 9 liberis [VLP. dig. 38, 2, 14, 10]. SEN. contr. 9, 5, 8 avo. CVRT. 7, 2, 10 fratri tuo [TERT. patient. 12 p. 18, 9 *syn.* remittes]. STAT. Ach. 1, 903 tuis. VLP. dig. 25, 4, 1, 8 marito. *al.*). LIV. 2, 18, 10 -i adulescentibus posse, senibus non posse (*syn.* veniam . . . darent. *cf.* FEST. p. 334, 7 iuveni. PAVL. dig. 9, 4, 26, 5 VLP. dig. 38, 2, 14, 2). SEN. contr. 2, 5, 5 mulierculae. clem. 1, 2, 2 tam omnibus -ere crudelitas ⟨est⟩ quam nulli (*cf.* 1, 24, 1. dial. 4, 10, 2 universis. PLIN. epist. 8, 22, 2 ceteris). 1, 7, 3 privatis. 1, 9, 6 L. Cinnae (*cf.* CVRT. 5, 3, 15. 6, 5, 23 *al.*). 1, 16, 3 *desertoribus* (*cf.* QVINT. decl. 315 p. 242, 22 AMM. 18, 8, 6). CVRT. 6, 11, 26 interfectoribus patris. LVCAN. 2, 93 pariterque iacentes -vere *Carthago et Marius* deis (*cf.* 9, 1003 fecissem, ut victus posses [*sc. Pompeius*] -ere divis, fecisses, ut Roma mihi [*sc. Caesari*]. *v.* ADNOT. Lucan. *ad l.*). PLIN. nat. 7, 117 SIL. 8, 617 IVV. 8, 189. QVINT. decl. 262 p. 73, 19 tibi raptori (*cf.* 280 p. 142, 5). MEN. dig. 49, 16, 4, 15 ignoranti . . . tironi (OPTAT. 2, 2 p. 36, 12. *cf.* CYPR. epist. 73, 13 p. 787, 11 simpliciter erranti. VEG. mil. 3, 10 p. 91, 1). VLP. coll. Mos. 12, 5, 2 (*opp.* sunt puniti). TERT. paenit. 8, 2 non comminaretur *spiritus* . . . non paenitenti, si non -ret paenitenti (CYPR. laps. 36 [*syn.* indulgentiam dare]. FIRM. err. 4, 4 HIER. epist. 21, 34, 1 AVG. civ. 9, 5 p. 375, 17 D.). pudic. 14 p. 249, 12 inflato -itur, sed increpito; incesto non videtur -tum ut damnato (*cf.* 16 p. 253, 27. CYPR. domin. orat. 6 humilibus. COD. Theod. 9, 38, 8 [*a. 385* = Iust. 1, 4, 3, 2] adultero vel incesti reo [*syn.* indulgeat]). ITALA Luc. 23, 34 (Hier. epist. 50, 5, 2 *al.*) pater, -e eis; quid enim faciunt, nesciunt (ἄφες, ITALA b e ff l *et* VVLG. dimitte). CYPR. laps. 13 Casto et Aemilio . . . dominus -vit (*cf.* epist. 43, 7 p. 596, 15 *al.* Fort. praef. 5 p. 320, 1 idololatris [*cf.* VVLG. sap. 13, 8; *gr.* οὐδ᾽ αὐτοὶ συγγνωστοί]. VVLG. deut. 29, 20 [סְלֹחַ, ITALA Lugd. propitiari; εὐιλατεῦσαι]. IV reg. 5, 18 ut -at mihi dominus servo tuo pro hac re [יִסְלַח, ἱλάσεται]. AVG. civ. 21, 27 p. 548, 16 D. VITAE patr. 5, 9, 3 peccavi, -e mihi [συγχώρησον. 3, 137 indulge mihi]. *al.*; *v. Salonius, Vitae patr. 396*). PANEG. 8 (5), 6, 2. PRVD. perist. 5, 439 insana numquam naufragis -it unda (*syn.* parcere). CLAVD. carm. min. 22, 13 *al.*

β *dat. rei* (*neutr. adi. vel. pron.: p. 318, 1. 3*): PLAVT. Merc. 997 ora, ut -at delictis tuis atque adulescentiae (CIC. inv. 2, 104 Mur. 61 HOR. ars 347. QVINT. inst. 7, 4, 20 [*syn.* tribuere...veniam]. VVLG. Dan. 4, 24 [ἔσται μακρόθυμος]. SACR. Greg. 149, 1). Mil. 543 inscitiae meae et stultitiae (*cf.* Most. 1157 stultitiae adulescentiaeque eius. CAES. Gall. 4, 27, 5 imprudentiae). RHET. Her. 4, 17, 25 adulescentium peccatis (*opp.* castigaret. AVG. doctr. christ. 2, 13, 19 COD. Iust. 5, 4, 23 pr. *cf. p. 318, 21*). CIC. Phil. 1, 15 silentio. Att. 12, 26, 1 tuis occupationibus. epist. 3, 12, 2 haesitationi meae. 5, 2, 10 dolori tuo (*v. p. 319, 3*; *cf.* TREBON. Cic. epist. 12, 16, 3 iracundiae nostrae. LIV. 3, 53, 7 irae vestrae. PROP. 2, 6, 13 timori [OV. Pont. 2, 7, 7. *cf. p. 319, 65*]. OV. epist. 8, 37 amori [QVINT. decl. 291 p. 160, 25. *cf.* STAT. Theb. 1, 256 toris]. SEN. Herc. O. 906 furori. epist. 39, 5 libidini). ad Q. fr. 1, 2, 12 epistulae. epist. frg. IV (V) 15 et praeteritis -is et concedis futura. PVBLIL. Q 35 culpae (OV. Pont. 4, 6, 15 PROP. 4, 8, 73 PETRON. 133, 3). PS. VARRO sent. ed. Germann 110 quibus scierit *scriptor* facile -endum, id mordacius lima coaequet (*cf.* LIV. 26, 12, 6 maiora . . . deliquerant, quam quibus -i posset. SEN. contr. 4 praef. 11 VELL. 2, 83, 2. SEN. dial. 6, 4, 4 ne quid faceres, cui famam . . . velles -ere). SALL. Catil. 52, 33 Cethegi adulescentiae (*cf.* VERG. georg. 3, 96 senectae *equi*. PAVL. dig. 34, 9, 5, 9 aetati. *al. cf. l. 60. 78. p. 317, 73. 76*). HOR. sat. 1, 3, 74 verrucis. 1, 4, 131 mediocribus et quis -as vitiis teneor (OV. ars 1, 249 TAC. Agr. 16 *al.*). OV. fast. 3, 309 di nemorum, factis -ite nostris (PETRON. 137, 7 COD. Theod. 16, 8, 24 *a. 418*. *cf.* TAC. ann. 13, 17 *facinori*). trist. 4, 4, 8 -as laudibus ipse tuis. LIV. 25, 16, 12 rebellioni. 28, 31, 5 civium errori (VAL. MAX. 9, 9 praef. AMM. 27, 11, 6 *al.*). SEN. contr. 10 praef. 2 ingenio. 10, 3, 15 facilius est -ere bello quam parricidio. SEN. Herc. O. 887 fato (983). Tro. 24 annis. benef. 1, 1, 8 beneficio. 2, 3, 2 rusticitati tuae. epist. 68, 9 otio meo. PLIN. nat. 19, 7 -at . . . aliquis Aegypto *linum* serenti. STAT. Theb. 11, 710 dictis -e superbis (IVV. 1, 154). MART. 5, 7, 8 Lemniacis lasciva catenis -at *Venus*. QVINT. inst. 5, 13, 10 simulationi oblivionis. decl. 259 p. 58, 7 crimini. 286 p. 156, 26 sceleribus (VVLG. Ios. 24, 19 sceleribus vestris atque peccatis [ἀνήσει, ITALA Lugd. non sustinebit]). PS. QVINT. decl. 9, 15 rebus humanis. FLOR. epit. 3, 5, 28 Colchos cecidit, -vit Hiberiae, pepercit Albanis (*sc. Pompeius*. *cf.* CAPITOL. Aur. 25, 8 civitatibus). APVL. apol. 103 munditiis. PAVL. dig. 2, 13, 7 pr. eo casu . . ., cui -i debeat. TERT. paenit. 2, 3 *al.* AVSON. 164, 7 deliciis...pudendis. VEG. mil. 1 pr. ausibus litterarum. *al.*

2 *accus. rei* (*cf.* SERV. georg. 4, 488 '-enda' participium sine verbi origine: non enim facit '-or', sicut nec 'triumphor, regnor' [*sim.* SERV. auct. *ad l.*]. *nota gerund. pro subst.: infra l. 46*): PLAVT. Amph. 257 orant -amus peccatum suom (TER. Haut. 218 et cognoscendi et -endi dabitur peccati locus. PRISCILL. tract. 2, 54). TER. Haut. 647 istuc factum (*cf.* CIC. Mur. 62 facinus). Phorm. 1015 ea *culpa* qui (quae ς) sit -enda. TVRPIL. com. 129 eas minoris noxias. CALP. hist. 18 quodcumque deliquisset, -iturum adfirmabat. RHET. Her. 1, 14, 24 nihil (*cf.* CIC. Mur. 65 'nihil -veris': immo aliquid, non omnia. PVBLIL. M 42 multa -endo [QVINT. inst. 8, 5, 3]). CIC. Brut. 16 idque ut -as, a te peto (*cf.* Att. 16, 16, 10 hoc [TIB. 3, 8, 3]). VERG. georg. 4, 489 dementia ...-enda (*cf.* HEGES. 1, 23, 1 igniculus). SEN. contr. 10, 3, 2 hoc, quod -visti, ...ad viros pertinet (*cf.* QVINT. decl. 388 p. 434, 15 TERT. pudic. 16 p. 254, 29. RVRIC. epist. 1, 8 p. 361, 13 *opp.* agnoscite. *al.*). GELL. 6, 3, 47. APVL. Socr. prol. 1 p. 105 repentina (*opp.* scripta)...noscitis simul et -itis. TERT. pudic. 13 p. 244, 7 libidinem fornicationis (*cf.* 16 p. 254, 14 PS. AVG. quaest. test. I 102, 12 [*syn.* remitti]). 16 p. 254, 14 matrimonii usum. 16 p. 254, 16 licita (*cf.* OPTAT. 7, 1 p. 160, 11 non interdicta). AVSON. 299, 1 -enda istaec an cognoscenda rearis (*cf.* SYMM. epist. 1, 26). 471, 17 -enda teget, probata tradet. *al.*

3 *dat. (personae; raro rei, cf. infra l. 58. 60) et accus. rei*: PLAVT. Bacch. 1185 ut eis delicta -as. Mil. 568 hoc mi -e (CIC. Phil. 1, 13 hoc -ant di immortales velim et populo Romano . . . et huic ordini. Att. 1, 1, 4 epist. 7, 6, 1 PROP. 2, 28, 33). 570 -am tibi istuc. Truc. 828 mihique -as, quod . . . fecerim (*cf.* TER. Haut. 1066). CATO orig. 98 quod eorum nemo quisquam quicquam mihi -urus est. CIC. Cael. 2 ceteris non modo nihil -endum, sed etiam acriter est resistendum. Att. 1, 1, 3 est, quod abs te mihi -i pervelim (*cf.* 12, 18, 1 de orat. 2, 363 APVL. flor. 9 p. 29). 4, 12 id tu . . . -as mi velim. BELL. Afr. 31, 5 saepe a se fugatis . . . et concessam vitam et -ta peccata. VELL. 2, 30, 3 omnia sibi -ere, nihil aliis remittere (*cf.* AVSON. 311, 4). SEN. dial. 4, 28, 8 nihil alienae luxuriae -it, qui *eqs.* epist. 114, 12 dicam, quid illi aetas sua -verit. STAT. Theb. 12, 121 cuncta iacenti infelix -it amor. QVINT. decl. 335 p. 321, 25 debet istud -i meae senectuti. APVL. flor. 9 p. 29 quis . . . vestrum mihi unum soloecismum -verit? TERT. pudic. 21 p. 269, 16 prophetae caedem et . . . moechiam paenitentibus -verant. adv. Marc. 5, 11 p. 610, 17. RVFIN. hist. 5, 18, 7 (*bis*, *syn.* donat; *gr.* χαρίζεται). PRVD. perist. 10, 301. *singulariter fere i. q. concedere, tribuere*: MART. CAP. 6, 601 quicquid singula signa zodiaci intercapedinis luci contulerint, tantundem . . . umbris noctis -unt.

4 *in c. abl.* (*fere add. dat.*): CIC. Verr. II 5, 141 -ite in hoc uno, iudices. har. resp. 37 quam deum iste idcirco Bonam dicit, quod in tanto sibi scelere -verit. Rab. Post. 23 PVBLIL. M 71 SEN. contr. exc. 6, 7. PLIN. nat. praef. 4 in nostra culpa tibi -es. FRONTO p. 117, 13 N. (*opp.* irasci). AVG. civ. 14, 23 p. 49, 21 D. in quibus *verbis* mihi facillime...lector vel auditor -it. *adde*: CIC. Att. 3, 15, 4 hic mihi -es.

C *c. enunt.*: 1 si (*cf. p. 319, 57*): *praeced.* si: PLAVT. Aul. 793 te obtestor..., ut, si quid erga te imprudens peccavi..., ut mi -as. Mil. 1252. Poen. 141 amans...si quid feci..., -ere id te mi aequom est (1412). TER. Andr. 678. CIC. S. Rosc. 3 si quid liberius dixero, . . .-i adulescentiae meae poterit (*syn.* concedi). Sest. 134 har. resp. 17 epist. 5, 2, 6. TIB. 1, 2, 12 mala si qua tibi dixit dementia nostra, -as, *ianua*. SEN. contr. 2, 5, 9 VITR. 1, 1, 18 PLIN. epist. 9, 19, 5 CORP. III 14206, 21. *nota*: CIC. Att. 3, 15, 4 si quid in te peccavi ac potius quoniam peccavi, -e. *seq.* si: PLAVT. Epid. 729 oro te..., mihi ut -as, siquid imprudens culpa peccavi mea (*syn.* do... veniam). Men. 1073. TER. Eun. 42 aequom est vos cognoscere atque

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ere, quae veteres factitarunt si faciunt novi *poetae*. CIC. Tull. 3 Verr. II 2, 162 (*syn.* concedo). II 3, 2 *al.* CATVLL. 68, 31 HOR. sat. 1, 3, 140 PROP. 1, 11, 19 OV. Pont. 3, 4, 43. LIV. 3, 48, 4 -e patrio dolori, si ... sum invectus. 28, 41, 1 illud te mihi -ere ... aequum erit, si *eqs.* 45, 44, 11 SEN. contr. 1, 4, 6. 7, 1, 17. VAL. MAX. 5, 4, 7 -ite, vetustissimi foci, veniamque aeterni date ignes *Vestae*, si *eqs.* QVINT. inst. 4 prooem. 5. 6 prooem. 4. PS. QVINT. decl. 7, 4 -ant persuasiones, si *eqs.* TRAIAN. Plin. epist. 10, 44 SVET. Tib. 29. VERVS Fronto p. 130, 1 N. fiduciae amoris -ito, si *eqs.* TERT. idol. 14 p. 45, 12 PANEG. 10 (4), 13, 4. 2 quod (*cf. infra l. 63*): *praeced.* quod: VARRO rust. 1, 69, 3 quod potius illut administrasset ..., aecum esse sibi -i. CIC. Q. Rosc. 26 Verr. II 4, 140 Phil. 2, 34. NEP. Epam. 4, 3 tu quod me incognitum temptasti ..., non miror tibique -o. OV. Pont. 3, 7, 9 LVCAN. 2, 521. 4, 356 hoc hostibus unum, quod vincas, -e tuis, *Caesar.* MART. 2, 89, 2. 11, 94, 2 MIN. FEL. 38, 2. *seq.* quod: CIC. Verr. II 1, 157 -i tibi oportere, quod falsum codicem protuleris. Cluent. 18 Vatin. 7 or. frg. H I 3 Sch. (= phil. frg. VI 15 M.) Att. 10, 3^{a}, 2. epist. 12, 7, 1 id velim mihi -as, quod ... fecerim. BELL. Alex. 67, 1. OV. fast. 4, 757 -ite, nymphae, ... quod *eqs.* (*syn.* da veniam). SEN. contr. 2, 4, 3. 7, 7, 8 SEN. epist. 24, 5 QVINT. decl. 288 p. 155, 21. 309 p. 218, 7 CLAVD. 20, 141. 3 *acc. c. inf.*: PLIN. nat. 2, 55 quis ... haec cernens ... non suae necessitati mortales genitos -at?

II *speciatim vi attenuata i. q. indulgere, concedere, permittere* (*formula excusationis semper fere in orationibus, epistulis, sermone cottidiano adhibita, plerumque in imperat. et futuro et cum affectu quodam; cf. J. B. Hofmann, Umgangspr. 132*): A *absol. vel c. obi. personae* (*rei v. infra l. 31*): CIC. Cato 55 haec ... sentio fuisse longiora. -etis autem. de orat. 2, 39 etsi ... minime impediendus est interpellatione iste cursus orationis tuae, patiere tamen mihique -es. Att. 4, 17, 3 -e, vix possum (*cf.* 7, 2, 7. 11, 2, 3. 11, 7, 6 *et p. 316, 50*). 7, 13, 4 loquacitati -es (*cf.* epist. 5, 12, 1. 9, 11, 2 CAES. Cic. Att. 9, 6^{a} HIER. epist. 29, 7, 2). 10, 16, 1 hanc summam habuit orationis, ut sibi -rem, se rebus suis impeditum nobiscum ire non posse (*cf.* 11, 7, 2). epist. 5, 13, 5 -es mihi de me ipso aliquid praedicanti. 12, 2, 3 reliquos exceptis designatis — -e mihi — sed non numero consularis (*cf.* ad Q. fr. 2, 13 [12], 3 PERS. 1, 11). 15, 17, 1 ergo -es: alteras habebis has brevis litteras. or. frg. A VII 47 (= 46 M.) Cominius autem — tametsi -ite mihi, iudices. HOR. sat. 1, 9, 72 -es: alias loquar. OV. Pont. 2, 2, 128 -es. timeo naufragus omne fretum. SEN. benef. 2, 21, 6 rogo ... -as *eqs.* 5, 22, 1 -e, non mehercules scivi hoc te desiderare. PETRON. 37, 3 -et mihi genius tuus, noluisses de manu illius panem accipere. 47, 2 -ite mihi ..., amici, multis iam diebus venter mihi non respondit. 50, 7 -etis mihi, quid dixero: ego *eqs.* (*cf.* MART. 4, 26, 4 [*ironice*] -es: togulam, Postume, pluris emo. QVINT. decl. 315 p. 241, 12 -etis mihi dicenti: non possum. PANEG. 7 [6], 20, 4). 137, 7. POMP. gramm. V 311, 20 quo modo dicunt Romani '-eute (ignoscite *var. l.*; *an* ignoscēte? [*cf. p. 315, 74*] *Heraeus*), calciavi me', charientismos est (*cf.* l. 23 quo modo dicunt honestiores isti '-ente'). TERT. anim. 46 p. 377, 8 -e ridenti. ANTH. 244, 4. PANEG. 5 (8), 9, 5 -e, si moror; -e, si propero. AMM. 20, 8, 12 HIER. epist. 21, 42. AVG. civ. 17, 19 p. 246, 19 D. -ant autem, qui haec legunt et cuncta illa noverunt (*cf.* 22, 8 p. 577, 13 D. 22, 30 p. 635, 28). VITAE patr. 5, 12, 9 -ite mihi, fratres, quia ecce non facitis sicut dixistis (συγχωρήσατε. 3, 212 indulgete ... mihi. *cf.* 5, 15, 30. 6, 2, 11. 6, 3, 4). 5, 15, 20 accipiebant calices cum ... taciturnitate nec dicebant, sicut mos est, '-e' (οὐκ ἔλεγον τὸ συγχώρησον).

B *c. enunt.*: 1 si: CIC. Verr. II 4, 105 de quo si paulo altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, -ite. Caecin. 10. leg. agr. 2, 49 mihi -ite ..., si appello talem virum saepius. Sest. 31. SEN. suas. 7, 3 -e, Cicero, ⟨si⟩ diu ista narravero. SCRIB. LARG. praef. p. 6, 3 -es autem, si paucae visae tibi fuerint compositiones *eqs.* QVINT. inst. 9, 2, 17 rogo -atis mihi, si longius sum evectus. PLIN. epist. 4, 15, 11 si festinare videor, -e. 2 quod: VARRO rust. 1, 69, 2 rogat, ut -amus, quod simus retenti. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 1 quod tibi non tam celeriter liber est redditus, -e timori nostro. CIC. Att. 7, 12, 3 velim mihi -as, quod ad te scribo tam multa totiens (*cf.* 16, 16, 15).

syn. et appos.: concedere, (con)donare, dimittere, excusare, indulgere, largiri, parcere, poenam praetermittere, relaxare, remittere, veniam dare (reddere, tribuere), venia prosequi. *opp.*: castigare, ferire, interficere, irasci, iratum esse, necare, occidere, opprimere, ad poenam deducere, punire, saevire, supplicio afficere, vindicare. *nota*: agnoscere (*p. 316, 52. 65. 318, 40*), cognoscere (*p. 316, 27. 318, 30. 45. 84*), noscere (*p. 318, 41*). *deriv.*: ignoscentia, ignoscibilis.

part. praes. pro adi. **ignōscēns**, -tis. *i. q. clemens, placabilis* (GLOSS.^{L} III Abol. IG 6 -s: indulgens. *cf.* SERV. auct. Aen. 9, 289): TER. Haut. 645 quanto tuos est animus natu gravior, -ior. QVINT. decl. 291 p. 160, 12 interrogo, qualem patrem velis: gravem et severum an facilem et -em. VVLG. Ion. 4, 2 deus clemens et misericors ... et -s super malitia (μετανοῶν). *adv.* **ignōscenter:** DON. Ter. Ad. 53 vide, quam ... pudice, quam -r *addidit veniam.* 688 nihil -ius dici potuit.

2. ?ignōsco, -ere. *vox tantum in* GLOSS. *exstans (cf.* GLOSS. V 636, 4 nescit: -it *et Loewe, Prodrom. 409) nescio an falsae interpretationi vocis* 1. ignosco *apud* GRAMM. (*v. p. 315, 84 sq.*) *debeatur. certe apud scriptores non legitur; nam* ANTHIM. 25 agnoscens (*sc. periculum*) *cum codd. mell.* (ignoscens *A*, ignorans *al.*) *scribendum videtur (v. Immisch, Glotta 19, 1931, 17 sq.). nec rectione quasi verbali* ignotus a nobis COMM. instr. 2, 1, 2 (*v. p. 322, 18*) *formae finitae verbi* ignosco '*non nosco*' *effici videntur.*

īgnōtitia, -ae *f.* [*cf.* ignotus *et* notitia. *J. B. H.*] *fere i. q. ignorantia*: VITR. 3 praef. 3 si propter -am (in- *E*) artis virtutes obscurantur. GELL. 16, 13, 9 obscura oblitterataque sunt municipiorum iura, quibus uti iam per -am (*OX*, inn- *ΠQ*, ignorantiam *NZ*) non queunt.

***īgnōtus**, -a, -um. [*v.* (g)notus. *J.*] *de sonis*: ign-: CIC. orat. 158 (*v. vol. VI 2122, 17*). PRISC. gramm. II 30, 9 (*v. s.* ignarus *p. 271, 83*). CASSIOD. gramm. VII 162, 8. inn-: FIRM. math. 6, 10, 9 (*falso, ut vid., trad.*). AMM. 29, 2, 22. *de -ō- cf.* PRISC. gramm. II 430, 18. CORP. XIV 3608, 16 (*s. I ex.*) ignótos. *vocat.*: *v. p. 321, 73. 323, 17.* *compar.*: LIV. 1, 56, 6. 5, 32, 7 QVINT. inst. 7, 3, 13 TERT. nat. 2, 2, 4 (*? v. l. 32*) AVG. trin. 3, 10, 20 BOETH. in top. Cic. 3 p. 325, 16 categ. 3 p. 240^{CD}. *superl.*: PLAVT. Rud. 1044 VARRO rust. 1, 1, 3 CIC. Font. 3 Flacc. 40 rep. 1, 26 OV. met. 5, 540 SEN. benef. 2, 23, 2 dial. 10, 20, 2 SVET. Tib. 42, 2 CLAVD. 18, 153 AVG. civ. 21, 7 p. 502, 3 D. GLOSS.^{L} II Abav. IG 7 -i: obscuri, ἀγνῶτες. Philox. IG 15. 40 -us: ἄγνωστος. *pro subst. passim adhibetur inde a* PLAVTO (*masc.: e. g. l. 58. 76. 81. p. 321, 7. 324, 26. 30. 44 sqq.; neutr.: v. p. 323, 29 sqq.; saepe etiam in figura q. d. litotes inde a* VARRONE (*v. e. g. l. 72. p. 321, 3. 75*). *inde a* NAEVIO; *singulis tantum locis apud* LVCR. CAES. VELL. FLOR. *al.* [*corrupt.*: CIC. de orat. 1, 187 PLIN. nat. 2, 162 (*v. s.* ignarus *p. 274, 71*). *emend. probab.*: CIC. epist. 10, 3, 1 (ignotam *vulgo*, ignatam *vel* ignaram *codd.*). PANEG. 9 (12), 20, 2 (⟨ig⟩nota *vulgo*, ⟨non⟩ nota *Jaeger*). *dub. emend.*: SEN. contr. 2, 7 (15), 8 ignotae *Bursian*, cognotae *vel* incognitae *codd.* TERT. nat. 2, 2, 4 ignotio⟨r⟩ omnium *Oehler*, igno⟨ra⟩tio *al.*]

I *passive de eo qui cognitus non est*:

A *generatim i. q. incognitus, peregrinus* (*interdum cum notione vilitatis; v. et p. 324, 21. cf.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 439, 35 B. hospes, -us, incognitus): 1 *de animantibus*:

a *absol.*: *de dis* (*cf. p. 321, 69*): CIC. nat. deor. 1, 39 Chrysippus ... magnam turbam congregat -orum deorum atque ita -orum, ut eos ne coniectura quidem informare possimus. OV. met. 5, 540 Orphne inter Avernales haud -issima nymphas (*cf.* AVSON. 417, 18 Solis). 14, 366 -osque deos -o carmine adorat *Circe.* STAT. Theb. 3, 497 plura -aque iungit numina *Amphiaraus.* TERT. nat. 2, 9, 4 Athenis ara est inscripta: -is deis *eqs.* (*cf.* HIER. in Tit. 1, 12 p. 572 diis -is et peregrinis. VVLG. act. 17, 23 -o [ἀγνώστῳ] deo. *v. Norden, Agnostos Theos 115 sqq.*). apol. 3, 8 -am sectam, -um et auctorem (*sc. Christum. cf.* adv. Marc. 4, 7 p. 435, 11). *de deo Marcionis*: TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 6 novum ... deum, in vetere mundo et in vetere aevo et sub vetere deo -um, inauditum. 1, 9 p. 301, 3 incerti dei minus noti, ut minus certi, et proinde -i, qua minus certi (*cf.* 1, 9 p. 301, 26). 1, 9 p. 301, 5 *deo* nunc incerto et retro -o (1, 9 p. 301, 15. 302, 23 *al. cf.* 4, 6 p. 433, 1. 4, 25 p. 504, 3). 4, 25 p. 507, 1 dei -i et tanto post aevo revelati (*cf.* 5, 16 p. 630, 18). *al.* CYPR. epist. 75, 7 p. 814, 14 fantasma -i dei. MART. CAP. 2, 185 vs. -i vis celsa patris (*syn.* ultramundanum. *cf. Norden l. c. p. 78 sqq.*). *de hominibus* (*cf. p. 321, 74*): ENN. scaen. 126 -us iuvenum coetus (*cf.* VAL. FL. 5, 376 inter ... tot -i socias gregis). PLAVT. Asin. 494 ut tibi credam hoc argentum -o (CIC. Verr. II 5, 166). Capt. 344 -um ... mittere. 542 proque (*cf. infra l. 76*) -o me aspernari, quasi me numquam noveris (*cf.* HIER. epist. 22, 23, 3 -os ... non despicis). Curc. 280 date viam mihi, noti [atque] -i (SEN. dial. 5, 28, 1. 6, 12, 4 AVSON. 140, 2 [*sing.*]. *cf.* RHET. Her. 4, 39, 51 amicos atque inimicos, notos atque -os. CIC. Verr. II 1, 31 noti -ique [LIV. 22, 30, 6 SEN. dial. 12, 11, 1 CVRT. 9, 10, 15 PETRON. 112, 3 TAC. Germ. 21 (*sing.*)]. AMM. 16, 12, 29 notos pariter et -os [DRAC. laud. dei 3, 602 (*sing.*). *cf.* VVLG. II Cor. 6, 8 -i et cogniti [ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι. *cf.* PAVL. NOL. epist. 37, 7 sicut -us et ecce agnitus]. CIC. Verr. II 1, 19 non solum notis, sed etiam -is. Font. 32 -os notis, ... alienigenas domesticis ... anteferre. OV. am. 2, 2, 20 venerit -us: postmodo notus erit). Men. 293 homini -o (374. 495 VARRO rust. 1, 1, 3 CIC. S. Rosc. 20 Romae. Q. Rosc. 18. Font. 3 *syn.* alienissumorum. *al.* Q. CIC. pet. 28. SEN. clem. 2, 4, 1 -os h. et obvios. dial. 7, 19, 2. 9, 12, 4. PETRON. 107, 1 h. non -um. QVINT. decl. 341 p. 347, 29 AMM. 14, 1, 6 *al. nota*: LIV. perioch. 52 h. -us et incertae stirpis). Rud. 1043 quamquam ad -um arbitrum me appellis, si adhibebit fidem, etsi -ust, notus: si non, notus -issimust. Truc. 175 cur ... pro -o alienoque (*cf. supra l. 71. p. 322, 33*) astas? (CIC. Cael. 53 -is alienisque servis. SEN. contr. 2, 7, 7. TAC. ann. 15, 57 alienos ac prope -os. *cf.* CIC. Verr. II 5, 166 si tibi -o apud -os, apud barbaros ... profuisset [Catil. 3, 22]. TERT. adv. Marc. 4, 13 p. 458, 25 -os et extraneos [COD. Theod. 5, 1, 9 *a. 428* = Iust. 6, 53, 29]). CAECIL. com. 196 audire -i quom imperant soleo, non auscultare. PACVV. trag. 221 -i, nescio ques ignobiles (*cf. p. 299, 36 sq. 300, 39 sq.*). NOVIVS Atell. 11 si -is inpertibis, fient facilius (*cf.* CIC. off. 1, 51 praecipit, ut ... id tribuatur vel -o. SEN. dial. 3, 5, 2

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

etiam -is succurrere. VAL. FL. 7, 320. TAC. ann. 4, 64 -os ... et ultro accitos munificentia iuverat). RHET. Her. 4, 10, 14. CIC. Verr. II 3, 60 equitibus Romanis non obscuris neque -is, sed honestis et inlustribus (*cf.* TAC. hist. 1, 52). Font. 4 lubentius -is quam notis utatur, alienigenis quam domesticis testibus (Flacc. 6. 24 Scaur. 15. 29). Flacc. 40 quin ab hoc -issimo Phryge nobilissimum civem vindicetis. Cael. 54 quod per -os actum si comperisset (*cf.* OV. trist. 1, 8, 21). nat. deor. 1, 121 censent *Stoici* sapientes sapientibus etiam -is esse amicos. div. 1, 56 -um quendam proiectum mortuum (SEN. benef. 5, 20, 5). Brut. 330 hos -os atque impudentes procos. Att. 1, 18, 2 tabellario. SALL. rep. 2, 9, 1 quid ego plura quasi de -is memorem? VERG. Aen. 1, 384 ipse -us, egens Libyae deserta peragro (TAC. ann. 1, 74). 2, 59 qui se -um ... obtulerat (*cf.* AVG. civ. 18, 19 p. 281, 8 D.). 3, 591 -i nova forma viri (PROP. 2, 34, 8 OV. ars 3, 300 trist. 2, 284 CONC.S I 3 Rustic. p. 170, 33 v. non -os [ἀσήμων; ignoratos *vers. Tur.*], sed claros et religiosissimos. *cf.* OV. met. 9, 670 -um nomine Ligdum, ingenua de plebe v.). HOR. sat. 1, 3, 22 ʻan ut -um dare nobis verba putas?' carm. 2, 18, 6 heres (COD. Iust. 6, 24, 11 [*a. 428*] extraneum ... penitus -um h.). 4, 9, 27 omnes inlacrimabiles urgentur -ique longa nocte (*sc. morte. cf.* OV. am. 3, 9, 48). OV. am. 3, 14, 9 Quiriti. met. 11, 720 qui foret, ignorans ... et, tamquam -o lacrimam daret *Alcyone eqs.* (*cf.* PETRON. 115, 11 PS. QVINT. decl. 9, 16). LIV. 5, 13, 7 notos -osque advenas. 5, 32, 7 longinqua eoque -ior gens erat (MANIL. 1, 378 SEN. Phaedr. 929. benef. 7, 9, 5 ab -is etiam ad commercium g. dial. 5, 21, 1 CVRT. 4, 14, 3 *al.* LIV. perioch. 101 ultimas -asque g. AMM. 31, 9, 3. *cf.* SEN. nat. 6, 7, 2 populis inter se -is. STAT. silv. 3, 2, 91 Indos [Theb. 8, 239]. SVET. Iul. 25, 2 Britannos [ANTH. 424, 3]. AMM. 22, 7, 10 Bosporanis). LIV. 5, 38, 6 hostem (LVCAN. 7, 325. PRVD. c. Symm. 2, 694 non armis, veste comisque -us [*sc. hostis*] capta ... errat in urbe). 21, 43, 18 -os inter se ignorantesque (TAC. ann. 14, 27. *cf. l. 26*). 27, 44, 9 duce. RVT. LVP. 1, 16 parentes ..., quos scitis non -os fuisse, sed huius modi, ut omnes hos exsecrarentur (*Demosth. de cor. 130* οὐδὲ γὰρ ὧν ἔτυχ' ἦν. MIN. FEL. 21, 7 *al. cf.* SEN. benef. 3, 29, 8 -is et ultra memoriam positis maioribus). SEN. contr. 1, 1, 6 senex (*cf.* 2, 7, 2 adulescens. APVL. Plat. 2, 25 puerorum). CELS. 3, 18, 23 non oportere esse *insanientes* ... inter -os (*cf.* CAEL. AVR. chron. 1, 5, 156). SEN. benef. 3, 12, 1 quaedam amicis data sunt *beneficia*, quaedam -is (7, 22, 2 PETRON. 107, 11. TAC. ann. 3, 1 [*opp.* intimus quisque amicorum]. 6, 7. 15, 48. PLIN. paneg. 43, 2 scriberis ab amicis, ab -is praeteriris [*cf.* TAC. ann. 2, 48 SVET. Aug. 66, 4 Cal. 38, 2 SPART. Hadr. 18, 5]. APVL. met. 2, 14 TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 510, 22). 6, 32, 1 adultero. 6, 34, 3 vulgare et publicum verbum et promiscuum -is ʻhave'. dial. 9, 9, 6 aut -orum auctorum aut inprobatorum. epist. 39, 1 qui notorem dat, -us est. 79, 15 (*coniunct.* inauditos). SCRIB. LARG. praef. p. 1, 9 quosdam humiles quidem et alioquin -os, usu vero peritiores (*cf.* 122 aliquot non -os [MARCELL. med. 29, 7 non humiles neque -os] ..., quorum nomina supervacuum est referre. SVET. Tib. 11, 2 tenuissimo cuique et -o. Nero 56 a plebeio quodam et -o. PANEG. 11 [3], 16, 1 non solum cum infimis, sed etiam cum -is). ASCON. p. 36, 23 St. mulierem (*cf.* TAC. ann. 16, 20 Silia matrimonio senatoris haud -a). LVCAN. 1, 170 colonis. 4, 379 nobilis -o diffusus consule Bacchus. CORP. XIV 3608 (*s. I ex.*) -os ante aut infensos p. R. réges (CLAVD. 15, 244. *cf.* VAL. FL. 5, 319 tyranni [7, 134]). PLIN. nat. 8, 146 soli *canes* dominum novere et -um quoque, si repente veniat, intellegunt (*cf.* OPTAT. 2, 19 p. 54, 3). VAL. FL. 4, 255 odia aspera surgunt -is prius (*cf.* 6, 25). STAT. silv. 5, 2, 151 Achillem (*cf.* Theb. 8, 577 -um armis. *al.*). MART. 5, 60, 7 -us pereas, miser. TAC. Agr. 34 novae gentes atque -a acies (*cf.* ann. 12, 31 novum ducem exercitu -o). ann. 4, 6 (*opp.* spectatissimo cuique). TERT. apol. 10, 9 -i vel ex inopinato adparentes (*cf.* nat. 2, 12 p. 119, 24). *al.* AVIEN. Arat. 831 vulgi (*cf. Arat. 391* ἀνώνυμοι). CARM. epigr. 111, 32 (*s. IV ex.*) -a noscor omnibus (*cf.* PAVL. NOL. epist. 6, 2 -i nosmet novimus). COD. Theod. 10, 18, 2 dominis (COD. Iust. 10, 15, 1, 1 [*a. 474*]). *al.* *de animalibus* (*cf. p. 322, 11*): VERG. georg. 4, 242 stelio (*cf.* SERV. *ad l.* ignobilis vel ex inproviso veniens). OV. fast. 1, 157 (*vs. susp.*) hirundo. MART. epigr. 30 (28), 4 feras (ANTH. 346, 2 CLAVD. 21, 260. *cf.* VVLG. sap. 11, 19 novi generis ira plenas -as [ἀγνώστους] bestias).

b *add. dat.*: *de dis*: TERT. apol. 17, 3 ita eum (*sc. deum*) vis magnitudinis et notum hominibus obicit et -um. adv. Marc. 4, 7 p. 436, 14 *dei* -i ⟨et⟩iam ipsi suo creatori. AVSON. 11, 2 -am ... oculis ... deam (*sc. Echo*). 153, 2 omnipotens ... ignorate malis et nulli -e piorum. MART. CAP. 7, 730 non -a caelo nec rebus mundanis ignorata ... adveni (*sc. Arithmetica*). *de hominibus*: VARRO frg. Gell. 13, 17, 3 Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini est paulum modo humaniori -us (TERT. fug. 12 p. 486, 20). CIC. Verr. II 2, 69 Q. Minucius, eques Romanus in primis splendidus atque honestus, vobisque, iudices, non -us (Phil. 13, 23. *cf.* COD. Theod. 1, 16, 13 ne quis ... sive notus iudici, sive etiam -us *eqs.*). Pis. 1 eos, quibus erat -us (VAL. MAX. 9, 4, 1 PLIN. epist. 6, 6, 4 *al.*). Deiot. 33 optimi viri nec tibi -i. rep. 1, 26 nos (*sc. Romani*) ... plurimis -issimi gentibus (*cf.* PLIN. nat. 4, 81). *al.* NEP. Them. 8, 6. OV. epist. 17, 132 -um nec me piscibus esse reor (*antea* norunt). LIV. 21, 43, 14 exercitu tirone ... -o adhuc duci suo ignorantique ducem (*cf.* OCTAVIA 29). 39, 12, 1 viciniae. SEN. contr. 2, 1, 26 -i servorum domino greges. contr. exc. 4, 6 matri. VAL. MAX. 8, 7 ext. 4 *Democritus* -us illi urbi vixit. SEN. Thy. 403 notus nimis omnibus, -us moritur sibi (APVL. Plat. 2, 16 AVG. civ. 1, 35 p. 51, 25 D.). epist. 66, 34 ille ... urbibus notus et populis, hic -us plerisque et obscurus (CVRT. 10, 7, 1 SVET. Aug. 94, 9). CVRT. 7, 2, 12. LVCAN. 7, 587 hosti. 8, 19 cunctis ... gentibus (*cf.* LAVS Pis. 235 populis). TAC. ann. 2, 88 *Arminius* Graecorum annalibus -us. AFRIC. dig. 28, 5, 47 (46) APVL. flor. 18 p. 91 TERT. anim. 31 p. 351, 13 *al.* VVLG. Gal. 1, 22 eram ... -us facie ecclesiis Iudaeae (ἀγνοούμενος). GREG. Tur. glor. mart. 103 p. 557, 34. *de animalibus*: CVRT. 8, 9, 9 -as ... aliis gentibus beluas. PLIN. nat. 29, 84 phalangium est Italiae -um. 30, 146.

c *seq. enunt. (cf. p. 324, 3. 71)*: *interr. indir.*: PAVL. dig. 23, 2, 10 postquam apertissime fuerit pater -us, ubi degit et an superstes sit. AMM. 19, 11, 11 -us ... dux esset an miles ... evasit. PRVD. psych. praef. 44 Melchisedec, qua stirpe, quis maioribus -us, uni cognitus tantum deo. *nota seq.* a: COMM. instr. 2, 1, 2 ⟨populus⟩ ... -us a nobis, ubi moretur. *inf.*: VITAE patr. 5, 5, 41 -us ... habere huiusmodi insidias astutiae (*nisi ad p. 324, 42 ref.; gr.* ἄπειρος).

2 *de rebus*: **a** *absol.* (*per enallagen pro gen. subi. vel obi.: infra l. 63. 70. 74*): PLAVT. Trin. 64 ego nunc si -am *rem* capiam, quid agam, nesciam (*opp.* nota;. CIC. orat. 211 LIV. 28, 44, 2 QVINT. inst. 7, 10, 17 *al. cf.* MIRAC. Theclae 3 p. 171, 18 -as rerum species). Trin. 768 -a facies, quae non visitata sit (LVCR. 4, 1004 -as f. atque ora. SIL. 11, 282). TER. Phorm. 548 locum (ACC. trag. 237. CAES. Gall. 4, 24, 2 *opp.* notissimis. OV. ars 3, 36 met. 4, 294 LIV. 10, 2, 12 *al.* PHAEDR. 1, 14, 2 SEN. dial. 3, 16, 2 CVRT. 6, 5, 18 QVINT. inst. 7 prooem. 3 FRONTIN. strat. 4, 2, 8 TAC. ann. 2, 39 AMM. 31, 6, 6. VVLG. II Macc. 2, 7 [ἄγνωστος]). CIC. dom. 57 causa (QVINT. inst. 7, 2, 37). rep. 1, 25 nova et -a ratio (FAV. EVL. p. 2, 3). 1, 29 terras (VERG. Aen. 5, 795 [*cf.* SERV. *et* CLAVD. DON. *ad l.*]. 9, 483 TIB. 1, 3, 3. 39 LIV. 1, 56, 6. 28, 35, 10 aliena atque -a t. [30, 32, 3]. MANIL. 1, 88. 4, 170 SEN. Tro. 294 PLIN. paneg. 56, 4 *al.*). rep. 3, 8 nec sit -a consuetudo tua (*cf.* STAT. silv. 2, 2, 53 usus). leg. 2, 25 caerimonias (*cf.* OV. met. 3, 530 sacra. TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 612, 17 sacramenta). 3, 26 *potestatem* (*opp.* cognita. SVET. Tib. 14, 2). de orat. 1, 177 ius applicationis (*cf.* QVINT. decl. 331 p. 301, 7). opt. gen. 7 Atticorum oratorum ipsa vis -a est, nota gloria (SEN. contr. 10, 5, 17). Att. 9, 5, 2 alter *dies* in volgus -us (*cf.* TERT. anim. 28 p. 347, 30 vulgo *et p. 323, 80*). PVBLIL. S 13 malum (LIV. 22, 53, 3 SEN. Med. 45 Phoen. 264). SALL. Iug. 99, 2 -o et horribili sonitu (*cf.* LIV. 26, 40, 10 clamor Romanus haudquaquam -us. SEN. Oed. 736 vocis [VAL. FL. 2, 241]. VVLG. Ezech. 3, 5 *et* 6 linguae [ἀλλοφώνους, ἀλλογλώσσους]. MART. CAP. 5, 425 vs. clangore). NEP. Dat. 3, 3 novitatem ornatus -amque formam. VERG. georg. 1, 50 -um (inmensum *var. l.*) ... aequor (VAL. FL. 2, 592). 3, 78 -o sese committere ponti (ponto *var. l.; cf.* SERV. *ad l.*). 3, 225 -is ... oris (PROP. 1, 20, 15 OV. epist. 9, 155 trist. 3, 3, 37 SIL. 14, 241 *al.*). Aen. 4, 312 domos (OV. fast. 3, 160. *cf.* met. 14, 250 tecta). 5, 871 harena (SERV. *ad l.*: peregrina, ante non visa. PROP. 3, 16, 29 OV. ars 1, 527 VAL. MAX. 1, 7 ext. 3. *cf.* VERG. Aen. 11, 866 -o camporum in pulvere [SVLP. SEV. dial. 3, 18, 3]. CORP. III 6618 [*litt. s. III*] detinet -o tristis harena solo). 7, 124 litora (SEN. dial. 11, 10, 2). 7, 137 adhuc -a ... flumina (OV. met. 4, 294 CVRT. 9, 9, 1. *cf.* CVRT. 8, 13, 25 amne [LVCAN. 10, 32 SIL. 1, 263 STAT. Theb. 7, 436]. MELA 3, 97 Nilum ... actum ... per invia et ideo -um [LVCAN. 10, 282]). 7, 167 veste (*cf.* MART. 12, 18, 17 toga). 8, 113 vias (*cf.* SERV. auct. *ad l.*). OV. rem. 578 LIV. 39, 45, 6 VAL. FL. 4, 371 VVLG. sap. 18, 3 [ἀγνώστου]. *cf.* LIV. 36, 19, 10 itinera [CVRT. 3, 13, 4]. GERM. 114 -ique maris cursus *erant* [*Arat. 110* χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα]. AMM. 31, 13, 8 tramites). 10, 48 undis (LVCAN. 6, 401. *cf.* OV. met. 1, 134 fluctibus [VAL. FL. 6, 482]). 11, 254 -a lacessere bella (= AVSON. 357, 5. *cf.* SERV. *et* CLAVD. DON. *ad l.*). 11, 527 planities (SERV. auct.: infrequentata [*sim.* CLAVD. DON. *ad l.*]. *cf.* LVCAN. 4, 733 campis [6, 276]). 11, 678 armis (SERV. *ad l.*: novis, inconsuetis. auct.: vel ignobilibus, id est non conspicuis. VAL. FL. 2, 554 STAT. Theb. 7, 135. *cf.* SIL. 7, 167 ensibus). *al.* HOR. epod. 3, 11 iuga. sat. 2, 3, 299 tergo. ars 275 -um tragicae genus ... Camenae (SVET. Nero 41, 2). SVLPICIA Tib. 3, 16, 6 toro (LYGD. 6, 60). PANEG. in Mess. 52 urbes (LIV. 5, 39, 3 MANIL. 4, 512 SEN. Med. 20 dial. 6, 25, 2 STAT. Theb. 2, 398 TAC. hist. 3, 20. *cf.* STAT. Theb. 2, 402 oppida). PROP. 1, 3, 20 -is cornibus Inachidos. 1, 5, 5 ignes (SEN. Phaedr. 293). 1, 17, 17 silvis (*cf.* OV. met. 3, 175 nemus [LVCAN. 9, 429]. *al.*). 1, 21, 8 manus (OV. met. 10, 119). 2, 5, 2 nequitia (OV. [*spur.*] am. 1, 13, 32). 2, 26ᵇ, 40 mari (LIV. 1, 56, 6 per -as ... terras, -iora m. LYGD. 6, 40 SEN. suas. 1, 10 SEN. benef. 7, 2, 6 *al.* MART. 7, 19, 2 TAC. Germ. 2. *cf.* SEN. Herc. O. 689 ponto [MANIL. 1, 76]. OCTAVIA 42 freta. STAT. Theb. 6, 19 trans alta -a). 4, 8, 34 Venere (*cf.* OV. am. 2, 1, 6 amore). AETNA 24 curas (VAL. FL. 7, 173). 143 profundi. OV. epist. 4, 37 artes (met. 8, 188. LIV. 21, 1, 2 *opp.* expertas. TAC. ann. 12, 12). met. 1, 88 -as ... hominum figuras. 2, 203 regionis (CVRT. 5, 4, 19 LVCAN. 7, 703 VAL. FL. 2, 43 QVINT. decl. 320 p. 256, 7 *al.*). 7, 155 somnus in -os oculos ... venit (*cf.* SEN. Med. 472 somno ... lumina -o dare. Tro. 440 -a . . quies). 14, 299 herbae

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(PLIN. nat. 22, 14 quamvis ignobiles -aeque. *al.*). 14, 366 carmine (*cf.* APVL. apol. 85 versus). Pont. 4, 9, 105 nec pietas -a mea est (trist. 5, 5, 59 LVCAN. 6, 495). trist. 3, 3, 3 orbis (EPICED. Drusi 457 COLVM. 1 praef. 8 LVCAN. 3, 310). *al.* LIV. 21, 19, 10 Saguntina clades -a est (29, 16, 4 [ignoratae *P*]). 38, 2, 14 per invia atque -as rupes (*cf.* SEN. nat. 6, 4, 1). MANIL. 3, 31 per ... -a ... nomina rerum (SEN. contr. 10 praef. 13 [*opp.* clari]. VAL. FL. 3, 426 PLIN. nat. 18, 160 IAVOL. dig. 34, 5, 28 [29] *al.*). *al.* VITR. 8, 3, 21 Arcadiā ... civitas est non -a Clitor (VVLG. act. 21, 39 Tharso [οὐκ ἀσήμου]). SEN. contr. 2, 1, 13. suas. 1, 1 sidera (LVCAN. 1, 526. *cf.* MART. CAP. 8, 808 vs. astro). CELS. 3, 25, 1 morbus (*opp.* frequentissimus). VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 sortis (SEN. Phaedr. 840 MART. CAP. 1, 21 vs.). PHAEDR. 3, 15, 5 onus. SEN. Ag. 862 lucis -ae (Herc. f. 814. *cf.* TERT. adv. Val. 14 p. 193, 15 lumen. CLAVD. carm. min. app. 21, 10 diem [DRAC. laud. dei 2, 124]. SEN. Herc. f. 943 nox). Oed. 444 nefas (SIL. 14, 92). benef. 2, 23, 2 beneficium. nat. 3, 19, 1 -o ante eam diem caelo. 4, 1, 1 fontis (MELA 2, 6. AVSON. 298, 29 fons -e ortu. *cf.* SIL. 6, 172 gurgitis. LVCAN. 10, 191 caput *Nili*). epist. 114, 10 verba (QVINT. inst. 7, 3, 13 *opp.* notis. *cf.* TAC. ann. 6, 1 vocabula [MART. CAP. 2, 203 *al.*]). *al.* LVCAN. 7, 867 nuda atque -a (ignava *var. l.*) iaceres, *Thessalia*. *al.* PLIN. nat. 2, 116 legem ... naturae non -am, etiamsi nondum percognitam (AMM. 30, 4, 12). 6, 174 litteris. 31, 71 aquae (32, 61. *cf.* VAL. FL. 4, 195 *al.*). *al.* VAL. FL. 5, 144 ferri (*cf.* 6, 131 metallis). 6, 535 formidine. SIL. 3, 597 Thylen. STAT. Theb. 1, 388 aulae. 8, 254 *al.* QVINT. inst. 8, 6, 74 vitia (*syn.* obscura). *al.* TAC. hist. 4, 40 -is adhuc moribus. 4, 42 -um adhuc ingenium. ann. 4, 69 notae -aeque aures. 13, 21 Silanam ... matrum affectus -os habere (MAECIAN. distrib. praef.). *al.* TERT. spect. 5. anim. 19 p. 331, 22 *infans* recusans -a cubilia (*syn.* extranea). *et al.* *neutr. pro subst. (add. gen. part. infra l. 44 sqq.)*: *sing.*: OV. ars 3, 397 quod latet, -umst: -i nulla cupido (*cf. l. 38*). LIV. 38, 26, 1 ne quid -i esset. TAC. Agr. 30 omne -um pro magnifico est (*cf. l. 40*). *plur.*: VERG. Aen. 2, 91 haud -a loquor (*cf.* HOR. ars 130 si proferres -a indictaque. MANIL. 2, 751 docuisse. AMM. 15, 9, 1 expediens. CORIPP. Ioh. 7, 397 non -a cano). OV. epist. 7, 117 adplicor -is (*cf.* SEN. dial. 11, 7, 3 -a peterent [*syn.* incognita]. nat. 3 praef. 10 quaerentem. epist. 94, 62). LIV. 44, 27, 13 -is, quae occulte acta erant (*cf.* PLIN. nat. 20, 1 TREB. Gall. 20, 1). MANIL. 5, 137 visendi -a cupido (*cf.* SEN. contr. 4 praef. 1 cognoscendi. SEN. dial. 8, 5, 1 noscendi). SEN. dial. 11, 6, 6 *mens* cogitationes suas in omnia nota atque -a dimittit (*cf.* 11, 10, 3 PLIN. nat. praef. 14 STAT. Ach. 1, 250 TAC. Agr. 32. *cf.* SVET. Tib. 66 -a et celata cuncta. TAC. hist. 2, 98 pleraque). SEN. epist. 82, 15 horremus -a (*cf.* 102, 26 obstipuisti inter -a *infans post partum*). TAC. Agr. 25. AVIEN. orb. terr. 1389 habitant -a locorum (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 6, 335 p. 553, 13 *quem pelagus* in litorum -a transvexerat. 10, 45 p. 297, 22 per -a pelagi). *al.*

b *add. dat.*: CIC. Cluent. 79 quod Oppianici non modo vita, sed etiam nomen ante illud tempus populo -um fuisset (Att. 16, 3, 5 CVRT. 3, 2, 9). Sull. 51 vetera mihi -a. Mil. 52 profectionis huius diem illi notum, reditum illius huic -um fuisse. Phil. 12, 1 nosse aliquod eius volnus, quod nobis -um esset, videbantur. rep. 2, 39 discriptio, si esset -a vobis, explicaretur a me. fin. 1, 5 mihi nulli satis eruditi videntur, quibus nostra -a sunt (off. 2, 8). Tusc. 1, 68. 2, 3 div. 2, 136. off. 3, 39 si id diis hominibusque futurum sit semper -um (COLVM. 3, 10, 10). Att. 5, 15, 1 ille tibi non -us cursus animi (*cf.* epist. 10, 25, 3 sententiam. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 3 sensus. *al.*). 5, 15, 3 diu mihi -a sunt ista omnia (epist. 11, 29, 3 TERT. ieiun. $11^{in.}$). 16, 16, 4 Buthrotia tibi causa -a non est (VAL. MAX. 7, 4, 5 QVINT. inst. 7, 2, 37. TAC. dial. 28 [*syn.* reconditas]). epist. 5, 15, 1 omnis amor tuus ... non ille quidem mihi -us *eqs.* (PS. SEN. mon. 101 animo [*opp.* insitum]. *cf.* LVCAN. 8, 398 Venus). 12, 29, 1 cui sit -a ... familiaritas (*cf.* TAC. hist. 1, 13 amicitia). *al.* CATVLL. 62, 40 flos ... -us pecori (*cf.* CLAVD. 15, 173). 68, 11 tibi ne mea sint -a incommoda. SALL. Iug. 103, 6 tum largitio multis -a erat. OV. ars 3, 346 -um hoc aliis ... opus (MART. 11, 78, 2 [*alio sensu*]. *cf.* OV. trist. 1, 1, 60 *liber*. IVV. 6, 454 -os ... mihi ... versus. 6, 637 carmen ... montibus -um Rutulis caeloque Latino). EPICED. Drusi 19 -um tibi ..., Romane, triumphum. LIV. 29, 32, 5 per anfractus montis -os sequentibus (*cf.* 31, 42, 8 CVRT. 4, 16, 11 *al.*). *al.* VITR. 9, 5, 4 stella Canopi, quae his regionibus est -a (SEN. nat. 7, 13, 1. *cf.* Germ. 63 Oceani tumidis -ae fluctibus Arctoe. 146 *ignes* vatibus -i priscis [*Arat. 146 ἀνωνυμίῃ φορέονται*]. SEN. Herc. O. 680 sidera). VAL. MAX. 2, 1, 5 vini usus olim Romanis feminis -us fuit (MELA 2, 21). 2, 5, 3. 4, 2, 2 *al.* PHAEDR. 5, 7, 25. SEN. Ag. 269 -a tibi sunt iura regnorum aut nova? (PLIN. epist. 2, 16, 2). Herc. f. 607 inaccessa omnibus, -a Phoebo ... obscura ... spatia (*cf.* 1224 LVCAN. 6, 516). Herc. O. 979 -um tibi ... orbem (LVCAN. 3, 247). 990 *al.* dial. 5, 2, 1 quibus *gentibus* ... circumscriptio -a est *eqs.* (*cf.* TAC. ann. 2, 2. 12, 11). 5, 20, 2 humano ... -a vestigio regio (*cf.* FIRM. math. 8, 21, 2 loca [VVLG. II Macc. 1, 19]. MART. 14, 100, 1 terra Catulli). *al.* CVRT. 9, 9, 10 -a vulgo freti natura erat (*v. p. 322, 40*). *al.* MELA 3, 92 sunt *populi*, quibus ... -us ignis fuit (*cf.* PLIN. nat. 6, 188). LVCAN. 6, 151. 10, 195. PLIN. nat. 2, 120 (*et* 4^r). STAT. Theb. 12, 496. QVINT. inst. 4, 1, 24 -a iudici lis est (6, 2, 3). IVV. 14, 187 peregrina -aque nobis ... purpura. TAC. ann. 2, 5. 14, 18

PLIN. paneg. 64, 1 FLOR. epit. 1, 26, 3 PS. TERT. adv. Iud. 7 p. 713, 27 Oe. AVSON. 147, 1 *al.* AMM. 15, 10, 1. *et al.*

c -um est *sim. c. enunt.* (*cf. l. 71. p. 322, 14*): *α inf. (v. l. 8. 10 sq.) vel acc. c. inf.*: CIC. off. 2, 23 multorum ... odiis nullas opes posse obsistere, si antea fuit -um, nuper est cognitum. BELL. Alex. 71, 7 nemini ... erat -um ... ad urbem Caesarem revocari (*cf.* PLIN. nat. 7, 75 sesquipedales gigni ... haud -um est. STAT. silv. 3, 3, 40 neque enim mihi flere parentem -um est. PLIN. epist. 3, 8, 3 si ... non fuerit -um *eqs.* [COD. Iust. 5, 37, 6 *a. 233. al.*]). CELS. 7, 7, 7^B ne -um sit esse difficilem *curationem*. SIL. 4, 193 cui fugere -um *est*. TAC. Germ. 26 faenus agitare et in usuras extendere -um. *nota*: COD. Iust. 7, 75, 5 (*a. 293*) -i iuris non est adversus eum ... creditoribus esse consultum. *β interr. indir.*: OV. fast. 6, 355 scilicet -um est, quae sit fortuna malorum. SEN. contr. 9, 1, 11 VAL. MAX. 3, 4 ext. 2 SEN. dial. 6, 1, 2. MELA 1, 71 -um, quam ob causam ... saxa dissiliunt. QVINT. inst. 6, 1, 41 nec -um, quid Glyconi ... acciderit. decl. 388 p. 434, 4. *γ* quod: VLP. dig. 40, 5, 24, 10 nec ... -um est, quod multa ... sint constituta (*cf.* COD. Iust. 5, 16, 6, 1 *a. 229*). COD. Iust. 6, 7, 1 (*a. 214*) non est -um, quod mulier ... libertum accusare non potest.

B *speciatim*: **1** *de genere et ordine i. q. ignobilis, humili loco natus, vilis*: a *de hominibus*: TER. Phorm. 751 anus deserta, egens, -a (*cf.* CIC. parad. 20 in muliere -a [*opp.* in aliqua generosa ac nobili virgine]). CIC. rep. 1, 1 M. ... Catoni, homini -o et novo (leg. 3, 35 [*opp.* nobili]. Brut. 242). HOR. sat. 1, 6, 6 naso suspendis adunco -os, ut me libertino patre natum (*cf.* 1, 6, 24 non minus -os generosis). 1, 6, 36 -a matre inhonestus. OV. met. 12, 600 per -os spargentem ... Achivos tela Parin (*syn.* plebis. *cf.* DICT. 3, 7 inter ceteram stragem -orum). LIV. 33, 41, 8 remigum ... militumque -ae turbae. SEN. clem. 1, 21, 4 civibus et -is atque humilibus (*opp.* reges). dial. 10, 20, 2 pro -issimis litigatoribus. SVET. Tib. 42, 2 -issimum quaesturae candidatum nobilissimis anteposuit. AMM. 26, 7, 16. b *de rebus*: HOR. sat. 1, 3, 108 -is perierunt mortibus illi. LIV. 2, 5, 6 a ceteris, velut ab -is capitibus, consulis liberi omnium in se averterant oculos (*cf.* VAL. FL. 6, 651 -um c. infletumque Monaesi). VELL. 2, 128, 3 C. Marium -ae originis. VAL. MAX. 9, 7, 2 neque oportere clarissimae familiae -as sordes inseri.

2 *de copia, magnitudine fere i. q. immensus* (*sc. presse pro 'adhuc -us, inauditus' sim.*): VERG. Aen. 1, 359 -um argenti pondus et auri (*cf.* SERV. *et* CLAVD. DON. *ad l.*). MART. epigr. 15, 5 -a spectandum mole leonem. AVSON. 419, 36 -as opes (*opp.* angustas).

II *active de eo qui non novit i. q. inscius*: **A** *absol.* (*semper fere de animantibus*): RHET. Her. 3, 6, 12 quoniam non apud -os laudemus, nos monendi causa pauca dicturos; aut si erunt -i, ut talem virum velint cognoscere, petemus (*cf.* CIC. Verr. II 5, 75 producere ad -os. Planc. 42 -is te iudicibus uti malle quam notis indicavisti). 4, 50, 63 ut -i, qui audient, ... putent *eqs.* CIC. epist. 5, 12, 7 illi artifices corporis simulacra -is nota faciebant. NEP. Ages. 8, 1 -i, faciem eius cum intuerentur, contemnebant (*opp.* qui ... noverant). PHAEDR. 1, 11, 2 -os fallit, notis est derisui (*cf.* AVIAN. fab. 5, 17). CVRT. 5, 12, 20 -i iumenta agebant. STAT. silv. 4, 2, 45 talem quoque barbarus hostis posset et -ae conspectum agnoscere gentes (ARNOB. nat. 1, 56 -is et usum nescientibus litterarum). PS. QVINT. decl. 6, 2 ne quis ... erret -us. 6, 23 nigrum cadaver et deforme etiam -is spectaculum. TAC. Agr. 43 finis vitae eius ... amicis tristis, extraneis etiam -isque non sine cura fuit (*cf.* ann. 2, 71 flebunt Germanicum etiam -i. AMBR. obit. Valent. 3). VLP. dig. 40, 1, 4, 2 si ab -o emptus sit *servus*. PORPH. Hor. carm. 2, 5, 22 suaviter hic hospites pro -is dicit, hoc est, qui ipsum puerum non nossent. COMM. apol. 16 multi ... bruti et -i, corde sopiti. AMM. 17, 4, 14 quod paene -us miserat Nilus (*sic interpr. Heraeus*). 28, 1, 33 serpens vulnere ⟨ig⟩noti (*em. Her.*) cuiusdam adtritus. VVLG. sap. 19, 13 -os non recipiebant advenas (τοὺς ἀγνοοῦντας ... παρόντας). CAEL. AVR. chron. 3, 2, 24 IORD. Get. 124. *nota de re* (*vix huc pertinet* PHAEDR. 1, 14, 2 *v. p. 322, 28*): OV. trist. 3, 8, 2 misit in -am ... rude semen humum *Triptolemus*.

B *c. cas.*: **1** *genet.* (*cf. et p. 320, 32*): NAEV. trag. 32 -ae iteris sumus (*cf.* NON. p. 124, 31: id est insciae). CALL. dig. 49, 14, 2, 7 non obesse errorem cuiquam, quod -us iuris sui ipse se detulerit.
2 *abl.*: VEN. FORT. carm. 6, 5, 111 pergo -a locis (*cf. Blomgren, Studia Fortunatiana 1933 p. 172*).

C *c. interr. indir.* (*cf. l. 13. p. 322, 14*): GREG. TVR. Iul. 32 p. 577, 32 stupentes illi et quid narraret -i.

structurae: *abl. limit.*: *l. 69. p. 321, 29. 57. 322, 10. 323, 17. abl. instr.*: *p. 321, 51.* *locat.*: *p. 320, 70.* ab: *p. 322, 18.* ex: PLIN. epist. 3, 8, 3. in *c. abl.*: *p. 320, 48* (*adde*: CELS. 3, 25, 1 PLIN. nat. 2, 121); *aliter* MART. CAP. 8, 810. ad: *p. 321, 24.* *gen.*: *l. 66.* *acc. c. inf.*: *l. 4.* *inf.*: *l. 3. p. 322, 19.* quod: *l. 17.* *interr. indir.*: *l. 13. 71. p. 322, 14.*

syn. et appos.: *ad I A*: alienus, barbarus, celatus, externus, extraneus, ignobilis, ignoratus, inaccessus (*adde* FVLG. aet. mund. p. 165, 28), inauditus, incertus, incognitus, incompertus (MART. CAP. 8, 831), indictus, inexpertus (*adde* PORPH. Hor. carm. 1, 5, 12), infrequentatus, latens, novus, obscurus, occultus, peregrinus, reconditus, ultramundanus. *ad I B*: humilis, novus. *ad II*: hospes, inscius.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

opp.: *ad I A*: agnitus, amicus, carus, clarus, cognitus (*adde* MACR. Sat. praef. 10), familiaris (SEN. nat. 2, 32, 4), expertus, frequens, illustris, magnus (VAL. MAX. 5, 9, 4. 9, 3. ext. praef.), nobilis, notus (*adde* SEN. Oed. 842 QVEROL. p. 6, 20). *ad I B*: generosus, nobilis. angustus. *ad II*: notus. *O. Prinz.*

ignucus *v.* eunuchus. **igrius** *v.* gyrus.

***īle,** -is *n. sg.* (*tantum Gramm. ut vid.* [*v. l. 22*]; *in usu est* īlia, -ium *n. pl. et* īlium, -ī, *n.*, *sero* īlia, -ae, *f.*). [*conferunt c. gr.* ἴλια· μόρια γυναικεῖα, ἴλιον· τὸ τῆς γυναικὸς ἐφήβαιον *Hes.*, *fort. polon.* jelito *'hira, intestinum' etc.*; *alii comparant gr.* ἰξύς *f. 'ilia'. J. B. H.*]. *scribitur* -eum: PELAGON. 38 -ea. THEOD. PRISC. log. 28 -eorum. VINDIC. gyn. p. 441ᵈ ylea (*cf.* GRAMM. suppl. 297, 20 per i litteram scribitur). hilia: VINDIC. gyn. p. 442¹ GLOSS. V 503, 25 (*cf. s. v.* hilla). *de origine*: PAVL. FEST. p. 81 exiles et -ia a tenuitate inarum (p. 104). ISID. orig. 4, 6, 14 (*derivat ab* ileus [*v. p. 326, 59*] *vel gr.* εἰλεῖν. *cf.* 11, 1, 100 -ium Graeco sermone appellatum, quod ibi nos obvolvamus. Gracce enim ili [*Heraeus i.* 'εἰλεῖν', ilios *codd.*] obvolvere dicitur). *de numero*: SERV. Aen. 7, 499 'hoc -e' et 'haec -ia' facit (ecl. 7, 26). CHAR. gramm. p. 118, 12 B. singularitate carent ... moenia, -ia (PROB. app. gramm. IV 196, 8). *sing. legitur*: CATVLL. 63, 5 -ei *disyll.* (MARCELL. med. 36, 49 *et* 72 -ii). SERV. Aen. -e *v. l. 19* (GLOSS. II 358, 2. TAB. devot. Audollent 135 B 7 ilae *i.* -ea ?). MARVLL. mim. 1 -io (CASS. FEL. 51 p. 131, 3 CAEL. AVR. chron. 5, 10, 100). MARCELL. med. 36, 73 -ium (CAEL. AVR. acut. 2, 14, 91 chron. 5, 10, 100. CHAR. gramm. p. 462, 12 B. ἡ λαγών = IDIOM. gramm. IV 583, 57. ISID. *l. 16.* EXC. Bob. *l. 41.* GLOSS. II 358, 2). *cf. l. 39 sq.* *de formis* (*cf. Neue-Wagener III³ 434. 442; quamquam formae non ambiguae tertiae decl. demum inde a* CELSO *leguntur, apertum est priscam flexionem* ilia -ium *fuisse, dein* ilia -iorum *et* ilium -ii; *cf. similia s.* moenia): *3. decl.*: ile: *v. l. 22.* ili: *v. infra l. 60.* ilia: *inde a* CATVLL. 11, 20 *saepe.* ilium: CAEL. AVR. diaet. pass. 35 et praecordiorum (151 -orum). CASS. FEL. 46 p. 116, 19 (-orum *p*). ilibus: CELS. 2, 7, 4 PLIN. nat. 26, 77. 27, 51 LVCAN. 4, 627 IVV. 5, 136 CLAVD. carm. min. 53, 81 PHYSIOGN. 5. 122 SIDON. epist. 1, 2, 3 carm. 2, 259. *2. decl.*: ilium: *v. l. 24.* ilei (-ii): *v. l. 21.* ilio: *v. l. 23.* iliorum: PELAGON. 33 VEG. mulom. 1, 34, 3 HESYCH. in lev. 7, 4 p. 858ᴬ CAEL. AVR. acut. 3, 17, 140 chron. 5, 3, 55 ISID. orig. 4, 7, 29 *al. cf. l. 32.* ili(i)s: CELS. 4, 1, 12 CHIRON 205. 672 (-is). *cf. l. 43.* *1. decl.*: iliam: CHIRON 392 *ter* (*infra* ilia ... cinguntur). iliā: CHIRON 141. 709 IORD. Get. 163. iliae: GLOSS. III 86, 6 lagones -ae. *de notione*: EXC. Bob. gramm. I 554, 17 -ium λαγών. GLOSS. λαγών, λαγόνες. λαπάρα ἢ τοῦ ἀνθρώπου. viscera. hiliis intestinis. *anglos.* V 365, 43 naensida. *legitur inde a* CATVLLO *l. 53. 56.* [*val.* iie, *ital. merid.* iggya, *francogall. vet.* illes. *M.-L.*] [*ex coni. dub.*: PRIAP. 68, 18 SEN. dial. 7, 7, 1 (illis *trad.*, hillis *al.*). MART. 10, 65, 10 (*Haupt*, filia *codd.*) *interpr. inc.*: LIB. col. I grom. p. 249 solus trigonus -ia iactat.]

A *arteriae a testiculis ad penem tendentes*: PLIN. nat. 11, 208 inter *vesicam* et alvum arteriae ad pubem tendentes, quae -ia appellantur. VINDIC. gyn. p. 442¹ renes ... recumbentes sunt ad -ia. VVLG. lev. 3, 4 renes cum adipe quo teguntur -ia (τὸ στέαρ ... τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων). 3, 15 cum reticulo, quod est super *renes* iuxta -ia. CATVLL. 11, 20 nullum amans vere, sed ... omnium -ia rumpens (80, 8 rupta. VERG. ecl. 7, 26 invidia rumpantur). MANIL. 2, 461 Virginis in propriam descendunt -ia sortem; Libra regit clunes et Scorpios inguine gaudet (4, 706). *meton.*: *de testiculis*: CATVLL. 63, 5 devolsit -ei (iletas *codd.*) acuto sibi pondera silice. *i. q. ova piscium*: HOR. sat. 2, 8, 30 -ia rhombi. *lusus verborum*: MARVLL. mim. 1 Hectorem imitaris: ab -io numquam recedis (SERV. Aen. 7, 499 adlusit ad civitatis nomen; nam 'ab -i' debuit dicere).

B *pars ventris inter coxas et pubem* (CELS. 4, 1, 13 inter coxas et pubem imo ventre posita sunt): 1 *spectatur magis exterior pars*: a *generatim* (*tam hominum quam bestiarum*): α *labore vexantur*: VERG. georg. 3, 507 *pecudes morbidae* ima ... longo -ia singultu tendunt (Aen. 9, 413 longis singultibus -ia pulsat. APVL. met. 4, 24 assiduis s. -ia quatiens. AMM. 30, 6, 6 singultus -ia crebrius pulsans). OV. ars 3, 285 nec sua perpetuo contendant -ia risu (PETRON. 24, 5 r. dissolvebat -ia sua). HOR. epist. 1, 1, 9 ne *equus* -ia ducat ([CHIRON 392 spissius ... lente. VEG. mulom. 2, 129, 1 spissis pulsibus ... lentis p.]. CHIRON 124 subducit [398. 146 introrsus. *cf.* 170]). COLVM. 10, 26 ne *labor* tendentibus -ia vellat. LVCAN. 4, 757 trahit -ia pulsus (PLIN. nat. 26, 29 iumentis ... tussientibus ... -ia ... trahentibus. *cf.* PELAGON. 33 tractus -iorum graves. 205). 3, 601 suspensa *erepentis* (SIL. 5, 255 nisu conantis. STAT. Theb. 6, 473 longi suspendunt -ia flatus). β *apud medicos*: CELS. 7, 18, 11 dolor ad inguina atque -ia pervenit (CAEL. AVR. acut. 3, 17, 140 -iorum. CASS. FEL. 46 p. 116, 19 renium ... et -ium. 51 p. 131, 3 iuxta umbilicum initians ... a sinistro -io). COLVM. 6, 30, 4 oleum ... supra -ia et renes infunditur. SER. SAMM. 402 quando lien tumido circumligat -ia vinclo. MARCELL. med. 36, 73 si ex eo -ium aut venter imus fricetur. CASS. FEL. 46 p. 118, 20 sub umbilico pubetenus pectinem vel utraque -ia cooperies. ORIBAS. syn. 5, 31, 6 lumbus et -ia fascianda sunt ([τὴν ὀσφύν]. 5, 31, 1 lumbos ... usque ad -ia [τὴν ὀσφὺν ἄχρι τῶν λαγόνων]). γ *alia*: OV. met. 3, 216 substricta ... -ia *canis* (GRATT. 271 adstricti succingant -ia ventres [SIDON. carm. 2, 259 succincta sub -bus alvus]. QVINT. inst. 8, 3, 10 adstricta. PHYSIOGN. 66 iuxta -ia angustiores sunt tamquam succincti. 122 -bus angustioribus. SIDON. epist. 1, 2, 3 in succinctis regnat vigor -bus). GRATT. 341 ima ... praecingant -ia cultro (SEN. Ag. 764 vestis ... cingit -ia. Herc. f. 543 religans -ia balteo. STAT. Theb. 9, 692 pallam ... collectus in -ia vinclo. VVLG II reg. 20, 8 accinctus gladio dependente usque ad -ia [ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ]). LVCAN. 4, 627 *luctans adversarium* medium conpressis -bus artat (STAT. Theb. 1, 420 genu vacua -ia tundunt. 6, 889). VAL. FL. 4, 685 tauros ... detorquet in -ia *i. in latus* (STAT. Theb. 8, 720 flexus in -ia Tydeus). SIL. 7, 67 *fodere* -ia planta ... equi (STAT. silv. 5, 2, 115 *vexare* calce). b *speciatim*: MART. 10, 45, 4 costam rodere mavis, -ia ... cum tibi demus apri. IVV. 5, 136 vis ... ab ipsis -bus? (*aliter Bücheler, Rhein. Mus. 35, 393 = Kl. Schr. II 383*).

2 *spectatur magis interior pars*: a *proprie fere i. q. viscera*: α *sensu latiore*: *vulnerantur*: *saepe apud poetas*: VERG. Aen. 7, 499 perque uterum ... perque -ia venit harundo. 10, 777 *hasta* Antoren latus inter et -ia figit (VAL. FL. 6, 243). OV. met. 3, 67 totum descendit in -ia ferrum. 4, 734 ter quater exegit repetita per -ia ferrum. 12, 441 gladium ... in ima -ia demisi. 12, 340 decidit ... et ... ornum ... fregit suaque induit -ia fractae. 12, 486 in latus ensem obliquat longaque amplectitur -ia dextra. VAL. FL. 3, 105 SIL. 10, 252 STAT. Theb. 7, 594. *al.* *rarius in prosa oratione*: LIV. 42, 59, 3 equis ... -ia suffodere (CVRT. 4, 15, 15). RVF. FEST. 28, 3 per -ia ictus (IORD. Rom. 305 -ia percussus). β *sensu strictiore*: HOR. epod. 3, 4 o dura messorum -ia (*ālium edentium*)! OV. Ib. 169 trahet -ia vultur. CARM. epigr. 2063 (Corp. IV 4659) quisquis amat, repleat -ia. CORP. VI 32328, 78 haruspicatione ili⟨...⟩ (*lectio dubia*). b *translate i. q. cavum* (*vasorum*): IVVENC. 2, 140 vascula, quae ternis aperirent -ia metris (*cf. Ioh. 2, 6*).

deriv.: iliosus. *comp.*: inter-, subilia. *Bulhart.*

īleaticus, -a, -um. [*ab* ileus, *cf.* glaucom-, hepaticus *sim. J. B. H.*] *i. q. ilei morbo laborans*: CAEL. AVR. diaet. pass. 44 p. 230 ex quibus -um adprehendis? ex nimia inflatione intestinorum *eqs.*

[tormentilla **ileicon** GLOSS. III 595, 72. 629, 67. *an corrupt. pro* ileon? *cf. etiam formas p. 328, 50.* glec(h)on (*i.* γλήχων) *coni. Niedermann.*]

ileicus *v.* iliacus *p. 328, 50.*

de **īleōdīs** THEOD. PRISC. log. p. 125, 6 (*varr. ll.* iliodis, ileocis, ileon) *sec. gr.* εἰλεώδης (*abl. plur.*); *i. q. iliacis* (*sc. passionibus sive hominibus*).

***īleus,** (-os), -ī *m.*, εἰλεός. *hic illic scribitur* yl-, *e. g.* CHIRON 206. -ios (-ion): CHIRON 215 *al.* *nom.* -os: PLIN. nat. 30, 59 VEG. mulom. 1, 42, 2 MARCELL. med. 27, 83. 29, 3 CAEL. AVR. diaet. pass. 3 *al.* *acc.* -on: CELS. 2, 1, 8 MARCELL. med. 29, 1. 3. 11. 16 VINDIC. med. 31 p. 226, 10 *al.* *pro nom.*: CHIRON 206 CAEL. AVR. acut. exc. p. 479. *plur.*: PLIN. nat. 32, 101 THEOD. PRISC. log. 28 p. 125, 7. 16. *graecis litteris (in definitione)*: *e. g.* CELS. 4, 20, 1 Diocles Carystius tenuioris intestini morbum χορδαψόν, plenioris εἰλεόν nominavit; a plerisque video nunc illum priorem εἰλεόν (*cf. e. g. l. 64.* MARCELL. med. 29, 1), hunc κολικόν nominari. SCRIB. LARG. 116. 118 (*at* MARCELL. med. 29, 1. 3 *latinis litt.*). *de notione et etymol.* (*cf. l. 64 sqq.*): CHIRON 215 (= VEG. mulom. 1, 42, 2) -on dixerunt ab eo quod eorum qui hoc vitium patiuntur, intestina habent [aut] ex locis suis exclusa, quasi helices (helias *cod.*) faciunt. CASS. FEL. 51 p. 131, 16 -os ... distentio cum tortione simili torturae chordarum, unde nomen -os sive chordapsus accepit. ISID. orig. 4, 6, 14 -os dolor intestinarum, unde et ilia dicta sunt. Graece enim -os ... dicitur quod se intestinae prae dolore involvant. hi et turminosi dicuntur ab intestinorum tormento (*cf.* CAEL. AVR. acut. 3, 17, 138). GLOSS. -us tumor vel implicatio s⟨t⟩entinarum.

1 *de definitione* (*cf. l. 51. 55. sqq.*): CELS. 2, 1, 8 tenuioris intestini morbus quem -on nominant. PLIN. nat. 30, 59 gravissimum vitium alvi (apiu *vel* apii *codd.*) -os appellatur (*cf.* PLIN. med. 2, 11 p. 53, 10 *al.*). CHIRON 215 (*v. l. 55*). THEOD. PRISC. log. 28 CAEL. AVR. acut. 3, 17 ᵗⁱᵗ. 3, 17, 138 *al.* CASS. FEL. 51 p. 131, 16 -os ... sive chordapsus est acutissima et molesta cum abstinentia ventris ... distentio *eqs.* a *chordapso distinguitur* (*cf. l. 51*): CHIRON 206 in ventrem quae oriuntur genera doloris numero sunt XIII: cordapsus, -on *eqs.* VINDIC. med. 31 chordapson ... et -on fieri tumore generato dixit in ore coli argillosorum liquidorum humorum obtrusione. sed chordapson ⟨in⟩ inferiore osculo fieri dixit ..., -on vero in superiore osculo fieri (*cf.* CAEL. AVR. acut. 3, 17, 144 *sq.*; *ad rem Wellmann, Frgg. d. sikel. Ärzte p. 29 sqq.*). 2 *de signis*: CELS. 4, 20, 1 CHIRON 215. 231 (VEG. mulom. 1, 42, 2. 1, 48). VINDIC. med. 31 (*cf.* CAEL. AVR. acut. 3, 17, 140). THEOD. PRISC. log. 28 -orum, colicorum et strofu similis est omnibus doloris molestia, diversis attamen accidentibus separantur *eqs.* CAEL. AVR. diaet. pass. 3 cum febribus esse non possunt ... spasmos, -os *eqs.* (*sed v.* acut. exc. p. 479). acut. exc. p. 717 CASS. FEL. 51 p. 131, 16 *sqq. al.* (*cf. etiam l. 35*).

3 *de medicamentis*: CELS. 4, 20, 2. PLIN. nat. 20, 52 Praxagoras *alium* ... contra -um in oleo et pulte *miscuit.* 20, 139. 150. 30, 55. 59

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(PLIN. med. 11 p. 53, 11 MARCELL. med. 27, 83 *al.*). 32, 101 SCRIB. LARG. 116 *sqq.* (MARCELL. med. 29, 1 *sqq.*). CHIRON 216 *sqq.* 231 (VEG. mulom. 1, 42, 3 *sqq.* 1, 48). MARCELL. med. 29, 11. 16 THEOD. PRISC. log. 29 CAEL. AVR. acut. 3, 17, 146 *sqq.* acut. exc. p. 718 ALEX. TRALL. 2, 110extr. ORIBAS. syn. 2 add. p. 842.

deriv.: ileaticus, ?ileicus, iliacus, ?iliodicus.

***īlex**, -icis *f.* [*orig. inc. J.*] *scribitur* ill- *in codd. recc., e. g.*: SEN. epist. 58, 2 *L s. IX/X., al. poster.; cf.* ISID. diff. 1, 316 illicem cum duobus ll significat inductorem; -em per unum l arborem indicat. yl-: *e. g.* SCHOL. Hor. carm. 4, 4, 59 *AV*. el- (*cf. l. 15 et formas Roman. infra l. 37*): elicem GREG. TVR. Franc. 3 p. 108, 13 (*v. Bonnet, Latin de Grég. 126*), *sed cf.* 5, 43 p. 236, 11 ilicem. GLOSS. elicis (*v. Meyer-Lübke, Wien. Stud. 25, 1903, 98*). ilicus?: *v. l. 35.* ilĕx: PRISC. gramm. II 322, 20. *de etymol.*: ISID. orig. 17, 7, 26 -x ab electo vocata; huius enim arboris fructum homines primum ad victum sibi elegerunt. HESYCH. ἴλαξ· ἡ πρῖνος ὡς Ῥωμαῖοι καὶ Μακεδόνες. *de genere et numero: masc., quod falso praecipitur* IDIOM. gen. gramm. IV 574, 59 (= CHAR. gramm. p. 451, 41 B.), *non legitur.* *plur. raro exstat; saepius sensu collectivo praesertim metri causa apud poetas sing. adhibetur (v. e. g.* OV. am. 3, 5, 3 creberrimus -e lucus; *cf. Norden ad Verg. Aen. 6, 180).* *ex Graeco versa: respondet saepissime* πρῖνος (*cf.* GLOSS. *l. 36 [v. Olck, PW. V 2040, 63] et* ITALA Dan. 13, 58 [Lucif. Athan. 2, 10 p. 166, 13] sub -e [ὑπὸ πρῖνον, VVLG. sub prino, *cf.* HIER. *l. 32*]. SERV. Aen. 7, 678 Praeneste ... dictus ἀπὸ τῶν πρίνων, id est ab -bus quae illic abundant), *rarius* δρῦς (*quo verbo et voces hebr.* אֵלָה אַלּוֹן *redduntur;* HIER. *vocabula hebr. tum verbis* 'vallis' *et* 'convallis' *tum verbo* 'terebinthi' *vertit; aliter ap.* ITIN. *p. 328, 27 sqq.*): ITALA iud. 4, 11 (Lugd.) ad -e (πρὸς δρῦν [*var. l.* ἕως δρυός], VVLG. usque ad vallem). iud. 6, 11 (Lugd.) sub -e (ἐπὶ τὴν δρῦν, VVLG. sub quercu). III reg. 13, 14 (Lucif. non conv. 3 p. 7, 27) sub arbore -is (ὑπὸ δρῦν, VVLG. subtus terebinthum). HIER. in Dan. 13, 58 nomina σχίνου καὶ πρίνου, quae Latini -em et lentiscum interpretantur (*cf.* in Ier. 1, 7, 2 p. 11, 8). VVLG. Is. 44, 14 succidit cedros, tulit -em et quercum (תִּרְזָה וְאַלּוֹן). GLOSS.L Corp. H 129 ilicus arbor est; folia modica; fructus sicut glandi modici. GLOSS. πρῖνος. δρῦς. *legitur inde ab* ENNIO. [*sard.* iliži; *it.* elce, *francog.* yeuse. *M.-L.*] [*dub. vel corrupt.*: PLIN. nat. 16, 120 COLVM. 11, 2, 99 DIOSC. 1, 98 (*v. s.* erica *vol. V 2 p. 776, 14*). PAPYR. Britann. 109 ilicis, *v. p. 328, 7.*]

1 *nomen arboris glandiferae (de re v. Blümner, Technol. II 261. 263. 285; fusius Olck, PW. V 2058 sqq.).* PLIN. *duo genera semper virentia distinguit, quorum alterum* (16, 19) *Quercus ilex L.* ('*Steineiche*') [**a**], *alterum* (16, 19. 32. 90) *Quercus coccifera L.* ('*Kermeseiche*') [**b**] *videtur esse.*

a *i. q. Quercus ilex L. speciesque eius (huc omnes quoque locos [praecipue poetarum] referendos putavi, quos ad b pertinere pro certo non habui)*: *α generatim*: (I) *praecepta de genere natura qualitate*: PLIN. nat. 16, 19 glandem quae proprie intellegitur, ferunt robur, quercus, ... -x *eqs.* (16, 20 glans utriusque [*sc. generis -um*] brevior et gracilior, quam Homerus aculon [*κ 242*] appellat eoque nomine a glande distinguit). 16, 20 -is duo genera. ex his in Italia folio non multum ab oleis distant milaces a quisbusdam Graecis dictae ...; masculas -es negant ferre (*de foliis cf. etiam* 13, 104. 16, 80 *al.*). 16, 73 montes amant ... buxus, -x (*cf.* 16, 74). 16, 34 sunt et qui *suberem* feminam -em vocent, atque ubi non nascitur -x, pro ea subere utantur *eqs.* 16, 95 neque -x, picea ... ullo flore exhilarantur. 16, 107 anniferae habentur. 16, 120. 245. 17, 89 stillicidia pinus quercus -is ponderosissima. *de ligni qualitate*: PLIN. nat. 16, 186. 206. 229 (*cf.* HOR. carm. 4, 4, 57). *de -bus laesis* 17, 236. (II) *exempla scriptorum*: ENN. ann. 188 exciditur -x. SISENNA hist. 8 vetus atque ingens erat arbor -x *eqs.* (PLIN. nat. 16, 237 vetustior ... urbe. SVET. Aug. 92, 2 [*cf.* HOR. epod. 2, 23 antiqua. SIL. 10, 532]). SALL. Iug. 93, 4 grandis -x (*cf.* PLIN. nat. 16, 242. APVL. met. 7, 24 vastissimae). VERAN. Macr. Sat. 3, 20, 2 felices arbores ... quercus aesculus -x *eqs.* VERG. ecl. 6, 54 -e sub nigra (georg. 3, 334 nigrum -bus crebris ... nemus [*cf.* OV. fast. 2, 165 densa niger -e lucus]. Aen. 9, 381 CVLEX 140 HOR. carm. 4, 4, 57 OV. epist. 12, 67 *saep.* SEN. Oed. 530 Thy. 654 CLAVD. 3, 337). 7, 1 sub arguta consederat -e (*cf.* Aen. 12, 702 coruscis ... fremit -bus). 9, 15 cava ... ab -e. georg. 3, 146 -busque virentem ... Alburnum (*cf.* OV. met. 1, 112. 11, 109 [*cf.* VERG. Aen. 5, 129 viridem ... frondenti ex -e metam constituit. OV. am. 2, 6, 49]). 4, 81 de concussa tantum pluit -e glandis *eqs.* (*cf.* OV. met. 7, 586 agitata). Aen. 6, 209 opaca -e (11, 851. *cf.* HOR. epist. 1, 16, 9 -x ... multa dominum iuvat umbra [*cf.* TIB. 2, 5, 27. CALP. ecl. 2, 12 umbrosa. STAT. Theb. 5, 600]. CALP. ecl. 5, 2 patula [NEMES. ecl. 3, 2]). *al.* HOR. epod. 10, 8 trementis -es. 15, 5. 16, 47 mella cava manant ex -e (*cf.* OV. met. 1, 112 de viridi stillabant -e mella. PRVD. cath. 11, 74 [*ad quam -is speciem versus pertineant, non liquet, cf. p. 328, 19 sqq. et Wagler, Die Eiche in alter u. neuer Zeit, Progr. Wurzen 1891 p. 36*]). carm. 3, 13, 14. OV. am. 3, 5, 3 creberrimus (*cf. l. 66*) -e lucus (*cf.* epist. 15, 54 frequens). ars 3, 149 ramosa. met. 10, 94 curvataque glandibus. 15, 396 (ilicet *Barth*) *al.* LVCAN. 3, 440 nodosa. PERS. 2, 24 sulpure discutitur. CALP. ecl. 3, 27 *al.* STAT. Theb. 4, 164. MART. 6, 64, 3 hirsuta ... sub -e (*cf.* FRONTO p. 154, 19 N. horridam). FRONTO p. 154, 13 N. fabulam ... de disceptatione vitis et arboris -is. AVIEN. Arat. 1780 AVSON. 396, 17 AMM. 17, 1, 9 CLAVD. 11, 10. 24, 313. *β de usu*: *caeduntur ad rogos exstruendos sim.*: ENN. ann. 188 (*v. p. 327, 60*). VERG. Aen. 4, 505. 6, 180 SEN. Herc. O. 1640 *al.* *in agricultura*: COLVM. 5, 8, 7 potest *olea* ... seri vel ubi arbutus aut -x steterant *eqs.* (PALLAD. 3, 18, 4). 7, 3, 23. *usus ligni*: PLIN. nat. 16, 206. 229—231 (*huc fortasse ref.* PAPYR. Britann. 109 *v. p. 327, 39*); *glandis pro alimento (v. vol. VI 2032, 7 sqq.) hominum*: SEN. nat. 3, 27, 5; *animalium*: HOR. epist. 1, 16, 9 COLVM. 7, 9, 6 (*v. et p. 332, 57. 67*). MART. 7, 27, 1 (*v. l. 33*); *frondis pro corona civica*: GELL. 5, 16, 12 (*v. et p. 332, 51. 63*). *in medicina* (*v. et infra l. 24 et p. 330, 7*): PLIN. nat. 24, 7 CHIRON 430.

b *i. q. Quercus coccifera L. generaque similia*: *α generatim de natura eius*: PLIN. nat. 16, 19 in provinciis aquifoliae sunt -es *eqs.* (*cf.* 16, 90 *et* AVIEN. Arat. 1851 capra ... ⟨s⟩pinis -is atrae ... inhiat). 16, 32 omnes ... has eius (*i. e. roboris*) dotes -x solo provocat cocco. granum hoc ... parvae aquifoliae -is. *de foliis et glandibus -um generatim v. etiam p. 327, 48 sqq.* *β de usu*: *pabulum apium*: COLVM. 9, 4, 2 minor -x. nam prolixior ab omnibus improbatur (PALLAD. 1, 37, 2). *itaque huc fortasse refer.* VERG. georg. 2, 452 apes examina condunt ... vitiosae ... -is alvo (CLAVD. rapt. Pros. 2, 109 plena favis [*cf. etiam p. 327, 76*]). *folia huius minoris speciei a bubus respuuntur, a capris desiderantur, v. l. 15 et p. 332, 55.* *usus cocci in medicina*: PLIN. nat. 24, 8.

c *apud Eccl.* -x *pro illa terebintho Mamrei legitur. apud quam Abraham deum vidit (gen. 18, 1; hebr.* אֵלֹנֵי מַמְרֵא, LXX δρῦς, VVLG. convalle Mambre). ITIN. Theod. 5 p. 139, 18 inde usque Terebintum quod appellatur -x Mambre milia II (ITIN. Anton. Plac. rec. A 30 p. 178, 22). PACIAN. sim. carn. p. 116, 18 PRVD. ditt. 13 EVAGR. alterc. 2 p. 4, 3. GREG. TVR. Franc. 3 p. 108, 13 Abraham veneratur ad -em (*cf.* 5, 43 p. 236, 11). *inde ut formula*: SALV. gub. 1, 36 *deus est* sollicitus dum ad -em visitat.

2 *metonymice*: **a** *i. q. glans -is arboris*: MART. 7, 27, 1 aper ... -e multa iam piger (*cf.* 14, 71, 2 porcus ... -e pastus). **b** *i. q. pertica redemptoris ex -is ligno confecta*: MART. 14, 92, 1 puncta notis -x *eqs.*

deriv.: ilicetum, iliceus, ilicinus, ilign(e)us.

īliacus, -a, -um. [*ab* ileus, *cf.* coeliacus *sim. J. B. H.*] -eicus(?): *v. l. 50.* **1** *adi.*: *i. q. ad ilei morbum pertinens*: PS. HIPPOCR. epist. 5 hinc dysenteria oritur et -us morbus. CASS. FEL. 51 p. 134, 17 passionem (CAEL. AVR. acut. 3, 17, 171. 3, 21, 206 chron. 4, 3, 34). CAEL. AVR. acut. 3, 20, 195 dolore.

2 *subst.*: [**a** *m.* -us, -i *i. q. ilei morbus*(?): MISC. Tir. p. 51 pulvera mirabilis ... ad renium dolorem et ad hili⟨a⟩co ⟨calcu⟩lo et colice (*em. Moore, Archiv 10, 1898, 266; potius* ad ili⟨o⟩colo⟨n⟩ *Heraeus, cf. p. 332, 75*)]. **b** *f.* -a (*sc. passio*) *i. q. ilei morbus*: CASS. FEL. 51tit. ad colicam et -am. **c** -us, -i *i. q. ilei morbo laborans*: CAEL. AVR. acut. 3, 17, 173 is in -is ... potus quantitatem minuendam existimat. chron. 4, 7, 93 est autem passio aliquando continua, ut plerosque tamquam -eicos interficiat. 4, 8, 110 ab -eicis discernuntur qui lumbricorum tormento vexantur.

[**iliaria** PROB. app. gramm. IV 196, 6 (*cf.* PROB. nom. gramm. IV 208, 24 GRAMM. suppl. 92, 12. 96, 7) *corrupt. pro* Hilaria, *v. s.* hilaris.]
Brink.

īlicet *adv.* [*ex* ir(e) licet. *J. B. H.*] *scribitur in codd. hic illic* ill- (*exempla v. infra*). el- *vel* hil- *saepius ap.* GREG. TVR. (*cf. Bonnet, Le Lat. de Grég. p. 125*[6]*. 305 sq.*). *de origine*: DON. Ter. Ad. 450 ut 'videlicet' videre licet, sic et ... 'ilicet' ire licet. Phorm. 208 ilicet: per syncopam. SCHOL. Ter. p. 130, 5 ire licet *CEG*, vel: i, licet *D.* *de notione*: VARRO frg. Serv. Aen. 6, 216 corona, quae *in funere* tamdiu stabat ... quamdiu ... diceretur novissimum verbum 'ilicet' (*cf.* SERV. Aen. 6, 231), quod ire licet significat (DON. Ter. Eun. 54 'actum est' de iure translatum, 'ilicet' [ill- *TC*] de iudicio, 'peristi' de supplicio [*similiter*: Phorm. 208. SERV. auct. Aen. 2, 424 ilicet: confestim, mox. sane apud veteres 'ilicet' significabat sine dubio 'actum est'. origo autem significationis inde descendit: olim iudex ubi sententiam dixerat, si dare finem agendis rebus volebat, per praeconem dicebat 'ilicet', hoc est 'ire licet', id est 'acta et finita res est'. CLAVD. DON. Aen. 11, 468 p. 486, 5 EVGRAPH. Ter. Eun. 347]. *cf.* SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 54 p. 354 U. [*v. Studemund, Fleck. Jbb. 125, 1882, 55*]). PAVL. FEST. p. 104 ilicet, sine dubio. ROMAN. Char. gramm. p. 262, 9 B. ubi (*Verg. Aen. 2, 424; v. p. 329, 36*) Marcius Salutaris interiectionem ait esse graviter ingemescentis. nam et Terentius in Eunucho (*54; v. p. 329, 25*) *eqs.* nam et hic non est 'in loco' vel 'statim' vel 'continuo', sed pro eo quod est 'hem', ut sit 'hem peristi'. *v. et p. 329, 17 sqq. 329, 31 sqq. 329, 59 sqq.* GLOSS. confestim, ilico. GLOSS.L I Ansil. IL 29—30 actum est, (*Aen. 7, 583*) '-t infandum cuncti contra omina bellum'. II Abav. IL scilicet (Abol.). III Abstr. IL 3 interire (*pro* licet ire?) velociter. V Abba IL 3 ire licet. *al.* *inde a* PLAVTO; *specialia v. infra.* [*dub. interpr.*: AFRAN. com. 215 an tu eloquens -t? (*cf.* ROMAN. Char. gramm. p. 261, 2 B. ilicet pro 'nunc' Afranius in Materteris, cum ⟨qu⟩is balbum supra modum disserere conantem laudaret *eqs.* id est 'subito' vel 'extemplo'. *ad 3 refert Lindsay-Nohl, Die lat. Sprache 648*).
[Hafter]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

falso trad.: SIDON. epist. 1, 9, 8 (iub[eas] -t *codd., Luetjohann*; iubeo te, scilicet *Mohr* [*v. praef. p. XIV*]). *e coniect. dub.*: ENNOD. opusc. 3, 170 p. 375, 3 (*Hartel*; liceat *trad.*); *fals.*: OV. met. 15, 396 (*v. p. 327, 82*).]

(*cf. Mohr, Zu Apollinaris Sidonius, Progr. Bremerhaven 1886, 10; Mueller, De Apoll. Sid. latinitate, Diss. Halle 1888, 75; Bonnet, l. c. 305 sq.; Wackernagel, KZ. 33, 1895, 54; Lindsay, l. c. 648 sq.; Hey, Archiv 13, 1904, 210; Ernout, Mélanges P. Thomas, Brüssel 1930, 229 sqq.*)

1 *i. q. ire licet* (*nondum coaluerunt* PLAVT. Capt. 90 ire ... licet, Pseud. 1182 ire licebit [ilicebit *Studemund*]. *cf. Skutsch, Kl. Schr. 104*): PLAVT. Capt. 469 -t parasiticae arti maximam malam crucem (*cf. Lindsay p. 648*). Most. 847 ergo intro eo igitur sine perductore. :: -t. *dub.*: Truc. 592 dic ... me *illum* ... ut huc veniat ⟨ad me⟩ obsecrare. :: -t (*Leo*; obsecrat *trad.*; obsecrato. :: licet *Acidalius*).

2 *pertinet ad rem perditam vel desperatam: i. q.* 'actum est' (DON. Ter. Eun. 54 'ilicet' semper in fine rei transactae ponitur. Phorm. 208 semper 'ilicet' finem rei significat, ut 'actum est'. SERV. auct. Aen. 2, 424 [*cf. p. 328, 65*]. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 2, 424 p. 205, 4. 11, 468 p. 485, 31): PLAVT. Amph. 338 -t (ill- *trad.*): mandata eri perierunt una et Sosia. Cist. 685 perii[t], opinor. actum est, -t (illic et *VE*); me infelicem et scelestam (-t me *edd.*). Curc. 186 Epid. 685. Stich. 394 -t, iam (*A*, ilico et *P*) meo malost quod malevolentes gaudeant. TER. Ad. 791 (scilicet *vel* licet *var. l.*). Eun. 54 actumst, -t, peristi. 347 (scilicet *Σ*). Phorm. 208 hoc nihil est, Phaedria: -t. quid hic conterimus operam frustra? quin abeo? *speciatim: pertinet ad rem transactam*: TER. Haut. 974 quae istast pravitas ..., quod peccavi ego, id obesse huic? :: -t. ne te admisce: nemo accusat ... te.

3 *in dactylis* (*ion. a min. v. infra l. 51*) *i. q. ilico, statim, confestim* (ROMAN. Char. gramm. p. 261, 1 B. ubi [*Verg. Aen. 11, 468; v. infra l. 37*] Celsus 'nunc pro ilico, id est statim; antiqui pro eas licet'. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 418, 19 B. SERV. Aen. 2, 758 confestim. hoc significat [et] 'ilico'; sed metri ratione variantur [11, 468]. SERV. auct. Aen. 2, 424 [*v. p. 328, 65*]): *primo loco enuntiati*: VERG. Aen. 2, 424 -t obruimur numero. 2, 758 -t ignis ... summa ad fastigia ... volvitur. 7, 583. 11, 468. GRATT. 473 -t (ill- *trad.*) auxiliis fessum solabere corpus. VAL. FL. 2, 186 -t arrectae mentes. 3, 58. 3, 730. 4. 451 SIL. 1, 518 STAT. Theb. 1, 92. CLAVD. 1, 211 (ill- *FR*). 15, 472. carm. min. 31, 29 (ill- *EJ*). PAVL. NOL. carm. 15, 177 (elicet et *B*). 16, 72 (el- *B*). SIDON. carm. 2, 234. 2, 332. 5, 228. 5, 470. ALC. AVIT. carm. 4, 429 (ill- *LF*). 5, 40. 6, 560 (ill- *L*). CORIPP. Ioh. 1, 124. 2, 241. 3, 404. 6, 420. 8, 164 Iust. 2, 8. *secundo loco enunt.*: VERG. Aen. 8, 223 fugit -t ocior euro *Cacus* ([*imitatur* CORIPP. Ioh. 6, 593]. *post verbum ut etiam*: SIL. 6, 253 furit -t ira *serpens.* STAT. Theb. 5, 539. 6, 504 ruit [12, 450]. PAVL. NOL. carm. 19, 504 fit et -t obvius illi quidam homo. SIDON. carm. 5, 298. CORIPP. Ioh. 4, 61 oramus veniam. datur -t). STAT. Theb. 8, 298 geminas ergo -t aras ... texi imperat (*post nomen ut etiam*: AVIEN. Arat. 340 fraus -t [ill- *A*] et furor ... subit. CLAVD. carm. min. 25, 140). MART. CAP. 4, 424 (vers.) referam iussa pedem atque -t exorsa silebunt (*ion. a min.*). *in medio enuntiato*: SIL. 9, 28 tradant immo hosti revocatos -t enses *milites.* AVIEN. Arat. 1184 digna sed immodico merces stetit -t (ill- *trad.*) ausu. *in correlatione*: CLAVD. 3, 178 ut ... subrepsit in aulam, -t (ill- *PII*) ambitio nasci. *fortasse per abundantiam* (*cf. Bonnet p. 305 sq., Hey p. 210*): GREG. TVR. glor. mart. 23 p. 502, 14 ⟨i⟩licet (*suppl. Bonnet*) ubi infans primus intinctus fuerit, mox aqua reducitur (*cf. l. 69*).

4 *ad annectenda sequentia ponitur pro 'igitur'* (SERV. auct. Aen. 8, 223 [*v. supra l. 44*] potest 'ilicet' accipi pro 'igitur' aut 'continuo'. *cf. Mohr p. 10, Mueller p. 75, Bonnet p. 305 sq. nota collocationem infra l. 66*): SIDON. epist. 1, 5, 1 gaudeo te quid agam cupere cognoscere *eqs.* -t (ill- *L*) ... ordiar a secundis. 1, 9, 5. 2, 9, 4. 2, 14, 2. 4, 8, 4. 4, 22, 5. 5, 21. 6, 12, 9 igitur si mandati officii munia satis videor implesse, ex legato nuntius ero. -t scias volo *eqs.* 8, 5, 1 vivet -t, vivet in posterum nominis tui gloria. *cf.* carm. 15, 42 (ill- *P*). *in narrationibus* (*aliter Hey p. 210*): GREG. TVR. Franc. 10, 15 p. 424, 5 *abbatissa* tumultum sentiens ... ad sanctae crucis arcam se deportari poposcit *eqs.* -t (*corr. Bonnet p. 306*) ubi ingressi viri ... vagarentur per monasterium ..., repperierunt iacentem (glor. conf. 26 p. 764, 20. 54 p. 779, 21. 59 p. 782, 22 glor. mart. 71 p. 535, 26). glor. conf. 18 p. 757, 28 ferebat ... fama, duas ... virgines in loco illo quiescere. -t cum lumen ibi accensum ... saepius cerneretur, unus ... accedere ... non metuit (glor. mart. 87 p. 546, 35. *cf.* 9 p. 494, 13 [*suppl. Bonnet p. 306*]. 55 p. 526, 21). *Haffter.*

īlicētum, -i *n. ab* ilex. GLOSS. πρινών. genus arboris spinosi (*cf. p. 328, 13 sqq.*). *i. q. locus ilicibus consitus* (*de arbore ipsa*: *l. 76*): PAVL. FEST. p. 366 Tifata -a. MART. 4, 55, 23 (*v. Schulten, N. Jbb. kl. Alt. 31, 1913, 473*) sanctum Buradonis -um, per quod vel piger ambulat viator (*cf.* SIDON. carm. 9, 183 populis dedere aristas pastis Chaonium per -um). 12, 18, 20 surgentem focus excipit superba vicini strue cultus -i. [*it.* lecceto *M.-L.*].

īliceus, -a, -um *ab* ilex. PRISC. gramm. II 70, 12 'e' brevi ... ilignĕus (tamen et -us dicitur *eqs.*). *i. q. ilignus*: STAT. Theb. 6, 101 procumbunt ... -ae ... trabes (CORIPP. Iust. 4, 40). SIC. FLACC. grom. p. 102, 19 Th. palos pro terminis observant, alii -os, alii oleagineos *eqs.* AMM. 23, 4, 4 axes duo quernei vel -i. [*it.* leccio *M.-L.*].

īlicīnus, -a, -um *ab* ilex. *i. q. ilignus*: ACT. Arv. a. 87 II 55 in luco deae Diae, quod ramus ex arbore -a ob vetustatem deciderit, piaculum factum est *eqs.* PLIN. med. 3, 4 p. 77, 13 glans roborea ... duritias quas cacoethes vocant, et evocat et emendat; melius si sit -a (*cf.* PLIN. nat. 24, 7 iligna). SCHOL. Hor. app. sat. 2, 4, 40 iligna: -a. *Brink.*

ilicis *v. s.* erica.

***īlicō** *adv.* [*ex* *in-(s)locō, *v.* in *et* locus. *J. B. H.*] *de script.*: *scribitur* ill- *hic illic in codd. recc.* (*cf. Sommer, Handb.*[2] *259*[1]), *nusquam in titulis* (*v. p. 331, 33. 331, 72*); *cf. et* HIER. praef. Vulg. Dan. ilice ... -o. inl-: COD. Theod. 6, 35, 4 (*a. 321*). GRAMM. suppl. 297, 20 ilia, -o, itaque ... per 'i' litteram scribitur (*cf.* 300, 11). *de prosod.*: ilicŏ: *ap. scaenicos*: PLAVT. Cas. 721 *bis* (*per corrept. iamb.*); *in dactylis*: *inde a* IVVENCO *passim.* *de synalipha disputavit Bickel, Gnomon 8, 1932, 317.* *de orig.*: PAVL. FEST. p. 296 'sodes' 'si audes', uti 'sis' pro 'si vis', et '-o' pro 'in loco' (*cf.* FEST. p. 343 [*suppl.*]). NOT. Tir. 49, 40. *de notione*: DON. Ter. Andr. 514 '-o' quod Graeci dicunt αὐτόθεν, αὐτῇ, αὐτοῦ; nam loci significatio est, etiam brevitatem temporis notans. ISID. diff. 1, 193 (*de diff. inter* extemplo *et* -o). *v. etiam l. 40. 41 sq. 60 sqq. cf. Langen, Beitr. 157 sqq.; Hofmann, Umgangssprache 84; Ernout, Mélanges Thomas, Bruges 1930, 229 sqq.* *legitur inde a* NAEVIO *et* PLAVTO, *in dactylis* (*cf. etiam p. 329, 30*) *inde ab* IVVENCO. *frequentant* PLAVT. TER. PLIN. nat. APVL. AMM. HIER. epist. *al.*, *semel habent* CATO (*p. 331, 82*). SALL. LIV. (*in oratione*: *p. 331, 51*). VAL. MAX. PHAEDR. SEN. trag. *al.*; *deest omnino* (*cf. et l. 26*) VARRONI CAES. HOR. VITR. SEN. rhet. SEN. philos. (*cf. Axelson, Senecastudien 1933, 96*). PETRON. QVINT. *al.* [*falso trad.*: PLAVT. Most. 337. *var. lect.*: PLAVT. Cas. 769 (ilico *A*; in cubiculo *P* [*recte*]). Stich. 394 (*v. p. 329, 23*). TER. Eun. 622 (ilico *A* [*recte*]; incipit *Σ*). Haut. 1001 (*v. Jachmann, Die Gesch. d. Terenztextes 75*). CELS. 7, 5, 3[B] (ilico *J* [*Marx*]; duo *FVP* [*Daremberg*]). *suppl.*: FRONTO p. 218, 16 N. (ilic⟨o⟩ *Hauler. cf. p. 331, 11*). *dub. trad., emend., interpr.*: PLAVT. Cist. 650 (ibo *codd., Lindsay*; ilico ubi *Ussing*, ilico *Leo*). Merc. 17 (*v. s.* exilico). Mil. 328 (*v. Philologus 90, 1935, Beitr. aus d. Thes.-Arbeit*). 1030 TER. Hec. 367. TVRPIL. com. 105 (NON. 325 [*ad loc.*] -o: illo).]

1 *de loco*: *i. q. in (ipso) loco* (*cf.* ROMAN. Char. gramm. p. 261, 27 B. NON. p. 325 DON. Ter. Ad. 156): **a** *per se positum*: NAEV. carm. frg. 48 M. septimum decimum annum -o sedent. PLAVT. Bacch. 1140 -o ambae manete (Most. 887[a] CAECIL. com. 118. HEMINA hist. 9 et tum quo irent nesciebant, -o manserunt [*et bis ibid.*]. *cf. etiam infra l. 55*). ACC. trag. 374 -o, inquam, habitato, ⟨n⟩u[i]squam propius. *definitur locus* (*cf. infra l. 51. 54*): PLAVT. Bacch. 24 (frg.) qui *adulescens* -o errat intra muros civicos.

b *coniungitur cum adverbiis loci*: ENN. scaen. 349 nolite ... ad me adire, -o istic (*sc. consistite*), ne contagio ... obsit (PLAVT. Merc. 912 i. sta -o [istinc sat *trad.*]. Most. 1064 -o intra limen isti astate [*cf. etiam l. 47. 54*]). PLAVT. Rud. 266 -o hinc imus, ⟨h⟩aud longule ex hoc loco. 328 quid ... meliust, quam -o hic opperiar (Trin. 608 -o h. ante ostium [*v. Leo ad l. et cf. supra l. 47. 51*]. TER. Ad. 156 consiste). 836 illic astato -o. 878 ibidem -o manete (*cf. p. 156, 68*). *adde*: TER. Phorm. 88 in quo haec *puella* discebat ludo, exadvorsum (-so *A*) -o (*A*; ei loco *Σ*, loco *Gellii codd.*) tonstrina erat.

2 *de tempore*: *i. q. statim, confestim, sine mora*, παραχρῆμα (DOSITH. gramm. VII 409, 16 -o εὐθέως. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 418, 19 B. 441, 6. 444, 16. NON. p. 324 -o significat statim, mox. GLOSS. ἐξ αὐτῆς. αὐτίκα. GLOSS.[L] II Philox. IL 19 -o: παραχρῆμα, εὐθέως. III Abstr. HI 19 -o: statim vel confestim, sine mora. IV dub. Plac. I 6 -o: confestim, mox. V Aa I 63 -o: subito statim mox continuo [II Abav. IL 6 = V Abba IL 1]):

a *per se positum*: **α** *speciatim: apud scaenicos veteres coniungitur cum verbis standi, astandi accedente hic illic notione locali* (*cf. Langen, Beitr. 158*): PLAVT. Cas. 955 heus, sta -o, amator (Curc. 687 Merc. 866. 872. 887 Trin. 627 TER. Phorm. 195. *cf.* PLAVT. Trin. 1059 asta).

β *generalia* (*iuncturae notabiles*: et -o *p. 331, 18*, atque -o *p. 331, 10*, -oque *p. 331, 12*; *collocationes* [*cf. etiam p. 331, 56*]: *p. 331, 4 sq. 331, 21*): PLAVT. Amph. 714 te ... heri advenientem -o ... salutavi. Asin. 839 ne dixis istuc. :: ne sic fueris: -o ego non dixero. Capt. 506 rogo syngraphum. datur mi -o. dedi Tyndaro. Cist. 181 dicit ... eam *gnatam* se servo -o dedisse exponendam. Rud. 62 ipse hinc -o conscendit navem. Stich. 90 -o agite assidite. *saepe.* TER. Ad. 369 argentum adnumeravit -o (*subauditur notio localis*). Eun. 417 quid ille? :: mutus -o. 1012 -one credere ea quae dixi oportuit te? (CIC. Quinct. 48 -one ad praetorem ire convenit? [*syn.* continuo].). *saepe.* PACVV. trag. 235 regrediundum est -o. TVRPIL. com. 123 hortari nostros coepi -o, ut celerent lembum. AFRAN. com. 273 irridet me -o. 371 POMPON. Atell. 116. CIC. inv. 2, 2 Zeuxis -o quaesivit. Cluent. 37. or. frg. A II 5 deinde Pompulenum occisum esse; [*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-o Varenum vinctum adservatum *esse.* ac. 2, 125. Tusc. 2, 50 *Ulixes* incipit labi, deinde -o desinit. Att. 2, 12, 2 (*v. p. 156, 31*). CAEL. Cic. Att. 10, 9ᵃ, 1 (= epist. 8, 16, 1) exanimatus tuis litteris ... has ad te -o litteras scripsi (*de collocat. [v. etiam infra l. 46] cf.* epist. 8, 8, 2 magna -o fama surrexit). SALL. Iug. 108, 2 PHAEDR. app. 13, 18 SEN. Oed. 598. PLIN. nat. 21, 12 *Cleopatra* inductam custodiam bibere iussit -o expirantem. 24, 2 *tradunt* pomorum onera a iumentis statim sentiri, ac, nisi prius ostendantur iis, quamvis pauca portent, sudare -o (*cf.* APVL. met. 5, 21 HIER. epist. 54, 11, 1). 27, 12 *Aethiopis* eximie atque -o prodest. *saepe.* TAC. hist. 4, 34 ex quibus *captivis* unus ... clara voce gesta patefecit, confessus i[l]lic⟨o⟩ a Germanis. ann. 2, 8, 4. 13, 52. SVET. Iul. 82, 1 -oque Cimber Tillius ... accessit (APVL. met. 9, 1. 10, 5). *al.* FRONTO p. 229, 15 N. cuncti, quibus inrigaris *soporem,* -o fusi (*sic legit Hauler*) procumbent. *al.* IVLIAN. dig. 43, 16, 17 ideoque si te deiecero, -o tu me (*sc. deieceris*), deinde ego te (*sc. deiecero*), unde vi interdictum tibi utile erit (*interpol.?; v. Beseler, ZSSt. 45, 1925, 480*). *et al. ap.* ICT. (*v. V. i. R. et cf. Kalb, Juristenlatein² 80*). APVL. flor. 21 p. 101 retardant equum et -o in pedes desiliunt (met. 1, 7. *saepe.* LVCIF. Athan. 1, 18 p. 98, 17 AMM. 17, 9, 1 HIER. epist. 36, 1, 2 *al. et ap.* VVLG. IORD. COD. Iust.). met. 9, 41 nec defuit vicinus perfidus, qui nos -o occultari nuntiaret (*de collocat. cf. infra l. 56*). *saepe.* GARG. MART. med. 3 p. 137, 14 ITIN. Alex. 14 PANEG. 8 [5], 10, 2 *al.* IVVENC. 1, 434 IVST. 43, 3, 9 DON. vita Verg. p. 1, 9 Br. AVR. VICT. Caes. 19, 4 acceptis -o, quae acciderant (*cf.* AMM. 24, 6, 2 contextis -o pontibus. *al.*). *al. et legitur apud* OPTAT. LVCIF. FILASTR. AVSON. SYMM. epist. AMM. SCHOL. Cic. Bob. HEGES. (*vix recte Jones, Archiv 14, 1906, 252 ad* 1, 37, 6; *cf. Ios. bell. Iud. 1, 443*). HIER. VVLG. RVFIN. PAVL. NOL. epist. AVG. SVLP. SEV. MARCELL. med. ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele MART. CAP. COD. Theod. CONST. Sirmond. OROS. hist. CASSIAN. MARCELL. chron. II CAEL. AVR. SALV. SIDON. carm. epist. PAVL. PELL. IORD. GREG. TVR. COD. Iust. NOVELL. Iust. CORIPP. VITA Caes. Arel. PASS. coron. *in tit.*: EDICT. imp. Constanti de debit. (Corp. III 12134) 23 (*a. 305/6*) -o dir⟨igantur⟩ (*gr.* εὐθέως). *in conclusione* (*cf. Landgraf ad Cic. S. Rosc. 94*): CIC. fat. 28 nec, si omne enuntiatum aut verum aut falsum est, sequitur -o esse causas immutabiles ... quae prohibeant *eqs.*

b *in correlatione* (ubi ... ilico, ilico ... ubi *sim.*): *α seq.* -o: PLAVT. Amph. 216 haec ubi legati pertulere, Amphitruo castris -o producit ... exercitum (Cist. 137 u. ... primum [Men. 599. COD. Iust. 7, 43, 3 *a. 239*]. Curc. 81 ea *anus* ... extemplo u. ⟨ego⟩ ... conspersi fores, ... adesse me scit, aperit -o [*de struct. cf. infra l. 54. 65*]. 363 [*v. p. 332, 19*]. *al.* TER. Ad. 203 u. ... dixero ..., testes faciet -o. Haut. 616 dixi equidem, u. mi ostendisti, -o. *al. et apud* APVL. LVCIF. PACIAN. HEGES. [sicubi]. ARNOB. ad Greg. [adubi]). Amph. 865 quo⟨m⟩ extemplo adventum adporto, -o Amphitruo fio (Most. 136 *al.* CIC. rep. 1, 65 cum rex iniustus esse coepit, perit illud -o genus *rei publicae [de collocat. cf. supra l. 4 sq.]. et ap.* SVET. TERT. CLAVD. DON. Aen. COD. Theod. BOETH. COD. Iust.). Aul. 109 *argentum* si relinquo ..., omnes -o me suspicentur (MEN. 454 [nisi. *cf.* APVL. apol. 51]. *al.* TER. Eun. 740 *al.* TITIN. com. 43. LIV. 39, 15, 8 s. dixero ..., -o [*om.* ζ] necesse est exterreamini. *et ap.* PLIN. nat. VLP. APVL. HIER. VVLG. AVG. COD. Theod. [sin]. BOETH. COD. Iust. BENED. reg.). Cist. 139 postquam ... puellam ... accepit, -o ... peperit (176 *al.* TER. Hec. 376 p. aspexi, ... inquam et corripui -o me inde [*de structura cf. l. 41. 65*]. *al.* VAL. MAX. 4, 4, 6 quae p. senatus ... accepit, et agrum Atili -o [*del. Cornelissen*] colendum locari et alimenta ... praeberi ... iussit [*de collocat. cf. supra l. 21*]. *et ap.* APVL. HIER.). Epid. 176 quotiens sepulcrum vides, sacruficas -o (CAEL. AVR. chron. 4, 3, 49). Merc. 42 principio ⟨ut ex⟩ ephebis aetate exii[t] ..., amare ... coepi[t] ... meretricem -o ([*sic interpungit Thomsen, Pleonasmus b. Plaut. u. Ter. 187 sq.*]. Poen. 486 [*cf. Schmalz-Hofmann 758*]. *et ap.* APVL. PACIAN. IORD. [u. primum]. GREG. TVR.). Poen. 455 quoniam ..., ... -o. Pseud. 833 quando ..., ... -o (Stich. 202 *curiosi* q. quem auctionem facturum sciunt, adeunt, perquirunt ... -o [*de structura cf. supra l. 41. 54*]). Rud. 1131 prius quam ... aspexit, -o ... dixit. AFRAN. com. 5 simul limen intrabo, illi extrabunt -o (CIC. Mur. 22 s. atque ..., ... -o. *cf.* APVL. met. 2, 5). LVCIF. Athan. 2, 11 p. 168, 12 statim ut ..., -o. CLAVD. DON. Aen. 12, 380 p. 597, 3 mox ... ut ..., -o (IORD. Get. 126 m. ..., -o). ROMVL. fab. Aesop. ed. Thiele 80, 6 rec. gall. quae *ciconia* dum cum illa *ansere* ... exiret, -o accipiter supervenit (IORD. Get. 102. 136 CARM. epigr. 718, 2 [*s. VI extr.* = INSCR. christ. Diehl 1521, 2] GREG. M. in Ezech. 1, 1, 16 p. 793ᶜ). *anteced. abl. abs.*: PAVL. PELL. 248 hoc ... subtracto ... socio ..., -o me ... fratris discordia ... excepit.

β anteced. -o (*cf. etiam p. 332, 7*): PLAVT. Amph. 636 quin incommodi plus ... -o adsit, boni si optigit quid (Pseud. 1105). Bacch. 303 tristes -o, quom extemplo ... ire nos ... vident, subducunt lembum (Most. 694. BOETH. cons. 3, 4, 13 W. cum). Capt. 507 inde -o praevortor domum, postquam id actum est (VLP. dig. 33, 9, 1 [*aliter Jones, Archiv 14, 1906, 252*]. COD. Iust. 6, 29, 3, 1 [*a. 530*]). Cas. 822 malo maxumo suo ... -o, ubi tantillum peccassit (Pseud. 311. CATO or. frg. 17, 3 accessit -o alter [*amor*], u. alter [*cupido*] recessit). LVCIF. Athan. 2, 5 p. 155, 2 -o ..., ut (PAVL. NOL. epist. 13, 2 p. 85, 4 credas velim -o, u. agnoverim, scripsisse me [*fortasse ad c α referendum*]. 29, 5 p. 251, 13 [*fort. ad c α ref.*]. COD. Theod. 5, 1, 1 [*a. 321*]). ARNOB. ad Greg. 17 p. 414, 8 M. -o, dum.

c *iuncturae*: *α -o accedit ad coniunctiones (cf. Schmalz-Hofmann 759)*: *seq.* -o: PLAVT. Epid. 563 nam postquam audivi -o ex meo servo, illam esse captam, continuo argentum dedi (*cf. Thomsen, l. c. 167*). Pseud. 490 quor haec, tu ubi rescivisti -o, celata me sunt. *anteced.* -o (*cf. etiam p. 331, 84 sq.*): PLAVT. Stich. 557 adulescentem, qui -o ubi ille poscit, denegavit dare se ([*fortasse ad b β referendum*]. TER. Eun. 576 illa -o u. me accepit, laeta vero ad se abducit). LVCIF. reg. apost. 7 p. 53, 7 -o ut occupasti Italiam, ecclesiam eius temptasti vertere (AMM. 31, 11, 2 PS. AMBR. act. Seb. 14, 47 PAVL. NOL. epist. 16, 9 p. 123, 2 [*cf. etiam p. 331, 84 sq.*]. OROS. hist. 6, 16, 1 [= COMMENT. Lucan. 10 p. 317, 4]. ENNOD. opusc. 3, 86 p. 352, 26 [*cf. Dubois, La Latinité d'E. 471*]. GREG. M. epist. 9, 76 p. 94, 6). *nota*: -o ... atque *i. q.* 'simulatque': PANEG. 7 [6], 8, 2 -o enim a. ille terris fuerat exemptus, universus ... consensit exercitus (*cf. vol. II 1084, 79*).

β per pleonasmum ad adverbia temporalia: PLAVT. Curc. 363 ostium ubi conspexi, exinde me -o protinam dedi (*cf. Thomsen, l. c. 152 sq.*). APVL. met. 4, 3 sed -o mulier quaepiam ..., simul eum ... despexit, ... ad eum statim prosilit. 11, 18 confestim ... -o. CONC.ˢ I 3 vers. Tur. p. 186, 9 -o et repente (εὐθὺς καὶ παραχρῆμα). IORD. Get. 28 nec mora -o ad gentem Spalorum adveniunt (*cf. Werner, Die Latin. der Get. d. Iord. 1908, 115*).

γ ad substantiva certum quoddam tempus significantia (*ad ablat. absol. infra l. 31*): PLAVT. Epid. 324 scivi ... in principio -o nullam tibi esse ... copiam. TER. Haut. 214 *patres* aequom esse censent nos *adulescentes* a pueris -o nasci senes (PANEG. 6 [7], 4, 1 ab ipso fine pueritiae -o. COD. Iust. 3, 28, 36, 2 [*a. 531*] a morte testatoris -o. INST. Iust. 1, 12, 4 -o ab imperialibus codicillis praestitis). APVL. met. 11, 27 et -o deae matutinis perfectis salutationibus summo studio percontabar. INST. Iust. 1, 22.

comp.: *?* exilico. *Haffter.*

īligneus *v. l. 41.*

? **īligmos.** CHIRON 206 cordapsus ilion ⌊ilimgom⌋ (*vel* ilinigom; ilingon *Büch., i.* εἴλιγγον) *eqs.* *K. Hoppe, Veterinärhist. Mitteil. 14, 1934, 28* iligmon (*i. gr.* εἰλιγμόν) *scribit glossam ad praecedens* ilion *putans, quae in locum genuinae cuiusdam vocis ut* tympanites *irrepserit.*

īligneus, -a, -um *ab* ilex. -ĕ-: PRISC. gramm. II 70, 12 (*v. p. 329, 83*). -ineus (*cf.* abiegineus *sim., v. Stolz-Leumann⁵ 206*): QVEROL. p. 24, 8 -is foribus (*sic cod. opt. s. IX,* ilig(i)nis *rell.*). [*dub.*: CAECIL. com. 269 † advehuntur cum -a (iligna *Fleckeisen*) corona et chlamyde. *cf. etiam l. 59.*]

1 *i. q. ex ilicis arboris ligno aut foliis confectum*: CATO agr. 18, 9 subscudes -as. 31, 1 ad oleam cogendam ... fibulae unde fiant, aridae -ae *eqs.*, vectes -os *eqs.* COLVM. 11, 2, 92 *manubria* optima sunt -a (*cf. infra l. 64*). 12, 46, 6 *ad servanda mala granata* idem iubet Mago in urceo ... substernere scobem populneam vel -am. PLIN. nat. 19, 27 laboriose vellitur ... osseis -isve (*sic DFEH,* lign(e)isve *rell.*) conamentis. PAVL. FEST. p. 42 civicam coronam civis ... servatus in proelio dabat, quae erat ⟨i⟩lignea (*cf. p. 328, 10. l. 43. 63*). **2** *i. q. ad arborem ilicem pertinens*: CATO agr. 5, 7 stramenta si deerunt, frondem -am legito (*cf.* 37, 2. 54, 2. COLVM. 6, 3, 5. 6. 7 -a *frons* ... melior est *bubus* quernea, sed eius generis quod spinas non habet. nam id ... respuitur ... propter aculeos. 11, 2, 83). COLVM. 7, 6, 1. 9, 1, 5 *saltus* qui sunt feracissimi querneae glandis et -ae.

īlignus, -a, -um *ab* ilex. *de formatione*: SERV. georg. 1, 305 (*v. vol. VI 650, 35*). *saepius codd. variant inter* -us *et* iligneus. (*cf. et supra l. 43*).

1 *i. q. ex ilicis ligno aut foliis confectum*: TER. Ad. 585 lectulos ... -is (*A,* iligneis ς) pedibus faciundos dedit. VERG. georg. 3, 330 currentem -is potare canalibus undam. PLIN. nat. 16, 11 civica *corona* -a primum fuit (*cf. supra l. 51*). 16, 230 Hyginus manubria rusticis carpinea, -a, cerrea *fieri iubet.* ANTH. 99, 3 -i violarit terga caballi. CLAVD. 24, 323 haec clausa feruntur -is domibus. **2** *i. q. ad ilicem arborem pertinens*: HOR. sat. 2, 4, 40 -a (GLOSS. ilicis) nutritus glande ... aper (PLIN. nat. 16, 16. 25. 24, 7 PRVD. Symm. 2, 284). GRATT. 92 dentatas -o robore ... pedicas. PLIN. nat. 13, 98 ⟨i⟩ligna⟨e⟩ venae similitudo. 16, 92 bubus ... et ficulnea *folia* ⟨i⟩lignaque ... dantur.

ad vertiginosos quos **īlingiontas** appellant CASS. FEL. 1 p. 2, 4. *e gr.* ἰλιγγιῶντας.

īlingos *v.* iligmos.

īliocol⟨on⟩ debilitatio s⟨t⟩entines et vesicae GLOSS. III 601, 39. [*gr.* *εἰλεόκολον; *cf. Antidot. Berol. XV ed. Sigerist et p. 328, 45. Heraeus.*]

īliōdicus, -a, -um *ab* ileodes, *gr.* εἰλεώδης? *i. q. iliacus*: ALEX. TRALL. 2, 208 quibus *medicamentis* in -a passione scio me usum fuisse (ἐπὶ εἰλεῷ). [*fort. est* iliōticus, *cf.* coelioticus. *J. B. H.*]

īliōsus, -ī *m. ab* ilia (-ium), *cf.* biliosus *sim.* *i. q. ex ventre laborans*: PLIN. nat. 20, 26 Praxagoras *raphanos sativos* et -is dandos censet.

ilisirica *v.* iris. *Brink.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1. illā *adv. ab* ille. *de var. lect. v. p. 334, 62. ubique ante cons.* (*ante vocal. in pausa* TAC. hist. 5, 18 solidum -a et Gugernos ... parum intentos). *inde a* PLAVTO. NOT. Tir. 7, 84. [*dub. vel falso trad.*: Ov. fast. 6, 395 (*v. s.* ille). FRONTIN. strat. 2, 5, 21 (ille *var. l.*, ita *vulgo*).] *cf.* illatenus, postilla.

1 *de loco*: **a** *subest notio directionis*: *i. q. illa via*: PLAVT. Mil. 67 ambae *me oraverunt*, ut te hodie quasi pompam -a praeterducerem. MANIL. 1, 730 -a Solis equos ... isse. SEN. nat. 7, 21, 2 qua illum vena pabuli sui duxit, -a repit (PLIN. epist. 8, 8, 3 -a qua. *cf. l. 16. 26*). SCRIB. LARG. 173 locum morsum ... a serpente ... *non* pati cicatricem ducere, ut virus -a pertrahatur. PLIN. nat. 11, 176 *uvula arteriam* operit in epulando, spiritu et voce -a meante. TAC. hist. 3, 8 ne pervium -a *hostibus* foret. ann. 2, 17 incubuerat sagittariis, -a rupturus, ni *eqs.* *i. q. illuc*: MART. 11, 98, 19 sedeas licet *in tribunali aut sella curuli*, ascendet -a basiator atque -a. TERT. coron. 6 ne -a rapiamur, qua *diabolus* universam conditionem ... corrupit. SORAN. p. 97, 4 quae adposita sunt -a (*l*, illuc *h*).
b *interrogatur 'ubi'*: LIV. 3, 28, 8 hic instabat nova pugna; -a nihil remiserat prior. SEN. nat. 5, 16, 2 'una Eurusque Notusque ruunt *et* Africus' et qui locum -a (in illa rixa *al.*) non habuit Aquilo. TAC. Germ. 34 Oceanum -a temptavimus. hist. 5, 18 solidum -a *esse sc. extremo paludis.* PLIN. epist. 2, 17, 18 hac vel -a. 8, 20, 7 modo hac modo -a. VOPISC. quatt. tyr. 8, 2 (illi *Σ*). ITIN. Alex. 21[in.] ipse Hammonis sacrum ..., ut -a sibi opinio patris staret, ... contendit.

2 *de modo*: SEN. contr. 9, 4 (27), 22[extr.] facile tyrannidem effugissem -a, qua frater effugerat (*qui se praecipitavit*). SEN. epist. 71, 5 si ... virtutem adamaveris ..., quicquid -a contigerit, id tibi, qualecumque aliis videbitur, faustum felixque erit. QVINT. decl. 246 p. 8, 29 illa potione consumptum tota civitas ad rogum tulisset ... -a dicerent homines 'non tulissemus haec, si vixisset'. *Bulhart.*

2. ?illa (hilla? *Linds.*) σκώληξ κλ[ε]ίνης GLOSS.[L] II Philox. IL 14. *Hesych.* ἴληοι (εἰλύιος, ἐλειός) 'σκώληκες ἐν ταῖς δρυσί' *confert Buecheler in Thes. gloss. s. v.*

illabefactus, -a, -um *ab* in *et* labefactus. *i. q. non labefactus, inviolatus*: Ov. Pont. 4, 8, 10 adfinia vincula ..., quae semper maneant -a, precor. 4, 12, 30 concordia ... venit ad albentis -a comas.

***illābor,** -āpsus sum, -ī *ab* in *et* labi. *scribitur* -bsus: *e. g. l. 60 sq.* -psurus: *p. 334, 15.* *inde a* CIC.

I *proprie de motione corporali*: **A** *de animantibus i. q. incidere, (furtim) intrare, infundi, delabi sim.*: GERM. 276 Ledae thalamis qui -psus adulter ... volucer (STAT. Theb. 1, 602 CLAVD. 15, 226). SEN. benef. 6, 34, 3 qui per fores ... non intrat, sed -itur. STAT. Theb. 1, 294 regnis ... -psus opacis *Mercurius* (*cf.* 7, 6 medium rapido Borean -ere saltu. CLAVD. rapt. Pros. 3, 3 *Iris* colorato Zephyros -psa volatu. 3, 330 *Ceres* iugis -itur Aetnae). 10, 278 hunc ... -psum clipeo. 12, 112 tristibus -ens (*fere i. nixa*) famulis iterumque resurgens *Argia*. CLAVD. 24, 367 antemnis -itur (*i. implicatur*) ebria serpens. PAVL. NOL. carm. 17, 105 ibis -ens pelago iacenti. PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 45[B] cum -psus est in Mariam *filius* (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 140 p. 576[B] *et p. 334, 7*). *audacter*: LVCAN. 5, 281 (*de moriente*) coniugis -i lacrimis.

B *de rebus*: **1** *generatim i. q. incidere, inferri, delabi, irruere sim.*: CIC. nat. 2, 135 stomachus, quo primum -untur ea, quae accepta sunt ore. VERG. Aen. 2, 240 *machina* mediae ... -itur urbi. HOR. carm. 2, 17, 27 truncus -psus cerebro. 3, 3, 7 si fractus -atur orbis. SEN. nat. 3, 16, 4 hiatus, qui saepe -psas urbes receperunt. SIL. 14, 428 fervor per ... taedas -psus. STAT. Ach. 1, 138 tepet -entibus astris Pontus (*cf.* AVIEN. Arat. 1057 *Zodiacus* -ens pelago. 1623 -psum *Phoebum* [*cf. Arat. Phaen. 859* κατερχομένου]). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 2, 165 Palladium ... videbatur ponti -bsum. PRVD. cath. 4, 39 -psis (-bsis *A ut saepius*) dapibus (*cf.* 4, 87 escae. 5, 98 cibus). MART. CAP. 8, 838 Draco, qui inter utramque *Septentrionem* flexuosus -itur (*i. imminet*). EVSTATH. Bas. hex. 4, 4 p. 906[A] aer licet singulis corporibus sit -psus (διήρηται; *cf.* 8, 7 p. 954[A] per ... pectus). **2** *speciatim de liquidis i. q. influere, infundi*: SEN. dial. 6, 17, 3 -psum (in ipsum *A*) terris flumen *Alpheum.* LVCAN. 1, 475 qua Nar Tiberino -itur amni (*cf.* SIL. 4, 647. 8, 454 medios *fluvios Vmbriae* -itur *Tiberis*). PLIN. nat. 5, 113 -itur mari *Maeander* (TAC. hist. 5, 7). HIL. in Matth. 6, 6 pluviis -entibus (*cf.* AVIEN. orb. terr. 75 undis. 180 fluctu. PRVD. perist. 10, 1032 per frequentes mille rimarum vias -psus imber). AVIEN. ora 395 nostrum in orbem vis profundi -itur (*cf.* orb. terr. 173 unda lacunas. MEROB. pros. frg. 2 B 9 qua Salonas usque per anfractus terrae pronum pelagus -itur).

II *translate de infusione spirituali et figurali i. q. influere, (in animum) infundi, delabi*: **A** *generatim*: CIC. leg. 2, 39 pernicies -psa ⟨in⟩ civium animos. fin. 1, 39 quae *voluptas* quasi ... ad eos *sensus* cum suavitate afflueret et -retur (SIL. 15, 95. HIL. in Matth. 6, 6 blandarum et sensim -entium v. SYMM. epist. 4, 20, 1). SIL. 11, 400 -psos ... per viscera luxus. MIN. FEL. 26, 12 amorem ... -i pectoribus. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 176, 13 -psos ... curare languores. AVG. doctr. christ. 1, 13, 12 ut id, quod in animo gerimus, in audientis animum per aures carneas -atur (*cf.* MACR. somn. 2, 5, 13 BOETH. cons. 1, 4, 1). CASSIOD. in psalm. 17 div. in rorem misericordiae vox domini salvatoris -itur. GREG. TVR. glor. mart. 95 unum tantum murmur orationis caelo ab arcanis pectoris -batur. *nota: de sidere fere i. q. radios fundere*: AVIEN. Arat. 740 blandus ... -itur herbas Sirius. *de scriptore i. q. se insinuare, diffundi*: CASSIOD. inst. div. 28 p. 1143[A] Columella sexdecim libris per diversas agriculturae species ... -itur.

B *speciatim de inspiratione et descensione divina* (*cf. p. 333, 49; in invocatione l. 9. 12. 16. 18. 21*): VERG. Aen. 3, 89 da, pater, augurium atque animis -ere (GLOSS.[L] III Abstr. IN 131 infundere, influe[re]) nostris. GENNAD. dogm. 50 [83] daemones per energiam non credimus substantialiter -i animae *eqs.* PAVL. NOL. carm. 29, 3 tacito mea corda -ere flatu, *Felix.* HYMN. Ambros. I 7, 5 verusque sol -ere (AVG. in euang. Ioh. 19, 10 -entem cordibus nostris solem nostrum). PS. RVFIN. in Os. 6, 1 *deus* tribuendis copiis -atur instar imbris. PRVD. apoth. 58 deus -psurus in artus spiniferos (*sim.* 103). perist. 5, 565 paulisper huc -ere, *Vincenti.* cath. 7, 55 -psa terris ... veritas. psych. 818 hominis ... filius arce aetheris -psus. MART. CAP. 6, 574 ad proprium dignata -ere munus, *Pallas*, inspirans *eqs.* LEO M. serm. 75, 1 in apostolos ... spiritus sanctus -psus est. MAR. VICTOR aleth. 1, 214 caelo -psa patenti maiestas. ENNOD. dict. 2, 9 p. 432, 24 ad consecrationem operis tui plenus -ere, *domine.* GREG. M. moral. 17, 51 ad interna cordis ... -itur *hostis.*

structurae: *quaeritur 'quo'*: *dat.*: *passim inde a* VERG. (*v. p. 333, 54*). *acc.* (*cf. C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Akk. 137*): *l. 4. 12. p. 333, 44 sq. 68. 72. adde* PS. PROSP. carm. de prov. 227. ad: *l. 22. cf. p. 333, 78.* in *c. acc.*: *l. 15. 19. p. 333, 49. 72. 77. 83 sq. adde l. 16. p. 333, 53.* inter: *p. 333, 62.* usque: *p. 333, 73.* *'unde'*: *abl.*: *supra l. 17. 20.* ab: *supra l. 2.* *'qua via'*: per: *p. 333, 42. 65. 70. 73. 80. 83.* *'quam ad rem'*: *dat.*: *supra l. 14.* ad: *supra l. 18. 20.* *absol.*: *l. 12. p. 333, 56. 58. 61. 69. 79. 81.*

deriv.: illapsus.

illabōrātus, -a, -um *ab* in *et* laboratus. **1** *i. q. non cultus, inelaboratus, simplex*: *proprie*: SEN. epist. 90, 40 terra ipsa fertilior erat -a. QVINT. 12, 10, 79 (*in imag.*) fructus -i offerunt sese et omnia sponte proveniunt. *transl.*: SEN. epist. 75, 1 qualis sermo meus esset, si una ... ambularemus, -us et facilis (*opp.* accersitum, fictum. *cf.* QVINT. inst. 4, 1, 60 neque tamen deducta semper atque circumlita *debet esse oratio*, sed saepe simplici atque -ae similis). **2** *i. q. sine labore paratus, obvius*: QVINT. inst. 10, 1, 111 haec omnia, quae vix singula quisquam intentissima cura consequi posset, fluunt -a (*sc. in Ciceronis orationibus*). 12, 2, 2 scilicet ut ... virtutem ... obviam et -am ... habeamus. PANEG. 11 (3), 23, 2 nobis quoque, cum agrum non nostris manibus excolamus, haec -a nascuntur. AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 27 p. 1567, 49 etiam in paradiso noluit *hominem* ... deus pabula examussim -a suscipere. THEOD. PRISC. eup. faen. 4 simplicem curationis viam -amque. -um est, quod: BOETH. mus. 1, 1 p. 179, 2 -um est ..., quod sensum percipiendis sensilibus rebus adhibemus (*opp.* non obvium). **3** *neutr. pro adv.*: PS. VARRO sent. ed. Germann 117 ex -o maxima attingere desiderat omnis otiosus (149).

illabōriōsus, -a, -um *ab* in *et* laboriosus. GLOSS. II 222, 8 ἀκάματος, -us, indefe[n]⟨s⟩us. *i. q. non laboriosus*: CLAVD. MAM. anim. 3, 16, 10 p. 187, 21 sine hoste pugnare cassa contentio est et virium frustratio, quod ita erit inglorium ut -um (*CG*, laboriosum *rell.*).

illabōro, -āre *ab* in *et* laborare. *i. q. sudare, laborare in alqa re*: TAC. Germ. 46 (*de Fennis*) ingemere agris, -are domibus. EVGRAPH. Ter. Eun. 312 si talis haec res est, ubi omnes tuos cogitatus possis intendere et plurimum -are (*syn.* laborandum). *O. Prinz.*

illāc *adv. ab* ille. GLOSS. ἐκεῖσε. ἐκείνῃ ἐπίρρημα. *de accentu cf. Fraenkel, Iktus u. Akz. 273.* *ante vocal. locis 3* (-c) + *9* (hac ... -c *sim.*), *ante cons. 17* + *20.* *codd. variant inter* -c *et*: illa: PLAVT. Most 931. 1044 Persa 679 Truc. 248 Manil. 1, 730. 3, 309 CELS. 7, 7, 14[A] PLIN. epist. 2, 17, 18. 8, 20, 7 TERT. resurr. 34 p. 74, 18 IVL. VAL. 1, 9 p. 20, 5 (illac *E, Kroll*, illa *P*, aliter *T*). illi(c): CIC. Att. 7, 3, 5 OV. met. **4, 435** MANIL. 3, 309 PS. CYPR. aleat. 6. illuc: Ov. met. **4, 435**. AVG. anim. 4, 17, 25 huc atque illuc. illo(c): Ov. met. 8, 186 SEN. nat. 7, 21, 2. *legitur inde a* PLAVTO, *non post* AVG., *ut videtur, certe deesse apud* GREG. TVR. *dicit Bonnet.* NOT. Tir. 8, 95. [*ex coni.*: STAT. silv. 4, 4, 8 (ille *M*, illic *ς*)]. [*it. francogall.* là, *hisp.* allá. *M.-L.*] *cf.* illactenus, postillac.

A *de loco*: **1** *subest notio directionis*: **a** *i. q. illa via* (*cf.* GRAMM. suppl. 155, 18 ad locum: huc illuc ..., per locum: hac -c): PLAVT. Asin. 742 angiporto -c per hortum circumi⟨i⟩t (Merc. 1009. Most. 931 per posticum. 1044 Persa 679 Truc. 248). Cist. 679 utrum hac an -c iter institerit ([Rud. 213]. Cas. 968 hac iter faciundumst, nam -c lumbifragiumst obviam [LVCR. 6, 994]. PANEG. in Mess. 96 sive hac sive -c veniat. Ov. epist. 10, 83 *venient* aut hac aut ... -c. CHIRON 92 ne ... nec hac nec -c exire possit). Ov. met. 4, 435 est via ... descendunt -c (SEN. dial. 5, 15, 4). 8, 186 ibimus (MANIL. 1, 730). APVL. met. 6, 29 ITALA Luc. 19, 5 (cod. d). **b** *interrogatur 'quo'* (hac -c, hac atque -c *sim. v. s. v.* hac): LIV. 10, 27, 9 -c fuga ... vertit, ubi ...; hinc *Mars victoriam nobis ostendit.* TERT. adv. Val. 26[in.] animali ... inter materialem spiritalemque nutanti et -c

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

debito, qua plurimum adnuerit (*Iren. 1, 6, 1* ἐκεῖσε χωρεῖν, ὅπου ἂν *eqs.*). 2 *interrogatur* 'ubi' (hac atque -c *sim. v. s. v.* hac). *i. q. ibi, illic*: COM. pall. inc. 74[b] hic ager est, ubi stas. pone versum -c mare est (*cf.* TERT. adv. Val. 8 p. 185, 23 hac Sermo et Vita decuriam Aeonum simul fundunt, -c Homo et Ecclesia duos amplius. Ps. CYPR. aleat. 6[extr.] hic concrepat aleae sonus, -c silentio operatur incestus; hic ... illic *eqs.* AVG. serm. 6, 4, 5 -c *vocatur deus* hoc *sc.* '*sum*' et ecce hac aliud nomen 'ego sum deus Abraham'). CIC. Att. 7, 3, 5 omnis *malos* ... -c (*i. cum Caesare*) facere, ... hic (*i. in Pompei partibus*) omnia facere omnis, ne *eqs.* (*v. Müller ad l.*).

B *de modo*: TERT. idol. 13[extr.] sive hac sive -c, reus es confusionis. resurr. 34 p. 74, 18 hac an -c hominem perditio depostulet. *Bulhart.*

illacerābilis, -e *ab* in *et* lacerabilis. *quod lacerari nequit*: SIL. 5, 138 spolium, quod rege ... caeso capiti -e (*OV*, illetabile *L*) victor aptarat.

illacessītus, -a, -um *ab* in *et* lacessitus. *i. q. non lacessitus*: TAC. Agr. 20 civitates ... castellis ... circumdatae tanta ratione curaque, ut nulla ante Britanniae nova pars ⟨pariter⟩ -a transierit. Germ. 36 Cherusci nimiam ac marcentem diu pacem -i nutrierunt.

illacrimābilis, -e *ab* in *et* lacrimabilis. GLOSS. II 218, 10 ἀδάκρυτος, -is, infletus. 1 *active de eo, qui non lacrimat*: HOR. carm. 2, 14, 6 si trecenis ... plācas -em Plutona tauris. 2 *passive i. q. indefletus, indeploratus*: HOR. carm. 4, 9, 26 omnes -es urgentur ignotique longa nocte. AVSON. 253, 3 perpetuum mihi ver agit -is urna. HEGES. 1, 45, 10 neminem futurum in universa Iudaea ..., cui mors eius esset -is.

*illacrimo (-or: *l. 29*), -āvī, -ātum, -āre *ab* in *et* lacrimare. *depon.* -ari: CALL. dig. 1, 18, 19, 1; -atum: IVST. 11, 12, 6. *cf. infra l. 53. de formis contractis v. Neue-Wagener IV*[3] *p. 172; adde e. g.* LIV. 45, 4, 2 PLIN. epist. 3, 7, 13. GLOSS.[L] III Abstr. IN 139 -vit: in fletum erupit. *inde a* CIC.

I *proprie de affectu (fere de hominibus; de dis: infra l. 40. 59. 63; de bestiis: infra l. 57; de rebus: infra l. 49) i. q. in lacrimas effundi, deflere*: **A** *absol.*: CIC. Cato 27 *Milo Crotoniates* dicitur -ans ... dixisse *eqs.* (*cf.* VERG. Aen. 9, 303. 11, 29 PROP. 2, 1, 77 *al.*). HOR. sat. 2, 5, 103 si paullum potes -are, est gaudia prodentem voltum celare. SEN. Tro. 615 maeret, -at, gemit *Andromacha*. VAL. FL. 3, 716. SIL. 2, 676 arma viri ... imponit tumulo -ans *Tiburna*. 3, 440 supremum -ans *Hercules*. 5, 204 Venus. 6, 394. STAT. silv. 1, 2, 124 nec virides satis -are sorores *Heliades*. Theb. 3, 546 quid furtim -as (*PΣ*[1], lacrimas *ω*)? TAC. hist. 3, 84 laniata veste ... ducebatur *Vitellius*, multis increpantibus, nullo -ante. ANTH. 409, 2 -ans cineri munera mitte meo, *Corduba*. HIL. in psalm. 68, 12 Lazarum excitaturus -at *Iesus* (*cf. Vulg. Ioh. 11, 35* lacrimatus est). HEGES. 1, 36, 2 subito. PRVD. perist. 10, 707 minaces verberantium genas -asse (*cf.* ENNOD. epist. 2, 1, 1 p. 38, 11 lumina. VEN. FORT. carm. 4, 7, 1 oculi. *cf. infra l. 72. 78*). *add. abl. loci*: VERG. georg. 1, 480 maestum -at templis ebur aeraque sudant. STAT. silv. 5, 1, 163 anxius omnibus aris -at. *abl. modi*: SIL. 1, 604 talibus -ant ... querelis *legati*.

B *add. causa -andi*: 1 *dat.*: CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 21), 23 -a (*cf. Soph. Trach. 1070* οἴκτιρον) patris pestibus, miserere (*syn.* **flebunt**). **nat. deor. 3, 82** ***Socratis*** **morti -are (*P*, -ri *AVB*) soleo Platonem** legens (LIV. 40, 56, 6. TAC. ann. 14, 10 [morte *M*]. IVST. 11, 12, 6 [morte(m) *codd.*]. *cf.* TAC. ann. 12, 47 caedibus parentum). NEP. Alc. 6, 4 ut nemo tam ferus fuerit, quin eius casui -arit (casum lacr. *codd.*). OV. trist. 5, 8, 6 mala ... nostra, quibus possunt -are ferae. LIV. 45, 4, 2 sorti (-is *V*) humanae. SIL. 2, 476 -at ... nequiquam casibus urbis *Hercules*. 2, 619 sceleri. SVET. Vesp. 15 iustis suppliciis -vit etiam et ingemuit *Vespasianus*. CALL. dig. 1, 18, 19, 1 (*vix abl.*) neque precibus calamitosorum -ari *iudicem* oportet (*opp.* excandescere). PANEG. 8 (5), 7, 1 *regionibus*. AVSON. 220, 2 -ans bustis funeris ipsa (*sc. Virtus*) mei. 2 *abl.* (*cf. l. 60*): LIV. 25, 24, 11 Marcellus ... -asse dicitur partim gaudio (*cf. infra l. 69*) tantae perpetratae rei, partim vetusta gloria urbis. AMBR. exc. Sat. 1, 11 *dominus* nostro, non suo -vit adfectu (*seq.* lacrimavit in). 3 *acc.* (*cf.* ingemiscere *sim.*; *v. et supra l. 55*): AMBR. in psalm. 118 serm. 3, 8 Christus ... crucifixus -bat populum. 4 *praep.*: prae: HEGES. 1, 36, 2 ut prae gaudio (*cf. supra l. 64*) populum crederet -asse. in *c. abl.*: ENNOD. epist. 1, 14, 3 p. 25, 10 in cuius aegritudine quamvis cuncta -ret ecclesia. *adde* OROS. hist. 3, 20, 5 in relatu tanti mali ... numquid -vi oculis? pro: ENNOD. opusc. 2, 63 p. 307, 12 pro quo orbis -at. 5 *enunt.*: *acc. c. inf.*: TAC. ann. 2, 71 si quos ... invidia erga viventem movebat, -bunt quondam florentem ... cecidisse. AMBR. obit. Valent. 3. quod: PLIN. epist. 3, 7, 13 Xersen ... -asse, quod tot milibus tam brevis immineret occasus.

II *translate de stillicidio i. q. defluere, stillare* (*cf. supra l. 49*): CELS. 2, 6, 3 oculi ... lumen refugiunt et -ant (*cf. supra l. 48*). COLVM. 10, 25 fons -et putei non sede profunda. GARG. MART. med. 44 gummis gutta, quam persici truncus -at (*sim.* 52). AMBR. hex. 3, 15, 63 diversum ... lacrimarum genus virgulta ferularum ... quadam vi naturae secretioris -ant. CASSIOD. var. 12, 4, 5 distillat *uva* gemmis comparem liquorem, iucundum nescio quid -at.

syn.: distillare, flere, lacrimare, sudare. *opp.*: excandescere.

illacrimōsus, -a, -um *ab* in *et* lacrimosus. *i. q. indefletus*: AMM. 14, 11, 24 Barbatio ... damnatus ... Caesaris mānibus anima -o obitu parentavit. *O. Prinz.*

illāctenus *ab* illac *et* tenus. GELL. 16, 19, 11 navitas precum eius ... commiseritum esse -s (illatenus *X*), ut ei necem adferre ... temperarent *eqs.* *cf.* illatenus. *Bulhart.*

1. illacto, -ātum, -āre *ab* in *et* lactare. *i. q. lacte alere*: VEREC. in cant. 4, 2 populus ..., qui est in vulva ecclesiae et eius uberibus -tus (*ibid.* nutriuntur).

2. illacto *v.* illecto.

illaedibilis, -e *ab* in *et* laedere. *quod laedi nequit*: ISID. ord. creat. 10, 9 corpus ... immortale et invulnerabile et -e.

illaesibilis, -e *ab* in *et* laedere. *i. q. inviolabilis*: TERT. adv. Val. 27 p. 203, 23 Soter quidem permansit in Christo impassibilis, -is, inadprehensibilis. LACT. ira 17, 14 *ira* in deo esse non potest, quia -is est (*opp.* fragilis).

illaesio *v.* illisio.

illaesūrus, -a, -um. [*per analogiam ad* illaesus '*non laesus*' *adiectum. J. B. H.*] *qui non laedet*: DRAC. laud. dei 2, 177 Africus ... -us adest.

*illaesus, -a, -um *ab* in *et* laesus. *scribitur in codd. interdum* -les- *ut* SEN. dial. 1, 2, 6 *al.* inl-: INSCR. christ. Diehl 1781. *figura q. d. litotes: l. 79. p. 337, 4; pro subst.: l. 36. p. 337, 25.* *inde a* TIB. *et* OV. [*ex falsa coni.*: NAEV. trag. 18.]

I *proprie de integritate corporis et rerum corporearum*: **A** *generatim i. q. invulneratus, inoffensus, incolumis sim.*: 1 *de animantibus eorumque corporibus et membris*: TIB. 3, 9, 18 -us abibit ... aper. EPIST. Sapph. 168 -o corpore pressit aquas *Deucalion* (PLIN. epist. 6, 16, 20 [*syn.* integrum]. SVET. Claud. 16, 3. TERT. anim. 58 p. 395, 1 [*opp.* afflicto]. CLAVD. DON. Aen. 9, 490 p. 253, 24 [*opp.* lacerum]. AVG. pat. 8, 8 -o et intacto c.; *cf. l. 73. p. 337, 9*). OV. fast. 6, 499 excipit -os (*sc. Inonem et Melicertem*) Panope. met. 12, 489 artus (*syn.* inperfossus, incruentatus). SEN. epist. 66, 25 ut magis diligas integrum omnibus membris et -um *virum* quam debilem aut luscum. PLIN. nat. 15, 136 gallinam (*cf.* PALLAD. 1, 26, 2 *turdi*). 23, 56 *homo* sentiebat ictum *aspidis*, alias -o similis. SIL. 5, 125 ad moenia Romae -us contendat iter *Poenus*? (*cf.* SALV. gub. 7, 53 *gentes* -ae a nobis ... cuncta vastaverunt. CORIPP. Ioh. 6, 393 gens ... multos ... -a per annos). 13, 14 miles ... -e. STAT. Theb. 12, 38 quibus est -a domus (*i. familia*; *cf. infra l. 60*). 12, 257 -as si reddis coniugis umbras. MART. 14, 200, 2 leporem. FIRM. math. 1, 9, 1 ille occasum patitur -us. HIL. in Matth. 16, 2 integer et -us ... evadit *Ionas*. VEG. mil. 3, 24 p. 118, 8 absque vulneribus *beluae* capiebantur ⌊-ae⌋ (*secl. Lang*). VVLG. sap. 19, 6 ut pueri tui custodirentur -i (ἀβλαβεῖς). II Macc. 12, 25 -um (*cf. gr.* ἀπημάντους) eum dimiserunt. CLAVD. 21, 344 cultoribus. AVG. civ. 1, 3 p. 8, 20 D. propter eum *Christum* -i ab hostibus fuerant. 1, 6 p. 11, 9 D. ut quisquis ad ... templum fugisset, haberetur -us (*i. inviolabilis*; *cf.* DRAC. Romul. 5, 143). gest. Pelag. 14, 32 p. 87, 12 manu. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 9 p. 100, 13 -a facies (*syn.* non laesa). *al.* *in imag.*: PASS. Paul. 10 ut valeatis ab igne ... orbi superventuro salvi et -i permanere.

2 *de rebus*: SEN. nat. 2, 26, 5 rupes ... partim -ae ..., partim exesae. 2, 31, 1 loculis integris et -is (*syn.* inviolato. *cf.* OPTAT. 2, 19 p. 54, 7 *ampulla chrismatis*). LVCAN. 9, 347 pars ratium ... -a (*cf.* AVIEN. carm. ad Flav. 7. CLAVD. DON. Aen. 10, 300 p. 332, 20 *syn.* innocuae). STAT. silv. 2, 3, 50 senecta. Theb. 6, 99 brumae ... -a cupressus. MART. 1, 6, 2 (*de Ganymede*) -um timidis unguibus haesit onus. 7, 2, 7 *lorica*. PAVL. coll. Mos. 10, 9, 1 -is extrinsecus horreis. SER. SAMM. 481 -a haec *virga* ferro terraque intacta geratur. IVVENC. 1, 718 illa domus pluviis ventisque -a manebit (*cf. supra l. 40*). PALLAD. 1, 19, 3 cetera *frumenta* -a durabunt (*cf.* 7, 9 semina). 3, 25, 18 mela (*cf.* 10, 27 uvas. *al.*). 12, 7, 12 radix ... integra et -a. OPTAT. 7, 1 p. 166, 23 membranae aut libri ... debent -a servari (*cf. p. 337, 22*). PRVD. perist. 1, 109 rapinam (*syn.* salva). SVLP. SEV. dial. 2, 10, 4 pars cetera pratorum, quae manebat -a (*i. non depasta*). CARM. de pond. 134 -o quod dis erat ... dicatum. CASSIOD. in psalm. 129, 1 venter ... reddidit pabulum -um (*i. inconfectum*), non solita iniuria decoctionis absumptum. COD. Iust. 1, 27, 1, 8 (*a. 534*) provincias ... firmas et -as. INSCR. christ. Diehl 1781 (*Romae*) catenas. *al.*

B *speciatim*: 1 *de valetudine i. q. sanus, salvus*: OV. met. 2, 826 -as vitiatis addere partes. SEN. dial. 6, 22, 2 tot morbos ita evadere, ut ... -um perferret formae decus. MART. 9, 90, 14 -um iuvenem. TAC. ann. 6, 26 integro statu, corpore -o moriendi consilium cepit. SVET. Tib. 68, 4 valetudine prosperrima ..., prope -a. FRONTO p. 79, 26 N. quom te salvom et -um dei praestiterunt. CAEL. AVR. acut. 3, 21, 217 viribus. 2 *de statu vel poena i. q. impunitus, indemnis*: TAC. hist. 1, 73 *Crispinilla* apud Galbam ... -a. TERT. apol. 27, 2 -i abire (AMM. 29, 2, 17. MIRAC. Steph. 2, 5, 1 *syn.* absoluto). CYPR. GALL. iud. 136 nec tamen -a procedunt facta. CASSIOD. in psalm. 118, 137 si peccator iugiter floreret -us. COD. Iust. 12, 37, 16, 4[a] milites ... indemnes ... atque -os. 3 *de quantitate i. q. intactus, totus*: TER. MAVR. 2830 -um revocabit *versus* hexametrum. COD. Theod. 12, 3, 2 pr. possessionem. COD. Iust. 1, 2, 14, 2 (*a. 470*) patrimonium (*syn.* intacta).

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

II *translate de integritate animi et rerum incorporearum*: A *de hominibus i. q. dolore vacuus, incorruptus sim*: SEN. epist. 9, 19 quanto hic mirabilior vir, qui per ferrum et ruinas et ignes -us et indemnis evasit. rem. fort. 16, 9 neminem -um fata transmittunt (*cf.* TERT. anim. 58 p. 395, 10 *anima* et in carne et -a si velit dolet et laesa si velit gaudet). SIL. 13, 536 Cereris iustissima turba ... fraudum -a veneno (*cf.* RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 31, 4 nos -os [ἀνεπηρεάστους] ab omni fraude servari). 17, 31 -i (*i. casti*) ... corporis (*cf. p. 336, 28. 73*). HIL. syn. 2 gratulatus sum ... incontaminatos vos et -os ab omni contagio ... haereseos perstitisse (92. *cf.* CONC.^{S} I 5 p. 170, 14 a peccatorum iaculis -um ... et integrum).
B *de rebus i. q. inviolatus, incolumis, purus*: SEN. dial. 1, 2, 6 felicitas. TAC. hist. 1, 30 fides famaque -a ... mansit. ann. 3, 34 coniugia. CALL. dig. 50, 13, 5, 1 existimatio est dignitatis -ae status (ARNOB. nat. 5, 41. *cf.* VLP. dig. 3, 3, 25 -a existimatione). APVL. Plat. 2, 17 -is potioribus *rebus*, quae ad ipsam attinent animam. TERT. adv. Marc. 1, 19 p. 315, 8 evangelii ... pacem, quam retro -am et inconcussam ... ratio servavit. CYPR. GALL. deut. 14 amore. CYPR. hab. virg. 22 duret solida et -a virginitas (OPTAT. 6, 4 p. 150, 20 AVG. serm. 191, 1, 2 *al. cf.* HIER. epist. 54, 1, 1 -o pudicitiae nomine. PAVL. PELL. 323 pudore). ANTH. 418, 6 -um semper carmina nomen habent (*cf.* PRVD. c. Symm. 1, 648 -us maneat liber). HIL. syn. 2 -am imperturbatamque constantiam (*cf.* SALV. eccl. 2, 63 perseverantiam). 39 intemeratae et -ae fidei. COD. Theod. 2, 19, 2 disciplinam -am inoffensamque servasse. *al.* *neutr. pl.*: SIDON. epist. 1, 10, 1 statuistis de amicitia mea vel praesumere tuta vel -a credere.
structurae: *dat.*: *p. 336, 56.* ab: *l. 10. 11. p. 336, 38. 47. 51. adde* GREG. M. moral. 30, 59. *abl.*: *l. 7. p. 336, 59 sq.; aliter p. 336, 34.*
syn. et appos.: imperfossus, imperturbatus, incolumis, inconcussus, incontaminatus, incruentatus, indemnis, innocuus, inoffensus, intactus, integer (*adde* COD. Iust. 1, 27, 2, 4^{b}), intemeratus, inviolatus (*adde* BOETH. cons. 2, 4, 4 W.), salvus, solidus. *opp.*: afflictus, corruptus, exesus, lacer, laesus, vitiatus, vulneratus (IORD. Get. 205).

illaetābilis, -e *ab* in *et* laetabilis. GLOSS. ἀχαρής. GLOSS.^{L} III Abstr. IN 135 -is: semper tristis (*cf.* III Abol. IN 157). *vox a* VERG. *ad vertendum gr.* ἄχαρις, ἀχάριστος *ficta* (*cf.* SERV. auct. Aen. 12, 619). *i. q. tristis, funestus sim.*: VERG. Aen. 3, 707 Drepani me portus et -is ora accipit. 12, 619 confusae sonus urbis et -e murmur. SEN. Tro. 861 hymen funestus, -is. STAT. Theb. 3, 706 grave et -e munus, ut timeam doleamque, rogo. 5, 633 onus -e. AMM. 23, 2, 7 -e portentum (*cf.* 23, 5, 6 omen). SEDVL. op. pasch. 3, 11 -is multitudo discurrens crebris clamosa doloribus aedes confuderat.

illāmentābilis, -e *ab* in *et* lamentabilis. *i. q. non miserabilis*: AVELL. p. 697, 4 nec ... est apud eos lapsus -is, quibus est igniculus caritatis.

illāmentātus, -a, -um *ab* in *et* lamentatus. *i. q. indeploratus*: VVLG. II Macc. 5, 10 ipse et -us et insepultus abiicitur (ἀπένθητος).

illapido, -ātum, -āre *ab* in *et* lapidare. *i. q. lapidosum reddere*: FIRM. math. 4, 8, 1 illis intra cutem malignus humor semper -at⟨os⟩ (*em. Skutsch*) articulos obligat[i].

1. illāpsus, -ūs *m. ab* in *et* lapsus.
a *proprie i. q. infusio*: COLVM. 2, 2, 11 ne praecludatur umoris -us atque exitus. SIDON. epist. 9, 14, 5 repentino procellarum pastus -u *rivulus*. FAVST. REI. grat. 2, 1 p. 60, 21 ad copiosi imbris -um ... cespes multiplicatur. PS. PETR. CHRYS. serm. 143 p. 583^{C} (*in imag.*) caelestis ... imber virgineum in vellus placido se fudit -u. *i. q. ingressus, lapsus*: SIL. 3, 463 gregis *elephantorum* -u fremebundo territus *Rhodanus*. PAVL. NOL. epist. 24, 7 nisi ... propulsu pedum et remigio brachiorum et lateris -u torrentis impetum scindat *natator*. **b** *transl. i. q. inspiratio, descensio* (*praecipue de deo et spiritu sancto*): AMBR. epist. 45, 10 delectatio sicut serpentino -u humanis irrepsit affectibus. PS. AVG. serm. 182, 4 Paulus ... tantae maiestatis locupletatus -u (*cf.* CASSIAN. c. Nest. 2, 6, 1 gratiam ... Christi ... -u divinitatis infusam). PETR. CHRYS. serm. 145 p. 590^{A} (*de partu Mariae*) hic non humanus lapsus est, sed est divinus -us. 157 p. 616^{C} spiritus sanctus ... toto se fudit -u (*cf.* FAVST. REI. spir. 1, 7 p. 111, 7. 1, 11 p. 122, 9 columbae caelestis -u).

2. illāpsus, -a, -um *ab* in *et* lapsus. [*loc. dub.*: PROSP. carm. de ingrat. 553 -um (illaesum *var. l.*).] *i. q. non lapsus, inconcussus*: CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 3 si iustitiae viam teneas -a firmitate vestigii tui (*cf.* AVELL. p. 15, 14 si quis ipso iam lapso staret integram fidem vindicans -a firmitate vestigii).

illaqueātio, -ōnis *f. ab* illaqueare. *i. q. implicatio*: ISID. epist. 6, 3 de similibus quoque -bus idem videtur.
(**illaqueātus** '*non laqueatus*' *falsa interpretatione, ut vid.*: PAVL. FEST. p. 113 M. -um alii pro vincto utuntur, alii pro soluto).

$^{\times}$illaqueo, -āvī, -ātum, -are *ab* in *et* laqueare. -ta *neutr. pl.*: *p. 338, 4.* NON. p. 6 inlicere est proprie -are. *cf. l. 78. inde a* PACVVIO.
1 *proprie i. q. illigare, vincire, laqueis captare*: AMM. 20, 11, 15 prominentem eius *arietis* ferream frontem ... arte subtili -tam altrinsecus laciniis retinuere. SERV. georg. 1, 139 'laqueis feras captare' ... id est -are feras incurvatis arboribus (*cf.* VVLG. Is. 51, 20 oryx -tus [ἡμίεφθον, תּוֹא מִכְמָר]. PRVD. cath. 3, 41 callidus -at volucres aut pedicis dolus aut maculis). CASSIOD. in psalm. 139, 6 *laqueus* nodosis quibusdam sinibus -ta concludit. GLOSS.^{L} I Ansil. PE 131 peducas: laquei sunt, quo pedes -antur. *nota i. q. se suspendere*: HEGES. 4, 9, 4 ipsi se -bant miserabiliore ... exitu, quam si *eqs.*
2 *translate et in imagine*: **a** *in malam partem i. q. irretire, seducere, dolo capere* (*animantes; rarius res: infra l. 14. 22. 24. 31. 35; absol.: l. 18*): PACVV. trag. 210 cur -etur hic? CIC. har. resp. 7 -tus iam omnium legum periculis *Clodius* (*syn.* inretitus, implicatus). HOR. carm. 3, 16, 16 munera navium saevos -ant duces. PS. QVINT. decl. 3^{b}, 6 his inductus miles illecebris et avaritiae suae nihilominus -tus decipula. DIOM. gramm. I 334, 35 erroribus -tus multiplicatur *dualis* (*cf.* PS. AVG. serm. ed. Mai 12, 4 ut in errores et in haereses schismatis -etur *a diabolo captus.* AVELL. p. 170, 11 haeresibus. *al.*). PS. CYPR. merced. 3 qui in deliciis ... mundi huius occupatus et obsidione perniciosa diabuli -tus *est* (*cf.* AVG. in psalm. 30, 1, 9 [*absol.*]. 124, 10 [*syn.* inescatur]). LACT. ira 24, 8 CHALC. comm. 300. HIL. trin. 7, 3 aut in defossa incidere aut plagis -ari. AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 36, 1 non *eum* petulantis oculus meretricis -at (Noe 10, 34 *syn.* ligaverint). Hel. 1, 1 *temptator* cibum velut escam laquei praetendit, ut sic -ret adpetentiam corporalem. HIER. in Ephes. 6, 11 p. 671 V. cum aliquem -arit inimicus, ut recipiat se. VVLG. Ier. 50, 24 -vi te et capta es, Babylon. AVG. in euang. Ioh. 18, 1 animas (epist. 79 p. 346, 20). serm. 21, 3 male amando quod amas -aris peccato (*cf.* GREG. M. moral. 14, 14 in peccato vitam -at *diabolus*). *al.* PS. AVG. serm. 279, 3 inhonestis te consiliis ... ad impudicitiae flagitium perpetrandum ... seductor -at. BACHIAR. repar. laps. 12 Salomon ... vinculo libidinis -tus. POMER. 2, 21, 2. CASSIOD. hist. 7, 13 muliebribus verbis -tus *est Valens* (*syn.* seductus, irretita). *al.* GREG. M. moral. 1, 50 opus bonum in fine actionis -at *diabolus*. 26, 5 qui se mendacio -ant. PS. PRIMAS. in I Tim. p. 665^{A} ne per illum *episcopum* diabolus multos -et (in laqueo teneat *Pelag. p. 486, 1 S.*).
b *in mediam partem i. q. implicare*: PS. CYPR. laud. mart. 1 intra se ipsa -ta oratione. *i. q. occupare*: HIL. in psalm. 68, 19 cum -ti captique sint scriptis, intelligentiae tamen carent sensu *Iudaei*. *i. q. obligare*: VVLG. prov. 6, 2 -tus es verbis oris tui et captus propriis sermonibus (παγὶς ... ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη).
structurae: *abl.*: *passim.* ad: *supra l. 27.* in *c. acc.*: *supra l. 14* (*abl. pro acc.*: *supra l. 26*). intra: *supra l. 34.* *seq.* ut: *supra l. 23.* *refl.*: *supra l. 6. 32.*
syn. et appos.: capere, laqueis captare, decipere, illicere, implicare, inducere, inescare, irretire, ligare, occupare, seducere, vincire.

illargio, -īre *ab* in *et* largire. *i. q. largiri*: CATO or. frg. 25, 2 pecuniam -bo (largibo *Jordan*) tibi.

illassābilis, -e *ab* in *et* lassare. *i. q. infatigabilis*: CONC.^{S} IV 2 p. 102, 6 habebit ad omne genus poenae -em (ἀκάματον) patientiam.

illātābilis, -e *ab* in *et* lātus, *latare. GELL. 1, 20, 9 γραμμή, inquit *Euclides*, est μῆκος ἀπλατές, quod exprimere uno Latino verbo non queas, nisi audeas dicere '-e'.

illatebro, -āre *ab* in *et* latebrae. *i. q. occultare*: QVADRIG. hist. 22 (Gell. 17, 2, 3) arma plerique abiciunt atque inermi -ant sese (in latebras se -ant *Non. p. 129*). *cf.* GELL. *et* NON. (GLOSS. V 643, 23) *ad l.* *O. Prinz.*

illātenus *adv. ab* illā *et* tenus. AVR. Fronto p. 231, 3 N. illud quid est, quod ... manum condoluisse dicis? -s dolueris ..., si me compotem voti ⟨di⟩ boni faciunt (*i. iam non*). APVL. apol. 82 mulieris litteras -s qua dixi legendas praebebat, cetera supra et infra scripta occultabat (*i. eatenus tantum*). *Bulhart.*

?**illātīcius,** -a, -um *ab* illatus. *i. q. oblaticius*: COD. Theod. 6, 2, 22 a conlatione glebalis auri vel in⟨latic⟩ịi tituli (*cf. P. Maas, Gött. Gel. Anz. 168, 1906, p. 648*^{3}).

$^{\times}$illātio, -ōnis *f. ab* inferre, illatus. *scribitur* inl-: ACT. Arv. a. 219 B 39 *al.* CORP. VI 10562. *notatur* inlat.: *infra l. 74.* GLOSS.^{L} II Philox. IN 273 -o: ἐπιφορά, εἰσφορά. *inde a s. III in.*
1 *proprie*: **a** *strictiore sensu de actu inferendi*: ACT. Arv. a. 219 B 39 ⟨piaculum factum ... in luco deae Diae o⟩b ferri -em *eqs.* (a. 221, 8 [*opp. 15* elationem]. *cf. et a. 184 III 20* ob ferri inlatum [*fort. error lapicidae*] *et v. s.* elatio *vol. V 2, 324, 17*). *i. q. elatio, sepultura*: VLP. dig. 11, 7, 2, 3 de ea ... -e praetor sensit, quae sepulturae causa fit. 11, 7, 4 ut, etiamsi in legatum locum sit illatus ab herede, -e tamen testatoris *locus* fit religiosus. CORP. VI 10562 in eo mon(umento) itu(m), act(um), amb(itum), ⌊inlat(ionem) mort(ui habere), mort(uum) inferre⌋ (inlat(ionem), mort(uum), mort(uam) inferre *Bruns, Fontes*^{7} *p. 384*). *i. q. ingestio*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 89 nervositas ... -e cibi gravata.
b *latiore sensu*: α *i. q. collatio, pensio, tributum sim.* (*de hominibus v. p. 339, 5; de rebus naturalibus v. p. 339, 6*): VOPISC. Aurelian. 9, 2 provinciarum -bus. SYMM. epist. 5, 20, 2 post -em pretii. rel. 30, 4 -um documenta. 37, 3 -o solemnis inpendii. ANON. de mach. bell. 5 functionis. COD. Theod. 1, 2, 9 -is forma. 1, 12, 8 auri -e multetur (6, 22, 2 *al.* COD. Iust. 1, 33, 3 *al.* *cf.* COD. Theod. 11, 1, 32 -em omnem auri vel argenti. 16, 5, 54, 7 *al.*). 2, 30, 1 (= Iust. 8, 16, 7) [*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tributorum (11, 1, 2 CASSIOD. var. 11, 35, 3. *cf.* COD. Theod. 11, 22, 5 tributaria ... -o [*syn.* praestationes]. Iust. 10, 22, 3). 5, 15, 20 (= Iust. 11, 65, 4) numerum trinae -is (CASSIOD. var. 2, 24, 3 *al.* [*v. Mommsen in ind. p. 546*]. *cf.* CASSIOD. var. 11, 15, 2 prima. *al.*). 7, 13, 8 nobilioris tironis. 8, 5, 13 specierum largitionalium. 9, 17, 2 pr. -e multae (VICT. VIT. 3, 13). 11, 16, 18 carbonis (*cf.* CASSIOD. var. 1, 25, 2 tegularum annua -e). 12, 6, 18 quadrupli. 16, 2, 40 (= Iust. 1, 2, 5) canonicam -em. *al.* COD. Iust. 11, 48, 23 pr. capitali -i. *al.* CASSIOD. hist. 9, 32 p. 1148^B -em novam imponere (*syn.* vectigal). var. 2, 16, 4 (*syn.* tributa *ut*: 4, 38, 1 *al.* functionis: 7, 45, 1). 12, 16, 1 -um fiscalium. Ios. antiq. 17, 2 p. 480 ed. Bas. 1524 immunem ... terram et nullis -bus obnoxiam (ἄπρακτον). *al.* ALC. AVIT. epist. 10 p. 44, 18 *al.* *adde*: PS. MAR. VICTORIN. phys. 5 necesse est eos *deos* minus et amplius inferre cognosci. ex qua -e maior minorque per potestatem suam invenitur.

β i. q. **oblatio, sacrificatio**: ITALA exod. 30, 13 (Lugd.) dimidia ... pars didraghmi -o (εἰσφορά) domino. 30, 14. 16 sumis pecunias -is (*Vulg.* quae collata est) a filiis Istrahel (*syn.* oblationem). ARNOB. nat. 4, 30 -o sanguinis et cruoris. PS. ORIG. tract. 10 p. 107, 13 ex -bus pecudum (*syn. p. 106, 20* oblatio).

γ i. q. **libellus, petitio**: AVELL. p. 46, 4 petentum laudanda -o est, qui *eqs.* (*cf. p. 45, 12* petitionem quae est oblata).

2 *translate*: **a** *de malis, raro de bonis (v. infra l. 24) illatis*: PAVL. sent. 5, 4, 1 -e stupri. HERM. Pal. mand. 8, 3 iniuriarum. PS. RVFIN. in Os. 2, 14 p. 977^C prosperorum. 4, 14 p. 986^B calamitatis. 6, 1 p. 993^A poenarum. AVG. epist. 7, 3 ipsa huius falsitatis -o sive, ut expressius dicatur, impressio. serm. 280, 3, 3 mortis. CASSIOD. Didym. in Iac. 1, 17 p. 4, 20 Z. malorum. PASS. Theclae B 35 p. 100, 6 dolorum. *al.*

b *in logicis i. q.* **conclusio**, ἐπιφορά (*cf.* PS. APVL. herm. p. 271 dico ... -em vel illativum rogamentum, quod ex acceptionibus colligitur et infertur. MART. CAP. 4, 405 ex duobus sumptis ratione sibimet nexis conficitur -o. quae -o sumptum propterea dici non potest, quia *eqs.* 4, 406): PS. APVL. herm. p. 271 in conclusionum -bus. p. 272 (*opp.* coniugatione). *ibid.* ratiocinatio ista, quae acceptionibus et -e constat. p. 274 dedicativam non, sed abdicativam fieri -em (*cf. ibid.* particularem ... -em. p. 275 reflexam. p. 279 universalem. *al.*). p. 277 -is conversione (*cf.* p. 278 cum contrario -is). *et passim.* PRISC. gramm. III 100, 17 hae *coniunctiones* (*sc.* 'ergo' *sim.*) ... per -em colligunt supra dictum (*cf. l. 52*). AVG. c. Iul. 3, 8, 17 inanis ... tua remansit -o, qua concludis *eqs.* nat. et grat. 54, 63 ratiocinationem eius non necessaria -e conclusam. BOETH. cons. 4, 4, 10 W. (*syn.* conclusioni).

c *apud rhetores de parte inductionis*: CASSIOD. rhet. 11 p. 499, 5 *sqq.* (= ISID. orig. 2, 9, 6) *syn.* assumptio (*v. vol. II 935, 51*). p. 499, 8.

d *fere i. q.* **demonstratio**: CONC.^S I 5 p. 345, 27 eundem et agnominaverunt patrem omnipotentem, ut cum patre simul et filii manifestaretur -o (ἵνα συνεισφέρηται τῷ πατρὶ δήλωσις υἱοῦ).

e *de iureiurando i. q.* **delatio**: COD. Iust. 4, 32, 26, 5 (*a. 528*) in quo casu sacramenti etiam -em locum habere sancimus.

illātīvus, -a, -um *ab* illatus. [*dub. emend.*: SERV. auct. Aen. 3, 303 ex ⌊inlatinis⌋ intellegitur, *ubi* ex inlatis *Heraeus*, ex -is *Löfstedt, Beitr. 116*]. *i. q.* **collectivus, ratiocinativus** (PRISC. gramm. III 101, 6 dicuntur ... eaedem *coniunctiones* [*sc.* 'ergo' *sim.*] -ae, quod praepositis aliis inferuntur [*syn.* collectivae, rationales]. GRAMM. suppl. p. 182, 27): DIOM. gramm. I 416, 18 sunt item praeterea, ut ait Plinius, -ae hae *coniunctiones*, 'quamquam, quamvis, etsi, tametsi' (*cf.* PALAEM. Char. gramm. p. 291, 24 B.). GRAMM. suppl. p. 182, 26 'ergo, itaque, igitur' coniunctiones -um (*v. d. Vliet, Mnemos. 26, 1898, 340*, in Latinum *codd.*) habent sensum (*cf. l. 52sqq.*). PS. APVL. herm. p. 271 -um rogamentum (*cf. l. 30*). *inde subst.* **illātīvum**, -ī *n.*, *i. q. illatio*: PS. APVL. herm. p. 272 ex hac coniugatione ... primi modi fit -um, si directim, universale ..., si reflexim, particulare.

illātor, -ōris *m. ab* inferre. CLEDON. gramm. V 58, 35 fero non facit infertor (*sed v. s. h. v.*), sed -r. *de eo qui infert*: OP. imperf. in Matth. 25 p. 763 si quis furibundus scindat *vestimentum*, -em quidem iniuriae sentit homo, damnum autem non patitur in natura. BOETH. cons. 4, 4, 36 W. miserior ... tibi iniuriae -r quam acceptor esse videretur. GLOSS.^L III Abstr. LE 19 letifer: mortis -r. *f.* **illātrīx**, -īcis: IVLIAN. Aug. c. Iul. 4, 8, 50 sequitur, ut pudicitia virginalis sit felicitatis -x.

illātro, -āre *ab* in *et* latrare. [*var. l.*: PELAG. in Phil. 3, 2 p. 405, 1 S. lacerantes (*codd. plerr., Souter*; inlatrantes *V*, latrantes *Cas.*)] *i. q.* **(al)latrare**: LVCAN. 6, 729 perque cavas terrae ... rimas manibus -at *Erictho*. SIL. 13, 845 iuxta ... -at ieiunis faucibus Orthrus. DRAC. laud. dei 2, 487 quis canis -et, ... si *eqs.*

illātum, -ī *n. v.* infero.

illātus, -ūs *m. ab* inferre. *i. q. illatio*: PS. RVFIN. in Ioel 3, 4 p. 1054^A quod qualem ... creet dolorem, -u vicissitudinis sentietis.

illaudābilis, -e *ab* in *et* laudabilis. GLOSS. V 553, 24 -is: vituperabilis (*cf. p. 340, 15*). *i. q. laude non dignus*: STAT. silv. 5, 5, 33 iuvat -e carmen fundere et incompte miserum laudare dolorem.

illaudandus, -a, -um *ab* in *et* laudandus. *i. q. non laudandus*: STAT. Theb. 8, 591 vix ... illi (*sc. Deiphylae*) -a (*P*, illudenda *cett.*) tulissem *arma Atyos* CARM. adv. Marc. 3, 181 plebis facta -a.

illaudātus, -a, -um *ab* in *et* laudatus. **1** *i. q.* **laudis expers, inglorius, nefarius** (GELL. 2, 6, 10 qui omni in re atque omni tempore laude omni vacat, is '-us' est isque omnium pessimus deterrimusque est *eqs.* [= MACR. Sat. 6, 7, 13]. 2, 6, 14 [= MACR. Sat. 6, 7, 15]. SCHOL. Hor. carm. 4, 9, 31 inornatum: -um): VERG. georg. 3, 5 quis ... -i nescit Busiridis aras? (*cf.* GELL. 2, 6, 3 *sqq.* [*sim.* MACR. Sat. 6, 7, 5 *sqq. cf.* 3, 5, 9]. SERV. *ad l. v. infra l. 17*). SIL. 14, 632 in morem pecudum effudere cubilibus atris -am animam. PLIN. epist. 9, 26, 4 admirante nullo -us inglorius subit portum *gubernator*. AVSON. Mos. 96 tibi (*sc. barbo*) contigit ... non -a senectus. SYMM. epist. 1, 6, 2 qui opibus -us iuvatur *eqs.* VAL. CEM. hom. 14, 6 notari actus suos aestimat *vir humilis*, si -us abscedat. CASSIOD. in psalm. 44, 12 -am non relinquere *filiam*, quae *eqs.* *add. dat.*: STAT. Theb. 11, 11 facta *Capanei* ... ipsi non -a Tonanti. **2** *i. q.* **illaudabilis** (GELL. 2, 6, 17 '-us' autem est quasi inlaudabilis, qui neque mentione aut memoria ulla dignus neque umquam nominandus est [*sim.* MACR. Sat. 6, 7, 16]. SERV. georg. 3, 5 '-ti' participium est pro nomine, ut sit illaudabilis *eqs.* [*cf.* SERV. Aen. 7, 11 ISID. orig. 10, 131]. GLOSS.^L III Abstr. IN 130 -us: vituperatione dignus): CLAVD. 5, 226 alternamque fidem non -a lacessit seditio.

illaudo, -āre *ab* in *et* laudare. *i. q. laudare*: ACT. Petr. 17 p. 65, 1 tu autem accipies tamquam inspiciendo et -ando opus artificis.

illautus, -a, -um *v.* illutus. *O. Prinz.*

ille**, -a, -ud *pron. demonstr.* [*fort. cf c.* ollus, *osc.* úlleis '*illius*' *etc.*; *alii ex* *is-le *derivant, v. Brugmann, Demonstrativpron. 1904, 96. J. B. H.*] ***de notione: CHAR. gramm. p. 392, 13 B. 'hunc' et 'istum' in proximo notat, '-um' ostendit quidem longe stantem, sed in conspectu, 'eum' absentem refert. PRISC. gramm. III 142, 30 '-e' spatio longiore intellegitur, 'iste' vero propinquiore. II 578, 24 '-e' demonstrativum *est ut* 'viden tu -um?', relativum *ut* 'sic Iuppiter -e monebat' (III 143, 15 cum est relativum, potest tam de absente quam de praesente accipi ut 's. I. -e m.' et 'tune -e Aeneas?' *cf.* 500, 29 potest ... cum significantia aliqua proferri ut ... 's. I. -e m.'). 577, 20 tertia ... persona modo demonstrativa est ut 'hic, iste', modo relativa ut 'is, ipse', modo praesens iuxta ut 'iste', modo absens vel longe posita ut '-e'. ***de scriptura***: **eille** (*cf.* VEL. gramm. VII 77, 3 '-i' apud *Nisum* in utraque syllaba per e et i scribuntur, quod vitiosum): CORP. XI 2535 (*saec. II*) eil. le. **ile**: CORP. III 11882^a V 8747 VIII 19525^a X 3824. 8249, 5. 18 INSCR. christ. Diehl 4554 Not. d. scavi 1914 p. 370, 18. 25. 1916 p. 305 a 3 TAB. devot. Audollent 111, 10. 190, 15. 219 A 1 ilu (*i. -um*). *ibid.* 2 *et* 13 ilos (8 illos). 13 iloro (8 illoro). 303 I 5. **ille**: CORP. VIII 23774 CARM. epigr. 1988, 30. **el(l)-**: CORP. XIII 7645 (*christ.*) qui visit conelo annus dodece. TAB. devot. Audollent 104, 3. 190, 14. **-ut** (*cf.* GRAMM. suppl. 297, 16. 300, 2 per d): *in lapidibus*: DECRET. decur. Tergest. (Corp. V 532) 2, 22 CORP. II 6278, 8 (*a. 176*). III 12043, 20. X 7295, 4 CARM. epigr. 1901, 1 *et in libris hic illic ut in cod. Bemb.* TER., *in palimps. Vatic.* CIC. Verr., *in palimps. Bob.* FRONTONIS (*cf.* VARRO rust. -ut *13^ies*, -ud *11^ies*) *al.*; *cf. Neue-Wagener II^3 425.* ***dat.*** **-ei**: INSCR. christ. Diehl 4554 fecit sibi et ilei (*fem.*). *cf.* RHET. Her. 4, 55, 68 *Marx ex* -e *M.* ***acc.*** **-an**: TAB. devot. Audollent 266, 2. ***abl.*** **-u**: INSCR. christ. Diehl 4555 cun -u. ***pl. nom.*** **-ei** (*cf.* LVCIL. 371, *v. vol. V 2, 1, 13*): CARM. epigr. 56, 3 illei; *in libris trad.* SALL. rep. 1, 1, 5. 2, 6, 3 *et hic illic in codd.* CIC. ***gen.*** **-oro**: *v. supra l. 42.* ***acc.*** **-us**: CHRON. Alex. chron. I p. 100, 85. ***abl.*** **-eis**: CORP. I^2 756, 3 VI 32323, 92. 105. 117 (*praeterea trad.* SALL. [*?*] rep. 2, 10, 1). ***formae*** (illic *sim. v. p. 370, 10*): **le**: CORP. VIII 19525^b ut facia lum mortu (19525^a ilum). ***nom.***: *masc.*: **-us** ... -a ... -um: VIRG. gramm. p. 45, 3 H. *v. l. 72.* *neutr.* (*nom. et acc.*) **-um** (*falso trad.* PLAVT. Amph. 922 Most. 191 Poen. 695 CIC. S. Rosc. 54 *al.* SEN. contr. 9, 3 [26], 13 SEN. epist. 96, 4 *et* 124, 23 *BA, al.*): ITALA Matth. 18, 32 (cod. e). Luc. 20, 35 (cod. a). Ioh. 2, 19 (Ps. Cypr. mont. 4) fanum -um. 2, 20 fanum istud ... -um. 7, 7 (*ibid.* 2). Marc. 5, 43 (cod. e). IREN. 2, 19, 1 PS. CYPR. rebapt. 1^in. COMM. apol. 268 (*et 4^r*). PANEG. 9 (12), 22, 6. ITIN. [Silv.] 19, 18 ad -um palatium superiorem, quod. HIL. myst. 1, 6, 2 FILASTR. 136, 1 CHIRON 470. VVLG. Marc. 4, 35 (*Amiat.*). Ioh. 6, 39. 21, 6 (*Fuld.*). DIDASC. apost. 64, 12 CONC.^S I 3 Rustic. p. 14, 26 I 4 p. 240, 29. 244, 27 (*l. 42* -ud). I 5 p. 72, 23 ORIENT. comm. 2, 249 VICT. VIT. 2, 74 GREG. TVR. Franc. 7, 22 p. 303, 23. 7, 36 p. 317, 1 glor. conf. 62 p. 784, 30 Andr. 36 Mart. 2, 6 ANTHIM. 25^extr. 37 VEN. FORT. vita Germ. 75, 201. THEOD. MOPS. (*v. ind. 3*). ASSVMPT. Moys. 9, 43. ***gen.***: **-i**: VIRG. gramm. p. 45, 3 H. quaedam nominativum et genetivum habent ut illus -ius, illa[s] -ae, illum -i (gramm. suppl. 196, 6). *cf.* CHAR. *infra l. 80*: *parum certa exempla* (*aliter* CATO or. frg. 40, 8 ecquis -i modi [*cf. p. 342, 48*] esse vult?; *v. Sommer l. c. 444*); *falso trad.* VARRO Men. 323 -i animi nostri (illae *Oehler, Heraeus*). *dubites de his*: ROMVL. fab. 10 vicini qui erant furi frequentabant -i (*an dat.?*) nuptias. GREG. TVR. Mart. 4, 31 asino illi (*sed cf. Bonnet, Lat. de Grég. 386*). *de* PROP. 4, 10, 43 *cf. Löfstedt, Syntact. I 183 sq.* **-ae**: CHAR. gramm. p. 201, 21 B. -e -ius, -a -ae et -ius (*cf.* 206, 11. 18). VIRG. *v. supra l. 72* (*ap. scriptores non exstare videtur; nam* CATO iur. civ. Fest. 157, 4 M. forma ... eius est ... adsimilis -ae *dat. esse potest; dub. trad. vel coniect.* GELL. 1, 12, 12 APVL. met. 11, 23). **-eius** (*v. Sommer l. c. 430*): CORP. VI 14484, 14 amator.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-aeus: CORP. XIII 5312 soror. *dat.:* **-ae:** PLAVT. Pseud. 783 Stich. 560 CATO *v. p. 340, 82.* agr. 153. 154 CORP. I[2] 2135 IV 1824 VI 11706. 12735 CARM. epigr. 947, 4. 1324, 2. 1988, 18 (20 -i). TAB. devot. Audollent 230 A 2. **-ai:** INSCR. Not. d. scavi 1916 p. 305 a 3 ilai. **-o** (EXPLAN. in Don. gramm. IV 546, 25 dativo -i vel -o. *dub.*: QVINT. decl. 338 p. 330, 11 *A*): APVL. apol. 99[in.] OPTAT. app. 2 p. 202, 1. 9. 13 SERM. Arrian. frg. I 17 p. 625[C]. FVLG. aet. mund. 3 p. 140, 16 -o ... isto. 10 p. 165, 17. AVG. in psalm. 35, 5[med.] -o strepitu. VICT. VIT. 3, 21 CORP. III 12484. *?* **-ui:** CORP. X 2564 quoi non licuit in suis manibus ultimum -ui spiritum ut exciperet (*v. Sommer l. c. 430; nisi est error lapicidae pro* illiu⟨s⟩). **-bus:** EXPLAN. in Don. gramm. IV 545, 12 illibus; quam declinationem Plautus crebro utitur (*at non exstat*). *de usu casuum et formarum nota:* **voc.:** CIC. Flacc. 102 o nox -a (103 PANEG. 10 [4], 26, 1) ... o Nonae -ae Decembres. 103 Phil. 10, 8 TIB. 2, 3, 74. 2, 4, 2 PROP. 1, 10, 4 VAL. FL. 4, 329. 8, 10 o mihi si ... genitor nunc -e (mille *Heinsius*, ipse *Schenkl*) ... amplexus ... dares. HOMER. 983. VITAE patr. 5, 14, 5 *et* 5, 7, 10 *v. p. 355, 53. cf.* DIOM. gramm. I 330, 10 -e -ius -i -um o ab -o. *-ud pro abl.*: GREG. TVR. Franc. 2, 38 in itinere -ud (*B 3. 4. 5*). *pro masc.: id.* glor. conf. 12 ad locum -ud (*1 a*). *de* **prosodia:** *in iamb. et troch.: de formis bisyllabis bimoris ultimi scripserunt Sommer, Hb.*[2] *431 sq., Krit. Erläut. 115 sqq.; Ed. Fraenkel, Iktus u. Akz. 116*[3]*. 118*[1]*, de trisyllabo* -ius *Marx ad Plaut. Rud. p. 244.* *in hexam. et pentam.*: **illīus:** *in 1. pede 11*[ies]*, in 2. 27*[ies]*, in 3.* LVCR. 4, 885, *in 4.* OV. met. 4, 155. **illius:** *in 4. pede* LVCR. 1, 671 AETNA 392 TIB. 2, 6, 31 OV. ars 1, 575 rem. 475 met. 4, 47, *in 5.* LVCR. 2, 769 OV. met. 6, 323. **illĭus:** *in 1. pede 60*[ies]*, in 4. hex.* LVCIL. 158 HOR. epist. 2, 2, 99 VAL. FL. 5, 587. 7, 128, *pent.* OV. am. 1, 4, 34 epist. 20, 40 ars 3, 678 rem. 418 EPICED. Drusi 34; *in 5. 19*[ies]. *legitur per totam Latinitatem, mirum quam raro apud* VITR. (*5*[ies]). *de frequentia v. ALL 11, 1900, 369. 375.* NOT. Tir. 5, 43 *sqq. al.* [*val.* el, *it.* egli, *francog.* il, *hisp.* el. *M.-L.*] [*falso trad.: pro:* ipse: CIC. Mil. 43. ullus: CIC. fin. 2, 29 *al.* unus: LVCR. 4, 553. IIII: CAES. civ. 3, 111, 3. 3, 7, 2 (*af*). *deletur* PLAVT. Most. 362. *ex coni. pro:* idem: PLAVT. Mil. 88. ilico: Most. 337. ira: PROP. 3, 22, 22. *loc. corrupto:* PLAVT. Capt. 2 CIC. Att. 5, 4, 1. 9, 15, 4. 10, 18, 1. 15, 8, 2 CATVLL. 64, 16 LVCR. 4, 290 LYGD. 4, 26 OV. fast. 3, 644 SEN. clem. 1, 19, 8 dial. 6, 22, 5. 6, 25, 3 nat. 2, 13, 2. 3, 23. 7, 32, 3 epist. 86, 14.] *scripsit de usu huius vocis ultimus George L. Trager, The use of the Latin demonstratives, New York 1932.*

CONSPECTVS MATERIAE

Pars prior: vice pronominis:
I ***demonstrativi:*** **A** *demonstrativi artiore sensu: p. 341, 57.* **B** *anaphorici: p. 342, 37.* **C** *praeparativi: p. 347, 82.* **D** *determinativi: p. 349, 13.*
II ***personalis:*** *p. 349, 71.*
III ***i. q. talis, tantus:*** *p. 354, 55.*
IV ***indefiniti:*** *p. 355, 3.*
Pars altera: vice articuli: *p. 355, 81.*
iuncturae: *p. 360, 10.*
syntactica et stilistica: *p. 362, 45.*

PARS PRIOR: *vice pronominis.*

I ***demonstrativi:*** **A** *demonstrativi artiore sensu:* **1** *de loco: legitur tam pro subst. quam pro adi. inde a* PLAVTO (*cf. Marx ad Rud. 79. 156. 838. 1076 sqq.*), *e. g.* Most. 467 iube -os illinc ambo abscedere. Cist. 637 pulta -as fores. CIC. Verr. II 2, 108 videtis -um subcrispo capillo. ac. 2, 21 -ud est album, hoc dulce, ... -e equus est, -e canis (VERG. Aen. 6, 836 -e *sc. Mummius* ... -e *sc. Aemilius*). de orat. 3, 209 sol -e (nat. deor. 1, 95. SEN. epist. 84, 4 ros -ius caeli. dial. 11, 6, 7 ex -o caelesti spiritu). *i. q.* ὁ ἐκεῖ: PLAVT. Rud. 856 abi ... ad litus ... iube -os in urbem ire. 384. CIC. Verr. II 4, 93 Agrigenti — credo propter multitudinem -orum hominum. Phil. 11, 26 de Brundisio atque -a ora Italiae. Att. 14, 9, 3. ac. 2, 57 Deli ... salvis rebus -is. CVRT. 5, 3, 17 angustias, quas -i Susidas pylas vocant. *i. q.* ὁ ἔνδον: PLAVT. Cist. 782 ne exspectetis, spectatores, dum -i huc ad vos exeant. Bacch. 851. Merc. 719 quoia -a mulier intust? *pro* illic: CIC. Att. 14, 9, 3 ita mihi videtur bellum -ud instare (*i. in Asia cum Parthis*). VERG. Aen. 11, 257 quos Simois premat -e viros. LIV. 2, 6, 7 nos ... expulit patria; ipse en -e ... magnificus incedit. PHAEDR. 5, 1, 15 quisnam cinaedus -e *venit?* (SEN. Oed. 202). STAT. Theb. 9, 164 ubi plurimus -e pulvis, ubi -e globus. FRONTO p. 50, 24 N. -e mihi suavis odor, -e fructus in tuo collo atque osculo situs est. *cf. p. 347, 56.* *de praesentibus*: PLAVT. Aul. 324 coquos -e (*Congrio astans*) nundinalest. Capt. 600. Men. 34 qui -i homini diminuam caput. Poen. 381. 620 -e chlamydatus quisnam est, qui sequitur procul? CIC. Quinct. 47 -um consessum. Verr. II 1, 145 omnes -ae columnae, quas dealbatas videtis ([3, 5 oris ... -a contumacia ... quam v. 3, 22 Catil. 3, 20 Flacc. 46 Mil. 2 Phil. 2, 104 CATVLL. 4, 1]. *cf.* Catil. 1, 21 -i equites R. ... qui circumstant senatum. 4, 3 -e qui ... stat in conspectu meo gener. Flacc. 42 qui cum accusatoribus sedet Heraclides -e Temnites. 45 -um qui se erigit Heraclidam). 3, 23 Apronius -e. Cluent. 21 -um adulescentulum Oppianicum. Sulla 34 L. -e Torquatus. prov. 22 permotus ... -ius (*sic codd., quod de praesente falso adhiberi dicit A. Klotz,* -a *Pluygers*) P. Servili incredibili gravitate dicendi. *opponuntur* hic, iste: PLAVT. Trin. 624 -e reprehendit hunc priorem pallio. VARRO rust. 3, 2, 4 haec *villa* ..., -a. CIC. leg. agr. 2, 96 oppidorum ... finitimorum -am (*sc. suam*) copiam cum hac (*nostra sc. inopia*) per risum ... contendunt. Flacc. 66 ob hoc crimen hic locus abs te ... atque -a turba quaesita est. Sest. 119 quid haec advocatio (*i. advocati propius astantes*), quid -e conventus (*eorum qui audiunt longius astantium*) ... postulet. nat. deor. 1, 95 in solem -um aut in hunc mundum. OV. fast. 1, 595 hunc ... -um ... -e. trist. 4, 2, 28 hic ... -e ... hic ... -e ... hic ... -o. SEN. Herc. f. 1194 unde hic cruor? quid -a puerili madens harundo leto? benef. 4, 5, 1 'non dat deus beneficia'. unde ergo ista, quae possides ...? unde haec innumerabilia oculos ... mulcentia? unde -a luxuriam quoque instruens copia?

2 *de tempore futuro* (*de praeterito v. p. 347, 31*): CIC. div. in Caec. 47 si ... mihi hodie respondere ... potueris, ... posse te ... -i quoque iudicio non deesse ... arbitrabor. Mil. 69 erit -ud tempus et inlucescet -e aliquando dies, cum *eqs.* (Att. 3, 3 utinam -um diem videam, cum. *cf. p. 347, 33*). CATVLL. 68, 152 haec atque -a dies atque alia atque alia. PROP. 2, 24[b], 34 niger -e dies *sc. mortis.* TERT. patient. 14[extr.] *Iob* maluit in -o die reddi sibi filios (*sc. iudicii.* mart. 5 ad nos et nunc exhortandos et in -o die confundendos). *de vita post mortem futura*: CIC. Att. 10, 8, 8 tempus est nos de -a perpetua iam, non de hac exigua vita cogitare. Tusc. 1, 74 ex his tenebris in lucem -am *excedere.* 1, 75 -i caelesti vitae. SEN. epist. 82, 15 haec iam novimus, -a, ad quae transituri sumus, nescimus. 102, 23 per has mortalis aevi moras -i meliori vitae ... proludimur. ITALA Matth. 22, 30 (Tert. monog. 10) in -o aevo (ἐν τῇ ἀναστάσει, *Vulg.* in resurrectione). TERT. adv. Marc. 4, 38 p. 550, 14 huius ... aevi ..., -ius aevi. scorp. 1[extr.] miserrimam hanc vitam -i beatissimae proponendo. CASSIOD. hist. 6, 35 p. 1035[A] non solum in -a vita ... sed etiam in praesenti. VEN. FORT. carm. 4, 26, 84 -ius in luce hac praemia lucis emit.

B *anaphorici: refertur ad rem iam memoratam aut notam:* **1** ***generatim:*** **a** *solum ponitur*: ENN. ann. 662 vita -a dignus locoque. PLAVT. Amph. 431 factumst -ud (*i. quod ille dicit*), ut *eqs.* 601 neque lac lactis magis est simile quam -e ego (*Mercurius*) similest mei. 916 ioco -a dixeram tibi. Asin. 243 interii, si non invenio ego -as viginti minas. Bacch. 1079 fui ego -a aetate et feci -a omnia *sc. quae filius* (CIC. Cluent. 168 ut aetas -a fert. Rab. perd. 26 qua tum fuit). Merc. 763 egone istuc dixi tibi? ... ego -ud numquam dixi. Pseud. 659 ego devortor ... apud anum -am doliarem, claudam, crassam, Chrysidem (TER. Haut. 1060 -am lepidam, ... filiam Phanocratae *antea non nominatam, sed filio notam*). TER. Ad. 441 -ius modi (*sc. cuiusmodi Hegio est*) iam nobis magna civium penuriast (CATO agr. 157, 2 de omnibus brassicis nulla est -ius m. medicamento. or. frg. 40, 8 *v. p. 340, 74.* RHET. Her. 2, 25, 39 signa. CIC. div. in Caec. 68, *cf.* 24. PRIMAS. in apoc. p. 845[D] -iusm. beatitudinem hic arbitror designari, quam dominus in evangelio memorat dicens *eqs.*). VARRO ling. 8, 10 eodem -o 'et' ... -ud 'et' (CIC. Caecin. 64 venio nunc ad -ud tuum 'non deieci'. 89 -ud verbum 'unde'. CATVLL. 86, 3 -ud 'formosa'). rust. 1, 44, 4 Licinius 'agrum ...'. 'dicetur' inquit Agrius '...'. -e 'quae nata sunt' inquit *eqs.* ([1, 56 'exspecto ... te ...'. -e '... venio' inquit. 1, 69, 2 venit ... flens ... exclamamus '... quid est factum?' -e ... narrat *eqs.* 2, 5, 4 'vide quid agas ... Vacci' ... 'novi' inquit -e *eqs.* 3, 2, 3]. CIC. Phil. 12, 27 at -e *sc. respondit* [*al. v. vol. II 996, 19 sqq.*]). RHET. Her. 1, 4, 6 ne quid -a turpitudinis pars nobis obesse possit. CIC. inv. 2, 78 -a res atque ea faciendi causa (Sest. 137 consilium senatus ... in id consilium ... in -um ordinem. Phil. 2, 104 -is aedibus ... in ea villa. Att. 1, 20, 3. *cf. p. 349, 38 sqq.*). Verr. I 26 -a petitionis magna cura. II 1, 74 -e miser ... -um miserum (*cf.* 41). 2, 67 in -o homine (4, 11 hominem ...; -um ...; -e h. tam locuples. Phil. 7, 3 h. -e. *al. cf. s. v.* illic). 5, 17 -a tam acerba iniuria ([*al. v. s. v.* tam]. 5, 100 -ius tantae cladis [*al. v. s. v.* tantus]. APVL. met. 9, 15 talis [*sc. qualis modo descripta est*] -a mulier). Sest. 88 (*conviciose*) -e gladiator (ad Q. fr. 3, 1, 11 ad -am furiam. LENT. Cic. epist. 12, 15, 3. 4 CATVLL. 47, 4 LIV. 7, 10, 3 SEN. nat. 1, 16, 3. *cf. p 345, 28*). 122 non erat -ud quidem verum; ... sed tamen -ud scripsit. PROP. 3, 13, 65 -e furor (*Cassandrae*) patriae fuit utilis, -e parenti. *passim.* **(hic) est -e** *sim.* (*cf. p. 360, 24*): *c. enunt. rel.*: PLAVT. Capt. 787 hic -est senex doctus, quoi verba data sunt. Epid. 621 haec -a est ... quam emi de praeda. Mil. 155 quem dixi (PACVV. trag. 138 quod fore ... praedixit. CIC. Cluent. 184). Most. 162 *al.* CIC. Sest. 96 quod ... quaesisti. CATVLL. 100, 3 quod dicitur -ud fraternum ... sodalicium. OV. fast. 2, 195 haec fuit -a dies, in qua. SIL. 11, 320. CIC. Verr. II 2, 131 censores ...; -e enim est magistratus ... qui. Catil. 4, 2. dom. 4 tune es -e, quo senatus carere non potuit? (Rab. Post. 45 VERG. Aen. 1, 617. *cf.* VAL. FL. 4, 467 tune -e ... Phineus? [STAT. Theb. 7, 500 silv. 2, 1, 168. 3, 18 MART. 6, 82, 4]). de orat. 1, 209 quid -ud sit, de quo disputetur. *c.* quod: CIC. off. 3, 62 haec est -a pernicies,

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod alios bonos, alios sapientes existimant. Cato 72 *i. illa causa fuit* (Sest. 120 LIV. 5, 2, 3. *cf. p. 348, 82*). *alia*: PLAVT. Persa 545 haecine -ast virgo? (TER. Andr. 787 hic est -e. CIC. Verr. II 5, 164 VERG. Aen. 7, 128 SEN. contr. 10, 1, 10 SEN. Phaedr. 1269). TER. Andr. 125 hoc -ud est (VERG. Aen. 4, 675 LIV. 1 praef. 10 STAT. silv. 1, 4, 43), hinc -ae lacrimae, haec -ast misericordia (CIC. Verr. II 3, 185 hinc -e est anulus aureus. Cluent. 191 VERG. georg. 1, 422. SEN. dial. 9, 2, 10 *syn.* inde, *item* 10, 1, 1). PLAVT. Most. 804 senex -est (OV. met. 11, 725 -e est. 15, 607 quis. TERT. paenit. 8, 3 qui [AVG. civ. 10, 26]). *in enunt. interr.*: SALL. Iug. 31, 19 qualis -a pax ... sit, ex qua *eqs.* LIV. 7, 34, 13. 24, 31, 3 STAT. Theb. 11, 617 MART. 10, 66, 1.

b *opponitur*: CIC. Verr. II 4, 129 unum ... alterum ... tertium ...; -ud *sc. primum* (*cf.* Caecin. 50 VARRO rust. 3, 5, 7). VARRO ling. 10, 69 unum vernaculum ..., alterum adventicium, tertium nothum ...; vernaculum ..., adventicium ..., tertium -ud nothum (SEN. contr. 1, 8, 9). CIC. Att. 14, 13ᵇ, 5 aetas nostra ab -ius aetate *eqs.* epist. 12, 22, 4 sed -ud ... levius est; haec magna res est: fac *eqs.* (*cf.* ad Q. fr. 1, 1, 42).

2 ***speciatim*: a** *refertur ad paulo ante memorata*: *α solum ponitur*: PLAVT. Amph. 801 osculum tetuli tibi. :: iam -ud non placet principium de osculo. 1017 exquirere ...; ... -am quaestionem. Aul. 547 quod nunc habes. :: -ud mihi verbum non placet 'quod nunc habes' (CIC. Phil. 2, 101 -ud 'paene' [de orat. 2, 193 -um 'aspectum' (*cf. p. 364, 20*). SEN. epist. 116, 4]). Bacch. 281 Merc. 274 Mil. 669. 757. Poen. 210. 988 (hunc *P*). Stich. 679 Truc. 112 TER. Andr. 237 Phorm. 238 LVCIL. 470. ACC. trag. 185 Troia ...: ... -ius (CIC. Font. 27 Galliae ... -a provincia. Sest. 9 Capuae ... -ius urbis). CATO or. frg. 5, 1 labor -e ... factum -ud. agr. 26 QVADRIG. hist. 81. VARRO AT. carm. frg. 20 arundo. -ius. RHET. Her. 4, 55, 68 CIC. inv. 2, 1. 19 impulsione ..., -um impetum. 2, 142 *bis*. Quinct. 20 S. Rosc. 142 *al.* Verr. I 11 II 3, 159. 4, 95. 5, 185 Tyndaritanorum iuventutis -orum. Cluent. 13 adulescentis ... -a aetas. 42. 75 iudices. atque -i omnes. 110 rostra ... locumque -um. leg. agr. 1, 1 Catil. 3, 23. Mur. 23 ius civile ... in -a (ista *Halm; cf. etiam p. 344, 20*) disciplina. p. red. in sen. 14 Epicureus, ... -i disciplinae. Sest. 6 soceri ... -ius necessitudinis. Pis. 62. Deiot. 10 senatus ... -um ordinem (epist. 1, 2, 1 Att. 1, 14, 2. 2, 16, 2). rep. 2, 20. 67 div. 2, 18 Att. 4, 10, 1. 13, 2, 3 Varro ...; ... -e Καλλιπίδης. 15, 14, 2 epist. 10, 28, 3 NIGID. Gell. 10, 4, 4. CATVLL. 83, 2 viro ... -i fatuo. LVCR. 1, 611. CAES. Gall. 5, 28, 1 ad legatos deferunt. -i. *sim. saepe.* HOR. epist. 1, 2, 42 TIB. 1, 7, 37. OV. am. 1, 12, 12 rubebas; -e color (3, 5, 37). 2, 11, 38. epist. 7, 190 pectora ...; -e locus. trist. 2, 61. 5, 8, 19 LIV. 36, 29, 1 VAL. MAX. 8, 7 ext. 2 CELS. 7, 2, 7 SEN. Med. 737. CVRT. 4, 5, 9 Alexandro. -e. PLIN. nat. praef. 7 reiectio. utitur -ā. 2, 191. 5, 118 QVINT. inst. 10, 3, 7. 12, 1, 31. APVL. met. 11, 23 (*v. adn. crit.*). 11, 29 ᵉˣᵗʳ· TERT. adv. Marc. 2, 20 ⁱⁿ· *de Script. hist. Aug. v. lex. p. 250ᵇ*. FIRM. err. 15, 1. ***nota***: CIC. fin. 1, 26 ante Aristippus (*id dixit*) et -e melius (*i. et quidem*). VERG. georg. 3, 501 demissae aures, incertus ibidem sudor et -e quidem morituris frigidus. *alternant aut iuxta ponuntur*: hic *et* ille: PLAVT. Stich. 643 si quem hominem exspectant, eum solent provisere: qui hercle -a caussa ocius nihilo venit ([*cf. 645* hac gratia]. RHET. Her. 4, 11, 16 in -a facetissima verborum continuatione [*supra*: huiusmodi sermo]). TER. Eun. 547 qui hic ornatust? quid -ud malist? CIC. p. red. in sen. 2. Cael. 76 in hanc aetatem ..., -i aetati. OV. met. 13, 144 mihi Laertes pater est, Arcesius -i, Iuppiter huic. 14, 613 subit Alba Latinum. Epytus ex -o est. post hunc Capetusque Capysque ..., regnum Tiberinus ab -is cepit. fast. 4, 33. CELS. 3, 21, 15 -ud (*iecur*) ...; ... huius visceris. PLIN. nat. 18, 188 palmae ... olea, huic ficus, fico punica, -i vitis. AVSON. 170, 11. is *et* ille: CIC. Verr. II 2, 181 publicanorum ... -um ordinem ... eorum consuetudinem. QVINT. inst. 7, 10, 7 pars hominis est manus, eius digiti, -orum ... articuli.

β opponitur: CIC. de orat. 1, 148 verum -a mox; nunc *eqs.* CELS. 8, 3, 2 si ..., -e (*modiolus*) potius aptatur; ... at si ..., terebra utemur. CVRT. 10, 3, 8 ad -a hoc quoque accessit, quod. *e duobus refertur ad posterius*: CIC. Att. 6, 6, 3 *Caelio provinciam* tradere? fratri autem? -ud (*sc. fratri tradere*) non utile nobis. ad Q. fr. 1, 1, 43 qui nunc sunt hominum, ... qui futuri sunt; quamquam -orum (*i. futurorum*) erit verius iudicium. 1, 1, 38 quae ... virtus (*sc. iratum moderari linguae*) ... non minor videtur quam omnino non irasci. nam -ud ...; moderari vero ... orationi *eqs.* CELS. 8, 1, 24 SEN. benef. 3, 22, 1. 4, 37, 2 QVINT. inst. 5, 14, 14.

b *e duobus significat alterum*: *α i. q. alter*: (I) *cum opposito*: ENN. sat. 62 *si quis frustra aliquem frustratur*, qui frustratur, is frustra est, si non -e est frustra. ann. 559 hos pestis necuit, pars occidit -a duellis (RHET. Her. 3, 10, 18. CIC. Flacc. 89 huic adulescentulo L. Flacco ... seni -i Flacco. 104. CELS. 4, 29, 1 *v. p. 344, 12*. SEN. epist. 14, 6). PLAVT. Cas. 257 ut detur nuptum nostro vilico, servo frugi ... quam -i servo nequam (*cf.* VARRO rust. 3, 17, 3). Poen. 102 alteram ..., ... -am minorem (VARRO rust. 3, 17, 2. CATVLL. 57, 4 maculae ... urbana a. et -a Formiana. *cf.* MART. CAP. 1, 7 alia ..., -a vero). Pseud. 1281 commuto ilico pallium, -ud posivi. TER. Hec. 344 laborem inanem ipsus capit et -i molestiam adfert. VARRO rust. 2, 2, 5 emptor ... dixit ... et -e ..., emptor (2, 2, 6. QVINT. decl. 320 p. 255, 8 petitor ... -e). CIC. Verr. II 5, 116 dom. 138. carm. frg. 40 M. haec habeo, quae edi ...; at -a iacent ... relicta (*Anth. Pal. 7, 325 τὰ δέ*). Att. 4, 2, 5. 12, 7, 2 simplex est manere; -ud anceps. 13, 27, 1 isti ... in -os. 7, 7, 6 cum id datum est, -ud una datum est. epist. 6, 4, 2 eius ... non est mihi dubia ... sententia; de -is (alliis *Madvig; sed cf. l. 16*) autem *eqs.* BELL. Hisp. 36, 4 QVINT. inst. 12, 7, 6. *ponitur priore loco*: PLAVT. Aul. 489 quo -ae nubent divites dotatae, si istuc ius pauperibus ponitur? CIC. Arat. 96 -ae, quae fulgent luces ...; at pars inferior Delphini (*319 τὰ μὲν ... τὰ δέ*). SEN. benef. 7, 16, 4 omnia fecisti, ut *beneficium* redderes; hoc -i satis est, tibi parum. *i. q. ceteri*: PLAVT. Rud. 368 exsolvi restim, dum -i timent. CIC. Sest. 57 cum purpura et sceptro et -is insignibus regiis. Brut. 24 cum idem placuisset -is. CELS. 4, 29, 1 post longos morbos vis pestifera huc se inclinat; quae ut -as (*sc. morbo affectas*) partes liberat, sic hanc ... prehendit. (II) *sine opposito* (*sc. non expresso, sed animo obversante*): CIC. Quinct. 69 erat ... -arum partium. SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 22 St. mensarios dicit, quos -i τραπεζίτας vocant (*cf.* HIER. epist. 32, 1, 2).

β i. q. adversarius: *apud oratores*: RHET. Her. 2, 20, 33. 2, 21, 33. CIC. inv. 1, 56 (*in oratione; supra* istius. Verr. II 5, 132 istius ... calamitatis tuae ...; in -a c. Flacc. 53 -o homine [*infra* istum]. har. resp. 40 idem iste ..., ... -e). Quinct. 34 S. Rosc. 8 Q. Rosc. 28 Verr. II 9ⁱᵉˢ *et* 2, 100 (isti *Kayser*. Mur. 23 ista *Halm*). Caecin. 8ⁱᵉˢ Cluent. 7. 160. 164 Rab. perd. 10 Mur. 11. Sulla (*nusquam* iste, *quia Torquato amicus erat Cicero*) 7ⁱᵉˢ. Planc. (iste *de Laterensi amico non nisi 67* istius egregia virtus) 2. 4 Deiot. 43 Phil. *passim* 3—7 de orat. 2, 215. APVL. apol. 9 *de accusatore*. *apud rerum scriptores*: CAES. Gall. 5, 15, 3 *nostri* ...; at -i. 5, 15, 5 civ. 1, 45, 3. 7 *al.* BELL. Alex. 19, 6 Hisp. 25, 3. LIV. 3, 69, 10 Romanos, -os (21, 50, 4. *cf. s. v.* illinc *p. 381, 29*).

c *de eo, quem qui loquitur quibusdam de causis nominare non vult* (*'der bewußte'*); *fere in serm. epistolari* (*cf.* TERT. praescr. 25, 9 cum dicit 'haec', de eis dicit, de quibus in praesenti scribebat; de occultis autem ut de absentibus ... '-a' dixisset): PLAVT. Pseud. 780 (*de re venerea*:) neque ego -ud possum, quod illi qui possunt solent (783 -ae rei ego etiam nunc sum parvolus. PETRON. 77, 1 de rebus -is. *cf. de mentula* MART. 3, 68, 7. 9, 40, 4. 11, 15, 8 ARNOB. nat. 3, 10 p. 118, 19). CIC. Att. 1, 13, 4 tuus autem -e amicus — scin quem dicam? ([epist. 2, 9, 1]. 5, 13, 3 de -o domestico scrupulo, quem non ignoras. 14, 1, 1). 1, 8, 1 -e noster amicus (*sc. Lucceius 1, 3, 3. 1, 11, 1*). 2, 21, 6 ad tempus -ud. 3, 15, 3 -am orationem. 1, 1, 2 -am manum ... Pompei (4, 18, 1. 7, 12, 2). 11, 11, 2 -e in Achaia (*Q. Cic.*). 13, 42, 1 venit -e (*Q. Cic. fil.*) ad me. *al. saepe de Caesare*: *vivo*: CIC. Att. 2, 16, 1. 7, 20, 1. 7, 21, 2. 13, 51, 2 *al.* *mortuo*: CIC. Att. 14, 1, 1. 14, 6, 2. 15, 20, 3.

d *i. q. omnibus notus, notissimus* (*similia v. p. 357, 5. 358, 8 sqq.*): *α vox media aut in bonam partem accipienda*: (I) *refertur ad res ex poetis aut scriptoribus, ex proverbiis, e vita publica notas* (*de nom. propr. v. etiam p. 361, 50*): PLAVT. Merc. 771 -ud verbum ... vetus: aliquid mali esse propter vicinum malum. Cist. 14 quod -e dixit, qui secundo vento vectus est (*cf.* CIC. off. 1, 33 HOR. sat. 2, 3, 255 VAL. MAX. 7, 2 ext. 5 *al.* SEN. benef. 2, 11, 1 *al.* PLIN. nat. 7, 180 *al.*). VARRO ling. 6, 61 hinc antiqua -a 'addici nummo' et 'dicis causa' (CIC. Brut. 2, 75 'qua de re agitur' -ud). 7, 12 Enni -ud (CIC. de orat. 2, 278. 266 meum). 7, 13 -ud Enni (CIC. de orat. 2, 253. 264. 257 tuum. rep. 2, 37 Tusc. 2, 13 *al.*). CIC. Mil. 32 -ud Cassianum (de orat. 2, 248 QVINT. inst. 2, 13, 4. 6, 3, 20. 11, 3, 115 Gracchanum -ud). SEN. epist. 69, 6 -ud imperitissimi cuiusque verbum. 115, 4. 116, 7. TRAG. inc. 93 -e Telamo (VARRO Men. 540 Adon. ling. 7, 38. CIC. Manil. 22 Medea -a. Pis. 47). CIC. S. Rosc. 46 senex -e Caecilianus ([Caecin. 27 de orat. 2, 155 Tusc. 3, 65 SEN. dial. 9, 2, 12]. Tusc. 4, 67 Naevianus -e ... Hector, ... -e apud Trabeam. 4, 69. 73 probe et -e: 'sanusne es, qui temere lamentere?' nat. deor. 3, 75. TERT. pall. 1 -a ... 'Carthago, studiis asperrima belli'. orat. 6 nocturnus -e pulsator). har. resp. 39 -e eiulatus ... Philoctetae ... -a exultatio Athamantis. LVCR. 2, 633 HOR. epist. 2, 1, 157 SEN. contr. 1, 8, 16 SEN. Herc. O. 1556 QVINT. inst. 10, 1, 32. VARRO ling. 6, 20 ludi -i, quibus virgines Sabinae raptae. rust. 1, 2, 9 Stolonis -a lex, qua vetat *eqs.* CIC. Brut. 12 post Cannensem -am cladem. fin. 4, 33 Tusc. 3, 75 Att. 1, 19, 6 NEP. Arist. 1, 2. CIC. Arat. 162 -e astrorum custos (*i. Eudoxus*). Arat. frg. 12 -a ... Corona (*71 ἐκεῖνος*). Pis. 43 ut ait -e *i. Ennius* (Att. 9, 15, 4 *Homerus* [PORPH. Hor. epod. 16, 37]). COLVM. 9, 8, 13 ut -e vates ait. DON. Ter. Andr. 890 ut -e *i. Verg.* (SCHOL. Cic. Gron. C p. 349, 18 St. *al.*). CIC. Verr. II 2, 142 legitimum -ud quinquennium. 5, 97 populi R. invicta ... gloria -a navalis. 115. 147 -a vox ... 'civis R. sum'. Font. 47 dom. 144 har. resp. 23 SEN. dial. 12, 1, 1. (II) *significat rem antea aut alias factitatam, nunc omissam* (*cf. p. 347, 40*): ENN. scaen. 55 ubi -a ... modestia? CIC. Sulla 77 ubi erit ... -ud firmissimum praesidium pudoris, ... si *eqs.* (Flacc. 21 PHAEDR. 1, 95). LIV. 1, 31, 6 fracti ... *sunt* spiritus -i feroces. SEN. contr. 4 praef. 3 STAT. silv. 2, 4, 9. *cf.* PLAVT. Persa 594 ego -e doctus leno paene in foveam decidi (OV. met. 1, 757 QVINT. decl. 284 p. 146, 9). (III) *significat rem solitam, usitatam*: CIC. Verr. II 3, 68 formidinem -am suam miseris Agyriensibus iniciebat (de orat. 2, 300. Att. 1, 9, 1 familiarem sermonem [1, 11, 1]. 2, 22, 3. *cf.*

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 347, 43). II 4, 9 -um (ipsum *Nohl*) usum provinciae. 5, 28. 46 -a ... communi vituperatione (Cluent. 13 dolore muliebri. Planc. 34 sensus [*cf.* prov. 2]. ad Q. fr. 1, 1, 25 populari accessu). ad Q. fr. 1, 1, 25. Q. CIC. pet. 39 perpetua -a de hoc genere disputatio. Ov. epist. 13, 14 'vale'. LIV. 22, 5, 7 ordinata *pugna*. COLVM. 1 praef. 12 cotidianum -ud tributum (PANEG. 5 [8], 1, 2 exercitatione). QVINT. inst. 11, 1, 9.

(IV) *praeterea coniungitur cum vocibus*: vetus, nobilis, sacer *sim.*: PLAVT. Merc. 771 vetus (*v. p. 344, 48*). LVCIL. 478 v. -e Cato ([COLVM. 12, 52, 18]. CIC. Tusc. 3, 31 M. Crassi -ius v.). CIC. Verr. II 5, 145. 152 Pis. 9 leg. 2, 39 *al.* TER. Haut. 435 tua duritia antiqua -a. CIC. Verr. II 1, 47 Planc. 33 orat. 115 Tusc. 2, 41 *al. cf. p. 347, 46. 65.* CIC. Catil. 2, 6 -am meam pristinam lenitatem (Sulla 26 Att. 1, 17, 2). rep. 2, 35 patrum numerum. SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 19 St. LVCIL. 263 Phryne nobilis -a. CIC. Verr. II 4, 73. 5, 79 Tusc. 3, 75 nat. deor. 3, 5 PLIN. nat. praef. 9. CIC. Verr. II 2, 185 cupiditate -a sua nota. Tusc. 1, 22 STAT. Theb. 4, 714 MART. 9, 84, 4 *al.* QVINT. inst. 2, 17, 24 *al.* CIC. Verr. II 5, 84 -e vir clarissimus. dom. 120. 123 Vatin. 28 Ov. met. 13, 512. CIC. Catil. 1, 26 tuam -am praeclaram patientiam. Sest. 123 Arch. 15. CIC. Sest. 129 -a de me divina senatus consulta. rep. 3, 12 Tusc. 5, 76 nat. deor. 1, 33. 43 caelesti. 1, 119 sanctam -am et augustam (1, 82). QVINT. inst. 12, 1, 24 sacro. *aliis*: CIC. S. Rosc. 53 insitum (Verr. II 3, 177). 124 nomen aureum Chrysogoni. div. in Caec. 23 magnus (de orat. 3, 127 maxima). dom. 43 miserrimum (Ov. trist. 2, 533 felix). Brut. 116 simplex. leg. 1, 7 erudita (nat. deor. 2, 48). LIV. 2, 7, 9 acerrimum ... hostem. SEN. dial. 8, 1, 4 -e vir disertissimus. epist. 30, 4 hora -a inevitabilis (14 in -o extremo anhelitu).

β vox in malam partem accipienda (*cf. p. 342, 69*): CIC. Verr. II 2, 108 Apronio -i. 4, 4 -e L. Mummius. dom. **116** (*cum despectu*) Scatonem -um, hominem sua virtute egentem. Sest. 93 duo -a rei p. paene fata, Gabinium et Pisonem. 111 -o ore (*i. obsceno*).

e *significantius dictum*: CIC. inv. 2, 143 omnem eius -am vim (*i. metuendam*). Mur. 84 in -o sacrario rei p. (Vatin. 24). Sest. 17 -is fascibus. Cael. 42 -a in hoc genere praescriptio (*sc. necessaria; cf.* IVV. 10, 32 TAC. ann. 15, 60). ELEG. in Maecen. 2, 6 Ov. epist. 9, 58. LIV. 28, 19, 15 domitor -e totius Hispaniae exercitus (30, 53, 1 CVRT. 5, 1, 39. 10, 2, 11). SEN. benef. 5, 15, 6. 5, 16, 5 epist. 121, 22 STAT. silv. 2, 232. silv. 1, 3, 90 -i mores (*i. '-e moribus clarus Vopiscus' Vollmer*). PLIN. epist. 7, 19, 9 PANEG. 11 (3), 28, 4. 7 (6), 8, 5. *in appositione* (*cf. p. 361, 64*): CIC. prov. 32 -e meorum laborum ... socius C. Pomptinus ([de orat. 1, 13 -as omnium doctrinarum inventrices Athenas. PROP. 3, 1, 33 Ov. Pont. 2, 2, 1]. orat. 10 VERG. Aen. 10, 175). Phil. 12, 22 -ud pignus libertatis rei p., D. Brutum (CELS. 7 prooem. 2 TERT. anim. 43 p. 371, 27). **orat. 151** non Thucydides, ne -e quidem haud paulo maior scriptor Plato (*cf.* CIRIS 441). Ov. Pont. 1, 5, 1 -e tuos quondam non ultimus inter amicos ... Naso. MART. 1, 101, 1. *nota anaphoram*: TERT. carn. 4 p. 431, 12 Oe. hominem -um ... in utero coagulatum, -um per pudenda prolatum, -um per ludibria nutritum. pall. 4 spect. 30^in. CYPR. patient. 7^med. epist. 73, 25.

f *de rebus veris et perfectis* ('ideal'): CIC. orat. 17 quo fit, ut veram -am et absolutam eloquentiam nemo consequatur (*cf.* QVINT. inst. 12, 11, 29. 5, 12, 17). 61 sed iam -ius perfecti oratoris et summae eloquentiae species exprimenda ([QVINT. inst. 1 prooem. 9. 1, 10, 4]. SEN. epist. 120, 12 vir -e perfectus adeptusque virtutem). fin. 4, 11 *dei voluntatis* ad naturam apta ratio vera -a et summa lex a philosophis dicitur (nat. deor. 2, 34 in *mundo* necesse est perfectam -am atque absolutam inesse rationem). 4, 63 perfectam -am sapientiam. epist. 15, 6, 1 -ud sincerum ac subtile iudicium (SEN. epist. 81, 4 rectam -am rigidi iudicis sententiam). CAEL. Cic. epist. 8, 6, 1 si ad -am summam veritatem legitimum ius exegeris. SEN. dial. 5, 5, 7 -e ingens animus. 7, 16, 3 perfecta -a et divina *virtus* (FLOR. epit. 1, 13, 8 vera -a Romana v.).

g *opponuntur* **hic** ... **-e** *sim.* (*cf. p. 355, 73 sqq.*): *α* **(hic)** ... **-e** (hic ... -e *v. s. v.* hic): CIC. Tusc. 3, 26 regni ..., filiae ...; -am ..., regno ([off. 1, 105 SEN. epist. 53, 11 PLIN. nat. 16, 46]. LVCAN. 4, 612 -e [*i. Hercules*] ..., Antaeus ...; *Hercules* ..., -e). **4**, (*28* morbum ... aegrotationem ... vitium) 29 -a duo, morbus et aegrotatio, ... vitium autem (fat. 7 tenue caelum ..., crassum; -ud tenue caelum ..., crassum. CAES. Gall. 7, 63, 7 Remi Lingones Treveri ...; -i ..., Treveri).

β **ille ... ille** (*cf. p. 355, 66*): TER. Phorm. 332 *rete non miluis, sed columbis tenditur*, quia enim in -is fructus est, in -is opera luditur. CIC. de orat. 2, 160 inter hunc Aristotelem ... et hos germanos huius artis magistros hoc *interest*, quod -e ..., -i autem *eqs.* AETNA 574 *Zethus et Amphion*, -e impiger, -e canorus. PANEG. in Mess. 50 Nestora ... Vlixem ... -e senex ... -e. Ov. am. 1, 8, 84 discant oculi lacrimare coacti et faciant udas -e vel -e genas (fast. 5, 188 EPIST. Sapph. 26 MART. 7, 10, 2). 1, 9, 8 -e ..., at -e. epist. 3, 28 trist. 1, 10, 50. MANIL. 2, 185 alter ... alter, ... -e ... -e. 2, 208 nunc ..., nunc (SIL. 16, 402). 5, 440. SEN. contr. exc. 5, 2 (*v. Bulhart, WSt. 52, 1934, 169*). SEN. dial. 6, 18, 8 ut ad -a venias, per -a exeundum est. nat. 7, 27, 3 epist. 36, 5 LVCAN. 4, 636. SIL. 4, 317 aut -i ... aut -i. MART. 3, 32, 4 QVINT. inst. 3, 6, 93. 11, 3, 168. APVL. met. 10, 25 -e quidem ... -a autem (IREN. 1, 21, 2 τὸ μὲν ..., τὴν δὲ [RVSTIC. Conc.^8 I 4 p. 43, 6]). TERT. nat. 1, 16, 16 *al.* *nota*: QVINT. inst. 2, 8, 11 in -o lentiore ... in -o praecipiti. TERT. patient. 10^in. -e prior ... -e posterior.

γ **iste** ... **-e** (*cf. infra l. 21; i. q. 'hic ... -e' inde a* VAL. MAX. [*l. 8*]; *v. Wölfflin ALL 11, 1900, 385. 12, 1902, 358*): CIC. Font. 30 ceterae ..., istae ...; -ae ..., istae. Brut. 133 nec iste ... nec -e. orat. 205 aut istis aut -is. off. 3, 102 ista turpitudo ... -e cruciatus. Att. 13, 5, 1 -am diem ..., istam. SEN. contr. 2, 3, 17 VAL. MAX. 3, 8, 2. 5, 4, 3 SEN. nat. 2, 12, 1. 2, 30, 4. 3, 29, 2 epist. 117, 21 PLIN. nat. 10, 76. MART. 4, 49, 10 laudant -a, sed ista legunt. APVL. Plat. 1, 17 TERT. cult. fem. 1, 4 test. anim. 5^in. anim. 16 -ud quidem ... istud vero. 18 p. 328, 4 -ae ... istae ... et istis et -is. *al.* PELAG. in Rom. 14, 3 -i istos ... et isti -os (-i -os ... -i -os PS. HIER., -i istos ... -i -os PS. PRIMAS.). AVG. civ. 2, 11. *nota*: TERT. praescr. 30, 17 *haeretici* apostolos ...; -i (*apostoli*) ..., isti. monog. 6. LACT. inst. 1, 20, 3 Romani ... Athenienses ... -i (*A.*) ... isti (*R.*). PALLAD. 13, 7.

δ **-e ... ipse**: CIC. prov. 12 AVG. civ. 4, 25 PAVL. FEST. p. 63 M. **-e ... is**: CIC. Att. 12, 22, 2 off. 2, 81. **-e ... alter**: PLIN. nat. 28, 107 FLOR. epit. 4, 7, 10 PAVL. dig. 45, 3, 29 AVIEN. Arat. 33. AVG. civ. 9, 16 p. 391, 11 D. inter quos et -os. 11, 28 p. 502, 33 D.

ε formae mixtae: PLAVT. Pseud. 502 -ud malum aderat, istuc (*sc. quod tu dicis*) aberat longius, -ud erat praesens, huic erant dieculae. PLIN. nat. 17, 140 ferventibus locis ...; aliubi ... iidem ...; contra -i. TERT. paenit. 6, 21 in -o ... in isto ...; -e ... hic ...; -e ... at hic ...; -e ... hic. uxor. 2, 2 -e ... iste ...; -e ... hic. adv. Marc. 3, 4^mod. alterum ... alterum ..., -um quidem ... istum vero. CAPITOL. Max. Balb. 7, 7 alterum severum, clementem alterum, bonum -um, istum constantem, -um nihil largientem, hunc affluentem copiis (*abbaab*). AMM. 16, 12, 47 -i ... hi (*Romani*) ..., isti (*Romani*) ... -i. FVLG. aet. mund. 3 p. 140, 15 mundo ... homini ..., -is ... -o ..., -is ... isto. AVG. civ. 6, 8 p. 262, 6 D. et -am ... et istam ...; -am ... hanc. 11, 33 alteram ... alteram ..., unam ... aliam ..., unam ... alteram ..., ... -am ... istam ... (*quater*), -am huic inludentem, ... hanc -i invidentem. 7, 26^in. *Mater Magna* ... *Ianus* ...; -e ... ista ...; -e ... haec. adv. Don. 6, 8 -i ... -i ..., isti ... -i ..., isti ... -i. virg. 30, 30 -a ... ista ...; ista ... -a ...; in -is ... in his. serm. 52, 3, 7 aut -ud aut -ud dic ... nec hoc nec -ud dico. serm. coll. Morin 1930 p. 632, 31 loquere bona huic de -o et -i de isto. p. 627, 32 -e ... -e. -e ... iste autem. p. 370, 9 -um ... -um ...; -i ... istum ...; -um ... -um. *trimembria*: VARRO Men. 358 equi ... hic badius, iste gilvus, -e murinus. VERG. Aen. 12, 342 neci Sthenelumque dedit Thamyrumque Pholumque, hunc congressus et hunc, -um eminus. PRIAP. 22, 2 femina ... virve puerve, haec ... hic ... -e (*puer*). SEN. dial. 8, 7 (*1* tria genera sunt vitae) 2 -e ... hic ... -e tertius. AVSON. 419, 27 Menelaus ... *Vlixes* ... Nestor ... -e ... iste (*Nestor*). HIER. epist. 60, 10, 9 -ud Tertulliani, istud Cypriani, hoc Lactantii, -ud Hilarii est. sic Minucius Felix, ita Victorinus, in hunc modum est locutus Arnobius. POMP. gramm. V 225, 28 *Vergilius* ... Terentius ...; -e (*T.*) ...; -e (*V.*) ... -e (*T.*).

ζ formae confusae: idem pronomen non ad eandem rem refertur: CIC. Sest. 142 ut eos, a quibus -i oppressi sint, nemo nominet, horum calamitatem dominationi -orum omnes anteponant (*abba*). de orat. 2, 213 (alterum lene, alterum vehemens ... ex -a lenitate ... ad hanc vim ... ex hac vi ... -i lenitati) in utroque ... genere dicendi et -o, in quo vis ... quaeritur, et hoc, quod *eqs.* (*intra cancellos -e ad prius refertur, extra ad posterius*). Att. 9, 9, 2 *Pompeius* ostendit se largitione ipsa superiorem quam hunc (*Caesarem*) fore. illud me praeclare admones, cum -um (*Caes.*) videro *eqs.* HOR. epist. 2, 2, 89 frater erat ... consulti rhetor, ... Gracchus ut hic -i, foret ⌊huic ut Mucius -e⌋ (*Porph., vulgo*, hic ... -i *codd.; cf. Bulhart l. c. 170*). Ov. am. 1, 9, 19 -e graves urbes, hic durae limen amicae obsidet; hic portas frangit, at -e fores. QVINT. inst. 10, 1, 106 densior -e (*Demosthenes*), hic (*Cicero*) copiosior; *post tria membra* -e (*D.*) ... hic (*C.*) *sequitur*: curae plus in -o (*C.*), in hoc (*D.*) naturae (in hoc ... in -o *Wölfflin*). CAPITOL. *v. supra l. 26. cf.* TERT. pudic. 2, 10 AMM. *v. supra l. 29.* PS. AVG. serm. 202, 1 *accepit claves* scientiae iste (*Paulus*), -e (*Petrus*) potentiae; divitias immortalitatis -e dispensat, scientiae thesauros iste largitur.

h *c. enunt. rel.* (*cf. p. 342, 74*): *α generatim* (*enunt. plerumque sequitur [antecedit: v. p. 349, 29]; exempla dedi paucissima*): PLAVT. Amph. 618 Sosia -e, quem iam dudum dico, is qui me contudit (Aul. 255 Curc. 346 TER. Ad. 422. VARRO ling. 5, 156 de quo supra dictum est). Capt. 806 vae misero -i, cuius cibo iste factust imperiosior (*cf.* 650). 938 -um ... servom, quem hic reliqueram. Curc. 364 -ud, quod cupis (Most. 548 de -o, quod dixi tibi. LVCIL. 908). Mil. 118 navem -am, ubi ([CIC. Verr. II 5, 12 ITIN. [Silv.] 10, 3]. Most. 547 -um *hominem*, unde. CIC. Att. 1, 16, 4 res ... aut -a, cum [*cf. p. 347, 33*] ..., aut cum). TER. Eun. 119 cum -o, quocum tum uno rem habebam hospite. VARRO ling. 6, 44 ab hoc -ud, quod dicitur 'recomminisci' (CIC. Caecin. 65. *aliter p. 358, 54*). CIC. S. Rosc. 86 -ius qui occisus est. Catil. 2, 27 -os, qui in urbe remanserunt. Sest. 11 cum -o exercitu, quem tum secum habebat. Brut. 109 -ius Marci filius, qui cum Q. Aelio consul fuit (263 off. 2, 50 Att. 12, 5, 3. SEN. epist. 83, 12 -ius dico, qui. *cf. p. 347, 15*). Att. 1, 13, 2 genere -o moroso,

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quod etiam sine dicacitate ridetur. 4, 16, 1 -a *epistula* (*i. -a tantum, -a una*) fuit gravis ..., quam. CATVLL. 8, 6. SALL. Catil. 20, 14 en -a, -a, quam saepe optastis, libertas. NEP. Con. 5, 2 VERG. Aen. 5, 191. *nota*: TERT. adv. Marc. 2, 17$^{in.}$ haec ipsa patientia ..., -a patientia, quae mavult misericordiam quam sacrificium, ... -am dico misericordiam, quae (4, 42 p. 565, 16 Ioseph ..., -e Ioseph, qui. 5, 4 p. 582, 22). fug. 12 discipuli ..., -i utique discipuli, qui (adv. Marc. 4, 42 p. 563, 20 scilicet [anim. 30$^{in.}$]). adv. Marc. 4, 1 p. 423, 17 deum ..., -um scilicet (4, 24 p. 503, 13. 4, 31 p. 528, 10. 5, 10 p. 609, 14). *fere i. q. idem*: PROP. 2, 16, 42 -a, qua vicit, condidit arma manu. OV. trist. 1, 8, 19. 4, 2, 46 vincula fert -a, qua tulit arma, manu. SIL. 10, 479. TERT. nat. 2, 14, 9 -a facilitate, qua et *eqs.* (adv. Marc. 4, 33 p. 531, 16. 4, 35$^{in.}$). *de formis bimembribus v. p. 349, 41.*

β *abundare videtur* (*fere in appositione*): *refertur ad nom. propr.*: CIC. Cluent. 26 Habiti matrem, -am cuius virum ... occiderat. Catil. 4, 21 sit Scipio clarus, -e cuius *eqs.* Brut. 99 -o quem. Tusc. 2, 35 Graeci, -i quorum. off. 1, 109 patrem eius, -um qui (BELL. Hisp. 35, 2). SEN. dial. 4, 23, 4 -e qui (MIN. FEL. 19, 8 Democritus ... Straton ... Epicurus -e qui. TERT. monog. 14$^{in.}$ FILASTR. 114, 2). TERT. monog. 6 -ius Abrahae ... cuius. FILASTR. 98, 6 -e de quo. 108, 4 -um Goliath quem. *alia*: CIC. fin. 2, 23 ludos et quae sequuntur, -a quibus detractis *eqs.* (2, 64). SEN. contr. 2, 5, 9 -o quem occidisti tyranno. SEN. dial. 7, 13, 2 -e quisquis. 9, 11, 5 fortuna -a quae ([epist. 13, 8 fama]. PLIN. nat. 17, 39 odor -e qui. QVINT. inst. 6, 2, 7 fletus. 9, 4, 107. 11, 3, 25. 78. CARM. evoc. Macr. Sat. 3, 9, 7 teque maxime, -e qui ... recepisti. MIN. FEL. 38, 2 quis autem -e qui dubitat. TERT. cult. fem. 2, 1$^{in.}$ deus. PANEG. 7 [6], 17, 1. 12 [2], 27, 5 HIST. Apoll. rec. A 26$^{extr.}$ 27 [*rec. B om.* -e]). 11, 10, 8 manu sua ... -a qua. nat. 1, 17, 7 crinis -e quem. epist. 121, 15 MART. 11, 58, 3 QVINT. inst. 10, 5, 17. APVL. Plat. 2, 1 mentemque -am quam νοῦν ... appellat.

1 ***de tempore*** (*praeterito; de fut.: v. p. 342, 18*): α *solum ponitur*: ENN. scaen. 102 quantis cum aerumnis -um exanclavi diem! (PLAVT. Amph. 254. Rud. 498 quom [*cf. p. 342, 21. 346, 77. l. 63. 72. p. 348, 9*] ..., ... -o die. ACC. trag. 346 CIC. Verr. II 4, 110). PLAVT. Merc. 102 nocte -a (CIC. Catil. 1, 8). CIC. Quinct. 68 -o tempore. Verr. II 2, 64 -o biduo (*i. ante b. cf.* 4, 39 paucis -is diebus [140 dom. 118. Att. 4, 17, 4 p. d. -is]. Caecin. 19 -is paucis diebus *i. p. d. post* [Cluent. 108 *cf.* Cluent. 37 brevi -o tempore. Pis. 14 -o fere biduo]. QVINT. decl. 352 p. 383, 25 triduo -o [*i. per -ud t.*]). prov. 7 tum in -o naufragio huius urbis. *i. q.* ὁ πρίν (*cf. p. 344, 76*): TER. Phorm. 262 ut sciat lenem patrem -um factum me esse acerrimum (SEN. contr. 9, 4, 1 STAT. silv. 4, 3, 76). CIC. Sest. 91 *homines* ex feritate -a ad iustitiam ... transduxerunt. Vatin. 33 rediit ad -am vim et furorem suum (Att. 2, 9, 2. 4, 1, 3 epist. 9, 11, 1 PROP. 2, 3, 2 SEN. dial. 10, 4, 1 IVV. 3, 67). Planc. 33 ubinam -e mos, ubi -a aequitas iuris, ubi -a antiqua libertas? Att. 1, 16, 9. 1, 19, 8. 2, 9, 1 epist. 1, 8, 4 LVCR. 4, 1117. VAL. FL. 1, 53 olim annis -e ardor hebet. TERT. paenit. 7, 8 PANEG. 5 (8), 9, 3 *al.* *i. q.* ὁ τότε (*cf. p. 341, 64*): CIC. orat. 155 antiquitas ... -i *i. antiqui* (SALL. Iug. 114, 2. SEN. nat. 4, 2, 24 licebat -is fabulas mittere; nunc vero *eqs.*). Att. 1, 19, 6. 8, 7, 2 cum -o Pompeio, qui tum erat ..., cum hoc vero, qui ... fugit *eqs.* LVCR. 5, 925 OV. fast. 6, 625. LIV. 36, 17, 4 (*v. adn. crit.*). VITR. 10, 6, 4 CVRT. 3, 11, 24 MIN. FEL. 21, 5. *aliter* ('*seinerzeitig*'): CIC. dom. 95 obicitur mihi meus -e discessus (133 de orat. 2, 3). CAES. civ. 1, 4, 4. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2 -ud initium civilis belli saepe deflevi. *pro tunc*: CIC. Sest. 53 quaenam -a in re p. monstra ... vidistis! VERG. georg. 2, 338 ver -ud erat. *i. q.* ὅ ποτε: OV. epist. 14, 95 -a Iovis magni paelex ... fronde levas ... famem. fast. 5, 464 trist. 3, 11, 30 SEN. contr. exc. 5, 1 SIL. 9, 126. β *opponitur* (*cf. supra l. 50 sq.*): PLAVT. Most. 1179 et hoc et -ud poteris ulcisci (TER. Phorm. 159 -os ... dies, ... cottidiana cura haec. LVCIL. 418 VARRO frg. Non. 162, 16 CIC. inv. 2, 50 Cluent. 18 *al.* SALL. Iug. 31, 20 nisi forte ... -a quam haec tempora magis placent, cum [*cf. supra l. 33*] *eqs.* LIV. 24, 4, 6 *al.*). CIC. Flacc. 16 hanc ..., -a vetus. fin. 5, 40 et -a pristina ... et haec. Tusc. 3, 40 antiquis. OV. epist. 18, 89 novus timor hic ... -a audacia (QVINT. decl. 294 p. 166, 17). γ *iuncturae*: PLAVT. Most. 133 ad -ud ... usque ... dum (*cf. supra l. 33*). CIC. Verr. II 2, 64 ex -o tempore ([SIL. 7, 209 CORP. III 355, 8]. AVG. catech. rud. 21, 38$^{in.}$ ex quo). VERG. Aen. 8, 268 ex -o ([12, 32 HOR. sat. 1, 5, 77 PROP. 2, 29, 42 OV. *quater* SIL. 8, 200. 14, 18 STAT. silv. 1, 2, 81 QVINT. decl. 323 p. 274, 20 COMM. instr. 1, 3, 6 PANEG. 10 (4), 35, 1]. OV. epist. 14, 85 ex -o ... cum [SEN. contr. 2, 3, 18 *cf. supra l. 33*]. SEN. dial. 6, 21, 6 ex -o quo [*cf.* TERT. adv. Hermog. 3 p. 129, 1 ex quo ... ex -o. p. 130, 8. virg. vel. 11 ex -o ... ex quo. adv. Marc. 2, 10 AVG. civ. 16, 15]. AVG. civ. 16, 28 ex -o deinceps [CAEL. AVR. acut. 2, 21, 126 ex -o quotidie]). ITIN. [Silv.] 24, 12 ex -a hora (*i. deinde*) revertuntur (36, 3). *aliter* 25, 12 ex -a hora, qua ..., tunc ... pervigilant. CIC. Cluent. 142 ab -o tempore, quod tunc erat, ... ab ea causa, quae tum agebatur. COMM. apol. 50 ab -o (*i. tunc*). **post -ā** *v. s. v.* postilla. OV. fast. 2, 673 post -ud (6, 167 ITALA gen. 1, 4 [AVG. civ. 15, 23]).

C ***praeparativi:*** *pertinet ad ea, quae sequuntur* (*cf. Brugmann, Ber. sächs. Ges. d. Wiss. 69, 1917, 5, 52*): **1** *generatim*: **a** *c. subst.*: α *a subst. pendent variae structurae* (*cave pro articulo definito accipias* PLAVT. Persa 725 nunc est -a occasio [ἐμφατικῶς; *sc. quam desidero, cf.* LIV. *l. 3*] ... ulcisci [CIC. de orat. 2, 154 -am sapientiam constituendae civitatis. LIV. 5, 12, 8 nunc -ud tempus esse ... stabiliendae libertatis. 24, 24, 2]. *cf. et* VARRO ling. 9, 113 ut maior -e numerus sit similitudinum earum, quae [AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 703, 15 in -o numero deputabitur eorum, qui. *cf.* CIC. Verr. II 5, 156 de -a multitudine ... eorum, qui. fin. 3, 64 -a vox. 4, 36. off. 1, 119 -ud ... rarum est genus. SEN. nat. 2, 35, 1 sectam. QVINT. inst. 12, 8, 4 delicias]): ENN. ann. 391 nunc est -e dies, cum gloria maxima sese nobis ostendit (PLAVT. Capt. 518. *cf. p. 347, 33. infra l. 61*). PLAVT. Mil. 703 -a laus est ... liberos hominem educare (CIC. rep. 2, 61 l. est -a eximia C. Iuli, qui). Trin. 439 -ud verbum 'bene volt' (760. TER. Andr. 426 quod dici solet, omnis *eqs.* CIC. inv. 1, 91 -a ... conquestio: 'utinam *eqs.*' 2, 172 cum -a exceptione 'extra *eqs.*' de orat. 3, 183 haec verba 'desinite, incipite' ... -a ... 'domuerant, sonupedes'. 2, 302 SEN. contr. 1, 1, 23. *cf. infra l. 56*). Trin. 1000 -e ... aculeus ..., quid (CIC. de orat. 2, 334 timor *seq. acc. c. inf.* LIV. 3, 20, 8 terrebant haec; sed -e maximus terror animos agitabat, quod [*cf.* 34, 33, 13]). LVCIL. 112 -ud opus durum *fuit*, ut Setinum accessimus finem. RHET. Her. 2, 10, 15 -a defensio tenuis est, cum (*cf.* CIC. Caecin. 90). CIC. S. Rosc. 4 accedit -a quoque causa, quod. Verr. II 1, 11 -um eius peculatum ... quod. 3, 95 -a cogitatio *c. acc. c. inf.* Caecin. 102 -am rationem ... quem ad modum. leg. agr. 2, 103 -ud ... praesidium ... ut. Flacc. 30 -a ... gloria *c. acc. c. inf.* (Att. 3, 24, 2 -a opinio. MANIL. 1, 729 -a fides. SEN. clem. 1, 1, 7 confessio). Att. 13, 13, 1 -am iacturam ... quod. VAL. MAX. 3, 7, 1 d$^{extr.}$ conscientia -a ... qua meminerat. β *alia*: CIC. Verr. II 4, 58 -a vero eius cupiditas incredibilis est (*sequitur narratio*) (de orat. 3, 216 VAL. MAX. 3, 2 ext. 1. 6, 1, 9 SEN. epist. 104, 28). Tusc. 5, 68 triplex -e animi fetus ..., unus *eqs.* (SEN. 2, 40, 1 fulminum genera sunt -a: quod terebrat, quod discutit, quod urit). Sulla 47 -ae ... excusationes ..., aetas, amicitia nostra (Att. 1, 1, 2 VERG. georg. 3, 425 VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 SEN. dial. 9, 12, 7). VARRO rust. 2, 4, 9 ab -o verbo, quod dicunt θύειν (CIC. Marcell. 28. de orat. 1, 87 expertes esse -ius prudentiae, quam sibi adscisceret. ad Q. fr. 2, 14, 2).

b -ud (*cas. obl. v. infra l. 78*): *usus frequentissimus est ut apud* CIC. *sic apud utrumque* SEN., VAL. MAX., CELS., COLVM., QVINT., TAC., PALLAD., AMM., HIER. epist. *plur.* **-a** *exceptis iis locis, ubi de compluribus rebus agitur ut* CIC. S. Rosc. 52 Sest. 39 Cael. 13 fin. 3, 26 Lael. 14, *legitur* CIC. Phil. 5, 17 an -a ... non sunt notanda, quod ... palam secum habuerit armatos? Tusc. 4, 48 Cato 49 Att. 14, 6, 1. **-a res** (*cf.* PLAVT. Asin. 182 -i rei studet: [*uno puncto distinguitur vulgo; cf.* Most. 108 *l. 62*] volt placere sese amicae): CIC. div. in Caec. 5 -a me res ... consolatur, quod (Cluent. 3). **-ud** *est* ***obi.*** *vocum, a quibus pendent variae structurae*: PLAVT. Amph. 772 miror ... si (Bacch. 528 quid). Aul. 257 *memento* (AFRAN. com. 194). TER. Haut. 795 dicunt (CIC. inv. 2, 22 Quinct. 85 Verr. II 2, 44 *al.* Phil. 3, 27 *al.* SEN. contr. 7, 3, 10). TER. Eun. 670 -ud vide, os ut sibi distorsit (Ad. 228 VARRO ling. 10, 19 CIC. inv. 2, 156 Cluent. 62). LVCR. 1, 1052 credo. VARRO ling. 9, 114 fatendum -ud. 10, 30 proprium -ud habent, quod. rust. 1, 18, 4 mitto -ut, quod (CIC. Verr. II 3, 178). RHET. Her. 1, 1, 1 moneo (LIV. 1, 23, 8). 3, 22, 37 facere (POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3 *syn.* haec). 4, 2, 4 veremur (LVCR. 1, 80). CIC. inv. 1, 30 considerare. 2, 120 demonstrare. Quinct. 6 cogitant quid. S. Rosc. 76 haec missa facio; -ud quaero (Sulla 4 HOR. sat. 1, 4, 64. 77). Tull. 12 addere 'iniuria' ([Verr. II 2, 56 Caecin. 92. *cf. supra l. 14*]. Att. 8, 14, 3). Cluent. 9 cum haec docuero, tum -ud ostendam. Sest. 39 me -a moverunt: ... clamabat *eqs.* off. 3, 40 non cum hoc deliberetur, relinquendane ..., sed -ud, possitne. ***subi.***: *verborum*: PLAVT. Capt. 152 *ventri* -ud dolet, quia. 516 nunc -ud est, cum (TER. Ad. 233. *cf. supra l. 9*). Amph. 431 factumst -ud, ut (Most. 108 saepe fit: tempestas venit). TER. Haut. 467 VARRO rust. 1, 44, 2. ling. 10, 19 accedit, ut (CIC. Verr. I 29 : iudex est M. Caesonius). CIC. inv. 2, 27 *opp.* id. har. resp. 56 sequitur -ud: 'ne *eqs.*' (leg. 3, 42 fat. 35 POMP. gramm. V 106, 5). fin. 5, 30 *coniunct.* id. Att. 13, 27, 1 epist. 9, 2, 5 CATVLL. 68, 147 SALL. Iug. 85, 33. *adiectivorum*: PLAVT. Merc. 240 -ud *erat* mirum, ut (CIC. Caecin. 65 *cf.* Cael. 13). Trin. 258 -ud est dulce, esse et bibere. CIC. inv. 1, 66 ex his -ud iam perspicuum est. S. Rosc. 52. Verr. II 2, 47 -ud est praeclarum: (*sequitur narratio*). 2, 77 *opp.* haec. 2, 78 si -ud est flagitiosum *c. a. c. i.*, quanto -ud flagitiosius *c. a. c. i.* Caecin. 40 *syn.* hoc. Brut. 171 *opp.* haec. Att. 5, 11, 3 nihil esse melius quam -ud (*v. Sjögren ad l.*), nusquam discedere. SEN. benef. 2, 1, 3 optimum est, antecedere ...; -ud melius, occupare. ***alia***: PLAVT. Asin. 182 -i rei *v. supra l. 42*. TER. Eun. 419 quid -ud ..., quo pacto *eqs.*? CIC. Verr. II 2, 143 primum *c. a. c. i.*, deinde *c. a. c. i.*, deinde -ud ... non oportere. 3, 178 ut -ud missum faciam *c. a. c. i.* — ut hoc praeteream, ... potest -o quicquam esse certius *c. a. c. i.*? (5, 174 de -o. Caecin. 39 quid hoc ab -o differt, ut *eqs.*? Brut. 199 praestat ... -o ... quod. *cf.* OV. trist. 3, 5, 29 *facundiam tuam* confer in -ud, ut). 4, 135 -ud est, quam ob rem haec commemorem, quod (Flacc. 66 hoc ... est -ud, quod. 82 -ud est ...: invidisti *eqs. cf. p. 343, 2*). 4, 47 si minus *grandia vasa* venari potuerant, -a quidem certe pro lepusculis capiebantur, patellae, paterae, turibula ([de orat. 2, 361]. leg. agr. 2, 10. leg.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 17 unum -ud *imitaris*, orationis genus [Tusc. 1, 83 epist. 15, 14, 6]. nat. deor. 1, 99. 2, 7). Caecin. 1 et -ud considerati hominis est *c. inf.* et hoc constantis *c inf.* (*cf.* Cluent. 159). Att. 14, 14ᵇ, 6 haec hactenus. -ud extremum: ego *eqs.* (*cf.* 14, 17, 3. 15, 1ᵃ, 1 epist. 16, 16, 1 ad Q. fr. 2, 6, 2). ***nota:*** CIC. p. red. ad Quir. 9 -ud quod mea virtus praestare debuit, adiutores ... ad me restituendum ... multi fuerunt (SEN. contr. 7, 6, 15). PRISCILL. tract. 1, 15ⁱⁿ· -ud autem ..., quod ..., risimus (*i. quod pertinet ad id, quod*).

2 *speciatim in sermone cotidiano formula errorem corrigentis*: PLAVT. Mil. 27 quid 'bracchium'? :: -ud dicere volui, 'femur'. 819 Friv. frg. 8. Cas. 702 -ud quidem volebam (Most. 830 Rud. 422 *cf.* Stich. 589). TER. Haut. 790.

D ***determinativi*** (*nota abundantiam*: PLAVT. Asin. 527 -os qui dant, e o s derides. Trin. 137 eum qui...; -e qui..., eum. 672 -e qui ...is...; -e qui. TER. Ad. 741 *al. cf. infra l. 20. 32*): **1** *formae unius membri: enunt. rel.:* **a** *sequitur*: NAEV. com. 19 ut -um di perdant, qui primus holitor cepam protulit (*cf. p. 364, 2*). PLAVT. Capt. 105. Mil. 82 -e qui auscultare volt. 713 Most. 442. TER. Ad. 18 -is placet, qui vobis ... placent. CATO agr. 156, 7 nunc de -is, quibus aegre lotium it. or. frg. 51 (198 M.) -i, u n d e petitur, ei (CIC. Mur. 26 de orat. 1, 168). QVADRIG. hist. 57 lictor -e, qui apparebat. VARRO ling. 7, 12 -um, qui curat aedes sacras. CIC. inv. 1, 109 -i, qui audiunt (de orat. 3, 65 qui adsint [QVINT. inst. 8, 3, 4]). Mur. 34 Arch. 26 (*v. adn. crit.*). de orat. 1, 186 -e ..., qui -a tenet, quorum artem instituere volt. orat. 66. 85 LVCR. 3, 294. 536. HOR. epod. 2, 1 beatus -e, qui. OV. am. 3, 6, 59 *al. adde*: CIC. de orat. 2, 137 -a controversia ..., videaturne *i. in qua quaeritur, videaturne.* *nota*: OV. am. 2, 19, 45 siquis (SEN. Med. 114. *cf. infra l. 30*). SEN. contr. 10, 1, 12 quisquis est -e, qui fecit (SEN. nat. 1, 17, 9. *cf. l. 35. 39*). **b** *antecedit* (*addidi exempla usus anaphorici*): VARRO ling. 6, 30 si ... quem manumisit, -e ... est liber. rust. 1, 2, 4 quae salubriora, -a fructuosiora. CATVLL. 66, 85. LVCR. 4, 885 i d, quod providet, -ius rei constat imago. 1255 PVBLIL. P 23 VERG. georg. 2, 221 Aen. 5, 398 HOR. carm. 4, 3, 3 epist. 1, 2, 51 sat. 2, 4, 12. OV. am. 3, 4, 4 siqua ..., ea ...; quae ..., -a. epist. 1, 60 quisquis ..., -e. 2, 126. 3, 44 met. 1, 312. 4, 560. 14, 556 trist. 2, 278. 3, 6, 22. 32. 5, 14, 45. LYGD. 2, 2 qui primus ..., ferreus -e fuit. durus et -e fuit, qui. MANIL. 4, 371 cuius signi quis parte creatur, e i u s habet mores atque -o nascitur astro. SEN. Herc. O. 930 quicumque. CARM. epigr. 46. 933. 954 quisque (*i. quisquis.* 1308).

2 *formae duorum aut plurium membrorum (addidi exempla usus anaphorici*): *praeter formam* qui ...; -e qui (*a*) *legi formas* hic qui ...; -e qui (*e*) *locis 10*; -e qui ...; hic qui (*f*) *16*; -e qui...; -e qui (*c*) *27*; -e qui ...; is qui (*d*) *19*; is qui ...; -e qui (*b*) *94; praeterea formas mixtas* (*g*): **a** PLAVT. Capt. 462 miser homo est, qui ...; sed -e est miserior, qui. Stich. 125 Trin. 1160 TER. Ad. 67 CIC. Caecin. 83. *al. v. s. v.* qui. **b** PLAVT. Capt. 566 quem vides, eum ignoras; -um nominas, quem non vides (Pseud. 682). Pseud. 281 id quod ... -ud quod. Trin. 137 *v. supra l. 14*. TER. Ad. 31 VARRO ling. 9, 97. 10, 74 rust. 1, 1, 4. 1, 23, 4. 1, 55, 1 RHET. Her. 4, 18, 26. 4, 20, 28 CIC. inv. 1, 6. 2, 60 is qui agit ... -e quicum agitur ([Tull. 26]. *cf.* 145. 146 div. in Caec. 70). 165 non ... modo ... verum etiam (div. in Caec. 53). *al.* **c** PLAVT. Trin. 672 *v. supra l. 14*. TER. Ad. 740. CIC. inv. 2, 75 -ud quod vitarit ... -ud quod fecerit. S. Rosc. 113 Caecin. 39 Flacc. 77 de orat. 2, 160. 344 leg. 2, 33 off. 2, 30 LVCR. 3, 1092 *al.* **d** CIC. inv. 2, 75 -ud quod ipse arguat, ab eo, quod defensor conparet, separare. Catil. 3, 2 Mur. 40 Planc. 17 fin. 3, 63. 5, 24. 40 Tusc. 5, 56 Att. 5, 21, 2 epist. 6, 10, 2 SEN. contr. 10, 4, 10 *al.* **e** CIC. inv. 2, 44 haec, quae negotiis, et -a, quae personis sunt attributa. LIV. 39, 15, 3 VAL. MAX. 7, 3, 8 SEN. nat. 3, 26, 8 epist. 7, 8 GAIVS dig. 50, 1, 29 FIRM. err. 2, 5 FILASTR. 89, 5 AVSON. 39, 1 AVG. civ. 9, 4 p. 374, 15 D. **f** CIC. inv. 1, 82 -ud quod ... affertur, ... hoc (*2, 151* -ud) cuius causa affertur. Verr. II 2, 141 Brut. 31 epist. 1, 9, 17. 9, 5, 2 SEN. nat. 1 praef. 1. 7, 21, 4. 7, 24, 4 epist. 36, 3. 49, 12 et ... et (QVINT. inst. 6, 1, 36 SCAEV. dig. 20, 4, 21 pr.). 52, 6 CVRT. 10, 2, 16 CYPR. epist. 67, 5 VEG. mulom. 2, 74, 3 (*Chiron 472* eis ... eis). **g** CIC. Cluent. 63 eum potius ... qui ..., quam -um qui ...; eum potius qui ..., quam eum qui ...; potius -um qui ..., quam eum qui. Sulla 31 ea ... eos ... ea ... -os. rep. 1, 28. parad. 18 iis ... iis ... -is ... iis. fin. 2, 14 -um ... eum ... -um ...; eum ... eum ... eum. 3, 48.

II ***personalis:*** **A** ***non abundat:*** **1** *vi verbi pressa*: **a** *opponitur aliis pron. pers. (opposito omisso p. 351, 52)*: *inde ab* ENN. scaen. 272 dabo ... exitium -i, exilium mihi. sat. 19 -e ... tu *passim*. CIC. har. resp. 6 solus -e. OV. ars 3, 498 femina dicatur scribenti semper amator: '-a' sit in vestris qui fuit '-e' notis. **b** -e q u i d e m *legitur apud* PLAVT., TER., CIC., *al.; singula v. s. v.* quidem. *cf. p. 353, 59.* **c** *i. q. ipse* (*non huc referenda haec*: CIC. Font. 44 [*v. Klotz ad l.*]. Brut. 217 [*cf. Jahn-Kr.*]. orat. 226 Hegesias, dum -e quoque [*sc. ut Charisius*] imitari Lysian volt. *dub. trad.*: VELL. 1, 5, 1 [-e *del. Novák*, ipse *Halm*]): ITALA Ioh. 5, 20 (Tert. adv. Prax. 21) pater ... omnia demonstravit illi, quae -e facit (*αὐτῷ ἃ αὐτός*, *Vulg.* ei quae ipse). PS. LACT. PLAC. fab. Ov. 8, 1 hic cum ... socios ... misisset et -e ibi venisset. 13, 1 Vlixes ... *Palladium*, quod -e extulisset, ostendit. AVG. in psalm. 58 serm. 2, 5ⁱⁿ· *diabolus seduxit* hominem, ne illo levaretur, unde -e deiectus est. GREG. TVR. Franc. 5, 43 p. 235, 17. Mart. 1, 4ⁱⁿ. (*v. Bonnet, Lat. de Grég. 304*).

2 *vi verbi non pressa*: **a** *anaphorice refertur ad ea, quae antea memorata sunt*: **α** *generatim*: LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 60) cui auro dentes iuncti escunt, ast im cum -o sepeliet (*neutr. etiam* CIC. Rab. Post. 42 eum facere -a [Phil. 1, 23]. OV. met. 2, 44. 278 plumbum funda iacit: volat -ud. TERT. adv. Hermog. 10 -ud esse. 15. 21. 24 *al.*). ENN. scaen. 232 Thelis -i mater. 267 non ego -i[s] supplicarem (*Eur. Med. 368 τόνδε de absente Creonte*). PLAVT. Curc. 47 ea me deperit, ego autem cum -a facere nolo mutuom. 343 quid eum vis? :: quia de -o emi virginem. Stich. 23 spes est eum melius facturum. novi ego -um. CATO or. frg. 68, 2 uxorem tuam ...; -a. CIC. div. in Caec. 29 esse cum Verre et cum -o familiarissime ... vivere. Sulla 70 Lentuli ... qui -um. 81 adfuerunt Catilinae -umque laudaverunt. Flacc. 9 Graecorum ... -is. 77 (eius *Naug.*). har. resp. 6 Carthaginis, qui -am. Att. 4, 3, 6 Quinti fratris ... -o recusante. 13, 48, 2 laudationem ...; nam -am legi. *passim.* **β** *speciatim*: PLAVT. *et* TER. *cum omnino hoc pronomen frequentant, tum iterare non dubitant*: Cist. 180 -a -i dicit. Epid. 217 ego -am -i video praestolarier. Mil. 1232 -e -as spernit. *et saepe.* *nota*: Epid. 250 -arum altera ...; -a interrogavit -am (*i. altera alteram*). TER. Hec. 142 -e invitus -am duxerat. 161 diiunxit -um ab -a. Haut. 605 -am -i tamen post daturam. 781 ut -am -i dares. Phorm. 304 Eun. 622. *id raro posteriores*: CIC. Brut. 327 -e ... si -um. Att. 1, 11, 2 -um ... -ius. 13, 11, 1. 13, 41, 1 -e (*pater*) ... -um (*filium*) ... -e (*p.*) ... in -um (*f.*). SEN. benef. 7, 18, 2 -e uti -o (*i. beneficio*) non poterit? viderit; penes -um erit culpa, non penes me. 5, 22, 2 -i ... -um. 7, 2, 5. 7, 20, 1 in -um ... in eum ... -um ... -i ... -i. *cf. p. 363, 10.* *cf. contra*: CIC. Font. 18 quid ad eum -i rescripserint. Planc. 33 cum -e eum salutasset. *sim.* Phil. 2, 23 orat. 176. *ita omnino cum aliis pron. alternat* (*omnia fere syn. coniunxit* CIC. inv. 2, 2 neque tum e o s illa opinio fefellit. nam Zeuxis ilico quaesivit ab i i s, quosnam ...; -i autem statim hominem deduxerunt in palaestram atque e i pueros ostenderunt ...; cum *pueros* h i c ... miraretur, 'horum' inquiunt -i *eqs.*): PLAVT. Asin. 379 sed quis hic est? **is** est, -e est ipsus. Epid. 295 -ane? ... eam. Trin. 773 -um ... vivere et eum rediturum. CIC. Verr. II 2, 67 Cluent. 126 Sulla 16 p. red. in sen. 36 Vatin. 29. *passim.* CIC. de orat. 1, 91 alterum -i ... adsentiebar, ... in altero me illudi ab eo aut etiam **ipsum** errare arbitrabar. TERT. uxor. 2, 6. CIC. de orat. 3, 32 cum -e is sit orator, ut nihil eo possit esse praestantius, ego autem ... cum **hoc** ... coniungar. CAES. civ. 3, 59, 2 *sqq.* TIB. 1, 7, 35 PROP. 3, 23, 1 *sqq.* OV. am. 2, 3, 12 SEN. apocol. 9 epist. 95, 52. 103, 4 COLVM. 2, 2, 7 PLIN. epist. 2, 13, 5. *in* ITALA *praefertur* **-e**, *in* VVLG. **is**: *in* ITALA Tert. *fere 25ⁱᵉˢ est* -e, *ubi Vulg. habet* is. *item in* ITALA cod. e *e. g.* Matth. 17, 5. 13. 18. 27. 18, 2. 6. 8. 12. 13. 27. 28. 29. 30; cod. k *e. g.* Matth. 1, 20. 2, 2. 9 -i autem (*Vulg.* qui. 14. 21. 4, 4). 2, 13 et cum -i (*Vulg.* qui cum). 3, 4 cibus autem -ius (4, 8 -orum. 9, 3). 3, 5. 7. 4, 5. 6. 8. 10. 21. 24. 5, 2. 8. 7. 15. 16. 20 dicit -i (26. 9, 28). 28. *et* ITALA *et* VVLG. *habet* -e: ITALA cod. e *e. g.* Matth. 17, 1. 3. 11. 17. 20. 22. 26; cod. k *e. g.* Matth. 2, 5. 4, 7. 9. 10. 19. 22. 8, 4. 7. 19. 22. 32. 9, 9. 15. *contra* ITALA *habet* is, *ubi* VVLG. -e: cod. k Matth. 2, 3. 8. 9, 15. 30; cod. e Matth. 17, 19.

b *anticipative pertinet ad ea, quae sequuntur*: ENN. frg. var. 19 hic est -e situs, cui nemo *eqs.* (PLAVT. Amph. 26 -e, cuius huc iussu venio, Iuppiter. 640 OV. met. 10, 298 Pont. 1, 4, 17 SEN. Phaedr. 149. 154 TERT. adv. Val. 9). PLAVT. Bacch. 826 -um ... criminatorem meum. *al. v. p. 360, 79.* Amph. 1043 -um ulciscar ... Thessalum veneficum. Aul. 610 CIC. Verr. II 5, 146 -i ... proferebant alii purpuram ..., tus alii. VERG. Aen. 5, 609 -a ... virgo. 10, 198 -e ... Oenus (PROP. 2, 8, 29 -e ... Achilles. 3, 15, 5. 3, 19, 15 OV. am. 3, 6, 39). 10, 706 ac v e l u t -e ... aper ... substitit (11, 809 STAT. Theb. 3, 22 Ach. 1, 746 VAL. FL. 3, 587. 5, 67. *fort. huc pertinet* LVCIL. 1320 velut oli⟨m⟩ auceps -e facit). HOR. sat. 2, 7, 63 -a ... mulier. STAT. Theb. 1, 578 -e ... pater (4, 572 Aristaeo genitus. 7, 291 fratres. DRAC. Romul. 10, 124 mater. HIST. Apoll. rec. B 20 coniugem. *cf. p. 361, 11*).

c *in serm. gramm. pro eo quo nos utimur pron. indef.*: QVINT. inst. 9, 3, 1 'hac re invidere', non 'hanc rem' et 'incumbere -i', non 'in -um' et ... 'huic', non 'hunc adulari'. PORPH. Hor. carm. 2, 6, 15. 2, 7, 6. 3, 11, 26 epod. 1, 19 MACR. exc. gramm. V 631, 28 ARVS. gramm. VII 449 *sqq.*

3 *in oratione obliqua*: **a** *usus communis*: **α** *pro 2. pers.*: PLAVT. Amph. 209 si ... redderent, ... Argivos pacem ... dare -is. VARRO ling. 6, 49 et se fuisse et -os esse mortalis. CIC. Cluent. 144 dixi Habito ... -um esse liberum. CAES. Gall. 1, 34, 2 SALL. Iug. 62, 1. 64, 2. **β** *pro 3. pers.*: PLAVT. Trin. 773 (*v. l. 36*). CIC. Marcell. 2 Brut. 229. **γ** *pro* hic: CIC. orat. 114 Aristoteles principio artis rhetoricae dicit -am artem ... respondere dialecticae. SALL. Catil. 47, 2 -um esse vigesimum annum (Iug. 49, 3). **δ** *refertur ad diversa subi.*: CIC. Att. 11, 9, 2 summo -um (*Q. Cic.*) in odio fuisse Caesari; -um (*Caes.*) tamen ... -i (*Q. C.*) pecuniam dedisse. 2, 19, 4.

b *pro reflexivo q. d. indirecto*: **α** *in acc. c. inf. pendente ab altero acc. c. inf.* (*cf. Kühner-Stegmann I 611 a*): CIC. Att. 5, 11, 6 mihi Hister dixit te scripsisse ad se mihi ex -ius litteris rem illam curae fuisse. *cf. p. 351, 1.* **β** *in petitionibus*: CIC. Verr. I 25

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Siculis denuntiatum esse ... ab Hortensio, domum ad -um ut venirent. SEN. epist. 48, 8 rogant (ROMVL. fab. 64, 1. 93, 3). PETRON. 38, 4 scripsit. PS. QVINT. decl. 1, 1 petit. TERT. fug. 8 postulavit. ITALA Marc. 5, 10 (cod. e) obsecrabat (αὐτά, *Vulg.* se). ANON. Vales. 13, 75 orare (PELAG. in I Cor. 14, 13). γ *in enunt. final.*: CIC. S. Rosc. 95 cum ceteri ... se occultarent, ut hoc iudicium non de -orum praeda, sed de huius maleficio fieri videretur. SALL. Iug. 96, 2 PS. QVINT. decl. 2, 12 SPART. Carac. 11, 4 LACT. inst. 2, 16, 19. 6, 20, 12 *al.* IORD. Get. 131. δ *in enunt. rel.* (*falso trad.* CAES. Gall. 2, 3, 5, *ubi* ipsis α *recte*): LACT. inst. 3, 6, 6 non viderunt in medio constitutam forem, quae -os ad sapientiam transmitteret. ira 15, 8. ε *in acc. c. inf.*: LIV. 25, 38, 7 Scipiones me ... iubent ... quod in quaque re facturos -os fuisse maxime censeam, id optimum ducere. SEN. nat. 6, 8, 3 PETRON. 38, 16. ITALA Matth. 16, 21 (Iren. 4, 18, 4) *dixit* quoniam oportet -um Hierosolymam ire (αὐτόν, *Vulg.* eum). LACT. inst. 3, 28, 16. ζ *in enunt. interrog.*: VAL. MAX. 8, 14 ext. 1 cum interrogaretur, cuius vox auditu -i futura esset gratissima (TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 522, 5 ROMVL. fab. 78, 3 rec. Gall.). SEN. Herc. O. 1695 quaesivit (IVV. 13, 203). dial. 8, 6, 5 epist. 98, 10 STAT. Theb. 3, 403 TERT. apol. 30, 1. ITALA Marc. 5, 20 (cod. e) coepit praedicare ... quanta fecerit -i Iesus (αὐτῷ, *Vulg.* sibi). SCHOL. Iuv. 6, 567 PAVL. NOL. carm. 33, 91 VICT. VIT. 1, 31 ENNOD. opusc. 3, 88 p. 353, 19. η *alia*: LACT. inst. 2, 2, 9 verentur. 3, 19, 12 sic habent, tamquam (*cf.* 5, 9, 17). SCHOL. Iuv. 5, 65 aegre hoc ... habent, quod. AVG. c. Cresc. 1, 14, 17in. ne ..., devitavit. IORD. Get. 131 ut, partem Thraciae ... si -is traderet, eius se legibus ... subderentur et, ut fides uberior -is haberetur, promittunt *eqs.* GREG. TVR. Franc. 2, 5extr. denuntiat ... quia.

4 *gen. possess.*: PLAVT. Cist. 515 eius patruos ... -ius avia (Mil. 1170 -ius forma ... eius opulentiam ... amoenitatem -ius. CIC. Cluent. 165 eius bonorum ... -ius sororis. prov. 43 VAL. MAX. 4, 1, 4 TERT. fug. 10). Bacch. 545 -orum mores. Poen. 104 pater -arum. *et passim.* *opponitur*: PLAVT. Mil. 1350 mea, non -orum dedi. Truc. 159 et nostram et -orum vicem. CIC. Phil. 12, 28. de orat. 1, 197 cum -orum Lycurgo ... nostras leges conferre. Brut. 150 CAES. civ. 3, 57, 1 SEN. epist. 9, 3. TERT. adv. Marc. 5, 9in. meus ... -ius. *alia notabilia*: CIC. Verr. II 5, 121 ita calamitatem illam *esse* -orum, ut. TERT. fug. 5in. quod meum est, fugio ...; -ius est, me reducere (adv. Marc. 4, 8 -ius erat *c. inf.* OPTAT. 4, 1). ITALA Matth. 5, 10 (Tert. resurr. 41) -orum est regnum caelorum (αὐτῶν, *scorp. 9 et Vulg.* ipsorum). CIC. Att. 1, 1, 1 -ius haec praepropera prensatio (CATVLL. 68, 44 SEN. nat. 2, 47, 1. 108, 12). SEN. suas. 2, 6 nihil prius -orum imitabor quam fugam? *i. q.* ***suus***: ACT. Timoth. (Usener 1877) p. 11, 49 facialibus velantes -orum facies (ἑαυτῶν. *cf. francog.* leur, *it.* loro. *v. etiam supra l. 6*).

B ***abundare*** *videtur* (*cf. etiam p. 350, 54. 362, 36. cf. Samuelsson, Eranos 8, 1908, 49 sqq. de collocatione cf. Ed. Fraenkel, Gött. Nachr. 1933, 320. 347.* *raro acc. abundat*: PLAVT. Poen. 695 [*cf. l. 68*]. TER. Eun. 591 ego hoc ... non facerem? ego -ud feci. CIC. Brut. 268 *v. p. 353, 15.* Att. 10, 14, 2 *v. p. 353, 15.* OV. met. 2, 44 quodvis pete munus, ut -ud me tribuente feras. 3, 13 *v. p. 353, 58.* Pont. 3, 9, 12 *v. p. 353, 16.* SEN. Herc. O. 654 tenet ... pocula ..., sed non trepida tenet -a manu. SER. SAMM. 16 *v. p. 352, 38.* *interdum non ponitur, ubi alterum pronomen opponitur*: TER. Eun. 440 ubi nominabit Phaedriam, tu Pamphilam *sc. nominato*; si quando -a dicet 'Phaedriam ...', 'Pamphilam ...' *sc. tu dicito.* CATO agr. 5, 5 *vilicus* si fecerit *opus rusticum*, scibit, in mente familiae quid sit, et -i animo aequiore facient [*i.* '*et ipse ... et -i*']. PROP. 2, 28, 42 vivam, si vivet; si cadet -a, cadam. OV. epist. 6, 135 prodidit -a ...: rap ...; deseruit ...: me. ars 1, 146 cui favet -a, fave. 2. 199 arguet, arguito; quidquid probat -a, probato; quod dicet, dicas; quod negat -a, neges. *abundare pronomen dicit* SERV. Aen. 1, 3 (*cf.* auct. 12, 5); *at* 12, 5 auct. Aen. 1, 3. 617. 3, 558. 10, 707. 12, 5 *hanc particulam magnitudini nobilitati honori venerationi sive vituperationi dari affirmant, locis quos afferunt inter se dissimillimis* (*cf.* MART. CAP. 5, 537 πλεονασμός est ... cum verba quaedam adicimus non enuntiandae rei necessaria, sed magnitudini cumulandae, ut si dicas 'Cato -e').

1 *cum subiecta aut personae mutantur*: **a** *subi.*: PLAVT. Aul. 741 cur id ausu's facere: ... :: quid vis fieri? factum est -ud (Merc. 971 Poen. 695. PHAEDR. 5, 7, 32 canticum repeti iubet. iteratur -ud. *cf. p. 352, 23*). Curc. 359 propino ...: -e ebibit. 634. TER. Eun. 616 timeo ... ne quam -e ... turbam faciat. CIC. Phil. 2, 72 C. Caesar ...; ... ego ...; an sine me -e vicit? rep. 3, 23 est factio, sed vocantur -i optimates. Att. 16, 5, 2 CATVLL. 39, 4 CAES. civ. 3, 99, 2 VERG. Aen. 9, 796 OV. epist. 12, 66 CELS. 7, 5, 2A. *novum subi. casu obl. antecedit*: PLAVT. Cist. 551 dico ei ..., extimuit tum -a (CIC. de orat. 1, 54 cum illis ... concesserit, quod ... -i voluerint. div. 2, 93 epist. 7, 6, 1 VERG. ecl. 9, 25 georg. 2, 420. 3, 546 PETRON. 48, 8). Amph. 480 nunc de Alcumena dudum quod dixi minus, hodie -a pariet ([CIC. Att. 11, 24, 3]. CIC. S. Rosc. 150 si a Chrysogono ..., si -e). RHET. Her. 2, 27, 43 eorum ... quibus -i (CIC. Verr. I 14 VAL. MAX. 9, 15, 1). CIC. Verr. II 2, 56 homines ... dimittit; redeunt -i (PROP. 3, 12, 20 LIV. 6, 24, 6 CELS. 7, 26, 1A SEN. nat. 1, 3, 6 PETRON. 137, 8 MART. 13, 9). OV. epist. 20, 72 adverso ... vento. mentior ..., -e secundus erat. **b** *pers.*: PLAVT. Cas. 366 Casina ut uxor mihi daretur. ... :: tibi daretur -a? 542 ubi tua uxor? :: intus -a te manet. Curc. 303. 667 Epid. 30. 378 Mil. 481 TER. Haut. 192 Ad. 84. 412. SEN. Ag. 160 praestitit matri fidem. :: redemit -a *eqs.*

2 *proclitice aut enclitice additur*: **a** *particulis et coniunctionibus*: PLAVT. Asin. 533 nisi ... adfert argentum, ne -e ecastor hinc trudetur (*al. v. s. v.* ne). CIC. Brut. 15 quid tandem habuit ...? :: -e **vero** ... multa (part. 48 ac. 2, 143 Tusc. 2, 46 div. 2, 133 VAL. MAX. 5, 10 ext. 1. 6, 8, 1 SEN. benef. 1, 14, 2 dial. 1, 6, 1 PLIN. nat. 10, 40). PLAVT. Stich. 24 ioculo istaec dicit **neque** -e *eqs.* (CIC. Cluent. 12 Sest. 40 SALL. Catil. 51, 16 OV. am. 2, 2, 52 ars 2, 720 LVCAN. 6, 523 STAT. Theb. 5, 55 MART. 1, 48, 6. 9, 82, 2 APVL. apol. 8 AVG. civ. 1, 33). CIC. Cluent. 39 Manlium noratis; **non** -e *eqs.* (197 Catil. 2, 14 Phil. 13, 33 epist. 11, 12, 2 CAES. civ. 3, 72, 2 VERG. Aen. 7, 805 *in appos.; cf. p. 353, 24* [9, 477 HOR. carm. 4, 9, 51 LVCAN. 3, 727. 7, 271 VAL. FL. 1, 828]. HOR. sat. 2, 3, 204 PROP. 1, 16, 31. OV. am. 1, 8, 3 non -a ...; -a ...; scit [*cf.* SEN. nat. 1, 16, 2]. VAL. MAX. 7, 2 ext. 12 SEN. dial. 10, 7, 10. 10, 8, 5 LVCAN. 3, 273 SIL. 1, 157. 3, 503 STAT. Theb. 4, 607 *al.* *adi.*: QVINT. inst. 4, 2, 17 figurae non -ae poeticae ..., sed [decl. 301 p. 186, 8]. *cf.* CIC. div. in Caec. 24 cera legitima, non -a infami [fin. 2, 32 SIL. 13, 639. *cf.* CIC. leg. agr. 2, 20 neque. *al.*]). div. in Caec. 44 numquam (Att. 14, 16, 3 CAPITOL. Maximin. 8, 3). CIC. Phil. 5, 12 dicebat: **at** -e (Att. 5, 20, 4 HOR. sat. 2, 4, 53 OV. epist. 11, 32 **at** -ud eram. LIV. 3, 31, 7 SEN. nat. 1, 14, 4 CVRT. 3, 8, 2). Lael. 93 ut ait idem Terentius, **sed** -e in Gnathonis persona (SEN. benef. 4, 28, 1 epist. 120, 18). ac. 2, 74 Parmenides Xenophanes minus bonis quamquam versibus, sed **tamen** -i[s] versibus increpant eorum adrogantiam (LVCR. 3, 308 VERG. Aen. 5, 185 OV. am. 2, 2, 57 ars 1, 666. 700 met. 14, 202 trist. 2, 302 MART. 4, 71, 6 ANTH. 415, 8. 14 SIDON. carm. 22, 38). CIC. de orat. 1, 91 in quibus etiam, **sive** -e inridens sive quod ita putaret ..., me ... proferebat ([Brut. 25 leg. 1, 42 ac. 2, 51 Tusc. 1, 40. 3, 32 OV. met. 3, 46 LIV. 10, 36, 7 CELS. 1 prooem. 38 *al.*]. OV. rem. 378 seu ... seu trahat -e [fast. 2, 82 trist. 3, 12, 39 Pont. 3, 3, 3 MART. 11, 23, 10]. CORP. I^2 600, 13 ante legem seive -ud pl. sc. est [19. II 6278, 8 LIV. 3, 8, 2 COLVM. 3, 21, 10. 11, 2, 9 PETRON. 82, 2. PLIN. nat. 31, 97 muria quoque sive -a salsugo spissat. QVINT. inst. 1, 5, 8]). VERG. georg. 2, 435 genistae **aut** -ae ... aut (4, 257 ducunt; aut -ae. Aen. 11, 494 HOR. epod. 9, 29 VOPISC. Tac. 11, 8 vel scriberet -e vel. SER. SAMM. 16 puleium ... locabis aut -ud ... trahes). Aen. 5, 457 nunc ..., nunc -e ([STAT. Theb. 3, 399. 5, 405. 10, 740. *cf. p. 362, 54*]. SEN. Phaedr. 505 nunc -e ..., nunc). PLAVT. Most. 763 **nam** -e ([CATVLL. 64, 288 NEP. Iph. 1, 3]. CIC. orat. 37 est enim -e). CIC. de orat. 1, 84 quamvis -i (OV. am. 3, 10, 17. ars 3, 106 sit licet -a).

b *ponderis augendi causa*: α *vocibus* quam, quantus, qualis *sim. in exclamationibus*: PLAVT. Epid. 411 **ut** -e ... fecit! (CIC. Att. 2, 21, 3 ut -e ..., ut. fin. 5, 61 ut -i ...! quam ...! quos -i ...!). CIC. Brut. 126 **quam** -e facile (197 q. -e ..., q. Att. 9, 11, 2. 16, 4, 1 SEN. epist. 70, 21). Manil. 48 **quantas** -e res ... gesserit (Catil. 2, 2. HOR. epod. 10, 17 o quantus ... pallor luteus et -a non virilis eiulatio. QVINT. inst. 11, 2, 7 PLIN. epist. 7, 25, 5 [*adi.*: 9, 9, 2 iam -a quanta probitas]). Sest. 53 **quae**nam -a in re p. monstra, quae scelera vidistis! ([fin. 5, 61 quos -i. PLIN. paneg. 67, 1 TERT. spect. 30in. CYPR. eleem. 26in.]. Brut. 195 quid -e non dixit! [SEN. Phaedr. 651. 1035. *cf.* PLIN. nat. 12, 29. TAC. ann. 12, 36. 11, 7 quem -um tanta superbia esse, ut]. SEN. dial. 5, 36, 2 qualis -e ..., quam). *adde* CIC. Catil. 2, 4 utinam -e. VERG. Aen. 1, 3 (*cf. p. 351, 61*) multum -e et terris iactatus et alto. β *aliis*: CIC. Quinct. 41 debuit tibi ... mortuus est -e ([Catil. 2, 2 iacet -e nunc prostratus. CAES. civ. 2, 32, 8 OV. fast. 6, 632 SEN. nat. 5, 18, 9]. Mur. 75 ut ... sterneret ...; atque -e stravit [*cf.* CALP. ecl. 3, 42]). Pis. 2 homini -e honorem, non generi ... deferebat (*cf.* opt. gen. 9). Brut. 190 'perorandi locum ... semper tibi relinquebat'. faciebat -e quidem ([off. 2, 21 quae sordidissima est -a q. ratio. Att. 2, 14, 2 VERG. georg. 3, 217 APVL. apol. 4. 9 met. 7, 17. 8, 5. 15. 8, 19]. FLOR. epit. 2, 6, 36 magnis q. -i proeliis cum Punicas opes cecidissent).

c *pron. indef.* (*cf. p. 360, 33*): CIC. leg. 2, 13 lex cuicuimodi fuerit -a. CIRIS 445 coniugis ... tuae, quaecumque erit -a (PROP. 2, 33, 1. 2, 12, 1. TERT. anim. 29in. -e q. est originis fons. 36 q. -a est ratio naturae. SALV. gub. 2, 7 et tu, q. -e es [eccl. 2, 63. 66. 4, 34 FAVST. REI. serm. 3 p. 234, 4]. ALC. AVIT. epist. 39 ad sanctum Hormisdam seu q. nunc -e est papam). OV. met. 1, 32 quisquis fuit -e deorum (15, 104. LIV. 3, 17, 7 q. -e sit, ubicumque sit. SEN. dial. 12, 9, 8 TAC. ann. 14, 55 IVV. 8, 274 TERT. adv. Hermog. 10 resurr. 5in. MAXIMIN. hom. [Rev. Bénéd. 40, 55] 3, 11 q. -e es [19, 13 SALV. eccl. 3, 64]. VINCENT. LER. comm. 14, 20, 1 BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 5 p. 14, 6. GREG. M. epist. [*v. ind. p. 552*]. *adi.*: QVINT. inst. 1, 2, 2 quisquis futurus est -e praeceptor). SEN. dial. 7, 20, 3 laboribus, quanticumque -i erunt (PANEG. 4, 1, 1 quantulumcumque -ud est, quod). epist. 78, 28 quantumlibet sit -ud.

3 *enunt. secundariis interpositis subi. aut obi. repetitur* (*cf. Madvig ad Cic. fin. p. 731*): PLAVT. Trin. 328 adulescenti ..., qui ..., bene volo ego -i facere (PS. TERT. adv. Iud. 9in. CYPR. epist. 70, 3extr.). VARRO rust. 2, 7, 9 equus ..., cum eum ... auriga adduxisset ..., -e impetum fecit in eum (ITIN. [Silv.] 8, 5 CASSIAN. c. Nest. 7,

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

26, 2 CONC.[S] IV 2 p. 182, 15 FAVST. REI. serm. 4 p. 37, 16). CIC. Sest. 69 qui, cum ..., legem -i se Clodiam timere dicebant ([ITIN. Anton. Plac. rec. A 24]. Phil. 13, 44 quique, nisi ..., -e [epist. 11, 12, 2 qui si ..., non -e]). SEN. nat. 7, 16, 2 hunc cometen, qui ..., quia ..., cum ..., ait -um discessisse in duas stellas (*v. Axelson, Senecastudien 1933, 97*). *in comparatione*: CIC. de orat. 2, 257 Nummium divisorem, ut Neoptolemum ad Troiam, sic -um in campo Martio nomen invenisse. 2, 130. 310 Brut. 200. 230 rep. 2, 58 Tusc. 4, 32. 64 ad Q. fr. 1, 1, 5 IVST. 8, 5, 7 CAPITOL. Gord. 3, 3.

4 *in apodosi*: PLAVT. Persa 450 si quam rem accures sobrie ..., solet -a ... succedere (CIC. Catil. 2, 14 non -e [epist. 11, 12, 2]. 2, 19 quodsi ..., num -i. TIB. 1, 2, 37 [PROP. 2, 4, 27 OV. rem. 14]. OV. am. 3, 3, 25 rem. 478. LIV. 3, 31, 7 at -i. CELS. 6, 16 SEN. benef. 7, 1, 7 MART. 1, 21, 8. 9, 85, 2 CYPR. epist. 57, 5 COMM. instr. 1, 4, 2). CIC. Att. 10, 14, 2 quicquid habes ad consolandum, collige et -a scribe ([Brut. 268 -ud totum. OV. Pont. 3, 9, 12 nec q. genui protinus -ud amo]. TIB. 2, 3, 26 quisquis ... aspiceret, Phoebi quaereret -e comam [PROP. 4, 1, 66]). LVCR. 6, 441 simul ac ..., -e (OV. epist. 18, 178 ut semel intravit ..., ... tulit; ut semel ... venit ..., cum praeda rediit protinus -e sua [ars 3, 260 cum ..., ... cessat; cum ..., adsidet -e]. MART. epigr. 11, 2 dum. 2, 69, 4 cum cenaret, erat tristior -e domi). OV. am. 2, 2, 54 sive. 1, 2, 52 qua vicit, victos protegit -e manu (fast. 6, 516 quos ignorat adhuc, invocat -a deos).

5 *in appositione* (*cf. p. 352, 14*): LVCR. 5, 658 sol ..., sub terras -e revertens. VERG. georg. 3, 362 unda (*gelu concreta*) ..., puppibus -a prius, patulis nunc hospita plaustris. 4, 128 pauca ... iugera ..., nec fertilis -a iuvencis ... seges nec *eqs.* Aen. 1, 3 *v. p. 352, 56.* 2, 448 auratasque trabes, veterum decora -a (alta *al.*) parentum. 5, 185 nec ... tamen -e prior (SIDON. carm. 22, 38 sed ... tamen). 7, 787 tam magis -a fremens ... quam. 10, 274 si quando ... Sirius ardor, -e sitim ... ferens ..., nascitur. 10, 384 *Pallanta* non super occupat Hisbo, -e quidem hoc sperans (9, 796 OV. am. 2, 6, 36 PLIN. nat. 11, 193). 12, 5. PROP. 2, 7, 12 tibia, funesta tristior -a tuba. 4, 1[b], 126. OV. am. 3, 5, 15 taurus erat comes huic, feliciter -e maritus. VAL. FL. 5, 305 Iuppiter ..., Pliadas -e movens (4, 521). IVV. 8, 260 *Servius Tullius*, regum ultimus -e bonorum. TERT. nat. 1, 11, 3 Tacitus, sane -e mendaciorum loquacissimus. *cf.* PANEG. 5 (8), 7, 1 Xerxes ... pedicas iecit ... in profundum, stulta -e iactantia.

6 *in enunt. rel.* (*cf. Löfstedt, Beitr. 96; Schmalz[5] 707*): PLAVT. Cist. 692 qui -am habet, quae neque (*cf. p. 352, 9*) -a -i quicquam usui et mihi †esse potest. CIC. off. 2, 21 *v. p. 352, 62.* APVL. met. 9, 33[extr.] *v. p. 358, 47.* TERT. nat. 1, 2, 8 quot quisque iam convivia -a celebrasset (?). ITALA (Firm. err. 28, 5) *et* VVLG. Bar. 6, 57 quibus ... argentum ... auferent -is (ὧν; *est Hebraismus*). VOPISC. Car. 12, 1 cum oculos dolere coepisset, quod -ud aegritudinis genus *eqs.* 14, 1 fabellam ... quae -a (-i Σ) data est ad omen imperii. HIER. tract. p. 422, 14 qui per legem -i mundabantur. SIDON. carm. 5, 524 quisquis fortissimus -e est (*i. fortissimus quisque*). 11, 50. 22, 218 dei, qui maximus -e est. epist. 9, 14, 7 CARM. epigr. 465 A 6. 1295, 4. *aliter* CAES. Gall. 4, 13, 6 quos sibi ... oblatos gavisus -os retineri iussit, ipse *eqs.* (*cf. edd. ad l.*). TERT. spect. 22[in.] quibus viri[s] animas, feminae (-is *codd.*) aut⟨em⟩ -i⟨s⟩ etiam corpora sua substernunt.

7 *in enunt. coord.*: PROP. 1, 4, 20 nec te quaeret: erit tanti criminis -a memor. OV. am. 1, 9, 12 ibit ... exteret -e. 1, 9, 56. 3, 9, 20 ars 1, 296 epist. 1, 108. 5, 104 fast. 2, 278 LVCAN. 8, 5 MART. 4, 42, 12. TIB. 1, 5, 18 fruitur nunc alter amore et precibus felix utitur -e meis. OV. met. 3, 13 moenia fac condas Boeotiaque -a vocato.

8 ille (quidem): a *c.* quidem (*concess.; c. affirm. v. s. v.* quidem. *cf. etiam p. 352, 62. supra l. 32 et Samuelsson l. c. 50 sqq.; Bulhart, Wien. Stud. 52, 1934, 167*): *inserui exempla, quibus -e potius cum emphasi dicitur* (*v. e. g. l. 71. 73. 74. 77. 78*). **α ille quidem:** ***in enunt. c. verbo:*** *asynd.*: CIC. Verr. II 1, 88 sunt -i q. dicto audientes, quamdiu ...; simul ac *eqs.* Cluent. 50. *seq. particulis advers.*: CIC. Catil. 2, 10 essent -i q. desperandi, sed tamen essent ferendi ([Planc. 21 Brut. 259]. Cael. 48 sed [orat. 32]. Brut. 220 verum tamen). Cael. 69 non -ud q. modestum, sed tamen est non infacetum mendacium (de orat. 3, 137 sed. orat. 213 dichoreus non est -e q. ... vitiosus ..., sed [fin. 5, 20. 72 Lael. 68]). Marcell. 9 bellicae tuae laudes celebrabuntur -ae q. ..., sed tamen ([opt. gen. 20 fin. 5, 12 Tusc. 3, 11]. ad Q. fr. 3, 1, 6 urget -e q. et Philotimus et Cincius, sed. STAT. Theb. 6, 477 velit -e q., sed [silv. 1, 4, 81]). Sest. 82 non -i q. ... potuissent ..., sed (Scaur. 10. MANIL. 5, 199 verum). Deiot. 27 multis -e q. gradibus ... ascendit, sed tamen ([Att. 9, 6, 6]. Brut. 128 P. Scipio ... non multum -e q. nec saepe dixit, sed. 240 D. Silanus ... studi -e q. habuit non multum. orat. 44 magna -a q. sunt [Att. 6, 2, 2 epist. 12, 10, 3]. 76 subtilitas imitabilis -a q. videtur. Att. 14, 12, 1 dignus -e q. *est.* QVINT. inst. 12, 1, 26 summus -e q. ... fuerit). Brut. 115 Q. Mucius enucleate -e q. *dixit* (167 satis -e q. acute. 177 minime -e q. vehemens. 178 nimis -e q. lentus. Att. 12, 41, 2 non iure -e q. epist. 12, 3, 2 turpissime -e q. leg. 3, 14 acute -i q. Tusc. 4, 17 aemulatio ... dupliciter -a q. dicitur ...; obtrectatio autem. STAT. Theb. 4, 348 tardius -a q.). Phil. 5, 35 quae sunt maxima -a q. (12, 25 div. 1, 39 off. 3, 71). fin. 3, 54 ea, quae sunt praeposita, referuntur -a q. 5, 68 haec ... quae. 4, 43 hi (Brut. 18). Brut. 50 Menelaum ipsum ducem -um q. tradit Homerus, sed pauca dicentem (140 *bis.* opt. gen. 20). PLIN. paneg. 5, 4 TERT. adv. Hermog. 6[in.] PANEG. 9 (12), 6, 2. ***in appositione et in cas. obl.:*** *nom.*: CIC. Marcell. 11 *res* ceterae ... magnae -ae q., sed tamen (Phil. 1, 17 pecunia ... cruenta -a q., sed. 7, 14 *al.* STAT. Theb. 6, 324 SVET. Vesp. 1, 1 AMM. 29, 1, 37 CLAVD. 8, 572). Phil. 2. 66 supellex ... non -a q. luxuriosi hominis ([Brut. 304. 305 Att. 10, 17, 2 epist. 5, 15, 1]. Brut. 108 non infans -e q. [PANEG. 9 (12), 5, 4]). OV. met. 5, 506 visa ... est ..., -a q. tristis (STAT. Theb. 3, 417. 12, 682). CLAVD. carm. min. 30, 132 ambas -e q. patrio complexus amore. *gen.*: CIC. Phil. 2, 93 funestae -ius q. pecuniae (11, 32). Cato 65 excusationis non -ius q. iustae. *acc.*: CIC. Cael. 71 non extinctam -am q. ([fin. 4, 59]. Brut. 18 non -um q. tibi molestum [orat. 30. IVL. VAL. 2, 7[in.] Thebanos evertit, non -os q. inertes ..., sed enim ... fatigatos [*Ps. Callisth. 2, 2, 13* Θηβαίους κατέσκαψεν, ἀλλὰ ... καμόντας)]). Phil. 11, 7 miseram -am q. ... speciem (Brut. 28. 50. 112 fin. 2, 12 *al.*). Att. 13, 47[b], 2 epistolam ... non satis humane -am q. respondentem (epist. 12, 30, 3. 12, 9, 1). *abl.*: CIC. ad Brut. 1, 15 (9, 23), 9 a tuis familiaribus, optimis -is q. viris, sed in re p. rudibus (Tusc. 1, 6). off. 1, 103 ioco uti -o (*om. B*) q. licet, sed. ***nota***: *-e refertur nom. ad personam, non (id quod exspectes) cas. obl. ad rem* (*cf. Madvig ad fin. 4, 43*): CIC. Phil. 7, 10 cum C. Caesari meritos -i q. (q. -i *D*) honores ..., sed tamen singularis decrevistis ([leg. 1, 16 habuit vires agrestis -e q. rep. 2, 21]. nat. deor. 1, 93 scito -a q. sermone. Att. 9, 6, 6 paucis -e q. verbis, sed ἐν δυνάμει). Att. 4, 3, 2 habebat -e q. difficilem ... causam, sed tamen causam. Brut. 227 verbis non -e q. ornatis utebatur, sed tamen non abiectis (267 Att. 10, 4, 3).

β quidem ille: CIC. har. resp. 55 est q. -e plenus (Phil. 2, 39 epist. 5, 16, 2 CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 6). fin. 5, 43 agnoscit q. -e (SEN. dial. 5, 30, 4 voluit). orat. 13 eloquentia ... multis q. -a adiumentis ... caruit. Phil. 6, 1 minus q. -a severe. 7, 10 *v. supra l. 23.* 12, 18 fortem q. -um (Att. 15, 13, 5 LIV. 25, 40, 2 PLIN. nat. 26, 1 IVL. VAL. 2, 1[in.]). LIV. 28, 42, 5 dux tumultuarius q. -e L. Marcius ..., ceterum (42, 8, 1 QVINT. inst. 1, 8, 18 APVL. met. 6, 12 IVL. VAL. 1, 9 p. 19, 22). 2, 24, 4 de maxima q. -a, sed tamen parte civitatis. PLIN. paneg. 50, 4 muta q. -a (*sunt*), sentire tamen ... videntur.

b *sine* quidem (*v. Bulhart l. c. 168; Samuelsson l. c. 66 sqq.*): CIC. leg. 1, 54 vir iste fuit -e (quidem *add. edd.*) prudens ..., cui tamen *eqs.* de orat. 1, 49 si ornate locutus est ..., materies -a fuit physici, de qua dixit, ornatus vero ipse verborum oratoris. LIV. 22, 59, 7 patres vestros, asperrimos -os ad condiciones pacis, legatos tamen ... misisse. PLIN. epist. 1, 12, 8 IVL. VAL. 2, 11[in.]

9 *alia*: PLAVT. Asin. 350 ait ...; quoniam -e elocutus haec sic *eqs.* VARRO Men. 444 an hoc praestat Herophilus Diogeni, quod -e e ventre aquam mittit? CIC. top. 75 ut Staieno ... accidit, qui ea locutus est ..., quibus patefactis ... -e ... damnatus est. PROP. 4, 2, 45 nec flos ullus hiat pratis, quin -e *eqs.* OV. epist. 2, 20 saepe ... mihi dixi 'si valet -e, venit'. 15, 86 (*Venus Paridi:*) pulchrae filia Ledae ibit in amplexus pulchrior -a tuos (PLIN. nat. 36, 32 quam Socrates fecit, alius -e quam pictor). fast. 5, 472 quod potuit, lacrimas manibus -e dedit. COMM. instr. 1, 4, 3 quia deus non erat -e. 1, 4, 8 dicitur ... Iuppiter -e. ITIN. [Silv.] 3, 8 ita infra nos videbantur esse -i montes, ... ac si essent -i colliculi.

III *significantius dictum fere i. q.* ***talis, tantus*** (*non semper utrum magis qualitas an quantitas spectetur discerni potest ut* PLAVT. Cas. 151 flagitium -ud hominis. *cf.* CVRT. 3, 5, 8 -um [*i. talem*] florem iuventae, -am [*i. tantam*] vim animi): **A** *i. q.* ***tantus***: TER. Haut. 751 illancin mulierem alere cum -a familia! CIC. Verr. II 3, 62 -a aetate (Flacc. 42) et auctoritate (Marcell. 10) praeditus. Rab. perd. 26 -a gravitate, -o consilio, -a prudentia. p. red. in sen. 28 tantam frequentiam ..., tantum splendorem ..., -a dignitate rogatores (*cf.* Tusc. 1, 12 PLIN. nat. 10, 186). Cael. 54 -a humanitate (Scaur. 33). LIV. 21, 43, 13 cum -a virtute, cum -a fortuna. **B** *i. q.* ***talis***: **1** *subst.*: PLAVT. Asin. 560 quae ... male fecisti. ne -a ... memorari multa possunt. Bacch. 409 si quid -orum facit. ACC. trag. 474 cui, quae cum -o fuerim, dignabor dari? *cf. infra l. 80. 83.* **2** *adi.*: PLAVT. Capt. 783 ad -um modum sublitum os esse mihi! Men. 931 de -is verbis (*sc. qualibus modo usus es*) cave tibi! Merc. 405 -ā formā *ancilla* (428 ad -am faciem, ita ut illa⟨ec⟩ est). LAEL. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 118, 14 St. is cum -o animo atque ingenio. CIC. Verr. II 4, 91 -o loco natum ([Flacc. 70 (*de 2. pers. cf.* Marcell. 10)]. Sulla 5. BELL. Afr. 57, 4 hominem -a familia). VERG. georg. 1, 456 -a ... nocte (PROP. 3, 21, 34 dies). OV. met. 8, 847 -o (*i. tam malo*) ... parente. 12, 394 SEN. Phaedr. 693. Herc. O. 1684 voltu (*antea* sic). HIST. Apoll. rec. A 12[in.] in -a caligine tempestatis (*rec. B* tali). **C** ***structurae:*** **1** *c. enunt. consec.*: **a** *rel. c. coni.* (PLAVT. *v. p. 355, 7*): LVCIL. 561 -os fructus quaeras, ... hieme ... quis uti possis. CIC. Catil. 4, 3 dom. 141 Pis. 19 SEN. contr. 7, 1, 20 p. 284, 2 (*v. Bulhart l. c. 170*). SEN. Phoen. 328 ego sum -e, qui ... vetem? nat. 7, 25, 5 LVCAN. 7, 793 QVINT. inst. 1, 3, 6. **b** *seq.* ut: CIC. (*dub.*: dom. 7) Phil. 5, 16 -ud os, -am impuritatem Antoni fuisse, ut. fin. 1, 24 de orat. 1, 56. 186. 2, 70. **2** *c. enunt. rel. c. ind.*: CIC. Pis. 17 tu es -e, cui crudelitas displicet? Att. 8, 8, 2 -e vir, qui esse debuit. SEN. epist. 31, 9

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VEG. mulom. 4, 2, 15 PELAG. in II Cor. 10, 10. VEN. FORT. carm. 6, 5, 286 quale precata fui, non agis -ud iter.

IV ***indefiniti:*** **A** *fere i. q.* ***aliquis:*** **1** *c. enunt. relat.*: PLAVT. Epid. 336 nec mihi plus adiumenti ades quam -e qui numquam ... natust (LVCR. 3, 1060 exit saepe foras ... -e, esse domi quem pertaesumst). 454 magis unum quaero, meas *pugnas* cui praedicem, quam -um, qui memoret suas mihi (Men. 193 meretrix tantisper blanditur, dum -ud, quod rapiat, videt. *cf. p. 354, 77*). **2** *abs.*: PROP. 3, 18, 25 *omnibus moriendum est*; -e licet ferro cautus se condat et aere, *tamen morietur*. TERT. spect. 15. *huc addas* SEN. epist. 46, 2 quid impetus (*habuit tuus liber*) | ... nunc non fuit impetus, sed tenor ...; nihilominus interveniebat dulce -ud et loco lene.

B *i. q.* ***ὁ δεῖνα*** (GLOSS. II 379, 6 ὁ δεῖνα; *cf. Sonny, Glotta 6, 1915, 67; Wackernagel, Synt. II 107. pro adi. est l. 23. 39. 42. 49. 52 sqq. 56 sqq. adv.* illo *v. s. v.* illo): **1** *in duobus (tribus: infra l. 31) membris orationis* (hic ... -e *v. s. v.* hic): CIC. inv. 1, 98 -ud docuimus, -ud planum fecimus (Verr. II 1, 103. 5, 136. Planc. 75 datus est tibi -e, condonatus est -e. LVCR. 3, 75 SEN. benef. 2, 28, 1. 2 epist. 95, 66 *al.*). S. Rosc. 59 quaesisse, num -e aut -e defensurus esset (SEN. benef. 2, 26, 2 epist. 39, 1 PROC. dig. 50, 16, 124 *al.* AVG. civ. 13, 11 post mortem -ius vel -ius factum est -ud aut -ud ... moriens -e testatus est ... -is atque -is -ud atque -ud moriens dereliquit. 13, 24. epist. 93, 5, 16 non -os aut -os homines, sed multas civitates [*cf.* CIC. *l. 47*]). OV. ars 1, 227 -e vel -e (VLP. dig. 34, 3, 9 TERT. praescr. 3, 2 AMM. 30, 5, 10 HIER. epist. 50, 4, 2 AVG. civ. 1, 2. 6. 12, 10 -a vel -a regio, -a atque -a insula. *al.*). rem. 301 -ud et -ud (SVET. Iul. 41, 2 IVLIAN. dig 30, 81, 4 *al.* LAMPR. Heliog. 32, 4 et item. HIER. in Eph. 3, 1[in.] hoc vel hoc feci vel -ud et -ud docui. hom. Orig. in Is. 7, 2 *al.* RVFIN. hist. mon. 15 p. 434[D]. AVG. civ. 3, 14 p. 114, 29 D. magnus -e atque -e, quia cum -o et -o pugnavit. serm. 65, 4, 5[extr.] *syn.* sic et sic. 286, 8, 7 -e et -e et -e [POMP. gramm. V 279, 1]. 294, 4, 4 -i et -i, tales et tales. *al.*). SEN. benef. 1, 14, 1 et -e et -e. AMM. 28, 1, 15 id actum esse prius, non -ud. -e atque -e *v. supra l. 22. 26. 30.*

2 *in uno membro orationis*: **a** *generatim: in formulis*: CATO orig. 95[e] (*verba legis*) si quis -ud facere voluerit. CIC. Tull. 44 (*verba interdicti*) unde tu ... -um aut familiam ... -ius ... deiecisti (Caecin. 91). de orat. 2, 141 tum mihi -e sit heres (QVINT. inst. 7, 9, 12). LIV. 1, 32, 10 'populum -um' — quicumque est, nominat — 'iniustum esse'. LABEO dig. 19, 2, 60 pr. (*al. v. V. i. R. III 373, 30. 374, 45*). HYG. grom. p. 114, 21 Th. ad locum, qui appellatur -e, et inde ... ad locum -um et inde ad compitum -ius. 118, 12. 132, 13 fundum -um, iugera tot, in singulis iugeribus tantum. CARM. devot. Macr. Sat. 3, 9, 10 -am urbem [Carthaginem]. MARCELL. med. 15, 103. 20, 66. 36, 70 PLAC. med. 17, 19. CONC.[S] IV 2 p. 98, 4 ego -e hac scriptura ... profiteor (GREG. M. epist. 12, 7[in.] *saepe* CASSIOD. var *et* GREG. M. epist.; *v. ind.*). *alia*: CIC. epist. 9, 22, 4 si dicimus '-e patrem strangulavit', honorem non praefamur; sin de Aurelia aliquid ..., honos praefandus est (*cf. supra l. 23*). fat. 30 morietur -o die Socrates. parad. 49 SEN. benef. 1, 14, 3. 5, 11, 2. 5 epist. 17, 5. 59, 2. 94, 6. 117, 3 QVINT. inst. 3, 6, 57. 78 TERT. nat. 1, 3, 2. 1, 5, 5 apol. 2, 20 FILASTR. 111, 2. VVLG. Iac. 4, 13 in -am civitatem (τήνδε). AVG. civ. 13, 24. VITAE patr. 5, 14, 5 frater -e (*om. 3, 143*), veni (*Cotelier 562[C]* ὁ δεῖνα ἀδελφέ). 5, 7, 10 nonna -a, veni (*535[B]* ἡ δεῖνα). **b** *speciatim i. q. quisque* ('*der betreffende*'): CIC. div. 1, 119 cum eae partes in extis non reperiuntur, sine quibus victuma -a vivere nequisset. MANIL. 3, 92 ut ..., ... talis et -ius sors est speranda negoti (*exspectes* '*cuiusque*' *Housman*). PLIN. nat. 17, 105 -o anno (PAPIN. dig. 7, 4, 2, 1 VLP. dig. 7, 4, 1, 3. AVIEN. Arat. 1689 nec si *haec signa sint*, -e dies pluviis ... carebit). QVINT. inst. 9, 4, 51 PALLAD. 1, 3.

3 *formae mixtae*: -e *et* -e aut -e *sim. in uno eodemque enuntiato*: SVET. Iul. 41, 2 Caesar dictator -i tribui. commendo vobis -um et -um. HIER. hom. Orig. in Is. 7, 2 -um et -um hominem, in -o idolio ... -um languorem, -ud et -ud. AVG. civ. 13, 11 *v. supra l. 21.* 13, 24.

C *i. q.* ***alius*** ... **(*alius*)** (*cf. p. 345, 71 sqq. et Meader-Wölfflin, ALL 12, 1902, 253*): (modo) hic ... (modo) -e *sim. v. s. v.* hic. OV. rem. 429 -e ... -e (MANIL. 2, 518. 4, 78 transitque per -um, ex -o fortuna venit; ... alter ... alterius. SEN. contr. 3 praef. 10. 9, 2, 16 SEN. epist. 74, 2. 78, 18 benef. 3, 15, 2 dial. 2, 15, 3 IVV. 10, 91. *nota* PETRON. 115, 16 -um bellantem ..., -um diis vota reddentem ..., -e ... lapsus *eqs.* [*falso Wolterstorff, Glotta 10, 1920, 66 sq.*]). AETNA 615 -e ... -e ... -um ... hic (SEN. contr. 3 praef. 9 -i ... -e ... -e ... alii ... alii ... quidam ... quidam. 10, 4, 3 -i *ter.* SEN. epist 59, 15 -e *ter* ... alius. dial. 10, 2, 4 hic ... hic ... -e *ter.* APVL. met. 11, 5 alii ... isti ... -i. AMBR. Nab. 5, 20 -e *quinquies*). HIER. epist. 50, 5, 1 hic ... -e ...; iste ... -e ...; iste ... -e (VITAE patr. 6, 4, 7 [*Cotelier 557[A]* οὗτος ... οὗτος]).

PARS ALTERA: *vice articuli definiti.*

[*etsi Graecorum articulum linguae Latinae omnino abiudicat Plut. quaest. Plat. 10, 3 p. 1010[D], hodie inter doctos constat iam in lingua vulgari posteriore ex crebro usu anaphorico (item ut gr.* ὁ ἡ τό, *theod.* der die das; *cf. p. 363, 13 et Löfstedt, Komm. 65) articulum linguarum Romanicarum quodammodo praeformatum esse. sed hunc usum prioribus iam temporibus attribuere cum aliis de causis prohibemur tum eo, quod et posteriores multi inter* ille *et* ipse *articuli vice fungentia fluctuant et quod ne collocatio quidem fixa atque statuta est (v. Wackernagel, Synt. II 130).* PLAVTO *vero articulum obtrudere qui volunt velut Bach, Studem. Stud. II 297, iam frequenti separatione refelluntur ut in his*: quod -e faxit Iuppiter, -ud dicere volui 'femur' (*cf. Wackernagel l. c. 129; Wölfflin, ALL 12, 1902, 473*). *quare satius esse videtur usum praeparativum et quasi ad articuli vim viam munientem priscae et aureae Latinitatis seiungere ab usu plus minus exculto serae et vulgaris aetatis. J. B. H.*]

I *usus praeparativus et ad excolendam articuli q. d. vim aliquantum valens*: **A** -e *quasi adminiculum pronominale est*: **1** *indeclinabilium*: **a** *forma* -ud 'iuste' (*in allegando, cf. p. 342, 53. 348, 12. 56 et formulas correctionis* -ud ..., 'femur' *p. 349, 10.* -e *sequitur*: CIC. top. 36 TERT. castit. 6 monog. 16): CIC. de orat. 3, 154 *v. p. 364, 21.* 3, 158 -ud 'si telum manu fugit' (fin. 2, 71. 95 off. 1, 33 ad Q. fr. 3, 5, 7 SEN. epist. 58, 17 QVINT. inst. 9, 3, 10. 11, 3, 36. PLIN. epist. 1, 20, 21 ut -ud ... ita hoc). fin. 3, 59 -o enim addito 'iuste'. QVINT. inst. 1, 4, 11 'coniicit' est ab -o 'iacit' (1, 7, 27. 1, 5, 50 pro -o [6, 3, 97. 8, 6, 32]. 9, 3, 46 in -o). 1, 6, 9 'fervit' putat -i simile 'currit', *at* est -i simile 'servit'. 1, 6, 26 -i 'fero'. **b** *infin.* (*cf. Wölfflin, ALL 3, 1886, 86 sq.*): CIC. acad. 2, 78 -ud nulli rei adsensurum esse sapientem. Tusc. 4, 46 ipsum -ud aemulari. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 32 p. 1065[B] -ud enim esse (2, 4[in.] *al.*). gen. div. verb. 22 (*syn.* hoc *et* ipsum). **c** *adverb.*: CIC. ac. 2, 89 -a deinceps 'incede *eqs.*' (COLVM. 6, 5, 5). SEN. nat. 6, 14, 2 -i paullo ante. TERT. carn. 18 -ud supra. *hic illic Graecismus subesse videtur*: TERT. anim. 19[in.] -is necdum arbusculis, sed stipitibus adhuc. uxor. 1, 5[extr.] -a tunc caecitas (AVELL. p. 316, 11 -os tunc praesentes). *al.* **d** *locut. praepositionalium* (*cf. p. 359, 9*): PLAVT. Mil. 16 -um dicis cum armis aureis (APVL. met. 1, 12 -a cum gladio. *cf.* PLAVT. Merc. 643 -e oblongis malis). CIC. Arat. 221 -e ... ante Canem (*Arat. 450* Προκύων). Mur. 63 -i a Platone (SEN. contr. 1, 6, 4 -i ab aratro. *cf.* QVINT. inst. 11, 3, 28 in -o a pueritia ad adulescentiam transitu). leg. agr. 2, 20 -ud ... de minore parte populi ([p. red. in sen. 9 Sest. 136 Att. 11, 17[a], 3 APVL. apol. 48]. Att. 10, 11, 2 -a de ratione nummaria [QVINT. inst. 2, 15, 28]. *cf.* Brut. 198 -e de populo iudex. QVINT. inst. 10, 5, 3 PANEG. 3 [11], 7, 1 *al.*). Tusc. 4, 67 -e apud Trabeam (*v. p. 344, 60. cf.* CIC. de orat. 2, 39 -e in Trinummo [*cf.* 3, 122 -e in Gorgia Socrates]. 3, 57 -e apud Homerum Phoenix [Tusc. 3, 71]). Brut. 169 -a Romae contra Caepionem (*oratio*). *al.* *cf. et* CIC. de orat. 1, 168 -i unde peteretur (*opp.* petitoris, -e infitiator; *v. p. 349, 20. cf. Ter. Eun. 11* unde petitur, *opp.* illic qui petit). *al.* **e** *alia*: *subst. hebr.*: VVLG. III Esdr. 7, 10 egerunt ... -ud Phase (τὸ πάσχα; *saepius sic* hic, *v. Rönsch, Itala u. Vulg. 420, Wölfflin, ALL 12, 1902, 474*). *cardin.*: ITALA (codd. ae *al.*) *et* VVLG. Luc. 24, 9 -is undecim (τοῖς ἕνδεκα. *at in nominativo habent* ITALA *et* VVLG. Luc. 8, 1 duodecim *praeter* cod. e -i d. *cf. et* ITALA eccles. 11, 2 -is [τοῖς, *om. Vulg.*] septem. *al.*).

2 *post* quam *sim.*: CIC. Verr. II 1, 41 maior ... haec necessitudo *fuit* quam -a Carbonis (de orat. 3, 184 epist. 9, 15, 2 LVCR. 2, 389. 4, 181. *cf.* CIC. Att. 13, 45, 1 quae *epistula* ante data erat quam -ae Diocharinae [*sim.* Sest. 125 nullum tempus esse frequentioris populi quam -ud gladiatorium. de orat. 3, 164 SCHOL. Cic. Bob. p. 140, 6 St.]). Phil. 6, 13 L. Antoni statuam ... sicut -am Q. Tremuli. fin. 2, 16 hanc dulcem (*voluptatem*) ... -am nihil dolentis (SEN. contr. 9, 2, 13). *cf. et*: CIC. div. in Caec. 36 cum omnis adrogantia ..., tum -a ingeni. de orat. 3, 161 -a vero oculorum (*i. metaphorae a sensu oculorum sumptae*). IVV. 5, 148 quales *boletos* Claudius edit ante -um uxoris. *al.* (*de* SEN. benef. 3, 29, 5 -a urbis *et* QVINT. inst. 9, 4, 144 -a maximi laboris *v. adn. crit.*).

B *c. superl. et elativ.* (*sc.* ἐμφατικῶς; *postea item ut* unus *c. superl. attenuatur*): NAEV. carm. frg. 38 -os ... fortissimos viros. PLAVT. Trin. 493 aequo mendicus atque -e opulentissimus censetur censu ... mortuos (*sc. qui in fabulis est; cf. p. 360, 1*). RHET. Her. 4, 44, 57 -ud sanctissimum patriae nomen (TERT. bapt. 8. 20 virg. vel. 3. *cf. p. 345, 21. al. v. s.* sanctus). CIC. inv. 1, 85 -ud extremum (Sest. 80 orat. 214 QVINT. inst. 8, 5, 33 PANEG. 7 [6], 9, 3). Quinct. 49 -ae amplissimae fortunae. Mur. 69 -a officiosissima ... tota natio candidatorum. dom. 123 summo -i et clarissimo viro (de orat. 1, 126 orat. 74 Q. CIC. pet. 18 SEN. epist. 71, 27. 95, 49 APVL. mund. 25). Pis. 97 -a uberrima provincia. Phil. 5, 5 ultimam Galliam (5, 37. 7, 3), quam (SEN. contr. 2, 5, 14 SEN. benef. 4, 6, 6 dial. 6, 5, 4 *al.*). de orat. 1, 79. 2, 18 eruditissima -a Graecorum natio (orat. 117). orat. 76 -is maximis viribus (SEN. Phaedr. 466 epist. 72, 5. 95, 20 LVCAN. 1, 459. *cf.* HIST. Apoll. rec. A 48 p. 106, 6 -i maiori omnium sacerdotum). rep. 1, 68 -a iniustissima ... servitus (*Plato rep. 564[A]* δουλεία ... ἀγριωτάτη). leg. 2, 13 (*v. p. 357, 12*). Tusc. 1, 117 supremus -e dies (PANEG. 7 [6], 7, 1. 12 [2], 4, 2 AVSON. 419, 83). fat. 44 proxima -a et continens causa (OV. am. 1, 1, 18 MOD. dig. 22, 1, 41, 2). Lael. 80 pulcherrima -a carent amicitia. LVCR. 3, 413 pars oculi media -a (SEN. nat. 2, 37, 3. epist. 54, 5 tempore [QVINT. decl. 248 p. 17, 10]. 70, 2 QVINT.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

inst. 10, 1, 52 *al.*). ad Q. fr. 1, 1, 25. 2, 4, 5 Ov. ars 3, 447 SEN. dial. 6, 22, 2 (*cf.* APVL. met. 9, 7). 11, 19, 1 nat. 2, 10, 2. epist. 108, 9 -e sordidissimus. PLIN. nat. 14, 44 optimus (TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 437, 4 *al.*). APVL. met. 2, 10.

C *in appellatione dei sim. (cf. Conway-Walters, ClQu. 4, 1910, 269, ubi plura): de dis gentilium*: PLAVT. Amph. 461 quod -e faxit Iuppiter ([Curc. 27 CIC. Catil. 3, 22. 29 Font. 30. APVL. met. 3, 29 I. -e]. VERG. Aen. 2, 779 regnator [STAT. Theb. 5, 688]. 10, 873 pater -e deum [Ov. met. 2, 848 SIL. 3, 181. PLIN. paneg. 88, 8 parens]). CORP. VI 21129, 7 Isidis -ius. AVG. civ. 4, 29 p. 183, 1 D. deorum -orum. *de deo philosophorum*: CIC. rep. 6, 13 -i principi deo, qui *eqs.* leg. 2, 13 -am antiquissimam et rerum omnium principem naturam (nat. deor. 1, 29 Manil. 2, 209 SEN. epist. 95, 49 PLIN. nat. 22, 117 *al.*). Tusc. 1, 74 Tim. 6. 26 MANIL. 2, 701 SEN. Phaedr. 466 nat. 5, 18, 5 epist. 31, 10 LVCAN. 10, 266. PLIN. nat. 36, 127 materia. QVINT. inst. 2, 16, 2 APVL. Plat. 1, 7 PANEG. 10 (4), 13, 5. *de deo Christianorum*: TERT. idol. 18 p. 52, 13 -e dominus *Christus* (adv. Marc. 3, 24 p. 421, 25 *al.*). OPTAT. 5, 10^in.^ rex -e et pater familias deus. AVG. civ. 4, 34^extr.^ 11, 26 Trinitatis. *de diabolo*: TERT. virg. vel. 3 -e adversarius bonorum. cult. fem. 2, 5 *v. p. 358, 3.* COMM. apol. 173 temerarius -e. instr. 2, 1, 45 malus -e *i. Antichristus.*

D *usus anaphoricus (simillima sub I B 2 p. 343, 18 sqq. congesta sunt; hic fere exempla formae* filius ... -e filius *afferuntur, quia demonstrativa in his vis ab initio parum firma postea [nam ipsi* PLAVTO *vel* CIC. *hoc attribuere merum arbitrium est] adeo attenuata est, ut prope ad vim articuli apud seros scriptores accedat [cf. infra l. 55]. non fere recepi locos, ubi seq. enunt. rel.*): 1 *refertur ad rem antea memoratam*: a -e *anteced.*: PLAVT. Aul. 670 corvos ... -um corvom. Cist. 662 anu :: ... -am anum. Epid. 706 -am ... fidicinam :: ... de -a conducticia fidicina. Men. 60 -um puerum ... -um puerum surrupticium. Rud. 1410 dimidium ... :: pro -o dimidio. Stich. 543—563 -e ... senex ... senex -e ... senex -e ... -um ... senem ... -e senex ... seni -i ... senex (*significantius in apologo [i. 'der bewusste'; opp.* quasi ego]). Trin. 114 filius ... -um corruptum filium. TER. Ad. 921 -am puerperam. CIC. div. in Caec. 48 ipse actor primarum ... -e princeps. 63 Cn. Pompeio ... atque -e Cn. Pompeius (Verr. II 5, 155 T. Herennius ... -um H. Font. 38 Scaurum ... in -um ipsum Sc. Cluent. 165 PROP. 2, 21, 2 PLIN. epist. 5, 1, 11. APVL. met. 4, 16 Democharis ... cum -o Demochare ... Demochari ... Demochares -e. PS. TERT. haer. 1 p. 251, 10 LAMPR. Comm. 8, 2 VITA Caes. Arel. 2, 42. *cf. infra l. 79*). Verr. II 2, 96 Verres pater istius ... -e pater istius. II 3, 175. 4, 72 Segestani ... -a civitas. Cluent. 141 accusante M. Bruto ... M. Brutus, pater -ius accusatoris. Sull. 42 tabulas publicas ..., -ae tabulae. 78 de orat. 2, 69. 3, 167. Brut. 63 Lysiae ... -e Graecus (*cf.* ad Q. fr. 2, 11, 4 Siculus -e). orat. 59 ergo -e princeps variabit *sc. de quo agimus* ([81 -e tenuis orator. QVINT. inst. 1, 4, 25 -e praeceptor acer. *cf. p. 358, 56*]. 82 -ud indecorum [fin. 3, 55. *cf.* off. 1, 110 *al.*]). rep. 3, 27 alter optimus vir ... alter insigni scelere ... bonum -um virum ..., bonus -e vir ..., contra autem -e improbus. fin. 4, 38 si cultura vitium ..., si igitur -a cultura vitium. ac. 2, 145 Tusc. 5, 97 div. 2, 36 fat. 3. off. 2, 69 inopis ... viri ... inops -e ... -e tenuis (LIV. 34, 4, 14 -a locuples). CELS. 7, 29, 8 caput ... -ud c. SEN. Herc. O. 963 Tro. 796 nat. 4, 5, 4. 4, 6, 2 QVINT. inst. 1, 10, 40 *al.* (*in titulis: e. g.* CORP. X 7852, 20 [*a. 69*] -is possessoribus). *cum iam inde a* PETRON. *subst. -e passim vi debilitata pro 'is' occurrat (cf. cumulationes p. 363, 13 sqq. et usum inversum pro 'ipse' p. 349, 77 sqq. eo natum quod et -e et* ipse *i. q. 'is' valebant), dubium non est, quin permulta posteriorum exempla adi. -e anaphorici sensu demonstrativo denudata atque articuli functioni vicina sint. testimonio est vel repetitio* (*e. g.* APVL. met. 1, 23 *sq.* -ud cubiculum ... in -ud cubiculum ... in -o cubiculo. 2, 27 *sq.* senex ... -e senior ... senex -e [*al., v. Wolterstorff, Glotta 8, 1917, 204 sqq.*]. ITIN. [Silv.] 3, 7 sancti monachi ... sancti -i ... -i sancti. AVG. civ. 1, 32 pestilentiam ... -a pestilentia ... -am pestilentiam) *vel variatio c.* ipse (*e. g.* ITIN. [Silv.] 14, 2 sanctus presbyter ipsius loci ... -e sanctus presbyter ... ipse s. p. BENED. reg. 58 -e novicius ... ipse n. ... -e n. *cf.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 10 termae ... Moysi ..., in -as [*rec. B* ipsas] termas Moysi) *vel in versionibus gr.* ὁ (*e. g.* ITALA act. 27, 3 [cod. h] centurionem quendam ... -e c. [ὁ Ἰούλιος, *Vulg.* Iulius]. VITAE patr. 6, 3, 16^in.^ respondit caput -ud ... respondit -ud caput = *Cotel. 546^C^* τὸ κρανίον). *vox ante memorata post longius intervallum repetitur* (*cf. p. 358, 1. 4. 11*): LVCR. 4, (*757* somnus) 877 -e ... somnus. APVL. met. (*3, 26* alium ... asinum) 4, 5 -e alius asinus. *al.* (*v. Wolterstorff l. c. 208 et Glotta 10, 1920, 70*).

b -e *sequitur* (*cf. supra l. 46. 71*): PLAVT. Aul. 87 araneis :: ... araneas -as (*cf.* Amph. 773 pateram proferto ... -ud ... miror ..., si haec habet [pateram] -am). CIC. div. in Caec. 69 P. Africanus ... in A. -o (Cluent. 68 Staieni ... Staieni ... ab Staieno ... Staienus -e. APVL. met. 2, 6 *al.* TERT. spect. 5 PANEG. 7 [6], 13, 2 AVG. civ. 2, 24 p. 88, 19 D. *cf. supra l. 37*). 180 armarii fundum exsecuit ... exrectio -a fundi. Verr. I 22 a quodam senatore ... ad senatorem -um. sep. 3, 27. leg. 1, 42 utilitatem ... utilitate -a. Tusc. 5, 115 cum ariete ... aries -e. off. 2, 69. SEN. epist. 121, 11 infans ... infans -e. QVINT. inst. 8, 3, (*77* redditio) 79 r. autem -a. decl. 304 p. 293, 1 filium ..., eundem ..., f. -e. 351 p 380, 9 APVL. flor. 23 p. 103 met. 2, 28 *al.* mund. 5 Plat. 1, 1. TERT. cult. fem. 2, 5 diaboli ... satanae ... a malo -o. 6, 16 intinctis ... lavacrum -ud. ITIN. [Silv.] (*2, 2* vitulus) 5, 3 v. -e. OPTAT. 1, 17 aniculae ... anicula -a. AVG. civ. 5, 3. 9, 4 p. 372, 14 D. se navigasse ... -ud navigium ... navis -a. GREG. TVR. vit. patr. 19, 2 p. 738, 15 *al.*

2 *ad rem antea non memoratam, sed ex contextu vel aliunde notam* (*cf.* -e Iuppiter *p. 357, 7 et p. 344, 45*): a -e *anteced.*: PLAVT. Amph. 673 ad aquam praebendam ... adveni ... -i puteo *eqs.* TER. Ad. (*654* habitat Mileti) 702 -e ubist Milesius? CIC. Cluent. 27 -am Oppianici domum (*c. gen. anteposito ut* Cato 72 -ud breve vitae reliquum [*cf.* RVT. LVP. 2, 7]. CATVLL. 63, 25 -a divae ... cohors. SEN. nat. 5, 10, 4. 6, 32, 4 epist. 83, 12 QVINT. inst. 6, 4, 2 *al.* *postposito*: CIC. Caecin. 89 -a principia orationis meae [*cf.* POLLIO Cic. epist. 10, 31, 2]. de orat. 2, 58. Tusc. 1, 74 -a [-e *edd.*] vincla carceris. QVINT. inst. 5, 11, 39 PANEG. 8 [5], 1, 3 *al. cf. infra l. 40*). Catil. 4, 8 -i antiqui (*cf.* SEN. nat. 5, 15, 2 *infra l. 34.* QVINT. inst. 8, 3, 30 -i primi homines. 8, 3, 36). Tusc. 2, 37 quid? exercitatio legionum, quid? -e cursus concursus clamor. div. 1, 37 -ud oraculum Delphis. Att. 2, 9, 1 -a βοῶπις (*i. Clodia*). epist. 15, 16, 1. SEN. contr. 2, 1, 23 -e filius ..., ego (*cf.* SEN. Ag. 568 Palamedis -e genitor. Herc. f. 1149 PLIN. paneg. 69, 5. *cf. p. 350, 64 et* FLOR. epit. 2, 17 pater -e. COMM. instr. 1, 13, 8 filius -e). SEN. epist. 95, 25 -os boletos ..., -am aestivam nivem ..., -a ostrea. QVINT. inst. 2, 4, 22. 3, 8, 30 APVL. met. 2, 7 TERT. adv. Val. 1^in.^ Eleusinia. adv. Marc. 5, 18 p. 642, 17 interdixerat -ius arbusculae gustum. VOPISC. quatt. tyr. 8, 4 ipse -e patriarcha. AVG. civ. 6, 11 de -is Iudaeis. 8, 11 p. 337, 32 D. -a scriptura *sc. sacra* (p. 338, 4 -is sacris litteris). 14, 11 p. 29, 31 -ius humanae copulae (*i. coniugii*). *seq. enunt. rel.* (*cf. infra l. 51*): CIC. Verr. II 5, 30 ex -a domo praetoria, quae regis Hieronis fuerat. nat. deor. 1, 29 div. 1, 124. fat. 28 -a ignava ratio quae dicitur *i.* ἀργὸς λόγος (QVINT. inst. 9, 2, 20 -a quae dicitur communicatio. *cf. infra l. 54. aliter p. 346, 79*). SEN. nat. 5, 15, 2 -i maiores nostri, quos celebramus laudibus. TERT. anim. 17^in.^ *al.* (*magis debilitatum ut vid.*: ITIN. [Silv.] 11, 2 Anton. Plac. rec. A 20. 22). *adde*: CORP. I² 1012 mortuos, qui istic sepultus est, ... -e m., q. i. s. e.

b -e *sequitur aut interponitur*: LAEV. carm. frg. 27, 2 M. philtra omnia ...: antipathes -ud *eqs.* CIC. Arch. 24 Ilias (*cf.* TERT. orat. 22 -a Genesis). fin. 4, 61 Platonis -i ... auditores (*c. gen. ut*: de orat. 3, 9 L. Crassi mortem -am, quae. SEN. epist. 95, 64 QVINT. decl. 280 p. 144, 17 *al. cf. supra l. 12*). SEN. epist. 54, 2 spiritus. QVINT. inst. 1, 7, 26 Aeolicam illam ... litteram. 1, 10, 49. 5, 12, 21. 11, 3, 16. decl. 280 p. 142, 17 nox -a maritalis. APVL. mund. 25 corpora -a caelestia. Plat. 2, 25 res p. -a (IORD. Get. 294 r. -a p. *al.*). met. 7, 8 calceis femininis albis -is ... indutus (*cf. p. 344, 82*). 9, 5 parvis -is mercedibus. 9, 33^extr.^ non enim ovum quod scimus -ud, sed ... perfectum edidit pullum (*cf. p. 353, 39*). TERT. praescr. 12, 3 anus -a (*Luc. 15, 8*) ... pulsator -e ... vidua -a. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 3 *al.* COMM. apol. 561 PANEG. 4 (9), 3, 2 *al.* AVG. civ. 3, 13 raptores -i (*Sabinarum*) ... raptae -ae. *al.* *seq. enunt. rel.* (*cf. l. 30. 41*): CIC. Verr. II 5, 143 carcer -e, qui est ... factus Syracusis. de orat. 1, 28 Socratem -um, qui est in Phaedro Platonis. 3, 198 Brut. 327. orat. 134 χαρακτὴρ -e qui dicitur (nat. deor. 3, 89. *cf. supra l. 32*). SEN. epist. 4, 9 ultimam -am horam ..., cuius metus *eqs.* APVL. met. 9, 32^extr.^

3 *in sermone artium* (*cf. p. 357, 47*): CIC. orat. 79 ornatum -ud suave et affluens. 97 tertius est -e amplus. QVINT. inst. 2, 15, 20. 5, 9, 1. 10, 1, 52 in -o medio genere dicendi (10, 1, 80). 10, 1, 70 brevia -a atque concisa.

II *exempla plus minus certa articuli definiti* (*cf. supra l. 35 sqq. p. 357, 55 sqq.*):

A *in Graeco exemplari articulus exstat* (*non huc referenda esse quae praebet* CIC. [*e. g.* Arat. 11 -i Pisces = *Arat. 239* οἱ ... Ἰχθύες. Tusc. 5, 36 hic est -e moderatus = *Plato Menex. 248^A^* ὁ σώφρων. Tim. 26 -e procreator mundi deus = *36^D^* τῷ συνιστάντι. 28 orbis -ius generis alterius = *37^B^* ὁ θατέρου κύκλος; *vel postpos.*: Arat. 55 Equus -e = *Arat. 282* τὸν ... ἵππον] *iam eo evincitur quod aliis locis in Graeco articulus deest ut* Arat. 108 fervidus -e Canis = *327* Κύων. rep. 1, 68 [*v. p. 356, 78; cf. et p. 362, 66*]. *etiam quae* TERT. *vertit ipse, parum certo huc trahas velut* adv. Val. 10^med.^ ex -a tunc conflictatione = *Iren. 1, 2, 3* ἐκ ... τῆς ἐκπλήξεως. 10^extr.^ enthymesin vero eius et -am adpendicem passionem = *1, 2, 4* τὴν δὲ ἐνθύμησιν αὐτῆς σὺν τῷ πάθει. 11^in.^ -e Monogenes, -e Nus = *1, 2, 5* τὸν M., *Iren.* Monogenem. *cf. et Wolterstorff, Glotta 8, 1917, 222 sqq. de* APVL. *ceterum in* ITALA *ipsa multa accuratae translationi Graeci exemplaris debentur*): 1 -e *anteced.* (*cf. p. 356, 49. 357, 71*): ITALA (*ubi nihil adnotavi, Vulg. om.* -e; *hic illic ex compluribus articulis vertitur unus*) gen. 22, 2 (Cypr. testim. 3, 15) filium tuum -um unicum (*τόν. cf. p. 361, 1*). Is. 1, 4 (Cypr. domin. orat. 10) -um sanctum Israel (τὸν ἅγιον τοῦ Ἰ.). 33, 14 (*id.* testim. 2, 29) locum -um aeternum (τὸν τόπον τὸν αἰώνιον). Dan. 9, 26 (Ps. Cypr. pasch. 3) -um sanctum (τό). Marc. 3, 5 (cod. e) dicit -i homini (τῷ ἀ.). 5, 16 (cod. e) -i daemoniaco (τῷ δαιμονιζομένῳ, *Vulg. enunt. rel.*). 14, 69 (cod. k) -a ancilla (ἡ παιδίσκη). 16, 6 (cod. k) Iesum -um crucifixum (τὸν ἐσταυ-

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ῥωμένον). Luc. 1, 49 (cod. e) -e potens (ὁ δυνατός, *Vulg. enunt. rel.*). 15, 22 (codd. b c e l) stolam -am primam (στολὴν τὴν πρώτην). Ioh. 6, 1 (cod. ff²) mare Galileae -ius Tiberiadis (τῆς θ. τῆς Γ. τῆς Τ., *Vulg. enunt. rel.*). 11, 44 (cod. e) -e mortuus (ὁ τεθνηκώς, *Vulg. enunt. rel.*). 14, 22 (codd. a c) *et* VVLG. Iudas, non -e Scarioth. 18, 17 (codd. b c f) -a ancilla ostiaria (ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός). act. 3, 10 (cod. d) in porta -a pulchra templi (ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πυλῇ τοῦ ἱ.). 7, 58 (cod. h) -i testes (οἱ μάρτυρες). 20, 25 praedicans -ud regnum dei (τὴν βασιλείαν). I Cor. 15, 48 (Cypr. testim. 3, 11 *al.*) -e e limo (ὁ χοϊκός. *cf. p. 356, 32*). I Petr. 5, 4 (cod. h) percipietis -am floridam . . . gloriae coronam (τὸν ἀμαράντινον . . . στ.). apoc. 2, 17 (Primas. p. 806ᴰ) de manna -o absconso (τοῦ μ. τοῦ κεκρυμμένου). 9, 14 (*id.* 860ᴬ) flumen -ud magnum Euphraten (τῷ π. τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 16, 12 [p. 896ᴬ] = VVLG.). 12, 13 (*id.* 876ᴰ) quae -um masculum pepererat (τὸν ἄρσενα). 14, 16 (cod. h) -e sedens super nubem (ὁ καθήμενος ἐπὶ τῆς ν., *Vulg. enunt. rel.*). 15, 1 (cod. h) plagas septem -as novissimas (πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας. *cf. p. 356, 64*). *al.* HERM. vulg. vis. 4, 1, 2 proficiscebar in -a via Campana (τῇ ὁδῷ τῇ K.). CLEM. ad Cor. 41, 2 pro pontifice et -orum praedictorum ministrorum (διὰ τοῦ . . . καὶ τῶν. 44, 2). 44, 6 ex -o sine querela illis functo ministerio (ἐκ τῆς . . . αὐτοῖς τετιμημένης λειτουργίας). *al.* IVL. VAL. 3, 38 non -e tu Persarum potens es? (*Ps. Callisth. 3, 22, 12* ὁ Περσολέτης). CONC.ˢ I 3 Rustic. p. 14, 26 -um ex virgine templum (*I 1, 1 p. 21, 29* τὸν ἐκ τῆς παρθένου ναόν). *al.* VITAE patr.

2 -e *sequitur* (*cf. p. 357, 71*): ITALA Matth. 18, 32 (cod. e) omne debitum -um (πᾶσαν τὴν ὀφειλήν, *Vulg.* o. d.). act. 15, 16 (Ps. Cypr. rebapt. 12) tabernaculum -ud David (τὴν σκηνὴν Δ.). 27, 6 (cod. h) centurio -e (ὁ ἑκατοντάρχης). apoc. 13, 4 (Iren. 5, 28, 2) bestiam . . . bestiae -i (τῷ . . . τῷ). 17, 15 (Cypr. epist. 63 *al.*) super quas sedet meretrix -a (ἡ πόρνη). IVL. VAL. 2, 7 qui altum -ud (*om. 2, 13*) navibus straverit (*Ps. Callisth. 2, 2, 14.* ἐξήρτησε τὴν θ. ναυσί).

3 *addam quaedam quorum Graecum exemplar non exstat*: IREN. 1, 30, 11 huius quidem Ialdabaoth *prophetam* Moysen fuisse . . ., -ius autem Iao Samuel . . ., -ius autem Sabaoth Heliam . . ., -ius autem Adonei Esaiam . . ., -ius autem Eloei Tobiam. CHRON. Alex. chron. I p. 100, 85 Mestreim genuit -us (*i. -os*) Lydiim . . . et -us Enemigim *eqs.* (-us *om.* LIB. gener., *item* p. 110, 192. 118, 245. 248). p. 110, 190 *al.*

B *non ex Graeco originem trahunt haec exempla selecta* (-e *vel seq. vel antecedit. quaedam, ubi gr.* ὁ *respondet, eo addidi, quod similia alibi vere Latina neque ex Graeco sumpta occurrunt*): CHIRON 181 morbum . . . -i (*om. Veg.*) morbo (189. 470 si quod iumentum . . . -um [*om. Veg.*] iumentum. *cf. p. 357, 55 sqq.*). 419 si . . . dolorem habuerit . . . donec dolor -e (*om. Veg. 2, 123, 2*) pauset. PS. VICT. VIT. pass. (*8* adtracti ad urbem Carthaginiensem) 9 populus -e memoratae urbis (*pro articulo habet Rönsch, Sem. Beitr. 2, 20*). FAVST. REI. serm. 4 p. 237, 16 Stephanus . . . -e iste ipse lapidabatur (*cf. it.* lo stesso). VITAE patr. 3, 5 p. 741ᴰ -um seniorem alium (*cf.* VITA Caes. Arel. 2, 34 -e alius . . ., alius . . . aliusque). 3, 116 = 7, 12, 5 -e alter (*Nau 1909, 369* ὁ ἄλλος, *5, 11, 38* alter. *cf.* 5, 9, 7 -ius alterius = *Cotel. 589ᶜ* τοῦ ἑτέρου). 5, 13, 12 utrisque mulieribus -is (*Nau 1909, 375* περὶ ἀμφοτέρων). 5, 15, 25 iuvenis -e talis hoc fecit (*Cotel. 526ᴮ* ὁ δεῖνα ὁ νεώτερος, 3, 99 p. 779ᶜ iuvenis vicinus -e noster [*v. Salonius, Vitae patr. 237*]. *cf.* VITA Caes. Arel. 2, 14ⁱⁿ· 'non istos', inquit, '-um talem atque talem volo'. exhibiti sunt alii). GREG. TVR. vit. patr. 14, 3 ab -o tertianarum accentu febrium occupatus (glor. conf. 21). glor. conf. 15 -ud vitale spiraculum (*al., v. Bonnet, Lat. de Grég. 259*). ANTHIM. 35 mediolum -ud *ovi* (37 -um albumen). 65 faba integra . . . melius congrua est quam -a faba fresa (*cf. p. 356, 52*). 76 vas -ud (*al., v. Liechtenhan in ind.*). HIST. Apoll. rec. A 24 patriae -ius (*om. rec. B*) principem.

C *generalia quaedam de singulis partibus orationis articulo praeditis et de singulis generibus articuli: cum articuli vis singularum demum Romanicarum linguarum temporibus omnibus partibus absoluta atque conformata sit, vix exspectes exempla Latinae aetatis ubicumque etiam Romanica aetate articulus poni potest, non debet. atque haec monere satis sit:* **a** -e *c. pron. poss.: certa exempla articuli etiam infimae Latinitati desunt (v. p. 361, 1; cf. Meyer-Lübke, Rom. Gramm. III 198 sqq.).* **b** *c. cardin. (v. p. 360, 61): huc referas* VITAE patr. 3, 69 propter -os (*om. 5, 6, 22*) duos solidos (*anteced.* duos solidos). **c** *c. nom. pr. in appositione* (*cf. p. 362, 13 et Meyer-Lübke l. c. 195 sq.*): VITAE patr. 6, 2, 6 abbate Macario -o maiore (*Cotel. 535ᶜ* τοῦ μεγάλου; *sed cf. 5, 4, 27 et 5, 7, 9* a. M. maior = *p. 536ᴬ* ὁ μέγας, *unde illo loco fortasse Graecismum statuas, item* 6, 3, 4 Macarius -e Aegyptius = *Cotel. 526ᶜ* M. ὁ Αἰγύπτιος). *cf. et* CARM. epigr. 1962, 1 Marcus Flavonius -e magister. *liberiore collocat.*: CARM. epigr. 363 L. Sulpicius . . . hic situs est -e probatus *eqs.* 368 hic est -a sita pia . . . Sempronia (1025. 1259. 1564. 1999. *cf.* 1179 iacet). 1573, 1 hic est -e Visellius Faustus situs. CORP. VI 3566 hic cubat -e bonus L. Annius (*cf. Schmalz⁵ 481³*). **d** *articulus q. d. generalis, qui neque in linguis Romanicis (v. Meyer-Lübke l. c. 182) neque in Graeca vel Germanicis linguis semper poni debet, nusquam certo legitur. egregie enim fallitur Wolterstorff, Glotta 10, 1920, 82 sic interpretans* ('*das Nützliche*') PLAVT. Trin. (*25* conducibile) 36 ita vincunt -ud conducibile gratiae. *nec magis apta sunt exempla* Amph. (*36* iniustis) 37 -i iniqui. Trin. 493 -e opulentissimus (*v. p. 356, 66*). *cetera quoque vel ex anaphorico usu repetenda (e. g.* TER. Hec. 312 -ae mulieres. CIC. Verr. II 3, 227 -e arator ac dominus. rep. 1, 59 -i iracundiae. 1, 63 -e qui navigat . . ., -e aeger. LVCR. 1, 82 -a religio) *vel ex significatione q. e.* '*notus, celebratus*' (*e. g.* CIC. fin. 4, 31 -e sapiens [*v. Madv. ad l.* Tusc. 1, 74 SEN. epist. 73, 7 *al.*]. SEN. epist. 47, 15 -um mulionem et -um bubulcum [*accedit ad vim indefinitam, v. p. 355, 3*]. 58, 25 -e caelator. PLIN. nat. 18, 226 -e indocilis caeli agricola. *cf. et p. 357, 47. 358, 56*).

iuncturae (ad partem fere priorem):

1 *c. pron. pers.*: **ego:** ego -e *legitur in prosa oratione 12ⁱᵉˢ*, -e ego *in dact. fere 50ⁱᵉˢ. v. vol. V 2 p. 275, 78. cf. p. 347, 41. cf.* SEN. Herc. O. 1513 -e qui vester comes ubique fueram, . . . manes peto (1143. epist. 83, 5 -e tantus psychrolutes, qui). MART. 10, 9, 3 notus gentibus -e Martialis . . . non sum Andraemone notior caballo. *sim.* ANTH. 409, 13 IVL. VAL. 2, 30ⁱⁿ· 33. 3, 3. **tu:** VERG. Aen. 9, 481 *v. infra l. 30.* PREC. terr. 17 VAL. FL. 2, 486 TERT. paenit. 4, 3. *cf.* EPIST. Sapph. 78 -e mei cultus unicus auctor abes[t]. OV. met. 12, 608 SEN. Phaedr. 923 VAL. FL. 4, 329. 8, 10. **nos:** IVL. VAL. 2, 5ᵉˣᵗʳ· -i nos horum tela . . . perhorrebimus, qui . . . Lacedaemonios vicerimus?

2 *c. pron. demonstr., interr., indef.* (*cf. p. 342, 73. 343, 10. 352, 48. 66 et Nipp.-Andr. ad* TAC. ann. 14, 22. *legitur nom. et acc.; abl. l. 34*): **c. hic:** [*falso trad*: CIC. Att. 1, 18, 3 SEN. suas. 2, 2]. CIC. epist. 13, 15, 1 *v. p. 364, 23.* STAT. Theb. 6, 152 en! quam *piam* putemus . . ., haec -a, . . . haec *eqs.* MART. 14, 53, 2 APVL. met. 11, 11 TERT. praescr. 15, 4. VERG. Aen. 7, 255 hunc -um . . . portendi generum (TAC. ann. 1, 51. 14, 22 APVL. met. 3, 1. 8, 21). 7, 272 hunc -um poscere fata . . . reor (TIB. 1, 3, 93 MART. 9, 29, 10). *cf.* VERG. Aen. 9, 481 hunc ego te, Euryale, aspicio? tune -e (-a *R*) senectae sera meae requies, potuisti *eqs.*? ITIN. Alex. 44ᵉˣᵗʳ· Roxanen . . . sibi coniugat, **is** -e scilicet, quem Darii uxor . . . non evicerit. CIC. fin. 1, 61 **nescio quam** -am umbram, quod appellant honestum (4, 61 div. 2, 9 epist. 9, 24, 2 *al.* HIER. epist. 29, 4, 5 ephod bad -o n. quo cingebatur). VAL. MAX. 8, 14, 6 qualemcumque -um laborem suum (CYPR. epist. 76, 2, 9. AVG. civ. 9, 23ᵉˣᵗʳ· sint). QVINT. inst. 1, 3, 4 quidquid -ud possunt (MIN. FEL. 10, 2). 10, 2, 17 quodlibet (BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 27 sec. 3, 2 p. 200, 22 CONC. Aurel. a. 538 p. 74, 15). decl. 314 p. 236, 18 quodcumque (VLP. dig. 5, 3, 25, 17 TERT. anim. 37ⁱⁿ· adv. Marc. 5, 15 p. 629, 1 RVFIN. Orig. in Ios. 20, 1 p. 416, 11 B. BOETH. in Porph.). TERT. adv. Marc. 2, 20 quantumvis. ieiun. 9 quidam -e angelus (adv. Marc. 4, 43 p. 567, 15). VINCENT. LER. comm. 17, 23, 3 quivis -e.

3 idem -e (-e idem) *v. s. v.* idem *p. 202, 3 sqq.* **-e ipse** *v. s. v.* ipse.

4 *c. comparativo* (*cf. formas* huius generis et -ius superioris [RHET. Her. 4, 19, 26 *al.*] *et* -e superior . . . hic posterior [*id.* 2, 25, 39 *al.*] *s. v.* hic): PLAVT. Poen. 102 alteram . . ., . . . -am minorem ([Stich. 542]. CIC. Brut. 327 senior. epist. 9, 8, 1 adulescentioris. APVL. met. 5, 4 maiores. 10, 5 iunior [COMM. apol. 252]). VARRO ling. 5, 2 priorem -am partem . . ., -am alteram (CIC. S. Rosc. 153 orat. 192 SEN. suas. 6, 8 SEN. Phaedr. 647 dial. 6, 3, 3 nat. 7, 6, 1 ITIN. [Silv.] 3, 7 FILASTR. 110, 10). 8, 59 superiora (RHET. Her. 1, 8, 12 CIC. inv. 1, 4. 61 Verr. II 2, 159 *al. v. s. v.* superior). CIC. de orat. 3, 193 in paeone -o posteriore (APVL. met. 4, 9). inv. 1, 52 meliorem (SEN. epist. 58, 35). de orat. 2, 178 ut aliquando ad -a maiora veniamus (QVINT. inst. 10, 3, 31 minora). Brut. 291 graviore. 327 -a senior auctoritas. VITR. 10, 10, 5 minor columna -a. SEN. benef. 3, 20, 2 interior. TERT. adv. Marc. 4, 26ᵉˣᵗʳ· validior -e deus Marcionis.

5 *c. superl. et elat.: v. p. 356, 64.*

6 *c. numeral.*: **a** *cardin.* (*cf. p. 359, 68*): PLAVT. Cas. 769 duae (VARRO rust. 1, 23, 1 CIC. de orat. 1, 35. 68). CIC. Quinct. 46 unum (70 S. Rosc. 58 Verr. II 2, 80. 3, 30. 4, 129. 5, 34. 38 VAL. FL. 6, 734 MART. 9, 46, 6). SEN. contr. exc. 3, 1 -is novem. QVINT. decl. 365 p. 397, 27 horum trium . . . -orum quattuor (p. 398, 17 ab). APVL. met. 9, 35 tres -i fratres. **b** *ordin.*: TER. Hec. 136 nocte -a prima virginem non attigit (VARRO rust. 3, 3, 6 CIC. inv. 1, 53 S. Rosc. 36 Verr. II 1, 32 *al.* Sulla 81 Cael. 11 de orat. 2, 316 Att. 1, 12, 1. 4, 16, 3 OV. fast. 2, 599 SEN. contr. 1, 8, 7 SEN. dial. 6, 1, 7 epist. 97, 14 COLVM. 1 praef. 2 VAL. FL. 5, 142 QVINT. inst. 1, 6, 34. 2, 17, 10 FLOR. epit. 1, 1, 1. 2, 2, 9 TERT. praescr. 32, 1 AVSON. 416, 33). VARRO rust. 1, 7, 5 secundum (CIC. Att. 1, 13, 2). CIC. Verr. I 40 tertium (Catil. 3, 9 Flacc. 21 SEN. nat. 2, 1, 2 PLIN. nat. 2, 67 APVL. met. 9, 37). Arat. 298 quartus (*526* ὁ δὲ τέτρατος. Phil. 14, 27 q. -am, quae . . ., et septimam, quae). Sest. 37 sextum.

7 *c. pron. poss.* (*cf. p. 344, 83. 345, 10. 12. 15. 347, 43*): *noto* m(eus), t(uus), s(uus), n(oster), v(ester): **a** -e *seiungitur ab nomine* (*quae anticipative interpreteris [v. p. 350, 53], rectius priscae illi collocationi liberae attribuas*): PLAVT. Amph. 46 mos numquam -i fuit patri m., ut (858 viro. Asin. 19 uxorem. Epid. 486 gnatum. Poen. 70 facit -um heredem fratrem patruelem s. Vid. 86 filium). Bacch. 826 cum -um rescisces criminatorem m., quanto in periclo . . . siet. Mil. 127 sese -um amare m. erum. 391. Persa 89 iam pol -e hic aderit . . . congerro m. Truc. 848 TER. Haut. 150. **b** *cetera exempla* (*apud poste-*

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

riores hic illic attenuatum esse vid., cf. Wolterstorff, Glotta 8, 1917, 216 sq. de APVL.): *pron. poss. ponitur*: *α c. subst.*: PLAVT. Epid. 368 pro -a t. amica, quam (Aul. 659 -i socienno t. CIC. dom. 49 amici -i t. de orat. 1, 154 n. -um inimicum. Att. 1, 8, 1 -e n. a. 1, 13, 4 t. autem -e [*om. J*] a. VAL. MAX. 9, 2 ext. 3 crucibus illis ... quibus -os [*del. Kempf*] a. s. ... adfecerat). Mil. 136 Trin. 866. CIC. inv. 1, 5 n. -um ... Catonem ([Att. 1, 17, 9. 2, 5, 1]. Verr. II 5, 40 Tertia -a t. Cluent. 76 -um v. innocentem Oppianicum. Arch. 18 n. -e Ennius. dom. 14 Sest. 55. 82 Cael. 52 de orat. 1, 45 leg. 2, 6. 7 Att. 2, 14, 1 LVCAN. 1, 335 STAT. Theb. 5, 239 CYPR. ad Donat. 8$^{extr.}$ OPTAT. app. 2 p. 202, 13). Sest. 68 Piso -e gener m. (Ov. fast. 2, 751 nostros ... viros; ... temerarius -e est m. Pont. 2, 2, 99 pater [2, 3, 75 VAL. FL. 7, 420 SIL. 16, 124. 632 QVINT. decl. 349 p. 376, 9 *al.*]. APVL. met. 5, 28 filius m. [PAPIN. dig. 28, 6, 41, 8]. SCAEV. dig. 31, 89, 1 fratre m. VLP. dig. 28, 5, 1, 6 -a uxor m. heres esto. DRAC. Orest. 164 maritus. *cf. p. 358, 22. l. 25*). *ex magna ceterorum locorum copia pauca excerpsi*: CIC. dom. 143 -i di penates ... m. Sest. 141 eiusdem civitatis ... s. rem p. -am defenderunt. Deiot. 28 cum in -o n. exercitu equitaret. PRIAP. 55, 6 olim -e t. civis. SEN. Oed. 113 t. -e Bacche miles. benef. 5, 25, 2 praesentem fortunam s. (AMM. 18, 8, 6). epist. 77, 4 s. -a Dorica lingua. PLIN. nat. 35, 79 STAT. Theb. 10, 368 MART. 10, 64, 3. *adde*: TER. Haut. 515 -e Cliniai servos (*cf.* CIC. de orat. 2, 93 -um Pericli sucum. 2, 89 fin. 5, 85). CIC. Verr. II 3, 178 -a ... scelera eius in Carbonem (Cluent. 72 Sest. 135). TIB. 2, 4, 2 iam mihi, libertas -a paterna, vale (STAT. Ach. 1, 546 APVL. met. 7, 8 PANEG. 7 [6], 4, 1). *β sine subst.*: *masc.*: TER. Haut. 473 Syrus cum -o v. consusurrant. Ad. 107 -um t. *sc. filium* (395). CIC. Phil. 2, 69 -am (*v. adn. crit.*) suam suas res sibi habere iussit. Att. 2, 16, 3. 13, 49, 2 EPICED. Drusi 310 QVEROL. p. 5, 14. 25, 5. 40, 17. 43, 13. *neutr.*: CIC. de orat. 2, 37 ornatius -a s. dicunt, si quid ab *eloquentia* didicerunt. orat. 98. Tusc. 1, 99 s. -ud, nihil ut adfirmet. Att. 12, 6, 4 'quaeso' -ud t. (1, 10, 1. 13, 21, 3. 15, 16). 2, 1, 1. 7, 6, 1.

8 *c. partic.* (*cf. p. 358, 84. 359, 4. 15. 19. 59. -e sequitur* BELL. Alex. 64, 2 pecunia -a ex infinitis rapinis confecta): TITIN. com. 144 -ud ante partum comedet ([HOR. sat. 1, 1, 37 -is ... ante quaesitis. QVINT. inst. 10, 7, 32 -a elaborata]. SEN. contr. 3 praef. 13 -e primum in foro verba facturus [SEN. dial. 11, 18, 5. TERT. monog. 7 p. 771, 20 Oe. -a nuptura]). CIC. Verr. II 5, 125 -a Segestanorum ... litteris tradita *et* multis officiis illorum ... comprobata cognatio (TIB. 1, 3, 24 -a tua totiens aera repulsa manu. APVL. met. 3, 10). Tusc. 5, 70 -a a deo Delphis praecepta cognitio, ut ipsa se mens cognoscat ([Att. 1, 17, 10 -am a me conglutinatam concordiam. SEN. nat. 7, 20, 2 PLIN. nat. 7, 120]. epist. 5, 12, 5 -e moriens apud Mantineam Epaminondas. Ov. met. 2, 604 -a suo totiens cum pectore iuncta ... traiecit pectora telo. SEN. epist. 12, 5 PLIN. nat. 36, 150 QVINT. inst. 6, 3, 19). 5, 78 victrix ..., -a victa. Att. 5, 15, 1 -e tibi non ignotus cursus ... industriae meae. SEN. epist. 22, 6 -ud tempus diu captatum (STAT. Ach. 1, 668). 74, 34 QVINT. inst. 1, 1, 8 ANTH. 425, 5 PANEG. 5 (8), 20, 4 TERT. adv. Marc. 4, 39$^{in.}$ *al.*

9 *c. nom. propr.* (*cf. p. 357, 37. supra l. 7*): *locos composui in has formas*: *-e primo loco*: -e Scipio (*a*), -e dux Scipio (*b*), -e Scipio dux (*c*). *-e medio loco*: dux -e Scipio (*d*), L. -e Scipio (*e*), (L.) Cornelius -e Scipio (*f*), Scipio -e Cornelius (*g*), Scipio -e Nasica (*h*), L. Scipio -e Nasica (*i*), Midas -e Phryx (*k*), Phryx -e Midas (*l*), Nasica -e Scipio (*m*), Scipio -e homo doctissimus (*n*), (L.) Scipio -e dux (*o*). *-e extremo loco*: Scipio -e (*p*), dux Scipio -e (*q*), Scipio dux -e (*r*). **a** PLAVT. *al.* -e Iuppiter *v. p. 357, 7.* TRAG. inc. 93 -e Telamo quem (CIC. S. Rosc. 50 AMM. 26, 9, 11 AVG. civ. 1, 23). CIC. Verr. II 4, 4 -e L. Mummius (Pis. 43 de orat. 1, 171). de orat. 1, 255 -um Scipionem ... et Laelium (3, 56). Tusc. 5, 103 Demosthenes (Ov. met. 7, 440 Sinis. SEN. suas. 7, 11 SEN. benef. 4, 7, 1. 4, 33, 5 TERT. anim. 28 PANEG. 12 (2), 29, 4 IVL. VAL. 3, 32$^{in.}$ AVG. civ. 1, 32$^{in.}$ 33 serm. 4, 30, 33$^{in.}$ in psalm. 68 serm. 2, 10). **b** (*cf. p. 345, 40*): PLAVT. Aul. 704 ego sum -e rex Philippus (CIC. Tusc. 1, 101 -e dux Leonidas. VARRO Men. 540). CIC. Verr. II 5, 84 -e vir clarissimus ... M. Marcellus (Vatin. 28 PANEG. 2, 10, 3). dom. 23 -am opimam ... Syriam (leg. 2, 39 VERG. Aen. 6, 781). de orat. 1, 199 -e Pythius Apollo. **c** VARRO rust. 1, 4, 5 -e Hippocrates medicus (CIC. Rab. Post. 27 ad Q. fr. 2, 2, 1). CIC. Verr. II 2, 5 -e M. Cato Sapiens (SEN. nat. 6, 32, 11). **d** LVCIL. 478 vetus -e Cato (VARRO rust. 1, 2, 28 CIC. Arch. 24 rep. 1, 44 de orat. 2, 154 magna -a Graecia [rep. 3, 7 Tusc. 1, 38. leg. 2, 39 vetus -a G.]. PROP. 2, 8, 38 COLVM. 12, 52, 18 PANEG. 9 [12], 8, 1 FAV. EVL. p. 18, 5 DRAC. Orest. 846 IORD. Get. 30). CIC. inv. 2, 6 a principe -o atque inventore Tisia (Lael. 101 senes. PLIN. nat. 7, 74 OPTAT. 6, 4$^{in.}$ AVIEN. Arat. 211 AMM. 14, 8, 3). **e** RHET. Her. 4, 53, 66 L. -e Brutus (CIC. prov. 21 Sulla 25 har. resp. 6 de orat. 2, 263). CIC. dom. 86 Caeso -e Quinctius (Cael. 34 Pis. 20). **f** CIC. dom. 139 M. Horatius -e Pulvillus. Caecin. 7 Appius -e Caecus (Mil. 17 PANEG. 4 [9], 7, 3 AMM. 14, 6, 11 CORP. VIII 23774). **g** CIC. Mil. 8 Ahala -e Servilius. **h** CIC. p. red. in sen. 25 Numidicum -um Metellum. 130 de orat. 2, 262 div. 2, 262 epist. 9, 22, 2 QVINT. inst. 11, 2, 50 FLOR. epit. 2, 17, 7. 11 MIN. FEL. 21, 3 TERT. adv. Val. 15$^{in.}$ adv. Marc. 2, 28$^{in.}$ anim. 2$^{extr.}$ CYPR. mort. 3$^{in.}$ AMM. 30, 4, 21 AVG. civ. 4, 4. **i** CIC. div. in Caec. 66 M. Catonem -um sapientem (Verr. II 3, 195 Arch. 6 de orat. 1, 170 Tusc. 3, 31. 48 SCHOL. Cic. Bob. p. 153, 23. 80, 34 St.). dom. 120 M. Drusus -e clarissimus vir (Planc. 20 Brut. 53). har. resp. 24 div. 1, 51. **k** VARRO carm. frg. 6 Bias ... -e Prieneus Milesiusque Thales. Cic. de orat. 2, 351. 3, 132. 194 rep. 1, 43. 59 div. 1, 78 APVL. met. 7, 5 IVL. Val. 1, 7 AMM. 28, 4, 5 SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 3 St. **l** CIC. de orat. 2, 95 Phalereus -e Demetrius ... Alabandensem -um Meneclem. 2, 260. 3, 138 QVINT. inst. 10, 1, 80. **m** CIC. de orat. 3, 139 Pythagorius -e Lysis. Brut. 107. fin. 2, 90 Frugi -e Piso. AMM. 28, 4, 27 AVG. civ. 1, 30$^{in.}$ **n** CIC. Q. Rosc. 20 Ballionem -um improbissimum lenonem. Verr. II 4, 131. 5, 79. 152 Arch. 20 Sest. 141 dom. 116. 123 rep. 1, 25. 82 SEN. dial. 9, 16, 1 PETRON. 123, 239 PLIN. nat. praef. 9 QVINT. inst. 10, 3, 12 PANEG. 5 (8), 11, 2. 9 (12), 8, 2. **o** CIC. Balb. 45 Q. Scaevola -e augur. Arch. 16 Catonem -um senem. Deiot. 36 de orat. 1, 62 rep. 3, 16 div. 1, 46. 112 Att. 2, 14, 2 APVL. met. 2, 14 AMM. 29, 1, 42. **p** VARRO ling. 7, 38 ab Epeo -o qui (CIC. S. Rosc. 84 Deiot. 31 de orat. 2, 55 Tusc. 3, 75). CIC. Verr. II 2, 191 Crassi -i et Antonii (5, 145 PANEG. 12 [2], 5, 5. *cf. infra l. 78*). 2, 108 Apronio. 4, 98 Scipio. Manil. 22 Medea. Cael. 33 Phil. 1, 11 Att. 1, 16, 5. 2, 24, 2 de orat. 1, 37. 204. 2, 70 leg. 2, 10 PLIN. nat. 35, 11 TERT. coron. 13 PANEG. 3 (11), 9, 4 AVSON. 332, 4 AVG. civ. 1, 33. 2, 18$^{in.}$ 16, 31$^{extr.}$ **q** LVCIL. 527 rex Cotus -e. **r** LVCIL. 263 Phryne nobilis -a. 1236 CIC. Sest. 58 de orat. 1, 211. 2, 58. 284 nat. deor. 1, 119 COLVM. 1, 1, 12 COMM. apol. 561.

10 *c.* **alter** (*cf. p. 359, 49*): PLAVT. Amph. 1114 -e a. puer. Bacch. 836 in lecto -o a. *al. v. vol. I 1749, 2.* *c.* **alius** (*cf. p. 359, 48*): PLAVT. Capt. 752 ego -is captivis a. documentum dabo, ne *eqs.* Truc. 151 CELS. 6, 8, 2^{B} APVL. met. 2, 13. 4, 5 Plat. 2, 12 IORD. Get. 131. *c.* **ceteri**: PLAVT. Mil. 168 quid -is faciat c. Most. 231 Truc. 103 QVINT. inst. 2, 18, 3 POMP. gramm. V 107, 16 THEOD. PRISC. log. 11. *c.* **talis** (*cf. p. 359, 52*): TER. Eun. 161 ne -um t. praeripiat tibi. TRAG. inc. 150 CIC. Cluent. 50. APVL. met. 9, 15 t. -a. PRVD. perist. 10, 444. **tam, tantus** *v. s. illis vocibus.*

11 *c.* **omnis** (*cf. p. 359, 25*): *seq. enunt. rel.*: PLAVT. Trin. 753 CIC. Quinct. 69 Verr. II 4, 109 Cluent. 180 Sest. 33 orat. 125 rep. 1, 70 Att. 1, 19, 4 epist. 3, 8, 4 LIV. 38, 17, 17 *al.* *abs.*: CIC. Verr. II 1, 33 o. -ud tempus. Cluent. 139 in orationibus nostris ...; o. enim -ae. Mur. 31 Sulla 66 Flacc. 18 SEN. benef. 4, 24, 1 APVL. met. 8, 29 COMM. instr. 2, 14, 4 CORP. II 6278, 14. **totus**: CIC. Quinct. 15 div. in Caec. 13 Verr. II 2, 116 Cluent. 77 Font. 41 ac. 1, 7 SEN. dial. 7, 27, 2 MART. 3, 65, 10 QVINT. inst. 9, 4, 115. ITIN. [Silv.] 2, 6 quos. **cunctus**: CIC. Cluent. 153 quae (QVINT. inst. 2, 10, 2).

12 *c.* **verus** (*cf. p. 345, 51*): CIC. Brut. 286 SEN. epist. 18, 7 PLIN. nat. 31, 91 QVINT. inst. 1, 1, 28.

syntactica et stilistica:

A *de collocatione*: **1** *collocatur iuxta alia pron.*: CIC. Verr. II 3, 79 quo -i frumento (SEN. dial. 10, 14, 4. 10, 15, 2. 3). 3, 55 hac -e vi (Flacc. 52 Cael. 14 Balb. 64 div. 2, 62 NEP. Paus. 4, 2 SEN. epist. 11, 4. 39, 5. 83, 25). Cluent. 3 -a me res (Sest. 40 epist. 5, 12, 7). 72 sua -um sententia. Mur. 31 -e a te hostis. **2** *ἀπὸ κοινοῦ*: **a** *cas. obl.*: VERG. georg. 3, 527 non *vinum*, non -is epulae nocuere (*cf.* HOR. epist. 2, 1, 65 CLAVD. 5, 156). **b** *nom.*: VERG. Aen. 3, 490 sic oculos, sic -e manus, sic ora ferebat. 5, 334 non ..., non -e (PROP. 1, 5, 11 GERM. 124 VAL. FL. 6, 672 SIL. 8, 69). 5, 457 nunc ..., nunc -e (VAL. FL. 8, 124 STAT. Theb. 2, 484. 4, 492). TIB. 1, 10, 34 imminet et ... venit -a (PROP. 1, 1, 12. 2, 29, 16 atque [Ov. fast. 3, 364]. Ov. epist. 12, 178. 15, 88 *al.*). Ov. met. 4, 308 nec ... nec ... -a (9, 615 fast. 2, 806 STAT. Theb. 9, 471). 7, 23 vivat an -e occidat (10, 255). MART. 7, 80, 4 iam ..., iam ... -e. *nota* PROP. 1, 10, 25 irritata venit, quando contemnitur -a. **3** *in oratione bimembri aut plurium membrorum*: *ponitur in secundo membro*: PLAVT. Trin. 493 mendicus atque -e opulentissimus (*cf.* VARRO Men. 205 et rex et misellus -e pauper [QVINT. inst. 5, 10, 43 SCHOL. Cic. Bob. p. 164, 6 St.]. CIC. Brut. 327 honores et -a senior auctoritas [fin. 3, 52 LIV. 32, 21, 14 SEN. benef. 4, 6, 6 QVINT. inst. 10, 7, 28 *al.*]). TER. Ad. 866 clemens, placidus ...; ego -e agrestis (*Menand. 10 K.* ἐγὼ δ' ἄγροικος. *cf.* CIC. Tusc. 5, 78 victrix, ... -a victa. SEN. nat. 7, 30, 6 epist. 66, 30 *al.*). CIC. Att. 13, 33, 4 campum Martium ..., -um autem campum Vaticanum ([SEN. nat. 7, 4, 3 epist. 95, 37]. rep. 2, 6 vero [SEN. epist. 71, 27 *al.*]. SEN. clem. 1, 13, 1 at [epist. 14, 8]. epist. 66, 23 rursus. PLIN. nat. 18, 226 sed [22, 36]). QVINT. inst. 2, 1, 10 cum ... tum (TERT. orat. 22$^{in.}$). 11, 2, 43 etiam. *al.* *in ultimo*: CIC. de orat. 3, 212 orationis plenioris et tenuioris et item -ius mediocris. rep. 3, 7. leg. 1, 55 a Xenocrate et Aristotele et ab -a Platonis familia. nat. deor. 2, 18 QVINT. inst. 8, 3, 69 TERT. adv. Val. 27 *al.* *in utroque*: CIC. Tusc. 2, 38 rudem -um et inexercitatum *militem* ... -e exercitatus et vetus. SEN. dial. 4, 3, 5 QVINT. inst. 11, 1, 93 APVL. Plat. 2, 14 (*bis*). 15 AVG. catech. rud. 2, 3$^{in.}$ *in priore*: CIC. S. Rosc. 25 et -ius mortui *patris* famam et fili innocentis fortunas. de orat. 3, 175 SEN. dial. 2, 8, 2 epist. 18, 10 COLVM. 1 praef. 29 vel ... vel. QVINT. decl. 325 p. 280, 18 PLIN. epist. 1, 3, 1 *al.* **4** *forma -a dicendi vis sim.* (*cf. p. 358, 12. 359, 55*): PLAVT. Capt. 1016 (*vs. spur.*) -um huius captivom filium (*cf.* VERG. Aen. 3, 401 PROP. 2, 28, 26 Ov. Pont. 2, 3, 19 *al.*). CIC. de orat. 1, 257 -a orationis suae cum scriptis alienis comparatio. 3, 186.

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

orat. 4 -a praestantis ingenii vis (COLVM. 1 praef. 29 *al.*). Q. CIC. pet. 33. SEN. epist. 108, 20 -um quondam hominis animum. nat. 7, 4, 3 TAC. ann. 15, 60 QVINT. inst. 6, 4, 6 *al.* -a vis dicendi (*cf. p. 358, 15*): CIC. de orat. 2, 350 -is integumentis dissimulationis tuae. 3, 186. orat. 77 fin. 2, 9 CVRT. 4, 14, 22. QVINT. inst. 5, 12, 18 -am vim stricte dicendi. *al.* vis -a dicendi (d. v. -a): CIC. rep. 6, 23 proles -a futurorum hominum (QVINT. inst. 1, 2, 14. 11, 3, 133 vis -a dicendi. *al.* AMM. 19, 8, 2). QVINT. inst. 8, 6, 20 numerorum -a libertas. 10, 1, 81 eloquendi nitor -e.

B *iteratur*: 1 *diversis casibus*: PLAVT. Amph. 134 -a -um censet virum suom esse. *al. v. p. 350, 18.* CIC. Att. 11, 17ᵃ, 3 ex quo -ud intellegis -ud de litteris ... non verum esse. 13, 27, 1 cum -ud occurrat -um existimaturum. *al.* *cumulationes et repetitiones* (*cf. p. 350, 18 sqq. 350, 79*): PLAVT. Merc. 442 sqq. *in 19 versibus 20ies*, 534 sqq. *in 8 v. 8ies*, Stich. 542 sqq. *in 21 v. 17ies*, TER. Haut. 192 sqq. *in 13 v. 9ies*, Eun. 615 sqq. *in 12 v. 10ies*, CIC. Cluent. 22—27 *23ies*, 188—191 *17ies*, 168 *7ies* (Att. 1, 16, 11. 11, 9, 2. 12, 32, 1). *cf.* INSCR. Not. d. scavi 1929 p. 458 (*Pomp.*) quae quidem -um non curat, sed -e rogat, -a commiseretur. PETRON. 43, 4—8 costas -ius ... -ius mentum ... -i. ... -e ... -um ... -ius ... -um ... -um. ITIN. [Silv.] 2, 7 -e medianus (*mons*) ... -ius ... -um. *al. saep.* 2 *eodem casu*: **a** *anaphora: saepe, e. g.* CIC. Flacc. 60 Planc. 33 Sest. 133 top. 66 CVRT. 3, 3, 13. 3, 6, 14 PLIN. epist. 8, 1, 2. *cf.* PROP. *p. 342, 72.* TERT. *p. 345, 47.* **b** *geminatio*: CIC. Caecin. 14 -e, -e quem supra deformavi. Font. 4 -o, -o inquam loco. Catil. 3, 22 HOR. carm. 4, 13, 18 SEN. Herc. O. 753 Oed. 106 Tro. 721 OCTAVIA 23 STAT. Theb. 4, 630. 677. 8, 694 MART. 2, 65, 4 QVINT. decl. 329 p. 295, 17 *al.*

C *ellipsis verborum*: 1 *dicendi* (*voci -e solus* PHAEDR. *addit attributa*: 1, 11, 2 tunc -e insolens *et sim. 5ies*; *sine attr. ter.* IVL. VAL. *omittit quod Ps. Callisth. habet* εἶπε): **a** *nom.*: PLAVT. Trin. 245 ibi -e cuculus: 'ocelle *eqs.*' TER. Haut. 192 quid narrat? :: quid -e? se miserum esse. Eun. 417. 431. VARRO rust. 1, 2, 26 -e 'tam *eqs.*' (CIC. ac. 1, 4 'mihi vero' -e). 2, 6, 1 haec -e (CIC. ac. 1, 6 Att. 10, 11, 4. VERG. Aen. 2, 287 -e nihil. PLIN. nat. 2, 94). 3, 2, 9 quoi -e (CIC. off. 3, 49). CIC. Phil. 12, 27 at -e (Tusc. 5, 8 Att. 13, 42, 1 *al.* VERG. georg. 4, 446. *saepe*). de orat. 1, 101 tum -e (rep. 1, 14. *saepe.* LIV. 1, 32, 11 *al.*). 2, 245 hic -e 'non *eqs.*' rep. 1, 19 et -e. VERG. Aen. 5, 394 -e sub haec ([SIL. 13, 772 *al.*]. LIV. 1, 48, 2 -e ... ad haec [PLIN. epist. 5, 1, 4 *al.*]). 6, 347 -e autem. *al.* **b** *cas. obl.*: CIC. Tusc. 4, 19 ex quo -ud Ennius: 'tum *eqs.*' (4, 47 PLIN. epist. 3, 13, 5 HIER. epist. 38, 5, 2. 54, 5, 2). STAT. Ach. 1, 718 -i *Vlixes* (PLIN. epist. 9, 21, 4). 2 *faciendi*: PLAVT. Bacch. 295 sapienter factum a vobis. quid -i postea? (303). CIC. Brut. 20 sed -a, cum poteris. fin. 4, 1 quae cum dixisset, finem -e. Lael. 20 Att. 16, 27, 1. 2 HOR. sat. 1, 2, 91 STAT. Theb. 3, 201 QVINT. inst. 10, 2, 24. 3 *eundi*: VARRO rust. 1, 2, 11 -i interea ad nos. 3, 17, 10. CIC. Att. 7, 12, 2 -e iter Larinum. FLOR. epit. 4, 8, 5. TERT. scorp. 3extr. -i ad delinquendum. 4 *esse*: **a** *nom.*: STAT. Theb. 5, 548 nusquam -e (9, 356). silv. 1, 4, 43 hoc -ud. QVINT. inst. 11, 1, 27. decl. 307 p. 209, 8 amicus -e? PLIN. epist. 7, 22, 1 APVL. met. 1, 1 TREB. trig. tyr. 8, 16. **b** *dat.*: TAC. hist. 1, 48 pater -i praetoria familia (3, 86. 4, 55 ann. 4, 1 PLIN. epist. 1, 2, 4. 1, 16, 5. 3, 1, 10 APVL. flor. 9 p. 32 TERT. anim. 19extr.). TERT. adv. Marc. 5, 6 p. 590, 25 quid -i cum sententiis prophetarum? (5, 5in. carn. 2in. 6). 5 -e vero *in responso*: CIC. Brut. 15 rep. 1, 23 div. 2, 114 off. 3, 54. 6 *alia*: CIC. Att. 14, 12, 1 multa -is Caesar. 15, 20, 3 quando enim -um (*videbo*)? *ibid.* di -i mortuo (*mala multa duint*). nat. deor. 1, 47 Cotta ... modo hoc, modo -ud (*sentit*). off. 3, 59 SEN. nat. 6, 32, 1 STAT. Theb. 4, 318 PLIN. epist. 4, 17, 5.

D *neutr. pro subst.*: -ud *i. q. -a res* (*leguntur acc. et abl. nudi et c. praep. cf. p. 348, 38 sqq.*): 1 *abs.*: PLAVT. Most. 548 **de -o** quod dixi tibi (CIC. Verr. II 5, 174 SEN. nat. 6, 24, 1 epist. 83, 18 MELA 2, 48). LVCIL. 908 **-ud** ... quod. 1065 **-o** quid fiat, Lamia et Bitto ... quod veniunt? (CIC. Verr. II 3, 178 *nihil* est certius [OV. met. 4, 245 LVCAN. 9, 762 FLOR. epit. 4, 7, 9]. Brut. 199 fin. 3, 39. AETNA 168 -o fervet opus *i. ideo. al.*). Caecin. 39 ab -o differt. leg. 2, 50 ex -o (PROP. 3, 7, 14). 3, 24 **in -o** (SEN. epist. 88, 18. 90, 11. 114, 26 *al.*). *al.* *nota* -ud *abundans*: CASSIAN. c. Nest. 6, 33, 4 sic etiam -ud ubi Achab peccavit, peccasse plebs dicitur. 3, 2, 2. 3, 3, 2. 7, 19, 4. 2 *c. gen.*: PLAVT. Rud. 453 iam -ud mali plus nobis vivit quam ratae (*falso trad.* CIC. de orat. 2, 306). CIC. de orat. 3, 161 *v. p. 356, 60.* Verr. II 5, 38 neque -ud rationis habuisti (*sq. acc. c. inf.*). Phil. 8, 5 -ud ... aetatis ([SVET. Galba 14, 2]. SVET. Nero 26, 2 -ud horae *i. postea* [APVL. met. 1, 15]. APVL. flor. 6 p. 22 diei. TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 477, 23 momenti. SVLP. SEV. epist. app. 4, 2 temporis). LIV. 28, 43, 8 animi. VAL. MAX. 3, 1, 2 -o loci (CELS. 7, 4, 4ᶜ). SEN. dial. 6, 23, 1 obsoleti. QVINT. decl. 314 p. 232, 22 materiae *i. illa pars* (AVG. civ. 11, 2 hominis *i. anima*). TERT. scorp. 6 p. 157, 22 emolumenti. IVL. VAL. 2, 1 spei. FILASTR. 131, 4 sceleris. AMBR. Nab. 17, 70in. quaestionis.

E *prolepsis*: PLAVT. Men. 861 -um metuo, ... ne ... faciat. Bacch. 826 Trin. 373 TER. Andr. 977 Ad. 874 LVCR. 4, 561.

F *attractio*: 1 -e *attrahitur*: **a** *a pron. rel.*: PLAVT. Rud. 1065 -um quem ... lenonem extrusisti, ... ⟨tenet⟩. Trin. 985 Truc. 745 TER. Eun. 524 FIRM. err. 18, 6. **b** *a subst.*: TER. Ad. 594 me in -o ... esse hominum numero, qui (CIC. Verr. II 3, 210. 5, 101 Flacc. 9 de orat. 1, 91 AVG. *p. 348, 5*). *cf.* CIC. Vatin. 41 in -orum ... numero ... qui. 2 *subst. attrahitur a pron. rel.*: NAEV. com. 19 *v. p. 349, 16.* VERG. catal. 9, 37 -o quo primum tempore *i. -o t., q. p.* HOR. sat. 1, 10, 16 -i, ... quibus ... viris. OV. fast. 6, 395 trist. 4, 5, 29 VAL. FL. 7, 206.

G *(in)congruentia*: 1 *generis*: **a** *praed.*: *formam* illa est vis *legi plus 60ies*, illud est vis *16ies*. *illius exempla sunt electa*: PLAVT. Rud. 1395 (?). LVTAT. epigr. 1, 2 aufugit ... ad Theotimum ...: perfugium -ud habet. CIC. Verr. II 2, 3 *Sicilia* receptaculum (Phil. 2, 104 *villa* deversorium. 3, 13 *Gallia* flos Italiae). 4, 144 non laudationem ... esse -am (Manil. 29 *al.* OV. ars 1, 672 SEN. dial. 3, 15, 2 *al.*). Vatin. 32 supplicationes te -as non putare (Balb. 62 Lig. 19 de orat. 2, 118 APVL. mund. 10). *huius exempla omnia sunt*: VERG. Aen. 3, 173 nec sopor -ud erat (SEN. benef. 2, 8, 2 non est -ud libertas [dial. 9, 9, 5 PS. QVINT. decl. 2, 24 PANEG. 12 (2), 30, 3]). SEN. Tro. 948 mortem putabat (nat. 6, 6, 1 oceanum vocas. TAC. ann. 1, 49 non medicinam ... appellans). dial. 2, 16, 4 CVRT. 9, 10, 24 QVINT. inst. 8, 6, 36. 9, 3, 64 TAC. Agr. 43 ann. 4, 19 HERM. sim. 5, 4, 1 (ταῦτα). *nota* TAC. hist. 2, 78 -a (*Antiochia*) Suriae, hoc (*Caesarea*) Iudaeae caput est. **b** *attrib.*: CIC. de orat. 2, 193 'aspectum ...'. ... -um 'aspectum'. 3, 154 ut -e 'senius disertus', ut 'di genitales'. Att. 6, 1, 11 -um (-ud *edd.*) 'dissimulantem'. SEN. dial. 8, 3, 3 causa ... -a. 2 *numeri*: CIC. epist. 13, 15, 1 hic -e est de -is, maxime qui ... obiurgare me solitus est (*cf. Sjögren ad l. et Eran. 29, 1919, 138*). CIC. Att. 10, 14, 2 quicquid habes ad consolandum, collige et -a scribe. VICTORIN. PETAV. in apoc. 11, 6 p. 104, 15 omnia, quaecumque ..., -ud (-a *Hier.*; *cf. Löfstedt, Syntact. I 8*).

H *constructiones ad sensum*: 1 *forma*: carmen Pythagoreum ... -e *i. Pythagoras*: VARRO ling. 6, 10 Graece ... -orum *i. Graecorum.* 6, 58 a verbo Graeco (5, 100 PANEG. 5, [8], 5, 1). CIC. rep. 2, 34 Graecia (Lael. 45 LIV. 6, 9, 4). 2, 58 Spartae. fin. 1, 17 Democritea (1, 27. 5, 16 Tusc. 3, 4 APVL. apol. 22 AVSON. 191, 19). OV. fast. 5, (*58* senilis) 61 -a *i. senectus* (SEN. epist. 47, 8 dominici ... -um *i. dominum*). *cf. Varro ling. 5, 104* Graecum; illīc (*Capitol. Max. Balb. 12, 2* Aquileiensibus ... illic); *v. Löfstedt, Syntact. II 140.* 2 *forma*: -a res *i. -ius res* (*alternat cum pron. aut gen. poss.*: CIC. inv. 1, 51 -ud *aurum, infra* -ius. SEN. dial. 11, 18, 5 -ius hilaritas ... -ius argutiae ... -a lascivia ... -a garrulitas): PLAVT. Amph. 307 quattuor viros ... numerum ... -um. CIC. Verr. II 3, 183 ex his scribis, qui digni sunt -o ordine. Flacc. 32 qui ... cum descripsisset, -am rationem ... Flaccus secutus est. Sest. 12 e pruina Appennini atque e nivibus -is. Tusc. 2, 8 Socraticos ... qui -a *i. -orum scripta* non adprobant (nat. deor. 3, 50 Alabandenses ... urbs -a [3, 53]). HOR. epist. 2, 1, 242 iudicium ... -ud *sc. Alexandri.* OV. fast. 5, 56 vox ... -a (DRAC. Romul. 10, 7). GRATT. 457 PLIN. nat. 9, 34. STAT. Theb. 1, 578 -e pater. *al.* -e *i. q.* '-e meus' *sim.*: *i. q. suus*: PLAVT. Epid. 447 strenuiori deterior si praedicat suas pugnas, de illius -ae fiunt sordidae. CATVLL. 45, 12 pueri ... ocellos -o purpureo ore saviata. LIV. 38, 17, 15 beluas ... captas feritatem -am silvestrem servare (FIRM. err. 9, 2). APVL. met. 4, 21 PANEG. 4 (9), 5, 3. *i. q. tuus*: CIC. epist. 5, 12, 4 in quo ... -a poteris uti civilium commutationum scientia. *i. q. noster*: VERG. Aen. 5, 391 ubi nunc nobis deus -e magister nequiquam memoratus Eryx? (*i. quem nequiquam magistrum nostrum divinum appellamus*). CVRT. 6, 10, 23 (*Philotas:*) nativus -e sermo ... exolevit: ... peregrina lingua discenda est. 3 *formae*: calor (dolor) -e *sim.* *i. -a re excitatus* (*cf. Hom.* λ *202* σὸς πόθος *i.* σοῦ): PLAVT. Trin. 399 tempestatem *i. quae ex -a re fit.* CIC. Verr. II 2, 138 lacunam rei familiaris *i. -a largitione factam.* BELL. Hisp. 40, 1 interfecto Cn. Pompeio ... -a adfectus laetitia (OV. epist. 19, 162 metus. SIL. 11, 576 dolor [IVV. 10, 315]). VERG. georg. 1, 89 calor -e. PAVL. dig. 47, 9, 4 pr. dum naufragium fiat, in -a trepidatione. APVL. met. 9, 5 *v. p. 358, 46.*

syn.: hic *p. 343, 48. 348, 53. 59. 71. 349, 43. 350, 34. 41. 67. 355, 28. 356, 27. 359, 33.* ipse *p. 350, 39. 356, 27. 357, 65.* is *p. 342, 62. 343, 58. 347, 79. 348, 65. 349, 34. 38. 44. 66. 350, 11. 31. 35. 43. 351, 15. 29.* iste *p. 344, 19.* se *p. 351, 4. 21.* talis *p. 354, 76.* (*355, 2.*) tantus *p. 354, 61.* ὅδε *p. 355, 52.* ὁ δεῖνα *p. 355, 13. 54.*

opp.: alius *p. 343, 80. 355, 74.* alter *p. 343, 79. 346, 18. 355, 69.* hic *p. 342, 6. 27. 343, 17. 74. 346, 22. 347, 60. 348, 55. 57. 68. 72.* ipse *p. 343, 82. 346, 17.* is *p. 346, 18. 348, 64. 355, 33.* iste *p. 342, 16. 344, 3. 346, 4. 21. 355, 77.* noster *p. 343, 16.* praesens *p. 342, 35.* quidam *p. 355, 74.*

compos. et adv. deriv.: eccille, ellum -am, illemet(ipse) (DIOM. gramm. I 332, 11), illeipse (GRAMM. suppl. 139, 16). illic, illa (tenus), illac, illi, illim, illinc, illo, illoc, illuc. *cf.* 1. illic. *Bulhart.*

×1. illecebra, -ae *f.* [*ab* illicere. *J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 113 M. -ae ... ab inliciendo dictae. GLOSS.L III Abol. IN 159 -is: voluptatibus; a delectatione iniliciente. inl-: CARM. epigr. 1178 C, 46. inlac-: NOT. Tir. 57, 13 (*cf. Heraeus, ALL. 12, 1902, 40 et 65*). *trad. hic illic* incel-: PLAVT. Cas. 887 LIV. 23, 8, 6 *P al.* (*cf. p. 366, 26*). *de numero: praevalet plur.* (*cf.* CHAR. gramm. p. 36, 2 B. EXC. Bob. gramm. I 549, 16); *rarius occurrit sing., velut ap.* PLAVT. CIC. LIV. CALP. GELL. *de notione* (*cf. l. 77*): SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 9 B. fallacia, mendacia, -ae, fraudes ..., insidiae. p. 427, 33. 430, 23. GLOSS.L III Abstr. IN 128 -a: dulcedinis inlicitae

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(vel-ta) delectatio. LE 4 -a: seductio vel occulta blanditio. CHAR. gramm. p. 36, 2 B. δελεασμοί. p. 459, 48 δέλεαρ. GLOSS.L II Philox. IN 274 δελεάσματα, ἐνέδραι, κολακ⟨ε⟩ῖαι, νοθισμοί, ἀπάται. inde a PLAVTO.

i. q. incitamentum, blandimentum, lenocinium; interdum illiciendi actione attenuata fere i. q. deliciae, voluptates (v. infra l. 35 sqq. 67). plerumque in malam, nonnumquam in mediam vel bonam partem ut infra l. 35 sqq. 47. 50. 76. dependet dat.: infra l. 43. in c. abl.: infra l. 34. apud: CIC. Cael. 12. ad: infra l. 62):

1 animantium (deorum: infra l. 25. 36. diaboli: infra l. 31. figur. alleg.: infra l. 32. bestiarum: infra l. 14 sq.): **a** absol. vel c. gen. subi.: CAECIL. com. 235 -is meretricis cognitis (PRVD. ham. 314 ut bibat -as meretricis ... voluptas. cf. AMBR. Iac. 1, 2, 6 adulterinis. SIDON. epist. 9, 6, 4 concubinalibus). SALL. Catil. 14, 4 Catilinae. VERG. georg. 3, 217 dulcibus ... -is iuvencae (cf. AVSON. 60, 3 vaccae. PRVD. ham. 593 serpentis). LIV. 10, 4, 8 ad quam -am (sc. pecus propulsum) cum moveretur nemo (cf. 2, 51, 5 ad -as [fere i. 'ad illiciendum'] propulsa pecora). VAL. MAX. 4, 3 ext. 3 (de Phryne) senis animum -is pellicere. 9, 7 mil. Rom. 2 ducis -is corrupti milites (cf. TAC. hist. 1, 10 apud collegas variis -is potens Mucianus). QVINT. decl. 357 p. 389, 20 mulieris -is ... teneri (cf. TAC. ann. 14, 2 muliebres -as. FRONTO p. 215, 22 N. plerisque mulieribus ... diffidentia formae diligentiae -as creari). TAC. Agr. 4 peccantium. ann. 12, 3 Agrippinae (SVET. Claud. 26). GELL. 3, 5, 2 oculos ... -ae voluptatisque plenos (cf. VVLG. prov. 9, 13 mulier ... plena ... -is). APVL. apol. 12 nullis ad turpitudinem stimulis vel -is sectatores suos percellentem Venerem caelitem (cf. MART. CAP. 1, 34 Cypridis lactatus -is). met. 2, 5 malis artibus et facinorosis -is Pamphiles. al. TERT. castit. 9 p. 749, 20 Oe. -as moliendas. al. PANEG. 11 (3), 21, 3 adsentatorum -as captionesque. PS. AVR. VICT. epit. 48, 19 exercebatur Theodosius neque ad -am (fere i. q. stimulatio) neque ad lassitudinem. HIL. in Matth. 26, 6 (de diabolo) -arum iaculis. AVSON. 434, 3 AMM. 27, 12, 3. CLAVD. 22, 137 amicta dolosis -is Luxuries (cf. l. 55). RVSTIC. Conc.S I 4 p. 160, 40 Athanasii. al. **b** c. gen. obi. (cf. l. 40. 70. 84): CIC. Catil. 2, 8 quae tanta ... in ullo homine iuventutis -a fuit quanta in illo? AVSON. 215, 5 viventum -a est laudatio. CLAVD. rapt. Pros. 1, 36 (de Plutone) nullas ... mariti -as ... cognoscere. SALV. gub. 1, 43 deum ... non usibus tantum hominum, sed etiam -is servientem (syn. delicias). **c** metonym. de meretrice, concubina: PLAVT. Asin. 151 -a exit. Truc. 184 mala es atque eadem quae soles -a. 759. PAVL. PELL. 166 contentus domus -is famulantibus uti. c. gen. obi.: PLAVT. Cist. 321 mali damnique -a.

2 rerum: **a** absol. vel c. gen. subi.: PLAVT. Men. 354 munditia -a animost amantium. CIC. Catil. 1, 13 adulescentulo, quem corruptelarum -is irretisses (PRISCILL. tract. 7, 114 [syn. blandimenta]). Sest. 138 vitiorum -is et cupiditatum lenociniis. Cael. 12 lubidinum (postea stimuli. rep. 6, 1 LIV. 34, 4, 3 al.). rep. 6, 25 suis te oportet -is ipsa virtus trahat. Tusc. 4, 6 -is blandis voluptatis (fin. 3, 1 [syn. blanditiis]. Cato 40 al. LIV. 23, 8, 6 COLVM. 6, 24, 4. LACT. inst. 6, 22, 3 [syn. blandimentis, suavitatibus]. al.). HOR. ars 223 -is ioci erat ... morandus spectator (cf. SCHOL. ad l.). LIV. 23, 4, 4 prona ... Capua in luxuriam ... -is omnis amoenitatis (cf. VAL. MAX. 2, 6, 1 Asiae. TAC. hist. 2, 93 urbis. ann. 4, 2. PRVD. c. Symm. 2, 749 Tarenti. al.). VAL. MAX. 2, 2, 2 -is et suavitati litterarum (cf. FIRM. math. 1, 5, 3 orationis. AVG. conf. 5, 3, 3 suaviloquentiae). 6, 9 ext. 1 luxuriae. al. SEN. dial. 8, 6, 1 habet -as suas adsidua contemplatio. COLVM. 1, 4, 3 ubertatis agri -is aut deliciarum concinnitate decipi. PLIN. nat. 29, 23 vitae. SIL. 12, 19 somni. TAC. dial. 29 adulationis. Germ. 19 spectaculorum (syn. irritationibus). hist. 2, 64 fortunae. ann. 13, 47 pons Mulvius ... celebris nocturnis -is erat. GELL. 10, 12, 4 admirationum fallaci -a. 10, 17, 1 videndi -is (cf. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1241B sensuum. SYMM. epist. 8, 19, 1 gulae. al.). 12, 5, 5. 13, 11, 4. 18, 6, 3 titulus ... ingentis cuiusdam -ae ad legendum. APVL. Plat. 2, 9 adsentationum. flor. 18 p. 86 (syn. stimulis, incitamentis). TERT. apol. 50, 13. pudic. 9 p. 237, 26 inter errores et -as et libidines saeculi. cult. fem. 2, 10 p. 729, 9 Oe. auri. CYPR. epist. 11, 7 terrae (syn. oblectamentis). PANEG. 4 (9), 15, 5 FIRM. math. 3, 4, 36. 8, 1, 6. IVST. 2, 13, 12 escae (cf. PALLAD. 4, 12, 2 ciborum). HIL. in Matth. 6, 3 -arum ... lenocinia. AVSON. 362, 26 -is maculosam ... vitam. AMM. 27, 12, 14 blanditiarum -is. HIER. epist. 39, 6, 3 doloris. et al. nota: CLAVD. carm. min. 29, 57 ferrum ... tenetur -is Magnetis. **b** c. gen. obi. (interdum etiam gen. subi. subesse potest, v. l. 74 sqq.): PLAVT. Cas. 887 -am stupri ... eam savium posco. CIC. Mil. 43 audaciae ... maximam -am esse peccandi impunitatis spem. rep. 2, 8 habet ... amoenitas ipsa civitatium vel sumptuosas vel desidiosas -as multas cupiditatum (syn. invitamenta). leg. 1, 31 voluptas est -a turpitudinis (cf. phil. frg. V 81 coniunct. escae). GELL. 2, 29, 1 cum audiendi quadam -a (cf. CYPR. ad Donat. 2 ad audientiae popularis -am). FIRM. err. 13, 3 erroris. HEGES. 5, 22, 3 proditionis. CONST. Sirmond. 10 criminis. **c** metonym. i. q. cibi illecebrosi: SALV. gub. 1, 55 manna edens explere -is cupit ventris ingluviem.

3 speciatim de artibus magicis fere i. q. fascinatio (cf. p. 366, 49. 367, 79): APVL. apol. 34 quaesisse ... ad -as magicas duo haec marina (cf. 41 marinis -is). met. 3, 16 ad exercendas -as magiae. c. gen. obi.: apol. 47 propter incredundas frugum -as.

syn. et appos.: blandimentum (adde RVFIN. hist. mon. 20 p. 443A), blanditia (adde QVINT. decl. 379 p. 424, 11 AVG. serm. 362, 13, 14), captio, concinnitas, delenimentum (SEN. contr. 2, 7, 9), deliciae, esca, figmentum (SIDON. epist. 9, 6, 4), incitamentum, invitamentum, irritatio, lenocinium, oblectamentum, stimulus, suavitas, titillatio (AVG. serm. 362, 13, 14). opp.: lassitudo. deriv.: illecebro, illecebrosus.

[**2. illecebra** herba v. 2. elecebra.]

illecebro, -āvī, -ātum, -āre ab illecebra. inter verba activa coni. primae: CHAR. gramm. p. 473, 3 B. i. q. illicere, seducere (GLOSS. II 267, 51 δελεάζω. 298, 31 ἐνεδρεύω. GLOSS.L III Abstr. PE 20 pellecti: -ti vel seducti. V Aa I 434 -are: in seductione persuadere): AVG. serm. 310, 1, 1 lux oculos carnis -at (opp. illustrat). catech. rud. 4, 7 animos -are (sc. in amorem) moliuntur. GREG. M. moral. 3, 70 nonnullos fortitudo carnis -at. 21, 13 -tus animus. ISID. sent. 2, 28, 8 animam irrepunt et eam -ando devincunt immundi spiritus.

illecebrōsus, -a, -um ab illecebra. compar.: l. 22; superl.: AVG. civ. 1, 25 p. 40, 12 D. epist. 153, 3, 7 p. 402, 13. GLOSS.L II Abav. IN 14 -⟨os⟩us: fallax, decipiens (cf. FA 44). i. q. blandus, fallax (c. dat.: infra l. 22; abl.: infra l. 26. 35 sq.; ad: infra l. 29): PLAVT. Bacch. 87 istoc -ius fieri nil potest: nox, mulier, vinum homini adulescentulo. CYPR. ad Donat. 11 p. 12, 23 fallacia. PS. CYPR. singul. cler. 26 p. 202, 13 consortio. HIL. in Matth. 4, 20 -a visūs ... affectio (cf. ENNOD. epist. 1, 6, 4 visione [syn. blanda]). GAVDENT. serm. 11 p. 923B vestra sabbata, vestra ieiunia ... sunt ... -a (incelebrosa codd. mell.) luxuriis. EPIST. pontif. 260, 3 Migne 13, 1170A -o atque ficto sermone (cf. ENNOD. dict. 7, 9 -a ... et depicta fucis narratio). AMM. 28, 3, 5 mercedes. 30, 1, 19 insidiis. AMBR. in psalm. 1, 15 -a haec ... sunt ad peccatum (opp. fructuosa. cf. bon. mort. 9, 38 quod ... procellosum et ad omnia vitia -um est). Iac. 2, 12, 56 cantus Sirenum (cf. LEO M. serm. 89, 3 modulatione [syn. insidiosos]). RVFIN. hist. mon. 11 p. 429C deceptrix et -a concupiscentia. Greg. Naz. orat. p. 90, 12 saporibus (cf. p. 99, 8 gustu. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 49 odoribus). AVG. civ. 1, 27 p. 43, 28 D. in mundo tot inpuris voluptatibus -o. conf. 2, 4, 9 pomis ... nec forma nec sapore -is. PETR. CHRYS. serm. 2 p. 190B saeculi -as convalles. FAVST. REI. grat. 1, 2 p. 13, 4 (syn. incentivum). APON. 2 p. 30, 6 proelia -a vitiorum. neutr. pl. pro subst.: AMBR. in psalm. 118 serm. 4, 26, 1 quem mundi huius -a non ceperint.

adv. **illecebrōsē** (falso adv. pro adi. accipit CHAR. gramm. p. 263, 19 B. v. supra l. 22): i. q. delicate: DON. Ter. Phorm. 116 pudice anus et tamen -e ... dixit. fere i. q. fallaciter: AMM. 30, 5, 7 haec ita -ius atque inhumanius agi.

[**illecebrus,** -a, -um corrupte trad. SCHOL. Hor. sat. 2, 7, 87 per -a (-e var. l.) blandimenta (an -⟨os⟩a, cf. 1, 2, 124? Heraeus) et in GLOSS. (v. l. 20).]

illectāmentum, -ī n. ab illectare. i. q. illecebra: APVL. apol. 98 puellae meretricis blandimentis et lenonis patris -is captus. 102 magicis -is (cf. p. 365, 81. 367, 79). CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 127, 5 -is fallaciarum corporalibus.

illectātio, -ōnis f. ab illectare. i. q. deliciae: GELL. 18, 2, 1 laxantes animum iucundis honestisque sermonum -bus.

illectio, -ōnis f. ab illicere. i. q. illecebra: CASSIOD. in psalm. 120, 8 ne aut tormentorum violentia cedant aut blandimentorum -e seducantur martyres.

?**illect⟨ī⟩vus:** qui inducit vel seducit GLOSS.L II Abav. IN 168. ab illicere.

illecto, -āvī, -ātum, -āre ab illicere. illact-: v. l. 62. 67. PAVL. FEST. p. 117 M. inde (sc. a 'lacit') lactat, illectat. SACERD. gramm. VI 431, 21 (inter verba frequent.) inlicio, -o. GLOSS.L III Abstr. IN 127 -ant: inlicita persuadent. [dub.: PLAVT. (?) frg. Philol. 87, 1932, 115 Plautus in Artemone carnificem dicebat se inlactare (cf. Ed. Fraenkel ad l. p. 118[1])]. i. q. illicere, seducere: CARM. adv. Marc. 2, 67 Christum promissum patribus, quos -verat ante. AMBR. in Luc. 7, 144 cupiditatum ... motus ... lenociniis voluptatis -ans carnem. AVG. gen. ad litt. 9, 14 p. 286, 10 ferarum adpetitus et dolores ... -ando (inlact- S), premendo laxandoque moderans. util. cred. 9, 21 quos -ant haeretici. in psalm. 5, 12 adulatione trahunt in se, quos ad peccata -ant. MAR. MERC. Conc.S I 5 p. 163, 15 simpliciorum animos -antes (ὑποτρέχοντες). deriv.: illectatio, illectamentum.

illector, -ōris m. ab illicere. qui illicit: AVG. in psalm. 61, 23 multorum hominum -em se aliquando a diabolo sensit illectum.

f. **illectrīx,** -īcis (c. gen.): CASSIAN. conl. 20, 11, 2 materiam avaritiae, -em suae deceptionis, abscidat. 22, 6, 4 fallax imaginatio somniorum, -x egestionis impurae.

1. illectus, (-ūs) m. ab illicere. i. q. illecebra: PLAVT. Bacch. 55 (in lusu verborum) magis -um tuom quam lectum metuo. ITIN. Alex. 28 urbes -u nobiles. IVL. VAL. 3, 26 uno ex Indis ..., cuius -u illo veneramus.

2. illēctus, -a, -um ab in et lectus. i. q. non lectus: OV. ars 469 scriptum -um ... remittet amica. APVL. flor. 18 p. 86 sum vobis ... nec voce inauditus nec libris -us improbatusve. i. q. non collectus: GAIVS dig. 50, 16, 30, 1 'stipula -a' (cf. καλάμη ἀνέκλεκτος B) est spicae in messe deiectae necdum lectae.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

illēgālis, -e *ab* in *et* legalis. GLOSS. II 564, 41 num[m]isma -e. GLOSS. WSt. 5, 1883, 161 ἄνομος: -is. *adv.* **illēgāliter:** CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 142, 23 (ἀθέσμως).

illēgitimē *adv. ab* in *et* legitime. *i. q. non rite*: GAIVS inst. 1, 89 *liberi* -e concipiuntur (*opp.* legitime). CONC.[S] I 5 p. 361, 29 dicebant eos -e (ἀκανονίστως) Cyrillum ... deposuisse. p. 374, 4 -e (ἀθέσμως) et contra canones sacerdotio funguntur.

illeipse *et* **illemet(ipse)** *v. p. 364, 72. 73.*

illentēsco, -ere *ab* in *et* lentescere. *fere i. q. mitescere, molliri*: COLVM. 2, 10, 35 aquā maceratur *cicera*, dum -at.

***illepidus,** -a, -um *ab* in *et* lepidus. **1** *de personis i. q. invenustus, rudis, molestus* (*cf.* GELL. 18, 4, 10 'stolidos' ... vocari ... taetros et molestos et -os, quos Graeci μοχθηροὺς καὶ φορτικοὺς dicerent): PLAVT. Bacch. 614 inamabilis, -us vivo. CAECIL. com. 200 parentem ... avarum, -um, in liberos difficilem. CATVLL. 6, 2 delicias tuas ..., nei sint -ae atque inelegantes. 10, 4 scortillum ... non sane -um neque invenustum. CARM. epigr. 1504 C, 46 (*s. II/III*) te (*sc. Priapo*) si⟨ne n⟩ec Venus proba⟨tur⟩, Gratiae -ae, Cupi⟨do, Ba⟩cchus. **2** *de rebus i. q. ineptus, absurdus*: CATVLL. 36, 17 votum, si non -um neque invenustum est. PLIN. epist. 3, 9, 3 dictum Baeticorum ... non -um. GELL. 7, 2, 11 exemplo non hercle nimis alieno neque -o. 11, 7, 1 verbis ... novitatis ... durae et -ae. 13, 25, 4 inani et -a geminatione. 19, 9, 7 *carmina* (*syn.* invenusta, rudia, absona). *al.* CHALC. transl. 47 rhythmus ... datus est ... contra -am numerorumque et modorum nesciam ... naturam. AVSON. 335, 2 (= 471, 4) -um, rudem libellum (*opp.* lepidum). *adv.* **illepidē** *i. q. rustice, absurde*: PLAVT. Bacch. 1169 lepidam -e appelles. HOR. epist. 2, 1, 77 crasse compositum -eve *poema*. PLIN. nat. praef. 31 nec Plancus -e *ait* (*cf.* 8, 207 GELL. 11, 16, 5 LACT. inst. 1, 16, 10). GELL. 12, 14, 7 non -e quidem fictum. 16, 12 tit. vocabulis, quae Cloatius Verus aut satis commode aut nimis absurde et -e ad origines linguae Graecae redigit. 18, 13, 5 non satis scite ac paene etiam -e exponuntur.

illētālis: immortalis GLOSS.[L] III Abstr. IN 132. *ab* in *et* letalis.

illēvigātus, -a, -um *ab* in *et* levigatus. *i. q. fragosus, salebrosus*: DIOM. gramm. I 500, 17 fragosi sunt *versus*, qui inlevigato et incondito sono variantur.

1. illēx, -ēgis *ab* in *et* lex. PAVL. FEST. p. 113 M. -x producta sequenti syllaba significat, qui legi non paret. NON. p. 10 -x et exlex est, qui sine lege vivat. p. 446 ab inliciendo inlix. -x, a quo lex non servetur. *i. q.* ἄνομος (*cf.* GLOSS. II 228, 22. III 483, 64 GLOSS.[L] II Philox. IN 275): PLAVT. Persa 408 impune, inhoneste, iniure, -x, labes popli. CAECIL. com. 60 quid narras, barbare cum indomitis moribus, inlitterate? -x (ilex *codd. plerique*) es. PAPYR. Oxyrh. IV 668, 182 (*s. fere III*) ⟨C⟩aepio cos. -em (*sic Wölfflin, ALL. 14, 1906, 321*, indelegem *pap.*) Ti. Claudium (-am *pap.*) Assellum (Assilium *pap.*) tr⟨i⟩b. pl. interpellantem ... terruit (-buit *pap.*).

2. *illex, -icis *ab* illicere. *scribitur* inl-: ACT. lud. saec. Sept. Sev. 61 (RhM. 81, 1932, 392). *in assonantia: infra l. 60.* PAVL. FEST. p. 113 M. -x correpta sequenti syllaba significat inductor, ab inliciendo. NON. p. 446 inlix (*v. l. 39*). ISID. diff. 1, 316 (*v. p. 327, 8*). [*dub. interpr.*: VARRO ling. 6, 94 una origine illici et inlicis ... et pellexit (*cf. Cichorius, Röm. Stud. 1922, 2*).]

qui illicit, seducit, fallit (*plerumque in malam partem; cf. tamen infra l. 60. 67. 74. 76*): **1** *subst.*: *abs.*: PLAVT. Persa 597 ne temere hanc te emisse dicas me inpulsore aut -e (*A*, suasu atque impulsu meo *P*). *c. gen.* (*obi.; aliter l. 58*): PLAVT. Poen. 745 malae rei ... fuimus -es (*cf.* TERT. apol. 41, 1 incommodorum. CASSIAN. inst. 6, 13, 1 [*de diabolo*] malorum). APVL. apol. 31 -x animi Venus. DON. Ter. Ad. 318 oculos amoris -es (indices *trad.*). AMBR. exc. Sat. 1, 10 lacrimae ... pietatis indices, non -es sunt doloris. MART. CAP. 2, 148 Cupido ... voluptatis -x. CASSIAN. inst. 10, 20 fugae. *speciatim de aucupio i. q. allectator* (*cf. infra l. 69*): PLIN. nat. 10, 101 aucupis -em (indicem *codd.*). PAVL. NOL. epist. 40, 9 p. 350, 22 caeci -es. *in imagine*: PLAVT. Asin. 221 esca est meretrix, lectus -x est, amatores aves.

2 *adi.*: *abs.*: APVL. apol. 76 -es oculos. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 61 (RhM. 81, 1932, 392) mulcent⟨es⟩ -e cantu numina. CYPR. zel. 2 offert *diabolus* oculis formas -es. ANTH. 21, 43 fenus. SOL. 27, 28 *corniculorum* ostentatione veluti esca -e sollicitatas aves perimunt *cerastae*. PRVD. perist. 14, 16 ore blandi iudicis -e. psych. 328 halitus -x. *al.* PAVL. NOL. carm. 24, 719 saeculi pompam -em. 25, 119 cultu. epist. 41, 2 p. 357, 7 gustum -em gulae. MART. CAP. 4, 333 cum figuris -bus et hamatis illis formulis *Dialecticae*. *al.* *c. gen.*: TERT. paenit. 9, 3 *exhomologesis* conversationem iniungens misericordiae -em. IVVENC. 1, 685 (*trop.*) fallax -xque malorum planities. HEGES. 1, 41, 10 in suos -x dilectionis *gratia pietatis est*. *c. praep.* (*cf. l. 75 sq.*): HIL. in psalm. 118 Ain 17 -em ad lasciviam vultum. PAVL. NOL. carm. 21, 504 -x per varias species mundi fallentis imago. *speciatim in re magica* (*cf. p. 365, 80. 366, 49*: LAEV. carm. frg. 27 saurae -es bicodulae (*cf. Abt, Antike Zauberei, 1908, 183 sqq.*).

3. illex *v.* 2. illix. *O. Prinz.*

***illī** *adv.* [*ex* *illei (*locat.*), *cf.* hīc heic *et* 2. illī -c(e). *J.B.H.*] DON. Ter. Ad. 116 quidam ... 'li' syllabam discretionis causa, ut locum significet, corripiunt (*cf. p. 385, 6*). *legitur inde a* PLAVTO (*33 locis*) *et* TER. (*13; fere ante vocales*), *post hos traditur, partim singulis codd., fere 50ies per totam Latinitatem, editur fere 20ies; cf. quae exposui PhW. 55, 1935, 537 sqq.* [*ex coni. pro* illic *apud* PLAVT. *6ies, apud* TER. *bis; contra* -i *falso var. l. pro* illic: *e. g.* OV. fast. 6, 424. *pro* -i *coni.* IIII: BELL. Alex. 25, 3. *loc. corr.*: PLAVT. frg. inc. 37 Capt. 2 MACER carm. frg. 14 AETNA 343 (ille *Scal.*). *dub. interpr. et trad.*: CAECIL. com. 77. SALL. Iug. 114, 2 -ique et inde (illi⟨m⟩que [et inde] *Dietsch*, ili⟨co⟩. et inde *dubitanter Heraeus*).]
[*formam priscam post* PLAVT. *et* TER. *fere exolevisse antea inter doctos constabat. vindicarunt nuper* CAELIO (*v. infra l. 31*), *ubi* c *sequitur, et scriptoribus archaicis* GELL. APVL. HEGES. (*adde fort.* ITIN. Alex. 33. 39 *v. l. 32 sq.*). *quod verum esse potest, etsi apud hos quoque singulis tantum locis occurrit, cum illic frequentent. at nullo modo editoribus recc. credam* MANIL. 3, 309 -i *scripsisse, cum alibi semper* illic *ponat; neque* OV. (*cf. l. 24 et* trist. 1, 1, 17 [illi⟨c⟩ *Heinsius*]), *nedum* CIC. (Tusc. 5, 9), *utrique* SEN., PLIN. (nat. 6, 66), MIN. FEL. (21, 3), CYPR. *al.* (*v. Baehrens, Beitr. [Philol. Suppl. 12] 451 sq. et Petschenig ad* AVG. c. Parm. 3, 3, 18extr. c. Cresc. 4, 40, 47 p. 547, 4) *formam* -i *attribuerim. nam saepissime* -i *ante* c (*e. g.* MOD. dig. 33, 2, 16 TER. MAVR. 733 ITIN. Alex. 45 CYPR. epist. 15, 1 p. 514, 8 LEX Visig. 8, 2, 1iu.) *vel* q (*e. g.* QVINT. inst. 3, 6, 16 TRACT. Pelag. p. 74, 22; *cf. l. 32*) *traditur, ubi facile haplographiam suspiceris. non adv., sed dat. pron.* -i *est his locis*: VERG. georg. 3, 17 (illic *R*), OV. trist. 2, 373, *fort.* met. 9, 463 (illic *var. l.*; *item* fast. 6, 424). *exstat praeterea* CARM. epigr. 1185, 7 (*s. II med.; fort. lapicidae tribuendum, sc. vulgari pronuntiatione pro* illic *ut* hi *pro* hic. *Heraeus*). *J.B.H.*]

de loco i. q. illic: **a** *interrogatur* '*ubi*': **α** *proprie*: PLAVT. Amph. 780 patera, qua donatu's -i. Bacch. 949 *apud Troiam*. Capt. 334 *in Alide*. Men. 996 ibo ad medicum: praesto ero -i (TER. Hec. 94). Rud. 541 -i esse quaestum ..., ibi me conruere posse aiebas ditias. Trin. 555 et -i et alibi. *al.* TER. Andr. 745 Ad. 525. CAEL. Cic. epist. 8, 15, 2 (*syn.* ibi). GELL. 5, 1, 1. ITIN. Alex. 33 -i quoque (*36* illic q.). 39 -i ... illic. HEGES. 3, 9, 5extr. CARM. epigr. 1185, 7 (*s. II med.*). *i. q. ibi intus*: TER. Phorm. 89 hic (*in tonstrina*) ...; ... dum sedemus -i. *de hominibus*: PLAVT. Truc. 339 illum inhiant omnes, -i est animus omnibus. *iuncturae*: PLAVT. Amph. 134 -i ad legionem. 249 -i in re praesenti. Merc. 97 in portu -i. Persa 746 -i apud praetorem. Poen. 343 -i apud me (Stich. 470). *in correlatione*: PLAVT. Capt. 323 -i ubi (Most. 315 TER. Ad. 577). *c. opp.*: APVL. met. 4, 13 isti ..., ... -i ..., alibi. **β** *translate*: TER. Andr. 638 nihil pudent hic, ubi opus est; -i ubi nihil opust, ibi verentur. **b** *interr.* '*quo*': TVRPIL. com. 9 venire -i ubi sita est sapientia. [ITIN. Alex 45 -i confugerat. *v. l. 20.*] *Bulhart.*

illībābilis, -e *ab* in *et* libare. *quod minui non potest*: LACT. inst. 2, 7, 3 -is est *sapientia* tamquam lux et claritas solis.

[GLOSS.[L] II Abav. IN 171 (Corp. I 362) **inlibat**: non cedit (*corrupt.*, inl⟨a⟩b⟨i⟩t⟨ur⟩: ⟨i⟩nc⟨i⟩dit? *Heraeus*).]

illībātio, -ōnis *f. ab* illibatus. *i. q. integritas*: PS. ORIG. in Iob 1 p. 438D oravit ad dominum sensus -em, mentis integritatem, animae sanitatem. PS. HIER. epist. 6, 6 p. 83D (= MAX. TAVR. epist. 2, 5) pudoris -o.

***illībātus,** -a, -um *ab* in *et* libatus. *scribitur* inl-: ACT. Arv. a. 183 III 11 PAPYR. Lips. 44 II 4 (*aet. Dioclet.*) CORP. X 5409 INSCR. christ. Diehl 443. 1727. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 432, 4 B. incolumis, sanus, integer, intactus, -us, inviolatus. p. 444, 9. GLOSS.[L] III Abstr. IN 129 -us: intactus vel intemeratus. *pro subst.: p. 369, 26.* *inde a* CIC. *et* LIV., *raro apud poetas.* [ACT. Arv. a. 183 III 11 fruges [in]libatas *errore lapicidae ut vid.*]

1 *de rebus i. q. incolumis, intactus, integer sim.*: **a** *corporeis*: CIC. Sest. 93 veteres -asque divitias. COLVM. 3, 10, 3 integro atque -o suco. 8, 11, 9 -am servant *ova* integritatem. PLIN. nat. 17, 124 cortice. 37, 8 Polycratis gemma ... intacta -aque est (*opp.* scalpi ... smaragdos solitos). VLP. dig. 10, 2, 20, 5 ut quadrantem -um habeat *heres*. APVL. met. 10, 16 fercula. PORPH. Hor. carm. 3, 29, 1 vini amforam. EXPOS. mundi 5 p. 105, 22 ita -a est vestis eorum, qu⟨a⟩e neque insordidari potest. QVEROL. p. 52, 21 integrum atque -um thesaurum. COD. Theod. 3, 8, 2 pr. (= Iust. 5, 9, 3, 1) -a ... bona et incorrupta. CARM. de pond. 158 pars -a (*i. pura*) auri (*opp.* corruptam). *al.* **b** *incorporeis*: LIV. 3, 61, 5 imperium -um referrent. 38, 32, 8 libertatem. 42, 30, 6 -is ... viribus utriusque partis pacem ex aequo manere. SEN. contr. 1, 2, 12 virginitatem (VAL. MAX. 6, 1, 4 [*syn.* sincera]. AVG. virg. 27, 27 p. 264, 2 [*syn.* inviolatae]. *cf.* LACT. inst. 1, 17, 11 castitatem. PAVL. NOL. carm. 6, 112 pudorem. *v. et p. 369, 16*). SEN. suas. 6, 10 dignitatis. VELL. 2, 48, 2 -am detulisset *magnitudinem* ad inferos *Pompeius*. SEN. benef. 2, 4, 3 beneficia (*seq.* integra ... sine ulla ... deductione). dial. 8, 3, 4 otium. LVCAN. 2, 342 foedera prisci -a tori. TAC. ann. 2, 46 gloriam. FRONTO p. 79, 14 N. salutem -am et incolumem. VLP. dig. 1, 6, 2 (*in rescr. Pii*) dominorum ... potestatem in suos servos -am esse oportet. CYPR. epist. 36, 2 euangelicae legis -am sinceritatem. PAPYR. Lips. 44 II 4 (*aet. Dioclet.*) praerogativas integras -as servare (*cf.* LEO M. epist. 115, 1 [ἀσάλευτα]). FIRM. math. 7, 1, 3 fides (RVFIN. hist. 6, 19, 10 integram -amque [ἀκέραια καὶ ἀδιάπτωτα]. *al.*). AVG. un. bapt. 14, 23 p. 23, 12 episcopatum -um gessisse. COD. Theod. 5, 12, 3 (= Iust. 11, 62, 12, 1) ius ... -um

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

intemeratumque servari. *et al.* c *neutr.*: SEN. dial. 2, 6, 7 (*de sapiente*) omnia integra -aque habeo (*opp.* perdiderunt). PLIN. paneg. 25, 1 quae ... reverentius fuerit integra -aque cogitationibus vestris reservari quam carptim breviterque perstringi (*cf.* ENNOD. opusc. 1, 76 p. 282, 6 -um [*i. indictum*] aliquid reservari). SIDON. epist. 7, 5, 4 omnia censurae tuae salva, -a, solida servantur. *al.* *in arte gramm.*: DIOM. gramm. I 498, 24 *versus* -i ..., itaque et Graeci suos nuncupant ἀπληγεῖς. 498, 30 -i sunt *versus*, qui non aucta vel inminuta aut amputata syllaba vel littera vitiantur, sed *eqs.*

2 *de animantibus* (*de bestiis: l. 13*): a *de corpore i. q. illaesus, sanus*: COLVM. 12, 1, 1 robur *vilicae.* PLIN. nat. 2, 156 *veneni* haustu -o corpore ... extingueremur (AVR. Fronto p. 5, 1 N. integro, -o, incolumi c. PELAGON. 163 equorum. *al. cf. l. 20*). APVL. met. 2, 24 salvae aures, -ae labiae *eqs.* RVFIN. Adamant. 5, 18 ignis ... tres pueros ... integros -osque (σώους) restituit. PS. ORIG. in Iob 2 p. 447^C oculos. *i. q. castus* (*cf. et l. 28. p. 368, 71*): SOL. 16, 6 *virgines* quoniam ... non -ae revenissent (DON. Ter. Eun. 666 [*syn.* integram]. PS. AVG. serm. ed. Mai 116, 2 mansit Maria virgo ... et -a post filium. VICTRIC. 3 devotarum -arumque v. *al.*). COMM. apol. 953 -o corpore (CONC.^S I 5 p. 347, 31 ex virgineo et -o [ἀχράντου] c.). **b** *de animo i. q. incorruptus, immaculatus, (ecclesiae) fidelis*: CYPR. epist. 41, 1 fraternitatem nostram incolumem et -um gregem ... reservare. FIRM. math. 8, 1, 8 animum ... incorruptum ... -umque (*cf.* CONST. Sirmond. 1 mentis). PS. ORIG. in Iob 1 p. 377^A intaminatus et immaculatus atque -us *Iob.* AVG. c. Parm. 1, 5, 10 sanctorum et -orum numerus. AVELL. p. 22, 22 unusquisque infidelium tamquam -us ... suscipitur? p. 37, 14 plebi Romanae. CORP. X 5409 qu(a)e ... -a erga me superfuit (*cf.* INSCR. christ. Diehl 443 vixit ... -us. 1727 quae vixit -a cum birginio). INSCR. christ. Diehl 967, 23 merito -us, iure perennis ... sacerdos. *al.* *seq.* ab *fere i. q. vacuus*: AMBR. apol. Dav. 1, 6, 24 non invenitur quisquam -us a culpa. PS. ORIG. in Iob 1 p. 379^A homo ab omni macula -us (*syn.* exsors). AVG. c. Faust. 31, 1. c *singularia: fere i. q. non deminutus, frequens*: FRONTO p. 161, 7. 10 N. -am iuventutem (*cf. Hauler, WSt. 36, 1915, 343*). *fere i. q. intactus, inaccessus*: ANTH. 420, 2 -a tuos (*sc. Caesaris*) gens (*sc. Britanni*) patet in titulos.

adv. **illībātē**: EPIST. pontif. Migne 13, 349^A sacerdotium -e servavit. INSCR. christ. Diehl 821 (*Salonis, a. 378*) qui aeque -ae mecum vixit. GREG. M. epist. 8, 32 p. 34, 4 cuncta -e ... servare.

syn. et appos.: castus, firmus (*adde* COD. Iust. 1, 3, 34 pr. *al.*), immaculatus, incolumis, inconcussus (LIB. pontif. p. 208, 3), inconvulsus (AVELL. p. 222, 25), incorruptus, intactus (*adde* GREG. TVR. Franc. 4, 40 *al.*), intaminatus, integer (*adde* QVINT. decl. 260 p. 64, 27 *al.*), intemeratus, inviolatus, invulneratus (CONC.^S II 2, 1 p. 23, 6), purus (VINDIC. med. 19), rectus (CONC.^S IV 2 p. 179, 37), salvus, sanus (PELAGON. 226), sincerus, virgineus.

structurae: abl. limit.: *l. 29.* ab: *l. 30.* erga: *l. 28.*

ἀνελεύθερος: **inlīber** GLOSS. II 225, 44 (*cf.* 536, 47. 584, 7). *ab* in *et* liber.

***illīberālis,** -e *ab* in *et* liberalis. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 447, 6 B. taeter, sordidus ..., malignus, -is, angusti animi, humilis *eqs.*

de eo quod homine libero et ingenuo indignum est (*in fig. litotetos: infra l. 56. 59. 68 sq. 80; add.* ad: *infra l. 59.* in: *infra l. 65*): **1** *i. q. inhonestus, ignobilis, ineptus sim.*: TER. Ad. 449 ex illan familia tam -e (SCHOL. Ter. p. 156, 12 inhonestum et inhumanum) facinus esse ortum. 886 servom haud -em praebes te. RHET. Her. 3, 12, 22 *acuta exclamatio* habet ... quiddam -e (*cf.* 4, 11, 16 frivolus hic ... et -is est sermo). CIC. inv. 1, 107 res turpes et humiles et -es. de orat. 1, 146 est *artificium* ... ad cognoscendum non -e. off. 1, 104 duplex ... est iocandi genus, unum -e, petulans ..., alterum elegans *eqs.* (*cf. ibid.* distinctio ingenui et -is ioci). 1, 150 -es ... et sordidi quaestus mercennariorum omnium, quorum operae, non quorum artes emuntur (*opp.* liberales. *cf.* fin. 1, 3 labore. PANEG. 11 [3], 20, 1 militiae labor a nobilissimo quoque pro sordido et -i reiciebatur *eqs.*). epist. 13, 1, 5 non te in me -em (*i. inhumanum*), sed me in se neglegentem putabit. LIV. 10, 18, 10 -i et ingrato animo (*cf.* QVINT. inst. 1, 3, 14 mens. AVSON. 419, 36 ingenium liberale, animum non -em). PLIN. nat. 19, 79 cibus -is *est raphanus.* GELL. 2, 23, 8 puellam ... facie haut -i. *al.* **2** *i. q. avarus, sordidus* (*cf. l. 82. p. 370, 3*): RVT. LVP. 1, 4 non ... probas te ... pro -i diligentem rei familiaris (*cf.* QVINT. inst. 9, 3, 65). LIV. 38, 14, 14 -i adiectione. PHAEDR. app. 3, 2 hospitio ... -i et sordido. SEN. benef. 4, 3, 3 sequitur, ut -es sint *di.* CAPITOL. Pert. 12, 2 erat *Pertinax* -is (inliberabilis *P*) ac prope sordidus.

adv. **illīberāliter.** DON. Ter. Phorm. 371 apud veteres -r dicebant factum, si quid excessisset omne genus maleficii. *i. q. ignobiliter, inhoneste*: TER. Phorm. 371 familiam, quam is aspernatur nunc tam -r (*cf. l. 75 et* SCHOL. Ter. p. 132, 25 inhumane). Ad. 664 factum a vobis duriter inmisericorditerque atque etiam ... -r (DON.: iniuste, inclementer, non bene). CIC. rep. 1, 36 patris diligentia non -r institutum (*sc. Scipionem*). AVG. c. Faust. 6, 1 p. 285, 6 mentiri ... et -r agere. *i. q. avare, sordide*: CIC. Att. 4, 2, 5 cetera valde -r *aestimaverunt consules.* 16, 3, 2 nihil ab eo arbitror neque indiligenter neque -r (*sc. factum esse*).

illīberālitās, -ātis *f. ab* in *et* liberalitas. BOETH. categ. 3 p. 255^D multae ... habitudines privationis vocabulo proferuntur ut -s et imprudentia *eqs.* *i. q. avaritia*: CIC. off. 2, 64 ut -is avaritiaeque absit suspicio (*opp.* liberalitate). Att. 8, 6, 3 malo Tironis verecundiam in culpa esse quam -em Curii.

illīberis, -e *ab* in *et* liberi. *i. q.* ἄπαις: TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 535, 23 non alias hoc permittente ... lege, quam si frater -is (illecebris *codd.*) decesserit (*cf. Itala deut. 25, 5 [Lugd.]* semen ... non fuerit ei; *Vulg.* absque liberis). *O. Prinz.*

***1. illic, -aec, -uc** *pron.* [*ex* *ille-ce *ut* istic *ex* *iste-ce. *J. B. H.*] *de accentu vocum* illic, illuc *v. Fraenkel, Iktus 275 sqq.* *formae leguntur: exeuntes in* **-c**: *sing.*: -ic, -aec, -uc (*i.* -uc(c); *v. Sommer, Handb.*[2] *430*) *saepe. dat.* -ic: PLAVT. Epid. 420 Merc. 584 *B* GELL. 18, 9, 6. *praeterea* -unc, -anc, -oc, -ac. *plur.*: *tantum* -aec (*f. et n.*).; -ic *falso trad.* PLAVT. Men. 997 (-isce *edd., v. l. 19*). NAEV. carm. frg. 5 (-i⟨n⟩c *edd.*) *in* **-ce**: PRISC. gramm. II 593, 14 -iusce ... -ucce (-uce *LK*) ... veteres dicebant teste Papiriano. VIRG. gramm. epist. 2 p. 127, 27 -icce, istice. GRAMM. suppl. 205, 3 -icine ex ille ... pro -icne. *sing.*: -iusce: CATO agr. 139. -āce *id.* 132, 1. *plur.*: -isce (*nom. masc.; v. Sommer l. c.*): PLAVT. Most. 510. 935 (*cf. l. 15*). -a⟨c⟩e (*n.*): CATO agr. 141, 1. -osce: VARRO rust. 2, 5, 10. 11. -asce: VARRO rust. 2, 2, 5. 2, 3, 5 (illas *cod.*). 2, 4, 5. -isce: PLAVT. Amph. 97 in -isce ... aedibus (Cas. 36 Men. 307. 820 Poen. 78). CATO agr. 141, 4. illicine: PLAVT. Pseud. 954 -icinest? (Truc. 599). TER. Haut. 751 -ancin. *scribitur per unam* l: CORP. I[2] 2541 *ter.* XII 915, 13 CARM. epigr. 470, 9. -ic -aec *saepius depravatur in* ille hic, illa haec: PLAVT. Cist. 558 *al.* TER. Haut. 931.

de prosodia: Illīc (*vel* ill'c) *duarum morarum fere 80^ies*, illic *etc. trium morarum fere 70^ies legitur* (*cf. O. Skutsch, Prosod. u. metr. Gesetze der IK 1934, 13*). *legitur fere 200^ies apud* PLAVT. *et in* ARGVM. Plaut., *fere 15^ies apud* TER., *quater apud* CATONEM *in formulis precationum, quinquies apud* VARRONEM *in formulis emptionum, locis singulis aut binis habent* LIV. ANDR. ENN. NAEV. PACVV. TVRPIL. LVTAT. CATVLL. LVCR. GELL. IVL. VAL. *al.*; *in titulis*: CORP. I[2] 2520. 2541 IV 1691. 2013 VI 20459 XIII 3139 CARM. epigr. 470, 9 (*v. Sommer, Handb.*[2] *429; exceptis script. archaicis posteriores fere [sed cf. l. 80. p. 371, 17] sola forma* -uc [*cf.* istuc] *utuntur*). [*falso trad.*: SEN. nat. 4, 2, 30 (illi *var. l., recte* [*sc. dat.*]). PLIN. epist. 7, 9, 7 (illa *var. l., v. Kukula ad l.*). CYPR. hab. virg. 14 p. 197, 28 (*v. adn. crit.*). CORP. XIII 1188 = 3139 -ici (*fort. error lapicidae pro* illi *vel adv.* illic *Heraeus*).]

A *vice pron. demonstrativi*: 1 *demonstr. sensu artiore*: **a** *de loco*: ENN. scaen. 386 quis -aec est, quae lugubri succincta est stola? PLAVT. Amph. 270 sed quid -uc est? caelum aspectat (Asin. 265 quid -uc, quod exanimatus currit huc Leonida? [Epid. 609 *al.*]. Aul. 46 -uc sis vide, ut incedit [Mil. 200]. Cas. 620 quid -uc clamoris ... in nostrast domo? [Rud. 148. 559]). CATO agr. 132, 1 Iuppiter dapalis, ... macte hac -ace (*cf. s. v.* ille *p. 360, 24*) dape pollucenda esto (*132, 2* m. istace d. p. e.). 141, 1 ace suovitaurilia. VARRO rust. 2, 2, 5 -asce oves ... sanas recte esse ... spondesne? (2, 3, 5. 2, 4, 5. 2, 5, 10. 11). *pro* illīc (*cf. p. 341, 71*): PLAVT. Epid. 101 *ibo* obviam adulescenti ...; atque ipse -ic est. TER. Haut. 931 si illi pergo suppeditare sumptibus, ... mihi -aec (illic *Bentl.*) vere ad rastros res redit. *i. q.* ὁ ἔνδον (*cf. p. 341, 69*): PLAVT. Aul. 655 quis -ic est? quis hic intus alter erat tecum simul? *opp.* hic: PLAVT. Capt. 38 -ic vocatur Philocrates, hic Tyndarus: huius -ic, hic illius hodie fert imaginem. 654. *variat in formulis c.* hic: PLAVT. Bacch. 453 quis hic est? ... :: quis -ic est? Curc. 274 qui⟨s⟩ -ic est? estne hic parasitus? Mil. 22. Persa 13 quis -ic est, qui contra me astat? :: quis hic est, qui si⟨c⟩ c. m. a.? *de longius remotis*: PLAVT. Aul. (*263* ibo) 265 -ic hinc abiit (460). Capt. 751 -ic est abductus recta in phylacam, ut dignus est. Poen. 809 iniuriam -ic insignite postulat. Rud. 177 errabit -aec hodie. **b** *de tempore*: CATO agr. 141, 4 quod tibi -oc (-uc *codd.*) porco neque satisfactum est, te hoc porco piaculo.

2 *anaphorici: refertur ad rem iam memoratam aut notam*: **a** *generatim*: PLAVT. Cist. 173 -ic ... Lemnius. Mil. 659 -uc aetatis qui sit non invenies alterum lepidiorem (*cf. p. 363, 72*). 1046 haec -aec (illic *codd.*, illinc *Seyff.*) est ab illa, quam dudum dixi (Cas. 460 -uc est, -uc, quod hic hunc fecit vilicum. Rud. 1258 -uc est, quod nos nequam servis utimur. *cf. p. 342, 84*). TER. Phorm. 717 altera -aec. **b** *speciatim*: α *refertur ad rem paulo ante memoratam*: PLAVT. Amph. 432 hirneam ... in -ac hirnea. Asin. 295 praedae ... :: quae -aec praeda est? Aul. 249 Capt. 799. 829. Cist. 290 cum -aec (*neutr.*) sic facit. Men. 606 quid -uc est ... negoti? (TER. Phorm. 184). Merc. (*229* capram. *236* illius ... caprae. *238* capram, quam) 240 una -aec capra. Mil. 210 aedificat ... -aec aedificatio. Trin. (*573* spondeo) 575 -uc ... 'spondeo'. TVRPIL. com. 104 viden ut osculatur cariem? num illum -aec pudet? LVTAT. epigr. 1, 3 aufugit mi animus ...; ... -unc fugitivom. LVCR. 4, 1083. GELL. 16, 10, 4 cum -ic ... respondisset. 18, 9, 6 -īc igitur aetatis ... magnae libro credo. IVL. VAL. 1, 18 -aec (*sic cod. Paris.*) dicta. AVG. conf. 10, 41, 66 quis -uc (illud *V*) potest? *opp.* hic: CYPR. epist. 39, 4^extr. -ic robore, hic pudore laudabiles. β *i. q. notissimus*: PLAVT. Cas. 972 -uc ... verbum vetus. LVCR. 4, 1059 hinc -aec primum Veneris dulcedinis in cor stillavit gutta. IVL. VAL. 3, 48 p. 156, 25 -ic sapientissimus *i. Ulixes.* SERM. Corp. Vind. 21 p. 229, 23 -uc cordi nostro ... praesentantes, 'quod

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

oculus non vidit . . .', illud . . . cogitantes, quomodo *eqs.* γ *c. enunt. rel.*: PLAVT. Merc. 272 -unc hircum . . . qui. Mil. 1126 Poen. 468. AVG. ord. 2, 7, 22[in.] nunc -uc (illud *al., edd.*) quaero, quod nondum discutere temptavimus. δ *-aec res i. q. illius res* (*cf. p. 364, 36*): Ps. QVINT. decl. 1, 14 p. 16, 12 senex, . . . corpus -uc.

3 *praeparativi: refertur ad ea, quae sequuntur:* a *generatim*: PLAVT. Bacch. 770 -aec res . . ., supterfugisse . . . Chrysalum. Poen. 1378 -uc ego metui semper, ne. AVG. bapt. 1, 4, 5[in.] si quis non intellegit . . ., -uc adtendat, quia. GREG. TVR. Mart. 4, 35[in.] nec -uc praetermittendum puto, quod . . . adducebatur. CORP. IV 2013. b *speciatim*: PLAVT. Cas. 674 -uc dicere, vilicum, volebam. Most. 599 non peto sortem: -uc primum, faenus, reddundum est mihi.

4 *determinativi*: PLAVT. Aul. 610 -ic pulchram praedam agat, si quis illam invenerit. Capt. 550. Cas. 376 -uc, quod volumus. Trin. 351 quod habes et -uc, quod non habes. TER. Eun. 12 unde (*i. a quo*) petitur . . . -ic, qui petit. *enunt. rel. antecedit*: CARM. epigr. 470, 9 qui . . ., -ic. CORP. VI 20459 si quis . . ., -unc.

B *vice pron. personalis*: 1 *vi verbi pressa*: PLAVT. Asin. 676 illum te orare meliust, -ic hanc mihi servandam dedit. Capt. 901 -ic hinc abiit, mihi rem summam credidit (Epid. 81). Merc. 439 ego habeo. :: at -ic pollicitust prior. 2 *vi verbi non pressa*: a *anaphorice*: α *generatim*: LIV. ANDR. trag. 29 cum -oc . . . limavit caput. ENN. scaen. 423 -ic (-uc *codd.*) est nugator nihil‹i›. PLAVT. *saepe.* PACVV. trag. 134 ubi -ic est? *refertur ad rem paulo ante memoratam*: CORP. I² 2520, 5 -unc . . . cum illo . . . -unc . . . illi . . . ecillunc (?). 2541 I 6 ut ilic ila(n)c odiat. II 5. IV 1691 qui -unc pedicat. β *abundare videtur*: *subi. aut pers. mutatis*: PLAVT. Asin. 266 Leonida. metuo, quom -ic *eqs.* Capt. 593 quin fugis? iam -ic *eqs.* 624 istic Philocrates non . . . est . . . :: eho dic mihi, quis -ic igitur est? Cas. 794 abi . . .; iamne abiit -aec? Cist. 537 anum sectatus sum . . ., . . . -aec. Merc. 881 aspice . . . :: religionem -ic mi obiecit. Mil. 1122 ibo . . .; tu . . . speculare, ut, ubi -aec prodeat, me provoces. 1381 investigabo . . . :: me quaerit -ic. SORAN. p. 25, 21 panno etiam loca ipsa contegunt, ita ut frequentius -uc mutetur. *alia*: PLAVT. Asin. 775 suspiciones omnes ab se segreget. neque -aec *eqs.* (*cf. p. 352, 9*). Epid. 672 ut -ic autem exenteravit mihi opes argentarias! (*cf. p. 352, 45*) ARGVM. Plaut. Aul. II 8 servolus id surpit. -ic Euclioni rem refert. CLAVD. MAM. anim. 3, 14 p. 183, 11 aut usquequaque cessandum est aut istis -uc lineis adeundum, ut *eqs.* (*cf. p. 352, 37*). b *praeparative*: PLAVT. Capt. 94 -ic est captus in Alide, Philopolemus. Mil. 586 -ic . . ., meus conservos. Rud. 887 -ic . . ., leno.

C *significantius dictum i. q. talis*: PLAVT. Curc. 398 quid id refert mea, an aula *oculus* . . . effossus siet? :: . . . -aec catapultae ad me crebro commeant. Men. 852 sumne ego mulier misera, quae -aec audio? TER. Haut. 751 -ancin mulierem alere cum illa (*v. p. 354, 59*) familia!

D *vice pron. indef.*: CATVLL. 50, 5 numero modo hoc modo -oc.

syn. istic *p. 370, 47.* *opp.*: hic *p. 370, 62. 80.* *comp.* ec(c)illunc *l. 25.*

×2. illīc *adv.* [*cf.* illi. *J. B. H.*] PRISC. gramm. II 130, 2 in omnibus, quae paenultimam habent circumflexam, si patiantur syncopam, servamus eundem accentum in ultima ut . . . 'illîce illîc' (302, 18. 587, 2. 593, 11). -īc: COMM. apol. 135. illicce: PRISC. gramm. *var. l. locis s. c.* IVL. VAL. 1, 24[in.] -c . . . -cce. hilic: CARM. epigr. 470, 8 et pietas -c paret et qui sit amicus. -íc: CARM. epigr. 436, 4. 1488, 3. *depravatur nonnunquam in* illi hic (*cf. p. 370, 26*): LAMPR. Comm. 9, 6 *P al.* NOT. Tir. 8, 97. *inde a* PLAVTO. [*ital.* lì, *hisp.* allí. *M.-L.*] [*traditur pro* illi *saepius apud* PLAVT., TER. *et* VERG. georg. 3, 17. LAVS Pis. 120 (*pron., item* STAT. silv. 2, 6, 100). *pro* illim CIC. Verr. II 5, 142. *pro* illinc LVCAN. 5, 448 MART. 12, 3, 10 CYPR. hab. virg. 21 *S.* *restituitur pro* illuc CIC. Att. 9, 11, 4. 11, 8, 2. *pro* illinc PETRON. 122, 148. *pro* illi: *v. p. 368, 4.*]

I *de loco*: A *interr. 'ubi'* (GLOSS. ἐκεῖ): 1 *proprie*: a *sine opp.*: PLAVT. Amph. 138 ea dona, quae -c Amphitruoni sunt data. Bacch. 1154 quid illaec -c in consilio . . . consultant? Rud. 836 accedam potius. :: -c astato ilico (*cf. p. 330, 55*). OV. met. 8, 788 est locus . . .; . . . -c (11, 235. 13, 430 fast. 2, 491. 705 SEN. contr. exc. 8, 6 SEN. Herc. O. 490 CLAVD. 3, 126). QVINT. inst. 8, 6, 22 mihi hanc figuram esse magis placet, -c ergo reddetur. TER. MAVR. 609 ut -c diximus. *notabiliora*: PLAVT. Men. 956 hunc ad me (*i. in meam domum*) ferant. :: iam ego -c faxo erit (Poen. 830 TER. Hec. 185 HOR. sat. 2, 8, 2. *cf.* CIC. Cluent. 38). VARRO ling. 5, 97 quod -c (*apud Sabinos*) fedus, in Latio rure edus. 5, 104 *asparagus fortasse* graecum; -c quoque enim dicitur ἀσπάραγος. OV. met. 10, 334 gentes *sunt*, in quibus *eqs.*; . . . nasci . . . -c (11, 408 Magnetas adit . . . et -c *eqs.* PLIN. nat. 18, 62 Galliae . . . -c [*opp.* apud nos]. *de* TAC. *v. Gerber-Greef b α*). am. 2, 4, 32 illa placet gestu . . .: . . . -c Hippolytum pone, Priapus erit. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 dum -c (*apud inferos*) moror (CIC. Cluent. 171 -c . . . hic [*i. apud superos*]. TIB. 1, 3, 73 ELEG. in Maecen. 2, 17 SEN. Herc. O. 234 nat. 6, 32, 7. TERT. resurr. 40 hic . . . non -c. 49 et hic . . . et -c. FILASTR. 134, 5 in hoc saeculo . . . -c. AMBR. obit. Theod. 30 non enim, ut hic homo involutus est . . . delictis, ita et -c. AVG. civ. 12, 21 *syn.* ibi [*v. p. 148, 4*]). VARRO ling. 9, 7 in priore libro . . . -c (OV. am. 2, 18, 37 *i. in illo carmine.* fast. 1, 9 Pont. 3, 4, 44 PLIN. nat. 28, 3 MART. 12, 43, 5 QVINT. inst. 6, 1, 12. CYPR. testim. 1, 1 in exodo . . ., item -c [*sim. fere 120ies*; item apud eundem *sim. fere 30ies*. EVAGR. alterc. p. 11, 13. 29, 14. 33, 9]). *i. q.* ἐντός: PLAVT. Rud. 1188 -c (*in vidulo*) *inest argentum.* AETNA 458 (*in monte*). OV. epist. 10, 109 (*in pectore*). met. 7, 264 (*in aëno*). 15, 283 (*in aqua*) lavere . . . vulnera. trist. 1, 1, 107 (*in scriniis*). SEN. benef. 6, 34, 5 dial. 5, 15, 4 epist. 87, 26. COMM. apol. 135 -c quid intus agatur. *i. q.* ἐπί: VERG. Aen. 8, 626 -c (*in clipeo*) res Italas . . . fecerat *Volcanus* (HOMER. 862). OV. met. 2, 5 *in valvis* aequora caelarat. 6, 68 *in tela* (VAL. FL. 2, 410 STAT. Theb. 10, 61). PLIN. nat. 21, 14 *in rubo.* CASSIOD. var. 5, 1, 1 *in spathis.* -c esse *i. q. adesse*: OV. met. 11, 678 soporem excutit et primo, si sit, circumspicit, -c, qui modo visus erat. SEN. apocol. 5 gaudet esse -c philosophos homines. 6[in.] STAT. silv. 2, 1, 173 MART. 7, 7, 7 TERT. praescr. 41, 7. *cf.* CYPR. epist. 72, 1 qui -c aderant. *sim.* SEN. epist. 10, 1 cum vidisset adulescentem secreto ambulantem, interrogavit, quid -c solus faceret. *res -c i. q.* τὸ ἐκεῖ πρᾶγμα: TAC. hist. 4, 25 Bonnam . . . ventum. infensior -c miles culpam cladis in Hordeonium vertebat. 5, 14 ann. 4, 72 TERT. anim. 24[extr.] CYPR. epist. 2, 2. 45, 4 ad clerum istic (*i. meum*) . . . -c (*i. tuis*) fratribus. 48, 2. 58, 1[in.] 59, 19. 20. 68, 3. 70, 1[in.] SALV. gub. 6, 76. 7, 87.

syn. ibi (*paulo aliter* PLAVT. Men. 793 Poen. 829 CIC. Att. 5, 21, 6): PROP. 2, 19, 13 (*v. p. 142, 16 sqq.*). STAT. Theb. 2, 51. 6, 261 AVG. civ. 16, 17 *al.* *in* ITALA *est* -c, *in Vulg.* ibi: Matth. 2, 15 (cod. k). 5, 24. 10, 11. 12, 10. 45. 13, 58. 6, 21 (codd. f k). Marc. 16, 7 (codd. k n). Is. 35, 8 *sq.* (Tert. adv. Marc. 4, 24). Os. 12, 4 (*ibid.* 4, 39). act. 9, 6 (*id.* bapt. 13). III reg. 11, 32 (Cypr. unit. eccl. 7). num. 20, 26 (*id.* epist. 67, 4). Matth. 8, 12 (*id.* domin. orat. 13 Iren. 4, 36, 8 cod. k). Hab. 3, 4 (Firm. err. 21, 4). *cf.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 41 -c *bis* (*rec. B* ibi *bis*). *in correlatione*: CAES. Gall. 7, 20, 4 -c . . . quo. VERG. georg. 3, 352 qua . . . -c (LVCAN. 4, 406). OV. epist. 17, 209 -c . . . ubi ([met. 1, 294 *al.* SEN. contr. 2, 7, 8 SEN. Tro. 1053 dial. 1, 5, 11 *al.* PLIN. nat. 2, 167 IVV. 3, 197 TERT. adv. Marc. 4, 8 AVG. civ. 11, 34.]. fast. 3, 245 ubi . . . -c [CYPR. sent. episc. 68. MAR. VICTOR aleth. 1, 229 hic, ubi . . ., -c quaeque suis dives stat fructibus arbor. *cf.* CYPR. epist. 81[in.] in ea civitate, in qua . . ., -c]). met. 7, 584 quocumque . . . -c (SEN. Herc. O. 330). SEN. benef. 3, 29, 4 -c . . . unde (nat. 2, 13, 2. 2, 26, 8 epist. 41, 5). epist. 59, 7 ubicumque . . . -c. *iuncturae* (*definitur locus*): PLAVT. Capt. 60 foris -c extra scaenam. 261 ut vos hic, itidem -c apud vos meus servatur filius (330 CYPR. epist. 15, 3. 50[extr.]). 1000 in lapicidinis. -c ibi (*v. vol. V 1, 515, 28*). Poen. 78 -c . . . in illisce aedibus. Rud. 1034 ubi tu hic habitas? :: porro -c longe usque in campis ultimis. Vid. 65 -c inter murtos. SEN. nat. 1, 13, 1 -c quoque in sublimi. 6, 24, 3 -c . . . in cavernis ingentibus. STAT. Ach. 1, 84 -c . . . Sigeo in pulvere. GAIVS inst. 4, 50 -c ima parte formulae (51 *bis*). APVL. met. 6, 5 -c in domo matris. TERT. adv. Iud. 8 -c in Alexandria (CLAVD. DON. Aen. prooem. p. 3, 1 -c apud Ilium. AVG. coll. c. Don. 1, 14 p. 47, 13. 17 pecc. mer. 3, 6, 12. *cf. l. 6. 84. p. 380, 68*).

b *c. opp.* (*addidi ad 2 pertinentia.* hic . . . illic *v. s. v.* hic *et p. 371, 78 sqq.*): PLAVT. Stich. 675 quid ego hinc, quae -c habito, exeam. CIC. Tusc. 5, 9 ut -c (*in ludis Olympiis*) . . ., item nos . . .; et ut -c . . ., sic in vita (Brut. 172 in nostris est quidam urbanorum sicut -c [*i. in Graecis hominibus*] Atticorum sonus. LIV. 33, 4, 2 -c . . ., Macedonum. MANIL. 1, 243 -c *sol oritur*, nos in nocte sumus. SEN. epist. 65, 24 -c . . ., in nobis. 74, 4 ut -c . . ., sic in his. CYPR. mort. 17 ut -c [*i. in Cain*] . . ., ita et in dei servis. DRAC. laud. dei 2, 231 *cetera* dei solo sermone creantur: -c iussor erat, nos autem operarius aptat). -c *pertinet ad prius*: CIC. inv. 2, 171 -c in superiore (*exemplo*) . . ., hoc inferius (OV. ars 2, 14 nec minor est virtus quam quaerere parta tueri: casus inest -c, hoc erit artis opus. SEN. benef. 4, 15, 1 -c . . .; ad hoc. dial. 5, 35, 4 -c . . ., domi). PANEG. 4 (9), 2, 4 (*v. p. 148, 7*). -c *pertinet ad posterius*: SEN. nat. 2, 12, 5. 2, 55, 4. QVINT. inst. 5, 13, 43 *forum* . . . *tragoediae* . . .: -c . . ., in foro. CLAVD. 3, 210 (*v. p. 148, 14*). LVCAN. 6, 45 flumina . . . -c exorta . . ., -c mersa. CYPR. epist. 51, 2[in.] istic . . . -c (*cf. supra l. 18*). ITIN. [Silv.] 40, 1 ibi ea aguntur, quae et -c. PANEG. 12 (2), 26, 2 hic . . . -c . . . istic.

2 *translate de modo vel condicione* (*v. etiam sub 1b et II A 2*): PLAVT. Truc. 28 quot -c (*in amore*) blanditiae, quot -c iracundiae sunt! LIV. 2, 48, 9 nostrum id . . . velut familiare bellum privato sumptu *geremus*; res p. et milite -c (*i. in ea re*) et pecunia vacet (TERT. anim. 3[extr.] 7 CYPR. epist. 70, 3[in.] CASSIOD. var. 5, 21, 2). SEN. nat. 2, 16 simile quiddam et -c (*in fulmine*) fit. epist. 94, 11 de iustitia locus . . .; -c invenio *eqs.* QVINT. inst. 9, 4, 51 *in rhythmis.* 10, 3, 3 -c (*in hac conscientia*) radices, -c fundamenta sunt, -c *eqs.* (CYPR. testim. 1, 5 *in fide* esse vitam. domin. orat. 20[in.] *in divitiis* esse radicem malorum). TERT. anim. 33 si . . ., dominoratur -c (*i. ea re*) ille, cui *eqc.* (CYPR. epist. 63, 6 -c Christi figura exprimitur, quod. 63, 8 'faciam . . . flumina . . .': praenuntiavit -c . . . deus, quod *eqs. cf. p. 380, 81*). CYPR. patient. 2. AVG. civ. 11, 34 -c (*in terra*) et aqua intellegenda est (13, 21).

B *interr. 'qua'*: ITALA Is. 35, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 24) via sancta vocabitur et non transibit -c (*Vulg.* per eam, *cf. LXX* ἐκεῖ) inmundum.

C *interr. 'quo'* (DIOM. gramm. I 454, 34 'eamus -c' pro 'illuc'. GLOSS. ἐκεῖσε. *dub.* TAC. hist. 5, 15 totis -c [illuc *Madv. al.*] corporibus nitentes. *non huc pertinet* IVV. 2, 159 -c [illuc *var. l.*] . . . traducimur): TERT. anim. 17 p. 324, 20. ITIN. Alex. 46 -c Alexandriam

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

venit (*cf. p. 372, 45*). VEG. mulom. 2, 71, 2 *mittere* ([*Chiron 486* in eo]. MARCELL. med. 17, 72 SORAN. p. 52, 14. 57, 15 APIC. 6, 9, 13 ITIN. Anton. Plac. rec. A 12). CYPR. GALL. gen. 450 *advehere*. HIER. Victorin. Petav. in apoc. 6, 4 p. 75, 12 transvectari (*Victorin. Petav.* illi ad illos transire). PRVD. Symm. 2, 1025 *decidere*. SCHOL. Cic. Gron. D p. 288, 21 St. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 120, 8. *de* MARCELL. med. *et* GREG. M. epist. *v. ind.* SORAN. (*ubique* illuc *h*) p. 51, 9. 52, 8. 18. 69, 2. 81, 21. AVELL. p. 206, 14 *confugere*. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 33, 3. 51, 22. 94, 2. 109, 9. 159, 39 ALC. AVIT. carm. 5, 363 ENNOD. carm. 1, 9, 159 dict. 1, 21 epist. 15, 3 opusc. 1, 48 LIB. iubil. 21, 29.

D *interr.* '*unde*' (GLOSS. inde): CONC.[S] I 5 p. 359, 6 expectate sententiam, quae -c danda (*I 1, 7 p. 121, 4* ἐντεῦθεν).

II *de tempore*: **A** *i. q. illo tempore, tum*: **1** *abs.*: VARRO rust. 1, 13, 6 -c (*apud antiquos*) laudabatur villa, si . . .; nunc *eqs.* Ov. ars 1, 105 tunc *non erant marmorea theatra*, -c . . . frondes . . . scaena fuit (1, 239 tunc [*i. in convivio et vino*] . . . tunc . . . -c. STAT. Theb. 3, 668 cum . . ., ne mihi tunc . . . obvius *eqs.* -c augur ego). met. 8, 554 vidi . . . cum gregibus stabula *undis* trahi; nec fortibus -c profuit armentis . . . esse. 10, 689. Pont. 4, 7, 45 ut propius ventum est, . . . dicere difficile est, quid Mars tuus egerit -c. LIV. 9, 13, 3 SEN. apocol. 7 dial. 6, 6, 1 LVCAN. 9, 942 STAT. Theb. 6, 135. 9, 264. silv. 5, 1, 210 *in exequiis*. Ach. 1, 916. MART. 3, 47, 7 -c videres *eqs.* QVINT. inst. 7, 3, 33 TAC. hist. 1, 83. 5, 17 ann. 2, 12. 13, 16 TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 478, 2 coron. 1[in.] 12 CYPR. Demetr. 22[extr.] laps. 8 epist. 10, 3. 55, 11 PANEG. 11 (3), 28, 4 CAPITOL. Gord. 18, 6 AVG. civ. 13, 24 QVODV. prom. 2, 40, 91 ALC. AVIT. hom. 7 p. 117, 24 c. Eutych. 2 p. 28, 23 VEN. FORT. carm. 5, 5, 123. **2** *in correlatione* (*addidi ad I A 2 pertinentia*): SEN. epist. 71, 29 ubi illud malum verum est? -c scilicet, si ista animum detrahunt (TERT. apol. 48, 1 Christianus si . . ., statim -c *eqs.*). 97, 15 -c dissentiamus cum Epicuro, ubi dicit *eqs.* ([QVINT. inst. 7, 2, 16. 11, 1, 68 in his . . . minor est labor; -c plus difficultatis, ubi. IAVOL. dig. 31, 41, 1 -c . . . ubi vir uxori relegat. TERT. paenit. 2, 14. adv. Marc. 2, 12 -c consistit bonum, ubi et iustum. anim. 42[in.] resurr. 46 CYPR. idol. 9 ALC. AVIT. hom. 17, 1]. TERT. pudic. 2 ubi est postulationis ratio, -c etiam remissionis [*syn.* ubi . . . ibi. virg. vel. 14[in.]]. *cf.* VLP. dig. 37, 9, 7 pr. 47, 20, 3, 1 ubicumque . . ., -c). MIN. FEL. 18, 10 -c vocabulis opus est, cum . . . multitudo dirimenda est *eqs.* ([TER. MAVR. 733 -c, cum 'querela' . . . notas]. TERT. patient. 13 p. 21, 5 cum . . ., -c). TER. MAVR. 894 g tamen sonabit -c, quando Gnaeum enuntio.

B *i. q.* αὐτοῦ, *ilico?* (*cf. Vetter, Mitteil. d. Vereines kl. Philol. in Wien 1, 1924, 29 sqq.*): IVST. 43, 3, 9 *rex filiam* more gentis electo inter epulas genero nuptum tradere -c (*i. in ipso convivio*) parabat (*sentitur notio localis. sim. fort.* QVINT. decl. 267 p. 90, 25 -c mihi succurrit infamata adulescentia. PS. CYPR. mont. 14 si . . . fur . . . voluerit . . . uvam demere, -c puer . . . de vinea sua . . . dat vocem maledicens). [*dub. an recte vindicet Vetter l. c.* SEN. epist. 95, 2 adclamatur 'recita, recita' ab iis, qui illum ommutescere -c (olim *vulgo*) cupiunt. *cf.* 70, 5 (-c *Vetter*, illo *codd.*, illo ⟨initio⟩ *Heraeus*). *falso trad.*: TAC. hist. 4, 34 il[l]ic⟨o⟩, *v. p. 331, 10.*]

syn. ibi *p. 371, 82. 372, 20. 39. 373, 36.* tunc *l. 15.* *opp.*: hic *p. 371, 78 sqq.* ibi *p. 148, 7. 14. 372, 65.* istic *p. 372, 18. 64.* nunc *supra l. 14.* *Bulhart.*

illicenter *adv. ab* in *et* licenter. *i. q. illicite*: EPIST. pontif. 322, 1 (= AVG. epist. 182, 1) -r (inliciter $P^3 C P^7$) dudum petita vitantes *oves* custodiae pristinae circumspectione tutari.

illiceo *v.* illicio. **illicet** *v.* ilicet.

illicibilis, -e *ab* illicere. *i. q. illecebrosus*: LACT. inst. 7, 27, 1 huius praesentis vitae -es voluptates, quae *eqs.*

***illicio**, -lexī (-ē-? *cf. l. 63*), -lectum, -ere. [*ab* in *et* lacio. *J. B. H.*] GLOSS.[L] I Ansil. IN 1012 -o verbum tertiae coniugationis corr⟨e⟩ptae, ut elicio. *de etymologia: v. vol. I 1676, 60.* -ē- *in perf. act. testatur* PRISC. gramm. II 466, 18 (*sed cf. Sommer, Hdb.* [3]556). *de formis*: *inf. praes.* -ire: PS. LACT. mort. pers. 45, 4 *C.* GREG. TVR. Franc. 2, 2. *formae secundae coni.*: PS. AVG. quaest. test. I 115, 68 inlicebat (-iebat *var. l.*). *cf.* -eo: GLOSS. (*v. vol. I 1676, 72*); -cet: CYPR. hab. virg. 21 *S.* VEN. FORT. carm. 5, 1, 3 GLOSS.[L] III Abol. IN 161; -eas *sim.*: CYPR. hab. virg. 9 *S.* LACT. inst. 2, 16, 10 *B.* *al.* *perf. act.*: PLAVT. Merc. 53 (-xit *codd.*) *et* ACC. trag. 205 inlexe (*inf.*). NOT. Tir. 91, 88 inlixit. *perf. pass.*: GREG. TVR. Franc. praef. inlicitus (*vix huc pertinet* DIFF. Suet. p. 313, 26. 28 R. *cf. p. 375, 39*). *de notione*: NON. p. 6 -ere est proprie inlaqueare. Naevius Lycurgo *eqs.* (*v. infra l. 84*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 444, 13 B. salutat, oblectat, -it, hortatur, provocat . . ., implicat, inretitat, inescat. GLOSS.[L] V Aa I 428 -xit: seduxit, persuasit, inlusit. 429 -tus: ind⟨u⟩ctus seu ductus, ligatus, captus. *falso* (*cf. p. 374, 22*) GLOSS.[L] II Philox. IN 285 -er⟨a⟩t: collegerat, συνήθροισεν. *inde a* NAEVIO; *deest multis ut* CAES. SEN. rhet. *et* philos. PLIN. nat., *e poetis* CATVLLO VERG. HOR. PROP. TIB. OV. [*in mss. non raro confunditur cum* inicio *velut* PLAVT. Truc. 298 VARRO rust. 1, 17, 6 CIC. Tusc. 4, 12 (*cf. vol. V 2, 366, 20*). *ex coni. probabili*: PANEG. 7 (6), 6, 4 illuxerat *M.*]

I ***proprie*** *sensu locali i. q. incitamentis inducere, attrahere sim.* (*acced.* ad: *p. 374, 1. 4*; in *c. acc.*: *p. 374, 3*; *acc.*: *l. 84*; *abl. instr.*: *p. 374, 7. 9*): NAEV. trag. 27 alis (*i. alius*) sublimen altos (-ios *codd.*) saltus -it[e]. PLAVT. Asin. 206 -bas me ad te blande ac benedice (*cf.* Aul. 737 *deus* me ad illam -xit). Bacch. 1151 possumus nos hos intro -ere huc. VARRO ling. 6, 90 quomodo *accensus* -ret populum in eum ⟨locum⟩, unde *eqs.* (*cf.* 6, 94 ut populus -atur ad magistratus conspectum . . . in eum locum, unde *eqs.*). rust. 3, 16, 23 in hoc *erithace* vim esse -endi *apes* (*cf.* COLVM. 9, 13, 2 floribus -tae *apes*). LIV. 5, 33, 3 -endae gentis causa. COLVM. 5, 6, 4 hoc condimento -tae pecudes. PRVD. ham. 809 -unt alias *columbas* fallentia grana. ZACCH. 3, 1 p. 1147[B] animalia . . . largioribus -ta pabulis.

II ***translate*** *inprimis de hominum actibus vel affectibus* (*pro obi. sunt plerumque homines, interdum di* [*v. infra l. 30 sq. 76. p. 375, 5*], *animalia* [*v. p. 375, 13*], *partes corporis* [*v. l. 79. p. 375, 8*], *animus sim.* [*v. infra l. 24. 27*], *alia* [*v. infra l. 26. 84*]. *accedit saepe abl. instr., raro* per [*v. infra l. 33. 36*]): **A** *in malam partem i. q. irretire, seducere, decipere* (*cf.* AVG. c. Iul. 6, 15, 47. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 426, 8 B. fallit, -it . . ., frustratur, deludit. GLOSS.[L] II Philox. IN 286 -xit: ἐξηπάτησεν. V Abba IL 15 -unt: inlicita persuadent. 22 -tus: seductus): **1** *c. obi. nudo* (*cf. infra l. 72*): CIC. Att. 9, 13, 3 ab eisdem -ti sumus (*sc. Cicero et Pompeius*). LVCR. 4, 1145 cavere . . ., ne -aris (inligniaris *codd.*; *postea* plagas in amoris ne iaciamur). SALL. Catil. 16, 1 *iuventutem* -erat *Catilina*. Iug. 97, 3 praemio -tus Bocchus (*cf.* TAC. hist. 2, 62 pretio). LIV. 39, 8, 5 voluptates . . . vini et epularum, quo plurium animi -rentur. VELL. 2, 13, 2 inescandae -endaeque multitudinis causa. CVRT. 5, 1, 36 nihil ad inritandas -endasque inmodicas cupiditates instructius *Babylone*. COLVM. 2, 1, 2. TAC. hist. 1, 53 Caecina . . . studia militum -erat. 4, 57 fraude -tus (*cf.* ann. 2, 3 specie amicitiae. 4, 31 insidiis. MARCELL. chron. II p. 98, 36 simulationibus atque periuriis [*syn.* inlusus]). ann. 1, 10. 6, 44 nihil omissum, quo ambiguos -ret, prompti firmarentur. *al.* MIN. FEL. 24 (23), 4 *Iovem* loro Veneris -tum. ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 1 captos mero et dulcedine (AMM. 20, 7, 1) -tos mulsi (*sc. Faunum et Martium Picum*). *al.* FIRM. err. 6, 2. AVR. VICT. Caes. 1, 1 -tis per dona militibus *eqs.* VVLG. Iac. 1, 14 unusquisque . . . tentatur a concupiscentia sua abstractus et -tus (δελεαζόμενος). PAVL. PETRIC. Mart. 1, 372 indoctam -ens (*sc. gloria*) tot per miracula plebem. VEN. FORT. carm. 5, 1, 3 (*opp.* deterret). PALLAD. hist. mon. 48 p. 332[A] (*gr.* ἀπατᾶσθαι). *al.*

2 *acced. praep.*: **a** in (*cf. p. 373, 83. 375, 8*): PLAVT. Merc. 53 amorem multos -xe in dispendium. Mil. 1435 in hanc . . . fraudem (Truc. 298. TER. Andr. 911 [DON.: inligas. SCHOL. Ter. p. 93, 14: provocas, inducis]. *al.*). ACC. trag. 205 coniugem -xe in stuprum. LACT. inst. 2, 8, 6 in *crimina*. AVG. serm. 283, 1, 1 in peccata homines aut -unt aut impellunt *voluptates aut dolor*. **b** ad (*cf. infra l. 55. 83. p. 373, 83*; *c. gerund.*: *l. 47 sq. 52 sq. cf. l. 83*): SALL. Catil. 57, 1 plerique, quos ad bellum spes rapinarum . . . -erat. Iug. 47, 4 ad proditionem (*cf.* LIV. 26, 21, 13 ad transitionem). LIV. 22, 13, 2 equites . . . -ti donis promissisque Hannibalis ad conciliandos popularium animos. TAC. ann. 3, 22 testes -xit *Tiberius* ad proferenda, quae velut reicere voluerat. 12, 44 ad res novas. MIN. FEL. 23 (22), 4 ad stuprum. LACT. epit. 22, 10 ad voluptates. 48, 7 malum esse illud, ad quod non -is volentem, sed trahis recusantem. AMM. 21, 2, 4 ad sui favorem. VVLG. prov. 30, 9 ne . . . -ar ad negandum (ψευδὴς γένωμαι). GREG. TVR. Franc. 2, 2 ad rebaptizandum. *al.*

3 *seq. enunt.*: **a** ut (*cf. p. 375, 10*): TAC. ann. 2, 62 -ens (*sc. Drusus*) Germanos ad discordias utque . . . Maroboduo usque in exitium insisteretur. VLP. dig. 25, 4, 1, 8 LACT. inst. 2, 12, 18 (*syn.* persuasit). *al.* PS. AVR. VICT. orig. 8, 5 PRVD. cath. 3, 112. **b** *coni. nudus*: TAC. ann. 6, 36 -ente Vitellio, desererent regem. **c** *inf.* (*cf. p. 375, 13*): TAC. ann. 4, 12 Agrippinae quoque proximi -bantur . . . timidos spiritus perstimulare. AMM. 16, 10, 18. 29, 5, 49 HIER. hom. Orig. in Ezech. 6, 11 p. 946 CLAVD. 22, 42 AVG. civ. 18, 53 p. 342, 10 D. **d** *acc. c. inf.*: AVG. epist. 145, 2 cum se -it *mundus* diligi.

4 *absol.*: QVINT. inst. 12, 2, 13 haec pars dialectica . . . est utilis . . . dividendo, -endo, implicando. CYPR. hab. virg. 21 p. 202, 14 illic diabolus blanditur, ut fallat, adridet, ut noceat, -it, ut occidat. LACT. inst. 2, 16, 10 opif. 1, 7. RVFIN. Orig. in gen. 7, 3 si *caro* delectationibus -at. PRVD. c. Symm. 2, 892 -it *daemon* et volucrum linguis et aruspice fallit. AVG. civ. 21, 26 p. 541, 29 D. sine -ente amore (*opp.* urente dolore). c. Iul. 6, 15, 47. CASSIAN. inst. 6, 10 imago -ens (*cf.* conl. 5, 4, 6 effigies. *al.*). *al.*

B *in mediam sive in bonam partem i. q. allicere, incitare, sibi conciliare*: **1** *c. obi. nudo* (*cf. supra l. 19*): CIC. inv. 2, 157 est . . . quiddam . . ., quod et sua vi et dignitate nos -tos (inductos *C*) ducit. VARRO rust. 1, 17, 6 -endam voluntatem (-lupt- *trad.*) praefectorum honore aliquo habendo. TAC. ann. 13, 37 -ti (*sc. ad societatem*) *sunt* Moschi. TERT. anim. 48 p. 380, 2 ut deum -ret *Daniel* humiliationis officiis (*cf.* AVG. civ. 10, 11 p. 420, 6 D. [*opp.* abstinere]. *cf.* 21, 6 p. 499, 15 D. *daemones*. *v. et p. 375, 5*). SOL. 83, 22 suavitate oculos afficit, visum -it *paederos* (*cf.* AVG. in epist. Ioh. 7, 10 oculos [*syn.* duceret in se]. FIRM. math. 6, 26, 1 aures. *cf. et p. 375, 8*). MART. CAP. 9, 925 per me (*sc. Harmoniam*) . . . vestrum homines -xere succursum. SALV. epist. 1, 10 DRAC. laud. dei 2, 751 *al.*

2 *acced. praep.*: **a** ad (*cf. l. 43. 55. p. 373, 83*; *c. gerund.*: *p. 375, 2. 5 sq.*; *cf. l. 44*): CIC. Tusc. 4, 12 cum libido ad id, quod videtur

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bonum, -ta et inflammata rapiatur. VELL. 2, 89, 4 principes viri ... adhortatu principis ad ornandam urbem -ti sunt. SIL. 4, 804 haec dubios ... ad cauta -xere patres. TERT. scorp. 2 p. 147, 7 ad officium haereticos compelli, non -i dignum est. AVG. civ. 21, 6 p. 499, 10 D. -untur ... daemones ad inhabitandum ... signis (*cf. p. 374, 78*). SALV. gub. 7, 12 *Gallos* beneficiis suis iste (*sc. deus*) ad se -erat ad propitiandum. BOETH. in top. Cic. 1 p. 272, 22 O. ad Aristotelicae philosophiae disciplinam. **b** in (*cf. p. 373, 83. 374, 38*): CYPR. hab. virg. 9 si ... oculos (*cf. p. 374, 78*) in te iuventutis -as.

3 *seq. enunt.*: **a** ut (*cf. p. 374, 54*): LVCR. 2, 788 quae ducit et -it, ut tribuamus principiis rerum nonnumquam causa colores, occidit. 5, 169. LIV. 10, 17, 6 -ite lucro mercatorem, ut sequatur agmen. PHAEDR. 1, 8, 6 coepit *lupus* singulos -ere pretio, ut *eqs.* **b** *inf.* (*cf. p. 374, 58*): TAC. ann. 2, 37 nepos ... Hortensii, -tus a divo Augusto liberalitate ... ducere uxorem *eqs.*

part. praes. pro adi.: p. 374, 68 sqq.

syn. et appos.: abstrahere, afficere, attrahere (PS. MAR. VICTORIN. phys. 11), capere, ducere (in se), fallere, illigare, illudere, implicare, inducere, inescare, inflammare, irritare, persuadere, provocare, trahere. *opp.*: abstinere, deterrere.

deriv.: illecebra, illectio, ?illectivus, illecto, illector, illectus (-ūs), illex, illicibilis, illicito.

illicitāmentum, -ī *n. ab* illicitare. [*dub.*: SCHOL. Hor. carm. 1, 27, 23 (incitamentis *var. l.*).] *i. q. illecebra*: PALLAD. hist. mon. I 1 p. 252B -a vitiorum. 25 p. 311A gloriae vanae -a.

illicitās, -ātis *f.* [*ab* illicitus, *modo sit recte trad. J.B.H.*] HESYCH. in lev. 21, 5 p. 1055A neque *sacerdotem decet* carnalem ex hoc *peccatore* sumere sapientiam ad -em similis iniquitatis.

illicitātio, -ōnis *f. ab* illicitare. *i. q. illecebra*: CASSIAN. conl. 5, 4, 2 nec secundus *Adam* sine cuiusdam materiae -e temptatur (*cf.* 5, 6, 7 -o et figura temptationum). GREG. TVR. Franc. 9, 39 p. 395, 25 *religiosa* insanae mentis -e succensa.

illicitātor, -ōris *m.* [*cf. c.* licitator *et c.* illicio. *J.B.H.*] PAVL. FEST. p. 113 M. -r: emptor (*cf.* DIFF. Suet. p. 313, 29 R. hoc dici -es [*ci. Roth,* licitatores *cod.*] emptores fictos, id est qui non essent empturi, sed *eqs.*). *i. q. emptor fictus*: CIC. off. 3, 61 non -em (*c p,* licit- *Z*) venditor, non qui contra se liceatur emptor apponet. epist. 7, 2, 1 -em (licit- *var. l.*) potius ponam, quam illud minoris veneat.

illicito, -āre *ab* illicere. [*falso ut vid. trad.*: DIFF. Suet. p. 313, 26 R. debet ... dici [in]liciti et [in]licitati. *dub.*: ENNOD. opusc. 3, 188 p. 379, 24 licet nos inmanium expensarum pondus -et (inlec- *B,* inplicitet *ci. Hartel,* sollicitet *vel* inliget *Vogel; a* 'licitare' *i. q.* 'liceri' *deriv. Dubois, Latinité d' Ennod. 1903, 273, non recte.*]
i. q. illicere, frustrari: SOL. 7, 31 hoc mendacio *perdices* -ant obvios et eludunt. *deriv.*: illicitamentum, illicitatio.

ˣ**illicitus,** -a, -um *ab* in *et* licitus. inl-: CORP. II 6278 (*a. 176/7*). VIII 17639 (*bis; s. fere III med.*). *al. cf. l. 53.* *compar.*: *p. 376, 25.* *cf.* RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 32 magis ... -um. *superl.*: *l. 75.* TERT. fug. 11 p. 481, 21 Oe. omne ..., quod damnatur, -um factum est sine dubio. GLOSS.L II Philox. IN 278 παράνομος. 281 ἄνομα. V Abba IL 19 prohibita. *inde ≈* FESTO (*? v. p. 376, 31*) *et* SEN. philos. [*emend. probab.*: CORP. XI 1585 ob remissa exac(ta) inliga (inlic⟨it⟩a *Hirschfeld*). *cf. infra l. 63. corrupt.*: VARRO ling. 6, 93. *v. p. 376, 71.*]

de eo quod a moribus et legibus hominum vel a deorum voluntate abhorret i. q. non licitus, interdictus, vetitus (in figura litotetos p. 376, 13 sq.): 1 *adi.*: **a** *de rebus incorporeis*: SEN. Ag. 299 Venere tantum scimus -a virum *Aegisthum* (STAT. Theb. 8, 96; *cf.* SEN. Phaedr. 97 [*meton.*] toros [LVCAN. 10, 76 *al.*]. LVCAN. 6, 454 flammis. QVINT. decl. 252 p. 32, 10 libidines [APVL. met. 7, 21 *de asino*]. TAC. ann. 12, 5 amore. *al.*). epist. 108, 14 voluptatibus (TAC. hist. 3, 41 *al.*). STAT. Ach. 2, 68 dolis. TAC. ann. 3, 27 honores. 13, 51 exactionibus (CORP. VIII 17639 *bis. al. cf.* II 6278 foeda et -a vectigalia). TRAIAN. Plin. epist. 10, 93 coetus (*cf.* TERT. apol. 39, 20 haec coitio christianorum merito sane -a, si -is par. COD. Iust. 1, 5, 8, 5 conventus [*syn.* interdicta]. *al.*). SCAEV. dig. 33, 2, 27 matrimonium (*cf.* HEGES. 2, 5, 2 -o ac nefario ... iure matrimonii. *al.*). VLP. dig. 12, 2, 5, 3 -um iusiurandum ..., scilicet improbatae publice religionis. *al.* (*v. V. i. R.*). APVL. met. 4, 30 formonsitatis. 6, 18 pietate. TERT. nat. 1, 7, 14 *mysteria* (*opp.* iusta et licita). *al.* CYPR. unit. eccl. 17 vocibus. sent. episc. praef. p. 435, 13 baptismo. *al.* VICTORIN. PETAV. in apoc. 1, 8 peccata. AMM. 28, 1, 24 inusitato et -o more. VVLG. gen. 34, 7 (ἀσχημον). 34, 14 quod -um et nefarium (*cf. gr.* ὄνειδος) est apud nos. I Petr. 4, 3 idolorum cultibus (ἀθεμίτοις). RVFIN. hist. 5, 1, 20 confessionis -ae (τῶν μὴ δεόντων). AVG. epist. 91, 8 rem -issimam atque indignissimam. in euang. Ioh. 97, 3 -a atque punienda secreta. *al.* CHROMAT. in Matth. 17, 3 iure. COD. Theod. 3, 12, 3 sceleribus. *al.* (*v. Ind.*). CONC.S I 3 vers. Tur. p. 160, 33 (ἀτόπου). p. 180, 7 (ἐκτόπων). COD. Iust. 4, 59 tit. prohibitis -isque pactionibus. *al.* (*v. V. c. I.*).
b *de rebus corporeis*: VAL. FL. 1, 197 (*de Iasone*) -as temptare vias (*sc. maris. cf.* 1, 627 -as temerare rudentibus undas). SIL. 14, 244 egit in -as currum ... terras *Pluto* (*cf. p. 376, 12*). STAT. Theb. 10, 470 qui tremor -a caeli de lampade tactis, hic *eqs.* FRONTIN. aq. 65 fistulas. 88 -am aquam ducebant. PAVL. dig. 39, 4, 11, 3 mercium (*cf.* TERT. adv. Marc. 5, 1 p. 569, 3 furtivas m. vel -as. *al.*). PS. TERT. adv. Iud. 2 p. 703, 31 Oe. fructu. CYPR. Fort. 11 p. 341, 23 cibis. HIL. in Matth. 12, 3 panibus. AMM. 29, 1, 41 codices et acervi voluminum ... concremati sunt, ex domibus eruti variis, ut -i *eqs. al.* **c** *de animantibus*: CARM. de Sod. 111 aurigam -um (*sc. Phaethontem*). AVG. civ. 10, 27 p. 444, 16 D. ad secretos et -os magistros tuos. COD. Theod. 8, 15, 2 -is ac detestandis emptoribus (*cf. infra l. 28*). *adde*: VLP. dig. 1, 18, 6, 3 -a ministeria (*i. ministri*) ... ad concutiendos homines procedentia.

2 *subst.* (*neutr. sg. et pl., etiam praed.*): SEN. Herc. f. 595 da, Phoebe, veniam, si quid -um tui videre vultus. Herc. O. 357 -a amantur, excidit quidquid licet. STAT. Theb. 1, 223 ire per -um pelago ... dedisti (*cf. p. 375, 82*). TAC. hist. 3, 33 aliud cuique fas nec quicquam -um. 5, 8 inter se (*sc. Iudaeos*) nihil -um. ann. 15, 37 per licita atque -a foedatus *Nero* (TERT. anim. 43 p. 372, 22 *al. cf.* ieiun. 3 p. 278, 2 PELAG. in I Cor. 6, 12 S. *al.*). *al.* PLIN. epist. 5, 13, 9. 10, 45. VLP. dig. 1, 1, 1, 1 aequum ab iniquo separantes, licitum ab -o discernentes. GELL. 1, 15, 17 qui impia aut -a dicerent. TERT. castit. 9 p. 750, 10 Oe. diversitatem -i. ieiun. 13 p. 291, 15 ob -um innovationis. praescr. 32, 4 quid ... *haereticis* post blasphemiam -um est? *al.* CYPR. epist. 69, 10 p. 758, 22 aliena et -a et nullo sibi iure concessa usurpare. 73, 1 p. 778, 16 (*opp.* ratum ... legitimum). LAMPR. Alex. 24, 4. VVLG. II Macc. 6, 5 altare ... plenum erat -is (ἀθεμίτοις), quae legibus prohibebantur. 6, 20. PS. ORIG. in Iob 2 p. 462D quid hoc indecorosius atque -ius? (3 p. 487C). AVG. adult. coniug. 1, 18, 22 vetita et -a. COD. Theod. 16, 5, 38 interdictis sese -isque miscere. *al.* CONC.S I 3 vers. Tur. p. 67, 5 in duobus -is (ἀτόποις, incongruis *Rustic.*) ... incidere. *et al.* *nota masc.*: COD. Theod. 16, 5, 9 pr. nihil vivus inpendat -is, nihil moriens relinquat indignis *Manichaeus* (*cf. supra l. 5*).

3 -um est *sim. seq. enunt.*: **a** *inf.*: PAVL. FEST. p. 93 M. *funebres tibias* flamini audire putabatur -um. TAC. ann. 6, 8 abditos principis sensus ... exquirere -um, anceps. TERT. virg. vel. 11 p. 899, 8 Oe. penes Israel -um est *eqs.* HIL. in Matth. 15, 2 -um esse panem filiorum canibus offerre (*cf. Vulg. Matth. 15, 26* non est bonum *eqs.*). VVLG. gen. 43, 32 -um est ... Aegyptiis comedere cum Hebraeis (οὐ ... ἐδύναντο). RVFIN. hist. 3, 6, 14 qui ne sepulchra quidem deripere ... -um ducebant. COD. Theod. 16, 2, 35. Iust. 2, 12, 15 (*a. 293*) cum procurationem ... suscipere non sit res -a. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 92. ALC. AVIT. carm. 2, 383 -um quod scire fuit vetitumque tueri. **b** *acc. c. inf.*: VVLG. Esth. 1, 19 legem ..., quam praeteriri -um est. COD. Theod. 6, 35, 10. 12, 1, 112. CONC.S I 3 Rustic. p. 51, 26 (ἀθέμιτον). vers. Tur. p. 111, 12 (ἄτοπον). **c** ut: VVLG. I par. 15, 2 -um est, ut a quocumque portetur arca dei (οὐκ ἔστιν ἆραι). SALV. gub. 3, 29 (*syn.* non licet).

adv. ˣ**illicitē** (GLOSS.L II Philox. IN 280 παρανόμως, ἀπρεπῶς): AFRIC. dig. 34, 6, 1 -e vel probrose datum est *legatum.* VLP. dig. 32, 11, 14 si quis -e aedificasset id est hoc, quod dirui constitutiones iubent. 43, 8, 2, 15 (*opp.* iure concesso). *al.* (*v. V. i. R.*). TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 534, 6 *uxorem* -e ... dimissam (*syn.* non rite). CYPR. sent. episc. 74 baptizatos ab haereticis -e (*opp.* licite). epist. 69, 8 p. 757, 6 sacrificia inreligiose et -e contra ius dispositionis oblata. ANTH. 149, 11 mores -e libidinantes. AVG. epist. 130, 12, 22 p. 65, 4 etiamsi non -e (-er *pars codd.*) orat, carnaliter orat. un. eccl. 20, 54 p. 302, 1 illicita -e vindicare et ab illicitis -e deterrere. quaest. hept. 5, 34 *virginem* inordinate atque -e violavit. COD. Theod. 1, 16, 14 perperam -eque. *al.* (*v. Ind.*). Iust. 7, 16, 11 (*a. 293*) -e atque improbe. *al.* (*v. V. c. I.*). RVSTIC. Conc.S I 4 p. 50, 7 congregantur ... inique, celebrant ... collectas -e (ἀθέσμως). p. 76, 36 -e atque inregulariter. *et al.*
illicitō (GLOSS. III 452, 5. 482, 63 παρανόμως): ALC. AVIT. epist. 7 p. 38, 24 ignem -o (*PL,* -e *S*) praesumentes. [*vix recte huc refert Birt* CLAVD. 22, 85, *ubi potius* bello ... -o *iung.*]

syn.: improbatus, inconcessus (PS. AVG. quaest. test. I 127, 10), incongruus, iniquus, iniustus, interdictus, legi contrarius (ZACCH. 1, 28), nefas, prohibitus, vetitus. inordinate, irregulariter, non rite, perperam. *opp.*: aequus, bonus, concessus, fas, iustus, legitimus, licitus, permissus, ratus. *deriv.*: ? illicitas.

illicium, -ī *n.* [*utroque sensu ab* illicere *derivandum videtur. J.B.H.*] [*dub. interpr.*: VARRO ling. 6, 94 (*v. p. 367, 51*). 6, 95 hoc ipsum -um scriptum inveni in M. Iunii commentariis, quod *eqs.* *ex coni.*: VARRO ling. 6, 93 illici⟨um⟩ tum *Fay, AJPh. 35, 1914, 252.*]
1 *technice de contione* (VARRO ling. 6, 94 non est dubium, quin hoc -um sit, cum circum muros itur, ut populus inliciatur ad magistratus conspectum *eqs.* PAVL. FEST. p. 113 M. -um vocare antiqui dicebant ad contionem vocare. p. 114 -[v]um dicitur, cum populus ad contionem elicitur): VARRO ling. 6, 86 omnes Quirites ... voca -um huc ad me (6, 88. 95. *cf.* 6, 88 Quirites, -um visite huc ad indices [*cf. postea* voca ad conventionem huc ad me. *v. et p. 374, 3*]). **2** *i. q. illecebra, incitamentum*: VARRO rust. 3, 7, 6 quod faciunt ... propter -um *columbarum.* 3, 16, 22 -um hoc *apiastrum* illis *apibus.* 3, 16, 31 alvum eisdem -is (*sc. erithace, apiastro*) litam.

illicō *v.* ilico.

ˣ**illīdo,** -īsī, -īsum, -ere *ab* in *et* laedere. PRISC. gramm. III 51, 1 'con' et 'in' ... convertunt eam (*sc.* 'n') in sequentes consonantes,

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quando l vel r sequitur: ... colligo, illido ..., quamvis raro l et r sequentibus soleant hoc scribentes servare *eqs.* (*cf. Brambach, Neugestaltg. d. lat. Orthogr. 1868, 301 sq.*). III 276, 21 (*inter verba transitiva*). *inde a* VARRONE *et* CIC., *deest e. g.* CATVLLO CAES. SALL. NEP. TIB. PROP. [*confund. c.* elidere (*v. vol. V 2, 370, 60 sqq. cf. 373, 50 sqq.*), illudere (VAL. FL. 4, 497 *V*). *emend. dub.*: VERG. catal. 2, 4 (*v. Bücheler, Kl. Schr. II 502; Birt, Jugendverse Verg. 58*). SEN. Phoen. 19 corpus -sum (*Leo*, invisum *codd.*). *falso trad.*: COLVM. 12, 49, 3. *var. l.*: LVCAN. 6, 24 et -sum (*cf. Ed. Fraenkel, Gnomon 2, 1926, 516*). *dub. interpr.*: HIST. Apoll. rec. A 36. *cf. Dias, PhW. 33, 1913, 798.*]

I *proprie*: **A** *de laesione i. q. vulnerare, perfringere (plerumque iactando, pulsando, prosternendo)*: **1** *-untur animantes (partes corp.: l. 15. 18)*: VARRO rust. 3, 7, 10 relinquunt in nido -sis cruribus *pullos columbarum*. CIC. har. resp. 55 (*trop.*) serpens ... conpressa atque -sa morietur. SVET. Cal. 59 filia parieti -sa. VLP. dig. 9, 2, 7, 7 si quis puerum saxo -isset (CLAVD. DON. Aen. 3, 625 p. 343, 23). PRVD. cath. 12, 118 -sa cervix cautibus. **2** *-untur res*: CIC. carm. frg. 31 qui ... non aggravescens volnus -at manu (*Aeschyl. Prom. vinct. 380* θυμὸν ἰσχναίνῃ βίᾳ). LYDIA 14 herbam. SVET. Nero 47, 1 scyphos ... solo -sit *Nero* (*cf.* BACHIAR. repar. laps. 6 *vasa* confracta et in lapidibus -sa redintegrare *et p. 378, 7*). APVL. met. 3, 22 asceam cruribus meis -ere. VEN. FORT. vita Germ. 61, 164 serra gravis -itur.

B *de motu i. q. iactare, allidere, ferire, contrudere sim. (semper fere [v. tamen l. 57. 63. p. 378, 30] transitive)*: **1** *-untur animantes vel partes corporis*: LVCR. 4, 1080 dentes -unt (*i. imprimunt*) ... labellis (HOR. sat. 2, 1, 77 [*trop.*]. *al. cf.* STAT. Theb. 4, 737 -unt ora lupatis *equi*. LACT. opif. 10, 13). OV. epist. 18, 201 *delphina* -sit fluctus harenis. VELL. 2, 7, 2 -so capite in postem ... ianuae (SEN. Phaedr. 1093 [*opp.* resultat]. *al.*). VAL. MAX. 1, 1 ext. 1 cum classe ... litoribus -sus est *Pyrrhus* (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 1, 45 p. 22, 3 [*syn.* iactatus]). 9, 12 ext. 2 aquila ... perinde atque lapidi ... -sit *testudinem capiti Aeschyli* (*cf.* PHAEDR. 2, 6, 12 ut scopulum super altis ab astris duram -at *aquila* corticem *testudinis*). SEN. Oed. 462 -sum (*i. fere coniunctum*) ... utero pectus coit (*cf.* CLAVD. 18, 279 p. ... -ere [*i. verberare*] pinu. *al.*). dial. 9, 12, 6 liminibus -sus *homo otiosus* (*cf.* 10, 12, 1 foribus. APVL. apol. 52 pavimentis ... tribunalibus). 12, 9, 6 (*in imag.*) alter in alterum -imur. nat. 2, 27, 4 -sae inter se manus (epist. 56, 1 umeris. RVFIN. hist. 7, 30, 9 palmam femori [παίων]). VAL. FL. 4, 410 *Nilus Tisiphonen* imis -it harenis. 7, 53 *Argonautas* rex suus -sit (*i. eiecit*) pelago. 8, 447 Bacchus ... -it Thyiada truncis. STAT. Theb. 5, 592 terrae ... -sa *Hypsipyle*. 11, 517 cursus. COMM. instr. 2, 1, 39 se -et (*fere i. q. confliget*) exercitu dei tyrannus. AMM. 19, 6, 4 bestiae ... repagulis ... -untur. *al.* *adde*: OV. am. 3, 1, 53 foribus ... -sa (*S*, incisa *P*; *fere i. q. affixa*) pependi (*sc. elegeia*). PLIN. paneg. 52, 4 -ere solo ... vultus *statuarum*. *nota acc. q. d. effectivus*: SEN. Thy. 1045 pectora -so sonent contusa planctu (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 5, 455 p. 475, 17 -si in Daren ictus). DRAC. laud. dei 3, 207 morsibus -sis.

2 *-untur res*: **a** *res naturales*: *liquida*: VERG. georg. 3, 261 scopulis -sa ... aequora. VAL. MAX. 3, 2 ext. 6 quod ... ex ea *veneni potione* superfuerat ..., -sum humo *eqs.* CVRT. 4, 2, 8 -si maris (4, 3, 6 in molem. AMBR. hex. 3, 2, 10 ad litus. *cf.* AMM. 26, 10, 17 marini fremitus ... insulis ... violenter -si). 5, 1, 30 *amnis* retentus acrius -itur (*cf.* SIL. 17, 642. ITALA gat. ed. Heer *et* VVLG. Luc. 6, 48 -sum est flumen domui [προσέρηξεν; ITALA codd. l ff^2 -sit, d q b allisit, a impulit, e inpegit]. 6, 49 in ... domum). LVCAN. 6, 691 -sae cautibus undae (SIL. 14, 143 per scopulos). SIL. 5, 385 nimbum -it terris ... Iuppiter. QVINT. inst. 10, 3, 30 in litore, in (*om. b*) quo se ... fluctus -ret. AMM. 22, 8, 2 *Aegaeum* Lesbo -itur violentius. *al.* *in imag.*: HIER. epist. 39, 2, 3 numquid et in meam mentem non hic saepius fluctus -itur? GREG. M. moral. 28, 38 (*syn.* tundi). *al.* *intransitive sec. gr.* (*cf. l. 57. p. 378, 30*): ITALA Matth. 7, 27 (Lucif. Athan. 2, 5 p. 156, 15) -erunt *flumina* domui (προσέκοψαν, *Vulg.* irruerunt). *lapidea et terrena*: VERG. Aen. 9, 713 saxea pila ... vadis -sa. SEN. nat. 6, 10, 2 -sum ex alto pondus (*sc. stagnis*). COLVM. 2, 2, 18 *glaeba* -sa humo. VAL. FL. 4, 658 Cyaneae iuga praecipites -sa (*i. collisa*) remittunt. SIL. 4, 299 -sum ... montem (*syn.* impingitur). PLIN. epist. 8, 20, 5 litori vel sibi -sae *insulae*. AMM. 31, 15, 12 *lapis* humo frustra -sus est. *al.* *adde*: SEN. nat. 2, 55, 1 nec sonant mollia, nisi -sa duris sunt (*syn.* inpactus est. *cf.* PLIN. nat. 37, 154 Chalcophonos ... -sa tinnitum reddit). *varia*: VERG. Aen. 7, 590 lateri *saxorum* ... -sa refunditur alga. SEN. nat. 2, 27, 4 -sarum inter se nubium. *al.* CELS. 2, 7, 27 faucibus in febre -itur spiritus. VAL. FL. 7, 585 clipeo ... -itur ignis. PS. QVINT. decl. 5, 16 scopulis -sa tempestas. APVL. apol. 15 profectae a nobis imagines ..., cum leve aliquid et solidum offenderunt, -sae reflectantur. *al.*

b *naves*: VERG. Aen. 1, 112 tris *naves* Eurus ... -it ... vadis (CVRT. 9, 4, 14 in ... vadum). 5, 206 -sa ... prora pependit (LIV. 22, 20, 2 litori). CVRT. 8, 13, 27 *navem* petrae fluctus -erat. SIL. 10, 322. AMM. 22, 16, 9 cum ... naves harenarum -sae ... mollitiae frangerentur. RVFIN. epist. Clement. 14 saxis -sa naufragia. *in imag.* (*cf. l. 61*): CYPR. laps. 16 p. 249, 8 navem scopulis ... -unt *lapsi* (epist. 30, 2 p. 550, 1 in scopulos). VVLG. Sirach 33, 2. POMER. 1, 16 p. 432[A] *ecclesia* scandalorum cautibus vadosis -itur. *al.*

c *tela, instrumenta sim.*: VERG. Aen. 5, 480 caestus ... effracto ... -sit in ossa cerebro (*cf.* CLAVD. DON. *ad l.*). OV. met. 5, 121 repagula ... ossibus -sit mediae cervicis. VELL. 2, 120, 5 *catenas* -sit capiti suo. VAL. MAX. 8, 11 ext. 7 *spongeam* tabulae -sit *pictor*. PLIN. nat. 37, 29 calices ... fregit -sos *Nero*. VAL. FL. 4, 497 -sis stramina mensis ... rigant *Harpyiae*. SIL. 2, 246 -sa ... pondera clavae. 10, 149 ad ossa -so saxo. STAT. Theb. 6, 217 -sa ... telis tela (*cf.* TAC. hist. 3, 23 tela ... arbustis ... -sa). PANEG. 10 (4), 26, 2 -si comminus gladii. HIL. in Matth. 33, 3 capiti eius (*sc. Iesu*) -itur calamus. AMM. 15, 8, 15 scuta genibus -entes (*cf.* 16, 12, 13 hastis -endo scuta. 29, 5, 39. *hostiliter*: 31, 5, 9 parmas oppositis corporibus -endo. *al.*). VVLG. iud. 9, 53 mulier fragmen molae ... -sit capiti Abimelech (ἔρριψε, *Itala Lugd.* misit). PS. AVG. serm. 154, 4 -sae per latus lanceae. *al.* *in imag.*: TERT. scorp. 1 p. 146, 3 scorpio per solea anathema -ito.

d *technice apud* GRAMM. *i. q. incidere in*: DIOM. gramm. I 466, 30 (*de hiatu*) ne praecedentis verbi extrema vocalis vocalem primam -at verbi sequentis. 467, 13 consonans -sa vocali.

II *translate (in imag.: supra l. 15. p. 377, 15. 39. 61. 83)*: **A** *-untur animantes*: *i. q. dissociare, inimicum reddere*: CYPR. epist. 41, 1 cum episcopo portionem plebis -ere (dividere *var. l.*), id est a pastore oves separare *eqs.* *i. q. laedere, nocere*: COMM. instr. 2, 24, 15 te ipsum -is, non alium. *pass. i. q. iactari, superbire*: ALC. AVIT. carm. 4, 496 Iudaea fremit rabidoque -itur ore *eqs.* **B** *-untur res incorporeae*: *i. q. inferre, incutere*: AMM. 16, 12, 32 -sa nostris partibus probra. HIER. in Ier. 4, 1, 3 qui mihi ut ... genuinum sui doloris -rent. AVG. doctr. christ. 4, 7, 17 invectio ... quo fremitu -sa est? GREG. M. in euang. 2, 3 mala ... cogitationi nostrae suis imaginibus -sa. moral. 31, 50. *adde intrans. i. q. offendere*: PAVL. NOL. epist. 44, 3 si *fides* ... ad Christum -ere praecaverit.

structurae: *dat.*: *passim inde a* LVCR., VERG., *in prosa inde a* LIV., VELL. in *c. acc.*: *l. 1. 4. p. 377, 30. 39. 49. 54. 58. 62. 80. adde e. g.* VAL. MAX. 9, 12, 6 PORPH. Hor. carm. 1, 11, 5. *abl. pro acc.*: *p. 377, 22. 60 (?). adde* CHIRON 328. ad: *l. 8. 31. p. 377, 54.* inter: CLAVD. DON. Aen. 5, 480 p. 478, 9. super *c. acc.*: *p. 377, 34.* per: *l. 15. p. 377, 59.* ab: *p. 377, 34.* ex: *p. 377, 67.* cum: *l. 22.* *reflexive*: *p. 377, 44. 60* (*adde* PORPH. Hor. carm. 1, 12, 29 VEG. mulom. 2, 95 CHIRON 328 *al.*).

syn.: comprimere, confringere, frangere (PORPH. Hor. carm. 2, 14, 14), iactare, impingere (*adde* SEN. nat. 6, 20, 2), offendere (*adde* HOR. sat. 2, 1, 78), pulsare, tundere. *opp.*: redintegrare, remittere, resilire (PRVD. psych. 123), resultare. *deriv.*: illisio, illisus.

illigāmentum, -ī *n. ab* illigare. GLOSS.[L] II Abav. IN 175 -a: fibulae (= GLOSS. IV 238, 53 fibula⟨e⟩, ligamenta). *i. q. ligamentum, vitta*: SALV. gub. 7, 83 cum ... muliebrem habitum viri sumerent ... et femineis tegminum -is capita velarent.

illigātio, -ōnis *f. ab* illigare. GLOSS. V 644, 60 numell⟨a⟩e: -is (*cf. Non. p. 144*). *i. q. conexio*: ARNOB. nat. 5, 2 p. 175, 8 manus, quae constringi laqueis et nodorum possent -bus coerceri. MART. CAP. 2, 200 siderum globos et circulorum alterna -e (all- *Lb*) texturas. CASSIOD. in psalm. 146, 3 ossa fracta ... linteorum -e constringunt. var. 1, 45, 10 ferreum Cupidinem in Dianae templo sine aliqua -e pendere.

×**illigo**, -āvī, -ātum, -āre *ab* in *et* ligare. *in tmesi*: *p. 379, 30. 70.* inl-: CARM. epigr. 1037, 3. GREG. TVR. Franc. 4, 46 inlegat. NON. p. 329 intendere, innectere, -are. *inde a* CIC. CAES., *raro apud poetas* (VERG. HOR. STAT. MART.). [*falso trad.*: PLIN. nat. 28, 203.]

I *proprie de actione corporea*: **A** *strictiore sensu*: **1** *i. q. implicare, circumligare, vincire*: **a** *animantes (partes corp.: l. 65)*: CIC. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20), 11 ipse -tus (*sc. Hercules; cf. Soph. Trach. 1057* χειρωθεὶς) peste interemor textili. HOR. epod. 5, 15 Canidia brevibus -ta viperis crines. PLIN. nat. 8, 34 -ta manu *elephantorum*. MART. 1, 49, 23 -tas mollibus dammas plagis. CAPITOL. Alb. 5, 9 purpurea matris -tus est fascea *Albinus*. AMM. 31, 2, 9 hostis contortis laciniis -ant (*syn.* laqueatis). MART. CAP. 1, 7 *Psychen* auri compedibus -tam. IORD. Rom. 54 Iuda ... ferreis vinculis -tus. **b** *res*: CAES. Gall. 5, 45, 4 *litteras* ille in (*om. β*) iaculo -tas effert. LIV. 3, 36, 4 lictores ... cum fascibus secures -tas praeferebant. PAVL. FEST. p. 100 M. omnia, sicut ille *Liber* mentes hominum, -at *hedera* (*cf.* COLVM. 4, 14, 1 *al.*). COLVM. 11, 3, 32 raris linteolis complura grana -antur (11, 3, 33 SCRIB. LARG. 53 *al. cf.* SCRIB. LARG. 172 panno [PLAC. med. 17, 21 in panno]. PLIN. nat. 24, 170 herba ... -ta lino [in l. *codd.*]. 28, 95 dentes ... -tos ... pelle [32, 116 in pelle. *al.* PLAC. med. 15, 4 in pellem]). 12, 47, 1 nonnulli foliis ficulneis -ant *cydonea*. PLIN. nat. 23, 125 nodum *arboris* ... cum aluta -tum. DIOSC. 1, 6[in.] multos capillos -atur *nardus* (*cf. gr. 1, 7, 1* πολύκομος). *al.*

2 *i. q. alligare, conectere*: **a** *animantes (partes corp. l. 82. 84. p. 379, 3)*: CIC. Pis. 43 *Regulum* -tum in machina (*cf.* LIV. 39, 13, 13 machinae). LIV. 1, 28, 10 in currus *quadrigarum*. 5, 27, 9 manibus post tergum -tis. PLIN. nat. 30, 135 harundini -ant *lacertam* (*cf.* 30, 138 *lacertam* in calice novo -tam). STAT. Theb. 1, 304 summa

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pedum propere plantaribus -at alis *Hermes* (*cf.* APVL. met. 7, 28). CAPITOL. Opil. 12, 8 vivos mortuis -bat. PRVD. perist. 1, 46 -ta duris colla bacis. VEG. mulom. 1, 38, 10 crura quasi -ta habebit *mulus.* IORD. Get. 129 mulierem ... equis ferocibus -tam (*cf.* PASS. Theclae epit. IV 5 p. 154, 13 inter duos tauros). **b** *res*: HOR. epod. 1, 25 iuvencis -ta pluribus aratra (*cf.* 3, 11 COLVM. 2, 2, 22). LIV. 24, 34, 10 ferrea manus firmae catenae -ta. 25, 36, 7 clitellas -tas oneribus. 30, 10, 5 COLVM. 4, 29, 9 *nodum.* 12, 19, 4 fasciculos faeniculi fustibus -tos. 12, 44, 7 quibus *ansis* -ta viti dependeant *vasa. al.* SCRIB. LARG. 163 *fruges* -tas habere. PLIN. nat. 26, 135 *sideritis* vulneri -ta (*item de medicamentis*: 28, 94. 154. 34, 174). SOL. 7, 4 *galactites* feminis nutrientibus -tus. HIL. in Matth. 18, 2 -ta collo mola (*syn.* suspensa). AMM. 19, 8, 7 calonum quidam ... habenam ... sinistra manu artius -vit. SVLP. SEV. chron. 1, 27, 3 lampades earum *vulpium* -vit caudis. *al.*

B *latiore sensu*: **1** *i. q. aptare, affigere*: CIC. Verr. II 4, 54 illa ex patellis et turibulis quae evellerat, ita scite in aureis poculis -bat (*syn.* includebat. *cf.* PAVL. dig. 34, 2, 32, 1 cymbia argentea crustis aureis -ta). Tim. 47 in eo *corpore* ... animi divini ambitus -bant (ἐνέδουν. *cf.* ARNOB. nat. 2, 48 animae corporibus -tae. LACT. inst. 7, 2, 8 mens hominis cum fragili corpore -ta. *al.*). Tusc. 1, 63 Archimedes lunae, solis, quinque errantium motus in sphaeram -vit. CAES. Gall. 4, 17, 7 ut ... artius *tigna* -ta tenerentur. CELS. 7, 21, 1C omentum ... venis ... -tum est. 8, 1, 8 alter processus *maxillae* ... temporum musculis -atur (*cf.* ARNOB. nat. 3, 13 p. 120, 17 caput ... dorso -tum ac pectori). COLVM. 11, 3, 43 radiculas sic -tas atque conexas (*syn.* implicantur). PETRON. 109, 7 *volucres* viscatis -tae viminibus. PS. QVINT. decl. 13, 18 (*de apibus*) -are cruribus flores. *ibid.* mutuo vinciuntur atque -antur *cerae.* IAVOL. dig. 33, 7, 26 pr. si ita -ta sint aedibus *dolia,* ut *eqs.* **2** *i. q. retinere, impedire*: VERG. Aen. 10, 794 ille pedem referens et inutilis inque ligatus (*sc. hastae*) cedebat. VAL. MAX. 6, 8, 4 quis deorum ... dexteram *Cassii* ... tanto torpore -vit, ut *eqs.* TAC. ann. 3, 21 -tus praeda. 13, 40 ne ... impeditis locis seque et equestres copias -ret.

II ***translate*** *et in imagine i. q. implicare, constringere, irretire sim.*: **A** *animantes*: **1** *generatim*: CIC. ac. 2, 6 qui sermonibus eius modi (*sc. philosophicis*) nolint personas tam graves -ari. HOR. carm. 1, 27, 23 vix -tum te triformi Pegasus expediet Chimaera. LIV. 31, 25, 8 ad -andam Romano bello gentem (32, 21, 11 TAC. hist. 3, 46 ann. 15, 1. *cf.* LIV. 36, 40, 14 tribuni bello alieno se -antis [*i. admiscentis*]). 36, 11, 2 patrem ... invitum se gravioris fortunae condicioni -antem. VAL. MAX. 9, 13 ext. 4 duarum ... matrimoniis -tus *Dionysius* (*cf.* LVP. EVPHRON. epist. p. 68A nuptiis). SEN. epist. 16, 6 fatorum series -tos *nos* trahit (*cf. infra l. 66*). TAC. ann. 2, 27 quo pluribus indiciis -ret *Libonem* (*cf.* 15, 51 conscientiā. AMM. 22, 9, 8 criminibus). 6, 32 ut Abdum ... veneno -ret. 12, 25 stupro eius *Agrippinae* -tus *Pallas.* MIN. FEL. 16, 5 divites facultatibus suis -tos. AMBR. Noe 10, 34 laqueis ... labiorum suorum -at *meretrix iuvenem.* HEGES. 3, 17 p. 217, 29 U. non ... ullo mortis vinculo adstringitur *anima* atque -atur. AVG. in psalm. 125, 10 -ti frigore peccatorum gelavimus (*syn.* constringebant, *opp.* solventur). CASSIOD. in psalm. 140, 5 orat ... propheta, ne cum talibus -etur, qui *eqs. al.* **2** *speciatim i. q. obligare*: CIC. dom. 40 per suum tribunatum Caesaris actis -tus teneretur *Clodius* (*cf.* Phil. 13, 8 pignoribus M. Lepidum res publica -tum [obligatum *D*] tenet). LIV. 32, 22, 11 Argivi ... amicitia plerique -ti Philippo erant. 33, 12, 13 non iis condicionibus -bitur rex, ut *eqs.* 41, 24, 15 foederis, quo nos temere -emus (42, 23, 3. 45, 25, 9 cum Romanis). VLP. dig. 11, 1, 6, 1 ne ... dicendo *se* heredem -etur. 16, 3, 1, 35 periculo se depositi -asse. COD. Theod. 12, 1, 161 (= Iust. 10, 32, 51, 1). COD. Iust. 2, 55, 4, 2 (*seq.* ut). 4, 29, 22, 1 (*syn.* sese obnoxiam facere). 11, 48, 23, 1 (*syn.* detenti sunt).

B *res*: CIC. de orat. 2, 61 verborum prorsus nullum intellego, ita sunt angustis et concisis disputationibus -ti *libri.* 3, 175 orator -at sententiam verbis (SEN. epist. 45, 5 [*opp.* dissolvimus]. *cf.* CIC. orat. 215 in solutam orationem. AVG. anim. 4, 7, 10 litteris). orat. 96 genus *orationis,* in quo ... omnes sententiarum -antur lepores. SEN. benef. 5, 12, 2 (*syn.* inplicuit). epist. 77, 12 series invicta ... -vit et trahit cuncta (*cf. supra l. 43 et* MART. CAP. 1, 32 vs. futura cuius *Iovis* -at [all- *var. l.*] decretio). PANEG. 11 (3), 24, 3 adfectus ... imis mentis sedibus -tus. HIL. trin. 9, 41 quae *quaestiones,* cum se nodis suis -ent. PROSP. carm. de ingr. 598 caecis conatibus inque ligatis. GREG. TVR. Franc. 4, 46 cum Urso amicitias -at. *al.*

structurae: *dat. (cum saepe utrum dat. an abl. subsit, ambigatur, formae nisi certae non afferuntur)*: *l.* 7. 9 *sq.* 41. *p.* 378, 82 *sq.* *abl. (interdum fort. abl. instr.)*: *l.* 13. 31 *sq.* 56. *p.* 378, 66. 75. *acc.* (*sine* in): *p.* 378, 78. in *c. abl.*: *l.* 16. 18. 65. *p.* 378, 69. 74. 76. 81. 84. in *c. acc.*: *l.* 21. 64. *p.* 378, 76. 82. cum: *l.* 20. 51. 57. 71. *p.* 378, 78. inter: *supra l.* 5. *acc. graec.*: *p.* 378, 64. *refl.*: *l.* 39 *sq.* 56. 58. 69.

syn.: adstringere, conectere, constringere, detinere, implicare, includere, laqueare, obnoxium se facere, suspendere, vincire. *opp.*: expedire, (dis-, re-) solvere. *deriv.*: illigamentum, illigatio.

O. Prinz.

illim *adv.* [*ab* ille, *cf.* illin-c. *J. B. H.*] DOSITH. gramm. VII 410, 8 ἐκεῖθεν (GLOSS.) *ante vocal. 10ies, ante cons. 10ies. in omn. codd. trad. 6 locis, 14 codd. pars habet* illi(c), illo, illum (POMPON. Atell. 90 CIC. Verr. II 5, 142 har. resp. 42. Rab. Post. 35 illinc ... illum *m* [*unde* -m ... -m *Wesenberg*]. Att. 11, 21, 2 LVCR. 3, 881. *cf. l. 9*), illinc (TER. Hec. 297 ς [illi *A*] *contra metrum.* Ad. 674 -m *Gloss.* V 536, 17, illinc *codd., edd.* CIC. Verr. II 5, 142. dom. 8 nc *in ras. P, unde* -m *Mueller.* Phil. 2, 77 off. 1, 151 Att. 7, 13b, 7. 9, 14, 2. 11, 17a, 3). *legitur apud* PLAVT., TER., POMPON., CIC., LVCR. [*ex coni.*: PLAVT. Mil. 1207 (*sed v. Drexler, Plautin. Akzentstud. II 268*). CIC. Quinct. 79 (illum *vel* illic *codd.*). Cluent. 192 (illam *codd.*). Tim. 49 (-mque *Mueller*, illinc(que) *codd.*). Att. 10, 1, 2 *v. l.* 22 SALL. Iug. 114, 2 *v. p. 368, 7.*] *i. q. inde*: PLAVT. Merc. 511 -m unde huc advecta sum, malis bene *est* (*nota attractionem*). Poen. 455 abii. 987 -m sexennis *perii* Carthagine (*cf. l. 68*). POMPON. Atell. 90 sarculum hinc illo profectus -m redi⟨i⟩sti rutrum. CIC. Verr. II 5, 142 pro mortuo sublatus. har. resp. 42 fugit. Phil. 4, 12 si ... -m (*ex fovea*) emerserit. off. 1, 151 -m (*sc. ex Catone Maiore*) assumes, quae ad hunc locum pertinebunt. Att. 7, 13b, 7 quid -m adferatur. 9, 14, 2 profectum *esse* (11, 17a, 3). 11, 21, 2 epist. frg. VIII 7. *de hominibus*: PLAVT. Men. 799 hinc stas, -m causam dicis (*cf. p. 381, 33*). TER. Hec. 297 vix me -m abstraxi atque impeditum in ea expedivi animum meum. CIC. Phil. 2, 77 omnem se amorem abiecisse -m atque in hanc transfudisse. Att. 10, 1, 2 et hinc abero (*cf. p. 381, 23*) et -m (*i. nec Pompeio nec Caesari accedam*). *cf.* LVCR. 3, 881 homo non se dividit -m (*sc. a corpore suo*).

?**illīmātī** (inl-) λησμονηθέντες GLOSS.L II Philox. IN 282 p. 198 (ἀκονηθέντες *Vulc.*; *vertitur 'obliti' pro 'oblīti' Heraeus*). *ad* illimo?

illīmis, -e *ab* in *et* limus. *i. q. sine limo*: OV. met. 3, 407 fons erat -s, nitidis argenteus undis (CARM. de pascha 28. *cf.* AVSON. 298, 30 ANTH. 523). SIDON. epist. 1, 5, 6 puteus. [*e coni.*: CARM. de aegr. Perd. 64 -es *Rossberg,* infimas *cod.*]

illīmitātus, -a, -um *ab* in *et* limitatus. *i. q. limitibus carens*: ITIN. Alex. 21in. Hammonis sacrum ... itinere incerto et -is locis ... contendit. SERV. georg. 3, 354 'informis terra' nivis superfusione carens varietate formarum nullisque agnoscenda limitibus, -a (i. e. interminata *add. M*).

illīmo, -ātum, -āre *ab* in *et* limus. *i. q. limo oblinere*: COLVM. 9, 7, 4 *alvaria* luto Punico frondibus -tis adumbrari. *cf.* illimatus *l. 24.*

illinc *adv.* [*ex* *illim-ce, *cf.* illim *et* 1. illic. *J. B. H.*] DOSITH. gramm. VII 410, 8 ἐκεῖθεν. GLOSS. ἐκεῖθεν. inde. de isto loco. NOT. Tir. 8, 99. *inde a* PLAVTO. *in mss. aut nonnullis aut omnibus pro* -c *traditur*: illic *fere 25ies* (*rarius* -c *pro* illic, *v. p. 371, 61*). illa hinc: PACVV. trag. 341 (*cf. p. 370, 26*). istinc: CIC. Verr. II 1, 50. illuc: HOMER. 530. *de* illim *v. l. 4.* [*it.* linci. *M.-L.*]

A *interrogatur 'unde'*: **1** *sine opp.*: **a** *de loco*: **α** *generatim*: *c. verb. intr.* (ab-, ex-, red-)eundi, veniendi, abs-, de-, dis-, excedendi *sim. inde a* PLAVTO; *notabiliora*: PLAVT. Merc. 651 iam inde porro aufugies, deinde item -c? (*cf.* MART. 2, 14, 10 hinc ... *Isidis* templa frequentat, ... inde petit centum pendentia tecta columnis, -c Pompei *porticum*). 911 exite -c, pallium mi ecferte. TER. Ad. 674 huc -c *venire* (*cf.* 731 -c huc transferetur. SEN. dial. 5, 28, 1 hinc te illo furor rapiet, -c alio. CALP. ecl. 3, 19 -c *capram* huc age). AETNA 334 -c ... semper ... nubes circumstupet (STAT. silv. 2, 2, 76 haec *fenestra* videt Inarimen, -c Prochyta ... paret, ... hac ..., inde. MART. 4, 64, 18 hinc ...; -c. 5, 14, 6. 7, 73, 1 hinc ..., -c ..., inde ..., ... inde). SEN. nat. 1, 2, 8 -c ventus est, unde (PLIN. nat. 18, 328 -e flante. 329). PLIN. nat. 10, 154 *ex ovo.* AVIEN. orb. terr. 341 procul illi⟨n⟩c. AVSON. Mos. 113 corporis ad medium fartim pinguescis, at -c (illum *B*; *cf. supra l. 2. 9*) usque sub extremam squalet cutis arida caudam. *c. verb. trans.*: PLAVT. Poen. 1058 surruptus sum -c (CIC. Verr. II 1, 50 abstulit. 53). CIC. Verr. II 4, 150 exportata. epist. 5, 21, 3 *nuntiare* (Att. 11, 24, 4 *adferre*). VAL. MAX. 4, 8 ext. 2 -c (*ex domo eius*) ... monumenta extruebantur, -c ... spectacula edebantur, -c ... annonae subsidia oriebantur. SEN. epist. 77, 2 -c (*ex summa parte veli*) maxime navis urgetur (IVV. 1, 159 *ex lectica* despiciat nos?). VAL. FL. 6, 96 ubi ..., -c. MART. 1, 117, 13 -c (*ex taberna bibliopolae*) me pete. **β** *iuncturae*: PLAVT. Poen. 682 -c procul (*cf. l. 55*). Truc. 853 usque -c. STAT. Theb. 3, 347 iam -c (*v. p. 113, 52*). APVL. met. 8, 18 -c ... de ... cacumine (8, 26 statimque -c de primo limine). CYPR. epist. 52, 1 -c ab urbe fugisse (52, 2. *cf. l. 13. p. 372, 45*).

b *de hominibus et rebus*: PLAVT. Pseud. 392 exquire -c (*ex amicis*) unum, qui certus siet. Rud. 807 accipe -c (*a Turbalione*) ... clavam, Sparax. ACC. carm. frg. 3, 5 *est* mos traditus -c (*a Graecis*), ut. VARRO ling. 5, 161 ab Atriatibus Tuscis; -c enim exemplum sumptum. PANEG. 11 (3), 10, 2 in omnia pecuniam ab imperatore depromi ...; -c ad universos fluere divitias, quo prius undique confluebant. HIL. in Matth. 12, 22 *spiritus immundus* -c (*a populo Iudaico*) exiens. PLAVT. Rud. 973 *pisces in mari* nec manu adseruntur neque -c partem quisquam postulat. HOR. sat. 2, 3, 112 -c (*de frumenti acervo*) ... contingere granum. OV. fast. 2, 8 ecquis ad haec -c crederet esse viam? (*sc. ad fastos ab amorum libris*). SER. SAMM. 187 tepidos -c (*de illo medicamento*) inmittere rores. 637 -c (*papyris Phariis*) vincire mamillas (*pro abl. instr. etiam* 892 artus -c mulcere. AVG. civ. 1, 28 p. 44, 25 D. -c probatae, hinc castigatae, -c iustificatae, hinc emendatae. *cf. p. 372, 77*). VINCENT. LER. 2, 2, 3 quot sunt homines, tot -c (*ex sacra scriptura*) sententiae erui *possunt.*

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

c *de origine, causa, ratione*: VARRO ling. 5, 21 hoc Graeci quod τέρμονα, pote vel -c (*vox dicta esse*). 5, 80 consul nominatus, qui consuleret ..., nisi -c potius, unde *eqs.* 8, 7. CIC. Rab. Post. 35 -c omnes praestigiae, -c inquam omnes fallaciae *natae sunt.* fin. 4, 13 *Zeno* erat ortus -c (*i. a Peripato*). SEN. nat. 3, 20, 3 -c est illud, de quo Ovidius ait *eqs.* 3, 27, 2. epist. 82, 18 hinc est, quod iubeat proposita perficere, -c, quod retrahat. AVG. epist. 102, 3, 20^in. neque -c excusant impii sua sacrilega sacra ..., quod. MART. CAP. 5, 454 -c ... nomen accepit, quia.

d *de ordine aut tempore* (SYNON. Cic. Char. gramm. p. 446, 5 B. tum. hinc. -c): AETNA 65 Iuppiter ... proturbat fulmine montes *a gigantibus exstructos.* -c ... verterunt terga (*i. deinde*). 469 -c incertae facies (*i. tum*). SEN. epist. 88, 34 an obliviscatur (*animus*) priorum et -c nosse se incipiat, unde corpori abductus in sublime secessit (*i. ex illo, ex quo*). AVG. civ. 2, 25^in. -c vero quis non intellegat, ... quantum *eqs.*

e *de modo*: EPIST. pontif. Thiel Gel. tract. 3, 8 si -c velint accipi 'ante adunationem duas fuisse' *naturas Christi*, in utero scilicet materno.

2 *c. opp.* (hinc ... -c *sim. v. s. v.* hinc): PLAVT. Men. 838 ab laeva ..., ... -c (CIC. Catil. 2, 25 ex hac enim parte pudor pugnat, -c petulantia; hinc ..., -c [*sexies*]. Att. 9, 7, 4 ab hac parte ..., ... -c).

B *interrogatur 'ubi'*: **1** *sine opp.*: CVLEX 408 non -c narcissus abest (*cf. p. 380, 22*). TAC. hist. 2, 47 initium illi⟨n⟩c fuit (CLAVD. DON. Aen. 4, 330 coepit). ITALA gen. 33, 19 (Aug. quaest. hept. 1, 108) in quo statuit -c (*om. Vulg.*) tabernaculum suum (οὗ ... ἐκεῖ). AVIEN. Arat. 270 -c, .. qua ..., ... consurgit stella. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 207, 12 quosdam -c ... episcoporum ... Nestorium anathematizare.
2 *c. opp.* (hinc ... -c *v. s. v.* hinc): LIV. 30, 34, 2 pugna Romana stabilis ..., concursatio ... -c (*i. apud hostes; cf. s. v.* ille *p. 344, 27*) maior quam vis (MART. 9, 92, 7 'quod debes, Gai, redde' inquit Phoebus et -c Cinnamus [*i. hinc Ph., -c C.*]). HOMER. 773 furit istinc hostis et -c. CLAVD. 5, 108 -c Armeniae ... alae ..., inde ... comitantur ... Galli. CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 134, 15 testem -c stare et istinc dicere (*cf. p. 380, 19*).

syn.: hinc *passim.* inde *p. 380, 46. 47. 52. 53 et l. 32.* istinc *l. 31. 33.* tum *l. 11.* ἐκεῖ *l. 25.* *correl.*: qua *l. 26.* ubi *p. 380, 64.* unde *p. 380, 54 et l. 3. 14.* *opp.*: huc *p. 380, 49.* illo *p. 380, 50.* usque sub *p. 380, 57.* *Bulhart.*

?**illinguis,** (-e) *ab* in *et* lingua. GLOSS.^L II Abav. IN 177 -is: mutus. MV 39 mutus: elinguis, -is.

illinimentum (illinī-?), -ī *n. ab* illinere. GLOSS. ἀνακόλλημα. διάχρισμα (*cf. infra l. 43*). **a** *quod illinitur,* διάχρισμα: CASS. FEL. 35 p. 76, 21 diachrisma stomaticon id est -um ori conveniens (37 p. 82, 19 [illimen- *utrubique var. l.*]). ALEX. TRALL. 1, 27 quaecumque ex pipere et euforbio componuntur -a (*p. 475 P.* χρίσματα ἢ ἀλείμματα). 1, 49 (*p. 505, 2 P.* χρίσματα). **b** *potius de actu illinendi*: CAEL. AVR. chron. 2, 7, 108 tum resinae cadialis hoc est dicaminis (*cf. vol. V 1, 998, 39*) -um vel dropacis. 3, 8, 132 medicaminum -a vel appositio.

illinio, -īre *v. s.* illino.

?**illinitio** (illinī-?), -ōnis *f.* RVF. podagr. 29 neque enim sit inlinitiones neque altero modo existente (*in loco corrupto*; n. e. si⟨ni⟩t *dolor* [in]linitiones aeque a. m. e. *vel* ⟨de⟩si⟨ni⟩t [in]linitione[s] n. a. m. e. *dubitanter em. Heraeus*).

illino (-io *v. l. 60*), -lēvī, -litum, -ere *ab* in *et* linere. *scribitur* inl-: CARM. de bell. Aeg. 48. *de formis: imperf.* -iba- (*cf. Neue-Wagener III³ 318*): PLIN. med. 3, 30 p. 104, 12 (-eba- *Rose*). SORAN. p. 61, 11 (-iba- *h*, -eba- *b l* [*Rose*]). *perf.* -uit: ITALA Ioh. 9, 6 (cod. l); -ivit: SCHOL. Prud. apoth. 675; -istis: AVG. in psalm. 99, 15^in. *formae quarti ordinis in* **-ire** (*v. et supra l. 56 sqq. 58 sqq. cf. Neue-Wagener IV³ 173.* *var. l.*: CELS. [*saepe*], PLIN. nat. 20, 9 [*et saepe*], GARG. MART. med. [*v. Rose p. 217*], PLIN. med. [*v. R. p. 124*), SORAN. [*v. R. p. 159*]): VITR. 8, 6, 8 CELS. 5, 20, 1. 6, 6, 1^H 7, 12, 2. 7, 21, 1^A. 7, 28, 2 COLVM. 12, 46, 5 ITALA gen. 6, 14 (Ambr. Noe 6, 15). lev. 14, 42 (Tert. pudic. 20 p. 268, 4). GARG. MART. pom. 1, 1 p. 392 PLIN. med. (*v. Rose p. 124*). PELAGON. 234 CHIRON 711. 976 VEG. mulom. 1, 13, 3. 2, 34, 3 AVG. c. Faust. 12, 30 p. 358, 23 in psalm. 119, 1^med. serm. 46, 5, 10 PS. AVG. un. trin. p. 1210^in. SVLP. SEV. chron. 1, 15, 1 SORAN. (*v. Rose p. 159*). PHILVM. med. 1 p. 24 DAMIG. lapid. auct. 77 PS. APVL. herb. *et* PLAC. med. (*v. H.-S. p. 317*). THEOD. PRISC. (*v. Rose p. 520*). PLIN. VAL. *saepe.* DIOSC. 2, 121 p. 226, 10 CAEL. AVR. *saepe.* CASS. FEL. (*v. Rose p. 243. 244*). SEDVL. carm. pasch. 4, 257 op. pasch. 4, 20 APON. 7 p. 131 ORIBAS. syn. 1, 23 ALEX. TRALL. 1, 4. 6 *al.* ACT. Archel. 40 (36), 4 p. 59, 17. *primi ord. in* -are(?): PLAC. med. rec. α 4, 63 inlinatam *L* (*Howald-Sigerist: cf. Ind. verb. p. 317*); -itum *Ha, recte ut vid.* *de notione*: FRONTO p. 64, 24 N. faciem medicamento litam, caeno corpus oblitum, calicem melle delitum, mucronem veneno (adlitum *suppl. Kübler, ALL 8, 1893, 135; vix recte*), radium (ramum *Hauler; cf. p. 382, 33*) visco inlitum. ISID. diff. app. 149. GLOSS. ἐπιχρίω. GLOSS.^L I Ansil. IN 1023 -et: inducet, superponet. II Philox. IN 279 -entes: ἐγχρ[ε]ίοντες, ἐπικαλλωπίζοντες. II Abav. IN 179 -tum: oblitum. IV Plac. I 20 -tus: linitus. NOT. Tir. 112, 7. 10. *inde a* NOVIO, CIC., ?LVCR. (*v. l. 84*); *respuit* VVLG. (*v. p. 382, 48. 53. 383, 33*). [*e coniect.*: LVCR. 5, 1094 multa videmus ... caelestibus -ta (*Lachmann* [*cf. p. 383, 66*], incita *Marullus*, instita *Martin*; insita *codd.*) flammis fulgere. PLIN. nat. 35, 16 primus inlevit (*Haupt*, -venit *codd.*) eas *figuras* colore testae ... tri[s]tae E⟨c⟩phantus. *al.* *dub. constr.*: OV. medic. 97.]

I *significationes*:

A *proprie*: **1** *sensu strictiore: i. q. rem aliquam liquidam vel mollem alteri superponere, ungere*: **a** *generalia* (*structurae sunt*: -ere *aliquid [alicui], e. g. l. 10. 13. 21. 32. 61*; -ere *aliquid aliqua re, e. g. l. 11. 12. 18. 26. 29. 62. 63*): NOVIVS Atell. 84 -o cretam, cerussam (*cf.* OV. ars 3, 211 toto faex -ta vultu. PLIN. nat. 22, 2. PRVD. ham. 275 pigmentis cutis -ta. *adde*: CVRT. 8, 9, 27 odoribus -untur pedes [*cf.* LACT. inst. 2, 4, 9]). CARM. de bell. Aeg. 48 volnere ... t⟨e⟩nui pars -ta parva veneni oci⟨us⟩ interem⟨i⟩t (PLIN. nat. 21, 12 floribus veneno -tis. TAC. ann. 12, 67 pinnam. CAPITOL. Ver. 11, 2. *cf.* SEN. Med. 576 haec nostra [*sc. Medeae*] ... dona ... diris -ta ac tincta [*cf. l. 19*] artibus. LVCAN. 8, 382 -ta tela *Parthorum* dolis [*cf.* ADNOT.]. *v. etiam infra l. 18. p. 383, 58*). OV. epist. 9, 163 -ta Nesseo misi tibi texta veneno ([*v. etiam l. 13*]. *spectat ad tabem Nesseam ut*: SEN. Herc. O. 527. 716. 726 [*syn.* tincta. *cf. l. 16*]. *fortasse* SEN. epist. 14, 5 [*syn.* textam]). ars 3, 314 sociis (*sc. Vlixis*) -ta cera fuit (*i. e. sociorum auribus. cf.* AMM. 30, 5, 7 Valentinianus ... tamquam auribus cera -tis ignorabat). met. 8, 670 pocula ... flaventibus -ta ceris ([*v. Theocr. 1, 27* κεκλυσμένον ... κηρῷ]. *cf.* COLVM. 9, 12, 3 -tum vas [PLIN. nat. 15, 66. 34, 160 PORPH. Hor. sat. 1, 3, 56]. PLIN. nat. 18, 308 urceis). LIV. 2, 5, 4 in vadis ... frumenti acervos sedisse -tos limo. 42, 64, 3 malleolos ... -tos pice (*cf.* CVRT. 4, 3, 2 navem. 4, 6, 11 turris. SVET. Galba 3, 1 facibus. AMM. 20, 7, 10 quali). VITR. 8, 6, 8 coagmenta ... calce ... sunt -enda (*cf.* COLVM. 9, 8, 11. 9, 14, 14 quidquid ... rimarum est, ... luto et fimo ... -emus. PLIN. nat. 21, 82 PALLAD. 1, 40, 2. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 255^A -tum ostium clausumque *sepulcri* patefecimus. *adde*: PLIN. nat. 23, 109 coperculo -to). SEN. dial. 5, 16, 1 aves viscum ... plumis omnibus -unt (*cf.* PRVD. cath. 3, 43 -ta glutine ... vimina [ham. 807]). Herc. f. 1029 stipitem ... caede nostrorum (monst- *codd.*) -tum (*cf.* MIN. FEL. 30, 6 feras ... -tas et infectas [-factus *trad.*] cruore [PRVD. perist. 1, 8]. AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 6, 1 sanguine agni ... postes ... -unt [AVG. in euang. Ioh. 55, 1 p. 1785 *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 15, 1]. *adde*: PRVD. perist. 11, 123). COLVM. 11, 3, 23 radix ... liquido fimo ... -ta (PLIN. nat. 19, 131. *cf.* COLVM. 12, 46, 5 creta figulari ... recentia mala ... -ire [PLIN. nat. 15, 60]. PLIN. nat. 15, 62 -tis ... surculis pice. 20, 99 *scilla* adipe aut luto -ta. *et sim.*) *al.* PLIN. nat. 10, 71 Caecina ... *hirundines* victoriae nuntias ... mittebat ... -to victoriae colore. 11, 72 vespae ... genus ... phalangium ... in nidos ... ferunt, deinde -unt (*cf. Arist. hist. anim. 5, 20* πηλῷ προσκαταλείψαντες). 13, 99 virides (*sc. citros arbores*) ... barbari ... -unt cera (*cf.* 16, 222 *materias* [IVST. 36, 3, 7 (illustratur *trad.*)]. 18, 295 *aream.* 35, 169 crates parietum. ITALA gen. 6, 14 [Ambr. Noe 6, 15] -es [ἀσφαλτώσεις, *Vulg.* linies] eam *arcam* bitumine [SVLP. SEV. chron. 1, 3, 2]. PORPH. Hor. ars 332). 33, 122 *minio* -to solis ... contactus inimicus *est. al.* GELL. 17, 9, 17 pugillaria nova nondum etiam cera -ta (SCHOL. Pers. 1, 52 spondas citreas c. -tas, in quibus *senatores* scribebant carmina. MART. CAP. 3, 225). ITALA lev. 14, 42 (Tert. pudic. 20 p. 268, 4) pulvere alio -iri domum (ἐξαλείψουσιν, *Vulg.* liniri). AMM. 24, 3, 13 feminas *palmas* seminibus -tas marum (*ibid. iterum*). AVG. in psalm. 56, 13^in. *Christum* sputis -tum (99, 15^in. 119, 1^med. serm. 46, 5, 10 PS. AVG. un. trin. p. 1210^in. GREG. M. in Ezech. 2, 4, 20 p. 984^B *al.*). SVLP. SEV. chron. 1, 37, 1 *David* regali unguento -tus rex appellatus est. *et al.* *in pictura sim.* (*cf. Blümner, Technologie IV 428. 432. iocose*: PERS. 3, 54 bracatis -ta Medis porticus [*sc.* στοὰ ποικίλη]): PLIN. nat. 35, 49 ex omnibus coloribus cretulam amant udoque -i recusant purpurissum, Indicum, caeruleum. 35, 97 *Apelles* absoluta opera atramento -bat. TAC. Germ. 16 quaedam loca *aedificii* diligentius -unt *Germani* terra ita ... splendente, ut picturam ... imitetur (*cf.* PRVD. perist. 10, 350). APVL. apol. 14 quod pigmento -tum ... est. IVL. VAL. 3, 30 picturam, quam -verit *pictor. adde*: PLIN. nat. 35, 182 *bitumine* statuas ... -i (*cf.* PRVD. c. Symm. 1, 203). *de cubiculo calce inducto*: VAL. MAX. 9, 12, 4 recenti calce -to ... cubiculo (AMM. 25, 10, 13).

b *in medicina*: *α* -ere *aliquid* (*alicui*): ① *sine dat.* (*nota supinum infra l. 75*): CELS. 5, 17, 2^C emplastrum imponitur, pastillus -itur. 5, 24, 3 enchrista. 6, 10, 3 mel. 8, 10, 7^K medicamentum (COLVM. 6, 13, 1 SCRIB. LARG. 257). PLIN. nat. 20, 18 semen -tum ... contra serpentes ... salutare esse proditur. 20, 59 folia. 20, 117 *olusatrum.* 24, 116 radix. 27, 106 herba. 28, 216 modum ipsae res statuunt, ut sint -tu faciles. 29, 106 *muscarum* cinerem ... -unt. *et saepe.* ② *acced. dat.*: HOR. sat. 1, 5, 31 hic (*sc. Tarracinae*) oculis ego nigra meis collyria lippus -ere (PLIN. nat. 22, 119. 24, 9. 24, 55. *cf.* CELS. 1, 3, 30 corpori. 5, 22, 4 locus, cui id -itur, madefaciendus est. PLIN. nat. 20, 70 fronti. 20, 104 ventri. 21, 130 stomacho. 22, 68 nervis articulisque. 24, 38 auribus. 24, 49 capiti. 28, 101 naribus. *et sim.*). CELS. 5, 26, 33^B folia ... -ta linteolo superinicienda *sunt* (6, 9, 4 *al.* SCRIB. LARG. 205 PLIN. nat. 28, 184. 30, 119 CHIRON 884 THEOD. PRISC. eup. faen. 60 [in l. linitum *B*]. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 203. *cf.* CELS. 5, 18, 4 linteo. CHIRON 711 panno

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

[CAEL. AVR. chron. 2, 13, 158] *et exempla infra l. 18. 75. 78 laudata*). 6, 11, 2 hoc cum melle -itur; neque ulceribus tantum, sed etiam tonsillis (6, 15, 1 PLIN. nat. 21, 118. 22, 74. 23, 111. *cf.* COLVM. 7, 5, 8 scabrae parti. PLIN. nat. 20, 41 serpentium morsibus. 20, 62 vulneri. 20, 259 ambustis. 22, 18 plagis. 22, 90 sedis collectionibus. 22, 132 aurium inflammationi. 23, 123 scorpionum ictibus. *et sim.*). PLIN. nat. 20, 4 radix ... pod: gris -itur (20, 201. *et saepe. cf.* 20, 37 igni sacro [20, 66. *et saepe*]. 22, 158 parotidum et carcinomatum malis. 28, 169 duritiae genarum. 30, 35 anginis. *et sim.*). 20, 38 folia ... lumborum dolori -untur (20, 158. 21, 124. 142. *saepe; nota dat. dupl.*: 20, 246 capitis doloribus *serpyllum* ... -itur temporibus ac fronti). 20, 191 phreneticis ... -unt *anesum* (*cf.* 20, 228 torminibus ... laborantibus. 21, 174 podagricis. 23, 134 splenicis. 24, 128 infantibus. *et sim.*). *et al.*

β -ere *aliquid aliqua re*: CELS. 5, 26, 27C eo (*emplastro liquefacto*) ... -ta (-to *VP*) linamenta disponi per plagam *oportet* (6, 8, 1D. *cf.* 5, 28, 12K papyrum. 5, 28, 12S spongia. 7, 8, 2 pinna [7, 10. 8, 5, 1]. 7, 30, 1 linteolum [8, 4, 10. 18. *v. etiam p. 382, 81. infra l. 78*]. AVG. gen. ad litt. 9, 15 p. 287, 25 emplastrum). 6, 6, 16A -i frontem compositione Andriae *medici* (6, 16, 6B SCRIB. LARG. 5 [*Marcell. med. 1, 5* oblinuntur]. 7, 12, 1E dens. 8, 9, 1G totum locum. COLVM. 6, 14, 6 cervix. PLIN. nat. 20, 215 caput [VEG. mulom. 2, 34, 3]. 23, 93 nares. TAC. ann. 14, 51 -tum palatum eius *Burri* noxio medicamine. *et sim. cf. etiam infra l. 34 sqq.*). 6, 8, 1A -enda ulcera sunt ... plumbi recremento (6, 10, 4. 7, 26, 5G. *cf.* 7, 12, 2 vulnus. COLVM. 6, 14, 5 tumor cervicis. PLIN. nat. 23, 140 ambusta. 28, 153 ictus serpentium. *et sim.*). 7, 11 suturam ... -i ... spuma argenti. PLIN. nat. 22, 121 adultos (*opp.* infantibus) -unt eo[s] *medicamento* (*v. et supra l. 12 sqq.*). 23, 72 lacrima ... oleae ... dentium dolores -endos (29, 127. *v. et supra l. 10 sq.*). 28, 43 sanguine ... anginam -i (*cf.* 32, 41 ignem sacrum. *v. et supra l. 7 sqq.*). *et al.* *de Christo medico*: ITALA Ioh. 9, 6 (cod. l) *Christus* superunxit eum *caecum* et -uit (ἐπέχρισεν ... τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, *Vulg.* levit lutum super oculos) illi oculos (PRVD. apoth. 675 ACT. Archel. 40 [36], 4 p. 59, 17. *cf.* PRVD. cath. 9, 35 lumina [*cf.* 10, 80]. *sim.*: SEDVL. carm. pasch. 4, 257 per claustra [*de struct. cf. infra l. 81*] genarum = op. pasch. 4, 20 genarum claustris [*de struct. cf. p. 382, 77*]. *adde* PRVD. apoth. 697). *cf.* ZACCH. 1, 13 p. 1080C caecus ... limo -tus.

2 *sensu latiore*: **a** aurum (auro) -ere *fere i. q. aurum (auro) inducere* (*cf.* PLIN. nat. 33, 64 marmori ... ovi candido -itur *aurum*): HOR. carm. 4, 9, 14 aurum vestibus -tum (SEN. Phaedr. 387 purpura atque auro -tas vestes. *cf.* FLOR. epit. 4, 11, 7 spolia. *huc traham*: MART. CAP. 6, 581 *peplum Geometriae* versis [variis *Grotius*] -tum diversitatibus numerorum, gnomonum stilis). SEN. epist. 119, 11 multum auri tecto ... -itur (CALP. ecl. 7, 47 -ta porticus auro). SVLP. SEV. Mart. 24, 4 calceis. **b** *de esca hamo affixa*: PLIN. paneg. 43, 5 -tos cibis hamos. **c** guttis -tum *fere i. q. guttis sparsum*: SOL. 5, 26 curalliachaten *lapidem* ... -tum g. auro micantibus (*cf. Plin. nat. 37, 139* sparsa).

B *translate vel in imagine* (*structurae sunt*: -ere *aliquid [alicui]: infra l. 53. 56 [bis]. 59. 68*; -ere *aliquid aliqua re: infra l. 55. 58. 60. 61. 62. 64. 65*): CIC. de orat. 3, 199 his tribus figuris *orationis* insidere quidam venustatis non fuco -tus, sed sanguine diffusus debet color (*cf.* MART. CAP. 3, 221 vs. paginam ... multo -tam colore). HOR. sat. 1, 4, 36 quodcumque semel chartis -verit *poeta*. epist. 1, 7, 10 quodsi bruma nives Albanis -et agris. LIV. 5, 2, 3 nec se *tribunos plebis* fefellisse id donum inimicorum veneno -tum fore (*cf. p. 382, 13 sqq.*). SEN. dial. 6, 23, 1 *animi* quidquid est illud obsoleti -tique (*cf. antea* faecis, ponderis) eluunt (fluunt *codd.*). SIL. 11, 43 nulla macula non -ta (inclita *var. l.*) vita (PS. APVL. Ascl. 28 *animam* delictorum -tam maculis vitiisque oblitam. *adde*: CYPR. GALL. lev. 211 corpora ... maculis haut -ta foedis). AMBR. Isaac 4, 24 moralis ... doctrina, quae imaginem mundanae voluptatis meretriciis quibusdam -tam fucis (*cf. p. 382, 10 sqq.*) inriguo suo diluat (PRVD. cath. 2, 59 sunt multa f. -ta, quae luce purgentur tua). DRAC. Romul. 2, 10 *Amoris* tela ... fecundis -ta flammis. APON. 7 p. 131 qui vulneratis diaboli iaculo animabus mel medicinae sermonis -unt (*cf. l. 12 sqq.*).

II ***structurae***:

A *usitatiores*: **1** -ere *aliquid (alicui)*: *p. 382, 8. 69. l. 50.* **2** *aliquid aliqua re*: *p. 382, 9. l. 15. 51.*

B *rariores* (*cf. Ahlquist, Stud. zur ... Mulom. Chir. 1909 p. 10. 31.* *accedit abl. loci*: OV. ars 3, 211 [*v. p. 382, 10*] toto ... vultu [PLIN. nat. 20, 135 ventre et pectore. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 99 corpore]): **1** in *c. abl.*: SCRIB. LARG. 131 panno (CHIRON 976. 980. *cf. p. 382, 84*). PLIN. nat. 21, 153 facie. 24, 42 umidis. DAMIG. lapid. auct. 77 fronte. PLAC. med. rec. *β* 3, 21 sessina. *v. et p. 382, 83.* **2** in *c. acc.*: Cels. 6, 6, 1H linteolum (*cf. p. 382, 81. supra l. 18*). 6, 9, 3 dentem. CHIRON 884 alutam. **3** super: PLIN. nat. 20, 77 sinistram mammam. EPIPHAN. Avell. p. 754, 23 loca. **4** per: *v. l. 36.*

deriv.: illinimentum, ?illinitio, illitio, illitus.

illiquefactus, -a, -um *ab* in *et* liquefacere. *i. q. liquefactus*: CIC. Tusc. 4, 20 quae sunt omnes unius generis ad perfundendum animum tamquam -ae voluptates. Tim. 47 *qui erant a deo creati* crebris quasi cuneolis -is unum efficiebant ex omnibus corpus (*43d* πυκνοῖς γόμφοις ξυντήκοντες).

[**illīquor**, -i *v. s.* līquor.]

***illīsio**, -onis *f. ab* illidere. -esio: *v. infra l. 26.* *plur.*: *infra l. 13. 15. 22. 24.* GLOSS. ἔνρηξις. πρόσρηξ[ιλ]ις. [*dub. interpr.*: CAEL. AVR. chron. 3, 8, 150 ex vesicis -em adhibendam probat *Asclepiades*.]

a *i. q.* πρόσρηξις, *inflictus* (*additur gen. rei q. alliditur*): DIOM. gramm. I 420, 19 tinnitus est fabricatae materiae -o tenui sono auditionem acuens. AVIEN. Arat. 1430 diversorum (*i. caloris et umoris*) ... per aethram saepe superne furens -o (*antea* inflictus). HIER. epist. 43, 3, 1 navis ... scopulorum -bus perforata est (*in imag.*). 98, 13, 3 *lunatici* furorem ... -e dentium ... testantur (ISID. diff. 2, 58 palati ac d. *cf. et l. 20*). in Ezech. 27, 3 p. 304 V. undarum -bus (*cf.* in Hab. 3, 11 p. 651 aquarum. DIFF. ed. Beck p. 67, 15 fluctuum. *cf. etiam p. 377, 51*). PROSP. c. coll. 21, 1 p. 270C si hanc pastoralis speculae ... turrim (*i. e. Augustinum*) crebra Pelagiani arietis -e pulsaverint. *in medicina*: *de morbi quadam nota*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 65 *sequitur* -o dentium (gyn. frg. p. 146, 23 [*gr. 315, 6* συνέρεισις]. *cf. et l. 14.*) -o aquarum *i. q.* κατακλυσμός: CAEL. AVR. chron. 1, 1, 42 utendum ... fomentis sive vehementioribus -bus a., Graeci cataclysmos appellant, et primo calidarum, deinde frigidarum (1, 1, 46 [*plur.*]. 1, 4, 99 *al.*).

?**b** *i. q. laesio, violatio*: FVLG. Virg. cont. p. 106, 1 animus ... reluptat ... bonis inlesione sua (s. -e [-isi- *L*] *β*. *cf. postea* ausūs ledentes).

illīsus, (-ūs) *m. ab* illidere. *nonnisi abl.* *i. q. illisio* (*v. l. 9*): PLIN. nat. 2, 132 *typhon* -u ipse repercussus. SIL. 17, 245 -u scopulus tremit omnis aquarum (*cf. l. 15 sq.*). APVL. met. 2, 10 occursantis linguae -u nectareo.

illitio, -ōnis *f. ab* illinere. *quod illinitur*: MARCELL. med. 19, 42 inlines maculas atque ita uteris ante balneum, ut siccetur -o.

***illitterātus**, -a, -um *ab* in *et* litteratus, *cf. gr.* ἀγράμματος. *scribitur saepe* inl- *et* -lite-. *superl.*: *l. 62.* GLOSS. ἀγράμματος. *inde a* CAECIL.

1 *spectat ad scientiam litterarum*: **a** *de hominibus i. q. indoctus, ineruditus, litterarum expers*: CAECIL. com. 60 quid narras, barbare cum indomitis moribus, -e? CATO orig. 31 *Ligures* -i mendacesque sunt. CIC. Flacc. 9 *testes* impudentes, -i, leves (*opp.* docti). COLVM. 1, 8, 4 potest etiam -us (*sc. vilicus*) ... rem satis commode administrare (*fere i. q. scribendi imperitus; postea* nescius litterarum). QVINT. inst. 2, 21, 16 litigator rusticus -usque. PLIN. epist. 7, 27, 12 libertus ... non -us (*cf. l. 59. 61 et Weyman, Litotes, Fleck. Jbb. Suppl. 15 p. 510*). MIN. FEL. 16, 5 -os, pauperes, inperitos de rebus caelestibus disputare. ITALA act. 4, 13 (cod. h) homines -i (ἀγράμματοι, *Vulg.* sine litteris) ... et idio⟨tae⟩ (*sic de piscatoribus apostolis factis*: HIER. in Matth. 4, 19 p. 33C [= PS. AVG. serm. ed. Mai 58, 2 p. 117]. AVG. civ. 18, 49 D. *al. cf. p. 221, 62*). PELAG. in I Cor. 1, 19 p. 133, 19 S. multi -i poemata componunt ... exquisita. ANON. Vales. 14, 79 rex Theodoricus -us erat et sic obruto sensu, ut in decem annos regni sui quattuor litteras subscriptionis edicti sui discere nullatenus potuisset. *et al.; nota translationem*: HOR. epod. 8, 17 -i num minus nervi rigent? *sensu laxiore i. q. ad litteras altiores non perductus* (*cf.* SEN. benef. 5, 13, 3 sic -um *aliquando dicimus* non ex toto rudem, sed ad litteras altiores non perductum): LVCIL. 649 (*v. p. 221, 32*). CIC. de orat. 2, 25 Laelium Decumum ... virum bonum et non -um. *cf. et l. 65.*

b *de rebus i. q. indoctus, doctrinis litterisque carens*: CIC. epist. 9, 16, 4 incidunt ... in sermone ... multa, quae ... nec -a nec insulsa esse videantur. PLIN. epist. 1, 10, 9 scribo plurimas, sed -issimas litteras (SIDON. epist. 4, 3, 10). 2, 3, 8 ἀφιλόκαλον, -um, iners ... est non putare tanti cognitionem. *nota enallagen*: PHAEDR. 4 prol. 20 -um (*i. hominum illitteratorum*) plausum nec (ire *codd.*) desidero (*cf. l. 55 sqq.*).

2 *spectat ad litteram vel sonum*: **a** *i. q. non scriptus*, ἄγραφος: PAVL. FEST. p. 113 M. -a pax est, quae litteris comprehensa non est. GELL. 11, 18, 4 leges *Draconis* ... non decreto ..., sed tacito -oque Atheniensium consensu oblitteratae sunt. **b** *apud* GRAMM. *de vocibus vel sonis quae litteris comprehendi non possunt* (*cf. vol. II 690, 73. IV 266, 60*): PRISC. gramm. II 5, 6. 8 vocis ... differentiae sunt quattuor: articulata, inarticulata, literata, -a *eqs.* literata est, quae scribi potest, -a, quae scribi non potest (*cf.* GRAMM. suppl. 221, 2 *sqq.*). III 91, 3 sonituum -orum imitationes ut ... 'ha ha hae'. *i. q. inarticulatus*, ἀγράμματος: BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 50, 11 designant et -i soni (οἱ ἀγράμματοι ψόφοι), ut ferarum, quorum nihil est nomen (*ibid.* p. 50, 19. *al.*). sec. 1, 2 p. 60, 25 vox -a.

illitus, (-ūs) *m. ab* illinere. *nonnisi abl.* *i. q. actus illinendi*: PLIN. nat. 20, 50 *alium* ict⟨ib⟩us medetur potu vel cibo vel -u (*d*, -us *Q*, inliri *FE*). 118. 21, 148. 23, 164. 24, 24. 130. 26, 151. 153. 27, 35. 28, 80. 30, 90. *c. gen.*: 28, 37 lepras ... ieiunae *salivae* -u (-a *E*) adsiduo arceri (*ex coni.*: 24, 151 *suppl. Mayh.*).

1. illix *v.* 2. illex.

[Haffter]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2. illix (-ex?), (-icis *f.*) [*cf. c.* elix (Elicius?), colliciae (colliquiae), deliciae *et c.* liquor, liquere, lix *etc. J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 113 M. -es canales, in quos aqua confluit in viis lapide stratis, ab inliciendo dicti (*de hac originatione cf. vol.* V 2, 393, 46. 48). *Haffter.*

***illō** *adv. ab* ille. *de prosodia et accentu* (*cf. p. 367, 83*): POMP. gramm. V 248, 2 vide ne producas ultimam syllabam et dicas -ô, quia Latini in ultima syllaba accentum non habent. SERV. Aen. 8, 423 pro 'illuc' '-o' dicimus: unde ... o longum esse apparet *eqs.* -ŏ: CARM. epigr. 2199, 4 (*saec. IV/V*) hic quo natus fuerat, optans erat -o reverti. MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 19 *v. p. 386, 42. ante cons.* (*usque ad* PLIN. epist.) *70ies, ante vocal. 40ies (16ies in vers.). pro -o in mss. partim est* illoc, illuc, illic. [*ex coni.* PLAVT. Aul. 705 Cist. 700 Merc. 567 *pro* illuc.] *legitur inde a* NAEV. *infra l. 29, apud* PLAVT. *22ies*, CIC. *5ies*, SEN. phil. *46ies; raro apud hexam.* (LVCAN. STAT. COMM. DRAC.).

I *interrogatur 'quo'*: **A** *proprie*: **1** *de loco*: **a** *de certo loco*: **α** *sine opp.*: *cum verb. et transit.* ducendi, ferendi, vehendi *al. et intr.* veniendi, eundi, proficiscendi *al. inde a* NAEV. com. 98 (*l. 29*) *per totam Latinitatem. notabiliora*: SEN. contr. 10 praef. 9 quod ... memini eum dicentem, cum vos me -o perduxissetis. SEN. epist. 94, 5 sic ambulabis, -o manum porriges. PLIN. nat. 6, 98 Achaemenidas usque -o tenuisse. 36, 81 in pyramide maxima est ... puteus ...; flumen -o admissum arbitrantur (*i. intro*). AVR. Fronto p. 4, 10 N. ego ubi animus meus sit nescio, nisi hoc scio -o nescioquo a te profectum eum esse (*cf. p. 360, 33*). ITALA deut. 4, 5 (Aug. loc. hept. 5, 8) in quam vos ingredimini -o (εἰς ἣν ... ἐκεῖ). Matth. 17, 20 (cod. d) transi hic -o (*cf. p. 386, 4*). 2, 22 (codd. b k) *et* VVLG. ire (ἐκεῖ, *Itala codd.* g¹ l illuc). *c. pron. correl.*: NAEV. com. 98 -o te ducam, ubi (SEN. contr. 1, 3, 4 hoc potius venit, ubi damnatur, quam -o, ubi absolvitur? SEN. nat. 4, 2, 29 fluit. 5, 15, 4 descendere. PELAG. in Rom. 1, 11 *dirigere.* PETR. CHRYS. serm. 61 p. 370ᶜ *ferre*). SEN. epist. 82, 22 ire, commilitones, -o necesse est, unde redire non est necesse (PLIN. nat. 2, 45. 35, 201 AVG. in psalm. 58 serm. 2, 5ⁱⁿ·). Thy. 637 ferte me ... -o, procellae, ... quo (nat. 4, 2, 29). PS. QVINT. decl. 10, 4 quamcumque corporis partem osculis ... tepefecerat, -o vitae calorem redisse clamabat. **β** *c. opp.*: SEN. Thy. 711 utriusque praedae cupida ... flectit huc rictus suos, -o reflectit (LVCAN. 3, 550. PLIN. nat. 2, 170 nec inde huc nec hinc -o pervio tractu. *cf.* SEN. nat. 2, 11, 2 hoc aut -o [6, 14, 4 hoc atque -o. 5, 1, 1 nec hoc nec -o. benef. 5, 6, 5 hoc et -o]). **b** *de loco non certo, ut sit adv. pronominis, quod significat ὁ δεῖνα* (*cf. p. 355, 13. 387, 43*): PLAVT. Stich. 185 oratio una interiit ... qua ante utebantur: 'vĕni -o ad cenam'.

2 *de tempore*: TRAIAN. Plin. epist. 10, 18, 1 usque -o. CLAVD. DON. Aen. 2, 430 p. 207, 21 -o usque ..., donec (5, 5ᵉˣᵗʳ· *cf.* 4, 650 p. 413, 30 quo. PS. ORIG. in Iob 2 p. 465ᴰ quandiu). PS. ORIG. in Iob 2 p. 465ᴮ quandiu ... leviorem dolorem sustinet, -o usque a te non discedit (479ᴮ. 3 p. 502ᶜ. *cf.* 3 p. 511ᶜ usque quo ..., -o usque).

B *transl.*: **1** *sine opp.*: **a** *c. struct.*: CAES. Gall. 4, 11, 4 haec ... eodem -o (*v. p. 209, 47*) pertinere ..., ut ([SEN. nat. 7, 2, 3]. VLP. dig. 47, 10, 7, 2 -o spectat *c. acc. c. inf.* PORPH. Hor. carm. 2, 18, 7 hoc -o pertinet, quod. *cf.* TERT. praescr. 8, 14 hoc [*subi.*] ergo -o facit). SEN. contr. 2, 5, 16 cum hoc ... probasset ..., tunc -o transit, an haec posset (suas. 2, 11 SEN. benef. 6, 7, 1). SEN. epist. 16, 6 -o ... revertor, ut te moneam (109, 17. *cf. p. 386, 6. 387, 10*). epist. 66, 25 fastidium tuum -o usque procedet, ut (CLAVD. DON. Aen. 2, 365 p. 197, 25). benef. 6, 7, 2 SCHOL. CIC. Bob. p. 161, 19 St. AVG. in euang. Ioh. 64, 4. **b** *abs.*: SEN. dial. 6, 21, 7 -o (*ad mortem*) ... omnis aetas *fert* (*cf.* 12, 9, 8 omnibus -o nobis commune est iter). epist. 90, 27 ad beatum statum tendit, -o ducit, -o vias aperit. *al.* STAT. silv. 4, 4, 96. PANEG. 5 (8), 13, 1 statim atque -o (*ad bellum*) *animum* intenderas. AVG. quaest. euang. 1, 33 'in his duobus praeceptis tota lex pendet' ... id est -o refertur, ibi habet finem. *c. pron. correl.*: SEN. dial. 6, 24, 5 nititur -o unde demissus est (7, 15, 5. 10, 13, 8. 11, 15, 1 nat. 1 praef. 2 epist. 120, 17). 11, 17, 3 -o te duco, quo omnibus ... confugiendum est, ad liberalia studia (epist. 71, 29. 110, 7). epist. 45, 5 tota -o mente pergendum est, ubi. **2** *c. opp.*: SEN. dial. 5, 28, 1 hinc te -o furor rapiet, illinc alio. epist. 84, 2 invicem hoc et -o commeandum est.

II *interrogatur 'ubi'* (*minus huc pertinent loci quibus notio movendi subest*: SEN. nat. 3, 26, 3 sub terra vacat locus ...: -o itaque recepta flumina *eqs.* [*cf. p. 386, 53*]. epist. 108, 6 *multis* philosophi schola deversorium otii *est*. non id agunt, ut aliqua -o vitia deponant): VLP. dig. 48, 5, 24 (23), 3 deprehensam -o filiam, ubi. ITALA Matth. 24, 28 (Aug. quaest. euang. 1, 42) ubi fuerit corpus, -o congregabuntur aquilae (ἐκεῖ, *Vulg.* illic). Iac. 2, 3 (cod. ff) tu hic sede ..., tu sta aut sede -o sub scamello meo (στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε, *Vulg.* sta illic aut sede sub). PANEG. 10 (4), 35, 5 conveniatur. OPTAT. app. 2 p. 203, 17 ad Numidias fuisti *aut* in Mauritania? respondit: negotiari -o fui. THEOD. MOPS. in Gal. 4, 26 p. 83, 9 commorabimur (*l.* 23 illuc *H*). in I Tim. argum. universas quae -o sunt ecclesias.

illōc *adv.* [*ab* 1. illic, *cf.* illūc *et* hōc hūc *etc. J. B. H.*] *de ratione quae intercedit inter* illoc *et* illuc *v. Solmsen, KZ. 44, 1911, 206* (*cf. et* LIV. 28, 41, 8 -c P¹ [*ut alibi* hoc, *v. ALL 7, 1892, 332*]). [*metro repugnante trad.* TER. Andr. 362 LVCIL. 706. *ex coni. pro* illos VARRO Men. 150 *Ribbeck.*] [*it. vet.* loco, *francog. vet.* iluec. *M.-L.*] *i. q. illuc*: PLAVT. Truc. 647 post -c quam veni (TER. Eun. 572 -c ducier. ITALA Matth. 17, 20 [cod. e] transi hinc -c [ἐκεῖ, *Vulg.* illuc, *Itala cod. d* illo]). ORAT. imp. Claud. (Corp. XIII 1668) 1, 40 -c potius revertar (*cf. p. 385, 55*). PETRON. 39, 8 et in mari et in terra multa possideo; nam cancer et hoc et -c quadrat. *cf.* illuc. *Bulhart.*

illocābilis, (-e) *ab* in *et* locare. *quae locari non potest*: PLAVT. Aul. 191 (Varro ling. 5, 14) virginem (filiam *Varro*) habeo grandem, dote cassam (cassa dote *V.*) atque inlocabilem (-i *V.*), neque eam queo locare cuiquam.

***illocālis,** -e *ab* in *et* localis, *cf. gr.* ἄτοπος (*v. Liddell-Scott s. v.*) *scrib.* inl- (*item in deriv.*). *i. q. qui locum non habet*: CLAVD. MAM. anim. 1, 5 p. 38, 20 omne ... incorporeum corporeo et -e locali ... in naturae dignitate proponitur (*cf.* 3, 16, 2 p. 185, 16 [= LICINIAN. epist. 2 p. 697ᴰ] omne -e incorporeum quoque est. *al.*). 1, 18 p. 64, 15 stabilis motus dei est, -is animae, localis corporis. 3, 16, 3 ratio. *sim. saep. ap.* CLAVD. MAM. *fortasse add. locus tractatus 'de divinis nominibus' spurii qui legitur* EVCHER. form. 1 p. 729ᴰ *Migne* (*deest ap. Wotke*): *deus* -is est, quia de loco ad locum nequaquam transit, sed neque in loco quolibet retinetur *eqs.* (*cf. Quicherat, Add. lex. Lat. s. v.*).

adv. **illocāliter:** CLAVD. MAM. anim. 1, 18 p. 65, 11 animam per tempus -r moveri (*cf.* 3, 16, 7 [= LICINIAN. epist. 2 p. 698ᴮ] animus ... et proximat et longinquat -r. LICINIAN. epist. 2 p. 696ᴬ *anima* omnia loca -r continet). 1, 22 p. 80, 9 deus ... adest -r. *al. ap. eundem.*

***illocālitās,** -ātis *f. ab* illocalis. *i. q. condicio eius qui locum non habet*: CLAVD. MAM. anim. 1, 17 p. 64, 8 -s animae (1, 19 p. 68, 25). *al. ap. eundem.* *Brink.*

[illocandae (inl-) qualitatis CAEL. AVR. chron. 3, 2, 37 (*cf. ALL 3, 1886, 254*) *falso trad. vid. pro* iniucundae.]

illōrsum *adv.* [*ex* illovorsum, *cf.* aliorsum *etc. J. B. H.*] *illo (in illum locum, ad illam personam) versus*: CATO inc. libr. frg. 21 (Paul. Fest. p. 27 M.) aliorsum et -m sicut introrsum dixit Cato. IVL. VAL. 1, 18 *Alexander* cum spirare etiam tunc patrem Philippum comperisset, eundem *Pausaniam* advehi -m (eundem ei advehi illos *P*) iubet (*cf.* PS. *Call.* 24, 7 *K.* προσαγαγὼν αὐτῷ [*sc.* πατρὶ] τὸν Παυσανίαν).

illōtus *v.* illutus.

illūbricāns, (-antis) *ab* in *et* lubricare. *i. q. lubrice movens*: APVL. met. 2, 7 membra sua leniter -ans *puella.* *Haffter.*

***illūc** *adv.* [*ab* 1. illic, *cf.* illōc. *J. B. H.*] SERV. Aen. 8, 423 *v. p. 385, 8.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 9, 19 '-c' potius quam 'illo' (ς, ill *ABω*). -ū- *testatur* MART. CAP. 3, 284 (*cf. p. 367, 83*). *pro* -c *saepius traditur* illic, *praeterea* illinc ENN. scaen. 240, illo PLAVT. Merc. 570 *CD. contra* -c *traditur pro* illo PLAVT. Merc. 567 TER. Andr. 362, *pro* illud CIC. fin. 1, 14. NOT. Tir. 8, 93. *inde ab* ENN.

I *interrogatur 'quo'*: **A** *proprie*: **1** *de loco*: **a** *sine opp.*: *inde ab* ENN. scaen. 240 imus huc, hinc -c: cum -c ventum est, ire -c lubet *cum verbis intr.* (red-, intro-, ad-, co-)eundi, ex-, prae-, concurrendi, (con-, per-)veniendi, pro-, abs-, re-, ac-, con-, secedendi, re-, ingrediendi, revertendi *al., trans.* (per-, de-)ducendi, (de-, af-, trans-)ferendi, (re-, e-)vocandi, mittendi *al.* *notabiliora*: PLAVT. Merc. 258 visere. VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 receptus est (*cf.* CYPR. *l. 57*). TAC. hist. 2, 52 adverso de proelio adlatum (3, 69). QVINT. inst. 11, 3, 38 cum -c venero 'atque altae moenia Romae'. APVL. met. 2, 7 digitum intingere. TERT. ad. Val. 32 devertere. praescr. 11, 9 -c ... pulsat, ubi nemo est (*cf.* CYPR. epist. 65, 5 ad ecclesiam pulsent, ut recipi -c possint, ubi fuerunt). ITALA num. 15, 18 (Aug. loc. hept. 4, 49) in terram, in quam ego induco vos -c (*sim.* 14, 24 *ibid.* 4, 44 VVLG. Ier. 23, 8. *cf. s.* ibi *p. 152, 58*). *c. verb. conveniendi sim.*: convenire: CIC. Verr. II 2, 160 OV. met. 1, 577 PLIN. epist. 2, 17, 28 VVLG. II par. 10, 1. contrahere: NEP. Eum. 9, 5. cogere: CARM. de bell. Aeg. 42 undique. coire: CELS. 7, 2, 1. concurrere: CELS. 9, 5, 16. congerere: TAC. hist. 5, 5. congregari: TAC. hist. 4, 22 VVLG. II reg. 23, 9 Is. 34, 15 (*cf. infra l. 83*). confluere: APVL. met. 10, 12. CASSIOD. var. 5, 4, 2. *de hominibus*: PLAVT. Amph. 466 -c ad erum cum Amphitruonem advenerit (Capt. 377 quid fieri velim, patri meo ... -c perferat. CYPR. epist. 59, 16 -c etiam ad vos navigant). LVCIL. 706 illo[c] (*i. ad mulierem formosam?*) oculi deducunt ipsi atque animum spes -c rapit. TAC. hist. 3, 38 versas -c (*ad Galbam*) omnium mentes. 4, 18. ann. 1, 3, 3 ut ... Nero solus ... erat, -c cuncta vergere. 11, 9. 13, 34ᵉˣᵗʳ·. 13, 45 unde utilitas ostenderetur, -c libidinem transferebat. TERT. apol. 30, 4 -c (*ad deum*) suspicientes *precamur.* CYPR. ad Donat. 5 Demetr. 16 CASSIOD. var. 5, 4, 2. hinc -c *sim.*: ENN. scaen. 240 *v. supra l. 48.* PLAVT. Capt. 342 alium potius misero hinc ... -c (TER. Ad. 225 veheres. VARRO ling. 5, 101 OV. met. 4, 342 huc it et hinc -c. 15, 166 illinc huc venit, hinc -c. TERT. anim. 43 hinc ... -c et inde huc. 28). OV. met. 15, 258 *sunt* huc forsitan illa, haec translata -c (PLIN. epist. 9, 6, 2). FEST. p. 261 M. qui hoc censetis, -c transite, qui alia omnia, in hanc partem (*cf. p. 387, 30*). *c. pron. correl.*: PLAVT. Asin. 31 -c ... ubi ([TER. Eun. 537 HOR. sat. 2, 5, 11 VAL. MAX. 1, 8, 6 *al. cf. supra l. 57*]. ITALA Matth. 24, 28 [Cypr. Fort. 11 Hier. epist. 15, 1, 2] ubi fuerit cadaver, -c congregabuntur aquilae [ἐκεῖ, *Vulg.* illic]. HIER. epist. 64, 3, 2 ubicumque ..., -c). Merc. 649 [*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-c, quo (CIC. Att. 8, 16, 1 *al.*). CATVLL. 3, 12 -c (-ud *codd.*) unde ([14, 22 IVV. 6, 339 *al.*]. CYPR. Fort. 13 unde ..., -c. *cf. p. 386, 72*). *iuncturae*: PLAVT. Amph. 1000 -c sursum ascendero. Aul. 329 abi intro -c. TAC. Germ. 45 -c usque ([hist. 3, 18 AMM. 19, 6, 10. VVLG. gen. 22, 5 properantes]. VVLG. I Macc. 11, 73 pervenerunt u. -c).

b *c. opp.*: huc -c *sim. v. s. v.* huc *et* hoc.

2 *de tempore*: TAC. ann. 15, 54 -c usque fidum. TERT. adv. Marc. 3, 17 p. 405, 17 de speciebus ... signorum -c differamus, ... hic autem *eqs.*

B *translate*: **1** *anaphorice*: PLAVT. Men. 56 -c redeo, unde abii ([CIC. Tusc. 5, 80 oratio ..., unde deflexit. epist. 12, 25, 5 HOR. sat. 1, 1, 108 MELA 1, 25 PLIN. epist. 3, 11, 8. *c. ellipsi* 5, 6, 44 verum -c, unde coepi]. TER. Ad. 190 -c ... redi, quo coepisti. CIC. de orat. 2, 307 -c redeo, ... in quo tu me ... laudabas, ad ordinem ... locorum. Cluent. 112 sed ut -c revertar: quo tempore *eqs.* [Sest. 112 -c revertor. NEP. Dion 4, 5 sed -c revertor]. de orat. 2, 62 sed -c redeo: videtisne *eqs.* [NEP. Ages. 4, 2 PS. HOR. sat. 1, 10, 8]. Att. 14, 12, 1 verum -c ⟨me⟩ refero: tam *eqs. al. cf. p. 385, 53*). PLAVT. Cas. 519 id ponito ad compendium, 'cano capite' ... eo addito ad compendium, 'cui sit uxor' id quoque -c ponito ad compendium. CIC. Flacc. 97 omnibus rebus ... populus R. significat, quid sentiat; ... quare si quis -c me vocat, venio. SEN. epist. 59, 14 ad hoc *gaudium* cupis pervenire ... -c *eqs.* 104, 19. PLIN. nat. 6, 88 perducta mens -c *ad luxuriam*. TAC. hist. 4, 79 ad ultionem ... et Civilis -c intenderat (*cf.* AVG. civ. 17, 16 p. 239, 28 D.). TERT. scorp. 1 si lacte et melle promissio dei manat, hoc sapiunt, quae -c faciunt (*cf.* PALLAD. 2, 13^tit. quae -c pertinet disciplina [3, 9^tit.. *cf. l. 31*]. AVG. bapt. 6, 5, 8^extr. quod -c etiam possit adhiberi). **2** *praeparative*: CIC. Verr. II 3, 191 quoniam hoc non audes dicere, -c confugies *seq. acc. c. inf.* (CAEL. Cic. epist. 8, 13, 2 transierant [*cf. p. 386, 79*]. QVINT. inst. 7, 2, 36). Verr. II 5, 25 summa -c pertinet (*cf. l. 26. 38. 41. 45*), ut sciatis *eqs.* ([fin. 2, 28 confugit -c, ut neget. VARRO rust. 2, 9, 9 nisi si ... etiam -c pervenerint, proverbium ut tollant anticum. IVV. 12, 53 reccidit. TERT. resurr. 19^in. haec ... dispectio ... -c proficere debebit]. PLIN. paneg. 31, 5 *annona* usque -c redundavit). de orat. 2, 162 -c eum rapiam, ubi non ..., sed unde *eqs.* ([2, 179 ante ... quam -c proficiscare, quo te dicis intendere. SEN. Ag. 240 referemur -c, unde non decuit prius abire. TERT. pudic. 9 duo ... filii -c spectabunt, quo et drachma. adv. Hermog. 15 -c compellitur quaestio, quo nolunt]. TAC. ann. 4, 40 se non -c decurrere, quod promptum rescriptu [TERT. pudic. 9 ut -c perducantur, cui]). HOR. sat. 1, 2, 23 'quo res haec pertinet?' -c: dum *eqs.* (1, 3, 38 -c praevertamur: amatorem *eqs.*). QVINT. inst. 4, 1, 74 'audite nunc reliqua' et 'transeo nunc -c' (*an sim. sensu quo* 'illo' *p. 385, 41?*). 10, 2, 27 -c intendenda mens, quantum fuerit *eqs.* TAC. Germ. 12 diversitas supplicii -c respicit, tamquam ... oporteat.

II *interrogatur* '*ubi*' (*dub.* TERT. adv. Marc. 4, 30 p. 526, 6 [illic *Iun., Kroym.*]): VAL. FL. 4, 747 -c ... aderam (*sed v. vol. II 917, 61*). GAIVS dig. 47, 22, 4 sed haec lex videtur ex lege Solonis tralata esse. nam -c ita est: ἐὰν *eqs.* FAVST. REI. grat. 1, 11 p. 36, 25 hoc -c futurum esse creditur post vitae huius excessum, ubi iam *non* mutatio crit. 2, 12 p. 91, 14 ut hominem ... hic prius exploraret, -c vero donis ... adinpleret (p. 96, 18 corrumpi. epist. 5 p. 187, 12. 195, 7 VITA Caes. Arel. 1, 45 p. 474, 31). GREG. TVR. Franc. 4, 41 p. 174, 20 commanere. VEN. FORT. carm. 10, 9, 75 -c fausta videns, huc laeta palatia reddens. 10, 17, 29. *cf.* illoc. *Bulhart.*

illūceo, -ēre *ab* in *et* lucere. *formas stirpis perf. v. sub* illucesco. GLOSS. ἐπιλάμπω. **1** *intransit.*: *i. q. in aliqua re vel super aliquam rem lucere* (*c. dat.*: *infra l. 59. 60. 61; vi praepos. attenuata: l. 63*): PLAVT. Capt. 597 tuo ... capiti -eat *pix*. APVL. met. 2, 9 capillis color gratus et nitor splendidus -et. CONC.^S I 5 p. 203, 17 lumine -ente. *trop.*: TERT. pudic. 7 p. 232, 8 ethnico gratia dei -et. *de re alieno lumine collustrata*: AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 39, 2 ut tota domus tua veri fulgore solis (*sc. iustitiae*) -eat. **2** *transit.*: *i. q. hilarare*: ITALA num. 6, 25 (Lugd.) -eat dominus faciem suam super te (ἐπιφάναι, *Vulg.* ostendat).

***illūcēsco**, -lūxī, -ere *ab* in *et* lucescere. *scribitur* inl- *et* -isc- *passim in codd., in titulo e. g. infra l. 79.* GLOSS. ἐπιφώσκω. GLOSS.^L II Philox. IN 293 -xerit φανερωθείη. NOT. Tir. 72, 52. *inde a* PLAVTO. [*dub.*: INSCR. christ. Diehl 4377 (*a. 364*).]

I *transit.*: **A** *i. q. luce collustrare*: PLAVT. Amph. 547 ut mortalīs -at luce clara et candida *dies*. Bacch. 256 Volcanus, Luna, Sol, Dies, dei quattuor, scelestiorem nullum -xere alterum. **B** *i. q. accendere*: TERT. resurr. 44 p. 90, 4 de lumine, quod -xerit deus in cordibus nostris (*cf. p. 388, 17*).

II *intransit.*: *i. q. lucere incipere* (*passim c. dat.*): **A** *proprie*: **1** *de rebus naturali lumine lucentibus*: PLAVT. Persa 712 ne hic tibi dies -xit lucrificabilis (*plura v. vol. V 1, 1045, 64. nota*: ACT. lud. saec. Aug. [Corp. VI 32323] 4 ⟨quo⟩i *sc. nocti* dies inlucis⟨cet⟩ [41 SVET. Iul. 81, 3]. *cf.* ITIN. [Silv.] 29, 3 sabbato. *al. et v. vol. V 1, 1891, 44. 77* [dominicus]). Poen. 218 (*interpol.*) aurora. CIC. nat. deor. 2, 96 sol (PS. QVINT. decl. 12, 26 *al.*). PLIN. nat. 2, 100 PS. QVINT. decl. 4, 16 VVLG. I reg. 14, 36 *al.* GREG. TVR. Franc. 2, 7 caelo (GLOSS. III 638, 1: διαφανέντος). *in imag.*: CVRT. 10, 9, 3 noctis ... novum sidus -xit *Claudius* (*cf.* AMM. 22, 9, 14). CLAVD. rapt. Pros. 1, 274 castae ... pudoris -xere faces *in ore. al.* *impersonaliter* (*cf. infra l. 26*): -it *i. q. dies exoritur* (AGROEC. gramm. VII 121, 23 -xit, cum lumen apparuit. GLOSS.^L V Abba IL 24 *al.*): LIV. 1, 28, 2 ubi -xit (*et 14^ies*). SEN. contr. 1, 5, 9 PLIN. epist. 7, 27, 12 SPART. Did. 4, 1 VVLG. Ier. 20, 3 *al.* **2** *de rebus alieno lumine collustratis*: AMBR. in Luc. 5, 1 p. 179, 4 cum -rent elementa mundi *sole creato*. CLAVD. 1, 265 humida gemmiferis -xit regia (*Tiberini*) mensis.

B *translate*: *i. q. conspicuum fieri* (*hic illic vi propria dilucente, e. g. l. 12. 17. 22. 23*): **1** *i. q. apparere, manifestum fieri sim.*: CIC. leg. agr. 1, 24 cum populo Romano vox et auctoritas consulis repente in tantis tenebris -xerit (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 80, 31 St.). VELL. 1, 5, 1 clarissimum deinde Homeri -xit ingenium. TERT. nat. 1, 7, 8. adv. Marc. 2, 2 p. 334, 4 semper -xit *deus* (*sim. de deo vel Christo*: 3, 12 p. 395, 16 [*inde* PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 721, 2 Oe.]. ITALA Eph. 5, 14 [Greg. Tur. Thom. p. 121, 19; ἐπιφαύσει σοι, *Vulg.* illuminabit te]. VVLG. II Cor. 4, 6 deus ... ipse -xit in cordibus nostris ad illuminationem scientiae claritatis dei [ἔλαμψεν]. *al.*). ITALA Tit. 3, 4 (Lucif. non parc. 33 p. 278, 27) cum benignitas et humanitas -xit ... dei (ἐπεφάνη, *Vulg.* apparuit. *cf.* AVG. serm. 185, 3, 3 gratia dei [adult. coniug. 1, 18, 20 *al.*]). PANEG. 5 (8), 2, 2 vestrae maiestatis ortus. *al.* *sensu strictiore i. q. clare apparere*: HIER. praef. Vulg. pent. p. XXV L. *Origenes* -ere facit (*sc. asterisco*), quae minus ante fuerant (*cf.* ISID. orig. 1, 21, 2). *nom. c. inf.*: COD. Iust. 2, 4, 15 (*a. 290*) quae (*acceptilatio*) si subdita esse -xerit. *impers. seq. acc. c. inf.*: COD. Iust. 5, 71, 10 (*a. 290*) si -xerit non universa pretia ... in patrimonium tuum processisse. *i. q. intellegi*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 9 p. 1119^D nisi superior tractatus manifestis perceptionibus -at.

2 *i. q. eminere, excellere incipere sim.*: SERV. Aen. 6, 869 ostendent ...: parum -et (*Marcellus*), ⟨quia⟩ mox peribit. RVFIN. hist. 4, 7, 12 clarius ac splendidius -ente vita nostrorum *sc. Christianorum* (διαλαμπούσης. INSCR. christ. Diehl 204, 3 meritis).

illūcido, -āre *ab* in *et* lucidare. *i. q. illuminare*: MAR. VICTORIN. verb. script. 1 p. 1009^B quando totae plagae coeli per diem -entur.

illūcidus, -a, -um. [*ab* in *et* lucidus, *cf. gr.* ἀναύγητος, ἀφώτιστος. *J. B. H.*] *i. q. non lucidus*: ITIN. Alex. 54 revertens praerupta per loca caelo -o, ⟨ut⟩ iuxtim se viantes vix mutuo noscerentur. [*corr.*: PLAVT. Men. 168 odore -o (inlutibili *Non. p. 394, 17*, inlutili *Ritschl*, mucido *Colvius*).]

[**illuctābilis** *v.* ineluctabilis.]

(**illuctor**), -āns *ab* in *et* luctari. *i. q. impugnans*: STAT. Theb. 4, 797 teneris meditans verba -antia labris *puer*.

illūcubrātus, -a, -um *ab* in *et* lucubratus. *i. q. indiligenter elaboratus*: SVLP. SEV. epist. 3, 3 ut ... familiariter scripta aut neclegenter emissa -a tibi penitus adque inpolita tradantur.

illūculāsco, -ere. [*ab* illucere, *cf.* diluculat, diluculascit. *J. B. H.*] *i. q. illucescere*: FRONTO p. 103, 14 N. cum serenus dies -it lumine incohato.

[**illūdia** *improbab. coni. Rhenanus* TERT. resurr. 16 p. 46, 14 *pro* invidia *codd.* (invidias *Kroymann*).]

illūdio, -āre. [*ab* *illudium, *nisi potius ad* illudo *secundum* alludo: alludio *additum est. J. B. H.*] *i. q. illudere*: GELL. 1, 7, 3 sic ... mendae suae (*Ciceronis*) -bant.

***illūdo**, -sī, -sum, -ere *ab* in *et* ludere. *scribitur* inl- *passim in codd., in titulo e. g.* EPIST. imp. Valent. Val. Grat. (Corp. VI 31982) 4. *de* ill- *v.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 19, 8 PRISC. gramm. II 49, 26. *supinum*: *p. 389, 77.* *de constructione*: DON. Ter. Andr. 758 et '-o in te' septimo casu et '-o te' accusativo dicimus. Phorm. 915. DIOM. gramm. I 320, 6 *veteres dicebant* -o hominem, ⟨nos⟩ -o homini (*certe e. g. in* VVLG. *dat. praevalet, sed etiam tum acc. haud raro legitur*). SERV. Aen. 9, 631 '-o te' figuratum est. *al.* GLOSS. ἐμπαίζω. χλευάζω. -it: irridet. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 414, 33 B. NOT. Tir. 50, 16^a. *inde a* TER. [*dub. vel corr.*: SEN. epist. 123, 12 QVINT. inst. 12, 11, 21. *e coni.*: PRIAP. 70, 1. *de* CAECIL. com. 244 *v. vol. V 2, 429, 51.* *confunditur hic illic in codd. c.* includere (OV. met. 15, 475; *cf. et p. 390, 2*), illidere (*v. p. 377, 6*), eludere (*v. vol. V 2, 429, 43*). *inc. interpr.*: VVLG. prov. 14, 9.]

I *cum vi ludibrii*: *i. q. ludibrio habere, insultare*:
A *incorporaliter* (*cf. p. 389, 76; subi. res fere incorporeae: infra p. 389, 8. 9. 20. 22. 29. 37. 39. 40. 57. 60. et passim*): *quomodocumque in damnum alicuius (rei) ludificari, passim i. q. decipere, frustrari (saepe de vanis opinionibus, somniis, dolis, fallaciis sim., ap. ECCL. de diabolo vel daemonibus i. q. temptare, e. g. infra l. 81); speciatim i. q. irridere (v. e. g. infra p. 389, 5. 23. 30. 41. 53. 64; notio ab ea q. e. 'decipere' non semper accurate discernenda); singulariter fere i. q. perdere (p. 389, 1. 31), despicere (p. 389, 7. 19. 35), evitare sim. (p. 389, 10. 11. 33)*:

1 *c. praep.*: in *c. abl.*: TER. Andr. 758 adeon videmur vobis esse idonei, in quibus sic -atis? *rei*: AMBR. in psalm. 37. 33, 3 -it ... diabolus in his (*lumbis viri et utero feminae*). BOETH. cons. 2, 7, 20 W. accipe in huiusmodi arrogantiae levitate quam festive aliquis -serit. *cf. p. 389, 44. aliter e. g. p. 389, 61.* in *c. acc.*: TER. Eun. 942 ut ne inpune in nos -seris.

[Ehlers]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *c. acc.*: **a** *rerum*: TER. Andr. 822 paene -si vitam filiae (*i. perdidi*. SCHOL. Bemb.: in perniciem filiae incidi vel lusi). CIC. de orat. 1, 87 praecepta *rhetorum* sic -ere solebat, ut ostenderet *eqs.* 1, 243. 2, 10 rep. 1, 20. phil. frg. V 55 *coniunct.* increpas. VERG. Aen. 9, 634 verbis ... superbis. OV. met. 9, 66 -ens nostras *Acheloi* Tirynthius artes. TAC. ann. 3, 29. 14, 52. 57 GELL. 6, 17, 2. MIN. FEL. 37, 5 pueri et mulierculae nostrae cruces et tormenta ... patientiā doloris -unt. TERT. adv. Marc. 1, 1 p. 290, 15 *pontus Euxinus* nomine -itur. CLAVD. 26, 557 (*de oraculo ambiguo*) dubiis -sa vocabula fatis (*i. declinata, irrita facta*). COD. Theod. 12, 1, 62 alia officia -surus (*i. evitaturus*). EPIST. pontif. 349 Migne 20, 757^B indicium ... declinando credidit -endum. *al.* *nota*: HOR. sat. 2, 7, 108 -si ... pedes *helluonis* vitiosum ferre recusant corpus (SCHOL.: ebrietate titubantes, decepti multo vino). **b** *animantium*: TER. Haut. 741 dignam me putas, quam -as? Phorm. 915 superbe. AFRAN. com. 87 quam lente tractat me atque -it. CIC. Quinct. 51 -si ac destituti (Tusc. 1, 95). S. Rosc. 55. Verr. II 3, 30 -sos ... et inrisos. Cato 65 contemni se putant, despici -i *senes* (LACT. inst. 2, 4, 16 *al. cf.* PALLAD. hist. mon. I 4 p. 265^B *app.* despiceret [καταπτύειν]). ad Brut. 9, 18, 3 Sj. -imur ... tum militum deliciis, tum imperatorum insolentia. *al.* NEP. Hann. 10, 1 HOR. sat. 2, 5, 26. SEN. epist. 76, 30 *bona quae extra virtutem sunt* semper premunt, aliquando et -unt *dominos*. TAC. hist. 3, 32 tertiadecimanos ... petulantibus iurgiis -serant (*cf.* ann. 2, 50 probrosis sermonibus. 15, 68 facetiis). ann. 3, 27 per intercessionem. *al.*

3 *c. dat.*: **a** *rerum*: CIC. S. Rosc. 54 huius miseri fortunis et horum virorum talium dignitati -ere (SEN. contr. 1, 2, 8). Q. Rosc. 39 dom. 104 VERG. Aen. 4, 591. HOR. sat. 2, 8, 62 gaudes -ere rebus humanis, *Fortuna* (TAC. ann. 12, 7). MANIL. 4, 263 SEN. contr. 7 praef. 5. CVRT. 7, 11, 24 eius superbiae ... -ens ... ait. 8, 1, 34 procacissime. TAC. hist. 2, 94 pecuniae (*i. dissipare. cf.* ann. 15, 42 viribus principis). ann. 1, 61 per superbiam. SVET. Tib. 2, 2. HIER. epist. 52, 6, 2 per fideicommissa legibus -imus (*i. declinamus* [COD. Theod. 16, 10, 25]. *cf.* COD. Theod. 12, 1, 119 publicis -ere functionibus per ... fugam). RVFIN. hist. mon. 29 p. 455^B *monachi* huic saeculo -itis (*cf. ibid.* 455^C mundo [VITAE patr. 6, 3, 15 p. 1013^B]). *al.* **b** *animantium*: HOR. sat. 2, 3, 51 unus utrique *palanti* error ... -it. VERG. Aen. 2, 64 certant ... -ere capto *Sinoni*. PRIAP. 70, 1 SEN. contr. 2, 1, 31. SEN. epist. 13, 8 -it nobis illa ... fama. CVRT. 4, 1, 23 MART. 12, 53, 9. TAC. ann. 16, 1 -sit ... Neroni fortuna. VVLG. III reg. 18, 27 -bat illis ... dicens (*et quater*). *al.* *c. acc. sec. gr.* (*cf. infra l. 62*): ITALA exod. 10, 2 (Aug. loc. hept. 2, 51 p. 550, 15) quaecumque -si Aegyptiis (ἐμπέπαιχα, *Vulg.* contriverim, *Itala Monac.* deluserim [*v. vol. V 1, 473, 58*]). *acced.* in *c. abl.*: AMBR. in psalm. 38, 7 peccatorem sibi in his quae gesserit -entem. AVG. civ. 5, 2 p. 193, 15 D. *impersonaliter*: ITALA Iob 41, 24 (Aug. in psalm. 103 serm. 4, 9) ad -endum ei *crocodilo* ab angelis meis (ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τ. ἀ., *Vulg. aliter. cf.* VVLG. psalm. 103, 26 quem formasti ad -endum [ἐμπαίζειν] ei [*alii 'mari' subaudiunt, sed cf.* AVG. civ. 11, 15 p. 483, 7 D.]). AMBR. in psalm. 43, 53 -i sibi ... et derideri se. AVG. civ. 18, 18 p. 279, 7 D.

4 *absol.*: RHET. Her. 4, 34, 46 si quis hominem prodigum et luxuriosum -ens (inprudens *var. l.*) parcum et diligentem appellet ([*cf.* CIC. de orat. 3, 171 dixisset. *al.* GELL. 19, 1, 8 *al.*]. OV. met. 3, 650 -ens ... pontum prospectat *eqs.* PHAEDR. 5, 7, 33). CIC. Sest. 94 epist. 7, 22 SEN. suas. 7, 11. SEN. dial. 9, 14, 7 lusisse tu Canum illā tabulā putas? -sit. TAC. hist. 4, 8 saevitiam Neronis per eius modi imagines -sisse. APVL. flor. 16 p. 64. TERT. nat. 1, 4, 5 qui affectat *veritatem*, -it, qui possidet, defendit. PS. IVL. RVF. schem. dian. 10 p. 62 *al.* *nota*: VERG. georg. 1, 181 ne ... variae -ant pestes (SERV.: per ludum nocent). *add.* in *c. abl.*: SVLP. SEV. Mart. 24, 2 in quo. *c. acc. sec. gr.* (*cf. supra l. 42*): ITALA Zach. 12, 10 (Hier. epist. 57, 7, 4) pro his, quae -serunt (ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο, *Vulg. aliter*). *seq. acc. c. inf.*: HIER. in Dan. 5, 7 p. 520^C *Porphyrius* -it plus scire *uxorem* quam maritum.

B *corporaliter*: **1** *generatim: i. q. tractare, violare sim.* (*hominem; rem: l. 67. 72*): **a** *c. dat.*: VERG. georg. 2, 375 cui *frondi vitis* ... uri adsidue capraeque sequaces -unt (*cf.* SERV. auct. Aen. 2, 64 per ludum ac iocum saevire in iniuriam alicuius). LACT. inst. 5, 9, 10 nisi ... crudelitas corporibus -at. **b** *c. acc.*: TAC. ann. 1, 71 Quintilii Vari corpus -sisse dicebatur *filius Segimeri* (*cf.* DICT. 3, 23 p. 66, 9 -endum ac foedandum cadaver). MIN. FEL. 22, 2 (23, 10) materiem ab artifice ... -sam. VVLG. II Macc. 7, 7 (ἐμπαιγμόν). 7, 10 (ἐνεπαίζετο). **c** *absol.*: VVLG. I Macc. 9, 26 (ἐνέπαιζεν). PRVD. perist. 9, 39 *pueri* -ant, lacerent inpune manusque tinguant magistri ... sanguine.

2 *speciatim de stupro* (*tropice: l. 78. 79 al.*): **a** *c. dat.*: CVRT. 3, 12, 22 captivo corpori. TAC. ann. 13, 17 -sum isse (*Lipsius*, i. esse *cod.*, -sisse *Rhenan.*) pueritiae Britannici Neronem. 15, 72 SVET. Tib. 45. AVR. VICT. Caes. 3, 10 matrimoniis. VVLG. gen. 39, 14. 17. RVFIN. hist. 2, 13, 8 (ἐγκαταπαιζόντων). **b** *c. acc.*: SIL. 8, 470 -sa ... tauro Pasiphae. APVL. met. 1, 12 aetatulam. MIN. FEL. 25, 3 *coniunct.* violavit. LACT. inst. 6, 23, 10 suum sexum. VVLG. iud. 19, 25. CLAVD. MAM. anim. 2, 11 p. 142, 15 novercalem torum. SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 3, 2, 5 (303) -sum virginis pudorem.

II *cum vi ludicri*: **A** *transit.*: **1** *i. q. quomodocumque afficere aliquid ludendo*: VERG. georg. 2, 464 -sas (inclusas M^1PR *Serv. v. l.*) ... auro vestes (SERV.: in quibus artifex auro ludens aliqua depinxerat. AVIEN. orb. terr. 1259. PAVL. NOL. carm. 25, 43 auro vel murice. *cf.* PRVD. perist. 10, 512. 14, 105). PAVL. NOL. carm. 21, 85 multimodis -so carmine metris. epist. 32, 10 p. 286, 6 camera musivo -sa. **2** *i. q. ludendo efficere*: PRVD. ham. 291 ars, ut fila herbis saturata recoctis -ant varias distincto stamine formas.

B *intransit.*: *i. q. in aliqua re ludere* (*subi. res: infra l. 11*): HOR. sat. 1, 4, 139 ubi quid datur oti, -o (incumbo *Φ*) chartis. LYGD. 4, 35 ima videbatur talis -ere palla. VVLG. Iob 40, 24 numquid -es ei (*crocodilo*) quasi avi (παίξῃ ἐν αὐτῷ)? psalm. 103, 26? *v. p. 389, 48.* CLAVD. rapt. Pros. 1, 221 patulis -ere campis.

syn. et iuxta pos.: *ad I A*: blasphemare (PS. CYPR. mont. 8 p. 112, 18), circumvenire (HIL. ad Const. 2, 2, 2), contemnere, decipere (AMBR. in psalm. 36, 18, 6 *al.*), deridere, despicere, destituere, fallere (PS. HIL. libell. 14 p. 746^A *al.*), illicere (MARCELL. chron. II p. 98, 514, 1), increpare, inequitare (ARNOB. nat. 2, 13 p. 57, 25), insultare (MIN. FEL. 25, 6 *al.*), irasci (HIER. epist. 49, 21, 3), irridere, mentiri (PETR. CHRYS. serm. 9 p. 212^B), ridere (HIER. in Zach. 3, 12 p. 903 V.), spernere (VVLG. Luc. 23, 11), tractare. *I B*: foedare, violare.

deriv.: illusio, illusor, illusorius (-um). *cf.* illudio.

illūminābilis, -e *ab* illuminare. *quod accenditur*: CLAVD. MAM. anim. 2, 2 p. 103, 19 nonnihil in anima humana esse deo simile, quia sit ille lumen inluminans et haec lumen -e.

illūminanter *p. 393, 4.*

***illūminātio**, -ōnis *f. ab* illuminare. GLOSS. φωτισμός. *plur. e. g. l. 37. 60. 72 bis.* *inde ab* ITALA *et* TERT. [*ex suppl.: l. 38.* *corr. vel dub.*: TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 506, 15. 5, 7 p. 592, 12.]

i. q. actus illuminandi (*saepius item ut gr.* φωτισμός *de luce ipsa, e. g. l. 35 sqq. 40. 41*): **1** *proprie*: **a** *generatim* (*c. gen. subi.: l. 35 sqq. 41. 43*): ITALA gen. 1, 14 (Ambr. hex. 4, 3, 8) fiant luminaria ad -em super terram (φαῦσιν, *Vulg. deest*). exod. 25, 6 (Aug. c. Adim. 10 p. 134, 8) oleum ad -em (*gr. deest, Vulg.* ad luminaria concinnanda). AMBR. hex. 4, 3, 9 p. 116, 19 lunae et stellarum -o (*cf.* VVLG. psalm. 77, 14 ignis. MART. CAP. 6, 636 solis [CASSIOD. var. 1, 45, 2]). HIER. nom. hebr. p. 56, 25 ignis -um. RVFIN. Orig. princ. 1, 7, 3 p. 88, 4 mundi -e. CORP. X 5849, 7 ⟨facta? in⟩luminatione (*i. festa luminum accensione*). *al.* *in imag.*: PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144^A verum lumen ..., vera -o *trinitas*. VVLG. II Cor. 4, 4 ut non fulgeat illis -o evangelii gloriae Christi (φωτισμόν. PROSP. epist. 1, 5 p. 462, 10). PROSP. epist. 2, 4 p. 79^A *al.* *nota*: EVSTATH. Bas. hex. 9, 6 p. 965^A *Christo* -i gloriae *sc. dei* (ἀπαυγάσματι. *cf. Vulg. Hebr. 1, 3* splendor). *in similitud. de hilarando vel glorificando vultu*: TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 612, 21 corporalem Moysei -em (*v. p. 391, 65*). VVLG. psalm. 43, 4 -o vultus tui *dei* (φωτισμός. 89, 8. *cf.* HIL. in psalm. 66, 3. *v. p. 391, 61*). AVG. in Iob p. 548, 9. **b** *speciatim de -e caecorum i. q. visus*: ITALA Is. 61, 1 (CONC.^{S} I 5 p. 282, 12) praedicare ... caecis -em (τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, *Vulg.* clausis apertionem. *cf. Luc. 4, 19* visum). OPTAT. 3, 2 p. 69, 4 AVG. cons. euang. 2, 65, 125 p. 228, 7 *al.* GREG. M. in euang. 2, 6 miraculum -is.

2 *translate* (*hic illic vis propria sublucet, e. g. infra l. 62*): **a** *i. q. manifestatio, apparitio sim.*: TERT. adv. Hermog. 15 p. 142, 25 mala necessaria fuisse ad -em bonorum ex contrariis intellegendorum. ITALA II Thess. 2, 8 (Aug. civ. 18, 53 *al.*) evacuabit -e praesentiae suae *Iesus iniquum* (ἐπιφανείᾳ, *Vulg.* illustratione. *cf.* VVLG. II Tim. 1, 10 -em ... Iesu Christi [ἐπιφανείας]. CONC.^{S} I 5 p. 316, 36 die divinae -is [ἐπιφανείας] *i. die novissimo* [PETR. CHRYS. serm. 157 p. 615^A *de Epiphania*. VEN. FORT. vita Germ. 51, 140 *de die dominico, cf. edd. ad l.; syn.* resurrectio]). VVLG. II Macc. 2, 22 -bus, quae de caelo factae sunt (ἐπιφανείας; *i. visiones*). II Cor. 4, 6 *deus* ipse illuxit in cordibus nostris ad -em scientiae claritatis dei (φωτισμόν. HIER. hom. Orig. in Is. 2, 1 p. 250, 21 *al. an ad b?*). *al.* **b** *i. q. inspiratio, sanctificatio sim. vel conversio; hic illic etiam de statu inspirati i. q. sapientia vel fides* (*c. gen. subi.: l. 68 sqq.*): TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 434, 19 -is opere. 5, 11 p. 614, 1 ⟨de⟩ -e[m] mundi. IREN. 4, 29, 1 -em mentis (*cf.* RVFIN. hist. 11, 7 p. 1012, 16 cordis. *al.*). HIER. in Is. 52, 7/8 p. 606 V. *apostolorum* doctrina -o dei est (RVFIN. Orig. in gen. 1, 8 p. 10, 18 *al. cf.* PELAG. epist. ad Demetr. 27 p. 1118^C lectionis. GENNAD. dogm. 44 -e et inspiratione spiritus sancti [RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 p. 119, 13 *al.*]. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 91, 14 verbi dei -bus [3 p. 187, 23]. *al. cf. supra l. 63*). VVLG. psalm. 26, 1 dominus -o mea et salus mea (PAVL. NOL. epist. 37, 4 p. 320, 17 cordis. *cf. supra l. 40*). AVG. doctr. christ. 3, 1, 1 vel magnitudine ingenii vel maioris -is claritate. RVSTIC. CONC.^{S} I 4 p. 169, 9 securitatem et -em. *al.* *i. q. baptismus*: DIDASC. apost. 62, 29 -em, quod dicit Graecus fotisma.

***illūminātor**, -oris *m. ab* illuminare. *pro adi.: l. 80.* *inde a* TERT. *qui illuminat*: **1** *proprie*: TERT. adv. Val. 15 p. 195, 10 (*Achamoth ridente lumen exortum est*) o risum -em. ACT. Archel. 40 (36), 7 *de sole Mithra*. *in imag.*: PAVL. NOL. epist. 23, 34 p. 191, 2 -r noctium nostrarum *Christus*. *speciatim i. qui caeco visum reddit*: GREG. TVR. vit. patr. 3, 1 p. 672, 28 -r caecorum. *ambigue*: AVG. in euang. Ioh. 44, 1.

[Ehlers]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *translate*: **a** *i. q.* *inspirator, sanctificator sim.*: TERT. apol. 21, 7 -r atque deductor generis humani *Christus* ([*inde* CYPR. idol. 11 p. 28, 7]. adv. Marc. 4, 25 p. 504, 23. CYPR. testim. 2, 7 tit. -r et salvator [SERM. Arrian. frg. I 17 p. 624A AVG. trin. 4 prooem. p. 887A]. *al.*). adv. Marc. 4, 2 p. 427, 9 -r Lucae *Paulus* (*i. auctor*). 4, 7 p. 434, 17. LACT. inst. 6, 18, 2 -r noster deus (*cf.* VVLG. prov. 29, 13 [*cf.* 22, 2]. AVG. in psalm. 65, 19 *al.*). SERM. Arrian. Journ. Theol. Stud. 13 p. 22, 7 spiritum sanctum habentes -em (AVX. Maximin. c. Ambr. 51 -r et sanctificator [MAXIMIN. Aug. coll. c. Max. 4 p. 711C. 5 p. 725B SERM. Journ. Theol. Stud. 16 p. 176 nr. 7, 76]. *al.*). AVG. in psalm. 70 serm. 1, 14 p. 884A defecti et confusi quaerant -em a confusione et refectorem a defectione. *al.* **b** *i. q.* *manifestator, explicator sim.*: TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 477, 8 novae ... religionis -r *Christus*. 4, 40 p. 560, 11 *Christus* -r antiquitatum (*i. veteris testamenti*). NOVATIAN. trin. 29 p. 944A -r rerum divinarum *spiritus sanctus*. **c** *i. q.* *fautor, commendator*: TERT. coron. 7 p. 431, 12 Oe. auctores rei (*sc. coronarum*) vel -es.

f. **illūminātrīx,** (-īcis). GRAMM. suppl. 115, 10 inluminator -x. *interpretamentum nominis Mariae* (מִרְיָם): HIER. nom. hebr. p. 14, 7 Maria -x mea vel illuminans eos *eqs.* 62, 17 ISID. orig. 7, 10, 1 ort. et obit. 111 GLOSS.L V Abba MA 104.

*illūmino, -āvi, -ātum, -āre *ab in et* luminare. inl- *passim in codd., in titulo c. g.* CARM. epigr. 111, 5 (*a. 384*). GLOSS. φωτίζω. διαφωτίζω. ἐπιφωτίζω. -antur καταυγάζονται. NOT. Tir. 47, 39. *inde a* RHET. Her. (*infra l. 30*), *sed raro ante* ECCL.; *in poesi inde a* STAT. *infra l. 36. 46.* [*corr.*: CIC. Brut. 213. *tit. mutil.*: CORP. VIII 7994, 3.]

I *transit.*: *i. q.* *illustrem reddere*: **A** *proprie*: **1** *i. q.* *luce collustrare* (*de rebus proprio lumine lucentibus; de colore: l. 35. 45*): RHET. Her. 4, 47, 60 corona ... fulgentibus gemmis -ta. CIC. nat. deor. 2, 119 ab eo *sole* ... luna -ta ([VITR. 9, 2, 3 *al. cf.* PS. APVL. Ascl. 29 p. 67, 26 stellas]. APVL. met. 9, 22 sol ... subterrenas ... plagas -bat. CYPR. epist. 37, 2 p. 577, 9 SOL. 11, 18 *al.*). COLVM. 8, 3, 3 *tabulata* -ari fenestellis *debent.* PLIN. nat. 2, 183. 35, 48 quo (*anulari, i. e. specie coloris candidi*) muliebres picturae -antur (*cf.* GELL. 2, 26, 8 FIRM. math. 1, 10, 11). STAT. Theb. 12, 275 rupto ... vias -at igni *Enceladus* (AMBR. hex. 4, 3, 9 *al.*). APVL. met. 3, 28 gladiis et facibus instructi noctem -ant (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 227 *de hasta*). 8, 12 faces (*l. 38. cf.* 11, 10 *lucernae* [VVLG. Luc. 11, 36]). 11, 15 *Isis* (*i. e. Luna. cf.* CYPR. epist. 37, 2 p. 577, 9 *al.*). *al.* CAPITOL. Ver. 10, 7 ut capiti auri [ro]ramenta respergeret, quo magis coma -ta flavesceret (*cf.* LAMPR. Comm. 17, 3). AVIEN. ora 670 dies ... illos ... -at (orb. terr. 63). CORP. III 138 capita columnarum ... auro -ta (14386d. VIII 6982, 4. 6. 7). *al.* *fere i. q.* *distinguere, ornare* (*cf. l. 30. 44*): PLIN. nat. 9, 127 omnem ... vestem -at *sucus purpurae.* *in imag.*: STAT. Theb. 10, 603 patrias (*i. Tiresiae*) ... -at umbras *Manto* (*de caeco docendo. aliter l. 71 sqq.*). TERT. apol. 4, 7 experimentis -antibus tenebras antiquitatis (NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 552, 16 carceris. *al.*). adv. Marc. 4, 13 p. 457, 27. PS. TERT. adv. Iud. 14 p. 741, 21 Oe. *Christus* orbem evangelii sui radiis -vit (*cf.* CYPR. epist. 63, 18 p. 716, 24 luce veritatis. sent. episc. 22 in [*om. LTA*] lumine vitae. *al.*). *saepius. adde p. 392, 11. 16. 28.*

2 *i. q.* *accendere, lucentem (videntem: l. 71 sqq.) reddere*: **a** *generatim*: VRAN. epist. 11 p. 866A -tis lampadibus (SALV. eccl. 2, 33). VEN. FORT. virt. Hil. 12, 34 *cereum.* *in imag.*: ITALA Os. 10, 12 (Hier. epist. 64, 20, 5 *al.*) -ate vobis lumen scientiae (φωτίσατε, *Vulg. aliter. cf.* Luc. 1, 79 [cod. d; ἐπιφᾶναι φῶς, *cett.* ἐπιφᾶναι, VVLG. *v. p. 392, 70*]). VVLG. psalm. 17, 29 tu -as lucernam meam, domine. *in simil. de hilarando vel glorificando vultu*: ITALA num. 6, 25 (Vict. Vit. 2, 80) -et dominus faciem suam super te (ἐπιφάναι, *Vulg.* ostendat. psalm. 30, 17 [Cassiod. in psalm. 30, 19; ἐπίφανον, *Vulg.* illustra]. VVLG. psalm. 118, 135 *al. cf.* 66, 2 vultum [CLEM. ad Cor. 60 *al.*]). AMBR. in psalm. 118 serm. 17, 27 p. 390, 18 -vit ... corporaliter faciem Moysi *deus* (*cf. exod. 34, 29 sqq.*). VVLG. I reg. 14, 27 -ti sunt oculi eius *sc. Ionathan* (29. I Esdr. 9, 8 *al. aliter infra l. 78*). *al.* *de glorificatione aeterna*: HIL. myst. 1, 31, 3 in sinu paterno quiescentes nos ... -andos esse ... natura corporis nostri in speciem gloriae atque honoris absorta. *fort. huc pertinent*: PS. HIL. libell. 6 p. 739B omnes iustos et sperantes in se -vit et ad superos revocavit *deus.* VVLG. Sirach 24, 45. **b** *speciatim i. q.* *visu ditare* (ab: *l. 76*): CYPR. idol. 13 p. 29, 12 cum Christus Iesus ... -ret caecos (VVLG. psalm. 145, 8 *et passim. nota*: EVSTATH. Bas. hex. 3, 4 p. 895A -entur ad videndum caeci [οἱ τυφλοί, ἀναβλέψατε]). PS. CYPR. merced. 45 l. 356 cum Tobias ... patrem ab squalido contactu -ret ([*cf. Tob. 2, 11*]. VVLG. Tob. 14, 1 -tus est Tobias). ARNOB. nat. 2, 59 p. 95, 9. RVFIN. Orig. in gen. 1, 7 p. 9, 13 oculi ... -antur a sole (PAVL. NOL. epist. 23, 22 p. 179, 25 *al. aliter supra l. 66*). AVG. serm. ed. Mai 9 -beris (-veris *cod.*) oculos, ne sis caecus. *al.* *in imag.*: VVLG. Eph. 1, 18 -tos oculos cordis (πεφωτισμένους. GAVDENT. serm. 9 p. 903B *al.*). AMBR. epist. 29, 16 -tum in agnitione dei ... obtutum. *al.*

B *translate* (*hic illic vi propria conservata, e. g. p. 392, 1. 11. 16. 28*): **1** *i. q.* *praeclarum vel notum reddere, augere, ornare sim.*: CIC. de orat. 3, 101 habeat ... illa in dicendo admiratio ac summa laus umbram aliquam et recessum, quo magis, quod erit -tum, extare atque eminere videatur. VELL. 1, 18, 3 nisi Thebas unum os Pindari -ret (*cf.* MELA 2, 35). 2, 18, 3 *Rhodiorum* fidem Mytilenaeorum perfidia -vit. 2, 66, 5. COLVM. 9, 2, 1 Vergilius poeticis floribus -vit *veterum auctorum placita.* QVINT. inst. 2, 16, 10 *al.* TERT. patient. 6 p. 10, 14 fides patientiā -ta. CYPR. epist. 10, 5 p. 494, 24 *ecclesiam* honor divinae dignationis -at (13, 1 p. 504, 19 *al.*). *al.* *ap.* RHET. *et* GRAMM. *i. q.* *luminibus dicendi distinguere*: CIC. de orat. 3, 25 illa ... quibus orationem ornari atque -ari putem. (3, 170 *verbum translatum* tanquam stellis quibusdam ⌊notat et -at⌋ [⌊ ⌋ illustrat *A*] orationem [*cf.* QVINT. inst. 12, 10, 36]. 3, 208. MAR. VICTORIN. gramm. VI 202, 7 *adverbia ornativa* [*cf.* EXPLAN. in Don. gramm. IV 558, 21]. *cf.* DIOM. gramm. I 464, 26 *compositio* gratiam orationis -tam exornat). 3, 103. 125 quem ad modum verba struat et -et (*cf.* orat. 83 *concinnitas* verborum conlocationem -at iis luminibus quae Graeci ... σχήματα appellant). Brut. 141 (σχήματα) *habent pondus* in -andis sententiis (orat. 136). *al.* *adde*: CIC. orat. 163 locorum splendidis nominibus -tus est versus.

2 *i. q.* *manifestare, revelare, sensu strictiore i. q. dilucidare, explicare sim.*: COLVM. 1, 1, 16 -at ... rectam viam docentis magisterium. QVINT. inst. 8, 3, 73. APVL. met. 2, 29 arcana. 8, 8 omnem ... scaenam sceleris. TERT. paenit. 2, 4. patient. 5 p. 6, 14 quid ... sectandum sit (*c. interrog. indir., item* resurr. 37 p. 79, 25). *al.* COD. Iust. 9, 2, 6, 1 (*a. 243*) quo magis ... fides veri possit -ari (COD. Theod. 2, 27, 1, 2. *cf.* CHAR. dig. 48, 18, 10, 5 veritatem [COD. Iust. 9, 41, 10 *al.*]). *al.* *nota*: HIER. in Is. 23, 6/7 p. 322 V. asterisco, id est stellis -antibus (56, 10/12 p. 663).

3 *i. q.* *inspirare vel animare; apud* ECCL. *passim i. q.* *sanctificare, purificare sim.*: **a** *spiritualiter*: TERT. resurr. 8 p. 37, 3 caro manus impositione adumbratur, ut et anima spiritu -etur (HIL. trin. 2, 32 sp. sanctus, *syn.* inspirare [in psalm. 66, 1 *al.*]. *cf.* VVLG Eph. 5, 14 -bit te Christus [ἐπιφαύσει σοι]. *al.*). adv. Val. 28 p. 204, 12 de omnibus -tus *demiurgus* (adv. Marc. 4, 25 p. 506, 16 RVFIN. Orig. princ. 2, 7, 3 p. 150, 18 *al.*). adv. Marc. 4, 41 p. 562, 13 -ti *iudices*, quem se vellet intellegi *Iesus* (*c. interrog. indir., item* VVLG. Eph. 3, 9. *sim. c. enunt. relat.*: ITALA iud. 13, 8 [Lugd.] quod faciemus [φωτισάτω *Alex., Vulg.* doceat]). PS. TERT. adv. Iud. 9 p. 725, 23 Oe. -bat mentes hominum *Ioannes* ..., ut ... intellegerent (PAVL. NOL. epist. 16, 9 p. 123, 13 SACR. Greg. 18, 7 *al.*). ITALA iud. 13, 23 (Aug. quaest. hept. 7, 54 p. 504, 30) nec -asset nos omnia haec *dominus* (ἔδειξεν ἡμῖν, *sed* ἐφώτισεν ἡμᾶς *Alex., Vulg.* ostendisset. *cf.* RVFIN. Orig. princ. 1, 8, 4 p. 102, 9 -ti sensum. *huc pertinere vid.*: ACT. Petr. 20 p. 67, 9 quem *Iesum* neque Iudei neque nos digne [-i *cod.*] -ari possimus ['*i. q. conspicere*' *Lipsius p. 314*]. *cf. supra l. 37*). ITALA psalm. 24, 8 (Psalt. Cas.) -vit delinquentes in viis (בַּדָּרֶךְ ... יוֹרֶה, νομοθετήσει, *Vulg.* legem dabit. PASS. Theclae epit. VII p. 169, 9 in fide recta). LACT. inst. 1, 11, 42 *a deo* fingimur animamur -amur. GAVDENT. serm. 2 p. 859B *deus* -ans corda nostra ad intelligentiam divinorum (RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 159, 16 PAVL. NOL. epist. 14, 4 *al.*). VVLG. psalm. 33, 6. 118, 130 *al.* NOVELL. Iust. 69, 4, 3 *deus* haec nos sancire ... -vit (ἐλλάμψαντα). *passim.* *adde de baptismo* (*sec. gr.* φωτίζω; *cf.* VVLG. Hebr. 6, 4 qui semel sunt -ti. 10, 32): CANON. Dionys. Exig. p. 52, 27 St. qui nuper sunt -ti baptismate. APRING. in apoc. 4, 6 *fons baptismatis* susceptos mundat et -at. *nota* CONC.S II 4 p. 145, 8 -tus sum = *II 2, 1 p. 34, 40* sum baptizatus. **b** *naturaliter fere i. q.* *conformare*: MACR. Sat. 7, 9, 17 ut ... homo constet et vivum animal sit, anima praestat, quae corpus -at (*ibid. iterum*). *huc pertinere vid.*: PS. APVL. Ascl. 23 (*de homine fictore deorum*) non solum -a[n]tur, verum etiam -a[n]t *homo.* *sensu Christiano*: IREN. 1, 8, 5 'lumen' ... dixit 'hominum' vitam (*sc. verbi. cf. Ioh. 1, 4*), quoniam -ti sunt ab ea (διὰ τὸ πεφωτίσθαι), quod est formatum et manifestatum. *cf. sub a.*

II *intransit.* (*fere sec. graec.*): *i. q.* *lucere*: **A** *proprie*: ITALA num. 4, 9 (Lugd.) candelabrum quod -at (φωτίζουσαν). Is. 60, 19 (Victorin. Petav. in apoc. 21, 3 p. 150, 3) non ... -bit tibi nocte *luna* (φωτιεῖ σου τὴν νύκτα, *sed* σοι *Alex.*, VVLG. -bit te). VVLG. Sirach 42, 16 sol. *in imag.*: ITALA prov. 4, 18 (Lucif. non conv. 6 p. 14, 9) viae iustorum similiter ut lux fulgebunt, procedunt et -ant (φωτίζουσιν, *Vulg. aliter*). VVLG. Bar. 6, 66. Luc. 1, 79 -are his, qui in tenebris ... sedent (ἐπιφᾶναι). **B** *transl. i. q.* *apparere, manifestum esse*: ITALA Is. 4, 2 (Ps. Aug. quaest. test. 47, 5) in illa ... die -bit deus in consilio super terram (ἐπιλάμψει, *Vulg. aliter. cf.* apoc. 22, 5 [cod. g] supra illos [φωτιεῖ ἐπ' αὐτούς, VVLG. -bit illos]). Eph. 5, 14 (Pelag. in Eph. *al.*) -bit tibi Christus (ἐπιφαύσει σοι, VVLG. -bit te. ARNOB. in psalm. 26 p. 359A *de deo*). VVLG. psalm. 75, 5 -ans ... mirabiliter *deus.*

structurae (*ad I*): ab: *p. 391, 76.* ad: *p. 391, 74. l. 49.* de: *l. 34.* in: *p. 391, 52. 82. l. 46.* *acc. graecus*: *p. 391, 79. l. 41.* *interrog. indir.*: *supra l. 24. 36.* *enunt. rel.*: *supra l. 37.* *inf.*: *supra l. 51.* ut: *supra l. 39.*

part. perf. pass. pro adi. **illūminātus,** -a, -um. *superl.*: *infra p. 393, 1.* *i. q.* *lucidus*: CET. FAV. 25 p. 305 -us splendor. *transl.*: AVG. serm. 34, 3, 5 erigite vos ab ista lutulenta cupiditate, ut

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

maneatis in -issima charitate (*i. purissima*). *adv.* **illūminātē:** CIC. de orat. 3, 53 qui distincte, qui explicate, qui abundanter, qui -e et rebus et verbis dicunt.

adv. (*ex part. praes.*) **illūminanter.** *i. q. clare*: ITALA psalm. 30, 17 (Psalt. Cas.) -r ostende vultum tuum (ἐπίφανον, *Vulg.* illustra).

syn. et iuxta pos.: *ad I A 1*: accendere (CHROMAT. in Matth. 5, 3), aperire (MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 16 p. 1124ᶜ), collustrare (HIL. in Matth. 33, 7), illustrare (IREN. 4, 14, 1 *al.*), radiare (CYPR. unit. eccl. 22 p. 230, 10). *I B 1*: illustrare (CYPR. epist. 10, 5 p. 494, 24 *al.*), notare, ornare. *I B 2*: enarrare (VVLG. Sirach 24, 44), enodare (MAR. VICTORIN. gramm. VI 74, 5). *I B 3*: animare, confirmare (PASS. Theclae B a 43 p. 126, 5), confortare (PASS. Theclae epit. VII p. 169, 9), corrigere (AMBR. Iob 3, 1, 1), erudire (LACT. inst. 6, 2, 16 *al.*), exhortari (HESYCH. in lev. 10, 8 p. 899ᴰ), illustrare (AVG. serm. 166, 3, 3), inspirare (HIL. trin. 2, 32), instruere (TERT. praescr. 12, 4 *al.*), mundare, purgare (GAVDENT. serm. 2 p. 859ᴮ *al.*), purificare (VITAE patr. 3, 2 *al.*), sanctificare (VLFILA Maximin. c. Ambr. 63). *ad II*: fulgere, lucere.

deriv.: illuminabilis, illuminatio, illuminator.

illūminātus, -a, -um *ab* in *et* luminatus. GLOSS. II 252, 36 ἀφεγγές -um. *fere i. q. non ornatus sim.*: POMER. 3, 16, 3 *virtus* -o sui apparatus demonstrat ornatum *eqs.* *cf.* illuminus.

illūminus, -a, -um. [*ab* in *et* lumen, *cf. gr.* ἄλυχνος. *J. B. H.*] *i. q. non luminatus, obscurus*: APVL. met. 6, 2 -arum Proserpinae nuptiarum (*opp.* luminosarum filiae inventionum).

illūnis, -e *ab* in *et* luna. *i. q. lunā carens*: SIL. 15, 616 -em ... noctem (PLIN. epist. 6, 20, 14 AMM. 17, 2, 3 SIDON. epist. 3, 7, 4).

²**i(n)lunium** APIC. 1, 16 *v. vol. V 2, 398, 26 et s.* helenium.

illūnius, -a, -um *ab* in *et* luna. *i. q. illunis*: APVL. met. 4, 18 noctis -o tempore. 9, 33 -ae caliginis.

illuo, -uī, -ere *ab* in *et* luere. PRISC. gramm. II 130, 13 in 'es' productam verbalia repperi ... '-o illuvies' (illues *G K*). [*falso trad.*: VLP. dig. 10, 2, 16, 3 -it *F*¹, all- *cett.* *dub.*: NICET. psalm. 9 p. 76, 14 cessaverunt ... et -uerunt (*expectes* exoluerunt *sim.*) cotidiana baptismata nomen (*V*, nomine *A*) operosa. *vix huc pertinet*: PRVD. apoth. 923 *v. s.* illutus *p. 400, 1.*] *fere i. q. imbuere*: PS. PRIMAS. in I Cor. p. 511ᶜ qui mundana cogitat, id est qui se mundanis -it et implicat.

***illūsio,** -ōnis *f. ab* illudere. GLOSS. ἐμπαιγμός. derisio. despectio. subsannatio. *inde a* CIC. (*infra l. 62*), *dein* QVINT. (*infra l. 63*) *et* ITALA; *in versu infra l. 52.* [*e coni.*: DON. Ter. Ad. praef. 3, 4.]

i. q. ludibrium, ludificatio: **1** *incorporaliter*: *i. q. deceptio sim. (etiam de statu decepti i. q. imaginatio, phantasia) vel irrisio; apud* ECCL. *praesertim i. q. temptatio sim.* (*infra l. 51. 57; nituntur hic illic loco* ITALAE [Ambr. in psalm. 37, 33 *al.*] *et* VVLG. psalm. 37, 8 anima mea [VVLG. lumbi mei; כְּסָלַי; ψυχή, *sed* ψύαι *Alex.*] completa est -bus [נִקְלֶה]): ITALA Eph. 4, 14 (Aug. civ. 22, 18) iactati et circumlati omni vento doctrinae in -e hominum *eqs.* (κυβείᾳ, *Vulg.* nequitia). II Petr. 3, 3 (Aug. civ. 20, 18 *al.*) -e inludentes (ἐν ἐμπαιγμονῇ, *Vulg.* in deceptione). AMBROSIAST. in Rom. 5, 9 -e diaboli (CASSIAN. inst. 2, 13, 3. *cf.* RVFIN. hist. mon. 29 daemonum. VEN. FORT. Mart. 2, 138 *al.*). VVLG. psalm. 78, 4 facti sumus opprobrium vicinis nostris, subsannatio et -o his, qui *eqs.* (RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 81, 31 insultationis et -is occasio. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3 irrisio ... et -o [χλευασμός]). Sirach 27, 31 -o (ἐμπαιγμός) et improperium superborum. CASSIAN. inst. 2, 13, 1 quadam somni -e (*cf.* conl. 22 ᵗⁱᵗ· de nocturnis -bus [ISID. diff. 2, 107 *al.*]. AVELL. p. 408, 24 -o dormientium [*opp.* concupiscentia vigilantum]). COD. Iust. 11, 48, 7, 1 legis -o. *al.* *acced.* in *c. acc.*: EVGRAPH. Ter. Haut. 953 facilis ... -o est in eam quae et mulier est et vidua. *apud* RHET. *i. q.* διασυρμός, χλευασμός, *ironia*: CIC. de orat. 3, 202 *extenuationi* adiuncta -o (incl- *M*) a praeceptis Caesaris non abhorrens. QVINT. inst. 8, 6, 54 in eo ... genere *allegoriae*, quo contraria ostenduntur, ironia est: -em vocant.

2 *corporaliter*: *i. q. vexatio*: ITALA II Macc. 7, 7 (Ambros.) sequentem ducebant ad -em (ἐμπαιγμόν, *Vulg.* ad illudendum). *i. q. stuprum*: VAL. CEM. hom. 10, 1 qui corpus suum ludibrio prostituit et -bus tradidit.

***illūsor,** -ōris *m. ab* illudere. GLOSS. deceptor. frustrator. *inde a* TERT.; *in versu infra l. 78.* *i. q. ludificator, irrisor sim.; in* VVLG. *vet. test. sec. hebr.* לֵץ *fere i. q. insolens, insipiens; sec.* לֵצִים *i. q. peccator*: *l. 76*: TERT. apol. 46, 7 *philosophi* -es et corruptores *veritatis*. adv. Marc. 4, 35 p. 540, 20 legis -r *Iesus*. GRILL. rhet. p. 26, 21 M. VVLG. prov. 3, 32 abominatio domini est omnis -r (נָלוֹז, παράνομος; *opp.* simplicibus). 3, 34 *dominus* deludet -es et mansuetis dabit gratiam. 9, 12 *opp.* sapiens (13, 1). II Petr. 3, 3 venient ... in deceptione -es (ἐμπαῖκται. *cf.* Iudas 18). *al.* PAVL. NOL carm. 23, 77 luderis -r, *diabole*. AVG. epist. 237, 9 -em potius quam veritatis doctorem *Iesum*. MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3 irrisores et -es. *al.*

illūsōrius, -a, -um. [*ab* illusor *vel* illudere, *cf.* deceptorius. *J. B. H.*] *i. q. irrisorius*: AVG. cons. evang. 3, 13, 46 veste -a *Christi*. *i. q. fallens*: IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 25 p. 1462ᴰ distinctionem ... inter vos -am (*i. quae familiaritatem celat*). *neutr pro subst.*: Gloss. II 477, 22 χλεύη **inlūsōrium** ludibrium. *adv.* **illūsōriē** *i. q. irrisorie*: PS. AMBR. trin. 24 p. 535ᴬ quaeritur sane -e a nobis a haereticis, utrum *eqs.*

illūster *v.* illustris *infra l. 72.*

illūstrābilis, -e *ab* illustrare. *i. q. illustrans*: CASSIOD. in psalm. 118 p. 835ᴰ psalmo isti ... Hebraeas litteras ad suum numerum (sui numeri *ed.*) divisiones -es non incongrue dicimus contulisse.

illūstrāmentum, -ī *n. ab* illustrare. *i. q. ornamentum*: QVINT. inst. 11, 3, 149 haec (*sc. gestus varii et cultus oratoris*) sunt vel -a pronuntiationis vel vitia.

***illūstrātio,** -ōnis *f. ab* illustrare. GLOSS. ἐπιφάνεια ἡ ἐκ δόξης. nobilitas. *inde a* QVINT. (*infra l. 31*), *dein* ITALA; *raro plur., e. g. l. 17. 18.*

i. q. actus illustrandi (*saepe fere i. q. lux, e. g. l. 20 sqq.*): **A** *proprie* (*c. gen. subi.. l. 17. 18. 20 sqq.*): CHALC. comm. 60 terrenis umbris ... a lunae -e prohibentibus *solem*. 108 solis lunaeque -es et occasus. 124 in defectionibus et reparatis -bus *stellarum*. 345 claritudinis. GREG. M. moral. 22, 14 -em lunam ... a radiis solis accipere. *in imag.*: ITALA II Cor. 4, 4 (Conc.ˢ I 5 p. 352, 39) fulgeat -o evangelii gloriae Christi (*v. p. 390, 40. cf.* AVG. civ. 11, 19 p. 487, 13 D. -e veritatis ... fulgens). OROS. apol. 15, 1 fulgoris *domini*. *al.* *i. q. glorificatio?*: INSCR. christ. Diehl 4735, 3 ⟨*virgo* iam gaudet divin?⟩a -e (*aliter Diehl ad l.*).

B *transl.*: **1** *i. q. manifestatio, apparitio sim.* (*c. gen. subi.*: *infra l. 30*): ITALA Tit. 2, 13 (Conc.ˢ I 5 p. 350, 36) expectantes ... -em gloriae magni dei et ... Iesu Christi (ἐπιφάνειαν, *Vulg.* adventum). VVLG. II Thess. 2, 8 destruet -e adventus sui *Iesus iniquum* (ἐπιφανείᾳ. PELAG. epist. ad Demetr. 8ᵉˣᵗʳ· *al.*). AVG. bapt. 2, 4, 5 concilii luculentam -em (*i. declarationem*) confirmationemque. *apud* RHET. *i. q.* ἐνάργεια: QVINT. inst. 6, 2, 32 ἐνάργεια, quae a Cicerone -o et evidentia nominatur (*cf. Cic. part. 20*). **2** *i. q. nobilitas, splendor* (*c. gen. subi.*: *l. 35*): ITALA Esth. 15, 9 (Aug. grat. Christ. 24, 25) omni stola -is suae indutus erat *rex* (ἐπιφανείας, *Vulg.* indutus vestibus regiis). CHALC. transl. p. 23ᶜ praeclarae gloriae -em (*gr. aliter*). p. 30ᴮ. **3** *i. q. inspiratio, sanctificatio sim.* (*c. gen. subi.*: *infra l. 38 sqq.*): PS. HIER. expos. in Ioh. p. 585ᶜ -em spiritus sancti (PS. AVG. serm. 182, 4 -em ... et confirmationem. *al. cf.* RVFIN. Orig. in num. 26, 3 p. 249, 18 verbi ... sancti. AVG. serm. 166, 3, 3 veritatis [gen. ad litt. 2, 8 p. 43, 16 *al.*]. CASSIAN. conl 10, 10, 12 domini. *al.* [*nonnulla fort. ad 1 referas*]). PS. AVG. quaest. test. 112, 13 asparsio ... hysopi -o quaedam est (*i. emundatio*). EPIPHAN. Avell. p. 765, 30 -e divina et dispensatione. *nota in definitione trinitatis*: IOH. MAXENT. Conc.ˢ IV 2 p. 5, 30 *qui* secundum ... -em ... factam credunt unitionem *dei et Christi*. 10, 17. 27, 13. *naturaliter i. q. conformatio materiae*: CHALC. comm. 286 silva ... adpetit formam et -em (*cf. Arist. phys. 1, 9 p. 192ᵃ 18*). 300.

***illūstrātor,** -ōris *m. ab* illustrare. *inde a* LACT. -uri: *l. 54.* **1** *i. q. manifestator* (*cum vi propria*: *l. 49*): LACT. inst. 2, 9, 5 luminis fons et -r est rerum *deus*. AVG. civ. 8, 5 p. 328, 8 D. veritatis -em *deum*. **2** *i. q. amplificator*: HIER. epist. 22, 36, 1 huius vitae (*sc. anachoretarum*) auctor Paulus, -r Antonius et ... princeps Iohannes baptista fuit. quaest. hebr. in gen. p. 1, 12 Latinae linguae -r *Cicero*. CORP. VI 1706, 5 (*ca. a. 400*) inlustraturi prosapiae suae. **3** *i. q. inspirator sim.* (*de deo Christiano*): AVG. gen. c. Manich. 2, 16, 24 de rectore atque -e deo. conf. 10, 31, 46 -i cordis mei. 12, 11, 12 inhabitatore ... atque -e. *al.* POMER. 3, 6, 4 conditoris et -is.

illūstrātus, -ūs *m. ab* illustris. *i. q. illustris dignitas*: COD. Iust. 3, 1, 13, 8 (*a. 530*) usque ad -us gradum. CASSIOD. var. 1, 4, 13 honorem -us (1, 4, 14). 6, 11 ᵗⁱᵗ· 6, 11, 2 comitivae domesticorum -um. 6, 16, 4. *ibid.* codicillariis -bus. CORP. XI 6378, 4. 11.

[**illūstria,** -ae *f. falso coni. Usener* COMMENT. Lucan. 5, 207. 6, 420 *pro* industr-.]

illūstricenāris (-ēn-?), -e. [*fort. ab* illustris *et* cena *vel ab* *illustricenium (*formatum ut* domicenium *sim.*). *alia minus probabilia temptant Buecheler ad l. et Stowasser, W St. 25, 1903, 262. Heraeus.*] CARM. epigr. 255, 1 *et* 5 (*Cumis, in Venerem*) ⟨s⟩alve mille animarum inlustricenare opus salve.

***illūstris,** -e. [*cf.* illustro, *unde fortasse retrograde derivatum est. J. B. H.*] *scribitur fere* inl- *in codd. et titulis*; ill-: CORP. III 3653 (*a. 371*). VI 1720 (*a. 420*). *al.*; *cf. notam* il- (*p. 397, 4*). *de formis*: illuster (*cf. Leumann-Stolz*⁵ *264*): VAL. MAX. 4, 1, 5. 4, 3, 11 MARCELL. med. praef.ᵗⁱᵗ· COD. Theod. gest. in sen. 1 *ter.* 3. 4 NOVELL. Valent. 16 pr. VEN. FORT. vita Germ. 20, 59 *al.* CORP. XIII 5252. 5253 GLOSS. illustrius, -iī (*cf. gr.* ἰλλούστριος: *p. 396, 83*): LIB. pontif. p. 157, 1 -io (*G*, -i, -e, -i viro *cett.*). PAPYR. Marini 92, 13 (*s. VI/VII*) -ius. *dat.* -o: EPIST. Austras. 1ᵗⁱᵗ· 18ᵗⁱᵗ· 19ᵗⁱᵗ· 20ᵗⁱᵗ· 25. *acc.* -os: EPIST. Austras. 43. *abl.* -e: *p. 397, 34. cf. Pieske, De tit. Afr. lat. sermone, Diss. Breslau 1913, 28.* *compar.* -ior: *inde a* PLAVTO (*p. 395, 12*). magis -is: SALL. Iug. 5, 3. *superl.* -issimus: VARRO rust. 2, 1, 6 NEP. Paus. 1, 2 GELL. 5, 1, 6 *al.* maxime -is: CIC. Verr. II 1, 17. 2, 2 *et bis* NEP. Epam. 7, 3 *et bis* MELA 1, 96 *al.* *de notione*: SERV. Aen. 6, 758 '-es': hoc nomen notitiae fuit, non meriti (*cf.* ISID. orig. 10, 126). DIFF. ed. Beck p. 45, 26 -is, qui factis in-

[Ehlers]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lustratus est, vel est qui laudibus circumfertur. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 442, 33 B. GLOSS. clarus, magnus. inclutus, nobilis, gloriosus. lucidus, praeclarus. ἔνδοξος. ἐπιφανής. περιφανής. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357^A ἰλουστρίων· ἀξιωματικῶν καὶ συγκλητικῶν. ἰλουστήριος· εὐγενής. NOT. Tir. 59, 72 vir -is. 59, 73 virorum -ium. 75, 45. *inde a* PLAVTO (*infra l. 12*), *dein* VARRONE, RHET. Her., CIC. *cf. Onom.* [*falso trad.*: CIC. Cael. 57 Mil. 2. *dub.*: VAL. MAX. 2, 10, 8 SEN. vita patr. p. 32. *contextu non sano*: VARRO ling. 7, 108. *e coni.*: CIC. dom. 27 *pro* industr-. Att. 5, 17, 5 *pro* iniust-. *var. lect.*: RHET. Her. 4, 47, 60 industriis. *sim. saepius.*]

I proprie: *i. q. lucidus* (*cf. infra l. 35*): **A** *de iis, quae alieno lumine collustrantur*: PLAVT. Rud. 88 -iorīs fecit (*sc. aedes*) fenestrasque indidit *ventus*. VARRO rust. 3, 7, 3 locus (CIC. rep. 6, 11 -i et claro. CELS. 3, 6, 8 *opp.* tenebris. COLVM. 8, 3, 4. *cf. infra l. 45. p. 396, 56*). CIC. nat. deor. 2, 95 bonis et -bus domiciliis. CVRT. 3, 3, 5 COLVM. 1, 6, 2. 12, 2, 2 bene -e *conclave*. PLIN. nat. 9, 56 noctibus (TAC. ann. 1, 50 n. sideribus -is [14, 5]. AVIEN. orb. terr. 762. CLAVD. DON. Aen. 2, 255 *opp.* tenebrosas. 2, 360). FRONTIN. strat. 2, 1, 12 -em et conspicuum ... hostem (*sc. lunā*). TAC. ann. 13, 41 cuncta ... sole -ia fuere. SCHOL. Iuv. 2, 161 et noctibus et diebus -em *Britanniam*. *fere i. q. insignis*: CORP. VI 1698, 14 (*a. 377*) auro -em statuam.

B *de iis, quae proprio lumine lucent* (*de colore: l. 32*): VARRO rust. 3, 5, 5 lumine -iore (CIC. Arat. 380. *cf. l. 58. p. 396, 71*). CIC. Arat. 144 Fluminis -i (-is *Orelli, cf. Arat. 358* Ποταμοῦ ... ἀστερόεντος) tangentem corpore ripas *Pistricem* (Arat. frg. 32, 2). 213 *al.* nat. deor. 2, 40 solis calor et candor -ior est quam ullius ignis (OV. met. 2, 50 caput [SEN. Herc. f. 594]. PLIN. nat. 18, 344 radii. AVSON. 333, 3 sol. *cf. infra l. 40*). 2, 80 -em faciem *siderum*. div. 1, 130 -is et perlucida stella (*opp.* obscurior et quasi caliginosa). CVRT. 3, 3, 8 die iam -i (*cf. p. 396, 43*). VAL. FL. 6, 528 caelo. APVL. mund. 5 facibus. PRVD. perist. 2, 557 gemmis. *al.* *n. plur. pro subst.*: FRONTO p. 113, 15 N. -ia *pingere* (*opp.* obscura). APVL. mund. 15. *in imag.*: SEN. epist. 21, 2 illa *vita* suo lumine -is est (*cf.* APVL. Plat. 1, 14 quadam luce visionis -es *oculorum acies*. CYPR. epist. 40 p. 585, 15).

II translate (*saepius notione propria dilucente, e. g. l. 40. 45. 47. p. 396, 69. 71*): **A** *i. q. manifestus, dilucidus, perspicuus sim.* (*neutr. pro subst.: l. 43. 60*): VARRO ling. 5, 4 in quo genere verborum aut casu erit -ius unde videri possit origo, inde repetam (*cf.* 5, 89 ea ... minus -ia sunt. CIC. Verr. II 5, 139 *opp.* dubium. de orat. 2, 137 *opp.* obscura. fin. 1, 71 sole ipso -iora et clariora. *al.* SALL. Iug. 5, 3 quo ad cognoscendum omnia -ia magis magisque in aperto sint. VITR. 3 praef. 3 ea non sunt -ia neque apparentia in aspectu [*antea* perspicuae et perlucidae]. *pro subst.*: CIC. ac. 2, 94 a certis et -ioribus cohibes adsensum). RHET. Her. 3, 19, 32 (*de memoria exercenda*) nec nimis -īs nec vehementer obscuros locos habere oportet (CIC. de orat. 2, 358 -bus explicatis. MART. CAP. 4, 538). CIC. Verr. II 3, 219 ne avaritiae ... viam patefaciatis -em atque latam (*opp.* occultis itineribus). rep. 1, 4 rationibus tam certis tamque -bus (MIN. FEL. 16, 6 *al.*). fin. 2, 15 de -i et facili et iam in vulgus pervagata *re* (*opp.* obscura ... aut artificiosa. ac. 2, 94. 128. *cf. p. 396, 53*). div. 2, 141 tam -e somnium, tam certum. *al.* CLAVD. DON. Aen. 7, 484 ut intellectus fiat -ior. *al.* *speciatim de oratione sim. dilucida* (*cf. p. 396, 66 sqq.*): CIC. inv. 1, 31 partitio -em et perspicuam totam efficit orationem (*cf.* RVT. LVP. 1, 18 CASSIOD. inst. div. 15 p. 1129^D in psalm. 1 praef. p. 26^B). de orat. 2, 120 explicationem ... -em perpolitamque. 3, 202 -is explanatio (*i.* ἐνδιάσκευος διήγησις) rerumque ... sub aspectum paene subiectio (QVINT. inst. 9, 2, 2). Brut. 262 nihil est ... in historia pura et -i brevitate dulcius. 283. part. 19 *lumina dicendi*: dilucidum breve probabile -e suave (*cf.* 20 *ubi* -is oratio *definitur et distinguitur a* dilucida *et* -e *a* dilucido. 25. *inde* QVINT. inst. 8, 3, 43). fin. 3, 40 verbis -bus et id, quod vis, declarantibus (*cf. p. 396, 52*). ac. 2, 17. *de homine*: CIC. fin. 4, 79 fuit ... in altero genere mitior, in altero -ior *Panaetius*.

B *i. q. praeclarus, nobilis, famosus sim.* (*cf. supra l. 21; in malam partem i. q. infamis: p. 396, 16. 34. 50*): **1** *generatim*: **a** *de hominibus* (*pro subst.: l. 67 sqq.*): VARRO rust. 2, 1, 6 de antiquis -issimus quisque pastor erat (*cf.* CIC. Phil. 12, 25 quis -em aggredi *audeat*? BELL. Afr. 56, 2 PLIN. nat. 25, 4 *al.* TAC. ann. 6, 19 -es ignobiles. *al.* PLIN. paneg. 83, 4 SVET. Iul. 48 *al. cf. p. 396, 78*). RHET. Her. 4, 47, 60 copiosus et -is et expectatus. CIC. inv. 1, 23 -es homines (Verr. II 1, 17. 3, 93 -is ac nobilis. Cael. 28 gravis ... atque -is. *al.* Q. CIC. pet. 18 honore ac nomine. BELL. Afr. 32, 4. LIV. 28, 21, 6 neque obscuri generis h., sed clari -esque. 41, 25, 4). Verr. II 3, 60 equitibus Romanis non obscuris neque ignotis, sed honestis et -bus. Cael. 43 fortis atque -is viri (div. 2, 87. BELL. Alex. 40, 5 splendidi atque -es. SALL. or. Lep. 17 NEP. *tit. libri* LIV. 8bis HYG. *tit. libri* [Gell. 1, 14, 1]. PAVL. FEST. p. 19 M. VAL. MAX. 7bis OCTAVIA 472 CVRT. *bis* PLIN. nat. 18, 23 TAC. 12^ies. *al. cf. p. 396, 76*). de orat. 2, 122 oratorem (Brut. 122 CORP. IX 1571. 1572). rep. 2, 55 personis (VAL. MAX. 8, 10, 1 SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 1 St. *cf. p. 397, 57*). *al.* CAES. Gall. 7, 32, 4. NEP. Eum. 1, 1 -ior atque etiam honoratior. *al.* VERG. Aen. 7, 79 fore -em fama fatisque canebant ipsam *Laviniam*. PROP. 2, 13, 10 -es femina iactat avos. LIV. 26, 39, 3 militari gloriā -is *Quinctius* (CYPR. epist. 43, 1 EVTR. 9, 17, 1). 29, 34, 17 divitiis ... et genere -es *equites* (OCTAVIA 884). 32, 40, 11 -es *feminas* (*v. vol. VI 460, 80. cf. p. 397, 53*). *al.* VAL. MAX. 9, 12 ext. 5 poetarum (STAT. silv. 1 praef. QVINT. inst. 5, 11, 36 *al.*). *al.* SEN. dial. 5, 3, 5 COLVM. 2, 1, 2 *al.* PLIN. nat. 11, 244 Volcacium Sedigitum -em in poetica (RVFIN. hist. 5, 21, 2). *al.* HOMER. 139 FRONTIN. aq. 102. TAC. ann. 3, 55 per nomen et clientelas. *al.* SVET. rhet. 25. *et passim.* *adde*: VARRO rust. 1, 17, 5 (*de servis*) Epiroticae familiae sunt -iores ac cariores (*v. vol. VI 243, 71, adde* SALL. [?] rep. 2, 3, 7. *cf. p. 397, 59*). CIC. Verr. II 1, 82 civitate (1, 87 tam -em ac tam nobilem. II 2, 2. 4, 81 amplam -em claramque. COD. Iust. 1, 49, 1, 1 *al.*). 3, 67 Agyrinensi populo (PLIN. nat. 3, 133). VERG. Aen. 6, 758 animas (STAT. silv. 5, 3, 285 IVV. 4, 152). TAC. hist. 4, 3 domus (*v. vol. V, 1, 1983, 24. adde* PRVD. perist. 2, 521. *cf. p. 397, 60*). *al.* *i. q. ornatus*: TERT. virg. vel. 10 (*de insignibus*) nihil gestantes *viri*, quod et ipsos faceret -es. CLAVD. 22, 256 spicis et dente comas -is eburno *Africa*. *i. q. infamis*: SERV. Aen. 6, 758 et nobiles et -es vocantur *meretrices*.

b *de rebus*: **α** *corporeis*: *loca sim.* (*cf. supra l. 9*): CIC. Verr. II 1, 10 tam -i provincia (1, 21. II 4, 90 tam splendidae, tam -is. Mur. 18 gratiosam et -em). 5, 40 tam -i nobilique municipio (Cael. 5 *coniunct.* gravi). Balb. 48 colonia (TAC. Agr. 4). *al.* LIV. 1 praef. 10 VELL. 1, 4, 4 SEN. epist. 89, 20. COLVM. 3, 3, 3 Nomentana regio celeberrima fama est -is. *al.* MELA 1, 82 oppida (2, 3 PLIN. nat. 5, 70). 3, 46 templum (PLIN. nat. 4, 2). *al.* PLIN. nat. 4, 65 STAT. Theb. 4, 186 TAC. ann. 14, 27 *al.* *varia*: VAL. MAX. 2, 9, 6 -ium imaginum serie (*sc. maiorum*). 4, 6 ext. 3 coniuges ... -is ... sanguinis (TAC. ann. 15, 47 *sidus* s. -i semper Neroni expiatum. *cf.* SERV. auct. Aen. 4, 230). SIL. 11, 532 signum -e (*i. anulus equitis*). TAC. Agr. 40 -is statuae honorem (*i. triumphalis*). *al.* **β** *incorporeis* (*pro subst.: l. 36 sqq.*): CIC. inv. 1, 5 cum ... hoc tuta, hoc honesta, hoc -is, hoc eodem vita iucunda fiat (QVINT. inst. 3, 8, 48 IVST. 7, 2, 1 *al. cf.* CIC. rep. 3, 6 laudabilior ... et -ior *vitae ratio*). div. in Caec. 6 causam tam idoneam, tam -em, tam gravem (PLIN. nat. 34, 16. *i. q. actio*: CIC. Brut. 207 Cato 38 *al.*). Verr. II 4, 97 maiora istius et -iora ... furta et scelera. 5, 34 illud quod ita fuit -e notumque omnibus (*cf.* NEP. Epam. 7, 3 VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 *al. pro subst.*: CIC. Att. 1, 13, 4 nihil ... -e [orat. 120. PLIN. epist. 7, 19, 9 -ius]. Sest. 27 quid ... -ius. Tusc. 1, 64 haec ... notiora et -iora [*cf.* MELA 2, 117]. *al.* MELA 1, 28 TAC. dial. 20 *al.* *nota*: NEP. Paus. 1, 2 huius -issimum est proelium apud Plataeas [*cf.* reg. 1, 3]). 5, 166 nobile et -e apud omnis nomen civitatis tuae (Brut. 51 *al.* SEN. benef. 3, 28, 2 GELL. 9, 2, 11. ITALA Mal. 1, 14 [Cypr. testim. 2, 29] -e ... apud gentes [ἐπιφανές, נורא, *Vulg.* horribile]. *al.*). Catil. 3, 2 iucundi atque -es ... dies (ITALA Ioel 2, 31 [Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 555, 10; ἐπιφανῆ, נורא, *Vulg.* horribilis]. *al.*). Mur. 16 laude (ac. 2, 6 populares -isque. *al.* PLIN. epist. 3, 3, 1 *al.*). Sull. 37 nobilitas ..., adflicta fortuna *eqs.* (TAC. ann. 6, 27). Arch. 15 naturam eximiam et -em. dom. 46 gratia (*v. vol. VI 2222, 42. adde* Cael. 1). Cael. 1 ingenio industria gratia (VAL. MAX. 9, 12, 7 SEN. dial. 6, 16, 4 *al.* TAC. hist. 4, 5 *al.*). har. resp. 36 maxime -e atque insigne periurium. Pis. 1 nullum non modo -e, sed ne notum quidem factum (fin. 1, 37 NEP. Arist. 2, 2 *al.* SEN. contr. 9, 1, 11 AMM. 25, 4, 26). de orat. 1, 151 sententiae verbaque (3, 150 Brut. 65 SVET. frg. p. 4, 7 GELL. 2, 27, 1. *cf. p. 395, 61*). 2, 55 res (2, 61 *coniunct.* notis [rep. 1, 38]. Brut. 46 *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 6, 2 CAES. Gall. 7, 3, 2 *al. cf. p. 395, 50*). 3, 55 formosa et -is virtus (fin. 4, 4 FIRM. math. 8, 19, 4). epist. 2, 5, 1 excelso et -i loco sita est laus tua (Brut. 238. CAES. Gall. 6, 19, 3 -iore loco natus [VAL. MAX. 4, 3, 1 IVST. 15, 3, 1]. SALL. [?] rep. 2, 10, 4 amplior -iorque). Att. 5, 17, 5 gloriam (*v. vol. VI 2070, 6*). Marcell. 26 -is et pervagata ... fama (AVR. VICT. Caes. 33, 26). fin. 5, 11 oratio (TAC. dial. 37 *al. cf. p. 395, 52 sqq.*). Phil. 3, 15 exemplum (div. 2, 8 VAL. MAX. 5, 10, 1 SEN. epist. 83, 13 *al. cf. infra l. 75*). *al.* RVT. LVP. 1, 4 VAL. MAX. 1, 1, 9 *al.* SEN. epist. 66, 33 modo -is, modo ignobilis *materia*. COLVM. 5, 5, 15 VAL. FL. 2, 415 SIL. 12, 410 QVINT. inst. 2, 15, 37 TAC. hist. 2, 59 *al. et passim.* *nota*: SVET. Nero 36, 1 caede aliqua -i (*i. -is personae; cf. supra l. 27*). *apud* RHET. *de oratione sim. luminibus dicendi distincta* (*usu magis speciali: p. 395, 52 sqq.*): CIC. de orat. 2, 337 genus ... dicendi grandius quoddam et -ius (*infra* ornatius. GELL. 6, 14, 11). 3, 24 neque esse ullam sententiam -em sine luce verborum (*antea* verborum ornatum. *cf. supra l. 52*). *de ipsis luminibus* (*cf. p. 395, 58*): CIC. orat. 85 illa sententiarum lumina ... quae non erunt vehementer -ia. *acced.* ad (*cf. p. 395, 41*): CIC. dom. 87 eius in omni vita nihil est ad laudem -ius quam calamitas ipsa. TAC. dial. 5, 8 clariora et ad demonstrandam oratoriae eloquentiae utilitatem -iora exempla.

2 *speciatim*: *titulus honorificus* (vir -is [*pro compos.*: PRISC. gramm. II 440, 5. III 465, 31]; *rarius* -is vir [*p. 397, 16 al.*] *vel* -is *nude* [*p. 397, 22 al.*]; *superl.*: *inde ab a. 398/400* CORP. VI 1730): *inde a s. IV med.* (*v. p. 397, 16*; *interpol.*: VLP. dig. 1, 9, 12, 1 COD. Iust. 3, 24, 1 [*a. 317*]. 3, 26, 6 [*a. 343*; *v. Berger, RE IX 1072 sq.*]. *al.*); *a tempore Iustiniani titulo q. e.* gloriosus *cedere vid., v. Koch* (*p. 397, 9*) *42 sqq. de equitibus -bus v. vol. V 2, 716, 14. 38; cf. supra l. 28.* *gr.* ἰλλούστριος, ἐνλ- (*cf. p. 394, 75*), *v. Döttling, Flexionsformen lat. Nomina ..., Diss. Basel 1920, 66; Meinersmann,*

[Ehlers]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Die lat. Wörter u. Nam. i. d. griech. Pap. 1927, 18. *notatur passim* inl. (ill.), *pluraliter* inll. (*gr.* ἰλλ. *necnon* ἰλλου., ἰλλούστρ.); vir -is *passim* v. i. (vi., *pluraliter* vv. ii.), v. inl. (*cf.* v. c(larissimus) et inl.), vir inl., *rarius* v. il., vir illust. (INSCR. Dessau 1308 *al.*), vir illustr. (CORP. V 8120, 7 *al.*). *dedi fere vetustissima tantum exempla; ceterum v. indices imprimis* NOT. dign., COD. Theod. *et* Iust., CASSIOD. var., INSCR. Dessau *III 1, 364. 773;* Diehl *III 442 sq. et cf. Hirschfeld, Kl. Schr. 663 sqq.; Jullian, Daremb.-Saglio III 1, 385 sqq.; P. Koch, Die Byzantin. Beamtentitel . . ., Diss. Jena 1903, 34 sqq. 97; Berger l. c. 1070 sqq.; Ruggiero, Diz. epigr. IV 55 sqq.* [*usu non sollemni vel laxiore* (*cf. infra l. 50*): VOPISC. Aurelian. 1, 1 (*sed v. Hirschfeld l. c. 664*). CORP. VI 1678 v(iro) c(larissimo) et omnibus meritis -i. 1696 (*s. IV in.*). IX 1683 inlustr. et principalis viri. *al.*]

a *add. certis muneribus* (*in allocutione: infra l. 18 al.; de munere: infra l. 18 al.*): *praefecto praetorio*: COD. Theod. 11, 1, 6 (*a. 354*) viri clarissimi et -is p. p. 9, 2, 2 (*a. 365*) -es viros p. p. *al.*; *in titulis inde ab a. 390* CORP. VI 512. *cf.* COD. Theod. 11, 30, 31 (*a. 363*) -i auctoritate tua. 11, 1, 13 (*a. 365*) -is praefecturae praetorianae. *al.* *praefecto urbi*: COD. Theod. 3, 17, 3 pr. (*a. 389* = Iust. 5, 33, 1 pr.). *al.*; *in titulis inde ab a. 384* CORP. VI 1735 (*de* VI 1120ᵇ [*a. 355?*] *v. Hirschfeld l. c. 664⁵*). *magistro militum*: COD. Theod. 8, 5, 30 (*a. 368*) inl. magistros equitum et peditum. *al.*; *in titulis inde ab a. 371* CORP. III 3653 -is viri utriusque militiae m. *magistro officiorum*: COD. Theod. 8, 5, 22, 1 (*a. 365*) SYMM. rel. 34, 8 *al.* CORP. VIII 989. *praeposito sacri cubiculi*: NOT. dign. or. 10, 1 *al.* *quaestori sacri palatii*: COD. Theod. 11, 18, 1 (*a. 409?*) NOT. dign. or. 12, 1 *al.* *comiti sacri aerarii* (*s. largitionum*): SYMM. rel. 20, 3 COD. Theod. 12, 1, 120 (*a. 389* [*dub.*]). 1, 5, 13 (*a. 400*) *al.* *comiti rerum privatarum*: COD. Theod. 12, 1, 120 (*a. 389* [*dub.*]). 1, 5, 13 (*a. 400*. *cf.* Iust. 11, 74, 2). *al.* *comiti domesticorum*: COD. Iust. 12, 16, 1 (*a. 415*) *al.*; *in titulis inde ab a. 539* CORP. II 2699 (*cf. et* VI 1730 [*a. 398/400*]). *comitibus variis vel incertis*: SYMM. rel. 23, 1 *al.* *aliis*: INSCR. lat. de l'Algérie ed. Gsell I 2102 (*post a. 366/7*) v(iro) c(larissimo) et -e legato Numidi⟨ae⟩. COD. Iust. 7, 44, 2, 1 (*a. 371*) -bus iudicibus (*al. nota*: SYMM. epist. 6, 12, 1 i. praetorianus. CORP. VI 1735. *cf.* COD. Theod. 14, 4, 9 [*a. 417*]. 10, 10, 30, 1 [*a. 421*] -e iudicium). CORP. VI 1735 (*a. 384*) procons(uli) Orient(is) (*inter alia munera, item* 1777 COD. Iust. 2, 7, 20 [*a. 497*] *al. cf.* CORP. VIII 1412. 5334). COD. Theod. 16, 8, 8 (*a. 392*) patriarcharum (16, 8, 11. 13). COD. Iust. 5, 33, 2 (*a. 393*) senatorum (LIB. pontif. p. 136, 32 *al.*). SYMM. epist. 6, 8 vicarium (CORP. VI 512 [*a. 390*] ex vicario Asie. 1725). INSCR. Not. d. scavi 1925, 227 (*a. 400/5*) consuli ordinario (*sim. inter alia munera* CORP. VI 1719. 1720 *al. nude*: CORP. V 8120, 6 *al.*). CORP. VI 1719 (*a. 420*) patricio (*inter alia munera, item* 1720 *al. nude*: CASSIOD. var. *saepius. cf.* CORP. VI 8406 patriciae sedis [8407]). X 3860 (*s. V in.*) cons(ulari) Camp(aniae) (VI 1735. 1777 *al.*). CONC. Rom. a. 501 p. 423, 7 maiore domus. COD. Iust. 7, 37, 3 ᵗⁱᵗ· (*a. 531*) GREG. M. epist. 9, 115 p. 120, 23 CORP. VI 1790. 32053. XIII 5252 preses (5253).

b *in universum et usu laxiore*: *α de personis*: SYMM. epist. 3, 19 -em virum Syagrium (*passim. nota*: ALC. AVIT. epist. 36 ᵗⁱᵗ· -issimo [*al.* ENNOD. opusc. 3, 135 p. 365, 24 GREG. M. epist. 3, 28]). CORP. VI 512 (*a. 390*) clar⟨issi⟩me et -is femin⟨e⟩ (SYMM. epist. 9, 40 *al. nota*: CORP. VI 1756 -issimae). COD. Theod. 15, 3, 4 (*a. 399*) vel -bus vel patrimonio nostro (*pro subst., item* 16, 5, 52 pr. *al. nota*: AVELL. p. 669, 24 -issimo). 11, 16, 23 (*a. 412?* = Iust. 10, 48, 16) personis (COD. Iust. 4, 32, 26, 2 [*a. 528*] *al.*). AVG. epist. 132 ᵗⁱᵗ· domino (VRAN. epist. 1 p. 859ᴬ SIDON. epist. 2, 11, 2 *al.*). CORP. V 3897 puella. *adde*: CORP. VI 1793 (*a. 394*) familiis (INSCR. christ. Diehl 207). COD. Iust. 10, 49, 2 (*a. 445*) domos. *β de rebus*: COD. Iust. 7, 44, 2, 1 (*a. 371*) -em administrationem (12, 8, 2 pr. [*a. 440/1*] *al.*). COD. Theod. 16, 2, 23 (*a. 376*) potestatibus (8, 8, 7 [*a. 395* = Iust. 12, 60, 2]. *al.*). 9, 26, 1 (*a. 397*) dignitatem (7, 8, 5, 3 [*a. 398* = Iust. 12, 40, 2, 3]. *al.*). CARM. epigr. 1410, 5 honorem (1946, 5). SYMM. rel. 24, 1 vir praecelsae et -is memoriae (*al.* COD. Theod. 10, 20, 18 [*a. 436*] *al. cf.* SYMM. epist. 5, 54, 2 recordationis. *al.*). CASSIOD. var. 3, 23, 2 cinguli. *? neutr. plur.* -ia *i. q. insignia -is dignitatis*: COD. Iust. 12, 8, 2, 3 (*a. 440/1*) quibus -bus in sacro nostro consistorio cinctis *eqs.* 12, 8, 2, 4 -bus cincti.

structurae: ad: *p. 395, 41. 396, 72 sqq.* apud: *p. 396, 40. 42 al.* in *c. abl.*: *p. 396, 5.* per: *p. 396, 6.* *dat.*: CASSIAN. inst. 4, 23. *acc.*: *p. 396, 15.* *abl.*: *p. 395, 72. 82. 84. 396, 1. passim.*

syn. et iuxta pos.: *ad I*: clarus, conspicuus, perlucidus. *II A*: certus, clarus, dilucidus, explicatus, manifestus, perspicuus, planus, purus. *II B 1*: acer (GELL. 2, 23, 19), amplus, celeber (CYPR. epist. 9, 1 *al.*), clarus, egregius (GELL. 14, 1, 1), excelsus, eximius, expressus (CIC. epist. 1, 7, 9), gloriosus, honestus, idoneus, insignis, laudabilis, lectus, nobilis, notus, pervagatus, popularis, speciosus (CIC. Brut. 250), splendidus, sublimis (CYPR. epist. 10, 5 *al.*). *al.* *II B 2*: clarissimus, clarus (SYMM. epist. 5, 54, 2), eminens (CONC. Carth. a. 411 Mansi 4, 51ᶜ·ᴰ), magnificentissimus (NOVELL. Iust. 15, 1 pr. *al.*), magnificus, praecellentissimus, praecelsus, praeclarus (CORP. IX 4051), spectabilis (CORP. XV 7583, *sed v. Hirschfeld l. c. [supra l. 8] 667*), sublimis. *opp.*: *ad I*: obscurus, tenebrosus. *II A*: dubius, obscurus. *II B 1*: angustus (IVST. 25, 5, 6), ignobilis, ignotus, obscurus, plebeius (DRAC. laud. dei 3, 389), tenuis (TAC. ann. 16, 5).

n. pro subst. **illūstre**: *v. p. 395, 31. 43. 60. 396, 36. 397, 67. cf. masc. pro subst.*: *p. 395, 67 sqq. 396, 78.*

adv. compar. **illūstrius** (*superl.* -issime: *l. 7. 8*): *i. q. manifestius, dilucidius sim.*: CIC. dom. 27 quis . . . de illius dignitate -ius . . . dixit? (*cf.* GELL. 5, 1, 6 -issime narrantis. 9, 13, 4 purissime atque -issime . . . descripsit. ARNOB. nat. 2, 4 -ius . . . et planius). APVL. apol. 83 quae omnia . . . luce -ius apparent (*cf.* CYPR. ad Don. 6 p. 8, 9 clarescant. AVG. perf. iust. 17, 38 p. 39, 12 declarata. SVLP. SEV. epist. app. 2, 3 clareat). PANEG. 4 (9), 16, 4 manifestius atque -ius. AVG. civ. 4, 23 p. 174, 10 D.

deriv.: illustratus. *compos.*: illustricenaris, perillustris.

ˣ**illūstro**, -āvī, -ātum, -āre. [*ab* in *et* lustrare. *J. B. H.*]

de -ū- *cf. s.* lustro. *scribitur* inl-: CORP. XI 6123, 17 INSCR. christ. Diehl 57, 2 *al. et passim in codd.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 416, 16 B. aperta clara lucida manifesta -ta *eqs.* GLOSS.ᴸ II Philox. IN 290 -antur διαφαίνονται. III Abol. IN 156 -at inluminat, visitat (*v. p. 399, 39*) vel honore sublimat. GLOSS. ἐκφωτίζω. φωτίζω. ἐπιφανῆ ποιῶ. φανερῶ. *legitur inde a* VARRONE (*infra l. 27*), RHET. Her. (*infra l. 35. 75*), CIC., LVCR. *per totam Latinitatem.* [*it. dial.* allustrare. *M.-L.*] [*falso trad.*: CIC. de orat. 3, 170 *v. p. 392, 11.* Marcell. 5 (αγ) *pro* lustr- (β). *dub. interpr.*: PLIN. nat. 4, 48. CONSTANT. vita Germ. 22 -to hospitio familia tota gaudebat *i. inlustri?*]

I *cum notione lucendi*: **A** *transitive i. q. illustrem reddere*: **1** *proprie*: **a** *i. q. luce collustrare* (*de rebus proprio lumine lucentibus; sine obi.*: *l. 32 al.*): VARRO rust. 1, 12, 3 a sole toto die -atur *locus sublimis* (HOR. carm. 4, 14, 6 PAVL. FEST. p. 220 M. SEN. benef. 4, 30, 4 repercussu solis. MELA 3, 57. PLIN. nat. 2, 13 *sol* reliqua sidera occultat, -at. *al.*). CIC. Verr. II 4, 71 *candelabri* fulgore conlucere atque -ari . . . templum oportebat. nat. deor. 2, 119 cum . . . Iovis *stella* -et et temperet (SEN. nat. 7, 12, 1. *cf.* dial. 11, 6, 7 sidera [AVSON. 372, 9]). COLVM. 1, 6, 3 angustis -tum fenestris *ergastulum* (*cf.* PRVD. psych. 831 portis). 1, 6, 18 PLIN. nat. 37, 137 *al.* *in imag.*: RHET. Her. 4, 15, 22 cuius nitor urbis Italiam nuper -vit. LACT. inst. 7, 7, 5 *al. cf. infra l. 57. 75 sq.* *fere i. q. distinguere*: COD. Iust. 1, 23, 6 pr. *affatus* purpurea . . . scriptione -entur. **b** *i. q. lucidum reddere sim.*: PLIN. nat. 2, 80 placida nocte leniter -ante eas *stellas*. *in similitud. de vultu hilarando*: ITALA psalm. 12, 4 (CONC.ˢ I 5 p. 343, 30) -a oculos meos, *deus* (φώτισον, *Vulg.* illumina). VVLG. psalm. 30, 17 -a faciem tuam super servum tuum, *domine.* *i. q. glorificare*: TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 496, 14 de qua gloria non aliter -tus discessit a Christo quam solebat a creatore *Moyses* (*cf. Luc. 9, 30 sqq. exod. 34, 29 sqq.* RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 235, 40 [= DIONYS. EXIG. *ibid.* I 5 p. 299, 1] ineffabili gloria -tum *corpus Christi* [κατηγλαϊσμένον]). *speciatim i. q. videntem reddere*: PETR. CHRYS. serm. 3 p. 191ᴮ pater vidit illum (*filium*), ut et ille patrem posset attendere: patris visus -vit filii . . . aspectum.

2 *translate* (*hic illic vi propria conservata, e. g. l. 57. 75 sq.*): **a** *i. q. praeclarum vel notum reddere, augere sim.* (*acced.* in: *l. 69*): CIC. Arch. 21 qui libri non modo L. Lucullum, . . . verum etiam populi Romani nomen -ant (*cf.* epist. 5, 12, 1 nomen ut nostrum scriptis -etur et celebretur tuis. HOR. sat. 2, 6, 17 VAL. MAX. 8, 14, 1 FRONTO p. 203, 10 N. APVL. flor. 7 p. 24 carmine. *al.*). dom. 76 laudem -as meam (leg. 1, 8). Balb. 18 quos aut fortuna extulit aut ipsorum -vit labor et industria. de orat. 2, 34 res splendore -ta verborum (*cf.* part. 53). 3, 141 ornavit et -vit doctrinam *Aristoteles*. rep. 2, 33 temporum illorum tantum fere regum -ta sunt nomina (*cf. supra l. 53. 54*). orat. 227 *sententias aptas et verba lecta* numerus -at. epist. 10, 12, 5 -atur magnis in rem p. meritis *virtus* (SEN. contr. 10, 2, 9 SEN. dial. 7, 27, 2). *al.* LVCC. Cic. epist. 5, 14, 1 NEP. Them. 1, 4. LIV. 23, 20, 3 (*opp.* obscurior fama). VELL. 1, 16, 3 *una aetas* -vit (*i. florentem reddidit*) ⌊tragoediam⌋ (⌊ ⌋ -as *codd.* *cf.* SCRIB. LARG. praef. 2 celebrata atque -ta *pars medicinae*. 97 usu -ta *compositio*. PLIN. nat. 26, 14 *al.* QVINT. inst. 10, 1, 67 *al.*). VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 (*opp.* evertunt). *al.* SEN. benef. 1, 6, 2 *animus* parva extollit, sordida -at *eqs.* epist. 79, 14 quos -vit fortuna, dum vexat (STAT. Theb. 8, 456 sanguine in adverso). *al.* MELA 3, 13 (*opp.* ignobiles). LVCAN. 3, 342 PLIN. nat. 3, 117 *al.* STAT. Theb. 7, 693 *al.* QVINT. inst. 3, 7, 10 *al.* TAC. dial. 23 -ate saeculum nostrum pulcherrimo genere dicendi (PLIN. epist. 4, 11, 6 exemplis. *cf.* CYPR. epist. 28, 2 p. 547, 6 tempora [SVLP. SEV. chron. 2, 1, 1 *al.*]). *al.* PLIN. paneg. 69, 5 (*opp.* obscuratur). *et passim.* *apud* RHET. *i. q. luminibus dicendi distinguere*: RHET. Her. 4, 23, 32 commode luminibus distinctis -bimus orationem ([*cf.* CIC. de orat. 3, 205. orat. 92 quasi stellae]. CIC. inv. 2, 49 distinguitur . . . atque -atur. de orat. 3, 91 *pars* -andae orationis . . . *quae* dici postulat ornate. *al.* QVINT. inst. 4, 3, 4 -ari ornarique. *al.*). CIC. de orat. 2, 121. *cf. et l. 58. 60. p. 399, 17.* *i. q. ornare*: CIC. Att. 4, 8, 2 postquam sittybis (sit tibi *vel* misit *sim. codd.*) libros -arunt. Scaur. 47 Capitolium illud templis tribus -tum. APVL. met. 11, 29 felici illo amictu -ari (*cf.* PRVD. c. Symm. 1, 417 cultu. SALV. gub. 1, 11 habitu consulari). SEDVL. carm. pasch. 5, 185 *Christus crucem* membris -ans propriis poenam vestivit honore *eqs.* *i. q.*

[*Ehlers*]

illustri dignitate decorare: CASSIOD. var. 8, 12, 8 -te comitiis domesticorum -tum. *vix technice (aliter Koch [p. 397, 9] p. 41 et Berger [p. 396, 80] p. 1071, 44 sqq.)*: COD. Theod. 7, 8, 3. 8, 5, 44 (*potius* 6, 25, 1). COD. Iust. 2, 7, 25, 1. 3, 24, 3 pr. (*potius* 5, 4, 28 pr.). *cf.* PANEG. 11 (3), 29, 3 AVSON. 419, 80 *et p. 398, 83.*

b *i. q. manifestare, sensu strictiore i. q. dilucidare, enarrare sim.*: CIC. Catil. 1, 6 si -antur, si erumpunt omnia. 1, 32 omnia patefacta, -ta (3, 3 comperta. de orat. 1, 177 *al.*). Sull. 7 non modo non occultari . . ., sed etiam aperiri -arique. Cael. 66 signis quibus veritas -ari solet (LACT. inst. 1, 1, 20 *app.* adserendae. *al. cf.* CIC. Lael. 97 verum). de orat. 1, 61 -are . . . oratione (*cf.* 2, 56 [*de Thucydide*] ut nescias, utrum res oratione an verba sententiis -entur. Brut. 276 disserendo). 1, 109 generibus -ta. 2, 55 *historia* adhuc nostra lingua -ta non est (*cf.* Brut. 228 Latinis litteris [ac. 1, 3 Tusc. 1, 1 div. 2, 4 LACT. inst. 3, 14, 13]. LVCR. 1, 137 Graiorum obscura reperta . . . -are Latinis versibus). 2, 143 ut quae sint in iure vel apte discribere vel ornate -are possit (*c. interrog. indir. ut*: ZENO 2, 19 [2, 20]. AVG. nat. et grat. 45, 53). part. 32 explanandi et -andi praecepta. fin. 4, 67 *al.* LVCR. 3, 2. QVINT. inst. 8, 3, 73 (*syn.* inluminat). GELL. 13, 10, 2 (*coniunct.* enarrandam). *al.*

c *i. q. inspirare vel animare, apud* ECCL. *saepe i. q. sanctificare sim.* (*membra: l. 23*): CYPR. epist. 13, 5 qui . . . post confessionem sanctificata et -ta plus membra . . . concubitu suo maculent. MOYS. Cypr. epist. 31, 5 ut nos gratia sua dominus . . . et armet et -et *eqs.* LVCIF. non parc. 28 p. 271, 5 -tus est per eum quem negabat *Paulus.* PRVD. cath. 1, 55 prius, quam . . . -et humanum genus finemque peccandi ferat *Christus.* c. Symm. 2, 257. AVG. civ. 7, 5 p. 281, 6 D. quo solo *deo* -ante anima fit beata. *al.* GREG. TVR. Mart. 1, 3 virtutibus et signis -ans *Gallias* (*antea* ad salvationem Galliarum). 2, 41 cunctos . . . tuis medicamentis -as (*syn.* animatus). *et saepe.* *speciatim i. q. sacris initiare*: APVL. met. 11, 27 Osiris necdum sacris -tum (*syn.* inbutum). 11, 28 principalis dei nocturnis orgiis. *apud philos. i. q. materiam conformare*: CHALC. transl. 53^B singulis *elementis* luce ac specie tributa numerus quoque -torum omnium genituram sequebatur. *naturaliter*: DRAC. laud. dei 1, 597 calidis . . . flatibus ora -ta vigent. 2, 43.

B *intrans. i. q. illucescere*: SERM. Arrian. frg. II 13 p. 638^C quando . . . -vit bonitas salutaris nostri Iesu Christi.

II *cum notione* **adeundi** (*cf.* (col)lustrare): *i. q. invisere, peragrare* (*animo perspicere: l. 48*; GLOSS.^L II Abav. IN 178 -at conspicit. Philox. IN 292 -at περικυκλεύει, κατοπτεύει. *cf. p. 398, 18*):

A *de personis* (*aliquid; aliquem: l. 49*): APVL. mund. 38 *deus* principia et fines et media rerum omnium penetrat quae -ans (*Thomas*, -ansda *B*, *dett. aliter*) curru volucri superfertur (*Plat. leg. 4, 716^A περαίνει . . . περιπορευόμενος. cf. Phaedr. 246^E*). PANEG. 2 (10), 14, 4 provincias . . . frequenter -es (RVFIN. hist. 3, 23, 6 [ἀπῄει]). 3 (11), 4, 2 oppida. 5 (8), 4, 3 *sideribus magis perpetuo mundum tuemini*, qui sine ullo fere discrimine dierum ac noctium -atis orbem. *al.* ZENO 2, 17, 2 Ninivitas -at *Ionas* (*cf.* SIDON. epist. 2, 2, 15 me). AVSON. 419, 82. DRAC. Romul. 5, 41 moenia . . . -ans (*Buecheler*, -ant *cod.*) . . . circumeat *civis.* ANON. de mach. bell. praef.^med. solitudinem. CONSTANT. vita Germ. 23. 30 aggeres. **B** *de rebus*: ZACCH. 1, 36 p. 1105^C *geminae venae* ab ipsa sede vitalium exiguis meatibus sparsae totum corpus -ant. IVL. HON. cosmogr. A 21 -ans Hispanias infundit se in mari Hiberus (*de fluvio ut*: A 23. 47 *al.* COSMOGR. 1, 9). [*dub.*: VEN. FORT. vita Germ. 59, 158. *aliter* (*ad I A 2 a*): IOH. BICL. chron. II p. 219, 590, 1 *Constantinum* synodum Nicaenam sua -asse praesentia (*cf.* CYPR. epist. 6, 1).]

syn. et iuxta pos.: *ad I A 2 a*: celebrare, distinguere, exornare (CIC. de orat. 3, 152), extollere, honestare (CYPR. epist. 39, 1), ornare, provehere (FRONTO p. 176, 6 N.), sublimare (PANEG. 11 [3], 29, 3). *I A 2 b*: aperire, asserere, enarrare, explanare, patefacere. *I A 2 c*: purificare (SACR. Leon. p. 448), sanctificare. *opp.*: *ad I A 1*: abscondere, occultare. *I A 2 a*: dehonestare, destruere (QVINT. inst. 11, 1, 2), evertere, obscurare, obtenebrare, occultare. *I A 2 b*: occultare.

deriv.: illustrabilis, illustramentum, illustratio, illustrator. *cf.* illustris. *Ehlers.*

illūtibarbus, (-a, -um) *ab* illutus *et* barba. *qui illutam barbam habet*: APVL. flor. 3 p. 12 Marsyas . . . hispidus, -us, spinis . . . obsitus.

[**illūtibilis** *v. s.* illucidus *p. 388, 39.*]

ᛗ**illūtus,** -a, -um. [*ab* in *et* lautus. *J. B. H.*] MART. CAP. 3, 241 *L littera* etiam ⟨'in'⟩ praelata praepositione servatur ut 'inlepidus, inlotus'. *de formis* (QVINT. inst. 1, 4, 13 fit a 'lavando' 'lotus' et inde rursus 'inlotus' [-u- *Wackernagel*]. *cf. Sommer, Handb.² 602; Wackernagel, Stud It. 5, 1927, 35 sqq.*): **-ū-**: PLAVT. *bis.* CATO VERG. (-o- *var. l.*). HOR. *bis* (sat. 2, 4, 84 -o- *var. l.*). GELL. 17, 5, 14 (*var. l.*). ITALA cod. k (-o- cod. d). ARNOB. nat. PRVD. (*var. l.*). *v. et supra l. 75.* **-au-:** TITIN. *r. et infra l. 83.* **-ō-:** *inde a* SCRIB. LARG. PLIN. nat. *passim.* *de notione*: GLOSS.^L II Philox. IN 289 -lotum: ἄπλυτον, ἄλουστον, ῥυπαρόν. GLOSS. ἄνιπτος. *inde a* PLAVTO. [*e coni. dub.*: CAPITOL. Opil. 11, 3 epigramma non inlat[in]um *codd.*; -lautum (*de forma v. supra l. 79*) *Peter cum correctore exc. Pal.* (*cf. p. 400, 28. 35 et v. Weyman, Fleck. Jbb. Suppl. XV 510*), -facetum *Mommsen*, -literatum *Peiper.* *dub. signif.* (*cf. p. 393, 35*): PRVD. apoth. 923 (*de peccato originali*) *scintilla vitalis* vetus . . . de crimine avorum dicitur, -to quoniam concreta veterno est (*postea* naturae inluvies; *fort. ad A 2 a trah., sed cf. cath. 11, 63* sordidum . . . veternum).]

A *proprie*: **1** *generatim: i. q. non lavatus, non purgatus*: **a** *de hominibus*: PLAVT. Poen. 232 (*interpol.?*) quae *mulier* lauta est nisi perculta est, meo quidem animo quasi -ta (inlusta *B*, iniusta *CD*) est (TITIN. com. 1 inauratae atque -tae mulieris [mulieres *var. l.*]). MART. 8, 67, 5 -tos revoca . . . ministros. TERT. paenit. 11, 1. **b** *de rebus* (*de part. corp.: infra l. 11 sqq.*): PLAVT. Poen. 316 ut quidem tu huius oculos -tis manibus tractes aut teras? (ITALA Matth. 15, 20 [codd. d k] manducare [ἀνίπτοις, *Itala cod. a al. et Vulg.* non lotis. *cf.* IVVENC. 3, 174]. MARCELL. med. 15, 9. *cf.* VVLG. II reg. 19, 24 pedibus. *v. etiam infra l. 29*). CATO agr. 147 vinaceos -tos et faecem relinquito (PLIN. nat. 23, 63). HOR. sat. 2, 4, 84 toralia. 2, 8, 52 -tos Curtillus echinos *incoquere monstravit* (*cf.* SCRIB. LARG. 186 piscibus. PLIN. nat. 30, 32 *cocleae* coqui debent -tae demptoque tantum terreno conteri [30, 49. *et ap.* PLIN. med. MARCELL. med.]). PLIN. nat. 34, 128 spodos. TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 513, 18 calice. *al.*

2 *notiones secundariae*: **a** *i. q. non ablutus, lavando non sublatus*: VERG. georg. 3, 443 cum tonsis *ovibus* -tus adhaesit sudor (*cf. Colum. 7, 5, 5. sim.*: SER. SAMM. 71). *cf. l. 4.* **b** *qui non balneavit*: MART. 6, 42, 2 Etrusci nisi thermulis lavaris, -tus morieris (6, 42, 24). **c** *i. q. non tinctus, non madefactus*: TERT. bapt. 12 p. 212, 8 sive tincti quoquo modo fuerunt sive -ti perseveraverunt *apostoli* (*de baptismo*). ARNOB. nat. 1, 46 p. 30, 11 *Christus* per . . . gurgites pedem ferebat -tum.

B *translate*: PS. CIC. in Sall. 1, 1 -to sermone utitur (*cf. p. 399, 83. l. 35*). *in proverbiis -tis pedibus (manibus) aliquid facere dicitur qui imparatus imprudensque quippiam aggreditur* (*cf. Otto, Sprichwörter 212. 274 sq.*): GAIVS dig. 1, 2, 1 omissis initiis atque origine non repetita atque -tis, ut ita dixerim, manibus protinus materiam interpretationis tractare (ANIAN. Chrysost. hom. 2, 6 p. 995/6^med. [*gr.* χερσὶν ἀνίπτοις]). GELL. 1, 9, 8 qui repente pedibus -tis ad philosophos devertunt (17, 5, 14 -tis, quod aiunt, p. et verbis [*cf. p. 399, 83. l. 28*]. MACR. Sat. 1, 24, 12).

compos.: illutibarbus.

illuvia, -ae *f.* [*cf.* illuvies *et* munditia -ies *sim. J. B. H.*] *i. q. illuvies*: PS. PHOEBAD. fid. 8 p. 48^C *Christus* -as (*cf. infra l. 52*) . . . corporis aeterno claritatis suae lumine illustravit. [*dub.*: GLOSS.^L III Abol. IN 61 in⟨lu⟩bia (*i.* inluvia *vel* inluvie): [in] inmunditia (*em. Heraeus, ALL 10, 1898, 512*).] *de* CORP. VIII 8480 *v. l. 50.*

ᛗ**illuviēs,** (-ēi) *f.* [*ab* illuere; *ea significatione q. e. 'sordes, immunditia' non praepositionem, sed negationem* in *continere videtur, cf. gr.* ἀλουσία. *v. Wölfflin, ALL 4, 1887, 411 sq.; Wackernagel, Synt. II 287. J. B. H.*] PRISC. gramm. II 130, 13 (*v. p. 393, 32*). *de script.*: inl-: INSCR. christ. Diehl 1993, 4 (= DAMAS. epigr. 27, 4). CORP. VIII 8480. -ubi-: NOT. Tir. 82, 23 GLOSS. *v. et infra l. 69. 80. adde* APVL. apol. 7 (*v. app. crit.*). PRVD. c. Symm. 1 praef. 72 (*cod. B*). *abl. sing.* -ae: CORP. VIII 8480. *de declinat.*: CHAR. gramm. p. 45, 25 B. -ies . . . -ei. *leguntur tantum nom. acc. abl. sing., acc. plur.* (*l. 62. p. 401, 28. cf. etiam supra l. 39*). NOT. Tir. 82, 23. *inde a* PLAVTO (*infra l. 73*). PACVV.; *deest e. g.* CIC. CATVLL. CAES. SALL. HOR. OV. [*Placent.* lūbia. *M.-L.*] [*confunditur in codd. saepe cum* ingl- (*v. e. g. p. 401, 24*). *falso trad.*: TAC. ann. 12, 51 (*cf. vol. V 2, 436, 79*).]

I *i. q.* **sordes,** *squalor, immunditia* (CHAR. gramm. p. 45, 25 B. -s: ῥύπος, ἀκοσμία [p. 454, 14 ῥ., ἀλουσία]. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 444, 7 B. NON. p. 125 -s: sordes. 373 inmunditia. SERV. Aen. 3, 593 SCHOL. Ter. p. 111, 7. *de diff. inter* -em *et* ingl-: AGROEC. gramm. VII 121, 5 [*al.*]. GLOSS. ἀκαθαρσία. ἀλουσία. αὐχμός. λύματα. GLOSS.^L V Aa I 459 -es: squalores, sordes, inmunditias [*cf. sing.*: III Abstr. IN 124 *al.*]):

A *quod inquinat*: **1** *proprie*: **a** *usus strictior*: **α** *in universum*: PACVV. trag. 9 perdita -e atque insomnia. TER. Eun. 937 *meretricum* -em, sordes, inopiam (*cf.* SIL. 6, 373 -em atque inopes mensas). LVCIL. 600 cruciatur fame, frigore, -e, inbalnitie, inperfundi⟨ti⟩e, incuria (LIV. 21, 40, 9 umbrae hominum, f., f., -e, squalore enecti. *cf.* DAMAS. epigr. 2, 20 famem . . ., carceris [27, 4] -em [-ubi- *var. l.*], virgas). VARRO Men. 254 ager derelinqueretur ac periret 'squale scabreque -e et vastitudine' (*cf. Pacuv. trag. 314*). LIV. 21, 39, 2 copia ex inopia, cultus ex -e tabeque. RVT. NAM. 1, 523. *nota convicium*: PLAVT. Most. 40 germana -s, rusticus, hircus, hara sui⟨s⟩.

β *speciatim*: ① *inquinatur corpus*: PACVV. trag. 20 a -e corporis (LVCR. 6, 1270 SEN. dial. 5, 17, 3 HIER. epist. 50, 3, 2 *al. cf.* CVRT. 4, 1, 22 corpus -e . . . *et* sordibus squalidum. CALP. decl. 4). TER. Haut. 295 *ancillula* pannis obsita, neglecta, immunda -e. TRAG. inc. 192 pectus -e scabrum. VERG. Aen. 3, 593 dira -s (*cf.* TAC. ann. 1, 24 legiones . . . -e deformi [*aliter v. infra l. 82*]). PLIN. nat. 13, 3 -e (inlubi *var. l.*) natum virus. SIL. 3, 541 -e . . . horrida . . . ora. PS. QVINT. decl. 5, 9 obstantium crinium -em (FIRM. math. 5, 3, 52 [ingl- *var. l.*]). *nota enallagen* 4, 24, 9 [ingl- *var. l.*]). TAC. hist. 4, 46 -e deformes *milites* (AMM. 24, 8, 1. *aliter v. supra l. 79*). ann. 4, 28 -e . . . obsitus . . . pater (6, 43). HIER. adv. Iovin. 1, 47 p. 278^A (Bickel

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 389, 25 = SEN. frg. 55; *ex Theophrasto*) *uxor* nobis *aegrotantibus* imputet lacrimas suas et hereditatis spe vendat -em (*cf. Bickel, Diatribe in Sen. Philos. Fragm. I 45 sq.*). *al.* *fere i. q. scabies sim.* (*cf.* GLOSS.^L I Ansil. IN 1047 morbus vel sordes): LVCIL. 983 -s, scabies oculos huic de[ni]que petigo conscendere. VERG. georg. 3, 561 morbo -eque peresa vellera *ovium. cf.* FEST. p. 328 M. ⓜ *inquinantur vestes*: ZENO 1, 16, 6 p. 378 taetraque -e suum ... deformans cultum. CLAVD. DON. Aen. 9, 203 p. 213, 23 AMBR. in psalm. 118 serm. 8, 8, 3.

b *usus liberior:* *fere i. q. lutum*: CVRT. 8, 14, 4 imber ... campos lubricos ... fecerat, gravesque ... currus -e ac voraginibus haerebant. AVIEN. Arat. 1853 gurgitis -e si saepius involvatur *sus. in imag.*: AVSON. 191, 18 dicendi torrens tibi copia, quae tamen aurum, non etiam luteam volveret -em. *de umore corporis*: SEDVL. op. pasch. 4, 15 p. 266, 5 *Christus* humentem viscerum desiccari iussit -em (ENNOD. opusc. 3, 133 p. 365, 14). *cf.* VVLG. deut. 28, 57 (*cf.* GLOSS. -s s.: hama [*anglosax.*] in quo fit parvulus) -e secundarum (τὸ χόριον, *Itala Lugd.* secundas suas). *de vomitu*: SEDVL. op. pasch. 4, 19 p. 269, 15 quisquis canino ritu (-ni ritus *trad.* [*Huemer*]) -em (in[g]luvie *trad.* [*Huemer*]; -es *edd. vett.*), quam (quae *trad.* [*Huemer*]; quas *edd. vett.*) vomuit, appetit (*cf. carm. pasch. 248 et Vulg. II Petr. 2, 22*).

2 *translate et in imagine*: PETRON. 119 vs. 52 plebem fenoris -s (ingl- *var. l., def. Stubbe, D. Verseinlagen im P. 1933, 112 sq.*) ususque exederat aeris (FVLG. myth. p. 79, 18 fenerantium vitam rapinae -e [ingl- *var. l.*] esse sordidam. *cf.* PS. CYPR. singul. cler. 28 p. 204, 18 aviditatis *veneriae*). FRONTO p. 158, 18 N. quid ego verborum sordes et illu⟨vi⟩es? PRVD. apoth. 925 (*v. p. 400, 4. cf.* CARM. de pascha 64 -em mentis vitaeque prioris deponunt labem *eqs.* SEDVL. op. pasch. 2, 12 p. 212, 17). MART. CAP. 8, 812 mortalium curarum -em. COD. Theod. 9, 40, 17 (*a. 399*) consulatu a taetra -e et a commemoratione nominis eius et caenosis sordibus vindicato. PS. CYPR. or. 1 p. 145, 13 arce a nobis omnem saeculi -em. PS. AMBR. paenit. 13 p. 986^C *conscientiam* flagitiorum -e et contaminatione scelerum caenulentam. APON. 6 p. 107 multorum complexuum -e (*opp.* unum legitimum coniugem). *et al.*

B *status eius, quod inquinatum est, fere i. q. immunditia* (*c. gen. explic.: l. 45*): VLP. dig. 21, 1, 12, 4 (*ex Trebat.*) T. ait non esse morbosum os alicui olere ...: hoc ... ex -e oris accidere solere (APVL. apol. 7). GELL. 2, 6, 4 (= MACR. Sat. 6, 7, 6) quoniam nitoribus splendoribusque auri squaloris -s sit contraria (*cf.* CORP. VIII 8480 ⟨detersa⟩ veteris squaloris -ae [*cf. p. 400, 50*]). SALV. eccl. 1, 45 non ergo horum (*i. e. suum*) naturalem sequantur -em *peccatores*. 2, 4 *Christus* humiliatus usque ad humani exordii pudorem et pannorum -em et praesepii vilitatem.

II *i. q.* **inundatio,** *diluvium,* κατακλυσμός (GLOSS. inundatio. *cf.* illuvio *infra l. 52*): IVST. 2, 1, 14 sive -s aquarum ... terras obrutas tenuit sive ignis (*cf. infra l. 55*) ... cuncta possedit (2, 6, 10). DRAC. laud. dei 2, 407 ne perderet usum criminis -s (*cf. 400. 417* diluvium).

deriv.: illuviosus.

illuvio, -ōnis *f.* [*cf.* illuvies *et* diluvio -ies. *J. B. H.*] *i. q. inundatio, diluvium,* κατακλυσμός (*cf.* illuvies *supra l. 46*): PS. APVL. Ascl. 26 deus primipotens ... malignitatem omnem vel -e diluens vel igne (*cf. supra l. 48*) consumens. CHALC. comm. 128 ex tempestatum atque -is (aluv- *var. l.*) incommodo. transl. 25^C (κατακλυσμῶν). HIER. in Ioel 2, 1 p. 188 V. aut inundatione maris aut -e fluminum.

NON. p. 413 taetrum dicitur **illuviōsum,** faetidum. *ab* illuvies.

1. im *v.* in. **2. im** *v.* is. *Haffter.*

imāginābilis, -e *ab* imaginari. CANDID. gen. div. 6 multum ... differt imago ab -i: illud ut substantia, istud iuxta qualitatem solum adumbratum phantasma. *quod imaginatione percipi potest*: BOETH. cons. 5, 4, 34 W. ratio ... nec imaginatione nec sensibus utens -a vel sensibilia comprehendit. 5, 4, 36. 5, 5, 6 sq.

imāginābundus, -a, -um *ab* imaginari. *i. q. imaginans* (*c. acc.*): APVL. met. 3, 1 flebam iam forum et iudicia, iam sententiam, ipsum denique carnificem -us.

imāginālis, -e *ab* imago. *quod est exemplaris, archetypi, fere i. q.* παραδειγματικός: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 19 p. 1052^C imago ... -is imago. -is autem deus; imago ergo Christus. sed imago -is imago est et quod -e est principale. imago autem secunda et aliud secundum substantiam ab eo quod -e (*cf.* p. 1053^B). *ibid.* -is solum substantia. *i. q.* εἰκονικός: IREN. 1, 14, 5 *litteras* emanationes esse ... trium virtutum -es (εἰκονικάς) *eqs.* *i. q. allegoricus, symbolicus*: IREN. 5, 8, 3 Iudaeorum ... -is descriptio. PS. ORIGEN. tract. 11 p. 117, 15 -i praefiguratione. *i. q. phantasticus*: AVG. trin. 10, 10, 16 per -e figmentum, sicut cogitantur absentia, quae sensu corporis tacta sunt. *adv.* ᴹ**imāgināliter:** *i. q. per imaginationem*: AVG. gen. ad litt. 8, 25 p. 264, 7 corporum similitudines, quales in spiritu -r fiunt. 12, 4 p. 384, 25. 27 (*opp.* proprie; *item* 12, 5 p. 386, 16 *al.*). p. 385, 6 utrum vere caelum corporeum videretur an -r ostenderetur. cur. mort. 12, 14 epist. 102, 7 (*opp.* solide). *al.* PS. AVG. dial. quaest. 63 (*opp.* corporaliter). GREG. M. moral. 5, 49. *i. q. allegorice*: PS. ORIGEN. tract. 12 p. 131, 20 caro terra -r nuncupatur.

fere i. q. per imitationem: GREG. M. moral. 32, 47 de sigillo ... anuli ... similitudo -r exprimitur (*opp.* essentialiter).

ᴹ**imāginārius,** -a, -um *ab* imago. *scribitur* inm-: EDICT. imp. Diocl. Corp. III p. 2328^60 frg. Myl. 11. imm-: PS. ORIGEN. tract. 2 p. 13, 8 *F al.* GLOSS.^L II Philox. IM 10 ⟨ε⟩ἰκονικός. NOT. Tir. 78, 10. *inde a* LIV. *et* SEN. philos.

1 *ad imaginem arte factam pertinens*: EDICT. imp. Diocl. VII 9 (= frg. Myl. 11) pictori -o (⟨εἰκονο⟩γράφῳ). VII 29 plastae -o. CAPITOL. Pert. 15, 1 funus -um ... et censorium ([*cf. p. 406, 6*]. *aliter de cenotaphio*: CORP. XIV 2112 II 4 [*a. 136*]. SCHOL. Stat. Theb. 8, 341 GLOSS.^L III Abstr. FV 23. *cf.* SERV. Aen. 6, 325 sepulturam). AVG. doctr. christ. 2, 23, 36 -is signis ..., quae ... ad cultum idolorum ... trahunt. *adde*: CONC. Turon. a. 567 p. 123, 17 -o ordine (*de pane eucharistico; v. adn.*).

2 *i. q. inanis, simulatus, fictus* (*v. et l. 9; cum notione fallaciae l. 28*): **a** *generatim:* *de rebus* (*v. et l. 30 sq.*): LIV. 3, 41, 1 -is fascibus *decemvirorum*. SEN. dial. 2, 3, 3 sapientem non -o honore verborum exornare constitui. epist. 20, 13 paupertate (*opp.* veram). SVET. Claud. 25, 1 militiae (*cf.* COD. Theod. 6, 22, 7 pr. -as ... atque honorarias ... dignitates. *al.*). FLOR. epit. 3, 11, 5 ne -o quidem iure. 4, 10, 2 belli indictione. TERT. adv. Marc. 1, 27 p. 328, 10 erit bonitas *dei Marcionis* -a (*seq.* transfunctoria). 3, 11 p. 393, 28 carnis *Christi*. *al.* IREN. 2, 14, 3 (*in lusu verborum*) huiusmodi -ae fictionis. CLAVD. DON. Aen. 5, 585 p. 490, 12 in ludicro certamine et -a pugna. RVFIN. hist. 6, 43, 9 -am magis quam legitimam ... manus inpositionem (εἰκονικῇ ... καὶ ματαίᾳ). AVG. c. Faust. 29, 2 p. 744, 25 resurrectionem *Christi* umbraticam, -am fallacemque. *al.* PS. AVG. serm. 49, 2 -is (*i. fallacibus; cf.* SALV. eccl. 3, 88) verbis. *al.* *de personis* (*v. et infra l. 37. 51*): FLOR. epit. 2, 14, 4 ab illo -o et scaenico rege (*opp.* vero). TERT. adv. Marc. 3, 8 p. 389, 20 -us operator (*sc. Christus*) -ae operae (*syn.* putativus). adv. Val. 27 p. 204, 6 omnia in imagines urgent, plane et ipsi -ii Christiani. LACT. inst. 6, 12, 14 umbratico et -o praeceptori. AMM. 14, 9, 3 iudex. SALV. eccl. 3, 9 parentes.

b *speciatim:* *in iure* (*cf. Berger, RE s. v.* -us): *i. q. ficticius*: GAIVS inst. 1, 119 est ... mancipatio ... -a quaedam venditio. *al.* (*v. V. i. R.*). SCHOL. Hor. sat. 2, 5, 109. *i. q. simulatus*: VLP. dig. 40, 1, 4, 2 emptio. 40, 1, 4, 7 emptor. PAPIN. frg. Vat. 13 colonum. *al.* (*v. V. i. R.*). APVL. apol. 76 nuptiarum titulum falsum et -um. COD. Theod. 11, 1, 2 *al.* COD. Iust. 5, 16, 20 *al.* *in philos. Platonica i. q.* εἰκονικός: SEN. epist. 58, 27 ista, *quae sensibus serviunt*, -a sunt *eqs.* CHALC. transl. p. 29^B ratio utpote imaginis -a (εἰκότας) simulacrumque rationis (*cf.* p. 48DE).

3 *i. q. imaginatione fictus, phantasticus*: TERT. monog. 10 p. 776, 15 Oe. *animus* omnia homini, quae non habet, -o fructu repraesentat. CHALC. comm. 342 fictis commenticiisque et -is rebus. SERV. ecl. 2, 58 *voluptatem*. AVG. trin. 10, 10, 16 phantasiam. *al.* AVELL. p. 367, 16 illecebris. BOETH. cons. 5, 4, 37 W. *al.*

4 *i. q. allegoricus, praefiguratus*: TERT. resurr. 19 p. 51, 13 significationem. *al.* HIL. in psalm. 14, 3 *tabernacula Moysis* erant -a et facta ad exemplum. RVFIN. hist. 1, 3, 7 reges *Hebraeorum*, qui et ipsi ... -ii (εἰκονικούς) ... Christi appellabantur. PS. ORIGEN. tract. 10 p. 114, 17 (*de vetere testamento*) lex -a. TRACT. Pelag. p. 59, 15 interpretationis (*syn.* allegorica, mystica). *al.* *neutr. pro subst.*: AVG. doctr. christ. 2, 41, 62 pascha ... per umbrarum -a (umbram -am *var. l.*) celebrabant.

subst. imāginārius, -ī *m. i. q. imaginifer* (*cf. Fiebiger, RE s. v.* -ii): VEG. mil. 2, 7 p. 41, 3 -ii (*sic* ε, imaginiferi *II*, -ii vel imaginiferi δ*P*), qui imperatoris imagines ferunt.

adv. ᴹ**imāgināriē.** GLOSS.^L III Abstr. PE 90 perfunctorie: -e, leviter aut transitorie. *i. q. simulate, per speciem*: SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 120, 13 venientes -e (ἀφοσιώσει). AVG. c. Faust. 29, 3 p. 745, 25 Christum ... -e passum. conf. 3, 2, 3 quamvis haec -e gererent in ludo spectaculi. *al.* IORD. Rom. 2 *al.* *adde*: SIDON. epist. 2, 10, 4 *epigrammata* -e tantum et quodammodo umbratiliter effingimus. *i. q. allegorice*: TRACT. Pelag. p. 38, 30 omnia paene, quae apud veteres gesta sunt, -e cucurisse. ISID. eccl. off. 1, 18, 1 (*syn.* figuraliter). *al.* *i. q. per imaginationem*: AVG. c. epist. fund. 43 *phantasmata* -e cogitatio nostra versat. *adv.* **imāginārīō:** *i. q. per imaginem*: PETR. CHRYS. serm. 148 p. 597^A in homine (*sc. Christo*) se vere videri voluit *deus*, in quo ante -o (*cf. gen. 1, 26*) voluit se videri. *i. q. allegorice*: ISID. fid. cath. 1, 14, 3 principes *Iudaeorum*, qui -o praecesserant *Christum*.

ᴹ**imāginātio,** -ōnis *f. ab* imaginari. GLOSS. II 285, 41 εἰκονογραφία: -o. *usurpatur et de actione imaginandi et de imagine expressa.* **1** *i. q. phantasia, cogitatio* (*cf.* CHALC. comm. 156 -em phantasiam Graeci vocant. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 27, 25; *de somniis: p. 403, 6. 13; cum notione inanitatis fere i. q. species p. 403, 8 sq. 11. 14*): **a** *abs. vel c. gen. subi.*: TAC. ann. 15, 36 provincias orientis ... secretis -bus agitans *Nero*. TERT. adv. Val. 17 p. 197, 2. ARNOB. nat. 1, 46 vanis (*cf.* AVG. in psalm. 7, 11 inanibus). 3, 15 mentis -e concipere (*cf.* AVG. soliloq. 2, 20, 35 cogitationis. DIONYS. EXIG. Conc.^S I 5 p. 302, 24 -e animi [φαντασίαις]). CHALC. comm. 224 species animae ..., id est -o, memoria *eqs.* AVG. civ. 10, 29 p. 447, 30 D. tenuis -is umbracula. mor. eccl. 1, 21, 38 quod de

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

corporibus per -es concipit anima. *al.* BOETH. cons. 5, 4, 28 W. -o . . . solam sine materia iudicat figuram. 5, 5, 3 -o . . . mobilibus beluis *cessit* (*cf.* in Porph. comm. sec. I 1 p. 136, 22). herm. sec. 1, 1 p. 28, 8. 12 (*gr.* φαντασία, φαντάσματα). *al.* **b** *c. gen. obi.*: PLIN. nat. 10, 166 inrita ova . . . mutua feminae (*sc. columbarum al.*) inter se libidinis -e concipiunt (20, 68 [*de somniis*]. ARNOB. nat. 6, 22). 24, 161 varias numinum -es (*cf.* ARNOB. nat. 4, 7 deorum [*syn.* figmenta]). 5, 9 o rerum -o indecora. SERV. Aen. 7, 776 ut solam habeant vitae -em *homines*. PAVL. NOL. epist. 21, 4 p. 152, 5 spiritali corporalium rerum -e. AVG. civ. 11, 26 p. 498, 6 D. sine ulla phantasiarum vel phantasmatum -e ludificatoria. 14, 13 p. 34, 13 iustitiae. trin. 14, 3, 5$^{extr.}$ rei praeteritae. util. cred. 1 p. 3, 10 veritatis. gen. ad litt. 12, 9 p. 391, 16 in illo *Pharaone erat* rerum -o, in isto *Ioseph* -um interpretatio. *al.* BOETH. herm. pr. 1, 2 p. 47, 23 ne -o quidem temporis. *al.*

2 *singularia*: **a** *in arte rhetor.*: *i. q.* ἐνέργεια: SCHEM. dian. 1 p. 71, 1 CASSIOD. in psalm. 33, 3 p. 234^{C} (*cf. vol. V 2, 565, 45 sqq.*). *i. q.* χαρακτηρισμός: SCHOL. Hor. epist. 1, 18, 5. 1, 20, 24 (*cf. vol. III 994, 82*). *de specie definitionis i. q.* ὑποτύπωσις: MAR. VICTORIN. defin. p. 32, 27 *est* nona *definitionis species* καθ' ὑποτύπωσιν, id est per quandam -em. p. 41, 16. CASSIOD. art. 3 p. 1175^{A} κατὰ τύπωσιν (*cf.* IVNIL. 1, 5). ISID. orig. 2, 29, 10. *i. q.* εἰκών: CASSIOD. in psalm. 16, 9 (*v. s.* icon *p. 162, 3*). **b** *i. q. praefiguratio*: AVG. divers. quaest. 80, 3 dicta sunt . . . illa propheticis -bus, non narratoria manifestatione. CASSIOD. in psalm. 132, 2 sub quadam -e. **c** *in astronom. de motu opinato stellarum*: CHALC. comm. 74 est . . . sequacitas visum -oque stellae velut ad sequentia signa pergentis *eqs.* (*et bis*). **d** *de repercussu imaginum speculi*: CHALC. comm. 259 aliud duplicis -is genus, quod adparet in iis speculis, quae *eqs.* **e** *de imitatione corporea fere i. q. effigies*: CASSIOD. var. 10, 30, 8 ut . . . opinatum animal (*sc. elephantum*) tali -e cognoscant.

imāgineus, -a, -um *ab* imago. *i. q. inanis, simulatus, fallax*: SEDVL. op. pasch. 1, 17 vicerunt *tres viri in fornace* -um poena deficiente supplicium (*cf.* carm. pasch. 1, 203 poenae). VEN. FORT. Mart. 2, 276 nec stat -is simulatilis umbra figuris. *de picturis parietariis*: VEN. FORT. carm. 1, 13, 17 sumpsit -as paries simulando figuras.

***imāginifer**, -ī *m. ab* imago *et* ferre. *scribitur* em-: CORP. VIII 9291 add. p. 1975. imm-: CORP. III 8018 (*v. l. 54*). 10965. 12498. XIII 1895 (*litt. s. fere II*). 7673. *notatur* im.: CORP. VI 218 b (*an* i⟨m⟩(munis?). *cf.* VIII 2564, I 12sqq.). 1056, III 3. IV 5. 1057, I 2. VI 2. 5. 1058, I 3 (*cf. infra l. 60*). i(m)mag.: *e. g. l. 51. 53sqq. et* PAPYR. Berol. 344, 4. 17 ἰμαγ. 610 eximag. (*bis*). imag. f.: *l. 48.* imagin.: CORP. XIII 3492 *al.* i(m)maginif.: CORP. III 1812 *al.* (*cf. l. 50*). *raro perscribitur, e. g.* CORP. III 8735. V 7366. *v. et l. 49. 53. 58.* [*dub. interpr.*: CORP. III 13544. 14409. VII 1055. XIII 10027, 271. *cf. l. 60*].

in re militari de eo, qui imaginem imperatoris (cf. p. 406, 49) fert (*syn.* imaginarius [*v. p. 402, 56*]; *cf.* LYD. de mag. 1, 46 ἰμαγινιφέροι [-ης *cod.*]: εἰκονοφόροι. GLOSS.^{L} II Philox. IM 12 -r: προτομο⟨φόρ⟩ος): *absol.*: CORP. III 12057 imag. f. m(iles) leg. II. 14358^{22} mile(s) leg. XV Apol. -r. V 937 veteranu⟨s⟩ leg. VIII Au⟨g.⟩ -⟨r⟩. XIII 7653 (*a. 239*) Genio vexillar(iorum) et imaginif(erorum) . . . Constitutus ima(g)inifer). *al.* ex -o (*cf. l. 41. 59*): CORP. III 6178, I 20. III 3. 7688, III 12. PAPYR. Berol. 610 (*a. 140*). *add. legio, cohors sim.*: CORP. II 4031 ⟨m⟩il. -r chor. III. 2553 (*a. 167*) imag. leg. VII Ge. III 3256 eq. imag. coh. I Brit. 8018 Iul. Herculanus dec. scol. fab. i(tem) imag. . . . Iul. Marcianus fil. immag. scol. fab. . . . Aur. Iul. mil. chor. I sag. immag. . . . Iul. Marcellinus fil. vexil. 10965 quondam immag. leg. I. XIII 3492 (*litt. s. III ex.*) n(umeri) Ursarien(sium). INSCR. Dessau 9144 alae Hamior. 9167 imag. ex coh. VII Rae. Not. d. scavi 1925 p. 24, 4 eques -r chor. Pannoniorum. *al.* ex -o: CORP. III 756 add. p. 993 vet. ex imag. leg. ⟨I⟩ Ital. 4313. *addc*: CORP. VI 1057 (*a. 205*), I 2. VI 2 imc. 5 ima. 1058 (*a. 210*), I 3 imc. (im(aginifer) C(aesaris) *et* A(ugusti) *interpr. Domaszewski, Rangordnung 1908 p. 9*). *et al.* (*v. Ruggiero, Diz. epigr. s. v.*).

***imāginor** (-o *l. 66sqq.*), -ātus sum, -ārī *ab* imago. *scribitur* ym-: APVL. apol. 15 φ *al.* CHAR. gramm. p. 465, 7 B. (*inter depon.*). p. 479, 18 (*inter verba media*). *inde a* GELL. *occurrunt formae verbi activi*: -are: IREN. 1, 17, 1. -et: GELL. 16, 18, 3. *pass.*: -rentur: RVFIN. Clement. 1, 3. -tus: *inde a* LACT. *et* FIRM. *v. p. 404, 11. 28 sqq.* GLOSS. εἰκονίζω. κατεικονίζω. φαντάζομαι. *inde a* SEN. rhet. (*? v. infra l. 77*), SEN. philos., PLIN. nat. [*it. dial.* suminā, *prov.* esmainar, *portug. vet.* magiar. *M.-L.*]

1 *i. q. imaginatione concipere, animo fingere, cogitare sim.* (*de somniis: l. 81. p. 404, 20sqq.; plerumque sensu mediali [v. tamen p. 404, 11sqq.]; add. dat. pron. refl.: l. 77. p. 404, 9; cf.* apud: *p. 404, 8*; cum: *p. 404, 16*): **a** *c. acc.* (*acc. dupl.: l. 81. p. 404, 2. 8. nom. dupl.: p. 404, 11; acced.* de: *p. 404, 10*; in: *p. 404, 3*; sub: *l. 78*; per: *l. 81. cf. p. 404, 45*): SEN. contr. exc. 5, 4 -bar mihi culleum, serpentis, profundum. 5, 5 sub hac arbuscula -bar divitum silvas. SEN. dial. 2, 6, 7 tabellas, quibus avaritia . . . divitias -atur. PLIN. nat. 9, 118 -etur *aliquis* illorum (*sc. Fabricii al.*) fercula, ex altera parte Lolliam . . . accubantem. 20, 143 *datur ruta* venerem crebro per somnia -antibus (*cf.* APVL. met. 8, 12 ANIAN. Chrysost. hom. 1, 4 [φαντασθῆναι]. *al.*). QVINT. inst. 12, 1, 21 tantum -atur ac fingit *Cicero eloquentem*. TAC. ann. 15, 69 pavorem. PLIN. epist. 1, 14, 9 (*seq.* intueor). 5, 6, 7 amphitheatrum. 6, 4, 4 (*syn.* fingo). 7, 26, 2 balinea -atur *infirmus*. 8, 6, 11sq. -are Pallantem velut intercedentem senatus consulto *eqs.* (*ter, anaph.*). FRONTO p. 234, 15 N. in huius facie illum amissum *nepotem* contemplor, exemplum oris -or *eqs.* APVL. met. 1, 19 mihi prae metu . . . Furias illas -anti (*fere i. q. recordanti; cf.* 11, 25). TERT. paenit. 12, 1 poenae . . . magnitudinem -are (*syn.* in corde considera). *al.* LACT. inst. 5, 17, 6 iustitiam. AVG. civ. 8, 5 p. 328, 28 D. apud se -bantur *Stoici*, quod foris viderant. conf. 5, 10, 20 (*acc. dupl.*) *al.* FAVST. REI. epist. 3 p. 175, 14 sibi aliquid -atur *anima*. MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 4 p. 448$^{med.}$ magna de semetipso -ari (φαντάζεσθαι). *al.* *passive*: RVFIN. Clement. 1, 3 definitiones rerum . . . falsae -rentur aut verae. AVG. soliloq. 1, 14, 15 -tae illae blanditiae. c. Fel. 2, 7 p. 835, 14 deus vester . . . in corde vestro -tus. trin. 11, 5, 8 -ta phantasmata. GENNAD. dogm. 2 (*de Christo*) *non* putative -tum, sed corpus verum.

b *c. enunt.*: *interr. indir.*: SEN. epist. 102, 28 -are tecum, quantus ille sit fulgor *eqs.* QVINT. inst. 9, 2, 41 non solum quae facta sint aut fiant, sed etiam quae futura sint . . ., -amur. PLIN. epist. 2, 10, 7 (*syn.* praesumo). 2, 11, 11 AVG. epist. 159, 2. quasi: PORPH. Hor. carm. 4, 1, 37 dicit se Ligyrinum . . . somniare et . . . -ari, quasi . . . amittere⟨t⟩ (*cf. l. 25*). AVG. trin. 11, 5, 8. *acc. c. inf.*: PLIN. epist. 5, 5, 5 -tus est (*sc. per nocturnam quietem*) venisse Neronem *eqs.* (*cf.* SVET. Iul. 81, 3). MAR. VICTORIN. adv. Iust. 9 -ans . . . tenebras id esse quod malum dicitur, capies *eqs.* (*syn.* accipiens). SCHOL. Hor. carm. 4, 1, 37 (*cf. l. 20*).

c *absol.*: QVINT. inst. 9, 2, 42 declamatores audacius . . . -antur. BOETH. cons. 5, 5, 7 W. -andi . . . vis.

2 *i. q. (ad imaginem) formare, reddere, imitari*: ITALA psalm. 38, 6 (Cas.) omnia vanitas, omnis homo -tus (ζῶν, *Vulg.* vivens). PS. APVL. Ascl. 3 natura . . . per species -ans mundum. LACT. inst. 5, 13, 21 (*de idolis*) terram digitis suis -tam. FIRM. err. 4, 1 aërem -ta figuratione venerantur. HIL. syn. 13 imago . . . est rei ad rem coaequandae -ta et indiscreta similitudo. RVFIN. Orig. in Rom. 2, 1 actus . . . agentis mentem -antur et formant. MACR. Sat. 1, 21, 25 Scorpius . . . naturam solis -atur. PHYSIOGN. 117 ἐπιπρέπεια . . . aut feminini aut masculini aut alicuius animalis ingenium -atur. ENNOD. dict. 2, 7 p. 432, 12 sigilla . . . -ta. GREG. TVR. glor. mart. 64 -tam (*fere i. q. imagines exprimentem*) . . . picturam. *al.* *de simulacris speculi*: GELL. 16, 18, 3 ut speculum . . . nihil -et (*syn.* faciat imagines). APVL. apol. 15 radii nostri . . ., quod extra tangant et visant, id intra speculum -entur. *per comparationem*: HIL. in psalm. 91, 5 erant . . . haec . . . futurorum speculo -ta (*cf.* trin. 9, 69).

3 *cum notione fallaciae fere i. q. simulare, mentiri*: PELAG. ad Demetr. 25^{in} diviti . . . opes suae latronis semper -antur occursum. RVFIN. hist. mon. 29 p. 454^{D} quae unicuique -ta per daemones viderat. SIDON. epist. 2, 8, 8 *leonum simulata capita* temere ingressis veras dentium crates . . . -buntur. ENNOD. epist. 3, 31, 1 p. 93, 22 -ta . . . urbanitate. 3, 34, 2 p. 96, 5 -ta fronte.

4 *de symbolicis fere i. q. adumbrare, praefigurare*: IREN. 1, 17, 1 operationes eorum *elementorum* cum eis annumeratas . . . -are ogdoadem (ἐξεικονίζειν). FAVST. REI. serm. 27 p. 331, 27 quae (*virtutes al.*) cum in illius Aaron -ta fuerint indumentis. *addc*: APON. 3 p. 64 omnia, quae carnaliter celebrata sunt . . ., spiritualiter -ta esse in Christi adventu. *deriv.*: imaginatio.

imāginōsus, -a, -um *ab* imago. CATVLL. 41, 8 non est sana puella nec rogate (-are *codd.*), qualis sit: ⌊docet aes⌋ (*Heraeus, sc. de postulatione aeris impudenti puellae turpis et diffututae*; solet et *codd.*) -um (*de aliis coni. v. edd.*).

***imāgo**, -inis *f.* [*cf. c.* imitor *et* aemulus. *J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 112 M. -o ab imitatione dicta (*cf. p. 405, 7. 430, 13*). -ā-: PS. PRISC. gramm. III 522, 34. *cf.* CORP. VI 9044 imāginis. Im-: *e. g.* CORP. VI 3972 (*aet. Tiberii*) *ornamenti causa ut vid.* *de* i- *v.* GRAMM. suppl. 297, 26. 300, 11. *scribitur*: ? em-: *v. l. 78*; *cf. p. 403, 36.* imm-: CELS. 3, 18, 3 *P* SEN. epist. 31, 11 *p* EXC. barb. chron. min. ed. Frick p. 238, 25 *al.* inm-: SEN. dial. 10, 7, 1 *A* FLOR. epit. 1 praef. 3 *B al.* (*cf. Heraeus, ALL 11, 1900, 63. 326*). ym-: APVL. apol. 14 φ *al.* hi-: GLOSS.^{L} I Ansil. HI 118 *al.* -gene: CORP. XIII 1769 c. -co: INSCR. christ. Diehl 886, 4 add. p. 510. *abbreviatur*: imag. (CORP. II 1569 [*a. 46*] *al.*), imagin. (CORP. III 3526 VI 10410). *de genere*: DVB. NOM. gramm. V 581, 6 -o generis feminini. *masc.*: EXC. barb. chron. min. ed. Frick p. 238, 25. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 25 B. forma, facies, effigies . . ., -o, exemplar, status (*cf. infra l. 81*). NOT. Tir. 78, 9. *inde a* PLAVTO; *non habent* ENN., TER., LVCIL., CATO, CATVLL., PVBLIL., CAES., TIB. [*it. ret.* mania. *M.-L.*] [*falso trad.*: PLIN. nat. 33, 121 plumbaginem (-em *codd.*). TERT. resurr. 4 p. 30, 16 ignibus (*GNR*^{3}, -bus *MPF*). *prob. restit.*: TERT. pud. 9, 9 -is (magis *codd.*). *loc. mutil.*: PROB. app. gramm. IV 199, 2 -o non ⟨emago? *cf. Heraeus l. c.*⟩.]

I *de eo, quod imitando assimulatum est alicui rei i. q.* ***effigies, simulacrum sim.***: *definitiones et descriptiones* (*v. et supra l. 32*): SEN. epist. 84, 8 similem esse te volo quomodo filium, non quomodo -em: -o res mortua est. QVINT. inst. 10, 2, 11 quidquid alteri simile est, necesse est minus sit eo, quod imitatur ut . . . -o

[*v. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

facie. TERT. adv. Marc. 2, 9 p. 346, 9 -o veritati non usquequaque adaequabitur (*cf.* apol. 47, 14 numquam ... veritatem -o praecedit. resurr. 30 p. 68, 12 etsi figmentum veritatis in -e est, -o ipsa in veritate est sui. coron. 9 p. 438, 6 Oe. *al.*). RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 6 p. 34, 11 -o interdum dicitur ea, quae in materia aliqua ... depingi vel exculpi solet; interdum -o dicitur eius, qui genuit, is, qui natus est *eqs.* AVG. in epist. Ioh. 4, 9 -o in imitatione, corpus in veritate. quaest. hept. 5, 4 omnis -o etiam similitudo est, non omnis similitudo etiam -o est. divers. quaest. 74 -o ... non est *in duobus ovis paribus,* quia neutrum de altero expressum est. *al.*

A praevalet notio ***imitationis:*** **1** *de -e quae sensibus percipitur:* **a** *de effigie* a r t e *(metamorphosi: l. 50. p. 407, 4. cf. p. 413, 47; naturae vi: p. 407, 24. 28) facta, plerumque de operibus plasticis vel pictis; cum emphasi de re inopi: p. 406, 80. apud* ECCL. *saepe cum contemptu quodam de idolis (v. p. 406, 72 sqq.):* α *hominum (sing. collective: e. g. l. 72. p. 406, 33. 43):* ① *generatim:* PLAVT. Pseud. 56 expressam in cera ex anulo suam -em (*cf.* 649. 986. 1202 eri -e obsignatam epistulam. *al.* CIC. Catil. 3, 10 est ... notum ... signum, -o avi tui. *cf. l. 40. p. 407, 14*). CARM. Cic. Tusc. 1, 34 Enni -is formam. VARRO ling. 5, 32 *Europae et tauri* egregiam -em ex aere (CIC. orat. 110). CIC. inv. 2, 1 muta ... -o (*syn.* simulacrum. OV. rem. 723 [*syn.* ceras]. *cf.* MART. 6, 13, 3 non tacita respondet -e lygdos). Verr. II 4, 123 -es Siciliae regum ac tyrannorum (*syn.* tabulas ... pictas). Rab. perd. 24 hominis. 25 -e domi posita. Arch. 30 statuas et -es, non animorum simulacra, sed corporum (Cael. 33 epist. 5, 12, 7 LIV. 31, 44, 4. LEX de flam. Narbon. [Corp. XII 6038] 27 imperatoris. PLIN. nat. 34, 15 PLIN. paneg. 55, 10 [*opp.* virtute ac meritis]. *al.* SVET. Tib. 13, 1 Cal. 34, 1 [*sing.*] *al.* CORP. VIII 2554 domus divinae. CALL. dig. 48, 19, 28, 7 ad st. confugere vel -es principum. *al.* APVL. apol. 14 *al.* TERT. idol. $3^{in.}$ artifices statuarum et -um et ... simulacrorum. anim. 33 p. 357, 30 -es, st. et tituli. *al.* VOPISC. Aurelian. 24, 6 -em et statuas et templum. *et al. cf. p. 406, 32. 72*). dom. 112 meretricis (*syn.* signum, simulacrum). Pis. 93 *odium* in eius (*sc. Pisonis*) -em ac simulacrum profuderunt (*syn.* statuam). orat. 8 unde illud, ut ex ore aliquo quasi -o exprimatur (*cf.* PLIN. nat. 1, 35, 44. 35, 153). Att. 6, 1, 17 cum in turma inauratarum equestrium *statuarum* ... animadvertissem ... Africani -em. epist. 5, 12, 7 *Agesilaus* neque pictam neque fictam -em suam passus est esse. fin. 5, 3 *Epicuri* -em non modo in tabulis ..., sed etiam in poculis et in anulis habent (PLIN. nat. 33, 41. *cf.* SEN. benef. 3, 26, 1 -em Tib. Caesaris habens ectypa et eminente gemma. PLIN. nat. 37, 8 qua ... principes signant. *al. cf. supra l. 17*). *al.* NEP. Milt. 6, 4. POLLIO or. frg. Char. gramm. p. 98, 5 B. clipeus praetextae -is (*cf.* LIV. 25, 39, 13 clupeum argenteum ... cum -e [CORP. XIV 72. *cf.* XI 6071 -em argent(eam) cum aereo clipeo. *al.*]. PLIN. nat. 35, 13 scutis ... continebantur -es. 35, 14 clupeos et -es [SVET. Dom. 23, 1]. QVINT. inst. 6, 3, 38 AMPEL. 8, 10. MACR. Sat. 2, 3, 4 clipeatam). HOR. sat. 1, 4, 22 ultro delatis capsis et -e (*cf.* PORPH. *ad l.*). PROP. 4, 7, 47 -is aurum. OV. epist. 13, 155 plus est, quam quod videatur, -o (*syn.* cera). met. 5, 199 armataque mansit -o *Eryx* (*item de metamorphosi:* 5, 229. 6, 305. 14, 323 ficta ... probes ab -e *Pici* veram [*syn.* signum]. *cf. l. 59*). Pont. 2, 8, 21 irati mihi sunt in -e vultus *Caesaris* (*cf.* 2, 8, 73. SIL. 2, 431 minatur -o *Hamilcaris*). CORP. VI 33768 (*a. 2 p. Ch.*) marmoream (*cf.* 10409 [*a. 36*]. *al.*). VITR. 1, 1, 5 *Caryatidum.* SEN. contr. 9, 4, 10 funestas tyranni -es. CORP. XIII 1769 signa duo cum -e Ti. Augusti. OCTAVIA 684 gravis en oculis ... Poppaeae fulget -o iuncta Neroni (CORP. VI 28668). SEN. dial. 9, 9, 7 cum -bus suis discripta ... opera. epist. 40, 1 iucundae. PERS. prol. 5 *poetarum* -es lambunt hederae. PETRON. 60, 9 veram (PLIN. nat. 35, 52. *cf. l. 51*). 85, 2 extremitates -um. CORP. VI 471 (*a. 68*) -um domus Aug. cultorib. (*cf.* 958 [*a. 108*] cultores larum et -um. *al.*). PLIN. nat. 35, 4 -um ... pictura (*cf.* 35, 148 -um pictores *v. et p. 406, 77*). 35, 5 nullius effigie vivente -es pecuniae, non suas relinquunt. 35, 11 insertis voluminum suorum (*sc. Varronis*) fecunditati etiam septingentorum inlustrium ... -bus. 35, 88 -es adeo similitudinis indiscretae pinxit *Apelles,* ut *eqs.* 35, 94 *tabulis* excisa Alexandri facie ... Augusti -es addere (*cf. p. 413, 17*). 35, 147 Iaia ... penicillo pinxit et cestro in ebore -es mulierum. *ibid. Iaia* suam ... -em *pinxit* ad speculum. 36, 12 iocosam *Hipponactis* (*cf.* CARM. epigr. 1106, 9 genialis -o). 37, 14 -o Cn. Pompei e margaritis. *al.* SIL. 8, 387 saevit ... ⟨in⟩ -e virtus *Scaevolae.* STAT. silv. 3, 3, 113 famae par ... -o. Theb. 2, 222 torva. MART. 1, 70, 6 plurima ... fulget -o ducis. 2, 90, 6 inmodicis. 9, 24, 1 Palatinos imitatus -e vultus. 9, 47, 2 hirsutis. IVV. 7, 29 macra (*cf.* SCHOL. *ad l.*). 8, 55 tua vivit -o. TAC. dial. 11 acra et -es, quae ... in domum meam inruperunt. ann. 2, 37 Hortensii inter oratores sitam -em. 3, 36 arrepta -e Caesaris (*syn.* effigiem. *cf.* SCAEV. dig. 47, 10, 38). 15, 72 triumphales (*cf. p. 406, 30*). *al.* PLIN. epist. 10, 96, 6 -em tuam (*sc. Traiani*) deorumque simulacra. paneg. 10, 3 imperator tu titulis et -bus et signis. 52, 5 truces horrendasque -es. CORP. VI 8686 -em Corintheam Traiani. SVET. Tib. 65, 1 aureas (CAPITOL. Aur. 21, 5 -o a. circensibus per pompam ferenda). Vesp. 7, 3 (*in rasis*) assimilis Vespasiano -o. *al.* CORP. VIII 8409 (*s. II med.*) -es et aram. APVL. flor. 7 p. 25 sanctissimae. CORP. VIII 9797 (*s. II ex.*) -em argenteam librarum trium. TERT. apol. 21, 31 *divinitas falsa* delitescens sub nominibus et -bus mortuorum. idol. 15 p. 47, 28 -em Caesaris ..., quae in nummo est (*cf.* IREN. 4, 36, 7 -em [εἰκόνα] et inscriptionem regis. VVLG. Matth. 22, 20 [εἰκών]. *al.*). ITALA Dan. 2, 31 (Firm. err. 20, 4 *al.*) ecce -o, -o nimis magna et contemplatio ipsius -is metuenda *eqs.* (εἰκών, *Vulg.* statua). CYPR. idol. 1 ad defunctorum vultus per -em detinendos expressa simulacra. SPART. Sept. Sev. 7, 8 funus ... Pertinacis -i duxit (*cf. p. 402, 9*). VVLG. deut. 4, 16 sculptam similitudinem aut -em masculi vel feminae (εἰκόνα; *cf.* Rom. 1, 23 in similitudinem -is ... hominis et volucrum *eqs.*). RVFIN. hist. 2, 13, 6 picturam et -em. CORP. VIII 22754 flora sit tua -o. *et al.* *adde:* SIL. 2, 435 pendet sub -e poenae Regulus *in clipeo.* *translate:* CIC. Phil. 10, 8 libertatis memoria aderat, in qua Bruti -o cerni videbatur.

② *speciatim:* *de* m a i o r u m c e r i s *(cf. K. Schneider et H. Meyer, RE s. v. -es et infra l. 84), non raro latiore sensu de maioribus ipsis:* L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 225 omnibus, quorum -es duci vides. 2, 226 tu -es ipsas non perhorrescis, quibus non modo imitandis *eqs.* AFRAN. com. 364 cuius te suscitat -o, cuius effigia *eqs.* CIC. Verr. II 5, 36 ius -is ad memoriam ... prodendae (Rab. Post. 16). Cluent. 72 Staienus cognomen ex -bus Aeliorum delegerat (*sim.* Sest. 69). leg. agr. 2, 1 *consequi.* 2, 100 -es me a vobis deprecentur. Mur. 88 laureatam (*opp.* deformatam ignominia lugentemque). Sulla 27 domesticis. 88 aperientur maiorum -es (SEN. contr. 7, 6, 10 [*opp.* tegendae]. VOPISC. Tac. 19, 6). Cael. 34 viriles. Pis. 1 fumosarum (*v. vol. VI 1540, 30*). Planc. 51 quid -bus tuis ... respondeas. Mil. 33 spoliatum -bus. *al.* SALL. Iug. 4, 5 maiorum -es (85, 29 non ... -es neque triumphos aut consulatus. SEN. contr. 2, 3, 6 *al.* VAL. MAX. 5, 5 pr. ORAT. imp. Claud. [Corp. XIII 1668] 2, 25. TAC. ann. 6, 1. 16, 7 [*syn.* effigiem]. *al. cf. l. 33. 57*). 85, 10 hominem veteris prosapiae ac multarum -um. 85, 30 hae (*sc. hastae sim.*) sunt meae -es *eqs. al.* NEP. Att. 18, 6. HOR. epod. 8, 12 triumphales (*cf. p. 405, 77*). 17, 76 movere cereas -es. sat. 1, 6, 17 titulis et -bus (TAC. dial. 8 -es ac t. et statuae. *cf.* LIV. 4, 16, 4 falsum -is titulum). PROP. 1, 5, 24 priscis cedere -bus (TAC. hist. 2, 76). 2, 13, 19 longa spatietur -e pompa (*cf.* TAC. ann. 2, 73 sine -bus et pompa. 4, 9 -um pompa). LIV. 1, 34, 6 nobilem ... una -e Numae esse *Ancum.* 3, 58, 2 honoratissimae. *al.* SEN. contr. 1, 6, 3 avitas paternasque. 1, 6, 4 hereditariae. 2, 1, 17. VELL. 2, 116, 4 consummatione ... -is. VAL. MAX. 2, 9, 6 inlustrium -um serie. 3, 3 ext. 7 generosissimarum -um fetus. 3, 5 pr. adopertis ... -bus. 3, 7, 11 voluminum, non -um certamina. *al.* CORP. VI 3972 Syneros Ti. Caesaris ad -es. SEN. dial. 12, 14, 3 *-es* inplevere Caesarum atrium (*cf.* TAC. ann. 2, 27 plenam -bus domum). PLIN. nat. 35, 6 quae *-es* comitarentur gentilicia funera. 35, 8 mentiri clarorum -es. SIL. 17, 12 multa fulgebat -e avorum (TAC. hist. 4, 39). *al.* MART. 5, 20, 7 superbas. PLIN. epist. 3, 3, 6 quibus -bus oneretur. 8, 10, 3 subitas. SVET. Galba 3, 1 -es et elogia. *al.* *latiore sensu:* COD. Theod. 3, 30, 3, 3 (== Iust. 5, 37, 22, 3) maiorum -es aut videre fixas aut revolsas. SIDON. epist. 1, 6, 2 trabeatis proavorum -bus.

in re magica: HOR. sat. 1, 8, 43 -e cerea. OV. fast. 5, 659 scirpea pro domino Tiberi iactatur -o (*syn.* 621 simulacra). *in re militari de simulacris domus imperatoriae sive in castrorum principiis collocatis sive ad signa affixis sive pro signis usurpatis (cf. p. 407, 7. 27 sq.):* TAC. hist. 1, 41 dereptam Galbae -em. 1, 55 ut quidam saxa in Galbae -es iecerint. 3, 31 nomen atque -es Vitellii. *al.* SVET. Tib. 48, 2 *legiones* nullam Seiani -em inter signa coluissent. Cal. 14, 3. CORP. III 3526 (*a. 216*) excubitorium ad tutel. signor. e(t) imagin. sacrar. *al.* VEG. mil. 2, 6 p. 39, 12 *prima cohors* -es imperatorum, hoc est divina et praesentia signa, veneratur. 2, 6 p. 40, 4 post aquilam et -es.

β *deorum* (HIER. quaest. hebr. in gen. p. 50, 16 therafim ... μορφώματα, id est figuras vel -es. *cf. l. 74*): VARRO rust. 1, 1, 4 deos Consentis ..., quorum -es ad forum auratae stant. LVCR. 2, 609 divinae matris -o. 6, 420 deum frangit *Iuppiter* simulacra suisque demit -bus ... honorem. VERG. Aen. 7, 179 Sabinus vitisator, curvam servans sub -e falcem (*falso explic.* NON. p. 329 SERV. CLAVD. DON. *ad l.*). 7, 180 Iani (*syn.* effigies; *cf.* OV. fast. 1, 231 [*in nummo*] duplici ... -e). PROP. 2, 12, 13 puerilis -o *Amoris* (*cf. p. 409, 11*). 3, 3, 29 Sileni ... -o fictilis. OV. met. 6, 74 Iovis est regalis -o. VITR. 1, 6, 4 Ventorum. PLIN. nat. 35, 93 Belli. STAT. Theb. 10, 105 tristis -o *Somni* (*syn.* simulacra). MART. 11, 102, 8 coepit -o loqui. TAC. hist. 5, 5. CORP. VI 103 (*s. II in.*) -es argenteas deorum septem (*cf.* V 2795 *et infra l. 83*). XI 7556 (*a. 174*) -em Geni praef⟨e(cturae)⟩ (X 7223). MIN. FEL. 27, 1 *daemones* sub statuis et -bus consecratis delitescunt (*cf.* CYPR. idol. 7. PS. APVL. Ascl. 37 [*v. p. 226, 32*]. AVG. civ. 8, 24 p. 362, 3 D. daemones ... -bus inditi, hoc est visibilibus simulacris. *al.*). TERT. apol. 15, 3 (*de larva*) -o dei vestri ignominiosum caput ... vestit (*sim.* nat. 1, 10, 45). 22, 6 simulacris et -bus (LACT. inst. 1, 18, 6 *al.*). *al.* LACT. inst. 1, 11, 26 pictores ... fictoresque -um (*cf. p. 405, 62*). *al.* ITIN. Anton. Plac. rec. A 44 *Salvatoris* (*cf.* EPIPHAN. Hier. epist. 51, 9, 1 velum ... habens -em quasi Christi vel sancti cuiusdam. INSCR. christ. Diehl 1800, 4 *al.*). VVLG. sap. 13, 16 -o ... est et opus est illi adiutorium. Ezech. 7, 20 -es abominationum ... et simulacrorum. Am. 5, 26 -em idolorum (τύπους; *cf. p. 226, 52*). *et al.* *adde:* CORP. III 14195^4 (*Ephesi*) -es (εἰκόνας) argenteas duas, unam urbis Romanae et aliam Gerusiae (*cf.* 14195^5 Phyles). *nota de maiorum*

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ceris (*cf. p. 406, 13*): Ov. fast. 4, 21 hic ad te (*sc. Augustum*) magna descendit -e (origine *var. l.*) *Veneris* mensis.

γ animalium (*cf. p. 406, 9*): Ov. met. 9, 739 *Pasiphae* -e vaccae passa bovem est. 12, 23 servat *serpens* serpentis -e nixum. trist. 3, 11, 43 munere in hoc (*sc. tauro Perilli*) . . . est usus, sed -e maior. Petron. 135, 6 veluti muscarum -es. Tac. hist. 4, 22 hinc . . . cohortium signa, inde depromptae silvis lucisque ferarum -es *Germanorum* (*cf. p. 406, 49*). Vvlg. apoc. 13, 14 -em (εἰκόνα) bestiae. *al.*

δ rerum (*huc tracta sunt etiam exempla, in quibus, quid -o exprimat, non indicatur*): Cic. Verr. II 2, 190 descriptionem -emque tabularum. de orat. 2, 265 est *ridiculum* etiam ex similitudine, quae aut conlationem habet aut tamquam -em (*item de -e ad rem illustrandam iudicibus ostentata*: 2, 266 ridentur . . . -es. Qvint. inst. 6, 1, 32). Verg. Aen. 8, 671 maris . . . -o aurea. Priap. 42, 3 pomi (*cf.* Ov. epist. 19, 237 mali [*syn.* effigie]). Ov. met. 2, 17 caeli. 13, 110 mundi (*cf.* Sil. 7, 122). Pont. 2, 10, 1 impressae . . . -e cerae (*cf. p. 405, 17*). Vitr. 1, 2, 2 orthographia . . . est erecta frontis -o (*syn.* figura). 7 praef. 11 uti de [in]certa re certae -es aedificiorum in scaenarum picturis redderent speciem. 7, 5, 2. Val. Max. 5, 4 ext. 1 huius facti pictam -em (*cf.* Petron. 30, 4 stellarum). Cvrt. 3, 3, 8 -o solis crystallo inclusa. Petron. 69, 9 cenarum -em (*sc. de fimo aut luto factam*). Plin. nat. 21, 2 -i colorum (*sc. florum*) reddendae. 28, 15 scipione determinata . . . templi -e in solo. 37, 71 *smaragdi* rerum -es complexi (*cf.* 181 Selenitis . . . -em lunae continens [*syn.* speciem]). Val. Fl. 5, 416 varia (Sil. 3, 45) dux laetus -e templi. *al.* Stat. silv. 3, 1, 117. Theb. 12, 672 (*de clipeo*) saeptus -e torva *Theseus*. Mart. 13, 30, 1 caseus Etruscae signatus -e Lunae. Apvl. met. 6, 29 fugae. Tert. apol. 16, 8 -um suggestus in signis (*cf. p. 406, 49*). *al.* *nota de nacro*: Avson. 287, 13 nativa . . . -o (*sc. ancora; syn.* signum).

structurae verbales selectae ad I A 1 a: *de collocatione, dedicatione sim.*: collocare: L. Crass. or. frg. Cic. de orat. 2, 226 Vitr. 1, 1, 5 *al.* consecrare: Sen. contr. 9, 4, 10 Min. Fel. 22, 1 *al.* constituere: Vitr. 6, 3, 4 (6). dare (dono): Corp. VI 33768. 34107 *al.* decernere: Vlp. dig. 47, 10, 13, 4 *al.* dedicare: Corp. II 1569 (*a. 46 p. Ch.*). Svet. Tib. 70, 2. levare: Anon. Vales. 9, 44. ponere: Cic. Rab. perd. 25 Nep. Ov. Val. Max. *al.* (ex-: Sen. benef. 3, 28, 2. im-: Ov. met. 2, 17 Plin. nat. 37, 15. pro-: Tac. hist. 1, 78 Svet. Galba 10, 1. re-: Tac. hist. 3, 14 *al.*). rependĕre: Tert. anim. 33 p. 358, 1. statuere: Tac. ann. 14, 12 *al.* *de eversione sim.*: abicere: Svet. Nero 24, 1. affligere: Svet. Dom. 23, 1. amoliri: Tac. hist. 3, 31. amovere: Svet. Cal. 34, 1. conflare: Venvl. dig. 48, 4, 6. conterere: Vvlg. IV reg. 11, 18 *al.* deicere: Ascon. p. 38, 10 St. *al.* delere: Liv. 31, 44, 4 *al.* deponere: Capitol. Maximin. 23, 7 *al.* deradere: Papin. dig. 34, 2, 12. deripere: Tac. hist. 1, 41. 3, 13. detrahere: Svet. Dom. 23, 1 *al.* dirumpere: Tac. hist. 1, 55. disperdere: Gell. 15, 31, 4. excoquere: Plin. paneg. 52, 2. proicere: Tac. hist. 1, 56 *al.* revellere: Tac. hist. 4, 62. submovere: Qvint. inst. 7, 7, 5. subvertere: Tac. hist. 3, 7 *al.* tollere: Liv. 31, 44, 4 *al.* violare: Mod. dig. 48, 4, 7, 4. *de opere*: delineare: Plin. nat. 35, 89 carbone. determinare: Plin. nat. 28, 15 scipione. effigiare: Apvl. apol. 14. effingere: Tac. hist. 5, 5. exprimere: Plavt. Pseud. 56 in cera. Cic. orat. 8 *al.* exscribere: Plin. epist. 4, 28, 1. fabricare: Porph. Hor. epist. 2, 1, 193. facere: Sen. epist. 58, 19 *al.* (per-: Firm. err. 6, 4). factitare: Plin. nat. 35, 14. fingere: Cic. epist. 5, 12, 7 Ov. met. 14, 323 *al.* formare: Mart. 7, 84, 1 *al.* pingere: Cic. epist. 5, 12, 7 Vitr. Val. Max. Scrib. Larg. *al.* (de-: Qvint. inst. 6, 1, 32). reddere: Plin. nat. 21, 2. 35, 52. repraesentare: Val. Max. 8, 11 ext. 5. scalpere (sculpere): Svet. Aug. 50 Fronto p. 74, 22 N. Corp. III 5955 Spart. Hadr. 26, 7 *al.* (ex-: Vitr. 1, 6, 4 *al.*). simulare: Prvd. c. Symm. 2, 444. *de cultu*: adorare: Svet. Cal. 14, 3 *al.* basiare: Petron. 60, 9. colere: *v. vol. III 1685, 16. 47* (per-: Apvl. met. 8, 7). honorare: Spart. Carac. 3, 5. orare: Min. Fel. 22, 1. propitiare: Tert. nat. 1, 17, 2. venerari: Plin. epist. 3, 7, 8. 10, 96, 6 Veg. mil. 2, 6 p. 39, 12. *adde*: supplicare: Plin. epist. 10, 96, 5 (*dat.*). Min. Fel. 29, 5 ad -es.

b *de astris et visis caelestibus*: Cic. Arat. frg. 11 (nat. 2, 108) 'defessa velut maerentis -o vertitur', quam . . . Graeci 'Engonasin vocitant' (*Arat. 64* εἴδωλον; *cf.* Avien. Arat. 172). Verg. Aen. 8, 23 lumen . . . sole repercussum aut radiantis -e lunae (Ov. met. 4, 202 Petron. 134, 12. *cf.* Ov. met. 7, 181 solida terras spectavit -e luna. *et p. 408, 2*). Ov. met. 14, 768 nitidissima solis -o (15, 785 tristis. Ib. 73. *cf.* Lvcan. 6, 503 *et p. 408, 2. 8. 13*). Manil. 1, 418 duplici Centaurus -e fulget. *al.* Germ. 217 rudis. 678. Sen. nat. 1, 1, 15 fiunt *in caelo* . . . clipei et vastorum -es ignium (*cf.* Apvl. mund. 16 -um genera, quas Graeci faces et docidas . . . nominant [*cf. Ps. Aristot. mund. p. 395 b, 11* φαντασμάτων]). 1, 5, 10 arcus. Gell. 13, 9, 6 tauri. Chalc. comm. 73 *lyrae*. Avg. civ. 18, 13 p. 273, 29 D. *al.* *adde*: Ov. met. 11, 550 duplicata . . . noctis -o est (Comm. apol. 1003). *de pupula*: Pavl. Nol. carm. 23, 176 sub vitrea nigri latet albus *globulus* -e pupi.

c *de simulacris levi superficie (speculi, aquae sim.) redditis* (*cf.* Plin. nat. 33, 130 neque . . . est aliud illa -o quam digesta claritate materiae accipientis umbra. *v. et p. 408, 35*): Varro ling. 6, 82 speculum, quod in eo specimus -em. Lvcr. 4, 156 quamque rem contra speculum ponas, apparet -o (*syn.* simulacra). 4, 269. 279 se . . . speculi proiecit -o (Ov. am. 2, 17, 9 met. 4, 349). Verg. ecl. 2, 27 fallit -o (Ov. met. 3, 463). Prop. 1, 20, 42 blandis. Ov. epist. 17, 77 unde repercussae radiabat -e lunae (Sen. nat. 1, 17, 3 solis [*cf. l. 8. 13*] lunaeque -es. Apvl. mund. 16 [*Ps. Aristot. mund. p. 395 a, 33* ἔμφασις]. *cf. p. 407, 68*). met. 3, 416 visae correptus -e formae *Narcissus* (*cf. p. 413, 82*). 3, 434 repercussae . . . -is umbra. 13, 840 aquae (*cf.* Stat. silv. 3, 4, 41 irrita fontis -o). Vitr. 7, 3, 9 *tectoria* -es expressas . . . remittunt. Sen. nat. 1, 3, 5 a singulis *speculis stillicidiorum* . . . reddi -em solis, deinde multas -es . . . confundi *eqs.* (1, 3, 6 [*syn.* facies]. 1, 11, 3 sunt *parhelia* . . . -es s. [*syn.* effigiem, facies]. *al. cf. l. 2. 13*). 1, 3, 6 -em suam *aëre redditam*. 1, 3, 10 minutarum -um discrimen. 1, 6, 4 -o aboletur (*opp.* ponitur). 1, 13, 1 -is -em (*cf. p. 411, 50. 84. 412, 64 et vol. V 2, 181, 57*). *al.* Colvm. 6, 35, 2. Lvcan. 5, 446 pontus . . . non solis -e vibrat (*cf.* Sil. 7, 144. 14, 566. Stat. Theb. 6, 579 vibratur . . . caeli stellantis -o). Plin. nat. 11, 148 pupilla totam -em reddat hominis (*syn.* effigies. 28, 64 Capitol. Pert. 14, 2 *al.*). 31, 86 tanti splendoris *sal est*, ut -em recipiat. 33, 129 populus -um *in poculis*. 36, 196 *lapide obsiano* in speculis parietum pro -e umbras reddente (*cf.* 37, 64. 152 -em regerens. 37, 156. 166 Svet. Dom. 14, 4). *al.* Sil. 2, 663 resplendet -e flammae aequor. Stat. silv. 1, 3, 18 fallax responsat -o frondibus. 3, 4, 98 speculum seclusit -e rapta. *al.* Mart. 2, 66, 8. Qvint. inst. 11, 3, 68 sinistras. Plin. epist. 8, 8, 4 viridi. Apvl. apol. 14, 16. met. 2, 9 ad instar speculi reddit *capillorum nitor* -em gratiorem. Chalc. comm. 239 *al.* Ambr. hex. 6, 4, 21 *tigris* -e sui (*sc. in sphaera*) luditur. *et al.* *per comparationem*: Rvfin. hist. 4, 23, 8 in hac epistula Pinytus nobis velut in quodam speculo viventem sui dereliquit -em. *in hydromantia*: Plin. nat. 37, 192 Anancitide in hydromantia dicunt evocari -es deorum (Avg. civ. 7, 35 p. 318, 8 D.). *adde*: Pallad. 1, 35, 15 oblato speculo -em nubis accipiunt et hoc remedio nubem . . . avertunt.

d *in doctrina Democriti et Epicuri i. q.* εἴδωλον (Lvcr. 4, 237 esse in -bus . . . causa videtur cernundi *eqs.* Cic. fin. 1, 21 -es, quae εἴδωλα nominant, quorum incursione non solum videamus, sed etiam cogitemus): Lvcr. 3, 430 -bus fumi nebulaeque movetur *anima* (*syn.* simulacra). 4, 52 (*syn.* effigias, figuras, simulacra). 4, 63 tenuis . . . debet -o ab rebus mitti. 4, 294 planitiem ad speculi veniens cum offendit -o *eqs.* (*cf.* 4, 326 de speculo in speculum ut tradatur -o. 333 laeva . . . dextera. *v. et p. 407, 79*). 4, 739 Centauri. 4, 747 subtilis. 4, 782 occurrit -o (*cf.* Cic. nat. deor. 1, 107 incurrit. div. 2, 138 accurrant). *al.* Cic. ac. 2, 125 -es extrinsecus in animos . . . irrumpere. nat. deor. 1, 29 Democritus, qui tum -es . . . in deorum numero refert, tum *eqs.* 1, 49 simillumarum -um species. 1, 105 introitum -um. 1, 108 ad dormientem veniunt -*es* invocatae. 2, 76 Democritus simulacra et Epicurus -es inducens. div. 2, 137 *saepe*. Vitr. 6, 2, 2 Apvl. apol. 15 Avg. epist. 118, 27 *al.* Macr. Sat. 7, 14, 6 sqq.

e *de voce repercussa* (Serv. auct. georg. 4, 50 quae Graece ἠχώ, Latine -o dicitur. Isid. orig. 16, 3, 4): *α proprie*: Varro rust. 3, 16, 12 ubi non resonent -es. Lvcr. 4, 571 verbi. Verg. georg. 4, 50 vocis . . . offensa resultat -o (Ov. met. 3, 385 Oros. hist. 2, 19, 10). Hor. carm. 1, 12, 4 cuius recinet iocosa nomen -o (1, 20, 8). Vitr. 5, 8, 2 -es exprimendo. Val. Fl. 3, 597 vaga certat -o. Sil. 14, 365 clamat scopulis clamoris -o. Avson. 418, 10 vocalis -o. Carm. epigr. 607, 4 vox -o Lyei. Isid. diff. 1, 538. *adde*: Anth. 452, 11 (*de tinnitu auris*) verae venit mihi vocis -o. *metonym.*: Ov. am. 2, 6, 37 occidit illa loquax humanae vocis -o, psittacus. *β translate*: Cic. Tusc. 3, 3 *gloria* virtuti resonat tamquam -o. Tert. carn. 5 p. 435, 11 Oe. ut phantasma auribus fuerit sermo eius (*sc. Christi*) per -em vocis. Mar. Victorin. adv. Arrium 1, 56 p. 1083 A -o magis vocis quam vox (*sc. anima; antea* ἠχώ). Rvstic. Conc.S I 4 p. 77, 25 nostram vocem . . . -em (ἴνδαλμα) vocis . . . pastoris. Drac. laud. dei 3, 683.

f *de figuris vanis*: *α de mortuorum umbris* (*de mortuis menti hominum sive dormientium sive vigilantium obversis v. s. I A 2*): Trag. inc. frg. 76 (= Cic. Tusc. 1, 37) animae . . . obscura umbra opertae, -es mortuorum. Cic. Tusc. 1, 37 -es loqui volunt. Verg. Aen. 2, 773 simulacrum atque ipsius umbra Creusae visa mihi ante oculos et notā maior -o (Sil. 13, 751. *cf.* Verg. Aen. 4, 654 *et l. 72. p. 409, 18. 30*). 2, 793 (= 6, 701) manus effugit -o, par . . . ventis *eqs.* 6, 293 volitare cava sub -e formae. 6, 480. Hor. carm. 1, 24, 15 vanae (*cf.* Ov. fast. 5, 463 inanis [*syn.* umbra]). Prop. 1, 19, 11 semper tua dicar -o. Val. Fl. 5, 52 tenui . . . in -e. Sil. 10, 288 parva. 13, 444 Sibyllae (*syn.* animae, umbra). 13, 662 genitoris. 13, 736 sitiens se implevit -o. Ps. Qvint. decl. 10, 8 volatilem vagamque. *al.* *de Morte ipsa*: Petron. 124 vs. 255 emergit . . . lurida Mortis -o. Val. Fl. 2, 206 Leti maior -o. Carm. epigr. 1186, 3. *per comparationem* (*cf. p. 410, 44*): Ps. Qvint. decl. 12, 13 infernis -bus similes *homines*. Clavd. 18, 122. *β de simulacris fallacibus a dis factis*: Verg. Aen. 10, 643 laeta ante acies exultat -o (*syn.* umbram). 10, 656 trepida Aeneae fugientis -o. 10, 663 levis. Sil. 17, 538 ales -o (*syn. 547* simulacrum. *cf. vol. V 2, 181, 76*). *γ de spectris*: Petron. 111, 7 quasi quodam monstro infernisque -bus turbatus. Plin. epist. 7, 27, 6 abscesserat -o, memoria -is oculis inerrabat (*syn.* monstro, simulacra, effigiem, idolon). Flor. epit. 4, 7, 8 atra quaedam -o se optulit *Bruto*. *adde de umbra luce effecta*: Sidon. epist. 2, 2, 15 arborum -o.

2 *de -e quae menti soli obversatur* (*cf.* Qvint. inst. 6, 2, 29 quas φαντασίας Graeci vocant, nos sane visiones appellemus, per quas -es

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rerum absentium ... repraesentantur animo *eqs.* [*cf.* 10, 7, 15 AVG. epist. 7, 4 Ps. AVG. categ. 3]. AVG. epist. 147, 38 -es, id est incorporeas similitudines corporum): **a** *de somniis*: VARRO Men. 427 somnurnas -es. VERG. Aen. 1, 353 inhumati venit -o (SERV. auct. *ad l.*: εἴδωλον) coniugis. 4, 353 turbida. 5, 636. 6, 695 tristis. HOR. carm. 3, 27, 40 -o vana, quae portā fugiens eburnā somnum ducit. LYGD. 4, 56 nocturnis (OV. am. 3, 5, 31 [*syn.* visa]. VAL. MAX. 1, 7 ext. 9 CELS. 4, 28, 1 PLIN. nat. 29, 67 *al.*). OV. epist. 13, 109 pallens occurrit -o. 15, 45 sub -e somni (*syn.* visa. met. 7, 649 *al.* STAT. silv. 5, 3, 289. *v. et infra l. 22*). 18, 193 noctis (*syn.* somnia. met. 9, 474. STAT. Theb. 2, 95. 349 [*syn.* umbras]). rem. 375 puerilis -o *Amoris* destituit somnum (*cf. p. 406, 66*). met. 9, 480. 11, 587 Ceycis -e mittat *Somnus* somnia ad Alcyonen (*cf.* 11, 627 sub -e regis). *al.* EPICED. Drusi 325 falsa. VAL. MAX. 1, 7, 1. 1, 7 ext. 2 nocturni metus patefacta -e. 1, 7 ext. 4 quietis (STAT. Theb. 5, 134 TAC. ann. 16, 1 *al.*). *al.* LVCAN. 3, 9. 38 visūs. 7, 26 diurna. 7, 773 terroris (SIL. 8, 641). PETRON. 128, 6 SIL. 10, 371 *al.* STAT. Theb. 3, 419 magna virtutis -e. IVV. 13, 221 sacra et maior -o humana *dei* (*cf. l. 30. p. 408, 65. 72*). TAC. ann. 11, 4 (*syn.* species). APVL. met. 1, 18 diras et truces -es. 11, 29 clemens. CHALC. comm. 251 -es ignotorum locorum simulacraque hominum. PRVD. cath. 6, 46. *et al.* *per comparationem*: VAL. FL. 4, 531 ceu dulcis -e somni laetus (*cf. Apoll. Rh. 2, 306 ἐν ὀνείρασι*). 7, 213.

b *de cogitationibus sive e memoria haustis sive imaginatione fictis; interdum de deorum inspiratione (infra l. 34. 58), de vanis cogitationibus vesanorum (infra l. 35. 46. 62) et ebriorum (infra l. 63)*: *α subeunt animantes (dei: infra l. 31. 34. 37, animalia infra l. 46)*: CIC. div. 1, 63 occurrunt *morientibus* ...-es mortuorum (*cf.* VAL. FL. 3, 363 tanta caesorum ab -e). VERG. Aen. 2, 560 subiit (VAL. FL. 4, 158) cari genitoris -o (OV. met. 1, 754 [*cf.* 8, 3 patris]. VAL. FL. 1, 712 SIL. 4, 773 CARM. epigr. 424, 5). 8, 557 maior (SIL. 15, 21; *cf. l. 18. p. 408, 65. 72*) Martis iam apparet -o (*cf. infra l. 51*). OV. epist. 7, 69 coniugis ante oculos ... stabit -o tristis *eqs.* (fast. 2, 753 trist. 3, 4, 59). 9, 67 succurrit ... Diomedis -o. met. 2, 804 ante oculos (Pont. 1, 9, 7) ... pulchra ... deum sub -e ponit *Invidia*. fast. 2, 769 carpitur *Tarquinius* ... absentis *Lucretiae* -e. 6, 489 agitur furiis Athamas et -e falsa. 2, 4, 7. SEN. amic. p. 29 -o *amici* effingatur animo notabilis ..., non evanida et muta. LVCAN. 1, 186 ingens visa duci Patriae trepidantis -o clara *eqs.* 7, 357 sacra ... antiquus -e miles. 9, 71 non imis haeret -o *Pompei* visceribus. VAL. FL. 4, 37 abscedat (*cf.* SIL. 2, 568 absistit). *al.* STAT. Theb. 12, 191. QVINT. inst. 1, 10, 4 -em quandam concepisse nos animo perfecti *oratoris* (*cf. infra l. 51*). TAC. ann. 1, 43 tua, pater Druse, -o, tui memoria. PLIN. epist. 2, 1, 12 Verginium ... vanis -bus, recentibus tamen audio, adloquor, teneo. 7, 5, 1. 9, 13, 25. ORAT. imp. Hadr. de Matid. (Corp. XIV 3579) 18 -o tristissima socrus. TERT. coron. 15 p. 456, 1 Oe. si tales -es in visione, quales veritates in repraesentatione? SCHOL. Pers. 1, 100 *Pentheum* mater ... sub -e vituli trucidavit. *al.* *β subeunt res (huc tracta sunt etiam ea exempla, in quibus, quid obversetur, non constat)*: CIC. Mil. 79 fingite ... cogitatione -em huius condicionis meae. Lael. 102 *Scipionis virtutis* memoriam atque -em proponendam (SIL. 1, 185). VERG. Aen. 12, 560 pugnae accendit maioris -o *Aeneam* (*cf.* VAL. FL. 6, 514 belli *et supra l. 31*). CIRIS 263 animus ..., in quo falsa, tamen lateat pietatis -o (QVINT. inst. 12, 1, 40 iustitiae ... p.). OV. epist. 7, 35 ista mihi falso iactatur -o. met. 6, 586 poenae ... in -e tota est *Procne* (13, 546 VAL. FL. 4, 486 QVINT. decl. 280 p. 144, 4). 8, 507 caedis (SEN. Thy. 282). 11, 427 aequora me terrent et ponti tristis -o. 14, 204 menti ... haerebat -o temporis (SEN. epist. 104, 31). trist. 1, 3, 1 noctis. VAL. MAX. 7, 5, 5 si quis modo deorum formam et -em futurae eius (*sc. Suliae*) potentiae populo Romano repraesentasset. 9, 9 pr. vanis -bus culpae (SEN. dial. 1, 4, 10. *cf.* epist. 13, 12 animus sibi falsas -es fingit. CHALC. comm. 208. 209. *de vesanis*: CELS. 3, 18, 3 aeger ... vanas -es accipit. *cf.* 3, 18, 20 *al.* SEN. dial. 9, 12, 5 falsae. AMM. 22, 16, 3 horrendis furiarum -bus. *de ebriis*: AMBR. Hel. 16, 60). SEN. nat. 3, 27, 14 tantae confusionis (*sc. diluvii*) -em cepit *Ovidius* ([*v. Axelson, Senecastudien 1933, 89*]. QVINT. decl. 347 p. 369, 2 alienorum malorum [*syn.* cogitatione]. *cf.* SEN. nat. 3, 27, 15 concepisti [QVINT. inst. 1, 12, 18 eloquentiae. 2, 20, 4. 6, 2, 33. *v. et supra l. 40*]). CVRT. 8, 6, 26 periculi. PLIN. nat. 7, 52. VAL. FL. 4, 637 omnibus ... saeva sub -e rupes Cyaneae. SIL. 11, 115 Capuae pereuntis. QVINT. inst. 6, 1, 31 vestis ... repraesentavit -em sceleris. 12, 1, 28 honesti praesens -o. *al.* TAC. hist. 1, 44. 4, 58 flagitii. ann. 15, 62 -em vitae suae relinquere. GELL. 10, 3, 8. ARNOB. nat. 5, 22 p. 194, 7 cogitationis (*cf.* AVG. in psalm. 80, 14 p. 1042, 6 phantasmati). IVST. 18, 4, 10 luctūs. AVG. civ. 16, 6 p. 133, 19 D. spiritalibus -bus (*opp.* corporalibus vocibus). *et al.*

c *t. t. in mnemonicis* (RHET. Her. 3, 16, 29 constat ... artificiosa memoria locis et -bus ...: -es sunt formae quaedam et notae et simulacra eius rei, quam meminisse volumus. QVINT. inst. 11, 2, 21 -es voco, quibus ea, quae ediscenda sunt, notamus): RHET. Her. 3, 16, 30 in locis -es constituere (*cf.* 3, 20, 33 conformabimus. 3, 23, 39 conparare. CIC. de orat. 2, 359 *fingere*). 3, 17, 30 loci cerae aut cartae simillimi sunt, -es litteris, dispositio et conlocatio -um scripturae (*sim.* CIC. de orat. 2, 360 part. 7, 26). 3, 19, 31 -um notas (*syn.* simulacrorum figuras). 3, 21, 34 verborum similitudines -bus exprimere. *saepe.* CIC. de orat. 2, 358 -bus ... agentibus, acribus, insignitis. 2, 359 -um varietate. *ibid.* ut sententias -bus, ordinem locis comprehendamus. *al.* QVINT. inst. 11, 2, 21 -bus vel simulacris. *al.* MART. CAP. 5, 538.

d *de descriptione (fere i. q. exemplum: l. 11 sq.)*: CIC. S. Rosc. 47 haec conficta arbitror esse a poetis, ut ... expressam ... -em [nostram] vitae cotidianae videremus (NEP. Epam. 1, 3 VAL. MAX. 8, 9 ext. 3 QVINT. 10, 1, 69). Arch. 14 -es ... ad imitandum fortissimorum virorum expressas scriptores ... reliquerunt. part. 65 descriptio generis alicuius et quasi -o est exprimenda. VELL. 2, 89, 6 universam -em principatus. VAL. MAX. 4, 6 pr. legitimi ... amoris quasi quasdam -es ... lectoris oculis subiciam (*cf.* 6, 6 pr. *iustitiae* [*cf. l. 16*] -e ante oculos posita). 9, 11 pr. substitutis exemplorum -bus. MART. 9, 76, 10 haec erit in chartis maior -o meis. QVINT. inst. 6, 1, 19 futuri temporis -e iudices movet *accusator*. 6, 1, 28 quam -em dicendo effinximus. *al.* FLOR. epit. 1 praef. 3. GELL. 14, 4 tit. Chrysippus ... -em Iustitiae modulis coloribusque verborum depinxit. 14, 4, 3. 5 *al.* *cum emphasi de descriptione succincta fere i. q. adumbratio ('Abriss')*: QVINT. inst. 4, 1, 4 ante declamationem illa velut -o litis exponitur.

e *de comparatione apud oratores, scriptores, poetas i. q. εἰκών, parabola; cum emphasi l. 34* (*cf.* RHET. Her. 4, 49, 62 -o est formae cum forma cum quadam similitudine conlatio. CIC. inv. 1, 49. QVINT. inst. 5, 11, 24 illud genus, quod εἰκόνα Graeci vocant, quo exprimitur rerum aut personarum -o. FRONTO p. 73, 10 N. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 28 p. 228, 10 *al.*): CIC. Tusc. 5, 14 si -bus potius uti quam rebus ipsis placet (SEN. benef. 4, 12, 1 -e et translatione. epist. 58, 20 pictoris. 72, 8 FRONTO p. 46, 2 N.). HOR. epist. 1, 7, 34. sat. 2, 3, 320 haec a te non multum abludit -o. GRATT. 326 magna sub -e. SEN. contr. 1, 6, 12 pulcherrimam -em movit. SEN. benef. 7, 27, 1 vitae ... vera -o succurret. dial. 7, 14, 3 permanere ... in hac ... -e. epist. 59, 6 (*syn.* parabolis). 74, 7 animo *proponere*. 92, 21 dissimilis. *al.* FRONTO p. 45, 11 N. quaerere. p. 73, 10 -es ... animo comprehendundas adcommodandasque. p. 97, 1 utriculi. *al.* APVL. mund. 31 de inferiore licet -e capiamus exempla. TERT. anim. 7 p. 308, 5 -em existimas exitum illum pauperis ... et divitis? ARNOB. nat. 2, 21 -i praeparavimus sedem. *et al.*

3 *cum emphasi quadam (v. et l. 17. 21. p. 405, 14)*: **a** *de inani, fallaci adumbratione*: *α i. q. species, umbra (plerumque de rebus; de animantibus l. 43 sq. 60. 70 sqq. cf. p. 408, 60)*: CIC. leg. agr. 2, 88 si agrum Campanis ademissent, ... -em rei publicae nullam reliquissent (TAC. ann. 13, 28. *cf.* CIC. Phil. 5, 11 civitatis. *adde* rep. 2, 52 non in umbra et -e civitatis [*sc. a Platone pictae*], sed in amplissima re publica enitar). Sest. 30 -em iudiciorum aut simulacrum. Scaur. 38 *in Sardis* ne speciem quidem esse aut -em testium. Rab. Post. 41 umbram equitis Romani et -em (*syn.* simulacrum). Tusc. 3, 3 gloriae (SEN. dial. 10, 7, 1. *v. et vol. V 2, 182, 34. cf.* LIV. 8, 7, 18 decoris. QVINT. inst. 5, 8, 1 laudis). 5, 13. 14 cum ... animum ab ista pictura -busque virtutum ad rem veritatemque traduxeris (QVINT. inst. 10, 2, 15). off. 3, 69 veri iuris ... solidam ... effigiem nullam tenemus, umbra et -bus utimur (LIV. 41, 8, 11 MANIL. 5, 457 COD. Theod. 2, 24, 1 *al.*). de orat. 2, 356 artis -o ... et similitudo. epist. 6, 13, 4 -o veteris meae dignitatis. LIV. 5, 2, 9 proconsularem -em. 25, 36, 7 -em valli. 28, 25, 2 pro vana -e imperi (*opp.* veram iustamque ... potestatem). 40, 6, 6 non -o fuit pugnae (*opp.* iustam belli speciem. *cf.* OV. ars 1, 171 belli navalis. FLOR. epit. 4, 8, 6 *al. adde* OV. ars 2, 207 latrocinii sub -e calculus ibit). VELL. 2, 30, 4 *tribuniciae potestatis*. SEN. epist. 63, 3 tristitiae. PLIN. nat. 15, 92 praestant *castaneae* ... quandam -em panis. 37, 47 -em igneam in iis *sucinis* esse, non ignem. STAT. Theb. 4, 424 lucis -o. QVINT. inst. 2, 20, 6 *iustitiae* rusticis quoque ... apparet aliqua -o. 10, 1, 16. TAC. dial. 34 faciem eloquentiae, non -em. hist. 1, 84 exercitūs. 3, 60 antiquitatis. 6, 27 administrandae Syriae -e ... exsolutus. 15, 14 Vasaces -em retinendi ... *Armeniam* penes nos, vim penes Parthos esse memorat. *al.* PLIN. epist. 9, 3, 2 industriae. FLOR. epit. 1, 1, 8 -em urbis magis quam urbem. PAPIN. frg. Vat. 226 ius anulorum ingenuitatis -em praestat (*cf.* COD. Iust. 6, 8, 2 [*opp.* statum]). 38, 2, 1, 2 societatis. *al.* GELL. 17, 5, 6 rationis. APVL. met. 7, 21 savii. 10, 27 fidei (*opp.* faciem). Plat. 2, 8 quam *partem rhetoricae* civil⟨itat⟩is articuli umbram, id est -em, nominavit (*cf. Plat. Gorg. 463D εἴδωλον*). *al.* TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 324, 6 carnis (*opp.* veritatem. resurr. 55 p. 115, 4 *al. cf.* HIER. epist. 22, 17, 5 in -e perambulabat *Christus*. 124, 2 filium non esse bonum, sed auram quandam et -em bonitatis. *al.*). CYPR. epist. 73, 2 *al.* VVLG. psalm. 38, 7 in -e (εἰκόνι) pertransit homo (*antea* vanitas. *cf.* 72, 20). COD. Theod. 6, 22, 8, 1 codicillorum. *al.*

β i. q. simulatio (cf. p. 413, 47): OV. met. 2, 37 nec falsa Clymene culpam sub -e celat. 7, 301 amicitiae mendacis -e (*cf.* PANEG. 11[3], 16, 1 familiaritatis -o simulanda). 14, 80 pyrā sacri sub -e factā. Pont. 3, 3, 75 tu licet erroris sub -e crimen obumbres. LIV. 3, 16, 5 non bellum, sed vanam -em belli. TAC. hist. 3, 70 simulationem prorsus et -em deponendi imperii. 4, 86 simplicitatis ac modestiae -e. ann. 1, 10 Pompeium -e pacis, ... Lepidum specie amicitiae deceptos *ab Augusto*. 1, 81 libertatis. 16, 32 ad exprimendam -em honesti exercitus *Egnatius*. APVL. apol. 19 -o quaepiam et color paupertatis (*postea simulatam paupertatem*). met. 10, 7 haec ... ad veritatis -em ... simulata. TERT. anim. 46 p. 378, 4 homines -bus circumvenire *daemonios* (*cf.* RVFIN.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

hist. mon. 29 p. 454[D] daemones . . . variis -bus ludentes). EPIST. pontif. 321 Migne 20 p. 584[A] sub -e catholicae fidei disputantes. SEDVL. carm. pasch. 5, 65. GREG. M. moral. 14, 28 (*syn.* simulationem).

b *de vera vel perfecta expressione*: PLAVT. Cas. 515 amici anne inimici sis -o. MANIL. 5, 625 carnificis . . . mortem vendentis -o PLIN. nat. 35, 5 quoniam animorum -es non sunt, negleguntur etiam corporum. *adde*: PAVL. NOL. carm. app. 1, 13 ubi nunc -o rerum est? ubi sunt opes potentum *eqs.*

B *praevalet notio* ***similitudinis*** (GLOSS.[L] I Ansil. HI 118 [h]imago: similitudo. *cf. p. 405, 8*): **a** *de animantibus similibus sive habitu externo sive moribus*: *α de hominibus* (*cf.* AVG. quaest. hept. 5, 4 si patri filius similis sit, etiam -o recte dicitur, ut sit pater prototypus, unde illa -o expressa videatur *eqs. cf.* serm. 9, 8, 9 *et p. 405, 6*): PLAVT. Men. 1063 tuast -o. tam consimilest quam potest (*syn.* speculum). CIC. Phil. 11, 6 -em M. Antoni crudelitatis in Dolabella cernitis. Att. 12, 10 Alexin . . ., -em Tironis. CAECIN. Cic. epist. 6, 6, 13 -i animi et corporis tui . . ., filio tuo (*sim.* CIC. ad Q. fr. 1, 3, 3 *et* LIV. 5, 18, 5 *syn.* effigiem; *v. vol. V 2, 182, 72 sq.*). VERG. Aen. 3, 489 o mihi sola mei super Astyanactis -o (*cf.* CLAVD. DON. *ad l.*: fili mei similitudinem portas). 4, 84 Ascanium, genitoris -e capta, detinet *Dido*. OV. trist. 4, 4, 3 cuius inest animo patrii candoris -o. Pont. 2, 8, 31 tibi (*sc. Augusto*) similem virtutis -e natum. PLIN. nat. 7, 54 duorum simul consulum in scaena -es cerni. STAT. Theb. 5, 608 natorum dulcis -o. MART. 6, 27, 3. 6, 39, 9 ille *filius* . . . ipsa est -o Pannychi palaestritae. TAC. ann. 3, 34 Messalino inerat . . . -o paternae facundiae. 4, 52 se (*sc. Agrippinam*) -em (sed marginem *cod.*) veram *Augusti* (*opp.* effigies mutas). APVL. met. 10, 3 *patris*. AVG. civ. 15, 5 p. 64, 12 D. generis. CASSIOD. var. 6, 5, 4 *quaestorem* portare principis decet -em. *adde de bestiis*: PS. QVINT. decl. 12, 27 nec est ulla . . . adeo rabiosa belua, cui non -o sua sancta sit.

β de similitudine inter deos et homines intercedente: CIC. nat. deor. 1, 103 sit . . . deus effigies hominis et -o. OV. met. 14, 644 veri . . . fuit *Vertumnus* messoris -o (*cf. p. 413, 46*). trist. 5, 7, 17 verissima Martis -o, *Geta* (CLAVD. 26, 468. *cf. p. 412, 16*). MANIL. 4, 895 exemplum . . . dei quisque est in -e parva. SEN. suas. 4, 1 quandam -em dei praeferat *augur*. STAT. silv. 1, 2, 112 mihi (*sc. Veneri*) dulcis -o prosiluit (*cf.* APVL. met. 4, 30). *apud* ECCL. (*cf.* TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357, 13 haec . . . -o censenda est dei in homine, quod eosdem motus et sensus habeat animus humanus, quos et deus): ITALA (Tert. virg. vel. 8 p. 894, 15) *et* VVLG. 1 Cor. 11, 7 quia gloria et -o (εἰκών) dei sit *vir*. 15, 49 (Tert. resurr. 49 p. 102, 2 *al.*) sicut portavimus -em choici (terreni *Vulg.*), portemus etiam -em supercaelestis (εἰκόνα; *cf.* p. 102, 8 gestemus. AVG. civ. 13, 23 p. 591, 9 D. induimus. *al.*). TERT. spect. 2 p. 3, 21 homo . . . non tantum opus dei, verum etiam -o est. 18 p. 20, 2 humani oris, id est divinae -is. 23 p. 23, 25 *deus* omnem similitudinem vetat fieri, quanto magis -is suae (*i. e hominis; cf. p. 413, 2*). coron. 10 p. 441, 8 Oe. ut -o dei vivi -o idoli et mortui fias. *al.* CYPR. hab. virg. 3 *virgo*, dei -o. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 20 p. 1053[C] homo non -o dei, sed secundum -em . . ., hoc est -o -is (*cf.* 1, 61 p. 1086[B] HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 235[D] MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 2. *v. et l. 84. p. 408, 11. 412, 64*). VVLG. sap. 7, 26 est *sapientia* . . . speculum . . . dei maiestatis et -o (εἰκών) bonitatis illius. RVFIN. Orig. in lev. 4, 3 p. 318, 15 abiecta -e dei diaboli in te -em suscepisti. AVG. civ. 11, 26 p. 497, 26 D. -em dei, hoc est illius summae trinitatis, agnoscimus . . ., nam et sumus et nos esse novimus et id esse ac nosse diligimus. PRISC. Anast. 198 iudicis ipse . . . iudex caelestis -o. *et saepe.* *in doctr. gnost.*: PS. APVL. Ascl. 10 *dei* sunt -es duae, mundus et homo (*cf. p. 412, 40*).

γ de dis: ITALA (Tert. adv. Marc. 5, 11 p. 614, 6) *et* VVLG. II Cor. 4, 4 *Christus* est -o dei (εἰκὼν. *sim.* VVLG. Col. 1, 15). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 19 p. 1052[D] -o dei λόγος. 1, 20 p. 1053[C] pater et filius -o una, si -o patris filius est, et ipsa -o pater, -e ergo ὁμοούσιοι. ipsa enim -o substantia est. *al.* FILASTR. 137, 4 naturalis -o dei divina et patris propria. RVFIN. Orig. in gen. 1, 13 p. 17, 2 -o dei, ad cuius -is similitudinem factus est homo. p. 18, 12 Paulus ipsius -is dei persecutor erat. AVG. c. Arrian. 26, 22 bonitatis et sapientiae et virtutis patris vivam et veram . . . -em dicunt *Arriani* filium. CASSIAN. c. Nest. 5, 2, 1 Christum theodochon -em appellandum *eqs. al.* *de numinibus gnost.*: TERT. adv. Val. 19 p. 198, 3 *Achamoth* -em patris. p. 198, 7 (*syn.* simulacra). IREN. 1, 12, 1 typos et -es. *al.*

b *de similitudine inter animantes et res intercedente plerumque fere i. q. repraesentatio* (*i. q. symbolum: l. 83; cf. p. 412, 3*): CIC. inv. 1, 128 quod *scriptum* ille suae voluntatis quasi -em reliquerit (*cf.* OV. trist. 1, 7, 11 carmina maior -o sunt mea. HIER. epist. 34, 1, 1 [*meton.*]). Sest. 19 te . . . exemplum imperi veteris, -em antiquitatis . . . diceres intueri *in Pisone* (*cf.* epist. 9, 15, 2 antiquae . . . festivitatis). OV. met. 13, 484 *Hecuba*, Asiae florentis -o (*cf.* trist. 5, 2, 49 patriae). VAL. MAX. 6, 8, 7 *servus*, umbra et -o suppliciorum suorum. SEN. dial. 9, 16, 1 Cato ille, virtutium viva -o. PLIN. nat. 35, 7 circa limina animorum ingentium (*sc. maiorum*) -es erant adfixis hostium spoliis. SIL. 1, 632 praesens astare Saguntí ante oculos visa est . . . -o (*sc. in legatione*). STAT. Theb. 11, 340 scelerum . . . -o (*sc. Iocasta*). VICTORIN. PETAV. in apoc. 4, 4 conscriptio *Lucae* vituli tulit -em (*syn.* effigiem, facies). AVSON. 51, 4 rhetor est -o -is (*i. e. statuae; cf. l. 50. p. 408, 11. 412, 64*). 415, 18 *vilicus*, -o fortunae suae. *adde de auspicio*: STAT. Theb. 3, 528 *cygnos* rere in -e Thebas (*cf.* 3, 548).

c *de rebus similibus* (*fere i. q. signum l. 15. 18. 22; symbolum: l. 24. cf. p. 411, 72*): *α generatim*: CIC. orat. 60 ut -o est animi voltus, sic indices oculi (de orat. 3, 221 PANEG. 12 [2], 37, 2. *cf.* PS. SEN. mon. 42 -o a. sermo). epist. 1, 6, 2 *meorum temporum* -em video in rebus tuis. Tusc. 1, 92 somnum -em mortis (*syn.* simulacro. OV. am. 2, 9, 41. TERT. anim. 43 p. 372, 2 [*syn.* figuram, exemplar]. *al.*). VARRO rust. 1, 2, 10 huiusce . . . pomerii summa sacra via . . . -o. LIV. 9, 38, 4 cladis . . . -em furculas Caudinas memorabant. 21, 23, 4 condicionis. VITR. 4, 2, 4 fenestrarum -es esse triglyphos (*cf.* 4, 2, 5 *syn.* imitationem. *opp.* veritate). 9, 8, 9 bulla, quae solis -em horologiis tenere videtur. *al.* FEST. p. 194 M. per oscillationem velut -em quandam vitae humanae. VAL. MAX. 9, 3 pr. proprietatis eorum (*sc. odii et irae*) certissimae sunt -es, quas *eqs.* SIL. 16, 532 spectacula . . ., sueti . . . laboris -o. STAT. Theb. 12, 523 duri Mavortis -o, virginei currus *eqs.* (*cf. p. 411, 34*). QVINT. inst. 2, 10, 12 *declamatio* est iudiciorum consiliorumque -o (*cf.* 5, 12, 17 *al.*). TAC. ann. 15, 31 servitii. PLIN. epist. 1, 22, 4 cubiculum *Aristonis* . . . -em quandam priscae frugalitatis. EXPLAN. in Don. gramm. IV 531, 24 *musicae* -o prosodia. GELL. 10, 9, 3 vocabuli. TERT. apol. 35, 11 exemplum atque -em spei. OPTAT. 1, 20 p. 22, 11 quasi -o fuerat innocentiae . . . nefas admissum. AMM. 14, 7, 6 periculi (*cf.* 28, 1, 16 discriminis). DRAC. laud. dei 1, 666 solis -o *luna*. Romul. 8, 255 (*de ramis olivae*) sub -e pacis. CASSIOD. inst. div. 17 p. 1134[A] *chronica* sunt -es historiarum. *al.* *adde: in cultu deorum de actione symbolica*: OV. met. 10, 726 mortis *Adonis* -o. TERT. praescr. 40, 4 resurrectionis. LACT. inst. 1, 21, 39 quidquid est gestum in abscondendo *Iove* . . ., id ipsum per -em geritur in sacris.

β speciatim de rerum caelestium et mundanarum ratione, praecipue in philos. Platon. i. q. εἰκών (CHALC. comm. 273 res omnis in duo fuerat initia divisa, quorum alterum intellegibilis erat species . . ., alterum -o eius, quae natura est corporis): CIC. Tim. 34 deficiebat ad propositum exemplar -is similitudo (*gr. aliter*). APVL. Plat. 1, 6 quae *substantia* veluti umbra et -o est superioris. 1, 10 tempus . . . aevi esse -em (*cf.* CHALC. transl. p. 39[E] [μίμησιν]. *al.*). PS. APVL. Ascl. 24 quod Aegyptus -o sit caeli *eqs.* 35 species . . . pariens -es tantas tamque diversas *eqs. al.* TERT. anim. 18 p. 327, 15 illas *substantias* quidem esse veritates, haec *naturalia* autem -es earum. p. 327, 28 visibilia . . . in -bus constituta. p. 329, 24 hunc mundum -em quandam esse alterius alicuius (CHALC. transl. p. 29[A] [εἰκόνα]. *al. cf. p. 411, 58*). *al.* CHALC. transl. p. 29[B] -is exemplique naturae. p. 48[B] simulacrum et -o (μίμημα . . . παραδείγματος). comm. 330 exemplorum -es. *al.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 209, 12 habeant (*animantes, semina sim.*) . . . incorporalium rerum formas et -es *eqs.* AVG. civ. 15, 2 p. 61, 3 D. pars . . . quaedam terrenae civitatis -o caelestis civitatis effecta est. *al.*

d *ap.* ECCL. *i. q. praefiguratio, allegoria, typus* (TERT. monog. 6 p. 769, 26 Oe. aliud *sunt* -es, aliud definitiones. -es transeunt adimpletae, definitiones permanent adimplendae. -es prophetant, definitiones gubernant): TERT. adv. Marc. 3, 16 p. 403, 6 *Iesus Naue* in huius sacramenti -es parabatur. resurr. 20 p. 52, 10 omnia prophetas per -es contionatos. p. 52, 11 ne ipsae quidem -es distingui potuissent, si non et veritates praedicatae fuissent, ex quibus -es deliniarentur (*syn.* figurae, umbrae). p. 53, 6 (*syn.* figurae, aenigmata, parabolas). 30 p. 67, 26 -em resurrectionis . . . allegorizari. *al.* IREN. 4, 30, 4 typus et -o (RVFIN. hist. 1, 3, 2 *plur.* [μυστηριώδεις . . . εἰκόνας]). CYPR. Fort. 7 p. 328, 4 Iudaicus populus ad umbram nostri et -em praefiguratus. epist. 63, 3 p. 702, 24 dominicae passionis (*syn.* typum, figuram). 63, 4 p. 704, 10 veritatem praefiguratae -is. *al.* FIRM. err. 27, 5 futurorum (*opp.* signa). VVLG. sap. 17, 20 nox, -o (εἰκών) tenebrarum, quae superventura illis *Aegyptiis* erat. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 114, 20 -is adumbrationem. p. 160, 15 per figuras et -es et similitudines et parabolas scripta. AVG. civ. 15, 2 p. 61, 8 D. Agar . . . eiusque filius -o quaedam huius -is (*sc. civitatis terrenae*) fuit (*cf. p. 408, 11. 411, 51. 84*). PS. AVG. serm. ed. Mai 80, 2 in cruce duo latrones, -o est Iudaeorum et gentilium (*syn.* typum, figura). *al.* ISID. alleg. 24. *et al.*

II *de* ***forma*** *vel habitu plerumque externo; de natura vel moribus v. l. 79. 83. p. 413, 12* (HIL. in psalm. 68, 25 forma et vultus et facies et -o non differunt. GLOSS.[L] V Aa I 69 -o: species, vultus):

A *praevalet notio figurae expressae*: **1** *de forma propria* (*de forma archetypa: l. 81. p. 413, 2. 8. 35*): **a** *animantium*: *α generatim*: OV. met. 3, 331 forma prior rediit genetivaque venit -o (*cf.* VAL. FL. 4, 391 in -e prisca ibat . . . Io). 7, 129 hominis (*syn.* speciem). 9, 264 matris (*syn.* effigies). 14, 415 nulli sua mansit -o. fast. 1, 111 qui fueram globus et sine -e moles, in faciem redii. 6, 613 signum . . . residens sub -e Tulli (met. 13, 714. 14, 759 MANIL. 2, 672). VITR. 2, 8, 15 *statuam* suae -is. VELL. 2, 27, 5 tanta patris -e non obscuratur eius (*sc. Marii minoris*) memoria. SEN. dial. 6, 24, 5 -o . . . fili tui periit et effigies. PLIN. nat. 9, 12 *orcae*. 35, 119 deas pingens, sed dilectarum -e. SIL. 13, 604 Furiae Poenarumque omnis -o. MART. 4, 53, 7 deceptus -e ficta *Cynici*. QVINT. inst. 3, 8, 50 *Cicero* omnium, quibus vocem dabat, etiam -em expressit. PLIN. epist. 7, 27, 1 -em accipere *phantasmata*. PS. APVL. Ascl. 25 *animalia*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

generis sui -es habent (*syn.* formam). ITALA (Tert. pudic. 16, 6 *al.*) *et* VVLG. gen. 1, 26 sq. faciamus ... hominem ... ad -em et similitudinem nostram, et fecit hominem deus, ad -em et similitudinem dei fecit illum (κατ' εἰκόνα; *cf.* VVLG. gen. 5, 3 genuit *Adam* ad -em et similitudinem suam. sap. 2, 23 ad -em similitudinis). Hebr. 1, 3 (Syagr. reg. 10 p. 158, 7 K.) *Christus* est splendor gloriae et -o (χαρακτήρ, *Vulg.* figura) substantiae *dei.* TERT. adv. Val. 33 p. 209, 12 prolatum ... ad -em quidem Cogitationis feminam Veritatem *eqs.* resurr. 6 p. 33, 19 limus ... -em induens Christi. *al.* FIRM. math. 8, 7, 2 demptis pilis corpus suum in feminei corporis -em transferent. AVSON. 46, 1 elinguem quis te dicentis -e pinxit? VVLG. sap. 13, 13 assimilet illud *lignum* -i hominis. Rom. 8, 29 conformes fieri -is filii sui. II Cor. 3, 18 gloriam domini speculantes in eandem -em transformamur. PRVD. apoth. 6 *dei* species et -o nulli visa. PS. AVG. quaest. test. I 45, 2 (*de trinitate*) una trium -o est. *et saepe ap.* ECCL. *fort. addendum*: CVLEX 57 illa *capella* imminet in rivi, praestantis -is, undam.
β speciatim de capite, vultu (*cf. p. 405, 66 sq.*): OV. fast. 1, 95 ancipiti mirandus -e Ianus. CORN. SEV. carm. frg. 13 (Sen. suas. 6, 26), 3 Ciceronis -o (*antea* ora). SEN. dial. 4, 35, 4 qualem intus putas esse animum, cuius extra -o tam foeda est? (*seq.* vultus). PLIN. nat. 7, 55 proconsulis. CLAVD. DON. Aen. 7, 175 p. 27, 24 sub oculis -is suae. ENNOD. opusc. 3, 24 p. 389, 2 quando illa -o statum suum resolvit in risum?

b *rerum*: VERG. Aen. 12, 665 obstipuit varia confusus -e rerum Turnus. OV. met. 1, 87 rudis et sine -e tellus. 1, 239 eadem feritatis -o est. 15, 259 durare ... sub -e eadem (*syn.* figuras, faciem). MANIL. 1, 121 naturae forma canenda est ponendusque sua totus sub -e mundus. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 civitatis formam atque -em. MELA 2, 115 *Sicilia* -em *deltae* ... efficit. PLIN. nat. 1, 2, 61 nubium. 12, 9 speluncae (*cf.* 36, 154 -em specus arte reddendam). 28, 1 herbas et florum -es. 34, 123 uvae. SIL. 14, 617 eadem leti ... -o (*cf.* 17, 481. TAC. hist. 3, 28 varia pereuntium forma et omni -e mortium. ann. 15, 70. *v. et l. 74. 77*). STAT. Ach. 2, 130 nec me ulla feri Mavortis -o praeteriit. TERT. nat. 1, 12, 7 crucis. ITALA deut. 4, 16 (Lugd.) sculptilem similitudinem omnis -is. FIRM. math. 3 prooem. 2 ad -em speciemque mundi formam hominis ac statum ... deus ... perfecerit. CHALC. comm. 61 rotunditatis. 299 nudam silvae (*i.* ὕλης) -em demonstrare. AVIEN. ora 38 locorum fŏrmulam -emque. orb. terr. 406 quali nux pinea forma est, ... talis succedet -o Europae et Libyae. DON. Ter. Phorm. 55 consuetudinis. CLAVD. DON. Aen. 5, 285 p. 455, 5 montes ... theatri -em dabant (*seq.* vicem). VVLG. Hebr. 10, 1 umbram ... habens lex futurorum bonorum, non ipsam -em (εἰκόνα) rerum. CONC.[S] I 2 p. 14, 23 quandam contemperationis -em. NOVELL. Iust. 31, 1, 3 provinciae (σχῆμα). *al.* *de specie vel colore*: PLIN. nat. 34, 8 *aes* illud suo colore pretiosum, ad iocineris -em vergens.

2 *de forma vel habitu assumpto* (*haud raro accedente notione simulationis [cf. p. 410, 74], e. g. l. 55. 64. de metamorphosi: l. 54. 58. [cf. p. 405, 12]*): PLAVT. Amph. 121 in Amphitruonis vortit sese -em *Iuppiter.* 124 ego (*sc. Mercurius*) servi sumpsi Sosiae mi -em. 141 *servi* fero -em (Capt. 39 Mil. 151). 265. 458 VERG. Aen. 1, 408 quid natum ... falsis ludis -bus, *Venus* (AETNA 88 OV. epist. 16, 45 GERM. 277 CALP. ecl. 4, 143 [*syn.* figura]). OV. met. 1, 213 humana ... sub -e. 3, 1 posita fallacis -e tauri (6, 103. 8, 122 SIL. 14, 568 *al.*). 3, 250 dilacerant *canes* falsi dominum sub -e cervi (7, 360). 6, 110 satyri celatus -e *Iuppiter.* 6, 122 agrestis -e. 13, 273 Actorides sub -e tutus Achillis (*cf.* HOMER. 807. 813). VAL. FL. 2, 174 Dryopes in -e ... flet Venus. STAT. Ach. 1, 560 occultum falsi sub -e sexus Aeaciden. APVL. met. 1, 1 figuras fortunasque hominum in alias -es conversas. COMM. apol. 224 patitur *Christus* ... sub -e nostra (*cf.* RVFIN. Orig. in gen. 1, 13 p. 17, 12 -e hominis assumpta. PAVL. NOL. carm. 31, 63 servi [*syn.* formam]). OPTAT. 4, 7 p. 113, 17 spiritale oleum ... in -e columbae descendit (*cf. Vulg. Matth.* 3, 16 sicut). PRVD. ham. 731. SVLP. SEV. Mart. 21, 1 qualibet ab eo sub -e videretur *diabolus. al.* *translate*: CALL. dig. 50, 6, 6, 9 effugiendorum munerum causa -em navicularii induat (*cf.* COD. Iust. 8, 27, 10 pr.).

3 *attenuato sensu fere i. q. instar, tamquam* (*semper abl. aut c. praep.*): MANIL. 1, 839 glomus ardentis sequitur sub -e barbae (SIL. 13, 357 plantae. AVIEN. orb. terr. 240 nervi [*syn.* speciem]). CELS. 4, 1, 3 circulis ... compositis ad -em earum vertebrarum *eqs.* MELA 2, 64 cubiti -e sedens *Ancona.* 3, 106 collis ... resupini hominis -e iacentis. SIL. 3, 105 cornigeram attollens genitoris -e frontem. PLIN. nat. 9, 88 Liburnicarum gaudens -e *nautilos.* NEMES. auc. 13. PAVL. NOL. carm. 20, 209 debitor ... cervi salientis -e currit (*syn.* tamquam). 31, 235 -e mortis (*postea* sicut). PALLAD. hist. mon. 2 p. 259[A] balsamum ... ad -em (δίκην) vinearum ... plantatur.

B *praevalet notio rei oculis obiectae fere* ***i. q. aspectus*** (*plura referas ad I et II A*): VERG. Aen. 2, 369 plurima mortis -o (*cf.* SERV. auct. Aen. 8, 557 *et l. 31. 74*; OV. trist. 1, 11, 23 VVLG. Ier. 2, 6). 6, 405 si te nulla movet tantae pietatis -o (9, 294. 10, 824 LVCAN. 7, 320). 10, 455 haud alia est Turni venientis -o. OV. epist. 7, 183 adspicias utinam, quae sit scribentis -o. 12, 189 -e *natorum* tangor. met. 4, 676 formae (*cf. p. 408, 4*). 8, 96 turbatus *Minos* ... -e facti (SEN. Thy. 636). 12, 225 captae ... erat urbis -o. VELL. 2, 43, 2 antemnarum. SEN. Ag. 874. PLIN. nat. 19, 59 hortorum. VAL. FL. 1, 672 nova puppis -o armorumque hominumque. 2, 640 o ... fama mihi maior -o *Argonautarum.* 6, 559 *Medea* laeta ... -e pugnae (*cf.* SIL. 16, 70 nec pugnae species, sed poenae tristis -o illa erat. STAT. Theb. 7, 808 belli). STAT. Ach. 1, 334 talis erat divae natum mutantis -o. QVINT. decl. 272 p. 115, 21 horridam. 337 p. 327, 19 *penates* cotidiana -e adhuc versantur ante oculos. TAC. ann. 1, 62 exercitum -e caesorum ... tardatum ad proelia. 2, 53 magna ... -o tristium laetorumque *erat Germanico.* APVL. met. 5, 13 in vicem denegatae sacrosanctae -is tuae redde saltem conspectum sororum. mund. 16 fallunt -em irides ..., vere videntur cometae. TERT. adv. Val. 17 p. 196, 20 conceptu ... intumuit spiritali *Achamoth* ad -em ipsam, quam ... imbiberat. *al.*

III *singularia*: *de idea Platonica*: RVFIN. Orig. princ. 2, 3, 6 p. 122, 2 -es quasdam, quas Graeci ἰδέας nominant (*cf.* APVL. Plat. 1, 6 *et p. 179, 20. 53*). *in arte grammatica*: SACERD. gramm. VI 430, 12 communis *species verbi* habet -em facientis et patientis (*syn.* intellectum). *in astrologia de apotelesmate*: FIRM. math. 4, 19, 38 -em etiam ipse *dominus geniturae* salutaris accipit voluntatis.

deriv.: imaginalis, imaginarius, imagineus, imaginifer, imaginor, imaginosus, imaguncula. *v. Onom.*

imāguncula, -ae *f. ab* imago *deminutive.* DVB. PLAC. Gloss.[L] IV I 7 -a: similitudo modica, quasi imago in gemma sculpta. HIER. epist. 78, 37, 2 prima mansio Selmona interpretatur '-a' (*cf. l. 27*). *i. q. parva imago, sigillum*: CIC. Att. 6, 1, 25 quinque -ae (iamg- *vel* laug- *codd.*) matronarum. SVET. Aug. 7, 1 puerilem -am eius (*sc. Augusti*) aeream veterem *eqs.* Nero 56 -am (acunculam *trad. cf. p. 171, 78*) puellarem ... colere. HIER. epist. 78, 37, 3 -a verae expressaeque imaginis filii dei passionem eius intuens.

imarītāta *v. s.* marito. **īmarmenē** *v.* him-. *O. Prinz.*

? **īmātilis.** CASSIOD. var. 3, 53, 1 aquas ... -es (verna- *var. l.*, vena- *Garet*). *i. q. 'ex imo emergens' Traube in Ind. p. 547; sed cf. etiam Leumann, Adj. auf -lis 73.*

ἀβάκχευτος (-οντ- *trad.*): **inba[u]⟨c⟩chātus** GLOSS. II 215, 1.

imbalnitiēs, -ē *f.* [*ab* in *et* balneum *a* LVCIL. *secundum* mundities *sim. fictum; cf. Wackernagel, Synt. II 287. J. B. H.*]. LVCIL. 600 cruciatur ... inluvie, -e (inv- *codd.*), inperfundi⟨ti⟩e, incuria.

imbaptizātus, -a, -um. [*ab* in *et* baptizatus, *cf.* inablutus *et gr.* ἀβάπτιστος. *J. B. H.*] GREG. M. epist. 3, 7 p. 166, 34 nec -os (inb- *codd.*; inablutos *sec. ed. Maur. 4 codd. Vatt.*) eos *infantes* mortis tempus professi sunt occupasse (*cf. p. 166, 30* **a** ... baptismatis susceptione prohibitis).

imbarbēscere barbatum fieri PAVL. FEST. p. 109 M. [*ab* in *et* barbescere, *cf.* (im)pubesco, incresco. *J. B. H.*]

imbēcillis *v.* imbecillus.

✱**imbēcillitās**, -ātis *f. ab* imbecillus. *scribitur* -vec-: PAPYR. dipl. Marini 119, 93. 107 (*a. 551*). DIG. cod. F. -vic-: PAPYR. dipl. Marini 79, 29 (*a. 557*). *plur.*: SCRIB. LARG. 121 PS. APVL. Ascl. 24 TERT. scorp. 6 p. 158, 3 ieiun. 9 p. 286, 4 FIRM. math. 2, 28, 2 (*cf. var. l.* 6, 17, 1). HIL. in Matth. 31, 10. *et ap.* HIER. VVLG. CASSIOD. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 448, 24 B. DIFF. ed. Beck p. 66, 6. GLOSS.[L] I Ansil. IN 66 trepidatio domini (animi?) vel (nulla?) virtus. 68 debilitas. II Philox. IN 33 ἀσθέν⟨ε⟩ια, νόσος. *inde ab* AFRAN. *et* RHET. Her.

i. q. ***infirmitas***, ***ἀσθένεια*** (*exiguitas: p. 416, 32*): **A** *de hominibus* (*de bestiis: v. infra l. 60. 81*): **1** *spectat ad corpus*: **a** *de hominibus ipsis*: *α de viribus naturalibus* (*de bestiis: v. infra l. 60*): RHET. Her. 2, 4, 7 si ... ex altera parte vires, pecunia, consilium ... videbitur esse, ex altera parte -s, inopia, stultitia ... demonstrabitur fuisse. VARRO rust. 3, 16, 7 neque ... nescia suae -is *apis.* CIC. Brut. 202 *Cotta* ut ad infirmitatem laterum ... contentionem omnem remiserat, sic ad virium -em dicendi accommodabat genus. PLIN. nat. 7, 4 quamdiu *est homini* palpitans vertex, summae inter cuncta animalia -is indicium. LACT. opif. 3, 11. HIER. in Zach. 12, 1 p. 896 V. sphaeram aeneam gravissimi ponderis, quam ego pro -e corpusculi movere vix potui. SVLP. SEV. chron. 1, 53, 4 BOETH. herm. sec. 2, 6 p. 131, 12. *β de valetudine vel sanitate* (*de bestiis: v. infra l. 81*): (I) *i. q. debilitas, virium defectio, corporis languor sim.*: CIC. Phil. 7, 12 -e *Hirtii consulis* (*syn.* macie). Tusc. 4, 28 morbum appellant totius corporis corruptionem, aegrotationem morbum cum -e. Att. 11, 6, 4 Tulliae ... morbus et -s corporis me exanimat (*v. vol. IV 1009, 51. adde*: SEN. dial. 10, 20, 4 FIRM. math. 6, 17, 1 *al.*). VELL. 2, 123, 1 *Augustus* motus -is inclinataeque in deterius principia valetudinis senserat. CELS. 2, 6, 4 *moriens* propter -em iam non audit aut non videt (*cf. Hippocr. aphor. 4, 49 ἀσθενέος ἐόντος*). 3, 19, 3 -i iacentis cibo ... succurrere (*cf.* 7, 2, 3 cubantis. CAEL. AVR. acut. 3, 2, 9 aegrotantis). 6, 6, 32 propter senectutem -emve aliam (6, 6, 34. *cf.* SVET. Cal. 44, 1 senium. ITIN. [Silv.] 3, 4 ⟨a⟩etate [5, 10. HIER. in Matth. 15, 4 p. 111 V.]). *saepe.* SEN. dial. 10, 11, 1 *senes* aliqua -s mortalitatis admonuit. epist. 7, 1. 30, 2. COLVM. 7, 5, 3 sine festinatione prosequi pecus oportebit, ne -s eius longis itineribus aggravetur. PLIN. nat. 26, 109 reficientibus se ab -e (*cf.* 28, 129). TERT. ieiun. 9 p. 286, 4. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 86 virium (CASS. FEL. 41 p. 94, 13). COD. Iust. 5, 17, 10 (*a. 528*) si maritus uxori ... coire minime propter naturalem -em valeat. *nota*:

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fere i. q. 'mollitia' (*cf. p. 417, 33*): CIC. Att. 12, 26, 2 nosti Niciae nostri -em, mollitiam, consuetudinem victus. (II) *fere i. q. morbus, aegritudo sim.*: CELS. 6, 6, 37 difficillime genus id -is eliditur (*de mydriasi*). SVET. Claud. 6, 2 excusante Tiberio -em *Claudii*. Tib. 11, 1 -e Augusti nuntiata. TERT. patient. 1 p. 1, 21 in meae -is contemplatione. ITALA Is. 53, 3 (Cypr. testim. 2, 13 p. 77, 18 *al.*) sciens ferre -em (μαλακίαν, *Vulg.* infirmitatem). Matth. 4, 23 = 9, 35 (cod. k) *Christus* curans omnem valetudinem et omnem -em ([μαλακίαν, *Vulg.* infirmitatem] HIER. hom. Orig. in Ier. 2, 12 p. 301, 12 *plur.* [PS. APVL. Ascl. 24]). FIRM. math. 2, 28, 2 *plur.* (HIL. in Matth. 31, 10). RVFIN. hist. mon. 1 p. 394^A. AVG. civ. 19, 4 p. 357, 6 D. *opp.* sanitatem (bon. coniug. 8, 8 MART. CAP. 4, 370. 385. 386). (III) -s valetudinis: CIC. Phil. 14, 4 *Hirtii* -em v. animi virtus ... confirmavit. off. 1, 71 epist. 7, 1, 5 COD. Theod. 7, 1, 5 (*a. 364*). aegritudinis: PS. AVG. serm. 209, 3.

b *de corpore eiusque partibus*: *α respiciuntur vires naturales* (*cf. p. 414, 56*): SEN. contr. 2, 7, 4 -em muliebris manūs (VLP. dig. 21, 1, 12, 3 dextrae). HIER. epist. 4, 2, 1 -s oculorum meorum (*aliter infra l. 22. cf. etiam p. 416, 26*). *β respicitur potius valetudo vel sanitas* (*cf. p. 414, 66*): CELS. 1, 5, 1 quos capitis -s torquet (4, 2, 3). 2, 14, 7 membri. 2, 14, 10 totius corporis. 6, 6, 38 oculorum (PLIN. nat. 23, 110 PAPYR. dipl. Marini 119, 93 [*a. 551*]. *cf.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 9 p. 932^B [*gr.* πάθος]. *aliter supra l. 18*). 7, 12, 1^A radicum (*i. dentium. cf.* THEOD. PRISC. eup. faen. 45). 8, 14, 3 nervorum. SCRIB. LARG. 121 stomachi (PS. AVG. serm. 64, 12). AMM. 30, 5, 11 (*suppl.*) capillorum.

2 *spectat ad animum, mentem, hominum naturam sim.*: **a** *liberius: fere i. q. inconstantia (v. infra l. 53), levitas (l. 33), desperatio (infra l. 34) sim.*: *α generatim*: AFRAN. com. 291 perdit ingens -s tua me, quo setius me colligam. CIC. Flacc. 92 sororis et matris -em aucupatur (*cf. etiam infra l. 43*). Tusc. 4, 42 ipsa ... sibi -s indulget. nat. deor. 2, 77. Att. 9, 13, 4 (*opp.* confidentiam). epist. 1, 4, 3 magistratuum. 1, 7, 7 levitate et -e Clodii. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 1, 16, 3 (*syn.* desperatio). SEN. dial. 2, 15, 2 ex -e vestra coniecturam capitis ingentis animi *sapientis*. epist. 7, 1 confitebor -em meam. QVINT. inst. 6, 4, 11 fallit ... plerumque, quod probitas vocatur, quae est -s. TAC. ann. 4, 8 neque illos *lugentes* -is damnandos. 15, 56 Scaevinus quoque pari -e ... edidit (*i. prodidit*) ceteros *coniuratos*. MARCELL. dig. 46, 3, 68 (*interpol.?*) sciendum est ... furioso vel pupillo non recte persolvi, ne datio ex illorum -e pereat (*cf. infra l. 43*). *et saepissime (? cum gen. explic.*: AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 24).

β specialia: *de aetate puerili aut sexu muliebri*: CIC. ad Brut. 1, 10, 4 sin ... -s aetatis *Octavii* non potuerit gravitatem rerum sustinere (VLP. dig. 4, 4, 7, 5 PAPYR. dipl. Marini 79, 29 [*a. 557*]. *cf.* COD. Iust. 5, 10, 1 [*a. 392*] infantiae. *v. etiam supra l. 40*). SEN. contr. 1, 6, 5 *mulier* habet te -is suae tutorem fortissimum (*cf.* SEN. dial. 11, 19, 5 uxor ... oblita -is. VLP. dig. 16, 1, 2, 2 sexus -em [IVST. 5, 7, 5 COD. Iust. 5, 4, 23 pr. *a. 520/23*]. *al. cf. etiam supra l. 31*). *philosophice*: CIC. rep. 1, 39 *populi* prima causa coëundi est non tam -s quam naturalis quaedam ... congregatio (*cf.* LACT. inst. 6, 10, 22). 3, 23 iustitiae non natura ..., sed -s mater est. fin. 4, 77 omne peccatum -is (*cf. Arnim, Stoic. Vet. fragm. III p. 142, 28*) et inconstantiae est (*ibid. iterum*). nat. deor. 1, 122 cum ⟨in⟩ -e (*cf. Epic. epist. 1, 77* ἐν ἀσθενείᾳ) ... benevolentiam ponitis (*cf.* 1, 124. Lael. 26 *de amicitia* [32]. 29). *per translationem de sideribus*: SEN. benef. 6, 23, 2 nec -e permanent *sidera*, sed quia non libet ab optimis aberrare.

b *structurae*: *α* -s animi, mentis *sim.*: animi: CIC. Tusc. 4, 60 cum obicimus maerentibus -em a. effeminati. epist. 7, 18, 1. CAES. Gall. 7, 77, 9 stultitia ... aut a. -e (-e a. β). CYPR. mort. 1 p. 297, 7 *al.* *plur.*: CIC. leg. 1, 29 si opinionum vanitas non -em animorum torqueret. SEN. dial. 2, 17, 1 SVLP. SEV. chron. 1, 33, 5. *nota structuras*: SEN. dial. 3, 20, 3 animi -is sibi conscii. APVL. apol. 21 animi ita ut corporis ... -s. mentis: CIC. dom. 105 te *Clodium* tanta m. -s tenuit. VAL. MAX. 9, 1, 3 CHALC. comm. 206. *cf.* HIL. trin. 1, 7. consilii: CIC. off. 1, 117 ineunte ... adulescentia, cum est maxima -s c. ingenii: SVLP. SEV. chron. 2, 43, 4. *aliter p. 416, 23*. *β* -s humana *sim.*: CIC. Mil. 84 in his corporibus atque in hac -e nostra (Tusc. 3, 13 hominum assentantium n. -i et indulgentium mollitudini. SEN. benef. 7, 27, 3 *al.* CYPR. domin. orat. 26 p. 286, 22 [*syn.* infirmitatis]. *al.*). Tusc. 3, 34 qui vitae varietatem, qui -em generis humani cogitat (5, 3). nat. deor. 2, 70 nobis ... *nota* sunt *deorum* ... coniugia, cognationes omniaque traducta ad similitudinem -is humanae (SEN. contr. 9, 4, 5 necessitas magnum h. -is patrocinium est [*sim.* VAL. MAX. 2, 7, 10]. CELS. 2, 6, 18 SEN. benef. 1, 1, 9 dial. 10, 14, 1 h. -is angustias [PRISCILL. tract. 4, 76. 10, 128]. *al.* PLIN. nat. 2, 14 TERT. uxor. 1, 4 p. 674, 6 Oe. *al.*; *nota plur.*: HIER. tract. in psalm. I p. 129, 17 *al.*). div. 2, 148 superstitio ... hominum -em occupavit (SEN. epist. 53, 12 LACT. inst. 2, 8, 16). off. 1, 90 rerum humanarum -em. TERT. scorp. 6 p. 158, 3 -es condicionis humanae (ORIG. in I reg. 13 p. 21, 23). *et sim.* *γ* -s carnis: TERT. fug. 8 p. 476, 2 Oe. monog. 17 p. 787, 2 Oe. CYPR. Demetr. 13 p. 361, 6 terrenae. epist. 56, 2 p. 649, 18. *et ap.* LACT. HIL. in Matth CASSIOD. in psalm.

3 *translate*: **a** *pertinet ad eloquentiam, doctrinam sim.*: CIC. orat. 23 quid ... sit Atticum discant ⟨ab illo *Demosthene*⟩ eloquentiamque ipsius viribus, non -e sua metiantur (*sic de arte dicendi*: QVINT. inst. 12, 10, 15 *opp.* sanitatis. PLIN. epist. 1, 20, 21 *opp.* viribus). Tusc. 2, 15 de -e multorum et de variis disciplinis philosophorum loquar. **b** *ad potentiam, auctoritatem sim.*: CIC. off. 2, 75 tanta ... expilatio ... sociorum, ut -e aliorum, non nostra virtute valeamus (*sim.* IVST. 2, 15, 11). Att. 9, 2a, 2 municipiorum. SEN. epist. 47, 20 *reges* obliti et suarum virium et -is alienae. **c** *in re militari*: CIC. Att. 7, 16, 2 Labienum ... non dubitantem de -e Caesaris copiarum.

B *de rebus*: **1** *de rebus corporeis*: CIC. Att. 5, 13, 1 navigavimus ... tardius propter aphractorum Rhodiorum -em. CAES. civ. 2, 15, 2 ubi aut spatium inter muros aut -s materiae postulare videretur, pīlae interponuntur. COLVM. 4, 17, 1 si cacumina *harundinum* in unum competunt, -s eius partis gravata pondere iam maturum fructum prosternit. EVSTATH. Bas. hex. 5, 8 p. 918^B *fici* (ἀσθενές). *de arboribus vel semine non vigentibus*: PLIN. nat. 16, 134 non omnia in omnibus locis ... tralata ... *vivunt*. hoc ... saepius -e eorum, quae transferantur, evenit. 18, 149 seminis.

2 *abstractis*: CIC. Tusc. 4, 64 de ipsius metus inconstantia, -e, levitate dicendum est. VITR. 3 praef. 2 fortunae (QVINT. decl. 325 p. 279, 25). VAL. MAX. 2, 7, 6 ut ... -em ingenii mei detegam (PLIN. epist. 4, 18, 1 [*aliter p. 415, 68*]. PRISCILL. tract. 10, 137 intelligentiae nostrae. EVSTATH. Bas. hex. 1, 1 p. 868^B nostri intellectūs [*gr.* τὸ τῆς διανοίας ... ἀσθενές]). SEN. nat. 1, 2, 3 visus noster solita -e deceptus (*cf. p. 415, 18*). TERT. anim. 46 p. 375, 15 coniectationis. uxor. 2, 8 p. 695, 1 Oe. fidei (PASS. Perp. 1, 5 -s aut desperatio f. [*gr.* ἀβεβαιότης ἢ ὀλιγοπιστία]. *cf. Labriolle, Bull. d'anc. litt. et d'arch. chr. 3, 1913, 130*). CHALC. comm. 1 sermonis (322). 352 silvae. transl. p. 44^A discernendi (BOETH. arithm. 1, 3 p. 190, 7 feriendi). *al.* *nota*: *fere i. q. exiguitas* (*cf. p. 419, 6*): VITR. 7, 3, 8 tenuitas eius *corii* ... splendorem politionibus propter -em crassitudinis proprium *non* obtinebit.

imbēcillor, -ātus sum, ārī *ab* imbecillus. GLOSS. ἀρρωστῶ. ἀσθενῶ. *inter depon. coniug. primae*: CHAR. gramm. p. 465, 8 B. DOSITH. gramm. VII 431, 10.

imbēcillōsus, -a, -um. [*ab* imbecillus, *cf.* noxiosus *sim.* *J. B. H.*] AVG. vera relig. 15, 29 corpus hominis ... post peccatum factum est -um et morti destinatum.

***imbēcillus** (-ĕ-?, *cf. Walde-H.^{3} 92*), -a, -um *et* ***imbēcillis,** -e (*v. l. 46*). [c. baculum *conferunt antiqui, v. Niedermann, Glotta 19, 1931, 5 adn. J. B. H.*]. *de script.*: -bic-: MARCELL. med. (*v. Ind.*). GLOSS. NOT. Tir. PRVD. cod. A *s. VI (quater)*. *al.* -vec-: DIG. cod. F (*saepe*). *cf.* CIC. rep. 1, 48 (-bec- *m^2*). *al.* *de formis*: *formae tert. ord. in* **-is** (*exempla priora dubia; v. Neue-Wagener II^3 163 sqq. cf.* PROB. cath. gramm. IV 23, 26 *sqq.*): (?) CIC. phil. frg. V 72 M. *p. 417, 56.* (?) SEN. philos. *bis: p. 417, 19. 418, 32* (-us *fere* 30^{ies}). COLVM. *p. 418, 40* (-us *12^{ies}*). (?) SCRIB. LARG. 92 (-um MARCELL. med. 16, 6). PS. QVINT. *p. 421, 20.* ITALA *p. 417, 65.* PS. CYPR. *p. 418, 1.* FIRM. math. 6, 25, 4 *al. et ap.* AVR. VICT. Caes. OPTAT. VVLG. (*v. Thielmann, Philol. 42, 1882/4, 372*). RVFIN. AVG. doctr. christ. (-us: conf. 2, 2, 2). PS. AVG. quaest. test. HIPPOCR. aer. SORAN. PS. SORAN. quaest. med. PHYSIOGN. LEO M. serm. CAEL. AVR. *saepe* (-us: acut. 2, 37, 214. 2, 40, 232). CASS. FEL. EVSTATH. Bas. hex. SEDVL. BOETH. VITAE patr. VEREC. CASSIOD. in psalm. (-us: *saepe*). HIST. Apoll. rec. A PS. PRIMAS. in Hebr. GREG. M. in Ezech. BENED. reg. PASS. Petr. GLOSS. *cf. etiam varr. lectt. infra l. 79. p. 417, 5. 418, 10. 34. 38. 60. al.* *compar.* -ior *inde a* CIC. (magis -us: TAC. ann. 6, 49), *superl.* -issimus (*cf. Neue-Wagener II^3 200*) *inde a* CELS. **becillus** (= imbecillus): ORIBAS. eup. 4, 63 tit. (rec. La) ad becillos dentes vel molares (*rec. Aa* ad d. deficientes; *gr.* πρὸς τοὺς ἠσθενηκότας ὀδόντας). GLOSS.^{L} V Aa B 61. *v. et p. 417, 41. cf. Niedermann, IF 26, 1909/10, 53 (Anz. 29, 1912, 33); Essais 61^1.* *de orig.*: ISID. orig. 10, 128 -us (-is *var. l.*) quasi sine baculo, fragilis et inconstans (*cf. Schol. Leidens. in Iuv. 3, 28 [ed. Schopen, Bonn 1847] ap. Rönsch, Semas. Beitr. II 20*). *de prosodia*: -ē-: LVCR. HOR. PAVL. NOL. -ĕ-: PRVD. NOT. Tir. 68, 66. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 5 B. 433, 10. 443, 16. DIFF. Suet. p. 276, 15 R. GLOSS. infirmi flebiles. GLOSS.^{L} I Ansil. IB 7 infelicem importunum. III Abstr. IN 6 languidus vel debilis. V Aa I 107 debiles infirmi aegroti. *cf.* II Abav. IN 344. *pro subst.*: *inde a* CIC. *inde ab* ACC. AFRAN. RHET. Her. [*confunditur hic illic c.* imbellis: *cf. p. 419, 47. 421, 19.* *dub. trad. vel interpr.*: SEN. benef. 4, 18, 2 (cutis *suppl. Madvig*). VEN. FORT. vita Germ. 45, 126.]

I *i. q. vires non habens, infirmus,* ἀσθενής, *invalidus sim.*: **A** *de animantibus* (*de bestiis: p. 417, 13. 38*): **1** *spectat ad corpus*: **a** *de viribus naturalibus*: *α de hominibus*: CIC. inv. 1, 35 valens an -us (-is *var. l.*), longus an brevis ... sit *homo* (Cael. 66 an timebant ne tot unum [*cf. infra l. 82*], valentes -um ... superare non possent? fat. 9 *bis*. epist. 7, 1, 3 SEN. dial. 5, 28, 3). Cael. 67 cur tot viri ac tales hunc et unum (*cf. l. 80*) et tam -um ... non ... comprehenderint (*cf.* leg. 1, 41). LVCR. 5, 1023 pueros commendarunt muliebreque saeclum ..., cum ... significarent

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-orum esse aequum misererier omne‹s› (TAC. ann. 3, 33 -um ... et imparem laboribus sexum *mulierum. v. etiam infra l. 11*). BELL. Afr. 94 firmior -iorem Iuba‹m› Petreius (-um *trad.*) facile ferro consumpsit (QVINT. inst. 5, 10, 49. [*cf. infra l. 13*]. *cf.* SVLP. SEV. dial. 3, 8, 6 -os [-es *var. l.*] clericos aut infirmos monachos). LACT. inst. 1, 16, 16 robustiores ... mares sunt, feminae -iores. *al.; nota imaginem*: COLVM. 1, 3, 9 -iorem agrum quam agricolam esse debere: quoniam, cum sit colluctandum cum eo, *eqs.* *de senibus*: CIC. Sest. 24 si gladium parvo puero aut si -o seni ac (aut *trad.*) debili dederis (VAL. MAX. 7, 3, 6). TAC. ann. 1, 56 Chattis adeo improvisus advenit *Germanicus*, ut, quod -um aetate ac sexu, statim captum ... sit (4, 50. *cf. etiam supra l. 1*).

β de bestiis: VARRO rust. 1, 20, 1 ne in opere firmior *bos* -iorem (*cf. supra l. 3*) conficiat (VITR. 10, 3, 8 quae *pars iugi* -iori auxiliatur iumento). 2, 2, 13 vegrandes atque -ae *oves*. 3, 16, 35 *apes*. COLVM. 7, 3, 18 robustus *agnus* angit -um (*cf. supra l. 13*). VLP. (*ex Cael.*) dig. 21, 1, 38, 7 (*interpol.?*) *animalia* propter ... castrationem facta ... -iora. PALLAD. 8, 4, 5 (*syn.* debiles). *al.; cf.* SEN. dial. 4, 34, 1 -ia se laedi putant, si tanguntur (*antea* mures formicaeque). COLVM. 7, 3, 15.

b *de valetudine vel sanitate*: *α fere i. q. debilis, confectus, languidus sim.*: AFRAN. com. 315 at puer est vescis (vescus *var. l.*) -us (-is *var. l.*) viribus. CIC. Cato 35 quam fuit -us P. Africani filius. CELS. 1, 2, 1 -is, quo in numero ... omnes ... paene cupidi litterarum sunt, observatio maior necessaria est. 2, 1, 14 eae *feminae* ... quae gignunt, -os vixque vitales (*cf. Hippocr. aphor. 3, 12* ἀκρατέα καὶ νοσώδεα) edunt (2, 7, 16 -um [*opp.* sanum] est quod intus gerit *mulier. cf. Hippocr. aphor. 5, 52* ἀσθενές). 3, 4, 10 quando nimis -us futurus sit *aeger*, nisi cibum acceperit. *saepe.* SCRIB. LARG. 154 valentibus tota datur compositio, -ioribus ... dimidia. TAC. ann. 15, 5 -um equitem pabuli inopia. *et al.; cf.* SEN. dial. 5, 5, 1 adversus pestilentiam nihil prodest ... valetudinis cura: promiscue ... -a robustaque invadit. *nota: fere i. q. 'tener', 'mollis'* (*cf. p. 415, 1*): CIC. ad Q. fr. 2, 9, 3 Sj. Marius et valetudine est et natura -ior. *de senibus*: CIC. Cato 35 multi ita sunt -i senes ut nullum ... munus exsequi possint. PLIN. epist. 4, 17, 6 (*opp.* validus). *cf.* CIC. Cato 30 senectutem (HOR. sat. 2, 2, 86 tractari mollius aetas -a volet).

β i. q. aeger, aegrotus sim. (*de bestiis: infra l. 43*): CIC. epist. 16, 5, 2 malo te *Tironem* paulo post valentem quam statim -um videre. SEN. contr. 9, 5, 10 puerum (*syn.* aegrus *ut*: SEN. benef. 7, 16, 6 PS. AVG. quaest. test. 115, 45). VELL. 2, 114, 1 nemo ... -us (becillus *A*) fuit, cuius salus ac valetudo non ... sustentaretur Caesaris cura. COLVM. 6, 31, 1 omni ... -o pecori alte substernendum est, quo mollius cubet (12, 53, 3 -is bubus). 12, 3, 8 valetudinaria ... si vacent ab -is. FRONTO p. 80, 8 N. ex gravidine sum -us. VLP. dig. 29, 5, 3, 8. 39, 2, 24, 5 (*ex Lab.*) *opp.* sanum (MART. CAP. 4, 417. 418. 419). TERT. cult. fem. 2, 11 p. 731, 2 Oe. PRVD. cath. 12, 207 vivi, -i ac mortui. SEDVL. op. pasch. 3, 13 (*v. p. 419, 15*). HIST. Apoll. rec. A 18 p. 35, 6. 19 p. 36, 7. *nota translationem*: TERT. resurr. 9 p. 38, 7 *deus* diliget carnem ... etsi -am, sed 'medicum non desiderant nisi male habentes (*Luc. 5, 31*)'.

2 *spectat ad animum: fere i. q. levis, sine virtute* (*cf. infra l. 55*), *ignavus* (*cf. l. 54*), *inconstans sim.*: CIC. rep. 1, 48 cedentibus ignavis et -is et arrogantiae divitum succumbentibus (SEN. epist. 58, 36). 1, 51 ut summi virtute ... praeessent -ioribus. nat. deor. 1, 122 Lael. 23. phil. frg. V 72 M. -is ... est pudoris magister timor. ad Q. fr. 2, 5, 4 Sj. quem *Sextum Clodium* neque hoc tempore neque ab -is accusatoribus mihi placuit accusari (*cf.* SEN. contr. 10 praef. 16). HOR. sat. 2, 7, 39 -us, iners, siquid vis, adde, popino. SEN. dial. 6, 7, 4 -um impatientemque reddit *hominem* praesumpta opinio de non timendis terribilis. epist. 94, 50 -ioribus ... ingeniis (*i. hominibus*) necessarium est aliquem praeire (QVINT. inst. 2, 8, 12. *aliter p. 418, 22*). 95, 37 -iores (*opp.* illos in bonum pronos). PLIN. epist. 1, 12, 12 doleo autem, licet me -um putes, meo nomine. ITALA Hebr. 6, 12 (Mutian. Chrysost. hom. 10 p. 307[in.]) ut non -es efficiamini (νωθροί, *Vulg.* segnes). *al.* imbecilla aetas: *de pueritia vel adulescentia*: SALL. Catil. 3, 4 inter tanta vitia -a aetas ambitione corrupta tenebatur (AVG. conf. 2, 2, 2). LACT. inst. 6, 23, 9 HIER. epist. 54, 13, 1. *al. cf.* ENNOD. dict. 4, 2 p. 436, 10 infantia. *de senectute*: CALL. dig. 50, 6, 6, 12.

3 *translate*: **a** *pertinet ad potentiam, auctoritatem sim.*: CIC. Att. 7, 7, 6 -o *Caesari* resistendum fuit et id erat facile; nunc ... tanta auctoritate dux *eqs.* (*cf.* 7, 9, 3 tum -us plus ... valuit *Caesar* quam tota res publica. CAEL. Cic. epist. 8, 17, 2 *non intellegitis* qua nos pateamus et qua simus -i). SEN. benef. 1, 9, 5 -iores vi ac metu premere (*cf.* dial. 5, 5, 8 *opp.* potentior [*adde* PASS. Petr. 9 p. 10, 13]). *de penuria*: PLIN. epist. 3, 19, 6 felicitas terrae -is cultoribus fatigatur (*cf.* 7 penuria colonorum). **b** *in re militari*: CIC. epist. 15, 4, 14 reperies me exercitu -o contra metum ... belli ... praesidium habuisse aequitatem (*cf.* 15, 1, 5 sociorum auxilia).

B *de rebus ad hominem pertinentibus*: **1** *de corpore eiusque partibus*: **a** *spectantur vires naturales*: SEN. nat. 1, 17, 2 -i oculi ad sustinendum comminus solem (RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 3, 3. *aliter p. 418, 10*). dial. 6, 11, 3 quid est homo? -um corpus et fragile (PS. CYPR. merced. 29 c. -e. SORAN. p. 77, 9. *cf.* SEN. nat. 6, 2, 3 corpuscula). PLIN. epist. 4, 7, 4 latus (PHYSIOGN. 91 p. 120, 11 pectore). SVET. Aug. 80 digitum. **b** *respicitur potius valetudo vel sanitas*: VITR. 1, 4, 4 quod aestate non solum in pestilentibus locis sed etiam in salubribus omnia corpora calore fiant -a (CELS. 2, 10, 10 [*opp.* integrum]. 3, 3, 4 QVEROL. p. 19, 12 VVLG. II par. 28, 15. *al.*). CELS. 1, 2, 9 secunda mensa bono stomacho nihil nocet, in -o coacescit (1, 3, 19 COLVM. 12, 38, 1 SCRIB. LARG. 92 [MARCELL. med. 16, 6]). 1, 3, 13 aliquam partem corporis (1, 4, 1). 4, 20, 4 intestina. SEN. clem. 2, 6, 4 -os (-es *var. l.*) oculos (*aliter p. 417, 83*).

2 -us animus, -a mens *sim.*: animus: CIC. fin. 1, 49 *dolores* humili animo -oque ferre miserum est (*opp.* robustus ... et excelsus). 2, 53. div. 2, 125 (*syn.* anilis). 2, 140 (*syn.* remisso). Lael. 70 si propinquos habeant -iore (-res *var. l.*) vel a. vel fortuna. epist. 5, 16, 6. 6, 6, 2. 12, 30, 3 LIV. 3, 48, 8 SEN. dial. 4, 10, 5. TAC. ann. 6, 49 feminarum. *et saepe* (*plur.*: CIC. div. 2, 81); *nota structuram*: SEN. epist. 80, 2 quam -i (*nom.*) animo sint, quorum lacertos ... miramur. mens: CIC. fin. 5, 43. SEN. epist. 50, 9 hoc proprium (primum *trad.*) -ae mentis atque aegrae est, formidare inexperta. 117, 24 CLAVD. MAM. anim. 3, 3 p. 156, 2 *al.* consilium: CIC. Flacc. 72 mulierem -i consilii ... pellexit Decianus ad sese. *fortasse*: HIPPOCR. aer. 24 p. 47, 16. (?) ingenium: GLOSS. V 662, 34. *cf.* PLIN. paneg. 79, 4 (*v. app. crit.*). *aliter p. 417, 61. 421, 19.*

3 *apud Eccl.*: -a caro: LACT. inst. 4, 24, 9 indutus sum ... carne fragili et -a. -a (*neutr. pl.*) carnis: PAVL. NOL. carm. 31, 117 PS. AVG. serm. ed. Mai 31, 1 PETR. CHRYS. serm. 81 p. 428[B].

C *de variis corporeis*: **1** *usu strictiore de soliditate*: **a** *generatim*: LVCR. 1, 847 adde quod -a (-ilia *trad.*) nimis primordia fingit *Anaxagoras*. 3, 604 *anima* extra prodita corpus -a. VITR. 1, 4, 3 calor ... dissolvit eas *res* et fervore mollescentes efficit -as. SEN. suas. 2, 2 ex (est *trad.*) -a ... nos materia (*aliter infra l. 55*) deus orsus est (SEN. dial. 6, 11, 1). SEN. dial. 5, 28, 3 nihil tam -e natum est, ut sine elidentis periculo pereat (*nisi est adv.; v. p. 419, 21*). nat. 1, 3, 1 *partes in nubibus*. TAC. Agr. 46 simulacra ... -a (-ia *var. l.*) ac mortalia. LACT. inst. 7, 3, 16 dei opus -um et ruinosum. *al.*

b *specialia*: *arbores, herbae sim.*: VITR. 2, 9, 1 *arbores* (COLVM. 5, 10, 2 = arb. 18 ne ... -a a valentiore prematur). SEN. nat. 2, 6, 6 segetem -am (-em *var. l.*). COLVM. 4, 24, 10 *bracchium vitis*. arb. 3, 1 vites (*opp.* validam [3, 2]. *cf.* 10, 2 vineam. 4, 24, 18 palmes ... -is [*syn.* infirmus]). PS. APVL. herb. interp. 81 l. 12 H.-S. *herba*. *muri, lateres, vasa sim.*: VITR. 2, 3, 2 ita rimosi facti efficiuntur -i *lateres*. SEN. epist. 59, 12 -issima moenium. COLVM. 9, 7, 3 -is ... operibus *apium*. PS. SEN. mon. 140 -a et tenera vasa (PRVD. cath. 7, 190 [*in imag.*]). *regnum, imperium sim.*: SALL. Iug. 10, 6 ego *Micipsa* vobis regnum trado firmum, si boni eritis, sin mali, -um (*imit.* SPART. Sept. Sev. 23, 3 imperium). PORPH. Hor. carm. 2, 4, 11 Pergama. HIER. in Dan. 2, 40. *acies exercitūs*: PANEG. 10 (4), 28, 5 frons -a.

2 *usu latiore de efficacia*: **a** *de impetu ventorum*: SEN. nat. 5, 8, 3 *aura* -ior ac brevior. HIPPOCR. aer. 15 p. 33, 28 -is et lentus *aquilo* (*gr.* ἀσθενής). **b** *de vi et effectu vini, cibi, terrae sim.*: VITR. 6, 6, 2 vinum ... confusum ab calore efficietur -um (PLIN. nat. 14, 134 *opp.* valida). CELS. 2, 18, 10 aquā ... madens panis -issimis adnumerari potest. 2, 18, 11 aqua. PLIN. nat. 17, 35 terra ... infecunda ad omnia atque -a. materia: CELS. 2, 18, 3 -issimam ... m. esse omnem caulem oleris. 2, 18, 10. 6, 7, 7[C]. *aliter l. 31.*

D *de rebus abstractis*: **1** *generatim*: ACC. carm. frg. 22 et cuncta fieri cetera -a non †quod ponderitatem gravitatemque nominis (ho- *trad.*). RHET. Her. 3, 21, 35 imagines partim firmae et acres ..., partim -ae (-es *var. l.*) et infirmae ... *sunt* (CIC. ac. 2, 88 visa). CIC. Cluent. 5 sicut aliis in locis ... parum virium veritas habet, sic in hoc loco *iudicii* falsa invidia -a esse debet. Phil. 1, 33 metui ... detestabile, -um, caducum *est*. fin. 5, 71 motūs fortunae mutationesque rerum et temporum leves et -os. ac. 1, 33 virtutem. 1, 41 opinio (HIL. trin. 1, 18 *syn.* infirmas). Tusc. 4, 15 assensionem (*cf. vol. II 851, 17*). nat. deor. 1, 45 quod beatum aeternumque sit, id ... neque ira neque gratia teneri, quod quae talia essent -a essent omnia (*Epic. sent. 1* ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον). Att. 10, 14, 2 -ior est medicina quam morbus (*in imag.*). epist. 9, 16, 6 fortunam (*syn.* levem). *al.* SALL. hist. frg. inc. 22 -a est fortitudo, dum pendet. SEN. contr. 7, 5, 7 partem (*i. causam*). SEN. dial. 5, 10, 4 quid in te -um sit. epist. 42, 3 vitia. 75, 17 tam -um est quod nocet quam cui nocetur. 94, 4 partem *philosophiae*. 95, 12 praecepta (*syn.* sine radice). 116, 3 affectus. QVINT. inst. 5, 12, 4 *argumenta* (*syn.* infirmiora, *opp.* firmissimis, fortia. *cf.* 7, 1, 10 [*sim.* IVL. SEV. rhet. 9 p. 359, 20 *opp.* validiora]). TAC. ann. 2, 76 suspiciones. *et saepe.*

2 *specialia*: *natura*: CIC. Lael. 63 -a ... est natura ad contemnendam potentiam. SALL. Iug. 1, 1 queritur de natura sua genus humanum, quod -a atque aevi brevis *sit*. SEN. rem. fort. 8, 2. LACT. inst. 4, 13, 4 *syn.* fragilem (CASSIOD. in psalm. 118, 176 p. 900[A]). *vis*: CIC. off. 2, 29 perspicuum *est* ... benevolentiae vim esse magnam, metūs -am. VITR. 7, 9, 1 *minium* efficitur tenera natura et viribus -is (APVL. met. 10, 2 -is adhuc eius *Cupidinis* v.). *cf.* ORIBAS. syn. 2 add. p. 843 -ior virtus (*i. vis*) stomachi (syn. 6, 35 virtutes [*gr.* δύ-

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ναμις]). *adde* BOETH. cons. 3, 9, 5 W. valentiae. *pulsus* (*venarum*): CELS. 3, 19, 1 venarum exigui -ique pulsūs. *sg.*: CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 pulsus . . . tremulus et -is. *saepe* (*syn.*: parvus, parvissimus, celer, humilis). *acies* (*oculorum*): SEN. epist. 94, 19 -am aciem . . . improbo lumini *committere*. nat. 1, 3, 8. *cf. p. 417, 83.*

II *praevalent notiones secundariae: fere i. q. exiguus, parvus* (*cf. p. 416, 32*): VITR. 10, 3, 4 -ior aequipondii brevitas (*in trutinis*). *fere i. q. simplex*: VITR. 10, 16, 1 scalarum . . . et eorum quorum rationes sunt -iores, non necesse habui scribere. (?) *i. q.* ἄτονος: HIPPOCR. aer. 19 p. 39, 13 species . . . pinguis sunt . . ., sed omnia -a (*gr.* ἄτονα).

structurae: abl. resp.: viribus: (?) AFRAN. com. 315 (*p. 417, 23*). FIRM. math. 6, 25, 4 PS. APVL. herb. interp. 81 l. 12 H.-S. CAEL. AVR. acut. 2, 37, 214 chron. 3, 1, 7. ? morbis: SEDVL. op. pasch. 3, 13 *Christo* alius morbis et (ei *Heraeus*) triplicibus oblatus est -is (*cf. carm. pasch. 152* alius producitur aeger, multiplici languore miser). *ad c. gerund.*: CIC. Lael. 63 (*p. 418, 77*). SEN. nat. 1, 17, 2 (*p. 417, 83*). VVLG. Hebr. 5, 11 -es . . . ad audiendum (νωθροὶ . . . ταῖς ἀκοαῖς). *dat. ger.*: PRVD. cath. 7, 190 vas appetendis -um gaudiis. *cf.* adversum *p. 421, 19.*

adv.: **a** *posit.* **imbēcilliter** (? imbēcillē: SEN. dial. 5, 28, 3 *v. p. 418, 32*): AVG. epist. 120, 6 p. 709, 28 fallaciter sapere et -r (-llia *var. l.*) praevalere (*cf. postea* efficaciter fortes). **b** *comp.* **imbēcillius:** CIC. ac. 2, 52 *vinulenti* iis . . . quae videntur -ius adsentiuntur (*de notione cf. p. 417, 54.* Tusc. 5, 85 si qui illum *Theophrastum* secuti -ius horrent dolorem). CELS. 8, 15, 2 si . . . puerile adhuc est corpus vel molle, certe -ius (c. et imbecillis *J*) nervis intentum est, satis est collocare id in sedili (*cf. postea* si vastius corpus nervive robustiores sunt). ORIBAS. syn. 4, 35 p. 38 (rec. La) qui . . . -ius continent et non possunt suscipere *cibos* (*rec. Ab* qui . . . infirmiores sunt ad contenendum, *gr.* τοῖς δ' ἀσθενῶς κάρτα ἔχουσι).

imbellia, -ae *f. ab* imbellis. PAVL. FEST. p. 114 M. -am belli inscientiam (*cf. infra l. 52*). GELL. 5, 5, 5 (= MACR. Sat. 2, 2, 3) *Hannibal* eludens ignaviam -amque (*cf. infra p. 67*) militum eius *Antiochi* pretiose armatorum.

***imbellis,** -e *ab* in *et* bellum. *scribitur* inv-: GLOSS. PRISC. gramm. II 31, 3 (*cf.* GRAMM. suppl. 295, 17) 'n' . . . transit in 'm', sequentibus 'b' vel 'm' vel 'p' . . . ut 'imbibo', 'imbellis', 'imbutus', 'immineo', 'immitto', 'immotus', 'improbus', 'imperator', 'impello'. *de formis* (-us *falsa var. l.*: LIV. 1, 12, 8 *p. 420, 15.* TAC. ann. 6, 43 COMMENT. Lucan. 1, 365. *v. et p. 421, 19*): *abl. in* -e: IORD. Get. 163 (-i *var. l.*). *compar.* -ior: *p. 420, 41. 81. pro superl.* maxime -is: *p. 420, 40. de notione*: GLOSS.[L] I Ansil. IN 71 non fortis. II Philox. IN 30 ἀπόλεμος, ἀσθενής. III Abol. IN 46 qui pugnare non possunt. IV dub. Plac. I 9 qui pugnam ignorabant. *al. cf. Wölfflin, Ausgew. Schr. 75.* NOT. Tir. 23, 53. *inde a* CIC. (*l. 54. p. 420, 80*). [*confunditur saepe c.* imbecillus (-is): *v. infra l. 56. 74. p. 420, 77; cf. etiam infra p. 421, 19 et Wölfflin l. c. 58.*]

I *i. q. non aptus bello*: **A** *proprie*: **1** *de hominibus*: **a** *generalia* (*accedit hic illic notio quae est 'timidus' [cf. p. 420, 47], 'ignavus' sim.: v. e. g. infra l. 54. 67. fere i. q. 'belli imperitus': l. 65 sq.*): **α** *in universum* (*de deis: v. infra l. 62*): CIC. off. 1, 83 numquam . . . periculi fuga committendum est, ut -es timidique videamur (QVINT. inst. 12, 5, 2 si des arma t. et -bus. PANEG. 9 [12], 24, 1. RVFIN. Orig. in gen. 1, 10 p. 12, 9 [imbecilles *var. l.*]. PHYSIOGN. [*saepe*]. *v. et infra l. 80*). SALL. Iug. 20, 2 ipse *Iugurtha* acer bellicosus (*cf. p. 420, 2*), at is *Adherbal*, quem petebat, quietus, -is, placido ingenio (*cf.* TERT. anim. 31 p. 351, 17 residem et -em [*opp.* militarem et bellicam]). 67, 2 (*opp.* strenui). HOR. epod. 1, 16 roges *Maecenas*, tuum labore quid iuvem meo, -is ac firmus parum. OV. am. 1, 10, 20 deos (STAT. Theb. 9, 478). met. 13, 98 Dolona (*cf.* STAT. silv. 3, 2, 98 Phoenix. QVINT. inst. 3, 7, 19 Nirea. FIRM. math. 6, 31, 37 *Thersites*). fast. 3, 578 rex *Battus* arma perosus 'nos sumus -es, tu *Anna* fuge sospes!' ait. *al.* LIV. 22, 39, 20 -em pro perito belli (VAL. MAX. 5, 5, 1 [*opp.* fortissimus; *cf. infra l. 70*]. *v. supra l. 52*). 26, 2, 11 ignavi et -es (TAC. Agr. 15. Germ. 12 i. et -es et corpore infames caeno . . . mergunt *Germani*. 31 AMM. 18, 5, 5. *cf. et p. 280, 53*). 44, 38, 10 quis . . . ita comparatus, vel iners (*cf. infra l. 77. p. 420, 21*) atque -is, fortissimum virum ⟨non⟩ vicerit? (CVRT. 4, 14, 4 QVINT. inst. 7, 1, 43 DICT. 4, 15. *al. v. etiam supra l. 66 et cf. p. 420, 80*). *et saepe. transfertur ad animum, oculos sim.*: LVCAN. 5, 322 detegit -es animas nil fortiter ausa seditio (PRVD. psych. 237 animos). PS. QVINT. decl. 10, 10 p. 197, 26 -e (imbecille *var. l.*; *cf. antea* pugnat) pectus. PANEG. 10 (4), 23, 3 armorum ostentatio . . . -es oculos *vulnerat.*

β *de gente, populo, urbe, exercitu sim.*: SALL. Iug. 44, 1 exercitus . . . iners (*cf. et l. 69. p. 420, 21*), -is, neque periculi neque laboris patiens (LIV. 23, 46, 11 peditem. TAC. ann. 6, 41 copias. SVET. Iul. 35, 2 genere hostium). HOR. carm. 3, 2, 15 mors . . . *non* parcit -is iuventae poplitibus timidove tergo (VAL. MAX. 7, 3, 3 -is ac timida [*cf. supra l. 54*] iuventus). epist. 1, 7, 45 mihi iam non regia Roma, sed . . . placet . . . -e Tarentum (LVCAN. 10, 64 Canopo. SIL. 8, 398 Frusino haud -is). LIV. 7, 32, 6 in -es gentes . . . prodire (29, 25, 12 barbari. 34, 17, 1 Turdetani [IVV. 8, 113 Rhodios. TAC. ann. 3, 46. 11, 18. *et saepe*]). 9, 19, 10 Asiam (POMP. TROG. Iust. 38, 4, 7. *cf.* CVRT. 9, 2, 27 regio). 21, 16, 3 neque hostem . . . bellicosiorem (*cf. p. 419, 57*) . . . secum congressum nec rem Romanam tam desidem umquam fuisse atque -em. 29, 3, 13 suam plebem -em (-um *P*) in urbe, -em in agris esse (TAC. ann. 3, 40. *cf.* LIV. 30, 37, 7 multitudine [*aliter v. infra l. 27. 43*]. VELL. 1, 8, 5 manu. LVCAN. 10, 54 populi [*sic de Aegyptiis*: IVV. 15, 126 -e et inutile vulgus. FLOR. epit. 4, 2, 60 -i ac perfida gente]. STAT. Theb. 7, 168 -is rarisque exercita castris turba). *et al. de fluviis per meton. pro accolis*: CLAVD. 5, 35 proterit -em sonipes hostilis Orontem. 21, 20 Rhenum.

γ *loco maledicti*: VERG. georg. 2, 172 (*cf. Heyne ad l.*) qui *Caesar* . . . -em (*aliter explicat* SERV.) avertis Romanis arcibus Indum (*imit.* CLAVD. carm. min. app. 2, 96 -em . . . prosternis [*sc. Hercules*] . . . hostem [*i. leonem*]). LIV. 1, 12, 8 vicimus perfidos hospites (*i. Romanos*), -es (-os *M*) hostes (4, 32, 12 Romanus . . . Fidenatem . . . *et* Veientem . . . perfidos [*cf. etiam supra l. 7*] socios, -es h. compellans. *cf.* CVRT. 3, 10, 10 [*verba Alexandri*] irent *milites* et -bus feminis [*sc. Persis. cf. infra l. 20*] aurum viri eriperent [SIL. 14, 134 ite, gregem *hostium* metite -em]. TAC. ann. 14, 36 *syn.* inermes). SIL. 2, 361 (*verba Gestaris*) parietibus . . . domus -is femina (*sc. Hannon*) servet singultantem animam (*cf.* 11, 238 [*verba Hannibalis*] Decio . . . inerti [*cf. supra p. 419, 69. 77*] . . ., Decio -i, cui femina nulla . . . cesserit. *v. et supra l. 17*). TAC. hist. 4, 80. *cf.* NEMES. cyn. 74 -em fugam . . . Parthorum.

b *in usu militari: opp. 'militiae utiles' vel 'armati'* (*'robur militum': infra l. 38*): **α** *pro adi.*: LIV. 5, 40, 4 quod utile obsessis ad minuendam -em (-um *var. l.*) multitudinem, id parum humanum erat (7, 27, 7. 9, 12, 6 *al.* VAL. MAX. 9, 10, 1 CVRT. 6, 6, 24 FRONTIN. strat. 3, 9, 3. *adde* LIV. 9, 4, 13 -is . . . atque inermis [*cf. infra l. 34*] m. *aliter supra l. 5. infra l. 43*). 32, 13, 14 -i (*opp.* armatis) turba (36, 24, 11 feminis puerisque et -i alia t. [38, 21, 14 FRONTIN. strat. 2, 4, 20. *cf. et infra l. 33*]. TAC. hist. 4, 23. 4, 35. *adde* LIV. 28, 23, 2 t. feminarum puerorumque [*cf. et supra l. 31*] -em [-um *P*[1]] inermemque [*cf. supra l. 29*]). VAL. MAX. 6, 6 ext. 2 feminis omnique aetate -i urbe egesta (*opp.* armati. TAC. ann. 13, 54 *opp.* iuventutem [13, 56]. 15, 13 IVST. 5, 6, 4 *al.* AMM. 31, 2, 20 omnis . . . aetas et sexus [*cf. infra l. 84*] -is [VEG. mil. 4, 7]. *et al. aliter infra l. 81*). TAC. hist. 3, 82 populus. ann. 13, 39 vulgus. *et al. opp. 'robur militum'* (*cf. infra l. 41*): FRONTIN. strat. 3, 10, 1 Suess⟨et⟩anos quosdam ex auxiliaribus maxime -es. TAC. hist. 4, 33 caesorum . . . in partibus nostris maior numerus et -ior, e Germanis ipsa robora. **β** *pro subst.*: FRONTIN. strat. 2, 5, 19 ⟨a⟩molitus -es suorum in vicinam regionem. TAC. ann. 4, 49 ingens multitudo (IORD. Get. 119 m. -ium [*opp.* m. armata]. *aliter supra l. 5. 27*) bellatorum, -ium (RVFIN. Orig. in num. 26, 1 p. 243, 14. 26, 2 p. 244, 6). DICT. 3, 14. AMM. 19, 8, 4 armati et -es. IORD. Get. 115.

2 *de bestiis* (*hic illic fere i. q. 'timidus'* [*cf. p. 419, 51*]): VERG. georg. 3, 265 quid, quae -es dant proelia (*cf. infra l. 54*) cervi? HOR. carm. 4, 4, 31 neque -em feroces progenerant aquilae columbam. OV. fast. 5, 372 -es capreae sollicitusque lepus. PLIN. nat. 10, 8 *percnopterus* -is et degener. SIL. 2, 685 leo mandit . . . -e pecus (*cf.* STAT. Theb. 8, 594). STAT. Ach. 2, 121 -es . . . dammas (lynces *var. l.*; *cf. postea* timidas . . . lyncas [dammas *var. l.*]) sectari (MART. 4, 74, 1 aspicis, -es [*seq.* timidis . . . feris] temptent quam fortia d. proelia [*cf. l. 48*]. 13, 94, 2. NEMES. cyn. 51 *app.* timidos lepores). SOL. 27, 13 *leones* (*v. supra p. 280, 52*). *al.*

3 *de rebus concretis*: **a** *de variis corporeis* (*de lyra i. arte poetica: infra l. 59*): HOR. carm. 1, 6, 10 (*v. supra l. 57 et cf. p. 421, 2*) dum . . . -is . . . lyrae Musa potens vetat laudes . . . Caesaris . . . deterere (PROP. 4, 6, 36 *plur.* [*Musarum*]. *cf.* HOR. carm. 1, 15, 15 grata . . . feminis -i cithara carmina divides [*sc. Paris*]. OV. met. 5, 114 plectrum). GRATT. 40 -ia (*i. non apta bello ferino*) lina. VAL. FL. 3, 118 ostro (*cf.* STAT. Ach. 1, 511 vittas). 5, 361 olivae (*cf.* STAT. silv. 4, 4, 47 laurus [*v. Vollmer ad l.*]). STAT. Theb. 4, 267 parma *Parthenopaei* (*cf.* 7, 656 thorax *Eunaei Bacchi sacerdotis.* PANEG. 12 [2], 22, 3 arcus . . . fugientis Albani. CLAVD. 26, 159 aquilas. *nota enallagen*: VAL. FL. 1, 760 ferrum . . . *capessit* -e . . . senior [*v. Langen ad l.*]). 12, 18 volucres . . . -es . . . citant ad proelia pinnas. Ach. 1, 207 -i (*cf. 201* Mavortia Thrace. *ad B 1 trahit Brinkgreve*) . . . Lycomedis ab aula virgineos coetus . . . audierat *Thetis* (*cf.* 1, 625 carcere). 1, 714 thyrsos. *de telo sine vi misso*: VERG. Aen. 2, 544 sic fatus senior *Priamus* telumque -e sine ictu coniecit (*aliter explicat* SERV. auct.). STAT. Theb. 8, 584 *Tydeus* leviter digitis -e solutis abiecit iaculum. **b** *de corpore eiusque partibus*: PROP. 4, 3, 24 num gravis -es atterit hasta manus? (HIER. epist. 1, 7, 2. *cf.* OV. met. 13, 109 lacertis). SEN. nat. 2, 59, 5 ignavissima animalia . . . temptant pugnam (fugam *codd.*) corpore -i ([imbecilli *var. l.*]. GRATT. 499 corpora). PLIN. nat. 8, 91 animalia . . . norunt . . . partes . . . dissidentium -es.

4 *de rebus abstractis*: CIC. Lael. 47 videas rebus iniustis iustos maxime dolere, -bus fortes. SALL. hist. frg. 2, 87 D 3 illi quibus aetas (*aliter supra l. 35*) i⟨m⟩bellior . . . erat . . ., cupere pacem (SIL. 3, 329 annos [16, 656 puer ille et futilis aetas -esque anni necdum maturus ad arma Scipio. *aliter p. 421, 15*]. 13, 889 aevo [*i. senectute*]. *cf.* TAC. ann. 14, 33 si quos -is sexus aut fessa aetas . . . attinuerat,

[*Haffter*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ab hoste oppressi sunt [*aliter p. 420, 37*]). Ov. am. 3, 15, 19 -es (*cf. 16* vellite signa) elegi (*cf. p. 420, 59*), . . . valete (STAT. Theb. 10, 874 [*verba Capanei*] hi . . . carmen [*sc. Amphionis*] . . . -e secuti . . . muri *Thebani*). STAT. Theb. 2, 665 sonitum. 4, 761 Kl. fato. SIDON. carm. 7, 318 desidia (*opp.* studium . . . armorum). *al.*

B *translationes*: **1** *fere i. q. pacatus (cf. l. 7. 9), tranquillus*: STAT. Theb. 3, 256 non secus ac longa ventorum pace solutum aequor et -i recubant ubi litora somno. silv. 3, 5, 84 quas *sedes* -e fretum torpentibus adluit undis. pax secura locis *eqs.* **2** *spectat ad rem veneriam: fere i. q. mollis (cf. l. 11. 12), languidus*: MART. 7, 58, 5 deseris -es thalamos mollemque maritum (*i. cinaedum*). IVV. 6, 366 sunt quas eunuchi -es ac mollia . . . oscula delectent. MAXIM. eleg. 2, 6 -em decrepitumque senem.

II *i. q. sine bello*: LIV. 4, 20, 9 -e triennium ferme pestilentiā . . . fuit (9, 45, 10 ut qui permultos annos -es egissent [10, 1, 4. *aliter p. 420, 82*]. *cf.* SIL. 11, 407 *Hannibal* discat . . . Lyaeo -em donare diem [*i. quo non pugnatur*]). CLAVD. 7, 80 leo . . ., cum crescere sensit . . . dentibus ora, iam negat -es epulas (*i. sine bello paratas*).

[? **imbellus.** DICT. 2, 15 *ingenium humanum* -um (imbecillum *cod. E* [*v. Löfstedt, Eranos 7, 1907, 47*], *fort. recte* [*cf. Ps. Quint. decl. 10, 10 p. 197, 24*]) adversum dolores animi. *cf. p. 419, 40.*]

imbenignus, -a, -um *ab* in *et* benignus. *i. q. non benignus*: HIER. in eccles. 3 p. 409 V. lex *antiqua* . . . rigida, -a, non parcens (*opp.* evangelii gratia). CIL VIII 13134, 2 (= CE 1606, 2) tu quicumq(ue) pius vel -us (*cf. Inscr. christ. Diehl 1599, 3* [*vol. II 1902, 77*] pius adq(ue) benicnus) legens tit(ul)um meum (meo *lapis*).
Haffter.

1. *imber, -bris *m.* [*cf. c. sanscr.* abhráh *'nubes', gr.* ὄμβρος *'pluvia', fort. osc.* Anafríss *'Imbribus?'; cf. etiam* nebula, nimbus. *J. B. H.*] *de originatione*: CHAR. gramm. p. 56, 15 B. -r ὄμβρος. PRISC. gramm. II 150, 19 GRAMM. suppl. 100, 31. DIFF. gramm. suppl. 278, 5 quia . . . quasi umbrosus cadit (*cf.* ISID. diff. app. 20 DIFF. ed. Beck p. 63, 7). ISID. orig. 13, 10, 4 quod terram inebrient ad germinandum. *scribitur* in-: EDICT. imp. Diocl. I 22 *et saepius in codd.* *de genere*: PRISC. gramm. II 150, 19 *al.* *fem.*: *p. 423, 67. cf. infra l. 81.* *de formis*: *abl. sg.* (*cf.* CHAR. gramm. p. 56, 15 B. PRISC. gramm. II 339, 2. 359, 17 FRG. Bob. gramm. V 559, 7): *in* -i *inde a* PACVV. trag. 414 (*metro certum*), QVADRIG. (?, *v. infra l. 80*), VARRONE (*bis*), CIC. (7^ies^); *in* -e *inde ab* ENN. frg. var. 56 PLAVT. Most. 142 CATVLL. 68, 56 (*metro certum*), VARRONE ling. 5, 61 (*vix recte a Plin. trad.* CIC. frg. Plin. nat. 18, 224. 31, 51 [= phil. frg. XIII 2]). *posteriores praeferunt formam in* -e. *exemplis a Neue-Wagener I³ 362 sq. IV 174 allatis adde*: -e: VARRO ling. 5, 61 OV. Pont. 4, 1, 30 GERM. frg. 4, 41 SEN. Ag. 482 MELA 1, 53 *al.* -i: PLIN. nat. 6, 202 STAT. Theb. 7, 9 *al.* -ium: *inde ab* ENN. scaen. 384. *de nom. acc. pl. in* -is *vel* -es *v. Neue-Wagener I³ 386. 391.* *de notione*: APVL. mund. 9 eas aquas quas -es (*π. κόσμ. p. 394ᵃ, 31 ὑετόν*) vocamus, a quibus hoc differunt nimbi, quod ⟨-r⟩ pluvia iugis est *eqs.* NON. p. 459, 35 '-es' consuetudo agmen caelestium aquarum et pluviarum induxit solum dici, cum auctoritas variet (*cf. p. 423, 1 sqq.*). ISID. orig. 13, 10, 4 diff. 1, 65. 597. GLOSS. ὄμβρος. ἐπιομβρία. pluvia. sophos (*i. ζόφος?*). GLOSS.ᴸ I Ansil. YM 1 pluviae vis repentina. *fere syn.* nimbus (*iuxta pon.*: LVCIL. 1308 CIC. nat. deor. 3, 51 *al.*), pluvia (*nota*: COLVM. 2, 4, 4 magnis . . . subitaneis -bus quasi hibernis pluviis. *iuxta pon.*: TIRO Gell. 13, 9, 4 *al.*). *distinguuntur*: DIFF. ISID. diff. DIFF. ed. Beck *l. c. (l. 31 sqq.)*; *cf. l. 48.* imber *tam poeseos quam sermonis pedestris propria vox est* (*sola occurrit e. g. ap.* ENN. PLAVT. TER. CAES. VITR. SEN. rhet.), nimbus *praecipue poeseos,* pluvia *a poetis praeter* VERG. georg. *et* GERM. *fere repudiatur neque in sermone pedestri frequentatur ante* SEN. philos. COLVM. PLIN. nat. *de usu nonnullorum scriptorum v. hanc tab.*:

	imber	nimbus	pluvia		imber	nimbus	pluvia
CATO	4	—	2	GERM.	18	5	14
VARRO	16	3	3	SEN. philos.	58	10	25
CIC.	26	3	1	COLVM.	42	3	79
LVCR.	37	15	3	PLIN. nat.	137	3	29
SALL.	—	—	2	SIL.	6	21	1
VERG.	36	28	9	STAT.	40	19	1
HOR.	14	2	—	MART.	8	11	2
OV.	41	14	3	TAC.	18	1	—
LIV.	30	5	3	VVLG.	33	1	67

legitur inde ab ENNIO *et* PLAVTO *per totam Latinitatem.* NOT. Tir. 68, 68. [*sard.* imbre. *L.-M.*] [*e coni.*: LVCR. 1, 784 *pro* ignem (*item*: 1, 785 GERM. frg. 4, 63. 70). CORIPP. *v. p. 423, 14.* *falso trad.*: CATVLL. 62, 7 *pro* ignes (*v. p. 294, 79; item*: TIB. 1, 1, 48 *v. Levy ad l.* AVG. serm. ed. Mai 150, 1). *dub.*: QVADRIG. hist 94 pluvia (pluvio *anon. ap. Gerlach, cf. p. 422, 57*) -i (inibi *L. Müller*) lutus erat multus. *dub. interpr.*: PAVL. NOL. carm. 18, 18 (*v. vol. III 1070, 63*).] *cf. Onom.*

I ***proprie de corporeis***: **A** ***sensu strictiore***: *i. q. aqua caelo effusa, pluvia, tempestas nimbosa*: **1** *generatim*: **a** *de natura*: *de aqua sim.* (*cf. infra l. 31 et s.* aqua *vol. II 350, 26 sqq. 73 sqq.* [*adde* SEN. nat. 3, 26, 1 quorum -*ium* aqua. *al. et vol. III 1608, 74 sqq.*]. *vol. VI 2371, 77* [gutta]): DIRAE 76 -*es* late teneant diffuso gurgite campos. SEN. nat. 1, 3, 6 stillicidia. . . quae -r cadens defert (1, 3, 10). ITALA Ioel 2, 23 (Priscill. tract. 1, 28) pluviam . . . -is (ὑετόν, VVLG. -em. VVLG. Zach. 10, 1 ARNOB. in psalm. 143 p. 557ᶜ). AMM. 17, 7, 12 madores -ium. SIDON. epist. 3, 2, 3 umore. *de sonitu*: ENN. scaen. 11 *nubes* unde oritur -r sonitu saevo et spiritu. 384 -ium fremitu. PLIN. nat. 12, 9 per folia crepitus. -r *congelatur* (*cf.* OV. met. 9, 220 *et infra l. 16. 61*): CVRT. 8, 4, 6 -em vis frigoris concreto gelu adstrinxerat. PLIN. nat. 2, 152 conglaciato -e. 36, 186 -es gelant. STAT. Theb. 1, 352 praesolidat Boreas -*es.* MEROB. poet. 124 gelatis. **b** *locutiones (maxime proverbiales, cf. e. g. l. 19. 29 et 40. 43) et opiniones variae*: ENN. frg. var. 55 *Iuppiter* ventus est et nubes, -r postea atque ex -e frigus *eqs.* (*cf.* CIC. nat. deor. 3, 51 -es nimbi procellae turbines dei putandi. *v. et l. 23 sqq.*). PLAVT. Merc. 879 nonne . . . vides, nubis atra -rque ⟨ut⟩ instat? Pseud. 102 non pluris refert quam si -em in cribrum geras (*v. vol. IV 1190, 16*). LVCIL. 1308 terra abit in nimbos -emque (*cf.* LVCR. 6, 291 ut⟨i⟩ videatur in -em vertier aether). VARRO Men. 571 non quaerenda est homini, qui habet virtutem, paenula in -i? LVCR. 1, 250 pereunt -es, ubi eos pater aether in gremium matris terrai praecipitavit (VERG. georg. 2, 325 [*v. vol. VI 2322, 68*]. MART. CAP. 6, 590. *cf.* COLVM. 10, 206 AVG. civ. 4, 11 p. 160, 12 D. *sim.* VERG. ecl. 7, 60 *Iuppiter* laeto descendet plurimus -i. HOR. epod. 13, 1 -es nivesque deducunt Iovem [*i. aerem*]. *adde infra l. 75*). VERG. ecl. 3, 80 triste lupus stabulis, maturis frugibus -es *eqs.* HOR. carm. 2, 9, 1 non semper -es nubibus hispidos manant in agros (*cf.* OV. Pont. 4, 4, 2). LIV. 22, 30, 10 tandem eam nubem . . . cum procella -em dedisse (*trop.*). SEN. Ag. 490 undas . . . miscent -r et fluctus suas. benef. 6, 15, 7 quanti aestimas . . . in -e tectum *eqs.*? CVRT. 8, 4, 5 -r . . . torrentis modo effunditur (*cf.* VVLG. Iob 36, 27). LVCAN. 5, 629 fluctus . . . in nubibus accipit -em. *in imag.*: PLAVT. Most. 138 venit ignavia, ea mihi tempestas fuit, mi adventu suo grandinem ⌊-emque⌋ (*del. Leo, Cantica 12*) attulit ([*cf.* 111]. 142 pro -e amor advenit. *huc spectat* AVR. Fronto p. 27, 6 N. amoris -r). **c** -r *adhibetur in comparationibus*: ENN. ann. 401 undique conveniunt velut -r tela tribuno (*cf.* AMM. 25, 1, 18 MARCELL. chron. II p. 95, 501, 2). PLAVT. Capt. 336 tam hoc . . . tibi in proclivi quam -r est quando pluit (*cf.* LVCR. 2, 222 *corpora* deorsum, -is uti guttae, caderent [*sim.* MART. CAP. 6, 600]. LIV. 44, 9, 9 [*sim.* AMM. 26, 8, 9]). Stich. 773 satis esse nobis non magis potis [est] quam fungo -r. LVCR. 1, 762 *elementa* ita diffugient ut . . . fulmina diffugere atque -es ventosque videmus. VERG. georg. 4, 312 ut . . . -r erupere *apes.* Aen. 9, 666 pugna aspera surgit, quantus . . . verberat -r humum. OV. epist. 10, 138 tunicas lacrimis sicut ab -e graves. VAL. FL. 6, 633. STAT. silv. 3, 3, 97 hibernos citius numeraveris -es *quam opes* (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 309). MART. 9, 18, 8 Castalis haec *aqua* nobis aut Iovis -r erit. ITALA psalm. 71, 6 (Tert. adv. Marc. 5, 9 p. 604, 13) *rex* descendet tamquam -r super vellus (ὑετός, *Vulg.* pluvia. *cf.* VVLG. deut. 32, 2 eloquium [Sirach 39, 9]. Iob 29, 23 *al.*). CLAVD. 1, 43 largior -e. 24, 56. AVG. in euang. Ioh. 124, 5 p. 1973 tentationibus velut -bus, fluminibus, tempestatibus. PHOC. carm. de Verg. 102.

2 *speciatim i. q. aqua pluvia*: HOR. epist. 1, 15, 15 collectosne bibant -es puteosne perennes iugis aquae (*cf.* PLIN. nat. 16, 4 TAC. hist. 5, 12). OV. fast. 6, 282 a pluvio vindicat -e tholus (*cf. p. 421, 80*). *audacius*: PLIN. nat. 31, 68 aequis portionibus maris, mellis, -is. 31, 69 hydromeli . . . ex -e puro cum melle temperabatur.

B *sensu latiore*: **1** -es *caelestes*: **a** *naturales*: LVCR. 6, 107 grandinis -es (*cf.* VERG. Aen. 8, 429 -is torti [SERV.: constricti et coacti in grandinem]. DRAC. laud. dei 1, 510 saxeus . . . -r). VAL. FL. 6, 612 gelu magnoque incanuit -e Caucasus (*i. nive*). PALLAD. 12, 13, 4 -e vespertini roris. **b** *fabulosi et prodigiosi* (*cf. p. 423, 71*): TER. Eun. 585 Iovem . . . Danaae misisse . . . in gremium -em aureum ([*v. vol. II 1489, 75. cf. l. 81*]. TERT. nat. 2, 13, 18 *e suppl.* PORPH. Hor. carm. 3, 16 pr. CYPR. ad Donat. 8 p. 10, 20 *al. cf.* VERG. catal. 9, 34. AETNA 90 pretiosus . . . -r. OCTAVIA 207 DRAC. Romul. 10, 74). CIC. nat. deor. 2, 14 lapideis . . . -bus (div. 2, 60. LIV. 30, 38, 8 pluit lapideo -i. *cf.* CIC. div. 1, 98 lapidum [MELA 2, 78]. LIV. 23, 31, 15. 43, 13, 4 -i lapidavit. STAT. Theb. 7, 408 saxeus [ARNOB. nat. 1, 3 p. 6, 17]. IVV. 13, 67. *cf. l. 62. p. 423, 50 sqq.*). *ibid.* guttis -ium quasi cruentis (*cf.* div. 1, 98 sanguinis . . . -r [IVST. 29, 3, 1 cruoris]. 2, 60 sanguineus [PETRON. 122 vs. 140 sanguineo . . . descendit Iuppiter -e. STAT. Theb. 7, 408]. MIN. FEL. 24 [23], 4 cruentis -bus flere *Iovem* [*cf. Hom. Π 459*]. *cf. p. 423, 32 sqq.*). div. 1, 98 terrae . . ., lactis -r (*cf. p. 423, 39*). LIV. 3, 10, 6 -em *carnis.* TERT. apol. 40, 7 Soloma et Gomorra igneus -r exussit (*v. supra p. 283, 67. cf.* TERT. pall. 2 p. 922, 9 Oe. ignium. CLAVD. 28, 342 flammeus. *al. et p. 423, 60 sqq.*). LACT. inst. 7, 26, 2 sulphuris (*cf.* RVFIN. Orig. princ. 2, 5, 1 sulphurei). AMM. 17, 7, 13 Rhodus . . . aureo quondam -i perfusa (*cf.* CLAVD. 24, 226 auratos. *v. e. g. Pind. Ol. 7, 34*). CLAVD. 20, 41 decolor -r. PS. PROSP. carm. de prov. 410 mannae -em (*cf.* DRAC. laud. dei 2, 178). *adde*: PLIN. nat. 31, 52 salsi -*es.*
[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *effusiones non caelestes*: a *de liquidis: passim i. q. umor* (SERV. Aen. 1, 123 -r dicitur umor omnis. SERV. auct. *ibid.* veteres ... omnem aquam -em dicebant): α *de qualibet aqua* (*cf. p. 422, 55 sqq.*): ENN. ann. 498 ratibus ... fremebat -r Neptuni (SERV. auct. Aen. 1, 123: pro aqua marina. *cf.* VERG. Aen. 1, 123 *naves* accipiunt inimicum -em. OV. ars 3, 224 Venus madidas exprimit -e comas [epist. 17, 104 aequoris -e. Pont. 4, 1, 30 aequoreo]. VAL. FL. 4, 660. 665). 522 -r et ignis, spiritus et gravis terra (*inter elementa ut*: LVCR. 1, 715. 784. 785). LVCR. 2, 388. 6, 149 gelidum. 6, 1176. VERG. georg. 4, 115 *dominus* amicos inriget -es *plantis* (SERV.: id est aquas. *cf.* COLVM. 10, 147). OV. am. 2, 15, 23 cum calidis perfunderis -bus artus. STAT. Theb. 6, 236. 9, 482 *Ismenos* turbidus -e genas (*i. aqua fluminis. cf.* CLAVD. 1, 223. CORIPP. Iust. 3, 294 calcavimus -em [*Partsch*, imorem *cod.*]. *ambigue*: CLAVD. carm. min. 28, 5 *Aegyptus* -es ... serenos sola tenet [*i. Nilum pro -bus*]). MART. 4, 18, 2 madet assiduo lubricus -e lapis (*i. aquaeductus*). 11, 96, 2 (*i. aqua saliens*). 12, 29 (26), 10 subitus crassae decidit -r aquae *in alutam*. 14, 144, 2 expresso ... -e *spongeae* (*cf.* SER. SAMM. 19). SER. SAMM. 532. β *de lacrimis* (*cf. p. 422, 46*): CATVLL. 68, 56 tristi ... -e madere genae *non cessabant*. OV. am. 3, 6, 68. ars 1, 532 indigno teneras -e rigante genas (STAT. Theb. 5, 270. *cf.* OV. trist. 1, 3, 18). trist. 3, 2, 19. 4, 1, 98 maestae ... -r aquae. SEN. Oed. 953 subitus (Tro. 966). Thy. 950. PETRON. 17, 3 (*v. vol. V 1, 819, 10*). STAT. Theb. 2, 235 honestis. 3, 123 atri. 4, 591 largis (CLAVD. rapt. Pros. 3, 311 *al.*). silv. 5, 1, 32 uxorius. TERT. resurr. 58 p. 118, 15 lacrimae (*saepius plur.* -arum: HIER. epist. 22, 30, 5 *al.*). ANTH. 475, 2. PETR. CHRYS. serm. 107 p. 498^A luctus. PAVL. PETRIC. Mart. 5, 41 genarum (*cf.* ENNOD. epist. 4, 24, 2 p. 115, 27 oculorum. *al.*). *et al.* *ambigue* (*cf. p. 422, 75*): TERT. adv. Val. 15 p. 194, 24 caelestes -es pipiavit Achamoth. γ *de variis*: SEN. contr. 10 praef. 9 *quis ferat hominem* de sparsionibus 'odoratos -es' *dicentem*? (*cf.* APVL. met. 10, 34 odoro). SEN. Oed. 349 exiguo ... maculantur ictus *hostiae* -e (*i. sanguine. cf.* 978 foedus. LVCAN. 6, 224 cruento [STAT. Theb. 12, 604]. VAL. FL. 5, 176 atris rorantes -bus auras [*i. sanguine aquilae*]. 6, 186 sanguineos [STAT. Theb. 1, 438 *al.*]. STAT. Theb. 5, 598 sanguinis [SER. SAMM. 651 *al.*]. POTAM. tract. 2 p. 1416^A croceus. PRVD. perist. 10, 1032. *cf. p. 422, 73 sqq.*). STAT. Theb. 2, 672 gelidus ... -r (*i. sudor*). 4, 245 niveus ... -r (*i. spumae. cf.* 4, 736 spumeus -r ... equum). 4, 453 Actaeos -es (*i. mel. cf.* PALLAD. 5, 7, 6 -e mellis). 4, 608. 5, 619 lactis (*cf. p. 422, 77*). SER. SAMM. 588 *urinae*. 620 (*i. sucus*). 715 -bus ... acidis (*i. aceto. cf.* 845 -r aceti [PALLAD. 11, 11, 5]). 840 -e Lyaei (*i. vino. cf.* PALLAD. 1, 29, 2 vini. DRAC. mens. 19 ebrius. GREG. TVR. Mart. 2, 18). PALLAD. 1, 35, 13. 7, 7, 6. PRVD. cath. 5, 24 ambustum ... -em (*i. ceram*). CLAVD. 10, 101 nectaris. CASSIOD. var. 1, 2, 2 -em aulicum (*i. umorem purpureum*).

b *de non liquidis*: α *de telis, lapidibus funditorum et lapidantium* (*cf. p. 422, 38*): ENN. ann. 284 hastati spargunt hastas, fit ferreus -r (*v. vol. VI 574, 17. cf.* MACR. Sat. 6, 6, 7). VAL. FL. 5, 608 saxiferae surgat quibus -r habenae (*i. fundae*). 6, 685. SIL. 13, 181 saxeus -r ingruit (PRVD. perist. 2, 371 PS. AVG. serm. 114, 3 *al. cf.* APVL. met. 8, 18 lapidum [PRVD. ditt. 177 AVG. serm. 314, 1 *al.*]. CYPR. GALL. Ios. 222 saxorum [PS. AVG. serm. 273, 3 *al.*]. *cf. p. 422, 69 sqq.*). HOMER. 359 telorum (*cf.* ENNOD. opusc. 1, 65 p. 279, 2 lancearum). STAT. Theb. 10, 542 PRVD. psych. 173 CLAVD. 21, 352. *adde*: ZENO 2, 18, 3 crebri fustium -es. *in imag.*: ENNOD. opusc. 2, 4 p. 288, 18 licet ... spiculorum -em patientia religiosa non timeat. β *de variis*: STAT. silv. 1, 6, 27 nostri Iovis (*i. imperatoris*) ... -es (*i. bellariorum*). SER. SAMM. 42 porriginis (*syn.* farrea nubis). PRVD. cath. 3, 79 *arbor* deciduo gravis -e pluit (*i. fructuum*). CLAVD. carm. min. 25, 118 rosarum. PAVL. NOL. carm. 28, 92 igneus -r (*i. scintillarum. cf.* MARCELL. chron. II p. 100, 518, 1 *terra* ferventem ... -em evomuit. *mystice*: VICT. VIT. 3, 48 *haeretici* -e igneo atque fulmineo respergentes *baptizandos*. *cf. p. 422, 78 sqq.*).

II *translate de incorporeis* (*saepius imagine diluente [cf. p. 422, 34. supra l. 55]. spectatur tam multitudo quam vehementia et vis vexandi vel fecundandi*): ITALA Hebr. 12, 1 (cod. d) tanta⟨m⟩ habentes impositam -em in nobis testimoniorum (νέφος, *Vulg.* nubem). HIL. in psalm. 134, 16 verborum -em profundentes (AVG. serm. 223, 2 dei. ARATOR act. 2, 576). AVG. serm. ed. Mai 6, 2 caritatis. MAR. MERC. Conc.^S I 5 p. 60, 19 angorum. PS. PROSP. vocat. gent. 2, 8 gratiae. PETR. CHRYS. serm. 113 p. 511^A pietatis. 139 p. 574^C sancti spiritus (*fort. adludit ad act. 2, 1 sqq.*). PS. PETR. CHRYS. serm. 143 p. 583^C caelestis (*cf.* CASSIOD. Didym. in Iudam 12. 13 p. 94, 24 spiritali). SIDON. epist. 6, 3, 1 supernae ... doctrinae. RVRIC. epist. 1, 1 p. 352, 12 eloquentiae. 2, 40 p. 425, 23 benedictionis. ENNOD. opusc. 4, 4 p. 384, 10 sanctarum precum. CASSIOD. in psalm. 142, 7 misericordiae. GREG. M. moral. 9, 15 praedicationis. *et al.* *adde lusiones allegoricas*: AVG. serm. 217, 2 ARNOB. in psalm. 143 p. 557^C GREG. M. moral. 16, 64.

iuncturae selectae (*fere ad I A*): 1 *nominales*: a *adi.*: *de natura, colore*: ater: *v. vol. II 1020, 35.* caelestis: *v. vol. III 70. 10.* caeruleus: *v. vol. III 106, 53.* candidus: AEDIT. epigr. 2, 4. coruscus: VARRO Men. 557. durus: COLVM. 10, 329. frigidus: *v. vol. VI 1328, 55.* gelidus: *v. vol. VI 1726, 80.* niger: VERG. Aen. 5, 696. nimbosus: BOETH. cons. 1 carm. 3, 4. piceus: PLIN. nat. 16, 143. 19, 41. tepidus: GRATT. 149 SEN. Phaedr. 383. umidus: ARNOB. nat. 6, 4. ventosus: PLIN. nat. 18, 362. *de vehementia, multitudine*: concitus: AVIEN. Arat. 1807. crassus: PLIN. nat. 16, 143. densus: *v. vol. V 1, 546, 34.* edax: HOR. carm. 3, 30, 3. gravis: *v. vol. VI 2299, 10.* improbus: SEN. nat. 4, 4, 3. insanus: SIL. 1, 251. largificus: PACVV. trag. 414. largus: LVCR. 1, 282 *al.* lenis: AVIEN. Arat. 1662. levis: GERM. frg. 4, 158 *al.* rapidus: PHOC. carm. de Verg. 102. saevus: PLIN. nat. 18, 341 TAC. ann. 1, 30. turbidus: VERG. Aen. 5, 696 *al.* uber: LVCR. 6, 290. vehemens: LVCR. 6, 517 *al.* violentus: COLVM. 10, 206. *de tempore, regione*: aestivus: *v. vol. I 1109, 21.* arctous: LVCAN. 9, 422. autumnalis: PLIN. nat. 19, 37. autumnus: *v. vol. II 1605, 22.* hibernus: VERG. georg. 4, 474 *al.* Italus: STAT. Theb. 8, 411. vernus: FRONTIN. aq. 90 *al.* *alia*: Deucalioneus: LVCAN. 1, 653. divinus: PLIN. nat. 37, 104. fecundus: VERG. georg. 2, 325 *al.* laetus: VERG. ecl. 7, 60. vagus: LVCR. 6, 611. b *acced. gen.*: dei: VVLG. Sirach 43, 20. diaboli: PRISCILL. tract. 1, 28. Iovis: *v. p. 422, 49. 423, 57.* montium: VVLG. Iob 24, 8. c *gen.* -is (-ium) *pendet a subst.* (*cf. sub I A 1 a*): impulsus: LVCAN. 4, 330. intemperantia: SEN. nat. 7, 28, 1. moles: PLIN. nat. 36, 105. saevitia: SEN. epist. 90, 41. vis: CIC. Phil. 5, 8 *al.*

2 *verbales*: a *nom.* -r: abit: VVLG. cant. 2, 11 (co-: MANIL. 2, 195). accurrit: STAT. Theb. 10, 915. adstat: VERG. Aen. 3, 194. 5, 10 (in-; *p. 422, 18 al.*). bacchatur: VAL. FL. 6, 633. cadit: *v. vol. III 16, 63* (de-: *v. vol. V 1, 163, 16.* ex-: GERM. frg. 4, 158). concrescit: OV. met. 9, 220. conquiescit: LIV. 24, 47, 1. consistit: LVCR. 5, 415. descendit: LACT. inst. 7, 26, 2 *al.* desinit: OV. met. 5, 285. fluit: *v. vol. VI 970, 1* (con-: VITR. 8, 2, 1. de-: *v. vol. V 1, 362, 65.* ef-: LVCR. 6, 512 *al.* in-: COLVM. 9, 7, 4 *al.* per-: PRIAP. 63, 4). fumat: DIRAE 76. imminet: HOR. carm. 3, 27, 10 *al.* immoratur: COLVM. 2, 16, 5 *al.* impendet: CIC. div. 2, 14. incedit: COLVM. 1, 6, 24 *al.* (re-: VVLG. cant. 2, 11). se infundit: PALLAD. 3, 18, 2. labitur: OV. trist. 4, 1, 98 MACR. somn. 1, 22, 8. manat: *v. p. 422, 29 al.* oritur: *v. p. 422, 9 al.* (co-: CAES. Gall. 7, 27, 1). permanet: SEN. nat. 3, 27, 10. praecipitat: AEDIT. epigr. 2, 4 *al.* remittit: LIV. 40, 33, 4. ruit: VERG. Aen. 5, 696 *al.* se rumpit: VERG. Aen. 11, 548. stillat: AVG. serm. 217, 2. surgit: VERG. georg. 1, 373. tendit: VAL. FL. 1, 654. tenet: LIV. 23, 44, 6 (con-: *ibid.*). venit: PLAVT. Most. 111 *al.* (e-: MELA 3, 106. inter-: PLIN. nat. 17, 257 *al.* super-: COLVM. 2, 17, 7 *al. cf.* adventat: SEN. nat. 1, 6, 1). b *acc.* -em (-es): advehere: SEN. Med. 583. agere: VERG. georg. 1, 413 *al.* (cogere: CIC. Tusc. 1, 43). apportare: VITR. 8, 2, 5. ciere: TIRO Gell. 13, 9, 4 (*cf.* concitare: SIL. 17, 240). colligere (*cf. p. 422, 55*): CLAVD. 8, 173 *al.* dare: *v. p. 422, 30 al.* deducere: GERM. frg. 4, 131. deicere: SEN. benef. 4, 25, 2 *al.* (super-: STAT. Theb. 3, 251). elidere: GERM. frg. 4, 104. excutere: CVRT. 4, 7, 14. exprimere: APVL. mund. 9 *al.* ferre: LIV. 21, 58, 3 (ad-: *p. 422, 36 al.*). fundere: *v. vol. VI 1564, 77. 1570, 49* (circum-: CLAVD. carm. min. 28, 26. de-: STAT. Theb. 1, 352. ef-: *v. vol. V 2, 217, 18.* pro-: SEN. Oed. 953 *al.* super-: FLOR. epit. 2, 8, 17). glomerare: STAT. Theb. 6, 408. mittere: *p. 422, 65 al.* (de-: VERG. georg. 1, 23 *al.*). movere: SEN. nat. 2, 11, 2 *al.* (per-: GERM. frg. 3, 18). pluere: VVLG. Is. 5, 6 (*cf. abl.: p. 422, 70. 423, 59* [de-: COLVM. 10, 206. per-: APVL. met. 10, 34]). praecipitare: *v. p. 422, 23.* quatere: VAL. FL. 1, 82. rumpere: APVL. mund. 22 *e coni.* (ab-: APVL. mund. 34 *al.* prae-: CLAVD. 22, 462. pro-: VAL. FL. 6, 633). solvere: OV. ars 2, 237. spargere: MELA 3, 106. torquere: VAL. FL. 1, 115. c *abl.*: *v. l. 49.*

iuxta pos. (*ad I A 1*): frigus, fulmen, gelu, glacies, grando, hiems, nebula, nimbus, nix, nox, nubes, procella, pluvia, pruina, tempestas, tonitrus, turbo, ventus. *et al.* *oppos.* (*ad I A 1; saepe in calamitatum serie*): aestus, calor, serenitas, siccitas, sol. *et sim.*

deriv.: imbrex, imbrialis, ?imbricitur, imbricus, imbridus, ?imbrietas, imbrilis, imbrinosus. *comp.*: imbricitor, imbrifer, imbrifico, imbrigenus.

2. imber *v.* iber.

imberbus, -a, (-um) *et* -is, (-e) *ab* in *et* barba. *de scriptura*: inb- (inv-) *passim*; -barb-: *l. 80. 81. p. 425, 2. 3* GLOSS. *saepius.* *de formis* (*v. Neue-Wagener II³ 152*): NON. p. 493, 22 '-i' pro '-es' (-is *codd.*). CHAR. gramm. p. 122, 9 B. '-i' ..., non '-es' ... Titus Livius autem XVIII (*frg. 8*) '-is' vulgariter (*inde* BEDA gramm. VII 276, 28). SCHOL. Hor. ars 161 '-us' et '-is'. *formae in* -us *leguntur inde a* LVCIL. (*v. l. 73. 75. 76. 77. 78. 83*), *in* -is *inde a* CIC. *pro subst.*: *l. 75 al.* NOT. Tir. 78, 70.

i. q. non barbatus (*de personis*): 1 *sensu strictiore* (GLOSS. ἀγένειος. lēvis. nondum barbatus. sine barba): LVCIL. 1058 -i androgyni, barbati moechocinaedi (*de exsectis, item* PRVD. perist. 10, 1074 *Cybele* -es sibi parat ministros). VARRO frg. Non. p. 493, 25 quod facie Saturorum similes sunt, quod simi sunt idemque -i. frg. Char. gramm. p. 122, 10 B. -i iuvenes (HOR. ars 161 -is [-us *C Bland., cf. supra l. 68*] iuvenis. *cf.* CIC. leg. agr. frg. 1 -a iuventute. dom. 37 -um [-em *var. l.*, *sed illud testatur Char.*] adulescentulum). CIC. Catil. 2, 22. nat. deor. 1, 83 Apollinem semper -em ... esse (3, 83 VAL. MAX. 1, 1 ext. 3. LACT. inst. 2, 4, 18 -is [-barb- *G*] ... ac lēvis. *cf. p. 425, 6*). MIN. FEL. 23 (22), 6 Iuppiter ... modo -is (-barb- *cod.*) statuitur, modo barbatus locatur (*cf.* MACR. Sat. 1, 23, 12 simulacrum *Iovis Heliopolitani* ... aureum specie -i). AVSON. 374, 5 Mavors, -os et calvos, Luna, adamasti. AMM. 31, 2, 2 *Huni* senescunt -es (infervens *cod. cf.*

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

IORD. Get. 128). AVG. civ. 6, 7 p. 258, 4 D. Mercurium. *pro gr.* σπανός: CONC.[S] I 2 p. 81, 19 -is (-barb- *ωr*) homo (= I 3 vers. Tur. p. 107, 4 [-barb- *p*]). **2** *sensu latiore de aetate iuvenili* (*cf. p. 424, 76*; GLOSS. ephebus. impubes. investis. puer): HOR. epist. 2, 1, 85 *turpe putant* quae -es didicere, senes perdenda fateri. VAL. MAX. 6, 8, 1 SVET. Aug. 31, 4. TERT. nat. 1, 10, 27 senex de Saturno, -is de Apolline ... figuratur. VOPISC. Prob. 3, 5. 4, 3 SERV. Aen. 6, 645.

imbibo, -bibī, -bibitum (*infra l. 27. 41*), -ere *ab* in *et* bibere. *scribitur* in- *passim*; im- *docet* PRISC. (*v. p. 419, 38*). GLOSS. II 342, 62 καταπίνω ὕδωρ -o. [*it.* imbevere. *M.-L.*] [*dub.*: VEG. mil. 1, 4 *v. p. 427, 53*. *falsa var. l.*: PLIN. nat. 24, 135. *coni. dub.*: CIC. leg. agr. 3, 6 -it *Orelli*, inhibet *codd.*, habet in *Hervagius*. *dub. interpr.*: GRATT. 60 -erit (ʻ*sc. linum ignes*ʼ *Vollmer*).]

i. q. in se bibere (*add. abl.*: *l. 17. 18. 22. 26. 31.* in: *infra l. 40*): **1** *incorporaliter*: *i. q. animo colligere, recipere*: **a** *generatim*: CIC. Verr. I 42 nisi de vobis malam opinionem animo -isset (SCHOL. Gron. B p. 339, 35 St.: percepisset. GELL. 13, 4, 3 vanam). LIV. 2, 58, 6 tantum certamen (*i. animum certandi*) animis -erant. TERT. uxor. 1, 7. adv. Val. 17 *imaginem* -erat et sibi intimarat. CYPR. epist. 71, 3 p. 774, 4 pro eo quod semel -erat et tenebat (72, 3 HIER. in Gal. 1, 10 p. 385 V. BOETH. syll. categ. introd. p. 762[C]. *cf.* HIER. epist. 26, 2. COD. Theod. 9, 16, 9 animo. *v. et infra l. 36*). LVCIF. non parc. 17[in.] penitus (*syn.* colligere). PACIAN. sim. carn. p. 115, 17. AVSON. 172, 4 artes paternas. AMBROSIAST. in Col. 1, 7/8 *gratiam Christi* -erunt ut potum spiritalem. I Thess. prolog. AVG. ord. 1, 3, 9 p. 127, 18 *ordinem* animo -i atque hausi. cons. euang. 3, 2, 7 p. 277, 5 formidine -ta (inbivita, imbui ita *sim. codd.*). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 24. 109 *scripta*. EVCHER. epist. ad Val. p. 724[A] studia. MAR. MERC. Conc.[S] I 5 p. 6, 11 sensum ... impiissimum. CASSIOD. in psalm. praef. p. 9[A] dicta salutaria. FACVND. defens. 4, 2 p. 621[B] errorem. *seq. acc. c. inf.*: SYMM. or. 4, 4 falso animis -erunt (inbeb- *cod.*) magis efficacem esse audaciam factionis quam voluntates bonorum. *orat. indir.*: PRVD. perist. 10, 682 *mater* ex parente spiritu docta -it, quo me inter ipsa pasceret cunabula. **b** *speciatim i. q. sibi proponere*: LIV. 2, 47, 12 neque inmemor eius quod initio consulatus -erat, reconciliandi animos plebis (*cf. supra l. 20 sqq.*). *seq. inf.*: CIC. Quinct. 27 *si* -erit (inhibuerit *b*) eius modi rationibus illum ad suas condiciones perducere. LVCR. 3, 997. 6, 72.

2 *corporaliter* (*cf. supra l. 25*): AVG. gen. ad litt. 9, 15 p. 287, 18 ut sucum -at *surculus*. ORIBAS. eup. 4, 1 ut ... in tonicis ventris -antur *humores* (ἀναποθῶσιν). ALEX. TRALL. 1, 29 si ... -tae vel infusae tunicae stomachi vel ventris sint *cholerae* (*gr. p. 479 Puschm.* ἀνασπασθεὶς *sc.* χυμός). *latiore sensu*: PANEG. 10 (4), 12, 3 meritas ... tenebras non -istis *oculi*?

imbilīcus *v.* umb-. **imbītātor** *v.* inv-.

imbīto, -ere *ab* in *et* baetere. *i. q. ingredi*: PLAVT. Epid. 145 meam domum ne -as.

imboio (-bō-?), -ātum, -āre *ab* in *et* boia. GLOSS. II 350, 64 -o κλοιὸν περιτίθημι. *i. q. boiā vincire*: LIB. pontif. p. 178, 19 omnibus ... -tis. 179, 6 illos ... omnes -ti (-tos *E*[1]) iussit ... in carcerem mitti.

imbolia *v. vol. V 2, 452, 52.*

imbolus (-bul-), -ī *m.*, ἔμβολος (*cf.* embolus). *i. q. porticus*: ISID. orig. 15, 2, 26 -i (imbuli *BCK*), vel quia subvolumina (sub volumine *dett.*) sunt vel quia sub his ambulant: sunt enim portici hinc inde platearum. *inde* GLOSS. V 601, 46 imbulus: ab ambulando, ambulatorium.

imbonitās, -ātis *f. ab* in *et* bonitas (*v. Wölfflin, ALL 4, 1887, 406*). *i. q. mala condicio*: TERT. mart. 3 *papiliones* ubi omnis duritia et -s et insuavitas constitit.

?**imbractārium** (-brat-), -ī *n. et* -us, -ī *m.* [*fort. ab* imbractum (*vox Gallica, cf. s.* embractum); *v. Oxé, BJb. 130, 1925, 84. alii minus probabiliter* imbratteare *conferunt*; *v. Walde*[3] *s.v. J. B. H.*] *nomen vasi fictilis*: INSCR. Graufesenque 3, 9 inbratari (4, 9. 7, 9). 10, 10 inbrat. 21, 9 inbrataria.

imbracteo *v.* imbratteo. **imbractum** *v.* embr-.

imbratārium *v.* imbract-.

imbratteo (-bract-: *l. 70*), -ātum, -āre. [*ab* in *et* brattea, *cf.* inaurare, inargentare. *J. B. H.*] *i. q. bratteis ornare*: AMM. 14, 6, 8 *statuas* auro curant -ari (-bract- *cod.* 17, 4, 15 facis imitamentum). 25, 1, 12 -tis corporibus *cataphractorum*.

imbrex, -icis *c. ab* imber. *scribitur in* GLOSS. *etiam* -ix, impers, *plur.* imperges, iambrices (*cf.* ambrices *vol. I 1867, 4*), infrices. *de etymol.*: ISID. orig. 15, 8, 15 -es quod accipiant imbres (19, 10, 15). GLOSS. II p. XIII quod arceat imbres. V 301, 44 -es qui ponuntur super tegulas contra imbrem (635, 17). *de genere*: SERV. georg. 4, 296 licet et ʻhic -xʼ lectum sit, melius tamen secundum Plautum ʻhaec -xʼ dicimus. PRISC. gramm. II 169, 13. *fem.*: PLAVT. Mil. 504 CATO agr. 21, 3 GROM. p. 345, 9. *masc.*: PLIN. nat. 17, 114 ARNOB. nat. 3, 13 CHALC. comm. 240. *cf. l. 82*. GLOSS.[L] II Philox. IN 43 -es καλυπτῆρες. [*it.* embrice. *M.-L.*] [*dub. interpr.*: PLIN. med. 3, 19 per -em supinum (*cf. p. 426, 8*).] *cf. Onom.*

1 *proprie i. q. fictile segmentum cylindri tegularum iuncturis ita impositum ut imbrem deducat* (ʻ*Hohlziegel*ʼ; *cf. e g. Marquardt-Mau, Privatleben d. Römer p. 637 sq.*): PLAVT. Mil. 504 quod meas confregisti -es et tegulas (Most. 109 SISENNA hist. 11 PLIN. nat. 36, 159 TERT. nat. 2, 5, 11 PALLAD. 1, 11, 1 CET. FAV. 11 p. 296). VERG. georg. 4, 296 hunc *locum* angustique -e tecti parietibusque premunt artis (*pro tecto ut* PRVD. c. SYMM. 1, 67 -bus ruptis). PLIN. nat. 17, 114. 35, 152 *Butades* primus ... personas tegularum extremis -bus inposuit. 35, 159. *in comparatione*: COLVM. 2, 2, 9 -bus supinis similes facere conveniet *fossas*. CHALC. comm. 240 ut sit eius *speculi* concava superficies et tornata in modum scapii quadrati vel -is (*ibid. bis.* 259). *terminale signum*: GROM. p. 342, 29 si testacios terminos aut tegulas aut -es inveneris. 345, 9. 349, 13. 361, 30.

2 *translate*: **a** *de corporeis variis in modum -is formatis*: CATO agr. 21, 3 cupa (*trapeti*) qua fini in modiolos erit, utrimque secus -bus ferreis quattuor de suo sibi utrimque secus facito qui figas. -es medias clavulis figito. supra -es extrinsecus cupam pertundito (*res non liquet; cf. Hörle, Catos Hausbücher 1929, 196 sqq.; Drachmann, Ancient Oil Mills 1932, 33 sq.*). COLVM. 9, 13, 6 nonnulli rorem marinum ... -bus (*i. canalibus*) infusum praebent libandum *apibus* (*cf.* PALLAD. 4, 15, 1). MART. 2, 37, 2 (*inter dapes*) -em ... porci (*cf. Heraeus, RhM. 54, 1899, 310*). ARNOB. nat. 3, 13 suspensum -em (*i. convexum*) narium. **b** *de plausu cavis manibus facto*: SVET. Nero 20, 3 qui *adulescentuli* ... plausuum genera condiscerent (bombos et -es et testas vocabant).

deriv.: imbricatus, imbricare, imbriculus.

imbriālis, -e. [*ab* imber, *cf.* pluvialis. *J. B. H.*] *i. q. ad imbrem pertinens*: CAEL. AVR. chron. 2, 13, 167 aqua -i admixta, quam vulgo cisterninam vocant (5, 10, 122).

imbricātus, -a, -um *ab* imbrex, *cf.* imbricare. [*falso trad.*: VITR. 2, 8, 1 (*v.* implico).] *i. q. modum imbricis habens*: PLIN. nat. 11, 1 -is ... vertebris *insectorum*. 11, 247 simiae -i (inbricti *D*[2]*F*[2]) *ungues sunt*. 15, 127 Cypriam *laurum* esse folio brevi, nigro, per margines -o, crispam (21, 58). *de asperitate*: PLIN. nat. 11, 172 *lingua* -ae asperitatis ac limae similis.

adv. **imbricātim.** *i. q. in modum imbricum*: PLIN. nat. 9, 103 (*de varietate concharum*) distinctione ... canaliculatim, pectinatim divisa, -m (imbrec- *codd.*) undata.

imbricitor, -ōris *m.* [*ab* imber *et* ciere; *ad compositi formam cf.* vitisator *sim. J. B. H.*] *i. q. imbrem ciens*: ENN. ann. 444 spiritus austri -r. APVL. mund. 37 *Iuppiter* -r (*π. κόσμ. p. 401*[a]*, 18* ὑέτιος) et item dicitur serenator (*ibid. 17* αἴθριος καὶ αἰθέριος). MACR. Sat. 1, 17, 49 Θυμβραῖος Ἀπόλλων ὁ τοὺς ὄμβρους θείς, quod est deus -r.

[**imbricitrīx** *v.* imperatrix.]

[**imbricitur** ὀμβροῦται, βρέχεται GLOSS.[L] II Philox. IM 14. *male verti vid.* imbricit⟨at⟩ur *coni. Niedermann.*]

imbrico, -āre *ab* imbrex, *cf.* imbricatus. GLOSS. καλυπτηρίζω. GLOSS.[L] II Philox. IA 37 i[a]mbricat: σκέπει, καλύπτει. *i. q. imbricibus tegere*: SIDON. epist. 2, 2, 5 cum ab angulis *tecti* quadrifariam concurrentia dorsa cristarum tegulis interiacentibus -rentur.

imbriculus, -ī *m. ab* imbrex *deminutive.* [*hirp.* vrikkye, *mutin.* lambreccia, *port.* brelho. *M.-L.*] *i. q. imbrex parva*: ISID. orig. 19, 10, 14 -is (*Plin. nat. 35, 159* imbricibus; *cf. Sofer, Etym. d. Isid. 1930, 112*) tegulisque.

imbricus, -a, -um *ab* imber. *i. q. nimbosus*: PLAVT. Merc. 876 hic favonius serenust, istic auster -us. PAVL. FEST. p. 109 M. ʻ-a tempestateʼ pluviam videtur significare. MACR. Sat. 5, 20, 14 solstitium.

imbridus, -a, -um. [*ab* imber, *cf.* gelidus *sim. J. B. H.*] *i. q. nimbosus*: SOL. 4, 5 -o caelo (PALLAD. 2, 13, 2). *transl.*: PS. ORIG. in Iob 2 p. 478[A] neque laeto aspectu, sed tristi -o nubilo flenti *eqs.*

ἐπομβρία oblatio (oblutio? *Heraeus*) **imbrietās** GLOSS. III 425, 51. imbri⟨um nimi⟩etas *David. formationes seras ut* aurietas, saxietas *sim. cft. Heraeus.*

imbrifer, -a, -um. [*ab* imber *et* ferre, *cf. gr.* ὀμβροφόρος. *J. B. H.*] *vox poetica; in prosa*: *l. 70. 74.* [*dub.*: HIST. Apoll. rec. A 11 p. 20, 3 vs. (imbris coo *var. l.*).] *i. q. imbrem ferens*: VERG. georg. 1, 313 -um ver (SEN. [?] Anth. 237, 5). TIB. 1, 4, 44 -r (nimbifer *Itali*, nubifer ς) arcus (STAT. Theb. 7, 427. 9, 405. *cf.* SEN. Oed. 315 Iris. STAT. silv. 3, 3, 81 Thaumantide). OV. met. 13, 725 austros (STAT. silv. 5, 1, 100 AVIEN. orb. terr. 1234. *cf.* Arat. 852 -r austri ... cardo). SEN. Phaedr. 1131 corum. COLVM. 5, 5, 4 caeli status -r (7, 6, 4). LVCAN. 8, 852 -a (umbr- *var. l.*) ... Pliade. 9, 455 nubem (CLAVD. 17, 109). SIL. 3, 197 hiemem (STAT. silv. 1, 1, 91). STAT. silv. 2, 1, 217 -o pallens autumnus hiatu (*cf.* PRVD. cath. 5, 101 anhelitu). MART. 1, 61, 5 Nilus (*cf. p. 423, 15*). AVIEN. Arat. 979. SCHOL. Stat. Theb. 6, 401 (423) sidus *caprae*. PRVD. apoth. 661 eurus. CLAVD. carm. min. 23, 3 -am (-is φ) noctem ducentibus haedis. RVT. NAM. 1, 98 aquas. DRAC. laud. dei 3, 179 BOETH. cons. 3, 1 carm. 8. *pro subst.*: GERM. 567 -r *i. aquarius* (*loco interpolato*).

imbrifico, -āvī, -ātum, -āre. [*ab* imber *et* facere, *cf.* humifico *sim. J. B. H.*] **1** *i. q. in imbrem resolvere*: MART. CAP. 2, 123 vs. quid agat per aperta madorem modo nubibus -tis. **2** *i. q. imbri perfundere*: MART. CAP. 6, 584 vs. aer *terram* -bat aquis (PS. PRIMAS. in Hebr. 12, 1 p. 775[B] *nubes. transl.*: AVG. in psalm. 101 serm. 2, 14[in.] *deus* sapientiā veritatis).

[Ehlers]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imbrigenus, -a, -um. [*ab* imber *et* gignere, *cf.* flucti-, nubigenus. *J. B. H.*] *i. q. imbri genitus*: ANTH. 136, 4 -is (indigenis *BV*) . . . aquis.

imbrīlis, -e *ab* imber. *i. q. ad imbrem pertinens*: CASS. FEL. 29 p. 52, 4 aqua -i id est caelesti (p. 53, 6. 10. 54, 4. 19 [*ubique* umbr- *var. l.*]). CAEL. AVR. salut. praec. 39 *lavacra* fontana vel -ia, fluminalia vel palustria.

imbriuōsus, -a, -um. [*ab* imber, *cf.* grandinosus *sim. J. B. H.*] *i. q. madidus*: ORIBAS. syn. 7, 11 (rec. La) valde infusus ⌊vel -us⌋ (*i.* infusum vel -um *sc. ulcus*; ⌊ ⌋ *om. rec. Aa*; *gr.* λίαν πλαδαρόν).

imbrōmido, -āre. [*ab* in *et* bromus, *cf. gr.* ἔμβρωμος *et ad exitum* sordidare. *J. B. H.*] *pass. i. q. putescere*: PHILVM. med. 2, 82 p. 34 ulcera -antur et sordidantur.

?**imbrūmārius**. ISID. orig. 5, 35, 6 edacitas . . . graece βρῶμα appellatur; unde et -i (inbrumari C^1, inbruniarii *T ut vid., alii aliter; cf. vol. II 2210, 30*) dicuntur quibus fastidium est ciborum. *cf. Sofer, Etym. d. Isid. 1930, 35 sq.*

imbrūtus, -a, -um *ab* in *et* brutus. GLOSS.^{L} I Ansil. IN 74 -us (*pro* brutus?): inprudens, sine sensu, sine intellegentia. *adv.* **imbrūtē**. *i. q. brutissime* (*cf. Löfstedt, Beitr. 118; Niedermann, Essais* 61^1): FVLG. aet. mund. p. 168, 14 quid . . . referam natos Brutum -e necantem . . . ?

imbūbino, -āre *ab* in *et* bubino. *i. q. menstruo sanguine inquinare*: LVCIL. 1186 haec -at, at contra te inbulbitat ⟨ille⟩.

inbulbito, -āre. [*ab* in *et* *bulbitum (*gr.* βόλβιτον '*stercus bovinum*'). *J. B. H.*] *i. q. concacare* (*cf.* PAVL. FEST. p. 32 M. -are est puerili stercore inquinare, dictum ex fimo, quod Graeci appellant βόλβιτον): LVCIL. 1186 (*v. l. 24*).

imbulo *v.* involo. **imbulus** *v.* imbolus.

inbūmentīs documentis GLOSS.^{L} I Ansil. IN 80. *ab* imbuo, *cf.* imbutamentum.

***imbuo**, -uī, -ūtum, -ere. [*orig. inc.; sunt qui conferant c. gr.* ἀλι-βδύω '*mergo in mari*', *hibern.* bāidim '*mergor*' *vel c.* bua, exbures, *gr.* βύνη· θάλασσα; *v. Petersson, Stud. üb. d. idg. Heteroklisie 1921, 204. J. B. H.*] *scribitur* inb- *passim in codd.*; imb- (*cf.* MART. CAP. 3, 243 *et* PRISC. *p. 419, 38*) *legitur in titulo* CE 111, 25 (*a. 384*). *de notione*: PAVL. FEST. p. 109 M. -tum est, quod cuiuspiam rei sucum perbibit. NON. p. 324, 20 -ere est initiare. 324, 27 inficere. 521, 4 -ere consuetudo inducere [vel inficere] existimat, cum sit proprie maculare vel polluere vel inficere. SERV. ecl. 1, 8 -ere est proprie inchoare et initiare . . . invenimus etiam apud antiquiores -ere esse . . . perfundere et madefacere. GLOSS.^{L} I Ansil. IN 77 -et (VERG. *v. infra l. 79*): initiabit; -i autem dicitur ara nova primo sacrificio dedicata. 83 (= III Abol. IN 297) -tus: leviter doctus. CHAR. gramm. p. 412, 10 B. SYNON. Cic. *ibid.* p. 426, 31 B. gignit . . . alit. nutrit. educit. -it. GLOSS. βάπτω. ἐμβιβάζω. μυῶ. *graece resp.*: μυεῖν (*p. 428, 80 al.*), μυσταγωγεῖν (CONC.^{S} I 2 p. 65, 32 *al.*), στοιχειοῦν (CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 179, 28), συμβιβάζειν (ITALA Dan. 9, 22 [Tert. adv. Iud. 8]). *cf.* RVFIN. hist. 4, 11, 4 -tum, *gr.* ἐμπειρότατον. NOT. Tir. 68, 67. *inde ab* ENNIO (*infra l. 69*) *et* PLAVTO (*p. 428, 40*) *per totam Latinitatem.* [*dub. vel falso trad.*: VITR. 8, 4, 2 FIRM. *v. p. 428, 22.* PRISCILL. tract. 6, 107 (intuentes *Parct*). VEG. mil. 1, 4 p. 8, 11 (imbib- *var. l.*, ind- *Oudendorp*). *passim confunditur in codd. c.* induo, *quod restituendum videtur his locis*: LVCR. 2, 734 alium quemvis quae sunt -ta (induta *vulgo*) colorem. TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 357, 12 *al.* (*v. s.* induo); *inprimis structuram* -ere alicui aliquid *non agnoverim his exemplis*: TERT. ieiun. 1 p. 274, 14 gulae frenos -entem (ind- *Harris, cf. Sen. Phaedr. 574*). carn. 19. adv. Iud. 3 (*syn.* data). *al. dubito de* LVCVLENT. 4 p. 816^B qui nescienti litteras -it. *contra* imb- *restituitur pro* ind-: *infra l. 76* (*dub.*: DRAC. Romul. 6, 47. *cf.* 7, 39). *dub. interpr.*: VICT. VIT. 1, 6 acetum, amurcam . . . et alia . . . tamquam utribus -tis ori (ore *codd.*) adpositis . . . porrigebant (*i.* '*impletis*', '*plenis*' *interpr. Heraeus. vix recte Petschenig, ind. s. v. et Vaccari, Bulletin du Cange 1, 1924, 184*).]

I *i. q. tinguere*: *sensu strictiore i. q. leviter tinguere (v. p. 428, 44. 50. 55. 57. 63. 429, 44, cf. supra l. 44; contra v. p. 428, 49); hic illic c. notione initiandi (l. 78. p. 428, 12. 29. 429, 7. 26 al.; acced.* semel: *l. 69. p. 428, 17. 31. 429, 43 al.*): **A** *proprie de corporeis*: **1** *liquidis* (*de potu*: *p. 428, 1 sqq.*): ENN. ann. 535 illud quo iam semel est -ta veneno (*sc. lana?* ACC. trag. 553 OV. trist. 4, 1, 77 NEMES. cyn. 42. *cf. p. 428, 10*). CATO agr. 78$^{tit.}$ dolia quo modo -antur (69. PLIN. nat. 15, 33 *amurca*). ACC. trag. 151 multo -tus sanguine (VARRO Men. 95 CIC. Mil. 18 VERG. Aen. 7, 554 OV. met. 9, 153. VELL. 2, 20, 1 manus [TAC. hist. 1, 83]. SIL. 4, 77 STAT. Theb. 3, 219. 6, 350 *al. c. acc. q. d. graeco*: DRAC. Orest. 210 bellorum maculis et crasso sanguine vestem . . . -tus [ind- *codd.*] *Agamemno. cf. p. 428, 11*). MAT. carm. frg. 13, 2 tonsiles tapetes ebrii fuco, quos concha purpura -ens venenavit. CATVLL. 4, 17 *phaselus dicit* tuo (*sc. Cytori*) -isse palmulas in aequore (*v. l. 67*). VERG. ecl. 1, 8 illius aram saepe . . . -et agnus (CALP. ecl. 2, 67 BVC. Eins. 2, 16 CLAVD. 18, 161. *sic nude i. q. sanguine tinguere, de necatis vel necantibus*: OV. Pont. 2, 1, 65 sagittas [SEN. Herc. f. 455]. LIV. 22, 57, 6 CALP. ecl. 5, 28 STAT. Theb. 5, 684. 11, 685). HOR. carm. 1, 13, 16 oscula, quae Venus quinta parte sui nectaris -it (OV. met. 4, 252 nectare [MART. 8, 50 (51), 17. *cf. p. 428, 14*]). epod. 5, 65 tabo. OV. Ib. 229 guttura . . . -rant infantia lacte canino *Eumenides* (*de potu ut*: PRVD. perist. 13, 12 liquor ambrosius . . . -it [inrigat *al.*] palatum. CLAVD. MAM. epist. p. 205, 11 *apicula filios* alit atque -it ubere favorum). VAL. MAX. 1, 8 ext. 19 cruore suo (*i. serpentis*) gurgitibus -tis (SEN. Tro. 217. *cf.* MIN. FEL. 30, 5). COLVM. 6, 11 linamentis pice liquida et oleo -tis (6, 14, 7. 6, 16, 2 sale atque aceto [*cf.* 6, 12, 2 *al.*] et oleo. *al.*). 6, 12, 4 *spongia* ferventi aqua -ta (PANEG. 5 [8], 8, 2 *Batavia. cf.* STAT. silv. 5, 3, 123 amne). *al.* SIL. 1, 322 hydro. CLAVD. carm. min. 25, 142 puro . . . -tis melle sagittis *Amorum* (DRAC. Romul. 6, 112). *in imag.*: SALL. Catil. 11, 3 *avaritia* quasi venenis malis -ta (*cf. p. 429, 41*). VERG. Aen. 7, 542 ubi sanguine bellum -it *Allecto* (SERV.: initiavit. PANEG. 12 [2], 34, 1 belli primitias). FRONTO p. 161, 13 N. *verba* suo suco -ta. CLAVD. MAM. epist. p. 205, 17 Graecarum . . . disciplinarum nectare. **2** *non liquidis*: LVCR. 2, 502 aurea pavonum ridenti -ta lepore saecla. 6, 904 *multa prius* eminus ardescunt quam comminus -at ignis (*cf. l. 28. 33*). HOR. epist. 1, 2, 69 quo semel est -ta recens servabit odorem testa diu (HIER. epist. 10, 3, 3). VAL. MAX. 8, 11 ext. 7 spongeam *pictoris* omnibus -tam coloribus. PLIN. nat. 8, 112 *cervae* illis *herbis* -i lactis primos volunt sucos. QVINT. inst. 1, 1, 5 *sapore*. GELL. 10, 15, 19 farinam fermento -tam. TERT. spect. 27. FIRM. math. 8, 22, 2 lumina . . . vulneribus -entur (*Γ*, *alii aliter*). AVIEN. Arat. 128 *cum Sol* -erit (*Grotius*, -it et *codd.*) tremulo Tartesia terga rubore (727. 1576. *sic de sideribus*: 1448 lux *Lunae*. PRVD. cath. 5, 130 tenebras de face fulgida . . . lucifer -it [SCHOL. *inepte*: consecrat]. CLAVD. 8, 389 sol). PRVD. cath. 8, 15 mensis, quibus -atur prona voluptas (*i. fames.* psych. 377 his vos -tos dapibus. *cf. l. 33*). CLAVD. rapt. Pros. 2, 93 sanguineo splendore rosas, vaccinia nigro -it *Zephyrus*. ARATOR 1, 122 calor. *nota*: VAL. FL. 1, 70 ignaras Cereris qui vomere terras -it *Triptolemus* (*cf. p. 429, 21*). MART. 13, 8, 1 -e (*i.* '*imple*') . . . pultibus ollas. *in imag.*: HOR. ars 331 haec animos aerugo et cura peculi cum semel -erit. HIL. in Matth. 25, 6 *animae* tenui divinae cognitionis infirmoque gustatu -antur. CLAVD. 8, 242 iram . . . -tam flammis.

B *translate de incorporeis* (*cf. supra l. 10 sqq. 31 sqq.*): **1** *generatim: quomodocumque afficere vel in bonam vel in malam partem, praecipue i. q. instruere, assuefacere (nota infra l. 71), docere, initiare*: **a** *animantia (bestiam: infra l. 45) vel mentem sim., partes corporis sim.* (aures: *v. vol. II 1511, 47 sqq.* digitos: *l. 44.* oculos: *l. 64.* vocem: *l. 59*): **α** *in universum*: PLAVT. Trin. 296 hisce ego de (te *codd.*) artibus gratiam facio, ne[u] colas neve -as ingenium (*sc. eis. sim. abl. subaudiendo*: CIC. Phil. 10, 20 ita . . . instituti atque -ti sumus. PROP. 3, 15, 6 animos . . . Lycinna [*erotice*]. TAC. ann. 3, 59 PLIN. paneg. 44, 2. 83, 7. VLP. dig. 13, 7, 25 *si instruxerit servos* iam -tos. *al. nota*: ANTH. 666, 8 -tis digitis. *de bestia*: PLIN. nat. 8, 180 optime cum domito *iuvenco* iuvencus -itur). PACVV. trag. 300 sive adeo cor sapientia -tum foret (VAL. MAX. 4, 3 ext. 3). VARRO Men. 11 virginis acerbae aures veneriis vocabulis (*cf.* VAL. MAX. 6, 3 ext. 1). 515 litteris -tum solis Minervae (rust. 1, 17, 4 *coniunct.* humanitate. VITR. 1, 1, 18. QVINT. inst. 1, 2, 16 leviter. SVET. gramm. 4, 2 non perfectum . . . sed -tum. *al. cf.* HOR. epist. 2, 2, 7 litterulis Graecis). CIC. de orat. 2, 162. 289. rep. 5, 11 odio . . . rhetorum (LIV. 4, 36, 5 inde ab incunabulis. *al. cf. p. 429, 42*). Deiot. 28 studiis . . se (GELL. 13, 5, 2 APVL. Plat. 2, 25. PANEG. 12 [2], 20, 5 -tum ac refertum. *al. cf.* TAC. dial. 19 elementis studiorum etsi non instructus, at certe -tus). fin. 1, 60 *superstitione* (nat. deor. 1, 55 QVINT. inst. 3, 1, 22). Tusc. 1, 2 erroribus (5, 78 LIV. 39, 8, 4 TAC. dial. 29). 1, 14 dialecticis ne -tus quidem es? 1, 30 cuius mentem non -erit deorum opinio (Att. 14, 13^B, 4 SEN. epist. 82, 23). nat. deor. 1, 83 consuetudine (QVINT. inst. 11, 3, 24 *vocem.* LACT. inst. 6, 20, 13. *cf.* AVSON. 322, 17 *praeceptor* placita suetudine vultus qui [cui *Peiper*] semel -erit [*sc. discipulum. vix* vultus *pro obi.*]). off. 1, 118 parentium praeceptis (VAL. MAX. 5, 10 ext. 3. SEN. dial. 11, 17, 4 erudiri potius quam -i. PLIN. epist. 3, 1, 6 *al.*). SALL. Catil. 13, 5 malis artibus (*v. vol. II 668, 63 sqq. nota*: PHYSIOGN. 34 oculi). SALL. (?) rep. 2, 5, 6 malis moribus (STAT. Theb. 11, 661 FRONTO p. 58, 21 N. APVL. Plat. 2, 25). HOR. *v. supra l. 31.* LIV. 26, 2, 11 vitiis (QVINT. inst. 1, 1, 9 *al.*). 41, 15, 8 noscendis prius quam agendis rebus (*c. abl. gerund. ut*: TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 499, 18). SEN. dial. 11, 9, 7 te disciplinis -isti. LVCAN. 10, 334 mens -ta semel . . . caede (TAC. hist. 4, 42. *cf. p. 429, 36*). *et passim.* *c. praep.*: ad: CIC. Mil. 10 ad quam *legem* non docti, sed facti, non instituti, sed -ti sumus. phil. frg. V 23 ad sapientiam concipiendam -i et praeparari *animos* (*c. gerund. ut*: APVL. Plat. 2, 2 VEG. mil. 3, 4). TAC. ann. 12, 32 FLOR. epit. 2, 18, 8 APVL. Plat. 2, 3 PANEG. 3 (11), 7, 4. CAPITOL. Maximin. 3, 1 ad Romanam disciplinam (27, 2 IORD. Get. 85). HIL. trin. 1, 11 *al.* VEG. mil. 3, 10 RVFIN. hist. 2, 17, 10 CASSIAN. inst. 4, 9 *al.* de: ANTH. 666, 20 de pretio mortis. HIL. trin. 6, 9 p. 163^B RVFIN. Orig. in lev. 13, 3 p. 472, 20. in *c. acc.* (*per zeugma*): GELL. 16, 8, 1 in disciplinas dialecticas induci atque -i. *c. abl.*: ITALA Phil. 4, 12 (Pelag. *in l.*) in omni et in omnibus -tus sum (μεμύημαι, *Vulg.* institutus). RVFIN. hist. mon. 31 p. 458^C CONSVLT. Zacch. 3, 6 p. 108, 16 M. *al.* *c. gen.*: NEMES. ecl. 2, 6 veneris . . . -tus. SCHOL. Hor. ars 312 philosophiae. PASS. coron. 1. *c. acc.*: TAC. hist. 5, 5 nec quidquam prius -untur *Iudaei* quam contemnere deos *eqs.* (*cf.* RVSTIC. CONC.^{S} I 4 p. 216, 31 haec. SALV. gub.

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 27 hoc). AMBROSIAST. in Phil. 1, 10 ordinem disciplinae Christianae. PS. AVG. hypomn. 2, 4, 4 p. 1620 zelum. *c. inf.*: TAC. *v. p. 428, 83.* MIN. FEL. 6, 1 *deos* ante -tus es timere quam nosse familiarius. CARM. c. pag. 73 PRVD. perist. 9, 36 SACR. Leon. p. 350 MAR. VICTOR aleth. 2, 330. VITA Caes. Arel. 1, 54 p. 478, 9 *coniunct.* statuerit. *c.* ut: SALON. in eccles. p. 993^C *Salomon* virum -it, ut intelligat *eqs.*

β usu sollemni i. q. sacris sim. initiare (*acced.* ad: *l. 13. 18*; in: *l. 17*): APVL. met. 11, 27 deae (*Isidis*) ... sacris -tum (MIN. FEL. 9, 5 *Christianorum*. FIRM. math. 2, 30, 1 *coniunct.* initiatus. 3, 6, 18 ac religionibus). PS. RVFIN. in Am. 9, 6 p. 1100^C gentem *Iudaeorum* sacris ritibus -endam. CE 111, 25 (*a. 384*) cunctis -or mysteriis (AVG. pecc. mer. 1, 25, 38 *Christianorum* [COD. Theod. 16, 8, 19. 23 SACR. Leon. p. 333 *al. cf.* COD. Theod. 16, 5, 58, 2 ad secundum ... baptisma et geminata ... mysteria]. ACT. Archel. app. 4). AVG. serm. 269, 2 sacramento baptismi (bapt. 1, 15, 24. 4, 21, 28 *al.*). catech. rud. 1, 1 fide Christiana (2, 4 *al.* COD. Theod. 16, 6, 7 *al. cf.* AVG. in euang. Ioh. 106, 4 in fide). pecc. mer. 1, 22, 32 religionis, qua -tus erat (2, 2, 2 MACR. Sat. 3, 4, 8. *cf.* LACT. inst. 1, 23, 7 ad r. veram. *v. et l. 10*). *profane*: APVL. Plat. 1, 2 Heracliti secta.

b *res* (*per hypallagen*: *l. 21*; *acced.* ad: *l. 25*): CATVLL. 64, 11 illa (*Argo*) rudem cursu prima[m] -it Amphitriten (*i. mare, v. Kroll ad l. cf. p. 428, 29*). CYPR. epist. 28, 1 spiritale certamen ... vestris virtutibus -istis. PRISCILL. tract. 10, 124. PRVD. cath. 3, 14 pocula ni prius atque cibos, Christe, tuus favor -erit ... fide. MEROB. poet. 126 *puer* teneros ... ad proelia ludos -it (*i. proelia imitari docuit*). *sine abl. fere i. q. initiare, experiri*: PROP. 4, 10, 5 (*de spoliis opimis*) -is (*NV*^{3}, ind- *cett.*) exemplum primae tu, Romule, palmae. OV. ars 1, 654 infelix -it auctor opus (*sc. Perillus taurum. cf.* trist. 3, 11, 52). FLOR. epit. 2, 3, 3 hostes tirocinia militum -erant. TERT. ieiun. 5 adv. Marc. 3, 24 p. 421, 4 pudic. 21 p. 270, 12 (*cf. Hoppe, Synt. u. Stil d. Tert. 188*). VIGIL. TRID. ad Ioh. 1 -ret ignotus alloquium. BOETH. cons. 3 carm. 2, 16 domitor *laceratus* rabidas -it iras *leonum*.

2 *speciatim: praevalet notio q. e. polluere, maculare sim.* (*cf. etiam p. 428, 47. 51 al.*): **a** *homines vel partes corporis sim.*: ACC. trag. 433 creditis me amici morte[m] -turum manus? (*cf.* OV. ars 2, 714 nece. SIL. 9, 264 caede [TAC. ann. 1, 18. *cf. p. 428, 69. l. 44*]). CIC. Font. 41 non solum ... manus ..., sed totum ... bellum macula sceleris (COD. Iust. 8, 51, 3, 1. *cf.* VAL. MAX. 3, 5 pr. sordibus. SVLP. SEV. chron. 2, 41, 7 veterno perfidiae). Mil. 61 nullo scelere (APVL. Socr. 3 p. 125 se. *cf. l. 43. 45*). *al. adde*: LIV. 39, 11, 2 *Hispalae* delenimentis et venenis -tum *Aebutium* (40, 11, 3 et infecti). **b** *res*: CIC. Font. 41 *v. l. 37.* dom. 60 odio bellum (*cf. p. 428, 51*). Phil. 5, 20 semel gladium scelere (LVCAN. 5, 248. *cf.* CIC. Phil. 14, 6 -ti gladii sunt ... vel madefacti potius ... proelio. LIV. 4, 31, 7 caede). CATVLL. 64, 397 postquam tellus scelere est -ta.

[? **II** *i. q. inducere, tribuere alicui aliquid*: *v. p. 427, 56 sqq.*] *refl.* se imbuere: CIC. *p. 428, 53* SEN. *p. 428, 68* APVL. *supra l. 40* PANEG. 6 (7), 4, 1 CLAVD. MAM. epist. p. 199, 8.

structurae: ad: *p. 428, 70. l. 13. 18. 25* (*c. gerundivo*: *p. 428, 72*). de: *p. 428, 24. 76.* in *c. acc.*: *p. 428, 78.* *c. abl.*: *p. 427, 79. 428, 79. l. 17.* *gen.*: *p. 428, 81.* *acc.*: *p. 427, 76. 428, 83* (*cf. p. 427, 55*). *abl.*: *passim* (*gerundivi*: *p. 428, 67*). *inf.*: *l. 2.* ut: *l. 6.*

syn. et iuxta pos.: *ad I B 1*: colere, docere (APVL. Plat. 2, 25), formare (CASSIAN. inst. 4, 40), inducere, initiare, instituere, instruere (VELL. 2, 129, 2), praeparare, refercire, statuere. *ad I B 2*: depravare (APVL. Socr. 3 p. 125), inficere. *opp.* (*v. p. 427, 65 sq.*): *ad I A*: madefacere. *ad I B 1*: erudire, instruere, perficere.

deriv.: imbumentum, imbutamentum(?), imbutio.

[**imbūrium** incurvatio GLOSS.^{L} V Abba IM 25. *cf.* GLOSS. V 76, 11 in burim: in curvatio⟨nem⟩. *v. Heraeus, ALL 6, 1889, 553.*]

imbūtāmentum, -ī *n.* [*ab* *imbutare, *nisi potius ab* imbuere *secundum* tutamentum *sim.*; *cf.* imbumentum. *J. B. H.*] *i. q. doctrina*: FVLG. myth. praef. p. 9, 5 variis dogmatum -is lasciva Graecorum praestruens corda. aet. mund. p. 140, 16 litterarum -o.

imbūtio, -ōnis *f. ab* imbuere. GLOSS.^{L} II Philox. IN 50 -o: προβιβασμός, μύησις. *i. q. instructio*: CASSIAN. inst. 2, 12, 3 quem ... disciplulatus et disciplinae -o copulavit. EPIPHAN. in cant. 108 p. 56 (*ad 4, 11*) lac ... -o legis existit.

imelita *nomen herbae.* PS. APVL. herb. 25 l. 16 H.-S. a Graecis dicitur camellea (*i.* '*chamelaea*') ... alii -a (emelita, emeleta *al.*, εἰμέλητα *Ps. Diosc. Vind. 3, 11 p. 18, 11*). *cf.* emellitum.

imeum *v.* is. **imf-** *v.* inf-. (**imfīmenātus** *v. vol. V 2, 136, 16*).

?**iminant** facient GLOSS.^{L} Corp. I 56 (*v. adn. et Götz, Thes. s. v.*). *Ehlers.*

***imitābilis,** -e *ab* imitari. *compar.*: *p. 430, 2.* maxime -is: *l. 81.* **1** *passive* (*add. dat., abl.*, in *c. abl.*, ex): **a** *aptus ad imitandum* (*cf.* GLOSS. II 318, 33 εὐμίμητον): *α spiritaliter et moraliter*: CIC. orat. 76 orationis subtilitas. HOR. epist. 1, 19, 17 decipit exemplar vitiis -e. SIL. 8, 413 Nero non -is ausis. QVINT. inst. 10, 1, 61 *Pindarum* nemini -em. PLIN. epist. 7, 20, 4 tu mihi ... maxime -is, maxime imitandus (*cf. l. 84*) videbaris. *al.* *neutr.* (*pro subst.*): OV. Pont. 4, 10, 77 est ... ex illo *Theseo* nobis -e quiddam. QVINT. inst. 10, 2, 12. 19. AVSON. 412, 4 illud ... nulli umquam -e futurum, etsi fateatur imitandum. *al.* *β corporaliter*: VERG. Aen. 6, 590 non -e fulmen. SEN. epist. 121, 22 nulli ... -is illa aranei textura. PLIN. nat. 37, 112 neque est -ior alia *gemma* mendacio vitri. TAC. hist. 5, 5 summum illud *numen* ... neque -e neque interiturum. AVSON. 330, 1 Bissula nec ceris nec fuco -is ullo. *al.* **b** *fere i. q. imitatione dignus* (*dub.*: INSCR. NotScav. 1900 p. 269 -i [*antea lacuna*] demarcho): AVG. epist. 23, 5 -e medicinae documentum. EPIST. pontif. 1056 Conc.^{S} IV 2 p. 124, 32 in ... bonis -is et beatus vir. GREG. M. moral. 10, 51 p. 950^B (*opp.* dedignabile). *al.* *neutr. pro subst.*: SIDON. epist. 5, 11, 2 multa bono cuique -ia geris.

2 *active*: *qui potest -ari*, μιμητικός (*cf.* GLOSS. V 301, 48 -is: peritus, doctor): VITR. 2, 1, 3 essent ... homines -i docilique natura.

compos.: inimitabilis.

(**imitāgo**). PORPH. Hor. carm. 1, 12, 3 imago ... dicitur *Echo* quasi -o.

imitāmen, -inis *n. ab* imitari. *i. q. imitatio, imago*: OV. met. 4, 445 artes, antiquae -a vitae, exercent *umbrae*. 11, 626 somnia, quae veras aequent -e (imitantia *var. l.*; *cf. p. 435, 78*) formas. 15, 200 annum ... aetatis peragentem -a nostrae. fast. 4, 211 -a facti. IVL. VAL. 1, 9 p. 16, 24 taurini capitis -n.

imitāmentum, -ī *n. ab* imitari. [*ex coni. dub.*: SEN. contr. 2, 1, 13 (in)vita *codd.*, -is *Vahlen.*] *i. q. aemulatio*: TAC. ann. 14, 57 veterum Romanorum -a praeferre. ISID. in Iosue 5, 1 virtutum. reg. monach. 19, 3 aliorum (*gen. subi.*). *cum notione inanitatis fere i. q. simulatio*: TAC. ann. 3, 5 doloris -a (*cf.* 13, 4 tristitiae). GELL. 6, 5, 7 *Polus histrio* opplevit omnia non simulacris neque -is, sed ... lamentis veris. AVG. c. Faust. 20, 18 haec *sacrificia* ... sunt -a falsorum ... deorum (*cf.* 22, 17). *i. q. imago, effigies*: AMM. 16, 10, 14 priorum principum -a. 17, 4, 15 facis -um ... aereum. 22, 13, 1 Iovis. *adde*: AVG. vera relig. 49, 95 quarum rerum -a sint *ludicra et iocularia.*

(**imitās,** -ātis *f.*) DIOM. gramm. I 407, 18 ab -e imitus (uni- *bis edd. vett.*).

***imitātio,** -ōnis *f. ab* imitari. *plur.*: *p. 431, 59.* *adde*: DON. Ter. Andr. 194. *scribitur in codd. hic illic* imm- (FLOR. epit. 1, 11, 13 *B al.*), em- (GLOSS.^{L} II Abav. EM 15 *al.*). GLOSS.^{L} II Philox. IM 33 -o: μίμησις. *inde a* VARRONE, RHET. Her., CIC. [*pro* -o *falso trad.*: (im)mutatio: RHET. Her. 1, 6, 10 *PIIC al.* incitatio: VELL. 1, 17, 5. aestimatio: CIC. de orat. 2, 242 *M al.* simulatio: QVINT. inst. 6, 3, 99. *falsa var. l.*: RVT. NAM. 1, 175 -o *R*, imitantia *V*, instantia *vulgo* (*cf. WSt. 51, 1933, 113 sq.*)]

I *de actu aemulandi fere i. q. aemulatio, consectatio sim.* (*saepe cum gen. obi.*; *gen. subi. l. 55 sq.* ab *l. 44*): **A** *generatim*: **1** *de actione spiritali et morali*: **a** *in universum*: CIC. inv. 1, 24 auctoritatem ... -e dignam (Phil. 14, 17. *cf.* AVG. epist. 22, 4 Africa a [*m*^{1} *s. v. add. P*^{4}] ceteris terris -e digna). Flacc. 24 periculosam -em exempli. Sest. 136 maiorum. rep. 2, 69 ad -em sui vocet alios (SEN. dial. 11, 10, 10. *cf.* CIC. ad Brut. 2, 5, 6 contemplationem atque -em tui. epist. 1, 7, 11). Tusc. 4, 17 virtutis. off. 1, 78 factorum. de orat. 3, 215 in omni re vincit -em veritas. *al.* VELL. 1, 17, 5 nunc invidia, nunc admiratio -em (*fere i. studium imitandi*) accendit. VAL. MAX. 8, 14 ext. 1 aliena -e capiebatur. SEN. dial. 11, 16, 3 peiorum. epist. 66, 39 quid est ergo ratio? naturae -o. *al.* QVINT. inst. 1, 2, 26 condiscipulorum (*syn.* aemulatio). 10, 2, 3 similem raro natura praestat, frequenter -o. 10, 2, 8 nihil ... crescit sola -e. *al.* TAC. hist. 2, 76 principis. PLIN. epist. 6, 6, 5 me ... ad amorem -emque delegit. 8, 6, 13 (*syn.* aemulationis). *al.* VOPISC. Prob. 3, 6 *Probum* -i omnium propouit. FIRM. math. 2, 30, 1 divinitatis (*cf.* AVG. gen. ad litt. 8, 14 p. 252, 24 perversae -is dei. *al. v. et p. 431, 37*). ENNOD. opusc. 6, 24 p. 410, 1 velim illam *Barbaram* omnibus Italiae partibus -em (*i. exemplum imitandi*) praeferri (*syn.* exemplis). *al.* *adde*: SEN. epist. 70, 22 Catones, Scipiones ... supra -em positos (*i. q. inimitabiles*).

b *ap.* RHET. *et* GRAMM.: *de genere dicendi, stilo i. q.* μίμησις (*cf. Dion. Hal.* π. μιμήσεως [*v. ed. Usener praef.*], *unde pendet* QVINT., *v.* inst. 10, 2. *cf. et* RHET. Her. 1, 2, 3 -o est, qua impellimur cum diligenti ratione, ut aliquorum similes in dicendo valeamus esse): RHET. Her. 1, 2, 3 arte, -e, exercitatione (*cf.* QVINT. inst. 3, 5, 1. 10, 1, 3 *al.*). 3, 11, 20. CIC. off. 1, 133 presse loquentium. de orat. 2, 89 studio atque -e. 3, 47 quae ... sunt aut tua plane aut -e ex aliquo expressa. *al.* SEN. contr. 7 praef. 5 *al.* SEN. epist. 100, 12 ad -em sui evocarent. 114, 20. QVINT. inst. 1, 3, 1 *ingenii signa*: memoria ..., -o (*cf.* 10, 1, 19). 2, 4, 41 fori consiliorumque. 10, 2, 1 artis pars magna continetur -e. 10, 2, 11 omnis -o facta est *eqs.* 11, 3, 10 -em antiquitatis adfectant. *al.* PLIN. epist. 7, 9, 2 *al.* *de iteratione orationis, vocis, motuum alienorum sim. i. q.* ἠθολογία, χαρακτηρισμός (*cf.* CIC. de orat. 3, 204 morum ac vitae -o vel in personis vel sine illis, magnum quoddam ornamentum orationis *eqs.* orat. 139. QVINT. inst. 9, 2, 58 -o morum alienorum, quae ἠθοποιία vel ... μίμησις dicitur): RHET. Her. 1, 6, 10 -e depravat⟨a⟩ *orationis adversarii* (CIC. de orat. 2, 242. *cf.* QVINT. inst. 11, 3, 165). CIC. de orat. 2, 242 vultus et vocis -o. *ibid.*: orator surripiat oportet -em *eqs.* (*cf.* 2, 252). 2, 243 -e breviter iniecta. Brut. 225. QVINT. inst. 9, 2, 34 alterius scripturae. 9, 2, 35 παρῳδή, quod nomen ... abusive etiam in versificationis ac sermonum -e servatur. DON. Ter. Andr. 387 *al.* *de nominum fictione* (ὀνοματοποιία): RHET. Her. 4, 31, 42 ut, cuius rei nomen ... non sit ..., eam nosmet idoneo verbo nominemus aut

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-is aut significationis causa: -is hoc modo, ut maiores 'rudere' et 'mugire' ... appellarunt (*cf.* CIC. part. 16).

2 *de actione corporea, mimica sim.* (*v. et p. 430,73*): VARRO rust. 1, 18, 7 bivium nobis ... ad culturam dedit natura, experientiam et -em. 3, 16, 9 duces *apium* conficiunt quaedam ad vocem ut -e tubae. CIC. de orat. 2, 242 illa Rosciana -o senis. part. 20 verba ... ab ipsa actione ⌊atque -e⌋ (*om. codd. plerr.*) non abhorrentia. *al.* PETRON. 92, 8 -e petulantissima. PLIN. nat. 8, 215 *simias* laqueis ... calciari -e venantium. 11, 174 animalium vocis indiscreta ... -o. 28, 19 incantamentorum amatoria -o. *al.* QVINT. inst. 1, 11, 2 frequens -o transit in mores. 11, 3, 88 res -e (*i. gestibus; cf.* 11, 3, 152 *verborum* vitiosa ... -o) significant. 11, 3, 91 *in histrionibus* est aliqua vitiosa -o, quorum ars omnis constat -e. 11, 3, 182 actione ... constat *oratio*, non -e. *al.* TAC. Germ. 38 Sueborum. PALLAD. 1, 37, 5 *locus* ad humanam vocem falsa -e respondet. *al.* *audacter*: PLIN. nat. 10, 142 ut in his *avibus humano sermone vocalibus* -em hominis manderet.

B *speciatim cum notione inanitatis vel fallaciae i. q. simulatio, species* (*opp.* veritas): CIC. inv. 1, 28 multos -o brevitatis decipit. ac. 2,140 ea non est virtus, sed fallax -o simulatioque virtutis. de orat. 2, 189 nihil ... nisi falsum atque -e simulatum. LIV. 1, 56, 8 *Brutus* factus ad -em stultitiae. SEN. dial. 3, 2, 5 plagarum. 4, 17, 1 adfectuum (*opp.* veri adfectus; *cf.* QVINT. inst. 6, 2, 26 luctūs et irae ... ridicula fuerit -o. 11, 3, 62). QVINT. inst. 2, 20, 3 ματαιοτεχνία ..., id est supervacua artis *rhetoricae* -o. 4, 2, 57. TAC. ann. 16, 18 vitiorum. PLIN. epist. 6, 13, 5 gravitas vel potius gravitatis -o. HIL. in Matth. 24, 7 (*opp.* veritate). *al.*

II *de exemplari arte quadam formando, exprimendo* (*cf.* SEN. epist. 65, 3 omnis ars naturae -o est. *v. et p. 430,70sq.*): CIC. Tim. 34 ut ... animal, quod videmus, esset illi animali, quod sentimus, ad aeternitatis -em simillimum (*p. 39*[E] *μίμησιν*; *cf.* FIRM. math. 3, 1, 15 hominem ad -em mundi similitudinemque formatum). VITR. 4, 2, 3 mutulorum ... ratio ex ea -e inventa est. 7, 14, 2 -em faciunt Indici coloris. PLIN. nat. 35, 125 -e eius *Glycerae* ad ... florum varietatem perduxit artem *pingendi*. QVINT. inst. 1, 1, 35 *versus* ad -em scribendi proponentur. SEN. epist. 58, 19 (*de imagine pictoris ad exemplar exprimenda*) facies, a qua petitur -o, idea est. PLIN. epist. 4, 28, 3 difficillima est -is (*i. picturae*) -o. PS. APVL. Ascl. 23 divinitatis (*cf. p. 430, 56*). PANEG. 12 (20), 45, 4 pictorum atque fictorum (*gen. subi.*). SPART. Carac. 9, 4. ARNOB. nat. 6, 8 ventosa -e formari. *al.* *cum sensu adulterationis*: COD. Theod. 9, 19, 3 caelestium litterarum. 9, 22, 1.

III *attenuata vel abolita notione actionis de forma, habitu, natura fere i. q. imago, similitudo* (*nonnulla trahas ad I et II vel invicem*): CIC. nat. deor. 1,77 erat ... non facile ... deos in aliarum formarum (*sc. atque humanarum*) -e servare. VITR. 4, 1, 8 tertium *genus columnarum* ... virginalis habet gracilitatis -em (4, 2, 5 [*syn.* ferunt imaginem]). 4, 2, 3 cantheriorum. 10, 6, 2 iustam cocleae naturalemque -em. SEN. contr. 9, 6, 6 in illa *filia* vel matris exigatur -o. SEN. nat. 1, 7, 1 coloris -em ex repercussu (*cf.* 1, 15, 8). PS. SEN. mon. 116 somnus cottidiana sit mortis -o. PLIN. nat. 11, 246 simiarum genera perfectam hominis -em continent facie *eqs.* QVINT. decl. 298 p. 179, 16 ruris -o (*sc. in urbe; cf.* PLIN. epist. 5, 6, 35). FIRM. math. 3, 4, 15 servitutis. AMM. 28, 4, 32 ad -em Tauricae gentis peregrinos vociferantur *Romani* pelli debere. PRVD. apoth. 800 *corporis. al.* *i. q. praefiguratio*: RVFIN. Orig. princ. 1, 6, 2 in *ecclesia* ... futuri regni est -o. *in iure fere i. q. analogia*: MARCIAN. dig. 36, 1, 32, 2 secundum -em dationis. COD. Theod. 10, 22, 4 (= Iust. 11, 10, 3) ad -em tironum. Iust. 1, 17, 2, 18 (*a. 533*) ad *edicti* ... coniecturas et -es. *al.*

imitātīvus, -a, -um *ab* imitari, *cf.* activus *sim.* *i. q.* μιμητικός (*cf. p. 430,73*): SVET. frg. p. 4, 12 poematos genera sunt tria: aut enim activum est vel -um, quod Graeci dramaticon vel mimeticon *dicunt, eqs.* (*sim.* DIOM. gramm. I 482, 14 DOSITH. gramm. VII 428, 6). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 129 videtur 'vae' -o charactere dictum (1, 4, 34 DON. Ter. Andr. 773). *i. q. fictus, imaginarius*: VINCENT. LER. 14, 20 p. 22, 28 ipse *deus* persona hominis exsisteret, non simulatoria, sed vera, non -a, sed substantiva. *fere i. q. imitando ortus* (*cf. p. 432, 50*): MAR. MERC. Conc.[S] I 5 p. 20, 10 -um ... peccatum (*opp.* originale).

***imitātor,** -ōris *m.* *ab* imitari. GLOSS.[L] I Ansil. IM 55 -es: prope similes. II Philox. IM 32: μιμηταί. *inde a* CIC. [*falsa var. l.*: MART. 1, 39, 58 γ.]

1 *qui aemulatur*: **a** *de spiritalibus et moralibus*: α *generatim*: CIC. Vatin. 22 utrum veterum facinorum sis -r an inventor novorum. Marcell. 2 illo aemulo atque -e studiorum ac laborum meorum. Phil. 3, 8 maiorum. leg. 3, 31 permulti -es principum exsistunt. Att. 1, 14, 6 Messalla ... nostri laudator, amator, -r. NEP. Att. 18, 1 moris ... maiorum summus -r. SEN. contr. 1 praef. 6 numquam par fit -r auctori. SEN. epist. 95, 66 PLIN. nat. 8, 211. APVL. Plat. 2, 23 sapientem ... pedisequum et -em dei dicimus (IVL. VAL. 1, 52 vs. [*opp.* invidentem]. AVG. civ. 2, 20 p. 77, 31 D. deorum ... in sceleribus. *al.*). ITALA I Cor. 7, 7 (PS. Cypr. laud. mart. 28) volo vos ... omnes ... -es meos esse (*Vulg.* esse sicut me ipsum. *gr.* ὡς; *cf.* VVLG. I Cor. 4, 16 *al.*). CYPR. domin. orat. 24 p. 285, 22 -r Iudae maluit esse quam Christi (ORIG. in Matth. 12,10 [μαθητής]. *al.*). HEGES. 5, 12, 2 (*Flav. Ios. 5, 314* ζηλωταί). HIER. in Eph. 5, 1 p. 639 V. si -es possent -is (*i. e. Pauli*) existere. VVLG. I Thess. 2, 14 ecclesiarum (μιμηταί). CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 38, 33 in amore divino. *al.* *qui simulat, mentitur*: OV. fast. 2, 717 Brutus erat stulti sapiens -r (*cf. p. 431, 21*). *fere qui praefigurat*: HIL. in psalm. 68, 5 -r ille et dominicae mortis et temporis *Ionas*.

β *speciatim de genere dicendi, stilo sim. ap. oratores, scriptores al.*: CIC. de orat. 2, 90 multos -es saepe cognovi. orat. 171. HOR. ars 134 nec desilies -r in artum. SEN. contr. 9, 3, 12 Cesti auditor et ... -r (*antea* simius). QVINT. inst. 10, 1, 74 Thucydidi. 10, 1, 115. HIER. epist. 22, 35, 8 Platonici sermonis. *al.* *cum contemptu quodam* (*cf. l. 20*): HOR. epist. 1, 19, 19 o -es, servum pecus.

b *de corporalibus, mimicis sim.*: CIC. de orat. 2, 219 natura ... creat -es et narratores facetos *eqs.* 3, 214 -es ... veritatis, histriones (*opp.* oratores ... veritatis ... actores). HOR. ars 318 respicere exemplar vitae ... iubebo doctum -em *eqs.* (*i. poetam*). CIL VI 4886 -r Ti. Caesaris ..., qui primum invenit causidicos imitari. STAT. silv. 2, 4, 2 humanae sollers -r, psittace, linguae. PRISC. rhet. 1, 2 (μιμουμένους). *al.* *cum contemptu quodam* (*cf. l. 12*): PHYSIOGN. 124 p. 139, 17 erunt ... -es ingeniorum alienorum, ipsi imperfectum ingenium habentes. *nota de re* (*cf. l. 28*): CIC. phil. frg. V 71 -r ... naturae mos.

2 *qui exemplar effingit, exprimit formando sim.*: OV. met. 14, 618 Remulus ..., -r fulminis (*cf. Verg. Aen. 6, 586*). AMBR. hex. 1, 2, 5 ipsum *deum* esse creatorem mundi, non idea quadam duce -em materiae. COD. Theod. 9, 38, 6 (*de adulteratore nummorum*) sacri oris -r et divinorum vultuum adpetitor. *nota de rebus* (*cf. l. 22*): FLOR. epit. 1, 16, 5 Vesuvius, Aetnaei ignis -r. PS. APVL. Ascl. 31 dei imago hic effectus est mundus, aeternitatis -r. *pro adi.*: PS. ATHAN. ad mon. 1 p. 71[B] adumbratas praefigurationibus notas stilo -e calcabo.

compos.: coimitator.

f. ***imitātrīx,** -īcis. *scribitur* em-: SACR. Leon. 447. *quae aemulatur*: *adi.*: OV. am. 2, 6, 1 psittacus, Eois -x ales ab Indis (PLIN. nat. 10, 68). SCHOL. Iuv. 3, 100 'natio comoeda est' omnium rerum -x. *subst.* (*c. gen.*): AVSON. 340[B], 1 aemula dis, naturae -x, omniparens ars *poetica*. RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 111, 5 B. -es perfectionis *dei* (*sc. animae*). AVG. in euang. Ioh. 54, 1 *infidelium* -x est ... gens Iudaeorum. CASSIAN. c. Nest. 5, 1, 1 haeresin ... haereseos discipulam atque -em. *quae prave consectatur, simulat*: CIC. inv. 1, 3 commoditas quaedam, prava virtutis -x. leg. 1, 47 -x boni, voluptas. Tusc. 3, 4 *gloriae* -em (*sc. famam popularem*). APVL. Plat. 2, 9. *quae symbolice exprimit*: AMBR. Noe 7, 16 *arca* in sanctis est mundi intellegibilis -x imago. *quae aequat*: BACHIAR. repar. laps. 21 p. 1060[B] longa castitas -x est virginitatis.

imitātōrius, -a, -um. [*ab* imitator *vel* imitari, *cf.* simulatorius. *J. B. H.*] *qui imitatur*: AVG. quant. anim. 18, 32 -ae ... artis (*sc. gesticulandi*). PS. AVG. serm. ed. Mai 57, 1 sanctitatis ... -am disciplinam. *i. q. imitando ortus* (*cf. p. 431, 67*): AVG. c. Iul. 6, 24, 77 -um secundum Pelagianos ... peccatum (*opp.* originale).

imitātus, *abl.* -ū *m.* *ab* imitari. *fere i. q. consectatio*: IVL. VAL. 2, 28 itidem ... satrapae ... *Darii* -u fecerant. OPT. PORF. carm. 24, 29 sperem ut divina -u. *i. q. simulatio*: AVSON. 458, 3 ad ... Eumaeum ... simulatus accedit, naufragi et mendicantis -u (-a *trad.*). *cf. p. 433, 51.*

***imitor** (-o: *l. 63 sqq.*), -ātus sum, -ārī. [*ab* *imārī, *cf.* imago. *J. B. H.*] *de scriptione*: im- *testatur* GRAMM. suppl. p. 297, 20. 300, 11. em- *hic illic in codd. et* CE 190, 6 (*periit*). *cf.* aem-: GLOSS.[L] II Abav. AE 10 *al.* *praeterea legitur in codd. nonnumquam* imm- (inm-), him- (GLOSS.[L] II Abol. III 33), -tt-. *de flexione*: CHAR. gramm. p. 465, 7 B. (*inter depon.*). p. 479, 18 (*inter verba media*). p. 473, 7 (*inter verba activa*). *formae verbi activi* -are *leguntur inde a* LIV. ANDR., VARRONE, CIC. *pass.*: -tus: CIC. Tim. 8 OV. met. 9, 481 QVINT. inst. 11, 3, 61 EPITAPH. Vitalis 19 AVG. civ. 14, 24 p. 51, 20 D. c. Cresc. 3, 40, 44 AVIAN. fab. 5, 17. -ari (*cf.* CIC. off. 1, 121 *loco interpol.*): MAR. VICTORIN. gramm. VI 60, 6 VOPISC. Prob. 4, 2 TYCON. 1 p. 5, 5 VEN. FORT. carm. app. 1 (p. 379), 327. -e(n)tur: MAR. VICTORIN. gramm. VI 104, 9 RVRIC. epist. 1, 12 p. 365, 21. *act.*: -are: VARRO frg. Non. p. 473 ROMVL. fab. 50 pr. rec. Gallic. VEREC. in cant. 2, 31 CASSIOD. compl. in Eph. 6 ORIBAS. syn. 1 praef. rec. Aa THEOD. MOPS. in I Thess. 1, 6 *al.* EXPOS. fid. Caspari Anecd. p. 287, 8 *al.* GLOSS.[L] *l. 79* CE 925, 2 (*s. I in.; suppl.*). -at: NON. p. 473 GLOSS.[L] II Philox. EM 45. -rent: MART. BRAC. corr. 8. -bo: LIV. ANDR. trag. 1. -bunt: INSCR. christ. Diehl 4698 (*Romae, a. 359. cf. l. 82*). -asse: THEOD. MOPS. in I Thess. 1, 6. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 429, 32 B. -atur: depingit, adsimulat, adumbrat, exprimit, reddit, repraesentat, veritati concertat. GLOSS.[L] I Ansil. IM 54 -are: similare aut sequi. II Philox. EM 45 -at: μιμεῖται. *inde a* LIV. ANDR.; *non habent* ENN., TER., LVCIL., CATO, CATVLL., TIB. *al.* NOT. Tir. 80, 69. [*e coni. prob.*: INSCR. christ. Diehl 4698 ⟨imi⟩tabunt (*cf. l. 75*). *dub. trad.*: LAMPR. Comm. 2, 8. *falso trad.*: CIC. de orat. 2, 251 OV. ars 3, 213 PLIN. nat. 17, 185.]

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

I *praevalet notio imitationis* **voluntariae:** **A** *i. q. aemulari, consectari sim.:* **1** *generatim* (*subi. fere animantes; rarius res: e. g. infra l. 42 sq. 53. 57. 74. 78. p. 434, 4. absol. vel obi. suppl. e. g. infra l. 36. 39. 79. p. 434, 4*): **a** *de actione spiritali et morali:* **α** *in universum:* (I) *aliquem*: LIV. ANDR. trag. 1 si malos (-as *trad.*) -bo, tum tu pretium pro noxa dabis. PLAVT. Capt. 210 haud nos id deceat fugitivos -ari (*cf.* Cas. 397. 951 ut improbos famulos -er ac domo fugiam). L. CRASS. or. frg. Cic. de orat. 2, 226 *imaginibus maiorum* -andis (*cf.* CIC. off. 1, 121 maiores). VARRO Men. 208. CIC. Verr. II 3, 41 (*ironice*) te ... inventorem rerum optimarum. 44 ulla in re (NEP. Dion 3, 1 *al.*). Sest. 143 nostros Brutos, Camillos *eqs.* Rab. Post. 2 in gloria rei militaris ... in devotione vitae. off. 2, 76 -tus patrem Africanus. epist. 9, 14, 6 te -ere oportet (OV. Pont. 3, 1, 90. *cf.* PANEG. 3 [11], 7, 7 invicem vosmet -emini. *v. et infra l. 57. 70*). *al.* BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17, 1 -atur *Cicero* in Casca Bestiam. SALL. Catil. 51, 38 -ari quam invidere bonis malebant *maiores*. HOR. sat. 2, 2, 64 *sordidum an luxuriosum*. 2, 3, 308 aedificas, hoc est longos -aris. PROP. 2, 32, 61 Graias ... Latinas. 4, 11, 44 erat *Cornelia* magnae pars -anda domūs. *al.* OV. fast. 5, 157 maritum (*syn.* secuta). LIV. 3, 21, 6 turbam inconsultam (*cf.* SEN. epist. 7, 8). 7, 26, 7 -are *tribunum* ... et ... sterne Gallorum catervas. 22, 18, 9 se ... ducem. 38, 8, 7 Antiochum in petenda pace. SEN. benef. 3, 15, 4 deos ... feneratores (dial. 4, 16, 2 *al.*). *al.* CVRT. 10, 3, 14 (*syn.* adumbrare). STAT. Theb. 9, 119 -atur femina (*sc. bos*) tauros. PLIN. epist. 4, 2, 4 in Regulo demerendo Regulum -antur. paneg. 74, 5 dii Caesarem. SVET. Aug. 3, 2 in promerendis sociis. TERT. idol. 5 p. 35, 19 -are Moysen, ne facias simulacrum. PORPH. Hor. epist. 1, 19, 17 Catonem -ari se putat, si *eqs.* AMM. 16, 12, 41 -tus *Iulianus* salvā differentiā ... Syllam. VVLG. deut. 12, 30 cave ne -eris (ἐπακολουθῆσαι) eas *gentes eqs.* sap. 2, 25 (πειράζουσιν). Sirach 45, 28 (ζηλῶσαι). II Thess. 3, 9 (μιμεῖσθαι). *al.* DRAC. satisf. 149 ignoscendo ... Tonantem. *et al.*

(II) *aliquid*: PLAVT. Cas. 657 -atur malarum malam disciplinam *eqs.* (*cf. l. 42*). Cist. 27 (*de amicitia*) si idem istud nos faciamus, si idem -emur. RHET. Her. 2, 29, 46 ut non sit -andum *exemplum* (*cf.* CIC. Mur. 66 habere ... e. ad -andum. R. GEST. div. Aug. 2, 13 [*cf. gr.* μείμημα]. SEN. clem. 1, 1, 6 exemplar. *al.*). 4, 16, 23 stultitiam. CIC. Quinct. 16 credidit Quinctius eum, qui orationem bonorum -retur, facta quoque -urum (*cf.* Phil. 2, 114 factum ... expositum ad -andum). Verr. II 4, 96 virtutem. II 5, 6 *bellum*. Rab. perd. 24 improbitatis. Cael. 72 industriam continentiamque. har. resp. 27 (*ironice*) severitatem. Deiot. 28 avi mores disciplinamque (LVCR. 2, 665. STAT. silv. 2, 2, 29 stagna ... domini ... -antia m. *al.*). leg. 1, 26 *naturam* -ta ratio. Tusc. 1, 72 vitam ... deorum (SEN. dial. 11, 16, 7 [*syn.* sequeris exemplum]. *al.*). off. 1, 121 vitia. epist. 6, 4, 5 quae cum faciam, benivolentiam tuam ... -bor. *al.* CAES. Gall. 7, 22, 1 genus ... ad omnia -anda et efficienda ... aptissimum (*sc. Galli*). PROP. 3, 14, 33 iura ... pugnasque ... Laconum. LIV. 3, 52, 3 modestiam patrum suorum nihil violando -ti *plebeii*. 24, 26, 11 scelera. 31, 29, 4 licentiam. *al.* SEN. contr. 1, 3, 5 non -bor istius impudentiam, ut *eqs.* VAL. MAX. 2, 4, 6 luxuriam (*cf.* SEN. epist. 18, 6 paupertatem). 4, 6 pr. fidei opera ... ardua -tu. *al.* SEN. Med. 398 amorem. TAC. ann. 3, 55 multā laudis et artium. PS. QVINT. decl. 13, 11 ultio crimen -bitur. GELL. 14, 1, 33 (*de divinatione*) videntur *Chaldaei* in praeteritis rebus quam in futuris veritatem facilius -ari. CAPITOL. Ver. 8, 9 venerabilem morum suorum et -andam sanctitudinem. VVLG. prov. 3, 31 ne aemuleris hominem iniustum nec -eris (ζηλώσῃς) vias eius. AVG. civ. 2, 13 p. 68, 10 D. vellem se ipsa sequeretur, se -retur prudentia (*cf. l. 13. 70*). *et al.* *c. inf.* (*cf. l. 63. p. 434, 36*): VITAE patr. 7, 36, 3 bonum opus -atur efficere. *in iure fere i. q. per imitationem analogice adhibere*: POMPON. dig. 28, 5, 23, 1 edictum. PAVL. dig. 28, 6, 43 pr. ius. *nota de rebus futuris*: CYPR. domin. orat. 36 recreati spiritualiter ... -emur, quod futuri sumus *eqs.* (ACT. Mont. Luc. [RömQuSchr. suppl. 8] 11 *seq. inf.*). epist. 59, 18 p. 689, 10 THEOD. MOPS. in Tit. 2, 11.

β *ap.* RHET. *sim. de genere dicendi, stilo, doctrina al.*: (I) *aliquem*: VARRO ling. 7, 82 -ari ... voluit *Ennius* Euripidem et ponere ἔτυμον. rust. 1, 2, 13 eos *scriptores* non in omni re -andos arbitror. *al.* RHET. Her. 2, 22, 34. CIC. inv. 1, 25 adversarium. fin. 5, 14 Critolaus -ari voluit antiquos. ac. 1, 8 Menippum -ti, non interpretati. orat. 177 ipsi sibi -andi fuerunt *veteres oratores* (*cf. l. 13. 57*). *al.* LVCR. 3, 6 *Epicurum*. HOR. sat. 1, 10, 17 SEN. contr. 7, 3, 8 *al.* VELL. 1, 5, 2 MART. 11, 90, 7. QVINT. inst. 2, 5, 25 quos *oratores* totos -ari oporteat. 10, 1, 90 Lucanus ... magis oratoribus quam poetis -andus. 10, 1, 122 *patronos consummatos* iuvenum ... -atur ac sequitur industria (*syn.* aemulantur). *al.* TAC. dial. 18. *et al.* *emphatice*: CIC. leg. 1, 7 ut unum Clitarchum ... videatur ... velle dumtaxat -ari *Sisenna* (*opp.* adsequi).

(II) *aliquid*: RHET. Her. 3, 22, 36 -etur ars ... naturam. 4, 2, 2 auctoritas antiquorum ... hominum studia ad -andum alacriora reddit. CIC. leg. 2, 17 orationis genus *Platonis* (*cf.* Brut. 287 QVINT. inst. 5, 13, 28 *al.*). de orat. 1, 155 exprimerem quaedam verba -ando, quae nova nostris essent. 2, 91 vitia. 3, 46 *Cottae* tu illa lata ... -aris, ut iota litteram tollas *eqs.* Brut. 68 nec ossa solum, sed etiam sanguinem *Attici generis*. epist. 9, 21, 1 verborum ... fulmina (*cf.* PROP. 1, 13, 3 voces). PROP. 2, 34^b, 31 somnia Callimachi. SEN. contr. 9, 6, 12 sententiam. 10 praef. 12 forum. *al.* COLVM. 1 praef. 3 eloquentiam (*syn.* consectentur). PETRON. 4, 3. QVINT. inst. 2, 2, 8 satis exemplorum ad -andum ... suppeditet *praeceptor*. 2, 10, 4 declamatio ... -etur ... actiones. *al.* TAC. dial. 23. *et al.*

b *de actione corporali et mimica:* **α** *aliquem*: VARRO rust. 1, 17, 4 ut facientem *vilicum* -etur *operarius*. 1, 18, 8 alios *agricolas*. CIC. Q. Rosc. 20 praeclare hunc (*Roscium*) -ari se (*Chaeream*) in persona lenonis animadvertit. off. 3, 25 labores ... suscipere -antem Herculem *eqs.* Tim. 47 -antes (*p. 42^E* μιμούμενοι) *dei creati* genitorem. VERG. ecl. 2, 31 Pana canendo. 5, 73 saltantis Saturos (*cf.* OV. met. 14, 521. PAVL. FEST. p. 97 M. in saltatione). Aen. 11, 500 OV. ars 2, 569. LIV. 7, 2, 5 *ludiones* (*cf.* PETRON. 70, 13 Ephesum tragoedum. GELL. 11, 13, 10 histriones. *al.*). PAVL. FEST. p. 243 M. anum ebriam. CIL VI 4886 ([*act. Tib.*] *v. p. 432, 17. cf.* PETRON. 68, 7 sive muliones ... sive circulatores). SEN. Ag. 537 Pallas excussit *fulmen* ... -ta patrem. CVRT. 4, 6, 29 Achillen ... poena capienda. PETRON. 64, 5 tubicines (69, 4. *cf.* 69, 5 harundinibus quassis choraulas). 68, 3 luscinias. 102, 14 SIL. 4, 212. QVINT. decl. 337 p. 329, 5 -ti feminas pueri (*sc. cinaedi*). SVET. Nero 27, 3 matronarum ... copas -antium. EPITAPH. Vitalis 19 -ta meo ... femina gestu. *al.*

β *aliquid*: CIC. rep. 6, 18 (*de sonis*) quod homines nervis -ti atque cantibus *eqs.* (*cf.* STAT. silv. 3, 1, 51 Alcides ... modos -bitur arcu). Tim. 41 -emini (*p. 41^C* μιμούμενοι) ... vim meam (CAES. Gall. 6, 40, 6 v. celeritatemque). de orat. 2, 34 qui actor -anda quam orator suscipienda veritate iucundior? (2, 194 heroum veteres casus ... -ari atque adumbrare dicendo. *cf. infra l. 31*). 3, 47 supplosionem pedis ... et pauca quaedam verba et aliquem ... motum (LVCR. 2, 717 [*de atomis*]. *cf.* CIC. nat. deor. 2, 88 in -andis sphaerae conversionibus [*syn.* simulata]. *v. et p. 435, 38*). 3, 215 *animi permotio* aut declaranda aut -anda est actione (*cf.* SEN. epist. 11, 7 *histriones* -antur adfectus *eqs.* [*syn.* exprimunt, repraesentant]). epist. 9, 6, 5 quod nos quoque -amur ... et ... conquiescimus. LVCR. 5, 1379 avium voces -arier ore (PHAEDR. 5, 5, 17. 35 PLIN. nat. 8, 73. 107 *al. cf.* CVRT. 8, 9, 16 *al.* *de repercussu vocis*: CIRIS 107 citharae v. -tus ... lapis. SIL. 5, 433. CORIPP. Ioh. 4, 680 echo ... varias -atur reddere linguas). PROP. 2, 19, 15 nudā choreas -bere surā (*cf. p. 435, 45*). OV. met. 5, 299 -antes omnia picae. trist. 2, 5, 15 -antes turpia mimos. SEN. Phaedr. 306 ungulā *tauri natantis* lentos -ante remos. dial. 2, 17, 2 sermonem nostrum (*syn.* exprimit). PETRON. 103, 5 naufragorum ultimum votum (*sc. tondendo*). PLIN. nat. 8, 106 vomitionem hominis (*syn.* adsimulare). SIL. 12, 685 armis -atur *Hannibal* murmura caeli. *al.* *adde: fere i. q. gestibus prosequi*: LIV. 7, 2, 4 sine -andorum carminum actu. *fere i. q. -ando obsequi*: MANIL. 1, 201 terra ... aerias leges -ta pependit.

2 *speciatim:* **a** *c. notione inanitatis vel fallaciae fere i. q. simulare, falso ostentare sim.:* **α** *aliquem*: PLAVT. Asin. 372 Sauream -bor. PVBLIL. N 24 bonum -atur malus. V 15 coepit ditem pauper -ari. HOR. sat. 2, 3, 186 volpes -ta leonem. OV. am. 3, 14, 13 saltemve -are pudicas. SEN. contr. 2, 1, 25 insanos -atur *Gallus Vibius* (*syn.* simulabat). contr. exc. 5, 6 sic -tus est puellam, ut raptorem inveniret. SEN. dial. 4, 17, 1 *orator* -tus iratum (*syn.* bene agentes, simulabimus). epist. 56, 1 aut laborant aut laborantem -antur. frg. 36 *unctor* vano motu bracchiorum -atur unguentem. TAC. hist. 1, 33 principem. PLIN. nat. 14, 50 agricolam. QVINT. inst. 7, 1, 54. GELL. 11, 15, 4 ludentem agere vel -ari (*antea* simulabat). *al.*

β *aliquid*: RHET. Her. 4, 10, 15 corporis bonam habitudinem tumor -atur saepe. 4, 37, 50 *adsimulatio* -atur licentiam. CIC. inv. 1, 83 argumentationem. div. 2, 58 sudorem. rep. 3, 45 nihil ista, quae populi speciem et nomen -atur, immanius belua est (*cf.* fin. 2, 109). off. 3, 96 *prudentiam* malitia. part. 81 *vitia* virtutem. *al.* LVCR. 5, 1069 suspensis teneros -antur (mitt- *var. l.*) dentibus haustus *canes*. PVBLIL. B 18 bonitatis verba -ari maior malitia est. LYGD. 6, 33 -ari gaudia falsa (*syn.* fingere). OV. ars 1, 611 est tibi agendus amans -andaque vulnera verbis (*cf.* 617). rem. 497 positosque -are furores (*syn.* simula). Pont. 1, 2, 45 somnia ... veros -antia casus (*cf.* met. 9, 481 -ta voluptas). SEN. dial. 10, 12, 8 oblivionem (*syn.* finxit). *al.* STAT. Theb. 7, 120 arma virum pulsusque -atur *Pavor* equorum. QVINT. inst. 6, 3, 85 simulatio est certam opinionem animi sui -antis. 11, 3, 61 cum sint alii veri adfectus, alii ficti et -ti. TAC. ann. 1, 24 maestitiam. 6, 45 amorem. APVL. Plat. 2, 9. TYCON. 1 p. 5, 5 (*syn.* mentietur). AMM. 28, 2, 13 *al.*

b *c. notione effectus (de simili reddendo) fere i. q. assequi, aequiperare sim.*: VARRO frg. Non. p. 473 tuum opus nemo -are potest. RHET. Her. 3, 16, 28 ingenii bonitas -atur saepe doctrinam. CIC. inv. 1, 54 taciturnitas -atur confessionem. Verr. II 3, 78 Apronium. dom. 36 adoptio filii quam maxime veritatem ... -ta esse videatur. de orat. 2, 91 oris pravitatem et verborum latitudinem (*syn.* assequitur). orat. 19 *perfectum oratorem* -ari atque exprimere non possumus. 32 nemo Thucydidis gravitatem -atur. *al.* MANIL. 2, 679 amicitias -antes iura gradumque sanguinis. VELL. 1, 16, 3 neque -andam reliquere *comoediam novam Menander aequalesque eius*. PHAEDR. 4 prol. 15 hunc *libellum* obtrectare si volet malignitas, -ari dum non possit, obtrectet licet. SEN. epist. 100, 12 deterret ..., qui -andi cupiditatem fecit, [*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

spem abstulit. PLIN. nat. 34, 4 *Marianum aes* aurichalci bonitatem -atur in sestertiis. 35, 63 (*de pictura*) invisurum aliquem facilius quam -urum. 35, 97 *Apellem. al.* CYPR. unit. eccl. 9 p. 217, 26 columbas dilectio fraternitatis -etur (*syn.* aequetur). COD. Iust. 8, 52, 3 (*a. 469*) leges ... consuetudo -atur et retinet. *al.*

B *i. q. effingere, exprimere, similem reddere sim.*: **1** *generatim*: **a** -atur *aliquis* (CIC. orat. 9 cuius [*sc. perfecti*] ad cogitatam speciem -ando referuntur ea, quae sub oculos ipsa non cadunt. SEN. epist. 58, 21 *ideam* artifex -atur. PLIN. nat. 34, 61 naturam ipsam -andam esse, non artificem): *α fabricando, sculpendo, pingendo sim.*: VARRO rust. 3, 16, 15 *alvos* ideo videntur medias facere angustissimas, ut figuram -entur apium. CIC. off. 1, 140 villarum magnificentiam. 3, 10 oris ... pulchritudo *Veneris Coae* reliqui corporis -andi spem auferebat (*cf.* orat. 5). orat. 74 luctum penicillo. Tim. 6 utrum sit *fabricator mundi* -tus exemplar (*p. 28ᶜ ἀπηργάζετο. ibid.* speciem aeternitatis. 34 [*p. 39ᴱ ἀπεικάζετο*]). 8 -ta et efficta simulacra. BELL. Alex. 3, 1 nostri illorum opera -ti. HOR. ars 33 faber ... -bitur aere capillos (*syn.* exprimet. OV. Ib. 437. *cf.* PLIN. nat. 21, 6 argento auroque). epist. 2, 2, 8 argillā quidvis -beris udā. OV. hal. 122 nidos (*cf.* VITR. 2, 1, 2). VITR. 4, 2, 2 e quibus rebus ... in lapideis ... aedificationibus artifices dispositiones eorum *fabrilium* scalpturis sunt -ti. 5, 1, 3 nascentium oportet -ari naturam, ut in arboribus *eqs.* 6, 7, 4 pictores ea, quae mittebantur hospitibus, picturis -antes (*cf.* 7, 5, 1 SEN. contr. 2, 1, 13 PLIN. nat. 21, 4). CVRT. 5, 1, 35 amoenitatem naturae *hortis pensilibus* ... -ari. PLIN. nat. 36, 85 portionem labyrinthi. SIL. 10, 413 cervorum ambustis -antur cornua ramis. MART. 9, 24, 1 Palatinos -tus imagine vultus. QVINT. inst. 7, 10, 9 -andi ratione. TERT. adv. Marc. 1, 14 p. 308, 9 apis aedificia, formicae stabula. FIRM. math. 6, 31, 72 pecunias publicas flaturarum adulteris artificiis. PRVD. perist. 11, 129 docta manus virides -ando (*i. pingendo*) effingere dumos. *al.* *adde*: VAL. MAX. 8, 11 ext 7 quod ars adumbrare non valuit, casus -tus est. *β scribendo*: RHET. Her. 3, 15, 27 -ari scripturā ... voces (*syn.* exprimere. *cf.* OV. met. 10, 206). CIC. nat. deor. 3, 74 chirographum (SVET. Aug. 64, 3 Tit. 3, 2 PAVL. dig. 48, 10, 23 [*fallaciter*]). VOPISC. Car. 16, 8 manum. AVSON. 416, 23 scytalen. COD. Theod. 2, 27, 1, 2 *rescriptum* (*fallaciter. cf.* VAL. CEM. hom. 20, 5 subscriptionem). *al.* *γ variis modis*: CIC. de orat. 2, 91 amictum -ari alicuius aut statum aut motum. epist. 9, 20, 2 in ea cena cocus meus praeter ius fervens nihil ⟨non⟩ potuit -ari (*cf.* MART. 11, 31, 13 boletos ... et botellos *eqs.*). VERG. georg. 2, 204 *putre solum* -antur arando. Aen. 6, 586 *Salmoneus* flammas Iovis et sonitus -atur Olympi (*cf.* MANIL. 5, 91 caelum. SIL. 12, 700 fulmina). OV. epist. 4, 91 arma ... Dianae (CVRT. 3, 3, 6 STAT. Theb. 7, 263. *cf.* SIL. 8, 429 virgo ... acies -atur Martia peltis. STAT. Theb. 11, 46 exuvias). MANIL. 5, 239 -tus fronde choreas (*cf. p. 434, 37*). VITR. 7, 10, 4 *faex* Indici colorem dabit -ari (*cf.* PLIN. nat. 20, 160 adsectatores *Latronis* similitudinem coloris studiis contracti -tos. 22, 2). SEN. dial. 2, 12, 2 pueri praetextam fascesque ac tribunal -antur. LVCAN. 1, 430 *Vangiones* te laxis -antur, Sarmata, bracis (*cf.* APVL. flor. 7 p. 26 pallio tenus). PERS. 1, 59 manus auriculas -ari mobilis albas. *al.*

b -atur *aliquid*: *α de speculo, umbra sim.*: LVCR. 4, 342 simulacra *speculi* ... credas gestum ... -ari (*cf.* 4, 365 umbra). SEN. nat. 1, 5, 6 id quod -antur *stillae*. 1, 6, 5 *corpus* -antur specula. 1, 8, 1 unam eius *solis* partem -antur *nubes*. 1, 11, 2 -antur *parhelia* ... magnitudinem *solis eqs.* APVL. apol. 14. *β de operibus arte effictis*: CIC. Brut. 70 Canachi signa rigidiora esse, quam ut -entur veritatem. OV. Pont. 2, 1, 37 argento versos -antia muros ... oppida. STAT. silv. 3, 1, 94 saxa -antia vultus aeraque (3, 3, 202). 3, 5, 76 magnae tractus -antia Romae *moenia Capuae*. IVV. 6, 341 alterius sexus -ta figuras *pictura* (*cf.* PLIN. epist. 5, 6, 22). PLIN. epist. 6, 31, 17 *pilae* insulam -entur. AMM. 17, 4, 7 radium -etur *obeliscus*. *adde de metamorphosi*: CIRIS 500 velut patrios -tus honores puniceam concussit apex in vertice cristam.

2 *speciatim*: **a** *fere i. q. -ando compensare, substituere sim.*: VERG. georg. 3, 380 pocula laeti *Scythae* ... acidis -antur vitea sorbis. Aen. 11, 894 robore duro stipitibus ferrum sudibusque -antur obustis *matres. adde*: CVLEX 404 herbaque turis opes priscis -ta Sabina. **b** *fere i. q. symbolice exprimere*: OV. epist. 13, 41 squalore tuos -ta labores (*sc. Laodamia*). MANIL. 2, 915 fataque damnosis -antem finibus oris *Phoeben.* 3, 273 erumpens -atur *Nilus* sidera mundi per septem fauces *eqs.* QVINT. inst. 1, 10, 12 *rationem mundi* sit lyra -ta. MIN. FEL. 23, 1 Isiaci miseri caedunt pectora et dolorem ... matris -antur. MAR. VICTORIN. gramm. VI 60, 2 *Theseus* -tus ... iter labyrinthi ... cantus edebat (*cf.* 60, 6). COD. Theod. 15, 5, 5 -antia ... baptismatis lucem vestimenta. **c** *i. q. figuram assumere* (*de dis*): HOR. carm. 1, 2, 42 sive mutatā iuvenem figurā ales in terris -aris, ... filius Maiae. OV. met. 8, 736 faciem liquidarum -tus aquarum *Proteus.* 11, 613 varias -antia formas somnia (*cf.* 638 [*de Morpheo*] *et p. 434, 66*). VAL. FL. 6, 479 Chalciopen -ta sono formaque sororem *Iuno.*

II *praevalet notio imitationis* ***non voluntariae*** *vel fortuitae fere i. q. similem esse, similem se gerere sim.*: **A** *exempla usus inprimis vulgaris et in comparatione, quibus notio imitationis voluntariae etsi subest, tamen parum valet* (*subi. homines; quaedam possis etiam ad IA referre. cf. et p. 436, 53*): PLAVT. Capt. 485 ne canem quidem irritatam voluit quisquam -arier ..., dentes ut restringerent. Cas. 443 recessim cedam ad parietem, -bor nepam. Cist. 728 -atur ... involvolum ...; itidem haec exorditur sibi intortam orationem. Rud. 932 -bor Stratonicum, oppida circumvectabor. VARRO ling. 9, 10 pedes male ponere atque -ari vatias. CIC. off. 1, 48 -ari agros fertiles, qui multo plus efferunt quam acceperunt. 1, 137 cum inrisione audientium -ari militem gloriosum. SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 5 malos medicos. HOR. sat. 1, 4, 21 at tu conclusas hircinis follibus auras ... -are. SEN. clem. 2, 7, 4 agricolas bonos -bitur *sapiens eqs.* dial. 4, 30, 2 -aris illud *animal mutum*, si irasceris. SIL. 6, 531 (*de Carthaginiensibus*) ritus -antem irasque ferarum ... gentem. IVV. 12, 34 decidere iactu coepit cum ventis, -tus castora *eqs.* QVINT. inst. 11, 3, 55 sunt, qui crebro anhelitu ... -entur iumenta *eqs.* FRONTO p. 38, 14 N. tu quidem ignem -beris, si proximos ambures, longinquis lucebis. MARVLL. mim. 1 tu Hectorem -aris: ab Ilio numquam recedis. AMM. 15, 9, 1 desides nauticos. *al.* *adde*: PAVL. FEST. p. 45 M. caecultare est caecos -ari.

B *evanida vi imitationis voluntariae de similitudine fortuita* (*fere ap. poetas; subi. plerumque res; animantes: l. 23. 30*): CINNA carm. frg. 4 (6) -ta nives ... crystallus (PLIN. nat. 37, 118. *cf.* PALLAD. 3, 24, 6 speciem pruinae). LVCR. 6, 445 demissum caelo prestera -etur *venti vertex.* VERG. georg. 4, 72 vox *apium* ... sonitus -ta tubarum. HOR. carm. 4, 2, 57 vitulus ... fronte curvatos -tus ignis ... Lunae. epist. 2, 1, 207 lana Tarentino violas -ta veneno (*cf.* STAT. silv. 2, 1, 133 herbas. MART. 1, 43, 6 rosas. *al.*). LYGD. 3, 15 nemora in domibus ... -antia lucos. OV. ars 3, 177 hic *color* undas -atur (*cf.* PLIN. nat. 37, 66 tralucidum maris. 37, 76. AVSON. Mos. 28 [*seq.* aequiperare]). met. 2, 2 flammas ... -ante pyropo. 9, 783 -taque lunam cornua *Isidis.* 10, 106 metas -ta cypressus. 13, 818 pruna ... novas ... -antia ceras. trist. 4, 8, 1 mea cycneas -antur tempora plumas. hal. 111 auri chrysophrys -ta decus. *al.* GRATT. 538. MANIL. 1, 836 flamma comas -ta. (LVCAN. 1, 552). 5, 340 Ara ferens turis stellis -antibus ignem. 5, 444 membra ... Delphinum ... -antia (natantia *codd.*) motu. *al.* GERM. 388. CVRT. 3, 4, 2 fauces munimenta ... -antes. COLVM. 10, 8 fossus *ager* gracilis -atur harenas. 10, 241 (*syn.* similis est). PLIN. nat. 12, 24 folium *fici* alas avium -atur. 21, 117 cyperis odor ... nardum -ans. 22, 161 bromos ... folio et stipula triticum -atur. *al.* STAT. silv. 1, 3, 42 nigros -antia murmura somnos. 5, 3, 260 mors -ta quietem. Theb. 7, 597 gemitu tigrium ... -ante querellas. MART. 5, 18, 7 -antur hamos dona. 11, 104, 9 basia ... blandas -ta columbas. IVV. 7, 42 sollicitas -atur ianua portas. TAC. Germ. 16 terra ita ... splendente, ut picturam ac liniamenta colorum -etur. FIRM. math. 8, 10, 2 vox eorum arescentibus faucibus canum latratūs -atur. *et al.*

structurae: transitive passim; acc. dupl.: p. 433, 10. 22. add. abl.: e. g. p. 434, 22. 31. 34. 435, 33. 65; abl. gerund.: p. 433, 31. 48. 434, 11. 17. 27. 435, 41. adde LIV. 24, 26, 11. in *c. abl.: e. g. p. 433, 11 sq. 16. 67. 434, 8;* in *c. abl. gerund.: p. 433, 22. 25 sq. quomodo quis quem -etur, exprimitur enunt.: asyndetos: supra l. 2. 4. 15 (de collocatione cf. Fraenkel, Plautin. i. Plt. 1922, 42³).* et, atque: *supra l. 5. p. 433, 8. 21. 66.* ut, ne: *supra l. 1. p. 433, 27. 50. adde* CASSIOD. Didym. in Iudam 11 p. 93, 7. cum: *p. 433, 45.* si: *supra l. 10. 14. p. 433, 28. inf.* (*cf.* aemulor *sim.*): *p. 433, 58. 63. 434, 36. partic.*: CVRT. 3, 12, 18 FLOR. epit. 2, 6, 55.

syn. et appos.: adumbrare, aemulari (*adde* PLIN. epist. 5, 15, 2. 6, 11, 4 HIER. epist. 58, 5, 2 *al.*), aequiperare, agere, assequi, assimulare, concertari (VVLG. sap. 15, 9), effingere (QVINT. inst. 6, 2, 17), exprimere, mentiri, repraesentare, (con)sectari (*adde* AVSON. 160, 18 *al.*), (sub)sequi (*adde* SEN. epist. 123, 6 QVINT. inst. 10, 2, 7 *al.*), similem esse, simulare. *opp.*: aemulari (*adde* PLIN. epist. 7, 30, 5 PANEG. 9 [12], 1, 5 *al.*), aequare, assequi (*v. p. 433, 77*), invidere, maledicere (CIC. Deiot. 28), obtrectare (*adde* APVL. flor. 9 p. 28), odisse (SEN. epist. 7, 8), vincere (*adde* QVINT. inst. 1, 2, 29), vitare (*adde* LIV. 1 praef. 10 QVINT. inst. 3, 2, 3 *al.*).

deriv.: imitabilis, (imitago), imitamen, imitamentum, imitatio, imitativus, imitator, imitatus (-ūs).

imitandus, -a, -um *quem quis debet imitari, imitatione dignus: p. 433, 19. 35. 55. 67. 73; adde e. g.* SEN. contr. 9, 2, 27 PLIN. epist. 8, 13, 2. *quem quis potest imitari: p. 434, 81.*

īmitus *adv.* [*ab* imus, *cf.* funditus, radicitus *sim. J. B. H.*] DIOM. gramm. I 407, 18 *v. p. 430, 30.* DVB. PLAC. Gloss.ᴸ IV H 8 divinitus (*Deuerling*, -as *codd.*) sicut -s *eqs.* (unitas *Linds.*). [*recte restit. ex* itus: AMM. 17, 7, 13 (*em. Haupt*). *ex* imitatus: MACR. Sat. 5, 17, 12 (*l. 79*). MART. CAP. 2, 139 (*l. 83*)]. *i. q. funditus* (*cf.* GLOSS.ᴸ I Ansil. IM 56 -s: medullitus, funditus): *de rebus naturalibus*: GELL. 2, 30, 4 venti ... undas ... faciunt non prorsus inpulsas, sed -s commotas. 17, 10, 13 fontes -s (*sc. ex Aetna; Pind. Pyth. 1, 21 ἐκ μυχῶν*) ignīs eructari ... luculente dixit *Pindarus* (*inde* MACR. Sat. 5, 17, 12). APVL. met. 9, 34 terrā de⟨h⟩iscens -s ... emicuit sanguinis fons. CASSIOD. var. 2, 39, 7 -s in auras erumpere ... fontis inriguam puritatem. 3, 47, 5 insulam ... undarum rupto terrore -s erupisse. *de corpore humano*: APVL. met. 4, 12 rivos sanguinis vomens -s. MART. CAP. 2, 139 bibliothecalem copiam nixa -s virgo diffudit.

O. Prinz.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

immaculābilis, -e *ab* in *et* maculare. *compar.: l. 4.* *i. q. qui maculari non potest*: AVSON. 419, 63 lautis manibus, mente pura, -i conscientia. AVG. in psalm. 140, 10 d e u s (EVOD. fid. 18). serm. 51, 2, 3 quanto *Christus* . . . erat per substantiam suam -ior, tanto *eqs.* CIL V 6250 (= INSCR. christ. Diehl 1801), 3 vitae -is.

immaculātio, -ōnis *f. ab* immaculatus. *i. q. status eius qui immaculatus est*: MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 4 p. 1242[B] vides . . . quid habeat -o: non ut essemus *praedestinavit nos deus* . . ., sed 'ut essemus sancti' (*Vulg. l. c.*).

×**immaculātus,** -a, -um *ab* in *et* maculatus. in- (*cf.* GRAMM. suppl. 294, 6 *loco corr.*): CIL VI 32052 *al.* *superl.: l. 80.* NOT. Tir. 40, 83. GLOSS.[L] II Philox. IN 296 -i: ἄμωμοι (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 99, 13 B. cinamomum -um dicitur *eqs.*). GLOSS. ἀμίαντος, ἄσπιλος. *praeter* LVCAN. (*v. infra l. 18*) *et* AMM. *legitur tantum apud* ECCL., *ubi (item ut* incoinquinatus, incontaminatus *sim.) ad vertendum gr.* ἀμίαντος, ἄμωμος, ἄσπιλος *sim. adhibetur.*

I *proprie: i. q. non maculatus, incoinquinatus*: **A** *generatim i. q. nullis sordibus sim. pollutus*: LVCAN. 2, 736 Romana . . . tellus -a sui servetur sanguine *Pompei.* MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 31 p. 1135[C] quieta, pura, -a *aqua.* VVLG. lev. 13, 57 si *lepra* apparuerit in his locis quae prius -a erant. OP. imperf. in Matth. 52 p. 932 arma sua -a . . . custodire (*opp.* gladium suum aeruginare *dimittere*). MVTIAN. Chrysost. hom. 16, 3 p. 126 caelum est . . . purum et -um (φαιδρός). *adde*: AMM. 19, 12, 9 Simplicius . . . corpore -o (*i. nullum supplicium perpesso*) lata fuga damnatus est. *mystice* (*cf. l. 39 sqq.*): ITALA sap. 7, 26 (Ps. Cypr. mont. 13) speculus -us (ἀκηλίδωτον, *Vulg.* sine macula) patris (*cf. Ps. Cypr. ad l.*). HIL. in Matth. 22, 7 *habitus caelestis* . . . -us et integer reservetur. RVFIN. patr. 1, 6[extr.] puros et -os . . . verbi dei cibos. *al.* **B** *speciatim in sacra scriptura de animalibus oblatis in sacrificio, quae nullo signo naturali vel vitio deformantur, fere i. q. sine vitio,* ἄμωμος, תָּמִים (*cf.* AVG. quaest. hept. 3, 4 p. 276, 15 GLOSS. V 561, 42): ITALA exod. 12, 15 (Ps. Cypr. pasch. 1) -um perfectum masculum (*cf.* VVLG. lev. 3, 1. 6) anniculum erit vobis. lev. 4, 3 (Lugd.) *et* VVLG. v i t u l u m (VVLG. lev. 9, 2 vitulum . . . et arietem . . . utrumque -os [-um *var. l.*]. *al.*). 4, 23 hircum. 4, 32 o v e m (VVLG. num. 6, 14 [*Itala Lugd.* sine vitio]. *al.*). 5, 15 a r i e t e m (VVLG. num. 6, 14 [*Itala Lugd.* sine vitio]. *al.*). 14, 10 a g n o s (VVLG. lev. 28, 3 *et saep. cf. infra l. 43*). ARNOB. nat. 4, 30 hostias (*v. l. 42*). VVLG. lev. 22, 21. *al.* *mystice* (*cf. l. 25 sqq.*): CYPR. epist. 76, 3 p. 830, 24 vosmet ipsos sanctas adque -as v i c t i m a s exhibentes *deo* (LACT. inst. 6, 2, 13 *de mente*). ZENO 2, 11, 1 innocens martyr, -a h o s t i a (PS. AMBR. prec. 1, 1 *de Christo.* LEO M. serm. 4, 1 -as pietatis hostias. *al.*). ZENO 2, 62 *agnus* . . . -us . . ., quia peccatum non habet solus (*i. Christus.* AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 47, 26 *al.*).

II *translate: fere i. q. nulla macula sceleris vel peccati sim. pollutus, purus, incontaminatus, perfectus*: **A** *generatim*: **1** *de hominibus* (*de corporis partibus l. 57 sqq.; de personis divinis l. 63 sqq.; subst. l. 68 sqq.: seq.* ab *l. 56. 60*): ITALA cant. 2, 5 (Verec. in cant. 2, 5) f i l i i (Phil. 2, 15 [Epiph. in cant. p. 31 Fogg.] filii dei -i [*Vulg.* sine reprehensione]. *al.*). CYPR. epist. 67, 2 p. 736, 21 antistites (72, 2 p. 777, 2 *al.*). VVLG. Iob 15, 14 h o m o . . . -us et iustus (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 188, 2 B. vir). II Petr. 3, 14 satagite -i et inviolati (ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι) ei inveniri. Iudas 24 (*syn.* sine peccato). RVFIN. Orig. in num. 16, 1 p. 395, 22 B. si qui . . . -um se ab hoc mundo custodierit. INSCR. christ. Diehl 967, 26 qui nivea mente -us papa sederes. *al.* *de corporis partibus*: HERM. Pal. vis. 4, 2, 5 c o r (VVLG. psalm. 118, 80 [perfectum *Sab.*]. *al. cf.* CYPR. eleem. 3 p. 375, 5 pectore). CYPR. epist. 66, 9 p. 733, 19 ore (*cf.* HIER. adv. Pelag. 3, 14 p. 584[B] ab omni mendacio -a labia. *al.*). PS. AVG. serm. 160, 5 c a r n e (*cf. etiam p. 438, 11*). PASS. Andr. long. 5 p. 12, 4 manus *Christi.* (INSCR. christ. Rossi II p. 208, 34, 14). *al. cf. p. 438, 9.* *de personis divinis*: ITALA (Hier. hom. Orig. in Ezech. 13 p. 447, 15 B.) *et* VVLG. Eph. 5, 27 e c c l e s i a m non habentem maculam neque (*Vulg.* aut) rugam . . . ut sit . . . -a (RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 99, 14 B. *al.*). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 31 *Christus* (VVLG. Hebr. 9, 14 *al.*). HEGES. 5, 16 p. 331, 28 U. summo et -o deo. AVG. serm. 245, 4, 4 verbum. *subst.*: ITALA (Hil. in psalm. 63, 7) *et* VVLG. psalm. 63, 4 ut sagittent . . . -um *malignantes.* PS. AMBR. laps. 3, 10 claritate -orum. VVLG. psalm. 118, 1 beati -i in via. cant. 5, 2 amica mea . . ., -a mea. AVG. serm. 279, 3 *de Christo.* CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 126, 29 (ἀκήρατος). *al.* **2** *de rebus* (*corporeis: p. 438, 2*): ITALA I Tim. 6, 14 (Tert. resurr. 23 p. 58, 14 Oe.) m a n d a t u m *Christi* (*cf.* VVLG. psalm. 18, 8 lex domini. Iac. 1, 27 religio munda et -a [ἀμίαντος]. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 90, 21 fidem *catholicam* [p. 185, 19]. *al.*). CYPR. epist. 12, 1 p. 503, 8 incorrupta et -a v i r t u t u m . . . merita (RVFIN. Orig. princ. 1, 5, 5 p. 77, 19 K. *cf.* CYPR. epist. 43, 2 p. 591, 22 c o n v e r s a t i o n e [CASSIOD. in psalm. 1, 1 p. 28[C]]. HIER. hom. Orig. in Ezech. 3 p. 349, 7 B. vita. AVG. nat. et grat. 63, 75 p. 290, 27 -issimam puritatem. *al. nota*: VVLG. psalm. 100, 2 psallam et intelligam in via -a [*cf.* AVG. in epist. Ioh. 9, 8 *ad l.*]). 31, 3 p. 559, 12 c o n s c i e n t i a m (NOVATIAN. cib. Iud. 5 p. 960[C]. *cf.* LACT. inst. 3, 12, 3 animus). NOVATIAN. cib. Iud. 3 p. 957[A] -am institutionis *hominum* . . . n a t u r a m (*cf.* FORT. Aug. c. Fort. 11 p. 89, 27 substantia *dei*). AMBR. Cain et Ab. 1, 5, 19 gratia. PS. AVG. serm. ed. Mai 6, 3 pulvis (*cf.* PASS. Andr. long. 5 p. 11, 6 B. terra). PASS. Mar. Iac. 4 p. 51, 9 -o pergendi ordine sequebantur *martyres.* *et al. nota*: AMM. 21, 14, 5 *animas* a colluvione peccandi, -a corporis societate, discretas.

B *speciatim: spectat ad virginitatem, fere i. q. nullo peccato carnali pollutus* (*seq. abl.: infra l. 11*; a b: *l. 15. 16*; a b s q u e: *l. 10*): TERT. cast. 9 p. 751, 1 Oe. virginitatis (*cf.* AMBR. inst. virg. 1, 2 *al.*). ARNOB. nat. 4, 19 p. 157, 8 ortus *deorum* . . . -os, castissimos, puros. VVLG. Sirach 40, 19 mulier. AMBR. inst. virg. 1, 3, 13 corporis (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 3 p. 178, 11 B. absque concubitu . . . -am carnem. *cf. p. 437, 61*). 1, 6, 31 ecclesia -a coitu, fecunda partu. virginit. 20, 129 -a p l e b e virginum (*cf.* PS. AMBR. laps. 3, 10 choro). PS. AMBR. serm. 6, 7 M a r i a m (RVFIN. Adamant. 5, 8 v i r g i n e *Maria* [hist. 3, 32, 7 *de ecclesia. al.*]). EPIPHAN. in cant. 211 p. 87 Fogg. osculum . . . inculpabile et a vitio maculae carnalis -um. GREG. TVR. Franc. 1, 10 -i ab omni inquinamentum (*sic*) carnis. *al.* *nota imaginem*: SACR. Greg. 85, 4 -o divini fontis utero. *adde*: AMBR. hex. 5, 3, 9 castitatem -i conubii *scorpaenae.* HIER. epist. 22, 2, 1 honorabiles nuptias et cubile -um. *al.*

syn. et appos.: *ad I A*: purus, sine vitio. *ad I B et II*: castissimus (*supra l. 8*), honorabilis, illibatus (PS. ORIG. in Iob 1 p. 377[A]), incolumis (CYPR. epist. 51, 1 p. 615, 4), incontaminabilis (SALV. gub. 3, 20), in(con)taminatus, incorruptus, inculpabilis (*supra l. 15*), innocens, integer, inviolatus (VVLG. II Petr. 3, 14 CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 90, 21), irreprehensibilis (VVLG. Col. 1, 22 CANON. Dionys. Exig. p. 30, 25 St.), iustus (CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 126, 29; *p. 437, 53*), mundus, perfectus, priscus (COMM. instr. 1, 39, 9), purus, rectus, sanctus, simplex, sincerus (ITALA Phil. 2, 15 [Mar. Victorin. in Phil. p. 1212[C]]. APRING. in apoc. 1, 14). *opp.*: immundus (RVFIN. Orig. in num. 10, 3 p. 74, 5 B.), inhonorabilis (CONSVLT. Zacch. 3, 5 p. 105, 30 Morin), pollutus.

deriv.: immaculatio, 2. immaculo.

adv. **immaculātē**: RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 97, 13 abnegemus recte se et -e (ἀμωμήτως) habentia. VEN. FORT. expos. orat. 9 CAES. AREL. sugg. p. 294.

1. immaculo, -āre *ab* in *et* maculare. *i. q. (com)maculare, inquinare*: FIRM. math. 6, 15, 15 uxor . . . quam pestiferum vitium *mariti* misera contagione semper -et. 6, 31, 35 Luna et Saturnus . . . notis quibusdam *corpus* -ant. err. 2, 5. *transl.*: FIRM. math. 1, 3, 6 responsa . . . mendacia promissionis -ant (*cf.* 6, 24, 7). 2, 30, 14. 4, 22, 7. err. 16, 4. [GLOSS. V 280, 63 contactum: . . . -um, incestum *errore librarii pro* maculatum *ut vid. Heraeus.*]

2. immaculo, -āre *ab* immaculatus *derivatione retrograda.* *i. q. a maculis peccato effectis liberare*: TRACT. Pelag. p. 68, 21 in oculo trabem gerens, eorum -are aciem vellem, quorum nec festuca quidem inesse credenda est. PROSP. in psalm. 118, 3 viam . . . domini de qua non recedit qui se -ari semper exposcit (*antea* fiant immaculati).

immadēsco, -uī, -ere *ab* in *et* madescere. GLOSS. V 601, 65 -it: bibendo totus infunditur. [*falso trad. pro* e-: Ov. trist. 5, 4, 40, *v. vol. V 2, 440, 55.*] *i. q. madidum fieri* (*add. abl.: l. 52. 53. 55. [bis] 56. 57*): Ov. met. 1, 158 perfusam . . . sanguine t e r r a m -uisse ferunt (6, 396 -uit madefactaque *eqs.* PLIN. nat. 17, 39 imbre. *cf.* AMM. 20, 11, 25 solum [24, 8, 2]). trist. 1, 9, 34 credibile est lacrimis -uisse genas. PLIN. nat. 20, 140 semen ac radix *sinapis,* cum -uere musto, *eqs.* STAT. silv. 3, 1, 73 favonius austro -uit. *in imagine vel translate*: HIL. in Matth. 6, 6 voluptatum illecebras . . . quibus . . . fides . . . -it. in psalm. 142, 7 anima . . . -ere se dono divini eloquii desiderat.

immadido, -āre *ab* in *et* madidare. *i. q. madefacere*: AMBR. exc. Sat. 2, 12 ut *mulieres* impexum sordibus -ent caput. in Luc. 7, 20 lucidam nubem quae nos non pluvialibus aquis . . . -et, sed *eqs.*

immadidus, -a, -um. [*ab* immadidare *retrograde formatum videtur (v. Brender, Rückläuf. Ableit. 1920, 45); sed cf. etiam gr.* ἔνυγρος. *J. B. H.* imbrutus '*valde brutus*', impinguis *sim. c. in augmentativo confert Niedermann.*] *fere i. q. madidus*: AVIEN. Arat. 1409 aëris -i quiddam tellure creatum spiramenta vomunt.

×**immaneo,** -ēre *ab* in *et* manere. GLOSS. II 309, 39 ἐπιμένω. [*dub.*: ITALA deut. 19, 15 (Lugd., Ps. Aug. spec. 67) imminebit, *ubi gr.* ἐμμενεῖ, *Vulg.* stabit.] **a** *strictiore sensu i. q. suo loco remanere, perseverare*: α *absol.*: TERT. anim. 10 p. 314, 13 si . . . duo sunt anima et spiritus, dividi possunt, ut divisione eorum alterius discedentis, alterius -entis (manentis *B*) *eqs.* ITALA Ioh. 8, 7 (cod. d) cum autem -rent (ἐπέμενον, *Vulg.* perseverarent) interrogantes *Iudaei eqs. al.* β *indicatur locus*: ITALA II Cor. 5, 6 (cod. r [*RevBén. 28, 224*]) -entes (ἐνδημοῦντες, *Vulg.* dum sumus) i n corpore (*cf. l. 84*). 5, 8 (cod. r [*ibid.*]) *et* Aug. in psalm. 114, 8) peregrinari a corpore et -ere (ἐνδημῆσαι, *Vulg.* praesentes esse) ad dominum. RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 6[in] humoris vel phlegmatis stomacho . . . -entis. AVG. gen. ad litt. 2, 4 p. 38, 17 si potest aqua . . . super illud . . . caelum . . . -ere. **b** *latiore sensu i. q. inhabitare*: AVG. civ. 1, 28 p. 45, 19 D. (*in lusu verborum*) illarum *virginum* tumori (*i. superbiae*) succursum est -enti, istarum occursum est imminenti. in psalm. 149, 5 *ecclesia* ex parte peregrina, ex magna parte -ens in caelo.

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

immānēsco, -ere *ab* immanis. *i. q. immanem fieri*: VIGIL. THAPS. c. Eutych. 1, 11 p. 101D mansuescere lenitate, furore atque ira -ere.

×**immanifestus**, -a, -um. [*ab* in *et* manifestus *sec. gr.* ἄδηλος, ἀφανής *sim. fictum. J. B. H.*] *compar.*: *l. 10.* *i. q. non manifestus, obscurus*: **a** *generatim*: RVSTIC. Conc.S I 4 p. 213, 4 si quid ... -um (*Facund. def. 8, 3 p. 715C* obscurum) ... quis ⟨dicat⟩ inveniri. BOETH. elench. soph. 1, 12 aut ad manifestas aut -as (ἀφανεῖς) opiniones. top. Arist. 5, 2 p. 956A non -um (ἄδηλον) est (8, 1 p. 994C -ius [ἀδηλότερον]. p. 995A). 8, 2 p. 998C *al.* **b** *speciatim in arte metr. de metrorum permixtione*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 105, 27 *coniuncta metra* quae Graeci συγκεχυμένα et ἀπεμφαίνοντα, quae nos confusa et -a dicimus, non tam perspicua et aperta sunt (106, 17 *al.*). *adv.* **immanifestē**: RVSTIC. Conc.S I 4 p. 239, 4 (ἀσυμφανῶς).

×**immānis**, -e [*ab* in *et* mānis (*vel* mānus) 'bonus'; *v. Schwyzer, RhM. 80, 1931, 216. J. B. H.*] *de origine*: FEST. p. 146 M. -es ... pro valde ⟨non bonis⟩ (*suppl. ex.* PAVL. FEST. p. 147 M.). MACR. Sat. 1, 3, 13 Lanuvini 'mane' pro bono dicunt; sicut apud nos quoque contrarium est -e ... pro non bono (*cf.* SERV. auct. Aen. 1, 110 ISID. orig. 10, 139). *de scriptura*: iman-: CIL IV 7089 (*cf.* GRAMM. suppl. 294, 9 -es per duas m). GLOSS. ἄγριος, μέγιστος. acerbum, crudele. *inde a* PLAVTO (*comp. et superl. inde a* CIC.); *deest e. g. ap.* ENN. CATVLL. TIB. PROP. MANIL. PERS. PETRON. MART. [*falsa var. l.*: SIL. 6, 218 -i *Sang.*, hinnitu *Col.* *emend. dub.*: SEN. Herc. f. 161 spes -es (*Schmidt*, iam magnis *codd.*). *contextu non sano*: ACC. trag. 113 -e ... templum. 560 aminmani *codd.*]

I *praevalet notio* **saevitiae,** *crudelitatis (de moribus sim.) vel* **diritatis,** *atrocitatis sim. (de aspectu)*: **A** *pertinet ad indolem, ingenium, mores sim. i. q. indomitus, crudelis, ferox sim.*: **1** *de animantibus*: **a** *hominibus (dis: infra l. 32. 42. 53)*: PLAVT. Trin. 826 *Neptunum* spurcificum, -em, intolerandum, vesanum. ACC. trag. 337 numquam erit tam -is ..., qui⟨n⟩ fragescat. RHET. Her. 4, 33, 45 -is ille Transalpinus. CIC. inv. 1, 2 *vir magnus et sapiens homines* ex feris et -bus mites reddidit et mansuetos (APVL. met. 3, 5. PANEG. 12[2], 20, 4 h. -em crudelitate. MAR. VICTORIN. rhet. 1, 2 p. 164, 8 homines ex -bus ... aequales facti). Verr. II 2, 51 hostis ... nimis ferus et -is (OROS. hist. 7, 37, 4 *al. cf.* CIC. rep. 1, 9 adversariis. *al.*). 4, 25 civitas -is ac barbara (Sull. 76 gens [div. 1, 2 *opp.* humanam atque doctam. MELA 3, 18]. ad Q. fr. 1, 1, 27 nationibus. rep. 1, 68 populo indomito vel potius -i [MELA 2, 73]). dom. 140 praedo tam barbarus atque -is. har. resp. 59 Charybdim. Pis. 31 monstrum (*i. Piso* [*coniunct.* foedissimum]. Ov. fast. 5, 35 Gigantas. SIL. 13, 201 *al.*). Lig. 11 aut levium Graecorum aut -ium barbarorum (LIV. 38, 37, 3). Phil. 14, 9 Hannibal. Tusc. 5, 115 Polyphemum ... -em ferumque (*de gigantibus ut*: CVLEX 234 Otos. SIL. 7, 419 Proteus. OROS. apol. 2, 5 Goliath. *al.*). off. 3, 29 Phalarim, crudelem tyrannum et -em (STAT. silv. 3, 3, 73 t. -em suis. *cf.* AMM. 17, 1, 13 reges). VERG. Aen. 1, 347 Pygmalion scelere ante alios -ior. 10, 317 durum -emque Gyan. Ov. met. 8, 584 animis -is et undis *Achelous* (*in personificatione*). SEN. benef. 7, 19, 5 -is, qualis Apollodorus aut Phalaris. LVCAN. 8, 599 *Septimius* -is, violentus, atrox nullaque ferarum mitior. LACT. inst. 1, 10, 4 Mars. AMM. 30, 1, 3 iuvenem ... nimis ... in subiectos -em. AVG. in Iob p. 593, 3 -es ... qui non dimittunt peccata (*cf.* p. 593, 13 *opp.* misericors). *et al.* *adde de animo sim.*: ACC. trag. 411 ex -i victum ad mansuetum applicans (*cf.* CIC. Sest. 92 vitam [*opp.* perpolitam humanitate. leg. 2, 36 ex agresti -ique v. exculti ad humanitatem et mitigati sumus. nat. deor. 2, 148]). CIC. S. Rosc. 38 mores feros -emque naturam (146 Cluent. 44). Font. 44 -i atque intolerandae barbariae *Gallorum* (*cf.* FIRM. math. 1, 2, 3 feritatis *Scytharum*). Vatin. 14 moribus. rep. 2, 27 *Numa* ad humanitatem atque mansuetudinem revocavit animos ... studiis bellandi iam -īs ac feros (2, 41 SALL. [?] rep. 2, 4, 2 *al. cf.* Ps. AVR. VICT. epit. 14, 8 ingenium. *al.*). **b** *bestiis (metaphor. de hominibus: infra l. 69. 72 sqq.)*: LVCIL. 1083 nequam et magnus homo, laniorum -īs canes ut (CIC. Verr. II 5, 146 pluribus et -ioribus [immaioribus *α*, maioribus *β*]. *al.*). VARRO Men. 299 hydram Lernaeam et draconem Hesperidum: quot bestiae fuerunt -es (CIC. S. Rosc. 71. Cluent. 41 -em ac perniciosam b. pestemque [*cf. l. 74. 83*] *i. Oppianicum.* Arch. 19 *opp.* nos instituti. Tusc. 5, 38 *opp.* cicures. APVL. flor. 17 p. 81 *opp.* misericordium. LACT. inst. 5, 11, 4 *al.*). CIC. Verr. II 5, 109 belua (*i. Verre. ibid.* fera atque -i [*v. vol. VI 602, 70; adde*: SALL. (?) rep. 2, 8, 4]. Sest. 16 *i. Clodium* [*syn.* taetram]. LIV. 29, 17, 12 Pleminius, pestis [*cf. supra l. 69*] ac b. -is. *al. cf.* CIC. p. red. in sen. 14 beluus *i. Piso*). Att. 5, 16, 2 ferae (SEN. Tro. 566 *al. cf.* Ov. met. 8, 422 ferum [*i. aprum Calydonium*]). VERG. georg. 2, 141 satis -is dentibus hydri (*cf. l. 67 sq.*). 4, 394 armenta *Neptuni.* Aen. 6, 597 -is voltur ... iecur tondens *Prometheos.* ELEG. in Maecen. 1, 84 Diomedis equos. *al.* APVL. met. 7, 24 -em ursam ursaque peiorem ... puerum. 8, 4 aper (*opp.* mitior cerva). *et al.* **2** *de rebus ad hominem (bestiam: l. 82) pertinentibus (metaphor. de homine: l. 83; de* ACC. trag. 113 *v. supra l. 26)*: CIC. carm. frg. 22, 16 *draco* -i laniavit viscera morsu (*cf.* Mur. 85 illa pestis -is [*cf. l. 69. 74*] ... Catilinae. LVCR. 3, 460 morbos [*syn.* durum]. VERG. Aen. 9, 751 volnere [STAT. Theb. 5, 29]. SER. SAMM. 545 malum. AVG. civ. 22, 22 p. 606, 30 D. *sitis. al.*). S. Rosc. 68 tantum facinus, tam -e, tam acerbum (*v. vol. VI 80, 38; adde*: ARNOB. nat. 1, 26 p. 17, 3. *cf.* CIC. Cluent. 188 scelus [Catil. 4, 13 *coniunct.* nefando. *al.*]. VERG. Aen. 4, 642 coeptis [*v. vol. III 1430, 66. cf.* SIL. 2, 656 facta. *al.* STAT. Theb. 3, 236 ausa. *al.*]. 6, 624 nefas [SIL. 13, 842 *al.*]. APVL. met. 10, 28 flagitia. AMM. 27, 9, 4 *al.*). Font. 31 -em ... consuetudinem hominum immolandorum (*cf.* MELA 2, 11 famam *advenas caedendi.* SIL. 15, 170 ritu). 33 barbaro et -i terrore verborum. Deiot. 25 *Deiotarus* mansuetus, versus -is (*cf.* rep. 2, 32 oratio). VELL. 2, 88, 3 -e ... belli civilis initium (*v. vol. II 1847, 44. cf.* STAT. Theb. 12, 662 certamen. AVG. civ. 2, 23 p. 86, 28 D. victoria [*coniunct.* cruenta, incivilis]. *al.*). ARNOB. nat. 2, 77 p. 110, 25 gravibus atque -bus poenis (AVG. serm. 339, 1, 1. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 2, 665 supplicium. *al.*). *et al.* *speciatim de motibus animi (plura etiam ad II A referre possis)*: CIC. har. resp. 4 audaciam (Phil. 2, 68 *al.* PHYSIOGN. 75 [*v. p. 441, 25*]). Scaur. 13 crudelitate mixtas libidines ... -is. Planc. 71 odium tam -e ac tam crudele in hostem (HEGES. 2, 13, 1 p. 168, 9 U. *cf.* APVL. apol. 82 invidiam. *al.*). Phil. 7, 27 crudelitate (*v. vol. IV 1230, 83. cf.* part. 81 duritia [*Rehdig.*, inanis *AE*]. *al.*). SALL. Iug. 31, 12 cruentis manibus, -i avaritia (*cf.* AMM. 31, 2, 12 aviditate). VERG. Aen. 9, 694 *Turnus* -i concitus ira (SEN. dial. 5, 41, 1 *al. cf.* STAT. Theb. 1, 163 furiis. FLOR. epit. 2, 6, 6 rabiem. *al.*) *et al.* *per enallagen (sed cf. infra l. 41)*: VERG. Aen. 1, 616 -bus oris *Africae* (GLOSS. IV 447, 11 *ad l.*: barbaris finibus).

B *pertinet ad dirum aspectum i. q. horribilis, terribilis sim. (cf. p. 441, 49)*: **1** *animantia (homines l. 29. 32 sqq.)*: CIC. carm. frg. 22, 11 M. -i specie tortuque draconem terribilem (*cf.* APVL. met. 4, 18 -i forma tantae bestiae *sc. ursae*). VERG. Aen. 5, 822 -ia cete ... Tritonesque citi. 6, 77 -is ... bacchatur *Sibylla.* 6, 576 atris -is hiatibus hydra (*cf.* CVLEX 164 -is vario maculatus corpore serpens [STAT. Theb. 5, 507 *al.*]. *cf.* SIL. 2, 536 chelydros). 10, 209 hunc vehit -is Triton (*de effigie in prora navis*). VAL. FL. 1, 208 Mopsus -is visu (*cf.* STAT. Theb. 6, 731 -is cerni -isque timeri ... Capaneus). 2, 510 *Herculem* -em ... paratu. SIL. 9, 221 -ior artus Marmarides, ... Maurus atrox. STAT. Ach. 1, 883 -is ... gradu *Achilles.* **2** *res (incorporeae: infra l. 42)*: LVCR. 5, 375 -i et vasto respectat hiatu *ianua leti.* VERG. Aen. 6, 11 horrendae ... secreta Sibyllae, antrum -e (*cf.* 6, 237 spelunca alta fuit vastoque -is hiatu. *al.*). VERG. georg. 3, 39 rotam *Ixionis.* Aen. 6, 594 *Salmonea* -i turbine adegit *Iuppiter* (VAL. FL. 7, 571 *flammarum. al. cf.* SIL. 12, 456 -i ... motu evolat *Hannibal*). VAL. FL. 2, 615 abruptis Europa -ior (*quam Asia*) oris. GELL. 15, 9, 3 tam -em soloecismum nihil veritus est *Caecilius.*

II *praevalet notio* **enormitatis** *i. q. modum excedens, ingens, nimius* (*cf.* CHAR. gramm. p. 395, 10 B. = DIFF. gramm. VII 525, 9 [*v. vol. VI 2179, 51*]. GLOSS.L II Abav. IN 182 -is: enormis, plus a mensura, infinitus): **A** *generatim de magnitudine*: **1** *de ambitu vel dimensionibus*: **a** *animant.*: LVCR. 4, 1163 magna atque -is *amica* cataplexis *est* (*opp.* parvula, pumilio). LIV. 26, 19, 7 *Alexandrum* anguis -is concubitu conceptum (MELA 1, 99 angues ... -es, neque ob magnitudinem modo sed ob id etiam mirabiles, quod *eqs. cf.* GERM. 49 Serpens [*Arat. 46* μέγα θαῦμα Δράκων]. ARNOB. nat. 7, 46 p. 281, 1 *syn.* nimius. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 287A draconem [*p. 74, 16 B.* μέγαν]). APVL. met. 4, 13 -is ursae ... numerum copiosum. 8, 31 cervi. 10, 15 muscas ut ... Harpyiae fuere. flor. 6 p. 20 elephantis (*syn.* immensi). *al.* VVLG. Tob. 6, 2 piscis. *al.* *de corpore eiusque part.*: LVCR. 5, 33 -i corpore serpens (VERG. Aen. 3, 427. CIRIS 451 corpora ponti [*i. beluae marinae*]. FLOR. epit. 3, 10, 12 *al.*). VERG. Aen. 9, 708 conlapsa ruunt -ia membra *Bitiae* (9, 734. VITR. 6, 3, 5 *syn.* vasta. *al. cf.* TAC. dial. 10 lacertos). PRIAP. 77, 1 stomachum. MELA 1, 64 ossa (CLAVD. 21, 137 *al. cf.* 24, 346 dentes). **b** *rerum*: *α in universum*: VARRO Men. 332 una pestilentia ... puncto temporis -es acervos *mortuorum* facit (*cf.* Ov. met. 12, 514 cumulo. *al.*). LVCR. 4, 410 -ia ponti aequora (*cf.* VITR. 2 pr. 4 fluminis Nili [*cf.* AMM. 23, 6, 57 *al.*]. SEN. nat. 3, 30, 3 lacus. *al.* MELA 3, 77 Euphrates -i ore aperto ... exit). VERG. Aen. 1, 110 Aras, dorsum -e (*i. saxum* [1, 139. 8, 225 *al.*]. Ov. met. 14, 182 scopulum. STAT. Theb. 2, 562 ruinam *i. saxum ruens. cf.* MELA 1, 53 Aethiopiae iugis [*cf.* STAT. Theb. 10, 851 Pelion]). 10, 885 silvam telorum (*cf.* MELA 3, 17 terra ... amoena lucis -bus). LIV. 21, 37, 2 arbores (PASS. Matth. 4 [*p. 222, 9* δένδρον μέγα καὶ ὑψηλόν]. *cf.* SIL. 1, 205 umbris *pinorum*). STAT. Theb. 6, 693 spatium. PANEG. 4 (9), 4, 1 moles (AMM. 17, 7, 13 *al.*). HEGES. 2, 9, 1 p. 151, 6 U. Germania (*bell. Iud. 2, 377* γῆν ... ἄπειρον). *et al.* *β speciatim de rebus manu factis*: CIC. Phil. 2, 63 poculis (QVINT. inst. 5, 10, 99 *al. cf.* STAT. Theb. 5, 188 aurum [*i. pateras*]. APVL. met. 9, 4 vas). VERG. Aen. 1, 428 columnas. *al.* 2, 150 equi *Troiani.* 4, 199 templa (6, 19 [*cf.* NON. p. 323, 8 *ad l.*]. *cf.* Ov. met. 12, 260 aram. SEN. Thy. 646 tectum. ARNOB. nat. 1, 34 Capitolia. *al.*). 11, 552 telum (*cf.* APVL. met. 8, 27 gladios. *al.*). VAL. FL. 7, 593 vincula. AMM. 23, 4, 11 testudo conpaginatur -is. CLAVD. 5, 80 -es pharetras *barbarorum.* *al.* *γ c. subst. dimensionem significantibus*: LVCR. 2, 498 esse infinitis distantia semina formis, ... -i maximitate esse (*cf.* CAES. Gall. 4, 1, 9 -i corporum magnitudine [6, 16, 4 *al.*]). 3, 987 -i proiectu corporis *Tityi.* LIV. 45, 28, 2 arx intra moenia in -em altitudinem edita.

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *c. notionibus multitudinem sim. significantibus*: Varro ling. 6, 38 -is verborum ... numerus (*opp.* paucis. 6, 39 rust. 3, 1, 3 *al. cf.* Vell. 2, 59, 6 -is amicorum occurrit frequentia. Paneg. 7 [6], 6, 4 multitudinem [Amm. 22, 11, 10 *al.*]). Sall. hist. frg. 5, 2 -is hominum vis (Vell. 2, 11, 2. *cf.* Hor. carm. 3, 4, 43 turbam. *al.* Vell. 1, 11, 2 acie. 2, 46, 4 circumfusus -bus copiis equitum rex Orodes [Sol. 40, 27]. 2, 51, 1 exercitum. *al.*).

3 *de modo vel gradu* (*cf. p. 440, 15*): Cic. Q. Rosc. 23 illa fuit pecunia -is, haec parvola (Att. 2, 9, 1. *cf.* leg. agr. 2, 62 divitiae. Cod. Theod. 7, 13, 7 pr. [*a. 375*] aurum). Phil. 5, 11 -es quaestus ... quos M. Antoni tota exhausit domus (*cf.* off. 2, 56 -bus iacturis infinitisque sumptibus [Vitr. 10, 16, 4 *al.*]. Val. Max. 9, 1, 2 aviculas -bus emptas pretiis [Arnob. nat. 2, 29 p. 71, 24 *opp.* res parvas]. Cod. Iust. 12, 58, 9 [*a. 396*] lucra). ad Q. fr. 2, 15 (14), 4 ambitus redit -is; numquam fuit par. Lvcr. 6, 447 turbinis -em vim. Verg. Aen. 5, 401 geminos -i pondere caestus (10, 495 -a pondera baltei. *al.*). Ov. met. 5, 678 studium ... -e loquendi (*cf.* Stat. Theb. 12, 167 eundi impetus). Vitr. 1, 6, 2 magnis et -bus caeli ... naturae rationibus (*cf.* Amm. 27, 12, 9 causas). Vell. 2, 38, 3 -e bellicae civitatis argumentum. 2, 69, 6 rem -is operis (*cf.* Avson. 129, 3 laborem [*gr.* μυρίον ... μόχθον]). 2, 105, 3 victoriae. Val. Max. 2, 7, 15 -e rei publicae damnum. 9, 1, 5 epulis (*var. l.* ingentibus). Sen. Thy. 470 -e regnum est posse sine regno pati. Lvcan. 9, 1041 meritum *Pompei*. Heges. 1, 1, 9 p. 8, 8 U. bellum (*bell. Iud. 1, 67* φανερόν). Physiogn. 75 hominem cladium magnarum auctorem et -is (*var. l.* nimiae) audaciae (*Adamant. p. 399, 5* κακορέκτου καὶ μεγαλορέκτου ... ἀνδρός). *et al.*

B *vi speciali*: a *fere i. q. vehemens*: *de sono*: Ov. trist. 1, 2, 25 -i murmure venti. Phaedr. 4, 23, 1 gemitus. Stat. Theb. 6, 420 fit sonus -is (*opp.* tenuis) ... pedum (silv. 4, 3, 2). Qvint. inst. 11, 3, 32 *vox* subsurda, rudis, -is, dura (*opp.* pusilla. Apvl. met. 3, 4 accusator -em vocem repressit). Vopisc. Car. 8, 3 -i coruscatione, -iore ... tonitru. *al.* *de tempestate*: Vitr. 8, 2, 3 et calores fervidos et spiritus -es refrigerationesque. Sil. 3, 525 *caurus* -i stridens ... procella. Amm. 25, 4, 10 patientia frigorum -ium. b *fere i. q. eximius* (*de rebus gestis*): Ov. trist. 2, 335 -ia Caesaris acta (*cf.* Vell. 2, 46, 1 cum ... -is res ... Caesar in Gallia gereret). *adde*: Ov. epist. 9, 83 (*vs. spurius*) -ia semina laudum (Stat. Ach. 1, 188).

pro subst.: *masc.*: Cic. parad. 27 omnisne conventus etiam ferorum et -ium *est civitas?* Tusc. 2, 65 barbari quidam et -es. part. 90 -issimus quisque. *al.* *neutr.*: *ad I*: Ivv. 15, 104 urbibus ... dira atque -ia passis. Tac. ann. 4, 11 *coniunct.* fabulosa. Amm. 18, 2, 1 Alamannos ausuros -ia. *al.* *c. pron. vel adi.*: Cic. prov. 29 quid nationibus -ius? (leg. 1, 49. Sen. Herc. O. 261 si quid excessit feras -e. *al. cf.* Cic. off. 1, 81 -e quiddam et beluarum simile est. Sen. Herc. O. 57 quidquid -e obstitit. *al.*). Tusc. 4, 32 multa efferata et -ia. Apvl. met. 1, 2 parce ... haec tam absurda tamque -ia mentiendo. *et al.* *ad II*: *i. q. spatium immensum*: Mela 2, 8 per -ia ... gentium Danuvius est. *hic addam structuras*: -e dictu *sim.* (*cf. p. 440, 25*): Sall. (?) rep. 1, 2, 7 -e dictust quanti et quam multi mortales ... discesserint (Flor. epit. 1, 10, 6 cum interim — -e dictu — hic interritus, ille trepidaret. Sidon. epist. 1, 1, 2 *al. cf.* 5, 5, 1 -e narratu est, quantum stupeam). -e quantum *sim.* (*cf.* immensum q. *p. 453, 68*): Sall. hist. frg. 2, 44 -e quantum animi exarsere (Non. p. 127, 27: pro immaniter. Hor. carm. 1, 27, 6 Tac. hist. 3, 62 *al.*). Apvl. apol. 28 matrimonium ... -e quanto angori quantaeque dividiae fuit (Amm. 15, 8, 15 -e quo quantoque gaudio. *al.*).

acc. neutr. subst. pro adv. (*cf.* Char. gramm. p. 262, 7 B. -e pro -iter. Non. p. 127, 27 [*v. supra l. 55*]): Verg. georg. 3, 239 fluctus ... -e sonat (Sil. 4, 297. *cf.* Sil. 9, 575. 12, 418 barbaricum atque -e gemens. *al.* *plur.*: Amm. 16, 6, 1 strepens -ia. 22, 16, 16 -ia frementem leonem). Aen. 7, 510 spirans -e (*nota plur.* [*cf. l. 61*]: Dirae 37 spirent -ia). 10, 725 hians -e (*cf.* Stat. Theb. 4, 434 patens). Sil. 4, 192 -e ... audens. 6, 522 pinu ... -e cavata. Stat. Theb. 4, 137 umbra ... -e volanti. 5, 398 -e minantem Ancaeum. 10, 522 -e paventes. Apvl. Socr. 3 p. 126 quamquam ... *homines* -e efferarint. *et al.*

structurae: *dat.*: *p. 439, 48.* *abl.*: *p. 439, 36. 49. 50. 62. 77. 440, 29. 34. 35. 38.* *acc. q. d. graec.*: *p. 440, 34.* in *c. acc.*: *p. 439, 54.* *supin.*: *p. 440, 32. l. 49 sqq.* *inf. pass.*: *p. 440, 33.*

syn. et appos.: *ad I*: acerbus, barbarus, crudelis, cruentus, durus, ferus, foedus, formidabilis (Apvl. met. 6, 19), saevus, sanguinarius, taeter, trux (Ivv. 15, 125), violentus. *ad II*: amplus (Arnob. nat. 6, 3 p. 216, 10), immensus, infinitus, ingens, magnus, nimius, vastus. *opp.*: *ad I*: cicur, humanus, mansuetus, misericors, mitis. *ad II*: parv(ul)us, pauci, pusillus, tenuis.

deriv.: immanesco, immanitas.

adv. ***immāniter.** *compar.* -ius: *inde ab* Amm. 18, 7, 5 *al.*; *superl. non legitur.* 1 *i. q. ferociter, crudeliter*: Arnob. nat. 4, 36 p. 171, 11 -r conventicula dirui Amm. 17, 10, 10 reges tumentes -r, rapinisque ditescere adsueti rostrorum. 18, 7, 4 leones ... saevientes -r (*cf.* 18, 7, 5 *al.*). 30, 8, 13 agere ... -r. Avg. civ. 19, 6 p. 365, 17 D. reo durante ... -r. 19, 12 p. 374, 14 D. (*coniunct.* ferociter). conf. 10, 37, 60 (*coniunct.* male, perdite). epist. 153, 19 (*syn.* inhumaniter). *al.* 2 *i. q. permultum*: Avg. epist. 27, 1 si possem, -r possem *gaudere*. Cassiod. var. 4, 38, 1 *summa* -r visa est accrevisse. *al.* 3 *i. q. vehementer*: Gell. 1, 26, 8 -r clamo (*cf.* Amm. 15, 5, 6 Malaricus ... strepebat -r. *al.*).

***immānitās,** -ātis *f.* *ab* immānis. in-: Edict. imp. Diocl. I 7 (im- *A*) *plur.*: Capitol. Opil. 12, 3 Heges. 5, 40 p. 382, 11 U. Salv. gub. 5, 50. Gloss. ἀγριότης, ferocitas, acerbitas. Gloss.^L III Abstr. in 147 feritas. *inde a* Qvadrig. (*in versibus* Cic., Sen. trag., Avson., Prvd.). [*falsa var. l.*: Plin. nat. 2, 190 *B.* 6, 1 *o p* (*v.* inanitas).]

I *i. q. saevitia, inhumanitas, crudelitas sim.*: A *animantium* (*bestiarum*: *l. 16 sqq.*): 1 *in universum*: Cic. S. Rosc. 63 aliquem ... qui tantum -e bestias vicerit, ut *parentes* ... luce privarit. 150 in tanta -e versari. Cluent. 12 scelere et -e *Sassiae*. Sest. 58 sceleri quod in me illorum -s edidit. Vatin. 9 *Vatinius* omni diritate atque -e taeterrimus. prov. 34 si ille aditus Gallorum -i multitudinique patuisset. Marcell. 8 gentis -e barbaras (nat. deor. 1, 62 efferatas. *cf.* Liv. 38, 47, 9 -e gentis Gallorum). nat. deor. 2, 68 beluarum (Lact. inst. 5, 11, 6. *cf.* Sen. clem. 1, 26, 4 Physiogn. 27 *al. v. etiam l. 11 et infra l. 37*). off. 1, 62 non modo id virtutis non est, sed est potius -is omnem humanitatem repellentis. epist. 10, 1, 1 Antonii. Sen. dial. 3, 20, 5 (*opp.* magnitudo *animi*). Tac. hist. 1, 16 *Neronis* (ann. 14, 11). ann. 16, 26 per -em. Plin. epist. 4, 11, 6 pontificis maximi iure seu potius -e tyranni (*cf. infra l. 58*). Gell. 12, 5, 13 stupore animi aut -e. Min. Fel. 25, 2. Paneg. 7 (6), 12, 1 barbarorum. Amm. 21, 16, 8 Caligulae. Heges. 1, 37, 4 Cleopatrae ... -em ... plurimos *viros* interemisse. *et al.* *adde c. gen. subst. sedem -is significantis*: Qvadrig. hist. 10^b magnitudinem atque -em facies *Galli*. Cic. Phil. 12, 26 M. Antoni acerbitas morum -sque naturae (Lael. 87 Svet. Nero 7. *cf.* Cic. rep. 2, 48 *tyrannus* morum ... -e vastissimas vincit beluas). Sen. benef. 6, 35, 5 animi (Arnob. nat. 5, 5^extr. [*cf.* Cic. Tusc. 3, 12]. 5, 8^in. pectoris). 2 *specialia*: *meton. i. q. vir immanis*: Cic. Verr. II 3, 64 intellegitis ... quae pestis, quae -s in vestra ... provincia versata sit (*de Verre*). *c. gen. animantis fere pro ipso animante saevo* (*exempla ambigua v. sub 1.* *part. corp.*: *infra l. 39*): Cic. Phil. 5, 37 cum omni -e barbariae (*i. barbarorum*) bellum inferre (Val. Max. 9, 11 ext. 4 *Seianus* efferatae barbariae -e truculentior. Paneg. 2 [10], 7, 3 *al.*). Sen. Med. 407 quae ferarum -s, quae Scylla *eqs.*? (Plin. paneg. 34, 3). Flor. epit. 3, 2, 5 elephanti ... -i gentium pares. Sol. 15, 22 *grypum* -e obsistente advenis. 32, 23 armatus est *crocodilus* ... unguium -e (*cf. Plin. nat. 8, 89* unguibus). *al.* *c. adi. personas sim. significantibus* (*cf. infra l. 58*): Cic. carm. frg. 33 (Tusc. 2, 20), 15 barbara (*v. vol. II 1737, 75 sqq. cf.* Isid. Goth. 14 chron. II p. 272, 29 rec. B barbaricae -is feritate [*cf. infra l. 66*]). Deiot. 32 ut ... domestica ... -e nostrae civitatis humanitatem inquinares.

B *rerum* (*corporalium*: *infra l. 54. 65*): 1 *in universum*: Cic. Catil. 1, 14 tant facinoris -s (*cf.* 4, 11 quae potest esse in tanti sceleris -e punienda crudelitas? [Sall. or. Lep. 6 Rvfin. hist. 1, 2, 20 *al.*]. Plin. epist. 6, 29, 9 criminum. *al.*). Sull. 75 nova quaedam illa -s exorta est (*sc. coniuratio Catilinae*). Cael. 14 tot vitiorum tanta -s. Qvint. inst. 9, 2, 53 parricidii. Svet. Claud. 25, 5 Druidarum religionem ... dirae -is. Arnob. nat. 2, 45^in. sceleratae opinionis. Amm. 29, 2, 25 philosophum tormentorum -e invictum (*cf.* Cod. Theod. 11, 36, 7, 14 [*a. 344*]). *al.* *pertinet ad insalubritatem*: Flor. epit. 2, 6, 35 nihil *Graccho* Insanorum ... -s montium *profuit*. 2 *specialia* (*cf. l. 30 sqq.*): *meton. fere i. q. res immanis*: Tac. ann. 14, 2 concepit animo tantum -is Agrippina. Ps. Qvint. decl. 17, 2 nos ... pietatis eversae recens asseruit -s. Capitol. Opil. 12, 3 unam *crudelitatem* Macrini ostendam ... omnibus tyrannicis -bus tristiorem. Heges. 5, 40 p. 382, 11 U. mulier tantis victa -bus. *al.* *c. gen. rei fere pro ipsa re immani* (*ambigua v. sub 1*): Rvfin. hist. 2, 23, 1 Iudaei ... in Iacobum fratrem -em nequitiae suae vertunt. Avg. civ. 20, 11 p. 435, 13 D. *civitas Dei* persecutionis ... -e cingetur. in psalm. 108, 9 Christum, quem *Iudas* vendidit -e peccati. serm. 279, 3 quod *aegri Christum* non agnoscunt febris -s facit. Pass. Petr. 5 p. 28, 22 carcerali et ... nexibus, quorum nobis est commissa -s. *al.* *nota c. gen. inhaerentiae* (*cf. supra l. 42*): Ambr. hex. 6, 3, 10^extr. crudelitatis tuae -s (Heges. 5, 2, 1 p. 299, 6 U.). *adde exempla c. gen. gerund.*: Avg. civ. 1, 1 p. 4, 29 D. feriendi (Isid. Goth. 14 chron. II p. 273, 22). 12, 23^extr. peccandi.

II *i. q. immensitas, vastitas*: Frontin. grom. p. 9, 11 Th. multis ... locis adsignationi agrorum -s superfuit (Hygin. lim. grom. p. 164, 13 Th.). Gell. 5, 14, 8 leonum ... -s admirationi fuit (*postea* corporis ... vastitudine). 7, 3, 1 serpentem inusitatae -is (*in tit.*: longitudinis). Apvl. met. 6, 10 praecepti (*postea* difficultatis tantae). Ivst. 2, 1, 6 nimio fervore solis, ... frigoris -e (Evgipp. Sev. 4, 10 *syn.* nimietas). Amm. 19, 7, 6 -e ... corporum *elephantorum* nihil ... terribilius. Mart. Cap. 5, 457 -em obiectionis excludit allegatio promerendi. Sidon. epist. 3, 13, 6 aures -e barrinas. *meton. fere i. q. moles ingens*: Avson. 300, 21 cuneata crevit haec theatri -s.

epitheta: agrestis (Cic. div. 1, 60), barbara, barbarica, crudelissima (Avg. civ. 2, 27 p. 93, 29 D.), detestabilis, detestanda (Edict. imp. Diocl. I 7), dira, ferina (Prvd. perist. 5, 434), inhospitalis (Ambr. hex. 5, 14, 48), lymphatica (Potam. tract. 2^in.), nefaria (Cic. Verr. II 5, 123), tyrannica.

[*Lomhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

syn.: acerbitas, asperitas (CIC. nat. deor. 2,68), crudelitas (CIC. Verr. II 5, 153 *al.*), diritas, feritas (*v. vol. VI 519, 76 sqq.; adde* CIC. off. 3, 32 CYPR. Demetr. 12 p. 360, 13 *al.*), inhumanitas (PHYSIOGN. 44 p. 62, 8), saevitia (PLIN. epist. 2, 11, 2 *al.*). *opp.*: humanitas, magnitudo (*p. 442, 20*), mansuetudo (PLIN. paneg. 34, 3 POMER. 3, 3, 2), temperantia (CIC. part. 81).

immānsio, -ōnis *f.* [*cf. c.* immanere *et c.* mansio. *J. B. H.*] *i. q. locus ubi aliquid continetur, mansio,* μονή: BOETH. top. Arist. 4, 4 p. 949^A ut si memoriam -em scientiae dicat *aliquis*, nam omnis -o in m⟨an⟩ente (*emendavi sec. gr.* ἐν τῷ μένοντι) ... quare et scientiae -o in scientia. memoria igitur in scientia, eo quod -o scientiae est. p. 949^B *bis.*

immānsuētūdo, -inis *f. ab* immansue(tu)s. *i. q. saevitas*: HESYCH. in lev. 11, 13 p. 911^B *leonis* rapacitas, -o *in diabolo est.*

ˣ**immānsuētus**, -a, -um *ab* in *et* mansuetus. *compar.: infra l. 27. superl.: l. 19.* PAVL. FEST. p. 108 M. incicorem: -um et ferum. GLOSS. II 227, 9 ἀνήμερος. GLOSS.^L III Abol. EF 15 efferus: ... -us. *i. q. indomitus, saevus, ferox sim.* (*de ingenio: l. 20; de templo [per enallagen]: l. 25*): OV. epist. 17, 37 tu, de rapidis -issime ventis ... Borea. met. 4, 237 *parens* ferox -usque. 14, 249. 15, 85 ingenium ... -umque ferumque *tigridum* (SEN. dial. 4, 15, 5 *syn.* feri et intractabilis, *opp.* humani). SEN. benef. 1, 2, 5 nec ullum tam -um *animal* est, quod non cura mitiget (HESYCH. in lev. 11, 30 p. 915^C *opp.* mansuetum). dial. 3, 15, 2 trucem atque -um bovem. STAT. Theb. 7, 42 domus (*i. templum Martis*). 12, 477 Creonta. PRVD. c. Symm. 1 praef. gens pagana (*syn.* immanes). *al.* *n. pro subst.*: SEN. dial. 5, 27, 4 mansuete -a tractanda sunt. 11, 6, 5 quid ... -ius *saxo?* HIPPOCR. aer. 23 p. 45, 5 silvestre ... et ⟨im⟩mansuetum (ἄμικτον) et iracundum (*opp.* mansuetum et tranquillum). *Labhardt.*

ˣ**immarcēscibilis**, -e. [*ab* in *et* marcescere *ad vertendum gr.* ἀμάραντος (-ινος) *fictum. J. B. H.*] *scribitur in codd. hic illic* -ss- *vel* -isc-. *abl. in* -e: *infra l. 55.* *compar.: infra l. 45.* *de notione*: ISID. orig. 10, 127 -is, incorruptus et sempiternus (*cf. infra l. 60*); quod sit sine marcore atque languore (*cf.* GLOSS.^L I Ansil. IN 1053 III Abstr. IN 144). GLOSS. ἀμάραντος. *de usu cf. Mohrmann, Altchristl. Sonderspr. in d. Serm. d. Aug. 1932, 184 sq.* *quod non marcescit,* ἀμάραντος, *sempiternus* (*de floribus, coronis sim.: v. infra l. 42. 53. 60. 69*); *de aliis corporalibus: v. infra l. 48; de incorporalibus: v. l. 49. 54. 65. 70. al.* [ingenii ... venam: *v. l. 64*]; *de hominibus: v. l. 67* [*in imag.*]): **1** *usus ut ita dicam Christianus*: **a** *respicitur vita aeterna sim.*: ITALA (cod. h) *et* VVLG. I Petr. 5, 4 percipietis ⌊illam floridam et⌋ (*om. Vulg.*) -em (ἀμαράντινον) gl⟨oriae aete⟩rnae coronam (*inde*: PRISCILL. tract. 10, 129 HIER. epist. 65, 4, 5 PAVL. NOL. carm. 15, 360 epist. 24, 9 p. 208, 24. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 56, 4 -ior. *et saepe; cf.* PS. AMBR. act. Seb. 29 p. 1034^B corona martyrii, habens secum virtutum omnium flores -es. GREG. TVR. Franc. 2, 3 p. 62, 5 Christi dextera, quae *martyres* gemmis -bus coronavit. *audacius: infra l. 69*). VVLG. I Petr. 1, 4 hereditatem incorruptibilem et incontaminatam ⌊et -em⌋ (*om. Itala cod. s et Aug. pecc. mer. 1, 41 p. 39, 19 al.;* ἀμάραντον) conservatam in caelis (*inde*: AVG. in psalm. 109, 1 p. 1446 LEO M. serm. app. 11, 4 GREG. moral. 30, 80 [incorruptilis *var. l.*]). PS. AVG. serm. 208, 11 p. 2134 violas (*cf.* GREG. TVR. Franc. 1, 47 p. 54, 13 rosis). LEO M. serm. 12, 2 p. 169^C caritatem. SALON. in prov. p. 978^A mercede. APRING. in apoc. 2, 7 aeternitatem. 4, 3 p. 27 luce -e. *et al.* **b** *ex illo* '-em ... coronam' (*supra l. 42*) *fluxisse videntur non tantum exempla sub a laudata sed etiam* (*aliter Mohrmann l. c. 185*) TERT. coron. 15 p. 456, 7 Oe. (*cf. p. 455, 10* dabo ei coronam vitae) habes *miles* florem (*opp.* flore morituro *coronae militaris*) ex virga Iesse ... (*i. Christum*), florem (*cf. supra l. 37*) incorruptum, -em, sempiternum (*cf.* PS. FVLG. RVSP. serm. 44 p. 908^C caro Christi ... -is ab inferis resurrexit [*v. antea* florescit hortus *eqs.*]).

2 *liberius*: FVLG. Theb. p. 180, 4 poetarum investigabilem prudentiam ingeniique eorum venam (*cf. Hor. carm. 2, 18, 10*) -em. CASSIAN. conl. 14, 16, 7 eius *apostoli* -em fragrantiam. OP. imperf. in Matth. 1 p. 622 sicut unguentum et in hieme floridum est ..., sic et iustus et in hieme tentationis -is est et fidelis manet (*cf.* CASSIOD. Didym. in Iac. 1, 12 p. 3, 9 -is et rectae fidei). CASSIOD. in psalm. 118 concl. p. 990^B Hebraeorum sanctorum omnium -is corona (*cf. supra l. 48*). VEN. FORT. vita Albin. 1, 1 meritis. PALLAD. hist. mon. I 56 p. 338^D memoriam.

immarcibilis (inm-), -e *ab* in *et* marcere. *i. q. immarcescibilis*: INSCR. christ. Diehl 2031 (= CIL VIII 17386) puella ... meruit -e(m) corona(m). *cf. l. 41.*

immasso, -āre. [*ab* in *et* massa, *cf.* commasso. *J. B. H.*] ISID. orig. 11, 1, 52 *dentes* molares, qui ... molent atque -ant (*i. in massam subigunt*).

immasticātus, -a, -um *ab* in *et* masticare. *i. q. non masticatus*: CAEL. AVR. acut. 1, 3, 36 acceptum *cibum* vehementer invadat et -um transvoret *phreneticus*. chron. 3, 3, 46 -a transvoratio *cibi*.

immāteriālis, -e. [*ab* in *et* materialis, *cf. gr.* ἄυλος. *J. B. H.*] AMBR. in psalm. 118 serm. 10, 15, 3 ibi non materia *est*, sed -e. HIER. hom. Orig. in Ezech. p. 453, 8 res ... incorporeas et, ut ita dicam, -es (mat- *B*).

?**immātūrēscit** NOT. Tir. 79, 54. ?**immātūris** *v. l. 27.*

immātūritās, -ātis *f. ab* immaturus. GLOSS. ⟨ἀ⟩ωρία[ν].

1 *de actione: fere i. q. praepropera festinatio, nimia acceleratio*: **a** *absol.*: CIC. Quinct. 82 quid haec amentia, quid haec festinatio (extima- *trad.*), quid haec -s? LEO M. epist. 10, 5 p. 633^A per longinquas provincias tanta -e discurrens. **b** *c. gen.*: APVL. met. 8, 9 ne ... -e nuptiarum ... manes ... mariti ... suscitemus. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 38 p. 408, 20 deliberationis (*cf. antea* praepropere).

2 *status eius, quod ad maturitatem non pervenit*: SVET. Aug. 34, 2 -e sponsarum (*cf. infra l. 80*). AMBR. obit. Valent. 3 p. 1359^A amisimus ... imperatorem, in quo duo pariter acerbant dolorem, annorum -s (*cf. p. 445, 3*) et consiliorum senectus (*cf.* HEGES. 5, 22, 1 p. 352, 26 U. aetatis [ENNOD. opusc. 3, 38 p. 340, 12]).

3 *singulariter*: -e *i. q.* ἐν ἀωρίᾳ (GLOSS. in -e: ἐν ἀωρίᾳ), *nocturno tempore, nocte intempesta* (*cf.* AVG. in psalm. 118 serm. 29, 3 'praeveni intempesta nocte ...': plures codices non habent 'i. n.', sed -e. vix ... unus inventus qui haberet geminatam praepositionem, id est 'in -e'. -s ... hoc loco nocturnum tempus est *eqs.* [*inde fluxisse videtur* BEDA gramm. VII 275, 6]): ITALA *et* VVLG. psalm. 118, 147 praeveni -e (ἐν ἀωρίᾳ; in maturitate *edd. ante Zingerle [Hil. in psalm. 118 koph 4 p. 524, 15], quem conferas*) et clamavi (*cf.* HIL. in psalm. 118 koph 5 p. 525, 1 qui -e clamore [-em *Zingerle*] praevenerat).

ˣ**immātūrus**, -a, -um *ab* in *et* maturus. *de script.* (*exempla titulorum*): inm-: CIL I² 1915 VI 7479 (*a. 16*). *et passim.* imm-: CIL VIII 21200. CE 93, 6 *et 6^ies*. INSCR. Boll. Comm. comun. 34, 1906, 89. ima-: CE 170, 2. *nom. pl. in* -es: HIPPOCR. aer. 15 p. 33, 16 (*fort. error librarii; anteced.* omnes). *de notione*: GELL. 10, 11, 4 ea, quae praeter sui temporis modum properata sunt, '-a' verius dicantur (*cf. s.* maturus). PROB. app. gramm. IV 200, 22 acerbum -um significat (*al.*). ISID. diff. 1, 45 acerbum est longe a maturitate positum, -um ... proximum maturitati (GLOSS.^L I Ansil. IN 1056). GLOSS. ἄωρος *al.* NOT. Tir. 79, 52. *inde a* PLAVTO (*infra l. 56*), *dein* VARRONE CIC. LVCR.

i. q. non maturus:

1 *de rebus corporeis, imprimis pomis, herbis, floribus sim.* (*de ulceribus: infra l. 56*): *i. q. crudus, non maturatus*: **a** *de pomis, herbis sim.* (ISID. orig. 17, 6, 24 *poma* -a, quia priusquam matura fiunt, dura sunt ad mandendum. GLOSS. uva -a: ὄμφαξ [ὀμφάκιον. *cf. infra l. 42*]): VARRO rust. 1, 59, 3 punica mala et in harena iam decerpta ac matura et etiam -a (*cf.* CELS. 2, 30, 3 pira. 5, 18, 1 gallae. 6, 7, 7^C uvae [*cf. supra l. 39*]. COLVM. 12, 15, 1 *ficus*. PLIN. nat. 16, 248 *acini*. 23, 139 pomi [*opp.* maturi]. 34, 133 moris. IAVOL. dig. 33, 2, 42 olea [*opp.* matura]. *et sim.*). COLVM. 3, 10, 16 citra naturae quandam pubertatem -a atque intempestiva planta direpta (*cf.* 4, 7, 1 in viridi et adhuc stirpe -a. QVINT. inst. 12, 6, 2 frons [*in imag.*]). 7, 9, 9 herbis (*cf.* PLIN. nat. 12, 49 *amomum*). SIL. 15, 533 -a seges ... succiditur ense (*cf.* VLP. dig. 9, 2, 27, 25). CELS. dig. 43, 24, 18 si -am silvam caeduam cecidit (VLP. [*ex Octaven.*] dig. 9, 2, 27, 26 *opp.* matura). PAVL. dig. 7, 1, 48, 1 faenum -um caesum. LEX Manc. (Bruns font.⁷ 114) 3, 22 (*a. 116/7*) fructus stantem pendentem, maturum -um (VENVL. [*ex Labeone*] dig. 42, 8, 25, 6 HIPPOCR. aer. 15 p. 33, 16. *cf.* APVL. met. 9, 35 fruges. *adde*: PLIN. nat. 13, 57 fetus). PS. QVINT. decl. 13, 12 *flores* (HIER. epist. 39, 2, 3 [*in imag.*]). *cf.* VVLG. Is. 18, 5 -a perfectio germinabit.

b *in medicina*: PLAVT. Persa 315 metuo, ne -am *vomicam* secem, ne exhibeat plus negoti (*iocose de crumina*). THEOD. PRISC. eup. faen. 28 -is et in tarda duritia permanentibus *choeradis*. *cf.* OPTAT. 5, 9 p. 139, 2 -am quandam durissimorum nascentium vulnerum massam.

c *varia et audaciora*: PLIN. nat. 9, 135 Tyrius (*color*) pelagio ... satiatur -a viridique cortina. 17, 258 cavendum ... ne -um *admoveatur fimum*. 34, 130 quod minus candidum (*i. pompholyx*) ..., -ae fornacis argumentum est. PORPH. Hor. sat. 2, 4, 53 -um *vinum* ... nervis nocet. *fere i. q. non concoctus, indigestus*: HIER. in Is. 28, 5 sqq. p. 375 V. (*in imag.*) *cibos* -os et fetentes (*antea* non digerunt cibos).

2 *de bestiis* (*per imaginem de homine infra l. 69*): *i. q. non adultus, novellus* (*de ovis: infra l. 72*): SEN. Thy. 146 -a focis victima concidit (*i. Pelops*). COLVM. 7, 4, 3 *agni*. 8, 11, 16 *gallinae* pullos ... -os relinquunt. 9, 13, 10 si favos -o fetu transtulerimus, emorientur pulli (*sim.* PALLAD. 7, 7, 9). *de ovis* (*cf. infra l. 75*): COLVM. 8, 11, 5 *ova pavonis* -a genitalibus locis excidunt.

3 *de hominibus*: **a** *respicitur condicio corporis*: α *de partu vel fetu ad maturitatem non perducto* (*cf. etiam supra l. 68*): SVET. Aug. 63, 1 infans, qui conceptus erat, -us est editus. ITALA exod. 21, 22 (Lugd.) *conceptum* (παιδίον ... μὴ ἐξεικονισμένον, *Vulg.* abortivum ... fecerit). FIRM. math. 7, 3, 6. AMM. 16, 10, 18 partum (CIL VI 3499). 31, 8, 7 fetibus. RVFIN. Orig. in num. p. 41, 32 B. aborsus imperfectus et -us. β *de virginibus* (*fere i. q. non nubilis, non viripotens sim.*) *vel pueris* (*p. 445, 1*) *rebus veneriis nondum idoneis*: SEN. contr. 7, 6, 14 -a ... puella nec adhuc iniuriae idonea (SVET. Tib. 61, 5). VLP. (*ex Iulian.*) dig. 24, 1, 32, 27 *sponsa*. 47, 10, 25 virginem (PAVL. sent. 1, 13ᵃ, 6). *corpora puero-*

[*Hafner*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rum: MART. 9, 7 (8), 5 -a dabant infandas corpora poenas (*de prostitutione*).

b *respiciuntur aetas, mores, indoles sim.*: *α generatim*: SEN. benef. 5, 16, 4 quos *honores* . . . -us invaserat *Pompeius*. PANEG. 10 (4), 16, 4 adhuc aevi -us, sed iam maturus imperio (AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 37 p. 407, 27). IVST. 1, 2, 1 -o puero . . . tradere imperium. 24, 4, 11 -i iuvenis temeritate. OP. imperf. in Matth. 33 p. 806 populus . . . adulescens, non aetate, sed levitate: moribus -us, non annis. *cf.* TERT. anim. 56 p. 391, 9 animas -as et innuptas. *pro subst.*: ITALA Is. 65, 20 (Iren. 5, 34, 4) -us (*opp.* senior; ἄωρος, *Vulg.* infans dierum). GREG. M. moral. 19, 26 p. 114^{C} (*opp.* grandaevi). *β* -a aetas *sim.* (*aliter infra l. 32. c. dat.: infra l. 15*): IVST. 7, 6, 3 principio rerum cum . . . insidiarum metus . . . *et* inopia . . . belli . . . -am aetatem tironis urgerent (29, 1, 7. 30, 4, 11. RVFIN. hist. 3, 23, 9 [πρὸ ὥρας]). *nota struct.*: DON. Ter. Andr. 443 -a aetas nuptiis). ENNOD. epist. 2, 1, 7 p. 40, 8 -os annos, qui peccatis amici sunt. opusc. 3, 43 p. 341, 22 inter primordia -a.

c *sensu speciali dicitur de eo qui ante constitutum tempus vel confectam aetatem vita excedit* (*i. q.* ἄωρος [*v. Rohde, Psyche II*^{5} *411 sq.*]. *cf. l. 68*): *α generatim* (*transfertur ad ossa sim.: l. 28*): SALL. Iug. 14, 22 tibi *fratri* -o . . . vita erepta est. HOR. sat. 2, 8, 59 ut si filius -us obisset, flere (*cf. et l. 25*). PROP. 4, 11, 17 -a licet, tamen huc (*i. ad inferos*) non noxia veni *Cornelia*. SEN. dial. 6, 21, 1 nimis . . . cito perit et -us. 10, 3, 3 PLIN. epist. 8, 16, 1. CE 1179, 1 funere non aequo puer -us obivi (CIL II 6109, 11. *cf. l. 22*). 1994, 2 CIL X 2260 INSCR. christ. Diehl 4711. *audacius*: CE 1994, 12 (*saec. II/III*) iremus *parentes* . . . ad nostrum -u(m) tuendum. *per translationem de ossibus, corpore, funere*: TIB. 2, 6, 29 per -a tuae precor ossa sororis (CE 980, 2. 1066, 1). MANIL. 3, 617 bis sexque peracti[s] -a trahent natales corpora morti (trahet . . . morbus *var. l.*). QVINT. inst. 6 pr. 3 opus . . . super -um funus . . . flammis inicere (SEDVL. op. pasch. 3, 11. *aliter v. l. 84. p. 446, 4*). *β* -a aetas *sim.* (*aliter supra l. 12*): LYDIA 55 -a mea[e] cogor nece solvere fata (*cf.* CE 1069, 1 tempora fati). FIRM. math. 8, 29, 2 *filios* -a perdet aetate (CIL VIII 21280. CE 93, 6 [*suppl.*]. *cf.* AVG. anim. 2, 9, 13 p. 347, 28 [*plur.*]). CE 1314, 3 *annos* -os abstulit hora gravis.

4 *de rebus incorporeis* (*huc traham* GLOSS.^{L} III Abstr. IN 145 -us: inconsideratus. *al.* -a aetas [*sim.*]: *v. supra l. 12. 32*): **a** *generatim: spectatur status rei non perfectae, non confirmatae, nondum idoneae sim.* (*c.* ad: *v. infra l. 49. 51; c. dat. gerund.: infra l. 49*). *saepius subaudiuntur notiones q. s. praematurus, praeproperus* (*cf. infra l. 50. 55*) *sim.* (*fere i. q. intempestivus: infra l. 63. opp.* serum: *infra l. 55*): LIV. 1, 5, 5 *Faustulus* rem -am nisi . . . per necessitatem aperire noluerat (2, 45, 8 redditur *militibus* responsum -am rem agi, nondum tempus pugnae esse). 2, 1, 3 Brutus . . . si libertatis -ae cupidine priorum regum alicui regnum extorsisset (SEN. benef. 6, 24, 1). 22, 38, 11 se . . . ea *consilia* ante tempus -a non praecepturum (SVET. Aug. 8, 2 *syn.* praeceps). 35, 44, 3 tempore ad navigandum -o (36, 13, 2 t. rebus gerendis -um. CYPR. epist. 64, 1 p. 717, 11 -o tempore et praepropera festinatione. NOVATIAN. Cypr. epist. 36, 1 p. 573, 4 -o atque acerbo t. *al.*). 39, 35, 2 -ae ad id (*i. rebellandum*) vires erant. 41, 23, 18 de eo (*i. amicitia*) ⟨cogitare⟩ periculosum et -um videtur (*cf.* PLIN. epist. 4, 2, 7 audies . . . nuptias lugentis [*i. mortem filii*], nuptias senis; quorum alterum -um, alterum serum est. VOPISC. Tac. 6, 2 nihil . . . -um, nihil prae⟨pro⟩perum). SEN. contr. 9, 6, 19 scelera. VAL. MAX. 5, 1, 7 militiam (*cf.* SEN. dial. 10, 6, 2 ambitio. VIR. ill. 68, 1 honorem). SEN. dial. 11, 1, 2 in morbis . . . nihil est perniciosius quam -a medicina. COLVM. 7, 6, 3 -a veneris cupidine (*cf.* APVL. met. 5, 29 licentiosis et -is . . . amplexibus *Amoris*. 11, 21 -is liberorum desideriis). QVINT. inst. 11, 1, 32 morum senilis auctoritas -a in adulescentibus creditur. 11, 3, 51 gallorum -o cantu. PANEG. 6 (7), 9, 5 otium. FIRM. math. 1, 8, 6 festinatione. CHIRON 760 abortūs (inn- *trad.*). *et al.* *fere i. q. intempestivus, importunus* (*opp.: l. 67*): LIV. 1, 26, 4 (*verba Horatii*) abi *soror* hinc cum -o amore ad sponsum (*inde*: VAL. MAX. 8, 1 absol. 1 FLOR. epit. 1, 3, 5). PLIN. nat. 16, 230 *arboribus* maior ad firmitatem causa tempestivae caesurae quam -ae (inn- *trad.*).

b *speciatim*: -a mors (interitus, obitus *sim.*) *dicitur quae accidit hominibus ante constitutum vitae tempus vel confectam aetatem* (*cf. supra l. 18.* GLOSS.^{L} I Ansil. IN 1055): CIC. Catil. 4, 3 (*inde*: Phil. 2, 129 SEN. contr. 7, 2, 10 suas. 6, 12 QVINT. inst. 6, 3, 109) neque turpis mors forti viro potest accidere neque -a consulari nec misera sapienti (CATVLL. 96, 5 LVCR. 5, 221. VERG. Aen. 11, 166 [iam matura *P*]. LIV. 2, 40, 9. frg. 61. VELL. 2, 3, 2 *Gracchus* [*cf. l. 79*] vitam . . . -a morte finivit. SEN. epist. 78, 27 PLIN. epist. 2, 1, 10. *et al.* [*v. et l. 81*]; *in tit.: e. g.* DECRET. decur. Puteol. Marcian. [CIL X 1784, 1] 12 -a et acerba morte. CE 164, 2. 2179, 5. *nota plur.*: TERT. anim. 57 p. 392, 6 -as et atroces . . . mortes). CIC. Brut. 125 damnum . . . *Gracchi* (*cf. l. 74*) -o interitu res Romanae . . . fecerunt (AVR. VICT. Caes. 3, 3 AMM. 14, 11, 27). CIL I^{2} 1915 leto (AVIEN. Arat. 212). PROP. 3, 7, 2 per te (*pecuniam*) -um mortis adimus iter (*cf.* FIRM. math. 4, 20, 1 m. adventu. 6, 24, 9 m. exitus). SVET. Cal. 8, 3 obitu (AMBR. exc. Sat. 1, 75 INSCR. christ. Diehl 4301). TERT. anim. 57 p. 392, 1 finis. LACT. inst. 3, 17, 8 funeribus (*aliter p. 446, 4*). FIRM. math. 6, 31, 49 casibus. *al.* *nota*: INSCR. christ. Diehl 3090 que -a est in pace. *transfertur ad exsequias*: SEN. dial. 9, 11, 7 totiens praeter limen -as exsequias fax . . . praecessit. rem. fort. 13, 2 funera (*aliter p. 445, 84*).

structurae: *dat.*: *p. 445, 12.* *dat. gerund.*: *p. 445, 40.* ad: *p. 445, 40.* *gen.*: *p. 445, 5.* *abl.* (*resp.*): *p. 445, 8.*

adv. **immātūrē.** *scrib.* inm-: CIL I^{2} 1295, 7; imm-: CE 173, 2. 639, 2 (?, *v. l. 9*). *compar.*: *infra l. 25.* GLOSS. ἀωρεί. [*suppl.*: CE 639, 2.]

a *i. q. ante tempus, praemature, praepropere sim.*: CIL I^{2} 1295, 7 me heicc situm -e (*cf.* PVBLIL. N 44 nemo -e moritur, qui moritur miser. CE 173, 2 quod parenti facere debuit filia, id -e filiae fecit pater [*cf. CE 164, 2 al.*]). SEN. suas. 1, 14 (*verba militum Alexandri*) reliqui parentes . . ., commeatum peto; numquid -e ab Oceano? CELS. 6, 18, 3^{C} si . . . aliquis . . . -e crustas diduxit. COLVM. 11, 2, 3 satis . . . erit per dimidios menses exsequi . . . negotium, quia neque praefestinatum opus nimium -e videri possit ante quindecim dies factum, nec rursus post totidem nimium tarde. TERT. virg. vel. 12 p. 901, 9 Oe. -e compressam *virginem*. HIL. c. Const. 3 AVSON. 414, 1 AMM. 30, 4, 14. 31, 12, 16 (*postea* intempestivi). CLAVD. DON. Aen. 10, 515 p. 359, 11. AVG. in euang. Ioh. 123, 4 p. 1967 (*cf. antea* perversa festinatione). GREG. TVR. Franc. 5, 39 p. 231, 16. *accedit ad adi.*: SEN. contr. 1, 1, 22 aiebat tam -e magnum ingenium non esse vitale.

b *singulariter*: haud -ius *fere i. q. haud tardius*: APVL. met. 6, 16 sed h. -ius redito.

immeābilis NOT. Tir. 80, 43^{a}.

immediābiliter *ab* in *et* mediare, ✱mediabilis. *i. q. immediate* (*cf. infra l. 31*): RVSTIC. c. aceph. p. 1208^{D} coniunctio . . . eorum . . . quae non -r sunt unita. 1210^{B} omnia . . . quae habet persona, habet -r et natura.

✱**immediātus,** -a, -um. [*ab* in *et* mediatus, *cf. gr.* ἄμεσος. *J. B. H.*] *i. q. sine medio, proximus*: RVFIN. Clement. 1, 20 quid sit omnium primum quidve -um. BOETH. anal. post. 1, 2 p. 714^{C} -a propositio . . . est qua non est alia prior (πρότασις ἄμεσος). 1, 10 p. 725^{A} per -a (δι' ἀμέσων). *et al. ap.* BOETH. *speciatim de contrariis quae medietatem non habent* (*proprio fere sensu voc.* -us): BOETH. categ. 4 p. 279^{B} aegritudo et sanitas -a contraria (*cf. antea*: contraria . . . quae mediis carent) sunt (herm. sec. 6, 14 p. 469, 15 [-dietatis *var. l.*, -dietas *edd. ante Meiser*]. in top. Cic. 4 p. 343, 10. *al.*).

✱**immedicābilis,** -e *ab* in *et* medicabilis. GLOSS. ἀνίατος. *i. q. insanabilis*: **a** *proprie*: OV. met. 1, 190 -e corpus (vulnus *M*^{2}) ense recidendum (*in imag.*). 2, 825 malum . . . -e cancer (AMBR. apol. Dav. I 9, 47 p. 330, 15 aegritudinis [HEGES. 1, 45, 5 U.]. virginit. 16, 100 passio. *cf.* HIL. in psalm. 13, 3 p. 80, 22 morbum -i morte grassantem). 10, 189 vulnus (AMBR. hex. 5, 10, 31 p. 166, 4. *al. cf.* AMBR. Noe 9, 29 p. 432, 5 scissura). *nota enallagen*: VERG. Aen. 2, 858 telum (*v.* SERV. auct. '-e' est, cuius vulneri mederi non possit. CLAVD. DON. p. 631, 16). **b** *transl.*: SIL. 1, 147 ira. 14, 292 -e visum seditio. AMBR. in psalm. 1, 27 p. 21, 18 *natura* (*opp.* medicabilis).

adv. **immedicābiliter**: ANIAN. Chrysost. hom. 5, 4 p. 1025/6 qui in suis vitiis permanendo -r (ἀνίατα) aegrotant (NOVELL. Iust. 25, 2, 2 [ἀθεράπευτα]. *cf.* TRACT. Pelag. p. 70, 22 morbo . . . -r laborare). *transl.*: HIL. trin. 6, 21 p. 173^{A}.

1. immedicātus, -a, -um. [*ab* in *et* medicare, *cf.* infucatus, infuscare *sim. J. B. H.*] *i. q. medicatus, medicamine illitus*: APVL. apol. 76 -um os et purpurissatas genas.

2. immedicātus, -a, -um. [*ab* in *et* medicatus, *cf.* immedicabilis. *J. B. H.*] *i. q. minime sanatus* (*nisi i. q. immedicabilis* [*cf. l. 44*]): HIL. trin. 6, 3 -ae aegritudinis . . . contagia.

[**immedietas** *v. l. 39.*]

immeditātus, -a, -um *ab* in *et* meditatus. *i. q. non meditatus*: **a** *fere i. q. inaffectatus, minime artificiosus*: APVL. met. 2, 2 speciosus et -us incessus. flor. 17 p. 80 animalium -os sonores. ENNOD. opusc. 3, 142 p. 367, 22 -a et continua verba profunderem (*an i. q.* '*meditata*' [*vi intensiva praepos.* in] ?). *adv.*: GELL. praef. 10 incuriose et -e ac . . . subrustice . . . Atticas noctes inscripsimus. **b** *quod non est deliberatum, cogitatum sim.*: MARTYR. gramm. VII 194, 3 (= CASSIOD. gramm. VII 194, 5) hanc quoque partem . . . -am relinquere (*cf. postea* meditemur). *i. q.* ἀμελέτητος: CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 151, 23 illi non -um habentes colere creaturam potius quam creatorem deum (ἀμελέτητον).

adv. **immeditātē** *v. l. 67.*

immēio (*i.* -meii-), -ere *ab* in *et* meiere. *de coitu*: PERS. 6, 73 patriciae -at (-ela- *P*) vulvae (*cf. Hor. sat. 2, 7, 52* meiat).

Haffter.

✱**immemor,** -oris *ab* in *et* memor. *de script. et sonis*: in-: CE 632 (= INSCR. christ. Diehl 4165), 4. im- *docet* GRAMM. suppl. 294, 5; *in codd. utrumque occurrit.* *de* o *brevi casuum obl. v.* PRISC. gramm. II 235, 14 SERV. Aen. 7, 231 GRAMM. suppl. 114, 37. *communis generis*: GRAMM. suppl. 115, 3. *de formis*: *nom. sg. m.* -is: CAECIL. com. 31 *p. 447, 12* (*cf.* PRISC. gramm. II 235, 14. 354, 12. *v. Sommer, Handb.*^{2} *453; Stolz-Leumann*^{5} *259*). *abl. in* -ī: *inde a* CATVLLO (*p. 447, 40*), *in* -ĕ: FRONTO p. 42, 16 N. (*v. Neue-Wagener II*^{3}

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

82). *de notione*: ISID. orig. 11, 1, 13 memoria mens est, unde et -es amentes (*cf. l. 31. 33*). GLOSS.[L] II Philox. IM 2 -r ἀμνήμων. GLOSS. -es obliti. nescii vel inprudentes. *de differentiis: v. s.* ignarus *p. 272, 16.* NOT. Tir. 30, 16. *inde a* PLAVTO CAECIL. TER. *fere ap. poetas; in prosa ap.* CIC. BELL. Hisp. LIV. VELL. VAL. MAX. SEN. CVRT. QVINT. PLIN. epist., *dein saepius (haud raro in fig. lit.*: non -r *passim*; haud -r: *e. g. l. 53*, minime -r: *p. 448, 18*). [*falsa var. l.*: Ov. met. 14, 173 impius *codd. opt.*]

I *i. q. qui non meminit, ἀμνήμων, oblitus sim.*: **A** *homines* (*animae: l. 18; de part. corp.: l. 39*): **1** *absol.*: PLAVT. Persa 168 satis fuit indoctae, -i, insipienti dicere totiens. Pseud. 940 memorem -em facit qui monet, quod memor meminit. CAECIL. com. 31 itane est -is, itane est madida memoria? TER. Andr. 477 num -es (-r es *Don., Eugr., Gloss. V 535, 29*) discipuli? (*i. num praecepta non satis meminerunt*). CATVLL. 30, 1 Alfene -r atque unanimis false sodalibus. 64, 58 -r ... iuvenis (*Theseus*. 64, 135). VERG. Aen. 3, 617 socii. 6, 750 -es (SERV.: vel praeteritorum vel futurorum) super ut convexa revisant *animae*. CVLEX 379 haec -r audis, *pastor*. Ov. epist. 12, 16 -r Aesonides (*sc. periculi*). SEN. Herc. O. 1076 *Tantalus*. LVCAN. 7, 850 -r (COMMENT.: per oblivionem) ut donet belli tibi damna vetustas. CYPR. laps. 21 p. 253, 2 *al.* *fere i. q. ingratus* (*cf. infra l. 46*): CIC. Phil. 2, 33 quae ... tam -r posteritas, quae tam ingratae litterae reperientur, quae eorum gloriam non immortalitatis memoria prosequantur? Ov. met. 10, 682 nec grates -r egit. 15, 122 -r est ..., qui potuit ... ruricolam mactare suum. SEN. benef. 7, 26, 2 inhumanus et -r et ingratus. PLIN. epist. 8, 18, 3 fictum ingratum -em. *i. q. improvidus, incautus*: VERG. georg. 4, 491 Eurydicen ... *Orpheus* -r, heu, victusque animi respexit (*antea* incautum [*an* '-r *mandati' sim. intelleg.?*]. *cf.* SEN. Herc. O. 1085 MART. CAP. 9, 907). Aen. 2, 244 instamus ... -es caecique furore (SERV.: inprovidi; aut non memores oraculorum. auct.: quidam '-es' dementes accipiunt, quoniam memoria in mente consistit). 9, 372 galea Euryalum sublustri noctis in umbra prodidit -em (SERV. auct.: amentem ut [*l. 30*] 'instamus t. i.'; vel incuriosum, vel incautum). *i. q. obliviosus sim.* (*cf. l. 40*): AVR. VICT. Caes. 4, 1 vecors atque -r (*i. hebete memoria*) pavidusque animi et ignavior *Claudius*. CLAVD. DON. Aen. 4, 655 p. 414, 18 nonnulli -em hic dicunt extitisse Vergilium, ut induceret Didonem *eqs.* (*cf.* 1, 190 p. 43, 17 sui [2, 255 p. 182, 8]). *de part. corp.* (*cf. p. 448, 25*): CIC. Brut. 218 magna haec -is ingeni signa (*i. obliviosi. antea* memoria ... fuit nulla). CATVLL. 64, 123 -i discedens pectore coniunx (*i. Theseus*. SEN. benef. 1, 3, 1 duro et -i p.). 64, 248 mente. CLAVD. rapt. Pros. 3, 427 uterus *Cereris*.

2 *gen.* (*cf. l. 38; add. partic.: l. 51. 84. p. 448, 3 al.*): PLAVT. Stich. 48 (*vs. spurius, om. A*) nolo ... me credi esse -em viri. TER. Andr. 44 istaec commemoratio quasi exprobratiost -i (*vulgo*, -is *codd. et Don., Linds.*) benefici ([*falso* DON.: sunt qui ad 'beneficium' referant '-r' ...; quod ⟨si⟩ est, hoc -r est beneficium, cuius nemo meminerit]. ACC. trag. 364 *syn.* ingratifici, immunes. CIC. Phil. 2, 27 *opp.* memor. off. 2, 63. SALL. Iug. 31, 28 praestat b. quam malefici -em esse [*cf.* LIV. 7, 20, 8]. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 *al.*). CIC. Sull. 83 adeo oblitus constantiae meae, adeo -r rerum a me gestarum (LIV. 28, 32, 8). Planc. 102 meorum in bonos meritorum (VERG. Aen. 9, 256 VAL. MAX. 5, 3, 2[a]. CVRT. 7, 4, 38 haud -es. VAL. FL. 7, 502). Phil. 2, 54 hoc memoriae prodi, huius rei ne posteritatem quidem omnium saeculorum umquam -em fore. 3, 20 dignitatis suae. 6, 18 patriae (SALL. hist. frg. 3, 98 A 19 LIV. 8, 19, 11 LVCAN. 4, 212 VAL. FL. 3, 654). 11, 8 humanitatis. 11, 31 senatum populumque Romanum eorum offici non -em futurum. 12, 2 decretorum. Brut. 174 nec Romanarum rerum -r *L. Gellius* (*i. memoria tenens*). fin. 5, 64 utilitatum. Att. 4, 6, 3 mandati tui (5, 16, 1 LACT. inst. 4, 30, 3 *al. cf.* APVL. met. 5, 24 praeceptorum. *al.*). epist. 7, 14, 1 ut te non -em putarem mei (Ov. met. 13, 445 *al. cf.* VERG. Aen. 7, 439 nostri [Ov. epist. 20, 64 *al.* met. 8, 582 *opp.* memores. OCTAVIA 288 *al.*] Ov. am. 1, 14, 38 ut placeas, debes -r esse tui [Ib. 640 LVCAN. 3, 29]. met. 10, 171 -r ipse sui *Apollo* [Pont. 1, 3, 36 CVRT. 3, 5, 8 *al.* VAL. FL. 8, 412 *al.*] Pont. 4, 6, 43 -r illorum, vestri non -r umquam. *cf. p. 448, 26. 54. 56*). BELL. Hisp. 42, 3 commodorum ⌊et -es⌋ (etiam memores *codd.*) et ingratos in se *Hispanos*. VERG. georg. 4, 440 suae ... non -r artis *Proteus* (*cf. Hom. δ 455* οὐδ' ... ἐπελήθετο. Ov. trist. 1, 11, 22 STAT. Theb. 6, 794). Aen. 4, 194 regnorum. 5, 39 veterum ... parentum (VAL. FL. 6, 298). HOR. carm. 1, 26 venator tenerae coniugis -r (PROP. 1, 19, 8 OCTAVIA 261 IVV. 6, 85). 2, 18, 19 sepulcri (PORPH.: si memores mortalitatis essent). Ov. met. 8, 536 decŏris (CVRT. 3, 11, 25. *cf. p. 448, 59*). Pont. 1, 5, 38 vulneris. trist. 2, 181 nominis ... huius. 4, 1, 40 praesentis casus -em ... facit *studium scribendi* (VAL. MAX. 5, 1 ext. 4 humanorum c.). 5, 13, 23 amici. LIV. 2, 47, 12 neque -r eius quod ... imbiberat, reconciliandi animos plebis. 6, 24, 4 ferociae. 39, 48, 6 propositi (VAL. MAX. 3, 2, 2). 41, 4, 7 praedae (TAC. ann. 14, 36 *al.*). 41, 18, 10 ambiguitatis verbi. VAL. MAX. 3, 7, 11 maiestatis. 9, 3, 2 prudentiae. SEN. Med. 600. Phaedr. 369 somni. dial. 3, 1, 2 necessitudinum. 4, 36, 5 legum (OCTAVIA 261 *al.*). CVRT. 7, 9, 12 salutis (AMM. 31, 13, 5 CLAVD. 28, 468). VAL. FL. 3, 27 irae. 3, 375 famaeque larisque. 7, 238 non ... me -em magnae Perseidos (*i. artis magicae gnaram, sc. Medeam*). SIL. 17, 67 dextraeque datae iunctique ... foederis. STAT. Theb. 5, 501 absentis ... alumni. *al.* MART. 4, 82, 3 curarum operumque. QVINT. inst. 11, 2, 6 hesternorum. TAC. hist. 1, 78 amorum. 3, 68 rerum humanarum. FLOR. epit. 1, 15, 1 factae ... adfinitatis. FRONTO p. 42, 16 N. *al.* APVL. met. 5, 14 edicti. TERT. adv. Hermog. 43 p. 173, 8. CYPR. epist. 3, 1 p. 469, 9 (*syn.* oblitus). *al.* IVST. 9, 3, 10. HIL. syn. 92 humilitatis meae. *al.* OPTAT. 2, 13 p. 48, 10 *al. et ap.* FILASTR., AVSON., AMM., CLAVD. DON., AMBR., PAVL. NOL. (*v. Weyman, Beitr. 155. 294*), VVLG. (V. T.), PRVD., CLAVD., AVG., SVLP. SEV., COD. Theod. *et* Iust., DRAC., IORD., GREG. TVR. (*v. Bonnet, Lat. de Grég. 536*[3]; *nota* glor. conf. 64 p. 786, 8 caritati [caritatis *var. l.*]). *al.* *i. q. non commemorans*: LIV. 1, 34, 3 *Demaratus* cum, ignorans nurum ventrem ferre, -r in testando nepotis decessisset. *i. q. non cogitans, non curans sim.* (*plura supra allata huc referas, e. g. p. 447, 81*): LIV. 2, 10, 8 suae libertatis -es *eos* alienam oppugnatum venire (PANEG. 9 [12], 24, 1). 2, 22, 2 armorum (SEN. Tro. 320 *al. cf.* LVCAN. 7, 525 pugnae). 5, 43, 4 *obsidionis*. 6, 5, 5 agri. 7, 39, 11 urbis honorumque. 8, 34, 9 sacramenti (TERT. ieiun. 10 p. 287, 20). 9, 31, 14 difficultatium. 9, 35, 3 omnium praeterquam multitudinis suae (*cf.* CVRT. 8, 11, 16). 42, 38, 9 minime -em necessitudinis eius. *al.* VELL. 2, 100, 3. CVRT. 9, 5, 19 periculi. 10, 2, 12 disciplinae. VAL. FL. 8, 138 senectae (*cf.* SIL. 5, 568 annorum. 8, 664 aevi [10, 13 STAT. Ach. 1, 311 *al.*]). SIL. 1, 153 superumque hominumque. STAT. Theb. 10, 543 leti. TERT. patient. 7 p. 12, 25 bestiarum. *al.* *gen. gerund.* (*cf. p. 447, 76*): LIV. 44, 42, 3 interiecta peditum acies ... -es *victores* fecerat sequendi equites. AMM. 15, 4, 12 cavendi -es (25, 3, 6). *de part. corp.* (*cf. p. 447, 39*): Ov. trist. 4, 2, 24 *populus* cernet vultus ... terribiles aliis *captivis* -esque sui (*i. condicionem suam non curantes*). FIRM. math. 8, 1, 1 divinae fabricationis -em animum (PHYSIOGN. 4 masculinus a. est ... odii -r [*opp.* tenax]). AVIEN. Arat. 47 mundani ... ortus mens -r.

3 *de*: CHRON. Alex. chron. I p. 110, 190 ut ne de hoc -r sis.

4 *acc.* (*cf. Heraeus, ALL 15, 1908, 563; non huc ref.* TERT. pall. 1, *v. l. 41*): GREG. TVR. Franc. 3, 7 p. 114, 12 non -r periurias Hermenefredi regis (vit. patr. 13, 1 p. 715, 28 non -r illud apostoli). VEN. FORT. carm. 3, 21, 6 ne minimam pascens -r esses ovem. *cf. abl. pro acc.* (*acc. q. d. roman.*): IORD. Rom. 325 eorum exitu -es. GREG. M. epist. 13, 31 -es honoris sui genio.

5 *inf.*: PLAVT. Pseud. 1104 nihilist ... suom qui officium facere -r est, nisi est admonitus. VAL. FL. 6, 241 Castor ... deludit anhelos *hostes* -esque mori (*i. de morte non cogitantes*). *acc. c. inf.* (*cf.* VAL. FL. 7, 502 *sq.*): SVET. Cal. 57, 3 Cassium Longinum ... occidendum delegaverat, -r Chaeream Cassium nominari. TERT. pall. 1 p. 918, 6 Oe. *pallium* tamen, generaliter vestrum (*sc.* '*esse*', *Hoppe per litt.*) -es, etiam denotatis. IVST. 12, 3, 12.

6 *quod*: IVST. 8, 2, 11 -es prorsus quod ... usi fuerant. 14, 6, 8. 42, 1, 4.

7 *or. indir.*: CYPR. epist. 67, 2 p. 736, 12 neque enim -es esse debemus quid ... locutus sit dominus. ARNOB. nat. 6, 16 p. 227, 22.

B *bestiae* (*c. gen.; poet. et personate*): VERG. ecl. 8, 2 -r herbarum quos est mirata iuvenca ([SERV.: cantilenae suavitate coegerunt ... animalia oblivisci pascuorum]. *cf.* georg. 3, 498 -r herbae ... equus. HOR. carm. 1, 15, 30 cervus ... graminis -r). Ov. met. 7, 761 -r ambagum *sphinx*. fast. 2, 255 -r imperii *corvus*. SIL. 11, 467 -r ... dulcis nidi ... volucris. FRONTO p. 58, 15 N. -es insidiarum *columbae*. NEMES. auc. 4 -r ... sui *tetrax*. PRVD. cath. 3, 160 lupus ... sanguinis -r. ROMVL. fab. 79.

C *res* (*c. gen.; cf. p. 447, 20. 46. 54*): PROP. 1, 6, 35 tibi si qua mei veniet non -r hora. LIV. 9, 3, 4 qua cibi qua quietis -r (-es *M*) nox traducta est. VAL. MAX. 9, 1, 4 sermonem oblitum Pyrrhi, -em Hannibalis. PANEG. 11 (3), 29, 2 nimiae laetitiae decoris sunt ... -es. AVIEN orb. terr. 299 -r ... modi semper natura duabus Syrtibus. DRAC. Romul. 10, 65 -r ... religionis amor.

II *i. q.* '*-em reddens*' (*in lusu etym.*): SEN. Herc. O. 936 -r Lethe. SIL. 16, 477 -i perstringens gurgite ripas *Lethe*. STAT. silv. 5, 2, 96 -em ... dare mānibus amnem.

immemorābilis, -e *ab* in *et* memorabilis. in-: *l. 72.* NOT. Tir. 30, 18. **1** *passive*: *qui memorari non potest*: *de rebus*: PLAVT. Capt. 56 neque spurcidici insunt versus, -es (*i. qui memoria non sunt tenendi. cf. Leo ad l.*). LVCR. 4, 192 simulacra ... -e per spatium transcurrere posse (6, 488). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 111, 20 (*rec. cod. W*) ob -em haeresim Arrianorum (*gr.* δυσώνυμον; *p. 111, 11* iniquam atque execrabilem). *de animant.*: INSCR. Afr. Gsell I 2465, 7 ⟨r⟩arissimae coniugi, inmemorabili ..., incom⟨par⟩abili (*i. cuius virtutes memorari non possunt*). *i. q.* ἀμνηστος, *oblivioni datus*: IREN. 5, 7, 1 mori ... est ... inanimalem et -em fieri. **2** *active*: *qui nihil memorare vel dicere vult*: PLAVT. Cist. 538 ut illaec *anus* hodie ... moderatrix ⟨linguae⟩ fuit atque -is (*cf. Leumann, Adj. auf* -lis *117*).

? **inmemorat** NOT. Tir. 30, 16[a].

immemorātio, -ōnis *f.* [*cf.* immemoratus, memoratio *et gr.* ἀμνησία; *v. Wölfflin, ALL 4, 1887, 406. J. B. H.*]. *i. q. oblivio*: ITALA (Tolet.) *et* VVLG. sap. 14, 26 dei -o (ἀμνησία), animarum inquinatio.

immemorātus, -a, -um *ab* in *et* memoratus. *i. q. non commemoratus, non dictus*: HOR. epist. 1, 19, 33 iuvat -a (*i. nova, non vol-*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gata) ferentem ingenuis oculis . . . legi. AVSON. 179, 2 nec iam tu . . ., ephebe Talisi, . . . -us eris.

[**immemoria** *falsa lect. F* PAPIN. dig. 41, 2, 44 pr. *pro* memoria; *v. Mommsen ad l.*]

?**immemoriam.** CIL III 14014 fecit en emmimoriam. [in 'inmemoriam' *coll.* ab actis, ex consule *sim. vix recte tuetur Niedermann, RevPhil. 59, 1933, 24 sqq.; fort. lapicida* en *suprascriptum exemplaris sui* (*sc.* emmemoriam) *falso explicavit. Heraeus.*]

immemoris *v. p. 446, 82.*

immendo, -āre *ab* in *et* mendum. GLOSS.^L III Abstr. IN 143 -at: depravat. *i. q. implicare mendis*: AVG. c. mend. 3, 6 (*in lusu verborum*) quos *Priscillianistas* . . . non emendamus, quibus mendum . . . non auferimus, sed nos potius -amur, cum per tale mendum eos quaerimus. *J. B. H.*

immēnsibilis, -e. [*ab* in *et* metiri, *cf. gr.* ἀμέτρητος *et* immensurabilis. *J. B. H.*] *i. q. immensurabilis*: FILASTR. 93, 4 -is est igitur haec trinitas . . . et inenarrabilis (*antea* immensa, inenarranda persona patris). VITAE patr. 7, 44, 12 video et mare ignis bullientis -e, . . . et . . . innumerabiles homines.

×**immēnsitās,** -ātis *f. ab* immensus. *plur.: infra l. 28. 71. legitur ap.* CIC. (*bis*), APVL. (*semel*), EDICT. imp. Diocl. AMM. ECCL.

i. q. immensurabilis magnitudo: **I** *de ambitu vel dimensionibus*: **1** *generatim i. q. vastitas, ingens magnitudo sim.* (*incorporaliter: infra l. 40. 41; abstracte: l. 35. 36; attenuate fere i. q. magnitudo: l. 32. 37*): CIC. nat. deor. 1, 54 in hac . . . -e latitudinum, longitudinum, altitudinum (*antea* immensam et interminatam . . . magnitudinem). 2, 98 impendentium montium altitudines -esque camporum (EDICT. imp. Diocl. II 9 campis quada⟨m im⟩mensitate diffusis. *cf.* AVG. civ. 11, 5 p. 467, 12 D. locorum). APVL. mund. prol. *mundi* (*cf.* LACT. inst. 1, 3, 13 divini huius operis [*postea* tam immensum opus mundi]. *al. cf.* EVSTATH. Bas. hex. 4, 1 p. 903^A terram . . . vastam nimis . . . -e vel pondere [ἄπειρον μεγέθει καὶ βάρει]). CONSVLT. Zacch. 1, 18 p. 23, 14 Mor. *maris* ([*antea* pelagus immensum]. AVG. civ. 16, 9 p. 138, 21 D. oceani. *al.*). RVFIN. Clement. 2, 66 istum quem dicis extra mundum esse -is locum (*cf.* CLAVD. MAM. anim. 2, 2 p. 102, 22 -e ac sempiternitate). MIRAC. Steph. 2, 4, 1 caliginosi aëris -s. CONC.^S II 3, 1 p. 8, 28 ne cuncta percurrens -em litteris faciam (*gr. II 1, 1 p. 37, 16* μῆκος ἐμποιήσω τῷ γράμματι; *II 2, 1 p. 22, 23* ne . . . longam faciam epistulam). VEREC. in cant. 6, 16^in. abyssus . . . vocem altitudine -is (*i.* '*immensa a.*') expressit. VEN. FORT. vita Hil. 2, 3 beati Hilarii -em fortem *ingenii* (*opp.* brevitatem). *al.*

2 *speciatim de deo atque operibus dei sim., plerumque tam de qualitate quam de vastitate* (*e. g. l. 44. 46 sq. 49*): PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 183, 15 nec -i coelestis operis . . . invidiose detrahimus (LACT. inst. 7, 2, 4 rerum atque operum divinorum. NICET. fid. 1 p. 11 16 *syn.* magnitudinem). ARNOB. nat. 1, 46 p. 30, 25 revelata nominis *Christi* -e. HIL. trin. 1, 7 incircumscriptam -em *dei* (FILASTR. 155, 7 [*antea* nec profundum, nec latitudo, nec longitudo dei potest cognosci]. *al. cf.* PS. AVG. c. Felician. 10^extr. deitatis. *al.*). BREV. fid. adv. Arrian. p. 656 ubi una est . . . deitas et incorporalis -s nulla est disparitas. FAVST. REI. spir. 2, 12 p. 157, 9 *divina maiestas* in plenitudinis suae -e permaneat. *al. nota c. gen. inhaerentiae*: AMBROSIAST. ad Eph. 3, 18 in deo omnia aequalia sunt -e infinitatis. *meton. de deo*: HIL. trin. 8, 40 condens omnia intemporalis -s. MAXIMIN. Aug. coll. c. Max. 6 p. 726.

II *de tempore*: RVFIN. Clement. 1, 1 -s temporis cuncta oblivioni ac silentio dabit. *fere i. q. aeternitas*: RVFIN. Orig. in Rom. 10, 43^extr. in saecula saeculorum, . . . moris est scripturae divinae -em per hoc temporum designare. VEREC. in cant. 1, 19 immortalis vitae -em.

III *de numero i. q. immensus numerus*: AVG. in psalm. 118 serm. 6, 2 p. 1515 dicam unde iudiciorum dei coniciatur -s (*antea* nemini . . . omnia iudicia dei scire conceditur). VITA Caes. Arel. 1, 32 p. 469, 1 Gothis cum captivorum -e reversis. *al.*

IV *de modo vel gradu*: **1** *corporaliter*: ENNOD. dict. 1, 5 p. 424, 16 oneris *sarcinae* -e. *fere i. q. largissima copia*: RVFIN. Clement. 2, 62 lucis (3, 14 *al.*). GREG. TVR. Franc. 9, 39^extr. nimia -e aquarum. GREG. M. dial. 3, 12 -em pluviae (τὴν τῆς βροχῆς βίαν). **2** *incorporaliter* (*c. gen. rei fere i. q. res immensa l. 71*): CONSVLT. Zacch. 2, 19 p. 92, 21 Mor. caelestium secretorum . . . -s (*syn.* magnitudo). p. 109, 29 peccatorum -s (PRISCILL. can. 79 p. 142, 19. *cf.* RVFIN. Orig. princ. 3, 2, 2 p. 248, 10 -es istae vitiorum). HIL. in psalm. 118 koph 8 neque finibus aut spatiis divinae virtutis -s coartatur. *al.* ZENO 1, 2, 9 p. 278^B maiestatis *dei* . . . -e (PS. AVG. serm. 234, 3). AMM. 17, 12, 7 cladis -e (20, 5, 4). RVFIN. hist. mon. 7 p. 411^B *miraculorum.* Orig. princ. 2, 6, 5 p. 144, 26 dilectionis (*cf.* p. 144, 27 affectūs. *al.*). MART. CAP. 9, 922 incogitabilis effigientiae . . . -s. COD. Theod. 8, 4, 6, 6 (*a. 358*) pretiorum. CASSIOD. in psalm. 5, 15 p. 58^B gaudiorum. MVTIAN. Chrysost. hom. 28 p. 413^med. -s (ὑπερβολή) est bonorum. NOV. Iust. 3 praef. p. 19, 30 aucta . . . est expensarum quantitas ad -em (ἀμετρίαν) multam (20, 20 [τὴν ἀοριστίαν]). *al. nota*: GREG. M. moral. 13, 13^extr. *diabolus* tanta -e iniquus est, ut omnium peccantium peccata transcendat.

immēnsūrābilis, -e *ab* in *et* mensurabilis. in-: CIL XIII 6279, 5. *i. q. non mensurabilis*: IREN. 4, 19, 2 -is est in corde deus et incomprehensibilis in animo. TRACT. in Luc. 5, 4 copiosae undae et . . . fluctus -e⟨s⟩. PRISCILL. tract. 11, 142 p. 103, 5 omnipotens deus . . . -is gloriae extendens mensuras (*cf.* RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 7, 24 caritatem). HIER. in Eph. 2, 4, 7 p. 612 V. mensuram . . . cuius solidum -e est. CLAVD. MAM. anim. 2, 4 p. 112, 11 -is mensurae et innumerabilis numeri (p. 113, 8. 16). CIL XIII 6279, 5 pietatem. *nota neutr. subst.*: SALV. eccl. 2, 11 'nibil . . . inter sanctos et peccatores est?' multum plane et paene -e.

immēnsūrātim *adv. ab* immensuratus, *cf.* mensuratim. *i. q. immoderate*: SALV. gub. 6, 30 rideamus quamlibet -m, laetemur quamlibet iugiter, dum modo innocenter.

immēnsūrātus, -a, -um *ab* in *et* mensuratus. *i. q. immoderatus, nimius*: PS. IGNAT. ad Eph. 9 erroris . . . spiritus . . . dissonus, -us (ἀμετροεπής), . . . tumidus. SALV. eccl. 1, 57 dura nonnulli haec . . . et -a causantur. SCHOL. Ter. p. 82, 6 amorem. MART. BRAC. form. vit. 6, 3 prudentia.

×**immēnsus,** -a, -um *ab* in *et* metiri, mensus. *de origine*: SERV. auct. Aen. 3, 672 -um, et dictum quod mensura comprehendi non possit (*cf. l. 23. 24. 69*). *scribitur* imm-: CIL V 532, 16 (*inter a. 138 et 161*). inm-: CIL V 6183a, 4 (= CE 1359) *al. de formis: gen. plur.* -um *testatur* PLAC. Gloss.^L IV I 32 *e scriptore nescioquo. compar.: p. 451, 57. ? superl.: l. 54 sq.* GLOSS. -um: ἀχανές, magnum, ingens. GLOSS.^L II Abav. IN 185 -e (*vel* -ae): sine mensura. III Abstr. IN 150 -us: qui omnem modum metiendi transcendit. NOT. Tir. 72, 65. *inde a* CATONE (*semel, v. p. 453, 11*), *dein* RHET. Her. (*ter*) CIC. LVCR.; *deest* CATVLL. CAES. PROP. *aliis, de quibus v. tabulam hanc ad illustrandum usum vocum* -us, infinitus, ingens *compositam*:

	immensus	infinitus	ingens		immensus	infinitus	ingens
ENN.	—	—	9	PETRON. .	—	—	31
PLAVT. . .	—	—	3	PLIN. nat.	85	26	51
VARRO . .	—	15	1	VAL. FL. .	7	—	70
CIC.	38	164	11 (+ 4 carm.)	SIL.	19	—	81
				HOMER. . .	1	—	20
LVCR. . . .	10	35	19	STAT.	18	—	131
SALL.	3	1	24 (+ 2 rep.)	MART. . . .	3	1	30
				QVINT. . . .	3	47	24
VERG. . . .	19	—	199	IVV.	2	—	17
HOR.	2	—	18	TAC.	51	6	67
VITR.	—	22	—	PLIN.	14	5	38
OV.	54	—	75	SVET.	19	—	15
LIV.	14	1	492	FLOR.	3	—	27
CELS.	—	—	18	APVL. . . .	8	6	21
SEN.	44 (+ 26 trag.)	33	178 (+ 55 trag.)	ITIN. [Silv.]	—	15	20
				VVLG. . . .	11 (+ 2 N. T.)	18 (V. T.)	18 (V. T.)
CVRT. . . .	4	1	97				
MELA . . .	—	1	33	AVG. civ. .	11	31	46

[*falso trad.*: FIRM. math. 4, 11, 5 (criminum *Kroll*). DIFF. ed. Beck p. 58, 30. *pro* immersus: *v. p. 454, 58.* *pro* impensus: CAES. Gall. 4, 2, 2 (β) SEN. contr. 1, 7, 9 (*ABV*) SPART. Hadr. 19, 5 (impensissimas *Hirschfeld*) CAEL. AVR. chron. 3, 2, 19 (mente sensa *Ilberg. cf. acut. 2, 16, 98*). *al. dub. trad.*: MANIL. 5, 95 (immissos *coni.*) PS. QVINT. decl. 6, 7 -um sideribus (*abl. temp.?*) fretum (em- *vel* reconi.).]

i. q. immensurabilis, immoderatus, ingens sim. (*inde a* VERG. *saepe vel hyperbolice dicitur vel attenuate* [*fere i. q. modum solitum excedens, permagnus sim.*; *cf. e. g. sub I A 2*]):

I *de ambitu vel dimensionibus*: **A** *corporaliter*:

1 *rerum corporalium* (*pertinet ad* ἄπειρον *Anaximandri: l. 77. in imag. vel translate: infra l. 66. 83. 84. p. 451, 2. 3. c. abl.: infra l. 76. p. 451, 1. 11. 15. 39.* [*v. etiam p. 452, 25*]; *c. gen.: p. 451, 12*): CIC. Verr. II 3, 23 (*in imag.*) -a aliqua vorago est aut gurges vitiorum (SIL. 5, 617 umbras late Stygias -a v. . . . ostendit. *cf.* AMM. 26, 10, 16). prov. 31 mare (VERG. georg. 1, 29 [*Serv. auct.* cuius mensura non potest comprehendi]. *al. cf.* Aen. 6, 355 aequora [SEN. Ag. 410a]. OV. epist. 5, 61 profundum [SEN. benef. 7, 2, 6 *coniunct.* inexploratum]. am. 2, 11, 24 salum. met. 4, 689 ponto. *al.* Ib. 294 fretum. SEN. suas. 1, 2 pelagus. TAC. Germ. 2 Oceanus. *cf.* OV. epist. 17, 162 aquas *maris* [Ib. 147 undas *maris. al. cf. etiam p. 452, 60*]. met. 1, 38 stagna. SEN. nat. 6, 8, 4 paludes. *al.*). nat. deor. 1, 26 *aëra* (*cf.* 2, 91 aether. *al.*). 2, 40 mundo (PLIN. nat. 2, 2 -us, . . . infinitus ac finito similis. APVL. mund. 22 mundus magnitudine -us. IREN. 2, 14, 2 Anaximander . . . hoc quod -um est [*i.* τὸ ἄπειρον. *cf. Anaxim. frg. 1 Diels*] omnium initium subiecit . . . ex quo -os mundos constare ait. *al. cf.* OV. fast. 6, 278 poli). de orat. 1, 214 (*trop.*) ingenii sui (*i. Crassi*) finibus -is paene (OV. epist. 15, 176 *Asiae*. MANIL. 1, 489 aethera . . . -is [*vulgo*, -os *codd.*] fabricantem f. orbes. *cf.* LIV. 37, 35, 6 *Romani* finirent Europa imperium; id quoque -um esse). 3, 70 (*trop.*) ex ingenti quodam oratorem -oque campo in exiguum sane gyrum compellitis (3, 124 [*in imag.*]. TIB. 2, 3, 41 *al. cf.* VERG. georg.

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2, 541 -um spatiis ... aequor. CVRT. 4, 14, 12 paene -a planities. *al.*). VERG. georg. 4, 557 nubes (*trop.*: LVCAN. 2, 481 *militum.* STAT. silv. 1, 6, 76 volucrum). Aen. 6, 186 silvam (PLIN. nat. 35, 1 [*in imag.*]. *al.*). 7, 377 urbem (SEN. dial. 11, 6, 2 *Roma* [STAT. silv. 1, 2, 232]. PLIN. nat. 5, 143 Atussa. *al.*). AETNA 137 sinus (SEN. Herc. f. 679. *cf.* Tro. 178 specus. LVCAN. 5, 135 cavernas). OV. epist. 5, 138 iugis (PLIN. paneg. 81, 1. *cf.* SEN. Phoen. 22 vertice. *al.* PLIN. nat. 4, 96 mons Saevo [5, 97 Taurus m. *al.*]. SIL. 2, 312 Alpes. *al.*). fast. 5, 221 per -as ... gentes (trist. 4, 9, 19). met. 2, 157 caeli (*v. vol. III 90, 79. cf.* SEN. nat. 7, 1, 2 PRVD. ham. 70). trist. 4, 2, 59 terras (PANEG. 5 [8], 11, 1 tanto -a circuitu. AMM. 15, 1, 4 *opp.* brevis. *al. cf.* SEN. contr. 2, 1, 4 soli. Herc. f. 424 telluris. AVIEN. orb. terr. 40 caespes ... -us ... modi). Pont. 3, 3, 78 lapsa per -as est mea pinna vias (4, 4, 16. PLIN. nat. 5, 97 Taurus mons ... flexus ... -um iter quaerit [PANEG. 10 (4), 36, 5 spatio]). PREC. terr. 7 chaos. MANIL. 1, 23 mundus ... -o vatem circumstrepit orbe (3, 205 *al.*). VAL. MAX. 4, 6 ext. 3 barbariae -as solitudines (*cf.* LVCAN. 8, 291 recessus). SEN. nat. 4, 11, 5 ubi ad collationem -i (magni *A λ*) corporis ventum est, nihil interest, quanto sit alterum altero maius. CVRT. 9, 1, 9 silvae erant prope in -um spatium diffusae (PLIN. nat. 2, 86 IORD. Get. 34 *al. cf.* LVCAN. 2, 630 cum mediae iaceant -is tractibus Alpes. *al.* AMM. 22, 15, 2 terrarum situ ... -o. VVLG. Bar. 3, 25 locus possessionis *dei* [*syn.* ingens, magnus]. *cf. infra l. 74*). PLIN. nat. 2, 3 -a et innumerabilia sidera (PRVD. c. Symm. 1, 320 *de sole*). 2, 42 luna -a orbe pleno (*abl. abs.*) ac repente nulla. 2, 104 globo *terrae.* 2, 246 insulas (AVIEN. orb. 779). *al.* PLIN. epist. 5, 6, 7 amphitheatrum. *et al.* *nota de rebus manu factis sim.* (*cf. p. 450, 60*): VERG. Aen. 2, 185 molem ([*i. equum Troianum ut*: SEN. Ag. 628]. *al.* TAC. hist. 2, 21 *al.*). 5, 408 vinclorum -a volumina (*cf.* LVCAN. 2, 671 catenis). OV. fast. 6, 640 -ae tecta ... domus. GRATT. 117 contos (*cf.* SIL. 6, 215 cuspidis. TAC. ann. 2, 14 -a barbarorum scuta, enormis hastas). SEN. Herc. O. 871 faces. LVCAN. 6, 405 fornacibus. STAT. silv. 1, 4, 120 carinae. MART. 8, 65, 10 iugis *elephantorum.* TAC. dial. 20 illa -a volumina quae pro M. Tullio aut Aulo Caecina legimus (SVLP. SEV. epist. 1, 8 *al.*). PLIN. paneg. 51, 3 -um latus circi. LACT. inst. 2, 8, 66 caementa (*syn.* ingentia, vastas). AVIAN. fab. 28, 5 aratro. *et al.*

2 *animantium* (*cf. p. 450, 60*): VERG. Aen. 3, 632 iacuit ... per antrum -us *Polyphemus.* VELL. 2, 106, 1 *Germanorum* iuventus infinita numero, -a corporibus. SEN. dial. 6, 10, 6 -ae ventrem beluae. STAT. Theb. 2, 596 Briareus. APVL. flor. 6 p. 20 dracones (*syn.* immanibus. AVG. civ. 11, 27 p. 499, 19 D. *opp.* exiguos vermiculos). AVIAN. fab. 13, 1 leonem. 18, 1 iuvencis. *de corpore vel part. corp.*: VERG. Aen. 2, 204 orbibus *anguium* (MANIL. 5, 584 vasti turgent -is torquibus orbes *ballaenae.* VAL. FL. 7, 523 anfractibus. *cf.* VERG. Aen. 2, 208 -a volumine terga). SEN. Herc. O. 915 membra. Med. 686 corpus *serpentis* (SIL. 6, 225. TAC. hist. 5, 18 *syn.* praelongis. *cf.* PLIN. nat. 9, 12 carnis. SOL. 2, 33 boas ... ad -am molem ferunt convalescere). SIL. 4, 616 armos *elephantorum.* 6, 155 ventris *leonum.* SER. SAMM. 683 ramicis -um ... tumorem. PHYSIOGN. 16 p. 26, 9 caput (*opp.* moderatum). *al.* *adde*: PS. SALL. in Tull. 5 cuius (*i. Ciceronis*) nulla pars corporis a turpitudine vacat, lingua vana ..., gula -a *eqs.* (*cf.* ENNOD. carm. 2, 24, 11 p. 566 *hominem* gutturis -i). OV. met. 8, 829 aridas fauces -aque (*i. q. insatiabilia?*; incensa *Heinsius*) viscera. *specialiter apud* ECCL. *de deo sim.*: TERT. adv. Val. 7 p. 184, 5 *Bython* innatum, -um, infinitum ... definiunt *Valentiniani.* MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 24 p. 1130[D] *deus* interminatus, -us, sed ceteris, sibi terminatus et mensus (CONSVLT. Zacch. 1, 17 p. 20, 33 Mor. *deus* -ior *est*, qui ubique est. *cf. p. 449, 16 sq. al.*). FILASTR. 51, 3 trinitas. *al.*

3 *c. notionibus dimensionem sim. significantibus*: CIC. Tusc. 1, 61 magnitudo (nat. deor. 1, 54 *coniunct.* interminatam. 2, 92 sidera m. -is. SVET. Vit. 13, 2 *patinae.* FLOR. epit. 2, 8, 16 *elephantorum.* TERT. adv. Val. 7 p. 184, 21 *dei* [*syn.* incomprehensibilem]. *al. cf.* ARNOB. nat. 7, 46 p. 280, 20 prolixitatis). LIV. 7, 6, 1 altitudinem (*v. vol. I 1765, 18. 1768, 45. cf.* SVLP. SEV. chron. 1, 54, 4 profundi). PLIN. nat. 3, 4 tam -a aequorum vastitas (QVINT. inst. 12 prooem. 4 *al.*). TAC. hist. 5, 6 lacus -o ambitu. APVL. mund. 6 mare ... in -am latitudinem panditur (CLAVD. DON. Aen. 3, 115 p. 279, 29 *al.*).

B *incorporaliter*: **1** *rerum incorporalium*: CIC. inv. 1, 7 infinitam et -am ... materiam *artis oratoriae.* Rab. perd. 30 exiguum ... vitae curriculum ..., -um gloriae. Cael. 29 de sumptibus -a oratio est. div. 2, 91 intervalla (*cf.* TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 537, 3 distantiam). off. 1, 53 -a societate humani generis (*opp.* exiguum, angustum). LVCR. 1, 957 locus ac spatium ... pervideamus utrum finitum ... constet an -um pateat vasteque profundum (2, 93. *cf. supra l. 22*). LIV. 1, 1, 5 Troiani ut quibus ab -o prope errore nihil ... superesset (*cf.* 21, 29, 7 iter. *al.*). MANIL. 4, 924 nec contemne tuas quasi parvo in corpore vires; quod valet -um est (TERT. apol. 17, 3 quod -um est, soli sibi notum est). SEN. epist. 16, 9 nullus ... terminus falso est: ... error -us est. COLVM. 11, 1, 10 vel discendi vel profitendi paene -am scientiam *agriculturam.* PLIN. nat. 18, 1 herbarum a contemplatione *eqs. al.* *nota per enallagen*: OV. met. 1, 309 -a licentia ponti. AMM. 27, 4, 3 has terras -a quondam camporum placiditate ... fuisse porrectas ... docet *Homerus.* *adde fere i. q.* *sine certo fine, incertus*: SEN. contr. 10, 5, 15 'hoc facere non oportet'. huic rei aestimatio -a est. SEN. dial. 11, 10, 11 vitiosam consuetudinem, cuius -um et inconprensibile arbitrium est (*opp.* rationem ... cuius certi fines sunt). CAPITOL. Pert. 8, 9 *Pertinax* convivium imperatorium ex -o ad certum revocavit modum. *fere i. q. inexplicabilis sim.*: LIV. 22, 6, 7 fuere quos inconsultus pavor nando etiam capessere fugam inpulerit, quae ubi -a ac sine spe erat, aut ... aut *eqs.* PLIN. nat. 7, 52 similitudinum *inter parentes et liberos* ... -a reputatio est (*cf.* 7, 101 fortitudo in quo *viro* maxime enituerit, -ae quaestionis est). **2** *specialiter* -um est: *c. inf.*: OV. fast. 4, 573 -um est erratas dicere terras. PLIN. nat. 23, 33 *coniunct.* inexplicabile. ARNOB. nat. 3, 42[fin.] *coniunct.* infinitum. *al.* si: SEN. benef. 5, 17, 1 -um erit, si ... coepero. dial. 2, 18, 1 -um est, si velim ... referre (PALLAD. 4, 10, 27). ut: LACT. epit. 65, 8 ut testimoniis utamur, -um est.

II *de tempore*: CIC. div. 1, 12 observata sunt haec tempore -o (nat. deor. 2, 85 longinquum et -um paene t. [*syn.* perdiuturna, *opp.* sempiterna]. LVCR. 3, 854 *al.*). LVCR. 5, 379 (= 1217) -i validas aevi contemnere vires (MANIL. 4, 821. TAC. dial. 16 *opp.* breve. *al.*). OV. epist. 1, 82 moras. trist. 4, 3, 25 nox -a videtur. PLIN. nat. 16, 234 vita arborum quarundam -a credi potest. TERT. apol. 48, 12 in -am aeternitatis (*cf.* HIL. trin. 1, 7 p. 30[B]) perpetuitatem. adv. Marc. 2, 3 p. 337, 6 (*coniunct.* interminabili). *nota i. q. infinitus*: HIL. syn. 34 *dei* regnum sine cessatione permanet in -a saecula.

III *de numero* (*c. abl.: infra l. 45* [*v. etiam p. 450, 64*]): **a** *c. notionibus multitudinem sim. significantibus*: VERG. georg. 1, 322 -um ... agmen aquarum (*i. imber.* CVRT. 4, 1, 1 prope -is a. *militum. al. cf.* SEN. benef. 7, 10, 5 -i greges pecorum. *al.* PLIN. nat. 10, 77 -a [-o *codd.*] ... examina gracularum). SEN. suas. 5, 8 -am multitudinem hominum (VELL. 2, 14, 1 *al.*). VELL. 2, 120, 4 -is Germanorum copiis (SVET. Iul. 44, 2 -a diffusaque legum c. *al. cf.* LVCAN. 1, 466 vires [TAC. ann. 4, 62]. SIL. 2, 446 -i populi *militum. al.* IVV. 11, 196 -ae nimiaeque ... plebis. *al.* TAC. hist. 3, 15 auxilia ..., -am belli molem [ann. 1, 7]. PLIN. epist. 3, 7, 13 exercitum *Xerxis. al.* PANEG. 11 [3], 19, 2 improborum vulgus -um [*opp.* rari]). SVET. Nero 38, 2 numerum (AMM. 21, 8, 3 *al. cf.* CIL XIII 2244, 9 numeratione). AMM. 28, 5, 9 Burgundios ... ⟨p⟩ubi⟨s⟩ -ae viribus affluentes. *et al.* **b** *liberius c. singulis notionibus i. q. innumerus* (*v. Löfstedt, Komm. 149*): STAT. silv. 2, 1, 219 -is urnam quatit Aeacus umbris. SVET. Nero 8 ex -is, quibus cumulabatur *Nero*, honoribus tantum patris patriae nomine recusato (CAPITOL. Pius 2, 5 infinitos atque -os. *an simul ad IV A 2 ref.?*). SER. SAMM. 520 falleris frustraque -a nomismata fundes. POMP. TROG. Iust. 38, 4, 15 Cimbros, -a milia ... populorum. RVFIN. apol. Orig. 5 p. 571[B] innumeri sunt et -i, qui ... se ... tradiderunt. *adde*: RVFIN. hist. mon. prol. ut et numero -i sint *monachi.*

IV *de modo vel gradu*: **A** *generatim*: **1** *corporaliter*: CIC. rep. 1, 27 pecudes et -um argenti pondus (HOR. sat. 1, 1, 41 *al. cf.* TAC. ann. 1, 20 onera. *al.*). SEN. benef. 6, 36, 1 -am ignium vim (nat. 2, 26, 7 aquarum. *al. cf.* SER. SAMM. 638 impete *sanguinis*). nat. 6, 26, 4 ignis. *al.* LVCAN. 2, 79 -am tenebroso in carcere lucem (PASS. Mar. Iac. 12 p. 61, 13 *coniunct.* inaestimabilis. *al. cf.* COMM. apol. 114 lumine. *al.*). PLIN. nat. 4, 79 -o aquarum auctu (TAC. hist. 1, 86 *al.*). 36, 201 -a ... rerum naturae portio est ignis. *c. notionibus collectivis fere i. q. largissimus, permultus*: VERG. georg. 1, 49 -ae ruperunt horrea messes (*cf.* OV. fast. 1, 677 frugibus -is avidos satiate colonos). OV. met. 6, 181 opes (LIV. perioch. 46 p. 53, 5 *al. cf.* OV. trist. 3, 7, 40 censibus. *al.* TAC. hist. 2, 32 pecuniam [4, 46 *al.*]. 5, 8 opulentiae. PLIN. paneg. 12, 2 muneribus). 10, 136 fletus. EPICED. Drusi 436 Panope ... -as fletibus auxit aquas *Stygias* (VVLG. Sirach 24, 41 *al.*). PLIN. nat. 28, 255 profluvium quamvis -um ... sisti obstetrices promittunt. SIL. 8, 633 tenebris. STAT. Theb. 10, 5 panditur -o deformis sanguine campus (*cf.* 10, 289 cruore [SER. SAMM. 1099]).

2 *incorporaliter*: CIC. Verr. II 3, 149 -um atque infinitum lucrum (*cf.* leg. agr. 2, 63 -os atque intolerabilis quaestus. *al. cf.* TAC. ann. 13, 42 provincias -o faenore hauriri. PLIN. nat. 37, 60 rem -i pretii [SVET. Cal. 39 *al. nota c. ellipsi subst.*: PLIN. nat. 9, 138 pretia ... sunt ... viliora, ... sciant qui ista mercantur -o. SVET. Cal. 38, 4 -o ... emere. GELL. 1, 19, 4 mulier nimium atque -um poposcit]). II 5, 22 genus praedandi. rep. 1, 27 *aurum sim.*, taeterrimorum hominum -a possessio (PLIN. paneg. 50, 1). de orat. 2, 84 tanta hac in re tamque -a (*opp.* in parvis aut mediocribus r. SEN. nat. 3 pr. 3 *syn.* seriam, gravem. *cf.* dial. 10, 14, 2 in illa ... nos demus ..., quae -a, quae aeterna sunt). LVCR. 5, 1209 potestas (PASS. Perp. 21. *cf.* OV. met. 8, 618 potentia caeli [*coniunct.* finem ... non habet]. *al.*). VERG. catal. 9, 41 -i ... studia ista laboris (AETNA 222. PLIN. nat. 35, 80 opus -i laboris ac curae [CLAVD. 4, 13]. *al. cf.* LIV. 1 praef. 4 operis [OCTAVIA 386]. PLIN. nat. 28, 4 difficultate. *al.*). VELL. 2, 104, 2 bellum (IVST. 14, 3, 8. *cf.* PAVL. dig. 8, 2, 26 contentiones). SEN. Thy. 1095 scelera (ENNOD. dict. 26, 1 p. 502, 17. *cf.* CYPR. epist. 36, 1 p. 573, 5 crimine. *al.*). dial. 11, 10, 10 cum is epulis ... gloriaretur *Apicius.* 11, 16, 1 immoderatum in lacrimas ius, non -um. nat. 1, 14, 3 celeritatem (PLIN. nat. 2, 33). epist. 74, 11 bonum -um et insupera-

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bile (*cf.* CIL X 5200, 4 beneficiis). LVCAN. 2, 139 cladibus (AMM. 31, 5, 12. *cf.* LVCAN. 3, 290 ruinae. 7, 294 caede. *al.* SIL. 9, 137 stragem. *al.*). PLIN. nat. 2, 67 aperienda est subtilitas -a (11, 1 restant -ae s. animalia *i. insecta.* 18, 335 vir -ae s. *al.*). 10, 137 -a vitae ambage. 24, 143 differentiam. 33, 149 -o ... Achaïcae victoriae momento. QVINT. decl. 377 p. 419, 15 damnis. IVV. 7, 111 mendacia. TAC. ann. 14, 53 gratiam -am, innumeram pecuniam circumdedisti. *al.* COMM. apol. 103 maiestas -a ... et sine fine. *al.* FIRM. math. 3, 4, 38 magna et -a et sine modo pericula. COD. Iust. 3, 29, 2 (*a.* *256*) -ae liberalitatis in filium (*cf.* 3, 29, 3 [*a.* *257*] donationibus). *et al.* *de affectibus sim. corporis vel animi*: CATO orig. 117 ⟨im⟩mensam ti⟨miditatem⟩ (*suppl. O. Mueller*). RHET. Her. 2, 22, 34 *stultitia* parit -as cupiditates. -ae porro c. infinitae, immoderatae sunt (*v. vol. IV 1418, 11. cf.* VERG. Aen. 6, 823 vincet amor patriae laudumque -a cupido [*cf. Norden ad l.; v. vol. IV 1423, 78*]). OV. met. 13, 768 sitis -a cruoris (CAEL. AVR. chron. 3, 8, 137. *cf.* SVET. Tib. 52, 2 famem. *al.*). LIV. 5, 23, 2 gaudium (*cf.* CLAVD. 5, 68 voluptas *vastandi*). VAL. MAX. 7, 2 ext. 1 sapientiam. SEN. Phoen. 352 dolor (*v. vol. V 1, 1851, 6. cf.* AMM. 28, 1, 57 cruciatus). PLIN. 18, 206 spes. *al.* MART. 9, 45, 5 querellis (*cf.* MIN. FEL. 1, 3 desiderium). SVET. Cal. 14, 3 amorem. SPART. Hadr. 20, 7 memoriae ingentis, facultatis -ae. *al.* VVLG. deut. 29, 24 ira ([μέγας, *Itala Lugd.* ingens]. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 6 [*syn.* nimio]). HIER. epist. 100, 15, 3 minus putat *avaritia* ab eo quod cupit omne quod possidet, semper -a, ... immodica. *et al.*

B *speciatim*: **1** *fere i. q. validus, vehemens*: VERG. Aen. 3, 672 clamorem -um tollit *Polyphemus* (11, 832 *al. cf.* LVCAN. 7, 572 -ae vocis gemitus [SVET. Aug. 43 *adulescentulus* vocis -ae. *al.*] PLIN. nat. 2, 6 -us et ... sensum aurium excedens ... sonitus [AMM 17, 7, 4]. 5, 54 fragore. *al.*). HOR. carm. 4, 2, 7 (*in imag.*) velut amnis ... fervet -usque ruit profundo Pindarus ore. STAT. silv. 5, 1, 246 austri. TAC. ann. 2, 23 austrum, qui ... -o nubium tractu validus ... rapuit ... naves. CLAVD. carm. min. app. 2, 12 -os invicti roboris aestus. ENNOD. epist. 4, 24, 3 p. 116, 2 tempestatis. **2** *fere i. q. eximius, insignis*: EPICED. Drusi 404 Caesaris. LVCAN. 7, 717 -o superest ex nomine *Pompei* multum. PLIN. nat. 28, 12 -o exemplo Deciorum (22, 92 -o e. *Agrippinae* in crimen adductos *boletos* [*in malam partem ut*: 30, 15]). ENNOD. opusc. 3, 17 p. 335, 6 vir (*antea* viro tantarum virtutum). CIL V 532, 17 (*inter a. 138/161*) facta ... -a et eximia. *fortasse huc pertinet*: COMM. instr. 2, 11, 10 sit tibi ... peccare desistere gestum -um.

neutr. subst. (*v. etiam p. 452, 10; plur.: infra l. 44. 45. 46. 47. 48. 63; c. pron.: l. 43 sqq.; c. gen. part.: infra l. 46 sq. 61*): *α sine praep.*: CIC. p. red. in sen. 2 -um quiddam (PLIN. nat. 22, 5. *cf.* CIC. fin. 4, 70 nescio quid -um. de orat. 1, 166 alia ... -a. orat. 104 aliquid. *al.* LIV. 2, 49, 5 -a omnia. *v. etiam 450, 77. 451, 79*). LIV. 5, 37, 5 -um ... loci (*cf.* PLIN. nat. 18, 18 terrarum. IVST. 41, 1, 11 -a ... ac profunda camporum. *al.*). SVET. Iul. 52, 1 plurima et -a tribuit *Caesar*. *nota per fig. λιτότ.*: ALC. AVIT. carm. 1, 318 non -a loquor. *al.* *adde i. q. universum, mundus*: LVCR. 1, 74 omne -um peragravit mente *Epicurus*. 2, 1095 quis regere -i summam ... potis est? LACT. inst. 5, 1, 1 rerum conditor et huius -i rector (*i. deus*). *fere i. q. aeternitas*: SEN. epist. 99, 10 hoc quod aetatem vocamus humanam, compara -o. *β c. praep.*: ab: DRAC. laud. dei 1, 603 molis ab -o venientia. ad: LIV. 29, 25, 3 Coelius ... ad -um multitudinis speciem auget. ex: SEN. epist. 90, 38 avaritia ... in angustum se ex -o redegit. in *c. acc.*: CIC. nat. deor. 3, 52 hoc ... in -um serpet (*cf. infra l. 76*). frg. inc. K 35 Olympus in -um editus (SALL. Iug. 92, 5 *al. cf.* SIL. 11, 445 surgere. PLIN. epist. 6, 31, 17 *al.*). OV. am. 3, 12, 41 exit in -um ... licentia vatum. *al.* met. 2, 220 ardet in -um ... Aetna (*cf.* AMM. 30, 5, 10 *Valentinianus* in -um excanduit *ira*). LIV. 21, 33, 7 in -um altitudinis. SEN. dial. 9, 10, 6 cupiditates ... finitae non in -um incertumque producent *animum*. nat. 2, 48, 2 in -a procedam (APVL. met. 10, 14 in -um damni). TAC. Germ. 6 in (*om. Bb*[1]) -um vibrant *pedites*. VLP. dig. 12, 3, 4, 2 ne ... in -um iuretur (*syn.* in infinitum). *al.* per: OV. met. 4, 621 per -um ... actus. TAC. Agr. 23 Clota et Bodotria ... per -um revectae. LACT. ira 13, 5 AVIEN. Arat. 274.

addo struct. -um quantum (*cf.* immane q.: *p. 441, 53*): PLIN. nat 4, 110 -um q. hinc oceano, illinc Hiberico mari comprimentibus (*abl. abs.*). 16, 172 -um q. praelatis *harundinibus*. AMM. 16, 7, 5 -um q. memoria vigens *Eutherius*. 16, 12, 61. 27, 12, 14. 29, 6, 1.

neutr. subst. pro adv.: *acc.* **immēnsum** (*cf. infra l. 82; v. C. F. W. Müller, Synt. d. Nom. u. Akk. p. 70. 111*): SALL. hist. frg. 3, 56 -um aucto mari (APVL. Plat. 2, 26. *cf.* OV. fast. 5, 537 creverat. TAC. ann. 4, 27 gliscebat). TAC. ann. 3, 30 viguit. 3, 52 proruperat. 4, 40 attolli (6, 37). DIOM. gramm. I 401, 8 serpat (*cf. supra l. 56*). APVL. met. 4, 29 procedit. IVVENC. 1, 729 stupuit. CHALC. comm. 323 calentibus. AVR. VICT. Caes. 8, 8 regrediente. ORIENT. 1, 543 -um (-as *B*) construis arces. CYPR. GALL. num. 722 gementem. *abl.* **immēnsō** (*cf. p. 452, 69 sq.*): PLIN. nat. 20, 92 silvestris *brassicae* ... -o plus effectus laudat Cato (*cf.* nimio plus *sim.*). [*falso trad. vid.*: HIST. Apoll. rec. B 4 princeps locuples -o (-um *var. l. ?, cf. Klebs, Apoll. aus Tyros 1899, 221; rec. A* valde).]

adv. **immēnsē**: GLOSS. *v. p. 450, 23.* CHALC. comm. 312 quae -e lateque ... porrecta sunt. RVSTIC. c. aceph. p. 1237[A] -e exaltaverit. **immēnsiter**: ALC. AVIT. hom. 6 p. 110, 11 sublimitas -r (in -um *GHAdo*) fastigiata.

syn. et appos.: amplissimus, enormis, eximius (*p. 453, 38*), grandis, immanis, immensibilis, immoderatus, inaestimabilis, incomprehensibilis (*p. 451, 62*), infinitus, ingens, innumerus (*p. 452, 44*), interminabilis, interminatus, magnus, maximus (FIRM. math. 3, 5, 10), nimius, sine fine, sine modo, vastus. *opp.*: angustus, brevis, exiguus, finitus (*p. 451, 75*), mediocris, medius (LIV. 2, 49, 5), mensus (*p. 451, 57*), minimus, minor, moderatus, modicus, parvus, pauci (AMM. 29, 5, 29), rarus (*p. 452, 35*), terminatus.

deriv.: immensitas. *Labhardt.*

immeo, -āre *ab* in *et* meare. *i. q. intro meare* (*c. dat.: l. 14. 16*): PLIN. nat. 8, 91 delphini -antes Nilo. 11, 226 saetas suum obstare tenuitati -antis spiritūs (11, 266 intus). PALLAD. 1, 17, 4 salutare erit aquas ... opertis -are cisternis (*antea* duci).

immerēns, -ntis *ab* in *et* merens. im-: *l. 39. 40.* *abl.* -e: *l. 25.* *ponitur in tmesi*: *l. 28.* GLOSS. ἀναίτιος. ἀνάξιος. indignus. non meritus. -em: innocentem. NOT. Tir. 39, 70. [*falso trad.*: ACC. trag. 60 (-em *codd.*, et maerentem *sim. vulgo*). *dub. var. l.*: PELAG. in Rom. 3, 24 p. 33, 1 S. (-bus *V*, non merentibus *cett.*).]

1 *active* (*fere praedicative*): **a** *qui non meretur malum: i. q. innoxius* (*cum negat.: infra l. 26*): *de animantibus* (*bestiis: l. 34. 35; fere pro subst.; adi.: e. g. l. 30. 31. 32*): PLAVT. Curc. 185 male mereri de -e inscitia est. TER. Hec. 740 inscitum offerre iniuriam tibi [me] -i (tibi merenti *A*) iniquom est. CATVLL. 44, 8 non -i quam *tussim* mihi meus venter ... dedit. LVCR. 2, 1104 *fulmen* saepe nocentes praeterit exanimatque indignos inque merentes (*cf.* MARCELL. dig. 5, 2, 5). NEP. Dion 10, 1 -es ut sceleratos occidunt. HOR. carm. 2, 13, 12 *lignum* caducum in domini caput -is. epod. 6, 1 quid -es hospites vexas canis? 7, 19. SEN. contr. 7, 1, 15 si privignum -em non oppressit *noverca* (*antea* innocentem. *cf.* PLIN. epist. 3, 9, 20). VAL. MAX. 7, 3 ext. 1 -em ... innocentemque (*cf. l. 32.* ROMVL. fab. 72, 5 rec. gall. *mus*). SEN. clem. 2, 5, 4. frg. 123 quae ... ex trucidatione -ium (*sc. hostiarum*) voluptas est? SVET. Tit. 10, 1. ITALA Matth. 12, 7 (Iren. 4, 17, 4) nunquam condemnassetis -es (*A*, innocentes *cett., Vulg., gr.* ἀναιτίους; *cf. Sanday-Turner-Souter, Nov. Test. S. Irenaei 1923, 236*). INSCR. Röm. Limes in Öst. 12, 1914 p. 337 (*s. III*) quem ... genesis abstulit ... immerentem. INSCR. Dessau 8497 Severae immerenti. *de rebus*: CATVLL. 54, 7 irascēre ... meis iambis -bus. VAL. MAX. 9, 12, 8 quae -ia ⟨sunt⟩ (*Kempf*, quaedam -ia *Madvig*), supremi fati titulum occupant. **b** *qui non meretur bonum: i. q. indignus*: FRONTO p. 235, 22 N. merentibus promtius, -bus audacius opem tuli. CYPR. laps. 26 p. 256, 13. PAVL. NOL. epist. 3, 4 me -em et inopinantem magno tui amore conplesti.

2 *passive*: *i. q. non debitus*: FVLG. aet. mund. p. 153, 4 *deus potens est* bonorum -em exitum perpetuae vitae commoditate ditare.

adv. **immerenter** (*dub.*: VAL. MAX. 6, 2 ext. 1 *mulier* -r [*L*[3], immerens *A in marg.*] damnata). STEPHAN. 1 p. 37[C] damnationem, exilium et quantae criminum sunt vicissitudines -r (*i. iniuste*) expecto.

?**immerentia,** (-ae *f.*). GLOSS. II 582, 26 -a: sine merito. [*alii a compilatore male intellectum n. plur. adi. putant. Heraeus.*]

×**immergo,** -sī, -sum, -ere *ab* in *et* mergere. *de formis*: *2. sg. perf.* -sti: *p. 456, 16.* [*inf. pass.* -ēri *falsa coni.* COLVM. 5, 9, 3 *pro* immediri *SA*; -i *Schneider, recte*]. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 4. 429, 11 B. NOT. Tir. 72, 75. *inde a* PLAVTO, *dein* CIC. [*ital.* immergere. *M.-L.*] [*probab. emend. pro* immensus: *p. 455, 27. 75.* *dub. emend.*: MANIL. 1, 830 caelum ... rediret -sum (*Scaliger*, immensum *codd.*, inversum *Breiter*), et somno totum deprenderet orbem. -sum *potius c.* somno (*cf. p. 455, 80*) *quam c.* caelum *iungendum vid.*].

I *transitive* (*et mediopass., reflexive*): *i. q. intro mergere*, ἐμβάπτειν, *immittere sim.*: **A** *proprie et in imagine*: **1** *aquae, paludi, liquidis variis* (vivariis: *infra l. 71*; cado: *infra l. 75*): **a** *generatim*: CIC. Tim. 48 *animi divini ambitūs* in flumen -si (*gr. p. 43*[A] ἐνδεθεῖσαι). VERG. georg. 4, 29 *si* praeceps Neptuno -serit Eurus *apes*. Aen. 3, 605 spargite me *Achaemeniden* in fluctus vastoque -ite ponto. 6, 174 *Triton* spumosā -serat undā *Misenum* (*i. submergendo occiderat. cf.* OV. met. 4, 423 CARM. de bell. Aeg. 51. PLIN. nat. 9, 77 vivariis *murenarum*. SIL. 4, 572. 14, 553. FRONTIN. strat. 2, 5, 7 limo. AMM. 22, 14, 7 SIDON. carm. 22, 159 *al.* *adde*: SIL. 3, 476 *corpora* -sit fundo *Druentia*). COLVM. 12, 52, 22. SCRIB. LARG. 20 calidā. 47 MELA 2, 43. LVCAN. 2, 484 undae ... pontem. PLIN. nat. 20, 97 frusta *scillae* in cadum aceti. 35, 144 cui *aquae*. *al.* STAT. silv. 2, 2, 40 -sa ... urna (*hauriendi causa. cf.* SIDON. epist. 2, 9, 8). CLAVD. 1, 111 -sa cruore corpora. *al.* *refl.*: LIV. 22, 2, 5 hausti paene limo -entesque se (*i. desidentes*). 22, 6, 6 quoad capitibus umerisque extare possunt, sese -unt *aquae* (*i. se iniciunt. cf.* PLIN. nat. 11, 90 in aquam. SIL. 9, 619. *v. et* VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 *Alexander* corpus suum -sit *Cydno* [LACT. Phoen. 37 in undas]). *mediopass.* (*incertiora v. supra*): *i. q. se inicere*: MANIL. 5, 400 *margaritas* protrahet -sus (immensus *var. l.*) *captator*. SIL. 2, 591 *anguis* freti praeceps -itur undis. PRVD. cath. 7, 113.

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

b *speciatim*: *α de fluviis in mare effusis*: PLIN. nat. 4, 44 ubi Hister amnis -itur (*cf.* 9, 128 RVFIN. Orig. in Ios. 4, 2 p. 310, 16 B.). SIL. 3, 453 cunctantem *Ararim* -it pelago *Rhodanus*. COSMOGR. 1, 9 *Hydaspes* -it se oceano orientali. *β de sideribus cadentibus quasi in mare demersis*: SIL. 1, 209 ubi fessus equos Titan -sit anhelos (HOMER. 617 in undas ... currūs. *cf.* AVIEN. Arat. 127 -so ... orbe). AVIEN. Arat. 688 brachia Cepheus ... -itur. *adde*: AVIEN. Arat. 824 cardinis *australis* -si. *γ de navigiis demersis*: AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 713, 3 navigia impleta sunt *piscibus*, pressa paene et -sa (*antea* demergerentur, *opp.* submersae). *δ mediopass. de effusis in lacrimas* (*impers.*): VICTRIC. 1 -endum est ... lacrimis.

2 *variis inicere, immittere*: **a** *sensu latiore*: *α generatim* (*loco profundo: infra l. 16 sqq. 23. 24 sq. 43 sq.; domui sim.: infra l. 31. 33. 41; tropice obi. incorpor.: infra l. 18. 41*): SIL. 9, 541 Sidoniam ... aciem vasto telluris hiatu Tartareis -e vadis (*de inferno, ut*: PRVD. apoth. 746 nigrante profundo [POMER. 3, 12, 3]. cath. 11, 40 vitam barathro [c. Symm. 1, 294]. *al.*). STAT. silv. 3, 1, 119 -ere ... fundamenta solo. 5, 5, 19 cineri iuvenem (*i. rogo. cf. infra l. 34*). APVL. met. 3, 24 avide manus -si (*sc. pyxidi. cf. p. 456, 16*). PALLAD. 12, 7, 22 castaneae servantur ... intra (inter *G*, in *E*) sabulonem ... -sae. HIL. in Matth. 10, 11 *serpens caput* foveae. *adde infra l. 30*. *in imag.*: VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 profundo cladium (AVELL. p. 554, 7 -si tenebantur *haeretici*. *cf.* OP. imperf. in Matth. 26 p. 769[med.] in ... foveam infidelitatis). *mediopass.* (*incertiora v. supra*): MANIL. 1, 392 caput Orion excelso -sus (*Scaliger*, immensus *codd.*) Olympo. STAT. Theb. 6, 684 *discus* -itur arvis. AVIAN. fab. 25, 10 parvulus ... sentibus -sus delituisse datur. SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 3, 2, 4 (302) *hostes* -untur vallo (*i. desidunt. ibid.* pedes -serint aggeri). ENNOD. opusc. 1, 48 p. 274, 13 delubris -sa concluderis *Roma*. *refl.* (*saepius acced. notione se insinuandi*): PLAVT. Men. 448 in (*om. A, Lindsay*) contionem mediam me -si. 703 aliquo ... in ganeum. VAL. MAX. 3, 2 ext. 7 flammis (*cf. supra l. 19*). CYPR. ad Donat. 5 qui *spiritus* se ... hominibus -serint (*cf.* LACT. inst. 5, 22, 23. AMBR. in psalm. 45, 4 diabolus in cor [corde *F*]. RVFIN. Clement. 4, 16. PS. AVG. quaest. test. I 64 p. 2259 M. sensibus [*cf.* CONSVLT. Zacch. 2, 11 p. 70, 21 M. in sensus]. *al.*). IVST. 11, 14, 5 eo. 33, 2, 4 inter hostium mucrones. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 123, 1 AMM. 19, 11, 13 *al.* HEGES. 1, 41, 2 in Iudaeam (*gr. 1, 26, 513* παρενέβαλεν. *cf.* 3, 8, 2 in Galilaeam [*gr. 3, 6, 115* ἐμβάλλειν]). RVFIN. hist. 3, 22, 8 velut in vacuam domum ... error. hist. mon. 1 p. 397[A] ad clerum. 15 p. 434[A] ad ... mysteria (*i. sacramenta*). *al.* *in imag.*: AVG. civ. 12, 19 p. 541, 20 D. voragini ... inpietatis. SALV. gub. 7, 16.

β speciatim: (I) *fere i. q. devorare*: OV. fast. 4, 200 *Saturnus* suam ... prolem devorat -sam visceribusque tenet. MANIL. 4, 538 censum ... in ipso. *in imag.*: ITALA psalm. 34, 25 (Psalt. Cas.) neque dicant *inimici*: -simus eum (κατεπίομεν, *Vulg.* devoravimus). (II) *i. q. manus sim. lacerando, vulnerando infigere* (*corpus telo: infra l. 57*): OV. met. 13, 563 expellit ... genis oculos *Polymestoris* ... -itque manus *Hecuba* (LVCAN. 6, 541 oculis. *cf.* IVST. 15, 3, 8 manum ... Lysimachus in os leonis -sit *eqs.* CLAVD. 7, 76). SIL. 11, 245 -sis gravis unguibus haesit *leo in iuvenco*. QVINT. decl. 326 p. 285, 4 visceribus suis ferrum (PS. QVINT. decl. 3, 11. *cf.* AMM. 16, 12, 52 VEG. mil. 1, 12 DRAC. Orest. 724). *in imag.*: TERT. pall. 5 p. 953, 2 Oe. scalpellum acerbitati ei. *inversum*: ENNOD. opusc. 1, 65 p. 279, 3 ferro pectora (ferrum *D*, pectori *DM*). (III) *in agricult. i. q. plantas deponere*: COLVM. 4, 30, 5 taleae sesquipedales terreno -sae. 5, 6, 30 *vitem* terrae. 5, 9, 3 PALLAD. 3, 25, 28. 4, 10, 1 scrobi. 4, 10, 12. (IV) *mediopass. de lacu vel via i. q. vergere*: FIRM. err. 7, 3 *lacus* erat profundis voraginibus -sus (immensus *Gronov.*). PRVD. c. Symm. 2, 900 *devia* in subitam praeceps -sa Carybdem. (V) *varias res imprimere*: PALLAD. 11, 14, 3 *resinam* dolio. *audacius de signis*: HESYCH. in lev. 19, 28 p. 1037[A] impressa vel -sa, sicut solent stigmata, difficulter abolentur. *huc traham*: RVFIN. hist. mon. 29 p. 454[B] si cui ... in os -sissent digitum *puerul*i (*antea* oculos compressissent. VEN. FORT. vita Germ. 40, 113 faucibus *osculando*).

b *acced. notio polluendi* (*cf. p. 456, 8*): LACT. inst. 6, 23, 16 qui se caeno -serit (AVELL. p. 542, 4. 562, 2 *al.*). HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 2 p. 409, 1 B. stercoribus. AVG. serm. 205, 1 terreno limo. AVELL. p. 535, 22. SALON. in prov. p. 976[A] in volutabrum luti (p. 976[B] luto).

B *translate de incorp.* (*vi propria sublucente: p. 456, 4. 14; cf. imagines sub A*): **1** *sensu latiore*: MANIL. 2, 46 tenebris -sum (*Scaliger*, immensum *codd.*) Tartaron (4, 842 luna. CALP. ecl. 1, 53 PRVD. c. Symm. 1, 473. *cf.* IVVENC. 1, 410 carceris umbris). TERT. patient. 5 p. 8, 12 *impatientia* Adam et Evam morti -serat (immiserat *F*). anim. 24 p. 339, 27 curis. RVFIN. hist. 5, 25 erroribus. CLAVD. 18, 13 -sum (immensum *var. l.*) ... nefas fibris (*i. latens*). AVG. gen. ad litt. 10, 14 p. 313, 12 somno (*cf. p. 454, 59*). *de verbis sim.*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 5, 3 *ea* ne in aures profanas et pollutas conscientias -amus. AVG. c. Cresc. 2, 4, 5 p. 363, 27 auribus et cordibus ... -ere atque inculcare sententiam. *refl.* (*cf. p. 456, 10 al.*): CIC. Cluent. 36 se ... in Asuvi consuetudinem penitus -sit *Avillius*. VAL. MAX. 4, 1 ext. 1 Pythagorae praeceptis ... penitus. 9, 1, 1 publicae aquae *fruendae* cupidius. SEN. dial. 12, 18, 1 studiis. VLP. dig. 29, 2, 20, 2. HIL. trin. 2, 10 arcano (*cf.* HIER. in Is. 56, 4/5 p. 658 V. in secreta. RVFIN. Orig. in exod. 4, 2 p. 173, 23 B. *al.*) HEGES. 2, 9, 1 p. 156, 25 U. in praeruptum ... periculum (*gr. 2, 16, 396* ὁρμήσας. FACVND. defens. 12, 4 p. 847[C] periculis). COD. Theod. 10, 10, 12, 1 *al.* *subi. res*: AMBR. off. 2, 21, 108 se -sit avaritia.

2 *acced. notio polluendi* (*cf. p. 455, 68*): MIN. FEL. 26, 8 onusti et -si vitiis *spiritus* (CYPR. idol. 6 LACT. inst. 7, 1, 16). LACT. inst. 2, 14, 3 quibus (in q. *H*) *peccatis* se -serant *angeli*. 4, 17, 21 se ... libidinibus (6, 4, 20. AVG. in psalm. 29, 2, 13 sese. BOETH. cons. 4, 3, 24 W.). epit. 63, 9 se sceleribus. AVG. epist. 91, 4 in ... flagitium vel concupiscendo laberetur vel perpetrando -retur *adulescens*. FAVST. REI. epist. 3 p. 179, 19 in ... profundum se crimen. *al.*

II *intransitive*: *i. q. se intro mergere*: PLAVT. Bacch. 677 parum -sti ampliter (*sc. auro. cf. p. 455, 20*). Rud. 397 credo aliquem -sisse (*sc. mari*) atque eum *vidulum* excepisse.

mediopass. immergi *i. q. 'se immergere' persaepe a passivo distingui nequit; notabiliora v. p. 454, 82 sqq. 455, 2. 7. 11. 26 sqq. 60 sqq. 79.* *refl.* se immergere: *p. 454, 77 sqq. 455, 4. 31 sqq. 69. 83 sqq. supra l. 10 bis. 11. 12. 14.*

structurae: ad: *p. 455, 42 bis.* in *c. acc.*: PLAVT. *p. 455, 32. 33* CIC. *p. 454, 67. 455, 84* PLIN. *p. 454, 75. 80* HOMER. *p. 455, 6* LACT. *p. 454, 81. al.* in *c. abl.*: MANIL. *p. 455, 47* PLIN. nat. 2, 226 (?). *cf. p. 455, 36. supra l. 10.* inter: *p. 455, 38. cf. p. 455, 22.* intra: *p. 455, 22.* *abl.*: VERG. *p. 454, 69* SCRIB. LARG. *p. 454, 74* PALLAD. 1, 10, 3 *al.* *dat.*: VAL. MAX. *supra l. 1* COLVM. *p. 455, 59* LVCAN. *p. 454, 74* PLIN. *p. 454, 75* STAT. *p. 455, 19. al.* *dub., abl. an dat.*: VERG. *p. 454, 68. 69. et passim.* *acc. graec.*: *p. 455, 7. 26.* *impers.*: *p. 455, 11.*

deriv.: immersio.

×immeritus, -a, -um *ab* in *et* meritus. *scribitur* im-: CE 400, 4. 997, 1 INSCR. christ. Diehl 4723. in-: CE 713, 1. 769, 4. 984, 2 *al.* *superl.*: *l. 75. p. 457, 14.* *de notione*: ISID. diff. 1, 361 '-us' *dicitur*, qui male *facit*. GLOSS. -a: ἀνάξια. indigna. NOT. Tir. 39, 70[a]. *inde a* VERG. (*usu quasi adverbiali ap.* PLAVT., *v. p. 457, 5*) *fere apud poetas, in prosa inde a* LIV. (*v. infra l. 80*). [*restit. ex* merit-: *l. 63. p. 457, 52. 53. confund. c.* emerit-: *l. 62*].

1 *active* (*saepe praedicative*): **a** *qui non meretur malum: i. q. innoxius*: *α de animantibus*: VERG. Aen. 3, 2 postquam ... Priami ... evertere gentem -am visum superis (SEN. dial. 5, 21, 1 STAT. Theb. 3, 291. 10, 4 [iam meritas *P*]. *al.*). HOR. carm. 1, 28, 30 -is nocituram postmodo ... natis fraudem (OV. ars 1, 339. 13, 185). OV. met. 4, 531. 670. 8, 412 (*v. adn.*). LYGD. 5, 6 iuveni. VAL. FL. 3, 593. STAT. Theb. 1, 234 parentis. silv. 2, 1, 177 *al.* MART. 6, 2, 2 -os exsecuisse mares. *al.* *pro subst.*: HOR. carm. 3, 6, 1 delicta maiorum -us lues, Romane. OV. trist. 1, 2, 58. 2, 274 protegit haec *facundia* sontes -osque premit. LYGD. 4, 14. QVINT. inst. 6 prooem. 4 utique -os. PS. SEN. mon. 168 (*opp.* merito). LACT. inst. 5, 9, 17 (*opp.* noxios). CE 400, 4 taetra defungeris (h)ora -us (*cf.* 984, 2 INSCR. christ. Diehl 4723. 4837, 4). *al.* *seq. inf.* (*cf. infra l. 71*): HOR. carm. 3, 2, 21 -is mori. *de bestiis*: HOR. sat. 2, 3, 211 -os occidit ... agnos *Aiax*. OV. ars 1, 318 STAT. Theb. 11, 453 IVV. 10, 60. *β de rebus* (*partibus corporis: l. 58 sqq.*): VERG. catal. 11, 4 quid -i crimen habent cyathi? (*cf. Anth. Pal. 7, 725* τλήμων οἶνος). MORET. 108 fumo. HOR. carm. 1, 17, 28 vestem. sat. 2, 3, 7 paries. epist. 1, 14, 12 locum. PROP. 2, 4, 13 -os corrumpas dentibus ungues (*cf.* 2, 25, 18 aure. 4, 5, 16 genas [*i. oculos. cf.* SER. SAMM. 193]. STAT. Theb. 5, 324 manus. SER. SAMM. 388. CLAVD. rapt. Pros. 3, 139 pennas *draconum*. *cf.* STAT. Theb. 2, 87 sanguine). 4, 3, 19 arbore. 4, 4, 23 lunae. OV. met. 12, 550 -as (em- *M*) urbes (STAT. Theb. 7, 23. *cf.* SEN. Thy. 1081 domos. STAT. silv. 4, 6, 83 ⟨im⟩meritae ... Sagunti). LVCAN. 7, 450 Rhodopes.

b *qui non meretur bonum: i. q. non probatus, indignus* (*cum negat.: l. 66; de re: l. 74*): VERG. catal. 9, 39 multa, neque -is, donavit praemia alumnis *Roma*. OV. met. 5, 237 *Perseus* -i vindex ultorque parentis (*Acrisii*). AMM. 29, 2, 23. *pro subst.*: DON. Ter. Ad. 681 -um amare (*opp.* promerentem. *cf.* HIER. epist. 21, 35, 1 SACR. Leon. p. 370). PS. VICT. VIT. pass. 1 indigno et -o. CORIPP. Ioh. 3, 365 *al.* *seq. inf.* (*cf. supra l. 52*): STAT. Theb. 9, 657 saevus ego *Apollo* -usque coli. *? acc.* (*cf. l. 74*): EPIST. pontif. Thiel Gel. 3, 4 satis -us tantae sedis officium (-o *var. l.*, *Schwartz*). *abl.*: GREG. M. epist. 1, 81 -us loco (locum *r 1. 2*, loco *R 1*) *diaconus*. *cf. l. 73.* *de re*: PS. RVFIN. in Os. 8, 4 p. 1001[A] ut -issimis quibusque ... divitias suas impenderent simulacris *principes*.

2 *passive*: **a** *notione meriti integra i. q. non debitus* (*cum negat.: l. 80. 81. p. 457, 3*): *α de bonis*: OV. fast. 2, 42 Aegeus ... -ā Phasida (*i. Medeam*) fovit ope (PRVD. ham. 469. *cf.* MART. 7, 32, 6). LIV. 4, 12, 8 haud -am et gratiam et gloriam (4, 57, 6 haud -am laudem [4, 13, 13 haud -is. AVSON. 298, 5] gratiamque). 26, 21, 4 meriti atque -i triumphi. 33, 22, 6 honorem (*opp.* meritum triumphum. COD. Theod. 12, 1, 25). APVL. apol. 23 COD. Theod. 8, 14, 1 (= Iust. 8, 49, 1). *β de malis*: VAL. FL. 8, 158 quid ego quemquam -is

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

incuso querellis? STAT. silv. 5, 2, 100 famae. TAC. ann. 1, 39. 6, 26. 16, 20 nece (*cf.* MART. CAP. 5, 429). CLAVD. 26, 593. SVLP. SEV. dial. 1, 22, 4 non -a poena. CORIPP. Ioh. 3, 36. **b** *fere i. q. iniustus, non competens*: COD. Theod. 2, 29, 1 quae ... proiecerant ob -as causas. **3** *abl. c. pron. poss. adverbialiter (cum negat.: l. 7)*: PLAVT. Asin. 608 cur ... -o meo me morti dedere optas? Cas. 917 nimis ... -o meo mi haec facis. Men. 371 te ... magnificare, neque id haud -o tuo.

subst. **immeritum,** -ī *n.* (*cf. l. 5*). AMBROSIAST. in Gal. 1, 12.

adv. ***immeritō.** *inde a* PLAVTO (*cf. l. 5 sqq.*). *superl.: l. 14.*

1 *positive: i. q. iniuste* (GLOSS. iniuste, indigne. non merito. iniuria; *in clausula: l. 18; in parenthesi: l. 23*): **a** *-o accidunt mala*: PLAVT. Bacch. 629 -o tibi iratus fui. Stich. 16 facit iniurias -o. TER. Hec. 208 me ... abs te -o esse accusatam (209. Phorm. 290 omnes nos ... -o et me ... -issimo). 223 quam -o aegritudo haec oritur mihi. 597. 760 TIB. 1, 6, 72 OV. trist. 2, 327 LIV. 4, 13, 11. SEN. contr. 2, 1, 4 merito abdicasti an -o? (SEN. dial. 2, 16, 3 PS. SEN. mor. 42 QVINT. decl. 388 p. 440, 18 *al.*). SEN. dial. 7, 13, 2 male audit, infamis est, et -o (*v. Hermes ad l.*). CVRT. 5, 12, 4 (*opp.* iure). QVINT. decl. 257 p. 51, 14 quam -o, ... quam iniuste. APVL. apol. 3 *al.* *per ellipsin*: CIC. de orat. 2, 322 ex re *sententiae ducendae sunt*, si crudelis ..., si praeter opinionem, si -o, si misera *eqs.* **b** *bona*: PELAG. in Rom. 5, 6 p. 43, 20 S. -o (-i *A*, indebite *V Ps. Primas.*) dilecti. SIDON. epist. 3, 1, 2 cui *ecclesiae* praepositus, etsi -o, videor. CE 713, 1 (*a. 558* = INSCR. christ. Diehl 1031, 1) Cassius -o presul de munere Cristi.

2 *in fig. litot. c. negatione* (GLOSS. non -o: iuste meritoque. nec -o: non sine causa): **a** *i. q. merito, iure, cum ratione (in bonam vel malam partem; notione meriti saepissime plus minus evanida); saepe in parenthesi (l. 44 sqq.) vel clausula (l. 33 al.), ubi rhythmi causa praeferuntur* nec, neque -o (non: *e. g. l. 42*; haut: *l. 43*): *add. verbis*: PLAVT. Stich. 28 neque id -o eveniet (SEN. epist. 104, 7. CVRT. 3, 6, 6 ne -o quidem. *al. cf.* LIV. 5, 2, 9 accidere. *al.*). TER. Ad. 615 tanta ... suspicio de me incidit neque ea -o. PROP. 3, 19, 27 pendet Cretaeā tracta puella (*i. Scylla*) rate: non tamen -o. OV. Pont. 4, 9, 134. LIV. 10, 11, 7 *bellum* multis invicem cladibus haud -o terribile erat (*cf.* SEN. dial. 3, 1, 1 pertimuisse. epist. 53, 4 *al.* CVRT. 4, 15, 13. CALP. decl. 18 terremur). *al.* VAL. MAX. 4, 7, 1 inimicus patriae fuisse Ti. Gracchus existimatus est, nec -o, quia *eqs.* (QVINT. inst. 9, 1, 12 *al. cf.* 9, 4, 35 putant. *al.*). *al.* SEN. dial. 2, 1, 1 non -o dixerim (*al.* QVINT. inst. 10, 1, 112 *al.* SVET. Cal. 10, 2. *et saepe*). epist. 71, 6 multis videmur maiora promittere ...: non -o. *al.* CVRT. 5, 1, 24 *al.* COLVM. 2, 2, 22 LVCAN. 8, 824. PLIN. nat. 35, 22 id ... aegre tulisse ... Africanum tradunt, haut -o, quando *eqs. al.* QVINT. inst. 10, 1, 104 habet amatores, nec -o, ⟨C⟩remuti libertas (*in parenthesi, item*: FLOR. epit. 4, 7, 2. AVG. civ. 8, 4 p. 324, 29 D. non quidem -o). *al. et passim.* *nota*: QVINT. inst. 6, 4, 5 nec -o quidam ... meruerunt nomen patronorum (*cf.* 10, 1, 116). *abundanter*: AVG. serm. 269, 2 nec -o recte intellegitur *eqs.* *per ellipsin*: PROP. 2, 6, 35 (*mores corrupti sunt;*) sed non -o (*cf. Rothstein ad l.*). 2, 30, 19 (*amor te vexat;*) non tamen -o (*cf. supra l. 34*). *cf.* AMBR. Hel. 15, 55 non -o ergo 'vae illis'. *audacius*: CIL IX 2718 Fundaniae Securae Pescennius Securus nec ⟨im⟩merito. **b** *i. q. recto modo*: PRISCILL. tract. 8, 119 non ⟨im⟩merito per profetam ordo psalmorum digestus videtur (*postea* nec incondite ... exposita).

adv. **immeritē.** GLOSS.[L] II Philox. IM 27 -e: ἀλόγως, ἀναξίως. *cf.* APRING. in apoc. 2, 6 quod de haereticis non im⟨m⟩eriti (*pro* -e ?) dici sentitur.

immersābilis, -e. [*ab* in *et* mersare, *cf. gr.* ἀβάπτιστος. *J. B. H.*] *qui mergi non potest*: HOR. epist. 1, 2, 22 adversis rerum -is undis *Vlixes*. *cf.* immersus.

immersio, -ōnis *f. ab* immergere. GLOSS. II 340, 51 καταδυσις ἐπὶ ὕδατος -o. [*e coni.: l. 65.*] *i. q. actus immergendi (tropice: l. 65)*: ITALA psalm. 51, 6 (Psalt. Cas.) diligebas omnem verbum -is *i. perditionis* (inversionis *trad.*; בָּלַע, καταποντισμοῦ, *Vulg.* praecipitationis). ARNOB. nat. 2, 7 p. 53, 7 *quod* oleum respuat -em in se pati. SCHOL. Cic. Gron. D p. 318, 2 St. in naufragio nulla sine -e calamitas.

immersus, -a, -um *ab* in *et* mersus. *i. q. non mersus*: IVVENC. 3, 113 me *Petrum* ... permitte tuo super aequora iussu fluctibus in liquidis -os (non mersos *duo codd.*) figere gressus (*cf. Matth. 14, 28*).

immētātus, -a, -um *ab* in *et* metatus. *i. q. non metatus*: HOR. carm. 3, 24, 12 -a quibus *Getis* iugera liberas fruges et Cererem ferunt.

[inmetros sermo PORPH. Hor. sat. 1, 4, 47 (ametros *Petschenig*, emmetros *W. Meyer, recte ut vid.; falso Stowasser, Xenia Austriaca I 1, 1893, 149 trad. lectionem defendit*).**]**

immetuēns, -entis *ab* in *et* metuens. GLOSS.[L] II Philox. IM 43 -s ἄφοβος, ἀμέριμνος. *i. q. non metuens, securus*: CE 1641, 2 fatorum inmetuens.

[inmetus LEX Sal. 27 add. 2 *corrupt. vid. pro* imputus, *q. v.***]**

immigro, -āvī, -āre *ab* in *et* migrare. [*de* PLAVT. Persa 347 *v. vol. I 726, 62.*] *i. q. intro migrare (add.* in *c. acc. vel* illo, quo; *absol.: p. 458, 4)*: **1** *proprie*: *in domum sim.*: PLAVT. Most. 105 ubi illo -at nequam homo (*cf.* 135 [*in imag.*] quom -vi ingenium in meum). CIC. dom. 107 deos immortales existimatis ... in eius domum ... -are voluisse? (141 ex suis templis in eius aedes). Phil. 13, 34. LIV. 39, 14, 2 quo. PLIN. paneg. 50, 3. *in terram*: TAC. Germ. 33 Chamavos et Angrivarios -asse narratur. **2** *in imag. (cf. p. 457, 84) et transl.*: CIC. Brut. 274 ut ea *verba tralata* non irruisse in alienum locum, sed -asse in suum diceres. Tusc. 1, 58 cum repente *animus* in tam insolitum ... domicilium (*i. corpus*) -vit (*cf.* APVL. apol. 24). LIV. 1 praef. 11 in quam civitatem tam serae avaritia luxuriaque -verint.

imminendus *v. p. 460, 77.* **imminenter** *v. p. 460, 80.*

***imminentia,** -ae *f. ab* imminere. [*falso pro* em-: GLOSS.[L] II Philox. IM 49.] *de tempore i. q. instantia*: NIGID. Gell. 9, 12, 6 instantia atque -a fraudis. GREG. M. epist. 7, 6 p. 449, 29 pro -a hiemalis temporis. *fere i. q. minae*: AVG. c. Faust. 16, 5 p. 443, 18 *vita* pavens ac sollicita semper sub -a gladiorum. *i. q. studium, festinatio* (*de homin.*): GREG. M. epist. 3, 29 p. 187, 33 ut electum vestrum sua -a ... faciat episcopum consecrari. 4, 10 p. 243, 2 quod ad -am expletionis piarum rerum ipse te tuus satis ordo compellat (*postea* zelum). *al.*

***immineo,** -uī (*v. l. 28*), -ēre. [*ex* *en-meneó; *cf.* emineo, *ubi plura. J. B. H.*] *scribitur* im- (*cf.* MART. CAP. 3, 243 PRISC. gramm. II 31, 3 *v. p. 419, 39*): CARM. de bell. Aeg. 8 (*pap. Herculanens.*). CE 24, 1 (*s. III*). CIL VI 31945 (*a. 381*). in-: LAVD. [Turiae] (*v. p. 459, 44*). CIL III 206 (*a. 213/7*). X 6656 (*a. 379/382*). -et *anapaestice*: CE 24, 1 (*s. III*). *de formis*: *3. sg. praes.* -it: NOT. Tir. *l. 32.* GREG. TVR. glor. mart. 30. *part. gen. plur.* -entum: HOR. carm. 3, 27, 10 (-entium *ABC*). CASSIOD. var. 2, 25, 2 (-entium *al.*). *perf.* -uī: THEOD. PRISC. eup. faen. 85 GREG. M. epist. 3, 1. *formas passivi v. p. 460, 49. 50. 73. 77.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 429, 6. 430, 13. 438, 20 B. -ens. GLOSS. -et: incumbit. desuper pendet. altior est. -bat: instabat. -o ἐπαπειλῶ. ἐπίκειμαι. ἐφίσταμαι. NOT. Tir. 25, 18 -it. *legitur inde ab* AEM. PAVL. (*p. 459, 71*), CIC., CATVLLO. [*e coni. pro* em-: QVINT. decl. 259 p. 57, 18. *de* SEN. dial. 9, 9, 2 *v. vol. V 2, 491, 58.* *corrupt.*: PRIAP. 58, 2 TERT. pall. 1 p. 916, 2 Oe. ITALA *v. s.* immaneo *p. 438, 68.* RVRIC. epist. 2, 22 p. 407, 9. *dub. an recte trad.*: PRIAP. 83, 22 (ingemente *edd. vett.*; *an i. q.* '*subsidere*' *infra l. 66?*). *confund. c.* em-: MART. 4, 64, 4 *et saepe. cf. vol. V 2, 494, 76.*]

I *intransitive*: **A** *generatim: i. q. desuper vel proxime impendēre, inclinari, instare sim., fere acced. notione minandi*: **1** *notione locali integra* (*acced. dat. passim; praep.* ex, in *c. acc., c. abl.*, per, super, supra; *adv.* desuper, insuper, super, superne; *v. p. 460, 83 sqq.*): **a** *proprie de corporeis*: *α subi. res fere excelsae vel pendulae* (*plana: e. g. l. 59; incurva: l. 60*): (I) *in univ.*: BELL. Alex. 16, 7 ex molibus atque aedificiis -entibus (LIV. 2, 33, 7 muro. *al. cf.* LIV. 7, 6, 4 templa. 24, 7, 3 aedes. *al.*). SALL. hist. frg. 4, 27 saxum mari -ens (SEN. Herc. f. 762. *cf.* VERG. Aen. 1, 420 collem [*v. vol. III 1629, 2.* *cf.* OV. met. 7, 779 collis apex ... subiectis -et arvis]. 10, 158 Ida super [*cf.* superimmineo]. OV. met. 4, 525. LIV. 3, 7, 2 tumuli. *al.* *nota*: LIV. 21, 34, 6 insuper [37, 16, 7]). VERG. ecl. 9, 42 pōpulus antro (*cf.* HOR. carm. 3, 22, 5 pinus. LIV. 3, 25, 7. 21, 46, 2 SEN. Herc. f. 690 Oed. 228. PAVL. sent. 5, 6, 13 *arbor* in alienas aedes. *sim.*: CALP. ecl. 6, 68). Aen. 1, 165 desuper ... nemus (FRONTIN. aq. 93. *cf.* CVRT. 5, 1, 34 silvae [6, 4, 20]. TAC. hist. 2, 24). HOR. carm. 1, 4, 5 -ente luna (SEN. dial. 6, 18, 2 *opp.* occultam. *cf.* OV. met. 1, 52 aer [LVCAN. 7, 516]. 2, 7 caelum [VVLG. deut. 11, 21]. RVFIN. hist. 3, 8, 2 stella ... desuper [ἔστη. *cf.* PRVD. cath. 12, 58. *v. et l. 62*]). LIV. 21, 11, 10 arcem (24, 3, 8 *al.* SEN. Ag. 562). 41, 1, 2 mari ... lacus. 44, 13, 2 *Meliboea* super Demetriadem. COLVM. 4, 25, 1 apex *falcis* pronus -ens (*i. incurvus*). QVINT. inst. 11, 3, 130 hasta umero dependens (VOPISC. quatt. tyr. 10, 2 gladii [*v. vol. VI 2018, 53*] ... hastae ... spicula). CE 24, 1 Leoni Virgo *signum* (*cf.* AVIEN. Arat. 436). LAMPR. Alex. 13, 2 tabula *lecto*. AMM. 24, 4, 10 proclivis planities flumini. *al.* *in imag.* (*cf. p. 459, 36*): LIV. 7, 10, 9 Gallus velut moles superne -ens. (II) *sensu strictiore de iis quae irruere vel subsidere videntur*: VERG. Aen. 6, 603 quos super (*Ixiona et Pirithoum*) atra silex iam iam lapsura cadentique -et adsimilis (*cf.* CLAVD. 5, 508). OV. met. 4, 459 quae ... -et *Tantalo*, effugit arbor. SEN. Tro. 1085 saxum -ens muri cadentis (*sim. de aedificiis*: COLVM. 1, 5, 10. VLP. dig. 39, 2, 40, 3 *aedes* damnosae -ent. AVG. anim. 2, 4, 8 ruinam ... fulcire [*bis*]. CIL X 6656 ponderibus. 7494 [*e suppl.*]). nat. 7, 14, 3 quod -ens corpus excipiat ac fulciat. VVLG. iud. 16, 26 *columnis* domus. VAL. CEM. hom. 2, 3 cuius cervicibus nihil ponderis -et (*opp.* qui gravatur onere). *de navi hostili*: CVRT. 4, 4, 8 *navis* quinqueremi -bat. *de tempestatibus sim.* (*aliter p. 459, 77 sqq.*): DIRAE 39 Africus -eat nimbis minitantibus imbrem. LIV. 3, 2, 9 noctem (37, 16, 5 *al.* SERV. Aen. 6, 539 'ruit' est -et. SVLP. SEV. dial. 2, 12, 6). VAL. FL. 6, 494 notus. STAT. Theb. 1, 660 *globus* (*i. nubes*) desuper. PLIN. epist. 6, 20, 13 caligo. VVLG. act. 27, 20 tempestate (ἐπικειμένου). 28, 2 imbrem (ἐφεστῶτα). *huc traham*: MARCELL. chron. II p. 64, 394, 3 terrae motu ... continuo -ente.

β subi. animantia (caput: *p. 459, 5*; manus: *p. 459, 17*): (I) *mera notione locali*: CVLEX 57 *capella potatura* -et in rivi ... undam. VAL. FL. 6, 681 -et e celsis ... muris *Medea prospectans* (*cf.* PLIN.

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

epist. 6, 33, 4 qua *parte basilicae*. PANEG. 3 [11], 11, 3 per superiora aedium limina. *cf. infra l. 18*). APVL. mund. 25 quantum abest vel -et *deus* (*gr. aliter. cf.* COD. Iust. 3, 1, 13, 8). VITA Caes. Arel. 1, 26. *i. q. vicinum esse*: ITIN. Alex. 33 *Arachotas* mari rubro -entes. *de capite i. q. pronum esse*: PHYSIOGN. 17 capite -ente. (II) *acced. notione minandi, inhiandi*: CIC. Verr. II 5, 145 iste in omnia maria infestus ex omnibus Siciliae partibus -bat. leg. agr. 2, 87 *Karthago* excurrere ex Africa, -ere ... insulis populi Romani videbatur. Sest. 118 *caterva* in ore (ori *vel* in os *Schütz*) impuri hominis -ens contionatast. Att. 5, 20, 2 Parthos ab illo aditu Cappadociae longe abesse, Ciliciae magis -ere. CAES. Gall. 6, 38, 2 -ere hostes (HOMER. 391 AMM. 18, 6, 10). civ. 1, 80, 5 *coniunct.* instabat. BELL. Alex. 7, 1 illis -entibus atque insequentibus (*cf.* OV. met. 7, 785 -et ... sequiturque. ANTH. 923, 3 pone sequens ... -et). OV. met. 1, 542 tergo ... fugacis *Daphnes* -et *Apollo* (CVRT. 4, 16, 3 fugientium. PANEG. 9 [12], 8, 4. *cf.* LIV. 7, 34, 2 capiti [21, 33, 2 super c. CVRT. 8, 1, 20 manum]. PANEG. 12 [2], 36, 1 poplitibus. *al. cf. l. 9*). 4, 690 belua ponto -et (em- *Hε²*). SEN. Med. 995 tecti parte praecipiti -et. LVCAN. 9, 442 litoreis populator harenis -et *Nasamon* (*cf.* PLIN. paneg. 56, 7 ripis [PANEG. 7 (6), 13, 1]). HOMER. 809 fugientibus. STAT. Theb. 6, 606. 10, 140 *Somnus volitans* arvis. *al.* *subst.* -ens (*de hostibus*): ITIN. Alex. 9 tela -entium. AMM. 31, 15, 4.

b *transl. de incorpor.* (*vel pron.; cf. p. 458, 75 sqq. 460, 62*): SEN. epist. 78, 12 cavere venturum et obsistere -enti *dolori*. FRONTO p. 12, 2 N. adpropinquans et -ens tibi somnus (APVL. met. 4, 22 HIER. epist. 22, 7, 1. *cf. supra l. 21*). CONC. Rom. a. 501 p. 427, 1 occasio. *sensu laxiore*: TERT. paenit. 6, 1 *quidquid suggessi*, noviciolis istis -et (*antea* spectat). *c. notione gravandi*: POMPON. dig. 28, 5, 23, 3 si publicum debitum -et (VLP. dig. 14, 4, 7 pr. [*opp.* in occulto esse]. *cf.* 27, 9, 5, 14 aes alienum [*postea* urgeat]. COD. Iust. 6, 61, 8, 4ᵇ). COD. Theod. 6, 4, 3 necessitas (7, 13, 17 *al. cf. p. 460, 2*). 8, 5, 36 cura (11, 7, 8). MARCELL. chron. II p. 85, 453, 2 diutinam -entemque sibi ... paupertatem. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 (*de necessitate naturali*) eo quod urguet et -et repleto vel deposito. 11, 62, 10 relevato, quod -et fatigatis. *al. cf. l. 47 sqq.*

2 *notione locali attenuata (in imag.: l. 70. 84, cf. p. 458, 65); acced. dat. passim, praep.* ab, ex, in *c. acc., abl.,* super (*v. p. 460, 83 sqq.*): *i. q. proximum (futurum) esse*: **a** *sensu latiore*: *subi. persona*: TAC. ann. 1, 4 -entes dominos (*cf.* 6, 48). *subi. res*: VLP. dig. 47, 4, 1, 1 spe -entis libertatis. TERT. anim. 35 p. 360, 11 metempsychosin. resurr. 18 p. 49, 19 resurrectionem. *al.* *in univ.*: CIC. Catil. 1, 30 ea quae -ent. COMM. apol. 67 *al.* *part. praes.* -entia, -ium *pro subst.*: LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 5 ad praesentia et inminen⟨tia vitanda⟩ (SVET. Vitell. 14, 5). TAC. ann. 5, 9 *al.* ARNOB. nat. 2, 4. 7, 10 p. 245, 1. 9 (*opp.* praeteritorum). AVR. VICT. Caes. 39, 48. *impers. c. inf.*: *pass.*: FLOR. epit. 4, 7, 9 quibus *castris* capi -bat. *act.*: *fere i. q. opus est* (*c. dat. praeter l. 49*): RVFIN. hist. 1, 7, 6 nobis ... -et ostendere (ἀποδεικτέον). EVCHER. hom. 4 p. 841ᴮ (*syn.* expedit). CONC.ˢ I 3 p. 43, 6 si ... -ret ... pati (ἦν ... ὑπομεῖναι). ENNOD. dict. 5, 6 p. 439, 3 CONC. Rom. a. 502 p. 448, 25 GREG. TVR. glor. mart. 30.

b *sensu strictiore, sc. c. notione minandi, inhiandi*: **α** *subi. animantia*: CIC. Manil. 12 -ent duo reges toti Asiae (*cf.* rep. 2, 36. HOR. carm. 1, 12, 53 Parthos Latio -entes. *al. cf. l. 67*). dom. 47 cupiditate ... in tribuniciam potestatem. Mil. 95 *multitudo* fortunis vestris -bat (*cf.* Phil. 7, 21 in ... fortunas. 8, 9 bonis). Phil. 14, 27 NEP. Eum. 10, 3. SEN. Thy. 42 viro infesta coniunx. epist. 2, 6 alieno. PLIN. epist. 9, 13, 25 cum ferro. paneg. 49, 6 spectator adnotatorque convivis tuis -es. APVL. met. 2, 30. 8, 15 humanis capitibus -ere *lupos* (9, 29. 10, 28 [*syn.* inhians]). *al.* *mores sim.* (gestus: *l. 65*; vox: *l. 65*): CIC. Verr. II 2, 134 avaritia semper hiante atque -ente (SEN. dial. 1, 6, 1 alieno. PORPH. Hor. sat. 2, 2, 64. *cf.* COD. Iust. 1, 3, 30, 3 altaribus ... ardor avaritiae). dom. 25 furor (*v. vol. VI 1635, 74*). Phil. 5, 20 mendicitas aviditate coniuncta in fortunas. de orat. 2, 225 gestu omni et -enti. 3, 219 *vocis genus* contentum, vehemens, -ens quadam incitatione gravitatis. ad Brut. 9, 5, 5 Sj. SEN. Phaedr. 952 minas. *urbes sim.*: CIC. Balb. 34 cum ... Karthago ... huic imperio -ret (*cf.* VAL. MAX. 5, 3, 2ᵈ). off. 3, 46 propter propinquitatem Aegina Piraeo. LIV. 26, 43, 8 *al.* VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 Salaminam velut hostilem arcem ex propinquo saluti *Atheniensium*. *cf. supra l. 8.*

β *subi. res*: AEM. PAVL. or. frg. Val. Max. 5, 10, 2 si quid adversi populo Romano -ret. CIC. Tusc. 1, 91 *mors* cotidie -et (TIB. 1, 10, 34 LIV. 1, 58, 3 *al.*) PLANC. Cic. epist. 10, 9, 1 malis (LIV. 25, 35, 3 *al.* SEN. clem. 1, 26, 1 *opp.* erat. *al.*). LENT. Cic. epist. 12, 15, 4 periculo (LIV. 3, 38, 7 *al. nota*: LVCIF. reg. apost. 5 p. 46, 30 in ... regno). TIRO Gell. 6, 3, 41. NEP. Con. 4, 3 bellum (*v. vol. II 1833, 43*). HOR. carm. 3, 27, 10 imbrium divina avis -entum *cornix* (COLVM. 1 praef. 22. *cf.* LIV. 3, 38, 6 invidiae ... tempestas [26, 13, 11. SEN. dial. 7, 28, 1 *opp.* accesserint. *al.*]. 27, 35, 5 annus. 40, 8, 8 procellam [VAL. MAX. 6, 4 ext. 2 *al.*]. PLIN. nat. 18, 356 MART. 3, 58, 8 TAC. ann. 1, 44 *al. aliter p. 458, 75 sqq.*). LIV. 3, 54, 3 fortuna (*v. vol. VI 1183, 3*). 4, 46, 4 clade (*v. vol. III 1245, 14*). 5, 39, 12 ruinae (SEN. dial. 12, 1, 3 PLIN. nat. 8, 103 *al.*). 25, 16, 4 fatum (FLOR. epit. 2, 6, 53 *al.*). 28, 24, 14 suis tergis suisque cervicibus virgas illas securesque -ere (31, 29, 9). VAL. MAX. 1, 7, 6 casus (1, 7 ext. 4 SEN. dial. 7, 26, 3 *al.*). 5, 4, 1 exitium (6, 7, 2 SEN. dial. 6, 23, 5 *al.*). SEN. benef. 6, 41, 2 necessitas (TAC. ann. 1, 30 *al. cf. p. 459, 31*). epist. 24, 15 dolorem (*v. vol. V 1, 1844, 76. cf. p. 459, 24*). PETRON. 122, 173 poena (QVINT. decl. 331 p. 301, 29 *al.*). QVINT. inst. 8, 4, 22 discrimine (SVET. Tib. 25, 1 *al.*). *et passim.* *c. gerundivo*: AVG. civ. 18, 45 p. 327, 14 D. ut ei *Romae* mutandus rei publicae status ... -ret. *refl.*: OROS. hist. 2, 5, 6 urguet se atque -et sibi ... pernicies (*v. Svennung, Orosiana 66*).

γ *impers.*: *v. p. 459, 46 sqq.*

B *speciatim*: *i. q. insistere, indulgere sim.* (*c. notione hortandi: infra l. 39*): **1** *in univ.*: **a** *subi. animantia* (*passive impers.: infra l. 48 sqq.*): **α** *absol.*: IVLIAN. dig. 30, 84, 13 vel sua sponte ... vel iudice -ente. COD. Theod. 11, 30, 33 officio tuo ... -ente ad ... exsolvendam multam cogetur (*cf.* CASSIOD. var. 4, 14, 1). COD. Iust. 10, 23, 3, 3 (*coniunct.* admonentibus). *al.* *subst.* -ens *i. q. compulsor tributorum* (*cf. l. 15. 41*): CASSIOD. var. 2, 25, 2. 12, 8, 3.

β *c. dat.* (*gerund.: l. 33*): (I) *rei*: CVLEX 90 huic (huc *al.*) -et, omnes derigit huc sensus, haec cura est subdita cordi, ... ut (SEN. benef. 7, 14, 6 -ens et operatus, ne). OV. am. 3, 4, 18 aquis (*cf.* STAT. Theb. 6, 281). met. 1, 146 -et exitio vir coniugis, illa mariti (8, 370 *aper*. SEN. Phaedr. 855 *Phaedra* morti *ipsius* [benef. 4, 20, 3 *captator testamenti*]). LIV. 3, 51, 9 potestati (*cf. p. 459, 55*). 4, 25, 9 spei (CVRT. 4, 1, 19). 8, 22, 10 defectioni Campanorum -entes *Samnites*. 42, 29, 5 Aegypti regno (SEN. Phaedr. 490 TAC. hist. 4, 18. *cf.* VAL. MAX. 9, 15 ext. 2 imperio [*antea* regnum adfectantem. OCTAVIA 156 CVRT. 6, 10, 23]. TAC. ann. 16, 14. *aliter p. 459, 53 sqq.*). *al.* SEN. Oed. 95 praedae (OCTAVIA 422 STAT. silv. 2, 3, 20). dial. 7, 6, 1 futuris *voluptatibus* ... -eat *animus* (*cf.* benef. 3, 3, 4). epist. 15, 6 *al.* CVRT. 5, 11, 2 occasioni (FRONTIN. strat. 2, 5, 22). 9, 1, 21. PETRON. 40, 4 quasi uberibus *scrofae* -rent *porcelli*. TAC. hist. 3, 76 excidio (4, 15 AMPEL. 46, 6. AMM. 20, 11, 24 diutius). FRONTIN. strat. 1, 2, 7 excipiendo ... Romanorum agmini (*c. gerund., item*: HEGES. 1, 16, 4 COD. Theod. 1, 15, 10 LEO M. epist. 15, 17 p. 692ᴮ). SVET. Aug. 24, 1. PRVD. perist. 10, 41 negotiis. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 12 coepto operi (CASSIOD. var. 2, 21, 4 rei. in psalm. 101 praef. p. 705ᶜ orationi ... iugiter). MACR. somn. 2, 1, 10 -ens operi curiosius intuetur. CASSIOD. var. 2, 15, 4 (*syn.* incumbe). *al.* (II) *personae* (*fere c. notione impellendi, hortandi; cf. l. 13 sqq. 66*): HEGES. 5, 12, 2 -bant partibus *pugnantibus* duces (*syn.* urguebant). COD. Theod. 1, 10, 6 rectoribus vigilanter. 11, 7, 16, (= Iust. 10, 19, 7 pr. *et* 1) *in exigendis tributis* (*cf. supra l. 17*). CASSIOD. var. 1, 2, 6 *al.* *struct.* (*cf. l. 52. 63*): *seq.* ad: COD. Theod. 4, 19, 1, 1 (*v. Philologus 91, 1936, Beitr. a. d. Thes.-Arbeit*). COD. Iust. 11, 74, 1 rationalibus ... ad exigenda ... debita. de: GREG. M. epist. 2, 45 p. 145, 17. 6, 31. quatenus: GREG. M. epist. 9, 198 p. 187, 17. 9, 207 p. 195, 2. quo: COD. Theod. 6, 2, 16. ut: GREG. M. dial. 3, 14 p. 245ᴬ epist. 3, 1. 40 *al. cf. l. 50.* *passive impers.*: MARCELL. auct. chron. II p. 105, 536, 10 sicut ei a principe -batur. *seq.* in: EPIST. pontif. Thiel Simplic. 1, 2 *Gaudentio* in hoc ... praecipimus -eri, ut ... restituat.

γ *structurae variae* (*cf. l. 42. 63*): ad: CIC. dom. 14 homo ad caedem -ens. LAMPR. Heliog. 15, 6. in *c. acc.*: CIC. Att. 14, 16, 1 eo die in Paeti nostri tyrotarichum -bam, perpaucis diebus ... ⌊renavigare⌋ (⌊ ⌋ -aro *vulg.*). LIV. 23, 16, 3 in eam *occasionem* (25, 20, 5). 30, 28, 9 animis. *inf.*: CIC. *l. 54.* STAT. Theb. 4, 195 spoliis ... potentis -et Argiae raptoque excellere cultu. quatenus: COD. Iust. 7, 4, 17, 2 si legatarius -eat, quatenus ei servus restituatur. ut: COD. Theod. 14, 9, 1 -eant censuales, ut singuli eorum tales se ... praebeant *eqs.* GREG. M. dial. 2, 25. 4, 38 p. 392ᶜ epist. 9, 21 *al.*

b *subi. res* (*similia v. p. 459, 23 sqq.*): COD. Iust. 6, 23, 28, 4 si salus testatoris periclitantis -eat. *struct.* (*cf. l. 42. 52*): *seq.* ut: COMM. apol. 1000 -et ut veniat dies. ad (*acced. dat. pers.; cf. l. 43 sqq.*): COD. Iust. 6, 23, 28, 1 si ... necessarius naturae usus ad depositionem superflui ponderis -eat ... testatori (*cf. p. 459, 34*).

2 *notiones singulares*: **a** *erotice*: *i. q. procacem esse*: CATVLL. 61, 173 *aspice, ut vir tuus* totus -eat tibi. ARNOB. nat. 3, 25 iam ferventes ... atque -entes mariti. **b** *t. t. medicorum*: ? *i. q. aegroto* (*v. l. 72*) *aliqua re succurrere* (*acced. abl. instr.*): THEOD. PRISC. eup. faen. 53 gargarismatio ... tepido (*abl.*) -bimus. 72. 85 log. 15. 23 locis faucium periclitantibus *eqs.* (*dat.*). 29. 36. *passive impers.*: THEOD. PRISC. eup. faen. 73 -endum erit. 78. 97 log. 45.

? **II** *transitive*: *i. q. impendēre, manere*: TERT. scorp. 8 p. 161, 13 quos (*def. Löfstedt, Syntact. I 189*; quibus *ed. pr., fort. recte*) illa captivitas -bat.

gerund. **imminendus.** ? *i. q. qui imminebit*: COD. Iust. 8, 12, 1, 2 (*a. 485/6?*) poenā ... iudicibus ... -endā (NOVELL. Iust. 62ᵉᵖⁱˡ· [-ente *Biener*]).

adv. **imminenter.** *i. q. instanter*: CASSIOD. compl. in I Petr. 3, 10 p. 1366ᴬ bona -r (*sic cod., v. Stangl, Cassiodoriana 1898, 3 adn. 2*) efficere.

structurae (ad I): *praep.*: ab: LIV. 2, 3, 1 *al.* CAPITOL. Gord. 12, 3. ad: *supra l. 43. 52. 64.* de: *supra l. 45.* ex: *p. 458, 84.*

[*Ehlers*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

459,7. 70 SEN. Oed. 95. in c. acc.: p. 458,53. 83. 459,6. 55. 56. 64. 460,53 COD. Iust. 1,51,10. in c. abl.: p. 459,9(?) 75. 460,49. per: p. 459,1. super: p. 458,59. 67. 459,16 VVLG. II par. 28,13. supra: PRVD. cath. 12,58 DRAC. laud. dei 3,206. adv.: desuper: v. vol. V 1,789,33. insuper: p. 458,50. super: p. 458,49. superne: p. 458, 65. hinc: LIV. 26,43,8. undique: SEN. dial. 7,26,3 al. SVET. Iul. 86,2 al. abl.: separ.: p. 459,18. cf. p. 459,1. instr.: p. 460,70. dat. gerund.: p. 460,33. nomin. gerund.: p. 460,7. inf.: p. 459,46 sqq. 460,56. quatenus: p. 460,46. 57. quo: p. 460, 47. ut: p. 460,47. 59. 64. refl.: p. 460,8. impers.: p. 459, 46 sqq. pass.: p. 460,48. 73.

syn. et iuxta pos.: ad I A 1: appropinquare, (in)sequi, instare. ad I A 2: hiare, impendēre (EVGRARH. Ter. Eun. 1020), instare (FIRM. math. 4,20,7 al.), urgere. ad I B 1: admonere, operari. ad I B 2 a: fervere.

oppos.: ad I A 1: abesse. ad I A 2: esse, immanere (v. p. 438,83).

deriv.: imminentia. *comp.:* superimmineo. *Ehlers.*

***imminuo**, -uī, -ūtum, -ere ab in et minuere. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 437,16 B. oblitterat: obsoletat, exterminat, debilitat, delet, liturat, mutilat, -it. PORPH. Hor. epist. 1,14,38 limat: adtenuat. -it, adterit. SERV. Aen. 8,63 'stringentem' ...: radentem, -entem. GLOSS.^{L} II Philox. IN 300 -it: κερματίζει. NOT. Tir. 30,78. inde a PLAVTO (? TER. v. l. 28), LVCIL., ACC. (singulis locis), in prosa inde a CIC. (31^{ies}, deminuo 27^{ies}); ap. poet.: LVCR. (bis, de- 5^{ies}), HOR. (bis in carm. sat.), PRVD. (deminuo: PROP. OV.); deest e. g. VARRONI (de- 5^{ies}), CAES. (de- 10^{ies}), NEP. (cf. Ages. 4,8). [dub. vel falsa var. l.: TER. Haut. 390 (-ta est A, immutata est cett., recte ut vid.; cf. EVGRAPH. ad l.). CIC. p. red. in sen. 36 (-am $E^2\varepsilon F$, minuam cett., vulgo). dub. emend.: CIC. dom. 25 (-tam F. W. Schmidt, mutatam codd.). APVL. flor. 2 p. 8 (-uit Roßbach, eminens Helm, eminus F).]

I *i. q. minorem facere, deminuere, ἐλαττοῦν, reducere sim.:* **A** *homines (de deo: l. 42): de numero (cf. p. 462,4):* CIC. epist. 3,3,2 pergratum mihi feceris, si istas exiguas copias ... quam minime -ueris (LIV. 27,13,6. cf. 27,20,7 exercitum ... cum transitionibus tum ... proelio -tum). SEN. dial. 12,3,4 tam cruenta rapina (i. morte) ... turbam fratrum -ere. AMM. 23,6,7 gentem Persarum aerumnis maximis -tam (28,5,9). VVLG. Ezech. 29,15 -am eos (ὀλιγοστοὺς ... ποιήσω). 34,29 non erunt ultra -ti fame (ἔσονται ἀπολλύμενοι). Dan. 3,37 (ἐσμικρύνθημεν). *de mente (cf. l. 63):* VVLG. Sirach 47,28 -tum a prudentia Roboam (ἐλασσούμενον συνέσει). *de deo Christiano:* HIL. trin. 2,4 ex nihilo ... formam ... dei provehunt haeretici, ne, si ex patre sit filius, deus sit -tus in filio (filium codd. ut vid. cf. NICET. fid. 4 p. 13,18). PHOEBAD. c. Arrian. 11 nec -tus ille qui genuit. adde DIONYS. EXIG. Conc.^{S} I 5 p. 300,31 -tā veluti atque subtractā in eodem humanā substantiā (gr. I 1,6 p. 159, 10 μειουμένης). *de stupro i. q. violare:* APVL. flor. 14 p. 49 coram ... virginem ... -isset ..., ni eqs. (LACT. inst. 1,10,11 PS. LACT. mort. pers. 38,4). ARNOB. nat. 4,16 p. 153,17 castitatis purae inm⟨in⟩uta es[t] sanctitate (cf. 5,20 p. 191,26). *persona pro re:* TAC. hist. 4,52 amicos (i. amicitias) tempore, fortuna, cupidinibus ... -i, transferri, desinere. *de auctoritate fere i. q. infringere, opprimere:* TAC. ann. 2,34 Augusta se violari et -i querebatur. 14,57 perculso Seneca promptum fuit Faenium -ere. cf. 2,86 Agrippa discidio domum (i. auctoritatem familiae) -erat. *de part. corp., valetudine, mente sim.* (cf. PAVL. FEST. p. 118 M. 'lacerum', quodcumque est in corpore -tum. seq. ad c. ger.: l. 64): CIC. fin. 3,17 -tas aut detortas partes corporis habere (opp. integras. 5,46 si quae in membris prava aut debilitata aut -ta sint. SEN. epist. 9,4 -to corpore et amputato [PANEG. 8[5],11,5 opp. exaggerata. PRVD. perist. 10,883 serpentis. aliter APVL. met. 11,1 corpora ... detrimentis Lunae ... -i [opp. augeri]). SALL. Iug. 65,1 Gauda ... morbis confectus et ob eam causam mente paulum -ta (i. imbecilla. TAC. ann. 6,46 Claudii. GELL. 15,2,4. cf. LIV. 3,38,1 neque animis ad imperium inhibendum -tis neque ... insignibus [28,33,7. 35,26,10. TAC. hist. 2,93 corpus otio, animum libidinibus -bant milites]). VITR. 1,4,10 quam herbam pecora rodendo -erunt lienes. 5,3,2 aër conclusus theatro ... excoquit ... et -it e corporibus umores (cf. 5,9,5). SCRIB. LARG. 240. PLIN. nat. 25,88 Hiberis herba imponitur non in ipsa inflammatione, sed -ta. QVINT. inst. 12,11,2 quibus (sc. voce, latere, firmitate oratoris) fractis aut -tis aetate seu valetudine. APVL. Plat. 2,17. AVSON. 374,2 articulis digitorum ... aciem non sinit -i Mercurius. AMM. 14,6,24 vigore artuum -to. 21,15,2 valetudinis. al. adde: CIC. Tim. 43 primum ortum unum fore omnibus animis eumque ... constantem nec ab ullo -tum (gr. p. 41^E ἵνα μή τις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ).

B *res:* **1** *generatim:* **a** *res corpor. (de ambitu pondere numero sim.; abl. resp.: l. 79. 80):* LIV. 10,10,11 -i agrum ... horrebat (antea ut in partem agri accipiantur). VITR. 2,5,3 saxa excocto liquore circiter tertia parte ponderis -ta esse inveniuntur. 3,3,11 aer consumit et -it aspectu scaporum crassitudinem. 9,3,2 e ... finibus cancri solis exitus ... -it diei magnitudinem. CELS. 1,3,30 cibus -tus. LAMPR. Alex. 22,2 oleum (opp. integrum restituit). ARNOB. nat. 6,15 p. 226,28 confracta atque -ta simulacra. FIRM. math. 3,2,19 lumine lunae. AMM. 15,4,4 nec aucto nec -to agmine Rheni. HIER. in Am. 3,7 p. 329 V. adamas non atteritur et nulla lima -i potest. VVLG. gen. 8,1 -tae sunt aquae (8,13 [ἐξέλιπε]). III reg. 17,16 lecythus olei (οὐκ ἠλαττονήθη). Am. 8,5 mensuram (ποιῆσαι ... μικρόν). *inprimis de numero pondere pecunia sim.:* LIV. 1,49,6 patrum numero -to (23,48,8 AVR. VICT. Caes. 39,47 VVLG. Is. 21,17 COD. Iust. 2,7,8 [a. 440] al. cf. CIC. Verr. II 3,81 rerum summas [VITR. 5,1, 10. PANEG. 12(2),24,2 summam beneficii]. leg. agr. 2,81 [de vectigalibus]). PLIN. nat. 33,44 librale ... pondus aeris -tum est bello Punico primo (33,47 denariorum). IVV. 14,92 -uit rem, fregit opes Cretonius. MAECIAN. dig. 35,2,30,5 portionem (PAVL. dig. 31,87,4). VLP. dig. 5,1,50,1 patrimonium (APVL. apol. 23 COD. Iust. 7,41,2 a. 403). 25,1,5,1 dotem (25,1,14 pr.). 35,2,47 legata (40,5,24,16 COD. Iust. 6,51,1,11 f). APVL. apol. 21 divitias. SPART. Hadr. 6,8 stipendiis. CAPITOL. Pius 7,8 salarium (COD. Iust. 1,2,12,2 a. 451). al.

b *res incorp. (cf. supra l. 4):* PLAVT. Cist. 88 neque pudicitiam meam mi alius quisquam -uit. LVCIL. 607 (= TRAG. inc. 27) domu⟨m i⟩tionis cupidi imperium regis paene -uimus (CIC. Verr. II 5,8 populi Romani [coniunct. commutari]. LIV. 8,3,4 quorum -tum i. esset [i. contractum]. cf. LIV. perioch. 39 p. 46,24 regnum). ACC. trag. 234 numquam istam -am curam infitiando tibi. CIC. S. Rosc. 109 nullum ius esse tam sanctum atque integrum, quod non eius ... perfidia violarit et -erit (Verr. II 1,84. 4,20 SALL. Catil. 37,9 PAVL. FEST. p. 198 M. PLIN. paneg. 77,4 [opp. aucta]. cf. CIC. leg. agr. 2,19 quod [sc. ius populi] nemo -uit, nemo mutavit. 2,53). Verr. II 4,25 -endo honore senatorio (TAC. ann. 5,2). II 4,60 facinus ... in quo ... existimatio atque auctoritas nominis populi R. -ta esse videatur (de orat. 2,156. Att. 1,18,5). Caecin. 35 libertatis (Manil. 11 TAC. hist. 1,15 al.). Manil. 30 quod bellum exspectatione eius attenuatum atque -tum est, adventu sublatum ac sepultum (ARNOB. nat. 1,6 p. 8,7). dom. 86 gloriam (Phil. 2,86 al. [cf. infra l. 60]. cf. Att. 14,17^A,2 [= epist. 9,14,2] laudem [epist. 1,7,8]. TAC. ann. 2,63 claritate). Planc. 90 auxilia posteritatis essent -ta. Deiot. 36 iudicium de se senatus. Phil. 12,7 libertatis reciperandae cupiditatem (syn. debilitatam). Att. 1,16,9 (= or. frg. A XIV 33 Sch.) virtus (LIV. 3,61,6). 3,24,2 constantia. epist. 5,2,5 ⟨gratia⟩ (FRONTO p. 165,17 N. al.). 15,15,1 rem p. (syn. debilitatam, opp. deleri). LVCR. 5,626 -i supter vires turbinis caeli (5,1017 ARNOB. nat. 7,48 p. 282,30 syn. fracta). SALL. Iug. 44,3 aestivorum tempus comitiorum mora -erat (i. contraxerat). 110,3. Catil. 39,1 plebis opes -tae (opp. crevit. rep. 2,10,3). Iug. 81,4 Bocchi pacem -ere. HOR. carm. 3,6,45 damnosa quid non -it dies? LIV. 3,63,10 ne reges quidem maiestatem summi ordinis -isse (v. vol. VIII 155,83. 156,68). 27,17, 4 hostium res (opp. augescere). 39,44,8 paululum -tis pretiis. SEN. epist. 85,23 non potest nomen beatitudinis -i. ASCON. Corn. p. 49,25 St. tribuniciam potestatem (COD. Iust. 12,35,18,8 al.). PETRON. 141,1 liberalitatem. PLIN. nat. 20,53 dentium dolorem. QVINT. inst. 7,4,15 culpa. decl. 261 p. 70,27 frugalitatem. FLOR. epit. 4,2,9 triumphum. PANEG. 12(2),45,6 dignitas. AMM. 14,5,4 HIER. epist. 59,3,3. COD. Theod. 4,4,3 pr. (a. 396 = Iust. 6,23,17) contractūs. 11,16,21 (a. 397) privilegia. al.

2 *speciatim:* apud GRAMM.: GELL. 7,12^{tit} 'sacellum' ... a sacro -tum (cf. 7,12,6 deminutum. v. vol. V 1,485,50). DIOM. gramm. I 411,17 modo significat 'in' idem quod 'non' et vim verbi -it cui praeponitur, ut invalidus (opp. auget). ap. RHET.: FORTVN. rhet. 2,27 p. 118,4 (= MART. CAP. 5,563) quot modis -imus hypophoras? tribus: adiectione verborum, inmutatione, detractione. cf. QVINT. inst. 4,1,38.

II *i. q. demere, detrahere:* CIC. Brut. 247 tantum sibi de facultate detraxit quantum -uit industriae. Tusc. 2,57 cum ... gemitus nihil -at doloris. epist. 10,25,2 ne [quid] haec ... festinatio aliquid -at eius gloriae. add. de: CIC. de orat. 1,259 simul atque -itur aliquid de voluptate (epist. 5,5,1 COD. Theod. 13,10,7. cf. SCHOL. Verg. Veron. ecl. 3,34 quicquam. al.). VITR. 3,3,8 de aspectu ... nihil -uit Hermogenes (COD. Theod. 14,3,18 ⟨de⟩ lege). VVLG. III reg. 12,4 -e paululum de imperio patris (κούφισον ἀπὸ δουλείας). ex: SVET. Nero 42,2 nec eo setius quicquam ex consuetudine luxus ... omisit vel -uit. hinc: HOR. sat. 2,2,127 quantum h. -et fortuna? dat.: COD. Theod. 13,3,13 ut his legibus ... videatur aliquid -tum.

syn.: attenuare, debilitare, frangere. *opp.:* auge(sce)re, crescere, delere.

part. perf. pass. pro adi. **imminūtus**, -a, -um (cf. et p. 461,57). *compar.: l. 73. i. q. deminutus, decurtatus:* SOL. 1,44 modus ... intercalandi interdum cumulatior, interdum ... -ior. AVG. serm. 362,20,23 nihil ex eis corporibus (in resurrectione) -um apparebit. PS. BOETH. fid. cath. 67 angelorum numerum -um noluit conditor permanere. NOVELL. Iust. 22,45,3 quod non respuat immobilia neque -a haec faciat (ἐλάττω ... ποιῆσαι). CASSIOD. in psalm. 134,15 deus paganorum (opp. integer; de simulacris in pecunias translatis). *de homin. i. q. afflictus, inops:* CASSIOD. var. 4,36,1 graviter -is relinquere tributariam functionem. *technice: apud* GRAMM.: CIC. orat. 157 'nosse', 'iudicasse' vetant analogistae, 'novisse' iubent ..., quasi vero nesciamus ... et plenum verbum recte dici et -um usitate (ibid. 'sie⟨n⟩t' plenum est, 'sin⟨t⟩ -um). MAR. VICTORIN. gramm. VI 137, 34 dimetrus ... acephalos ... id est capite -us. *in arithm.:* BOETH.

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

arithm. 1, 9 p. 20, 16 quos *numeros* superfluos vel -os perfectosque monstrabimus (CASSIOD. in psalm. 89 concl.). *de litteris*: BOETH. mus. 4, 3 p. 309, 16 Graecis ... litteris ... nunc -is, nunc etiam inflexis (*de musicis notis*. CASSIOD. in psalm. 118 concl. *opp.* completis).

***imminūtio**, -ōnis *f. ab* imminuere. *plur.*: *l. 23. 24. 30. 46.* GLOSS. -o: minoratio. *inde a* CIC. (*v. l. 18. 33. 34*), *dein* QVINT., VLP., DIOM. [*falsa var. l.* immutat-: *l. 21. 34.*]

i. q. minoratio, deminutio, debilitatio, attenuatio sim.: I *hominum (dei: l. 11)*: *de numero*: PS. RVFIN. in Am. 5, 1/2 p. 1075B populi (*opp.* internecionem). GREG. M. epist. 6, 9 p. 388, 4 personarum. *de virgine*: AVSON. 359 ult. *de deo* (*cf. p. 461, 42*): HIL. syn. 17 *parentis indemutabilis natura* sine -e aliqua ac demutatione sui creavit ex se ipsa quod genuit (*cf.* AMBR. fid. 3, 8, 54 sine humanae -e naturae. RVSTIC. c. aceph. p. 1234C divinae n. RVFIN. apol. Orig. 5 p. 583C substantiae. RVSTIC. Conc.S I 4 p. 238, 18 [μειώσεως]). AMBR. epist. 46, 5. RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 19, 2 (*opp.* augmentum). *al.* *cf.* HIL. trin. 9, 4 (*syn.* deminutionis, *opp.* incrementi). *de part. corp.*: CIC. fin. 5, 47 pravitatem -emque corporis (CONSVLT. Zacch. 2, 8 p. 63, 26 M. *de circumcisione. cf.* ARNOB. nat. 1, 18 p. 14, 5). RVFIN. Clement. 10, 19 uteri (*de puerpera*). CLAVD. MAM. anim. 1, 17 p. 64, 1 si recipit sectionem *anima*, recipit -em *eqs.* (immutationem *var. l.*).

II *rerum*: A *corporearum*: 1 *generatim*: CHALC. comm. 336 quantitas *est*, cum corporum est augmentis -busque variata *materia*. SCHOL. Hor. carm. 4, 6, 40 -es elementorum. AMBR. hex. 2, 3, 12 p. 51, 12 *aquae et ignis*. *al.* *inprimis de pecunia i. q. detractio, deminutio sim.*: VLP. (TRIB.?) dig. 28, 5, 35, 2 *legatorum* (*syn.* recisionem). PS. ASCON. div. in Caec. p. 196, 17 St. deductio -o est etiam iusta. COD. Theod. 5, 12, 2 (*a. 415*) canonis patrimonialis. 14, 17, 9 (*a. 408*). *al.* SALV. gub. 4, 31 (*opp.* multiplicatione). ENNOD. opusc. 8, 5 p. 415, 19 *al.* CASSIOD. var. 1, 10, 7 (*plur.*). 1, 14, 2 *al.* COD. Iust. 1, 2, 14, 1 (*a. 470*) sine ulla ... -e (*cf.* 12, 19, 11 *al.*). *i. q. reductio pretii*: COD. Iust. 11, 11 (10), 2 (*Valent. I*) pro -e quae in aestimatione solidi ... tractatur. 2 *speciatim*: *t. t. rhet.*: CIC. de orat. 3, 207 reprehensio et exclamatio ⌊et -o⌋ (*Quint., om. M,* et immutatio *L*) et quod in multis casibus ponitur *eqs.* (*an de contractione verborum [cf. p. 462, 80]? at inter figuras sententiarum*: QVINT. inst. 9, 3, 90 -o, improvisum, imago [*quod, nisi errat Quint., i. q. 'extenuatio' vel 'deminutio' interpreteris, cf. vol. V 1, 487, 25*]). *t. t. gramm.*: SERV. Aen. 5, 409 secundum Varronem 'senior' et 'iunior' comparativi sunt per -em (*cf. Don. Hec. prol. 11* vim diminutivam exprimit). 6, 273 *vestibulum* a Vesta dictum per -em. *t. t. rei metr.*: DIOM. gramm. I 501, 20 quarum *formarum metricarum* additione vel -e reliquae species ... derivantur.

B *incorp.*: CIC. epist. 3, 8, 2 ut sumptus egentissimarum civitatum minuerem sine ulla -e dignitatis tuae. QVINT. inst. 5, 10, 33 malorum evitationem, liberationem, -em (LAMPR. Comm. 14, 5 *plur.*). 6, 3, 52 a mensura ducta -e rerum. 7, 4, 3 criminis. AMBR. obit. Theod. 44 *Maria* sine -e virginitatis edidit *Christum*. HIER. epist. 78, 13, 3 legis -o (*i. debilitas*) evangelio suggerente completur. EPIST. pontif. 374 Conc.S I 2 § 7 p. 9, 5 (*de fide catholica; gr.* μείωσιν). BOETH. arithm. 2, 50 p. 161, 30 crementum ... et -o proportionum. cons. 3, 10, 3 W. *al.* ENNOD. epist. 3, 9, 1 p. 77, 13 amorem sine aliqua -e custodiens (3, 18, 2 p. 85, 20 *al.*). CASSIOD. var. 12, 8, 2 publicae utilitatis. COD. Iust. 2, 6, 6, 1 (*a. 368*) opinionis. 12, 20, 6, 1 privilegiorum (*opp.* augmentum). *al.*

syn.: deminutio, recisio. *opp.*: additio, augmentum, (in)crementum, multiplicatio.

1. imminūtus *v. p. 462, 71.*

2. imminūtus, -a, -um *ab* in *et* minutus. *i. q. non minutus,* ἀμείωτος: IVLIAN. (TRIB.?) dig. 24, 2, 6 ut ... unusquisque *maritus* suum i u s habeat -um (PAVL. dig. 38, 2, 44 pr.). CASSIOD. var. 1, 10, 7 compensatio -a praestetur (*antea* mutilari ... non debet).

immīrābilis, -e *ab* in *et* mirabilis, *cf.* admirabilis *et* incomparabilis *sim.* INSCR. christ. Diehl 4338C, 2 inmirabili coiugi vene merenti.

?**immīror.** GLOSS.L V Aa I 484 inmiror: vereor.

***immisceo**, -miscuī, -mixtum, -ere *ab* in *et* miscere. im-: CIL II 3960, 9. *pro* immixtus *in codd. recc. scrib.* immist-, *e. g.* LIV. 30, 33, 12 *B s. XI* TER. MAVR. 411. *inf.* -ier: VERG. georg. 1, 454. (?) *fut. IIIae coni.* -es: THEOD. PRISC. eup. faen. 26. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 429, 11 B. *inde a* LVCR. *et* VERG. *saepe ap. poetas, in prosa inde a* VARRONE (?, *v. l. 77*) *et* LIV. [*falso trad.*: LIV. 45, 14, 3 (-isset *V,* miscuisset *vulgo*). *loco corr.*: FEST. p. 241 M. -isse zonae [on' *cod.*] suae (*i. immisisse?*).]

I *i. q.* ἐμμειγνύναι, *admiscere, inserere sim.*: A *proprie*: 1 *vi strictiore*: a *homines* (*bestias*: *l. 78. 82. p. 464, 3. 5. 7. 9. 10. 12. 15; de deo: p. 464, 10*): VARRO frg. Serv. auct. Aen. 12, 121 Varro rerum humanarum *dicit* ... *agmen* quadratum, quod -tis etiam iumentis incedit (*opp.* sine iumentis). VERG. Aen. 2, 396 vadimus -ti Danais (SERV.: vacat 'in'). TIB. 1, 3, 63 iuvenum series teneris -ta puellis (*cf.* CARM. de bell. Aeg. nova frg. ed. Ferrara 1908 n. 1627a mares). Ov. met. 4, 792 alternis -tos crinibus *Medusae* angues. LIV. 3, 50, 10 -ti t u r b a e militum togati (8, 24, 15. 22, 60, 1 TAC. Agr. 40 hist. 3, 74. *cf.* LIV. 10, 28, 7 turmae. APVL. met. 4, 20 turbelis. *al. cf. infra l. 18*). 7, 12, 14 -eri ... militibus centuriones (*cf.* 25, 13, 10. 26, 4, 10 peditum equiti -endorum. 27, 18, 12 turba calonum -ta armatis. 37, 39, 9. 40, 35, 11 veteribus militibus tirones. CVRT. 8, 12, 7 elephanti ... militum agmini. LVCAN. 2, 527 -to ... robore. FRONTIN. strat. 2, 3, 21 *al.* TAC. Agr. 28 -ti[s] manipulis. hist. 2, 71 -tis histrionibus. *al.*). 32, 2, 6 -tos quosdam non sui generis pro colonis se gerere. 34, 54, 6 cur -eri sibi in cavea patres plebem nollent? *al.* VELL. 1, 2, 1 -tus ... castris hostium *Codrus*. COLVM. 1, 6, 17 -entur *curculiones* totis acervis. STAT. Theb. 8, 562 primis -tus. MART. epigr. 21, 5 -tum pecori genus omne ferarum. QVINT. inst. 7, 3, 5 deum esse spiritum omnibus partibus -tum. TAC. ann. 2, 63 ne quietas provincias -ti *barbari* turbarent. POMPON. dig. 41, 3, 30, 2 si quid emptum -tum fuerit gregi (PAVL. dig. 6, 1, 23, 5). COMM. instr. 2, 37, 3 -e pauperem (*sc. convivis tuis*). RVFIN. hist. 2, 6, 7 milites ... multitudini (ἐγκαταμίξας). *refl.*: Ov. am. 3, 5, 29 se ... gregibus ... -uit illis *vacca* (PHAEDR. 1, 3, 7. *cf.* SVLP. SEV. dial. 2, 9, 4 agmini). LIV. 9, 36, 4 qui se tam audaci simulatione hostibus -uerit (39, 31, 8 mediis). 23, 23, 8 turbae ... se -uit privatas agentium res. 31, 35, 5 peditibus *equites*. QVINT. inst. 7, 2, 26 alienae ... familiae. APVL. flor. 9 p. 29 huic auditorio velut quaedam macula. *part. corp.* (*cf. infra l. 51*): SEN. Herc. O. 831 vestis -et cutem (*sc. sibi, dum detrahitur*). PRVD. ham. 800 (*hyperbol.*) illum sideribus caput -ere propinquis.

b *res corpor.*: LVCR. 1, 877 omnibus omnes res ... -tas rebus latitare ([*Anaxag. frg. 4 D.*]. *cf.* 1, 895 semina). VERG. georg. 1, 454 sin maculae incipient rutilo -erier igni (*solis, sc. tempestatis indicium*). Ov. am. 3, 5, 9 variis -tas floribus herbas. met. 3, 300 -ta ... fulgura ventis. 7, 278 omnia confudit summisque -uit ima *Medea*. LIV. 38, 29, 4 *saxis* harenae -tis strata litora sunt. SEN. Ag. 213 Xanthus armis corpora -tis gerens. nat. 7, 8, 4 cometas ... -tos stellis. COLVM. 2, 17, 7 -tis seminibus faeni. 6, 5, 1 pabulo *stercus suis* (*cf.* PLIN. nat. 8, 152). 6, 30, 1 -tis hordeo furfuribus (*Geopon. 16, 3, 2* πίτυρον τῷ σίτῳ μικτέον). 11, 2, 83 glans ... paleis -enda est (11, 2, 101). 12, 21, 5 (*syn.* adicere). 12, 38, 6 sucum ... cum (12, 49, 7) mellis ... sextario -eto. *al.* SCRIB. LARG. 243. LVCAN. 2, 664 pontus ... montes -et harenis. 4, 320 fontibus -to ... veneno (APVL. met. 7, 12 cantharis. 8, 11). PLIN. nat. 19, 155 nimio frigori par fervor -tus. SIL. 14, 226 *Acis* tibi ..., Galatea, -uit undam. APVL. apol. 50 *tabes* dirum fluxum cerebro -uit. VLP. dig. 9, 2, 27, 20 frumento harenam. 48, 13, 1 (*ex lege Iul.*) neve quis in aurum argentum ... quid indat neve -eat *eqs.* SER. SAMM. 681 *al.* CHIRON 482 THEOD. PRISC. eup. faen. 25 *al.* *nota*: LIV. 21, 32, 7 (*hyperbol.*) nives ... caelo prope -tae. SEN. Tro. 13 qui (*Memnon*) ... tepidum rubenti Tigrin -et freto (*i.* '-eri videt'? mero *coni. Leo*). dial. 3, 16, 3 (*trop.*) perbibisti nequitiam et ita visceribus -isti, ut *eqs.*

2 *vi latiore i. q. implicare, coniungere, copulare sim.*: a *aliquem*: LIV. 4, 4, 6 ne adfinitatibus, ne propinquitatibus -eamur, cavent, ne societur sanguis (*cf.* TAC. ann. 4, 40 necessitudinibus ... te mihi). 24, 3, 12 -ti Bruttiis *Crotoniatae*. CVRT. 10, 3, 10 vos (*peregrinos*) meorum militum corpori -ui (*cf.* COD. Iust. 5, 27, 3, 2 [*a. 443*] subolem cuiuscumque civitatis decurionibus). CIL II 3960, 9 donec avitis cineribus -eantur. *part. corp.* (*cf. supra l. 20*): VERG. Aen. 5, 429 -ent ... manus manibus (GLOSS. IV 528, 50 inplicant). TERT. monog. 9 p. 775, 18 Oe. (*de adulterio*) qui aliam carnem sibi -et super ... pristinam quam deus ... coniunxit in duos. *de coniunctione animae et corporis*: LVCR. 3, 393 animai semina corporibus nostris -ta per artus. TERT. resurr. 7 p. 36, 1 collocavit *deus animam* ... an potius inseruit et -uit carni? GENNAD. dogm. 15 duas animas ... animalem qua animetur corpus et -ta sit sanguini et .. spiritalem *eqs.* *de coniunctione utriusque naturae in Christo*: HIL. trin. 2, 26 spiritus sanctus ... naturae se humanae carnis -uit. GENNAD. dogm. 2 non confusis naturis neque -tis ..., sed societate unitis. AVG. Conc.S II 4 p. 128, 23 incarnatus dicitur et -tus *deus* (*syn.* misceri, commixtum). b *aliquid*: HOMER. 386 -tis ardens amborum exercitus armis. STAT. Theb. 7, 351 -tas cono ... laurus (*i. intextas*). PS. QVINT. decl. 13, 16 (*hyperbol.*) maria inquisitione sua sideribus -uit *ratio*.

B *translate*: 1 *aliquid i. q. inicere, inserere, admiscere sim.*: VERG. Aen. 10, 153 *Aeneas* admonet -etque preces (SERV. auct. Aen. 4, 437). HOR. sat. 1, 2, 76 fugienda (*i.* φευκτά) petendis (*sc.* αἱρετοῖς) -ere. Ov. am. 2, 12, 15 nec casum fortuna meis -uit actis (LIV. 26, 37, 1). epist. 6, 73 -ta ... vota timori. trist. 3, 14, 49 ne sint -ta Latinis ... Pontica verba (PORPH. Hor. sat. 1, 10, 28. *cf.* AVSON. 360, 3 *Vergilius* αἰσχροσεμνίαν ... -uit. MART. CAP. 9, 998 vs. -uit Musas deosque). EPICED. Drusi 421 ius -uit *precibus* (*cf.* LIV. 39, 16, 7 divini iuris aliquid -tum). LIV. 35, 40, 1 Graeciae res -tae Romanis. SEN. dial. 7, 7, 2 si virtuti se voluptas -isset. epist. 87, 27 lucrum istud non est adpositum sceleri, sed -tum. 90, 29 in utraque (*vita et voce*) ... falsa veris -ta sunt. 102, 4 moralibus rationalia -ta sunt. OCTAVIA 800 verba ... feris -ta factis. SIL. 5, 81 -et precibus monita. SVET. Claud. 21, 5 -tis interdum frigidis ... iocis. PANEG. 11 (3), 24, 3 adfectus ... vitae -tus et unitus. MART. CAP. 7, 752 siqui ... solidi numeri -ti singulis inserentur. COD. Theod. 16, 8, 18 (*a. 408* = Iust. 1, 9, 11) ne iocis suis Iudaei fidei ... signum (*i. crucem*) -eant. ALC. AVIT. epist. 31a p. 62, 20.

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *aliquem i. q. interponere, participem facere sim.*: LIV. 27, 30, 5 ne Philippus regnumque eius ... rebus Graeciae -retur. 32, 40, 2 non -tis Lacedaemoniis (34, 19, 7). 34, 2, 11 foro ... et contionibus et comitiis -eri *feminas*. VAL. MAX. 4, 6 ext. 3 *Minyas* legibus ... suis -uit *Spartana civitas*. SEN. dial. 10, 4, 5 -tos ... mediae paci et imperio hostes. 11, 8, 6 *dum* caelestibus ... -ear (*sc. animo*). epist. 71, 13 haec, quibus -ti atque inpositi sumus (*sc. terrestria*), ... desinent. PS. SEN. mor. 75 qui aequo animo malis -etur (miscetur *Ps. Sen. mon. 44*), malus est. LVCAN. 2, 250 ducibus scelerum populique ... cladibus -tum. TAC. hist. 2, 64 Galeria ... non -ta tristibus. 4, 85 nec parvis periculis -tus et maioribus non defuturus (ann. 14, 1). CONSVLT. Zacch. 1, 12 p. 15, 16 M. deum quem rationi semper -es. COD. Theod. 8, 2, 5, 2 (*a. 401* = Iust. 10, 71, 3, 1) ne publicis actibus privata servitia -rentur. OROS. hist. 2, 10, 3 Artemidora ... acerrime bello -etur (*cf. Iust. 2, 12, 24* ciebat). *refl.*: VERG. georg. 4, 245 crabro inparibus se -uit armis ([*i. apibus viribus non paribus*]. Aen. 10, 795. 11, 815. *cf.* LIV. 5, 8, 6 Fidenati bello se iam antea -erant. *cf. l. 14*). Aen. 4, 570 nocti se -uit atrae (*i. se condidit, evanuit. cf.* 10, 663 nubi. IVVENC. 1, 42 auris). LIV. 21, 32, 10 cum se -issent *Galli* conloquiis montanorum. LEO M. epist. 59, 4 epulis (*syn.* se ... inserat). SIDON. epist. 5, 17, 7 turmalibus. OP. imperf. in Matth. 10 p. 685 [A] non se -at *doctor* circa negotia saecularia. COD. Iust. 5, 4, 23, 1 scaenicis ... sese ludis -erunt *mulieres*. 5, 17, 8, 3 (*a. 449*) falsitatis se crimini -entem *iugalem*. 9, 21, 1, 1 (*a. 300?*) in curiam ... se -ens. *in iure i. q. se immittere, se offerre sim.* (*cf. Berger, RE IX 1107, 56 sqq.*): IVLIAN. dig. 29, 2, 41 si exhereditati fratris hereditati se -erit et pro herede gesserit (VLP. dig. 29, 2, 38 [*opp.* abstinuit]. *al.* [*v. V. i. R.*]. COD. Iust. 6, 30, 22, 1[a] *al.*). POMPON. dig. 50, 17, 36 culpa est -ere se rei ad se non pertinenti (PAVL. sent. 3, 4[B], 11. COD. Iust. 5, 51, 11 [*a. 294*] in isdem rebus). VAL. dig. 36, 1, 69 pr. si ... nec bonis me -ere *velim* (GAIVS inst. 2, 163 *al.*). PAPIN. dig. 26, 7, 39, 2 qui se negotiis impuberis ... -uit (50, 1, 13 *al.* COD. Iust. 11, 56 [55], 1 *a. 468*). VLP. dig. 3, 1, 1, 5 alienis causis (NOVELL. Iust. app. 7, 23). frg. Vat. 154 administrationi (PAVL. dig. 27, 7, 8 pr. COD. Iust. 2, 18, 24). coll. Mos. 15, 2, 3 huiusmodi ineptiis (*sc. vaticinationibus; syn.* exercuerint). COD. Iust. 5, 14, 8 (*a. 450*) virum in paraphernis. 5, 55, 2 (*a. 224*) tutelae. *al.*

II *i. q. permiscere* (*plura ex I huc referre possis, e. g. p. 464, 26. 27. 31. 61. hic posui fere exempla non ambigui abl.*): **A** *aliquem* (*bestias: l. 43. de deo: l. 44*): LIV. 29, 28, 3 hominum ... turba mulierum puerorumque agminibus -ta. 30, 33, 12 inter -tos alienigenis. 37, 40, 11 Syri plerique erant Phrygibus et Lydis -ti. 43, 10, 5 CVRT. 4, 12, 7. LVCAN. 5, 715 *grues* confusos temere -tae glomerantur in orbes. AVIEN. Arat. 26 sexu ... -tus utroque *Iuppiter* (*cf. 18* permixtus. *v. Maass, Aratea 1892, 252*). *part. corp.*: CELS. 7, 13, 1 minutis ossibus pili -ti. SEN. Tro. 380 spiritus ... -tus nebulis cessit in aëra. MELA 2, 9 corpora ... caesis pecorum visceribus -ta ... consumunt. SIL. 14, 604 sanies ... -ta cruore. **B** *aliquid* (*res incorp.: l. seq.*): LIV. 35, 34, 8 -endi res tumultu Aetolico. CELS. 1, 3, 31 potiones cibo -tae. SEN. Herc. O. 514 -ti ... Ganges et Hister vallibus iunctis eant. COLVM. 2, 14, 2. 7, 2. 20, 5. 6, 30, 6 turis polline cum eo qui profluit sanguine -to (*Hipp. II 106, 15* λιβάνον ἄλευρον τῷ αἵματι συμμίξας). 9, 15, 5 ea ... vase fictili prunis -ta conduntur. 12, 49, 3 (*syn.* permixtum). SIL. 9, 522 -tas mugitibus auras. 12, 597 -tus gemitu ... plangor. IVLIAN. dig. 40, 7, 13, 2 si actus eorum communiter gestus ita -tus (*i. confusus*) fuerit, ut separari non possit. SER. SAMM. 456 adipe -tum ... sulphur. FVLG. myth. 3, 12 (*syn.* miscetur). PAVL. NOL. carm. 31, 268 cineres ... -tos caespite. ALC. AVIT. carm. 3, 279 -to lacrimis stridore. BOETH. c. Eut. 6, 36 (*syn.* mixtum). *attenuate fere i. q. miscere*: CHIRON 414 coclearia II in vini sextario et in oleo semis -e (*Veg. mulom. 2, 121, 1* misces). 455 -ere in vino (vini *Niedermann*) cotula[s] (*gr.* τρίβειν). *t. t. gramm.*: TER. MAVR. 411 ὁ αὐτὸς separatim ὡὐτὸς -tum facit (*cf. 413* contrahat). MAR. VICTORIN. gramm. VI 71, 25 non amat ... *versus epicus* per singulos pedes verba finire, sed -ere syllabas (*syn.* misceantur).

syntact.: *mediopass.*: *saepe, sed ita ut a mero pass. fere discerni non possit* (*cf. e. g. supra l. 14*). *refl.*: *l. 15. p. 464, 15. 76.* *dat.*: *passim.* *abl.* (*certa exempla*): *supra l. 40 sqq.* in *c. acc.*: *l. 24. p. 464, 39.* in *c. abl.*: *l. 30. 36. 61. 62.* circa: *l. 22.* cum: *l. 52.* *deriv.*: immixtio.

immiscibilis, -e *ab* in *et* miscere. *qui misceri non potest*: PS. VIGIL. THAPS. trin. 10 p. 295 [D] in homine a deo collatae -es permanent substantiae (*i. anima et caro. syn.* incommiscibiles). *cf.* immixtibilis, incommiscibilis. [BOETH. in Porph. comm. p. 2, 25 *v.* immixt-.]

immiserābilis, -e. [*ab* in *et* miserabilis, *cf. gr.* ἀνηλέητος. *J. B. H.*] *i. q. non deploratus*: HOR. carm. 3, 5, 17 si non periret -is captiva pubes. *i. q. immisericors*: SERV. Aen. 6, 315 tristis: asper, -is. SCHOL. Verg. Bern. georg. 4, 512 durus: -is.

immisericordia, -ae *f.* [*ab* immisericors, *cf. gr.* ἀνελεημοσύνη. *J. B. H.*] *i. q. duritia, inhumanitas*: TERT. spect. 20 p. 21, 19 numquid ... -ae extra amphitheatrum *studemus*?

*****immisericors**, -rdis *adi. ab* in *et* misericors, *cf. gr.* ἀνελεήμων. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 443, 33 B. scaevus: ... -s, inmanis, impius. AMBR. bon. mort. 1, 1 -s *dicitur* qui ignoscere atque inflecti nesciat. ISID. diff. 1, 141 dirus: -s. GLOSS. ἀνηλεής. ἀνελεήμων. ἄσπλαγχνος. *inde ab* ACC., *dein* CIC., GELL. *al.* (*adv.: l. 20*). **1** *homines* (*de deo: l. 14*): CIC. inv. 2, 108 *adversarius dicet* ipsum -em, superbum fuisse (*inde* MAR. VICTORIN. rhet. 2, 34 p. 288, 29). PS. QVINT. decl. exc. Monac. 6 p. 364, 24 mater -s. ITALA Iob 19, 13 (Aug. in l. p. 548, 20 *al.*) amici mei -es facti sunt (ἀνελεήμονες). LVCIF. moriend. 9 p. 303, 23. PRISCILL. tract. 9, 123 divitis (AVG. c. Faust. 12, 4 *al.*). AMBR. in psalm. 1, 9, 6 flecti -es. AMBROSIAST. in I Cor. 6, 9/10 HIER. in Gal. 6, 3 p. 522 V. VVLG. Ier. 50, 42 crudeles sunt et -es (οὐ μὴ ἐλεήσῃ). RVFIN. Clement. 7, 34. AVG. serm. 308, 2, 2 *Nabal. al.* PS. AVG. quaest. test. I 103, 3. PHYSIOGN. 4 femininus animus est ... -s atque invidus. SALV. gub. 4, 53 deum ... -em et inpraestabilem, inhumanum *eqs.* VICT. VIT. 3, 38 -es ac violentes. *al.* *add.* contra: GELL. 14, 4, 3 c. ... improbos ... -em atque inexorabilem *iudicem*. circa: LVCIF. Athan. 2, 4 p. 152, 15 sicut ... -s fuerim c. fratrem. in: AVG. fid. et op. 15, 25 p. 67, 21 in se ipsos -es fuerunt. **2** *res*: ACC. trag. 33 flucti -es iacere (*sc. naves Graecorum*).

adv. **immisericorditer.** *sine misericordia*: TER. Ad. 663 factum a vobis duriter -rque atque etiam ... inliberaliter (*cf.* DON. *ad l.*). AVSON. 72 [tit.] (*tantum in V*). ANIAN. Chrysost. hom. 4, 12 necessitates pauperum -r (ἀνηλεῶς) neglegendo. AVG. lib. arb. 3, 9, 28 -r superbeque vixerunt. CASSIOD. in psalm. 118, 87 consummatos -r.

immissārium, -ī *n.* [*ab* immittere; *v. Stolz-Leumann* [5] *211. J. B. H.*] *i. q. receptaculum aquae*: VITR. 8, 6, 1 cum ... venerit *aqua* ad moenia, efficiatur castellum et castello coniunctum ad recipiendam aquam triplex -um.

*****immissio**, -ōnis *f. ab* immittere. *plur.: l. 39. 41. 59 al. inde a* CIC., *dein* VLP., APVL.

1 *proprie i. q. actio immittendi, inserendi*: CIC. Cato 53 sarmentorum ... aliorum amputatio, aliorum -o (*de propagine*). VLP. (*Aristo*) dig. 8, 5, 8, 5 fumi ... sicut aquae esse -em (*sc. in superiora aedificia*). APVL. met. 1, 14 clavis ... crebra -e patefiunt *ianuae*. MARCELL. med. 29, 3 medicaminis per anum -o ([*Scrib. Larg. 118* inmissum]. CAEL. AVR. chron. 2, 3, 70). CAEL. AVR. acut. 3, 4, 38 digitorum (chron. 1, 4, 75). chron. 3, 8, 117 ferri candentis -e massarum. **2** *transl.*: **a** *i. q. incursio,* ἐπιπομπή (*de daemonibus; v. Pfister, WklPh. 29, 1912, 755*): VVLG. psalm. 77, 49 misit in eos iram ..., -es per angelos malos (ἀποστολήν. *cf.* AVG. in psalm. 104, 11). APON. 3 p. 50 *diabolus* ei ... amaritudinum -es ... immittit (*cf.* 3 p. 68. 4 p. 75 *al.*). *hinc i. q. temptatio, instigatio, suggestio sim.* (*add.* adversus: *infra l. 54*): TERT. anim. 16 p. 322, 4 a diabolo -o delicti (RVFIN. Orig. princ. 3, 3, 4 p. 260, 25 Iudas ad proditionis facinus diaboli -e provocatus. AVG. in euang. Ioh. 55, 4 CHROMAT. in Matth. 14, 7 VITAE patr. 5, 10, 72 GREG. TVR. Mart. 1, 26 *al. cf.* CASSIOD. in psalm. 100, 11 pravis -bus *daemonum* [135, 19 daemonia. GREG. TVR. Mart. 2, 18 p. 615, 17 PALLAD. hist. mon. II 9 p. 356 [C] (*p. 47, 3 B.* ἐνέργειαν)]. CASSIOD. in psalm. 118, 121 *spiritus, syn.* instigationes [GREG. M. in Ezech. 1, 2, 10 *al.*]). adv. Marc. 5, 16 p. 631, 25 fallaciae -o adversus contemptores et desultores. AVG. epist. 91, 9 p. 433, 26 *al.* LIB. pontif. p. 208, 8 ex -e malorum hominum. AVELL. p. 567, 12. EPIST. pontif. 937 Conc. [S] IV 2 p. 144, 7 -em (*gr. Mansi VII 197* [C] διαβολήν) quandam adversus Hibam ... episcopum (p. 144, 31). *al.* ENNOD. epist. 3, 28, 2 p. 92, 2 *al.* VITAE patr. 5, 10, 21 ex -e cuiusdam (*gr. Cot. p. 431* ὑποβολῆς). CASSIOD. var. 3, 1, 4 *al.* GREG. TVR. Franc. 9, 32 p. 386, 18 *al.* **b** *i. q. insertio, admissio*: LEO M. epist. 15, 14 divina eloquia sensuum nefandorum -e violarunt. **c** *i. q. exactio*: GREG. M. epist. 1, 60 p. 83, 14 Catellam ... -bus vel inquietudinibus molestari (1, 62 p. 84, 18). 8, 17 p. 19, 19.

immissor, -ōris *m. ab* immittere. PRISC. gramm. III 489, 33 nomen verbale -r. *qui immittit,* ἐπιπομπός: INTERPR. cod. Theod. 9, 16, 3 (= LEX Visig. 6, 2, 4) -es tempestatum ⌊qui quibusdam incantationibus grandines in vineis messibusque inmittere perhibentur⌋ (⌊⌋ *add.* LEX Visig.). *de diabolo*: EVCHER. instr. 1 p. 129, 2 angelum satanae *appellat Paulus* (*II Cor. 12, 7*) illum quo quasi -e tanta illa pateretur (*cf. Pfister, WklPh. 29, 1912, 756*). ISID. sent. 3, 5, 7 diabolus non est -r, sed incentor potius vitiorum. *i. q. instigator*: AVG. epist. 104, 17 p. 594, 21 nihil agi de -bus volens. GREG. M. epist. 2, 38 p. 135, 12.

immissūra, -ae *f. ab* immittere, *cf.* commissura, iunctura. *i. q. panni vestimento inditi*: ITALA Luc. 5, 36 (cod. d) nemo -am tunica rude scindens inmittit in tunicam veterem (*ibid. iterum. gr.* ἐπίβλημα, *Vulg.* commissuram).

immissus, *abl.* -ū *ab* immittere. *i. q. immissio, admotio*: MACR. Sat. 1, 18, 11 solem cuncta ... lustrare lucis -u. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 32, 5 nox -u luminis rumpitur. *i. q. impulsus, instigatio*: SCHOL. Stat. 9, 843 -u Dianae scorpionis ictu periit. 10, 699 -u ... Eteoclis (iussu *utroque loco var. l.*). CHRON. Gall. chron. I p. 652, 55 -u ... Stiliconis.

[**immītēsco** *falso coni. pro* intum- HIER. epist. 100, 15, 3.]

immītigābilis, -e *ab* in *et* mitigare, *cf. gr.* ἀκαταπράϋντος. *non mitigandus*: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 33 nausea affecti, cum anxietate ac siti et -i ardore.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

***immītis**, -e *ab* in *et* mitis. in-: CE 1057, 4. 1078, 6 (*s. I*^in.). 2125, 2. *cf.* VEN. FORT. carm. 2, 4, 19 (*acrosticho firmatum*). im-: INSCR. christ. Diehl 4772, 7. *compar.: inde ab* Ov. (*v. Neue-Wagener IV 174; adde* SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 26 St. CONSVLT. Zacch. 2, 18 p. 90, 13 M. *al.*). *superl.: inde a* CIC. (*infra l. 26*). *de notione:* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 424, 14. 443, 34 B. NON. p. 247, 19 acerbum: horrendum infandum -e. p. 285, 15 durum: -e (SERV. Aen. 12, 873 *al.*). GLOSS.^L III Abstr. IN 142 -is: non placabilis. GLOSS. ἀνηλεής, ἀπηνής. ἀνήμερος, ἀσυμπαθής *al.* NOT. Tir. 79, 58. *vox praecipue poetica inde a* CATVLLO (*infra l. 83*), *in prosa inde a* CIC. (*l. 26*), *dein* LIV., SEN. rhet., CVRT., MELA, PLIN., QVINT., TAC., PLIN. iun., SVET., *inde saepius* (*cf. Morawski, Eos 20, 1914, 2 sqq.*). *raro in fig. litot.* (*v. l. 37. p. 468, 2*). [*falso trad.:* SEN. Ag. 715 (*v.* immotus).]

I *proprie: de fructibus i. q. acerbus, immaturus:* HOR. carm. 2, 5, 10 tolle cupidinem -is uvae (PORPH.: inmaturae uvae conparans viridem adhuc puellae virginitatem). PLIN. nat. 13, 26 ferunt *palmae* in maritimis Hispaniae fructum, verum -em (*opp.* dulcem). 19, 82 *raphanorum.* SIL. 8, 378 spumans -i (inimico *var. l.*) Signia musto. GELL. 10, 11, 3 *poma* matura dicuntur, quae neque cruda et -ia sunt neque caduca et decocta *eqs.* *hinc de morte i. q. praematurus,* ἄωρος: TIB. 1, 3, 55 *hic* iacet -i consumptus morte Tibullus (CE 2125, 2. *spectare simul videtur ad l. 84*).

II *translate:* **A** *de animant.* (*de dis: l. 35. 38. 45. 46. 47. 49; de bestiis: l. 62 sqq.*): *i. q. durus, saevus, inhumanus sim.:* CIC. Att. 9, 19, 2 erit -issimus (iniustissimus *var. l.*) Servius (*sc. durus in Pompeium*). VERG. georg. 4, 492 -is rupta *tyranni* (*Plutonis, cf. l. 33*) foedera ([*cf.* MACR. somn. 1, 11, 2]. CIRIS 420 PANEG. 12 [2], 28, 3 *al.*). Aen. 1, 30 (= 3, 87) -is Achilli ([GLOSS. IV 413, 48 crudelis. SERV.: etiam circa extinctum crudelem]. Ov. epist. 3, 133. *cf.* met. 13, 449 umbrae). HOR. carm. 1, 33, 2 -is Glycerae (*oxymoron. cf.* PORPH. *ad l.*). LYGD. 4, 74 si ferre recusas -em *dominam* coniugiumque ferum (*postea* pectora dura. *cf.* SEN. Herc. f. 569 umbrarum dominos [STAT. Theb. 11, 689 PANEG. 11 (3), 4, 1 *al.*]). PROP. 4, 11, 13 non minus -es habuit Cornelia *Parcas* (STAT. Theb. 7, 774. *cf.* silv. 2, 6, 78 Nemesis). Ov. met. 5, 92 Phinea (*cf.* 7, 438 Procrusten. 13, 759 *Cyclops*). 8, 110 quo fugis, -is? (*sc. Minos*). 10, 573 *Atalanta* (*cf. infra l. 82*). 13, 740 genus haud -e virorum. 13, 804 *Galatea.* Ib. 13. EPICED. Drusi 375 regna deae -is (*i. Fortunae*) parce irritare querendo (*cf.* SEN. Tro. 644 deos [*v. vol. V 1, 906, 30. adde* CE 1057, 4 *al.*] LVCAN. 2, 304 divi). LIV. 2, 29, 9 Claudius ... naturā -is (23, 5, 12 *syn.* ferum. SVLP. SEV. chron. 2, 14, 4 *al.*). MANIL. 5, 413 -is tortor poenaeque minister (*cf.* 5, 620). SEN. contr. 10, 3, 7 (*syn.* crudelis). CARM. pop. Suet. Tib. 59 asper et -is *eqs.* SEN. Herc. f. 1280 monstrum impium saevumque et -e ac ferum. Phaedr. 334 puer -is (*i. Amor.* CARM. c. pag. 5). *al.* OCTAVIA 177. MELA 2, 16 *Thraces.* LVCAN. 1, 144 Teutates (*i. Mercurius Gallicus*). SIL. 2, 72. 5, 253. 12, 3 Hiems. *al.* STAT. Theb. 4, 605 Averno (*cf.* silv. 3, 3, 193 Styga. 3, 3, 206 umbras [*cf. supra l. 30*]. PS. ORIG. tract. 9 p. 104, 4 inferus [*i. diabolus?*]). silv. 2, 3, 38 Bromium (*i. Bacchum*). *al.* QVINT. decl. 247 p. 15, 3 pro -is! TAC. ann. 1, 20 *al.* SVET. Nero 4 TERT. nat. 1, 5, 5 COMM. apol. 908 *al.* NOVELL. Maior. 2, 1, 2 apparitor. IVST. 38, 4, 15 populorum. RVFIN. Orig. princ. 4, 8^extr. -issimo homine ([ὠμοτάτου]. VVLG. II Tim. 3, 3 [ἀνήμεροι]). PRVD. perist. 10, 33. PHYSIOGN. 22 p. 35, 5 (ὠμόφρονες). *et al.* *add. dat.* (*cf. infra l. 65*): SEN. Phaedr. 226 -is etiam coniugi castae fuit. TAC. ann. 14, 23. 15, 12 LACT. epist. 60 (65), 8. *iuxta:* CLAVD. DON. Aen. 8, 118 p. 132, 19 i. peregrinos -es. *part. corp.:* CATVLL. 64, 94 -i *corde Cupido* (SIL. 4, 807. 6, 392). 64, 138 *pectus* (SIL. 1, 168. 5, 207). PROP. 3, 15, 14 manus. Ov. met. 6, 621 oculis. LIV. 8, 33, 6 *animus* (33, 45, 7 *coniunct.* inplacabilem. TAC. hist. 1, 44 *al.* VVLG. Sirach 13, 15 *al.* *cf.* CVRT. 9, 10, 9 ingenia [AVR. VICT. Caes. 17, 4]. AVG. civ. 19, 8 p. 368, 9 D. mentis -i stupore). *de bestiis:* VERG. georg. 4, 17 *volucres* ore ferunt *apes*, dulcem nidis -bus escam (SERV.: crudelibus pullis qui apium morte nutriuntur). Ov. hal. 23 lupus *marinus* ... -is et acer. 115 -is ... suae conger per vulnera gentis (genti *Vollmer. cf. Arist. anim. p. 591^A, 18*). PLIN. nat. 10, 207 serpentibus, -issimo animalium genere. SIL. 12, 254 equum. RVFIN. Orig. in gen. 2, 1 p. 25, 12 B. bestiis. MART. CAP. 9, 907 vs. 10 cani. EVSTATH. Bas. hex. 8, 1 p. 946^A aquaria (ἀνήμερα). DRAC. laud. dei 2, 278 leones.

B *de rebus i. q. asper, saevus, inamoenus sim.* (*fere poet. et personate; cf. supra l. 47. 63*): **1** *corpor.* (*enallage: l. 77. 78. 82*): TIB. 1, 1, 45 -es ventos audire cubantem (*cf. p. 468, 4*). Ov. am. 1, 6, 17 -ia claustra relaxa! met. 8, 66 hastam (*cf.* STAT. Theb. 9, 19 ferrum. silv. 3, 1, 34 agmen ... pharetrae. Ach. 1, 909 ensis [*i. bellum*]). 13, 532 sparsos -i sanguine vultus (*syn.* crudelia vulnera. *cf.* NVX 69 vulnera. LIV. 4, 59, 6 caedes). 15, 44 urnam. Pont. 3, 2, 71 -em Triviae ducuntur ad aram (STAT. Theb. 12, 155 Busiridos. *cf.* SIL. 4, 367 -is Aricia. 8, 362 -e nemus Triviae). GERM. frg. 4, 65 grando. PLIN. nat. 17, 120 -bus ... et desertis locis (*cf.* TAC. ann. 3, 69 insulam Gyarum [CLAVD. 15, 512 *Sardinia*]. CLAVD. carm. min. 26, 31 *lacus* tactu ... -is et haustu). SIL. 3, 268 solem. 5, 548 turbine (*i. impetu*). 11, 289 murmure ... tubae. STAT. silv. 1, 2, 85 campo *Atalantae.* PLIN. epist. 8, 17, 1 -e et turbidum caelum. **2** *incorpor.:* CATVLL. 64, 245 amissum credens *pater* -i Thesea fato (Ov. met. 13, 260). TIB. 1, 3, 48 arte. Ov. met. 14, 714 factis. trist. 2, 135 edictum ... -e minaxque (*cf.* TAC. ann. 6, 9 rescripto. 15, 27 mandatis non -bus). CE 1078, 6 (*s. I*^in.) -i ⟨lege *suppl. Heraeus*⟩. SEN. Med. 420 fugae. OCTAVIA 53 dolor. SIL. 1, 587 regna *Boreae.* 2, 328 iras. GELL. 9, 13, 20 imperia. SOL. 52, 36 feritate. VEN. FORT. carm. 2, 4, 19 poenas. *de sono vel cantu:* CHAR. gramm. p. 297, 3 B. ne subsequens t littera ... dictum faciat -ius. BOETH. mus. 1, 1 p. 186, 14 aliquid ... asperum atque -e (*opp.* cantilena dulcis).

neutr. subst.: HOR. ars 12 ut placidis coeant -ia *eqs.* (*cf.* Ov. fast. 1, 625 ausas -ia. STAT. Theb. 2, 696 -ia mandat. AMM. 28, 1, 14 praeter multa cruda et -ia. AVG. serm. 284, 5 in atrocibus atque -bus). SIL. 10, 491 nil non -e ... pati (*cf.* GELL. 20, 1, 50 nihil ... -ius. DRAC. laud. dei 2, 707 nil -e). *cf.* COD. Theod. 16, 8, 19 *cum* -ius caede *sit* si *eqs. al.*

acc. neutr. pro adv. **immīte:** SIL. 17, 256 stridor ... -e rudentum sibilat. AMM. 29, 5, 39 -e quoddam ... concrepantibus armis. MEROB. poet. 164 -e fremens. *adv. comp.* **immītius:** ITIN. Alex. 17 neque in eos *legatos* -ius consulit *Alexander.*

***immitto**, -mīsī, -missum, -ere *ab* in *et* mittere. im- (*cf.* PRISC. gramm. II 31, 3 [*p. 419, 38*]. III 489, 3): LEX Tarent. (CIL I² 590) 40 INSCR. Dessau 6017. in-: SENT. Minuc. (CIL I² 584) 41 LEX agr. (CIL I² 585) 51 LEX Vrson. (CIL I² 594) 77, 30 R. GEST. div. Aug. 4, 12. *in codd. hic illic scrib.* imit- (*propter confusionem c.* imitor *ut vid.*). *de formis:* PRISC. gramm. III 488, 35. 489, 33. *inf.* -ier: TITIN. com. 124. *perf.* -misti: SIL. 17, 353. GLOSS. εἰσβάλλω. (παρ)εμβάλλω. ἐπιβάλλω. εἰσπέμπω. ἐπιπέμπω. ἐπαφίημι. -ssa materia: introducta materia (*ex ignoto auctore; cf.* GLOSS. I 41). NOT. Tir. 23, 17 -it. 23, 31 -sit. 23, 40^c -ssus. *inde a* PLAVTO; *deest* CATONI, VELL., MART., IVV., ITIN. [Silv.]. *in lingua vulg. posteriore saepe i. e. q.* mitto (*v. e. g. l. 69. p. 472, 6. 11*). [*dub. var. l.:* CAES. Gall. 5, 15, 5 (-ssis β, submissis α). TRAIAN. Plin. epist. 10, 42, 1 (-ssus *B*, dimissus *ed. pr.*). *falsa var. l.:* LVCR. 6, 1234 (-bat *A*, amittebat *rell.*). CAES. Gall. 2, 33, 6 (-ssis β, intromissis α). TERT. patient. 5 p. 8, 12 (*v. p. 455, 77*). *contextu non sano:* TITIN. com. 124. CIC. or. frg. A IX 28 Sch. (*v. vol. III 314, 56 et Stangl ad Ascon. p. 72, 12*). leg. 2, 37 PAVL. coll. Mos. 2, 6, 5 APVL. Plat. 2, 20. *dub. emend.:* SEN. contr. 2, 2, 1 (miscuerunt *codd.*). *probab. emend.: pro* mitto: VARRO Men. 282 (*v. infra l. 74*). CAES. Gall. 4, 17, 10 LIV. 40, 48, 2 APVL. met. 1, 16 (*v. infra l. 83;* misso *def. Löfstedt, Beitr. 82 coll. aliis ubi* mitto *recte trad. videtur. cf.* CELS. 7, 16, 4 *et s.* mitto. -o *falsa var. l. pro* emitto: *e. g.* CAES. civ. 2, 9, 3). *pro* emitto: *v. vol. V 2, 500, 41.* MANIL. 5, 531 (*v. infra l. 77*). CELS. 7, 22, 3. LVCAN. 4, 113 (*aliter vol. V 2, 506, 9. 510, 15*). 6, 291 (*v. vol. V 2, 505, 13*). 9, 823 (*v. p. 471, 27*). APVL. met. 8, 25 (*v. p. 469, 5; at falso trad.* -o *pro* e-: PLIN. nat. 25, 81). *cf. et* CVRT. 3, 11, 4 (ipsi *codd. pro* -ssi). TERT. idol. 14 p. 46, 12 (immutat *codd.*).]

I *transitive* (*et mediopass., refl.*): **A** *proprie et in imagine:* **1** *strictiore sensu:* **a** *vi locali praep. in i. q. intromittere,* εἰσ-, ἐπιπέμπειν, *indere sim.:* **α** *homines:* (I) *generatim:* VARRO Men. 423 inimicum Orco -ere. CIC. Verr. II 3, 92 Segestam ... ad immunem civitatem ... -itur. II 3, 101 in agrum Mutycensem. II 4, 101 eone ... servos ad spoliandum fanum -ere ausus es quo *eqs.* leg. agr. 1, 9 cum -antur in orbem terrarum decemviri. har. resp. 22 vis ... servorum ... ⟨e⟩ fornicibus ... in scaenam ... -ssa inrupit (25. 26. *cf.* AMM. 23, 5, 3 mimus [*i. productus*]). Tusc. 5, 65 -ssi cum falcibus multi. CAEL. Cic. epist. 8, 10, 2 Arabes in provinciam -sisse *Cassium.* VERG. Aen. 2, 495 -ssi Danai. 9, 758 socios ... -ere portis (SIL. 13, 174). 10, 40 superis (*i. mortalibus*) -ssa ... Allecto. Ov. am. 2, 12, 24 femina ... -sit soceros *in urbem.* LIV. 2, 14, 4 populo -sso. 21, 8, 8 in relictum a se locum hostem. 41, 23, 12 Bastarnas ... ⟨in⟩ Dardaniam. SEN. Herc. O. 980. COLVM. 4, 27, 1 si palmis incientibus ... fossorem -seris. LVCAN. 5, 124 deis (*i. in templum*) -ere *Pythiam.* 7, 216 miles ... -ssus campis. STAT. Theb. 2, 223 foribus ... -ssa ... unda ... vulgi. silv. 3, 2, 63 *quis homines* pelago ... -sit? Ach. 1, 651 quem ... mater ... nivibus ... -sit alendum Thessalicis. TAC. hist. 2, 29 *al.* SVET. Tib. 37, 3 cohortem ... in oppidum. FLOR. epit. 3, 1, 7. APVL. met. 4, 15 socium ... caveae. ITALA exod. 2, 3 (Lugd.) -sit infantem in *thybin* (ἐνέβαλε, *Vulg.* posuit). Marc. 12, 13 (cod. ff²) -unt quosdam ex Pharisaeis (ἀποστέλλουσιν, *Vulg.* mittunt). VIR. ill. 66, 12 -sso inter turbam percussore. COD. Iust. 6, 1, 4, 4 (*a. 317* = LEX Visig. 9, 1, 11) *servus* ad domum ... -ssus est. *al.* *nota i. q. conicere:* COD. Theod. 6, 29, 1 (*a. 355* = Iust. 12, 22, 1) carcari aliquos -bant.
part. corp. (*i. q. inicere, inserere; de oculis i. q. intendere; de manibus i. q. indere, extendere, admovere*): VARRO Men. 282 dein ⟨in⟩mittit virile veretrum (*in os*). Ov. epist. 2, 133 -ere *corpus* in undas (VERG. catal. 9, 49 in hostes. MANIL. 5, 402 profundo). MANIL. 5, 531 verticibus mediis *maris oculos* -et (e- *codd.*) avaros (SEN. clem. 1, 1, 1 in hanc ... multitudinem. LACT. inst. 3, 20, 2 in secreta ... providentiae. *cf.* SEN. Med. 232 lumine). PETRON. 67, 12 pedes Fortunatae ... super lectum -sit. GELL. 15, 16, 3 -ssis in cavernas arboris *digitis* (CAEL. AVR. acut. 2, 12, 85. ORIBAS. syn. 1, 18 in gutture [*rec. La* missas]). APVL. met. 1, 13 -ssa (e- *cod.*) dextera per vulnus ... ad viscera. 1, 16 -sso (misso *cod., cf. supra l. 39*) capite laqueum induo. 3, 2 -ssa (*i. admota*) *manu* trahere me ... occipiunt (3, 16 *al.*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Tert. pudic. 19 p. 265, 17. Itala deut. 12, 18 Lugd. [ἐπιβάλῃς, *Vulg.* extenderis]. exod. 7, 4 in [Vvlg. super] Aegyptum. Ioh. 7, 30 [Iren. 3, 16, 7] ei [ἐπέβαλεν ἐπ', *Vulg.* misit in]. Athan. Lucif. epist. 6 p. 324, 12 adversus *μονάζοντας*. Cod. Theod. 9, 45, 4 in extrahendos eos. *al.*). 8, 25 si faciem tuam mediis eius feminibus -seris (e- *cod.*). Itala Is. 57, 4 (Lucif. non parc. 34 p. 281, 3) adversus quem -sistis (ἐχαλάσατε, *Vulg.* eiecistis) linguam? *al.* *de animo* (*cf. l. 24*): Firm. math. 1, 4, 4 *animus* ad gubernationem terrenae fragilitatis -ssus est. *cf.* Ps. Qvint. decl. 4, 14 p. 80, 10 *deus* spiritum ... -sit (Conc.^{S} I 3 p. 8, 21 [ἐνίησι]. *al.*). *refl.* (*cf.* Synon. Cic. Char. gramm. p. 429, 10 B. *exempla notionis hostilis v. p. 470, 68*): Plavt. Persa 222 offirmasti⟨n⟩ occultare quo te -as? Cic. Tusc. 1, 116 *Codrus* se in medios -sit hostes veste famulari. Verg. Aen. 6, 262 *vates* antro se -sit aperto (*cf.* Liv. 7, 6, 5 in specum *Curtium.* Ampel. 20, 9). Sen. Phoen. 111 in altos ipse me -am rogos (Mela 3, 19. Tert. mart. 4 p. 12, 5 Oe. rogo. *cf.* Flor. epit. 4, 12, 45 in *pyram*). benef. 7, 2, 6 qui se in profundum inexploratum ... -ret (*cf.* epist. 70, 21. 119, 5 in quod me mare negotiaturus -rem [Cvrt. 4, 3, 4]). dial. 11, 7, 2 Graeci se in Galliam -serunt (*i. immigraverunt*), in Graeciam Galli. Homer. 1058. Pavl. dig. 9, 1, 2, 1 si quis ... in taberna proxima se -sisset. Apvl. met. 2, 29 -o me turbae (*cf.* 7, 24 campis. *al.*). Amm. 15, 7, 3 *al.* *tropice*: Sen. epist. 47, 11 nolo in ingentem me locum -ere (*disputando*). 74, 34 *si* se in illam ... sollicitudinem -serit (*i. immerserit. cf.* dial. 11, 11, 7 *animus* in omne praeteritum futurumque tempus -itur). *mediopass.* (*cf. l. 24. 31. p. 471, 28. 64. 70*): Ov. met. 3, 599 udae ... -or harenae. 4, 357 mediis -itur undis *naïs.*

Ⓘ *speciatim:* *erotice*: Verg. catal. 9, 34 -i expertae *Semele et Danae* fulmine et imbre Iovem. Petron. 131, 11 toto ... corpore in amplexum eius -ssus (*i. effusus*). *i. q. collocare, distribuere*: Vlp. dig. 50, 13, 2 -ssos in praedium suum ... eos qui in plurium praedia distribui debuerunt. *mediopass. i. q. se immiscere, curare*: Basil. ad monach. RevBén. 27 p. 229, 25 non vitam neglegentium -aris (*gr.* *μὴ περιεργάζεσθαι τὸν τῶν ῥαθύμων βίον*).

β bestias (*i. q. inigere; vi hostili v. p. 471, 12*): Nep. Hann. 5, 2 multitudinem *iuvencorum* ... dispalatam -sit *Hannibal* (*cf.* Sil. 7, 333 accensa -ere silvis armenta). Verg. ecl. 2, 59 liquidis -si fontibus apros (*sc. turbantes; proverbialiter*). georg. 2, 342 -ssae ... ferae silvis *sunt* (Serv. auct.: innatae). Aen. 6, 312 frigidus annus ... *aves* terris -it apricis (Gloss. IV 447, 18 adigit). Colvm. 2, 17, 6 pecora ... pratis -ere (Gaivs dig. 50, 16, 30, 4 *al.* *cf.* Pavl. Fest. p. 108, 17 M. Pallad. 3, 26, 5 vineis *porci.* Cod. Iust. 11, 67, 1 *oves* in saltus). Colvm. 9, 1, 6 unam ... mansuefactam *feram* conveniet -ere *gregi indomitorum cervorum.* Plin. nat. 9, 82 draco marinus captus atque -ssus (*i. iniectus*) in harenam. *al.*

γ res: Ⓘ *generatim i. q. indere, inicere, deducere, infigere sim.*: Acc. trag. 416 perite in stabulo frenos -ens feris (*aliter p. 471, 54. cf.* Petron. 32, 2 circa ... cervices ... -erat mappam). Varro rust. 1, 4, 5 -sso (-ssis *codd.*) fenestris novis aquilone (*i. admisso. cf.* Plin. nat. 15, 80 auras ... foribus. Val. Fl. 4, 421 euris. Paneg. 6 [7], 10, 3 ventis. *al.* *refl.*: Lvcr. 6, 441 *turbo* in aquam ... totum se -it [Sil. 14, 122 Boreas]). 3, 11, 2 canalis in quam ... -itur aqua *anatibus* (Caes. civ. 2, 10, 6 canalibus [Colvm. 7, 10, 7 *al.*]. Plin. nat. 33, 86 *al. cf. l. 77. p. 470, 18*). 3, 17, 9 maritimum flumen ... in piscinas. Laev. (?) carm. frg. 32, 2 M. qua Sol ... igneas habenas (*i. radios?*) -it ... terrae (*aliter p. 471, 51. cf.* Vitr. 7, 9, 2 quo sol et luna possit splendores et radios -ere. Apring. in apoc. 1, 16). Caes. Gall. 4, 17, 4 *tigna* -ssa in flumen (*cf.* 4, 17, 6 trabibus. Bell. Alex. 1, 2 in proxima aedificia arietes. *cf. p. 470, 22*). Lvcr. 4, 715 semina *gallorum* ... cum sunt oculis (*cf. l. 62*) -ssa leonum. Verg. georg. 2, 164 qua ... Tyrrhenus ... fretis -itur aestus Avernis (*cf.* Svet. Aug. 16, 1). Aen. 8, 246 trepident -sso lumine manes (Vitr. 6, 6, 6. 7. Sen. benef. 5, 25, 6 *oculis.* Arnob. nat. 2, 72 p. 107, 15 cognitionis [*trop.*]. *cf.* Ov. met. 5, 358 dies. Lvcan. 6, 743 Titana cavernis). 10, 678 ratem ... vadis -ite (Lvcan. 8, 457 Cypro. Val. Fl. 2, 613. *cf.* Liv. 30, 25, 8 *quinqueremem* in terram. Vlp. dig. 9, 2, 29, 2 navem. *aliter p. 471, 31*). Montan. carm. frg. 1, 3 cibos ⟨in⟩mittere nidis incipit *hirundo.* Ov. met. 6, 68 lentum filis -itur (*i. intexitur*) aurum. 8, 179 sumptam de fronte coronam -sit caelo. fast. 2, 651 fruges medios -sit in ignes. Liv. 33, 5, 11 alius ... per alium -ssi rami (*i. innexi.* 40, 22, 3 in alios). Manil. 2, 89 *caelum* pontum ... terris -it et aufert (*de accessu et recessu aestuum. cf.* 3, 21 -ssum ... fretum terris [*de Atho monte perfosso. cf.* Cvrt. 5, 7, 8 Anth. 461, 1 Arnob. nat. 1, 5 p. 7, 21]. Sen. nat. 6, 23, 4 in illas *urbes* mare [Mela 3, 1 *i. infusum.* Plin. nat. 6, 166 *al.*]. Lvcan. 2, 616 faucibus aequor. Clavd. 15, 141 *Neptunum. al.*). Lvcan. 3, 426 -sso silvam procumbere ferro (*i. admoto.* 3, 574 [*i. iniecti*]. 3, 601 per ilia). Vitr. 8, 6, 9 favilla -etur *aquae.* 10, 16, 11 aquae vis -ssa. Sen. Herc. f. 1297 telum ... manibus. Colvm. 5, 9, 9 terram *scrobi.* 9, 14, 1 fumus -atur (*Pallad. 4, 15, 4* adhibeatur. *cf.* Vlp. dig. 8, 5, 8, 5). 9, 14, 17 siphonibus liquamina. 11, 3, 53 ferulae medullis (inter medullas Pallad. 4, 9, 9) stercus -ere. *al.* Mela 1, 63 siccis ... regionibus Euphrates et Tigris -ssi. *al.* Val. Fl. 6, 715 nimbis. Sil. 15, 482 signa ... castris. Plin. epist. 5, 6, 25 -sso vapore solis. 8, 4, 2 -ssa terris nova flumina. Svet. Domit. 10, 5 -sso per obscaena igne. Apvl. met. 3, 15 pessulis iniectis et uncino ... -sso (*cf.* 4, 10 clavi). 3, 23 anethi modicum ... -ssum rori (rore *cod.*) fontano. *al.* Itala gen. 43, 22 (Lugd.) quis -erit pecunias in saccis nostris (ἐνέβαλε, *Vulg.* posuerit. 44, 1 *al.*). deut. 23, 25 (Lugd.) in vasum *uvam. al.* Vvlg. iud. 7, 22 -sit ([illegible], *LXX* ἔθηκε) ... gladium in omnibus castris. *al.*

Ⓘ *speciatim et technice:* *in re medica i. q. indere*: Cels. 2, 12, 2^{D} -enda in alvum est ... aqua (Colvm. 6, 6, 5 collyria ... alvo [= Veg. mulom. 4, 4, 5 in anum. *Geop. 17, 19, 4* *προσωθοῦσι*]. Scrib. Larg. 112 *pastillus* per clysterem [114 *al.* Plin. nat. 28, 205 Svet. Claud. 44, 3]. 118 per anum. *al.*). 7, 7, 8^{B} *acus* sub ... pilorum radicibus ... -enda est (7, 16, 5 *al.*). 7, 9, 3 lineas. 7, 17, 1^{B} duobus linis ad imam basim -ssis. 7, 19, 8 scalpellus. *al.* Plin. nat. 24, 151 fistulis collyrio -sso (28, 241 *al.*). Ser. Samm. 179 adeps *in aures. al.* *in architect. et iure de aquis cloacis fossis sim.*: Lex Vrson. (CIL I^{2} 594) 77, 30 si quis vias fossas cloacas II vir ... publice facere -ere commutare aedificare munire ... volet (Lex Tarent. [CIL I^{2} 590] 40). R. Gest. div. Aug. 4, 20 fonte novo in rivum eius -sso (⟨ἐποχετεύσ⟩ας). Vitr. 8, 3, 10 *aqua* fossis ... -itur. 8, 6, 9. Lex Quinctia (Frontin. aq. 129) aqua ... in castella lacus ⟨in⟩mittatur. Vlp. (*Lab.*) dig. 43, 8, 2, 26 cloacam in viam publicam (43, 23, 1, 9). 43, 8, 2, 28 aquam *in viam publicam* (Pavl. dig. 39, 3, 2, 10 *al.*). *al.* *sim. de tignis al.* (*de pratis: l. 23*) *i. q. infigere, immoliri sim.* (*cf.* Fest. p. 306, 33 M.): Sent. Minuc. (CIL I^{2} 584) 41 sei Langueses ... malent in eo agro alia prata -ere defendere sicare. Lex agr. (CIL I^{2} 585) 51 Lex Quinctia (Frontin. aq. 129) 27. Inscr. Dessau 6017 -ss⟨a dom⟩u meae tigilla (*ibid.* utei eo pariete -ssa essent. Iavol. dig. 8, 5, 12 tigna in parietem meum -ssa habere. *al.* [*v. V. i. R.*]). Ivlian. dig. 8, 5, 16 stillicidium -ere (Venvl. dig. 43, 24, 22, 4 *al.*). Scaev. dig. 33, 7, 27, 4 prela ... aedificio. Vlp. dig. 7, 1, 13, 7 lumina (Pavl. dig. 8, 2, 40. *ibid.* fenestras). 43, 6, 1 pr. (*ed. praet.*) in loco sacro facere inve eum -ere quid veto. 43, 8, 2, 6 in publico (*cf.* 43, 8, 2, 20 in via publica. 43, 12, 1 pr. in flumine publico). *al.* (*v. V. i. R.; nota: absol.*: Vlp. dig. 39, 1, 5, 8 *al.* -ssum *neutr. subst.*. Iavol. dig. 50, 16, 242, 1 [*opp.* proiectum]. *al.*). *addam*: Sil. 5, 554 in turrim subitos -ere pontes. Vvlg. exod. 38, 5 vectes. *cf. et* Itala Is. 28, 16 (Cypr. testim. 2, 16 *al.*) -o in fundamenta Sion lapidem pretiosum (ἐμβάλλω, *Vulg.* mittam). *in agricult. i. q. inserere* (*aliter p. 471, 64*): Verg. georg. 2, 80 feraces plantae (*i. surculi arboris fertilis*) -untur *silvestri arbori.* Colvm. 5, 6, 31 viti novellae pampinarium -i non oportet (*Theophr. hist. plant. 4, 15 ἐπιβάλλειν κλήματα*). 5, 9, 16 in foramen viridem taleam oleastri. Pallad. 15, 65 *piri* -ssi vertere cydonea rami.

b *vi adversativa et hostili praep.* in *i. q. incitare, iaculari sim.* (*refl. i. q. invehi, irruere sim.*): *α homines*: Ⓘ *generatim* (*fere in re militari. cf.* Pavl. Fest. p. 107, 22 M.): Coel. hist. 30 imperator conclamat ..., Gallis non dubitatim -antur *velites.* Cic. Verr. II 1, 78 -entur homines, expugnabuntur domus (II 3, 84 tamquam canes. *cf.* har. resp. 25 examina ... servorum -ssa in populum R. Phil. 2, 91 impetus perditorum hominum ... in nostras domos. Att. 1, 16, 9 *Clodium* in rem p. 14, 10, 1 servi ... in tecta nostra facibus -ssi. *al.* *nota opp.* emittere: Cic. Catil. 1, 27 [*v. vol. V 2, 504, 23*]. Sest. 78). har. resp. 47 exercitum ... in curiam se -urum (*cf.* Bell. Afr. 18, 5 cohortes [Sen. benef. 5, 16, 1 *al.*]. Liv. 44, 41, 5 legio. Sen. dial. 3, 2, 3 milite [Veg. mil. 3, 19 contra *globum. al.*]. Lvcan. 6, 291 arma. 7, 509 manus. *al.*). parad. 12. Pollio Cic. epist. 10, 32, 3 Gallos equites -sit *Balbus* in populum (Caes. civ. 2, 41, 2. Liv. 35, 5, 12 ad persequendos eos. *al.* Tac. hist. 5, 18 *al.* *cf.* Caes. Gall. 7, 40, 4 equitatu [Liv. 2, 31, 2 *al.*]). Bell. Afr. 39, 5 alam sinistram ad intercludendos hostes -sit. 75, 4. Verg. Aen. 4, 669 -ssis ... hostibus. Ov. met. 6, 615. Liv. 1, 14, 4 iuventute armata -ssa. 40, 48, 2 armaturam levem (42, 60, 6). Sen. benef. 6, 40, 2 quid in me deos -is? epist. 104, 28 *iuventutem* in deos. Lvcan. 6, 410 hinc prolem superis -sit Aloeus (Prvd. c. Symm. 1, 362). *al.* Sil. 17, 353 *Hannibalem* Latio. Frontin. strat. 2, 7, 8 *al.* Tac. Agr. 18 ann. 2, 64 *al.* Vvlg. IV reg. 24, 2 -sit ... ei dominus latrunculos (ἀπέστειλε). *al.* *adde:* *abs.*: Sen. epist. 106, 9 non fortitudo -it (*sc. nos*) et impetum dat? in *rem incorp. i. q. praecipitare*: Sen. epist. 94, 65 quid C. Caesarem in sua fata pariter ac publica -sit? *part. corp.*: Sen. Herc. O. 1392 artus ... nostros ... -at Sinis. *refl. cf. p. 469, 10*): Rhet. Her. 4, 44, 57 *Decius* se ... in hostes -isse medios *dicitur* (Cic. nat. deor. 3, 15 Liv. 8, 9, 9 *al.* *cf.* Cic. Font. 48 in hostium manum. Gran. Lic. p. 1, 5 hostibus). Verg. Aen. 9, 421 quo (*i. in quem*) se ... -ere possit. Liv. 27, 49, 4 Cvrt. 6, 1, 1 *al.*

Ⓘ *speciatim:* *de missione in bona* (*possidendi causa*): Cic. Verr. II 1, 142 in mea bona quos voles -es. dom. 20. Mil. 76 (*refl.*). Exvp. 6. *de percussore, delatore sim. i. q. impellere, subornare* (*cf.* Synon. Cic. Char. gramm. p. 414, 23 B.): Cic. Sull. 18 -ssum esse ab eo C. Cornelium, qui me ... trucidaret (Liv. 26, 6, 11 Tac. ann. 4, 54 *al.* Lampr. Alex. 36, 1 Ivst. 3, 6, 5 *et saepe. cf.* Amm. 30, 1, 20 [*seq. part. fut.*]. Serm. RevBén. 16, 1899 p. 338, 23 [*seq.* ne]). Sall. Catil. 48, 8. Tac. ann. 3, 16 -sso percussore (Flor. epit. 1, 7, 1 *saepe. cf. p. 468, 70*). 11, 1 Suillium accusandis utrisque -it. Plin. epist. 6, 31, 3 delator -ssus. Gell. 4, 18, 7 (*syn.* comparati). Capitol. Maximin. 13, 5 *al.* Ivst. 32, 2, 9 ad ... rei comprobationem (*syn.* subornat). *al.* *de daemonibus sim. i. q.* ἐπιπέμπειν[illegible] (*cf. Pfister,*

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

WklPh. 29, 1912, 755 sq.): APVL. met. 9, 29 larva vel aliquo diro numine -sso. IREN. 2, 31, 2 daemones ... qui ab ipsis -untur (TAB. devot. Audollent 266, 2 [*s. II*] ut illan -as dae⟨mones?⟩. *cf.* VVLG. IV reg. 19, 7 -am ei spiritum [δίδωμι. *cf.* AVG. quaest. hept. 7, 45 p. 478, 5]). VVLG. II reg. 24, 15 -sit ... dominus pestilentiam in Israel (ἔδωκε. Ezech. 14, 19 super terram. *al.*). Ezech. 5, 17 famem (ἐξαποστελῶ). *al.* *hic addam*: CIC. Tusc. 3, 25 (*in comparat.*) *perturbationes* in vitam hominum stultitia quasi quasdam furias -it atque incitat. VERG. Aen. 9, 719 *Mars* -sit ... Fugam Teucris atrumque Timorem. SIL. 3, 167 -ssa ... formidine (*aliter p. 472, 15. cf.* 10, 348 somnia [TERT. apol. 23, 1 *de magis*]).

β bestias i. q. incitare, instigare sim. (*in re milit.: l. 19*): RHET. Her. 4, 39, 51 (*in similit. de hom.*) in vosmet ipsos ... feram ... bestiam -eritis (APVL. met. 10, 34 ad exitium mulieris. SPART. Carac. 6, 4. PASS. Theclae A 34 p. 92, 4 ad eam. *al. cf.* SVET. Nero 43, 1 feris). CIC. Verr. II 4, 47 (*de hom.*) -bantur illi ... Cibyratici canes (VERG. georg. 3, 371 SEN. dial. 10, 12, 1 APVL. met. 8, 4 *al. cf.* NEMES. cyn. 322 catulos. *cf. p. 470, 46*). GALBA Cic. epist. 10, 30, 3 equum -si ad ... legionem (VERG. Aen. 12, 333 LIV. 3, 61, 8 *al.* STAT. Theb. 3, 317 *al. cf.* VERG. Aen. 5, 146 iugis). OV. met. 4, 496 angues (*i. iniecit*). 7, 763. fast. 5, 541 Scorpion -sit Tellus *in Oriona*. SEN. epist. 14, 4. TERT. adv. Marc. 2, 14^extr.^ pueris ursos (VVLG. sap. 11, 18 [ἐπιπέμψαι]). LAMPR. Heliog. 25, 1 leones. VVLG. exod. 8, 21 *muscas* (ἐξαποστέλλω). *al.* *paulo aliter*: TERT. mart. 4 p. 12, 15 Oe. aspides serpentes ... quas Cleopatra -sit sibi (*i. induit*). *refl.* (*cf.* PAVL. FEST. p. 113, 17 M.): PHAEDR. 4, 9, 10 -sit se *hircus in foveam*. LVCAN. 9, 823 se ... torsit et -sit (e- *var. l.*) ... serpens. DICT. 5, 7 aquila ... -it sese. HIER. in Os. 8, 11/2 p. 77 V. *cf. mediopass.*: PLIN. nat. 10, 113 graviores *aves* nisi ... altiore cumulo -ssae non evolant. *al.*

γ res (fere in re milit.): de navibus sim. i. q. incitare: CAES. civ. 3, 101, 2 naves ... in Pomponianam classem -sit (3, 101, 5 *al.* PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 19. *cf. p. 469, 65*). CVRT. 4, 13, 33 sin ... sine fremitu -issent *currus* (8, 14, 7 HOMER. 509 ITIN. Alex. 25. *cf.* SIL. 3, 59 bigis [*i. directis*]). *de telis, igne sim. i. q. inicere, iaculari*: CIC. dom. 39 (*trop.*) telis quae ... in meum corpus -ssa sunt (CAES. civ. 3, 19, 6 *al.* SEN. dial. 6, 16, 5 *al. cf.* CAES. Gall. 5, 44, 6 pilum in hostes [mittit *β. cf.* 6, 8, 6]. VERG. Aen. 11, 562 hastile. OV. met. 12, 330 lancea). VERG. Aen. 10, 406 -it silvis incendia pastor (FLOR. epit. 2, 15, 18 LACT. inst. 2, 10, 23 *al. cf.* VERG. Aen. 12, 521 ignes [MANIL. 5, 501 VITR. 10, 13, 6 *al.*]. SEN. Thy. 79 faces [STAT. Theb. 12, 40]. LVCAN. 6, 135 lampades [10, 492 PETRON. 124 vs. 284]. *al.*). VITR. 5, 3, 6 in stantem aquam lapide -sso (10, 16, 4. *cf.* SEN. Herc. f. 1291 moenia. STAT. Ach. 2, 141 molares. *al.*). PETRON. 74, 11 calicem in faciem Fortunatae -sit. PAVL. dig. 9, 2, 31 *ramum*. COLL. Mos. 1, 5, 1 super eum ... vas. *al.* *in imag. de re incorp.*: CIC. parad. 28 iactam et -ssam a te (*Clodio*) nefariam in me iniuriam semper duxi.

2 *latiore sensu* (*praevalentibus notionibus secundariis*): **a** *de frenis sim. i. q. laxare, effundere, remittere sim.*: ACC. trag. 10 vela ventorum animae -ere. LVCR. 5, 787 (*metaph.*) arboribus ... datumst ... crescendi ... -ssis certamen habenis (*v. vol. VI 2392, 63. 2394, 49 sqq.* [*cf. gr.* χαλινὰ ἀνιέναι; *v. Norden ad Aen. 6, 1. aliter p. 469, 54*]. *cf.* VERG. Aen. 8, 708 laxos ... -ere funes. 10, 229 velis -e rudentes [*cf.* SERV. auct. *ad l.* PLIN. epist. 8, 4, 5]. 11, 889 frenis. *audacter* PROP. 3, 9, 58 -ssis ... rotis [*cf. 4, 8, 18* effusis]). *adde*: EPICED. Drusi 250 -ssis labere pronus aquis, *Tiberis*. *trop. de re incorp.*: SEN. epist. 40, 6 quorum oratio ... -ssa est nec potest reprimi (*cf.* dial. 5, 6, 2). **b** *de capillis sim. i. q. promittere* (*cf.* NON. p. 130 -ssum: pro demissum, prominens et longius pendens. p. 330 -ere: demittere ad prolixitatem): LVCIL. 289 capronas altas frontibus -ssas. 1007 neque barbam -eris istam (*v. vol. II 1725, 25 sqq.*). OV. met. 5, 338 -ssos ... capillos (*v. vol. III 315, 23*). Pont. 3, 4, 107 crines (EMPOR. rhet. p. 564, 31. *cf.* VAL. FL. 1, 412 -ssus ... crines). **c** *de plantis i. q. eicere, procreare, crescere sinere* (*mediopass.*): VARRO rust. 1, 31, 3 ea vitis -itur ad uvas pariendas. VERG. georg. 2, 364 palmes ... laxis per purum -ssus habenis (*cf. l. 51*). PLIN. nat. 16, 141 utraque *cupressus* -itur in perticas ... amputatione ramorum. *cf. et* QVINT. inst. 1, 3, 5 (*trop.*) non subest *pueris* vera vis nec penitus -ssis radicibus nititur (VLP. dig. 6, 1, 5, 3 *arbor* in alienum agrum). **d** *de regionibus i. q. extendere, porrigere sim.* (*fere mediopass. vel refl.*): MELA 1, 9 quod inter ambas (*Europen et Africam*) pelagus -ssum est. 1, 49 ab hoc litore penitus -ssa *Aegyptus* (2, 16. 85. *cf.* 2, 35 in altum -ssis lateribus). 2, 102 Cypros ad ortum occasumque recto iugo se -ens. 2, 112 Crete ... ad occidentem Criu metopon -it. 3, 33. *item de filis*: SEN. epist. 121, 22 alia *fila aranei* in rectum -ssa. *in geometr. de lineis i. q. ducere*: PS. CENS. frg. 7, 2 p. 61, 20 diametron est recta linea per centron -ssa (*cf. Ps. Boeth. grom. p. 378, 1* ducta). 8, 1 p. 62, 20 in lineas ⟨rectas⟩ recta linea -ssa (*Ps. Boeth. grom. p. 379, 13* incidens). *de figuris planis*: MART. CAP. 6, 715 παρεμβολικός est qui docet quemadmodum ... dato tetragono -amus datum trigonum. *in arithm. de computo*: COMPVT. cod. Col. prol. 10 p. 233 XI ... lunas ... -is (*syn.* addere, adicere).

B *translate* (*fere de incorp.; cf. l. 7. 68*): 1 *de affectibus i. q. incutere, inspirare, inicere sim.* (*imagine hic illic servata ut l. 3*): CIC. nat. deor. 3, 91 neque ... a deo -ssum dolorem ... continebat. VERG. Aen. 4, 488 *mentibus* duras -ere curas. SEN. Herc. O. 554 -e amorem. LVCAN. 5, 221 -sit ... *Apollo* in viscera Lethen. VAL. FL. 7, 353 *Medea precatur* maiores Hecaten -ere vires ... sibi. SIL. 2, 516 -it ... animis numen. 5, 292 huic -it ... Appius iras (ITALA psalm. 77, 49 [ἐξαπέστειλεν, *Vulg.* misit]. *al.*). STAT. Theb. 12, 355 -sso (a- *P*) ... somno (*cf.* VVLG. gen. 2, 21 soporem [ἐπέβαλεν]). silv. 4, 6, 84 *Hannibal* populis furias -sit honestas. TERT. adv. Prax. 23 p. 273, 12 ut diabolus in cor Iudae ... filii traditionem ... -erit (ITALA Ioh. 13, 2 [Hesych. in lev. 5, 1 p. 833^B] *seq.* ut [βεβληκότος ἵνα, *Vulg.* misisset]. VITAE patr. 5, 6, 21 in corde [ὑπέβαλεν]. *al.*). praescr. 40, 8 a diabolo -ssa esse spiritalia nequitiae (*cf.* COMM. apol. 208 *diabolus* -it luxurias. 209 agonia. LACT. inst. 4, 27, 16 errores. 6, 4, 20 cupiditatem. FILASTR. 131, 3 malam cogitationem. *al.*). fug. 7 p. 474, 18 Oe. *al.* AVSON. 428, 2 -sso terrore (*cf.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 446, 18 B.). AVG. c. Pelag. 2, 5, 10 p. 469, 20 reluctanti studium virtutis -ere. *al.* *adde*: VVLG. psalm. 39, 4 -sit in os meum canticum novum (נָתַן, *LXX* ἐνέβαλεν. *cf.* IV Esdr. 15, 1). *nota inf.*: AVELL. p. 565, 24 gratia salvatoris -sit nobis ad vestram beatitudinem refugere. 2 *de malis i. q. inferre, infligere sim.* (*imag. servata: l. 24. 25*): VERG. Aen. 10, 13 Karthago Romanis arcibus ... exitium magnum atque Alpes -et apertas. LVCAN. 2, 202 -ssa morte (ITALA Ier. 24, 10 [Ps. Cypr. pasch. 11] *al. cf.* ANON. de mach. bell. 12 funera hostibus). HOMER. 46 pestem ... per omnes -et populos (*cf.* PS. QVINT. decl. 5, 15 p. 102, 29 visceribus -ssa tabes [ARNOB. nat. 1, 43 p. 29, 6]. AVG. civ. 8, 13 p. 340, 20 D. morbum). SIL. 15, 154 saeva fretis -sit *Corus* proelia. TERT. anim. 21 p. 334, 5 in illum deus amentiam -sit. PANEG. 5 (8), 5, 3 Mauris -ssa vastatio (7 [6], 12, 1). ARNOB. nat. 2, 12 p. 57, 21 ut ... vobis quoque -rent (*i. imponerent*) causam. LACT. inst. 5, 11, 16 dolores corporibus (epit. 49, 6). PS. AVG. serm. 10, 4 tribulationes. *al.* 3 *de versibus sim. i. q. inserere, inculcare*: CIC. orat. 190 -it imprudens ipse senarium *Hieronymus* (*cf.* HYG. Gell. 10, 16, 18 versus [TER. MAVR. 2128]. *cf.* GELL. 13, 27, 3 quodam quasi foramine -sso). CLAVD. DON. Aen. 1, 369 p. 82, 7 *interrogatio* idcirco -ssa est, ut *eqs.* (1, 430 p. 90, 3 *al. nota* 3, 290 p. 305, 15 *seq. acc. c. inf.*). AVG. mor. eccl. 1, 1, 2 solent *Manichaei* -ssa esse dicere *novo testamento* (*de interpolationibus.* util. cred. 7 p. 9, 8 *al.*). *ap. GRAMM. de litteris insertis*: GELL. II 3^lemm.^ 5, 12, 9 'a' litterā mediā -ssā. 16, 6, 13 VLT. SYLL. gramm. IV 263, 2 CONSENT. gramm. V 397, 7. *adde*: MANIL. 1, 24 *mundus* vix ... soluta suis -it verba figuris (*i.* '-*i sinit*'. *v. Housman ad l.*). 4 *singularia*: *de voce i. q.* (*auribus*) *admittere*: PLAVT. Capt. 548 ne tu quod istic fabuletur auris -as tuas (Epid. 335 in aures. *aliter* IREN. 2, 19, 2 otiosos sermones [*i. insusurrantes*]). *fere i. q. immiscere*: SEN. epist. 114, 12 vitia virtutibus -ssa sunt. SORT. Sangall. 28, 2 -is odium bono tuo (*cf. Winnefeld ad l.*). AVG. soliloq. 1, 15, 30 si nullae se tenebrae -ant. *i. q. introducere, instituere, adhibere*: PERS. 2, 62 templis nostros -ere mores. TERT. praescr. 31, 3 id ... falsum *esse* quod sit posterius -ssum. apol. 47, 11 *a spiritibus erroris* quaedam etiam fabulae -ssae. adv. Marc. 1, 19^extr.^ adversus quem ... separatio ... -ssa est. *i. q. dare*: STAT. silv. 2, 3, 71 comere divitias opibusque -ere lucem. *fere i. q. emittere, prodere*: SEN. contr. exc. 5, 2 quis alius hanc famam potuit -ere? *i. q. conicere, adducere*: VLP. dig. 21, 1, 14, 2 quod corpus eius in aliquam valetudinem -ret. *i. q. intendere, convertere*: ARNOB. nat. 2, 60 p. 96, 23 in res eas ... infructuosas -ere cogitationes.

II *intransitive* (*sec. graec.*): ITALA iud. 6, 33 (Lugd.) -erunt in valle Istrahel (παρενέβαλον, *Vulg.* castra metati sunt). Dan. 7, 2 (Lucif. non parc. 30 p. 273, 22) quattuor venti caeli -bant in mare (προσέβαλον εἰς, *Vulg.* pugnabant). VVLG. psalm. 33, 8 -et angelus ... in circuitu timentium (חֹנֶה, *LXX* παρεμβαλεῖ). HIPPOCR. aer. 9 p. 19, 10 de fluminibus magnis in quibus alia flumina -unt (-untur *A*; ἐμβάλλουσι).

syntact.: *mediopass.*: *p. 469, 25 (a mero pass. vix discernend.; c. acc. sec. gr.: p. 469, 32). refl.: l. 46. p. 469, 10. 50. 470, 68. 75. 471, 25. 74. part. perf.* -ssus *pro adi.*: *l. 44. p. 472, 57. neutr. subst.: 470, 33. dat.: passim (dat. ger.: p. 470, 81). acc. dupl.: l. 42. acc. ger. praed.: p. 468, 65. abl. loci: p. 470, 26.* ad: *p. 468, 51. 71. 83. 470, 11. 83. 471, 14. 15.* ad *c. acc. ger.: p. 468, 52. 470, 56. 57. 471, 65.* adversus: *l. 50. p. 469, 4. 6.* circa: *p. 469, 47.* contra: *p. 470, 53.* in *c. acc. loci: passim; c. acc. effectus: p. 471, 67; c. acc. ger.: p. 469, 4.* in *c. abl. (pro acc.): l. 11. 61. p. 468, 81. 469, 20. 470, 2. 5. 31. 32.* inter: *p. 468, 70. 469, 80. 472, 71.* per: *p. 469, 69. 76. 84.* super: *p. 468, 80. 469, 2. 471, 6. 45. enunt. rel.: p. 470, 77. part. fut.: p. 469, 18. 470, 79.* ut: *l. 10. 35.* ne: *p. 470, 79. inf.: l. 19. acc. c. inf.: l. 36.*

deriv.: immissarium, immissio, immissor, immissura, immissus. *comp.*: superimmitto.

immixtibilis *ab* in *et* miscere, *cf.* immiscibilis. BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 25 p. 125, 7 'inmixtae semper sunt contrariae differentiae'. inmixtae ait, id est -es (-st- *G*, -sc- *T*), quae misceri non possunt *eqs.*

immixtio, -ōnis *f. ab* immiscere. *i. q. commixtio*: SERM. RevBén. 16, 1899 p. 255, 92 non timeat bonus -em malorum (*Aug. in psalm. 25 serm. 2, 5* in commixtione).

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

immixtus, -a, -um *ab* in *et* mixtus, *cf. gr.* ἄκρατος, ἀμιγής. *i. q. non mixtus*: APVL. met. 7, 12 vinum . . . -um (AVSON. 20, 12 -um . . . merumque merum). BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 25 p. 125, 5 (*v. p. 472, 80*). sec. 3, 3 p. 207, 14 quae pura -aque (impermixtaque *var. l.*) in ea . . . proprietate sunt constituta.

ˣimmō *adv.* [*cf. hethit.* imma *'adhuc, immo, profecto'; v. H. Pedersen, Muršilis Sprachlähmung 77 sqq. J. B. H.*] CHAR. gramm. p. 291, 16 B. comparativae *coniunctiones* . . . 'magis', 'potius', '-o' (*cf.* AVG. gramm. V 496, 3 GRAMM. suppl. 54, 1. 168, 12). PRISC. gramm. III 100, 16 collectivae vel rationales sunt . . . 'quin', 'alioquin', '-o'. DOSITH. gramm. VII 410, 21 *adverbia* adfirmandi . . . -o μενοῦνγε. *de script.*: im-: GRAMM. suppl. 297, 13. 300, 11. imo: S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 20 (*cf. adn.*). CIL XI 4485. *de falsa script.* inm- (*e. g.* PLAVT. *P*) *cf. Specht (v. l. 33) 4. cf. et* APVL. flor. 2 p. 6 inimo *F.* *de prosod.*: immó (*cf. Leo, D. saturn. Vers 28¹; Fraenkel, Iktus 285*): PLAVT. *et* TER. *9ⁱᵉˢ; praeterea* PHAEDR. app. 5, 12. 15, 8. *in pentam.*: CATVLL. 77, 2 (AETNA 175 *v. l. 36*). ĭmmŏ (*Plautina dubiae fere traditionis vel scansionis; v. Vollmer, SBMünch. 1917, 9, 28 sqq.; Lindsay, Early lat. verse 256 sq.; Stolz-Schmalz⁵ 16*): PLAVT. Amph. 726 ĭmmŏ vígilans. Cas. 634 (?). Cist. 565 ĭmmŏ ⌊méretrix⌋ (⌊ ⌋ *del. vulgo*). Merc. 738 (?). CAECIL. com. 128 ĭmmŏ véro (TER. Hec. 726 Phorm. 936. *cf.* Andr. 854 ĭmmŏ v. [Hec. 877]). TER. Hec. 437 ĭmmŏ quód. ĭmmo *ex lege iamborum abbrev.?*: PLAVT. Most. 1091 (*cf. O. Skutsch, Gesetze der Iambenkürz. 1934, 39*). immŏ: MART. 1, 85, 4. 4, 84, 4 (*hendecas.*). 5, 63, 6. 6, 94, 4 TER. MAVR. 1179 ANTH. 428, 4 PRVD. psych. 799. ham. 127 quin -ŏ (perist. 5, 165). CE 1423, 5 (*s. V* = INSCR. christ. Diehl 1194). GLOSS.ᴸ II Philox. IM 53 -o: μᾶλλον, μὲν οὖν, καὶ μήν. IM 59 -o vero: ἀλλὰ μήν. *inde a* NAEV. (*l. 41*) *et* PLAVTO (*206ⁱᵉˢ*); *frequentant* CIC., SEN. philos., PLIN. nat., APVL. (*v. Bernhard, Der Stil d. Apul. 1927, 127 sq.*). *deest e. g.* CATONI (*? v. l. 72*), LVCIL., CAES., NEP., TIB., PROP., MANIL., VELL., PERS., LVCAN., VAL. FL., EVTR. *cf. Hand, Tursellinus III 218 sqq.; P. Specht, De* immo *particulae apud priscos script. usu, Diss. Jena 1914; Schmalz-Hofmann⁵ 669.* [*sard.* emmo. *M.-L.*] [*falsa var. l.*: TER. Eun. 389 Ad. 841. *dub. var. l.*: SVET. Iul. 63 (*om. pars codd.*). *falso trad.*: AETNA 175 (imo *Matthiae, Schwartz*). QVINT. decl. 274 p. 123, 3 TERT. nat. 2, 15, 6 (in imo *Gothofr.*). *dub. trad.*: COM. pall. inc. 58 QVINT. decl. 255 p. 45, 3. *prob. emend.*: TERT. idol. 23 p. 57, 2.]

I *usus* ***prior in dialogo*** *et in exemplis monologi inde derivatis*: **A** *in dialogo* (*huc referas* NAEV. com. 94 AFRAN. com. 18. 67 *al.*): **1** *vi mere correctiva i. q. '(non), sed (potius)'*: **a** *respondetur interroganti*: **α** *per* num: PLAVT. Aul. 161 num non vis me interrogare te? :: -o, si quid vis, roga. Rud. 1305 *al.* TER. Ad. 247 numquid vis quin abeam? :: -o hercle hoc quaeso. CIC. S. Rosc. 52 (*v. p. 476, 38*). TERT. nat. 1, 16, 5 SVLP. SEV. dial. 1, 8, 6 BOETH. cons. 4, 7, 13 W. **β** non *sim.*: PLAVT. Merc. 735 non tu scis quae sit illa? :: -o iam scio (*cf.* 1014). Rud. 741 non tu Cyrenensis es? :: -o Athenis natus. *cf.* RHET. Her. 4, 51, 65 'numquam ei . . . vis supplicare'? tum mulier: '-o iste . . . rogat.' **γ** an: PLAVT. Cist. 565 an . . . meretrix illa est . . . ? :: -o meretrix fuit (Pseud. 873 Trin. 942 TER. Haut. 335. 1058 CIC. Planc. 71 fin. 2, 11). Mil. 449 mittis me an non mittis? :: -o vi . . . rapiam (*cf.* TERT. anim. 24 p. 337, 25). Pseud. 710 utrum Spemne an Salutem te salutem . . . ? :: -o utrumque. **δ** -ne: PLAVT. Bacch. 1192 egon . . . inspectem? :: -o equidem pol tecum accumbam. Epid. 667 Men. 1079 *al.* TER. Hec. 726 vin adesse me . . . ? :: -o vero abi (CIC. part. 8 APVL. met. 9, 3). Eun. 608 CIC. fin. 2, 9. **ε** *sine particula interrog.*: PLAVT. Amph. 726 in somnis fortasse *vidisti*? :: -o vigilans. Bacch. 690. 718 Pistoclero nulla amica est? :: -o adest. Capt. 287 videlicet propter divitias inditum id nomen quasi est? :: -o edepol propter avaritiam. Cas. 996. Curc. 324 in carnario fortasse dicis? :: -o in lancibus. 345. Merc. 172 tandem indignus videor? :: -o dignus. Trin. 991. TER. Andr. 30 nempe ut curentur recte haec? :: -o aliud. Haut. 706. 911 quid? istuc times quod ille operam amico dat suo? :: -o quod amicae. 983. Phorm. 528 sic hunc decipis? :: -o enim vero . . . hic me decipit. *al.* CIC. Planc. 65. **ζ** *pron. interrog.* quid *sim.*: PLAVT. Amph. 350 quid apud hasce aedis negoti est tibi? :: -o quid tibi est? (*interrogatio vertitur in interrogantem. cf.* Rud. 1161 ubi loci sunt spes meae? :: -o edepol meae? SEN. contr. exc. 5, 7 'cur . . . trecenti perierunt?' -o cur . . . capti sunt? VAL. MAX. 6, 4, 4 IVV. 10, 324. *nota lusum verborum*: CATO [?] dict. 66 = CIC. de orat. 2, 256 ille 'quid opus fuit de?' '-o vero', inquit, 'quid opus fuit te?' [*sc. contemptore sermonis prisci*]. CIC. Planc. 33 'quid agis, Grani?' respondit: '-o vero tu, Druse, quid agis?' [*v.* SCHOL. Cic. Bob. p. 158, 27 St.]. 43). Amph. 686 quid tu me . . . salutas . . ., quasi dudum non videris? :: -o equidem te . . . nusquam vidi. Most. 583 quid si hic manebo . . . ? :: -o abi domum (Persa 613). Persa 497 istae *tabellae* quid ad me? :: -o ad te attinent. Rud. 768 *al.* TER. Hec. 437 quid vis dicam? . . . :: -o . . . non posse. Phorm. 640 *al.* VERG. ecl. 9, 26 VVLG. I reg. 15, 20.

b *respondetur optanti vel imperanti*: PLAVT. Amph. 389 obsecro ut per pacem liceat te alloqui . . . :: -o indutiae parumper fiant (Men. 1009). Capt. 341 quaeso ut . . . hunc mihi des . . . :: -o alium potius misero (Epid. 204). TER. Andr. 550 id te oro . . . :: -o ita volo (Haut. 706). *imperat. sim.*: PLAVT. Asin. 941 i in crucem :: -o intro (intus *codd.*) potius. Bacch. 276 quin tu audi :: -o ingenium avidi haud pernoram hospitis (*cf. Specht l. c. 27*). Cas. 362 comprime istum (-nc *codd.*) :: -o istunc (634 vae tibi :: -o vae tibi sit [Merc. 708]. 840. Men. 546 da sodes abs te . . . :: -o cedo abs te. Truc. 951 TER. Phorm. 936. *cf. infra l. 12. 24*). Men. 954 asserva tu istunc, medice :: -o ibo domum. Most. 592 sortem accipe :: -o faenus. Truc. 753 *al.* TER. Andr. 523. VERG. ecl. 5, 13 incipe . . . :: -o haec . . . experiar. 7, 41 APVL. met. 1, 13. *subiunct.*: PLAVT. Cas. 247 di me . . . infelicent, si . . . in os meum . . . vini guttam indidi :: -o age ut lubet, bibe. 403 quod bonum . . . mihi sit :: ita vero, et mihi :: non :: -o hercle :: -o mihi hercle (*cf.* Capt. 608 Pseud. 934 MART. 5, 63, 6 TERT. idol. 21 p. 55, 9). Merc. 1015 eamus intro :: -o dicamus . . . legem. *al.* CIC. Brut. 232.

c *respondetur affirmanti* (*corriguntur tam singula alterius verba quam totae sententiae*): PLAVT. Amph. 368 compositis mendaciis advenisti, . . . consutis dolis :: -o equidem tunicis consutis huc advenio, non dolis (*in lusu verb. ut* Cas. 494 Men. 136 Truc. 422 *al. cf.* Asin. 922 nullus sum :: -o es . . . nequissimus [Merc. 164. *cf.* Curc. 167]). 538 condignum donum, qualest quí donum dedit :: -o sic: condignum donum, qualest cui dono datumst (Merc. 738. *cf.* Trin. 427. *v. et p. 475, 56*). 1084 haec sola sanam mentem gestat . . . :: -o omnes sani sunt profecto. frg. 16 (10) manifestum hunc . . . teneo . . . :: -o ego hunc (*cf.* Aul. 731 ego sum ⟨miser⟩ :: -o ego sum. Men. 1068 Mil. 422 Poen. 151 Rud. 1390 PACVV. trag. 365. CIC. inv. 2, 62 intentio est agnatorum: 'nostra pecunia est . . .' depulsio est: '-o nostra'. Mur. 26 'fundus Sabinus meus est'. '-o meus' [*form. vindicationis*]. SEN. contr. 2, 2, 2 PLIN. epist. 1, 5, 9. *cf. et* PLAVT. Pseud. 635 *al.*). Aul. 307 haec mihi te . . . aequom est . . . credere :: -o equidem credo (*sc. 'ne monueris'. cf.* 545 Capt. 933). 781 filiam ex te tu habes :: -o eccillam domi (*cf. Hand l. c. 229*). Bacch. 146 tu amicam habebis? :: cum videbis, tum scies :: -o neque habebis neque sinam. 211 tanto hercle melior :: -o — :: -o hercle abiero potius. Capt. 857 tum tu mi igitur erus es :: -o benevolens. Curc. 59 credam, pudor si cuiquam lenoni siet :: -o ut illam censes? *eqs.* 335 perdis me tuis dictis :: -o servo (*cf.* Mil. 1014 hau celo :: -o et celas et non celas. Most. 807 nisi tibi est incommodum :: -o commodum. 1082 Rud. 986 Trin. 1157 *al.* TER. Hec. 463 profuit :: -o obfuit. 877. CIC. off. 3, 53 'non . . . mihi dicere necesse est'. -o vero . . . necesse est. SVET. Nero 38, 1. *in lusu verborum*: QVINT. inst. 9, 3, 68 [*cf.* RVT. LVP. 1, 5]). *al.* CAECIL. com. 215 ad restim res redit :: -o collus, non res. TER. Haut. 350 iam hoc quoque negabis tibi placere :: -o, Syre, . . . me . . . permitto tibi. Ad. 604 *al.* CIC. inv. 2, 62 ratio 'pater . . . et sibi et filio testamentum scripsit'. . . . infirmatio rationis '-o pater sibi scripsit'. rep. 1, 20 libenter tibi . . . concessero :: -o vero te audiamus (6, 14 fin. 5, 81 *al.*). Brut. 125 '*C. Gracchum* paene solum lego'. '-o plane', inquam . . . 'legas censeo'. Ov. met. 7, 512 'superat mihi miles . . .'. -o ita sit (*i. opto potius quam mihi persuasisti*). VAL. MAX. 4, 3 ext. 4 SEN. Herc. f. 314. ITALA Luc. 11, 28 (Tert. adv. Marc. 4, 26 p. 512, 18) exclamat mulier . . . beatum uterum . . ., et dominus: '-o beati qui *eqs.*' (μὲν οὖν, VVLG. quin -o). *hic addam*: PLIN. nat. 7, 108 varios eius *scrinii* usus amicis demonstrantibus . . . '-o hercule', inquit, 'librorum Homeri custodiae detur'. 7, 122 APVL. met. 2, 20 p. 42, 1. 2, 26 *al.* *liberius in initio responsi*: LIV. 22, 3, 10 *al.* STAT. Theb. 4, 536. 10, 431 *al.*

2 *vi et correctiva et elativa i. q. (non solum hoc), sed (etiam. cf. p. 475, 15. 22)*: **a** *generatim*: PLAVT. Asin. 616 o Libane, ut⟨i⟩ miser est homo, qui amat . . . :: -o hercle vero, qui pendet multo est miserior (Pseud. 728). Aul. 262 nuptias num quae causa (*i. ratio*) est quin faciamus hodie? :: -o edepol optuma (*causa* [*i. res*]. Capt. 354 CIC. Att. 9, 7, 4. *cf.* PLAVT. Most. 673 non in loco emit perbono? :: -o in optumo). Aul. 765 negas? :: pernego -o ([Capt. 289 tenaxne . . . est . . . ? :: -o edepol pertinax. Pseud. 31. *cf.* Most. 553 etiam fatetur . . . ? :: -o pernegat. TER. Eun. 896 vin . . . ? :: -o percupio. *cf. p. 475, 43*]. *cf.* Most. 1032 numquid . . . turbavit? :: -o exturbavit omnia. CIC. leg. 2, 23 an censes . . . ? :: -o prorsus ita censeo). Bacch. 909 quid eo intro ibis? :: ut eum . . . castigem . . . :: -o oro ut facias (1177. *cf.* TER. Eun. 877 -o ita quaeso). Cas. 456 ecquid amas . . . me? :: -o edepol me quam te minus. Epid. 204 sine respirem quaeso :: -o adquiesce. Merc. 297. Mil. 462 visanest ea esse? :: -o edepol plane east (Truc. 189 valetne? :: -o edepol melius iam fore spero. 193 *al. cf. l. 64. 65. 81*). Mil. 635 benignitas . . . huius oppido adulescentuli est :: -o . . . magis nosces meam comitatem (Poen. 188 Pseud. 324. 949. *aliter p. 478, 82*). Rud. 1097 haud iniquom dicit . . . :: -o hercle insignite inique. Stich. 362 *al.* TER. Andr. 618 expediam :: expedies? :: certe . . . :: nempe ut modo :: -o melius, spero. Phorm. 1047 satin tibist? :: ⟨ita⟩ :: -o vero pulchre discedo (*cf. Specht l. c. 44*). *al.*

b *speciatim*: *sine verbo* (*fere supplendo et in formulis*): PLAVT. Bacch. 316 nilne attulistis inde auri domum? :: -o etiam (TER. Andr. 673. *aliter* 655 -o etiam, quo tu minus scis *eqs.* [DON.: pro 'praeterea et amplius'. . . . deest 'audi']. *non huc ref. cum Spengel aliis* TER. Andr. 708 [*v. vol. V 2, 953, 41*]). Epid. 280 nisi

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quid ⟨est⟩ tua secus sententia :: -o docte (*cf.* Mil. 245 -o optume [613. *cf. infra l. 59*]. Ter. Andr. 201 -o callide). Men. 656 (*interpol.*) per Iovem . . . adiuro . . . non dedisse :: -o hercle vero (*sc. iuramus*) nos non falsum dicere (Poen. 284 paenitet exornatae ut simus :: -o v. sane commode. Truc. 957 Cic. de orat. 1, 29). Poen. 1360 perii hercle :: -o haud multo post. Pseud. 495 numquid peccatum est . . . ? -o maxime (Ter. Hec. 228 Sall. Catil. 52, 28. *v. vol. VIII 74, 8*). Ter. Eun. 812 credin? :: -o certe. *adde in dialogo ficto* (*cf. l. 20. 35. 46. 82*): Cic. off. 3, 90 non igitur patria praestat omnibus officiis? -o vero, sed *eqs.* (Plin. nat. 2, 73).

3 *specialia* (*ad 1 et 2*): **a** -o si audias *sim.* (*suppl. vel 'tum non dicas' [corrective] vel 'tum magis dicas' [elative]; v. Specht l. c. 45 sq.; falso Blase, Glotta 11, 1921, 147 sqq.*): *α corrective*: Plavt. Curc. 321 nolo hercle aliquid *edere* . . . :: -o si scias reliquiae quae sint (*sc. hoc non dicas.* Ter. Haut. 770). *β elative*: Plavt. Bacch. 698 quam, malum, facile . . . ? :: -o si audias quae dicta dixit me adversum tibi (*sc. tum magis hoc dicas. cf. l. 21. 23*). Cas. 668 scelestissimum me esse credo :: -o si scias dicta quae dixit hodie (Merc. 298 Pseud. 749 Ter. Haut. 599. *cf. l. 21. 25*). *adde in dialogo ficto* (*cf. l. 8*): Cael. Cic. epist. 8, 8, 2 admiraris amentiam: -o si actionem . . . audisses. Sen. epist. 86, 12 -o si scias, non cotidie lavabatur. *cf. integras periodos* (*elativas; cf. et* Plavt. Pseud. 949 *al.*): Plavt. Epid. 451 -o si audias meas pugnas, fugias . . . domum. Ter. Eun. 355 -o si scias, quod donum . . . comparet, [tum] magis id dicas (Cael. Cic. epist. 8, 9, 1 -o si scias . . . , pudeat te). *cf.* Sen. nat. 5, 18, 16.

b *particulae -o alia ad verba alterius pertinentia praemittuntur*: *α indignationem vel admirationem sim. exprimentia*: Plavt. Bacch. 207 ecquidnam meminit Mnesilochi? :: rogas? -o unice unum plurimi pendit (*cf. infra l. 43*). Men. 535 redde igitur spinter, si non meministi :: mane. -o equidem memini. Merc. 759 non ego sum qui te . . . conduxi :: quid est? -o hercle tu istic ipsus (*cf.* Ter. Haut. 852 quid narras? . . . -o *eqs.*). *fortiter negantia*: Ter. Eun. 436 purgon ego me . . . Thaidi . . . ? :: nihil minus. -o auge magis suspicionem. *cf. similia in dialogo ficto*: Cic. Mil. 104 'o di immortales! fortem . . . virum!' 'minime, minime', inquit, '-o vero poenas ille . . . luerit'. Att. 4, 6, 2 nequiquam; -o etiam in bellum. Sen. benef. 2, 14, 3 'de se, non de me queretur'. falsum est, -o de te. *cf.* Avg. civ. 7, 12 p. 289, 21 D.

β verba alterius iterantia: Plavt. Bacch. 672 fortassis tu auri dempsisti parum? :: quam, malum, 'parum'? -o vero nimio minus multo parum. Most. 907 ecquid placent? :: ecquid placeant me rogas? -o hercle vero perplacent. Persa 721 te sensi . . . mihi dare operam :: tibine ego? -o sedulo. Ter. Phorm. 419 'actum . . . ne agas' :: non agam? -o haud desinam *eqs.* 506 quoi quod amas domist :: mihin domist? -o . . . teneo lupum. *adde in dialogo ficto* (*cf. l. 8. 82 sqq.*): Ps. Sall. in Tull. 5. Sen. contr. 2, 3, 1 'mori . . . filium vis'. ego te mori volo? -o furor tuus.

B *in monologo ad sua ipsius verba mutanda*: **1** *generatim*: **a** *corrective*: Plavt. Cas. 369 huic — -o hercle mihi — vah, tandem redi⟨i⟩ . . . in viam. Cist. 521 iam scio — -o, mulier, audi, meam ut scias sententiam. Epid. 518 (*interpol.*) eamne ego sinam impune? -o etiam si alterum tantum perdundumst, perdam. Most. 668 di istum perduint — (-o istunc potius). Poen. 1231 sed illud quidem volui dicere — -o hercle dixi quod volebam. Pseud. 542 quis me audacior sit, si *eqs.* . . . ? -o sic, Simo: si *eqs.* Ter. Andr. 629 idnest verum? -o id est genus hominum *eqs.* 889 cur me macero? . . . an ut . . . supplicium sufferam? -o habeat. Haut. 677 at sic opinor: non potest. -o optume. Avr. Fronto p. 68, 23 N. quid hoc dixi? -o recte dixi. **b** *elative* (*non huc refer.* Plavt. Bacch. 1100 [*vs. spur.*]): Plavt. Cas. prol. 38 qui in morbo cubat, -o hercle vero in lecto. Mil. 1367 scio . . . :: verum cum antehac, hodie maxume scies: -o hodie . . . dices magis. Most. 1164 neque illi sum iratus neque . . . suscenseo. -o . . . amato. Rud. 1266 mi liberte, mi patrone ⌊potius, -o⌋ (-o p. *codd.*) mi pater. Vid. 83 cave tu istuc dixis. -o etiam . . . adferam.

2 *speciatim*: *sua ipsius verba iterat*: Ter. Haut. 94 filium . . . habeo. ah, quid dixi? habere me? -o habui. *inde derivatur fig. rhet. q. d. correctio vel ἐπανόρθωσις*: Cic. Verr. II 3, 29 qui octupli damnatus sit. damnatus? -o vero in quem iudicium . . . postulatum sit (Catil. 1, 2 Sest. 110 Mil. 64 Att. 12, 43, 1 Catvll. 77, 2). II 4, 6 nuper . . . — sed quid dico 'nuper'? -o vero modo ([de orat. 2, 365 Att. 4, 13, 1 Avr. Fronto p. 30, 17 N. *cf.* Spart. Sept. Sev. 21, 7 et quid novercam? matrem quin -o. Salv. gub. 4, 45 et quid dicam patris? -o potius plus quam p.]. *cf.* Cic. Flacc. 13 qui comitatus . . . ! comitatum dico? -o vero quantus exercitus! [Sest. 53 Att. 16, 15, 5 ad Brut. 9, 22, 1 Sj. Sen. dial. 1, 1, 5 Apvl. apol. 85. *cf.* Rvt. Lvp. 1, 16 sero loquor? -o vero nuper (*gr.* χθὲς μὲν οὖν)]. Sest. 55 tacentibus dicam? -o vero etiam adprobantibus). Pis. frg. 12 quod . . . specimen in te ingeni? ingeni autem? -o ingenui hominis? (*tantum* Cic., *v. vol. II 1579, 60 sqq.; adde* or. frg. A XV 4 Sch.).

II ***usus posterior in oratione continua***: **A** *exempla dialogi ficti* (*proxime accedunt ad I A; hic posui ad inlustrandam rationem quae inter usum priorem et posteriorem intercedit*):

1 *adversarius ipse loquens inducitur*: **a** *interrogans*: Cic. Marcell. 26 'parumne', inquies, 'magna relinquemus?' -o vero aliis . . . satis, tibi . . . parum (Att. 10, 7, 1. *cf.* Cael. Cic. epist. 8, 17, 2 'cur hoc?' inquis. -o reliqua exspectate [Sen. dial. 4, 32, 3. 5, 35, 2 *al.* Tert. anim. 48 p. 379, 23 *al.*]. Hor. sat. 1, 3, 20 aliquis dicat. Sen. benef. 6, 14, 1 *al.*). Liv. 9, 34, 7 'nemo . . . sciit?' -o vero omnes sciverunt. Phaedr. app. 15, 8. Sen. frg. 122 'ergo deum non laudabimus . . . ?' -o laudabimus. *al.* *cf.* Cic. Planc. 62 quaeris, num disertus sit. -o . . . ne sibi quidem videtur (*cf.* epist. 9, 17, 1). Avson. 419, 30 *al.* *liberius*: Sen. nat. 4, 6, 2 hi cum signum dedissent . . . , quid exspectas? ut homines . . . discurrerent . . . ? -o pro se quisque . . . immolabat. epist. 104, 1 in Nomentanum meum fugi, quid putas? urbem? -o febrem. **b** *affirmans vel imperans*: Cic. Mur. 65 'nihil ignoveris'. -o aliquid, non omnia. 'nihil gratiae causa (con *codd.*) feceris'. -o resistito gratiae. Sull. 48 'non debes . . . defendere'. -o nemo magis *eqs.* Flacc. 29 'minuis', inquit, 'gloriam Pompei'. -o tu auges molestiam (Rab. Post. 39 fin. 2, 78 Sen. contr. exc. 3, 5. 6, 3 *al.* Sen. benef. 3, 16, 1 *al.* Qvint. decl. 383 p. 429, 3 *al. cf.* Brvt. Cic. Brut. 9, 11, 2 Sj. 'hoc ipsum', inquies, 'inique facis . . .' -o iustissime. Liv. 9, 4, 12 'tecta urbis', dicat aliquis, *servent* . . . -o hercule produntur [Fronto p. 152, 23 N. *al.*]. *cf.* Sen. dial. 6, 18, 8). Sen. dial. 4, 28, 1. epist. 47, 1 'servi sunt'. -o homines. 'servi sunt'. -o contubernales. 'servi sunt'. -o humiles amici. 'servi sunt'. -o conservi. *al.* *inprimis inducitur obiectio per* at, videlicet *sim.* (*saepe ironice*): Cic. Verr. II 3, 29 nemo erat videlicet . . . qui . . . queri posset . . . -o vero contra rapiebat (*cf.* Tert. adv. Marc. 2, 25 p. 369, 28). Caecin. 18 concessit, credo, Aebutio . . . -o calumniam . . . eius obtrivit. Cluent. 88 at enim iudicia facta permulta sunt . . . -o vero . . . ista . . . res . . . in iudicium numquam est vocata (Pis. 74 div. 1, 60 Att. 9, 10, 3 *al.* Q. Cic. pet. 8 Sall. or. Phil. 5 Liv. 21, 40, 9 *et bis* Val. Max. 5, 3 ext. 3 Plin. nat. 2, 73 Qvint. decl. 324 p. 277, 12 Plin. paneg. 36, 3 Min. Fel. 32, 4. *cf.* Ps. Sall. in Tull. 5 verum. Tert. coron. 2 p. 420, 11 Oe. sed [carn. 17 p. 454, 16 Oe.]). *nota: ellipt. in apodosi*: Cic. off. 3, 110 quod aiunt 'quod valde utile sit, id fieri honestum', -o vero 'esse', non 'fieri' (*sc. dicendum est*). *cf.* Liv. 35, 49, 13. **c** *respondens*: Cic. Quinct. 45 quid agimus, Hortensi? . . . possumus petitoris personam capere, accusatoris deponere? '-o', inquit, 'abs te satis accipiam'. S. Rosc. 52 numquid est aliud? '-o vero', inquit, 'est'. Verr. II 3, 25 poscet omne . . . quid omne? plus -o etiam, inquit, si volet. Cael. 62 *al.* Sen. nat. 6, 24, 4 Qvint. decl. 377 p. 419, 17 Tert. anim. 55 p. 388, 21 *al.*

2 *loquens ipse personam opponentis induens interrogat*: Cic. Q. Rosc. 4 non conficit tabulas? -o diligentissime. non refert parva nomina in codices? -o omnes summas. 22 egebat *Roscius*? -o locuples erat. debebat? -o in suis nummis versabatur. avarus erat? -o . . . semper liberalissimus fuit. 49 venit ad Cluvium. quem hominem? levem? -o gravissimum. mobilem? -o constantissimum. familiarem? -o alienissimum. Verr. II 1, 81. II 3, 108 quid? hoc Aetnenses soli dicunt? -o etiam Centuripini (II 4, 92. 102 Caecin. 56 *al.* rep. 1, 61 Att. 4, 6, 2 Sen. contr. 7, 1 [16], 24. 9, 6 [29], 16 [*gr.* οὔκ· ἀλλά]. Val. Max. 6, 2, 3 Sen. benef. 3, 22, 3. 6, 14, 1 *al.* Tac. ann. 6, 8 *al.*). II 3, 113 erravit an potius insanivit Apronius? -o tum insanisset, si *eqs.* (*cf.* Arch. 9 Liv. 41, 24, 8 Prvd. c. Symm. 2, 510 *al.*). Sull. 53 ubi fuit? . . . num Romae? -o longe afuit (Lact. inst. 6, 21, 6). Font. 4 extra ordinemne pecunia est data? -o vero nummus nullus . . . commotus est (off. 3, 90 de orat. 2, 302 Verg. Aen. 9, 98 Phaedr. app. 15, 8 Mart. 1, 10, 3 *al.*). Phil. 8, 17 'ego huic faveo, tu illi?' -o vero ego D. Bruto faveo, tu M. Antonio. ad Q. fr. 1, 3, 1 *al.* Ov. trist. 3, 14, 7 suscipis . . . ecquid mea carmina? . . . -o ita fac. Sen. contr. 2, 3, 8 'demens sum?' -o si vis argumentum dabo. Val. Max. 4, 4, 4 Sen. epist. 35, 1 *al.* Plin. nat. 18, 37. 20, 91 Sil. 2, 52. 9, 28 Mart. 3, 40, 3 *al.* Qvint. decl. 338 p. 334, 17 *al.* Pavl. dig. 34, 1, 23 Tert. apol. 4, 11 *al.* Paneg. 9 (12), 9, 6. Vvlg. Rom. 3, 29 an Iudaeorum deus tantum? nonne et gentium? -o et gentium (ναὶ καὶ ἐθνῶν). *al.* *nota parenthesin*: Cic. dom. 85 'M. Tullium' — tantumne? -o etiam 'civem optime . . . meritum'.

B *usus liberior in oratione continua*: **1** *corrective* (*post enunt. negativa **vi** praedita*) *i. q. potius, contra*: **a** *post enunt. negativa*: Cic. Verr. II 1, 3 *non contentus est populus* si condemnatus sit is qui adesse noluerit . . . -o vero adsit, respondeat (Sen. dial. 12, 15, 3 Plin. nat. 17, 191 *al.* [*cf. l. 75*]. *cf.* Sen. epist. 119, 9 -o contra. *v. et* -o potius *p. 479, 5*, quin -o *p. 479, 52*). Cluent. 80 tum si dicerem, non audirer, non quod alia res esset; -o eadem, sed tempus aliud. leg. agr. 2, 97 nedum isti . . . non . . . conquisituri sint aliquid sceleris . . . , -o vero etiam hōc magis quam illi . . . , quod *eqs.* (Plin. epist. 7, 27, 7 nihilo minus, -o tanto magis [Vlp. dig. 3, 5, 5, 5. *cf.* Svet. rhet. 29]. *cf.* Sen. nat. 3, 8 nec minus . . . , -o eo latius quo *eqs.* Plin. epist. 2, 20, 12 non minora praemia, -o maiora. Svet. Aug. 65, 4 *al* *cf. l. 83. p. 477, 12. 49*). Rab. Post. 31 *legati* nihil in Gabinium dixerunt; -o duo Gabinium laudaverunt (Catvll. 73, 4 Sen. dial. 2, 13, 3 Petron. 63, 2 *al.* Vlp. dig. 27, 4, 1, 8 *al.*). Liv. 1, 46, 2 neque ea res Tarquinio spem affectandi regni minuit; -o eo impensius . . . sibi occasionem datam ratus est (45, 22, 4. Sen. benef. 3, 36, 1 nec deteriores . . . , -o etiam meliores. Qvint. decl. 314

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 233, 29 *al.*). 39, 40, 7 eloquentissimus *Cato* nec is tantum, cuius lingua vivo eo viguerit, monumentum eloquentiae nullum exstet: vivit -o ... eloquentia eius (TERT. fug. 12 p. 486, 11 Oe.). 41, 23, 13 non tam⟨en⟩ belli consilia omisit; -o, si vere volumus dicere (APVL. apol. 88), iam incohavit bellum (44, 22, 11 SEN. contr. 1, 2, 20 *al.* SEN. benef. 6, 13, 1 TERT. carn. 19 p. 457, 1 Oe. *al.*). SEN. contr. exc. 4, 1 numquam lacrimae supprimuntur imperio, -o etiam inritantur (SEN. epist. 14, 7 PETRON. 63, 10). contr. 7, 1 (16), 8 parum est quod non occidit patrem, -o etiam ... dimisit (CVRT. 6, 4, 8 COLVM. 3, 3, 5 PETRON. 106, 4 *al. cf. p. 476, 84*). SEN. benef. 7, 2, 1 nusquam dimittere, -o adfigere. PLIN. nat. 20, 113 *al.* QVINT. decl. 379 p. 424, 11 quasi tantum pretiis mulieres corrumpantur ...: -o illecebris ... magis capiuntur. IVV. 16, 9 TAC. ann. 11, 30. 12, 6 CELS. dig. 41, 2, 18, 1 *al.* ITALA Eph. 5, 11 (Tert. pudic. 18 p. 262, 12) nolite communicare operibus .. tenebrarum, -o et revincite ea (μᾶλλον δέ, *Vulg.* autem. *cf.* HIER. epist. 14, 5, 1 nolo ... arbitreris ..., -o ... disce). AVG. civ. 2, 16 p. 72, 14 D. dii ... minime curarunt, -o vero ut augerentur ... curarunt (*cf.* 2, 22 p. 83, 39). *al.* *rarius iungit partes orat.* (*cf. p. 476, 78. 84*): APVL. met. 2, 13 non parvas stipes, -o vero mercedes op[t]imas (VVLG. II Macc. 2, 27 [δέ]). TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 4 nec iam imperfecta *bonitas*, -o et defecta. anim. 9 p. 311, 3 *al.* *ellipt.*: LIV. 34, 3, 4 non ius, sed iniuriam deprecantur, -o (*sc. postulant*) ... ut abrogetis.

b *post alia enunt.*: *enunt. affirmativa* (*ubi rectius sententia negativa ex contextu suppletur; fere ap. poetas*): VERG. Aen. 1, 753 -o age et a prima dic ... origine ... insidias (*a singulis revocat Dido Aeneam ad enarrandum rerum tenorem*). 9, 257 -o ego vos ... obtestor (*sc. ne putes te solum hoc optare*). 11, 459 (*ironice. cf.* AVG. gramm. V 495, 38). OV. trist. 1, 2, 99 a culpa facinus scitis abesse mea. -o ita ... parcite, divi. *al.* *post interrog.*: CIC. Phil. 8, 12 quae causa iustior est belli gerendi quam servitutis depulsio? ... -o aliae causae iustae, haec necessaria est. QVINT. inst. 11, 1, 50 moveaturne quisquam eius fortuna ...? non -o oderit reum verba aucupantem? PLIN. epist. 6, 17, 3 quae tanta gravitas? quae tanta sapientia? quae -o pigritia, adrogantia? *post imperat.*: QVINT. decl. 388 p. 440, 18 dic quare? -o noli mortuum illius criminari filium. *post exclamat.*: AVG. civ. 10, 10 p. 418, 1 D. o theurgia praeclara ...! -o vero malignorum spirituum cavenda ... fallacia. *singulariter c. partic.*: IVV. 13, 108 tunc te sacra ad delubra vocantem praecedit, trahere -o ultro ac vexare paratus.

2 *elative (post enunt. affirmativa) i. q. 'quin etiam'*: **a** *generatim* (*augentur tam singulae notiones quam totae sententiae affirmativae [negativae: infra l. 75. 80]. raro post interrog.*: RHET. Her. 4, 2, 2 quid? ipsa auctoritas antiquorum non ... studia alacriora reddit? -o erigit omnium cupiditates [*cf. p. 476, 48*]. PLIN. nat. 8, 10. MIN. FEL. 32, 2 [*syn.* melius]. TERT. apol. 7, 6 *al.*): CIC. Verr. I 19 quod ... statim ad me defertur. -o vero ut quisque me viderat, narrabat (II 3, 135 in sua provincia, -o v. in sella ac tribunali. Catil. 2, 2. Mil. 34 eo repugnante fiebat, -o v. eo fiebat magis. ac. 1, 10. Att. 2, 4, 2 animo aequo, -o v. etiam gaudenti [ad Q. fr. 1, 1, 3 *al. cf. l. 55*]. SEN. epist. 7, 3 APVL. met. 1, 11 *al. cf. l. 74*). Att. 2, 14, 2 C. Arrius proximus est vicinus, -o ille quidem iam (*cf. infra l. 58. 60*) contubernalis. 5, 18, 1 his de rebus scripsi ... multa, -o omnia (LIV. 10, 8, 7 *al. cf.* SEN. contr. 7, 5 [20], 8 quidam ..., -o multi [*cf.* QVINT. inst. 2, 2, 8]. VAL. MAX. 4, 7, 1 satis, -o etiam nimium [*cf.* PHAEDR. app. 9, 9]. SEN. nat. 1, 3, 5 multas ..., -o innumerabiles [epist. 113, 8]. *cf.* dial. 7, 7, 3 dissimilia, -o diversa. 12, 11, 4 omnes, -o omnia. CVRT. 6, 9, 2. 7, 1, 30. PETRON. 7, 4 tarde, -o iam sero. APVL. met. 9, 1 grande, -o praesens [*cf.* VEG. mulom. 2, 79, 1]. *saepe*). LIV. 7, 35, 6 oportet ..., -o necesse est (*cf.* CELS. 1 prooem. 42 moriente, -o iam mortuo [*cf.* SEN. epist. 120, 17]. SEN. dial. 7, 16, 3 sufficiat, -o superfluat. epist. 51, 8 distrahar, -o discerpar. 71, 1. 85, 22 potest, -o ... debet. *al.* CVRT. 6, 9, 26 iam damnatum, -o vinctum. PLIN. epist. 7, 16, 3 spero, -o confido. SVET. Aug. 98, 3 APVL. met. 3, 9 *al.*). 9, 18, 18 Alexander ... eadem fortunae pignora in discrimen detulisset; -o etiam eo plus periculi subisset quod *eqs.* (QVINT. decl. 273 p. 118, 20 LACT. inst. 5, 9, 3. *cf.* SEN. benef. 4, 21, 5 -o amplius adiciam [TERT. apol. 49, 1 -o eo a. et. LACT. ira 12, 3]. 5, 19, 5 duos ..., -o me magis [epist. 76, 5]. *al.*). 26, 29, 8 iniuriam, -o contumeliam (*cf.* 34, 24, 4 quam ... barbari, -o quam ... beluae. 38, 43, 6 simulacra deum, deos -o ipsos. SEN. epist. 24, 23 imprudentiam ..., -o dementiam. 58, 1. PETRON. 57, 9 vasus fictilis, -o lorus in aqua [*in convicio.* 58, 5]. PLIN. nat. 2, 174 *al.* QVINT. inst. 12, 1, 31. APVL. met. 1, 11 sollicitudinem, -o vero [3, 13 *al.*] formidinem. *al.*). 39, 37, 14 modo ne in aequo hostes ... sint ac nos socii, -o ne meliore iure sint (*cf.* SEN. contr. 1 praef. 9 quis ..., -o quis [SEN. benef. 5, 11, 1]. SEN. benef. 5, 12, 7 nihil ... quod ..., -o nihil quod. epist. 32, 1 tamquam ..., -o tamquam. QVINT. decl. 252 p. 31, 12 nullam ..., nullam -o. 274 p. 123, 1 si ..., -o si. *al.*). SEN. clem. 1, 5, 4 quem nemo interpellaturus est, -o ... ne deprecaturus est quidem (benef. 2, 10, 4 *al.* PLIN. nat. 2, 117. 22, 118 TAC. dial. 26 APVL. met. 2, 22 *al. cf.* SEN. epist. 33, 10 nihil invenit, -o nec quaerit [APVL. met. 5, 5. 10 TERT. adv. Marc. 2, 2 p. 22, 23 AVG. civ. 2, 4 p. 57, 15 D. CIL XI 4485]). benef. 6, 8, 1 prosunt, dum nolunt, -o quia nolunt (*cf.* epist. 87, 25 cum facta sunt, -o dum fiunt. *al.*). dial. 1, 3, 7 post fidem, -o per ipsam fidem (*cf.* 7, 7, 2 epist. 73, 16. 99, 26. CVRT. 4, 1, 22 in quo ..., -o hercule propter quem). nat. 3, 10, 1 si *terra* in alia mutabilis, est etiam in aquam, -o maxime in hanc (PLIN. paneg. 23, 2. *cf.* PLIN. epist. 1, 15, 2 hanc quoque ..., -o hanc inprimis). PETRON. 43, 8 *al.* TAC. ann. 15, 21. APVL. met. 6, 25 nonnulli tamen, -o promptiores, vulnerati. EDICT. imp. Diocl. 1, 19 *al.*

b *speciatim: praevalet notio corrigendi i. q. 'atque adeo', 'vel potius'* (*quaedam ex 2a huc referas, e. g. l. 1. p. 477, 84*): RHET. Her. 4, 26, 36 (*exemplum correctionis*) quodsi iste suos hospites rogasset, -o innuisset modo. CIC. Catil. 4, 17 maxima pars eorum ..., -o (nisi *codd.*) vero (id enim potius est dicendum) genus hoc universum amantissimum est otii (*cf.* LIV. 34, 2, 14 libertatem, -o licentiam, si vere dicere volumus [SEN. epist. 88, 23 liberales *artes* ..., -o, ut dicam verius, liberae. PANEG. 8 (5), 1, 1 *al. cf. p. 477, 4*]. PLIN. nat. 22, 117 officinarum ..., -o verius avaritiae [36, 3. *cf.* TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 19]. *al.*). Att. 6, 2, 7 venio ad Brutum tuum, -o nostrum (sic enim mavis) (PLIN. epist. 7, 12, 1 HIER. epist. 3, 4, 1. *cf.* GALLICAN. Avid. 12, 3 meam ..., -o vestram [VOPISC. Prob. 15, 2]. *al.*). SEN. contr. 2, 1, 27 semper ... illos colui, -o adhuc colo (*cf.* 7, 1 [16], 8 erat navigium, -o fuerat. SEN. epist. 120, 17. QVINT. decl. 247 p. 13, 16 dare voluerit, -o ... dederit. APVL. met. 2, 10 pereo ..., -o iamdudum perii. *al.*). 7, 1 (16), 23 quis testis? -o qui testes? (*cf.* 10, 3, 7 SEN. benef. 3, 28, 4 PLIN. epist. 2, 20, 1 *al.* VOPISC. Prob. 2, 4 *al.*). VAL. MAX. 8, 12 ext. 1 scientiae ..., -o professioni (*cf.* PETRON. 42, 5 medici ..., -o magis malus fatus. PLIN. epist. 2, 13, 4 vitricus, -o pater alius. AVR. Fronto p. 4, 5 N. mea verecundia, -o pigritia. AFRIC. dig. 28, 5, 48 pr. 'Titius, -o Seius heres esto' [*ibid. iterum.* 40, 4, 21]. APVL. met. 1, 13. 5, 1 homo, -o semideus vel certe deus [7, 17]. 5, 29 parentis, -o dominae [*cf.* TERT. nat. 1, 16, 18]. TERT. scorp. 9 p. 11, 8 *al.* COMM. instr. 2, 17, 13 apostolus ..., -o deus per illum [*cf.* HIER. epist. 53, 3, 4 *al.* AVG. civ. 18, 31 p. 298, 32 D. *al.*]. AVX. Maximin. c. Ambr. 62 p. 75, 45 Constantinopolim, -o vero Christianopolim [AVG. civ. 7, 26 p. 308, 14 D. *al.*]. *saepe*). SEN. Ag. 6 paternos, -o fraternos lares (*cf.* benef. 2, 12, 1 auratum, -o aureum. APVL. flor. 16 p. 70 duplam ..., -o enimvero multiiugam. TERT. test. anim. 1 p. 135, 11 novum ..., -o ... notius. *item adv.*: PLIN. epist. 3, 14, 1 parum, -o nimium. 5, 13, 10 fortasse, -o non dubie. VLP. dig. 14, 4, 5, 13 plerumque ..., -o semper [FIRM. math. 3, 1, 18]. *al.*). SEN. dial. 9, 8, 7 (*Diogenes*:) fugit mihi servus, -o liber abiit. PLIN. epist. 6, 13, 5 Rufus et cum eo septem an octo, septem -o. 7, 9, 12 sic se aut exercebant aut delectabant, -o delectabant exercebantque (*cf.* 9, 1, 1 paneg. 67, 3). FLOR. epit. 3, 21, 8 TERT. apol. 13, 6 (= nat. 1, 10, 23). ITIN. [Silv.] 7, 4. 37, 9. VVLG. Rom. 8, 34 Iesus Christus qui mortuus est, -o qui et resurrexit (μᾶλλον δέ. Gal. 4, 9). *al.* *nota: repetitur notio*: LIV. 22, 60, 15 incolumes desiderate patriam; -o desiderate, dum patria est. SEN. benef. 6, 27, 7. dial. 4, 33, 4 eo die quo filium extulerat, -o quo non extulerat (epist. 79, 11 multum ..., -o ... non multum. PLIN. paneg. 65, 3 gestum ..., -o non gestum. APVL. apol. 100. flor. 16 p. 74 quid ... superest ...? -o enimvero quid ⟨non⟩ superest? [*aliter Koziol, Stil d. Apul. 188*]. TERT. monog. 9 p. 774, 22 Oe. HIER. epist. 3, 4, 3. 55, 5, 3 *al.* AVG. civ. 7, 25 p. 306, 28 D. *al. cf.* SEN. dial. 9, 9, 5 studiosa ..., -o ne studiosa quidem [12, 13, 2]). *attenuate fere i. q. 'vel'* (*cf. supra l. 29*): APVL. mund. 2 quintus Phosphorus, Iunonia, -o Veneris stella censetur (*gr. p. 392a, 28* τοῦ Φωσφόρου, ὃν Ἀφροδίτης, οἱ δὲ Ἥρας προσαγορεύουσιν). COD. Iust. 1, 2, 14, 5 (*a. 470*) qui hoc fecerit, -o fieri passus fuerit.

III *iuncturae* (*ad I et II*): **A** -o *praecedit*: **-o age:** VERG. Aen. 1, 753 STAT. Theb. 5, 43 (-o agite: STAT. Theb. 1, 468). **-o amplius:** *v. p. 477, 67.* *cf.* -o adhuc: TERT. resurr. 1 p. 25, 17 *al.* CYPR. epist. 73, 2 p. 779, 16 -o a. insuper. *cf.* -o insuper: TERT. nat. 1, 10, 32. 1, 20, 1. *cf. l. 61.* **-o contra:** *v. vol. IV 742, 63 sqq.* (*nota: sine verbo*: PAVL. dig. 14, 2, 10, 1 *et septies*). *adde*: SEN. dial. 12, 15, 2 EPIST. praef. praet. ad procur. (CIL XIII 3162 III). *cf.* -o e diverso: SVET. Domit. 9, 1. *cf. et p. 479, 35.* **-o ecastor:** PLAVT. Mil. 443. **-o ecce:** APVL. apol. 55. **-o edepol:** PLAVT. Aul. 262 *et 15ies* (*v. Lodge*). AFRAN. com. 103 (-o e. vero: PLAVT. Most. 766 Pseud. 873. -o e. profecto: PLAVT. Most. 1082. *cf.* -o ... pol: PLAVT. Asin. 922 Bacch. 1192). **-o em:** PLAVT. Bacch. 340. **-o enim:** *v. vol. V 2, 573, 35 sqq.* **-o enimvero:** *v. vol. V 2, 594, 18 sqq.* *adde*: AVG. epist. 187, 1 p. 82, 5. **-o equidem** (*cf.* GLOSS. II 367, 47): PLAVT. Amph. 368 *et 6ies* (*v. Lodge*). **-o et:** *v. vol. V 2, 911, 21 sqq. 914, 67.* **-o etiam:** *v. vol. V 2, 953, 31 sqq.* (-o etiam et: *v. vol. V 2, 915, 22*). **-o hercle** (-ul- LIV. *al.*): PLAVT. Bacch. 211 *et 11ies* (*v. Lodge*). TER. Ad. 247. 483. 928 LIV. 9, 4, 12 CVRT. 4, 1, 22 PLIN. nat. 7, 108 QVINT. decl. 254 p. 44, 4 *al.* TAC. dial. 26 (-o ... h.: TER. Eun. 562 Phorm. 644. -o h. vero: PLAVT. Asin. 616 *et 5ies*). -o hercules: CVRT. 7, 1, 30 PLIN. nat. 18, 37. -o mehercule: CIC. Pis. 74 QVINT. inst. 11, 3, 59. -o mehercules: SEN. epist. 98, 5. 102, 2. 116, 8. **-o iam:** *v. p. 127, 42 sqq.* (*corrective; potius elative*: TERT. adv. Marc. 2, 24 p. 367, 6 *al.* SPART. Pesc. 6, 3. *cf. et p. 477, 52*). **-o magis** (*corrective; aliter p. 474, 74. 476, 75. 477, 68*): *v. vol. VIII 68, 28 sqq.* *adde*: PAVL. dig. 48, 10, 22, 9 CYPR. epist. 73, 24 p. 797, 1 -o vero ... m. AVG. civ. 2, 20 p. 78, 3 D. MAR. MERC. Conc.S

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

I 5 p. 213, 23 ALC. AVIT. epist. 30 p. 60, 4 COD. Iust. 1, 17, 1, 2 *saepe* (*v. V. c. I.*). **-o ... potius:** PLAVT. Bacch. 211 Capt. 341 Most. 668 TER. Haut. 799. 928(?). 1010 -o scis p. quam *eqs.* (FRONTO p. 156, 5 N.). TERT. bapt. 18 p. 215, 24 *al.* CYPR. epist. 69, 10 p. 759, 2 CHALC. comm. 5 (*in acc. c. inf.*). **-o potius** (*cf. l. 37. 68. 76*): **a** *corrective et elative i. q. 'quin etiam'*: PS. SEN. mon. 51 succurre ..., -o ⌊p.⌋ (*om.* PS. SEN. mor. 50) occurre. PLIN. nat. 13, 31 GELL. 15, 9, 4 TERT. orat. 5^extr.^ LAMPR. Heliog. 8, 5 FIRM. math. 1, 7, 11 primus, -o p. solus. 4 prooem. 3 FILASTR. 82, 2 *al.* CLAVD. DON. Aen. 1, 235 p. 53, 9 RVFIN. hist. 4, 8, 2. 5, 1, 30 *al.* MAR. MERC. Conc.^S^ I 5 p. 134, 25 (*μᾶλλον δέ*). *al.* SVLP. SEV. dial. 2, 6, 4 *al.* ACT. Archel. 39, 8 *al.* COD. Iust. 5, 8, 2, 1 *al.* **b** *post enunt. negat. i. q. 'sed magis'*: PETRON. 16, 4 nec accusat errorem vestrum nec punit, -o p. miratur. 103, 1. ITALA Eph. 4, 28 (Tert. resurr. 45 p. 92, 20) iam non furetur, -o p. laboret (*μᾶλλον δέ*; *Vulg.* magis autem). AVG. civ. 10, 29 p. 449, 20 D. *al.* PS. AVG. de Rustic. 1 p. 281, 14 CHROMAT. in Matth. 3, 1 IOH. MAXENT. Conc.^S^ IV 2 p. 37, 35 BOETH. herm. sec. 4, 10 p. 291, 1. **-o ... quidem** (GLOSS. II 367, 46): PLAVT. Cist. 515 -o mater q. RHET. Her. 4, 51, 65 CIC. Att. 2, 14, 2. **-o ... quoque:** PLAVT. Bacch. 892 PETRON. 74, 12. *cf.* -o etiam ... q.: PLAVT. Most. 1110. **-o vel** (*cf.* -o si vis *p. 476, 60*): PLAVT. Truc. 373 -o v. decem. SVET. rhet. 29 -o v. magis. FLOR. epit. 1, 8, 7 -o v. plurimum. **-o vero** (-o ... v.: PLAVT. Truc. 957. *cf. p. 478, 67. 77. 84*): PLAVT. Bacch. 672 Pseud. 607. 635 CAECIL. com. 128 TER. Andr. 854 *et quater* CALP. hist. 8 CIC. inv. 1, 83 (*in exemplo conversionis q. d.*). S. Rosc. 52 (*et 23^ies^ in orr.*). rep. 1, 20 (*et 10^ies^ in philos.*). de orat. 1, 29. 99 Brut. 232 part. 8 Att. 4, 13, 1 (*et 6^ies^ in epist.*). SALL. Catil. 52, 28 PS. SALL. in Tull. 5 LIV. 9, 34, 7 VAL. MAX. 4, 4, 4 SEN. dial. 8, 4, 2 (*et quater*). PLIN. nat. praef. 30 (*et 17^ies^*). QVINT. decl. 323 p. 270, 16 FRONTO p. 156, 1 N. APVL. met. 1, 2 (*fere 30^ies^*). CYPR. epist. 11, 3 p. 498, 7. 73, 24 p. 797, 1 LACT. inst. 1, 11, 29 (*et plus 20^ies^*). VVLG. II Macc. 2, 27 RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 3 1 AVG. civ. 1, 3 p. 7, 25 D. (*et saepe*). -o vero et: PLIN. nat. praef. 30 *al.* APVL. met. 7, 18 *al.* -o vero etiam: *v. vol. V 2, 953, 74 sqq.* -o vero ... potius: AVG. civ. 20, 8 p. 426, 25 D. (*cf.* -o v. e contrario: ACT. Archel. 16, 8).

B -o *sequitur*: **atque -o:** GREG. TVR. Franc. praef. 1 decedente a. -o potius pereunte . cultura litterarum. **et -o:** PANEG. 7 (6), 21, 5 vidisti ..., credo, Apollinem. et -o quid dico 'credo'? vidisti *eqs.* (et quid dico 'credo'? -o v. *Novák*). VITAE patr. 3, 17 et -o detuli vobis pensionem (*καί, 5, 15, 31* ecce et). **quin -o** (GRAMM. suppl. 213, 13 .i. cur non potius): **a** *elative i. q. 'quin etiam'*: PLIN. nat. 14, 34 q. -o nebulis alitur *vitis* (*et 12^ies^*). QVINT. inst. 1, 1, 31. 12, 11, 27 decl. 338 p. 335, 12 TAC. dial. 6 (et *quater* [*dial. Germ.; alibi* q. potius]). PLIN. epist. 1, 8, 4 (*et 5^ies^*). SVET. Nero 42, 2 VLP. dig. 2, 14, 7, 5 (*et saepe*). PAVL. sent. 5, 5^a^, 7 GARG. MART. med. 22 CYPR. mort. 9 p. 302, 1 (*et ter*). PANEG. 2 (10), 8, 5 CAPITOL. Gord. 14, 4. *et ap.* SYMM., RVFIN., PRVD., AVG., BACHIAR., SIDON., COD. IVST. *al.*; *in tit.*: CIL XIV 3579^a^. *rarius iungit partes orat.* (*cf. l. 55*): QVINT. inst. 7, 10, 8 una ... aut altera *materia*, q. -o centum. VLP. dig. 43, 24, 15, 2 CENS. 3, 2 p. 5, 23 *al.* *liberius in media oratione* (*sec.* potius): PS. CYPR. singul. cler. 2 p. 175, 15 credite divinae fidei q. -o quam vestrae. *al.* **b** *corrective: post negat. i. q. 'sed potius'*: PLIN. nat. 32, 26. QVINT. inst. 5, 12, 1 neque mihi fiducia est ut ... contendam, q. -o hortor *eqs.* TAC. Germ. 14. CAPITOL. Maximin. 19, 2 nihil virium, multum q. -o perfidiae (*iungit part. orat. ut* PRVD. ham. 127 *al.*). SYMM. epist. 7, 39 PELAG. in II Cor. 11, 9 p. 291, 16 S. AVG. civ. 9, 4 p. 374, 19 D. *al.* COD. Theod. 1, 22, 2 (*a. 334* = Iust. 3, 14, 1). *al.* *nota: post interrog.* (*in dialogo ficto*): PS. MAR. VICTORIN. ad Iust. 5 HIER. epist. 39, 5, 5. *i. q. 'vel potius'*: VLP. dig. 3, 2, 4, 4 qui praevaricatur, ex utraque parte constitit, q. -o ex adversa (47, 15, 1 pr.). AMM. 28, 1, 55 iudex, q. -o praedo. DIONYS. EXIG. Conc.^S^ IV 2 p. 201, 12 voluit salvare ..., q. -o salvavit (*gr. καὶ ἔσωσέν γε*). *al.* quin -o et: *v. vol. V 2, 911, 20 sq.* quin -o etiam: *v. vol. V 2, 953, 65 sqq.* quin -o in contrarium: MAECIAN. dig. 36, 1, 71 (*cf.* VLP. dig. 27, 3, 1, 3 q. -o per c. RVFIN. hist. 5, 16, 13 q. -o et e c. [*δέ*]). quin -o magis (*cf. l. 70*): *v. vol. VIII 68, 31 sq.* *adde* RVFIN. Orig. princ. 2, 6, 6 ANIAN. Chrysost. hom. 4, 4^extr.^ (*gr. ἀλλὰ καί*). quin -o potius: PLIN. nat. 3, 55 PS. ORIG. in Iob 2 p. 499^C^. quin -o ... quoque: PLIN. nat. 15, 124. quin -o sed: PS. CYPR. singul. cler. 42 p. 218, 9. *cf.* PS. ORIG. in Iob 1 p. 431^D^ sed q. -o magis (*cf. l. 74*). **sed -o:** CYPR. unit. eccl. 11 p. 219, 22 nec purgantur delicta, s. -o cumulantur (*syn.* sed potius; *rhythmi causa*). Fort. 10 p. 334, 3 COMM. instr. 2, 2, 10 MAR. VICTORIN. verb. script. 5. HESYCH. in lev. praef. p. 790^C^ s. -o magis (20, 10 p. 1044^C^). **vel -o:** APVL. met. 11, 3 in modum speculi v. -o argumentum lunae. 11, 21 CYPR. unit. eccl. 23 p. 231, 4. Ps. Orig. in Iob 1 p. 391^A^ v. -o potius.

IV ***stilistica:*** **A** *de collocat.: secundo loco: ap. poetas*: PLAVT. Aul. 765 pérnego -o. Capt. 354 óptuma -o (*sept. troch.*). SIL. 2, 52. 9, 28 MART. 1, 85, 4. 12, 48, 6 IVV. 13, 108 COMM. apol. 25 *al.* *ap. scriptores*: CIC. Verr. II 3, 25 plus -o etiam. LIV. 21, 40, 9 (*et quater*). RVT. LVP. 1, 5. QVINT. inst. 5, 10, 109 (*et bis*). TAC. ann. 11, 30 (*et bis*). PLIN. epist. 2, 20, 1 (*et 6^ies^*). CALP. decl. 10 p. 11, 6 FRONTO p. 6, 16 N. (*et ter*). GELL. 1, 3, 16 CYPR. laps. 28 p. 258, 2 *al.* PANEG. 12 (2), 39, 3 *al.* *tertio loco: ap. poetas*: MART. 6, 94, 4 non habet -o. IVV. 10, 324. *ap. script.*: TAC. dial. 6 ipsos quin -o (34 *al.* CAPITOL. Maximin. 19, 2 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 86, 3 St.). PS. QVINT. decl. 16, 7 p. 297, 5 exspectat ..., exspectat totum -o genus hominum. MIN. FEL. 32, 2 TERT. anim. 18 p. 328, 28. *liberius in media orat.* (*sec.* potius; *cf. p. 479, 51*): TERT. anim. 46 p. 375, 28. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 6 deturque illis -o. EPIST. pontif. 392 Conc.^S^ I 2 p. 109, 11 sed et nunc -o.

B *anaphora*: SEN. contr. 9, 5 (28), 6 MART. 12, 48, 6. APVL. met. 1, 12 sero, -o statim, -o vero iam nunc (*cf.* 10, 33). TERT. anim. 32 p. 354, 6. 43 p. 371, 28 resurr. 34 p. 75, 8. *cumulatio*: PLAVT. Bacch. 207 *sqq.* CIC. Q. Rosc. 4. 22. 49 (*v. p. 476, 43 sqq.*). SEN. epist. 47, 1 (*p. 476, 22*). TERT. nat. 1, 20, 12. *J. B. H.*

^×^**immōbilis,** -e *ab* in *et* mobilis. *de script.*: imm CIL XIII 1668 II 34 INSCR. RevArch. 33/34, 1931, 374 l. 5 (*tab. defix.*); *in codd. legitur tam* inm- *quam* imm-. *de prosodia*: -mŏb- DRAC. laud. dei 3, 6. *de formis*: *abl. sg.* -e: VEN. FORT. Mart. 3, 259 (*metro firmatus*). *compar.*: *v. p. 482, 2 sq. adde* CELS. 7, 7, 14. 8, 12, 2. *de notione*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 20 B. fixum. -e. inmutabile. inretractabile. 430, 2. 20. 437, 4 durus. rigidus. praefractus. -is. inrevocabilis. GLOSS.^L^ I Ansil. IN 1113 inmotum et -em; hoc inter se differt; -is est qui penitus non potest moveri, inmotus qui nondum movetur et tamen moveri possit. GLOSS. -is ἀκίνητος. NOT. Tir. 31, 71. *inde a* CIC. (*v. l. 33. 36*) *et* VERG. Aen.; *adamatur* AMM. [*e coni.*: APVL. mund. 35^in.^ AMM. 30, 1, 15 COD. Theod. 10, 9, 2.]

A *proprie: qui moveri non potest vel non movetur* (*structurae [cf. etiam p. 481, 60]: dat.: p. 481, 36, adde* PLIN. nat. 19, 70. *ad: l. 43. p. 481, 38; neutr. pro subst.: l. 49. 52. 56. 77. p. 481, 1 al.*): **1** *de rebus* (*nota de temporis motu: l. 66; in imagine: infra l. 45 sq. 68 sqq.; in comparatione: infra l. 43; tropice de regno: l. 73; accedit ad notionem q. e. sub B: infra l. 51 sqq. 60 sqq.*): **a** *generatim*: CIC. rep. 6, 18 terra ... -is manens una sede semper haeret (SEN. nat. 6, 1, 4. *cf.* APVL. mund. 1^in.^ *mundi* cardinem ... robustum et -em ... habet tellus. *et saepe; aliter* AETNA 157 si spissa foret, solido si staret in omni ... tellus, ... -is esset). Tim. 36 quinque ... reliquis motibus orbum eum (*sc. mundum lucentem, i. orbem stellarum fixarum*) voluit esse ..., -em (*gr. p. 40^B^ ἀκίνητον*) et stantem (*aliter* ARNOB. nat. 2, 58 p. 94, 3 non fixus atque -is maneat *mundus*, sed orbito semper circumferatur in motu). VERG. Aen. 9, 446 dum domus Aeneae Capitoli -e saxum accolet (AMM. 22, 8, 15 CLAVD. DON. Aen. 3, 697. 7, 586 [*syn.* inmotum]. VVLG. exod. 15, 16 [*in comparatione*]). *al.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 18 aram ad omnes ventos -i cinere (*sim.* PLIN. nat. 2, 240. *cf. Liv. 24, 3, 7*). SEN. dial. 7, 15, 4 (*in imagine*) non das virtuti fundamentum (*opp.* loco volubili) grave, -e (*cf.* epist. 87, 4 quae probo ... nondum habere certam sedem et -em). 11, 8, 6 *de stellis* (*cf.* nat. 7, 24, 2 PLIN. nat. 2, 75. 91). SEN. nat. 5, 1, 1 *sq.* aer. 6, 1, 12 nihil ita ut -is esset natura concepit (PS. APVL. Ascl. 30 cunctis ergo ita se habentibus ... nihil -e [*syn.* stabile, fixum] ...; solus deus [*cf. l. 54. p. 481, 44*] ..., ipse enim ... nec alicuius impulsu [nec] loco moveri potest *eqs.* TERT. anim. 21 p. 335, 7 MACR. somn. 2, 14, 6. BOETH. herm. pr. 2, 13 p. 202, 27 in -bus. p. 203, 9 quae sunt -ia, id est quae sic in sua natura fixa sunt et constituta, ut mutari moverique non possint, id est divina [*cf. l. 50. p. 481, 44*]. *al.* cons. 5, 6, 12 W. *v. supra l. 32*). epist. 118, 17 ab eo quod vix et aegre movebatur, processimus ad -e. frg. 31 sacros immortales inviolabiles in materia vilissima atque -i dedicant (*cf.* TERT. adv. Hermog. 36 p. 166, 14 -em ... materiam). CVRT. 8, 14, 4. 9, 4, 18 -es undas, in quibus emoriens natura defecerit (FRONTIN. aq. 7 *aqua Marcia* stat -is stagni modo. AVIEN. ora 542. *adde* [*cf. supra l. 32*]: PLIN. nat. 2, 219 putei crescente aestu minuuntur, augescunt decedente, mediis temporum -es. ITIN. Anton. Plac. rec. A 28 de petra exire aquam -em ... et neque minuitur neque ampliatur. VICTORIN. POETOV. in apoc. 4, 2 [*allegorice*]). *al.* FRONTIN. aq. 34 omnia ... quae mensura continentur, certa et -ia congruere sibi debent. APVL. mund. 1 vertices *mundi*. PS. APVL. Ascl. 30 et ipsa -is aeternitas, in quam omnium temporum agitatio remeat et ex qua ... sumit exordium (*cf.* 31. 40). *al.* TERT. pudic. 16 p. 253, 3 Paulum columnam -em disciplinarum (*nota imaginem; cf.* CONSVLT. Zacch. 2, 11 p. 70, 13 Morin in fide tamquam in -i rupe sistentem. p. 71, 8. MARCELL. chron. II p. 63, 392, 2 -em ... turrem ecclesiae ... consummavit *Hieronymus*). ITALA exod. 25, 15 (Ottob.). *al.* VVLG. act. 27, 41 prora ... fixa manebat -is (*ἀσάλευτος*). Hebr. 12, 27 (*tropice*) regnum -e (*ἀσάλευτον*). RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 10, 2 exanima sunt et -ia. BOETH. arithm. 1, 1 p. 9, 4 -is ... magnitudinis (*aliter p. 481, 36*) geometria notitiam pollicetur, mobilis vero scientiam astronomicae disciplinae peritia vendicat (*cf.* 1, 1 p. 12, 1 -ium geometria doctrina est. mus. 2, 3 p. 228, 27. p. 229, 5 *al.*). mus. 1, 3 p. 189, 19. 1, 27 p. 219, 18 *sqq.* *accedit ad notionem q. e. 'gravis', 'impeditus', 'inhabilis'* (*cf. etiam p. 481, 55*): LIV. 10, 2, 12 -es naves ... plus quam hostem timentes (36, 43, 6. TERT. anim. 8 p. 309, 11 -is et gravis navis). 31, 43, 2 oneratosque -bus armis *Dardanos* vexabant (*cf.* 44, 41, 7 si ... circumagere -em longitudine et gravitate hastam cogas *phalangem Macedonum*). **b** *specialiter ap. ICTOS de solo, plantis, domi-*

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bus sim. (*nos 'Immobilien'* [*subst. q. e.* '-ia' (*cf. et p. 480, 52. 77*) *ap.* ICTOS *tantum* COD. Theod. 3, 30, 3, 3 (= COD. Iust. 5, 37, 22, 3: *v. infra l. 10*). 3, 30, 6, 1]; *syn.* 'res soli', *opp.* 'res mobiles', 'res se moventes'; *ad rem v. Girard, Gesch. u. Syst. d. röm. Rechts, Index s. v.; Mommsen, Strafrecht, Index s. v.*): IAVOL. dig. 41, 3, 23, 1. MARCELL. dig. 19, 2, 48 servum conductum vel aliam rem non -em. VLP. dig. 33, 6, 3, 1. reg. 19, 6 *res* -es (*opp.* mobiles) ... etiam plures simul et quae diversis locis sunt, mancipari possunt. 19, 8. MACER dig. 2, 8, 15 pr. possessores -ium rerum satisdare non compelli. *al.* COD. Theod. 3, 30, 3, 3 (*a. 326*) et domus et cetera omnia -ia in patrimonio minorum permaneant. *al.* COD. Iust. 1, 2, 23, 3 (*a. 530*) in quibuscumque rebus mobilibus vel -bus vel se moventibus. 7, 31, 1, 1 (*a. 531*) *res* quae -es sunt vel esse intelleguntur. *saep.* (*v. Voc. cod. Iust.*). INST. Iust. 2, 6 pr. *al.*

2 *de animantibus* (*de part. corp.: infra l. 26sqq. 29; de deo: infra l. 43 sqq.; in imagine: infra l. 43*): VERG. Aen. 7, 250 defixa Latinus obtutu tenet ora soloque -is haeret intentos volvens oculos. LIV. 9, 2, 12 sistunt *milites* ... gradum ... ac velut torpor quidam ... membra tenet (*cf. infra l. 34*) ..., diu -es silent (21, 33, 3 *res inexpectata* -es ... *milites* defixit [*cf.* AMM. 15, 4, 7. *et al.*]. *cf.* 10, 14, 2 peditum certamine -em hostem restare [VAL. MAX. 3, 2, 23 -em stationis gradum (*cf. l. 18. 24*) retinens. AMM. 24, 6, 6 *al.; aliter infra p. 482, 9. 14 sqq.*]. AMM. 25, 1, 13 *Persarum* pars ... stabat -is, ut retinaculis aereis fixam existimares. 31, 7, 11 acies ... gressu [*cf. l. 22*] steterunt -i. *al.*). SEN. contr. 1, 7, 10 ego in senectute -is et vincto simillimus. *al.* VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 brachium -e tenuit (*cf.* CELS. 4, 6 rectam et -em cervicem intendit. 8, 8, 2 ossa fere -ia *sunt.* SEN. epist. 90, 23. *et saepe; nota* PHYSIOGN. 41 p. 59, 9 si -es [*i. rigentes*] *oculi* ... erunt). 5, 10 ext. 2 Xenophontis corpus (*aliter p. 482, 3*) ... -e stetit, *cum audiret filium occidisse*, et animus ... stabilis mansit (LVCAN. 8, 620 servatque *Pompeius vulneratus* -e corpus. *cf.* CELS. 6, 18, 3 longa quiete et -i paene corpore opus est [CAEL. AVR. chron. 2, 13, 150]. SIL. 14, 190 olor ... -e corpus dat fluvio. TAC. ann. 14, 30 quasi haerentibus membris *milites perterriti* -e corpus vulneribus praeberent. *al.*). *al.* LVCAN. 9, 484 inseruitque *miles* manus terrae ... vix sic -is austro. PLIN. nat. 9, 6 ad -em magnitudinem (*aliter p. 480, 75*) beluae adolescunt (*cf.* 11, 213 levatumque corpus *filii Aproni* -i onere). 9, 13 *ballaenae* ad flexum -es. 11, 112 *vermiculus* -is (*opp.* ad tactum tantum movetur). *al.* PLIN. epist. 3, 14, 3. 10, 33, 2 otiosos et -es ... *incendii* spectatores perstitisse. FRONTO p. 229, 16 N. *al.* APVL. apol. 14^extr.^ *omne simulacrum* ritu cadaveris unum vultum et -em possidet (PANEG. 6 [7], 6, 5 vultus -es et serios. *cf.* QVINT. inst. 9, 3, 101 [*in imagine de orationis facie*]). TERT. nat. 2, 4, 5 si [aeque] θεοὺς aeque -es (*cf.* adv. Marc. 1, 25 p. 325, 18 in totum -em et stupentem [*cf.* LACT. ira 4, 5 p. 72, 17 quietus et -is torpet. *al.*]. AVX. Maximin. c. Ambr. 42 p. 73, 21 *Ulfila deum* ... -em praedicavit. 43 p. 73, 25 BOETH. cons. 3, 12, 37 W. *al. v. et p. 480, 50*). AMM. 23, 5, 8 *Iulianus* procul militarem cuneum conspicatus stetit -is (*i. 'non progressus est'; cf. liberius*: 14, 3, 4 *dux* tabescebat -is. 27, 5, 5 *Valens* fusius Danubii gurgitibus evagatis inpeditus mansit -is prope Carporum vicum [29, 6, 9]). *saepe.* BOETH. cons. 5, 5, 3 W. -bus animantibus ... *ut* conchae. *et al.; adde*: ORIBAS. syn. 5, 44 signa ... sicci naturae siccitas -is est, i. e. difficile movetur (*falso e gr. 5, 44, 8* σημεῖον δὲ τῆς ξηρότητος καὶ τὸ δυσκίνητον κτλ.). *praevalet notio tarditatis* (*cf. etiam p. 480, 79 sqq. 482, 3. supra l. 25. 28*): LIV. 9, 19, 8 phalanx *Macedonum* -is et unius generis, Romana acies distinctior *eqs.* (33, 9, 10 phalanx Macedonum gravis atque -is nec circumagere se poterat. *cf.* 10, 20, 8 agmen. CVRT. 3, 2, 13 cuneos. *aliter supra l. 21 sqq.*).

B *transl.: fere i. q. immutabilis, stabilis* (*structurae [cf. etiam p. 480, 27]: dat.: infra l. 82. 84 p. 482, 10. abl. p. 482, 33.* ab: *infra l. 73 sq.; adde* SERV. Aen. 7, 623. ad: *p. 482, 11.* adversum: *p. 482, 7 al.* contra: *p. 482, 5.* ex: *p. 482, 5.* in: *p. 482, 18*):
1 *de rebus incorp.* (*abstracta pro subi. habentur, ut fides, virtus sim.* [*meton. res corp.: l. 68. 70; cf. et p. 480, 32*]): LIV. 25, 6, 6 *fati* lege -is rerum humanarum ordo seritur (*cf.* ARNOB. nat. 1, 47 p. 31, 26 necessitate. 6, 7 p. 220, 1. 7, 10 p. 245, 7 causas. *al.; meton.*: SIL. 7, 479 currit dum -e filum [*sc. Parcarum; cf. vol. VI 763, 54 sqq.*]). 26, 41, 12 una integra atque -is virtus populi Romani (*cf.* SEN. dial. 11, 2, 3 constantia. *al.*). MANIL. 2, 630 (*v. supra l. 65*) fideique -e vinclum (ORAT. imp. Claud. [CIL XIII 1668] 2, 34 centum annorum -em fidem. *cf.* VVLG. Col. 1, 23 si ... permanetis in fide fundati et stabiles et -es a fide evangelii [μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου]. CONC.^S^ I 3 vers. Tur. p. 175, 6 *fidei* -em a saeculo tranquillitatem scelesta ... dogmata turbaverunt [= I 5 p. 367, 8]). PS. QVINT. decl. 8, 19 patientiam (*cf.* PANEG. 11 [3], 6, 1). SVET. Vit. 3, 1 pietatis -is erga principem. APVL. Plat. 2, 4^extr.^ stupore (LACT. inst. 6, 17, 21. *cf.* MART. CAP. 3, 227 torpor). *al.* TERT. virg. vel. 1 p. 883, 17 Oe. regula ... fidei ... -is et irreformabilis (*cf.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 4, 2 dogma). *et saepe.* **2** *de animis hominum* (*praevalet notio q. e. 'durus', 'inhumanus': l. 82 sq. p. 482, 2. 19. 21; accedit ad notionem hebetudinis: p. 482, 3 sq.*): VERG. Aen. 12, 400 Aeneas ... lacrimis -is (*cf.* SIL. 6, 396 *Regulus* inter tot gemitus -is. TAC. ann. 16, 10^extr.^ princeps -em se precibus et invidiae iuxta ostendit. *al.*). LIV. 28, 27, 11 multitudo

omnis sicut natura maris per se -is est. OV. met. 13, 801 (*cf.* SEN. benef. 7, 23, 1 *ad l.*) *Galatea* his -ior scopulis, violentior amne. VELL. 2, 117, 2 *Varus* ut corpore ita animo -ior (*cf.* PLIN. nat. 7, 52 ceteris animantibus [*opp. homines natura celeriter cogitantes*] -es sint animi. TERT. spect. 15 p. 17, 8). SEN. dial. 7, 16, 1 -is et contra malum ⟨et⟩ ex bono (*cf.* AMM. 15, 2, 3 contra accidentia vir magnanimus [*i. Ursicinus*] stabat -is). TAC. hist. 4, 2 adversum plausus ac lasciviam insultantis vulgi -es (*cf.* AMM. 21, 5, 3 contra rumorum fremitus gentiumque excursus stando -is. 22, 12, 4 *obtrectatores* frustra virum circumlatrabant -em occultis iniuriis. RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 9, 3 p. 95, 17 -es fuerint ad malitiam. *al.*). APVL. apol. 77^extr.^ matri suae praeter ingenium placidissimum -i (-e *trad.*). CYPR. laps. 13 p. 246, 15 cum torquentibus poenis -is diu anima luctata est. Fort. 13 p. 347, 1 adversus omnes diaboli terrores et minas mundi animus -is perstat (*cf.* AMM. 14, 9, 6 fundato pectore -is mansit *Eusebius* nec se incusare nec quemquam alium passus. *al.*). epist. 8, 2 p. 846, 22 fratres nostros stare in fide -es (8, 3 p. 488, 17. VVLG. Tob. 2, 14 in dei timore permansit. *cf.* RVFIN. hist. mon. 19 p. 442^B^ in fide domini pertinaces et -es). CLAVD. DON. Aen. 4, 331 *Aenean* si diceret poeta -em fuisse ..., plurimum inhumanitatis ei attribuisset (*cf.* PHYSIOGN. 82 p. 111, 1 -em animum durumque). VVLG. I Cor. 15, 58 stabiles estote et -es (ἑδραῖοι ... ἀμετακίνητοι). *et saepe. nota de statu populorum*: VERG. Aen. 7, 623 ardet inexcita Ausonia atque -is ante (*cf.* SERV. *ad l.* AMM. 25, 4, 14 quoad fuit in terris *Iulianus*, quievere omnes nationes -es. 27, 9, 7. 31, 5, 17). **3** *t. t. gramm.: i. q. immutabilis, indeclinabilis* (*syn.* fixus [*v. l. 32*]; *opp.* mobilis [*v. l. 32*], declinari [*v. l. 31*]): PRISC. gramm. II 184, 8 et aptota et monoptota indeclinabilia sunt: similiter enim non variant terminationem sed -em eam servant. 439, 23. 440, 12 extrema pars *nominis*. *al.* III 175, 9 si a duobus sit genetivis, uterque manet -is, ut 'huiusmodi', 'istiusmodi' *eqs.* PROB. inst. gramm. IV 120, 31 (*opp.* declinari). POMP. gramm. V 164, 7 (*syn.* fixus, *opp.* mobilis). *adde de metro*: TER. MAVR. 2092 apelassonos *ionicus* -is omnis synaphiā est. *de musica* (*cf. s.* immotus *p. 498, 72*): BOETH. mus. 4, 13 p. 335, 11 in totum -es sunt proslambanomenos, hypate ..., quoniam in omnibus tribus generibus eadem sunt nec loca nec nomina permutantes.

syn. et iuxta pos. notabiliora: *ad A*: certus, fixus, gravis, inmotus (*v. p. 480, 42, dist. p. 480, 22*), quietus (*v. p. 481, 45*), robustus (*v. p. 480, 34*), stabilis. *ad B*: durus (*v. supra l. 21*), fixus, fortis, integer (*v. p. 481, 69*), stabilis. *opp.*: mobilis, se movens (*v. p. 481, 3*). *deriv.*: immobilitas.

adv. ***immōbiliter.** **1** *proprie: i. q. non mobiliter, sine motu*: CHALC. transl. p. 19^B^ animalibus pictis vel etiam viventibus quidem sed -r quiescentibus (*gr.* ζῶντα ἀληθινῶς, ἡσυχίαν δὲ ἄγοντα). SERM. Arrian. 26 pater -r et impassibiliter volens filium genuit (AVX. Maximin. c. Ambr. 42 *deus* immobilis -r unigenitum deum creavit *eqs.*). RVFIN. hist. mon. 7 p. 414^B^ haerere uno in loco -r (*cf. ibid.* stare ... immobiles). AVG. serm. 214, 8 OROS. hist. 4, 14, 8 CLAVD. MAM. anim. 1, 18 p. 66, 12. *et al.* **2** *transl.: i. q. constanter, sine mutatione*: **a** *in universum*: RVFIN. hist. 4, 15, 31 *deus* dabit ut et sine clavorum adfixione flammas -r (*gr.* ἀσκύλτως) perferam (*cf.* 8, 12, 2). 10, 31 p. 994, 3 *sententia* animo -r sederat (*cf.* AVG. c. Iul. op. imperf. 6, 26 p. 1565^extr.^ liberum arbitrium nostris mentibus -r fixum. CASSIAN. conl. 6, 9, 1 *al.*). AVG. civ. 5, 9 p. 205, 20 D. 'semel locutus est' intellegitur '-r', hoc est incommutabiliter, 'est locutus' (*cf.* in euang. Ioh. 106, 4^extr.^ -r esse praefixum. *al.*). conf. 12, 20, 29 credunt (*cf.* epist. 118, 31 p. 695, 18 CASSIAN. conl. 7, 28 *al.*). ord. 2, 2, 7. PS. AVG. serm. 242, 2 fidem simpliciter et -r exhibere. IOH. MAXENT. Conc.^S^ IV 2 p. 50, 1 CASSIOD. in psalm. 99 p. 699^D^ *al.* **b** *t. t. gramm.* (*nota opp. l. 61*): POMP. gramm. V 179, 32 et -r licet nobis declinare hoc nomen (*i. 'paterfamilias'*) et mobiliter, id est cum conversione.

***immōbilitās**, -ātis *f.* *ab* immobilis. *inde a* TERT. (*v. l. 66*) *et* PS. APVL. Ascl. (*v. l. 68*).

1 *proprie: status eius qui non movetur vel moveri non potest*: TERT. adv. Hermog. 36 p. 166, 15 si immobilem placuisset tibi inducere materiam, numquid -s secunda pars formae videretur? PS. APVL. Ascl. 31 deum agitari ... in se ipsum eadem -e. IREN. 2, 33, 4 *materiae artificis* (*postea* tarditatem). IVST. 36, 3, 6 aquae. CHALC. comm. 21 (*opp.* mobilitas). CAEL. AVR. acut. 2, 37, 195 sanguine fluentibus prodesse -s valuit (*cf.* chron. 4, 2, 35 *al.*). chron. 1, 4, 64 sequitur et quibusdam *epilepticis* -s perfecta (*cf.* 2, 5, 87 *al.*). 2, 1, 9 faucium. BOETH. cons. 5, 6, 12 W. (*opp.* motus). in PORPH. comm. sec. 4, 9 p. 264, 10. **2** *transl.* (*seq.* ad: *l. 80*): **a** *de animo hominis*: *fere i. q. pigritia, insensibilitas*: LACT. inst. 6, 17, 23 qui hanc -em animi adserunt, privare animum vita volunt *eqs.* GREG. M. moral. 11, 5 p. 960^C^ cum veritas in corde figitur, mentis -s agitatur (*ibid. iterum*). 11, 6 p. 961^B^ (*coniunct.* crudelitatis). *in bonam partem fere i. q. constantia*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 4, 11, 1 aversionem vel -em ad malum. CASSIAN. conl. 18, 16, 1 -em viri constantiamque pensantes. **b** *fere i. q. immutabilitas*: VVLG. Hebr. 6, 17 volens deus ostendere pollicitationis heredibus -em (τὸ ἀμετάθετον) consilii sui (RVFIN. Orig. in gen. 9, 1 p. 88, 7. 12 B. FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 12 p. 161^B^). RVFIN. patr. 10, 1 p. 328^B^. AVG. in euang.

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Ioh. 110, 3 p. 1921^extr. praedestinationis. GREG. M. past. 3, 35 p. 119^D divina ... iudicia ... -e perdurant.

immoderanter *adv.* [*ad* immoderate *adiectum sec.* intemperanter: intemperate *sim. J.B.H.*] *i. q. immoderate*: PS. ORIG. in Iob 1 p. 413^D merito audacia fretus nequissimus -r protulit suam iniquitatem.

immoderantia, -ae *f.* [*cf.* immoderatio *et* intemperantia; *v. Wölfflin, ALL 4, 1887, 404. J. B. H.*] *i. q. immoderatio*: TERT. bapt. 20 p. 218, 9 temptationesque plenitudini et -ae ventris appositas abstinentiā elidi. SACR. Leon. p. 317 (= SACR. Greg. 70, 1) dignitas condicionis humanae per -am sauciata medicinali⟨s⟩ parcimoniae studiis reformetur.

ˣimmoderātio, -ōnis *f.* [*cf. c.* immoderatus *et c.* moderatio. *J. B. H.*] *plur.: infra l. 37.* *inde a* CIC. (*l. 40*), *dein* ARNOB. (*l. 19*), *inde saepius.* [*falsa var. l.*: ITALA Sirach 31, 38 (Ambr. Hel. 12, 44) immoderatior [-o *pars codd.*] ... potus (οἶνος πινόμενος πολύς, *Vulg.* vinum multum potatum). FIRM. math. 1, 10, 13 (*N*, moderationibus *rell.*).]

i. q. status eius qui modum excedit (de rebus corp.: l. 29. 31. 47), immoderantia, intemperantia: **1** *absol.*: ARNOB. nat. 7, 44 p. 277, 6 una ei duabusve *historiis* coniunctis, fastidium ne -e pariatur. CHIRON 116 *febres contingunt* cum he⟨r⟩ba⟨e⟩ ⌊novae⌋ (*v. Oder ad l. et p. 382 s.* -o, no de *cod., Veg. mulom. 1, 29, 4* hordei novelli, *cf. Hippiatr. 1 2, 8*) -em sentiunt (*cf.* AVG. civ. 5, 20 p. 231, 24 D. ne per -em noxium aliquid valetudinem turbet [*opp.* temperantia]. MACR. Sat. 7, 5, 23 -o ex ciborum varietate nascitur *eqs.* ISID. sent. 2, 42, 13). RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 4, 2 non doctrinam prohibeo, sed -em reseco. Orig. princ. 3, 2, 3 p. 250 (*syn.* nimietatem). AVG. catech. rud. 6, 10^extr. aurum ... gemmarum ordinem ligans, non tamen ornamenti seriem ulla -e perturbans. conf. 12, 17, 25 'tenebrae ... super abyssum' *intellegatur* spiritalis materies ante cohibitionem quasi fluentis -is. c. Fort. 36 p. 112, 4. mus. 1, 9, 15 mensuram et modum -i et infinitati ... anteponi. *al.* CAEL. AVR. chron. 2, 1, 36. SALV. gub. 6, 60 quidquid luxuriarum in palaestris, quidquid -is in circis. MVTIAN. Chrysost. hom. 8, 4 p. 295^med. (*de generibus haereseon*) ex -e (*gr.* ἀμετρίας) omnes ceciderunt, alii ... modum excedentes, alii ... infra modum se coarctantes (*cf.* 2, 2^in.). NOVELL. Iust. 22, 20 pr. nobis ... -es aversantibus. *al.* *nota: fere i. q. usurpatio*: CONSVLT. 9, 5 quod non iam pactio, sed quaedam usurpaticiis non subsistentibus causis -o doceatur (*syn.* impudentia). **2** *c. gen.* (*gerund.: l. 43 sq.*): CIC. Sull. 30 efferatur -e verborum (RVFIN. Greg. Naz. orat. 9, 7, 2 p. 272, 25 verbi. *cf.* HIER. in eccles. 10 p. 1100^B linguae). CLAVD. DON. Aen. 3, 313 p. 309, 8 insani doloris muliebris -e (AMBR. exc. Sat. 2, 11). AMBR. exhort. virg. 11, 76 videndi. HEGES. 5, 7, 1 pugnandi. AVG. civ. 15, 16 p. 92, 33 concupiscentiae (fid. et op. 23, 43 p. 88, 12. *cf.* ord. 1, 8, 23 p. 136, 18 vitiorum [*opp.* virtute ac temperantia]. *al.*). c. Parm. 3, 2, 15 p. 119, 3 coercitionis. *et al.* *nota de rebus corp.* (*cf. supra l. 18*): AVG. in psalm. 102, 9 p. 1523^med. *aquilam* -e rostri cibum capere non posse. trin. 3, 3, 8 p. 872^med. humoris -em *causam morbi* esse (*opp.* corporis siccitatem). **3** de: AVG. serm. 278, 14, 14 -o de usu isto concessarum rerum.

ˣimmoderātus, -a, -um. *ab* in *et* moderatus. imm-: CIL III 12134, 11 (*a. 305/6*); *codd. variant inter* inm- *et* imm-. *compar.: v. p. 484, 5. 16; adde*: GELL. 19, 12, 4 AMBR. hex. 1, 8, 31 AVG. in psalm. 120, 15 OROS. hist. 7, 37, 10. *superl.*: SVET. Nero 51 AVG. civ. 20, 7 p. 420, 4 D. *de signific.*: SYNON. Cic. Char. gramm. p. 423, 20 B. GLOSS. ἄμετρος. ἄνευ ῥυθμοῦ. ἀσύμμετρος. ἄτακτος. *al.* NOT. Tir. 20, 3. *inde a* LABER., RHET. Her., CIC. [*e coni.*: AMM. 25, 5, 8.]

qui modum vel finem excedit (*add. saepius* in *c. abl.*, ad: *p. 484, 46, abl.: p. 484, 43, gen.: p. 484, 45 [cf. Svennung, Orosiana 131]; pro subst.: p. 484, 32. 33. 43. 44*): **A** *proprie de modo vel gradu rerum corpor. vel de spatio sim.: i. q. infinitus, immensus (v. l. 71. 73); nimius*: CIC. S. Rosc. 131 ventis vehementioribus aut -is tempestatibus aut nimio calore aut intolerabili frigore (*cf.* IAVOL. [*e Labeone*] dig. 18, 1, 80 nives ... si -ae fuerunt et contra consuetudinem tempestatis. *al. audacius*: VERG. catal. 9, 45 -a pati iam sidera iamque calores). nat. deor. 2, 64 *Saturnus qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret,* vinctus ... a Iove, ne -os cursus haberet (*cf.* ARNOB. nat. 2, 75 p. 109, 10 perpetua series et -a continuatio saeculorum). carm. frg. 43 B. vides sublime fusum, -um aethera, qui terram tenero circumiectu amplectitur? LVCR. 1, 1013 nisi terminet alterum eorum (*sive corpus sive inane*), ... naturā pateat tamen -um. VITR. 6, 1, 10 nationes -is mixtionibus *virtutum et vitiorum* disparatae *eqs.* (*cf.* APVL. Plat. 1, 17 intemperans atque -a permixtio *qualitatum*). SER. SAMM. 641 vis -a cruoris (*cf.* DON. Ter. Phorm. 324). SOL. 1, 92. CLAVD. DON. Aen. 4, 65 p. 364, 29 (*in imagine*) amoris ardor ... in -a incendia prorupisset. PHYSIOGN. 60 p. 83, 1 -o spatio inter se distant *digiti.* CAEL. AVR. acut. 2, 32, 166 materiae corporis -am eliquationem. EVSTATH. Bas. hex. 6, 10 ardor -us. BOETH. arithm. 1, 19 p. 39, 23. *et al.*

B *transl. de rebus ad hominem pertinentibus: i. q. immodicus, intemperans, effusus sim.*: **1** *de rebus incorp.* (*saepe de animi indole [v. infra p. 484, 1 sqq. 19 sqq. 31]; de numeris orationis: p. 484, 13*): RHET. Her. 2, 22, 34 inmensae ... cupiditates infinitae, -ae sunt (CIC. Tusc. 3, 24 adpetitio [*cf.* SALL. Catil. 5, 5 vastus animus -a ... cupiebat. SEN. epist. 59, 4 voluptatem ... -am et immodicam. APVL. Plat. 2, 21 cupidinum. AVG. c. Pelag. 1, 8, 13 p. 433, 4 libidine. serm. 208, 1 p. 1045 concupiscentia. *al.*]. *cf.* CIC. Tusc. 3, 23 laetitia [*cf.* PANEG. 10 (4) 32, 8 nihil ... est -ius quam post longam tristitiam repens gaudium. CASSIOD. in psalm. 43, 14 p. 314^C. *al. v. et l. 43. 46*]. CIC. ac. 1, 39 intemperantiam. OV. Pont. 4, 15, 31 res -a cupido est. SEN. epist. 85, 10. GELL. 19, 12, 4 sensus ... motusque animi. *et saepe*). CIC. Flacc. 16 libertate -a ac licentia contionum (ad Q. fr. 1, 1, 22. *cf.* NEP. Alc. 4, 4 -a civium ... licentia crudelitateque [IVST. 31, 1, 8 *al.*]. *v. et infra l. 45*). Deiot. 32 inhumanitas. Cato 44 epulis (div. 1, 60 potu atque pastu. *al.*). orat. 198 (*de numeris orationis*) nisi ... -a aut angusta aut dissoluta ... sit oratio (*aliter* CAEL. or. frg. Quint. inst. 11, 1, 51 vox -ior aliqua [FRONTO p. 166, 7 N. verbis]. PS. SALL. in Tull. 2 eloquentiam. FRONTO p. 75, 13 N. negat ... hominem iustiorem, ne quid -ius dicam, ... Romam venisse. VVLG. prov. 15, 4 lingua placabilis ...; quae autem -a est, conteret spiritum [וְסֶלֶף בָּהּ, *aliter LXX*]. *al.*). SALL. Catil. 48, 2 incendium ... crudele, -um ... *plebs* putabat. 52, 31 fortitudinis. SALL. (?) rep. 2, 3, 7 animus tam praeceps tamque -us (PHYSIOGN. 81 p. 110, 4. *cf.* APVL. Plat. 2, 16^med. ingenium). LIV. 3, 9, 4 -a, infinita potestate (*cf.* SEN. contr. 1 praef. 15 -i adversus se imperii [IVST. 5, 1, 6 odium ... -i imperii crudelitate contraxerant]). 23, 23, 3 quae -a fors, tempus ac necessitas fecerit, iis se modum impositurum. VAL. MAX. 2, 5, 6. 8, 2 pr. 9, 3, 8 -o vocis impetu (*cf.* POMER. 3, 19, 2 -um in collocutionibus sonum. *aliter supra l. 14*). *al.* SEN. dial. 11, 16, 1 (*opp.* immensum. *v. p. 452, 83*). epist. 39, 4 -a felicitas (*aliter infra l. 36*). VLP. dig. 39, 2, 40 pr. infinitam vel -am aestimationem (*cf. Pompon. dig. 39, 2, 39, 4*). *al.* CYPR. epist. 16, 1 p. 517, 5 quorundam -a et abrupta praesumptio (COD. Theod. 8, 5, 12). *al.* ARNOB. nat. 2, 15 p. 59, 24. EDICT. imp. Constanti de debit. (CIL III 12134) 11 -a (*gr. CIA III 48, 24* ἀμέτρητος) Caesarianorum nequitia et scelesta. AMBR. Isaac 3, 6 omne -um, mobile, malignum refugit. HIER. epist. 58, 7, 1 iudicio. AVG. civ. 2, 24 p. 89, 9 D. -is inhians. *al.* COD. Theod. 12, 1, 117. *et al.*; *sine reprehensione* (*cf. p. 486, 39*): MAX. TAVR. hom. 89 p. 458^A. **2** *de hominibus ipsis* (*dea: l. seq.*): LABER. mim. 113 Fortuna, -a in bono aeque atque in malo. CIC. Cael. 53 mulier (COD. Theod. 3, 30, 3, 5 feminas -as atque intemperantes). Phil. 10, 23 -i ... hominis et turbulenti *M. Bruti* (Att. 2, 9, 2). Att. 13, 28, 3 *Alexandrum,* summo ingenio, summa modestia, posteaquam rex appellatus sit, superbum, crudelem, -um fuisse. HOR. sat. 2, 5, 89 neu desis operae neve -us abundes. SEN. epist. 121, 4 licet aliquis nimium -umque in hac parte me iudicet. TAC. hist. 1, 66 cupidinibus -us. APVL. Plat. 2, 16. CYPR. epist. 34, 3 p. 570, 9 si quis -us et praeceps ... ausus fuerit *eqs. al.* COD. Theod. 12, 3, 1 venditor. OROS. hist. 1, 1, 9 hominem ... -um libertatis (*cf. p. 483, 60*). POMER. 3, 10, 2 -i ad gaudia. COD. Iust. 10, 32, 40 (*a. 387*) vel fraudulentus in adscriptionibus ... vel -us in exactione. *al.*

syn. et iuxta pos.: immensus, immodicus, impotens, infinitus, inopportunus (AVG. civ. 11, 22 p. 491, 2 D.), intemperans, intemperatus (PORPH. Hor. sat. 1, 2, 26), nimius, praeceps. *opp.*: immensus (*l. 26*).

adv. **ˣimmoderātē.** SYNON. Cic. Char. gramm. p. 448, 12 B. vehementius ... violentius. -ius. *inde a* CIC. *et* BELL. Afr. (*compar. inde a* CIC. [*v. l. 69. p. 485, 2*]; *superl.*: SPART. Sept. Sev. 20, 1). **1** *i. q. sine certo modo vel ratione, fortuito*: CIC. Tim. 9 non tranquillum et quietum, sed -e agitatum et fluitans (*gr. 30^A* κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως). 48 movebatur ... -e et fortuito (*43^B* ἀτάκτως ... καὶ ἀλόγως). nat. deor. 2, 149 *lingua* vocem -e profusam fingit et terminat (*cf.* QVINT. inst. 11, 3, 63 neque ... potest esse longus spiritus, cum -e effunditur). **2** *i. q. immodice, extra modum*: **a** *de moribus hominum: i. q. sine moderatione, intemperanter sim.*: CIC. Tim. 45 qui ... -e et intemperate (*gr. aliter*) vixerit (*cf.* AVG. civ. 12, 27 p. 554, 11 D.). Tusc. 2, 31 temperantia sinet te -e facere quicquam (AVG. c. Parm. 1, 13, 20 p. 42, 14 si quid ... -ius in eos factum est. *cf.* COD. Iust. 3, 29, 7 [*a. 286*] quod -e gestum est). 2, 50 *Ulixes* non -e magno in dolore (*sc. clamat*) *eqs.* div. 1, 60 exsultare ... *animi partem rationis expertem* in somno -eque iactari (*cf. Plat. rep. p. 571^C* σκιρτᾷ). off. 1, 90 ut adversas res sic secundas -e ferre levitatis est (epist. 5, 16, 5 f. -ius casum incommodorum tuorum. SEN. dial. 6, 11, 1 TERT. patient. 9 p. 15, 1). epist. 12, 1, 2 -e ... et ingrate nostra facilitate abutuntur (MAT. Cic. epist. 11, 28, 2 praemiis ... -e sunt abusi. *cf.* FRONTO p. 42, 26 N. ne me -e usurum ... causae occasione [VLP. dig. 21, 1, 17, 3 AMBR. Abr. 1, 4, 26 p. 520, 18 AVG. serm. 278, 9, 9 *al.*]). BELL. Afr. 82, 1. 85, 8. LIV. 37, 52, 7 -e (-a *var. l.*) cupisse (AVG. civ. 16, 37 p. 183, 22 D. lenticulam ... -ius concupivit [serm. 207, 2 p. 1044]. *cf.* VAL. MAX. 6, 3, 9 vini usum -e appetit [AVG. serm. 210, 6, 9]). TAC. hist. 2, 55 epistulae ... scriptae haud -[a]e. SVET. Iul. 14, 2 -ius perseveranti. 20, 3 ne in locatione novorum vectigalium -ius licerentur. APVL. Plat. 1, 18^extr.. 2, 4^extr. -ius fundendo patrimonia (*cf.* PAVL. FEST. p. 99 -e bona sua consumens). TERT. cult. fem. 1, 9 p. 712, 9 Oe. *et saepe.* **b** *alia*: *i. q. nimium* (*c. adi.: l. seq.*): HIPPOCR. progn. 2 -e erit pessimum (*gr.* δεινότατον). CAEL. AVR. acut. 2, 9, 39 sternutamentis -e moventibus atque dissecantibus corpus. GREG. M. moral. 29, 62 p. 512^B si illam

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

terram pluvia -ius irrigat. *nota de numeris orationis* (*cf. etiam p. 484, 13*): CIC. orat. 178 productiora ... et quasi -ius excurrentia (*opp.* perfecta ac moderata) *animus auditoris sentit.*

immodestia, -ae *f.* *ab* immodestus. *i. q. immoderatio, intemperantia, petulantia* (*de militum disciplina: l. 7 sq.*): PLAVT. Amph. 163 haec eri -a coegit *eqs.* Merc. 27 (*spur.?*) amori accedunt ... incogitantia excors, -a, petulantia et cupiditas. NEP. Alc. 8, 5 ne -ā militum ... occasio detur ... vestri opprimendi exercitus (Lys. 1, 2). TAC. ann. 1, 77 spectantium -am *in theatris* exilio multandi potestas (*cf.* 4, 14 histrionum). 13, 50 publicanorum. TERT. apol. 39, 17 quod sit de religionis officio, nihil vilitatis, nihil -ae admittit *eqs.*

immodestus, -a, -um. *ab* in *et* modestus. inm-: EDICT. imp. Diocl. I 9; *in codd.* inm- *et* imm-. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 13 B. inpudens. inverecundus. -us. improbus *eqs.* GLOSS. ἀνεπιεικής. *al.* NOT. Tir. 20, 1. *i. q. immoderatus, non modestus, impudens sim.*: 1 *de rebus ad mores hominum spectantibus*: PLAVT. Curc. 200 -is hic te modere[ri]s moribus? (*opp.* modestum). CIC. off. 1, 103 genus iocandi non profusum nec -um, sed ingenuum et facetum. SEN. contr. 1, 1, 1 quidquid ... -a largitione effudimus. ITIN. Alex. 41 fortitudinis. AMM. 30, 3, 5 gestibus. AVG. civ. 16, 37 p. 183, 24 D. in vescendo non cibi genere, sed aviditate -a quemque culpandum (*antea* immoderatius concupivit). 2 *de personis ipsis* (*pro subst.: l. 26*): TER. Haut. 568 in vino quam -us fuisti. TAC. ann. 13, 28 -os fautores histrionum. CYPR. epist. 27, 3 p. 543, 11 facilitate sua -us (*opp.* moderatus). EDICT. imp. Diocl. I 9 apud inprobos et -os. *deriv.*: immodestia.

adv. **immodestē.** *compar.: l. 36.* *i. q. supra modum, non modeste*: PLAVT. Cist. 280 qui amant stulte atque -e atque improbe (Poen. 153). Rud. 195 hoc mi indecore, inique, -e datis, dī. RHET. Her. 3, 8, 15 si vituperabimus, aliud iniuste, aliud -e, aliud ignave, aliud stulte factum praedicemus (4, 3, 4 [*syn.* impudens, *opp.* modestia]. QVINT. inst. 5, 7, 32 [*syn.* intemperanter]. CAPITOL. Gord. 6, 2 moribus ita moderatus, ut nihil ... aut cupide aut -e aut nimie fecerit). LIV. 22, 27, 2 immodice -eque (*cf. 26, 48, 11*) ... gloriari *Minucium* (*cf.* COD. Theod. 4, 8, 5, 5 dictumque iurgio in adversarium -ius iactatum petulantiusque fusum). QVINT. inst. 12, 1, 12 -e proponunt, sine pudore adfirmant. SVET. Aug. 24, 2 missionem postulantes (*cf.* AMM. 25, 6, 11 flagitabat).

***immodicus**, -a, -um. *ab* in *et* modicus. *scribitur tam* inm- *quam* imm-. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 423, 19 B. 427, 24. 432, 15. GLOSS. -us immensus. NOT. Tir. 20, 5. *inde a* TIR. *et* NIGID.; *adamatum primo a poetis propter metri commoditatem, tum receptum a* LIV. *et* SEN. [*dub. trad.* (*codd. variant inter* -us *et* modicus): VELL. 2, 13, 2 CELS. 1, 3, 29 PLIN. epist. 10, 41, 2 SVET. Iul. 79, 1. *e coni.*: PLIN. nat. 9, 92. 29, 23.]

A *proprie: qui excedit modum, immanis sim.* (*fere de rebus corpor.; de oratione: l. 59 sqq.*): NIGID. Gell. 4, 9, 2 *hoc* significat copiam quandam -am rei. OV. epist. 17, 137 fluctibus -is ... aequora canent (AVIEN. orb. terr. 1054. *cf.* SEN. benef. 6, 7, 3 *Nilus* -us superfluxit). 20, 44 corporis ardor. met. 6, 673 -um ... rostrum *upupae* (*cf.* 8, 808 -o prodibant tubere tali. MART. 3, 60, 7 -is turtur ... clunibus. NEMES. cyn. 244 illis *equis* ... sunt aequora dorso -umque latus). Pont. 3, 1, 14 cuncta ... -um tempora frigus habent (CLAVD. 22, 459. *cf.* CELS. 5, 26, 31 vel ob aestus -os vel ob nimia frigora [5, 27, 4. PLIN. nat. 17, 31]. SEN. nat. 4, 2, 18 -is caloribus. COLVM. 3, 19, 2 -um ventum solemque vitare [SIL. 9, 225 Phoebo. AVIEN. Arat. 729 *Canis*]. AVIEN. Arat. 1513 ignis. *al.*). CELS. 3, 19, 1 sudore (PLIN. nat. 20, 260 *al.*). *al.* PHAEDR. 4 epil. 4 (*cf. l. 47*) temperatae suaves sunt argutiae, -ae (-a *pars codd.*) offendunt (*cf.* COLVM. 8, 17, 16 ne -o volumine lector fatigetur. QVINT. inst. 4, 1, 62 longitudo *prooemii*. 9, 4, 125 periodus. PLIN. epist. 9, 4, 1 orationem [*aliter p. 486, 7 sq.*]. *al.*). SEN. dial. 1, 4, 10 infinitis atque -is bonis (*opp.* perpetuam infelicitatem). 4, 27, 2 imbres (nat. 3, 27, 4 *al.*). *al.* COLVM. 12, 7, 4 flores, ne sint -i, diduci ... oportebit (*cf.* AVIEN. Arat. 1780). MELA 1, 39 *auster* -us exsurgit (*cf.* PLIN. epist. 5, 6, 14 auras ... non ... -as. PRVD. ham. 240 procellis. *v. et l. 69*). MART. 2, 90, 6 atria ... -is artat imaginibus. 7, 28, 4 -i dent bona musta lacus. QVINT. inst. 1, 11, 9 ne -us hiatus *dicentis* rictum distendat. 11, 3, 41 *sonus* -ae claritatis. SVET. Aug. 47 continuae et -ae tempestates. APVL. met. 3, 24 aures -is horripilant auctibus. *al.* AVIEN. orb. terr. 168 *al.* MART. CAP. 6, 694 Hypanis ... amnis -us. RVSTIC. Conc.S I 4 p. 62, 3 -o ... tempore (*gr.* χρόνου ... τριβέντος οὐκ ὀλίγου) percurrente (*cf.* DRAC. Romul. 7, 121 me claustra fatigant temporis -i). *et al.* *adde*: MART. 10, 48, 4 nimios prior hora vapores halat, et -o sexta *hora* Nerone (*meton. pro balneo Neronis proprio*) calet.

B *translate: i. q. immoderatus, intemperans sim.* (*fere de hominibus [p. 486, 3. 6 sq. 12. 28 sq. 47. 49 sqq.] vel rebus ad hom. mores pertinentibus; nonnulla et ad A ref. possunt, ut p. 486, 19. 29 sqq. neutr. subst.: p. 486, 10. 17. 25 sq. 37 sq.; masc.: p. 486, 41*): 1 *absol.*: TIRO Gell. 6, 3, 15 ad superbiam ... et -um modum insolescerent (GELL. 6, 22, 4 corpus in tam -um m. luxuriasset). HOR. carm. 1, 13, 10 -ae mero rixae. OV. ars 3, 511 odimus -os ... fastus (*cf.* AMBR. Abr. 1, 4, 26 tumoris). rem. 145. fast. 2, 585 -o (indomito *var. l.*) Iuturnae ... amore (CVRT. 8, 3, 1 QVINT. inst. 6, 3, 3. *cf.* APVL. met. 8, 2). Pont. 1, 4, 22 -us ... carpit utrumque (*i. animum corpusque*) labor (CELS. 1, 2, 7 CVRT. 8, 2, 34 CAEL. AVR. chron. 5, 2, 29 *causa morbi. cf.* QVINT. inst. 2, 2, 5 *praeceptor sit* patiens laboris, adsiduus potius quam -us). Pont. 1, 10, 29 -o ... Lyaeo (*cf.* PRVD. cath. 3, 174 dapibus). LIV. 4, 49, 12 superbum ingenium -amque linguam (22, 12, 12 ferox rapidusque consiliis ac lingua -us [*cf.* SVET. Dom. 12, 3 cum verbis tum rebus -us]. CYPR. GALL. exod. 255 sermonibus. AMM. 28, 6, 22. *v. et l. 63 sq.*). 6, 35, 6 rerum quarum -a (-us *vel* -as *varr. ll.*) cupido inter mortales est (PS. AVR. VICT. epit. 43, 7 laudis. *cf.* LIV. 10, 13, 14 cupiditati [VELL. 2, 25, 1. *saepe*]. SEN. benef. 1, 9, 2 -a cupientibus. COLVM. 1, 3, 11 -a possidendi libidine). 21, 3, 5 imperia (38, 1, 2. *cf.* AVIEN. Arat. 177 dura -i ... sub lege tyranni). 23, 18, 11 voluptates -ae (SEN. epist. 59, 4 *v. supra p. 484, 3*). 26, 51, 12 insolentem iuvenem -o gaudio speciem magnae victoriae imposuisse (CVRT. 9, 9, 26. *cf.* LIV. 30, 17, 5 laetitiam [*opp.* tacitum gaudium]. *cf. l. 42 sq.*). 31, 15, 6 honores (*cf.* MART. 1, 1, 6 laudibus). 38, 12, 4 nec falsa nec -a adiecit. 42, 30, 2 auctoritatem -o favore corrumperent (PLIN. epist. 3, 20, 7 *al.*). VELL. 2, 28, 2. 2, 68, 4 -a et intempestiva libertate (CVRT. 8, 2, 1 PS. SEN. mon. 162). VAL. MAX. 2, 6, 1 sumptus (*cf.* PS. AVR. VICT. epit. 42, 16 profusiones. COD. Iust. 3, 29, 4 -ae liberalitatis effusione. *v. et l. 34 sqq.*). SEN. dial. 2, 16, 4 iocis temperatis delectamur, -is irascimur. 11, 18, 9 te -a vis doloris invaserit et sequi se iubebit (LVCAN. 8, 71 *al.*; *nota* SVLP. SEV. Mart. 19, 4 nec [et *var. l.*] -is doloribus [*v. Wohleb, WklPh. 35, 1918, 20*]). benef. 6, 31, 4 non ... vires habere sed pondus *multitudinem*; -a numquam regi posse *eqs.* (*cf.* epist. 74, 19 nec umquam -a durarunt, nisi illa moderatrix ratio compescuit). epist. 18, 14. 63, 2 fletus (STAT. silv. 5, 1, 247). CVRT. 8, 1, 22 -us aestimator sui (*cf.* APVL. apol. 76 -a sui ostentatrix). LVCAN. 9, 197 opes (APVL. apol. 19 divitiae [*postea*: noxiam nimietatem]. *cf.* PLIN. nat. 1, 33, 47 pecunia. *al.*). PLIN. nat. 1, 33, 53 -a argenti pretia (1, 34, 17 GAIVS dig. 32, 14, 2. *al. cf.* 19, 2, 25, 6 lucrum [*opp.* modicum damnum]. VLP. dig. 50, 8, 2, 5). *saepe*. PLIN. epist. 9, 26, 6 *al.* CELS. dig. 39, 5, 21, 1 donationis -ae causa (PAVL. dig. 31, 87, 4 COD. Theod. 2, 19, 6 *al. cf.* POMPON. dig. 24, 1, 31, 8 munus. VLP. dig. 24, 1, 14 si satis -um est, id est supra vires dotis. COD. Theod. 2, 21, 1 dotem). *et saepe*; *nota*: SYMM. or. 1, 12 (*subst.*). AVG. nat. bon. 21 p. 864, 11 quae propter nimium progressum dicuntur -a, ipsa nimietate culpantur. *sine notione reprehensionis fere i. q. permagnus, ingens sim.* (*cf. p. 484, 34*): MART. 6, 29, 7 quis blandior illo? ... quis ... pulchrior ore fuit? -is (*i. eximiis vel egregiis*) brevis est aetas et rara senectus. PANEG. 3 (11), 12, 1 Roma -o propinquitatis vestrae elata gaudio (*cf.* VICTRIC. 1 -a laetitia verba pensare non potest. *aliter supra l. 15*). AMM. 20, 2, 5 Agilone ad eius locum -o saltu promoto ex ... tribuno. 23, 1, 2 templum ... instaurare sumptibus cogitabat -is (*aliter supra l. 19*). VICTRIC. 25 -a gratulatio tacere non novit. MART. CAP. 1, 22 labore (*aliter l. 2*). SIDON. epist. 1, 1, 3 te -um esse fautorem non studiorum modo sed etiam studiosorum. PAVL. PELL. 555 grates -as debere.

2 *struct.*: *gen.* (*relationis*): SALL. hist. frg. 1, 150 animi -us (TAC. hist. 1, 53 PANEG. 10 [4], 24, 7 HEGES. 1, 15, 2 p. 23, 20 U. 4, 22, 1 p. 275, 11). VELL. 2, 11, 1 -us gloriae. COLVM. 7, 6, 3 libidinis. SIL. 12, 268 fugae. STAT. Theb. 1, 41 irae. TAC. ann. 15, 23 *Nero* ut laetitiae ita maeroris -us egit. APVL. apol. 77 spei. ITIN. Alex. 51 cupiditatis. SYMM. rel. 1, 3 voti. in *c. abl.* (*gerund. praeter l. 55. 58*): LIV. 31, 45, 2 aeque -is ad honores sociorum, atque in ira adversus hostem fuerant, Atheniensium decretis. 38, 23, 8 -us in numero augendo. VELL. 2, 33, 3 in adpetendis honoribus -us, in gerendis verecundissimus. QVINT. inst. 9, 3, 74 Gorgias in hoc (*i. antithesi*) -us (*opp.* modum adhibuit *Cicero*). SVET. Galba 9, 1 in coercendis ... delictis. ad: *l. 55.* per: AVR. VICT. Caes. 31, 2 -i per luxum lasciviamque. *abl.* (*cf. supra l. 6*): LVCAN. 6, 796 legibus -os ausosque ingentia Gracchos (*cf. Housm. ad l.*). VAL. FL. 5, 597 Iaxarten dictis ... acerbis -um linguaque gravem (*cf.* TAC. hist. 3, 53 *Antonius* -us lingua[e] et obsequii insolens). TAC. hist. 1, 69 saevitiā. 3, 58. SPART. Pesc. 1, 4 divitiis -us, vita parcus. AVR. VICT. Caes. 39, 5 superbia atque ambitione. utroque: TAC. hist. 2, 29 ut est vulgus u. -um. *inf.*: PLIN. epist. 4, 17, 9 tribuit mihi quantum petere voto -um erat. 10, 104 ne sit -um pro omnibus pariter invocare.

acc. n. pro adv. **immodicum** (*cf.* immensum *sim.*). *i. q. supra modum, valde*: SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 13 St. -um fuisse corpulentas *cervices eius* traditur. *abl. pro adv.* **immodicō:** CYPR. GALL. exod. 332 noctis ... per umbram -o (-os *C*) glomerat *auster* ... locustas.

adv. ***immodicē.** inm-: CE 97, 12. *i. q. non modice, supra modum* (*c. verbis; c. adi.: l. 84. p. 487, 13 sqq.*): 1 *de hominibus eorumque moribus: i. q. immoderate, intemperanter sim.*: LIV. 22, 27, 2 -e immodesteque ... gloriari *Minucium* (*cf.* QVINT. inst. 11, 1, 19 eloquentiam ... sibi numquam in agendo -e adrogavit *Cicero*. TAC. ann. 4, 18 -e iactantis [*antea* intemperantia]). 33, 10, 8 Valerio ... omnium rerum -e numerum augenti. 38, 8, 7. 38, 32, 10 hac potestate -e Achaei ac superbe usi sunt (ANTH. 447, 2 viribus ... suis. *cf.* LIV. 39, 26, 7 insolenter et -e abuti ... indulgentia [QVINT. decl. 306 p. 202, 3 immodico *codd.*]). 39, 40, 10 linguae acerbae et -e liberae fuit (*cf.* SIL.

[Brink]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 247 -e vibrarat in ore ... lingua procax. SALON. in prov. p. 979[A]). CELS. 1, 3, 38 poma ..., quae -e toto die ... adsumuntur. SEN. dial. 12, 6, 4 flere (epist. 63, 14). LVCAN. 10, 137. CALP. ecl. 3, 8 uror (*cf.* Ps. QVINT. decl. 14, 8 p. 272, 4 diliguntur). STAT. Theb. 6, 802. QVINT. inst. 9, 3, 100 cum -e petantur *figurae* (*cf.* PLIN. epist. 1, 20, 21 GELL. 1, 22, 4. 18, 8, 1). PLIN. epist. 6, 19, 2 *duae res* -e fiebant (*cf.* VLP. dig. 11, 7, 14, 6). 7, 9, 16 epistulam extendi. CELS. dig. 38, 1, 30 pr. obligari. CE 97, 12 (*s. II*) -e ne quis vitae sco⟨pulis hae⟩reat. GELL. 1, 11, 2. 19, 2, 1 APVL. met. 1, 17[in.] 7, 3. 10, 2 praecordiis -e bacchatus Amor exaestuabat. DON. Ter. Phorm. 153 PALLAD. 1, 8, 1 AMM. 22, 12, 7 *al.* COD. Theod. 9, 3, 2 iudicibus -e saevientibus. COD. Iust. 2, 20, 5 (*a. 293*). *al.* *attenuata vocis notione fere i. q.* **valde**: AVR. VICT. Caes. 18, 1 *Pertinax* -e parcus. 20, 13. 26, 4 *Gordianus ... haruspicinae* usu -e prudens erat. Ps. AVR. VICT. epist. 42, 7 *Constantius ...* animi tumidi et -e timidus. **2** *in universum de rebus i. q.* **nimium**: SEN. nat. 6, 6, 2 si *navigia* -e depressa sunt. COLVM. 2, 15, 2 -e *stercorare* (*syn.* nimium). MELA 2, 108 *Euripus flumen* adeo -e fluens, ut *eqs.* PLIN. nat. 30, 112 *si* ex vulnere -e fluat *sanguis.* PALLAD. 1, 5, 5 ut *situs terrarum* tempestates -e sentiat et calores. AVIEN. Arat. 1472. 1488. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 146 dat ... vinum et incongrue et intemporaliter et -e (1, 17, 174) *al.* CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 35, 12 alterum alteri -e repugnat (*v. app. crit.*).

immodulātus, -a, -um. [*ab* in *et* modulatus, *cf. gr.* ἄμετρος, ἄρρυθμος. *J. B. H.*]. *i. q. non modulatus*: HOR. ars 263 non quivis videt -a poemata (*i. modis poematis non servatis*) iudex. CHALC. comm. 267 p. 298, 9 -as fore animas plurimorum (*i. ad modos musicos non redactas*).

immoenis *v.* immunis *p. 503, 43.*

immolātīcius, -a, -um. [*ab* immolare, *cf. Leumann, Glotta 9, 1918, 158. J. B. H.*] GLOSS. immolandus. θύσιμος. *i. q. ad immolationem (paganam) pertinens*: AVG. epist. 47, 4 p. 134, 17 si quis dubitat de aliqua carne, utrum -a sit, et non est -a *eqs.* (PVBLIC. Aug. epist. 46, 8. 17 AVG. c. Adim. 14 p. 151, 10. 12. mor. Manich. 2, 14, 31 eo enim tempore quo haec scribebat apostolus [*Rom. 14*] multa -a caro in macello vendebatur [in Rom. 78 serm. 149, 2, 3]. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 12 p. 765[B] GREG. M. dial. 3, 27). LEO M. epist. 159, 5 cibis. 167 p. 1209[B] escis. CASSIOD. hist. 6, 34 tit. aquis (35 tit.). *hinc n. subst.* **immolātīcium,** -ī (GLOSS. εἰδωλοθυσία). *i. q. caro -a* (*plur.: v. l. 40*): ITALA act. 15, 29 (Cassian. conl. 18, 5, 2) ab -is idolorum ... temperarent (*εἰδωλοθύτων, Vulg.* ab immolatis simulacrorum [*cf. Wordsworth-White ad l.*]). ITALA (codd. d e f g Pelag. *ad l.* AVG. c. Adim. 14 p. 153, 6 *al.*) *et* VVLG. I Cor. 10, 28 si quis autem dixerit: hoc -um est idolis, nolite manducare *eqs.* (*εἰδωλόθυτον vel ἱερόθυτον, Vulg. var. l.* immolatum). RVFIN. Orig. in num. 10, 1 p. 69, 24 B. non solum -um (immolati cibum *var. l.*), sed et calicem daemoniorum praesumant. AVG. bon. coniug. 16, 18 p. 211, 17 -o vescebantur (*cf.* c. Faust. 32, 13 p. 771, 14. 16). PVBLIC. Aug. epist. 46, 3. 10. CASSIOD. compl. in I Cor. 10, 14.

***immolātio,** -ōnis *f.* *ab* immolare. ISID. orig. 6, 19, 31 -o ab antiquis dicta, eo quod in mole (mola *K*) altaris posita victima caederetur; unde et mactatio post -em est (*cf.* SERV. Aen. 8, 85. *v. et s.* immolo *p. 488, 63*). imm-: FERIAL. Cuman. Sept. 23 (CIL I[2] p. 229); *in codd. et* imm- *et* inm- *legitur.* *plur.: l. 65 sq. 68. 70. 73 sq. 79. p. 488, 2. 5. 11 al.* GLOSS. θυσία. βουθυσία. εἰδωλοθυσία. mactatio. sacrificium.

a *proprie: i. q. actus immolandi, sacrificium (de actu -em praeeunte: v. l. 49 sqq.; meton. de victimis immolandis: p. 488, 5; de Christo agno dei: l. 81; syn.:* sacrificium, hostia *al.* [*v. Billen, The old Lat. texts of the Heptateuch 200, cf. et infra l. 77. p. 488, 6*]; *coniungitur gen. obi.: l. 62 sqq. 72. 79. 84. p. 488, 12. 15 sq. 21 al., alcui alqa re: l. 64*): CIC. inv. 2, 124 concessio *inducitur* ... per imprudentiam, ut in vituli -e (*cf.* FEST. p. 293 solitaurilia hostiarum trium diversi generis -em significant [FERIAL. Cuman. Sept. 23 (CIL I[2] p. 229) -o Caesari hostiā. ARNOB. nat. 6, 27 p. 237, 17 de caedibus atque -bus h. 7, 32 p. 265, 18. COD. Theod. 16, 10, 25 exsecrandis h. -bus damnandisque sacrificiis]. PLIN. nat. 35, 126 spectatam in Pompei porticu boum -em [138]. CASSIOD. in psalm. 49, 10 pecudum -bus [88, 39]. *al.; cf. l. 69. 79 sqq. p. 488, 5 sqq.*). div. 1, 119 -is tempore. 2, 37. PAVL. FEST. p. 14 M. agnus ... hostia pura et -i apta (*cf.* CASSIOD. in psalm. 62, 6). SEN. frg. 123 deum ... non -bus nec sanguine multo colendum ..., sed mente pura, bono ... proposito. QVINT. inst. 2, 13, 13 *Timanthes pictor* (*cf. de pictura l. 66*) in Iphigeniae -e. TAC. ann. 3, 13 sacra ... et -es nefandas ipsius. TERT. idol. 19 militia ..., cui non sit necessitas -um vel capitalium iudiciorum. ITALA I reg. 26, 19 (Lucif. Athan. 1, 15 p. 93, 18) si ... deus incutit te in ⌊me, odoretur⌋ victimam -is (⌊ ⌋ meum dolorem et *trad.; em. Latinius sec. Vulg.* odoretur sacrificium, *LXX* ὀσφρανθείη θυσία σου). CYPR. laps. 25 p. 255, 6. LACT. inst. 5, 10, 6 vinctos homines ad -em mittebat. MAR. VICTORIN. in Gal. 3, 10 p. 1170[A] *opera legis Iudaicae sunt* -es agni (*cf. l. 62 sqq.; hic pro sacrificio paschae*), cum iam pascha completum sit per Christum (*item sensu latiore de morte Christi, agni dei*: AVG. civ. 16, 43 p. 194, 25 D. in euang. Ioh. 50, 2 venit ... dominus tamquam ad victimam, ut verum pascha nos haberemus, cum eius passionem tamquam ovis -em celebraremus. 117, 2. 120, 3 Ps. AVG. serm. 155, 2 *al.*). *al.* RVFIN. Orig. in num. 16, 7 p. 147, 22 B. sive auguratio sive extispicium sive quaelibet -o. 27, 1 p. 256, 14 -um ritus doceri. Clement. 5, 32 idolorum (*cf.* AVG. doctr. christ. 2, 23, 36). AVG. c. Adim. 14 p. 151, 17. p. 152, 7 c. Faust. 3 SERM. corp. Vind. 21 p. 297, 4. ASSVMPT. Moys. 4, 8 referre -es domino. *et al.* *metonym. pro victimis immolandis*: ITALA (*Vulg. ubique* victima) exod. 12, 27 (Aug. loc. hept. 2, 66) -o pascha hoc domino (θυσία τὸ πάσχα). 23, 18 (Ottob.) sanguinem -is meae (θυμιάματος). 29, 18 (Lugd.) -o domini est (θυσίασμα). exod. 34, 25 (Aug. loc. hept. 2, 142 *al.*) non dormiet in mane -o (Lugd. -is) sollemnitatis paschae (θύματα). act. 7, 42 (cod. h) hostias et -es (σφάγια καὶ θυσίας, *Vulg.* victimas et hostias). AVG. epist. 36, 30 ovis -o manducari *incipiebat.*

b *transl. sensu eccl. i. q. oblatio, sacrificium: de sacrificio Christiano*: RVFIN. hist. 10, 22 p. 988 ara nusquam *erat* nec -o nec libamina. PALLAD. hist. mon. I 6 p. 274[C] a sanctorum sacrificiorum -e discedat (*gr. p. 54, 11 B.* ἀποστῆναι τῆς λειτουργίας). ISID. orig. 6, 19, 31 panis et calicis (*opp.* libatio). *de moribus* (*cf. et p. 487, 70*) *Christiani deo quasi sacrificium oblatis*: RVFIN. Orig. in num. 11, 9 p. 92, 24 B. -o spiritalis est illa quam legimus: 'immola deo sacrificium laudis' (*v. s.* immolo *p. 490, 12*). p. 92, 27 huiusmodi -is primitiae (*cf.* 11, 9 p. 93, 8). GREG. M. moral. 8, 28 -o eiusdem virtutis offertur (*syn.* oblatio).

GLOSS.[L] I Ansil. UO 151 votivum **immolātīvum** (*cf. Abol.* immolatum). [*an corrupt. ex* immolatum *vel* immolaticium? *Heraeus.*]

immolātor, -ōris *m.* *ab* immolare. GLOSS. θύτης. ἱερουργός. *qui immolat*: CIC. div. 2, 36 ad -is fortunam. PRVD. cath. 12, 48 nati -r unici *Abraham.* ham. praef. 49 Cain cruentus ..., -r squalidus. OROS. hist. 5, 1, 16 peregrinorum ... impiissimus -r *Busiris.*

GLOSS.[L] III Abol. IM 2 **immolātōrēs** (-itores *Nettleship*) mulierum: stupratores. *ab* in *et* molere (molare).

immōlītus, -a, -um. [*ab* in *et* moliri, *cf.* inaedificare. *J. B. H.*] *scrib.* inm-: LEX Iul. munic. (CIL I[2] 593) 70. imm-: LEX Vrson. (CIL I[2] 594) 104, 14. GLOSS. -a *corrupta est.* *i. q. aliquo molitus, aedificatus* (*add.* in *c. acc.: l. 36, c. abl.: l. 35*): LEX Vrson. (*v. supra l. 31*) neve quit -um neve quit ibi opsaeptum habeto. LEX Iul. (*v. supra l. 31*) neiquis in ieis loceis ... quid inaedificatum -umve (-omve *lap.*) habeto. LIV. 39, 44, 4 quae in loca publica inaedificata -ave privati habebant (*opp.* demoliti sunt).

[ITALA Iudith 2, 14 (Monac. 6239) **immōlīvit** omnes civitates (διέσκαψε, *Vulg.* fregit; dimolivit [= de-; *cf. vol. V 1, 498, 56*] *coni. Linderbauer*).]

***immolo,** -āvī, -ātum, -āre. [*ab* in *et* mola, *i. q.* '*hostiam farre molito spargere*' (*v. l. 58. 60*). *J. B. H.*] *in codd. scrib.* inm- *et* imm-, *in tit. (praecipue posterioribus) saepius* imm-; inm-: ACT. Arv. a. 38 a 19 (*et* 6[ies]). a. 59 Febr. 58. a. 75, 7. a. 89, 37. M. Aurel. E 5 (*contra* imm- *saepissime*). ACTA lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 98. 99. 119 (imm-: 103. ACTA lud. saec. Sept. Sev. 3, 83. 4, 6). FAST. Praen. Ian. 17 (CIL I[2] p. 231). LEX arae Aug. Narb. (CIL XII 4333) I 18. 26. 32. CIL XI 3304 (*a. 18*) *al.*; imm-: XI 1420 (*c. a. 2*). XII 1549 *al.* -ó- *falso pos.*: ACT. Arv. a. 120, 37. *de origine: v. l. 58.* *de coniugat.*: CHAR. gramm. p. 473, 1 B. EVTYCH. gramm. V 477, 20. *form. contract.* -asti *etc. v. Neue-Wagener IV 174.* VARRO rust. 2, 4, 9 θύειν, quod est -are. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 11 B. GLOSS.[L] III Abstr. IN 148 -at: victimam fundit aut sacrificio deum honorat. IM 4 ad sacrificium occidit. GLOSS. II 297, 13 -o ἐναγίζω, ἡ ἐπὶ νεκρῷ θυσία. NOT. Tir. 71, 63 -at. *inde a* NAEVIO.

I *proprie*: **A** *i. q. victimam mola salsa conspergere*: CATO orig. 55 Lavini boves -tos (-us *trad.*), priusquam caederentur, profugisse in †siciliam. PAVL. FEST. p. 110 -are est mola, id est farre molito et sale, hostiam perspersam sacrare. SERV. auct. Aen. 4, 57 (*v. s.* macto *vol. VIII 22, 21*). 10, 541 sane -ari proprie dicuntur hostiae non cum caeduntur, sed cum accipiunt molam salsam: Cato in originibus *eqs.* (*v. supra l. 57*). DIFF. Suet. 275, 3 Reiff. (*v. s.* macto *vol. VIII 22, 24*). *aliter*: ISID. diff. 1, 349 veteres -are dicebant, quando victimas in mole (mola *var. l., cf. p. 487, 50*) altaris ponentes ignem sacrificiis subiciebant.

B *i. q. victimam rei divinae causa mactare, sacrificare (de re v. Latte RE s. v.; spectat vox ad mactationes et pro sacrificiis deorum et pro cenis hominum factas [v. Kittel, Theol. Wb. z. NT s.* θύω*], praevalet notio occidendi ad cenam: p. 489, 33 sqq.; syn.* sacrificare, mactare *sim.* (*cf. e. g. Billen, The old lat. texts of the Heptateuch 199*); *de hominibus -tis v. passim; de Christo agno dei: p. 489, 30 sqq.; singulariter de libatione pagana: p. 489, 45*): **1** *absol.* (*c.* de: *l. 84*): VARRO rust. 2, 4, 9 ab suillo ... pecore -andi initium primum sumptum videtur (*cf.* LIV. 44, 37, 12 per speciem -andi. ITALA Is. 53, 7 [Aug. civ. 18, 29 p. 295, 14 D. *al.*] ovis ad -andum ductus est [ἐπὶ σφαγήν, *Vulg.* ad occisionem]. PRISCILL. tract. 6, 104 primus mensis ad -andum petitur). CIC. nat. deor. 2, 72 qui totos dies precabantur et -bant. div. 1, 72 cum ille (*Sulla*) in agro Nolano -ret ante praetorium. 1, 118 cum -are velis, extorum fieri mutatio potest. 1, 119. 2, 35. 36 -ante Caesare (*cf.* 2, 65. LIV. 5, 21, 8. 21, 63, 13 -antique ei vitulus iam ictus e manibus sacrificantium sese cum proripuisset. *al.* SVET. Iul. 59 *al.* AVR. Fronto p. 69, 16 N. -anti adstiti. *al.*). 2, 149 sive tu vatem sive tu omen audieris sive -aris sive avem aspexeris. CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 2 nemo *est*, quin ..., cum de alia re -ret, tamen eo ... ipso tempore, ut ... Caesar superaretur,

[*Brink*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

optaret. Liv. 8, 9, 1 Romani consules, priusquam educerent in aciem, -verunt. 22, 1, 19 postremo Decembri iam mense ad aedem Saturni Romae -tum est. 27, 26, 13 *al.* Fest. p. 141 Pavl. Fest. p. 252 Sen. suas. 3, 3 Phaedr. 4, 24, 5 *al.* Tac. ann. 16, $22^{in.}$ *al.* 2 *c. acc. solo*: Naev. carm. frg. 3, 3 -bat auream victimam pulchram (*cf.* Cic. div. 2, 36 tum interisse cor, cum v. -retur. Liv. 30, 21, 10 *al.* Vvlg. gen. 31, 54. *saepe*). Cato agr. 134, 1 ture vino Iano Iovi Iunoni praefato, priusquam porcum feminam -bis (134, 4 porcam praecidaneam -ato. 139. 141, 4 Varro rust. 2, 4, 9. 10 *al.*) 141, 3 macte hisce suovitaurilibus lactentibus -andis esto (141, 3). Scip. min. or. frg. Cic. de orat. 2, 268 taurum (*cf.* Gell. hist. 30 Cic. Brut. 43 *al.*). Titin. com. 153 hostiam (*cf.* Varro ling. 5, 112 ex -ta h. frg. Cens. 17, 8 h. furvae -rentur. Cic. leg. agr. 2, 93 h. maiores. Tusc. 3, 63 div. 1, 93. *et saepissime*). Acc. praetext. 22 praeclariorem ... *arietem* -are me (*cf.* Varro ling. 6, 12 rex in regia arietem -at. *ibid.* princeps gregis -atur. *al.*). Trag. inc. 121 sanguine exortam tuo prolem inter aras ... -et. Varro ling. 6, 15 boves praegnantes (rust. 2, 5, 6 b. hordae. *al.*). rust. 2, 1, 20 e quīs (*i. agnis, haedis, porcis*) qui iam puri sunt ad sacrificium, ut -entur. Cic. Font. 31 *Gallos* (*cf.* Caes. Gall. 6, 16, 2) retinere illam immanem ac barbaram consuetudinem hominum -andorum (rep. 3, 15 quam multi, ut Tauri ..., ut ... Busiris, ut Galli, ut Poeni homines -are ... pium ... esse duxerunt. Fest. p. 158. Pavl. sent. 5, 23, 16 qui hominem -veri⟨n⟩t ... bestiis obiciuntur. *et saepissime*). Tusc. 1, 116 *Iphigenia* (off. 3, 95 *al.*). div. 2, 39 adferat agnum, quem -emus (Hor. carm. 4, 11, 7 ara ... avet -to spargier agno. *al. cf.* Ps. Tert. adv. Iud. 10 p. 731, 7 Oe. Moyses ... cum ... vulgus ... agnum esset -urum et hanc sollemnitatem diei huius, id est paschae azymorum ... manducaturos praecanebat [Vvlg. exod. 12, 21 ite tollentes animal (*i. agnum*) ... et -ate phase (*i. pascha*). Marc. 14, 12 *al.*] et adiecit pascha esse domini, id est passionem Christi [Vvlg. I Cor. 5, 7 pascha nostrum -tus est Chr. *cf.* Tert. adv. Marc. 5, 7 p. 593, 10 ad l. *et saepe*]). Ov. fast. 3, 805. Liv. 7, 15, 10 milites ... captos (*cf.* 7, 19, 3). 38, 47, 12. *et saepissime.* *praevalet notio mactandi pro cena hominum* (*sed v. p. 488, 68*): Ov. fast. 5, 516 cultorem ... agri -at et ... torret in igne bovem. Tert. paenit. 8, 6 -at vitulum praeopimum *pater prodigi filii* (*cf. Vulg. Luc. 15, 23* occidite [*gr.* θύσατε] *et 27*). Prob. Verg. georg. 3, 19. 3 *c. acc. et dat.*: Plavt. Asin. 713 ut deo mi hic -as bovem: nam ego tibi Salus sum. Poen. 450 Veneri ... -arit hostiam (*cf.* 452). Varro ling. 6, 54 Herculi -at ... iuvencam. rust. 1, 2, 19 frg. Gell. 10, 15, 32 Cic. inv. 2, 95 *al.* nat. deor. 3, 51 hostiam fluctibus. 3, 88 div. 2, 38 Nep. Hann. 2, 3. Verg. Aen. 10, 519 iuvenes ... inferias quos -et umbris (*aliter* [*v. infra l. 62*] Stat. Theb. 7, 710). Hor. epod. 10, 23 sat. 2, 3, 164 Ov. fast. 1, 579 Liv. 1, 45, 5 *al.* Fast. Praen. Ian. 17 (CIL I^2 p. 231) Act. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 103. *al.* Sept. Ser. carm. frg. 6, 2 (*singulariter ap. paganos de libatione*) inferis manu sinistra -amus pocula. Acta lud. saec. Sept. Sev. 4, 6 *al.* Itala exod. 8, 25 (Aug. quaest. hept. 2, 27) -ate (θύσατε, *Vulg.* sacrificate) domino vestro (Vvlg. exod. 22, 20 qui -at diis [*cf. Itala Cypr. laps. 7 p. 242, 4* sacrificans diis], occidetur, praeterquam domino soli. *saepe*). Cypr. Fort. 11 p. 337, 7 Zacharias sacerdos interficitur in medio templi ..., ut illic hostia ipse fiat, ubi deo hostias -bat (*sic de sacrificio Christiano, cf.* Sacr. Greg. 68, 2 hostias tibi domine deferimus -andas. *al.*). *et saepissime.* *nota*: ad (*pro dat.*): Act. Arv. a. 40, 14 ad deam diam vaccam -vit. 4 *c. dat. et abl.* (*secundum* supplicare alci alqa re *sim.*; *cf. c. abl. solo*: Act. Arv. a. 183 I 23 *et* II 8 suovetaurilibus. II 26 agnā opimā): Cic. leg. 2, 29 quibus hostiis -andum cuique deo, cui maioribus, cui lactentibus *eqs.* Hor. carm. 1, 4, 11 Fauno decet -are ..., seu poscat agnā sive malit haedo. Liv. 41, 14, 7. 42, 30, 8. At. Cap. Macr. Sat. 3, 10, 3 Iovi tauro verre ariete -ari non licet. Macr. Sat. 3, 10, 5. *v. et p. 490, 3.*

II *metaphorice*: A *i. q. alqm. (ut victimam) occidere* (*cf. et* Stat. *l. 42; opp.* occidere *sim.*: *l. 69 sqq. cf. et l. 64*): Verg. Aen. 10, 541 lapsumque *Haemoniden* superstans -at *Aeneas* ingentique umbra tegit (Clavd. Don.: pulchre non occisum sed -tum dixit adludens ex officio ac nomine sacerdotis). 12, 949 Pallas te hoc vulnere ... -at. Fest. p. 318 neque fas est eum (*i. hominem maleficum*) -ari, sed qui occidit, parricidi non damnatur. Phaedr. 4, 6, 9. Sen. Thy. 714 *Atreus* quem prius mactet sibi dubitat, secunda deinde quem caede -et. nat. 1, 16, 9 hic (*i. Hostius*) fortasse cito ... occisus est; ad speculum suum -andus fuit (*cf.* clem. 1, 9, 4 tot ... proeliis incolume *caput* ... non occidere constituat sed -are; nam sacrificantem placuerat adoriri [*cf.* Flor. epit. 3, 18, 8 consules inter sacra et aras -rentur]). Val. Fl. 2, 568 somno ... gravatum *Herculem* -et. Tert. scorp. 15 p. 178, 8 Iacobus -atur (*syn.* caeditur, opprimitur, distrabitur). Comm. apol. 858. Heges. 4, 25, 2 p. 280, 4 U. captus a Simone ante muros -batur (*syn.* interficiebatur; *gr. 4, 565* διεφθείρετο). Prvd. perist. 12, 27 -atur ense *Paulus. et al.* B *sine notione mactandi i. q. offerre, sacrificare* (*c. acc. et dat.*; *c. dat. et abl.* [*cf. l. 54*]: *p. 490, 2*): Tert. apol. 6, 10 licet Baccho ... furias vestras -etis (*cf.* spect. 10 p. 12, 26 quae privata et propria sunt scaenae ... mollitiae Veneris et Liberi -ant). idol. 6 p. 36, 6 illis *idolis* ingenium tuum -as, illis sudorem tuum libas. pudic. 10 p. 239, 10 paenitentiam deo -arit (paenit. 12, 7). ieiun. 9 p. 285, 30 dimidiam gulam deo -et, aquis sobrius et cibis ebrius. 10 p. 288, 28 pinguiorem orationem deo -at (*cf.* Avg. civ. 5, 24 p. 237, 23 D. nat. et grat. 18, 20 p. 246, 4. Favst. Rei. epist. 6 p. 196, 25 *al.*). anim. 33 p. 258, 2 cui curia, cui populus suffragiis -at. patient. 13 p. 20, 17 -ta patientia corporis sui. cult. fem. 2, 9 humilitatem animae ... deo -ant. Itala II Tim. 4, 6 (Cypr. testim. 3, 16 p. 131, 17 *al.*) ego iam -or (*sic cod. A et Ps. Aug. serm. 299, 3,* delibor *vel* libor *varr. ll. ap. Cypr. epist. 10, 4 p. 493, 11, Vulg.* delibor, *gr.* σπένδομαι) et tempus adsumptionis meae instat (*cf.* Vvlg. Phil. 2, 17 sed et si -or supra sacrificium ... fidei vestrae, gaudeo [σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ]. Ps. Avg. serm. 299, 3 non omnis qui moritur, -atur. ergo est -ari deo mori *eqs.*). Cypr. laps. 8 p. 243, 5 Ambr. Abr. 2, 11, 93 altaribus domini suas -et utilitates. Vvlg. psalm. 49, 14 -a (θῦσον, *Itala Cypr. testim. 3, 30* sacrifica [*sic codd. praeter A,* immola *A, v. Hartel ad l. Cypr. et Capelle, Le texte du psaut. afric. 95*]) deo sacrificium laudis et redde altissimo preces tuas (*v.* Ps. Rvfin. in Os. 14, 3 Avg. civ. 10, 5 p. 409, 9 D. *ad l. cf.* Vvlg. Ion. 2, 10. Pavl. Nol. carm. 27, 563 domino cantatam ... laudem -at). Prvd. epil. 1 -at deo ... dona conscientiae. Petr. Chrys. serm. 43 p. 322^{A} animas nostras ieiuniis -emus. *et saepe.*

subst. **immolātum**, -ī *n.* *quod immolatur, hostia, victima* (Gloss. εἰδωλόθυτον): Itala exod. 34, 25 (Aug. quaest. hept. 2, 162 *al.*) sanguinem -orum meorum (θυμιαμάτων, *Vulg.* hostiae). act. 15, 29 (Didasc. apost. 45, 1) abstineatis vos ab idolis -o (Apon. 9 p. 178 -o idolis; *gr.* εἰδωλοθύτων, *Vulg.* ab -is simulacrorum; *cf.* Pelag. in I Cor. 8, 8 p. 173, 15 S. 10, 13 p. 183, 2 Vvlg. act. 21, 25 Rvfin. Orig. in num. 20, 3 p. 190, 28 B. p. 191, 6 Apring. 2, 19 Conc. Aurel. a. 541 p. 90, 17). apoc. 2, 14 (cod. g) manducare -a (εἰδωλόθυτα, *Vulg. aliter; cf.* Ambr. paenit. 1, 10, 46 Vvlg. exod. 34, 15 Rvfin. hist. 4, 77. Consvlt. Zacch. 1, 37 p. 46, 6 Mor. profanis -orum cibis vesci. Greg. M. dial. 3, 27). Prvd. cath. 12, 130 grex -orum (*syn.* victima; immaculatorum *var. l., v. G. Meyer, Philol. 87, 1932, 255*). Avg. quaest. hept. 2, 162 p. 195, 25. *deriv.*: immolaticius, -atio, -ativus, -ator.

Gloss. II 231, 11 ἀνυπερθέτως **immoranter,** procul dubio, incunctanter *eqs.* *ab* in *et* morans, *cf.* incunctanter.

immorātio, -ōnis *f.* *ab* immorari. *fere i. q. actus immorandi*: Iren. 1, 8, 4 in omnibus passionibus -em (τὴν ... ἐν τοῖς πάθεσι διατριβήν). Boeth. top. Arist. 1, 4 p. 912^{D} circa definitiones, utrum idem vel diversum, plurima fit -o (*gr. p. 102 a 8* ἡ πλείστη γίνεται διατριβή).

immorātus, -ūs *m.* *ab* immorari. *fere i. q. actus immorandi*: Ps. Rvfin. in Am. 5, 1 sq. p. 1074^{C} -u eiusdem vaporis.

[**immordōsus** *v.* immorsus.]

immorior, -mortuus sum (-moriturus *l. 64*), -ī. *ab* in *et* mori. *inde a* Cvlice *et* Hor. [*dub.*: Ps. Qvint. decl. 17, 4. *e coni.*: Plin. nat. 17, 255. 30, 52.]

i. q. in alqo loco (hom.: l. 49) vel actu (v. l. 57 sq. 63 sqq. 68) mori (*fere c. dat., rarius* in *c. abl.* [*l. 60 sq. 66*], super: *l. 48*, ibi: *l. 59, absol. l. 62. 70; part. corp.: l. 51 sqq.; de re: l. 66. 75*): Cvlex 354 -itur ... super fluctus et saxa Cepherei *manus Graecorum.* Ov. met. 6, 296 sorori -itur. 7, 571 ipsis -untur aquis *aegroti* (*cf.* Pont. 3, 7, 40 fortiter Euxinis -emur aquis). Sen. contr. 10, 5, 6 tormentis (Ivst. 44, 2, 3). Sen. Oed. 1040 vulneri -itur manus *Iocastae* (*cf.* Lvcan. 3, 613 *manus* ... nisu quo prenderat haesit deriguitque tenens strictis -tua nervis. Val. Fl. 4, 182 bracchia. Sil. 14, 403 manus *gubernatoris* ... flectenti -tua clavo. 16, 67 dextera ab ictu decisa est gladio ac dilecto -tua telo). Phaedr. 712 manibus -ar tuis. Herc. O. 869 huic decet ferro -i (*cf.* Val. Fl. 6, 570 Nestoris hastae -itur). dial. 10, 20, 2 turpis quem accipiendis -entem rationibus diu tractus risit heres. Plin. nat. 7, 138 supremo somnio eius (*i. Sullae*), cui -tuus quodammodo est. 11, 280 aqua vinumque interemit salamandrā ibi -tuā. 29, 73 (*v. Mayhoff ad l.*). 29, 128 mel utilissimum oculis, in quo apes sint -tuae (29, 143 [aemortuae *var. l., ut etiam* 30, 62]. 30, 30. 58. 73). Sil. 10, 201. 14, 484. Stat. Theb. 3, 545 haec *avis* praepete viva pascitur -ens. 9, 19. Qvint. inst. 9, 3, 73 contra eum, qui se legationi -turum dixerat *brevique* ... redierat, *pater meus*: non exigo, ut -aris legationi: immorare. Ps. Qvint. decl. 13, 6. Lact. Phoen. 92 exsequiis -tura *avis* suis (*cf. l. 69*). Pallad. 1, 6, 16 si *hordeum* in lutoso *agro* spargatur, -etur (morietur *var. l.*). Schol. Stat. Theb. 1, 41 Ambr. hex. 5, 21, 68. Heges. 5, 21, 3 p. 344, 18 U. condendis suorum funeribus -bantur (*cf. l. 66*). Prvd. c. Symm. 1, 63 blandos ... susurros in morem recinens suave -entis oloris. Clavd. 18, 118 arboris ... trunco. Marcell. med. 7, 23 etiam si *mulier* pecus intra uterum habuerit -tuum. Maxim. eleg. 1, 15. *nota*: *hyperbol.* (*cf. et l. 64*): Hor. epist. 1, 7, 85 ex nitido fit rusticus atque ... -itur studiis (*i. pertinaciter incumbit*). *cf.* Vincent. Ler. 33, 43, 6 *omnes catholici* sanctorum patrum fidei inhaereant, adglutinentur, -antur. *metaph. de re*: Stat. Theb. 1, 481 laxatisque diu ... aura superstes -itur velis (*i. desinit impellere vela*).

×**immoror,** -ātus sum, -ārī. *ab* in *et* morari. *scrib.* inm- *et* imm-; *in tit.* imm-: CIL VIII 2728, 83 (*s. II*). *de formis*: Char. gramm. p. 465, 9 B. (*inter verba depon.*). *coniungitur cum* fuero, fuerit: Lact. inst. 2, 7, 23 Hil. in Matth. 27, 9 Avg. serm. 361, 3, 3. *al.* *inde a* Val. Max., Cels., Sen. philos., *saepe ap. poster.* Gloss. -or βραδύνω. ἐγχρονίζω. ἐνδιατρίβω *al.* [*vid. falsa var. l. pro* morari: Cels. 3, 11, 3 Hier. epist. 57, 8, 1. *prob. emend.*: Sen. clem. 2, 2, 2 (morari *codd.*). Plin. nat. 9, 25 (memorans *codd.*).]

[*Brink*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1 *proprie: i. q. in alqo loco vel in alqa re morari, versari* (*struct. [cf. infra l. 39]: dat.: infra l. 7 sq. 15. 17 sq. 22 sqq. 29*; in *c. abl.: infra l. 16. 25*; ubi *sim.: infra l. 18 sqq.*; circa: *infra l. 31*; cum: *l. 34; acc.: l. 35*; donec: *l. 33; absol. vel dat. suppl.: l. 9. 12. 14. 27 sq. 32; praevalet notio manendi vel cunctandi: l. 27 sq.; pro gr. διατρίβειν: l. 34*): CELS. 7, 20, 4 quod *intestina* repulsa inguinibus -entur (*cf.* CAEL. AVR. chron. 5, 3, 54 ob acrimoniam urinae, quae ... renibus -ta in vesicam transit. acut. 1, 11, 76 neque multo sinimus tempore -ari cucurbitas [77. CASS. FEL. 30 p. 61, 9]. 2, 8, 34 *al.* 2, 32, 169). SEN. epist. 40, 4 quid, quod haec oratio ... descendere in nos debet? remedia non prosunt, nisi -antur. COLVM. 2, 9, 9 ex ea (*i. satoria trimodia*), cum paulum -ta sunt semina, iaciunt. 2, 16, 5 planities ..., quae ... non patitur diutius imbres aut influentes rivos -ari (*cf.* 9, 7, 4 arb. 10, 1 IVST. 2, 1, 17). 8, 5, 14 ut *gallinae incubantes* saturae studiosius nidis -entur (*cf.* 8, 15, 5 *aves* quibus cordi est vel in insulis tamaricum aut scirporum frutectis -ari). QVINT. inst. 9, 3, 73 *legationi* (*v. p. 490, 65; cf.* HEGES. 3, 9, 4 proeliis. OROS. hist. 1, 19, 5 bellis). PS. QVINT. decl. 13, 12 p. 258, 17 ubi -antur *apes* (OROS. hist. 1, 14, 4 ubi. *cf.* ITIN. [Silv.] 5, 9 ibi -ti [*antea* conmorati] sunt [6, 1. 18, 3 AMM. 20, 11, 24 *al.*]. LEX Visig. 9, 1, 4 p. 353, 20 ibidem. *cf. et infra l. 73 sqq.*). APVL. Socr. 11 p. 144. MIN. FEL. 27, 1 dum fanis -antur. PS. TERT. adv. Iud. 13 p. 736, 14 Oe. CYPR. mort. 23 p. 311, 22 SOL. 8, 3. IVL. VAL. 3, 16 locis ... desertis et inhospitalibus ... -ti (*cf.* FIRM. math. 3, 4, 14 peregrinis ... regionibus [5, 6, 5. *al.*]. 5, 1, 9 peregrinis nationibus [*cf.* CANON. Migne 56, 428^A in aliena civitate. *al.*]. PRVD. psych. praef. 16 urbibus. *al.*). IVST. 38, 4, 6. DON. Ter. Eun. 622 'mansit' -tus est (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 1, 364 nec debuerant -ari *fugientes. al.*). SYMM. rel. 9, 4 *pectora sunt* illa ... loca, quibus liberorum, quibus parentum -atur adfectio. AMM. 14, 4, 1. SERV. Aen. 3, 430 'cessantem': -antem. *al.* HEGES. 5, 19, 1 p. 339, 19 U. circa sollemnes machinas -ante exercitu. *al.* PRVD. perist. 10, 28. SVLP. SEV. chron. 1, 19, 4 -ante diutius Moyse. *al.* COD. Theod. 8, 5, 1 -ari debet, donec fuerint exhibiti. *et saepe; nota*: VITAE patr. 5, 2, 1 *monachi* cum viris saecularibus -antes (*gr. p. 342 Cot.* μετὰ κοσμικῶν διατρίβοντες). *c. acc. sec.* incolere, (in)habitare (*v. Hoppe, Synt. u. Stil des Tert. 14; aliter l. 83*): TERT. adv. Iud. 7 p. 713, 20 Oe. qui habitant Mesopotamiam ... et incolentes Pontum ..., -antes Aegyptum *eqs.*

2 *transl. i. q. in alqa re versari, alcui rei operam dare* (*struct. [cf. l. 2]: dat.: l. 43 sqq. 49 sqq. 60 sqq. 69 sq. 75 sq. 81 [gerund.: l. 53. 63 sqq.]*; in *c. abl.: l. 47 sq. 52. 57. 59. 65. 80 [gerund.: l. 65]; acc.: l. 83; abl.: l. 72. 79 (?)*; circa: *l. 82*; de: *l. 56; part.: l. 71; absol. vel dat. suppl.: l. 66. 68; nota de diuturnitate possessionis*: VLP. dig. 39, 2, 15, 21): VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 quid his -or *eqs.*? (RVFIN. Adamant. 4, 12 superfluum puto ... ipsis diutius -ari [*gr.* τοιούτοις ἐνδιατρίβοντας εἰς μῆκος ἐκτείνειν τὸν λόγον]. ENNOD. opusc. 2, 31 p. 297, 2 quid his longius -amur? dict. 1, 12 p. 426, 18. 1, 15 p. 427, 15. *cf.* QVINT. inst. 11, 2, 4 non arbitror ... mihi in hoc -andum [RVFIN. Adamant. 5, 20. hist. 5, 18, 6 in pluribus. AVG. civ. 7, 27 p. 309, 11 D. *saepe*). SEN. epist. 2, 2 certis ingeniis -ari et innutriri oportet. 88, 1 tamdiu ... istis (*i. artibus liberalibus*) -andum est, quamdiu nihil animus agere maius potest. COLVM. 9, 4, 3 ne singulis -er (CHALC. comm. 236. HIER. epist. 49, 4, 1 in s. quaest. hebr. in gen. p. 8, 26 *al.; cf.* TERT. anim. 32 p. 354, 8 ne s. perorandis -emur). QVINT. inst. 2, 16, 6 ne terrenis -er. PLIN. epist. 1, 8, 8 honestis cogitationibus. 5, 6, 42. paneg. 54, 3 laudibus principum (PANEG. 10 [4], 19, 1. HIER. adv. Pelag. 2, 21 p. 557^D in ... l. eius -ta esset historia *al.*). TERT. nat. 2, 12, 34 de Saturno -bor. ITALA II Cor. 5, 6 (Tert. resurr. 43 p. 88, 22) cum -emur in corpore (ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, *Vulg.* sumus), peregrinemur a domino (ARNOB. nat. 7, 45 p. 279, 7 quibus vita in corporibus -atur. *cf.* CAPITOL. Ver. 6, 9 voluptatibus -batur *Verus*. GAVDENT. serm. 4 p. 867^B rebus carnalibus. *al.*). *al.* CYPR. epist. 11, 2 p. 497, 6 lacrimae nostrae, quibus insistere et -ari oportet. 65, 5 p. 725, 13. *al.* PANEG. 12 (2), 5, 1 virtutibus praedicandis ... -rer (*cf.* IVST. 2, 3, 16 pacandae Asiae. SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 17 St. iisdem detexendis. HEGES. 3, 5, 2 describendis aedificiis. AVG. adult. coniug. 1, 21, 25 in hoc explanando SIDON. epist. 1, 9, 7. *v. et supra l. 53*). DIOM. gramm. I 439, 6 -andum est (*i. mora facienda est*) ... et respirandum <post> 'iugalem'. *al.* AVIEN. ora 632 stili -antis pater<e> tracta. AMM. 28, 1, 43. SCHOL. Cic. Gron. A p. 345, 18 St. obstinate -ando huic parti (RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 30 p. 568^A *al.*). AMBR. exc. Sat. 1, 14 officiis. *al.* AMBROSIAST. in Rom. 3, 9 quid adhuc -amur latius loquentes? *al.* AVG. civ. 8, 5 p. 328, 14 D. quorum enumeratione (-i *var. l.*) -ari non est necesse. in euang. Ioh. 100, 1 p. 1890 neque hic est ... -andum (nat. et grat. 4, 12, 18 p. 398, 7 BOETH. in Porph. comm. sec. 1, 5 p. 151, 6 *al.*). *saepe.* COD. Theod. 3, 1, 4 neque inanibus -ari sinatur obiectis. EPIST. pontif. 374 Conc.^S I 2 p. 10, 27 quid multis (*gr. I 1, 1 p. 81, 21* τί πολλοῖς ἐμβραδύνω;) -or? (PETR. CHRYS. serm. 8 p. 209^B ne multis -er). *et saepissime.* *nota*: *de muneribus*: COD. Theod. 6, 33, 1 neque ulterius *biennio* cuiquam hoc (*i. primiceriatūs*) loco liceat -ari. 12, 1, 147, 2 in apparitione praetoriana ... -ari. *cf.* 8, 4, 26 quietis artibus. COD. Iust. 11, 10, 5 pr. professioni. *de persona*: COD. Theod. 13, 9, 3 pr. circa magistros navium ... -etur *iudex* (*in disquisitione*). *c. acc. sec.* (de)morari (*aliter supra l. 35*): CLAVD. DON. Aen. 3, 480 p. 328, 12 non debeo fabulis longioribus -ari commodum vestrum (*cf. Verg. l. l.*: demoror). MART. CAP. 2, 194 hemitonio sublevatam *Philologiam* Pyrois circulus (*i. Mars*) -atur. GREG. M. epist. 7, 15 p. 458, 29. *deriv.*: immoratio, immoratus.

immōrōsus, -a, -um. *ab* in *et* morosus. *qui non moris est, insolitus* (?): VIRG. gramm. epit. 4 p. 120, 10 'loqui' ... -ioris eloquentiae est, 'dicere' ... simpliciter ... ad omne dictum refertur.

immorsus, -a, -um. [*ab* in *et* mordere, *cf. gr.* ἐνδάκνω. *J. B. H.*] *i. q. morsu prehensus*: PROP. 3, 8, 21 -o aequales videant mea vulnera collo. STAT. Theb. 2, 628 subit ore cavo ... cornus ...; labitur *Chromis* -āque cadens obmutuit hastā. *metaph. fere i. q. excitatus sim.*: HOR. sat. 2, 4, 61 pernā magis et magis hillis flagitat -us refici *stomachus potatoris* (*huc pertinere videntur* [*sc. falsa interpret.* in- *quasi privativi*] GLOSS. V 602, 36 ieiunus. II 218, 28 ἄδηκτος [*inde corrupt. vid.* GLOSS. I 248 inmordosus (*in marg.* inmorsus) ἄδηκτος]). *Brink.*

***immortālis**, -e. [*ab* in *et* mortalis, *cf. gr.* ἄμβροτος, *sanscr.* amŕtaḥ; *v. Wackernagel, Synt. II 286. J. B. H.*] *de script.*: inm- (*cf.* GRAMM. suppl. 294, 6 *loco corrupto*): *in tit.*: INSCR. Bull. Corr. Hell. 46 p. 199 sq. (*a. 58 a. Chr.*) 15. 20 LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 58 ACT. Arv. a. 90, 6 *et* 10^ies. *in codd. e. g.*: TER. Eun. 232 *cod. A.* VERG. Aen. 9, 94 *MP* (imm- *cod. R*). *al.* imm-: *in tit.*: CIL XI 1421, 2 (*a. 4 p. Chr.*) R. GEST. div. Aug. 1, 4 CIL II 172, 15 (*a. 37*) ACT. Arv. a. 87, 1, 4 *et* 23^ies. *in codd. e. g.*: PLAVT. *cod. A ubique* (*cf. Studemund p. 510*). TER. *cod. A*: Ad. 447 *al.* *de formis: nom., voc. plur.* -is *hic illic falso trad., e. g.*: PLAVT. Mil. 528 *P* TER. Phorm. 1008 *A.* *de compar.*: -issimus *dici posse negatur* GLOSS.^L IV dub. Plac. P 6. maxime -is: *v. infra l. 45.* *notatur*: immort: CIL V 7870 VII 704 VIII 2624. imor: III 12539. imm: IX 4358. i: V 8214. GLOSS. ἀθάνατος. NOT. Tir. 58, 47. *inde a* PLAVTO.

A *proprie i. q.* ***non moriturus***: **1** *de eis, qui (quae) morte carent*: **a** *de dis, daemonibus, hominibus*: **α** *in formulis de dis*: dei -es: *v. vol. V 1, 892, 38. 44. 52. 68. 906, 31 sqq.* -es dei: FLOR. epit. 1, 13, 3 APVL. mund. 5 *al.* PANEG. 7 (6), 1, 5 COLL. Mos. 6, 4, 1 EDICT. imp. Diocl. I 1. -is deus: PANEG. 11 (3), 3, 2 MAXIMIN. c. Ambr. 107 p. 84, 9 AVG. civ. 19, 14 p. 380, 16 D. dis deabusque -bus: CIL III 11157 (*c. a. 200*). 1063 (*a. 215*) *et saepe in titulis.* VOPISC. Prob. 15, 4. *c. nominibus singulorum deorum*: INSCR. numm. Cohen VI² p. 29 n. 122 (*a. 260*) Herculi -i. AVG. civ. 19, 23 p. 395, 16 D. Iovis -is (p. 397, 12). **β** *cetera exempla de dis, daemonibus, de Christo, de hominibus in deorum numerum receptis, de primis hominibus sim.*: CIC. nat. deor. 1, 24 animantem -em et eundem beatum *mundum quasi deum* (1, 45 deos. 1, 95 LVCR. 5, 165. AVG. civ. 9, 13 p. 386, 1 D. [*syn.* aeterni]. 9, 15 p. 387, 3 angelis. p. 388, 28 maxime ... -e et maxime b. verbum dei [*cf. l. 52*]. *al.*). VERG. Aen. 12, 882 (*de Iuturna, cf. 12, 879 et* CLAVD. DON.; *sim. de hominibus in deorum numerum receptis e. g.*: OV. met. 2, 649. GELL. 2, 16, 9 *Aenean* -em atque indigitem futurum. MART. CAP. 1, 23 semper -em facere [*al. adde*: CLAVD. DON. Aen. 10, 235 *naves* -es effecit]). APVL. Socr. 15 p. 151 (*de genio*). TERT. anim. 21 p. 335, 9 deo ... -i et inconvertibili. ARNOB. nat. 1, 18 -es et perpetui *dei* (1, 28 *al.*). PORPH. Hor. sat. 1, 5, 101. FIRM. err. 28, 9 -is domini (*item de Christo*: HIL. trin. 1, 13 [*syn.* aeternus]. AVG. in euang. Ioh. 14, 13 *al.*). FILASTR. 115, 3 *ut Adam* permaneret -is (*sim. de primis hominibus*: AVG. civ. 13, 19 p. 581, 13 D. gen. ad litt. 6, 25 p. 197, 12 *al.* GREG. M. moral. 4, 54). CLAVD. DON. Aen. 1, 710 -is numinis. AMBR. Cain et Ab. 2, 9, 37 p. 408, 6 (*de Scylla*) -e malum. VVLG. I Tim. 1, 17 regi ... saeculorum -i *eqs.* (ἀφθάρτῳ). AVG. civ. 9, 8 p. 380, 9 D. *daemones* corpore sunt -es. 22, 1 p. 553, 3 cives. serm. 97, 2 *diabolus* -is est. *et al.* *adde*: CLAVD. 24, 293 -es ... Molossi ... circum iuga (*i. currum Dianae*) nubibus ibant. *pro subst.*: *fere i. q. dei* (*sing. e. g.*: CIC. nat. deor. 1, 42 [*opp.* mortales]. COMM. instr. 1, 6, 24 [*sc. Iuppiter; opp.* mortalibus]): EPITAPH. Naev. Gell. 1, 24, 2 (p. 28 M.) -es mortales si foret fas flere *eqs.* VARRO ling. 5, 75. frg. Aug. civ. 6, 5 p. 252, 28 D. contra dignitatem -ium. CIC. Tusc. 3, 36 *al.* CVRT. 9, 9, 4 ignota nisi -bus. FRONTO p. 145, 9 N. ARNOB. nat. 7, 4 p. 278, 26. *de daemonibus*: TERT. nat. 2, 13, 8. AVG. civ. 9, 13 p. 386, 16 D. beatos -es (9, 14 p. 386, 29 *et saepe*). 9, 15 p. 388, 10 *al.* **γ** *praeterea de hominibus*: *ironice et per hyperbolen*: PLAVT. Trin. 55 tua uxor quid agit? :: -is est; vivit victuraque est. VAL. MAX. 4, 7 ext. 2 *invidiosi* divites sunt aliorum iacturis, ... -es funeribus. *in sententiis sensus optativi vel negativi*: CIC. Mil. 16 *Scipionem* -em, si fieri posset, omnes esse cuperent. Tim. 40 quoniam estis orti, -es vos quidem esse et indissolubiles non potestis (*gr. p. 41^B* ἀθάνατοι). Cato 85 *al.* SALL. Iug. 85, 49 nemo ignavia -is factus est (*syn.* aeterni. *cf. p. 495, 71*). SEN. dial. 10, 3, 4. CAPITOL. Maximin. 9, 3 cum -em se prope crederet. FIRM. math. 2, 13, 6. AVSON. 145, 2 tanquam -is. VVLG. Sirach 17, 29 (οὐκ ἀθάνατος). AVG. in psalm. 26, 2 serm. 16 alius vellet beatus et -is esse in ... terrenarum concupiscentiarum voluptatibus *eqs.* INSCR. christ. Diehl 2375. *nota*: IREN. 1, 23, 5 *post baptisma* non posse mori, sed perseverare non senescentes et -es.

b *de rebus*: **α** *generatim*: CIC. Tim. 47 -e principium mortalis animantis (*gr. p. 42^E* ἀθάνατον. *cf. p. 493, 11*). nat. deor. 1, 45

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

a beata -ique natura *iram segregari* (1, 109 off. 1, 120 LVCR. 1, 236. 3, 624 animai. *al.*). 3, 29 corpus -e nullum esse (3, 30 AVG. civ. 9, 17 p. 392, 23 D. 13, 16 p. 575, 10 *deos* habere -ia corpora. 13, 17 p. 578, 27 -ia corpora fieri posse terrena *eqs. cf. infra l. 79*). *ibid. animal* -e nullum est (SEN. epist. 58, 14 *al.*). COLVM. 4, 17, 3 neque enim ea, quae seruntur a nobis, -ia esse possunt. 10, 175 -es ... amaranti (*sim. de herba*: PS. APVL. herb. 124 l. 9 H.-S. herba sempervivum ... alii -e). PS. APVL. Ascl. 35 *generis animalium* -is (RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 9 genus sensuum. *cf. p. 494, 64*). MIN. FEL. 26, 12 substantiam inter mortalem -emque *mediam* (TERT. adv. Prax. 29 p. 285, 13 FIRM. math. 3, 3, 9. *et al.*). TERT. anim. 23 p. 336, 20 accepto initio animae -i (*cf. p. 492, 83*). adv. Prax. 27 p. 282, 12 aut *Christi* caro ... -is fuisset, aut sermo mortalis (*cf. infra l. 58*). AVG. civ. 9, 17 p. 392, 19 D. -i puritati. 9, 23 p. 398, 15 -em beatamque creaturam. 10, 3 p. 407, 6 -is potestas. 12, 27 p. 554, 6 -em partem *animalium*. in Gal. 47 commutatio ... corporis in -em statum. *al.* GREG. M. moral. 4, 5 angelicus spiritus ita -is est, ut mori possit (*sc. in gehenna*). *artificiose pro gen. subst.*: VERG. Aen. 9, 95 mortaline manu factae -e (*i. immortalitatis*) carinae fas habeant? VICTORIN. Boeth. in Porph. comm. 4, 7 p. 258, 12 *dividitur animal* mortali et -i differentia (*ibid. l. 14. cf. Porph. p. 10, 15 τῇ τε τοῦ θνητοῦ καὶ τοῦ ἀθανάτου διαφορᾷ*).

β speciatim: de hominis anima, mente sim.: CIC. leg. 2, 27 omnium quidem animos -es esse, sed fortium bonorumque divinos (Cato 82. 85. div. 1, 64 plenus aer sit -ium animorum. SEN. epist. 57, 9. PANEG. 3 [11], 6, 5 [*syn.* caelestes et sempiternas *animas*]. FIRM. math. 1, 4, 3 AVG. epist. 166, 14 *al.*). LVCR. 3, 612 si -is nostra foret mens (PANEG. 3 [11], 8, 5 *al.*). 3, 715 haut erit, ut merito -is possit haberi *anima* (3, 748 *al.* SALL. Iug. 2, 2 VAL. MAX. 2, 6, 10 SEN. dial. 9, 14, 8. *et saepe*). *adde*: AVG. c. Iul. 6, 5, 14 *homo* utrumque habet semen, et -e ... et mortale. *de dis fere i. q. divinus* (*cf. p. 494, 78 sqq.*): QVINT. decl. 8, 13 *temporis spatium* breve fortassis ... -bus oculis (*opp.* terrena mente). FIRM. err. 21, 5 -bus ... humeris *Christi*. PS. HIL. libell. 5 p. 737ᴬ -es manus *dei*. CLAVD. 8, 159 -i ... dearum crescis adoratus gremio.

c *neutr. sing. vel plur.* (*saepe subst.*): CIC. nat. deor. 1, 85 quod beatum et -e est. 1, 86. LVCR. 3, 518 (*syn.* aeterno, perenni). 5, 121. HOR. carm. 4, 7, 7 -ia ne speres (PORPH.: nequid putes -e esse atque perpetuum). SEN. suas. 7, 8 quod in te solum -e est. SEN. dial. 6, 11, 5. *et al., e. g.*: TERT. anim. 43 p. 370, 27. DOCTR. apost. 4, 8 in -bus socii sumus (*ἐν τῷ ἀθανάτῳ*). PRVD. perist. 10, 607 AVG. civ. 9, 13 p. 386, 18 D. *al.*

2 *de eis, qui (quae) post mortem victuri (-ra) sunt*: a *de eis, qui (quae) vitam aeternam et quasi divinam habituri (-ra) sunt*: *α de hominibus* (*cf. p. 492, 46 sqq.*): PS. APVL. Ascl. 22 bonum hominem et qui possit -is esse. TERT. anim. 50 p. 381, 9 ut -es et incorruptibiles fiant *eqs.* (AVG. civ. 20, 18 p. 448, 12 D. *al.*). COMM. apol. 789. 932 homo (*sc. antichristus*) -em esse se dicit. *al.* PANEG. 2 (10), 14, 1 divinam -emque progeniem (*sc. Caesaris; cf. 3 [11], 6, 5*). AVG. civ. 9, 14 p. 387, 3 D. *ut* -es valeant esse post mortem. 9, 15 p. 389, 4 *ut* -es et beati simus (10, 3 p. 405, 26 *al.*). in psalm. 146, 11 erimus et nos -es in vitam aeternam. *al.* *adde de ave phoenice*: CLAVD. carm. min. 27, 64 rerum decus -e. *β apud ECCL. de carne vel corporibus hominum, qui resurrexerint*: IREN. 2, 29, 2 mortalia corpora nostra ... resuscitans deus incorrupta et -ia faciet (AVG. civ. 10, 29 p. 450, 20 D. -ia c. immortaliter beatorum. 13, 18 p. 581, 8 de corporibus eorum [*sc. mortuorum*] -bus. 20, 13 p. 438, 1 *al.*). PS. CYPR. mont. 11 caro ... christianorum spiritalis et -is erit (AVG. civ. 20, 26 p. 475, 29 D. *al.*). *allegorice*: VVLG. IV Esdr. 2, 45 hi sunt, qui mortalem tunicam deposuerunt et -em sumpserunt (PRVD. psych. 364).

b *cum metaphora de hominibus, quorum memoria apud posteriores remanet* (*cf. p. 494, 39*): SEN. contr. 1, 8, 5 gloriā nos -es fieri (*cf.* CE 2099, 7 [*s. V?*] -is eris, nam ... vigebit vivax venturos gloria per populos). PORPH. Hor. carm. 4, 2, 23 quem *Pindarus* inferis subducit laudando *eqs.* 4, 8, 22 caeli possessione beatum facit ac per hoc -em reddit *Musa*.

B **translate: 1** *fere i. q.* **non periturus,** *aeternus, perpetuus sim.*: a *de rebus, quae ipsae durant*: *α de rebus corporeis*: (I) *generatim*: PLAVT. Trin. 415 nisi tu -e rere esse argentum tibi. CIC. Phil. 14, 33 -e monumentum (PANEG. 4 [9], 4, 1). VITR. 29, 10 *alnus* permanet -is ad aeternitatem (*sim. de ligno incorruptibili* PLIN. nat. 16, 187). PLIN. nat. 2, 236 *flagrat mons* -i diebus ac noctibus flamma. TAC. hist. 4, 32 -ia tributa. CIL XI 1464 Agathocles emit locum -em (*saepius similiter* aeternus, perpetuus *al.; cf. vol. I 1145, 78 sqq., V 1, 1979, 28 sqq.*). *in imag.*: PRVD. perist. 10, 1119 illas *chartulas* aetas conficit diutina ..., inscripta Christo pagina -is est. (II) *apud philos.*: VARRO ling. 5, 59 *caelo* innumerabiles et -es ignes. LVCR. 1, 545 esse -i primordia corpore debent (*syn.* aeterna. BOETH. trin. 4, 63 de caelo et de ceteris -bus corporibus. *cf. supra l. 2*). 2, 862 -ia ... subiungere rebus fundamenta. SEN. dial. 8, 4, 2 -is sit mundus an inter caduca et ad tempus nata numerandus (*cf.* FIRM. math. 8, 1, 3 -e domicilium, mundum scilicet). 12, 1, 1 (*syn.* perpetuum).

β de rebus incorpor.: (I) *generatim*: PLAVT. Mil. 888 si quid faciendum est mulieri male ..., ea sibi -is memoriast meminisse et sempiterna (NEP. Att. 11, 5 -i m. percepta retinebat beneficia. *cf. infra l. 47*). CIC. Rab. perd. 33 si immorta⟨lem⟩ hanc civitate⟨m esse⟩ voltis *eqs.* (*syn.* aeternum, sempiternam. Sest. 50 LIV. 6, 23, 7 AVG. civ. 11, 28 p. 502, 21 D. *al.*). Marcell. 22 res publica (ad Brut. 1, 10, 5 PANEG. 6 [7], 2, 3). LIV. 1, 16, 1 -bus editis operibus (PLIN. nat. 35, 50. *cf. infra l. 60*). PLIN. nat. 16, 6 roborum vastitas intacta aevis ... prope -i sorte. STAT. Theb. 4, 609 -e odium (IVV. 15, 34. IVST. 29, 1, 10 velut -e o.). PANEG. 2 (10), 1, 4 (*cum hypallage*) hoc die, quo -is ortus *civitatis celebratur*. 6 (7), 2, 2 imperium (*saepius* aeternum *sim., v. s. h. v.*). OROS. hist. 2, 17, 14 *ut discordiae* in oblivionem perpetuam atque -e silentium deducantur. RVSTIC. Conc.ᔆ I 4 p. 20, 12 *in vita aeterna bona et pessima* coextenduntur -bus saeculis (*gr. Isid. Pel. epist. 5, 244 Migne gr. 78 p. 1480 ἀθανάτοις ... αἰῶσιν*). PETR. CHRYS. serm. 62 p. 375ᴮ nunc et semper et per -ia saecula saeculorum. 148 p. 598ᴬ. PASS. Barth. 145, 11 [*εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*]). COD. Iust. 3, 1, 13 pr. ne lites fiant paene -es. 7, 39, 7 pr. *ne possessores* prope -i timore teneantur. *et al.*

(II) *apud philos. et ECCL.*: CIC. phil. frg. V 50 M. -e aevum *degere* (LVCR. 2, 647 VITR. 9 praef. 16 *et al.*). LVCR. 3, 869 mortalem vitam mors cum -is ademit (*cf. 3, 1091* aeterna *et gr. θάνατος ἀθάνατος, v. Heinze ad l.* GREG. M. moral. 4, 5 [*de gehenna. cf. p. 495, 48*]). SEN. dial. 7, 7, 4 summum bonum -e est (epist. 98, 9 TERT. uxor. 1, 1 p. 669, 11 Oe. AVG. civ. 15, 23 p. 112, 17 D. *et al.*). epist. 58, 18 *ideae Platonis* -es, immutabiles, inviolabiles sunt (*sim.* 65, 7). 81, 24 *non* accipere, sed accepisse delectat, quod -e est et assiduum (*syn.* perenne). APVL. Plat. 1, 8 *mundus* -i perseverantia est semper futurus. PS. APVL. Ascl. 28 *anima mala* -i sententia *dei* aeterno supplicio subiugata. FIRM. err. 18, 8 -is vita (FILASTR. 134, 3 AVG. civ. 22, 24 p. 613, 20 D.). 24, 8 -ium mandatorum *Christi*. math. 7, 1, 2 per -em aeternae perpetuitatis ordinem. FILASTR. 141, 4 -e praemium adepturi homines (SALV. eccl. 3, 13 [*syn.* sine fine]). VVLG. sap. 1, 15 iustitia ... ⌊perpetua est et -is⌋ (⌊ ⌋ *ἀθάνατός ἐστιν*. AVG. civ. 9, 17 p. 392, 26 D.). AVG. civ. 5, 18 p. 224, 27 D. -is patriae (*syn.* aeterna caelestique). 11, 13 p. 480, 22 -i felicitate (*syn.* aeternae. 22, 24 p. 612, 17). ord. 2, 19, 50 -is est ratio *eqs.* soliloq. 1, 15, 29 sunt ... res -es *eqs.* SALV. eccl. 2, 18 deliciarum. 3, 15 tormentorum.

b *de rebus, quarum memoria permanet* (*cf. p. 493, 62*): PLAVT. Amph. 1140 *Hercules* suis factis te -i adficiet gloria (CIC. Sest. 143 Balb. 40. Pis. 63 [*syn.* sempiternam]. Att. 1, 19, 6 PLIN. epist. 6, 16, 1. *et al.*). Most. 777 facio facinora -ia (SALL. Iug. 2, 2 ingeni egregia f., sicuti anima, -ia sunt). Persa 355 hominum -is est infamia (*cf. q. s.*). CIC. Sulla 27 de rebus tam claris, tam -bus (Marcell. 26). Sest. 102 haec ampla sunt, haec divina, haec -ia (*cf. ibid.* posteritati propagantur). Balb. 40 *mortuos*, quorum vivit -is memoria et gloria (memoriae gloria *var. l.* de orat. 2, 8. 2, 335 posteritatis -em memoriam. parad. 29. VELL. 2, 88, 3 SEN. dial. 12, 18, 2. VVLG. sap. 4, 1 -is est ... m. illius *eqs.* [*ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς*]. *cf. supra l. 2*). 49 *mortuorum* vivat auctoritas -is. Phil. 4, 4 de laudibus et honoribus, qui ei ... divini -esque debentur (7, 10). 10, 7 de divina atque -i laude Bruti (ad Brut. 2, 7, 1. TAC. Agr. 46 [temporalibus *trad.*]). SIL. 11, 610 obtrectat facta -ia livor (PLIN. epist. 6, 10, 4. *et al.*). 13, 721 nomen. 14, 341 *Archimedes* Isthmiacis decus -e colonis (STAT. Theb. 8, 759 PRVD. c. Symm. 2, 757 CE 748, 26). PLIN. epist. 3, 10, 6 *scriptis* -em ... effigiem conor efficere. 3, 16, 6 vocem -em ac paene divinam (FIRM. err. 28, 9). 5, 5, 4. 7, 33, 1 historias tuas (*Taciti*) -es futuras. SIDON. epist. 5, 8, 3. *cum prosopopoeia*: NEP. Epam. 10, 2 *pugna Leuctrica* -is sit necesse est. SEN. suas. 6, 5 -is (-ium *trad. cf. supra l. 7*) humanorum operum custos memoria *eqs.*

c *de societatibus, generibus, corporibus, quorum detrimenta morte (vulneribus l. 70) effecta supplentur*: VERG. georg. 4, 208 *apium* genus -e manet (PS. APVL. Ascl. 4 AMBR. Abr. 2, 1, 4. *cf. p. 493, 8*). CVRT. 3, 3, 13 proximi ibant, quos Persae -es (*sc.* *amarta- *ut vid.*) vocant (*cf. Herodot. 7, 83 ἀθάνατοι. de eisdem* CASSIOD. hist. 11, 15 p. 1198ᴬᴮ). TAC. hist. 1, 84 *senatum* a regibus usque ad principes continuum et -em. *sim.* COD. Iust. 6, 58, 14 pr. natura utrumque (*sc. utriusque sexus*) corpus edidit, ut maneat suis vicibus -e. *adde de corpore succrescente*: VERG. Aen. 6, 598 Tityi -e iecur.

2 *fere i. q.* **non terrenus** *(ad immortalitatem vel ad deos pertinens), divinus, caelestis sim.*: a *de hominibus amantibus fere i. q. 'beatus quasi deus'* (*cf. Birt, Kritik u. Hermen. 207; Fraenkel, Plautin. i. Plaut. 217 sq.; cf. p. 496, 82*): PLAVT. Poen. 276 di -es ..., quid habetis, qui mage -es vos credam esse, quam ego siem, qui haec tanta oculis bona concipio? PROP. 2, 14, 10 -is ero, si altera *nox* talis erit. 2, 15, 39 (*cf. Jachmann, RhM. 84, 1935, 205*).

b *de rebus*: *α generaliter* (*hic illic subest significatio aeternitatis [cf. p. 493, 68]: e. g. l. 83 sqq. p. 495, 13 sqq.; c. emphasi fere i. q. eximius: p. 495, 8*): VARRO ling. 5, 57 -ia et mortalia expediam (*syn.* quod ad deos pertinet. *sim. pro subst.* LVCR. 5, 121 [*syn.* aeterna]). CIC. dom. 75 illa divina atque -ia decreta, quibus ... mihi videor in caelum ascendisse. p. red. in sen. 1 pro vestris -bus in me ... meritis (Phil. 3, 14. 4, 4). p. red. ad Quir. 1 beneficio di-

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vino -ique vestro (epist. 4, 14, 3 CIL XI 6958). Sest. 86 virum tam -i virtute (*ibid.* perfectae cumulataeque virtutis. *sim. de hominum proprietatibus*: PLIN. nat. 2, 191 praeclara quaedam et -is in eo [*Anaximandro*] ... divinitas. QVINT. inst. 10, 1, 86 illi [*Homeri*] naturae caelesti atque -i. 10, 1, 102 -em Sallusti velocitatem. 10, 1, 109 *Ciceronis* -is ingenii. PANEG. 2 [10], 10, 1 divinae ... -isque fiduciae). Pis. 31 *cepi* fructum -em vestri in me amoris. PLANC. Cic. epist. 10, 11, 1 -es ago tibi gratias agamque dum vivam. VERG. Aen. 8, 715 votum -e sacrabat. STAT. silv. 1, 1, 77 -e iubar *equi Domitiani*. 4, 2, 12 videor discumbere ... cum Iove et ... sumere ... -e merum. MART. 9, 93, 1 -e Falernum (11, 36, 5). PANEG. 5 (8), 4, 3 -es vultus *Caesarum*. FIRM. math. 2, 30, 6 *imperator* -is sortitus licentiae potestatem. CLAVD. 10, 158 canitiem Glaucus ligat -bus herbis. 20, 282 *turris aurea*, decus -e comarum *Cybebes*. SALV. eccl. 2, 48 *caeli aulas* -ium metallorum fulgore pretiosas. *nota*: SERV. auct. ecl. 8, 75 impar numerus -is, quia dividi integer non potest (*cf.* SCHOL. Stat. Theb. 5, 86. *sim. v. s.* impar). β *apud* ECCL. *fere i. q. ad immortalitatem pertinens, divinus, sanctus sim.*: LACT. inst. 4, 27, 8 quos signum -e *crucis* munierit (*antea* caelestem notam. PS. LACT. mort. pers. 10, 2). FIRM. err. 18, 2 -i pabulo (*antea* cibus, qui ... aeternae immortalitatis largitur insignia. *sim. de cena dominica*: 18, 8 -e poculum. 21, 3 Christi -em sanguinem bibimus [27, 8]). 21, 4 -is radicis (*sim. mystice de cruce*: 21, 5 virtutis -e fastigium. 25, 5 -i compage). 23, 1 Christi unguentum -i compositione conficitur (*syn.* spiritalibus. *cf. vol. III 1028, 15 sqq.*). 23, 3 -is unguenti. 24, 4 -ia claustra convellite (*syn.* caelestes ianuas, portae aeternae). OPTAT. 5, 1 p. 121, 19 *baptisma esse* nativitatem -em. AVSON. 317, 21 -i ... lavacro (*sc. de baptismo. cf. Lact. inst. 7, 5, 22* caelesti l. *4, 15, 2* l. spiritali. *Sulp. Sev. epist. app. 2, 11* spiritualis lavacri). ORIG. in I reg. 6 *cum Moyses coepit* -bus ministrare mysteriis, tunc dicitur ad eum, ut indicia mortalitatis abiceret.

C *acc. sing. neutr. pro* **adv.** (*cf. C. F. W. Müller, Nom. u. Acc. 110*): *i. q. aeternum, perpetuo*: VAL. FL. 7, 362 *flos* -e virens. STAT. Theb. 4, 840 (832 Kohlm.) *Langia fons* -e tumens (*antea* aeternae ... undae). COMM. instr. 1, 34, 19 incipias -e vivere semper.

adv. ˣ**immortāliter.** *inde a* CIC. (*infra l. 60*). 1 *proprie i. q. sine morte* (*c. adi.: infra l. 38. 48*): AVG. civ. 10, 15 p. 425, 22 D. *angeli* -r beati (10, 29 p. 450, 20). 13, 19 p. 582, 23 *corpora*, cum quibus semper atque -r viverent *animae* (22, 27 p. 621, 2 beate atque -r. *al.* QVODV. symb. 2, 12, 23 $^{in.}$ Migne 40, 651 GREG. M. dial. 4, 58 p. 425 ^{D}). 20, 20 p. 455, 2 *corpora* -r atque incorruptibiliter revivescere (*cf. ibid.* sine fine victura). coll. c. Max. 14 p. 720 $^{extr.}$ manente -r divinitate *Christi*. in euang. Ioh. 47, 12 anima, quae -r viget (*opp.* corruptibiliter). c. Faust. 22, 39 (*Christus*:) -r natus sum. gen. ad litt. 6, 22 p. 195, 16. pecc. mer. 2, 28, 45 *baptismo* regenerandos -r filios (*opp.* mortaliter). serm. 362, 29, 30 trin. 10, 7, 9. VEREC. in cant. 1, 18 *in caelo* -r maneamus. GREG. M. moral. 4, 5 *anima in gehenna* -r mortalis est. 8, 4 p. 826 ^{C} animum -r morientem.

2 *transl.*: a *i. q. sine fine, in omne aevum sim.* (*c. adi.: infra l. 51*): AVG. civ. 10, 32 p. 460, 13 D. civitatis dei conspectu eius -r perfruentis. conf. 4, 2, 3 si corona illa ita esset -r aurea (*cf. p. 494, 39*). enchir. 115, 30 *regnum dei* et voluntas eius in nostro spiritu ... perfecte atque -r permanebunt. serm. ed. Mai 56, 2 *thesaurus fidei* -r possidetur. CLAVD. MAM. anim. 3, 13 p. 178, 22 sicuti anima -r patitur, sic -r et inlocaliter gloriatur. POMER. 3, 12, 2 conscientiae vermis -r rodit. *hyperbol. de longo tempore* (*cf. p. 494, 18 sq.*): NOVELL. Iust. 26 pr. habent perpetuam et infinitam actionem litigandi inter alterutros -r (ἀθάνατα. *sim.* 96, 2 pr.). b *singularia*: *notione evanida fere i. q. eximie* (*cf. supra l. 8*): CIC. ad Q. fr. 3, 1, 9 quod scribis te a Caesare cottidie plus diligi, -r (immortalitate *var. l.*) gaudeo. *i. q. ita, ut ad immortalitatem pertineat*: AVG. catech. rud. 23, 42 -r intellegentes *Christum* (*opp.* carnaliter. *cf. Christopher p. 286 adn. 25*). *deriv.*: immortalitas.

ˣ**immortālitās,** -ātis *f. ab* immortalis. *plur.: p. 496, 63. 75.* *de script.*: inm-: LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 57. imm-: *e. g.* PLAVT. Merc. 603 *A.* GLOSS. ἀθανασία. *inde a* PLAVTO.

A ***proprie***, *i. q. condicio eorum, qui non moriuntur* (*hic illic quasi de loco, e. g. l. 73. 78. 80*): 1 *i. q. vita sine morte perpetua* (*deorum, primorum hominum sim.*): RHET. Her. 3, 9 *ignaviam* non -em neque aeternam incolumitatem consequi (*cf. p. 492, 76.* CIC. Phil. 10, 20 PS. APVL. Ascl. 25). CIC. Sest. 143 vitam eius (*Herculis*) ... -s excepisse dicatur (*cf. p. 496, 47*). de orat. 1, 196 *Ithacam* sapientissimus vir -i anteponeret (*cf. Hom. Od. 5, 136. sim.* leg. 2, 3). 3, 1 -e dignum ingenium (PLIN. epist. 5, 16, 1 APVL. met. 4, 21). Planc. 90 rep. 6, 3 de animae -e (*sim.* PLIN. nat. 7, 188 TAC. ann. 16, 19 APVL. Plat. 2, 20 TERT. anim. 9 p. 310, 8. *et saepe. cf.* APVL. Plat. 2, 23 ad -em animam ... ire ... habituram loca deorum). leg. 2, 68 de -e animorum (Tusc. 1, 24 *al.*). Tusc. 5, 5 *al.* VAL. MAX. 2, 6, 7 SEN. epist. 57, 9. 88, 5 APVL. Socr. 13 p. 147 *daemones* habentes communem cum superis -em (AVG. civ. 8, 14 p. 341, 21 D. 9, 23 p. 400, 10 D.). PS. APVL. Ascl. 22 TERT. anim. 1 p. 299, 16 (*cf. adn. crit.*). 6 p. 306, 30 *al.* adv. Iud. 2 p. 703, 24 Oe. excidendo de -e (*sim. de primorum hominum aetate*: ITALA sap. 2, 23 [Ps. Hil. libell. 8] deus condidit hominem ad -em [ἐπ' ἀφθαρσίᾳ, *Vulg.* inexterminabilem]. CYPR. zel. 4 p. 421, 14 FILASTR. 116, 2 AVG. bon. coniug. 2, 2 p. 189, 7. p. 190, 5. civ. 22, 30 p. 632, 30 D. prima -s fuit *eqs.* [*sim.* correpț. 12, 33. enchir. 105, 28 minor ... -s, ... maior]. *al.*). CYPR. patient. 6 p. 401, 13 -e interim posita fieri se mortalem patitur (*sim. de Christi -e*: FIRM. err. 25, 3 divina. HIL. trin. 1, 13 PRISCILL. tract. 6, 93 VVLG. I Tim. 6, 16 [ἀθανασίαν]. AVG. civ. 13, 23 p. 591, 17 D. caelesti. in euang. Ioh. 21, 1). ARNOB. nat. 1, 38 p. 25, 25 *al.* FIRM. math. 1, 4, 1 *animus* igneus ... divinitatis -e formatus. CLAVD. DON. Aen. 6, 598 carnis -s. AVG. civ. 9, 13 p. 386, 4 D. *daemones habent* -em. *et saepe, e. g.*: 13, 1 p. 557, 5 angelica -s. 22, 26 p. 619, 7 -em, id est in eisdem corporibus aeternam permansionem. c. Maximin. 2, 12, 2 trin. 1, 1, 2 MACR. somn. 2, 13, 7 MART. CAP. 2, 142. *meton.*: *de anima* (*latente significatione divinitatis, cf. infra l. 47*): CVRT. 10, 6, 7 quod semper ab -e seducitur, corpori (*sc. Alexandri*). *de deo* (*cf. infra l. 62*): IREN. 3, 19, 1 nisi prius incorruptela et -s facta fuisset id, quod et nos (*sim. de Christo* PRVD. perist. 10, 602 mortale corpus sumpsit -s). COD. Iust. 1, 17, 2 pr. ad -is (*sc. dei*) respeximus praesidium (*cf. q. s.*). *hyperbol. de longa aetate* (*cf. p. 494, 18. 495, 57*): HIER. epist. 10, 1, 1 aeternitas (*sc. primorum hominum aetas*) mortalitate mutata in nongentos ... annos, secundam quodammodo -em.

2 *de vita post mortem aeterna*: a *generaliter*: CIC. Planc. 90 qui pro re publica vitam ediderunt ..., -em adsecutos putavi. Tusc. 1, 39 spem -is (PS. APVL. Ascl. 22. *cf. l. 66. p. 497, 27*). 1, 77. epist. 5, 16, 4. SEN. dial. 1, 3, 12 *Socrates potionem* non aliter quam medicamentum -is obduxit (VVLG. Sirach 6, 16 amicus fidelis m. ⌊vitae et -is⌋ [⌊ ⌋ ζωῆς]). frg. 27 *virtus* nos -e donare possit et pares diis facere (*al.*). PS. SEN. mon. 112 -s est mors honesta. CALP. decl. 52 p. 38, 12. PS. APVL. Ascl. 29 -is futurae ... fiduciam. MIN. FEL. 12, 3 -em postumam somnias. ITALA II Cor. 5, 4 (Iren. 4, 36, 6) uti absorbeatur mortale ab -e (ὑπὸ τῆς ζωῆς, *Vulg.* a vita. *cf.* TERT. resurr. 47 p. 97, 18 [*ad I Cor. 15, 54*] devorata *mors* ab -e. PAVL. NOL. epist. 13, 26 *cum* mortale nostrum ... -s hauserit). TERT. resurr. 54 p. 113, 9. IREN. 3, 20, 2. 4, 13, 4 (*syn.* aeternam vitam). *al.* PORPH. Hor. carm. 3, 2, 22. epist. 1, 18, 18 (*syn.* alteram vitam). CYPR. eleem. 1 p. 373, 9 *al.* hab. virg. 21 p. 202, 22 (*syn.* perpetua vita). mort. 6 p. 300, 16 (*syn.* aeternitatem). PRISCILL. tract. 4, 78 praemium beatae -is (AVELL. p. 7, 12 [*a. 383*]. AVG. civ. 9, 15 p. 388, 11 D. *al.*). VVLG. sap. 3, 4 spes illorum -e plena est (ἀθανασίας). 15, 3. I Cor. 15, 53 *oportet* mortale hoc induere -em (ἀθανασίαν. *sim.* 15, 54). AVG. civ. 8, 15 p. 343, 29 D. habituri et nos -em corporum (in psalm. 55, 6 *al.*). 13, 24 p. 599, 10 -e vestiti (22, 21 p. 602, 15 *al.*). 15, 18 p. 97, 29 in illa -e beatitudinis sempiternae. 20, 20 p. 453, 15 ad -em ... transibunt. 22, 7 p. 565, 24 -s carnis. serm. 391, 1 -em renovationis. *al.* POMER. 3, 12, 2 -s secundae mortis (*cf. p. 494, 24*).

b *specialia*: α *de* ἀποθεουμένων *statu fere i. q. divinitas, apotheosis* (*cf. supra l. 14*): CIC. rep. 2, 20 de Romuli iam -e creditum (*cf. ibid.* se deum esse. LIV. 1, 16, 8). Mil. 80 *qui tyrannos necaverunt* prope ad -is et religionem et memoriam consecrantur. Tusc. 2, 20 -em *Hercules* ipsa morte quaerebat (*de eodem* IVST. 24, 4, 4). nat. deor. 1, 39 homines eos, qui -em essent consecuti (QVINT. inst. 3, 7, 9). LIV. 1, 7, 14 -is virtute partae. VITR. 1 pr. 2 *cum* concilium caelestium in sedibus -is eum (*Caesarem*) dedicavisset (MART. CAP. 2, 135). VAL. MAX. 1, 7, 1 destinatum iam -i caput *Octaviani*. CVRT. 4, 7, 31 -em adfectantem *Alexandrum* (PORPH. Hor. ars 464). 8, 5, 16 (*syn.* divinitas). 8, 5, 17. 9, 6, 26 *Olympias* -i consecretur (10, 5, 30). PLIN. nat. 17, 50 PLIN. paneg. 11, 4 (*syn.* divinitas). 26, 4. 63, 1. PORPH. Hor. carm. 4, 14, 40 -em ex ⟨cons⟩ecratione. PS. AVR. VICT. orig. 14, 4 CLAVD. DON. Aen. 10, 221. MART. CAP. 1, 34 poculum -is exhauserat (2, 141). 5, 436. 437. *meton. fere i. q. numen* (*cf. supra l. 15*): CIC. nat. deor. 3, 46 *vide*, ne virtutibus hominum isti honores habeantur, non -bus. PANEG. 3 (11), 3, 7 *his* diebus, quibus -is origo (*sc. imperatoris dies natalis*) celebratur. β *apud* ECCL. *fere i. q. vita aeterna et beata*: CYPR. Demetr. 16 p. 362, 9 mortis aeternae laqueis vinctos spem nolle -is excipere (AVG. civ. 11, 12 p. 479, 5 D. *cf. supra l. 24. p. 497, 27*). 19 p. 364, 21 ad aeternae vel mortis vel -is hospitia (ad Donat. 14 p. 15, 5 FIRM. err. 18, 2 [*syn.* salutem ... et vitam]. PS. HIL. dedic. eccl. p. 882 ^{C}). 25 p. 370, 13 (*syn.* saluti aeternae). epist. 31, 3 p. 559, 16 (*syn.* caeleste regnum). 37, 3 p. 578, 17 *mors* -is praemio vincitur (58, 3 p. 659, 11 ARNOB. nat. 2, 66 p. 101, 18 FILASTR. 59, 2). 58, 10 p. 665, 14 -is voluptate gaudere (AVG. civ. 13, 20 p. 584, 12 D. -is indissolubilis securissimam v.). mort. 3 p. 299, 8 (*syn.* perpetua securitas). *al.* MOYS. Cypr. epist. 31 p. 558, 11 gloriosas martyrum non dicam mortes, sed -es. ARNOB. nat. 2, 2 p. 48, 4. FIRM. err. 19, 7 -is tibi gratia conferetur. 20, 6. 25, 4 -is imperium. math. 8, 1, 5. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 70, 5 *caritas* habet -em. Orig. princ. 2, 3, 2 p. 117, 4 -em ... mereantur. AVG. civ. 1, 20 p. 34, 6 D. doctr. christ. 1, 23, 23. lib. arb. 3, 9, 28 ad -em pervenire sanctorum scilicet sublimem et angelicam. *al.*

B ***translate***: 1 *fere i. q. summa beatitudo* (*cf. p. 494, 73 sqq.*): PLAVT. Merc. 603 neque apud mortuos neque hic es. :: salvos sum, -s mihi data est. TER. Andr. 96 mihi -s partast, si *eqs.* CIC. Sest. 115 *ei, qui favore populi tenetur*, plausum -em, sibilum

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mortem videri necesse est. Pis. 52 ille dies mihi quidem -is instar fuit, quo in patriam redii (*cf. p. 496, 47 sqq.*). PANEG. 8 (5), 1, 5 *ne meum studium* dicendi tibi quidem, quod mihi ad -em sufficeret, probaretur *eqs.*

2 *i. q. aeternitas*: CIC. rep. 3, 41 de illa -e rei publicae sollicitor. Att. 9, 10, 3 urbem ... et populum nostrum servandum ad -em. PLIN. nat. 13, 101 quandam ... -em materiae ... contra vitia omnia incorruptae. 24, 83 *milacem herbam* -i proximam. FIRM. math. 1, 5, 8 *in stellis* omnia -e perpetuitatis ornantur. AVG. contin. 3, 6 bonum, ad cuius -em tendimus (*cf. p. 494, 24*). in psalm. 30 serm. 3, 6 sapientiae. MACR. somn. 2, 13, 7 mundi -em. *de generis perpetuitate* (*cf. p. 494, 62*): PANEG. 6 (7), 14, 5 haec est tua praeter omnes divos propria -s, quam videmus: filius *eqs.* AMBR. Abr. 2, 1, 4 -em spondet, cum genus promittit. *cf.* NOVELL. Theod. 6, 1.

3 *i. q. memoria hominum sempiterna* (*non ubique certo discernitur a notione propria, e. g. infra l. 20. 23. 30. cf. p. 494, 39*): CIC. dom. 76 id feci, quod omnes boni censent -i, si fieri potest, mandandum (*cf. infra l. 21*). 86 ad -em gloriae plus adfert *eqs.* (Vatin. 8 [*syn.* memoriam ... nominis sempiternam]. ITIN. Alex. 4 MART. CAP. 5, 429). p. red. in sen. 3 -em quandam per vos adepti esse videmur. Pis. 7. de orat. 2, 36 *historia voce oratoris* -i commendatur (Att. 10, 12, 5. *cf. supra l. 17*). 3, 60 *Socratis ingenium* -i scriptis suis Plato tradidit (LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 57 quod -i ad memoriam consecrat⟨am tradidi⟩). Rab. Post. 42. leg. 3, 21 egregium et ad -em memoriae gloriosum (Phil. 2, 33). Marcell. 27 *animus* -is amore flagravit (PLIN. epist. 3, 7, 15 PANEG. 11 [3], 31, 1). Tusc. 1, 32 nemo umquam sine magna spe -is se pro patria offerret ad mortem (epist. 5, 12, 1. *cf. p. 496, 24. 67*). Cato 73. 82. Phil. 1, 34 -em mereri (PLIN. epist. 9, 19, 3). 2, 114 *al.* 14, 33 -em estis consecuti (PORPH. Hor. carm. 2, 20, 24 per carmina. 4, 8, 14). Att. 13, 16, 4 -i laudum tuarum. PLANC. Cic. epist. 10, 9, 1 SEN. dial. 9, 16, 4. 10, 15, 4 (*syn.* aeternitatem, *opp.* mortalitatis). CVRT. 9, 4, 21 regi suo ... -em famae daturos (BOETH. cons. 2, 7, 12 W.). PLIN. nat. praef. 25. 13, 70 *al.* QVINT. inst. 9, 3, 71 (*ex auct. inc.*) emit morte -em. decl. 253 p. 37, 15 laude et fama et perpetuae posteritatis -e. PLIN. epist. 1, 17, 4. 2, 7, 4 ut vita eius brevis ... debuerit hac velut -e (*sc. statua*) proferri. 9, 3, 2. ITALA sap. 4, 1 (Ps. Cypr. singul. cler. 40) -s est ... in memoria illius *eqs.* (*cf. p. 494, 49*). PORPH. Hor. carm. 4, 9, 1 -em habitura scripta sua. PANEG. 11 (3), 32, 1. COD. Theod. 6, 22, 6 (*a. 381*) *quos* -e coniunximus. VVLG. sap. 8, 13 habebo per hanc (*sapientiam*) -em, et memoriam aeternam ... relinquam (ἀθανασίαν). 8, 17. BOETH. cons. 2, 7, 14 W. (*syn.* futuri famam temporis *et* nominis ... diuturnitate).

immortālitus *adv.* [*ab* immortalis *sec.* divinitus. *J. B. H.*] *i. q. divinitus*: TVRPIL. com. 88 -s (*Non. p. 514, 27*) se obtulit mi haec facultas. *Brandt.*

immōtābilis, -e. [*ab* in *et* motare (*motabilis), *nisi forte est* immutabilis. *J. B. H.*] *i. q. assiduus*: VIRG. gramm. epist. praef. p. 107, 18 *multas epistulas misit auctor* quo ... lecturorum commoditatem depulso ... -is lectionis fastidio adquisierit *eqs.*

immōtus, -a, -um. [*ab* in *et* motus, *cf. gr.* ἀκίνητος. *J. B. H.*] im- *scribendum docet* PRISC. gramm. II 31, 3 (*v. p. 419, 37*). GLOSS. ἀκίνητος, ἀσάλευτος, fixus. GLOSS.[L] I Ansil. IN 1114 -am: stabilem, firmam (*v. etiam p. 498, 54 et s.* immobilis *p. 480, 21*). *inde a* VERG., OV., LIV., *peculiariter poetice; rarissime* ECCL., *qui praeferunt v. q. e.* immobilis. *raro in figura litot.: v. p. 498, 28. 81 sq.* - [*emend. dub.*: COD. Iust. 6, 42, 18 (*Momms.*, immu(ta)tam *vel* immutandam *codd.*).]

A *proprie i. q. qui moveri non potest* (*fere i. q. firmus, fundatus sim.: e. g. l. 64. 65 sqq. 78. 81 sq.*) *vel qui non movetur* (*c. notione serenitatis: e. g. l. 71 sqq. 75 sqq. [cf. p. 498, 64]; accedit abl.: l. 69. p. 498, 30. 36. 40 sq. [cf. p. 498, 50]*; ab: *l. 69*; ad [*c. ger.*]: *p. 498, 42*): **1** *de rebus*: **a** *in universum*: VERG. georg. 2, 294 *arbos* -a manet, ... durando saecula vincit. Aen. 3, 77 tellus (*i. Delos*) ... quam *Apollo* ... -am ... coli dedit (*opp.* errantem. SEN. Thy. 1020. *cf.* dial. 1, 1, 2 terrarum gravissimum pondus sedeat -um. FAV. EVL. p. 12, 21 terra, ut ait Tullius [*rep. 6, 17*] ... -ā semper sede manet [p. 14, 25]). 3, 447 illa (*sc. folia carmina Sibyllae continentia*) manent -a locis neque ab ordine cedunt. 3, 570 portus ab accessu ventorum -us. 5, 127 *saxum* tranquillo silet -āque attollitur undā *maris* (SIL. 14, 276. *cf.* Ov. trist. 3, 10, 38 aquas *glacie duratas* [SEN. nat. 1, 2, 2]. BOETH. cons. 2 carm. 3, 10 maris fluctibus [*syn.* tranquillo, sereno. CORIPP. Ioh. 1, 212 *al.*]). 7, 586 *Latinus* velut pelagi rupes -a resistit (CLAVD. DON.: immobile fit magnitudine sua. *cf.* Ov. met. 5, 199 silex. *al.*). MANIL. 1, 76 -us (*GL, sc. remis?*, ignotus *U*) ... novos pontus subduxerat orbes (*cf.* SEN. suas. 1, 1 mare [TAC. Germ. 45 pigrum ac prope -um]. SEN. Tro. 199 -i iacent tranquilla pelagi). 1, 282 -us *axis mundum librans* (GERM. 19). 1, 632 -is per signa modis (*i. finibus circulorum*) statione perenni. VITR. 9, 8, 12 *de maiore tympano clepsydrae.* GERM. 436 sors sua cuique data est; semel adsignata tuentur -i loca (*de sideribus ut*: SEN. benef. 4, 23, 3 stantis atque -i operis. nat. 2, 32, 8 *sidera. al.*). SEN. Herc. f. 704 -us aer haeret et pigro sedet nox atra mundo. nat. 7, 22, 1 *nubes* numquam -ae iacent. epist. 28, 3 onera (*opp.* inaequaliter convoluta). COLVM. 12, 46, 2 quidam ... *māla* ad maiores ramos religant, ut -a permaneant. CALP. ecl. 4, 99 nemus -is ... requiescere ramis. PLIN. nat. 16, 230 cum ... cardines in foribus diutius -i plantae modo germinaverint (CLAVD. 28, 637 *al.*). SYMPH. 170 *lapis molaris* (*syn.* piger). AVSON. 216, 11 cinis *in sepulchro.* PRVD. perist. 5, 72 *numina paganorum*, quae gressu carent, -a. BOETH. in top. Cic. 6 p. 1162[B] *coniunct.* stolida. *de stabilitate i. q. fixus* (*cf. p. 499, 2 sqq*): VITR. 1, 6, 3 -am stabilitatem *aëris* (*opp.* aer agitatus. 5 prooem. 4 *cybus* dum est intactus -am habet st.). APVL. Plat. 1, 9 *animam* per se moveri, agitatricem aliorum quae natura sui -a sunt atque pigra (*cf.* CLAVD. MAM. anim. p. 124, 20). 1, 10 perennitatis fixa et -a (*cf. Plat. Tim. 38*[A] ἀκινήτως) natura est (*opp.* tempus movetur). CLAVD. MAM. anim. p. 103, 15 -a rerum ratio.

b *speciatim in re rust. i. q. loco non motus*: VERG. georg. 3, 416 saepe sub -is (*i. non excussis*) praesepibus ... vipera delituit. COLVM. 1, 6, 17 *acervi frugum in horreo* si maneant -i *eqs.* (*opp.* si ... ventilentur). 5, 5, 7 adicio esse ... agros quibus non aeque bene translata semina quam -a respondeant. 9, 14, 19 *Celsus* negat oportere -a examina relinqui (*opp.* transferri). *fere i. q. inaratus*: SEN. benef. 4, 14, 2 ne siccitate aut -i et neglecti soli duritia laborent *arbusta.* COLVM. 2, 2, 25 crudum solum et -um ... quod agricolae scamnum vocant. LVCAN. 9, 437 torpet orbis et -is annum non sentit harenis (*cf. 7, 861* movisset).

2 *de animantibus* (*de part. corp.: l. 26 sqq. 37 sqq. 47 sq.; meton.: l. 47; cum quadam translatione: l. 28. 43*): VERG. Aen. 4, 331 *Aeneas* -a tenebat lumina (*cf.* Ov. met. 2, 502 oculos [SEN. Ag. 715 torquentur oculi *Cassandrae*, rursus -i (*Bentl., Leo*, immites *codd.*) rigent]. 14, 593 vultus [*litot.* TAC. ann. 2, 29 *Libo* -o *Tiberii* ... vultu excipitur]. QVINT. inst. 11, 3, 79 superciliis [*opp.* nimium mobilia]. *al.*). 5, 437 stat gravis Entellus nisuque -us eodem. Ov. fast. 4, 505 hic ... sedit *Ceres* ... sub Iove duravit multis -a diebus. met. 3, 418 vultu ... -us eodem haeret *Narcissus* (*cf.* PRVD. psych. 110 gravi stabat Patientia vultu, ... -a). 10, 389 silet virgo terramque -a tuetur. LIV. 10, 14, 16 stetit -a Samnitum acies (21, 55, 10 *al. cf.* SEN. Ag. 160 classis -ae moras. VAL. FL. 3, 97 phalanx. TAC. ann. 1, 51 hostes. 4, 50. 14, 37 legio gradu -a). frg. 60 *Ciceroni* praebenti ... -am cervicem caput praecisum est (*cf. infra l. 42.* SEN. Herc. f. 73. *cf.* LVCAN. 4, 619 -um caput fixa cum fronte tenetur [AVG. civ. 14, 24 p. 51, 4 D.]). MANIL. 5, 428 membra. VITR. 5, 3, 1 corpora (*in theatro.* COLVM. 6, 19, 3). 6, 1, 9 *serpentes* -a⟨e⟩ sunt stupore *hiberno tempore.* SEN. contr. 9, 2, 8 miserum (*i. damnatum*) ... ad praebendas cervices -um. SEN. Herc. O. 1741 inter vapores positus ... -us, inconcussus *Hercules* (PLIN. paneg. 82, 2 *Domitianus. cf. l. 59*). epist. 122, 4 aves ..., ut -ae facile pinguescant, in obscuro continentur (*cf.* STAT. Theb. 3, 529 *cycni* -i ... atque in pace silentes). LVCAN. 9, 489 *viri* -i terra surgente tenentur. MART. 5, 31, 5 feritas (*meton. de tauro*) -a riget. SER. SAMM. 286 -os flectes ... nervos (*antea* si ... durata ... colla rigebunt). *al.*

B *tropice et translate i. q. non commotus, inturbatus, stabilis, immutabilis sim.* (*c. abl.* [*cf. p. 497, 62*]: *l. 77. 79. 81. 82. p. 499, 1*): **1** *de rebus fere incorpor.*: **a** *generatim* (*pro subi. abstracta* fatum virtus *sim.; de tempestate: l. 64; meton. de carmine: l. 66*): VERG. Aen. 1, 257 manent -a (GLOSS. IV 447, 20 firma, inmobile [*sic*]. GLOSS.[L] III Abol. IN 302 fixa, perpetua) tuorum fata tibi (VAL. FL. 5, 87. *cf.* SEN. dial. 6, 6, 2 sors -a et in aeternum fixa nullā miseriā mutatur. LVCAN. 2, 11 fatorum -o ... limite [*cf.* STAT. Theb. 7, 198 orbe]. *cf. etiam* STAT. Theb. 1, 327 Atropos). SEN. benef. 6, 2, 3 *beneficium* stabile et -um est. dial. 2, 5, 4 *virtus* libera est, inviolabilis, -a, inconcussa (SVLPICIA sat. 26 victor ... -a secum virtute facessit). 7, 4, 5 gaudium. epist. 71, 32 quid erit haec virtus? iudicium verum et -um. LVCAN. 2, 380 haec duri -a Catonis secta fuit, servare modum. VAL. FL. 3, 598 fides (CYPR. epist. 37, 3 p. 578, 10). STAT. Theb. 6, 160 fixum matri -umque manebat ... nefas. TAC. hist. 1, 86 sereno et -o die (PLIN. epist. 2, 17, 16). SPART. Geta 7, 6 -a (*P*, immoderate *R*) sitis caedis. ARNOB. nat. 5, 34 p. 205, 2 sententia. CLAVD. 15, 29 -a Sibyllae carmina (*antea* mansuris ... auguriis. *cf. p. 497, 69*). *al.* **b** *speciatim*: **α** *de statu populorum*: VELL. 2, 6, 3 nihil -um, nihil tranquillum, nihil quietum, nihil denique in eodem statu relinquebat *C. Gracchus.* TAC. hist. 1, 10 oriens adhuc -us. ann. 4, 32 -a ... aut modice lacessita pax (15, 27. 46). 15, 36 cuncta in re publica ... -a ac prospera fore. **β** *in musica* (*cf. p. 482, 34*): VITR. 5, 4, 5 mobiles ... sunt *soni* qui in tetrachordo inter -os (*syn.* stantes, permanentes) dispositi ... loca mutant.

2 *de homin. et statu animi* (*accedit notio q. e.* 'durus': *e. g. l. 78*): VERG. Aen. 4, 449 mens -a manet, lacrimae volvuntur inanes (SEN. dial. 2, 9, 3 *al. cf.* TAC. ann. 15, 23 animo. *al.*). 7, 314 -a manet fatis Lavinia coniunx. Ov. met. 15, 465 *is*, qui ... -as praebet mugitibus *vituli* aures. SEN. Ag. 175 amore captae captus, -us prece *Agamemnon.* Thy. 704 solus sibi -us Atreus constat. VAL. FL. 5, 111 nympha ... caelicolis -a procis. STAT. Ach. 1, 956 talia dicentem non ipse -us Achilles solatur. TAC. ann. 15, 59 -us his *dictis Piso.* PLIN. epist. 1, 22, 7 ut ... febrium ardorem -us ... transmittat *Aristo.* HIER. epist. 1, 5, 1 -a mulier manet et a dolore corporis spiritu separato *eqs.* [*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CORIPP. Ioh. 7, 82 *Iohannem* -um virtute sua. *de habitu mentis i. q. firmus*: VITR. 5 procem. 4 -am ... memoriae stabilitatem (SEN. epist. 71, 27 *mentis* [*opp.* volutatio]). SEN. dial. 4, 12, 6 felicis animi -a tranquillitas. *neutr. subst.*: VERG. Aen. 4, 15 si mihi non animo fixum -umque sederet, ne *eqs.* (TAC. ann. 1, 47). SEN. nat. 1, 12, 1 adparere ... imagines non possunt nisi in liquido et -o.

syn.: fixus, immobilis, inconcussus, piger, quietus, serenus, stabilis, tranquillus. *opp.*: agitatus, errans, mobilis, motus (MAR. VICTORIN. ad Iustin. 11 p. 1006^A), translatus (*p. 498, 17*), vagus.

[**immoveo** *falso trad.* PLAVT. Truc. 82 mihi exinde -vit loco ([mihi] e. in m⟨e⟩o ⟨hab⟩uit loco *Heraeus, alii al.*). GERM. 268 (imminet *var. l., Haupt*).]

? **immovibilis**, -e. *i. q. stabilis, firmus*: CIL VIII 12433, 6 ad statum inmovi⟨bile⟩m res⟨tituit⟩ *aquae ductum* (*suppl. Mommsen*). [*ab* in *et* movere (*cf.* immobilis), *nisi dittogr. lapicidae* immovi⟨vi⟩lis *pro* immobilis *statuenda est. Heraeus.*]

immūgio, -iī (*l. 24; cf. l. 32*), -īre. *ab* in *et* mugire. *inde a* VERG. *i. q. valde mugire, ad aliquid vel in aliquo loco mugire* (*c. dat.: l. 21. 24. 26. 28. 29. 30? 33*; ad: *l. 21*): **1** *proprie de bestiis*: SEN. Herc. O. 1643 aegro ... pectore -it leo. SIL. 5, 64 nec rauco taurus cessavit flebile ad aras -ire sono (*cf.* 14, 217 *Perillus* suo moriens -it flebile tauro *aeneo*). AVSON. 63, 1 me vitulus cernens -et (*Anth. Pal.* 9, 730 μυκήσεται). **2** *transl.*: *de rebus i. q. penitus resonare, reboare, strepere*: VERG. Aen. 3, 674 curvis ... -iit Aetna cavernis (*cf.* SEN. Thy. 681 -it specus). 11, 38 maesto ... -it regia luctu. SEN. Oed. 383 -it aris ignis (*cf.* SIL. 12, 141). Phaedr. 1026 mare -it, ... scopuli adstrepunt (*cf.* SIL. 4, 298 Nereus). SIL. 1, 95 -it tellus rumpitque ... sibila (5, 615 -it penitus convulsis ima cavernis ... t.). 17, 256 procella antemnae -it. *allegorice*: HIER. epist. 14, 11, 1 iudicaturo domino (*abl. abs.?*) lugubre mundus -et (*cf.* AVG. serm. ed. Mai 82, 1). PS. AVG. alterc. p. 1140 quae monstravi ... si legisses, amplius -isses (*sc. synagoga*). *de animant. fere i. q. gemere*: STAT. Theb. 11, 601 *Oedipus* iacet -itque cruentis vulneribus.

immulgeo, -sī (*l. 39*), -ēre. *ab* in *et* mulgere. *i. q. in aliquid mulgere, mulgendo exprimere* (*add. dat.: l. 38. 39. 41 sqq.*): LIV. ANDR. trag. 38 quem ego ... alui lacteam -ens opem (*cf.* PLIN. nat. 28, 72 *lac* si -eatur, plurimum prodest. FIRM. math. 3, 14, 10 nato homini ... -entur alimenta nutricia [8, 6, 7]. SYMM. epist. 9, 88, 3 [*metaphor.*] praecepta rhetoricae pectori meo senex ... -sit. AMBR. patr. 11, 51 [*alleg.*]). VERG. Aen. 11, 572 *Metabus* natam ... equae mammis ... nutribat, teneris -ens ubera labris (PLIN. nat. 11, 232 *striges* [SER. SAMM. 1036] u. ... infantium labris -ere. PAVL. NOL. epist. 23, 27 [*alleg.*]. DIONYS. EXIG. Greg. Nyss. creat. 26 p. 390^C. *cf.* AVG. civ. 4, 11 p. 161, 6 D. mammam parvulo -eat *Iuppiter*).

immundābilis, -e. *ab* in *et* *mundabilis. *quod mundari non potest*: TERT. pudic. 20 p. 267, 21 ita moechia[m] ... unitatem novi coloris, a quo fuerat exclusa, commaculans, -e est vitium (*antea* immundum iudicari nec expiari iam a sacerdote). *cf.* inemundabilis.

ἀκαθαρσία: inmunditia, inpuritia, spurcitia, **inmunditās**, inluvies GLOSS. II 221, 46. *ab* immundus.

***immunditia**, -ae *f.* *ab* immundus, *cf.* munditia. *plur.*: *l. 61 al.* GLOSS. ἀκαθαρσία. GLOSS.^L V Aa I 500 -ae: squalores (*cf.* 459 inluvies: squalores, sordes, -as). *inde a* PLAVTO, *dein* COLVM., FRONTO (*? v. l. 55*), VLP., ECCL. [*emend. prob.*: FRONTO p. 207, 14 N. (*v. l. 63*).]

i. q. sordes, squalor, spurcitia: **A** *proprie* (*plerumque de ipsis locis vel rebus spurcis; de statu eius, quod immundum est: l. 60 [cf. p. 500, 64 sqq.]; partim transl. et alleg.: l. 65. 68 sqq. l. 74 sqq.*): PLAVT. Stich. 747 meretrix repperit odium ocius suā -ā, quam ... ut placeat munditiā suā. COLVM. 1, 6, 11 vinariae cellae, quae submota procul esse debet a ... sterquilinio reliquisque -is. 12, 3, 8 *valetudinaria* aperire et -is liberare. 12, 52, 21 vermiculorum ceterarumque -arum. FRONTO p. 207, 14 N. Syrorum ⟨in⟩munditias (*em. Froehner*), ... Pannoniorum inscitias. VLP. dig. 43, 23, 1, 2 -ae cloacarum. TERT. anim. 54^extr. (*alleg.*) omnes labes mundialium sordium quasi caeno -arum suarum grossiorem haustum ... stipent. carn. 4 p. 431, 12 Oe. hominem illum in -is in utero coagulatum (*cf.* adv. Marc. 4, 21 p. 491, 8). ITALA Matth. 23, 27 (Iren. 4, 18, 3) intus ... plenum est *sepulchrum* ossibus mortuorum et universa -a (ἀκαθαρσίας, *Vulg.* spurcitia. *cf.* HIL. in Matth. 24, 7 cadaverum. *al.*). GAVDENT. serm. 15 p. 950^A *porci* -is semper dediti et caeno. SERM. Arrian. frg. II 8 superfluam pinguedinem carnis ... et reliquam -am *in pelle animalium.* HIER. in Ier. 3, 8, 3 p. 156, 20 nihil ... est -ae quo non vescatur *hyaena.* RVFIN. Orig. in gen. 13, 4 p. 119, 10 B. mundavit domum sordibus et -is (*alleg. ut*: p. 119, 18 B. in Ios. 22, 4 p. 436, 18 B.). DIOSC. 2, 85 capillos capitis ab -is limpidos. 5, 96 p. 202, 15 omnem -am (omne immundum *bc*) in linteolo invenias. *al.*

B *translate et in imag.* (*cf. supra l. 58*): **1** *quod immundum est*: **a** *vi generali de moribus* (*cf.* MAR. VICTORIN. in Eph. 5, 4 impudicitia *est* cum pudor deest; item -a quae potest esse et in voce et in vita et in moribus): α *in universum*: TERT. cult. fem. 2, 6 p. 722, 7 Oe. quis decor cum iniustitia? quae cum -is pulchritudo? pudic. 15 p. 251, 20 tanto -arum gurgiti. LACT. inst. 4, 17, 18 ut se peccatis atque -is abstinerent *Iudaei*. CONSVLT. Zacch. 2, 10 p. 66, 1 M. in omne -arum genus ruentes *gentes*. GAVDENT. serm. 9 p. 904^B fugite -ae exemplum (*opp.* munditiem). FVLG. myth. 2, 13 p. 54, 24 sicut in ovo omnis sordities, ... ita etiam in effectus iniuriae omnis -a. HIER. in Ier. 4, 57, 3 -am et ignominiam (*cf.* VVLG. Rom. 1, 24). VVLG. IV reg. 17, 12 coluerunt -as, de quibus praecepit eis dominus, ne facerent verbum hoc. Rom. 6, 19 servire -ae et iniquitati. Eph. 4, 19. 5, 3 fornicatio ... et omnis -a aut avaritia (AVG. serm. 261, 4, 4 tantum -ae est in corde tuo: ibi avaritia non parva -a est). I Thess. 2, 3 exhortatio ... nostra non de errore, neque de -a *eqs.* Iac. 1, 21 abicientes omnem -am (ῥυπαρίαν) et abundantiam malitiae. AVG. civ. 8, 13 p. 340, 25 D. poetarum ... nugas, quibus *dei* ... -ae societate oblectantur. fid. et op. 1^extr. scelere -aque. SACR. Greg. 207, 2 careat -a, liberetur a noxa. SALV. gub. 6, 60 quicquid -arum est. POMER. 2, 21, 2 remotus ab -is et inimicitiis. *al.* *c. gen.* (*cf. l. 28*): RVFIN. Orig. in lev. 3, 3 p. 304, 4 B. per -am peccati in hoc *malum* devoluta est *mulier* (Orig. in cant. 2 p. 169, 11 B. *al.*). AVG. civ. 9, 20 p. 395, 21 D. elationis. serm. 252, 12, 12 vinolentiae. β *peculiariter de libidine, luxuria sim.* (*cf. et supra l. 5 al.*): TERT. adv. Marc. 5, 15 p. 628, 3 *sanctitas* est turpitudini ... et -ae contraria. pudic. 13 p. 246, 10 spiritum ... integrum ... ab -arum contagione, eiecto incesto fornicatore. 14 p. 248, 23 -a inrecuperabili tabiosum (*de fornicatore*). *al.* ITALA (= VVLG.) Gal. 5, 19 (Cypr. sent. episc. 5 p. 439, 20) fornicationes, -ae (VVLG. -a; ἀκαθαρσία), incestum. PS. AMBR. laps. virg. 2, 7 fanum -ae (*de lapsa virgine*). VVLG. II Petr. 2, 10 in concupiscentia -ae (ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ). RVFIN. Orig. in iud. 1, 1 p. 467, 10 B. libidini et -ae deservire. AVG. mor. Manich. 2, 16, 51 concupiscentiae coercendae gratia, non vitandae -ae. *al. et saepius.* *c. gen.* (*cf. l. 15*): GAVDENT. serm. 15 p. 954^A ne -is fornicationum corpora nostra ... violemus (VVLG. apoc. 17, 4. *cf. l. 35 sqq.*). RVFIN. Orig. in Ios. 26, 2 p. 459, 2 B. vitiorum carnalium -as (*syn.* sordes. *cf.* AVG. civ. 1, 18 p. 30, 5 D.). *al.* *nota c. gen. rei fere i. q. res immunda*: AVG. civ. 14, 16 p. 38, 30 D. amatores eius voluptatis sive ad concubitus coniugales sive ad -as flagitiorum ... commoventur (21, 25 p. 538, 22). LEX Visig. 3, 5, 2 p. 160, 14 incestiva pollutio et fornicationis -a perpetratur. *de stupro*: AVG. civ. 15, 23 p. 108, 18 D. hanc -am ... temptare (*antea* appetisse ... concubitum). 22, 22 p. 604, 7 tot stupra atque -ae. GREG. TVR. glor. mart. 69 fornicationes -asque. LEX Visig. 3, 3, 1 *al.*

b *vi speciali in religione* (*sec. gr.* ἀκαθαρσία): α *usus strictior: ap. Iudaeos, quod a lege non mundum declaratur* (*v. et infra l. 65. 67. 71*): VVLG. lev. 7, 21 anima polluta ... quae tetigerit -am hominis. 15, 31 docebitis ... filios Israel ut caveant -am et non moriantur in sordibus suis. sap. 2, 16 abstinet se *iustus* a viis nostris tamquam ab -is. RVFIN. Orig. in lev. 3, 3 p. 306, 13 B. lex de -is data est. *al.* *nota de menstruatione sim.* (*cf. infra l. 71*): VVLG. lev. 15, 30 fluxu -ae *mulieris*. Is. 30, 22 disperges ea sicut -am menstruatae. *al.* β *usus latior de cultu idolorum* (*de haeresi: l. 56 sq.* [*cf. infra l. 66*]; *hic illic imag. servata, cf. l. 56*): VVLG. IV reg. 21, 11 Manasses ... peccare fecit etiam Iudam in -is suis (*cf. 21, 2* fecit malum ... iuxta idola gentium). 23, 24 figuras idolorum et -as et abominationes. II par. 29, 5 auferte omnem -am de sanctuario (*postea* peccaverunt patres vestri ... derelinquentes *deum*. PS. AVG. quaest. test. I 111, 19 omni -a idolatriae). Ezech. 14, 3 viri isti posuerunt -as suas in corde suo (*postea* recesserunt a *deo* ... in idolis suis). AVG. in psalm. 103 serm. 4, 3 -is et idololatria. AVELL. p. 578, 8 excutientes -am pulveris inhaerentis, universos ab apostolicis dogmatibus declinantes ... damnate. GREG. TVR. glor. conf. 47 *Gothi* ad suam (suae *var. l.*) sectae -am *ecclesiam* ... transtulerunt. *nota de falsa notione divinitatis*: AVG. conf. 7, 1, 1 conabar abigere circumvolantem turbam -ae ab acie mentis meae. *liberius fere i. q. idolum*: VVLG. IV reg. 21, 21 *Amon* servivit ... -is, quibus servierat *Manasses* (*cf. supra l. 49*) ... et adoravit eas. Ezech. 33, 25 oculos vestros levatis ad -as (εἴδωλα) vestras.

2 *status eius quod immundum est* (*cf. p. 499, 57*): ITALA lev. 15, 3 (Lugd.) lex -ae eius qui *fluxum seminis patitur*. 15, 27 (Lugd.) *rerum*. GAVDENT. serm. 8 p. 888^A -am *Manichaeorum*. VVLG. lev. 5, 2 anima quae ... oblita fuerit -ae suae. 13, 8 *leprosus* -ae condemnabitur. Ezech. 39, 24 iuxta -am eorum et scelus feci eis. *al.* AVG. civ. 8, 25 p. 363, 3 D. si -ā cordis terrena sapimus (in psalm. 33 serm. 2, 8 *syn.* sordes. *al. cf.* civ. 9, 18 p. 393, 15 D. spiritūs [*de daemoniis*]). quaest. hept. 3, 40 p. 273, 1 -am feminae, quae menstruis purgatur, septem dierum esse (*cf. supra l. 45*). *et al.*

immunditiēs, (-ēī) *f.* *ab* immundus, *cf.* immunditia. *i. q. immunditia*: SCHOL. Hor. gloss. Γ sat. 1, 6, 124 Natta: nomen tenacissimi usque ad -em (*cf. p. 501, 10*). GLOSS.^L V Aa S 847 squalor: sordes, -es.

immundo, -āre. *ab* immundus. *i. q. immundum facere, turpare*: DRAC. Romul. 8, 589 *Priamus* albentes -at pulvere canos (*cf. Verg. Aen. 12, 611* canitiem immundo perfusam pulvere turpans).

1. ***immundus**, -a, -um. *ab* in *et* mundus. *scrib.* inmond-: CIL III p. 961, 2 *et* 12. *compar.*: *inde a* CATVLLO. *superl.*: *inde a* FESTO (*p. 501, 21*) *et* SEN. (*p. 502, 17*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 9 B. *cf.* ISID. diff. 1, 424; *v. et. p. 501, 30 sqq.* GLOSS. ἀκάθαρτος, sordidus, inquinatus, impurus. III 272, 44 ἄγναφα: ... -a.

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

NOT. Tir. 101, 14 -um. *poetice inde a* PLAVTO, *dein* TER., CATVLL., LVCR., VERG. *al., in prosa inde a* CIC., *dein* SEN. rhet. *et* phil. *al., saepissime apud* ECCL. [*sard.* bundu '*diabolus*' *M.-L.*] [*falso trad. pro* mundus: ITALA Ezech. 22, 26 (Aug. spec. 21 p. 108, 17). *contextu non sano*: CIC. ad Att. 9, 10, 2 -e (*vel* -ae).]

i. q. non mundus, incultus, spurcus, sordidatus, inquinatus: (*accedit abl.: l. 11. 19. 65. 69. 70 sq. 76; ex: p. 502, 8*):

I proprie: A *de animant.* (*corp. part. sim.: l. 19. 26. 27; subst: l. 12*): 1 *homin.*: PLAVT. Cist. 113 sicine -a, obsecro, ibis? :: -as fortunas aequom est squalorem sequi (*de muliere ut*: TER. Haut. 295 *ancillula* neglecta, -a illuvie. LVCR. 4, 1160 nigra melichrus est, -a et fetida acosmos. OV. am. 1, 8, 39 -ae [*P*, incultae *cett.*] ... Sabinae. SEN. contr. 2, 7, 3 matrona ... in tantum ornata, quantum ne -a sit). Most. 106 nequam homo, ... -us, ⟨in⟩strenuos (*cf.* SEN. epist. 86, 12 olim liquet mihi -issimos fuisse *viros*). HOR. sat. 1, 6, 124 ungor olivo, non quo fraudatis -us Natta lucernis (*translatio iam subest; cf. Schol. Hor. gloss. Γ ad l. [p. 500, 74], et l. 69 sqq.*). OV. ars 3, 756 manu. HOMER. 887 gaudet pressis -us vinitor uvis. CLAVD. DON. Aen. 3, 228 p. 297, 10 Harpyiae, quae erant omni corpore -ae (*cf. infra l. 54*). 2 *bestiae*: VERG. georg. 1, 400 sues (SERV.: luto gaudentes [*cf.* HIER. epist. 21, 12]. FEST. p. 310 quod -issimi sint sues ex omni mansueto pecore. *cf.* MANIL. 5, 125 -os ... greges *suum* agitant per sordida rura *Hyades*. *al.*). HOR. epist. 1, 2, 26 canis -us vel amica luto sus (*cf.* ROMVL. fab. 21, 3 rec. W). PROP. 4, 8, 25 -ae venalia fata saginae *gladiatoriae*. OV. ars 2, 486 sustinet -um sima capella marem (*cf.* MART. 3, 24, 6 taeter ut -ae carnis *hirci* abiret odor). 3, 214 -o vellere ... ovis. hal. 121 -a (*Sannazarius*, inunda *A*) chromis ... vilissima salpa. GRATT. cyneg. 75 volture (*cf.* PRVD. c. Symm. 2, 1034 corvis). *et al.*

B *de rebus*: 1 *corp.* (*acced. notio q. e. 'vilis': l. 44* [*cf.* PS. AVG. quaest. test. I 9, 2 -um ... ad comparationem meliorum dicitur ... et plumbum ad comparationem auri -um est]): CIC. or. fr. A VI 1 Sch. humus erat -a, lutulenta vino (OV. ars 1, 154. 2, 524 [in nuda *var. l.*]). VERG. Aen. 5, 333 -o fimo (COD. Theod. 7, 1, 13 -o f. sorditatis fluentis). HOR. sat. 2, 4, 62 popinis (*cf.* PROP. 2, 23, 10 casa. OV. epist. 1, 104 harae). PROP. 2, 23, 15 -o sacra conteritur via socco. 4, 4, 78 traicit -as ebria turba dapes (*codd., E. Tabeling, Mater Larum 1932, 13;* -os ... pedes *vulg.*). 4, 5, 72 -o pallida mitra situ (OV. am. 1, 12, 30 nisi ... -o cera sit alba s.). OV. rem. 432 in -o signa pudenda toro. SEN. dial. 2, 18, 5 *Socrates* cum ab uxore Xanthippe -a aqua perfunderetur (MART. 1, 92, 10 *al.*). COLVM. 10, 85 cloacis (PRVD. psych. 722). 12, 52, 21 ut -ae baccae eluantur. MART. 14, 50, 1 ne lutet -um nitidos ceroma capillos. MIN. FEL. 22, 4 deus aereus ... de -o vasculo ... conflatur. TERT. patient. 14 p. 22, 4 -am ulceris ... redundantiam. ARNOB. nat. 7, 45 p. 279, 11 faex. AVIEN. ora 192 luto (*cf.* AVSON. Mos. 46 caeno). *al.* *nota de colore*: VERG. georg. 1, 81 cinerem -um iactare per agros (*v. vol. III 1072, 17*). Aen. 12, 611 canitiem -o perfusam pulvere turpans *Latinus* (*Hom. Il. 18, 23 = Od. 24, 315 κόνιν αἰθαλόεσσαν*). OV. fast. 4, 238 in -o pulvere tracta coma est. *de odore* (*cf. supra l. 15 sq.*): VERG. georg. 3, 564 -us olentia sudor membra sequebatur. PALLAD. 4, 15, 4 cibis acribus et odoris -i. 2 *incorpor.*: PLAVT. Cist. 114 (*v. supra l. 10*). Merc. 65 multo opere -o rustico se exercitum. VERG. Aen. 3, 228 harpyiae ... contactu ... omnia foedant -o. HOR. epist. 2, 2, 199 pauperies -a domūs procul absit. PROP. 3, 15, 17 -is ... habitare tenebris. COLVM. 9, 5, 2 ea *res* ... -ae segnitiae *curatoris* perosa est (*postea* dedignatur, si minus pure habita est). PETRON. 23, 3 -issimo me basio conspuit *cinaedus*. PLIN. nat. 14, 119 *vina* -iore lapsu aliquo polluta. PLIN. epist. 10, 98, 1 cloaca foedissima ac ... turpis -issimo aspectu. TERT. pall. 5 p. 947, 7 Oe. calceos, ... -issimam pedum tutelam.

II *tropice vel* **translate:** A *vi generali* (*sensu saepe morali, fere i. q. indecorus, inhonestus, turpis sim., ut e. g. l. 65. 67 sq. 80. p. 502, 5. 6. 11. 12. 16 al.*): 1 *de hominibus*: PORPH. Hor. sat. 1, 5, 62 Campani ... ore -i habiti sunt. CYPR. laps. 24 p. 254, 21 *mulier* -a ... laniavit ... linguam *suam* quae fuerat vel pasta inpie vel locuta. PS. AMBR. laps. 1, 3 ab -is *hominibus* et luteis ... conculcatum est propositum castitatis. AVG. in psalm. 85, 21 impii ... -i sunt corde (*opp.* mundi). *al.* *nota de sordida avaritia* (*cf. supra l. 16*): FIRM. math. 8, 24, 4 latrones effrenata cupiditate semper -i. AVG. serm. 261, 5, 5 *deus* non amat habitare cum avaritia, cum muliere -a et insatiabili. *de menstruata* (*cf. Paul. Fest. p. 11, v. vol. II 32, 1*): PALLAD. 4, 9, 14 -ae mulieris formidat tactum *ruta* (*aliter ut vid.*: PS. APVL. herb. 131, 6). *de part. corp. sim.*: TERT. anim. 40$^{\text{in.}}$ omnis anima ... -a *est* ...; peccatrix autem, quia -a (AVG. civ. 8, 3 p. 323, 21 D. -os terrenis cupiditatibus animos. *cf.* HIER. hom. Orig. in Is. 6, 3 p. 276, 2 B. cor [AVG. serm. 12, 1, 1 *coniunct.* sordidissimo, *opp.* puro]). cult. fem. 2, 7 p. 724, 9 Oe. exuvias ... capitis forsan -i, forsan nocentis (*opp.* sancto. *cf.* pall. 4 p. 492, 8 Oe. -iorem loco [*i. lupanari*] cervicem). orat. 14 manus *Israel* ... -ae, sanguine prophetarum ... incrustatae (CYPR. laps. 26 p. 256, 7 *var. l.* inquinatis). *al.* ITALA Is. 6, 5 (Cassiod. in psalm. 141 concl. p. 1008^{B}) labia. *al.* RVFIN. Orig. in gen. 3, 5 p. 46, 9 B. incircumcisis auribus et -is. *adde proverbialiter* (*de significatione v. p. 400, 29*): RVFIN. Basil. reg. 6 neque -is, ut aiunt, pedibus (*Migne gr. 35 p. 416^{B} ἀνίπτοις χερσίν*) indulgendum est introire quempiam in sanctam doctrinam (Greg. Naz. orat. 1, 8, 1 -is, ut dicitur, p. inruentes). 2 *de rebus* (*corpor.: l. 6. 8; saepe de luxuria sim., ut e. g. l. 11. 12 16*): HOR. sat. 1, 5, 84 -o somnia *venerea* visu nocturnam vestem maculant. ars 247 -a ignominiosaque dicta. TERT. apol. 7, 5 -a vestigia *incesti*. adv. Marc. 3, 11 p. 394, 16 Oe. partūs -a et pudenda tormenta. resurr. 4 p. 30, 6 -ae a primordio ex faecibus terrae, -ioris deinceps ex seminis sui limo. ITALA Is. 35, 8 (Tert. adv. Marc. 4, 24 p. 503, 2 Oe.) nec erit illic via -a (*ἀκάθαρτος*; *opp.* munda, sancta). PS. HIL. libell. 13 gratulandum ... quod ... in ipso aetatum calore ... diabolo et -is factis renuntiaverint. PRVD. c. Symm. 1, 70 conpressu -o (*i. incesto*). apoth. 565. AVG. civ. 2, 26 p. 91, 30 D. vitae scelestae -aeque. 14, 20 p. 43, 23 -am inpudentemque sententiam *Cynicorum*. nupt. et concup. 2, 20, 35$^{\text{extr.}}$ -iora et sceleratiora flagitia. BOETH. cons. 3, 4, 24 W. foedis -isque libidinibus. *al.* *nota lusorie* (*cf. p. 503, 26*): SEN. contr. 1 praef. 8 -issimis se excolere munditiis. AVG. civ. 7, 26 p. 308, 23 D. 'haec omnia, inquit, referuntur ad mundum (*i. universum*)'. videat ne potius ad -um. serm. 105, 6, 8 quid strepis, o munde -e (serm. coll. Morin 1930 p. 620, 23). 116, 3, 3 totus hoc credidit mundus: qui non credidit, remansit -us. *al.*

B *vi speciali in religione* (*sec. gr. ἀκάθαρτος*) *de iis, quibus aliqua impuritas haeret* (*quaedam ex II A huc ref., ut p. 501, 83 sq.*), *i. q. non mundus, impurus, ἀκάθαρτος,* טָמֵא (*cf. Bauer, Wörterb. z. N. T. s. ἀκάθαρτος*): 1 *usus strictior: ap. Iudaeos, de iis quae a lege non munda declarantur*: a *de animantibus* (*homin.: l. 33 sqq. 36. 39; part. corp.: l. 37*): TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 25 Oe. lex ... -a pronuntiat animalia (HIER. epist. 22, 19, 6 a. quae ... bina in arcem inducuntur, -a sunt, inpar numerus est mundus. VVLG. lev. 27, 11 a. -um, quod immolari domino non potest. IORD. Get. 134 *al.* *cf.* HIL. in Matth. 2, 2 pecudum. VVLG. lev. 20, 25 separate ... iumentum mundum ab -o *eqs.* deut. 14, 8 sus [*cf. p. 501, 20 sqq.*]. *et al.*). ITALA deut. 23, 10 (Lugd.) homo ... -us (*οὐκ ... καθαρός, Vulg.* pollutus) ex coitu suo noctu (VVLG. lev. 13, 46 omni tempore quo leprosus est et -us *homo*. num. 9, 10 h. qui fuerit -us super anima. *al.* *cf.* lev. 15, 2 vir qui patitur fluxum seminis. *al.*). VVLG. lev. 12, 2 mulier, si ... peperit ..., -a erit (12, 5. 15, 17). 13, 15 caro ... si lepra aspergitur, -a est (Ezech. 4, 14). *et saepius.* *allegorice*: COMM. apol. 489 abstinet ... sese a nobis *Christus*; ... nos -os ait (*cf. Vulg. sap. 2, 16*). b *de rebus*: TERT. iciun. 5$^{\text{in.}}$ ademptis quibusdam veluti -is (*de cibis ut*: VVLG. lev. 11, 34 *al.* *cf. ibid.* liquens). ITALA (= VVLG.) lev. 14, 36 (Tert. pudic. 20 p. 267, 25) *sacerdos* iubet auferre de domo (*ubi lepra invenitur*) omnia, ita -a non futura. 14, 40 (*ibid.* p. 268, 2; = VVLG.) locum (TERT. pudic. 20 p. 268, 17 [*alleg.*]. *al.*). VVLG. lev. 11, 8 nec cadavera contingetis, quia -a (*cf.* 11, 35). 13, 55 *vestimentum leprosi*. 14, 44 lepra est perseverans, et -a domus. *et al.*

2 *usus latior*: a *de spiritibus diabolicis sim.*: (*cf.* LACT. inst. 2, 14, 5 hi sunt -i spiritus, malorum quae geruntur auctores, quorum idem diabolus est princeps): α spiritus: TERT. apol. 23, 14 *daemones* renuant se -os spiritus esse. idol. 1$^{\text{extr.}}$ daemoniis et -is sp. (15 p. 48, 11). pudic. 9 p. 236, 32 porcis ... -is scilicet sp. ITALA I reg. 16, 14 (Filastr. 98, 6) *opp.* sp. domini, sapientiae. CYPR. ad Don. 5 p. 7, 16 -os et erraticos sp. FIRM. err. 13, 4 -i daemonum sp. LVCIF. non conv. 12 p. 26, 27 non sp. sanctus ... sed -us ille diabolicus. VVLG. Matth. 12, 43. apoc. 16, 13 sp. tres -os in modum ranarum. CIL III p. 961, 2 *et* 12 (= INSCR. christ. Diehl 2389 a) -issime spirete tartaruce. *et saepius.* *peculiariter fere i. q. diabolus* (*cf. supra l. 48*): TERT. anim. 57 p. 392, 25 quid novi aemulatio veritatis a sp. -o? pudic. 5 p. 227, 17 ibidem sunt idololatriae, ubi -i sp. res est. AVG. in evang. Ioh. 97, 3 *al.* *fere subst.*: TERT. bapt. 5 p. 205, 13 studium diaboli recognoscimus res dei aemulantis ... -us (*cf. p. 501, 3*) emundat, perditor liberat. β daemon(ium): VVLG. Luc. 4, 33 homo habens daemonium -um (RVFIN. Orig. in num. 13, 5 p. 114, 27 B. spiritus maligni et d. -a [*opp.* sanctorum spirituum]. *al.*). RVFIN. hist. mon. 29 p. 454^{A} daemon -e (AVG. civ. 21, 6 p. 499, 28 *opp.* sancti angeli. PASS. Matth. 17 p. 238, 22 [*gr.* ἀφανεῖς]). γ *varia*: IVVENC. 2, 46 *mulierem* cui mentem spiritus ater -a inplebat lacerans virtute furoris. AVG. civ. 9, 15 p. 388, 1 D. -issima dominatione *malorum angelorum*. VITAE patr. 3, 35 p. 761^{C} -issimas daemonum impugnationes (*ibid.* p. 762^{B} -issimi daemones). PALLAD. hist. mon. II 14 p. 369^{B} -issimae cogitationes et somnia quae inmittunt nequissimi daemones. b *ad cultum idolorum sim. vel ad haeresim pertinet* (*de dis paganorum: l. 80. 83. 84*): CYPR. epist. 70, 1 p. 768, 1 quomodo ... mundare ... aquam potest *haereticus* qui ipse -us est (*cf.* LVCIF. non conv. 13 p. 28, 23 te -um per haeresim tuam effectum). NOVATIAN. cib. Iud. 3 p. 958^{A} fideles, qui mundi; ... Iudaei et haeretici, qui sunt inquinati; ethnici, qui sunt ... -i (*cf.* PRVD. ditt. 188 gentes). LVCIF. non parc. 31 p. 276, 25 animus *haeretici* (*cf.* AVG. civ. 7, 21 p. 300, 1 D. anima *pagani*). *nota de dis Romanorum*: AVG. civ. 6, 9 p. 263, 16 D. -i spiritus ... pro diis habentur a Romanis (8, 24 p. 360, 18 [*syn.* idola]. *al.* *cf.* 7, 33 p. 315, 29 -issimos daemones. *al.*). *et al.* *adde*: TERT. idol. 22$^{\text{in.}}$ benedictionem (*per deos nationum datam*). spect. 8 p. 10, 5 nomina (num- *Isid.*) -a *deorum*. OPTAT. 3, 8 p. 90, 19 -is

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fumabant arae nidoribus (cf. p. 91, 14). 6, 4 p. 152, 1 *vos haeretici* consecratos deo sparsistis -is cineribus crines *virginum*. HIER. in Is. 28, 10 p. 320^B haeresis. VVLG. Ier. 19, 13 domus *in quibus idolis sacrificatur*. RVFIN. hist. mon. 7 p. 413^C -us idolorum cultus. *al.*

masc. subst.: ITALA Tit. 1, 15 (Aug. c. Faust. 6, 3 p. 286, 25) -is (μεμιασμένοις, *Vulg.* coinquinatis) ... et infidelibus nihil est mundum. OPTAT. 1, 10 p. 13, 7 *de haeretico* (RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 51, 35 [*cf. p. 52, 39* sordidis]). HIER. hom. Orig. in Is. 1, 1 p. 242, 10 B. *de leprosis*. VVLG. Sirach 29, 21 (*coniunct.* peccator). AVG. serm. ed. Mai 116, 4 adulteros, fornicatores, -os. *neutr. fere subst.*: SEN. nat. 3, 26, 7 omne -um stercorosumque (VVLG. act. 10, 14 *coniunct.* commune. *al. cf.* AVG. nupt. et concup. 2, 26, 42 p. 296, 13 *coniunct.* stupra). TERT. coron. 10 p. 440, 1 Oe. -a omnia -is, nihil autem -ius idolis (cult. fem. 2, 1 p. 714, 11 Oe. *coniunct.* profanum. *al.*). OPTAT. 3, 4 p. 85, 15 nonnullis male viventibus et -a loquentibus. VVLG. I Macc. 1, 51 in omnibus -is et abominationibus (ἐν παντὶ ἀκαθάρτῳ). *et al.*

syn. et app.: *ad I A*: fetidus, fetulentus, foedus, luteus, lutulentus (APVL. apol. 7), sordidus, stercorosus, taeter. *ad I B et II*: communis, ignominiosus, impudens, impurus, incircumcisus, inquinatus, luteus, maculatus (VVLG. deut. 12, 15), pollutus, profanus, pudendus, sacrilegus (OPTAT. 6, 1 p. 143, 14), spurcus (MVTIAN. Chrysost. hom. 25, 3), turpis. *opp.*: mundus, purus, sanctus.

deriv.: immunditas, immunditia (-ies), immundo.

adv. **immundē:** OBSEQ. 55 quod -e ... templa foedarentur. PS. AMBR. serm. 29, 2 -e viventes. *cf. p. 501, 5.*

2. immundus, -ī, *m.* [*lusorie ab* in *et* mundus, *cf. gr.* κόσμος ἄκοσμος *et* incultus. *J. B. H.*]. TERT. cult. fem. 1, 4 p. 706, 13 Oe. cultum dicimus quem mundum muliebrem vocant, ornatum quem -um muliebrem convenit dici (*cf. p. 522, 18 sq.*).

inhumanus: **immūnificus** GLOSS.^L II Abav. IN 165. [PLAVT. Trin. 350 *P e gloss. interlin. ad vocem q. c.* immunis (*cf. p. 505, 38*).]

immūnio, -īvī, -īre. *ab* in *et* munire, *cf. gr.* ἐντειχίζω. DOSITH. gramm. VII 434, 22 -o ἐντειχίζω. GLOSS.^L III Abstr. IN 149 -it: valde munit. *i. q. in alqo loco vel apud alqm munire*: TAC. ann. 11, 19 ne iussa exuerent *Frisii*, praesidium -vit *Corbulo*.

***immūnis,** -e. [*ab* in *et* munis, *cf.* moenia, munus *et* communis, *ubi plura. J. B. H.*] *de origine*: PAVL. FEST. p. 143 munem ... officiosum, unde e contrario -is dicitur qui nullo fungitur officio. ISID. orig. 14, 8, 33 *amoena loca dicta ait* Verrius Flaccus, quod sine munere sint ... quasi amunia, hoc est sine fructu, unde nullus fructus exsolvitur. inde etiam nihil praestantes -es vocantur (*sim.* SERV. Aen. 5, 734, *fonte non indicato. cf.* ISID. orig. 9, 4, 21 *al.*). *scribitur*: immoene: PLAVT. Trin. 24 (immene *P* [*cf. ALL 10, 1898, 560*], immune *A*) *e* PS. PLAC. Gloss.^L IV I 28. im-: CIL III p. 1968 n. XXVIII ([*a. fere 98*]. immún-: VI 10323, 3). *al.* (*cf.* QVINT. inst. 1, 7, 8). imun-: CIL III 7449, 9 (*a. 155*). *al.* in-: CIL IX 4399, 4 (inmún-: VI 10363, 3). *al.* inmones (*nom. sg.*): INSCR. christ. Diehl 3879^b (*s. VI/VII*). i? *p. 504, 59. 60 (bis)*. *de formis: nom. sg.* -es: *l. 47.* *abl.* -e: CIL VIII 2618 b (*a. 211/12*) *ter. al.* *deest compar. et superl.* NOT. Tir. 38, 11. *inde a* PLAVTO, ACC., *dein* RHET. Her., CIC. *al.* [*falso trad.*: GLOSS. III 483, 60 -is: μέριστος, *ubi legend. vid.* immanis: μέγιστος (*cf.* GLOSS.^L II Philox. IM 29. 30). *prob. emend.*: BELL. Afr. 33, 1 civitate libera et -ique (*Löfstedt, Stud. 33*, etiam undique *codd.*). COLVM. 9, 15, 1 *p. 505, 56.* DRAC. Or. 611 (-e *Buecheler, Leo*, inmane *codd.*)]

***I proprie** et technice i. q. muneribus vacuus, sine muneribus* (*de re v. Ruggiero, Diz. epigr. IV s. v.*):

A *absol. et significanter*: **1** *in iure publico de muneribus civilibus tam personalibus quam fiscalibus* (GLOSS. II 249, 45 ἀτελής, ὁ μὴ ὑποκείμενος τέλει): **a** *de sociis civitatibus vel coloniis privilegiatis quae populo Romano nullum stipendium pendunt* (*opp.* stipendiarius): CIC. Verr. II 3, 13 sine foedere -es [civitates] ac liberae *civitates* (II 3, 92 Segestam ... -em c. [II 5, 125]. CAES. Gall. 7, 76, 1 civitatem eius [*i. Commii*] -em esse iusserat *Caesar* [*cf. Meusel ad l.*]. BELL. Afr. 7, 1 *coniunct.* liberam. LIV. 37, 55, 6 *opp.* vectigales). II 4, 21 populos. II 5, 58 quod tam -e municipium, quod ... tam commoda vacatione omnium rerum sit usum quam Mamertina civitas? LIV. 33, 32, 5 senatus Romanus ... liberos, -es, suis legibus esse iubet Corinthios *eqs.* (*cf.* 44, 7, 5 -es ... ac suis legibus victuros *Agassenses*. 45, 26, 13 non solum liberos, sed etiam -es fore Issenses *eqs.* PLIN. nat. 4, 8 Amphisa. *al.*). 34, 57, 10 *urbes Asiae* (*opp.* stipendiarias). PLIN. nat. 3, 12 sunt reliquae coloniae -es (3, 19. 24. CIL VIII 8931, 6 col(onia) ... Sald(ensium) VII -is [*cf.* INSCR. Dessau 649, 8 col(oniae) ... Sald(ensium) legionis VII -is]. *al.*).

b *de singulis civibus sim. (de piratis: l. 81), qui vacatione munerum vel omnium vel quorundam (plerumque e contextu apparentium, ut: p. 504, 5) fruuntur*: PLAVT. Trin. 354 is est -is, cui nihil est qui munus fungatur suom (*nota lusum verborum cum v. 350, infra p. 505, 38*). CIC. Font. 17 cum -is nemo fuerit (*antea* coacti sunt *vias* munire omnes. *cf.* CIL XIV 4012, 4 -is cum sim, ex voluntate mea ... clivom stravi). off. 3, 49 piratas -es, socios vectigales habemus. SALL. Iug. 89, 4 *Capsae* cives apud Iugurtham -es, levi imperio et ob ea fidelissumi habebantur. OV. Pont. 4, 9, 102 extant decreta quibus nos (*i. Ovidium*) laudat et -es publica cera facit (4, 14, 53 solus ... sum vestris -is in oris). LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 57 ludi magistros a proc(uratore) metallorum -es es⟨se placet⟩ (*cf.* COD. Theod. 13, 3, 1 medicos, grammaticos et professores litterarum -es esse cum rebus *suis* ... praecipimus). PLIN. paneg. 38, 2 ut ... in hereditate filii pater esset -is (*sc. vicesimae; cf. p. 505, 18*). ITALA deut. 24, 5 (Lugd.) si ... quis acceperit uxorem de recenti, non exiet in bellum et non iniungetur ei ulla res; -is erit (ἀθῷος, *aliter Vulg.*) CIL II 4514, 9 (*s. II ex.*) L. Caecilius ... adlectus ... inter -es (*subst., ut*: V 4910, 5 [= INSCR. Dessau 847] Vindol(icis) -is Caesaris [*v. Dessau ad l.*]). PAVL. NOL. epist. 16, 6 p. 120, 25 (*trop.*). CYPR. GALL. num. 9 quos iam grandior aetas exhibet -es trepidi sub cura duelli (*i. vacuos a militia*). COD. Theod. 6, 26, 15 quotiens ... procedit indictio, *scriniarii* ... -es ac segreges habeantur. 7, 13, 7, 1 senatores ... qui primo anno ... tironem dederint, insequenti vice habeantur -es. 7, 20, 8 *veterani servulos* -es perpetuo possideant. 12, 1, 115 clerici ... si ... -es cupiunt permanere *eqs.* (16, 2, 19 *clericus* cum patrimonio suo in perpetuum habeatur -is. *cf.* CIL IX 4207, 6 sacerdoti et pontifici. *al.*). 13, 5, 18 navicularios. 13, 10, 2 plebs urbana ... minime in censibus ... conveniatur, sed ... -is habeatur (*ibid. iterum*). *al.*

c *de rebus ut agris sim., patrimonio sim.* (*plerumque de praestationum vacatione* [*opp.* vectigalis]; *de hospitii vacatione: l. 32 sq.; c. dat. comm.: l. 23*): CIC. Verr. II 2, 166 agros -is liberosque (II 3, 91 Halicyenses, quorum incolae decumas dant, ipsi agros -is habent. LIV. 21, 45, 5 agrum ... -em ipsi, qui accepisset, liberisque. *al. cf.* CIC. leg. agr. 3, 9 *praedia* [*opp.* illa quae pensitant]. Phil. 2, 43 duo milia iugerum [3, 22]. epist. 13, 76, 2 *possessionem*. PAVL. dig. 50, 15, 8, 7 solum. COD. Theod. 7, 20, 3 *vacantes terras*. 11, 3, 1 [*a. 319* = Iust. 4, 47, 2] *fundos* [*hinc* GLOSS. III 452, 9 = 482, 29 ἀσυντελῆ χωρία ?]). COD. Theod. 7, 20, 3 centum follium summam. 13, 1, 11 clerici ... -em usum conversationis exerceant. 13, 6, 7 pr. (*a. 375* = Iust. 11, 3, 2) residuo patrimonio, quod ab hoc vinculo liberum est, otioso et -i servando. COD. Iust. 12, 40, 10, 1 (*Valentin. et Marcian.*) domos (*syn.* nullis hospitiis praegravatam). *nota: fere i. q. integer*: IAVOL. dig. 38, 2, 34 scriptus ... patronus debitam sibi partem *hereditatis* -em habet. *meton. de capitatione*: COD. Theod. 7, 13, 6 pr. uxoriam ... capitationem (uxorem ... a capitatione *Momms.*) ... praestet -em *tiro*. 8, 1, 3 praecipimus ... capitationem eorum qui censiti sunt haberi -em. *ibid. iterum.* *de tempore* (*cf. l. 62. p. 505, 12*): SIDON. epist. 4, 24, 5 tribueret heredibus *debitoris defuncti* annui luctus tempus -e.

2 *in re militari (saepe subst.), de militibus (nota de re: l. 64) qui aliqua vacatione munerum graviorum fruuntur* (GLOSS.^L II Philox. IM 52 ἀνέπαφος, ἀλειτούργητος; *cf.* TARR. PAT. dig. 50, 6, 7 quibusdam aliquam vacationem munerum graviorum condicio tribuit, ut sunt *eqs.* [*seq. enumeratio -ium*]. *v. Ruggiero, Diz. epigr. IV 38, ubi exempla plura*): CIL VI 228, 2 (*a. 205*) Aur. Geminianus im(munis). III 1038, 4 (*intra a. 211 et 222*) M. Aurelius Crescentinus immu(nis) leg(ionis) XIII (III 14358^{2a}, 3 [*a. 222?*]. *al.*). 3565, 11 -es et discent(es). VI 3236, 4 eques singulari (*sic*) ... -is tur(mae). INSCR. Eph. epigr. IX 302, 5 militi -i (*nisi ad I A 1 ref.? v. Eph. epigr. l. l.*). *et al.* ex -i: CIL III 6178, 1, 9 (*a. 134*) Iul. Proculus exim-m(uni). *al.* VIII 2618 b (*a. 211/12*) ex -e (*ter*). *accedit altera dignitas*: bucinator: INSCR. RevA. IV 12 (1908) p. 474 n. 272. consularis: CIL XIII 7277, 3 (*a. 183*). 5170, 3 (*a. 219*). INSCR. Dessau 2407 -i⟨s⟩ consularis. *al.* librarius: CIL VI 3401, 6 (= XIV 2255 *aet. Sept. Sev. et M. Aurel.*) imm(unibus) libr(ariis) et exactis. III 885, 2 *al.* speclariarius: INSCR. Dessau 9094, 13. venator: CIL III 7449, 9 (*a. 155*). VI 130, 2 (*a. 241*). *dub.*: CIL VI 32533 b, 28 (*a. 209*) p(raetorius?) ... im(munis). II 4166, 4 c(orniculario?) i(mmuni?). III 3446, 6 ex i(mmuni?) c(onsularis?). 8672, 4 v(enator?) i(mmunis?). 12559, 1 im(munes?) d(uplarii?). *al.* (*v. p. 403, 39*). *meton. de tempore quo milites muneribus vacant*: SEN. dial. 9, 17, 7 nox -is est ab expeditione redeuntium. *nota de re*: INSCR. RevA. VI 2 (1933) p. 401 n. 120 -e in r(ationem) val(etudinarii) leg(ionis) II ad(iutricis) (*de dolii quodam genere, cf. Germania 17, 1933, 237*).

3 *in collegiis sim.* (*plerumque subst.; spectat ad onera collegialia*): CIL VI 950, 7 (*a. 97*) Ti. Claudius Felix et P. Lollius Paris allectores, cultores Silvani, idem immun(es) (*cf.* DONATIO Monim. [CIL VI 10231] 9 -es et curator et plebs universa collegi *Silvani*). LEX coll. Aesc. et Hyg. (CIL VI 10234) 10 imm(unibus) sing(ulis). (12 *bis*). CIL XIV 367, 4 (*a. 182*) P. Horatio Chryseroti, ... quinq(uennali) et -i Larum Aug(usti). V 4048, 8 L. Valerius Ursio, L. Valerio Asinioni ... et sibi -es recepti in colleg. fabrum. VI 33883, 3 Herculanio Tauro, honorato, -i, mesores machinari frumenti publici. XII 1815, 7 (*in colleg. utricul.*). XIV 256, 159 (*in corp. fabr. naval.*). *dub.*: INSCR. RevA. 1930, 2 p. 346 n. 32 (*Bonnac, a. 226*) Septi. Mucianus imm(unis) fig(linae?) (*ibid. iterum*).

B *indic. genus muneris a quo aliquis vel aliquid vacat*: **α** *gen.*: CIC. Verr. II 5, 58 *Mamertini* omnium rerum -es fuerunt ..., ut populo Romano nihil darent. OV. met. 4, 5 -es ... operum famulas dominasque suorum. LIV. 7, 7, 5 -es ... operum militarium erant *milites* (*cf.* TAC. ann. 1, 36 ceterorum -es [*subst.*], nisi propulsandi hostis). 38, 44, 4 dum eorum (*sc. portoriorum*) -es Romani ... essent. *adde*: PAP. Berol. 628^v II 10 optamo (Octaviae *ci. Dar.*) legis cives Romani

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sint -es. *β abl.*: LIV. 1, 43, 8 una centuria facta est -is militia. COD. Theod. 6, 2, 14 omnes ... glebali iubemus praestatione reddi -es. 6, 24, 8 senatoriis functionibus. 7, 13, 7, 3 ut *milites* ... -es propriis capitibus mox futuri sint. 7, 13, 18 iuniorum conlatione. 12, 1, 56 qui ... militare munus adamaverunt ..., erunt curia -es (16, 2, 21 curiis). 13, 10, 6 simili devotione. 16, 2, 36 pr. auraria pensione. COD. Iust. 1, 2, 22 *al.* *γ ab*: SVET. Claud. 25, 3 si *Seleucus* ... Ilienses ab omni onere -es praestitisset (COD. Theod. 13, 5, 5 pr. ab omnibus oneribus et muneribus [13, 5, 7] ... securos, vacuos -esque. 15, 2, 1 [*a. 330* = Iust. 11, 43, 1]. *al.*). PAVL. dig. 39, 4, 9, 8 fiscus ab omnium vectigalium praestationibus -is est (COD. Theod. 12, 1, 50, 1 *al.*). PAPIN. dig. 22, 1, 3, 1 post rem iudicatam tempus (*cf. p. 504, 39*) a fructibus dependendis -e est. HERMOG. dig. 50, 4, 17, 1 -is (*subst.*) ab honoribus et muneribus civilibus (COD. Theod. 6, 35, 1 [*a. 314* = Iust. 12, 28, 1] a cunctis m. sordidis et personalibus [11, 16, 5 *a. 343* = Iust. 11, 75, 1 *de privatis rebus*]. 13, 3, 2 *coniunct.* obsequiis. *al.*). LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 2, 18 a sigillis. PAP. Oxyrh. VIII 1114, 15 (*a. 237*) hereditatem esse ... -em a vicensima. COD. Theod. 6, 2, 22 a conlatione glebalis auri (13, 3, 19. *cf.* 13, 1, 1 ab huius conlationis obsequio). 6, 26, 1 (*a. 362* = Iust. 12, 19) ab ... hac necessitate (16, 2, 40. *cf.* 6, 35, 11 [*a. 381* = Iust. 12, 28, 3] ab ... iniunctis). 6, 37, 1 ab ... indictionibus (COD. Iust. 12, 52, 3 pr. [*a. 444?*] *al.*). 12, 1, 121 patrimonium -e a curialibus nexibus. 13, 3, 16 (*a. 414* = Iust. 10, 53, 11) ab omni functione omnibusque muneribus publicis (13, 10, 4 *al.*). 13, 5, 7 ab administratione ... tutelae. 15, 3, 3 a viarum munitione. 16, 2, 14, 4 (*a. 357* = Iust. 1, 3, 2) -es ... ⌊a censibus et separati⌋ (*om. Iust.*) ab huiusmodi muneribus (*cf.* 16, 5, 52, 1 ab ... censura). NOVELL. Valent. 36, 6 huic officio vacantes a ceteris habeantur -es. COD. Iust. 12, 40, 9, 4 (*a. 444*) a pensione ... portionis tertiae (*cf.* 10, 35, 3). *al.* *liberius c. generalibus notionibus*: COD. Theod. 7, 10, 1 pr. ab eorum usurpatione, qui in his ... manere consueverant, sacrae domus serventur -es. 13, 3, 10 ut etiam uxores *medicorum* ... ab omni inquietudine tribuantur -es et a ceteris oneribus publicis vacent (*cf.* 6, 26, 7 ab omni publica molestia [7, 8, 16 pr.]).

II ***translate*** (*sc. usu non technico*):

A *vi primitiva integra, de quodvis munus praebentibus*:

1 *fere i. q. minime munificus*: **a** *in malam partem fere i. q. ingratus*: PLAVT. Trin. 350 civi -i (*nota lusum verb. c. 354, v. p. 503, 77*) scin quid cantari solet? (*cf.* ISID. orig. 10, 140 -is, minime munificus, ut est in proverbio veteri: '-em cives odere sui'. *v. Otto, Sprichw. 172*). ACC. trag. 364 o ingratifici Argivi, -es (*Schol. Cic. Bob.*, inanes *codd. Cic. Sest. 122*) Grai, inmemores benefici (SCHOL. Cic. Bob. p. 137, 1 St.: -es ingratos significat *eqs.*). *audacius de re*: PLAVT. Trin. 24 amicum castigare ob meritam noxiam -e est facinus (*minus bene* PAVL. FEST. p. 109: pro improbo. PS. PLAC. Gloss.L IV I 28: improbum, culpandum). CIC. Lael. 50 non ... est inhumana virtus neque -is neque superba. **b** *de eo, qui donum vel symbolam non confert, i. q.* ἀσύμβολος: HOR. carm. 3, 23, 17 -is aram si tetigit manus (*cf. Bentley ad l.; falso* PORPH.: subaudiendum extrinsecus 'scelerum' *eqs.*). 4, 12, 23 non ego te meis -em meditor tingere poculis. epist. 1, 14, 33 quem *virum* scis -em Cinarae placuisse rapaci. GELL. 7, 13, 2 ne omnino, ut dicitur, -es et asymboli veniremus.

2 *i. q. nullo officio, opere sim. fungens*: VERG. georg. 4, 244 -is ... sedens aliena ad pabula fucus ([NON. p. 30: sine officio, sine munere. SERV.: a labore scilicet]. *cf.* COLVM. 9, 15, 1 ut ait Vergilius *de fucis*, 'ignavum pecus' et -e [etiam rure *codd.*], sine industria favis assidens). OV. met. 7, 229 neque eras -is, Enipeu, ... necnon Spercheides undae contribuēre aliquid. FLOR. epit. 1, 23, 2 quod, omnibus *artubus* opere fungentibus, solus venter -is ageret. TER. MAVR. 46 nil (*in corpore*) -e relinquitur (*antea* cunctis visceribus ... occultus trepidat labor). *audacius* (*per meton.; cf. p. 504, 35*): MANIL. 4, 393 pro pretio labor est; nec sunt -ia tanta (*sc. ausa*). SEN. Herc. f. 214 numquid -is fuit infantis aetas? (*de Hercule*). TERT. adv. Marc. 2, 11 p. 350, 19 statim sudor et labor panis, sed ante ex omni ligno victus -is et alimenta secura.

B *latiore sensu, tam de animantibus quam de rebus, i. q. expers, vacuus, liber sim.*: **1** *generatim* (*hic illic apparent notiones secund. s. 2 enumeratae, e. g. p. 506, 48*): **a** *absol. et localiter* (*praeter l. 73 [de amore]*): SEN. Herc. f. 957 -e caelum est, dignus Alcide labor. FLOR. epit. 3, 10, 9 nec Rhenus ergo -is, nec enim fas erat ut liber esset receptator hostium. CLAVD. carm. min. 37, 1 clauditur -is convexo tegmine rivus *eqs.* rapt. Pros. 1, 225 nulla sit -is regio nullumque sub umbris pectus inaccensum Veneri.

b *c. struct.* (*cf.* BEDA gramm. VII 275, 21 -es periculi et -es a periculo): *α gen.*: VERG. Aen. 12, 559 urbem -em tanti belli atque impune quietam (OV. am. 2, 14, 1 quid iuvat -es belli cessare puellas? PRVD. c. Symm. 2, 729. *cf.* HEGES. 1, 12, 1). OV. epist. 14, 8 -es caedis habere manūs (*cf.* VELL. 2, 7, 2 iuvenis ... -is ... delictorum paternorum. STAT. Theb. 5, 123 nec vos -is scelerum securave cogo [PORPH. Hor. carm. 3, 23, 17 *l. 49*]. SEN. dial. 7, 26, 5 animus vitiorum -is. PS. RVFIN. in Os. 3 p. 981D gentilium profanitatum. *al.* PRVD. apoth. 899 exsortem dic esse animam crucis atque doloris, si culpae -em vacuamque a crimine nosti. *al.*). met. 3, 11 bos ... nullum passa iugum curvique -is aratri (CYPR. Gall. exod. 855 *de iuvenco.* [*syn.* expers]. *cf.* 376 curvi ... -is [-es *codd.*] a. labor). 8, 690 vobis -bus huius esse mali dabitur (PS. QVINT. decl. 9, 8. AMM. 19, 12, 16 -em eum (*sc. imperatorem*) fore malorum communium [*cf.* GLOSS. III 450, 75 = 482, 62 -em fore: ἀβλαβῆ ἔσεσθαι]). 9, 253 aeternum ... et expers et -e necis (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 358 leti. *al.*). 13, 293 -em ... aequoris arcton (fast. 4, 575 liquidique -ia ponti ... proxima signa polo. *cf. Hom. Od. 5, 275* ἄμμορός ἐστι [*sc.* ἄρκτος] λοετρῶν Ὠκεανοῖο). EPICED. Drusi 55 luctūs. VAL. FL. 1, 77 *Gloriam* viridem ... -emque senectae. FLOR. epit. 4, 12, 46 gentes ... -es imperii *Romani* (4, 12, 60). TERT. pall. 4 p. 932, 7 Oe. cultri vertex *equorum* solus -is (*i. 'solus intonsus'*). PANEG. 10 (4), 23, 4 vulnerum. AMBR. Hel. 13, 49 iniuriae (*opp.* exsors ... palmae). hex. 6, 4, 22 periculi (HEGES. 5, 50 p. 405, 29 U.). in psalm. 118 prol. 3, 1 litterarum elementa ... non sunt ... interpretationis (-ne *AOR*) vacua atque -ia. *al.* HEGES. 3, 7 miseriae (*gr. 3, 63* συμφορᾶς ἀπείρατος). ANIAN. Chrysost. hom. 4, 4in. (ἀπηλλαγμένον). PS. RVFIN. in Os. 6, 11 damnationis. PRVD. ham. 654 *animam* -em ... expertemque nefandi auditus. PAVL. NOL. carm. 6, 152 -is thalami coitusque ignara *Maria*. EVSTATH. Bas. hex. 8, 5 -is bonitatis exsorsque. *al. cf. infra l. 26.* *localiter c. gen. animant.*: AMBR. Cain et Ab. 1, 8, 32extr. nullum locum -em sui relinquens *deus*.

β abl.: VELL. 2, 35, 2 omnibus humanis vitiis -is (*sc. Cato* [*cf.* LVCAN. 2, 257 corrupti moribus aevi]. EVSTATH. Bas. hex. 1, 1in. *cf.* VELL. 2, 46, 2 *Crassus* vir ... sanctissimus -isque voluptatibus. AMM. 26, 10, 13 culpa [PELAG. in II Corinth. 7, 11 p. 271, 18 S. *var. l.* a c.]. AMBR. in psalm. 118 serm. 17, 17, 2 corpus *Christi* ... peccatis [-ti *O*] -e. HIER. hom. Orig. in Ier. 1 p. 595A *delicto*. CASSIAN. conl. 4, 15, 1 genitali [a g. *var. l.*] pollutione. *al.*). 2, 115, 2 gentis integras -esque ... clade belli (LVCAN. 8, 704 *cladibus* -es ... annos. *al. cf.* VELL. 2, 120, 3 exercitum -em tanta calamitate servavit). SEN. Ag. 69 caeruleis -is aquis ... Bootes (LVCAN. 9, 542 sidus ... -e mari. *cf. l. 6 sq.*). Oed. 52 nec ulla pars *segetis* -is exitio vacat (*cf.* PS. QVINT. decl. 12, 15 mortibus). Phaedr. 1054 metu. epist. 85, 3 animum -em esse tristitia. OCTAVIA 414 vomere (vulnere *codd.*) -em ... terram. PLIN. nat. 11, 115 malo (*i. morbo ut*: 28, 80. *cf.* 17, 225 caprificus omnibus [*sc. morbis*] -is est). STAT. Theb. 6, 152 furiis. silv. 2, 1, 222 -is fatis *Glaucias*. TER. MAVR. 112 -ia rictu patulo tenere labra (*ad litt.* a *pronuntiandam*). NEM. ecl. 1, 2 raucis -ia *sunt* rura cicadis. AMM. 24, 6, 11 sagittarum periculo. CLAVD. 21, 310 nube soporis -es oculi. PAVL. PELL. 320 poena. *v. et l. 14.*

γ ab: SEN. contr. 2, 5, 16 aliquod tempus -e a legibus miseriae faciunt. 10, 3, 5 nihil ... -e a victoris ira ... fuit (*cf.* SALV. gub. 3, 13 ab iracundia). VELL. 2, 14, 3 *domus* libera a conspectu -isque ab omnibus arbitris (hominibus *var. l.*). 2, 126, 3 pax ... angulos a latrociniorum metu servat -es (SEN. clem. 1, 19, 5 nullum momentum -e a met⟨u⟩ habeat *furor*. *al.*). VAL. MAX. 7, 3 ext. 8 ab hoc iniuriae genere (*i. ab incendio. cf.* SEN. dial. 12, 2, 7 ab hac iniuria. *al.* *aliter*: COD. Theod. 9, 8, 1 ab iniuria laesi pudoris -em *tutorem* [*de vacatione culpae, cf. p. 507, 20 sqq.*]). SEN. Thy. 49 non sit a vestris malis -e caelum (epist. 95, 18 *al. cf.* PALLAD. hist. mon. I p. 280D [ἀκατάτριπτος]). nat. 6, 1, 12 ullam terrarum partem exceptam -emque ab hoc periculo (CYPR. epist. 58, 6 p. 661, 26 *al.*). epist. 74, 22 tutos a fortuna et -es. PLIN. nat. 2, 135 a fulminum casu. 32, 37 a dolore (CLAVD. DON. Aen. 1, 195 p. 45, 6). TERT. anim. 7 p. 308, 16 incorporalitas ... *est* -is et a poena et a fovella (AMBROSIAST. in Rom. 2, 3 *al. cf.* COD. Theod. 7, 10, 1, 1 a condemnatione. 9, 7, 1 [*a. 326* = Iust. 9, 9, 28] a [ab *Iust.*] iudiciaria severitate. SALV. gub. 3, 13 a reatu. *al.*). ITALA Matth. 27, 24 (Ps. Cypr. adv. Iud. 4) ⌊-is et innocens⌋ (ἀθῷος ἀπό, *Vulg.* innocens) sum ab huius sanguine (LACT. epit. 58, 4 *al.*). Ios. 2, 17 (Rufin. Orig. in Ios. 3, 5 p. 306, 25 B.) -es (ἀθῷοι, *Vulg.* innoxii) sumus ab hoc iuramento tuo (AVG. quaest. hept. 1, 67). CYPR. hab. virg. 11 p. 195, 13 ab omni contactu iniuriae saecularis (mort. 8 p. 301, 9. *localiter*: CAEL. AVR. chron. 4, 3, 34 nulla pars ulcerum ... a medicaminis c. videtur -is). epist. 30, 3 p. 551, 5 a scelere (*syn.* alienus. ARNOB. nat. 7, 41 p. 274, 19 *opp.* obnoxius. *cf.* EDICT. imp. Diocl. II 21 ab eiusmodi noxa [CASSIAN. conl. 23, 18, 3]. CONSVLT. Zacch. 1, 14 p. 17, 26 M. ab omni -is delicto [AVG. pecc. mer. 3, 10, 18med. *al.*]. RVFIN. Orig. in gen. 5, 3in. a peccato [AVG. pecc. mer. 5, 10 p. 135, 22]. AVG. civ. 21, 27 p. 548, 23 D. a criminibus [AMBROSIAST. in Rom. 7, 20 *al.*]. c. Petil. 2, 96, 221 p. 240, 16 *al.*). laps. 4 p. 239, 28 a persecutionis incursu (MART. CAP. 1, 15). *al.* ARNOB. nat. 7, 4 p. 240, 11 ab anxietate maeroris. 7, 47 p. 282, 3 civitas intacta ... flatuque a noxio -is semper innocuaque praestari. LACT. inst. 3, 16, 10 ab hac calumnia (LEX Visig. 5, 6, 6). *al.* PS. HIL. libell. 19 p. 947D ab osculo (*cf.* FVLG. RVSP. epist. 3, 10 p. 328A [*trop.*] ab omni stupro ... infidelitatis -ia *membra*. AVG. civ. 22, 17 p. 594, 11 D. a concubitu et a partu. *al.*). CLAVD. DON. Aen. 2, 761 p. 250, 11 a bello. 3, 45 p. 269, 9 locus -is a vulnere (AVELL. p. 106, 20). *al.* VEG. mil. 4, 35 caesa materies -is servatur a carie. AMBROSIAST. in Rom. 5, 12extr. a *morte*. AVG. civ. 20, 20 p. 455, 8 D. ab illa sententia (*sc.* 'terra es' *eqs.* LEX Visig. 3, 5, 3). nupt. et concup. 2, 3, 8 p. 259, 16 a *vinculo servitutis* (CASSIAN. c. Nest. 5, 15, 2). *al.* CASSIAN. inst. 5, 34 *oculi* a suffusione ... caecitatis -es (*inde* GLOSS.L Corp. I 55 -es: mundi). *al.* *et al. cf. supra l. 25. 28.*

[Lubhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

δ singularia: inf. pass.: SEN. Herc. O. 1612 quid sub hoc mundo Hercules -e vinci liquit? de: GREG. TVR. Franc. 4, 12 extr. de omnibus scripturis tam ecclesiasticis quam saecularibus adplene -is (*i. imperitus*) fuit *Cautinus.*

2 *notiones secundariae (abs. vel c. ellips. subst.):* **a** *de vacatione damni, poenae sim. (hic illic fere i. q. impunis):* MANIL. 4, 459 nec Cancri prima -is, nec tertia pars est (*postea* nec ter quinae clementior usus). VELL. 2, 119, 2 cum ne pugnandi quidem egrediendive occasio . . . data esset -is, castigatis etiam quibusdam gravi poena *eqs.* SEN. dial. 6, 9, 1 nihil nobis mali . . . proponimus, sed ut -es ipsi . . . alienis non admonemur casibus *eqs.* 6, 12, 4 ne deos quidem fabulae -es reliquerunt *eqs.* SIL. 16, 693 Carthago -is nostros secura labores audiet . . . et portis bellabit apertis? ITALA prov. 6, 29 (Ps. Cypr. singul. cler. 2) qui introit ad uxorem proximi sui, non erit -is (οὐκ ἀθῳωθήσεται, *at Vulg.* mundus). SOL. 27, 16 *mulier* obtestata occursantes feras -is (impunis *SA*) rediit. VVLG. Sirach 7, 8 nec enim in uno *peccato* eris -is (ἀθῷος). Ier. 25, 29 et vos quasi innocentes et -es eritis? non eritis -es *eqs.* CLAVD. 5, 25 ne qua maneret -is regio, cladem divisit in orbem *Aeolus.* NOVELL. Iust. 90, 3 si . . . astu appareant malignantes . . . neque -es eos derelinqui. **b** *de vacatione culpae vel reatus:* RVFIN. Orig. in num. 10, 1 p. 69, 17 B. *apostolus* nullum reliquit -em, dum aliis fornicationis, aliis . . . superbiae crimen adscribit. *fere i. q. innocens (cf. p. 506, 58. 60):* PALLAD. hist. mon. II 19 p. 377^A -is . . . sum (*gr. p. 165, 26* ἀναίτιος γάρ εἰμι).

structurae: gen.: p. 504, 79 sqq.; 505, 75 sqq. (gen. gerund.: p. 504, 82). dat. comm.: p. 504, 24. abl.: p. 505, 1 sqq.; 506, 22 sqq. ab: *p. 505, 7 sqq.; 506, 41 sqq.* (ab *c. abl. ger.: p. 505, 12).* de: *l. 2. inf. pass.: l. 1.*

syn.: liber, otiosus, vacuus. alienus, expers, exsors. *opp.:* stipendiarius, tributarius, vectigalis. *deriv.:* immunitas.

adv. **immūne:** GREG. M. epist. 6, 63 ne -e (ut minime *var. l.*) ad Romanam potuisset urbem accedere *eqs.*

***immūnitās,** -ātis *f. ab* immunis. PAVL. dig. 50, 16, 18 *munus dicitur* onus, quod cum remittatur, vacationem militiae munerisque praestat, inde -em appellari. im-: CIL XII 3637, 7 *et* 10 (*a. fere 73*) immúnitát-. XIII 6740a, 2 (*s. II/III*). *al.* in-: CIL VI 10332, 11. em- (?): *v. s.* emunitas *vol. V 2, 544, 64 sqq. abl. (?) sg.* -i: CIL XIV suppl. Ost. 5340, 5 (*v. p. 508, 15*). *gen. pl.* -ium: CIC. Phil. 2, 35 (*l. 60*). COD. Theod. 13, 10, 8 *l. 84* (*at* COD. Iust. 10, 25, 1 -um). GLOSS. ἀτέλεια, ἀλειτουργησία, κουφισμός. II 583, 45 libertas vel gradūs vel a reddendo tributum publicum. *inde a* CAES. (*? v. l. 44*) *et* CIC. (*13^ies, plur. 6^ies*), *dein* LIV. *al.* [*emend. prob. pro impun- (cf. p. 508, 54):* VAL. MAX. 1, 1, 19 *p. 508, 58 sqq. loco interpolato:* CAES. Gall. 6, 14, 1.]

I *proprie et technice: in iure publico i. q. excusatio sive vacatio munerum civilium tam personalium quam fiscalium (de vicesima: p. 508, 38 sqq. adde in collegio sim.: l. 55. p. 508, 11; in re militari (cf. p. 504, 41):* VEG. mil. 2, 19 p. 53, 12. *de ratione, quae inter voces* excusatio vacatio -s *intercedit, v. Karlowa, Röm. Rechtsgesch. I 1885, 610 sqq.):*

A *abs.:* CIC. Font. 27 M. Fontei calamitate, in qua *Gallia* . . . prope suam -em ac libertatem positam esse arbitrabatur (LIV. 38, 48, 4. SEN. benef. 5, 16, 6 ius integrum libertatemque cum -e. CVRT. 5, 3, 15). Phil. 1, 3 num -es datae *sunt*? (epist. 12, 1, 1 LIV. 38, 39, 7 *al.* CIL VI 10332, 11 ei . . . in perpetuom -s data est [*pertinet ad sacra sociorum*]. FRG. Vat. 149 quibus . . . -s dari solet, etiam vacatio a tutelis datur. *al. cf.* SVET. Galba 15, 2 *Galba* donari gratiā passus est vectigalia, -es [CIL III 5232, 3]. PANEG. 11 [3], 8, 3 *liburnae* -es, privilegia, pecunias largiuntur. *al.*). Phil. 1, 24 -bus infinitis sublata *sunt* vectigalia. 2, 35 -ium (*V*, -is *D*), vectigalium flagitiosissimae nundinae. 2, 91 -is tabula. 2, 92 neque solum singulis venibant -es, sed etiam populis (12, 12. *cf.* 3, 10 quam hic -em . . . non vendidit? [3, 30]). 5, 11 -es in aes . . . iubebat incidi *Antonius.* SEN. benef. 5, 16, 6. TAC. hist. 3, 55 his tributa dimittere, alios -bus iuvare (*cf.* COD. Iust. 10, 53, 3). ann. 12, 61 -e Cois tribuenda (MOD. dig. 50, 6, 5 *al. cf.* CALL. dig. 50, 6, 6, 4 praestatur. *al.*). SVET. Galba 15, 2 (*opp.* vectigalia). *al.* CALL. dig. 27, 1, 17, 1 plenissima (COD. Theod. 16, 2, 7 *al. cf.* FRG. Vat. 134 multifariam. *al.*). VLP. dig. 50, 15, 3, 1 -s cum persona extinguitur (*al.*). PAVL. dig. 27, 1, 34 uti -e (COD. Iust. 10, 53, 1. *cf.* COD. Theod. 7, 13, 6, 1 gaudere. *al.*). EPIST. imp. Sev. et Car. ad Tyr. (CIL III 781) 26 fructum -is. ARNOB. nat. 4, 36 p. 170, 27 instituuntur et munera, ab officiis otium publicis, -s et vacatio (*an ad I B 3 ref.?*). PS. ASCON. div. in Caec. p. 191, 2 St. multis . . . -bus contra fas remunerati *Mamertini* (*cf.* COD. Theod. 13, 10, 8, 1 [*a. 383* = Iust. 10, 25, 1] iniusta. 15, 1, 5 adversus fas elicitas. COD. Iust. 8, 11, 1 [*a. 338*] inlicitas). VVLG. I Macc. 10, 34 dies sollemnes . . . sint omnes -is et remissionis. COD. Theod. 5, 15, 14 susceptos . . . fundos post emensa -is spatia . . . retinendos. 6, 24, 11 *hi* qui -em sibi laboribus redemerunt (*cf.* 11, 13, 1 *al.*). 7, 20, 8, 2 perpetuam (*cf. l. 55. p. 508, 29*). 12, 17, 1 pr. (*a. 324* = Iust. 10, 52, 6) promissa legibus -e servanda (COD. Iust. 10, 44, 1 [*Alex. Sev.*]). 13, 3, 16 (*a. 314* = Iust. 10, 53, 11) haec quae *medici* . . . consecuti sunt privilegia -esque (*cf.* 13, 5, 3). 13, 10, 8 pr. (*a. 383* = Iust. 11, 48, 9) specialiter datae (*cf.* 13, 10, 8, 1 [*a. 383* = Iust. 10, 25, 1] abolita specialium -ium [*v. supra l. 39*] gratia. *al.*). COD. Iust. 11, 59, 3 (*a. 364*) quicumque . . . praedia meruerint sub certa -e. *al.* CIL II 2129, 6 compluribus -bus et beneficiis honoratus. XI 3126, 16 ob honores et -es (*cf.* XIV 107, 3). *al. adde:* CIL III 8088, 5 immun. ordin. (*i.* immun(itate) ordin(aria) *Momms.*, im(munitate) mun(erum) ordin(ariorum) *Domaszewski*). *usu latiore: de quibusvis privilegiis:* AMBR. epist. 18, 11 habeant . . . Vestales -em suam (*enumerantur privilegia ut* infulae *al.*).

B *c. struct.:* **1** *gen.:* **a** *possess. vel subi. (cf. l. 52 sqq.): hominum sim.:* CALL. dig. 50, 6, 6, 13 naviculariorum. COD. Theod. 14, 6, 2 eorum, quos coctio calcis manet, et vecturariorum. CIL V 4341, 11 collegii nostri. CAES. AREL. testam. 105 ecclesiae. *rerum (adde infra l. 35):* CALL. dig. 50, 6, 6, 5 navium maritimarum. SERV. auct. ecl. 9, 1 agrorum (*cf.* COD. Theod. 13, 5, 14 iugorum). COD. Theod. 11, 7, 6 (*a. 349* = Iust. 10, 19, 4) rei privatae nostrae. CIL XIV suppl. Ost. 5340, 5 Hermogeni . . . -i (*v. p. 507, 38*) musii fulto (*H. fuit* τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ σιτουμένων ἀτελῶν. *cf. Wickert ad l.*). **b** *obi. (cf. infra l. 56; gerund.: l. 18. 22. 31):* VLP. dig. 49, 18, 4 pr. viae sternendae. 50, 5, 2, 6 civilium munerum (*antea* excusationem a muneribus civilibus. CHAR. dig. 50, 4, 18, 29 [*syn.* vacationem]. *al. cf.* CIL III 6294, 7 m. public(orum) [COD. Iust. 10, 42, 3]. COD. Theod. 12, 1, 99 [*a. 383* = Iust. 1, 9, 5] curialium munerum. *al.*). PAVL. dig. 39, 4, 9, 8 solvendi publici vectigalis (EXVP. 5 -es vectigalium. *cf.* COLL. Mos. 16, 9, 3 decimae [*cf.* COD. Theod. 13, 1, 14 quindecim solidorum]. COD. Theod. 13, 5, 32 [*a. 409* = Iust. 11, 2, 4] tributariae pensitationis. INST. Iust. app. 7, 9 tributorum. *al. nota:* COD. Theod. 11, 12, 2 capitationis indulgentiam -emque). PAP. Berol. 628^v II 9 omnium rerum (IVST. 11, 1, 10 -em cunctarum r. praeter militiae vacationem. *cf.* COD. Theod. 8, 5, 36 necessitatum). COD. Theod. 6, 26, 13 praeturae (*antea* a praetura. *cf.* 16, 8, 2 perpetua decurionatus -e). 6, 27, 22 in priore dignitate permaneant, cuius -em amplexi sunt. COD. Iust. 1, 3, 51. 12, 40, 10 pr. domos hospitum -e securas. CIL VI 712, 7 sacrum faciend⟨i⟩ (*cf.* 2186, 4 [*a. 109; suppl. Momms.*]). *nota in imag.:* SEN. epist. 96, 2 omnia . . . quae expavescimus, tributa vitae sunt: horum . . . nec speraveris -em nec petieris. **c** *qual.:* COD. Theod. 5, 11, 8 triennii (5, 14, 30. COD. Iust. 11, 59, 1 earundem possessionum tr. -e percepta). 11, 20, 5 pr. unius anni. 13, 11, 13 biennii.

2 in *c. abl.:* TAC. ann. 13, 51 edixit princeps, ut . . . militibus -s servaretur, nisi in iis quae veno exercerent. PLIN. paneg. 37, 6 eandem -em (*sc. vicesimae*) in paternis bonis filio tribuit *Traianus* (*cf.* 38, 6 eandem -em parentes in liberorum bonis obtinere). COD. Theod. 13, 1, 2 in pecuniarum certo numero -em . . . consecutos.

3 ab: CALL. dig. 50, 6, 6, 3 a muneribus publicis (VLP. dig. 50, 5, 2, 8 a civilibus -m. [50, 6, 1 pr. PAP. Lips. 44 II 9 a m. c. personalibus. *al.*]). PAVL. dig. 49, 18, 5, 1 ab exactione tributorum. COD. Iust. 5, 62, 1 (*a. 204*) a tutelis (FRG. Vat. 138 a t. et curis).

II *tropice et translate i. q. libertas, vacatio, exceptio sim. (hic illic vi primitiva integra i. q. cuiusvis muneris vacatio, ut: l. 49. 55. 57; sensu morali: l. 51):* **A** *abs.:* TERT. coron. 3 p. 423, 1 Oe. die dominico ieiunium nefas ducimus . . . eadem -e a die paschae in pentecosten usque gaudemus. CASSIAN. inst. 5, 12, 1 gloriosam coronam et -is privilegio decoratam (*opp.* corruptibilem. *inde* GLOSS. V 424, 58 -is: castitatis). **B** *c. struct.:* **1** *gen.:* **a** *subi. (cf. l. 8 sqq.):* TERT. apol. 46, 3 cur . . . quibus (*i. philosophis*) comparamur de disciplina, non proinde adaequamur de licentia et -e (impunitatem *P*) disciplinae? orat. 21 *ii*, qui . . . virginibus indulgent capitis -em (*sc. a velando*). **b** *obi. (cf. l. 16 sqq.):* CIC. ac. 2, 121 ecce . . . Strato, qui det isti deo -em — magni quidem muneris (*postea* negat opera deorum se uti ad fabricandum mundum [*ironice*]). VAL. MAX. 1, 1, 19 ut . . . eversis iam arboribus poenas lueret *Turullius* et adhuc superantibus -em (imp- *codd.*) consimilis iniuriae pareret. TERT. virg. vel. 17 p. 909, 1 Oe. cum sint vel ex . . . infelicitatis . . . -e felices *feminae.* EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 962^A nec ulla diligentiae sibi (*i. rebus humanis*) competentis -s est (*gr. p. 200^B* οὐδὲ τῆς ἐπιβαλούσης αὐτοῖς ἐπιμελείας ἄμοιρα). FAVST. REI. spir. 2, 4 p. 138, 20 peccatorum abolitio et -s erogatur. de: COD. Iust. 6, 22, 12 de inofficiosi querella -em (*de testamento*). ne: LACT. ira 10, 28 *philosophi* deos aiunt incorruptos . . . esse solisque dant -em, ne concursu atomorum concreti esse videantur. *cf.* emunitas. *Labhardt.*

immūnītus, -a, -um. *ab* in *et* munitus. *i. q. non munitus:* **1** *de rebus:* **a** *de via non strata:* CIC. Caecin. 54 si via sit -a, *lex* iubet qua velit agere iumenta. *ibid. iterum.* **b** *de locis munimentis carentibus:* OV. met. 10, 169 Sparten (*cf. adn. crit.*). LIV. 22, 11, 4 oppida castellaque. *neutr. plur. pro subst.:* VVLG. gen. 42, 12 -a terrae huius considerare venistis (עֶרְוַת *i.* '*nuditatem*'). **2** *de hominibus i. q. non tutus, non defensus:* PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 19 *ignavos* tendere extra vallum iussit, ut -i assuescerent periculis. APVL. met. 8, 5 inermes atque -i tegumentis frondis *abscondimur.* AVG. c. Petil. 3, 40, 47 (*trop.*) -us iacet *Petilianus*, non inveniens, quid respondeat (*cf. antea* munimenta). *adde:* POMER. 3, 8, 1 *superbia* advenienti *diabolo* -um pectus . . . pandit.

immurmurātio, -ōnis *f. ab* immurmurare. *fere i. q. murmuratio:* AMBR. epist. 63, 56 (*cf. p. 509, 8*) -o orta populi, quod per sacerdotes perisset populus (*syn.* admurmuratio). ENNOD. opusc. 4, 32 p. 390, 25 mugitus ursi aliarumque beluarum minax -o.

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

***immurmuro,** -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* murmurare. *inde a* VERG. (*infra l. 19*) *fere apud poetas dactylicos; in sermone pedestri inde a* PANEG. (*l. 21*).

i. q. murmurare in aliqua re vel in (ad), contra (infra l. 8) aliquid (c. dat.: passim; abl.: infra l. 14. 43; in *c. abl.: infra l. 41;* adversus: *l. 9*): **A** *intrans.*: **1** *animantes (bestiae: l. 11. 16 sqq.)*: Ov. met. 3, 646 increpor a cunctis, totumque -at agmen (*i. contra me murmurat; cf.* AMBR. epist. 63, 55 -rent improbantes . . . iudicium dei. 63, 57 -verunt adversus fratrem Moyse. *ibid.* quotidiano -at convicio. *al.* CASSIOD. in psalm. 26, 19). MANIL. 5, 382 *cycnus* secum (*cf. l. 13*) . . . -at intus (*cf. Housman et van Wageningen ad l.*). VAL. FL. 7, 312 *Medea* manibus . . . -at uncis. SIL. 5, 332 *Appius* admorsae -at hastae. 7, 146 *Hannibal* ita secum -at (*sequuntur verba*). STAT. Theb. 1, 532 *rex* tacita . . . -at aure (tacitae . . . auri *Klotz, sed cf. infra l. 43*). PS. RVFIN. in Am. 3, 4 p. 1086^A *leo* praeda semper potitus -at. AVG. civ. 19, 12 p. 374, 32 D. *tigris* filiis suis mitis -at (serm. 349, 2). in psalm. 39, 1 (*c. metaph.*) *draco* astuto sibilo -ans (*sc. homini*). SIDON. epist. 1, 2, 4. **2** *res*: VERG. georg. 4, 261 *apes* susurrant, . . . ut . . . silvis -at auster (*cf.* AMM. 22, 16, 14 ventos). Ov. met. 6, 558 *lingua abscisa* iacet terraeque tremens -at. PANEG. 6 (7), 12, 8 (*in imag.*) residuus undarum pulsus -at (*cf.* AMBR. hex. 5, 13, 41 fluctus. HIER. adv. Iovin. 2, 9 rivus. CORIPP. Ioh. 1, 170 unda. *cf. infra l. 43*). AMBR. hex. 4, 8, 33 carmen. PS. AVG. serm. ed. Mai 57, 4 avium -at sonus. SIDON. epist. 2, 10, 4 cantilenae culmus -et. CASSIOD. var. 4, 50, 4 *Vesuvii* hiatus -at, ut *eqs.*

B *transit.*: **1** *animantes (bestia: infra l. 30)*: **a** *acc. (effect.; singulariter c. obi. rei affectae: infra l. 36)*: Ov. met. 11, 567 dum natat . . ., nominat Alcyonen ipsisque -at undis. STAT. Theb. 11, 63 terrae . . . -at . . . nomen. SCHOL. Pers. 3, 81 cogitationes atque inventiones suas susurro -antes. AMBR. hex. 6, 4, 24 (*metaph.*) *canis* velut epilogo quodam miserabile carmen -ans (HEGES. 3, 2, 1 p. 184, 26 U. *app.* incantare [PASS. Petr. Paul. brev. 8]. *cf.* HEGES. 1, 41, 9 funesta -at). AVG. catech. rud. 10, 15 mutilata verba -are *infantibus*. MACR. Sat. 6, 7, 1 (*syn.* insusurrantem). FVLG. RVSP. epist. 3, 18 menti laudem propriae virtutis -are. GREG. TVR. Iul. 46^a incantationes. *nota*: COD. Theod. 9, 38, 6 (*a. 381*) diris -ta secretis . . . venena. **b** *pro obi. sunt enunt.*: *enunt. interrog.*: Ov. met. 11, 187 *famulus*, Midae quales aspexerit aures, voce refert parva terraeque -at haustae. GREG. M. moral. 25, 31 de vita . . . pastoris -et, cur *eqs.* quod: RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 151, 28 -at auribus omnium, quod . . . deceat. *oratio directa* (*cf. l. 13*): AVG. serm. 361, 4, 4 in auribus christianorum -are non cessant: 'manducemus *eqs.*'. 361, 7, 7. MART. CAP. 7, 725 v. 10 aetheria Cylleni -at aure. **2** *res*: CASSIOD. var. 8, 32, 3 *aquae* nescio quid -ant. *metaph.*: AVELL. p. 737, 21 vox . . . auribus meis indesinenter -at, quia *eqs.* GREG. M. moral. 3, 64 quidquid apud se carnale insolenter -at.

[**immūsicus,** -a, -um. TERT. apol. 1, 8 quanto magis hos Anacharsis denotasset imprudentes de prudentibus iudicantes, ⌊quam -os de musicis⌋ (⌊ ⌋ *om. cod. Fuld.; interpolationem evicit Löfstedt, Tert. apol. textkritisch unters., 1915, 74 sq.; vix recte def. Thörnell, Eranos 16, 1916, 111 sq.*).]

immusulus (-ūs-?), -ī *m.* [*orig. inc. J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 113 *quae volucris appellatur* ita, quod subito et inexpectata se immittat. *descript.*: inm- *plerumque trad.* emu-: *v. l. 59. 60.* -usi-: PLIN. nat. 10, 20 *cod. a.* -ussi-: ARNOB. nat. 2, 59. 7, 16. -ussu-: PAVL. FEST. 3 *et* 112 *cod. T*; 113 *codd. fere omnes.* SERV. auct. Aen. 1, 394. *cf. l. 59.* GLOSS.^L II Philox. IM 51 εἶδος ὀρνέου. IN 145 -us (inemistultus *cod.*) ὄρνεον βασιλικόν, ὄρνις βασιλικός. I Ansil. EM 172 -us (emuss- *codd.*) rex`aviolus (regaliolus *Goetz*) in auspiciis. GLOSS. II 515, 5 -us (emusc- *cod.*) τὸ οἰωνοσκοπικὸν ὄρνεον. *describitur*: PAVL. FEST. p. 112 us avis genus, quam alii regulum, alii ossifragam dicunt. p. 113 ales ex genere aquilarum est, sed minor virium, quam aquilae *eqs.* PLIN. nat. 10, 20 -um aliqui vulturis pullum arbitrantur esse. . . . Masurius . . . -um . . . pullum aquilae, priusquam albicet cauda. *inter aves rapaces enumeratur*: ARNOB. nat. 2, 59 p. 95, 12. 7, 16 p. 250, 16. *inter aves augurales nominatur*: PAVL. FEST. p. 3 alites volatu auspicia facientes ista . . .: buteo, sanqualis, -us, aquila, vulturius (*sim.* FEST. p. 197 SERV. Aen. 1, 394). PLIN. nat. 10, 20 -um augures Romani magn⟨a⟩ i⟨n⟩ quaestione habent.

1. immūtābilis, -e. *ab* immutare. *i. q. (im)mutatus*: PLAVT. Epid. 577 (*loco mutilo*) scio, quid erres: quia vestitum atque ornatum -em habet haec (immutatilem *falso Hanssen, Philol. 47, 1889, p. 278*).

2. *immūtābilis, -e. *ab* in *et* mutabilis. *compar.*: *p. 510, 35. 62.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 425, 20 B. (*v. p. 480, 19*). GLOSS.^L II Philox. IN 302 ἀμετάπτωτο⟨ν⟩, ἀμετάγνωστον. GLOSS. III 423, 7 ἀναλλοίωτος. *inde a* CIC. [*coni. dub.*: QVINT. inst. 5, 10, 74.]

i. q. non mutabilis: **A** *de rebus (raro corporeis, e. g. p. 510, 15. 25. cf. etiam p. 510, 72 sqq. seq.* ad: *p. 510, 17.* ex . . . in: *p. 510, 9)*: **1** *generatim*: CIC. Scaur. 16 argumentum . . ., quod . . . est proprium rei . . ., rerum vox est, . . . veritatis nota; id . . . maneat -e necesse est (*sim. de cogitatorum necessitate*: ac. 2, 23 *scientiam* stabilem . . . et -em esse [SEN. epist. 88, 28]. LIV. 22, 39, 10 ratio [SEN. epist. 66, 32 FIRM. math. 4, 22, 20. *cf. infra l. 32*]. SEN. epist. 95, 57. VLP. dig. 30, 4 *rerum* vocabula -ia sunt, hominum mutabilia. PELAG. in II Cor. 1, 19 veritas. CLAVD. MAM. anim. 2, 2 p. 103, 12 *al.*). rep. 3, 33 omnes gentes et omni tempore una lex et sempiterna et -is continebit (CVRT. 5, 11, 10 APVL. mund. 35 [*gr. p. 400^b, 14* ἀκίνητος]. PS. APVL. Ascl. 40 [*syn.* inaversibilis, immobilis, insolubilis]). ac. 1, 29 fatalem et -em continuationem ordinis sempiterni (*sim. de fato, causarum conexione sim.* [*cf. l. 5 et 26 sq.*]: nat. deor. 2, 90. fat. 14, 18 nec magis -e ex vero in falsum 'necatus est . . .', quam 'necabitur'. 20. 28. SEN. dial. 11, 8, 3 fatum et -is causarum . . . series. nat. 2, 35, 1. epist. 88, 15 [*syn.* inevitabilis]. QVINT. inst. 7, 4, 27 APVL. Plat. 1, 12 IVVENC. 4, 656 AVG. civ. 17, 17 p. 241, 25 D. *al. adde*: STAT. Theb. 1, 212 -e sanctis pondus adest verbis *Iovis*. TERT. idol. 9 p. 38, 9 stellarum nos -i arbitrio agi. IVST. 12, 13, 5 praedicta.). LVCR. 1, 591 *volucres* -is materiae . . . corpus habere debent (*sim. de constantibus progeniei formis*: VVLG. IV Esdr. 6, 44 flores colore -i. EVSTATH. Bas. hex. 7, 2 p. 938^B -is ad aliam naturam *progenies piscium* [*gr. p. 152^B* ἀπαράλλακτος . . . πρὸς *eqs.*]). VITR. 1, 2, 7 ea caeli regio (*sc. septentrio*) . . . est certa -is⟨que⟩ die perpetuo (1, 4, 2). SEN. contr. 7, 8, 7 *optio* -is est, simul emissa est (*de iure ut*: VAL. MAX. 5, 2 ext. 4 [*cf.* LACT. inst. 2, 6, 15]. GAIVS inst. 4, 11 VLP. dig. 40, 7, 9, 1 causa. 40, 7, 3, 3 condicio. COD. Iust. 11, 62, 11 [*a. 412*] ius [INST. Iust. 1, 2, 11]. *cf. l. 4*). SEN. dial. 7, 5, 3 *beata* vita est in recto certoque iudicio stabilita et -is. PLIN. nat. 11, 168 *equus* septimo *anno* omnes *dentes* habet et renatos et -es. VAL. FL. 2, 55 micat -e caelum. QVINT. inst. 2, 13, 1 leges -i necessitate constrictas (TAC. ann. 6, 22 PORPH. Hor. carm. 3, 24, 5 *al.*). LACT. inst. 5, 19, 28 religiones . . . firmae atque -es (5, 19, 30). HIL. coll. antiar. p. 98, 16 OPTAT. 5, 4 p. 126, 22 *al.* AVG. civ. 14, 9 p. 24, 26 D. amor. 17, 7 p. 222, 4 D. *divisio populi Israel* aeterna atque -is (17, 24 p. 255, 1). EPIST. pontif. 319 Migne 20 p. 612^B (*c. a. 410*) *in Christo* -i quadam ratione et inseparabili facta est unica unitas. CAEL. AVR. acut. 2, 18, 106 dolor. CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 184, 27 purum et -e nostrum propositum (*gr. I 1, 4 p. 4, 30* ἀμετάτρεπτον). CASSIOD. anim. 3 p. 1288^D *animae* tunc multo clariores et -iores efficiuntur, cum *eqs. al.* *in gramm.*: MAR. VICTORIN. gramm. VI 6, 18 *e semivocalibus* -es quattuor, l m n r, dictae sunt, quia . . . in omnibus declinationibus manent nec mutantur (*sim. al. cf. VI 32, 10* ἀμεταβόλας). *in musica*: MART. CAP. 9, 957 *enarmonion* ab -bus sonis cingitur. *pro subst.*: IVNIL. 2, 8 quot sunt -ium genera? :: duo: dilectio dei et dilectio proximi.

2 *speciatim apud philos. de rerum natura, mundi principio sim.*: CIC. rep. 3, 3 numerus, res . . . una -is et aeterna (Tim. 8 re stabili et -i [*gr. p. 29^B* βεβαίου . . . καὶ ἀμεταπτώτους]. *al.*). ac. 2, 118 Melissus hoc *principium esse mundi dixit*, quod esset infinitum et -e (*cf. Meliss. frg. 7, 2 D.* οὔτε μετακοσμέοιτο *eqs.*). Tim. 7 *mundus* ad id est effectus, quod . . . aeternitate -i continetur (*gr. p. 29^A* κατὰ ταὐτὰ ἔχον. AVG. civ. 12, 16 p. 537, 8. 12 D. *cf.* CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 30, 35 sempiternitas). nat. deor. 2, 49 alterum *genus siderum* spatiis -bus *commeans* (*cf.* 2, 95 ratos -isque cursus *astrorum*. FIRM. math. 8, 5, 2). LVCR. 1, 790 (= 2, 751) -e . . . quiddam superare necesse est (*de primordiis; postea* nequeant convertier). SEN. epist. 58, 18 (*v. p. 494, 25*). APVL. mund. 3 . . . natura (*gr. p. 392^a, 32 B.* ἄτρεπτον καὶ ἀνετεροίωτον. TERT. adv. Val. 29 p. 205, 11. RVFIN. Adamant. 1, 28 p. 61, 2 B. [ἀμεταβλήτους]. *al.*). Plat. 1, 9 *mundi partem* -em, constantem (*cf.* MACR. somn. 1, 11, 6). MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 9 (*syn.* inversibilia). FAV. EVL. p. 3, 31 RVFIN. Adamant. 3, 4 substantias (ἀτρέπτους. 3, 7 [ἄφθαρτοι]. *al.* BOETH. arithm. 1, 1 p. 7, 27 *al.*). AVG. conf. 1, 6, 9 *apud deum* rerum omnium mutabilium -es manent origines. MACR. somn. 1, 11, 5 *al.*

B *de animantibus*: **1** *de hominibus fere i. q. constans*: CIC. rep. 1, 49 concordi populo . . . nihil esse -ius, nihil firmius. PANEG. 11 (3), 26, 5 -is est amicus. LACT. inst. 6, 25, 14 *christianus* idem sit semper et stabilis et -is et inconcussus. VVLG. Iob 15, 15 inter sanctos eius nemo -is (*LXX aliter*). **2** *de deo*: **a** *de deo ipso*: TERT. adv. Hermog. 39 p. 169, 9 *deus* aeternus . . . ac per hoc -is et indivisibilis. adv. Prax. 27 p. 280, 27 *app.* informabilem. LACT. inst. 2, 8, 44. CANDID. epist. p. 7, 7 W. (*verba Arrii; cf. Theodoret. 1, 5, 3* ἀνολλοίωτος, *Cassiod. hist. 1, 1, 5* ⟨in⟩convertibilis). CANDID. gen. div. 1 (*syn.* inversibile). SYMB. Hil. syn. 29 *al.* OPTAT. 5, 10 p. 140, 17 (*ad Gal. 3, 27*) *Christus* tunica semper una et -is. AVG. serm. 284, 1 de fonte -i descendit patientia. *al.* **b** *de dei natura, actibus sim.*: LACT. inst. 1, 11, 8 divinum imperium . . . semper -e est. EVSEB. epist. Candid. epist. p. 9, 5 W. *deum filium* factum substantia et -i et ineffabili natura ([*Theodoret. hist. 1, 6, 4* ἀναλλοιώτῳ, *Cassiod. hist. 1, 16* inconvertibili]. AVG. civ. 16, 29 p. 172, 18 D. CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 144, 35 inconvertibilis est et -is verbi n. [*gr. I 1, 2 p. 95, 29* ἀναλλοίωτος]. *al.*). AMBR. Abr. 2, 11, 86 substantia (RVFIN. Clement. 3, 4 AVG. anim. 4, 12, 18 CONC.^S I 5 p. 326, 16 rec. Q [*rec. B* indemutabilis. *cf. Migne gr. 26 p. 1060^A* ἀναλλοίωτος]). RVFIN. Adamant. 4, 16 -e est verbum dei (ἄτρεπτος. CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 202, 36 [*gr. I 1, 4 p. 30, 3* ἀναλλοίωτον]). AVG. civ. 12, 15 p. 533, 18 D. -i aeternoque consilio. 12, 18 p. 541, 8 D. voluntate. *al.* SIDON. epist. 6, 7, 2 *al.*

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adv. ˟**immūtābiliter.** *inde a* CELS. dig. (*l. 11*). *i. q. sine ulla mutatione (e. g. l. 5. 7. 13) vel sine ulla possibilitate mutationis (infra l. 22. 23), constanter (e. g. l. 11. 21) sim.*: **1** *c. verbis*: **a** *generatim*: RVFIN. Bas. hom. 5, 15 neque ea, quae hominibus bona videntur ..., -r permanent (Orig. princ. 3, 6, 6 *al.*). PS. SORAN. quaest. med. 184 *pulsus* ordinem ascensus ac descensus -r custodit (BOETH. arithm. 2, 50 p. 161, 1. *cf.* CASSIOD. hist. 5, 21 p. 1002^C serventur [ἀμετακίνητα]. NOVELL. Iust. 106, 1 tenuit [ἀπαραλλάκτως]). BOETH. herm. pr. 1, 9 p. 118, 19 *al.* CASSIOD. hist. 7, 19 p. 1084^C (*cf. Socr. 4, 7 p. 473^B* ἀπαραλλάκτως). *al. adde*: CELS. dig. 45, 1, 99, 1 si -r verum fuit te Capitolium non ascendisse. **b** *speciatim de dei natura et actibus*: APVL. mund. 36 speculatur ad omnia rector eius *mundi* atque -r incumbit (*gr. p. 400^b, 31* ἀκινήτως [ἀεικ- *var. l.*]). AVG. civ. 22, 9 p. 582, 25 D. *deus angelis* invisibiliter, incorporaliter, -r imperat. in euang. Ioh. 70, 1 *deus filius* in se ipso est -r (*sim.* CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 154, 13 [*gr. I 1, 2 p. 82* ἀμεταβλήτως]. II 4 p. 144, 16 in carnem venit ... -r [*cf. II 2, 1 p. 34, 6*]. EPIST. pontif. 937 Conc.^S IV 2 p. 140, 37 [*cf. III 1 p. 325, 31* ἀτρέπτως]). trin. 6, 10, 11 *creata* -r ab eo sciuntur. EVCHER. instr. 1 p. 100, 1 iurare domini est -r promittere. GREG. M. moral. 2, 36 *al.* **2** *c. adi.*: AVG. epist. 187, 19 deus natura incorporea et -r viva. c. Iul. op. imperf. 3, 94 corpus -r malum est. 6, 5 -r bonus *deus* (CASSIAN. conl. 21, 16, 1). BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 187, 23 *hae* sunt -r necessariae propositiones.

˟**immūtābilitās,** -ātis *f.* *ab* 2. immutabilis. [*falso trad. pro* mut-: GELL. 6, 11, 1.] **1** *fere i. q. impossibilitas mutandi*: CIC. fat. 17 in factis -em apparere (*cf. quae praeced.*). HIER. Didym. spir. 12 -em ... substantiae *angelorum*. PAVL. MED. bened. 10, 8 *sententia salvatoris* stabili cum patre -e praefixa est. BOETH. syll. hyp. 1 p. 843^B *al.* FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 12 *al.* **2** *i. q. status, qui non mutatur vel mutari nequit*: HIER. Didym. spir. 38 p. 135^C *deus pater habet* aeternitatem, -em *eqs.* (*sim. de dei natura*: AVG. epist. 187, 9 *Christi* divinam ... -em. in euang. Ioh. 98, 7 *al.* CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 153, 24 [*gr. I 1, 2 p. 81* τὸ ἀμετάβλητον]. DIONYS. EXIG. Conc.^S IV 2 p. 200, 33 [*syn.* incommutabilitatem, *gr. IV 2 p. 190, 13* τὸ ἄτρεπτον]. RVSTIC. Conc. I 4 p. 56, 24 inconvertibilitatem ... et -em [*gr. I 1, 7 p. 70, 4* ἀναλλοίωτον]. *al. fere meton. pro deo*: GREG. M. moral. 24, 34 *anima* ad -is statum -em videndo formatur). AVG. de mend. 7, 10 *veritatis* (*opp.* mutabilitate). CASSIAN. conl. 23, 3, 4 ut beatitudinem aeternitatis vel -is obtineant *creaturae* (*fere i. q. incorruptio. cf.* AVELL. p. 283, 20. 25 *al.*). AVELL. p. 247, 5. BOETH. arithm. 2, 31 p. 124, 11 *tetragoni* -e perficiuntur (*sc. quia aequalia habent latera; opp.* mutabilitate). *al.*

1. ˟**immūtātio,** -ōnis *f.* *ab* immutare. *plur.*: *l. 52. 60. 79. p. 512, 6. 12. 17. 28. 29.* *inde a* CIC., *dein* LIV. [*falsa var. l.*: CIC. de orat. 3, 207 (*v. p. 463, 34*). *obscure*: VVLG. sap. 14, 26 nativitatis -o (γενέσεως ἐναλλαγή).]

A *i. q. alicuius rei in alium statum traductio* (*definiunt*: CANDID. gen. div. 3 PS. AVG. categ. 21): **1** *partis, fere i. q. demutatio*: **a** *generatim*: CVRT. 9, 7, 15 *quidquid* apud Macedonas nova -e corruptum erat (*cf.* ARNOB. nat. 6, 24 p. 235, 9 morum). PS. APVL. Ascl. 36 *terra* speciei suae multas -es habet semper. ITALA psalm. 76, 11 (Aug. civ. 21, 24 p. 532, 16 D.) -o dexterae excelsi (ἀλλοίωσις, *Vulg.* mutatio). Iac. 1, 17 (Aug. civ. 11, 21 p. 489, 14 D.) apud quem non est -o (παραλλαγή, *Vulg.* transmutatio. *sim. de deo*: NOVATIAN. trin. 4 p. 893^A CONC.^S I 5 p. 253, 37 [*gr. I 1, 5 p. 17* ἀλλοίωσιν]). FIRM. math. 2, 13, 5 conditionis. FVLG. myth. 3, 10 eventuum -o (*sc. lustratio*). HIER. epist. 28, 6, 4 rhythmi. RVFIN. hist. mon. 1 p. 401^B *illo peccatore* tanta -e converso (*cf.* p. 402^B *al.*). Orig. in gen. 3, 3 p. 41, 20 B. *al.* HIPPOCR. aer. 6 die (*i. dici*) -es (μεταβολάς). PS. SORAN. quaest. med. 11 qualitatis. CAEL. AVR. acut. 1, 14, 108 *febrium signum*: -em pulsus in vehementia. CASS. FEL. 48 p. 122, 6 humoris. 62 mentis (*syn.* alienatio). *al.* **b** *speciatim apud rhet. et gramm.* (*cf. p. 512, 24*): CIC. de orat. 2, 256 genus *ridiculi* est, quod habet parvam verbi -em (imit- *var. l.*), quod in littera positum Graeci vocant παρονομασίαν, ut 'Nobiliorem mobiliorem' Cato (*cf.* AQVILA rhet. 27 p. 30, 32 MART. CAP. 5, 532). 3, 176 *orator sententiam* liberat -e ordinis *verborum eqs.* (DIOM. gramm. I 455, 14). MAR. VICTORIN. gramm. VI 74, 2 quae ex heroo metro ... per -em ... genera metrorum propagata *sint*. MACR. Sat. 6, 1, 7.

2 *totius rei, fere i. q. transformatio* (*additur* ad: *l. 79.* in: *l. 77. 78*): CIC. de orat. 3, 114 de -e, ut si disputetur, ... num in vitium possit convertere *virtus*. RVFIN. Adamant. 4, 8 (ἀλλαγήν). Orig. princ. 1, 6, 4 p. 85, 7 K. (*ad psalm. 101, 27*) -o ... qualitatis atque habitus transformatio. *ibid.* p. 85, 11 caelorum (*syn.* innovatio, transmutatio). *al.* AVG. c. Adim. 12 p. 140, 27 -em in resurrectione (*cf.* fid. et symb. 10, 24 -is angelicae. in psalm. 70 serm. 2, 12 -e in angelicum statum. serm. 362, 18, 21 in peius. *al.* EVCHER. instr. 1 p. 128, 9 ad gloriam. *al.*). PASS. Petr. 14 *hominis natura* -es erroris (-is errorem *var. l.*) in primo homine passa est. *meton.*: AVG. in Rom. 52 p. 2076 *nondum* corpus reformatum est in caelestem illam -em.

B *i. q. alius rei pro alia positio, fere i. q. commutatio*: **1** *generatim*: **a** *proprie*: LIV. 3, 4, 1 Furios Fusios scripsere quidam; id admoneo, ne quis -em virorum ipsorum esse, quae nominum est, putet. VITR. 1, 4, 4 *corpora, quae* ex calidis locis sub septentrionum regiones *traducuntur*, ... non laborant -e loci (ARNOB. nat. 2, 44 p. 83, 13 RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 6, 1 *sapientia* locorum -e animum non facit commutari [*cf. Otto, Sprichw. p. 61*]). APVL. met. 1, 1 vocis (*i. linguae*) -o desultoriae scientiae stilo *respondet*. PS. APVL. herm. p. 279 erunt alterae quattuor conclusiones isdem -bus *propositionum*. PAVL. dig. 38, 10, 10, 17 *geminetur numerus cognatorum* -e per singulas personas propter ataviam facta. FIRM. math. 3, 11, 18 signorum. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 156, 29 B. specie dramatis libellus ... personarum -e contexitur (3 p. 202, 15 PS. AVG. quaest. test. I 111, 12). HIPPOCR. aer. 4 morbus veniet ex -e (ἐκ μεταβολῆς τῶν ὡρέων). 23 p. 43, 30 -es temporum (μεταλλαγάς. *syn.* commutationem). NOVELL. Theod. 5, 2, 1 (*a. 439* = COD. Iust. 11, 62, 13) fundorum (*antea* fundos ... ad ius transferre privatum). **b** *transl.*: *meton.*: VVLG. Iob 14, 14 exspecto, donec veniat -o mea (חֲלִיפָתִי *i. successio mea, sc. de milite, qui in excubias succedit*). *fere i. q. reversio*: HIPPOCR. aer. 19 quando *sol* ad aestivas venit -es (περιόδους). EVSTATH. Bas. hex. 2, 8 p. 889^A solstitiali -e (ταῖς τροπαῖς τοῦ ἡλίου). *fere i. q. compensatio, pretium* (*cf. vol. III 1987, 28 sqq.*): VVLG. Sirach 26, 18 non est -o eruditae animae (ἀντάλλαγμα). *fere i. q. beneficium* (*cf. vol. III 1987, 35*): PSALT. Cas. 88, 52 inproperia -um Christi tui (ἀντάλλαγμα, *Vulg.* commutationem, *Hier. psalt. sec. Hebr. 89, 52* vestigia, *hebr.* עִקְּבוֹת).

2 *speciatim apud rhet. et gramm.* (*cf. p. 511, 63 et Dahlmann, Varro u. die hellenist. Sprachtheorie, p. 3 adn. 1*): CIC. de orat. 2, 261 *ridicula ducuntur* ex -e (*sc. de allegoria*). 3, 167 traductio atque -o ([*sc.* '*Africa*' *pro* '*Afris*'. *cf. ibid.* commutatum]. *sim. de meton.*: 3, 207. orat. 94 -es [*cf. ibid. 92* subicitur. *93* summutantur]. QVINT. inst. 9, 1, 35). Brut. 69 verborum -bus utantur, quos appellant τρόπους (part. 19 ac. 2, 16. HESYCH. in lev. 23, 22 p. 1089^B [*syn.* permutatione]. MART. CAP. 5, 563). orat. 84 -e litterae quaesitae venustates (*cf.* QVINT. inst. 1, 5, 6 -e *barbarismum fieri* [*opp.* detractione, transmutatione. *sim. de barbarismo*: 1, 5, 12. 13 CHAR. gramm. p. 350, 8. 16 B. *al.* POMP. gramm. V 285, 10. 12 *al. item in definit. soloecismi*: QVINT. inst. 1, 5, 41 CHAR. gramm. p. 353, 1. 9 B. *al.*]. CHAR. gramm. p. 368, 5 B. litterae pro littera -o. VEL. gramm. VII 76, 14 *al.*). PROB. inst. gramm. IV 61, 10 *nomina* per -em ... esse anomala, ut ... senex ... anus (*cf.* IV 67, 5, 9 CONSENT. gramm. V 342, 14). DIOM. gramm. I 301, 34. SCHEM. dian. 42 ἐναλλαγὴ *fit* ... per generis -em *eqs.* MACR. Sat. 3, 6, 6 epitheti.

2. **immūtātio,** -ōnis *f.* *ab* 2. immutatus. *i. q. immutabilitas*: VIGIL. THAPS. c. Eutych. 4, 19 verum deum *esse Christum* propter -em divinae ex patre naturae (*cf. p. 511, 32*). ORIG. in I reg. 4 luna, cum videatur una esse per substantiae -em, tamen semper a semet ipsa alia est (*cf. p. 510, 57*).

immūtātor, -ōris *m.* *ab* immutare. *qui immutat*: OROS. hist. 7, 43, 6 *se elegisse, ut haberetur* Romanae restitutionis auctor, postquam esse non potuerat -r (*cf. quae praecedunt*). PASS. Paul. 8 perdite sensuum alienatorem, auferte ... mentium -em.

1. **immūtātus,** -a, -um *v. s.* immuto. *inde adv. ?* **immūtātē** CIC. orat. 93 (*loco corrupto ut vid.*) 'Africam terribili tremere tumultu' cum dicit *Ennius* (*ann. 310*) pro Afris -e (*cod. A*; immutat *codd. L fort. recte; cf. p. 513, 37 sqq.*) Africam ⟨sumens⟩ (*add. Reis; alii aliter*).

2. ˟**immūtātus,** -a, -um. *ab* in *et* mutatus. [*dub. emend.*: CIC. Att. 15, 28 -um amorem meum mecum abstulisse (*ci. Wesenberg; cf. adn. crit.*).] *i. q. non mutatus*: CIC. inv. 2, 162 veritas *est*, per quam -a ea, quae sunt aut fuerunt aut futura sunt dicuntur. Tim. 28 *orbis* -us et rectus (*gr. p. 37^B* ὀρθός). VITR. 6, 4, 2 *uti colores pictorum* -a permaneant qualitate. FIRM. math. 8, 5, 2 (*syn.* immutabili). CAEL. AVR. acut. 2, 32, 169 -a atque indigesta *alimenta*. chron. 3, 4, 67. COD. Iust. 2, 55, 4, 2 *al.*

immūtēsco, -tuī, -ēscere. [*a* mutus; *ad* obmutescere *adiectum sec.* ob-, immurmuro *vel* oc-, incipio *sim. J. B. H.*] *i. q. obmutescere*: STAT. Theb. 5, 542 moriens vagitus in auras excidit et ruptis -uit ore querellis (*cf.* 6, 185^b). QVINT. inst. 10, 3, 16 -amus alioqui *eqs.*

˟**immutilātus,** -a, -um. *ab* in *et* mutilatus. *i. q. non mutilatus*: **a** *proprie*: SALL. hist. frg. 3, 9 *notissimus quisque* -o corpore improbe patibulo eminens affigebatur (*alii vix recte i. q.* '*mutilatus*' *esse volunt. cf. Kritz ad l.*). HEGES. 1, 29, 7 sacerdotem -um esse oportet (*cf. q. s. et lev. 21, 21. Ios. bell. Iud. 1, 270* ὁλοκλήρους). **b** *transl.*: GLOSS.^L V Abba IM 44 incontaminata, inconcussa): COD. Theod. 4, 22, 1 (*a. 326* = Iust. 8, 5, 1, 1) *omnia* ad disceptationem litigii -a permaneant (COD. Iust. 4, 54, 9 pr. *cf.* 6, 29, 4, 1). CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 36, 19 fidem servantes -am ([*gr. I 1, 1 p. 113, 30* ἀπαραλόμιστον]. *ibid.* p. 113, 35 [*gr. I 1, 3 p. 33, 17* ἀσάλευτον]. p. 184, 23 [*gr. I 1, 4 p. 4, 26* ἀτάραχον]. COD. Iust. 6, 58, 12, 1 *al.*). II 5 p. 12, 17 pacem. p. 71, 17 sceptra ... imperii. COD. Iust. 5, 3, 20, 7 *constitutio* -a custodiatur (5, 13, 1, 16^a iura). *al.*

˟**immūto,** -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* mutare. *de script.*: imm-: CIL VI 20989 (*non exstat*). *cf. l. 82.* inm-: CIL XIV 1872. imud-: TAB. devot. Audollent 122 (= CIL II 462. *cf. Niedermann, Essais 68; Stolz-Leumann^5 127*). *de formis*: -tu iri CELS. dig. 8, 6, 6, 1^d. *form. contract.* -asse *sim. v. Neue-Wagener IV 175;*

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

adde: RHET. Her. 4, 42, 54 LIV. 39, 13, 9 FRONTO p. 65, 14 N. RVFIN. Adamant. 2, 19 LEX Visig. 6, 1, 6. NOT. Tir. 31, 73. GLOSS. ἐναλλάσσω. ἐναμείβω. *inde a* PLAVTO, *praeter comicos non ap. poetas.* [*falsa var. l. pro* mutare: CIC. Verr. II 2, 64 Att. 11, 11, 1 HIER. epist. 22, 6, 1. *dub. var. l.*: CIC. orat. 93 *v. p. 512, 52. falso trad.*: TERT. idol. 14 p. 46, 12. *emend. dub.*: PLAVT. AVL. 585 (*cf. Linds.*). Truc. 639 (*cf. Leo et Linds.*). QVINT. inst. 8, 6, 28 (multa *codd.*; -o *vulgo*; multiplico *Birt, Philol. 83, 1928, p. 166.*]

I *de traductione in alium statum*: **A** *ex parte, fere i. q. demutare*: **1** *transitive* (*saepe pass., hic illic sensu mediopassivo, e. g. l. 26. 29. 64. 69. 70. 72*): **a** *res*: *α generatim*: LVCIL. 292 solem, auram adversam segetem -asse statumque. CIC. de orat. 3, 179 haec (*sc. status mundi*) tantam habent vim, paulum ut -ta cohaerere non possint. rep. 2, 69 *concentum* -tum aut discrepantem (*cf.* BOETH. mus. 5, 10 p. 360, 16). Tim. 49 vel eadem species vel interdum -ta (*gr. p. 46^A* μεταρρυθμισθέντος. BOETH. mus. 5, 10 p. 360, 12). nat. deor. 2, 52 *Saturni stella* nihil -at ..., quin *eqs.* div. 2, 70 *augurandi scientiam* vetustate -tam. *al.* SALL. Catil. 2, 5 fortuna simul cum moribus -atur. 5, 9 ut *res publica* paulatim -ta (imminuta *var. l.*) ex pulcherruma ... pessuma *facta sit.* 10, 6. IAVOL. dig. 18, 1, 65 *quotiens materia* -atur et alienatur, emptio *intellegi debet.* PS. APVL. Ascl. 35. VLP. dig. 7, 1, 13, 7 qualitate aedium non -ta. *al.* LACT. inst. 3, 12, 10 *immortalitas* nec imminui nec augeri nec -ari potest (*cf.* 3, 12, 13). FIRM. math. 6, 14, 4 -to stellarum ordine. ITIN. Anton. Plac. rec. A 44. OPTAT. 5, 10 p. 140, 19. VVLG. gen. 31, 41 -asti mercedem meam decem vicibus (הֶחֱלִף; *syn.* mutavit). Sirach 18, 26 -bitur tempus (μεταβάλλει). Dan. 3, 94 *al.* PS. AVG. categ. 21 quae crescunt aut minuuntur, quantitate -antur, non commutantur qualitate (*cf. p. 514, 42*). HIPPOCR. aer. 23 p. 45, 9 quod -atur (*de caeli temperie, opp.* semper similis ... et indifferens; *gr.* μεταβαλλομένῳ). COD. Iust. 1, 2, 21, 1 *si* conflata sunt *vasa* vel fuerint alio modo -ta. CIL VI 20989 quisq(uis) hunc munimentum ... -are aliove quo genere vender(e) aut donare voluerit *eqs.* XIV 1872 *al.* *fere i. q. variare*: VVLG. Sirach 33, 9 -vit tempora et dies festos ipsorum (*gr. 36, 8* ἠλλοίωσε). 33, 11 -vit vias eorum (*gr. 36, 11* ἠλλοίωσε). HIPPOCR. aer. 24 p. 45, 22 *regiones* habitum -ant (διαλλάσσοντα).

β specialia: (I) *verba sim., imprimis apud rhet. et gramm.* (*hic illic vergit ad notionem aliud pro alio ponendi* [*cf. p. 515, 12*], *e. g. l. 41. 44*): PLAVT. Men. 40 -at nomen avos huic gemino alteri (HIER. epist. 36, 13, 4 pro amatoribus *eqs.* SVLP. SEV. chron. 1, 6, 2 *al.*). VARRO frg. Gell. 3, 16, 10 Parca ... -ta una littera a partu nominata (frg. Lact. opif. 12, 17. CIC. nat. deor. 2, 66 paulum primis litteris -tis. 2, 67 PAVL. FEST. p. 41 FRONTO p. 64, 7 N. CHAR. gramm. p. 143, 18 B. *al. cf.* VEL. gramm. VII 48, 18 -ta hac ipsa 'i'). RHET. Her. 4, 42, 54 (*syn.* commutabimus). CIC. de orat. 2, 49 verbi ad litteram -ti similitudo (*sc. de paronomasia*; *sim.* 3, 206 paulum -tum v. atque deflexum. TAC. ann. 6, 2 AQVILA rhet. 30 p. 31, 28. *cf. p. 513, 13*). 2, 257 *versus* paulum -tus. orat. 214 verborum ordinem (FRONTO p. 65, 14. 16 N. CHAR. gramm. p. 355, 27 B.). 232 -a paululum, ut sit *eqs.* (*cf.* fat. 29. PAVL. dig. 38, 10, 10, 16. 17). leg. 1, 38 rebus non commutatis -verunt vocabula. *al.* CHAR. gramm. p. 298, 4 B. *praepositio* significationem ... -at. DIOM. gramm. I 375, 1 *al.* (II) *animum, ingenium sim.*: PLAVT. Curc. 146 (*de amante, cf. p. 514, 23*) ego te video -tis moribus (CIC. leg. 2, 38 *syn.* depravati) esse, ere, atque ingenio (Trin. 72^a [*vs. spur., om. A*]. TER. Andr. 275). CIC. rep. 1, 44 ad -andi animi licentiam crudelissimus ille Phalaris (epist. 5, 4, 1). fin. 5, 35. LVCR. 5, 1415 melior res ... reperta ... -at sensus ad pristina quaeque. ITALA sap. 4, 11 (Hier. epist. 60, 21) ne malitia -ret mentem eius (ἀλλάξῃ, *Vulg.* mutaret. HYG. fab. 132, 1 p. 113, 24. *cf.* LACT. ira 5, 3 statum mentis). VVLG. Iob 12, 24 *deus* -at cor principum ... et decipit eos (מֵסִיר, *LXX* διαλλάσσων. *al.* [*cf. p. 514, 52. 515, 4*]). Sirach 40, 5 *al.* (III) *hominum speciem sim.* (*hic illic eo sensu q. e. in peius* [*cf. p. 514, 10*], *e. g. l. 70*): TER. Hec. 369 voltum earum sensi -ari (CIC. Verr. II 1, 141 VVLG. psalm. 33, 1 [ἠλλοίωσε]). ITALA Is. 29, 22 (Wirc.) neque nunc faciem suam -bit (-vit *cod.*; μεταβαλεῖ, *Vulg.* erubescet. *cf.* VVLG. Iob 14, 20 Sirach 13, 31 *al.*). Dan. 7, 28 (Aug. civ. 20, 23 p. 465, 2 D.) forma mea -ta est (ἠλλοιώθη, *Vulg.* mutata). VVLG. lev. 13, 26. 13, 36 capillus in flavum colorem sit -tus. I reg. 21, 13 *David* -vit os suum coram eis. Dan. 10, 8 species mea -ta est in me et emarcui (μετεστράφη). I Macc. 1, 27 iuvenes infirmati sunt et speciositas mulierum -ta est (ἠλλοιώθη). *al.* PSALT. Rom. 72, 21 renes mei -ti sunt (ἠλλοιώθησαν, *Vulg.* commutati sunt). (IV) *voluntatem, statuta sim.*: RHET. Her. 2, 28, 45 Sulpicius, qui intercesserat, ... posterius -ta voluntate cum eandem legem ferret *eqs.* (CIC. S. Rosc. 95 [*cf. Landgraf ad l.*]. Phil. 12, 18 Att. 1, 11, 1 SALL. Iug. 113, 3 LEX Visig. 3, 1, 3 *al.*). CIC. Verr. II 5, 61 consuetudinem veterem. Flacc. 33 cum successor aliquid -at de institutis priorum (*sim.* -are aliquid [nihil *sim.*] a [de, ex *sim.*; *c. dat.*: *l. 80*, in: *l. 81*]: SVET. Tib. 42, 2 ne quid ex consuetudine -ret aut demeret. VLP. dig. 45, 1, 52 pr. praetoriis stipulationibus nihil -are licet. 46, 5, 1, 10 si quid ... -ari in stipulatione oporteat. *al.* [*v. V. i. R.*]. COD. Theod. 16 2, 29 [*a. 395*] a privilegiis. COD. Iust. 1, 1, 8, 14 de ... statu. *al.*). Att. 1, 19, 9 *senatus consultum* -ari ... non potest. SALL. Catil. 6, 7 -to more annua imperia ... sibi fecere. LIV. 39, 13, 9 sacerdotem omnia *sacra* ... -asse. COLVM. 1, 1, 19 praeceptum. TAC. dial. 24 promissum. ann. 11, 29 id -ans, ne *eqs.* CELS. dig. 8, 6, 6, 1^d ius. POMPON. dig. 18, 1, 6, 2 condicio ... postea alia pactione -ari potest (VLP. dig. 4, 8, 25, 1 *al.* COD. Theod. 4, 17, 5 [*a. 386*]. *al.*). 50, 17, 27 *causas.* TERT. spect. 20 p. 21, 25 non -are sententiam nec variare iudicium (MAXIMIN. c. Ambr. 74). COD. Theod. 4, 20, 2 (*a. 382*). COD. Iust. 9, 51, 11 (*c. a. 300*). *al.* VVLG. Dan. 6, 8 ut non -etur, quod statutum est (ἀλλοιωθῇ. *cf.* COD. Iust. 1, 54, 6, 6 [*a. 399*]. *al.*). 6, 15 decretum (παραλλάξαι). *al.*

γ vi artiore de mutatione in peius (*cf. p. 513, 63*) *fere i. q. falsare*: SVET. Claud. 29, 1 suppositos aut palam -tos *codicillos.* FIRM. math. 6, 17, 2 -ta ... scripturarum fide *eqs.* RVFIN. Adamant. 2, 19 (ἐνήλλαξαν). FILASTR. 121, 9 *doctrinam* mendaciis -tam. AVG. adv. Don. 31, 53 p. 154, 15. COD. Theod. 7, 4, 30 (*a. 409* = Iust. 12, 37, 13) *si quis* adaerationes statutas ausus fuerit -are. 14, 4, 9 (*a. 417*). *al.* VINCENT. Ler. 7, 12 -tae fidei ac temeratae religionis. *al.* *adde*: VVLG. num. 22, 18 non potero -are verbum domini *eqs.* (עֲבֹר, *LXX* παραβῆναι). Dan. 3, 95 verbum regis -verunt (*sc. irritum reddiderunt, cf. 3, 15; gr. 3, 28* ἠλλοίωσαν).

b *homines*: PLAVT. Truc. 317 ego illum, quamquam violentust, spero -ari pote blandimentis. TER. Andr. 242 *Chremes* id mutavit, quia me -tum videt (EVGRAPH.: id est mutatum). Eun. 225 adeon homines -arier ex amore, ut non cognoscas eundem esse. Phorm. 206 non possum -arier. CIC. leg. agr. 3, 2 quos leviter -tos sentio. Lael. 54 prosperis rebus -ari. epist. 5, 8, 2 pestes hominum ... te ... a me alienarunt et me aliquando -arunt tibi. AMBROSIAST. in Gal. 1, 8. VEN. FORT. virt. Hil. 4, 11 duo leprae maculis -ti. SACR. Greg. 212 *clericus faciendus* -atur in vultu. *adde de deo*: ITALA Mal. 3, 6 (Orig. in I reg. 1, 4) ego sum ... deus vester et non -or (ἠλλοίωμαι, *Vulg.* mutor).

2 *refl.* (*cf. infra l. 79*): CIC. nat. deor. 2, 19 tot rebus ipsis se -antibus *eqs.* epist. 1, 9, 11 si quibusdam in sententiis paulum me -assem. SCHOL. Iuv. 6, 117 se -ret habitu (*cf. l. 81*).

3 *intrans.*: LVCR. 6, 1122 *ubi* aer inimicus serpere coepit ... et omne, qua graditur, conturbat et -re coactat. GREG. M. in Ezech. 1, 3, 18 retractantes meliora, quae deliberaverunt, -ant et ... a melioribus succumbunt. *i. q. differre*: APVL. Socr. 3 p. 142 *nubes* paululum -antes proximitate et longinquitate. *i. q. variare*: HIPPOCR. progn. 12 *si* -verit *urina*, et modo munda mixerit, aliquando sedimen habeat *eqs.*

B *in totum, fere i. q. transformare, convertere* (*cf.* EVGRAPH. Ter. Andr. 242 cum quis ex magno parvus fit, commutatus, si quis ex nigro albus, -tus dicitur [*cf. p. 513, 28*]): **1** *transitive* (*pass. sensu mediopass.*: *e. g. l. 50. 52. 60*): **a** *res*: SALL. Catil. 31, 1 -ta urbis facies erat: ex summa laetitia ... omnīs tristitia invasit. OV. met. 7, 722 *Aurora* -at ... meam ... figuram (*sc. ut non cognoscar*). 15, 455 caelum et quodcumque sub illo est -at formas tellusque *eqs.* (*cf. 15, 165 sqq.; subest notio commutandi, cf. infra l. 82*). PRAEF. bibl. monarch. Ioh. ut veteribus -tis nova omnia appareant. LACT. inst. 2, 8, 55 quomodo quicquam ponderosum ... sine auctore ... -ari valuerit ac desierit esse quod semper fuit, ut inciperet esse, quod numquam fuit? VVLG. exod. 14, 5 -tum ... est cor Pharaonis (יֵהָפֵךְ). AVG. serm. 362, 18, 21 -atur *caro* et fit incorrupta (*cf.* BOETH. c. Eut. 8, 80 corpus). GREG. M. moral. 3, 70 vitia ad usum virtutis -amus (*syn.* vertunt). *add. in c. acc.*: ITALA Rom. 1, 23 (Aug. un. bapt. 4, 5 p. 5, 28) -verunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis *eqs.* (ἤλλαξαν ... ἐν, *Vulg.* mutaverunt). 1, 25 (Aug. un. bapt. 4, 5 p. 6, 15) -verunt veritatem dei in mendacium (μετήλλαξαν ... ἐν, *Vulg.* commutaverunt). ARNOB. nat. 7, 23 p. 256, 8 OPTAT. 5, 9 p. 139, 10. VVLG. lev. 14, 56 in varias species coloribus -tis. Rom. 1, 26 (μετήλλαξαν). AVG. pecc. mer. 1, 5, 5 antequam -etur *corpus* in illam incorruptionem *eqs.* (DIONYS. EXIG. Conc.[S] I 5 p. 299, 2 [*gr. I 1, 6 p. 156* μετεβλήθη]. *al.*). VINDIC. med. 8 accepti cibi disiecta materies in corpuscula -ta (imminuta *sim. edd.*). MART. CAP. 1, 29 vitta crinalis -atur in radios. GREG. M. moral. 3, 70 (*syn.* vertimus, permutamus).

b *homines*: *α de animis*: TAC. hist. 1, 87 curam navium Moschus libertus retinebat ad observandam honestiorum fidem -tus. ARNOB. nat. 2, 65 p. 100, 18 versus ... atque -us (*sc. de neophyto. cf.* RVFIN. Adamant. 2, 6 [μετέβαλε. *cf. 2, 7* permutavit]. AVG. c. Gaud. 1, 15, 16 in melius. *al.*). SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 237 'vertit' ... -vit *eqs.* GREG. M. moral. 4, 20. 26, 20 quem *iustitia* a pravis actionibus -at (*syn.* permutare). *al.* *β de corp.*: HIL. in Matth. 9, 7 immortalitate -ti (*cf.* VVLG. I Cor. 15, 51. 52 [ἀλλαγησόμεθα]. EVCHER. instr. 1 p. 128, 8 in gloriam. *al.*). HYG. fab. 64, 4 p. 62, 25 is ab humana specie est -tus in lapidem (*syn.* informati. 125, 8 p. 107, 16 *syn.* commutabat). PS. AVG. quaest. test. I 115, 72 *puellam* -tam in masculum. *adde*: MAX. TAVR. c. pag. (JThS 1916) l. 233 *Iovem* in plumis oloris ... -tum.

2 *refl.* (*cf. supra l. 31*): PRISCILL. tract. 1, 20 in quaslibet ... se species ... zabolus -et. PS. AVG. quaest. test. I 83, 4 si quis vult ... barbaros decipere, -at se in habitu illorum, ut putetur unus ex his.

II *de positione alius pro alio, i. q. commutare*: **1** *res*: *a generatim*: PLAVT. Amph. 866 Amphitruo fio (*sc. Iuppiter*) et vestitum -o meum. Epid. 647 accipe argentum hoc, danista. ... si

[Brandt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quid erit dubium, -bo. CELS. 7, 19, 9 *linamentum tertia die* -andum est (*cf.* SORAN. p. 68, 13 *spongias* [νεαροποιουμένων]). ARNOB. nat. 4, 35 p. 170, 19 *Iuppiter introducitur* ora -are. OPTAT. 6, 4 p. 149, 14 *ut virgines signa* -rent *eqs.* VVLG. I reg. 10, 9 -vit ei deus cor aliud. sap. 19, 17 in organo qualitatis sonus -antur *eqs.* (τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι). Sirach 36, 6 *al.* *ponere invicem, i. q. permutare*: ITALA gen. 48, 14 (Lugd.) -ans manus (*cf. q. praecedunt.* ἐναλλάξ, *Vulg.* commutans). FIRM. math. 2, 29, 19 -tis domibus (*syn.* commutatis invicem). *i. q. invertere*: FIRM. math. 2, 20, 12 -to ordine. 7, 9, 9 -ta ratione. *fere i. q. transferre*: PS. AVG. quaest. test. I 23, 3 auctoritatem ... viri -ant in feminam. **b** *speciatim apud gramm. et rhet.* (*cf. p. 513, 27*): CIC. de orat. 2, 261 ex -ta oratione (*sc. de allegoria*). 3, 168 inflexo -toque verbo res eadem enuntiatur ornatius (*de metonymia. cf.* orat. 92 tralata verba atque -ta [mutata *A*]. part. 17. *cf. p. 513, 45*). GELL. 10, 14, 4 casu ... -to. CHAR. gramm. p. 353, 10 B. DIOM. gramm. I 378 *figura* coniugationes -at (*cf. q. s.*). PROB. inst. gramm. IV 48, 17 *al.*

2 *homines i. q. transmutare*: PLAVT. Amph. 456 (*Sos.*:) ubi ego perii? ubi -tus sum? ubi ego formam perdidi? 846 Mil. 432. *i. q. loco alicuius ponere*: VLP. dig. 3, 4, 7, 2 *in* universitatibus nihil refert, utrum omnes idem maneant, an ... omnes -ti sint. *fere i. q. compensare* (*cf. p. 512, 20*): VVLG. Sirach 33, 21 non -bit te omnis caro (*gr. 30, 29* ἀλλάξῃς).

III *? i. q. 'furari'*: TAB. devot. Audollent 122 (= CIL II 462) vindices, quot mihi furti factum est. quisquis mihi -vit involavit minusve fecit *eqs.* (*cf. Jeanneret 10. 124; Löfstedt, Synt. II 381²; vix ad II ref. eo sensu q. e. 'rem deteriorem loco melioris ponere'.* [immu(n)davit *vix recte ci. Battisti, ZromPh. Beih. 28 a, 19*]).

syntact.: ab: *p. 514, 74 sq.* ad: *p. 514, 67.* in *c. abl.* (*pro acc.*): *p. 514, 77. 81.* in *c. acc.*: *p. 513, 69. 514, 55 sqq. p. 514, 70. 74 sqq.* pro: *p. 513, 40.* ut: *p. 513, 50. 514, 81.*

imo *v.* immo.

impācātus, -a, -um. *ab* in *et* pacatus. *compar.*: *l. 53.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 29 B. *inde a* VERG. [*dub. trad.*: AVIEN. orb. terr. 1248 quin ⌊etiam post hos⌋ (*ci. Vadianus*; et impactos *cod. A*; in pactos *ed. pr.*; -os *cod. O; cf. l. 40*) amor est si discere Persas *eqs.*]

1 *fere i. q. indomitus*: **a** *de hominibus*: VERG. georg. 3, 408 numquam custodibus illis (*canibus*) ... -os (indignatos *cod. M*¹) a tergo horrebis Hiberos (*cf.* AVIEN. orb. terr. 863 populorum. CLAVD. 5, 271 Alanis. *cf. l 36*). AMM. 30, 3, 3 *Macrianum* -um relictum. CLAVD. 14, 6 -a licet saeviat unguibus *virgo.* **b** *de terris sim.*: GRAN. LIC. p. 28 oppida -a redigit in suam potestatem (*cf. adn. crit. et Appian. Mithr. 61* ἀφισταμένων). SYMM. or. 1, 14 -i Rheni semibarbaras ripas. HEGES. 3, 1, 2 -as Gallias (*cf. Ios. bell. Iud. 3, 1, 4* ταρασσομένην). CLAVD. 8, 387 Araxes.

2 *de rebus pace carentibus*: SEN. dial. 5, 27, 4 vides, quam -am tibi denunties vitam? STAT. Theb. 1, 147 -is regum ... somnis LEO M. epist. 12, 1 p. 646ᴮ per occasionem temporis -i.

3 *fere i. q. implacabilis vel impacificus*: **a** *de hominibus*: SIL. 7, 665 *Zeusis*, stirps -a Phalanti. AVG. bapt. 6, 7, 12 -i, quia contrariis factis cum dei sermone confligunt (*de haereticis. cf.* conf. 12, 10, 10. epist. 185, 30 p. 28, 8 pertinacior et -ior ... multitudo). CASSIOD. inst. div. 24. *adde*: PRVD. psych. 774 (*ad Matth. 5, 23 sq.*) pectoris. AVG. bapt. 1, 19, 29 p. 173, 23 vultus -us haeretici. c. Faust. 22, 74 p. 672, 8 -us atque implacabilis animus. **b** *de rebus* (*incorp.; personate: l. 57*): STAT. silv. 5, 1, 137 quisnam -a consanguinitate ligavit Fortunam Invidiamque deus? AMBR. epist. 12, 4 discordiam. RVFIN. Clement. 10, 41 bella. CLAVD. 20, 212 odiis. AVG. c. Parm. 3, 2, 4 p. 104, 17 calumnias. trin. 13, 18 nec illa (*paradisi*) felicitas patiebatur aliquid -um. EPIST. imp. Honor. et Theod. Migne 56 p. 491ᴮ dissensionis. *in imagine*: CLAVD. 3, 71 -a quies pelagi *eqs.*

impācificus, -a, -um. *ab in et* pacificus. *i. q. non pacificus*: *de hominibus*: CYPR. sent. episc. 1 p. 437, 4 pacem dat -us (*sc. haereticus baptizans*). AMBR. in psalm. 43, 12, 2 (*ad Matth. 5, 4*) nemo ... -us ..., sed mansuetus. AMBROSIAST. in Rom. 12, 18. *de rebus*: HIL. in Matth. 4, 18 (*ad Matth. 5, 23*) orationis. CASSIAN. conl. 18, 16, 4 corde.

impāctio, -ōnis *f.* *ab* impingere. [*falsa var. l.*: SEN. nat. 2, 12, 6 dissimilem -em *Δ*, dissimilitudinem *codd. mell.*] *i. q. offensio*: HIER. in Matth. 15, 12 p. 113 σκῶλον et scandalum nos offendiculum vel ruinam et -em pedis possumus dicere.

impāctus, -a, -um *v.* impingo.

impaenitendus, -a, -um. [*ab* in *et* paenitendus, *cf. gr.* ἀμεταvόητος, ἀμεταμέλητος. *J. B. H.*] *i. q. non paenitendus*: APVL. met. 6, 13 auscultatu <in>paenitendo (*emend. Petsch.; cf. adn. crit.*). 11, 28 -ae te pauperiei cunctaris committere? ITALA II Cor. 7, 10 (Aug. serm. coll. Morin p. 681, 20) tristitia paenitentiam in salutem -am operatur (ἀμεταμέλητον, *Vulg.* stabilem. *cf. ad l.* AVG. serm. 254, 2, 2 serm. coll. Morin p. 682, 5). CASSIOD. var. 1, 30, 4 ultio. *pro subst.*: CASSIOD. var. praef. 3 creditis me -a proferre?

ˣ**impaenitēns,** -entis *adi.* *ab* in *et* paenitens. *inde ab* ITALA *ap.* ECCL., *de* PS. QVINT. decl. 3ᵇ, 6 *v. Burmann ad l.* **1** *de hominibus i. q. quem non paenitet*: AVG. serm. 393 p. 1714 dum sanus fuit, -s fuit. PS. AVG. serm. 247, 5 reum. RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 95, 37 (*gr. I 1, 7 p. 148* ἀμετανόητον. *syn.* pertinacem). MAX. TAVR. serm. 41 p. 620ᴬ corde -s. FAVST. REI. grat. 2, 1 p. 61, 5. PS. VICT. VIT. pass. 15 GREG. M. in euang. 13, 5. *adde*: ITALA (cod. g) *et* VVLG. Rom. 2, 5 secundum ... duritiam tuam et -s cor thesaurizas tibi iram *eqs.* (ἀμετανόητον, *Itala cod. d* sine paenitentiam. *cf.* AMBROSIAST. *ad l.* HIER. in Is. 2, 6 p. 46ᶜ AVG. civ. 21, 24 p. 531, 5 D. *al.*). QVODV. prom. 2, 33, 71 animae -i (*ad apoc. 2, 21* paenitere non vult).

2 *de rebus incorp. quasi passive i. q. paenitentiae expers*: HIL. in psalm. instr. 10 (*ad psalm. 51, 2*) Doec Idumaei -s in David odium. in psalm. 118 lamed 12 p. 464, 4 largitionis. 134, 6 (*ad gen. 29, 20*) -em post servitutem. PS. ORIG. in Iob 1 p. 402ᴮ nequitiam *diaboli.* RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 215, 7 -s Aegyptii elatio.

impaenitentia, -ae *f.* *ab* impaenitens. *i. q. pertinacia in peccatis*: HIER. in Is. 65, 23 p. 649ᴬ ne in peccato positus Adam ... -ae ... ac superbiae morte moreretur. AVG. serm. 71, 12, 20. 71, 13, 22 *homo* in dura -a perseverans.

impaenitibilis, -e. *ab* in *et* paenitere. **1** *i. q. impaenitens*: OP. imperf. in Matth. 40 p. 851 (*ad Matth. 21, 32*) *sacerdotes* -es constituti numquam desinunt peccare. **2** *i. q. impaenitendus*: PS. PRIMAS. in II Cor. 7, 10 (*cf. p. 515, 77*) 'stabilem' -em.

impaestātor *v. vol. V 2, 526, 39.*

impāgēs, -is *m.* (*l. 28*) *et f.* (*l. 24*). [*cf. c.* impingo; *cf.* compages. *J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 108 -es dicuntur, quae a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohaereant, a pangendo. *i. q. tabula transversaria, quae cum scapis rectis, quibus impingitur, forium tympana cingit*: VITR. 4, 6, 5 -bus (inpaginibus *trad.*) distributiones ita fient *eqs. ibid.* super medium *foris* medii -es collocentur, ex reliquis alii in summo, alii in imo compingantur. *et quinquies ibid.* (*cf. Reber et Prestel ad l.*).

impalam *v. s.* palam.

impallēsco, -pallui, -ēscere. *ab* in *et* pallescere. **1** *de hominibus i. q. pallidum fieri*: PERS. 5, 62 te nocturnis iuvat -ere chartis (*v. Nemethy ad 1, 26. cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 2, 82 'insenuit libris': -uit). STAT. Theb. 6, 805 adsurgentem ... puer ... ictu perculit eventuque -uit ipse. SIDON. epist. 1, 7, 11 *reus confessus* tarda paenitudine loquacitatis -uisse perhibetur. **2** *de re fere i. q. albescere*: SIDON. epist. 2, 9, 9 Vardo fluvius, nisi cum deflua nive pastus -uit, flavis ruber glareis.

impālo, -āvī, -āre. *ab* in *et* palare. *i. q. in aliquo loco palari*: LEX Burg. lib. const. 23, 2 si quodlibet animal, dum de ... vinea aut area annonaria expellitur, -verit *eqs.*

impalpābilis, -e. [*ab* in *et* palpabilis *sec. gr.* ἀναφής, ἀψηλάφητος. *J. B. H.*] *qui palpari nequit* (GLOSS. ἀψηλάφητος): **1** *de rebus*: TYCON. 1 p. 3, 2 potestas res est -is, lapis vero corpus palpabile. GREG. M. moral. 14, 72 *non* corpus nostrum ... erit -e ventis aereque subtilius. 14, 73. *in imag.*: PS. ARNOB. confl. 2, 7 *in perfecto homine* quasi aureo metallo ipse ignis (*sc. divinitas, cf. l. 50*) ... -is palpabilis fieret. **2** *de deo vel dei natura*: RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 2, 3 ⌊-is atque incontrectabilis⌋ contingitur et palpatur (⌊ ⌋ *gr. Migne gr. 36, 318ᴮ* ὁ ἀναφής. *cf.* PS. AVG. serm. 128, 2). AVG. epist. 130, 13, 24 deus incorporalis et -is. serm. ed. Mai 112, 1. IGNAT. ad Polyc. 3 -em et intactum (ἀψηλάφητον καὶ ἀναφῆ). LEO M. serm. 30, 6. AVELL. p. 196, 24 (ἀψηλάφητον). CONC.ˢ I 5 p. 259, 25 (*gr. I 1, 5 p. 19, 11* ἀναφῆ). PASS. Petr. Paul. long. 48 add. (incapabilem, incomprehensibilem *var. l.*).

impalpebrātio, -ōnis *f.* *ab* in *et* palpebratio. *i. q. immobilitas palpebrarum*: CAEL. AVR. chron. 2, 5, 87 cum oculis patientibus atque -e (*ibid.* immobilitas cum palpebrarum ... horrenti positione. *cf. acut. 2, 10, 59; 69*).

impancro, -āvī, -āre. [*cf. c.* pancra *'rapina' et c.* paciscor, pango. *J. B. H.*] NON. p. 59 -are est invadere. verbum a graeco tractum quasi πᾶν κρέας consumere (*inde* GLOSS. V 650, 58). *i. q. vehementer invadere*: VARRO Men. 587 in regiam arcam -arunt.

Brandt.

ˣ**impār,** -āris *adi.* *ab* in *et* par. *de script.*: -im: DECR. decur. Tergest. (CIL V 532) 1, 20 *al.* in-: CIL XI 5750, 7 (*a. 260*) *et* 6ⁱᵉˢ. *de prosodia*: *nom. sg.* -ăr: *?* ACC. trag. 561 (*v. p. 517, 17*). VERG. Aen. 12, 216 *al.* (*neutr.*: HOR. sat. 2, 3, 248 GERM. 83). -ār: AVIAN. fab. 18, 10 DRAC. Romul. 8, 213 CORIPP. Ioh. 2, 320. *de* -ā- *in cas. obl.*: PRISC. gramm. II 223, 7. *de formis* (*de decl.*: GRAMM. suppl. 114, 2): *abl. sg.* (*cf.* PRISC. gramm. II 339, 11 e ... et i indifferenter): -ī: *inde a* CIC. Balb. 59. -e: VERG. ecl. 8, 75 (= CIRIS 373 *al.*). LVCAN. 7, 682 AVSON. 336, 58 *al.* *gen. pl.* -ium: *inde a* CELS. 3, 4, 12 (*cf. tamen* PLIN. dub. serm. frg. Char. gramm. p. 174, 1 B. *de gen.* -um). *pro superl.*: maxime -r: *p. 520, 19.* longe -r: *p. 518, 64 sq. 520, 50.* multum -r: *p. 519, 22. 520, 56.* valde -r: AVG. serm. 182, 3, 3. GLOSS. ἄνισος, ἄζυγος. inaequalis, dissimilis. *de differentiis v. vol. V 1, 1390, 11 sqq.* NOT. Tir. 67, 69. *inde ab ?* ACC. (*v. p. 517, 17*), CATONE, *dein* VARRO, CIC. *al.* (*saepe in fig.* λιτότ. *inde ab* OV., LIV.).

de usu vocum dispar *et* -r *v. tab. hanc* (*nota vocem q. e.* dispar *in usu technico de numero* [*cf. p. 517, 72*] *nonnisi semel usurpari*):

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

	dispar	impar		dispar	impar
VARRO	5	3 [+ 2?]	CVRT.	8	1
RHET. Her...	3	—	LVCAN.. ..	—	5
CIC.	45	4	PLIN. nat...	3	15
VERG.	1	7	VAL. FL. ..	—	2
HOR.......	6	8	SIL.	3	3
OV.........	11	16	STAT.	1	3
LIV.	15	33	QVINT.	1	7 [+ 2]
MANIL.	3	—	TAC.	12	30
VITR.	12	7	SVET.	1	6
CELS.	—	8	APVL.	5	11
PHAEDR. ...	—	4	AVG. civ. ..	13	10
SEN. phil....	11	11 [+ 5 trag.]			

[*loco non sano:* ? ACC. trag. 561 Pari dyspari, si -r esses tibi *eqs.* (*corr. Schneidewin, Meister*, paridis inpar *A*, paridi si par *B*, *alii al.*). *emend. dub.*: SEN. epist. 82, 15 (*add. Koch, at v. Beltrami ad l.*). *em. probab.*: QVINT. inst. 7, 7, 3. decl. 317 p. 247, 15 idem discrimen, idem periculum, ⟨im⟩par eventus est (*in schedis*).]

i. q. dispar, inaequalis: **I** *de rebus inter se aliqua ratione differentibus vel quae ex inaequalibus partibus constant* (*persaepe de ea re, quae rei quacum comparatur est inferior, fere i. q. inferior*):

A *proprie:* **1** *de mensura vel forma:* **a** *in universum* (*de loco i. q. iniquus: l. 57; de toga i. q. non libratus l. 49; abl.: l. 38. 58;* c. in: *l. 59; dat.: l. 60;* inter se: *l. 35. 41*): CATO agr. 3, 5 trapetos bonos, privos, -es esse oportet. VARRO ling. 9, 9 lectum de tribus unum -em posuerunt (*sc. in triclinio; syn.* disparia). rust. 3, 9, 4 digitis *gallinarum* (PLIN. nat. 10, 156). CIC. orat. 205 partibus *orationis* ... -bus an aequalibus *eqs.* rep. 6, 18 *sonus* qui intervallis (*sc. numerorum, cf. Fav. Eul. p. 19, 14*) disiunctus -bus ... efficitur (FAV. EVL. *l. c.*: disparibus ..., sed non pugnantibus. MACR. somn. 2, 2, 22 inter se -ia. *cf.* COLVM. 5, 10, 2 spatio temporis [QVINT. inst. 11, 3, 43 ne sermo subsultet -bus s. ac sonis. MART. CAP. 8, 848 *opp.* aequalia]). LVCR. 5, 683 anfractibus (*cf.* SALL. Iug. 78, 1 duo ... sinus ... -es magnitudine, pari natura). CAES. civ. 1, 40, 6 *L. Plancus* congressus -i numero *militum* magnos impetus ... sustinet (1, 47, 3 iniquo loco atque -i congressi n. LIV. 36, 44, 6. MACR. somn. 2, 2, 20 n. inter se -ium [2, 2, 22]. *al.*). VERG. georg. 3, 533 uris (SERV. auct.: non simile iugum ferentibus, cum alter maior esset, alter minor). AETNA 106 -bus iactis ex tempore saxis (*cf.* LIV. 44, 11, 3 duobus -bus promunturiis, quorum maiori *eqs.*). 297 cortina (*i. hydraulus*) ... -bus numerosa modis (*i. cicutis*) canit (*v. Sudhaus p. 147 ad l.*). HOR. sat. 2, 2, 30 formis *pavonis atque gallinae* (*opp.* carne ... distat nil. carm. 1, 33, 10 Veneri, cui placet -īs f. atque animos sub iuga ... mittere. *cf.* APVL. mund. 6 figuris [*gr. p. 393ᵃ, 25 οὐκέτι ὁμοίως*]). epist. 1, 1, 96 toga dissidet -r (SCHOL. Hor. *Γ*: non aequalis sedet in humeris). OV. met. 8, 661 mensae ... erat pes tertius -r. testa parem fecit. LIV. 42, 65, 10. VITR. 1, 4, 6 si umor occupavit corporum venas -esque eas fecit. 2, 8, 6 ordines (*syn.* inaequales). 3, 4, 5 scamillos (5, 9, 4). SEN. epist. 113, 16 (*coniunct.* dissimilia). PETRON. 95, 8 anus ... soleis ligneis -bus imposita. QVINT. decl. 306 p. 203, 17 -es (*sc. numero*) annos *coniugum*. PLIN. epist. 8, 8, 2 fons ... exprimitur pluribus venis sed -bus. POMPON. dig. 8, 2, 25, 1 aedibus in loco -i (*i. iniquo*) positis. CENS. 10, 10 tibias ... pari cavo ..., -es longitudine (*cf. infra l. 61 sqq.*). AVSON. 336, 51 *trigonus* aequilatus vel crure pari vel in omnibus -r (*i. σκαληνός*). SYMM. epist. 1, 14, 3 *Mosellam* fluvium ... parem multis, -em maximis. *al.* *peculiariter:* *de tibia Phrygia* (*cf.* PAVL. FEST. p. 109 -es tibiae numero foraminum discretae; *v. l. 57 sq. de re v. Daremb.-S. V 312, 2*): DIDASC. Ter. Haut. tibiis -bus, deinde duabus dextris (Ter. Phorm. [ϛ] t. -bus tota [*sc. comoedia; at Don. Phorm. praef. 6* Serranis]. SVET. frg. 3 p. 12, 6 *sqq.* [*definitio*]). SEN. Phaedr. 298 calamo (DRAC. Romul. 7, 37 calamis). *de versibus elegiacis* (*cf. p. 520, 64 sq.*): OV. am. 2, 17, 21 carminis hoc ipsum genus -r, sed tamen apte iungitur herous cum breviore modo. 3, 1, 37 -bus ... es numeris dignata moveri (Pont. 4, 16, 11 [*opp.* aequis]. *cf.* 4, 16, 36 modis [trist. 2, 220]). ars 1, 264 -bus vecta Thalea rotis (*v. Brandt ad l.*). PS. PROSP. carm. de prov. 95 versu.

b *t. t. math. de iis numeris qui in duas aequas partes dividi non possunt ut III V VII* (*v.* MART. CAP. 7, 748. *cf.* BOETH. arithm. 1, 3 p. 13, 14 *al.*), *i. q. περισσός* (*germ.* '*ungerade*'):

α de notionibus numeralibus: numerus: VARRO (?) frg. Serv. auct. ecl. 8, 75 licet Varro dicat Pythagoreos putare -em n. habere finem, parem esse infinitum. CIC. ac. 2, 32 (= 2, 110) stellarum n. par an -r sit. VERG. ecl. 8, 75 (= CIRIS 373) n. deus -e gaudet (*v. Wölfflin, Ausgew. Schr. 326* [SERV. auct. *ad l., v. p. 495, 15*]. *cf.* SERV. Aen. 3, 305 inferi pari gaudent n. ... superi vero -i. 5, 78 -i *n. sacrificat* quasi deo. *al.*). LIV. 10, 6, 7. PAVL. FEST. p. 109 -em n. antiqui prosperiorem ... esse crediderunt (*cf.* CENS. 20, 4). CELS. 3, 4, 15 ab -is ad paris n. rationem transiit (*cf.* HIER. epist. 49, 20, 1 si parem n. -i subiecimus). SEN. Ag. 811 n. deorum -em aequasti. COLVM. 8, 5, 8 ovorum (*cf.* PLIN. nat. 10, 151 PALLAD. 1, 27, 1. *cf. et infra l. 29*). PLIN. nat. 2, 129 mares ... existimantur -es n. (MACR. somn. 1, 6, 1 *al. cf.* FAV. EVL. p. 11, 3). 10, 165. 23, 156 in capitis dolore -i n. bacas cum oleo conterere (*item in medicina*: 24, 82. 28, 56 *al.*). 28, 33 *al.* VLP. dig. 4, 8, 17, 6 in -i ... n. *arbitrorum* (*sc. in lite*) ... invenitur pars maior cuius arbitrio stabitur. HIER. epist. 49, 19, 4. MACR. somn. 1, 5, 16 (*de triade ut*: MART. CAP. 7, 733. 740 *al.*). *et al.* *varia*: AVSON. 336, 3 -bus novies ternis (*i. 27*) contexere coebum (336, 58). FAV. EVL. p. 3, 1 *unum ac singulare* nec par aut -r haberi potest (*cf.* MACR. somn. 2, 2, 17 monadem). MART. CAP. 7, 768 multiplicatione (*opp.* pari. *cf.* 7, 769). BOETH. arithm. 1, 9 p. 19, 14 -es terminos ... id est summas. *c. ellipsi subst. q. e.* numerus *vel masc.* (*neutr.: l. 13. infra l. 18 sq.*) *pro subst.*: AVSON. 336, 54 tris primus par -r habet mediumque. 408, 20 *primus* par (*sc. duo*) atque -r (*sc. tres*). FAV. EVL. p. 4, 13. 6, 8 omnis -r (*cf.* BOETH. arithm. 2, 12 p. 96, 20 cuncti -es). p. 7, 26 *al.* MART. CAP. 7, 744 quoniam ab -bus paria fiunt, a paribus -r (*aliter infra l. 25*) fieri nullo modo potest. 7, 768. BOETH. arithm. 1, 2 p. 13, 5 par atque -r ... cum disparia sint contrariaque *eqs. et al.* *nota de quodam ludo*: HOR. sat. 2, 3, 248 ludere par -r (EPIST. Aug. Suet. Aug. 71, 4. *cf.* NVX 79 est etiam [*sc. ludus*] par sit numerus qui dicat an -r, ut divinatas auferat augur opes). *singularia* (*sec. gr.*): MART. CAP. 7, 743 *regula simplicis numeri* secunda *est* a paribus par (*cf. 7, 749 ἀρτιάκις περισσόν*), tertia ab -bus par (*i. περισσάκις ἄρτιος*), quarta ab -bus -r (*i. περισσάκις περισσή*). 7, 745 hexas a paribus -r et ab -bus par). BOETH. arithm. 1, 8 p. 17, 3 paris ... numeri species sunt tres ... alia vero pariter -r (*cf.* 1, 10 p. 21, 24 CASSIOD. art. 4 p. 1204ᴰ *al.*).

β hinc de rebus variis (*c. abl.: l. 29*): VARRO rust. 3, 9, 12 in supponendo ova observant, ut sint numero -ia (*cf. supra l. 1*). HOR. carm. 3, 19, 13 qui Musas amat -īs. VITR. 3, 4, 4 gradus (*cf. q. s.*). CELS. 3, 4, 11 antiqui potissimum -es *dies* sequebantur eosque ... κρισίμους nominabant (3, 4, 12 *al.* VEG. mulom. 2, 129, 11). HYG. mun. castr. 3 legiones -es, hoc est tres. TER. MAVR. 2202 -i ... loco, pedemque primum, tertium *eqs.* (*in versibus ut*: SACERD. gramm. VI 524, 21. FORTVN. gramm. VI 286, 24 incipientibus locis, id est sublationibus, quae loca -ia quidam vocant. *et al. in arithm.*: BOETH. arithm. 2, 38 p. 335, 16 *al.*). AVSON. 413, 43 nec par, nec -r *pes* qui trochaeus dicitur. PELAGON. 13 offas ... -es dabis (31. *cf.* 75 pastillos [89. VEG. mulom. 2, 131, 5. *cf.* 2, 129, 11]).

2 *de qualitate vel gradu:* **a** *in universum:* *α de rebus* (*c. abl. respectus: infra l. 48; acced. dat.: l. 45. 49 sqq. 54. 55. 67.* inter se: *l. 59*): SALL. Iug. 57, 6 pari ... periculo sed fama -i boni atque mali erant. VERG. Aen. 10, 458 si qua fors adiuvet ausum (*masc. subst.*) viribus -bus (AMM. 27, 1, 1 v. ... resumptis, licet -bus pristinis. CLAVD. DON. Aen. 5, 810 p. 521, 11 [*Verg.* ne v. aequis *eqs.*]. *al. cf.* VITR. 10, 3, 8 -es sunt eorum [*i. iumentorum*] virtutes *eqs.*). 12, 149 iuvenem -bus video concurrere fatis. OV. met. 10, 95 acer ... coloribus -r (*i.* '*variis coloribus*'). Pont. 3, 4, 5 opus exiguum vestrisque paratibus -r. 4, 9, 121 fortuna est -r animo (*postea* exiguas carpo ... opes. trist. 5, 5, 47 sed labor et curae fortunaque moribus -r. TAC. ann. 4, 18 tanto merito. *cf.* LIV. 42, 13, 5 videbam quam -r esset sors *eqs.*). CELS. 3, 5, 7 *accessiones febrium* (*ibid. iterum* [*postea* si altera gravior, altera levior est]. 3, 11, 3. *cf. p. 520, 35*). LVCAN. 8, 35 ratis ... ventis ac fluctibus -r. TAC. hist. 3, 70 cuius (*sc. militis*) nimio ardori -em esse modestiam *Vitellii*. PLIN. epist. 2, 12, 5 cum sit -r prudentia, par omnium ius est *in senatu* (*cf.* FILASTR. 155, 9 doctrina. *al.*). CALP. decl. p. 30, 18 -ia sunt nobis (*sc. patri et filio*) ... tormenta *eqs.* PAPIN. dig. 45, 2, 9, 1 obligatio. APVL. mund. 21 initiorum inter se -es conventus (*gr. p. 396ᵇ, 24 τῶν ἐναντιωτάτων ἀρχῶν*). Socr. prol. p. 109 pari studio, -i celeritate (*cf.* AVG. civ. 13, 10 p. 567, 19 D.). CAPITOL. Aur. 6, 2 -i adhuc aetate. VEG. mil. 3, 11 -r ... condicio est lassum cum requieto ... subire conflictum. AVG. civ. 2, 18 p. 75, 30 D. eloquio multum -i (*sc. eloquio Sallustii*). 20, 9 p. 428, 2 alio aliquo modo, longe quidem -i (in euang. Ioh. 69, 4 exemplum [RVSTIC. c. aceph. p. 1190ᴬ]). *al.* *nota per enall., ut vid.*: VERG. georg. 4, 245 crabro -bus (*i.* '*quibus apes -es sunt*') se immiscuit armis. *neutr. subst.*: SEN. benef. 5, 4, 2 pauca ... et -ia datis recepturi *principes* (*cf.* SIL. 4, 809 quid tibi pro tanto non -r munere solvat Hannibal?). QVINT. inst. 5, 11, 9 ad exhortationem ... praecipue valent -ia. APVL. mund. 20 artes ... naturam imitantes ex -bus paria faciunt *eqs.* (*syn.* discordibus, *opp.* similes).

β de hominibus (*bestiis: l. 83*), *spectat ad vires corporis vel ingenii, praestantiam sim.* ([*meton.*: *p. 519, 36*] *c. abl. resp.*: *l. 80 sqq. p. 519, 2. 6 sqq. 15. 20. 22* [*bis*]. *25; significanter fere i. q. viribus, praestantia non par: e. g. l. 78. 79. p. 519, 3. 4 sq. 5. 10. 11. 12. 17. 18; acced. dat. personae* [*rei: p. 519, 29 sqq.*]: *l. 80* [*bis*]. *p. 519, 10. 11. 13 sq. 16. 18. 22 sq.*): VERG. Aen. 1, 475 Troilus ... infelix puer atque -r congressus Achilli (GLOSS. IV 445, 42: inaequalis, non ita fortis). HOR. carm. 4, 6, 5 Achilles, ceteris maior, tibi miles -r. OV. epist. 18, 5 sum tibi viribus -r (met. 5, 610. LIV. 25, 27, 8 v. aut numero navium [42, 65, 6. *cf. p. 519, 6 sqq.*]. 27, 1, 7 par audacia Romanus, consilio et v. -r. 28, 7, 1 maritumis v. *al.* COLVM. 6, 2, 13 ne *bos* ... vel statura vel v. -r cum valentiore iungatur. *al. cf.* LIV. 22, 15, 9 omni parte virium. PHAEDR. 4, 16, 8 virtute [*opp.*

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

habitu ... similes. CLAVD. DON. Aen. 10, 455 p. 351, 9]. TAC. ann. 3, 74). LIV. 3, 4, 7 -em copiis exercitum (TERT. apol. 37, 5). 5, 2, 13 adversarium haud -em nacti sunt (cf. 5, 48, 5 haud -r hostis [10, 43, 6]). 22, 28, 13 peditum acies ... videbatur ... haudquaquam -r futura (26, 44, 4 haud -es stetere acies). 31, 33, 9 haud -es aequis viribus ... pugnarunt. 33, 14, 6 Nicostratus ... -em se et numero et genere militum cernens eqs. (35, 1, 5 n. militum -r, superior aliis Scipio. FRONTIN. strat. 1, 5, 23 al. TAC. hist. 5, 23 [opp. magnitudine potiorem.] al.). SEN. contr. 3 praef. 8 quaerenti mihi, quare in declamationibus -r sibi esset Cassius eqs. (cf. quae praeced.). PHAEDR. 2, 6, 17 -r duabus (sc. cornici aquilaeque) occidit testudo (CVRT. 10, 8, 22). SEN. Phoen. 631 exaequat duos viros, licet -es sint, gladius. epist. 83, 25 intemperantia bibendi M. Antonium hostibus suis -em reddidit (IVV. 13, 169 VEG. mil. 1, 15. cf. TAC. ann. 12, 29 multitudini hostium. al.). al. CALP. ecl. 2, 3 nec -r voce sonans uterque. VAL. FL. 8, 428 magnoque -r urgueris ab hoste. SIL. 15, 91 Roma minanti -r Fidenae. QVINT. inst. 3, 8, 23 obsessi et -es homines. 4, 1, 8 si nos infirmos, imparatos, -es agentium contra ingeniis dixerimus. APVL. flor. p. 62 Philemon ... certavit ... cum Menandro ... fortasse -r, certe aemulus. CAPITOL. Ver. 2, 3 Verus adhoc (sic) -r ... aetate. AMBR. exc. Sat. 1, 16. AVG. civ. 3, 17 p. 122, 13 D. auctoribus Romanorum ... et stilo et otio multum -es nos (cf. 8, 12 p. 339, 7 eloquio Platoni ... -r Aristoteles). al. nota in prosopopoeia: FLOR. epit. 3, 10, 19 oceano tranquillo magis ... quasi -em (sc. Caesari) se fateretur. de part. corp.: OV. fast. 4, 306 nec facies -r (sc. Clauso) nobilitate fuit. masc. subst.: HOR. epod. 11, 18 desinet -bus (i. rivalibus mihi non paribus) certare ... pudor. LIV. 1, 46, 7 cum -i iungi (i. ingenii -i; aliter infra l. 64). 6, 12, 8 cum -bus manus conserturos milites. adde: c. dat. rei (cf. infra l. 78 sqq.) sequente gen. pers. (vel adi., pron. poss.): SEN. benef. 3, 36, 2 ut fateantur parentes ipsos liberorum beneficiis -es (CIL XI 5750, 7 [a. 260] cuius [sc. Vibiani] -es b. cf. IX 1088, 3). TAC. ann. 6, 32 Phraates ... patriis moribus -r. 12, 44 Radamistus ... tamquam novercae odiis -r eqs. SVET. Iul. 15 -r optimatium conspirationi Caesar. Otho 9, 1 -r militum ardori pugnam deposcentium Otho. APVL. met. 7, 20 nequitiae meae ... -em puerum. meton. de certaminibus sim. inter -es: CIC. Balb. 59 -i certamine atque iniusta contentione (OV. met. 11, 156 LIV. 30, 40, 8 c. ... praeterquam quod iniquum esset, etiam -r futurum cernebat consul. al.). BELL. Alex. 29, 2 proelium. VERG. Aen. 12, 216 pugna ([cf. 218 non viribus aequis]. STAT. Theb. 9, 469 TAC. ann. 2, 20). PLIN. nat. 8, 33 scit elephantus ... -em sibi luctatum contra nexus draconis. AMM. 29, 5, 29 Marti.

b peculiariter de condicione, genere sim. hominum ([bestiarum: l. 67 sqq.; metonymice: l. 71 sqq.]; c. abl. resp.: l. 48 sq. 52. plerumque significanter i. q. non eiusdem iuris, dignitatis sim. [i. q. inferior natu: l. 58. 60. 64]; accedit dat.: l. 51 sq. 59. 61. 63 [gen. pro dat.: l. 65; suus pro sibi: l. 69]): SALL. Iug. 11, 3 Hiempsal ... ignobilitatem Iugurthae, quia materno genere -r (-i P) erat, despiciens (108, 1 de Dabare). VAL. MAX. 3, 7 ext. 7 ne rex Cotys ... -em Thraciam (sc. Athenis) iudicando humilius de origine sua sentire existimaretur. SEN. benef. 5, 5, 3 quibusdam ... et pares et -es sumus, pares animo ..., -es fortuna. epist. 91, 16 aequat omnes cinis. -es nascimur, pares morimur (cf. GELL. 14, 1, 30). TAC. Germ. 25 -es libertini (opp. super nobiles ascendunt). hist. 2, 50 illi (sc. Othoni) ... maternum genus -r nec tamen indecorum (aliter infra l. 77). 2, 74 milites a Vitellio venientes ceteros ut -es inridebant. 2, 99 -r apud Vitellium Caecina. ann. 1, 53 Iulia spreverat Tiberium ... ut -em. PLIN. paneg. 36, 1 adhuc locus unus, in quo ... boni malis -es essent. CLAVD. DON. Aen. 7, 55 p. 14, 13 ne ignobilem, ne -em ducturus esse videretur uxorem Aeneas. huc referas: OV. epist. 18, 99 patriā ne laedar et -r dicar Abydeno Thressa puella toro. masc. subst.: LIV. 3, 70, 1 praelatus Quinctius consul ... respondebat ... aequando -em sibi (sc. collegam se summittentem). 6, 34, 9 iuncta -i (i. plebeio viro; aliter supra l. 27). al. nota in doctrina christ.: AMBR. virg. 3, 1, 2 Christus non -r generantis (cf. Symb. Nicen. ὁμοούσιον τῷ πατρί). AVG. in euang. Ioh. 54, 2 extr. Christum ex nullo dissimilem atque -em deo. adde p. 520, 46. de bestiis: COLVM. 8, 8, 8 ne alieni generis coniungantur columbae, ut Alexandrinae et Campanae. minus enim -es suas diligunt eqs. PORPH. Hor. sat. 1, 7, 2 hybridae ... dicuntur canes qui ex -bus parentibus nati sunt eqs. meton. de nuptiis inter -es: APVL. met. 6, 9 nuptiae Amoris et Psyches (6, 23 nuptias non -es, sed legitimas et iure civili congruas. aliter COD. Iust. 6, 58, 12, 2 [spectat ad aetatem coniugum ut: VLP. reg. 16, 4 si maior quinquagenaria minori sexagenario nupserit, -r matrimonium appellatur]). PRVD. c. Symm. 1, 168 coitus fuit -r utrique. adde: STAT. Ach. 1, 256 -r tibi, nate (i. Achilles), genus (sc. quod e dea matre et patre mortali natus est).

B tropice (e. g. p. 520, 1 sq. 3) et translate (cf. l. 29 sqq.); plerumque fere i. q. non idoneus, non aptus sim.: a c. dat. (gerund.: p. 520, 10. 16. 18; acced. abl.: p. 520, 18 sq.): LIV. 22, 12, 11 -r erat (imperabat P) imperio magister equitum (cf. DRAC. Romul. 8, 213 regno non -r erat Paris. aliter: PETRON. BONON. serm. 2, 51 [Morin, RevBén. 14 (1897) p. 5] Moysem -em se pro rerum magnitudine divinis fatetur imperiis). SEN. Herc. f. 1275 tuum nulli -em animum malo resume. dial. 5, 6, 6 -es oneri vacillamus (TAC. ann. 1, 78. PAVL. dig. 27, 1, 40, 1 al. cf. SVLP. SEV. dial. 3, 2, 4 tantae moli). epist. 85, 6 si das aliquos affectus sapienti, -r illis erit ratio eqs. (PANEG. 12 [2], 19, 1 animos. cf. TAC. ann. 13, 46 cupidini). LVCAN. 9, 507 mollis primisque caloribus -r Cato. STAT. Theb. 4, 406 variis terroribus -r ... rex. TAC. Germ. 31 tam durae virtuti -es viros. hist. 1, 75 bello -es milites (cf. EVTR. 6, 1, 3 pugnae. AMM. 28, 5, 2 certaminibus. COD. Theod. 12, 1, 89 filios armis -es). 2, 59 -r curis maioribus Vitellius (cf. PS. QVINT. decl. 5, 3 p. 90, 22 alienus a curis, sollicitudinibus ... -r). 4, 1 duces ... temperandae victoriae -es. ann. 2, 77 plerumque innocentes recenti invidiae -es. 3, 33 -em laboribus sexum muliebrem (syn. imbecillum. PALLAD. hist. mon. I 10 p. 284 C). 6, 46 consilium, cui -r erat Tiberius. 12, 5 consensui (sc. populi) -em Caesarem. 15, 57 muliebre corpus -r dolori (SVET. Tib. 23). al. SVET. Tib. 67, 2 honoribus (TREB. Valer. 6, 9). FRONTO p. 6, 7 N. me ... referundae gratiae -em (cf. infra l. 57). VLP. dig. 3, 5, 9, 2 dominus quasi -r sumptui (cf. coll. Mos. 3, 3, 6 impendiis). GELL. 2, 12, 4 coercendae seditioni -es boni omnes. APVL. met. 10, 12 verbis -r praesenti gaudio pater. PANEG. 5 (8), 1, 5 quamvis maxime orationi -em ⟨parem⟩ me facis. AVSON. 399, 26 et al. b absol. (de parte corp.: l. 21): PHAEDR. app. 10, 7 bos cum refugiens -i collo iugum aetatis excusaret vires languidas. TAC. hist. 1, 52 Verginium ... -em, si recepisset imperium, tutum, si recusasset (cf. ann. 1, 13 opp. suffecturi). AVSON. 199, 5 quamvis -r, nomen tam nobile (sc. grammatici) amasti. RVFIN. hist. 5, 1, 11 aliqui ... -es (ἀνέτοιμοι) inventi et infirmiores et ... invalidi. CLAVD. MAM. anim. 3, 16 p. 187, 14 et al. masc. subst.: CONSVLT. Zacch. 2, 1 p. 49, 9 M. penes -es (opp. sufficientes).

II de una eademque re per tempus mutata i. q. mutabilis, sibi non constans (c. dat.: l. 31 sq.): HOR. sat. 1, 3, 19 nil fuit unquam sic -r sibi quam Tigellius fuit (SEN. epist. 120, 22 alius prodit atque alius et, quo turpius nihil iudico, -r sibi est [antea ne similem quidem sibi]). LIV. 4, 37, 9 clamor dissonus, -r, segnius saepe iteratus (opp. excitatior, crebrior. 10, 36, 3 clamore incerto atque -i. TAC. ann. 16, 5). CELS. 3, 3, 4 aliae febres cotidie pares sunt, aliae -es (cf. p. 518, 52 sq.). LVCAN. 7, 682 non -e voltu aspicis Emathiam eqs.

?III i. q. sine (com)pari, incomparabilis (ut vid.): CIL XIV 2120 ob -em obsequium. [cf. CIL V 6232 filio incompare et loc. vulg. parem non habet (habuit), e. g. Petron. 68, 7. Heraeus.]

structurae: dat.: v. p. 517, 60. 518, 41. 76. 519, 46. 79. l. 31 sq. 62. (gerund.: p. 519, 79). gen. (cf. dissimilis): v. p. 519, 65. adde: SEDVL. carm. pasch. 4, 300 non illius -r fuit antiqui ... qui Christum ... deum esse ... cognovit. aliter (gen. qual.): CIL XI 315, 17 (= INSCR. christ. Diehl 1314 [a. 517?]) soror eius ... non -r mentis. abl.: v. p. 517, 28. 518, 29. 48. 73. 519, 44. l. 18 sq. praep.: ab: PS. AVG. quaest. test. I 125, 23 si Christus ... a mittente (i. deo) -r non est, neque -r ab illo est sanctus spiritus. ad: PRVD. perist. 10, 565 ad laudes dei (cf. ALC. AVIT. epist. 73 ad gratias). MAR. MERC. Conc. S I 5 p. 29, 33 -r est vita nostra ad huius tanti regiminis dignitatem. nota: AMBR. hex. 5, 10, 30 mercem longe -em ad periculi vicem. gerund.: CONSVLT. Zacch. 2, 15 p. 81, 1 M. ad intuendam divinitatem. SVLP. SEV. chron. 2, 15, 4 ad resistendum. erga: SYMM. epist. 7, 100 (99) quod ... Flavianum qui te parili amore conplectitur erga amicitiam tuam esse -em suspiceris. in c. abl.: p. 517, 59. adde: AVG. civ. 6, 2 p. 247, 11 D. in hac facultate (sc. in eloquentia) multum -r est Varro. gerund.: DECRET. decur. Terg. (CIL V 532) 1, 20 quamvis pro mensura beneficiorum eius -es in referenda gratia (cf. supra l. 16) simus. CLAVD. DON. Aen. 1, 600 p. 119, 6 in reciprocis rependendis. per (i. pro? [cf. l. 60]): CIL XI 6417, 12 per cuius beneficio et benignitate -r fui. pro: v. p. 519, 83. l. 57. seq. inf.: pass.: GRATT. 61 magnum opus et tangi ... -r. act.: LVCAN. 9, 190 civis ... multum maioribus -r nosse modum iuris.

adv. *impariter. i. q. inaequaliter: HOR. ars 75 versibus -r iunctis (i. elegiacis, cf. p. 517, 66 sqq.) querimonia primum, post etiam inclusa est voti sententia compos (v. Rostagni ad l.; cf. Didym. π. ποιητῶν, ap. Orion. Etym. p. 58 S.). spec. -r par (cf. p. 518, 22 sqq.): BOETH. arithm. 1, 8 p. 17, 4 numerorum species tertia -r par dicitur. p. 17, 7 numerus qui vocatur -r par (1, 11 p. 25, 3 al. CASSIOD. art. 4 p. 1204 A).

deriv.: imparitas.

imparātio, -ōnis f. [ab imparatus, fort. sec. gr.; etsi ἀπαρασκευασία alio sensu adhibetur. J. B. H.] t. t. med. i. q. indigestio: MARCELL. med. 20, 97 cum -em stomachi senseris. 20, 117 frigescit ... corpus de -e eqs.

***imparātus**, -a, -um. ab in et paratus. superl.: p. 521, 43. GLOSS. ἀνέτοιμος, ἀπαράσκευος. inde a PLAVTO (in fig. λιτότ.: e. g. p. 521, 1 sq. 5. 20. 25; masc. pro subst., e. g. p. 521, 7. 10. 17). [falsa var. l. pro imperatus: CIC. Att. 8, 12, 2 (v. Sjögr. ad l.).]

i. q. non (prae)paratus: A de hominibus (in personif. de re: p. 521, 8): 1 absol. (saepe de iis, quibus necopinantibus aliquid accidit, e. g. l. 84. p. 521, 2. 5. 6. 7. 24. 33): a generatim: TER. Andr. 478 hicin[e] me si -um in veris nuptiis adortus esset, quos mihi ludos redderet! Phorm. 180 -um subito tanta te in-

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

pendent mala. 314 ut ne -us sim, si veniat Phormio (*cf.* CIC. carm. frg. 39, 6 [Tusc. 3, 29] ut ... ne me -um cura laceraret repens). CIC. Brut. 139 -us semper aggredi ad dicendum videbatur *Antonius* (*cf.* PANEG. 8 [5], 1, 4 nec mihi verba quamvis -o [-a *codd.*] defuissent. PRVD. perist. 10, 20). Att. 9, 8, 2 nec ero, ut in malis, -us. 9, 15, 4 omnia nobis -is agenda (*antea* subito accurrit, ut *eqs.*). SALL. Cat. 28, 1 de improviso domi suae -um *Ciceronem* confodere. SEN. epist. 18, 8 ne -os fortuna deprehendat *eqs.* (*cf.* 63, 15). 59, 8 (*personate*) ad omnia pavet *stultitia*, -a est. 79, 18 sive ex denuntiato videbatur, sive -us ac subito. 107, 4 -us etiam levissima expavit. QVINT. inst. 4, 1, 8 si nos infirmos, -os, impares agentium contra ingeniis dixerimus. CLAVD. DON. Aen. 5, 40 p. 430, 14 *al.* VVLG. II Cor. 9, 4 (ἀπαρασκευάστους). *nota*: SEN. apocol. 13 liberti ... quos Claudius omnes, necubi -us esset, praemiserat (*cf. 4* nec illum incomitatum dimittam).

b *speciatim in re milit.*: CIC. Sest. 79 inermem atque -um tribunum alii gladiis adoriuntur, alii *eqs.* Mil. 55 quamquam paratus in -os [Clodius], tamen mulier inciderat in viros. Phil. 3, 2 breve tempus longum est -is (*opp.* instructum et paratum). 5, 37 oppres⟨s⟩is municipiis et coloniis -is (*cf.* SALL. Cat. 17, 1 rem publicam). Tusc. 1, 86 non -us arma sumpsisset *Pompeius*. Att. 7, 20, 1 *consules* erant venturi inanes, -i. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 4. CAES. Gall. 6, 30, 2 ut in *Ambiorigem* ... incautum etiam atque -um incideret (*cf.* NEP. Ages. 17, 2, 2 [*coniunct.* imprudentes]). HIRT. Gall. 8, 3, 1 -is disiectisque. BELL. Alex. 75, 1 Caesar ... neque opinans -usque. BELL. Hisp. 37, 3. LIV. 21, 49, 11 rem fore haud cum -is cernebant. SEN. dial. 5, 21, 4 occasio aggrediendi -os. FRONTIN. strat. 1, 4, 13ª -o hoste (IVST. 24, 7, 2). SVET. Iul. 35 inops ipse omnium rerum atque -us (*opp.* copiosissimi ac sollertissimi hostis). CLAVD. DON. Aen. 4, 290 p. 392, 12 *al.* VEG. mil. 3, 19 p. 106, 4 *al.* *adde*: CIC. Att. 11, 9, 1 cum genus belli viderem, -a et infirma omnia contra paratissimos *eqs.* (*cf. infra l. 43*). *in imag.*: SEN. dial. 10, 9, 4 senectus ... ad quam -i inermesque perveniunt *mortales*. GELL. 13, 28, 4 ne qua in re adversa et repentina incursio -is inprotectisque nobis oboriatur. CYPR. Fort. praef. 2 p. 318, 1 si -um invenerit Christi militem *diabolus*.

2 *c. struct.*: *dat.* (*cf. l. 44*): SEN. Phaedr. 994 non -um pectus aerumnis fero. ad: RVFIN. hist. mon. 9 p. 424ᴰ cur -us es ... ad profectionem (*i. mortem*)? PETR. CHRYS. serm. 79 p. 423ᴬ ad labores. ORIG. in Matth. 15, 1 (μὴ παρεσκευασμένος). *inf.*: AVG. quant. anim. 15, 26 non -us sum tibi respondere. ab (*i. quod attinet ad*): CIC. Att. 7, 15, 3 sumus ... flagitiose -i cum a militibus, tum a pecunia.

B *de rebus* (*cf. supra l. 30; de morte: l. 43* [*c. dat., cf. l. 35*]): PLAVT. Capt. 538 ex parata re -am omnem facis (Cas. 827. CAES. civ. 1, 30, 5 omnibus r. -issimis). PS. QVINT. decl. 17, 20 p. 319, 7 o mors semper -a miseris, negata cupientibus. *fere i. q. incompositus, rudis*: PS. QVINT. decl. 17, 15 p. 314, 20 venenum adfero in domum tuam -um, rude, terendum *eqs.* TERT. bapt. 3 terra -a et caelum rude (*cf. Itala gen. 1, 2* [*Tert. l. c.*] t. ... erat invisibilis et incomposita. AVG. gen. ad litt. imperf. p. 466, 1). *adde: de victima in sacrificio*: ZENO 2, 11, 1 deo ... martyr offertur ... nec victima -a.

deriv.: imparatio.

imparcenter *adv.* [*ab* in *et* *parcenter, *cf. gr.* ἀφειδῶς. *J. B. H.*] *i. q. non parcendo, sine ulla misericordia*: PS. ORIG. in Iob 1 p. 418ᴬ statim -r cuncta perdit, statim omnia interficit *diabolus* (*cf.* p. 421ᴬ sed omnes -r occiderunt [*syn.* immisericorditer. *antea* non pepercerunt]. 2 p. 488ᴬ. 3 p. 509ᴬ). 1 p. 426ᴬ.

impārēns, -ntis *adi.* [*ab* in *et* parens, *cf. Stolz-Leumann*⁵ *252. J. B. H.*] PAVL. FEST. p. 109 -em: non parentem, hoc est oboedientem. APON. 7 p. 137 suavitatis odor, quem per amicitias diaboli amiserat -entis *natura humana* (*antea* credendo *deo* ... et oboediendo).

inpariēns: ubi nihil nascitur GLOSS.ᴸ I Ansil. IN 1201. *ab* in *et* parĕre.

imparilis, -e. [*ab* in *et* parilis, *cf.* disparilis; *v. Leumann, Adj. auf -lis 48 sq. J. B. H.*] *i. q. impar, inaequalis, dissimilis*: AVR. VICT. Caes. 14, 9 in remisso ingenio suspectam ... societatem aevi longe -is (*i. 'viri multo iunioris'*). FVLG. aet. mund. p. 135, 24 fit partus -i glutinatus ex coitu (*angeli et hominis; de genere, cf. p. 519, 76*). PROSP. carm. de ingrat. 750 -es subeunt distincta exordia formas. *i. q. incongruus*: AVG. mus. 2, 13, 25 sensu exploremus utrum nihil -e (*sc. in versu*) offendat. *adv.* **imparīliter**: AVG. quaest. hept. 2, 177, 3 p. 207, 4 -r alterutrum incurrebant sex et quinque *vela* (*in tabernaculo*).

ˣimparilitās, -ātis *f.* *ab* in *et* parilitas. *i. q. inaequalitas, diversitas sim.* (*acced. not. secund. q. e. 'inconvenientia' sim.: l. 78 sq.*): **a** *generatim* (*c. gen.: l. 78. 80*): GELL. 14, 1, 22 -s haec turbat observationem *eqs.* (*antea* diversitas atque varietas). AVG. quant. anim. 9, 15 quaedam, ut ita dicam, -s et dissimilitudo (*postea* parilitatem contrariorum, inaequalitatem). mus. 3, 4, 9 dactylum et anapaestum et proceleumaticum nulla -e temporum, nulla claudicatione ... impediente ... *spondiaco rhythmo* misceri posse. CASSIOD. anim. 5 p. 1290ᴰ -e partium *corporis*. *de condicione Christi deo patre inferioris*: AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 246, 13 'pater maior me est' (*Vulg. Ioh. 14, 28*) -em ostendit (*opp.* aequalitatem). trin. 4, 21, 32 inaequalitatem vel -em vel dissimilitudinem substantiae. PS. AVG. coll. c. Pasc. 15 p. 1159ᵉˣᵗʳ. LEO M. serm. 27, 1 p. 217 ut

... humanam (*sc. formam Christi*) probet -s. *et al.* **b** *speciatim de soloecismo*: GELL. 5, 20, 1 'soloecismus' Latino vocabulo a Sinnio Capitone ... '-s' appellatus vetustioribus Latinis 'stribiligo' dicebatur.

imparitās, -ātis *f.* *ab* impar. *i. q. natura imparis numeri*: BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 22 ut in neutra divisione vel -i paritas vel paritati -s misceatur. p. 15, 2. 15. 2, 28 p. 118, 17 unitas quodammodo forma quaedam est -is.

ˣimpartībilis, -e. *ab* in *et* partibilis, *cf. gr.* ἀμέριστος. *i. q. indivisibilis*: SERM. Arrian. frg. 1, 17 p. 623ᴮ deum ... innascibilem, -em, invertibilem et -em esse (BACHIAR. fid. 4 p. 1030ᴮ -is et indivisus et impassibilis). *ibid.* filius *i. Christus* (*nota subst.*: RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 233, 15 partitur ... in duo unum et -em [τὸν ἕνα καὶ ἀμέριστον]. CONC.ˢ I 5 p. 260, 15. II 3, 1 p. 69, 16 -em [indivisibilem *var. l.*] nemo separet. *al. cf.* CONC.ˢ I 3 Rustic. p. 31, 14 Christus ... in unitione -i coadunatus).

imparticipābilis, -e. *ab* in *et* participabilis. *i. q. qui non participatur*: HIER. Didym. spir. 61 p. 152ᴬ -is diabolus est, non creator, sed creatura subsistens (*antea* naturae ... eius, quae participetur a pluribus).

imparticipātus, -a, -um. *ab* in *et* participatus. *i. q. non participatus, incommixtus*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 4, 19 p. 1127ᴮ esse (*i.* τὸ εἶναι) primum -um est, ut nec unum dici possit, nec solum *eqs.* RVFIN. Greg. Naz. orat. p. 157, 8 incommixta est bonitas et -a misericordia.

impartīlis, -e. [*ab* in *et* partīlis, *quod a* pars *derivat Leumann, Adj. auf -lis 15. J. B. H.*] impert-: *l. 29.* *i. q. sine partibus*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 49 p. 1078ᶜ *unum* -e undique, sine figura *eqs.* (*opp.* partilium omnium). AVG. mus. 6, 17, 57 ab aliqua -i (imparili *vel* impertili *codd.*) nota in longitudinem necesse est porrigatur qualelibet eius quantumvis parva particula (*ibid. iterum. cf. Aug. quant. anim. 11, 18* nota sine partibus). CLAVD. MAM. anim. 3, 6 p. 163, 13 pars ... dei nulla est, quia -is (*masc. subst.*) non habet partem.

1. impartio *v.* impertitio. **2. impartio(r)** *v.* impertio.

impartītio *v.* impertitio.

impartītus, -a, -um. *ab* in *et* partitus. CASSIOD. Didym. in I Petr. 2, 23 p. 28, 6 licet unitas indivisa sit facta et -a hominis ad verbum.

impāscor, -ī. *ab* in *et* pasci. *i. q. in aliquo loco pasci* (*add. abl.: l. 41*): COLVM. 2, 17, 1 neque suem velimus -i (*sc. in pratis*), quoniam rostro suffodiat (suo fodiat *SA*). 6, 5, 2 in ea loca perducendi sunt, quibus nullum -itur pecus. *cf. et* impaxo, impecisco, impesco.

ˣimpassibilis, -e. *ab* in *et* passibilis, *cf. gr.* ἀπαθής. *compar.* -ior: RVSTIC. c. aceph. p. 1248ᶜ. *inde a* TERT. *ap.* ECCL. [*dub. var. l.*: AVG. quaest. hept. 6, 28 *dei* sanctitati perfecta servitute ... contemperari humanae fragilitati -e (impossibile *VJ fort. recte; an i. q. 'non ferendus, non patiendus'?*).]

i. q. nullis vel corporis vel animi affectibus sim. subiectus, ἀπαθής ([*cf. p. 523, 5*]; *c. dat.: l. 57; abl.: l. 58;* ab: *l. 59;* ad: *l. 70 sq.;* in: *l. 60*): **1** *de deo, Christo, spiritu sancto sim.* (*nota de Logis sim. l. 66 sq.*): TERT. adv. Prax. 29 p. 286, 9 -is pater utique et incompassibilis (*opp.* compassibilis, passibilis. *cf.* IREN. 2, 12, 1 *Propator* qui est -is et non errans. PELAG. in Rom. 1, 16 p. 12, 11 S. quasi -is sentire non possit *creator. al.*). p. 286, 12 filius *i. Christus* (MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 13 p. 1047ᴰ [-is et passibilis. *al.* RVFIN. Orig. in lev. 3, 1 p. 300, 17 B. *dum* -is *est* patitur. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 47 -em *Christum* ... universis extitisse peccatis. EPIST. pontif. 884, 10 -em deitate [CONC.ˢ I 3 vers. Tur. p. 72, 7]. MAX. TAVR. serm. 62 p. 659ᶜ -is a patre suo deus [*de Christo*] est. *al.* GREG. M. in euang. 10, 6 in [in Ezech. 1, 7, 10 p. 845ᴬ] sua divinitate -em. *cf.* TERT. adv. Val. 27 p. 203, 23 [*coniunct.* inlaesibilis]). 30 p. 287, 14 deum (LACT. inst. 1, 3, 23 [*coniunct.* incorruptibilis, perfectus, nulli rei subiectus]. 2, 8, 44 [*coniunct.* immutabilis, incorruptus, beatus, aeternus]. *al.* HIL. trin. 3, 3 *al.* RVFIN. Orig. princ. 2, 4, 4. Clement. 3, 9 [*coniunct.* inviolabilis]. AVELL. p. 162, 12 [ἀπαθεῖ]). IREN. 2, 13, 6 -es ... perseverabunt *Logi* (2, 17, 4. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 22 p. 1056ᶜ *syn.* inversabili). HIL. trin. 4, 6 p. 99ᶜ spiritum -em et indesecabilem (AMBROSIAST. in I Cor. 5, 5 HIER. Didym. spir. 9 p. 111ᶜ. *cf.* PS. HIL. libell. 5 p. 737ᴮ νοῦν). RVFIN. Adamant. 5, 8 p. 191, 22 verbum dei ... permansit -e (RVSTIC. c. aceph. p. 1204ᶜ ad haec). *et al.* *de natura divina sim.*: NOVATIAN. trin. 5 p. 894ᶜ substantia (*sc. divina; opp.* passibilis materia. HIL. syn. 58 *al. cf.* HIL. syn. 49 essentiae). 25 p. 935ᴮ divinitas (*opp.* passibilis ... sit humana fragilitas. FILASTR. 92, 4 [*opp.* carne passibili]. *al. cf.* APON. 12 p. 216 deitatem. *al.*). MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 44 p. 1075ᴬ divina natura (RVFIN. Basil. hom. 6, 1 dei n. ... immutabilem, -em [AVG. pat. 1, 1]. PAVL. NOL. epist. 12, 6 p. 79, 1. PS. AVG. quaest. test. 109, 8 n. ... -is *i. divinitas* [*opp.* humana ... nativitas]. *al.*). *nota*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 44 p. 1074ᶜ aliud autem -e, ... aliud passum *in Christo* (*cf.* p. 1074ᴰ. AMBR. epist. 44, 1 [*opp.* passionis receptabile]). *adde*: IREN. 17, 2 -e illud *semen* (*sc. e quo Christus natus est*), quippe spiritale (*cf.* HIL. syn. 24 origo). **2** *de hominibus*: TERT. apol. 50, 9 *Zeno Eleates* -is flagellis tyranni obiectus. resurr. 57 p. 118, 8 caro etiam post resurrectionem -is ... ne ultra pati

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

possit (ALC. AVIT. c. Eutych. 1 p. 16, 35). AMBROSIAST. in I Cor. 15, 53 mortui resurgent incorrupti, id est immortales erunt, non tamen -es. RVFIN. Clement. 5, 2 *homines* per pietatem possunt esse -es *eqs.* *nota*: PALLAD. hist. mon. I 24 p. 305^{B} *Serapiona* nihil unquam . . . possedisse satis omnibus notum fuit, propter quod et apathes, id est -is vocatur, quia nullum patiebatur desiderium possidendi. *adde de animo*: TERT. anim. 12 p. 317, 5 illum *animum* divinum, quem . . . et -em *eqs.* ([*opp.* animam passibilem]. p. 317, 9). **3** *de rebus fere incorporeis*: HIL. syn. 18 -i . . . divinitatis perfectione (*cf.* FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 8 p. 275^{B} plenitudine). ZENO 1, 6, 1 *patientia*. AMBR. hex. 2, 1, 2 -is dei virtus (Noe 13, 45 p. 442, 23 *al.* *cf.* PRVD. apoth. 84 ardua [*i. caelestis*] . . . vis est -is [*v. q. s.*]). AVG. pat. 17, 14$^{extr.}$ nisi *voluntas humana* . . . diligat -e (impossibile *N V*) bonum, ferre non potest quod patitur malum. *de motu*: VITAE patr. 5, 5, 1 motum naturalem qui . . . tantummodo significatur in corpore quasi -is motus (*gr. Cot. p. 348* ἀπαθῆ κίνησιν). CASSIOD. hist. 8, 1 p. 1105^{A} (*in imag.*) sicca . . . diaeta . . . perducit monachum ad -em portum (*cf. l. 52 sqq.*).

masc. subst.: IREN. 4, 20, 8 -em (*i. Christum*) passibilem annuntiantes. MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 44 p. 1074^{D} *de deo*. PS. AVG. serm. 118, 1 (*opp.* passibilis). quaest. test. 109, 9 -is . . . semper beatus est, quia *eqs. al.* *neutr. subst.* (*cf. p. 522, 79*): CONC.^{S} I 5 p. 140, 10 *sq.* non -is cum passibili communio, sed passibilis ad -e magis migratio. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 7 p. 230^{D}.

deriv.: impassibilitas.

adv. ***impassibiliter:** *i. q. non passibiliter,* ἀπαθῶς: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 40 p. 1071^{B} *deus* gignit ista in actionem et -r (*cf.* AMBR. fid. 1, 10, 67 -r generat pater [MAXIMIN. Aug. coll. c. Maximin. 14 p. 730 *al.*]. HIL. syn. 38 p. 512^{A} sine tempore et -r genitum . . . *Christum* [58 *al.*]. CONC.^{S} I 5 p. 284, 24 *al.*). 1, 47 p. 1077^{A} -r patientem *Christum* (CONC.^{S} I 5 p. 179, 33. *cf.* I 2 p. 48, 21 *al.*). PS. MAR. VICTORIN. hymn. 3 p. 1144^{A} impassibilis -r, passibilis -r (AVX. Maximin. c. Ambr. 43). HIL. syn. 59 -r volens *deus* (SERM. Arrian. 26 [*coniunct.* immobiliter]). RVFIN. Orig. in psalm. 37 hom. 2, 3 qui recte arguit, -r debet arguere *eqs.* FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 2 *al.*

***impassibilitās,** -ātis *f.* *ab* impassibilis. *qualitas vel status eius qui impassibilis est,* ἀπάθεια (*cf.* HIER. epist. 133, 3, 5 ἀπαθείας, quam nos -em vel imperturbationem possumus dicere. *cf.* AVG. civ. 14, 9 p. 23, 20 D. ἀπάθεια graece . . ., quae si latine posset -s diceretur. *v. et p. 527, 79*): **a** *absol.*: IREN. 2, 18, 6 perfectionem et -em et veritatem (*opp.* passionem). PACIAN. sim. carn. p. 146, 21. RVFIN. Orig. in psalm. 38 hom. 1, 5 p. 1395^{A} an tamquam divina natura per -em neque sensus doloris ullatenus recipit neque ullis . . . iniuriis . . . excitatur? AVG. in psalm. 83, 17 requies, aeternitas, immortalitas, -s erit postea (*cf.* PS. AVG. serm. 238, 4 *al.*). PS. AVG. serm. 126, 1 in patre (*i. deo*) -s, in matre (*i. Maria*) incorruptibilitas. LEO M. serm. 71, 2 divina (FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 8 p. 275^{A} *al.*). AVELL. p. 283, 28 nescientes passionum gravamen -em non mirabamur. *al.* CONC.^{S} I 2 p. 57, 26 ut nobis sua passione -em donet *Christus* (RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 79, 6). RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 79, 6 *Christus* nos . . . ad -em transduxit (*cf.* CONC.^{S} I 5 p. 140, 5). OP. imperf. in Matth. 1 p. 631$^{med.}$ FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 23 p. 287^{C} *al.* *nota imag.*: VITAE patr. 5, 1, 4 siccior . . . victus . . . citius introducat monachum in portum -is (*Euagr. ap. Socr. hist. eccl. 4, 23 p. 516^{C}* τὸν τῆς ἀπαθείας λιμένα). *gen. inhaerentiae*: BOETH. c. Eut. 2, 26 -is firmitudinem. FVLG. RVSP. ad Tras. 2, 2 p. 246^{C} -is firmamento. *seq. circa*: BOETH. anal. post. 2, 14 -s quae est c. fortunas (*p. 976, 23* ἥ τε ἀπάθεια ἡ περὶ τὰς τύχας). **b** *c. gen. vel pron. poss.*: AVG. mus. 6, 16, 55 sanctificatio -s, ordinatio eius (*sc. animae*). AVELL. p. 269, 2 divinitatis (*cf.* CONC.^{S} I 5 p. 139, 31 servavit -em divinae naturae [p. 213, 4 *al.*]). CONC.^{S} I 2 p. 58, 31 in inviolabilibus suae habitans -is *Christus* (*cf.* I 3 vers. Tur. p. 154, 38). OP. imperf. in Matth. 51 p. 928$^{in.}$ sui ipsius (*i. Christi*). FVLG. RVSP. ad Tras. 3, 26 p. 290^{C} divinae virtutis (*opp.* infirmitas passibilitatis humanae). *al.*

impassiōnābilis, -e. *ab* in *et* passionabilis. *i. q. impassibilis*: CONC.^{S} I 5 p. 133, 38 in passionibus etiam carnis deitas . . . -is remanebat (*gr. I 1, 7 p. 54, 19* ἀπαθής. II 4 p. 150, 26 [= EVTYCH. Leo M. epist. 21, 3] *opp.* passionabilis carnis). *adv.* **impassiōnābiliter:** MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 32 p. 1065^{A}.

***impāstus,** -a, -um. [*ab* in *et* pastus, *cf. gr.* ἄπαστος *sim. J. B. H.*]. GLOSS. ἄγευστος. *inde a* VERG., *in prosa a* TERT.

A *i. q. non pastus, esuriens* (*c. abl.*: *l. 81. p. 524, 4. 7.*): **1** *proprie de bestiis* (*part. corp.*: *l. 75. 79*): VERG. Aen. 9, 339 -us . . . plena leo per ovilia turbans ([CLAVD. DON.: esurientem]. 10, 723. STAT. Theb. 6, 599 [*var. l.* infausti]. *al.* *cf.* AMBR. Iac. 2, 9, 42 -a leonum ora). 10, 560 pisces (SERV.: ita avidi ut semper credantur -i). LVCAN. 6, 628 volucres (*cf.* SIL. 3, 343 vultur. STAT. Theb. 1, 625 aves). SIL. 7, 129 -a . . . turba luporum. STAT. Theb. 6, 189 *spoliata parens iuvenci* oppositas -a avertitur herbas. AMBR. off. 3, 7, 46 canes. PAVL. NOL. carm. 17, 135 *ferus* -am saturabit alvum carmine pastus. EVCHER. hom. 10 p. 861^{A} feritas (*i. fera; aliter p. 524, 3*). ENNOD. dict. 17, 7 p. 475, 16 -a visceribus fera (*syn.* ieiuna). *al.* **2** *transl. de hominibus sim.* (*de Iudaeis in ieiunio*: *l. 84 sqq.*): STAT. Theb. 8, 306 -is quae (*sc. Tellus*) prima alimenta dedisti . . . viris. TERT. ieiun. 7 p. 282, 3 viri Israel . . . persecuti sunt allophylos . . . pastos -i *eqs.* (*syn.* ieiunantium. *cf.* PS. ORIG. tract. 8 p. 87, 24 dies sabbatorum . . . quos . . . profanabat -us *Moyses.* 8 p. 88, 5 *de Elia*). *in imag.*: ZENO 2, 18, 1 *diabolus* familiam domini -ae feritatis grassatione turbabat. ENNOD. epist. 1, 3, 9 p. 7, 8 ne ieiuna amicorum corda talibus ferculis -a moriantur (*cf.* 1, 4, 4 p. 8, 15 quam *inediam* de divinis libris anima -us conceperam). 4, 32, 2 p. 120, 6 si . . . mens . . . desideratis adtenuetur -a conloquiis. 8, 41, 1 gratiam.

B *passive de loco, i. q. bestia pascente intactus*: LEX Visig. 8, 3, 13 ut tantum de -o loco ei, cui damnum intulerit *equus eqs.* (*syn.* eo loco, qui est intiger).

impatibilis *v.* impet-.

***impatiēns,** -ntis *adi.* *ab* in *et* patiens. in-: CIL V 7882, 6. *abl.* -i: MIN. FEL. 2, 2 FIRM. math. 6, 13, 3. *compar.* -ior: *inde a* PS. QVINT. (*p. 525, 66*); *pro compar.* magis -s: *infra l. 43. p. 525, 81.* *superl.* -issimus: *inde a* VELL. (*l. 53*); *pro superl.* maxime -s: *p. 525, 9.* NOT. Tir. 32, 51. *inde a* VERG., *in prosa a* VELL. (*raro in fig.* λιτότ., *e. g. l. 32. 75*).

I *qui aliquid ferre vel nequit vel non vult, vix vel aegre ferens sim.* (*hic illic fere i. q. impotens*: *v. l. 52. 55 sqq.; fere i. q. expers*: *l. 40. 70. [cf. l. 82 sq.]*: *i. q. pronus*: *p. 526, 10 sq.*):

A *indicatur res quae non toleratur* (*plerumque per gen. [gen. gerund.*: *l. 60. 64. 74. 80. p. 525, 19. 21. 65; partic. fut.*: *l. 66]; aliter p. 525, 78 sqq.*). **1** *de animant., plerumque homin.* ([*nota de vate in exstasi*: *l. 35 sq.*] *de corp. eiusque part.*: *e. g. l. 30. 31. 33. 46. 47. 57; de bestiis*: *e. g. l. 26. 30. 33. 34. 37. 38. 39. 56*). **a** *corporaliter*: VERG. Aen. 11, 639 quo sonipes ictu furit . . . vulneris -s (STAT. Theb. 9, 872 *Parthenopaeus. al.*). OV. met. 6, 322 grandior aevo -sque viae genitor (*cf.* PETRON. 101, 8 -em maris fratrem tuum. FLOR. epit. 3, 6, 6 -es soli *piratae eqs.*). 7, 211 -s oneris collum (MART. CAP. 1, 28 cycnus). trist. 3, 2, 10 mollis et -s ante laboris eram (5, 2, 4 corpus [*cf. l. 33*]. SVET. Domit. 19 PHYSIOGN. 118 p. 137, 10 *de equo [c. litot.]. al.*). GRATT. 274 neu frigoris illa *canis* -s *sit* (SEN. dial. 6, 11, 3 imbecillum corpus . . . frigoris, aestus [*cf.* COLVM. 7, 3, 8 *de ovibus*], laboris -s. PLIN. nat. 8, 167 *al.*). SEN. Ag. 719 verba nunc . . . custodit *Cassandra* . . ., maenas -s dei (STAT. Theb. 10, 165. *cf. Verg. Aen. 6, 77* Phoebi nondum patiens *eqs.*). Phaedr. 117 -s iugi . . . ductor indomiti gregis (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 11, 605 equi . . . frenorum -es resistebant [PAVL. MED. bened. 5, 2 asinus]). COLVM. 7, 11, 3 sues . . . -issimae famis. LVCAN. 1, 611 -s . . . non grati victima sacri. VAL. FL. 1, 296 solus . . . -s somni ductor manet. 1, 778. TAC. hist. 2, 99 -s solis, . . . tempestatum, . . . hebes ad sustinendum laborem. SVET. gramm. 3 *podagrae morbi* (*cf.* AMM. 23, 3, 6 dolorum [*al.*]). RVFIN. hist. 5, 1, 28 -es erant poenarum illi magis, qui *eqs.* (*gr.* τὸ βάρος οὐκ ἔφερον τῆς συγκλείσεως. PRVD. perist. 13, 68). *et al.* *adde fere i. q. qui in se continere potest*: PLIN. nat. 23, 67 mammas lactis sui -es *faex aceti* . . . extinguit. MACR. somn. 1, 5, 3 neque . . . corpus proprie plenum dixeris, quod cum sui (*cf. l. 84. p. 525, 16*) sit -s effluendo, aliena est appetens hauriendo.

b *incorporaliter, spectat ad habitum vel statum animi sim.* (*in imag*: *l. 58*): OV. met. 13, 3 surgit ad *duces* . . . Aiax; utque erat -s irae *eqs.* (*cf.* APVL. met. 4, 29 indignationis). VELL. 2, 23, 1 *Marius*, vir . . . civibus infestissimus quietisque -issimus (SEN. dial. 11, 6, 6 vaga et quietis -s *est mens hominis* [LACT. opif. 16, 10]. *al.*). VAL. MAX. 9, 8, 2 *Caesar* -s legionum tardioris . . . traiectūs (*cf.* PLIN. nat. 10, 170 tarditatis [*de catulis serpentium*]). SEN. Oed. 99 saxa . . . -s morae revulsit unguis (Phaedr. 583 LVCAN. 6, 424. *et saepius.* *nota*: VAL. FL. 8, 303 hasta. *cf.* APVL. met. 10, 4 -s vel exiguae dilationis mulier [AMBR. in psalm. 118 serm. 22, 39 *ecclesia*]. AMM. 31, 10, 7 Mallobaudes . . . ire in hostem, differendi -s). benef. 5, 7, 5 gentes . . . barbaras -esque arbitrii alieni (*cf.* TAC. ann. 4, 72 obsequii. FLOR. epit. 2, 17, 8 liberas gentes ideoque -es iugi. *al.*). dial. 2, 1, 3 iniquitatis (*cf.* STAT. Theb. 3, 603 aequi [TAC. ann. 6, 25]). 5, 6, 5 hominum rerumque. 5, 18, 4 differendae voluptatis. nat. 6, 23, 2 nobile ingenium et furibundi regis -s. CVRT. 3, 2, 17 veritatis. LVCAN. 3, 453 dux . . . -s haesuri ad moenia Martis *eqs.* PETRON. 95, 6 contumeliae (*cf.* FLOR. epit. 3, 21, 6 iniuriae). 113, 6 maestus et -s foederis novi (*cf.* TAC. ann. 6, 48 flagitiorum. AVG. civ. 1, 19 p. 31, 18 D.). SIL. 1, 227 *gens illa* -s aevi spernit novisse senectam. IVV. 7, 58 anxietate carens animus . . . omnis acerbi -s. TAC. hist. 2, 40 Otho . . . aeger mora et spei -s. 3, 47 mutationis. ann. 4, 3 aemuli (*cf.* AVG. civ. 3, 13 p. 112, 19 D. germani consortis). *al.* SVET. Cal. 24, 2 maeroris. Nero 20, 2 secreti. *al.* FLOR. epit. 2, 8, 5 Hannibal, . . . profugus et pacis -s. TERT. patient. 5 p. 7, 18. -s etiam tacendi est *mulier.* p. 9, 13 nemo impudicus non -s pudicitiae et improbus probitatis *eqs.* 16 p. 24, 4 (*opp.* patientes). *al.* CYPR. patient. 19 p. 411, 2 *al.* SYMM. epist. 10, 12, 2. AMBR. Isaac 6, 50 p. 674, 4 caritatis -s et verbi moras non ferens (*cf.* RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 136, 10 B. amoris [AVELL. p. 664, 16 animus noster]). *al.* *nota*: *masc. subst.*: SEN. dial. 2, 18, 4 ut sunt ferendarum *contumeliarum* -es faciendarum cupidissimi. SVET. Tib. 59, 2 (*in imag.*). *de consuetudinem alicuius hominis reformidantibus*: OV. met. 1, 479 *Daphne* aversata petentes -s expersque viri (fast. 6, 288). 4, 260 *Clytie* nympharum -s *eqs.* *adde*: SEN. Phaedr. 372 semper -s sui (*cf. l. 48*) mutatur habitus *viri.*

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *de rebus fere personatis*: a *corporeis*: Ov. ars 2, 60 -s cera caloris erit (PLIN. nat. 36, 199 *obsianum candidum. al. cf.* MELA 3, 17 quidquid ex satis frigoris -s est [PLIN. nat. 18, 123 pisum. *al.*]. PLIN. 14, 28 visulla *vitis* ... -s variantis caeli). VAL. MAX. 9, 2, 1 corpora Tiberis -s tanti oneris ... vehere est coactus. CVRT. 9, 4, 12 navis obliqua et gubernaculi -s agebatur. COLVM. 3, 21, 6 confusus ... in unum multarum *vitium* sapor vetustatis -s fit (PLIN. nat. 21, 97). 4, 3, 4 *vinea* res est ... tenera, infirma, iniuriae maxime -s. LVCAN. 7, 866 velut -s hominum *Thessalica tellus* (*cf.* 9, 857 solum Cereris [*i. frumenti*]. TAC. Germ. 5 frugiferarum arborum -s *terra*, pecorum fecunda). PLIN. nat. 16, 219 aesculus ... umoris -s. 33, 163 *lomentum est* calcis -s. PANEG. 2 (12), 12, 6 fluvius ... -s erat navium (*cf.* 7 [6], 13, 2). **b** *incorp.*: GRATT. 292 -s aequae vehementia sortis (*cf.* SEN. dial. 12, 14, 4 -s iuris aequi pietas Africani). SEN. dial. 3, 10, 4 si -s imperii rationisque est *adfectus eqs.* (*cf.* PLIN. paneg. 85, 3 dominationis). epist. 56, 8 inertia sui (*cf. p. 524, 48*) -s. LVCAN. 1, 93 omnis ... potestas -s consortis erit. 1, 124 -s ... loci fortuna secundi (*cf.* STAT. Theb. 1, 129 iuris ... secundi ambitus -s). STAT. silv. 5, 5, 28 ira tacendi -s. IVV. 6, 327 prurigo morae -s (*cf.* NEMES. cyn. 79 temporis -s sensus spretorque morarum). HEGES. 2, 9, 1 p. 145, 7 U. inprovidus consulendi moderandique -s dolor. *nota prosopopoeian*: TAC. hist. 1, 17 circumsteterat ... Palatium publica expectatio, magni secreti -s.

B *non indicatur res quae toleratur, fere i. q. laborum vel dolorum (raro corpor.: v. l. 48) non patiens, inquietus, calidus, impotens sim.* (GLOSS. ἀνέφικτος; *hic illic quasi passive i. q. intolerabilis: l. 41? 58. 59. 67 sqq.*): **1** *de homin.* (*bestiis: l. 45 sq.; c. gen. qual.: l. 47; abl. caus.: l. 40. 41 sq. 42 sq. 44. adde p. 526, 10*; per: *l. 40*): Ov. rem. 123 -s animus nec adhuc tractabilis arte (CLAVD. DON. Aen. 12 385 p. 597, 19). met. 14, 716 non tulit -s longi tormenta doloris Iphis. GRATT. 284 hunc Veneri dedit -s natura furorem (SEN. dial. 9, 6, 2 [*metón. de homine*]). VAL. FL. 2, 125 *Fama* advolat ultro -s *eqs.* 8, 381. SIL. 2, 327 -s asperque *Gestar.* 9, 613. 17, 558 *Hannibal* (EVTR. 3, 10, 1 [*coniunct.* calidum]). Ps. QVINT. decl. 5, 3 ille ... delicatus, -s et iam similis aegro (*opp.* robustus et patiens). *al.* FLOR. epit. 4, 2, 37 cum pars exercitus ... moram faceret, adeo -s erat *Caesar*, ut *eqs.* (*antea* nec ... morabatur). TERT. patient. 5 p. 8, 18 cum *Cain* ... nec occidere potuerit nisi iratus, nec irasci nisi -s *eqs.* CYPR. laps. 14 p. 247, 22 (*in imag.*) clamet licet ... aeger -s per dolorem. mort. 10 p. 302, 16 vi doloris -s. FIRM. math. 4, 6, 4 *mulier* erit invido stridore semper -s (*cf.* 6, 31, 37 garrula verbositate ... -s). AVR. VICT. Caes. 39, 11 *Carinus* libidine -s. Ps. AVR. VICT. epit. 1, 21 fuit *Augustus* ... paululum -s, leniter iracundus. 14, 9 morbo ... victus, dolore ardens -sque. 41, 8 (*coniunct.* asper). CHIRON 128 iumenta (VEN. FORT. vita Pat. 9, 29 equum). AVG. civ. 19, 4 p. 362, 10 D. (*coniunct.* intemperantibus). SIDON. carm. 5, 140 animi dudum -s *coniunx*. PASS. Thecl. rec. A 21 p. 54, 6 quasi -s essem (*in supplicio; rec. a C* quasi non possem sufferre). *et al.* *masc. subst.*: TERT. patient. 11 p. 17, 27 'beati mites' hoc quidem vocabulo -es non licet omnino censeri. p. 18, 2. TER. MAVR. 1285 deses et -s. CYPR. Demetr. 2 p. 352, 5 -em patientia vici. patient. 13 p. 407, 7 *al.* VVLG. prov. 14, 17.

2 *de rebus plerumque incorp.* (*corp.: l. 67 sqq.*): SEN. Thy. 1000 quid tremuit intus? sentio -s onus meumque gemitu non meo pectus gemit. dial. 4, 25, 4 luxuria intemperans et -s (*cf.* Ps. AVR. VICT. epit. 21, 5 libidinis). 6, 4, 2 -es ferocesque ... miseriae. Ps. QVINT. decl. 2, 10 -issimis affectibus (16, 1 *al.*). 5, 18 -issima res est perdere filium *eqs.* (7, 9). CALP. decl. 10 p. 10, 26 nullum -ius malum est quam invidia cum calamitate. GELL. 12, 1, 22 sollicitudinis. MIN. FEL. 2, 2 gaudio. PANEG. 12 (2), 37, 1 est omne desiderium post spem -ius. FIRM. math. 6, 13, 3 cupiditate (8, 6, 7). 6, 22, 5 ardor (CLAVD. DON. Aen. 6, 680 p. 597, 10). err. 12, 2 amore (AVG. soliloq. 2, 1, 1). HIL. trin. 6, 19 -issimi doloris (SVLP. SEV. epist. 2, 6. THEOD. PRISC. log. 30 cervicis quam maxime -i dolore. CIL V 7882, 6). 10, 2 audiendi -em oblectationem. *al.* *neutr. subst.*: Ps. QVINT. decl. 17, 16 ne quicquam res humanae -ius habent pereuntis affectu. *adde* (*cf. l. 26 sq.*): THEOD. PRISC. eup. faen. 44 si ... perseveraverit sanguinis fluxum -s *eqs.* log. 5 cum ... emergens inflammatio -s viscera universa siccaverit.

II *de eo qui non patitur (v. l. 76) vel sentit sim., i. q. impassibilis, sine motibus* (GLOSS. ἀπαθής): Ov. am. 3, 7, 36 quid vetat et nervos magicas torpere per artes? forsitan -s sit latus inde meum. SEN. epist. 9, 1 *Epicureis* summum bonum visum est animus -s (*de ambiguitate cf. p. 527, 14*). DON. Ter. Eun. 154 'tandem', quasi qui -s fuit (*Ter.*: tandem perdoluit: vir es). *adde*: LACT. inst. 5, 22, 5 qui in rebus prosperis agit, -s est ...: -em dico, quia nihil patitur.

structurae notab. (*cf. p. 524, 21 sqq.*): *acc.*: TERT. scorp. 3 p. 151, 5 populus tam necessariam absentiam *Moysis* ... -s. AMM. 20, 8, 7 fremens secundique -s loci rectorem *miles*. *inf.* (*pass l. 83 sq.*): LVCAN. 8, 578 *Cornelia* hoc magis -s egresso deesse marito, quod metuit clades. 9, 371 -s virtus haerere Catonis *eqs.* SIL. 4, 606 inhonoratam Fibrenus perdere mortem ... -s. 6, 232 frenoque teneri -s *equus* (*cf.* PRVD. psych. 191 sonipes ... -s madidis frenarier ora lupatis). 6, 254 *serpens* -s dare terga (*i. superari*). 11, 98 *Marcellus* -s ultra gemitu cohibere furorem *eqs.* PRVD. ham. 133 invidia -s iustorum gaudia ferre. CLAVD. 5, 253. rapt. Pros. 1, 35 *al.* *c. praep.*: ad (*acced. gerund.: l. 5. 6*). CYPR. epist. 65, 5 p. 725, 21 si quis -s fuerit ad deprecandum dominum *eqs.* PANEG. 3 (11), 12, 4 -es ad dissimulandum indicium perturbationis. HIL. trin. 7, 23 p. 219 B dolor ad sacramentum fidei salutaris -s *eqs.* HIER. vita Hilar. 4 delicatum corpus *Hilarionis erat* ... et ad omnem iniuriam -s. circa (*i. 'quod attinet ad'*): FIRM. math. 6, 31, 25 erit ... ista mulier circa omnem libidinem vitio prostituti pudoris -s. 8, 30, 4 circa muliebres concubitus. (*cf. 8, 31, 5* pronus). *deriv.*: impatientia.

adv. ✕**impatienter.** *inde a* TAC. (*item comp.; superl. inde a* PLIN. epist.). GLOSS.[L] II Abav. IN 209 inabstinenter. *i. q. non patienter, sine patientia* (*raro corporaliter: v. l. 26*): TAC. Germ. 8 *captivitatem* longe -ius ... timent. ann. 4, 17 indoluit (*cf.* PLIN. epist. 9, 22, 2 dolet ut qui -issime [TERT. patient. 9 p. 15, 9 IVST. 12, 15, 3 *al.*]. TERT. patient. 5 p. 7, 2 tulit [p. 8, 15 *in litot. al.* CYPR. patient. 19 p. 410, 25. Ps. HIL. libell. 20 *opp.* patitur ... libenter. *al.*]. 7 p. 11, 18 -r senserimus [*syn.* aegre sustinemus]. *al.*). PLIN. epist. 2, 7, 6 amavi tam ardenter, quam nunc -r requiro (SYMM. epist. 4, 25. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 7, 455 p. 68, 26 cuperet. HEGES. 3, 17 p. 219, 9 U. desidero. *al.*). 6, 1, 1 quo ... propius accesseris ad spem fruendi, hoc -ius careas. Ps. QVINT. decl. 1, 17[in.] te ... hic gravius afficit dolor, -ius hic luctus exanimat. 5, 12 p. 99, 4 in quibusdam *filiis* diliguntur -ius calamitates (SERV. Aen. 9, 283). 18, 3 -ius complexa. APVL. met. 1, 19 sitire -r (SALV. eccl. 3, 93 [*in imag.*]). TERT. patient. 5 p. 9, 22 -r exceperat moras (*cf.* PRISCILL. tract. 10, 134 acciperet). SOL. 7, 30 -ius adulantes. *al.* VOPISC. Tac. 11, 2 lactucis -r indulsit. IVL. VAL. 1, 52 p. 63, 10 (*vers.?*) si quid -i[b]us ira belli mandavit. AMM. 31, 12, 4 Gratianum -r operiens. PROB. Verg. ecl. 6, 61. AVG. in psalm. 105, 7 murmuraverunt. CAEL. AVR. acut. 1, 9, 60 cum fuerint -r iactati *phrenetici*. *al.* VITA Caes. Arel. 2, 7 p. 486, 19. *et al.* *fere i. q. praepropere*: COD. Theod. 11, 36, 3 illis, qui -r ab articulo appellandum putaverint (*cf. 11, 36, 2* praepropere iudicia poposcerit). *i. q. impassibiliter*: Ps. ORIG. in Iob 1 p. 394 C *iudicium dei* in quo vindicta -r omnibus animabus infertur.

✕**impatientia,** -ae *f.* *ab* impatiens. *plur.*: Ps. QVINT. decl. 16, 8 p. 298, 8. NOT. Tir. 32, 51 b. *inde a* VAL. MAX. (*? v. l. 39*), *et* SEN. phil. [*dub. trad.*: VAL. MAX. 6, 7, 1 (inpotentiae, incontinentiae *coni.*)]

I *i. q. status vel qualitas eius qui aliquid ferre non potest, intolerantia (saepe fere i. q. impotentia: e. g. l. 49 sqq. 57. 58. 75. [nota: p. 527, 8 sqq.]; in prosopopoeia: l. 77 sq.).*

1 *c. gen. obi.* (*gerund.: l. 50. 59*): PLIN. nat. 9, 58 aestus -a (TAC. hist. 2, 93). 11, 77 frigorum. TAC. ann. 4, 52 silentii (*cf.* APVL. flor. p. 77 linguae [*an gen. subi.?*]). QVINT. decl. 292 p. 163, 28 sive illud Olynthii fa[c]tum fuit sive -a ipsius. Ps. QVINT. decl. 5, 3 p. 91, 1 -a ... hominis qui magis ametur. 8, 1 p. 146, 21 -am ... orbitatis (8, 8 p. 152, 27). 8, 4 p. 149, 7 caritatis (TAC. ann. 13, 21 ENNOD. epist. 4, 33, 1 p. 120, 19. *cf.* Ps. QVINT. decl. 18, 5 p. 325, 4 diligendi [*antea* nimia caritas]. FIRM. err. 3, 1 ex -a nimii amoris [SERV. Aen. 4, 429 *al. aliter l. 83 sq.*]). 11, 1 p. 207, 20 doloris (PAPIN. dig. 29, 1, 3 pr. MEN. dig. 49, 16, 6, 7 *al.* TERT. patient. 9 p. 14, 23 *al. cf.* VLP. dig. 28, 3, 6, 7 valetudinis adversae [PAVL. dig. 49, 14, 45, 2].). 11, 5 p. 210, 23 in nullo mortalium perferre possum sceleris sui -am. *al.* SVET. Cal. 23, 3 nauseae. FRONTO p. 206, 20 N. laboris. APVL. met. 4, 4 partim -a morae, partim studio festinatae fugae. 7, 18 oneris. 10, 3 -a furoris ... agitata noverca. TERT. patient. 5 p. 9, 8 libidinis (PHYSIOGN. 40 p. 58, 8). p. 9, 9 contemnendi lucri. p. 10, 3 audiendi (*cf.* p. 10, 4 videndi). *et al.* *adde fere i. q. nimia appetitio*: CYPR. patient. 19 p. 411, 3 Esau ... primatus suos per -am lentis amisit (*cf. l. 10 sq.*).

2 *absol. (sc. obi. non expresso) et significanter de animo laborum impatiente vel demisso* (*acced. gen.: subi.: l. 67. 70. 78 sq. 83 sq. al.; qual.: p. 527, 5*; erga: *l. 70; nota fere i. q. -a morae, nimia festinatio: l. 83. p. 527, 2*): TAC. ann. 15, 63 ne *Seneca* ... ipse visendo eius (*sc. uxoris*) tormenta ad -am delaberetur *eqs.* Ps. QVINT. decl. 4, 7 p. 74, 14 -am senis accendo pietate (*antea*: *parentes* non habent patientiam nec iustae orbitatis). 5, 1 p. 89, 3. 5, 17 p. 104, 28 non languorem ..., sed -am, desiderium, dolorem. 10, 9 p. 196, 10 -ā et muliebri vanitate. 18, 3 p. 222, 27 hanc erga unicum optimae matris -am. 19, 2 p. 337, 27 maior me -a, maior urit affectus. *al.* VLP. dig. 48, 18, 1, 23 alii *rei* tanta sunt -a, ut quodvis mentiri quam pati tormenta velint (*opp.* patientia sive duritia). GELL. 1, 13, 3 culpa -ae (*cf.* CYPR. patient. 19 p. 411, 5 crimen. *al.*). APVL. met. 7, 3. 11, 22 (*opp.* miti quiete). TERT. nat. 1, 7 p. 69, 5 -ae iure (*antea* non potuerit continere). patient. 1 p. 1, 19 semper aeger caloribus -ae (*cf.* FIRM. math. 8, 12, 4 ardore). 5 p. 6, 23 natales -ae (*cf.* p. 8, 20 -ae tunc infantis quodammodo incunabula) p. 7, 20 perit ... alius homo per -am alterius, perit mox et ipse per -am suam. 12 p. 19, 9 *patientia patris prodigum filium* apud -am irati fratris excusat. *et saepe.* CYPR. patient. 19 p. 411, 12 -a ... haereticos facit. Demetr. 19 p. 364, 11 -a clamosa semper et querula est. *al.* MOYS. Cypr. epist. 31, 8 p. 564, 12 nimiam -am ... et intolerabilem festinationem. PANEG. 3 (11), 4, 1 pro -a amoris *imperatorum* timebamus (*aliter l. 51. cf.* 3 [11], 8, 1). FIRM.

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

err. 7, 4 muliebris -ae tormenta. PS. MAR. VICTORIN. phys. 27 -am carnis ac desideria iniquitatis. EVTR. 3, 10, 2 cum -a Varronis consulis ... pugnatum esset *eqs.* ZENO tract. 1, 6, 3 p. 314^A -a ... quid est, nisi mens lubrica, permotionibus crebris et rapidis se semper expugnans *eqs.* DICT. 1, 14 effera morum -a. HIER. epist. 22, 39, 4 -ā unius horae servire perpetuo. AVG. civ. 16, 2 p. 122, 10 D. COD. Theod. 11, 36, 18 pr. -a vel iniquitate iudicum *dilationem denegantium. et al.* *nota fere i. q.* *incontinentia, libido*: APVL. met. 2, 16 lacinia remota -am veneris (*obscene*) Fotidi meae monstrans. ARNOB. nat. 4, 22^extr. an uxore contentus haud una concubinis, pelicibus ... delectatus -am suam spargebat passim *Iuppiter*? ZENO tract. 1, 6, 3 p. 315^A quid -am (*sc. referam sim.*; impatientium *codd., em. Löfstedt, Eranos 10, 1910, 27*) Sodomorum?

II *i. q.* ἀπάθεια: SEN. epist. 9, 2 in ambiguitatem incidendum est, si exprimere ἀπάθειαν uno verbo cito voluerimus et -am dicere.
Labhardt.

impatior, -ī. [*ex* impatiens *retrograde fictum, cf.* 2. immaculo, impiget. *J. B. H.*] *i. q. impatientem esse*: TRACT. Pelag. p. 71, 25 quos ... aut iracundi⟨ae⟩ furore, aut -endi aestuatione, aut luxuriandi voluptate ... malae institutionis consuetudo ... infecit.

×impavidus, -a, -um. [*ab* in *et* pavidus, *cf. gr.* ἄφοβος. *J. B. H.*] imp-: CE 472, 2. GLOSS. II 243, 25 ἀπτόητος. [*suppl.*: CE 417, 13].
i. q. *non pavens, sine metu, intrepidus* (*quietus: l. 32*): **1** *absol.* (*acced. abl. causae: l. 31. 36*): **a** *de animalibus*: VERG. Aen. 8, 633 pueros ... lambere matrem (*sc. lupam*) -os. 10, 716 *aper* -us partīs cunctatur in omnīs. 12, 8 *leo* (SEN. Herc. O. 1056). HOR. carm. 1, 15, 23. 3, 3, 8 -um ferient ruinae. OV. epist. 6, 96 potes ... -us somno ... frui. met. 14, 820. 15, 100 lepus (*oxymoron; cf.* PRVD. cath. 3, 158 oves). EPICED. Drusi 403. LIV. 22, 5, 1 consul perculsis omnibus ... -us (22, 28, 13 acies). 37, 20, 12 equi. 42, 15, 10. 42, 59, 3 usu belli et ingenio -a gens. SEN. Herc. O. 63 epist. 95, 69 CVRT. 9, 6, 24. PLIN. nat. 2, 196 *ante terrae motum* volucres non (*cf. l. 35*) -ae sedent (SIL. 16, 639). 28, 258 pellis asini iniecta -os infantes facit. VAL. FL. 5, 660 -us maria et nondum qui nota subibat. STAT. Theb. 1, 326. 6, 272 haud (*cf. l. 32*) ... -i. 6, 499. TAC. ann. 1, 57 Segestes ... memoria bonae societatis -us. AMM. 16, 12, 27 stetit -us. *al.* RVFIN. hist. 4, 25, 9 mansit -us ([ἀτάραχον]. CASSIOD. in psalm. 1, 1 p. 28^A). *al.* CLAVD. 3, 332 *al.* PAVL. NOL. carm. app. 1, 96. **b** *tropice de rebus* (*maxime partibus vel actionibus animalium*): OV. fast. 2, 840 edidit -os ore minante sonos. EPICED. Drusi 322 ora. LIV. 21, 30, 2 pectora semper -a repens terror invasit. SEN. Herc. O. 645 -os ducere somnos (*cf.* SIL. 13, 257 sopor). SIL. 17, 523 aures. AMM. 31, 7, 9 mentibus ... -is. CLAVD. 7, 113 -o vultu. CAEL. AVR. acut. 3, 1, 3 *canes* ea quae minime transvorare *possunt* ... aviditate -a ... invadunt.

2 *c. addit.*: *pendet gen.*: SIL. 7, 128 -us somni (*i. noctis*) servat pecus *pastor*. CE 472, 2 Martis. *aliter*: CLAVD. carm. min. 17, 14 iuvenum ... horror ... oneri metuens -usque sui (*i. pro se*). *acc.*: AMBR. virg. 1, 2, 7 puella (⟨inter⟩ *add. Maurini, sed v. Faller ad l.*) carnificum -a manus. ad: RVFIN. hist. 4, 8, 5 -os ad suscipiendam mortem (ἀφόβους πρός).

adv. **impavidē.** LIV. 30, 15, 8 poculum nullo trepidationis signo dato -e hausit (39, 50, 8. *cf.* CAEL. AVR. chron. 4, 3, 30 medicamen erit -e accipiendum). SEN. dial. 7, 8, 2 si corporis dotes ... conservamus diligenter et -e tamquam in diem data et fugacia. HIL. Macc. 117 CAEL. AVR. acut. 1, 11, 97.

ITALA psalm. 78, 8 (Cas.) praeveniant nos miserationes tuae, quoniam **impauperāvimus** valde (ἐπτωχεύσαμεν, *Vulg.* pauperes facti sumus). *ab* in *et* pauperare.

impausābilis, (-e). [*ab* in *et* pausabilis, *cf. gr.* ἄλ(λ)ηκτος. *J. B. H.*] FVLG. myth. 1, 7 p. 21, 1 Allecto ... Grece -is dicitur *eqs.* primum est ergo non pausando iram concipere *eqs.* (MYTHOGR. 1, 109. 2, 12. SCHOL. Stat. Theb. 1, 477 [*l. v.* -pass-, -poss-]). *adv.* **impausābiliter:** CAEL. AVR. chron. 3, 2, 20 plurimi -r tota die atque nocte cibum sumpsisse ... traduntur.

GLOSS. V 305, 11 *?* **impaxāre** immittere. *def. Stolz, WSt. 22 (1900), 308 coll.* axare, taxare; *Sonny, ALL 12 (1902), 126 coll. gr.* ἐμπήσσειν *'*ἐμπηγνύναι, *impingere, infigere'.* impascere *coni. Heraeus coll.* impescere.

impeccābilis, -e. *ab* in *et* peccare, *cf. gr.* ἀναμάρτητος (*Leumann, Adj. auf* -lis *p. 125*). *i. q. sine peccato* (*c. acc. gr.: l. 71*): GELL. 17, 19, 6 is erit pleraque -is. PELAG. Aug. gest. Pelag. 30, 54 p. 108, 8 non ... recipit natura hominis ut -is (impassibilis F^1V^2) sit. MAR. MERC. Conc.^S I 5 p. 66, 16 -es, id est sine peccato. AVELL. p. 271, 19 hominem ... -em virtute sancti spiritus factum resuscitavit (p. 271, 29 *syn.* inmaculatus). EPIST. pontif. 937 Conc.^S IV 2 p. 166, 32. OP. imperf. in Matth. 52 p. 932^fin. -is natura stellarum (*opp.* peccatrix).

impeccantia, -ae *f.* *ab* in *et* peccans (*cf. gr.* ἀναμαρτησία. *v. Wölfflin, ALL 4, 1887, p. 404*). *i. q. condicio a peccatis libera*: HIER. in Ier. 4, 1, 3 p. 221, 3 ἀπαθείας et ἀναμαρτησίας, id est 'impassibilitatis' et '-ae'. 4, 41, 4 p. 267, 14. 6, 29, 11 p. 413, 5 (*syn.* virtute). adv. Pelag. 1, 25 p. 519^A qui praedicator es -ae, omnes prope peccatores esse pronuntias. 2, 16 p. 552^A. 3, 3 p. 572^A. 3, 12 p. 581^B. CASSIAN. conl. 23, 7, 1 anamarteti, id est -ae, ... virtutem ... ignorantes (23, 19, 1). APRING. in apoc. 21, 15 *domini* propter puritatem

et -am (*trad. Beatus*, impietatum *cod.*) omni lucidior metallo extitit corpus.

GLOSS. II 243, 23 **inpeccātus** ἄπταιστος. *ab* in *et* peccatus.

? **impecīsco.** GLOSS.^L II Philox. EN 13 endope[s]ciscas ⟨... 13 a (endo)⟩ (*add. Laistner*) ἐν, εἰς (endopescas *Ribbeck*, endopleciscas *Heraeus*).

impectoro, (-āvī), -ātum, -āre. *ab* in *et* pectus. *i. q. pectore condere*: VITA Caes. Arel. 1, 61 p. 482, 16 si amas dei verbum, -tum utique (*1c 3*, in pectore tuo *cett.*) retines quod ingessi.

COLVM. 4, 13, 1 **impedātiōnem** (*sc. vinearum*) deinde sequitur alligator. *ab* impedare.

impedico, (-āvī), -ātum, -āre. *ab* in *et* pedica. [*val.* împiedeca, *it.* impedicare, *port.* empelgar. *M.-L.*] *i. q. pedicā vincire*: AMM. 30, 4, 18 *advocati* si quem intra retia ceperint, cassibus mille -ant. LEX Burg. lib. const. 4, 6 si ... -to (impedito *sim. l. v.*) caballo ... pedicam tulerit *eqs.*

impedīmentōsus, -a, -um. *ab* impedimentum. CASSIOD. var. 1, 35, 4 -a venalitas, *v. vol. V 2, 44, 37.*

×impedīmentum, -ī *n.* (-us *m.*: *l. 21*). *ab* impedire. inp-: CIL III 10459 V 7948 VI 9775. imp-: INSCR. christ. Diehl 3863. impeli-: PAVL. FEST. p. 108. -us: ORIBAS. syn. 8, 54^in. (*gr. 8, 50, 1* παρεμποδισμός). *litt. gr.*: PAP. Cairo catal. I 67057 III 13 (*a. 554/59*) ἰμπετι(μέντα). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 436, 7 B. obstans opposītum officiens obsistens -um obiectum. p. 436, 31. GLOSS.^L II Philox. IM 62 ἐμποδισμόν (IN 336). 63 σκευοφόρα. GLOSS. II 296, 40 ἐμπόδιον (*al.*). III 305, 56 -o ἐπεχόντων (?). *inde a* PLAVTO, SISENNA, RHET. Her.; *deest* VARRONI, PETRON. *al.* [*falso trad.*: *v. p. 531, 22.* *suppl.*: LEX colleg. aq. (CIL VI 10298) 23 ⟨inpedimen⟩to.]

I *proprie, i. q. vinculum* (*pedum*): AFRAN. com. 392 tintinnire ianitoris -a audio. SEN. dial. 9, 10, 1 cogita compeditos primo aegre ferre onera et -a crurum. *per imag.* (*v. et l. 55*): SEN. benef. 5, 6, 5 iam exsolutus -is lucem suam libere mittet *sol.* MOYS. Cypr. epist. 31, 3 p. 559, 8 -is ... saecularibus ruptis in conspectu dei iam se liberum sistere. AMM. 31, 5, 1 duplici -o adstricti. FAVST. REI. serm. 16 p. 285, 14 si nos ... -a mundi (*cf. p. 529, 10*) detinent obligandos.

II *translate, i. q. res impediens, obstans, molesta, obstaculum*: **A** *sensu abstracto* (*de homine: l. 41. 64. 70. 75*): **1** *generatim*: CIC. inv. 1, 12 si diutius in hoc constiterimus, moram atque -um reliquis praeceptis intulisse videamur (LIV. 21, 63, 5. 23, 9, 11 restituendae Romanis Capuae m. atque -um es. *cf.* PLIN. epist. 2, 12, 6 nisi quid -i in via passus est *tabellarius.* AVG. serm. 176, 1, 1). leg. agr. 2, 24 excipitur hac lege non adulescentia, non legitimum aliquod -um. de orat. 1, 260 *laboravit Demosthenes*, ut ... -a naturae diligentia ... superaret (*cf.* SEN. contr. 7, 5 [20], 13 naturalia vocis -a [VENVL. dig. 45, 1, 137, 4]. MOD. dig. 50, 16, 101, 2 'vitium' ... perpetuum corporis -um esse. SOL. 1, 83 vocis. CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 linguae [*al.*]. 3, 5, 56 mentis [*al.*]). rep. 1, 4 opponuntur ... labores, ... leve ... -um vigilanti. PLANC. Cic. epist. 10, 8, 2 ut ... magna ... ad proficiendum -a opponerem (LIV. 33, 6, 7. SORAN. app. 16 -um pedum ad ambulandum. *cf.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 51, 1 ad virtutem). PVBLIL. V 29 virtutis omnis -um (-o *cod.*) est timor. SALL. Iug. 40, 2 quoniam aperte resistere non poterant, ... occulte per amicos ... -a parabant. LIV. 3, 35, 9. 3, 38, 3 *discordiam* -um dilectui fore. 9, 18, 16 reges ... liberi ... -is omnibus (SVLP. SEV. dial. 1, 24, 2. *cf.* SEN. epist. 115, 6 liberare [GELL. 10, 17, 1]. PALLAD. 4, 12, 2 absolutam). 10, 13, 9 nihil id -i futurum (*cf.* FEST. p. 330 quae nullius -i sunt). 32, 28, 4. 42, 29, 6 *bellum* gesturum ... sine ullo -o (SEN. nat. 5, 13, 1 *al.* COLVM. 4, 20, 2 *al.* CLEM. dig. 30, 2, 38 pr. *al.* VVLG. sap. 19, 7 [ἀνεμπόδιστος]. I Cor. 7, 35 [ἀπερισπάστως]. INSCR. christ. Diehl 3863. *et al. cf.* absque: HIER. epist. 64, 2, 4 *al.*). 44, 22, 10. 44, 36, 14 videre aliqua -a pugnae consulem, quae sibi non apparerent (44, 39, 6 [*syn.* difficultatibus]). *al.* SEN. contr. 2 praef. 3 ego ... non sum bonae mentis -um. *al.* VELL. 1, 17, 7. VAL. MAX. 6, 4, 4 ut periculum non -um gravitatis eius esset, sed experimentum. 9, 1, 9 cum unum -um videret, quominus nuptiis ... iungerentur (GAIVS inst. 2, 190). SEN. benef. 7, 27, 1 ne religio quidem ... ullum -um est ruentium in praedam. 11, 17, 2 ista ... *non* remedia doloris sed -a sunt. *al.* CVRT. 9, 4, 29 tantas res ... ante oculos habenti *nullum* esse maius -um quam vatem superstitione captum. COLVM. 6, 9, 2 longior et cum quodam -o tractus spiritus (FIRM. math. 3, 5, 2 *al.*). PLIN. nat. 11, 205 cursūs -um aliquando in *liene. al.* QVINT. decl. 319 p. 254, 12 multum ... -i ... mortalitas adfert (SCHOL. Cic. Bob. p. 157, 22 St. plus). *al.* TAC. hist. 2, 2 gerendis rebus (ann. 15, 9). GAIVS inst. 2, 123 posse ex testamento hereditatem adiri ..., nullo iam filio -o. PAPIN. dig. 31, 76, 4 propter -um iuris (*cf.* VLP. dig. 29, 5, 3, 32 senatus consulti. *sim. al.*). VLP. dig. 8, 2, 15 quodcumque ... faciat ad luminis -um, prohiberi potest. 10, 2, 22, 5 quid ... -um est rei praestationem venire? 24, 1, 3, 1 si aliquod -um interveniat, ne sit ... matrimonium (HEGES. 5, 20, 2 p. 342, 3 U.). 29, 5, 3, 32 si et aliud -um sit de non adeunda hereditate. PAVL. dig. 13, 5, 15 non erit -um, quod *eqs.* (*cf. p. 529, 50*). 40, 5, 33, 1 si condicioni -um fecerit *heres* (CYPR. epist. 31, 5 p. 561, 4. COD. Iust. 2, 18, 21 [*a. 294*] fieri. *al.*). *al.* APVL. apol. 73 peregrinationis cupiens -um matrimonii aliquan-
[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tisper recusaveram (TERT. monog. 11 p. 779 Oe. *cf. infra l. 70*). *al.* TERT. pall. 4 p. 941 Oe. lenocinii factitandi -a. *al.* ITALA I Cor. 9, 12 (Ps. Cypr. singul. cler. 38 p. 214, 5) ne quod -um demus evangelio (*ἐγκοπήν*, *Vulg.* offendiculum). FIRM. math. 3, 5, 17 (*syn.* molestias, contrarietates). VVLG. II par. 14, 7 nullum in extruendo -um fuit (COD. Iust. 3, 3, 4 [*a. 303*]). AVG. civ. 9, 15 p. 388, 21 D. (*opp.* adiutorium. *cf.* epist. 44, 14 p. 121, 8 adiumentum). 10, 12 p. 422, 5 daemonum ludibria et seductoria -a (*cf.* VITAE patr. 5, 7, 18 non revoceris *a bono* per -a inimici [*gr. Cotelier p. 696 ἐγκόψαντος*]. SACR. Greg. 212 mundi [*cf. p. 528, 35*]). *al.* CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 81, 21 his ... -is convenire ... *non* potuerunt (*gr. I 1, 2 p. 53, 5 κωλύμασι*). p. 182, 27 (*I 1, 3 p. 69, 24 ἐμπόδια*). CEREAL. 20 p. 766[B] multa ... praetermissa sunt -o velocitatis, quae legens poterit invenire. BENED. reg. 52. PASS. Paul. 14 plebis. *et al.*

2 *speciatim*: a *in medic.* (*v. et p. 528, 45 sqq. 51. 71 sq. 530, 1*): Ps. SORAN. quaest. med. 8 -a detrahit *medicina*, quale est quando ... caliginem deponit. THEOD. PRISC. log. 32 tit. de satyriasi vel -o usus. 111 urinarum (CAEL. AVR. chron. 5, 4, 64. gyn. frg. p. 148, 13 [*gr. p. 347, 5 παρεμποδισμός*]). *al.* CAEL. AVR. chron. 4, 5, 82 digestionis. *al.* b *apud Christ. fere i. q. peccatum* (*v. Stählin, Skandalon p. 377, 1. 392*): Ps. AVG. quaest. test. I 112, 20 p. 291, 5 subveni roganti et quem scis vera pectoris sui -a exponere. GREG. TVR. Franc. 7, 22 p. 303, 16 infelici ea res maximum fuit -um, quod nullam reverentiam sancto praestabat antestiti. VITA Fulg. 7 ne ... gravissimum sibi vel -um vel scandalum gigneret.

structurae: -o esse (*cf.* EVGRAPH. Ter. Eun. 460 non moror: non -o sum. *acced. plerumque dat.*; sibi: *l. 37. 48*): PLAVT. Cas. 61 postquam filium sensit suom eandem illam amare et esse -o sibi. TER. Andr. 707 hinc vos amolimini, nam mihi -o estis. RHET. Her. 1, 12, 21 -o est, quo setius feratur (*cf.* quo minus: CIC. S. Rosc. 110 epist. 3, 10, 6 BELL. Alex. 23, 2 LIV. 39, 39, 7 VAL. MAX. 1, 1, 8 *al.* TAC. ann. 14, 15. CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 125, 22 [*Plato Phaed. p. 66[B] ἐμποδίζουσιν*]. *al.*). 2, 11, 16 (*opp.* adiumento; *sic et* CIC. Balb. 19). 4, 1, 2 pudor ... est ad eam rem -o, ne ... nos amare ... videamur (CIC. S. Rosc. 149 ad dicendum [Rab. perd. 21 CAES. civ. 3, 46, 5 BELL. Afr. 58, 5 LIV. 4, 13, 2 *al.* GAIVS inst. 2, 131 *al.*]. CIC. Cluent. 121 CAES. Gall. 1, 25, 3 ad pugnam [2, 25, 1 sibi ipsos]. LIV. 28, 2, 9 SEN. epist. 58, 36 QVINT. inst. 11, 3, 142 VLP. dig. 30, 43, 1 *al.*). 4, 7, 25 CIC. inv. 2, 92. 97. 100 S. Rosc. 9 Caecin. 48 *al.* Att. 10, 18, 1 tranquillitates ... maiori -o fuerunt quam custodiae. epist. 10, 22, 2 quod (*s. c.*) ne nostro arbitratu componeretur quis fuerit -o *nosti* (PAVL. dig. 47, 2, 16 VEREC. in cant. 6, 23 COD. Iust. 6, 34, 2 [*a. 285*]). CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 CIC. epist. 16, 11, 2. CAES. civ. 3, 17, 4 (*v. adn. crit.*). BELL. Alex. 61, 6 magno ... fore -o, si *eqs.* (*v. et infra l. 51*). SALL. Iug. 97, 3. LIV. 6, 15, 5 cui ... rei tantum abest ut -o sim, ut *eqs.* 9, 18, 15 collegae ... pravitas -o aut damno fuit. *al.* CELS. 8, 25, 5 si nudum os eminet, -o semper futurum est. QVINT. inst. 1, 2, 12. 5, 14, 35 (*opp.* ornamento). 7 prooem. 2 sibi ipsi (FRONTIN. strat. 2, 2, 1 VENVL. dig. 43, 19, 4, 1 *al. v. et supra l. 37*). IAVOL. dig. 49, 15, 27 nec quod hostium fuisset ... ei rei -o esse (IVLIAN. dig. 41, 1, 36 *al.* EVGRAPH. Ter. Hec. 735. *cf. p. 528, 81*). VLP. dig. 40, 5, 30, 3 si (*cf. supra l. 44*) *eqs.*, non debet -o esse ... pupillo, ut libertos non habeat (AVG. epist. 220, 12 p. 440, 16 ut te non exhorter, coniunx -o est). *et al.* *adde*: VLP. dig. 4, 5, 5, 2 si quid aliud ... -o (-um *Haloander, cf. p. 528, 82*) factum fuerit. SCHOL. Cic. Bob. p. 122, 3 St. ne in praetura gerenda haberet -o inimici sui consulatum.

indicatur cui vel ad quid: *dat.*: *p. 528, 55. 69. l. 45 al. c. gerund.*: *p. 528, 41 (gen.?). 74.* *gen.*: *p. 528, 62. l. 18 al. c. gerund.*: *p. 528, 41. l. 2.* ad: *p. 528, 50. l. 34.* de: *p. 528, 81.* in: *l. 5.* quominus: *p. 528, 66. l. 30.* quo setius: *l. 30.* ne: *p. 528, 79. l. 41.* ut: *l. 52.* *inf.*: *p. 528, 79.*

B *sensu concreto, i. q. obstaculum, onus*: 1 *vario usu*: SISENNA hist. 61 -um collocant omne, construunt carros et sarraca crebra disponunt. 74 -um omne de cunctis itineribus amoliuntur (*cf.* SEN. dial. 4, 12, 5 pertinacia -um omne transcendit. epist. 95, 8 discutit -a [*syn.* obstantia]. OPTAT. 3, 4 p. 81, 16 [*syn.* obicem]). LIV. 9, 19, 5 Indos aliasque si adiunxisset gentes, -um maius quam auxilium traheret (*sic de hominibus*: CVRT. 4, 11, 12 duas puellas itinerum agminumque -a. 5, 1, 6 onera et -a. TERT. uxor. 1, 5 p. 676 Oe. filiorum [*cf. p. 528, 84*]). PAVL. FEST. p. 216 putatae vites ..., quod decisis -is remanerent purae. SEN. dial. 4, 36, 2 per ossa carnesque et tot -a effluentis *animi*. nat. 3, 15, 6 vena *aquae* modo excaecatur aliquo -o. PLIN. nat. 8, 99 anguis, hiberno situ membrana corporis obducta, ... -um illud exuit (*cf.* TERT. carn. 4 p. 431 Oe. horres ... infantem cum suis -is profusum). TERT. pudic. 20 p. 268, 6 de domo ... auferri omnia -a ..., ut munda sit. anim. 18 p. 326, 21 utrumne -um erit corpus (*Plato Phaed. p. 65[A] ἐμπόδιον*). carn. 11 p. 446 Oe. *anima* nihil videns prae -o carnis. PALLAD. 2, 13, 7 locus ... -is et omnibus elisis liberetur arboribus (10, 10, 2). 3, 15, 3. Ps. HIL. libell. 10 p. 741[D] ad animi ... divitias quantocius sine -o in paupertate transitur (*syn.* sarcinam). SCHOL. Hor. sat. 2, 3, 100 iussit ut abicerent *aurum* quasi -um. VEG. mil. 3, 23 p. 115, 11 propter -um et onus armorum capi faciles *catafracti*. 3, 24 p. 116, 8 currus falcatus ... levi -o retinetur. SORAN. p. 49, 10 si ... matrix habuerit locale -um (*sc. ne purgatio fieri possit*). OROS. hist. 2, 9, 10 inter -a cadaverum ... lassus lapsus et mortuus est.

2 -a, -orum *plur. tantum* (*v. Wackernagel, Synt. I p. 89*): a *in re milit.* (*cf. p. 529, 63. 82. et usu artiore, i. q. sarcinae [sic e. g. infra l. 15. 36. 40] et latiore, i. q. comitatus inermis, qui milites sequitur, inclusis vehiculis et iumentis [sic e. g. infra l. 28. 30. 32] de re v.* VEG. mil. 3, 6. *RE s. v. Daremb.-S. s. v. Klotz, Caesarstud. [1910] p. 171. 178. Bojkowitsch, WSt. 45 [1927] p. 221. 224*): RHET. Her. 1, 15, 25 ita discessit, ut -a relinqueret, exercitum educeret (CIC. inv. 2, 72 arma et -a. CAES. Gall. 3, 3, 3. civ. 3, 6, 1 mancipia atque -a. *al.* BELL. Alex. 73, 2 LIV. 7, 37, 6 *al.*). *ibid.* satius esse duxit amittere -a quam exercitum (CIC. inv. 2, 72 CAES. Gall. 3, 20, 1. NEP. Thras. 2, 5 armis -isque a. CVRT. 4, 15, 12). 4, 24, 34 (*opp.* militum; *sic et* CIC. inv. 2, 73 PLANC. Cic. epist. 10, 23, 3 VEG. mil. 1, 22 p. 25, 21). CAES. Gall. 1, 24, 2 -a sarcinas⟨que⟩ in unum locum conferri ... iussit (civ. 3, 76, 2 LIV. 23, 16, 6. 35, 28, 4 [*seq.* turbam inermem]. *al.* CVRT. 4, 16, 28 *al.* TAC. hist. 4, 34, 16 AMM. 31, 11, 6 *al.*). 1, 26, 1 ad -a et carros suos se contulerunt (4, 14, 4. 7, 18, 3 civ. 1, 51, 1. *cf.* LIV. 38, 40, 6 plaustra). 1, 26, 4 -is castrisque ... potiti sunt (2, 24, 5). 2, 17, 2 inter singulas legiones -orum magnum numerum intercedere (*v. et l. 49. 52. cf.* HIRT. Gall. 8, 29, 4 multitudo). 2, 29, 4 iis -is quae secum agere ac portare non poterant ... depositis. 4, 30, 1 sine -is ... legiones transportaverat (SEN. epist. 104, 33. *cf. l. 29*). 6, 8, 3 praemissis ... -is (*al.* LIV. 9, 36, 9). 6, 35, 1 ad -a legionemque reverti (*cf.* civ. 1, 40, 3 l. ... -a ... equitatus. 1, 42, 5 cohortes). 7, 55, 2 huc Caesar ... suorum atque exercitus -orum ... partem contulerat (LIV. 4, 39, 6 *al.* [*iuxta* saucii; *sic et* 8, 1, 5]. VELL. 2, 82, 3). 7, 68, 1 -a ex castris educi et se subsequi iussit. civ. 1, 69, 2 sine iumentis -isque ad iter profectos. *al.* HIRT. Gall. 8, 8, 4 ut legiones ... ante omnia irent -a, deinde omnium -orum agmen (8, 14, 2. 8, 29, 2 TAC. ann. 2, 5). 8, 14, 1 viribus inferiores aut inermes ... unaque reliqua -a (*cf.* TAC. hist. 4, 35 -a ... cum inbelli turba. AMM. 24, 1, 4). *al.* BELL. Afr. 67, 1. SALL. Iug. 81, 2 ibi ... captivos ... et -a locaverat (CVRT. 4, 13, 35 -a cum captivis. AMM. 25, 1, 8. *cf.* LIV. 10, 17, 4). LIV. 8, 38, 14 haerent impediti -is nostris. 21, 47, 5 exercitus gravis -is (*cf.* 21, 60, 9 omnibus ... caris rebus, ne gravia -a ferentibus essent, ... relictis). 35, 28, 9 -a omnia et calonum turbam collectam armatis circumdedit (SVET. Cal. 51, 2). 37, 33, 3 -a aegrique ut consequerentur (38, 15, 13 a. ... et inutilia -a). 42, 66, 7 armatis deicientibus ⟨per⟩ praeceps -a. *al.* VELL. 2, 82, 2 duas legiones cum omnibus -is tormentisque ... amisit. CVRT. 4, 15, 20 Bactriani discesserant ad opprimenda -a. *al.* FRONTIN. strat. 1, 6, 1. TAC. ann. 1, 65 haesere caeno fossisque -a. *al.* AMM. 25, 1, 3. VEG. mil. 2, 10 p. 44, 12 casae militum cum -is omnibus. *al. v. et supra l. 7.* COD. Theod. 7, 4, 28 pr. ut tam numeris quam familiis nec non et -is ... id ... praebeatur quod militis flagitarit inspectio. CIL III 10459 Sil(vano) ... pr(o) inpedi(mentis centuriae) Iul(i) Alex(andri). *? sensu strictiore i. q. iumenta*: CAES. Gall. 7, 45, 2 magnum numerum -orum (iument- *Ciacconius*) ex castris mulorumque produci deque his stramenta detrahi ... iubet. civ. 1, 51, 6 sagittarii, ... equites, ... calonum atque -orum (iument- *Eußner*) non magnus numerus (LIV. 38, 41, 3 -orum [⟨custodes⟩ *add. M. Müller*] et c. pars). CVRT. 9, 10, 22 cum ... equorum iumentorum⟨que⟩ iugalium vim ... misissent, quibus deerant -a restituit. FRONTIN. strat. 2, 1, 11 interfectis omnibus -is. VEG. mil. 3, 7 p. 80, 13 aqua violentior ... -a pueros et ipsos ... ignaviores solet mergere bellatores.

b *extra rem milit., i. q. sarcina et comitatus iter facientis*: CIC. Verr. II 4, 22 Mamertina civitas ... Catonis ... -a retinuit. Mil. 28 Clodius expeditus, in equo, nulla raeda, nullis -is, nullis Graecis comitibus (55. *cf.* SIDON. epist. 4, 18, 2 cum expeditis ... -is). Att. 5, 9, 1 Patras accedere sine -is non satis visum est decorum. 16, 8, 1. TAC. ann. 1, 47 legit comites, conquisivit -a. ITALA num. 32, 24 (Aug. loc. hept. 4, 115 p. 599, 12) aedificabitis vobis ipsis civitates -is vestris (*τῇ ἀποσκευῇ*, *Vulg.* parvulis; *sic et* num. 32, 26 [Aug. *l. c.* 4, 116 p 599, 15]. 32, 30 [Aug. *l. c.* 4, 118 p. 600, 5]). AVG. quaest. hept. 5, 51 p. 411, 6 tantum vini in suis -is potuisse portare Israhelitas. CIL VI 9775 Doris Statiliae mino⟨ris⟩ pediseq(ua) Erotis ad inpediment⟨a⟩. c *per imag.* (*ad a et b*): SEN. dial. 10, 7, 4 tot maximi viri relictis omnibus -is ... hoc unum ... egerunt, ut vivere scirent. epist. 87, 11. QVINT. inst. 1, 8, 19 pleni sunt huiusmodi -is grammaticorum commentarii. TERT. ieiun. 12 p. 290, 25 cum sola ... sit cute loricatus ... praemisso (*cf. supra l. 24*) iam sanguinis suco tamquam animae -is (*cf.* mart. 2 p. 6 Oe. animi). adv. Marc. 4, 29 p. 521, 7 expediti ... ab -is laciniosae vitae. cult. fem. 1, 1 p. 703 Oe. omnia ista damnatae ... mulieris -a sunt, quasi ad pompam funeris constituta. 2, 9 p. 726 vestitum ... et reliqua compositionis vestrae -a.

deriv.: impedimentosus.

×impedio, -īvi (-iī), -ītum, -īre. [*a *pedis 'pedica' (ut* compedio *a* compes *'pedica') ductum videtur; cf. quae s.* com-, expedio *dicta sunt, et v. Hartmann, Glotta 4, 1913, 154. J. B. H.*] *cf.* NON. p. 58, 4 DON. Ter. Andr. 617. *scribitur* inp-: FAST. feriar. lat. a. u. c. 727 (CIL I² p. 58) TAB. cer. Dac. 9 (CIL III p. 948; *a. 163*) 6 *al.* imp- (GRAMM. suppl. 294, 5. 299, 33): INSCR. christ. Diehl 3536, 1. *tmesis* inque ped-: LVCR. 3, 484. 4, 562. 1149. 6, 394. indup- (*cf.* [Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

GLOSS.^{L} II Abav. IN 100): LVCR. 1, 240. 2, 102. 5, 876. 6, 453. 1010. *de formis perf. brev. v. Neue-Wagener et Georges, Wortf.* *adde*: -isti: *p. 533, 63.* -iit: TERT. praescr. 27, 3. -ierit: VITR. 4, 5, 1. TAB. cer. Dac. *p. 539, 82. al.* -issent: CVRT. 8, 11, 8. *et al.* NOT. Tir. 51, 49 -it. 51, 49^a -tus. *de notione*: NON. p. 311, 11 -ire est implicare, involvere (SERV. Aen. 5, 593 -unt implicant intexunt, quod est a vestibus tractum. 10, 894 SCHOL. Ter. p. 82, 29). COMMENT. Lucan. 4, 447 -it coniungit, unde alligatos dicimus -tos. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 413, 9 B. 433, 32. 437, 20. GLOSS.^{L} II Philox. IN 340 -o ἐναργος (-είργω?; ⟨inpigre⟩ ἐνεργῶς *vel* ⟨inpendio⟩ ἐναργῶς *Heraeus*) ἐμποδίζω (*al. cf.* AVG. in psalm. 77, 18). GLOSS. II 284, 5 ἐγκόπτω. *legitur inde a* PLAVTO, SISENNA (*p. 535, 25*), VARRONE (LEX repetund. *v. l. 23*). [*it.* impedire, *vet. hisp.* empecer. *M.-L.*]

[*falso trad.*: CIC. dom. 25 (impendebat *Hς. cf. p. 533, 53*). CAES. Gall. 6, 20, 2 (imperitos *β*; *cf.* HIER. epist. 57, 1, 2). 7, 73, 7 integebatur *β*. LIV. 42, 59, 8 (peditum). SEN. nat. 2, 26, 7 (*ET*, '*fort. recte*' *Gercke*). COLVM. 4, 16, 2 (impedanda *R*). LVCAN. 6, 223 (*N*, impetit *cett.*; *cf.* SIL. 17, 452 [impetit *Heinsius*]. STAT. Theb. 8, 523). *recte ut vid. trad.* SEN. dial. 2, 9, 3 (impellit *Bentley*). FIRM. math. 3, 11, 16 (impetiti *Mommsen*). *ex coni. probab.*: VARRO rust. 2, 1, 1 (inredisset *cod.*). BELL. Hisp. 7, 3 ⟨imp⟩edita. LIV. 21, 5, 10 (peditum *CM*). TAC. dial. 19 (imperitissimarum *codd.*). PANEG. 8 (5), 6, 3 impedi[men]tum. *suppletur*: LEX repetund. (CIL I^2 583) 70 LEX agr. (CIL I^2 585) 34. 36 LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 26 LEX colleg. aq. (CIL VI 10298) 16 FIRM. math. 3, 5, 13. *dub. trad.*: CIC. inv. 2, 35 nulla cupiditate -tum (impulsum *Ströbel*) ab officio recessisse. AETNA 281 quid -at (intendat *G, Schwartz*) ventos. LIV. 9, 13, 4 ne castris quidem suis fugam -ire (inhibere *Madvig*) ausi. *in contextu dub.*: CIC. Att. 4, 2, 6 TERT. cult. fem. 2, 3 p. 718 Oe. LEX Burg. const. 27, 1.]

I c. *sensu originario magis vigente, i. q. implicare, constringere, vincire sim.* (*c. abl. soc.*: *l. 60. 65 al.*): A *proprie* (*apud poetas etiam sine vinciendi notione, i. q. cingere, innectere, texere, e. g. l. 40 sq. 46*): PLAVT. Truc. 38 dum huc dum illuc rete ⟨circumv⟩or⟨tit⟩, -it piscīs (PAVL. FEST. p. 285. *cf.* MART. 3, 58, 28 -tam cassibus ... dammam. 10, 37, 16 -unt lepores ... lina. FIRM. math. 1, 4, 1 laqueis). CIC. Tusc. 5, 82 te nulla vincula -unt (div. 1, 110 OV. fast. 1, 370. 410 PAVL. FEST. p. 165. APVL. met. 7, 12 [*syn.* constrictis]. *cf.* PRVD. perist. 1, 46 inligata ... colla bacis. 9, 58 catenis). Tim. 30. LVCR. 1, 240 *al.* VERG. Aen. 5, 585 alternos ... orbibus orbes -unt (8, 449). 5, 593 vestigia cursu -unt texuntque fugas. HOR. carm. 1, 4, 9 caput -ire myrto. sat. 1, 6, 27 medium -iit crus pellibus (OV. met. 12, 392). TIB. 1, 6, 68 quamvis non vitta ligatos -at crines nec stola longa pedes (*cf.* OV. am. 3, 6, 56 comas [epist. 14, 30]. APVL. apol. 4 capillus ... horrore implexus atque -tus [*cf. infra l. 58*]. met. 5, 22). OV. ars 3, 146 illa sit adstrictis -enda comis. met. 2, 868 cornua sertis -enda (PRVD. perist. 10, 1023 [*syn.* revinctus]). 3, 664 -unt hederae remos. fast. 2, 736 frenis -untur equi. HOMER. 916 *Xanthus* virum torrentibus -it undis. TAC. ann. 1, 13 Tiberius ... manibus eius -tus concidit. APVL. Plat. 1, 15 ventrem hiris intestinorum circumplexum et nexibus -tum esse. TERT. ieiun. 6 p. 280, 14. VEG. mulom. 1, 10, 2 caput religabis ad pedes sensimque iumentum -tum compelles incedere. VVLG. psalm. 77, 31 electos Israel -vit (συνεπόδισεν, *Hier. psalt. sec. Hebr.* incurvavit). PRVD. cath. 3, 45 inlita ... vimina ... *aves* -unt et abire vetant. CLAVD. rapt. Pros. 2, 161 gigas ... serpentibus -it axem. MAR. VICTOR aleth. 2, 215 -it aras frugibus. *et al.* *nota acc. gr.*: STAT. silv. 4, 3, 63 caput umidumque crinem mollibus -tus ulvis Volturnus. PRVD. cath. 7, 160 turpi capillos -tus pulvere *rex* (*cf. l. 44*).

B *tropice* (*quaedam transeunt ad II, e. g. l. 68. 75*): PLAVT. Amph. frg. 16 qui domi uxorem meam impudicitia -vit (NON. p. 331, 13 sordidare, ad probrum ducere). TER. Andr. 260 tot me -unt curae, quae meum animum diversae trahunt. 617 viden me tuis consiliis ... -tum esse? :: at iam expediam (Hec. 297 vix ... -tum in ea *re* expedivi animum meum. CIC. Rab. Post. 24). Phorm. 442 qui me et se hisce -vit nuptiis. RHET. Her. 1, 1, 1 in (*del. edd.*) negotiis ... -ti (Q. CIC. pet. 46 SALL. [?] rep. 2, 5, 8. *cf.* CIC. epist. 10, 28, 3 occupationibus [12, 30, 1 PLIN. epist. 7, 2, 1]. FIRM. math. 3, 7, 16 laboriosis ... actibus [*al.*]). CIC. inv. 2, 15 illum somno -um non respondere existimavit. Cael. 60 mentem dolore. prov. 35 nec ... Gallici belli rationem prope iam explicatam perturbare atque -ire debemus. Att. 12, 14, 3 totos dies scribo, non quo proficiam quid, sed tantisper -or (*i. occupor?*; ⟨a dolore⟩ *add. Boot*). 15, 14, 4 sum μετέωρος et magnis cogitationibus -tus. CAES. Gall. 5, 7, 5 omnium animis -tis Dumnorix ... insciente Caesare ... discedere coepit. LIV. 29, 4, 8 Syphace -to finitumis bellis (*cf.* PANEG. 9 [12], 6, 3 certamine).

reflexive (*et proprie et trop.*, *cf. l. 64. p. 532, 20. 534, 15*): PLAVT. Mil. 1388 ipsus illic sese iam -vit in plagas (Rud. 37 dum alios servat, se -vit. CIC. rep. 5, 5 se ... scriptitando ne -at. HOR. sat. 1, 10, 10 ut currat sententia neu se -at verbis. LIV. 27, 39, 13 ipse se ... ea oppugnatione -iit. SEN. epist. 44, 7). CIC. Verr. II 2, 44 ipse te -es, ipse tua defensione implicabere (Att. 13, 47b, 1 nisi te -visti. SEN. epist. 22, 4).

II c. *sensu originario fere evanido, i. q. obstare, molestum esse (nos 'behindern'), prohibere (nos 'verhindern'; cf.* SEN. epist. 92, 17 utrum aliquid obstet tantum, an -at), *retinere, morari* (*v. et p. 531, 59*): A *non indicatur a qua re facienda alqs. -itur*: 1 *c. acc.* (*postulant* SERV. Aen. 9, 383 ARVS. gramm. VII 486, 4 PRISC. gramm. III 274, 15. 295, 17. 297, 3. 308, 17): a *animantia* (*sidera infra l. 30. v. et infra l. 58. saepe passive*): RHET. Her. 2, 3, 5 *defensor* sin vehementer hominis turpitudine -etur ..., dabit operam, ut falsos rumores dissipatos esse dicat *eqs.* 2, 8, 12. CIC. inv. 1, 16 non tam imprudentia falli ... quam invidia ... -iri. Quinct. 3 hoc tempore abest nova legatione -tus. 82 si te nihil -ret (epist. 16, 4, 3 *al.*). Verr. II 3, 63 aetate et morbo -tus ad testimonium dicendum venire non potuit (Lig. 21 *al.* BELL. Afr. 77, 3 *al. cf.* CIC. de orat. 1, 124 valetudine [*al.*]. PEREGR. Aeth. 3, 4 imbecillitate). II 3, 122 amicitia (*al.*). II 4, 66 religione (*al.* VITR. 2, 8, 15 CAES. Gall. 5, 6, 3 *al.*). leg. agr. 2, 24 legibus (dom. 70 *al.*). de orat. 2, 26. fin. 4, 2 pudore (APVL. apol. 86). Att. 3, 10, 2 fletu. 10, 13, 3 (*syn.* retardatos. *cf.* VERG. Aen. 11, 21 tardet). 12, 16 ego potius accedam, si diutius -ere. ad Q. fr. 2, 7, 2 *al.* LVCR. 6, 822 quo simul ac ... delata sit ales, -atur ibi ... correpta veneno (*cf.* OV. epist. 17, 214 istic). CAES. Gall. 2, 17, 4 quo facilius finitimorum equitatum, si praedandi causa ad eos venissent, -rent. 7, 70, 3 se ipsi multitudine -unt (LIV. 8, 26, 3. 9, 23, 16 SEN. epist. 108, 1 SIDON. epist. 2, 2, 5). civ. 1, 78, 5 qui (*equitatus*) novissimum agmen carperet atque -ret. *al.* BELL. Hisp. 3, 7. SALL. Iug. 53, 3 *elephantos* -tos ramis arborum (*cf.* PHAEDR. 1, 12, 10 in qua *silva* retentis -tus cornibus cervus). hist. frg. 3, 59 pugionem expedire conatus a Cotta ... -itur. *al.* VERG. Aen. 9, 383 Euryalum tenebrae ramorum onerosaque praeda -unt (LIV. 10, 20, 10 *al.*). 10, 306 *al.* OV. met. 2, 433 narrare parantem -it amplexu. 10, 678 oneris ... gravitate moraque. *al.* LIV. 25, 26, 1 inclusos -tosque moenibus. *al.* VITR. 5, 1, 8 qui apud magistratus starent negotiantes in basilica ne -rent. 5, 11, 3. 9, 1, 11 errantia ([*cf. Wistrand, Apophoreta Lundström, 1936, p. 42*]. *cf.* FIRM. math. 1, 4, 10 Sol ... Lunae radiis quasi quibusdam obstaculis -tus [3, 5, 37 *al.*]. 4, 19, 1. 39 *al.*). SEN. Phoen. 99 properantem. epist. 21, 1 COLVM. 11, 2, 19. SCRIB. LARG. 6 caligine. PLIN. nat. 3, 101 utrumque aliae -vere curae (VAL. FL. 1, 180). STAT. Theb. 6, 613 *al.* QVINT. inst. 2, 18, 3 casu. TAC. ann. 5, 5 *al.* PLIN. epist. 1, 8, 16 APVL. met. 4, 22 *al.* TERT. orat. 18 p. 191, 17. AMM. 19, 6, 4 structores aggerum. VEG. mil. 3, 6 p. 78, 2. *et al.* *quasi technice: magistratus sim., de tribunis, auguribus* (*cf. p. 533, 46*): CIC. Att. 7, 9, 2 tribunus plebis senatum -ens aut populum incitans. LIV. 4, 53, 2 dilectum habentem Valerium consulem (42, 33, 5). FEST. p. 333 non ut alios -rent nuntiando *augures*. VAL. MAX. 1, 1, 8.

b *res*: α *fere concretas*: (I) *animum sim.*: SISENNA hist. 127 ne ... saltuatim scribendo lectorum animos -remus (FIRM. math. 1, 2, 4 nec Afrorum ... bilingues a. ... Iovis sidus -et). SEN. Thy. 440 quidquid obstat et mentem -it (PS. APVL. Ascl. 18. *cf. p. 531, 69*). PRISCILL. tract. 3, 70 p. 54, 17 animae idolorum formis ... -tae.

(II) *vocem, linguam, verba sim.* (*inf. subst. l. 55*): CIC. Sest. 123 ut vox ... lacrimis -retur (OV. met. 13, 745 VITR. 5, 3, 3 QVINT. inst. 11, 3, 21 *al.*). OV. met. 11, 484 -unt ... iussa procellae nec sinit audiri vocem fragor. trist. 1, 3, 42 singultu ... -ente sonos (FIRM. math. 4, 9, 9 *al.* PRVD. perist. 10, 25. *cf.* VITR. 5, 3, 5 ubi non -atur resonantia). PAVL. FEST. p. 187 alterius sermonem moleste -ire. VAL. MAX. 8, 7, 1 os haesitatione -tum. FIRM. math. 4, 14, 1 verba eorum tardo sono vocis -entur (*al.* PRVD. psych. 717). 6, 15, 16 linguam (*al.*). *nota* (*cf. l. 47*): CYPR. ad Donat. 1 p. 3, 11 ne loqui (eloquium *l. v.*) nostrum arbiter profanus -at. (III) *varia* (*partes corporis l. 62. 66*): CIC. epist. 6, 18, 5 litterae ... -untur. VERG. Aen. 10, 552 loricam clipeique ... onus -it hasta. MANIL. 4, 200 teneros pudor -it annos (*i. puerum*). SEN. contr. exc. 5, 5 parietes lucem non -unt? (*cf.* VLP. dig. 8, 2, 17 pr. lumen [TERT. anim. 41 p. 368, 22]). SEN. Phoen. 402 impia arma matris opposito -i. epist. 78, 20 *morbus* cursoris moratur pedes, ... fabri manus -et (TAC. hist. 5, 17). CVRT. 4, 3, 9 quidquid ad -endam molem excogitari poterat. COLVM. 12, 52, 7 organum ... si bacae plusculum ingesseris, -itur. STAT. Theb. 9, 592 ferri nitor -it umbram. 10, 479 imber ... -it axes. FRONTIN. aq. 87 si casus alterutram -isset *aquam*. TAC. hist. 3, 69 imber ... oculos auresque -iebat (*cf.* PRVD. ham. 870). SVET. Tib. 60 in ... itinere lectica ... vepribus -ta. VAL. CEM. hom. 19, 2 p. 750^B solent adultae messes spinis accrescentibus -iri.

(IV) *loca*: CAES. Gall. 7, 57, 4 esse paludem, quae ... locum magnopere -ret (civ. 3, 46, 1 LIV. 29, 7, 4 COLVM. 2, 2, 8 VEG. mil. 3, 9 p. 87, 8 *al.*). LIV. 36, 16, 1 munitionibus ... saltum -iebat. CVRT. 6, 5, 13 plana ... novo munimenti genere -ierant (*cf.* 6, 5, 20 planitiem [FRONTIN. strat. 2, 2, 9]). 8, 2, 34 arduum et -tum saxis iter (VEG. mil. 3, 6 p. 80, 2. *cf. p. 533, 6*). 8, 9, 6 Indus ... saxis ... -tus (*cf.* 9, 2, 1 amnem). COLVM. 2, 4, 6 arvum. 3, 11, 2 solum plurimis radicibus ... -tum ac velut irretitum. 6, 27, 2 pascua ... stirpibus -ta. PLIN. nat. 6, 43 angustias. FRONTIN. strat. 2, 3, 22 regionem. TAC. ann. 6, 33. AVG. serm. coll. Morin p. 682, 15 praecidam illam *arborem* ne mihi agrum (in agro *l. v.*) -at (*Luc. 13, 7* τὴν γῆν καταργεῖ, *Vulg.* occupat).

β *abstractas* (*de Ictorum usu v. Hellmann, Rechtl. Unwirksamkeit im röm. Recht, 1914, p. 236*): (I) *actiones sim.*: VARRO rust. 3, 12, 3 arbores patulis ramis, quae aquilae -ant conatus. CIC. Manil.

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

19 solutione (*sc. pecuniae*) -ta (*cf.* LIV. 6, 34, 1). Pis. 35 reditum meum (epist. 1, 7, 6. *cf.* CAES. civ. 1, 25, 9 *aditum* [*al.*]. HIRT. Gall. 8, 20, 1 transitum [*al.*]. AMM. 16, 12, 54 exitus). de orat. 2, 39 *cursum* orationis (Brut. 3 OV. met. 1, 703 LIV. 6, 13, 5 *al.*). ac. 2, 108 actionem (PAPIN. dig. 2, 14, 40, 2 *al.* *cf.* PLIN. nat. 28, 59 actum). Lael. 75 iter (POMP. Cic. Att. 8, 12b, 1 CIC. ad Q. fr. 3, 3, 4 CAES. Gall. 2, 17, 5 *al.* OV. epist. 20, 74 LIV. 10, 35, 18 *al.* *cf.* LIV. 21, 31, 9 *viam* [AVG. serm. 4, 9, 9]. *aliter p. 532, 74*). Att. 1, 17, 7 harum rerum commemorationem. BALB. Cic. Att. 9, 13a, 2. CIC. Att. 10, 17, 2. 15, 15, 3 profectionem meam (epist. 7, 5, 1). epist. 1, 5a, 2 nostra studia (PLIN. epist. 7, 30, 1 *al.*). 3, 7, 2 aedificationem (3, 9, 1). *al.* LVCR. 2, 948 motus (VITR. 5, 8, 1). CAES. Gall. 2, 22, 1 *cum* saepibus ... prospectus -retur (BELL. Afr. 40, 1 SALL. Iug. 79, 6 *al.* *cf.* VITR. 5, 1, 7 aspectus). 3, 12, 2 oppugnatio -iebatur (*al.*). *al.* SALL. Iug. 99, 3 -ta fuga (LIV. 5, 38, 7 *al.*). *al.* OV. met. 8, 200 opus (LIV. 5, 26, 7 *al.* SEN. epist. 85, 31 *al.* *cf.* PALLAD. 1, 20 operas). 15, 490 sacra ... Dianae (*cf.* VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 sacrificium). *al.* LIV. 7, 3, 2 ludos (*cf.* COD. Theod. 15, 5, 3 [*a. 409*] festivitatem ... celebrandam). 23, 41, 4 coepta (VAL. FL. 7, 183). *al.* VITR. 1, 1, 8 telorum missionem. PHAEDR. 5, 8, 6 effectus -ret ne segnis mora (COD. Theod. 15, 1, 34; *a. 396*). SEN. epist. 15, 5 exercitationem. *al.* COLVM. 9, 6, 4 ut -atur rapina. VAL. FL. 8, 259 hymenaeos (*cf.* nuptias: GAIVS dig. 23, 2, 17 pr. HIER. epist. 54, 15, 2 *al.*). QVINT. inst. 8, 2, 15 interiectione ... -iri solet intellectus (*cf.* HIER. in Ezech. 6, 19 p. 182[D] explanationem ... obscuritatibus -tam). IAVOL. dig. 17, 1, 36, 1 venditionem (*al.*). POMPON. dig. 8, 2, 21 stillicidia. *et al.* *spec. in medicina*: CIC. nat. deor. 2, 136 ne ... spiritus -retur (CELS. 6, 8, 2[B] *al.* *cf.* SCRIB. LARG. 180 spirationem. CARM. de aegr. Perd. 160). CELS. 2, 8, 6 *febris* ut ... cibum *non* -at. 3, 18, 7 somnum. 3, 22, 4 concoctionem. *al.* PLIN. nat. 20, 142 generationem -iri hoc cibo. SORAN. p. 54, 18 stercora -untur (*gr. p. 315, 3 παρεμποδισμὸς ... σκυβάλων; al.*). p. 62, 4 urina ... -itur.

(II) *varia*: CIC. Caecin. 53 voluntatem. Lig. 15 clementiam tuam. part. 29 prudentiam. fin. 1, 59 morbis vitae iucunditas -itur. Tusc. 5, 114 animi aciem aspectu oculorum. Cato 42 consilium voluptas (epist. 13, 1, 3 *al.*). Att. 12, 5, 2 cupiditatem veniendi. 13, 25, 2 Bruti commodum. epist. 12, 25a, 6 officium et fidem. 16, 12, 5 valetudinem (CELS. 3, 16, 1. *cf.* SEN. epist. 2, 3). NEP. Eum. 10, 1 celeritatem. OV. epist. 18, 130 nullus erat ventis -endus amor. SEN. contr. 7, 4 (19), 6 ita exigit pietatem, ut -at. VAL. MAX. 1, 7 ext. 5 nepotis felicitatem. *al.* SEN. clem. 1, 9, 10 spes (ARNOB. nat. 2, 78 p. 111, 10). QVINT. decl. 268 p. 93, 8 libertatem (IVLIAN. dig. 40, 7, 13, 2 *al.*). TAC. ann. 14, 49 severitatem (*syn.* prohibere). *al.* EDICT. imp. Diocl. II 11 non -ta ... vilitatis beatitudine. VITAE patr. 5, 3, 20 desiderium (*gr. Nau, RevOCh. 1908 p. 47 n. 135 ἐμποδίσαι*). *et al.*

γ *quasi technice, i. q. intercedendo sim. vetare, maxime de tribunis aliisque magistratibus* (*cf. p. 532, 38. 534, 5. 9 sq.*): CIC. leg. agr. 1, 25 rem ullam quae a tribuno plebis -iri possit (2, 30 intercessio ... rem -tura. p. red. in sen. 27 *al.* LIV. 2, 23, 13 *al.*). Sull. 65 senatus auctoritatem (Sest. 75). Vatin. 33 iudicium (ad Q. fr. 2, 1, 2 LIV. 3, 25, 2). Phil. 2, 80 comitia auspiciis (SALL. Iug. 37, 2 LIV. 32, 7, 8 *al.*). or. frg. A IX 13 legem (LIV. 2, 56, 10 *al.* VAL. MAX. 9, 3, 5). Att. 4, 9, 1 (impendant *M*). CAEL. Cic. epist. 8, 5, 2. CIC. ad Q. fr. 1, 1, 14 honorem (LIV. 3, 21, 7 SCHOL. Cic. Bob. p. 149, 34 St.). *al.* LIV. 2, 44, 1 dilectum (3, 25, 9 *al.*). 3, 18, 6 concilium plebis. 6, 23, 10 collegae imperium. 38, 47, 5 triumphum (*al.* VELL. 1, 9, 6). perioch. 109 p. 105, 19 intercessionibus ... senatus consultum. *al.*

2 *c. dat.* (*sec. analogiam verbi 'obstare'* [*cf.* SCHOL. Iuv. 3, 243 obstat -it. *v. et l. 67*]. *v. Heraeus, GGA 1915, 481. Litteris 7 [1930] 92. v. et p. 534, 18. 42*): VARRO ling. 9, 20 novitati non -it vetus consuetudo. IVLIAN. dig. 7, 1, 34 pr. nisi consenserint, uter eorum prior utatur, invicem sibi -ent *Titii*. PAVL. dig. 48, 2, 3, 4. ITALA iud. 11, 35 (Ambr. off. 3, 12, 78 *al.*) -isti mihi (ἐμπεποδοστάτηκάς με, *Vulg.* decepisti me). Gal. 5, 7 (Mar. Victorin. in Gal. p. 1190[A] *al.*) quis vobis -vit veritati non oboedire (ὑμᾶς ἐνέκοψεν, VVLG. vos -vit). OPTAT. 3, 3 p. 75, 9. 6, 7 p. 155, 14 PACIAN. epist. 2, 5 p. 35 SCHOL. Iuv. 3, 255. 11, 175. 14, 49 (*Iuv.* obstat. *cf. l. 58*). HIER. tract. p. 376, 13 tibi ... ad servitutem domini. DIDASC. apost. 33, 11 nihil poterit -ire (-iri *cod.*) orationi eius. PELAG. in Rom. 7, 2 p. 54, 19. in I Thess. 2, 16 p. 424, 13 (Iudaeos *l. v.*). RVFIN. hist. 6, 2, 4 (ἐμποδὼν αὐτῷ ... ἐνστάσης). TRACT. Pelag. p. 12, 19. 126, 21 (*syn.* praeiudicat, adversatur). AVG. bapt. 1, 12, 30 p. 164, 29 (dominum *l. v.*). serm. coll. Morin p. 28, 32 PS. AVG. hypomn. 4, 7, 13. quaest. test. I 127, 33 p. 414, 8 (*syn.* obstitit). VALENT. Aug. epist. 216, 6 p. 402, 4 cui non -it sed proficit fatigatio, ut accedat *eqs.* CONC.[S] I 3 Rustic. p. 51, 12. 31 (*gr. I 1, 1 p. 120, 18 ἐμποδίζειν c. dat.; sic et* vers. Tur. p. 89, 6 [*gr. I 1, 2 p. 68, 14*]). ARNOB. in psalm. 138 p. 547[C] (*opp.* providebatur). RVRIC. epist. 2, 36 p. 422, 8 CASSIOD. var. 11 praef. 1 INST. Iust. 1, 7 pr. LEX Visig. 8, 4, 29. SERM. RevBén. 23, 1906, p. 366, 67 (*opp.* istos ... iuvat). ISID. orig. 1, 43. PASS. Petr. Paul. long. 22 (τοὺς ἀνθρώπους ... ἐμποδίζειν). *c. dat. et acc.*: ARNOB. nat. 1, 9 p. 9, 29 quia *tranquillitas* vectoribus -at vota. CONC. Aurel. a. 511 praescriptio quae ecclesiae aliquid -at.

3 *absol.* (*saepe ut vid. per ellipsin* [*e. g. p. 534, 15*]. *subi. est inf. p. 534, 17*): VARRO rust. 1, 13, 7 videre oportet, si est collis, nisi quid -it, ut ibi ... ponatur villa (CIC. epist. 5, 15, 2 SEN. dial. 8, 3, 2). CIC. Verr. II 5, 29 tempus anni non -it (Att. 7, 1, 7). Catil. 2, 1 nullo -ente bellum iustum geremus (LIV. 6, 32, 4 AMM. 14, 2, 9 *al.* *cf.* CIC. Tusc. 5, 38 nulla vi -ente. ac. 2, 108 n. re [*al.*]). Flacc. 10. Sest. 87 *tribuni* erant empti ad -endum (CAES. civ. 3, 54, 2). Q. CIC. pet. 54 ab -endo ac laedendo repelluntur. CIC. de orat. 3, 142. ac. 2, 109 hoc ... -et, quod *eqs.* (SEN. epist. 59, 11. *cf. infra l. 19*). Att. 2, 1, 4. epist. 3, 7, 2 genus ... -endi. *al.* S. C. Cic. epist. 8, 8, 6 qui potestatem habent intercedendi -endi. *ibid.* qui -ierit prohibuerit. CAES. Gall. 7, 56, 2. civ. 1, 6, 4 de Fausto -it Philippus tribunus plebis. BELL. Hisp. 38, 2. VERG. Aen. 12, 747 tardante sagitta interdum genua -unt cursumque recusant. LIV. 3, 17, 7. 22, 32, 4 *al.* VITR. 6, 6, 6 angustiae loci -undo faciunt obscuritates. *al.* VAL. MAX. 3, 2, 21 SEN. benef. 4, 34, 5 *al.* PLIN. nat. 11, 270 QVINT. inst. 1, 6, 2 *al.* TAC. hist. 3, 25 *al.* PAPIN. dig. 7, 4, 2, 2 si concurrere volent, aut -ent invicem ... aut *eqs.* GELL. 2, 10, 2 APVL. apol. 19 *al.* PORPH. Hor. epist. 1, 1, 108 (*Hor.* molesta est). PASS. Rogat. 5 ubi non potuisse -it, sufficere creditur voluisse. *et al.*

4 *impers.* (*c. dat.: l. 21. 28. c. acc.: l. 22. fere i. q. 'refert': l. 26. 30 sq.*): POMPON. dig. 24, 1, 31 pr. neque -ire, quod in ea re uxor tamquam lanipendia fuerit (PAVL. dig. 49, 15, 19, 6. CAES. AREL. Ps. Aug. serm. 69, 1 nihil ... nobis ... -it, quod nos corporaliter non videmus. COD. Iust. 3, 8, 1 [*a. 203*] neque ... -it notionem eius, quod *eqs.* SERM. RevBén. 23 p. 204, 113. *cf. supra l. 7*). VVLG. II reg. 18, 22 quid -it si etiam ego curram post Chusi? (EVOD. Aug. epist. 158, 6 p. 492, 9 quid -it, si unusquisque animus aliud habeat corpus? BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 9 p. 101, 15 nihil ... ad speciem -it, si ... corvus amisso colore in propriae substantiae natura permaneat. CONC. Aurel. a. 541 p. 95, 8 si ... mora extiterit, non -at successori). EVOD. Aug. epist. 158, 6 p. 493, 1 nec satis -it. BOETH. herm. sec. 1, 1 p. 15, 6 quodsi casibus ... quaedam vocabula flecti non possunt, nihil -it. 3, 9 p. 227, 5 dicit nihil -ire utrum aliquis dicat ... an alius neget.

B *indicatur a qua re facienda alqs. -itur*: 1 *per adverbialia sim.*: **ab** (ARVS. gramm. VII 486, 7. *cf. l. 41*): CIC. Mur. 39 ab delectatione ... negotiis -imur. Balb. 47 a re publica bene gerenda (FRONTO p. 99, 17 N. CYPR. epist. 64, 5 p. 720, 8 AVG. quaest. euang. 1, 5). rep. 5, 5 se a suo munere. SALL. Iug. 30, 2 a vero. PLIN. nat. 10, 180 ab opere. AVG. serm. 88, 5, 5 PS. FRONTIN. strat. 4, 7, 10. *abl. nud.* (*dub.* CIC. fin. 3, 26 sapientes ... nulla re -iri, nulla prohiberi, nulla egere): TAC. ann. 1, 39 *Plancum* dignitas fuga -verat. VLP. dig. 36, 4, 5, 11 administratione. AVG. retract. 1, 19, 5 (a *add. pars codd.*). EVCHER. epist. ad Val. p. 716[A] *voluptas* gressu (*an dat.?*) -it, fallax complexa collegium. IORD. Get. 254. **ad** (*v. et p. 533, 68. supra l. 26*): CIC. Sull. 49 amicitia ad pericula propulsanda -remur (CAES. Gall. 7, 26, 3 civ. 1, 62, 2. 3, 76, 3 BELL. Hisp. 30, 5 LIV. 40, 33, 6 SEN. epist. 94, 5 PAVL. dig. 47, 2, 92 AVG. in Gal. 15[init.] *al.* HESYCH. in lev. 1, 10 p. 800[A]. SORAN. p. 74, 6 [*gr. p. 345, 25 ποιεῖ ... παρεμποδισμόν*]. *al.*). LVCAN. 4, 447 primas -it ad noctem iam lux extrema tenebras (*v. p. 536, 51*). APVL. Plat. 1, 16. CYPR. laps. 16, p. 249, 9 ad salutem (AVG. epist. 157, 18 p. 466, 13). AVG. quaest. hept. 7, 49 p. 499, 6 ad hoc ..., ne *eqs.* SORAN. p. 82, 2 infans qui ad exitum -itur. VITAE patr. 6, 4, 20 ad virtutem. *et al.* **in** *c. abl.*: CIC. Quinct. 1 eloquentia Q. Hortensi ne me in dicendo -at (ac. 2, 109 Att. 3, 8, 4 PAVL. sent. 4, 8, 24). de orat. 2, 142 (*iuxta* deterrent). CAES. Gall. 1, 36, 2 in suo iure. FIRM. math. 3, 4, 9 in omnibus ... actibus (*al.*). **circa**: IVLIAN. dig. 35, 1, 21 condiciones ... -ent heredem c. adeundam hereditatem.

2 *per enuntiatum* (*inf. l. 82*): **quo setius**: RHET. Her. 3, 17, 30. 4, 3, 4 cur, q. s. omnia scribant, -untur modestia? CIC. inv. 2, 132 (*v. adn. crit.*). **quo minus**: CIC. S. Rosc. 5 qui ... terror ... viros -at q. m. pro capite ... causam velint dicere. div. in Caec. 34 part. 134 fin. 1, 33 Att. 2, 4, 7. 2, 18, 3. 3, 22, 1. 11, 17a, 3 epist. 3, 7, 3. 7, 5, 3 *al.* LVCR. 2, 786 (*syn.* prohibent). BELL. Afr. 18, 2. 35, 4 q. id sine periculo m. faceremus, -iebamur. BELL. Hisp. 30, 4 NEP. Cim. 4, 1 *al.* VAL. MAX. 7, 2 ext. 7 SEN. dial. 7, 18, 2 *al.* TAC. ann. 4, 70 TRAIAN. Plin. epist. 10, 93 NERAT. dig. 47, 10, 41. *et al.* quo magis: COD. Iust. 5, 34, 1 (*a. 222*) non oportuit -iri, q. m. ... curator tibi daretur. **ne** (*v. et supra l. 50; dub. trad.*: NEP. Milt. 5, 3): CIC. Sull. 92 -or ... dolore ... ne ... plura dicam. dom. 19 Planc. 104. nat. deor. 3, 81 (*coniunct.* prohiberi). fat. 1 Att. 11, 13, 5 epist. 13, 2 BRVT. Cic. epist. 11, 10, 1 SALL. Catil. 30, 4 Iug. 39, 4 LIV. 6, 31, 2. 7, 17, 7 *al.* PLIN. epist. 6, 29, 6 PAVL. dig. 5, 1, 12, 2 PORPH. Hor. epist. 1, 1, 4 *al.* OPTAT. 5, 8 p. 138, 13 CLAVD. DON. Aen. 1, 35 p. 19, 5 AVG. civ. 9, 18 p. 393, 19 D. *al.* BOETH. cons. 1, 4, 21 W. *al.* **quin**: RHET. Her. 3, 1, 1 ne ... -are, q. ... progredi possis. LACT. inst. 2, 7, 6 PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 10. **ut** (*v. et p. 533, 75*): ARNOB. nat. 1, 16 p. 13, 6 cur nihil -o, ut sit feracitas maxima? AVG. civ. 5, 5 p. 196, 30 D. non -vit ut *eqs.* (epist. 220, 12 p. 441, 2 VEN. FORT. carm. 9, 1, 21). PRISC. gramm. II 420, 5 verba quae ... -antur ... usu, ut habeant declinationem plenam. SALV. gub. 5, 26 imbecillitate -untur ut non sint. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 453, 19 quaedam possibilitates ... ut agantur nihil -it. in Porph. comm. sec. 1, 3 p. 142, 17 *al.* *c. inf.* (*a. c. i.: p. 535, 2 sq. 6. acced.* non: *p. 535, 4, cf. p. 533, 65. aliter p. 532, 55. l. 17*): CIC. de orat. 1, 163 me ... -it pudor ab homine ... haec ... exquirere. nat. deor.

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1, 87 off. 2, 8 LVCR. 3, 322. 4, 921. OV. met. 9, 329 -unt prohibentque loqui. Pont. 1, 1, 21. GAIVS dig. 46, 1, 70, 5 fideiussorem obligari. VLP. dig. 2, 10, 1 pr. aliquem iudicio sisti. 8, 5, 10, 1 quicumque aquam non (nos *Hotoman*) ducere -unt. *al.* (*v. V. i. R.*). ITALA act. 8, 36 (Cypr. testim. 3, 43 p. 151, 6) quid est quod me -at tingui? (κωλύει, *Vulg.* prohibet). ARNOB. nat. 1, 59 p. 39, 25 perfrui nos eo. VVLG. Rom. 15, 22 (ἐνεκοπτόμην). *al.* PAVL. NOL. epist. 24, 18 p. 218, 13 (*syn.* obest). AVG. civ. 22, 18 p. 597, 3 D. *al.* CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 195, 5 (*Rustic.* invidet, *gr. I 1, 4 p. 20, 22* βασκαίνει). BOETH. herm. sec. 1 praef. p. 10, 29 *al. et al.*

part. perf. pass. pro adi. ***impedītus**, -a, -um (*subst. infra l. 17. 60 sq. 74*). *compar. l. 19 sq. 32. 47 al.* *superl. l. 47. 50. 53. 66. 79* (*v. et p. 531, 22*). valde -a: CIC. Att. 4, 2, 7. **1** *de homine*: **a** *generatim*: PLAVT. Epid. 86 me expeditum ex -o faciam. TER. Haut. 245 -ae sunt: ancillarum gregem ducunt secum. CIC. Cael. 44 amores ... numquam hunc occupatum -umque tenuerunt (LIV. 22, 41, 9). de orat. 1, 190. Brut. 45 nec in bella gerentibus nec in -is ac regum dominatione devinctis nasci cupiditas dicendi solet. Att. 11, 18, 1. BELL. Alex. 14, 5 ad explicandam classem ... -iores (exped- πρ S) fore videbantur. LIV. 9, 43, 7 consul superior viribus, locis -ior erat. 10, 36, 13. TAC. ann. 15, 53. CYPR. unit. eccl. 27 p. 233, 7 (*syn.* implicitos). CAPITOL. Ver. 10, 8 lingua -ior fuit *Verus* (FIRM. math. 4, 14, 15. *cf. infra l. 44*). AMM. 18, 6, 10. PAVL. NOL. epist. 24, 2 p. 203, 2 (*opp.* liberis). **b** *speciatim de milite impedimentis onusto* (*cf. RE s. v.*): SISENNA hist. 73 inermos armati, -os expediti ... interficiunt. CAES. Gall. 1, 12, 3 Helvetios -os et inopinantes adgressus (*cf.* civ. 2, 6, 3 imprudentibus atque -is). 3, 24, 3 -os in agmine et sub sarcinis adoriri (7, 66, 4). civ. 1, 66, 2 ne noctu -i sub onere confligere cogerentur. *al.* LIV. 8, 39, 1 SEN. benef. 5, 24, 2.

2 *de agmine sim. hominum*: CIC. Mil. 28 magno et -o et muliebri ... comitatu. LIV. 3, 3, 7 hostem ... gravem praeda eoque -iore agmine incedentem (7, 34, 3 [*opp.* expediti]. 10, 36, 17 longo atque -o a. 43, 23, 2. *in compar. de oratione*: QVINT. inst. 8, 6, 42). *adde*: CAES. civ. 2, 6, 6 in eas *naves* -as impetum faciunt (3, 7, 3).

3 *de partibus hominis*: **a** *animo sim.*: CIC. Pis. 43 -a et oppressa mens. leg. 1, 8 neque ... occupata opera neque -o animo res tanta suscipi potest. TERT. orat. 12 p. 188, 16 *non* agnosci poterit ... spiritus ... tristis a laeto aut -us a libero. **b** *manibus*: CAES. Gall. 1, 25, 3 neque sinistra -a satis commode pugnare poterant. 4, 24, 2 militibus ... -is manibus, magno et gravi onere armorum pressis ... pugnandum erat. **c** *voce, lingua*: FRONTO p. 149, 9 N. balbutientium vox his fere verbis significatur: vox -a, vox vincta (*opp.* expedita; p. 159, 6). VVLG. exod. 4, 10 -ioris et tardioris linguae sum (GREG. M. moral. 35, 3 p. 751[B]. *cf. supra l. 22*).

4 *de rebus*: **a** *locis, i. q. invius*: BRVT. Cic. epist. 11, 13, 2 locus ... -issimus ad iter faciendum (CAES. Gall. 3, 28, 4 -ioribus l. 5, 19, 1 ac silvestribus. 6, 8, 3 atque iniquo. HIRT. Gall. 8, 10, 3 BELL. Alex. 36, 4 angustus atque -us. LIV. 31, 39, 15 *al.* TAC. ann. 12, 17 *al.*). CAES. Gall. 5, 21, 3 silvas -as (HIRT Gall. 8, 18, 1 -issimis. OROS. hist. 6, 10, 15). 6, 34, 2 palus -a (7, 19, 1 HIRT. Gall. 8, 14, 4). civ. 2, 34, 5 vallis. 3, 75, 4 *flumen* ripis erat -is (3, 88, 5). 3, 77, 2 ut altissimis fluminibus atque -issimis itineribus nullum acciperet incommodum (LIV. 32, 15, 6 TAC. ann. 1, 50 -ius). LIV. 9, 2, 8 saltum artiorem -ioremque (9, 19, 16. 21, 25, 13 [*syn.* invio]. *al.*). 21, 48, 4 in loca altiora collisque -iores equiti. 21, 57, 5 *quae* iis (*equitibus*) -iora erant (25, 11, 16). 25, 11, 5. CVRT. 5, 3, 8 praerupta erant omnia saxis et cotibus -a. 9, 4, 26 avios montes et -os (AMM. 14, 2, 2 et arduis). MELA 3, 29 terra (*syn.* aspera, invia). FRONTIN. strat. 2, 3, 23 simulatque ad -a ventum esset (*cf.* TAC. ann. 1, 68 per umida et -a [OROS. hist. 2, 19, 10]). 3, 3, 5 circa -a portae claustra. TAC. hist. 2, 25 vineas nexu traducum -as.

b *variis, i. q. difficilis, importunus* (*gravis l. 75. 77*): TER. Andr. 619 tu rem -am et perditam restituas? (RHET. Her. 2, 26, 41 [*opp.* expedita aut iudicata]. CIC. Rab. Post. 29 Att. 11, 1, 2. SALL. or. Cottae 6 domi bellique -issuma re publica. VITR. 10, 1, 3 AMM. 14, 11, 7). CIC. Pis. 3 -is rei publicae temporibus. Att. 4, 2, 7. CAES. Gall. 3, 9, 4 navigationem -am ... sciebant. LIV. 7, 21, 8. 22, 43, 5 quod ... transfugia -iora levibus ingeniis essent. 24, 16, 3 pugna -ior (inexp- *P*) angustiis. 37, 42, 4. VITR. 4, 3, 1 -a est distributio et incommoda. MELA 1, 1 -um opus et facundiae minime capax. TAC. ann. 4, 46 bellum -um arduum cruentum. AVR. Fronto p. 49, 17 N. nullum ... tam veriloquum oraculum est quin aliquid ancipitis vel obliqui vel -i habeat. GELL. 4, 9, 5. 5, 3, 4 cum illo genere oneris tam -o et tam incohibili. HIL. trin. 12, 1 p. 434[C] cum ... -i et graves fluctus ... morentur *navigantes.* AMM. 24, 2, 18 operositas ... aggerum -issima. PRVD. cath. 8, 5 portans onus -um. VITA Nicet. 14 -is gressibus. *c. pron.* (*v. et l. 73; per se c. inf.: l. 79*): CIC. Mil. 54 quid horum non -issimum? CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 3 -um se ipsum laudare. CAES. Gall. 2, 28, 1 cum victoribus nihil -um, victis nihil tutum arbitrarentur (LACT. opif. 6, 7 n. -ius ad utilitatem). civ. 1, 29, 2 id ... longum atque -um videbatur. IVL. VICT. rhet. 1 p. 374, 5 cum hoc sit commode dicere volentibus perquam contrarium et -um et multae caliginis plenum.

5 *singulariter i. q. inexpeditus*: CIC. Att. 12, 12, 1 de dote, tanto magis perpurga ...; turpe est rem -am iacere.

struct.: *acced.* ad: *p. 535, 81.* *c. gerund.*: *p. 535, 19. 47.*

comp.: perimpeditus.

deriv.: impedimentum, impeditio, ?impedito, impĕditor (-trix).

impedītio, -ōnis *f.* *ab* impedire. *plur.*: *l. 10. 15.* *i. q. actio impediendi vel res impediens, obstaculum* (*nota pleonasmum l. 12*): CIC. div. 1, 115 viget ... animus in somnis liber ab sensibus omnique -e curarum. VITR. 1, 3, 2 emendata et sine -e usu⟨s⟩ locorum dispositio (1, 5, 3. 2, 8, 17. 3, 3, 6 s. -bus [4, 3, 4]. 5, 3, 5. 6, 3, 11. 6, 6, 5. 6, 6, 6). 9, 1, 7 Veneris *stella* ... cum est liberata ab -e radiorum solis. ARNOB. nat. 2, 13 p. 58, 23 *ne* remeantibus ... obstacula -is opponant. FVLG. aet. mund. p. 130, 19 si ... propositae rei -o non obesset. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 172 cum causa -is somni ... augetur. VEREC. in cant. 6, 8 ut ... transeuntes ad deum nullis -bus capiantur (8, 2 excludendum *conscientiae signum*).

?**impedito**, -āre. [*ab* impedire; *fort. perperam a* STAT. *sec.* suppedito *fictum. J. B. H.*]. STAT. Theb. 2, 590 -ant (impediat *P*, impediunt *Alton, cf. BursJber. 212, 1927, p. 133; sed v. Schamberger, De Stat. verborum novatore, Diss. Hal. 17, 1907, p. 296*) numero seque ipsa vicissim arma premunt.

impedītor, -ōris *m.* *ab* impedire. *qui impedit*: AVG. civ. 10, 10 p. 417, 15 D. plus ... valeret beneficus purgator animae quam maleficus -r. in psalm. 41, 3 ut non sit -r contra te. serm. 352, 6 Amalech temptator et huius itineris -r. *f.* **impedītrix**, -īcis. DON. Ter. Hec. 694 laudata est hic uxor modesta, cum illam 'testem', non '-em' appellat socer.

impedō, -āre. *ab* in *et* pedare. *t. t. agric., i. q. palo fulcire*: COLVM. 4, 16, 2 tertio autumno vehementioribus statuminibus statim -anda (impedienda *SA*) est *vinea.* *deriv.*: impedatio.

impeirātor *v.* imper-. **impelīmentum** *v.* imped- *p. 528, 21.*

[ORIBAS. eup. 2, 1 H 9 inter porro et alio existimando **inpeliprasi** (*leg.* ampeloprasi) virtutem.] *Rehm.*

***impello**, -pulī, -pulsum, -ere. *ab* in *et* pellere. *scrib.* inp-: LEX agr. (CIL I² 585) 26. imp-: CIL IV 794; *codd. variant* (*cf. p. 419, 37*). *de formis*: impulsit (*sec.* impulsus; *cf.* compulsi): PS. MATTH. euang. 22, 2. GLOSS. V 302, 12 inpigit, -lsit. impulitus (*sec.* impuli *ut* tulitus *sec.* tuli; *falso De Groot, Anapt. p. 88*): PS. CYPR. mont. 9 p. 113, 19 (*corr.*: impulitum hercidictum GLOSS.[L] I Ansil. IN 1382 [impolitum ineruditum *Heraeus*]). ?impello, -āre: NOT. Tir. 44, 30 (*post* ap-, conpellat, *ante* interpellat). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 414, 23. 444, 1 B. GLOSS.[L] III Abstr. IN 172 -erit adegerit vel coegerit. PS. PLAC. Gloss.[L] IV I 4 -lsas impositas; unde hodie quoque 'impulsari fascem' dicimus quod magis imponi decentius dicitur. NOT. Tir. 50, 61 -it. 50, 62 -ul[l]it. 50, 63 -lsus. *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *adamant epici* (*e. g.* LVCAN. *37ies*, compello *6ies*; SIL. *38ies*, STAT. *49ies*, compello *singulis locis*); *deest e poetis* GERM., PHAEDR. (compello *semel*), MART., *e scriptoribus* COLVM. (*semel in versu* [*v. p. 540, 13*]; compello *9ies*). [*hisp. vet.* empellir. *M.-L.*] [*falso trad.*: LIV. perioch. 52 p. 64, 24 (intulit *vulgo*). SEN. contr. 2, 4, 1 TAC. ann. 13, 26. *falsa var. l.*: LVCAN. 4, 447 (*v. p. 534, 47*). *pro* intulit: CAES. Gall. 6, 30, 4 (*β*). LVCAN. 7, 452 (*v. Housm. ad l.*; *cf. l. 50 et p. 538, 44* [*vice versa falsa l. v.* intulerat *pro* -erat: LVCAN. 4, 67]). *pro* pellere: PETRON. 4, 2. *dub. emend.*: LIV. 25, 24, 15 SEN. dial. 2, 9, 3 (*v. p. 531, 19*). *loco lacero*: TRAG. inc. 96 FEST. p. 351, 25 M. (Gloss.[L] IV p. 441[b]). INSCR. christ. Diehl 4193.]

I *proprie*: **A** *de ictu i. q. ferire, pulsare, tangere sim.*: **1** *animantes* (*part. corp.*: *l. 61. 65. 66; cf. l. 81*): CIC. Cluent. 71 oscitantem *Bulbum* leviter (*cf. p. 539, 31*) -it (*cf.* Tusc. 2, 36. OV. met. 9, 53 *me* -lsum ... manu avertit [*cf.* 12, 138 PETRON. 94, 9 *al.*]. SEN. contr. 1, 3, 3 saxa quae ... corpus ... gravius -ant. SEN. dial. 2, 14, 1 a cinerario -lsos. 2, 16, 2. 9, 12, 4. PLIN. epist. 6, 20, 7 *vulgus* abeuntes premit et -it. SVET. Cal. 57, 3 -lsum ... ab eo dextri pedis pollice. VVLG. num. 35, 20 si per odium quis hominem -erit [ὤσῃ]. psalm. 117, 13 *al.*). SIL. 5, 219 presso ... -unt pectore pectus (*cf. l. 66*). STAT. Theb. 9, 72 totā Mars -ulit hastā *Tydeum* (*cf.* 9, 485 pectora quercu). ALF. dig. 9, 2, 52, 4 quidam ex his *pila ludentibus* servulum ... -ulit. *i. q. icere, percutere*: AVIAN. fab. 39 ego (*sc. lituus*) te ... numquam -uli vel percussi. SCHOL. Iuv. 10, 271 cum saxis -retur *Hecuba* a populo *Thracum.* *refl.*: VELL. 2, 70, 5 -ens se in vulnus. *metaph.*: HOR. sat. 1, 3, 65 ut ... tacitum -at (*i. interpellet*) quovis sermone.

2 *res*: **a** *generatim*: TRABEA com. 2 adveniens digito -am ianuam (*i. 'pulsabo'* [*v. p. 135, 25. aliter infra p. 538, 3*]. *cf.* PETRON. 16, 1 ostium ... exsonuit -lsum [99, 5. *cf.* SEN. nat. 4 praef. 6 si -ulit *ostium* amica; *opp.* effregit]. VAL. FL. 2, 272 -ulit acri ... stridore fores *templi* [SIL. 3, 693]. 7, 322 -lso ... cardine [SIL. 12, 595]. STAT. Theb. 6, 398 postes. *paulo aliter* VERG. Aen. 7, 621 *Iuno* morantes -ulit ipsā manu portas [*i. 'aperuit'*; *cf. Enn. ann. 267* refregit. VAL. FL. 1, 610 PANEG. 12 (2), 37, 1]). NOVIVS Atell. 66 (*metaph.*) cerea castra crebro catapulta -ulit (*de poeta stilum in tabulis cereis exercente*). VERG. georg. 4, 349 maternas -ulit aures luctus Aristaei (*v. vol. II 1511, 69 sqq.*; *adde* AVSON. 417, 123 CLAVD. 18, 372 [pepulit SEN. trag., tetigit PLAVT. *al.*]). Aen. 1, 82 cavum conversa cuspide montem -ulit (*cf. Enn. ann. 552* percutit) in latus (SCHOL. Verg.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Veron. Aen. 1, 11 significat 'impingere'). TIB. 2, 5, 3 vocales -ere pollice chordas (OV. met. 10, 145. *cf.* 4, 29 -lsa . . . tympana palmis. STAT. Theb. 2, 719 -erit Bellona tubas. SCHOL. Gron. A p. 346, 13 St. nervos citharae. BOETH. mus. 1, 3 p. 189, 20. 4, 1 p. 301, 18). OV. met. 3, 21 *vacca* mugitibus -ulit auras (*cf.* LVCAN. 1, 152 aetheris -lsi sonitu. CLAVD. 1, 176 colles . . . canoris plausibus). FAV. EVL. p. 21, 1 circulis (*i. zodiaco et lunari*) -entibus aëra (*syn.* pulsatur).

b *specialia: i. q. tangere* (*aliter p. 538, 54*): LVCR. 5, 652 ubi . . . sol ultima caeli -ulit (*cf.* CLAVD. rapt. Pros. 2, 1 -ulit Ionicos . . . fluctus nondum pura dies). *i. q. perfundere*: STAT. Theb. 4, 581 tenuis . . . -i sanguine (*i. rubore*) vultus (*cf.* Ach. 1, 306. 2, 85).

B *de motu locali* (*sc. praevalente notione loco movendi*):
1 *i. q. inigere, inducere sim.*: CATO agr. 5, 6 terram cariosam cave ne ares, neve plostrum neve pecus (n. plaustro n. pecore *Plin. nat. 17, 34*) -as (*ibid.* quo -eris. LEX agr. [CIL I² 585] 26 ⟨quod eius in calli⟩bus vieisve publiceis pastum -lsum itineris causa erit. PLIN. nat. 18, 168 sues *in terram inundatam*). LVCAN. 5, 146 dubiam *vatem* . . . premens in templa sacerdos -ulit. *obscaene*: CIL IV 794 lente -e (*sc. membrum?*). *fere i. q. adigere*: VERG. georg. 2, 211 rudis enituit -lso (*i. adacto. cf. 203* presso) vomere campus. SIL. 2, 615 cunctantem . . . -ulit ensem (*i. infixit in vulnus. cf.* 9, 382 ferrum. STAT. Ach. 1, 434 quod . . . -at mortes *in corpus* [*de sagittis venenatis*]). *liberius i. q. pellere, agere*: MANIL. 3, 269 (*secl. Housm.*) nunc huc nunc illuc gradibus per sidera (*i. zodiacum*) certis -lsae *dies et noctes* (PLIN. nat. 18, 296 valli . . . per segetem -untur).

2 *i. q. (loco) movere, incitare, concutere sim.*: **a** *generatim*: *α animantes* (*absol.*: *l. 33. add.* ad: *l. 30.* adversus: *l. 35. 52.* in: *l. 43.* super: *l. 40*): ENN. ann. 569 manu magna Romanos -ulit amnis (*cf. Hom. O 694 ὦσεν*). CIC. Planc. 17 cum ego ad Fabium fornicem -or (STAT. Theb. 9, 373. 10, 212 me . . . haec ad limina . . . -ere cursu. TERT. apol. 12, 4 ad bestias -imur). LVCR. 2, 272 cum -lsi procedimus ictu *eqs.* VERG. Aen. 12, 380 rota praecipitem -ulit. SEN. contr. 1, 3, 7 carnifex quoque recedens -it (*sc. deiciens de saxo.* 9, 6 [29], 2). SEN. Thy. 277. benef. 6, 9, 1 a quo . . ., quo nollet, -lsus est. dial. 7, 25, 6 *corpus* adversus ardua -i *debet* (*opp.* retineri. epist. 123, 14 [*trop.; opp.* refrenemus]. *cf.* PLIN. nat. 8, 78 *basiliscus non* flexu . . . corpus -it). CVRT. 4, 4, 11. 7, 9, 6 cum obliquo flumine -rentur. LVCAN. 1, 575 qualis Agaven -ulit *Erinys* (*i. agitavit*). 7, 576 -it terga suorum (*i. propellit, promovet*). PETRON. 134, 3 me . . . -ulit super lectum. PLIN. nat. 29, 11 (*trop.*) geniorum Graeciae flatu -imur. SIL. 2, 71 anhelum -ere plantā cornipedem (7, 697 equum [STAT. Theb. 7, 83. CLAVD. carm. min. 53, 76 in agmen]. 7, 743 iugales). STAT. Theb. 6, 176 unum -amur in ignem. *dat. direct.* (*cf. l. 48. dub.*: VAL. FL. 6, 256 [*v. Langen ad l.*]): AVG. anim. 1, 8, 9 (*trop.*) tam horrendis cautibus inlatus, -lsus, infixus. PASS. Theclae epit. 4 p. 153, 17 Thecla . . . -itur stadio. *i. q. sequendo premere, removere* (*cf. p. 538, 49*): PERS. 2, 13 quem proximus heres -o (*i. succedendo*). *i. q. immittere*: STAT. Theb. 3, 482 cui tu, *Iuppiter*, . . . secundas -eris . . . aves (*de augurio*). 4, 733 huc illuc -it Adrastus exploratores. Ach. 1, 683 Zephyrum . . . e vertice Cynthi. *i. q. instigare, irritare*: PHYSIOGN. 122 p. 138, 19 leo animal est . . . quietum cum non -itur. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 196, 17 dicebant -lsos adversus me (*gr. I 1, 4 p. 22, 13 παρωξύνθαι*).

β res (*add.* ad: *p. 538, 5.* in: *l. 75. p. 538, 8. 17.* super: *p. 538, 39*): Ⓘ *in universum*: PACVV. trag. 368 id quo saxum -erit fors, eo cadere Fortunam autumant (*cf.* LVCR. 6, 882 quocumque . . . -itur *taeda*). CIC. rep. 6, 27 (= Tusc. 1, 54) vim . . ., qua a primo -lsa *natura* moveatur (*Plato Phaedr. p. 245ᶜ ὅθεν κινηθέντα γενήσεται*). fat. 47 extrinsecus -lsam atomum loco moveri (*cf. l. 61*). CATVLL. 66, 53 -ens nutantibus aëra pennis *Zephyrus* (*Callim. v. 53 Vit. κυκλώσας βαλιὰ πτερά*). LVCR. 2, 136 *corpora* ictibus *primordiorum* . . . caecis -lsa cientur (*cf.* 3, 188 momine . . . parvo *semina*. SEN. nat. 5, 2 necesse est alia *corpora* aliis incidant et -ant ac repellantur [*verba Democr.*]). 6, 1032 *aer* trudit et -it *ferrum* (*cf.* 6, 1057. 1060. 1064). CAES. civ. 3, 40, 4 quattuor biremes . . . -lsas vectibus in interiorem portum traduxit. VERG. georg. 1, 254 infidum remis -ere marmor ([*cf. Enn. ann. 384* pulsum *et Hom. H 5 ἐλάτῃσιν πόντον ἐλαύνοντες*]. OV. met. 3, 657 -it . . . aequora remis [TAC. ann. 2, 23 velis]. SEN. Ag. 161 maria . . . -ulit *Iphigenia* [LVCAN. 2, 702 rostris]. *aliter de mari [ventis sim.] commoto*: LVCAN. 6, 479 -lsam sidere [*i. luna*] Tethyn. TAC. agr. 10. PLIN. epist. 2, 17, 5 Africo mare. 4, 30, 7 [*de accessu aestus; opp.* resorbetur]. *al.*). 4, 305 zephyris primum (*i. vere*) -entibus undas (*cf.* OV. met. 15, 181 unda -itur undā [*syn.* urgetur]. SEN. nat. 6, 7, 6 ventis [6, 20, 4 *al.* PETRON. 114, 2 *al.*]. *cf.* OV. fast. 2, 112 -lsā . . . aquā [*sc. saltu.* SEN. nat. 3, 3 in adversum spiritu. *al.*]. TAC. hist. 5, 6 lacus . . . vento). Aen. 3, 449 *folia Sibyllae* ventus -ulit (*cf.* OV. ars 3, 693 -lsae zephyris . . . frondes [STAT. Theb. 6, 158]. epist. 10, 139 segetes aquilonibus). 4, 594 -ite remos (VITR. 10, 3, 6 *opp.* reducuntur). 5, 120 triplici pubes quam *navem* Dardana versu -unt (5, 242 *al. cf.* 10, 246 puppim [OV. met. 8, 103 remige. SIL. 1, 568 remis. *al.*]. OV. epist. 3, 153 remige classem. LVCAN. 3, 527 -lsae tonsis . . . carinae. *de vento*: HOR. carm. 4, 12, 2 -unt animae lintea. OV. met. 15, 697 -erat . . . aura ratem [SEN. Ag. 431 *al.*]. CVRT. 9, 9, 25 *aestus* classem). 8, 3 -ulit arma *Turnus* (LVCAN. 7, 16). AETNA 299 tenuem -ens animam *organum hydraulicum* (311. *cf.* VITR. 10, 1, 1 spiritus . . . expressionibus [SEN. nat. 6, 18, 1 *al.*]. SEN. nat. 3, 10, 2 venti . . . aëra. *al.*). OV. am. 1, 6, 51 -lsast . . . ianua vento (*cf.* fast. 3, 642 -ulit aura fores. *aliter p. 536, 73*). met. 1, 529 -lsos retro dabat aura capillos. LIV. 23, 19, 11 amnis . . . dolia -ulit ad ripam (*cf.* CELS. 8, 15, 2 bracchium *aegri* . . . ad latus -ere. 8, 16, 3. SIL. 11, 268). VITR. 9, 8, 5 denticuli alius alium -entes versationes . . . faciunt (10, 5, 2 *al.*). CELS. 7, 7, 3 *tubercula* digito huc vel illuc -untur. 8, 5, 4 in quam *narem* os -lsum est (8, 16, 2 in contrariam *partem.* 8, 15, 5. LVCAN. 3, 232 adversum fluctūs -it in eurum *Ganges*. PLIN. nat. 2, 103. 198 in unam partem totus se motus *terrae* -it. SIL. 4, 717. 7, 482 Aufidus . . . rubros -et in aequora fluctus [11, 510]. STAT. Theb. 1, 119 fragor -ulit Oeten in latus [*cf. p. 536, 84*]. VLP. [*Lab.*] dig. 9, 2, 29, 3 navis . . . in funes ancorarum. *cf. l. 17*). 8, 14, 3 *os* intus -ere (*Hippocr. π. ἄρθρ. II p. 177, 14 ἐπενσεῖσαι*). GRATT. 66 quam magna mercede . . . silvas (*i. feras silvestres*) -erint (*cf. 3* movebant). SEN. Phaedr. 955 ventis nubila -entibus (*cf.* nat. 1, 1, 6 nubes . . . maiore impetu -lsae. 5, 18, 2 in Italiam). benef. 6, 31, 11 divina atque humana -entem *Xerxen* (*an ad l. 76 sqq. ref.?*). nat. 1, 14, 5. 5, 8, 2 *sol* nondum . . . radiis aëra -it *ante lucem* (*cf.* 5, 10, 4 *al.*). epist. 16, 5. LVCAN. 1, 213 parvis . . . -itur undis . . . Rubicon (*cf.* 2, 425). 1, 235 auster -erat *lucem* (*i. fugaverat. cf.* STAT. Theb. 2, 135. 3, 35). 5, 41 (*trop.*) fatorum -ite cursum. 6, 464 axibus . . . -lsos . . . polos (*de caelo volubili*). *al.* CALP. ecl. 4, 42 dicitur occiduas -ere Baetis harenas. 5, 121. PLIN. nat. 2, 209. 211. 16, 100 prima cacumina -i secutis (*cf.* 21, 106 flos -itur caule [*Theophr. hist. plant. 7, 13, 6 προωθῶν*]). *al.* VAL. FL. 4, 502 *Boreas* -ulit alas. 6, 6 *Mars* -ulit (*i. incitavit*) . . . currus (SIL. 16, 419 STAT. Theb. 12, 734). SIL. 1, 318 -lsa (*i. vibrata*) levi torquetur lancea nodo (4, 102. *cf.* STAT. Theb. 8, 664 *cornum* lacerto. CLAVD. rapt. Pros. 1, 210 ensem). *al.* STAT. Theb. 10, 124. silv. 5, 2, 4 turgentes -unt (*i. eiciunt*) lumina (*i. oculi*) guttas. 5, 3, 4 nec . . . fas est -ere Cirrham (*de epicedio*). CLAVD. 10, 125 -lsos (*i. tumentes*) pluviis . . . amnes. *et al.* *c. dat. direct.* (*cf. l. 38. 46*): MANIL. 4, 644 litora plura -ulit oceano *pontus*. TAC. ann. 14, 6 saxis -lsa navis. ALC. AVIT. carm. 5, 601. *nota: intrans.* (*sec. gr.*): ITALA Luc. 6, 48 (cod. a) -ulit flumen domui illi (*προσέρρηξεν, Vulg.* illisum est). *trop. de re incorp.*: CIC. Tusc. 4, 42 *perturbationes* ipsae se -unt, ubi *eqs.* TAC. Agr. 25 cum simul terra simul mari bellum -⟨re⟩tur. TERT. adv. Marc. 4, 17 p. 475, 23 illi nostrum -it obsequium *apostolus.* AMM. 29, 1, 34 cum . . . quisque . . . ruinam suam -ret super alium (*cf.* VVLG. II reg. 15, 14 super nos [*ἐξώσῃ*]).

Ⓘ *specialia: i. q. iaculari, inferre*: VERG. Aen. 12, 856 nervo per nubem -lsa sagitta (OV. met. 11, 325. ANON. de mach. bell. 7 in hostem. *cf.* VEG. mil. 3, 14 p. 98, 22 *fustibalus*). *liberius*: OV. met. 12, 552 in . . . meos ferrum flammamque penates -ulit (intulit *Burmann*). VAL. FL. 3, 95 -ere . . . saxa facesque (*cf.* STAT. Theb. 5, 559 in auras). *c. dat. dir.*: GREG. TVR. Franc. 2, 27 p. 89, 4 bipennem urceolo -ulit. 5, 5 p. 198, 2 (*cf. Bonnet, Lat. de Grég. p. 536 sq.*). *i. q. provocare*: PLIN. nat. 21, 170 urinam -it *hyacinthus* (24, 180). *i. q. removere* (*cf. p. 537, 46*): PERS. 2, 59 aurum vasa Numae Saturniaque -ulit aera. *de liquidis i. q. alluere*: MELA 2, 27 Aegaeum . . . pelagus vaste longum litus -it summotasque terras . . . circumagit (3, 72 oras). *de fluminibus i. q. illabi*: SEN. Med. 587 ubi -it Rhodanus profundum. LVCAN. 5, 437 SIL. 1, 197 AVIEN. Arat. 784. *i. q. adicere* (*vix ad I A 2 b ref.*): CHALC. comm. 9 *medietas* ita adhaeret ut -lsa (*i. adiacentia, confinia*) extima quadrata continuatura videatur.

b *speciatim (vi terminativa) i. q. labefactare, proruere, evertere sim.*: *α animantes* (*de animo*: *l. 61*): CIC. Cluent. 70 'praecipitantem . . . -amus . . . et perditum prosternamus' (Rabir. Post. 2. AMM. 15, 10, 5 incessum pr. SERV. auct. Aen. 2, 653. *cf.* VERG. Aen. 4, 23 *Aeneas* inflexit sensus *Didonis* animumque labantem -ulit [*v.* SERV. *ad l.*]. TAC. hist. 2, 63 [*trop.*] -ulit ruentem *Dolabellam* [APVL. apol. 45]). Att. 3, 13, 2 (*trop.*) ut me paulum inclinari timore viderunt, sic -erunt *eqs.* SEN. Herc. O. 943 nostros lapis -at umeros. clem. 1, 5, 5 leones . . . transeunt quae -erunt. dial. 1, 6, 8. 12, 13, 2 (*trop.*) -lsum a fortuna et cadentem (*cf.* LVCAN. 8, 707). epist. 26, 4 (*trop.*). STAT. Theb. 8, 445 (*syn.* stravit). QVINT. inst. 12, 10, 48 (*trop.*). TAC. ann. 4, 22 -lsae coniugis (*antea* in praeceps iecit). *add.* de *i. q. deicere*: PS. MATTH. euang. 2, 2 (*cod. B*) quidam . . . -lsit unum de pueris de solario (*cf. 32* depelleret). *inprimis in re milit. i. q. percellere, labefactare sim.* (*cf. p. 539, 4*): LIV. 1, 14, 8 -lsa Romana acie (9, 40, 9 *al.* LVCAN. 5, 757 [ADNOT.: everterint et deiecerint]. PANEG. 10 [2], 36, 1). 6, 13, 3 -lsa frons prima (PANEG. 10 [4], 28, 3). 9, 27, 9 hostem primo impetu . . . -ulit (VELL. 2, 70, 1 TAC. hist. 4, 34 *al.*). *al.* VELL. 2, 51, 3 TAC. hist. 2, 43 *al.*

β res: VERG. Aen. 2, 465 *turrim* convellimus altis sedibus -ulimusque. 8, 239. HOR. carm. 4, 6, 10 -lsa cupressus Euro procidit (*cf.* LVCAN. 3, 440 ilex). OV. trist. 1, 9, 19 (*trop.*) simul -lsa est *domus nostra*, omnes timuere ruinam (SEN. Herc. O. 884 *al. cf.* PLIN. epist. 8, 17, 3 tecta). LIV. 23, 24, 7 *ut arbores* momento levi -lsae occiderent (23, 24, 9 FRONTIN. strat. 1, 6, 4. *cf. l. 77*). SEN. Ag. 920 cuius -lsum manu cecidit . . . Ilium (Tro. 205. *cf.* dial. 2, 6, 2 civitatis. epist. 56, 13 urbis [LVCAN. 3, 389]. *al.*). Herc. f. 286. Phaedr. 674 omnis -lsus ruat aether. clem. 2, 6, 3 (*trop.*). nat. 6, 7, 6 (*de terrae motu. cf.* 6, 10, 1.

[*J. B. H.*]

34*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 24, 5). *al.* VAL. FL. 2, 529. 5, 663 cuncta -ere pugnā (*cf.* 5, 675). *al.* SIL. 5, 406 (*trop.*). 9, 359. STAT. Theb. 5, 264 -lsis (*i. prorutis*) ... mensis (APVL. met. 9, 25). IVV. 10, 107. TAC. hist. 3, 2 (*trop.*) -lsas Vitellii res. *et al.* *in re milit.* (*cf. p. 538, 70*): LVCAN. 4, 88. 6, 36. 123 -lso ... vallo. 6, 280 muros (PLIN. nat. 17, 72 SIL. 2, 532 *al.*). *trop. de re incorp.*: SEN. Herc. O. 1686 cecidit -lsus (expulsus *A*) dolor nobis quoque ipsis. LVCAN. 5, 108 minas -ere belli (*cf.* 5, 330 -lsi ... belli [ADNOT.: exacti]). PLIN. nat. 33, 149 immenso ... victoriae momento ad -endos mores. STAT. Theb. 4, 3 fracta -lsaque fatis consilia. QVINT. inst. 3, 4, 2 (*opp.* leviter est temptatum). 5, 13, 11.

II *translate de motu mentis et sensuum*: A *i. q. commovere, percutere, afficere* (*sine notione necessitatis et vi propria aliquantum vigente; cf. infra l. 63*): 1 *de sensibus*: CIC. de orat. 3, 98 ea quae maxime sensus nostros -unt voluptate (*cf.* LVCR. 1, 303 sensus -ere possunt *odores aestus sim.* 4, 527 *syn.* pepulere). *cf. et p. 536, 81.* 2 *de mente*: PLAVT. Amph. 1079 eadem nos formido timidas terrore -ulit in aedibus (*cf.* SEN. Herc. O. 707. STAT. Theb. 2, 250 metu ... -lsae mentes. 2, 468 -lsa per agmina). PERS. 5, 128 servitium acre te nihil -it (*i. tangit*). VAL. FL. 3, 265 -lsae ... matris (*sc. Bacchico furore*). *al.* (*cf. et infra l. 59*).

B *i. q. compellere, cogere* (*c. not. necessitatis. cf.* PAVL. FEST. p. 216 perpulit: persuasit, -ulit): 1 *absol. vel obi. suppl.*: TER. Phorm. 320 tu -isti. CIC. Catil. 2, 8 (*opp.* adiuvando). Flacc. 20 nullo -ente (*syn.* urgente). ac. 1, 9 ad -endum satis. div. 1, 122 (*opp.* revocanti). SEN. epist. 106, 9. QVINT. decl. 252 p. 35, 5 quis -erit, quis coegerit. TAC. hist. 1, 7 *al.*

2 *aliquem* (*saepe de mente, e. g. l. 30. 59. 63. 72*): a *nude*: CIC. Flacc. frg. Mediol. si -lsa, si sollicitata, si concitata, si coacta *Asia* ... nomen suum misit in hoc iudicium. Scaur. 15 (*opp.* deterreri). de orat. 2, 159 ad oblectandos animos, ad -endos (part. 4 SEN. benef. 6, 31, 1 dial. 5, 1, 4 *al.*). 2, 324 -i iudicem primo leviter *oportebit.* 3, 23 (*syn.* concitet, incendat). *al.* BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 20, 2 te pertimefacto, adulescente -lso. SEN. dial. 3, 12, 5 -lsum et rabidum. TAC. hist. 2, 75 *al.* *nota*: NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 5 p. 552, 21 pronos -isti (cib. Iud. 1 p. 226, 16 *seq.* ad. *aliter p. 538, 59*).

b *add. notio agentis* (*fere per abl. vel* ab. *cf. et sub 3 passim*): *personae*: TER. Hec. 625 mater te -ulit. CIC. dom. 118 quem tu -isti, soror rogavit, mater coegit. de orat. 2, 57 ab Isocrate ... -lsi se ad historiam contulerunt (BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 2, 3 *opp.* retineri. CAES. Gall. 2, 14, 3 NEP. Con. 2, 2). *al.* *rei*: TER. Andr. 99 hac fama -lsus Chremes ultro ad me vēnit (LVCAN. 9, 91). Hec. 484 vide ne -lsus ira prave insistas (485 SALL. Catil. 51, 4 TAC. ann. 3, 69). Haut. 389 forma -lsi nostra nos amatores colunt. ACC. trag. 661 neque pretio neque amicitia neque vi -i neque prece quitus sum. VARRO rust. 2, 7, 8 equi frustra cupiditate -lsi semen eiciunt (CIC. off. 1, 63 *al.* QVINT. decl. 343 p. 355, 5. *cf.* APVL. Plat. 2, 14 cupidine). CIC. inv. 2, 19 *perturbatione* (2, 25). 2, 27 dubia spe -lsum (part. 49 CAES. civ. 1, 4, 3 TAC. hist. 1, 19). S. Rosc. 29 hoc consilio atque adeo hac amentia -lsi ... tradiderunt (CAES. Gall. 1, 40, 4 furore [RVT. LVP. 2, 16 *al.*] et a. STAT. silv. 3, 3, 118 *al. cf.* VERG. Aen. 10, 68 furiis [VAL. FL. 4, 33 *al.*]). 31 -lsus adulescentia (*cf.* PETRON. 17, 8). 92 causas esse permultas, quae istum -rent (SEN. contr. 10, 4, 8 SEN. dial. 3, 16, 3 *al. cf.* CIC. Verr. II 2, 118 ratione). Verr. II 3, 1 nullis -lsi inimicitiis (SEN. contr. 1, 2, 9). Sull. 62 -lsus amore fraterno (epist. 10, 3, 4). Sest. 100 nutu (*syn.* incitantur, excitantur). rep. 3, 24 scelere (Att. 3, 8, 4). fin. 5, 74 *al.* CAES. Gall. 5, 26, 2 nuntiis. 7, 1, 3 hac -lsi occasione. *al.* BELL. Alex. 74, 3 loci felicitate (*syn.* inductus). SALL. Catil. 49, 4. NEP. Milt. 5, 2 auctoritate (FEST. p. 269). FEST. p. 194 dolore (VAL. MAX. 8, 1 ambust. 2. *cf.* SEN. epist. 99, 18 spiritus ictu doloris -lsus). VAL. MAX. 9, 9, 3 errore vocis. SEN. nat. 7, 25, 2 *al.* LVCAN. 1, 133. SIL. 6, 242 vocibus (9, 334). STAT. Theb. 5, 230 minis. QVINT. inst. 3, 11, 6 *al.* TAC. ann. 1, 16 *al.* *nota de re*: CIC. de orat. 2, 312 quibus *locis* animorum impetus ... -antur (*i.* '-*endo excitentur*') aut reflectantur. SEN. epist. 121, 7 tarda ... sunt quae necessitate -untur.

3 *add. quam ad rem quis -itur*: *per*: a *acc.*: PLAVT. Merc. 321 hoc non voluntas me -ulit.

b *adv.* (*saepe vi propria simul vigente*): PLAVT. Aul. 594 *erum* retinere ad salutem, non ... quo incumbat, eo -ere (TER. Phorm. 158 SEN. epist. 52, 1. *cf.* CIC. de orat. 1, 30 voluntates -ere quo velit [*opp.* deducere]. SEN. benef. 2, 14, 5. *cf.* CIC. de orat. 3, 55 quocumque incubuerit [Brut. 322]). TER. Andr. 266 dum in dubiost animus, paullo momento huc vel illuc -itur (*v.* DON. *ad l.* GLOSS. V 535, 14 cogitur, deicitur. *cf.* LVCAN. 8, 454 -ulit huc animos). Phorm. 608 timeo, adventus huius quo -at patrem (CIC. de orat. 2, 187 SEN. dial. 3, 7, 3. *cf.* BRVT. et CASS. Cic. epist. 11, 3, 3 quoquam. LIV. 27, 15, 10 quolibet). CIC. Vatin. 15 si eum magnitudo contentionis ... aliquo -isset quod *eqs.* SEN. epist. 74, 32 alio corpus -ere, alio animum. 120, 17 illo.

c ad (*cf. l. 35. absol.: p. 540, 7. 8. 11. 25 al.*): α *subst.* (*verbalia: e. g. p. 540, 5. 10. 11*): RHET. Her. 2, 21, 34 duae res sunt ... quae omnes ad maleficium -ant (*cf.* CIC. S. Rosc. 39 ad hoc scelus. Sull. 56 ad facinus [rep. 6, 1 *al.* CAES. Gall. 6, 20, 2 SALL. Catil. 49, 4 *al.*]. Phil. 1, 22 ad pestem. *al.*). CIC. Sull. 36 barbaros homines ad bellum (LIV. 43, 20, 3 SIL. 12, 484 TAC. hist. 1, 83 *al. cf.* VERG. Aen. 11, 278 ad ... pugnas [GLOSS.[L] III Abol. IN 262 provocate]. *cf.* SALL. Catil. 40, 1 ad societatem belli [CVRT. 6, 11, 6]. LIV. 40, 5, 6 *syn.* accendi). p. red. in sen. 22 quem ad salutem meam voluntas -ulit. Phil. 13, 33 (*verba Antoni*) *milites* ad quaestoris ... pericula. leg. 2, 69. parad. 12 ad necem Porsennae. Tusc. 5, 121 ad philosophiae scriptiones. off. 1, 118 ad eorum studia (PLIN. epist. 5, 8, 4 *al. cf.* CIC. de orat. 1, 126). Tim. 52 annorum ... conversiones ... ad quaestionem totius naturae -erunt (*p. 47*[A] ζήτησιν ἔδοσαν). de orat. 2, 335 qui ad dignitatem -it. *al.* CAES. Gall. 7, 42, 4 plebem ... ad furorem -it (SVET. Nero 31, 4). SALL. Catil. 44, 1. Iug. 62, 2 ad deditionem. NEP. Dat. 5, 4 ad eorum perniciem. HOR. ars 109 *natura* -it ad iram. LIV. 21, 61, 5 ad defectionem (33, 49, 2 *al.*). SEN. contr. 2, 5, 19 ad ultionem. VAL. MAX. 9, 1 pr. SEN. benef. 4, 15, 4 *al.* CVRT. 7, 2, 34 COLVM. 10, 218 SIL. 10, 116 QVINT. inst. 3, 8, 12 *al.* TAC. dial. 31 ad miserationem. ann. 2, 27 ad Chaldaeorum promissa (*i. ad fidem promissis habendam*). 4, 3 ad coniugii spem (SVET. Nero 35, 4 *al.*). APVL. met. 2, 27 ad criminis credulitatem. *al.* GALLICAN. Avid. 11, 1 ad vindictae necessitatem. FIRM. math. 5, 1, 33 *al.* IVST. 15, 4, 15 ad regni potestatem. *et al.* *nota*: COD. Theod. 12, 5, 3 ad iterationem (= *Cod. Iust. 10, 32, 52* compellat). *de re* (*cf. l. 32*): TERT. castit. 3 p. 742, 17 Oe. (= monog. 3 p. 764, 19 Oe.) quod (*inferius malum*) a superiore malo obscuratum ad nomen boni -itur. β *gerund.*: CIC. inv. 2, 36 ad peccandum (2, 129). Flacc. 85 ad iniuriam faciendam. Deiot. 2 Phil. 2, 98. 13, 6 odium ... ad confligendum -it. rep. 2, 18 ad credendum. leg. 2, 10 ratio ... ad recte faciendum -ens (*absol.; cf.* fin. 4, 48 Tusc. 3, 33. 4, 12). ac. 2, 24 ὁρμήν, qua ad agendum -imur (*cf.* off. 1, 132). Cato 40 ad quod *facinus* suscipiendum (*absol.*). de orat. 1, 185 *al.* CAES. Gall. 7, 20, 5 ad dimicandum. BELL. Alex. 42, 3 ad ... bellum inferendum (*cf.* RVT. LVP. 1, 8). LIV. 8, 27, 5. 39, 55, 3 VAL. MAX. 3, 2, 18 *al.* SEN. nat. 5, 18, 16 QVINT. inst. 5, 13, 46 *al.* TAC. ann. 4, 41 FLOR. epit. 4, 2, 9. VLP. dig. 47, 2, 50, 3 (*absol.*). PANEG. 12 (2), 2, 2. *et ap.* EVTR., LVCIF., AVG. *de re* (*cf. l. 20*): SEN. nat. 6, 31, 1 quibus ad cadendum ... ⟨opus⟩ non erat -i, sed agitari.

d in *c. acc.* (*absol.: e. g. l. 49. 52. 57. 60; saepius simul vis localis sentitur, e. g. l. 58. 61*): CIC. S. Rosc. 58 haec te opinio falsa in istam fraudem -ulit (*v. vol. VI 1270, 10. 1276, 4*). Rab. perd. 22 cum ignaviae ratio te in fugam atque in latebras -ret (*syn.* arcesseret, vocarent). Catil. 2, 20 egentes in ... spem rapinarum veterum -erunt (Scaur. frg. 6 ad Brut. 9, 18, 3 Sj. LIV. 4, 56, 4 [*opp.* ad iram]. *al.*). Mil. 89 nisi eum di ... in eam mentem -issent, ut *eqs.* (epist. 1, 9, 12 me in ha⟨n⟩c mente⟨m⟩ -ulit ... fides [*abl. vix recte def. Streicher, Sjögr.*]). or. frg. A VII 18 Sch. aliis ille in illum furorem ... -lsus est (SEN. contr. 9, 6 [29], 2). de orat. 2, 363 quae te causa in sermonem -isset (*cf.* LIV. 4, 49, 12 in eas ... voces [SEN. benef. 7, 26, 2]). Att. 3, 9, 1 in hunc me casum vos ... -istis. BRVT. (?) Cic. ad Brut. 9, 24, 3 Sj. in cupiditatem regni. CATVLL. 15, 15 si te mala mens ... in tantam -erit ... culpam (*cf.* SEN. clem. 1, 15, 7 in id scelus [CLAVD. 20, 154 *al.*]. CLAVD. DON. Aen. 1, 345 p. 73, 3 in facinus). MANIL. 5, 113 in vulnus (*i. pugnam*) ... saepe libido -it. SEN. contr. 2, 5, 5 in tyrannicidium (*cf.* 9, 6 [29], 10 in mortem fratris. TAC. hist. 4, 7 in exitium ... innocentium. IVST. 1, 9, 18 in caedem falsi regis). SEN. benef. 2, 14, 5 in id ... indulgentia -it atque instruit (*cf.* 4, 17, 2 in quod. 4, 33, 3 in hoc aut in illud. epist. 87, 35 in haec. *al.*). 2, 34, 3 in contemptu⟨m⟩ mortis. epist. 88, 7 in omnia ... mala (CVRT. 6, 2, 3). CVRT. 9, 7, 2 in societatem defectionis. LVCAN. 1, 69 in arma (7, 718 TAC. hist. 3, 69. *cf.* FLOR. epit. 2, 8, 5 in ... bellum [IVST. 13, 5, 9 *al.*]). PLIN. nat. 10, 111 in reputationem (*absol.*). SIL. 12, 509. QVINT. inst. 12, 10, 43 in plurimas animum audientis species -ere (*cf.* FRONTIN. strat. 2, 5, 40). TAC. hist. 1, 65 in eversionem Viennensium. PLIN. epist. 8, 14, 20 APVL. met. 9, 29 TERT. resurr. 15 p. 45, 8 (*absol.*). NOVELL. Maior. 6, 1 OPTAT. 3, 4 p. 82, 9. *et al.* *de re*: SEN. dial. 5, 6, 1 *pars superior mundi* nec in nubem cogitur nec in tempestatem -itur. nat. 1, 2, 2 umor et aer ... in talem habitum -itur qualis est eius quod -it.

e *dat.*: PAVL. NOL. carm. 19, 396 quis ... latronem tam grandi spiritus auso -ulit *eqs.*?

f *inf.* (*absol.: l. 69*): VERG. Aen. 1, 11 quo numine laeso *Iuno* ... tot volvere casus ... virum ... -erit (SCHOL. Veron. *ad l.*: coegerit). 2, 520 quae mens ... -ulit *te* his cingi telis? HOR. carm. 3, 7, 14 ut *Anteia* ... credulum ... -erit ... maturare necem. OV. am. 2, 12, 22 *Lavinia* Troianos ... nova bella movere -ulit. LIV. 22, 6, 6 fuere quos ... pavor nando etiam capessere fugam -erit. VAL. FL. 1, 674 SIL. 1, 691 STAT. Theb. 3, 25 *et bis.* TAC. hist. 3, 4 *et ter.* FRONTO p. 97, 11 N. ARNOB. nat. 3, 11 p. 119, 10 (*syn.* excitati). IVST. 2, 12, 21 *al.* LVCIF. Athan. 1, 21 p. 102, 28 AMM. 23, 5, 18. HIER. in Ier. 3, 63, 4 *al.* (*v. Goelzer, Lat. de St. Jér. p. 365*). AVG. civ. 18, 47 p. 330, 12 D. *al.* RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 40, 8 (συνηλάθημεν). p. 48, 19 (ἠναγκάσθημεν). CE 168, 2.

g *acc. c. inf.*: SYMM. epist. 4, 9 quam *legationem* suscipiendam me ... necessitas -ulit patriae (⟨ad⟩ q. s. *vulgo; acc. finalem non recte agnoscit Baehrens, Philol. Suppl. XII p. 344*). LEO M. serm. 42, 4 sicut -ulit interdicta praesumi, ita suadet concessa vitari *diabolus.* SIDON. epist. 8, 11, 14 longiuscule me progredi amor -ulit. BOETH. herm. sec. 6, 13 p. 436, 5 hanc *propositionem* possibilitati consentire nullus -et (*i. auctor erit*).

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

h *enunt.*: *α final.*: ut (*cf. p. 540, 40; absol.: l. 8. 13. 14.* uti: SALL. Catil. 49, 1 *et ter*): TER. Andr. 524 non -ulit me, haec ... ut crederem (DON.: non persuasit, non perfecit *eqs.*). Hec. 426. Phorm. 733. GRACCH. or. frg. PRISC. gramm. II 88, 5 utrum ... sollicitudo te -ulit, ut in me industriior sis quam in te? VARRO rust. 3, 2, 8 RHET. Her. 1, 2, 3 CIC. S. Rosc. 2. Q. Rosc. 1 egone ... hos digitos meos -ere potui ut ... perscriberent? leg. agr. 2, 40 Sull. 60. Flacc. 57 (*syn.* moveri). *et quater in orr.* rep. 3, 3 (*absol.*). fin. 3, 62 *nos* a natura ipsa (3, 65 naturā), ut ... amemus, -i. *et* 6^{ies} *in philos.* de orat. 2, 185 *ratio* mentes iudicum permovet -itque ut *eqs.* (*cf.* Brut. 202 animos [*syn.* commoti]). Att. 1, 17, 9. 2, 21, 5. 13, 1, 2 epist. 10, 6, 2. 11, 27, 5. 15, 20, 1. PLANC. Cic. epist. 10, 4, 2 (*opp.* reprimere). CAES. Gall. 4, 16, 1. 7, 42, 2. NEP. Paus. 4, 3 CIRIS 184. HOR. epist. 2, 2, 51 (*absol.*). OV. Pont. 2, 3, 78 LIV. 2, 35, 8. 26, 33, 3. 28, 22, 3 (*absol.*). 28, 29, 1 SEN. contr. 1, 2, 18 SEN. dial. 11, 1, 1 TAC. hist. 1, 15 *et ter.* FRONTO p. 162, 13 N. GRAN. LIC. p. 19, 8 IVST. 29, 2, 7. 38, 3, 2 CLAVD. DON. Aen. 1, 515 p. 102, 6 VVLG. II par. 22, 3 EPIPHAN. Hier. epist. 51, 1, 6 SVLP. SEV. Mart. 27, 7. *nota de re*: HIER. epist. 45, 2, 3 quod aut fictum libenter auditur aut non fictum, ut fingatur, -itur. ne: CVRT. 6, 10, 26 vos, quae sentiebam, ne reticerem, -istis. *coni. nudus*: ARGVM. Plaut. Mil. 1, 11 -it militem Palaestrio, omissam faciat concubinam. FRONTIN. strat. 1, 12, 3 *suos* -ulit, consternatum invaderent hostem.

β quod (*per contam. quandam*): PANEG. 5 (8), 15, 2 quod ... exercitus ... navibus suis iniecit ignes, quinam alii nisi ... monitus -erunt?

syntact. et stilist.: ad: *p. 537, 27. 538, 5. 539, 79.* adversus: *p. 537, 35. 52.* de: *p. 538, 68.* in *c. acc.*: *p. 536, 70. 84. 537, 42. 43. 46. 75. 538, 8. 17. 44. 46. 540, 34.* per: *p. 537, 24.* super: *p. 537, 40. 538, 39.* *dat.*: *p. 537, 43. 538, 32. 540, 65.* *acc. dupl.*: *p. 539, 66.* *adv.* eo *sim.*: *p. 537, 55. 539, 69.* *inf.*: *p. 540, 67.* *acc. c. inf.*: *p. 540, 78.* quod: *l. 23.* ut: *l. 1.* ne: *l. 19.* *coni. nud.*: *l. 20.* *refl.*: *p. 536, 70. 538, 10. 36.* *intrans.*: *p. 538, 34.* *anaphora*: HIER. in Gal. 4, 20 p. 387C.

deriv.: ?impulator, impulsio, impulsivus, impulsor (-strix), impulsus. *J. B. H.*

ˣ**impendeo**, -sum, -ēre. *ab* in *et* pendēre. *de differentia inter* -ēre *et* -ĕre *v. p. 544, 67.* *formarum longe usitatissima part. praes.* -ens (*abl. sing.* -enti: COLVM. arb. 29, 1. -ente: VERG. georg. 4, 191 *et saepe*). *part. perf.* -sus *vi activa i. q.* -ens: LVCR. 6, 491 (*infra l. 81*). SEN. Herc. O. 1592 (*infra l. 74*) SYNON. Cic. Char. gramm. p. 429, 6 B. imminet, instat, -et, supra caput est. GLOSS. ἐπίκειμαι, ἐκκρέμαμαι. II 306, 59 ἐπηρτημένος -ens. GLOSS.L III Abol. IN 62 -et supereminet. 233 -ens imminens. *inde a* PLAVTO; CIC. *in deliciis habuit* (93^{ies}, imminere 25^{ies} [*saepius acced. notione inhiandi a v. q. e.* -o *aliena*]), *plerique autem* imminere *praetulerunt, e. g.* LIV. (-ere *semel*, imminere *ca.* 120^{ies}), TAC. (-ere *deest*, imminere 40^{ies}). [*variat c.* impedio (*v. p. 531, 14*); *c.* impendo: CIC. S. Rosc. 31 GLOSS. II 308, 34; *c.* pendeo: VAL. MAX. 1, 7, 2 AMM. 25, 8, 4. *dub. trad.*: VLP. dig. 24, 1, 11, 11 Iulianus scripsit infirmari donationem nec -ere (iam pendere *Mommsen*)].

i. q. desuper pendere, imminere: **A** *proprie de corporeis* (*in imag. etiam de incorp.*): **1** *mera notione locali* (*acced. not. exspectandi: infra l. 69*): **a** *subi. res corp.* (*meton. de dis pro eorum statuis: l. 64*): PLAVT. Calc. 1 molluscam nucem super eius dixit -ere tegulas. RHET. Her. 4, 12, 18 (*exemplum hiantis orationis*) 'bacae aeneae amoenissime -bant'. CIC. nat. deor. 2, 98 saxorum asperitates, -entium montium altitudines (CAES. Gall. 1, 6, 1. 3, 2, 1). CATVLL. 64, 286 (*v.* superimpendeo). LVCR. 1, 326 mare quae -ent ... saxa (LVCAN. 4, 455 mari. *al. cf.* SEN. nat. 6, 22, 2 *rupes* [IVST. 24, 6, 6]. PLIN. nat. 6, 43 scopuli. *cf. l. 71 sq.*). VITR. 10, 5, 2 -ens infundibulum. SEN. Thy. 153 -et capiti *Tantali* ... Phineis avibus praeda fugacior. CVRT. 9, 5, 13 ramos. VLP. dig. 43, 27, 1 pr. quae arbor ex aedibus tuis in aedes illius -et (*ibid.* 2 aedibus. *al.*). IVL. VAL. 3, 53 -bat ... sellam ... vertigo. PRVD. c. Symm. 1, 230 illic (*sc. Romae*) ... gemini quoque fratres (*sc. Castor et Pollux*) ... -ent retinente veru.

b *subi. animantia (tropice)*: *de avi volante*: STAT. Theb. 5, 602 *avis* domus (*i. e. nidi*) mirata quietem iam stupet (stat super ω) -ens. *i. q. inhaerere, immorari*: PS. QVINT. decl. 15, 5 totos infelix dies lupanarium foribus -es. *i. q. dubium haerere*: VAL. FL. 7, 114 *Medea* foribus ... -et apertis, an *eqs.*

2 *accedente not. minandi* (*de iis quae irruere vel subsidere videntur*): **a** *in universum*: CIC. Tusc. 4, 35 poetae -ere apud inferos saxum Tantalo faciunt (*cf.* fin. 1, 60 *mors* quasi s. T. [*v. p. 542, 34 sq.*]. LVCR. 3, 980). 5, 62 *gladius Damoclis* cervicibus (*cf.* SEN. Herc. O. 1592 semper -sum *tenere* ferrum). LVCR. 6, 564 trabes *aedium* -ent, ire paratae. VITR. 7, 3, 3 planitiae coronarum. SEN. epist. 90, 42 caelata laquearia. *in imag.* (*cf. p. 542, 3 sq.*): PLAVT. Epid. 83 tantae in te -ent ruinae (CIC. Catil. 1, 14. Att. 11, 24, 2. EPICED. Drusi 363. *et al.*). SEN. epist. 78, 15. 117, 31 tanta mole (*sc. malorum*) -ente capiti tuo (AMM. 15, 8, 2 *al. cf. p. 542, 18 sq.*). **b** *peculiariter: de tempestatibus sim.*: CIC. div. 2, 12 quae tempestas -eat *conicere* (*cf.* Sest. 20. LVCR. 6, 491 tempestas atque tenebrae coperiant ... terras -sa superne). 2, 14 ventos aut imbres -entes ... praesentire (VERG. georg. 1, 365). LVCR. 4, 173 taetra nimborum nocte coorta -ent atrae formidinis ora superne (6, 254). VERG. georg. 4, 191 pluvia -ente (COLVM. arb. 29, 1 *al.*). GELL. 19, 1, 3 *nubes* -ere imminereque ac depressurae navem videbantur. *huc traham*: SEN. nat. 2, 26, 7 -ente caelo (epist. 53, 1 dubio et -ente c.). *in imag.* (*cf. p. 541, 76 sq.*): CIC. Catil. 1, 22 quanta tempestas invidiae nobis ... -eat (ad Brut. 1, 15 [9, 23 Sj.], 4 rei publicae. *al.* NEP. Alcib. 4, 4). Cael. 59 quanta ... procella mihi, quanta tempestas civitati (har. resp. 4 rei publicae. *al.*).

B *translate: de variis malis (in bonam partem: l. 56 sqq.) fere incorporeis (de hominibus: infra l. 53 sq.) accedente et plerumque praevalente notione minandi (hic illic ut infra l. 13. 47 potius gravandi), i. q. instare, minari, proximum vel futurum esse (propius accedunt ea quae supra p. 541, 76 sqq. 542, 3 sqq. allata sunt)*: PLAVT. Epid. 135 alia cura -et pectori. TER. Phorm. 180 subito tanta te -ent mala (CIC. Tusc. 3, 25 metus *est* opinio magni m. -entis [*opp.* praesens. *cf.* 4, 14; *syn.* venturum. 4, 80 *syn.* expectatum]. Att. 8, 11, 3 malorum Ἰλιάς. PLIN. epist. 8, 23, 8. *et al. cf.* RHET. Her. 4, 36, 48 maiores *calamitates* [CIC. div. 2, 54]. CIC. Att. 11, 3, 2 incommodum. *et al. cf. p. 541, 78*). LVCIL. 1227 quae res me -et (CIC. Tusc. 3, 14 quarum ... r. praesentia sumus in aegritudine, easdem -entes et venientes timemus. NEP. Eum. 10, 3. AMM. 24, 5, 12 ante gestarum r. et -entium. *al.*). CIC. Quinct. 47 quae ... omnia ... adesse atque -ere videntur (Mil. 76 *al.* IVL. VAL. 1, 8 nescius, quae te -rent humi. *cf.* CIC. Cluent. 66 quid sibi [MIN. FEL. 12, 1]. Att. 7, 1, 5 hoc. 8, 9, 1 ea ... et acciderunt iam et -ent [epist. 4, 14, 1 partim ... adsunt, partim -ent. 9, 1, 2 *opp.* premere]. *al.* SEN. epist. 14, 4 quod. *al.* IVL. VAL. 2, 4 quantum nos -eat ex praesenti). S. Rosc. 31 minae terrores (Phil. 5, 37 *al.*) periculaque (Catil. 2, 28 *al.* SALL. Catil. 28, 2 VELL. 2, 35, 4. *et al.*). Catil. 1, 29 quodsi ea (*invidia*) mihi ... -ret (LIV. 3, 21, 7. *cf. infra l. 4*). 2, 11 fatum. Sest. 16 scelerum (prov. 42). 73 magna rerum permutatione ... -ente (*cf.* VAL. MAX. 1, 7, 2 ⟨im⟩pendentem mutationem). Phil. 13, 22 (*verba Antoni*) iam soluto supplicio ... aut -ente (EVGRAPH. Ter. Eun. 1020. *cf.* CIC. rep. 3, 19 inexpiabilis poenas -ere *eqs.* [3, 26 COD. Theod. 9, 1, 11]). 14, 34 multa et varia ... genera mortis (Cat. 67 *al.* [*cf. p. 541, 72*] SIL. 13, 775 mors atra -et agenti. *al. cf.* PLIN. epist. 3, 11, 3 exitium [AMM. 30, 1, 5. *et al.*]. LACT. inst. 7, 14, 15 exitus [AMM. 31, 1, 3]. CLAVD. 15, 102 letum. *adde* [*cf. l. 41*]: SEN. epist. 74, 3 expectatio mortis. PAVL. sent. 2, 23, 1 -ente metu mortis). fin. 1, 40 nullo dolore nec impediente nec -ente (2, 95. *cf.* AVG. in psalm. 115, 3 comminantibus persecutoribus et -entibus passionibus). nat. deor. 1, 45 nullos a superis -ere metus (*v. l. 38*; *cf.* Verr. II 5, 157 formidines. rep. 2, 50 timor). Att. 2, 19, 4 negotium (epist. 12, 18, 1). 2, 22, 3 contentio (7, 1, 3. *cf.* 3, 8, 3 motum in re publica. CAEL. Cic. epist. 8, 14, 4 discordia). 6, 1, 14 bellum (6, 2, 6 *al. cf.* CYPR. epist. 57, 3 p. 653, 1 proelii). ad Q. fr. 2, 10, 5 frigus ([*v. Tyrrell ad l.*]. *cf.* EVSTATH. Bas. hex. 9, 3 p. 959A -ente hieme [χειμῶνος προσιόντος]). *al.* BELL. Alex. 65, 2 plus oneris. SALL. Catil. 58, 11 necessitudo (*cf.* TERT. paenit. 3, 7 necessitatem ... -ere). PETRON. 122 v. 171 clades (AVR. VICT. Caes. 39, 48). SVET. Nero 49, 1 -entibus contumeliis. FRONTO p. 133, 6 N. periculo -entis valetudinis. PAVL. sent. 5, 10, 1 -entis damni. PS. LACT. mort. pers. 17, 2 -entibus Kalendis. AMM. 25, 8, 4 ⟨in⟩pendentium aerumnarum. *al.* PRVD. cath. 7, 134 ira summi vindicis.

notabiliora: *pro subi. animantia*: CIC. Att. 6, 6, 3 -ere Parthi videbantur. SALL. (?) rep. 1, 2, 6 tanta vis creditorum. *audacius*: VICT. VIT. 1, 3 *Vandali* quaquaversum impietatis agminibus -bant (*fere i. q. ingruebant*; impetebant *ed. pr.*). *laxius etiam in bonam partem* (*cf.* immineo *p. 459, 38*): EXVP. 1 inmolanti ... haruspices magna quaedam -ere Mario responderunt (*cf. Sall. Iug. 63, 1* magna atque mirabilia portendi). AMM. 21, 1, 9 amat ... benignitas numinis ... his ... artibus (*sc. auguriis et auspiciis*) prodere quae -ent (*syn.* futura).

part. praes. impendentia, -ium *pro subst.*: AMM. 17, 12, 9 ex praeterito casu -a formidantes (20, 8, 15 *opp.* praeterita). 25, 4, 25 exspectatio tristior -ium (26, 6, 9. 31, 3, 2). CLAVD. 20, 499 pecudum ritu non -a vitant.

syntact.: *indicatur in quid (quem) -eat*: *dat.*: *passim.* *acc.*: TER. Phorm. 180 (*l. 13*). LVCIL. 1227 (*l. 18*). LVCR. 1, 326 (*p. 541, 57*). IVL. VAL. 1, 8 (*l. 22*). 2, 4 (*l. 26*). 3, 53 (*p. 541, 62*). in *c. acc.*: *p. 541, 62. 77.* super *c. acc.*: *p. 541, 53.* *adv.* quaquaversum: *l. 55.* *indicatur unde -eat*: ab: *l. 40.* ex: *p. 541, 61.* *adv.* superne: *p. 541, 82. 84.* (*cf.* super *p. 541, 57*). undique: SEN. epist. 74, 3 IVST. 24, 6, 6. *seq.* an: *p. 541, 69.*

comp.: superimpendeo.

impendia, -ae *v. l. 83.*

impendigo *v.* impetigo.

impendiōsus, -a, -um. [*ab* impendium, *cf.* damnosus *sim. J. B. H.*] *i. q. magna impendia faciens, prodigus*: PLAVT. Bacch. 396 -um praestat te quam ingratum dicier.

ˣ**impendium**, -iī *n.* [*ab* impendere, *cf.* com-, dispendium. *J. B. H.*] *de script.*: imp-: CIL III 7086 (*a. 113/4*). 7429 (*a. 161/8*) *al.* inp-: CIL X 6090 (*a. 117/138*). 114 (*a. 138/161*) *al.* (*cf. p. 544, 65. 550, 60*). imped-: CIL XIII 3458 (*saec. III/IV*). *de formis*: *abl. plur.* -is: CIL X 114 (*a. 138/161*). XIII 7800 (*a. 218*) *al.* inpindis: CIL XIV suppl. Ost. 4917. *f.* -ia, -ae: CIL VI 629 (*periit*) suā -ā. NOT. Tir. 41, 60 -um. 41, 71 -is. *de*

[Cavallin]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

signific.: PLIN. nat. 33, 42 ante Pyrrhum regem devictum ... libralis ... adpendebatur assis; quare ... adhuc 'expensa' in rationibus dicuntur, item '-a' *eqs.* GLOSS.[L] I Ansil. IN 1217 -um erogatio (*cf.* GLOSS. V 542, 36). II Philox. IN 337 -o ἀναλώμα⟨τι⟩. 342 -a τὰ ἐγχρῄζοντα (-χρήζ-). GLOSS. II 266, 33 δαπάνη expensa, hic sumptus, hoc -um, inpensio. III 450, 78 -a τὰ ἐπιτήδεια. V 304, 58 -a salatia (solacia?). *de usu: legitur inde a* VARRONE *et* CIC. (*adv.* -o *inde a* PLAVTO, *v. p. 544, 35*), *apud plerosque, ut e conspectu addito apparet, rarius quam* impensa *et* sumptus:

	impendium	impensa	sumptus
CIC.	1 (+ 1 *adv.* -o, 3 *i. q.* '*usura*')	18	*ca.* 125
SALL.	—	—	8 (+ 6 rep.)
LIV.	1	35	24
SEN. phil.	12	15	2
COLVM.	1	36	12
PLIN. mai.	34	7	1
TAC.	1	2	9
PLIN. min.	12	1	17
SVET.	2	9	9
DIG.	33	*ca.* 185	*ca.* 170
VVLG.	3	9	11

[*falso trad.*: AMM. 30, 8, 8 e⟨t⟩ sti[n]pendium (*em. Kellerbauer*). *dub. interpr.*: SEN. nat. 3, 26, 2. *contextu non sano*: PLIN. nat. 17, 44 (*lego* minori *coll.* PLIN. epist. 10, 41, 2. *Colum. 4, 2, 1* m. impensa). RVRIC. epist. 2, 11 p. 389, 20 (*cf. p. 544, 14 sqq.*). ENNOD. opusc. 1, 39 p. 272, 1].

I *i. q.* **sumptus, impensa, expensa**: **A** *de pecunia*: **1** *proprie* (*plerumque absol.; acced. gen. obi.: l. 47 [aliter l. 51. 55. 72 al.]. significantius i. q.* '*magnum -um*' *l. 42. 58* [*cf. p. 544, 3 sq.*]): CIC. Quinct. 12 qui ... quaestum sibi instituisset sine -o (SEN. benef. 2, 30, 2 PLIN. nat. 24, 4. DECRET. decur. Tegest. [CIL V 532] 1, 12. *et al.*). LIV. 7, 21, 7 -o magis publico quam iactura (perioch. 2. *et al. cf.* LIV. 22, 23, 8 privato [IVST. 31, 7, 6]). GRATT. 33 ingrati maiora sinus (*i.* '*retia*') -a sument (*cf.* FRONTIN. aq. 17 exigant). 176 merces ... quantum -a supra (*praep.*). SEN. benef. 3, 8, 2 dives, ... non sensurus -um. COLVM. 2, 2, 24 plus esse reditus in ubertate frugum quam -ii (*cf.* PLIN. nat. 17, 213). PLIN. nat. 9, 139 ludere -o. 9, 170 maiore -o (PLIN. epist. 10, 41, 2. *cf.* PLIN. nat. 18, 261 fuit hoc ... maioris -ii [33, 74]. 13, 132 nec aliud [*sc. cytiso*] minoris -i est [16, 175. *cf.* 18, 258 minimi]. *cf. l. 28*). 13, 16 -o parcentes. 14, 137 *vita* tanto ... opere, tanto labore et -o praestat *vinum*. 18, 11 multatio ... non nisi ovium boumque -o dicebatur. 18, 30 ut fructus is maxime probaretur, qui quam minimo -o constaturus esset (18, 134 nullo -o. SYMM. rel. 14, 3 magno. *cf. et p. 543, 11*). 19, 139 tritanum ... bis computabili -o taedioque (*cf.* 35, 117. 36, 124). *al.* STAT. silv. 3, 3, 88 magni ... -a mundi (*Claud. 27, 38* orbis ... tributa; *cf.* SALV. gub. 6, 10). QVINT. inst. 1, 10, 18 rationem -orum ... exponens. *al.* FRONTIN. aq. 118 -um exoneratur vectigalium reditu. TAC. ann. 4, 6 -o diligentiaque (*cf.* PLIN. epist. 4, 13, 11 curam ... et -um. CIL XII 5413). PLIN. epist. 1, 15, 1 modicum (10, 90, 1. *et al.*). 10, 17, 3 rei p. Prusensium -a reditus debitores (10, 47, 1 *al.*). paneg. 41, 1 tot -is, tot erogationibus. *al.* SVET. Iul. 54, 3 onera bellorum ... et ... munerum -a. Nero 31, 4. APVL. apol. 32 gulones ..., qui -o a piscatoribus mercantur (-guntur φ) *pisces*. NERAT. dig. 26, 7, 52 -a, quae ad nuptias facienda sunt (VENVL. dig. 46, 8, 8, 2 in litem. GAIVS dig. 9, 3, 7 in curatione [epit. 2, 1, 6 in his; *syn.* expensa]. 17, 1, 27, 4 mandati exsequendi gratia. VLP. dig. 9, 2, 7 pr. pro ... curatione. CIL III 7086, 22 propter ... certamen. *al.*). VLP. dig. 10, 4, 11, 1 *rem* periculo et -is actoris perferendam. 17, 2, 73 ut quidquid erogetur vel quaereretur communis lucri atque -ii esset. *et al.* (*v. V. i. R.*). PANEG. 8 (5), 6, 2 ager, qui numquam respondet -o. 12 (2), 26, 3 *ne* desit sumptus -is (*cf.* SYMM. rel. 3, 18. RVFIN. hist. 10, 2, 2 -orum sumptus. PAVL. NOL. epist. 34, 1 p. 303, 16. *adde*: MARCELL. med. 36, 38 remedium ... -o [*abl.*] sumptuosum). SPART. Hadr. 10, 3 *al.* SYMM. rel. 8, 1 *al.* VVLG. Sirach 21, 9 -is alienis (ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις. *cf.* COD. Iust. 2, 18, 2 [*a. 197*] propriis [CIL X 5200]. *v. et l. 81 sq.*). *al.* PS. RVFIN. in Os. 9, 2 nihil melius ... terrarum ubertate et ventris -is censuisti. COD. Theod. 15, 9, 2 *iudices* expensarum non excedant duorum solidorum librata -a. *al.* CASSIAN. conl. 21, 30, 2 *al.* SIDON. epist. 7, 17, 2 apparatu (-um *M*) supercurrentis -ii. ENNOD. epist. 8, 37, 3 p. 224, 12 si ... opinio (*i. spes mea*) ... census locupletissimi crevisset -o (*i. munere e copia tua dato*). *et al.* *saepe in tit., e. g.*: CIL III 3116 (*a. 173*) -o et (ex *lap.*) volu(n)t(ate) C. Raeci. 7429 honore contentus -um remisit (V 4416 *et saepe*). 7760 templ(um) -o suo restituit (7954 solo et -o s. 11136. XIII 2462. *cf.* XIII 3458 [*s. III/IV*] impedium de suo [*cf. p. 545, 19*]. *item. plur.*: CIL VI 31007 suis -is [X 4142. *cf.* INSCR. RevA. 1933 p. 392 n. 90 [*a. 233*] ex suis -is. *al.*). CE 1552[A], 18 (*s. II in.*) sic sibi perpetuas faciunt -a sedes (*cf.* CIL VI 18677). *in imag.*: PAVL. NOL. epist. 40, 7 p. 347, 15 perque orationum -a et gemituum suffragia ... salutis remedia quaerentem. ENNOD. opusc. 2, 15 p. 292, 15 marcenti solo lolia commendantes recepturi pro tali -o paleas. *meton. i. q. res cum -o parata* (*cf. et p. 543, 72*): GRATT. 308 nec luxus alios avidaeque -a vitae noscant *catuli*. SIDON. epist. 8, 12, 6 modo sit eventilando (*v. vol. V 2, 1017, 9*) par animus -o.

2 *translate*: **a** *i. q.* **oblatio, damnum, iactura** (*fere c. gen. obi.*): VAL. MAX. 5, 6 pr. salutis suae -o. SEN. benef. 1, 10, 5 -o sanguinis mei. dial. 2, 6, 7 magno pudoris -o. 6, 5, 2 -o vitae (10, 9, 1). epist. 45, 12 magno temporis -o (*cf.* 88, 38 *al.* VIGIL. TRID. ad Simplic. 2 p. 551[B]). CVRT. 3, 11, 27 tantulo -o (*sc. militum*) ingens victoria stetit (*cf. p. 543, 48*). 9, 4, 21. PLIN. nat. 34, 108 -o miserorum experiri commentaria (*sc. medicinalia*). QVINT. inst. 6, 3, 35 probitatis. BALB. grom. p. 91, 1 primum sedulitatis meae -um iudiciis tuis offerre proposui. ENNOD. dict. 1, 3 p. 424, 2. **b** *i. q.* **opera, studium** (*cf. infra l. 47 sqq.*): TERT. adv. Val. 3 p. 180, 20 quod tanto -o absconditur. PAVL. NOL. epist. 4, 5 p. 23, 20 quanto studuit -o, ut ..., tantopere curasse eundem credimus, ut *eqs.* ENNOD. epist. 2, 22, 1 p. 65, 6 supervacuis ad beneficia laborat -is, qui solem certat facibus adiuvare (9, 3, 1 p. 230, 6). 9, 23, 3 p. 245, 10. dict. 21, 31 p. 491, 26 magno precatus -o. opusc. 2, 99 p. 318, 2 dum desudatis -is.

B *de alia materia* (*cf. p. 552, 7 sqq.*): SYMM. epist. 1, 61 largiter congesta fruge in proximae hiemis -um. VVLG. I par. 22, 14 (*de templo Salomonis*) ligna et lapides praeparavi ad universa -a (*cf.* SVLP. SEV. chron. 1, 40, 1. CASSIAN. inst. 5, 37 p. 109, 21).

II *i. q.* **fenus, usura** (*fort. usus ab I derivandus i. q. sumptus a debitore mutui accipiendi causa factus*): VARRO ling. 5, 183 usura, quod in sorte accedebat, -um appellatum. 6, 65 pecunia quae in fenore, sors est, -um quod inter se iungit (iunga *cod.*). CIC. rep. 2, 59 cum plebes publica calamitate -is debilitata deficeret. Brut. 16 (*in imag.*) ut -is etiam augere possimus largitatem tui muneris. Att. 6, 1, 4 fenus (*i. e. sortem*) et -um recusare.

abl. pro adv. **˟impendiō**: *de notione et usu*: NON. p. 128, 25 -o pro magis. DON. Ter. Eun. 587 -o id est magis magisque. SCHOL. Ter. Eun. 587 -o diligenter multum vel inpense. GLOSS. V 536, 42 -o magis: valde. *legitur singulis locis ap.* PLAVT., TER., AFRAN., LAEV., CIC. epist., *saepius inde a* GELL. (*semper c. comparativis*) *et* APVL. (*nonnisi c. verbis*). [*dub. interpr.*: PLIN. nat. 17, 44 *v. p. 543, 28.* MARCELL. med. 36, 38 *v. p. 543, 68.*]

i. q. **multo, magnopere, valde, impense**: **I** *c. comparativis* (*cf. l. 56*): PLAVT. Aul. 18 minus minusque -o curare. TER. Eun. 587 -o magis animus gaudebat mihi (AFRAN. com. 351 in dies -o ex desiderio m. m. que maceror. CIC. Att. 10, 4, 9 at ille -o nunc m. odit senatum. *cf.* GELL. 6, 1, 5 -o m. ex rebus gestis quam ex illo ostento ... creditum est). GELL. 11, 8, 4 leges *Draconis* ... -o acerbiores (*syn.* nimis severe). 18, 12, 2 -o venustius gratiusque est quam *eqs. al.* AMM. 29, 1, 25 -o eloquentior (*i. satis, valde eloquens*).

II *extra comparationem*: **1** *cum verbis*: LAEV. carm. frg. 9 (Gell. 19, 7, 10) 'fiere' (fliere γ), inquit, '-o infit', id est 'fieri inpense incipit' (*an adi. supplendum?*). APVL. met. 10, 4 -o suadet. flor. 18 p. 90 -o delectatus (*cf.* CHALC. transl. p. 37[C] hilaratus -o). Socr. 20 p. 166 -o mirari. *al.* SOL. praef. 3 studuisse me -o fateor. 27, 57 *simiae fetus* -o diligunt (*syn.* inmoderate amant). *al.* CIL XI 5265, 22 (*a. 337/7*) cum ... -o posceretis (*cf. ibid.* 57 ea quae -o postulastis. SYMM. epist. 3, 34 -o peto. *al.* HIER. epist. 5, 1 -o exposcens. AVG. epist. 177, 6 -o rogaverunt. *al.*). SYMM. epist. 1, 49 -o angor animi. 1, 91 ea res -o augebat dolorem. *al.* AMM. 26, 6, 7 -o maerens. 30, 2, 1 -o conabatur (*cf.* CLAVD. MAM. anim. 1, 2 p. 24, 15 -o [inpensius *Mb*] molientem. *al.*). 31, 14, 6 labes -o est formidanda. *al.* HIER. epist. Theod. vos -o salutamus. *al.* CONC.[S] II 5 p. 142, 7 quos -o ad *te* ... misimus (*Mansi 9 p. 257[D]* studiose; *gr.* ἐξ ἔργου). ENNOD. epist. 1, 3, 6 p. 6, 11 -o ... cupienti. **2** *c. adi. et adv. positivi gradus*: IVL. VAL. 3, 28 -o fabre. AMM. 14, 1, 9 *Graeci sermonis* -o gnarus. 14, 6, 19 -o paucis. 15, 4, 5 -o mirum. 27, 2, 3 nanctus horam -o tempestivam (*saepe ap. eundem*).

˟impendo, -dī, -sum, -ere. *ab* in *et* pendĕre. *scrib.* imp- (*cf.* GRAMM. suppl. 299, 33): R. GEST. div. Aug. 16 *al.*; inp- *legitur passim in codd.* *de coniugatione*: ISID. diff. 1, 314 -ere correpte ab eo venit, quod est -o, -ere; -ere autem, si e litteram producas, significat imminere, ab eo quod est -eo. *at* -ent *pro* -unt: EPIST. Austras. 8 p. 120, 7. 121, 15 (-unt *cod. b* [*interpol.*]). *de formis: imperat.* -ere (*mediopass.*): PRVD. perist. 10, 789. *? perf* -didi (*cf. Stolz-Leumann[5] p. 330*): CIL VIII 21538 patri ca|rissimo' an(imo) l(ibenti) impendi|di nummis meis feci (*nisi est dittographia pro* -di [*fortasse inf. praes. pass.; cf.* CASSIOD. var. 10, 9, 1]). *de notione*: GLOSS. II 266, 36 δαπανῶ absumo -o. IV 526, 1 -it erogat donat tribuit inpertit dat. GLOSS.[L] Corp. I 251 -ere solvere. II Philox. IN 352 -endus erogandus ἀναλωτέος. V Abba IM 3 -it erogat. NOT. Tir. 41, 57. *legitur inde a* PLAVTO (*p. 545, 10*), VARRONE, CIC. [*confunditur c.* impedire (*falso trad.* CIC. Att. 4, 9, 1 [*M*], *v. p. 533, 53*), impendere (*v. p. 541, 46*), intendere (SPART. Hadr. 5, 1). *falso ut vid. pro* intendere *traditum*: MAXIM. eleg. 5, 139 (-unt *plerique*, intendunt *L*). [SACR. Greg. 93, 5 adesto ... domine familiae tuae et dignanter -e, ut quibus fidei gratiam contulisti et coronam largiaris aeternam. *Rehm.*] PALLAD. hist. mon. 1, 9 p. 281[D] dura sunt, quae mihi

[*Cavallin*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

conatur -ere. *e coni. prob. pro* pendere: PORPH. Hor. epist. 2, 2, 192 (*cf.* VLP. dig. 17, 2, 52, 15). FRONTO p. 200, 2 N. (*in loco mutilo*). *pro* incendere: SEN. dial. 5, 5, 4 (*vice versa* -ere *falso pro* incendere *trad. videtur* EPIST. pontif. 1056 Conc.[8] IV 2 p. 131, 37 Hieronymus ... tanto erga Originem favore -itur, ut paene discipulus esse videatur).]

i. q. sumptum facere, erogare in aliquid: I *in re pecuniaria* (*absol.: infra l. 22. 26. 49 al., audacius: infra l. 48 sq.; c. dat. rei: infra l. 41. 44; personae: infra l. 45. 47. 50. 51*): PLAVT. Stich. 717 (*in versu corrupto*) accipe (*sc. vinum*), inquam. non (*an in legendum?*) hoc -et (-it *C*) publicum. CIC. Quinct. 12 nescio quid -it et in commune contulit (*cf.* PAVL. dig. 17, 2, 65, 13). Verr. II 3, 121 sibi et populo Romano ... serere, -ere, laborare. II 3, 227 ad incertum casum ... certus quotannis labor (*cf. infra l. 68 sqq.*) et certus sumptus -itur (PAVL. sent. 5, 37, 1. LACT. inst. 1, 20, 22 fingendis ... imaginibus. *al.*). II 4, 68 ut operam, curam (*cf. l. 61 sqq.*), pecuniam -ant in eas res (II 5, 51 [*v. infra l. 69*]. CVRT. 4, 8, 13 in bellum. POMPON. dig. 24, 1, 31, 9 in opsonio. VVLG. IV reg. 12, 11 in fabris. COD. Theod. 2, 31, 1 pro praediis. *al.*). II 5, 47 quod tu de tua pecunia dicis -sum (LIV. 6, 15, 10 de vestro [*cf.* de suo: GAIVS dig. 44, 7, 5 pr. PAVL. dig. 24, 1, 28, 6 *al.*]). off. 2, 83 ut, cum ego emerim, aedificarim, tuear, -am, tu me invito fruare meo? R. GEST. div. Aug. 16 quam in rem sestertium q⟨uater m⟩illiens circ⟨cite⟩r -i. Ov. met. 6, 463 totum ... -ere regnum. LIV. 39, 5, 10 senatus Fulvio, quantum -ret, permisit. SEN. contr. 1, 7, 7 in me. VAL. MAX. 4, 7 pr. (*opp.* petere). *al.* SEN. dial. 5, 5, 4 avaritia adquirit et contrahit ...: ira -it (incendit *A*). *al.* CVRT. 10, 2, 27 COLVM. 4, 3, 3 *al.* PETRON. 45, 6. QVINT. decl. 336 p. 325, 6 ager ..., pro quo nihil -isti, nihil numerasti (SVET. Claud. 9, 2 pro introitu novi sacerdotii. AMBR. Nab. 7, 34 pro sumptu aedificationis. *al.*). 343 p. 354, 6 neque id, propter quod -i, habeo (POMPON. dig. 17, 2, 60, 1 *al.*). *al.* PLIN. epist. 4, 13, 5 quod ... in habitationes, in viatica ... -itis (*cf.* 7, 12, 6 viaticum ..., quod -i). 5, 16, 7 (*syn.* erogare). *al.* IVLIAN. dig. 27, 4, 4 complura in rem pupilli (*cf.* VLP. dig. 27, 4, 1, 5 pro pupillo vel in rem eius. 27, 4, 3 pr. *al.*). POMPON. dig. 11, 7, 30 pr. in funus (VLP. dig. 11, 7, 14, 3 funeris causa. *al.*). VLP. dig. 17, 1, 12, 9 ad emptionem rei. *et passim apud* ICTOS (*v. V. i. R.*). GELL. 2, 24, 7. APVL. apol. 23 patrimonium (PORPH. Hor. sat. 1, 2, 55). ITALA act. 21, 24 (Aug. epist. 75, 10) -e in eos (*sc. Nazaraeos*), ut radant capita (*gr.* δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς, VVLG. -e in illis). PORPH. Hor. sat. 1, 1, 101 sestertium septuagies gu[i]lae ac libidini. CYPR. eleem. 9 p. 380, 11 finiri non potest unde in usus Christi -itur. GALLICAN. Avid. 5, 12 (*opp.* quaeritur). LACT. inst. 6, 11, 22 magnis urbibus suffecturas opes exhibendis muneribus -unt. *al.* PS. AVR. VICT. epit. 16, 9 cum ... largitiones, quas militibus -ret, non haberet. AVG. civ. 11, 25 p. 496, 30 D. non nummum propter deum -unt, sed deum propter nummum colunt. serm. 209, 3 vobis parcius -entes et egenis largius tribuentes. *al.* DRAC. laud. dei 3, 543 *deus* cum sit dominus, se vult tamen esse parentem: exhibet, -it, praebet (*cf.* 3, 603 abiere parentes et quibus -i [*i. filii*]. *?* SACR. GREG. 93, 5 *v. p. 544, 82*). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 32 mercedem Alexandrinis (*gr.* παρασχεῖν). ACT. Petr. 8 substantiam (*syn.* erogare). *et al.* *adde in imagine*: SEN. benef. 5, 11, 1 qui gratiam refert, aliquid debet -ere, sicut, qui solvit, pecuniam. epist. 21, 11 huic (*sc. voluptati*) nihil debes: si quid -is, voluntarium est. OPTAT. 6, 4 p. 149, 20. PASS. Rogat. 2 quod de fonte *baptismatis* defuit, martyrii cruor fusus -it.

II *extra rem pecuniariam:* *A notione solvendi pecuniam fere perlucente i. q. insumere, conferre, offerre* (*haud raro [e. g. p. 546, 48 sqq. 547, 9 sqq.] praevalente notione damnum patiendi potius i. q. consumere, profundere*): 1 *aliquid:* **a** *operam, laborem sim.:* operam (*v. et supra l. 16*): VARRO rust. 2, 11, 8 duplicem -unt operam. LIV. 5, 4, 4 nec emolumentum ... sine -sa opera est. 22, 22, 14. SEN. epist. 75, 3 multum ... operae -i verbis non oportet. *al.* COLVM. 2, 4, 11 *solo exili* pauciores -untur operae. QVINT. inst. 6, 4, 3 paululum ... operae. AVSON. 209, 9. QVEROL. p. 26, 24 nobis hodie operam -as (*i. vaces*). AVG. civ. 8, 3 p. 323, 14 D. rebus perscrutandis. *al.* SIDON. epist. 1, 5, 9 quieti. CASSIOD. var. 8, 27, 1 in sceleratis. *et al.* laborem (*v. et l. 14. p. 546, 7. 9*): CIC. Verr. II 5, 51 quid censetis ... -ere laboris, operae, pecuniae, ne *eqs.* VERG. georg. 2, 61 *arboribus* labor -endus. 3, 74 GRATT. 234 SEN. contr. 2 praef. 1 VAL. MAX. 3, 7 ext. 1. SEN. epist. 31, 7 pulchris rebus. *al.* QVINT. inst. 2, 4, 3 *studiis* (PLIN. epist. 3, 5, 18 *al.*). *al.* APVL. apol. 5. *et al.* curam: CIC. Verr. II 4, 68 (*v. supra l. 16*). VERG. georg. 2, 433 serere atque -ere curam. 3, 124 omnis -unt curas denso distendere pingui ... ducem *gregis*. Ov. ars 3, 297 omnibus his. PHAEDR. 3 prol. 11 rei domesticae. SEN. benef. 7, 14, 4 in hoc multum curae, multum sedulitatis. *al.* COLVM. 1 praef. 27 QVINT. inst. 1, 1, 3. AVG. epist. 132 p. 79, 14 litterarum ... te curam (cura *CKP*) non pigeat -ere (*om. CKP*). COD. Theod. 15, 1, 21 in tuendis ... aedificiis. OROS. hist. 4, 23, 9 sibi. *et al.* *sim. var.*: VARRO ling. 9, 19 nihil -unt ut *verba amissa* requirant. LIV. 4, 35, 7 eo -i laborem ac periculum, unde emolumentum ... speretur (*cf.* IVL. VAL. 3, 45 in quibus -untur nostra discrimina [OROS. hist. 3, 1, 13]. *adde*: HEGES. 1, 25, 2 p. 40, 6 U. tibi -i [*fere i. q. suscepi*] vades mortis et ictus telorum hostilium). VAL. MAX. 8, 10, 2 plus studii in eodem (*sc. corporis decoro motu*) laborando (elaborando *Pighius*) quam in ipsa eloquentia adfectanda -it (*cf.* QVINT. inst. 1 praef. 1 *studia* erudiendis iuvenibus. PANEG. 4 [9], 13, 2 litteris. MACR. Sat. 3, 17, 7 *legis* ferundae. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1109[B] in psalterio. *et al.*). SEN. epist. 27, 4 in quod (*sc. opus*) ... necesse est vigiliam, ... laborem ... -as (DICT. 3, 21 curas vigiliasque). CAPITOL. Aur. 3, 7 tantum ... operis et laboris studiis -it (COD. Theod. 5, 13, 30 *fructus* -si operis [PROSP. in psalm. 108, 15]. *cf.* HIL. in Matth. 6, 6 opus aedificationis. VAL. CEM. hom. 7, 2 circa *pauperem* ... opus miserandae erogationis). HIL. trin. 8, 3 plus ... cogitationis ad falsa. PRVD. psych. 133 *Ira* postquam stomachando lacertos ... -erat (*seq.* lassaverat ... dextram). AVG. c. Cresc. 1, 5, 7 p. 329, 21 sicubi diligentia medicinae huius -sa non prodest (DIOSC. 3, 92 *al.* ENNOD. epist. 1, 15, 1 p. 26, 13). PS. AVG. serm. 301, 5 erga animam ... sollicitudinem (CASSIOD. var. 7, 12, 1). *et al. cf. et II B p. 547, 65 sqq.*

b *verba sim.:* SEN. benef. 6, 7, 2 *id* manifestius est quam ut ulla in hoc verba -enda sint (epist. 117, 18 *al.*). LVCAN. 5, 491 in ventos -o vota. VAL. FL. 4, 581 ne vanas -e preces (PAVL. NOL. epist. 34, 7). QVINT. inst. 3, 6, 21 tota volumina in hanc disputationem. HIL. trin. 10, 71 cum clarificationis responsio ... sit -sa ... ignorationi audientium. MART. CAP. 2, 117 *sonum* nuptialibus sacramentis. SALV. epist. 9, 12 ENNOD. opusc. 3, 198 p. 382, 24 *al.*

c *lacrimas sim.:* LVCAN. 7, 617 -isse pudet lacrimas in funere mundi mortibus innumeris (PAVL. NOL. epist. 13, 7 *filio* aegrotanti. BOETH. cons. 2, 2, 12 W.). STAT. silv. 5, 3, 206 gemitum patriis -ere damnis (AVG. bapt. 7, 53, 102 p. 374, 17). LEO M. serm. 46, 2 p. 293[B] mortuo amico *fletum*. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 27, 1 *planctum* super defunctum. GREG. M. moral. 2, 29 p. 570[A] filiis luctum.

d *tempus sim.:* SEN. contr. 2, 1, 15 dies noctesque ... turpibus conviviis (AMM. 21, 1, 1). VELL. 2, 89, 6 omne aevi sui spatium ... in id ... opus. SEN. dial. 5, 42, 2 dies ... in voluptatem honestam (epist. 25, 3 huic rei. PLIN. nat. praef. 18 vobis. FRONTIN. strat. 1, 1, 6. OP. imperf. in Matth. 34 p. 818[in] totum diem circa domini opus -it. *al.* *paulo aliter*: SEN. Herc. f. 24 in cuius [*sc. Herculis*] ortus mundus -it diem). 9, 7, 1 quibus (*sc. hominibus*) partem vitae nostrae -amus (10, 1, 3 ubi *vita* nulli [nullae *A*] bonae rei -itur. *cf.* AMM. 28, 4, 29 omne quod vivunt [habent *M*[1]] vino et tesseris -unt. *aliter l. 56 sq.*). epist. 59, 10 exiguum temporis ... philosophiae (QVINT. inst. 1, 2, 2 tempora sua ... uni *discipulo*. *al.* PLIN. epist. 3, 5, 16 perire omne tempus ..., quod studiis non -retur [*ita MVD*, impertiretur *BF*; *cf.* 6, 20, 2]. *al.*). *al.* LVCAN. 2, 569 aetas ... -sa labori. QVINT. inst. praef. 1 *libris* componendis ... plus quam biennium. SVET. Aug. 98, 1 secessui quadriduum. CLAVD. 15, 88 saecula bellis. *al.* LEO M. serm. 19, 1 p. 186[B] melioribus curis maiores ... moras. *et al.*

e *sanguinem, animam, vitam sim.* (*corpus infra l. 61. partem corporis infra l. 60. 62*): Ov. met. 13, 266 nil -it ... Telamonius ... sanguinis in socios (CVRT. 4, 10, 3. AMM. 27, 6, 12 sanguinem spiritumque pro his -ere quos regis. PRVD. perist. 4, 122 SACR. Leon. 403). SEN. contr. 2, 2, 4 spiritum (VAL. MAX. 2, 7 ext. 2 poenae. SEN. benef. 3, 19, 3 fidei. PETRON. 102, 7 sine causa ... spiritum tamquam rem vacuam -ere. *al.*). VAL. MAX. 9, 15 ext. 2 caput ... iusto ... supplicio. SEN. Med. 663 animam marito (HIL. in Matth. 20, 12 *al.*). Herc. O. 1172 in nulla vitam facta (LVCAN. 2, 382 patriae. IVV. 4, 91 vero. TAC. ann. 12, 65 usui *Caesaris*. *al. cf.* HIL. c. Const. 4 ad testificandum ... tibi [*sc. deo*] ... mortes nostras ... -ere [AVG. civ. 13, 7 p. 564, 25 D. SACR. Leon. 403 *al.*]. HEGES. 2, 18 p. 180, 20 U. quam [*sc. necem*] vobis -rem). PETRON. 1, 1 hunc oculum pro vobis -i. AVG. civ. 5, 18 p. 225, 20 D. flammis corpus (POMER. 2, 16, 1). PS. PROSP. vocat. gent. 1, 20 viscera misericordiae ... ad omnium nationum ... salutem.

f *varias res* (*quaedam propius accedunt ad II B*): SEN. contr. exc. 3, 6 -isse ... aliquid publicae libertati (*agitur de domo incensa*). VAL. MAX. 3, 2, 23 armis non amissis, sed bene -sis (IVST. 16, 3, 12). SEN. epist. 74, 12 multa -enda ex iis, quibus indulgemus tamquam bonis (*cf. p. 547, 11*). LVCAN. 4, 112 tu (*sc. Iuppiter*) perpetuis -as aëra nimbis. IVV. 12, 96 aegram ... gallinam ... amico. MARCIAN. dig. 30, 113, 5 vestes aut ... alia supervacua ... in funus (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 11, 76 p. 418, 19; *syn.* dare). PANEG. 7 (6), 19, 2 omnia quae bello usui forent, largius in eam partem *urbis*, quae adiri posset, -ere. ARNOB. nat. 7, 10 p. 244, 28 dis hostias et cetera -imus munera (*cf.* VVLG. Dan. 14, 2 in *idolo* [ἐδαπανῶντο εἰς αὐτόν]). IVVENC. 2, 440 gratuita -ite dona (*cf.* AVG. doctr. christ. 1, 1, 1 cum ea quae *a deo* data sunt [*sc. materiam docendi*] coeperimus -ere). PALLAD. 7, 5, 1 sucus, qui ingrate his (*sc. vitiosis pomis*) possit -i, ad meliora vertatur. HIL. trin. 10, 15 quantum ex se feminae edendorum corporum susceptis originibus -rent (*syn.* dare). AMM. 16, 5, 3 disponens quid (*i. quae genera edulium*) in convivio Caesaris -i deberet. *al.* CLAVD. DON. Aen. 1, 195 p. 44, 18 quod (*sc. vinum*) in ipsos iam fuerat -sum (*syn.* dare, largiri). VVLG. Iudith 11, 12 in frumento, vino et oleo, haec cogitaverunt -ere (*gr.* δαπανῆσαι) et volunt consumere, quae nec manibus deberent contingere. PS. AVG. quaest. test. I 83, 1 qui (*sc. medicus*) medicamenta sua et officium (*cf. p. 547, 74 sqq.*) gratis -et

[Cavallin]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*cf.* CASS. FEL. p. 142, 6 VEN. FORT. vita Radeg. 32, 74). OROS. hist. 1, 5, 7 *civitates*, quibus ... Iordanes fluvius ... augmentis ubertatis -batur. GREG. M. in euang. 17, 9 quod profecto condimentum (*i. sal terrae*) proximo -it, qui praedicationis verbum non subtrahit. *p. p. p. neutr. plur. pro subst.*: SVLP. SEV. chron. 2, 8, 5 sacerdotes ... increpitat, quis -sa (*sc. oblatos cibos*) consumeret (*Dan. 14,7* δαπάνην, *Vulg.* impensam).

2 *aliquem*: a *c. variis obiectis* (*mortuum: l. 12; membra humana: l. 18*): α *in universum*: MANIL. 4, 407 -endus homo est, deus esse ut possit in ipso (*i. totum se dare homo debet, ut caeli notitiam habeat*). SEN. dial. 1, 5, 4 boni viri laborant, -unt, -untur. PETRON. 112, 7 malo mortuum -ere quam vivum occīdere. VAL. FL. 1, 470 nec vero Odrysius transtris (*i. remigando*) -itur Orpheus. β *peculiariter: de impendio alienae vitae* (*cf. l. 44 sqq. p. 546, 48 sqq.*): SEN. contr. 10, 5, 19 mancipium suum operi suo (*cf.* 10, 5, 18). suas. 3, 3 plus -retur quam peteretur: peti ⟨Helenam⟩, -i Iphigeniam. SEN. clem. 1, 17, 3 neminem *irae* suae. Med. 487 hos (*sc. fratris artus*) quoque -i tibi. Tro. 299 quando in inferias homo est -sus hominis? *al.* STAT. Theb. 7, 215. 11, 653 -sus patriae ... Menoeceus. QVINT. decl. 349 p. 375, 10 liberos ... exemplo (PS. FRONTIN. strat. 4, 1, 33). PS. QVINT. decl. 8, 2 hominem ... in hoc ..., ut *eqs. al.* PELAG. in Rom. 5, 8 p. 44, 10 ut ... universitatis conditor -retur pro portione propriae creaturae. OROS. hist. 1, 12, 5 filium ... epulis. *inde significantius i. q. perdere, interficere* (*cf. Hoppe, Synt. Tert. p. 132 sq.*): TERT. adv. Marc. 2, 14 p. 355, 2 *deus* -it et ipsum populum (*sc. Iudaeorum*), sed ingratum. 2, 26 p. 372, 12 me una cum eis -e (*cf. Vulg. exod. 32, 32* dele me de libro tuo). apol. 44, 1 cum tot iusti -imŭr, cum tot innocentes erogamur. spect. 19 ut *homo* tam crudeliter -atur. anim. 51, 4 quod et ipsum (*sc. corpus*) homo (*i.* ἄνθρωπος ὤν) non utique mereatur poenali exitu -i. *al.* ACT. Lucian. 7 ne ... novis vos et exquisitis poenis (*an abl.?*) -am (*ibid.* tormentis). PASS. Iren. Sirm. 4, 9 sacrifica, ut non te cruciatibus -am. PASS. Andr. brev. 8 ego non solum interfici sed et diversis modis -i (cruciari *R*) paratus sum.

b *refl.* (*mediopass.: l. 48; animum [i. se]: l. 43*): α *not. pecuniam solvendi, damnum patiendi servata*: Ⓘ *in universum*: SEN. contr. 9, 1, 6 (*verba Cimonis*) in *funus Miltiadis* me ipsum -eram. SEN. dial. 3, 5, 2 aliorum commodis vel -ere se paratus. 8, 3, 3. epist. 42, 7 ea gratuita vocamus, pro quibus nos ipsos -imus (*opp.* pecuniam solvere). nat. 6, 3, 4 neque illo (*sc. causas inquirendo*) quicquam inveniri dignius potest, cui se non tantum commodet sed -at. GREG. M. moral. 8, 2$^{in.}$ ipsis meis persecutoribus benigne -sus cresco. *nota* (*v. l. 35. cf. l. 9*): MANIL. 3, 38 -as animum (*i. advertas, totum des*). Ⓘⓘ *peculiariter: de impendio vitae* (*cf. l. 14 sqq.*): SEN. contr. 10, 3, 2 (*opp.* servare) se ... viro (CLAVD. 26, 439 femina ... fatis -sa mariti). 10, 3, 16. SEN. epist. 9, 10 ut habeam ..., cuius me morti et opponam et -am. PS. QVINT. decl. 16, 1. PRVD. perist. 2, 20 Fides ... semet -it sibi. 10, 789 -ere (*imperat.*) ipsi, cuius ortus munere es. AVG. serm. 31, 2, 2 *martyres* se ipsos -erunt. *al.* OROS. hist. 4, 21, 8 semet ipsos perditioni. IOH. MAXENT. Conc.^{S} IV 2 p. 8, 18 *Christus* totum se reparando homini (SALV. eccl. 2, 8 *al.*). *adde*: GREG. M. moral. 8, 12 pro amore *vitae subsequentis* quotidianis se mortibus ... -it.

β *magis attenuate* (*cf. infra l. 65*) *i. q. se dedere, operam dare*: AVG. serm. coll. Morin p. 593, 13 carnali suavitati. SVLP. SEV. dial. 1, 1, 5 cum propter hoc venerim, ut me ... Sulpicii mei ... desiderio etiam verbosus (*i. confabulando*) -rem. EPIST. pontif. 392 Conc.^{S} I 2 p. 109, 34 caelesti negotio. ENNOD. epist. 4, 6, 1 p. 101, 10 bonis ... generalibus (*cf.* CASSIOD. var. 3, 27, 3 utilitatibus publicis). *al.* CASSIOD. var. 5, 35, 2 in qua parte ita se sublimitas vestra diligenter -at (*cf.* VEN. FORT. epist. [carm. 3, 2] 4. GREG. M. epist. 8, 15 in favore ... iustitiae. *al.*). 9, 7, 6 oppressis. GREG. M. moral. 3, 40 tuendis ... proximis. *al.* CAES. AREL. epist. ad Ruric. p. 449, 19 circa illum. *et al.* *nota*: EPIST. Merov. 8 p. 448, 7 ludibrio semet -it (*i. ludibrio fit*), quisquis ultra virium possibilitatem onus assumit.

B *notione pecuniam solvendi obscurata, i. q. dare, praestare, exhibere, tribuere* (*v. et p. 546, 63. supra l. 53*): 1 *exempla selecta*: a *pro obi. est subst.*: α *res* (*fere abstr.*): QVINT. inst. 12, 8, 10 satis in audiendo patientiae. decl. 259 p. 56, 29 elegit unum ..., cui fidem suam -ret. 297 p. 174, 3 partem aliquam voluptatis in *meretricem*. PS. QVINT. decl. 3^{b}, 9 Romanis legibus venerationem debitam (5, 6 personis -sa reverentia [LEO M. serm. 1 p. 141^{B}. *et al.*]. SPART. Hadr. 9, 9 socrui ... honores [AVG. civ. 8, 27 p. 366, 7 D. *et al.*]. AVG. civ. 6, 3 p. 249, 28 D. *diis* cultus -sus est [*al.*]). HIL. in Matth. 12, 17 benevolentiam. 28, 1 humanitatis officia (QVEROL. p. 35, 11 officium ... et religionem [*syn.* praestare]. THEOD. PRISC. gyn. 20 officium medicinae [*cf. p. 546, 84*]. LEO M. serm. 30, 1 p. 230^{A} *al.*). PRISCILL. tract. 4, 76 -sae pro nobis passionis (*cf.* LEO M. serm. 31, 3 p. 237^{A} sanguinis sui ... redemptionem [*syn.* tribuere]. 72, 1 p. 390^{C} *crux* salvandis ... mortalibus. *cf. et p. 546, 62. l. 22*). SYMM. epist. 3, 76 desiderio ... effectum. VEG. mil. 2. 5 *imperatori* -endus pervigil famulatus ([*syn.* praestare] *cf.* COD. Theod. 15, 3, 1 obsequium [ENNOD. epist. 2, 16, 4 p. 58, 13. *et al.*]. 16, 2, 2 ministeria. CASSIOD. var. 4, 24, 1 -si ... servitii. BENED. reg. 72 oboedientiam). AMBR. obit. Theod. 11 affectum (*al. cf.* RVFIN. Orig. in cant. p. 188, 26 B. -enda est dilectio in coniugem [*ibid.* erga aliam nullam mulierem. *al.*]. CLAVD. carm. min. 30, 112 amorem. AVG. epist. 110, 1 p. 638, 18 caritatem. *sim. al.*). RVFIN. hist. mon. 1 p. 395^{D} parum aliquid ... abstinentiae. AVG. in psalm. 41, 9$^{in.}$ iustitiam et caritatem (CASSIOD. var. 1, 10, 1. *cf.* COD. Theod. 9, 24, 2 in audaciam ... servilem ... mensura legum -enda est). c. Parm. 2, 11, 24 p. 74, 25 cibaria dominica (*cf.* SACR. Greg. 59, 4 victum ... spiritalem). *al.* PS. AVG. serm. 158, 1 *Ioseph Christo* exequias occultas -bat (*al. cf.* VICT. VIT. 3, 58 sepulturam). COD. Theod. 15, 12, 2 gladiatorium munus. *al.* LEO M. serm. 4, 4 p. 152^{B} alumnis ... opem (*cf.* SACR. Greg. 27, 3 subsidium. 151, 1 auxilium). epist. 103 Conc.^{S} II 4 p. 156, 15 veniam (*syn.* tribuere, praestare; *cf.* APRING. in apoc. 1, 14 indulgentiam). *al.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 4 p. 925^{B} *caeli* observatio quantum commoditatis -at (*gr.* παρέχεται) hominibus. RVRIC. epist. 2, 35 p. 420, 28 salutatione ... -sa. ALC. AVIT. epist. 7 p. 37, 24 benedictio ... -itur. *al.* DRAC. laud. dei 1, 744 *al.* ENNOD. opusc. 2, 93 p. 316, 6 proprie moribus -it, qui necessitati non debet disciplinam. 3, 39 p. 340, 19 benivolentiae eius gratias (CASSIOD. var. 3, 6, 7 *al.*). 3, 129 p. 364, 8 -sa circa homines pietate. *et al.* β *hominem*: ENNOD. opusc. 8, 2 p. 415, 1 talem obsequentibus -it dominum, qualem sibi vult esse salutis auctorem. epist. 8, 39, 1 p. 225, 21 *portitori* et parentem beatitudo vestra -at et patriam. *aliter*: CASSIOD. var. 6, 13, 4 *iudices quidam* quos in executione contristare nisi sunt, ipsos postea -sos (*i. attributos*; infensos *Mommsen*) iudices pertulerunt.

b *pro obi. est pron. neutr.* (*enunt. fin.: l. 30*): AVG. civ. 19, 19 p. 387, 26 D. interest ..., quid *quisque* amore teneat veritatis, quid officio caritatis -at. SVLP. SEV. Mart. praef. 1 quid ... esset, quod non amori tuo ... -rem (ENNOD. epist. 1, 16, 1 p. 27, 5). LEO M. serm. 24, 2 quicquid creaturae creator -it (*et sic saepe de muneribus divinis, e. g.*: DRAC. laud. dei 2, 72 caelis, elementis *eqs.* ... -ens, ut stare queant, famulanter adorent). ENNOD. carm. 1, 6, 8 quod tu debes studiis (*sc. carminis compositionem*), ego -o laetitiae. CASSIOD. in psalm. 133 pr. si quae nobis -i volumus, fratribus similia faciamus. *et al.*

2 *significantius, i. q. morigerando, adulando dare, aliquid alicuius (rei) causa facere* (*cf. vol. V 1, 1673, 22 sq.*): LEO M. epist. 4, 4 indecens ... est crimen suum commodis alienis -ere (*de clericis fenus exercentibus*). CONC.^{S} I 5 p. 258, 2 hoc aliquibus -ere (*gr.* χαρίζεσθαι). ENNOD. epist. 2, 3, 1 p. 42, 4 hoc ... *credidit* suis imperiis -i, quod meo militabat (*i. serviebat*) affectui.

struct.: in *c. acc.* (*et rei et personae* [*e. g.* OV. met. 13, 266 SEN. contr. 1, 7, 7 SEN. benef. 4, 1, 2]) *passim* (*acc. ger.*: VLP. dig. 22, 1, 46). *c. abl.*: *rei*: VAL. MAX. 8, 10, 2 QVINT. inst. 12, 8, 10 VLP. dig. 24, 1, 7, 1. *et al.* (*abl. ger.: p. 545, 80. 546, 4 al.*). *personae*: PAVL. dig. 35, 2, 36, 1 VVLG. Dan. 14, 2. *et al.* pro: *v. p. 545, 28. 34. adde*: SEN. epist. 42, 7 HIL. in Matth. 20, 12 AMM. 27, 6, 12. *et al.* circa: VLP. dig. 3, 5, 5, 5 (6, 3). VAL. CEM. hom. 7, 2 OP. imperf. in Matth. 34 p. 818$^{in.}$ ENNOD. opusc. 3, 129 p. 364, 8 *al.* erga: RVFIN. Orig. in cant. p. 188, 28 B. PS. AVG. serm. 301, 5. *dat.*: *raro sub I (cf. p. 545, 9), passim sub II inde a* VERG. georg. 2, 61 OV. ars 3, 297 SEN. contr. 2, 1, 15. 2, 2, 4. 10, 3, 2. 10, 3, 16. 10, 5, 19. exc. 3, 6 (*dat. ger.: p. 545, 15. 44. 67. 546. 4. 44 al. cf. gen. ger. p. 546, 5*). *adv.* eo: LIV. 4, 35, 7. *inf.*: VERG. georg. 3, 124. *enunt. fin.*: VARRO ling. 9, 19 CIC. Verr. II 5, 51 SEN. contr. 2 praef. 1 SEN. dial. 10, 8, 2. *et al.* *enuntiatum vice obiecti ponitur*: DRAC. laud. dei 2, 72 *v. l. 30. aliter* satisf. 165 ecce quid -it ... clementia ..., ut sibi regna daret. *cf. p. 544, 83.*

deriv.: impendium, impensa, impensio, impenso, impensor, impensus (-ūs). *comp.*: superimpendo. *Cavallin.*

part. *impēnsus, -a, -um *pro adi.* *comp.* -ior, *superl.* -issimus, *cf. Neue-Wagener II^{3} p. 232.* NOT. Tir. 41, 68 -um. GLOSS.^{L} Corp. I 258 inmensum vel impertitum. [*e coni. probab.*: SPART. Hadr. 19, 5 voluptates (immensissimas *trad.*, *cf. p. 450, 54. l. 66*).]

1 *de rebus*: a *de quantitate, maxime de pretio sim., i. q. magnus, largus*: CIC. Att. 14, 13, 5 vel -o pretio (CAES. Gall. 4, 2, 2 [immenso β]. LIV. 2, 9, 6 GELL. 3, 17, 5 APVL. apol. 35). GELL. 20, 1, 32 iniurias atrociores ... -iore damno vindicaverunt. AVSON. 419, 55 accessit tam -o beneficio tuo pondus ... cumulatum. PAVL. NOL. carm. 22, 117 fletu (*cf.* CASSIOD. in psalm. 33, 21 p. 240^{A} lacrimis). *inde adv.* impenso (*per ellipsin?*): HOR. sat. 2, 3, 245 luscinias soliti -o prandere coemptas. b *de modo, fere de actibus et affectibus hominum, i. q. intentus, sollicitus, vehemens*: CIC. Sest. 130 qui ab hac ⟨t⟩am -a voluntate bonorum palam dissideret. LVCR. 5, 964 violenta viri vis atque -a libido. OV. met. 2, 405 Arcadiae ... est -ior illi (*Iovi*) cura (SEN. apocol. 12 TAC. hist. 1, 31 -iore. HIL. in Matth. 5, 12 *al.* AMM. 17, 10, 7 *al.*). VAL. MAX. 4, 3 ext. 1 *cum* pueri ... formam -ioribus verbis laudasset. SIL. 15, 220 Carthago -o naturae adiuta favore. QVINT. inst. 1, 10, 35 -am huic scientiae operam dederunt (GELL. 9, 14, 6 AMM. 20, 11, 18 *al. cf.* CLAVD. MAM. anim. 1, 4 p. 87, 22 opere). SVET. Tib. 13, 2 -issimis precibus (APVL. apol. 99 AMM. 31, 9, 4 SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 10 St. *al. cf.* AVG. epist. 130, 30 p. 75, 11 -issima precatione). FRONTO p. 25, 19 N. studio -o et propenso (p. 169, 2 *al.* APVL. apol. 78 Socr. prol. p. 106 IVL. VICT. rhet. 24 p. 441, 27 -issimum. *al.*). TERT. resurr. 1 p. 25, 6 -issimo officio. PORPH.

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Hor. carm. 3, 11, 30 -ior affectio (*cf.* HEGES. 1, 36, 2 p. 71, 21 U. amore). IVL. VICT. rhet. 22 p. 436, 17 -issimo conatu. PEREGR. Aeth. 4, 3 orationem -issimam (PELAG. in I Tim. 2, 1 p. 479, 11). AMM. 18, 4, 1 diligentia. 28, 4, 33 sonitu laudum -iore. COD. Theod. 6, 29, 10 (*a. 412*) sollicitudinem. ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 24, 27 -iore tractatu. *al.* GREG. M. moral. 33, 22 p. 686[A] protectio. *et al.*

2 *de homine, i. q. deditus*: SCHOL. Iuv. 12, 95 ut amico ... aliquis ... tam -us (*S*, -ius *P*, -is *Wessner*) obsequatur. GREG. M. moral. 16, 50 p. 1145[C] indigentiis pauperum -us ... fuit (*syn.* deditus).

adv. ***impēnsē.** *comp.* -ius (magis -e *infra l. 32*), *superl.* -issime (*infra l. 24. 49 al.* CIL X 5919 inpensissime. *v. p. 548, 61*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 446, 34 B. studiose libenter enixe eximie sedulo obsequenter -e cupide. p. 448, 12 vehementius ... acrius ardentius instantius flagrantius pertinacius -ius. DON. Ter. Eun. 138 'sedulo' sine dolo, hoc est -e (Ad. 50). SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 173 maxume (SCHOL. Ter. p. 102, 10 diligenter studiose m. *cf.* GLOSS.[L] III Abol. IN 182 magno opere. GLOSS. nimie, plurimum, multum. *al.*). 413 acerbe. GLOSS.[L] V Abba EN 4 enixe: sedule, -e. IM 29 -ius largius, uberius. Aa I 547 sollicite, intente. II Philox. IN 348 -e ἐπιρρεπῶς, δαψιλῶς (*al.*). *v. et p. 544, 34.* [*falso trad.*: CVRT. 10, 7, 5 (ingessit *sim. edd.*). CLAVD. MAM. anim. 1, 2 p. 24, 15 *v. p. 544, 57.*]

1 *acced. ad verb. vel totum enunt.*: **a** *de quantitate, i. q. largiter, liberaliter*: PERS. 6, 68 -ius ungue ... caules. SVET. Dom. 20 bibliothecas ... -issime reparare. IVST. 11, 6, 13 -e ... humatos. 21, 3, 6 feminae -ius exornatae. AMBR. exc. Sat. 1, 34 -e vitam producere (*antea* iucunde). PAVL. NOL. epist. 34, 10 p. 307, 10 -e tibi largus est de suis opibus *deus*. AVG. serm. 207, 1 exerceamus ... eleemosynas ... -ius. **b** *de modo, i. q. vehementer, enixe, diligenter* (*c. vi debilitata, i. q. valde* [*cf. Barwick, Remm. Palaemon p. 172*]: *infra l. 52. 57. 61. 66, cf. infra l. 72. i. q. cito: infra l. 68*): TER. Eun. 413 illi invidere misere, verum unus tamen -e (*cf.* DON. Ter. *ad l.*). Ad. 993 minus videtis, magis -e cupitis, consulitis parum (OV. Pont. 4, 4, 33 FRONTO p. 138, 4 N. *cf.* PS. APVL. Ascl. 26 vult). CIC. epist. 13, 64, 1 nunc eo facio id (*i. commendo*) -ius, quod *eqs.* (LIV. 26, 49, 11 *al.*). CATVLL. 72, 5 -ius uror (*cf.* LIV. 4, 46, 2 cupiditate ... multo -ius ... accendi. ITIN. Alex. 19 ardescere. CLAVD. 26, 591 arsit). SALL. Iug. 47, 3 -ius modo legatos supplices mittere, pacem orare (75, 1 rebus suis diffidens). VERG. Aen. 12, 20 consulere. OV. met. 6, 314 venerantur numina ([*l. v.* propensius]. *cf.* SEN. Ag. 398 colit [CVRT. 6, 10, 22 APVL. apol. 7 *al.*]. APVL. apol. 27 celebrant). 7, 323 instant. LIV. 1, 40, 2 -ius iis indignitas crescere. 4, 11, 3 quod Ardeatibus ... tanta foret cura subventum, eo -ius, ut *eqs.* 26, 49, 15 ut id curem -ius (COLVM. 11, 3, 41. *cf.* CYPR. epist. 14, 1 p. 510, 8). 26, 50, 5 sponsam -ius amanti (PANEG. 10 [4], 6, 2. *cf.* diligere: FRONTO p. 178, 10 N. SPART. Hadr. 2, 7 *al.*). 36, 35, 2 cum -ius orarent (GELL. 17, 10, 7 *al. cf.* rogare: SEN. contr. 1, 2, 3. SEN. benef. 2, 14, 2 -e ac submisse. SCHOL. Hor. carm. 1, 2, 25 [*syn.* instanter]. *al.* petere: QVINT. inst. 10, 5, 18 PLIN. epist. 6, 23, 1. EPIST. Secundi (CIL XII 4393) 2, 21 -issime. *al.* precari: TAC. ann. 3, 16 *al.* postulare: PLIN. epist. 9, 13, 1. *sim. al.*). 37, 56, 10 gratias egerunt (*cf.* gratulari: PANEG. 5 [8], 18, 6 SVLP. SEV. dial. 3, 1, 3). *al.* MANIL. 1, 16 -ius ipsa scire iuvat ... penitus praecordia mundi (*cf.* COLVM. 3, 21, 2 delectant. GELL. 11, 18, 18 placuerant). SEN. benef. 2, 24, 4 loquendum est pro magnitudine rei -ius (AVG. pecc. mer. 3, 12, 21 p. 149, 18. *cf.* TERT. idol. 5 p. 34, 13 respondebo). epist. 66, 27 indulgere (PANEG. 12 [2], 4, 2). CVRT. 7, 2, 17 promittit (*cf.* STAT. Theb. 2, 198). PS. QVINT. decl. 9, 3 perseveravit *amicitia*, immo -ius laboravit (AMBROSIAST. in Rom. 16, 3—6 p. 179[A]). TAC. ann. 1, 34 -ius ... niti (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 5, 7 p. 918[A] eniti). *al.* FRONTO p. 191, 6 N. studio -e circensium teneor. *al.* GELL. 9, 9, 15 esse demiratum (*cf.* APVL. flor. 17 p. 81 admirarer). 10, 3, 13 complorationem ... -e atque acriter atque inflammanter facit. *al.* APVL. met. 10, 21 multo tanta -ius cura (*v. adn. crit.*) etiam nares perfundit. ITALA Dan. 13, 12 (Sangall.) observabant -e cottidie ut *eqs.* (φιλοτίμως, *Vulg.* sollicitius). SOL. 32, 10 repugnaverint. *al.* PANEG. 12 (2), 15, 1 nihil ... -ius ... profuisse. *al.* SPART. Hadr. 1, 5 imbutus ... -e *studiis* (*cf.* PS. AVR. VICT. epit. 14, 2). CHALC. comm. 321 somnium quo magis contrectare cupimus, hoc -ius imago effugit. AVR. VICT. Caes. 8, 1 si ... aliquamdiu Iudaeorum bello ... -ius attineretur. SYMM. epist. 9, 60 ut tibi probare⟨m⟩ur -ius. CLAVD. 25, 17 mihi conciliat gratas -ius aures ... meritum belli. GREG. TVR. Mart. 4 pr. p. 649, 22. *et al.*

2 *acced. ad adi.* (*v. et supra l. 26*), *i. q. valde* (*v. Wölfflin, Ausgew. Schr. p. 142*): PLAVT. Epid. 566 est -e improbus (*cf. Hofmann, Umgangsspr. p. 72*). GELL. 10, 24, 10 homo -e doctus ([*inde* MACR. Sat. 1, 4, 24]. 13, 10, 4. 19, 7, 1). *Rehm.*

impenetrābilis, -e. *ab* in *et* penetrabilis. *compar.*: *v. infra l. 80; superl. non legitur.* GLOSS.[L] II Philox. IN 343 *v. p. 550, 45.* III Abstr. IN 166/7 -i: inaccessibili. GLOSS.[L] II Abav. IN 215 -e quod penetrari non potest. *inde a* LIV., *dein* SEN., PLIN. [*dub. emend.*: SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 23 St. (-ius *Hildebr.*; *v. s.* impetrabilis).]

I *proprie*: A *qui penetrari non potest, firmus, durus* (*fere de rebus; de homin.*: *p. 550, 3. 4. 11. 12*): PLIN. nat. 8, 95 belua hippopotamius ... tergoris ad scuta galeasque -is (*cf.* 11, 227 cetras). SIL. 4, 16 tegimen laterum -e (PRVD. psych. 365 [*trop*]. *cf. p. 550, 13*). ITIN. Alex. 25 -is ... ac ... firma ... munitio (*sc. lorica*). HIL. trin. 3, 20 naturam eorum (*parietum sim.*) -em (*ad Ioh. 20, 26*) transcucurrit (*Iesus*). ZENO 1, 2, 2 (*trop.*) animae ... -is lorica. AMBR. hex. 3, 14, 59. SCHOL. Stat. Ach. 1, 269 *Thetis Achillem* toto corpore -em fecit (1, 480 DAMIG. lapid. 7). HIER. adv. Pelag. 1, 16 clipeo [*trop.*]. CONSVLT. Zacch. 1, 18 p. 23, 4 M. obiectu -i *tenebrarum* (*cf.* 2, 10 p. 68, 22). *c. dat.* (*ger.*: *l. 11. cf. infra l. 29. 41*): LIV. 36, 25, 4 silex saepe -is ferro. SEN. nat. 4, 2, 14 superior pars corporis dura et -is ... animalium dentibus. epist. 90, 16 ventis *pelles*. PLIN. nat. 8, 127 -es imbribus *specus* (*cf.* SVLP. SEV. chron. 1, 3, 2 arcam ... aquis). STAT. Theb. 3, 15 meis ... armis *Tydeus*. TAC. ann. 3, 43 inferendis ictibus inhabiles, accipiendis -es *crupellarios*. *seq.* adversus: TAC. hist. 1, 79 tegimen ... a. ictus -e.

B *i. q. impervius, inaccessus, sim.*: STAT. silv. 3, 5, 21 caput -e Nili. TAC. ann. 12, 35 circumspectis quae -ia quaeque pervia. SOL. 50, 1 feris spatia obsita ferme dimidiam itineris partem -em reddiderunt. HIL. in psalm. 118 vau 8 chao -i. AMBR. hex. 6, 4, 16 nullae *sunt formicae* -es custodiae. PS. RVFIN. in psalm. 41, 8 profunditas.

C *singulariter*: *i. q. solidus, concretus*: MACR. somn. 1, 22, 6 quod de omni silvestri tumultu vastum -e densetum ... resedit. *i. q. qui permixtionem non patitur*: ARNOB. nat. 2, 7 p. 53, 7 quid sit, quod ... solum oleum ... in suam naturam -i (-is *trad.*) semper perspicuitate (*em. Löfstedt,* perspicuae *trad.*) colligatur.

II *trop.* (*cf. l. 31 et p. 549, 84*) *et transl.*: A *de personis* (*mente*: *l. 29. 30*) *i. q. invictus, cui noceri non potest*: SEN. nat. 4 praef. 5 ut sis -is (*antea* ne adulatoribus latus praebeas). TAC. ann. 4, 12 pudicitia Agrippinae -i. AVG. c. Fort. 11 deum esse inviolabilem, incorruptibilem et -em *eqs.* (in psalm. 140, 10). ALC. AVIT. carm. 4, 509 ne ... peccatum ... trahat mens -is ullum. *c. dat.*: SIL. 6, 413 patet -is ille luctibus. 7, 561 mens ... -is irae. PRVD. psych. 516 auro. AVG. in Iob p. 519, 25 duros et -es iaculis verborum dei. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 6, 12 insidiis diaboli -is. MACR. Sat. 1, 24, 5 conviciis.

B *de rebus* (*de deo*: *l. 43. aliter l. 27. 28*) *i. q. obscurus, incomprehensibilis, quod mente comprehendi non potest*: AVG. in psalm. 41, 13 abyssus ... est profunditas quaedam -is, incomprehensibilis *eqs.* (serm. 155, 8[extr.]). EPIST. pontif. 847 Thiel 1, 961 illi secreto aeternae -isque substantiae. PS. PROSP. vocat. gent. 1, 25 *quaestio*, quam secundum admirationem apostoli -em confitemur. PETR. CHRYS. serm. 101 p. 482[C] iudiciorum ... -e secretum. FAVST. REI. epist. 10 p. 215, 22 GREG. M. in Ezech. 1, 8, 19 *bis.* *c. dat.*: AVG. gen. ad litt. imperf. 3, 8 p. 463, 27 res ... humanis coniecturis -is. GREG. M. moral. 32, 8 *dominus* nostris mentibus ... -is.

impenetrāle cuius ultimum penetrale intrare non licet PAVL. FEST. p. 109 M. (Gloss.[L] IV p. 232[b]). *cf.* GLOSS.[L] II Philox. IN 343 impenetrabile (-ale? *vel* ⟨-e⟩: impenetrabile?): ἀδύνατον (ἄδυτον?), ὅπου τις οὐκ ἐφίεται (ἐφ- *cod.*) εἰσελθεῖν, ἀνόδευτον. [*si recte trad. est, ab* in *et* penetrale *sec. gr.* ἄδυτον. *J. B. H.*]

impenetrātus, -a, -um. *ab* in *et* penetratus. *i. q. non penetratus, non comprehensus* (*c. dat.*): GREG. M. past. 3, 11[extr.] mentes deo -ae damnabuntur. moral. 27, 6 iudicia illius ipsi etiam qui hunc praedicant, -a venerantur.

impennātus, -a, -um. *ab* in *et* pennatus. CARM. Sal. (Paul. Fest. p. 211 M.) 7 pennatas -asque agnas (*v. vol. I 1347, 45*). *Hastrup.*

***impēnsa,** -ae. [*part. perf. pass. pro subst.* (*sc.* summa, pecunia *sim.*) *ab* impendere; *cf.* expensa. *J. B. H.*] *de orig.*: ISID. orig. 19, 29, 4 pensum ... a pendendo dictum, unde pensa et -a. GLOSS.[L] IV Plac. I 41 -a ab inpendendo, quod est erogando, et scribitur per n. *scribitur* inp- *et* imp-. CIL II 1192 ipens(is). *apex*: CIL XIII 11806 (*aet. imp. Ner.*) impénsá. V 558 VI 34075 X 1839 XI 3805, 7. -pes-: CIL II 34. 1955 III 13903 VI 10223 VIII 8711. 20320. 21086 IX 4456 APIC. exc. 81. 156. *cf.* ANTHIM. 36 inpisa *B*, enpisa *G A*, ipsa *H*. *v. et supra l. 59.* *notatur in titulis*: impens: CIL II 1098 III 13820 *al.* imp: CIL 1675 (?) VIII 11221. 22899 XII 324. h(onore) a(ccepto) i(mpensam) r(emisit): DECRET. decur. Ferent. Prisc. (CIL X 5853) CIL XI 5054 *al. v. Dessau III 2 p. 771 col. I; cf. p. 772 col. II et* CIL XI 3938. i(mpensis) s(uis) p(osuerunt): CIL III 4496[a]. NOT. Tir. 41, 8. GLOSS.[L] II Abav. IN 212 -ae sumptus. II Philox. IN 347 ἀνάλωμα (*al.*), ἐλαιόγαρον (*cf. p. 552, 46*). 350 χορηγεῖον. GLOSS. II 218, 12 sine -a ἀδάπανος. *v. et p. 552, 26.* *legitur inde a* VARRONE, CIC., VERG., HOR.; *deest e. g.* RHET. Her., LVCR., CAES., SALL. [*francog. vet.* empoise '*amylum*'. *Wartb.*] [*variat c.* immensa: SEN. contr. 1, 7, 9. *ex coni.*: APIC. 5, 207 (ipsa *trad.*, *cf. l. 63*). *suppl.*: R. GEST. div. Aug. 5 SEN. contr. 1, 7, 16 (*D*).]

i. q. impendium, sumptus (*syn. l. 83. p. 551, 77*), *expensa*:
I *de pecunia* (*indicatur finis impensae*: in: *l. 83. p. 551, 12. 18 al.* [*c. gerund.*: *p. 551, 1. 552, 4*]. ad *c. gerund.*: *p. 551, 19. 48. 55.* circa: *p. 551, 4.* causā: *p. 551, 45. cf. p. 551, 60 sqq.* *sensu presso, i. q.* '*magna -a*' [*syn.* magnificentia]: *p. 551, 30. 37*): **A** *proprie*: 1 *exempla selecta*: VARRO rust. 1, 2, 8 possentne fructus pro -a ac labore redire (PLANC. Cic. epist. 10, 8, 2 LIV. 35, 44, 6 COLVM. 2, 2, 5. *cf. p. 551, 4*). *ibid.* -am ac sumptum facere in cultura (CIC. Phil. 6, 14 Att. 13, 25, 3 in macrocolla [LIV. 2, 18, 11 *al.* Iavol. dig. 23, 5, 18 pr. *al.* *c. abl.*: [*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Pompon. dig. 17, 2, 60, 1 in curando se (Pavl. dig. 25, 1, 12). Paul. dig. 39, 3, 5 *al.*]. R. Gest. div. Aug. tit. [δωρεαί]. Qvint. decl. 260 p. 63, 9 supervacuas [Gaivs dig. 5, 3, 39, 1. *cf. l. 24. 71*]. Papin. dig. 5, 3, 51 circa eandem substantiam. *al.*) Cic. Verr. II 1, 119 sine labore, sine molestia, sine -a (rep. 2, 27 Sen. epist. 80, 3 Colvm. 2, 2, 6 CIL X 3917 *al. cf. l. 14*). II 1, 145 columnae ... nulla -a deiectae (Q. Cic. pet. 38 Colvm. 4, 3, 5). II 3, 53 magna -a magnoque instrumento (Sen. clem. 1, 26, 2 *al. cf.* Cic. Att. 9, 9, 4 minore [Colvm. 4, 2, 1 *al.*]. epist. 16, 18, 2 tanta. Bell. Alex. 50, 3 maximis. Colvm. 1, 4, 7 maioribus [*al.*]). fin. 1, 45 ut necessariae *cupiditates* nec opera multa nec -a expleantur (Colvm. 8, 7, 5 *al.* Plin. nat. 18, 43. Vvlg. exod. 21, 19 in medicos. Macr. Sat. 2, 4, 30). Cael. Cic. epist. 8, 1, 1 ne molestiam tibi cum -a mea exhibeam. Cic. epist. 14, 2, 3 *al.* Nep. Phoc. 1, 4. Timoth. 1, 2 sine ulla publica -a (Liv. 3, 43, 7 *al.* Plin. nat. 12, 63 Tac. hist. 4, 40 CIL II 2509 *al.*). R. Gest. div. Aug. 1 exercitum privato consilio et privata -a comparavi ([ἀναλώμασιν]. Liv. 24, 11, 9 *al. cf.* Val. Max. 4, 4, 11 domesticae). 20 Capitolium ... -a grandi refeci. app. 4 -a p⟨raestita in spec⟩tacul⟨a⟩ ([δαπάναι]. Val. Max. 5, 1, 1 d. Test. Galli [CIL XIII 5708] ⟨ad⟩ reficiendum). S. C. Frontin. aq. 125 fornices, quos Augustus Caesar se refecturum -a sua pollicitus ... est (Liv. 6, 17, 2 *al.* Sen. benef. 4, 37, 1 Plin. nat. 36, 42 Lex met. Vipasc. [CIL II 5181] 19 CIL VI 30958 [*a. 116*] XIII 4149 [*a. 124*] *et passim in titulis. cf.* CE 89, 3 mea). CIL III 7124 (*aet. Aug.*) 4 -a supervaqua (*cf. supra l. 3*) rem publicam oneran⟨dam⟩. CE 371, 1 (*a. 16*). Ov. epist. 7, 188 instruis -a nostra sepulcra brevi. ars 2, 255 levis est -a (*cf.* gravis: Liv. 5, 4, 6 *al.* Colvm. 2, 9, 18 *al.*). Liv. 24, 34, 13 Hieronis -is curaque (42, 52, 11 Colvm. 2, 12, 6 *al.*). 44, 17, 3 levatos se oneribus[que] -isque. *al.* Vitr. 6, 8, 9 a domini (ab omni *trad.*) potestate -ae laudabuntur. 7 praef. 15 cum in id opus -am esset pollicitus. 7 praef. 17 ab magnificentia et -is auctoritatem *habet opus* (*cf.* Val. Max. 8, 12 ext. 2 opus et -a et elegantia visendum). *al.* Val. Max. 1, 1, 8 adiectio -ae impedimento fuit, quominus *eqs.* 7, 1, 2 equitatum voracibus -is onerosum. 7, 6, 1 aerarium longinquis -is non sufficere. *al.* Phaedr. 4, 20, 25. Sen. benef. 4, 24, 2. epist. 1, 4 ratio ... -ae (Colvm. 4, 4, 5 Plin. nat. 18, 29 Svet. Nero 30, 1 Ivlian. dig. 10, 2, 51 pr. *al.*). 86, 7 columnarum ... in ornamentum positarum -ae causa. *al.* Colvm. 1, 1, 2. 3, 3, 8 amplissimas. 3, 3, 12 locus ... maiorem quaestum reddet quam accepit -am (8, 4, 6 *al.*). Plin. nat. 33, 44 *al.* Mart. epigr. 4, 6 Qvint. decl. 333 p. 310, 18 *al.* Lex. met. Vipasc. frg. Bruns font.[7] 13 pro ea parte qua quis socius erit -as conferat (CIL VIII 23422. *cf. p. 552, 18*). *al.* Ivv. 5, 156. 7, 138 Tac. hist. 4, 9 Svet. div. Iul. 10, 1 *al.* Edict. praet. dig. 42, 5, 9 pr. Afric. dig. 30, 108 pr. -a et periculo eius (Vlp. dig. 6, 1, 11 *al.*). Vlp. dig. 9, 2, 27, 25 -as ..., quae in collectionem ... impenduntur. 11, 7, 14, 6 funeris causa tantam -am. 25, 1, 1 pr. necessariae, ... utiles, ... voluptariae (*v. passim sub hac rubr. et saepius. ad rem v.* Pavl. dig. 50, 16, 79. *Sohm, Inst. d. röm. Rechts [1911] p. 415. 637. 761*). 43, 24, 13, 7 -am ... ad restituendum praebeant. *al.* (*v. V. i. R.*). CIL II 1342 (*s. II ex.*) honore usa -am remisit (1973. *saepe, cf. p. 550, 66*). Epist. donat. Syntroph. (CIL VI 10239) 14. Porph. vita Hor. p. 1, 11 paucissimis eruditus -is. Ivst. 6, 2, 15 postulat sibi dari ministrum -ae. Hier. epist. 57, 12, 3 oleum perdit et -as, qui *eqs.* Clavd. 24, 224 geminare profundas ... -as. Oros. hist. 4, 11, 2 pro ... -is bellicis. Cod. Iust. 8, 44, 16 (*a. 290*) -as ... ad meliorandum ... vos erogasse (*al.*) CIL XIV 4865 communi -a fecerunt sibi. Inscr. christ. Diehl 1768, 2 omnibus -is ... paratis sacravi templum. *et al.*

2 *notabilia*: a *indicatur per gen.*: α *quid impendatur* (*cf. l. 82*): Liv. 44, 23, 1 pecuniae. Svet. Nero 50 ducentorum milium (Labeo dig. 19, 2, 60, 4). β *in quid impendatur* (*cf. p. 550, 77*): Cic. Rab. Post. 43 turpibus -is cupiditatum ... labentem. Hor. epist. 1, 19, 38 -is cenarum et tritae munere vestis. Liv. 32, 34, 10 s[t]ationis. Vitr. 2, 8, 20 satius esse videtur -a testaceorum *parietum* in sumptu quam compendio craticiorum esse in periculo. Sen. benef. 2, 21, 5 ludorum (Ascon. Mil. p. 30, 20 St. Svet. Tib. 34, 1). dial. 9, 9, 4 studiorum ... liberalissima -a est. epist. 12, 1 aedificii. Cvrt. 8, 5, 10 exigua turis -a tanta beneficia pensaturi. Colvm. 1, 3, 3 rerum invectarum. 8, 15, 1 *al.* Ascon. in Scaur. p. 22, 10 St. *aedilitatis.* Plin. nat. 21, 10 funeris (*passim in titulis, e. g.* CIL II 3251 [*s. I ex.*]. 1089 [*aet. Traian.*]) Sil. 11, 569 belli. Plin. epist. 9, 19, 6 -a monumenti supervacua est. Svet. Vitell. 7, 2 itineris (*cf.* Apvl. met. 11, 28 peregrinationis). Domit. 12, 1 operum ac munerum (Vlp. dig. 48, 22, 7, 22 Cod. Theod. 8, 4, 8). Pompon. dig. 35, 1, 112, 2 perferendi corporis in aliam regionem (Vlp. dig. 39, 3, 4, 2 Cypr. Gall. lev. 60 medendi). Gaivs dig. 5, 3, 39, 1 *al.* Hil. in Matth. 4, 13 p. 935[C] qui ... fructus est, clauso -am luminis continere? Cod. Theod. 4, 18, 1 -as sumptusque litis (*al.*). Inscr. NotScav. 1926 p. 313 n. 1. *et al.*

b *i. q. res cum impendio parata* (*cf. p. 552, 6*): Cic. off. 2, 60 illae -ae meliores, muri, navalia, portus. Sen. epist. 95, 41 non ... luxuria sed -a sollemnis est *ea cena.* Ivv. 12, 97 haec (*gallina*) nimia est -a. Vvlg. Dan. 14, 7 quis est qui comedat -as has?

B *transl.*: 1 *c. gen.* (*cf. supra l. 58*), *i. q. praestatio, oblatio*: Verg. Aen. 11, 228 nihil omnibus actum tantorum -is operum (Cypr. eleem. 18 p. 387, 2). Ov. met. 3, 63 sine caede ... -aque sui ... cruoris. Liv. 37, 53, 12 meritis ... et -is officiorum ut superare possem (Ps. Cic. exil. 5. 16). Sen. dial. 9, 16, 4 levi temporis -a. Avson. 366, 7 laboris. 2 *per se, i. q. opera, studium*: Ennod. dict. 20, 8 p. 482, 16 in adolendis -a sacrificiis. 21, 12 p. 486, 14 subtrahens -as desideriis puerilibus. epist. 1, 20, 6 p. 33, 6.

II *metonymice de aliis rebus, i. q. apparatus, materia* (*v. et p. 551, 78*): A *vario usu*: Petron. 137, 6 interim Proselenos cum -a sacrificii venit. Marcell. med. carm. 23 salubres suggerit -as (*i. medicamina*) ponto et tellure creatas. Coripp. Ioh. 1, 126 onerantur milite puppes, -is armisque simul (*fere i. q. impedimenta. cf.* 7, 206 tot -as ... ire iubebat et socios urguebat agens. 8, 27).

B *certo et definito usu*: 1 *i. q. quaevis materies ad aedificandum necessaria*: Obseq. 28 (*ex Liv.?, v. Roßbach, BphW. 1916, 733*) -as omnīs ... ignis absumpsit. Frontin. aq. 118 ex fisco ... omne plumbum et omnes -ae ad ductus ... erogantur. 124 difficilis videbatur futurae -ae praeparatio (Lex met. Vipasc. frg. Bruns font.[7] 9. *cf.* Vvlg. I Par. 22, 5 praeparavit -as [22, 14. 29, 2. *cf.* 29, 19 paravi]). Ivv. 3, 216 accurrit qui marmora donet, conferat -as (*cf. p. 551, 41. cf.* Amm. 29, 6, 11 congestas). Epist. de aedif. ration. (CIL VI 1585[b]) 15 tegulas ... et -am de casulis ... adsigna Adrasto. Vlp. dig. 43, 19, 5, 1. 50, 12, 1, 3 si apparatum sive -am in publico posuit. Chalc. comm. 278 *deus* silvestres -as mundi fabricae sufficientes ... constituit (Ps. Avg. quaest. test. I 106, 2 p. 235, 19 *al. cf.* Hil. trin. 12, 39 p. 457[B] fabricandi caeli -am et instrumenta). Amm. 27, 3, 10.

2 *i. q. massa* (Gloss. III 365, 5 φύραμα): a *ad fingendum*: Edict. imp. Diocl. 7, 15 lateris crudi ad laterculos diurnam mercedem ..., ita ut ipse sibi -am praeparet, *tot* (ἑαυτῷ παρέχοντι τὸν πηλόν. *sic et* 7, 16). Ambrosiast. in I Cor. 15, 39 p. 268[A] ut una -a faceret genera diversa (*antea* cum ex eadem massa omnis caro sit). *ibid.* p. 268[B]. b *ad lapides inter se coniungendos, i. q. mortarium* (*v. ALL 4, 1887, 421. Svennung, Unters. Pallad. p. 573*): Cet. Fav. 4 p. 292, 11 quo pinguior -a fortius caementa ligaret. 18 p. 301, 15 -a testacea inducatur (19 p. 302, 8 Pallad. 1, 39, 5). 18 p. 316, 16 mollior. 19 p. 302, 6 *crassior.* 21 p. 304, 3 pumicea (Pallad. 1, 13, 2). 22 p. 304, 11. 23 p. 305, 4 subtilior. 23 p. 305, 6. 26 p. 306, 3 ex sablone et favilla et calce mixta -a ([*Vitr. 7, 4, 5* materies]. Pallad. 1, 9, 4). Symm. rel. 26, 5 hiulcam compagem lapidum ... ita positam, ut infuso postea -arum liquore hiantia stringerentur. Clavd. Don. Aen. 9, 710 p. 277, 18. Vvlg. Sirach 22, 21 caementa sine -a posita ... non permanebunt. Avg. vera relig. 30, 54 -a, quae calce et arena confit, tenacius lapides cohaerere quam luto. Cassiod. in psalm. 61, 3 p. 429[D] sine aliquo ligamine -ae. ? c *ad ova conservanda*: Anthim. 36 dura ... ova aut ... quomodo in -a ponuntur (*an ad d?*).

d *in coquendo, i. q. massa qua implentur farcimenta sim.* (*usu laxiore de variis condimentis; v. Brandt, Unters. z. röm. Kochb. p. 99. cf. p. 550, 70.* Gloss. II 582, 27 *sq. nota ellipsin l. 54*): Arnob. nat. 7, 25 p. 258, 25 quid diversis cum fartibus *deo sit* ... -arum varietate conditis. Clavd. Don. Aen. 8, 180 p. 141, 30 caro ... assa, id est non aliquibus -is excocta. Apic. 2, 60 reples intestinum -a isicii (*cf.* 4, 183 imples [*al.*]). 4, 134 in caccabum mittes cum -a. *ibid.* tot trullas -ae desuper adicies (*al.*). 8, 372 mittes -am Tarentinam in vesicam bubulam (*cf. per ellipsin*: 8, 339 perna apruna ... impletur Tarentina). 8, 406 -a ... circumsparges. 9, 432 ornatur -a. *al.* Cass. Fel. 33 holera, olivas, caseum, -as recentes ... non tangant. Tab. cer. CIL III p. 953, 23 peganinum ... -am ... salem et cep(am).

Isid. orig. 4, 7, 25 paralesis dicta a corporis **inpēnsātiōne** (inpesione *T*), facta ex multa infrigidatione. *ab* impensare.

impēnsē *v. s.* impendo *p. 549, 10.*

[Gell. 11, 5, 4 *sceptici* veritatem ... inprensibilem (inpres(s)ibilem *δ*, **inpēnsibilem** *γ*) videri aiunt.]

impēnsio, -ōnis *f.* *ab* impendere. Gloss. II 266, 33 δαπάνη. 523, 2 enycin (*i.* ἐνοίκι(ο)ν, *cf. 522, 23* compensio *et 578, 52* expensa: dispensatio domus). 583, 35 refectionis datio. [*falso legebatur*: Greg. M. epist. 1, 37 p. 50, 14 (pensionis *trad.*).] *i. q. actio impendendi* (*i. q. opera, studium: l. 69 sq.*): Pomp. gramm. V 257, 16 sumptus .. erit nomen quartae declinationis, quando -es significamus. Ennod. epist. 5, 11, 3 p. 135, 7 ut amor mutuus de vicaria -e gratuletur. dict. 10, 12 p. 458, 9 -e multiplici commendantis vota vicisti. Isid. diff. 2, 146 boni -em in proximum. *ibid.* beneficii.

Gloss.[L] II Abav. IN 213 **inpēnsat** consumit. *deriv.*: impensatio.

impēnsō *adv. v. s.* impendo (impensus) *p. 548, 70.*

Avg. epist. 192, 2 p. 166, 23 non ... potest esse verus caritatis **inpēnsor,** nisi fuerit benignus exactor (serm. coll. Morin p. 526, 29 laboris -r, coronae iam exactor). *ab* impendĕre.

1. impēnsus, -a, -um *v. s.* impendo *p. 548, 60.*

2. impēnsus, -a, -um. *ab* in *et* pensus. a Pavl. Fest. p. 108 -am stipem aes sacrum quod nondum erat pensum. ? b *i. q. nullius pretii, nequam*: Plavt. Bacch. 394 ingrato homine nihil -iust (*cf. Steinthal, De interpol. Plaut., Diss. Berl. 1918 p. 78. Léo, adn. ad l.*).

3. impēnsus, *abl.* -ū. *ab* impendere. *i. q. impensa* (*trsl. i. q. studium*): Symm. epist. 1, 11, 1 si quid in absentes bene consulas, -u maiore gaudetur. 4, 65 magno -u gratulor. *Rehm.*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imperābiliter *adv.* *ab* imperare. Cato inc. libr. frg. 43 (Char. gramm. p. 262, 21 B.) '-r' (-iab- *Cb*) Cato senex, ubi Maximus 'pro nimis imperiose, dure'.

imperagrātus, -a, -um. *ab* in *et* peragratus. *i. q. invius*: Gild. Brit. 35 chron. III p. 46, 17 fervidus acsi pullus, amoena ⌊quaeque -a⌋ (*codd. plerr.*, que per- *A*) putans, per extensos scelerum campos inrevocabili furore raptatur *sensus tuus*.

? **imperantia:** imperium Gloss. II 582, 18. [*ab* imperare, *nisi corrupt. pro* intemperantia. *Heracus.*]

imperātio, -ōnis *f.* *ab* imperare. *t. t. arithm. i. q. regula*: Boeth. arithm. 2, 1 p. 77, 19 hoc ... trina ... -e colligitur (*cf. Nicom. Geras. arithm. 2, 1, 2* διὰ τριῶν προσταγμάτων).

***imperātīvus,** -a, -um *et* -us, -ī *m.*, -um, -ī *n.* [*ab* imperare, *cf. gr.* προστακτικός. *J. B. H.*] Gramm. suppl. 103, 24 per duo v ... -us. Gloss.^L II Philox. im 78 -us: προστακτικός. *inde a* Palaem. (*l. 27*).

1 *active*: a *artiore sensu in arte gramm. de modo, verbo, oratione sim. (cf. gr. προστακτικὴ ἔγκλισις sim.); saepe masc. vel neutr. pro subst.* (*cf.* Prisc. gramm. II 449, 15 quae Latini in plurali numero -a primae personae accipiunt, haec Graeci ὑποθετικὰ vocant, id est suppositiva sive hortativa): *definitur*: Diom. gramm. I 338, 27 -us modus est, quo enuntiamus externo officio imperantes. Prisc. gramm. II 456, 1 -us modus necessitatem significat. *al. cf. Jeep, Redeteile p. 219 sqq.* *exempla*: Pavl. Fest. p. 108 'inpercito' ... futurum ab -o (Char. gramm. p. 338, 18 B. f. ... -i. *al. cf.* Char. gramm. p. 338, 5 B. -a instantis. Prisc. gramm. II 406, 21 praeteriti temporis ... -a. 25 praeterito tempore -i. *al.*). Palaem. Char. gramm. p. 295, 5 B. 'ne' acuto accentu *recipit* -a, velut 'ne fac' (*cf.* Serv. Aen. 2, 606 *al.*). Prob. inst. gramm. IV 156, 1 modi verborum sunt octo, indicativus ..., -us *in eqs.* 184, 34. Anth. 657, 2 (*in aenigmate*) femina cum fuerim, -us ero. Don. Ter. Eun. 799 quia -a verba velut contumeliosa sunt, addebant veteres 'sis' (Clavd. Don. Aen. 7, 330 p. 52, 30 *al. cf.* Mart. Cap. 3, 235 verba -i modi. *v. et l. 43*). Char. gramm. p. 340, 21 B. defectionem -i. p. 341, 8 -a ... quadrifariam exprimuntur. Serv. georg. 2, 425 pro activi -o praesenti passivi futurum posuit. Aen. 11, 463 'edice' ... plenus est -us. Clavd. Don. Aen. 4, 225 p. 384, 4 'age' hortativum cum -o *est*. Mart. Cap. 3, 325 'volo' non habet -um. Boeth. syll. categ. introd. p. 767^B orationis ... species ... sunt quinque ..., -a ut 'suggere tela mihi' (*cf.* herm. pr. 1, 1 p. 35, 14 *al.* Isid. orig. 2, 21, 15 aliae *sententiae sunt* -ae). *et al.* b *latiore sensu*: Conc.^S I 5 p. 72, 9 forsitan non substantiale ..., sed prolativum atque -um intellegat *Nestorius verbum dei* (*sim.* p. 82, 17). Cod. Iust. 6, 23, 15 pr. (*a. 339*) utrum -is et directis verbis fiat *heredis institutio* an inflexa. Cassiod. anim. 6 p. 1291^C secunda *virtus animae* -a, quae iubet organis corporalibus motus diversos. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 26 p. 391^A puellam -o sermone resuscitavit ad vitam.

2 *passive*: Macr. Sat. 1, 16, 5 *feriae* aut ... stativae sunt ... aut -ae *eqs.* (*cf.* 1, 16, 6 -ae sunt, quas consules vel praetores pro arbitrio potestatis indicunt). Salv. eccl. 2, 39 salvator ipse in evangelio non ut ceteris voluntarium, sed -um officium perfectionis indicit *clericis*.

adv. **imperātīvē.** 1 *i. q. per imperativum modum*: Serv. auct. Aen. 11, 354 'adicias' pro 'adice' ..., quia indecens erat -e ad regem loqui. Prisc. gramm. III 238, 21 -e dicta. 2 *per imperium, imperiose*: Vlp. reg. 24, 1 legatum est, quod legis modo, id est -e, testamento relinquitur (*opp.* precativo modo). Serv. Aen. 6, 749 dictum est -e, ἀπειλητικῶς *eqs.* Cassian. conl. 21, 14, 3 quidquid ... -e decernitur. Epist. pontif. 670 Schwartz p. 103, 23 -e dicit *Christus*: Lazare, veni foras. Serm. corp. Vind. 21 p. 328, 10 hoc -e exigitur.

***imperātor,** -ōris *m.* [*ab* imperare; *cf. osc.* embratur 'imperator'. *J. B. H.*] Varro ling. 5, 87 -r ab imperio populi, qui eos, qui id attemptasse⟨n⟩t, † oppressi hostis. Qvint. decl. 317 p. 247, 45 imperare ... debet et praecipere -r (*cf.* Prisc. gramm. II 432, 27 -r ab imperando. 434, 13 Isid. orig. 9, 3, 14 Lyd. mag. 1, 4). *scribitur* inp-: Inscr. coc. Falisc. (ce 2) 5 Decret. Paulli (cil i² 614). CIL I² 622 (*a. 167*). IV 6838. III 6730 (*s. IV ex.*). Inscr. RevA. VI 2 (1933) p. 428 n. 232 (*s. VI*). *v. et l. 79. 81. cf.* ἰνπ-: CIG V 1, 380 (*a. 115*). Lyd. mag. 1, 4 (*bis*). 3, 3. imp- *passim inde a saec. a. Chr. II med.* (CIL I² 626. 630 *al.*), *ut praecipiunt* Gramm. (*v. p. 419, 37*). *cf.* ἰμπ-: CIG V 1, 1454. XII 1, 48 (*s. a. Chr. I in.*). Diod. frg. 36, 14 Malal. p. 197, 13 D. 225, 15. -ei- (*cf. Sommer, Handb.² p. 58*): Decret. Paulli (cil i² 614) inpeirator. *sync.*: CIL XIII 9096 (*a. 317/323*) impratori. *de apicibus sim.*: Imp- *persaepe ornamenti causa; nota*: CIL X 6640 (*a. 85*) ímp. III 12068 (*s. fere II*) ímp. -rát-: R. Gest. div. Aug. 1, 22. 4, 28 CIL VI 1377. -tōr (*cf. Sommer, l. c. p. 365*): Plavt. Amph. 229. *notatur* im.: CIL XIII 8956 (*s. III med.*). XI 6664 (*s. IV*). imp.: CIL I² 630 (*a. a. Chr. 146*) *et inde passim. de duobus* -bus: CIL II 1180 (*s. II, ibid.* Augg.). 4514 XII 410 *al.* *i. q.* imp(eratoris servus, uxor): CIL V 96. 8386 X 7501 add. p. 994. inp.: CIL XIII 8889 (*a. 245/7*). 9106 (*s. III med.*). VIII 4414 (*s. IV in.*). III 11212. impp.: *inde a saec. p. Chr. II med.* inpp.: CIL VIII 22286 (*a. 305*). XII 5502 (*s. IV in.*). iimpp.: Inscr. RevA. V 24 (1926) p. 325 n. 72. (*s. III ex.*). iimmpp.: CIL XIII 9071. imimp.: Inscr. AA 30 (1915) p. 246, 20 (*s. II/III, de duobus*). imper.: CIL I² 768. VI 1301 (*a. fere 36 a. Chr.*). XI 6187 (*s. I*). III 14201 (*a. 198*). *al.* impprr.: CIL III 14186. imperat.: CIL XI 6000 (*a. 73*). VI 541 (*a. 88*). 992 (*a. 192*). imppprrbb.: CIL III 14186. imprs.: Inscr. christ. Diehl 793 (*a. 582/602*). *de abbreviationibus in codd. v. Lindsay, Notae Lat. p. 428.* induperator *in versu heroico*: Enn. ann. 83. 326. 347. 565 (-r *codd. cf. l. 11*). Lvcr. 4, 967. 5, 1227. Ivv. 4, 29. 10, 138 Opt. Porf. carm. 15, 5 Prvd. c. Symm. 1, 147 Sidon. carm. 7, 314 (-rque *vel* imperiumque *codd.*). Ven. Fort. Mart. 2, 115. 4, 350. *praeterea ap.* Gramm. *inter exempla epentheseos* (Don. gramm. IV 396, 4 Char. gramm. p. 366, 20 B. Consent. gramm. V 388, 3 ut Ennius dicit plerumque induperatorem pro -e. *al.*) *vel barbarismi* (Don. gramm. IV 444, 18 Pomp. gramm. V 285, 21 *al.*), *in* Schol. (Serv. Aen. 1, 635 *al.*), Gloss. (Gloss.^L III Abol. in 73 *al.*). *ap. Graecos rarissime* ἰμπεράτωρ (*v. p. 553, 67. 69*), *plerumque* αὐτοκράτωρ, βασιλεύς (*v. Magie, Iur. vocab. p. 13. 32. 62 al. cf.* Gloss.^L II Philox. im 71 -r: βασιλε[ο]ύς, αὐτοκράτωρ). Not. Tir. 38, 61 *al.* *inde ab* Ennio (*l. 6*) *et* Plavto, *in tit. iam inde a saec. III med.* (*l. 22*). [*val.* împărat, *it.* imperatore, *francog.* empereur, *hisp.* emperador. *M.-L.*]

I *i. q. dominus, rex* (*de exemplis similibus, sed aliunde derivandis v. s. III A 2 et III B*): A *de dis* (*cf. p. 560, 21*): Inscr. coc. Falisc. (ce 2) 5 ququei huc dederu⟨nt i⟩nperatoribus summeis (*sc. Iovi, Iunoni, Minervae*). Plavt. Amph. 1121 summus -r divom atque hominum, Iuppiter (*sim.* Rud. 9). Pacvv. trag. 295 reg[n]um -r, aeternum † morum sator. Cic. Verr. II 4, 128 simulacrum Iovis -is, quem Graeci Urion nominant (129 *bis*. Liv. 6, 29, 8 *signum* I. -is). rep. 3, 33 unusque erit communis quasi magister et -r omnium *gentium* deus. B *de hominibus*: *in publicis*: Enn. ann. 83 uter (*sc. Romulus an Remus*) esset induperator. Cic. dom. 90 ille populus est dominus regum, victor atque -r omnium gentium. (Sall. Iug. 31, 20. *cf.* Cic. rep. 4, 7 [*opp.* portitorem]. Tac. ann. 3, 6). Sall. Catil. 6, 7 annua imperia binosque -es sibi fecere *Romani*. Iug. 24, 7 quem vos -em Numidis posuistis (*sc. Adherbalem*). *in privatis*: Plavt. Capt. 307 si, proinde ut ipse fui -r familiae, habeam dominum. Curc. 115 respice ad me, Le⟨ae⟩na. :: -r quis est? Men. 444 dicto me emit audientem, haud -em sibi. Cato ad fil. frg. 7 illi (*sc. 'vilico'? Jord.*) -r tu, ille ceteris mediastrinus (-um *cod.*). *varia*: Plavt. Asin. 656 amoris ... -r. Merc. 853 egomet sum mihi -r, idem egomet mihi oboedio. *fort. add.*: Sen. benef. 6, 16, 2 me non tamquam amicum videt *medicus*, sed tamquam -em (imperantem *Gertz, ci. alii alia. cf. p. 584, 44*).

II *i. q. summus dux militaris* (*ap. Romanos liberae rei publ. temporibus fere de summis magistratibus imperio praeditis [sed v. l. 73. 82] et in re militari versantibus [sed v. p. 555, 34 sq.], inde ab in. saec. p. Chr. I tantum de principe [v. s. III A] et de membris domus divinae [e. g. p. 555, 30 sq. 35. 556, 2]. de regibus bella gerentibus: l. 63. p. 555, 29. ironice*: Cic. Verr. II 4, 95 [*v. et p. 555, 82. 556, 72. 74*]):

A *proprie*: 1 *generatim*: a *universalia quaedam* (*definitur*: Cic. de orat. 1, 210 constituendum putarem principio, quis esset -r; qui cum esset constitutus administrator quidam belli gerendi *eqs.* Caes. civ. 3, 51, 4 Liv. 44, 34, 2 Sen. contr. exc. 5, 7): Enn. ann. 326 manu Romanorum (Nep. Hann. 13, 4 Liv. 8, 25, 9) induperator quod quisque in bello gessit *eqs.* 347 hori⟨ta⟩tur (*cf.* Plavt. Amph. 229 Cic. prov. 9 Liv. 25, 34, 11). 565. Plavt. Amph. 223 utrique -es in medium exeunt, ... colloquontur simul. 504 summus -r non adest ad exercitum (*item de gradu*: Mil. 15 Pseud. 1171 Nep. Alcib. 1, 2 -r fuit s. et mari et terra *Alcibiades. cf. supra l. 22 sqq.*). Cato or. frg. 36, 2 -r laudem capit. orig. 79. 82. 83 -r Poenus ... progreditur (*ibid.* Carthaginiensis. *cf.* Liv. 2, 20, 7 Latinus. 4, 10, 1 Volscus. Ivv. 10, 138 Romanus Graiusque et barbarus. *al.*). Asell. hist. 5 nimis bonum -em ... ⟨non⟩ decertare, nisi *eqs.* (*cf.* Cic. Manil. 8 contenderunt. Lvcr. 4, 967 pugnare. Sall. Iug. 52, 1 inter se duo -es, summi viri, certabant [*sc. Metellus et Iugurtha*]). Coel. hist. 30 Varro ling. 6, 68. 77. 7, 37 ad bellum cum exit -r ..., paludatus dicitur proficisci. Rhet. Her. 2, 27, 43. 4, 46, 59. Cic. inv. 1, 55 Epaminondas, Thebanorum -r (1, 69. *cf.* Liv. 3, 25, 7 Aequorum. 8, 11, 6 *Latinorum*. 9, 15, 8 Samnitium. 23, 26, 2 Poenorum [30, 13, 5 *al. cf.* 26, 40, 3 Carthaginiensium. *al.*]. 39, 50, 7 Achaeorum. Val. Max. 5, 6 ext. 3 Persarum. Plin. nat. 2, 54 Atheniensium. *al.*). 1, 58 *exercitui* praepositus est ... -r (Verr. II 5, 94 Manil. 44). Verr. II 1, 56 Servilius, -r populi Romani (prov. 9 Balb. 25 *al.* Bell. Afr. 4, 4 Liv. 28, 42, 21 Vell. 2, 90, 2 *al.*). II 5, 91 cum in terram -r exisset (*sc. Cleomenes*). Manil. 5 unum ... ad id bellum -em deposci atque expeti (*cf.* Sall. Iug. 65, 4). 27 de -e ad id bellum deligendo ac tantis rebus praeficiendo (Vatin. 36 *al.* Liv. 24, 8, 18 Fest. p. 334 *al. cf.* Liv. 2, 39, 1 lecti. 7, 12, 13 electum esse eximium -em, unicum ducem *eqs. cf. p. 557, 9*). 28 exercitūs -r (Liv. 8, 6, 10. *cf.* Lvcr. 5, 1227 classis). Manil. 49 -em praeficere *bello* (*cf.* Liv. 34, 41, 1 ludis. Dares 29. *v. et l. 75*). 52 de uno -e ... constituendo. Rab. perd. 21 quo tu -e, Labiene, meruisti? (*cf.* Mur. 11 patre suo -e. Flacc. 6. 63. 101 prov. 7. 32 *al.* Plin. nat. 16, 11 -e Cornelio Cosso cos. Svet. Aug. 2, 2 *al.*). Catil. 1, 5 castrorum -em ducemque hostium (*item de Catilina*: 1, 10. 27). Sest. 52 ad portas sedenti -i (*cf.* Sall. Catil. 30, 4 ad urbem -es erant. Liv. 39, 4, 7). prov. 35 -em ... revocare. Pis. 38

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ut semper Macedonicis -bus idem fines provinciae fuerint qui gladiorum (55. *cf.* SALL. or. Cottae 6 Hispaniae). Phil. 11, 34 fuimus -es ego et M. Bibulus in propinquis ... provinciis (*cf.* off. 1, 36 [*interpol.?*] Popilius -r tenebat provinciam. LIV. 37, 49, 8). 13, 26 prodere -em (LIV. 25, 16, 6 *al. cf.* CIC. Phil. 13, 35 milites -em reliquerunt. LIV. 25, 16, 7 -em tradidisset). div. 1, 102 cum -r exercitum, censor populum lustraret. Lael. 42 (*de Themistocle*). off. 2, 28 -es ... triumpharunt (SALL. Catil. 30, 4 PLIN. nat. 7, 102. *cf.* VAL. MAX. 2, 8, 6 -e ducturo triumphum. PLIN. nat. praef. 30). *al.* CAES. Gall. 7, 1, 7 absente -e (*cf.* LIV. 26, 33, 4 coram -e. 44, 38, 2). SALL. Iug. 56, 1 Romanus (LIV. 5, 2, 1 VAL. MAX. 3, 2, 12 *al. v. et p. 554, 60*). NEP. Cim. 2, 2 primum -r ... copias Thracum fugavit ..., idem iterum (*cf. p. 556, 42*) ... classem devictam cepit. Epam. 8, 3 ante se -em. Ham. 2, 3 Hamilcarem -em fecerunt (Hann. 3, 2 SEN. contr. 7, 7, 13. 18 *al. cf. p. 557, 18*). Hann. 3, 1 Hasdrubale -e suffecto. Milt. 1, 3 ut Miltiadem -em sibi sumerent. Att. 10, 2 (*de triumviris*). LIV. 5, 19, 3 -r mutatus. 7, 39, 15 -r ... appellatus *Quinctius ab exercitu seditioso* (LIV. 21, 3, 1. 35, 45, 9 VELL. 2, 24, 1 [*cf. Appian. Mithr. 52 αὐτοκράτορα*]. *cf. p. 556, 25. 557, 29. 54*). 8, 30, 1 (*de dictatore et magistro equitum. cf.* 8, 33, 13. 22, 30, 7). 9, 1, 2 Samnites ... -em C. Pontium ... habuerunt (22, 38, 6 VAL. MAX. 5, 4, 1 *al.*). 9, 9, 10 hostium -bus. 10, 31, 12 -em clarissimum gentis (*cf.* 39, 50, 11 gentium) suae amiserant *Samnites*. 21, 4, 10 sub Hasdrubale -e meruit *Hannibal* (*cf.* 37, 4, 3 FLOR. epit. 4, 12, 30). 25, 6, 7 *-i* prorogatum imperium. 30, 2, 7 Hispaniae ... veteribus (*cf. l. 29*) -bus ... decretae. 30, 15, 6 patris -is (*cf.* VAL. MAX. 5, 4, 2 -e simul et patre. SEN. contr. 7, 7, 2). 30, 45, 7 primus ... hic -r nomine victae ab se gentis est nobilitatus. 38, 58, 10 (*de Hannibale*) -r Punici belli. *al.* SEN. contr. 7, 7, 1 -r adulescens renuntiatus est. exc. 8, 4 (*de Codro*). VELL. 2, 104, 3 veterem -em et ante meritis ... quam nomine Caesarem (*sc. Tiberium. cf.* 2, 106, 1 *al.*). INSCR. RevA. VI 2 (1933) p. 421 n. 204 (*Palmyrae*) -bus (*sc. Tiberio, Germanico, Druso Ti. f.*) posuit. VAL. MAX. 9, 8 ext. 2 *civitas Atheniensium* decem universos -es suos ... necavit. SEN. dial. 5, 2, 4 nec nominato -e. epist. 87, 10 -em triumphalem, censorium (*sc. Catonem*). PETRON. 111, 5 provinciae. IVV. 10, 138. TAC. ann. 1, 44 (*de Germanico ut*: 1, 62 2, 17 *al.*). 2, 10 ne ... gentis suae ... proditor quam -r esse mallet *Flavus*. 2, 45 (*de Germanis*) dicta -um accipere. CALP. decl. 7 dives -r creatus (*cf. p. 557, 32*). TERT. apol. 5, 1 ne qui deus ab -e consecraretur. *et al.*

b *coni. et oppos.*: **α** consul, praetor *sim.* (*nonnulla trahas etiam ad II A 2*): RHET. Her. 4, 54, 68 post -r et postremo factus est consul. CIC. Verr. II 3, 213 populi Romani praetoribus, consulibus, -bus (ac. 2, 136 Deiot. 11 LIV. 30, 28, 6. *cf.* CIC. Verr. II 5, 28 praetorum atque -um. Catil. 2, 24 consules -esque [Phil. 2, 72 *al.* LIV. 7, 40, 16 *al.*]). Manil. 66 non modo -is aut legati, sed unius tribuni militum animos (*cf.* LIV. 37, 52, 5 -bus ... legatisque. SEN. dial. 9, 4, 5 militare ... -r aut tribunus. epist. 83, 12 -r et tribunus et centurio). Mur. 79 et integrum consulem et bonum -em (*sc. Ciceronem*). p. red. in sen. 35 qui si mihi quaestor -i fuisset (*cf.* Phil. 2, 71 ac. 2, 4 BELL. Alex. 50, 1). Phil. 6, 13 quem ... iste ordo *equester* patronum adoptavit ..., quem censorem, quem -em? (*cf.* SEN. epist. 98, 13. *v. et l. 6. 34*). off. 2, 26 magistratus -esque (*v. vol. VIII 97, 39 sq.*). Brut. 65 mitto civem aut senatorem aut -em, oratorem ... quaerimus (*sim. de Catone*: 294 NEP. Cato 3, 1 PLIN. nat. 7, 100 QVINT. inst. 12, 11, 23 *al.*). LIV. 5, 28, 6 -es Romani fuere ex tribunis militum C. Aemilius, Sp. Postumus. *al.* VELL. 2, 69, 2 praetoriis viris -busque. ASCON. tog. cand. p. 70, 19 St. -i ac dictatori. QVINT. inst. 11, 1, 36 -um ac triumphalium.

β exercitus, miles *sim.* (*cf. p. 558, 16*): CIC. Manil. 46 noster -r exercitusque (57. 58 Mur. 33 *al.* CAES. Gall. 6, 37, 7 LIV. 3, 10, 3 VELL. 2, 90, 2 [*plur.*] *al. cf.* CIC. Sest. 40 vim, arma, exercitus, -es, castra). Phil. 14, 26 Pansa ..., dignus -r legione Martia, digna legio -e (CAES. Gall. 2, 26, 5 et castra et legiones et -r. LIV. 6, 26, 4 [*syn.* ducibus ... et exercitibus]). Tusc. 2, 62 eosdem labores non esse aeque graves -i et militi (CAES. Gall. 5, 33, 2 SALL. Catil. 20, 15 *al.* VELL. 2, 84, 1 *al. cf.* PLIN. nat. 7, 96 [*de Pompeio*] totiens -r antequam miles FLOR. epit. 4, 2, 50 [*de Caesare*] medius ... inter -em et militem).

γ rex *sim.* (*cf. p. 557, 68*): CIC. rep. 3, 37 sic regum, sic -um, sic magistratuum, sic patrum, sic populorum imperia civibus ... praesunt ut *eqs.* fin. 5, 7 -es ac rerum publicarum principes. SALL. Catil. 2, 3 regum atque -um animi virtus (SALL. [?] rep. 2, 1, 1 LIV. 28, 41, 16 *al.* SEN. benef. 3, 18, 3. *cf. p. 556, 7*).

δ *alia*: CIC. Catil. 2, 28 me uno togato duce et -e (*v. vol. V 1, 2320, 50 sqq. 2322, 42 sqq.*). Mur. 30 una *ars* -is, altera oratoris boni (Tusc. 4, 53 de orat. 1, 7 *al. cf. supra l. 53*). CAES. Gall. 4, 25, 3 meum rei p. atque -i officium praestitero. SALL. Iug. 85, 35 dominum, non -em esse. PLIN. nat. 33, 150 C. Marius ..., ille arator Arpinas et manipularis -r.

c *in allocutione* (*cf.* BELL. Afr. 45, 2 non ... te [*sc. Scipionem*] -em appello. DON. Ter. Ad. 210 ⟨in⟩ splendidis artibus constituti gaudent artis nomine nuncupari, ut -r, orator, philosophus): CIC. Pis. 91 (*ironice*) praeclare -r. CATVLL. 29, 11 (*de Caesare*) -r unice (54, 7). CAES. civ. 3, 91, 3 faciam ..., -r, ut *eqs.* (BELL. Afr. 35, 4 SALL. Catil. 33, 1 SALL. [?] rep. 1, 2, 2 *al.* LIV. 7, 10, 2 ad dictatorem pergit: iniussu tuo, inquit, -r, *eqs.* 7, 13, 10 *al.* SEN. contr. 10, 3, 12 VELL. 2, 104, 4 [*de Tiberio*]. VAL. MAX. 4, 7, 4 *al.* SEN. benef. 5, 24, 1 *al.*).

d *cum nomine proprio: antecedit nom. propr. plurimis locis, sequitur his*: FAST. ann. Iul. Vall. Aug. 2 (CIL I^2 p. 240) imp. Caesar (*cf. Onom. II 35, 25*). LIV. 26, 6, 5 vulnus -is Ap. Claudi. 37, 4, 3. 45, 17, 1 -es L. Paulus, L. Anicius. VELL. 2, 121, 1 -is Tiberii. VAL. MAX. 5, 1, 1^{d}. 9, 2, 4. TAC. ann. 4, 43 idem regis Antigoni, idem -is Mummii iudicium. SVET. Aug. 13, 2 FLOR. epit. 4, 12, 30 FIRM. math. 1, 7, 28 AMM. 27, 4, 11. *et al.*

2 *speciatim de titulo acclamatione militum tributo* (*pertinet fere ad duces militares Romanos liberae rei publicae; ad principes: p. 557, 53; ad membra domus divinae: infra l. 60; de re cf. Rosenberg, RE IX 1140 sq.*): **a** *definitiones*: CIC. Phil. 14, 11 cui ... supplicatio decreta est, ut non -r appellaretur aut minimis rebus gestis aut plerumque nullis? 14, 12 si quis Hispanorum aut Gallorum ... mille aut duo milia occidisset, illum ... -em appellaret senatus. 14, 25 alterum nomen (*sc. consulis*) beneficii Romani est, alterum (*sc. -is*) virtutis atque victoriae. TAC. ann. 3, 74 Tiberius ... id quoque Blaeso tribuit, ut -r a legionibus salutaretur, prisco erga duces honore *eqs. ibid.* erant ... plures simul -es ...; concessit quibusdam et Augustus id vocabulum, ac tunc Tiberius Blaeso postremum. *v. et Diod. frg. 36, 14 Appian. civ. 2, 44.*

b *de actu acclamationis sim.*: CIL I^2 626 (*a. 145*) aedem ... -r dedicat *L. Mummius* (*cf.* 775 [*a. 48*], cos. vovit, ⟨im⟩perato⟨r coepit⟩). VARRO rust. 2, 4, 2 ut eo Nerva praetor -r sit appellatus (CIC. prov. 15 Pis. 38 *al.* parad. 33 Att. 5, 20, 3 *al.* CAES. civ. 2, 26, 1 *al.* BELL. Alex. 48, 2 Hisp. 19, 6 CIL VI 1311 VELL. 2, 59, 2 VAL. MAX. 2, 8, 7 *al. cf. p. 555, 17. 557, 29. 54*). CIC. har. resp. 35 ad nostrum, ut se ipse appellavit, -em (CAES. civ. 3, 31, 1). Pis. 97 -is nomen (CAES. civ. 2, 32, 14 LIV. 27, 19, 4 VELL. 2, 40, 3 *al.*). Tusc. 5, 22 cum Athenis -r apud eum deversarer. de orat. 2, 195 *Aquilium* consulem fuisse, -em ornatum a senatu. Att. 6, 1, 9 de me -e scribis te ex Philotimi litteris cognosse. epist. 1, 9, 2. 3, 7, 4 *al.* *adde* SVET. Iul. 76, 1 honores ... nimios recepit *Caesar*: ... praenomen -is *eqs.* (*cf. Cass. Dio 43, 44, 2. ad rem v. Mommsen, Staatsr. II 767; Rosenberg RE IX 1142 sq.; McFayden, History of the title -r, 1920 p. 15 sqq.*).

c *de titulo c. nomine proprio coniuncto* (*cf.* CIG V 1, 1454 Λεύκ⟨ιο⟩ν Λικίνιον ... Μουρῆναν ἰμπεράτορα [XII 1, 48]): DECRET. Paulli (CIL I^2 614) L. Aimilius L. f. -r decreivit. CIL I^2 622 (*a. 167*). 630 (*a. 146*). 692 (*a. 110*) M. Minucium Q. f. Rufum -em (⟨ὕπα⟩τον Ῥωμαίω⟨ν⟩). 733 (*s. I a. Chr. in.*) ⟨Q. Caeci⟩lius ... ⟨Mete⟩llus Pius ⟨imp.⟩ iter. (768 CIC. Phil. 13, 7 *al. cf. l. 65. 69. p. 555, 12*). CIC. Quinct. 28 confugit ad C. Flaccum -em, qui tunc erat in provincia. CIL I^2 787 ⟨C. Iul⟩io Caesari im⟨per.⟩, dictat. iteru⟨m⟩ (*cf.* 788 [*a. 45*] C. Caesare imp., cos. II ⟨II⟩. LEX VRSON. [CIL I^2 594] 104, 12 C. Caesaris dict., imp. *al.*). CIC. Phil. 7, 37 D. Bruti -is, consulis designati (3, 38 INSCR. Dessau 8891 *al.*). 5, 40 M. Lepido -e, pontifice maximo. 14, 36 C. Pansa consul, -r (14, 37 CIL X 1423. 1424. 6087 [*a. 42 a. Chr.*] cos., cens., imp. iter. II 3556 [*a. 26 a. Chr.*] imp. III, cos. II. IX 2637 [*a. 14*] imp., cos., auguri, patrono). CIL VIII 16456 (*a. 3*) L. Passieno Rufo -e Africam obtinente. LIV. 33, 32, 5 senatus Romanus et T. Quinctius -r (*cf. Polyb. 18, 46, 5 στρατηγὸς ὕπατος*). *et al.* (*v. Dessau, Ind. p. 490*). *in epistularum inscriptionibus* (*de usu cf.* CIC. Phil. 13, 22 CAES. civ. 3, 71, 2): POMP. Att. 8, 11^{a} Cn. Pompeius procos. s. d. M. Ciceroni imp. CAES. Cic. Att. 9, 6^{a} Caesar imp. s. d. Ciceroni imp. CIC. epist. 2, 19 M. Tullius M. f. ⟨M. n.⟩ Cicero imp. 3, 1 Cicero Appio imp. s. d. PLANC. Cic. epist. 10, 8 Plancus imp. cos. desig. *al.* *usu laxiore de titulo continuato post munus depositum*: CIL I^2 769 (*a. 52*) ⟨Cn. P⟩ompeio Cn. ⟨f. Ma⟩gno imp., cos. ter (*v. adn.*). *hic addam exempla tituli aetate imperatoria ineunte propinquis principum tributi* (*cf. p. 557, 53. 559, 50*): INSCR. NSc. 1933 p. 460 imp. ⟨est appellat⟩us ⟨i⟩n Germania (*sc. Drusus. cf.* VAL. MAX. 5, 5, 3 ut -r salutaretur *Tiberius* [TAC. ann. 2, 18]. TAC. ann. 1, 58 nomen ... -is ... accepit *Germanicus*). CIL VI 385 (*a. 7 a. Chr.*) Ti. Claudius Ti. f. Nero ... cos. iterum, imp. iterum (*cf.* IX 2443 [*de Tiberio et Druso*]). INSCR. Dessau 8897 (*a. 4/3 a. Chr.*) M. Agrippae L. f. cos. tert., imp., tribunic. potest. VI (*cf.* CIL IX 262. 2200). CIL V 6416 ⟨C.⟩ Caesari Augusti f. ... cos., -i. VI 909 Germanico Caesari ... cos. iterum, imp. iterum (921. X 1415).

B *in imag. vel translate* (*plura eiusmodi v. s. III B*): PLAVT. Bacch. 759 ne quoquam exsurgatis, donec a me erit signum datum. :: o -em probum! Capt. 166 hic (*sc. parasitus*) qualis -r nunc privatus est. Mil. 1160 impetrabis, -r, quod ego potero *eqs.* Poen. 4 audire iubet vos -r histricus. TER. Eun. 495 (*de milite glorioso*) haud convenit una ire cum amica -em (*cf.* 778). CIC. Cato 73 iniussu -is, id est dei, de ... statione vitae decedere. SALL. Iug. 1, 3 dux atque -r vitae mortalium animus est (*cf. p. 560, 47*).

III *i. q. princeps, rector*: **A** *proprie de iis, qui civitatem regunt*: **1** *strictiore sensu de principe Romano* (*de Caesaribus: p. 557, 42. 50. cf. p. 554, 45; de Augusta: p. 558, 4; eadem voce hic illic significantur una etiam liberae rei publicae duces militares: p. 557, 26. interdum sensu generali et ad principes Romanos et ad aliarum gentium rectores referri potest, e. g. p. 557, 3. 69*): **a** *universalia quaedam*: VELL. 2, 89, 6 bella sub -e gesta (PLIN.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

paneg. 57, 3 secundum *consulatum* -r quidem, sub -e tamen inisti. 64, 4 PAPIN. dig. 20, 2, 1 PANEG. 10 [4], 34, 1 *al.*). SEN. clem. 1, 4, 1. 1, 5, 2 est ... clementia ... decora -bus (*syn.* principum). benef. 2, 12, 2 (*v. vol. V 2, 695, 11*). PLIN. nat. 26, 9. 32, 4 (*syn.* principis). 35, 28 Tiberius Caesar, minime comis -r. STAT. silv. 1 praef. 4 praef. invocato numine maximi -is. *al.* MART. 5, 49, 9. FRONTIN. aq. 1. 88 curam -is piissimi, Nervae, principis sui (*sc. Romae*). IVV. 4, 29. TAC. hist. 1, 12 Germaniae legiones ... -em alium flagitare et senatui ac populo Romano arbitrium eligendi permittere (*v. vol. V 2, 378, 83. cf.* TAC. hist. 2, 37 legere. ann. 5, 4 deligerent. *al.*). 1, 17 patrem -emque (CIL XII 5502 Flavio Crispo patre, avo, maioribus inpp. nato [*sim.* 5457]. *cf.* PAPIN. dig. 48, 5, 39, 4 fratres ... -es [*sc. Marcus et Verus*; CIL III 781 (*a. 201*). PAVL. frg. Vat. 245 *al.*]. PANEG. 11 [3], 3, 1 -is fratris. AVR. VICT. Caes. 11, 1 fratris atque -is. SPART. Sept. Sev. 23, 6 apud filios -es). 1, 27 consalutatum -em (*sc. Othonem. al.* [*v. vol. IV 358, 70*]. *cf.* TAC. ann. 2, 80 salutavere [PLIN. paneg. 23, 4 SVET. Claud. 10, 2 *al. adde* PLIN. nat. 10, 117 -es salutat *siptace avis. cf.* MACR. Sat. 2, 4, 29]). 1, 30 ne -em pessimi faciant (1, 56 PLIN. paneg. 5, 2 *al.*). 1, 37 -em populi Romani (ann. 12, 19 PLIN. paneg. 82, 3 PANEG. 7 [6], 1, 1. *cf.* LIB. gener. chron. I p. 89, 12 Romanorum). 1, 52 (*opp.* privati; *item* PLIN. paneg. 10, 4 *al.*). 4, 58 ab -e ... Romano (ann. 15, 5 SVET. Vesp. 4, 5 GALLICAN. Avid. 11, 5 *al.*). ann. 6, 5 ad -em provocavit (*cf.* 14, 28 si qui -em appellarent [PAPIR. dig. 49, 1, 21, 1. PAVL. sent. 5, 26, 1 *opp.* populum. *al.*]). PLIN. paneg. 13, 4 hac mihi admiratione dignus -r non videretur, si inter Fabricios ... talis esset (*item pertinet etiam ad liberae rei p. -es*: PANEG. 6 [7], 8, 4 AMM. 25, 9, 9 SCHOL. Hor. epod. 9, 28 *al.*). 46, 4 scaenici -is. SVET. Cal. 1, 1 legiones ... -em Tiberium ... recusantis (*cf.* Galba 16, 2). Vitell. 3, 2 appellatum -em *Vitellium* (LAMPR. Comm. 2, 4 AMM. 26, 6, 18 *al. cf.* CAPITOL. Aur. 24, 6 -em se appellavit. *v. et l. 54. p. 555, 17. 556, 25*). Vesp. 3 habuit ... etiam -r ... uxoris loco *Caenidem* (*cf.* 5, 6 iam -e [*v. p. 89, 32*]. AMM. 16, 11, 6 Valentinianus postea -r. *al.*). 6, 2 creandi ... -is (*v. vol. IV 1162, 42*). FRONTO p. 194, 17 N. -es nostri ... constituerunt (*cf.* VLP. dig. 1, 4, 1, 1 quodcumque -r ... statuit vel cognoscens decrevit *eqs.* IVLIAN. dig. 4, 2, 18 rescripsit. *al.*). VLP. dig. 4, 4, 3 pr. divus Severus et -r noster. CHAR. dig. 1, 11, 1 pr. regimentis rei p. ad -es perpetuos translatis (*syn.* principibus). GAIVS inst. 1, 5 ipse -r per legem imperium accipiat. CIL VIII 17870 -i destinato (*v. vol. V 1, 759, 17. cf.* PS. AVR. VICT. epit. 34, 2 designatur). ACT. Arv. a. 213, 18 te imp(eratore) felix senatus (*item abl. abs.*: CAPITOL. Pert. 1, 6 *al.*). TERT. Scap. 2 p. 541, 8 Oe. a deo ... constitui -*em.* PANEG. 4 (9), 21, 1 fortissimorum -um ... res gestae (*includuntur Caesares ut etiam*: CAPITOL. Maximin. 20, 3 TREB. trig. tyr. 21, 4 *al.*). 8 (5), 9, 3 -⟨em⟩ totius orbis (CIL VIII 20989 [*a. 311/2*]. FIRM. math. 1, 10, 13 *al. cf.* TREB. Gall. 3, 3 [*de Odenato*] totius ... orientis. *al.* SIDON. epist. 1, 7, 5 Graeco -e). CAPITOL. Aur. 14, 1 paludati ... -es. PS. AVR. VICT. epit. 1, 1 pro rege -i vel sanctiori nomine Augusto appellato. AVG. c. Parm. 10, 16 p. 38, 9 catholicis -bus (*cf.* MARCELL. chron. II p. 61, 380 Arrianis -bus. *ibid.* orthodoxus -r. *v. et Onom. II 413, 25. 414, 2*). AMM. 14, 1, 7 (*de Gallo Caesare*). 26, 2, 3 -em alterum decla-r⟨ar⟩i. MARCELL. chron. II p. 85, 453, 4 -bus ... Valentiniano et Marciano regnantibus. EPIST. Austras. 37 tit. (*de exarcho*). *al.* *nota: de acclamatione militum post victoriam facta (cf. p. 556, 10): de actu ipso*: R. GEST. div. Aug. 1, 22 appellā⟨tus sum viciens se⟩mel -r (⟨αὐτο⟩κράτωρ. 4, 28 CAPITOL. Aur. 8, 12. *cf. p. 556, 25*). TAC. ann. 1, 9 nomen -is semel atque vicies partum *ab Augusto* (VOPISC. Car. 8, 1 -is Persi⟨ci⟩ n.). 13, 41 ob haec consalutatus -r Nero (SVET. Nero 13, 2 Tit. 5, 2. *cf. supra l. 15*). *exempla epigr. vetustissima*: CIL IX 2142 C. Iulio C. f. Caesari imp., triumviro r. p. c. V 526 (*a. 32 a. Chr.?*) ⟨i⟩mp. Caesare ⟨divi f.⟩ imp. V, III v⟨iro ...⟩ cos. de⟨sig. III⟩. XI 1330 (*a. 28 a. Chr.*) imp. Caesari d. f. imp. V, cos. VI *eqs.* VI 457 (*a. 9 a. Chr.*) imp. XIII, cos. XI, trib. potest. XV. III 14401 c (*a. 6 a. Chr.*) cos. XI, desig. XII, imp. XV, trib. potes. XIIX. XI 3040 (*a. 4/3 a. Chr.*) cos. XII, trib. potestat. XX, imp. XIIII. *et ita persaepe usque ad saec. IV.* *nota collocationem*: CIL XIII 8500 (*a. 163/5*) ⟨i⟩mp. II Marcus Aurelius Antonin⟨us⟩ Pius et imp. II ⟨Lu⟩cius Aureliu⟨s Verus⟩.

b *coni. et oppos.*: α rex, dominus, Caesar *sim.* (*cf. l. 47. p. 555, 68*): PLIN. nat. 36, 120 nec fuit rex Curio aut gentium -r *eqs.* (TAC. ann. 12, 19 populi Romani -bus, magnarum nationum regibus [*cf.* AMM. 23, 6, 5 *al.*]. APVL. apol. 22 TERT. idol. 15 p. 48, 28 *al.* FIRM. math. 3, 4, 30 *al.* SERV. Aen. 6, 760. AVG. c. Petil. 1, 18, 20 [*syn.* regum]. *al. cf.* TREB. Claud. 1, 1 tumultuarios ... -es ac regulos). MART. 10, 72, 8 non est hic dominus, sed -r, sed iustissimus omnium senator (*syn.* principe. *cf.* FRONTO p. 186, 8 N. dominis nostris -bus. TERT. apol. 34, 1 dicam plane -em dominum. PS. AVR. VICT. epit. 15, 3. *v. et p. 559, 11*). TAC. hist. 2, 80 Vespasianum pauci milites ... -em salutavere, tum ceteri adcurrere, Caesarem et Augustum et omnia principatus vocabula cumulare (PLIN. paneg. 8, 6 simul filius, simul Caesar, mox -r et consors tribuniciae potestatis. 21, 2 -is et Caesaris *nomen. al.* TERT. apol. 31, 1 [*syn.* Caesarum]. PANEG. 4 [9], 4, 1 -um Caesarumque nostrorum. *al.* SPART. Ael. 7, 5 qui ... -um filii aut parentes Caesarum nomine consecrati sunt. Aur. 16, 1). Max. Balb. 14, 7 Gordianus Caesar ... -r est appellatus, id est Augustus (VOPISC. Tac. 4, 3 [*syn.* Augustus]. EVTR. 9, 7 Valerianus ... -r et mox Augustus est factus [*cf.* 9, 12 AMM. 30, 10, 15]). TAC. ann. 3, 17 ab -e et Augusta defensam Plancinam (COD. Iust. 6, 22, 7 [*a. 371*]. *cf.* 5, 16, 26 reginam. CIL VIII 1434 -bus Iustino et Sofia Augustis). 5, 4 ut ..., quorum imagines pro vexillis secuti forent, duces -esque deligerent (CAPITOL. Maximin. 11, 2. VOPISC. Prob. 22, 1 [*syn.* ducibus]. *opp.* dux: *infra l. 23*). PLIN. paneg. 7, 6 principem civibus daturus es -r (*sc. Nerva. cf.* 89, 2 tantum -em, tantum pr. VLP. frg. Vat. 149 tam divorum pr. rescriptis quam -um nostrorum. GAIVS inst. 3, 94. TREB. trig. tyr. 12, 1 Valeriano, diu clarissimo pr. civitatis, fortissimo deinde -e. VOPISC. Aurelian. 1, 5. *v. et l. 22. 36. p. 555, 70. 557, 3 sq. 7. 37*). 14, 1 necdum -r necdum dei filius eras (TERT. apol. 33, 3. PANEG. 7 [6], 4, 2 tantus ille et -r in terris et in caelo deus. *al.*). PANEG. 12 (2), 43, 3 offerri ... domino servum, -i tyrannum (*cf.* MARCELL. chron. II p. 64, 394, 1).

β exercitus, legatus *sim.* (*cf. p. 555, 59. 560, 28*): TAC. hist. 1, 62 mira inter exercitum -emque diversitas (AVR. VICT. Caes. 39, 31 *al.*). 1, 69 haud facile dictu est legati ... minus placabilem -em an militem invenerint (PLIN. paneg. 22, 3 VEG. mil. 3, 26. *cf.* PLIN. paneg. 15, 5 *opp.* commilito [19, 3]. AMM. 23, 5, 19 -r et antesignanus *eqs.*). 2, 68 legati tribunique (*cf.* 3, 85) ex moribus -um severitatem aemulantur *eqs.* (PLIN. paneg. 9, 4 an non obsequereris principi civis, legatus -i, filius patri?). 3, 37 quod consul rem publicam, dux -em prodidisset *Caecina.* (*cf.* ann. 1, 38. PLIN. paneg. 10, 3 -r tu titulis ..., ceterum modestia, labore, vigilantia dux et legatus et miles. FIRM. math. 3, 2, 20. *syn. vel appos.* dux: *l. 5*).

c *in allocutione*: VITR. 1 prooem. 1 (*de Augusto*) tua mens et numen, -r Caesar, *eqs.* 2 prooem. 4 mihi autem, -r, *eqs.* (4 prooem. 1 [*seq.* Caesar]. *al.* PLIN. nat. praef. 6 [*de Tito socio imperii*]. QVINT. inst. 6, 3, 79 PLIN. paneg. 38, 5. SVET. Claud. 21, 6 have, -r, morituri te salutant. FRONTO p. 14, 11 N. *al.*). PLIN. nat. praef. 1 (*de Tito socio imperii*) iucundissime. PLIN. epist. 10, 1, 1 sanctissime (FRONTO p. 169, 2 N. *al.*). 10, 1, 2 optime (10, 4, 1 *al.* PANEG. 3 [11], 18, 5 [*plur.*] *al.*). 10, 10, 2 indulgentissime. paneg. 16, 2 auguste (66, 1 PANEG. 12 [2], 30, 5 *al.* OPT. PORF. epist. ad Constant. 2 [*superl.*] *al.*). 91, 1 optime principum, fortissime -um. FRONTO p. 171, 7 N. domine imp. (*v. vol. V 1, 1928, 59. 73*). S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 12 o magni impp. CIL III 207 invicte imp. Antonine ... Aug. (PANEG. 3 [11], 9, 5 [*superl.*] *al.*). CIL VIII 10570 III 4 (*inter a. 180 et 183*) sacratissime (PANEG. 2 [10], 8, 6 *al.*). PANEG. 3 (11), 18, 1 fortunatissimi. 6 (7), 2, 5 -es semper Herculi⟨i⟩. 6 (7), 8, 9 aeterne. LAMPR. Diad. 1, 6 Macrine. OPT. PORF. epist. ad Constant. 7 pie (HIL. ad Const. 2, 1 [*superl.*]). 8 maxime. FIRM. err. 13, 1 sacrosancti -es. HIL. ad Const. 2, 3 dignantissime. LVCIF. Athan. 1, 13 p. 88, 18 (*de Constantio*) inpudentissime (*cf.* moriend. 4 p. 292, 20 stolidissime). *et al.*

d *c. nomine proprio*: α *ante nomen proprium*: (I) *strictiore sensu de praenomine -is ab Augusto usurpato, sed ab successoribus eius repudiato* (SVET. Tib. 26, 2 praenomen ... -is ... recusavit *Tiberius.* Claud. 12, 1. *cf. p. 556, 34. de re v. Rosenberg, RE IX 1144 sqq.; McFayden, The history of the title -r, 1920 p. 28 sqq.*): ACT. triumph. Capitol. a. u. c. 714 (CIL I² p. 50) Imp. Caesar dIvI f. C. f. CIL VI 456 (*a. 4 a. Chr.*) imp. Caesar Aug. *et saepe* (*v. Onom. II 35, 61 et Dessau, Ind. p. 257 sqq.*). *nota*: NEP. Att. 19, 2 in affinitatem pervenit -is divi filii. (II) *latiore sensu de titulo potius quam de praenomine*: -r Caesar ... (Augustus): CIL VIII 10023 (*a. 14*) imp. Caes. Augusti f. Augustus (*sim.* 10018. II 4905 [*a. 15*]). III 10918 (*in Pannonia*) imp. Caesar. Ti. Aug. VI 1257 imp. Caesar Vespasianus August. III 6785 imp. Caes. Vespasiano. PLIN. nat. 7, 162 -es Caesares Vespasiani pater filiusque (*cf.* 15, 137 -es Caesares cuncti). LEX Malac. (CIL II 1963) 16 imp. Caesaris Domitiani Aug. CIL X 6824 imp. Caesar Nerva Aug. XI 1333 imp. Caes. Nervae Traiano Aug. VI 967 imp. Caesari ... Traiano Hadriano Aug. *et passim.* *hic usus floret praecipue in tit. sollemnibus principum saec. II et III; recentioribus temporibus substituitur plerumque* dominus (noster). *inde ab Antonino Pio imp. vetus praenomen passim additur* (*e. g.* CIL VI 986 imp. Caesari Tito Aelio Hadriano Antonino Aug. Pio). *nota*: S. C. Iuvent. (Ulp. dig. 5, 3, 20, 6) -r Caesar ... Hadrianus Augustus -r maximusque princeps. CIL XII 1567 (*a. 245*) pro salute imp. et Caesar. Philipporum Augg. -r ... Caesar (Augustus): CIL VIII 685 imp. Ti. Caesari Augusto. III 6664 imp. C. Caesar. XI 1331 imp. Neroni Claudio ... Caesari Aug. (*cf.* ACT. Arv. a. 66 II 9 *al.*). ACT. Arv. a. 69 I 41 imp. Otho Caesar Aug. I 46 imp. M. Othone Caesare Aug. CIL XI 3098 imp. Vespasiano Ca⟨e⟩sare Aug. VI 15551 imp. Vespasiani Caesaris. LEX Salpens. (CIL II 1963) I 7 imp. Titi Caesaris Aug. CIL VI 942 imp. Titus Caesar Vespasianus Aug. 952 imp. Nerva Caesar Augustus. II 761 imp. Nervae Traiano Caesari Augusto. *al.* (*postea rarissime*). -r Caesar Augustus *ante nomen*: *v. vol. II 1387, 48 sqq.* -r ... Augustus: CIL II 4927 imp. Nero Aug. ACT. Arv. a. 69 I 70 imp. O⟨t⟩honis Aug. CIL VI 3580 imp. Vespasiano Aug. (PLIN. nat. 12, 94 *al.*). VI 8819 imp. T. Aug. V 7506 imp. Domitiani Aug. Germanici. II 6095 imp. Nerva Aug. IX 4965 imp. Nervae Traiani Aug. Germ. X 6658 imp. Traiani Aug. II 4275 imp. Hadriano Aug. 4514 imp. M. Aur. Antonino et Aur. Vero Aug. FRONTO p. 163, 12 N. -i Antonino Pio Augusto. PAPIR. dig. 8, 3, 17 -es Anto-

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ninus et Verus Augusti. *et al.* ▸ -r Augustus *ante nomen: v. vol. II 1387, 47 sqq.* -r *ante nomen*: CIL XI 1331[a] imp. Nironis. 6685[16] imp. Galb(ae). X 8016 ⟨im⟩p. A. Vitellius c⟨os. perp.⟩. III 2917 imper. Vespasian. (*cf.* PLIN. nat. 2, 57 -bus Vespasianis ... consulibus). INSCR. Dessau 9200 imp. Tito. CIL VI 8895 imp. Domitiani. PLIN. epist. 4, 22, 4 -em Nervam. TAC. Germ. 37 -is Traiani. ann. 11, 11 SVET. Galba 3, 3 Vitell. 1, 1. CIL XI 6334 -um Luci et Antonini. 6055 imp. Marco Antonino. XIII 6677 imp. M. Aurel. ⟨Commo⟩di Antonini Pii. IVLIAN. dig. 4, 2, 18 -r Titus Antoninus. PAPIR. dig. 2, 14, 37 -es Antoninus et Verus. VLP. dig. 1, 16, 6, 3 divus Severus et -r Antoninus. *et al.* dominus noster -r *sim.*: *v. vol. V 1, 1927, 61.* princeps -r *sim.*: CIL XI 1147, 23 optimi ... principis imp. Caes. Nervae Traiani Augusti. XII 594 sacrátissimI principis imp. Caés. Antónini Aug. PiI. XI 6501 (*de Caro*). XIV 130 (*de Maximiano*). VIII 8477 (*de Constantino*). VIII 10937 salvis ddd. nnn. -bus invictis principibus Vale⟨nte⟩, Gratiano et Valentiniano *eqs.*
-r noster: CALL. dig. 1, 3, 38 -r noster Severus. 1, 19, 3, 2 -es nostri Severus et Antoninus. 49, 14, 2, 6 -r noster Severus Augustus. VLP. dig. 1, 16, 4, 5 -r noster Antoninus Augustus. *al.* FIRM. math. 1 prooem. 7 domini atque -is nostri Constantini Augusti. *al.*
-r divus (*cf. infra l. 28*): CIL II 2637 imp. divus Vespasianus.
-r invictus *sim.*: *v. infra l. 59.* *alia*: CIL VIII 10217 indulgentissimo imp., restitutori orbis L. Domitio Aureliano. 22083 fortissimo imp. et pacatori urbis M. Claudio Tacito ... Aug. X 677 instauratori orbis terrarum perpetuo ... imp. d. n. Fl. Valerio Constantino.

β *post nomen proprium*: CIL X 3816 Caesaris Aug. -is. VAL. MAX. 7, 8, 6 divi Augusti -is (PAPIN. dig. 31, 64 divi Marcus et Commodus -es. OPT. PORF. carm. 15, 5 divus ... Constantius -r. *al.*). IVS IVR. Arit. (CIL II 172) 2 C. Caesaris Germanici imp. (*cf.* CIL III 8702 Sergio Sulpicio Galbae imp. Caesar. VI 1984 [*a. 71*] T. Caesar Aug. f. -r. PLIN. nat. 2, 89 Titus -r Caesar. VI 1050 (*a. 196/7*) M. Aurelio Antonino Caes. imp. *al.* *acced.* Aug.: CIL II 1027 Ti. Claudio Caesari August⟨o⟩ Germanico imp. [*sim.* INSCR. RevA. VI 6 (1935) p. 211 n. 13]. INSCR. Dessau 9235 ⟨Neronis⟩ Clau⟨d⟩i Caesaris Au⟨g.⟩ imp. CIL XI 6187 Ser. Galba imper. Caesar August.). CIL II 4901 Ti. Claud. Nero imp. Aug. (VI 471 Ser. Galbae -is Aug. PLIN. nat. 3, 30 Vespasianus -r Augustus. CIL X 1245 d. n. ... Constantino ... imp. semper Aug. II 6225 *al.*). CIL XIV 5323 Ser. Sulpic⟨io⟩ Galba imp. VI 929 A. Vitellius L. f. -r. PLIN. nat. 3, 37 Galba -r (*item cum uno nomine*: 5, 20 *al.* CIL III 2917 Tito imp. [*ibid.* imper. Vespasian., imp. Trai.]. FRONTIN. aq. 76 Nero -r. PLIN. epist. 10, 1 [*in inscr. epist.*] Traiano -i. *saepe.* SVET. Otho 2, 1 Domit. 10, 3 FRONTO p. 210, 1 N. CAPITOL. Opil. 6, 2 Macrini et Diadumeni -um. *al.*).

γ *inter nomina propria*: ACT. Arv. a. 78, 12 T. imp. Vespasiano Caesare Aug. f. CIL II 3732 ⟨Caesari⟩ T. imp. ⟨V⟩espasiano Aug. VI 940 T. Caesaris Aug. f. imp. Vespasiani. FRONTO p. 119, 11 N. (tit.) ad Verum -em Aurelium Caesarem. MARCELL. dig. 35, 1, 48 Aurelius (*del. Momms.*) -r Antoninus.

δ *singularia*: *de Caesaribus* (*inde a saec. II; cf. p. 556, 60*): CIL VIII 21663 (*a. 137*) L. Aeli C⟨aes.⟩ imp., imp. fil. VI 998 (*a. 138*) imp. T. Aelio Caesari Antonino. CONSTIT. veter. 85 p. 892 (*a. 222*) imp. Caes. ... ⟨M. Aurelliu⟩s Alex⟨ander⟩. CIL III 130 imp. Ca⟨e⟩sari P. Licin. Va⟨l⟩e⟨r⟩i⟨an⟩o ... no⟨b⟩i⟨l⟩issimo Ca⟨e⟩s. (*de eodem* 4646. 4647. 4652). II 4761 imp. ac nobilissimo Caes. principi iuvent. M. Aurelio Carino ... Aug. (*cf.* II 4832. XI 6956[b]). VIII 10283 (*de Numeriano*). III 14186 impprr. Caesbb. Fl. Costantio et Caio A. Maxim. ... Caess. II 4692 (*de Decentio*).

ε *epitheta honorifica principum Romanorum* (*plerumque superl.; v. et p. 558, 31 sqq.*): abstinens: PANEG. 10 (4), 34, 1. aeternus: PANEG. 5 (8), 3, 1. 6 (7), 13, 3. *in tit. inde a Diocl.*: CIL V 2817. XI 6623 INSCR. Dessau 8947. augustus: *v. p. 558, 34.* beatus: AVX. Hil. c. Aux. 13. benignus: PANEG. 10 (4), 21, 2. bonus: PLIN. paneg. 53, 2 SPART. Hadr. 6, 3. *in tit. s. fere II/III*: CIL II 1180. VII 504. IX 2860. X 6090. XI 5632. 5694 (*a. 141*). ACT. lud. saec. Sept. Sev. (CIL VI 32326) 18. *v. et p. 558, 33.* clemens: *v. vol. III 1332, 50.* doctus: CIL VI 1710 (*s. IV/V*). felix: *v. vol. VI 1, 440, 74.* fidelis: CIL XI 5991. florens: CIL VI 1119 (*a. 293/5*). fortis: *v. vol. VI 1, 1146, 63. 79.* gloriosus: *v. vol. VI 1, 2101, 58.* indulgens: STAT. silv. 1 praef. PLIN. paneg. 90, 4 AVSON. 419, 7. CIL VIII 10217 (*a. 274*). *v. et p. 558, 34.* invictus: PLIN. paneg. 8, 2 AMM. 29, 5, 46 VEG. mil. 2, 18. *in tit. passim inde a s. II ex.*: CIL III 75. VI 1067 (*a. 214*). 1097 (*a. 244*). VIII 1434 (*a. 565/78*). 8836 (*a. 304*). 9317 (*a. 195*). iucundus: *v. p. 558, 32.* magnus: FLOR. Verg. p. 187, 6. *floret in tit. s. II/III*: S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 23 (*a. 176/7*). CIL II 1115 (*a. 276*). V 28 (*a. 213*). 875 (*a. 105*). VI 1067 (*a. 214*). VII 837. XI 6957 (*a. 309/12*). *v. et p. 557, 6. 558, 43.* nobilis: SCAEV. dig. 40, 11, 3 VOPISC. Prob. 3, 1 CIL XI 4382. pacatus: CIL VIII 22177 (*a. 275/6*). perpetuus (*in tit. fere s. III ex. et IV in.*): CIL VIII 2721. 10133. 10255. 22058. X 677. pius: FRONTIN. aq. 88 RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 50, 12. *in tit. s. III et maxime s. IV*: ACT. Arv. a. 213, 20 CIL III 7088. 14405. VIII 2574. X 677. X 1115. praecipuus: CIL III 6730. providens: PLIN. epist. 8, 17, 2 CIL II 4105. VI 1242. religiosus: COD. Iust. 5, 17, 5 pr. sacratus: STAT. silv. 3 praef. *in tit. s. I et II*: CIL III 355. VI 31692 (*a. 82*). IX 5833. XII 410. *v. et p. 558, 39.* sanctus: SCAEV. dig. 40, 11, 3 PANEG. 11 (3), 12, 2. *in tit. s. fere II et III*: ACT. Arv. a. 213, 20 S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 18 CIL II 3413. VIII 8411. *v. et p. 558, 32.* tranquillus: CONC.[S] II 3 p. 19, 2. victoriosus: CIL VIII 10177. 10217 (*a. 274*). XI 6664.

2 *latiore sensu de aliis civitatum rectoribus* (*de regibus Romanorum: l. 14. cf. et p. 554, 28. 556, 83*): CVRT. 6, 6, 10 victis quam victoribus similiorem ex Macedoniae -e Darei satrapen factum *Alexandrum* (*item de Alexandro*: PLIN. nat. 7, 125 idem hic -r edixit *eqs.* 8, 149 -r generosi spiritus. IVL. VAL. 3, 60 [*gr.* βασιλεύς]. AVG. civ. 4, 4 p. 151, 3 D.). TAC. ann. 11, 9 Parthi -es, cum pugnam pararent, foedus repente iaciunt. APVL. mund. 26 aures regiae et -is oculi (*ibid. de rege Persarum*: faces ... -i significabant *eqs.* [*gr. p. 398 a, 34* βασιλέα]. VVLG. Esth. 3, 2 [βασιλεύς. *syn.* rex]). MIN. FEL. 25, 2 ut ipse Romulus -r et rector populum suum facinore praecelleret (*cf.* SCHOL. Hor. Vind. ars 293 Numa ... fuit secundus -r Romanorum). TERT. paenit. 12, 8 Aegyptius -r ... periit (*cf.* FIRM. math. 4, 22, 2 Nechepso, iustissimus Aegypti -r. IVL. VAL. 3, 59 Perdiccam, quem Aegypto -em ... esse iussi [*gr. 3, 33, 19* βασιλέα]). PRVD. c. Symm. 1, 147 (*antec.* reges). PS. AVG. quaest. test. I 272, 22 terreni -is (*syn.* rege).

B *in imag. et translate de variis animant. et rebus*: 1 *de dis* (*cf. p. 554, 21*): a *paganis*: FRONTO p. 122, 15 N. tonandi potestas ... -i summo Iovi tradita est. CIL XIII 7399 Sole invicto imp. (8523. 8524 deo Soli imp.). 7400 Virtuti invicti imp. LACT. inst. 1, 10, 8 (*de Baccho*) invictus ille -r Indicus Maximus ab amore ... victus est. FIRM. math. 5 prooem. 3 solus omnium gubernator et princeps, solus -r ac dominus. CLAVD. DON. Aen. 1, 135 p. 36, 21 -r loci (*i. maris*). b *christianis*: TERT. orat. 29 p. 200, 3 signum nostri -is custodiamus. fug. 10 p. 479, 1 Oe. bonum militem Christo, -i suo, praestat, qui *eqs.* (*cf.* castit. 12 p. 753, 18 Oe. CYPR. epist. 15, 1 p. 513, 11 *al.*). ITALA apoc. 1, 5 (cod. h) *Iesus* est ... -r regum terrae (ἄρχων, *Vulg.* princeps). PS. CYPR. mont. 8 gentes ... vivebunt ... cum -em et regem suum. LACT. inst. 5, 19, 25 -i omnium, deo. ARNOB. nat. 1, 26 summum -em nescit *Apollo* (*syn.* regi). 2, 3. 65 omnipotens -r (*antea* rex summus). HIER. epist. 14, 2, 1 -r armatus egreditur (*seq.* regis). AVG. in psalm. 40, 1[in.] Christi, -is martyrum. serm. ed. Mai 43, 1 angelorum. FERRAND. epist. 7, 1 caelestis -is (*antea* terreni regis). *et al.*

2 *de hominibus*: PLIN. nat. 29, 11 (*de medicis*) -em ... vitae nostrae necisque fieri. VOPISC. quatt. tyr. 13, 2 cum ... ad latrunculos luderetur atque ipse decies -r exisset *Proculus*.

3 *de animalibus*: PLIN. nat. 11, 29 regias -bus futuris ... exstruunt *apes*. 11, 52 -em aculeo non uti (*syn.* rex). 11, 58 duasque acies contrarias duosque -es instruunt *apes*.

4 *de rebus*: FRONTO p. 122, 18 N. si verum -em generis humani quaeritis, eloquentia vestra imperat. PRVD. cath. 7, 200 ut, cum vorandi vicerit libidinem, late triumphet -r spiritus. PS. AVG. quaest. test. I 252, 4 ut ... corpus agitet *animus*, quasi -r ipsius (*cf.* I 329, 14. *v. et p. 556, 77*).

f. **imperātrīx**, -īcis. GLOSS.[L] I Ansil. BA 191 basilissa: -x. [*francog. vet.* empererriz, *it. vet.* imperadrice, *veron. vet.* emperaris. *Wartb.*] [*dub. trad.*: PLIN. nat. 26, 16 tota Italia -e (*sic codd.*, imbricitrice *Mayh.*, *alii alia*)].

1 *proprie*: a *i. q. dux militaris sexus feminei*: CIC. Cael. 67 (*ironice*) fortis viros ab -e in insidiis atque in praesidio balnearum locatos. b *i. q. imperatoris uxor*: LEO M. epist. 98, 3 principem et ... -em. MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 6 (*gr.* βασιλίδος). ITIN. Anton. Plac. rec. A 18 ornamenta de -is. 25 Eudoxia -x. GLOSS. V 566, 34 cubicularia de -e. 2 *in imag. et transl.*: AMBR. inst. virg. 2, 11 ut esset animae tamquam -i suae caro subdita. ENNOD. epist. 2, 19, 12 p. 62, 18 via ... scelerum non -x nostra legitur esse, sed famula.

deriv.: imperatorius, imperat(o)rissa.

imperātōrissa *v. p. 561, 46.*

*****imperātōrius**, -a, -um. *ab* imperator. GLOSS. II 251, 44 αὐτοκρατορική: -a. *inde a* CIC. *et* CAES. *in oratione tantum pedestri.* [*falso trad.*: PAPIR. dig. 48, 12, 3 pr. -ii *F*, imperatores *edd.*].

1 *ad summum ducem militarem pertinens* (*emphatice e. g. l. 76. 83. p. 561, 5 sq.; cf. p. 561, 7. de imperatore Romano a militibus appellato: infra l. 77*): CIC. Verr. II 1, 57 belli lege atque -o iure (leg. agr. 2, 60). II 3, 187 illa ... vetus atque -a *praefatio* (*cf.* Balb. 51 exhortationem. SEN. benef. 5, 15, 4 contio). II 5, 2 laudem (11. 32 Vatin. 24 ac. 2, 2 SEN. benef. 7, 14, 3 l. -i⟨a⟩. TAC. ann. 2, 52). Manil. 29 virtutes (LIV. 9, 18, 5 QVINT. inst. 7, 10, 13 -a virtus copias suas partim ... retinentis, partim ... dividentis. 8, 2, 11. *cf. p. 561, 9*). 42 dignitas (*cf.* LIV. 7, 14, 2 maiestatis [SEN. contr. 9, 1, 8. *cf. p. 561, 10*]). Balb. 49 ille -us ardor oculorum *Marii* (*cf. p. 561, 20*). Phil. 14, 12 nomen (BRVT. Cic. epist. 11, 4, 1 VAL. MAX. 5, 5, 3 et consulare et -um n. TAC. ann. 1, 3 *al.* [*cf. p. 561, 23*]. *cf.* VELL. 2, 125, 5 appellatione). de orat. 3, 10 manubiis. fin. 2, 97 mortes. Tusc. 2, 62 laborem. nat. deor. 3, 15 consilium ... -um ..., quod Graeci στρατήγημα appellant. CAES. civ. 3, 51, 5 -as ... partes sumpsisse (VAL. MAX. 2, 8, 2. *cf.* SEN. dial. 6, 14, 3 munia. CVRT. 5, 9, 17 officiis). 3, 96, 3 insignibus. NEP. Iph. 3, 1 fuit *Iphicrates* ... -a ... forma (*cf. p. 561, 25*). LIV. 2, 43, 7 artes (*v. vol. II 664, 81 sqq.*). 10, 19, 18 (*interpol.?*) -a

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

opera exsecuntur et milites. VAL. MAX. 4, 3, 10 more. 7, 1, 1 potestatem. PLIN. nat. 19, 22 navis. FRONTIN. strat. 2, 6, 10 praecepta. TAC. hist. 1, 18 -a brevitate (*sc. dicendi*). ann. 1, 41 nihil -ae (*sc. Germanici*) uxoris aut comitatūs soliti. 2, 11 Caesar ... dare in discrimen legiones haud -um ratus. FLOR. epit. 3, 20, 9 exequiis. FRONTO p. 123, 17 N. facultatem dicendi ... -r⟨iam⟩. *et al.*

2 *ad civitatum rectores pertinens* (*emphatice e. g. l. 20. 24 sq. 27. cf. p. 560, 67*): **a** *ad principes Romanos*: PLIN. nat. 22, 3 paludamentis. TAC. Agr. 39 ducis boni -am virtutem esse. hist. 3, 38 stirpe. ann. 1, 46 maiestatem (*v. vol. VIII 156, 15 sq.*). 12, 2 fortuna (PANEG. 3 [11], 19, 3). 12, 41 decore. 13, 2 rectores -ae iuventae. 13, 9 fascibus. 13, 13 *opes*. 14, 61 fastigio. 16, 23 ut magnitudinem -am caede ... quasi regio facinore ostentaret. *al.* PLIN. paneg. 13, 1 -um pulverem sudoremque. SVET. Cal. 42 onera. Vesp. 14 genesim (Dom. 10, 3). *al.* FLOR. Verg. p. 187, 15 quam -um, quam regium est sedere a suggestu praecipientem bonos mores *eqs.* (LAMPR. Heliog. 8, 3 AMM. 22, 7, 5 COD. Theod. const. Theod. p. 92. *cf. l. 26. 35*). PS. DOSITH. frg. iur. 2 p. 151 Kr. constitutiones. PANEG. 2 (10), 2, 5 auspiciis. 6 (7), 2, 5 non ⟨per⟩ plebeia ge⟨r⟩mina, sed -a. 6 (7), 9, 5 ardor oculorum (*cf. p. 560, 76*). 7 (6), 2, 4 domus (*cf.* CAPITOL. Pert. 11, 1 aedes). 11 (3), 19, 4 cohorte (*cf.* SPART. Did. 3, 1 caterva. AMM. 31, 10, 14 comitatus). *al.* SPART. Ael. 3, 7 familia. 6, 6 funere (*syn.* regia). GALLICAN. Avid. 1, 4 nomen (VOPISC. Prob. 12, 8 n. -um., n. Caesareanum, n. Augustum. *al.*). 2, 1 epistulam ... sollicitam potius ⟨quam⟩ -am. CAPITOL. Pert. 12, 1 statura (*cf. p. 560, 83*). LAMPR. Alex. 42, 1 hoc solum -um habens, quod lacernam cocceam accipiebat. 62, 2 mortem bellicam et -am. *al.* FIRM. math. 6, 2, 3 regalis potentiae et -ae dignitatis. CHALC. comm. 270 sanctitatis (*opp.* tyrannicae potentiae). RVF. FEST. 3 tribus imperandi generibus, hoc est regio, consulari, -o. AMM. 15, 8, 15 *al.* AVG. civ. 5, 26 p. 240, 21 D. celsitudinem (COD. Iust. 12, 3, 5, 1 [*syn.* imperialis]). *al.* COD. Theod. 10, 10, 23 humanitate. *et al.* *neutr. pro subst.*: AMM. 22, 3, 12 ab ima sorte ad usque iubendum -a paene elatum *Eusebium*. **b** *ad alios*: SEN. clem. 1, 26, 4 unum occidi iubere aut alterum parum -um credit *tyrannus*. AMBR. Abr. 2, 3, 9 qui compatitur non etiam -um ius nec dominatum quasi deus possit habere. VVLG. Dan. 6, 7 decretum -um exeat et edictum.

adv. **imperātōriē.** *ut decet imperatorem, regem*: LAMPR. Heliog. 23, 7 ut -e (in praetorio *codd.*) eos dimitteret. TREB. Claud. 6, 2 se ad id bellum ... -[a]e instruit *Claudius*. HEGES. 1, 40, 4 filios ... partim -e perterruit, partim affectu paterno hortatus est, ut *eqs.* (*gr. 1, 481* ὡς βασιλεύς ... ὡς πατήρ). *cf. Onom.*

imperātrissa, -ae *f.* [*ab* imperator (imperatrix) *secundum* abbatissa *sim. J. B. H.*] *i. q. imperatoris uxor*: EXC. barb. chron. I p. 292, 219 per beatam Helenam -am. *cf.* GLOSS. IV 585, 2 basilea: imperātōrissa [*deformatio medii aevi sec.* maiorissa, priorissa *sim. ut vid. Heraeus.*]

imperātum, -ī *n. v. s.* impero *p. 589, 78.*

imperātus, -ūs *m.* *ab* impero. inp-: CIL XIV 74. *dat.* -u: *l. 52.* *i. q. iussum*: CIL XIV 74 Thiasus Acili Glabrion(is) -u aram fecit dominae. AMM. 18, 6, 10 -u ducis. 31, 7, 4 -u eiusdem Gratiani. AMBR. fug. saec. 2, 8 ut dominico sacerdos oboediat -u (*A*, -ui *var. l.*).

imperceptus, -a, -um. *ab* in *et* perceptus. [*falso trad.*: OV. met. 9, 711 inde ⟨in⟩cepta (*Zingerle al.*, indecepta *codd. mell.*, indeprensa *vel* -a *dett.*)] *i. q. mente non perceptus*: GELL. 14, 1, 24 an videlicet magna sciunt *Chaldaei*, parva nesciunt et minora maioribus -iora sunt?

? **imperce[p]s**: imbrices GLOSS.[L] I Ansil. IN 1227. [*vulgarem formam* *imperx, -cis *pro* imbrex *agnoscit Heraeus coll.* GLOSS.[L] II Philox. IM 18 impers (*pro* imperx?): καλυπτήρ, IM 90 imperges: καλυπτῆρες.]

[**impercitus** AMM. 30, 1, 6 *vix recte tuetur Löfstedt, Peregr. Aeth. p. 94, Krit. Bem. Tert. apol. p. 91 sq.* (in⟨dicio⟩ percitus *Petsch.*)]

imperco, -ere. *ab* in *et* parco. *i. q. parco*: *absol.*: PLAVT. Amph. 500 bene vale, Alcumena, ... atque -e (at quin perge *trad.*) quaeso: menses iam tibi esse actos vides. *c. dat.*: PLAVT. Cas. 833 imperitae huic -ito (*cf.* PAVL. FEST. p. 108 -ito: parcito, futurum ab imperativo).

impercussus, -a, -um. *ab* in *et* percussus. GLOSS. II 224, 8 ἄκρουστος: -us. 235, 19 ἄπληκτος: -us, non percussus. *i. q. inoffensus*: OV. am. 3, 1, 52 -os ... movere pedes. GREG. M. moral. 1, 11 cumque ista *chorda* sonitum reddit, illa, quae in eodem cantu temperata est, aliis -is tremit. *fere i. q. inultus*: HIER. in Am. 3, 1 sq. p. 1014[C] ne quid -um *de iniquitatibus vestris* remaneat *eqs.*

imperditus, -a, -um. [*ab* in *et* perditus, *cf. gr.* ἄφθιτος, ἄφθαρτος *sim. J. B. H.*] *i. q. non occisus* (*c. dat.*): VERG. Aen. 10, 430 o Grais -a corpora (SERV.: quos Graeci perdere nequiverunt). SIL. 9, 161 Sidoniis -us. 10, 416 -a corpora Poenis. STAT. Theb. 3, 84 magno feries -a Tydeo pectora.

***imperfectio,** -ōnis *f.* [*ab* imperfectus *sec. gr.* ἀτέλεια *sim.; cf.* inconsummatio. *J. B. H.*] *i. q. status imperfectus* (*de homin.; de deo: p. 562, 2. 8; de rebus: p. 562, 4. 7*): IREN. 4, 38, 2 propter -em (τὸ ἀκατάρτιστον) eorum *Corinthiorum* et infirmitatem conversationis. 4, 39, 3 causa -is (*bis*). AMBROSIAST. in I Cor. 13, 9 destruetur -o nostra (*ibid. iterum*). RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 158, 24 ut plenitudinem quidem in Christo ponant ..., -em vero et infirmitatem in deo legis. AVG. lib. arb. 3, 14, 41 quam *naturam* vituperatione -is eius velles esse perfectam. c. Pelag. 3, 7, 19 *virtutis* (*opp.* perfectionem; *item* in Gal. 12 *evangelii Pauli*. serm. 142, 9, 10[extr.]). gen. ad litt. 1, 4 p. 7, 23 formam verbi ... non imitatur -o. p. 8, 4 creaturae. p. 8, 14 in informitate -is. 1, 9 p. 12, 14 corporalis substantiae (*cf.* p. 13, 17). *al.* CASSIAN. inst. 7, 14, 1. ALC. AVIT. epist. 30 p. 60, 13 -i divinae aliquid adcrevisse (*cf.* ENNOD. opusc. 10, 4 p. 420, 13). GREG. M. moral. 5, 33. 30, 13 quos a praedicatione -o vel aetas prohibet. *al.*

***imperfectus,** -a, -um. [*ab* in *et* perfectus, *cf. gr.* ἀτελής, ἀτέλεστος *sim. J. B. H.*] *compar.*: *l. 50. 84 p. 563, 19.* *inde a* CIC. [*falso ut vid. trad.*: CAES. Gall. 6, 12, 5 -a (α, infecta β). SVET. Aug. 25, 4 [in]perfecto.]

i. q. non perfectus, non absolutus, rudis (*hic illic notione perficiendi attenuata fere i. q. infectus ut vid.*: *infra l. 35. 52. 73. vi peiorativa fere i. q. vitiosus*: *infra l. 46. 49. p. 563, 4. in fig. litot.*: SEN. epist. 77, 4. *m. subst.*: *infra l. 43. n. subst.*: *l. 20. 33. 71. p. 563, 6. 34. add.* ab: *l. 48. 59. gen.* [?]: *p. 563, 1*): **1** *generatim* (*definitur*: CIC. Tim. 11 -o ... nec absoluto [*p. 30*[C] ἀτελεῖ] simile pulchrum esse nihil potest [*opp.* perfecta]. FEST. p. 265 rodus ... significat rem rudem et -am. SEN. epist. 66, 9 crescere posse -ae rei signum est [*cf.* 72, 7]. PS. VARRO sent. 31. TERT. adv. Hermog. 28 p. 156, 11 rude illud est, quod -um est *eqs.* HIL. in psalm. 138, 32): **a** *de animantibus*: **α** *de corpore*: OV. met. 1, 427 animalia ... quaedam modo coepta ..., quaedam -a suisque trunca ... numeris (LACT. opif. 7, 7). 3, 310 -us adhuc infans (*cf.* SEN. epist. 124, 8 in materno utero latentem ..., tenerum et -um et informem. RVFIN. Orig. in num. 7, 3 p. 41, 32 B. [*v. p. 444, 79*]). CIRIS 492 internodia. SEN. suas. 1, 4 (*de monstris*) rudis et -a natura penitus recessit. PLIN. nat. 10, 190 generant (*ostreae sim.*) quidem aliquid coitu, sed -um ac dissimile. 11, 27 apes (*i. fuci. cf.* 11, 46). 29, 86 pedibus brevissimis tamquam -is. VVLG. psalm. 138, 16 -um (ἀκατέργαστον) meum viderunt oculi tui (*inde pendet* HIL. in psalm. 138, 32 hoc ... -um et ... inoperatum dei [*cf.* 138, 34 -um ... dei diximus, quod factum non sit]). PRVD. ham. 266 os. PAVL. NOL. carm. 23, 294 corporis. *al.* *trop.*: CIC. epist. 1, 9, 15 ut Apelles Veneris ... partem corporis incohatam reliquit, sic quidam homines ... corpus *meum* -um ac rude reliquerunt. *nota*: VAL. FL. 6, 689 coniunx ... linquitur et primo domus -a (*cf. Hom. B 701* δόμος ἡμιτελής) cubili. **β** *de animo, ingenio, moribus*: SEN. benef. 2, 18, 4 -is hominibus (*opp.* sapientibus. epist. 87, 37 [*appos.* stultos] *al.*). dial. 2, 19, 3 (*syn.* adfectator ... sapientiae). 9, 11, 1 -os et mediocres et male sanos. epist. 92, 29 viro (94, 50). 124, 18 non potest ... perfectae naturae bonum in -a esse natura (*sc. animalis. cf.* PLIN. nat. 2, 27). *al.* GELL. 12, 1, 6 hoc contra naturam -um atque dimidiatum matris genus *eqs.* TERT. adv. Val. 30 p. 206, 3 -ae essentiae sumus. ARNOB. nat. 2, 50 -um, improbabilem ... esse. HIL. trin. 3, 23 nec filius -us a patre est. PS. HIL. libell. 22 sine hac *caritate* malus remanet et -us. AMBR. Abr. 1, 3, 12 *Abraham* ipse -ior. PHYSIOGN. 124 ingenium. *et al.*

b *de rebus*: **α** *corpor.*: VERG. Aen. 8, 428 pars *fulminis* -a manebat. FEST. p. 265 aere (*opp.* signato. *seq.* infectum). GERM. 636 Corona (*Arat. 625* ἥμισυ ... Στεφάνοιο. *cf.* SEN. nat. 1, 9, 1 arcus. LVCAN. 4, 79 gyro). PLIN. nat. 31, 95 -a nec colata faex. 35, 145 tabulas (*opp.* perfecta. *cf.* AVSON. 335, 5 opus equi. *v. et supra l. 37*). SIL. 16, 42 coepti munimina valli -a. PLIN. epist. 6, 10, 3 *monumentum Rufi*. 11, 39, 1 theatrum. *al.* SVET. Tib. 47 *opera* ([*i. aedificia*]. ALF. dig. 19, 2, 30, 3 [*opp.* factum]. COD. Iust. 8, 11, 22 [*a. 472*] *opera* ab aliis initiata et -a resederant). GRAN. LIC. p. 6, 9 aedes. TERT. adv. Hermog. 28 p. 156, 15 materia. TREB. Gall. 18, 2 *statua*. PEREGR. Aeth. 16, 6 ecclesia. HIER. in Is. 5, 2 p. 76[D] ἀτελῆ, hoc est -os *fructus* (HIPPOCR. aer. 15 p. 33, 16 [ἀτελέες]). *et al.* *nota i. q. indigestus*: CELS. 4, 23, 1 quidquid adsumptum est, -um protinus reddunt *intestina*. IVV. 3, 233 cibus -us. **β** *incorp.*: LVCR. 3, 958 -a tibi elapsast ingrataque vita (SEN. epist. 23, 10. 77, 4. 101, 8). HIRT. Gall. 8 praef. 2 novissimum ... -um *scriptum Caesaris* ... confeci (*cf.* OV. Pont. 4, 16, 16 opus [QVINT. inst. 3, 1, 19 PLIN. epist. 5, 5, 2]. PLIN. nat. 25, 4 volumine [*syn.* incohata]. SVET. Iul. 56, 1 librum. *al.*). OV. epist. 13, 13 lingua ... verba -a reliquit (20, 25 met. 1, 526 trist. 1, 3, 69. STAT. Theb. 5, 614 [*sc. infantis*]. 10, 151. GELL. 1, 7, 20 -o et debili numero verborum. *cf.* PLIN. nat. 23, 48 -a loquentibus [STAT. Theb. 10, 734]. QVINT. inst. 9, 2, 57 sermonis. FRONTO p. 149, 9 N. vox *balbutientium*. *al.*). LIV. 1, 54, 7 nuntius ... ut re -a redit (DICT. 2, 21. *cf.* SEN. dial. 4, 23, 1 opere. PS. LACT. mort. pers. 41, 3 legatione [infecta *ci. Stangl, RhM. 70, 1915, 463*]. DICT. 1, 11 negotio. *al. v. et supra l. 13*). SEN. benef. 2, 32, 3 lusus. 2, 33, 1 officii. dial. 4, 15, 2 vigor. 6, 16, 4 -is tot rogationibus. 8, 6, 2 -um ac languidum bonum. epist. 49, 11 rationem. 77, 4 iter. 93, 4 aetas (*opp.* vita perfecta. CAEL. AVR. chron. 4, 8, 110. *cf. p. 563, 29*). PLIN. nat. praef. 26 tamquam incohata semper arte et -a. 2, 45 molliore et -a vi *lunae*. SIL. 11, 306 ausis. 15, 437 STAT. Theb. 11, 582. QVINT. inst. 3, 1, 7 quae rudia atque -a adhuc erant *in rhetoricis*. PLIN. epist. 9, 30, 4 liberalitatis. SVET. Iul. 26, 1 bello. PAVL. dig. 47, 11, 1, 2 flagitio. GELL. 1, 7, 20 insuavius hoc -iusque est (*opp.* completius). APVL. Plat. 2, 6 *virtutes*.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

TERT. adv. Marc. 1, 24 p. 323, 20 -ae (*Oehler, -um codd., tuetur Hoppe, Synt. Tert. p. 22*) bonitatis arguere deum. cult. fem. 2, 1 p. 715, 8 Oe. -am et inconditam *pudicitiam.* FIRM. math. 5, 2, 4 -a et inconpleta ... consilia. *al.* HIL. c. Aux. 11 similitudinis -a opinio Arrianorum. RVFIN. hist. 1, 6, 2 praesagii ... eventus (ἀτελῆ). *et al.*

2 *speciatim:* **a** *in arte rhet. et gramm.* (*subst.* -um [*sc. tempus*]: *l. 14; aliter l. 15*): QVINT. inst. 4, 2, 3 alias *expositiones* perfectas, alias -as vocant. 5, 10, 3 hunc alii rhetoricum syllogismum, alii -um vocaverunt (5, 14, 1. *cf.* 5, 10, 7 apodixin -am). SACERD. gramm. VI 432, 11 *praeteritum* in tria *tempora* dividitur, in -um, perfectum, plusquamperfectum (*cf.* 488, 3 modi indicativi activitatis speciem -am [PROB. inst. gramm. IV 160, 31 -a sive minus quam perfecta vel incohativa]. DON. gramm. IV 384, 12 praeteriti temporis differentiae sunt tres, -a *eqs.* SERV. Aen. 2, 382 bene -o usus est). CHAR. gramm. p. 15, 1 B. ex conpositis dictionibus quaedam fiunt ex duobus -is, ut 'sinciput' (*opp.* ex integro). AVG. gen. ad litt. 4, 2 p. 97, 17 -i *numeri* (*i.* καταληκτικοί; *opp.* perfecti, plusquamperfecti). EXPLAN. in Don. gramm. IV 504, 11 -us dictus est *infinitivus* (*cf.* 504, 13 huic -o modo). PRISC. gramm. II 186, 21 -ior *vocativus* ceteris esse videtur. 406, 7 a quibusdam 'instans' -um nominatur (*cf.* 415, 1 praesens -um). III 116, 10 oratio. 155, 2 'accusat, videt, insimulat' -a sunt *verba* et egent obliquorum casuum adiunctione ad perfectionem sensus (*syn.* defectiva, *opp.* perfecta, absoluta. *cf.* ISID. diff. app. 121 'scribere' ... verbum -um [*sc. non c. pleno sensu compositorum*] est). *al.* **b** *in iure:* CELS. dig. 31, 30 -a est haec scriptura. GAIVS dig. 18, 1, 35, 1 negotium. 37, 4, 12, 1 testamentum (*antea* iure factum). PAPIN. dig. 45, 1, 115 pr. stipulatio. 18, 1, 9 pr. emptio (*cf.* COD. Iust. 4, 48, 2 pr. [*a. 223*] venditione). *al.* (*v. V. i. R.*). COD. Theod. 3, 5, 3 (= Iust. 1, 18, 11) aetatem adhuc -am (*cf. p. 562, 78*). COD. Iust. 5, 13, 1, 15^C ius (*opp.* plenum). *al.* **c** *in arte arithm.:* MART. CAP. 7, 753 ex numeris quidam perfecti sunt, quidam ampliores perfectis, quidam -i, .. ὑποτελείους Graeci appellant. *ibid.*: -i *sunt*, in quorum partibus minus quam in ipsis est (*cf.* 7, 742 *decas* primi versus numerorum ... perfectiones et -a concludit).

adv. **imperfectē.** *i. q. non perfecte, vitiose sim.:* GELL. 2, 8, 1 Plutarchus ... -e atque praepostere atque inscite syllogismo esse usum Epicurum dicit. AMM. 22, 16, 16 *Chalcenterus* -e Tullium reprehendit. HIER. epist. 98, 6, 4 ut -e hominem salvaret adsumptum *dominus* (*ibid. iterum*). AVG. in euang. Ioh. 83, 1 non ... deus -e aliquando gaudebat. HESYCH. in lev. 19, 19 p. 1030^A Iudaeorum filii infirme -eque viventes. CAEL. AVR. chron. 5, 2, 51 Thessalus ... secundo libro ... -e quidem, sed consequenter ... curationem ordinavit. RVSTIC. c. aceph. p. 1183^C. *deriv.:* imperfectio.

imperforābilis, -e. *ab* in *et* *perforabilis. *i. q. invulnerabilis:* VITAE patr. 5, 2, 11 -is manet a sagittis inimici, qui amat quietem (*opp.* suscipiet vulnera). 5, 10, 34 erimus -es (*gr. Cot. p. 546* ἄτρωτοι. *cf. 7, 37, 4* sine perturbatione erimus).

imperfossus, -a, -um. [*ab* in *et* perfossus *sec. gr.* ἄτρωτος. *J. B. H.*] *i. q. non vulneratus:* OV. met. 12, 496 manet -us ab omni inque cruentatus Caeneus ... ictu.

imperfunditiēs, -ē *f.* [*lusorie ab* in *et* perfundere *sec.* illuvies, imbalnities (*v. s. h. v.*). *J. B. H.*] LVCIL. 600 (*v. p. 400, 67*).

***imperiālis,** -e. [*ab* imperium; *ad significationem cf.* regalis, principalis. *J. B. H.*] GLOSS. II 251, 43 αὐτοκρατορικός. GLOSS.^L II Philox. IM 69 βασιλικός. *inde a* TERT. *et* DIG.; *saepe ap. posteriores ubi fere in locum adi. q. e.* imperatorius *succedit.*

1 *de iussu, praecepto i. q. imperiosus:* TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 338, 8 bonitas *dei* ... operata est *hominem* non -i verbo, sed familiari manu (GREG. M. epist. 7, 24 p. 469, 21). SERM. Arrian. 9 leges *dei.* AMBR. fid. 4, 5, 53 debilitates -i sermone sanabat *Christus.*

2 *de dominatione fere i. q. imperatorius, regalis* (*emphatice l. 74. p. 564, 2 sq.; n. pro subst. l. 68. 74*): **a** *de principibus Romanis* (*de Caesaribus l. 69. 71. cf.* NOT. laterc. gramm. IV 309, 29 locus -es [loca -ia *M*]): PAVL. dig. 27, 9, 2 -i beneficio opus est. VLP. dig. 47, 12, 3, 5 statuta (*syn.* principalia. *cf.* LEO M. epist. 15, 16 decretorum. COD. Iust. 1, 17, 2 pr. constitutiones. *al.*). CAPITOL. Aur. 17, 4 ornamentorum (*syn.* regia). Pert. 13, 1 imperium et omnia -a sic horruit *eqs.* (*cf.* SPART. Geta 2, 7). Alb. 2, 5 insigne ... -is maiestatis (*sc. Albini Caesaris*). LAMPR. Alex. 11, 3 nominis. *al.* PS. AVR. VICT. epit. 2, 7 -is molestiae magnitudinem. AVSON. 419, 2 oraculi. SYMM. epist. 1, 66 domus. *al.* AMM. 14, 7, 6 iudicio -i (*sc. Galli Caesaris*). 14, 9, 1 praeceptum (*cf.* AMBR. act. Seb. 25 -i et praefectorio iussu). 15, 5, 16 culmen. *al.* FVLG. aet. mund. p. 176, 5 primus ... Caesar, unde et -e coepit initium. AMBR. epist. 40, 2 neque -e est libertatem dicendi denegare *eqs.* (*cf.* COD. Iust. 7, 7, 2, 3). AVG. epist. 100, 2 legibus. COD. Theod. 15, 5, 5 -is officii necessitate. COD. Iust. 3, 12, 3 (*a. 323*) nec ... -es ferias vocari oportet, quas administrator edixerit. *et saepe* (*v. Ind. Cod. Theod. et Iust.*). LEO M. Conc.^S II 4 p. 3, 16 -es et publicas curas. CONC.^S I 2 p. 31, 23 ex -i (βασιλικοῦ) et religioso nutu. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 20, 27 potentiam (αὐτοκρατορικήν). p. 51, 10 civitatem (βασιλίδα πόλιν). *et al.* *in imag.:* AMBR. hex. 6, 9, 55 capitis velut principis ... -is quaedam ... potestas (*cf.* Noe 7, 23 arcem -em [*sc. caput*]). *nota de ducibus veteribus Romanis:* SALV. gub. 1, 11 -bus togis (*antea* habitu consulari).

b *de aliis:* *de regibus sim.:* IVL. VAL. 1, 7 p. 13, 16 sibi quisque ludus in puero (*sc. Alexandro*) -e aliquid fuerat meditamentum. 1, 36 p. 46, 20 Graecum et -e videbatur cum clementia ... invehi urbem. AMBR. hex. 4, 4, 18 ius -is ... potestatis (*syn.* regalis). epist. 38, 8 gazas. HEGES. 1, 39 p. 83, 7 U. vestem (EXC. barb. chron. min. ed. Frick p. 238, 6) et cultum -em (*gr. 1, 465* βασιλικήν). SVLP. SEV. chron. 2, 1, 4 impendiis. EVSTATH. Bas. hex. 8, 4 p. 949^B culmen -e (ἀρχήν). CASSIOD. var. 8, 16, 1. *et al.* *adde:* AMBR. Noe 9, 31 ut ... bestiis -i praeesset auctoritate *homo* (*syn.* regalem). *de deo:* AMBR. hex. 5, 8, 22 praecepti -is interpres natura. spir. 2, 12, 130 -e ius aeternae traditur potestati. AVG. divers. quaest. 79, 1. *de rege apium:* EVSTATH. Bas. hex. 8, 4 p. 949^B -a sceptra traduntur (τοῖς βασιλείοις ἐγκαθεζόμενος).

adv. **imperiāliter.** *ut imperatorem decet:* COD. Iust. 6, 51, 1, 14^a subiectorum commodum -r existimantes.

***imperiōsus,** -a, -um. *ab* imperium. *compar.: l. 47. 56. 59. superl.: l. 29. 33. 36. 40. 50.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 447, 12 B. tyrannus, rex, regnator, -us. GLOSS. II 423, 3 προστακτικός. 582, 20 principalis. NOT. Tir. 38, 58. *subst. masc.: l. 27. 53.* *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO.

1 *i. q. imperitans, potens* (*add. gen.: l. 25; dat.: l. 24. 41. cf. l. 44*; contra: *l. 26*): **a** *de animantibus* (*parte corp.: l. 26*): CIC. orat. 120 -orum populorum et regum inlustrium (*cf. l. 31*). HOR. sat. 2, 7, 83 sapiens, sibi qui -us (*opp.* mihi qui imperitas. STAT. silv. 2, 6, 17). PLIN. nat. 34, 62 -us sui inter initia principatus *Tiberius.* MART. 6, 23, 4 te contra facies -a tua est. FRONTO p. 122, 4 N. (*opp.* obsequens). *FIRM. math. 4, 11, 8 facit *luna* duces ..., potentes, -os *eqs.* (*cf.* 5, 4, 3 in omnibus actibus. *al.*). SIDON. epist. 4, 18, 4 est in his, quaecumque deposcit, privilegio caritatis -issimus. SEDVL. op. pasch. 3, 6 p. 236, 18 *al.* **b** *de rebus:* ENN. ann. 579 urbis magnas atque -as (*cf.* AVG. civ. 15, 19 p. 98, 22 D. civitatem. *v. et l. 23*). OV. trist. 5, 6, 32 virga *magistratuum* (*cf.* VAL. MAX. 2, 7, 7 -issimi XII fasces). LIV. 7, 40, 9 dictatura. SEN. epist. 82, 22 quam simplex et -a virtus sit (OPTAT. 3, 8 p. 92, 10 maxima et -a v. [*pendet a Vulg. I Cor. 13, 1* potestatem imperandi]). LAVS Pis. 220 auri -a fames (*cf. infra l. 59*). PLIN. nat. 30, 1 -issimas humanae mentis *artes* (*sc. medicinam, religionem, astrologiam*). MART. 11, 58, 8 res est -a timor (FRONTO p. 231, 1 N.). QVINT. inst. 5, 14, 30 eloquentia (*cf.* AMM. 30, 4, 7 orationis. SEDVL. op. pasch. 4, 21 vocis). 6, 3, 8 habet *risus* vim ... -issimam et cui repugnari minime potest. AVG. nupt. et concup. 2, 35, 59 libidine -a inpudicis, domanda pudicis. *al.* *in magia:* LVCAN. 6, 498 carmina. PS. QVINT. decl. 10, 7 verbis.

2 *vi peiorativa i. q. nimis imperitans, dominandi cupidus, superbus sim.* (*cf.* SCHOL. Verg. Veron. Aen. 1, 21. *add. dat.: l. 61. cf. supra l. 21*): **a** *de animantibus:* PLAVT. Asin. 410 nimis -ust (CIC. fin. 2, 105 philosophi). Capt. 806 cuius cibo iste *parasitus* factust -ior. Pseud. 996 erus. CIC. p. red. in sen. 12 consul. parad. 40 (*trop.*) cupiditas ..., quam dura est domina, quam -a, quam vehemens. HOR. sat. 2, 5, 110 Proserpina. OV. epist. 19, 81. Ib. 536 coniunx ... Lyci. LIV. 7, 4, 5 patre (SEN. benef. 3, 37, 4). 9, 34, 15 familia -issima. 45, 35, 9 -um ducem et malignum. VAL. MAX. 5, 8, 3 Torquati. SEN. benef. 3, 28, 6 -us intra limen atque inpotens (*opp.* humilis). PETRON. 39, 9 in leone cataphagae nascuntur et -i. PLIN. nat. 10, 104 mares *columbarum.* STAT. Theb. 10, 247 Aeolus. Ach. 2, 72 Agenor. MART. 9, 53, 2 homo. QVINT. inst. 1, 1, 8 -i atque interim saevientes *paedagogi.* CLAVD. 11, 3 princeps ... eques Gelonis -ior. PETR. CHRYS. serm. 39 p. 311^B exactor (*opp.* supplex). *et al.* **b** *de rebus:* PLAVT. Capt. 811 basilicas edictiones atque -as. TIRO Gell. 6, 3, 13 minationibus. HOR. carm. 1, 14, 8 -ius aequor. PLIN. nat. 29, 23 inedia (*cf. supra l. 36*). AVIAN. fab. 19, 12 frueris (*sc. abies*) nostris (*sc. dumorum*) -a malis. POMER. 3, 10, 1 -a subiectis *est vanitas.*

adv. **imperiōsē.** *i. q. imperantis modo, dure* (*cf. p. 553, 3*): VARRO frg. Non. p. 287 Fufetium ... interemit paene -ius quam humanius. GELL. 2, 29, 1 non severe neque -e praecepit *Aesopus.* DON. Ter. Ad. 695 quam nihil -e ac pro auctoritate patria. Andr. 422 petimus ... precario, poscimus -e. PS. MATTH. euang. 38, 1. *cf. Onom.*

***imperītia,** -ae *f.* *ab* imperitus. *plur.: p. 565, 7. 17. adde* HIER. Victorin. Poetov. apoc. praef. -⟨i⟩is. GLOSS. ἄγνοια, ἀπειρία. *inde a* SALL., *dein* SEN. philos.; *deest e. g.* CIC. (ignorantia *ter*, ignoratio *31^ies*, inscientia *17^ies*, inscitia *16^ies*), CAES. (ignorantia *semel*, inscientia *4^r*), LIV. (inscitia *8^ies*), COLVM. (ignorantia *6^ies*, inscientia *ter*, inscitia *semel*).

i. q. inscientia, ignorantia, rusticitas sim.: 1 *generatim:* **a** *absol.:* α *de artibus sim. i. q. inscitia, inexperientia:* SALL. Iug. 85, 45 avaritiam, -am atque superbiam (*sc. imperatorum. cf.* TAC. hist. 2, 33. ann. 13, 36 pugnam ... -ā poscebant *turmae.* VEG. mil. 3, 11 p. 95, 2 per -am). PLIN. nat. 17, 21 contra circium serere -a existimatur (*opp.* providentia. *cf.* 17, 94 ipsis, qui posuere *oleas*, coarguentibus -am suam [*syn.* inscientiam]. 17, 176 -ae errore). TAC. hist. 4, 16 pars remigum ... tamquam -a officia nautarum ... impediebant. GAIVS dig. 9, 2, 8, 1 si per -am impetum mularum retinere non potuerit *mulio* (*cf. ibid.* propter -am vel infirmitatem). VLP. dig. 1, 18, 6, 7 quod per -am commisit *medicus.* 9, 2, 27, 29 -ā fregit

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

calicem opifex. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 138, 6 B. vel ignavia vel -a (*sc. pastorum*) faciente. PAVL. NOL. epist. 30, 6 *pictoris.* CONC.[S] I 3 p. 163, 35 propter -am (*sc. aedificandi*; ἀτεχνίαν). *et al.*

β de litteris sim. i. q. ignorantia, ἀμαθία: PLIN. nat. 18, 206 misceri posse caelestem divinitatem -ae rusticae. 18, 247 -ā *hyadas* appellavere suculas. QVINT. inst. 6, 1, 37 -a et rusticitas. GELL. 6, 17 tit. grammatico insolentiarum et -arum pleno. APVL. Plat. 1, 18 *stultitiae* unam *partem* -am nominat *Plato* (*Tim. p. 86*[B] ἀμαθίαν), aliam insaniam vocat; et -ae morbum ex gloriosa iactatione contingere *eqs.* 2, 4 *indocilitatis* duas ... species accepimus, -am et fatuitatem (*opp.* sapientiae). PS. APVL. Ascl. 22. MIN. FEL. 13, 2 (*de Socrate*) confessae -ae summa prudentia est. TERT. anim. 1 p. 135, 25 -a tua (*sc. animae*) mihi opus est (*opp.* peritiae). bapt. 1 p. 201, 8. CLAVD. DON. Aen. 7, 480 p. 72, 13 (*de agrestibus*) pro naturali -a. VEG. mil. 4, 41 p. 160, 16 quatenus eos *gubernatores* -ae usus instituit, non altior doctrina formavit. HIER. epist. 73, 10, 1 -a confidentiam, eruditio timorem creat (*cf. Thucyd. 2, 40, 3* ἀμαθία). Didym. spir. 25 perturbationes et -as et affectus. ORIG. in I reg. 1, 7 p. 13, 5 -ae vitio (*sc. loquendi, cf.* POMER. 1, 23). AVG. serm. 270, 2 humana infirmitas, humana -a. *et al.* *ap.* ECCL. *de inscientia verae religionis*: MIN. FEL. 3, 1 -ae vulgaris caecitate. CYPR. Demetr. 5 p. 354, 14 -a veritatis ignara. NOVAT. trin. 27 p. 939[B] Iudaica. COMM. instr. 1, 7, 1 AVG. conf. 5, 7, 12 *al.*

b *c. gen. subi.* (*ident. l. 31*): SALL. Iug. 38, 1 vanitate atque -a legati. 99, 1 hostium (*sc. necopinantium*). FRONTIN. aq. 2 praepositi. 91 aquariorum. TAC. ann. 13, 42 iuvenum -ae suetum *Senecam.* VLP. dig. 19, 2, 13, 5 -a facientis (*sc. gemmam*). ITALA II Tim. 3, 9 eorum (ἄνοια, *Vulg.* insipientia). CYPR. Demetr. 1 p. 351, 4 errantis *Demetriani.* CAPITOL. Max. Balb. 15, 5 historicorum (*cf.* 15, 6 scriptorum. AVG. civ. 18, 23 p. 285, 9 D. interpretis). LACT. inst. 3, 1, 1 errore atque -a vulgi. FIRM. math. 1, 3, 6 illius (*coniunct.* temeritas). HIL. trin. 3, 26 cum ... -am naturalis in nobis imprudentiae senserimus. FILASTR. 156, 10 *Iudaeorum.* RVFIN. Orig. princ. 2, 7, 3 p. 150, 19 K. pro -a intellectus sui. *et al.*

c *c. gen. obi.* (*gerund. l. 35. 37. 39 sq.*): SEN. epist. 31, 6 quid malum est? rerum -a (*opp.* scientia). 94, 32 -a inveniendi quid quaeque res exigat. PLIN. nat. 17, 226 culturae *vitium.* FRONTO p. 166, 13 N. nutricandi (*sc. catulos*). GELL. praef. 12 turpi ... rerum atque verborum -a. MIN. FEL. 35, 5 dei (*opp.* notitia). HIL. psalm. instr. 5 -a legendi et intellegendi librum (*syn.* ignorationi, *opp.* intellegentia). AMM. 25, 8, 1 nandi. HIER. epist. 57, 12, 4 sermonis. SALV. gub. 6, 9 veritatis. COD. Iust. 6, 23, 29, 1 litterarum.

d est -ae *c. inf.*: CAEL. AVR. acut. 2, 20, 125 est ... summae -ae in ordinandis qualitatibus ... tempora hiemis vel aestatis attendere.

2 *speciatim*: **a** *in iure de ignorantia facti vel iuris* (*cf. p. 307, 84*): POMPON. dig. 39, 3, 20 si non per errorem aut -am deceptus fuerit. GAIVS dig. 50, 17, 132 -a culpae adnumeratur (*cf.* PAPIN. dig. 26, 7, 40). VLP. dig. 2, 1, 7, 4 si per -am vel rusticitatem ... fecerit (COD. Iust. 5, 6, 1 [*a. 215*] *al.*). *al.* *c. gen. subi.*: IVLIAN. dig. 25, 4, 2, 1 si non malitia, sed -a mulieris factum fuerit *eqs.* PAPIN. dig. 17, 1, 57 heredum. VLP. dig. 38, 2, 14, 4 iudicantis. *al.* (*v. V. i. R.*). **b** *fere i. q. malitia* (*cf. p. 308, 73*): ITALA sap. 12, 2 (Mar. Victorin. verb. script. 1) ut relicta -a credant in dei verba (κακίας, *Vulg.* malitia).

***imperito**, -āvī, -ātum, -āre. *ab* imperare (*cf.* PRISC. gramm. II 429, 25). inp- *interdum in codd. ut* ACC. trag. 586. GLOSS.[L] I Ansil. IM 93 -at: imperat, iudicat. 94 frequenter imperat. *inde a* PLAVTO, ACC., LVCR., SALL. [*e coni.*: MANIL. 2, 464 -at (*Bentley,* inperat et *codd.*). QVINT. inst. 6 prooem. 15 -anti (*Lochmann,* imperi(i) aut *sim. codd.*). *var. l.* imperare, *e. g.* PLIN. nat. 5, 16 SOL. 9, 5.]

I *i. q. (saepe) imperare, praecipere sim. (subi. res l. 67)*: *c. acc.*: HOR. sat. 2, 3, 189 aequam rem -o. SIL. 8, 270 exaudi, bone dictator, quid Martia plebes -et (*syn.* iubent). TAC. ann. 12, 54 ne quis principum eadem -ret. FRONTO p. 124, 4 N. aliena eloquentes -bant. SOL. 30, 5. *c. dat. nudo*: SIL. 13, 147 -ans violenter equo. SCHOL. Verg. Veron. georg. 3, 4 dure Herculi -antem *Eurysthea.* *absol.*: PLAVT. Capt. 244 quom (*Fleckeisen,* quod *codd.*) antehac pro iure -bam meo, nunc te oro per precem. PRVD. apoth. 1032 iussu *dei* -ante. PAVL. NOL. carm. 19, 97. *c. enunt.*: ne: CYPR. GALL. iud. 492 *deus* -ans, natus ne vina ... libet neu *eqs.* *inf.*: CYPR. GALL. Ios. 144 CORIPP. Iust. 4, 237.

II *i. q. dominari, praeesse, regere*: **1** *in publicis*: **a** *absol.* (*add. locus l. 74. 76*): ACC. trag. 586 vicissitatem ... -andi (*cf.* LIV. 3, 39, 8 [*de consulatu, item* 22, 41, 3]). SALL. Iug. 79, 2 Carthaginienses plerāque Africā -bant. 81, 1 lubidinem -andi (*cf.* MELA 3, 52 cupidine [TAC. hist. 4, 25]). or. Lep. 10 (*opp.* serviundum. *item* PLIN. nat. 6, 182). LIV. 1, 2, 3 Caere ... -ans *Mezentius* (*cf.* 1, 22, 4 Albae. SIL. 8, 479 Romae [*an dat.?*]). 1, 17, 5 (*de interregibus*). 4, 5, 5 (*opp.* parere. *cf.* TAC. Germ. 44 unus -at ... non precario iure parendi. ann. 1, 64 quadragesimum id stipendium Caecina parendi aut -andi habebat). TAC. hist. 3, 7 praefectus ... adductius ... -bat. ann. 3, 4 meminisse -antium (*sc. Tiberii et Liviae. cf.* 16, 28 lenitatem -antis). 3, 24 Tiberio -ante (4, 62 *al.* HEGES. 2, 4, 1). 4, 4 quanto sit angustius -tum (*sc. a Romanis*). 12, 65 si Nero -ret (*syn.* rerum ... poteretur). APVL. Plat. 2, 24. AMM. 23, 6, 36 -andi initium. *et al.*

adde de vate: TAC. hist. 4, 61 *Velaeda* late -bat. **b** *c. dat.* (*cf. p. 565, 77*): LVCR. 3, 1028 reges ..., magnis qui gentibus -arunt (SALL. [?] rep. 2, 5, 5 TAC. ann. 12, 37. 44 SOL. 1, 109). SALL. Iug. 19, 7 Mauris (*cf.* CVRT. 9, 6, 20. TAC. ann. 2, 2 Parthis. 11, 8 *al.*). 102, 6 volentibus (*opp.* coactis). SALL. (?) rep. 1, 1, 6 optumis. 2, 11, 7 ubi iis oboediendum erit, quibus antea crudelissime -bant *senatores.* HOR. sat. 1, 6, 4 olim qui magnis legionibus -arint (PAVL. NOL. carm. 26, 304 [*trop.*]). LIV. 1, 24, 3 populo. 21, 1, 3 quod superbe avareque crederent *Poeni* -tum victis esse. CVRT. 6, 5, 25 reginam ... omnibus ... -antem. PLIN. nat. 5, 16 utrique Mauretaniae. 6, 182 litori. SIL. 1, 295 urbi. PRVD. c. Symm. 1, 429 (*syn.* dominaris). *et al.*

2 *in privatis*: **a** *absol.*: COLVM. 11, 1, 6 (*de vilicis*) -andi parum prudentes (*syn.* imperandi). **b** *c. dat.*: PLAVT. Pseud. 703 te, turanne, ... qui -as Pseudolo. HOR. sat. 2, 7, 81.

3 *de vi hominum ad bestias et res naturales pertinente*: HOR. carm. 1, 15, 25 sive opus est -are equis, non auriga piger. CYPR. GALL. gen. 337 cunctis, quae tellus et mare gignit. HEGES. 2, 9, 1 p. 149, 14 U. -antem fluctibus Xerxen.

4 *de dominatione animi sim.*: **a** *absol.*: APVL. Plat. 1, 9 *animam* -are et regere ea, quorum curam fuerit ... sortita. **b** *c. dat.*: PLIN. paneg. 82, 6 si his *hostibus* validior toto corpore animus -et. APVL. Plat. 2, 4 rationabilis portio *animae* et quae etiam -are ceteris debet, servit aliis. AMBR. Abr. 2, 5, 19 virtutem ... -antem corporis sensibus, non oboedientem (*cf.* Cain et Ab. 1, 6, 24 *syn.* regere, praeesse). *al.*

B *de dis*: APVL. apol. 12 vulgariam *Venerem* ... non modo humanis animis, verum etiam pecuinis et ferinis ad libidinem -are (*syn.* curare). PRVD. c. Symm. 1, 368.

C *de bestiis*: VERG. Aen. 12, 719 quis (*sc. taurus*) nemori -et. PLIN. nat. 8, 48 animalis ... ceteris ... -antis (*sc. leonis. cf.* 8, 136). 8, 108 (*de hyaenis*) mares ... singuli feminarum gregibus -ant. 10, 47. PRVD. cath. 3, 162 agnus ... leonibus -at.

D *de rebus* (*v. et l. 23*): SALL. Iug. 76, 1 naturam ... ceteris -antem ... vicerat *Metellus.* MANIL. 2, 464 Capricornus utrisque -at (*cf. p. 565, 57*) genibus (*antea* regit). PLIN. nat. 28, 93 flagellum ... -ans (*i.* incitans) equo.

part. praes. pro subst. imperitāns, -tis: *p. 565, 81.*

***imperītus**, -a, -um. *ab* in *et* peritus. *compar.*: *inde a* CIC. (*p. 567, 27*). *superl.*: *inde a* CIC. (*l. 74. p. 567, 42*). PAVL. FEST. p. 79 experitos: -os. AVG. loc. hept. 2, 28 p. 546, 9 -us quasi ἀμαθής vel ἀπαίδευτος. ISID. orig. 10, 9 idiota: -us ...; -us: sine peritia. GLOSS.[L] II Abav. IN 217 -us: nescius, rusticus. *persaepe subst. (v. l. 81. p. 567, 43), plerumque masc. plur., rarius masc. sing. saepe in fig. litot., e. g. l. 59. 70. 74. p. 567, 45. 51. 53. 60.* NOT. Tir. 32, 68. *inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; respuunt vocem nimirum dactylici, sed et ceteri poetae exceptis priscis scaenicis,* AVSON., PRVD.; *e scriptoribus deest e. g.* CVRT. (ignarus *21[ies]*); *v. elenchum p. 272, 19 sqq.* [*recte restit.*: CIC. de orat. 1, 253 ⟨im⟩peritissimi. SEN. dial. 10, 20, 2 -ae (inpedite *A*). *dub. emend.*: PETRON. 83, 8 immeritos (*Buech.,* -os *codd.*).]

i. q. ignarus, inscius, indoctus, insipiens sim.: **1** *nude positum*: **a** *de animantibus* (*partibus corporis: infra l. 74. 79. cf.* CINC. Fest. p. 265 hominem -um rudem dicimus): *α adi.*: TER. Ad. 98 homine -o numquam quicquam iniustiust (VARRO ling. 10, 60 CIC. Verr. II 5, 126. Caecin. 18 [*appos.* timidus]. Flacc. 16 -i h. rerum omnium rudes ignarique. *al.* CAES. Gall. 1, 40, 9 [*appos.* barbaros, *item* 6, 10, 2]. 6, 20, 2 [*appos.* temerarios]. SEN. epist. 78, 28 [*opp.* eruditorum]. GELL. 19, 12, 9 h. misere -us. *al. cf. et p. 221, 68*). Eun. 881 non adeo inhumano ingenio sum ... neque ita -a, ut *eqs.* ACC. trag. 287 ita -us stupiditate erumpit se, inpos consili. SISENNA hist. 48 vulgum (COLVM. 8, 2, 4 ASCON. Mil. p. 32, 1 St. PLIN. nat. 8, 38 *al.* TAC. dial. 7, 16 *al. cf.* CIC. Verr. II 1, 151 multitudinis [Mur. 61 *al.* LIV. 1, 19, 4 *syn.* rudem. *al.* VAL. MAX. 3, 8, 6 QVINT. inst. 10, 1, 43 *al.*]. VARRO ling. 10, 16 populo multiplici ⟨et⟩ -o [TAC. dial. 19 *syn.* rudis. *al. cf.* CELS. 1 prooem. 1 gentes]. HIRT. Gall. 8, 21, 4 plebem. *al.*). VARRO frg. Gell. 13, 12, 6 *tribuni plebis.* RHET. Her. 4, 46, 59 *imperator* (*cf.* QVINT. decl. 352 p. 383, 10 ducis). CIC. div. in Caec. 68 adulescentulos (dom. 139 [*syn.* ignarus]. TAC. hist. 4, 76 *al. cf.* QVINT. decl. 355 p. 386, 21 iuvenem). Caecin. 13 mulier -a (*sc. negotiorum*). Flacc. 96 civium. dom. 72 nemo est tam -us, qui *eqs.* (SEN. epist. 77, 11. *cf.* QVINT. inst. 7, 1, 46 quis tam -us, quis tam procul a litteris, quin *eqs.*). leg. 2, 13 inscii -ique medici (CELS. 2, 6, 15 [*opp.* bonos]. 2, 10, 3 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 160 *al. cf.* AMM. 31, 13, 14 manibus -is). epist. 1, 9, 2 consiliario fortasse non -issimo. *al.* SEN. benef. 3, 7, 7 iudex. dial. 10, 20, 2 coronae. 11, 11, 5 ingenia. nat. 5, 18, 14 *al.* QVINT. inst. 2, 4, 16 parentium. *al.* TAC. ann. 1, 16 -os animos *militum.* TERT. adv. Marc. 2, 4 p. 337, 22 -issimus rusticus. CAPITOL. Gord. 2, 1 scriptores. FIRM. math. 7, 1, 3 profanis vel -is auribus (8, 33, 2 PRISCILL. tract. 3, 73). HIL. c. Const. 23 aedificatoribus. SCHOL. Cic. Bob. p. 104, 16 St. rhetoris. *et al.*

β subst.: PLAVT. Capt. 963 -o plagas minitaris mihi (*cf.* Persa 536 neque mi haud -o eveniet). Cas. 832 (*erotice*) integrae atque -ae huic impercito. VARRO Men. 382 -o nonnumquam concha videtur margarita (*cf.* ling. 9, 39). RHET. Her. 4, 10, 15 gravis oratio saepe -is

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

videtur ea, quae turget. CIC. Q. Rosc. 21 callidum -us *fraudasse dicitur.* Cluent. 5 (*opp.* prudentium [p. red. in sen. 29 *al.*]. *cf.* nat. deor. 1, 77 *opp.* sapientium. *al.*). Catil. 4, 17 egentium atque -orum (*cf.* dom. 13 MIN. FEL. 16, 5). Mur. 38 vulgus -orum (de orat. 3, 195. *cf.* SEN. epist. 79, 15 -orum turba [*opp.* eruditiores]). Mil. 62 non modo inimicorum Milonis sermones ..., sed nonnullorum etiam -orum. Brut. 199 (*opp.* intellegens). 223 auribus -orum (*cf.* SEN. epist. 88, 22 oculi. *al.*). orat. 20 consulto rudium similes *oratores* et -orum (SEN. epist. 72, 9 *al.*). fin. 5, 63 clamores vulgi atque -orum (*cf.* TAC. dial. 40). *al.* BELL. Hisp. 31 -orum mentes (*de tironibus. cf.* LIV. 24, 34, 5 VEG. mil. 3, 18 p. 103, 20. *aliter infra l. 20*). VITR. 1, 1, 12 mirum videbitur -is (*sc. architecturae. cf.* 6 praef. 6 ab indoctis et -is. 10 praef. 2). SEN. benef. 5, 12, 2. epist. 68, 4 hos mores habet populus, hos -issimus quisque. *al.* PLIN. nat. 18, 333 ingeniis ... -orum (*cf.* MIN. FEL. 22, 1 mens). *al.* QVINT. inst. 1, 10, 28 quosdam -iores. 2, 21, 17 cum vulnus -us deligabit, non erit medicus, sed faciet ut medicus. 5, 11, 19 rusticorum et -orum. 9, 2, 46 *Socrates* agens -um. *al.* TAC. hist. 4, 26 *al.* PLIN. epist. 3, 6, 3 (*de statua*) artificum oculos tenere, delectare -orum. GELL. 9, 14, 8 quod -iores 'dei' legunt. CAPITOL. Max. Balb. 13, 2 per -os (*sc. milites*) electi principes. HIL. syn. 5 mihi ... -issimo atque indoctissimo omnium. AMM. 22, 12, 7 (*opp.* docilis). *et al.* (*cf. et p. 221, 71 sqq.*). *loco convicii:* AVSON. 128, 10 quid, -e, ... putas *eqs.* (*seq.* miselle doctor). *significanter i. q. periculi ignarus, imprudens* (*cf. p. 565, 24*): CAES. civ. 1, 85, 3 homines -os et per colloquium deceptos. SALL. Iug. 49, 2 ut prudentes cum -is ... manum consererent.

b *de rebus*: CIC. Balb. 20 quid ... potuit dici -ius *eqs.* orat. 23 sermo (MIN. FEL. 16, 6 VVLG. Iob 38, 2 *al. cf.* DIOM. gramm. I 471, 12 simplicitas rudis atque -ae dictionis. *al.*). Att. 6, 2, 5 iuris dictio nec -a et clemens. PLIN. nat. 37, 41 (*meton.*) pueritiam (*cf.* QVINT. decl. 355 p. 386, 11 rudem et -am ... aetatem). TERT. cult. fem. 1, 2 p. 703, 8 Oe. saeculo multo magis -o. FIRM. math. 1, 3, 7 -a licentia temeritatis. PRISCILL. tract. 3, 66 furor (*syn.* indocta. *cf. l. 58*). VEG. mil. 3, 6 p. 76, 7 rusticitas. HIER. epist. 57, 9, 3 praesumptio. AVG. civ. 2, 8 p. 62, 8 D. obsequium. *et al.* *nota: subi. exprimitur infinitivo*: SEN. nat. 2, 42, 1 quid ... tam -um est quam credere *eqs.*

2 *struct.*: **a** *gen.* (*gerund.: l. 44. 50. 54*): PLAVT. Stich. 104 ego ad vos ...-us rerum et morum mulierum ... venio (TER. Andr. 911 CAECIL. com. 260 RHET. Her. 4, 9, 13 CIC. Verr. II 1, 133 CAES. Gall. 1, 44, 9 *al.* SEN. contr. 10, 5, 15 *al.*). RHET. Her. 4, 10, 14 conviciorum. CIC. S. Rosc. 143 morum. Caecin. 32 homo -us iuris, ignarus negotiorum (70 de orat. 1, 238 rep. 5, 5). Vatin. 8 homo -issime solidae laudis ac verae dignitatis. Balb. 47 (*v. p. 272, 83*). de orat. 3, 175 -o dicendi ignaroque (*opp.* oratorem. PLIN. epist. 4, 7, 5. *cf.* QVINT. inst. 1, 1, 11 loquendi). Brut. 237 litterarum et studiosus et non -us (*cf.* SVET. Aug. 89, 1 poematum. FRONTO p. 61, 23 N. artium [*syn.* expertem]. APVL. apol. 87 Graecae linguae). CAES. Gall. 4, 22, 1 homines barbari et nostrae consuetudinis -i. 4, 24, 4 huius ... generis pugnae -i (*cf.* 6, 39, 2 usūs militaris. 7, 29, 1 *oppugnationis.* NEP. Epam. 7, 1 dux ... belli -us). LIV. 5, 38, 8 nandi (SEN. nat. 3, 25, 5 TAC. hist. 5, 6 AMM. 25, 6, 12). VITR. 1, 1, 13 graphidos non -us (*syn.* ignarus). SEN. epist. 102, 26 rudis et -us omnium. QVINT. inst. 1, 10, 19 *lyrae.* APVL. apol. 40 medicinae. 57 Crassus ... omnis fumi non -us. SCHOL. Cic. Bob. p. 128, 19 St. -os administrandi consulatus. *et al.* **b** *abl.* (*resp.*): VVLG. II Cor. 11, 6 -us sermone, sed non scientia (ἰδιώτης τῷ λόγῳ; *inde* HIER. epist. 73, 10, 1 AVG. mag. 5, 15 *al.*). CASSIOD. inst. div. praef. p. 1108^D famulum barbarum litteris -um. *aliter* (*cf.* expers *sim.*): PRISCILL. tract. 10, 136 furor -us deo (*ad Rom. 10, 2*). **c** *praep.*: ad (*gerund.: l. 61 sq.*): PLAVT. Mil. 919 architecto adsunt fabri ⌊ad eam rem haud⌋ (ate amea ut *trad.*) -i. APVL. apol. 3 rudis et -as auris ad male audiendum habens. HIL. in Matth. 25, 6 ad effugiendum antichristum graves et ad sustinendum -ae *animae.* in *c. abl.* (*gerund.: l. 66*): VITR. 1, 1, 13 nec in ceteris doctrinis singulariter excellens, sed in his non -us. SEN. nat. 2, 44, 1 in hoc. QVINT. inst. 1, 4, 27 in verbis. 12, 3, 5 in testationibus faciendis. RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 55 p. 45, 19 in scientia. EVGRAPH. Ter. Andr. 911 in rebus (*cf. supra l. 38*). de: HIL. in psalm. 136, 13 qui -i de deo et ignari erant. erga: RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 14 p. 101, 22 erga sapientiam.

adv. **imperītē.** *compar.: p. 568, 1 sq. superl.: l. 75. p. 568, 5.* *in fig. litot.: l. 74. 76.*

i. q. inerudite, indocte, insipienter: VARRO ling. 9, 66 qui reprehendunt ..., faciunt -e (CIC. Q. Rosc. 36 leg. 1, 4 *al.* NEP. Timol. 3, 5 [*litot.*]). 9, 90 *casibus* utuntur -e. 9, 101. 10, 16. CIC. Balb. 26 est illud -issime dictum de populi⟨s⟩ fundis (Brut. 175 diceoat ... L. Scipio non -e. *cf.* nat. deor. 2, 111 *Hyadas* nostri -e Suculas *vocitarunt.* phil. frg. V 28 nec ... -e exorsus es. PLIN. nat. 35, 85 in officina *Apellis* -e multa disserenti *Alexandro*). Phil. 2, 81 (*elliptice*) esto: hoc -e (*sc. fecit*). rep. 2, 28 *totum* -e absurdeque fictum *est.* SEN. contr. 7, 7, 14 quam -e disposuisset aciem (*cf.* TAC. hist. 2, 39 promoveri ... castra placuit adeo -e, ut *eqs.* AMM. 24, 6, 7 *scuta* -e regendo. VEG. mil. 1, 13 p. 17, 20 qui ignave -eque pugnaverint). QVINT. inst. 2, 15, 24 pauca ex Gorgia Platonis a prioribus -e excerpta. VLP. dig. 9, 2, 7, 8 si medicus servum -e secuerit (*cf.* ORIBAS. syn. 1 praef. rec. Aa qui -ius artem imitare noscuntur). 11, 6, 1, 1 si -e versatus est *mensor.* GELL. 19, 12, 5 si ... *sensus animi* -ius convellamus (*seq.* scite considerateque). CYPR. epist. 27, 1 Lucianus ... quaedam conatus est -e (*item de haeretico*: 74, 1 quae -e adque inprovide scripsit). AVG. civ. 12, 14 p. 531, 22 D. anima ... miseriam ... -issime in veritate nescit. doctr. christ. 4, 7, 11 (*nota oxymor.*) si quis ... -e peritus *eqs. et al.* *deriv.*: imperitia.

imperium, -ī *n.* [*cf. c.* impero. *J. B. H.*] *scribitur* emp-: INSCR. christ. Diehl 52 adn. (*in tegulis Hisp. aet. rec.*). inp-: LEX Bant. (CIL I² 582) 16. 19 LEX repetund. (CIL I² 583) 8. 9. 72. 79 LEX agr. (CIL I² 585) 87. INSCR. RevA. VI 2 (1933) p. 398 n. 106 (*s. fere II a. Chr.*). CIL X 1596 (*a. 134*). IX 5942 (*s. IV med.*). INSCR. christ. Diehl 3898 (*a. 613*). *al. graece* ἰνπ-: INSCR. graec. Rom. Cagnat IV 481 (*a. 253*). *hic illic in codd.* inp-: CIC. rep. 1, 27 VERG. Aen. 8, 381 *M al.* imp-: CIL I² 626 (*a. 145 a. Chr.*). LEX Gabin. Calp. (CIL I² 2500) 13. 19 LEX Rubr. (CIL I² 592) I 51 LEX Vrson. (CIL I² 594) 94, 30. *et passim.* Imp- *in tit. ornamenti causa ut* R. GEST. div. Aug. tit. CIL II 5217 (*a. 73*). *abbreviatur*: imp.: CIL VI 394. 24196 III 1114. 10875 IX 1104 XIII 7863 *al.* imper.: CIL VI 587 III 1116. *masc.* (?): CONC.^S II 5 p. 26, 29 -um ... conservantem (*cf.* p. 30, 19. 31, 10 *al.*). IORD. Get. 244 (*v. p. 580, 36*). Rom. 340. *cf.* Get. 87. *v. et p. 582, 30.* *de formis*: *gen. sg.* -i (*cf.* MART. CAP. 3, 295 consuetudo et auctoritas veterum 'ingeni' ... et '-i' per tres syllabas maluit dicere. *v. et p. 3, 20*): CIL XI 1421 (*a. 4 p. Chr.*). ACT. Arv. a. 69, 85. a. 86, 45 INSCR. Rostowzew, tess. plumb. 65 (*aet. Hadr.*). CIL VIII 18256 (*a. 197*). II 259 (*aet. Sept. Sev.*). XIII 7844 (*a. 238*). *al.* -I: CIL X 8375, 15 (*s. I in. p. Chr.*). ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) I 36. 40. CIL VI 33885, 17 (*aet. Hadr.*). *metrum poscit* -i: ACC. trag. 26 HOR. carm. 1, 2, 26. 4, 15, 14 *al.* *gen.* -ii *in tit. inde a primo p. Chr. saeculo.* -iI: CIL II 1969 (*aet. Sept. Sev.*). 5521 (*a. 238*). *al.* *ap. scriptores* -ii *metro certum inde a* PROP. *abl. plur.* -ieis: LEX Gabin. Calp. (CIL I² 2500) 13. *plur. testatur* CAES. anal. frg. Gell. 19, 8, 7. CHAR. gramm. p. 461, 67 B. hoc -um: κράτησις, ἐπιταγή. NOT. Tir. 38, 67. *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*sard.* imperyu. *M.-L.*] [*falso trad.*: PHAEDR. 4, 7, 20 inp[er]ium. PAVL. dig. 33, 10, 3 pr. (*v.* impilia). *e coni.*: TAC. hist. 1, 52 -i dandi (imperandi *cod.*).]

I *i. q.* **iussum, praeceptum, mandatum** (*cf.* EXC. Bob. gramm. I 554, 16 -um: προσταγή. *in plur. saepe fere i. q. gubernatio, ductus sim.; ap. poetas plur. pro sing. passim inde a* VERG. *add.* in: *infra l. 64*): **A** *generatim* (*huc tracta sunt etiam exempla incerta*): ENN. ann. 612 nec retrahi ⟨...⟩ potestur -is. PLAVT. Mil. 611 facilest -um in bonis. ACC. trag. 174 ferum feroci contundendum -ost (inperisit *codd.*), saevum saeviter. PVBLIL. B 6 blanditia, non -o fit dulcis Venus. S 16 summissum -um non tenet vires suas. LIV. 4, 29, 6 quod -a Manliana, non Postumiana appellata sunt (8, 7, 22. 8, 34, 2 GELL. 1, 13, 7. 9, 13, 20). SEN. contr. exc. 4, 1 numquam lacrimae supprimuntur -o *eqs.* VAL. MAX. 2, 2, 6 quidquid -o cogitur *eqs.* 9, 2 praef. crudelitatis vero *est* horridus habitus ..., omnia minis et cruentis -is referta. SEN. Oed. 527 -a solvit, qui tacet iussus loqui. dial. 5, 16, 1 -a graviora sentit, quo contumacius patitur (*cf.* CVRT. 8, 8, 8). epist. 94, 44 si -o proficitur, et admonitione; atqui proficitur -o, ergo et admonitione. COD. Theod. 2, 9, 3 pr. (= Iust. 2, 4, 41 pr.) nullo cogentis -o, sed libero arbitrio et voluntate confecta (*cf.* CONSVLT. 7, 7). *et al.*

B *speciatim*: **1** *de animantibus* (*fere de hominibus; de dis: p. 569, 34; de bestiis: p. 569, 73*): **a** *in publicis*: ENN. ann. 427 navorum -um servare est induperantum (insup- *cod.*). scaen. 252 petebant pellem ...-o regis Peliae (CIC. Rab. Post. 29 regum ... sunt haec -a: 'animadverte ac dicto pare'. LIV. 1, 4, 5 SEN. Med. 195. FRONTO p. 158, 13 N. [*cf. Apoll. Rhod. 1, 3* ἐφημοσύνῃ]. *al.*). PLAVT. Truc. 92 legatus hinc quo[d] cum publico -o fui (VAL. MAX. 6, 3, 5). HEMINA hist. 22 ne quis regnum occuparet, si plebs nostra fremere -a coepisset. CIC. Verr. II 2, 26 ob tua decreta, ob edicta (*cf.* II 3, 25 in hostis victos insani edictum atque -um tyranni [*opp.* praetoris institutum]. *v. et p. 569, 14 et vol. V 2, 69, 27*), ob -a, ob iudicia pecuniae dabantur. II 2, 88 nihil ... per vim, nihil occulte, nihil -o, nihil gratia, nihil pretio ... auferre (*cf.* II 2, 145 -o, metu, vi, malo [*opp.* voluntate sua]. *al.*). II 3, 72 praetoris -o (II 4, 76 *al.* CELS. dig. 42, 1, 14 quod iussit vetuitve praetor, contrario -o tollere ... licet). II 3, 112 -o atque instituto tuo. Manil. 28 *Pompei* adulescentia ad scientiam rei militaris non alienis praeceptis, sed suis -is est erudita. Rab. perd. 23 consulum voci atque -o (SALL. or. Macr. 16 LIV. 4, 38, 3 *al. cf.* CIC. Rab. perd. 27 consulari -o). Mur. 6 verbis et paene -o. dom. 71 populi Romani. Phil. 12, 9 Gallia D. Bruti nutum, ne dicam -um, secuta (*cf.* LIV. 2, 54, 5. 42, 25, 8 *al.*). leg. 3, 6 iusta -a sunto. *al.* CAES. Gall. 1, 17, 3 praestare Gallorum quam Romanorum -a perferre (R. GEST. div. Aug. 5, 49 [*suppl.; gr.* προστάγματα ... ὑπομένειν]). 5, 27, 3 sua (*sc. Ambiorigis*) ... esse eiusmodi -a, ut *eqs.* civ. 2, 43, 3 pauci lenunculi ad officium -umque (*cf. p. 569, 8. 586, 38*) conveniebant. 3, 22, 1 iussu atque -o (*syn.* mandata). 3, 74, 2 tribuni aut centurionis (*cf.* LIV. 8, 34, 7 non miles centurionis, non centurio tribuni, non tribunus legati ... pareat -o). BELL. Afr. 44, 3 imperatoris impulsu et -o. SALL. Iug. 51, 1 nihil consilio (*cf. vol. IV 443, 72*) neque -o agi. 77, 1 neque -a magistratuum neque leges. 97, 4 signum

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aut -um ... accipere. VERG. Aen. 9, 675 ducis (LIV. 28, 15, 6. VAL. FL. 1, 184 -is ... monituque. *al.*). PROP. 2, 1, 22. OV. Pont. 4, 13, 38 Caesaris (*cf.* 9, 15, 2 Augusti. *al.*). LIV. 1, 28, 5 -ii simulatio. 5, 11, 2 patriciorum (*cf.* 30, 19, 4 senatūs). 6, 24, 8 ab -o totus ad preces versus (*cf.* 24, 32, 5. 41, 2, 8 *al.*). 8, 26, 3 aliis alia -a turbans. 36, 29, 1 saevitia -ii. 37, 54, 24 *barbaris* pro legibus semper dominorum -a fuerunt. 44, 33, 7 ab extremis ad primos perferundum -um. SEN. Phaedr. 430 regii -ii. dial. 5, 15, 3 carnificum. CVRT. 4, 13, 17 duces ad accipienda -a convenerant. TAC. ann. 4, 23 *Mauri* libertos regios et servilia -a bello mutaverant. *et al.* *nota de praecepto hominis condicionis inferioris*: IVV. 14, 331 *Narcissi* paruit -is *Claudius* uxorem occidere iussus (*cf.* PLIN. epist. 8, 6, 12). *de lege lata fere i. q. decretum*: VAL. MAX. 2, 9, 5 abrogemus ... istud horridae vetustatis rubigine obsitum -um. *fere i. q. edictum* (*cf. p. 568, 63. 68*): CONST. Sirmond. 1 legis ordinem salubri rursus -o propagemus (*postea* edicto).

b *in privatis*: PLAVT. Amph. 262 eri -um exsequi (Men. 980 *al.* CATVLL. 68, 114. *cf.* PLAVT. Aul. 588 -um erile [Capt. 199. SEN. contr. exc. 3, 9 servus e. -ii non censor est, sed minister]). 631 (*interpol.*) non ego cum vino simitu ebibi -um tuom. Asin. 147 (*syn.* iussu). 505 quî matris expers -o (-ii *codd.*) sies (509 SEN. Phoen. 591 *al.*). Aul. 168 clamores, -a ... nil moror. Bacch. 459 obsequens ... mori atque -is patris (Stich. 141 VERG. Aen. 4, 238 *al.* *cf.* 7, 654 patriis [LIV. 8, 7, 8]). Mil. 1197 celebre apud nos -um tuomst. Trin. 302 (*syn.* praeceptis). TER. Phorm. 232. CIC. inv. 2, 140 -is domesticis (*cf.* SALL. Iug. 31, 11 dominorum. TIB. 2, 3, 78 dominae [*i. amicae*; OV. ars 2, 221. *cf.* PROP. 4, 8, 82]). Quinct. 83 nuntio atque -o tuo. HOR. epist. 1, 5, 6 (*de bibendo*) si melius quid habes, arcesse vel -um fer. OV. rem. 496 non sunt -ii tam fera iussa ([*R*, iura *cett.*]. *cf. infra l. 42. 55*) mei. *al.* SEN. contr. exc. 3, 9 si ⟨servi⟩ vivorum -a neglexerint, mortuorum tribuni. SEN. dial. 9, 1, 10 praeceptorum. MART. 1, 49, 34 -a viduarum procul. PLIN. paneg. 22, 3 neglecto medentium -o. PALLAD. 1, 6, 3 in rebus agrestibus maxime officia iuvenum congruunt, -a seniorum. *et al.*

c *in religione*: α *deorum, fati sim.*: PLAVT. Amph. 21 pro -o vobis quod dictum foret *a Iove* (*syn.* iussu). 991 *Iovis* dicto, -o sum audiens (VERG. Aen. 5, 784. *et al.*). Men. 871 -um tuom demutat atque edictum Apollinis. *al.* CIC. Tim. 30 *sidera* -o (*sc. dei*) parere didicerunt (*p.* 38^{E} *τό τε προσταχθὲν ἔμαθεν*). VERG. Aen. 4, 282 attonitus tanto monitu -oque deorum (LIV. 45, 13, 2 haud secus quam d. -o legatorum Romanorum iussis paruisse *Antiochum. al. cf.* SEN. Oed. 247 numinum. VAL. FL. 3, 40 divum). 5, 747 (*syn.* praecepta, iussa). 6, 463 me iussa deum ... -is egere suis. *al.* HOR. carm. 4, 1, 7 mollibus ... -is *Veneris*. OV. met. 4, 472 -um, promissa, preces confundit *Iuno* in unum. Pont. 1, 1, 41 scimus ab -o fieri nil tale Dianae. VAL. MAX. 7, 6 praef. necessitatis. *al.* *in tit.*: INSCR. NSc. 1915 p. 159 (*s. fere I ex.*) quartanas dabo ex viso magno -o iussus cum viverem. CIL X 1596 (*a. 134*) -o deae *Veneris*. VI 52 ex -o Solis. 579 -o Silvani. 30891 -o Herculi sacru. X 1560 Geni AlotianI. XII 4325 tauribolium impe⟨rio⟩ accepit. XIII 7863 ex imp. ips(arum) *Matronarum. al.* *in religione christ.*: TERT. resurr. 5 p. 32, 12 iussu et -o et sola vocali potestate *dei*. ITALA Dan. 9, 4 (Cypr. laps. 31) conservant -a tua (*τὰς ἐντολάς*, *Vulg.* mandata). psalm. 2, 6 (Ps. Cypr. mont. 2) adnuntians -um *dei* (*πρόσταγμα*, *Vulg.* praeceptum). CYPR. idol. 13 cum Christus ... vocis -o daemonia ... excuteret. mort. 18 voluntatis eius (*sc. dei*) -o. ARNOB. nat. 2, 11 unius -ii iussione (*cf. l. 28. 42*). FILASTR. 81 Christi iussionis et -ii eius ac potestatis. AVG. civ. 14, 15 p. 36, 13 D. tantae potestatis -o. *al.* β *sacerdotum, apostolorum sim.*: TERT. apol. 25, 5 archigallus ... solita aeque -a mandavit. VVLG. deut. 17, 12 sacerdotis. I Cor. 7, 6 hoc ... dico secundum indulgentiam, non secundum -um (*ἐπιταγήν*). POMER. 2, 5, 1 apostolico satisfacientes -o. EPIST. Austras. 21 pietatis vestrae (*i. papae. cf.* INSCR. christ. Diehl 984, 7). *al.* *in magia*: SEN. Med. 767 nemoris ... domus amisit umbras vocis -o meae.

d *de praeceptis hominum ad bestias pertinentibus*: VERG. Aen. 7, 487 adsuetum -is taurum (*cf.* COLVM. 1, 9, 2. 6, 24, 2 neque ex -o magistri, sed sua sponte marem patiuntur *feminae boves. al.* PLIN. nat. 8, 182). LIV. 27, 14, 10 insidentis magistri -o regitur *elephantus* (*cf.* CVRT. 8, 14, 17 PLIN. nat. 8, 1). SEN. Phaedr. 1083 sonipedes ... -a solvunt (*cf.* STAT. Theb. 6, 315. Ach. 1, 282). APVL. flor. 12 p. 43 claviculā caput tunditur *psittaci*, -um magistri ut persentiscat. PS. QVINT. decl. 13, 7 (*de apibus*) animal librum ... et extra -a positum. CLAVD. carm. min. 18, 2 -o nexas -oque vagas *mulas*. *adde de praeceptis a bestiis datis*: COLVM. 9, 9, 1 consortia dedignantur *apes* vetustiorum multoque magis -a (*cf.* 9, 11, 2). PLIN. nat. 6, 192 canem pro rege habent, motu eius -a augurantes. 8, 23 (*de elephantis*) acie velut -o aut ratione per vices subeunte. PRVD. ham. 713 persuasit certe hortatu *anguis*, non impulit acri -o.

e *de praeceptis animi, affectuum sim.*: CIC. leg. 2, 10 nec ... idcirco minus Coclitem illum rem gessisse tantam fortitudinis lege atque -o putabimus (*cf.* PLIN. paneg. 73, 2 multa fecimus sponte, plura instinctu quodam et -o). SEN. nat. 7, 25, 2 *animi* -o impellimur et revocamur. epist. 95, 52 ex illius *naturae* -o paratae sint iuvandis manus (IVV. 15, 138). 106, 10 aut malitiae aut virtutis ... -o (benef. 4, 1, 2). benef. 5, 32, 2 irae. PETRON. 131, 6 dicto citius nervi paruerunt -o. 141, 6 sequetur *stomachus* -um (*cf.* PS. SEN. mon. 133 ut licentiosa mancipia acri -o coerce linguam, ventrem, libidinem). PLIN. nat. 2, 21 -a dira in ipsos ... inrogant. IVV. 6, 135 faciunt *feminae* graviora coactae -o sexus. AVG. civ. 1, 21 p. 35, 26 D. rationis. *al.* *adde*: TERT. apol. 23, 16 de corporibus nostro -o excedunt *daemones*.

2 *de rebus* (*v. et p. 569, 34. 78*): CIC. Cluent. 147 legum -o et praescripto (LIV. 2, 1, 1 annuos magistratus -aque l. potentiora quam hominum peragam. SEN. dial. 1, 1, 2 aeternae legis. APVL. Plat. 2, 6). HOR. sat. 2, 7, 75 tune mihi dominus, rerum -is hominumque tot tantisque minor *eqs.*? TERT. ieiun. 2 p. 275, 22 ex arbitrio, non ex -o novae disciplinae. COD. Theod. 6, 4, 22, 1 definitionis. 8, 16, 1, 1 (= Iust. 8, 57, 1, 1) iuris -a.

3 *adverbialia ad I*: ab: OV. Pont. 1, 1, 41 (*v. p. 569, 44*). ad: LIV. 4, 33, 6 ad -um dictatoris mota ... acies. TAC. hist. 2, 11. ex: SALL. hist. frg. 2, 87 ex -o datis centum obsidibus. *et ap.* LIV., SEN. philos., COLVM., PLIN. nat. *al.* (*v. et p. 569, 47*). iuxta: VVLG. II par. 35, 10. pro: PACVV. trag. 41 pro -o agendum est. *et ap.* LIV. *al.* (*v. et p. 569, 35*). *cf.* TER. Phorm. 196 satis pro -o (DON.: id est imperiose. *cf.* AMM. 16, 12, 3). secundum: VVLG. gen. 45, 21. absque: VVLG. gen. 41, 44. adversus: VAL. MAX. 2, 7, 8 *al.* ante: LIV. 9, 41, 17 ante -um ... in hostem feruntur. *al.* contra: SALL. Catil. 9, 4. 52, 30 *al.* sine: LIV. 9, 2, 10 *al.*

II *i. q.* ***potestas, dominatio, principatus*** *sim.* (*plerumque sing.; plur. fere de muneribus, honoribus, rarius de plurium dominatione [e. g. l. 56. p. 574, 3. 34], plur. pro sing. ap. poetas inde a* VERG. *de notione*: HIER. hom. Orig. in Luc. 8 p. 61, 12 R. virtus sive -um potestas est regia. etenim *κράτος*, quod nos -um possumus appellare *eqs.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 4 B. -um: regnum, honos, potestas, dominatus *eqs.* GLOSS.[L] II Philox. IM 74 -um: *ἡγεμονία, κράτος βασιλικόν*): **A** *de hominibus* (*generalia quaedam*: TER. Ad. 66 errat ..., qui -um credat gravius esse aut stabilius, vi quod fit quam illud, quod amicitia adiungitur. CIC. leg. 3, 3 -um, sine quo nec domus ulla nec civitas nec gens nec hominum universum genus stare nec rerum natura omnis nec ipse mundus potest. PVBLIL. M 31 male imperando summum -um amittitur. SEN. clem. 1, 16, 2 in magna -a ex minoribus petamus exemplum. *al.*): **1** *in publicis*: **a** *in universum*: SCIP. min. or. frg. Isid. orig. 2, 21, 4 nascitur ... ex honore -um, ex -o libertas. ACC. trag. 26 neque fera hominum pectora fragescunt, donec vim persensere (-erim *codd.*) -i. VARRO frg. Non. p. 465 amorem -i. RHET. Her. 2, 19, 29 -i cupiditate (*v. vol. IV 1413, 72. 1422, 6* [cupīdo]. *1425, 82* [cupidus]). CIC. Mur. 75 ibi esse terrarum -um, ubi ille *Scipio* esset. rep. 1, 50 -i singularis (2, 15 s. -o et potestate regia. NEP. reg. 2, 2 s. perpetuique -ii. *al.*). 3, 24 divitiae, potestates, opes, honores, -a, regna vel privatis vel populis (*cf.* SALL. Catil. 12, 1 gloria, -um, potentia. *al.*). 3, 37 sic regum, sic imperatorum, sic magistratuum, sic patrum, sic populorum -a civibus sociisque praesunt ut corporibus animus. ad Q. fr. 1, 1, 23 ad effigiem iusti -i. *al.* LVCR. 5, 1128 regere -o res velle et regna tenere. CAES. Gall. 2, 1, 3 novis -is. SALL. Catil. 2, 1 (*de regibus*) in terris nomen -i id primum fuit. 2, 4 -um facile eis artibus retinetur, quibus initio partum est (*cf.* TAC. hist. 1, 30). Iug. 6, 3 natura mortalium avida -i. SALL. (?) rep. 2, 10, 3 omnia regna, item civitates et nationes usque eo prosperum -um habuisse *eqs.* NEP. Dion 6, 4 non posse bene geri rem publicam multorum -is. OV. fast. 6, 428 (*de Palladio*) -um secum transferet illa loci. SEN. Phaedr. 542 -ii sitis (*cf.* benef. 7, 3, 1 satietas). Phoen. 660 invisa numquam -a retinentur diu. *al.* CVRT. 10, 2, 6 regio -o. TAC. hist. 4, 7 boni -ii instrumentum. ann. 3, 69 nec utendum -o, ubi legibus agi possit (*syn.* potestas). 6, 42 populi -um iuxta libertatem, paucorum dominatio regiae libidini propior est. TERT. pall. 1 p. 915, 1 Oe. ab -o et a caelo bene est. FIRM. math. 4, 10, 3 quibus summum potestatis credatur -um (*cf.* 6, 5, 1 honorum ... -a. 6, 31, 1 regni ... -um). COD. Iust. 1, 14, 4 (*a. 429*) maius -o est submittere legibus principatum. *et al.* *de re militari*: CIC. Manil. 43 auctoritas ... multum ... in -o militari valet. LIV. 4, 31, 2 quam plurium -um bello inutile esset. TAC. hist. 1, 83 pereunte obsequio etiam -um intercidit. FIRM. math. 8, 31, 3 -um navale et pedestre. *al.*

b *de certarum personarum potestate*: α *ap. Romanos de summa in re publica potestate, inprimis militari et iuridiciali* (*de re v. Mommsen, Staatsr. I 116 sqq. al., Daremb.-S. III 1, 418 sqq., Rosenberg, RE IX 1201 sqq.* *graece*: *ἡγεμονία, ἐξουσία, ἀρχή, βασιλεία sim. cf. Magie, Iur. vocab. p. 10. 13. 68. 78 al.*): (I) *de regibus*: ENN. ann. 150 Tarquinio dedit *populus* -um simul et sola regni. HEMINA hist. 11 pastorum vulgus ... praefecerunt aequaliter -o Remum et Romulum, ita ut de regno pararent inter se. CIC. rep. 2, 25 *Numa* de suo -o curiatam legem tulit (*cf.* 2, 31. 33. 38). SALL. Catil. 6, 6 -um legitimum, nomen -i regium habebant *Romani*. OV. met. 15, 3 destinat -o ... fama Numam. LIV. 1, 6, 4 qui conditam *Romam* -o regeret. 1, 8, 2 insignibus -ii. 1, 13, 4 regnum consociant, -um omne conferunt Romam. 1, 51, 2 pro -o palam interfici non poterat *Turnus. al.* VAL. MAX. 1, 8, 5 Tarquinio pristinum -um restituere (*cf.* 3, 4, 2). 4, 1, 1 -ii eorum *regum* vim. *al.* FLOR. epit. 1, 7, 11. VOPISC. Tac. 1, 5 pars maxima regalis -ii est *tribunicia potestas. al.*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

de interrege: CIC. rep. 2, 23 ad deponendum -um tardior ... aut ad optinendum munitior. LIV. 1, 17, 6 quinque dierum spatio finiebatur -um ac per omnes in orbem ibat (*syn.* regni). *de usurpatore*: LIV. 4, 15, 7 Romuli ... insignia atque -um habentem *Spurium Maelium*.

(II) *de magistratibus liberae rei publicae*: (A) *strictiore sensu de magistratibus summa potestate praeditis ut (pro)consulibus, dictatoribus, magistris equitum, (pro)praetoribus; hic illic de minoribus potestatibus loco maiorum substitutis, e. g. l. 64. p. 572, 4* (*in. tit. orat.*: CATO or. frg. 69 ne -um sit veteri, ubi novus venerit. FEST. p. 241 Africanus in ea, quae est de -o D. Bruti. PRISC. gramm. II 489, 12 Cicero de -o Gn. Pompei. *al.*): TAB. triumph. Aemil. 1 ductu, auspicio, -o felicitateque eius ... classis regis Antiochi ... victa ... est (*sim.* TAB. triumph. Gracch. 1 CIL I² 626 [*a. 145*] *al. cf. p. 574, 27. 63 et vol. II 1547, 24 sqq., V 1, 2171, 27*). ANNIVS or. frg. Fest. p. 314 -um, quod plebs per saturam dederat, id abrogatum est. LEX Bant. (CIL I² 582) 16 quibus *diebus* quisque eorum mag(istratum) -umve inierit (*v. vol. VIII 93, 42*). LEX repetund. (CIL I² 583) 79 ⟨sei is praetor ... seive is quaestor ...⟩ ... eo magistratu iudiciove -ove abierit abdicaveritv⟨e⟩ (CIC. leg. agr. 2, 34. 54. SALL. Catil. 29, 3 domi militiaeque -um atque i. summum habere. *al.*). CARM. devot. Macr. Sat. 3, 9, 11 ut me meamque fidem -umque ... bene salvos siritis (*sc. di*) esse. QVADRIG. hist. 57 Fabius ... filium conlaudavit, cum -um, quod populi esset, retineret. MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 cum in summo esset -o (*i. consulatu. cf.* CIC. Verr. II 2, 14 [*de praetura*]. Rab. perd. 3. rep. 2, 56 viris s. -o praeditis, dictatoribus atque consulibus [*cf.* LIV. 8, 32, 3 s. -um dictatoris sit pareantque ei consules]. 2, 61 [*de decemviris. cf.* leg. agr. 1, 9]. *al. v. et infra l. 30. 36*). VARRO Men. 450 petere -um populi et contendere honores. frg. Gell. 13, 12, 6. CIC. Verr. I 37 erit tum consul Hortensius cum summo -o et potestate (II 3, 45. 122. 4, 49 Font. 37 Manil. 35. leg. agr. 2, 17 omnis potestates, -a, curationes ab universo populo Romano proficisci. *cf. p. 570, 44 sq. v. et Mommsen, Staatsr. I 23*[4]). II 1, 54 si in eas *urbes* vi cum exercitu -oque invasisses (Manil. 45. 61 *al.* CAES. civ. 1, 32, 6 SALL. Catil. 54, 4 LIV. 26, 2, 9 *al. cf. infra l. 69*). II 2, 8 infinitum ... -um (dom. 23. 55). II 2, 14 vis illa summi -i. II 3, 87 haec aequitas in tuo -o fuit (212. II 5, 58 [*antea* isto praetore]. leg. agr. 2, 9 fin. 1, 24. LIV. 4, 20, 10 [*de magistro militum*]. *al.*). II 4, 7 Messanam cum -o nemo venit, quin *eqs.* (Lig. 27. *cf.* epist. 3, 2, 1 proficisci. LIV. 26, 29, 3 redisset. 31, 50, 10 ad exercitus ire). II 4, 8 mercatorem in provinciam cum -o ac securibus misimus (II 5, 41 Manil. 13 CAEL. Cic. epist. 8, 8, 8 LIV. 23, 32, 20 *al. cf.* CIC. Att. 6, 4, 1 cum -o relinquere). II 5, 40 cum penes te praetorium -um ac nomen esset. II 5, 74 cum esses cum -o (Flacc. 18 Cato 64. epist. 1, 1, 3 [*opp.* privati]. LIV. 26, 10, 9. FEST. p. 50 'cum -o est' dicebatur apud antiquos, cui nominatim a populo dabatur -um. *cf.* CIC. div. 1, 68 classi praeesset. CAES. Gall. 6, 1, 2 remaneret. LIV. 29, 13, 3 morari. *v. Mommsen, Staatsr. I 117*[1]). II 5, 97 -i populi Romani nomen ac fasces. II 5, 133 severitatem -i. Cluent. 154 sella curulis, insignia, fasces (BELL. Hisp. 42, 6 LIV. 9, 34, 1 *al. v. et l. 54*), exercitus, -a, provinciae (Marcell. 28 parad. 37 LIV. 24, 44, 4 *al.*). leg agr. 2, 8 novae dominationes, extraordinaria non -a, sed regna quaeri (Phil. 11, 17. 20 PS. BRVT. Cic. epist. 1, 17, 6 LIV. 5, 37, 2 VELL. 2, 30, 3 SEN. benef. 3, 33, 3 *al. cf.* CIC. dom. 21 -um extra ordinem ... detulisti. 24 extraordinariis fascibus atque -o Clodiano. *v. et p. 573, 60*). 2, 9 -o ac dignitate. Flacc. 25 honoribus, -is, rerum gestarum gloria (SALL. Iug. 4, 7 LIV. 7, 39, 14 *al.*). 85 non -um, non secures *eqs.* (VERG. Aen. 6, 819 LIV. 35, 16, 4 -o et virgis et s. *al. v. et supra l. 41*). dom. 129 -a scribebantur nova iuventuti. p. red. ad Quir. 21 dignitatem ... -i. Sest. 17 insignibus ... -i (har. resp. 3 SALL. Catil. 36, 1 LIV. 2, 7, 7 *al. cf.* VAL. MAX. 5, 1, 8 Romani -ii ... ornamentis). Vatin. 22 maiestate -i (*v. vol. VIII 155, 39*). Balb. 9 -orum maximorum (Planc. 64 Phil. 5, 44 *al. cf.* ad Q. fr. 1, 1, 19 tanto. VAL. MAX. 3, 8, 3 amplissimum). Pis. 59 consulari -o praeditus (LIV. 3, 6, 9 [*de aedilibus*]. *al. v. p. 572, 62. 573, 54 et vol. IV 570, 74*). Lig. 3 adripuit *Varus* -um, si illud -um esse potuit, quod ad privatum clamore multitudinis ... deferebatur. Phil. 2, 24 quinquenni ... -um (*cf.* LIV. 22, 31, 7 exacto ... semestri -o). 4, 9 in consulis iure et -o. 5, 45 -um ..., sine quo res militaris administrari ... non potest. 10, 12 -i ius amittit is, qui eo -o et exercitu rem publicam oppugnat. 11, 26 -um legitimum. 11, 30 maius -um C. Cassi pro consule sit quam eius erit, qui eam provinciam tum obtinebit (Att. 4, 1, 7. 9, 9, 3 *consulum* est m. -um *quam praetorum.* MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 LIV. 7, 3, 8. 30, 24, 3 VAL. MAX. 2, 8, 6 SIL. 13, 511. *cf.* ORAT. imp. Claud. [CIL XIII 1668] 29 valentius). leg. 3, 8 regio -o duo sunto *eqs.* (LIV. 3, 39, 8). fin. 1, 23 ius ... -i. 1, 35 militaris -i (LIV. 8, 35, 9). *al.* CAES. Gall. 3, 17, 7 qui summam -i teneret (civ. 3, 5, 4 LIV. 3, 70, 1. 22, 53, 3 SVET. Nero 3, 2 *al.*). civ. 1, 6, 6 ut de eorum -o ad populum feratur (CIC. Phil. 11, 18 LIV. 9, 38, 15 *al.*). LEX Vrson. (CIL I² 594) 130, 45 qui ... sine -o privatus erit. SALL. Catil. 6, 7 annua (*cf. p. 573, 53*) -a binosque -es sibi fecere. or. Phil. 22 ceteri, quibus -um est. hist. frg. 2, 43 (*de quaestore pro praetore*). NEP. Hann. 5, 3 (*de Minucio*) pari ac dictatorem -o (LIV. 26, 9, 10 VAL. MAX. 8, 15, 8 *al. cf.* LIV. 3, 41, 10 aequo omnium decemvirorum -o. VAL. MAX. 5, 2, 4 deposito aequalis -ii iugo). R. GEST. div. Aug. 1, 5 ⟨sen⟩atus ... ⟨im⟩perium mihi dedit (ῥάβδου⟨ς⟩). LIV. 1, 59, 12 -um in urbe Lucretio ... relinquit *Brutus*. 3, 26, 12 -ii nimium. 4, 46, 5 *Sergi* dies -ii erat (*cf.* 22, 45, 5 sors eius diei -ii). 5, 46, 6 cur sibi (*sc. centurioni*) ... quisquam -um finiret? 6, 6, 12 socium -ii consiliique (10, 22, 3 *al.*). 8, 26, 7 prorogatio -ii. 8, 34, 2 -um invictum populi Romani. 8, 34, 6 ne potestas tribunicia ... violet intercessione sua Romanum -um. 22, 34, 2 dictatorio -o. 27, 7, 17 exercitu⟨u⟩m ... -a. 28, 25, 2 pro vana imagine -ii (*opp.* veram ... potestatem. *cf.* LVCAN. 9, 207 color -ii). 29, 13, 7 Hispaniae -o. 32, 16, 2 maritimae ... orae -um (*cf.* 37, 14, 1 navale -um). *al.* VELL. 2, 62, 2 transmarina -a. 2, 63, 1 *Antonius* titulo -ii cedebat Lepido. 6, 9, 7 proconsulari -o (*cf. l. 59. 64. p. 573, 57*). *al.* ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 32 a consulibus ad decemviros translátum -um solutoque postea decemvirali régno *eqs.* LVCAN. 4, 6 -um commune. SIL. 13, 855 Marius ... in longum -um consul. SVET. Iul. 30, 5 captum -ii consuetudine *Caesarem*. SERV. Aen. 8, 678 *castrorum* qui potiebatur -o, ipse vocabat exercitum *eqs. al.* *per comparationem*: PLAVT. Poen. 44 haec, quae imperata sunt pro -o histrico. CATO or. frg. 68, 1 -um, quod videtur, habet *iudex in mulierem*. CIC. Verr. II 2, 77 sit *Verres* in eius exercitu signifer, qui -um iudiciorum tenere vult.

(B) *laxiore sensu*: *de gubernatione rei publicae potius quam de certo munere*: CIC. Catil. 3, 9 ad quem (*sc. Lentulum*) regnum huius urbis atque -um pervenire (*sim.* CAES. civ. 1, 4, 2). Mur. 74 an orbis terrarum -um a populo Romano petebas? har. resp. 54 ne in unius -um res reccidat (*ibid.* victoris dominatus ac regnum). SALL. Catil. 39, 4 quin defessis (*sc. Catilinae eiusque sociis*) ... -um atque libertatem extorqueret *Pompeius*. LIV. 1, 56, 10 -um summum Romae habebit, qui *eqs.* FLOR. epit. 4, 3, 7 -um Romanum ad Caesarem transferente fortuna (*syn.* dominationis). FIRM. math. 1, 7, 33 servire ... nefario Syllanae potestatis -o. *al.* *de ductu partium*: CIC. Rab. perd. 22 cuius sectam sequi, cuius -o parere ... velles (epist. 13, 4, 2). LIV. perioch. 96 p. 96, 25 -um partium. *adde de latifundiorum possessore*: HOR. carm. 3, 16, 31 fulgentem -o fertilis Africae. *de ducibus militaribus inferioris ordinis*: CIC. Verr. II 5, 137 -um navium legato populi Romani ademisti, Syracusano tradidisti. SALL. Iug. 64, 5 (*de Mario legato*) milites ... laxiore -o quam antea habere. LIV. 9, 30, 3 duo -a (duos feria *M*, duo ministeria *Madv.*) eo anno dari coepta per populum, utraque pertinentia ad rem militarem: unum, ut tribuni militum seni deni ... a populo crearentur ..., alterum, ut duumviros navales *eqs.* 25, 15, 17 ob -um in se (*sc. Thurinos*) mite ac iustum *Atini praefecti*. *de magistratibus municipalibus* (*v. et p. 573, 62. 581, 63*): LEX Vrson. (CIL I² 594) 125, 14 qui ... magistratus (*nom.*) -um potestatemve colonor(um) suffragio geret *eqs.* 128, 13. LIV. 34, 53, 2 his *coloniis* deducendis triumviri creati, quibus in triennium -um esset. *de pontifice maximo*: LIV. 37, 51, 4 -a inhibita ultro citroque (*sc. a praetore et a p. m.*). *de tribunis plebis*: VELL. 2, 2, 3 Octavio ... -um abrogavit *Ti. Gracchus*. FLOR. epit. 3, 14, 6. *adde*: LIV. 3, 49, 5 pro -o Valerius *tr. pl.* discedere a privato lictores iubebat.

(III) *aetate imperatoria*: (A) *de principe*: *strictiore sensu de proconsulari potestate* (*opp.* tribunicia potestas; *sed cf. tamen* AVELL. p. 506, 22 tribunici -ii): ACT. Arv. a. 58 II 10 mag. collegi ... inmolavit ... ob -um Neronis (*cf. l. 20* ob tribunic. potestatem. *sim.* a. 81, 27 [*de Domitiano*]). a. 69, 85 ob diem -i Vitelli (TRAIAN. Plin. epist. 10, 53. 103 CIL VI 33885, 17 *al. cf.* SPART. Hadr. 4, 7 natalem -ii. COD. Theod. 2, 8, 19, 4 [= Iust. 3, 12, 6, 5] ortus -ii). TAC. ann. 1, 3 collega -ii, consors tribuniciae potestatis adsumitur *Tiberius* (*cf.* CAPITOL. Pius 4, 7). CAPITOL. Ver. 4, 1 dato ... -o et indulta tribunicia potestate. GALLICAN. Pert. 5, 6 recepit ... -um proconsulare nec ⟨non⟩ ius quartae relationis. CAPITOL. Opil. 7, 4 LAMPR. Alex. 8, 1 VOPISC. Prob. 12, 8. *adde*: R. GEST. div. Aug. 2, 5 ⟨iteru⟩m consulari cum -o lústrum ⟨s⟩ólus féci (⟨ὑ⟩πατικῇ ἐξ⟨ουσίᾳ⟩. *cf.* 2, 8). *de socio principatus* (*cf. l. 68*): TAC. ann. 1, 14 Germanico Caesari proconsulare -um petivit *Tiberius* (12, 41 [*de Nerone*] pr. -um extra urbem haberet). CAPITOL. Aur. 6, 6. 2, 43 permissae Germanico provinciae ... maiusque -um ... quam iis, qui sorte aut missu principis obtinerent. GALLICAN. Avid. 13, 3.

latiore sensu de dominatione principis (*Caesaris: p. 573, 32. 35. 43; Augustae: l. 79. p. 573, 35, cf. de Zenobia p. 573, 37*): OV. fast. 1, 613 augeat -um nostri ducis *Iuppiter*. trist. 2, 219 -ii ... statione relicta. fast. 1, 532 -ii frena tenere (*cf.* VAL. MAX. 9, 11 ext. 4 habenas). CIL X 8375, 11 (*s. I p. Chr. in.*) supplicatio -o Caesaris Augusti. LEX arae Aug. Narb. (CIL XII 4333) 25 qua die primum -um orbis terrarum auspicatus est *Augustus* (VITR. 1 prooem. 1 VELL. 2, 131, 2 OCTAVIA 156 *al. cf.* LAMPR. Alex. 14, 4 vs. caeli terraeque). EPIST. imp. Aug. Suet. Tib. 21, 7 ne ... summā -ii sui populus Romanus periclitetur. VELL. 2, 126, 5. OCTAVIA 337 tibi lucem atque -um nomenque dedi (*sc. Agrippina*) Caesaris amens. 601 pretium -i (*cf.* TAC. hist. 2, 6 praemia). 790 reddere ... Claudiae divi parant ... partem -ii. SEN. benef. 7, 6, 3 universa in -o eius (*sc. Caesaris*) sunt, in patrimonio propria. dial. 6, 2, 3 onus -ii. *al.* VERGIN. epigr. (Plin. epist. 6, 10, 4) 2 -um adseruit *Vindex* non sibi, sed patriae. PLIN. nat. 2, 92 (*syn.* principatu). 13, 126 initio -ii (TAC. hist. 2, 84 *al. cf.* TAC. ann. 6, 50 primordia. 14, 56 prima -ii spatia. *al.*). SIL. 3, 626 -o terras patrio

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

rege, *Domitiane*. STAT. silv. 5, 1, 88 viresque modosque -ii tractare manu. FRONTIN. aq. 13 altero -ii sui anno (CIL II 5217 [*a. 73*]. SVET. Tib. 73, 1 VVLG. Luc. 3, 1 [ἡγεμονίας] *al. cf.* TREB. Gall. 19, 5 decennium -ii. SVET. Claud. 27, 2 vicesimo -ii die [PANEG. 2 (10), 1, 5 *al. cf. p. 572, 54*]. Galba 23 -ii mense septimo). IVV. 4, 137 luxuriam -ii veterem. TAC. hist. 1, 1 principatum divi Nervae et -um Traiani ... senectuti seposui (*item de descriptione -ii*: TREB. trig. tyr. 13, 1 multa de hoc *Macriano* in patris -o praelibata sunt). 1, 4 evolgato -ii arcano (ann. 2, 36). 1, 14 comitia -ii. 1, 25 suscepere duo manipulares -um populi Romani transferendum *eqs.* (ann. 1, 28. *cf. p. 572, 76*). 1, 47 brevitate -ii (*cf.* ann. 14, 1 vetustate. CIL II 2661 [*a. 216/7*] diuturnitate). 1, 49 capax -ii. 1, 64 nuntium de caede Galbae et -o Othonis. 1, 77 munia -ii (*syn.* principatus. *cf.* 1, 90 curas. SVET. Dom. 3, 2 administrationem. *al.*). 2, 33 summae rerum et -ii se ipsum reservaret *Otho* (PLIN. paneg. 56, 3 SVET. Galba 8, 2). 2, 76 longo -o (*cf.* LAMPR. Diad. 1, 1 non diutini. TREB. trig. tyr. 8, 2 brevissimum). 2, 83 Mucianus ... socium magis -ii quam ministrum agens (ann. 12, 37 sociam. *cf.* hist. 3, 75 consortem. ann. 4, 7 adiutorem. PLIN. paneg. 9, 1 successor. SVET. Cal. 24, 1 heredem. *al.*). 3, 49 fortuna -ii. 3, 68 insignia -ii. 3, 70 in Palatium, in ipsam -ii arcem. ann. 14, 11 consortium -ii (*cf.* SVET. Tib. 55 successionem. Vit. 14, 1 societatem. SPART. Did. 6, 9 participatione). *al.* PLIN. paneg. 10, 6 quam bene umeris tuis sederet -um. SVET. Tib. 24, 1 quanta belua esset -um. Nero 35, 4 spem -ii. Tit. 1 in -o (*opp.* privatus atque etiam sub patre principe. PANEG. 6 [7], 14, 3 CAPITOL. Pius 11, 1 *al. cf.* TERT. adv. Marc. 1, 22 p. 320, 20 [*abl. temp.*]. TREB. Claud. 18, 4 et ante -um et in -o et post -um. INSCR. christ. Diehl 261 sub imp. dm̄. n̄. Iustinia(ni). *al.* [*cf. Ind. p. 228*]). *al.* FRONTO p. 45, 23 N. -ii Romani molestias atque difficultates. TERT. adv. Marc. 1, 19 p. 314, 19 deum Antoniniani -ii Tiberiani non fuisse. CIL VI 814 (*a. 245/6*) Genio -ii d. d. n. n. *Philipporum*. IREN. 5, 30, 3 (ἀρχῆς). PANEG. 5 (8), 14, 2 belli ... pro -ii iure praeceptor (*sc. Constantius Chlorus*). 6 (7), 14, 3 -ii potestate. SPART. Hadr. 15, 3 conscium -ii. CAPITOL. Pius 3, 1 -ii omen (*cf.* LAMPR. Comm. 16, 1 prodigia. CAPITOL. Alb. 5, 3 signa. *al.*). 4, 8 ad -um transivimus (*sc. Pius et Faustina*). SPART. Sept. Sev. 6, 9 Caesarianum ... -um (VOPISC. Car. 7, 3 *al.*). TREB. trig. tyr. 24, 1 Vitruvia Tetricum ... ad -um hortata. 30, 8 (*de Zenobia*) orientis -um (*cf.* VOPISC. Aurelian. 22, 1 orientale. Car. 7, 2 Gallicanum. AVR. VICT. Caes. 39, 39 insulae. EVTR. 9, 9, 3 Galliarum. MARCELL. chron. II p. 63, 392, 1 occidentale ... -um). *et saepe.* AVR. VICT. Caes. 30, 1 Augusta -a. EVTR. 10, 15, 2 suspicio -ii (*fere i. cupiditatis -ii*). AVSON. Mos. 24 dignata -o (*fere i. sede -ii*) debent cui (*sc. Mosellae*) moenia Belgae. AMM. 16, 12, 64 Iulianus *Caesar* ... meritis ... magis quam -o potens. 30, 10, 1 velut -orum arbitrae *cohortes Gallicanae*. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 40, 6 talibus sceptris atque -is gubernatur *orbis* (βασιλεία). *et al.*

Ⓑ *de summis magistratibus*: *generatim*: OV. Pont. 4, 9, 34 -ii laetus honore tui (*i. consulatus*). VELL. 2, 89, 3 -um magistratuum ad pristinum redactum modum *est ab Augusto*. LEX de imp. Vesp. (CIL VI 930) 10 magistratum, potestatem, -um ... petentes. STAT. silv. 5, 2, 58 -um mulcente togā. QVINT. inst. 10, 1, 91 (*de Domitiano*) donato -o (*cf.* TAC. hist. 4, 86). TAC. hist. 2, 39 honor -ii penes Titianum fratrem, vis ac potestas penes Proculum praefectum. 3, 46 annuo -o (*cf. p. 571, 80*). 3, 57 classem ... molli -o rexerat (PLIN. epist. 6, 16, 4). 4, 3 praetura Domitiano et consulare -um decernuntur (ann. 11, 21. *cf. p. 571, 63. 572, 62*). 4, 14 quando legatum ... cum -o venire? 4, 59 (*de Classico*) sumptis Romani -ii insignibus. ann. 1, 76 proconsulari -o (3, 58. 12, 59 *al.* SPART. Sept. Sev. 4, 2. *cf. p. 572, 11. 59. 64*). 3, 56 cetera -a praemineret *Augustus*. 6, 51 quoad ... in -is sub Augusto fuit *Tiberius*. PLIN. epist. 7, 27, 2 SVET. Aug. 23, 1. 29, 2. Otho 1 extraordinaria -a (*cf. p. 571, 54*). PAPIN. dig. 1, 18, 20. VLP. dig. 1, 17, 1 (*de praefecto Aegypti*). *al.* *adde*: APVL. met. 1, 25 pro aedilitatis -o voce asperrima increpans *seniculum*. *speciatim de potestate iuridiciali*: GAIVS dig. 1, 7, 2 pr. adoptatio duobus modis fit, aut principis auctoritate aut magistratus -o (*cf.* inst. 1, 98 [*opp.* populi auctoritate]). inst. 4, 103. 105 ideo ... -o contineri iudicia dicuntur, quia tam diu valent, quamdiu is, qui ea praecepit, -um habebit. PAVL. dig. 1, 18, 3 praeses provinciae in suae provinciae homines tantum -um habet *eqs.* 5, 1, 58 qui maius -um in eadem iurisdictione habet. 50, 1, 26 pr. ea, quae magis -ii sunt quam iurisdictionis (*cf.* VLP. dig. 2, 1, 4). VLP. dig. 2, 1, 3 -um aut merum aut mixtum est. merum est -um habere gladii potestatem ..., quod etiam potestas appellatur; mixtum est -um, cui etiam iurisdictio inest *eqs.* (*cf. Pfaff, RE IX 1211 sq.*). *al.* *adde*: INSCR. christ. Diehl 135, 7 (*Romae a. 533*) iudicis -um servans bonitate magistra.

β ap. exteros: Ⓘ *de monarchis*: PACVV. trag. 75 omnes, qui ... serviunt sub regno, callent dominûm (-itum *codd.*) -um (-o *codd.*) metuere. CIC. rep. 2, 50 cum -i summam rex teneret *Lacedaemone* (*opp.* consilii. BELL. Alex. 4, 1. NEP. Milt. 3, 5 [*syn.* dominatio, potestate]. CVRT. 10, 6, 17). Tusc. 3, 27 -o carere non poterat *Dionysius* (*syn.* regno). ad Q. fr. 1, 2, 7 quorum regum (*sc. Cyri et Agesilai*) summo -o (*item abl. temp.*: SVLP. SEV. chron. 1, 13, 2). CAES. Gall. 1, 3, 6 ipse (*sc. Orgetorix*) suae civitatis -um obtenturus esset (*syn.* principatum, regna). 2, 4, 7 Britanniae. 5, 24, 4 *Eburones* sub -o Ambiorigis et Catuvolci erant (BELL. Alex. 66, 5 *Ariarathes* sub eius [*sc. Ariobarzanis*] -o ac dicione esset [*item de rege subiecto alii regi*: LIV. 35, 13, 9]. 78, 2 Pharnacis). 7, 20, 2. BELL. Alex. 33, 2 regum *Aegyptiorum* -a (*cf.* 33, 3 [*sing.*]). Afr. 91, 3 postquam Iuba ... minis pro -o egisset cum Zamensibus. SALL. Iug. 8, 1 Numidiae. *al.* NEP. Ages. 1, 2 ut binos haberent *Lacedaemonii* semper reges, nomine magis quam -o (*cf.* reg. 1, 2. LIV. 1, 7, 8 [*opp.* auctoritate]. TAC. ann. 6, 43). Dion 5, 3 quinquaginta annorum -um (*syn.* tyrannis). Timol. 3, 5 reg. 2, 2. VERG. Aen. 1, 270 triginta ... orbis -o explebit *Iulus* regnumque ... transferet *eqs.* 12, 193 socer arma Latinus habeto, -um sollemne socer. *al.* PROP. 3, 11, 26 (*de Semiramide*). OV. met. 7, 504 totius Achaidos (*cf.* CVRT. 9, 6, 20 Graeciae). LIV. 1, 3, 1 nondum maturus -o Ascanius. 1, 6, 2 consentiens vox *multitudinis* ratum nomen -umque regi efficit. 5, 34, 2 in -o eius (*sc. Ambigati*) Gallia ... fertilis fuit. 29, 29, 7 paternum -um (SEN. Phaedr. 621. 1111. *cf.* Thy. 526 fraterni -i ... partem). 35, 42, 12 animo ... complexum Antiochum orbis terrarum -um (CVRT. 4, 7, 26. *al.* APVL. flor. 7 p. 23 IVST. 9, 8, 21 *al.*). 37, 35, 3 -o regio (VAL. MAX. 8, 9 ext. 1 CVRT. 4, 7, 31 *al.*). 39, 27, 6 iure -ii. *al.* FEST. p. 269 cum ... -um Italiae pervenisset ad Latinum. VELL. 1, 2, 1 Peloponnesi -um. 1, 6, 2 Sardanapalum ... Arbaces Medus -o vitaque privavit. 2, 108, 2 Maroboduus ... certum -um vimque regiam complexus (*syn.* principatum). 2, 129, 1 consortis ... -ii (*cf.* SEN. Phaedr. 1111 comes). *al.* VAL. MAX. 5, 6 ext. 1 (*de Codro*) depositis insignibus -ii. 9, 2 ext. 3 (*de Mithridate*) libidinosus obsequio, scelestus -o. SEN. Med. 178 Pelasgo tumidus -o Creo. Phaedr. 868 sceptrum -i. Phoen. 374 *Adrasti* -o mare ... regitur. nat. 4, 2, 16 Antonii ... Cleopatraeque defecit -um. *al.* CVRT. 3, 3, 6 -um Persarum. 5, 9, 4 (*de Dareo*) auspicium et -um interim alii trade. 5, 9, 8 fiducia⟨rium⟩. *al.* STAT. Theb. 2, 179 cui cedat Adrastus -is. 5, 325 subeo — pro dira potestas — exsangue -um (*sc. Hypsipyle*). TAC. hist. 4, 70 Classicus ... velut parto -o fruebatur. 4, 75 si Cerialis -um Galliarum velit. ann. 2, 4 (*de Armeniis*) temptato ... feminae -o. 6, 32 gentile -um. 6, 34 Orientis. 6, 42 Ctesiphon, sedes -ii. 11, 16 *Italicum* civem ire externum ad -um (*sc. Cheruscorum*). *al.* IVST. 3, 2, 9 principes ad iustitiam -orum firmavit *Lycurgus*. VVLG. gen. 36, 43 duces Edom habitantes in terra -ii sui (κτήσεως). I reg. 2, 10 dominus ... dabit -um regi suo (ἰσχύν). CASSIOD. var. 7, 5, 1 (*de aula*) haec nostrae sunt oblectamenta potentiae, -ii decōra facies *eqs.* 10, 7, 1 primordia nostri -ii (*sc. Theodohadi*). *et al.* *fort. add.*: ENN. scaen. 186 per vos (servos *codd.*) et vostrum -um et fidem, Myrmidonum vigiles, commiserescite. *i. q. principium -ii* (*cf. p. 580, 38*): AVG. civ. 18, 20 p. 282, 5 D. David successit in regnum post annos a Saulis -o quadraginta.

Ⓘⓘ *de magistratibus, praefectis sim.*: CIC. Cato 59 Cyrum minorem Persarum regem praestantem ... -i gloria. CAES. Gall. 7, 33, 3 (*de vergobreto; syn.* potestatem). BELL. Alex. 66, 3 sacerdos *Bellonae* ... maiestate, -o, potentia secundus a rege (*cf.* NEP. Con. 3, 2 *chiliarchus* secundum gradum -ii tenebat *apud Persas*). NEP. Milt. 3, 1 *tyrannis* urbium perpetua dederat -a *Dareus*. Them. 7, 2 summum erat -um *apud ephoros*. Lys. 1, 5 decem delegerat *Lysander* in unaquaque civitate, quibus summum -um potestatemque omnium rerum committebat. LIV. 26, 6, 14 summum quod esset -um Capuae (*cf.* SIL. 11, 50). 30, 7, 5 sufetes, quod velut consulare -um apud eos erat. 31, 25, 3 tralato -o a Philopoemene ad Cycliadam (*cf.* 33, 16, 5). 34, 29, 8 Dexagoridas et Gorgopas pari -o praeerant urbi *Gytheo*. 38, 1, 2 (*de praefectis Philippi*). VITR. 4, 1, 4 summam -ii potestatem (*sc. coloniarum Ionicarum*). PHAEDR. 5, 1, 2 Demetrius ... Phalereus Athenas occupavit -o improbo. CVRT. 6, 9, 22 Mediam ... -o eius (*sc. Parmenionis*) dicionique subieci (*item de praefectis Alexandri*: 8, 2, 32. 8, 4, 21. 10, 1, 23. 10, 10, 4). IVST. 32, 4, 10 reversus Carthaginem summum -um tenuit *Hannibal*. SVLP. SEV. 1, 20, 6 spreto Moysi -o (*syn.* ductu). *et al.*

Ⓘⓘⓘ *de ducibus militaribus*: PLAVT. Amph. 192 expugnatum oppidum est -o atque auspicio ... Amphitruonis (196. CVRT. 6, 3, 2 quorum alia ductu meo, alia -o auspicioque perdomui. 9, 6, 9 *al. cf. l. 27. p. 571, 12*). LVCIL. 607 -um regis *Agamemnonis* paene inminuimus (*cf.* OV. rem. 478). CAES. Gall. 2, 4, 5 *Bellovacos* totius ... belli -um sibi postulare (*syn.* summam). 2, 11, 1 cum ... tumultu castris egressi nullo certo ordine neque -o (civ. 1, 51, 2 LIV. 27, 49, 8. *cf. l. 77 et p. 582, 3*). 2, 23, 4 *Boduognatus* summam -i tenebat (3, 17, 2 *al.* NEP. Arist. 2, 2 -ii maritimi. Eum. 11, 3 penes quem s. -ii erat custodiae. LIV. 22, 15, 8 equestris -ii. *al.*). 5, 11, 9 Britanni hunc (*sc. Cassivellaunum*) toti bello -oque praefecerant. *al.* BELL. Alex. 15, 2 -um classis (*cf.* CVRT. 3, 13, 14 maritimae orae). NEP. Ages. 2, 3 *Tissaphernes* summum -um tum inter praefectos habebat (VAL. MAX. 5, 4, 1 CVRT. 3, 13, 14 *al.*). Eum. 4, 1 secundum locum -ii. 7, 2 specie -ii ... Alexandri. Ham. 7, 3 (*de Hannibale*). *al.* LIV. 7, 24, 8 *barbaris* nec certa -a nec duces essent. 21, 2, 4 haud sane voluntate principum in -o positus *Hasdrubal*. *al.* CVRT. 4, 7, 1 precario -o. *al.* SIL. 11, 588 longa -a. TAC. Agr. 16 neque ... sexum in -is discernunt *Britanni*. Germ. 7 duces *Germanorum* exemplo potius quam -o ... praesunt. *et al.*

c *de populis, urbibus, ordinibus sim.*: *α de dominatione ad alienos pertinente* (*interdum emphatice de magnitudine dominationis, e. g. p. 575, 32. 63. 66 sq.*): Ⓘ *de Romanis*: CATO

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

orig. 95^{b} ne sub solo -o nostro in servitute nostra essent *Rhodienses*. or. frg. 9 quis hanc contumeliam, quis hoc -um, quis hanc servitutem ferre potest? RHET. Her. 4, 9, 13 -um orbis terrae (CIC. Manil. 53. off. 2, 27 *opp.* patrocinium. *al.* VITR. 6, 1, 11 *al.* *cf.* CIC. de orat. 1, 14 -o omnium gentium constituto). CIC. Verr. II 1, 55 urbis ... multas sub -um populi Romani dicionemque subiunxit *Mummius*. II 1, 79 deficere ab -o ac nomine nostro. II 3, 13 ante -um populi Romani (LIV. 5, 33, 7). II 4, 134 ut -o nostro quam ornatissimi ... essent *socii*. II 5, 115 clementiam mansuetudinemque nostri -i in tantam crudelitatem inhumanitatemque esse conversam. Manil. 9 vos ... de -o dimicaretis (*cf.* leg. agr. 2, 51 decertarunt. SALL. Iug. 94, 5 pro gloria et -o his *Romanis*, illis *Numidis* pro salute certantibus. POMP. TROG. Iust. 38, 4, 11 pro vice -i bellis ... perseverasse. *al.*). leg. agr. 1, 18 sedem urbis atque -i (Catil. 3, 26 domicilium [*v. vol. V 1, 1876, 14*] sedisque. LIV. 8, 5, 6 *al.* *cf.* CIC. de orat. 1, 196 *patria* domus est virtutis, -i, dignitatis. OV. fast. 5, 96 locus -ii. LIV. 1, 55, 6 arcem ... -ii caputque rerum. *al.*). Mur. 24 omnia ..., quae sunt in -o et in statu civitatis. epist. 15, 4, 14 veteris -i benivolentiam. *al.* CAES. Gall. 1, 45, 3 populi Romani iustissimum esse in Gallia -um. *al.* INSCR. Plin. nat. 7, 98 -um maris populo Romano restituisset *Pompeius*. SALL. Iug. 14, 1 ius et -um eius (*sc.* *Numidiae*) penes vos esse, *p. c.* (*opp.* procurationem. HOR. epist. 1, 12, 27 TAC. ann. 3, 71). 31, 11 vos, Quirites, in -o nati ... servitutem toleratis? *al.* VERG. Aen. 6, 851 tu regere -o populos, Romane, memento. LIV. 1, 23, 9 in dubiam -ii servitiique aleam imus. 1, 25, 13 -o alteri (*sc.* *Romani*) aucti, alteri (*sc.* *Albani*) dicionis alienae facti. 5, 27, 12 melius nos (*sc.* *Faliscos*) sub -o vestro quam legibus nostris victuros (*syn.* potestate). 8, 5, 3 Latinum Romano praetulisse -um. 26, 37, 5 despondente fortuna Romanis -um orientis (*cf.* 30, 30, 6 Italiae ... Africae). 29, 17, 7 Romanum ac Punicum -um. 36, 41, 5 aut -um adimendum *Romanis* ... aut ipsi *Antiocho* regnum amittendum. 38, 11, 2 -um maiestatemque populi Romani gens Aetolorum conservato. 45, 22, 7 de possessione -ii vos deicere conatus *Antiochus*. *al.* POMP. TROG. Iust. 38, 7, 1 quae *gentes* non modo Romano -o sint pares, sed Macedonico quoque obstiterint. R. GEST. div. Aug. 5, 46 Pannoniarum gentes ... -o populi Romani s⟨ubie⟩ci (ἡγεμονίᾳ). VELL. 2, 38, 2. 2, 90, 1. VAL. MAX. 2, 2, 5 in ... -ii nostri mucronem ... inruisti (*sc.* *Tarentum*). 4, 8, 4 eo excelsius et speciosius urbi nostrae futurum -um credens *populus Romanus*. 5, 6, 4 res publica ... ad summum -ii fastigium excessit. *al.* SIL. 5, 676. TAC. Agr. 13. 30 auferre, trucidare ... -um ... appellant *Romani*. *al.* FLOR. epit. 1, 14, 1. APVL. met. 11, 17 quaeque sub -o mundi nostratis reguntur. CIL III 75 (*in Aegypto a. 203*) primiter sub -o p. R. HIL. psalm. instr. 15 specialiter evangelica doctrina in Romano -o, sub quo Hebraei et Graeci continentur, consistit. *et al.*

(II) *de exteris*: RHET. Her. 4, 25, 34 -um Graeciae fuit penes Athenienses (PLIN. nat. 2, 96. *cf.* CAES. Gall. 1, 2, 2 Galliae. LIV. 23, 6, 2 Italiae [24, 6, 8]. 28, 31, 4 Hispaniae. IVST. 2, 3, 1 Asiae). CIC. Verr. II 5, 85 tu (*sc.* *Verres*) -um maritimum concessisti *Syracusanis* (NEP. Timoth. 2, 2 -ii m. principatum. *cf.* AMPEL. 15, 14 -um maris). II 5, 98 Atheniensium nobilitatis, -i, gloriae naufragium. Catil. 3, 22 spem -i ac rerum maxumarum ... *Gallis* ablatam. Flacc. 16 quondam opibus, -o, gloria floruit *Graecia*. *al.* LEX Gabin. Calp. (CIL I^{2} 2500) 13 ⟨omnium⟩ regum, civitatium nationumque -ieis sacra (*sc.* *Delos*). CAES. Gall. 1, 31, 7 quominus perpetuo sub illorum (*sc.* *Sequanorum*) dicione atque -o essent *Haedui*. 7, 64, 3 perpetuum -um libertatemque ... consequi. 7, 64, 8 *Allobrogibus* -um totius provinciae pollicetur. *al.* SALL. Iug. 18, 12. NEP. Cim. 2, 4 acerbitatem -ii *Atheniensium*. Epam. 10, 4 Thebas ... alieno paruisse -o (*cf.* LIV. 29, 1, 24 externo -o). Ages. 7, 1 neque pristinum -um recuperaverunt *Lacedaemonii*. *al.* LIV. 21, 19, 7 taedebat -ii Punici (*cf.* 34, 18, 1 taedio -ii Carthaginiensium). 30, 33, 11 Carthaginiensibus ... aut excidium servitiumque aut -um orbis terrarum ... ostentatur (*cf.* 45, 7, 3 PLIN. nat. 4, 33. 39 SIL. 7, 37. FLOR. epit. 2, 7, 2 Macedones, adfectator quondam -ii populus. *al.*). 41, 6, 12 Lycios ita sub Rhodiorum simul -o et tutela esse, ut *eqs.* *al.* VELL. 1, 6, 1 -um Asiaticum ab Assyriis ... translatum est ad Medos. CVRT. 4, 14, 24. FLOR. epit. 2, 17, 3 (*de Hispania*) neque aut -um experiri aut libertatem tueri. CYPR. idol. 5 p. 22, 6 -um ante tenuerunt Syri et Persae. *et al.*

β *de dominatione interna*: (I) *ap. Romanos*: *de populo* (*cf. p. 571, 23*): CIC. Phil. 3, 37 cum senatūs auctoritatem populique Romani libertatem -umque defendat *D. Brutus* (*sim.* 4, 8). or. frg. A XVI (= XV M.) 4 est hoc summi -i nosmet ipsos de nostris rebus iudicare. LIV. 4, 5, 1 utrum tandem populi Romani an vestrum (*sc.* *patrum*) summum -um est? SIL. 8, 265 vos, *Quirites*, quorum -um est. TAC. ann. 1, 2 suspecto senatus populique -o. VLP. dig. 1, 4, 1 pr. cum lege regia, quae de -o eius (*sc.* *principis*) lata est, populus ei et in eum omne suum -um et potestatem conferat. *de senatu* (*cf. l. 74 sq.*): SALL. hist. frg. 1, 11 servili -o patres plebem exercere ... et ceteris expertibus soli in -o agere. LIV. 3, 67, 6 nec nobis (*sc.* *patribus*) -ii nec vobis (*sc.* *plebeis*) libertatis est modus. 7, 18, 7. VAL. MAX. 7, 6, 1 -ii sui gubernacula e manibus abicit *senatus*. LVCAN. 5, 26 CAPITOL. Alb. 13, 5 VOPISC. Tac. 15, 2. AVR. VICT. Caes. 37, 5 senatui -um creandique ius principis ereptum. AVSON. 147, 2. 279, 4.

(II) *ap. exteros*: FEST. p. 241 (*de populis Latinis*) -um communi consilio administrare. CVRT. 9, 8, 4 quae *gens Indiae* populi, non regum -o regebatur. IVST. 5, 3, 5 permittente populo -um ad senatum *Atheniensium* transfertur (*antea* res publica). BOETH. cons. 1, 5, 4 W. multitudinis.

2 *in privatis*: a *strictiore sensu de potestate patris, mariti, eri*: PLAVT. Asin. 87 dote -um vendidi. Men. 1030 iubeo hercle, siquid -i est in te mihi. Persa 343 meum (*sc.* *patris*) ... -umst in te (*sc.* *filiam*), non in me tibi (*syn.* potestas). CIC. Cato 37 tenebat *Appius* non modo auctoritatem, sed etiam -um in suos. LIV. 34, 7, 15 quo plus potestis (*sc.* *mariti*), eo moderatius -o uti debetis. PAVL. FEST. p. 63 nuptiali iure -o viri subicitur nubens. SEN. contr. 10, 2, 8 cetera iura puta paterno -o subiecta esse. VAL. MAX. 5, 4, 5 privato (*sc.* *patris*) fractus -o *Flaminius tr. pl.* QVINT. decl. 259 p. 58, 16 patris. VLP. dig. 50, 17, 4 velle non creditur, qui obsequitur -o patris vel domini (*cf.* VLP. coll. Moys. 3, 3, 5 COD. Theod. 4, 10, 1).

b *latiore sensu*: PLAVT. Bacch. 448 hocine hic pacto potest inhibere -um magister, si ipsus primus vapulet? Cas. 409 me vivo mea uxor -um exhibet (*cf.* TAC. ann. 12, 1 Claudio ... coniugum -is obnoxio. ARGVM. Plaut. Asin. 2 -o ... uxorio). Cist. 235 ne tu (*sc.* *dominus*) exponas ⌊pugno os metuo⌋ (pugnos tuos *A*) in -o meo (*sc.* *servi*). TER. Haut. 233 mater, cuius sub -ost *filia*. TIB. 2, 4, 54 ite sub -um sub titulumque *amicae*, lares. OV. am. 1, 10, 23 devovet -um ... lenonis *meretrix*. VAL. MAX. 3, 5, 3 adhaerensque Fulvianae stolae pugio militare decus muliebri -o subiectum habuit. PETRON. 115, 13 (*de mercatore*) iactabas vires -ii tui. VAL. FL. 5, 14 quem cursus penes -umque carinae, Tiphyn. COMM. instr. 2, 36, 3 (*de magistro convivii*) regentis -um tenens *eqs.* *adde*: VVLG. Tit. 2, 15 haec loquere ... cum omni -o (*fere i. q. gravitate*; ἐπιταγῆς).

3 *de dominatione ad bestias et res naturales pertinente*: TER. Eun. 415 habes -um in beluas. CIC. Cato 51 terra numquam recusat -um (*cf.* OV. fast. 2, 296). VERG. georg. 2, 370 dura exerce -a et ramos compesce fluentes *vitis*. SEN. benef. 4, 18, 3 societas ... in alienae naturae transmisit -um et dominari etiam in mari iussit *hominem* (*syn.* dominium). PLIN. nat. 8, 162 cum bimi in alio subiugantur -o *equi*. STAT. silv. 2, 5, 3 (*de leone*). *al.*

4 *de dominatione animi, affectuum sim.* (*cf. p. 570, 49. in tit. libri*: RVFIN. hist. 3, 10, 6 quod animus sit, qui -um teneat in nobis [περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ]): CIC. rep. 1, 60 si in animis hominum regale -um sit, unius fore dominatum, consilii scilicet. PVBLIL. G 8 gravissimum est -um consuetudinis. SALL. Catil. 1, 2 animi -o, corporis servitio magis utimur (STAT. silv. 1, 4, 55. *cf.* TERT. resurr. 16 p. 45, 16 *animae*. bapt. 4 p. 204, 24 *spiritūs* [*opp.* ministerium]. FIRM. math. 8, 1, 4 divinitatis *animi*. *al.*). LIV. 34, 18, 4 nec in quemquam omnium gravius severiusque quam in semet ipsum -um exerceret *Cato* (*cf.* SEN. contr. 1 praef. 15 inmoderati adversus se -ii fuit. PLIN. nat. 35, 86 -o sui. TAC. hist. 2, 2 *Titus* suo quam patris -o moderatior). SEN. dial. 3, 10, 4 impatiens -ii rationisque est *affectus*. epist. 11, 6 alioquin haberet *sapientia* rerum naturam sub -o, si omnia eraderet vitia. 92, 33 *corporis* morosum -um delicatumque est. NOVATIAN. cib. 6 p. 962^{A} ad -um ventris et gulae servientibus. AVG. civ. 14, 23 p. 48, 10 D. vitiosas ... animi partes ut servos asperiore -o coerceri. p. 48, 31 alia membra retinentur voluntatis -o. POMER. 2, 15, 1 cupiditatis -um. *et al.* *adde*: FIRM. err. 13, 6 humano subiacentes -o *daemones*.

B *de dis, fato sim.*: LVCR. 6, 55 conferre deorum ... ad -um res et concedere regnum. CAES. Gall. 6, 17, 2 Iovem (*cf. l. 61*) -um caelestium tenere. VERG. Aen. 1, 54 Aeolus ... ventos ... -o premit (*cf.* SIL. 9, 492). 1, 138 -um pelagi (5, 235. *cf.* VAL. FL. 1, 667 undarum tempestatisque sonorae. IVV. 13, 50 profundi). 1, 230 qui res hominumque deumque aeternis regis -is (*cf.* HOR. carm. 3, 4, 48 CIRIS 521). 6, 264 di, quibus -um est animarum. AETNA 45 temptavere ... Iovis transferre gigantes -um (HOR. carm. 3, 1, 6 SEN. Herc. f. 79. PRVD. c. Symm. 1, 84 successit I. -o corruptior aetas). MANIL. 2, 933 deiectus ... -o quondam mundi solioque deorum *Saturnus*. SEN. epist. 16, 6 providentia in -o est. 90, 3. VAL. FL. 6, 475 omne ... -um natorumque arma ... dedi (*sc.* *Venus*). SIL. 15, 127 nostris (*sc.* *Voluptatis*) ... Roma serviet -is. STAT. silv. 3, 3, 53. 5, 5, 60 expers -ii, Fortuna, tui. FRONTO p. 122, 17 N. APVL. mund. 35 -ii sui (*sc.* *dei*) cura (*gr. p. 400 b, 9* τὸ ἄρχειν). MIN. FEL. 18, 5 utrum unius -o an arbitrio plurimorum caeleste regnum gubernetur (*cf.* TERT. apol. 24, 3 -um summae dominationis esse penes unum, officia vero *eqs.* LACT. inst. 1, 3, 19. AVG. civ. 4, 29 p. 183, 16 D. regimine atque -o). FIRM. math. 1, 8, 4 cum fato ... totius potestatis concedat -um. *et al.* *ioculariter*: PLAVT. Stich. 700 quid istuc est provinciai? :: utrum Fontine an Libero -um te inhibere mavis? *ap. Christ.*: ITALA psalm. 21, 29 (Cas.) domini -um et potestas in gentibus (βασιλεία, *Vulg.* regnum). 76, 15 (Cas.) notum fecisti populo tuo -um tuum (δύναμιν, *Vulg.* virtutem). 144, 13 -um tuum -um omnium saeculorum (βασιλεία, *Vulg.* regnum). Is. 9, 6 (Tert. adv. Marc. 3, 19 p. 408, 9 *al.*) cuius -um factum est super humerum ipsius (ἀρχή, *Vulg.* principatus). LACT. inst. 7, 24, 5 mille annis caelestis -ii. FIRM. err. 20, 6 purum dominationis -um *Christi*. HIER. in Ioel prol. p. 948^{A} 'Ezechiel' κράτος κυρίου, quod nos robur vel -um domini possumus appellare. VVLG. I par. 16, 28 afferte domino gloriam et -um (ἰσχύν. I Petr. 4, 11 [κράτος]. *al.*). I Tim. 6, 16 *deo* honor

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et -um sempiternum. AVG. civ. 21, 8 p. 505, 5 D. summo regit -o ac potestate *deus*, quod condidit. *et al.* *adde de diabolo*: VVLG. Hebr. 2, 14 qui habebat mortis -um, id est diabolum (κράτος. *cf. l. 14*).

C *de animalibus*: PHAEDR. 1, 31, 12 (*de miluo*) exercere -um saevis unguibus (*syn.* regnum).

D *de rebus* (*cf. p. 576, 37*): TRAG. inc. 126 te ... repriment ... legum habenae atque -i insistent iugo. VAL. MAX. 4, 7, 3 adeo blando uteris -o (*sc. amicitia*). SEN. dial. 7, 26, 1 divitiae ... apud sapientem virum in servitute sunt, apud stultum in -o. CVRT. 9, 9, 26 (*de mari*) ⟨ele⟩menti[s] natura, modo discors, modo -o temporum obnoxia. FIRM. math. 2, 2, 1 in quibus *signis* singuli *planetae* -um habent ac domicilium constitutum (*item in astrologia*: 2, 2, 4. 4, 1, 6). AVSON. 339, 12 lex naturali quam condidit -o ius. VVLG. Tob. 2, 8 vix effugisti mortis -um (CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 36, 29 [κράτος]. *al. cf. l. 3*). PRVD. cath. 12, 162 nos subactos iugiter erroris -o gravi. PAVL. NOL. epist. 18, 10 difficultatis -o. *et al.*

E *iuncturae selectae ad I et II*: 1 *verbales*: a *de -o adipiscendo, gerendo, deponendo*: α *acc.*: abdicare: LAMPR. Alex. 48, 5. abrogare: *v. vol. I 138, 38.* adiungere: *p. 570, 33.* adsciscere: LIV. 4, 25, 12. aequare: LIV. 22, 26, 7 *al.* affectare: LIV. 1, 50, 4. *et ap.* CVRT., TAC. *al.* agitare: SALL. Catil. 9, 5. amittere: CIC. off. 2, 28. LIV. 3, 44, 1 *al. v. et p. 570, 36.* amplecti: LIV. 37, 54, 25. apisci: TAC. ann. 13, 21. (ad-: *v. vol. I 691, 24*). assequi: CIC. leg. agr. 2, 29. auferre: *v. vol. II 1333, 31.* auspicari: *p. 572, 74.* capere: *v. vol. III 327, 83* (ac-: *v. vol. I 315, 49 sqq.* inter-: VAL. MAX. 7, 3 ext. 2. re-: TAC. hist. 1, 52. SVET. Vit. 15, 2. sus-: OV. Pont. 4, 9, 60). capessere: TAC. ann. 13, 4. 14, 26. committere: *v. vol. III 1908, 2.* communicare: *v. vol. III 1955, 62. 1956, 40.* complecti: *p. 574, 21.* concedere: *v. vol. IV 12, 32. 35.* conferre: *v. vol. IV 182, 30 sqq.* consociare: LIV. 8, 4, 6. constituere: *p. 575, 5.* continuare: *v. vol. IV 724, 71.* dare: *v. vol. V 1, 1676, 33* (red-: LIV. 4, 34, 5. CVRT., SVET. *al.* tra-: CAES. Gall. 6, 8, 9. LIV., SEN. philos., TAC. *al. v. et p. 574, 27*). decernere: *v. vol. V 1, 148, 42.* deferre: *v. vol. V 1, 319, 5.* deponere: *v. vol. V 1, 578, 31.* dimittere: CAES. civ. 1, 32, 6. dissolvere: LIV. 4, 13, 11. distribuere: CIC. epist. 4, 1, 2. emere: SALL. or. Phil. 7 (ad-: *v. vol. II 682, 20*). evertere: TAC. ann. 16, 22. exercere: LIV. 3, 41, 6 SEN. clem. 1, 7, 2. *et ap.* CVRT., TAC. *al. v. et l. 4. p. 576, 32.* finire: *v. vol. VI 782, 20.* firmare: CIC. Sull. 82. *et ap.* LIV., TAC. *al.* (con-: *v. vol. IV 221, 12*). gerere: *v. vol. VI 1939, 43.* gubernare: FLOR. epit. 1, 2, 4. habere: *v. vol. VI 2406, 16 sqq.* (ex-: *p. 576, 19.* in-: LIV. 3, 38, 1 *al. v. et p. 576, 18*). inferre: CVRT. 4, 14, 24. inire: SVET. Tib. 67, 2. *v. et p. 571, 17.* instituere: LIV. 4, 4, 4. invadere: TAC. hist. 3, 66 *al.* mandare: CIC. Manil. 47 (*al., v. s. h. v.*; de-: SVET. Iul. 76, 3). mercari: COLVM. 1 praef. 10. minuere: LIV. 26, 9, 10. 44, 20, 10 (im-: *v. p. 574, 65*). moliri: TAC. hist. 1, 5. munire: NEP. Dion 5, 3. mutare: SIL. 7, 22. STAT. Theb. 2, 445 (com-: CIC. Verr. II 3, 15. per-: VAL. MAX. 6, 1, 1). nancisci: CIC. Mil. 76 Brut. 281 NEP. Milt. 6, 4 *al.* occupare: VAL. MAX. 3, 4, 2 SEN. Phoen. 281 FLOR. epit. 1, 2, 4 *al.* parēre: SALL. Catil. 2, 4. *et ap.* LIV., TAC. *al.* partiri: LIV. 27, 7, 17 *al.* permittere: CIC. Verr. II 5, 104. *et ap.* LIV., VAL. MAX., TAC. *al.* petere: LEX Bant. (CIL I² 582) 19 CIC. Mur. 74. *et ap.* LVCR., SALL., OV., LIV. *al. v. et p. 571, 28. 573, 49* (ap-: CIC. rep. 1, 27. ex-: CIC. off. 1, 68. re-: LIV. 6, 38, 11). prolatare: SALL. hist. frg. 4, 70. prorogare: CIC. Phil. 2, 24. *et ap.* LIV., VAL. MAX., QVINT., SVET. *al.* quaerere: CIC. Phil. 11, 17. *et ap.* LIV., TAC. *al.* rapere: SIL. 13, 858 *al.* (ar-: *v. vol. II 642, 39.* e-: *v. vol. V 2, 791, 12*). recuperare: NEP. Ages. 7, 1. *et ap.* LIV., VELL. *al.* recusare: OV. Pont. 4, 13, 28. TAC. hist. 1, 52. regere: SEN. Herc. f. 741. relinquere: TAC. hist. 2, 47. *v. et p. 572, 2.* restituere: LIV. 21, 31, 7. *et ap.* VAL. MAX., CVRT. *al.* scribere: *p. 571, 58.* subire: CIC. rep. 1, 27. sumere: PANEG. 6 (7), 5, 2. tenere: CIC. Manil. 53. *et ap.* CAES., LIV., TAC. *al.* (con-: SEN. Tro. 258. ob-: CIC. Verr. II 5, 134. *et ap.* CAES., NEP., LIV. *al.* re-: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 34. NEP., LIV. *al. v. et p. 570, 52. 58. 571, 23.* sus-: VELL. 2, 131, 2). terminare: CIC. epist. 3, 12, 4. tollere: LIV. 3, 9, 8. transferre: RHET. Her. 4, 9, 13. *et ap.* SALL., OV., LIV. *al.* transmittere: PACVV. trag. 392. vendere: *p. 576, 7.* vertere: TAC. hist. 1, 74. β *dat.*: destinare: OV. met. 15, 3 TAC. ann. 3, 18. praeesse: CIC. parad. 37. praeficere: *p. 570, 75.* succedere: PANEG. 6 (7), 9, 6. studere: CIC. fin. 1, 60. subicere: CIC. off. 2, 22. *et ap.* CAES., LIV. *al.* γ *abl.*: *obi.*: frui: *p. 574, 30.* fungi: IVV. 11, 87 (per-: TAC. ann. 12, 14). potiri: LIV. 1, 7, 3 PLIN. nat. 4, 39. *et ap.* TAC., SVET. (*cf. l. 80*). uti: CIC. div. 2, 11. *et ap.* CAES., SALL., LIV. *al.* *separ.*: abire: *p. 571, 19.* abdicare: *p. 571, 19.* absistere: LIV. 38, 16, 14. cedere: *v. vol. III 725, 16* (de-: AVR. VICT. Caes. 8, 5). deicere: *p. 576, 63.* exuere: SALL. or. Lep. 11. liberare: LIV. 38, 47, 13. privare: *p. 574, 20.* *instr.*: afficere: CIC. off. 1, 149. coercere: CIC. off. 2, 24. gerere: *p. 570, 55.* gubernare: CIC. rep. 2, 15. habere: SALL. Iug. 89, 4. regere: CIC. rep. 2, 15. *et ap.* LVCR., SALL., VERG., HOR. *al.* tenere: CIC. Balb. 16. *et ap.* NEP., VERG., TAC. *al.* (con-: LIV. 9, 37, 5. ob-: CIC. Flacc. 85 *al.*). δ *gen.*: potiri: NEP. Ages. 2, 1 *al.* SALL. Iug. 8, 1 (*cf. l. 71*). ε *praep.*: ad: accedere: VAL. MAX. 8, 13 ext. 4. aspirare: CAPITOL. Opil. 1, 1. assumere: AMM. 15, 8, 3 (*cf. p. 578, 4*). confugere: TAC. hist. 2, 76. eligere: EVTR. 10, 10, 2. niti: SALL. Iug. 4, 7. poscere: AMM. 27, 6, 1. succedere: LIV. 37, 14, 1. vocare: TAC. hist. 1, 15 *al.* cum (-o esse, mittere *sim.*): *v. p. 571, 38 sqq. 573, 55.* de: exire: TAC. hist. 3, 68. ex: abire: LEX repetund. (CIL I² 583) 9. in *c. acc.*: asciscere: *v. vol. II 764, 71.* assumere: AMM. 31, 5, 17 (*cf. p. 577, 82*). cooptare: AMM. 30, 10, 4. venire: CAPITOL. Opil. 15, 2. in *c. abl.*: agere: SALL. hist. frg. 1, 11. *et al.* esse: VAL. MAX. 6, 2, 8. *et ap.* SEN. philos., TAC. *al. v. et p. 573, 58.* morari: VELL. 2, 11, 2. succedere: SPART. Sept. Sev. 2, 2. sine: agere: TAC. ann. 12, 50. esse: *p. 571, 79.* relinquere: LIV. 4, 54, 7. sub *c. acc.*: accipere: TAC. ann. 1, 1. cogere: SALL. Iug. 18, 12. redigere: CAES. Gall. 5, 29, 4. *et ap.* NEP. *al.* subiungere: CIC. Verr. II 1, 55. sub *c. abl.*: habere: SEN. epist. 11, 6.

b *de -o patiendo, exsequendo sim.*: α *acc.*: abnuere: *v. vol. I 113, 40.* aspernari: *v. vol. II 824, 45.* audire: STAT. Ach. 1, 150. aversari: CVRT. 8, 10, 2. capessere: PLAVT. Trin. 300. contemnere: *v. vol. IV 639, 43 sqq.* despicere: VAL. MAX. 9, 5, 2. detrectare: *v. vol. V 1, 835, 36.* dignari: STAT. Theb. 6, 315 (de-: COLVM. 9, 9, 1. in-: QVINT. inst. 1, 3, 6). experiri: POMP. TROG. Iust. 38, 7, 2. facere nihili: PLAVT. Pseud. 1103. fallere: PLIN. nat. 7, 125. ferre: SEN. Med. 195. VAL. FL. *al. v. et p. 569, 27. 575, 2* (per-: CAES. Gall. 5, 54, 5. SALL., LIV. *al. v. et p. 568, 77*). fremere: *p. 568, 62.* fugere: CATVLL. 63, 80. morari: PETRON. 97, 5 (*cf. p. 569, 21*). neglegere: CAES. Gall. 5, 7, 7. VAL. MAX., STAT. *al.* pati: SALL. Catil. 19, 4. *et ap.* LIV., SEN. philos., TAC. *al.* (per-: SALL. Catil. 19, 5). peragere: HOR. carm. 4, 14, 40. repellere: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3. respuere: COLVM. 6, 2, 10. rumpere: TAC. hist. 3, 19. sequi: CIC. har. resp. 22. CVRT. 5, 1, 9 *al. v. et p. 568, 75. 570, 1.* (ex-: PLAVT. Amph. 262. 956 TER. Haut. 635 LIV. 1, 28, 3 *al.* per-: PLAVT. Amph. 622). servare: PLAVT. Pseud. 698. CVRT. *al. v. et p. 568, 57* (con-: *p. 569, 52. 575, 32.* ob-: SALL. Iug. 80, 2). solvere: *p. 568, 49. 569, 69.* spernere: LIV. 8, 30, 11. CVRT., COLVM. *al.* sustinere: CAES. Gall. 1, 31, 13. tolerare: TAC. ann. 14, 2. turbare: LIV. 37, 29, 4. β *dat.*: audientem esse: PLAVT. Truc. 125. LIV. *al. v. et p. 569, 36.* cedere: HOR. epist. 1, 18, 45. morigerari: PLAVT. Capt. 199. oboedire: CIC. Rab. perd. 23. LIV., VELL. *al.* obsequi: PLAVT. Capt. 306. SEN. philos., COLVM. *al. v. et p. 576, 15.* obtemperare: CAES. civ. 3, 14, 2. *et ap.* LIV., VAL. MAX. *al.* parēre: PLAVT. Asin. 147 CIC. Verr. II 4, 76. *et ap.* CAES., VERG. *al.* servire: PLAVT. Trin. 302 *al.* γ *abl.*: fungi: IVST. 2, 4, 25 (de-: LIV. 1, 4, 5). δ *praep.*: sub *c. acc.*: cadere: CIC. Font. 12. venire: AMM. 15, 12, 5 (de-: RVT. LVP. 2, 2). *c. abl.*: degere: PLIN. nat. 33, 21. esse: CAES. Gall. 1, 31, 7. SALL., NEP., OV., LIV. *al. v. et p. 573, 83. 575, 64. 576, 22.* vivere: LIV. 5, 27, 12.

2 *epitheta ad modum imperandi pertinentia*: acre: *p. 569, 77. 570, 2.* acerbum: NEP. Eum. 6, 2. aequum: *v. vol. I 1038, 13* (in-: CIC. leg. 2, 9, 1). ambitiosum: TAC. hist. 1, 83. 2, 12. asperum: GELL. 9, 13, 20. atrox: LIV. 8, 7, 20. bonum: SALL. Catil. 10, 6 (*superl.*). cassum: AMM. 21, 16, 21. celebre: *p. 569, 23.* civile: SALL. Catil. 85, 35. crudele: *v. vol. IV 1227, 18.* cruentum: *v. vol. IV 1239, 51.* delicatum: VAL. MAX. 9, 1 ext. 7. *v. et p. 576, 50.* demens: LIV. 44, 10, 4. diligens: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 23. dirum: *p. 570, 3.* durum: *v. vol. V 1, 2306, 64.* elegans: SALL. hist. frg. 1, 94. facile: *p. 568, 42.* ferox: *p. 568, 42.* firmum: BELL. Alex. 33, 3. funestum: CIC. har. resp. 3. grave: *v. vol. VI 2294, 56.* improbum: *p. 574, 57.* inane: IVLIAN. dig. 1, 21, 3. indignum: LIV. 38, 31, 3. inglorium: TAC. ann. 12, 14. intolerandum: SALL. Catil. 10, 6. invisum: LIV. 3, 38, 10. iustum: CIC. Lig. 27. *et al. v. et p. 568, 75. 570, 49. 575, 18* (in-: SALL. Catil. 19, 4). laxum: *p. 572, 36.* lene: HOR. epist. 1, 18, 45. leve: SALL. Iug. 89, 4. mite: LIV. 1, 48, 9. moderatum: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 23 (im-: SEN. contr. 1 praef. 15). modestum: SALL. Iug. 92, 2. modicum: SALL. hist. frg. 1, 94 (im-: LIV. 38, 1, 2). molestum: CIC. Att. 7, 7, 4. molle: *p. 569, 43. 573, 53.* morosum: *p. 576, 50.* nefarium: *p. 572, 30.* precarium: CVRT. 10, 6, 2. prudens: SALL. hist. frg. 2, 43. quietum: SEN. clem. 1, 7, 2. saevum: SALL. Catil. 19, 5. segne: LIV. 6, 4, 11. severum: TVRPIL. com. 70 (prae-: TAC. ann. 15, 48). sordidum: VAL. MAX. 9, 10, 2. submissum: *p. 568, 44.* superbum: SALL. Catil. 19, 4. truculentum: VAL. MAX. 7, 6 praef. trux: LIV. 8, 12, 4. violentum: LIV. 45, 12, 6.

III *metonymice*: A *de eo, ad quod potestas pertinet fere i. q. res publica, civitas, regnum* (*dicitur de civitatibus magnitudine vel fama perspicuis nullo discrimine inter liberas res publicas et monarchias interiecto; sensu latiore hic illic ap. posteriores de terra ipsa ut vid., e. g. p. 579, 8. poetice plur. pro sing. inde a* IVV. [*v. p. 580, 59*]): 1 *de hominibus*: a *generatim*: CIC. off. 1, 38 quibus *bellis* -i proposita gloria est. SALL. Catil. 2, 2 maxumam gloriam in maxumo -o putare (LIV. 42, 50, 5 *al. cf.* LIV. 2, 44, 8 ut magna -a mortalia essent. SEN. suas. 5, 5 numquam magna -a otiosa *sunt. al.*). rep. 1, 7, 4 amplissima regna et -a (LIV. 42, 50, 5 TERT. apol. 25, 14 fug. 12 p. 486, 15 Oe. *cf. p. 579, 5. 75. 580, 30. 37. 39. 57 sq. 66. 70. 77*). SEN. suas. 2, 3 ingentium -orum magna fastigia. VELL. 2, 11, 3 quemadmodum urbium -orumque, ita gentium nunc florere fortunam. VAL. MAX. 7, 2, 1 praepotentia -a ... ad virtutem capessendam excitari *eqs.* SEN. Oed. 11 -a ... excelsa Fortunae obiacent. clem. 1, 16, 1 nemo regi ..., vilis sit ..., qualiscumque pars -i est. epist. 71, 15 quae *urbes* ... alienorum -orum magna sunt decora (*cf.* TAC. ann. 4, 5 externa -a). 74, 19 quarum *urbium* in ipso flore luxuriosa -a ceciderunt. 89, 20 sit fundus, quod aliquando -um

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vocabatur. PLIN. nat. 3, 39 sparsa congregaret *Italia* -a. 14, 4 antea inclusis gentium -is inter ipsas adeoque et ingeniis. AMPEL. 10 -a ... fuerunt septem. MIN. FEL. 6, 1 per universa -a, provincias, oppida. TERT. adv. Marc. 1, 4 p. 295, 19 qui *reges* singulares in unione -ii praesunt... minutalibus... regnis. pall. 5 p. 950, 9 Oe. patriae et -o reique vivendum est. ITALA psalm. 45, 7 (Cas.) vacillarunt -a (βασιλεῖαι, *Vulg.* regna). FIRM. math. 1, 7, 12 *Pythagoras* patriam fugiens ... ad aliena primum transivit -a (*fere i. terras*). HEGES. 2, 9, 1 p. 152, 2 U. servire -a *Romanis*. *et al.*

b *speciatim*: *α de re publica Romana* (*cf.* AVG. civ. 3, 1 p. 98, 14 D. quod ad Romam pertinet Romanumque -um..., id est ad ipsam proprie civitatem et quaecumque illi terrarum vel societate coniunctae vel condicione subiectae sunt): SCIP. mai. or. frg. Gell. 4, 18, 3 Hannibalem ... -o vestro inimicissimum (CIC. Font. 32. *cf.* Catil. 4, 21 urbes ... infestissimas). SCAVR. or. frg. Val. Max. 3, 7, 8 Scaurum ... -um (rem publicam *Quint. inst. 5, 12, 9*) populi Romani prodidisse. VARRO ling. 5, 87. RHET. Her. 4, 9, 13 -um nostrum ... conservare. 4, 33, 44 -i magnitudinem (*v. vol. VIII 117, 73. nota*: AVG. civ. 5, 13 p. 217, 10 D. -ii latitudine et m. inlustrius *occidentale regnum*). CIC. S. Rosc. 50 rem publicam (Vatin. 14 Balb. 22 FRONTO p. 120, 6. 226, 2 N. GELL. 4, 18, 12 DIG. *al.*) atque hoc -um et populi Romani nomen (Verr. II 1, 82 *al.* POLLIO Cic. epist. 10, 33, 5 LIV. 37, 54, 16 *al.*). 131 -i ... maiestatem (*v. vol. VIII 154, 83. 155, 12*). div. in Caec. 69 auctoritas ... -i (*v. vol. II 1228, 58. cf.* CIC. Verr. II 1, 82 famam [HOR. carm. 4, 15, 14]. epist. 15, 4, 10 existimationem). Verr. II 2, 85 incolumi illa civitate -oque populi Romani. II 4, 25 -i nomen et dignitas (*v. vol. V 1, 1135, 34*). II 5, 85 *Syracusanis* tu nostri -i partem (*i. classem*) dedisti (VELL. 2, 97, 1 [*de provinciis; cf.* TAC. Agr. 24 Germ. 29 *al.*]. SVET. Aug. 48 membra partisque -ii [*sc. reges socii*]. *al.*). II 5, 150 amplitudo. Font. 36 ne quae... huic -o macula atque ignominia suscipiatur. Manil. 11 -i... gloria (SALL. Iug. 39, 1 *al. cf.* CIC. Sest. 98 laus). 32 propugnaculis -i (leg. agr. 2, 73. *cf.* Phil. 3, 13 firmamentum. TAC. hist. 4, 26 munimenta). 35 ad -um populi Romani Ciliciam adiunxit (Sest. 129 *al. cf.* HOR. carm. 3, 5, 4 adiectis Britannis -o *eqs.* [R. GEST. div. Aug. 5, 24 (ἡγεμονίᾳ). *al.*] VELL. 2, 39, 3 subiunxit). 41 -i vestri splendor. 60 spes -i (*i. e. Marius*; LIV. 3, 26, 8 *al.*). leg. agr. 1, 6 (*de agris Carthaginis sim.*) insignibus atque infulis -i. 2, 25 latissume patet -*um* (FLOR. epit. 4, 2, 3. *cf.* SALL. hist. frg. 3, 2 qua Romanum esset -um. LIV. 32, 27, 6 latius patescente -o. *al.*). 2, 89 in tam inlustri -o (*cf.* Catil. 2, 19 clarissimo). Rab. perd. 33 aeter⟨num...⟩ -um (*cf.* PANEG. 6 [7], 2, 2 immortale). Catil. 1, 33 Statorem huius urbis atque -i (Sest. 53 *al.* LIV. 21, 41, 17 *al.* VELL. 2, 11, 3 *al. cf. p. 575, 13*). 3, 9 interitum ... -i (*cf.* 3, 19 occasum. 4, 4 calamitatem. LIV. 23, 12, 15 internecionem. SEN. epist. 71, 9 ruina. TAC. ann. 13, 50 dissolutionem. *al.*). 3, 20 salutem ... -i (Arch. 28 *al.* CAES. civ. 3, 57, 4 TAC. hist. 2, 28 CIL II 5521 [*a. 238*]. III 1115 pro sal. -i et s(enatus) p(opuli)q(ue) R(omani). *al.*). 3, 26 finis vestri -i (*v. vol. VI 788, 41. 789, 25. 798, 13. cf.* CIC. Balb. 39 terminos [LIV. 37, 54, 23 *al.*]). Mur. 58 terrores huius -i, Carthaginem Numantiamque. 129 Pompeio, propugnatore et custode -i (*v. vol. IV 1576, 26. 72. 1577, 3. 42. 58. cf.* Sest. 116 conservatoris [CIL IX 5942]. Balb. 49 defensor. LIV. 26, 41, 18 praesides. *al.*). Sest. 19 exemplum -i veteris (*sc. Piso. cf. p. 580, 2*). 20 clavum tanti -i tenere et gubernacula rei publicae tractare (*cf.* VAL. MAX. 9, 15, 5 gubernacula Romani -ii). 67 *Pompeius* -um populi Romani orbis terrarum terminis definisset (*cf.* LIV. 37, 35, 5). prov. 4 Thessalonicenses positi in gremio -i nostri (*cf.* TAC. Germ. 29 sinus -ii). 5 *Byzantium* huic -o fidelissimum (*cf.* Deiot. 11 huic -o amicissimus *Deiotarus*). 31 *Asia* -um antea nostrum terminabat (*cf.* CAES. Gall. 4, 16, 4 VERG. Aen. 1, 287). 33 a principio huius -i (LIV. 1, 4, 1. *cf.* VAL. MAX. 7, 4, 1 incunabula. PLIN. nat. 3, 56 radices). Balb. 34 fulmina nostri -i, *Scipiones* (*cf.* Phil. 2, 54 decus ac lumen). Scaur. 47 Palladium... pignus nostrae salutis atque -i (OV. fast. 3, 346 *al.* LIV. 5, 52, 7 *al.*). Phil. 4, 13 gentes in dicionem huius -i redegerunt. de orat. 1, 196 opibus -i. 1, 201 quae *iura* sunt propria civitatis atque -i. rep. 6, 16 ut me -i nostri... paeniteret. off. 3, 87 *Philippo* senatus est assensus. turpe -o! (*cf.* MESSALLA or. frg. Sen. apocol. 10 pudet -ii. SEN. dial. 12, 17, 4 pro pudor -ii [PLIN. paneg. 82, 4]). *al.* LENT. Cic. epist. 12, 15, 2 -i populique Romani (LIV. 26, 31, 1 *al. v. et l. 47*). CAES. Gall. 1, 33, 2 in tanto -o populi Romani (SALL. Catil. 51, 42 *al.* LIV. 1, 42, 5 *al. cf.* SALL. Catil. 52, 10 quantum aut quam magnificum -um). SALL. Catil. 10, 1 Carthago, aemula -i Romani (*v. vol. I 978, 83. 979, 82*). Iug. 14, 18 si huic -o fortuna mutaretur (*v. vol. VI 1188, 59*). epist. Mithr. 10 disiunctum (*sc. Mithridatem*) undique regnis... ab -o *Romanorum*. SALL. (?) rep. 2, 4, 3 per te populi Romani -um maximum ex magno fieri (VERG. Aen. 6, 812 missus *Numa* in -um m. 11, 47 LIV. 5, 3, 10 [*superl.*] *al.*). 2, 12, 5 populi Romani summum (SEN. epist. 110, 14) atque invictum (LIV. 9, 17, 4) -um. VERG. Aen. 6, 782 Roma -um terris, animos aequabit Olympo. HOR. carm. 1, 37, 8. OV. fast. 3, 379 -ii sortem (*cf.* TAC. hist. 1, 29 vicem). Pont. 2, 2, 72 Ausonium ... -um. trist. 2, 200 in -ii margine ... tui (*sc. Augusti*). 2, 232 in tanto ... corpore ... -ii (SEN. clem. 2, 2, 1 TAC. hist. 1, 16 *al.*). 5, 47 arbiter -ii (*sc. Augustus; cf.* VELL. 2, 120, 1 patronus [*sc. Tiberius*]). LIV. 1, 55, 3 -ii molem. 7, 25, 7 -ii vires (*cf.* AMM. 17, 5, 2 robore). 7, 30, 8 continens -um usque ad nos (*sc. Campanos*) habebitis. 26, 1, 4 veteris -ii respectum (*cf.* 27, 10, 1 verecundiam. TAC. hist. 1, 55 reverentiam). 38, 51, 4 caput (STAT. silv. 1, 2, 192 [*de Roma*]. TAC. hist. 1, 84 [*de senatu*]) columenque (VAL. MAX. 5, 1, 10 [*de Pompeio*]) -ii Romani (*sc. Scipio*). 39, 55, 2 agrum -ii Romani (*cf.* TERT. pall. 2 p. 925, 6 Oe. rus). *al.* R. GEST. div. Aug. 2, 43 ⟨cum p⟩er totum i⟨mperium po⟩puli Roma⟨ni ... es⟩set parta ... pax (τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις πάσης γῆς). PAVL. FEST. p. 185 socio -ii Romani ... Quirino (*cf.* VAL. MAX. 2, 7, 7 Mars, -ii nostri pater [CASSIOD. var. 6, 3, 2 (*de praefecto praetorio*)]. PANEG. 2 [10], 14, 4 -ii vestri mater, *Roma*). VELL. 2, 103, 4 securitatis aeternitatisque Romani -ii (ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1, 25. *cf.* ACT. Arv. a. 86, 45 aeternitate [a. 87, II 9 PLIN. paneg. 67, 3 *al.*]). VAL. MAX. 4, 4, 9 pauper... in divite quam dives in paupere -o versari malebat *Romanus*. *al.* SEN. clem. 1, 4, 1 mens ... -ii (*sc. imperator*). 1, 4, 2 -ii contextus. 2, 1, 3 quae *gentes* Romanum -um incolunt. benef. 3, 33, 3 conditor (*v. vol. IV 146, 41. cf.* SEN. dial. 11, 7, 7 auctorem. CIL II 1969 [*de Sept. Sev.*] fundatoris. VIII 18256 [*a. 197*] Severi ... propagatoris -i [VI 1140 *a. 314/5. al.*]. TERT. anim. 46 p. 376, 9 reformatorem -ii [*sc. Augustum*]). epist. 87, 41 paupertatem, fundamentum et causam -ii. *al.* LVCAN. 7, 579 cruor -ii (*sc. senatus*). 8, 425 -ii nudare latus. 10, 411 -ii fatum. PLIN. nat. 29, 26 -ii mores. SIL. 4, 709 -o ... fesso (TAC. ann. 11, 24). TAC. dial. 5 ad totius -ii atque omnium gentium notitiam. Agr. 41 limite -ii et ripa. hist. 4, 71 sufficere -o legiones. 4, 85 status -ii. ann. 2, 88 florentissimum -um lacessierit *Arminius*. *al.* PLIN. paneg. 20, 5 adsuescat imperator cum -o calculum ponere. 37, 1 onera -ii (*cf.* 41, 1 reditus. SVET. Aug. 28, 1 rationarium. Cal. 16, 1 rationes. TERT. scorp. 15 p. 178, 10 instrumenta). FLOR. epit. 1 praef. 7 iuventas -ii et ... maturitas. 3, 13, 6 vectigalia, id est -ii patrimonium. TERT. apol. 26, 1 quorum regna conflata sunt in -ii Romani summam. ANTH. 424, 4 sol citra nostrum flectitur -um. LAMPR. Alex. 14, 4 (*in lusu verborum*) ubi est -um, nisi apud Romanos, quod tenet -um? AVR. VICT. Caes. 39, 30 quadripartito -o. PRVD. c. Symm. 2, 709 (*de Honorio*) dux agminis -iique. CLAVD. 15, 1 redditus -is Auster (*i. Africa*). AVG. civ. 4, 5 p. 151, 12 D. Romanum -um ... acerbe sensit, graviter timuit *eqs.* IORD. Get. 244 orientalem -um (*opp.* Hesperium). CASSIOD. var. 10, 20, 4 ut... non minus in regno nostro (*sc. Theodahadi*) quam in vestro iubeatis (*sc. Theodora*) -o. *et al.* *fere i. q. ortus -ii* (*cf. p. 574, 40*): TERT. apol. 25, 12 cum post -um — sive hoc regnum — religio profecerit. *de partibus -ii Romani* (*cf. l. 36*): CIC. leg. agr. 1, 24 nihil esse metuendum ..., nullum -um novum. VELL. 2, 16, 4 caput -ii sui Corfinium legerant. PROB. Verg. ecl. praef. p. 327, 27 cum *Antonius* speraret de -o Alexandriae constituendo. AVG. civ. 5, 26 p. 239, 9 D. Valentinianum ... -ii sui partibus ... restituit *Theodosius*. COD. Theod. 7, 16, 2 nostri (*sc. orientalis*) ... -ii regiones. *iunctim de -o Romano et extero*: LIV. 21, 2, 7 ut finis utriusque -ii esset amnis Hiberus Saguntinisque mediis inter -a duorum populorum libertas servaretur (*cf.* 27, 8, 17). 38, 48, 1 Gallorum -o, non vestro. VELL. 2, 101, 2 duo ... -orum et hominum ... capita (*sc. C. Caesar et rex Parthorum. cf.* PLIN. nat. 5, 88 TAC. ann. 2, 56).

β de civitatibus exteris: ACC. trag. 231 egone Argivum -um attingam? CIC. off. 1, 76 -um Lacedaemoniis dilatatum putatur (*cf.* NEP. Pelop. 2, 4. *v. et p. 581, 80*). SALL. Iug. 5, 4 *Syphacis* in Africa magnum atque late -um valuit (*item de Numidia*: 5, 5. 78, 4 procul ab -o regis. *al.*). 19, 3 finem -i *Carthaginiensium* (*cf.* NEP. Ham. 2, 5. LIV. 24, 6, 7 finis regni Syracusani ac Punici -ii. 30, 30, 14 tot urbibus regni eius [*sc. Syphacis*], tot nostri [*sc. Carthaginiensium*] -ii ereptis. VAL. MAX. 2, 8, 5 Carthaginis -o. IVV. 10, 151 [*plur.*]. *al. v. et l. 47*). VERG. Aen. 2, 191 exitium ... Priami -o Phrygibusque futurum (*cf.* 2, 352 CLAVD. DON. Aen. prooem. p. 8, 14 Iliensi -o). OV. met. 2, 371 relicto ... -o *Ligurum*. LIV. 1, 3, 1 -um *Ascanio* ... incolume mansit. 31, 1, 7 magnitudine -ii *Macedonum* (*cf.* 32, 33, 12. POMP. TROG. Iust. 38, 7, 1 conditoribus -ii Macedonici. SEN. suas. 1, 3. CVRT. 4, 1, 9 contentus patrio cederet *Alexander* alieni -ii finibus. 8, 8, 12 *Persarum* fides stabile et aeternum faciet -um. 10, 6, 5 regni atque -ii [vi]res. *al.*). 45, 9, 5 Persarum ... -um (*cf.* VAL. MAX. 9, 1 ext. 3 amplissimi -ii ruina. CVRT. 4, 14, 22 *al.* VVLG. Esth. 1, 20 hoc *edictum* in omne ... provinciarum tuarum divulgetur -um [βασιλεία; *cf. 1, 22* provincias regni sui]. Dan. 6, 26 in universo -o et regno meo [*sc. Darii*; ἐν πάσῃ ἀρχῇ τῆς βασιλείας]. *al.*). SEN. contr. 10, 5, 15 *Atheniensium*. VELL. 2, 37, 5 (*de Armenia*). 2, 109, 1 -um *Marobodui* ... paene ad Romanae disciplinae formam redactum. VAL. MAX. 2, 10, 2 (*de regno Antiochi*). 7, 6, 6 vicinae ... -o eius (*sc. Phraatis*) regiones (*cf.* IVST. 2, 3, 6 Parthicum et Bactrianum -um. *v. et l. 49*). CVRT. 7, 7, 1 *regis Scytharum*. 8, 12, 9 -ii *Indici* vires (*cf.* 8, 14, 36 Taxilis ... -ii regnique sui proditoris). FLOR. epit. 1, 18, 21 -ii (*sc. Pyrrhi*) partem. FRONTO p. 204, 4 N. illa, quae Alexandri comites ... tenuerunt, praefecturae magis quam -a appellanda. CASSIOD. var. 2, 2, 2 quod nostrum (*sc. Theoderici*) expetisses -um. *et al.* *nota de praefectura* (*cf. l. 79*): CVRT. 9, 8, 10 amplioris -ii donatus est finibus *Oxyartes*.

2 *de dis*: OV. met. 5, 372 cur non matrisque (*sc. Veneris*) tumque -um profers? VAL. FL. 1, 788 quibus (*sc. mortuis*) -um Iovis

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et . . . peractum lucis iter. MART. CAP. 2, 196 ad deorum dicebatur -um et senatum caelitem commeasse *Iuppiter*. *ap. Christ.*: FIRM. err. 25, 4 ut sic humanum genus . . . ad immortalitatis -um . . . perveniret. INSCR. christ. Diehl 1043 (*a. 475*) immensum Christi possidet -um *mortuus* (*antea* regna beata).

3 *de animalibus*: VARRO rust. 3, 16, 6 (*de apibus*) hic est et rex et -um et societas.

iuncturae verbales selectae ad III A (*de ortu, auctu, statu, interitu -ii*): -um: administrare: SALL. Iug. 11, 5. amplificare: LEX Gabin. Calp. (CIL I² 2500) 19 ACT. Arv. a. 86, 45. affligere: CVRT. 4, 14, 20. ampliare: *v. vol. I 2002, 33.* augere: CIC. S. Rosc. 50 *al.* LIV. 1 praef. 9 *al. et ap.* VAL. MAX., SVET., FRONTO *al.* condere: *v. vol. IV 153, 20.* constituere: *v. vol. IV 516, 49. 82.* contundere: SALL. (?) rep. 1, 5, 2. custodire: VAL. MAX. 1, 1, 8 *al.* defendere: LIV. 21, 52, 1. *et ap.* VAL. MAX., TAC. *al.* delere: CIC. Catil. 4, 7 *al.* deminuere: CIC. Phil. 2, 92. destruere: VAL. MAX. 3, 8, 2. dilatare: *v. p. 580, 53 et vol. V 1, 1164, 43.* dividere: CVRT. 10, 10, 1 TAC. ann. 3, 38. evertere: LIV. 34, 4, 2. *et ap.* VAL. MAX., SEN. philos. *al.* extinguere: CIC. Sull. 3 *al.* fundare: *v. vol. VI 1561, 41.* movere: SALL. (?) rep. 1, 5, 2 (pro-: OV. Pont. 2, 2, 72). munire: LIV. 24, 44, 6 *al.* perdere: TAC. hist. 1, 50. procurare: CVRT. 10, 10, 7. prodere: *v. p. 579, 17. adde* SALL. Iug. 31, 25 LIV. 27, 9, 12 *al.* proferre: VERG. Aen. 6, 795 ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 1, 40 *al.* propagare: LIV. 38, 60, 5 SEN. dial. 11, 9, 7 *al.* quatere: SIL. 15, 8 (con-: SEN. dial. 11, 9, 8 *al.*). recuperare: LIV. 23, 5, 17. regere: VERG. Aen. 1, 340 OV. trist. 2, 166 *al.* (e-: LIV. 7, 29, 2). servare: CIC. Sull. 86 (con-: RHET. Her. 4, 9, 13 CIC. Rab. perd. 20 *al.*). temptare: RHET. Her. 4, 9, 13 (at-: VARRO ling. 5, 87). tenere: CIC. Vatin. 14 *auspiciis*. FRONTO p. 204, 4 N. (con-: TAC. ann. 15, 1. re-: CIC. har. resp. 19 *al.*). tueri: CIC. Sest. 143. *et ap.* VAL. MAX., SVET. *al.*

B *de eo, qui potestatem exercet fere i. q.* **imperator**, *magistratus, dux, rex sim.* (*quaedam etiam ad II referri possunt, e. g. l. 42. 49. 76. p. 582, 1 sqq.*): 1 *generatim*: CIC. rep. 1, 60 si in plures translata res sit, . . . nullum fore quod praesit -um, quod quidem, nisi unum sit, esse nullum potest. leg. 1, 23 si vero isdem -is et potestatibus parent, multo iam magis *eiusdem civitatis habendi sunt* (*cf.* APVL. mund. 35). VERG. Aen. 4, 229 gravidam -is . . . Italiam (*inde* AVSON. 4, 4. *cf.* CLAVD. 12, 24). SEN. dial. 6, 20, 2 quos exire -um inpotens vetuerat. TAC. ann. 2, 2 accepere barbari laetantes *Vononem*, ut ferme ad nova -a. PS. AVR. VICT. epit. 41, 5 -a difficile concordiam custodiunt. *adde metaph. de apibus*: COLVM. 9, 11, 3 isque *dux* translatus ad eas *apes*, quae sine -o sunt, rector constituitur.

2 *speciatim*: a *ap. Romanos*: α *de summis magistratibus*: LEX agr. (CIL I² 585) 87 queive pro eo -o, iudicio ⟨potestateve erit⟩ (*cf. infra l. 65*). CIC. Sest. 25 a consulibus atque a summo -o petendum esse auxilium (SEN. contr. 1, 2, 3 s. -um, consules. VAL. MAX. 1, 1, 2. 1, 7, 4. 9, 3, 6. 9, 7 mil. Rom. 1. 9, 12 ext. 1 in . . . conspectu s. -ii). prov. 5 Macedoniam . . . sine -o (Att. 7, 7, 5 SALL. Iug. 66, 3. LIV. 27, 44, 4 castra . . . relicta sine viribus, sine -o, sine auspicio. 39, 21, 4 *al. cf. l. 42. 76. p. 582, 1 sq.*) per legatos . . . tuebamur; quae nunc consula⟨ri impe⟩rio atque exercitu (*cf.* prov. 15) ita vexata est, vix ut *eqs.* Phil. 2, 53 consulibus reliquisque -is et potestatibus (leg. 2, 31. 3, 9 -a, p., legationes . . . ex urbe exeunto *eqs.*). Att. 9, 9, 3 quod maius -um a minore rogari non sit ius (MESSALLA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4). CAES. civ. 1, 31, 1 vacuas provincias ab -is. 3, 11, 4 se contra -um populi Romani pugnaturos negarent *Graeci*. 3, 32, 4 erat plena lictorum et -orum provincia. HIRT. Gall. 8, 24, 1 nonnullos ex oppidis demigrare . . . ad praesens -um evitandum (BELL. Alex. 67, 2). VAL. MAX. 1, 1, 9 non dubitaverunt sacris -a servire. 2, 2, 7 inque -is conpescendis occupati erant *tribuni plebis* (*syn.* magistratuum). VOPISC. Car. 3, 1 trans maria missis -is. *de imperatore a militibus appellato*: CIC. Att. 2, 16, 2 nomen . . . -i, quo appellor (*cf. l. 67*). OV. fast. 4, 675 titulum -ii. *de magistratibus municipalibus* (*cf. p. 572, 42. 573, 61*): LEX Rubr. (CIL I² 592) I 51 neive quis mag(istratus) prove mag(istratu) neive quis pro -o potestateve erit (LEX Vrson. [CIL I² 594] 94, 30. 125, 16). β *de principe*: TAC. Agr. 33 auspiciis -ii Romani. PANEG. 6 (7), 1, 1 nomen -ii. SPART. Hadr. 5, 5 suspectus -o (5, 8). AMM. 29, 1, 32 qui praesenti succedat -o. CLAVD. 28, 408 -umque suis a sedibus errat (*syn.* potestas). CIL XIV 2165 (*s. V*) utriusque -ii iudicii(s). VINCENT. LER. comm. 17, 23, 10 (*opp.* privatae condicioni). COD. Theod. 15, 1, 47 (= Iust. 8, 11, 17) -o magna ab universis secreta debentur. COD. Iust. 1, 14, 12, 3 *al.* *adde de ludo*: SVET. Nero 35, 5 ducatus et -a ludere (*cf. Marquardt-Mau 838*[9]).

b *ap. exteros*: α *de civitatum principibus, magistratibus sim.*: SALL. Catil. 6, 1 Aborigines, genus . . . agreste, sine legibus, sine -o. LIV. 26, 16, 10 sine consilio publico, sine -o. TAC. ann. 3, 60 nec ullum satis validum -um erat coercendis seditionibus. 12, 10 si domestici -ii taedeat *Parthos* (IVST. 36, 1, 10 *plur.*). ITALA psalm. 143, 10 (Cas.) qui das salutem -is (βασιλεῦσι; *Vulg.* regibus). IVST. 6, 2, 5 futurus -ii finis denuntiabatur *Lacedaemoniis*, cum regium claudicasset -um. PS. BOETH. fid. cath. 149 (*de Iudaeis*) suspicioni esse Aegyptiacis -is. CASSIOD. var. 7, 3, 2 *Gothis et Romanis* unum esse constat -um. β *de ducibus militaribus* (*cf. p. 574, 68. 77*): CAES. Gall. 2, 3, 5 qui (*Suessiones*) . . . unum -um unumque magistratum cum ipsis (*Remis*) habeant. 7, 20, 1 quod sine -o tantas copias reliquisset *Vercingetorix*. LIV. 9, 45, 10 Aequorum exercitus . . . sine ducibus certis, sine -o, trepidare. *al.* SIL. 9, 226 quis positum agminibus caput -umque Nealces. *adde de re venatoria*: GRATT. 328 -um catulis unusque magister additur.

C *tit. honorificus principum* (*plerumque in epistulis, dedicationibus sim.*): 1 *de imperatoribus Romanis eorumque domo*: CIL III 14195[26] (*in Asia*) ⟨Ar⟩istides procura⟨t⟩or -o eorum (*sc. Severi, Caracallae, Getae, Iuliae Domnae*) dicatissimus. COD. Theod. 6, 8, 1 (= Iust. 12, 5, 1) nostrae serenitatis adoraturi . . . -um (*cf.* CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 113, 10 vestrae Christianitatis -um [βασιλείας]). RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 40, 28 pietas et -um vestrum (κράτος). p. 46, 4 -ii vestri decreta. GREG. M. epist. 1, 16[a] p. 20, 5 iussione sacratissimi -ii vestri. 13, 42 p. 404, 29 (*de Leontia imperatrice*). *al.* 2 *de rege*: DRAC. satisf. 108 regi dominoque reus sum, cuius ab -o posco . . . veniam.

IV *singularia*: *fere i. q. irrogatio*: CIC. Verr. II 4, 111 non illi decumarum -a, non bonorum direptiones . . . conquerebantur. PLIN. nat. 11, 106 necare *locustas* et in Syria militari -o (*i. militibus imperatis*) coguntur *incolae*. *cf.* ITIN. Alex. 6 multus *Alexander* ad -a difficultatum (*i. ad pericula iniungenda*). *fere i. q. excitatio*: IVL. VAL. 1, 4[in.] herbas . . . ad somniorum -a necessarias (*cf. Ps. Callisth. 1, 5* ὀνειροπομπίαν). *meton. de castellis* (*sec. gr.* ἰσχύς): VVLG. Dan. 11, 19 convertet *rex Aquilonis* faciem suam ad -um terrae suae (ἰσχύν; לְמָעוּזֵּי אַרְצוֹ).

deriv.: imperialis, imperiosus, imperius.

imperiūrātus, -a, um. [*ab* in *et* periuratus. *J. B. H.*] *i. q. non periuratus, periurio non violatus, per quem non periuratur*: OV. Ib. 78 quique per infernas . . . valles -ae laberis amnis aquae (*cf. Verg. Aen. 6, 324*).

imperius, -ī *m.* [*ab* imperium *retrograde, cf.* regius. *J. B. H.*] *i. q. imperator*: EPIST. Austras. 8 p. 120, 8 cum potestates sine cessatione laudant *Alboenum*, cum etiam ipse -us ipsum praeponit.

impermeābilis, -e. *ab* in *et* permeabilis. *i. q. impervius*: IORD. Get. 5 -is esse sentitur *oceanus* (*syn.* intransmeabiles).

impermissus, -a, -um. [*ab* in *et* permissus, *cf. gr.* ἀσυγχώρητος *sim. J. B. H.*] [*e coni.*: PORPH. Hor. ars 50 verba . . . ⌊-a nunc⌋ (*Keller*, inter caesarem nemo *codd.*) dixit.] *i. q. illicitus*: HOR. carm. 3, 6, 27 neque eligit *uxor*, cui donet -a . . . gaudia.

impermixtus, -a, -um. [*ab* in *et* permixtus *sec. gr.* ἄκρατος, ἀμιγής; *cf.* immixtus. *J. B. H.*] *compar.*: *l. 48.* *i. q.* **non mixtus** (*c. dat.*: *l. 45. 50*): LVCIL. 1196 -um limporem (*cf. Marx ad l.*). AMBR. epist. 65, 4 sapientia divina . . ., -a et incorrupta (Noe 3, 7 disciplinae). Abr. 2, 8, 58 trinitatis substantiam, quae vere pura . . . sincerae -aeque naturae est. BOETH. cons. 5, 3, 20 W. scientia ipsa -a est falsitati. mus. 5, 6 p. 357, 3 colores -i. in Porph. comm. sec. 5, 18 p. 334, 11 -ae . . . sunt contrariae differentiae (*opp.* mixta; *cf. Porph. isag. p. 20, 3 B.* ἀμιγεῖς). top. Arist. 3, 4 p. 939[B] quae contrariis sunt -iora, magis talia; ut albius quidem nigro -ius (*cf. Arist. top. 3, 5 p. 119 a, 27 sq.* ἀμιγέστερα . . . ἀμιγέστερον). diff. top. 4 p. 1210[C] species sibi invicem -ae sunt (*cf.* 1210[D] causae). CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 273 Lacedaemonii non erant de -a sui conversatione reprehendendi (ἀνεπιμίκτον . . . πολιτείας).

impermūtābilis, -e. *ab* in *et* permutabilis, *cf.* immutabilis. *i. q. non permutabilis*: PS. CENS. frg. 1, 2 introduxerunt *Stoici* naturam providam ac sapientiam, quam ordo -is ostenderet. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 155, 9 incorruptibilis existens natura, -is factus est *Christus* caro (ἀναλλοιώτως). I 5 p. 262, 21 habet scientiam patris tamquam imago -is ([ἀπαράλλακτος]. p. 275, 26). p. 267, 11 et inconvertibile . . . et -e est ex deo verbum (ἀναλλοίωτος). II 5 p. 48, 24 *Christus*. p. 66, 6 veritatem. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 246, 24 res -es et ratione stabili permanentes.

adv. **impermūtābiliter.** AVELL. p. 232, 1 universa, sicut . . . lecta inveniuntur, inretractabiliter atque -r conservamus. RVSTIC. c. aceph. p. 1203[D] -r habentem propria carnis deum verbum.

impermūtātus, -a, -um. *ab* in *et* permutatus. *i. q. non permutatus*: BOETH. categ. 1 p. 199[D] ut . . . *substantia* -a immutabilisque permaneat (*opp.* permutata).

ˣ**impero**, -āvī, -ātum, -āre. [*ab* in *et* parare; *cf. pael.* empratois 'imperatis'. *J. B. H.*] *de script.*: inp-: LEX agr. (CIL I² 585) 50 LEX Anton. de Term. (CIL I² 589) II 15 ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 63 Claud. (CIL VI 32234 add. p. 3824) *al.* *trad.* inpar-: PLAVT. Mil. 746 *P* LIV. 45, 13, 14 *al.* indupero *solum ap. poetas*: ENN. (*p. 587, 54*), ANTH. (*p. 586, 14*), CE (*p. 587, 78*). *cf.* GLOSS.[L] II Philox. IN 135 induperat: ἐπιτάσσει. *abbreviatur*: INSCR. christ. Diehl 2055 (*a. 580?*) inp(e)r(ante). *et al. sim.* (*v. Ind. p. 228*). *de notione*: CIC. rep. 3, 37 -andi et serviendi sunt dissimilitudines cognoscendae: nam ut animus corpori dicitur -are, dicitur etiam libidini *eqs.* (*cf.* SEN. clem. 1, 16, 2). DON. Ter. Eun. 389 plus esse -are quam iubere (*cf.* ISID. diff. 1, 304). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 423, 33 B. GLOSS.[L] II Philox. IM 64 -o: προστάσσω. 66 -at: βασιλεύει, ἐπιτάσσει. NOT. Tir. 38, 60 -at (-rtit *tab.*). *inde a* NAEVIO *et* ENNIO *per totam latinitatem* (*raro ap. posteriores ea vi q. e. s. I*), *deest poetis quibusdam ut* CATVLLO, GERM., PERS. [*falso trad.* impetr-; PACVV. trag. 331 LIV. 44, 21, 6. 9 SVET. Tib. 43, 2 *al.* *e*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

coni.: VITR. 2, 8, 13 SEN. contr. 9 praef. 5 TAC. ann. 12, 47. *suppl.*: BELL. Afr. 26, 3 LIV. 28, 34, 9.]

I *i. q.* *postulare (sc. ut detur vel comparetur aliquid), imponere, irrogare (fere in vita publica. add.* ex: *l. 9.* in *c. acc. [sensu distrib.]: infra l. 15. 23. 47. aliter l. 53. 59.* inter: *l. 29.* per: *l. 40.* pro: *l. 22)*: **A** *c. acc. (obi. suppl. vel abs.: infra l. 27. 32. saepe add. dat.; interdum dat. purus abs. vel obi. suppl.: infra l. 26. 39. gerund. praedic.: l. 17)*: PLAVT. Epid. 227 tributus ... -tus est (CIC. Verr. II 2, 138. Flacc. 80 ex ... praediis. LIV. 2, 23, 5 *al.*). LEX agr. (CIL I² 585) 50 milites (CAES. Gall. 1, 7, 6 *al.* LIV. 4, 26, 12. 36, 3, 13 sociis nominique Latino. *al. cf.* CAES. Gall. 1, 7, 2 militum numerum [*cf.* LIV. 36, 1, 6 in eam provinciam ... scripsisset -assetve]). VARRO ling. 5, 179 munus, quod muniendi causa -tum (*cf.* CIC. leg. agr. 2, 46). 5, 181 *pecuniam* (CIC. Verr. II 3, 87. Flacc. 27 classis nomine. *al.* CAES. civ. 3, 32, 6 in singulos conventus. *al.* BELL. Alex. 51, 3 [*appos.* discriberentur]. BELL. Afr. 90, 2 [*syn.* imposito]. NEP. Att. 7, 3. LIV. 28, 24, 16 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 100, 20 St. p. ... conferendam. *et al.*). CIC. Verr. II 1, 95 civitatibus frumentum, coria, cilicia, saccos (II 3, 209 cellae nomine [*cf. l. 59*]. II 4, 76 [*syn.* imponebat]. Pis. 90 exacti -tique fr. *al.* LIV. 23, 41, 6 *al. cf.* CIC. Verr. II 3, 73 numero frumenti lucri nomine -to et expresso. *v. et vol. VI 1411, 11. 46*). II 3, 56 pro iugeribus ... medimna. II 3, 73 nummi ... -antur. II 3, 170 in annos singulos ... sexagena milia tritici modium. II 4, 21 navem (II 5, 50 [*opp.* remisisse]. CAES. civ. 1, 30, 4 [*postea* exigebat]. *al.*). II 5, 47 *materiem.* 48 publice coactis fabris operisque -tis. Font. 14 *Gallis* invitissimis -tum est. 17 segniores posthac ad -andum ceteri sint *praetores.* Manil. 35 obsides (CAES. GALL. 5, 20, 4 frumentumque exercitui [*dat. commod., item l. 38 sq.*]. *al.* LIV. 9, 16, 1 *al. cf.* CAES. Gall. 4, 22, 2 numerum obsidum. TAC. Germ. 8 inter obsides puellae ... -antur). Flacc. 29 classem. 30 in Asia remiges. 32 dimidium eius, quo Pompeius erat usus (*cf.* LIV. 29, 15, 12 simplum ex formula). Scaur. 18 poposcit, -vit, eripuit, coegit. *al.* CAES. Gall. 4, 6, 5 equitatu ... -to (*cf.* 6, 4, 6 equites [civ. 1, 38, 3 e. auxiliaque. *al.*]). 7, 64, 4 decem milia peditum (*cf.* LIV. 23, 5, 5 pedites). civ. 1, 6, 8 arma. 1, 52, 4 pecus. 3, 32, 2 (*syn.* imponebantur). *al.* SALL. Iug. 62, 5 argenti pondo ducenta milia *eqs.* (*cf.* LIV. 38, 37, 6 sescenta talenta argenti). LIV. 9, 43, 21 stipendio ac singulis in militem tunicis (*cf.* 29, 3, 5 saga ... et togae exercitui. 37, 9, 2). 26, 36, 4 nobismet ipsis (*sc. senatoribus*) primum -emus. 30, 16, 12 duplex stipendium militibus. 34, 26, 10 commeatus. 41, 5, 10 auxiliis ... per civitates Galliae militibusque coloni⟨i⟩s -tis. 41, 17, 2 duplex vectigal -tum exactumque. 42, 1, 11 iumenta. 43, 5, 3 duces. *al.* HYG. mun. castr. 2 exercitum. CAPITOL. Aur. 17, 4 ut extra ordinem provincialibus aliquid -ret. *al.* *adde*: SALL. or. Phil. 17 ex libidine leges -antur. AVG. civ. 3, 18 p. 127, 9 D. condiciones ... Carthaginiensibus. *acc. dupl.*: LIV. 1, 43, 2 arma his -ta galea, clipeum *eqs.* (*cf.* 1, 43, 4). 9, 5, 5 obsides ... sescenti equites -ti. 29, 15, 9 stipendium ... coloniis in milia aeris asses singulos -ari exigique. *pro obi. enunt. rel.*: LIV. 23, 5, 4 iubentes *Campani*, quae opus essent ad bellum, -are (*cf.* 45, 13, 14). *add. solutius enunt. interrog.*: CAES. Gall. 7, 31, 4 -at *Vercingetorix* certum numerum militum civitatibus, quem et quam ante diem in castra adduci velit.

B *acced. praep.*: **1** *localiter*: in *c. acc.*: CIC. Verr. II 3, 190 in ultima ... loca frumentum -are (*cf.* II 3, 189 in eum locum, quo -batur *frumentum.* LIV. 35, 20, 6 eodem [35, 20, 11]). **2** *finaliter* (*cf. supra l. 14 sq. 19. 21*): ad: CIC. Verr. II 2, 137 censoribus denarii treceni ad statuam praetoris -ti sunt. Font. 13 *hostibus* equitatus ad ... bella, pecunias ad eorum stipendium ... -vit. LIV. 43, 6, 4 ad bellum. in *c. acc.*: CIC. div. in Caec. 30 cum frumentum sibi in cellam -visset *Verres* (Verr. II 2, 147 *al.* SERV. Aen. 1, 703. *cf. supra l. 19*). Flacc. 33 pecuniam ... in remiges. LIV. 5, 27, 15 in stipendium militum. 38, 36, 1 in supplementum. 42, 18, 7 in socialem exercitum. 42, 27, 3 in ... viginti *naves.* in *c. abl.*: PLIN. nat. 33, 51 populum Romanum victis gentibus in tributo semper argentum -asse, non aurum *eqs.*

II *i. q.* *praecipere, mandare, iubere*: **A** *-ant animantes (fere homines vel di; animalia: p. 585, 43) animantibus, rarius rebus (e. g. p. 584, 16. 23. 28. 32. 51. 586, 48. acced.* de: *p. 584, 8. 31. 46. 73. 585, 21. adde*: LIV. 36, 2, 13; in: *p. 584, 30. 54*; super: *p. 584, 2*; circa: *p. 584, 74)*: **1** *generatim (hic illic usurpatur de praeceptis inferiorum, ut servorum [e. g. infra l. 77] vel mulierum [e. g. p. 584, 2, 585, 40. cf. p. 588, 71])*: **a** *c. acc. (saepe add. dat.)*: NAEV. com. 68 quid -as? (*cf.* PLAVT. Men. 425 quidvis. Pseud. 383 ecquid [*antea* volo]. *al.* TER. Eun. 594 si quid mihi -ent. MELA 1, 106 prave. *al.*). PLAVT. Amph. 173 (*interpol.?*) nec aequom anne iniquom -et cogitabit *dominus* (*cf.* TER. Haut. 704 iustam rem oppido -as [*syn.* iubeo, volo]. LIV. 35, 17, 7 iniusta). 291 ut erus quod -vit, ... nuntiem (586 Merc. 504 [*erotice*]. TER. Haut. 828 *al. cf.* CAES. civ. 3, 6, 2 quodcumque). 630 (*interpol.?*) ut quae -es compareant (Aul. 278. Poen. 44 pro imperio histrico. CATO agr. 5, 2 TER. Hec. 244. TVRPIL. com. 70 severo imperio. *al. cf.* BELL. Afr. 33, 1 quaecumque. PROP. 1, 9, 4 quaevis). Asin. 422 quin centiens eadem -em atque ogganniam (*syn.* praecipere, iussi). Bacch. 726 -tum bene bonis factum ilicost. 733 iam -tum in cera inest. Men. 862 multa. *al.* CATO mil. frg. 4 nihil (CIC. Sull. 21. PETRON. 109, 2 tu n. -bis puero repugnanti, non amplexum *eqs.* AMM. 21, 4, 5 super quibus n. fuerat -tum). TER. Andr. 484 quod iussi (*sc. obstetrix*) ei dari et quantum -vi, date (*cf. l. 17. p. 586, 3*). Eun. 213 numquid aliud -as? (*cf.* LIV. 27, 10, 4 quidquid aliud -ret velletque populus Romanus). VARRO rust. 1, 17, 7 quibus *operariis* quid gravius sit -tum (LIV. 32, 10, 7. 32, 35, 2 *appos.* indigna. SEN. clem. 1, 16, 4 *appos.* durius. *cf.* CIC. Att. 10, 13, 2 atrocius de me. OV. epist. 17, 46 triste nihil. SEN. Herc. f. 35 nimis saeva). CIC. S. Rosc. 59 cui *puero* cenam -ret (*cf.* SEN. dial. 9, 1, 6 cibus. *v. et l. 75*). *al.* CAES. Gall. 2, 21, 2 necessariis rebus -tis. BELL. Afr. 8, 4 haec ita -bat unicuique, ita praecipiebat, ut *eqs.* (LIV. 21, 13, 7 *al. cf.* OV. met. 11, 629 hoc). SALL. Catil. 16, 2 maiora alia. LIV. 6, 3, 7 id. 40, 34, 9 (*de Liguribus*) nulla umquam arma nisi -ta a populo Romano sumere. SEN. contr. 1, 4, 8 *scelus.* 7, 1, 6 *parricidium* (TAC. ann. 14, 8). suas. 2, 17 novam rerum naturae faciem -at *Xerxes.* VAL. MAX. 2, 4, 5 navigatio -batur. CELS. 3, 6, 13 -asse famem, sitim, vigiliam prodest (*item de praeceptis medicorum*: 6, 11, 3 remedium. 7, 20, 2 abstinentiam. SEN. dial. 3, 16, 4 idem. QVINT. decl. 295 p. 168, 18 [*trop.*] medicinam. GELL. 16, 3, 2. *cf. l. 3. p. 586, 3. adde*: PLIN. nat. 29, 24 quarundam rerum sexagesima denarii unius -atur [*sc. in compositione antidoti*]). SEN. Herc. O. 61 o quanta fudi monstra, quae nullus mihi rex -vit. Med. 459 exuli exilium. benef. 7, 22, 1 oblivio -ta est. dial. 9, 6, 2 alius patrimonio plus -vit quam ferre posset. epist. 120, 12 labores. COLVM. 3, 10, 7 numerum *malleolorum*, quam vilicus -vit, explere. PLIN. nat. 7, 102 male -tae rei militaris. QVINT. inst. 7, 1, 14 nuptias. FRONTIN. strat. 3, 10, 5 -tum ignem acervis subiciunt. TAC. Germ. 11 silentium. 26 terrae seges -atur. ann. 15, 70 Lucani caedem. PLIN. paneg. 85, 3 neque ... amor -atur. SVET. Tib. 43, 2 (*erotice*) -tae schemae. TERT. apol. 7, 2 aliud munus carnifici in Christianos -atis *eqs.* anim. 46 p. 375, 18 Epicuro pudorem. COMM. apol. 621 *deus* nefas -at de unico nato, ut probaret Abraham. GARG. MART. pom. 2, 10 *pomis* maturitas -atur. ANTH. 664, 5 Terpsichore affectus citharis movet, -at (*fere i. excitat*), auget. *al.* *c. acc. pers.* (*sec.* iubere. *cf.* PRISC. gramm. II 374, 23 -or a te. CHAR. gramm. p. 333, 1 B. nemo ... dicit ... -or. IDIOM. cas. gramm. IV 568, 2 '-or abs te' et alia similiter raro dicuntur. *v. et p. 585, 10. 82. 586, 18. 70. 587, 4*): SVLP. SEV. dial. 1, 13, 8 fera paululum — cerneres -tam a deo — modesta secessit.

b *c. dat. nudo (interdum suppleas acc. vel enunt.)*: PLAVT. Merc. 494 muto -as. Mil. 849. Pseud. 713 audacter. 1113 ut mi -tumst (CIC. Sest. 80 LIV. 21, 19, 6 *al.*). Rud. 412 petam hinc aquam, unde mi -vit *sacerdos.* Trin. 600 ibo huc, quo mi -tumst. VARRO ling. 6, 95 nihil intererat, cui -ret *consul.* rust. 1, 16, 4 coloni potius anniversarios habent vicinos, quibus -ent, medicos, fullones, fabros (*cf.* ALF. dig. 38, 1, 26 pr.). CIC. div. 2, 74 -ant *augures* pullario, ille renuntiat. Att. 10, 2, 1 nominatim de me sibi -tum dicit Antonius. *al.* CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 6 sic -ant tibi familiares. POLLIO Cic. epist. 10, 31, 3 invito. BRVT. Cic. epist. 11, 10, 4 neque Caesari -ari potest nec Caesar exercitui suo. NEP. Eum. 9, 5 quibus -tum erat, diligenter praeceptum curant. SEN. contr. 9 praef. 5 (*opp.* blandiuntur). VVLG. Matth. 8, 26 -vit *Iesus* ventis et mari (ἐπετίμησεν. *sim.* Luc. 18, 25. *cf. p. 589, 44*). Marc. 1, 27 spiritibus immundis -at et oboediunt ei (ἐπιτάσσει). Luc. 4, 39 -vit febri et dimisit illam (ἐπετίμησεν). *al.* *nota*: ITALA Zach. 3, 2 (Lact. inst. 4, 14, 7 *al.*) -et dominus in te (ἐπιτιμήσαι ... ἐν σοί, *Vulg.* increpet).

c *abs. vel obi. suppl.*: PLAVT. Aul. 193 dic, si quid opust, -a (*cf.* Men. 52 audacter -ato et dicito). Capt. 370 illuc vortar, quo -bitis (Curc. 3 CAES. civ. 2, 25, 7). 839 gaude :: quid ego gaudeam? :: quia ego -o. *al.* TER. Haut. 1055 pater, omnia faciam: -a. Eun. 389 iubesne? :: iubeam? cogo atque -o (*cf. p. 582, 78*). *al.* CAECIL. com. 196 audire ignoti quom -ant soleo, non auscultare. RHET. Her. 1, 15, 25. CIC. Verr. II 4, 17 *legatus* te publice laudat — ita enim mandatum atque -tum est. II 5, 59 -andi vim et rogandi conatum (Catil. 4, 7 PVBLIL. R 11 *al. cf.* CIC. Phil. 5, 25). Catil. 1, 13 id me -ante facere (*cf.* Sest. 57 populo Romano. Mil. 29 domino. LIV. 9, 2, 13 nec hortante ullo nec -ante. TAC. Germ. 7 deo. GELL. 2, 24, 14 Caesare Augusto. VVLG. II Macc. 14, 16 duce [προστάξαντος]. *al.*). Tusc. 5, 56 scelerate. *al.* CAES. GALL. 2, 11, 6 ut erat -tum (*al.* BELL. Afr. 88, 7. LIV. 30, 5, 3 [*syn.* edicit]. *al.*). SALL. Iug. 98, 1 -are conturbatis omnibus non poterat *Marius.* PETRON. 36, 8 quotiescunque dicit 'Carpe', eodem verbo et vocat et -at *Trimalchio.* FRONTO p. 123, 25 N. gestu ... aut nutu ... aut per interpretem. GELL. 2, 7, 7 aut recte ... aut perperam. CAPITOL. Alb. 2, 4 de aerario. EVGRAPH. Ter. Andr. 28 p. 8, 15 circa iuvenem. *al.* *nota*: CIC. de orat. 2, 28 neque domi -aram (*sc. cenam. cf. l. 9*).

d *seq. enunt. final.*: **α** ut (*v. et p. 585, 49. 586. 53. 63. 587, 3. 26*): PLAVT. Aul. 251 -o auctorque ⟨ego⟩ sum, ut tu me cuivis castrandum loces. Bacch. 702. Men. 840 ex oraclo. 855. 1051 Pseud. 697. CATO orig. 83 ut ... milites ad verrucam ... ire iubeas eamque uti occupent, -es horterisque (*sc. tribunus*). agr. 142 PACVV. trag. 331 VARRO ling. 6, 86. 95 CIC. Verr. II 3, 55. 4, 50 sibi istum negotium dedisse atque -asse, ut ... argentum conquireret et ad se comportari iuberet (LIV. 3, 28, 1. 26, 15, 9. 40, 47, 8. *cf.* CIC. Cluent. 25 ut ... curaret [CAES. Gall. 5, 1, 1]. *v. et p. 585, 32*). *et 31ies.* CAES. Gall. 1, 28, 1

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*syn.* iussit). *et 12ies*. BELL. Afr. 9, 1. 37, 1. 39, 2 BELL. Hisp. 20, 2 SALL. Catil. 45, 1 NEP. Hann. 12, 4 ACT. lud. saec. Aug. (CIL VI 32323) 63. LIV. 1, 27, 8. 38, 34, 1 Lacedaemoniis -tum primum, ut muros diruerent, deinde, ut ..., tum, ut *eqs.* 45, 29, 13 regioni. *et 34ies*. SEN. contr. 1, 6, 8 *et 7ies*. VAL. MAX. 1, 1, 10. 6, 1 ext. 2 linguā gentis suae. CELS. 5, 27, 9. 8, 15, 2 SEN. benef. 3, 24 CVRT. 6, 8, 17 *et ter*. ASCON. Mil. p. 40, 19 St. PETRON. 1, 3. 97, 4. 140, 7 QVINT. decl. 257 p. 48, 29 *et 4r*. FRONTIN. strat. 2, 5, 25 IVV. 8, 81 SVET. Cal. 46 FLOR. epit. 2, 15, 8 PAVL. dig. 19, 1, 54 pr. *al.* GELL. 11, 18, 24 LAMPR. Heliog. 13, 8. 16, 3 AMM. 17, 10, 5 *al.* COD. Theod. 11, 15, 2 *al.* *c. acc. pers.* (*cf. l. 82. p. 584, 34. 586, 18. 70. 578, 4*): DRAC. laud. dei 1, 570 deus -at ambos sedibus egressos ... dominentur ut orbi. PS. AMBR. epist. 3, 7. *nota*: CONC.S II 5 p. 5, 27 nihil tale fieri ... -vit, sed ut *eqs.* *add. solutius orat. indir.*: *coni.*: LIV. 36, 31, 9 Messeniis -vit *Quinctius*, ut exules reducerent ...; si qua haberent, de quibus ... caveri sibi vellent, Corinthum ad se venirent. 39, 14, 9 PETRON. 117, 9. *acc. c. inf.* (*sc. verbo dicendi supplendo. cf. l. 23. 52*): CAES. civ. 2, 40, 2 Saburra ... copiis -at, ut ... pedem referant; sese ... signum proelii daturum *eqs.* LIV. 1, 26, 1. 41, 3, 6 VITR. 9 praef. 13 CVRT. 9, 10, 3.

β ne (*v. et infra l. 30*): TER. Eun. 578 mihi ne abscedam, -at (*antea* edicit). CIC. Att. 2, 4, 7 de muro -vi Philotimo, ne impediret *eqs.* CAES. Gall. 1, 46, 2. 2, 32, 2. 5, 22, 5 interdicit atque -at Cassivellauno, ne *eqs.* AVG. civ. 19, 23 p. 399, 17 D. *add. acc. c. inf.* (*cf. l. 16. 52*): CAES. civ. 3, 89, 4. *γ* quo: LEX Anton. de Term. (CIL I² 589) II 15 neive quis magistratus ... facito neive -ato, quo quid magis iei dent *eqs.* *δ coni. nudus* (*cf.* PRISC. gramm. III 227, 16 '-o tibi proficisci' et '-o te proficisci' ...; in hoc sensu frequenter invenimus ... subiunctivum poni *eqs.*; *v. et supra l. 14*): CAES. Gall. 4, 21, 8. 7, 86, 2 -at *Labieno*, ... eruptione pugnet; id nisi necessario ne faciat. SALL. Iug. 35, 4. 75, 5 OV. met. 1, 670. 13, 659. LIV. 29, 2, 8 Lentulus ... tribuno militum -at, equites per ... vias permittere equos iubeat. 29, 15, 6. 38, 24, 8. 44, 36, 6 CVRT. 9, 8, 3 SIL. 2, 205 FRONTIN. strat. 1, 11, 2 SVET. Nero 1, 1 ACT. lud. saec. Sept. Sev. (CIL VI 32328) 84 (*in formula*). SVLP. SEV. chron. 1, 7, 4 *al.*

e *seq. inf.* (*v. et supra l. 27. p. 586, 55. 66. 587, 10. 30. fere ap. poetas, sed cf.* CIC. Verr. II 2, 43 [*in zeugmate*]): TER. Andr. 842 animo nunciam otioso esse -o (DON.: -o pro volo *eqs.*). ACC. trag. 385 CAES. STRAB. trag. 1 TRAG. inc. 89 PVBLIL. C 4 SALL. Iug. 47, 2 VERG. Aen. 7, 35 MORET. 37 PROP. 4, 8, 85 -at *Cynthia* ... mutare lucernas. OV. met. 2, 118. 3, 3 fast. 3, 807. VITR. 2, 9, 15 (*bis*). SEN. contr. 10, 2, 13 si navigare -asses ..., egissem ratem ..., hanc rem -bas difficilem forti viro, vinci. LVCAN. 4, 34. PLIN. nat. 11, 26 ceu quietem capere -ans *apis*. VAL. FL. 2, 482. 3, 437. 460. 4, 149. 523 SIL. 2, 386. 11, 389. 13, 113. 16, 179. STAT. silv. 1, 2, 56 qua[s] ferre faces, quae pectora figi -et *Venus*. Ach. 1, 694 FRONTIN. strat. 1, 10, 1 *al.* TAC. ann. 2, 25. 15, 28 FLOR. epit. 1, 11, 3 GELL. 2, 7, 18. 20 LACT. inst. 4, 15, 17 VVLG. Bar. 6, 61 SVLP. SEV. Mart. 12, 3. SEDVL. carm. pasch. 3, 62 dominus ... mitescere ventis -at (*cf.* op. pasch. 3, 6 ut quiescerent). *al.* *nota add. acc. c. inf.* (*graecismus?*): CVRT. 10, 1, 19 praetoribus -vit ... carinas navium ponere: septiremis omnes esse deducique Babylona. *aliter* (*in zeugmate; cf. l. 16. 23*): SIL. 1, 301 pandere ... portas et cedere vallo -at *Hannibal* et longe clausis *Saguntinis* ... Ausoniam fore *eqs.*

f *seq. acc. c. inf.* (*plerumque inf. pass. vel depon.; act. intrans.: e. g. l. 60sq. 66; trans.: l. 62. 66. 69. 72; v. et l. 13. 16. 23. 27. 49. p. 586, 55. 587, 32*): CATO agr. 141, 1 -a suovetaurilia circumagi. CIC. Verr. II 5, 88 Cleomenes ... vela fieri, praecidi ancoras -vit et ... signum dari iussit. *et 11ies*. CAES. Gall. 5, 1, 3 (*syn.* iubet. *item* 5, 7, 6. 7, 60, 3 civ. 1, 61, 6). civ. 3, 42, 2 eo partem navium ... convenire, frumentum ... comportari -at. HIRT. Gall. 8, 9, 3. 8, 27, 4 equitatum ... praecedere. 8, 37, 1 BELL. Alex. 19, 4. BELL. Afr. 11, 2 Caesar celeriter de navibus -at omnes egredi atque ... milites exspectare. 66, 1 Caesar ... -at ... legiones se ... sequi. BELL. Hisp. 33, 3 cenam adferri ... -vit, item optimis insternendum vestimentis. NEP. Eum. 8, 7 Hann. 10, 4 VERG. Aen. 3, 465. 7, 169. 11, 60 OV. met. 8, 461. 14, 830 Irin ... descendere ... -at et ... mandata referre. fast. 6, 686 VAL. MAX. 5, 1, 1d. 7, 3 ext. 1 PHAEDR. app. 8, 21 SEN. clem. 1, 9, 7 dial. 3, 16, 5. 5, 19, 3. 4. 5, 40, 4 CVRT. 5, 4, 14 LVCAN. 2, 517. 8, 741 PLIN. nat. 20, 28 VAL. FL. 5, 422. 7, 47 ipsum offerre, meos ipsum iam pandere lucos -et *Iason?* SIL 10, 526. 16, 188 HOMER. 547 STAT. Theb. 1, 532. *et 6ies*. FRONTIN. strat. 1, 11, 9 *al.* TAC. ann. 1, 39. SVET. Tib. 57, 2 scurram ... recipere debitum ducique ad supplicium -vit *eqs. et 14ies*. FLOR. epit. 4, 2, 85. 4, 12, 6 FRONTO p. 221, 4 N. TERT. fug. 3 p. 467, 17 Oe. CIL III 10596 (*a. 365/7*) imperatores ... muros ... consurgere -arunt. VVLG. II Macc. 15, 5 (προστάσσων). MACR. Sat. 2, 8, 3 (*antea* quaeso). COD. Theod. 2, 8, 22 *al.* *acc. c. inf. gerund.* (*cf.* CIC. epist. 3, 10, 6 quibus ego non tam -vi quam censui sumptus ... decernendos. *v. et l. 64. p. 583, 8. 587, 33*): HIL. in Matth. 10, 25 relinquenda omnia ... -verat *Christus*. LVCIF. Athan. 1, 36 p. 130, 23 AMBR. serm. 12, 1 AVG. serm. 352, 1. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 133 Praxagoras ... caput -at radendum. *al.*

g *seq. nom. c. inf.* (*v. et p. 586, 70. 587, 4*): CIC. Verr. II 5, 68 in has lautumias, si qui publice custodiendi sunt, ... deduci -antur. PS. CYPR. abus. 7 mundus non amari -atur (*syn.* iubetur). RVFIN. hist. 8, 6, 2 duci ipse iubetur in medium ..., abnuens -atur appendi et flagris ... laniari (κελεύεται). EPIPHAN. Avell. p. 756, 8 (*seq.* iussi sunt).

h *seq. interr. indir.*: TER. Andr. 490 non -bat *obstetrix* coram, quid opus facto esset puerperae. Phorm. 223 quid faciam. CAES. Gall. 7, 11, 5. 7, 16, 2 civ. 2, 44, 3. BELL. Alex. 14, 2 quae *navis* quamque earum sequatur ..., constituit atque -at. SALL. Iug. 57, 2 Metellus ... legatis -at, ubi quisque curaret. NEP. Epam. 3, 5 *al.* *cf. enunt. rel.* (*ab interr. indir. non semper discernend.; v. et l. 29*): CATO agr. 2, 6 quae opera fieri velit ..., uti -et pater familias. TER. Eun. 493 quae volo. CIC. fin. 2, 105. BELL. Afr. 31, 4 haec ... per speculatores ... -bat, quae fieri volebat. LIV. 35, 35, 14 *al.*

i *seq. orat. recta*: CIC. div. 2, 72 illi ..., qui in auspicium adhibetur, cum ita -vit is, qui auspicatur: 'dicito' *eqs.* OV. met. 3, 562 'ite citi', famulis hoc -at. ANTH. 882, 7 Solon 'nequid nimis' induperavit. ITALA Marc. 9, 25 (cod. k) ego -o tibi: 'exi ab eo' *eqs.* (ἐπιτάσσω, *Vulg.* praecipio). FILASTR. 153, 4. VVLG. Ios. 1, 10 -ate populo ac dicite: 'praeparate' *eqs.* (ἐντείλασθε ... λέγοντες, *Itala Lugd.* praecipite). I par. 21, 15 (εἶπε). *al.* *c. acc. pers.* (*cf. l. 70. p. 584, 34. 585, 10*): APRING. in apoc. 22, 2 -atur servus et dicitur: 'exite in vias' *eqs.*

2 *speciatim*: **a** *in publicis*: *α de contione convocanda*: PLAVT. Capt. 155 qui posset tibi remissum ... -are exercitum *edendi* (*in imag., cf.* Cist. 58 noli ... lacrumis tuis mi exercitum -are). VARRO ling. 6, 88 qui exercitum -turus erit. 6, 95 PAVL. FEST. p. 103. LAEL. FEL. Gell. 15, 27, 5 quia exercitum extra urbem -ari oporteat, intra urbem -ari ius non sit *eqs.* MACR. Sat. 1, 16, 15. *adde*: VARRO ling. 6, 88 consul eloquitur ad exercitum: -o qua convenit ad comitia centuriata. 6, 93. *β de rebus sollemnibus indicendis*: CIC. div. 1, 102 in ... feriis -andis (GELL. 2, 28, 2 edicto. *cf. p. 553, 47*). LIV. 21, 62, 8 lectisternium (22, 1, 19 et convivium publicum) Caere ... -tum et supplicatio Fortunae in Algido ([*syn.* indicta]. 36, 2, 2 [*syn.* edicta]. 38, 36, 4 [*syn.* indictum]). 31, 12, 9 decemviri ex libris res divinas ... -arunt (*syn.* iusserunt). *γ de muneribus deferendis*: PLAVT. Mil. 1159 hanc tibi ego -o provinciam (*in imag., cf.* 1162 voluptatem ... mi -as). S. C. Frontin. aq. 104 quibus negotium a senatu est -tum, ut inspicerent aquas *eqs.* *fort. add.*: CIC. Att. 8, 12, 2 ⌊-tam iam⌋ (*M¹CZ*, imparatam iam *M²*, imparatam *edd. plerr., sed cf. Sjögren ad l.*) Capuam ... accipere nolui. *δ de mandatis accipiendis* (*t. t. mil.*): CIC. epist. 9, 25, 2 ades ad -andum vel ad parendum potius — sic enim antiqui loquebantur. SALL. Iug. 62, 8 cum ipse *Iugurtha* ad -andum Tisidium vocaretur. FRONTO p. 140, 5 N. (*in imag.*) latentia *verba* eliciemus atque ad -andum indagabimus.

b *de praeceptis animi, affectuum, sensuum sim.* (*cf. p. 589, 7*): *c. acc.* (*et dat.*): CIC. rep. 6, 1 lubidines infinita quaedam cogunt atque -ant (ARNOB. nat. 2, 54. *cf.* FIRM. math. 6, 11, 7 *cupiditates*). nat. deor. 1, 36 *naturalem legem* recta -antem prohibentemque (*cf.* HOR. sat. 2, 1, 51 natura). PVBLIL. P 28 quod vota -ant. SEN. contr. exc. 3, 8 dolori silentium. SEN. epist. 65, 1 plus illi (*sc. animo*) -are ausus sum, immo permittere. 114, 2 *corpori* nihil -at turpe, nihil sordidum *animus*. QVINT. inst. 11, 3, 26 iter fascemque et vigilias *corporibus*. *al.* *abs.* (*vel obi. suppl.*): SEN. clem. 1, 3, 5 cum ille (*sc. animus*) -vit ..., mare ... scrutamur. epist. 123, 2 non est ante edendum, quam illa (*sc. fames*) -at. *seq.* ut: PLIN. epist. 8, 19, 2 -are ... dolori, ut scriberem, potui *eqs.* quin (*cf. l. 65*): LIV. 34, 31, 1 -are animo nequivi, quin ... scirem. (*acc. c.*) *inf.* (*cf.* SEN. epist. 99, 16 permittamus illis [*sc. lacrimis*] cadere, non -emus): FVLG. RVSP. epist. 12, 5 ad utraque nos respondere caritas -at. *refl.* sibi -are (*sed cf.* MARCIAN. dig. 4, 8, 51 neque ... -are sibi neque se prohibere quisquam potest [*sim.* DIOM. gramm. I 338, 29]): *c. acc.*: CAEL. Cic. epist. 8, 9, 3 amabo te, -a tibi hoc. SEN. contr. 2, 1, 24 abstinentiam. VAL. MAX. 8, 6, 3 nihil aliud praecipi debere, nisi quod prius quisque sibi -vit. SEN. dial. 4, 12, 4. epist. 52, 14 silentium (PLIN. nat. 28, 62). 70, 25 mortem. 104, 3 PLIN. nat. 7, 78 *al.* *seq.* ut: CAEL. Cic. epist. 8, 12, 1 cum homo avarus, ut ea solveret, sibi -are non posset. SEN. epist. 78, 2 CVRT. 5, 7, 10. quin (*cf. l. 54*): SVLP. SEV. epist. 2, 7 non possum mihi -are, quin doleam. *inf.*: TER. Eun. 252 -vi egomet mihi omnia adsentari. VAL. MAX. 4, 2, 2. 7, 1 pr. SEN. dial. 6, 8, 3 multum ... interest, utrum tibi permittas maerere an -es. *al.* *enunt. rel.*: MART. 12 praef. -vi mihi, quod indulgere consueram. *nota* -or *fere i. q. mihi -o* (*cf. l. 18. p. 584, 34. 585, 10. 82*): HOR. epist. 1, 5, 21 haec ego procurare et idoneus -or et non invitus (SCHOL.: '-or' finxit ex Graeco κελεύομαι *eqs.* *cf.* SERV. Aen. 10, 444).

c *de forma orationis humanae, inprimis in arte gramm.*: VARRO ling. 9, 32 quibus *formis* utimur ⟨in⟩ -ando, quibus in optando *eqs.* 9, 101 praesenti aut absenti -amus ..., perfectum ... -at nemo *eqs.* 10, 32 -andi declinatus. *al.* CIC. Balb. 36 verbi genus hoc 'conservanto' ... -antis est, non precantis. part. 47. QVINT. inst. 9, 2, 11 (*de interrogatione*) est interim acrius -andi genus. 9, 2, 48 εἰρωνεία est ..., cum similes -antibus vel permittentibus sumus. PS. APVL. herm. p. 265 variae species *orationis* sunt, ut -andi, mandandi *eqs.* MART. CAP. 3, 234 -andi modum. PS. AVG. categ. 8 sermonem vel προστακτικὸν ... vel -tum. *al.* *adde*: PAVL. sent. 4, 1, 6 'desidero' ... et '-o' verba utile faciunt fideicommissum.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *in disciplina math. de propositione problematis:* *c. acc.*: MART. CAP. 6, 715 quibus argumentis lineas praecidamus ad -tum modum. *ibid.* schema, quod -tum est ...; -tum trigonum. *seq.* ut: BOETH. mus. 5, 2 p. 353, 26 si ... -etur, ut ... ponatur *eqs.* *nom. c. inf.*: BOETH. mus. 5, 2 p. 354, 2 si ... octavam partem propositae lineae auferre aliquis -etur vel ... dare cogatur.

e *in magia, astrologia sim. (cf. p. 589, 52. 67):* *c. acc. et dat.*: STAT. Theb. 3, 145 cui plurima busto -et ad superos *Thessalis.* FIRM. err. 13, 5 loquendi necessitas nolenti *Serapidi* ... -atur. *seq. inf.*: MANIL. 5, 525 quaerere sub terris aurum ... -at *Cassiope stella.* DRAC. Romul. 10, 7 ubi mittere flammas -et *Medea.*

B *-ant res (v. et l. 10. p. 586, 43 sqq.):* **1** *c. acc. (et dat.)*: PLAVT. Asin. 671 quidvis egestas -at. CIC. inv. 2, 145 id, quod -atur *a lege*, necessarium ... est (*cf.* SEN. contr. exc. 6, 2 nulla lex scelus -at). Phil. 11, 28 est ... lex ... ratio -ans honesta, prohibens contraria. ac. 3, 8 omnia, quae praescripta et quasi -ta sunt *a disciplina* (*cf.* SEN. epist. 36, 7 haec singulis disciplina gentis suae suadet atque -at). SEN. dial. 7, 26, 7 hoc verbum (*sc.* 'favete') ... -at[ur] silentium. epist. 77, 5 morbo ... molesto et multa -ante. 90, 15 quam nihil nobis natura durum ac difficile -verit. 94, 7 mundi necessitas. TERT. apol. 45, 2 innocentiam ... humana ... dominatio -vit. HIER. epist. 39, 4, 4 planctus ... -at lacrimas. *al.* **2** *c. dat. nudo*: STAT. Theb. 7, 202 quam rarus terris hic -et ignis (*sc. fulmen*). **3** *abs. (vel. obi. suppl.)*: AETNA 217 qua spiritus -at, audet *flamma impetum.* SEN. epist. 94, 37 si non tantum -ant, sed docent *leges* (*cf.* QVINT. inst. 7, 7, 7 MOD. dig. 1, 3, 7). **4** *seq.* ut: CIC. leg. agr. 2, 47 ita cogit atque -at *lex*, ut *eqs.* TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 6 mari rubro ... virgam Moysi -antem, ut ... populum ... transmitteret *eqs.* OPTAT. 6, 1 p. 143, 10 aliis ... ut altaria raderent, lignorum inopia -vit. RVFIN. hist. mon. prol. *fides.* **5** *inf.*: SEN. epist. 8, 1 praecepta vestra, quae -ant in actu mori. MART. 4, 8, 6 -at exstructos frangere nona *hora* toros. **6** *acc. c. inf. (gerund.)*: LVCR. 5, 672 in certo dentes cadere -at aetas tempore *eqs.* COD. Iust. 5, 17, 8 pr. (*a. 449*) solutionem ... matrimonii difficiliorem esse favor -at liberorum. 6, 61, 8, 4ᵉ leges et parentibus alendos esse liberos -verunt. *nota*: ad *c. gerund.* (*sec.* cogere, compellere *sim.*): CAEL. AVR. acut. 3, 17, 165 si ad hoc accedendum necessitas -bat.

III *i. q. dominari, praeesse, regnare*: **A** *de hominibus:* *generalia quaedam et proverbialia (fere abs.; dat.: l. 44. 47)*: CIC. leg. 3, 5 et qui bene -at, paruerit aliquando necesse est, et qui modeste paret, videtur qui aliquando -et dignus esse *eqs.* (*cf.* LIV. 21, 4, 3 PLIN. epist. 8, 14, 5). off. 1, 13 nemini parere animus .. velit nisi ... iuste et legitime -anti (*cf.* PVBLIL. O 6). BRVT. or. frg. Quint. inst. 9, 3, 95 praestat ... nemini -are quam alicui servire. PVBLIL. M 31 male -ando summum imperium amittitur (*cf.* OCTAVIA 579). SEN. clem. 1, 24, 1 remissius -anti melius paretur (*cf.* epist. 90, 5 bene -anti bene paretur). PLIN. paneg. 7, 5 -turus omnibus eligi debet ex omnibus. FRONTO p. 124, 6 N. vis -andi iubendo vetandoque exercetur.

1 *in publicis*: **a** *de civitatum rectoribus (plerumque de monarchis; de magistratibus infra l. 56. 64. p. 588, 3. 6. 9)*: **α** *abs. (add. locus: l. 63. 73. 79. p. 588, 1. 23. dub.: l. 55; apud: l. 83; contra: infra l. 84; sub: p. 588, 1; super: p. 588, 2. cf. p. 589, 32. 54)*: ENN. ann. 427 navorum imperium servare est induperantum (insup- *cod.*). TRAG. inc. 104 en -o (*sc. Atreus*) Argis. CIC. Verr. II 1, 70 acrius -vi (*item de magistratibus Romanis*: LIV. 23, 32, 9 acerbe atque avare. *cf.* CIC. Verr. II 1, 88 ii qui -ant. Font. 16 M. Fonteio -ante [Att. 6, 1, 2]). off. 2, 42 ad -andum deligi. CAES. Gall. 1, 31, 12 Ariovistum ... superbe et crudeliter -are. SALL. Catil. 20, 17 servire magis quam -are parati estis. RVT. LVP. 1, 6 si aut qui sapiunt, -are aut, qui -ant, sapere discant (*cf. Plat. rep. 5 p. 473ᵈ* βασιλεύσωσιν ... οἱ βασιλεῖς τε ... καὶ δυνάσται *eqs.*). SEN. contr. 1, 1, 5 Marium sexto consulatu Carthagini mendicantem, septimo Romae -antem. 7, 2, 6 Cimber etiam in capto *Mario* vidit -antem. SEN. clem. 1, 3, 4 -antis salus. epist. 90, 5 officium erat -are, non regnum. 91, 15 adversus imperia ... adversus -antes. *al.* STAT. Theb. 1, 196. TAC. dial. 13 -antibus (*subst.*). hist. 1, 8 an -are noluisset *Verginius* dubium. ann. 1, 6 condicionem ... -andi. 1, 7 Tiberius ... ambiguus -andi. 11, 22 regibus etiam tum -antibus (*sc. Romae; de principibus Romanis*: TAC. hist. 1, 37 SVET. Cal. 8, 1 FRONTO p. 218, 2 N. [*syn.* imperium obtinente]. PANEG. 2 [10], 1, 1 AMM. 22, 10, 6 COD. Iust. 1, 2, 16, 1 [*a. 477*] ante nostrum imperium vel nobis -antibus. *al.*). *al.* SVET. Vit. 1, 2 Vitellios ... toto Latio -asse. PLIN. paneg. 5, 5 recusabas ... -are; recusabas, quod bene erat -turi. *al.* SVET. Cal. 59 -vit triennio et decem mensibus *eqs.* (*cf.* Vesp. 25 totidem annis parique temporis spatio. LAMPR. Alex. 64, 1 ⟨aliis⟩ annuis, plerisque per biennium ... -antibus. TREB. Gall. 21, 5 annos ... annis. *al.*). Vit. 14, 5 firmiter ac diutissime. CE 1814, 4 Antoninus, item Commodus, simul induperantes. ITALA iud. 5, 1 (Lugd.) -ant principes in Istrahel in praesumptione populi. psalm. 44, 5 (Cas.) extende et dirige et -a pro verbo veritatis (βασίλευε, *Vulg.* regna). PANEG. 4 (9), 15, 3 -andi potestatem. CAPITOL. Opil. 12, 1 militariter. Maximin. 16, 3 felix -es, salvus -es. TREB. trig. tyr. 3, 3 cum Galli ... puerum ... apud se -are ferre non possent (HIER. epist. 18 A, 1, 4). 15, 4 contra Gallienum. 20, 2 sub Gallieno. VVLG. II reg. 2, 11 David -ans in Hebron super domum Iuda (ἐβασίλευσεν ... ἐπί). *et al.* **β** *c. dat.*: CIC. Verr. II 1, 70 nimis atrociter -ando sociis (*cf.* II 2, 164 iniquo iure). rep. 1, 52 cum is, qui -at aliis, servit ipse nulli cupiditati. 3, 24 -are quam plurimis ..., pollere, regnare, dominari. leg. 3, 15 unus omnibus reliquis magistratibus -bit. Tusc. 3, 26 liberis (*cf.* CVRT. 8, 7, 1 ingenuis). SALL. Iug. 13, 2 Numidiae (*cf.* VITR. 2, 8, 10 Cariae). NEP. Timol. 1, 3 patriae. 3, 4 invitis. LIV. 45, 32, 4 aliis superbe -are (CVRT. 8, 3, 16 a praetoribus suis avare ac s. -batur). VITR. 2, 8, 14 civitatibus. VELL. 2, 79, 1 aliis ... -andi cupidus *Agrippa.* VAL. MAX. 4, 3, 5 locupletibus. 8, 7 ext. 16 SEN. clem. 1, 10, 1. Herc. f. 542 *Hippolyte* viduis gentibus -at (VVLG. Esth. 13, 2 [ἐπάρξας]). 8, 4, 29 victoribus. LVCAN. 2, 61 orbi. PLIN. nat. 30, 14 -are dis concupivit *Nero.* STAT. silv. 4, 3, 129 terris (*cf.* MART. 13, 4, 1 CE 18, 6). QVINT. inst. 11, 2, 50 nationibus (ITALA Marc. 10, 42 [cod. k]; *gr.* ἄρχειν, *Vulg.* principari). TAC. hist. 1, 16. ITALA iud. 9, 2 (Lugd.) -are vobis LXXviros *eqs.* (κυριεῦσαι, *Vulg.* dominentur). AMM. 19, 2, 11 rex regibus -ans. *et al.*

b *de ducibus militaribus*: **α** *abs.*: CIC. Arch. 21 Lucullo -ante (*syn.* eodem duce. *cf.* CAES. Gall. 7, 17, 5 SALL. hist. frg. 1, 88 NEP. Dat. 5, 3). leg. 3, 6 militiae ab eo, qui -bit, provocatio nec esto. SALL. Iug. 85, 11 quem vos -are (imperatorem *V*) iussistis. LIV. 2, 63, 5 melius in Volscis -tum est. 22, 26, 7 artem -andi. 22, 34, 11 diu -are. LIV. 28, 24, 11 speciem dicto parentium, ultro ipsi -antes, servabant *milites.* CVRT. 4, 13, 18 gubernatores alias -are soliti ... iussa exsequebantur. QVINT. decl. 317 p. 247, 26 -are ... debet et praecipere *imperator.* FLOR. epit. 3, 20, 2 quippe cum servi militaverint, gladiatores -verint. AVG. civ. 19, 12 p. 372, 21 D. **β** *c. dat.*: CIC. Verr. II 5, 82 classi populi Romani Cleomenem ... praeesse iubet atque -are (*cf.* II 5, 84). Phil. 11, 20 veterani ... volebant sibi ab illo (*sc. Octaviano*) -ari. leg. 3, 6 militiae, quibus iussi sunt, -anto *magistratus minores.* NEP. Eum. 8, 2 phalanx ... non parere se ducibus, sed -are postulabat.

c *de populis, urbibus, ordinibus sim. (fere de dominatione externa; de interna l. 41. 49. 51)*: **α** *abs.*: CIC. Phil. 8, 12 maiores ... ut -rent arma capiebant (*opp.* serviamus). rep. 2, 38 nulla est tam stulta civitas, quae non iniuste -are malit quam servire iuste (off. 2, 26. 29 TAC. Agr. 32). 5, 1 fuse lateque -antem rem publicam. off. 1, 38 cum Cimbris bellum ... gerebatur, uter esset, non uter -ret. *al.* SALL. Iug. 18, 12 gentem nomenque -antium (*sc. Numidarum*). HOR. carm. 3, 6, 5. LIV. 2, 9, 8 bene -ando universus senatus fuit *popularis* (*cf.* 6, 18, 13. 7, 18, 7 CAPITOL. Alb. 13, 10). SEN. dial. 4, 15, 4. PLIN. nat. 36, 9 etiamnum Medis -antibus. SIL. 2, 52 Rhoeteius ... aeternum -et. TAC. Agr. 31 ferocia subiectorum ingrata -antibus. FLOR. epit. 2, 6, 20 *Romae* -turae. *al.* **β** *c. dat.*: CIC. Verr. II 2, 2 (*de Romanis*) exteris gentibus -are (Phil. 6, 19 off. 3, 84 NEP. Con. 3, 4 LIV. 5, 48, 8 TAC. hist. 4, 66. *cf.* CIC. Verr. II 4, 81 nationibus). Manil. 41 servire populo Romano quam -are aliis maluisse. rep. 1, 63 noster populus in pace ... -at et ipsis magistratibus. 3, 36 provinciis. Tusc. 2, 59 Lacedaemoniis. LIV. 1, 23, 9. 1, 25, 12 Romanus Albano -et. 6, 18, 10 quatenus -ari vobis (*sc. plebeiis*) sinatis. 28, 28, 15 Africam Italiae, Carthaginem urbi Romanae -are velletis? CVRT. 7, 8, 16. 7, 10, 16. SIL. 16, 188 terrarum ... orbi. *et al.*

2 *in privatis*: **a** *abs.*: PLAVT. Capt. 306 qui -are insueram, nunc alterius imperio obsequor. VARRO rust. 1, 17, 4 non solum ... debere -are, sed etiam facere, *qui operariis praesit* (*cf.* 1, 17, 5). SEN. contr. exc. 5, 5 latiusque vilici quam reges -ant. COLVM. 1, 8, 10 ut neque remisse neque crudeliter -et *vilicus.* 11, 1, 6 -andi ... scientiam. MART. 11, 40, 2 et solus tenet (*sc. Glyceram*) -atque solus *Lupercus.* IVLIAN. dig. 28, 5, 38, 2 ius -andi. AVG. civ. 19, 14 p. 381, 1 D. -ant ..., qui consulunt, sicut vir uxori, parentes filiis, domini servis *eqs. al.* **b** *c. dat.*: PLAVT. Capt. 308 non verear, ne iniuste aut graviter mi -et *dominus.* Curc. 497 alienis ... -atis (*sc. lenones*). Mil. 746. Pseud. 609 atriensi ego -o. Trin. 1061. TER. Ad. 77 liberis (*cf.* QVINT. decl. 371 p. 407, 3 filio). CIC. ad Q. fr. 1, 1, 13 *libertis* non multo secus ac servis -bant *maiores.* PVBLIL. F 29 famulatur dominus, ubi timet, quibus -at. OV. am. 6, 8, 62 -at ut captae, qui dare multa potest. LIV. 28, 27, 14. SEN. clem. 1, 18, 1 servis -are moderate (*cf.* CIL IX 3028 familia rust(ica), quibus -vit modeste *vilicus*). PETRON. 58, 2. PLIN. nat. 24, 5 *medicina* imperatoribus quoque -verunt (-at *var. l.*) *externi. al.* *adde de mulierum dominatione* (*cf. p. 583, 72. fort. huc pertinet*: AFRAN. com. 285 illa superbiter -at): CIC. parad. 36 an ille mihi liber, cui mulier -at *eqs.* SEN. contr. 9, 2, 11 *meretrix* -at praetori. IVV. 6, 224.

3 *de imperio hominum*: **a** *in bestias*: OV. met. 2, 170 nec, si sciat *iter*, -et illis *equis Phaethon.* PLIN. nat. 7, 3 animal (*sc. infans*) ceteris -turum. VVLG. Ezech. 34, 4 (*trop.*) cum austeritate -batis (*sc. pastores*) *gregibus.* AVG. lib. arb. 1, 7, 16 *bestiis.* SVLP. SEV. epist. 3, 8 avibus. **b** *in res*: CIC. Verr. II 2, 127 in sorte, cui -are non poterat *Verres.* VERG. georg. 1, 99 qui ... exercet ... frequens tellurem atque -at arvis. SEN. epist. 9, 20 mundo (*syn.* dominus sit). LVCAN. 5, 367 velut ensibus ipsis -et *Caesar.* QVINT. inst. 12, 10, 78 eloquentiae copiis -at *orator.* PS. SEN. mon. 5 pecuniae -are oportet, non servire. APVL. met. 5, 9 ventis ipsis -at *Psyche.* OPTAT. 2, 22 p. 59, 17

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nubibus. VVLG. II Macc. 9, 8 fluctibus maris (ἐπιτάσσειν). SVLP. SEV. dial. 1, 25, 1 incendiis. *al.* *fere i. q. instare, vim inferre* (*sc. incitando. v. et l. 29. 69*): SEN. Oed. 897 falsis nimis -at pinnis puer. dial. 9, 17, 5 fertilibus agris non est -andum (*cf.* COLVM. 3, 3, 6 vitibus [4, 24, 21 *opp.* parcendum. PLIN. nat. 17, 178]. 4, 29, 12 ut usque in quartum annum parcius -etur *pampinis*).

4 *de dominatione animi, affectuum sim.* (*saepe c. emphasi i. q. coercere, temperare. cf. l. 38. 40. p. 586, 43*): **a** *abs.*: CIC. Tim. 21 deus *animum* ut dominum atque -antem (*p. 34*[C] *ἄρξουσαν*) oboedienti praefecit corpori (*cf.* HOR. epist. 1, 2, 63 animum rege, qui nisi paret -at). SEN. benef. 4, 2, 2 ducere debet *virtus*, -are *eqs.* epist. 92, 26 apud quos (*sc. Epicureos*) voluptas -vit. QVINT. inst. 6, 2, 9 (*de affectibus*). PRVD. apoth. 803 (*de anima*). AVG. civ. 14, 22 p. 46, 16 D. de spiritu, qui -at (*syn.* regit, excellit). *al.* BOETH. cons. 4, 1, 4 W. -ante florenteque nequitia. *al.* **b** *dat.*: PLAVT. Most. 870 si huic (*i. mihi*) -bo, probe tectum habebo. CIC. Phil. 12, 21 vincam animum mihique -bo (Att. 11, 24, 5. *cf.* Tusc. 2, 47 tibi. *ibid.* nobismet [*syn.* coerceat]. SEN. benef. 5, 7, 5 sibi [epist. 95, 18. 113, 30]). parad. 33 cupiditatibus (*syn.* refrenet. Lael. 82 SEN. dial. 9, 2, 8 *al.* *cf.* VAL. MAX. 9, 13 ext. 3 neque libidini neque timori). Tusc. 2, 47 *ratio* -et illi parti animi, quae oboedire debet (*cf.* SEN. epist. 66, 32). PVBLIL. A 40 animo -bit sapiens, stultus serviet (A 51 a. ventrique. SEN. epist. 18, 3 *al.* *adde*: CVRT. 8, 5, 5 tamquam perinde animis -are posset ac linguis *Alexander*). N 2 animus oculis -at. PROP. 3, 19, 2. OV. met. 9, 28 irae. ELEG. in Maecen. 95 metus -et *victo*. SEN. contr. 1 praef. 13 ingenio (*opp.* indulsit). SEN. Thy. 918 menti. dial. 5, 23, 4 iram illi (*sc. Augusto*) non -asse. *al.* PETRON. 83, 5 amori. SIL. 2, 652 lacrimis. IVV. 6, 64 vesicae. GELL. 1, 14, 2 membris . . . obsistere atque -are. *al.* *fere i. q. vim inferre* (*cf. l. 3. 69*): SEN. epist. 94, 20 non est, quod plenis oculis ac tumescentibus -es. PLIN. epist. 5, 19, 6 nimis -at voci.

B *de dis*: **1** *abs.* (*add.* in: *l. 34*; super: *l. 33. cf. l. 54. p. 587, 52*): ITALA psalm. 46, 9 (Cas.) -vit deus noster super omnes gentes (*ἐβασίλευσεν . . . ἐπί, Vulg.* regnabit). 145, 10 in saecula (*βασιλεύσει εἰς, Vulg.* regnabit). FIRM. err. 24, 6 ut -et, ut regnet, ut . . . dominetur *Christus*. HIER. in Is. 32, 9 p. 361[B] quando Christus rex -verit cum iustitia. **2** *c. dat.*: CIC. rep. 3, 36 deus homini, animus -at corpori, ratio libidini *eqs.* TIB. 2, 3, 33 cui tristi fronte Cupido -at. OV. epist. 11, 13 *Aeolus* Noto Zephyroque . . . -at et pinnis, Euro . . ., tuis, -at, heu, ventis, tumidae non -at irae. AETNA 198 quis . . . tantae faber -et arti (*sc. spiritus*). SEN. contr. 7, 1, 25 terris. SEN. Herc. f. 560 rex populis pluribus -at *Pluto*. STAT. Ach. 1, 24 fluctibus. BOETH. cons. 2 carm. 8, 8 Phoebe noctibus -et. *christ.*: TERT. adv. Marc. 4, 20 p. 484, 1 ventis ut mari -at *deus* (*cf.* DRAC. laud. dei 3, 166 pelago. *v. et p. 584, 51*). ITALA Is. 11, 10 (Cypr. test. 1, 21) *Christus* surget -are gentibus (*ἄρχειν, Vulg. aliter.* COMM. apol. 384. *cf.* ITALA Is. 55, 4 [Tert. adv. Marc. 3, 20 *al.*] principem et -antem nationibus [*προστάσσοντα, Vulg.* praeceptorem]). PRVD. cath. 12, 34 regnator astris -ans *Christus*. *al.*

C *de bestiis*: SEN. Tro. 540 gregem paternum ducit ac pecori -at *aries*. PLIN. nat. 10, 49 *galli gallinacei* maxime terrarum imperio -ant. 11, 27 (*de apibus*). 32, 2 (*in magia*) -at *echenais piscis* furori *ventorum* viresque tantas compescit *eqs.* (*seq.* infrenat).

D *de rebus* (*cf. l. 7 sqq.*): **1** *abs.* (*add.* super: *l. 58. cf. l. 32. p. 587, 52*): SEN. epist. 16, 4 quid prodest, si casus -at? MART. 11, 6, 2 regnator quibus (*sc. Saturnalibus*) -at fritillus. QVINT. inst. 7, 4, 24 hic regnat, hic -at *eloquentia* (*cf.* FRONTO p. 122, 19 N.). VVLG. iud. 9, 14 dixerunt . . . ligna ad rhamnum: veni et -a super nos (*antea* nobis; *βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν*). **2** *c. dat.*: ENN. scaen. 320 harioli . . ., quibus egestas -at. CIC. rep. 1, 51 opes vacuae . . . aliis -andi modo dedecoris plenae sunt. HOR. epist. 1, 10, 47 -at aut servit collecta pecunia cuique. MANIL. 4, 93 regnum *fortunae*, quod regibus -at ipsis (*cf.* VVLG. Dan. 2, 39 regnum tertium aliud aereum, quod -bit . . . terrae [*κυριεύσει*]). PLIN. nat. 2, 141 -are naturae sacra, audacis est credere. 30, 2 in oriente regum regibus -et *ars magica*. 31, 1 hoc elementum (*sc. aqua*) ceteris omnibus -at. QVINT. inst. 11, 3, 78 fronti -ant *supercilia*. *al.* *in astrologia* (*cf. p. 587, 7*): MANIL. 2, 857 locus -at astris. *nota*: PLIN. nat. 18, 261 aquarias cotes . . . limae vice -antes ferro. *fere i. q. imperium adhibere* (*cf. l. 2. 29*): STAT. silv. 1, 5, 44 parcius -at ignis. *fere i. q. excitare, movere*: GARG. MART. med. 2 nulla . . . alia res fortius . . . feminarum menstruis -at (*sc. atque apium.* 29 [*cf. 23 syn.* admonet]. DIOSC. 2, 14 p. 190, 10 [*cf. 2, 24 ἔμμηνα κινεῖ*]. 3, 88 p. 416, 15 [*cf. 3, 80, 6 ἄγει*]. *al.*).

part. praes. pro subst. **imperāns**, -tis: *e. g. p. 587, 66 sq. 588, 40. 44.*

gerund. subst. pro part. fut. pass. **imperandum**, -ī *n.*: AMM. 17, 10, 7 facturum se -a. 21, 13, 9.

part. perf. pass. pro subst. **imperātum**, -ī *n.* inp-: CIL IX 4877. GLOSS. II 302, 63 ἐξ ἐπιταγῆς: ex -o. *i. q. praeceptum, iussum* (*plerumque plur.; raro c. gen. subi.: p. 590, 3. 8. 13 sq.; obi.: p. 590, 6*): **1** *de hominibus*: **a** *in publicis*: CAES. Gall. 2, 3, 3 se (*sc. Remos*) . . . paratos . . . esse . . . -a facere (civ. 2, 12, 3 *al.* HIRT. Gall. 8, 23, 2 BELL. Alex. 34, 1 SALL. Iug. 62, 3 NEP. Eum. 9, 2 LIV. 29, 15, 8 *al.*). 6, 2, 3 Senones ad -um non venire. LIV. 27, 12, 6 -a . . . executi. 39, 37, 20 metum iniecit -a recusandi. SEN. benef. 3, 25, 1 -a peragerent (OCTAVIA 438 *syn.* iussa. *al.*). SVET. Iul. 54, 1 -a detrectarent. *al.* *fere i. q. edictum*: COD. Theod. 11, 30, 28 patris nostri (*sc. Constantini*) salutaribus -is . . . esse praeceptum, ut *eqs.* 12, 1, 79 *al.* **b** *in privatis*: PLAVT. Pseud. 386 qui *homo* -a ecfecta reddat. VARRO rust. 1, 17, 3 eam coniecturam fieri posse ex aliarum rerum -is. SEN. dial. 2, 3, 1 sapientem . . . -a (*sc. domini*) facturum. PLIN. nat. 10, 116 cardueles -a faciunt. ANON. Vales. 10, 47 cuius Odoacar . . . paruit -is (*antea* rogat). *adde*: SEN. contr. 3 praef. 2 adeo omnes -a faciebant: cum ille voluerat, irascebantur.

2 *de dis, fortuna sim.*: SEN. epist. 76, 23 patienter excipere fatum et facere -a. 90, 34 accidentia non aliter excipere quam -a. CIL VIII 6353 ex -o domini Sat⟨urni⟩. IX 4877 Silvano . . . -um feci⟨t⟩. Aug. civ. 21, 26 p. 540, 19 D. contra eius (*sc. Christi*) -a sive concessa. *al.*

deriv.: imperabiliter, imperantia, imperatio, imperativus, imperator, imperatus, imperitare, imperium. *O. Prinz.*

? AVG. rhet. 6 p. 140, 31 opponunt tyrannidis et proditionis reos et veneficii ⌊et parricidii⌋ (⌊ ⌋ *om. DEF*) **inperpetrāti** (*D*, perp- *EF*, non perp- *ed. princ., vg.*). *ab* in *et* perpetratus.

SEN. epist. 72, 7 cui aliquid accedere potest, id inperfectum est, cui aliquid abscedere potest, id **inperpetuum** est; cuius perpetua futura laetitia est, is suo gaudeat. *ab* in *et* perpetuus.

impers *v.* impartes *et* imperces *p. 561, 61.*

imperscrūtābilis, -e. *ab* in *et* perscrutabilis, *cf.* inexscrutabilis, investigabilis *et gr.* ἀν(εξ)ερεύνητος *sim.* *qui perscrutari, explorari non potest*: HIL. in psalm. 129, 2 in profundo divitiarum dei -ium et investigabilium (trin. 11, 47 profundum [*cf. l. 33*]. GAVDENT. serm. 18 p. 976[B] iudicia *dei* [*Rom. 11, 33 ἀνεξεραύνητα, Vulg.* incomprehensibilia]). MAX. TAVR. serm. 46 p. 628[A] divinae operationis arcanum. FVLG. RVSP. ad Monim. 2, 8 p. 186[D] voluntatem *dei*. praedest. 1, 28 sciamus . . . -e nobis esse cur *eqs.* 3, 28 profunditatem (*cf. l. 28*) sibi -em cernens. CASSIOD. hist. 1, 14 p. 912[A] pater -is est. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 79, 2 (*gr. I 1, 7 p. 83, 35 ἀπερινόητον*). c. aceph. p. 1198[A] disquirere -em rem.

NOVELL. Iust. 13 praef. praefectos vigilum eos appellavit a vigilantibus et nihil **inperscrūtandum** (*V*, perscr- *R*, **imperscrūtātum** *vg.*) derelinquentibus hominibus (*ἀνερεύνητον*). *ab* in *et* perscrutandus (-atus?).

? APON. 7 p. 122 cum videas raptorem alienarum rerum propria largientem, **impersecūtōrem** (im- *delendum, ut vid.*) martyrem.

***impersōnālis**, -e. [*ab* in *et* personalis *sec. gr.* ἀπρόσωπος (*cf.* GLOSS. II 243, 22). *J. B. H.*] *t. t. gramm., de iis verbi formis, quae certam personam non significant (v. Jeep, Redet. 229 sqq. 239. saepe per ellipsin [sc. 'modus', 'verbum'] fere pro subst.)*: *definitur*: DIOM. I (= gramm. [ed. Keil] I) 337, 34 -is verborum significatio . . . dicta -is, quod sine persona pronominis intellegi non potest (*sim.* 341, 21). MART. CAP. 3, 309 *-e genus* ideo sic vocatur, quod cum omnes personas contineat, nullam habet certam (*sim.* CONSENT. V 371, 3). EXPLAN. in Don. IV 549, 5 -e est quod primam personam non habet nec secundam. POMP. V 216, 10 -is dicitur modus, quod non definiat certas personas (AVDAX VII 344, 29). PRISC. II 173, 7. 413, 22 ISID. orig. 1, 9, 5. **a** *de eis formis, quae nos quoque vocamus '-ia' (sc. 'piget', 'itur', cf.* SACERD. VI 431, 25 CHAR. gramm. p. 210, 6 B. *al. perverse*: PRIMAS. in apoc. p. 822[B]): SACERD. VI 429, 20 formae verborum sunt duae, personalis et -is. 431, 25 species (*al.*). 434, 17 -bus (*sc. verbis.* MAR. VICTORIN. VI 200, 12 DON. IV 361, 6 DOSITH. VII 407, 13 CHAR. gramm. p. 331, 4 B. DIOM. I 397, 12 MACR. exc. V 625, 6 MART. CAP. 4, 390 *al.*). PROB. inst. IV 156, 3 *modus* (*al. modis adnumerant item* MAR. VICTORIN. VI 199, 22 DON. IV 359, 9 CHAR. gramm. 214, 5 B. DIOM. I 352, 32 SERV. IV 412, 12 VLT. SYLL. IV 245, 9 MART. CAP. 3, 310 PRISC. III 229, 20 *al. v. et l. 51.* *aliter*: DON. IV 381, 21 hunc quidam m. pro genere et significatione (*cf. l. 46*) verbi accipiunt [*cf.* DIOM. I 336, 24. 397, 31. GRAMM. suppl. 254, 15. *pro genere habent*: CONSENT. V 375, 19 *al.* EXC. Bob. I 561, 33. *v. et l. 48.*] MACR. exc. V 634, 31 -is non modus magis est quam altera declinatio . . . sine personis et numeris [*cf.* 646, 10]). DIOM. I 397, 12 -is verborum declinatio personae tertiae formam habet. 398, 35 declinatur . . . more -i (*al.*). SERV. ecl. 1, 12 vera lectio est 'turbatur', ut sit -e quod ad omnes pertinet generaliter (*cf.* Aen. 1, 283 *al.* MACR. exc. V 625, 17 [*opp.* declinationis est]). CLEDON. V 54, 21 -ia . . . et neutrodefectiva dicuntur. PRISC. II 414, 1 infinitivus . . . -is . . . -ut 'amari volo a me' pro 'amare volo' (EVTYCH. V 482, 26). PS. ASPER V 551, 23 *figura* -is. *et al.* **b** *de aliis formis verbi, sc. supino, gerundio*: SACERD. VI 436, 30 -ia sive supina 'amandi amando amandum'. haec a quibusdam gerundia appellantur (438, 24 *al.* EXPLAN. in Don. IV 550, 1 EXC. Bob. I 562, 36). 437, 34 -ia sive supina 'amatu amatum' (439, 13 *al. cf.* CHAR. gramm. p. 217, 4 B. passiva -ia. VLT. SYLL. IV 236, 10). **c** GRAMM. suppl. 248, 32 quaedam sunt pronomina infinita, quae -ia vocantur. **d** ISID. orig. 2, 11, 1 sententia est dictum -e, ut 'obsequium amicos, veritas odium parit'.

adv. **impersōnāliter.** *i. q. sine significatione certae personae*: **a** *in iure*: FLORENT. dig. 45, 3, 15 sive mihi sive sibi sive conservo

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

suo sive -r dari servus meus stipuletur, mihi adquiret. **b** *apud gramm.: sensu strictiore de verbis impersonalibus*: MACR. exc. V 646, 18 qui dicit 'legitur' . . . -r. 646, 22. 647, 37. DON. Ter. Andr. 129 bene hic -r 'fletur'. 403 Eun. 106. 583. Ad. 474 'ignotum est' . . . honestius (*cf. l. 7*) -r quam 'ignovimus'. ORIG. in Matth. ser. 75 p. 176, 19 -r posuit 'tradetur' non dicens a quo. *sensu latiore*: SERV. auct. Aen. 11, 14 'maxima res effecta viri' . . . verecunde (*cf. l. 5*), cum ipsius opus sit, -r ait. CLAVD. DON. Aen. 10, 45 p. 297, 2 dum -r loquitur et oblique malorum . . . pulsat auctorem. HESYCH. in lev. 16, 2 p. 983[B] -r praecepit dicens 'non ingrediantur . . .'; qui, non addidit. CASSIOD. in psalm. 142, 3 quamvis titulus de Abessalon dicere videatur, tamen bene 'inimicus' -r ponitur, ut hoc de diabolo sentiamus.

impersōnātīvus, -a, -um. [*ab* in *et* persona (personatus) *sec.* passivus *sim. J. B. H.*] *i. q. sine significatione personae*: DIOM. gramm. I 340, 37 dictus infinitivus ex eo, quod parum definitas habet personas et numeros . . . unde -um hunc (*sc. modum*) quoque et insignificativum dixerunt, quoniam parum tali sermone definita est persona. *adv.* **impersōnātīvē**: DON. Ter. Andr. 490 -e (*i. impersonaliter*) dicitur 'opus facto esse'.

[**imperspectus**, -a, -um. *parum probab. coni. Stangl, BphW. 1915, 286 ap.* BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 245, 16 (perspectum *trad., ut vid. recte*).]

imperspicābilis, -e. *ab* in *et* perspicabilis, *cf. gr.* ἀδιόρατος. *qui perspici non potest*: HIL. in psalm. 9, 2 occulta . . . sunt, quae . . . reconditis et inaccessibilibus et -bus occulantur. 118 lamed 1 ad cognitionem divinae et -is naturae (trin. 2, 6 p. 55[B] -is [-e *l. v.*] n. nomen). 129, 1 profunda -is iudicii decreta. trin. 2, 5 p. 54[B] lumen. 12, 53 p. 467[C] *ratio*. AMBR. fid. 3, 14, 110 -i maiestate . . . gesta (CASSIOD. anim. 3 p. 1288[C]). PETR. CHRYS. serm. 69 p. 396[C] deus vultu incontemplabilis, visu -is, nullo sensu aestimabilis. PS. FVLG. RVSP. serm. 53 p. 920[C] -is consilio voluntatis. CASSIOD. in psalm. 36, 19 p. 263[A] carni -is est via angusta virtutum.

PS. AVG. serm. ed. Mai 79, 3 servat Iudaeus corpus et iam deambulat Christus. o **inperspicāx** calliditas et inconsiderata versutia. *ab* in *et* perspicax.

imperspicuus, -a, -um. *ab* in *et* perspicuus. GLOSS.[L] II Philox. IN 355 -a ἄδηλα, ἀφανῆ. GLOSS. ἀπερίβλεπτος, δυσόρατος. PLIN. epist. 1, 20, 17 neque . . . minus -a, incerta, fallacia sunt iudicum ingenia quam tempestatum.

ITALA Is. 65, 2 (Barnab. 12, 4) ad populum **inpersuādibilem** et contradicentem viae iustae (ἀπειθοῦντα, *Vulg.* incredulum). *ab* in *et* *persuadibilis.

CONC.[S] I 3 Rustic. p. 182, 19 hominum genus . . . melioribus rationibus **inpersuāsum** est (*vers. Tur.* peioribus . . . persuasum, *gr. I 1, 3 p. 69, 16* δυσπειθές). *ab* in *et* persuasus.

***imperterritus**, -a, -um. [*ab* in *et* perterritus, *cf. gr.* ἀνέκπληκτος. *J. B. H.*] *de forma compositionis* (*cf. Colson, ClRev. 34, 1920, 29*): QVINT. inst. 1, 5, 65 compositae *voces* . . . praepositionibus subiunguntur, ut 'innocens', dum ⟨n⟩e pugnantibus inter se duabus, quale est '-us'. DON. gramm. IV 377, 8 componuntur etiam de compluribus, ut 'inexpugnabilis', '-us'. SERV. gramm. IV 433, 3 *licet* nomen componere bis, sed ita ut prima compositio sensum nominis in contrarium non vertat, secunda autem vertat, ut 'territus ⟨perterritus⟩ (*add. Colson*) -us'. *vox ficta a* VERG. (SERV. auct. Aen. 10, 770 sane '-us' quis ante hunc?). [*falso legebatur* IVL. VAL. 2, 29 p. 100, 4 (imperteritum *P*, in praeteritum *Volkmann, Axelson; cf. Ps. Call. 2, 17, 9* πρότερον).] *i. q. non territus*: VERG. Aen. 10, 770 manet -us ille (*Mezentius*) hostem . . . opperiens (AVSON. 359, 23). SIL. 7, 695 -us ipse . . . cunctantem impellebat equum. 11, 207 mens -a mole invicta stabat (GREG. M. moral. pr. 10). 14, 187 fronte (frontem [*acc. gr.*] *O*) -us. AMM. 24, 3, 6 si -i . . . mitius egeritis. SCHOL. Stat. Theb. 1, 445 (*opp.* timet). HEGES. 4, 1, 5 p. 240, 26 U. -us stetit ([*Ios. bell. 4, 34* οὔτε . . . ὑποπτήξας]. GREG. M. in euang. 3, 3). 5, 28 p. 367, 7. PRVD. perist. 10, 57 agmen -um. psych. 47 virgo. PS. AVG. serm. ed. Mai 93, 2 leo robustus atque -us. 97, 8 -us terruit civitatem. GREG. M. dial. 3, 16 p. 257[C] *al.*

impertīlis *v.* impart-.

impertinēns, -tis. *ab* in *et* pertinens. [*falso leg.* EDICT. imp. Constanti de debit. (CIL III 12134) 18 ne[c] . . . ⟨spoliand⟩i provinciales nostros Caesarianis inperti⟨r⟩et⟨ur occasio⟩ (INPERTINEI *lapis, cf. Vulg. I Petr. 3, 7* impartientes [inpertin- *l. v.*]. *Aug. gen. ad litt. 4, 3 p. 99, 3* [E[1]]); *cf. gr.* μὴ . . . πρόφασ[ε]ις μεταδο⟨θῇ⟩ (*cf. p. 592, 35. 593, 52*).] *i. q. non pertinens*: MART. CAP. 1, 43 quamplures . . . caelites ac deorum omnis populus absque -bus convocandi.

1. *impertio (-part-), -īvī, -ītum, -īre *et* **impertior**, -ītus sum, -īrī. *ab* in *et* partire (pars?). *cf. p. 592, 29 sqq.* -part- (*codicibus et edd. vetustioribus non utique fides habenda est, cf. l. 83 sqq.*): PANEG. 2 (10), 3, 3. 3 (11), 12, 2 *al.* AVR. VICT. Caes. 33, 14. AMBR. off. 1, 45, 218 impartiri. VVLG. I Petr. 3, 7 (ἀπονέμοντες. *cf. supra l. 72*) CANON. Hippol. ed. Hauler 71, 27 AVG. in psalm. 66, 1 CAEL. AVR. acut. 1, 15, 150. 2, 16, 98 MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 4 p. 414[fin.] GREG. M. moral. 3, 40 *al. v. et p. 592, 44 sq.* *var. et dub.* (*v. et l. 78*): TERT. resurr. 45 p. 92, 21 (-part- *R*). PANEG. 11 (3), 12, 3 AVSON. 317, 13. 406, 58. 419, 40. PS. AMBR. serm. 27, 5 p. 661[C] (= MAX. TAVR. serm. 15 p. 563[B] impertit). PELAG. in Rom. 15, 27 p. 120, 9 -ire (impartiri *B*). RVSTIC. c. aceph. p. 1211[C] (1211[D] impertiri). *deponens* (PRISC. gramm. II 400, 1 'partior', sed . . . composita tam deponentia quam neutra reperiuntur, . . . '-or' et '-o'. 438, 24): VERG. (?) epist. frg. Macr. Sat. 1, 24, 11 *cum* studia ad id opus -ar. PHAEDR. app. 1, 5 -ar. APVL. met. 3, 22 -ire (*imper.; sic et* OPT. PORF. carm. 14, 30 AVSON. 185, 1 CANON. Hippol. ed. Hauler 71, 27 GREG. TVR. Franc. 9, 10 p. 367, 16 SACR. Greg. 156, 1). ITALA Rom. 15, 30 *v. p. 593, 50.* HIL. in Matth. 4, 24 -rentur. 7, 8 -untur. AMBR. off. 1, 45, 218 *v. p. 591, 80.* VVLG. Tob. 4, 9 -iri. Rom. 1, 11 -ar (μεταδῶ). EVOD. epist. ad Val. 7 -iri. GREG. TVR. Franc. 10, 20 p. 434, 4 -iri. *v. et supra l. 3.* *dub. vel var.* (*cf. Neue-Wagener III[3] p. 75*): TER. Ad. 320 cesso eram hoc malo -iri (*A*, -ire *cett.*) propere (*sic inf.*: LACT. inst. 6, 10, 9 [*alioquin semper act.*]. CONC.[S] II 5 p. 47, 12 SACR. Greg. 220, 2. *v. et supra l. 2 sq.*). LACT. inst. 5, 15, 2 -amus (-amur *R*). HIL. in psalm. 2, 38 -itur (-it *V*). DIOM. gramm. I 335, 27 -imur (-imus *M*). *formae perf. brev.*: -it: ENN. *v. p. 593, 55. cf.* -iit: SVET. Nero 37, 3. -isti: CIC. Att. 3, 15, 7. -ierit: *v. infra l. 45.* -ierant: *v. p. 593, 22.* -isset: TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 435, 9. *fut.* -ibis: *v. p. 593, 46.* *imperf.* -ibant: FRONTO p. 228, 16 N. *?part. perf. pass. n. plur. pro subst.*: *p. 593, 33.* *de notione*: NON. p. 37, 28 -ire est participare et partem dare (*cf.* EVGRAPH. Ter. Eun. 271 -it participem facit [Ad. 320. *et al.*]. SCHOL. Ter. p. 100, 2 de suo proprio partem dare alicui. *cf. l. 29*). SYNON. CIC. Char. gramm. p. 422, 9 B. dat donat tribuit concedit largitur gratificatur -it accommodat (p. 446, 28 communicat -it dividit). RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 220, 37 '-it' non id solum significare putetis quod pertinet ad 'propria facere', sed etiam comparticipationis est res. '-ire' namque quasi inter se et alterum partiri aliquas res, corrupto per compositionem sermonis verbo, nominatur (*v. totum locum*). SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 271 -it adsociat. Ad. 320 -ire communicare. -ire (-iri?) scientiae inplere (?). GLOSS.[L] Corp. I 293 -it vel uni vel multis (*cf. V Abba IM 47* erogat uni vel multis). III Abstr. IN 178 -o dono tribuo largio (*al.*). II Philox. IM 72 -enda παρασχετέα (*al.*). IN 356 μεταδίδωμι. 359 -itur ἀπονέμεται. 360 -it μερίζει. GLOSS. ἐπιμερίζω, ἐπινέμω. -unt dividunt praestant. *al.* NOT. Tir. 66, 80 -it. *legitur inde a* PLAVTO, ENN., TER., GRACCH. (*p. 593, 28*), CIC.; *praeterea apud* NEP. (*1*), VERG. (*?, v. l. 5*), HOR. (*1*), LIV. (*7*), SEN. philos. (*1*), PHAEDR. (*1*), PLIN. nat. (*2*), TAC. (*2*), PLIN. epist. (*3*), SVET. (*5*) *et inde a* FRONTONE *saepius.* [*val.* împărtzí, *it.* impartire. *M.-L.*] [*var.*: PLAVT. Pseud. 43 salutem -it (*A*, mittit *P*). VITA Caes. Arel. 1, 55 p. 480, 2 (inportaret *l. v.*). *v. et p. 591, 71. 593, 39. 594, 1.* *restit.*: CIC. rep. 1, 69 auctoritat⟨i⟩ principum ⟨in⟩parti⟨t⟩um ac tributum. ACT. lud. saec. Sept. Sev. 1, 10 ⟨imp⟩artierit. *dub.*: COD. Iust. 11, 43, 6 (*a. 440?*) servitus . . . -tos (*leg.* -ta).]

i. q. partem dare, communicare (speciatim p. 593, 20), tribuere, dare, impendere (p. 593, 13. 66). **A** *res -ta per acc., accipientis persona per dat. exprimitur* (ARVS. gramm. VII 481, 3. *dat. gerund.*: *l. 58. 60. 63. p. 593, 7* [*cf. p. 593, 62. 65*]. *pro dat.* cum: *p. 593, 54. cf.* COD. Iust. 2, 13, 1, 2 [*a. 293*] inter litigatores audientiam tuam -ire debebis): **1** *c. structura plena, sc. c. acc. et dat.* (*nota duo acc. p. 593, 15*): CIC. S. Rosc. 131 spiritum . . . *a deo* nobis dari atque -iri videmus. Verr. II 2, 51 Syracusanos . . . Marcellis -ire noluisti. Manil. 20 Lucullo tantum (*cf. l. 58*) . . . laudis (*cf.* laudem: Catil. 3, 14 HIL. in Matth. 4, 13 *al.*). leg. agr. 2, 5 mihi . . . partem . . . quietis (Sull. 9 PHAEDR. app. 1, 5 FRONTO p. 117, 18 N.). Mur. 8 laborem . . . periculis sublevandis. Balb. 3 tantum (*cf. l. 55*) potuit -ire huic studio temporis (Att. 9, 11a, 3 aliquid [PLIN. epist. 3, 15, 1]. FRONTO p. 22, 15 N. aliquantum . . . orationi scribendae [*legit Hauler*]. *cf.* TAC. ann. 14, 16 doctoribus tempus [PLIN. epist. 4, 23, 3 *al.*]). Q. Cic. pet. 47 operam . . . is, apud quos *eqs.* (FRONTO p. 184, 17 N. litteris scribendis [*leg. Hauler*]). CIC. de orat. 2, 16 Catulo tuae suavitatis aliquid (rep. 2, 50 fin. 5, 6 epist. 5, 2, 9 SVET. Tib. 50, 1. VVLG. Rom. 1, 11 [μεταδῶ]. RVFIN. hist. 9, 8, 9 [παρασχεῖν]. *al. v. et supra l. 59*). nat. deor. 3, 75 ut donum . . . rationis . . . ad fraudem hominibus . . . -tum esse videatur. Lael. 70 (*syn.* communicent cum). Att. 2, 12, 4 -it tibi multam salutem (TERT. apol. 29, 1 *al. cf. p. 593, 72*). ad Brut. 1, 12, 1 misericordiam liberis. *al.* NEP. Att. 1, 2 doctrinis . . . puerilis aetas -iri solet. LIV. 4, 54, 9 -endos plebi honores (6, 37, 6. *cf.* PRVD. c. Symm. 1, 152 sacello. *al.*). 38, 36, 8 populi esse . . . ius suffragium quibus velit -ire. PLIN. nat. 36, 126 pedes e⟨i⟩ (*sc. ferro*) -vit et mores. TAC. ann. 14, 21 aures studiis (PANEG. 11 [3], 21, 3). PLIN. epist. 9, 5, 2. SVET. Aug. 10, 2 ius . . . sibi. FRONTO p. 86, 11 N. benignitatem . . . huic (*syn.* tribuis). *al.* VLP. dig. 5, 1, 79, 1 consulentibus . . . consilium. PAVL. dig. 4, 6, 18 auxilium sibi -iri desiderant (COD. Theod. 5, 1, 9 *al.*). APVL. flor. 16 p. 65 locum sessui. apol. 8 curam . . . dentibus (CYPR. epist. 12, 1 p. 502, 17 *al.*). 24 mihi . . . veniam (HEGES. 4, 25, 1 p. 279, 4 U. GREG. TVR. Franc. 9, 10 p. 367, 16 *al. cf. p. 593, 79*). 43 si qua fides hisce rebus -enda est (*al.* PS. APVL. herm. 9 p. 276). 102 (*syn.* largiri). *al.* TERT. pudic. 10 p. 239, 30 *clementiam* extraneis. *al.* CYPR. patient. 10 p. 404, 11 venientibus frumenta largiter et clementer -it. *al.* LACT. inst. 1, 11, 42 qui nobis vitam -it, salutem tribuit, victum . . . sumministrat. *al.*

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

HIL. in Matth. 12, 23 gratia -ta gentibus (AVG. civ. 15, 23 p. 109, 6 D. *al.*) AVSON. 140, 4 si quid petenti promptus opis -as. AMM. 21, 12, 15. 30, 2, 4. HEGES. 4, 4, 5 p. 246, 28 U. custodiam ... civitati -vit (*Ios. bell. 4, 120* φρουρᾷ ... τὴν πόλιν ἠσφαλίσατο). *al.* HIER. epist. 12, 4 conservo sermonem conservus -as. RVFIN. hist. 4, 23, 10 (ἐπιχορηγῶν). AVG. civ. 7, 23 p. 301, 9 D. ei ... vim (*al.*). SVLP. SEV. chron. 2, 50, 2 gulae plurimum -ens. *al.* COD. Theod. 12, 5, 1 qui sufficiendis duumviris ... nominationes -unt. *al.* CONC.S I 3 Rustic. p. 32, 3 (*I 1, 1 p. 38, 27* προσνεμοῦμεν). vers. Tur. p. 34, 5 (*I 1, 1 p. 41, 2* διανέμει). p. 59, 23 (*I 1, 2 p. 11, 15* νέμουσα). *al.* MARCELL. chron. II p. 102, 521 caballos iam donatis ... -vit aurigis. VITA Caes. Arel. 1, 20 p. 464, 17 addebat ... nostris ... profectibus ... pauperes -tos. p. 464, 23 pecunias ... remediis -vit. CIL VIII 51 *aquā* per plateas lacubus -tā, domibus etiam ... concessā. INSCR. christ. Diehl 1824, 6 ⟨mu⟩nus ... Potentio. *et al.* *reflexive*: CIC. S. Rosc. 11 talem te ... nobis ... -as (SEN. dial. 12, 7, 3 voluptati. SEDVL. op. pasch. praef. p. 175, 1 dapibus [*carm. pasch. pr. 1* dapes ... requiris. *cf.* carm. pasch. 4, 65 sese]). CAEL. AVR. acut. 2, 16, 98 partibus non patientibus expressa *materia* ... se patientibus -ens. *? mediopass.: l. 50.*

paulo aliter i. q. nuntium, affectum animi sim. communicare cum alqo.: CIC. Verr. II 2, 84 dolorem suum nemini -iebat (Att. 2, 23, 2). LIV. 27, 51, 4 aliis porro -iebant (-ierant *P*) gaudium suum (30, 40, 3). 27, 51, 7 coniugibus ... laetum nuntium (*cf. l. 76*). RVFIN. hist. 1, 4, 10 observantiam ... omnibus -tam nationibus (κατηγγελμένην). GREG. M. in Ezech. 2, 10, 12 cordis sui sollicitudinem aliis -itur.

2 *c. structura defectiva*: **a** *c. acc.* (*saepe dat. supplendus est, e. g. l. 30. 34*): GRACCH. or. frg. Gell. 11, 10, 5 vos ... -itis bonam existimationem, legationes autem a regibus ... sumptus ... praebent. CIC. rep. 4, 8 si aut nihil iuris -as aut parum (*sc. populo*). Att. 2, 18, 1 signa ... benevolentiae permulta a bonis -untur. 8, 9, 1. HOR. epist. 1, 6, 68 si quid novisti rectius istis, candidus -i. LIV. 21, 41, 13 pro his -tis (*v. p. 592, 22*). PLIN. nat. 8, 162. AVR. Fronto p. 107, 3 N. Ciceronis epistulas (*sc. mihi*). *al.* VLP. dig. 2, 12, 7 dilatio ... -iri solet ([*antea* dandam]. PAVL. sent. 2, 26, 17). FRG. Vat. 271. APVL. apol. 84 nulla -ta mora. COD. Iust. 2, 26, 2 (*a. 238*) in -enda cognitione. CYPR. Demetr. 26 p. 370, 15 (*syn.* tribuit). LACT. epit. 62, 4. HIL. in Matth. 12, 7 manus officium cessabat et ministerium corporis, quo aliquid agitur atque -itur (imperatur *l. v.*), aruerat. *al.* FILASTR. 49, 3 *al.* AMBR. in psalm. 14, 15, 2 flagella (*v. adn. crit.*). AVG. in euang. Ioh. 109, 3 -to spiritu sancto. *al.* MACR. Sat. 1, 19, 7. COD. Theod. 3, 17, 4, 4 qui -endis tutoribus praesidet. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 4 p. 414 fin. quod tibi superabundat, non dubites -ire (*syn.* dedit, *gr. p. 197* καταβαλεῖν *bis*). *et al.*

b *c. dat.* (*post lacun.*: PLAVT. Vid. 39 quaesso ut m⟨ih⟩i -as): NOVIVS Atell. 11 si ignotis -ib⟨i⟩s, f⟨i⟩ent facilius. CIC. off. 1, 92 et amicis -entes et rei publicae. APVL. flor. 9 p. 38 magis ... iudicio -ire quam commodo inservire. TERT. apol. 42, 8. ITALA Rom. 15, 30 (Pelag. *in l.* p. 120, 18) ut (sollicitudinem *add.* Ambrosiast. *in l.*) -amini mihi in orationibus (*an mediopass.? [v. l. 19]; gr.* συναγωνίσασθαί μοι, *Vulg.* adiuvetis me). Eph. 4, 28 (Tert. resurr. 45 p. 92, 21) indigenti (μεταδιδόναι, *Vulg.* tribuat). PELAG. in I Cor. 11, 21 p. 190, 20.

3 *c. structura paulo immutata*: **a** *pro acc. struct. var.*: ENN. ann. 236 vocat, quocum bene saepe libenter mensam sermonesque suos rerumque suarum comiter -it (*gen. partit.; cf. Löfstedt, Synt. I 117 et p. 594, 6*). CIC. off. 2, 54 indigentibus de re familiari -endum. PELAG. in Rom. 15, 27 p. 120, 9 unusquisque in quo abundat debet alteri -ire. PRVD. perist. 2, 333 non volenti -am, praestetur ut mortis citae ... exitus, perire raptim non dabo.

b *finis indicatur non per dat.*: CIC. Att. 3, 15 nihil -isti tuae prudentiae ad salutem meam (VERG. [?] *v. p. 592, 6.* COD. Iust. 7, 63, 5 pr. cursus ad appellationes exercendas -tus. *v. et p. 592, 66*). HIL. trin. 2, 22 p. 64 C fides ... contra omnes morbos opem medelae ... -it. AVG. civ. 21, 26 p. 542, 7 D. tempus pro malis meritis -tum (COD. Iust. 12, 21, 8, 6 [*a. 484*] pro implendis ... monumentis ... non ultra quam tres solidos ... -iri praecipimus).

B *accipientis persona per acc., res -ta per abl. (? acc. p. 594, 3; si quid: l. 74) significatur* (ARVS. gramm. VII 481, 3. SCHOL. Ter. p. 154, 18 -o te ὑπαλλαγή. *cf. C. F. W. Müller, Glotta 2, 1910, p. 180. dub.*: CIC. rep. 5, 10 quod molestiis ... vestras familias -ire posset): PLAVT. Aul. 19 ille ... minus ... me -ire honoribus. Epid. 127 erum ... -it salute ... Epidicus (TER. Eun. 271 LVCIL. 689. 739 [salutem *codd.*]. *cf.* PLAVT. Pseud. 456 erum saluto primum ...; si quid superfit, vicinos -o. *aliter p. 592, 68*). Mil. 1060 non hic suo seminio quemquam porc[u]lenam -turust. Stich. 299 opsecret, se ut nuntio hoc -am (*cf. l. 23*). TER. Ad. 320 *v. p. 592, 13.* SVET. Aug. 25, 3 socios ... donis -endos. Claud. 4, 7 nullo ... honore -tum (PS. AVR. VICT. orig. 6, 6). Nero 37, 3 quemquam osculo. APVL. apol. 97 filiam ... legato. IVL. VAL. 1, 4 p. 8, 22 te venia (CLAVD. MAM. epist. 2 p. 206, 8. *cf. p. 592, 79*). 2, 29 p. 99, 2 miseratione hosce (*Ps. Call. 2, 17, 3* οἴκτειρον ἡμᾶς). AVSON. 185, 1. 406, 58 *libellum* leni ... susurro -et (*in legendo*). SYMM. epist. 1, 3, 5. 1, 35 *al.* SIDON. epist. 4, 3, 1. CLAVD. MAM. epist. 1 p. 198, 11 scriptis vestris alii -untur. p. 199, 3. ALC. AVIT. epist. 35 p. 65, 17 nullo (nullum *LS*) sum ... in affectibus vestris desiderii mei -tus (*L*, expertus *S*) effectu (*L*, effectum *S*).

? aliquem aliquid (*cf. et p. 593, 73 sq.*): FRONTO p. 99, 19 N. te -am quod de figura ista ... animadverterim. APVL. met. 1, 2 -ite sermones (*def. Wiman, Textkr. studier till Apul., Diss. Göteborg 1927, p. 17.* sermone *vg.*, sermonis *Helm* [*cf. p. 593, 55*]) ... curiosum. CONC.S I 3 vers. Tur. p. 48, 16 sive -antur (inpetrent *i q*) veniam (venia Rustic., *cf. p. 593, 79*) sive non a patribus qui vincuntur.

C *absolute*: HIL. in Matth. 4, 26 sine habendi damno -endi ministerio functuri. 19, 9 (*syn.* communicandum). AVG. civ. 14, 14 p. 35, 8 D. vir muliere -ente commisit *peccatum*.

deriv.: impertitio, impertitivus, impertitor.

2. impertio *v. l. 14.*

impertītio, -ōnis *f.* *ab* impertire. *trad.* impertio (*cf. l. 19*): APON. 3 p. 60 (*at* 5 p. 94 -e gratiae). *?* inpartio: PS. THOM. apoc. WSt. 30, 1908, p. 327 (*cf. p. 317*) ut transeat in ter⟨ra i(n)⟩ inpartione singulo⟨rum⟩. GLOSS. ἐπιμέρισις. *i. q. datio, tributio*: ARNOB. nat. 2, 3 p. 49, 19 cultūs ... honoris -e viduatos. HIL. in psalm. 145, 5 p. 843, 6 caecitas saeculi sapientiae -e (inpertione *R*) depellitur. AVG. in euang. Ioh. 74, 2 -em spiritus sancti ... bis dominus egit. gen. ad litt. 5, 9, 24 p. 153, 3 -o saginae. IVL. Aug. c. Iul. op. imp. 6, 20 colloquii. NOVELL. Theod. 22, 1, 3 lex ... naturae vitium dignitatis -e soletur.

impertītīvus, -a, -um. *ab* impertire, *cf. c.* dispertitivus. *i. q. distributivus*: PRISC. gramm. III 13, 30 neque ... interrogativa nomina nec infinita nec abnegativa nec distributiva nec -a (imperativa, impertita *sim. libri plur.*) nec relativa ... vocativos pollicentur, ut 'quis' vel '... alter, alteruter, uter, uterque, singuli, bini *eqs.*'

impertītor, -ōris *m.* *ab* impertire. *qui impertit*: AVG. epist. 97, 4 p. 520, 1 ut ... non solum -em (inperitt-, imperat- *ll. vv.*) auxilii te velimus verum etiam consilii participem.

***imperturbābilis**, -e. *ab* in *et* perturbabilis, *cf. gr.* ἀτάρακτος. *qui perturbari non potest*: RVFIN. Basil. hom. 1, 3 quae est sola inconvertibilis natura, -is vita (AVG. conf. 2, 10, 18 quies ... et v. CASSIOD. in psalm. 73, 19 p. 533 C). AVG. conf. 4, 11, 16 locus quietis -is (*v. l. 34. cf.* FVLG. RVSP. ad Monim. 1, 17 p. 165 C requiem). epist. 248, 2 p. 591, 1 tolerantiae -em ineffabilemque mercedem. serm. 347, 2, 2 laetitia. trin. 9, 6, 11 p. 967 -i aeternitate. IVL. Aug. c. Iul. op. imp. 4, 134 sine praeiudicio naturae, cuius -is ratio est. OROS. apol. 28, 13 accipe ... te ... -i emundatione purgandum. GREG. M. moral. 22, 36 p. 234 C *homo* super se -is est, ... sub se perturbabilis. 32, 9 p. 640 C *al.*

imperturbātio, -ōnis. *ab* in *et* perturbatio (*v. Wölfflin, ALL 4, 1887, p. 406*), *cf. c. gr.* ἀταραξία, ἀπάθεια. *i. q. status imperturbatus*: HIL. trin. 10, 54 p. 386 B descendere et manere, quorum alterum decessionis transmutatio est, alterum manendi -o est. HIER. epist. 133, 3, 5 *v. p. 523, 36.* GREG. M. in Ezech. 2, 6, 9 p. 1003 A soliditas mentis atque -o cogitationis.

***imperturbātus**, -a, -um. *ab* in *et* perturbatus, *cf. gr.* ἀτάρακτος. GLOSS. inconcussus, incommotus. *i. q. non perturbatus, tranquillus* (*definitur l. 60; acced. abl. causae l. 57*): OV. Ib. 560 sollicitoque bibas, Anyti ... olim -o quod bibit ore reus. SEN. nat. 6, 14, 2 in corpore ... dum bona valetudo est, venarum quoque -a mobilitas modum servat. epist. 66, 6 *animus* -us intrepidus (PAVL. NOL. carm. 6, 128. *cf.* SIL. 15, 58 -a placidus tenet otia mente [AVG. civ. 9, 3 p. 370, 30 D. *et al.*]. HIER. Didym. spir. p. 113 B -am et sedatam cogitationem). 73, 10 -a publicis occupationibus quies (*cf.* CONC.S I 5 p. 313, 8 pacem [CASSIOD. in psalm. 71 praef. p. 506 A -a ... atque aeterna manens]). 85, 2 'qui constans est, -us est, qui -us est, sine tristitia est' ... tamquam -us dicatur qui raro perturbatur et modice, non qui numquam. PLIN. nat. 2, 85 purum liquidumque et -ae lucis aëra. PLIN. epist. 9, 13, 8 audio -us interritus. CHAR. gramm. p. 64, 2 B. horum -a declinatio est. HIL. c. Const. 27 p. 603 A audi ecclesiae -am constitutionem. in psalm. 51, 19 ex illo elementorum (*i. astrorum*) indefesso -oque motu. trin. 7, 22 p. 218 A -ae virtutis libertatem. syn. 2 *v. p. 337, 22.* ANIAN. Chrysost. hom. 4, 5 p. 1012 in. -um illum esse uterum *Mariae* (ταραχῆς ἐκτός). AVG. civ. 14, 10 p. 26, 17 D. amor erat -us in deum. coll. c. Don. 3, 8, 15 p. 65, 8 ne ... persecutio -a procurreret. CASSIAN. conl. 17, 17, 3 integra et -a ... sanitate. CONC.S I 2 p. 102, 25 -um ... custodiat statum (*I 1, 4 p. 4, 26* ἀτάραχον). II 3, 1 p. 21, 13 fidem ... -am et inmotam ab omni hominum genere custodire (*II 1, 1 p. 29, 10* ἀτάραχον καὶ ἀσάλευτον). CASSIOD. in psalm. 118, 165 p. 895 D deus -a puritate tranquillus. *al.*

impervius, -a, -um. *ab* in *et* pervius. [*ex coni. non probab.*: FLOR. epit. 3, 18, 12 (*v. PhW. 1923, 165. BursJber. 231, 1931, 2*). ENNOD. opusc. 1, 7 p. 263, 12 fluminum superbia⟨s⟩ (*Vogel*, -a *Hartel*) subdidisti.] *i. q. non pervius* (*acced. abl. caus. l. 79 sq.; dat. l. 84. p. 595, 1. 6 sq.*): **1** *qui transiri non potest, impenetrabilis* (*de lapide p. 595, 1*): OV. met. 9, 106 verticibus ... frequens erat atque -us amnis (PANEG. 2, 34, 3 ripis). VAL. FL. 4, 711 freta quae longis fuerant -a saeclis (*cf.* IORD. Get. 124 paludem ... quem -um [quam -am *l. v.*] ut pelagus aestimant). QVINT. inst. 12, 11, 11 iter neque -um neque ... durum (TAC. ann. 3, 31 [*syn.* interrupta]. *cf.* AMBR. Iob 2, 5, 23 p. 247, 9 *via* -a superbis [*syn.* difficilis, interclusa]). TAC.

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ann. 15, 43 lapis ignibus -us. ITALA Ier. 12, 10 (Conc.[S] I 5 p. 379, 32) posuerunt meam partem ... in solitudinem -am (*gr. I 1, 7 p. 82, 21 et LXX* ἄβατον, *Vulg.* in desertum solitudinis). IORD. Get. 27 locus. 2 *qui adiri non potest, inaccessibilis*: VAL. FL. 2, 642 non ... adeo semota neque ardua tellus longaque (nec loca *Burmann*) iam populis -a lucis eoae. CLAVD. 7, 53 ratibus ... -a Thyle. 22, 424 est ignota procul nostraeque -a menti (genti *Koenig*), vix adeunda deis ... spelunca. carm. min. 25, 62 -a famae secessit regio. *Rehm.*

1. (impes), -etis *m.* [*abl.* impete *a* LAEV. (*? v. l. 21*) *vel* LVCR. (ENN. ?) *metri causa fictum, v. Stolz-Leumann*[5] *p. 200. J. B. H.*] PRISC. gramm. II 241, 3 (*inter nomina in -ēs exeuntia, 'e' in genetivo servantia, a verbis derivata*) impeto, -s, -is. CHAR. gramm. p. 368, 7 B. -e *pro exemplo antitheseos sumit ut etiam* DIOM. gramm. I 442, 30 VLT. SYLL. gramm. IV 264, 14. *de formis: nom. sg.: l. 13. 17. gen. sg.: l. 13. 37. ? abl. pl.: p. 603, 42. ceterum semper abl. sg.* GLOSS.[L] II Philox. IM 73 -e: ὁρμηδόν. GLOSS. V 620, 18 -s est impetus. *inde a* LAEV. *et* LVCR. *tantum ap. poetas except.* GRAMM. *et* ITIN. Alex. (*v. l. 27*). [*falso trad.*: FLOR. epit. 4, 12, 54 -s *NL*, impetus *B, edd.*]

1 *proprie de motu corporeo i. q. accursus, pulsus* (*cf.* LAEV. carm. frg. 9 [Gell. 19, 7, 7] 'magno -e' pro 'impetu' *dixit Laevius*): **a** *de animantibus* (*cf. l. 35*): LVCR. 2, 330 equites ... valido quatientes -e campos. OV. met. 3, 79 -e ... vasto ceu ... amnis fertur *draco* (SIL. 2, 243 robur iuvenis iacit. 13, 189. STAT. Theb. 7, 585 aurigam ... corripiunt *tigres*). 8, 359 in iuvenes certo ... -e ... sus fertur. SIL. 13, 248 corruit ulterior procursūs -e truncus. ITIN. Alex. 25 Paeonibus -e retrudentibus aut concitantibus. AVSON. 399, 25 rabidus canis -e saevo. MAR. VICTOR aleth. 1, 350 rapido promptissima cursu -e praecipiti ... labi *animalia*. DRAC. Orest. 510 -e mortifero. **b** *de rebus*: LVCR. 4, 903 navem ... quantovis -e euntem. 5, 505 ipse *aether* suos ignis certo fert -e labens. 6, 138 vis ... venti ... perfringens -e recto (*cf.* 6, 518). 6, 153 flamma ... comburens -e magno. 6, 174 (*de lumine*) tremulo tempestas -e fulgit (*cf.* PRVD. apoth. 65 magno -e late conlucere deum [SCHOL.: -e pro impetu]). 6, 186 exstructis *nubibus* ... -e miro. 6, 239 -e tanto fiant *fulmina* (*cf.* 6, 327 -is auctum [*syn.* vis]. 328. 334. 340 longo venit -e). SER. SAMM. 638 menstruus immenso si profluet -e sanguis (*cf.* CARM. de Sod. 62 hiberno ceu volvitur -e torrens. DRAC. laud. dei 1, 609 aquas ... evomat -e pleno *fons. v. et l. 24*). MART. CAP. 9. 911 v. 8 mens, quam sidereo sufficis -e (-u *var. l.*). *nota: acced. notione amplitudinis* (*cf. l. 36. p. 604, 53*): LVCR. 4, 416 coniectus aquae ... despectum praebet sub terras -e tanto *eqs.* 5, 913 homine⟨m⟩ tanto membrorum esse -e natum. *trop.*: OPT. PORF. 10, 5 -e quo gressus effandi optata cupido invitata tulit. DRAC. laud. dei 1, 557 -e mortis (Orest. 259). *i. q. inflammatio* (*cf. p. 608, 52*): SER. SAMM. 155 (*v. p. 596, 12*).

2 *transl. de motu spirituali i. q. impulsio, fervor*: AVSON. 211, 15 prosa solebas et versa loqui -e eodem. DRAC. Orest. 229 -e plecti⟨bili⟩ per rustica colla pependit *Clytaemestra*. laud. dei 1, 104 -e terribili ... ingruit ira *dei*.

2. (impes), *abl.* -ete *adi.* [*subst.* impes *perperam sec. v. q. e.* praepes *pro adi. sumptum videtur. J. B. H.*] *i. q. incursans*: CYPR. GALL. num. 236 quique -e sensu oderunt te, summe sator. iud. 550 -e dextra (701). *O. Prinz.*

inpescere in laetam segetem pascendi gratia inmittere PAVL. FEST. p. 108. [*ex* *ím-parc-sco, *cf.* dispesco *et* compesco, *ubi plura. J. B. H.*] *cf.* impaxare, impeciscere.

[GLOSS. II 465, 34 ὑποβρύχιος submersus **inpessus.** Terentius Andria me aut erum -um (*Ter. Andr. 208* pessum) dabunt.]

impestis *v.* investis. **impete** *v.* impes.

GLOSS.[L] II Philox. IN 364 **inpetēius** βίαιος. *ab* impetere, *cf. c.* petax (*v. Heraeus, Spr. d. Petron. p. 24*).

1. impetibilis, -e. *ab* in *et* patibilis, *cf.* impassibilis *et gr.* ἀπαθής. -pat-: *l. 72. 78 sq. 81 sq.* GLOSS.[L] II Philox. IN 366 -e ἀνεπιχείρητον (ἐν- *cod.*) ἀνεπιτήδευτον. III Abol. IM 4 improbum saevum. IV Ps. Plac. I 27 quod quis pati non potest. -e est *c. inf.*: *l. 75. neutr. subst.*: *l. 78.* 1 *sensu passivo: qui tolerari non potest, non ferendus* (*v. et p. 596, 5*): ACC. trag. 91 pertolerarem vitam cladesque exanclarem -īs (imperit- *H*). CIC. fin. 2, 57 *dolorem* cum improbis poenam proponitis -em facitis. PLIN. nat. 20, 199 cum valetudo -is odium vitae fecisset. 20, 215 propter -es (-pat- *VE*) ... morbos. 25, 59 cruciatus. APVL. apol. 85 sceleri ... nefando immani -i. SYMM. epist. 2, 91, 2 grave hoc et -e posset videri, nisi *eqs.* 9, 113, 2 mihi turpe atque -e est ... adire conventus. rel. 41, 2 -em scopulum ... incurrit. 2 *sensu activo: qui pati non potest*, ἀπαθής: LACT. inst. 2, 8, 38 non ergo deus ex materia, quia sensu praeditum ex insensibili ... -e (-pat-) de patibili ... numquam potest oriri. 7, 20, 8 animas ... puras et -es (-pat-) et beatas ad sedem caelestem ... remeare. CHALC. comm. 39 divina omnia, quae nulla temporis progressione mutantur suntque semper -i (-pat-, ped- *var.*) felicitate. 131 immortale animal et -e (-pat-). 35. *silva* -is (-pat- *var.*) est nec ullam fert perpessionem.

2. impetibilis, -e. *ab* impetere. 1 *sensu activo: qui impetit*: AMBR. in Luc. 7, 139 tres ... adfectiones sunt, una rationabilis, alia concupiscibilis, tertia -is, hoc est λογιστικόν, ἐπιθυμητικόν, θυμικόν (virginit. 18, 113). *?* 2 *sensu passivo: qui impetitur, impeti potest*: SOL. 40, 24 *chamaeleon* -is est coraci, a quo cum interfectus est, victorem suum perimit interemptus (*an ad* 1. impetibilis *p. 595, 69 ?*). *Rehm.*

impetīginōsus, -a, -um. *ab* impetigo. GLOSS. λειχηνώδης. leprosus. VLP. dig. 21, 1, 6, 1 Trebatius ait -um morbosum non esse, si eo membro, ubi impetigo esset, aeque recte utatur. ALEX. TRALL. 1, 17 ad humidas et -as. *cf.* impetigosus.

***impetīgo,** -inis *f.* [*cf.* impeto *et* depetigo; *v. Stolz-Leumann*[5] *241. J. B. H.*] *de orig.*: SER. SAMM. 155 vitium ... quod ducit ab impete nomen. *plur.*: *l. 32. 34. 37 al.* impend- (*contaminatio scribae potius quam auctoris*): CHIRON 496 cura -is (*at in rubr.* 424, 41 impet-). -um (-em? *an* cura [-is] -um?) ... perunges sale *eqs.* GLOSS.[L] II Philox. IN 365 λειχήν, λέπρα. GLOSS. depetigo. scabiem. derbitas. tetr (*anglos.*). *inde a* CARM. Sal. (?) *et* CELSO. [*val.* pecingine, *it.* impettigine, *hisp.* empeine. *M.-L.*]

1 *i. q. asperitas cutis animantium cum prurigine*, λειχήν: **a** *definitur*: CELS. 5, 28, 17[A–C] -is ... species sunt quattuor. minime mala est quae similitudinem scabie repraesentat ... alterum genus peius est, simile papulae ... *tertiae* nigrae cognomen est ... *quartum genus* subalbidum est. PS. ORIG. tract. 10 p. 113, 12 -o circulum rotundum et liquidum facit. CHIRON 52 nascitur ... in pedibus articulorum locis necessariis *eqs.* (VEG. mulom. 2, 51. *cf.* MARCELL. med. 1, 71. 26, 71). CASS. FEL. 11 p. 19 -es, quas Graeci lichenas vocant, Latini vulgo zernas appellant. nascuntur ex melancholico humore, rotundo schemate, in superficie cutis cum ingenti pruritu et asperitate (*sim.* ISID. orig. 4, 8, 6). **b** *exempla*: FEST. p. 210 (*ex Carm. Sal.?*) 'avertas morbum, mortem, labem, nebulam, -em'. CELS. 5, 28, 18[B] nisi sublata est *papula*, in -em vertitur. 7, 14, 8 papulas -e⟨m⟩ similiaque. SCRIB. LARG. 249 ad -es uva ⟨t⟩aminia ... bene facit ... qua fricari (*cf. l. 37*) oportet -em (*cf.* PLIN. nat. 20, 4 arida *radix cucumeris* ... -em et scabiem ... sanat. 20, 83 -es *brassicā* ... sanari [*Cato agr. 157, 16* depetigini]. 22, 152. 160. 23, 4. 129. GARG. MART. med. 44 *gummis gutta* -es reprimit. ORIBAS. eup. 2, 1 P 6. *et al.*). COLVM. 6, 31, 2 -es ... aceto et alumine defricantur *eqs.* (*cf.* MARCELL. med. 19, 6 ad -es detergendas). PLIN. nat. 27, 100 lapide *vulgari* tangitur -o. SVET. Aug. 80. VLP. dig. 21, 1, 6, 1 (*v. supra l. 9*). FIRM. math. 3, 5, 30 maculas, lepras, -es. *al.* PLIN. med. capit. 18 p. 3 lichenis id est -es (*cf.* CHIRON 52 de -e id est licenas *eqs.*). VVLG. lev. 21, 20 *non accedet ad ministerium dei* -em in corpore *habens* (λειχῆν). 22, 22 si cicatricem habens *animal*, si ... -em, non offeretis ea domino. HIER. vita Hilar. 11 -e et pumicea quadam scabredine. MARCELL. med. 19, 13 -es quas Graeci agrias vocant (*cf.* THEOD. PRISC. eup. faen. 58 agrestes [*gr.* ἀγρίους]). PS. APVL. herb. 45 l. 16. PLAC. med. rec. β 11, 6 nigras. *al.* THEOD. PRISC. eup. faen. 37 serniosos oculos, quas nos -es dicimus. 57. CAEL. AVR. chron. 1, 4, 133 equorum (1, 4, 138 *al.*). ORIBAS. syn. 7, 20 de -es factas cicatrices (λειχήνων). *et al.* *trop. et allegor.* (*ad Vulg., v. l. 41 sq.*): TERT. pall. 5 p. 952, 4 Oe. nullis vitiis adulor, nullis veternis parco, nulli -i. PS. ORIG. tract. 10 p. 113, 10 -o ... haereticorum collectio est *eqs.* HESYCH. in lev. 21, 20 p. 1064[A] -es fornicator habet *eqs.*

2 *i. q. morbus corticis arborum*: PLIN. nat. 17, 223 -o et quae adgnasci solent cocleae peculiaria ficorum vitia (*Theophr. hist. plant. 4, 14, 3* ψώρα). *deriv.*: impetig(in)osus. *cf.* petigo.

λιχηνωτός **impetīgōsus** GLOSS. II 361, 45. *cf.* impetiginosus *et* depetigosus.

impetītio, -ōnis *f.* *ab* impetere. *i. q. petitio*: PS. AVG. quaest. test. 51 (Migne 35 p. 2251) obumbratio virtutis dei -o aliqua intelligitur *eqs.*

impetītor, -ōris *m.* *ab* impetere. *i. q. infestator, adversarius*: ATHAN. epist. Migne 13 p. 13[D] profanarum haeresium et -orum ... depositor. EPIST. pontif. 230 Migne 13 p. 23[C]. SACR. Leon. 321 tit. contra -es. CONC. Matisc. a. 585 p. 169, 28 qui iudex est aut -r (inped- *var. l.*).

inpetix: inpetigo PAVL. FEST. p. 109. *ab* impetere, *cf.* impetigo *et* scaturrex scaturrigo *sim.*

***impeto,** -īvī (*p. 597, 30*) *et* -iī (*p. 597, 3. 8*), -ītum, -ere. [*cf.* petere *et* impetus. *J. B. H.*] GLOSS. -unt: inpugnant. -o: accuso. *inde a* LVCANO. [*falso trad. vel falsa l. v.*: LVCAN. 4, 447 (*v. p. 534, 47*). AMM. 24, 3, 5 (imptum *V*, direptum *Kellerbauer*). 31, 12, 14 petens *vel* expetens *Heraeus*, im⟨pendio⟩ petens *Novák*). *falsa coni.*: VARRO rust. 3, 16, 8 (*v.* insector). FIRM. math. 3, 11, 16 (*v. p. 531, 29*). *dub. emend.*: SIL. 17, 452 (*v. p. 531, 18*).]

1 *generatim i. q. cum impetu petere, appetere, invadere sim.* (*fere vi hostili [cf. tamen p. 597, 10]; subi. bestiae*: *l. 80. 83. p. 597, 1. 2, res*: *p. 597, 6. 14. 20. add. gerund.*: *l. 84*): **a** *aliquem vel rem corp.* (*obi. suppl.*: *p. 597, 7. 10; refl.*: *p. 597, 8*): LVCAN. 6, 223 *ursa vulnerata* telum ... irata receptum -it (COMMENT.: cum impetu petit). 6, 394 Chiron, gelido qui sidere fulgens -is ... Scorpion arcu (*i. sagittarius*). SIL. 5, 273 -it os hastā. STAT. Theb. 8, 523 cedentem Acheloius heros -it (inpedit *P*). 8, 694 nec cura *lupo* vetantes *pastores* -ere. SOL. 9, 7 *saxis* oppugnandum -tum *esse a gigantibus* caelum. [*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

10, 19 minime ... a diris avibus -untur *hirundines* (*inde* ISID. orig. 12, 1, 70). 30, 27 homines *lupi* ... *non* -unt. 52, 40 ut, quicquid -at (-ierit ISID. orig. 12, 2, 12) *monoceros*, ... ictu eius perforetur. AVSON. Mos. 275 *pisces* puer ... ab alto (*i. a summa ripa*) -it. CLAVD. DON. Aen. 3, 635 p. 345, 8 (*syn.* adpetentes). VEG. mil. 3, 14 p. 97, 6 ut ... adversariorum -ant faciem *sol et ventus*. CLAVD. 5, 402 unus ... prosilit ... dictisque et vulnere ... -it. AVG. serm. 153, 2, 3 (*trop.*) -it te, facit impetum (*ut taurus*). PS. AVG. serm. 280, 4 ut armis se vel fustibus alterutrum -ant (GREG. M. moral. 17, 45). MISC. Tir. p. 61, 18 si non -it *grana gallina*. OROS. hist. 3, 1, 1 contradictorem pacis bello -endum (4, 14, 1 ISID. orig. 15, 1, 68). *al.* CASSIAN. inst. 10, 3 anima ... inimicorum machinis -ta (*trop. cf.* SIDON. epist. 3, 13, 10 *syn.* impugnat). 11, 8 eius quem -it *diabolus* (SEDVL. op. pasch. 3, 7 p. 283, 3. *et al.*). conl. 5, 13 *vitia* non ... uno modo -unt cunctos (*syn.* pulsent. EVCHER. hom. 8 p. 851^C. *cf.* AVELL. p. 402, 12 qui ... raris ... passionibus -ti sunt. p. 483, 4 morbo). AVELL. p. 490, 7 Christus -itur. *al.* CONC.^S I 2 p. 81, 15 repellens -entes (*gr. I 1, 3 p. 23, 15* τοὺς ἐπερχομένους). MARCELL. chron. II 431 p. 78, 13 imperator ab esuriente populo lapidibus -itur. ALC. AVIT. epist. 23 p. 56, 6. DRAC. laud. dei 2, 350 ceu fluctibus astra -at *pelagus*. IORD. Get. 140 Gothos -ere temptant. *et al.* **b** *rem incorp.*: AVG. serm. ed. Mai 2, 1 (*in lusu verb.*) *ut homines* expeterent, non -rent sanitates *Christi*. SVLP. SEV. dial. 1, 6, 2 -ere evangelicam veritatem (*cf.* CONSVLT. Zacch. 2, 17 p. 85, 20 fidem. LEO M. epist. 145, 1 *Christianam religionem*. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 236, 27 opiniones ... patrum. EPIST. pontif. 632 Schwartz p. 20, 24 [*opp.* vinci]. *et al.*). CASSIAN. conl. 18, 13, 1 *patientia* nullis inimicorum iaculis -ta. LEO M. serm. 36, 3 mores. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 205, 13 litteras (*cf.* PROSP. c. coll. 1, 1 libros *Augustini. al.*). *et al.* **c** *intr.* (*sec. gr.*): ITALA I reg. 15, 19 (Lucif. reg. apost. 2 p. 40, 15) -visti ad praedam (ὥρμησας τοῦ θέσθαι ἐπὶ τὰ σκῦλα, *Vulg.* versus ... es).

2 *speciatim in iudicio i. q. incusare, in ius vocare sim.*: **a** *nude*: PS. QVINT. decl. exc. Paris. 8 p. 402, 26 iniuste -itur qui aequo dolore confunditur. LEO M. Conc.^S II 4 p. 20, 5 dum homo unus -itur (ἀδίκως ἐναγομένου). AVELL. p. 566, 16 Leonem publico anathemate -entes (p. 567, 17). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 206, 13 quae ... a nullo sunt specialiter -ta (*syn.* accusantur). CONC.^S I 5 p. 250, 2 calumniis -i (*gr. I 1, 6 p. 110, 25* συκοφαντούμενον. *cf.* IOH. MAXENT. Conc.^S IV 2 p. 16, 30 calumniosis ... vocibus). PETR. CHRYS. serm. 11 p. 219^B tempora (*syn.* accusent, imputent). CASSIOD. var. 1, 30, 2 eum tradat legibus -tum. 4, 23, 2 *al.* GREG. TVR. glor. mart. 33 p. 508, 31. *et al.* *p. p. p. masc. subst. i. q. reus*: ENNOD. opusc. 2, 20 p. 294, 3 contra meritum -ti. 2, 27 p. 296, 4 *al.* CASSIOD. var. 4, 22, 4 *al.* *neutr. subst.*: AVELL. p. 376, 3 -tum (*i. crimen obiectum*) confutare debuerat. **b** *add. causa criminationis*: *gen.*: SIDON. epist. 7, 9, 10 edacitatis -itur (*syn.* arguitur). CASSIOD. var. 4, 23, 3 criminis, cuius -untur. *abl.*: GREG. TVR. Franc. 9, 13 p. 369, 27 actione qua -itur. glor. conf. 91 p. 807, 2 crimen, quo (quod *var. l.*) -batur. de: AVELL. p. 384, 4 Iohannem ... catholicum ... nec de catholica fide ... -tum. LEO M. serm. 61, 2. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 46, 11 Cyrillus de Apollinari dogmatibus -tus (= *Conc.^S I 5 p. 353, 32* accusatus. *gr. I 1, 5 p. 130, 1* ἐπὶ τοῖς ... δόγμασιν ἐγκαλούμενος). EPIST. pontif. 665 Schwartz p. 29, 16 de ... haeresi. GREG. TVR. Franc. 5, 4 p. 195, 8. 5, 14 p. 205, 1. *cf.* CONC.^S II 3, 1 p. 114, 2 de his quibus -eris (= *II 2, 1 p. 9, 17* obiectis). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 135, 10 quae sint unde -itur. pro: CASSIOD. var. 8, 24, 3 pro levibus causis. GREG. TVR. glor. mart. 33 p. 508, 29 pro crimine. LEX Visig. 12, 2, 9. in: LEX Visig. 2, 4, 4 si *servus* ... dominum in crimine -ierit. *acc. dupl.*: GREG. TVR. Franc. 5, 5 p. 197, 17 ipsum -ens publice parricidam. velut (*c. part. vel enunt.*) *sim.*: RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 142, 10 nullus ... nos apud vos -at velut alia sapiamus (PALLAD. hist. mon. I 53 p. 336^A veluti ... conviciantem [*p. 161, 3 B.* διέβαλον ... ὡς βλασφημοῦσαν]). p. 166, 15 illum ... ut impium ... -ere temptant. p. 228, 18 -bant ... orientis episcopos, quasi tacuerint ... Nestorii nomen (*gr.* [*AbhMünch. XXXII 6 p. 16, 3*] ᾐτιῶντο).

deriv.: impeteius, 2. impetibilis, impetitio, impetitor. *cf.* impetigo, impetix, impetus (impes).

impetōsus *v.* impetuosus.

impetrābilis, -e. *ab* impetrare. inp-: *l. 76.* *compar.*: *l. 74. p. 598, 7. 9. 15.* *inde a* PLAVTO. [*falsa l. v.*: PELAG. in II Cor. 12, 9 p. 299, 6 (*v.* inimpetrabilis).]

1 *act. (vel instr.) i. q. qui impetrare potest vel per quem quid impetratur* (*cf. Leumann, Adj. auf -lis p. 112*): **a** *animant.*: PLAVT. Merc. 605 -ior qui vivat nullus est (DON. Ter. Hec. 685 pater). Most. 1162 non potuit venire orator magis ad me -is quam tu. CIL V 5768 Herculi inpetra(bili) sacr(um) (5769, 2). *i. q. efficax, strenuus, felix sim.* (*cf. p. 598, 2*): AMM. 15, 8, 21 ingredientem optatum ... et impe⟨t⟩rabilem *Iulianum*. 24, 1, 1 principem. 29, 5, 4. 32 hostem ... -em iactu telorum. 31, 11, 5 dux. **b** *res*: PLAVT. Epid. 341 pro di immortales, mihi hunc diem dedistis luculentum, ut facilem atque -em! PROP. 4, 1^b, 101 ʻIunonis facito (-e *codd.*) votum -e' dixi (*cf. Dieterich, Kl. Schr. 185; aliter Tabeling, Mater Larum, 1932 p. 88* [*vix recte*]). CYPR. domin. orat. 8 p. 271, 21 orantibus fuit -is et efficax sermo. HIER. in Dan. 10, 2 p. 554^A ieiunio sponsa -es facit lacrimas. AVELL. p. 614, 13 preces. PETR. CHRYS. serm. 53 p. 347^B supplicationum facilis atque -is via. *i. q. efficax, prosper sim.* (*cf. p. 597, 76*): AMM. 14, 8, 5 efficaciae -is rex *Seleucus Nicator*. 17, 11, 3 vigilantia. SCHOL. Cic. Bob. p. 79, 23 St. -ius (impenetr- *Hildebr.*; *cf. p. 549, 80*) facit, quod ad Syllae victoriam locuturus est.

2 *pass. i. q. qui impetrari potest* (*add.* ab: *l. 12*): LIV. 25, 29, 8 omnia et -ia et tuta erant apud Romanos. 30, 16, 15 quo -ior pax esset (37, 34, 2). 36, 33, 5 veniae (42, 29, 3 per sororem. TAC. hist. 4, 69. HIER. in Ezech. 13, 44 p. 435^C [*compar.*]). 39, 29, 4 *Manlio* postulanti ... triumphum rerum gestarum magnitudo -em faciebat. 45, 19, 6 utrum quae pro se an quae contra fratrem petiturus esset, ab senatu magis -ia forent. VLP. dig. 43, 20, 1, 43 ei ... -e est *ius aquae*. IVL. VICT. rhet. 27 p. 448, 29 si probabile petes et si -e. AMBR. exc. Sat. 1, 65 (*opp.* inpetratum). PS. AVG. serm. 194, 5 fiat -e quod ... poscimus (EVGRAPH. Ter. Andr. 289 [*comp.*]). COD. Theod. 10, 10, 34 cum -e huius fuerit postulatum. EVGRAPH. Ter. Andr. 322.

adv. **impetrābiliter:** SYMM. or. 4, 4 -ius cuncta nunc petitis quam aliquando iussistis. OP. imperf. in Matth. 18 p. 733^D -r ... orare.

comp.: inimpetrabilis.

˟impetrātio, -ōnis *f.* *ab* impetrare. *plur.*: *infra l. 24. 33.* GLOSS. ἐπιτυχία. ἐπίτευξις. κατόρθωσις. [*dub. trad.*: SVLP. SEV. dial. 3, 14, 4 (difficili -e *V*). EVGRAPH. Ter. Andr. 316.]

i. q. adeptio, exoratio, permissio sim. (*fere c. gen. obi.*; *subi.*: *l. 25*): CIC. Att. 11, 22, 1 illud molestius istas -es nostras (*i. venias a Caesare datas*) nihil valere. DON. Ter. Eun. 1068 prima oratoris -o in mala causa ʻaudiri meruisse'. SYMM. epist. 2, 74 (*syn.* commeatum). 4, 43 veniae (HIER. adv. Iovin. 2, 30 p. 327^C *al.*). 4, 51, 2 nec res -e (*i. impetratu*) difficilis est (*cf. l. 22*). 6, 10 rescripti (COD. Theod. 8, 4, 20. *cf.* SYMM. rel. 27, 2 oraculi). 7, 12 voti. *al.* CLAVD. DON. Aen. 11, 245 p. 444, 30 auxiliorum. 11, 290 p. 454, 29 pacis. *al.* AVG. spir. et litt. 30, 52 p. 208, 20 gratiae. conf. 12, 1 (*opp.* petitio). DAMIG. lapid. 14 *lapis sapphirus* deos propitios facit praeclara cum -e et honore. 26 (*plur.*). 29. 40 *al.* COD. Theod. 8, 5, 39 furtivae -is (*sc. rursus muneris publici capessendi. cf.* 10, 20, 11 = Iust. 11, 8, 8 subreptiva. EPIST. pontif. 386 Conc.^S I 2 p. 90, 8 subrepticia). 10, 10, 30 pr. -is huiusce rescriptum (11, 22, 4 huiusmodi). 15, 14, 9 iuris communium liberorum. *al.* COD. Iust. 5, 8, 2, 1 (*imp. Zeno*) rei (*opp.* petitio). EVGRAPH. Ter. Andr. 320 ENNOD. epist. 7, 15, 1 p. 184, 16 velox. 8, 37, 1 p. 224, 1 si *paginae* repudientur ab -e (*i. successu*). *et al.* *in re sacra* (*cf. l. 47. 65. p. 599, 18*): SERV. auct. Aen. 2, 702 Anchisen ea quae optabat per -em augurii meruisse. SCHOL. Pers. ed. Kurz 2, 26 cuius -e rei oves immolabantur. *in iure* (*cf. l. 33 sqq.*): COD. Theod. 2, 3 tit. de omissa actionis -e (= COD. Iust. 2, 57 tit. de formulis et -e actionum sublatis. *v. Mitteis-Wilcken, Papyruskunde II 1 p. 42*).

impetrātīvus, -a, -um. *ab* impetrare, *cf.* admissivus, oblativus. *in serm. augurali de auguriis a dis impetratis* (*cf. Mommsen, Abr. d. röm. Staatsr. p. 217*): SERV. Aen. 6, 190 auguria aut oblativa sunt, quae non poscuntur, aut -a, quae optata veniunt (6, 194. 12, 246). 12, 259.

impetrātor, -ōris *m.* *ab* impetrare. *qui impetrat* (*pro adi.*: *l. 54. 55*): AVG. civ. 8, 22 p. 354, 8 D. inter deos et homines internuntios ac beneficiorum -es se esse finxerunt *daemones* (COD. Theod. 12, 6, 3). serm. 83, 6 veniae (*v. vol. V 1, 574, 52*). DAMIG. lapid. 34 *lapis galactites* auctorem gratiosum facit ... et efficacem et -em et persuadentem omnibus hominibus. CIL VI 30935 Iovi impetratori (*cf. p. 597, 76*).

impetrātōrius, -a, -um. *ab* impetrator. DAMIG. lapid. 39 *lapis trisites* magnus (manu *Abel*), gestatus, -us, facit ad causam sine iure datam.

impetrātū (*sup.*) *v. p. 603, 2.* **? impetrātus,** -ūs *v. p. 599, 5.*

impetrio, (-īvī,) -ītum, -īre. [*vox serm. auguralis ad v. q. e.* impetro *sec.* petitus, quaesitus *sim. addita*; *v. Vogt, Symbolae Osloens. 8, 1929, 98 sq. J. B. H.*] [*dub. em.*: PACVV. trag. 317 neque perpetrare precibus inpetri⟨t⟩a quit (*em. O. Müller, cf.* PAVL. FEST. p. 108 -itum: inpetratum).] *i. q. auguriis prosperis impetrare quaerere*: PLAVT. Asin. 259 -itum, inauguratumst: quovis a⟨d⟩mittunt aves. CIC. div. 1, 3 cum ... magna vis videretur esse ... -iendis (inpetrandis *codd.*) consulendisque rebus ... in haruspicum disciplina (1, 28 ut nunc extis, ... sic tum avibus magnae res -iri [inpert- *codd.*] solebant). 2, 35 is qui -ire velit. *n. subst.* -ītum, -ī (*cf. l. 64. 65*): VAL. MAX. 1, 1, 1 rebus divinis opera datur ..., cum inquirendum vel extis vel sortibus *est*, -o (impert- *codd.*). *f. subst.* -ītae (*sc. precationes*): PLIN. nat. 28, 11 alia sunt verba -is, alia depulsoriis *eqs.*

˟impetro, -āvī, -ātum, -āre. [*ab in et* patrare; *cf.* per-, propetro *et* expatro. *J. B. H.*] *scrib.* imp-: CIL XI 3943, 3 (*a. 87*). VI 1492, 19 (*a. 101?*). 2120, 11 (*a. 155*) *al.* inp-: CIL VI 1698, 16 (*a. 377*). 1725, 10 (*a. 441/5*). *al.* indup-: CARM. de fig. 66 (-pertr- *codd.*). *metath.* inpraet-: TRACT. in Luc. 5, 19 (*Bob. s. IV/V*). *de inf. fut.* -assere (4^r *ap.* PLAVT.) *et de formis perf. brev. v. Neue-Wagener et Georges, Wortf.* *adde e. g.*: -arat: CIC. Att. 1, 16, 4 (*def. Sjögr.*). -arant: CIC. Verr. II 2, 122 COD. Theod. 16, 2, 47 pr. NOT. Tir. 66, 79 -at. *de notione*: DON. Ter. Hec. 729 -em: perficiam, dictum a patrando (parendo *codd.*): cuius rei difficultas ob

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tarditatem complendarum nuptiarum etiam ad alia negotia, quae sunt ardua, verbum hoc commodavit ac dedit. PAVL. FEST. p. 227 -are est exorare et perpetrare perficere. GLOSS.L II Abav. IM 220 -vit: meruit. II Philox. IM 81 ἤνυσεν. IM 362 -are: ἀνύσαι, κατασκοπῆσαι. 363 -vit: ἐπέτυχεν. *cf.* IM 79 -tus: θυσία (*θυσίᾳ ? Linds.; glossam decurtatam ad* PAVL. FEST. p. 108 [*v. p. 598, 65*] *revocat Scal.*). *gr.* ἐμπετρατεύω: GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A -θεῖσα· ἡ μετ' ἐξουσίαν ἀρχοντίαν ἐπιτραπεῖσα. *inde ab* ENNIO; *deest e poetis* CATVLL., LVCR., VERG., OV. *al., e script.* CATONI, CELSO, COLVM., MELAE *al.* [*val.* împătra. *M.-L.*] [*falso trad.: pro* impero: *v. p. 582, 84 (vice versa recte restit.* impetro *pro* impero: PLAVT. Mil. 1214 CIC. Att. 7, 9, 2 *M* epist. 2, 15, 4 *saepe*). *corrupt.*: DIOSC. 1, 83. *dub. suppl.*: CIL III 10433. *dub. em.*: SEN. contr. 1, 2, 22 (penetraverunt *codd.*). *falsa coni.*: VEREC. in cant. 8, 17 (-atur *depon. Pitra,* increpatur *cod.; lego* inprecatur). *falsa transl.*: ITALA gen. 30, 11 (Lugd.) -vi (ἐν τύχῃ; *vertit* ἔτυχε).] *cf. Onom. s.* Impetratus (-a).

I *vi originaria i. q. prosperis auguriis alqd a dis consequi* (*cf. p. 598, 40. 47. 65*): A *strictius in serm. augur. et in fulguratura*: FEST. p. 289 respici avis ⟨tum dicitur, cum peracto sacri⟩ficio quasi finis inp⟨etratus est⟩. SEN. nat. 2, 48, 1 *fulminum prorogativorum* confessione certum est, quousque -etur dilatio. PLIN. nat. 2, 140 exstat annalium memoria sacris quibusdam et precationibus vel cogi fulmina vel -ari. *ibid. iterum.* B *de quibusvis quae sacrificiis rite peractis vel precationibus a dis tribuuntur*: HOR. carm. saec. 51 quae ... vos bubus veneratur albis ..., -et. carm. 4, 2, 42 super -to fortis Augusti reditu. epist. 2, 1, 137 -at chorus et pacem et locupletem frugibus annum ([*cf.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 132]. LIV. 1, 31, 7 si p. veniaque ab diis -ta esset. 3, 8, 1 p. deum -ta [27, 23, 4 GRATT. 407]). PLIN. nat. 10, 75 *Seleucidum avium* adventum ab Iove precibus -ant Cadmi montis incolae. 12, 89 XLIIII boum caprarumque et arietum extis -atur venia caedendi *cinnamomi fruticis*. FRONTO p. 48, 11 N. qui a dis (p. 95, 10) quae petii⟨t⟩ -et. TERT. apol. 5, 6 precationibus -to imbri (Scap. 4 p. 549, 1 Oe. CYPR. Demetr. 20 p. 365, 23. *cf.* CAPITOL. Aur. 22, 4 su⟨i⟩s pluviā -tā). AVG. civ. 21, 7 p. 501, 4 D. miraculorum ... cultu et ritu quolibet -torum. *cf. et p. 600, 55. 57. 602, 60.*

II *latius in serm. communi i. q. alqd (sc. contendendo) perficere, exsequi, obtinere sim.* (*tam generatim de quavis perpetratione vel effectu [e. g. l. 57. p. 600, 1. 11. 601, 66. 67. 602, 69] quam speciatim de exorando i. q. precibus consequi [qui usus postea praevalet, cf. l. 3. p. 600, 37]; ap. posteriores saepius laxiore sensu i. q. accipere [notione sc. vincendi vel contendendi evanida], e. g. p. 600, 63. 64. 601, 31; vis petendi nusquam certo vindicanda [sed cf. p. 601, 28. 75. 602, 73. 603, 6]*):

A *pro subi. animant.*: 1 *absol. vel obi. suppl.* (*cf. et p. 601, 20. 22. 29. 42. 57. 602, 13*): PLAVT. Asin. 721 opto annum ... mihi huius operas :: -asti (TER. Andr. 832). 918 ni -o, regem perdidi (*cf.* Cas. 306 si non -vit [*al.* CAES. Gall. 1, 35, 4 LIV. 40, 47, 4 *al.*]. Mil. 1214 si -as [TER. Andr. 528 CIC. Att. 6, 1, 5 *al. cf. l. 67. 69. 71*]). Bacch. 691 aegre -vi (*sc. ne suscenseat*). Cas. 213 intro abi ... :: -as, abeo (*cf.* Epid. 302). Men. 192 superas ..., ut superior sis mihi quam quisquam qui -ant (*sc. 'ut me fruantur' sim. [aliter Löfstedt, Glotta 3, 1911, 183]*). Mil. 1199 hilaris exit: -vit. 1226 copia adeundi *militis* atque -andi (CIC. Att. 9, 15, 3 iusta ad -andum [CAECIN. Cic. epist. 6, 8, 2 SALL. Iug. 14, 7 FRONTO p. 121, 8 N.]. CAES. Gall. 5, 6, 4 spe -andi [LIV. 37, 35, 2 fiduciam. *al.*]). Persa 245 nolo ames :: facile (*cf. l. 59. 62 al.*) -as. Poen. 974 incipere multost quam -are (*i. perficere*) facilius. Stich. 726 *al.* TER. Eun. 1091 RHET. Her. 4, 14, 20 CIC. S. Rosc. 119 Tull. 38. Verr. II 1, 149 petit ...: facile -at (ANTON. Cic. Att. 14, 13 A, 2 QVINT. decl. 249 p. 19, 18 *al. cf.* CIC. Verr. II 2, 41 illi ... commonefaciunt ...: -ant. II 3, 152 postulavit ...: non -at [PLIN. epist. 6, 29, 11]. LIV. 1, 11, 2 orat ...: facile -tum *est.* SEN. contr. 7, 1 [16], 25 rogabam ...: non -vi. QVINT. decl. 323 p. 271, 23 pacem poposci: -vi. *al.*). Verr. II 4, 19 *al.* off. 3, 59 quid multa? -at. LIV. 34, 24, 7 *al.* SEN. benef. 2, 14, 1. PLIN. epist. 9, 21, 4 iterum rogabo, -bo iterum. AVR. Fronto p. 94, 19 N. peto a te — sed -tum sit —. APVL. apol. 73 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 15 St. ⟨si⟩ pro ⟨Cispio⟩ -asset (*syn.* obtinuerit). *et al.* *add.* de (*cf. p. 600, 83. 602, 44. aliter p. 601, 42*): CIC. Planc. 25 si vir amplissimus ... de aliquo ... non -vit. off. 1, 40 (= 3, 113) nisi de redimendis is qui capti erant -assent (de captivis -vissent 3, 113). Att. 7, 17, 2 si ... de ratione habenda -asset. CAES. Gall. 4, 13, 5 de indutiis. 5, 36, 3 de ... salute (civ. 1, 22, 6). LIV. 2, 13, 4 de agro ... restituendo.

2 *aliquid* (*cf.* PRISC. gramm. III 297, 18. *persona pro re*: *p. 600, 48. 56. 59* [*cf. et p. 600, 67. 68*]. *add.* per: *e. g. p. 600, 21*). a *nude*: PLAVT. Capt. 102 (*interpol.?*) quod ... cupio ut -et (CIC. de orat. 1, 167 Att. 2, 24, 4 LIV. 26, 17, 7 *al. cf. abl. abs.*: CIC. Phil. 8, 27 postulat ...; quo -to quid est quod metuat? [off. 1, 32. 3, 94 quo optato -to. LIV. 37, 53, 3 CVRT., AMM. *cf.* CAES. Gall. 3, 21, 3 qua re -ta. civ. 3, 97, 2 LIV. 34, 30, 4]. *item in en. sec.*: COM. pall. inc. 87 noli rogare quod -are nolueris [CIC. div. in Caec. 23 VAL. MAX. 7, 5 praef.]). Capt. 234 quod sibi volunt, dum id -ant (*i. -are conantur?*), boni sunt (942 et id et aliud. *al.* TER. Phorm. 452 CIC. Tull. 39 id ipsum. *al.* CAES. Gall. 4, 11, 2 *al.* SALL. Iug. 77, 3 ubi ea -ta. NEP. Cim. 1, 3 LIV., CVRT., AMM. *cf.* PLAVT. Mil. 231 tc -are [*i. perficere, cf. 214*] dico id quod petis [CAES. Gall. 1, 31, 2 ea quae vellent. *al. cf.* TER. Ad. 490 quod ..., id. LIV. 32, 2, 7 *al. cf.* TER. Andr. 422 istuc quod postulo]. *sine* id: PLAVT. Epid. 131 quod manda⟨vi⟩sti mihi, -tum est [Mil. 1160 quod voles. CAES. Gall. 5, 41, 8 quae petierint. LIV. 32, 3, 7. *et al.*]). Cas. 271 hoc credo -assere (CIC. Phil. 1, 27. BRVT. Cic. epist. 11, 1, 2 haec. FRONTO p. 13, 7 N. unum hoc. MOD. dig. 40, 11, 5, 1 hoc -to [*abl. abs. ut*: AMM. 24, 2, 21 *al. cf. l. 26. p. 599, 77*]. *al.*). 298 si sic nihil -are potero ..., sortiar (TER. Andr. 315 CIC. Att. 1, 16, 4 *al.* LIV. 37, 35, 2 *al.* SEN. contr. 7, 1 [16], 2 n. aliud ... quam ut. OCTAVIA 580 [*opp.* exprimere]. *et al. cf.* TER. Hec. 729 minus ... quam possi⟨e⟩m [DON.: perficiam]). Cist. 722 (*interpol.*) si quid est opus, dic, -tu⟨mst⟩. Most. 786 adfero omne -tum (SEN. contr. 1, 2, 7 alia omnia. *al. cf.* STAT. silv. 2, 1, 228 cuncta). CIC. Quinct. 70 multo iniquiora (*opp.* postulabat). leg. agr. 2, 3 ut vester honos ... dignitate -tus esse videatur (LIV. 39, 32, 8 GRATT. 72 TAC. dial. 37 *al. cf.* VAL. MAX. 7, 5, 5 loca ... honoris). 2, 17 ad beneficium -andum (SEN. benef. 2, 4, 2 [*opp.* accipere]. *al.* FRONTIN. aq. 94 *al.*). epist. 13, 29, 5 rem (CAECIN. Cic. epist. 6, 8, 2 CAES. Gall. 1, 31, 2 *al.* SALL. Iug. 104, 3 LIV. 24, 23, 9 *al.*). NEP. Ages. 2, 3 indutias (LIV. 4, 30, 1 *al.*). Eum. 4, 3 *pacem* (LIV. 37, 36, 2 per eum. *al.* CVRT. 4, 6, 1 *al.*). Ham. 2, 3 *auxilia* (LIV. 26, 13, 4 TAC. hist. 2, 45 *al.*). PROP. 4, 7, 24 unum ... diem. LIV. 3, 70, 15 *triumphum* (*al.*). 6, 26, 8 civitatem (VAL. MAX. 3, 1, 2). 8, 37, 10 ad poenae veniam -andam (*al.* PHAEDR. 3 epil. 22 SEN. dial. 5, 27, 2 CVRT. 8, 2, 18 *al.* QVINT., TAC., PLIN. epist., SVET., DIG. *al.*). 23, 49, 3 utroque -to (CVRT. 6, 11, 18 *al. cf.* PLIN. epist. 3, 9, 32 neutrum. *al.*). 30, 29, 5 aequiora (*al.*). 34, 59, 6 aliquid (*al.*). 45, 29, 13 post non -tam Paeoniam. GRATT. 493 favore. SEN. contr. 2, 2, 10 finem (SEN. epist. 45, 2). VELL. 2, 68, 2 reditu (SVET. Tib. 13, 2. *cf. l. 73. p. 599, 27*). 2, 125, 1 quid non -ando passuri fuissemus aut quid -ando profecissemus (SEN. epist. 81, 28 *al.*). VAL. MAX. 1, 8, 2 opem. 1, 8 ext. 2 aditum *ad litteras* (PHAEDR. 4, 18, 21 *al.*). 2, 9, 9 censoriam ... potestatem (AMM. 19, 12, 10 *al. cf.* VAL. MAX. 7, 5, 4 *consulatum*. QVINT. inst. 6, 3, 68 provinciam. COD. Theod. 12, 1, 42, 1 dignitatis [*syn.* meruerit]. *al.*). 3, 8, 8 *vitam* (SEN. dial. 9, 11, 4 LIV. perioch. 129 p. 118, 6 *al. cf.* QVINT. decl. 294 p. 166, 22 salutem [GELL. 12, 14, 6 *syn.* obtineri]. *al.*). 6, 2 ext. 1 aequitatem (*i. exorare; opp.* extorsit). SEN. Thy. 248. benef. 3, 27, 3 summam. epist. 88, 27 -anda (*i. acquirenda*) illi *mathematico* quaedam principia sunt. frg. 119 an -vit *Iuppiter* ius trium liberorum? (PLIN. paneg. 37, 3 DIG. [*v. V. i. R.*] COD. Theod. *et* Iust. *cf.* IVLIAN. dig. 10, 2, 51, 1 iudicium [COD. Theod. 1, 22, 2 = Iust. 3, 14, 1 pr. *al.*]). PLIN. nat. 10, 136 nec Sirenes -verint (*i. meruerint*) fidem. QVINT. inst. 7, 1, 42 restitutionem patris (*al.* VLP. dig. 4, 4, 7, 5 *al.* COD. Iust. 2, 50, 6 [*a. 254*] *al.*). decl. 319 p. 253, 1 sceleris ... dilationem (FRONTO p. 15, 19 N. COD. Theod. *et* Iust.). FRONTIN. aq. 47 plures quinariae -tae (*cf.* 103 aquam publicam [*al.*]. *al.*). TAC. ann. 4, 23 -ando triumphalium insigni (*cf.* SVET. Tib. 20 *al.*). *al.* SVET. Iul. 24, 3 supplicationes. *al.* FLOR. epit. 1, 23, 1 nisi *plebs* tribunos -asset. 3, 3, 17 libertatem (COD. Iust. 9, 23, 6 [*a. 290*]). GAIVS dig. 11, 1, 5 tempus (*al.* CONC.S I 5 p. 362, 39 [*gr. I 1, 7 p. 69, 28* καιροῦ δραξάμενος]). 47, 4, 2 actionem (*al.* COD. Theod. 2, 3, 1 *al.* [*v. Sohm, Instit. d. röm. Rechts p. 363*]). VLP. dig. 5, 1, 70 *edictum* (*al. cf.* PRISCILL. tract. 2, 50 rescriptum [COD. Theod. 1, 2, 2 *al.*]. COD. Theod. 13, 11, 12 oraculum [*al.*]). *al.* TERT. ieiun. 12 p. 290, 15 ad -andam tutelam *dei*. *al.* CYPR. domin. orat. 22 p. 283, 26 indulgentiam. VIR. ill. 23, 7 petitis in deditionem legatis nec -tis. HIL. trin. 10, 42 -tae orationis (*cf.* RVSTIC. Conc.S I 4 p. 165, 19). AVSON. 415, 44 munus (*al.*). SYMM. epist. 7, 105, 1 evectionibus (*al.*). AVG. civ. 5, 13 p. 217, 26 D. -to spiritu sancto (*al.*). 17, 4 p. 204, 21 *filium* precata -vit *Anna* (epist. 130, 29). SVLP. SEV. chron. 1, 25, 1 misericordiam (*al.*). COD. Theod. 7, 12, 3 vacationem (*al.*). *al.* COD. Iust. 8, 54, 1 pr. (*a. 258*) vindicationem. *al.* CONC.S I 3 p. 174, 35 aspectum ... auditumque (*vers. Tur.* promereri; *gr. I 1, 3 p. 65, 20* τυχεῖν). CIL III 12132 (= INSCR. christ. Diehl 1 a 3) *munificentiam* (τεύξεσθε). *et al.* *nota: de re corp. fere i. q. evocare, efficere*: PLIN. nat. 17, 98 hoc blandimento -tis radicibus (*antea* sollicitando). *add. acc. praed.*: LIV. 29, 30, 2 auxilium itineri ... quattuor milia Maurorum -vit. PLIN. epist. 7, 6, 8 iudicem ... -verat Iulium Servianum. MACR. Sat. 1, 6, 15.

add. dat. comm. (*cf. p. 601, 34. 602, 53*): CIC. Att. 11, 20, 1 ista nobis -ta. PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 16, 3 precibus esse -andam salutem talibus viris (TAC. hist. 1, 69). LIV. 33, 29, 11 pacem Boeotis. 40, 15, 10 te errori veniam -are meo (SEN. benef. 2, 25, 1 CVRT. 8, 2, 30 *al.*). SEN. dial. 11, 9, 6 *Marcello* reditum -vit *senatus*. QVINT. inst. 1 prooem. 1 post -tam studiis meis quietem. 11, 3, 4. PLIN. epist. 6, 25, 3. 10, 6, 1 ei ... civitatem (*al.* SVET. Cal. 38, 1). SVET. Otho 2, 2 *al.* GAIVS dig. 34, 5, 5 pr. APVL. met. 7, 7 *al.* AVG. civ. 11, 12 p. 479, 6 D. RVSTIC. Conc.S I 4 p. 235, 12 (*Conc.S I 5 p. 298, 11* perfecit; *gr. I 1, 6 p. 155, 16* κατώρθωκεν). *al.* *pro dat.* pro (*cf. p. 602, 57*): TAC. ann. 12, 8 Agrippina ... veniam exilii pro ... Seneca ... -at. LIV. perioch. 48 p. 56, 4.

b *add. unde quid impetratur* (*cf.* apud iudicem: PLAVT. Rud. 18 VLP. dig. 5, 2, 6 pr.): α ab (*cf. p. 599, 28. 30. 32 et s. 3 [e. g. p. 601, 53]. absol.: p. 601, 9. 10. 15. 20. 22. 29. add.* de: *p. 601, 21.* per: *e. g. p. 601, 17*): PLAVT. Amph. 35 iniusta ab iustis -ari non decet (*opp.*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

petere). Aul. 687 istuc confido ⟨a⟩ fratre me -assere (695). Cas. 311 a me -es quod postulas (*cf.* Mil. 1200 quod volui [Trin. 1167 *al.*] LVCIL. 685 quae roget. CIC. epist. 13, 7, 5 *al.*). Curc. 65 neque quicquam queo aequi ... ab eo -are (CIC. Phil. 2, 94). Most. 1170 aliud quidvis -ari perferam a me facilius quam ut non *eqs.* Rud. 702 decet abs te id -ari (CIC. Verr. II 5, 51 *al.* CAES. Gall. 4, 9, 2 BELL. Afr. 28, 3 CE 68, 4 *al. cf.* TER. Andr. 544 hoc [SCHOL. Ter. p. 87, 14 promereri. CIC. Q. Rosc. 50 *al.* BRVT. Cic. ad Brut. 1, 13, 1. 2 CAES. Gall. 4, 8, 3. *et al.*]). Stich. 71 (*abs.*). GRACCH. or. frg. Schol. Cic. Bob. p. 81, 24 St. (*abs.*). CIC. inv. 2, 104 a vobis hanc rem (*al.* BELL. Afr. 33, 2 *al.*). Quinct. 96 praetorem ... a quo ius -ret (VLP. reg. 3, 2 [*syn.* consequitur]. *al.* COD. Iust. 9, 21, 1 pr. [*ca. a. 300*]. *cf.* CIC. Verr. II 3, 152 iudicium). Verr. II 2, 42 quod ab eo ... -are non potuerat, id *eqs.* (*al. cf.* or. frg. A IX 26 Sch. id ... quod [*al.* Q. CIC. pet. 18]. *in en. primario*: epist. 5, 12, 8 quod si a te non -o. *al.*). Arch. 26 (*abs.*). Flacc. 59 a Flacco ... omnia quae voluerunt (epist. 13, 19, 1). Planc. 75 nihil a iudicibus (ad Q. fr. 1, 1, 13 per eos. *al.* LIV. 35, 45, 6 *al.*). Lig. 1 cum a te non liberationem culpae, sed errati veniam -vissent (LIV. 23, 8, 9 *al.* SEN. contr. 4 praef. 3 CVRT. 6, 1, 20. *et al.*). ac. 2, 97 *al.* Att. 5, 11, 6 (*abs.*). *al.* HIRT. Cic. Att. 15, 6, 2 quam facile a te de me -are possunt (DOLAB. Cic. epist. 9, 9, 3). CAES. Gall. 1, 9, 2 ut eo deprecatore a Sequanis -rent (*abs.*; *sic et* 6, 2, 2 LIV. 2, 3, 3. 29, 12, 13. *et al.*). LIV. 37, 5, 4 non -tam pacem a senatu (EVTR. 2, 19, 2). 37, 7, 6 indutias ... ab consule (APVL. met. 1, 10). 45, 38, 4 ab senatu ... triumphum (VAL. MAX. 3, 6, 5) *al.* RVT. LVP. 1, 21. SEN. suas. 6, 8 vitam ab Antonio. *al.* VAL. MAX. 3, 5, 1 honorem a populo. 4, 7 ext. 1 tempus ab eo (*cf.* APVL. apol. 73 moram. RVFIN. hist. 4, 15, 14 unius horae ab eis spatio ... -to [αἰτεῖται]). *al.* PHAEDR. 4, 16, 1 CVRT. 5, 3, 15 TAC. ann. 13, 54 PLIN. epist. 3, 4, 4 (*abs.*). *al.* SVET. Aug. 39 *al.* CALP. decl. p. 26, 5 (*opp.* extorquere). PAPIN. dig. 48, 5, 12, 8/9 dilationem ab accusatore. *al.* APVL. apol. 61 -tos (*i. dono datos*) hebeni loculos a muliere. SPART. Hadr. 26, 10. COD. Theod. 12, 17, 1 pr. vacationem a nobis. *al.* CIL VIII 12020 loco ab ord⟨in⟩e -to (12021 *al.*). X 1211, 7 (*a. 170*). *al.* *add. dat. comm.* (*cf. p. 600, 69*): CIC. epist. 13, 36, 1 ei Dolabella ... civitatem a Caesare -vit. VAL. MAX. 3, 2 ext. 8. PLIN. epist. 2, 9, 2 Sexto latum clavum a Caesare nostro (*cf.* 2, 13, 8 *al.*). CIL XI 3943, 3 (*a. 87*) et sibi et fratribus civitates VII a divo Traiano -vit. *nota*: a se -are (*v. et l. 52. p. 602, 21. 29. cf.* ab animo: *l. 59*): CIC. Att. 9, 15, 1 -bo aliquid a me ipso. SEN. dial. 5, 12, 5 non potuit -are a se Plato tempus *eqs.* 10, 20, 4 epist. 41, 1.

β de (*i.* 'ab' [*aliter p. 599, 68*]. *absol.*: *l. 43 seq.* ut: *l. 47.* ne: *l. 48*): TERT. idol. 11 p. 42, 26 facile debuit de eo -are. ieiun. 9 p. 284, 24 quibus modis de deo -retur agnitio sacramentorum (fug. 2 p. 466, 2 Oe. *cf.* CYPR. unit. eccl. 12 p. 221, 2 de dei maiestate. laps. 18 p. 250, 20 de domino. eleem. 5 p. 376, 24 in precibus. *al.*). LIV. perioch. 51 p. 63, 20 (*seq.* ut; *sic et* 83 p. 89, 16 SYMM. epist. 7, 108 *al.*). SYMM. epist. 5, 54, 1. 6, 28 (*seq.* ne). COD. Theod. 3, 10, 1 *nuptias* de voluntate parentum. AVELL. p. 146, 18.

3 *c. enunt. vel inf.*: **a** *coni. nudus*: PLAVT. Trin. 591 tandem -vi abiret. CAEL. Cic. epist. 8, 12, 1 ipsum reprenderem ... -are a me non potui. DECRET. decur. Ferent. Bass. (CIL VI 1492) 19 qui ab eó -ent in clientelam ... domus suae municipium nostrum recipere dignetur. CIL VI 37215, 7 qui -v(erunt) bona (h)uius concederentur. PS. LACT. PLAC. fab. Ov. 5, 6 (8) *cum* a Iove -visset ... ab inferis duceret eam.

b ut (*cf. l. 47. p. 602, 18. 44. saepe absol., e. g. l. 68. 70. 72. add.* ab: *e. g. l. 59. 62. 69 passim* [*a re*: *l. 71. p. 602, 3*]. uti: *l. 61. 70. 74. 80. p. 602, 6. 10*): ENN. scaen. 346 -em facile ab animo (LIV. 43, 23, 8) ut cernat (*i. diiudicet*) vitalem habitum (babium *codd.*). PLAVT. Capt. 514 ut, quod me oravisti, -es, eum hominem ut⟨i⟩ convenias (*cf.* Cas. 106). Cas. 269 quid si ... -o atque exoro a vilico, ... ut ... permittat? (270). 339 si hoc -amus, ut ... cubem (364. CAECIL. com. 155 hoc idem. TER. Eun. 181. CIC. Tull. 6 unum hoc. Verr. II 3, 115 Cluent. 118 LIV. 7, 13, 4 MAXIMIN. c. Ambr. 11. *cf.* PLAVT. Poen. 815 id ... -vimus [*i. perfecimus*], ut perderemus corruptorem [AMM. 17, 3, 6 *al.*]. TAC. dial. 16 illud ..., ut). Merc. 544 tandem -vi (*i. perfeci*) ut ... me corrumperem. Mil. 1208 TER. Andr. 313 (*abs.*). TVRPIL. com. 86. CIC. inv. 2, 104 difficile est ab eo ..., ut ignoscat, -are. S. Rosc. 150. Verr. II 1, 98. 2, 29 *cum* non -ret, uti ... duceret. Cluent. 56 uti ... constitueretur ..., -vit. *al.* de orat. 2, 27. orat. 157 -tum est a consuetudine, ut peccare ... liceret. nat. deor. 1, 94 (*abs.*) *al.* Att. 6, 1, 7 (*et 6*^{ies} *in epist.*). POMP. Cic. Att. 8, 12^{b}, 2 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 3 Q. CIC. pet. 26. CAES. Gall. 1, 9, 4 (*et 6*^{ies}; *nota* 3, 22, 4 uti. civ. 1, 1, 1 [*bis*; *cf. p. 602, 2*]). BELL. Afr. 94, 2 precibus a servo suo -vit, ut se interficeret, idque obtinuit. LIV. 2, 46, 6. 9, 16, 5 aegre ... -to, ut ... sineret, ... redeunt (*abl. abs. ut*: 9, 30, 10 VELL. 2, 107, 2). 29, 12, 10 facile -tum ..., ut ... transiret. 33, 27, 5 Boeoti petierunt -veruntque ut ... restituerentur (34, 43, 2. 37, 45, 4 AFRIC. dig. 28, 5, 47 GELL. praef. 14 INSCR. Bruns, Fontes^{7} 183, 6 [*s. IV*] uti. *al. cf.* VITR. 1, 4, 12 petentes -verunt. 7 praef. 7 rogando -vit. VLP. dig. 43, 26, 2, 3 preces adhibuit et -vit). *et 10*^{ies} (*nota* 37, 7, 3 nihil -tum ut mutaret consul). SEN. contr. exc. 4, 3 *al.* VELL. 1, 11, 4 Magnum Alexandrum -asse a Lysippo ..., ut ... faceret statuas (*fere i. adducere, permovere. cf.* 2, 70, 4 VAL. MAX. 1, 5, 5. *v. et infra l. 20*). 2, 67, 3 VAL. MAX. 7, 7, 6 *al.* SEN. epist. 104, 2 (*bis*). CVRT. 5, 9, 17 PETRON. 112, 1. PLIN. nat. 16, 136 a solo -ari, ut alienas *arbores* alat. TAC. dial. 15 PLIN. epist. 1, 8, 11 *al.* EPIST. imp. Dom. Plin. epist. 10, 58, 5 SVET. Dom. 11, 3 a pietate vestra. VLP. dig. 1, 9, 12 pr. a principe (*al. cf.* 13, 7, 24 pr. a Caesare. *al.*). *al.* GELL. 6, 14, 8 -tum (*sup.*) uti ... remitteret. 9, 11, 6 (*e Quadrig.*). CYPR. epist. 30, 3 p. 551, 6 SPART. Did. 5, 3 AMM. 28, 1, 8 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 144, 6 St. HIER. epist. 39, 4, 2. *et ap.* AVG., MACR., COD. Theod. *et* Iust. (*v. Ind.*). *in tit.* (*cf. p. 601, 80*): DECRET. decur. Tergest. (CIL V 532) 2, 3 -ando uti ... admit⟨te⟩rentur. *nota anacol.*: CIC. Tusc. 5, 82 a te -arim lubenter ut ... id velim audire (*debuit* doceas *sim.*).

c ne (*saepe absol.*; *v. et l. 52. p. 601, 48*): PLAVT. Bacch. 533 postremo -vi, ut ne quid ei suscenseat (CIC. Verr. II 1, 123). TER. Hec. 52 sinite -are me ..., ne eum ... iniqui inrideant. CIC. Verr. II 2, 71 -ant, ne retineantur. LIV. 4, 58, 2 ab senatu -tum ..., ne res ab iis repeterentur. 43, 2, 12. SEN. contr. 1 praef. 4 illud necesse est -em, ne ... velitis. 1, 1, 7 nisi -vero, ut boni fratres sint, -bo, ne mali patres sint (2, 3, 10 ut ..., hoc ... ne. SEN. epist. 15, 11. *cf.* SYMM. epist. 6, 22, 2 ne ..., ut). VAL. MAX. 4, 3, 7 a servis -ari vix potest, ne ... supellectilem fastidiant. CVRT. 3, 1, 23. PETRON. 52, 5 suadeo, a te -es, ne sis nugax. PLIN. epist. 6, 32, 2 FLOR. epit. 4, 9, 4 SCAEV. dig. 44, 4, 17, 2 (*et 4*^{r}, *v. V. i. R.*). TERT. nat. 1, 7 p. 69, 22 CE 2170, 9.

d quin (*dub.*: VELL. 2, 89, 5 consulatūs tantummodo usque ad undecimum quin [*Madv.*, quem *codd.*, *Kritz*] continuaret Caesar, cum saepe ... repugnasset, -are ⟨non⟩ potuit): PS. BRVT. Cic. ad Brut. 1, 17 (= 9, 25 Sj.), 6 neque enim -ari potest, quin, quale quidque videatur ei, talem quisque de illo opinionem habeat.

e quominus: AMBR. epist. 3, 2 de te -a, q. te abesse doleam.

f *inf.*: FRONTO p. 125, 11 N. nunquam -as eloquentiam parare (*leg. Hauler*). p. 171, 10. TERT. ieiun. 7 p. 283, 4 *per ieiunium Anna* -vit ... a deo ... ventrem filio implere. COD. Theod. 6, 4, 10 quicumque ... -verit pretio functorum coetibus adgregari.

g *acc. c. inf.* (*cf. Nipperdey-Andresen ad Tac. ann. 1, 74*): TAC. ann. 12, 27 Agrippina ... in oppidum Ubiorum ... veteranos coloniamque deduci -at. AMM. 14, 1, 3 cum misceri sibi generum non -ret *socrus*. PS. AVG. quaest. test. I 126, 12 gemitu -at oblitterari peccatum. COD. Iust. 5, 63, 2 (*a. 245*) tutores quos ... a praeside provinciae ... excusari se -asse adseveras. 7, 44, 1 (*Valer. et Gall.*) ex integro iudicari -bis a rectore provinciae. 7, 73, 3 (*a. 213*). 9, 9, 18, 2 (*a. 258*). 10, 63, 1 (*Alex. Sev.*). ALC. AVIT. epist. 8 p. 40, 13 (*opp.* petimus).

B *pro subi.* **res** (*cf. p. 603, 14. 15; fere personate; res corp.*: *l. 63. saepius add.* ab. *seq.* de: *l. 49.* pro: *l. 57.* ut: *l. 49. 51. 63 sq.* ne: *l. 52*): CIC. Catil. 1, 19 haec si tecum ... patria loquatur, ... -are debeat. Sull. 93 hoc ... a vobis -are causa ipsa debet. Att. 12, 10 -et ratio, quod dies -tura est. 16, 16, 6 quod tua ... humanitas suavissimique mores a te essent -turi. epist. 4, 13, 5 res p. ... ab eis ipsis ... de te ... -bit. 13, 37 ab aequitate tua res ipsa -are debet ut ei subvenias. PVBLIL. N 27 necessitas ab homine quae vult -at. LIV. 45, 4, 6 litterae ... et petiere et -vere ut aliqui ... mitterentur. VAL. MAX. 1, 7 ext. 10 proximum somnium ... propter ... evidentiam ne omittatur -at. 5, 4, 7 spectaculi novitas ... remissionem poenae mulieri -vit. SEN. dial. 3, 8, 7 cum ... metus aut cupiditas aliquid -vit. QVINT. decl. 377 p. 418, 19 quaedam crimina ipsa magnitudine fidem non -ant (PS. QVINT. decl. 8, 2). PS. QVINT. decl. 5, 9 quanta ... non possunt pro nobis -are leges? PLIN. epist. 6, 33, 7 *orationem* ... non despero gratiam brevissimae -turam (*cf.* 7, 2, 1 *scripta* ab otiosis *tempus*. SYMM. epist. 6, 33 *relatio* iudicis -vit adsensum. 8, 50). TERT. orat. 28 hanc *hostiam* (*i. orationem*) ... omnia nobis a deo -turam (*cf.* 29 p. 199, 19 [*syn.* extorquere]). bapt. 6 *ablutionem delictorum* fides -at (*cf.* AVG. civ. 2, 1 p. 53, 9 D. *al.*). pudic. 3 p. 225, 14 *paenitentia* (*absol.*). HIER. epist. 38, 4, 3 oculi nimio mentis ardore vix -ant ut quiescant. AVG. civ. 13, 6 p. 563, 23 D. (*seq.* ut). 21, 27 p. 545, 25. 551, 6 ENNOD. epist. 5, 12, 1 p. 135, 25. 8, 1, 2 p. 199, 16.

gerund. pro subst. **impetranda,** -ōrum *n.*: SIL. 11, 57 neque enim -a (-ata *codd.*) volebat.

part. perf. pass. pro subst. * **impetrātum,** -ī *n.*: AMM. 17, 4, 9 -orum (*i. perpetratorum*) ... memoria. 18, 2, 18 adquiescerent per alios -is. 31, 14, 3 -orum (*i. donationum*) participes. COD. Theod. 1, 2, 12 aboleri ... -um. 7, 21, 3 pr. talis ... -i. *saepe.* COD. Iust. 1, 40, 14 (*a. 471* = 12, 57, 14) usurpatis -isve. 12, 57, 5, 1 (*a. 375*). MAX. TAVR. serm. app. 25 p. 896^{D} (*fere i. postulata. cf.* p. 897^{A}). CASSIOD. var. 2, 28, 5 CIL VI 1725, 12 (*a. 441/5*). *al.*

syntact. et stilist.: *p. p. p. in locut. periphr.*: -tum habere (*v. Thielmann, ALL 2, 417*): LIV. 33, 38, 6 (*v. vol. VI 2426, 34*). FRONTIN. aq. 128 ⟨qui⟩ ius aquarum -tum habent. *cf.* -andum habere: PLIN. epist. 10, 94, 2. -tum ferre *sim.*: PLAVT. Aul. 695 ut istuc ... -tum ab eo auferam. Most. 786 adfero omne -tum. PRVD. perist. 2, 566 fert -tum prospere. AVG. civ. 8, 18 p. 348, 4 D. *daemones perferant* ad homines -ta quae poscunt (8, 20 p. 350, 24 *al.*). -tum reddere: PLAVT. Bacch. 197 Epid. 48 Mil. 1214. -tum velle *sim.*: LIV. 38, 49, 13 veniam a vobis petitam -tamque velim (TAC. dial. 15. *cf.* FRONTO p. 199, 7 N.). GELL. praef. 14 ab his ...

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

petitum -tumque volumus (SYMM. epist. 6, 28. 7, 108. 9, 25, 1). *cf.* PLIN. epist. 2, 13, 2 quod ... -tum ... cupio (*al.*). *sup. II*: FRONTO p. 200, 1 N. quod ... Baburianae ... gratum -tu fuerit. AMBR. paenit. 2, 2, 12 impossibile -tu (*cf.* fid. 5, 6, 77 possibile). *praes. de conatu*: PLAVT. Capt. 234? (*v. p. 599, 82*). Men. 192? (*v. p. 599, 52*). *cf.* EPIST. promag. pontif. (CIL VI 2120) 11 se ... magnope(re) a domino n(ostro) imp(eratore) -asse (*perf. de con. agnoscit Löfstedt, Glotta 3, 183 sq.* [*prob. Vetter, ZöG. 64, 1913, 32*]; ⟨velle⟩ *suppl. Momms., fort. recte*). *dat. auct.* (*pro* ab *c. abl.*): FRONTO p. 48, 26 N. laboriosum ... negotium ..., sed pulcrum ... et paucis -tum. *negat.*: non -are: *passim.* haud -are: VLP. frg. Vat. 242. parum -are: AMM. 30, 1, 6 *al.* *anacol.*: *v. p. 602, 11.* *epiphora*: SEN. contr. 7, 1, (16), 2. *lus. verb.*: AMBR. in psalm. 118 serm. 18, 29, 1 Moyses non imperavit, sed -vit (AVG. civ. 10, 10 p. 418, 1 D. [*subi. res*]. PASS. Thom. p. 125, 13. *cf.* AVG. enchir. 31, 117 fides ... -at quod lex imperat). AVG. epist. 155, 2 beatam vitam *philosophi* ... potius ... patrandam quam -andam putarunt.

syn.: accipere, exorare, merere, obtinere, perficere. *opp.*: exprimere, extorquere (*adde* QVINT. inst. 10, 1, 110 HIER. epist. 22, 28, 5), petere, postulare.

deriv.: impetrabilis, impetratio, impetrativus, impetrator (-trix). *cf.* impetrio. *comp.*: inimpetratus. *J. B. H.*

impetuōsus, -a, -um. *ab* impetus. -tosus: ORIBAS. syn. 5, 49 cod. Ab (*bis*). GLOSS.^{L} III Abstr. FV 8 GLOSS. III 451, 6. SCHOL. Hor. gloss. Γ carm. 3, 30, 10 violens: -us. GLOSS.^{L} I Ansil. FV 119 fulvidus: -us (*cf.* III Abstr. FV 8 fluvidus: -us *al.* [fervidus *vel* turbidus *coni. Niederm.*]). GLOSS. III 451, 6 -us: θούριος. [*interpol.*: PLIN. nat. 35, 111 -i animi *codd. dett.*]

i. q. vehemens, rabidus: PS. ORIG. in Iob 2 p. 508^{D} (*trop.*) in validis -i nequissimi inundationibus. ORIBAS. syn. 5, 49$^{in.}$ (cod. Ab) audax et foriosus vel -us (μετὰ ... μανιώδους θρασύτητος). 5, 49$^{extr.}$ (cod. Ab) et minus -i sunt (ἥκιστα μηνιῶσιν). *adv.* **impetuōsē**: CHIRON 101 fluxus sanguinis -e subsequatur. SCHOL. Hor. carm. 1, 16, 12 ruens: -e veniens. 1, 29, 11 *rivi* -e fluunt.

×**impetus**, -ūs *m.* [*cf.* impetere *et* impes, impetigo; *de forma vocis parum perspicua v. Stolz-Leumann*^{5} *p. 237 et Ernout-Meillet, Dict. s. v. J. B. H.*] *de* ĭn- (DIOM. gramm. I 469, 14 -ūs *pro anapaest.*) *v. Heraeus, ALL 14, 1906, 401.* *scrib.* inp-: INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 35^{a}. 112^{d}. 138^{a}. *notatur in inscr. ocul.* imp., impet., *rarius* i., im., impe. (*v. CIL XIII 3, Ind. p. 608*). *de formis*: CHAR. gramm. p. 55, 3 B. (*inter subst. decl. quart.*). *dat. sg.* -u (*nusquam* -ui): *p. 607, 6. 46.* *dub.*: *p. 610, 22.* ? *abl. pl.* -ibus: *p. 604, 29 (etiam ad p. 595, 16 referend.).* *omnino non leguntur gen. et dat. pl.* *heterocl.*: *abl. sg.* -o: *l. 81.* *acc. pl.* -os: *p. 604, 13.* NOT. Tir. 74, 93. *de notione*: SERV. Aen. 6, 712 agmine, cursu, -u. georg. 3, 382 ῥιφή graece -us et ὁρμή dicitur. HIER. in Is. 30, 6 p. 342^{B} ὅρμημα, id est -um et superbiam. GLOSS.^{L} II Philox. IM 83 -us: ὁρμή (*cf. supra p. 164, 2*). *inde ab* ENNIO, PLAVTO, CATONE; *deest nonnullis poetis ut* TER., TIB., PROP., PERS., VAL. FL., MART. [*it.* empito, *francog. vet.* ente. *M.-L.*] [*falso ut vid. trad.*: IVL. VAL. 3, 33 p. 141, 18 -um *codd.*, ambitu *Heraeus (v. supra p. 285, 29).* *dub. var. l.*: NEP. Iph. 2, 5 (inceptus *pars codd.*). SEN. epist. 108, 15 (inceptu *codd. plerr.*, -u *pauci dett., edd. vett., Löfstedt, Eranos 14, 1914, 163*).]

I ***proprie*** *de motu corporeo*: **A** *in universum de quolibet motu fere rapido vel urgenti i. q. accursus, pulsus, ictus (de habitu vel facultate fere i. q. vis incursandi, pulsandi sim. e. g. l. 74 sq. 77. p. 604, 13. 18. 605, 14. 30. 38. 606, 39. 63. 607, 56)*: **1** *de animantibus (fere de veloci cursu; de pulsu: l. 61. 69. 73. p. 604, 2 sq.; de lapsu: p. 604, 6; de haustu: l. 79. add. gen. actionem signific.: l. 61. 78. p. 604, 41. 605, 61. cf. p. 605, 76)*: **a** *de hominibus*: QVADRIG. hist. 10^{b}, 17 -um icti (*v. p. 164, 32. cf.* GELL. 9, 1, 5 modus et -us iactūs. VEG. mil. 1, 12 quovis -us *caesae* veniat. HIER. epist. 1, 7, 2 percussor ... dexteram ... in secundos -us torquet). CAES. Gall. 7, 28, 2 *hostes* ultimas oppidi partes continenti (α, continuo β) -u petiverunt (AMM. 31, 10, 12 -u celeri). civ. 3, 36, 2 magno -u tetendit ad Domitium *Scipio* (*cf.* VAL. MAX. 7, 4, 5 itinera magno -u ingrediebatur. PANEG. 12, 21, 5 eodem -u, quo redieras ..., perrexisti *eqs.* VVLG. II Macc. 9, 7 *Antiochum* -u [ῥοίζῳ] euntem. *et al.*). LIV. 26, 4, 7 iacula ... cum -u ... emittunt (*cf.* 30, 25, 8 *quinqueremem* quanto maximo -u poterant in terram cum immisissent. SEN. Ag. 535 toto -u ... Pallas excussit *fulmen.* PLIN. epist. 3, 16, 12 parieti caput ingenti -u impegit). SEN. Phoen. 155 dextra, nunc toto -u, toto dolore ... veni (*cf.* epist. 95, 64 ex quo *corde* -um sumunt, quo moventur *manus*). epist. 58, 14 quaedam *animantia* -um habent, incedunt *eqs.* (*cf. p. 608, 69*). 115, 15 totus populus ad eiciendum *Euripidem* ... consurrexit uno -u. 117, 19 an corporibus omnium animisque illinc (*sc. ex stellis*) -us veniat. LVCAN. 1, 491 quo quemque fugae tulit -us (*cf.* AMM. 18, 6, 13 -u communi ferebar). PLIN. nat. 14, 144 tribus congiis ... epotis uno -u (*cf.* ORIBAS. syn. 4, 42 cod. Ab post cybo bibere debent *aquas frigidas* et non de subito vel -o neque patente satis ore [μηδὲ ἀθρόως μηδὲ χανδόν]. 6, 25 sub uno -u [*opp.* paulatim]). STAT. Theb. 5, 101 ad Pallados arces -us (*sc. fit*). FLOR. epit. 4, 7, 12 rapido -u recipientes se equites (*cf.* VVLG. iud. 5, 22 fugientibus -u et per praeceps ruentibus *hostibus*. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 41, 16 cum grandi -u [ἐπείξεως] ... effugere). TRYPH. dig. 1, 5, 15 uno -u duos infantes de utero matris excedere. TERT. anim. 27 p. 345, 25 unico ... -u utriusque (*sc. corporis et animi*) toto homine concusso. adv. Marc. 4, 7 p. 434, 2 quonam -u vel temperamento ... descenderit *Christus de caelo.* ITALA psalm. 114, 8 (Cas.) produxit ... pedes meos ab -u (ὀλισθήματος, *Vulg.* lapsu). ARNOB. nat. 5, 6 p. 178, 9 corripit se -u. CLAVD. 21, 200 ducis -us undas vincebat celeres. *et al.* *adde*: QVINT. inst. 2, 13, 10 cursum habent quaedam *statuae et picturae* et -um, sedent alia vel incumbunt (*cf. l. 25*).

b *de bestiis*: LIV. 27, 33, 2 illatus -u equi ad eminentem ramum (*cf.* STAT. silv. 4, 3, 104 ipsos iuvat -us iugales [*antea* cursus]. TAB. devot. Audollent 288^{B}, 6 auferas ab eis *equis* vires ..., -os, victorias. PRVD. perist. 11, 113 *equos* rapit -us. CLAVD. 28, 476. *v. et p. 606, 33. 607, 54*). PHAEDR. 1, 16, 6 (*de cervo*) fugere veloci -u. PLIN. nat. 10, 63 Liburnicarum more rostrato -u feruntur *anseres et olores.* QVINT. decl. 306 p. 204, 11 ferarum ... fetibus est statim ingressus et ad ubera -us. FRONTO p. 263, 20 N. canis ... iactu offulae ... ad -um et saltum provocatur. TERT. anim. 10 p. 313, 22 incedunt quaedam *animalia* sine pedibus manante -u, quod angues, et insurgente conatu, quod vermes *eqs.* ITALA Matth. 8, 32 (cod. k) -um fecit totus grex per praeceps in mare (ὥρμησεν, VVLG. -u abiit). VVLG. deut. 28, 49 aquilae volantis cum -u. *et al.* *adde*: SEN. Herc. f. 951 uno -u transiliet *Leo stella* (*cf. p. 606, 38*). STAT. silv. 1, 1, 49 cui (*sc. equo aeneo*) rigidis stant colla iubis vivusque per armos -us (*cf. l. 9*). *in agricult. fere i. q. tractus*: PLIN. nat. 18, 9 actus, in quo boves agerentur cum aratro uno -u iusto.

2 *de rebus*: **a** *de rebus naturalibus*: **α** *de ventis, nubibus sim.*: LVCR. 1, 293 ruunt ... -bus crebris *venti flamina.* 6, 128 comminuit vis (*cf. l. 32*) eius *procellae* et -us acer (SEN. benef. 6, 15, 6 incursum pr. et repentinum -um). 6, 591 -us ipse animai et fera vis venti ... dispertitur (*cf.* AETNA 360). CAES. Gall. 3, 13, 6 ventorum (VITR. 8, 2, 2 -us et undas. SEN. epist. 90, 24. *cf.* AETNA 383 acrior ictu -us exoritur. SEN. Tro. 395 boreae. nat. 7, 8, 1 aquilonis). OV. met. 2, 73 nec me (*sc. Helium*) ... vincit -us *caeli* (*antea* vertigine. PANEG. 11, 3, 5. MACR. Sat. 1, 23, 3 cotidiano -u c. *cf.* VVLG. II Petr. 3, 10 caeli magno -u transient [ῥοιζηδόν]. *v. et l. 54*). VITR. 1, 4, 7 in aëris -um nituntur *aves* (*cf.* SEN. nat. 5, 1, 3 aer fluens -u. 5, 14, 4 cum fremitu ... atque -u). 1, 6, 8 -us ac flatus. nat. 1, 1, 6 maiore -u impulsae *nubes* (*antea* collisae mediocriter. *cf.* 2, 28, 2). 2, 20, 2 spiritum magno -u latum (*cf.* 2, 58, 1 fugiendi -um capit *spiritus. v. et l. 47*). 2, 22, 2 quanto vertantur -u turbines. 5, 10, 3 -um etesias sumere. PLIN. nat. 32, 2 infrenat -us et domat mundi rabiem *echenais piscis. et al.* *poetice de sideribus tempestates excitantibus (cf. p. 605, 32)*: HOR. carm. 3, 1, 28 saevus Arcturi cadentis -us aut orientis Haedi. *de anhelitu humano (cf. l. 79. p. 608, 37)*: VAL. MAX. 8, 7 ext. 1 multos ... versus uno -u spiritus complectebatur *Demosthenes* (GELL. 5, 9, 2. *cf.* AVG. anim. 3, 4, 5 p. 364, 4 anhelandi -u). *in imag.*: VAL. MAX. 8, 1 absol. 3 unde (*sc. e Memmio*) totus -us tempestatis eruperat (*cf.* CONC.^{S} I 3 Rustic. p. 47, 3 [*vers. Tur.* fluxum, *gr.* φοράν]). FLOR. epit. 2, 6, 9 quodam -u rapta medias perfregit Alpes *tempestas belli* (*cf.* 2, 6, 10 primi ... -ūs turbo). *et al.* *nota: acced. notione amplitudinis ut vid. (cf. l. 58. p. 595, 41)*: LVCR. 5, 200 quantum *caeli* tegit -us ingens (CIC. nat. deor. 2, 97 -um c. ... moveri vertique. VITR. 8, 1, 7. *cf.* STAT. silv. 4, 2, 23 tanta patet moles effusaeque -us aulae [*sc. caeli similis*] liberior). **β** *de aquis*: LVCR. 6, 728 proclivis ... fiat minus -us undis (*cf.* OV. met. 11, 530 undae. *al.*). CAES. Gall. 3, 8, 1 in magno -u *maris* atque aperto ⟨oceano⟩ (*suppl. Klotz*) ... omnes habent vectigales (*cf.* VITR. 5, 12, 3 fluctus aut -us aperti pelagi. SEN. nat. 5, 1, 1. MELA 2, 91 pelagus ... magno -u admissum. *et al.*). 4, 17, 5 vim atque -um *fluminis* (LIV. 21, 28, 2 perrumpere. *al.* VITR. 10, 5, 1 CVRT. 5, 1, 28. *et al. cf.* SEN. nat. 6, 7, 4 in quam *partem* flumen -um dedit. OV. met. 1, 581 qua tulit -us illos *amnes* [*cf.* CVRT. 8, 13, 16 -u amnis. PLIN. nat. 3, 120 *al.*]). LIV. 24, 10, 8 torrentis (SEN. nat. 6, 7, 2. *et al.*). 35, 21, 5 Tiberis infestiore ... -u illatus urbi. FEST. p. 273 naturali suo (*sc. rivi*) -u. PHAEDR. 3 prol. 59 Hebri. SEN. Herc. O. 1039 amisit liquor -um. nat. 3, 27, 14 eodem -u omne pecus, quo raptum erat, mersum est (*de motu reciproco* [*cf. p. 605, 56. 608, 6*] *ut* CVRT. 6, 4, 19 eodem -u, quo effusum est, relabens *mare.* POMPON. dig. 7, 4, 23). 6, 20, 2 primo viam pondere aperit *aqua*, deinde -u (*cf.* SEN. epist. 90, 15 subito aquarum -u [COLVM. 2, 17, 5 PLIN. nat. 28, 118. 36, 105 pugnant ... diversi a. -us *in cloacis.* PORPH. Hor. carm. 4, 14, 25. VVLG. Iob 38, 34 (*de imbre*). *et al.*]. *v. et infra l. 81*). MELA 1, 51 praecipiti -u egressus *Nilus.* PLIN. nat. 5, 141 -um deinde sumit Hellespontus. TERT. adv. Marc. 4, 10 p. 484, 12 -um atque decursum. ITIN. Alex. 8 Granicus ... ruens -u (*cf.* PANEG. 9, 20, 3 -u irrumpit oceanus). IVST. 4, 1, 9 (*de freto*). VVLG. Is. 28, 2 grandinis (*cf.* IV Esdr. 4, 49 pluviae. *v. et l. 74*). *et al.* *de umoribus corporis animantium (cf. l. 46. p. 608, 37)*: LVCR. 5, 815 omnis -us in mammas convertitur ille alimenti (*cf.* THEOD. PRISC. gyn. 4 lactis -um). CELS. 3, 21, 1 *aquae.* 3, 19, 6 sudoris (*cf.* GARG. MART. med. 40 incurrentis umoris). 4, 11, 5 *sanguinis* (PS. AVR. VICT. epit. 45, 8 CHIRON 732). AMBR. Hel. 17, 64 nequaquam nocere visceribus vinolentorum -us fluentorum. *adde*:

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

CELS. 4, 26, 2 neque -um ventris prohibere (Ps. AVR. VICT. epit. 12, 7 differre. *cf.* SER. SAMM. 536 nimio cursu fluit -us alvi). *in imag.*: CIC. Planc. 15 (*de comitiis maris similibus*) tanto ... ⟨in⟩ -u studiorum et motu temeritatis. QVINT. inst. 9, 4, 61 cum ille -us (*sc. orationis quasi fluentis*) stetit (*cf.* PRVD. c. Symm. 2 praef. 63 facundi oris ut -us non me fluctibus obruat). CYPR. epist. 59, 2 p. 667, 23 virtus contra omnes incursus atque -us ... fluctuum ... debet obsistere. SACR. Greg. 85, 3 gratiae tuae affluentis -u. *γ de igne, luce sim.* (*de febri sim. v. p. 608, 41*): ACC. praetext. 17 quieti corpus nocturno -u dedi. LVCR. 2, 593 furit ignibus -us Aetnae. 6, 282 gravis igni -us incessit (*cf.* SEN. nat. 2, 16 fulmen est coactus ignis et in -u⟨m⟩ iactus. 2, 24, 3. 2, 26, 6). 6, 337 -us ille (*sc. fulminis*) gravescit (*cf.* SEN. nat. 2, 20, 3 fulminis. 2, 21, 1 non naturā ista [*sc. fulmen et fulguratio*], sed -u distant. 2, 57, 4 PLIN. nat. 2, 134). AETNA 217 nullus -us est ipsi *flammae eqs.* VITR. 2, 10, 1 -us habet perpetuos ad solis cursum *curvatura montis* (*cf.* 6, 1, 2 sub -u solis [6, 1, 4. 9, 1, 12 s. -us ... stellas ad se perducit. *al.*]. 8, 2, 3 sol oriens -u tangit orbem terrae). 9, 2, 1 caloris. 10, 14, 3 incendiorum (*cf.* TAC. ann. 15, 38 -u pervagatum incendium). *et al.* *δ de voce, sonis sim.* (*aliter p. 610, 13*): VAL. MAX. 9, 3, 8 animi concitatione nimia atque immoderato vocis -u convulso pectore (GELL. 1, 11, 13 BOETH. mus. 1, 12. *cf.* CHAR. gramm. p. 370, 12 B. pronuntiationis). MART. CAP. 9, 947 ὁμόφωνοι *soni*, qui ... eundem ... -um servant. BOETH. mus. 1, 30. *adde t. t. rhet. i. q. complexio, συμπλοκή, κοινότης*: CIC. de orat. 3, 206 in eadem verba -us et concursio (QVINT. inst. 9, 1, 33). *de visu*: APVL. flor. 2 p. 9 sub eodem -u cernens *aquila* (*antea* uno obtutu). *ε de variis rebus fere solidis*: AETNA 350 tantusque ruentis (*Baehrens*, ruinis *codd.*) *arcūs Vulcani* -us ... oculorum transfugit ictus (*cf.* 507 [*de saxis ardentibus*]). SEN. nat. 2, 8 esse quaedam in rerum natura vehementia magnique -us. 3, 27, 2 ad ruinam toto -u venit *natura*. 6, 30, 3 plus -us habent, quae ex infimo veniunt. dial. 1, 1, 2 nec hunc siderum coetum discursumque fortuiti -us esse (*cf.* epist. 93, 9 sidera -u suo vadere. *v. et p. 608, 35*). EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 p. 878 C (*de elementis; gr.* ὁρμήν). *de pressu*: VITR. 6, 3, 1 neque ipsae *trabes* magnum -um coguntur habere (*cf.* 6, 3, 2. 6, 8, 7 -um congestionis). *de germinatione*: PLIN. nat. 17, 180 (*de vite*) coercetur -us materiae (*cf. p. 608, 46*). 18, 202 esse quosdam ad conceptum -us et terrae. *trop. de cursu terrarum, montium sim.*: MELA 2, 73 verso -u in orientem abeunt *Alpes* (*antea* gradu). 3, 6 ingenti -u (*sc. promunturio*) in altum abit *Lusitania*. PLIN. nat. 6, 24 magno ... -u scandens ad ortum solis et Tauri iuga *Cappadocia*.

b *de instrumentis, telis, navibus sim.*: CIC. Sest. 24 *gladius* -u suo nemini noceat (*cf.* CAES. Gall. 1, 52, 4). de orat. 1, 153 intermisso -u pulsuque remorum. CATVLL. 4, 3 neque ullius natantis -um trabis nequisse praeterire (*inde in parodia*: VERG. catal. 10, 3 cisi). VERG. Aen. 5, 219 illam *navem* fert -us ipse volantem (*cf.* LIV. 28, 30, 11 quinqueremis ... praelata -u. VITR. 10, 3, 5 vehementiore progreditur -u *navis* [*antea* celerem cursum]. 10, 9, 7 STAT. Theb. 5, 370. *v. et p. 607, 61*). 12, 472 huc -us illam *hastam* detulerat (*cf.* PANEG. in Mess. 96 STAT. Theb. 10, 545). GRATT. 123 neu sit brevis -us illi *vulneri* (*i.* 'iaculo' *interpr. Enk*). SEN. Ag. 944 currus effreno -u effugit aciem (*cf. p. 607, 66*). nat. 6, 10, 2 a solo in novum -um missa pila. STAT. Theb. 6, 319 ne liber habenis -us. APVL. met. 1, 13 -u teli praesecata gula (AMM. 24, 2, 10 *al. cf.* TERT. patient. 8 p. 14, 8 reciproco -u saeviat *telum*). 9, 37 -u casso per extremos digitos transcurrens lapis (*antea* iactu. *cf.* MIN. FEL. 3, 6 leni -u labitur *testa super undas*). TERT. scorp. 1 p. 144, 9 arcuato -u insurgens *stimulus scorpionis*. pall. 1 p. 918, 11 Oe. (*de ariete*) in oscillum penduli -us (*cf.* VEG. mil. 4, 14. 4, 23 -us machinae. *ibid.* ut -um non habeat feriendi *aries*). AMM. 25, 1, 17 spiculorum. VEG. mil. 4, 6 sagittarum. 4, 18 ballistae. *et al.* *per compar. et imag.*: VVLG. I reg. 25, 29 anima rotabitur quasi in -u ... fundae. BOETH. cons. 2, 1, 19 W. tu ... volventis rotae (*sc. Fortunae*) -um retinere conaris? *significanter i. q. cursus prosper, provectus* (*cf. p. 608, 32*): LIV. 37, 19, 5 si ex hoc -u rerum nihil prolatando remittitur (CVRT. 3, 5, 5 in tanto -u cursuque r. *paulo aliter*: ARNOB. nat. 5, 3 p. 175, 30 ab -u r. *caelestium* tanto Iovem ... avocari). SEN. epist. 101, 4 in ipso procurrentis pecuniae -u raptus est. *de rebus incorporeis fere i. q. vehementia, vis*: TAC. Agr. 39 donec -us famae ... languesceret (*cf.* ann. 4, 21 offensionis). FIRM. math. 8, 28, 10 cum maximo -u potestatis.

B *speciatim de actione hostili animo suscepta i. q. incursio, aggressus*: 1 *strictiore sensu* (*sc. notione actionis corporeae praevalente*): a *generatim*: *α de hominibus* (*et in publicis rebus et in privatis; interdum fere i. q. seditio, tumultus: e. g. p. 606, 5. 9. 14. add. gen. actionem signific.: p. 606, 23. 75. cf. p. 603, 60*): PLAVT. Amph. 1115 facit ... in anguīs -um *Hercules* (Capt. 912 quasi lupus esuriens ⟨ille⟩ metui ne in me faceret -um [*cf. l. 84*]. Men. 869. CATO orig. 79 in imperatorem [*cf.* LIV. 29, 9, 6 in legatum]. ACC. trag. 380 in regem [LIV. 1, 5, 7 ad r. *cf.* CIC. Phil. 2, 114 in regnantem *Caesarem*]. RHET. Her. 1, 12, 21. 4, 55, 68 cursim. BELL. Afr. 88, 14 in cubiculum. SALL. Catil. 43, 3 in curiam. LIV. 1, 4, 9 in latrones. 1, 5, 4 in Numitoris agros. 3, 10, 7 in loca summa urbis. 24, 26, 12 in virgines. *et al.*). ENN. (?) sat. 16 lupino exspectans -u *parasitus* (*cf. p. 605, 78*). CIC. carm. frg. 33, 13 biformato -u *Centauri*. Verr. II 4, 94 ad hoc templum ... servorum armatorum fit concursus atque -us (II 5, 93. *cf. l. 6*). 104 uno -u atque uno nuntio (*cf.* VLP. dig. 48, 5, 24, 4 uno ictu et uno -u ... occidere). II 5, 165 populi Romani clamore atque -u (ad Q. fr. 3, 2, 2. SALL. Iug. 34, 1 cl., voltu, saepe -u. LIV. 1, 41, 4 [*syn.* concursus]). 185 latrocinio atque -u (*cf. p. 607, 6*). Caecin. 22 (*syn.* incursum. *cf.* 44 incursionem atque -um. 45 incursus et -us). Phil. 2, 91 illos -us perditorum hominum ... in nostras domos immisisti. or. frg. A XVI (= XV M) 9 multitudinis (CAES. civ. 3, 21, 2 LIV. 1, 41, 4. *et al.* [*v. et l. 15*]. *cf.* CIC. de orat. 2, 124 multos ... -us populi non iniustos esse [*antea* seditiones. 2, 203 leg. 3, 23 LIV. 3, 13, 3. *et al. v. et l. 4*]. rep. 1, 9 volgi. AMM. 15, 13, 2 plebis). off. 2, 16 hominum -u, id est bellis aut seditionibus. *al.* PANEG. in Mess. 71 Scyllae. LIV. 2, 29, 4 cum conversus in patres -us esset. 3, 53, 1 ira et -u multitudinis (8, 6, 7). 25, 31, 1 suppresso -u militum (40, 10, 7 vidisti ... -um m. in me. TAC. hist. 1, 56. 82. *cf. p. 607, 8. 608, 11*). *al.* CELS. 3, 18, 3 alii *phrenetici* nihil nisi -u peccant. SEN. Herc. f. 956 inferna nostros regna sensere -us. dial. 6, 6, 2 in ipsam faciem -us fiat *manuum*. epist. 106, 9 fortitudo ... -um dat. PETRON. 134, 4 nisi ... harundo quassata -um verberantis minuisset. QVINT. inst. 8, 6, 71 Herculis -um adversus Meropas. IVV. 15, 62. TAC. ann. 11, 37 -u venientium pulsae fores. APVL. met. 1, 11 grabatulus ... -us tanti violentia prosternitur (*syn.* impulsu). 4, 26 irruptionis subitae gladiatorum ⟨fit⟩ -us (*cf.* CYPR. laps. 7 p. 241, 18 persecutionis. epist. 20, 1 p. 527, 9 turbationis. SCHOL. Cic. Bob. p. 85, 23 St. seditionis). 11, 2 Proserpina ... larvales -us comprimens. TERT. scorp. 15 p. 178, 5 saxa et gladii et -us Iudaeorum. adv. Hermog. 9 p. 136, 10 tribus modis aliena sumuntur, iure, beneficio, -u, id est ... vi (*cf.* PAVL. dig. 4, 2, 2). RVSTIC. Conc.S I 4 p. 70, 35 seditioso -u super nos monachorum ⟨et⟩ clericorum (*gr.* ἐφόδους). *et al.* *β de bestiis*: ENN. scaen. 274 draconis ... sopivi[t] -um (*cf.* VAL. MAX. 1, 7 ext. 1 serpentem concitato -u omne ... proterentem. SIL. 6, 257. PRVD. c. Symm. 1 praef. 43 hydrum ... rotat -us). VARRO rust. 2, 7, 9 *equus* -um fecit in aurigam (*cf.* GAIVS dig. 9, 2, 8 -um equi ... retinere. *v. et p. 604, 11. 607, 54*). CIC. fin. 1, 34 ferarum motus et -us quo pertineant. 3, 66 summa vi -uque contendant tauri (*cf. l. 63 sq.*). off. 2, 19 ictus (*cf. p. 167, 23*), morsus, -us *bestiarum* (MELA 3, 98 CYPR. epist. 69, 6 p. 755, 11). CATVLL. 63, 89 facit *leo* -um (*cf.* OV. met. 10, 551 -us est ... et ... leonibus ira [*antea* fulmen; *sim. de vi*: SEN. epist. 41, 6 -u acer *leo*. QVINT. inst. 2, 20, 9. GELL. 5, 14, 9 corporis -u et vastitudine. *et al. v. et infra l. 63*]. PHAEDR. 1, 11, 10 leonis. PLIN. nat. 8, 48. *et al.*). BELL. Afr. 84, 1 cum ... elephans ... in lixam inermem -um fecisset (*cf. p. 607, 57*). HOR. carm. 4, 4, 10 in ovilia demisit hostem (*sc. aquilam*) ... -us (*cf.* SEN. dial. 4, 16, 1 adiuvat ... accipitrem -us, columbam fuga. PETRON. 136, 4 *anseres* -um in me faciunt. PLIN. nat. 27, 85 pico Martio -um in oculos faciente). OV. met. 7, 784 ne sit suus -us hosti (*sc. cani. cf.* PLIN. nat. 8, 146 *appos.* saevitia. 32, 52 APVL. met. 4, 3). VITR. 10, 27, 15 -u facto *ab ariete* (*cf. p. 605, 59*). PAVL. FEST. p. 151 luporum (*cf. p. 605, 78. 84*). PHAEDR. 1, 29, 9 (*de apro*) facere generosum -um (*cf.* APVL. met. 8, 4 -u saevo frementis oris totus fulmineus *aper*). PLIN. nat. 9, 91 in naufragos ... -um cepit *polypus*. 11, 58 (*de apibus*). GAIVS dig. 9, 2, 8 mularum. APVL. met. 7, 21 (*de asino*). *et al.*

b *speciatim in re militari* (*fere de incursione, oppugnatione; rarius de eruptione: l. 61. 73. p. 607, 18. 26. 29. 42*): *α de animantibus*: ① *de hominibus*: ENN. ann. 386 volat super -us undas. 484 -us ⟨h⟩aut longe mediis regionibus restat. PLAVT. Amph. 245 equites ... involant -u alacri (*cf.* CAES. civ. 1, 44, 1 ut magno -u primo procurrerent. 3, 9, 7 eodem -u altera *castra* sunt adorti. LIV. 2, 14, 6 concitato -u se intulerant Etrusci. 23, 16, 12 erumpere. 38, 21, 8 quo ruant caeco -u *Galli. et al.*). SISENNA hist. 27 Romanos -u suo protelant. RHET. Her. 4, 49, 62 inibat in proelium ... -u leonis similis (*cf.* SEN. benef. 2, 29, 1 non ... aequemus ... -u tauros). CIC. Verr. II 4, 94 praedonum. Caecin. 41 hostium (Manil. 13 *al.* CAES. Gall. 1, 24, 1 *al.* NEP. Chab. 1, 2 LIV. 2, 10, 4 *al.*). Font. 36 iratos animos atque horribilis -us (LIV. 28, 22, 13). Cluent. 128 -um vimque (LIV. 5, 41, 4 *al.*). Manil. 25 in exercitum nostrum ... -um fecit *Mithridates* ([fin. 1, 34 in armatum hostem. CAES. Gall. 1, 22, 3 *al.* HIRT. Gall. 8, 35, 4 in frumentarios. LIV. 27, 32, 5 in regem. 27, 38, 3 in stationes]. Phil. 3, 1 in provinciam [epist. 15, 3, 1 in Cappadociam. BELL. Alex. 63, 5 in id castellum. LIV. 1, 10, 3 in agrum Romanum. 5, 43, 1 in arcem. *al.*]. CAES. civ. 3, 101, 6 in Cassianam classem [BELL. Alex. 46, 1 in quadriremem. LIV. 10, 2, 10]. LIV. 5, 41, 5 ex arce [25, 11, 2. *cf.* 6, 24, 4 e castris]. 22, 6, 4 per ... hostium turbam. *et saepe*). CIC. Manil. 34 (*trop.*) celeriter ... belli -us navigavit (Mur. 33 constitisset [ex- *codd. cf.* TAC. hist. 4, 67 stetit]. LIV. 36, 30, 1 revocari ab -u b. TAC. hist. 2, 32 bella -u valida. *et al. v. vol. II 1843, 75. cf.* LIV. 6, 13, 2 primo pugnae -u. 36, 9, 11 oppugnationis. PANEG. 4, 17, 3 victoriarum). Catil. 1, 8 te Praeneste ... occupaturum nocturno -u esse (LIV. 39, 36, 10. *cf.* CAES. Gall. 2, 6, 1 magno -u Belgae oppugnare coeperunt *oppidum*. LIV. 1, 10, 4 urbem primo -u capit [2, 20, 13 castra. *al. cf.* 25, 38, 17]. 31, 16, 3 Maroneam ... primo -u expugnavit. 33, 40, 6 Lysimachiam deletam Thracum -u. AMM. 24, 2, 16. *et al.*). Arch. 21 -u regio (*cf.* prov. 6 Mithridaticos. SEN. nat. 6, 7, 1

(O. Prinz)

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Sarmaticos. AMM. 20, 8, 16 barbarici). dom. 101 Gallorum (*cf.* Phil. 11, 35 Syriam ... Parthorum -u liberavit. LIV. 4, 18, 8 Romanorum. 25, 36, 3 incursantium Numidarum. *et al.*). Phil. 3, 4 (*appos.* conatus). 3, 31 ab hoc -u abstractus *Antonius.* 5, 28 M. Antoni (*al. cf.* CAES. civ. 1, 27, 3 Caesaris. BELL. Alex. 44, 3 Octavii. *et al.*). *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 24, 3 quibus *auxiliis* subito -u ac latrocinio parricidarum resistat (HIRT. Gall. 8, 24, 3. *et al. cf. p. 606, 6*). CAES. Gall. 1, 26, 1 nostrorum (*al.* BELL. Alex. 17, 4. *cf.* CVRT. 4, 16, 16 suorum). 2, 11, 4 militum (*al.* LIV. 7, 37, 9. *et al. cf. p. 606, 15. 608, 11*). 2, 24, 2 primo hostium -u pulsos (NEP. Dat. 6, 7. *et al. cf.* CAES. civ. 1, 64, 2 propelli. 1, 79, 4 repellerent. HOR. carm. 4, 14, 30 agmina ... vasto diruit -u. LIV. 2, 65, 1 Volscum primo -u perculit [*cf.* 30, 35, 2]. 4, 46, 5 repentino -u Aequorum ... fusi sunt. 7, 7, 7 -u turbare ... aciem. 7, 16, 6. CVRT. 8, 14, 18 aciem uno -u perrupit. *et al.*). 5, 18, 5 eo -u milites ierunt ..., ut hostes -um legionum atque equitum sustinere non possent (civ. 1, 40, 6 l. equitatusque. 3, 52, 2 BELL. Afr. 69, 3. *cf.* CAES. Gall. 7, 80, 3 equitum [LIV. 8, 30, 7. *et al.*]. civ. 1, 64, 2 cohortium. HIRT. Gall. 8, 19, 3 insidiarum [*meton.*]. LIV. 5, 26, 9 oppidanorum. 9, 26, 2 *exercitūs* [VAL. MAX. 3, 1, 1 concurrentium exercituum]. TAC. hist. 2, 43 quintanorum [*seq.* accursu]. *et al.*). 6, 8, 6 (*seq.* concursu. *cf.* LIV. 23, 29, 9. 23, 44, 4). civ. 1, 47, 2 (*seq.* congressu). 1, 82, 4 incursum atque -um (LVCAN. 4, 762. *cf.* HIRT. Gall. 8, 18, 3 *syn.* incursum. BELL. Afr. 52, 1 magno incursu ... -um fecerunt. LIV. 2, 50, 1 *antea* incursiones). *al.* BELL. Alex. 27, 5 (*opp.* eruptione. *cf.* LIV. 30, 4, 12 ne qua ... eruptio ex urbe et -us in castra fieret. 31, 35, 3 excursiones et -us. 36, 38, 3 [*antea* eruptionem *ut* 38, 13, 12]. VAL. MAX. 3, 7, 2 ne subita eruptione hostes ... -um facere possent). 35, 3 nullus -us ... accidere ... poterat. 40, 3 vincentium (TAC. hist. 2, 23. *cf.* LIV. 2, 33, 7 erumpentium [*al.*]. 25, 37, 14 sequentium). SALL. Iug. 50, 1 hostis crebro -u ... iter ... remoraturos. VERG. Aen. 12, 369 fert -us ipsum *Turnum* (LIV. 4, 38, 5 *al.* TAC. hist. 3, 27. *cf.* LIV. 4, 29, 1 Messium -us ... extulit ad castra. 4, 33, 12 rapit). LIV. 1, 11, 2 primo -u et clamore (6, 4, 9 *al.* TAC. hist. 4, 23. *et al.*). 2, 53, 2 Romanos toto -u intentos in castra. 2, 65, 4 effusis ad primum -um missilibus (4, 19, 2 *al. v. et infra l. 56*). 3, 5, 1 (*appos.* motus). 3, 18, 9 prae ardore -uque (30, 35, 8). 5, 6, 8 nec -u potius bella quam perseverantia gerat (27, 16, 1 IVST. 41, 2, 8). 10, 5, 2 vix ab -u et cursu tenebantur *milites.* 24, 32, 4 patriam defendi ab -u Romanorum (*cf.* 37, 31, 2 tueri. *et al.*). 25, 16, 19 in -um atque iram versi. 33, 36, 11 cum primus secundusque -us rettudisset ... hostem. 35, 45, 5 ut ... -us relanguescat regis (*cf.* FLOR. epit. 3, 3, 5 consenesceret). 36, 24, 10 non tulere ... Aetoli ... -um ab urbe Romanorum. 38, 25, 11 cum -u hostili videt Gallos venientes (VVLG. Iudith 14, 2). *al.* TAC. hist. 5, 13 -ūs et subita belli locus abnueret. ann. 14, 24 (*opp.* obsidione). 14, 35 nedum -us et manus perlaturos *Romanos. al.* AMM. 19, 11, 15 quos -us conculcaverat. 26, 8, 10 civitas hostili -u patuit. *et al.* *in imag.*: CIC. Verr. II 3, 40 propugnaculum, quo contra omnis meos -us usurum se putat (*cf.* II 5, 2). Scaur. 20 contra -um istorum *Sardorum* -u ego nostro concurram atque confligam: tota est acies illa uno -u prosternenda. SEN. Ag. 228 quid primo -u deponis arma, *anime*? dial. 10, 10, 1 contra affectus -u, non subtilitate pugnandum (*seq.* incursu). QVINT. inst. 11, 1, 87 (*de oratore*) nec in omnia -um facias, sed in id, quod expugnandum est. *et al.* (II) *de bestiis ab hominibus incitatis*: LIV. 10, 28, 10 multi ... -u equorum ac vehiculorum ... obtriti (TAC. ann. 2, 17. *cf.* STAT. Theb. 6, 473 nec iam integer illis -us. *v. et p. 604, 11. 606, 33*). LIV. 30, 33, 3 ad -um elephantorum ... refugerent (44, 41, 5. *cf.* 37, 42, 5 beluae. *v. et p. 606, 42*). *in imag.*: PLAVT. Bacch. 943 hic equos (*sc. litterae*) non in arcem, verum in arcam faciet -um. β *de rebus* (*de telis, tormentis sim. v. p. 605, 43*): CAES. civ. 1, 25, 10 quo commodius ab -u navium ... defenderet *rates* (TAC. ann. 12, 56 [*de spectaculo*]. *cf.* FLOR. epit. 4, 11, 6 habiles ... ad -us et recursus flexusque capiendos *naves. v. et p. 604, 16. 605, 47*). 3, 24, 3 scaphae ... primo ... -u unam ex his quadriremibus ... ceperunt (LIV. 30, 10, 14). 3, 26, 4 nostri ... -um classis timebant. CVRT. 4, 13, 33 -um incurrentium silentio exciperent (*de curribus falcatis ut etiam* 4, 15, 3. 8, 14, 7. *cf. l. 55*).

2 *latiore sensu* (*sc. notione actionis corporeae minus vigente vel evanida*): a *de animantibus* (*fere homin.; daemon. sim.: p. 608, 3*): RHET. Her. 4, 31, 42 iste in rem publicam fecit -um (SALL. Catil. 52, 23. *cf.* CIC. S. Rosc. 21 in ... fortunas [137. epist. 4, 7, 5. *et al.*]. Verr. II 1, 90 in bona. II 4, 148 in eas tabulas. SEN. epist. 7, 8 in quos *mores.* FLOR. epit. 3, 17, 5 in senatum). CIC. S. Rosc. 57 vos (*sc. accusatores*) ... debetis in eos -um facere, qui merentur (*cf.* div. in Caec. 33 *accusatoris* animos atque -us. QVINT. inst. 7, 4, 30 actor ... liberum habet -um. 12, 9, 9). Verr. II 3, 58 decumanorum. Font. 44 *testium.* Cluent. 103 -um tribunicium (LIV. 2, 52, 6. 3, 11, 7 -us tr. popularesque procellas. *cf.* CIC. Sest. 11 tribunorum plebis ... reliquaeque coniurationis -us et conatus). Rab. perd. 36 civium (*antea* incursiones. Att. 1, 20, 2. 8, 11^d, 7). Catil. 3, 28 domesticorum hostium (*cf.* Mur. 2 inimicorum [SALL. (?) rep. 2, 2, 3]). 4, 9 populares -us. dom. 44 nullam vim, nullum -um metuo. har. resp. 1 -um gladiatoris (*i. Clodii*) ferociamque. de orat. 1, 43 universi *philosophi* in te (*sc. Crassum*) -um fecissent. *al.* CAEL. Cic. epist. 8, 2, 2 Marcelli -us

resederunt. SEN. dial. 2, 4, 1 citra sapientiam omnes eorum *potentium* -us deficient. 7, 27, 3 adsilite, facite -um: ferendo vos vincam (*sc. Socrates*). TERT. resurr. 58 p. 118, 24 daemonici -us (*cf.* CYPR. epist. 75, 10 p. 817, 6 daemoniorum. AVG. civ. 20, 8 p. 424, 29 D. vinci tanto eius *diaboli* -u insidiisque). CYPR. epist. 60, 2 p. 692, 18 quo -u venerat *adversarius Christi,* eodem -u pulsus est (*cf. p. 604, 68*). MART. CAP. 3, 326 Musices -u ... discerperis (*sc. Philologia*). *et al.* *fere i. q. instantia, flagitatio*: CIC. Brut. 330 (*trop.*) ab a[r]matorum -u ... prohibeamus *virginem* (*i. e. eloquentiam. cf.* HOR. sat. 1, 2, 117 [*erotice*]). LIV. 6, 23, 8 cum ... posceretur pugna, 'sustinere', inquit *dux* ..., 'non possumus -um militum' (*cf.* 7, 38, 9 militarem -um frustrari. 25, 21, 5). ITALA num. 11, 17 (Aug. quaest. hept. 4, 18) sustinebunt tecum -um populi (ὁρμήν, *Vulg.* onus). CYPR. epist. 20, 3 p. 528, 16 (*antea* flagitatione). COD. Theod. 16, 1, 7 centurionum ... poscentium intolerandi -us oblidantur. *in iure fere i. q. actio*: COD. Iust. 11, 48, 20 pr. redituum frequentissima consequentia colonorum -us excludente.

b *de rebus* (*fere personatis. v. et p. 610, 51*): α *in universum*: ENN. ann. 551 (*personate*) me gravis -us Orci percutit in latus (*cf.* VAL. MAX. 9, 12, 7 mortis [SEN. Herc. O. 1026 CYPR. mort. 14 p. 305, 21 vastitatis et m.]. SEN. nat. 6, 32, 3 vasto ... -u aggreditur *mors.* APVL. met. 4, 18 [*de somno*]). RHET. Her. 4, 17, 24 omnis -us fortunae ... fugisse (*v. vol. VI 1189, 68*). CIC. dom. 63 -um discordiarum ... excepi meo corpore. Tusc. 3, 31 *casuum et eventuum.* LABER. mim. 98 necessitas, cuius cursus transversi -um voluerunt multi effugere. SEN. benef. 6, 31, 9 occurrere ad primos rerum -us (*cf.* dial. 1, 2, 1 adversarum ... rerum. 9, 11, 6 malorum. PETRON. 107, 9 animadversionis). epist. 59, 8 non si paupertas, non si luctus, non si ignominia, non si dolor -um faciat, pedem referet *sapiens.* TERT. patient. 14 p. 21, 17 uno ruinae -u. CYPR. unit. eccl. 20 p. 228, 3 incursus atque -us saeculares (*cf.* mort. 1 p. 297, 5 mundi. epist. 77, 2 p. 835, 6 saeculi). FIRM. math. 4, 20, 5 periculorum. SCHOL. Cic. Bob. p. 159, 9 St. iniuriae. *et al.* *significanter i. q. rerum adversarum incursus* (*cf. p. 605, 65*): VITR. 5, 3, 2 ne -ūs habeat *theatrum* a meridie. COD. Theod. 4, 20, 1 quolibet maioris -us infortunio. *in astrologia de siderum malivolorum vi*: FIRM. math. 3, 4, 25 -us Martis bono Veneris testimonio mitigentur. *al.* β *speciatim in medicina de morborum accessione i. q.* παροξυσμός (*cf. p. 604, 46. 79*): (I) *strictiore sensu*: CELS. 2, 4, 1 in ipso acuti morbi -u (2, 5, 1 *al.* SEN. benef. 4, 18, 3. epist. 54, 1 brevis ... et procellae similis est -us *m.* PETRON. 17, 7 PLIN. nat. 23, 58. *et al. cf.* CHIRON 557 causae). 2, 7, 2 pituitae (*al.* PLIN. nat. 28, 183). 2, 10, 11 *febris* (2, 11, 5 *al.* SEN. epist. 95, 17 febrium ... aliarum -u saevientium, aliarum tenui peste repentium. *et al. cf.* GARG. MART. med. 42 fervoris. CHIRON 446 caloris. *v. et p. 605, 8*). 2, 12, 2^C accessionis (3, 18, 2). 2, 14, 8 doloris (*cf. p. 610, 67*). 5, 19 praef. *inflammationis* (*cf.* 6, 6, 8^G ⟨in⟩-flammatio tanto -u erumpit). 4, 14, 4 sal ... -um materiae, quo pulmo vexatur, evocat. SCRIB. LARG. 99 vitiorum. 160 *podagrae* (PLIN. nat. 26, 101. 28, 41). PETRON. 17, 7 tertianae. PLIN. nat. 20, 228 vulnerum (22, 74 [*seq.* dolores]). 21, 135 purgationum mulierum. 22, 126 tumoris (*cf.* 36, 180 ulcerum). INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 19^a diazmyrnes post imp(etum) lip(pitudinis). *et al.* (II) *latiore sensu fere i. q. morbus (violens), inflammatio sim.*: CELS. 6, 6, 1^F si ... minor -us, minus acrem curationem requirit (*opp.* graves dolores). PLIN. nat. 20, 16 vinum ... oculorum etiam -us *inhibet* (INSCR. ocul. [CIL XIII 10021] 35^a. *cf.* 20, 148 coeliacorum. 22, 72 lienis. THEOD. PRISC. gyn. 3 -u vel indignatione mammarum). 20, 259 radix *cannabis* ... emollit ... podagras et similes -us. 2, 157 tumores et -us. 22, 122 farina ... collectiones -usque discutit, lenit concoquitque. 31, 127 si ferveat -us. 35, 46 rigores et -us. CHIRON 105 humor et -us et clodigo. 568 -um et fervorem. THEOD. PRISC. eup. faen. 67 -us et dolores. INSCR. ocul. (CIL XIII 10021) 2^a diagessam(ias) ad imp(etum). *et al.* *in imag.*: CYPR. epist. 36, 3 p. 574, 25 (*de lapsis quasi aegrotantibus*) -u isto consenescente.

II *translate de motu spirituali animantium (fere hominum; deorum: p. 609, 60, bestiarum: l. 68. p. 609, 25. 610, 7 sq.) i. q. appetitus, impulsio, instantia,* ὁρμή: A *de animo, mente sim.* (*fere de motu animi rapido vel inconsiderato; de affectibus e. g. p. 609, 24. 54 sq. 59. 62. 64. v. et p. 603, 77. 604, 4*): 1 *definitur vel describitur*: CIC. off. 2, 11 *animalia* habent suos -us et rerum appetitus (*cf.* SEN. dial. 3, 3, 4 -us habent ferae, rabiem *eqs.* 4, 16, 1 *animalibus* pro ratione est -us, homini pro -u ratio est. epist. 76, 9 habet *homo* -um ac modum voluntarium et bestiae et vermes. 113, 2 agi ... nihil sine -u potest *eqs.* 113, 10). VAL. MAX. 3, 6, 1 strenua ingenia ... vehementiores -us edunt. SEN. epist. 39, 3 noster animus in motu est ..., sed felix, qui ad meliora hunc -um dedit. 71, 32 ab *iudicio* ... -us venient mentis. 89, 14 *moralem partem philosophiae* in tria ... dividi placuit, ut prima esset inspectio ..., secunda de -u, de actionibus tertia *eqs.* (*cf.* 113, 18 dial. 4, 3, 5). 121, 21 naturales ad utilia -us, naturales a contrariis aspernationes sunt: sine ulla cogitatione ... fit *eqs.* (*cf.* 124, 18). GELL. 14, 1, 23 animorum -us recessusque moveri ... desuper e caelo putarent *Chaldaei.* PS. QVINT. decl. 1, 6 frigescunt -us mentium, quos non explicant ministeria membrorum. AVG. civ. 19, 4 p. 358, 1 D. (*v. vol. II 282, 14*). *t. t. iur.*: MARCIAN. dig. 48, 19, 11, 2 delinquitur ... aut proposito aut -u aut casu *eqs.*

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *exempla*: a *generatim*: CIC. inv. 2, 17 -u quodam animi potius quam cogitatione (*antea* impulsio. Att. 11, 5, 1. *cf.* FIRM. math. 6, 22, 17 omnes -us et omnes animi cogitationes. HIER. hom. Orig. in Ezech. 7, 7 p. 397, 5 B. quos habeat -us, quos cogitatus de deo *anima. v. et l. 40*). 2, 19 illum -um et quandam commotionem animi affectionemque. 2, 164 in libidinem atque in alios non rectos -us animi. Mur. 65 *Catonem* animi quodam -u concitatum. Planc. 9 non dilectu aliquo aut sapientia (*cf.* Cael. 76) ducitur *populus* ad iudicandum, sed -u ... et ... temeritate. de orat. 2, 178 -u quodam animi et perturbatione (*opp.* iudicio [SEN. clem. 2, 2, 2 *al.*] aut consilio [LIV. 7, 39, 16. 22, 50, 12 *al.* VELL. 2, 31, 4 consilia -u victa sunt. SEN. benef. 2, 14, 1 dial. 7, 24, 1 *al.* CVRT. 7, 4, 12. *et al.*). 2, 188 tanta vis animi, tantus -us *eqs.* 2, 312 (*v. p. 539, 63*). 3, 31 Sulpicius ... fortissimo quodam animi -u (*cf.* 3, 56 -u mentis simili et voluntate [*sc. Catones, Scipiones al.*]. SEN. epist. 24, 3 ingenia aut profectūs aut -ūs magni). Tusc. 2, 58 ex hoc cursu atque -u animorum ad veram laudem (epist. 10, 26, 2. *cf.* VELL. 2, 55, 2 adulescens -ūs ad bella maximi. SEN. dial. 7, 8, 4 ad verum. PLIN. nat. 24, 62 ad venerem). fin. 2, 60 quodam animi ardore atque -u concitati *viri fortes* (LIV. 26, 18, 10. *cf.* 26, 13, 12 [*de bestiis*] -u ac rabie). epist. 10, 5, 2 tota mente omnique animi -u in rem publicam incumbas (VAL. MAX. 8, 15 pr. *cf.* SEN. epist. 22, 3 toto -u, totis viribus). *al.* OV. rem. 10 quod nunc ratio est, -us ante fuit (SEN. benef. 1, 15, 3 QVINT. inst. 6, 1, 28. *et al. v. et p. 610, 47*). 120 difficiles aditus -us omnis habet. met. 2, 203 qua ... -us egit *equos*, hac ruunt (*cf.* 2, 356 trahat. LIV. 38, 27, 2 tulit). fast. 1, 23 ad nostras cum se tulit -us artes. 5, 523 si quid fert -us, opta. Pont. 2, 6, 36 permaneas ... fidelis, duret et in longas -us iste moras (*cf.* 4, 8, 7). LIV. 2, 45, 7 ut adversando remorandoque ... militi adderent -um (*item de studio pugnandi*: CVRT. 4, 10, 8. 6, 4, 2 nec rex moratus -um [*antea* alacritate]. STAT. Theb. 6, 757 ingentes spondet tener -us annos. FRONTIN. strat. 2, 1, 3. TAC. Agr. 15 plus -ūs ... penes miseros esse. VVLG. II Macc. 15, 17 [ἀρετήν]. *aliter l. 67*). 2, 57, 2 ab -u ad consultandum a[d]vocabantur. 10, 19, 14 suo ... -u magis ... quam cuiusquam ductu aut imperio. 22, 36, 5 maiore conatu atque -u rem actam (*cf.* 24, 34, 1. 26, 19, 1. 28, 36, 2 bellum maximo -u coeptum. VVLG. II Macc. 15, 1 [ἀσφαλείας]. *et al. adde*: GELL. 10, 18, 4 ingenti -u operis). MANIL. 5, 497 si ... bonis accesserit -us ausis. VELL. 2, 52, 2 usus -u suo hostem secutus est *Pompeius.* VAL. MAX. 7, 2, 5 uno mentis -u. 8, 11 ext. 5 omni -u cogitationis ... absumpto (QVINT. inst. 10, 3, 31. *cf.* VAL. MAX. 5, 9, 1 non paulatim, sed magno -u recta cogitatio pectus iuvenis occupavit). SEN. Ag. 127 feroces -us animo geris. Herc. f. 975 pectoris ... compesce dementem -um. Herc. O. 1461 -us atque ira (Med. 381. 413 QVINT. decl. 265 p. 84, 28 TAC. Germ. 25. *cf.* PLIN. nat. 37, 144 [*appos.* iracundias]). Med. 903 veteres pectore ex imo -us ... hauri. clem. 1, 1, 3 iuvenilis -us (*cf.* CVRT. 8, 6, 9 puerili -u. APVL. met. 6, 23 iuventutis. HIER. epist. 52, 1, 1 lascivientis aetatis. *v. et p. 610, 73*). dial. 3, 11, 1 non effusos ... -us, sed temperatos et oboedientes. epist. 16, 6 ne patiaris -um animi tui delabi ...; contine illum et constitue, ut habitus animi fiat, quod est -us. 74, 31 inconsulto quodam naturae -u. 76, 2 *virtus* non ex -u nec subito, sed aequaliter valet. 109, 3 -um ... dabit *sapiens sapienti.* 118, 9 bonum est, quod ad se -um animi ... movet. LVCAN. 4, 279. PLIN. nat. 22, 111 tristitia et omnis animi -us cibo mollitur. STAT. Theb. 7, 378 liber in arma -us *erat.* 10, 735 male cuncta ministrat -us. 12, 203 illo (*sc. Thebas*) -us ingens auguriumque animi. QVINT. inst. 1, 3, 10 (*de lusu puerili*) naturali aetatibus illis -u. 6 prooem. 14 (*de luctu*) si ... resederit praesens -us. 10, 7, 17 secundos -us auget placendi cupido. decl. 260 p. 68, 11 -us vestri paenitentiam (*i. irae. cf.* ITALA Os. 5, 10 [Wirc.] effundam ut aquam -u⟨m⟩ meum [ὅρμημα, *Vulg.* iram]. VVLG. sap. 18, 23 amputabit -um *dei* [ὀργήν]). 325 p. 281, 11 sunt quidam irrationabiles -us animorum. 344 p. 360, 5 (*de amore*) quo flagrabat -u (*cf.* AVG. serm. 34, 2, 4 aestus et -us circa membra pulchra). TAC. Agr. 44 nihil -us (metus *var. l.*) in vultu, gratia oris supererat. hist. 1, 4 primo gaudentium -u. 1, 32 scelera -u, bona consilia mora valescere. 1, 57 instinctu et -u (PLIN. epist. 1, 22, 10). 2, 7 non fallebat duces -us militum (*fere i. q. excitatio. cf.* 2, 79. 4, 37 sedato -u. *de -u laeto*: ann. 3, 74 gaudio et -u victoris exercitus). ann. 13, 50 -um *Neronis* ... attinuere seniores. 13, 54 -ūs antiqui. *al.* PLIN. epist. 9, 26, 7 nec angustissimo gyro ingeniorum -us refringendos. TERT. patient. 10 p. 16, 17 nihil impatientia susceptum sine -u transigi novit. ITALA exod. 32, 22 (Lugd.) -um populi huius (ὅρμημα). EVSTATH. Bas. hex. 7, 1 p. 937[A] -us voluntatis *dei* (*opp.* intellectus, *gr.* ὁρμή). DRAC. Orest. 18 quem ... bonus -us urguet. *et al.* *gnostice*: TERT. adv. Val. 10 p. 189, 11 spiritalem ... substantiam illam ut naturalem quendam -um Aeonis *eqs.* *per compar.*: EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929[A] animalia quaedam putanda sunt *stellae malivolae* ... libero -u (ὁρμαῖς) ad hoc, quod sibi libuerit, incitata. *c. gen. obi.* (*fere gerund.*; *cf. p. 604, 41. 605, 61. 610, 14*): CIC. Cael. 14 neque umquam ex illo *Catilina* delendi huius imperii tam consceleratus -us exstitisset. OV. fast. 4, 222 (*de gallis*) unde venit ... sua membra secandi -us? (*cf.* LIV. 26, 7, 3 subiit animum *Hannibalis* -us ... Romam petendi). LIV. 23, 26, 4 in ipso -u movendarum de integro rerum. SEN. dial. 1, 2, 7 -um capiunt *di* spectandi *eqs.* (11, 1, 1 consolandi te. epist. 78, 2 CVRT. 5, 12, 1 [*seq.* consilio]. TAC. ann. 15, 50 SVET. Aug. 42, 3 [*ex epist. imp. Aug.*]. Otho 9, 3). STAT. Theb. 12, 168 stupuitque immanis eundi -us. SVET. Cal. 43 expeditionis Germanicae -um cepit. HIL. trin. 7, 23 -um inferendae mortis. est -us *sim. c. inf.*: OV. am. 2, 5, 46 fuit in teneras -us ire genas (epist. 4, 38 est mihi ... -us. met. 2, 663. 5, 287. 6, 461. 8, 38 sq. 11, 332. fast. 5, 541 [*de scorpione*]. SEN. Phaedr. 518. *cf.* STAT. Theb. 4, 350 nulli destringere ferrum -us. 10, 524 [*de equis*]. 11, 456). Pont. 4, 7, 30 tibi ... venit in adversos -us ire viros. *add. solutius interr. indir.*: STAT. Theb. 12, 794 rapit huc, rapit -us illuc *Argivas*, Thesea ... quaerant prius anne Creonta *eqs.*

b *speciatim fere i. q.* ἐνθουσιασμός: α *de oratoribus, orationibus sim.*: CIC. Deiot. 5 quae ... sunt ad motum animi et ad omnem -um dicendi contentionemque leviora (QVINT. inst. 3, 8, 60. 9, 4, 35. *et al. cf.* HIER. epist. 64, 22, 2 loquendi -u [*opp.* iudicio scribentis]). de orat. 2, 58 *Xenophon* illum -um oratoris non habeat (*cf.* QVINT. inst. 10, 3, 20 dicentium. TAC. dial. 26 C. Gracchi). orat. 129 magno ... usi -u. 229 ut aliter in ea *oratione* nec -us ullus nec vis esse possit (*cf.* SEN. epist. 40, 4 vult *oratio popularis* ... inconsultas aures -u rapere). SEN. contr. 1 praef. 17 eodem paene, quo dicebat, -u scribebat (4 praef. 6 QVINT. inst. 2, 11, 3). 1, 7, 16 advocavit vires suas tanto totius actionis -u (VAL. MAX. 8, 10, 1 QVINT. inst. 10, 1, 19. *et al. cf.* TAC. dial. 10 dictionis. MIN. FEL. 14, 1 orationis). 4 praef. 9 quem *ordinem* -us dederat (*opp.* declamatoriam legem). 7, 1, 20 ablati sunt -u (*cf.* SEN. benef. 7, 8, 2 prout -us tulit). VAL. MAX. 8, 10, 1 calor atque -us (QVINT. inst. 9, 4, 113. 10, 3, 17 PLIN. epist. 2, 19, 2). QVINT. inst. 6, 2, 10 virium atque -us. 8, 4, 9 ad summum non pervenit nisu, sed -u *Cicero.* 12, 10, 23 non cunctos ... vi, sublimitate, -u, cultu, compositione superavit *Demosthenes? al.* TAC. dial. 24 quo torrente, quo -u saeculum nostrum defendit. ann. 4, 61 (*opp.* cura). *et al.* *adde*: QVINT. inst. 10, 7, 14 bene concepti affectus et recentes rerum imagines continuo -u feruntur. β *de poetis et operibus eorum*: OV. fast. 6, 6 -us hic sacrae semina mentis habet. Pont. 3, 4, 21 -us idem rebus ab auditis conspicuisque venit. 4, 2, 25 -us ille sacer, qui vatum pectora nutrit ..., abest. PHAEDR. 4, 25, 7 exigua cum frenaret materia -um (*cf.* SEN. benef. 1, 10, 1 longius nos -us evehit provocante materia). SEN. nat. 3, 27, 13 (*de Ovidio*) tantum -um ingenii et materiae. epist. 46, 2 quid -ūs *habuisset liber*, si interquievisset ...; nunc non fuit -us, sed tenor *eqs.* STAT. silv. 4, 4, 96 trahit -us illo ... retrahitque timor. TAC. ann. 14, 16 non -u et instinctu nec ore uno fluens *carmen Neronis.* SVET. Aug. 85, 2 tragoediam magno -u exorsus *Augustus.* GELL. 12, 2, 1 quod ... res atque sententiae *Senecae* ... inepto inanique -u sint. *et al.* *meton. de opere poetico*: PETRON. 118, 6 tamquam si placet hic -us, etiamsi nondum recepit ultimam manum. γ *de vatibus, prophetis sim.* (*cf. l. 35*): CIC. div. 1, 111 horum sunt auguria non divini -us, sed rationis humanae. FRONTO p. 8, 15 N. vatum -us divinatio nuncupatur. PS. RVFIN. in Ioel 3, 4 p. 1055[A] -u prophetandi (*cf.* in Os. 1, 10 p. 971[D] vaticinantis). *adde*: SEN. nat. 7, 32, 2 cum magno -u coepisset Sextiorum secta (*cf.* epist. 94, 31).

B *de affectibus, virtutibus sim.* (*sive animum urgentibus sive in alios incursantibus*): CIC. Cluent. 5 vehementīs habeat *invidia* (*cf. l. 64*) repentinos -us (*cf.* Tusc. 4, 50 an fortitudo ... -us suos non habet? SEN. dial. 4, 29, 1 [*de ira*]. PLIN. epist. 2, 11, 6 favor et misericordia. PS. QVINT. decl. 6, 20 pietas. *et al.*). dom. 64 furor tuus inanīs faciebat -us (*cf.* 119 omni -u furoris. LVCAN. 2, 110). fin. 1, 44 nec tantum in alios caeco -u incurrunt *cupiditates*, sed intus etiam in animis inclusae ... dissident (*cf.* 1, 46 nos a libidinum -u ... vindicet *sapientia* [PLIN. nat. 28, 88 APVL. met. 8, 3. *et al. cf.* VAL. MAX. 4, 3 praef.]). Lael. 63 benivolentiae. LIV. 9, 13, 3 omnia ira militaris prope vesano -u egit (*cf.* VAL. MAX. 5, 9, 1 -u irae abstractus [PHAEDR. 3, 10, 25 SEN. dial. 5, 1, 1. *et al.*]. SEN. dial. 3, 17, 5 incipit *ira* magno -u. 4, 3, 4 ira ... est ... -us; numquam autem -us sine adsensu mentis est). VAL. MAX. 3, 8 ext. 3 -u invidiae abripi. 4, 2, 2 pari virtutis -u conisi (PANEG. 11, 2, 4 motus et -us). 5, 1 ext. 2 temulentiae -u evectus. 5, 2, 8 gratae mentis (*cf. p. 605, 8*). SEN. Phoen. 347 doloris (dial. 3, 3, 1 PAPIN. dig. 48, 5, 39, 8. *cf. p. 608, 45*). dial. 2, 5, 2 erroris. 6, 13, 2 *luctūs.* 7, 7, 4 post primum -um marcet *voluptas.* 11, 17, 2 -um ad saeviendum colligit *affectus* (*cf.* epist. 85, 9 -um regere *affectuum*). clem. 1, 24, 2 clementiam voluntaria innocentia -u suo sequitur. epist. 7, 6 ferre -um vitiorum. 104, 13 amoris (*cf.* PLIN. nat. 34, 166 veneris. AVG. doctr. 1, 22, 21 dilectionis). APVL. met. 10, 23 caloris iuvenalis (*cf. p. 609, 46*). 10, 33 indignationis. COD. Iust. 3, 29, 2 (*a. 256*) liberalitatis. FIRM. math. 5, 2, 16 temeritatis. VVLG. Sirach 22, 22 cor timidum ... contra -um timoris non resistet. 45, 23 -u iracundiae (θυμῷ ὀργῆς). *et al.*

iuncturae selectae (ad I et II): *epitheta*: acer: *v. vol. I 362, 15.* adversus: BELL. Alex. 4, 8. alacer: *v. p. 606, 58.* amplus: VEG. mil. 3, 19. ardens: AMM. 17, 13, 9. brevis: TAC. ann. 2, 14. *v. et p. 605, 51. 608, 39.* caecus: LIV. 26, 13, 12. *v. et l. 57. p. 606, 61.* calens: AMM. 31, 12, 16. caloratus: APVL. met. 6, 23. celer: *v. p. 603, 66.* citatus: IVST. 4, 1, 9. citus: PRVD. c. Symm. 1 praef. 88. concitatus: *v. vol. IV 68, 50.* consceleratus: *v. p. 609, 81.* constans: LIV. 38, 5, 8. continens: *v. p. 603, 65.* creber: *v. p. 604, 29. 607, 30.*

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

crudelis: Cic. Phil. 13, 19 epist. 5, 2, 6. demens: *v. p. 609, 43.* dirus: Apvl. met. 8, 11. effrenus: *v. p. 605, 52.* exitialis: Amm. 24, 4, 15. ferox: *v. vol. VI 569, 16.* fervens: Amm. 21, 12, 13. ferus: Sen. Thy. 136. fortis: *v. p. 609, 14.* fortuitus: Liv. 23, 15, 5. *et al. v. et p. 605, 33.* furens: Cic. har. resp. 46 *al.* furialis: Sen. Med. 157. furibundus: Cic. Phil. 13, 19 Sen. Phaedr. 263. furiosus: Apvl. met. 9, 25. gravis: *p. 605, 10. 608, 18.* horrendus: Phaedr. 1, 11, 10. horribilis: *v. p. 606, 66.* hostilis: Liv. 28, 3, 12. *et al. v. et p. 607, 43. 46.* igneus: Amm. 17, 13, 8. immanis: Cic. Phil. 11, 35. *v. et p. 610, 3.* immoderatus: *v. p. 605, 21.* improvisus: Liv. 31, 2, 8. inanis: *p. 610, 43. 56.* incitatus: Cic. Phil. 5, 23. inconsideratus: Cic. Tusc. 5, 15. inconsultus: Sen. epist. 74, 21 Tac. hist. 3, 58. indomitus: Cic. rep. 1, 9 Sen. epist. 104, 13. infestus: Liv. 29, 2, 14 *al.* ingens: Liv. 4, 32, 11 Sen. epist. 70, 19. *et al. v. et p. 603, 72. 604, 54. 609, 37. 56.* inopinatus: Flor. epit. 3, 8, 3. inordinatus: Sen. epist. 124, 18. insanus: Cic. rep. 1, 9. iratus: Phaedr. 3, 1, 14 Sen. Tro. 1159. latus: Sen. nat. 3, 10, 2. lenis: *v. p. 605, 57.* magnus: Caes. Gall. 2, 6, 1. *et al. v. et p. 603, 66. 70. 604, 37. 40. 58. 605, 30. 35. 41. 71. 606, 59. 80 al.* minax: Apvl. met. 4, 16. multus: Sen. nat. 2, 28, 2. *v. et p. 606, 10.* necopinatus: Liv. 40, 48, 6. nefarius: Cic. Phil. 5, 28. nocturnus: Cic. Phil. 11, 7 Liv. 3, 30, 2. *et al. v. et p. 605, 10. 606, 79.* omnis: *v. p. 604, 80. 609, 21.* parvus: *v. p. 608, 52.* periculosus: Liv. 25, 37, 14. pertinax: Liv. 31, 35, 3. praeceps: Sen. nat. 4 praef. 17. *v. et p. 604, 75.* proclivis: *v. p. 604, 57.* quantus: *v. p. 604, 42.* rapidus: *v. p. 603, 83.* remissus: Sen. epist. 89, 15. repentinus: Cic. S. Rosc. 98. *et ap.* Caes., Liv. *al.* saevus: *v. p. 604, 45. 606, 50.* subitus: *v. p. 604, 72. 607, 6.* tantus: Cic. fin. 2, 112 Liv. 28, 15, 11. *et al. v. et p. 605, 28. 68. 606, 22. 608, 4. 46 al.* temerarius: Liv. 25, 37, 14 Val. Max. 5, 8, 5. *et al.* totus: *v. p. 603, 71. 73. 604, 50. 605, 31. 607, 34. 609, 22.* turbidus: Sen. epist. 124, 18. vanus: Liv. 2, 47, 6. vastus: Hor. carm. 4, 14, 30 Sen. Herc. f. 285. *et al.* vecors: Liv. 7, 15, 3. vehemens: Cic. Tusc. 4, 43 Vitr. 9, 1, 12. *et al.* velox: *v. p. 604, 15.* vesanus: *v. p. 610, 61.* vividus: Hor. carm. 4, 4, 10. vivus: *v. p. 604, 25.* volaticus: Cic. har. resp. 46.

iuncturae verbales (*ad -um faciendum vel arcendum pertinentes*): agere: Avg. civ. 3, 18 p. 126, 13 D. arcere: Liv. 25, 30, 9. 25, 36, 3. 26, 5, 17 Sen. benef. 4, 18, 3. *et al.* (co-: *v. vol. III 1435, 25*). capere: Liv. 2, 65, 5. 8, 30, 6. 10, 5, 6. 22, 5, 6. *v. et p. 606, 52. 609, 84* (ac-: Liv. 29, 34, 13 [exc- *var. l.*]. Cvrt. 5, 1, 28. de-: Caes. civ. 1, 58, 1. ex-: Cic. dom. 76 Caes. Gall. 1, 52, 4 civ. 3, 92, 1 Liv. 2, 10, 4. *et al. v. et p. 607, 66. 608, 23*). cohibere: *v. vol. III 1546, 46. 1547, 34.* colligare: Cic. Phil. 11, 4. comminari: Bell. Afr. 71, 1. committere: Cod. Iust. 1, 12, 5 (*a. 451*). comprimere: Cic. har. resp. 1 Phil. 2, 21 Verg. Aen. 2, 74. *et al.* conari: Amm. 17, 13, 8. contundere: Hor. carm. 3, 6, 10. dare: *v. vol. V 1, 1686, 54.* declinare: Cic. orat. 228 Liv. 37, 41, 11. *et al.* depellere: Cic. Font. 44 Catil. 3, 28. domare: Plin. nat. 36, 1. effundere: Liv. 38, 17, 7. eludere: *v. vol. V 2, 431, 78.* facere: *passim, v. e. g. p. 605, 77. 606, 68. 607, 70.* ferre *i. sustinere*: Caes. Gall. 3, 19, 3 *al.* Liv. 1, 27, 10. 2, 52, 6. *et al. i. facere*: Apvl. met. 4, 3. Amm. 29, 5, 30 (au-: Sen. Herc. O. 1026. *v. et p. 604, 13.* dif-: Tac. Germ. 30. *v. et p. 605, 2.* per-: *v. p. 607, 45*). frangere: *v. vol. VI 1247, 42* (con-: Evagr. alterc. p. 32, 4. in-: Tac. ann. 15, 58. re-: *v. p. 609, 71*). frenare: *v. p. 610, 36* (in-: *v. p. 604, 43.* re-: Nep. Eum. 9, 3 Sen. epist. 89, 15. *et al.*). frustrari: *v. vol. VI 1439, 31.* fugere: Cic. Verr. II 5, 90. *et al.* (ef-: *v. p. 608, 25.* re-: Cic. Caecin. 22). inhibere: Liv. 39, 21, 10 Sen. Med. 413 dial. 5, 1, 1 Cvrt. 4, 16, 16. *et al.* intermittere: *v. p. 605, 45.* levare: Cels. 3, 18, 2 Plin. nat. 28, 41. minuere: Cels. 3, 19, 6 *al.* Scrib. Larg. 99. *v. et p. 606, 20.* mitigare: Plin. nat. 8, 48. 146. *et al.* mollire: Liv. 3, 35, 7 (e-: *v. p. 608, 56*). parare: Cic. Phil. 14, 15 Tac. hist. 1, 54 (com-: Cic. dom. 13. re-: Veg. mil. 1, 27). prohibere: *v. p. 605, 1.* propulsare: Cic. Mur. 2 prov. 41. *et al.* reducere: Apvl. met. 8, 4. reflectere: Cic. de orat. 2, 312. regere: *v. p. 610, 70* (de- [di-]: Gell. 9, 1, 5 Apvl. met. 7, 21). reicere: Vitr. 10, 14, 3. repellere: Cic. dom. 101 Phil. 2, 91 Vitr. 1, 3, 1. *et al.* repetere: Amm. 29, 5, 18. reprimere: Cic. Manil. 13 leg. 3, 27 *al.* Sen. dial. 3, 7, 4. *et al.* retrudere: Liv. 2, 33, 7 (rettudit *var. l.*). sedare: Cic. Sest. 62 Scrib. Larg. 20. *et al.* sistere: Liv. 4, 38, 3 Sen. benef. 6, 31, 5. *et al.* sopire: *v. p. 606, 31.* stimulare: Plin. nat. 28, 88. sumere: Sen. nat. 6, 21, 1 Flor. epit. 4, 12, 54. *v. et p. 603, 74. 604, 43. 75.* summovere: Val. Max. 4, 3 praef. superare: Cic. ad Q. fr. 1, 1, 5. *et al.* supprimere: Liv. 7, 24, 3 *al.* sustentare: Bell. Hisp. 17, 2 Avr. Vict. Caes. 42, 21. tardare: Caes. Gall. 2, 25, 3 *al.* Liv. 26, 25, 16. 34, 29, 8 (re-: Cic. div. in Caec. 33 Phil. 5, 23 Bell. Afr. 68, 3. *et al.*). temperare: Liv. 3, 14, 3 Gell. 9, 1, 5. tenere: Liv. 34, 30, 13 Phaedr. 3 prol. 59 (at-: Tac. ann. 13, 50. con-: Liv. 7, 37, 9. re-: *v. p. 605, 64. 606, 34.* sus-: Cic. prov. 6 *al.* Caes. 1, 24, 1 *al.* Hirt. Gall. 8, 19, 3 Bell. Alex. 8, 4 Liv. 2, 10, 10. *et al.*). tollere: Plin. nat. 28, 183. trahere: Cels. 2, 5, 1. vertere: Liv. 7, 24, 8. *v. et p. 605, 39* (a-: Cic. Phil. 5, 28. *et al.* con-: Cic. carm. frg. 34, 3 Catil. 3, 28. *et al. v. et p. 604, 80. 606, 14*). vitare: Cic. Quinct. 8 Liv. 37, 42, 5. *et al.*

syntact.: *praep.*: ad: *p. 604, 18. 605, 38. 608, 78. 609, 17.* adversus: *p. 606, 21.* circa: *p. 609, 63.* in *c. acc.*: *p. 605, 25. 606, 16. 609, 55. adde e. g.* Cic. Phil. 11, 7 Tusc. 4, 43 *al.* Qvint. decl. 344 p. 359, 7. *et al.* per: *p. 604, 25.* super: *p. 606, 29.* ab: *p. 607, 42.* *abl.* -u *sensu adverb. e. g. p. 603, 69. 81. 84. 604, 7. 39. 71. 77. 605, 48. 607, 51. 608, 42. adde* Cic. rep. frg. 9. cum -u: *p. 603, 69. 604, 23. 39.* ex -u: *p. 609, 51.* sub -u: *p. 603, 82. 605, 26.*

deriv.: impetuosus. *O. Prinz.*

impexus, -a, -um. [*ab* in *et* pexus, *cf. gr.* ἀκτένιστος, ἀπέκτητος *sim. J. B. H.*]. Gloss.^{L} II Philox. IN 338 -a ἀκτένιστος, φρικτή. 369 inp[l]exa barba δασυπώγων. *legitur ap. poetas inde a* Pacvv., *ap. scriptt. inde a* Qvint. [*variat in codd. c.* implexus: *l. 6. 12. 15. 20.* *falsa l. v.*: Verg. georg. 4, 482 (*cf.* Gloss. V 552, 54 -ae involutae). *ex coni.*: Tac. ann. 16, 10 *v. p. 627, 81.*]

i. q. incomptus, horridus: **1** *de crinibus sim.* (*cf. l. 27*): Pacvv. trag. 21 coma prolixa -a conglomerata atque horrida (Ov. fast. 3, 398 Lvcan. 6, 518 Ps. Qvint. decl. 6, 18 [impl- *var.*]). Verg. georg. 3, 366 stiria ... -is induruit horrida barbis ([*v.* Serv. *ad l.*]. Sen. Herc. f. 766). Stat. Theb. 1, 484 -is ... iubis horrere leonem. 3, 138 canitiem -am (impl- *var.*). Ach. 1, 328 -os certo domat ordine crines (Const. Sirmond. 8 l. 20). Ps. Avg. serm. ed. Mai 71, 3 capris capillus -us et tegmen efficit et decorem.

2 *de eo, in quo crines sunt* (*acced. abl. caus. l. 20. 23 sq. 30. acc. gr. l. 21*): **a** *proprie* (*sensu paulo latiore i. q. incultus: l. 23*): Verg. Aen. 7, 667 tegimen ... leonis terribili -um (implexu *R*) saeta. Tib. 1, 3, 69 Tisiphone ... -a feros pro crinibus angues. Qvint. decl. 260 p. 67, 28 ut oculis vestris sordidati obversarentur *abdicati filii*, ut -i squalidique incederent. Ambr. exc. Sat. 2, 12 ut -um sordibus immadident caput *mulieres* (*cf. l. 27*). Prvd. cath. 7, 153 -a villis virgo bestialibus. Clavd. rapt. Pros. 2, 359 -am ... velavit harundine frontem *Charon*. Sidon. carm. 22, 42 cernuus -am faciem stetit ore madenti *Ganges*. *nota enallagen*: Hor. sat. 2, 3, 126 caput ... -a foedum porrigine. **b** *in imag.* (*allegor. l. 30*): Prvd. cath. 8, 42 campo, vibrat -is ubi nulla lappis spina. Pavl. Nol. epist. 23, 9 p. 168, 6 *peccatis* super capillos capitis multiplicatis animam habemus -am. Ennod. opusc. 3, 138 p. 366, 25 quocumque respicio uberem vinetis faciem, cum aratris -a *terra Liguria* contristat. **c** *transl.*: Tac. dial. 20 tristem et -am antiquitatem.

impiāmentum, -i. *ab* impiare. *i. q. inquinatio, profanatio*: Cypr. epist. 65, 3 p. 724, 13 ne tales ad altaris -a et contagia fratrum denuo redeant.

impiandus, -a, -um. *ab* in *et* piandus. Macr. Sat. 3, 10, 7 committitur ... res non quidem -a, insolita tamen (*antea syn.* inexpiabilis).

impico, -ātum, -āre. *ab* in *et* picare. [*prov., hisp.* empegar. *M.-L.*] *i. q. pice inlinere*: Colvm. 12, 29 addito mustum in amphoram novam, eamque oblinito, et -ato diligenter, ne quidquam aquae introire possit. 12, 44, 1 pediculos earum (*uvarum*) -ato dura pice. Garg. Mart. pom. 2, 13 multi Suessatibus ollulis -to singula poma clausere umbilico.

[impiecus] *v. s.* empyicus *vol. V 2, 538, 79.*

×**impietās**, -ātis *f.* *ab* impius (*an potius ab* in *et* pietas *derivandum sit, anquirit* Prisc. gramm. II 178, 4). imp-: Gramm. suppl. 297, 14. *plur.* (*dub.*: Tert. adv. Marc. 5, 15 p. 625, 16): Cic. *v. l. 62.* Ps. Tert. adv. Iud. 11 p. 732 Oe. Itala Rom. 11, 26 (Hil. trin. 11, 34); ἀσεβείας, Vvlg. -em. Lact. inst. 4, 11, 7 Hil. c. Const. 13 p. 592^{A} ad Const. 2, 6, 2 *al.* Favstin. trin. 2, 1 p. 49^{D} *al.* Ambr. Iob 1, 4, 10 p. 216, 15. Hier. in Ier. 4, 18, 3 p. 238, 5 *al.* (*v. Goelzer, Lat. de St. Jér. p. 301*). Vvlg. lev. 26, 41. II Macc. 8, 33 (δυσσεβείας). *al.* Rvfin. hist. 4, 10 *al.* Avg. civ. 1, 9 p. 14, 22 D. (*syn.* iniquitates). *al.* Svlp. Sev. chron. 1, 52, 2 -es et sacrilegia. Avell. p. 8, 23. *et al. v. et p. 613, 5. 40. 42. 58. 79. 82.* Not. Tir. 63, 44^{a}. *de notione* (*v. et l. 64. p. 613, 25*): Gloss.^{L} II Philox. IM 94 ἀσέβεια (*al.*). Gloss. II 282, 84 δυσφημία. *legitur inde a* Plavto, Varrone, Cic. [*falso trad.*: Cic. dom. 77. *ex coni.* (*v. et p. 613, 4*): Plavt. Mil. 1319. Cic. leg. 1, 40 scelerum in homines atque ⟨in deos⟩ -um (indietatum *sim. codd.*) nulla expiatio est. *dub.*: Sen. epist. 85, 10. *dub. interpr.*: Varro Men. 495.]

I *de notione*: -s *est scelus, quod expiari nequit, sc. summi iuris divini vel humani laesio* (*cf. p. 620, 70 sqq.* Pelag. in Rom. 1, 18 p. 13, 3 tres esse videntur -es: ... in deum, ... in parentes, ... in extraneum. *nota lusum c. opp.* pietas [pius. *v. Landgraf, Cic. S. Rosc.*^{2} *p. 139*]: Ov. met. 8, 477 -e pia est *Althaea* [Drac. Romul. 5, 257]. Cypr. laps. 16 p. 249, 1 quid -em vocabulo pietatis appellant? Hier. epist. 39, 6, 1 grandis in suos pietas -s in deum est. *v. et p. 614, 10*):

A *sensu strictiore: de certis vicissitudinibus*: **1** -s *in propinquos, maxime parentes* (*v. et p. 613, 43. 614, 21 sq.*): Acc. trag. 65 qui ducat cum te viderit socerum generibus tantam esse -em? Cic. Deiot. 2 *qui* commendationem ... ab -e (*sc. in avum*) et ab scelere duxerit. Cvlex 249 -e fera vecordem Colchida matrem. Sen. contr. 2, 3, 12. 2, 4, 7. 9, 4 (27), 14 piissimo patri tormentum quaesisse ex filiorum -e. Val. Max. 3, 2 ext. 8. 5, 9, 2. 7, 6 ext. 3 Calagurritanorum execrabilis -s. 9, 11 ext. 1. Sen. benef. 3, 1, 5 parentes suos non amare -s est, non agnoscere insania. 6, 4, 2 dial. 12, 18, 6 epist. 74, 23 Qvint. inst. 7, 1, 52 decl. 373 p. 412, 19 *al.* Plin. paneg. 43, 1. Svet. vita Lucani p. 51, 19 matrem ... inter socios nominavit sperans -em sibi apud parricidam principem profuturam. Tert. scorp. 8 p. 160, 27 (*Cain, cf.* Avg. civ. 15, 5 p. 64, 3 D. Cassiod. Didym. in Iud. 11 p. 93, 5). Svlp. Sev. dial. 1, 22, 2 Cod. Theod. 8, 13, 1 (= Iust.

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

8, 55, 7) qui a matre -is arguitur. NOVELL. Maior. 6, 1 parentum *in filias.* *de inlicito amore:* TERT. adv. Marc. 4, 34 p. 536, 6 quo magis -em Herodis oneraret, qui non minus repudio quam morte dimissam a viro duxerat. ITALA lev. 18, 17 (Wirc.) imp⟨i⟩etas est (*ἀσέβημά ἐστιν, Vulg.* talis coitus incestus est). EXPOS. mundi 19 -es ab eis (*Persis*) magnas agi dicunt; ... matribus et sororibus condormiunt. HIST. Apoll. rec. A 2 *v. p. 614, 6.* 48 pater ... per -em coniux effectus est.

2 *in patriam, imperatorem sim.:* **a** *generatim:* CIC. Lael. 42 qui ... fuerint -is duces. VAL. MAX. 5, 1, 3 parum habes publica -e furere, nisi etiam privata lapsus fueris? **b** *speciatim de crimine maiestatis (gr. ἀσέβεια. v. Mommsen, Strafr. p. 540):* TAC. ann. 6, 47 Albucilla ... defertur -is in principem. PLIN. epist. 7, 33, 7. paneg. 33, 3 nemini -s, ut solebat, obiecta, quod odisset gladiatorem. TERT. apol. 35, 10 sub ipsa -is eruptione ... sacra faciebant pro salute imperatoris.

3 *in deos:* **a** *apud paganos:* PLAVT. Rud. 198 *eri* me -s male habet (*cf. 192 [p. 620, 16], 194* [*p. 623, 73*]). CIC. leg. 1, 40 *v. p. 612, 61.* nat. deor. 3, 84 ad -em in deos in homines adiunxit iniuriam. Ov. met. 4, 4 Alcithoe ... Bacchum progeniem negat esse Iovis, sociasque sorores -is habet. SEN. benef. 1, 6, 3 boni etiam farre ... religiosi sunt, mali ... non effugiunt -em, quamvis aras sanguine multo cruentaverint. MIN. FEL. 8, 2 (*de Theodoro Atheo aliis*) in hac -is disciplina.

b *apud Christianos (in versionibus plerumque respondet gr. ἀσέβεια, hebr.* רֶשַׁע. *definitur vel distinguitur* [*v. et p. 612, 66*]: HIER. in Ier. 2, 5, 2 p. 77, 6 -s aperte negat deum, iniquitas atque peccatum, si confiteantur errorem, facile ad misericordiam flectit deum [*sim.* PELAG. in Rom. 1, 18 p. 13, 10 RVFIN. Orig. in Rom. 1, 16. *v. et p. 622, 53 sqq.*]. PS. PRIMAS. in I Tim. p. 670ᴮ pietas est cultura dei, ... -s est contemptus. *per imag. alluditur ad not. q. e. sub 1: l. 43. de magia: l. 55*): MIN. FEL. 38, 7 cohibeatur superstitio, -s expietur, vera religio reservetur. TERT. nat. 1, 10 p. 76, 13 invenio conspirasse a vobis tam superstitionis quam -is profectum. 1, 15 p. 85, 19 de ea -is hostia dicimur ⟨cenare⟩ (*cf.* FILASTR. 49, 5 infantis execranda celebratur -s). adv. Marc. 3, 13 p. 398, 18. 5, 13 p. 619, 9 super -em et iniustitiam hominum. coron. 9 p. 438 Oe. illam -is contumeliosae coronam (*sc. Christi*). *al.* ITALA deut. 18, 22 (Lugd.) in -e locutus est profetis ille (*Vulg.* per tumorem animi sui). Ezech. 18, 30 (Ps. Cypr. ad Novat. 18) redite ab -bus vestris (*Vulg.* iniquitatibus. *cf.* 18, 31 [*ibid.*]; *Vulg.* praevaricationes). Am. 1, 3 (Aug. quaest. hept. 4, 33 *al.*) in tribus et quattuor -bus non aversabor (*Vulg.* sceleribus). *al.* CYPR. epist. 44, 3 p. 599, 3 -em esse sciant matrem (*sc. ecclesiam*) deserere. ARNOB. nat. 2, 2 p. 48, 6 religionis extinctor et -is auctor (HIL. c. Const. 8 p. 585ᴬ). 2, 46 p. 85, 1 sacrilegae crimen -is. *al.* HIL. c. Const. 11 p. 589ᴬ Iudaeorum (AVG. civ. 3, 15 p. 116, 26 D. *cf.* COD. Theod. 15, 5, 15 Iudaeae -is). syn. 17 p. 493ᴮ -is haereticorum ... profana praesumptio (*al. cf.* AVG. gest. Pelag. 5, 15 p. 67, 13 haeretica. *cf. l. 60*). *al.* OPTAT. 2, 21 p. 57, 14 profunda. *al.* FILASTR. 50, 3 -is ... paganae ... et caecitatis Iudaicae consortes (*al. cf.* TRACT. c. Arian. p. 12, 8 gentilium). *al.* VVLG. I reg. 24, 14 ab impiis egredietur -s. Sirach 49, 3 tulit abominationes -is (*ἀνομίας*). II Macc. 4, 38 in Oniam -em commiserat (*ἠσέβησεν. cf.* RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 68, 18 effecerunt). PRVD. c. Symm. 1 praef. 56. AVG. civ. 4, 12 p. 163, 6 D. (*syn.* inreligiositas). 8, 19 tit. de -e artis magicae. 10, 29 tit. Platonicorum. 17, 22 tit. idolatriae. pecc. mer. 1, 21, 30 p. 28, 22 ut ... ab originali -e solvatur. c. Pelag. 2, 4, 8 p. 468, 1 qui suas calumniosas -es audent etiam scribere. *al.* SVLP. SEV. Mart. 13, 9 relicto -is errore. *al.* PROSP. carm. de ingrat. 284. *et al.* *sensu strictiore i. q. haeresis (cf. l. 47. p. 614, 11 sq.):* HIL. syn. 27 p. 500ᴮ adversum novam et profanam -em haec ... instituta decernunt (*cf.* VINCENT. LER. comm. 5, 7, 4 novellae -is). MAXIMIN. c. Ambr. 66 p. 76, 35 secundum probatam -em seducti. HIER. epist. 17, 2, 2 Sabellianae -is arguor (FAVST. REI. spir. 2, 4 p. 138, 16. *cf.* HIER. chron. a. Abr. a. 2355 Arriana [*al. cf. p. 614, 12*]. PROSP. c. coll. 21, 2 p. 271ᶜ Nestorianam). AVG. civ. 21, 19 p. 525, 1 D. in quacumque haeresi vel -e fuerint (*al.*). COD. Theod. 16, 5, 66 pr. Porphyriani (*cf.* FAVST. REI. epist. 7 p. 204, 17 Nestorii [COD. Iust. 1, 1, 8, 28]). CONC.ˢ I 2 p. 83, 33 Nestorium deposuimus ... a confidentia praedicandi suam -em (*I 1, 3 p. 29, 3 δυσσέβειαν*). PROSP. chron. I p. 480, 1358 *al.*

B *sensu laxiore (dubio l. 72), i. q. scelus, crudelitas, perfidia sim.:* ACC. trag. 303 viden ut te -s stimulat nec moderat metus? CIC. fin. 4, 66 nihil est quod tam miseros faciat quam -s et scelus (TERT. nat. 1, 3 p. 61, 30). SEN. clem. 1, 26, 1 (*iuxta* perfidia, feritas [TERT. spect. 19 p. 20, 12 saevitiam ... -em ... f.]). TERT. spect. 12 p. 14, 16 placuit -em voluptate adumbrare. ARNOB. nat. 2, 41 p. 81, 7 amphitheatra ... loca sanguinis et publicae -is. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 1 p. 1336ᴰ gentiles adversum se in disputationibus dimicantes et diversas contra se invicem -es dialecticae artis versutiis astruentes. PHYSIOGN. 27 p. 43, 1 non a domestico sanguine, non ab -e ulla, non ab iniuria ... abstinebunt. OROS. hist. 1, 20, 5 flagitiis -busque crescens *rex.* AVELL. p. 44, 7 aliorum -bus et crudelitatibus sanguis effusus fidelium. CONC.ˢ II 2, 1 p. 54, 27 (*opp.* humanitas. *gr. II 1, 1 p. 141, 18 φιλανθρωπία ... ἀπανθρωπία; II 3, 1 p. 124, 13* clementia ... inhumanitas). MARCELL. chron. II p. 103, 532 urbem ... hostili -e ... depopulati sunt.

II *notabilia varia:* *metonymice pro homine impio:* QVINT. decl. 372 p. 410, 26 dum iactatur tota civitate parricidium, invenit -s originem suam (*i. filius patrem naturalem*). HIST. Apoll. rec. A 2 -s (*i. pater incestus*) fecit scelus. *pro impiis:* OPTAT. 2, 5 p. 39, 23 in consilio -is itum est (*cf. psalm. 1, 1, v. p. 622, 62*). PAVL. NOL. carm. 15, 119. 16, 59 Felicem sitit -s (*v. Kraus, Die poet. Spr. d. Paul. Nol., diss. Würzburg 1918, p. 70*). PS. AVG. serm. ed. Mai 31, 1 commercium fit -is pietas (*i. Christus*). FAVST. REI. grat. 1, 16 p. 49, 28 quemadmodum abrupta blasphemat -s (*i. haeresis*). VICT. VIT. 3, 50 -s Arriana (*cf. p. 613, 65*). CORIPP. Ioh. 2, 409 quodquod Maurusia gessit -s (*i. Mauri infideles*).

-s *personata:* SEN. Herc. f. 97 veniet invisum Scelus suumque lambens sanguinem -s ferox Errorque ... et Furor. DRAC. Romul. 10, 571 Libido, -s, Furiae, Luctus *alia.* *cf. et:* OCTAVIA 432 scelera regnant, saevit -s furens. HIL. trin. 5, 10 p. 135ᴮ stulta caecae -is temeritas. AVG. serm. 271 p. 1245ᵉˣᵗʳ· superba -s hominum turrim contra deum aedificavit. DRAC. laud. dei 2, 325 *al.*

indicatur in quem -s se dirigat: in (*v. et p. 612, 61. 70. 613, 13. 19*): SALL. Iug. 14, 21 in parentem. CLAVD. DON. Aen. 8, 320 p. 160, 11 in patres (RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 3 p. 31, 2 K.). contra: HIER. epist. 61, 4, 4 c. deum.

-s (est) (*v. et p. 613, 4. seq. inf.* [*v. et p. 612, 79. 613, 43*]*: l. 25. 27.* si: *l. 28*): HIER. in Ier. 2, 20 p. 87, 5 grandis ... -s ... nec intellegere velle peccata. *cf.* -is est: RVFIN. Orig. princ. 1, 2, 6 p. 35, 12 K. cum hoc ... suspicari extremae -is sit. AVG. civ. 6, 1 p. 245, 8 D. nonne insanissimae -is est, si ... credatur? 11, 4 p. 466, 14.

deriv.: impieto (?). **? impietātio** *v.* impii-.

impieto, -āvī, -āre. [*fort. ab* impietas *per haplologiam pro* *impietatare; *cf.* pietosus. *J. B. H.*] *i. q. impie agere:* ITALA psalm. 105, 6 (Cas.) peccavimus cum patribus nostris, inique egimus, -vimus (*ἠδικήσαμεν, Vulg.* iniquitatem fecimus). *deriv.: ?* impietatio.

? CAEL. AVR. acut. 3, 11, 102 *erit* oscitatio iugis et **impigēns** (*i. continua.* impigra *ed. 1569*) levandi (*sc. stomachum, i. vomendi*) voluntas. *ab* in *et* pigens, *cf.* impiget.

***impiger,** -gra, -grum. *ab* in *et* piger (*cf. ALL 4, 1887, 320*). *nom. plur.* -es: ROMVL. fab. 77, 11 rec. gall. *et* vet. (*cf. adn.*). *compar.:* PS. QVINT. decl. exc. Paris. p. 389, 10 ad iudicandum ⟨im⟩pigrior efficieris. magis -r (*cf. p. 615, 44*): LIV. 24, 21, 1. *pro superl.* maxime -r: SALL. Iug. 23, 2. *cf. et p. 615, 3.* *notandum apud poetas nom. sing. masc. tantum legi praeter* LVCR. 5, 1452 (*v. l. 71*). AVIEN. orb. terr. 1151 mediis hic -a in arvis Cappadocum gens est. NOT. Tir. 89, 76. CHAR. gramm. p. 56, 14 B. *ἄοκνος* (GLOSS.ᴸ II Philox. IN 376 *al.*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 17 -r agilis velox navus vegetus sollers celer pernix citus. GLOSS.ᴸ II Abav. IN 221 gnavus, agilis (*al.*). III Abol. IN 175 (= 303) paratus, oboediens. *legitur inde a* PLAVTO, CIC.; *frequentant poetae (cf. l. 41 sq.), deest* CAES. *aliis.* [*dub. trad.:* STAT. Theb. 8, 301 quidquid novat integer (ω, impiger *P*) annus. CIL IV 3811 (*cf. adn.:* 'potest fuisse integer aut -r').]

i. q. agilis, industrius, promptus sim.: **1** *attributive:* **a** *de animantibus (abstr. pro concr. l. 69):* CIC. Font. 43 virum ad labores belli -um, ad pericula fortem (LIV. 1, 34, 1. 24, 40, 8 *al.*). LVCR. 5, 883 circum tribus actis -r annis floret ecus (HOR. carm. 4, 3, 4. *cf.* AVIEN. Arat. 1121 sonipes). SALL. Iug. 15, 4 Scaurus homo nobilis -r factiosus. AETNA 593 Achilles ([*v. et p. 615, 10*]. *cf.* HOR. carm. 4, 8, 30 Hercules [*cf.* ELEG. in Maecen. 1, 69 Alcide. 1, 81]. TIB. 2, 5, 39 Aenea. Ov. epist. 3, 86 Hector [HOMER. 794]. met. 8, 311 Eurytion. *al.* VAL. FL. 6, 221 Tages. HOMER. 268 Atrides. *al.* AVSON. 281, 1 p. 193 P. Severus). Ov. hal. 53 leo. HOR. carm. 3, 16, 26 quidquid arat -r Apulus (*cf.* LVCAN. 4, 8 Astur. AVIEN. orb. terr. 873 Colchus. *al.*). PRIAP. 83 (Tib. 2), 12 graculus. LIV. 3, 46, 5 iuvenes (4, 36, 4 *al.* GRATT. 333 sumptis -r armis. CVRT. 3, 3, 1). 4, 27, 9 imperator prudens et -r (*cf.* dux: LIV. 24, 21, 1. 27, 44, 6 MEROB. poet. 131. ductor: LVCAN. 1, 229). 45, 30, 5. cultores (*cf.* AVIEN. orb. terr. 1019 -r agros incola decurrit). SIL. 2, 237 *al.* STAT. silv. 3, 2, 91 ad ignotos ibam comes -r Indos. PANEG. 10, 10, 1 viator. PRVD. cath. 8, 37 pastor. MART. CAP. 6, 625 pelagus in usum -ae mortalitatis (*i. hominum*) admisit *Hercules.* DRAC. laud. dei 2, 191. **b** *de mente sim.:* LVCR. 5, 1452 usus et -ae simul experientia mentis. SALL. Iug. 7, 4 Iugurtha ... erat -o atque acri ingenio. **c** *de rebus corporeis (quasi personatis):* SALL. or. Macri 14 -ae linguae, animi ignavi (*cf.* AVIEN. orb. terr. 5 stilus). LVCAN. 3, 174 quos -r ambit fatidica Cephisos aqua (*cf.* FLOR. epit. 3, 2, 4 -r fluminum Rhodanus). AVIEN. orb. terr. 718 spumas vomit -r aestus.

d *de incorporeis (v. et l. 53. 69), fere sensu passivo i. q. -e factus:* PRIAP. 78, 4 quae solebat -o celer passu ad nos venire. LIV. 3, 5, 15 gratiis ob -am militiam actis. APVL. met. 7, 4 fortissimum quemque variis quidem sed -is casibus oppetisse. CLAVD. DON. Aen. 11, 605 p. 509, 7 ibant cum -a celeritate. PRVD. c. Symm. 2, 24 labor (COD. Theod. 7, 1, 6 pr. *cf. p. 615, 20*).

2 *praedicative:* **a** *c. copula sim.:* esse: PLAVT. Rud. 924 ego nunc mihi, qui -r fui, repperi ut piger, si velim, siem. NEP.

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Timoth. 1, 1 fuit ... disertus, -r, laboriosus, rei militaris peritus. COLVM. 7, 9, 10 *custos* sit ... vigilans, -r, industrius, navus. COMM. instr. 2, 12, 16 esto. AVR. VICT. Caes. 17, 2 bello plane -r (*sc. erat*). AMM. 16, 12, 10 VVLG. prov. 6, 11. *cf.*: CIC. Verr. II 5, 27 in quibus eo usque se praebebat patientem atque -um, ut *eqs.* SEN. epist. 107, 12 paratos nos inveniat atque -os fatum.

b *c. aliis verbis, fere* p r o a d v. (*saepe ap. poetas metri causa. in serm. pedestri l. 12. 17 sqq.*): VERG. Aen. 1, 738 ille -r hausit spumantem pateram. CVLEX 191 -r ... refugit. 391. HOR. epist. 1, 1, 45 -r ... curris mercator ad Indos. ars 121 *Achilles* -r, iracundus, inexorabilis, acer iura neget sibi nata *eqs.* (*cf. p. 614, 57*). OV. met. 1, 467. 779 patrios ... adit -r ortus. SEN. epist. 107, 10 -i atque alacres excipiamus imperia *naturae.* 107, 11 v. 3 adsum -r. SIL. 1, 321 saxis -r instat. 3, 599 *al.* STAT. Theb. 1, 292 -r alis (ales *trad.*) portantes praecede notos, Cyllenia proles. 5, 662. silv. 5, 3, 201 -r et multum facibus velocior ipsis concinis ore pio. *al.* PORPH. Hor. carm. 4, 14, 23 qualis est Auster ..., tam -r Drusus hostium turbas vexabat. AVIEN. Arat. 409 *al.* CLAVD. DON. Aen. 9, 10 p. 185, 17 ille ... -r vigilabat. CLAVD. 11, 10 *al.* MART. CAP. 2, 143 caelum ... -r permeavit *Labor.* SIDON. carm. 7, 269 CORIPP. Ioh. 2, 301.

structurae, notabilia: *accedit:* a b l. (*cf. p. 614, 64. supra l. 3. 14*): TAC. ann. 3, 20 -r manu, exercitus militia. *gerund.* (*v. Schmalz-Hofmann*[5] *p. 599*): CIC. epist. 2, 1, 1 quis est tam (in *add. RS*) scribendo -r quam ego? FRONTO p. 206, 4 N. (*legit Hauler*) circumeundis ... exercitibus. *gen.*: TAC. hist. 1, 87 urbanae militiae -r, bellorum insolens (ann. 3, 48). *gerund.*: MART. CAP. 1, 23 cum -um gerendorum sciat esse Cyllenium. *praep.*: a d (*cf. p. 614, 54*): LVCAN. 4, 798 cecidit ... -r ad letum et fortis virtute coacta. CHROMAT. in Matth. 11, 3 p. 354[C] (*iuxta* paratos). *c. gerund.* (*cf. p. 614, 39*): VVLG. IV Esdr. 1, 26 ad committenda homicidia. ORIG. in Matth. ser. 120 p. 254, 26 ad benefaciendum. i n *c. abl.* (*cf. supra l. 4. 23*): RVFIN. Orig. in gen. 4, 1 p. 51, 13 B. -um et alacrem in officiis Abraham. e r g a: RVFIN. hist. 6, 3, 5 e. praedicationem ... -r et promptus. *inf.*: AETNA 575 fratres, ille -r, ille canorus, condere *eqs.* (*v. Schwartz ad l.*). HOR. carm. 4, 14, 22 -r hostium vexare turmas. CLAVD. 3, 241.

-um (*sc. est*) *sim. c. inf.*: ITALA Phil. 3, 1 (Theod. Mops. *in l.* p. 230, 23) haec ... scribere vobis quidem -um, nobis autem cautum (οὐκ ὀκνηρόν, *Vulg.* non pigrum). PAVL. NOL. epist. 51, 3 p. 425, 4 spero ... quod ... rescribere -um habeatis.

pendet gen. partit.: *p. 614, 75.* h a u d -r (*i. non piger. cf. l. 76*): *v. vol. VI 3, 2565, 9 sqq.*

deriv.: impigrabilis, impigritas, impigritia.

adv. **˟impigrē.** magis -e (*cf. p. 614, 40*): LIV. 10, 36, 5 aliquanto et -e m. et plures procurrerant Samnites. GLOSS. II 232, 18 ἀόκνως. *legitur inde a* PLAVTO, SALL., *saepe (48ies) ap.* LIV. [*ex coni.*: LIV. 24, 20, 13 -e (inpriore *P*) conscripta iuventute (*cf.* 4, 49, 9. 7, 23, 3 *al.*).]

i. q. agiliter, acriter, velociter, oboedienter sim.: **1** *pertinet ad verbum vel totum enuntiatum*: PLAVT. Rud. 915 ut de nocte multa -eque exsurrexi. SALL. Iug. 88, 2 Marius -e prudenterque suorum et hostium res pariter attendere. 101, 6 quem *gladium* in pugna s a t i s -e cruentaverat (LIV. 1, 10, 3 s. se -e movent. DICT. 3, 5 *al.* CONC.S I 5 p. 125, 7 invadunt ... s. agiliter et -e [*I 1, 7 p. 43, 28* μάλα γοργῶς]). LIV. 2, 47, 2 -e milites secuti sunt. 3, 8, 4 -e promissum auxilium. 3, 27, 5 -e ... omnes ... praesto fuere. 4, 53, 9 -e primo statim adventu deiectis, qui in praesidio erant. 21, 12, 1 Maharbale ... -e rem a g e n t e (38, 9, 6). 24, 13, 11 omnia -e f a c t a sunt (32, 8, 9 -e atque oboedienter. 36, 23, 4 hoc ... et frequentes et -e fecerunt. *al.* GELL. 15, 4, 3 -e et strenue). 25, 37, 7 imperia milites cum -e tum haudquaquam abiecto animo e x e q u e b a n t u r (27, 12, 6 non -e solum sed etiam avide. *al.* CVRT. 3, 11, 3). 37, 53, 22 fideliter atque -e vobiscum stetit. *al.* VAL. MAX. 2, 1, 9 ad publica officia -e sustinenda. 2, 3, 1. CVRT. 3, 11, 4 gladios -e stringunt. 3, 12, 11 morituras. 10, 3, 9 munera militiae ... aeque -e toleratis. TAC. Agr. 13 hist. 1, 53 *al.* SVET. Otho 8, 3 expeditionem ... -e atque etiam praepropere inchoavit. FLOR. epit. 3, 3, 18 rex ... dimicans -e nec inultus occubuit. APVL. met. 8, 21 senem ... -e comitatur. 11, 14 CYPR. eleem. 6 p. 378, 2 ITIN. Alex. 7 AVR. VICT. Caes. 29, 5 DICT. 2, 3 *al.* AMM. 14, 6, 24. 30, 5, 5. AMBR. in psalm. 43, 12, 5 -e deo credidit. PS. RVFIN. in Am. 7, 14 p. 1092[A] -e parui. AVG. serm. 20, 5 ut -e et vigilanter verba dei ... vos audire non pigeat. SVLP. SEV. chron. 1, 10, 2 *al.* COD. Theod. 8, 18, 1, 3 (= Iust. 6, 60, 1, 1). RVSTIC. Conc.S I 4 p. 62, 2 (*I 1, 3 p. 38, 15* ἀόκνως). **2** *acced. ad adi.*: ITIN. Alex. 40 ut eum vitae pigeret adeo -e (improbe *prop. Volkmann*) intemperantis.

h a u d -e (*cf. l. 41*): *v. vol. VI 3, 2565, 9 sqq.*

NOT. Tir. 89, 74[a] **inpiget.** [*ab* impigens *retrograde; cf.* impatior *et Brender, Rückläuf. Ableit. p. 54. i. q.* 'piget' (*sc. c.* in *intensivo*) *esse censet Niedermann. J. B. H.*]

GLOSS. V 601, 71 infiduciare **impignerāre.** *ab* in *et* pignerare.

GLOSS.L II Philox. IN 370 **inpigrābile** ἐνεργέστατον (-αργ- *cod.*). *ab* impiger.

impigritās, -ātis f. *ab* impiger. NON. p. 125, 18 -s pro impigritia (GLOSS. V ,69). *i. q. agilitas*: CIC. rep. 3, 40 (*ap.* Non. *l. c.*) numquam viri fortissimi fortitudinis, -is, patientiae (*reliqua desunt*).

impigritia, -ae *f.* *ab* impiger. AMBR. Iac. 2, 2, 8 p. 36, 1 vicit -a tarditatem, mansuetudo duritiam. Noe 2, 3 p. 414, 21 *natura* munit et vestit velut quibusdam tegumentis indifferentibus, quae sunt salus, valetudo bona, pulchritudo, -a, divitiae *eqs. v. et p. 615, 84.*

? **impiitātio,** -ōnis *f.* (*i.* impiet- *ab* impietare?). CASSIOD. compl. in apoc. 19, 17 p. 1415[B] *comites diaboli* cunctis ... avibus, id est sanctis, -is (impietationis *vel* impiationis *Klotz*) pabula praebuerunt (*apoc. 19, 21* καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν).

impīlia, (-ōrum). [*gr.* ἐμπίλια, *cf. Exc. Bob. gramm. I 552, 34* udo ... τὸ ἐμπίλιον *et Hesych.* νακτά· ... τὰ ἐμπίλια. *J. B. H.* (*cf. et Philol. 91, 1936, 463*).] [*ex coni.*: PAVL. dig. 33, 10, 3 pr. culcitae toralia -a (imperia *trad.*) vasa aquaria.] *i. q. genus integumenti pedum vel crurum* (*v. Daremberg-S. s. v.; Blümner, Privataltert. p. 221*): PLIN. nat. 19, 32 Theophrastus auctor est esse bulbi genus, ... cuius inter summum corticem ... esse laneam naturam, ex qua -a vestesque quaedam conficiantur (*Theophr. hist. plant. 7, 13, 8* πόδεια). VLP. dig. 34, 2, 25, 4 fasciae crurales pedulesque et -a vestis loco sunt. *deriv.*: impiliarius.

CIL VI 33862 L. Cornel<ius> Eros **inpīliār<ius>** de Subur<a>. *ab* impilia. *de re v. Blümner, Privataltert. p. 256.*

? **impilo,** -āvī, -āre. GLOSS.L IV Ps. Plac. I 3 -asti (*pro* incilasti?) convicio conscidisti, interdum castigasti. *Rehm.*

1. ˟impingo, -pēgī, -pāctum, -ere. [*ex* *ímpango. *J. B. H.*] *de formis*: *perf. act.*: PRISC. gramm. II 523, 17 'pango' ... 'pegi' et ex eo '-o' '-egi' facit. *sed cf.* -inxi: LEX Sal. 31, 1. 2 *al.* (*v. et l. 67. p. 617, 11*). *cf.* -igsi: LEX Sal. capit. 6, 3. -ingi: EPIST. Merov. 5[in.]. *perf. pass.*: PRISC. gramm. II 525, 20 in compositione integras servant simplices litteras ... '-o', '-actum' (*ibid.* si ... 'impictum' diceremus, alias significationes [*cf. p. 619, 14*] monstrare putarentur). -a c t u r u s: *p. 618, 17.* NOT. Tir. 66, 15 -it. 16 -igit (*i.* -egit). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 427, 31 B. incidit, incurrit, inruit, -egit, inhaesit *eqs.* EVGRAPH. Ter. Andr. 250 obtrudi, -i, opponi. GLOSS.L II Philox. IN 367 -i<n>git: ἐμπήσσει. Abav. IN 222 -it: expellit vel recludit. III Abol. IN 1 -cta: inpulsa. *inde a* PLAVTO. [*val.* împinge, *it.* impingere, *francog. vet.* empeindre. *M.-L.*] [*falsa var. l.*: MART. 11, 21, 3 intacta *T recte*, -cta *rell.* *dub. interpr.*: GROM. p. 330, 17. 31 CIL VIII 11268.]

I *transit.* (*et mediopass., refl.*): **A** *proprie de motu corpor.*: **1** *notione pangendi praevalente i. q. illigare, affigere sim.* (*obi. fere res; animantes: l. 47*): PLAVT. Capt. 734 iubete huic crassas c o m p e d e s -ier (Persa 269 [imponi *P*]. 573). CIC. Phil. 1, 5 uncus -ctus est fugitivo. SEN. epist. 47, 9 qui illi *servo* -erat titulum. *in imag.*: SEN. dial. 9, 10, 1 tibi ... fortuna ... laqueum -egit (*cf.* RVRIC. epist. 2, 41 p. 426, 9 vincula illius *caritatis* -cta). VVLG. prov. 21, 6 -etur ad laqueos mortis. *fere i. q. compingere*: FIRM. math. 2, 29, 16 Luna ... se ... Martis radiis -egit (4, 19, 14). *fere i. q. imponere*: AVG. in euang. Ioh. 118, 5 *crux* Christo facta et -cta (ALC. AVIT. hom. 2 p. 105, 22. *et al.*). ENNOD. epist. 3, 15, 5 p. 83, 16 (*trop.*) -ctam ... sarcinam (*cf. p. 618, 30*).

2 *de ictu, pulsu sim. i. q. ferire, illidere, contrudere*: **a** *animantes*: VERG. Aen. 5, 805 Achilles ... -ret agmina muris (*inde* STAT. Theb. 7, 28. *cf.* LIV. 27, 18, 14 hostem ... in aciem. SIL. 4, 370 -cti turbine pugnae. STAT. Theb. 10, 765 captaeque -ite Lernae reliquias. TAC. hist. 2, 41 in vallum. AVSON. 441, 3. *et al.*). LIV. 8, 6, 2 lapsus per gradus capite graviter offenso -ctus imo ... est saxo. SEN. dial. 3, 3, 5 'irasci' dicit *Ovidius* incitari, -i. 3, 19, 4 se in columnas -ere. epist. 4, 11 *supervacua* nos ... i n aliena l i t o r a -unt (*cf.* LVCAN. 5, 697 harenis. TAC. ann. 15, 46 litoribus -cti *gubernatores.* TERT. idol. 24 p. 57, 18 inextricabile -ctis naufragium est). PLIN. nat. 10, 112 (*de volatu*) -i putes aliquas *aves.* SIL. 7, 612 -cto (*i. incitato*) .. e q u o (*aliter*: VEG. mulom. 1, 6, 1 negligentiā -ctus. CHIRON 38 -it se de pariete in parietem). CALL. dig. 48, 3, 13 -cti sunt in carcere. VVLG. IV reg. 11, 16 -erunt eam per viam. GREG. TVR. Mart. 1, 20 de ... rupe ... inimico -ente praecipitatur. LEX Sal. 31, 1 si quis baronem ingenuum de via sua ostaverit aut -inxerit. ACT. Petr. 14 -i de domo sua. 28 manibus suis -egit Simonem. *et al.* *pass.* -i *fere i. q. incurrere* (*cf. p. 617, 65*): VAL. FL. 3, 149 Pollux -itur Hebro. TAC. hist. 3, 22 Vitellianus exercitus ... Flavianis -itur. CLAVD. DON. Aen. 11, 720 p. 523, 2 quasi rediens in faciem fugientis -cta est *virgo.* *in imag.*: TERT. scorp. 11 p. 171, 2 quocumque se acumine -erint *scorpii.* PACIAN. sim. carn. p. 107, 4 te vis febrium paene usque ad portas mortis -egit. PELAG. in Rom. 9, 33 p. 80, 16 qui ... caecus est, -it se (*sc. in lapidem offensionis*). AVG. serm. 47, 10, 17 oves dei impellis et -is et ventilas. 252, 4, 4 impatientes pisces ... -unt se et rumpunt. VITAE patr. 5, 2, 12 facile eum deorsum -at (*Cotelier p. 605* ῥίπτει). *et al.*

b *partes corp.*: PLAVT. Bacch. 800 -e p u g n u m (Rud. 710 p. in os. *cf.* SEN. contr. 9, 4, 3 manūs in os [*antea* ingessi]). PLIN. nat. 8, 8 -ctos arbori *dentes* frangunt *elephanti.* STAT. Theb. 4, 317 -egit *Atalante* pectora frenis. PLIN. epist. 3, 16, 12 parieti c a p u t ... -egit (PELAGON. 408 [*cf. Hipp. I 29, 7* ἐγκρούσῃ]). TERT. anim. 6 p. 306, 4 ab illa *anima* est ... -i (*fere i. impelli*) et pedes in incessum ...

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et oculos in conspectum et linguam in effatum (*cf.* idol. 2 p. 31, 30 si oculum quis -erit [*i. adiecerit*] libidinose. adv. Marc. 4, 7 p. 433, 26. *aliter l. 11*). NEMES. cyn. 171 -unt postibus ungues *catuli*. AMM. 14, 9, 6 linguam ... in oculos ... regis -egit (*fere i. coniecit*) *Zeno. et al.* *absol. vel obi. suppl.*: TERT. pudic. 14 p. 247, 21 (*trop.*) in faciem alicuius -ens *apostolus*. VVLG. I reg. 21, 13 -bat *David* in ostia portae (*cf. l. 27*). *in imag.*: PETRON. 46, 5 Graeculis calcem -it. HIER. tract. in psalm. 84 p. 97, 26 ne ... -at pedem suum *dominus*. AVG. in epist. Ioh. 1, 13 illuc faciem -unt. ENNOD. opusc. 7, 10 p. 413, 20 ipse ingulum morti -it (*fere i. porrigit*). *i. q. (offendendo) laedere* (*cf. l. 27. 65*): VEG. mulom. 2, 20, 1 si ... animal oculum -erit (-inxerit *A P*) aut confricaverit. *add. abl.*: APVL. met. 2, 26 scapulas alius cubitis -ere (*inf. hist.*).

c *res*: AFRAN. com. 419 mustriculam in dentes -am tibi. CAEL. Cic. epist. 8, 8, 9 si filius meus fustem mihi -ere volet. LIV. 1, 37, 1 pleraque [in] ratibus -cta sublicis<que> *ligna* (*cf.* LVCAN. 6, 137 roboris -cti ... ictus). PHAEDR. 3, 5, 2 Aesopo quidam ... lapidem -erat. SEN. nat. 2, 12, 5 spiritus ... -ctus aliis *nubibus* (6, 18, 3. *cf.* 5, 18, 7 per quos *montes* praeceps in navigantes ventus -itur [HIER. in Is. 25, 1 p. 290^B parieti]. STAT. Theb. 4, 422 Geticā boreas -ctus ab ursa). 2, 19 ignis -ctus nubibus (PLIN. nat. 2, 112). 2, 28, 1 nubes -i montibus (*syn.* illisae sunt). 2, 55, 1 non auditur fluctus, nisi -ctus est (PLIN. epist. 6, 31, 17. *cf.* SEN. nat. 6, 20, 1 in quod -itur *aqua*. PLIN. nat. 5, 54 insulis -ctus *Nilus*. SIL. 9, 320 -cto gurgite. 12, 187 *scopulis* -itur aequor. 14, 15 pelagus. APVL. mund. 12 *al.*). 3, 26, 7 ut omne immundum ... litoribus -at *mare*. *al.* COLVM. 2, 2, 26 in radicem ... vomis -ctus. LVCAN. 5, 209 pectore vatis -ctae (*i. concussae*) cessere fores (*cf. l. 6*). 9, 338 magis -ctis *navibus* brevius (-ctum brevibus *var. l.*) mare (QVINT. inst. 4, 1, 61 navem ... -egit *gubernator*. VLP. dig. 9, 2, 29 2 in meam scapham. PS. QVINT. decl. 12, 18 in ... litus. CLAVD. DON. Aen. 10, 300 p. 332, 25. VVLG. act. 27, 41 [ἐπέκειλαν]). PETRON. 31, 1 stupentibus ... basia -egit (*i. impressit*). PLIN. nat. 14, 147 Agrippae ... scyphum -ctum *est*. 31, 18 ut nullum non pondus -ctum respuat *fons*. 35, 103 spongeam -egit *Protogenes* inviso loco tabulae (*cf.* 35, 104 AVSON. 335). 36, 106 pulsant *cloacas* ruinae ... -ctae incendiis. VAL. FL. 6, 243 -ctā latus inter et ilia quercu. SIL. 3, 657 harena (*i. excitata*). 4, 297 pila ... -itur (*i. immergitur*) ... ponto. STAT. Theb. 8, 34 superum labes ... -egit (*i. immisit*) Averno aethera. 9, 145 -cta (*codd. plerr.*, intacta *P*) ... tormenta. 9, 461 (*trop.*) -it *pelagus* Oriona nautis. IVV. 10, 59 securis (SCHOL.: percussa). CHALC. comm. 257 radii visualis -cti in solidam speculi superficiem. AMM. 14, 5, 8 mucronem in proprium latus (*cf.* 15, 3, 10 lateri ... cultrum). 24, 4, 15 tela rigentis ferri lapsibus -cta. CET. FAV. 20 p. 303, 11 aciem si nusquam -egeris (-igeres *codd.*) *in calce*. CLAVD. DON. Aen. 9, 345 p. 234, 27 -ctis inter se duro et molli. PRVD. perist. 9, 49 buxa ... genis -cta. OROS. hist. 5, 10, 3 virgam ... in oculum Thraecis -egit. 7, 36, 7 -cto ad humum ter baculo. SIDON. epist. 2, 2, 19 -ctorum ... remorum. *et al.* *c. acc. effect. i. q. infligere*: THEOD. PRISC. eup. faen. 63 -ctis vulneribus. *fere i. q. (vi vel dolo) infundere, ingerere*: CIC. Tusc. 3, 44 huic calix mulsi -endus est. SEN. epist. 119, 6 propter illas *divitias* nulli venenum filius, nulli uxor -egit? (*cf.* SCRIB. LARG. 187 quibus -cta est *salamandra* [*antea* data est]. PLIN. nat. 28, 160. 32, 8). APVL. met. 7, 12 vinum ... sauciis ... -ere. AVG. serm. coll. Morin p. 309, 6 illi *esurienti* cibus porrigitur, illi *aegroto* -itur. *adde de incorp.*: CLAVD. DON. Aen. 1, 670 p. 133, 25 divinitus -ctus *amor*. AVG. vera relig. 39, 73 phantasmata ... per eosdem oculos animae -cta. *in imag.*: HOR. epist. 1, 13, 8 abicito potius quam ... clitellas (*i. libros*) ferus -as (*sc. ut asinus*). PETRON. 74, 16 (*proverb.*) ipse mihi asciam in crus -egi. PS. QVINT. decl. 12, 22 commeatum publicum in scopulos annonae -is. LACT. inst. 6, 4, 23 philosophiam in oculos -it *diabolus*. ENNOD. opusc. 7, 5 p. 412, 10 superstitiosi quae -cta fuerit caligo figmenti. *refl.*: SEN. Herc. f. 991 quo se caecus -egit (invergit *A*) furor? (*cf.* dial. 4, 9, 1 libido). VAL. FL. 7, 401 obvius ... se sub nocte magistris -it pecorique pavor (*cf. p. 616, 69*). *in astrol. i. q. diruere* (*cf. l. 10*): FIRM. math. 6, 29, 11 tecto<rum> culmina -unt *Mars, Saturnus*.

B *translate de motu non corporeo (sc. notionibus secundar. vim inferendi, cogendi sim. praevalentibus)*: 1 *animantes (vel animum, mentem sim.; cf. p. 618, 19) fere i. q. impellere, urgere, cogere*: VAL. MAX. 9, 14, 3 Scipio ... in servilem Serapionis appellationem vulgi sermone -ctus est. SEN. dial. 5, 24, 4 cuius non gravitatem in aliquod fervidius factum casus -at. epist. 37, 5 non consilio adductus illo, sed impetu -ctus est. 74, 21 feras catulorum amor in venabula -it. 95, 37 illum libido in contraria -it. 117, 1 in magnam me litem ac molestiam -es. LVCAN. 6, 406 quod (*sc. divitiae*) populos scelerata -egit in arma. FLOR. epit. 3, 12, 13 *egestas* Catilinam patriae suae -egit. SERV. gramm. IV 418, 19 causa est ..., quae nos -it ad aliquid faciendum. PS. QVINT. decl. 4, 13 me ... feritas in patrem velut telum ... librat, -it (*cf.* 19, 1 *ardor* me ... -egit in filium). TERT. anim. 35 p. 361, 10 quae *mens* illam *animam* in aliquid innocentiae -erit. 44 p. 373, 12 quod *vitium* etiam Epimenidem in fabulam -egit (*fere i. transposuit*). patient. 5 p. 7, 12 -endo in crimen homini. adv. Marc. 5, 16 p. 631, 14 in errorem (LACT. inst. 4, 29, 1 AVG. serm. 4, 6, 7). LACT. inst. 3, 18, 10 in mortem. 6, 5, 18 in vitia. FIRM. math. 1, 7, 6 quis illum iuvenem ad tantum honorum cumulum ... -egit (*fere i. evexit*) *eqs.* 4, 14, 9 illos ad fraternas neces furor ... -it. 5 praef. 6 ad hoc studium. HEGES. 1, 8 in tam nefarios ausus. AVG. c. Cresc. 2, 26, 32 p. 392, 17 vos ad mutandam ... sententiam urgenter -[u]o. EPIST. pontif. Arel. 2 p. 7, 36 turbide indebitis sacerdotiis -untur. *et al.* *seq. inf.*: LVCIF. moriend. 12 p. 309, 28 quem ... non -at animus ... pro Christo interfici (*syn.* urgeat). ut: AVG. in euang. Ioh. 104, 2 non ... Christum tempus ut moreretur -egit (*antea* cogerent). LEO M. epist. Conc.^S II 4 p. 41, 32. *absol. vel obi. suppl.*: FIRM. math. 6, 24, 6 ad puerorum amores ... -it *Venus*. AVG. serm. 159, 5, 6 ad iustitiam timor -it (*antea* adducit). *c. abl. fere i. q. afficere*: EPIST. Alex. p. 210, 10 K. poenā eos *senes* -i (*cf. l. 14*).

2 *res (sed v. l. 19) i. q. imponere, inferre, proponere sim. (fere violenter vel impudenter)*: a *generatim*: TER. Phorm. 439 dicam tibi -am (adp- *A*). CIC. Att. 6, 1, 6 -it mihi epistulam Scaptius Bruti (SEN. epist. 95, 3 EPIST. Merov. 5^in. *cf.* AVG. serm. 133, 6 resistenti codicem -cturus. nupt. et concup. 1, 2, 2 illustri viro ... aliquid meorum opusculorum legendum ... impudenter -ere. *adde*: SEN. nat. 4, 2, 2 illi Ovidium suum -o [*fere i. inculco*]). SEN. benef. 1, 7, 7 qui beneficium ... iratus -egit. dial. 1, 6, 8 renuntiare naturae et munus (*i. vitam*) illi suum -ere (*fere i. reddere. cf.* epist. 29, 10 tibi quod debeo -am). 7, 24, 3 haec *liberalitas* apud sapientem nec umquam in turpes ... -itur (*fere i. dispensatur*). CLAVD. DON. Aen. 6, 530 p. 528, 28 fortuna hoc etiam tibi laboris -erit. AVG. civ. 22, 24 p. 610, 5 D. nobis -cta est ... necessitas mortis. SORAN. p. 116, 1 periculum mulieri *caverna modica* -et. NOVELL. Valent. 27, 1 quaestionem. SALV. gub. 8, 5 nota ... ei (*sc. deo*) ... iniquitatis -itur. POMER. 3, 20, 1 calamitatibus quibuslibet -ctis obsistat *animi fortitudo*. SIDON. epist. 4, 3, 9 -ctae professionis (*i. episcopatus*) obtentu (*cf.* ENNOD. opusc. 5, 25 p. 400, 7 -cti honoris sarcina). ENNOD. dict. 1, 12 p. 426, 23 adversus libertatem -cta bella. VEREC. in cant. 4, 2 qui haereticas sibi doctrinas -unt. *et al.* *in astrolog. fere i. q. decernere*: FIRM. math. 4, 9, 4 matri discrimen -itur. 4, 15, 4 *al.*

b *speciatim de crimine, culpa sim. i. q. obicere*: PS. QVINT. decl. 7, 11 facinus. LVCIF. Athan. 1, 19 p. 99, 15 reos nos dicitis, -itis multa. 2, 8 p. 162, 24 -i fecisti crimina non solum Athanasio, sed et nobis (HIER. epist. 1, 3, 1. 57, 3, 1. adv. Rufin. 3, 13 mihi cr. -is, quod *eqs.* GREG. TVR. Franc. 5, 49 p. 241, 23 [*syn.* obiectum]. *et al.* *adde*: HIER. in Matth. 21, 15 pro crimine -itur. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 40 nobis ..., quae licita sunt, -is ad crimen). HIER. adv. Rufin. 3, 20 quod tibi -it ... pontifex. RVFIN. Orig. in gen. 3, 5 p. 44, 25 B. tibi -itur culpa. Adamant. 1, 8 vobis invicem nomina -itis (ἐπιφέρετε, *syn.* obicitis). CONC.^S II 3, 1 p. 145, 18 quae ei ab ipso -bantur (ἐπαγομένοις).

II *intransit.* (*cf. p. 616, 33. 617, 5*): A *proprie i. q. se illidere, incurrere sim.*: 1 *de animantibus*: PS. QVINT. decl. 12, 23 naufragio in desertum litus -e (*cf.* HIER. epist. 57, 12, 2 [*trop.*] egredientes de portu statim -egimus). TERT. praescr. 30, 6 *Apelles* in alteram feminam -egit (*i. incurrit. cf.* HIER. praef. Vulg. Dan. -egi novissime in Danielem [*sc. librum Danielis*]). SERV. georg. 2, 389 in ea *membra virilia* homines ... -rent. CHIRON 258 exfrenat et inregibilis -it *equus* (*cf.* 311 in parietibus -et. 341 parietibus [*cf. Veg. mulom. 2, 105, 1* se illidunt]. 464 -et [*cf. Hipp. I 150, 4* περιφέρεται] et non cadet. VVLG. Is. 63, 13 equum in deserto non -entem). VVLG. Ier. 46, 12 fortis -egit in fortem. AVG. serm. 82, 2, 2 quasi taedium facit *vitulus sugens*, cum -it. GREG. M. dial. 1, 2 p. 160^A Franci ingredientes in ipso *Libertino* -bant. *in imag.*: MIN. FEL. 3, 1 ut ... eum in lapides patiaris -ere (LACT. inst. 2, 3, 3. HIER. in Is. 35, 3 p. 376^A in ligna et l. *al.*). VVLG. Is. 59, 10 -egimus meridie quasi in tenebris. Ier. 18, 5 -entes in viis suis. *et al.* 2 *de part. corp.*: TERT. mart. 2 p. 8, 7 Oe. non in loca libidinum publicarum oculi tui -unt (*cf. p. 616, 84*). HIER. in Mich. 2, 7 p. 1224^D (*in imag.*) pedes mei -erint in montes tenebrosos (VVLG. prov. 3, 23). 3 *de rebus*: ITALA Matth. 7, 25 (Cypr. testim. 3, 96 *al.*) flaverunt venti et -erunt in domum illam (-igerunt *A*, προσέπεσαν, *Vulg.* irruerunt). Luc. 6, 48 (cod. e) -egit fluvius in domum illam (προσέρρηξεν, *Vulg.* illisum est). SERM. Arrian. frg. II 12 -ens et cadens *sagitta*. CASSIOD. var. 12, 24, 2 quae *naves* frequenter -unt. *in arte grom.*: PS. AGENN. grom. p. 59, 9 Th. linea ... videatur ... in unius termini angulum -ere. *cf.* GROM. p. 359, 23. *in imag.*: HIER. epist. 121, 2 *calamus* -egit in angularem lapidem (*cf.* PRVD. apoth. praef. 1, 34 -at in quem *lapidem* vanitas). AVG. in psalm. 76, 5 -entibus atque pungentibus ... tribulationibus.

B *transl.*: 1 *i. q. offendi (cum notione laesionis vel damni)*: TERT. nat. 1, 4 p. 63, 22 in solum nomen -itis (*cf.* resurr. 45 p. 91, 15. HIER. in Soph. 1 p. 1339^B in eo, quod 'Chusi' etiam 'Aethiops meus' interpretatur, -egimus). PS. CYPR. pasch. 4 dixerunt ... mensem ab id. Martii incipere ... et sic -erunt. TYCON. 3 p. 14, 8 nec alteram (*sc. legem*) in alteram (*sc. promissionem*) -isse. HIER. psalt. sec. Hebr. 27, 2 hostes mei ... -erunt et ceciderunt (*cf. Vulg. psalm. 26, 2* infirmati sunt). VVLG. Dan. 11, 19 -et et corruet *rex Aquilonis*. ANIAN. Chrysost. hom. 1, 1 propter vitam ... graviter -erunt (ἐξώκειλαν). 2 *i. q. impelli, incurrere, incidere*: TERT. apol. 3, 1 plerique clausis oculis in odium eius *nominis* -unt. 3, 3 caecitate odii in suffragium -unt. 9, 17 simul error -erit (*fere i. insederit*). test. anim. 1 p. 104, 19 in

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

argumenta christianae defensionis -unt. pudic. 7 p. 232, 26 incuriosius in verbum ... blasphemiae -egit (*cf.* 13 p. 245, 20 in blasphemia⟨m⟩). adv. Marc. 3, 11 p. 394, 6 in hanc ... quaestionem. praescr. 4, 7 in electionem alicuius mali -ere per errorem. *al.* FVLG. aet. mund. p. 130, 10 H. dum illic litterae quae fugiuntur -erint. GREG. M. moral. 25, 30 in *divinam sapientiam.*

struct.: in *c. acc.*: *passim inde a* PLAVTO (*p. 616, 80*), AFRAN. (*p. 617, 14*); *abl. pro acc.*: *p. 616, 64. 618, 52. 57. 75.* *dat.*: *passim inde a* PLAVT. (*p. 616, 42*), TER. (*p. 618, 15*). ad: *p. 616, 47. 73. 617, 47. 618, 1 sq. cf. p. 618, 40; c. gerund.*: *p. 617, 77. 618, 4* de: *p. 616, 64. 68.* inter: *p. 617, 36.* per: *p. 616, 65.* *refl.* se -ere: *p. 616, 48. 58. 72. 75 sq. 617, 63 sq.* sibi -ere: *p. 618, 31.* *medio-pass.*: *e. g. p. 616, 58. 68. 617, 18 sqq.* *inf.*: *p. 618, 6.* ut: *p. 618, 7.*

2. impingo, -xī, (-ctum [*cf. p. 616, 30*]), -ere. *ab* in *et* pingere. *i. q. pingere*: SCHOL. Pers. 6, 32 solebant naufragi casus suos in tabula -ere. SORAN. p. 8, 4 volui eam *matricem* -ere et ... litteras apponere. SEV. MINOR. p. 739^A^ in frontibus eorum signum salutis -ximus. *O. Prinz.*

impinguātio, -ōnis *f.* *ab* impinguare. *i. q. saginatio*: PS. RVFIN. in Os. 2, 12 p. 976^B^ post satietatem atque -em calcitravit dilectus *Iacob* (*deut. 32, 15, cf. infra l. 68*). EVCHER. instr. 1, 3 p. 104, 26 in -e locustae tumorem pedum ... ostendit (*eccl. 12, 5, cf. infra l. 53*). GREG. M. moral. 25, 16 p. 329^A^ interna novae caritatis -o pacem inter nos et deum faciens (*Sirach 35, 8, cf. l. 46*).

impinguēsco, -ere. *ab* in *et* pinguescere. *i. q. pinguem fieri*: HIER. in Is. 58, 11 p. 571^A^ -ent *ossa* (*cf. infra l. 73*), ut pristinam crassitudinem recipiant, quae fame ... attenuata fuerant. PS. HIER. expos. in Luc. p. 574^C^ implere ventrem et non -ere.

impinguis, (-e). [*ab impinguare retrograde; cf. Hey, GGA 1909 p. 341. J. B. H.*] *v. et Rönsch, Coll. p. 85; Niedermann, Essais p. 61; Svennung, Unters. Pallad. p. 576.* *i. q. pinguis*: CLEM. ad Cor. 2, 2 alta pax et -s dabatur omnibus (λιπαρά). HEGES. 3, 26, 2 p. 236, 13 U. *fons* -s (irriguis *var.*, irriguus *vg.*) arva opimat (*om. gr.*).

***impinguo,** -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* *pinguare. -asti: *l. 41.* GLOSS.^L^ V Aa I 612 -atur saginatur. **A** *transitive*: **1** *i. q. unguere, nitidum facere*: **a** *proprie*: *escas*: GILD. paen. 1 chron. III p. 89 ferculo aliquatenus butiro -to. *ibid.* miso parvum -to. GREG. TVR. vit. patr. 12, 1 p. 712, 10 holus ... nullo -to (*i. -tum*) adipe. *corpus*: OP. imperf. in Matth. 1 p. 622^extr.^ unguentum ... homines ... -at, cum ex eo uncti fuerint. **b** *in imag.*: ITALA (= VVLG.) psalm. 22, 5 (Gaudent. serm. 19, 48 *al.*) -asti in oleo caput meum ([ἐλίπανας]. 140, 5 PAVL. NOL. epist. 3, 5 p. 17, 20 *al.* AVG. conf. 10, 37, 62. *et al.*). prov. 5, 3 (Gaudent. serm. 15, 12 *al.*) mel destillat a labiis ... meretricis, quae ad tempus -at fauces tuas ([λιπαίνει, *Vulg.* nitidus oleo guttur eius]. AMBR. epist. 63, 80 *al.*). VVLG. Sirach 35, 8 oblatio iusti -at altare. GREG. M. moral. 19, 24 p. 113^A^ quisquis unguitur, interius -atur.

2 *i. q. saginare, pinguem et crassum facere*: **a** *proprie*: **α** *corpus, carnem sim.* (*partes herbarum l. 50; absol. l. 58 sq.*): AMBR. hex. 3, 15, 62 p. 103, 15 *aqua* radicem -at, caudicem provehit (*cf.* PS. AVG. serm. WSt. 50, 1933, p. 136, 33 botros ac ... apices gemmatos). in psalm. 118 serm. 18, 26, 3 cibus ... qui non corpus -at, sed confirmat cor. VVLG. eccl. 12, 5 -bitur locusta (*alleg., cf. supra l. 22*). DIOSC. 2, 48 aqua casei canes -at (*gr. 2, 71* κυνῶν τροφιμώτατος). 3, 23 p. 388, 6 pecora (*3, 23, 6* λιπαίνει). 4, 76 gallinas (*4, 79* πιαίνεται?, *v. adn.*). 4, 79 carnem (*4, 82* τρόφιμοι ... εἰσι). ORIBAS. syn. 4, 3 tit. quae sunt media inter ea, quae extenuant vel -ant aut spissant (τῶν παχυνόντων). 5, 41 cod. Ab (τὰ παχύχυμα). eup. 2, 1 A 27 cod. Aa radix eius -at amplius (παχυμερέστεραι). *al.* RVF. podagr. 26 ad -andos ... bibentes hoc facit. *v. et vol. V 2, 851, 8.* **β** *umores sim., i. q. spissare, condensare* (*v. et l. 84 sq.*) *dub.*: PHILVM. med. 1 p. 110, 14 ciborum ... sunt ... qui retinent, sunt qui respissant corpora, sunt qui -ant, sunt qui congregant humores): PHILVM. med. 2 p. 121, 24 de panico pultes ... plus nutribiles sunt, et -ant squibala (*cf.* PLIN. VAL. 5, 27 stercora). PLIN. VAL. 5, 9 aliud *dabis* quo -ari possint humores.

b *in imag.* (*v. et l. 53*): **α** *in bonam partem, i. q. augere, reficere, iuvare*: ITALA deut. 32, 15 (Ambr. Ioseph 7, 38 p. 99, 17 *al.*) -tus et obesus factus est *Iacob* (ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, VVLG. incrassatus, -tus. *cf. l. 20. 83*). VVLG. II Esdr. 9, 25 saturati sunt et -ti sunt. prov. 11, 25 anima quae benedicit -bitur ([*cf.* SALON. in prov. p. 976^B^]. 13, 4 PS. AVG. serm. ed. Mai 149, 2. MAX. TAVR. serm. 15 p. 564^B^ [*syn.* saginat]. *et al.*). 15, 30 fama bona -at ossa (Sirach 26, 16 [πιανεῖ]. PAVL. NOL. epist. 2, 1 p. 10, 8 *al.* AVELL. p. 495, 9. *et al.*). *al.* RVFIN. Orig. in lev. 1, 4 p. 286, 14 B. quo *cibo* -ti sint athletae Christi. MAX. TAVR. serm. 77 p. 687^B^ -vit ... nos et refecit musto martyrii sui. **β** *in malam partem, i. q. indurare, hebetem facere*: ITALA Is. 6, 10 (= Matth. 13, 15; Didasc. apost. 31, 20 *al.*) -tum est ... cor populi huius ([ἐπαχύνθη, *Vulg.* incrassatum est]. TERT. ieiun. 6 p. 280, 31). CASSIAN. inst. 5, 5, 2 mente cum carne pariter -ta (GREG. M. moral. 15, 64 p. 1114^A^). 5, 21, 2. EVCHER. instr. 1, 7 p. 90, 7 -ti sensu et incrassati iniquitate recedunt ... a iustitia.

B *intransitive*: ITALA deut. 32, 15 (Lugd. *al.*) -vit incrassavit (*cf. l. 69*). APIC. 8, 375 tamdiu coques, donec levis fiat et -et *impensa* (*cf.* CASS. FEL. 29 p. 54, 13 cum -verit *anacollema. v. p. 619, 61*). ORIBAS. syn. 5, 40^in.^ cod. Ab quando aliquis multum -verit (εἰς πολυσαρκίαν ... ἐκτραπῇ). 5, 44 cod. Ab si talis natura -verit (εἴη πιμελώδης τε καὶ παχύς, *cod. La* fuerit pinguis).

deriv.: impinguatio, impinguis.

impio, -āvī, -ātum, -āre (impior, -ātus sum, -ārī *v. l. 10, fort. et l. 22. 24*). *ab* impius. PAVL. FEST. p. 109 -tus sceleratus. SERV. Aen. 2, 140 'piare' τῶν μέσων est, nam plerumque et -are significat. GLOSS.^L^ V Abba IM 19 inquinare. GLOSS. II 247, 22 ἀσεβῶ -or, impie facio.

i. q. impium facere, polluere, maculare (*acced. abl. caus.*: *l. 18 sqq. 27. 30. 32 al.* erga: *l. 16.* *nota lusum verborum* [*cf. infra l. 32*]: HIL. syn. 83 p. 535^C^ pietatis ..., quae impietatem pie per ea ipsa quibus -batur extinxit): **1** *homines*: **a** *refl.* (*cf. l. 26*): PLAVT. Poen. 384 -as, ere, te: oratorem verberas (IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 1, 92). Rud. 192 si erga parentem aut deos me -vi. **b** *varia* (civitatem *l. 20*): FRONTO p. 205, 3 N. Parthos Romano sanguine -tos ([*syn.* maculatos]. *v. et infra l. 32. cf.* APVL. met. 1, 18 cruore ... aspersum atque -tum). APVL. met. 3, 3 reum tot caedibus -tum. AMM. 22, 8, 36 *civitates* nullis humanis hostiis -tae. SERV. Aen. 6, 636 purgat se, nam -tus fuerat aspectu Tartari. PS. RVFIN. in Os. 2, 13 p. 977^A^ aurum ... ad cultum ... idolorum -ta convexit (*?, v. adn.*) *gens Iudaeorum.* 8, 11—44 p. 1004^A^ ut numquam eis gravius quam apud aras contigerit -ari. *adde absol.*: SERV. Aen. 6, 8 ipsa *funera* -ant quae agnoscimus (*syn.* funestare, polluere, *opp.* expiare).

2 *res* (*partes corporis sim.*: *l. 31. 34* [*fere pro refl.*]): SEN. Phaedr. 1186 coniugis thalamos petam tanto -tos facinore? MIN. FEL. 28, 5 ut de incestis stupris, de -tis sacris, de infantibus immolatis faterentur (AVG. c. Faust. 19, 6 p. 502, 23). PANEG. 2, 29, 3 caerimonias, quas incestaverant mentibus, etiam corporibus -bant. 2, 43, 4 ne oculos ... bomo funebris -ret. HIL. syn. 1 p. 480^B^ pollutae atque -tae conscientiae. ZENO 1, 6, 3 p. 314^B^ terra pio sanguine -ta (PRVD. perist. 14, 36 ferrum. *cf. supra l. 18*). PRVD. cath. 6, 54 qui coinquinatum vitiis cor -vit. perist. 10, 88 quos ut profanos -ti et saeculi reos necesse est ... interfici. SIDON. epist. 3, 12, 1 locum.

impers.: MIN. FEL. 25, 6 totiens ... Romanis -tum est quotiens triumphatum.

singulariter: ITALA II Macc. 4, 17 (rec. L *et* X) leges ... divinas -are non facile est (ἀσεβεῖν εἰς, *Vulg.* in leges ... impie agere).

deriv.: impiamentum.

impisa *v. s.* impensa *p. 550, 63.* **impite** *v.* inip-.

***impius,** -a, -um. *ab* in *et* pius (*cf.* PRISC. gramm. III 35, 23). imp- (*cf.* GRAMM. suppl. 294, 5): CIL XI 5998 (*s. I in.*). VIII 27421 INSCR. christ. Diehl 1217 *al.* inp-: CIL I^2^ 2525 IV 4306 X 2435 *al.* imb- (*cf. l. 69*): CIL X 719 (*litt. gr.*) κοζους (*i.* coiux) ιμβεια.

de formis: *de voc. sing. v.* GELL. 14, 5, 3, *cf. vol. V 2, 287, 34.* -e *p. 623, 54. 624, 5 al. v. Neue-Wagener II^3^ p. 42.* *comp.* (*v. p. 625, 33*) magis -us: AVG. civ. 19, 21 p. 391, 23 D. RVSTIC. Conc.^S^ I 4 p. 136, 9. *superl.* (*v. et p. 625, 35*) -issimus: MARCIAN. dig. 28, 5, 49, 1 TERT. nat. 1, 10 p. 75, 24 IREN. 1, 23, 4 HIL. in psalm. 52, 20 p. 132, 20 *al.* FAVSTIN. trin. 1, 11 p. 46^B^ HIER. epist. 98, 8, 2 *al.* (*v. Goelzer, Lat. de St. Jér. p. 286*). VVLG. II par. 20, 35 *al.* PAVL. NOL. epist. 16, 9 p. 123, 9 AVG. c. Pelag. 4, 7, 19 p. 512, 13 *al.* OROS. hist. 5, 1, 16 VITAE patr. 3, 20. 6, 2, 12 PASS. Petr. 17. *et al. v. et p. 623, 10. Neue-Wagener II^3^ p. 206. Georges, Wortf.* valde -us: AVSON. 396, 1 p. 249 P. SCHOL. Cic. Bob. p. 157, 21 St. *v. et p. 625, 10.* NOT. Tir. 63, 43. *de notione* (*cf. l. 70 p. 622, 47*): SYNON. Cic. Char. gramm. p. 424, 15 B. inmitis acer acerbus inmanis -us inhumanus inclemens. p. 435, 29 noxius -us maleficus sceleratus. p. 443, 34. GLOSS.^L^ II Abav. IM 21 inreligiosus. IN 223 iniustus. III Abol. IM 4 -a crudelia. II Philox. IN 377 -us ἀσεβής (*al.*). GLOSS. δυσσεβής, ἀνόσιος. *legitur inde a* LIV. ANDR. (*?, v. p. 623, 20*), PLAVTO, VARRONE, RHET. Her.; *deest plerisque artium scriptt. et* PLIN. min.; *frequentant* SEN. trag., STAT. Theb. [*it.* empio. *M.-L.*] [*variat c.* improbus: CIC. Verr. II 3, 221 LVCAN. 5, 158. *v. et p. 623, 22. 48.* *ex coni. probab.*: RVT. LVP. 2, 18. CAPITOL. Opil. 11, 4 (imperium *trad.*). LAMPR. Heliog. 8, 5. *v. et p. 625, 17.* *dub.*: CIL IX 6721, 41 (*glans*) inpiis msi (*i.* m⟨i⟩si*?. aliter Lattes, ALL 13, 1904, 506*). GLOSS.^L^ III Abol. IN 61 inbia in inmunditia (*v. ALL 10, 1898, 512*).]

I *de notione*: -us *dicitur proprie, qui piari non potest* (*v. Wissowa, Rel. u. Kultus^2^ p. 393*), *cf.* VARRO ling. 6, 30 praetor ... si imprudens fecit, piaculari hostia facta piatur; si prudens dixit, Q. Mucius a[b]i[g]ebat eum expiari ut -um non posse. SERV. auct. Aen. 1, 378 qui purgati non sunt, -ii. *cf. et p. 622, 34. 624, 35. 625, 46.* *usum communem recte definit* CLAVD. DON. Aen. 2, 175 p. 171, 14 appellans -um qui in illo scelere et divina iura et humana violasset. *v. et p. 622, 46 sqq.* *? c. not. fere inversa i. q. infelix, miser p. 621, 48.* *saepe per lusum verborum coniungitur c. opp.* pius (pietas. *v. Weyman, Beitr. p. 39, 1. nota nomen propr. l. 83*): SEN. epist. 115, 10 ad mercedem pii sumus, ad mercedem -ii. TERT. patient. 5 p. 9, 13 nemo impudicus non impatiens pudicitiae et improbus probitatis est, -us pietatis. adv. Marc. 1, 19 p. 314, 11 Antoninianus haereticus est, sub Pio -us. *al.* HIER. epist. 38, 5, 1 pietatis genus est -um esse pro domino. *et al. v. et p. 621, 9. 26. 60. 64.*

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

A *sensu strictiore: de certo foedere laeso*: 1 *de impietate in propinquos (v. et p. 622, 4. 58)*: a *generatim*: α *in parentes sim. (v. et p. 625, 20 sqq.)*: RHET. Her. 4, 34, 46 ex contrario ... -um, qui patrem verberarit, Aenean vocamus. 4, 35, 47. CIC. Deiot. 2 crudelis Castor, ne dicam sceleratum et -um, qui nepos avum in capitis discrimen adduxerit. CIRIS 48 Scylla (OV. rem. 67 met. 128 trist. 2, 393. *cf. p. 622, 3*). HOR. epod. 3, 1 parentis ... si quis -a manu ... guttur fregerit. OV. met. 7, 339 *Peliadum* ut quaeque pia est ... -a prima est (SEN. Med. 261). trist. 3, 9, 9 -a desertum fugiens Medea parentem (SEN. Ag. 119 VAL. FL. 4, 13 *al. v. et infra l. 23. cf.* MART. 3, 58, 16 -orum phasiana Colchorum). SEN. contr. exc. 6, 1 *al.* SEN. Med. 645 fratrem, Meleagre, matris -us mactas. *al.* STAT. Theb. 2, 10. FRONTO p. 42, 15 N. de filio -o (CYPR. unit. eccl. 17 p. 226, 6 *al.* COD. Theod. 8, 13, 1 pr. *cf.* COMM. apol. 725 subolem). VLP. dig. 37, 15, 1, 2. TERT. anim. 56 p. 359, 25 heredem. *al.* LAMPR. Alex. 8, 5 quis -um *dicat* Metellum? COD. Iust. 6, 55, 9, 1 (*a. 389*) -is nepotibus. *et al.* *adde*: PLIN. nat. 24, 173 herba -a vocatur ... thyrsi modo vestita atque capitata; inde alii ramuli exsurgunt sua capitula gerentes; ob id -am appellavere, quoniam liberi super parentem excellant (1, 24, 113).

β *in liberos sim.*: SALL. epist. Mithr. 8 simulato ... -o testamento (QVINT. decl. 264 p. 78, 22). VERG. catal. 9, 31 animam generi ... pater -us hausit. OV. met. 7, 396 -us ensis *Medeae* (*cf. supra l. 10*). LIV. 1, 53, 8 a patrum crudelibus atque -is suppliciis tegere liberos. SEN. contr. 1, 1, 23 epulas (*sc. Thyesteas. cf.* SEN. Thy. 1034 *al.*). 2, 1, 37. 2, 3, 13. SEN. Med. 779 piae sororis, -ae matris ... Altheae (Phaedr. 557). LVCAN. 8, 783 Magni socer -us. QVINT. decl. 275 p. 125, 27.

γ *in fratrem*: NEP. Timol. 5 filium ... fratricidam -umque *compellavit*. VERG. Aen. 1, 349. CVLEX 257 -a germani manat ... sanguine dextra (*de Eteocle et Polynice. cf.* SEN. Phoen. 402 -a arma. *al.* STAT. Theb. 1, 300 *al.*). OV. fast. 2, 623 procul -us esto frater (LIV. 45, 19, 16 SEN. dial. 12, 5, 3 TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 519, 4). SIL. 16, 534 QVINT. decl. 296 p. 169, 24. COMM. instr. 1, 26, 30 -e (*Cain*), dic, ... ubinam frater? (PRVD. perist. 5, 371 AVG. civ. 18, 51 p. 337, 30 D. SVLP. SEV. chron. 1, 2, 3). ANTH. 462, 15.

δ *in maritum, amatorem sim.*: VERG. Aen. 4, 496 arma viri, thalamo quae fixa reliquit -us. HOR. carm. 2, 8, 19 -ae tectum dominae relinquunt. 3, 11, 30 -ae (*sc. Danaides*) — nam quid potuere maius? — -ae sponsos potuere ... perdere. PROP. 2, 9, 20 tu non una potuisti nocte vacare, -a. 2, 17, 13. OV. epist. 9, 146 -a quid dubitas Deianira mori? STAT. Theb. 2, 303 *Eriphyle* (*al.*).

ε *varia et mixta*: CIC. Quinct. 26 adfinem ... spoliare conatus ... se ... -um esse fateatur. rep. 6, 12 si -as propinquorum manus effugeris. OV. met. 8, 485 pereat domus -a (SEN. Thy. 46. *cf.* Thy. 24 penates). 14, 802 Pont. 3, 1, 119.

b *specialia*: α *in titulis sepulcralibus* (*sim. ap. scriptt. l. 53. de notione [i. infelix, miser?; cf. et* LVCAN. 8, 96. *p. 626, 4] v. Löfstedt, Eranos 13, 1913, p. 77 [coll. exemplis qualia sunt p. 624, 66. 78]; contra Armini, Eranos 19, 1919/20, p. 49 sqq.; 22, 1924, p. 44; Söderström, Epigr. lat. Afr. p. 98; cf.* crudelis *vol. IV 1226, 10 sqq.*): (I) *de superstitibus* (*cf.* LVCAN. 9, 71 non toto in pectore portas, -a, Pompeium? QVINT. inst. 6 prooem. 2): CIL I^2 2525 matri meae -ae sceleratae di ⟨su⟩peri et inferi referat (*sic*) ⟨gra⟩tiam (X 2435 m. -a fecit. INSCR. christ. Diehl 129 crudelis -a m.). XIV 1467 marito optimo et pio *eqs.* set ego -a que pos te vivo. INSCR. EphEp. VIII 410 pater -us filio dulcissimo fecit. *? adde*: CIL VIII 27421 reliquit filios duos misericordi⟨ae⟩ -orum. (II) *de mortuis*: CIL VI 23123 fil⟨i⟩o -o. X 719 *v. p. 620, 45.* XIII 2279 quae (*coniunx*) dum nimia pia fuit, facta est -a. INSCR. christ. Diehl 3361 posuerunt filiae -ae.

β *de incesto amore* (*v. et p. 622, 21*): CATVLL. 64, 403 ignaro mater substernens se -a nato, -a *eqs.* OV. met. 6, 482 *Tereus* (*cf.* SEN. Ag. 674). 10, 345 -a virgo *Myrrha* (10, 469 -a diro semina fert utero. NEMES. cyn. 26). VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 -um pectoris vulnus pia dissimulatione contegebat *Antiochus novercae amator.* SEN. Herc. f. 496 nuptiales -ii Oedipodae faces (Oed. 21. 638 STAT. Theb. 1, 233). Phaedr. 165 amoris -ii flammas *Phaedrae* (172 utero ... prolem capere ... -o). LVCAN. 10, 353 nubit soror -a fratri. TERT. pudic. 13 p. 243, 4. 14 p. 250, 13 ob incestas nuptias et -am luxuriam et libidinem parricidalem. COD. Iust. 5, 4, 26, 1 nec ... homo sic -us inveniatur, ut quam ... loco filiae habuit in suo collocaverit matrimonio. HIST. Apoll. rec. B 6 p. 9, 9.

2 *de variis officiis (sc. gratiam habendi sim.) et foederibus ruptis*: CIC. p. red. ad Quir. 23 qui in tantis beneficiis ... remunerandis est tardior, ... *non* solum ingratus, verum etiam -us appelletur necesse est (*cf.* VAL. MAX. 2, 6, 6 tanti muneris -um aestimatorem. SEN. contr. 7, 2 [17], 2). CVLEX 124 -a lotos, -a, quae socios Ithaci maerentis abegit. HOR. carm. 4, 8, 17 (*interpol.?*) incendia Carthaginis -ae (*cf.* LVCAN. 8, 284 SIL. 1, 10. *sim. de hoste*: LIV. 4, 32, 12 -um Fidenatem. VAL. FL. 5, 396 hostis. SIL. 5, 601 Roma). OV. met. 13, 435 capit -us ensem rex Thracum iuguloque sui demisit alumni (*sc. Polydori.* AVSON. 236, 5 p. 78 P. *sim. de hospitio rupto*: LVCAN. 8, 679 -us ... puer [*cf. p. 622, 1*] *Ptolemaeus*). Pont. 4, 1, 10 quotiens ego sum libris mihi visus in istis -us, in nullo quod legerere loco. TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 497, 26 iustus deus nec pueris (*cf. p. 921, 83*) -is pepercit (*v. adn.*), exigens maiori aetati honorem.

3 *de impietate in rem publicam, regem sim.* (*v. et p. 621, 6. hic illic quasi per imag. notionis q. e. sub 1: l. 8. 10*): CIC. dom. 92 homines -os ex vetere illa coniuratione. p. red. in sen. 18 duobus -is nefariisque consulibus aerarium, ..., imperia donabantur. Phil. 2, 1 civis (3, 36 *al.* epist. 10, 6, 3 CVRT. 6, 9, 4). Phil. 4, 2. 13, 43 ut Lepidum aut -um aut insanum existimari velis. 14, 32 illi ... -ii, quos occidistis, etiam ad inferos poenas parricidii luent. leg. 3, 19 qui (*puer, sc. tribunatus*) ..., ut -o dignum fuit, patribus omnem honorem eripuit. *al.* HOR. carm. 3, 24, 25 -as caedes et rabiem tollere civicam. OV. met. 7, 465. VAL. MAX. 9, 6, 1 -a proditio (*cf.* CLAVD. 3, 318 -us ille proditor imperii). CVRT. 6, 9, 17 capiti meo -as comparavit insidias. LVCAN. 1, 691 -a ... in medio peraguntur bella senatu (FLOR. epit. 3, 18, 9. *cf.* 2, 19, 5 pugnas). 7, 760 capit -a plebes caespite patricio somnos. MART. 5, 69, 5. COD. Iust. 10, 38, 1 (*a. 396*) cuius *fundi* causa -os se patriam vitando demonstraverint *curiales.*

4 *in deos*: a *apud paganos* (*de religione Christiana infra l. 37. 40*): CIC. Verr. II 1, 47 in deos ... quam -us, quam sceleratus, quam nefarius fueris. Sull. 70 perversam atque -am religionem (CATVLL. 90, 4 Persarum [*i. incesta*]). dom. 139 -us hostis omnium religionum (PETRON. 133, 3 v. 7). har. resp. 20 quis est ex gigantibus illis, quos ... ferunt bellum dis ... intulisse, tam -us? (AETNA 51. 66 HOR. carm. 2, 19, 22 LVCAN. 6, 410. *cf.* HOR. carm. 3, 4, 42 -os Titanas). leg. 2, 15 piorum ... et -orum habere rationem *deos.* 2, 42 div. 1, 7 nat. deor. 2, 6. 64 physica ratio ... inclusa est in -as fabulas (AETNA 42). 2, 168 mala ... et -a consuetudo est contra deos disputare. 3, 7. LVCR. 1, 81 ne forte rearis -a te rationis inire elementa viamque indugredi sceleris. HOR. carm. 4, 4, 46 -o vastata Poenorum tumultu fana. TIB. 1, 2, 80 num Veneris ... violavi numina verbo, et mea nunc poenas -a lingua luit? (LYGD. 4, 16. *cf.* 5, 14 ora). TIB. 1, 3, 52 dicta in sanctos -a verba deos. OV. fast. 5, 557. trist. 5, 3, 40 Pentheos umbra. GERM. 650 *Orion.* VAL. MAX. 1, 1, 20. SEN. Herc. O. 1702 si ... nec aras -as (*proleptice*) quisquam inquinat, si scelera desunt *eqs.* STAT. Theb. 3, 192 *Niobe.* 5, 685 MART. 4, 30, 8. QVINT. inst. 8, 6, 30 *Tydiden.* FLOR. epit. 3, 5, 30 -ae gentis (*sc. Iudaeorum*). PAVL. sent. 5, 23, 15 sacra -a nocturnave (*cf.* MIN. FEL. 9, 1 sacraria ista taeterrima -ae coitionis). TERT. nat. 1, 10 p. 75, 21 PORPH. Hor. carm. 2, 8, 9 (*syn.* inreligiosi. *sic et* FIRM. math. 3, 13, 6. ARNOB. nat. 3, 28 p. 130, 23 p. 130, 23 quantumlibet nos -os, inreligiosos vocetis aut atheos. 4, 30 p. 165, 28). *de arte magica*: HOR. epod. 5, 84 puer iam non ... mollibus lenire verbis -as. LVCAN. 6, 443 carmina. 6, 604 -a ... Thessalis. TAC. ann. 16, 31 nullos ... -os deos, nullas devotiones ... invocavi (*antea* faciendis magicis sacris). ANTH. 406, 2 -us infandae religionis apex. AVG. civ. 8, 24 p. 361, 32 D. arte -a (*al.*).

b *apud Christianos, i. q. iniustus vel infidelis* (*in versionibus reddit plerumque [alia adnotavi] hebr.* רָשָׁע, *gr.* ἀσεβής. *definitur*: HIL. in psalm. 1, 7 p. 23, 27 -os ... eos esse ... qui cognitionem dei expetere fastidiunt, qui nullum esse mundi creatorem ... praesumunt *eqs.* PS. AVG. quaest. test. I 33 p. 61, 21 scriptura hos -os loquitur, qui, cum sub dei lege agerent, propensiores in idolis erant. GREG. M. moral. 25, 25 -os ... scriptura sacra proprie infideles appellat *eqs.* *distinguitur*: HIL. in psalm. 1, 6 p. 23, 19 non omnis qui peccator est et -us est, -us autem non potest non esse peccator [*sim.* PS. AVG. quaest. test. I 110, 2 p. 269, 6 GREG. M. moral. 18, 12 *al.* ISID. diff. 1, 298 orig. 10, 132]. CASSIOD. in psalm. 1, 1 p. 28^D -um dicens eum qui peccat in deum, peccatorem vero qui in semetipsum delinquit. *hic illic alluditur ad not. profanam, e. g. l. 74*): MIN. FEL. 35, 4 eos ... merito torqueri, qui deum nesciunt, ut -os, ut iniustos. TERT. apol. 12, 6 o -ae voces, o sacrilega convicia (FIRMIL. Cypr. epist. 75, 22 p. 824, 12). adv. Marc. 4, 1 p. 422, 23 sententiam ... ii atque sacrilegi Marcionis. ITALA (= VVLG.) psalm. 1, 1 (Tert. spect. 3 p. 5, 3 *et saepe*) qui non abiit in concilium -orum et in via peccatorum non stetit. II Tim. 3, 2 (Cypr. unit. eccl. 16 p. 224, 21) homines ... ingrati -ii (ἀνόσιοι, *Vulg.* scelesti). *al.* CYPR. Demetr. 1 p. 351, 3 adversus deum ... ore sacrilego et verbis -is obstrepentes. eleem. 12 p. 382, 22 unde haec incredula cogitatio, unde -a et sacrilega ista meditatio? patient. 4 p. 399, 10 (*opp.* religiosis). 10 p. 404, 8 -um et persecutorem (*al.* AVG. civ. 22, 6 p. 563, 24 D.). *al.* MOYS. Cypr. epist. 31, 7 p. 563, 11 -o sacrificio manus inquinatae (AVG. civ. 5, 23 p. 236, 14 D.). FIRM. err. 18, 4. HIL. c. Const. 9 p. 586^B promulgas fidem infidelis et pietatem -us mentiris. syn. 55 (*opp.* sancti). *al.* SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 119, 4 -am doctrinam dilatare (AVG. civ. 12, 15 p. 533, 26 D.). OPTAT. 1, 11 p. 14, 3 deserta matre catholica -ii filii. *al.* FILASTR. 124, 1 anima ... sive bona sive mala, id est pia atque -a. 125, 5 -ii et hostes dei. *al.* DAMAS. epigr. 8, 5 -a castra relinquunt *milites Christiani* (*cf. Weyman, Vier Epigr. d. Damas. p. 25*). AVX. Maximin. c. Ambr. 49 p. 74, 10 haereticos non cristianos sed anticristos, non pios sed -os, non religiosos sed inreligiosos (HIER. hom. Orig. in Luc. 20 p. 131, 13 [ἀθέων]. *cf. l. 62. p. 623, 15*. AVG. civ. 21, 25 p. 538, 3 D. haereses). HIER. epist. 57, 9, 1 hoc ... -orum est, Celsi, Porphyrii, Iuliani. *al.* VVLG. gen. 18, 23 numquid perdes iustum cum -o? psalm. 50, 15 (חַטָּאִים). Rom. 4, 5 iustificat -um (AVG. civ. 20, 6 p. 416, 30 D. *al.*). Iud. 15 peccatores -ii

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς). *al.* PRVD. cath. 3, 135 crimina (CLAVD. carm. min. 32, 4). perist. 10, 822 complices sectae -ae (CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 128, 21) *al.* PAVL. NOL. carm. 24, 298 (*opp.* fideles. *sic et* AVG. civ. 20, 30 p. 483, 23 D. *al.*). *al.* AVG. civ. 16, 12 p. 145, 30 D. superstitiones (*al.*). 20, 1 p. 405, 15 (*syn.* incredulos). 21, 24 p. 531, 14 (*syn.* infideles). in epist. Ioh. 4, 4 p. 2007$^{med.}$ (*opp.* christianus). retr. 1, 1, 4 qua *laude* ... Academicos philosophos tantum extuli quantum -os homines non oportuit. *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 51, 4 culturas -as exercuit. *al.* COD. Theod. 16, 9, 5 nefas aestimamus religiosissimos famulos -issimorum emptorum (*sc. Iudaeorum*) inquinari dominio. CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 36, 7 errantem invenimus et non mediocriter -um (*I 1, 1 p. 113, 19* δυσσεβοῦντα). I 5 p. 137, 6 (*I 1, 7 p. 58, 14* ἀνοσίους). PETR. CHRYS. serm. 163 p. 629^B qui putat deum hoc piis filiis denegaturum, quod -is avibus subministrat. COD. Iust. 1, 5, 6, 1 (*a. 436*) -os libros nefandi et sacrilegi Nestorii. 1, 11, 7 pr. (*a. 451*) templorum -os postes. *et al.* *nota*: GREG. M. moral. 9, 44 p. 882^D appellatione -ii ... diabolus designatur. 9, 71 p. 898^B -os ... malignos spiritus vocat.

B *sensu laxiore, i. q. nefarius, improbus, immitis sim.*: LIV. ANDR. (?) carm. frg. 32 cum socios nostros mandisset -us Cyclops (*Od. 20, 19* ἄσχετος). PLAVT. Pseud. 975 hominem ... malum, legirupam, impurum (*A*, -um *P*), peiurum atque -um ([*A*, improbum *P*]. TER. Ad. 304 [impurum δ]. SALL. Catil. 51, 15. SEN. contr. 1, 7, 13 -ii, cruenti). TER. Eun. 643 ubi ego illum scelerosum ... atque -um inveniam? CIC. Phil. 3, 9 Tarquinius ... non crudelis, non -us, sed superbus est habitus (OV. met. 14, 736). 4, 9 -ii nefariique *mortales*. VERG. ecl. 1, 70 -us haec tam culta novalia miles habebit, barbarus has segetes. HOR. carm. 3, 27, 1 -os parrae recinentis omen ducat. OV. met. 15, 464 quam se parat ille cruori -us humano, vituli qui guttura cultro rumpit. Ib. 402 -us humano viscere pavit equos. TERT. apol. 5, 4 tales semper nobis insecutores, iniusti -ii turpes (5, 7). COMM. instr. 1, 7, 12 obsceni, furiosi, bellatores, -ii vitae. SPART. Geta 4, 1 erat ... moribus asperis, sed non -us (*P*, -is *Σ*). CAPITOL. Opil. 13, 1 in ver⟨ber⟩andis [vel] aulicis tam -us, tam pertinax, tam asper, ut *eqs.* FIRM. math. 8, 22, 3 erunt astuti -ii. PHYSIOGN. 21 p. 33, 6 facinoribus immanibus attineri atque -iis. 45 p. 63, 12 timidum et audacem, mitem et -um ... corporis facies indicabit. 48 p. 67, 2 voracem immitem -um (*Adamant. 24 p. 374, 1* βορόν, ὠμόφρονα, ἀνόητον, ἀνόσιον). 126 p. 140, 19. SEDVL. carm. pasch. 5, 61 (= op. pasch. 5, 3 p. 276, 14) *syn.* immitis, ferus. *et al.*

II ***de usu***: **A** *de animantibus*: **1** *de hominibus: v. sub I passim.* **2** *de diis, daemonibus sim.* (*v. et p. 621, 46. 622, 43. l. 17. astrologice l. 46*): VERG. georg. 1, 511 saevit toto Mars -us orbe (SEN. Oed. 646 STAT. Theb. 7, 23). Aen. 1, 294 Furor -us intus saeva sedens super arma (*cf. p. 624, 68*). 4, 298 Fama. HOR. carm. 2, 17 te Iovis -o tutela Saturno refulgens eripuit. SEN. Med. 10 manes (AMM. 15, 8, 6). Phaedr. 720 -am Venerem arguamus. CALP. ecl. 1, 46 Bellona. SIL. 9, 159 Fortuna. STAT. Theb. 4, 676 *Iuno* (improba *BM*). 9, 149 Tisiphone (*cf.* 9, 172). TERT. apol. 14, 5 Iuppiter ... -us in nepotem (CLAVD. rapt. Pros. 3, 326). pudic. 4 p. 225, 31 libidinum furias (*cf.* PRVD. psych. 566 Erinys). PRVD. psych. 479 famis. AVG. civ. 1, 33 p. 50, 16 D. daemones (*al.*). enchir. 8, 27 p. 18, 30 angelorum. SVLP. SEV. dial. 2, 14, 3 donec Christi adventu -us (*sc. Antichristus*) opprimatur. DRAC. Romul. 10, 436 -e rex Erebi.

3 *de bestiis* (*v. et supra l. 14*): SEN. Herc. f. 1280 monstrum -um saevumque et immite ac ferum (STAT. Theb. 9, 102 nullae illum volucres, nulla -a m., nec ... pius ignis edat). VAL. FL. 6, 214 nostra sonipes cadet -us hasta, credita qui misero non rettulit arma parenti. ROMVL. fab. 73, 1 rec. vet. lupus.

4 *de multitudine hominum*: PLAVT. Mil. 584 satis populo -o merui mali (LACT. inst. 7, 26, 2). CIC. off. 3, 32 genus pestiferum atque -um (3, 37 OCTAVIA 393). VERG. georg. 2, 537 -a ... caesis gens est epulata iuvencis (OV. met. 10, 232 COMM. instr. 2, 10, 9 FILASTR. 29, 8 CORIPP. Ioh. 2, 104 *al.*). HOR. sat. 2, 3, 228 Tusci turba -a vici (TIB. 1, 3, 70 OV. met. 3, 629 LVCAN. 3, 666. *et al.*). OV. met. 8, 690 luet vicinia poenas -a. SEN. Thy. 137 progenies -a Tantali. STAT. Theb. 5, 488 plebes (*cf. p. 622, 15*). HIER. epist. 18 A, 12, 2 *pulverem* in -am ... excutiant civitatem (AVG. civ. 16, 17 p. 154, 26 D. *al.*). *adde*: VERG. georg. 1, 468 -a ... aeternam timuerunt saecula noctem. HOR. epod. 16, 9 -a perdemus *Romam* devoti sanguinis aetas.

masc. ***impius**, -ī (*fem.* impia, -ae *v. p. 622, 42*) *pro subst.* (*saepissime plur., sing. l. 80. p. 624, 1 al. v. et p. 622, 25. l. 17*): PLAVT. Rud. 194 quid habebunt sib⟨i s⟩igni -ii posthac, si ad hunc modum est innoxiis honor apud vos? 618 (*opp.* innocentium). CIC. inv. 1, 46 -is apud inferos poenas esse praeparatas (*cf.* Cluent. 171 Catil. 4, 8 leg. 2, 68 SEN. Herc. f. 748 SVET. Tib. 75, 1 TERT. idol. 18 p. 53, 5. *et al.*). S. Rosc. 67. Font. 32 (*opp.* religiosis). Sull. 77 (*iuxta* parricidarum). Pis. 46 (*iuxta* conscelerat os. *cf.* CAES. Gall. 6, 13, 7 sceleratorum [SVET. Nero 34, 4]). Phil. 8, 16 salvi sint improbi, scelerati, -ii; deleantur innocentes, boni, tota res publica. leg. 1, 40. 2, 22 -us ne audeto placare donis iram deorum. nat. deor. 1, 63 quid de sacrilegis, quid de -is periurisque dicemus? ad Brut. 1, 10, 4 *al.* CATVLL. 14, 7 isti di mala multa dent clienti, qui tantum tibi misit -orum (*i. poetarum malorum*). PHAEDR. app. 6, 13 SEN. Thy. 1093. benef. 3, 17, 1 impunitus erit -us? CVRT. 6, 10, 25 an -orum amicis insontibus quoque moriendum est? TAC. ann. 1, 30. CALP. decl. 4 p. 4, 13 ad illas me -orum tenebras (*i. carcerem*) trahi. TERT. apol. 21, 22 *al.* ITALA prov. 9, 8 (Cypr. testim. 3, 102) qui corripit -um, odietur ab eo (κακούς, *Vulg.* derisorem). COMM. instr. 1, 28, 5 -e, nunc audi *eqs.* apol. 734 (*iuxta* tyrannis). *al.* ARNOB. nat. 6, 26 p. 236, 24 (*iuxta* nocentium). PAVL. NOL. epist. 13, 7 p. 90, 5 desperavit -o requiem. AVG. civ. 1, 8 p. 13, 3 D. (*opp.* boni). *et al.*

B *de rebus* (*saepe pro gen. subst.* [*e. g. infra l. 36. 42*] *vel per enallagen* [*infra l. 38*]. *cf. de herbis p. 621, 17. 77*): **1** *de mente, animo sim.*: CIC. har. resp. 26 si illi sunt vestri *libri* quos tu -a mente conquiris, violatis oculis legis, contaminatis manibus adtrectas (CATVLL. 67, 25 LYGD. 4, 59 OCTAVIA 225 CVRT. 9, 3, 5 ARNOB. nat. 6, 1 p. 214, 16 et scelerosas). LVCR. 2, 622 ingratos animos atque -a pectora volgi (HOR. epod. 5, 13. *cf. infra l. 28*). SEN. Herc. O. 1449 animam. dial. 4, 31, 5 animos (CVRT. 5, 10, 3 IVST. 24, 2, 1 et facinorosum). AVIEN. Arat. 1176 corda.

2 *de partibus corporis* (*v. et p. 622, 31. de corpore ipso: l. 29*): CIC. Verr. II 1, 47 templo ... tam sancto, tam religioso manus -as ac sacrilegas adferre (Sest. 9 et scelerata. *al.* SALL. Iug. 14, 14 *al.* OV. epist. 7, 127 *al.* LIV. 7, 40, 14 SEN. Ag. 900 *al.* APVL. met. 9, 1. *et al. v. et p. 621, 8. 41. cf.* dextera: CIC. Catil. 1, 24 DIRAE 31 OV. epist. 7, 130 SEN. Herc. f. 518. *v. et p. 621, 31*). HOR. carm. 3, 1, 17 destrictus ensis cui super -a cervice pendet. OV. met. 14, 237 ora. VAL. MAX. 5, 3, 3 caput (SEN. Ag. 986 *al.*). 7, 6, 2 oculos (*cf.* STAT. Theb. 1, 46 lumina). SEN. Herc. f. 444 cruore (*al. cf.* sanguis: STAT. Theb. 12, 777 IVST. 8, 1, 13). Phaedr. 1197 mucrone pectus -um iusto patet (TAC. ann. 1, 49. *cf. l. 15*). CLAVD. 15, 255 membra. CORIPP. Ioh. 4, 140 corpora.

3 *de aliis rebus corporeis*: **a** *de armis sim.* (*v. et p. 621, 23*): CIC. Planc. 98 -um ferrum ignisque pestiferos. off. 3, 1 a re publica ... armis -is vique prohibiti (VERG. Aen. 6, 613. 12, 31 SEN. Ag. 78 LVCAN. 6, 781). LVCAN. 7, 838 signa (10, 475 CLAVD. rapt. Pros. 1, 65). **b** *varia*: PLAVT. Most. 504 tu hinc emigra. scelestae hae sunt aedes, -a est habitatio. VERG. Aen. 5, 733 Tartara (6, 543 CLAVD. rapt. Pros. 2, 334. *cf.* SEN. Thy. 21 regione. AVR. VICT. Caes. 33, 31). DIRAE 45 pertica ... nostros metata est -a agellos. HOR. epod. 10, 14 Pallas ... vertit iram ... in -am Aiacis ratem (carm. 1, 3, 24 SEN. Ag. 173). OV. am. 1, 8, 104 -a sub dulci melle venena latent. epist. 14, 26 dantur in invitos -a tura focos. fast. 1, 562. SIL. 2, 29 tellus (STAT. Theb. 10, 850 MART. 6, 85, 3. *cf.* STAT. Theb. 8, 141 humus). *al.* STAT. Theb. 4, 56 tecta (9, 66). 9, 152 ignis (*cf.* MART. 5, 42, 2 flamma). *al.* QVINT. decl. 299 p. 182, 7 cineres. *et al.*

4 *de incorporeis*: AFRAN. com. 57 novercae nomen ... -um. CIC. div. in Caec. 62 iniustum -umque bellum (Verr. II 5, 188 sacrilegum ... -umque. Catil. 1, 33 ac nefarium. *al.* LIV. 1, 23, 4 *al.* CVRT. 4, 1, 12. *et al. cf.* proelia: HOR. carm. 2, 1, 30 VAL. FL. 5, 221). Catil. 1, 23 infer patriae bellum, exulta -o latrocinio. 4, 18 coniurationis (LIV. 39, 16, 3). dom. 91 -o sceleri restitissem (LIV. 9, 10, 9 STAT. Theb. 5, 300. *et al.*). div. 1, 124 *Socrates* cum -is sententiis damnatus esset. epist. frg. II 5 in perditis -isque consiliis (LIV. 40, 23, 8 AMM. 26, 10, 10 *al. cf.* VAL. MAX. 3, 8, 1 -ii decreti). *al.* CAEL. Cic. Att. 10, 9a, 2 (= epist. 8, 16, 2) cupiditatem (*cf.* TERT. apol. 7, 1 libidinum). CATVLL. 23, 10 facta (30, 4 VERG. Aen. 4, 596 LYGD. 6, 42 OV. epist. 10, 100. *et al.*). 68, 123 gaudia. SALL. Iug. 14, 21 facinore (CVRT. 8, 6, 23 AMM. 14, 5, 6 *al.*). DIRAE 3 rura quibus diras indiximus, -a vota (62 VAL. MAX. 8, 1 damn. 4 SEN. benef. 6, 38, 1). HOR. carm. 1, 27, 6 -um lenite clamorem. CARM. pop. Suet. Aug. 70, 1 mendacia (PS. AMBR. symb. p. 188). OV. met. 13, 718 incendia. LIV. 5, 4, 14 auctores ... contra ius caedis -ae legatorum (CVRT. 8, 8, 4 *al.*). 9, 41, 16 vocis (CVRT. 5, 9, 9). VITR. 7 praef. 3 -o more vixerunt (ARNOB. nat. 7, 48 p. 282, 13). SEN. suas. 5, 4 -am et superbam Xersis militiam. VAL. MAX. 4, 2, 7 avaritiam. 9, 9, 1 orationem. *al.* SEN. Herc. f. 1241 aspectu (*cf.* spectaculum: CYPR. ad Donat. 7 p. 9, 13 CLAVD. 5, 63 *al.*). Oed. 1046 fata (QVEROL. p. 7, 23 [*iuxta* sceleratum]. CE 652, 10 [*a. 368*] -a praeproperо vidi tua fata dolore. CIL III 8160. 13529. *et al.*). Phaedr. 540 -us lucri furor (*cf. p. 623, 44*). *al.* LVCAN. 6, 151 pavor (*cf.* SIL. 10, 417 formido). LAVS Pis. 123 -a merces ([*opp.* purus amor]. *cf.* CYPR. Demetr. 10 p. 358, 16 lucra). SIL. 11, 84 verba (PAVL. sent. 5, 29, 1 et maledictis. *cf. p. 622, 32*). MART. 10, 5, 2 quisquis ... quos colere debet, laesit -o versu. TAC. hist. 1, 50 -as preces ..., detestanda vota. APVL. met. 5, 12 -a celeritate. COMM. apol. 954 genesis. ANTH. 462, 10 sors belli (INSCR. christ. Diehl 4837, 4 CORIPP. Ioh. 3, 192). ARNOB. nat. 6, 1 p. 214, 2 infamias. AVSON. 192, 1 p. 50 P. silentii (*al.*). AVG. civ. 4, 13 p. 163, 20 D. partes dei fieri lascivas, iniquas, -as atque ... damnabiles quis ferre possit? *al.* INSCR. christ. Diehl 1217 rapuit mors -a (3778^a. 4822 CORIPP. Ioh. 4, 218). *et al.*

5 *c. pron.*: SEN. Med. 395 magnum aliquid instat, efferum immane -um. VLP. dig. 29, 2, 71 pr. (*interpol.?*) hoc enim satis -um est (*cf.* NOVELL. Valent. 31, 2 ne, quod -um est, filii a parentibus dividantur). CYPR. epist. 43, 5 p. 594, 9 adulterum est, -um est, sacrilegum est quodcumque ... instituitur. AMM. 25, 7, 12 quibus exitiale

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

aliud accessit et -um, ne *eqs.* TRACT. c. Arrian. p. 13, 3 si hoc ipsis . . . -um videbitur, ut eum . . . adorandum abnuant.

6 -um est *impers.*: *c. inf.*: ARNOB. nat. 1, 23 p. 15, 20 est -um et sacrilegia cuncta transcendens . . . credere *eqs.* 4, 6 p. 146, 16. HIL. syn. 51 duo deos dici -um sit. *al.* HIER. epist. 98, 8, 2 RVFIN. ORIG. princ. 2, 1, 4 p. 111, 10 K. 3, 5, 2 p. 272, 16 dicere . . . 'non posse' manifeste -um est. EPIST. pontif. 611 Schwartz p. 36, 29 COD. Iust. 5, 27, 7, 3 (*a. 519*) *al.* *seq.* ut (*cf. l. 1 sq.*): RVFIN. Orig. princ. 4, 4, 9 p. 363, 4 K. si non . . . -um videtur, ut mens . . . recipiat interitum. EPIST. pontif. 381 Migne 51 p. 209^{A} valde -um est, ut credamus *eqs.* *n. plur.* **impia,** -orum *pro subst.*: SEN. epist. 95, 58 bona et mala, honesta et turpia, iusta et iniusta, pia et -a. GELL. 2, 7, 11 si . . . imperabit turpia aut -a. TERT. nat. 1, 1 p. 60, 6. ARNOB. nat. 3, 7 p. 116, 16 temeraria et -a. HIL. in Matth. 19, 4 p. 1025^{B} -a et iniqua punire (AVG. civ. 5, 17 p. 222, 2 D.). SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 113, 5 -a ac nefaria. AMM. 31, 8, 7 -a . . . multa. ORIGO Const. 6, 33. SVLP. SEV. chron. 2, 18, 7. *adde n. sing.* (*dub.* PHAEDR. 4, 7, 20 imp[er]ium [*Postgate*]): SALV. gub. 4, 91 reatus -ii est pium nomen.

III *structurae:* *indicatur in quem quis -us sit:* *praep.*: in (*v. et p. 622, 19. 623, 49*): RHET. Her. 4, 40, 52 -us in parentes (TERT. apol. 11, 12). LIV. 25, 29, 2. SEN. contr. 1, 6, 10 in patrem (*al.* LACT. inst. 1, 12, 2). *al.* SVLP. SEV. chron. 1, 42, 5 in deum (*al.*). COD. Theod. 8, 13, 4. DRAC. laud. dei 3, 52 in se. *et al.* adversus: CIC. off. 3, 28 a. deos. QVINT. decl. 371 p. 407, 26 a. patrem. LACT. inst. 3, 17, 5 CIL VI 13732. *et al.* erga: QVINT. decl. 333 p. 313, 23 e. parentes (SVET. rhet. 30 p. 126, 9). TERT. apol. 13, 1 e. deos. PS. HIL. epist. ad fil. 1, 1. contra: CYPR. epist. 66, 7 p. 731, 8. de: DRAC. Orest. 441 Alcestis . . . pia coniugis, -a de se. *dat.*: TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322, 19 deo -um, patri inreligiosum.

gen. respectus: p. 623, 32. *nota epanalepsin p. 621, 62. 77.*

deriv.: impietas, impio. *comp.*: perimpius.

adv. ×**impiē** (-ĕ: VEN. FORT. carm. 10, 12^{a}, 5 genitam flens -e demptam): *comp.*: PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 6, 7 nihil . . . impius a Romanis passi sunt quam ipsi se tractarunt (*gr. 5, 256 χεῖρον*). magis -e: *infra l. 61.* HIL. syn. 67. nimium -e: *infra l. 63.* *superl.* (*v. et infra l. 69. Neue-Wagener II^{3} p. 206*): HIL. trin. 1, 23 HIER. Didym. spir. 13 p. 115^{C} *al.* AVG. nupt. et concup. 2, 2, 5 p. 257, 7 TVRRIB. epist. 2 p. 693^{C} AVELL. p. 11, 25. GLOSS.^{L} II Philox. IM 77 ἀσεβῶς. Abav. IM 17 -e loquitur infamat (GLOSS. II 282, 23 δυσφημεῖ). GLOSS. II 247, 22 *v. p. 620, 9.* [*ex coni.*: CIC. Flacc. 5 frg. Mediol. *Asia* si concitata, si coacta, si -e (-a *cod.*), si temere, si cupide . . . nomen suum misit in hoc iudicium.]

i. q. nefarie, sceleste, iniuste, inreligiose sim.: **1** *pertinet ad verbum vel ad totum enuntiatum*: CIC. S. Rosc. 67 qui aliquid -e scelerateque commiserint (Verr. II 1, 6 nefarieque. leg. 2, 22 sacrum commissum, quod neque expiari potuit, -e commissum esto. RVFIN. Orig. princ. 2, 10, 4. *cf.* admittere: LIV. 40, 15, 9 [*iuxta* scelerate]). Deiot. 30 quamvis ingrate et -e necessitudinis nomen repudiaretis. Phil. 2, 50 quae in nos . . . -e ac nefarie fecerit (nat. deor. 2, 44. LIV. 24, 25, 1 [*iuxta* sceleste]. SEN. dial. 6, 1, 2 QVINT. inst. 7, 1, 53. *cf. p. 620, 10*). 2, 99 qui in illam . . . tam spurce, tam -e dixeris (CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 82, 27 dictorum [*I 1, 2 p. 54, 20 δυσσεβηθέντων*]. *al. cf.* SEN. suas. 3, 5 aiebat. VAL. MAX. 4, 1 ext. 2 locutum [SVET. Domit. 10, 1 MIN. FEL. 33, 5. *et al. cf. supra l. 39*]). div. 1, 60 trucidare aliquem et -e cruentari ([*Plato rep. 9 p. 571^{D} μιαιφονεῖν*]. *cf.* SEN. Med. 134 fudi sanguinem). Att. 9, 10, 3 -e Coriolanus auxilium petiit a Volscis. LIV. 1, 32, 7 iniuste -eque . . . exposco. 3, 56, 4 quae -e nefarieque . . . es ausus (*v. et l. 45. 49*). SEN. contr. 7, 1 (16), 5 nihil . . . -e cogitavi (PANEG. 3, 3, 2 CASSIOD. Didym. in I Ioh. 3, 2—3 p. 53, 18). VAL. MAX. 7, 7, 5 -e exheredatos. 8, 1 absol. 1 severe magis quam -e punitum. 8, 10, 1 rem publicam . . . perturbare -e. SEN. Ag. 979 nata genetricem -e probris lacessit. Thy. 315 agi . . . dure credis et nimium -e (TERT. resurr. 31 p. 70, 14 ITALA deut. 17, 13 [Cypr. epist. 3, 1 p. 469, 21]; ἀσεβήσει, *Vulg.* intumescat superbia. VVLG. II Petr. 2, 6 [ἀσεβεῖν]. *al.* ACT. Petr. 8. *et al.*). OCTAVIA 523 -e gestum diu civile bellum (*v. vol. VI 2, 1942, 14. adde*: CONC.^{S} I 3 Rustic. p. 67, 14 [*vers. Tur.* peccassent, *gr. I 1, 2 p. 38, 30 ἠσεβηκόσιν*]. *al.*). SEN. epist. 70, 10 necessarii deseruerant -e . . . reum (CVRT. 5, 12, 13 AVG. epist. 108, 12 p. 624, 19 -issime). QVINT. decl. 328 p. 290, 29 si filium . . . patrem -ē accusaret. PLIN. paneg. 37, 7 improbe et insolenter ac paene -e his nominibus inseri publicanum. APVL. Socr. 3 p. 123 deos . . . omnes sed inscie metuunt, pauci sed -e diffitentur. PS. APVL. Ascl. 12 -e . . . qui vixerint (AVG. civ. 19, 21 p. 391, 22 D.). MIN. FEL. 7, 6 *deos* -e . . . negamus, nolumus, peieramus. TERT. resurr. 57 p. 117, 21 legem adversus gratiam -e adseris. CYPR. zel. 5 p. 422, 3 occisus est (*cf.* HIER. epist. 18 A, 13, 3 interfectus. AVG. civ. 3, 22 p. 134, 13 D. trucidatum). COMM. instr. 1, 30, 4 -e tractas cum ipso corpore. CAPITOL. Gord. 30, 9 (*opp.* iure). HIL. ad Const. 2, 7, 1 inreligiose et -e scripta. *al.* OPTAT. 1, 3 p. 5, 10 Cham . . . patris sui risit -e nuditatem. *al.* FILASTR. 92, 2 -e sentiunt (RVFIN. Orig. princ. 2, 1, 4). AMM. 14, 1, 4 *al.* NICET. virg. laps. 39 p. 126, 3 vas . . . consecratum . . . -e temerasti, polluisti sacrilege. *et al.*

2 *accedit ad nomina* (*i. q.* 'misere' *p. 626, 4*): CIC. Tusc. 5, 6 vituperare quisquam vitae parentem . . . audet et tam -e ingratus esse, ut eam accuset, quam vereri deberet? (*inde* LACT. inst. 3, 14, 10). HIL. trin. 7, 3 p. 201^{B} -e multos ad unius dei professionem Galatia nutrivit. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 226, 20 -e sapiens. HIST. Apoll. rec. B 12 p. 22, 3 cui me reliquisti solum, egenum et miserum et -e naufragum.

implācābilis, -e. *ab* in *et* placabilis. magis -is: *l. 18.* NOT. Tir. 64, 41. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 424, 17 B. truculentus -is inexorabilis (p. 443, 34). GLOSS. ἀκαταπράϋντος, ἀνεξιλεότατος (-έωτος *Niedermann in schedis*).

qui (quod) placari, mitigari nequit, inexorabilis, immitis, crudelis sim. (*indicatur cui:* *dat.*: *l. 16. 19. 21.* in: *l. 15. 18.* ad: *l. 21, cf. l. 35.* *acced. abl.*: *l. 34.* *litotes* [*cf. Weyman, Litotes p. 510*]: *infra l. 16*): **1** *de hominibus* (*dis: l. 23. 29. 34*): CIC. Pis. 81 Caesar . . . si aspernaretur amicitiam meam seque mihi -em inexpiabilemque praeberet. epist. 3, 10, 8 cur ego in te tam -is essem (LIV. 8, 35, 12 Fabio. 25, 16, 12 delicto haut -īs fore [SPART. Sept. Sev. 18, 4; *inde* AVR. VICT. Caes. 20, 20]. 26, 29, 3 in se. 27, 35, 8 magis -is erat. 40, 46, 6. SEN. benef. 6, 29, 1 ipse nulli -is sit, ipsi nemo placandus. CVRT. 7, 2, 6 TAC. ann. 3, 14. PLIN. epist. 8, 22, 3 nobis -es simus, exorabiles istis. CYPR. laps. 22 p. 254, 3 ad antistites . . . dei. SVLP. SEV. dial. 3, 11, 10 episcopis). VERG. Aen. 12, 3 Turnus . . . ultro -is ardet. OV. met. 4, 452 *Iuno* sorores nocte vocat genitas, grave et -e numen (SEN. Oed. 595 Ditis. CLAVD. 20, 109 Bellonam. *cf.* PETRON. 139, 2 v. 1 me numen et -e fatum persequitur). CIL XI 5998^{a}, 9 (*Gai Caes. aet.*) eos . . . hostīs -īs iudicabo (AMM. 29, 5, 4). PETRON. 107, 4 saevi . . . -esque domini. 115, 11 Licham. SIL. 4, 623 Scipio. HERM. Pal. *et* vulg. sim. 6, 3, 2 hic pastor tam -is et amarus (ἄσπλαγχνος). LACT. inst. 5, 13, 8 cur deum nostrum tam immitem, tam -em putent. AMM. 14, 9, 2 Constantium . . . acerbum et -em. 27, 11, 6. RVFIN. Orig. in Ios. hom. 15, 6 p. 392, 19 B. Iudaei . . . crudeles et -es fiunt. PRVD. perist. 10, 33 ductor . . . inmitis atrox asper -is. CLAVD. 22, 19 precibus numquam -is obstes. PHYSIOGN. 29 p. 46, 3 (*syn.* immites. *Adamant. 1, 9 p. 316, 4 ἀμείλικτον*). MART. CAP. 1, 3 Iuppiter . . . multa -is hostia. RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 55, 9 inexorabiles (execra- *trad.*) et -es adinvicem . . . episcopos (*I 1, 7 p. 68, 38 ἀκηρύκτους καὶ ἀσπόνδους. cf. l. 59. 82*). EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 p. 943^{A} durum et -em *maritum* (δυσάρεστος).

2 *de animo sim.*: LIV. 33, 45, 7 immitem et -em eius viri animum esse (38, 48, 11 indomitos atque -es cernebam *Gallorum animos*. SEN. dial. 5, 42, 3 COD. Theod. 4, 8, 5, 2). PRVD. perist. 10, 867 commovit iram fellis -is.

3 *de rebus* (*partim per enallagen, e. g. infra l. 44. 48. v. et supra l. 23*): **a** *corporeis*: VERG. Aen. 12, 816 adiuro Stygii caput -e fontis. PETRON. 124 v. 251 Ditis . . . -e regnum. SIL. 17, 252 in classem ruere -e caelum. MACR. Sat. 5, 19, 21 ut crateres quidem -es, Palici autem placabiles vocarentur (*cf. Verg. Aen. 9, 585*).

b *incorporeis*: CIC. carm. frg. 33, 3 B. (Tusc. 2, 20) nec mihi Iunonis terror -is . . . tantum invexit . . . mali. ad Q. fr. 1, 1, 39 si -es iracundiae sunt (AMM. 29, 2, 18. *cf.* CVLEX 238 -is ira nimis [OV. Pont. 3, 3, 63 LACT. epit. 66, 10]). NEP. Dat. 9, 1 quod -e odium in Datamen susceperat (SEN. dial. 8, 7, 1 quod -e diversa sequentibus indiximus. TAC. hist. 4, 1). SEN. dial. 12, 16, 4 saevitia. STAT. Theb. 1, 440 ardor. TAC. Germ. 21 nec -es durant *inimicitiae*. ann. 1, 32 indicium magni atque -is motus (*i. seditionis*). CHALC. transl. p. 27^{C} nisi saevo quodam furore atque -i raptamur amentia (εἰ μὴ παντάπασιν παραλλάττομεν). AVIEN. Arat. 1397 sali furit -is horror. PS. RVFIN. Ios. bell. Iud. 2, 1 ab externis illatum bellum -e ([-plic- *edit.*]. *gr.* πόλεμος ἐπελθὼν ἀκήρυκτος. *cf.* RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 24, 33 pugna . . . -is et inenarrabilis [ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος]. *cf. supra l. 36*). THEOD. PRISC. log. 68 pthisis -is. NOVELL. Theod. 17, 2, 6 -em . . . nostri numinis incurret offensam. AVELL. p. 216, 2 blasphemia (δυσμενής). RVSTIC. c. aceph. p. 1251^{B} -is ubique bacchatur interitus.

adv. **implācābiliter** (*compar.* -ius): TAC. hist. 3, 53 simultates . . . Antonius simplicius, Mucianus callide eoque -ius nutriebat. ann. 1, 13 Scaurum, cui -ius irascebatur. SCHOL. Hor. epod. 17, 53 inducit Canidiam precibus suis -r respondentem. LEO M. epist. 133 Conc.^{S} II 4 p. 66, 18 an -r doleant episcopum . . . potuisse traduci. CONC.^{S} II 5 p. 62, 26 Christum -r lacerarunt.

deriv.: implacabilitas.

implācābilitās, -ātis. *ab* implacabilis. *i. q. inexorabilitas*: AMM. 14, 1, 5 quidquid Caesaris -i sedisset, id . . . urgebatur impleri. 26, 10, 13 causae. 28, 1, 38 (inplavilitate *V*). CASSIAN. inst. 8, 11 quorum -i ne hic quidem sol occidens terminum ponit.

implācātus, -a, -um. *ab* in *et* placatus. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 428, 28 B. GLOSS.^{L} II Philox. IN 371 -a ἀνηλεής (ανιμεις *trad.*), ἀκαταπράϋντος. 373 -us ἀνήκεστος. [*ex coni.*: CIC. S. Rosc. 85 *v. p. 640, 38.*] *i. q. non placatus vel non placabilis*: VERG. Aen. 3, 420 dextrum Scylla latus, laevum -a Charybdis obsidet. OV. met. 8, 845 inattenuata manebat tum quoque dira fames, -aeque vigebat flamma gulae. HEGES. 1, 37, 5 p. 76, 14 U. argumentum . . . -ae (-plic- *l. v.*) adhuc in se crudelitatis. CONC.^{S} I 5 p. 362, 14 pientissimos episcopos video -os et non reconciliabiles (*gr. v. l. 36*).

implacidus, -a, -um. *ab* in *et* placidus, *cf. gr.* ἀνήμερος *sim.* *superl. p. 627, 5.* NON. p. 390, 20 severum: saevum, -um,

[*Rehm.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

vitabile. *i. q. immitis, ingratus, ferox* (*c. dat. l. 9*): HOR. carm. 4, 14, 10 Genaunos, -um genus. PROP. 4, 9, 14 -as diruit ira fores *Caci*. STAT. Theb. 5, 199 -o fundit gravia otia cornu *Somnus*. 8, 45 otia maesta ... et -am ... perferre q u i e t e m (SERV. Aen. 4, 9). 9, 4 divum -issime, ... Gradive. silv. 2, 1, 216 -o letalis Sirius igni. VERS. metr. Bass. gramm. VI 264, 25 sic Tiberis -us in maria labitur. AVSON. 200, 39 p. 60 P. moribus -is. CLAVD. rapt. Pros. 1, 110 -as nullo solabor pignore curas? PROSP. epigr. 58, 8 mitis subiectis, -us tumidis *deus*.

[**implagium** *trad.* ISID. orig. 19, 5, 1 (*KN*, synpl- *rell.*, simpl- *Heraeus*).]

implago, -āre. *ab* in *et* plaga, *cf.* irretire. *i. q. plagis implicare*: SIDON. epist. 9, 9, 15 ligati vernaculis implicaturis in retia sua ... -buntur *haeretici*.

implanātio, -ōnis *f.* *ab* 1. implanare. *i. q. deceptio, seductio*: ACT. Petr. 20 p. 67, 5 perfusa olim -e[m] et hominum multa milia in perditione mergentium (*fort. corr.* mergenti, *sed cf. adnot.*) motus dominus misericordia[m] sua[m] in ... effigie hominis videri.

implanātor, -ōris. *ab* 1. implanare. *qui implanat, decipit*: PS. CYPR. singul. cler. 3 p. 175, 29 -r proprius suam animam decipit (*cf. infra l. 31*). PS. TIT. epist. l. 623 o -es feminarum ..., corruptores adulescentularum. ACT. Petr. 7 in vobis -r satanas sagittas suas tendit. *v. et de Bruyne, RevBén. 25, 1908, p. 150, 1.*

1. implano, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* *planare (*gr.* πλανάω); *cf. Koffmane, Kirchenlat. p. 115.* *i. q. decipere, seducere, πλανᾶν*: ITALA Sirach 3, 26 (Aug. spec. 23 p. 119, 21) multos ... -vit suspicio (*gr. 3, 24 ἐπλάνησεν*, VVLG. supplantavit). 15, 12 (Aug. spec. 23 p. 132, 4 = VVLG.) ille me -vit (*ἐπλάνησεν*). 31, 5 (Ps. Aug. spec. 22 p. 392, 3) qui sequitur multa, in illis -bitur (*πλανηθήσεται* [*v. adn.*], *Vulg. aliter*). Gal. 6, 3 (Ps. Cypr. singul. cler. 3 p. 175, 29) si qui putat se aliquid esse, cum nihil sit, se ipsum -at (φρεναπατᾷ, *Vulg.* seducit). VVLG. Sirach 34, 11 qui -tus est, abundabit nequitia (*34, 10 ὁ ... πεπλανημένος*). APON. 3 p. 67 ne *anima* ab incentivis vitiorum uncinis -etur in laeva (*cf. cant. 2, 6*). *v. et infra l. 48.*
deriv.: implanatio, implanator.

? **2. implāno,** (-āvī,) -ātum, -āre. *ab* in *et* *plānare, *cf.* complanare. NOT. Tir. 48, 52 -at (*seq.* ex-, re-, subplanat). *i. q. planum reddere, evertere*: APON. 3 p. 61 ut cognoscerent ... muros Iericho clamore populi -tos (*Heges. 5, 2, 1 p. 291, 1 U.* conplanasti).

1. implanto, (-āvī,) -ātum, -āre. *ab* in *et* plantare. *i. q. inserere*: ORIBAS. syn. 6, 29 p. 115[med.] sunt ... multi inaequaliter -ti *membrani* circumtenentes ea (*6, 29, 7 ἐμφυόμενοι*). ORIG. in Matth. 17, 8 quantum ... proficit anima pueri ..., tantum et vinea quae operatur in eo, id est verbum dei naturaliter -tum proficit. ser. 39 p. 77, 7 -ta manifestatio proprietatum Christi in eo, propter quas et dicitur Christianus.

? **2. implanto,** -āre. *si recte trad., per contaminationem ortum sec.* 1. implanare *et* supplantare, *cf. l. 27.* *i. q. seducere*: ITALA Ier. 23, 32 (Wirc.) -ant plebem meam (*ἐπλάνησαν*, *Vulg.* seduxerunt).

implānus, -a, -um. *ab* in *et* 1. planus. *i. q. non planus, inaequalis* (*n. pl. pro subst.*): AVR. VICT. Caes. 27, 2 inter -a urbis ... praetoriae manus acie deletae.

implasticus, implastrātio, implastro, implastrum *v.* emp-.

implaudo *v.* implodo.

implēbilis, -e. *ab* implere. [*falso trad.*: ACT. Pauli frg. 3 RevBén. 27, 1910, p. 409, 28 (inexpl- *E* [*Gebhardt, Pass. Theclae p. CIX*] *recte, ut vid.*).] **a** *sensu passivo: qui impleri potest*: LEPOR. Cassian. c. Nest. 1, 5, 6 (= Conc.[S] II 4 p. 129, 3) deus ... capax non capabilis est, penetrans non penetrabilis, implens non -is (*inde* PS. ARNOB. confl. 2, 8 p. 281[B] PS. VIGIL. THAPS. trin. 10 p. 296[B]). **b** *sensu activo: qui implet*: CAEL. AVR. chron. 3, 8, 139 post cenam vomitus, qui sunt -es (*sc. umoris*) potius quam siccabiles.

implecisco *v.* impec- *p. 528, 5.* **implēcticus** *v.* emplect-.

implecto, (-xī,) -xum, -ere. *ab* in *et* plectere. *nihil nisi p. p. p. legitur praeter p. 628, 4.* PAVL. FEST. p. 109 -xum implicatum, quod Graeci ἐμπεπλεγμένον dicunt. SERV. georg. 4, 481 -xae involutae implicitae ἐμπεπλεγμέναι. GLOSS.[L] III Abstr. IN 170 -xa innexa vel incorporata (*al.*). [*variat in codd. c.* impexus: *v. p. 612, 7. 628, 11; falso trad.*: SERV. auct. Aen. 3, 593 (*barbam* inpexam *em. Daniel*). *ex coni.*: CVLEX 129 Heliades teneris -xae (ampl- *trad.*) bracchia truncis.]

1 *de coniunctione c. re extrinsecus posita, i. q. innectere, intexere sim.* (*de animant. l. 76. p. 628, 4 sq. 11 sq. trsl. l. 81. 83. p. 628, 1. 15. mediopass. l. 76. p. 628, 4 sq.*): **a** *inter se*: LVCR. 3, 331 -xis ita principiis ... i. s. PLIN. nat. 8, 35 *dracones* i. s. cratium modo -xos. 25, 70. 28, 59 digitis pectinatim i. s. -xis. **b** *c. abl.* (*cf.* ARVS. gramm. VII 484, 22. *abl. aut dat. l. 79 sq. 83 sq.; v. et p. 628, 12 sq.*): EPICED. Drusi 223 salice -xum muscoque ... c r i n e m (*cf.* APVL. apol. 4 capillus [*v. p. 531, 44*]). SEN. nat. 1, 1, 4 an ... alia aliis ita -xa sint, ut *eqs.* PLIN. nat. 2, 177 tres ... circuli supradictis zonis -xi (*cf. p. 628, 8*). 23, 13 virorum crinibus aurum -xum. TAC. ann. 16, 10 vidua -xa (*v. p. 612. 9*) luctu continuo. TERT. coron. 14 p. 454 Oe. dedecoratio et turpitudo et his -xa saevitia. carn. 5 p. 434 Oe. carnem ... nervis intextam, venis -xam. EVSTATH. Bas. hex. 7, 6 p. 944[B] disputationum series ... multis -xa miraculorum milibus (*ὁ λόγος ἐμπεσὼν εἰς τὰ μύρια θαύματα*). ANTH. 941, 20 blanda manu -xam tenet hanc (*Voluptatem*) ... Siren. **c** *c. dat.* (*v. et p. 627, 77*): APVL. apol. 8 hirudines (*v. app. crit.*) dentibus *crocodili* -untur. met. 3, 2 plerique columnis -xi, alii statuis dependuli. 3, 15 collo ... meo manibus ambabus -xa *Fotis*. flor. 16 p. 66 adhuc manus volumini -xa (-xus *Bosscha, cf. l. 10*), adhuc os ... libro impressus. AVIEN. Arat. 935 mutua ... -xae sibimet consortia mordent *zonae* (*Arat. 467 ἀρηρότες ἀλλήλοισι. cf. p. 627, 80*). VITAE patr. Iurens. (MGMerov. III) 1, 18 p. 142, 18 defixis stilis eisdemque ... -xis viminibus. **d** *c. acc. gr.* (*v. et p. 627, 70. l. 6*): VERG. georg. 4, 482 caeruleos ... -xae (*M*[1] *Serv.*, impexae *M*[2] *schol.*, innexae *FR*) crinibus angues Eumenides. MIN. FEL. 20, 3 *maiores credebant* Centauros equos suis hominibus -xos. **e** *sine struct.* (*c.* in *consec. l. 17*): SEN. benef. 1, 3, 2 Gratiae ... manibus -xis. 4, 7, 2 cum fatum nihil aliud sit quam series -xa causarum. CVRT. 5, 4, 4 -xos ... arborum ramos silvas committere. PLIN. nat. 21, 87 -xis colocasiae foliis in variam speciem vasorum potare *Aegyptios*. APVL. carm. frg. 4, 9 pro -xis sertis complexum corporis redde. MART. CAP. 1, 19 Clario ... lubrico -xoque c r i n e redimito (*cf.* 4, 331 capillitium -xum).

2 *de implicatione quasi interna (cf. supra l. 15. 19), i. q. intricatus, nodosus, difficilis* (*trsl. et fere pro adi.*): SEN. Oed. 101 nodosa sortis verba et -xos dolos. MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 3 p. 445[fin.] maxime dogma de escis v a l d e constat -xum ([*gr. p. 228*[fin.] διάφορον]. GREG. M. in euang. 7, 1 p. 1099[C] quaestio v. -xa).
neutr. plur. pro subst.: AMBR. off. 1, 26, 122 non superfluis vel -xis atque ambiguis occupare animum.
deriv.: implexio, implexus.

implēmentum, -ī *n.* *ab* implere. *i. q. impletio*: VINDIC. med. 24 post -um vasculorum ... sanguis excludatur. *ibid. viarum sive pororum.* CAEL. AVR. chron. 1, 5, 148 in iracundia constitutos capitis -o affici. *Rehm.*

***impleo,** -plēvī, -plētum, -plēre. [*ab* in *et* plere; *cf. gr.* ἐμπίμπλημι *et v. s.* plenus. *J. B. H.*] *scrib.* im-: CE 1237, 9 (*s. II ex.*). CIL VI 32326 (*a. 204*). *al.* in-: EPIST. inc. de Tymand. (CIL III 6866) 21 (*aevi Diocl.?*). CIL XI 3203 *al.* CHAR. gramm. p. 475, 28 B. CONSENT. gramm. V 379, 23 (*de compositione*). *de formis perf. brev. v. Neue-Wagener*[3] *III 481 sq.* *adde*: -esti: QVEROL. p. 54, 3. *et al.* -estis: ITALA act. 3, 28 (cod. h). -esset: MIN. FEL. 2, 3. *et al.* -esse: OV. epist. 6, 149 SOL. 1, 90. *et al.* *refl.*: *inde a* VARRONE *p. 632, 83.* *depon.* -eri: AVG. c. Cresc. 4, 49, 59 p. 556, 17 (*?*) GREG. TVR. glor. mart. 9 p. 494, 16. NOT. Tir. 29, 45. *in libris graecis resp.*: (*ἀνα*)πληροῦν, (*ἐμ*)πιμπλάναι, ἐνεργεῖν (*p. 638, 15*), (*ἀπο-, ἐκ-, ἐπι-*)τελεῖν (CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 130, 22. I 5 p. 188, 17. 131, 8. 34 *al*). *al.* *inde a* PLAVTO *et* CATONE; *deest e. g.* TER., LVCR., CAES., PEREGR. Aeth. *ap. vulgares quosdam script. posteriores in locum v. q. e. -o succedit* adimpleo (*cf. p. 632, 41 et vol. I 685, 75. 686, 1 sq. 33*). *vox inde ab Augusteis increbrescens a multis scriptt. posterioribus praefertur vocibus q. s.* compleo *et* expleo (*inprimis in locutionibus* '*numerum -ere*' *vel* '*munus sim. -ere*'). *ceterum cf. hanc tabulam*:

	impleo	compleo	expleo	repleo
PLAVT.	6	7	5	3
CATO	9	1	2	—
VARRO	7 (rust.)	3	2	4
CIC. orr.	6	18	24	3
phil.	5	33	28	—
rhet.	2	5	12	1
epist.	1	4	5	—
LVCR.	—	20	3	15
CAES.	—	36	10	1
SALL.	1	3	6	1
VERG.	31	19	11	8
HOR.	5	3	2	—
OV.	71	14 (met. trist. fast.)	7	11
LIV.	48	49	57	26
SEN. trag. ...	14	7	6	4
philos.	81	10	8	3
COLVM.	22	14	13	37
PLIN. nat. ...	76	11	32	43
VAL. FL.	23	4	1	—
SIL.	45	11	1	1
STAT.	38	4 (Theb.)	8	15
TAC.	28	31	26	—
PLIN. iun. ...	26	3	1	3
APVL.	7	23 (met. Plat.)	9	2
TERT. I. III ..	40	7	3	2 (+ 8 Itala)
PEREGR. Aeth.	—	10	—	2
VVLG.	ca. 260 (75 N. T.)	143 (8 N. T.)	38 (6 N. T. [act.])	149 (26 N. T.)
AVG. civ.	ca. 145	71	8	7 (+ 3 Itala)

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

[*val.* împlea, *it.* empiere, *francog.* emplir, *port.* encher. *M.-L.*] [*falso trad.*: *pro* impellere: Ov. met. 8, 103 (*v. p. 537, 80*). Apvl. met. 10, 5 *em. Helm. et al. v. et s.* implico *p. 640, 39.* *dub. trad.*: Calp. ecl. 5, 34. *dub. var. l.*: Ov. rem. 129 (expleverit *dett.*). *loco manco*: Sen. contr. 9, 2, 27. *em. prob.*: Plin. nat. 17, 153 (-ens *Mayh.*, impellens *codd.*). *dub. interpr.*: Cic. or. frg. A XV 22 (*v. s.* excīdo *I A 1 a α*).]

I *spectatur magis actus implendi i. q.* *replere*, *ἐμπιμπλάναι*, *πληροῦν* (Gloss. *γεμίζω. μεστῶ. πληρῶ.* *hic illic paulo significantius i. q.* *complere usque ad finem*, *ut nihil desit vel addi possit* [*cf. p. 634, 43*]; *e. g. p. 630, 27. 30. 52. 74. 631, 58*): **A** ***generatim***: **1** *proprie et corporaliter*: **a** *alqd (alqm) rebus corporalibus (tam liquidis quam solidis) aut certe sensu perceptibilibus*: **α** *add. quo alqd (alqs) -etur*: ① *gen.* (*sec. gr.* [*cf. p. 631, 64*]: *infra l. 23. 24. 25. 29 al. acced. abl. instr.*: *infra l. 17*): Plavt. Aul. 454 postquam -visti fusti fissorum caput. Merc. 409 -eantur elegeorum meae fores carbonibus. Cato agr. 88, 1 amphoram ... puram -eto aquae purae (Vitr. 9 praef. 11 *Archimedes* vas ... ad summa labra -vit a.). 153 *fiscinas olearias* faecis -eto. Cic. Verr. II 1, 119 L. Piso multos codices -vit earum rerum *eqs.* epist. 9, 18, 4 (*in imag.*) *non potes* ollam denariorum -ere (*i. pauperrimus factus es*). Itala lev. 16, 12 (Lugd.) *Aaron* -bit manum odoraminum (*πλήσει ... θυμιάματος*). prov. 3, 10 (Cassian. conl. 21, 2) horrea ... abundantiae tritici (*πλησμονῆς σίτου*). Herm. vulg. mand. 12, 5, 3 cum -vit *homo* amphoras boni vini (*γεμίσῃ οἴνου καλοῦ.* CIL XIII 10018, 103). Ivvenc. 3, 90. Amm. 15, 3, 2 -tis funerum bustis. Vvlg. Is. 14, 21 neque -bunt *filii* faciem orbis civitatum. Ezech. 35, 8 -bo montes eius occisorum suorum. Matth. 22, 10 -tae sunt nuptiae discumbentium (*ἐπλήσθη ... ἀνακειμένων*).

② *abl.* (*aliter*: *supra l. 17*): *variis rebus*: Plavt. Cas. 123 (*lusorie*) quae *dolia* nisi erunt semper plena, ego te -bo flagris. Cato agr. 52, 1 qualum ... terra -eto (*cf.* 133, 3 quasillum). 69, 1 *dolia* amurca -eto (*cf.* Cels. 4, 26, 6 *olla* musto -enda est). Cic. Phil. 2, 63. 13, 18 Suessam ... militum sanguine -vit *Antonius* (Ov. epist. 6, 149 vultus. met. 12, 110. Sen. Phoen. 582 s. et flammā. Lvcan. 4, 554 [complerunt *var. l.*]. *et al. cf.* Lvcan. 9, 760 os -ere cruore. *et al.*). Verg. Aen. 1, 729 *regina* -vit ... mero pateram (3, 526 cratera. *cf.* Liv. 26, 14, 5 -tae cibis vinoque venae [Sen. epist. 118, 15 lagonam an dolium]). 4, 30 *Dido* sinum lacrimis -vit obortis (Ov. met. 4, 684 lumina. 10, 419. *et al. tropice*: epist. 6, 58 -esti l. talia verba tuis. Stat. Theb. 5, 632 ipsumque domumque). 4, 605 -essem ... foros flammis (Sen. Herc. O. 1752 ora. *v. et supra l. 35*). 9, 72 manum pinu (Ov. met. 9, 355 fronde. Qvint. inst. 11, 3, 142 anulis). Ov. epist. 12, 95 arva venenatis pro semine dentibus -es (*cf.* Sen. epist. 60, 2 sationibus ... campos. Plin. nat. 17, 149 nucibus ... plantaria caedua -entur. Pallad. 4, 6 iugerum ... duobus modiis *seminis* -bimus [*cf. p. 630, 84*]. 6, 5 *al.*). met. 1, 723 *Iuno* gemmis caudam *volucris* stellantibus -et. 2, 344 luna quater iunctis -plerat cornibus orbem (fast. 2, 175. *cf.* Sedvl. carm. pasch. 1, 64). fast. 4, 106 *amor* piscibus -et aquas (*cf.* Colvm. 10, 203). *al.* Liv. 1, 29, 4 pulvis velut nube inducta omnia -verat. 7, 16, 3 militem ... praedā (25, 20, 6). 27, 22, 8 navibus ... oram Italiae (Comm. apol. 895). Manil. 2, 426 fructibus hoc (*i. autumnus*) -et, maturis floribus illud (*i. ver.* Sen. benef. 4, 25, 2 vide ... quantis terras fr. -eant *di.* Colvm. 4, 20, 3). Vitr. 1, 5, 1 *fundamenta* uti ... -eantur ... structura (3, 4, 2 [*antea* expleantur intervalla]). *al.* Sen. contr. exc. 5, 5 fines urbesque domibus -etis. Cels. 3, 18, 8 rosā caput et nares -ere (3, 18, 9. 4, 2, 7 oleo [*antea* perfundere]). 5, 26, 21 linamentis vulnus (7, 10. *cf.* 6, 8, 1[D] eo [*sc. specillo*] ulcera -enda sunt [*aliter p. 634, 4*]. 7, 30, 1[A]). 5, 26, 31[C] cutis ... subnigris pusulis -etur. 8, 4, 12 rimae *in osse vulnerato* callo quodam -entur (*cf. p. 634, 5 et 7 sqq.*). *al.* Sen. Tro. 370 tum mille velis -eat classis freta. nat. 1, 3, 2 cum os aqua -vit *fullo eqs.* (1, 6, 5 poculum [*cf.* Comm. apol. 659 ydrias]. Sil. 14, 414. *cf.* Sen. epist. 90, 15 euripos ... aquarum impetu. Lvcan. 1, 555 undis. *et al.*). *al.* Cvrt. 4, 3, 15 hoc puppium intervallum antemnis asseribusque ... -verant *Macedones*. 8, 10, 27 cavernas ... aggere. Colvm. 12, 44, 1 *al.* Lvcan. 5, 537 (*in imag.*) angustos opibus subitis -ere penates. 7, 142 lectis pharetras -ere sagittis (Sil. 8, 373. *cf.* Stat. Theb. 7, 729). *al.* Petron. 102, 15 labra ... tumore taeterrimo. *al.* Plin. nat. 35, 7. Sil. 4, 436 (*in imag.*) *Mavors* -et curru campos. Stat. Theb. 10, 139 *Somnus* frigore caeli -vit chlamydem. 10, 436 toto praecordia ... Arcas -vit capulo (*sc. feriendo*). Mart. 10, 85, 6 Ivv. 2, 96 *al.* Vvlg. Matth. 27, 48 (*gr. πλήσας*). Cassiod. var. 11, 40, 5 (*lusorie*) atria tua vacuitatibus -eantur. *et al.* *sonis sim.* (*cf. p. 630, 46. 631, 11. pro subi. ponitur* clamor [*cf. p. 631, 12 sqq.*]: *p. 630, 2*): Verg. ecl. 6, 48 Proetides -plerunt falsis mugitibus agros (Ov. met. 7, 114 locum. Sil. 16, 266. *et al. cf.* Verg. georg. 3, 94 hinnitu [Ov. met. 2, 155. *et al.*]. Ov. met. 7, 414 latratibus [Petron. 64, 9. *et al.*]). georg. 4, 461 clamore ... montes (Aen. 2, 769 vias. 3, 313 *al.* Ov. met. 8, 448 Sil. 8, 657 *al.*). 4, 515 late loca questibus -et *Philomela* (Aen. 9, 480 Val. Fl. 6, 726 *al. cf.* Verg. Aen. 8, 216 querellis ... nemus [Ov. met. 2, 372 *al.*]. Ov. epist. 5, 173 ululatibus [met. 3, 180 *al.*]. Liv. 5, 39, 4 lamentis [*cf.* Petron. 72, 1]. Val. Fl. 6, 511 *al.*). Aen. 11, 274 aves ... scopulos lacrimosis vocibus -ent (Ov. met. 9, 165 Sen. Herc. O. 1672. *et al. cf.* Ov. met. 12, 56 sermonibus aures). Liv. 24, 26, 12 urbem tumultu (Sil. 5, 33). Cvrt. 4, 12, 23 *clamor* valles ... terribili sono -verat. Nero carm. frg. 3 M. (= Pers. 1, 99) -erunt cornua bombis. Petron. 11, 2 risu ... plausuque cellulam. *et al.* *adde*: Lygd. 3, 1 quid prodest caelum votis -esse, Neaera? (*cf. Verg. Aen. 9, 24*). *luce, umbra sim.* (*cf. p. 631, 18*): Fest. p. 348 conlucare *est* ... succisis arboribus locum -ere luce (Sil. 13, 641 lumina. Arnob. nat. 1, 5 p. 34, 23 oculos *caeci. cf.* Lvcan. 9, 12 postquam se lumine vero -vit *Pompeius.* Sil. 8, 192 orta dies totum radiis -verat orbem. Tert. adv. Hermog. 28 p. 156, 23 *deus* lumen ... splendore solis. *adde in imag.*: Lavs Pis. 95 solido fulgore micantia verba -vere locos). Stat. Theb. 4, 138 sonipes ... umbra ... -et agros (*cf.* Amm. 31, 15, 1 tenebris nox terras). *huc referas*: Sen. dial. 6, 18, 2 videbis uno sidere omnia -ere (*Gertz*, -eri *A*) solem. *aëre, ventis sim.* (*cf. infra l. 41. p. 631, 7*): Verg. Aen. 7, 23 Neptunus ventis -vit vela secundis (Octavia 879 flatu. Plin. epist. 2, 11, 3 *al. cf.* Ov. am. 2, 11, 38 vento ... secundo -eat ... aura sinus. met. 9, 592 lintea). 12, 588 pastor ... apes fumo ... -vit (Sil. 14, 313. *et al.*). Vitr. 10, 8, 5 delphini (*in hydraulo*) ... aëre -ent spatia modiolorum. Tac. ann. 6, 33 flatibus etesiarum -entur vada. Apvl. met. 2, 29 spiritu corpus (Ps. Apvl. Ascl. 17). Prvd. psych. 500 *sacerdotes* -bant classica flatu (*cf.* Cypr. Gall. iud. 345 tubas). Cael. Avr. chron. 1, 4, 132 *medicamen* exhalationibus caput -ens (*cf. p. 634, 16*). *adde*: Val. Fl. 6, 712 siquis ... ventis oleam felicibus -et (*i. exponit, ita collocat ut ventis pateat* [*cf. Hom. Il. 17, 55*]).

β *sine addit.*: ① *id quo alqd (alqs) -etur e contextu apparet*: Cato agr. 112, 1 *aquam* in dolium infundito, nolito -ere (112, 3 usque dum -veris *dolium. cf.* 113, 2 amphoras nolito -ere nimium [Titivs or. frg. Macr. Sat. 3, 16, 14. Colvm. 12, 36 ad summum. *al.*]. Verg. georg. 3, 177 nec tibi ... -bunt mulctraria vaccae [*sc. lacte*]. Ov. met. 5, 394 *urnam.* Vitr. 9, 8, 13 vas [Cvrt. 7, 5, 11 *al.*]. *et al.*). Varro rust. 2, 7, 3 cum *equus* cavos habeat tum renascentes *dentes*, ei (*sc. dentes*) sexto anno -eri *dicuntur* (*postea* completos). 3, 17, 2 piscinae ... potius marsippium domini exinaniunt quam -ent (*cf.* Sen. benef. 4, 6, 1 [*cf.* epist. 92, 31 animum -eri debere, non arcam]. Ivv. 6, 546 manum [*sc. nummis*]. Flor. epit. 3, 9, 5 aerarium). Cic. rep. 3, 12 alter ... de ipsa iustitia quattuor -vit ... libros (*cf.* ac. 2, 81 volumina [Tert. idol. 13 p. 44, 9. *et al.*]. Ivv. 1, 63 nonne libet medio ceras [*i. tabulas ceratas*] -ere capaces quadrivio? 7, 24. 14, 30). Verg. georg. 1, 326 -entur fossae (*al.* Liv. 9, 37, 8. *et al.*). Aen. 3, 455 sinus -ere secundos (*i. vento secundo, cf. l. 15 sqq.*). 5, 697 -entur ... super (*adv.*) puppes (*sc. aqua*). Ov. met. 5, 394 Proserpina ... calathosque sinumque -et (*sc. floribus ut*: fast. 4, 435. *aliter* [*donis sim.*]: Sen. benef. 2, 31, 5 -ere eius *qui beneficium dedit* sinum cupiam [6, 43, 1 s. ac domum. Mart. 8, 78, 11 *al.*]). 6, 547 silvas (*sc. clamore. cf.* Stat. Theb. 12, 516 aethera). 11, 453 ante ... quam luna bis -eat orbem (Cvrt. 6, 4, 16 nondum totum orbem sidere [*i. luna*] -ente [*al.*]. *paulo aliter*: Sen. nat. 1, 8, 1 quare arcus non -et orbem, sed pars dimidia eius videtur? *cf.* Manil. 1, 469 medio cum luna -bitur orbe [Sen. nat. 7, 1, 3 *sol* lunam numquam -et nisi adversam sibi. Plin. nat. 2, 80. Tac. Germ. 11 cum aut inchoatur luna aut -etur]). Vitr. 10, 16, 11 *Massilitani piscinam* e puteis ... et e portu -verunt (*sc. aqua*). Sen. benef. 7, 3, 1 omnium quos fortuna inritavit -endo. dial. 6, 13, 2 *Pulvillus* -vit oculos (*sc. lacrimis. al.*). nat. 1, 13, 1 omnia *specula* -entur et una imago vera est *eqs.* 3, 4 quid est quod *terram* ... -verit (*sc. aquā*) ut ... subinde sic suppleat? Cvrt. 8, 8, 12 avaritiae est adhuc -ere velle, quod iam circumfluit. Colvm. 3, 2, 14 Nomentanae *vites* ... fecunditate ... *Amineas* praeveniunt, cum se frequenter -eant. 4, 28, 1 *fructum* convenit ... crebris fossionibus -ere (*cf.* 12, 39, 1 ubi combiberint uvae *passae* seque -verint). Mela 3, 22 ubi se fluctus -vit, illa (*sc. editiora*) operit (*antea* aquis increscentibus). Lvcan. 8, 220 -et pharetras (*sc. sagittis.* Vvlg. Ier. 51, 11. *et al. cf.* Stat. Theb. 9, 721 tela ... arcumque [Veg. mil. 1, 15 p. 18, 13 *al.*]). Itala Baruch 5, 7 (Legion. *al.*) convalles -ere ad aequalitatem terrae (*πληροῦσθαι εἰς*, *Vulg.* replere). Pallad. 10 tit. 1 de agris ... -endis (*sc. seminibus* [*postea* nunc ager ... seritur; *aliter Svennung, Unters. p. 573*]). *et al.*

② *pro subi. ponitur res qua alqd -etur* (*cf. p. 629, 75. acced. abl. mensurae*: *infra l. 84*): *varia*: Sall. Iug. 79, 6 *harena* ora oculosque -ere solet. Verg. georg. 2, 144 haec loca ... gravidae fruges et Bacchi Massicus umor -vere. Aen. 8, 278 sacer -vit dextram scyphus. 10, 819 -vit ... sinum sanguis (*cf. Hom. Il. 20, 470 αἷμα ... κόλπον ἐνέπλησεν*). Ov. met. 11, 665 ora ... nostra ... -plerunt fluctus. Vitr. 8, 3, 3 *aqua* non modo -et vas sed ... abundat (Cels. 2, 8, 26 aqua ... corpus [*de hydropismo. cf.* 2, 8, 27 *cutem*]. Frontin. aq. 112. Plin. epist. 5, 6, 36 [*opp.* redundet]. *cf.* Sen. epist. 78, 8). Cels. 6, 8, 2[A] *polypus* narem -et (*cf.* 7, 7, 9[B] *caruncula* locum). 7, 9, 5 linamentum dandum est, ut caro increscens vulnus -eat (*al. cf.* 8, 8, 2[B] rimas ... ossis ... callus -et). *al.* Sen. Herc. f. 944 unde tot stellae polum -ent? Oed. 375 conceptus innuptae bovis ... -et parentem (*i. uterum parentis. aliter p. 633, 69*). nat. 3, 30, 4 tunc mare ora fontium -bit (*cf.* Mela 3, 24 Rhenus ... lacus ubi campos -vit *eqs.* [*cf.* Tac. hist. 1, 86 *Tiberis* plana urbis loca. Vlp. dig. 2, 11, 8. *et al.*]). Colvm. 2, 9, 18 *panicum et milium* sextariis fere quattuor iugerum -ent (*i. ad*

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-endum sufficiunt, ut: 2, 10, 19 PALLAD. 3, 4 *al.*). PLIN. nat. 12, 112 *balsami arbor* -et colles vinearum modo (*cf.* 15, 130 *laurus* solum). VAL. FL. 6, 527 chlamys . . . -et equum (*cf.* STAT. Theb. 4, 85 Teumesius -et terga leo). *al.* IVV. 4, 41 incidit . . . spatium admirabile rhombi . . . -vitque sinus (*sc. retis*). PRVD. psych. 636 (*alleg.*) placabilis -et vaginam gladius. INSCR. christ. Diehl 3548, 4 -bat roseas barbula grata genas. *et al.* *de ventis sim.* (*cf. p. 630, 15*): CATO or. fr. 93 ventus cercius, cum loquare, buccam -et. OV. fast. 5, 609 aura sinus. trist. 5, 60 -rent venti si mea vela sui (SEN. nat. 5, 8, 1. *cf.* QVINT. inst. 10, 7, 23). SEN. nat. 5, 8, 1 cum *regionem* -vit *flatus eqs.* (TERT. anim. 9 p. 311, 28). *de sono sim.* (*cf. p. 629, 74*): OV. met. 4, 736 litora cum plausu clamor (*cf. p. 630, 2*) superasque deorum -vere domos (SEN. Tro. 190 -vit . . . litus . . . sonus. *et al.* *cf.* VAL. FL. 4, 665 -vit pontum fragor). SEN. epist. 56, 4 *crepitus* aures (CVRT. 4, 12, 20 fremitus. 9, 8, 6 voces. VAL. FL. 2, 389). VAL. FL. 1, 21. 2, 241 aethera voces. SIL. 6, 190 sibila totum -bant nemus. *et al.* *de luce* (*cf. p. 630, 6*): VITR. 5, 3, 2 sol . . . cum -et eius (*i. theatri*) rotunditatem *eqs.* (PLIN. epist. 1, 3, 1 balineum. *cf.* STAT. Theb. 2, 140 donec pater igneus [*i. Phoebus*] orbem -eat). STAT. Theb. 4, 491 -et . . . cavos (*i. caecos*) vapor igneus orbes *Tiresiae.* 12, 732 campum . . . lux cuspidis (*cf.* PRVD. ditt. 109 oculos vis luminis).

b *alqd animantibus -ere* (*saepius in re milit. sim. fere i. q. occupare: e. g. infra l. 29 sqq. 46. 47. 48. 58.*): *α c. addit.*: (I) *gen.*: PLAVT. Aul. 552 *tu*, qui mihi omnis angulos furum -visti in aedibus misero mihi. (II) *abl.*: LIV. 3, 5, 14 omnia delubra . . . virorum mulierumque turba -bantur (AVG. civ. 6, 9 p. 264, 17 D. [*metaph.*]. *cf.* PLIN. nat. 10, 15 hominum conventu fora. *et al.*). 3, 68, 1 ubi carcerem -veritis principibus. 5, 21, 12 urbs hostibus -etur. 8, 26, 3 Charilaus . . . cum summa urbis . . . milite -esset *eqs.* (SIL. 14, 277 *Syracusa* . . . muros milite collecto variisque -verat armis [17, 378]. *cf.* LVCAN. 7, 401 viris. STAT. silv. 3, 577. FRONTIN. strat. 2, 3, 16 velitibus. *al.*). MANIL. 1, 909 arma (*i. milites*) Philippeos -erunt agmine campos (CVRT. 4, 1, 2 loca agminibus *Dareus.* LAVS Pis. 38. *et al.*). PHAEDR. 3, 9, 7 utinam *domum* . . . amicis -eam! (*cf.* OCTAVIA 533 aulam stirpe caelesti [PRVD. psych. praef. 68 herede . . . domum]. MART. 1, 84, 4 *Quirinalis* domumque et agros -et equitibus vernis [*i. quos ipse generavit*]. *et al.*). CVRT. 4, 8, 5 Alexandream . . . magna multitudine -vit *Alexander. al.* LVCAN. 1, 305 -entur validae tirone cohortes. STAT. Theb. 4, 209. *et al.*

β sine addit.: (I) *quo alqd -etur e contextu supplendum est*: VARRO rust. 3, 12, 4 ut -eatur leporarium. SEN. frg. 97 rara res est amicitia, ⟨non⟩ vulgaris . . . ut -ere totas domos possit (*sc. amicis, cf. supra l. 34*). (II) *pro subi. ponuntur anim. quibus alqd -etur*: LIV. 1, 29, 5 iam continens agmen migrantium -verat vias (SEN. epist. 84, 10 ordo canentium). 1, 33, 2 cum . . . Sabini Capitolium atque arcem, Caelium montem Albani -essent (SIL. 9, 301). 3, 7, 8 auctoritate publica evocati omnia delubra -ent. 3, 36, 4 centum viginti lictores forum -verant. 44, 41, 1 intervallum . . . -vit legio. SEN. Tro. 1126 concursus frequens -vit omne litus (SIL. 17, 64). nat. 5, 2 cum exiguum locum multa corpora *hominum* -verint, necesse est *eqs.* 5, 18, 10 *Graeciam* exercitus non vincet, cum -verit. epist. 120, 7 Horatius Cocles solus -vit pontis angustias. (*cf.* CVRT. 3, 9, 6). CVRT. 4, 9, 6 agmen Mesopotamiae campos -verat (SIL. 12, 717. 17, 64. *cf.* STAT. Theb. 5, 4). 6, 6, 8 pelices . . . regiam -bant (*al.*). LVCAN. 2, 332. PLIN. nat. 9, 142 *pisces* adsultant *pinnae* . . . protinus et . . . -ent eam. 37, 19 *theatrum* a populo -eri . . . Neroni satis erat (AVG. civ. 1, 33 p. 50, 8 D.). TAC. Germ. 35 tam immensum . . . spatium non tenent tantum Chauci, sed -ent. *al.* TERT. apol. 37, 4 orbem iam et vestra omnia -vimus, urbes, insulas *eqs.* (PANEG. 2, 32, 4 [*opp.* vacaverat]). ITALA gen. 1, 22 (AVG. gen. ad litt. 3, 1 p. 63, 3) multiplicamini et -ete aquas in mari (πληρώσατε, *Vulg.* replete. *al.*). IVST. 25, 2, 8.

2 *translate et incorporaliter*: **a** *add. id quo alqd (alqs) -etur*: *α gen.* (*sec. gr.* [*cf. p. 629, 14*]: *infra l. 73*): LIV. 1, 46, 8 adulescentem suae temeritatis -et *Tullia.* 3, 63, 10 ne ita omnia tribuni potestatis suae -rent. 4, 41, 7 fortunam noctemque omnia erroris mutui -esse. 5, 28, 4 *Timasitheus* multitudinem . . . religionis iustae -vit (*cf.* 29, 14, 2 superstitionum). 7, 7, 5 spei (26, 19, 2. 36, 12, 10 *al.*) animorumque (*cf. p. 632, 1*). 10, 14, 20 error . . . fugae formidinisque Samnites -vit. 25, 40, 5 ut *Hippacritanus* . . . totam Siciliam -ret nominis sui. STAT. Theb. 3, 472 *Iovem* volucres (*sc. augurales*) . . . -ere futuri . . . accipimus. ITALA psalm. 87, 4 (Cas.) -ta est malitiarum anima mea (ἐπλήσθη κακῶν, *Vulg.* repleta est malis). SYMM. epist. 1, 13, 1 *me* oratio bonae spei et hilaritatis -vit. AMBR. epist. 6, 9 rapitur mulier et . . . iniuriae -etur (*i. stupratur; cf. Vulg. iud. 19, 25*). *et al.* *β abl.* (*personae* [*magis respicitur ingenium sim.; cf. p. 632, 61*]: *p. 632, 45 sqq.*): PLAVT. Merc. 795 suspicione -vit me indignissime *uxor* (SEN. contr. 9, 5, 9). CIC. Mil. 72 orbem terrarum nominis sui gloriā (TAC. ann. 4, 9. *et al. cf.* LIV. 1, 2, 5 famā nominis sui [*al.* PLIN. nat. 36, 76]. STAT. bell. Germ. frg. 3 *uterque* -plerunt nomine [*cf. supra l. 71*] fastos. *et al.*). leg. 2, 40 superstitione (*cf.* LIV. 1, 31, 6 religionibus [*al. cf. supra l. 68 sq.*]. QVINT. decl. 323 p. 269, 26). VERG. Aen. 3, 434 animum *vatis* si veris (*sc. vaticin*. . . *bus*) -et Apollo. 7, 475 Turnus Rutulos animis audacibus -et (VAL. FL. 6, 630. *cf. p. 631, 69*). 11, 448 urbem terroribus (HOR. epist. 2, 1, 210 LIV. 9, 24, 8 *al.* SEN. contr. 1, 6, 12. *et al. cf.* CVRT. 6, 10, 15 metu. *et al.*). OV. am. 2, 3, 11 *dominam* -e meritis (epist. 9, 16 Solis utramque domum. 12, 546 *al.*). 3, 14, 18 *locum* deliciis (*cf.* SEN. dial. 2, 14, 1 voluptate -endus *est* animus). met. 1, 245 *di* partes adsensibus -ent (*opp.* voce probant. STAT. Theb. 3, 619). 7, 662 talibus . . . longum sermonibus illi -vere diem (*cf.* 13, 676 convivia dictis. STAT. silv. 2, 1, 232 noctes . . . alloquiis et vivis vultibus [*in somniis*]. FLOR. epit. 2, 12, 12 *triumphi* spectaculo triduum). 8, 167 Daedalus -et innumeras errore (*cf. p. 631, 67*) vias (*cf.* fast. 2, 223 Fabii vallem latis discursibus -ent [VAL. FL. 3, 220]. LIV. 26, 41, 19 [*audacius*] omne Punicum nomen maria . . . foeda fuga [*cf. p. 631, 70*] -turum *esse*). fast. 3, 657 quia *luna* mensibus -eat annum (*cf.* EPICED. Drusi 449 *actis* aevum fuit -endum, non segnibus annis). LIV. 1, 56, 4 anguis . . . regis . . . pectus . . . anxiis -vit curis (*cf.* SIL. 12, 450 curarum fervoribus). 3, 69, 2 urbem irā (*cf.* VAL. FL. 2, 162 domum furiis). 5, 6, 11 seditionibus castra. 22, 7, 8 alius ab alio -ti rumoribus (*cf.* 26, 26, 8 litteris falsis urbem. SEN. nat. 6, 25, 3 fabulis terram. *et al.*). SEN. contr. 1, 5, 9 eam quaestionem esse, quae -eri argumentis possit (*ibid. iterum.* SEN. epist. 108, 20 *al. cf.* QVINT. inst. 2, 6, 1 quidam *rhetores* materias . . . nec solum probationibus -bant, sed etiam adfectibus [CONSVLT. 6, 16]. 9, 3, 74 rem alioqui levem sententiarum pondere. TERT. adv. Marc. 1, 17 p. 313, 2. *et al.*). CELS. 3, 3, 4 *febres* diem noctemque (*cf. supra l. 7*) accessione et decessione -ent. SEN. epist. 19, 1 spe (TAC. hist. 4, 39. *et al. cf.* SEN. epist. 94, 46 fiducia). LVCAN. 1, 525 prodigiis terras. PLIN. nat. 5, 99 *Taurus mons* plurimis se gentium nominibus . . . -et. VAL. FL. 2, 126 Venus . . . his vocibus -et *Famam* (*al. cf.* 4, 81 hortatibus [SIL. 5, 150 *al.*]. *al.* SIL. 1, 105. *et al.*). SIL. 3, 714 amore (STAT. Theb. 3, 424. *et al.*). *al.* STAT. Theb. 10, 685 ignibus (*v. p. 296, 14*). Ach. 1, 291 magnis qui Pelea factis -eat *eqs.* (*cf. supra l. 14*). QVINT. inst. 4, 2, 110 quod exponebat . . . adfectu quoque -vit *Tullius* (*al. v. et supra l. 22*). 5, 13, 56 erunt . . . infirma, nisi maiore quodam oratoris spiritu -entur (TERT. adv. Marc. 4, 28 p. 518, 16. ITALA Luc. 1, 41 [Cypr. testim. 2, 8] sp. sancto [ἐπλήσθη, *Vulg.* repleta est]. *et saepius ap.* ECCL. *cf.* PRVD. apoth. 64). PLIN. paneg. 22, 2 quominus oculos insolito spectaculo -ret *aliquis* (*cf.* 26, 3. *nisi simul ad p. 633, 58 ref.*). TERT. adv. Marc. 1, 18 p. 313, 18 fide. fug. 6 p. 473, 9 Oe. doctrina (ITALA act. 3, 28 [cod. h] πεπληρώκατε, *Vulg.* replestis). *al.* ITALA Luc. 2, 40 (codd. b e q) sapientia (πληρούμενον, repletus *cod. a*, adinplebatur *cod. d*). CYPR. epist. 73, 25 p. 797, 21. ARNOB. nat. 3, 21 *vates* deo (IVST. 24, 6, 9. *cf.* AVG. in psalm. 118 serm. 2, 2 *Christo*). VVLG. Is. 56, 12 ebrietate. AVG. civ. 1, 12 p. 22, 14 D. *deus terram* -et praesentia sui. *et al.* *nota* (*cf. p. 631, 77*): SEN. Thy. 53 -e Tantalo (*i. Tantali ingenio*) totam domum. IVV. 2, 58 notum est cur solo tabulas (*i. testamentum*) -verit Hister liberto (*cf. infra l. 76*). *audacius*: PS. QVINT. decl. 16, 10 p. 299, 25 ut te viderem, poenam meam altero homine -vi (*cf. p. 298, 24* explebo . . . vicariā poenā locum recedentis).

b *sine addit.*: *α id quo alqd (alqs) -etur non exprimitur* (*acced. gerund.: l. 53; accus. c. inf.: l. 54*): LIV. 4, 30, 8 urbs deinde -etur (*sc. morbis* [*antea* volgati . . . in homines morbi]). 35, 32, 3 *Thoas Menippusque* omnium aures . . . commemorando (45, 31, 6 [*seq. acc. c. inf. cf.* TAC. ann. 1, 31 animos]. CVRT. 10, 1, 28 TAC. hist. 1, 90). ITALA act. 5, 3 (Cypr. testim. 3, 30) -vit satanas cor tuum (ἐπλήρωσεν, *Vulg.* tentavit). AVG. serm. 266, 3 sufficit tibi ut -earis (*sc. spiritu sancto*), non ut infleris. VVLG. Eph. 3, 19 ut -eamini (πληρωθῆτε) in omnem plenitudinem dei. *β pro subi. ponitur id quo alqd (alqs) -etur* (*fere i. q. inspirare: infra l. 73 sq.; deest obi.: infra l. 69* [*adde infra l. 72*]. *nota: homines alqd -ent* [*magis respicitur ingenium sim.; cf. p. 631, 77*]: *infra l. 77 sqq.*): VERG. Aen. 11, 896 Turnum in silvis saevissimus -et nuntius (*cf.* PHAEDR. 4, 5, 13 Athenas rumor -et. STAT. Theb. 4, 309 aures [AVIEN. Arat. 406]). OV. am. 3, 1, 30 -bit leges spiritus iste meas (*i. tragoediae Romanae*). met. 9, 135 acta . . . magni Herculis -erant terras odiumque novercae (*cf.* 9, 666. fast. 2, 93 nomen Arionium Siculas -verat [com- *UGL*] undas [EPIST. Sapph. 33 terras). *al.* SEN. benef. 4, 8, 2 nihil ab illo (*i. a deo*) vacat, opus suum ipse -et (PRVD. perist. 10, 315 deus . . . extra . . . et intus -et ac superfluit). dial. 3, 9, 2 *ira* animum (epist. 92, 31). *al.* LVCAN. 9, 787 ducis -vit visūs veneranda vetustas (*cf.* SIL. 3, 45 oculos varia -vit virtutis imago. *cf. p. 633, 58 sqq.*). VAL. FL. 7, 462 cessit ab ore pudor, propiorque -vit Erinys. 8, 459 Pallas huic praesens *est*, illum Tirynthius -et (*cf.* PRVD. ham. 579. CLAVD. carm. min. 3, 4 me . . . Apollo). IVV. 7, 161 (*de declamationibus*) mihi . . . miserum dirus caput Hannibal -et. *et al.* *nota* (*cf. supra l. 46*): IVV. 6, 601 decolor heres -ret tabulas (*cf. supra l. 60*). PLIN. epist. 7, 24, 9 -bit . . . *domum* Quadratus . . . rursusque ei pristinam dignitatem . . . reddet (*cf.* paneg. 15, 4 tectum magnus hospes). 8, 13, 2 vides quem sequi, cuius debeas -ere vestigia.

B *speciatim*: **1** *cibo sim. -ere, plerumque i. q. satiare, nutrire*: **a** *proprie*: *α c. addit.*: (I) *gen.*: VERG. Aen. 1, 215 *sodales Aeneae* -entur veteris Bacchi pinguisque ferinae. (II) *abl.*: VARRO rust. 2, 5, 12 (*refl.*) cibo et potione . . . armenta (2, 7, 10 [*opp.* esurire]. CELS. 3, 6, 12 aegrum. SEN. dial. 4, 20, 2. *cf.*

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

PETRON. 16, 1 cena. HOMER. 633. *et al.*). 3, 16, 28 ne potu nimium -eantur *apes* (PLIN. nat. 36, 156 potores. *v. et p. 632, 83. cf.* MANIL. 5, 128 pectus ... *Iovis* ... lacte). CIC. leg. agr. 2, 47 (*in imag.*) *decemviri* cum se sociorum ... sanguine -verint, incidant nervos populi Romani *eqs.* SEN. epist. 60, 2 taurus ... pascuo. PLIN. nat. 10, 115 *platea* devoratis se -vit conchis. MART. 3, 60, 7 immodicis turtur te clunibus -et. IVV. 5, 75 vis tu consuetis, audax conviva, canistris (*i. pane e canistris*) -eri? HIER. epist. 45, 5, 1 ego faba ventrem -eo. *nota ambigue*: SEN. Thy. 979 quae exoptas dabo totumque turba iam sua (*i. liberis suis ut cibo, dum Thyestes 'quasi dono' intellegit*) -bo patrem. satiaberis, ne metue. *β sine addit.*: (*deest obi.*: *infra l. 35*): SEN. contr. 10, 4, 3 tot membra franguntur, ut unum ventrem -eant (PHAEDR. 3, 7, 24 sic sine labore v. -etur meus [*cf. 3, 7, 14* satiari cibo]. SEN. epist. 17, 4. 119, 14 [*opp.* fa⟨r⟩ciat]. *al.* COMM. instr. 1, 23, 7. *et al. cf.* SEN. dial. 7, 20, 5 -ere alvum et exinanire. SEN. nat. 4b, 13, 5 sanus et salubris cibi capax stomachus est -eturque, non premitur. PRVD. cath. 9, 63 lacunam ventris). CELS. 1 prooem. 35 gravioresque eos (*sc. aegros*) factos qui se -plerant (*antea* usos esse cibo pleniore). 1, 2, 9 si quis ... se -vit, post cibum *eqs.* (*antea* ubi expletus est). *al.* SEN. benef. 7, 2, 3 non -ere corpus nec saginare (nat. 1 praef. 4 ut hoc c. ... periturum ..., nisi subinde -etur, farcirem? [*cf. supra l. 14*]). MELA 3, 53 ut se ... pecora -eant *eqs.* PLIN. nat. 8, 68 *cameli* sitim et quadriduo tolerant -enturque, cum bibendi occasio est. SIL. 13, 736 sitiens se -vit imago (*i. Hamilcaris umbra*). MART. 1, 22, 5 praeda canum lepus est, vastos non -et hiatus *leonis.* VVLG. Ioh. 6, 12 ut ... -ti sunt *discumbentes* (ἐνεπλήσθησαν). CLAVD. 20, 408 agmina *militum* Mygdonias mox -tura volucres.

inde fere i. q. crassiorem reddere, augere, inflare, saginare sim.: LVCIL. 1201 luna alit ostrea et -et echinos (HOR. sat. 2, 4, 30 nascentes -ent conchylia l. PLIN. nat. 2, 221). CELS. 1, 3, 14 tenuis ... homo -ere se debet, plenus extenuare. 1, 3, 15 -et ... corpus modica exercitatio (*opp.* extenuat. 2, 14, 2 si multa *est frictio*, minui c., si modica, -eri [*Hippocr. offic. med. 17* ἡ μετρίη παχῦναι]. *al.* PETRON. 125, 2 superfluentibus bonis saginatum c. -veram. CYPR. ad Donat. 7 p. 8, 24 [*postea* pinguescit]). 6, 6, 29 *cibi* qui -ent (*opp. cibi* nimium acres). *adde*: STAT. silv. 2, 6, 74 *Nemesis* -vit ... toros *pueri.* QVINT. inst. 2, 10, 6 ut ... -eat se declamator *eqs.*

b *translate* (*hic illic in malam partem fere i. q. taedio esse [cf. infra l. 50]: infra l. 56; in bonam p.: fere i. q. delectare, satisfacere: infra l. 58 sqq. 61*): ① *c. abl.*: AETNA 274 -endus sibi quisque bonis est artibus: illae sunt animi fruges (*paulo aliter, ut vid.*: TAC. dial. 31. 32). PS. QVINT. decl. 17, 12 p. 311, 21 quia oculos spectaculo non licuit -ere, satientur aures (*cf.* VVLG. eccl. 1, 8 non saturatur oculus visu; nec auris auditu -etur). VVLG. eccl. 1, 8 avarus non -bitur pecunia. *laxius* (*infra l. 62*): SEN. Herc. O. 621 cupit hic gazis -ere famem. TAC. ann. 1, 22 cum osculis, cum lacrimis dolorem meum -vero. ② *sine addit.* (*deest obi.*: *l. 50. 51. 52*): CIC. orat. 104 *Demosthenes* non semper -et aures meas: ita sunt avidae et capaces *eqs.* (221). SEN. dial. 7, 7, 4 voluptas cito -et et taedio est (*antea* satietatem habet). epist. 15, 11 si quid in illis *bonis* esset solidi, aliquando et -rent *eqs.* 19, 7 omnia ... adfatim -bunt (*syn.* satiant). epist. 74, 11 nec -ere nos ulla felicitas potest. LVCAN. 7, 754 *ea praeda* non -vit cupientes omnia mentes (PS. QVINT. decl. 4, 9 p. 76, 14 [*syn.* satiant]. *cf.* VVLG. exod. 15, 9 dividam spolia, -bitur anima mea [Iob 38, 39 *al.*]. *al.*). MART. 4, 29, 2 lectorem ... frequens lassat et -et opus. IVV. 14, 327 si nondum -vi gremium ... nec Persica regna sufficient animo. *et al.* *huc ref.*: PLIN. nat. 37, 69 Persicos *smaragdos* ... non tralucidos, sed iucundi tenoris, visum -ere, quem non admittant (*cf.* 37, 125 *hyacinthi gemmae fulgor* oculos). *de creditoribus*: COD. Iust. 7, 2, 15, 3 (*a. 531/32*) siquidem res hereditariae sufficiunt ad -endos creditores. *laxius* (*cf. supra l. 45*): VERG. Aen. 1, 716 *Cupido*, ubi magnum falsi -vit genitoris amorem, reginam petit. SEN. dial. 7, 13, 4 *voluptates infinitae* quo magis -entur, eo magis inexplebiles (*cf.* epist. 73, 2 cupiditates. CVRT. 6, 2, 3 desideria. MIN. FEL. 2, 3 aviditatem desiderii).

2 *feminas semine, fetu* (*cf. p. 630, 80*): ① *c. abl.*: OV. met. 4, 698 *Danae* quam clausam -vit fecundo Iuppiter auro (*cf.* 9, 280 Hyllus -erat ... uterum *Ioles* generoso semine). 6, 111 Iuppiter ... *Antiopam* fetu (COLVM. 10, 199. *cf.* PLIN. nat. 9, 107 conceptu [*de conchis*]). 11, 265 *Thetim* ingenti ... -et Achille *Peleus.* *in imag.*: AVG. civ. 10, 3 p. 406, 21 D. anima ... incorporeo ... *boni nostri* amplexu veris -etur fecundaturque virtutibus. *nota de femina ipsa* (*cf. p. 634, 2*): TERT. ieiun. 7 p. 283, 5 Anna ... impetravit a deo ... ventrem filio -ere. ② *sine addit. fere i. q. gravidare* (*nota pro subi.* coitus: *infra l. 82*): OV. ars 1, 325 *Pasiphaen* -vit, vacca deceptus acerna, dux gregis. fast. 5, 617. COLVM. 6, 27, 9 quindecim *feminas* ... unus mulus (7, 6, 3 *al.* [*nota* 6, 37, 10 quidam faciunt, ut et fetam *equam* ... admisso equo -eant]. PLIN. nat. 8, 172 feminas ... septimo die -eri observatum *est*, mares fatigatos melius -ere. *al.*). LVCAN. 8, 409 cui fas -ere parentem? PLIN. nat. 8, 199. 200 primus in die coitus non -et (*cf.* 8, 205 -entur *sues* uno coitu [10, 177]. 9, 76). 10, 179 *al.* TERT. castit. 12 p. 754, 21 Oe. uxorem. ANTH. 43, 2 PALLAD. 4, 13, 4. *adde*: PRVD. ditt. 100 sanctus te spiri-

tus ... -bit, Maria, Christum paries. *nota* uterum -ere (*cf. p. 633, 79*) *i. q. gravidam fieri*: IVST. 12, 3, 7 ut *regina Amazonum* est visa uterum -esse.

3 *t. t. med.*: *α ap. CELS. de ulceribus complendis i. q. carne explere* (*cf.* CELS. 7, 3, 2 si antequam sinus *vulneris* carne -eatur, orae carnosae fiunt *eqs.* *acced. abl.*: *l. 8. deest obi.*: *l. 11. 13 sq.*): CELS. 5, 14 carnem alit et ulcus -et resina pinea (5, 22, 1 haec *medicamina* cum cera -ent *ulcera* [5, 24, 3 *al. cf.* 5, 28, 3^{E} ferro corpus (*i. ulcus*) ... -endum]. 5, 28, 12^{N} celerius *ulcus* ... glutinat quam -etur. *al.*). 5, 26, 30^{A} purgato *vulnere* sequitur ut -eatur (*ibid. iterum. al.*). 5, 28, 13^{C} medicamenta danda sunt ... quae -eant. 7, 22, 1 ulcera ... rosā (*i. rosaceum illinendo*) -enda *eqs.* *part. praes. pro adi.* (*cf. p. 638, 71*): CELS. 5, 26, 36^{C} super concavam *carnem* -entia *medicamina conicienda sunt* (*opp.* exedentia). 5, 28, 1^{C} (*opp.* erodentibus). *β* caput, stomachum *sim.* -ere *fere i. q. exhalationibus -ere* (*cf. p. 630, 23*), *temptare* (*cf. p. 632, 55 sq.*): PLIN. nat. 21, 146 stomacho ... inutile esse *alexipharmacon* caputque eo -eri et abortum fieri (CAEL. AVR. acut. 1, 16, 157 *al.*). 22, 113 ex austero factum *mustum* non inflat stomachum ... minusque -et (23, 35. 145). 31, 36 damnantur amarae *aquae* et quae sorbentem statim -ent (*cf. Athen. 2, 16 p. 42*^{a} εὐθὺς ποιεῖ πλῆρες τὸ στόμα). *adde*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 134 -et ... sensus *multum sternutamentum.*

4 *t. t. ap. APIC. de intestinis sim. farcimine -endis fere i. q. farcire* (*c. abl.*: *l. seq. et 28*): APIC. 2, 57 ova et cerebella teres ... et his intestinum -bis (2, 59 liquamen suffundes, intestina -es [*postea* reples. *al.*]). 6, 252 fac impensam et -es pullum vel porcellum (*in tit.*: pullus farsilis [*ut*: 8, 372 porcellum. *al.*]. *al.*). 7, 289 ventrem porcinum bene inanies ... et sic hac impensa -es (*al. cf. p. 552, 52. 54*). 7, 298 commisces et -es pulmones. *al.*

5 *ap. ECCL.* manum (-us) -ere *alicuius*: *t. t. religionis Iudaeorum sec. hebr.* מִלֵּא יָד, *i. q. primum sacerdoti partem victimae deo sacram in manum tradere, unde latiore sensu i. q. alqm consecrare ut sacerdotio fungatur* (*v. Realenc. f. prot. Theol. u. Kirche 16, 43, 10 sqq.*): ITALA exod. 32, 29 (Lugd.) -estis manus hodie domino unusquisque (ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας, *Vulg.* consecrastis). VVLG. iud. 17, 5 *Michas* -vit ... unius filiorum suorum manum et factus est ei sacerdos (*falso Itala Lugd.* fecit manum). 17, 12 (= ITALA Lugd.). III reg. 13, 33 quicumque volebat -bat m. suam et fiebat sacerdos. I par. 29, 5 II par. 29, 31. ASSVMPT. Moys. 10, 2 (*mystice*) -buntur m. nuntii qui est in summo constitutus. LIB. iubil. 32, 3. *transl.*: VVLG. Ezech. 43, 26 *sacerdotes* mundabunt illud (*i. altare*) et -bunt manum eius (*sec. hebr.*).

II *spectatur potius effectus implendi, i. q. adimplere, -endo efficere vel ad finem perducere* (*vicini sunt sub I loci p. 629, 11 indicati*): **A** *de mensura*: **1** *de magnitudine* (*exempla nonnulla et ad I A referre possis* [*v. e. g. infra l. 59 sqq.*]): OV. met. 8, 749 mensura ... roboris ulnas quinque ter -bat (*cf.* CELS. 7, 15, 1 ut fere tertiam digiti partem latitudo mucronis -eat. PLIN. nat. 16, 202 arboris eius crassitudo quattuor ... ulnas ... -bat. *et al. cf. infra l. 54 sqq.*). CELS. 2, 18, 8 *aetas piscium* nondum summam magnitudinem -vit (5, 23, 2 *al. v. et vol. VIII 121, 48*). PLIN. nat. 4, 58 *Creta insula* longitudine -et CCLXX, circuitu DLXXXVIIII *milia passuum* (*cf.* 5, 72. 27, 121 polygala palmum [*Mayhoff*, -o *codd.*] altitudine inp⟨l⟩et). 9, 4 ubi locustae quaterna cubita -eant, anguillae ... tricenos pedes. 10, 56 nec ulla ales *est* ... maius corpore -ens pondus (*cf.* 18, 92 XVI libras). 21, 114 *iunci* paene unciarum latitudinem, ... cubitorum longitudinem (SOL. 1, 90). HYG. grom. p. 132, 18 Th. si ... neutrius possessio modum cautione comprehensum -eat. *huc spectat*: VITR. 7, 1, 3 ne minore saxo quam quod possit manum -ere (SEN. apocol. 4, 1 v. 11 gaudent -ere manus. epist. 45, 13 *epistula* non debet sinistram m. legentis -ere. PLIN. nat. 12, 61 *al.* PALLAD. 6, 11, 1). PLIN. nat. 17, 317 pressura una culleos XX -ere debet. STAT. Theb. 8, 293 *puer Persa* visus ... sibi nec adhuc -ere tiaram (*metaph. i. nec adhuc par esse regno. cf.* CLAVD. 8, 520 patrias ... galeas [*al.*]). MART. 11, 18, 23 (*hyperbolice*) vix -et cocleam peracta messis. *incorporaliter i. q. aequare*: OV. Pont. 1, 2, 1 tanti mensuram nominis (TAC. ann. 14, 54 uterque m. -vimus *eqs.* HIL. in Matth. 24, 9. *et al.*). FLOR. epit. 2, 14, 3 Andriscus regiam formam, regium nomen, animum quoque regis -vit (*cf.* AMM. 30, 9, 6 maiestatis regiae decus. MACR. Sat. 5, 13, 26). AVG. in psalm. 145, 6$^{in.}$ quando -et laudator excellentiam laudati? **2** *de tempore* (*saepe de aetate hominum: e. g. infra l. 73. 74 sq. 76*): HOR. epist. 1, 20, 27 me quater undenos sciat *ille* -visse decembris *eqs.* (AVSON. 168, 25). OV. epist. 3, 135 sic omnes Peleus pater -eat annos (7, 161. met. 9, 338 puerum, qui nondum -verat annum [*sc. unum ut*: FLOR. epit. 3, 21, 17]. *al.* VELL. 2, 65, 2 pridie quam viginti a. -ret *Caesar* [*cf.* TEST. porcelli p. 242 mille. PLIN. nat. 7, 157 centum. *al.* PLIN. epist. 5, 16, 2 MARCELL. dig. 35, 36, 1 *et saepius ap. ICTOS.* AVSON. 365, 2. VVLG. Ier 29, 10 cum coeperint -eri ... septuaginta a. (πληροῦσθαι). PALLAD. hist. mon. I 6 p. 267^{C}; *gr. p 43, 14 B.* πεπλήρωκεν. *et al.*]. VAL. MAX. 2, 6, 16 septimum a. [*cf.* SEN. epist. 58, 31 *al.* QVINT. inst. 3, 1, 14 PLIN. epist. 1, 12, 11 MARCELL. dig. 35, 36, 1 *et saepius ap. ICTOS. et al.*]. IAVOL. dig. 36, 1, 48 Seius Oceanus antequam -ret annos [*sc. sedecim*]. TERT. adv. Iud. 8 p. 717, 6 Oe. *cf.* MART. 4, 45, 4 Olympiadas. 5, 34, 5

[*Labhardt*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sextae ... frigora brumae [*i. sextum annum*]. FLOR. epit. 4, 12, 62 quadriennium [*cf.* SCAEV. dig. 33, 2, 35 -to quinquennio. 40, 7, 40, 2 VOPISC. quatt. tyr. 12, 4. *et al.*]). PLIN. nat. 2, 60 cum ceterae *stellae* utraque statione quaternos menses non -eant. PLIN. epist. 4, 9, 12 Bassus ... obsecrabat -rem meum tempus ([*in actione gerenda ut*: 7, 6, 11 adsignatum t. *al.*]. IAVOL. dig. 36, 1, 48 praefinitum t. aetatis. *al.* TERT. anim. 56 p. 390, 28 [*syn.* adimplenda]. *et saepius*). SCAEV. dig. 33, 1, 21, 2 aetatem (MOD. dig. 46, 1, 41 pr. legitimam. *et al.*). GELL. 3, 2, 13 trinoctium. TERT. idol. 14 extr. *singulae sollemnitates nationum* pentecostem -ere non poterunt. PS. TERT. adv. Iud. 8 p. 716, 17 Oe. hebdomadas (*syn.* completae sunt. *cf.* AVSON. 258, 10 fatalem decadam). ITALA lev. 8, 33 (Lugd.) quoad dies -eatur, dies perfectionis vestrae ([πληρωθῇ, *Vulg.* complebitur]. II reg. 7, 12 [Cypr. testim. 1, 15] cum -ti fuerint dies tui [πληρωθῶσιν, *Vulg.* completi]. VVLG. gen. 9, 29 *al.*). PRVD. c. Symm. 1, 290 saeclis. *et al.*

3 *de numero i. q. explere, adaequare* (*c. abl.: infra l. 27*): LIV. 33, 14, 5 -ta ut essent sex milia armatorum (*cf.* VELL. 2, 20, 4 triginta legionum instar -verat. CVRT. 3, 2, 3 Persarum erant centum milia, in quis eques XXX -bat. COD. Theod. 13, 5, 14 pr. [*syn.* compleri]). MANIL. 2, 316 ter quinquagenas ... ordine partes. QVINT. decl. 319 p. 253, 8 *femina* -et numerum civitatis (IVV. 9, 90 si n., si tres -vero. VLP. dig. 50, 5, 2, 3 liberorum. ITALA apoc. 6, 11 [Cypr. testim. 3, 16 p. 130, 19] donec -eatur n. conservorum [πληρωθῶσιν, *cf. vol. III 2094, 76*]. CYPR. Fort. 11 p. 337, 28 septenarium n. [*et al.*]. LACT. ira 10, 10 [*mystice*]. LIV. perioch. 56 p. 68, 16 HIL. in Matth. 10, 14 *al.* AVG. civ. 10, 21 p. 434, 12 D. *al.* *adde:* FAV. EVL. p. 6, 15 perfectum *n.* ... qui se -et partibus suis [*syn.* se complent. *al.*]. *aliter p. 636, 68*). PAVL. dig. 38, 10, 10, 16 patrui magni filius quattuor -et personas (38, 10, 10, 18. *cf. vol. III 2094, 65*). *adde*: HOR. sat. 1, 10, 35 si magnas Graecorum (*sc. poetarum*) mālis -ere catervas (*cf.* TERT. scorp. 12 p. 174, 1 donec et alii consortium illorum *martyrum* gloriae -eant. MACR. Sat. 1, 7, 13 ut Musas -eamus et Gratias [*i. ut duodecim convivae simus*]). **4** *de summa, quantitate sim.*: SEN. epist. 118, 16 *summa adiectio* non auget, sed -et (*v. q. praec.*). MAECIAN. distrib. 41 quattuor unciae iunctae unciis octo assem -ent (PAVL. sent. 3, 4 B, 6. *cf.* VVLG. Ezech. 45, 14 decem bati -ent corum). IVLIAN. dig. 36, 1, 28 extr. si ... fructus ... non -ent quantitatem partis dimidiae bonorum (BOETH. arithm. 2, 51 p. 164, 22 *al.*). COD. Theod. 4, 19, 1, 2 usurae ... summam capitis. BOETH. mus. 1, 19 p. 205, 6 semitoniis, quae ... unum non -eant tonum (2, 31 p. 265, 19). *al.* *tropice*: PLIN. epist. 1, 20, 21 alius excessisse materiam, alius dicitur non -esse (*cf. quae praeced.*).

B *de rebus fere abstractis (imprimis laboribus, muneribus, dictis sim.; adde corporaliter: p. 636, 31) i. q. explere, ad finem perducere, perficere, efficere sim.*: **1** *generatim* (*hic illic fere i. q. efficere, operari: e. g. infra l. 72. 73 [adde: p. 636, 33]; assequi: e. g. infra l. 63 sq. 66*): MORET. 38 postquam -vit opus iustum versatile finem (TAC. ann. 2, 42 finem vitae sponte an fato -vit *Archelaus*). OV. epist. 8, 53 non lectast operi, sed data causa tuo. hanc tamen -esti (LAMPR. Comm. 4, 3). MANIL. 4, 858 ubi perfectum est spatium ... -eruntque *signa* suos certa statione labores (*cf.* SEN. nat. 7, 32, 1 miraris si nondum sapientia omne opus suum -vit? [MART. 7, 63, 6 PANEG. 10, 6, 2 *syn.* peragendis. VVLG. II par. 29, 34; *cf. LXX* συνετελέσθη. *al.*]. AMM. 28, 1, 53 operam). SEN. clem. 1, 21, 2 ultionem (*coniunct.* perfecit). dial. 7, 9, 3 *mens* cum ⟨cursum⟩ suum -vit et finibus se suis cinxit *eqs.* (PLIN. nat. 7, 75 vitae [*cf. vol. IV 1537, 73*]. AMM. 20, 3, 3 lunari cursu -to. *et al. cf.* FIRM. math. 5, 4, 24 spatia [*al.*]. LVCIF. moriend. 9 p. 303, 9 *viam martyrum*. GREG. TVR. Thom. p. 98, 7 iter [*syn.* expediebatur. PALLAD. hist. mon. I 28 p. 313 D; *gr. p. 126, 4 B* ἐξανύσας]). epist. 21, 8 vis Pythoclea senem facere et -ere vitam (93, 2 longa est vita si plena est. -etur autem, cum *eqs.*). 41, 8. 71, 27 antequam -eatur hominis bonum *eqs.* (*postea* cum ... perfectum est. *paulo aliter* [*v. supra l. 47*]: TAC. Agr. 44 vera bona, quae in virtutibus sunt, -verat *Agricola*). 76, 10 *ratio* felicitatem ... -vit. 94, 48 *philosophia* supervacua est ad -endam virtutem (*cf. supra l. 47. aliter*: LACT. inst. 1, 9, 4 vellem adiecisset de libidine, ut v. eius -ret, quem *eqs.*). *al.* CVRT. 4, 10, 5 destinatas vices (*cf.* TERT. adv. Hermog. 29 p. 157, 22 ordinem. *et al.*). PETRON. 108, 11 audacius ... *Giton* tragoediam -bat (*paulo aliter*: APVL. apol. 42 p. 49, 8 fabula ut -retur, addendum etiam illud fuit *eqs.*). PLIN. nat. 2, 38 *Veneris stella* non terrae modo conceptus -et (*v. supra l. 46*), verum animantium omnium stimulat. 25, 14 quae *dicta* etiamsi fide carent, admirationem tamen -ent (*cf. supra l. 46. al.* STAT. silv. 5, 3, 135 certamina ... vix -enda viris (EVTR. 1, 16, 1 [κατορθώσειν]. *et al. cf.* TREB. Claud. 3, 6 bellum. *et al.*). QVINT. decl. 248 p. 16, 27 decem annis exilium (*cf.* PASS. Thom. p. 151, 2 septem diebus ieiunium). 302 p. 191, 2 ius certe sedendi -et ingenuitas. PS. QVINT. decl. 2, 10 p. 28, 25 animi satietatem. 4, 8 p. 75, 11 laetitiam civitatis (*cf.* ITALA Ioh. 16, 24 [cod. e] gaudium [ἡ πεπληρωμένη, *Vulg.* sit plenum. *al.*]. *et al.*). 14, 5 p. 268, 23 nonne vobis *iudicibus* videtur -ere sceleris fidem *eqs.* (PLIN. epist. 3, 14, 2. *cf. p. 637, 65*). *al.* IVV. 6, 249 scuto ... lacessit atque omnes -et numeros ... matrona ([SCHOL.: universa efficit dictata]. AVSON. 108, 6 p. 350 P.). PLIN. epist. 10, 4, 3 in emancipatione -enda (*cf.* VLP. dig. 18, 1, 7, 2 valet venditio et statim -etur [*al.*]. 18, 2, 4, 5 *emptio. et al.*). IVLIAN. dig. 41, 4, 7 pr. possessionem (VLP. dig. 4, 6, 23, 1 coeptam p. *et al. cf.* NERAT. dig. 41, 3, 40 coeptam usucapionem [*al.*]. VLP. dig. 4, 6, 23, 4 per usum adquisitio -ta. *et al.*). MARCIAN. dig. 36, 1, 32, 2 licentia dabitur ... factum -ere (*syn.* adimplere. *cf.* HIL. in Matth. 12, 10 dictorum ... effectus -etur. OPTAT. 3, 3 p. 77, 4 *al. cf. p. 638, 13 sqq.*]). 49, 16, 9 pr. stipendiis (*al.*). TERT. adv. Marc. 1, 26 p. 328, 4 boni tutelam expugnatione mali (*syn.* exerceat). fug. 8 p. 475, 22 Oe. doctrinam suam (*cf. 6 p. 473, 3* replerent). *al.* PS. TERT. adv. Iud. 11 p. 732, 2 Oe. impietates suas. ITALA gen. 15, 16 (Aug. civ. 16, 24 p. 161, 12 D.) nondum -ta sunt peccata Amorrhaeorum ([ἀναπεπλήρωνται, *Vulg.* completae sunt]. *et al.*). Luc. 9, 31 (cod. e) exitum *Christi* ..., quem incipiebat -ere (πληροῦν, *Vulg.* completurus). CYPR. eleem. 6 p. 377, 23 gestae et -tae rei (*al.*). LAMPR. Heliog. 14, 1 facinus (FIRM. err. 12, 4. *et al.*). CAPITOL. Max. Balb. 12, 6 *victoriam*. ARNOB. nat. 2, 75 (*syn.* factum est). LACT. inst. 5, 14, 7 defensionem summae virtutis (*al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 83, 35 St. *al.*). 5, 14, 18 omnes gradus virtutis (*al.*). AMBR. obit. Theod. 15 mortem (AVG. civ. 13, 10 p. 567, 29 D.). VVLG. gen. 27, 30 vix Isaac sermonem -verat (*i. finierat ut*: exod. 34, 33. AVG. in euang. Ioh. 9, 1 *cum* excluderemur ..., ne s. inchoatum -remus). Ezech. 20, 8 -rem (συντελέσαι) iram meam in eis (*al.*). PRVD. perist. 10, 826 caedis -endae locum. AVG. in psalm. 92, 8 passiones (*syn.* compleri. *al. cf.* SVLP. SEV. epist. 2, 12 martyrium). MART. CAP. 3, 308 *x littera terminata* cum adiecta ... M accusativum definiant -eantque *eqs.* COD. Theod. 2, 24, 1 coeptum neque -tum testamentum (*al.*). *et al.* *nota: fere i. q. obtinere*: TAC. ann. 4, 38 me ... satis ... habere, si locum principem -eam (11, 16). PLIN. epist. 2, 1, 2 ut summum fastigium privati hominis -ret, cum principis noluisset *Verginius Rufus*. COD. Iust. 12, 20, 3 pr. (*imp. Leo*) biarchorum nomen meritumque ducenti quinquaginta viri dumtaxat ... -eant. *adde de reb. corpor. fere i. q. absolvere*: OV. am. 2, 6, 40 -entur numeris deteriora suis. ALC. AVIT. carm. 1, 78 vultus -ere manu (*syn.* fingere, componere).

2 *speciatim*: **a** *loquendo vel scribendo alqd plene tractare, exsequi, demonstrare sim.* (*hic illic fere i. q. probare: e. g. l. 45. 46 sqq. 58 sq. 60; attenuate fere i. q. exponere, ostendere sim. e. g. l. 42 sq. 52. 61 sq.*): SEN. contr. 1, 8, 9 sequentia duo videtis quemadmodum potuerit -ere *Gallio*. 2, 5, 16 *bis*. 3 praef. 10 ille, qui optime argumentatur, neglegentius narrat; ille non tam bene -et quam praeparat. 4 praef. 3 *Asinius a Marcello* praetermissa ostendebat, tacta leviter -bat. 7 praef. 1 *al.* VELL. 2, 103, 4 (*syn.* persequi). SEN. epist. 79, 5 (*syn.* tractaret). PETRON. 94, 1 laudes tuas carminibus -bo. QVINT. inst. 6, 1, 12 quaedam ... quae *in exordio* ostendere sat est, in peroratione -enda sunt magis. VAL. dig. 49, 14, 42, 1 si professionem (*i. declarationem*) suam -esset (MAVRIC. dig. 49, 14, 15, 4). PAPIN. dig. 5, 2, 14 pater ... vocatur et suam intentionem -ere potest (VLP. dig. 22, 3, 19 pr. CONSVLT. 6, 16. *et al. cf.* PAVL. dig. 44, 2, 30, 1 cum actor petitionem -et. MARCIAN. dig. 40, 1, 5 pr. *al.*). *al.* TERT. spect. 19 extr. malo non -ere quam meminisse (*antea* plenius exprimere). adv. Marc. 4, 11 p. 449, 16 ut similitudinem ... proposuerit *Christus* nec -verit (*cf.* HIER. in Ier. 4, 3, 2). 4, 21 p. 489, 21 sicut suis locis -bimus. FORTVN. rhet. 1, 28 p. 101, 20 *al.* SCHOL. Cic. Bob. p. 113, 7 St. argumentationes (*al.*). AVG. civ. 7, 6 p. 282, 22 D. (*antea* disserendum est). *al.* MACR. Sat. 3, 7, 4 (*syn.* designavit). OROS. hist. 4, 5, 6 atrocitatem ... verbis -ere non possum. BOETH. herm. sec. ed. 2, 4 p. 89, 29 -et et explicat. CASSIOD. var. 11, 36, 4 scripsimus inempti, quod magnis pretiis optabatur -eri. COD. Iust. 4, 19, 1 (*a. 196*) creditor qui pecuniam petit, numeratam -ere cogitur (*postea* solutam adfirmat. *cf.* 4, 30, 3 [*a. 215*]). *al.* 7, 16, 5, 2 (*imp. Alex.*) si adfirmationem non -eat assertor (*antea* probationis ... onus). *adde*: VLP. dig. 22, 3, 19, 4 probationes (*et al. cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 113, 7 St. argumentationes [*al.*]). *fortasse huc ref.*: MANIL. 1, 807 (811 Housm.) -enda est mundi facies (*i. 'tota accurate describenda', Wageningen*). *pro subi. res*: SVLP. VICT. rhet. 52 p. 346, 3 '*compensatio*' locum -bit a summo ad imum *eqs.*

b *vicem, officium, munus sim. -ere fere i. q. absolvere, exsolvere, fungi sim.*: *α usu strictiore* (*c. abl.: p. 637, 2*): EPICED. Drusi 285 quam parvo numeros (*cf. p. 635, 82*) -vit principis aevo. PLIN. nat. 11, 140 oculorum vicem cornicula ... -ent (15, 58 pulmentari. *al.* PLIN. epist. 6, 6, 6 [*syn.* suscipere partes]. TERT. bapt. 12 p. 211, 27 CLAVD. 20, 454. 28, 433. *cf.* SIL. 16, 51 caesorum -bat solus loca (*v. q. s.*) [TREB. trig. tyr. 12, 5 Valeriani locum. *et al. cf. supra l. 27*]. TRAIAN. Plin. epist. 10, 3 a quas partes [*antea* functus es. PLIN. epist. 47, 3 officii mei p. SVET. rhet. 30, 1. *et al.*]. PETR. CHRYS. serm. 37 p. 304 A quemadmodum Ionas typum ... tenuerit et -verit salvatoris [*al.*]). TAC. hist. 1, 62 ardor et vis militum ultro ducis munia -bat (ann. 3, 31 consulatūs [*cf.* 15, 69]. 3, 53 [*syn.* officio functi sunt]. VOPISC. Tac. 4, 6 SVLP. SEV. epist. 3, 13. COD. Theod. 11, 1, 14 [*a. 366* = Iust. 11, 48, 4]). PLIN. epist. 10, 43, 2 ut simul et sumptus levaretur et -retur publicum officium (SCAEV. dig. 3, 5, 34 pr. *al.* [*v. V. i. R.*]. TERT. coron. 11 p. 445, 13 Oe. PANEG. 3, 29, 4 senatorium. ARNOB. nat. 4, 30 officia ... religionis. LACT. inst. 3, 9, 16 hominis [opif. 20, 9. *cf.* AMBR. Hel. 6, 18]. IVST. 23, 2, 8 HIER. adv. Iovin. 1, 7 p. 220 A AVG. civ. 2, 26 p. 92, 27 D. *al.* COD. Theod.

[Labhardt]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

6, 32, 1 [= Iust. 12, 25, 1]. *et al.*). VLP. dig. 50, 5, 2, 7ª *munera*, quae . . . corpore -enda sunt (CENS. 16, 1. TREB. trig. tyr. 30, 5 virile m. LACT. opif. 3, 14 *al.* AMM. 30, 5, 8 PRVD. perist. 5, 407 COD. Theod. 1, 32, 5 [= Iust. 11, 7, 4] *al.*; *nota* fati m. *sim. i.* '*mori*': COLL. Mos. 3, 4, 1 servum . . . fati m. -esse [COD. Iust. 6, 20, 4 (*a. 244*) *al.* MARCELL. chron. II p. 83, 449, 1. *cf.* p. 76, 423, 5 fatale m.]. FIRM. math. 4, 9, 5 vitae [6, 31, 63. 8, 19, 8 extremae. NOVELL. Theod. 22, 1, 6]). PS. AVG. serm. 138, 2 Ioannes ergo -bat habitum sacerdotis. SVLP. SEV. Mart. 10, 2 episcopi dignitatem (CASSIOD. var. 3, 12, 2). EPIST. pontif. 369 Migne 50 p. 433ᴮ *sacerdotium.*

β liberius: ① *alqm (alqd: l. 20 sqq.) -ere i. q. vice, officio sim. alicuius fungi (in fabula: l. 14)*: VELL. 2, 95, 3 cum . . . Paulus vix posset -ere censorem. SOL. 1, 81 oratorem L. Plancum Rubrius histrio sic -vit, ut et ipse Plancus . . . vocaretur (*cf. Plin. nat. 7, 55*). SYMM. or. 6, 2 senatorem. VEG. mil. 1, 6 bellatores. EPIST. pontif. Thiel. Gel. 14, 2, 2 ostiarium . . . -ere (ostiarii . . . ministerium *vel* ostiarium ministerium *var. l.*). SIDON. epist. 7, 15, 2. 8, 9, 5 v. 54 mortalem. SEDVL. carm. pasch. 4, 278. ENNOD. dict. 35, 3 p. 434, 21 pontificem actibus -esti ante tempora dignitatis. 9, 19 p. 455, 9 epist. 2, 11, 1 p. 50, 15 *al.* CASSIOD. var. 6, 4, 6 *al.* *alqd -ere*: PS. QVINT. decl. 7, 5 p. 138, 15 et tu mihi solacium ultionis -es? HIL. in psalm. 1, 17 rationem spiritalem corporalia ipsa quamquam -ere non possint. ② *pecuniam sim. i. q. solvere, praestare, exhibere (c. dat.: l. 25. 28 sq.)*: PAVL. sent. 4, 5, 57 filius . . ., ut quarta *portio* sibi a coheredibus . . . -eatur, . . . desiderat (COD. Iust. 3, 28, 30 pr. *al.*). COD. Theod. 5, 14, 30 (*a. 386* = Iust. 11, 59, 7) summam debiti (11, 1, 15). INTERPR. novell. Valent. 32 p. 137, 81 emptor . . . pretium venditori . . . cogatur -ere (LEX Visig. 3, 2, 8 *al.*). CASSIOD. var. 5, 6, 1 -ere debitam quantitatem (*antea* solvere). LEX Visig. 7, 2, 17 solutionem. *al.* *adde*: PANEG. 11, 1, 1 omnes . . . homines . . . debitum vobis conantur exsolvere — quis enim est qui possit -ere? (COD. Theod. 1, 5. 11).

c *de rebus praedictis vel praeceptis sim. i. q. ad effectum ducere, efficere, satisfacere (praecepto, condicioni) sim.*: *spem, votum sim.*: EPICED. Drusi 383 spes -plerunt maternaque vota Nerones (SEN. epist. 99, 23 LVCAN. 7, 688. *et al.*). CVRT. 4, 13, 24 votum (RVFIN. hist. mon. 19 p. 442ᶜ [*syn.* compleo]. *al.* *cf.* GAIVS dig. 2, 8, 1 desiderium [HERM. Pal. mand. 9, 2; *gr.* πληροφορήσει. *et al.*]). TAC. hist. 1, 16 consilium (SVLP. SEV. epist. app. 2, 4ᵉˣᵗʳ· *cf.* OPTAT. 3, 7 p. 89, 23 cogitatum. QVEROL. p. 16, 9 si tu valeas -ere quod petis [*cf.* AVG. civ. 14, 23 p. 49, 1 D.]. *al.*). VLP. dig. 28, 7, 8, 7 -enda est voluntas *testatoris* (CYPR. domin. orat. 15 p. 278, 7 [*syn.* facere]. *al.* QVODV. symb. 4, 2, 2ᵉˣᵗʳ· [*syn.* perficit]. *cf.* AVSON. 167, 14. *et al.*). HIER. epist. 57, 5, 7 sententiam (*al.*). *et al.* *fata, prophetiam sim.*: LIV. 1, 7, 11 Hercules -turum . . . fata . . . ait (8, 6, 11 APVL. flor. p. 68. *cf.* CVRT. 3, 1, 18 oraculi sortem). PLIN. nat. 1, 10, 41 *praetor* -vit prodigium (*cf.* TAC. ann. 1, 21 fatale praesagium). TERT. orat. 1 p. 181, 9 quicquid retro fuerat, . . . aut suppletum *est* . . ., aut -tum, ut prophetia, aut perfectum ([adv. Marc. 4, 6 p. 433, 9 *al.* HIL. c. Const. 1 *al.* *cf.* ORIG. in Matth. ser. 54 p. 123, 30 -entur et nunquam perinplentur]. PS. TERT. adv. Iud. 10 p. 727, 19 Oe. quae praedicta sunt [*cf.* ITALA Matth. 1, 22 (cod. k *al.*) πληρωθῇ, *Vulg.* adimpleretur. VOPISC. Car. 15, 5 dictum. *et al. sim.*]. *et saepissime ap. ECCL.*). TERT. adv. Marc. 3, 22 p. 414, 26 scripturam (PS. TERT. adv. Iud. 10 p. 727, 26 Oe. *cf.* TERT. adv. Marc. 4, 42 p. 563, 10 scriptum. *et multa sim. ap. ECCL.*). 4, 40 p. 559, 10 figuram (*v. vol. VI 735, 21*). HIER. epist. 53, 9, 1 VVLG. num. 23, 19. Dan. 9, 24 -eatur visio (11, 14. *et al.*). *al.* PELAG. in II Cor. 10, 10 p. 287, 3. AVG. civ. 17, 4 p. 211, 33 D. figurata est mutatio . . . et nunc -ta. *al.* CONC.ˢ I 5 p. 130, 39 -ere hominibus (*dat. comm.*) signa divina (*al.*). *et al.* *promissum sim.*: SEN. contr. 9 pr. 1 iam videbar promissum meum -esse (SEN. epist. 75, 4 SIL. 13, 423. PLIN. epist. 2, 12, 6 -vi pr. priorisque epistulae fidem exsolvi. *et al.* *cf.* CALP. decl. 27 p. 25, 7 ut ille . . . quod promisit, -ret [CONSVLT. 9, 4 CYPR. domin. orat. 2 p. 267, 21. *et al.*]). TAC. hist. 2, 78 triumphalia . . . -esse fidem ominis videbantur (PRISCILL. tract. 3, 61 prophetiae f. *et al.* *cf.* PLIN. epist. 7, 33, 7 non advocati f. sed *eqs.* PAPIN. dig. 19, 5, 9 f. contractūs [VLP. dig. 19, 2, 19, 9 *al.*]. *et al.* *cf. p. 635, 81 sq.*). TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 568, 6 sponsionem (COD. Iust. 5, 8, 1, 1 [*a. 409*]). *nota*: VEN. FORT. carm. 3, 9, 77 plane -esti (*sc. pollicitum*) remeans, pie victor, ad orbem. *condicionem, praeceptum sim. (add. dat.: p. 638, 12)*: ALF. dig. 28, 5, 45 uti quisque condicionem -esset (IVLIAN. dig. 28, 7, 3. MARCELL. dig. 46, 3, 68 [*syn.* expleta]. *al.* [*v. V. i. R.*]. QVEROL. p. 54, 3 condicionem codicillorum -esti. AMBR. fug. saec. 7, 44. *et al.*). POMPON. dig. 46, 2, 7 -endae stipulationis gratia (*al.*). GAIVS inst. 3, 161 mandatum (*al.*). PAPIN. dig. 48, 3, 2, 1 satisdationem (*al.* COD. Iust. 6, 47, 2, 2 [*a. 212*]). 48, 5, 12, 5 accusationis sollemnia -ere (*al.* COD. Iust. 2, 12, 2 [*a. 161*]. *cf.* LAMPR. Alex. Sev. 5, 1 sollemnitatis -endae causa [*et al.*]). *et saepe ap. ICTOS.* TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 344, 14 praescriptum (*cf.* 4, 9 p. 442, 25 ordinem [*cf.* COD. Theod. 11, 5, 3 ordinata]. 4, 37 p. 548, 1 praecepta [patient. 6 p. 10, 12. RVFIN. hist. 6, 3, 10 *syn.* explere. *al.*]. VVLG. gen. 27, 5 iussionem [*et al.*] COD. Theod. 13, 5, 4 iniuncta . . . -ere obsequia. *et al. sim.*). 4, 9 p. 444, 6 *Christus* praecepit legem -eri (*al.* ITALA Matth. 5, 17 [cod. k; πληρῶσαι, *Vulg.* adimplere]. *al.* CYPR. unit. eccl. 9 p. 217, 24. HIL. in Matth. 4, 15 in *Christo* . . . lex et prophetia omnis -etur. VVLG. Gal. 5, 14 *al.*). CAPITOL. Aur. 13, 1 ut Antonius . . . peregrinos ritus -verit (*cf.* OPTAT. 4, 7 p. 113, 13 mysteria . . . baptismatis [*al.*]. VVLG. deut. 11, 32 caeremonias [*Itala Lugd.* facere]). VVLG. deut. 8, 18 ut dominus -ret pactum suum. AVG. epist. 126, 11 utrum -enda sit extorta iuratio (*syn.* satisfiat. quaest. hept. 6, 13ᵉˣᵗʳ· *cf. ibid.* iuramentum [*opp.* frangere]). MART. CAP. 6, 693 contractum (COD. Iust. 6, 2, 1 [*a. 200*]). COD. Theod. 1, 5, 11 ad -endas necessitates (8, 5, 12 *al.*). *ibid.* possessores . . . nisi omnes -verint functiones *eqs.* (*al.* *cf. vol. VI 1547, 74*). 1, 16, 5 si exactio minime -eatur (*al.*). 12, 1, 171 pr. -eant patriae gratiam. *et al.* *acced. abl.*: CYPR. patient. 6 p. 401, 6 nec hoc . . . Iesus Christus . . . tantum verbis docuit, sed -vit et factis (epist. 54, 4 p. 624, 1 LACT. inst. 2, 3, 3. AVG. epist. 127, 8 dicta -e factis. *cf.* PALLAD. hist. mon. I 14 p. 292ᴮ [*gr. p. 82, 17* ἐνεργῆσαι]. *et al.* *aliter*: CYPR. zel. 12 p. 427, 13 si id quod ore promitur factis sequentibus [*abl. abs.*] -eatur). HIL. in psalm. 1, 3 p. 21, 15 prophetiam . . . suam dominus rebus -vit. VVLG. deut. 4, 6 *praecepta* observabitis et -bitis opere (Ios. 23, 15 I reg. 15, 11 PROSP. in psalm. 149, 3. *et al.*). AVG. civ. 12, 11 p. 528, 16 D. quae futura pronuntiavit *scriptura*, cum tanta veritate -entur *eqs.* (15, 27 p. 119, 4). INSCR. christ. Diehl 990, 9 -bat . . . actu quidquid sermone docebat *Gregorius.*

III ***singulariter***: **A** *in* ITALA *ad reddendum gr.* πληθύνω (*pro quo rectius* multiplico VVLG.): ITALA gen. 17, 2 (Aug. civ. 16, 26 p. 166, 13 D.) -bo te valde. 18, 20 (Hil. trin. 9, 63 *al.*) clamor Sodomae . . . -tus est. exod. 7, 3 (Aug. quaest. hept. 2, 18) -bo signa mea et portenta (*cf.* AVG. *ad l.* p. 100, 23 ut signa dei multiplicarentur vel -rentur in Aegypto). Dan. 12, 4 (Cypr. testim. 1, 4) quoad discant multi et -eatur agnitio (*Vulg.* multiplex erit).

B *aquam sim. -ere fere i. q.* ***infundere*** (*fort. sec. gr.* πληρόω, γεμίζω ὕδωρ *sim. cf.* GLOSS. III 286, 11. *v. et l. 60 et cf. Svennung, Unters. Pallad. p. 226 sq.*): ITALA I reg. 7, 6 (Legion.) *filii Israel* -verunt aquam educentes (ὑδρεύονται ὕδωρ καὶ ἐξέχεαν, *Vulg.* hauserunt . . . aquam et effuderunt. 9, 11 [ὑδρεύεσθαι ὕδωρ, *Vulg.* ad hauriendum]. ITIN. Burdig. p. 588, 3 AVG. civ. 18, 16 p. 276, 22 D. in epist. Ioh. 8, 14). Is. 65, 11 (Hier. in Is. *ad l.* p. 638ᴰ) LXX *interpretum versio habet*: -etis daemoni potionem (πληροῦντες . . . κέρασμα; *cf. Vulg.* libatis super eam *mensam.* HIER. *ad l.* p. 639ᴬ -etis daemoni poculum aut κέρασμα). HYMN. Ambr. I 5, 16 hausit . . . quod ipse non -verat. EVGIPP. Sev. 28, 3 oleum. *fort. add.*: AVG. serm. 164, 6, 8 (*in imag.*) ne fundas paenitendo, quod -esti miserando.

syntactica notab. (ad I et II): *pro abl. (gen.) leg. praep.*: ab: ITALA Matth. 22, 10 (cod. e) -tae sunt nuptiae a discumbentibus (*cf. p. 629, 28 sq.*). VVLG. Sirach 1, 21 domum . . . a generationibus et receptacula a thesauris (24, 6). cum: LAMPR. Heliog. 23, 7 colymbos . . . cum piscibus. PRVD. psych. 424. *paulo aliter*: FIRM. err. 12, 5. de: MART. 14, 12, 1 de flava loculos -ere moneta. LAMPR. Comm. 1, 9 de fetore nidoris *pellis vervecina.* LACT. inst. 4, 15, 17 *al.* HIL. myst. 1, 1ⁱⁿ· VVLG. lev. 16, 12 Luc. 15, 16. *aliter p. 630, 37.* ex *v. vol. V 2, 1112, 12.* *adde*: PAVL. sent. 3, 6, 20 VVLG. exod. 16, 32 Ezech. 32, 6 Ioh. 12, 3 APIC. 4, 183 MART. CAP. 4, 390 CAEL. AVR. acut. 1, 15, 144. *cf. et*: PORPH. Hor. sat. 1, 1, 54 sumere unde ventrem -eas. in *c. acc.: p. 632, 58. c. abl.: p. 636, 22.* sub: GREG. TVR. virt. Mart. 2, 60 prior libellus sub quadraginta capitulis constabat -tus (*syn.* complere). [ad: *falso trad., ut vid.*: PS. AVG. quaest. test. 123, 2 ut -eant ad id quod sunt facta *animalia* (123, 5. *cf.* 123, 17 -ent . . . id ad [ad id *N*] quod facta sunt).] *c. acc. dupl.* (*v. Svennung, Unters. Pallad. p. 229. falso trad.*: LVCIF. Athan. 1, 9 p. 80, 10 neque . . . posset -eri virtute[m] . . . nisi is *eqs.*): ITALA Ioh. 2, 7 (cod. e) -ete hydrias aquam (γεμίσατε . . . ὕδατος, VVLG. -ete aqua). APIC. exc. 371 haedi intestinas bene purgatas -es piper, liquamen, lasar, oleum. ORIB. eup. 4, 8 (cod. Aa) -is eam (*i. coloquintidam*) oleum laurinum (cod. La de oleo l.). *refl.* se -ere: *p. 632, 83. 633, 18. 19. 22. 24 al.* *intrans.*: ITIN. Theod. 20 quando -et *Iordanes (i. increscit).* *acc. c. inf.: p. 632, 54 sq.*

p. p. p. pro adi. **implētus,** -a, -um (*cf.* GLOSS. II 262, 12 γέμον: cumulatum, -um). *fere i. q. plenus*: CYPR. hab. virg. 23 p. 203, 24 cum iam refertus est orbis et mundus -us (*opp.* rudis mundus et inanis). AVG. civ. 11, 23 p. 492, 31 D. quia peccatum est, non ideo cuncta sunt -a peccatis (*antea* plenus).

p. pr. pro adi. **implēns,** -tis: COLVM. 6, 1, 3 parandi sunt boves . . . capaci et tanquam -e utero (*Pallad. 4, 11, 2* ventre non parvo). *cf. et p. 634, 12 sqq.*

n. pl. ger. **implenda,** (-ōrum): CASSIOD. var. 8, 10, 5 ad invenienda subtilis, ad -enda robustus *Toluin.*

compos.: adimpleo (*cf.* coadimpleo), perimpleo, superimpleo.
deriv.: implebilis, implementum, impletio, impletor. *Labhardt.*

implētio, -ōnis *f.* *ab* implere. *plur.*: *l. 82.* *i. q. actio implendi* (*acced. gen. obi. praeter* SALV. gub. 2, 9 [*v. vol. I 687, 44*], *l. 84. p. 639, 6*): IREN. 1, 14, 2 ad -em universi (εἰς ἀναπλήρωσιν). 4, 4, 2 ad -em *legis* . . . advenerat Christus (*cf.* OP. imperf. in Matth. 11 p. 689 -es . . . mandatorum *Moysi* . . . sunt mandata Christi. ORIG. in Matth. ser. 86 p. 199, 2 nunc quidem implere [*sc. legem*] quasi . . . in aenigmate -is). PRISCILL. tract. 8, 121 desiderati operis -o. PS. AMBR. [*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

concord. p. 1012C promissionis (*cf.* Avg. in psalm. 88 serm. 1, 3 promissorum [109, 3med.]). Hier. in Is. 40, 3—5 p. 401B -o vallium et montium ... humiliatio. Avg. in euang. Ioh. 17, 13 sacramenti. Hesych. in lev. 12, 1—5 p. 924D dierum. Salon. in prov. p. 979B voluptatum. Orig. in Matth. ser. 54 p. 123, 29 verba ... Christi semper sunt plena et in actu -is sunt semper.

implētor, -ōris. *ab* implere. *qui implet*: Avg. in euang. Ioh. 24, 7 -r prophetarum *Christus* (c. Petil. 2, 14, 23 p. 39, 12). 26, 1 -es legis *Iudaei* (serm. 170, 2, 2. *cf.* Hesych. in lev. 21, 13 p. 1060C sanctionis). *comp.*: superimpletor.

Mart. Cap. 2, 176 os pulcherrimum videbatur, quod quidem serpentis gemini lambebat **implexio** (*i. amplexus*). *ab* implectere.

implexus, *abl.* -ū. *ab* implectere. *i. q. amplexus*: Plin. nat. 2, 166 *aqua et terra ut* mutuo -u iungerentur. 9, 164 polypus femina modo in ovis sedet, modo cavernam cancellato bracchiorum -u claudit. Greg. Tvr. glor. conf. 77 p. 794, 18 ab -u eius (*coniugis*) ... sum repulsa.

implicāmentum, -ī *n.* *ab* implicare, *cf.* ligamentum, impedimentum. *vox novata ab* Avg. *i. q. res implicans* (*plerumque in imag. et transl.*): Avg. civ. 21, 27 p. 551, 15 D. evolvi ... -is (c. Cresc. 4, 30, 37. *v. vol. V 2, 1068, 51*). c. Cresc. 1, 23, 28 p. 348, 21 eadem vestis aliis tegimento est, aliis -o (*antea* inpediunt). epist. 243, 5 p. 573, 3 eos ... -is huius saeculi obligare conantur (in psalm. 17, 34 ad transcendenda spinosa et umbrosa -a h. s. [Isid. in gen. 31, 51]. *cf.* Pomer. 1, 13, 1 negotiorum saecularium. Greg. M. moral. 27, 25 mundi [Isid. in num. 42, 15]). gen. c. Manich. 2, 9, 12 involvi atque obrui terrenarum cupiditatum -is. de serm. dom. 1, 3, 10 ut sese tantis miseriarum -is expediat. Ps. Avg. serm. ed. Mai 48, 3 ubi mater naturae vincula, nodos uteri et -a resolvit (*sc. pariendo*). Mvtian. Chrysost. hom. 25, 3 p. 394in. abscindamus funes, quibus ligati sumus, et -a (*gr. p. 176in.* τὰ σχοινία καὶ τὰς πλεκτάνας).

implicātio, -ōnis *f.* *ab* implicare. *plur. l. 50. 59. 61. 70.* Gloss. iurispr. cod. Paris. gr. 1357A ὀμπλικατιονίβους (*leg.* ἰμπλ- *vel* ἐμπλ-) ἐνοχαί.

A *i. q. actio implicandi*: **1** *sensu activo*: Cic. inv. 2, 100 si qua necessitudo turpitudinem videbitur habere, oportebit per locorum communium -em (*i. insertionem*) redarguentem demonstrare *eqs.* **2** *sensu passivo* (*indicatur per gen. qui patitur -em: l. 40. 42. 46. acced.* in: *l. 46*): Cic. Sest. 99 qui propter -em rei familiaris communi incendio malint quam suo deflagrare. Don. Ter. Andr. 412 quattuor personae sine -e intellectus loquuntur (*cf. infra l. 66*). Pavl. Nol. epist. 25, 7 p. 228, 11 alligatus es uxori, noli quaerere solutionem; quodsi adhuc liber es, noli quaerere -em (*cf. I Cor. 7, 27*). Possid. vita Aug. 24 fabricarum novarum numquam studium habuit, devitans in eis -em sui animi.

B *meton. i. q. nexus, nodus sim.* (*indicatur per gen. qui implicat: infra l. 49. 53. 57 sq. 66. 70 al.*): **1** *proprie*: Cic. nat. deor. 2, 139 adde nervos ... eorumque -em corpore toto pertinentem. Non. p. 8, 11 tricae sunt impedimenta et -es ... dictae quasi τρίχες (tricae *trad.*), quod pullos gallinaceos involvant et impediant capilli pedibus implicati (*cf. p. 642, 5*).

2 *translate*: **a** *generatim*: Don. Ter. Hec. 299 -em (*i. seriem*) continuarum miseriarum referentis. Ps. Mar. Victorin. phys. 13 p. 1302D hac -e eum (*i. cognitione mali hominem*) liberabat mandatum. Pavl. Nol. epist. 5, 6 p. 28, 22 patre ... cum retibus rerum suarum et -e patrimonii derelicto Christum secutus. Avg. civ. 19, 23 p. 396, 31 D. dedit Christus Christianis erroris -em. op. monach. 18, 21 p. 567, 11 omnia ... ne animum ... turbulentis -bus involuta perturbent. in psalm. 69, 8 implicatus sum, erue (*domine*). nemo enim eruet de -bus nisi tu. Cassian. inst. 1, 9, 1 (*syn.* occupatio). Cassiod. in psalm. 140, 5 orat ... ne cum talibus illigetur, qui -e mutua alterutrum sibi impedire noscuntur. Greg. M. moral. 4 praef. 2 p. 634D quae caligo occupat, quae -o amaritudinis involvit *diem?* (*cf. Vulg. Iob 3, 5*). Caes. Arel. (?) Aug. serm. ed. Mai 104, 3 vide, ne te mundialis negotii -o ... teneat occupatum. **b** *de intellegendo* (*cf. supra l. 42*), *loquendo sim., i. q. obscuritas*: Frontin. grom. p. 24, 21 Th. dispiciendum ..., ne -e (inpublicationem *m. 1, cf. p. 642, 35*) aliqua et iudicem impediamus et controversiam faciamus obscuriorem. Tert. anim. 2 p. 302, 9 quot propagines quaestionum, quot -es expeditionum. Don. Ter. Eun. 139 necessaria -o in his, quae dura dictu sunt. Avg. adv. Don. 12, 16 p. 112, 24 ea *verba* conantur peiore sua -e defendere. **c** *t. t. rhet.*: Ps. Ivl. Rvf. schem. lex. 14 p. 51, 22 πλοκή latine dicitur -o vel retractatio.

Gloss. II 296, 33 ἐμπλέκτρια **implicātrīx** ornatrix (*cf. l. 79 et Debrunnner, Festschr. f. F. K. Andreas, 1916, p. 21*). *ab* implicare.

implicātūra, -ae *f.* *ab* implicare. Sidon. epist. 9, 9, 15 *v. p. 627, 13.*

implicātus, (-ūs) *m.* *ab* implicare. *i. q. implexio, ornatus* (*cf. supra l. 75*): Itala I Petr. 3, 3 (Ps. Aug. spec. 81 p. 581, 9 Ambr. exhort. virg. 10, 64) *mulierum* sit non extrinsecus capillorum -us aut auri circumpositio *eqs.* (ἐμπλοκῆς τριχῶν, *Vulg.* capillatura).

implicīsco, -ere. *ab* implicare (*cf. Sittl, ALL 1, 1884, p. 491. 520*). Gloss.L III Abstr. in 179 -ret implicaret. II Philox. in 372 -o ἐπιτροπιάζω. *pass. i. q. implicari, perturbari incipere*: Plavt. Amph. 729 ubi primum tibi sensisti, mulier, -ier? (*sc. animum? struct. non prorsus perspicua. antea* delirat). Fronto p. 51, 14 N. ne quid ibi (tibi *Mai*) e frigore -ar. *v. et s.* impecisco *p. 528, 5.*

[**implicito,** -āre. *v. p. 645, 32. falso legebatur praeterea* Plin. epist. 9, 33, 5 *in Ald.* (implicat *codd. recte*). Drac. laud. dei 2, 300 (293) (inplisant *B*, inpulsant *M*3 *Vollmer, vix recte*).]

***implico,** -āvī *et* -uī, -ātum *et* -itum, -āre. [*i. q. gr.* ἐμπλέκω, *ab* in *et* plicare. *J. B. H.*] inp-: Tab. devot. Audollent 233, 31 *al.* *litt. gr.: ibid.* 252, 11 *ειυπλικατε λακινια Σαπαυτουλο.* 252, 36 *λακινια ιλλι ευπλικητουρ οβλιγητουρ* (*cf. p. 641, 44*). *de formis* (Prisc. gramm. II 469, 2 [*v. totum locum et s. v.* plico]. 473, 3 -ui vel -avi, quod in raro usu est, -itum et -atum. *cf. Neue-Wagener III*3 *p. 377 sq. 523 sqq.; Georges, Wortf.*): -ui, -itum *praeferunt dactylici metri causa (Bednara, ALL 14, 1906, p. 352. Sommer, Handb.*2. 3 *p. 611). alioquin pro suo quisque arbitrio utitur (e. g.:* Caes. Gall. 7, 73, 4 -ati [-iti *L*]. civ. 3, 18, 1 -iti. Liv. 6, 21, 7 -itum. 26, 24, 16 -atum. Cels. 7, 28, 2 -itum. 8, 5, 1 -atum). Cic. *multo saepius habet* -avi, -atum (*sed v. p. 644, 5. 645, 28.* dom. 105 -uisses [-avisses *Zielinski propter claus.*]), Firm. *semper* (*inde corr.* err. 1, 1). *illud quod perhibent (Schmalz, BphW. 1905, 366) in ea locutione, q. e. 'morbo -ari' semper usurpari* -itum, *testari videtur* Lact. inst. 2, 7, 22 (*alias semper* -avi, -atum), *sed v. p. 643, 42. codd. lectio variat (v. et supra l. 17. p. 643, 22. 40)*: Sall. hist. frg. 4, 31 Flor. epit. 4, 2, 6. Lact. ira 2, 2 (-iti *P*). *partic. futuri* -itura: Ov. fast. 5, 220. -aturus: *p. 641, 70.* *forma perf. brev.* -asti: Apvl. met. 3, 19. in-plicta: Sen. epist. 109, 18 (*AB*, -ita *dett.*). Not. Tir. 76, 5.

de notione (*v. et p. 627, 65 sqq.*): Synon. Cic. Char. gramm. p. 430, 28 B. -are incestare (?) inretire ... fallere (*sim.* p. 444, 14). Serv. Aen. 10, 894 -at impedit. 11, 109 -uit involvit (Gloss. IV 447, 27 -et iniciat involvat). Schol. Prud. cath. 4, 90 -are intromittere. Gloss.L II Abav. in 224 -atus inligatus. Philox. in 374 -uit ἐνέπλεξεν (*al. v. p. 639, 75*). *legitur inde a* Plavto (*p. 643, 31*), Cic., Varrone; *deest e. g.* Ter., Rhet. Her., Manil.; *frequentat* Firm. [*it.* impiegare, *francog.* employer. *M.-L.*] [*variat in codd. c. simpl.*: Cvrt. 4, 16, 11. *c.* multipl-: Plin. paneg. 43, 5. *v. et p. 626, 80. l. 47. 50. p. 642, 35. 644, 33. 54. falso trad.*: Cic. S. Rosc. 85 (applicatus *Novák*, implacatus *Graevius, alii alia*). Hor. epod. 5, 15 (*FR*, illigata *cett.*). *ex coni.*: Vitr. 7, 1, 7 quibus *tegulis* ... -etur (*Krohn*, impletur *trad.*, impleatur *Wistrand*) calx. Sen. benef. 5, 12, 2 (expl- *N*, inpl- *vg.*, *alii alia*). *in contextu corrupto*: Liv. 40, 46, 6 Vitr. 9, 4, 5.]

I ***sine respectu differentiae rei -antis et rei -atae, i. q. conectere, contexere, confundere*:** **A** *duas vel plures res* (*sing. collect. p. 641, 4*) *inter se*: inter se: Varro ling. 10, 22 utrisque i. s. -atis *ordinibus* (Caes. Gall. 7, 73, 4 ordines coniuncti i. s. atque -ati [-iti *L*, complicati *π*]. *cf. p. 641, 1. 5*). Cic. off. 1, 15 quae ... i. s. colligata atque -ata sunt. Verg. Aen. 11, 632 totas -uere i. s. acies. Vitr. 2, 8, 1 caementa ... i. s. ... -ata (*f al.*, imbricata *cett.*). Cels. 2, 7, 15 *pedes* i. s., subinde mutatis vicibus, -ant (*cf. infra l. 67. p. 642, 52*). 7, 22, 1 *venae* ubi i. s. -atae glomerantur. Colvm. 11, 3, 43. Scrib. Larg. 200 -itas medicinae partes i. s. et ... conexas esse.

1 *c. not. plicandi, plectendi servata*: **a** *inanima* (*partes corp. l. 61. 63 sqq. 67*): **α** *res corporeas*: Varro rust. 1, 14, 2 saepe ... fit ... virgultis -atis. frg. Serv. auct. Aen. 1, 649. Aetna 366 silvae dant bracchia nodo -itae. Liv. 37, 28, 10 cum ... duae naves in arto ostio -itos remos fregissent. Sen. nat. 5, 2. Cvrt. 3, 11, 4 concurrentia -bantur *tela*. 5, 4, 24 rami alius alio -ati et cohaerentes (6, 5, 16 in se. *cf. p. 641, 84*). Colvm. 3, 15, 3 ne duarum vitium radices -entur. Lvcan. 3, 695 -itis gaudent subsidere *membris* (Avg. civ. 22, 4 p. 558, 7 D. m. terrena miro sibi modo conexa et -ita). Petron. 132, 1 -itae *manus* omne genus amoris invenerant (*cf.* Tac. ann. 12, 47 dextras). Calp. ecl. 4, 69 -itos comebat pectine crines. Plin. nat. 10, 108 -atis ... pinnis. Val. Fl. 6, 401 ensibus ... -at ... discordia currus. Stat. Theb. 11, 521 rates. 11, 528 enses -iti innexaeque manus (*v. app. crit.*). Chiron 439 pedes posteriores -ito⟨s⟩ habebit (*cf. supra l. 50*). Avg. civ. 21, 4 p. 494, 20 D. non -atorum intrinsecus, sed extrinsecus adhaerentium ... catena ... anulorum *per magnetem fit.* quaest. hept. 2, 104 p. 161, 9 -atis duabus virgulis in modum restis. Svlp. Sev. dial. 2, 3, 3 funibus -atis.

β *incorporeas*: Varro ling. 10, 43 *rationes* habet -atas duas, ut sit una derecta, altera transversa (Cic. Manil. 19 haec ratio pecuniarum ... -ata est cum illis pecuniis Asiaticis et cohaeret. Tusc. 4, 58). Cic. inv. 1, 20 difficilioribus ad cognoscendum negotiis causa est -ata. 1, 32 paucitas in partitione servatur, si genera ipsa rerum ponuntur neque permixte cum partibus -antur. Vatin. 3 inconstantiam ... periurio -atam. Phil. 2, 11. ac. 2, 105 eo *probabili* ... expedito, soluto, libero, nulla re -ato. *al.* Liv. 6, 21, 7 ni privato ... periculo publicum -itum esset. Sen. dial. 7, 12, 3 desinant ... virtuti voluptatem -are. Gell. 19, 12, 4 sensus ... motusque animi ... innexos -atosque esse vigoribus quibusdam mentium. Min. Fel. 5, 6. Lact. inst. 3, 25, 14 (*syn.* confusis). Don. Ter. Andr. 685 oratio ... multis -ata blandimentis. Amm. 19, 2, 10 strages stragibus -atas. 26, 5, 15 ne ...

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

omnia confundentes squaliditate maxima rerum ordines -emus (*cf. p. 640, 46*). MART. CAP. 2, 219 v. 2 fabula ... morosis -ata ductibus. *et al.*

b *animantia*: SALL. Iug. 59, 3 -are ac perturbare aciem (*cf.* VAL. FL. 7, 638 cohortes. IVL. VAL. 1, 43 p. 54, 11 ordines. *cf. p. 640, 46. 49*). VERG. Aen. 10, 894 quadrupes ... equitem super ipse secutus -at (*sim.*: PANEG. 4, 24, 4 permixta equorum clade -iti iacere. IVL. VAL. 1, 12 p. 23, 8 dexter equus ... -atos reliquos secum moratur. DARES 33 PRVD. psych. 415). LIV. 44, 41, 7 confusa strue *hastarum* -antur *phalangitae*. SEN. nat. 3, 27, 7 *torrens* urbes et -itos trahit moenibus suis populos. TAC. hist. 5, 15 vulnerati cum integris, periti nandi cum ignaris in mutuam perniciem -bantur.

2 *c. not. plicandi attenuata* (*cf. p. 642, 34*): a *corporaliter, i. q. immiscere*: VARRO Men. 557 imber ... grandine -atus. SEN. nat. 6, 8, 4 ita -atae aquis herbae sunt. PRVD. perist. 2, 194 aurum ... amnis turbidis volvens harenis -at. CAEL. AVR. chron. 3, 4, 61 diversis sese -antibus potionibus. *adde: i. q. perfundere*: VAL. FL. 8, 19 monile venenis -at. b *incorporaliter, i. q. sociare, unire*: α *de hominibus*: CIC. Brut. 174 ita diu vixit, ut multarum aetatum oratoribus -retur. NEP. Dion 1, 1 Dion ... utraque -atus tyrannide Dionysiorum. SEN. epist. 105, 5 *potentibus* adplicari expediet, non -ari. PLIN. epist. 7, 16, 1 Tironem ... mihi ... necessitudinibus -itum (SIDON. epist. 1, 5, 2 arto complexu. *cf.* SVLP. SEV. 1, 9, 6 temptavit ... sibi eum artius -are). PRVD. c. Symm. 2, 592 -itas societ mens unica gentes. β *de rebus*: SEN. contr. 1 praef. 23 translaticias ... sententias dicimus, quae nihil habent cum ipsa controversia -itum. POMER. 3, 29, 1 ita sibi hae duae virtutes -atae sunt et unitae.

paulo aliter, i. q. includere, continere: CIC. inv. 1, 97 laudes ... in ipsis argumentationibus esse -atas (2, 62. 89 ex utilitatis partibus, in quibus est necessitudinis vis -ata). EVGRAPH. Ter. Haut. 767 ut veritas dicta nihilo minus -are possit errorem (*aliter l. 67*). BOETH. arithm. 1, 1 p. 11, 5 cum ... geometricam formam dixero, est illi simul numerorum nomen -itum.

B *unam eandemque rem in se complicare, contrahere*: 1 *proprie*: CELS. 4, 1, 7 intestinum ... non ita -itum (4, 1, 8 in sinus. PLIN. nat. 11, 9). 7, 10 -itum linamentum (7, 28, 2 in longitudinem [8, 5, 1]). 8, 20, 3 crus extensum est -arique (*def. Lyngby, Textkr. Stud. zu Cels. p. 38*) non potest. STAT. Theb. 5, 68 *ut* -itis arcana domorum anguibus ... replesset. PHYSIOGN. 58 humeri contracti et -iti incongruentes. 75 corpus -at et colligit ([*Adamant. 39 p. 399, 1* καθέλκοι]. CAEL. AVR. acut. 3, 11, 105 c. -ato vitam finiverit). PAVL. PETRIC. Mart. 4, 15 emissa -ito ... sibila libro. TAB. devot. Audollent 253, 18 obligate -ate lac‹i›nia(m) Vincentzo (*cf. ibid.* l. 50. 58 *et p. 640, 10 sq.*). 2 *in imag. et transl.*: viam *sim.*: LIV. 32, 4, 4 -atas ... flexibus vallium vias (LVCAN. 8, 5 errore [SIL. 15, 618]). SEN. epist. 105, 15 Maeander ... -atur crebris anfractibus. *var. abstr.*: SEN. epist. 22, 3 quod male -uisti, solvas potius quam abrumpas. 49, 12 veritatis simplex oratio est, ideoque illam -ari (-are *L*) non oportet. VAL. FL. 3, 272 deus haec ... -uit. TERT. adv. Marc. 1, 9 p. 302, 2 series -bitur quaestionum. praescr. 7, 5 iidem retractatus -antur. AVSON. 338, 2 p. 156 P. rem vanam ... curavi: ... inconexa est et -atur.

c. acc. effectus (*cf. C. F. W. Müller, Nom. u. Akk. p. 39. huc referam*: CIC. orat. 187 intervallorum longorum et brevium varietate, e[t] [*A, om. L; cf. e. g. vol. V 2, 1100, 9. 17 sq.*] quibus -ata atque permixta oratio *est*): VARRO ling. 5, 139 sirpea quae virgis sirpatur, id est colligando -atur. VERG. Aen. 12, 743 Turnus ... nunc huc, inde huc incertos -at orbes (PLIN. epist. 9, 33, 5 [*v. p. 640, 6*]. AVIEN. Arat. 532. OROS. hist. 3, 2, 9 bellorum. *aliter p. 642, 69. cf.* SOL. 11, 5 vertigines). CVRT. 3, 1, 15 iugum adstrictum ... nodis in semetipsos -atis (*cf.* APVL. mund. 5 nexus [SOL. 24, 3 *Antaeus* -andis explicandisque nexibus humi melius sciens. AMM. 19, 12, 13]). CALP. ecl. 1, 12 fagus ... ramis errantibus -at umbras. PLIN. nat. 11, 81 *aranea* maculas ... indissolubili nodo -at. PERVIG. Ven. 6 inter umbras arborum -at casas virentīs de flagello myrteo. PANEG. 2, 38, 1 ipsos viae -bat errores (*aliter supra l. 32*). AVSON. 153, 36 p. 8 P. (= PAVL. NOL. carm. 5) vitemus laqueos, quos letifer -at anguis. *nota: transl. i. q. facere, committere*: EPIST. Alex. p. 191, 28 novas -aturus historias omnia cartis commendabo. COD. Theod. 16, 6, 4, 1 -iti sceleris auctores.

absolute: LIV. 2, 21, 4 tanti errores -ant temporum (‹rationem› *add. Wölfflin*) aliter apud alios ordinatis magistratibus. QVINT. inst. 12, 2, 13 dialectica ... utilis ... distinguendo dividendo iniciendo -ando. AVG. civ. 7, 17 p. 295, 10 D. cetera non explicant, sed potius -ant. 7, 24 p. 305, 15 sicut volunt dividant conflent, multiplicent replicent -ent.

II ***cum respectu differentiae rei -atae et rei -antis*** (*quasi implicamenti, ligamenti*): A *subest notio circumligandi, circumdandi alicui a d.* (*hominem: l. 81*): VERG. Aen. 11, 555 huic *telo* natam ... -at atque ... mediae circumligat hastae. OV. am. 2, 18, 9 -uit ... suos circum mea colla lacertos (*cf.* met. 1, 762 materno bracchia collo. CLAVD. carm. min. 29, 35). LIV. 35, 5, 10 *vallos* obfigunt -antque ramos (*cf. p. 640, 59*). 37, 30, 10 ancorale ... -itum remis. SEN. Oed. 315 -at varios sibi Iris colores. VAL. FL. 7, 598 propinquanti *tauro* noctem -at *Medea*. 8, 124 nunc in colla refert, nunc -at ille sinistrae *vellus*. ITALA psalm. 118, 61 (Cas.) funes peccatorum -atae sunt mihi (περιεπλάκησάν μοι, *Vulg.* circumplexi sunt me. *cf. p. 643, 25*). NON. p. 8, 13 *v. p. 639, 52*. PRVD. c. Symm. 1 pr. 24 vipera sarmentis laqueos corporis -ans (*cf.* CLAVD. 8, 538 fractis moritura volumina silvis *Python*). *v. et p. 643, 82*.

B *subest notio inligandi, inserendi alqd. alicui* (*quasi involucro, exceptaculo*): 1 *c. vi praep. 'in' valente, i. q. immittere, indere* (*abdere l. 26. 31*): VARRO rust. 1, 40, 6 surculum ... in *alterius arboris* ... ramo praeciso ac diffisso -at. CIC. leg. 1, 47 quae penitus in omni sensu -ata insidet ... voluptas (MIN. FEL. 1, 2 contemplatio ... intimis sensibus -ata. PAVL. NOL. carm. 17, 97 intus). div. 1, 79 quam *vim di* tum terrae cavernis includunt, tum hominum naturis -ant. NEP. Ages. 8, 6 in morbum -itus decessit (Cim. 3, 4 LIV. 23, 34, 11. *cf.* VITR. 1, 6, 3 in ... morbis. *v. p. 643, 40*. *aliter*: FRONTO p. 124, 3 N. phrenitis morbus quibus -itus est). VERG. Aen. 1, 660 Cupido ... incendat reginam atque ossibus -et ignem (7, 355 STAT. Theb. 11, 234. *cf.* SIL. 2, 517 medullis [*cf. l. 28*] ... amorem [*antea* immittit]). PROP. 3, 5, 20 iuvat ... Musarum ... choris -uisse manus. COLVM. 10, 324 -itus conchae limax. STAT. silv. 5, 5, 81 primo gemitum qui protinus ortu -uit fixitque mihi. PS. QVINT. decl. 12, 11 vos intus -itae ... animae ... a ferali ventre prorumpite (*cf.* AVG. pecc. mer. 1, 22, 31 p. 30, 23 pro meritis ... graviori corpori [-e *l. v.*] -itus). PLIN. epist. 7, 27, 11 ossa inserta catenis et -ata. FLOR. epit. 2, 3, 4 Liguras ... -itos ... dumis. FRONTO p. 24, 23 N. *epistulam* epistulae a te scriptae -ui. AVSON. 394, 21 p. 353 P. -itum ... te nostris interne medullis (*i. amatum. cf. l. 19*). PRVD. cath. 4, 90 *escas* internis ... -are venis. perist. 5, 200 *serpentem* tartaro. 13, 85 liquor ... voravit praecipitemque globum *martyrum* fundo tenus -avit imo. AVG. serm. 101, 8, 10 RevBén. 42, 1930, p. 314 l. 241 botrus -ito (*VC*, -ite in *A*) palmite inter spinas crevit. COD. Theod. 12, 1, 6 (= Iust. 5, 5, 3, 2) metallo eos convenit -ari.

2 *attenuate* (*cf. p. 641, 13*): *corporaliter, i. q. adplicare*: VARRO rust. 2, 7, 5 iuba *pulli* ... -ata (inpublicata *AB, cf. p. 639, 68. 644, 55*) in dexteriorem partem cervicis. SIL. 7, 614 membra afflicta solo pressa violentius hasta -uit terrae. *incorp., i. q. addere*: POMPON. dig. 41, 3, 30, 1 quae non -antur rebus soli, sed mobilia permanent. TER. MAVR. 697 textibus his ... -ari nulla vocalis potest.

C *subest notio obligandi, vinciendi, impediendi alqd. (alqm.) aliqua re* (*quasi ligamento. hic illic dub. an dat., e. g. p. 643, 22. 40*): 1 *generatim*: a *proprie* (*et in imag., v. infra l. 79*): α *res* (*v. et l. 77*): ① *partes corporis* (*corpus: l. 47; de sidere: l. 55; de vite: l. 59. saepe in bonam partem, i. q. cingere, ornare, e. g. l. 46. 49. 51. 59* [*cf. p. 644, 7*]): AFRAN. com. 19 in parte inferiore hic (*leg.* his?) -batur caput ([NON. p. 123, 14 -are positum pro ornare]. VAL. FL. 4, 334 ramis. 6, 707). VERG. Aen. 2, 215 corpora natorum serpens amplexus uterque -at (SEN. Phaedr. 1085 laqueo). 4, 148 *Apollo* fronde premit crinem ... atque -at auro (*cf.* LYGD. 6, 64 sertis ... comas [OV. epist. 9, 94 angue]). 7, 136 tempora ramo (VAL. FL. 3, 425 vittis. *cf. p. 643, 17*). 11, 751 raptum cum ... draconem fert aquila -uitque pedes (PROP. 4, 11, 16 PAVL. NOL. carm. 19, 538 AVG. in psalm. 141, 6. *cf. p. 640, 50*). OV. met. 4, 364 -at alas *aquilae serpens* ([*syn.* alligat]. PRVD. ham. 811 -itas gluten circumligat a.). GERM. 486 devexior orbis ... genua -at *aquarii*. SEN. Oed. 907 manus (AVG. serm. 205, 2 amplexibus. *cf.* VAL. FL. 4, 166 palmas [*sc. caestibus*]). CALP. ecl. 6, 43 cornua ... -uere rosae. STAT. Theb. 6, 889 latus et firmo ... -at ilia nexu (silv. 2, 3, 34). PALLAD. 15, 47 nexilibus gemmis fecundos -at artus vitis. *adde* (*abstr. pro concr.*): SIL. 4, 580 haerent devincti gressus, resolutaque ripa -at (MART. CAP. 1, 82). MART. epigr. 11, 2 -itam visco perdidit ille (*ursus*) fugam.

② *arborem sim.* (*de hedera sim.; agrum: l. 67*): CATVLL. 61, 35 tenax hedera huc et huc arborem -at errans (61, 107 vitis ... arbores. *cf.* SER. SAMM. 1073 truncos). PAVL. FEST. p. 331 scandulaca ... *fruges* velut hedera -ando necat. COLVM. 2, 2, 28 radices quibus ager ... -atur.

③ *varias res* (*paulo laxius i. q. circumdare: l. 72 sq. 75*): GERM. 516 quartus ... orbis ... diversos *orbes* -at (*cf.* STAT. Ach. 2, 1 exuit -itum tenebris ... orbem ... dies. *aliter p. 641, 59*). VAL. FL. 2, 65 serpens *caelestis* septenos ... -at ignes (*i. ursam*). 5, 255 anguis ... spiris nemus omne refusis -at. 5, 451 -at igne domos *Creusa*. FLOR. epit. 4, 12, 6 *Alpium* claustra ... abruptis torrentibus -ata. AMM. 23, 4, 5 ligneus stilus ... nervorum nodulis -atur. PRVD. perist. 14, 97 *videt* quod mundus omnis volvit et -at. MART. CAP. 2, 136 carbasinis voluminibus -ati libri.

β *animantia* (*navigia p. 643, 13. quadrigas p. 643, 22. cum in bonam partem, i. q. amplecti [l. 83] tum in malam, i. q. irretire sim. [vel paulo laxius impedire: p. 643, 14. 18 sq.]. in imag.: l. 83. p. 643, 2. 13. nota acc. gr. p. 643, 17*): POMP. Cic. Att. 8, 12a, 1 quod veritus sum factum est, ut Domitius -retur (*sim. in re milit.* 8, 12c, 2 ne -atus haeream. 8, 12d, 1 *v. p. 644, 61*). LVCR. 4, 1149 *Veneris nodis* -itus ... inque peditus. OV. ars 1, 561 -itam ... sinu ... abstulit (NEMES. cyn. 57. *cf.* PETRON. 127, 8 bracchiis. VAL. FL. 1, 264 -iti ... rapit

[Rehm]

oscula nati. Stat. silv. 2, 1, 46). 2, 580 -iti laqueis ... iacent (Cypr. ad Donat. 14 p. 15, 4 mundi. *al.* Firm. math. 3, 11, 5. Cod. Theod. 7, 1, 8 legis. *al.*). met. 3, 343 quam ... flumine curvo -uit ... Cephisus (*cf.* Cvrt. 8, 13, 16 verticibus. Val. Fl. 2, 27 vadis. Stat. Theb. 4, 821 Kl. [= 813 Kohlm.] fluvio). 4, 362 nitentem contra ... -at ut serpens *Salmacis* (*cf.* Drac. Romul. 5, 285 anguibus -itum ... Laoconta). Gratt. 84 ne reprensa suis properantem *venatorem* linea pinnis -et. Sen. Ag. 896 aper ... hostem quaerit -itus (Drac. Orest. 265 cassibus). Thy. 79. epist. 44, 7 quod evenit in labyrintho properantibus: ipsa illos velocitas -at (*cf.* Cypr. Gall. deut. 168 viae ... nullis flexibus -ant viantes). 121, 22 animalia ... retibus *aranea* ([*cf.* Plin. nat. 11, 83]. Hier. epist. 49, 8, 2. Avg. civ. 21, 8 p. 507, 19 D. curiositatis. *al.*). Cvrt. 4, 3, 24 ad -anda navigia (*cf.* Frontin. strat. 2, 5, 43 triremem -atam vado). 4, 14, 16 -atos ... spoliis nostris trucidabimus (*cf.* Lact. inst. 7, 1, 19 impedimentis [Ambr. Iac. 9, 38 p. 55, 29]). Sil. 9, 629 nexu (Ps. Qvint. decl. 3, 9 Prvd. perist. 11, 78 *al.*). Homer. 14 sollemni tempora vitta (*cf. p. 642, 51*) -itus *Chryses.* Stat. Theb. 2, 3 *Mercurium* ire vetant nubes, et turbidus -at aer. 11, 596 impediunt iter -itosque morantur arma (Amm. 18, 8, 9 Avg. serm. 32, 4, 4). *al.* Mart. 6, 15, 2 -uit tenuem sucina gutta feram (*cf.* Tac. Germ. 45). 9, 54, 4 pinguis ... -itas virga teneret aves. Frontin. strat. 2, 3, 17 quadrigae ... -itae (-itatae *H*) palis. Nemes. cyn. 8 *Helicon vatem* retinet .. corymbis -itum. Amm. 20, 11, 19 diruptis restibus, quibus ... -batur (Drac. Romul. 4, 29). Hier. psalt. sec. Hebr. 119, 61 funes impiorum -verunt me (*cf. p. 642, 4*). Clavd. 20, 442 -itus limo *Leo.* Conc.s I 3 Rustic. p. 180, 28 nequitiae molibus (*vers. Tur.* obligatus, *gr. I 1, 3 p. 67, 17* ἐνδεδεμένος). *et al.*

b *translate* (*respicitur tum condicio externa [e. g. l. 35. 40. 65] cum status animi [fere i. q. perturbare, e. g. l. 35. 49. 64]*): α *animantia* (*animum, mentem sim.: l. 39. 48. 55 sq. urbem sim.: l. 48. 51 sqq. sidus: l. 61*): Plavt. Merc. 14 ea[m] *muliere* ut sim -itus dicam (*cf.* Liv. 23, 18, 15 scortis). Cic. Verr. II 3, 82 tu qui omnibus legibus -atus tenebare. 5, 150 severitate iudicum. Balb. 60 familiaritatibus (Pis. 70). har. resp. 7 inretitus odio bonorum ..., expectatione supplicii ... -atus. Lig. 3 negotio (nat. deor. 1, 52. off. 2, 40 contrahendis. Sall. [?] rep. 2, 11, 6 Liv. 23, 7, 3 *al. v. et p. 644, 8. cf.* Cic. ac. 1, 11 officiis -atum et constrictum tenebat [Lael. 85]. nat. deor. 1, 51 occupationibus [Pomer. 2, 16, 3. *cf.* Clavd. Mam. epist. 1 p. 199, 5 occupatu]). Tusc. 5, 3 animos ... angoribus et molestiis -atos. *al.* Lvcr. 6, 1232 morbo (Caes. civ. 3, 18, 1 Liv. 1, 31, 5 [-atus *M*]. 3, 2, 1 *al.* Vitr. 2, 8, 12 *al.* Val. Max. 1, 7, 1 Cels. 2, 1, 9 *al.* Tac. ann. 4, 53 -ata. *et al. v. et l. 72. p. 640, 22. sim.*: Val. Max. 1, 8 ext. 16 febri. Mart. 1, 101, 6 ureret -itum cum ... lues. *cf. p. 642, 15*). Nep. Paus. 4, 6 quodsi ... tantis ... -atum rebus sublevasset (Sen. epist. 22, 8). Verg. Aen. 11, 109 quaenam vos tanto fortuna ... -uit bello? (Liv. 26, 24, 16 Val. Max. 3, 1 ext. 1 Ivst. 3, 6, 11 *al. v. et p. 644, 13. cf.* Tac. ann. 11, 8 obsidione). Cvlex 200 formidine mentem (Amm. 20, 1, 1 provincias). Hor. ars 424 eripere atris litibus -itum (Sen. benef. 6, 27, 6). Liv. 27, 43, 3 eum ... incertis -antes responsis. Val. Max. 5, 5, 3 labore et periculo (Cvrt. 7, 7, 7 Heges. 2, 16, 1 p. 178, 20 U. [*opp.* ereptum]). 6, 4 ext. 4 oneribus civitatem (Vlp. dig. 29, 2, 38 *al.*). 7, 4, 5 totam Celtiberiam errore -vit (Phaedr. 3, 10, 41 Val. Fl. 3, 31. Lact. inst. 1, 1, 21. *et al.*). 9, 1 ext. 2 urbem ... cladibus. *al.* Sen. dial. 7, 1, 3 malis (Paneg. 4, 33, 2 urbem). epist. 75, 11 artius haec animum -uerunt. *al.* Lvcan. 3, 432 torpore. Val. Fl. 3, 390 inimica ... pectora poenis -at (Arnob. nat. 7, 12 p. 246, 10) *al.* Plin. epist. 3, 9, 20 suspicionibus. Vlp. dig. 50, 10, 1, 1 *munere.* Apvl. met. 4, 3 fatis. 5, 20 exordio somni (*cf.* 10, 9 morbi inextricabilis veterno vehementer -itus [-atus F^1]). Vopisc. Aurelian. 21, 4 nisi ... monstris quibusdam speciebusque divinis -iti essent barbari. Firm. math. 2, 29, 17 misera Venus et multis calamitatibus -ata (*al.*). 3, 4, 34 vitiis (*al.* Hil. in Matth. 9, 10 p. 966A). *al.* Ivl. Rvf. rhet. 13 p. 42, 18 suspenditur iudex vel coniuncta rerum multitudine -atur. Avson. 163, 14 p. 32 P. fortunae tela paventem pauperis Aemiliae condicio -uit (Svlp. Sev. chron. 2, 39, 7). Vvlg. II Petr. 2, 20 (ἐμπλακέντες). Ps. Avg. serm. ed. Mai 29 (*syn.* innexuit, innodare). Vitae patr. 5, 15, 25 illi monacho crimen imposui, et fallens -vi eum (*gr. Cot. p. 526* ᾐτιασάμην). Tab. devot. Audollent 248 A 13 victos pervictos ... obligo ⟨et⟩ inpli⟨co et tib⟩i trado. *et al.*

β *res*: Cels. 7, 18, 11 inguen quoque ... ⟨fit ut⟩ (*v. adn. crit.*) varice -etur (*cf.* Sil. 3, 124 tremor -at artus. Garg. Mart. med. 52 ut ... pedes morbo [*cf. supra l. 40*] -iti liberentur. Cael. Avr. chron. 5, 2, 28 dolor ... articulos -vit [*seq.* pedes invasit; *cf.* 1, 1, 48 antequam passionis -ent augmenta, *sc. articulos?*]). Colvm. 11, 1, 1 cum ... materiam carminis legibus -rem (*cf.* Gell. 18, 2, 5 *versus* Enni uno multifariam verbo concinniter -ati). Prvd. c. Symm. 1, 408 quibus -ita squalebat regia sacris.

2 *significantius, i. q. comprehendere* (*v. et supra l. 73*): Verg. Aen. 2, 552 -uit ... comam laeva ([coma laevam *P*]. Clavd. Don. *ad l.* p. 224, 27). Val. Fl. 6, 488 *Medea* nihil contra; nec enim dea (*Iuno*) passa manumque -at et rapidis mirantem passibus aufert (*aut i. q. 'circumdat', 'imponit' [sc. ei], ut p. 641, 82?*). *adde: i. q. opprimere*: Stat. Theb. 1, 65 in Phocidos arto longaevum -ui *Laium.*

structurae: *reflexive* (*v. et p. 641, 17. l. 32.*): Plavt. Cist. 729 involvolum, quae in pampini folio intorta -at se. Acc. trag. 191 cave ne in turbam te -es (-is *codd.*). Cic. dom. 105. fin. 2, 45 ut *homo* ... se -et ... mortalium societate. phil. frg. V 97 M. quominus se admiscuerint atque -uerint hominum vitiis. Verg. Aen. 2, 724 dextrae se parvus Iulus -uit (*cf.* Tib. 1, 4, 56 collo). Ov. met. 12, 410 violā. Fest. p. 289 superstitionibus (Serv. auct. georg. 1, 269). Val. Max. 9, 9 pr. culpae. Sen. dial. 11, 17, 2 negotio (Svet. Tib. 28. Vvlg. II Tim. 2, 4 [ἐμπλέκεται]. *cf. p. 643, 35*). Colvm. 6, 2, 2 obiacenti cuilibet rei. Plin. nat. 8, 121 cauda ... -ans se viperinis orbibus. 10, 17 Tert. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 12. Cypr. epist. 4, 2 p. 474, 8 diaboli laqueis. Vopisc. quatt. tyr. 1, 2 mythistoricis se voluminibus -vit. Ivst. 27, 1, 3 bello (*cf. p. 643, 46*). Exvp. 6 fugientes ... copias ac se -antes ... prostravit. Filastr. 85, 2 iudicio dei (*opp.* solvunt). Ps. Lact. Plac. fab. Ov. 2, 9 Nyctimene ... in patris cubile se -uit. Epiphan. Hier. epist. 51, 7, 2 quaestionibus (Avg. anim. 1, 7, 7 p. 308, 1). Prvd. psych. 588 spreto ... iterum sese -et auro? Avg. adv. Don. 12, 16 p. 112, 21 ipsa sua defensione se peius -ent. epist. 108, 16 p. 630, 15 ne vos in Maximiani causa inexplicabiliter -etis. *al.* Diosc. 4, 177 p. 88, 2 caprioli ... locis vicinis se -ant (*gr. 4, 182, 1* ἐμπλέκεται). Cod. Theod. 10, 1, 10. 12, 1, 111 qui ... ordini se -at senatorio. Alc. Avit. c. Eutych. 2 p. 24, 23 Facvnd. defens. 3, 2 p. 585C. *et al.*

mediopass. (*cf. p. 640, 59. 61*): Cic. Verr. II 2, 44 *v. p. 531, 80.* Catvll. 61, 108 -bitur in tuum complexum *maritus* (*cf.* Stat. Theb. 3, 542 hosti -itus pariter ruit. 10, 314 fratri. 10, 713 colla ... tenebat -itus. silv. 3, 3, 18 tenet ... seniles leniter -itus [-itor *M*, -itos *alii*] voltus. Ps. Qvint. decl. 2, 18 quando, mulier, seni tuo blandius -ita iacuisti? Amm. 18, 10, 2 infantes matribus -ati [31, 8, 7]. Hier. epist. 143, 1, 2 vestris amplexibus. Pavl. Nol. epist. 32, 6 p. 282 v. 6 -itos divellere). Tac. ann. 12, 4 Vitellius ... consiliis eius -ari. Ps. Avg. serm. ed. Mai 108, 3 non ... simul possumus et Christo militare et mundo -ari (*seq.* -at se). Constantivs vita Germ. 38 p. 278, 6 parentes ... sancti genibus -antur (adpl- *l. v.*). Tab. devot. Audollent 233, 31 *equi ut* -e⟨ntur n⟩ec se movere posse⟨nt⟩.

-*atum tenere sim.*: tenere (*v. p. 643, 33. 37*): Cic. epist. 1, 9, 18 Cypr. ad Donat. 4 p. 5, 22 *al.* Lact. ira 2, 2 Prvd. c. Symm. 2, 146 Svlp. Sev. dial. 1, 9, 6. *cf.* retinere: *p. 643, 23.* attinere: Cod. Theod. 7, 1, 7. habere (*v. p. 640, 68*): Cic. epist. 6, 12, 2 Leo M. epist. 1, 1. haerere: *p. 642, 82.*

indicatur cui vel qua re alqd. -etur: *dat.*: *v. p. 640, 80. 641, 80. 642, 8. 41 al.* sibi: *p. 640, 62. 641, 24. 27.* *abl.* (*saepe dub. an dat., cf. p. 642, 24. 41.* Serv. auct. Aen. 11, 109): *v. p. 640, 75. 642, 41. l. 7 al.* *gerund.* (*v. et p. 643, 36*): Cod. Theod. 13, 1, 10 quos ... mercandis ... rebus institutum vitae ... -uit. Sidon. epist. 3, 3, 5 explicandis ocrearum nexibus. *praepp.*: inter: *v. p. 640, 45.* cum: *v. p. 640, 74. 77. 641, 11. 26.* in *c. acc.* (*aliter infra l. 57*): *v. p. 642, 15. 36. l. 3. 15. 24.* Porph. Hor. carm. 1, 5, 1 in amorem. Avg. epist. 213, 5 p. 377, 10 ⟨in⟩ occupationes (-e, -bus *ll. vv.*). Epist. pontif. 937 Conc.s IV 2 p. 167, 14 in ... haeresem. *c. abl.* (*cf.* Prisc. gramm. III 309, 7. *dub.*: Firm. math. 4, 9, 7): *v. p. 641, 30. 642, 10. 12. 16. l. 19.* Cic. inv. 2, 110 aliam in alia -atam *causam. et al.* in se: *v. p. 640, 60. 641, 61.* circum: *v. p. 641, 82.* circa: Avg. civ. 8, 26 tit. quod omnis religio paganorum c. homines mortuos fuerit -ata (-plec- *C*, impleta *vg.*). ab: Serv. Aen. 11, 440 a soceri nominis praeiudicio Latini -at (impubl- *RH, cf. p. 642, 35*) voluntatem *Turnus.* ? ex: *p. 641, 56.*

indicatur finis vel effectus: in (*cf. p. 641, 12. 36. aliter supra l. 46*): Cels. 7, 31, 1 *vena si* in orbes ... -atur. Tac. ann. 1, 11 Tiberio ... verba ... in incertum et ambiguum magis -bantur. ad: Ps. Qvint. decl. 14, 2 hominem ... ad perpetuam impatientiam ... -uit *meretrix.* *seq.* **ne**: Pomp. Cic. Att. 8, 12 d, 1 ut ... omnibus copiis conductis [per] te -et, ne ad me iter tibi expeditum sit. Clavd. Don. Aen. 10, 700 p. 380, 30 Palmyn ... succiso poplite, ne ulterius fugeret, -atum.

part. perf. pass. pro adi. (*cf. p. 640, 80. 641, 15. 36*). *i. q. implexus, tortuosus* (*et proprie [l. 75. p. 645, 14. 26 sq.] et transl. [fere i. q. impeditus: l. 71. p. 645, 10. 17. de anima i. q. hebes, segnis: p. 645, 2. de homine: l. 82. p. 645, 17]. acced.* ad *c. gerund.: l. 82. dat.: p. 645, 20*): *forma* **implicātus**, -a, -um. *compar. l. 81 sq. p. 645, 2 sq. superl. l. 77. 83 sq.*: Cic. de orat. 3, 52 reliquae *partes* sunt magnae -ae variae graves. fin. 3, 3 nec ... in Torquati sermone quicquam -um aut tortuosum fuit. Sen. contr. 2 praef. 1 explicatio ... splendida quidem, sed operosa et -a. Sen. apocol. 5 vocem ... raucam et -am. Plin. nat. 21, 105 iasine unum folium habet, sed ita -um, ut plura videantur. 26, 46 radices villosas, -as, rubras. Gell. 7, 2, 15 quaestionem ... obscurissimam esse et -issimam (Avg. adult. coniug. 1, 25, 32. *cf. p. 645, 16*). 19, 9, 7 Laevius -a et Hortensius invenusta et Cinna inlepida *carmina* ... fecerunt. Porph. Hor. carm. saec. 17 -a frasis, quae sic ornanda est. Paneg. 4, 28, 1 mente perdita -oque consilio. Don. Ter. Eun. praef. 1, 5a actus ... -iores (-iones *B*) sunt. Amm. 26, 6, 18 per artus tremore diffuso -ior ad loquendum. Avg. conf. 2, 10, 18 quis exaperit istam tortuosissimam et -issimam nodositatem? 11, 22, 28 -issimum aenigma. epist. 1, 2 p. 2, 14 in natura rerum ... altissima et -issima (-it- *pars*

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

codd.) latere veritas sentiebatur. quant. anim. 7, 12 animis vel tardioribus vel -ioribus (EVOD. Aug. epist. 158, 11 p. 496, 20; syn. segnem, torpidam). BOETH. in top. Cic. 5 p. 359, 35 quae quoniam -iora videntur quam ut ... comprehendantur.

forma **implicitus**, -a, -um. ? superl. p. 644, 84. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 409, 28 B. nodosum negotium est. dissolvi non potest ... distrahi non potest. nimis -um est eqs. [dub. interpr.: PAVL. dig. 2, 9, 6 quod -us ei (statu libero) casus libertatis fuerit.] SEN. Oed. 640 fratres sibi ipse genuit -um malum magisque monstrum Sphinge perplexum. epist. 48, 9 vita ... acerba et -a eorum, qui opinioni plus quam naturae crediderunt (TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 521, 8 [iuxta laciniosae]). STAT. Theb. 4, 411 tripode -o (i. oraculo obscuro). silv. 5, 3, 158 pandere doctus ... latebrasque Lycophronis atri Sophronaque -um. MART. 11, 84, 5 -as Alcon secat enterocelas. SCAEV. dig. 2, 14, 47, 1 rationem -am ... propter accepta et data. VLP. dig. 17, 2, 52 pr. quaestionem (cf. p. 644, 76). CYPR. unit. eccl. 27 p. 233, 8 ne expeditionis dies ... impeditos et -os adprehendat ([opp. accinctos]. cf. CAEL. AVR. acut. 3, 8. 87 etiam ... sanos indigestos atque inutiles et -os facit vinum). IVVENC. 2, 756 -is ... verbis. HIL. in Matth. 21, 2 rami ... incedentem impedirent, et -um iter facerent ... ingressui (cf. SERV. Aen. 12, 481 vias [syn. obliquas]). MAR. VICTORIN. Macc. 302 chaos -um (Hil. inmensum). BOETH. herm. pr. 2, 14 p. 218, 22 illa opinio ... -ita est (Arist. 23b, 26 συμπεπλεγμένη. opp. simplex; cf. herm. sec. 6, 14 p. 485, 14). herm. sec. 6, 13 p. 446, 10 -am ... obscuramque sententiam. CASSIOD. in psalm. 118, 61 p. 856^A funes ... sunt -a et tortuosa ligamina. GLOSS. Verg. ed. Hagen D 72 p. 501 labyrinthum ... -is parietibus et involuto exitu.

adv. **implicitē:** CIC. inv. 2, 69 v. vol. I 167, 27. v. et p. 642, 32. l. 32.

? adv. **impliciter:** VEN. FORT. carm. 5, 5 praef. 2 praeceptis vestris, licet -r expeditis, paremus devoti (v. Blomgren, Stud. Fort. I p. 152, 1; sed fort. tantummodo falso trad. pro -ite. ad verbum implicito dubitanter refert Leo in indice editionis).

deriv.: implicamentum, implicatio, implicatrix, implicatura, implicatus, implicisco.

[**inplisant** trad. DRAC. laud. dei 2, 300. v. p. 640, 6.]

? **implōdo**, -ere. ab in et plaudere. HIER. adv. Rufin. 3, 43 p. 490^C his ... doctus exemplis nolui mordere mordentem nec vicem talionis -ere (i. q. infligere?; dub. an recte trad.). Rehm.

implōrābilis, -e. ab implorare. quod imploratur (c. dat. auct.): VAL. FL. 1, 573 lumen ... miseris (i. periclitantibus) olim -e nautis.

implōrātio, -ōnis f. ab implorare. i. q. invocatio (petitio: l. 51. 55): abs. vel c. gen. subi.: CIC. Verr. II 5, 147 illa vox et -o 'civis Romanus sum', quae saepe multis ... opem ... tulit (II 5, 163 illius acerba -o et vox miserabilis). QVINT. inst. 9, 2, 38 ἀποστροφή ..., sive ad invocationem aliquam convertimur ... sive ad invidiosam -em 'o leges Porciae eqs.' (Cic. Verr. II 5, 163). FRONTO p. 158, 11 N. Apollonius quinque rerum capita p⟨ro⟩hoemio et implor⟨atione⟩ quattuor versibus nar⟨rat⟩ (leg. Hauler). EPIST. pontif. Schwartz 577 p. 121, 21 -o sacerdotum aut supplicatio monachorum. c. gen. obi.: CIC. de orat. 2, 196 non fuit haec sine meis lacrumis ... miseratio omniumque deorum et hominum et civium et sociorum -o (LIV. 8, 6, 1 quos testes foederum ... invocabant. 22, 5, 2). AVG. civ. 14, 14 p. 35, 1 D. medicinae (syn. petitid).

[**implōrātus**, -ūs non recte coni. Lachmann CATVLL. 68, 65 Castoris -u (v. p. 646, 77) neque huc pertinet GLOSS.^L III Abol. IN 177 (v. l. 79).]

***implōro**, -āvī, -ātum, -āre. [ab in et plorare 'clamare', cf. invocare, inclamare; ad rem v. Schulze, Kl. Schr. 171 sqq. et cf. quae exposui Walde^3 s. crimen. J. B. H.] inp-: CIL III 14165^8, 12. imp-: CE 2234, 8 (= INSCR. christ. Diehl 1590). endopl-: LEX XII tab. 8, 13 (Cic. Tull. 50) quodsi repugnat fur prensus, 'endoplorato', hoc est conclamato, ut aliqui audiant et conveniant (PAVL. FEST. p. 77 endoplorato -ato, quod est cum questione inclamare. p. 309 [inde GLOSS.^L I Ansil. EN 19 II Philox. EN 21. ad rem cf. Gaius dig. 9, 2, 4, 1]). de formis perf. brev. v. Neue-Wagener et Georges, Wortf.; adde: -assent: LIV. 6, 10, 2. -asse: AVELL. p. 137, 1 al. NOT. Tir. 74, 18 -at. de notione (cf. l. 64. 65): DON. Ter. Ad. 489 -are est in malis positos cum ploratu aliquem rogare. SERV. Aen. 10, 19 -are est auxilium cum miseratione deposcere, qua ratione bene dicimus '-o te ut misero feras auxilium'; contra '-o te ad diem festum' non procedit. DIFF. ed. Beck p. 64, 12 -are est cum magna vi et necessitate dei maiestatem, invocare hominum fidem. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 442, 5 B. rogare: ... -are, invocare. GLOSS.^L II Philox. IN 375 -at: ἐπιβοᾷ. PS. PLAC. Gloss.^L IV I 31 -tis: invocatis. GLOSS.^L Corp. I 64 -aberis: invocaberis (pro -av-?). 308 -at: invocat. GLOSS. ἐπικαλοῦμαι. ἱκετεύω μετὰ δακρύων. rogo, invoco (corrupt.: GLOSS.^L III Abol. IN 177 -tu(m): inspiratu(m) [inopinatum: insperatum Housm.]). inde a LEGE XII tab. (l. 63) et PLAVTO. [falsa var. l. pro plorare: CIC. Verr. II 2, 129. pro implere: PS. QVINT. decl. exc. Paris. p. 399, 29.]

I i. q. cum clamore invocare, sollemniter rogare sim. (initio in iure [v. p. 646, 7], dein latius i. q. instanter exposcere, auxilium expetere sim.; hic illic fere i. q. appellare [v. l. 55. p. 647, 39] vel vocare, arcessere [v. p. 647, 49. 80 sqq.]; passim ap. posteriores [sed cf. etiam infra l. 79] fere i. q. poscere, flagitare, quorum verborum structuram assumpsit [v. l. 71. p. 647, 12. 29. 77]): **A** aliquid: **1** subi. animant. (bestiae [fere poetice]: l. 40. 43. p. 647, 64. 66): **a** vi strictiore: **α** c. gen. (vel adi., pron. poss.; rarius sine additam.: v. l. 63 sq. 64. 66 al.): (I) vi originaria t. t. iuris popularis i. q. clamando fidem et auxilium vicinorum vel civium invocare (initio opp. fidem deorum obsecrare [v. Schulze, Kl. Schr. 176; mox utraque verba inter se permutantur, cf. l. 17. 27 sqq. et GLOSS. IV 529, 28 -are: obsecrare]): fidem (cf. formulas ellipt. pro f. inde a PLAVT. Amph. 376 [cf. l. 16], pro deum [atque hominum] f. inde ab ENN. var. 18 et PLAVT. Curc. 694, per vestram f. sim. inde ab ENN. scaen. 186; v. vol. VI 666, 29 sqq.): hominum: PLAVT. Rud. 615 pro Cyrenenses populares, vostram ego -o f., agricolae, accolae, propinqui eqs. (622. CAECIL. com. 212 pro deum, popularium omnium, ⟨omnium⟩ adulescentium clamo, postulo, obsecro, oro, ploro atque -o f. [v. Schulze, l. c. p. 174]. cf. CIC. Tusc. 3, 50 vicinorum [SEN. contr. exc. 5, 5]). TER. Ad. 489 ACC. trag. 330. VARRO ling. 6, 68 quiritare dicitur is qui Quiritum f. clamans -at (v. vol. VI 667, 7 [cf. porro Quirites; v. Schulze, l. c. p. 179]. cf. civium: CIC. Rab. perd. 3; populi R., plebis: v. vol. VI 667, 1. 10. 25). CIC. Quinct. 94 cuius hominis f. -anda est? (Cael. 65 LIV. 40, 9, 6 al. cf. l. 29). S. Rosc. 29 iudicum (v. vol. VI 667, 24. cf. Verr. II 5, 106 praetoris [LIV. 37, 26, 9]. Sest. 41 consulum [LIV. 3, 21, 1]. APVL. met. 9, 42 Caesaris [al.; cf. Schulze, l. c. p. 173^3]). Pis. 80 Italiae (v. vol. VI 666, 83). LIV. 3, 45, 9 militum (v. vol. VI 667, 12). deorum (cf. supra l. 16): TRAG. inc. 40 -at f. Iovis hospitalis (LACT. inst. 7, 18, 2). CIC. S. Rosc. 29. Verr. II 1, 25 deum atque hominum f. -bis (v. vol. VI 666, 4). auxilium (cf. SYNON. Char. gramm. p. 447, 35 B.): v. vol. II 1620, 41 sqq.; adde e. g. TERT. adv. Marc. 3, 19 p. 409, 1. nota plur.: SCRIB. LARG. praef. p. 2, 24 SVET. Galba 9, 2. add. dat. comm. (cf. infra l. 84): LIV. 4, 9, 1 SEN. epist. 48, 8. MARCELL. dig. 49, 1, 15 sibi (LACT. inst. 6, 11, 4). adversus (cf. infra l. 42. 53): VAL. MAX. 1, 5 ext. 1 IVST. 28, 1, 5. contra: FLOR. epit. 2, 7, 4. praesidium: CIC. p. red. in sen. 29 qui Pompeius ... Italiae totius p. ad meam salutem -andum putarit. Pis. 12 LIV. 3, 56, 8 VAL. MAX. 5, 3, 3 FIRM. math. 2, 30, 9 AVR. VICT. Caes. 35, 4 SVLP. SEV. chron. 2, 23, 1 COD. Iust. 11, 37, 2 (plur.). al. opem: CIC. rep. 1, 63 aeger ... unius o. -at. HOR. epist. 1, 10, 36 equus -vit opes hominis. OV. met. 8, 269 LIV. 7, 1, 9 et 5^ies. CVRT. 9, 10, 16. STAT. Theb. 12, 165 Cecropiam (i. Atheniensium). SVET. Tib. 8 FLOR. epit. 1, 21, 1 adversus servos. IVST. 24, 8, 5. CLAVD. rapt. Pros. 2 praef. 6 -at citharae vacca tacentis o. dextram, subsidia sim.: SIL. 10, 87 huc tela ... dextram tuam -antibus affer. AMM. 14, 9, 1 -ans subsidia Caesaris Ursicinus. 15, 7, 5 tribulium ... adiumentum (17, 7, 1). AVG. epist. 157, 16 adiutorium gratiae. COD. Theod. 15, 8, 2 (= Iust. 1, 4, 12) episcoporum ... -to suffragio (al.).

(II) latius c. aliis obi.: CIC. Verr. II 1, 7 cives R. -antīs iura libertatis et civitatis (STAT. silv. 1, 4, 12 urbes. cf. SALL. Catil. 52, 4 iudicia [VLP. dig. 5, 3, 7, 1 al.]. LIV. 3, 56, 12 leges de provocatione [SVET. Galba 9, 1 PAVL. dig. 31, 87, 4 al.]. 4, 57, 3 tribuniciam potestatem adversus se. PAPIN. dig. 26, 7, 39, 9 decretum. VLP. dig. 36, 4, 1, 4 edictum. AMM. 14, 9, 6 -ans caelo [caeli Her.] iustitiam). II 5, 129 fili nomen -ans mulier (II 5, 162 civitatis [appos. usurparet]. SEN. contr. 2, 7 [15], 5. CLAVD. 8, 449 Honorii Alamannia. cf. p. 647, 25). Mur. 86 vestram (iudices) fidem obtestatur, ⟨vestram⟩ misericordiam -at (Mil. 92 [appos. exposco]. LIV. 7, 30, 11. 30, 36, 5 [syn. orantes]. VAL. MAX. 9, 2, 1). Sull. 64 -rem sensus vestros. Flacc. 38 vestram etiam scientiam -rem (cf. Att. 9, 12, 4 litteras ... prudentiam ... benevolentiam). Deiot. 42 memoriam tuam -at (ac. 2, 11). epist. 15, 2, 6 meam fidem, vestram commendationem -are coepit Ariobarzanes. LIV. 32, 21, 28 regiam societatem. SEN. benef. 6, 27, 2 gratiae (CYPR. epist. 18, 2 p. 524, 15 al.). PLIN. epist. 10, 106 indulgentiam (SACR. Greg. 28, 4 al.). SVET. Iul. 17, 2 -to Ciceronis testimonio. PAPIN. dig. 29, 2, 86 pr. restitutionem in integrum (al. COD. Iust. 2, 21, 3 [a. 293]. al. VLP. dig. 36, 4, 3, 1 cognitio. TERT. anim. 7 anima -at solacium roris (CYPR. epist. 57, 3 p. 652, 14). pudic. 22 p. 273, 10 veniam peccator. CYPR. epist. 73, 24 p. 797, 11 munera ac dona ecclesiae. RVFIN. Orig. in gen. 15, 3 p. 130, 26 B. -are (i. efflagitare) mortem. CLAVD. 18, 378 pacem. PRVD. c. Symm. 1, 6 patris -anda medella est (cf. COD. Iust. 1, 17, 2, 18 remedium). COD. Theod. 8, 18, 8 bonorum possessionem. 10, 10, 3 (= Iust. 10, 11, 5, 1) severitatem iudicum. COD. Iust. 2, 1, 5 (a. 223) -are rationes creditoris (sc. inspiciendas). 2, 17, 4 (a. 294) invidiam fiscalem (i. fiscum invidiosum). 7, 71, 3 (a. 259) aequitatem praesidis. et al. nota: CATVLL. 68, 65 iam prece Pollucis, iam Castoris -ta (-te codd.; i. 'Polluce precibus -to' [cf. p. 645, 56]).

β c. ab (sec. petere alqd ab alqo sim.): CAES. Gall. 1, 31, 7 sese ... neque auxilium a populo R. -turos eqs. (DICT. 5, 13 qui ab deorum aris a. vitae -verant). LIV. 6, 10, 2 fidem ... quam -assent ab Romanis, ipsi praestarent. ASCON. Mil. p. 36, 17 St. Marcellus et ... Milo a Domitio praesidium -verunt. RVFIN. hist. 5, 28, 12 ut indulgentiam sibi a Christo ... precibus -rent. EPIST. ed. Morin RevBén. 40 (1928)

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 294, 18 vel hoc a vobis ... -o, u t ... demonstretis (AVELL. p. 635, 24. *cf. l. 4*). *cf.* d e (*pro 'ab'*): CYPR. epist. 59, 3 p. 670, 6 dives ille peccator, qui de Lazaro ... -at auxilium. AVELL. p. 409, 2 magnis hoc de miseratione divina precibus -andum, ut *eqs.*

b *vi laxiore de rebus corpor.* (*adde in fig. rhet. apostrophae:* CIC. Balb. 13 vos ..., mutae regiones, -o *eqs.* Mil. 85 vos ..., Albani tumuli atque luci, ... -o atque testor): HOR. epist. 2, 1, 135 chorus ... caelestīs -at aquas docta prece blandus (*cf.* CYPR. GALL. exod. 650 siccis ... -at *Moyses* syrtibus amnes). VAL. FL. 6, 264 *avis* -at ramos (*i. in auxilium vocat* [*sc. arborem repetere contendit*]). SIL. 1, 567 Latia (*i. Romana*) extremis -ent casibus arma. STAT. Theb. 5, 205 avidi ... -ant (*i. flagitant*) ubera *learum* nati. CLAVD. 15, 448 -et citharas cantatricesque choreas *Gildo* (*i. in auxilium vocet*). 20, 295 frustra ... Lyaei ... -at Lydia thyrsos. AMBR. Tob. 3, 11 p. 523, 23 panem -at *pauper* (*syn.* quaerit, obsecrat, precatur). HIL. gen. 163 *Adam* nudus ... vestem -ans dominum ... fugit. SIDON. epist. 9, 11, 8 quamvis maiorum cineres ... -es. CORIPP. Iust. 2, 239 agricolae ... cultu ... diurno -ant fructus (*i. quaerunt*).

2 *subi. res* (*cf. l. 58. 66. p. 646, 50. 56*): CIC. Rab. perd. 9 *altera pars orationis* consulis auxilium -at et flagitat. Flacc. 3 si umquam r e s p. consilium, gravitatem, sapientiam iudicum -vit, hoc ... tempore -at (dom. 12. 26. p. red. in sen. 39 cum me ... res p. -arit. p. red. ad Quir. 11. *cf.* LIV. 3, 69, 5 patriam ... auxilium *tribunorum* ... -are). LIV. 40, 22, 11 sociorum voces nequiquam deos sociales nomenque suum -antes (*cf.* VAL. MAX. 9, 2 ext. 9 eiulatus ... tyranni misericordiam). SEN. Herc. O. 1329 nec meas umquam manus -et orbis. VLP. dig. 24, 1, 32, 16 quae ratio donationem prohibuit, eadem beneficium datum -bit. MACR. Sat. 3, 17, 3 cum ... auctoritatem novae legis aucta necessitas -ret (*i. postularet*). COD. Iust. 7, 62, 32 pr. (*a. 440*) quae *appellationes* ... nostri numinis disceptationem -ant. ARATOR 1, 813 o qualia fervens -at fomenta dolor!

B *aliquem* (*cf. l. 22. 84 sqq.*): **a** *homines*: CIC. Verr. II 4, 80 ut te ac fidem tuam -ent. 5, 126. 155. Caecin. 62 omnes mortales. Flacc. 4 quem ... appellem, quem obtester, quem -em? s e n a t u m n e? ... an e q u i t e s Romanos? ... an populum R.? (Rab. Post. 13. *cf.* SALL. Iug. 14, 16 vos ..., patres conscripti [PS. SALL. in Tull. 1]. *adde* CIC. de orat. 1, 230 rem p.). PLANC. Cic. epist. 10, 18, 2. VERG. Aen. 7, 311 dubitem haud equidem -are quod usquam est (SERV.: 'etiam humilia'. *cf.* 10, 19). 12, 652 -ans nomine Turnum ([SERV.: appellat]. *cf.* LIV. 25, 37, 9 nominatim. CLAVD. 20, 514). OV. met. 13, 65. VAL. FL. 4, 516 -ant clamore patrem Typhona nefando *Harpyiae.* 7, 385 SIL. 5, 416. 13, 232. STAT. Theb. 7, 323 nec quem -ret habebat. Ach. 1, 877. TAC. ann. 4, 73 missis nuntiis vim legionum -bat (*cf.* SVET. Aug. 8, 2). PLIN. paneg. 6, 4 -tus adoptione et accitus es (*ad imperium*). EPIST. procur. de salt. Bur. I (CIL VIII 10570) 2, 19 ⟨venientes⟩ ... ⟨im⟩ploratum maiestatem tu⟨am⟩. IVST. 4, 3, 1 (= OROS. hist. 2, 14, 5) pulsis civitate contra quos -ti fuerant. AVG. epist. 33, 5 quo *dolore* solet medicus -ari. COD. Theod. 10, 10, 27, 1 *iudices.* *nota: c.* a b *local.* (*aliter p. 646, 79*): LIV. 9, 4, 14 an a Veis exercitum Camillumque ducem -bunt? (FRONTIN. strat. 3, 13, 1 Romani ... ad Camillum ab exilio -andum miserunt Pontium Cominium). **b** *deos sim.*: CIC. Verr. II 1, 153 *matre* d e o s hominesque -ante (5, 188 deos deasque. SALL. Catil. 52, 29 VERG. Aen. 7, 576 CVRT. 4, 14, 23 *al.* TAC. ann. 13, 56 CYPR. Demetr. 16 p. 362, 26 *al.* *cf.* CIC. Verr. II 5, 188 vos ... -o et appello, sanctissimae deae [CLAVD. rapt. Pros. 2, 405]. COMM. instr. 2, 11, 6 *Christum*). PROP. 2, 28, 20 hanc (*sc. Inonem*) miser -at navita Leucothoen. STAT. Theb. 7, 469 *Oedipus* -at Furias. CLAVD. carm. min. 53, 125 Paeana ... Delos. *cf.* CIC. Scaur. 17 deorum immortalium n u m e n -are potero (VAL. FL. 3, 639 FIRM. err. 29, 4 PRVD. c. Symm. 1, 377). *addam*: LVCAN. 10, 235 Nilus ... -tus (*sc. precibus pro iusta inundatione*) adest.

C *absol. vel obi. suppl.* (*ad A et B. cf. p. 648, 4. 6. 9*): CIC. dom. 26 populo R. -ante, senatu poscente. Scaur. 46 multis laborantibus atque -antibus (*sc. deos*). VERG. Aen. 7, 502 -anti similis *cervus.* SEN. Herc. O. 253 queritur, -at, gemit *Deianira.* STAT. Theb. 5, 78 *anguis* -antem (*sc. vindictam Iovis*) animam ... adsibilat aris. PLIN. paneg. 46, 8 mederis erroribus (*i. errantibus*), sed -antibus. VVLG. I Esdr. 10, 1 orante Esdra et -ante eo (ἐξηγόρευσε κλαίων). *et al.*

II *vi praep.* in *attenuata fere i. q.* *gementem clamare vel flere:* *c. acc.*: CLAVD. rapt. Pros. 3, 169 vastata ... pascua lustrans non responsuros ciet -atque (*i. cum ploratu clamat*) iuvencos *pastor.* GREG. TVR. Mart. 2, 46 cum haec multis praetereuntibus -ret (*antea* proclamans). *abs.*: VITAE patr. 7, 16, 4 cum -ret in conspectu dei et diceret: peccavi (*3, 140* ploraret; *Cot. p. 608* ἔκλαιεν).

syntact. (*ad I*): *acc. dupl.* (*cf. l. 57*): TERT. test. anim. 2 p. 137, 14 in ipsis ... templis deum iudicem -as, *anima.* HEGES. 5, 16, 1 p. 330, 3 U. quis Caesarem sibi regem -vit nisi vos? *aliter* (*sec.* oro, posco alqm alqd [*falso trad.* LIV. 34, 23, 2, *cf. edd.*]): AVELL. p. 137, 1 nos nihil aliud deum nostrum -asse quam ut *eqs.* a d, i n (*sec.* vocare; *cf. p. 645, 72* [*aliter p. 646, 36*]): IVST. 22, 2, 3 a d cuius *urbis* a u x i l i u m Hamilcar ... -tus ... praesidia ... misit (*cf.* 23, 3, 2 -tus a Sicilia i n **a.** *Pyrrhus* [AVG. de duab. anim. 9 p. 62, 8]). EVGRAPH. Ter. Ad. 489 Iunonem Lucinam ad partum. u t (*cf. l. 1. 4. p. 645, 72*): CIC. Catil. 2, 29 *deos* precari, venerari, -are debetis, ut ... defendant. OV. epist. 12, 195 non ego te -o contra taurosque virosque utque tua serpens victa quiescat ope. AVR. Fronto p. 47, 25 N. deos ... votis -o, u t i mihi omne iter ... comitatum sit. MAR. VICTORIN. in Eph. 1, 18 p. 1249[A] ut -et et roget, ut nobis adventet spiritus. SVLP. SEV. chron. 2, 24, 3 dial. 3, 12, 2. SACR. Leon. 339 humiliter -amus ..., ut ... sumamus (SACR. Greg. 198, 3 *al.*). n e: CAES. Gall. 1, 51, 3 mulieres ad proelium proficiscentes ... flentes -bant, ne se in servitutem Romanis traderent. FIRM. math. 6, 1, 6 quibuscumque precibus -a, ne *eqs.* *coni. nud.*: CAES. civ. 3, 82, 5 cum eius necessarii fidem -rent Pompei, praestaret quod proficiscenti recepisset. *acc. c. inf.*: CIC. Verr. II 1, 25 querēre, deum atque hominum fidem -bis, circumveniri *eqs.* PS. SALL. in Tull. 1 ubi querar, quos -em, ... diripi rem p.? *aliter* (*sec.* posco *sim.*): SALV. gub. 2, 26 qui liberari se de manu persecutoris -at. MAX. TAVR. hom. 107 p. 499[C] scientiam ... praestari sibi ... -at *David* (*syn.* petiit, poposcit). *interr. indir.*: ENNOD. epist. 8, 1, 7 p. 200, 22 utrum valeatis -o (*i. scire cupio, flagito*).

deriv.: implorabilis, imploratio. *J. B. H.*

implumbo, -āvī, -āre. *ab* in *et* plumbare. *i. q. plumbo ferruminare*: VITR. 10, 2, 11 ferreos cnodacas uti subscudes in capitibus scaporum -vit *Chersiphron.*

implūmis, -e. *ab* in *et* pluma, *cf. gr.* ἄπτερος, ἄπτιλος. GLOSS. II 243, 24 ἄπτερος: -is. GLOSS.[L] II Philox. IN 378 -is (implurimus *trad.*): μαδαρός.

1 *i. q. non plumatus*: VERG. georg. 4, 513 arator ... nido -es detraxit *fetus philomelae* (PLIN. nat. 11, 170 columbarum. CYPR. GALL. deut. 99 avium. *cf.* LACT. opif. 3, 9 -e ac tenerum *animal* [*sc. avium fetus*]). HOR. epod. 1, 19 assidens -bus p u l l i s avis (PLIN. nat. 10, 10). OV. met. 6, 716 -es Calaisque puer Zetesque fuerunt. LVCAN. 9, 903 -es n a t o s *aquilae* (ENNOD. dict. 17, 7 p. 475, 11). LACT. Phoen. 110 *phoenicem* (*inde* GREG. TVR. stell. 12). IVVENC. 1, 188 columbas (*cf. Vulg. lev. 12, 8* pullos columbarum). HIER. in Mich. 1, 16 p. 1164[D] a q u i l a ... amittit pilos et remanet -is (CLAVD. carm. min. app. 10, 3 [*opp.* volatum]. PAVL. NOL. carm. 24, 855 [*opp.* replumi]. EVCHER. instr. 1 p. 98, 20). AVIAN. fab. 21, 5 nidos (*meton.*). *trop.*: AVG. serm. 117, 5, 7 cum volare -is volueris. **2** *i. q. non pilosus*: PLIN. nat. 8, 219 lepus ... superfetat ..., aliud in utero pilis vestitum, aliud -e ... gerens pariter. **3** *i. q. non cristatus*: SIL. 8, 419 coni ... -es.

impluo, -uī (-uvī [-ūvī?]: *l. 47*), -ūtum, -ere. *ab* in *et* pluere. *inde a* PLAVTO *et* CATONE.

1 *intrans.* (*add. dat.: l. 47. 50. 54.* in *c. acc.: l. 48. 52. cf. l. 69.* circa: *l. 48*): **a** *impersonaliter i. q. imber influit* (*vi praep. minus vigente vel evanida: l. 45 sqq.*): CATO agr. 5, 7 (*de scabie*) id ex fame vel si -it fieri solet. VARRO ling. 5, 161 (*infra l. 68*). SEN. nat. 1, 6, 1 (*interpol.?*) rorabit et leviter -et. COLVM. 2, 8, 5 priusquam -verit (*sic SA recc.*, -erit d^1). PLIN. nat. 1, 2, 97 quibus locis non -at. 2, 210 in cuius *fani* quandam aream non -it, item ... circa simulacrum Minervae. **b** *personaliter i. q. infundi* (*guttatim*): OV. met. 1, 573 Peneus ... adspergine silvis -it (*cf.* SIDON. epist. 2, 2, 16 carm. 22, 133). PAVL. FEST. p. 108 (*v. l. 69*). PS. ASCON. Verr. p. 239, 23 St. (*de impluvio*) quo *loco* -ere imber in domum possit. CASSIOD. var. 12, 12, 1 lac ... non guttis -it, sed ... torrentibus influescit. *per imag.*: PLAVT. Most. 871 malum quom -it ceteris (B^2, ceteros B^1CD), ne -at mi.

2 *transit.*: *i. q. effundere tamquam imbrem*: VVLG. Sirach 18, 29 (*trop.*) sensati ... -erunt (ἀνώμβρησαν) proverbia et iudicia. [*i. q. imbuere*: NON. p. 548 (*in originatione, v. l. 63*)].

impluviātus, -a, -um. *ab* impluvium. *i. q. colorem fumatum habens* (*ut vid.; cf.* NON. *l. 63 et Blümner, Technol. I*[2] *258*[3]): PLAVT. Epid. 224 quid erat induta? an regillam induculam an mendiculam? :: -am (*P*, -a *A*, *Non.*) *eqs.* :: utin impluvium induta fuerit? (*cf.* NON. p. 548 -us color quasi fumato stillicidio inplutus, qui est Mutinensis, quem nunc dicimus; Plautus *eqs.*).

***impluvium,** -ī *n.* *ab* in *et* pluere. -uium: *l. 69. 80.*

1 *i. q.* *receptaculum aquae pluvialis* (*saepe latiore sensu i. q. compluvium. v. Blümner, Privataltert. p. 31*): *definitur*: VARRO ling. 5, 161 si relictum erat in medio, ut lucem ca[r]peret, deorsum quo impluebat, dictum -⟨v⟩ium ... a pluvia. PAVL. FEST. p. 108 -um, quo aqua impluit, collecta de tecto (*cf. l. 52*). SERV. Aen. 2, 512 'nudoque sub axe', hoc est sub divo, quod -um dicitur (*cf. l. 77*). GLOSS.[L] I Ansil. IN 1272 solarium. III Abol. IN 184 tectum. GLOSS. II 582, 37 atrium. *cf.* I p. 248 μεσαύλιον. *exempla*: PLAVT. Amph. 1108 devolant angues ... in -um (compl- *Non. p. 191*). Epid. 225 (*v. l. 62*). Mil. 159 p e r -um intro spectant (175 inspectavit. 340 commeatum ... esse ... per -um. *al.* TER. Phorm. 707 anguis per -um decidit de tegulis [SCHOL.: per serenum vel etiam per rimas tecti]. Eun. 589 venisse ... per -um [*falso* SCHOL. *ad l.*]. GELL. 10, 15, 8 SERV. auct. Aen. 2, 57). LVCIL. 249 zonatim circum -um cinerari⟨u⟩s ⟨...⟩ cludebat. CIC. Verr. II 1, 61 *signa* ad -um (*QH*, inpluium *P*, plu(v)ium α) tuum stant (*cf.* II 1, 147). LIV. 43, 13, 6 palmam enatam ⟨in⟩ -o (*cf.* PORPH. Hor. carm. 3, 10, 5 in -o domus). QVINT. inst. 11, 2, 20 -a circumeunt (*sc. in memoria*). CAPITOL. Max. Balb. 5, 3 *cella* angusto patebat -o. SIDON. epist. 8, 3, 2 -o cubiculi.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *i. q. infusio, instillatio*: PAVL. NOL. carm. 25, 156 (*trop.*) deus ... in virgine templum ipse sibi arcano condidit -o (*cf.* SCHOL. Ter. p. 105, 19).

deriv.: impluviatus.

[inpodesate (-isate) TAB. devot. Audollent 243, 18. 20 *i. q.* ἐνποδέσατε *187, 56.*]

impoene *sim. v.* impun-. **impoenitēns** *sim. v.* impaen-.

impolītia, -ae *f.* *ab* impolitus. *i. q. immunditia*: PAVL. FEST. p. 108 -as censores facere dicebantur, cum equiti aes abnegabant ob equum male curatum. GELL. 4, 12, 2 quis eques Romanus equum habere gracilentum ... visus erat, -ae notabatur; id verbum significat, quasi tu dicas 'incuriae'.

impolītus, -a, -um. *ab* in *et* politus. *compar.*: *l. 57.* *litot.*: *infra l. 43.* *subst. masc.*: *l. 48.* *neutr.*: *l. 38.* GLOSS.[L] III Abstr. IN 177 inperitus aut asper, incompositus (*cf. p. 536, 40*). GLOSS. ἄκναφος. ineruditus. inputatus. *inde a* CIC. [*loc. mutil.*: PALLAD. Maximin. c. Ambr. 82].

1 *proprie i. q. non levigatus, asper, rudis* (*c. abl. instr.*: *l. 23. cf. l. 30*): PAVL. FEST. p. 275 porta ... rudis et -a. p. 317 stuppam linum -um appellant Graeci (*cf.* p. 357 cannabi -a). QVINT. inst. 8, 6, 63 lapidum (VVLG. Ios. 8, 31 [*cf. Itala Lugd.* integris]. I Esdr. 5, 8. 6, 4. *cf.* GROM. p. 306, 28 terminus si superius politus fuerit et inferius subulis -us. VVLG. deut. 27, 6 saxis informibus et -is). TERT. bapt. 3 p. 202, 23 ante ... mundi suggestum -a adhuc specie penes deum quiesceba⟨n⟩t elementa. CLAVD. DON. Aen. 7, 505 stipitem (*cf.* 9, 740 incompositam ... et -am *hastam.* RVFIN. Orig. in gen. 2, 6 p. 37, 21 B. agrestibus et -is ... lignis). PRVD. perist. 5, 258 fragmenta testarum ... hirta -is angulis. SIDON. epist. 1, 2, 6 -am congeriem ... argenti. CASSIOD. var. 11, 38, 4 tabulis.

2 *transl.* (*c. abl. limit.*: *l. 42 sqq. cf. l. 18*): **a** *praevalet notio status imperfecti i. q. ad finem non perductus*: CIC. prov. 34 -ae ... res et acerbae si erunt relictae. APVL. Plat. 1, 3 -as sententias et inchoatas *philosophorum antiquorum* ... limando ... perfectas ... fecit *Plato.* MART. CAP. 6, 587 ne -um quicquam subsisteret assertorum. *de operibus scriptorum i. q. non limatus*: SCHOL. Cic. Bob. p. 112, 11 St. in quo *libro* omnia interrupta et -a et rudia ... agnoscas (*cf.* AMBR. fid. 2, 15, 129 haec ego ... breviter -a magis proposui quam enodata digessi. HIER. in Zach. 3 praef. p. 1497[C] incompta et -a transmittere. SVLP. SEV. epist. 3, 3 inlucubrata ... atque -a). SIDON. epist. 8, 3, 2 -um hunc semicrudemque ... librum. ALC. AVIT. epist. 15 *opere.* **b** *praevalet notio rusticitatis i. q. indoctus, ineruditus*: **α** *homines*: CIC. de orat. 2, 58 compositione verborum non -us (*L,* incompositus *M*) *Timaeus* (*cf.* CASSIOD. var. 9, 7, 2 liberalibus studiis -us). 2, 133 quale sit genus hoc eorum, qui sibi eruditi videntur: hebes atque -um. orat. 20 callidi, sed -i et consulto rudium similes. QVINT. inst. 1, 5, 7 *grammaticus.* TAC. dial. 18, 1 horridi et -i et rudes et informes *oratores antiqui.* APVL. apol. 91 stultis et -is. MIN. FEL. 12, 7 indoctis, -is, rudibus, agrestibus. TERT. test. anim. 1 p. 135, 23 (*v. p. 222, 26*). DON. Ter. Ad. 81 (*opp.* facetus). AVG. civ. 22, 5 p. 559, 20 D. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1107[B] mentibus. 21 p. 1136[B] fratres simplices et -os. *spectat ad religionem*: RVFIN. Orig. in Rom. 6, 8 -is hominibus et minus adhuc vel fidei vel studii deferentibus. **β** *res*: CIC. de orat. 3, 185 rudis et -a (*M,* indocta *L*) ... loquacitas. Brut. 294 formam ... ingeni ... admodum -am et plane rudem. VAL. MAX. 8, 14, 1 Homerico quam rudi atque -o praeconio dignior *Africanus.* VEG. mil. 2, 4 descriptio ... obscurior aut -ior (*cf.* HIER. epist. 1, 2, 2 sermo. CASSIOD. var. praef. 14 -as et praecipites dictiones). MACR. Sat. 1, 13, 1 saeculo. CASSIOD. inst. div. praef. p. 1109[D] praesumptio. *enall.*: CASSIOD. var. 6, 8, 2 erat secretarium -a seditione confusum (*seq.* dicta prudentium).

impolluo, -ere. *ab* in *et* polluere, *cf.* inquinare. *i. q. polluere, maculare*: SERM. Caspari p. 200, 16 ne stolam baptismi ... per ... ebrietatem -ere videantur.

***impollūtus,** -a, -um. *ab* in *et* pollutus. *litot.*: *p. 650, 14.* *subst. masc.*: *p. 650, 4. 7.* GLOSS. III 423, 28 ἀκηλίδωτος. GLOSS.[L] III Abstr. IN 164 incontaminatus. *inde a* SALL.

1 *proprie i. q. sordibus non maculatus, purus, mundus* (*acced.* ab: *l. 76 sq. cf. l. 81*): SCHOL. Stat. Theb. 4, 462 'frugum libamine puro', illibato, -o. MAX. TAVR. hom. 4 p. 234[A] opera hominum -a servare (*opp.* sordidum). 41 p. 319[A] ut -a sit semita (*cf. l. 72*) salvatoris, apostolorum amictibus communitur. *per imag.*: VVLG. psalm. 17, 31 deus meus, -a (ἄμωμος) via eius (PAVL. NOL. epist. 9, 4 p. 55, 13 v. veritatis. MAX. TAVR. hom. 41 p. 319[A]. *cf.* PS. AMBR. epist. 1, 13 calle). HIER. epist. 64, 3, 1 vestimenta *sacerdotis* (*appos.* candida). VVLG. II Macc. 14, 36 conserva ... -am (ἀμίαντον) domum istam (*i. templum*). RVFIN. hist. 9, 9, 4 *Maxentius* -am *Constantini* ... dexteram a civili cruore servavit (*cf.* AVG. in euang. Ioh. 114, 4 *Iudaeos* a sanguine innocentis -os esse). HESYCH. in lev. 22, 8 p. 1067[C] calice sancto et -o.

2 *transl. i. q. scelere vel peccato non pollutus, integer* (*acced.* ab: *l. 83. p. 650, 5. 19; cf. l. 68. dat.*: *p. 650, 11*): **a** *de hominibus* (*part. corp*: *p. 650, 6. 10 sq.*): TAC. ann. 16, 26 intemeratus, -us ... peteret finem *vitae Thrasea.* IVL. VAL. 3, 25 uti mundus et ab omni inreligioso contagio -us accederem (*cf.* HIL. in psalm. 14, 6 ingrediens). ARNOB. nat. 1, 46 p. 31, 4 iustissimis viris etiamnunc -is. 3, 10 p. 118, 3 (*ironice*) o sancti atque -i antistites religionum (*cf.* VVLG. Hebr. 7, 26 pontifex sanctus, innocens, -us [ἀμίαντος]. CONSVLT. Zacch. 3, 10 p. 118, 1 sacerdotum). AVG. c. Cresc. 4, 35, 42 p. 541, 27 *dilationem* -is atque innocentibus datam. epist. 108, 13 -os a sacrilegii surculo. PS. AVG. neoph. 2 p. 1207[extr.] aures ... ab omni malo ... -as. HESYCH. in lev. 21, 16 sqq. p. 1064[B] quis ... inreprehensibilis nisi -us? ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 22, 8 devoto ... atque -o populo. DRAC. laud. dei 3, 495 adulter -us adhuc (*sc. Holofernes*). PASS. Thom. p. 109, 10 corde. *et al.* *i. q. castus, intactus* (*cf. l. 16*): PAVL. NOL. carm. 6, 121 *Maria* -a viro. PS. AMBR. serm. 51, 7 *Christus* -ae vulvae flore progenitus. GREG. TVR. glor. mart. 30 puellam. **b** *de rebus*: SALL. or. Lep. 10 quaeve ... divina -a sunt? SIL. 13, 679 pro barbara numquam -a fides (CONC.[S] I 2 p. 104, 3 rectam et -am [ἀμώμητον]. *al.*). TAC. ann. 14, 35 ut non corpora, ne senectam quidem aut virginitatem -am relinquant *Romani* (MAX. TAVR. serm. 19 p. 571[A]). HIL. in psalm. 131, 23 -a ... divinitatis natura. HIER. epist. 52, 4, 2 *sapientia.* AVG. c. Parm. 2, 13, 30 p. 82, 24 *sacramenta.* adv. Don. 28, 48 p. 149, 32 ab his criminibus -a *ecclesia. et al.*

adv. **impollūtē**: GREG. TVR. Mart. 1, 3 solemnia ... celebraverat.

impōmentum, -ī *n.* [*ex* *in-posi-mentum; *v. Schwyzer, RhM. 76, 1927, 440 sqq. J. B. H.*] *i. q. mensa secunda,* ἐπιδειπνίς: PAVL. FEST. p. 108 -a quasi inponimenta, quae post cenam mensis inponebant.

[**imponderātus** *v.* impudoratus.]

impondero, -āre. *ab* in *et* ponderare. *i. q. c. vi imponere* (*ut vid.*): PASS. Is. et Max. Migne 8 p. 770[A] totas vires -ans egestis nisibus gementi rabie grassabatur *classis plumbatorum.* *O. Prinz.*

(**impōnimentum** *v. l. 23.*)

***impōno,** -posuī, -positum, -pōnere. *ab* in *et* ponere. *scrib.* in-: LEX par. fac. Put. (CIL I² 698) I 15 *al.* EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. (CIL X 4842) 38 CE 1014, 6 (*s. I*) *saepe.* im- (*cf.* GRAMM. suppl. 295, 17): CIL I² 1714 ORAT. imp. Claud. (Bruns, font.⁷ 53) II 5 CIL VIII 11999 (*ca. a. 210*) INSCR. Dessau 5433 (*a. 213*). *al.* -ssuit: ITALA Matth. 27, 48 (Gat.). *de formis*: -ivi: PLAVT. Rud. 357 -⟨i⟩vit. CATO or. frg. 2 p. 37, 8. VARRO ling 8, 8 -iverunt. *cf.* 9, 34 -ierint. *p. p. p.* -postus (*nonnisi poetae*): *v. Neue-Wagener³ III 533; adde* CYPR. GALL. gen. 1374 Ios. 578. *fut.* -ebis: CHIRON 595. 627. NOT. Tir. 23, 62. 76. *de notione*: PAVL. FEST. p. 111 insitum ... aliquando significat -situm (*hinc* GLOSS. Ansil. IN 1677). BEDA gramm. VII 277, 8 -ere est rem aliquam sive corporalem seu incorporalem alteri rei superponere. 286, 12 'adpono' adiectionis est, '-o' insuendi (*an* inser-?). GLOSS.[L] II Philox. IN 380 -itum: ἐπιτεθέν. 384 -it: ἐπιτίθησιν. II Abav. IN 226 -uit: indidit. *inde a* PLAVTO *per totam latinitatem; deest* CATVLLO. [*it.* imporre, *hisp. vet.* emponer. *M.-L.*]. [*restituitur pro* ponere: CATO agr. 66. 76, 4 (*v. Keil, Comm. p. 89*). VARRO rust. 3, 15, 2 CELS. 5, 28, 1[D] *al.* (*at* 7, 19, 5. 11 ponenda *tuetur Marx*). PLIN. nat. 10, 122. *et al.* (*vice versa* -ere *falsa l. v. pro* ponere: CIC. de orat. 1, 102 OV. met. 3, 506). *dub. var. l.*: HIRT. Gall. 8, 49, 3 (-endo β, iniungendo α). PETRON. 108, 14 v. 8 (immittite *L*). *dub. trad. vel interpr.*: MANIL. 3, 114 rostris (-um *l. v.*) ... loquentis -situm (-sita *l. v.*). SCRIB. LARG. 133. *falso trad.*: PLIN. nat. 21, 22 (in⟨ter⟩positum *Harduin.*). AMM. 25, 1, 8 (disposuit *vulgo*). *loco lacero*: GRATT. 362. *falsa transl.*: ITALA lev. 6, 23 (Aug. quaest. hept. 3, 17); consummabitur *al., LXX* ἐπιτελεσθήσεται (*legisse videtur* ἐπιτεθήσεται). HIPPOCR. aer. 17 p. 35, 32 (ἐπικαίεται; *legit* ἐπικέεται).]

I *proprie*: **A** *strictius c. vi praep.* '*in*' *vigente*:

1 *i. q.* ἐντιθέναι, *inferre, indere sim.*: **a** *aliquem*: PLAVT. Men. 26 -it geminum alterum in navem pater (POLLIO Cic. epist. 10, 33, 3 LENT. Cic. epist. 12, 14, 1 CAES. civ. 3, 14, 1 BELL. Afr. 2, 1 *al.* BELL. Alex. 9, 3 LIV. 21, 27, 9 VELL. 2, 19, 4. *et passim. cf.* CAES. Gall. 7, 58, 4 eo militibus -sitis [β, iniectis α; *cf. Meusel, Krit. Anh. p. 614*]. SALL. hist. frg. 2, 110 corpora in ratīs [CVRT. 7, 9, 2. *cf. dat.*: OCTAVIA 127 rati. SIL. 6, 372 *al.*]. HOR. carm. 2, 3, 28 cumbae [*al.*]. OV. met. 6, 511 carinae [*al.*]. LIV. 28, 30, 5 in quinqueremem. 28, 46, 7 in classem [TAC. ann. 2, 23 classi. *al.*]. *et al. adde*: SEN. contr. 7 praef. 9 in culleum ligneum [*i. exarmatam navem. cf.* 7, 1 thema. *al.*] *abs.* [*cf. p. 651, 22*]: CIC. div. 2, 84 cum ... exercitum Brundisii -ret. CAES. civ. 1, 56, 2 *al.* BELL. Afr. 2, 3 BELL. Alex. 10, 1 *al.* OV. ars 2, 430 fast. 5, 92 PLIN. nat. 6, 101 TAC. ann. 1, 70 *al.* PLIN. epist. 3, 16, 8. *et ap.* DIG., AMM. *cf. p. 651, 3. 6*). CAEL. Cic. epist. 8, 17, 1 (*trop.*) *Curionis* amicitia me paulatim in hanc perditam causam -uit (*cf. l. 79*). SALL. Iug. 47, 2 huc (*in oppidum Vagam*) consul ... praesidium -uit (54, 6. 61, 1 in eis urbibus [LIV. 36, 12, 11. *cf.* 9, 40, 2 Perusiae. 31, 18, 8 *al.*]. 66, 2 *al.* LIV. 3, 3, 5 portis. *al.* CVRT. 3, 7, 2 *al.* TAC. ann. 14, 30. *et al.*). OV. met. 2, 507 raptos per inania vento -uit caelo (*v. vol. III 85, 20. adde* SEN. epist. 68, 2 [*trop.*] TERT. scorp. 10 p. 167, 9). 10, 514 *puerum* herbis ... -situm. PETRON. 100, 4 si quis deus manibus meis ... Gitona -ret (*i. traderet*). 102, 2 (*trop.*) innocentem alieno periculo -ere (*i. exponere*). QVINT. inst. 1, 1, 24 (*trop.*) fingamus ... Alexandrum dari nobis -situm gremio. PLIN. epist. 8, 20, 8 *pecora* quasi inlata et -sita *insulae mobili* (*cf.* VLP. dig. 25, 1, 14, 1 praediis [*i. inigere*]). CYPR. laps. 9 p. 243, 10 infantes ... parentum manibus -siti vel adtracti. *nota: abl. loci* (*nisi est struct.* ἀπὸ κοινοῦ): CAES. or. frg.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Suet. Iul. 66 vetustissima nave -sitos *eos* ... iubebo avehi (*cf. Schmalz, Sprachgebr. d. Asin. Pollio 20*). Ov. epist. 18, 176 -sitam celeri Phasida puppe tulit *Iason.* in *c. abl.* (*cf. l. 34. p. 650, 74*): VITR. 2, 8, 15 in navibus Rhodiorum suis militibus ... -sitis. *part. corp.*: PLAVT. Most. 434 si posthac me pedem latum (*nota contamin.*) modo scies -isse in undam (Rud. 490 numquam p. voluisti in navem ... -ere. VARRO Men. 266 in focum. CIC. Arat. 258 -it ... p. duplices Equus. Ov. epist. 15, 66 graminibus. ars 1, 560 *harenae*). Ov. epist. 11, 123 *membra nati* socio ... -e (*i. conde*) sepulcro (*cf.* MACER dig. 11, 7, 37, 1 eius loci ... in quo corpus -situm sit [CIL III 2207. 2240. *cf.* CE 702, 9 = INSCR. christ. Diehl 168[b]]. CYPR. GALL. Ios. 578 ossa ... in Sicimis ... -sta quiescunt). SEN. epist. 24, 5 Mucius ignibus manum -uit (76, 20. *cf.* MART. 10, 25, 2). FILASTR. 76, 1 digitum -entes in nares *Passalorinchitae.* *fort. hic add.* (*de mixta natura Centauri*): MANIL. 4, 239 ferae mixtum est hominis per sidera corpus -situmque manet.

b *aliquid*: α *generatim*: PLAVT. Bacch. 69 (*interpol.*) ubi ... -at in manum alius mihi pro cestu cantharum. Merc. 88 mercīs emit, parata navi -it ([VAL. MAX. 9, 4 ext. 1 PLIN. nat. 21, 73]. Rud. 357 in navem [BELL. Afr. 47, 3 NEP. Dion 4, 2 LIV., DIG.]. *cf.* CIC. Att. 1, 8, 2 quo tibi placebit. PROP. 4, 6, 42 [*trop.*] prorae publica vota. LIV. 45, 33, 7 in classem [*al.*]. *abs.* [*cf. p. 650, 67*]: CIC. Att. 1, 10, 3 signa ... velim -as. 15, 10, 1 LIV. 29, 25, 6. *et al.*). CATO agr. 18, 5 sub eas trabes ... trabeculam ... -ito. 76, 2 *caseum* in mortarium. SISENNA hist. 84 claustra foribus -sita (*cf.* LIV. 27, 24, 8 clavis ... portis). VARRO rust. 3, 11, 2 in *canalem* ... cibus -itur *anatibus* (*cf.* COLVM. 7, 3, 20). 3, 14, 2. CIC. Verr. II 4, 23 quae volebat, *in urbem* (*opp.* exportanda). Tusc. 5, 51 in alteram lancem animi bona -at, in alteram corporis (*cf.* VERG. Aen. 12, 726 [*Hom.* Θ *70* ἐν τ' ἐτίθει]. LVCAN. 6, 711 caput ... lancibus). ac. 2, 38 in libram ponderibus -sitis. SEN. epist. 6, 5 -am notas *in libros eqs.* (*aliter p. 656, 66*). CVRT. 4, 2, 13 fornacibus ferrum. PLIN. nat. 9, 90 *al.* PETRON. 129, 12 verba ... codicillis talia -ui (*cf.* COD. Iust. 6, 23, 31, 4 subscriptionem suam *testamento.* 8, 55, 10 pr.). *et al.* in *c. abl.* (*dub.*: CATO agr. 77 *tracta* -ito in solo [*v. Keil ad l.*]. BELL. Afr. 54, 5 [in nave⟨m⟩ *vulgo*]. LACT. inst. 1, 11, 9 [in quam *l. v.*]): LIV. 8, 23, 6 *quod* coloniam ... in Samnitium agro -erint. VITR. 7, 8, 4 panni in fictilibus vasis -siti. 10, 9, 3 calculi ... in eo tympano. PAVL. dig. 39, 4, 11, 2 aliquid in nave (ACT. Petr. 3. *cf. supra l. 3*). TERT. apol. 11, 6 in manu *Iovis* ... fulmina. APIC. 4, 124 *al.* CIL VIII 11999 signum ... in bassil(ica). *et al.* β *speciatim: in agric. i. q. inserere, indere sim.* (*cf. p. 653, 82*): VERG. georg. 2, 73 nec modus inserere atque oculos (*i. gemmas*) -ere simplex ([*cf. Serv. georg. 2, 69*]. *cf.* COLVM. 5, 6, 25 [= PALLAD. 3, 13, 1] plenioribus ramis plures palmites -antur. PALLAD. 15, 97). PLIN. nat. 19, 112 alium in plano seri vetant castellatimque grumulis -i *iubent.* COD. Iust. 3, 32, 11 (*a. 293*) si quis ... agrum alienum sevit vel plantas -uit.

2 *i. q.* ἐπιτιθέναι, *superponere*: a *aliquem*: α *generatim*: TER. Andr. 129 in ignem -sitast; fletur ([SEN. clem. 2, 4, 1]. LVCR. 3, 890 ignibus [AETNA 19 (*trop.*) Argolico ... Pergamon igni -sitam. PROP. 3, 6, 39 (*de amore*). Ov. met. 13, 583. *et al.*]. *cf.* CIC. rep. 6, 3 rogo [VERG. georg. 4, 477 = Aen. 6, 308 Ov. trist. 1, 7, 20 viscera *i. carmina.* VAL. MAX. 1, 8 ext. 1 *al.* LVCAN. 2, 170. *et al. cf.* in rogum: CIC. Tusc. 1, 85 *al.* VAL. MAX. 4, 6, 3 CVRT. 6, 10, 31]. NVX 177 -ite flammae ... membra [SIL. 13, 461 *al.*]. *et al.*). CATO orig. 39 *sues* in pla⟨u⟩strum (LIV. 5, 40, 10 VAL. MAX. 1, 1, 10. TAC. ann. 14, 34 plaustris. *et al. cf.* CAES. Gall. 1, 51, 3 eo [*in carros*] mulieres. SEN. epist. 87, 4 in *vehiculum* [CVRT. 5, 12, 16. *et al.*]. STAT. Theb. 6, 321 *Phaethonta* axi. *et al. adde* CIC. Tim. 43 [*trop.*] *sidera* quasi in currum universitatis -uit [*p. 41*[E] ἐμβιβάσας]). VARRO rust. 1, 52, 1 -sito auriga *tribulo* (PLIN. nat. 34, 71 *al.*). 2, 7, 13 *pullis* puerum (*cf.* CAES. Gall. 1, 42, 5 eo [*in equos*] ... milites. LIV. 2, 64, 10 cornicines ... in equos [*v. vol. V 2, 734, 18*]. 41, 3, 6 in ... iumenta [*al.*]. VERG. georg. 3, 116 Lapithae ... -siti [*i. sedentes*] dorso [PLIN. nat. 8, 93 *al.*]. HOR. epist. 1, 7, 77 -situs mannis [*i. curru vectus*]. Ov. am. 3, 12, 34 *Europa* tauro. trist. 3, 12, 3 Hellen *arieti.* LIV. 7, 14, 7 mulis ... agasones. PLIN. nat. 9, 26 -sitos *delphinis. et al.*). CIC. Tusc. 5, 13 (*trop.*) iste chorus virtutum in eculeum -situs (*v. vol. V 2, 730, 65*). VERG. Aen. 2, 707 cervici -ere (*imperat.*) nostrae (LIV. 42, 50, 6 SEN. dial. 6, 22, 4 [*trop.*] Seianum in c. nostras. PLIN. paneg. 26, 1). 10, 506 -situm scuto ... Pallanta (TAC. hist. 4, 45 AMM. 20, 4, 17). Ov. met. 14, 753 -situm lecto ... Iphin (QVINT. inst. 6, 1, 31. *cf.* SEN. dial. 7, 25, 4 in ... fericulum. PETRON. 28, 4 lecticae [SVET. Iul. 82, 3 *al.*]. TAC. hist. 1, 27 sellae. *et al.*). LIV. 26, 44, 2 quingentos tumulo urbis ... -it (*cf.* SIL. 15, 348 viros ... monti. TAC. ann. 15, 10). SEN. contr. 7, 4, 7 -i s⟨e⟩ supra cippum iussit. SEN. Herc. O. 11 -situm sibi (*Atlanti*) ... Herculem. dial. 3, 16, 5 Tarpeio *saxo* proditorem. epist. 71, 13 (*v. p. 465, 7*). COLVM. 8, 11, 17 supra perticas -endi *pulli.* LVCAN. 5, 676 *unda Caesarem* -uit terrae. PETRON. 95, 8 anus ... soleis ligneis imparibus -sita (*i. stans*). PLIN. nat. 11, 91 se ipsius matris clunibus -endo tutus *scorpio* (SIL. 11, 244 super ardua colla ... sese -uit ... leo. PS. QVINT. decl. 7, 11 cui se morientis -et [*i. nitetur*] infirmitas? *aliter p. 652, 10*). VAL. FL. 5, 421 Phasidis hos -at agris (*sc. colonos*). SVET. Cal. 25, 4 infantem ... Minervae gremio -uit. Otho 2, 1. CYPR. epist. 39, 4 p. 583, 25 *Celerinum* super pulpitum ... -i (*cf. Schrijnen-Mohrmann, Synt. Cypr. I 272*). *abs. i. q. offerre*: SVLP. SEV. chron. 1, 43, 8 *Elias* caesum vitulum -uit. in *c. abl.* (*cf. p. 651, 34. falso trad.*: VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 p. 241, 10 [in eculeum *Par.*]. SEN. dial. 6, 17, 7 [in igne⟨m⟩ *vulgo*]): VITR. 9, 1, 15 si in rota ... -sitae fuerint ... formicae. VLP. dig. 13, 6, 5, 7 *si* tu eum *servum* -ui⟨s⟩ti ⟨i⟩n machina (*sc. ad operandum*). ITALA gen. 22, 2 (Cypr. testim. 3, 15) -es illum hostiam in uno ex montibus (ἀνένεγκε, *Vulg.* offeres). VVLG. IV reg. 10, 16 -situm in curru suo duxit in Samariam (ἐπεκάθισεν ... ἐν). *refl.* (*cf. p. 651, 83*) *i. q. se opponere*: ITALA Iudith 16, 6 (codd. Amiat. Tolet. Palat. *al.*) nec excelsi gigantes -erunt se illi (ἐπέθεντο, *Itala Monac. al.* superposuerunt, *Vulg.* opposuerunt). FIRM. math. 1, 7, 20 se illi ... tota fatorum potestas -uit (*cf.* 3, 3, 10). CONC.[S] II 3, 1 p. 150, 25 etiam vobis ⌊se⌋ (*om.* Φ^{ac} *et II 2, 1 p. 65, 4*) -et (ἐπιθήσεται, *II 2, 1 p. 10, 7* erit molestus, *II 3, 1 p. 115, 8* se superimpositurus est). *pro refl. intrans.* (*cf. l. 14*): CONC.[S] I 5 p. 357, 32 volentibus ... -ere ... synodo finitionibus (*I 1, 7 p. 119, 1* ἐπιβαίνειν). *part. corp.*: PROP. 1, 1, 4 caput *meum* -sitis pressit Amor pedibus (Ov. met. 8, 425. fast. 4, 858 victorem terris. Pont. 4, 7, 48 trist. 5, 8, 10. CVRT. 9, 7, 22 super cervicem iacenti [ITALA Ios. 10, 24 (Lugd.); *Vulg.* ponite]. *et al. cf. p. 651, 5*). 3, 13, 22 -unt ... suis ora perusta viris (Ov. met. 6, 291. *et al.*). Ov. am. 2, 2, 24 -sita gremio ... fronte. epist. 11, 78 quassus ab -sito corpore lectus erat (fast. 5, 24 toris. VAL. MAX. 5, 1 ext. 1 in sedem). met. 2, 875 altera *manus* dorso *tauri* -sita est (CELS. 4, 20, 3 supra ... ventrem aegri [*al.*]. SEN. dial. 11, 1, 1 [*trop.*] super plagam. PETRON. 65, 7 umeris. VVLG. II reg. 13, 19 *al.* [*v. et p. 654, 48*]. *cf.* LIV. 1, 18, 8 dextra in caput Numae -sita [SIL. 9, 256]. VAL. FL. 5, 189 *arieti* palmas). 9, 236 -sita clavae cervice (15, 698). Ib. 236 molle super silices -uere caput (SEN. dial. 8, 5, 4 *natura* collo *hominis.* QVINT. inst. 8, 5, 24 'c. *Germanorum* nescio ubi -situm' [*exemplum nimiae dictionis*]. *cf. p. 653, 46*).

β *speciatim: de admissura i. q.* βιβάζειν (*de equis; de agnis: l. 34*): COLVM. 6, 27, 10 iam patientiori *equae* generosior equus -itur. 6, 36, 4. 7, 2, 5 *agni* Tarentinis ovibus -siti. CHIRON 743 ne facile -es (*v. Svennung, Wortstud. Oribas. 132*[3]). 744 bimam aut trima[tu]m in equa⟨m⟩ -e. *ibid.* calfacienti (*i. calefactae*) ... numquam -eris. *nota struct. aliquam aliquo* (*sec.* induere *sim.*): CHIRON 745 qui⟨n⟩quennis cum facta fuerit, licet equo -as aut asino ..., continere ⟨poterit⟩ (*cf. ibid.* si ex equo -eris). *adde de libidine perversa mulieris*: IVV. 6, 334 mora nulla per ipsam quominus -sito clunem summittat asello.

b *aliquid* (*cf. p. 659, 19*): α *generatim*: PLAVT. Asin. 659 quin *cruminam* ... -is in me (*cf.* Persa 692). Aul. 386 haec (*tus et coronae*) -entur in foco nostro Lari (TIB. 2, 10, 59 COD. Theod. 16, 10, 12 pr. 2. *cf.* Ov. am. 3, 3, 33 focis [Pont. 2, 1, 32]). Most. 430 (*trop.*) unde advenienti sarcinam -am seni ([*cf.* 782 magni sunt oneris: quicquid -as vehunt. *v. et p. 659, 73*]. *cf.* CIC. nat. 2, 151 onera ... bestiis ..., iuga [PLIN. epist. 10, 39, 4 *al. v. et p. 657, 68*]. PHAEDR. 4, 10, 1 peras. SEN. epist. 110, 17 lectica. *al.*). Poen. 1026. Rud. 1237 in *transennas* ... esca (*cf.* PETRON. 3, 4 hamis). CATO agr. 18, 5 insuper arbores stipitesque trabem ... -ito. 104, 2 operculum in dolium -ito (112, 1. VARRO rust. 3, 16, 17 ad extrema⟨m⟩ *partem alvi. et al.*). 108, 1 caliculum -ito in carbones (SCRIB. LARG. 122 super c. 173. *cf.* CELS. 4, 26, 7 super prunam [*al.*]). COM. pall. inc. 66 (*prov.*) clitellae bovi sunt -sitae *eqs.* (*v. vol. III 1355, 57. 60. 62*). VARRO Men. 150 cor⟨o⟩nam ... aedilis signo (*v. vol. IV 978, 39. 979, 47. 982, 18. 80. 983, 76. adde* SALL. hist. frg. 2, 70, 3 [*v. et l. 44. p. 653, 50*]. *cf.* PROP. 4, 2, 46 *flos* -situs fronti. Ov. fast. 4, 616 spicea serta comae). ling. 5, 112. CIC. Phil. 2, 85 diadema -bas *collegae* (*v. vol. V 1, 945, 25 sqq.*). leg. 1, 4 ab aquila Tarquinio apicem -situm putent (LIV. 6, 41, 9. *cf.* Ov. epist. 13, 140 marito -it galeam [*al.*]. LIV. 30, 45, 5 pilleo [PETRON. 41, 7] capiti -sito [PAVL. FEST. p. 16 *arculum.* VELL. 2, 56, 4 insigne regium. SEN. Thy. 544 vincla. SIL. 2, 156 exuviae. TAC. ann. 2, 56. *et al.*]). CIC. leg. 2, 65 nec hermas ... licebat -i *sepulcro apud Athenienses* (*cf.* 2, 68. PLIN. nat. 7, 114 prior Africanus Q. Enni statuam sepulcro suo -i iussit). CAES. civ. 3, 63, 7 viminea tegimenta galeis -sita. LVCR. 5, 543 *quaecumque* -sta ... nobis pondera sunt, laedunt (PROP. 4, 2, 28 Ov. fast. 2, 125 [*trop.*]. VITR. 7, 8, 3 SEN. nat. 6, 20, 6 COLVM. 12, 7, 3 *al.* PLIN. nat. 19, 134 STAT. silv. 5, 1, 85 [*trop.*]. *et al.*). SALL. Iug. 75, 4. VERG. georg. 1, 281 -ere Pelio Ossam ([*Hom.* λ *315* θέμεν ... ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον]. SEN. Ag. 345. *cf.* HOR. carm. 3, 4, 52 Pelion ... Olympo. PROP. 2, 1, 20 Ossan Olympo. CLAVD. 26, 12 Pelion Ossae). 2, 540 -sitos ... incudibus enses. 4, 173 -sitis incudibus ([*sc. in statumine. cf. Hom.* Σ *476*]. Aen. 8, 451). Aen. 1, 49 aris -et honorem ([*i. hostiam.* NON. p. 328, 33: supra ponere]. 4, 453 dona. Ov. met. 12, 152 fast. 4, 941 LVCAN. 6, 525 VAL. FL. 4, 186. TERT. apol. 14, 1 in aram. *cf.* VERG. Aen. 6, 246 saetas *taurorum* ignibus ... sacris [*cf.* 6, 253]. *al.* Ov. Pont. 3, 1, 161 sanctis altaribus igni [FEST. p. 313 in a. *cf. et p. 653, 33*]. *al.*). 1, 62 montes insuper altos -uit regemque dedit *ventis Iuppiter* (*cf.* 3, 580 insuper Aetnam -sitam *Encelado* [HOR. carm. 3, 4, 76. *cf.* SEN. Herc. O. 1735]. Ov. met. 9, 56. *cf.* VERG. Aen. 9, 716). 3, 355 -sitis auro (*i. aureis patinis*) dapibus. 6, 774 Collatinas -ent montibus arces ([HOR. carm. 4, 14, 12 *al.*]. LIV. 10, 1, 7 coloniam ... velut a. suis finibus -sitam [33, 44,

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

9]. *al. cf.* HOR. sat. 1, 5, 26 -situm saxis ... Anxur [LIV. 32, 4, 5 urbs. *al.* PLIN. nat. 5, 5 oppidum Sala eiusdem nominis fluvio -situm. 6, 75 litori. *al. cf.* SEN. dial. 11, 7, 1 civitates Achaiae Ponticis -sitas litoribus. epist. 91, 10. *et al.*]. LIV. 21, 32, 7 tecta informia -sita rupibus [SEN. epist. 89, 21]. 21, 45, 1 castellum insuper -unt *ponti* [PLIN. nat. 19, 90 Rheno. *al.*]. 29, 35, 14 iugo medio ... castris -sitis [LVCAN. 6, 2]. SEN. nat. 6, 26, 3 *Delos* mari. epist. 51, 11 *villas* iugis montium [PLIN. nat. 15, 137. *et al.*]. TAC. ann. 12, 2 munimenta Euphrati. *et al. adde person. pro re*: PLIN. nat. 3, 25 Toletani Tago fluminì -siti). MORET. 36 focis (*v. et p. 652, 44 sq.*) -ere ligna (*cf.* OV. met. 7, 327 igni ... laticem. 8, 462 flammis ... ramum. *et al.*). HOR. carm. 3, 13, 14 cavis -sitam ilicem saxis (*cf.* SEN. Thy. 465 silva). PRIAP. 16, 8 *poma* mensae (OV. met. 1, 230. 15, 73 animalia [*i. carnem.* fast. 2, 473]. LVCAN. 2, 124. *cf. p. 650, 24*). PROP. 4, 2, 33 cassibus -sitis (*sc. umeris*) venor. 4, 8, 65 *Cynthia* -it ... notam collo (OV. epist. 18, 28 -sitas [*i. impressas*] tamquam servet harena n. Pont. 2, 9, 70 CELS. 3, 21, 8. *et al. cf.* VITR. 2, 8, 15 Rhodiorum civitati stigmata [SVET. Iul. 73]. PAVL. FEST. p. 72 signa pecoribus [LACT. inst. 4, 27, 4 *al.* COD. Iust. 2, 16, 1 *a. 278; syn.* imprimi. *al.*]. GREG. TVR. Thom. p. 96, 10 -sito regi crucis signaculo [*al.*]). OV. epist. 10, 41 velamina virgae (met. 5, 594. *cf.* fast. 3, 530 desuper [*sc. calamis*] ... togas). ars 2, 469 mox caelum -situm terris (*cf.* SEN. nat. 7, 14, 1). met. 1, 67 haec super -uit ... aethera (2, 17). 8, 30 -sito calamo ... sinuaverat arcus (*cf.* 8, 381 sagittam ... nervo. CVRT. 8, 14, 19). *al.* LIV. 33, 27, 4 fornicibus signa aurata -uit (QVINT. inst. 5, 11, 42 columnae. *cf.* LIV. 45, 27, 7). 37, 40, 4 tergo *elephantorum* -sitae turres. *al.* MANIL. 5, 92 pontibus -sitis ... quadrigis (*de Salmoneo.* CVRT. 5, 1, 29 flumini [*al.*]). CVRT. 7, 7, 1 (*trop.*) urbem ... suis -sitam esse cervicibus. PETRON. 35, 2. PLIN. nat. 8, 143 domus ... plaustris -sitas. 32, 3 armatae classes -unt sibi turrium propugnacula. *al.* SIL. 3, 54 terris tumefactum -ere pontum. 3, 563 Alpibus -uit Libyam (παϑητικῶς *pro exercitu Poenorum*). IVV. 12, 84 farra -ite cultris. ITALA lev. 4, 31 (Lugd. Wirc.) *adipem* -et sacerdos super altare ([ἀνοίσει, *Vulg.* adolebit]. *cf.* deut. 33, 10 [Lugd.]. Is. 57, 6 [Firm. err. 28, 12 *al.*] illis ... sacrificia. *al.*). num. 4, 6 (Monac.) -ent super *arcam* ... corium hiacintinum desuper (ἐπιβαλοῦσιν, *Lugd.* coperient, *Vulg.* extendent). AVSON. 397, 5 p. 226 P. rapiant -sta petorrita (*i. currus adiunctos*) mulae. COD. Theod. 8, 5, 17 pr. vehiculis nihil ultra mille librarum mensuram patiemur -i (*al.*). CIL VI 10248, 14 ut ... lucerna lucens sibi ponatur incenso inposito. *et al.* *abl. loci* (*dub. an dat.*: TAC. ann. 3, 74 castella ... idoneis locis -ens. APIC. 4, 129 *patinam* -es cinere calido [*cf. Svennung, Unters. Pallad.* 232^3]): SEN. Thy. 455 vertice alti montis -sitam domum. PETRON. 116, 1 -situm arce sublimi oppidum. 135, 8 v. 4 crate saligna -situm Cereris vacuae nemus (*cf. Stubbe, Verseinl. im Petron 182*). in *c. abl.* (*cf. p. 651, 34*): VARRO ling. 9, 79 si in Alexandri statua -ueris caput Philippi. CIC. dom. 134 ut in vivi ... capite (-i *codd.*) bustum ... -ret (*test. Arus. gramm. VII 483, 30 vix recte obloquente Plasberg, Cic. ac. ed. mai. p. 86, 14*). PAVL. FEST. p. 313 quod in pulvinari -atur Castoris, struppum vocari. PASS. Matth. p. 251, 23 coronam ... in capite.

β speciatim: ① *in architect.*: CIL I^2 1714 M. Lucceius ... piscinam purgandam et lorica⟨m⟩ -endam ... coeravit. LEX par. fac. Put. (CIL I^2 698) I 15 insuper id limen robustum ... -ito (I 19). II 3. 5. 8. 16 parieti ... marginem perpetuom -ito. VARRO rust. 3, 5, 13 mutuli crebri in omnibus columnis -siti. 3, 8, 2 supra *palos* ... tegeticulae cannabinae. CIC. div. 1, 33 cotem ... defossam *esse* in comitio supraque -situm puteal. off. 3, 33 (*in imag.*) operi incohato ... tamquam fastigium -imus. HIRT. Gall. 8, 9, 4 portis ... turres -uit (SALL. Iug. 76, 3 super aggerem [CVRT. 4, 6, 22]. PLIN. nat. 35, 169. CIL III 13796 [*a. 140*]). BELL. Alex. 44, 3 navibus actuariis ... rostra -uit. OV. medic. 8 nigra sub -sito marmore terra latet. VITR. 3, 3, 5 -endae de materia trabes perpetuae *araeostylis* (*cf.* 4, 1, 2 membra ... supra columnas [4, 1, 12 *al.*]). 4, 8, 1 reliqua quae insuper -untur. *al.* FRONTIN. aq. 114 foramen novum castello. TAC. ann. 4, 63 amphitheatrum ... solo firmitatis spectatae. IAVOL. dig. 19, 1, 18, 1 tegulae ... aedificiis. 31, 39 areae ... aedificium (*al. cf.* PAVL. dig. 39, 2, 18, 4 in conducto solo. PALLAD. 1, 39, 5 balineis. COD. Iust. 3, 32, 2, 1 [*a. 213*] superficiem. *al.*). NERAT. dig. 7, 1, 44 novum tectorium parietibus (*al.*). IVLIAN. dig. 6, 1, 59 in aliena aedificia fenestras et ostia. *al.* CIL II 2060, 12 -sitis spatulis arg(enteis) gemmatis *statuae*. *c. acc. solo (om. dat.) fere i. q. erigere, statuere sim.*: PETRON. 133, 3 v. 4 templum ... suis -it Hypaepis (*sc. Lydus Priapo. cf.* STAT. Theb. 1, 274 delubra nefastis ... locis). TERT. pall. 1 p. 917, 5 Oe. moenia *Carthaginis* Statilius Taurus -uit. PALLAD. 1, 9, 4 tale pavimentum debebis -ere *eqs. addam*: TERT. apol. 48, 7 *deus mundum* de eo quod non fuerat ... -uit (*i. condidit*). *nota zeugma*: VERG. Aen. 6, 232 Aeneas ... sepulcrum -it (CLAVD. DON. *ad l.* p. 540, 15: construebat) suaque arma viro *eqs. (cf. Hom. Ψ 255)*. *de mortario i. q. inducere*: PALLAD. 1, 9, 4 huius inpensae crassitudinem sex unciis iubebis -i. 1, 15 aliud corium subtilius (*Vitr. 7, 3, 6* inducatur).

② *in agricult.* (*cf. p. 651, 41*): VARRO rust. 1, 26, 1 si cupressos vivas, pro ridicis quas inserunt, alternos ordines -unt. COLVM. 5, 4, 1 *vineae* singulis iugis -untur. 11, 2, 95 iuga vineis.

③ *in medicina* (*cf. p. 652, 25*): CATO agr. 157, 3 ad omnia vulnera tumores eam *brassicam* contritam -ito (CELS. 5, 18, 32 ad articulos. SCRIB. LARG. 206. *et al.* [ad *c. ger.*: PLIN. nat. 22, 140]. *cf.* PLIN. nat. 20, 61 oculis ... contra epiphoras [*al.*]. 23, 119 adversus ... morsus. *cf. et* 20, 11 epiphoris oculorum [*dat. ut* 20, 89 *et saepe*]). CELS. 1 prooem. 26 extrinsecus -i remedia (4, 11, 6 *al. cf.* SCRIB. LARG. 84 extra [= MARCELL. med. 17, 23 aforis. *al.*]. ANON. med. ed. Piechotta 71 supra [*opp.* introrsus]). 2, 11, 2 cornea *concurbitula* per se -itur (*al.* PLIN. nat. 22, 147 *al.*). 2, 33, 5 *farina* calida ... -sita est (*al.*). 3, 7, 2^A super stomachum -i folia vitis ([4, 12, 9 supra st.]. *cf.* 5, 26, 34^C super vulnus [*al. cf. infra l. 24*]. 6, 6, 1^K super ... oculos [*al.*]. *et al. cf. infra l. 19*). 3, 10, 1 lanam sucidam *fronti* (8, 9, 1^D super [*adv.*]. *al.*). 3, 10, 2 quidlibet ex aceto (4, 13, 2 *al. cf.* 7, 2, 7 spongia ex vino [*al.*]. SCRIB. LARG. 228 panem ex aqua. *et al. cf. et vol. V 2, 1114, 6*). 3, 19, 2 supra praecordia ... cataplasmata (*v. vol. III 593, 13. 42. 63. cf.* 3, 21, 14 malagma [*v. vol. VIII 162, 2. 9*]. *ibid.* ceratum [*v. vol. III 876, 42*]. 5, 17, 2^C emplastrum [*v. vol. V 2, 532, 18*]). 3, 20, 4 capiti ... sinapi (*al.*). 3, 22, 5 resina *cuti* (*al.*). 4, 14, 5 super pectus sal (*al.*). 4, 31, 6 levat spongia -sita (5, 26, 21^A supra [*adv.*]. 7, 7, 3 super [*adv.*]. *et al. cf. supra l. 14*). 5, 18, 24 faba (*al. cf.* 5, 27, 13^B lenticulam [*al.*]). 5, 26, 23^B fibulae. 5, 26, 23^F medicamentum (*al.* SCRIB. LARG. 56 denti [*i. indere*]. *et al.*). 5, 26, 30^G linamentum (*al. cf.* 5, 26, 33^B super [*adv.*] linteolum [*al.*]). *al.* CVRT. 9, 8, 27 *herbam* vulneri (COLVM. 6, 13, 1 PLIN. nat. 20, 47 *al. cf.* 16, 64 ulceri [*al.*]. 20, 169 plagae [*al.*]. *v. et supra l. 11*). COLVM. 6, 12, 4 *al.* SCRIB. LARG. 229 viscum (*Marcell. med. 34, 77* adponi). *al.* PLIN. nat. 20, 161 -sitis vellere foliis (34, 153. 36, 140 [*at* in v.: 28, 254 *al.*]. *cf.* 28, 73 lanā frontibus -situm *lac. al.*). *saepe.* CHIRON 484 *al.* ORIBAS. syn. 1, 35 (cod. Ab). *et al.* *abl. loci*: SCRIB. LARG. 11 torpedo nigra -sita eo (*Marcell. med. 1, 11* ei) loco qui in dolore est (84. *cf.* CHIRON 594 eodem l. [789. 901]). 229 ea parte. CHIRON 547 capite toto (*nisi est dat., cf. Ahlquist, Stud. Chir. 30*). in *c. abl.* (*dub.*: SCRIB. LARG. 265 proderit ⌊et in⌋ [etiam *Marcell. med. 24, 2*] omni loco dolenti -situm): PLIN. nat. 20, 160 infantibus -i in ventre *cuminum*. 23, 44 cardiacis in mamma laeva merum in spongia -i (23, 160). CHIRON 65 super in causa -is. 93 in eo vulneri (VEG. mulom. 2, 27, 2 ipsi vulneri). 159 furfurem ... in ungulis (VEG. 1, 38, 9 ungulis. *cf.* 264 in cerebro [VEG. 2, 7, 2 cerebro]. *al.*). 390 (= VEG. 2, 54, 3). *al.* VEG. mulom. 2, 39, 2 in illa parte labii (CHIRON 563 in illam partem l.). ad (*pro dat.*): CHIRON 325 in suo sibi stercore mixtum ad causam -i. 636 ad locum (VEG. mulom. 2, 34, 1 [= CHIRON 547 in eum l.]. ANON. med. ed. Piechotta 186). ANTIDOT. Brux. 152 ad media. *acc. dupl.* (*v. Svennung, Unters. Pallad. 202*): CHIRON 62 cataplasma -ito fenugraeci et lini seminis et tritici pollinem (ORIBAS. syn. 7, $43^{extr.}$ [cod. A]. *al.* [*cf. Svennung l. c. 204*]). 525 totum caput cretam Cimoliam ... -ito (706. *v. Löfstedt, Verm. Stud. 146*).

④ manum -ere (*aliter p. 655, 31*) *in bibliis et ap.* ECCL. (*hebr.* סָמַךְ, *LXX* ἐπιτιϑέναι; *v. Realenc. f. protest. Theol. u. Kirche VII 387, 31 sqq.*): *in ritu sacrificandi*: ITALA lev. 4, 24 (Monac. Lugd.) -et m. suam super (supra Lugd.) caput hedi (*Vulg.* ponet). 8, 18 (Lugd.; = VVLG.). VVLG. exod. 29, 10 *al.* *in supplicio exsequendo*: ITALA lev. 24, 14 (Cypr. testim. 3, 13) -ent ... m. suas super caput eius et lapidabunt eum (*Vulg.* ponent). *de baptismo*: TERT. bapt. 8 p. 207, 7 m. -itur per benedictionem advocans et invitans spiritum sanctum. *ibid.* p. 207, 14. ITALA (= VVLG.) 1 Tim. 5, 22 (Tert. bapt. 18 p. 215, 26) manus ne facile (cito VVLG.) -ueris. VVLG. act. 8, 17. 19. 19, 6. CYPR. epist. 69, 11 p. 760, 3 *a haereticis* baptizatis ... m. -itur ad accipiendum spiritum (72, 1 p. 775, 14 *al.*). CANON. Hippol. ed. Hauler 73, 1. 29 in capite. AVG. in epist. Ioh. 6, 10 *al.* SVLP. SEV. dial. 2, 4, 9. *de benedictionibus Christi et sanctorum*: VVLG. Matth. 19, 13 oblati sunt parvuli ut manus eis -ret (19, 15 Marc. 10, 16). PASS. Thom. p. 154, 1. *de sanationibus Christi et sanctorum*: TERT. adv. Marc. 4, 8 p. 438, 19. VVLG. Matth. 9, 18 -e m. tuam super eam et vivet (Marc. 5, 23 *al.*). *de ordinandis sacerdotibus et episcopis*: ITALA num. 8, 10 (Lugd.) -ent filii Istrahel m. suas super levitas ([*Vulg.* ponent]. 27, 18 [Lugd.] *al.*). 27, 23 capiti *Iosue* (PEREGR. Aeth. 10, 5). VVLG. act. 6, 6. 13, 3. *cf.* EPIST. pontif. 111 (Cypr. epist. 49, 1 p. 610, 4) ut paterentur ei m. quasi in episcopatum -i ([OPTAT. 1, 19 p. 21, 6 in episcopatu]. CYPR. epist. 67, 5 p. 739, 18 OPTAT. 1, 18 p. 20, 3 *al.*). CANON. Hippol. ed. Hauler 71, 21 (*in ordinatione presbyteri*). *al.* *de paenitentibus in communionem receptis*: CYPR. epist. 15, 1 p. 514, 11 ante m. ab episcopo et clero in paenitentiam -sitam (20, 3 p. 528, 21 *al. cf.* 16, 2 p. 519, 4 *al.* OPTAT. 2, 25 p. 65, 5 *al.*). *in ritu ad reliquias martyrum pertinente*: AMBR. epist. 22, 2. 21. 22.

3 *i. q.* προστιϑέναι, *apponere*: **a** *generatim*: *de veste, ornamentis sim. i. q. induere* (*cf. p. 652, 59 sqq.*): QVADRIG. hist. 10^b torquem ... detraxit eamque ... sibi in collum -it ([*Liv. 10, 13, 11* circumdedit]. EVTR. 2, 5, 1 collo. *et al.*). VARRO rust. 2, 9, 15 ne vulnerentur *canes* a bestiis, -untur his collaria. OV. ars 1, 734 palliolum nitidis -isse comis ([VVLG. gen. 9, 23 pallium ... humeris]. *cf.* SEN. dial. 11, 16, 2 amissis filiis -sita lugubria. SIL. 17, 526 umeris *sagulum*. QVINT. inst. 11, 3, 140 *toga* [SVET. rhet. 25 p. 122,

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

21]. ITALA lev. 8, 7 [Hier. epist. 29, 4, 4] superhumerale [ἐπέθηκεν]. III reg. 21, 27 [Tert. ieiun. 7 p. 282, 26] ⟨saccum⟩ carni suae [*Vulg.* operuit. *al.*]. SVLP. SEV. Mart. 19, 2 habitu virginitatis. dial. 2, 1, 9 vestem. *et al.*). met. 2, 124. IVV. 12, 118 frontibus ancillarum -et vittas (*sc. sacrificans*). TERT. virg. vel. 12^in. -e velamen extrinsecus habenti tegumentum intrinsecus (*cf.* adv. Marc. 5, 8 p. 600, 11). ITALA Os. 2, 13 (Wirc.) -bat sibi inaures suas ([περιέθετο, *Vulg.* ornabatur]. *cf.* Ezech. 16, 11 [Hier. epist. 21, 24, 2] -ui tibi armillas circa manus tuas [περιέθηκα, *Vulg.* dedi]). *et al.* *de frenis, catenis sim.*: VARRO Men. 177 (*trop.*) cupiditati . . . -ui frenos (*v. vol. VI 1294, 20. 1295, 79. adde*: LIV. 45, 19, 7. *cf.* PRVD. c. Symm. 2, 585). 473 ubi corpori aerinas compedes -sitas video (CYPR. epist. 76, 2 p. 829, 12. *cf.* PROP. 3, 20, 23 vincla [SIL. 12, 696 QVINT. decl. 272 p. 116, 29. ITALA deut. 28, 48 (Lugd.; ἐπιθήσῃ, *Vulg.* ponet). *al.*]). OV. epist. 4, 136 nodos (19, 39). SEN. Phoen. 574 catena (*i. iniecta. v. vol. III 604, 59; adde* AMBR. Ioseph 6, 28). TERT. uxor. 1, 3 p. 673, 12 Oe. (*trop.*) nobis etsi laqueum non -it *apostolus* (HIER. epist. 49, 7, 3 = adv. Iovin. 1, 13). *alia*: OV. met. 6, 410 -situm est non comparentis in usum partis (*sc. umeri Pelopis*) ebur. LIV. 38, 7, 12 folle fabrili ad caput fistulae -sito (*Polyaen. 6, 17* ὄπισθεν . . . τοῦ πίθου . . . προσαρμόσαντες). SEN. Oed. 341 iuvenca ferro semet -sito induit. NEMES. Cypr. epist. 77, 3 p. 835, 17 naribus . . . fragrantes flores -isti (*i. admovisti*). CE 1994, 8 ⟨t⟩hura mero semper -issemus in pleno (*i. addidissemus. sed cf. et Buech. ad l.*). *et al.* *de part. corp. fere i. q. circumdare*: OV. am. 1, 4, 35 nec premat -sitis . . . tua colla lacertis (2, 16, 29 epist. 15, 220). 3, 14, 22 femori -situm sustinuisse femur (*cf.* VVLG. iud. 15, 8 suram f.). SEN. Ag. 823 Aurora . . . -uit seni collum marito. *i. q. adicere*: COD. Iust. 7, 39, 1 pr. (*Diocl.*) oculos praediis tuis -erant. *aliquem*: TERT. apol. 12, 3 crucibus et stipitibus -itis (*i. infigitis*) Christianos.

b *speciatim*: manum -ere *alicui rei, i. q. adhibere, admovere sim. (fere tropice; aliter p. 654, 48)*: VERG. Aen. 7, 573 extremam . . . bello -it *Iuno* . . . m. ([SERV.: est translatio a pictura *eqs.* *cf.* DON. Ter. Andr. 412]. CYPR. GALL. lev. 2. *cf.* OV. epist. 15, 117 m. ultima classi [met. 8, 201 *al.* VELL. 2, 33, 1 bello. *al.*]. rem. 114 supremam bellis [*cf.* BOETH. arithm. 1 praef. p. 4, 15]. SEN. epist. 12, 4 [*trop.*] ebrietati summam m. [71, 28 *al.* PLIN. nat. 36, 16 QVINT. inst. 1 prooem. 4 DON. vita Verg. l. 123 Br.]. *sine adi.*: TREB. Claud. 1, 3 PRVD. psych. 576). TIB. 2, 1, 10 lanificam pensis -isse m. (OV. epist. 9, 76 calathis). OV. met. 12, 424 *vulneri*. Pont. 4, 2, 28 Musa tabellae. 4, 8, 82 isdem studiis. trist. 4, 1, 28 Pieridum sacris. SEN. Tro. 373 coniunx oculis *morientis mariti* -uit m. clem. 1, 10, 2 nondum subactis populi R. cervicibus (*hostiliter ut*: epist. 90, 40 VVLG. IV reg. 11, 16 *al.*). ITALA Luc. 9, 62 (Tert. idol. 12 p. 43, 10 Cypr. testim. 3, 11 Iren. 1, 8, 3 *al.*) aratro (in a. *Cypr.*, super a. *Iren. al.*) m. -ens (ἐπιβαλὼν . . . ἐπ', *Itala codd. b f q et Vulg.* mittens, *cod. d* inmittens, *codd. c e* superponens). *adde*: PROP. 2, 34^b, 80 *Apollo carmen* -sitis temperat articulis (*sc. lyrae*).

B *latius (evanida fere vi praep. 'in') i. q. ponere, ferre, ducere sim. (cf. Rönsch, Sem. Beitr. 3 p. 46)*: **1** *aliquem (part. corp.: l. 60)*: TERT. adv. Prax. 16 p. 258, 11 quem isti . . . in Pilati tribunal -unt (*i. adducunt. cf.* PASS. Scill. 1 in secretario [ἤχθησαν]). adv. Marc. 4, 38 p. 549, 14 ipse illos in praerupium -uit. ITALA num. 20, 25 (Lugd. *al.*) -e eos in Or montem ([ἀνάβιβασον, *Vulg.* duces]. 20, 27. 23, 28 [παρέλαβε, *Vulg.* duxisset]. Ezech. 28, 14 [Tycon. 7 p. 83, 3 in monte [ἔθηκα, *Itala Tert. adv. Marc. 2, 10 p. 349, 3 et Vulg.* posui]. *cf.* Luc. 4, 5 [cod. e] supra montem [ἀναγαγών, *Vulg.* duxit, *Itala cod. a* adduxit]. Marc. 9, 2 [cod. e]. *al.*). Ios. 2, 6 (Lugd.) -uit eos supra tectum (ἀνεβίβασεν, *Vulg.* fecit ascendere). psalm. 29, 4 (Comm. apol. 444) ab inferis . . . animam meam -isti (ἀνήγαγες, *Vulg.* eduxisti). Luc. 2, 22 (cod. e. Iren. 3, 10, 5) -erunt illum *Iesum* (in *Iren.*) Hierusalem (ἀνήγαγον, *Itala codd. b ff² al. et Vulg.* tulerunt, *cod. f* adduxerunt). Marc. 15, 46 (cod. n) -uit illum in monumento (ἔθηκεν, *Itala cod. k al. et Vulg.* posuit). *al.* CYPR. idol. 14 p. 31, 4 ut *Christus* hominem . . . ad patrem victor -ret (unit. eccl. 12 p. 221, 12 ad forum. *cf. l. 73. 74*). SORAN. 108 infantem in aliquantum in latus -ere (*gr. p. 280, 4* ἐπὶ πλευρὸν ἐσχηματισμένον). **2** *aliquid*: ITALA I reg. 6, 11 (Legion. marg.) -erunt impositionem (ἔθεντο, *Vulg.* posuerunt). Matth. 13, 48 (cod. k) -erunt illud *retiaculum* ad litus (ἀναβιβάσαντες εἰς, *Itala cod. f et Vulg.* eduxerunt [-entes], *cod. e* posuerunt, *cod. g¹* duxerunt). PORPH. Hor. epist. 1, 20, 1 libro . . . quem -situm a⟨n⟩te fine⟨m⟩ cupidum esse dicit in publicum prodeundi. CYPR. domin. orat. 33 p. 290, 27 *orationes* ad deum merita nostri operis -unt. APIC. 4, 2, 12 -es *urticas marinas* ad vaporem (*cf. 2, 2, 4* pones). MART. CAP. 7, 754 crassitudinem fieri numeris super numerum -sitis. INST. Iust. 2, 1, 5 casam ibi -ere (*Gaius dig. 1, 8, 5, 1* ponere). CIL VIII 576, 5 coniugi . . . titulos -uit. *i. q. (in)scribere*: ITIN. Anton. Plac. rec. A 5 tomus in quo a b c d habuit dominus -situm.

II ***translate*** *(cf. et p. 650, 72. 79)*: **A** *de animant. (part. corp.: p. 656, 19. 24), i. q. praeficere, praeponere, collocare sim. (hic illic vi propria dilucente vel vigente, cf. p. 656, 1. 8. dub.*: TERT. apol. 25, 2 Romanos . . . in tantum sublimitatis elatos ⌊et -sitos⌋ [⌊ ⌋ *om. P; cf. Löfstedt, Tert. apol. textkrit. unters. 103 et Krit. Bem. Tert. apol. 66*]): CATO or. frg. 2 p. 37, 8 numquam praefectos (LIV. 43, 2, 12) per sociorum vestrorum oppida -ivi, qui eorum bona . . . diriperent (*seq. en. relat. ut*: SALL. Catil. 51, 28 LIV. 6, 18, 13. *cf. l. 5*). CIC. Phil. 13, 17 si ipse servire poterat, nobis dominum cur -bat? (nat. deor. 1, 54 in cervicibus nostris sempiternum d. [*seq. en. relat.*]. VERG. Aen. 6, 622 d. . . . potentem [*i. Antonium?*] -uit [GLOSS.^L III Abstr. IN 173 superposuit]. PRVD. ham. 192 conditioni. *cf. l. 41*). BELL. Afr. 7, 2 centurionibus ad portas oppidi et custodiis -sitis (*cf.* NEP. Cim. 4, 1 ut numquam in eis *hortis* custodem -erit [OV. am. 3, 4, 1 puellae. SEN. epist. 25, 5. *cf. l. 30*). SALL. Iug. 100, 3 consul quasi nullo -sito omnia providere. OV. fast. 6, 360 *Romam* terris -turus eras (MANIL. 4, 695 *Italiam* Roma *dea. cf.* LVCAN. 3, 393 *Caesarem* toti . . . mundo [VAL. FL. 1, 565 *Iovem* regia. *cf.* LVCAN. 10, 377 orbi]. *v. et l. 42*). EPICED. Drusi 349 -uit te alto Fortuna *eqs.* LIV. 1, 52, 6 geminatis manipulis centuriones -uit. 24, 37, 8 se in praesidio -situm esse . . . ab imperatore. 25, 25, 3 praeerat . . . arci Philodemus . . ., ab Epicyde -situs. 37, 25, 9 Masinissam . . . in Syphacis . . . regnum -isse (SEN. benef. 4, 31, 1 Arrhidaeum regno [AMPEL. 3, 7, 1 *al. nota refl. i. potiri*: SIL. 8, 54 regnis se -it Iarbas]. *cf.* SEN. epist. 92, 32 *animum* dominio rerum. VAL. FL. 6, 742 solio . . . fratris). MANIL. 2, 68 (*trop.*) *nisi* -sito pareret tota *machina* (*i. mundus*) magistro (*i. deo.* PS. QVINT. decl. 13, 9^in. VLP. dig. 14, 1, 1 pr. navi [*syn.* praeposuit]). SEN. benef. 3, 11, 2 -uimus illi *iuventuti* quasi domesticos magistratus (*i. parentes*). epist. 92, 33 *corpori* -situs est *animus* (*cf. supra l. 19*). SIL. 11, 92 quem . . . huic (*sedi consulis*) -isse paratis? TAC. hist. 5, 8 Iudaei . . . sibi ipsi reges -uere (*al.* SPART. Hadr. 21, 10 AMM. 17, 13, 24. *et al. cf. l. 39*). ann. 1, 3 Germanicum . . . legionibus -uit (15, 28. *cf.* 11, 31 *al.*). 2, 4 -situs Artavasdes (*sc. rex Armeniae*). 4, 57 rei Romanae (6, 31 *al.* CAPITOL. Pert. 6, 4 CLAVD. carm. min. 25, 75). 12, 41 *educatores* custodiae eius -it. *al.* FLOR. epit. 3, 6, 9 Gellius Tusco mari -situs, Plotius Siculo. VOPISC. Tac. 15, 2 *al.* CLAVD. 17, 13 *Theodorum* notis -it habenis (*i. regimini*). COD. Iust. 3, 1, 13, 8^a alius iudex causae. INSCR. Dessau 5433 (*a. 213*) impo⟨situs⟩ ordinibus in leg. II Tra. *nota*: TERT. fug. 1 p. 463, 11 Oe. probantis et reprobantis *dei*, -entis et deponentis. *dat. ger.*: TAC. ann. 4, 72 Olennius . . . regendis Frisiis -situs (CAPITOL. Pert. 2, 6). CAPITOL. Pert. 12, 8 DICT. 4, 15. *acc. praed.*: CIC. Planc. 62 quem vilicum -remus (*syn.* praeficeremus). Att. 1, 18, 3 consul est -situs is nobis quem *eqs.* LIV. 40, 12, 15 ut, quem vellent, -rent Macedoniae regem (EVTR. 6, 14, 1). 42, 41, 14 Euphranorem, praefectum a me -situm (APVL. met. 7, 17). 45, 36, 8 si domini milites imperatoribus -antur. GRATT. 324 illi . . . -uere orbi Romam caput (PANEG. 2, 16, 3). TAC. ann. 6, 23 iuvenem . . . ducem populo (SPART. Ael. 3, 2 d. ac rector [DICT. 4, 4]. *cf.* SVET. Vesp. 8, 4 rectorem). AVIEN. orb. terr. 628.

B *de rebus*: **1** *de reb. abstract. i. q. ingerere, inicere, addere sim.*: **a** *de malis (vel molestis) i. q. iniungere, infligere, ingerere, constituere sim. (c. vi necessitatis)*: **α** *culpam, crimen, metum, iniuriam sim., i. q. inferre, inicere*: PLAVT. Mil. 928 ni ludificata lepide ero, culpam omnem in me -ito (*i. conicito*). LVCIL. 896 antiquis . . . delici⟨i⟩s (*i. puero amato*) maculam atque ignominiam -ere ([*v. vol. VIII 25, 41. 26, 24. 58. adde* FIRM. math. 6, 24, 10 *al.*]. *cf.* LVCIL. 1248 -ui pede[m] pellibus labes [LIV. 4, 32, 7 CVRT. 7, 7, 30 LIV. perioch. 54 p. 66, 11]). ACC. trag. 430 reicis abs te religionem, scrupeam (*i. scrupulum*) -as ⟨tibi *suppl. O. Müller*⟩. GRACCH. or. frg. Char. p. 262, 19 B. contumeliam (*v. vol. IV 803, 3. adde* PANEG. 4, 12, 2). CIC. Quinct. 96 iniuriam sine ignominia *sibi* -rent (Verr. II 4, 20 rep. 1, 4 PRISCILL. tract. 2, 54. *cf.* EXC. barb. chron. p. 318, 16 Fr. in Iudeis iniquitatem). SALL. Catil. 43, 1 *ut Bestia* belli . . . invidiam . . . consuli -ret. LIV. 25, 29, 4 nullam recusandam fortunam quae -sita a vobis fuerit. SEN. contr. exc. 5, 3 non ut filiis metum -rem (PARIS 2, 7, 11 [*Val. Max. 2, 7, 11* inicerent]. IVST. 34, 2, 6 AVG. epist. 91, 8. *cf.* ITALA deut. 11, 25 [Lugd., Aug. loc. hept. 5, 35 p. 606, 18] timorem vestrum -it deus vester in [super *Aug.*] faciem totius terrae [ἐπιθήσει, *Vulg.* dabit]). PETRON. 81, 3 quis hanc mihi solitudinem -uit? 132, 10 senectae . . . ultimae . . . lassitudinem. AVR. Fronto p. 83, 17 N. *tribuno* -uit ⟨no⟩tam Acilius censor. ITALA deut. 22, 14 (Monac.) -et ei calumniosa verba dicens et -et nomen malum ([κατενέγκῃ, *Vulg.* obiciet]. *cf.* 22, 17 [Lugd.] occasionis verba [VVLG. nomen pessimum]). FIRM. math. 4, 20, 3 periculi discrimen (6, 15, 5 *al.*). 6, 13, 2 infamiae detrimenta. *al.* HIL. in Matth. 4, 22 marito . . . reatum (PRVD. c. Symm. 2, 474. *cf.* LVCIF. Athan. 2, 8 p. 162, 20 crimina . . . a vobis -sita [*syn.* impingi. MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 3 PALLAD. hist. mon. I 57 p. 339^C *al.*]).

β *plagas, poenas sim.*: LVCIL. 768 cui saepe mille -ui plagarum in diem (CIC. Sest. 44. VAL. MAX. 9, 10 ext. 2 denas p. singulis. PETRON. 105, 4 HIER. hom. Orig. in Luc. 34 p. 203, 2. 5 VVLG. act. 16, 23 [ἐπιθέντες]. *et al. cf.* VICT. VIT. 2, 45 fustibus. LEX Visig. 3, 2, 3 centena flagella). CIC. fin. 4, 66 quae hic (*C. Gracchus*) rei p. vulnera -bat, eadem ille (*Drusus*) sanabat (Att. 1, 16, 7. 5, 17, 6 HIRT. Gall. 8, 48, 3). OV. met. 2, 522 sic ego poenas sontibus -o (PHAEDR. 4, 18, 29 QVINT. decl. 315 p. 241, 3. 320 p. 256, 22 VLP. dig. 3, 2, 13, 7 *al.* COD. Theod. 7, 18, 9 pr. in eum [*i. statuetur*]. *al. cf.* 9, 17, 4 [= Iust. 9, 19, 4, 2] supplicio quod sepulchra violantibus videtur -situm). IVVENC. 4, 544 mortem . . . Christo. FIRM. math. 6, 37, 4

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Mars gravem animo dolorem . . . -it (CE 1547, 2). VVLG. Ezech. 36, 29 non -am vobis famem (δώσω ἐφ' ὑμᾶς). *et al. adde*: SEN. nat. 6, 15 multos illi *terrae aditūs* casus -uit.

γ vim, necessitatem sim.: CIC. Verr. II 2, 148 mihi -e istam vim, ut *eqs.* (COD. Theod. 8, 15, 6 seu palam vi adhibita seu clam . . . -sita). Sull. 35 mihi . . . dicendi necessitas quaedam -sita est ab illo (Att. 4, 5, 2 CAES. civ. 3, 77, 1 HIRT. Gall. 8, 49, 2 LIV. 5, 5, 3 *al.* VELL. 2, 126, 2 [*syn.* incussa]. ORAT. imp. Claud. [Bruns font.⁷ 53] II 5 FRONTIN. strat. 1, 3, 8 PLIN. epist. 1, 20, 25 *al.* SVET. Iul. 60 IVLIAN. dig. 1, 18, 8 *al.* TERT. apol. 28, 2 SC. de sumpt. lud. glad. [CIL II 6278] 38. *et passim* [*plur.*: FIRM. math. 3, 4, 32 CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 29, 23]. *cf.* SALL. Catil. 33, 5 neve nobis eam necessitudinem -atis *eqs.*).

δ tributum, multam sim.: CIC. Verr. II 3, 12 ceteris . . . -situm vectigal est certum ([*syn.* constituta est]. II 3, 14 agris [leg. agr. 1, 10 *al.*]. Font. 20 BELL. Hisp. 42, 2 LIV. 4, 36, 2 *et quater.* INST. aliment. Plin. epist. 7, 18, 2. EDICT. imp. Aug. de aq. Venafr. [CIL X 4842] 38 eí reí v. -ere constituere. VLP. dig. 50, 10, 5, 1 TERT. apol. 30, 2 COD. Iust. 5, 37, 23 [*a. 333*]. *cf.* CIC. Verr. II 3, 38 -sitis . . . decumis [*al.*]. Pis. 87 portorio. Rab. Post. 31 [*opp.* remittere]. CAES. Gall. 1, 44, 2 *stipendium* victis [*al.* LIV. 21, 1, 5 *al.* CVRT. 9, 1, 14 *al. cf. l. 31*]. civ. 3, 32, 2 in capita singula . . . tributum [TAC. Germ. 43 *al.* SVET. Cal. 40 *al.* SPART. Hadr. 21, 12]). Verr. II 3, 85 se ipsos a te pretio -sito redemerunt (AVSON. 393, 26 p. 246 P. VVLG. exod. 21, 30 COD. Theod. 7, 4, 20 [= Iust. 12, 37, 7.] *aliter p. 659, 40*). epist. frg. V 5 in singulas tegulas -sitis sescentis sescenties confici posse (*cf.* BELL. Afr. 90, 3 bis miliens sestertio his -sito. 97, 2). LIV. 10, 37, 5 multa praesens quingentum milium aeris ⟨in⟩ singulas civitates -sita (VVLG. IV reg. 23, 33 [ἔδωκε]. COD. Theod. 4, 9, 1 [= Iust. 7, 10, 7, 2 *al.* [*nota* COD. Iust. 1, 4, 2 contra appellatores; *aliter* COD. Theod. 11, 36, 20]). 32, 2, 1 argentum in stipendium -situm (*cf.* SVET. Iul. 25, 1 stipendii nomine [*cf. Eutr. 6, 17, 3* imperavit]). MAECIAN. dig. 49, 17, 18, 3 praediis usum fructum. VLP. dig. 43, 8, 2, 17 solarium ei (*cf.* COD. Iust. 11, 62, 14, 1 canonem [*al.*]). PORPH. Hor. sat. 1, 2, 16/7 graves usuras credito. COD. Theod. 6, 23, 2 (= Iust. 12, 16, 2) nihil *decurionibus* (*syn.* iniungat). 6, 23, 3 (= Iust. 12, 16, 3, 1) angarias. *al.*

ε leges, ius sim.: PLAVT. Asin. 239 ut tibi lubebit, nobis legem -ito (CIC. Balb. 41 Pis. 30 Mil. 33 [*iuxta* inusturus]. Phil. 3, 30 populo R. [rep. 1, 52]. 6, 3 rei p. *al.* leg. 1, 42 *al.* Att. 7, 15, 2 epist. 16, 12, 4 SALL. or. Lep. 25. VERG. georg. 1, 61 natura locis. AETNA 45 caelo. PROP. 4, 5, 13 lunae. OV. ars 2, 202 vultibus. met. 8, 102 LIV. 4, 2, 10 *et* 7ⁱᵉˢ COLVM. 5, 6, 24 SIL. 17, 191 IVV. 7, 229 TAC. ann. 11, 19 *al.* TERT. bapt. 13 p. 212, 30 [*syn.* praescripta]. *al. et ap.* COMM., ARNOB., LACT., PRVD., AVG., COD. Theod. *al.* [*nota*: PANEG. 7, 14, 1 componendis pacibus]). CIC. ad Q. fr. 3, 1, 1 servitute fundo illi -sita (LABEO dig. 8, 1, 19 NERAT. dig. 39, 2, 47 *al.* [*v. V. i. R.*]. COD. Iust. 4, 51, 7. *aliter l. 58*). BELL. Alex. 65, 4 condicionibus -sitis provinciae tuendae (*v. vol. IV 136, 26. adde* GRAN. LIC. p. 26, 6 VLP. dig. 28, 5, 4, 1 ARNOB. nat. 3, 26 p. 129, 25 *al.*). NEP. Timol. 5, 2 huic . . . vadimonium cum vellet -ere (*Plut. Timol. 37* κατεγγυῶντος). VERG. Aen. 6, 852 paci . . . -ere morem (SERV.: leges pacis). LIV. 2, 34, 12 invitis iura -sita (RVF. FEST. 11, 4. *cf.* PAVL. dig. 37, 14, 6, 4 iusiurandum . . . liberto [CYPR. GALL. lev. 145. *cf.* COD. Iust. 4, 1, 12 pr. sacramentum. *al.*]. VVLG. Hebr. 9, 10 iustitiis carnis [ἐπικείμενα]). PIVS imp. Paul. dig. 49, 14, 19 quadrans . . . qui heredi -itur. COD. Theod. 2, 30, 2 praeiudicium possessioni. 11, 31, 1 sententiam. *al.*

ζ imperium sim.: SALL. (?) rep. 2, 6, 1 civibus . . . servitutem -i (2, 10, 3 QVINT. decl. 388 p. 439, 3 TAC. hist. 4, 73 FIRM. math. 4, 10, 5. *et al. cf.* SALL. or. Macri 9 *Sulla* scelestum -erat servitium). SEN. Thy. 542 regni nomen -siti feram (EXC. barc. chron. p. 240, 22 Fr.). CVRT. 10, 2, 24 quibus (*sc.* LX *talentis*) imperium maximae terrarum partis (*A, def. Lindgren, Stud. Curt. 73*; parti *J*) -ui (COD. Theod. 8, 16, 1, 1 = Iust. 8, 57, 1, 1 [*in imag.*]). QVINT. decl. 293 p. 164, 19 tyrannidem *hostibus.* AVG. civ. 19, 12 p. 375, 13 D. sociis dominationem.

η onus, negotium, munus sim. (*saepius vi propria vigente, e. g. l. 70. 74. 82. p. 658, 9*): PLAVT. Bacch. 499 in te hoc onus omne -o (TER. Andr. 897 quidvis oneris -e, impera [*cf.* DON. *ad l.* Phorm. 561]. CIC. S. Rosc. 10 [*opp.* deponere]. Verr. II 1, 62 hoc oneris negotique [Planc. 46 *al. cf.* de orat. 1, 207 id . . . oneris. *al.*]. II 2, 138 tantum oneris [*al.* Pis. 82 quantum . . . oneris]. *al.* Att. 5, 9, 2 omnia [12, 22, 1]. *al.* CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 6 BELL. Alex. 56, 3. OV. met. 15, 820 -situm feret unus o. *Augustus. al.* LIV. 24, 8, 17 cervicibus [*in imag.*]. SEN. clem. 1, 1, 6. *et ap.* QVINT., FRONTONEM, DIG., TERT., FIRM. *al. cf.* LIV. 8, 29, 8 cui maior moles rerum -sita erat. PS. QVINT. decl. 3, 18 animo aliquo levi gratiae pondus [TERT. adv. Marc. 2, 8 p. 345, 13 *al.* FIRM. math. 1, 2, 4 *al. aliter p. 659, 37*]). CIC. S. Rosc. 36 duas . . . res vobis populus . . . -uit. 122 *audaciae* partes Rosciis -sitae sunt (ANTON. Cic. Att. 10, 8ᵃ, 1. 10, 10, 2 SEN. benef. 6, 27, 5). Verr. II 2, 109 cui hanc cognitoris falsi improbam personam -ret (Caecin. 14 Sull. 8 [*opp.* detraxit; *in imag.*]. Phil. 6, 2 *al.* off. 1, 97. 115. OV. Pont. 4, 1, 43 magna [SEN. dial. 12, 6, 1]. PLIN. epist. 1, 23, 5 VOPISC. Prob. 10, 7. *et al.*). II 3, 98 multa sunt -sita huic ordini munera, multi labores, multa pericula (II 5, 51 TERT. adv. Marc. 4, 2 p. 426, 8 FIRM. math. 6, 3, 5 COD. Theod. 3, 1, 8 = Iust. 4, 44, 17 *al. cf.* TAC. ann. 4, 39 -sita *sibi* munia [TERT. ieiun. 11ᵉˣᵗʳ·]). Mur. 38 nunquam iste plus mihi laboris -uit quam sibi sumpsit (CAES. civ. 3, 74, 2 PEREGR. Aeth. 10, 8. *et al. cf. l. 1*). Sest. 60 nec illi *Catoni* committendum illud negotium, sed -endum putaverunt (CAEL. Cic. epist. 8, 8, 10 SALL. Iug. 85, 28. *cf. p. 657, 70*). rep. 1, 37 exspectationem . . . orationi. *al.* OV. epist. 9, 6 *Herculi* Iolen -isse iugum *amoris* ([*sentitur imago ut*: LIV. 22, 14, 12 cervicibus. VAL. MAX. 6, 9, 2 *al.*]. MANIL. 4, 550 iudex . . . -et . . . i. terris. VAL. MAX. 2, 7, 9 libertati. SEN. epist. 80, 5 *al.* OCTAVIA 41 CVRT. 3, 10, 5. *et ap.* TERT., CYPR., PANEG., FIRM., AVSON., HIER., VVLG. *al.*). LIV. 2, 5, 5 poenae capiendae ministerium patri de liberis consulatus (*nomin.*) -uit (COD. Iust. 1, 17, 2 pr.). 44, 21, 5 dilectus cura C. Licinio consuli -sita (LAMPR. Alex. 48, 1 COD. Theod. 1, 16, 9 *al.* [*aliter p. 659, 58*]. *cf.* SEN. dial. 11, 6, 2 -sita legatio). SEN. benef. 3, 12, 3. dial. 3, 6, 2 cibis, potionibus, exercitationibus ordinem -ere (HIL. in Matth. 18, 7). 6, 2, 3 (*iuxta* inaedificare). LVCAN. 5, 49 *senatus* Magno fatum patriaeque suumque -uit. STAT. Theb. 1, 132 iuvencos . . . -sito sociare . . . aratro (*sc. ut iugo*). LEX Salpens. (CIL II 1963) 17 de . . . is quae libertatis causa -sita sunt (MARCELL. dig. 37, 12, 4 *al. cf.* TRYPH. dig. 37, 15, 10 ius l. c. -sitorum [*pro subst. ut*: VLP. dig. 38, 1, 2 pr. *al.*]). SVET. rhet. 30 ut Planco silentium -ret (TERT. carn. 20 p. 457, 22 Oe. PORPH. Hor. epist. 2, 1, 148 VVLG. prov. 26, 10. *et al.*). IAVOL. dig. 38, 1, 33 -i operae ita (*sc. libertatis causa, cf. l. 21*) . . . non possunt (VAL. dig. 38, 1, 47 donum munus o. *al.* COD. Iust. 6, 3, 1 [*a. 204*] *al. cf.* AVSON. 135, 16 p. 431 P. opus [*al.*]). *al.* TERT. scorp. 4 p. 153, 7 praeceptum (*cf.* COD. Theod. 1, 16, 11 *mandata* [*al.*]). adv. Marc. 1, 28 p. 330, 15 carni -it sanctitatem. paenit. 2, 14 cur malitiae officium bonitati suae -it? (SCHOL. Cic. Bob. p. 145, 25 SVLP. SEV. Mart. 5, 2). *al.* PANEG. 9, 6, 3 -sita ista professione. *al.* HIER. epist. 52, 12, 1 tantum tibi ieiuniorum -e quantum ferre potes. COD. Theod. 11, 15, 2 quibus . . . cohortatio -itur, non necessitas imperatur. 14, 2, 4 (= Iust. 11, 15, 1, 1) functionibus (*al.*). COD. Iust. 6, 49, 7, 1ᶜ restitutio. *al.* *nota: tropice de animant.*: STAT. Theb. 1, 172 -sitos . . . cervice volenti ferre duces (*cf.* SCHOL. *ad l.*). TERT. idol. 21 p. 55, 6 *daemonibus* -sitis (*sc. testificando sim.*) obsequium praestitisti. HIL. trin. 8, 54 quem mihi deum alium . . . -is? -situm est *sim. c. inf.* (*sec.* imperare, mandare): VERG. Aen. 8, 410 cui *feminae* tolerare colo vitam . . . -situm (SERV.: cui haec est necessitas fataliter data). SIL. 10, 656 damnatis Siculas longe meritare per oras -situm. ENNOD. opusc. 3, 154 p. 371, 3 mihi . . . vestri amor -uit . . . bella suscipere. CASSIOD. var. 6, 19, 6 quibus . . . animas -itur obligare. 10, 30, 3. ad *c. ger.*: AVG. in psalm. 34 serm. 1, 1 psalmum istum nobis a . . . fratribus . . . -situm esse ad tractandum.

b *de bonis* (*vel mediis*) *i. q. tribuere, indere, statuere, dare sim.* (*fere sine vi necessitatis*): *α nomen sim.*: nomen: CATO iur. civ. Fest. p. 157 mundo n. -situm est ab eo mundo qui supra nos est (VARRO rust. 3, 1, 6 LVCR. 6, 741. *et al.*). VARRO ling. 7, 109 quemadmodum rebus latina n. essent sita (8, 79 *al.* CIC. fin. 3, 3 Tusc. 1, 62 *al. cf. infra l. 72*). CIC. Verr. II 2, 142 honesta n. turpissimis rebus. *al.* OV. rem. 550 *al.* LIV. 1, 13, 6 MANIL. 4, 208. PAVL. FEST. p. 120 *infantibus lustricis diebus* (*cf.* TERT. idol. 16 p. 49, 27 CAPITOL. Aur. 9, 7 ARNOB. nat. 3, 4 p. 114, 15 *al.*). SEN. contr. 7, 6, 18 *al.* SEN. benef. 1, 3, 10 (*opp.* reddere *ut*: epist. 27, 5 AVSON. 419, 13 p. 356 P.). *et saepe. nomen ipsum additur*: *genetivo*: CIC. Verr. II 3, 197 huic praedae . . . cellae n. -es? SALL. Iug. 4, 3 PAVL. FEST. p. 49 SEN. benef. 7, 7, 3 *al.* LVCAN. 3, 274 PLIN. nat. 6, 132 *al.* QVINT. inst. 9, 1, 2 *al.* TAC. ann. 14, 39 PAVL. dig. 35, 1, 28, 1. *et al.* *eodem casu*: EDICT. cens. de rhet. (Suet. rhet. 25) eos sibi n. -isse Latinos rhetoras. LIV. 35, 47, 5 qui . . . filiis duobus Philippum atque Alexandrum et filiae Apamam nomina -erat. PLIN. epist. 2, 14, 5 isdem Latinum n. -situm est Laudiceni. PS. HIL. libell. 5 p. 736ᴮ cui *luci* 'diem' n. -uit. PS. ASCON. div. in Caec. p. 202, 20 St. VVLG. IV reg. 24, 17 *al.* *nota: nom. pro acc.* (*v. Svennung, Unters. Pallad. 174³*): ITALA (codd. b e d d f ff¹) *et* VVLG. Marc. 3, 16 -uit Simoni n. Petrus (ἐπέθηκεν ὄνομα . . . Πέτρον [Πέτρος *Δ*], ITALA codd. a e ff² g² q Petrum). *cf. et*: SEN. epist. 58, 11 illud cui n. . . . -uimus 'quod est'. 68, 3 proposito tuo n. -e: valetudinem . . . voca (108, 29 PETRON. 70, 2). cognomen: *v. vol. III 1491, 19. 1492, 50. 62. 70. adde* AETNA 533 LIV. perioch. 55 p. 66, 20. vocabulum: VARRO ling. 5, 1 quemadmodum v. essent -sita rebus ([5, 2. 6, 3 *al.* HOR. sat. 2, 3, 280]. 5, 3 *al. cf.* 8, 7 voces. 8, 27 verba [10, 35]. *al.*). PLIN. nat. 8, 209 TAC. dial. 34. *add. gen.*: TAC. ann. 12, 62. titulos: OV. ars 2, 625 COD. Iust. 2, 15ᵗⁱᵗ· 2, 15, 2 pr. appellationem: COD. Theod. 2, 17, 1, 3 POMER. 3, 10, 2.

β finem, modum sim.: finem (*inde a* VERG. [*cf.* f. ponere *inde ab* OV., f. addere *a* MANIL.]; *cf.* CHAR. gramm. p. 409, 28 B.): VERG. Aen. 2, 619 f. . . . -e labori (OV. met. 6, 240 HOMER. 1063). 4, 639 curis (NON. p. 328, 35: dare). 5, 643 pugnae (*cf.* OV. met. 8, 68 bello [*al.*]. TAC. ann. 4, 25 armis). OV. met. 15, 744 luctibus. LIV. 32, 35, 5 rei (*al.*). *al.* MANIL. 1, 96 rebus finemque manumque (*i.* '*ultimam m.*'). SEN. contr. 9, 6, 20. SEN. dial. 7, 19, 1 vitae suae (*al.*). *al.* CVRT. 8, 1, 32 sermoni (*al.*). *et ap.* LVCAN., PETRON., VAL. FL., QVINT., [*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

IVV., PLIN., TERT. *al.; nota* IVVENC. 1, 203 verbis (*i. adimplere*). COD. Iust. 3, 1, 17 (*plur.*). *gen.* (*pro dat.; cf. l. 10*): VAL. MAX. 1, 8, 2 QVINT. decl. 329 p. 293, 17. IVST. 2, 3, 18 pendendi tributi. modum (*cf.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 421, 30 B.): OV. ars 2, 20 difficilest illis -isse m. LIV. 4, 24, 4 temporis m. *imperiis*. 42, 62, 4 secundis rebus (SEN. suas. 1, 9). *al.* VAL. MAX. 4, 1 ext. 8 SEN. benef. 5, 19, 9 *et quater.* COLVM. 4, 24, 19 LVCAN. 10, 173 PETRON. 107, 7 PLIN. epist. 9, 13, 16 *al.* SVET. Aug. 34, 2. *et ap.* DIG., LVCIF., AMM., HIER. *al.; nota* AVG. c. acad. 1, 4, 10 m. -ui (*i. disputationem finivi*). *gen.*: VLP. dig. 47, 10, 17, 5 ut ... m. verberum -at. *cf.* moderamen: AVG. contin. 12, 27. *alia*: LIV. 33, 41, 1 ut nullus exitus -retur sermonibus (37, 19, 1 rei [*al.*]. 44, 22, 3 bello). VAL. MAX. 4, 3, 3 talibus experimentis summam (LIV. perioch. 98 p. 98, 12 *al.*). SEN. epist. 66, 48 clausulam (*v. vol. III 1324, 25. 1326, 56*). PS. LACT. mort. pers. 12, 1 terminum (COD. Iust. 1, 2, 23, 4 *al.*). COD. Iust. 1, 17, 2, 23 caput. 4, 1, 12, 4[a] eventum.

γ libertatem sim.: HOR. sat. 2, 7, 77 ter vindicta quaterque ... -sita (GAIVS. inst. 4, 16 [*form. vindic.*] 'ecce tibi v. -ui' et simul homini festucam -bat [*nota usum proprium*]. TRYPH. dig. 49, 17, 9, 4 *al.* [*v. V. i. R.*]). IVLIAN. dig. 40, 2, 4 pr. *si* filius ... libertatem *servo* -erit (PAPIN. dig. 48, 2, 41 *al.* COD. Iust. 7, 2, 15 pr. *al. cf. p. 658, 21*). DIG. 40, 3[tit.] de manumissionibus quae servis -untur (COD. Iust. 4, 29, 24 pr. *al. cf.* 6, 61, 6, 3 emancipatione).

δ alia: VARRO ling. 6, 78 facere a facie, qui rei quam facit -it faciem. ut fictor cum dicit 'fingo', figuram -it, quom dicit '[in]formo', formam, sic *eqs.* (rust. 1, 6, 1 *solo* sationes [*syn.* dat]. VAL. MAX. 5, 3 ext. 3 SEN. epist. 58, 21 *al.* TERT. anim. 2 p. 300, 29 *al.* PALLAD. 11, 14, 10. *et al. cf.* SEN. epist. 58, 19 *habitum* operi. *al.*). VERG. Aen. 8, 188 non haec sollemnia nobis ... vana superstitio ... -uit (*cf.* GELL. 10, 15, 1 caerimoniae -sitae flamini). OV. met. 4, 541 *Neptunus illis* maiestatem ... -uit. LIV. 5, 4, 10 indignitas perseverantiam. 7, 1, 6 verecundia ... -sita est senatui ... iubendi (36, 27, 8. *cf.* SEN. epist. 94, 44 -it pudorem castigatio [PETRON. 47, 3 MART. 1, 52, 9]). 9, 11, 8 fraudi speciem iuris (26, 51, 12 SEN. nat. 7, 25, 7). MANIL. 1, 741 orbem ... recentem (reg- *vel* rig- *codd.*) -isse polo *Phaethontem* (*i. novam viam caelo iniunxisse. cf.* 4, 905 -uit ... viam ponto [5, 98 mundo]). 2, 438 pondus (*i. auctoritatem*) uti rebus persona -ere possit (SEN. benef. 1, 11, 3 SVLP. SEV. dial. 3, 11, 10. *aliter p. 657, 77*). 2, 595 (*post lacun.*) -uit Phoebus noctem (*sc. terris sim.* SIL. 17, 284). SEN. epist. 66, 6 *animus* ex natura pretia rebus -ens (89, 14 QVINT. inst. 12, 7, 11). 68, 5 otio suo ... fabulam (*i. contraxit*). 77, 14 verbis fidem -uit (TERT. adv. Prax. 22 p. 268, 4 COD. Iust. 4, 21, 20, 1). COLVM. 5, 1, 3 -sito calculo ... computant (*alibi* ponere, *v. vol. III 143, 14. 67*). PETRON. 85, 4. BVC. Eins. 1, 4 -ite lusibus artem. 1, 21 honorem (CE 1014, 6 [*s. I*]). STAT. Theb. 1, 227 mens cunctis *generis mei* -sta manet. QVINT. decl. 286 p. 152, 24 severitatem personae. *al.* PS. QVINT. decl. 9, 13 mentibus ... motus (*syn.* tribuit). TAC. Agr. 34 -ite quinquaginta annis magnum diem. FLOR. epit. 1, 1, 15 statum rei p. GELL. 2, 19, 1 quibus *verbis* eadem praepositio (*sc.* '*re-*') -itur. TERT. adv. Marc. 4, 15 p. 465, 7 si deo Marcionis adscribetur benedictio in mendicos, eiusdem -etur et maledictio in divites (*cf. Thörnell, Stud. Tert. I 9 sq.*). 4, 39 p. 553, 2 signa temporibus (p. 557, 24). pall. 5 p. 948, 2 Oe. mora ... vestiendo. *al.* COMM. instr. 1, 11, 19 lusibus -sitis (*i. institutis. cf.* CE 1034, 2 funús [*sic*] ... extructa -ui ipse pyra). IVVENC. 1, 641 IVST. 43, 4, 2. AVIEN. Arat. 26 colorem -uit rebus *Iuppiter*. AVSON. 322, 49 p. 263 P. adfectus -e legens (*i. exprime*). PRVD. c. Symm. 2, 451 fatum ... cunctis aedibus. CLAVD. 17, 66 animus *tuus* curam -it (*i. impendit*) populis (VEN. FORT. carm. 3, 11, 15 [*v. Blomgren, Stud. Fort. I 173*]. *cf.* RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 223, 5 -e tibi omne ... studium). AVIAN. fab. apol. 6 ne sibimet quisquam de rebus ... ullis quod nequit -at. ROMVL. fab. rec. gall. 25 epil. qui sibi inimicitias -unt (*i. contrahunt*). GREG. TVR. Mart. 2, 19 sapientibus fastidium -at (*i. praestet*). COD. Iust. 2, 7, 6 (*a. 439*) ratiocinium advocatis (*syn.* iniungatur, ingeratur, mandetur). 2, 55, 4, 3 liti libramenta (*al.*). 10, 32, 66, 1 (*a. 497/9*) futuris regulas (PALLAD. hist. mon. I 19 p. 297[B]). *et al.*

2 *de psalmis sim. i. q. cantum incipere* (*nos 'anstimmen'; cf. Du Cange IV 310*): GREG. TVR. Franc. 2, 37 p. 100, 7 hanc antefanam ... primicirius ... -uit (vit. patr. 4, 4 p. 676, 27 *al.* GREG. M. dial. 4, 35). BENED. reg. 24 psalmum (44 *al.*).

3 *i. q. fraudulenter alicui aliquid pro vero ingerere, aliquem deludere, decipere, fallere sim.* (*fere intrans.* [*c. acc.: l. 75*]. *usus ut vid. ex locutionibus quales p. 652, 46 allatae sunt derivandus. cf.* impostor, impostura *et gr.* ἐπιτιθέναι, ἐπιθέτης): CIC. Att. 15, 26, 4 si mihi -isset aliquid ..., animo iniquo tulissem. ad Q. fr. 2, 4, 5 (= 2, 5, 3 Sj.) cui ... egregie -uit Milo noster. epist. frg. VIII 10 populo -uimus et oratores visi sumus. NEP. Eum. 5, 7 simulata deditione ... praefectis Antigoni -uit. SEN. contr. 7, 4, 10 multis compositio belle sonantis sententiae -uit (*syn.* decipiebat). contr. exc. 10, 6. SEN. apocol. 6 -erat Herculi minime vafro, nisi *eqs.* nat. 1, 16, 8 morbo meo (*postea* mendacio pascar). epist. 25, 3 (*syn.* verba dat). 45, 3. 76; 32. 79, 18. 99, 8 sibi. 110, 14. 115, 9. PETRON. 81, 3 (*v. vol. VI 2530, 55*). 102, 4 utcunque -i vel ⟨non⟩ dormienti posset (*pass. ut*: TERT. apol. 8, 6 ignorantibus *neophytis* subicitur et -itur [*cf. nat. 1, 7 p. 70, 8*]. PANEG. 2, 18, 2 -i neglegentibus. QVEROL. p. 57, 16 inepte -situm vobis esse ab illo. CYPR. GALL. gen. 441 non ... -situm voluit rex aetheris illi. EPIST. pontif. 374 [Conc.[S] I 2 p. 8, 14] -situm est opinioni bene de te credentium [*I 1, 1 p. 78, 32* ἠπατήθη]. SIDON. epist. 4, 9, 5). 102, 13. BVC. Eins. 2, 5 pecori lupus. MART. 3, 57, 1 QVINT. decl. 298 p. 177, 24 *al.* PS. QVINT. decl. 6, 22 (*syn.* fefellit). 16, 2 p. 292, 5 (*syn.* decepit). *al.* IVV. 4, 103. TAC. hist. 1, 30 quibus luxuria specie liberalitatis -it (PLIN. epist. 2, 6, 6). PLIN. epist. 3, 15, 3 LAMPR. Alex. 29, 6 HIER. in Dan. 12, 1 sq. p. 575[C]. VVLG. gen. 26, 10 quare -isti nobis? (29, 25 *al.*). ROMVL. fab. rec. gall. 58 epil. *al.* EPIST. pontif. 369 (Migne 50 p. 431[B]) SIDON. epist. 7, 2, 1 PASS. Petr. Paul. long. 17 (*syn.* deceperas). *abs.* (*vel obi. suppl.*): SEN. benef. 4, 34, 2 at obrepsit, at -uit (*sc. mihi*). dial. 1, 6, 4 dum illis *felicibus* licet stare ..., nitent et -unt. epist. 82, 20 ut persuadeam, non ut -am. MART. 4, 10, 10 Postumus -uit. 4, 79, 2. 5, 36, 2 PS. QVINT. decl. 2, 9 p. 27, 28. 2, 14 p. 32, 22. 11. 6, 16, 10 p. 300, 5.

synt. et stilist.: *abl. loci* (*dub.*: AMM. 30, 10, 5): *v. p. 650, 84. 653, 40. 72. 654, 29.* *acc. dupl.*: *v. p. 654, 43* (*praed.: p. 656, 37*). *acc.* (*pro dat.*): CHIRON 791 inde cervicem cottidie -ito (*cf. Ahlquist, Stud. Mulom. Chir. 36*). *acc. et abl.*: *v. p. 652, 37. cf.* CHIRON 456 -as stercore eum. *acc. ger. praed.*: APVL. met. 8, 27 deam ... mihi gerendam -unt. Plat. 2, 6 quae nobis severius agenda legum -untur imperio. *dat. ger.*: *v. p. 656, 35. 657, 4. 5.* *gen.* (*pro dat.*): *v. p. 659, 2. 10. 51.* *praep.*: ad (*dub.*: LIV. 22, 19, 4 ad ⟨Tarraconem⟩ navi⟨bu⟩s *Conway-Walters*): *v. p. 652, 52. 654, 1. 40. 655, 20. 55. 73 sq.* (*c. ger.: p. 654, 3. 59. 658, 43*). circa: *v. p. 655, 8. adde* BARNAB. 7, 8 VVLG. Luc. 17, 2. in *c. abl.* (*dub.*: VARRO rust. 3, 15, 2): *v. p. 651, 3. 64. 652, 3. 653, 45. 67. 654, 32. adde* CELS. 6, 9, 4. ob: APVL. met. 2, 28. sub: PASS. Thecl. C 35 p. 99, 18. super (*praep.*): *v. p. 651, 81. 652, 1. 20. 26 al.* *adv.*: *v. p. 654, 13 al. adde* CELS. 7, 26[O] *al.* CE 1038, 2. *cf.* superimpono (desuper: *v. p. 653, 21. 35. adde* VVLG. exod. 40, 17 *al.* insuper [*praep.*]: *v. p. 652, 50. 653, 53.* *adv.*: *v. p. 652, 79. 653, 5. 63. adde* PLIN. nat. 28, 214 *al.*). supra (*praep.*): *v. p. 651, 76. 78. 652, 25 al.* *adv.*: *v. p. 654, 8. adde* COLVM. 5, 11, 6 VVLG. num. 23, 14. *refl.*: *p. 651, 80. 652, 10. 656, 18. adde* SEN. nat. 6, 2, 7 SIL. 8, 87. *impers.* -itur *c. dat.*: *v. p. 659, 83; c. inf.*: *v. p. 658, 38.* *p. p. p. pro subst.* -situm: *v. p. 658, 22. i. q. obiectum*: AMM. 14, 7, 21 (*v. vol. III 2133, 49*). -situm habere: CELS. 3, 21, 14. 4, 26, 4. 5, 27, 13[B] PLIN. nat. 20, 152 ITIN. Anton. Plac. rec. A 5 VVLG. Hebr. 12, 1 (ἔχοντες περικείμενον) CANON. Hippol. ed. Hauler 73, 1 HIPPOCR. aer. 17 p. 35, 32 PASS. Matth. p. 250, 22. -situm manere: *v. p. 659, 46.* -situm velle: *v. l. 3.* *lus. verb.* (*cf. p. 656, 34*): AVG. epist. 118, 22 humilitas ... et proposita quam intueamur, et apposita cui adhaereamus, et -sita qua reprimamur. PETR. CHRYS. serm. 108 p. 501[A] -e pietatem ut deponatur impietas. *deriv.*: impositicius, impositio, impositivus, impos(i)tor, impos(i)tura. *comp.*: superimpono. *J. B. H.*

inpopulābile: inlaesum GLOSS.[L] III Abstr. IN 183. *ab* in *et* populabilis.

inpopulāris: inusitata GLOSS.[L] III Abstr. IN 175. *ab* in *et* popularis.

imporcio, -īre. *ab* in *et* porca. *i. q. in porcam mittere*: COLVM. 2, 10, 6 cum semen crudo solo ingesserimus, inarabimus, -itumque (*SA*, -atumque *recc.*) occabimus (*cf. Lundström, Eranos 14 [1914], 92*).

imporcītor, -ōris *m.* *ab* imporcīre. *nomen numinis rustici* (*cf. Wissowa, Rel. u. Kult.*[2] *p. 25*): PAVL. FEST. p. 108 -r, qui porcas in agro facit arando. SERV. auct. georg. 1, 21 *Fabius Pictor inter numina rustica enumerat* -em. GLOSS.[L] Ansil. IN 1284 -em deum pagani habebant agricolae.

***importābilis,** -e. [*ab* in *et* portabilis *sec. gr.* ἀφόρητος *sim. J. B. H.*] *inde ab* ITALA *et* TERT. *ap.* ECCL. GLOSS. δύστηνος. infelix, malus. IV 528, 64 intolerabilis: -is.

1 *proprie et in imag. i. q. non portandus, nimis gravis sim.*: ITALA (= VVLG.) Matth. 23, 4 (*codd.* δ l *al.*) alligant ... onera gravia et -ia et imponunt in humeros hominum *eqs.* ([βαρέα καὶ δυσβάστακτα]. *cf.* Luc. 11, 46 [*cod.* a] oneratis homines sarcinas -es [*Vulg.* oneribus quae portare non possunt]. *inde pendent*: TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 514, 22. 515, 3 GILD. Brit. 62 chron. III p. 60, 12 verborum onera. LEO M. epist. 14, 11 pondus. *trop. etiam*: ANIAN. Chrysost. hom. 2, 5 -i onere depressi. RVSTIC. c. aceph. p. 1170[A] ordinis). CASSIAN. conl. 7, 12, 2 immundus spiritus ... eis (*membris*) -e atque immensum pondus (*cf. l. 70. 75*) imponens. VITAE patr. 7, 36, 6 *sarcinam* (FERRAND. epist. 7, 2 [*trop.*]. *cf. l. 67*). CASSIOD. in psalm. 129, 3 iustitiam domini sibi -em (*ibid.* pondus immensum ... molem intolerabilem). *nota*: CASSIOD. var. 7, 6, 6 moenium -es arietes (*i. 'quos moenia sustinere non possunt'?*).

2 *transl.* (*in imag. v. s. 1*) *i. q. intolerabilis* (*de animant.: p. 661, 6 sq.*): AMBROSIAST. in Rom. 6, 19 *fides* quasi -is nobis et aspera videretur. SERM. Caspari p. 218, 7 erit fames et sitis -is. HESYCH. in lev. 26, 6 p. 1142[B] venenum -e et mortiferum. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 40, 21 verbum (οὐκ ἀνεκτόν. OP. imperf. in Matth. 40 p. 854 *opp.* leve). p. 115, 33 plagas (ἀφορήτους). p. 175, 32 luctu. p. 195, 10 dissensionem. I 4 p. 159, 5 -em diabolicarum magnitudinem tempe-

[Hey]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

statum p. **217**, 36 blasphemiam. II 5 p. 5, 21 subversionis -is et vexationis. GILD. Brit. 1 chron. III p. 27, 22 debitum ... amicale ... Christi tironibus, grave ... et -e apostatis. CASSIOD. hist. 2, 6 p. 926^A cladem. 10, 13 p. 1176^A seditio. 11, 11 p. 1193^B mala (*al.*). var. 12, 11, 2 omnis fraus gravis, illa ... -is. *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 34, 3 p. 456 -e (ἀφόρητος) est cunctis rebus incendium. NOVELL. Iust. 30, 5, 1 multitudo hominum -is (οὐ φορητόν) sequitur. 43 pr. magnam et -em ... vexationem (οὐ φορητήν). *al.* *adde*: VVLG. or. Man. -is est magnificentia gloriae tuae (ἄστεκτος).

-e est: HIER. in Ier. 4, 62, 3 ubicumque ... grave est, quod dominus comminatur et plenum ponderis ac laboris et -e (HESYCH. in lev. 13, 3 p. 934 [*opp.* portabile est]). PS. AVG. serm. 90, 6 nec nimium dura nec -ia esse. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 22, 30 -ia erant (ἀφόρητα. *opp.* tolerabilia). *n. pl. pro subst.*: RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 43, 12 -ia comminantes (ἀνήκεστα).

adv. **importābiliter.** *i. q. intolerabiliter*: CONC.^S I 3 vers. Tur. p. 196, 35 perculsi sunt et hoc -r (οὐ φορητῶς). VICT. TONN. chron. II p. 185, 449, 5 *Attila* ad Italiam -r pergit. CASSIOD. hist. 7, 29 p. 1091^C vexabant ... orthodoxos ... omnia contra eos facientes -r MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 5 p. 251 neque -r afficiamur pauperie (δυσανασχέτως ἔχωμεν).

importātīcius, -a, -um. [*ab* importare; *cf. Leumann, Glotta 9, 1918, 155. J. B. H.*] *qui importari solet, importando destinatus*: BELL. Afr. 20, 4 frumento ... in Africa nisi -o uti non posse (importato *T*, *sed cf. Koehler, Act. Erlang. 1, 376*).

importātor, -ōris *m.* *ab* importare. *qui merces importat*: CIL XIII 8568 Priminio Ingenu⟨o⟩ negotiatori vest(iario) ⟨i⟩m⟨p⟩ortatori aur(i?).

^x**importo**, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* portare. *de form. perf. brev. v. Neue-Wagener et Georges, Wortf.* NOT. Tir. 7, 22. *usitatum per totam latinitatem inde a* PLAVTO; *deest dactylicis praeter* LVCR., HOR., MANIL. (*? v. l. 36*), TER. MAVR., HIL. NON. p. 130, 15 inlatum (*v. l. 67. 83*). GLOSS. ἐπιφέρω. intulit, infert. εἰσεκόμισεν. [*corrupt.*: CIC. ac. 2, 80 inportata (*v. Plasb.*). *dub. trad.*: ARNOB. nat. 5, 4 p. 176, 21 (imputatur *Löfstedt, Arnobiana 30 post alios*). *? interpol.*: CAES. Gall. 4, 2, 6 (*v. Meusel, Krit. Anh. ad l.*). MANIL. 1, 428 colles arma -antes et ... partus (*versum del. Bentl., sed cf. Housm. ad l.*). *e coni. prob.*: PLIN. nat. 24, 5 (*Detl.*, inputatur *codd.*).]

I *proprie, i. q. inferre, invehere*, εἰσκομίζειν *sim.*: **A** *de commercio*: PLAVT. Epid. 343 ut -em in coloniam hunc ... c o m m e a t u m (CAES. civ. 3, 40, 5). VARRO rust. 1, 16, 2 f r u m e n t u m (*opp.* exportandum. *al. v. vol. VI 1421, 66*). 1, 16, 3 quae opus sunt in fundum, ... si longe sint -anda. CIC. rep. 2, 8 multa ... ad luxuriam invitamenta ... vel capiuntur vel -antur. CAES. Gall. 1, 1, 3 mercatores ... quae ad effeminandos animos pertinent -ant. 4, 2, 1 rem ad se. 4, 2, 2 *al.* VITR. 5, 9, 8 sal. PLIN. nat. 8, 64 *pantheras* (*supra*: advehere). 11, 89 *Psylli scorpiones* (*ibid.* invehentes). 19, 7. 22, 100 *silphium.* 36, 70 *navem*, qua C. Caesar -verat *obeliscum. al.* PLIN. paneg. 32, 2 *Traianus* si non fecunditatem, at bona fecunditatis -at. VLP. dig. 50, 16, 59 (*opp.* exportantur). VVLG. II Esdr. 10, 31 IORD. Get. 37. **B** *extra mercaturam i. q. inducere sim.* (*laxius i. q. adducere sim.*: *l. 64*): **1** *res*: COLVM. 12, 52, 3 horreum, quo -entur fructus. EDICT. praet. Vlp. dig. 43, 32, 1 pr. quae in eam habitationem ... introducta -ta ... essent (LABEO dig. 20, 6, 14 invecta -ta [*pro subst.*]. SCAEV. dig. 20, 1, 32). AVG. fid. et op. 17, 32 (*in imag.*) adulterinam *pecuniam* ... thesauris dominicis -are. PS. AVG. serm. 176, 1 (*trop.*) *Christus* humanam condicionem sideribus -vit. *speciatim de aquis res secum vehentibus*: PLIN. nat. 3, 123 cui *regioni* mari⟨n⟩a cuncta fructuoso alveo -at *Padus* (*cf.* MART. CAP. 6, 635). 33, 75 si fluens amnis lutum -et. VLP. dig. 12, 1, 4, 2. 39, 2, 9, 1. **2** *animant.*: PLIN. paneg. 22, 1 priores *principes* ... -ari solebant *Romam* ... umeris hominum. CYPR. laps. 8 p. 243, 4 quid victimam supplicaturus -as *in Capitolium*? AVG. serm. 238, 1 ne ... sanctae sponsae non suum virum ... -emus (*i. adducamus*).

II *translate*: **A** *vi locali vigente i. q. introducere*: **1** *res*: CIC. de orat. 2, 53 modo ... huc ista (*ornamenta orationis*) sunt -ta (*cf.* NON. p. 130, 15). rep. 2, 7 *in urbes maritimas* -antur non merces solum adventiciae, sed etiam mores. 2, 29 non esse nos transmarinis nec -tis artibus eruditos. 3 frg. 3 Poeni ... mercibus ... cupiditates omnium rerum -verunt in Graeciam (*cf.* PLIN. nat. 26, 3 equite R. ... inde [*ex Asia*] contagionem eius [*mentagrae*] -ante). PLIN. nat. 7, 113 eandem ... linguam (*sc. Graecam*) ex duobus Catonibus in illo abegisse, in hoc -asse memorabile est. AVG. civ. 4, 27 p. 180, 24 D. **2** *deos* (*nisi potius ad II B ref.*): ARNOB. nat. 5, 29 p. 200, 21 hoscine nobis deos -atis, insinuatis, infligitis? AVG. civ. 8, 24 p. 361, 17. 8, 27 p. 367, 29 D.

B *evanida fere vi locali, vigente vi effectus i. q. ingerere, irrogare, intendere sim.*: **1** *pro subi. animant.* (*abs. vel c. dat.*; in: *p. 662, 17.* super: *p. 662, 20*): PACVV. trag. 178 quantam ... ex discorditate c l a d e m -em familiae (LIV. 24, 22, 2. *cf. p. 662, 30*). CIC. Verr. II 3, 125 plus Verres ... Siciliae c a l a m i t a t i s (p. red. in sen. 36 Sest. 146). Deiot. 43 pestem ... regibus aut incolumem famam. de orat. 1, 38 detrimenta publicis rebus (NON. p. 130, 15: inlatum). fin. 1, 51 sollicitudines ... a dis -ari. off. 2, 18 *aliquid* incommodi. HOR. epist. 1, 13, 5 odium ... libellis ... sedulus. PHAEDR. 1, 28, 6 *aquila vulpi* luctum. PLIN. nat. 26, 9 homines pauciora sibi operā sua n e g o t i a (TAC. dial. 3, 10). VLP. (*Sev. et Ant.*) dig. 24, 2, 11, 2 actionem (*i. intendat*). 38, 2, 14, 4 c r i m e n levius (40, 7, 9, 1). TERT. cult. fem. 2, 2 p. 716, 27 alteri concupiscentiam. praescr. 8, 1. ITALA exod. 33, 5 (Monac.) plagam aliam ... vobis (ἐπάξω). TER. MAVR. 1636 nec damnum -at (*sc. hexametro*) qui *eqs.* IREN. 3, 5, 2 aegritudinem ... et ... peccata sibimetipsis. 5, 26, 2 *deus* iudicium (τὸν ... ἐπάγοντα). CYPR. Fort. 10 p. 334, 3 quod periculum diabolus -et (*opp.* quod auxilium deus praestet). patient. 17 p. 409, 22 nobis ... dolores (*syn.* inrogatur). ITALA III reg. 9, 9 (Lact. inst. 4, 18, 33) propter hoc -vit illis deus m a l a haec (ἐπήγαγε, *Vulg.* induxit ... super eos. *cf.* VVLG. Ezech. 14, 22). DICT. 2, 9 studium ... -andi belli. FVLG. Virg. cont. p. 90, 23 *Aeolus* naufragium Troianis. HIER. epist. 45, 6, 8 infamiam falsi criminis -arunt *mihi.* in Philem. 14 *al.* AVG. civ. 10, 27 p. 444, 7 D. aliis eas *purgationes.* in psalm. 136, 8 vobis ... p e r s e c u t i o n e s (*syn.* ingerunt. MARCELL. chron. II p. 92, 484, 34 in nostros catholicos). CONC.^S I 5 p. 143, 3 c a l u m n i a s (*al.*). COD. Theod. 16, 2, 31 (= Iust. 1, 3, 10) sacerdotibus ... aliquid ... iniuriae. EPIST. pontif. 669 Schwartz p. 108, 35 quantacumque super nos -verit inimicus. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 139, 29 mihi ... quaestiones. MARCELL. chron. II p. 68, 405, 10 Isauri ... d i s p e n d i u m reipublicae (*al.*). *et al.* *nota: de argumenti genere, quod* ἐπαγωγή *dicitur*: MVTIAN. Chrysost. hom. 3, 4 p. 257^in. -at, unde fide dignae quae dicuntur efficiat (*gr. p. 33* τὸ ἀξιόπιστον ἐπάγει. *cf. infra*: intulit [ἐπήγαγε] dicens *eqs.*).

2 *pro subi. res, i. q. efficere, creare sim.* (*abs. vel c. dat.*; i n: *l. 41*): CIC. Tusc. 4, 34 *animorum motus* -ant ... aegritudines anxias. 5, 29 haec (*mala*) casus (CYPR. patient. 19 p. 410, 20 AVG. c. adv. leg. 1, 23, 48). CIC. fil. Cic. epist. 16, 21, 6 mea ... σπουδὴ suspicionem *patri.* LVCR. 5, 369 *corpora* cladem -are pericli (LIV. 24, 22, 2 discordia ... clades). LIV. 39, 14, 4 ne quid ... coetus ... nocturni fraudis ... -rent. PLIN. nat. 2, 126 grandines septentrio -at et corus (*cf.* HIL. gen. 69 Anguis agit sudum, -ant Pliades imbres). 14, 116 *vinum* in Arcadia ... fecunditatem feminis, ... viris rabiem. MARCELL. dig. 3, 2, 22 ictus fustium infamiam non -at. MACER dig. 48, 1, 7 *actio* infamiam condemnato. PAPIN. dig. 50, 2, 5 *crimen* ignominiam. TERT. paenit. 6, 3. orat. 24 *locum* opportunitas. PS. ORIG. tract. 4 p. 39, 1 ARNOB. nat. 2, 47 p. 85, 22. CLAVD. DON. Aen. 7, 625 fulgor armorum ... hostibus *terrorem* (VEG. mil. 2, 14 p. 48, 10). VEG. mil. 1, 16 *lapides* vulnus. MACR. Sat. 7, 9, 13. 14 cruciatum. MARCELL. chron. II p. 102, 524, 10 inopia olei ... penuriam in populum. EVSTATH. Bas. hex. 1, 11 elementorum ... distractio ... ruinae causas (διαπτώσεώς ἐστιν ἀφορμή). VEREC. in cant. 3, 15 BOETH. cons. 3, 5, 3. 5, 4, 20 W. *et al.*

deriv. importator, importaticius.

^x**importūnitās**, -ātis *f.* *ab* importunus. *plur.*: COD. Theod. 11, 36, 7. CONC.^S I 2 p. 37, 25 (*gr.* σκαιότητας). BOETH. herm. pr. 1, 6 p. 81, 1 *al.* VITAE patr. 5, 15, 9 CASSIOD. var. 1, 14, 2. GLOSS. ἀκαιρία, σκαιότης. *inde a* PLAVTO (*infra l. 53*), TER. (*infra l. 72*), CATONE (*p. 663, 3*). *de vi primitiva v. p. 663, 30.* [*falsa l. v.*: HIER. epist. 57, 1, 2 (impunitate *al.*). *dub. coni.*: FLOR. epit. 4, 8, 5.]

i. q. intempestivitas (*cf. l. 74. p. 663, 4*), *inde fere i. q. incommoditas, molestia, nimia licentia sim.*: **1** *hominum*: **a** *virorum*: PLAVT. Rud. 669 ⟨tanta⟩ -s tantaque iniuria ⟨facta in⟩ nos est ... ab nostro ero. CIC. Verr. II 2, 74 *Verres* est incredibili -e et audacia. II 3, 42 (*opp.* bonitatem). Deiot. 15 cuius tantae -is *est* ... clarissimum lumen extinguere (*appos.* ferocitatis). de orat. 1, 230. rep. 1, 62 -e et s u p e r b i a Tarquinii (Lael. 54). BELL. Afr. 87, 7 *militum.* SALL. Iug. 31, 22 quantum -is habent. SEN. dial. 5, 31, 1 hominum. FLOR. epit. 1, 7, 10. TERT. carn. 7 p. 441, 6 Oe. ab opere revocantium. ITALA Luc. 11, 8 (Aug. spec. 27 p. 186, 10) propter -em ... eius (*pulsantis ostium media nocte*) surget ([ἀναίδειαν, *Vulg.* improbitatem]. *inde pendent*: CASSIAN. conl. 9, 34, 2 *al.* FAVST. REI. grat. 2, 12 p. 91, 25 ENNOD. epist. 1, 3, 2 p. 5, 9). PELAG. in II Cor. 8, 10 p. 276, 4 -s petentis (*opp.* auctoritas praecipientis). OPTAT. 2, 18 p. 51, 23 RVFIN. hist. mon. 1 p. 392^C. CONC.^S II 5 p. 8, 35 militum (ὀχλήσεως). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 128, 26. ENNOD. epist. 8, 5, 4 p. 264, 13 Gaiani. CASSIOD. var. 1, 14, 2 competentium. *in litteris*: MACR. Sat. 5, 13, 39 similis -s est *Vergili* in Iovis lance (*sc. Aen. 12, 149. cf. 5, 13, 35* quod quam importune sit positum). BOETH. herm. pr. 1, 6 p. 81, 1 contra sophisticas -es (ἐνοχλήσεις). p. 82, 8 argumentatorum. *c. gen. ger.* (*cf. p. 663, 10*): COD. Theod. 14, 15, 4 ab hac petendi -e discedant. 11, 36, 7 usurpandae lucis indebitae. **b** *mulierum*: TER. Andr. 231 -em spectate aniculae: quia compotrix eius est (SCHOL.: praesumptionem. DON.: neque loci neque temporis habet commoditatem). CIC. Cluent. 195 matris (*Sassiae*). epist. 15, 4, 6 Athenaidis.

2 *bestiarum*: ROMVL. fab. 46, 7 K. 140 *formica ad muscam*: tu laudas -em tuam (CASSIOD. in psalm. 104, 31 *musca canina* ceteris ... -e violentior. GREG. TVR. glor. mart. 106. *ibid.* muscā -ior). APON. 7 p. 139 catellorum -e (*de muliere Syrophoenissa, Marc. 7, 25 sqq.*).

3 *rerum*: **a** *ad homines pertinentium*: CIC. Cluent. 170 quem propter animi -em nemo recipere tecto ... vellet. Sulla 75 tanta -s i n a u d i t i s c e l e r i s exarsit (Pis. 21). SEN. epist. 83, 27 *ebrietatis* -em. PORPH. Hor. epist. 1, 18, 4 odiosum ... facit -s voluntatis. MVTIAN. Chrysost. hom. 5, 5 p. 277^in. -em peccati (ἀτοπίαν). GREG. M. moral.

[*Hey*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

10, 17 temptationis. 30, 4 peccatorum male sedula -e. *al.* *actio pro persona*: ENNOD. epist. 1, 25, 2 p. 36, 20 *opp.* affectio. 3, 13, 2 p. 81, 9 *al.*

b *aliarum*: *α corporalium*: CATO orig. 83 (Gell. 3, 7, 5) exitium de loci -e et hostium circumstantia maturum. *β incorp.* (*cf. p. 662, 80 sqq.*): SORAN. 47 hac -e (*sc. usu viri ante partum*) rupto corio. 95 -e hac exterminatus stomachus. THEOD. PRISC. log. 43 vaporis ad caput ascendentis ... -s. CASSIAN. conl. 5, 16, 5 (*inter vitia quae de acedia nascuntur*). CAEL. AVR. acut. 2, 18, 105 temporis (*al.*). ENNOD. epist. 1, 22, 2 p. 34, 10 *litterarum*. 9, 12, 2 p. 237, 24 verborum. *nota brevitatem*: TERT. castit. 12 p. 754, 18 Oe. -s liberorum (*sc. educandorum*) ad quos suscipiendos legibus compelluntur homines. *personate* (*cf. supra l. 2*): PANEG. 4, 31, 3 -s catenata, furor vinctus. ENNOD. epist. 9, 27, 2 p. 248, 21 repudiati -s mater horroris est. *al.*

importūnium, -ī *n.* [*ab* importunus *sec.* infortunium. *J. B. H.*] *i. q. importunitas* (GLOSS. V 570, 32): CONC. Matisc. a. 585 p. 168, 11 quicumque . . . potentum -ia non sustinens . . . gremium . . . ecclesiae petierit.

ˣ**importūnus**, -a, -um. [*ad* opportunus (*q. v.*) *secundum paria q. s.* obnoxius: innoxius *sim. adiectum videtur. J. B. H.*] *scrib.* inportún-: LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 21. *compar.*: CIC. Verr. II 5, 146 *al.* VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 *al.* *superl.*: CIC. Verr. II 1, 113 *al.* minus -us: PHYSIOGN. 11. plurimum -us: TERT. uxor. 1, 5 p. 676, 10 Oe. *de significatione*: PAVL. FEST. p. 108 -um, in quo nullum est auxilium, velut solet portus esse navigantibus (*similiter* SERV. Aen. 11, 305 CLAVD. DON. Aen. 11, 305 p. 458, 22 ISID. orig. 10, 136. 14, 8, 9). SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 827 temporis aceron (*i.* ἄκαιρον) dicimus -um. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 443, 32 B. GLOSS. ἄκαιρος. ἀνεπιτήδειος. σκαιός. σχέτλιος. insolens. improbus, verbosus. *primaria quae videtur notio* 'adversus', 'ἄκαιρος', *sim.* (*quasi* '*sine portu*', *cf. l. 25 sqq. et* opportunus) *exemplis p. 664, 16. 24 sqq., allatis sentitur. ceterum iam apud priscos scriptores notio inde trsl. q. e.* '*molestus*', '*odiosus*' *sim. viget. inde a* LIV. ANDR. (*v. p. 664, 24*), *deest* CAES., VELL. *al.*

i. q. *incommodus, intempestivus, odiosus, molestus sim.*:

I *de hominibus*: **A** *viris* (*pars corp.*: *l. 49* [*cf. p. 664, 46*]. *c. dat.*: *l. 47. 58. 61 al.* ad: *l. 54. 59.* erga: *l. 64.* *gen. ger.*: *l. 69.* *inf.*: *l. 73*): PLAVT. Merc. 44 leno -us ... ut quicque poterat rapiebat domum. TER. Haut. 197 fuit senex -us semper (*Menedemus*). CIC. Verr. II 1, 42 tam perfidiosum, tam -um animal *Verres* (*cf.* Pis. 8 belua [Phil. 6, 7]. Sest. 38 prodigia. *cf. l. 60*). II 1, 113 homo -issime (nat. deor. 3, 81 *al.* METELL. Cic. epist. 5, 3, 1. VVLG. II Thess. 3, 2 [ἀτόπων]. *et al.* *cf.* SALL. [?] rep. 2, 4, 2). II 3, 125 huius -issimae pestis (Mur. 85 Phil. 2, 89 *al.* *cf. p. 664, 7. 65*). II 5, 103 -i atque amentis tyranni (rep. 1, 50 *opp.* clemens. *et al.*). II 5, 146 *Verres* Cyclops alter multo -ior. Catil. 1, 23 cum -a sceleratorum manu. 2, 12 -issimum hostem (OROS. hist. 5, 1, 6. *cf. l. 83*). 4, 12 mihi -us ac ferreus, qui. Mur. 83 ille -issimus gladiator. Sull. 66. p. red. in sen. 15 vultum -um *Pisonis*. Sest. 29 civem. 42 Catilinae -am manum. Phil. 12, 13 -o atque impuro parricidae. fin. 1, 35 ab eo (*Torquato consule*) tam -o tamque crudeli (LIV. 29, 17, 20). epist. 9, 21, 3 plebei quam fuerint -i. CASS. Cic. epist. 12, 12, 2 latrones. HOR. sat. 2, 5, 96 -us amat laudari. carm. 4, 13, 9 *Cupido*. epist. 1, 6, 54. 2, 2, 185 alter *frater* dives et -us. LIV. 5, 2, 8 *decemviri*. 38, 14, 3 homine ad omnia infido atque -o. VAL. MAX. 6, 2 ext. 2 te superioribus -iorem ... rectorem. SEN. benef. 4, 3, 1 *dives*. 7, 25, 2 istis inprobis et -is beneficiorum suorum quadriplatoribus. GELL. 1, 15 tit. leves et futtiles et -i locutores. TERT. apol. 41, 1 vos ... -i rebus humanis. test. anim. 3 p. 138, 1 hominem ... ad necessitatem odii -um. adv. Marc. 1, 1 p. 291, 22 bestiis illius barbariei -ior Marcion. PORPH. Hor. epist. 1, 17, 49 diviti -us eris et displicebis *al.* PS. CYPR mont. 14 fur egens. PANEG. 3, 25, 2 -ior turpium arbiter. CLAVD. DON. Aen. 3, 115 p. 279, 13 se odiosos vel gravis vel certe -os venturos. HIER. epist. 22, 28, 4. RVFIN. Orig. in gen. 3, 6 p. 46, 28 si qui . . . erga huiusce modi (*sc. coeundi*) motus non -us existat. CLAVD. 22, 109 numina *Tartari*. AVG. civ. 2, 20 p. 78, 19 D. cuiquam invito -us. serm. 70, 22 mercatores. ROMVL. fab. 58 rec. vet. 13 viro *in petenda femina*. COD. Theod. 7, 8, 7 quisquis . . . -us . . . intraverit. RVSTIC. Conc.[8] I 4 p. 64, 4 *al.* SIDON. epist. 3, 13, 2 beneficii . . . petendi. ENNOD. epist. 4, 3, 3 p. 99, 20 garrulus, sed pro necessitatibus -us adiungo, ut *eqs.* VITAE patr. 3, 170 (= 7, 5, 2) nisi fuero illi *debitori* -us. *et al.* *pro subst.*: SORT. Sang. 4, 9 tam verbosus vel -us. QVEROL. p. 8, 14 *tridentem* propter -os inventum. AVG. in psalm. 137, 11 o -e! *c. inf.*: AVG. c. adv. leg. 1, 23, 48[extr.] -i . . . sumus ingerere ista. VICT. VIT. 2, 30 quod *mulier* -a videretur . . . viris pro sexu iungi. **B** *mulieribus*: PLAVT. Asin. 62 fatebor eam (*uxorem*) esse -am atque incommodam. CIC. Cluent. 12 mulieris (*Sassiae*) -ae nefaria libido (717 [*appos.* crudelis]. SEN. contr. 1, 3, 1 HIER. epist. 16, 1, 1 [*cf. Matth. 15, 22 sqq.*]. GREG. TVR. glor. mart. 54 [*ibid.* ab improbitate *mulieris*]). OV. met. 2, 475. 4, 482 Tisiphone ... -a. FRONTO p. 233, 9 N. lunifica (*appos.* insciens). PORPH. Hor. carm. 3, 19, 27 *Rhode* non -a ac non incommoda (tempestiva *Hor.*). CLAVD. rapt. Pros. 3, 288 Tritonia. PRVD. psych. 229 hostis . . . -us, iners, ... degener *al.* (*sc. Patientia*). *adde*: CVRT. 10, 1, 29 -issimum scortum (*Bagoas spado*).

II *de bestiis*: VERG. georg. 1, 470 obscenaeque canes -aeque volucres signa dabant ([SERV.: in alienum tempus ruentes, ut striges aut bubones, nocte gaudentes. *aliter* HOR. sat. 1, 8, 6 *de avibus molestis*; SCHOL.: quae hortis noceant]. Aen. 12, 864 alitis ... quae ... in bustis ... sedens ... canit -a. CLAVD. DON. Aen. 12, 250 p. 584, 5 litoreas aves, innoxias ... nec -as cuiquam). PLIN. nat. 11, 86 scorpiones terrestres ..., pestis -a. APVL. met. 9, 1 -um atque lascivum me (*asinum*). TERT. adv. Marc. 1, 1 *v. p. 663, 60.* AVG. in euang. Ioh. 102, 4 muscas (ROMVL. fab. 46 rec. vet. 9). SVLP. SEV. dial. 3, 3, 7 canis ... -ior. ROMVL. fab. 28, 5 milvum. VITA Caes. Arel. 2, 21 p. 492, 15 *corvi*. PAPYR. Amherst. II 26 (*saec. III/IV*) II 25 bulpecula inionfortunam binearisq⟨ue h⟩ort⟨isque⟩ (*i.* vulpeculam inportunam vinearis *eqs.*; ἐχθρὰν ἀμπέλων).

III *de rebus*: **A** *corporalibus*: **1** *loca*: CIC. de orat. 3, 18 est in eo loco sedes huic nostro non -a sermoni. SALL. Iug. 92, 7 altis machinationibus locus -us (SORAN. p. 84, 12 l. -o *embryonis* [*opp.* competentem]. *cf. l. 23*). OV. met. 14, 481 quos ... hiems -usque Caphareus mersit aquis. COLVM. 3, 10, 4 sarmentum quod media vite situm ne -a quidem parte deficit. STAT. Theb. 2, 504 -a crepido (*domus Sphingis*. SCHOL.: feralis, luctuosa). TAC. ann. 12, 12 Armeniam ... -am, quia hiems occipiebat. 12, 33 aditus, abscessus, cuncta nobis -a. APVL. Plat. 1, 13 -a vicinitate *abdominis* (*cum sede rationis*). 1, 18 -is angustiis. *n. pl. pro subst.* (*cf. p. 665, 13*): SIL. 3, 540 -a locorum. **2** *elementa*: LIV. ANDR. carm. frg. 20 M. vires cui sunt magnae ⟨tamen⟩ ... confringent -ae undae ([*cf.* ϑ *138*]. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 5, 845 p. 525, 9 mare saevum ..., -i flatus. CONSVLT. Zacch. 1, 26 p. 13, 22 pluviae). PLAVT. Trin. 399 (*trop.*) suae senectuti is acriorem hiemem parat, quom illam -am tempestatem conciet *filio*. **3** *variae substantiae*: PLIN. nat. 35, 41 (*de diversis generibus facticii atramenti*) -a haec omnia ac novicia. TERT. scorp. 5 p. 155, 18 ab ... arbuscula (*gen. 2, 17*) temperaret *homo*, quam ipse medicus -am (*i. nocentem*) ... noverat. PORPH. Hor. epist. 1, 16, 21 temperare ab -is cibis (MOYS. Cypr. epist. 31, 6 p. 563, 7). PAVL. NOL. epist. 24, 20 p. 219, 18 sordidos aggeres et -um rudus. CAEL. AVR. chron. 3, 8, 141 est ... -um vinum ac repugnans eo tempore commodis phlebotomiae. CASSIOD. inst. 1, 29, 1 *amnis*.

B *incorpor.*: **1** *de reb. ad homin. pertinent.* (*natura actionibus studiis sim.*): CIC. Verr. II 1, 8 *Verris* immanis atque -a natura (II 5, 139 BOETH. cons. 4, 6, 45 W.). II 4, 111 -as istius libidines. leg. agr. 2, 63 ad ... hominum -am avaritiam. Rab. perd. 17 ex illa ... -a, non tribunicia actione, sed regia. har. resp. 4 scelus (*cf.* AMM. 24, 7, 1 facinus audax et -um). prov. 2 -am in me crudelitatem (LAVD. [Turiae] CIL VI 1527, 2, 21). or. frg. A XIII 23 libidinem *Clodi*. HOR. epist. 1, 18, 23 argenti sitis -a. SEN. benef. 2, 28, 1 omnibus his vehementius et -ius malum est invidia. PLIN. nat. 36, 51 quisquis ... invenit secare ... -i ingenii fuit (*fere i. q. inepti. aliter* SIL. 11, 387 corda -a *Poenorum* [*i. dura, violenta*]). FLOR. epit. 1, 8, 7 Superbi ... -a dominatio. GELL. 1, 15 tit. -um vitium plenumque odii ... loquacitas (PHYSIOGN. 49 p. 68, 12 [*gr.* φλυαρῶν καὶ ματαιολόγων. CASSIOD. inst. 1, 23, 4]). 3, 1, 6 argutia. 17, 19, 3 industria. APVL. apol. 60 impudentia. PS. APVL. Ascl. 14 animi -a curiositate. PANEG. 4, 27, 4 spei -ioris quam fiduciae promptioris. FIRM. math. 5, 6, 2 sanguinis profusione. PRVD. psych. 378 crapula ... Luxuriae ... -a. AVG. civ. 14, 16 p. 38, 30 D. aliquando -us est ille motus *coeundi* poscente nullo. **2** *de aliis reb.* (*vicissitudinibus, casibus, eventibus sim.*): PLAVT. Stich. 387 (*interpol.?*) spes est ... -am exigere ex utero famem (*om. P*). CIC. de orat. 2, 20 -um tempus in tanto otio (CYPR. epist. 17, 3 p. 522, 22 nemo -o ... t. acerba poma decerpat. HIER. in Agg. 1, 3 p. 1393[B]. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 4 p. 340 [ἄκαιρον]). Brut. 332 haec -a clades civitatis. fin. 2, 85 ista (*ioca seria partiri cum amico*) non esse -a. VERG. Aen. 11, 305 bellum -um ... cum gente deorum ... gerimus. HOR. carm. 3, 16, 37 pauperies (SCHOL.: quae -os facit et odiosos). OV. am. 3, 9, 19 omne sacrum mors -a profanat. met. 10, 634 fata. CELS. 4, 6, 1 alius -ior acutiorque morbus. SIL. 14, 582 -a lues inimicaque pestis. SVET. frg. 116 p. 160, 2 (*de parte noctis*) 'intempesta', id est -a, quando agi nihil potest. CALP. decl. 31 o -a sanitas *filii* (*sc. qui recepta mentis sanitate a patre abdicatur*). APVL. met. 8, 13 abicite ... -as lacrimas. TERT. anim. 58 p. 395, 4 anima ... a corporis -a tunc societate secedit. uxor. 1, 5 p. 676, 10 Oe. opera ... nobis ... plurimum -a *liberorum tollendorum*. PORPH. Hor. epod. 9, 11 transitum ... ad *eqs.* CYPR. epist. 20, 2 p. 528, 3 -a et gratiosa deprecatione. 57, 5 p. 655, 15 censurae. LACT. ira 18, 9 tam -am continentiam. CHALC. transl. 30[A] corporeum ... motu -o fluctuans (κινούμενον πλημμελῶς. *Cic. Tim. 9* immoderate agitatum). 33[A] -a caloris accessione (προσπίπτοντα ἀκαίρως). HIL. c. Aux. 7 interpellatione. PS. AVR. VICT. epit. 42, 20 Eusebiam per ... -a ministeria vexantem famam viri. OPTAT. 7, 2 p. 169, 9 peccata. CLAVD. DON. Aen. 8, 35 p. 119, 4 -is cogitationibus vexari (*antea* acerbitas). PELAG. in II Cor. 12, 9 p. 299, 6 petitio. VVLG. Sirach 22, 6 musica in luctu -a narratio (ἄκαιρος). RVFIN. Clement. 1, 8 propositio. AVG. c. Pelag. 1, 17, 35 inquietudine inordinata -aque. serm. 12, 9, 9 caecitas haereticorum. MACR. Sat. 7, 3, 12 -a urbanitas *Theocriti Chii in Antigonum* (*cf. ibid.* male dicacem). SORAN. p. 61, 18 alii *medici* ... res faciebant -issimas (PALLAD. hist.

[*Hey*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

mon. I 22 p. 302^C [ἄτοπος]). COD. Theod. 6, 4, 22 -i furoris temeritate. OROS. hist. 6, 12, 5 libertas. CONC.^S I 3 p. 16, 23 taciturnitate. PETR. CHRYS. serm. 61 p. 369^C sol -um tenebrat aspectum (*i. occaecat aspicientem*). SIDON. epist. 7, 1, 1 regni *Gothorum* ... -a impressio. SEDVL. carm. pasch. 4, 216 -a fides *caeci* (*sc. crebro vociferantis*). IORD. Get. 97 -a concertatione. COD. Iust. 2, 13, 1, 2 (*a. 293*) -is potentium intercessionibus. NICET. vigil. p. 56, 20 sacras vigilias ... superfluas ... otiosas ... -as. *nota*: DRAC. laud. 2, 533 nox -a pependit *Christo moriente. et al.*

-um est *c. inf.*: SALL. Iug. 3, 2 vi ... regere patriam ... -um est. TYCON. 5 p. 60, 11 LXX ... annos ... idem tempus esse -um est ... probare. MAXENT. Conc.^S IV 2, 21 p. 51, 17 quod ... credere -um est. ORIG. in Matth. ser. 61 p. 141, 22. *cf.* CAEL. AVR. acut. 3, 21, 218 quod est intemporale atque -um (*sc. dari vinum*). *n. pl.* -a, -ōrum *pro subst.* (*cf. p. 664, 23*): ARNOB. nat. 7, 11 p. 245, 21 tristia atque -a dii pellunt (*opp.* laeta atque amica). COD. Iust. 11, 60, 1, 1 (*a. 385*) -a et respuenda reposcere.

deriv.: importunitas. *cf. Onomast. s.* Importunus, -a.

adv. **˟importūnē.** *inde ab* HYG. *comp.*: *infra l. 33. 45. 47. 49. superl.*: *infra l. 25. 36.* perquam -e: *infra l. 52.* paene -e: *l. 34.* tam -e: *infra l. 27. 46.*

i. q. intempestive, ἀκαίρως; *inde saepius de alieno tempore i. q. moleste, incommode sim.* (*e. g. l. 25. 33*): **1** *c. verbis*: HYG. Gell. 10, 16, 18 potuit ... medius eximi versus *Vergili*, qui de Pyrrho -e immissus est. MELA 2, 102 -e navigantibus. PAVL. (*Trib.?*) dig. 13, 6, 17, 3 -e repetendo *pugillares*. GELL. 20, 6, 14 -issime fecerunt, qui ... scripturam istam ... corruperunt. APVL. met. 1, 17 curiosus ... -e irrumpit (*cf.* TERT. adv. Val. 14 p. 193, 17 qui ... tam -e filiae occurrisset [*opp.* tam prospere]. AVG. civ. 3, 10 p. 107, 11 D. inruentibus ... inimicis). TERT. adv. Marc. 2, 16 p. 356, 10 male secantem, -e amputantem, temere inurentem (CYPR. epist. 25 p. 538, 15. 33, 2 p. 567, 18). PORPH. Hor. epist. 1, 13, 6 (*syn.* non oportune). CYPR. epist. 31, 6 p. 562, 14 -e ruinis subvenire (*opp.* alias maiores ... parare). LACT. inst. 5, 2, 2 utrum superbius an -ius insultarent. IVST. 42, 1, 3 vexavit. MAR. VICTORIN. rhet. p. 244, 28 -e paene. HIL. in psalm. 1, 14 (*opp.* tempore suo). OPTAT. 2, 7 p. 44, 6 dictum. CONC. Aquil. a. 381 Migne 13, 588^C -issime repetere *gradum*. SCHOL. Cic. Bob. p. 122, 17 ut hoc -e adgressus sit (*opp.* opportunus: *p. 122, 14. 15*). CLAVD. DON. Aen. 1, 85 p. 31, 28 *al.* HIER. epist. 22, 40, 5 nisi pulsaveris -e (*cf. Matth.* 7, 7). VVLG. Sirach 32, 6 -e noli extolli. II Tim. 4, 2 praedica verbum, insta opportune -e ([εὐκαίρως ἀκαίρως]. *inde* HIER. in Ier. 3, 80, 12 BACCHIAR. repar. laps. 14 p. 1051^A PASS. Andr. brev. 3. *et al.*). AVG. civ. 6, 7 p. 257, 30 D. (*opp.* convenientissime). 13, 11 p. 570, 16 non -e neque incongrue ... accidisse (quant. anim. 1, 1). *al.* CONSVLT. Zacch. 1, 32 p. 40, 17 (*syn.* intempestive). MARCELL. med. 10, 67 cui -ius fluunt *nares*. COD. Theod. 11, 36, 26 (= Iust. 7, 65, 6) litigatori, qui tam -e appellaverit. CAEL. AVR. acut. 1, 11, 86 -e vinum dantes. 2, 9, 43 (*compar.*). *al.* VAL. CEM. hom. 4, 5 non -e. ALC. AVIT. epist. 91 p. 99, 3 CASSIOD. in psalm. 34, 15. GREG. TVR. glor. mart. 5 -ius accedentem verberibus arceri. ORIBAS. syn. 1, 6 in venerios ... actus -e in⟨h⟩aerere. GREG. M. in euang. 2, 7 -e ... ad orationem nos admonet *Iesus. et al.*

2 *c. adi.*: PLIN. nat. 7, 54 perquam -e fortuitum hoc fuit, duorum ... consulum imagines cerni.

importuōsus, -a, -um. [*ab* in *et* portuosus, *cf. gr.* ἀλίμενος. *J. B. H.*] *superl.*: *l. 62.* GLOSS. II 225, 6 ἀλίμενος. *qui paucos vel nullos habet portus*: SALL. Iug. 17, 5 mare saevum -um, *sc. in litore Africano* ([SOL. 27, 50]. SEN. dial. 11, 7, 8. TAC. ann. 4, 67 circa [*sc. Capreas*]. 12, 20). LIV. 10, 2, 4 laevā -a Italiae litora, dextrā ... gentes ferae (SEN. epist. 53, 2 [*coniunct.* aspera]. MELA 1, 37 PLIN. epist. 6, 31, 17. HEGES. 1, 35, 4 [*Ios. b. Iud. 1, 409* ἀλίμενον]). MELA 1, 35 Syrtis sinus ... -us atque atrox. PLIN. nat. 4, 73 insula Samothrace ... -issima omnium. HEGES. 3, 20, 2 -a est naturā civitas (*Ios. 3, 419* ἀλιμένου. 4, 27, 1). ISID. orig. 13, 16, 10 pelagus ἀπὸ τοῦ πλαγίου, unde et 'plagia', eo quod sint -a. *in imag. de difficultatibus theologicis*: HIL. trin. 2, 8 evecti de -is locis in altum turbato mari sumus. *Hey.*

impos, -otis *adi.* [*ab* in *et* potis, *cf.* compos. *J. B. H.*] VARRO ling. 5, 4 casu erit illustrius unde videri possit origo ...; quom dicimus '-s' (ineos *F*), obscurius est esse a potentia quam cum dicimus 'inpot[ent]em'; et eo obscurius fit, si dicas 'pos' quam '-s'. *scribitur* enpos, enpos, empus, empes *in* GLOSS. (*v. Thes. gloss.; Stolz-Leumann*⁵ *p. 58*). *v. etiam infra s.* impus. *?* -pōs: PLAVT. Cas. 629 (*v. p. 666, 3*). *cf. Plaut. Capt. ed. Lindsay p. 14; Leo, Plautin. Forsch.*² *p. 283 n.* *legitur sing. tantum* (*gen.*: PRISC. gramm. II 253, 11; *dat.*: *p. 666, 5*; *acc.*: *l. 70. p. 666, 18. 22. 28*). *? superl.*: PS. QVINT. decl. 8, 21 -issima (impotentissima *HJ*) medicina. PAVL. FEST. p. 109 -s est qui animi sui potens non est, qui animum suum in potestate non habet (GLOSS. IV 530, 1). SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 310 qui -s (*sc. animi*), est insanus (*cf.* GLOSS. V 304, 64). GLOSS.^L III Abstr. IN 188 -s pusillanimis. AN 30 animi -s impatiens aut amens (*al.*). Abol. IN 52 -s pauper vel inops. II Philox. IM 19 ἀνεξούσιος (imros *trad.*). *legitur apud* PLAVT., ACC., LAEV. *et inde a* SEN. (*p. 666, 8*). [*variat c.* impotens: *l. 76. p. 666, 16.* *v. et p. 666, 5.* *ex coni.*: *l. 69. 70. 82.*]

1 *i. q. non compos* (*magis i. q. impatiens l. 13 sq. 19*): **a** *c. gen.* (*acced. abl. causae l. 8 sq. 14*): PLAVT. Bacch. 614 incredibilis -sque animi, inamabilis inlepidus vivo (Cas. 629 eripite isti gladium, quae suist -s a. Men. 110 indomita -sque a. Trin. 131 amanti homini adulescenti, a. -i [*B*², amp- *B*¹, iamp- *CD*]. Truc. 828. APVL. met. 3, 12 -s a. stupebam. 5, 22 DON. Ter. Ad. 310. HEGES. 1, 37, 6 p. 77, 13 U. [*gr. aliter*]. *v. et p. 665, 80. infra l. 26*). ACC. trag. 287 -s consili. SEN. Ag. 117 coniunx perfida atque -s sui amore caeco (epist. 83, 10 vino gravis ... et -s s.). SVET. Aug. 19, 2 -sne mentis an simulata dementia incertum (LACT. ira 21, 3 PRVD. cath. 9, 53 psych. 584 PALLAD. hist. mon. II 20, 7). FRONTO p. 165, 3 N. fuit ... verborum suorum -s et minus consideratus. APVL. Socr. 3 p. 122 turba ... priva ... rationis, inops religionis, -s veritatis (AVG. mus. 6, 13, 39 curiositas ... vanitate -s v.). AVSON. Mos. 274 -s damni puer (*i. non ferens damnum*). *gerund.*: PS. PROSP. vocat. gent. 1, 3 *voluntas* providendi et consulendi -s (impotens *l. v.*) atque ignara. SIDON. epist. 7, 14, 8 *rationis* assequendae substantiam nostram compotem deus ..., ferinam vero -em fecit. ALC. AVIT. epist. 36 p. 66, 6 me oculorum dolor -em luminis contuendi ... reddiderat. EXC. Cassiod. inst. app. p. 167, 29 My. ignis ... tam sistendi -s quam subtilis. **b** *c. abl.* (*?; aliter l. 24*): CASSIAN. conl. 13, 14, 2 animam eius amentem faciens et -em sensu. **c** *c. inf.*: PAVL. PELL. 404 grates ... -s solvere verbis. **d** *elliptice* (*sc. sui?*): ACC. carm. frg. 9 audax, falsifica, ... odibilis, natura -s, excors et fera. **2** *i. q. sine potentia* (*absol.* *dub.*: LAEV. carm. frg. 12 -s [⟨animi⟩ -s *Bährens*, inops ⟨et⟩ *Scaliger*] aegra sanitatis herois. *v. et p. 665, 76*): APVL. Plat. 2, 18 est ... melius talem ... *non* dominari, sed ... -em ipsum aliorum addici potestati. *Rehm.*

impositīcius, -a, -um. [*ab* imponere, *v. Leumann, Glotta 9, 1918, 159 sq. J. B. H.*] **1** *proprie*: *i. q. impositus* (*sc. aedibus sim.*) *ita ut distrahi possit* (*t. t. archit.*): TAB. cer. Pomp. (CIL IV suppl.) 23, 9 (*a. 56 p.*) ⟨cum⟩ rebus inpositicis v⟨enditarum aedium?⟩. VLP. dig. 30, 41, 11 automataria aut ... canthari, per quos aquae saliunt, poterunt legari, maxime si -ii sint. **2** *transl.*: *i. q. inditus, constitutus, tributus*: VARRO ling. 8, 5 nomina (*opp.* declinata. *cf.* 10, 61 casibus [*opp.* naturalibus]). VLP. dig. 39, 1, 5, 9 triplicem esse causam operis novi nuntiationis, aut naturalem aut publicam aut -am (*ibid.* -am, cum quis postea ... quam servitutem aedibus suis imposuit, contra servitutem fecit).

˟impositio, -ōnis *f.* *ab* imponere. *plur.*: *p. 667, 7.* *inde a* VARRONE. GLOSS. II 308, 13 ἐπίθεσις, τὸ ἐπάνω θεῖναι, -o.

1 *proprie*: *de actu imponendi vel superponendi*: **a** *generatim*: SCRIB. LARG. 53 (= MARCELL. med. 12, 1) sedandus est *dolor dentium* ... suffitione aut -e aliquorum ([*postea* semen ... denti ... adpositum]. DIOSC. 4, 15 *triboli*. COD. Iust. 6, 23, 28, 1 medicaminis datio vel -o). ITALA exod. 25, 17 (Ottob., Conc.^S I 5 p. 195, 12) facies ⌊-em emeritionis⌋ (*v. vol. V 2, 480, 6*; propitiatorium -i *Conc.*) ex auro puro. lev. 7, 34 (Rufin. Orig. in lev. 5, 12) pectusculum ... -is et bracchium demptionis accepi a filiis Israel ([הַתְּנוּפָה, *LXX* ἐπιθέματος, *Vulg.* elevationis. *cf.* AVG. quaest. hept. 3, 23 p. 254, 23 dictum quia imponebatur inde adeps]. 8, 29 [Lugd.] accipiens ... pectus abscidit eum -em). I reg. 6, 11 (Legion. marg.) imposuerunt -em (*v. p. 655, 68*). FILASTR. 105, 5 Haloidas ... ascendere voluisse in caelum per -em montium. COD. Iust. 2, 30, 2 (*a. 241*) vindictae -o qua libertas iusta munitur (*cf. p. 659, 17*). 7, 2, 10 (*a. 293*) iure data libertate ... -e pilei ... liberti constituuntur. MVTIAN. Chrysost. 12, 2 in scriptione ... est similitudo quaedam in charactere, dissimilitudo ... in -e colorum (τῶν χρωμάτων ... ἐπιτεθέντων). *de inserendo* (*cf. p. 651, 42*): SERV. georg. 2, 69 oculorum -o *dicitur* cum inciso cortice libro alienae arboris germen inserimus. **b** *speciatim*: manus (-uum) -o *in bibliis et ap. Eccl.* ([*cf. p. 654, 48 et* manupositio]. *iuxta positum, non compositum esse probatur tam gen. pl. quam crebra postpositione gen.* [*v. Koffmane, Kirchenlat. p. 78; aliter Watson, Sprache Cypr. p. 265*]. *definitur*: HESYCH. in lev. 16, 21 p. 1000^A manuum -o in sacrificio ministrabat benedictionem aut peccatorum remissionem aut sancti spiritus adventum aut expiationes. ISID. orig. 6, 19, 54): *de sancti spiritus adventu*: ITALA (= VVLG.) act. 8, 18 quia per -em manus (manuum *d e g p* *cum gr.* τῶν χειρῶν διὰ τῆς ἐπιθέσεως) apostolorum daretur spiritus sanctus (Hebr. 6, 2). *cf.* TERT. idol. 9 p. 39, 7 (*de Simone Mago*. IREN. 1, 23, 1. *et al.*). resurr. 8 p. 37, 2. CYPR. epist. 74, 12 p. 809, 20 (*de haereticis prius in ecclesia baptizatis. cf.* sent. episc. 8 p. 441, 14 *al.* RVFIN. hist. 7, 3 [χειρῶν ἐπιθέσεως]. EVCHER. instr. 1 p. 136, 25 LEO M. epist. 159, 7. *et al.*). *al.* PS. CYPR. aleat. 3 p. 94, 6 HIL. in Matth. 19, 3 FILASTR. 156, 6 AMBROSIAST. in I Cor. 3, 6 HIER. c. Lucif. 7 AVG. pecc. mer. 2, 26, 42 serm. 266, 5. 6. 269, 2 *al.* *de ordinatione*: VVLG. I Tim. 4, 14 gratiam ... quae data est tibi ... cum -e manuum presbyterii (II Tim. 1, 6). *cf.* GAVDENT. serm. 21, 6 AMBR. epist. 4, 6. 70, 25 DIDASC. apost. 10, 26 RVFIN. hist. 6, 43, 9 (χειροθεσία). CANON. Dionys. Exig. p. 100, 18 St. (χειροθεσία). *al.* *alia*: CYPR. epist. 16, 2 p. 518, 19 *cum peccatores* per manus -em episcopi et cleri ius communicationis accipiant. AMBR. epist. 22, 2 (*de reliquiis martyrum. cf. p. 654, 75*). RVFIN. Orig. in Ios. 24, 1 exorcistarum ... manus -e vehementius imposita (*cf. p. 667, 4*). AVG. epist. 185, 22 ad -em manus Ananiae (*de*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sanatione. cf. PAVL. MED. vita Ambr. 28 CASSIAN. conl. 13, 15, 3 *al.*). AVG. epist. 149, 16. *et al.*

2 *transl.: i. q. datio, tributio sim.*: VARRO ling. 5, 3 neque omnis -o verborum exstat ... nec quae recte est imposita, cuncta manet (7, 32 unius [*i. singularis*]. 8, 5 [*opp.* ⟨declinatio⟩; *gr.* θέσις, κλίσις. *cf. Dahlmann, Varro u. d. hell. Sprachtheor. p. 12 sq.*]. 10, 51 [*opp.* naturam]. 10, 53 [*plur., item* 10, 60] *al.*). COD. Iust. 9, 25, 1 (*a. 293*) nominis cognominis praenominis recognoscendi singulos -o (ANIAN. Chrysost. hom. 4, 6 ^extr.^ [θέσεως]. AVG. civ. 16, 39 p. 188, 18 D.). *i. q. mandatum*: FVLG. aet. mund. p. 130, 13. *fere i. q. exactio, tributum*: IVLIAN. epit. novell. 124, 8 ut necessitas fiat -is (*Novell. Iust. 128, 8* superindictionis). *ibid. syn.* iniectio. *i. q. deceptio* (*cf.* impostura *et gr.* ἐπίθεσις): EPIST. pontif. 232 ZntW. 35, 1936 p. 20, 9 qui per -em succubuisse videbantur.

impositīvus, -a, -um. *ab* imponere, *cf.* com-, propositivus *et* impositicius. *i. q. impositus, inditus*: PLIN. nat. 28, 33 nominum. *in gramm.*: PRISC. gramm. II 580, 13 hoc pronomen [id est 'ipse'] ἐπιταγματικόν, hoc est -um vel subiunctivum, vocant Graeci. *pro subst.*: GLOSS. II 308, 14 ἐπίθετον: accidens, -um.

***impos(i)tor,** -ōris *m.* *ab* imponere. -sit-: VARRO *infra l. 25* (*bis*). -st-: *semper in notione s. 2 indicata praeter* ROMVL. fab. Aesop. 43 rec. W tit. de -sitoribus. PASS. Theclae A 15 p. 38, 2 procede foris, -sitor.

1 *qui nomen imponit,* ὀνοματοθέτης: VARRO ling. 7, 1 voluntas inpos[ter]i⟨t⟩oris ⟨eruitur⟩. 7, 2. 2 *i. q. deceptor, illusor, fraudator sim.* (*cf.* BEDA gramm. VII 277, 11 'impostura' vocatur, cum argentum vel aurum viliori metallo adulteratur, et qui hoc facit, -r vocatur *eqs.* AVG. serm. 44, 7 'ille plănus' id est ille -r. SCHOL. Ter. p. 114, 18 sycophanta: -r. GLOSS.^L^ II Philox. IN 394 -r ἐπιθέτης. GLOSS. veterator: -r. *al.* *pro adi.: l. 39*): VLP. dig. 21, 1, 4, 2 -es aut mendaces aut litigiosos. 50, 13, 1, 3. ITALA deut. 18, 10 (coll. Mos. 15, 1, 1) nec consentias venerariis -bus (φαρμακός). FIRM. math. 4, 7, 3. SORT. Sangall. 8, 7 -r est (QVEROL. p. 27, 8. HIER. epist. 38, 5, 2 -r et Graecus est [*cf. 54, 5, 2 et Otto, Sprichw. 156*]. RVFIN. Orig. in psalm. 36 hom. 3, 12. *et al.*). QVEROL. p. 21, 23 SCHOL. Hor. sat. 2, 5, 55—56. AMBROSIAST. in II Cor. 5, 11 (*opp.* simplices). in I Tim. 5, 25 HIER. adv. Iovin. 2, 5 PAVL. NOL. carm. 24, 338 PS. AVG. serm. 175, 1. CONC.^S^ II 3, 2 p. 120, 11 exeant a civitate sicut -es (ἐπιθέτας). SALV. gub. 1, 7 de falsis et -bus *Christianis*. OP. imperf. in Matth. 4 p. 660 VITAE patr. 3, 26. MVTIAN. Chrysost. hom. 11, 4 p. 314 -em, fallacem, irrisorem. *al.* GREG. M. dial. 3, 14 p. 244^C^ hunc ... verbo rustico coepit -em clamare. ACT. Petr. 8 PASS. Paul. 8. 14. *et al.*

***impos(i)tūra,** -ae *f.* *ab* imponere. -sit- (*cf. infra l. 63*): DIOSC. 2, 58 GLOSS. II 582, 29; *alibi semper* -st-. *plur.: l. 50. 55. 58. 60. 62. 65*). *i. q. deceptio, fraus, circumventio sim.* (GLOSS. ἐπίθεσις ἡ χλεύη. circumventio. fraus. *cf.* BEDA *supra l. 26*): VLP. dig. 47, 20, 3, 1 si quis -am fecerit vel collusionem in necem alterius (ITALA psalm. 100, 7 [Cas.; ὑπερηφανίαν]. TREB. Gall. 12, 5 -am fecit et passus est. AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 204, 29 [*opp.* laturam]. ACT. Petr. 23 [*plur.*]. *et al.* *cf.* AMBROSIAST. in Gal. 6, 7 deo -am fieri non posse [DIOSC. 2, 58 ARNOB. in psalm. 71 p. 426^D^]). coll. Mos. 15, 2, 1 mathematicorum callida -a. IREN. 1, 13, 1 magicae -ae peritissimus *Marcus*. EPIST. pontif. 111 Cypr. epist. 49, 2 p. 611, 10 -am passi sumus (*cf. supra l. 49*). EXPOS. mundi 34 p. 112, 22 non ... est ad eos (*pro dat.*) ulla -a. SCHOL. Hor. ars 437 (*plur.*). AMBROSIAST. in I Cor. 14, 24/5 omnis ... -a tenebras petit et falsa pro veris ostendit. in I Tim. 5, 6. ANIAN. Chrysost. hom. 8, 4 cuiusque generis -arum (μαγγανείας) repertricem *Aegyptum*. AVG. in psalm. 33 serm. 2, 14 (*syn.* fraude). PS. AVG. quaest. test. I 114, 26 per -am (OP. imperf. in Matth. 15 p. 717 [*plur.*]). DIOSC. 1 praef. p. 56, 12 que *herbae* habent -a (5, 102 ARNOB. in psalm. 118 p. 506^C^. GREG. M. epist. 6, 14 p. 393, 28 [*plur.*]). DIOSC. 1, 6. 66 sine olei -a (*1, 160* ἡ ἀμιγὴς ἐλαίου). 5, 152. CONC.^S^ II 3, 2 p. 115, 19 cum -a (-sit- *BN*) petitiones porrexerunt (μετὰ ἐπιθέσεως). OP. imperf. in Matth. 31 p. 792 (*plur.*). *et al.*

[**impositus,** *abl.* -ū *vix recte trad.* PLIN. nat. 28, 41 (impositu⟨s⟩ *Mayh.*) *nec probabiliter coni. Götz-Schöll* VARRO ling. 10, 52 (impos⟨iti⟩o⟨ne⟩ *vulgo*).] *J. B. H.*

***impossibilis,** -e. *ab* in *et* possibilis. *compar.: p. 668, 22. 669, 9. 16. adde*: BOETH. herm. pr. p. 173, 18. 25 '-ius est' tamquam si diceret 'minus possibile' (*cf. Aristot. herm. 12 p. 21^b^, 26*). sec. p. 391, 11 *al. nota ibid.* p. 404, 20 non ... ita dixit '-ius est', tamquam si altera -is sit, sed *eqs. cf. etiam* pr. p. 174, 15 sec. 3, 9 p. 202, 5. quam: AMBR. Abr. 1, 8, 73 FVLG. RVSP. fid. 2. omnino: AVG. verb. dom. serm. 38. nimis: CASSIOD. hist. trip. 9, 14 p. 1131^B^. satis: VICT. VIT. 1, 11. minus: VITA Radeg. prol. p. 377, 8. penitus -e: *v. p. 668, 21*. COD. Iust. 4, 38, 15, 2. *superl.: cf.* GLOSS. I p. 298 difficillimum: inpossibillimum. *abl.* -i: *v. p. 668, 12. 18.* GLOSS. ἀδύνατος. *inde ab* ALF. *et* QVINT. [*dub. trad.*: CAEL. AVR. chron. 2, 5, 87 cum palpebrarum -i atque horrenti positione. *dub. l. v.*: AVG. quaest. hept. 6, 28 (*v. supra p. 522, 45*).]

I *sensu* **passivo**: *qui fieri non potest* (OP. imperf. in Matth. 29 p. 782 -e est, quod fieri non potest): A *praedicative vel pro subst.*: 1 *sing.* -e: ALF. dig. 28, 5, 46 id, quod -e in testamento scriptum esset. QVINT. inst. 5, 10, 18 hoc ... exsequi mitto: non enim longum tantum, sed etiam -e ... est. VLP. dig. 21, 2, 31 -e est quod promittitur (*opp.* frustra est). APVL. met. 1, 20 ego ... nihil -e arbitror. PS. APVL. herm. p. 276 hic ... modus ... per -e approbatur (277 *bis*). TERT. carn. 5 p. 434, 7 Oe. resurrexit; certum est, quia -e est. CYPR. ad Donat. 4 p. 6, 8 quod -e putabatur (*cf.* laps. 1 p. 237, 3 perfidis -e videbatur [*al.*]. MART. CAP. 2, 143 deputabat. *et al.*). IVL. VAL. 3, 24 id (*arbusta loqui*) ... ut -e alienissimumque natura ... renuebam. LACT. inst. 3, 19, 19 quod et vanum et -e est (*al.*). ira 4, 3 facit aliquid -e homini. *al.* IVST. 2, 4, 18 ut Herculi rex ... quasi -e imperaverit, ut ... adferret. SVLP. VICT. rhet. 10. PRISC. rhet. 5, 15 refutandum ... ab -i. GRILL. rhet. p. 6, 19 ἀδύνατον: -e, quia nec rerum natura percipit. PACIAN. sim. carn. p. 117, 1 *per naturam spiritalem* -e habent *spiritales nequitiae* similitudinem carnis peccati sibi advocare (SERM. Caspari anecd. p. 340, 17 *opp.* fecit possibile). FILASTR. 151, 1 secundum dei potentiam ... -e non est aliquid (*cf.* VVLG. Matth. 17, 20. 19, 26. Luc. 1, 37 apud deum. *et al. cf. infra l. 32*). SERV. Aen. 1, 232 argumentum ab -i. CLAVD. DON. Aen. 5, 730 p. 509, 20 unum -e (*cf.* AMBR. epist. 50, 1 -e ... istud. AVG. c. Faust. 16, 27 p. 472, 29 aliquid -e). HIER. in Ier. 6, 28, 3 -e -i conparatur. TRACT. Pelag. p. 55, 20 si hoc penitus -e est, quomodo illud, quod adhuc -ius definitur, implebitur? *et al.* 2 *plur.* -ia: QVINT. inst. 5, 13, 34 illa accidunt parum cautis, ut ... -ia adgrediantur. CALP. decl. 45 leges -ia desiderant. CELS. dig. 50, 17, 185 -ium nulla obligatio est. PS. APVL. herm. p. 278 compelluntur ad -ia. TERT. bapt. 2 p. 202, 10 *incredulitas* miratur ... magnifica quasi -ia. adv. Val. 9 p. 187, 16 -ia contendens Sophia. IREN. 5, 18, 1 haec omnia -ia sint et probationem non habeant. LACT. inst. 4, 23, 4 non possum facere, quae iubes, quoniam sunt -ia. *al.* ZENO 1, 16, 7 -ium possibilitatem asserere. SYMM. epist. 6, 64 (65), 3 -ia promoveri. DICT. 5, 6 CLAVD. DON. Aen. 1, 300 p. 66, 4 *al.* VVLG. Luc. 18, 27 quae -ia sunt (τὰ ἀδύνατα) apud homines, possibilia sunt apud deum. PAVL. NOL. epist. app. 2, 15 p. 447, 14 (*opp.* dura et ardua). AVG. civ. 10, 11 p. 420, 13 D. 22, 26 p. 619, 32 *deus* etiam secundum Platonem facit -ia. *et al.*

3 *iuncturae*: -e est *sim.*: a *c. inf.* (*acc. c. inf.: l. 38—40. 44—50. 52. 60*): GAIVS dig. 9, 3, 2 -e est scire, quis deiecisset. PS. APVL. Ascl. 5 corpora ... -e est conformari sine nutu divino. 21 -e erit semper esse, quae sunt. *ibid. iterum*. 34 inane esse ... -e est. herm. p. 278 contraria simul esse vera -e est. MIN. FEL. 19, 15 *deum*, cum inveneris, in publicum dicere -e *esse* praefatur *Plato* ([*Tim. 28^C^* ἀδύνατον, *Cic. Tim. 6* nefas; *v. Stangl, RhM. 70, 1915, 463*]. *cf.* LACT. epit. 4, 5 CHALC. transl. 28^C^). TERT. bapt. 3 quam ⟨non⟩ stultum et -e sit aqua reformari (*cf. q. seq., v. et p. 669, 76*). carn. 11 p. 447, 8 Oe. adv. Hermog. 42 p. 172, 8 (*a. c. i.*). IREN. 1, 6, 2 LACT. inst. 5, 11, 9 *al.* CHALC. comm. 79. 235 (*a. c. i.*). transl. 48^C^ -e admodum perveniri ad *eqs.* IVL. VICT. rhet. 4, 4 p. 389, 34 (*a. c. i.*). PEREGR. Aeth. 20, 6 QVEROL. p. 29, 21 HIER. epist. 22, 6, 6 (*a. c. i.*). VVLG. sap. 16, 15 (ἀδύνατον). II Macc. 3, 12 decipi ... eos ... omnino -e esse (ἀμήχανον). II 4, 6 (*a. c. i.; item* 14, 10. act. 2, 24 [οὐκ ... δυνατόν]). PRVD. apoth. 833 AVG. civ. 11, 6 p. 469, 15 D. *al.* CASSIAN. inst. 5, 11, 1 -e ... est extingui ... incentiva. CONC.^S^ I 4 p. 235, 34. CAEL. AVR. acut. 1, 17, 177 innutritum aegrotantem relinquere ... -e esse perspicitur. *al.* CASS. FEL. 65 p. 158 (*opp.* non facile). ALC. AVIT. epist. 45 p. 74, 26 penes vos -e erit ... reicere. BOETH. mus. 4, 2 p. 305, 7 *al.* PS. VARRO sent. 56. ISID. orig. 2, 2, 1 (*opp.* in promptu). *nota*: ITALA Hebr. 10, 4 (cod. r) -e est ... sanguis (*male pro* sanguinem) taurorum ... auferre peccata (ἀδύνατον ... αἷμα ... ἀφαιρεῖν, *Vulg.* -e ... est sanguine ... auferri peccata). -e videtur *sim.*: VEG. mil. 3, 8 p. 84, 21 -e videbatur ... permanere (3, 10 [*a. c. i.*]. HESYCH. in lev. 5, 12 p. 838^D^ quod videbatur -e posse servari). AMBR. hex. 1, 3, 10 circuitus principium sensu colligere -e habetur (2, 3, 11). CAEL. AVR. chron. 3, 4, 58 fit ... -e ... adiutoriis uti. -ia sunt *c. inf.* (*sec.* nequire, non posse): VLP. dig. 50, 17, 135 quae dari -ia sunt. *nota*: -is est *pro* -e est (*sec. gr.* ἀδύνατός ἐστι; *v. Hoppe, Glotta 26, 1937, 139*): RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 8 p. 25, 12 *deus* naturaliter videri -is est.

b *c. ut*: VLP. dig. 43, 12, 1, 7 -e est, ut alveus fluminis publici non sit publicus (VVLG Luc. 17, 1 [ἀνένδεκτον ... μή]. PS. AVG. quaest. test. I 73, 1). HERM. Pal. sim. 9, 26, 6 -e est, ut ... accipiant salutem (ἀδύνατον ... σωθῆναι). LACT. inst. 4, 30, 6 vel -e vel incongruens esse, ut deus in uterum se mulieris includeret. CHALC. comm. 284 CLAVD. DON. Aen. 3, 25 p. 264, 30 *al.* AMBR. Abr. 1, 8, 73 HIER. in Ier. 6, 28, 2 RVFIN. Orig. princ. 3, 2, 5. AVG. c. Pelag. 4, 11, 31 p. 565, 15 (*ex Ambr.*). EPIPHAN. Avell. p. 772, 17 RVSTIC. Conc.^S^ I 4 p. 33, 26 PROSP. c. coll. sent. 133 BOETH. herm. pr. p. 173, 14 *al.* ORIBAS. syn. 6, 3. *et al.*

c *alia*: quomodo: HEGES. 5, 4, 1 -e hoc videretur, q. poterit evadere. *sup. II*: ARNOB. nat. 2, 35 p. 76, 6 si quod -e nobis est factu (*opp.* possibile). AMBR. paenit. 2, 2, 12 (*v. p. 603, 4*). ad *c. ger.* (*cf. p. 669, 25*): HIER. epist. 24, 4, 3 quod -e ... hominibus ad credendum. MONTAN. epist. 1, 5. *cf.* THEOD. MOPS. in Phil. 3, 9 *iustitiam ex lege* -em ad directionem.

B *attributive*: 1 *res incorp.* (*c. dat.: p. 669, 13 sqq.*): PAVL. sent. 3, 4b, 1 condicionum duo sunt genera, aut ... possi-

[*Hey*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

bilis est aut -is. ... -is, quae non potest per rerum naturam admitti (GAIVS inst. 3, 98 *al.* [*v. et vol. IV 137, 25*]). GAIVS dig. 45, 1, 141, 4 causam. TRYPH. dig. 27, 1, 45, 4 -e ... tutelae munus, quod obiri ... non potest. VLP. dig. 2, 14, 50 non -e puto ... hoc pactum *eqs.* TERT. carn. 3 p. 428, 11 Oe. aut -em aut inconvenientem deo ... nativitatem. 4 p. 430, 20 -em ... deo ... corporationem (*opp.* periculosam). IREN. 1, 2, 2 -em rem aggrederetur (*ἀδυνάτῳ ἐπιβαλεῖν πράγματι.* 1, 2, 3 -em et incomprehensibilem. CHALC. prooem. p. 3, 3. 7 RVFIN. Adamant. 5, 18 *al.* AVG. c. Iul. op. imperf. 4, 6, 29 res ... -ior. COD. Iust. 1, 17, 1, 2. *et al.*). LACT. inst. 2, 11, 13 ratio -is et vana. CLAVD. DON. Aen. 3, 580 p. 339, 7 *al.* AMBR. Abr. 2, 4, 18 adsuetudinem castimoniae non arduam ... nec -em. AMBROSIAST. in Eph. 6, 11 *diaboli* altitudo grandis et hominibus -is est. HEGES. 1, 30, 9 specus ... -i nisi ... incolis accessu. VVLG. Dan. 4, 6 omne sacramentum non est -e tibi (*οὐκ ἀδυνατεῖ σε*). AVG. civ. 22, 26 p. 619, 10 D. *resurrectio carnis.* serm. 184, 1, 1 quanto illis est -ior, tanto sit divinior ... virginis partus. HESYCH. in lev. 5, 13 p. 839C *al.* MACR. Sat. 7, 3, 12 -em mihi dicitis spem salutis (*cf. Plut. quaest. conviv. 2, 9 p. 633C ἀδύνατον*). CAEL. AVR. acut. 3, 8, 88 *vomitus* usus.

2 *animant.*: FVLG. myth. 2, 3 p. 42, 17 nocet malitia ... occulte ut -is (*'quem fugere non possumus' Helm p. 205; gr. ἀμήχανος cft. Schwartz in plag.*) latro (possibilis *vel* invisibilis *l. v.*).

II *sensu activo: qui facere non potest, impotens, impos, insufficiens* (*de animant.; part. corp.: l. 33. c. inf.: l. 28. 29.* ad *c. ger.: l. 34*): ITALA Luc. 14, 32 (cod. f) rex ... cogitabit, si potest ... occurrere ei (*alii regi*) ...; si autem -is est, ... rogat (*εἰ δυνατός ἐστιν ... εἰ δὲ μή γε. Vulg.* cogitat, si ...; alioquin ... rogat). IREN. 4, 20, 9 -is est homo videre deum. RVSTIC. Conc.S I 4 p. 206, 35 pati *Christum* ... -em ... divinitatis naturā. VIGIL. TRID. ad Ioh. 4 p. 554A -em me, ut insequendo ista confiteor referendo. HIER. in Is. 49, 1 sqq. p. 465A nec ... -is deus est, sed potentiam suam nostro arbitrio derelinquit. VVLG. sap. 11, 18 non ... -is erat, omnipotens, manus tua (*οὐκ ... ἠπόρει*). PS. ORIG. in Iob 2 p. 464A es ... astutus ad insidiandum, sed -is ad opprimendum. RVFIN. Clement. 2, 54 -is est creator eius (*mundi*), qui male gesta non corrigit, si non potest (*opp.* potens). 3, 25 *al.* VITAE patr. 3, 35 -es et imbecilles sunt daemones, cum quis *eqs.* MVTIAN. Chrysost. hom. 16, 4 p. 345 *deus* si -es nos fecit (*ἀδυνάτους*). SERM. de conf. diab. p. 110v 'infortis et -i animo'.

adv. **impossibiliter.** *i. q. non possibiliter, ἀδυνάτως*: OPTAT. (?) Aug. serm. cod. Guelf. ed. Morin app. 2, 186 serpentinae conbustionis mortalis nidor, qui et bonis pericula generat et -r malos necat. BOETH. herm. sec. 3, 9 p. 218, 8 significationem 'liberi arbitrii' permutantes necessitatem et id quod in nobis est coniungere -r et copulare contendunt.

***impossibilitās,** -ātis *f.* *ab* impossibilis. *plur.: p. 670, 1. 6. 9.* *inde ab* APVL. (*v. infra l. 72*) *et* TERT. (*l. 76*).

I *passive de eis quae fieri nequeunt*: **A** *c. gen.* (*gerund.: l. 50. 52 sq. 59 al.*): HIL. trin. 2, 21 -em generationis eius (*dei*) enarrandae (*cf. Is. 53, 8*). CLAVD. DON. Aen. 9, 115 p. 202, 23 ab ... loco ... arripuit -em faciendi. AMBR. in psalm. 1, 30 per -em et inscientiam delinquendi (*sc. in parvulis.* EPIST. ed. Morin RevBén. 34, 1 l. 150. *cf.* AVG. nat. et grat. 17, 18 pro -e non peccandi. SACR. Leon. p. 350). HIER. epist. 148, 15, 2 nos vel difficultate (*cf. l. 55. 60. 69*) vel -e mandatorum premi. in Is. 60, 6/7 p. 591B rei (*opp.* difficultatem. AVG. c. Iul. op. imperf. 1, 48 *al.*). RVFIN. Orig. in Rom. 6, 12 legis (*sc. Iudaicae servandae.* CASSIOD. hist. 9, 38 p. 1155D Mosaicae l.). AVG. nat. et grat. 67, 8 iustitiae. CASSIAN. inst. 4, 10 praecepti (*sc. exequendi*). CAEL. AVR. acut. 2, 3, 17 urinae reddendae -e (*cf.* chron. 5, 4, 64). chron. 2, 1, 8 transvorandi (*opp.* difficultas). BOETH. in Porph. comm. sec. 4, 9 p. 265, 5 propositionis. ORIBAS. syn. 6, 22 est ... non somnus, quod *aeger* patitur, sed vigilantiae -s (*gr. 6, 21, 9 ἐγρηγόρσεως ἀδυναμία*). GREG. M. epist. 9, 14 p. 50, 25 navigii. **B** *absol.*: SERV. Aen. 9, 427 validior argumentatio ex -e *eqs.* HEGES. 5, 21, 3 congestio cadaverum ... -em incusserat (*sc. salutis? cf. Ios. 5, 514 ὄκνει διὰ ... τὸ κατὰ σφᾶς ἄδηλον*). AVG. civ. 22, 28 p. 622, 21 D. illius -is ... argumenta. in psalm. 106, 5 tamquam muro -is erecto. *al.* CASSIAN. Nest. 7, 1, 1 EVCHER. hom. 8 p. 851B. EPIST. pontif. 592 Schwartz p. 72, 5 (*opp.* voluntatis). SALON. in eccl. p. 1001C (*opp.* difficultatem). CASSIOD. Ios. c. Ap. 1, 256 -is concupiscentiam non praesecuit (*τὸ ἀδύνατον αὐτοῦ τῆς ἐπιθυμίας* [*expectares*: -em concupiscentiae]). COD. Iust. 7, 47, 1, 1 ne ... pro sua -e *computatio* cadat. *et al.* *nota*: APVL. met. 6, 14 -e ipsā (*sc. difficultatum superandarum*) mutata in lapide⟨m⟩ Psyche.

II *active de eis qui aliquid efficere nequeunt, i. q. impotentia, infirmitas sim.* (*abs. vel c. gen. subi.*): TERT. bapt. 2 p. 202, 16 *deus* in stultitia et -e materias operationis suae instituit (*opp.* potentiae). PS. MAR. VICTORIN. phys. 6 crimen iniciunt -is deo ([*ibid.* non erit imbecillus]. *cf.* AMBR. fid. 1, 2, 13 -is indicium *in Christo.* MAXIMIN. c. Ambr. 129 p. 87, 43 tres *deos* nihil -is habentes [*syn.* omnipotentes]. GAVDENT. serm. 19 p. 985C [*coniunct.* dubitationem]. HIER. in Dan. 3, 18 [*opp.* voluntatis]. RVFIN. Orig. princ. 2, 9, 6 symb. 29 AVG. spir. et litt. 36, 66. *et al. nota*: ORIG. in Matth. 15, 20 -em suae potentiae [*ἀδύνατον*]). AMBR. fid. 4, 5, 50 (*opp.* possibilitate). 4, 5, 52 (*plur.*). PS. AMBR. serm. 50, 3 p. 707A contra -em corporis, contra sterilitatem viscerum *Elisabeth.* HIER. in Ier. 1, 32, 2 prophetarum. 2, 15, 1 nec ... vacat -s supplicio. PELAG. in Rom. 4, 20 p. 40, 15 senectutis (*al.*). AVG. epist. 198, 5 p. 239, 9 pro -e intellectus mei (199, 6, 16 p. 256, 15). serm. ed. Mai 6, 1 terrena (CASSIAN. c. Nest. 7, 2, 2 *plur.* [*opp.* omnipotentiae]. *cf.* 5, 1, 4 humanam. CASSIOD. Didym. in I Ioh. 3, 10 naturalem [*ἀδυναμίαν*]). CONSVLT. Zach. 3, 5 p. 106, 13 quos -is necessitas cogit (*spadones*). THEOD. PRISC. gyn. 23 aetatis -e ... feminae periclitantur. CASSIAN. c. Nest. 7, 3, 6 quae in -bus atque inefficientiis sita sint. PROSP. in psalm. 106, 9 *sqq.* ruptis vinculis -is. *al.* ARNOB. in psalm. prol. p. 327D. PETR. CHRYS. serm. 51 -em discipulorum magistri imperio assignans. SALV. eccl. 1, 41 (*opp.* voluntas; *item* CASSIOD. Ios. antiq. 13, 10 p. 376 ed. Bas. a. 1524 *cf. p. 669, 82*). *al.* FAVST. REI. grat. 1, 10 p. 34, 28 *al.* POMER. 1 prol. 1 SIDON. epist. 7, 9, 6. ALC. AVIT. epist. 67 p. 89, 9 -i meae clementer ignoscite. 74 p. 73, 17. EVSTATH. Bas. hex. 3, 3 p. 893A de omnipotentis -e certantium (*ὁ τοῦ ἀδυνάτου λόγος*). SCHOL. Ter. Bemb. Ad. 726 ⟨ni⟩miae. GREG. M. moral. 8, 39 *al.* THEOD. MOPS. in Gal. 3, 23 p. 50 (*appos.* infirmitatem). NICET. pasch. 1 p. 93, 3 sermonis. VITA Caes. Arel. 1, 54 cuiuscumque -is excusatione. ACT. Archel. 53 (46), 6. *et al.*

?**impossideo,** -ēre. ITALA lev. 27, 24 (Lugd.) in anno remissionis reddetur ager domini, quem inpossidebit (*τῷ ἀνθρώπῳ παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν,* homini a quo is possidebat *em. Robert*). *Hey.*

inpost *v. s.* in. **impostor, impostūra** *v.* imposit-.

HIER. epist. 78, 7, 3 (*agitur de Mara aqua*) omne quod **inpōtābile** et triste videbatur ... vertitur in dulcedinem. *ab* in *et* potabilis.

***impotēns,** -tis *adi.* *ab* in *et* potens. *de formis:* ?*nom.* -is: *v. p. 672, 29.* *abl.* -i: *p. 671, 59. 72 al.* -e: *p. 671, 78.* *gen. pl.* -ium: *l. 69. p. 671, 55 al.* -um: *p. 671, 56.* *compar.*: *p. 671, 24. 44. 82.* *superl.*: *p. 671, 22. 30. 48. 75 sq. 78. 84.* NOT. Tir. 41, 16. *de notione*: NON. p. 129, 6 -s valde potens (*cf. p. 671, 53.* *sim*: CHAR. gramm. p. 303, 4 B. 'in' praepositio ... nonnumquam etiam adiectiva *est* ..., ut 'potens -s', id est valde potens; quamquam in hac appellatione etiam derogativa intellegatur, ut sit '-s' ⟨non potens⟩. SERV. Aen. 1, 502 '-s' et satis et minus et nihil potens significat. CLEDON. gramm. V 25, 7 '-s' multum potens [-s *trad.*] minus potens mutat [*i. utrumque significat*]. AGROEC. gramm. VII 120, 20 et satis et parum [*sc. potens*]. GLOSS.L IV Ps. Plac. I 40 -s impos vel sine potentia, interdum praepotens. III Abstr. IN 182 plus quam potens vel nihil potens. I Ansil. IN 2 *al.* *v. et p. 671, 57*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 423, 9 B. effrenatus, immodicus, -s, insolens, violentus. p. 428, 5 invalidus, insufficiens, -s, imbecillus. SCHOL. Ter. p. 118, 10 -s incontinens. GLOSS.L III Abstr. IN 180 animo elatus prosperitate (*cf.* II Abav. IM 20 in potentia e. *al.*). III Abol. IN 181 inpatiens, inprudens. II Abav. IN 228 intolerandus (*cf. p. 671, 69.* intolerans *Montford*). II Philox. IN 396 *ἀβέβαιος, ἀδύνατος, ὠμός.* *legitur inde a* TER., CIC.; *deest* CAES., VITR., CELS., PLIN. nat. *et dactylicis; adamat* SEN. [*variat c.* potens (*cf. p. 671, 53*): *p. 671, 28. 56. v. et l. 53.* impatiens: *p. 671, 24.* impudens: *p. 671, 71. 672, 21. v. et l. 52.* innocens: *p. 671, 33.* *falso trad.*: *p. 665, 84.* *ex coni. probab.*: *infra l. 80.* PHAEDR. app. 13, 19 (impudentis *codd.*). SEN. epist. 40, 8 (impetus *codd.*). FLOR. epit. 3, 15, 3 (potens *codd.*). *suppletur*: *p. 671, 26.* *dub. trad.*: SEN. Phaedr. 276.]

1 *absolute (aliter p. 671, 4), i. q. sine viribus vel opibus, infirmus* (*praedicative l. 60; seq.* qui *l. 64; trsl. de nocte l. 65*): CIC. fin. 1, 52 neque homini infanti aut -i iniuste facta conducunt. SALL. or. Macri 3 neque me praeterit, quantas opes nobilitatis solus -s ... pellere dominatione incipiam. HOR. carm. 2, 1, 26 Iuno ... inultā cesserat -s tellure (*sc. Africa*). FILASTR. 31, 3 *homo ab angelis factus* quia -s erat, salvari non potuit (*i. imperfectus? cf.* 97, 6 ut sic [*sc. infusa inspiratione*] iam capax homo legis divinae, non -s, ... monstraretur). AMBR. fid. 1, 7, 48 Arius ... vult ut pater dissimilem genuerit sui, quasi -s qui generare similem non potuerit. VVLG. sap. 17, 13 (*loc. obscur.*) -em vere noctem (*ἀδύνατον*). AVG. civ. 21, 5 p. 497, 24 D. *deum* neque -em neque mentientem possumus credere. CASSIOD. in psalm. 23, 9 'potens' *dicitur* quem illi quasi -em ... Pilato tradiderunt. *pro subst.* (*cf. p. 671, 43. 53*): CIC. Mur. 59 valeant haec ... ad salutem innocentium, ad opem -ium, ad auxilium calamitosorum. OP. imperf. in Matth. 14 p. 713an. ut de eo quod accepimus a deo partem -bus faciamus. *de coeundo*: ANTH. 309 tit. (*dub. an inferioris aetatis*) in medicum -em, qui ... duxit uxorem.

2 *c. gen. obi.* (*gerund. l. 77 [cf. p. 671, 1]. pertinet cum ad res externas [l. 76 sq.] tum ad animum eiusque affectus*): LIV. 5, 37, 4 *Galli* flagrantes ira, cuius -s est gens (29, 9, 9). 9, 14, 5 *gens* suarum -s rerum. 27, 50, 10 *laetitiae.* 35, 11, 10 Numidae adequitare ..., velut quos -es regendi equi (equos *codd.*) invitos efferrent. VAL. MAX. 4, 6, 2 doloris. SEN. Ag. 126 consilii. dial. 3, 1, 2 -s sui *ira* (5, 1, 3 *animus* [SVLP. SEV. chron. 1, 14, 6]. nat. 6, 1, 3 [*syn.* motae mentis]. CVRT. 4, 7, 14 [inobtentis *codd.*]. PAVL. NOL. carm. app. 2, 29 vis -s sui). CVRT. 8, 1, 49 animi. TAC. hist. 4, 44 amoris.

3 *c. aliis struct.*: *inf.* (*aliter p. 671, 26*): PS. HIL. libell. 3 p. 735B non ... erat -s ... omnia facere *deus.* VVLG. sap. 12, 9 non quia -s eras in bello subicere impios iustis (*ἀδυνατῶν*). PS. AVG.

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

serm. 183, 2 -s . . . venire *spiritus sanctus.* **a** d *c. gerund.* (*cf. p. 670, 73*): AMBROSIAST. in Rom. 9, 17 p. 137^C Pharao . . . aestimans . . . deum . . . ad vindictam dandam -em.

4 *elliptice* (*sc. animi?, cf.* impos), *i. q. motuum vel affectuum suorum non compos, immoderatus, effrenatus sim.* (*saepe de licentia in potestate exercenda* [*e. g. l. 29. 52. 75. nota lusum verborum*: SEN. rem. fort. 10, 2 'non sum potens'. gaude, -s non eris], *unde transit ad not. q. e.* '*nimium potens*' *vel nimietatis notione evanida ad eam q. e.* '*valde potens*' [*l. 53. cf. p. 670, 31. 672, 61*]. *de ellipsi recte monet Svennung, Unters. Pallad. p. 574, 4. omnia haec ad not. quasi passivam* [*'qui non potestur, unzugänglich, ferox'. cf. infra l. 69*] *referre voluit Bücheler apud Pokrowskij, RhM. 52, 1897, 429, 1. cf. Kl. Schr. III p. 295*): **a** *de animantibus* (*multitudine infra l. 35. fortuna sim. l. 32. abstractum pro concreto l. 39. acced. abl. causae infra l. 34. 42. dat. l. 19. inf. infra l. 26*): TER. Haut. 371 ego te . . . novi quam esse soleas -s (CIC. Phil. 11, 16 est ipse confidens, -s *Dolabella.* part. 112. SALL. hist. frg. 4, 73 -s et nimius animi est. SEN. contr. 10, 3, 7 [*iuxta* crudelis, *opp.* demens]. PS. QVINT. decl. 5, 8 [*iuxta* arrogans]. IVST. 26, 3, 4 militibus). POMPON. Atell. 165 blanda fallax superba -s discordis. CIC. Phil. 5, 24 *Antonium* -em, iracundum, contumeliosum, . . . semper ebrium. 5, 42 homo -issimus (epist. 10, 1, 1 -issimi atque intemperantissimi. LACT. epit. 49, 1 [*iuxta* furiosi]. *al. cf.* VAL. MAX. 6, 3, 1^b *vir* [*al.*]). epist. 4, 9, 3 victoria . . . ferociores -ioresque (impatientioresque *GR*) reddit. CATVLL. 8, 9 illa non vult: tu quoque, impote⟨ns, noli⟩. HOR. carm. 1, 37, 10 quidlibet -s sperare *Cleopatra* (*aliter p. 670, 82*). LIV. 3, 38, 11 *domini* (*cf.* SEN. Herc. f. 1180 dominator [potens *A*]. PS. QVINT. decl. 12, 8 domina [*sc. fames*]). 6, 11, 6 vitio . . . ingenii vehemens et -s. 25, 2, 9 *tyrannus* (SEN. Herc. f. 738. PS. QVINT. decl. 13, 4 -issime. *cf.* PRVD. cath. 4, 77). SEN. contr. 9, 5 (28), 1 violentus et -s senex. 9, 5 (28), 4 raptor ille et -s (inpotest *AB*). VELL. 2, 11, 1 *Marius.* VAL. MAX. 4, 5, 3 fortuna (SEN. Ag. 247 [innocens *E*; *iuxta* superba]. dial. 12, 3, 5 *al.* CVRT. 3, 11, 23. *cf.* SEN. Herc. O. 715 casus). SEN. Med. 143 *Creon* sceptro -s (*cf.* Tro. 215 regno [*al.*]). clem. 1, 1, 1 in hanc . . . multitudinem discordem, seditiosam, -em (CVRT. 4, 10, 7). benef. 3, 28, 6 imperiosus intra limen atque -s, humilis foris. dial. 2, 6, 1 vicinus -s aut dives (epist. 88, 11). 5, 38, 2 (*iuxta* factiosus). *al.* CVRT. 6, 3, 3 Ionas . . . servitio barbariae -is exemimus. TAC. ann. 5, 1 *Livia* mater -s, uxor facilis. SVET. Claud. 15, 4 *inimici.* Nero 28 ferox atque -s mulier. TER. MAVR. 2187 adesto, iambe, . . . ultor -s tui. FIRM. err. 2, 3. AVR. VICT. Caes. 40, 21 Herculius natura -ior. PRVD. perist. 5, 80 *daemones* vagi, -es, sordidi. *et al.* *pro subst.* (*cf. p. 670, 68*): CIC. Tusc. 5, 60 -ium cupiditates. SEN. epist. 105, 7 -es. QVINT. inst. 6, 1, 12 si contra -em, invisum, perniciosum suscepta causa est. PS. QVINT. decl. 5, 23 -issime generis humani. TAC. Germ. 36 inter -es (potentes *Meiser*) et validos falso quiescas. ITALA II Macc. 7, 9 (rec. L) tu . . ., -s, ex hac praesenti vita nos perdis (ἀλάστωρ, *rec. X* iniquus, *rec. BM* scelerate et impie, *Vulg.* scelestissime). LACT. inst. 6, 17, 25 *ut* libertatem . . . defendamus adversus -ium stultam . . . violentiam. BOETH. cons. 1 carm. 4, 14 nec speres aliquid nec extimescas: exarmaveris -is (*i. tyranni*) iram. *nota: evanida fere intemperantiae notione i. q. (valde) potens* (*cf. l. 9. 46. pro subst. praeter l. 57*): PETRON. 5 v. 5 artis . . . si quis ambit effectus . . . nec curet . . . regiam trucem voltu cliensve cenas -ium captet (*cf.* NOVELL. Maior. 7 pr. dum uti volunt patrociniis -um [potentum *l. v.*]). PRVD. cath. 5, 38 populus *Iudaeorum* . . . maiorum meritis tutus et -s (SCHOL. valde potens, alias invalidus).

b *de animo sim.*: TER. Andr. 879 adeo -i esse animo, ut praeter . . . voluntatem patris tamen hanc habere studeat (CIC. har. resp. 3 [*antea* iratus]. Phil. 5, 22 part. 119. LIV. 30, 11, 3 [*iuxta* barbaro]. SEN. Herc. f. 350 *al.* CVRT. 10, 8, 1. *cf.* SEN. epist. 92, 8 *animi partem* animosam, ambitiosam, -entem [*sc.* τὸ θυμοειδές]). LIV. 34, 2, 13 date frenos -i naturae *mulierum.* PRVD. perist. 5, 430 -em spiritum *tyranni.* **c** *de rebus naturae, quasi in imag.*: CATVLL. 4, 18 tot per -ia freta. HOR. carm. 3, 30, 3 aquilo. MART. 1, 49, 19 bruma. PS. QVINT. decl. 14, 10 virus.

d *de rebus incorporeis, maxime affectibus et actionibus hominum* (*hic illic fort. c. not. quasi passiva i. q. 'non ferendus'* [*e. g. l. 72. 83 sq.; cf. gr.* ἀμήχανος]; *cf. supra l. 11. Schmalz-Hofmann*[5] *p. 544*): CIC. Deiot. 32 quae est ista tam -s (impudens *BE*), tam crudelis, tam immoderata inhumanitas? Tusc. 5, 17 nulla -i laetitia ecferantur beati (LIV. 30, 42, 17 ex insolentia . . . -is l. insanire *populum*). epist. 10, 27, 1 sin ista pax perditum hominem in possessionem -issimi dominatus restituturast (LIV. 30, 33, 10. *cf.* NEP. Lys. 1, 4 dominationem [LIV. 34, 32, 10 -issimae. *al.*]. LIV. 7, 39, 5 regnum [*iuxta* crudele; 33, 46, 3. SEN. Herc. f. 966]. SEN. dial. 7, 4, 4 dominia -issima). CATVLL. 35, 12 illum deperit -e[m] amore[m] ([*cf.* CHAR. gramm. p. 170, 21 B.]. PLIN. epist. 2, 2, 1. *cf.* SEN. epist. 116, 5 rem commotam, -em. *v. et l. 84*). LIV. 3, 36, 2 *consilia.* 7, 41, 8 postulatum. 8, 28, 8 *iniuria* (38, 56, 11). 8, 31, 1 *crudelitas.* 29, 9, 6 in multo -iorem subito rabiem accensi. 31, 24, 18 prae -i ira (39, 4, 5 -i ac prope regia). 42, 46, 9 *superbia.* SEN. contr. 1, 6, 7 -s malum est beata uxor (PS. QVINT. decl. 15, 9 -issimi mali [*sc. amoris*]). VAL. MAX. 9, 5, 4 confessio. SEN. Ag. 801 furor (Med. 851). Herc. O. 421 vitium -s virtus vocatur. Thy. 350 ambitio. dial. 4, 4, 1 tertius motus *adfectūs* est iam -s. 6, 20, 2 quos exire *e carcere* imperium -s vetuerat (*cf.* TAC. ann. 3, 33 -bus iussis). 12, 1, 3 superbae -isque adrogantiae. nat. 7, 8, 3 non est illis (*stellis errantibus*) perturbatus et -s cursus. epist. 59, 4 *adfectus* (*al.* PS. QVINT. decl. 15, 9). QVINT. inst. 5, 13, 20 *actiones.* 12, 1, 6 cogitationes. PS. QVINT. decl. 8, 7 numquid arrogans consortium, numquid -s societas est liberos communes esse languentes? ITALA Is. 58, 6 (Cypr. testim. 3, 1 p. 108, 17 *al.* Barnab. 3, 3) resolve suffocationes -ium commerciorum (βιαίων, *Vulg. aliter*). ARNOB. nat. 2, 29 p. 72, 12 libido. BOETH. cons. 3 carm. 12, 24 luctus.

adv. **impotenter.** *comp. l. 15. 18. superl. l. 21.* **a** *spectat ad facultatem faciendi alqd.*: LIV. 27, 48, 11 crescente certamine . . . -ius iam regi *elephanti.* **b** *spectat ad intemperantiam, licentiam* (*cf. p. 671, 4.* SYNON. CIC. Char. gramm. p. 430, 24 B. iniuriose -r vafre libidinose): BELL. Alex. 33, 2 Arsinoën, cuius nomine diu regnasse -r Ganymeden docuimus (*cf.* LIV. 38, 48, 1 -ius . . . Galli dominarentur [perioch. 117 p. 111, 19]). VAL. MAX. 9, 3, 7 *ira* imperia . . . gessit -r (VLP. dig. 1, 16, 9, 5 se [LIV. perioch. 1 p. 3, 17]). SEN. benef. 4, 17, 2 quis est . . . qui non ipsis, quae -issime (impudentissime *M*) fecit, speciem aliquam induat recti? (QVINT. inst. 1, 3, 13 LIV. perioch. 3 p. 8, 1. 43 p. 49, 23 in socios). dial. 6, 10, 6 corporibus nostris -r, contumeliose, crudeliter abutetur *fortuna.* 10, 10, 4 qui . . . -r vicit. epist. 42, 3 qui . . . magna potentia -r utuntur (QVINT. decl. 315 p. 240, 19 fructu virtutum). IVST. 16, 4, 2 cum plebs . . . divisionem agrorum . . . -r flagitarent.

deriv.: impotentabilis, impotentia.

?**inpotentis** (*l. v.* **inpotestis**) inpotens GLOSS. II 584, 18 (*cf.* I p. 41).

impotentābilis, (-e). *ab* impotens (*cf. p. 671, 53*). *qui potentiam habet*: ITALA Marc. 1, 27 (cod. e) quaenam esset doctrina haec -is (*gr.* κατ' ἐξουσίαν [ἐξουσιαστική *W*], *Vulg.* in potestate).

ᴹ**impotentia,** -ae *f.* *ab* impotens. *plur. non legitur* (*cf.* GELL. 19, 8, 6). NON. p. 527, 10 -am etiam potentiam auctoritas dedit (*cf. infra l. 61*). DON. Ter. Ad. 607 -am infirmitatem. GLOSS. ἀδυνασία. *inde a* TER., SISENNA. [*variat c.* potentia: *p. 673, 8. 11. cf. l. 39. p. 673, 3.* impudentia (*cf. l. 38*), impatientia: *p. 673, 12.* *ex coni.*: LIV. perioch. 29 p. 36, 1 (impud- *trad.*). SEN. epist. 85, 10 (innocentia *trad.*). PORPH. Hor. carm. 2, 16, 19 (sapientiae *trad.*). AMM. 14, 1, 3 (potentia *V*). ALC. AVIT. epist. 55 p. 84, 31 (potentiam *L*, poenitentiam *S*).]

-a *est condicio impotentis* (*nota lusum verb. l. 47. 65. 69.* PS. SEN. mon. 80 'quomodo potentiam . . . tuebor?' sine -am [*cf.* mor. 93]):

1 *absol., i. q. infirmitas, inopia*: TER. Ad. 607 omnes quibus res sunt minus secundae . . . propter suam -am se semper credunt claudier. BOETH. cons. 3, 5, 5 W. *ubi* desinit potestas, . . . -a subintrat. 4, 2, 28 (*26 syn.* infirmitas). herm. sec. 3, 9 p. 226, 1 quod non est potentiae nosse, se id arbitrari nosse . . . -ae est. CASSIOD. in psalm. 102, 19. NICET. fid. 6 p. 16, 14 quominus ei (*deo*) -a vel infirmitas ascribatur. ORIG. in Matth. ser. 92 p. 208, 25 dei.

2 *c. struct., i. q. dominatio deficiens*: **a** *gen. obi.*: TRAG. inc. 110 (CIC. Tusc. 4, 35) poetae impendere apud inferos saxum Tantalo faciunt 'ob scelera animique -am et superbiloquentiam' (SISENNA hist. 50 sublatus laetitia nimia atque -a commotus a. CIC. Tusc. 4, 34 -am quandam a. a temperantia et moderatione plurimum dissidentem. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 12, 600 p. 622, 10 mentis. BOETH. top. Arist. 6, 3 p. 978^D somnus est -a sensus [*Arist. 145 b 1* ἀδυναμία αἰσθήσεως]). CIC. Tusc. 4, 52 dictorum ac factorum (*in homine irato*). VAL. MAX. 9, 3, 3 doloris. **b** *praep.*: PORPH. Hor. [illegible]d. 17, 81 artis . . . meae circa te -am flebo

3 *per ellipsin* (*sc. animi?*), *i. q. intemperantia, licentia* (*fere i. q. [nimia] potentia* [*cf. p. 671, 8. supra l. 34*]: *p. 673, 3 sq. 8. 11.* *spectat ad hominem praeter l. 63. p. 673, 9*): HOR. epod. 16, 62 nullius astri gregem aestuosa torret -a. LIV. 34, 2, 2 domi victa libertas nostra -ā muliebri (SEN. dial. 11, 14, 2 matres quae potentiam liberorum m. -a exercent. TAC. ann. 1, 4. 12, 57. *cf.* 4, 57 matris). perioch. 70 p. 81, 13 equestris ordinis in iudiciis exercendis. SEN. contr. exc. 5, 5 est hoc -ae, sine fine concupiscere, sine modo irasci. contr. 9, 2 (25), 19. 10, 1, 7 (*opp.* libertas). VELL. 2, 29, 3 potentia sua numquam aut raro ad -am usus. VAL. MAX. 4, 1 pr. (*syn.* temeritas, *opp.* moderatio). 9, 3, 8. 9, 5 tit. de superbia et -a. *al.* SEN. dial. 5, 2, 2 ambitio viritim singulos occupat: -a una (*Vahlen*, non *trad.*) est malum publicum. epist. 39, 5 (*iuxta* insanae libidini). 94, 71. 100, 10 volo . . . libidinem traduci, -am frangi. PETRON. 115, 12 ubi nunc est iracundia tua, ubi -a tua? QVINT. inst. 6, 2, 16. decl. 305 p. 194, 16 nisi praecipua . . . -ae voluptas divitibus videretur. PS. QVINT. decl. 13, 1 *vicinum* notae -ae, expertae crudelitatis. 19, 7 quae . . . -a est effringere rigens sacra dissimulatione pectus. *al.* FRONTIN. aq. 120 possessorum (126). TAC. Germ. 35 sine cupiditate, sine -a *Chauci.* ann. 14, 31 veteranorum. SVET. Iul. 77 nec minoris -ae voces propalam edebat. FLOR. epit. 1, 23, 1 feneratorum (AMPEL. 25, 1). 2, 2, 3. APVL. apol. 18 paupertas . . . neminem . . . superbia inflavit, . . . -a depravavit, . . . tyrannide efferavit. met. 9, 41 (*cf. 39* insolentiam). 10, 1. 10, 6 barbaricae feritatis vel tyrannicae -ae (*cf.* IVST. 5, 3, 6 tyrannidis. MAR. MERC. Conc.[S] I 5 p. 33, 36 adversus me utitur

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-ae tyrannide). Plat. 2, 24 (*iuxta* vecordia). 2, 28. PORPH. Hor. carm. 2, 18, 23 scelus quo vicinos tuos per -am agris suis expellis (*de simili re* COD. Theod. 5, 14, 33. 13, 11, 9 [potentiam *Cod. Iust. 11, 59, 10*]). IVL. VAL. 1, 48 p. 59, 20 *Darii* vim atque -am formidare (*Ps. Call. 1, 43, 5 βασιλείαν*). FIRM. math. 4 prooem. 1 factiosis hominibus et quos -ae delectabat improbitas. EMPOR. rhet. p. 573, 19 pudicitia ... alienae ... -ae violata ludibriis (SIDON. epist. 5, 12, 1). p. 573, 30. ZENO 1, 9, 5 *avaritiam* excolunt divites -a (potentia *l. v.*). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 6, 15 p. 1533 p. med. -a sanctionum *legis divinae* (*syn.* immoderatio, iniquitas). SVLP. SEV. chron. 2, 14, 2 MACR. Sat. 2, 7, 5. LEO M. epist. 50 Conc.S II 4 p. 21, 18 qui totum solus -ae (potentiae *l. v.*) suae vindicavit. 51 *ibid.* p. 26, 2 (potentiam, impatientiam, inpudentiam *ll. vv.*). *al.* EPIST. pontif. 385 Conc.S I 2 p. 99, 25. -a (-ae) est: *p. 672, 47. 67. 77.*

impoto, impotus *v.* imput-.

impraecīsum umbilicum retinuit, qui fluxa luxuriae non abscidit GREG. M. moral. 32, 20. *ab* in *et* praecisus.

impraegno, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* praegnare. *i. q. gravidare*: **1** *proprie*: SCHOL. Pers. 1, 78 Iuppiter ... eam (*Antiopam*) ... -vit (*cf.* CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 245 [γενομένας ἐγκύους]). MYTHOGR. 2, 85. AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 15 p. 1448 in. de feriamentis agricolarum ad -andas feminas adhibendis. PS. AVG. serm. 121, 3 *Mariae* deus per angelum loquebatur, et virgo eam auribus -batur (195, 1. 5. 6 PS. MATTH. euang. 10, 2 angelus ... -vit eam). SCHOL. Ter. p. 153, 20 *Pamphilam* Aeschinus -tam habebat. **2** *in imag. et transl.*: AVG. c. Faust. 15, 5 p. 424, 4 Manichaea congregatio ... meretrix prostituta daemoniis et sacrilegis vanitatibus -ta (*cf.* PS. AVG. hypomn. 5, 6, 11 p. 1654 fin. -ta a diabolo ... haeresis). in psalm. 39, 28 p. 451 fin. (*ad Matth. 24, 19* vae praegnantibus) si vero ... vicinus sit pauper, ... speratur villa: -ta est anima, sperat se posse adipisci (*ibid.* p. 452 in. non speremus res alienas, et -ti tumeamus. *mox* -ari vis, hinc [*sc. ab eis quae sursum sunt*] -are [*imper. pass.*]. *inde pendet* PS. AVG. serm. 75, 2. 3). PS. AVG. serm. ed. Mai 72, 1 temperies maritales pingues auras gravidat et -at (*inde* 1, 1).

impraeiūdicāta non iudicata, non audita, non cognita GLOSS.L IV Plac. I 42. *ab* in *et* praeiudicatus.

Iovis ... subeundos **inpraemeditātā** visione conspectus *Philologia anxia retractabat* MART. CAP. 2, 99. *ab* in *et* praemeditatus.

impraeparātus, -a, -um. *ab* in *et* praeparatus. [*dub. trad.*: APIC. 4, 133 eos (*sc. nucleos.* echinos *ci. Baseggio*) recentes -os (iam praeparatos *Baseggio*) habebis.] *i. q. non praeparatus*: HIER. in Eph. 6, 11 p. 543C is qui praeparavit in fine opera sua ... *non* cum his qui -i sunt condemnabitur (*cf.* CONC.S II 5 p. 72, 42 ne velut -i ... condemnemur).

impraepedītus, -a, -um. *ab* in *et* praepeditus. [*falso trad.*: AMM. 30, 1, 20 confossurus iuvenem, ⟨ne⟩ exilire posset etiam tum -us (praepeditum *vulg.*).]. *i. q. non praepeditus*: AMM. 21, 5, 6 dum ... vacant praesidiis regiones Illyricae, -o cursu tendentes Daciarum ... fines occupemus. 30, 2, 4 ni ... praesidia ... -a reverterint. *adv.* **impraepeditē.** *i. q. sine impedimento*: AMM. 17, 10, 5 eo -e completo. 21, 10, 5 quo -e cuncta disponeret. 22, 12, 7 cum -e liceret *vaticinari*. 26, 6, 11 ut -e (-o *V*) ... pergeret quo tendebat. 27, 10, 2.

[ITALA I Cor. 7, 18 (Tert. monog. 11 p. 781 Oe.) **inpraepūtiātus** (⟨vocatus⟩ *add. edd. inde a Gelen.*) es, ne circumcidaris; circumcisus vocatus es, ne adduxeris (ἐν ἀκροβυστίᾳ, *Vulg.* in praeputio). *leg.* in praeputi⟨o voc⟩atus.]

impraescientia, -ae *f.* *ab* in *et* praescientia, *cf.* impraescius. *v. et Wölfflin, ALL 4, 1887, 404.* *i. q. absentia praescientiae*: TERT. adv. Marc. 2, 7 p. 344, 7 deceptus ex -a futuri. AMBROSIAST. in Eph. 5, 2 p. 394D ut -am suam sibi imputans facti sui paenitentia torqueretur *inimicus* (*cf. l. 64*).

impraescius, -a, -um. *ab* in *et* praescius. *i. q. non praescius*: AMBROSIAST. in Rom. 3, 24 p. 80A permisit ... se diabolo saevienti, sed -o (*cf.* in Eph. 5, 2 p. 394D inimicus -us futurorum contra se [*cf. l. 60*]). PS. AVG. quaest. test. I 46, 3 p. 85, 5 *homo* per id, quod -us est, varius et mutabilis est. 104, 3 p. 228, 22 ne ... velut -us haec pati videretur *Christus*, ... omnia ... praedixit (*opp.* praescius).

quos reos factos **inpraesentēs** (*i. absentes*) legerint PRISCILL. tract. 2, 54 p. 43, 3. *ab* in *et* praesens. *v. Schepss, ALL 3, 1886, 325.*

inpraesente (-ti) *v. s.* in *et s.* praesens.

* **impraesentiārum** *adv.* [*ex* in praesentia rerum *contractum videtur; cf.* depraesentiarum. *J. B. H.*]. *probatur haec originatio coll.* TERT. scorp. 1 p. 146, 10 ⟨in⟩ praesentia rerum (-m *Gelenius*). SCHOL. Cic. Bob. p. 119, 18 St. in praesentiarum rerum (*aut* rum *aut* rerum *del. edd.*). HIER. epist. 3, 4, 3 in praesentiam rei. VIRG. gramm. suppl. 200, 16 -m adverbium temporale est, ut praesentim. GLOSS.L IV Plac. I 25 -m pro in praesenti. *legitur singulis locis apud* CATONEM, FANN., RHET Her., NEP., TAC., FRONTONEM, *saepius inde ab* APVL. (*14ies, sed non in* met.), VLP. (*5ies*); *frequentant* HIER. (*plus quam 30ies*), SIDON. (*7ies*), CLAVD. MAM. (*7ies*). [*falso trad.*: CIC. inv. 1, 49. *ex coni. dub.*: CAPITOL. Alb. 2, 5.]

i. q. in praesentia: *de tempore* (*nota pleonasmum p. 674, 9*): CATO agr. 144, 4 ne quis concedat, quo olea ... faciunda carius locetur, extra quam si quem socium -m dixerit. FANN. hist. 1 multa quae -m bona videntur, post ⟨mala⟩ inventa. RHET. Her. 2, 11, 16 -m hoc intercedere non alienum fuit. NEP. Hann. 6, 2 cupivit -m bellum componere, quo valentior postea congrederetur. TAC. ann. 4, 59 quid -m conduceret. AVR. Fronto p. 71, 6 N. ego -m sic me habeo, ut *eqs.* VLP. dig. 11, 1, 11, 8. 43, 5, 1, 1 si non potest -m exhibere. 43, 8, 2, 31 (*syn.* statim, *opp.* in futurum). 43, 24, 1, 9 (*opp.* postea). APVL. apol. 48. 53. 65 de nomine ut -m satis dixi. 91 (*opp.* in posterum). flor. 9 p. 40 (*opp.* in futurum). 16 p. 70 nunc -m (*ibid.* p. 72. 18 p. 85 cum alias tum etiam n. -m. *cf.* HIER. in Os. 1, 6 sq. p. 859B n. et -m [in Mich. 2, 8 sq. p. 1223C]. *cf. infra l. 27*). *ibid.* p. 72. 17 p. 82. Socr. prol. p. 105. 11 p. 145 hic sit -m *ille versus.* 14 p. 150. 19 p. 163 (*opp.* postea). MIN. FEL. 5, 1 CYPR. epist. 43, 4 p. 593, 2 SYMM. epist. 1, 94. 3, 48. HIER. epist. 66, 7, 1 (*opp.* de futuro). in Ier. 1, 83, 1 quod verbum usque -m quid significet ignoro (in Am. 1, 1 p. 991C CONC.S I 5 p. 172, 9). 3, 59, 3. in Is. 1, 7 p. 30C -m ... et usque ad finem (*cf.* adv. Iovin. 2, 24 p. 320C). 10, 28 sqq. p. 142D non longo post tempore, sed -m. in Ezech. 13, 43 p. 421B interim -m altare ... altari ... conferamus. adv. Pelag. 1, 39 p. 533C nequaquam de futuro secundum tropologiam, sed -m iuxta historiam prophetantes. sit. et nom. p. 84, 19 (*opp.* usque ad Constantii ... imperium). *al.* VVLG. gen. 50, 20 lev. 8, 34. deut. 5, 3 non cum patribus nostris ..., sed nobiscum, qui -m sumus et vivimus. II par. 18, 4. PS. HIER. epist. 6 pr. p. 75C AVG. mor. eccl. 1, 6, 10. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 3, 46 vel -m (*opp.* numquam). EVCHER. laud. her. 43 (*opp.* in futurum). GILD. Brit. 92 chron. III p. 77, 3. SIDON. epist. 2, 3, 1. 9, 9, 6 iam -m. *al.* CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 37, 10. 1, 25 p. 88, 3 nunc, quantum -m res postulat. *al.* ENNOD. epist. 2, 19, 3 p. 60, 21. CIL V 962 suppl. Ital. 77 ut et inpraesentiaru⟨m digna eis sit gratia⟩ reddita et in futurum spes si⟨milis doni ita serv⟩ata. *de loco libri sim.*: HIER. in Ier. 5, 36, 2 non ... in prophetis historiae ordo texendus est, cum -m ... priora postea ... dicantur. 6, 41, 1 *Symmachum* et nos -m secuti sumus. Didym. spir. 59 p. 150C. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 6, 15 p. 1533 in. PS. AVG. serm. ed. Mai 131, 1 CONC.S I 5 p. 173, 25.

-m esse (*aliter l. 12. 23*) *i. q. praesentem esse* (*nota opp. l. 37*): VLP. dig. 27, 8, 1, 15 pupillus si fari potest et -m est. HIER. in Gal. prol. p. 308A quod et illi absenti pergratum fore, et vobis, quae -m estis, utile existimo. in Eph. prol. p. 439C. hom. Orig. in Luc. 6 p. 41, 20 R. in omnem diffusus est orbem et -m nobiscum est *dominus.* adv. Rufin. 3, 10 p. 464D. VVLG. exod. 22, 15 quod si -m fuit dominus.

impraestābilis, (-e). *ab* in *et* praestabilis. *qui nihil praestat* (*cf. Löfstedt, Spr. Tert.s p. 107*): FIRM. math. 8, 29, 10 erunt ... longaevi (implacabiles *add. N* [*cf. D*], *gloss. ut vid.*) et -es. SALV. gub. 4, 53 deum ... inmisericordem et -em (*AB*, imprecabilem *T* [*cf. infra l. 81*]), inhumanum asperum durum. [MART.] 10, 27 lemma (*v. Landgraf, ALL 12, 1902, 462*) de Diodoro -i (*L*, qui praestare nolebat *Q*).

impraestāns, -tis *adi.* *ab* in *et* praestans. GLOSS. II 233, 28 ἀπάροχος. *i. q. impraestabilis*: IREN. 4, 38, 4 ne quis eum (*deum*) putet invidiosum aut -em.

PS. FVLG. RVSP. serm. 53 p. 921C deum ... intrepido mentis obtutu **impraestrictā** acie contemplantem *Ioannem.* *ab* in *et* praestrictus.

impraetermissus, -a, -um. *ab* in *et* praetermissus. *i. q. non praetermissus*: VIRG. gramm. epit. 7 p. 64, 19 praeteritum sumimus ex -o praesenti tempore. *adv.* **impraetermissē:** POSSID. vita Aug. 31 verbum dei ... usque ad extremam aegritudinem -e, alacriter et fortiter ... praedicavit. CONC.S II 2 1 p. 48, 6 -e omnia definiverunt patres (*II 1, 1 p. 89, 3 ἀπαραλείπτως, II 3, 1 p. 65, 3* plene).

[**inpraetātur** *falso trad. pro* interpretatur CHRON. Alex. chron. I p. 112, 206.]

impraevāricābilis, -e. *ab* in *et* *praevaricabilis. *qui non praevaricatur*: ITALA Hebr. 7, 24 (Ambr. fug. saec. 3, 16) -e habet sacerdotium (ἀπαράβατον, *Vulg.* sempiternum). 10, 23 (cod. d; *cf. Rönsch, It. u. Vulg. p. 111*) spei confessionem -em (ἀκλινῆ, *Vulg.* indeclinabilem). IGNAT. ad Eph. 20 oboedientes episcopo ... -i sensu (ἀπερισπάστῳ).

[**inprancāre** *falso trad. pro* impancrare GLOSS. V 650, 58. *cf. p. 516, 61.*]

imprānsus, -a, -um. *ab* in *et* pransus. *qui non prandit*: PLAVT. Amph. 254 illo die -us fui (Stich. 533 sum). 952 (*in versu manco*). Aul. 528 miles -us astat. Poen. 10. Rud. 144 hinc ire -um domum. HOR. sat. 2, 1, 7. 2, 3, 257. epist. 1, 15, 29 -us non qui civem dinosceret hoste *Maenius.* APVL. flor. 6 p. 22 qui nihil habet adferre cur prandeat, -us ad opus foras extruditur.

imprāvo, -ātum, -āre. *ab* in *et* pravus, *cf.* depravare. *p. p. p. i. q. corruptus*: PS. AVG. serm. ed. Mai 90, 3 severus est *deus*, cum -tum (*sc. hominem*) refrenare pietate non potuit. CAES. AREL. (?) Ps. Aug. serm. 56, 1 *deus* vult ... severitate corrigere quos sua patientia viderit -tos (depravatos *dett., edd.*).

?**imprecābilis,** -e. *ab* in *et* precabilis. SALV. gub. 4, 53 *v. l. 45.* -em (*i. inexorabilem*) *def. Pauly.*

imprecātio, -ōnis *f.* *ab* imprecari. SERV. Aen. 2, 515 *preces* Graeci ἀρὰς dicunt; unde contra -o κατάρα dicitur. 4, 607 *v. vol. V 1,*
[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

878, 70. Schol. Hor. sat. 2, 6, 30 iratis (*sc. precibus*): -bus. Gloss. II 345, 53 κατευχή. 583, 31 prex. *inde a* Sen. philos. [*falso trad.*: Sen. benef. 6, 35, 4 (-e *V*, precatione *rell.*).]

1 *in malam partem, i. q. malarum rerum optatio, execratio* (*de carmine magico l. 11. 14. 18*): Sen. epist. 94, 53 nocent qui optant, nocent qui execrantur; nam ... horum -o falsos nobis metus inserit. Plin. nat. 5, 45 Atlantes ... solem ... dira -e contuentur ut exitialem ipsis agrisque (*cf. p. 676, 4*). Tert. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 9 'vae' constat -is et comminationis inclamationem intellegendam. Amm. 29, 1, 25 -bus ... nefariis. Serv. auct. Aen. 4, 26 perseveravit in atroci -e. Schol. Hor. epod. 17, 8 quem obligasti -bus. Ambr. in psalm. 118 serm. 21, 15 sine ullo iracundae -is ... incendio deferatur oratio. Hier. in Is. lib. 9 praef. in Ier. 2, 24, 2. 4, 9, 3. vita Hilar. 20 p. 37ᴬ qui daemoniacis quibusdam -bus (praecantationibus *l. v.*) et huius (*sc. aurigae Christiani*) impediret equos et illius concitaret ad cursum. Avg. de serm. dom. 1, 21, 71 -es adversus inimicos (*inde* Ps. Avg. serm. 62, 3). *c. gen. obi.*: Min. Fel. 7, 4 dirarum -es Crassus et meruit et inrisit. Amm. 21, 1, 29 mensulam ... -bus carminum secretorum consecratam.

2 *in bonam partem, i. q. preces, oratio*: Schol. Pers. 2, 19 si audierit tales -es (*2, 17 syn.* precibus). Hier. epist. 130, 2, 3 ad -em pontificis. in Is. 58, 10 p. 569ᶜ *ordinatio clericorum* non solum ad -em vocis sed ad impositionem impletur manus. 62, 6 sq. p. 607ᴬ *iudex* mentis ferociam assidua -e (interpellatione *l. v.*) deposuit (*seq.* petentibus). c. Lucif. 9 p. 165ᴬ episcopi. adv. Pelag. 2, 21 p. 558ᴬ. Vvlg. III reg. 8, 38 (*iuxta* devotatio).

***imprecor,** -ātus sum, -ārī. *ab* in *et* precari. -praec-: *l. 30.* ?impreco (*v. Neue-Wagener III³ 81*): Pavl. Fest. p. 114 indigitanto -anto (*de ambiguitate huius formae v. Hofmann, De verb. depon. p. 18 sqq.*). *cf. l. 37. falso* CE 1324, 2 ⟨imp⟩raeco illae (*i. -or illi*) ereptaeq(ue) animae, ⟨sit⟩ quoq(ue) terra levis. *inter deponentia enumeratur* Char. gramm. p. 465, 9 B. p. 479, 18. Not. Tir. 66, 86 -atur. Caper gramm. VII 99, 19 precor prospera, -or taetra (*cf. l. 44. ceteros locos quae ad diff. pertinent v. s.* deprecor *vol. V 1, 598, 51. 55*). Prisc. gramm. III 322, 11 κατεύχεσθαι τοῦτον. nostri '-or' et 'execror illum' et 'illi' (Gloss.ᴸ II Philox. IN 397). Gloss.ᴸ V Abba IM 53 -or intente precor. I Ansil. IN 1303 -are (*pro* -ari?) exoptare. II Philox. IN 398 καταρῶμαι. *legitur inde a* Verg., Sen. contr. [*ex coni.*: Tert. adv. Marc. 3, 18 p. 407, 5 Iacob in (*cf. infra l. 59*) Simeonem ... spiritaliter -atur (interpretatur *codd.*). *dub.*: CIL IX 5813.]

1 *i. q. optare*: **a** *alqd.* (*alqm. l. 58; c. duob. acc.: l. 44. 58. 69; gerund. infra l. 65; acced. plerumque dat.* [in: *infra l. 59*]): **α** *mala* (*cf. l. 33*): Verg. Aen. 4, 629 litora litoribus contraria, fluctibus undas -or, arma armis. Sen. contr. 7, 1 (16), 5 infelicia sibi -tus est maria (Heges. 3, 13 p. 207, 3 U. saeva -antes s. invicem [*Ios. bell. 3, 297* καταρώμενοι]. Hier. in Ier. 4, 32, 2 mortem. *v. et l. 49*). Sen. benef. 6, 27, 1 sollicitudinem illi. 6, 35, 5. dial. 4, 36, 5 mortem liberis, egestatem sibi, ruinam domui -antur (Svet. Cal. 28. *v. et l. 47*). 5, 22, 3 omnia mala ... regi. Plin. nat. 8, 21 diras ... Pompeio (Tac. ann. 6, 24 funesta Tiberio, mox ... d. Spart. Did. 4, 3 Avson. 461, 3 p. 401 P. *cf.* Apvl. met. 7, 14 Fotidi diras devotiones. Schol. Hor. sat. 2, 7, 36 -ti tibi ea verba quae non debes audire. *v. C. F. W. Müller, Nom. u. Acc. p. 17*). Mart. 7, 24, 7 hoc tibi pro ... talibus -or ausis, ut facias illud quod, puto, lingua facis. 8, 61, 8 quid -bor ... liventi? (Ps. Qvint. decl. 5, 7. 11, 4 Avson. 418, 53 p. 287 P. *et al.*). Tac. hist. 1, 84 (*syn.* optabunt). Svet. Aug. 65, 3 populo ... tales filias talesque coniuges. Tert. test. anim. 4 p. 139, 7 terram gravem *mortuo.* Porph. Hor. epod. 5, 53. Dict. 5, 16 infesta omina in exercitum (*cf. l. 39*). Vvlg. lev. 16, 21 quae *peccata* -ans capiti eius *hirci* emittet illum. Avg. c. Faust. 22, 79 p. 681, 19 (*syn.* optantis). Cassiod. in psalm. 128 div. *et al.* *non indicatur cui*: Gran. Lic. p. 20, 5 multa -tus gladio se traiecit (Dict. 3, 23 m. infausta detestandaque). Tert. ieiun. 6 p. 281, 10 Helias ... famem fuerat -tus. Amm. 17, 10, 9 -tus ..., si perfidum quicquam egisset, luenda sibi cruore supplicia. Heges. 5, 22, 1 p. 353, 7 U. Hier. in Ier. 4, 28, 6.

β *prospera*: Apvl. met. 9, 25 solito sermone salutem ei (*sternutanti*) fuerat -tus. Tert. idol. 22 p. 55, 26 *si* ille mihi deos suos ... propitios -etur. Ambr. trin. 31 conplens illud, quod eis ipse dominus -tus fuerat. Hier. in Is. lib. 14 praef. sanato *mihi* ... -are (*imper.*) gratiam Christi. in Matth. 10, 12 sq. pacem ... hospiti (Alc. Avit. carm. 4, 228). Vvlg. gen. 24, 60 prospera sorori. Pavl. Med. bened. 10, 11 filio suo adiutorium dei. *et al.*

pro acc. seq. ut (*cf. l. 55. p. 676, 9. sim. c. coni. nudo l. 31*): Sen. epist. 110, 2 nulli te posse -ari quicquam gravius, quam si -tus fueris, ut se habeat iratum. Hyg. fab. 165, 2 p. 19, 5 Pavl. Nol. epist. 8, 3 v. 57.

b *absol.* (*acced. dat. l. 79 sqq. p. 676, 2. 4.* adversum *l. 84. in malam partem praeter l. 79. p. 676, 1. part. praes. masc. pro subst. p. 676, 3*): Petron. 78, 2 ut totus mihi populus bene -etur ([Avg. c. Parm. 2, 8, 16 p. 62, 25]. Tert. carn. 12 p. 448 Oe. et bene et male defuncto cuique -atur *anima. cf.* Qverol. p. 44, 7 male -amur multis). Vlp. dig. 50, 13, 1, 3 si incantavit, si -tus est, si ... exorcizavit: non sunt ista medicinae genera. Amm. 14, 11, 16 temeritati suae ... flebiliter -tus. Hier. in Ier. 3, 79 -atur adversum eos propheta, qui *eqs.* Vvlg. Ios. 6, 25 -tus est Iosue dicens: maledictus vir *eqs.* II par. 23, 11 -tique sunt ei atque dixerunt: vivat rex. Rvfin. hist. 6, 9, 7. Avg. de serm. dom. 1, 21, 72 solent figura -antis futura praedicare *prophetae.* Mart. Cap. 6, 673 Atlantes ... soli -antur, quod eos ... semper amburat (*cf. p. 675, 7*). Sacr. Leon. p. 354 (*opp.* salutaria postulare).

2 *i. q. invocare, implorare, adorare sim. alqm.* (*c. duobus acc.: l. 12. seq.* ut: *l. 9*): Apvl. met. 2, 28 incrementa solis augusti tacitus -tus. Sol. 1, 11 deum (Hyg. fab. 31, 2 p. 65, 8). Hil. trin. 2, 12 quem -er? quem implorem? Hier. virg. Mar. 2 deus est -andus, ut matrem filii sui virginem ostendat fuisse (in Ier. 2, 110, 3. *cf. p. 675, 74*). Avg. civ. 10, 11 p. 420, 2 D. cur ... non exaudiant -antem *daemones.* Alc. Avit. epist. 51 p. 80, 23 nihil falso ... me loqui ... -or testem deum. *deriv.*: imprecatio.

?**inpremia** σκιογραφία Gloss.ᴸ II Philox. IN 399. *ab* imprimere?

inprēnsibilem *ex coni. probab. legitur* Gell. 11, 5, 4 (*v. p. 552, 61*). *ab* in *et* *prensibilis *sec. gr.* ἀκατάληπτος. *Rehm.*

***impressio,** -ōnis *f.* *ab* imprimere. *scrib.* -ae-: Fronto p. 84, 25 N. *al.* *plur. inde a* Cic. (*v. l. 53. 55*). *inde a* Calp. hist. (? *v. l. 65*), Varrone, Cic.; *non habent poetae exc.* Avien. *et* Prvd. [*falso trad.*: Mart. Cap. 5, 525 -o (*codd.*, irrisio *Ruhnken*).]

1 *de actione imponendi, infigendi sim.* (*cf. gr.* ἐντύπωσις): **a** *corporaliter*: Cic. ac. 1, 19 claritatem in voce, in lingua etiam explanatam vocum -em (expr- *codd. dett.*; *cf.* Hier. in Is. 11, 1 sq. p. 144ᶜ *sonus litterae 'sade'* linguae -e profertur. Isid. orig. 1, 4, 3 labiorum). Diom. gramm. I 478, 23 ex hac manuum -e emersisse Curetas (*cf.* Avien. Arat. 192 plantae. Cael. Avr. chron. 1, 1, 38 pollicis. 3, 8, 104 digitorum. *v. et l. 39*). Apvl. Plat. 1, 6 gignentium ... ad instar cerae ... figurationes ex illa exemplorum -e signari (*cf.* 1, 7 formarum [Chalc. comm. 222. 284]. Chalc. comm. 327 simulacrorum). Chalc. transl. 50ᴱ materiis mollibus -ique cedentibus. Serv. auct. Aen. 8, 138 -e et nisu corporum invenere luctamina. Ambr. paenit. 1, 11, 52 per -em tormentorum (*nisi est ad l. 83 ref.*; *cf.* Prvd. perist. 10, 760 lamminarum). Hier. epist. 18ᴬ, 1, 3 tau litterae -e signari frontem (*cf. l. 51*). 108, 21, 4 dolorem crucis ... -e lenire (Cassiod. in psalm. 89, 17 [*trop.*]). Cael. Avr. acut. 2, 6, 26 titillatu vel -e ac punctionibus. Rvric. epist. 1, 4 p. 357, 10 vomeris. *meton. de effectu actionis fere i. q. cavum, effigies, signum sim.*: Arnob. nat. 7, 32 p. 266, 10 pulvinorum tollitur atque excitatur -o. 7, 49 p. 283, 15 ferri manu hominis sine ulla -e qui posset *lapis.* Hil. trin. 8, 44 quia in signaculis et materies sit ... et -o (*cf.* Filastr. 21, 2 incisiones et -es ... sculpentes Iudaei. 21, 4 -es sive sculptiones. Avg. doctr. christ. 2, 25, 39 in ponderibus atque mensuris et nummorum -bus vel aestimationibus. in psalm. 4, 8 Caesar a vobis exigit -em imaginis suae [*i. nummum*]. Mart. Cap. 2, 110 adamantini cacuminis [*i. anuli?*] -e. Avell. p. 758, 19 lapides ... scalptos -e signaculi nominum [*cf. LXX exod. 36, 13* ἐκκόλαμμα, *Itala Lugd.* sculptura]. Dionys. Exig. Greg. Nyss. creat. 4 [χαρακτῆρα]). Clavd. Don. Aen. 11, 770 p. 528, 16 viarum ... -e distincta *squama.* Avg. soliloq. 2, 6, 11 -bus anuli (*de signis cerae impressis ut etiam* Cod. Theod. 6, 22, 1 superna codicillorum -o vel scriptura ... interior. Conc. Carth. a. 411 Mansi 4, 59ᴬ schedas ... sigilli ... signabit -o). *nota de oratione rhythmica fere i. q. percussio*: Cic. de orat. 3, 185 quod habet quasdam -es et quod metiri possumus intervallis aequalibus.

b *non corporaliter*: Cic. ac. 2, 58 cum visa in animos imprimantur ..., inter ipsas -es nihil interesse, sed inter species *visorum* (*cf.* Avg. catech. rud. 2, 3 ne ipsi quidem -i memoriae similis est *sonus oris*). Tert. monog. 12 p. 782, 3 Oe. edictum ... futurum universis -i (*Oehler*, -e *codd.*). Avg. epist. 7, 3 quibus *sensibus* ... fit ... falsitatis inlatio sive, ut expressius dicatur, -o. Victric. 20 (*trop.*) id nos reliquiarum nomine ... velut vividi sermonis -e signamus. *nota c. gen. gerund.*: Ambr. in psalm. 118 serm. 12, 7, 1 inferendae humilitatis -o.

2 *de actione incumbendi, instandi, urgendi*: **a** *de animantibus*: **α** *strictiore sensu notione actionis corporeae vigente*: *i. q. incursio, impetus*: Varro ling. 5, 149 (= Calp. hist. 6) cum Romulus ... ex superiore parte -em fecisset (rust. 2, 4, 1 in castra. Hirt. Gall. 8, 6, 2 in fines Suessionum. Bell. Afr. 78, 3 in hostium equitatum [*syn.* impetum]. 78, 8 Liv. 2, 30, 13 *al.* Epit. Alex. 12. 45 Ivst. 1, 6, 15 Dares 26. 28 *al.* Veg. mil. 3, 15. *cf.* Synon. Cic. Char. gramm. p. 428, 3 B. impetum faciunt ... -em faciunt). Liv. 3, 70, 7 -e una totum exercitum fudere (*cf.* 25, 37, 13 valida -e pulsi *Poeni*). 4, 28, 6 dant -em. 8, 9, 3 non ferentes -em Latinorum. Gell. 15, 18, 2. Sol. 27, 49 barbaricae -is. Paneg. 4, 23, 4 -is tenorem. Don. Ter. Ad. 302 Heges. 5, 18, 2 p. 336, 4 U. 5, 34, 2 p. 375, 12 Oros. hist. 4, 2, 4. Sidon. epist. 7, 1, 1 regni *Gothorum.* Greg. M. in Ezech. 2, 6, 22. *adde*: Cassian. conl. 7, 21, 2 non pugna dicenda est ..., sed ... oppugnationis -o. *de avibus*: Clavd. Don. Aen. 12, 255 p. 585, 1 superatus *ales Iovis* ... -e persequentium *avium* (*Verg. l. c.* vi victus). *per imag.*: Novell. Valent. 34, 1 quod Fortunae -o sustulit. *fere i. q. tribulatio* (*cf. supra l. 32*): Ambr. in psalm. 118 serm. 19, 7, 1 -es patimur corporales. *sensu non hostili de turba*: Fronto p. 84, 25 N. turbae et -i me committere. **β** *latiore sensu notione actionis corporeae minus vigente vel evanida fere i. q. vis, insectatio sim.*: Cic. Flacc. 85 non igitur -o, non vis, non

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

occasio . . . ad iniuriam faciendam Flacci animum impulerunt (epist. 5, 2, 8 non iudicio neque disceptatione, sed vi atque -e. CHRON. Gall. chron. I p. 629, 24). SYMM. epist. 1, 77 per -em . . . munus imponi (CONC. Mansi 3, 459D [*cf. Theodoret. hist. eccl. 2, 22, 9* κατὰ συσκευήν]. COD. Iust. 2, 19, 11 *a. 326*). 5, 63, 2 invalidos . . . vincit -o. 6, 72 praedium nostrum frequens pulsat -o. 9, 138. AMBR. paenit. 1, 4, 15 adversus -em persecutionis. epist. 40, 29 -e gravi vastari . . . ecclesias. 63, 65 non valuit praescriptio, praevaluit -o. off. 2, 29, 149 suscepta -o potentis . . . cohibeatur (COD. Theod. 12, 1, 173 pr. = Iust. 10, 22, 1. *cf.* NOVELL. Valent. 32 pr. potestatis iussu et -e). CASSIAN. conl. 9, 6, 1 daemonis. **b** *de rebus*: SEN. nat. 6, 20, 6 potest terram movere -o spiritus. FAV. EVL. p. 10, 28 color . . . lucis iactibus -busque tribuitur. CHIRON 243 de -e sanguinis (*cf. Veg. mulom. 1, 54* ex cursu nimio). CASSIAN. conl. 10, 10, 8 me gravissima somni cogit -o. ENNOD. opusc. 9, 3 p. 416, 17 aquarum. *de pressione affectuum*: PAVL. sent. 5, 1, 4 metu vel -e alicuius terroris. AMBR. Iac. 1, 1, 4 -es refrenare . . . passionum.

impresso, -āre. *ab* imprimere. *i. q. (vi) ingerere*: CORIPP. Ioh. 6, 372 faucibus . . . -ant flores. *i. q. imprimendo deformare*: CORIPP. Ioh. 7, 347 ipsas -at harenas belliger ore.

? **impressum,** -ī *n. v. s.* imprimo *p. 684, 2.*

1. impressus, -a, -um *v. s.* imprimo *p. 684, 3.*

2. impressus, *abl.* -ū *m. ab* imprimere. *de actione incumbendi*: PRVD. psych. 273 sub pectoris -u (-ae- *AB*) fracta inter crura rotatur *eques*. *de actione infigendi*: SIDON. epist. 7, 17, 2 stili scalpentis -u.

impretiābilis, -e. *ab* in *et* pretium. *qui pretio pendi non potest*: CASSIOD. var. 4, 1, 3 nos . . . -is quidem rei (*i. filiae sponsatae*), sed more gentium suscepisse pretia destinata. 9, 6, 6 -i munere sanitatis. 11, 1, 7 -is notitia litterarum. *cf.* inappretiabilis.

imprimēdo, -inis *f. ab* imprimere (*sec.* gravedo). *fere i. q. compressio*: CAEL. AVR. acut. exc. 6 p. 690 initio eius (*sc. capitis doloris*) saepe -o gravedoque est.

ᴹ**imprīmīs** *adv.* [*coaluit ex* in primis (*v. s.* in), *cf.* cumprimis. *J. B. H.*] *scrib.* inp-: S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 2. 23 INTERLOC. praef. vig. (CIL VI 266) 7 CIL XIV 374 INSCR. christ. Diehl 3631 A (*a. 212*). imp-: INSCR. RA V 34 (1931) p. 342 n. 38, 30 (*a. 144*). NOT. Tir. 32, 5. *de notione*: GELL. 17, 2, 14 (*v. vol. IV 1380, 29*). GLOSS.ᴸ IV Ps. Plac. C 55 cumprimis. GLOSS. II 300, 2 ἐν πρώτοις: adprime, -s, principio. II 396, 35 παρὰ τὰς ἀρχάς. *inde a* LVCIL., AFRAN. (*? v. l. 46*), RHET. Her., CIC., VARRONE (rust.) *plerumque in oratione pedestri. deest multis (praeter priscos, qui praeferunt* cumprimis, apprime), *e. g. e poetis* CATVLLO, TIB., OV., LVCAN., VAL. FL., STAT., *e scriptoribus* BELL. Afr. *et* Hisp., SEN. rhet., VELL.; *recentiore aetate usus q. e. s. II videtur praeponderasse. cf. Wölfflin, Ausg. Schr. 146.* [*interpr. dub.*: AFRAN. com. 194 -s *codd.*, inprudentius *Ribb.*]

i. q. praecipue, maxime, potissimum sim.; nonnumquam notione acuendi evanida **i. q.** *primum (v. p. 680, 41), primo (v. p. 680, 52)*: **I** *generatim*: **A** *acuuntur subst. et pronom. (pers.: l. 64. p. 678, 3. 50. demonstr.: l. 68. 80. 83. p. 678, 8. 11. 35. cf. p 679, 36. 39. 50 al. relat.: l. 53. possess.: l. 75. p. 678, 6. 25. 38. 45. 52)*: **1** *in universum*: LVCIL. 628 ut ego effugiam, quod te -s cupere apisci intellego (CIC. epist. 1, 9, 2 QVINT. inst. 3, 11, 23. *cf.* CIC. rep. 1, 18 quem -s diligebat. SALL. Catil. 15, 3 quae . . . res . . . -s. PLIN. nat. 19, 93. *et al.*). VARRO rust. 1, 13, 2 -s culina videnda ut sit admota (*ante subst. ut* CIC. de orat. 2, 229 quod quidem -s a Crasso observari solet. div. 2, 9 *al.* LVCR. 3, 296. 5, 59 CAES. Gall. 7, 4, 9 SALL. [?] rep. 2, 7, 10. VERG. Aen. 1, 303 [SERV.: praecipue. CLAVD. DON.: primo]. VAL. MAX. 7, 3, 2. 8, 14, 4 CELS. 6, 7, 7ᴬ SEN. epist. 51, 6 PLIN. nat. 7, 180 *al.* QVINT. inst. 1, 10, 27. *et al.*). RHET. Her. 4, 1, 2 pudor -s est . . . impedimento (*post subst. ut* CIC. rep. 1, 12 PROP. 4, 8, 79 LIV. 2, 4, 7. 9, 3, 8 SEN. Med. 617 PLIN. nat. 18, 6 *al.* QVINT. inst. 5, 13, 42. *et al.*). CIC. Marcell. 27 tu -s summa tranquillitate . . . perfruare *re publica* (*cf.* Att. 1, 5, 1 -s . . . tu. 5, 1, 3 -s nobis sermo . . . de te fuit. epist. 5, 13, 4 te -s auctore. epist. 13, 1, 2 cum te quoque et tuos omnes observabat, me coluit -s. *al.* SEN. apoc. 12, 3 vs. vosque -s). Lig. 26 -s eam virtutem solere laudari (*cf.* LVCR. 6, 1237 idque vel -s. SALL. Catil. 23, 5 ea res -s. COLVM. 7, 12, 1 vel -s hoc animal. FRONTIN. aq. 114 -s ergo hoc quoque). de orat. 2, 253 -s acuta atque in verbo posita (*efferuntur plura subst. ut* LVCR. 2, 447. 4, 855 COLVM. 1, 1, 9 PLIN. nat. 18, 273. *et al.*). part. 41 -sque commovet explicatio vocabuli (div. 2, 3 epist. 12, 21. *cf.* COLVM. 1, 3, 7 et -s. CELS. 6, 6, 16ᴬ atque -s). epist. 2, 11, 2 sedulo fit et -s a Patisco. CIC. fil. Cic. epist. 16, 25 cum -s tuas desiderem litteras. QVINT. inst. 5, 7, 31 sed -s interrogatio . . . debet esse circumspecta. *seq.* praecipue (*cf. p. 679, 84*): QVINT. inst. 2, 4, 8 -s evitandus et in pueris praecipue magister aridus. NOVELL. Theod. 24, 1. *opp.* quoque (*cf. l. 67*): PLIN. epist. 1, 15, 2 hanc quoque (*sc. nivem*) computabis, immo hanc -s. *pleonasm.* (*cf. p. 680, 24*): VITR. 5, 2, 1 maxime quidem curia -s est facienda ad dignitatem municipii.

2 *speciatim*: **a** *effertur pars e multitudine*: CIC. Verr. II 3, 67 omnes Siculi . . . et -s haec civitas (Sull. 12 VAL. MAX. 4, 7 ext. 1 SEN. benef. 4, 24, 1 TERT. resurr. 4 p. 30, 22. *cf.* CIC. Phil. 7, 7 cuique pax . . ., quamquam omnibus bonis, tamen -s fuit optabilis. de orat. 2, 168 certe -s. top. 66 in omnibus . . . iudiciis . . . -sque in arbitrio rei uxoriae [epist. 4, 3, 4. 13, 30, 1. *cf.* nat. deor. 1, 62 mihique ipsi -s. QVINT. inst. 4 prooem. 5]. Att. 5, 9, 2 per omnes nostros, -s per Hortensium [*asynd. ut* 6, 4, 2 *al.* SEN. nat. 6, 32, 4 in exitium omnium, -s suum. QVINT. inst. 6, 3, 46 TAC. ann. 13, 14 PLIN. paneg. 76, 4]. PALLAD. 1, 6, 1 ut has . . . ex [*cf. l. 32*] omni opere rustico -s debeas tenere sententias. *v. et l. 20. p. 679, 30. 41. 54*). Flacc. 67 -s hoc ut multa alia sapienter *fecit* (*cf.* rep. 2, 43 multa . . . -sque libertas [fin. 1, 6. epist. 13, 9, 2 permulti. PLIN. nat. 17, 123. 21, 100]. Cato 64 multa . . ., sed hoc . . . -s. CAEL. Cic. epist. 8, 11, 4 multa transi, -s ludorum explosiones [*asynd. ut* LVCR. 2, 681 LIV. 2, 9, 6. 2, 34, 8 multi venisse tempus . . . putabant . . ., -s Marcius Coriolanus . . . inquit *eqs.* SEN. dial. 7, 10, 2. PLIN. nat. 3, 112 plurima. QVINT. inst. 1, 8, 8. *et al.*]. SALL. Iug. 35, 6 multis . . . et -s Albino [VAL. MAX. 3, 3 ext. 4. FRONTIN. aq. 87 plures]. AVR. VICT. Caes. 11, 4 atque -s. *v. et l. 18. p. 679, 45. 59. 70. 680, 9. 32*). or. frg. A VII 10 in quo (*Manilio*) cum multa reprehensa sint, tum -s celeritas actionis (Brut. 298 libri c. aliorum t. -s Catonis. nat. deor. 2, 107 epist. 1, 7, 11. 13, 9, 2. PLIN. paneg. 47, 3 c. omnia tua, t. vel -s . . . facilitas). Att. 5, 14, 3 quae tibi mandavi, confeceris -sque illud ἐνδόμυχον (*cf.* FRONTIN. aq. 89 quae *aquae* capiuntur ex fontibus, -s Marcia *eqs.*). 15, 7 *epistulae* me delectarunt, -s Sexti nostri (*cf.* VERG. georg. 2, 291 defigitur arbos, aesculus -s. LIV. 3, 35, 9 decemviros creat, se -s. SEN. dial. 7, 18, 1 vitiis . . ., -s meis. PLIN. epist. 2, 17, 28 copias . . ., lac -s. 8, 4, 3 fera nomina, -s regis ipsius. *al.* SVET. Aug. 82, 2. TERT. praescr. 44, 1 reddentes rationem, -s ipsius fidei. INSCR. christ. Diehl 3631 A [*a. 212*]). epist. 12, 23, 2 *acta urbana* -sque . . . Octaviani conatum (13, 23, 1 tota . . . domus . . . -sque libertus. ad Q. fr. 3, 4, 6 minantur tamen -sque . . . Scaevola. 3, 7, 7. PLIN. nat. 25, 89). LVCR. 4, 147 et hoc alias cum pervenit in res, transit, ut -s vestem (*cf.* 4, 151 ut -s speculum est). SALL. Iug. 4, 1 ex (*cf. l. 7*) aliis negotiis . . . -s magno usui est memoria rerum gestarum (SEN. nat. 6, 8, 3 ut aliarum virtutum, ita veritatis -s. *cf.* PLIN. nat. 25, 10. PLIN. epist. 3, 21, 3 ut alia . . ., ita hoc -s. *cf.* PLIN. nat. 11, 112 aliter nascuntur atque -s e rore. *v. et l. 9. 19. p. 680, 7. 9*). VAL. MAX. 9, 12 ext. 1 externae mortes . . . qualis -s Comae. SEN. dial. 2, 17, 3 inimicorum . . . et -s Ciceronis (epist. 8, 2 a rebus et -s a meis rebus. 108, 33. PETRON. 26, 4 SVET. Iul. 60 TERT. adv. Marc. 5, 11 p. 613, 22). nat. 6, 9, 1 quidam . . ., -s Anaxagoras (PLIN. nat. 17, 95 et -s. *cf. p. 679, 75*). CVRT. 8, 5, 12 ceteros et -s sapientia praeditos (TERT. idol. 11 p. 41, 9). PLIN. nat. 21, 4 tabellae atque -s appellata stephaneplocos. *et al.* **b** *in fine enumerationis (v. et l. 60. p. 679, 64. versa vice p. 680, 13)*: CIC. rep. 1, 23 et ipse . . . et -s patri meo (LENT. Cic. epist. 12, 14, 8 et tua et ipsius et -s mea causa. FRONTO p. 18, 16 N.). fin. 5, 2 Scipionem, Catonem, Laelium, nostrum vero -s avum (PLIN. nat. 34, 63 et . . . et . . ., -s vero). ac. 2, 113 hoc . . . vos negatis, Antiochus -s (*cf.* SIL. 8, 544 Surrentum et . . . Abella, -s Capua. PLIN. epist. 1, 20, 4. 3, 3, 3). Tusc. 5, 80 iustitiam, temperantiam -sque fortitudinem, magnitudinem animi *eqs.* (part. 53. epist. 2, 8, 2 quivis nostrum -sque ego. 13, 11, 3. VERG. catal. 8, 5 PLIN. nat. 17, 67 SVET. Dom. 2, 2). epist. 2, 11, 1 meorum atque -s tui (TAC. hist. 1, 11, 3). LIV. 3, 69, 4 maiestatis patrum concordiaeque ordinum et temporum -s (PLIN. nat. 18, 95 SVET. Cal. 26. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 435, 25 et utique -s).

B *acuuntur adiect.* (*cf. l. 22*): **1** *attrib.*: CIC. Verr. II 2, 35 homo -s domi suae nobilis. 2, 69 eques Romanus -s splendidus atque honestus (*cf.* Cluent. 11 adulescenti -s . . . inter suos [*cf. l. 73*] et honesto et nobili. Balb. 48. off. 1, 108 -sque versutum et callidum factum Solonis. epist. 13, 14, 1 *al. cf. l. 68*). 3, 63 adulescens . . . fortis et -s disertus (*effertur unum e pluribus adi. ut* de orat. 3, 4 leg. 3, 14 Att. 15, 13, 3 *al.* APVL. met. 4, 6. *cf.* CIC. de orat. 2, 299 atque -s [epist. 5, 12, 7]. off. 2, 59 -sque [NEP. Att. 1, 2]). 3, 67 -s honesta Siciliae civitas (*ante adi. ut* Cluent. 50 Phil. 3, 16. orat. 172 -s . . . politus. Tusc. 1, 116. div. 2, 150 -s acuti [*opp.* contemptissimi]. *al.* CAES. Gall. 5, 54, 2 NEP. Att. 13, 6 SEN. dial. 9, 14, 4. PLIN. nat. 16, 70 -s vero materies honorata. *al.* SIL. 11, 432. MART. 6, 1, 2 -s mihi care Martialis. QVINT. inst. 6, 3, 57 dicax. PLIN. epist. 6, 15, 1. *et al.*). Pis. 54 virum fortem -s (*post adi. ut* rep. 1, 3. Cato 39 magni -s et praeclari viri. *al.* CVRT. 9, 8, 23 TAC. Agr. 9, 1 ann. 4, 34. *cf.* CIC. off. 3, 112 magnus vir -s [3, 113 PLIN. nat. 7, 193 QVINT. inst. 12, 3, 8]). *c. superl.* (*cf. p. 679, 4*): PLIN. nat. 22, 119 -s sapientissima animalium. **2** *praedic.*: CIC. inv. 2, 107 iam a maioribus -s amicum esse (*ante adi. ut* Q. Rosc. 9. Verr. II 1, 65 erat -s inter suos [*cf. l. 57*] copiosus. Brut. 173 erat etiam -s . . . institutus. fin. 4, 50 illud . . . minime consectarium, sed -s hebes *est*. Tusc. 3, 12 vel -s. *al.* LIV. 25, 9, 4. QVINT. inst. 1, 8, 2. 6, 3, 39 narrare . . . -s est subtile et oratorium. 6, 4, 19 est -s acuti videre *eqs.* 10, 7, 21 quod est -s frivolum ac scaenicum. POMPON. dig. 1, 2, 2, 36 TERT. fug. 1 p. 462, 11 Oe. *cf. l. 84*). de orat. 1, 184 -s flagitiosum putandum est (*cf.* Brut. 77. 81. 82. SALL. Catil. 4, 4 id facinus -s ego memorabile existumo. 51, 41 PLIN. nat. 3, 8. 32, 23 PLIN. epist. 1, 22, 10). top. 40 quod genus argumenti -s firmum videri solet (epist. 7, 20, 2. SALL. Catil. 3, 2 -s arduum videtur res gestas scribere. PLIN. epist. 5, 8, 1). *al.* COLVM. 3, 3, 8 pretiosum vinitorem -s esse censeo (*post adi. ut*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

QVINT. inst. 1, 3, 2 probus quoque -s erit ille vere ingeniosus. 10, 1, 77 dulcis -s et acutus *est* Hyperides. PLIN. epist. 1, 10, 5 sermo est ... varius, dulcis -s. *cf. p. 678, 73*). FRONTIN. aq. 91 cum editissimus veniat *Anio* et -s abundans. *c. superl.* (*cf. p. 678, 71*): SALL. Iug. 7, 5 quod difficillimum -s est.

C *acuuntur adverb.* (*litot. l. 8*): CIC. Brut. 135 Latine vero -s est eleganter locutus *Scaurus*. Tusc. 4, 53 hominis -s bene definientis (NEP. Att. 13, 1 neque tamen non -s b. habitavit). TERT. nat. 2, 6 p. 105, 11 divinitatem non modo non serviliter currere, sed -s integre stare. castit. 12 p. 755, 4 Oe. satis consulte et -s fideliter.

D *acuuntur verba et enunt.*: 1 *enunt. primar. et sola verba (exempla parum crebra non semper ab iis, quae sunt s. I A, certo distingui possunt. v. et p. 678, 72*): CIC. Caecin. 33 resque eiusmodi sit, ut -s a magistratibus animadvertenda videatur. Tusc. 2, 55 ne quid abiecte ... faciamus -sque refutetur ... Philocteteus ille clamor. NEP. Epam. 3, 2 -s commissa celans. VERG. ecl. 5, 69. georg. 1, 338 -s venerare deos. PROP. 2, 24ᵇ, 17 LIV. 31, 11, 10 CELS. 5, 28, 6ᴬ. 6, 11, 4. PLIN. epist. 2, 13, 10 -s ama hominem. FLOR. epit. 1, 2, 3 S. C. de sumpt. lud. glad. (CIL II 6278) 2. 23 TERT. mart. 1 p. 4, 1 Oe. *et al.* *gerund.*: CIC. fin. 3, 65 ut prodesse velimus quam plurimis -sque docendo (*cf.* NEP. Alc. 1, 2 ut -s dicendo valeret). Cato 60 et ceterarum rerum et -s agri colendi studia (*cf.* epist. 12, 22ᵃ, 1 cum rei p. causa ..., tum mehercule -s retinendae dignitatis tuae). Att. 12, 4, 2 ad omnes res ..., -s ad convalescendum. SVET. Tib. 37, 1.

2 -s *in enunt. primar. positum (saepe ante vel post pron., cf. p. 677, 51) effert enunt. secundar.*: a *interrog. indir.* (*cf. l. 63. p. 680, 29. 38. 45*): VARRO rust. 1, 2, 8 duo -s spectasse videntur ..., possentne *eqs.* (CIC. div. in Caec. 10). CIC. off. 1, 49 in quo tamen -s, quo quisque animo ... fecerit, ponderandum est. 1, 117 haec igitur omnia ... complecti animo ... debemus, -s autem constituendum est *eqs.* (Att. 5, 13, 3 perscribe ... omnia, sed diligentissime -sque, ⟨ec⟩quid *eqs.* FRONTO p. 180, 8 N. et -s. *v. et l. 41. 54. p. 677, 83*). Att. 10, 17, 4 velim scire, quid cogites, -sque, si quid *eqs.* (*cf.* 13, 18 plane hoc mihi explices velim, -s, maneasne *eqs.* NEP. Att. 20, 1 TRYPH. dig. 27, 1, 45, 1 TERT. monog. 11 p. 781, 13 Oe.). epist. 2, 14, 1 -sque, quid agas, scire cupio. CELS. 2, 2, 4 -s tamen illud considerandum est, num *eqs.* (FIRM. math. 2, 22, 1 etiam i. -s. *cf.* VLP. dig. 27, 9, 5, 9 hoc). 8, 10, 3. COLVM. 12, 1, 2 QVINT. inst. 1, 6, 43. *et al.*
b *enunt. relat.*: VARRO rust. 1, 41, 1 haec -s videnda, quae *eqs.* (CALL. dig. 4, 6, 2, 1 -s hi, qui). CIC. de orat. 1, 205 pauca ... -sque ea, quae *eqs.* (fin. 4, 16 PLIN. epist. 7, 27, 2). Att. 6, 5, 1 de omnibus rebus ..., -s de quo scripsi ad te antea (SEN. benef. 5, 17, 3 timidi omnes, illi -s, qui *eqs. v. et l. 30. p. 677, 83*). LVCR. 5, 1413 quod adest praesto ..., -s placet. MANIL. 3, 618 sed tamen -s. PLIN. nat. 26, 17. 31, 36. INTERPR. Novell. Valent. 35 multa ..., sed -s de clericis quod dictum est. c ut (*fere fin., consec. l. 55*), ne, *coni. nudus* (*l. 59*): VARRO rust. 1, 42 -s observes, ne *eqs.* (PLIN. nat. 17, 257 IVV. 8, 121 TRAIAN. Plin. epist. 10, 20. *et al.*). 2, 2, 4 -s videndum, ut *eqs.* (CIC. off. 2, 73 CAES. Cic. Att. 9, 6ᵃ. civ. 1, 26, 3 -s, ut ... colloqueretur, postulat. PLIN. nat. 11, 44. *et al.*). CIC. leg. agr. 2, 25 eos -s id acturos, ut *eqs.* (CAES. Gall. 7, 1, 6. QVINT. inst. 1, 1, 20 ne. 8, 6, 50 id quoque -s. APVL. met. 8, 15 idque vel -s. *cf.* CIC. part. 130 atque etiam hoc -s, ut *eqs.* Tusc. 2, 65 atque -s meditemur illud, ut *eqs.*). fin. 5, 6 omnia ad huius adolescentiam conferamus -sque ut *eqs.* (off. 2, 39 epist. 1, 3, 2 *al. cf.* SEN. epist. 61, 3 sic animum componamus, ut ... velimus, et -s, ut *eqs.*). off. 2, 85 -sque operam dabunt, ut *eqs.* (epist. 15, 13, 3 ne. *cf.* BELL. Alex. 69, 2 atque -s deprecantur, ne *eqs.* [*syn.* maxime]. QVINT. inst. 1, 2, 15 et -s). BRVT. Cic. epist. 11, 9, 1 -s rogo te ... mittas. CAES. Gall. 3, 10, 2 multa Caesarem ... ad id bellum incitabant ..., -s, ne *eqs.* (*asynd. ut* QVINT. inst. 9, 2, 69 TERT. nat. 1, 9 p. 73, 28. *cf.* QVINT. inst. 1, 8, 4 -s, ut). *ellipt.*: CIC. dom. 36 illud -s (*sc. fit*), ne qua calumnia adhibeatur. *nota iterationem*: CIC. off. 1, 134 ac videat -s, quibus de rebus loquatur ... -sque provideat, ne *eqs.* *in tertio membro enumerationis*: BELL. Alex. 1, 5 illud spectans, primum, ut ...; deinde, ut ...; -s vero, ut *eqs.* d quod (*cf. p. 680, 31. 48*): CIC. Manil. 3 atque illud -s mihi laetandum iure esse video, quod *eqs.* (Tusc. 2, 62 NEP. Ages. 7, 3. TERT. praescr. 16, 1 nisi ratio constiterit, -s illa, quod *eqs.* *cf.* LVCR. 4, 209 hoc etiam -s [QVINT. decl. 266 p. 88, 4 PLIN. paneg. 45, 6]. *v. et l. 71*). fin. 1, 18 *Epicuri et Democriti* cum multa non probo, tum illud -s, quod *eqs.* (epist. 13, 54. *cf.* Att. 16, 3, 4 multa me movent..., -s mehercule, quod *eqs.* NEP. Arist. 2, 2). Att. 5, 9, 3 Dionysium ... cotidie pluris facio et mehercule -s, quod *eqs.* NEP. Dat. 3, 4 magnopere delectatus cum facto tum ornatu, -s, quod *eqs.* CELS. 7, 28, 1 quaedam ad feminas pertinent, ut -s, quod *eqs.* (*cf.* PLIN. paneg. 63, 1). TERT. anim. 37 p. 364, 6. e cum: PLIN. nat. 18, 144 sed vel -s dicenda tanta dos e⟨s⟩t (*sc. Medica*), cum ... duret. TERT. nat. 1, 16 p. 87, 9 -s cum infantes ... exponitis ..., obliviscimini *eqs.* f si (*cf. p. 680, 44*): GAIVS inst. 4, 70 -s itaque, si ... negotium gestum erit, in solidum praetor actionem ... comparavit. VLP. dig. 4, 3, 9, 5. 10, 3, 3, 1 si quid ipsi ... pepigerunt, id -s ... iudex servare debet. g (*acc. c.*) *inf.* (*cf. p. 680, 31*): CIC. de orat. 3, 17 -s hoc a se Cotta animadversum esse dicebat *eqs.* (PLIN. nat. 18, 187 -sque et hoc [*nota*: 30, 4 *opp.* maxime tamen mirum est. *cf. p. 677, 77*]. *cf.* SEN. nat. 7, 11, 1 illud [QVINT. inst. 1 prooem. 26]). orat. 14 positum sit igitur -s *eqs.* fin. 4, 17 -sque reperiebant *Stoici eqs.* Att. 10, 4, 8 nihil occultavit, -s, nihil esse certius *eqs.* CAES. civ. 3, 90, 1 -s commemoravit testibus se militibus uti posse. PROP. 2, 24ᵇ, 24 -s ... discat amare. SEN. dial. 9, 13, 3. PLIN. nat. 17, 59 pleraque ... natura ipsa docuit et -s semen serere. QVINT. inst. 1, 4, 22. *et al.*
h *orat. dir.*: CIC. Cato 20 respondentur et alia et hoc -s: 'provenient' *eqs.* (Att. 11, 7, 5 -sque hoc). Tusc. 3, 44 scitis quae sequantur et illa -s: 'o pater' *eqs.* div. 1, 16 cum multa alia mirabilia, tum illud -s *eqs.* (PLIN. paneg. 74, 2 t. vel -s). TERT. nat. 1, 10 p. 75, 12 licet etiam hinc recognoscere -s *eqs.* carn. 24 p. 463, 4 Oe. quod ... Esaias iaculatur ... et -s 'vae' *eqs.*

II *speciatim in primordio enumerationis* (*aliter p. 678, 43. 679, 64*): A *ordine quasi locali*: 1 *effertur primum membrum*: a *usu strictiore*: CIC. fin. 2, 33 animal ... omnes partes suas diligit duasque ... -s amplectitur, animum et corpus, deinde utriusque partes (CELS. 4, 22, 2 oportet -s conquiescere ..., d. ... sorbere *vinum*. SEN. epist. 104, 34 BENED. reg. 4. *cf.* FRONTIN. aq. 92 ut -s Marcia *aqua* potui serviret et deinceps reliquae. *v. et l. 40. 44. 54. p. 679, 65*). COLVM. 11, 1, 13 -s ... tum etiam (*cf.* QVINT. inst. 5, 10, 114 tum secundo gradu. *v. et l. 49. 60*). TERT. bapt. 3 p. 202, 28 -s aetatem venerari aquarum ..., dehinc dignationem. monog. 8 p. 773, 26 Oe. -s de suo exemplo, tunc de ceteris argumentis. *nota pleonasm.* (*cf. p. 677, 80*): ORIBAS. eup. 2, 1 G 1 (cod. La) et magis (μάλιστα) mulierum -s lactes ..., post haec scrofius *eqs.* b *usu remissiore (sc. membris sequentibus solutius annexis) vel anacol.*: CIC. Phil. 13, 27 sequuntur alii tribunicii, T. Plancus -s ...; est etiam ibi Decius *eqs.* (QVINT. inst. 1, 11, 4). LVCR. 4, 779 multaque in his rebus quaeruntur ...; quaeritur -s, quare *eqs.* (*cf. 788* quid porro *eqs.*). 6, 536. CAES. Gall. 1, 33, 2 multae res eum hortabantur ..., -s, quod *eqs.* (5, 6, 1 *seq.* accedebat huc). 6, 14, 5 -s hoc volunt persuadere non interire animas ...; multa praeterea *eqs.* 7, 45, 8 HOR. sat. 2, 2, 71 VAL. MAX. 1, 8 pr. PLIN. nat. 2, 5 nomen -s et consensus ..., sed et argumenta (TERT. carn. 22 p. 460, 23 Oe. SACR. Greg. 1, 21). 31, 32 QVINT. inst. 5, 10, 23. 12, 2, 24 -s ... Epicurus ... neque vero Aristippus ... Pyrrhon quidem (*cf.* SVET. Aug. 86, 2). PLIN. epist. 7, 9, 2 SVET. Iul. 44, 1. TERT. anim. 15 p. 319, 28 nobis pauca convenient, -s, an sit *eqs.* (*cf. 16 p. 321, 17* est et illud *eqs.*). *nota*: ORIBAS. syn. 4, 15ⁱⁿ (cod. Aa) est autem cacocyma loco -s ovium carnes ..., hircorum igitur pessima, deinde autem berbicorum.

2 *in mera enumeratione i. q. primum*: CIC. fat. 15 medicus -s ... itemque geometres (CALL. dig. 50, 4, 14, 3. VLP. dig. 19, 1, 13, 20 -s ... i. ... praeterea). LIV. 3, 65, 8 ubi tribuni auxilio humilioribus essent, -s parum proderat, deinde *eqs.* (IVLIAN. dig. 15, 1, 16 -s, si quis. GAIVS dig. 28, 1, 4 -s animadvertere debemus, an *eqs.* VLP. dig. 2, 15, 8, 8 -s ... dein ... tertio. PAVL. dig. 33, 7, 18, 3. *cf. l. 17. 40. 54. p. 679, 65*). PLIN. nat. 13, 14 suci ..., -s malobathrum, postea iris Illyrica (*cf. l. 25. 63*). TERT. apol. 41, 5 -s, quia ..., dehinc, quia (*cf.* monog. 9 p. 774, 10 tum quia). *solutius*: PLIN. nat. 19, 47 sunt ... duo genera ..., -s rubia ...; at quae vocatur radicula *eqs.* VIRG. gramm. epist. 3 p. 150, 1 H. ANTHIM. 1.

B *sensu temporali i. q. primo, initio* (*fere i. q. antea: l. 69. 80. p. 681, 3*): 1 *usu strictiore*: SALL. Iug. 26, 3 Iugurtha -s Adherbalem ... necat, deinde omnes puberes Numidas ... interficit (CELS. 5, 27, 3ᴬ. 8, 7, 2. QVINT. inst. 1, 1, 33 certa sit ergo -s lectio, d. coniuncta. 1, 3, 1 deinceps. TERT. apol. 9, 17 tunc deinde. PS. TERT. haer. 4 p. 221, 22 -s ... et d. ... ac d. SACR. Greg. 1, 1. ORIBAS. syn. 8, 2 [cod. Aa]. BENED. reg. 18 -s ... inde ... deinde. *cf. l. 16. 40. 44. p. 679, 65*). LIV. 6, 1, 10 -s foedera ac leges ... conquiri ... iusserunt ...; tum *eqs.* (CELS. 3, 21, 5 t. demum. ITALA Ioh. 2, 10 [cod. b] tunc [πρῶτον, *Vulg.* primum]. CASS. FEL. 1 p. 6, 16 tunc secunda ... die. *al.* COD. Iust. 3, 1, 9 [*a. 321*]). PLIN. nat. 33, 64 aes cruciatur -s ..., postea exharenatur (ITALA Ios. 8, 33 [Lugd.] et p. [ἐν πρώτοις, *Vulg.* primum]. III reg. 17, 13 [Ps. Aug. spec. 82]. COMM. instr. 2, 28, 4 PS. AVG. serm. 18, 6. *cf.* FILASTR. 38, 1 postmodum. ORIBAS. eup. 4, 2 post haec. *v. et l. 25. 47*). 34, 97 massa proflatur -s, mox *eqs.* (PAPIN. dig. 50, 1, 13 m. ... postremo. *cf. l. 81*). ITALA deut. 13, 9 (Lugd. *al.*) -s ... in novissimo (ἐν πρώτοις, *Vulg.* primum). SCHOL. Hor. Vind. ars 203 *musica* -s habuit solummodo unam varietatem, nunc habet octo modos. CASS. FEL. 21 p. 33, 2 -s ... et post aliquot dies (*cf.* ORIBAS. syn. 9, 48ⁱⁿ [cod. La]. *gr.* πρῶτον. BENED. reg. 12). RVF. podagr. 17 secunda ... vice. BENED. reg. 9. *et al.* 2 *usu remissiore (sc. membris sequentibus solutius annexis) et anacol.*: CIC. part. 75 -s recentissimum quidque dicendum *est*. LVCR. 4, 111 CELS. 4, 14, 1 PLIN. epist. 3, 9, 12. PS. TERT. haer. 4 p. 220, 2 -s esse Bython et Silentium, ex his processisse *eqs.* ITALA Marc. 13, 10 (cod. n; *gr.* πρῶτον, *Vulg.* primum). act. 13, 46 (Tert. fug. 6). Gal. 4, 13 (Theod. Mops. tract. in l.; *gr.* τὸ πρότερον, *Vulg.* iam pridem). COMM. apol. 59 quid deus -s ... fecit. FILASTR. 110, 7. 136, 2. SCHOL. Hor. Vind. ars 207 ita fuit -s, sed postquam *eqs.* (*cf.* RVF. podagr. 1 -s quidem ... temeri [*i.* tim-] oportet ..., mox autem ... fuerit regressus dolor *eqs.*). CHIRON 81. VVLG. I par. 11, 6 qui percusserit Iebusaeum -s. I Cor. 15, 3 (ἐν πρώτοις. *cf.* PELAG. *ad l.*: in primordio sive maxime). CLAVD. carm. min. app. 5, 1. CASS. FEL. 67 p. 164, 6 -s, quod est in

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

praesenti. ORIBAS. syn. 9, 45[in.] (cod. Aa) -s quomodo sentitur accessio (*cf.* cod. La: mox igitur -s cum senserit. *gr.* περὶ τὴν πρώτην συναίσθησιν). LIB. iubil. 13, 8 ubi fixerat tabernaculum suum -s. RVSTIC. c. aceph. p. 1235[B] multa sunt, quae -s quidem communiter videmur confiteri cum impiis, adiectione vero determinata iam fiunt.

iuncturae selectae: et -s: *e. g. p. 677, 74 sq. 83. 678, 15. 37. 40 sq. 60. 679, 4. 56. 58.* -sque: *e. g. p. 677, 73. 678, 2. 9. 29. 49. 62. 679, 21. 31. 33* atque -s: *p. 677, 44. 678, 16. 35. 42. 52. 61. 679, 53. 57.* et ... et -s: *p. 678, 44. 680, 7.* cum ... tum -s: *p. 678, 18. 679, 23. 71. 680, 10.* ut ... ita -s: *p. 678, 33.* -s autem: *p. 679, 30. adde e. g.* CIC. off. 2, 73 SEN. dial. 9, 13, 3 PLIN. nat. 7, 180. sed -s: *p. 678, 11. 679, 9. 44 sq. adde e. g.* CIC. epist. 7, 20, 2 CELS. 6, 11, 4. vero -s: *p. 678, 46. 66. 679, 65. adde e. g.* PLIN. nat. 16, 70 QVINT. inst. 9, 3, 102. tamen -s: *p. 679, 28. 36. 44.* certe -s: *p. 678, 2.* vel -s: *p. 677, 69 sq. 678, 20. 75. 679, 52. 77. 680, 10. adde* CIC. Arch. 1 PLIN. epist. 1, 14, 9. ecce -s: VLP. dig. 4, 3, 9, 5 VIRG. gramm. epist. 3 p. 150, 1. utique -s: *p. 678, 54.* etiam -s: *p. 678, 74. 679, 37. 52. 69.* -s et (= etiam): *p. 679, 84.* -s quoque: *p. 677, 70. 679, 1. 51.*

[x]**imprimo**, -pressī, -pressum, -primere. *ab* in *et* premere. -prem-: CHIRON 565 CONC. Arel. 2 Mansi 7 p. 882[C] *al.* inp-: CIL III 14165[8]. NOT. Tir. 24, 8. 18. *inde ab* ENNIO. *deest multis, e. g. e poetis* PLAVT., TER., LVCR., *e scriptoribus* RHET. Her., CAES., SALL., NEP. [*francog.* empreindre. *M.-L.*] [*falso trad.*: LVCAN. 8, 821 -ssum *PUV*, depressum *ZMG, recte. dub. emend.*: AVIEN. ora 519 premebat (*edd.*, -bat *codd., fort. recte, cf. notionem q. e. s. II*).]

I *i. q. (violenter) applicare, ingerere, infigere sim.*: **A** *proprie de actione corporea*: **1** *generatim*: **a** *praevalet notio tangendi, (premendo) applicandi sim.*: ENN. scaen. 427 -itque *dormiens* genae genam. VERG. Aen. 4, 659 os -ssa toro *Dido* (APVL. flor. 16 p. 66 os recto libro -ssus [-ssum φ]. *cf.* met. 8, 9 toro faciem -ssa. *v. et l. 37*). 12, 303 -sso ... genu (*cf.* 12, 357 pede collo -sso [SEN. Ag. 401[a] litori]. VAL. FL. 8, 111 gressus ... dorso. AVIEN. orb. terr. 333 -ssae ... plantae. *v. et infra l. 81*). PROP. 3, 6, 17 -ssā siccabat lumina lanā. OV. am. 1, 7, 41 -ssis ... labellis (*cf.* trist. 2, 456 ore [STAT. Theb. 5, 252 -ssa toris ora]. SIL. 15, 380 mento). met. 8, 453 -sso ... pollice (SCRIB. LARG. 37. *cf.* CELS. 3, 18, 14 manum ... vehementer -ret. IVV. 6, 422 cristae digitos -ssit aliptes). VITR. 4, 3, 5 in extremis angulis hemimetopia sint -ssa (*cf.* PLIN. nat. 35, 27 tabulas -ssit parieti. PALLAD. 1, 19, 1 *laterculos* testaceo pavimento ... -ere. *v. et l. 65*). VAL. MAX. 7, 3, 2 vafre telluri -ssum osculum (APVL. met. 5, 6. *cf.* MART. 10, 42, 5 basia. APVL. met. 2, 10 savium). CELS. 2, 11, 1 si os eius *cucurbitulae* corpori aptatur -iturque (*cf.* 7, 12, 6 quasi transcurrere, non -i debet *ferramentum.* 8, 3, 2 leviter -itur *modiolus*). SCRIB. LARG. 55 alumen ... dolenti *denti* -ssum (*cf.* 227 medicamentum. *ibid.* haec omnia ... haemorrhoidibus -untur. *v. et infra l. 72*). PLIN. nat. 8, 96 -ens corpus *stirpi hippopotamius.* 35, 151 *lineis* -ssa argilla. STAT. Theb. 1, 29 licet ... crinibus *Domitiani* arcum -at *Apollo.* 11, 8 Encelado ... -erit Aetnam *Iuppiter.* TERT. patient. 15 p. 23, 7 amictus ... corpori -ssus. AMM. 16, 12, 48 lassatis ... -ssus (-ssis *cod.; i. nisus*) genibus ... barbarus. HEGES. 2, 9, 1 p. 147, 14 U. in feris ... artissima vinculorum, si se excitent, -untur, si quiescant, relaxantur. PRVD. perist. 10, 1083 partes per ipsas *corporis* -untur bratteae. 12, 15 ut pedibus mersum caput -ant cruci supinis. CLAVD. MAM. anim. 1, 26 p. 97, 2 (*trop.*) quanto te illi *formatrici formae* caritatis pondere magis -eris. *et al.* **b** *praevalet notio infigendi, ingerendi*: LVCIL. 72 natibus natricem -ssit. HOR. carm. 1, 16, 20 muris ... aratrum (SIL. 3, 351. 16, 551. *cf.* PLIN. nat. 17, 30 vomerem [SIL. 8, 391]). TIB. 1, 6, 14 -sso ... dente (*v. vol. V 1, 541, 9*). OV. met. 2, 786 -ssā tellurem reppulit hastā. SEN. contr. 1, 7, 4 gladium ... tyranno (TAC. hist. 1, 41, 3. *cf.* VAL. MAX. 5, 4 ext. 6 iugulo mucronem [PETRON. 80, 4]. SEN. Herc. f. 1312 ferro ... -sso [Thy. 1057. *et al.*]. Oed. 1037 telum [*syn.* infigam]. *v. et p. 628, 8*). SEN. Herc. O. 798 -ssa ... bipenni. epist. 90, 25 -ssos (*i. insertos*) parietibus tubos (*cf. supra l. 40*). COLVM. 6, 17, 1 vipera ... morsum -it (6, 37, 1. PLIN. nat. 8, 89 maxillā. SIDON. epist. 1, 11, 4 [*trop.*]). PLIN. nat. 11, 164 -ssum (-sso *codd.*) dentium repulsu virus *viperae.* 17, 102 medullae calamum -bant (*cf.* 17, 118 -itur ... cortex. PALLAD. 3, 17, 7 vitem vel ramum). 17, 251 falcis aciem utraque manu -entes. 18, 162 -ssis vestigio seminibus (PALLAD. 4, 9, 2. *cf.* PS. CYPR. spect. 10 de caelo descendentes messes, non ex areis aratro -ssas). 25, 170 erosis *dentibus* veratrum nigrum -itur (*cf. supra l. 46*). TERT. anim. 25 p. 340, 19 animam ... infanti extrinsecus -i (*cf.* RVFIN. Orig. in num. 11, 4 p. 84, 11 B. linguam). PORPH. Hor. epist. 1, 19, 46 in luctatione unguem -it. CAEL. AVR. chron. 2, 13, 187 *constricta cataplasmata* materiam -entia. VEN. FORT. vita Radeg. 26, 61 *laminam* locis duobus corporis altius sibi -ssit. MIRAC. Theclae 3 p. 171, 16 contemplatur puellam ... duo sidera ... oculorum sedibus sibi -entem. *et al.* *c. acc. effectum signif.*: VARRO Men. 371 lucula (sulla *codd.*) in mento -ssa Amoris digitulo. CIC. Caecin. 76 vestigium (Balb. 13 [*trop. ut etiam* orat. 12 part. 114]. Phil. 13, 30. SEN. nat. 2, 40, 3 *fulmen* ardoris vestigia -it. *et al. cf.* SEN. Phaedr. 43 signa pedum. *v. et l. 33. p. 682, 58. 683, 40*). div. 2, 50 cum ... sulcus altius esset -ssus (PAVL. FEST. p. 236. *et al. cf.* CIC. Att. 2, 21, 2 [*trop.*] orbitam. *adde* PALLAD. 1, 31 piscinae ... solo -ssae. 1, 34, 2 -endus est puteus. 3, 17, 7 foraminis -ssi). MORET. 48 -ssis aequo discrimine quadris. SEN. contr. 1, 8, 3 nullum iam tibi vulnus nisi per cicatricem -i potest (SEN. Herc. O. 1626. dial. 1, 6, 9 penitus. epist. 24, 8 corpori. COLVM. 4, 7, 2 falce. PLIN. nat. 8, 49 SIL. 1, 550 TERT. adv. Val. 6 p. 183, 8 [*trop.*]. *et al. cf.* PANEG. 3, 5, 3 alte -ssis cicatricibus). *per compar.*: PLIN. epist. 1, 20, 3 utque corpori ferrum, sic oratio animo non ictu magis quam mora -itur. *adde*: MART. CAP. 3, 261 M *littera* labris -itur (*fere i. exprimitur? cf. p. 683, 35*). *nota absol. fere i. q. instare* (*cf. p. 683, 33*): MAX. epist. p. 2 hostis -it (CORIPP. Ioh. 2, 226).

2 *speciatim*: **a** *de actu formandi, insculpendi sim.*: CIC. Tim. 34 cetera quidem usque ad temporis ortum -ssa ab illis, quae imitabatur, ecfinxerat. VERG. Aen. 10, 496 -ssum ... nefas *balteo* (*syn.* caelaverat. *cf.* SERV. *ad l.*: insculptum Danaidum nefas. Donatus tamen '-ssum' dicit coactum *eqs.* CLAVD. DON. *ad l. et* 7, 170 illiciti amores -ssi). VITR. 4, 3, 5 canaliculi ad normae cacumen -antur. SEN. nat. 1, 2, 4 formae crassis ... corporibus -i solent (epist. 84, 8 [*trop.*] magni vir ingenii omnibus ... formam suam -ssit. PANEG. 6, 4, 3 vultibus tuis -ssa *forma patris.* AVG. anim. 4, 14, 20 p. 400, 21 *forma* -ssa illi *homini* est vel expressa de corpore. *cf.* SEN. epist. 106, 5 notas corporis credis -i nisi a corpore? PLIN. nat. 7, 52). SEN. epist. 65, 5 *statuae* -ssa facies. 118, 16 ultima ... adiectio ... novam illis ... condicionem -it. PLIN. nat. 2, 7 esse ... *mundo* effigies animalium rerumque cunctarum -ssas. STAT. silv. 5, 1, 2 ebur -ssis aurumve animare figuris (SOL. 5, 25 [*opp.* ingenitis]). TAC. ann. 11, 14 monimenta ... -ssa saxis. SVET. Tib. 58 nummo vel anulo effigiem -ssam (*cf.* HIL. trin. 8, 44 ut omnem -ssae in se speciei explicent formam *signacula*). AMBR. hex. 3, 16, 68 (*de pinea*) tantam divino praecepto artem inolitam -ssamque naturae. **b** *de actu scribendi, sigillandi sim.*: CIC. Mil. 73 memoriam publicam recensionis tabulis publicis -ssam. part. 26 in quo -untur ipsae notae (HOR. carm. 1, 13, 12 -ssit ... dente labris notam. SEN. epist. 45, 8 [*trop.*]. TAC. Germ. 10, 1. *cf. l. 22. 65. p. 683, 4*). ac. 2, 54 signorum anulis (*abl. instr.*) -ssorum (VERG. georg. 1, 263 pecori signum aut numeros -ssit acervis [*cf. l. 47*]. HOR. sat. 2, 6, 38 tabellis. PAVL. FEST. p. 341 SEN. benef. 3, 15, 1. 3 epist. 13, 16 [*trop. ut etiam* clem. 1, 3, 1 nisi signa, quibus dinoscantur *vitia et virtutes*, -eris. benef. 7, 1, 5 quare septimus quisque annus aetati signum -at]. *al.* CVRT. 7, 2, 16. VLP. dig. 28, 1, 22, 5 linteo. PAVL. sent. 5, 25, 6 cerae. COD. Iust. 2, 16, 1 [*a. 278*] *syn.* imposita. *et al. v. et l. 57 sqq.*). 2, 86 in ... cera ... sigilla hoc anulo -ero (CVRT. 3, 6, 7 VLP. dig. 16, 3, 1, 36. *et al.*). div. 1, 23 sus rostro si humi A litteram -erit (MIN. FEL. 21, 5. HIER. in Is. 49, 8 sqq. p. 468[C] [*trop.*] super ... lineas praeceptoris). SEN. benef. 6, 6, 2 si quis scriptis nostris alios superne -it versus. epist. 40, 1 manus epistulae -ssa (HIER. in Am. 6, 7 p. 1063[D] allegoriae -amus manum). CALP. ecl. 5, 84 -ssurus ovi tua nomina (*cf. l. 36*). TERT. pudic. 14 p. 250, 7 hoc ... a pudore clarius quam stilo eius *Pauli* -ssum. HEGES. 5, 34, 2 -ssi (*Ios. 6, 125* κεχαραγμένας) ... apices elementorum. HIER. in Mal. 1, 7 p. 1548[C] (*trop.*) *lineis* -enda est explanatio spiritualis. AVG. civ. 21, 7 p. 502, 22 D. nigrae lineae de candido -untur argento. COD. Theod. 1, 5, 2 perperam -ssa *statuta.* CONC.[S] I 5 p. 291, 37 cum ... anathema ... -erit (*fere i. scripserit? an ad p. 683, 35 trah.?*). CASSIOD. inst. div. 1 p. 1112[C] titulos *libris* ... -endos. GREG. M. moral. praef. 2 verba -ssa (*syn.* scripta). *et al.* *adde de signo forte orto*: PLIN. nat. 8, 154 taurini capitis armo *Bucephalae* -i. *per compar.*: CIC. rep. 3, 3 ut signa quaedam, sic verba rebus -ssit (*cf. p. 683, 22*). QVINT. inst. 11, 2, 4 -i quaedam vestigia animo velut in ceris anulorum signa (*cf. p. 681, 81*). AMBR. hex. 2, 4, 15 -ssa stellarum lumina velut signa. **c.** *notione flagitii de stigmatibus sim.*: CATVLL. 57, 5 (*trop.*) maculae pares utrisque (*sc. Caesari et Mamurrae*) ... -ssae (SEN. Herc. O. 1454 laudibus). PETRON. 105, 11 stigmata ... captivorum frontibus -ssa (*cf.* GAIVS epit. 1, 1, 3 in quorum facie vel corpore ... indicia aut igne aut ferro -ssa sunt). AMM. 29, 2, 20 -ssas foede corporibus ... notas. *c. acc. instrumentum signif.*: OV. met. 9, 566 -ssā signat ... gemmā (*cf.* SEN. epist. 8, 7 tabulis ... anulum -rem. CVRT. 6, 6, 6). VAL. MAX. 7, 6, 4 (*trop.*) necessitatis ... manus illi consulto stilum (*cf. l. 49*) suum -ssit.

B *translate de actione non corporea*: **1** *i. q. animo infigere, mandare* (*hic usus fluxit praecipue ex notione, q. e. s. I A 2 b, adiuvante Stoicorum doctrina. cf.* ἐντυπόω): CIC. de orat. 2, 189 illi motus ... in ipso oratore -ssi esse atque inusti videbuntur. 2, 357 ea maxime animis affigi nostris, quae essent a sensu tradita atque -ssa. 3, 115 quid in communi mente quasi -ssum sit (ac. 2, 34. AMBR. epist. 37, 32 lex vera non insculpta tabulis nec aere incisa, sed -ssa mentibus atque infixa sensibus. hex. 2, 3, 9 [*appos.* inolitum]). leg. 1, 30 quaeque in animis (ac. 2, 34. 58 in animos. *al.* QVINT. inst. 1, 1, 36 animo. *cf. l. 8. 81. p. 683, 1. 4*) -untur ... incohatae intellegentiae, similiter in omnibus -untur (*cf.* top. 27 conformatio insignita et -ssa intellegentia *rerum*). ac. 1, 42 notiones rerum in animis -rentur (*cf.* 2, 21 notitiae rerum). 2, 18 visum ... -ssum effictumque ex eo *eqs.* (2, 77 ex eo, quod esset, sicut esset, -ssum et signatum et effictum *esse visum. cf.* fat. 43 visum obiectum -et ... et quasi

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

signabit in animo suam speciem). 2, 34 ista -ssa subtiliter. 2, 112 quod -ssum esset e (a *var. l.*) vero. *ibid.* quomodo -i non posset a falso. SEN. apoc. 5 quae memoriae gaudium publicum -erit. benef. 7, 19, 5 animo notas -at *virtus* (*opp.* eradat). dial. 11, 18, 8 *praecepta* teneris -untur aetatibus. AMBR. hex. 5, 21, 68 leges naturae non scriptae litteris, sed -ssae moribus. parad. 8, 39 dei ... praeceptum ... cordibus ... -ssum. AVG. gen. ad litt. 1, 9 p. 13, 21 intellectualiter sibimet -ssas ab ... dei sapientia rationes. *et al.* -ssum est *c. acc. c. inf.*: SIL. 7, 9 ac ni sacra seni (*sc. Fabio*) vis -umque fuisset sistere fortunam (*an subst. i. q. fixum consilium?*). ARNOB. nat. 1, 33 p. 21, 32 cui non sit ingenitum, non adfixum, immo ... in genitalibus matris non -ssum, non insitum esse regem *eqs.* *nota absol.*: PS. QVINT. decl. exc. Paris. 6 p. 398, 8 visus quam auditus altius -it (*fere i. insidit menti*).

2 *i. q. inferre, imponere*: *res adversas sim.* (*cf. p. 682, 60*): CIC. Phil. 5, 16 quorum *iudicum* lectione duplex -retur rei publicae d e d e c u s (PLIN. paneg. 6, 1). SEN. contr. 10 praef. 10 nulli non -ssit aliquid *Pacatus*, quod effugere non posset. SEN. dial. 12, 2, 2 dolorem illi ... -isti, *Fortuna.* epist. 7, 2 nemo non aliquod nobis vitium aut commendat aut -it (*cf.* 114, 20). HEGES. 5, 22, 1 p. 348, 33 U. deliramento ... exitia -ssi. *alias res*: LACT. inst. 6, 10, 14 rebus nomina -endo (*cf. p. 682, 57*). CASSIOD. chron. II p. 120, 1 operi fidem historicae auctoritatis -ssi.

3 *i. q. inculcare* (*cf. p. 682, 16*): TERT. apol. 5, 7 quas *leges* nullus Vespasianus ... -ssit praesidibus. pall. 4 p. 941, 8 Oe. quod Caecina Severus graviter senatui -ssit. AMBR. obit. Valent. 37 sororibus -ssit affectum. *absol.*: TERT. resurr. 52 p. 109, 18 apostolus ... consignat -ens *eqs.* *adde*: TERT. bapt. 18 p. 216, 6 spado ... scripturae divinae -ssus (*fere i. cogitationibus immersus. an corporaliter? cf. p. 681, 32*).

4 *i. q. urguere* (*cf. l. 65 sqq.*): AMBR. obit. Theod. 49 *Christum* ad mortem -ssimus (*sc. Iudaei*). CONC. Arel. 2 Mansi 7, 882^{C} si quis per testamentum manumissum in servitute ... -ere tentaverit. *absol.*: HEGES. 4, 26, 2 cessit ... -entibus *militibus Vespasianus* (*cf.* CORIPP. Iust. 1, 309 urguet ..., -it, instat *Fama*).

5 *i. q. exprimere, significare* (*cf. p. 682, 10*): FAVST. REI. epist. 9 p. 214, 8 per crucis ... signum et per sacrum Iesu nomen apud Graecos era utriusque supputationis -itur.

II *i. q. premendo (de)formare, fingere, laedere, vexare sim.*: **A** *proprie de actione corporea*: **1** *obi. res*: CIC. Phil. 2, 58 flagitiorum iste vestigiis omnia municipia ..., totam denique Italiam -ssit (*trop. ut* epist. 5, 20, 5 quae cum viderem tot vestigiis -ssa. LACT. inst. 1, 1, 18 sibi quisque *philosophus* ... proprias vias -erunt). Tusc. 1, 61 (*per compar.*) -i quasi ceram animum (*cf.* OV. Pont. 2, 10, 1 -ssae ... imagine cerae). VERG. Aen. 5, 536 cratera -ssum signis (SERV. *ad l.*: -ssa signa habentem. *cf.* LVCAN. 9, 176 -ssas auro ... exuvias). PROP. 1, 3, 12 molliter -sso ... toro (*cf.* VAL. FL. 8, 9 -sso ... cubili). 1, 16, 42 -ssis ... gradibus. LIV. 37, 10, 7 signo ... -ssas tabellas (*cf.* COD. Iust. 1, 23, 6 pr. [*a. 470*] quae *rescripta* ... subnotatio nostrae subscriptionis -erit. CIL III 14165^{8} -i charactere regulas ferreas. *v. et l. 62*). MANIL. 3, 663 -ssis despumant musta racemis. COLVM. 3, 13, 6 neve iam pastinatum solum iacentibus molibus -atur. 9, 15, 9 ut adversa fronte -ssi *favi* desecentur. PERS. 1, 37 cippus ... -it ossa (*cf.* TREB. trig. tyr. 7, 2 sepulchra ... marmore -ssa). IVL. VAL. 1, 29 *trabes* columnas -erat. FAV. EVL. p. 21, 8 si ... cavernam *tibiae* -as. RVFIN. hist. 10, 9 p. 972, 1 (*trop.*) *Indiam* nullus apostolicae praedicationis vomer -erat. MART. CAP. 8, 849 orbem ... Solis obliquitas meatus aut -it aut extollit. ISID. sent. 2, 2, 4 si quis cacumen *novellae arboris* violenter -erit (*opp.* laxatur). **2** *obi. animantes et part. corp.*: PROP. 2, 34^{b}, 70 -ssis ... uberibus. STAT. Theb. 5, 404 -ssa ... terga virorum. IVL. VAL. 3, 36 -ssa pedibus elephantorum captivorum corpora (*i. contrita. cf.* CORIPP. Ioh. 4, 1071). HIER. hom. Orig. in Ezech. 13, 2 p. 445, 12 B. cave, homo, ne signaculo diaboli sis -ssus (*cf. l. 47*). MVTIAN. Chrysost. hom. 23, 3 p. 376$^{extr.}$ dirumpamus superiacentem et -entem nos nebulam (ἐπικειμένην). CORIPP. Ioh. 6, 541 -it hos *socios* numerus *hostium.* 8, 282 -ssa sopore ... animalia. 8, 419 pectusque -ssit (*i. percussit*) Anesti.

B *translate de actione non corporea* (*cf. l. 43*): **1** *obi. res*: FRG. Vat. 249, 2 *donationum* species signis ac nominibus -endas. **2** *obi. animantes*: PS. RVFIN. in Os. 7, 13 sqq. p. 999^{C} calamitate eos -ente. DRAC. laud. dei 3, 36 exactorem pudor -it. LEX Visig. 2, 4, 14 videns se -ssum.

structurae: *quaeritur ubi, quo*: *dat.*: *passim inde ab* ENNIO (*p. 681, 30*) *et* LVCIL. (*p. 681, 58*). *nota dat. dupl.*: *p. 681, 79. cf. p. 681, 77 sq.* *locat.*: *p. 682, 43.* in *c. abl.*: *l. 32. p. 681, 40. 80. 682, 32. 41. 59. 73. 75. 78. 81. adde e. g.* CIC. orat. 12 HEGES. 5, 44, 3. *cf.* ubi: CIC. Phil. 13, 30. ibi: AVG. spir. et litt. 28, 48 p. 202, 20. in *c. acc.*: *p. 682, 78. adde* NEMES. auc. 27 FAVST. REI. epist. 9 p. 213, 2. *cf.* quocumque: QVINT. inst. 9, 2, 42. ad: *l. 31.* per: *p. 681, 54.* super *c. acc.*: *p. 682, 44. adde* VEN. FORT. vita Albin. 10, 27. *? abl.*: *p. 682, 76 sq.* (*abl. instrum. passim inde a* CIC. [*e. g. l. 16. p. 682, 35. 42*]). *acc. graec.*: *p. 681, 31.* *reflex.*: *p. 681, 56 (acc.); p. 681, 78 (dat.).* *mediopass.*: *l. 29. p. 681, 31. 51 sq.* *absol. vel intrans.*: *l. 13. 32. p. 682, 10.*

deriv.: ?impremia, impressio, impresso, impressus, imprimedo. *? p. p. p. pro subst.* impressum, -ī *n.* SIL. 7, 9 (*v. p. 683, 10*). *p. p. p. pro adi.* **impressus,** -a, -um. *compar.*: *l. 7 sq.* *i. q. constrictus, artus*: CAEL. AVR. chron. 2, 13, 187 -ssa ... ligatura vexat, non -ssa inutilis esse perspicitur. *i. q. in profundo situs, concavus*: PHYSIOGN. 5 oculi paulo -iores. 60 *ungues.* 64 venter aliquanto mollior atque -ior (*cf. Physiogn. I p. 361, 16* λαγαραί). *i. q. acer, gravis*: TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 3 sono ... -o et incusso et imputativo (*opp.* interrogatorio). *adv.* **impressē.** *compar.*: *l. 11 sqq. 16 sq.* *i. q. acriter, graviter*: *proprie*: CAEL. AVR. chron. 3, 6, 87 tenacius quidem, sed non -ius *defricandus est.* *transl.*: TERT. apol. 18, 1 quo plenius et -ius ... voluntates *dei* adiremus. ieiun. 10 p. 287, 19 -ius ... addicimur *Christo.* adv. Marc. 3, 8 p. 389, 24 *mortem Christi* tam -e apostolus demandat. castit. 2 p. 740, 14 Oe. alte et -e recogitandam esse ... dei voluntatem. carn. 12 p. 447, 25 Oe. ut -ius dixerim (*fere i. expressius, cf.* 20 p. 457, 24). PACIAN. paraen. 1 p. 101, 8 ut eo diligentius fieret, quo -ius notabatur.

imprincipāliter *adv.* [*cf.* in principio *et* principaliter; *v. Svennung, Unters. Pallad. 577*^{2}. *J. B. H.*] *i. q. principaliter, imprimis*: CAEL. AVR. acut. 2, 9, 55 quae non -r dicenda suscepit *Empiricus.*

***improbābilis,** -e. *potius ab* in *et* probabilis *quam ab* improbare. *in fig. litot.*: *l. 35. 37. 39. 41. 48. 50. 53. 55.* *inde a* CELS. *et* SEN. philos. [*falso trad.*: CIC. ac. 2, 33 [im]probabilem.]

1 *de eo, quod agnosci vel laudari non potest, fere i. q. vituperabilis, vitiosus, pravus* (*add. abl. limit.*: *l. 30.* in: *l. 33.* apud: *l. 53. cf. l. 59. ? dat.*: *l. 41*): **a** *de animantibus* (*spectat fere ad animum; ad doctrinam*: *l. 31; ad corpus*: *l. 32*): ARNOB. nat. 2, 50 p. 88, 2 is apertissime monstrat imperfectum, -em se esse. HIL. in Matth. 10, 29 plures futuros *esse* tantum apostolatus nomine gloriosos, omni vero vitae suae opere -es. in psalm. 2, 3 (*de LXX*) non potuerunt -es esse arbitri interpretandi, qui certissimi et gravissimi erant auctores docendi. VEG. mil. 1, 8 quamvis non -es videantur *tirones* in specie. *subst.* (*cf. infra l. 64*): HIL. myst. 1, 6, 6 (*de Cain et Abel*) probabilis ab -i interficitur. **b** *de rebus*: CELS. 1 prooem. 29 omnium *rationes* posse videri non -es (CLAVD. MAM. anim. 2, 1 p. 100, 7). SEN. epist. 75, 12 adfectus sunt motus animi -es, subiti et concitati. PLIN. nat. 4, 93 haut -i argumento. QVINT. inst. 7, 4, 6 factum per se -e. VLP. dig. 50, 14, 3 contractibus ... utiles non adeo -i m o r e se exhibent *proxenetae* (*fere i. fraudulento; paulo aliter* ARNOB. nat. 7, 48 p. 282, 13 impiis ... m. et -bus). FRG. Vat. 11 cum ... l e x contractui (-tus *cod.*) non -is dicatur ([*cf. p. 688, 58*]. SCHOL. Cic. Bob. p. 149, 9 St.). ARNOB. nat. 7, 48 p. 282, 29 quamvis *aetas* esset -is. EPIST. pontif. 255 Migne 13 p. 1134^{A} baptizandorum ... -is et emendanda confusio. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 40 p. 618^{A} verbum transferre de verbo, quod a te ante -e, nunc vero probabile iudicatum est. AVG. pecc. mer. 1, 22, 31 fabulas -es (*fere i. impias*) texuerunt. anim. 2, 16, 22 si -is detegatur *sententia* (in psalm. 139, 14 non -em et irreprehensibilem s. *al.* CLAVD. MAM. anim. 3, 9 p. 70, 14. *cf.* PS. AVG. quaest. test. I 112, 27 adseveratio). c. Faust. 23, 1 p. 784, 14 vitam. COD. Theod. 8, 5, 34, 3 non ... -is haec dispositio est. COD. Iust. 2, 4, 11 (*a. 255*) voto. 3, 29, 4 (*a. 286*) ob -em donationis enormitatem. EVCHER. instr. 1, 27 p. 75, 61 (*de polygamia*) quod illa ... pro tempore non -ia apud deum fuerint. IOH. MAXENT. Conc.^{S} IV 2 p. 49, 41 vitii (*opp.* probatae). SIDON. epist. 9, 1, 2 quae iubes, non sunt -ia. GREG. M. epist. 3, 62 p. 223, 15 intellectum. -e est: *c. acc. c. inf.* (*cf. l. 69*): AMBR. in Rom. 2, 3 p. 64^{B} indignum est ... et -e bonum mala fecisse. *seq.* si: RVFIN. Basil. reg. 10.

2 *de eo, quod demonstrari non potest, fere i. q. incertus, non verisimilis* (*add.* apud: *l. 68. cf. l. 25*): HIL. psalm. instr. 4 si *traditio* falsa aut -is existimabitur. ad Const. 2, 4, 3 sub cuius necessitatis tamquam -i occasione. AMBR. in Rom. 5, 5 p. 90^{A} peregrini hominis -is origo in terra aliena est. in II Tim. 2, 16 p. 490^{C} si quid -e videtur (*fere i. controversum*). PS. AVG. quaest. test. I 56, 4 quod -e est. RVSTIC. c. aceph. p. 1208^{C} si ... -e id suspicaris. *subst.* (*cf. supra l. 33*): PS. VARRO sent. 71 simplex -ium assertio dementia est, laus infinita probatio. 147 imperitis -e saepe verum. -e est: *c. interr. indir.*: AMBR. in I Cor. 4, 5 p. 203^{C} hic ... qui laudatur -e est an dignus sit. PS. AVG. quaest. test. I 94, 3 -e est apud me, quo die ... vitam finierit Iudas. *c. acc. c. inf.* (*cf. l. 56*): PS. AVG. quaest. test. I 28, 1 mundum ex aeterno constare ... -e et inpossibile est.

adv. **improbābiliter.** *saepe in fig. litot.* *i. q. prave, male, iniuste*: AMBR. in I Tim. 5, 21 p. 480^{A} *sacerdotem* -r ordinavit. RVFIN. hist. 10, 3 p. 962, 4 in dialectica non -r eruditis *episcopis.* AVG. epist. 153, 14 quod non usquequaque -r d i c i t u r (SALV. gub. 4, 28 [*in lusu verb.*] -r diximus, nisi quod diximus comprobamus). 199, 11, 45 qui scripturas sanctas non -r tractant. in euang. Ioh. 15, 21 intellexerunt non quidem absurde nec usquequaque -r. c. Cresc. 3, 74, 86 (*opp.* probabiliter). CONC.^{S} II 2, 2 p. 109, 7 qui accusant episcopos ... sine causa et -r (ἀδοκιμάστως, *cf. p. 102, 5* sine probatione). SIDON. epist. 1, 11, 13 obiecta si non -r cassaverimus. *nota de habitu exteriore*: GILD. Brit. 3 chron. III p. 28, 16 murorum, turrium ... molitionibus non -r instructis.

improbātio, -ōnis *f.* *ab* improbare. [*falso trad.*: VLP. dig. 22, 3, 18, 2 impositam -em (*V*, probationem *dett.*; *cf. Momms. ad l.* [*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

qui trad. -em *non recte eo sensu q. e.* '*probatio*' *accipit*).] *de actione improbandi, fere i. q. reprobatio, repudiatio sim.*: *in iure et publicis rebus*: RHET. Her. 2, 6, 9 haec et ad -em et ad interrogationem testium pertinebunt (*cf.* CIC. inv. 2, 32 -e hominis uti). CIC. Verr. II 3, 172 quin ista omnis -o (*sc. frumenti*) cogendae pecuniae causa nata sit. LABEO dig. 19, 2, 60, 3 domus facienda locata erat ita, ut probatio aut -o locatoris ... esset. NOVELL. Maior. 7, 14 nullus solidum integri ponderis calumniosae -is obtentu recuset exactor. *in religione*: AVG. epist. 169, 2 (*de iudicio dei*) eorum -o hoc verbo insinuata est. c. Pelag. 1, 1, 2 cavendi .. apertiore -e monstrantur *haeretici* (*cf.* pecc. orig. 40, 45). in euang. Ioh. 90, 2 ut recta sit -o vitiorum virtutumque probatio (*cf.* in psalm. 110, 3 delicti -o). *in arte rhet.*: PRISC. rhet. 5, 15 refutatio est -o propositae rei (ἀνατροπή, *opp.* conprobatio). *cf.* CAEL. AVR. chron. 1, 4, 136 quorum accusationem atque -em ex ante scriptis accipere poterimus.

improbātor, -ōris *m.* *ab* improbare. *qui improbat, reprehendit*: APVL. Socr. 16 p. 156 hic *daemon est* ... malorum -r (-tur *B*), bonorum probator. TERT. patient. 5 p. 9, 16 dominum ... -em malorum.

˟improbitās, -tis *f.* *ab* improbus. *plur.*: *v. p. 686, 37.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 413, 6 B. audacia ..., constantia, -s, nequitia *eqs.* GLOSS.^L II Philox. IM 99 -s: ἀναίδ⟨ε⟩ια. GLOSS. V 413, 56 -s: procacitas, importunitas. *inde a* CIC. (98^ies); *deest multis, e. g.* CAES., SALL., TAC., *e poetis habent soli* PVBLIL., OV., MANIL., PHAEDR., IVV. [*suppl.*: CIC. fin. 1, 50. *falsa var. l.*: PETRON. 4, 5 humilitatis *BL*, -is *rell. cf. p. 693, 63*].

i. q. iniquitas, malitia, nequitia sim. (*spectat ad religionem: l. 47. 56. 66. 84; c. notione fraudulentiae. e. g. l. 50. 64. 70 sq.; paene meton. de animantibus improbis: e. g. l. 61. 66. p. 686, 15. 19. 28*):

1 *generatim*: **a** *de animantibus*: CIC. Quinct. 84 in hac causa -em et gratiam cum inopia et veritate contendere. S. Rosc. 118 par est a v a r i t i a (Verr. II 3, 220. *cf. l. 52*), similis -s, eadem i m p u d e n t i a (Verr. II 3, 195 [*opp.* aequitatis]. Catil. 3, 11), gemina a u d a c i a (Verr. II 2, 71. 3, 122 scelere, -e, a. 3, 155 nequitia, -e, a. *al. cf. l. 63*). div. in Caec. 26 omnis -s ... extinguenda atque delenda sit (*cf.* Verr. II 1, 153 talis -s tamquam aliquod incendium restinguendum [-da *codd.*] est). Verr. I 50 ad illorum -em persequendam. II 1, 72 non te absolutum esse -is (*cf.* II 3, 217 -em coarguo [Mur. 9 amicorum neglectio -em coarguit]. Caecin. 4 non de -e Sex. Aebuti ... iudicium fieri). 1, 74 tanta ... -s (*cf.* 1, 111 singulari -e. Caecin. 30 summae. Phil. 2, 63 robustioris. de orat. 2, 237 insignis -s et scelere iuncta. epist. 6, 12, 3 mirifica. *v. et l. 36. 45*). 1, 153 magistratuum (*cf.* Mil. 42 candidatorum [*opp.* recte factis]). 2, 42 cupiditas -sque. 2, 50 ex hac iniquitate (*cf. l. 80. p. 686, 41*) istius et -e ..., quod praeda ... ad multos Syracusanos ... venerat. 3, 97 in C. Cassio ... tanta -e usus est. 3, 157 aratorum. 3, 206 -is defendendae (*cf.* PVBLIL. N 18 adiuves). 3, 208 multorum -em c o e r c e r e (NOVATIAN. Cypr. epist. 36, 1 [*de haereticis*]). 4, 49 varia -e. 5, 115 -em, amentiam crudelitatemque. Cluent. 46 vitiis atque -e. 79 Staieni -s et ... iudicum turpitudo. 183 multorum -e depressa (*cf.* VLP. dig. 4, 9, 3, 1 reprimendae -is. *v. et p. 686, 32*). leg. agr. 2, 101 -i hominis resistere. p. red. in sen. 11 e g e s t a t e et -e (*cf.* TERT. nat. 1, 5 p. 65, 13 probrosissimi avaritia, luxuria, -e. TREB. Gall. 4, 3). prov. 8 *Pisonis* fortuna cum -e certavit. fin. 1, 53 fugiendam -em ..., quod, cuius in animo versatur, numquam sinit eum respirare. Att. 6, 4, 1 militum (*cf.* SYMM. or. 1, 10 militaris). epist. 1, 6, 1 ut infringatur hominum -s (*cf.* CYPR. epist. 44, 1 frangeretur). 4, 4, 1 neglegentia aut -e eorum, qui epistolas accipiant (*cf.* FIRM. math. 6, 9, 7 domesticorum hominum. SYMM. epist. 6, 8 est servis familiaris -s). ad Q. fr. 1, 1, 38 -s perversitasque. *al.* LENT. Cic. epist. 12, 14, 3 quorum -em ... retundi et non pati impunitate augeri ... utile est (*syn.* pravitate. *cf. p. 686, 16*). PVBLIL. F 10 felix -s optimorum est calamitas. P 36. S 32. IVV. 13, 53 -s illo fuit admirabilis aevo. PLIN. epist. 2, 20, 12 praemia ... maiora nequitia et -s quam pudor et virtus habent. VLP. dig. 47, 2, 12, 1 nemo de -e sua consequitur actionem (*seq.* malae fidei). PAPIN. dig. 46, 1, 49 pr. heredis. GELL. 18, 7, 3. FIRM. err. 8, 5 quae profana consecravit -s (*de paganis ut etiam* 12, 9). AQVILA rhet. 4 (*opp.* dignitatem). CLAVD. DON. Aen. 11, 215 p. 438, 8 si Turni pro nuptiis -s quievisset. AVG. civ. 4, 14 p. 164, 12 D. iniquissima -e pugnare. 20, 1 p. 406, 22 pro sua quique *daemones* -e torquentur. COD. Theod. 3, 5, 13 nec mariti fraude nec successorum eius -e. NOVELL. Maior. 2, 2 canonicariorum venalis -s. COD. Iust. 8, 41, 5 (*a. 294*) licet per -em ... satis non fecerit. *et al.* *de hominibus seditiosis*: CIC. Verr. I 36 totus ordo paucorum -e et audacia premitur. Cluent. 129 senatoris. Rab. perd. 22 cum ... te ... -s et furor L. Saturnini in Capitolium arcesseret. Sest. 77 culpa atque -e latoris. Att. 1, 16, 7 non ita ... alacris exsultat -s in victoria. *al.* FIRM. math. 5, 4, 10 adversariorum superatur -s. est -s *c. inf.*: CONSVLT. Zach. 1, 20 p. 25, 18 sit ... -s alii quae displicent irrogare. **b** *de rebus*: CIC. Verr. II 2, 37 mirantur omnes -em calumniae. 2, 68 ea sumam, quae maxime -e excellere videbuntur. 3, 143 -e decretorum, iudiciorum i n i q u i t a t e (*cf.* 3, 220 aestimationis i. atque -s. *v. et l. 43. p. 686, 41*). dom. 23 tegere ... -em et legis et actionis tuae. TRYPH. dig. 26, 3, 8 morum ... emersit -s. TERT. cult. fem. 2, 12 p. 732, 1 saeculi -s cotidie insurgens. FIRM. err. 8, 1 sceleratae cogitationis ... -s. 16, 4 ne pestiferae consuetudinis convalescat -s. 24, 2 mortis. math. 3, 1, 14 (*gen. ident.*) malitiae crevit -s (*al.*). 3, 5, 19 infelicitatis (*cf.* 6, 9, 14 infortuniorum). 4 prooem. 1 impotentiae. 6, 30, 15 vitiorum. *al.* ANON. de mach. bell. 1 bellorum. AVG. civ. 21, 11 p. 512, 22 D. peccati. COD. Theod. 16, 2, 14 pr. (= Iust. 1, 3, 2) iniquae exactionis. COD. Iust. 4, 20, 14 (*a. 486*) testimonii verborum -s. LEX Visig. 5, 4, 17 fraudis. *et al.* *de stellarum malivolarum vi*: FIRM. math. 6, 3, 1 malivolarum *stellarum* ... mitigatur -s (*opp.* salutaria beneficia). 6, 12, 2. EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 928^C (*gr.* τὸ κακόν. *syn.* malignitatis, nequitiae).

2 *speciatim*: **a** *i. q. insolentia, impudentia, violentia*: *de hominibus*: CIC. Cluent. 175 -em coloni ... ferre (*erotice ut etiam* OV. ars 1, 676 -s muneris instar habet. SEN. dial. 6, 24, 3). LIV. 29, 17, 14 in promiscuo licentiam atque -em esse voluit. MANIL. 5, 498 -s fiet virtus. PETRON. 87, 2 nihil est tam arduum, quod non -s extorqueat (*syn.* nequitia). QVINT. inst. 6, 4, 11 ipsorum -em retundendo (*syn.* impudentiae). 6, 4, 15. 12, 5, 2 vitia confidentiae, temeritatis, -is, arrogantiae. IVV. 10, 305 prodiga corruptoris -s. VLP. dig. 1, 16, 9, 4 postulantium ... -i ceditur. TERT. patient. 8 p. 13, 10 fatigetur -s patientia tua (*antea* si manu quis temptaverit provocare). CLAVD. DON. Aen. 7, 520 p. 80, 1 ut regis filium ... ab agrestium -e defenderent. 11, 765 p. 527, 30 hominis ... -s, hoc est concepta impatienter cupiditas feriendi. VVLG. Luc. 11, 8 propter -em (ἀναίδειαν) ... eius surget. SIDON. epist. 4, 24, 2 exsecutorum. *nota sensu paene laudab.*: OROS. hist. 4, 16, 18 quid ... dicam -em magis an miseriam Romanorum? immo verius vel improbam miseriam vel miseram -em (*cf. Flor. epit. 2, 6, 31* fiduciam). *de bestiis*: CIC. div. 2, 69 simiae ... Dodonaeae -em. PHAEDR. 1, 5, 11 (*de leone*) praedam sola -s abstulit. PLIN. nat. 19, 116 -em alitum depascentum semina (*cf.* HIL. in psalm. 56, 3 *pullos* a praetervolantium *avium* vi atque -e defendere). 29, 28 muscae. HIL. in psalm. 58, 12 (*per compar.*) canum -e latrantes. *de rebus*: SEN. epist. 122, 12 linguae (*cf.* FIRM. err. 19, 3 ut sacrilegae vocis comprimatur -s). PLIN. nat. 2, 87 mirum quo procedat -s cordis humani (*syn.* impudentiae). PACIAN. sim. carn. p. 148, 21 (*trop.*) -em famis ... explere funeribus. *c. notione immensitatis ut vid.* (*cf. l. 34. p. 693, 45*): PLIN. nat. 32, 126 quid ... mirabilius *quam magnes* aut qua in parte naturae maior -s?

b *plur. fere i. q. maleficia*: AVG. civ. 1, 9 p. 16, 6 D. ut ... *malorum* terroribus atque -bus cedant (*cf.* CASSIOD. in psalm. 131, 15 patitur *ecclesia* ... quod vidua -es m., direptiones ... impiorum). in psalm. 145, 9^in. in istis -bus et insidiis inimici. NOVELL. Maior. 3^in. ab -bus insolentum vindicare. SALV. gub. 5, 25 iniquitatibus nostris, -bus iudicum. VEREC. in cant. 2, 11 ab universis -bus servat *aquila pullos*. GREG. TVR. Franc. 10, 22. glor. mart. 83 seditiosorum.

c *i. q. pravitas, ineptia*: CLAVD. MAM. anim. 2, 7 p. 123, 2 sententiae suae -e.

improbito, -āvī, -ātum, -āre. *ab* improbare. *i. q. (valde) improbare*: GELL. 20, 1, 11 illud quoque inhumaniter scriptum -vit (*codd. plerr.*, improbavit γ *Hertz*) *populus Romanus*, quod *eqs.*

˟improbo, -āvī, -ātum, -āre. *ab* improbus. *scrib.* inp-: LEX par. fac. Put. (CIL I² 698) 3, 12. *cf.* GRAMM. suppl. 186, 18 praepositio 'in' mutatur in '-at'. -bitus: *l. 53.* PAVL. FEST. p. 107 inconspretum, non -tum. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 441, 26 B. GLOSS.^L II Philox. IN 400 -are: ἀποδοκιμάζειν. V Abba IM 38 -itus: non probatus. *in fig. litot.*: *p. 687, 4. 27 sq. 40. 58. 83. 688, 4. 16 sq. 33 sq. adde e. g.* CIC. dom. 70 de orat. 2, 156 *al.* LIV. 24, 39, 7. *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO, *raro ap. poetas.* [*suppl.*: CIC. S. Rosc. 130 SEN. dial. 5, 37, 5. TAC. dial. 14, 4 ⟨-ari⟩ in Apro, quod *eqs.* *var. l.* exprobrare: CYPR. sent. episc. 42 *S.* PSALT. Rom. 78, 12.]

i. q. improbum dicere vel iudicare, reprobare, reprehendere sim. (*add. abl. instr.*: *l. 79. 81. 84. p. 687, 18. 33. 80. limit.*: *p. 687, 12.* de: *p. 687, 5.* ex: *l. 73. p. 687, 24. 32.* in *c. abl.*: *p. 687, 57. 688, 1. cf. l. 57. dat. comm.*: *p. 688, 4.* contra: *p. 688, 36. cf. p. 688, 48. subi. fere animantes; res*: *p. 687, 11. 63. 73. 688, 20*): **1** *c. acc.* (*dupl. l. 74. cf.* ut *c. adi. p. 687, 57. 71. 688, 9. adde* CAPER Char. gramm. p. 253, 20 B.): **a** *animantes* (*spectat fere ad animum; ad habitum exteriorem*: *p. 687, 12*): ENN. scaen. 261 multi, qui domi aetatem agerent, propterea sunt -ti (*cf. Eurip. Med. 218* δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥᾳθυμίαν). GRACCH. or. frg. Cic. orat. 233 quin eiusdem hominis sit probos -are, qui improbos probet. VARRO ling. 9, 12 Aristophanes *grammaticus* -andus, qui potius ... ve[te]ritatem quam consuetudinem secutus? (*syn.* reprehendundi. *cf.* CIC. de orat. 3, 65 *Stoicos* minime -o. Brut. 183 in oratore probando aut -ando. QVINT. inst. 1, 8, 14 non ut ex iis utique -entur poetae. HIER. epist. 62, 2, 3 *Origenem*). CIC. inv. 2, 110 de homine probando aut -ando. Q. Rosc. 45 eumne testem -bit, quem iudicem probarit? (*in iure ut etiam* VLP. dig. 38, 17, 2, 35 si forte excusati sint illi *tutores* vel -ti. PAVL. dig. 2, 8, 10 pr. *fideiussores.* GELL. 15, 11 tit. quo *edicto* -ti et coerciti sunt *rhetores.* COD. Iust. 1, 51, 12 [*s. V med.*] *consiliarium*). dom. 49 cum ... fratris esset testamento et iudicio -tus *Ligus.* NEP. frg. 17 *purpura* P. Lentulus ... primus in praetexta usus -batur. SEN. epist. 76, 11 si sit aliquis malus, puto -bitur ..., id ergo in homine primum ... est, quo et probatur et -atur. 76, 12 illum. 104, 31 utrumque ... -at *Achilles.* 124, 3 -amus gulae ac libidini addictos et contemnimus illos, qui *eqs.* TAC. ann. 12, 2 -tam *esse Paetinam* longo discidio *a Claudio* (*cf.* COD. Theod.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

7, 13, 6 pr.). PLIN. epist. 6, 5, 5. SVET. Vesp. 6, 3 (*de imperatore eligendo*) cum ceteros *legatos* alium alia de causa -rent *milites* (*cf.* AVG. serm. 51, 9, 14 Iechoniam sine ulla culpa -tum inde destitisse regnare). FRONTO p. 111, 18 N. Asclepiodotum ... a te non -ari. p. 166, 3 -es aliquem an oderis. APVL. apol. 59 ne tu beluam illam de facie -res. 103. TERT. praescr. 33, 9 -at elementis servientes *apostolus* (*cf.* AVG. in euang. Ioh. 53, 13 quemadmodum notaverit evangelista et -erit quosdam). HIL. in Matth. 26, 5 duabus molentibus -etur altera et altera eligatur (*cf. Matth. 24, 41* relinquetur; *de iudicio dei ut etiam* AVG. quaest. Simpl. 1, 2, 11 -tus est Esau nondum natus). AVG. civ. 19, 17 p. 385, 5 D. quos *sapientes* divina -at disciplina. 21, 18 p. 522, 16 qui ... moribus -andi sunt. *et al.* *de habitu exteriore: de hominibus*: APVL. apol. 91 formam mulieris et aetatem ipsi ultro -erunt. *cf.* PHYSIOGN. 72 curvi pedes ... -andi sunt. *de bestiis*: COLVM. 7, 3, 7 variam canamque *ovem* -bis (*syn.* repudiabis. *opp.* eliges). *cf. p. 688, 1.*

b *res*: *α incorporeas*: PLAVT. Merc. 970 qui bono sunt genere nati, ⟨si⟩ sunt ingenio malo ..., genus ingenio (-um *codd.*) -ant (*cf. l. 43. p. 688, 2*). Mil. 1174 meum opus ita dabo expolitum, ut -are non queas (*cf. p. 688, 9. 12*). RHET. Her. 3, 4, 7 si qua res honestiori ordini placeat, quae a deteriore ordine -etur (dom. 70. ac. 2, 95 [*loc. mutil. ut vid.*] *opp.* sequendas. LIV. 39, 5, 3 SEN. contr. 1, 3, 10 SVET. Iul. 11). 3, 6, 12 eos illius vitam vehementer -turos (CIC. inv. 2, 32 ex ante factis. 2, 34. de orat. 2, 182 mores [OV. Pont. 2, 9, 42 SVET. Tib. 7, 2 (*cf.* 21, 2 morum ... diritatem). SCAEV. dig. 24, 3, 47] et instituta et facta [*cf. l. 34*] et v.). 3, 23, 38 rationem. 3, 24, 39 verborum memoriam non -emus. 4, 17, 24 huiusmodi sententiae simplices non sunt -andae (*opp.* probandae. GAIVS inst. 2, 51 PAVL. dig. 29, 2, 60. *cf.* SEN. nat. 6, 19, 1 *opiniones*). CIC. inv. 1, 79 iudicium (Verr. II 2, 68 [*fere i. irritum reddere. cf.* VAL. MAX. 7, 7, 4 Augustus et nuptias mulieris et suprema i. -vit]. Manil. 63 vestrum ... de eodem homine i. ... -ari. SEN. contr. 1, 3, 5). 2, 32 animum (2, 33 ex dispari ... genere culparum). 2, 74 quam plurimis constitutionibus ... id *factum* -are (*syn.* infirmet. div. in Caec. 56. Att. 14, 19, 2 vehementer. LIV. 3, 35, 9. *et al. v. et l. 26. p. 688, 67. cf.* AMM. 20, 9, 6 gesta). 2, 91 foedere ... ab senatu -to (har. resp. 43 VIR. ill. 30, 4 MART. CAP. 5, 456. *cf.* LIV. 31, 29, 16 pacem [*v. et p. 688, 72*]. VIR. ill. 43, 7 pactum). 2, 134 cognoscendi et probandi aut -andi *legem* potestas (Cael. 1. *cf.* HIL. trin. 6, 10 in -anda lege ac prophetis). 2, 137 causam adversariorum. Phil. 12, 29 consilium legiones ... non -are (*opp.* comprobaturas. epist. 6, 1, 5 *al.* CAES. civ. 2, 31, 1. *cf.* SEN. Tro. 246 placita). de orat. 2, 156 studia (Tusc. 1, 4). ac. 2, 18 definitiones (*cf.* QVINT. inst. 4, 5, 11 partitionem). div. 2, 109 quae *genera divinandi* tu rectissume -as. fat. 41 Chrysippus ... cum ... necessitatem -ret. off. 1, 150 quaestus. Att. 11, 7, 1 senatus consulta (*cf.* VAL. MAX. 2, 2, 7 *decreta*). *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 23, 5 colloquia. ANTON. Cic. Att. 10, 8^a, 2 fidem (*cf.* COD. Iust. 4, 20, 3 [*a. 255*] domestici testimonii fides -atur). PVBLIL. M 53 (*spur.?*) honestatem. OV. met. 14, 521 -at has *choreas* pastor. SEN. contr. 1, 1, 20 colorem (*aliter p. 688, 1. cf.* 2, 3, 21 hunc sensum non imprudenter Silo Pompeius -bat). VAL. MAX. 4, 1, 7 -tis ... *Siculorum* querellis *a senatu*. SEN. benef. 3, 6, 2 (*de animo ingrato*) hoc ... crimen nusquam punitur, ubique -atur. 4, 2, 3 voluptatem ... -o et damno. COLVM. 3, 14, 2 sationem (*cf.* PLIN. nat. 17, 20 [*de vitium cultu*] cum Vergilius occasus -et). PETRON. 4, 5 schedium Lucilianae humilitatis (*cf.* QVINT. inst. 3, 5, 15 ipse *Cicero* hos libros -at. PLIN. epist. 5, 3, 1 scripta [*syn.* reprehenderent]. 7, 12, 6 libellum. SIDON. epist. 2, 8, 2 *neniam*). QVINT. inst. 11, 3, 10 in dicendo curam et artem ... ut affectata ... -are. 12, 10, 76 nemo -at bona. PLIN. epist. 8, 18, 5 testamentum ... postea -tum sibi. SVET. Nero 15, 2. 35, 2 -ante divortium populo. FLOR. epit. 4, 7, 3 cum caedes *Caesaris* -retur. ALF. dig. 19, 2, 31 actiones oneris adversi. IVLIAN. dig. 16, 1, 16, 1 obligationem senatus -at. GAIVS inst. 3, 189 -ta est asperitas poenae. VLP. dig. 2, 15, 8, 6 eam transactionem oratio *Marci* -at. *al.* (*v. V. i. R.*). GELL. 12, 5, 20 ἀναλγησία ... -ta abiectaque est. APVL. met. 10, 3 omne verbum ... rursus -ans (*sc. secum*). CYPR. sent. episc. 42 baptismum (*cf.* HIL. syn. 81 causa -andi homousii [*antea* respuendum]. OPTAT. 3, 4 p. 85, 10 unitatem). QVEROL. p. 32, 22 omnia sacra tute ipse -asti: quaenam igitur praedicas? AVG. civ. 6, 8 p. 261, 33 D. theologia ... reprehenditur, abicitur, -atur. anim. 2, 1, 1 non -o humilitatem tuam, immo vero etiam laudo. serm. 291, 5 quasi -asset *deus* virginis votum (*opp.* accepit). COD. Theod. 11, 30, 37 si eas praescriptiones iudex ut leves putaverit -andas. *et al.* *nota i. q. detrectare* (*cf. p. 688, 12*): PS. SORAN. quaest. med. prooem. p. 244, 23 culpa ... morum artem perfectam corrumpere atque -are potest. *β corporeas*: CIC. Verr. II 4, 52 (*de instrumentis argenteis*) Cibyratae fratres vocantur; pauca -ant; quae probarant, iis crustae ... detrahebantur. VITR. 2 prooem. 3 quemadmodum formationem puto probandam, sic iudico locum -andum. 2, 8, 16 -are quae sunt e latericia structura facta aedificia. 7, 5, 2 (*de pictura*) haec, quae ex veris rebus exempla sumebantur, nunc iniquis moribus -antur. COLVM. 2, 10, 20 -atur *cicer* a callidioribus agricolis (*cf.* 3, 10, 21 palmitem [*syn.* damnaverunt]. 3, 10, 22 flagellum [*syn.* vituperandam]. 9, 4, 2 *al.* PLIN. nat. 12, 108 *sphagnos.* 16, 218 non -atur et fagus in aqua et iuglans. 27, 16 -anda *est* nigra et dura aloe [*antea*: erit ... optima ... improba]. *al.*). 8, 8, 9 in vagis *columbis* maxime est -andus *albus color* (PLIN. nat. 12, 127. 37, 67. *aliter p. 687, 49*). SCRIB. LARG. 23 ea, quorum genus superius -vimus, composita ex rebus metallicis. PLIN. nat. 17, 29 Vergilius et quae *terra* felicem ferat, non -at vitibus. 24, 110 sucus ... -atur. 25, 36 *semen.* 36, 174 calcem e vario lapide (*cf.* HIL. in Matth. 22, 2 lapis ... ab aedificantibus -tus [*cf. Matth. 21, 42* reprobaverunt]). 37, 89 faeculentae *sardonyches* ... -antur aut si zona alba fundat se. *al.* FRONTIN. aq. 9 *aquam Crabram.* QVINT. inst. 2, 13, 10 si quis ... ut parum rectum -et opus (*cf. l. 12. p. 687, 19*). *t. t. de arbitrio magistratuum*: CIC. Verr. II 3, 73 frumentum (*v. vol. VI 1412, 26*). Font. 17 ut ... id, quod munitum esset, ne -ret *Fonteius. ibid.* multorum opera -ta sunt. *nota i. q. diruere* (*cf. p. 687, 72*): PLAVT. Stich. 348 ut operam omnem araneorum perdam et texturam -em.

c *neutr. pron.* (*v. et l. 11*): LEX par. fac. Put. (CIL I^2 698) 3, 12 quod ieis (*sc. duovirales*) -arint, inprobum esto (CIC. ac. 2, 107 q. ... vel -are vel approbare possit *sapiens.* Att. 2, 16, 1 q. nemo -ret. SEN. dial. 5, 28, 5 OCTAVIA 589 COLVM. 12, 33, 2 ASCON. Corn. p. 50, 2 St. PLIN. paneg. 76, 4 [*opp.* sequerentur]. PROC. dig. 23, 6, 16, 2 HIL. c. Const. 25. *et al. cf.* SEN. nat. 6, 19, 1 quae -amus, damnare. FRONTO p. 144, 15 N. AVG. anim. 4, 24, 39 ista, quae sana doctrina -at). CIC. ac. 2, 96 hoc negas te posse nec approbare nec -are (*cf.* div. 1, 72 haec [*opp.* defenduntur]. HOR. epod. 5, 8 per -turum haec Iovem. *v. et l. 30*). 2, 104 ut approbet quid aut -et sapiens (ad Q. fr. 2, 1, 1). off. 2, 8 ea, quae probabilia mihi videantur, sequi, quae contra, -are (LIV. 28, 24, 12 reprehendere atque -are tribunos ea, quae fierent. *cf.* QVINT. inst. 1, 3, 14 id. PLIN. paneg. 62, 5 eadem Caesar quae senatus probat -atque). Att. 2, 19, 2 ne omnia -em, quae antea gessi (*opp.* approbo). 4, 6, 2 ut ista ne -em. SEN. dial. 7, 3, 2 nihil. PLIN. epist. 7, 17, 10 prima quaeque. *nota fere i. q. improperare, crimini dare*: PS. AVG. quaest. test. II nov. 55, 2 quia hoc minime possent -are gentilibus *Iudaei.*

2 *absol. vel obi. suppl.*: CAES. civ. 1, 32, 3 *Pompeius* si -asset *eqs.* LIV. 3, 57, 6 haud quoquam -ante (*cf.* 32, 22, 9). SEN. contr. 10, 2, 6 numquid -as, pater? PETRON. 43, 8 nec -o. QVINT. inst. 11, 1, 17 inde ... rident superiores, -ant boni. PAVL. dig. 18, 1, 34, 5 gustus ... ad hoc proficit, ut -are liceat. HIL. syn. 86 illi contra haereticum -verunt.

3 *seq. enunt.*: *acc. c. inf.*: CIC. Phil. 2, 29 qui illud (*sc. caedem Caesaris*) aut fieri noluerit aut factum -arit. PLIN. nat. 17, 210 protinus a vindemia putari *vites* ... -atur. PAVL. dig. 34, 2, 32, 1 deberi Gallus ait, sed Labeo -at. GELL. 5, 1 tit. reprehendit -vitque. quod (*cf. l. 62. p. 686, 57*): SEN. contr. 1, 3, 8 -⟨ba⟩t *Cestius* Albucium, quod ... tractasset. APVL. apol. 10 SPART. Geta 6, 3 CLAVD. DON. Aen. 5, 30 p. 428, 25 MART. CAP. 1, 40. *cf.* TERT. apol. 16, 5 hoc forsitan -amur, quod *eqs.* si (*cf. l. 7*): QVINT. inst. 1, 1, 22 cur -etur, si quis ea ... in publicum promit? (*syn.* reprehendit). CYPR. mort. 21 p. 310, 4 -at ... Paulus et obiurgat et culpat, si qui *eqs.*

p. p. p. **improbātus**, -a, -um. *qui probari non potest, improbus, malus, falsus* (*c. gen.*: *l. 52; dat.*: *l. 55. 58; abl. limit.*: *p. 366, 82. in c. abl.*: *l. 53*): **1** *adi.* (*superl.*: *l. 51*): *de animantibus*: SEN. dial. 9, 9, 6 aut ignotorum auctorum aut -orum (*fere i. contemptorum*). GELL. 18, 3 tit. sententia probatissima, quam -issimus homo dixisset. APVL. met. 8, 2 morum ... -us (*cf. l. 58*). flor. 18 p. 86 (*v. p. 366, 82*). AMBROSIAST. in Phil. 2, 1 p. 408^B in aliis nolunt se -os videri (*opp.* probati). *de rebus*: PLIN. nat. 20, 200 usus eius *suci papaveris* non -us est medicamento nobili. VLP. dig. 10, 2, 4, 1 in libris -ae lectionis (*i. illicitae. cf.* 12, 2, 5, 3 -ae publice religionis). 13, 7, 24, 3 si prostituit ancillam vel aliud -um facere coegit. 19, 1, 1, 1 -o more (*cf. l. 52*). 19, 1, 13, 26 lex contractui non -a (*cf. p. 684, 41*). COD. Theod. 11, 11, 1 *munuscula.* AVG. c. Petil. 1, 17, 19 ipsa *traditio* ... -ta (*fere i. non demonstrata*). ISID. orig. 10, 135 quod dixerit, irritum -umque sit. *t. t. gramm.*: DIOM. gramm. I 500, 5 -is ... versibus. *nota* (*cf. l. 41*): PAVL. dig. 33, 9, 5, 1 quod quidam negaverunt piper ... in penu non esse -tum est. **2** *subst.*: SIDON. carm. 23, 86 ignavis, timidis et -is.

gerund. **improbandus**, -a, -um, *i. q. dignus qui improbetur, malus, ineptus*: **1** *adi.* (*attrib.; praedic.: e. g. p. 686, 70. 687, 12. 14. 28. 78. 83*): SEN. contr. 10, 3, 8 ob aliquod -um factum. VAL. MAX. 4, 8, 3 -o gaudio. SEN. clem. 1, 5, 1 civibus. QVINT. inst. 11, 3, 168 inclinationes vocis, quas invicem Demosthenes atque Aeschines exprobant, non ideo -ae. SCAEV. dig. 33, 1, 13 pr. -ae operae causa. VLP. coll. Mos. 15, 2, 3 -as artes exercent *vaticinatores.* AMM. 16, 8, 5 Ursulo ... severitatis ... non -ae. AVG. civ. 19, 26 p. 402, 3 D. pacem ... non -am. in psalm. 99, 4 iubilationem -am (*opp.* coronandam). **2** *subst.*: *masc.*: VERG. catal. 13, 9 o quid me incitas, quid, impudice et -e Caesari? SEN. clem. 2, 6, 3 ad calamitosos ... -osque et emendandos bonitatem suam permittet *sapiens.* *neutr.*: SEN. dial. 3, 16, 6 bonus iudex damnat -a, non odit (*cf.* 4, 7, 1). QVINT. inst. 2, 2, 11 probanda atque -a discernet.

deriv.: improbito, improbatio, improbator, improbabilis.

improbōsus, -a, -um. *ab* improbus. *i. q. turpis*: PS. CYPR. singul. cler. 26^{in}. ut non ad convivationes -as, sed ad discenda bonae conversationis studia sequerentur (*antea* illecebroso consortio).

improbulus, -a, -um. *ab* improbus *demin.* *i. q. paulum improbus*: IVV. 5, 73 finge ... te -um.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

***improbus**, -a, -um. *ab* in *et* probus. *scrib.* inp-: Lex par. fac. Put. (CIL I² 698) 3, 12 CIL III 13569, 11 VI 1783, 21 (*a. 431*). 10213 Edict. imp. Diocl. 1, 9. 16 Inscr. christ. Diehl 315ᴬ. 3310, 8 (*a. 368*). imp-: CIL IV 848ᵃ CE 110, 2. Inscr. christ. Diehl 3885ᴬ, 3 (*litt. s. III*). *cf.* Prisc. gramm. II 31, 3 (*v. p. 419, 39*). -v-: CIL III 13569, 11 (*s. f. IV*). *compar.: passim inde a* Plavto (*v. l. 39. p. 693, 27. 32*). *cf.* magis -us: *p. 693, 33.* plus -us: Schol. Iuv. 4, 106. *superl.: passim inde a* Plavto (*v. infra l. 25. p. 690, 28*). *in fig. litot.: e. g. l. 32. 47. 82. p. 691, 1. 3. 24. 45. 692, 7.* Not. Tir. 19, 95. *de notione* (*v. et l. 24. p. 690, 24. 67. 691, 6. 692, 31*): Gloss.ᴸ II Abav. IN 231 verbosus. 233 procax, ingratus, iniquus. III Abstr. IN 187 importunus. II Philox. IM 93 ἀναιδής. IN 404 ἀγενής, ἀναιδής, ἀδόκιμος. *cf. p. 485, 14. in lusu verborum: l. 33. p. 620, 81. 686, 68. 690, 67. 81. inde a* Lege XII tab. (*v. p. 690, 51*) *et* Plavto. *deest nonnullis, e. g. e scriptoribus* Catoni, Varroni, Nep., Vitr., Vell., Cvrt., Svet., *e poetis* Ennio, Tib., Manil. [*dub.*: Priap. 29, 2 Sen. epist. 19, 10 Petron. 135, 6. *var. l.* impius: *v. p. 620, 65.*]

de eo, quod a recto, iusto, aequo abhorret: **I** *sensu morali:* **A** *adi.:* **1** *generatim i. q. malus, nequam, scelestus* (*de pietate laesa: l. 42. 48. 52. 71. p. 690, 11*): **a** *de animantibus* (*fere de hominibus, v. et p. 690, 18 sq.; de dis: l. 69; de animalibus: cf. l. 63*): Plavt. Bacch. 552 -um istunc esse oportet hominem (573 [*appos.* nequam *ut* Cic. Verr. II 3, 84]. Persa 762 -us est h., qui beneficium scit accipere et reddere nescit [*cf.* Cic. Mur. 62 -i . . . h. ⟨est⟩ mendacio fallere]. Rud. 662 [*superl. ut* Cic. Q. Rosc. 19. ad Brut. 1, 11 (9, 19 Sj.), 1 *appos.* iniquissimo. *al.*]. Truc. 333 -us [-e *codd., Linds.*] es nihilique h. Titin. com. 175. Lvcil. 1224 [*appos.* avarus *ut* Rhet. Her. 2, 26, 41]. Cic. inv. 1, 91. Quinct. 62 egentem, litigiosum, -um. Verr. II 1, 48 h. -issime atque amentissime. 3, 64 [*appos.* nocentes]. 3, 140 [*appos.* impurus]. 4, 7 tot cupidi, tot -i, tot audaces. *al.* Liv. 34, 4, 19. Fest. p. 318 [*appos.* malus]. Phaedr. 1, 16, 1. 1, 31, 1. Ascon. Corn. p. 47, 6 St. h. non -us vita. *et al. v. et l. 72. p. 690, 40*). Bacch. 620 (*in lusu verb.*) probris, quae -is viris digna sunt (Pseud. 1128 boni me v. pauperant, -i augent; pop[u]lo strenui, mi -i usui sunt. 1225. Stich. 14 [*opp.* probus]. Trin. 282. Cic. Q. Rosc. 50 [*opp.* primarios]. Cluent. 189. Mur. 17 -issimo atque audacissimo. de orat. 2, 349 [*opp.* bonum *ut* rep. 3, 26 leg. 2, 41]. Qvint. inst. 2, 4, 20 [*opp.* claros]. *et al. v. et l. 44*). 1201 tua sum opera . . . -ior (Mil. 732 qui -i essent et scelesti. Stich. 43 Trin. 692 Rhet. Her. 2, 24, 38. Cic. S. Rosc. 138 [*appos.* stultus]. Sest. 97 omnes optumates sunt, qui neque nocentes sunt nec natura -i *eqs.* [*cf.* Phil. 2, 18]). Cas. 257 armigero nili atque -o. 268 servo ([*opp.* frugi]. Most. 873 Cic. S. Rosc. 22. *cf.* Plavt. Cas. 950 famulos. Men. 973 [*de servis*] ignavis, -is viris. Cic. S. Rosc. 130 liberti nequam et -i [Capitol. Ver. 9, 5. *cf.* Cic. Att. 9, 15, 5 in me tam -us fuit]). Lvcil. 385 -us, confidens, nequam, malus ⟨ut⟩ videatur. Rhet. Her. 2, 20, 32 in aliquo paupere -o (*cf.* Cic. off. 2, 70 omnes non -i humiles). Cic. S. Rosc. 68 amici (epist. 14, 1, 2 [*appos.* stultorum]. *cf.* Lampr. Heliog. 15, 2 familiares). 142 -us Chrysogoni fautor. Q. Rosc. 20 -issimum et periurissimum lenonem (*cf.* Ov. am. 1, 15, 17 lena). 30 ex -o patre probum filium nasci (*cf.* Verr. II 3, 161 ex inerti atque -o et impuro parente. Ivv. 6, 86 [*de matre*]. Ambr. Noe 28, 105 meruit -um habere filium, qui -us fuerat patri). Verr. II 3, 69 Graeci sacrilegi iam pridem -i. parad. 33 (*trop.*) -issimis dominis, dedecori ac turpitudini. off. 2, 36 quos -os, maledicos, fraudulentos putant (*cf.* Mat. Cic. epist. 11, 28, 6 ne in peccando -us . . . existimarer). *al.* Sall. Iug. 31, 28 bonus . . . segnior fit, ubi neglegas, at malus -ior. Prop. 4, 4, 44 (*de Tarpeia*) -a virgineo lecta ministra foco. Lvcan. 8, 557 (*de Ptolemaeo*) puer -e. Ps. Soran. quaest. med. prooem. p. 244, 21 artificem perfectum mores habentem malos et -um esse (*cf. p. 693, 28*). *et al. part. corp.*: Stat. Theb. 11, 334 (*in alloc.*) lumina Iocastes. *c. subst. not. peiorativae* (*fere conviciis. cf. p. 690, 14*): Plavt. Cas. 549 illius hirqui -i, edentuli (*cf.* Prvd. apoth. 979 canis -e). Cic. Verr. II 2, 141 praedonis (II 5, 54. *cf.* Capitol. Max. Balb. 17, 1 latrones). Cluent. 72 plānus. Catil. 3, 6 scelerum -issimum machinatorem. Priap. 51, 26 fures (Vlp. dig. 4, 2, 14, 12 quamvis qui rapuit fur -ior esse videatur). Sen. benef. 7, 25, 1 -is et importunis . . . quadriplatoribus. *et al. adde*: Treb. Gall. 14, 5 (*de Gallieno*) labem -issimam. *de dis malevolis* (*cf. p. 690, 43*): Val. Fl. 5, 82 Fama (Sil. 4, 5). Sil. 13, 293 Erinys. Prvd. psych. 508 Luis. Clavd. 3, 74 Megaera. *spectat ad religionem* (*cf. p. 692, 57*): Novatian. Cypr. epist. 30, 8 -i homines (*opp.* vere paenitentes). Svlp. Sev. chron. 1, 19, 5 populum. **b** *de rebus fere ad homines pertinentibus*: Plavt. Aul. 213 neque malis neque -is factis (Truc. 555 Cic. Verr. II 3, 213 fin. 1, 51. *cf.* Plavt. Epid. 32 facinus [*v. vol. VI 80, 43*]. *v. et p. 691, 44*). Pseud. 1110 artibus (Truc. 553). Trin. 1035 morem (Cic. Verr. II 3, 23 -os impurosque. Val. Max. 8, 3, 2. *et al.*). Rhet. Her. 2, 29, 46 exemplum . . . -um, ut non sit imitandum. Cic. S. Rosc. 48 -i animi, miseri ingeni (Sen. suas. 2, 22. *cf.* Phaedr. app. 17, 4 pectoris. Cypr. ad Donat. 10 p. 12, 3 mentes). Verr. II 1, 72 cupiditatis (*v. vol. IV 1418, 16. cf.* Sen. Herc. f. 406 cupidine). II 3, 188 confessio. Marcell. 20 opinione offici stulta fortasse, certe non -a. Phil. 11, 2 -issimae naturae et turpissimae vitae. 14, 10 rumoribus (*cf. l. 69*). ad Brut. 1, 10 (= 9, 18 Sj.), 3 litteris. *al.* Q. Cic. pet. 42 *blanditia*, cum deteriorem aliquem assentando facit, -a est, cum amiciorem, non tam vituperanda (*cf.* Sen. nat. praef. 9 adulatio). Hor. sat. 1, 3, 24 stultus et -us hic amor (*sc. sui*) est (Apvl. Plat. 2, 19. *cf. p. 691, 66*). Liv. 3, 46, 10 consilium. 40, 8, 17 spe et cupiditate -a (Sen. Thy. 295 clem. 1, 1, 7 *al.* Lvcan. 5, 130 *al.* Stat. silv. 2, 3, 67 Qvint. inst. 12, 1, 12. *et al.*). Sen. Thy. 1074 vota (Lvcan. 5, 277 Sil. 7, 215 Stat. Theb. 11, 505 *al.* Mart. 4, 1, 10. *cf.* Sen. dial. 5, 30, 4 desideriis [*antea* spes inexplebiles]). dial. 1, 6, 1 cogitationes. epist. 27, 2 voluptatum (Gell. 19, 2, 1 quae inmodice voluptas capitur, ea turpis atque -a existimatur). Sil. 1, 58 virtus *Hannibalis* (Stat. Theb. 4, 319). Stat. Theb. 12, 441 odia -a *fratrum*. Tac. dial. 11, 2 -am . . . Vatinii potentiam fregi. Tert. adv. Marc. 1, 24 p. 325, 5 *bonitatem*. Cypr. hab. virg. 15 temeritatis. Pavl. Nol. carm. 16, 57 ira. *et al. de rebus per se non probandis* (*cf. l. 13. p. 689, 62*): Cic. Verr. II 1, 87 furti (II 3, 181 Cod. Iust. 2, 11, 12 [*a. 224*]). 5, 22 genus praedandi (*cf.* Val. Max. 7, 3, 4 -o . . . praestigiarum genere). Qvint. decl. 347 p. 367, 13 adulterium. *neutr. pron.*: Cic. Verr. II 2, 141 haec. 3, 169 nihil audacius -iusque fecisti (*cf.* Att. 7, 2, 8 ne illo *servo* quidem quicquam -ius est. epist. 9, 21, 3). Phil. 12, 11 quae videbantur -a omnino (*cf.* Qvint. inst. 9, 2, 22 quod). off. 3, 40 id. *et al.*

2 *speciatim:* **a** *i. q. iniustus, iniquus, fraudulentus* (*fere de laesione legum vel officii* [*cf. Kleinfeller, RE s. v.*]; *i. q. seditiosus, rerum novarum cupidus: l. 30. 36. 40. 42. 68 sq. cf.* Cic. Verr. II 3, 219 -i sunt, qui pecunias contra leges cogunt, stulti, qui *eqs.* Caecin. 23 -us fuit, quod homines coegit *eqs.* de orat. 2, 297 Vlp. dig. 28, 6, 2, 2 Pavl. dig. 42, 1, 51, 1 Venvl. dig. 50, 17, 99): **α** *de animantibus* (*fere de hominibus; de dis: l. 43; de animalibus: l. 56*): Plavt. Most. 626 danista . . ., genus quod -issimum est. Lvcil. 1283 scrutarius (*cf.* Cic. ad Q. fr. 1, 1, 7 negotiatorem. *adde*: Mart. 10, 17 [16], 7 Tyros). Rhet. Her. 2, 26, 41 -us et pestifer civis (Cic. Verr. II 3, 2. Sull. 1 [*appos* perditi]. dom. 2 [*appos.* sceleratorum]. leg. 3, 35 seditiosi atque -i. *al.* Q. Cic. pet. 12 Liv. 45, 23, 8. Val. Max. 4, 1 ext. 5 [*appos.* malus]. *et al. cf.* Cic. Verr. II 4, 22 civitas [leg. 3, 26]). 4, 35, 47 testis (Cic. Caecin. 3 [*opp.* probi]. 71). Cic. Quinct. 56 in ista postulatione . . . -issimus reperiebare. Verr. II 1, 37 consul (p. red. in sen. 9. *cf.* Verr. II 1, 73 legati. 2, 30 praetor [*al.*]. leg. agr. 2, 14 seditiosis atque -is tribunis [ac. 2, 63]). 2, 1 reus. 3, 69 recuperatoribus. 3, 78 cognitores (*cf.* 2, 109 cognitoris falsi -am personam). 3, 94 -i et rapaces magistratus. Cluent. 85 in hoc si -us Cethegus fuit. dom. 41 homines (har. resp. 17. rep. 4, 11 populares h. -os, in re publica seditiosos. Liv. 23, 2, 4. *et al. v. et p. 689, 23. 72*). ad Q. fr. 2, 3, 4 iuventute. Planc. Cic. epist. 10, 21, 4 milites . . . -i per se *eqs.* Verg. Aen. 2, 80 Fortuna (*cf. vol. VI 1186, 64*). Liv. 4, 48, 14 collegis. 23, 3, 1 ex -o ac detestabili senatu (*cf.* 23, 3, 9 senatorem [*opp.* iustum]). 45, 18, 6 -us vulgi adsentator. Val. Max. 7, 7, 1 heredibus. Ascon. tog. cand. p. 64, 14 St. Cassius . . . stolidus tum magis quam -us. Sil. 1, 624 (*trop.*) pensatique -us auri arbiter, ensis *Brenni*. Ivv. 16, 37 vicinus. Consvlt. 8, 8 accusator. Paneg. 2, 27, 1 principum (*cf.* Capitol. Opil. 6, 1 imperator. Avg. civ. 5, 19 p. 230, 3 D. reges). Cod. Theod. 2, 26, 4 petitoris. 9, 27, 6 (= Iust. 9, 27, 4) iudicem. *et al. t. t. iur. i. q. infamis*: Lex XII tab. (Gell. 15, 13, 11. *cf.* 7, 7, 3) qui se sierit testarier libripensve fuerit, ni testimonium fariatur, -us intestabilisque esto (*cf.* Sall. Iug. 67, 3 Inst. Iust. 2, 10, 6). *part. corp.*: Petron. 128 v. 6 manus (Mart. 14, 16, 1. *et al. cf. p. 691, 63*). *fort. add.*: Stat. Theb. 9, 423 cornua (*i. ficta, ni ad p. 691, 27 refer.*). *de animalibus astutis*: Phaedr. 1, 22, 9 (*de mustela*). app. 30, 3 vulpeculae. Prvd. cath. 3, 127 coluber (*cf. p. 691, 83*). **β** *de rebus*: Rhet. Her. 2, 29, 46 res iudicata. Cic. Tull. 33 defensionem. Verr. II 1, 41 inimicissimum atque -issimum testimonium (*ibid.* -o ac falso). 1, 105 hoc edictum tam -um et tam inhumanum (*cf.* 1, 110). 1, 107 testamentum . . . non -um, non inofficiosum, non inhumanum (*cf.* Ps. Ascon. *ad l.*: contra leges). 3, 21 quaestus (5, 15. *cf.* 3, 177 lucra. 5, 186 praedam. Sull. 65 largitionibus. Hor. carm. 3, 24, 62 divitiae. Octavia 299 praemia. Cod. Iust. 2, 11, 20 [*a. 290*] fenus. *fort. add.*: Lvcr. 5, 1006 [*spur.?*] -a navigii ratio). 3, 166 rem (*al.* Plin. nat. praef. 9 Qvint. inst. 4, 1, 42. *cf. p. 691, 1*). Mur. 80 lex (epist. 14, 4, 2. Tert. apol. 4, 13 -a *lex est* . . ., si non probata dominatur). Vatin. 34 appellatione. Pis. 10 contionibus (*cf.* CIL VI 10213 comitiae [*sic*]). Sest. 40 oratio (Caes. Gall. 1, 17, 2 seditiosa atque -a. *cf.* Ov. fast. 5, 686 verba [*antea* perfida]. Cod. Theod. 6, 4, 22, 2 voces [*antea* inanis]. *v. et p. 691, 36. 65. 693, 34 sqq.*). Sen. contr. 9, 5, 4 divisionem. Phaedr. 5, 1, 2 imperio. Sil. 11, 559 -a foedere rupto arma. 17, 619 iura -a adempta *Poenis*. Qvint. inst. 12, 7, 6 causas. decl. 306 p. 201, 12 optionis. Ivv. 13, 3 gratia . . . praetoris. Plin. epist. 2, 20, 14 -issimum genus falsi. Gaivs inst. 2, 55 possessio et usucapio. Vlp. dig. 5, 1, 10 lite. Marcian. dig. 48, 16, 1, 10 accusationem. *al.* Cod. Theod. 4, 18, 1 intentio petitoris. Cod. Iust. 1, 3, 32, 8 (*a. 472*) conflictationibus. *et al. trop.*: Pers. 1, 6 examen . . . -um in illa castiges trutina. Mart. 10, 36, 1 -a Massiliae . . . fumaria. Avson. 335 nummum. *neutr. pron.*: Lex par. fac. Put. (CIL I² 698) 3, 12 quod ieis inprobarint, -um esto (*opp.* probum). Mart. 10, 71, 8 -ius nihil his fletibus esse potest. Consvlt. 2, 6 quod -um atque inaequaliter factum esse constiterit. -um est *sim.* (*cf. p. 691, 48*): *c. inf.*: Cic. Q. Rosc. 2 -um est non referre quod debeas

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(Verr. II 2, 78 QVINT. inst. 5, 6, 1). FRONTO p. 173, 3 N. non ... -a res videretur *eqs.* TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322, 11 COD. Iust. 9, 34, 1 (*a. 231*). *c. acc. c. inf.*: QVINT. inst. 7, 1, 61 nec -um sit pro simili accipi quod plus est. COD. Iust. 7, 39, 7, 5ª. *seq.* si: VLP. dig. 2, 14, 49 COD. Theod. 8, 5, 4, 1.

b *i. q. impudicus, audax, saevus* (*cf.* ISID. orig. 10, 135 -us dictus, quod instat etiam prohibenti. *interpr. dub.*: LVCIL. 1024 [*i.* saevum NON. p. 327]): *α praevalet notio insolentiae* (*fere i. q. indecens: l. 24 sq. 43 sq. 50. cf. p. 692, 7*): Ⓘ *in universum: de animantibus* (*de dis l. 14. 17. 53 sqq.*): LVCIL. 417 bovinatorque ore -us duro. 821 cum -o illo ... Lucilio (*cf.* 1026). CIC. Verr. II 3, 146 scurram (Cluent. 39 petulanti atque -o). 3, 155 qua impudentia putatis eum in dominatione fuisse, qui in fuga tam -us sit? HOR. sat. 2, 3, 14 Siren (*i. captiosa*). 2, 5, 84 anus. 2, 6, 29. SEN. contr. 7, 8, 6 adversarius. VAL. FL. 6, 681 imminet e celsis ... -a muris virgo (*cf.* STAT. silv. 1, 6, 54 pugnas capit -us *sexus femineus* viriles). SIL. 11, 390 Iuno. STAT. Theb. 4, 796 -us Ortygiae latus inclinabat Apollo (*cf.* Ach. 1, 41 Lapitharum proelia ludit -us *Achilles*). MART. 3, 20, 5 Phaedri. 3, 61, 1 -e Cinna. IVV. 3, 282 -us annis. 4, 106 Rubrius ... -ior saturam scribente cinaedo. ITALA deut. 28, 50 (Lugd.) gentem -am facie (ἀναιδές, *Vulg.* procacissimam. *cf.* Dan. 8, 23 [Iren. 5, 25, 4] rex -us facie valde [ἀναιδής, *Vulg.* impudens]. VVLG. Bar. 4, 15). HERM. vulg. vis. 3, 7 cum adhuc essem -us (ἀναιδευσάμενος). COMM. instr. 1, 38, 1 (*de Iudaeis*). CLAVD. 10, 321 potestatis species ... non -a gestu. *et al.* *part. corp.*: CIC. Vatin. 39 ore. LVCAN. 1, 629 pars *extorum* ... venas movet -a pulsu. STAT. Theb. 8, 442 *dextra* tenet -a ferrum. silv. 2, 3, 11 cornua (MART. 7, 7, 3. *aliter ut vid. p. 690, 55*). QVINT. inst. 11, 3, 160 faciem. *de animalibus*: VERG. georg. 1, 119 anser ([SERV.: insatiabilis, nulli probandus]. ANTH. 762, 19). 1, 388 cornix (AVIEN. Arat. 1704 [*Arat. 949* λακέρυζα]. *cf.* ROMVL. fab. 95, 5 [recc. vet. gall.] sum ... -a innocentibus, amica autem asperis). PROP. 4, 11, 25 Cerberus (*cf. p. 689, 63*). PHAEDR. 5, 3, 8 (*de musca*) contempti generis animal -um. LAVS Pis. 78 Pandionis ales (*cf.* PLIN. nat. 17, 37 -ae alites vomerem comitantes). MART. 1, 48, 7 lepus -e. 1, 53, 10 pica. QVEROL. p. 32, 4 (*de simiis*). *et al.* *de rebus*: CIC. Verr. II 3, 49 vocem (SEN. dial. 2, 1, 3 voces -as [*i. convicia ut* 2, 15, 1]. *cf.* CIC. Verr. II 3, 158 sermone impuro atque -o. Sull. 71 verbis [OV. trist. 5, 6, 26 (*i. increpans*). SEN. dial. 4, 2, 1. *et al.*]. VAL. MAX. 9, 11 pr. dicta -a aut facta scelerata. SEN. epist. 87, 16 linguae. 114, 16 *sententiae*. MART. 5, 60, 2 gannitibus. LACT. inst. 6, 13, 8 quod sit ... -um dictu. COD. Theod. 9, 4, 1 [= Iust. 9, 7, 1 pr.] maledicto. *cf. l. 65. p. 690, 69. 693, 34*). OV. trist. 2, 441 nec sunt minus -a Servi carmina. COLVM. 8, 16, 3 cum ... *piscem* exspuisset, -um factum dicto prosecutus *eqs.* (*cf. p. 689, 74*). *nota* (*cf. p. 693, 38*): PLIN. epist. 7, 9, 4 audax haec, non tamen -a quia secreta contentio. *trop.*: SEN. Med. 340 dedit illa *Argo* graves -a poenas (*cf.* FLOR. epit. 3, 10, 17 classem. *v. et p. 692, 26*). AVSON. 400, 3 germen (*fere i. intempestivum*). -um est *sim. c. inf.* (*cf. p. 690, 83*): CAPITOL. Gord. 1, 3 -um visum est vel pietatem tuam multitudine distinere librorum vel *eqs.* (*i. indecens ut* CLAVD. DON. Aen. 1, 320 p. 68, 30).

Ⓘ *speciatim in re amatoria: de animantibus*: CIC. Scaur. 8 libidinosam atque -am matrem. CATVLL. 57, 1 *et* 10 cinaedis. VERG. ecl. 8, 49 puer -us ille (*cf.* Aen. 4, 412 -e Amor [*cf. Apoll. Rhod. 4, 445* σχέτλι' Ἔρως]. PROP. 1, 1, 6 STAT. silv. 1, 2, 75). OV. am. 3, 11, 41. ars 2, 400 casta fuit *Clytaemestra*, vitio est -a facta viri. fast. 6, 555 Athamas. SEN. Phaedr. 780 Naides (PETRON. 83, 3. *cf.* VAL. FL. 4, 26 Nympha [STAT. Theb. 7, 300]). CALP. ecl. 3, 32 -e ... Lycida. LVCAN. 6, 392 STAT. Theb. 1, 253. Ach. 1, 535 virgo (*cf.* APVL. apol. 76 -a iuvenum circumspectrix. AVR. VICT. Caes. 23, 2 mulieres. PRVD. ham. 315 meretrix). MART. 1, 41, 12 magister (*cf. p. 693, 26*). 4, 6, 3 (*opp.* castior). 12, 38, 5 comes. 12, 97, 2 maritus. AVG. civ. 15, 23 p. 108, 16 D. Silvanos et Panes ... -os saepe exstitisse mulieribus (*cf.* quaest. hept. 1, 3 p. 5, 20). *et al.* *part. corp.*: PETRON. 86, 1 manu (*cf. p. 690, 54*). MART. 2, 61, 2 lingua. APVL. met. 7, 21 ore. *de rebus*: OV. am. 2, 5, 23 oscula. ars 3, 796 verba (*cf.* APVL. met. 8, 10 susurros. *v. et l. 36. p. 690, 69. 693, 34*). fast. 2, 331 amor (*cf.* VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 -is facibus [*i. incesto amore*]. ARNOB. nat. 5, 20 p. 191, 22 libidinibus. *v. et p. 690, 3*). MART. 3, 75, 4 satureia. 3, 86, 4 non sunt haec mimis -iora. 8, 24, 2 charta. CYPR. hab. virg. 9 p. 194, 15 cultus -us et impudicus ornatus (*antea* casta). 21 p. 202, 6 festa -a et convivia lasciva.

β praevalet notio rapacitatis, aviditatis, crudelitatis: fere i. avarus: PLAVT. Epid. 566 ad alias res est impense -us (*antea* sobrie et frugaliter). Pseud. 183 -ae, vini modo cupidae estis. Truc. 157. HOR. epist. 1, 10, 40 dominum vehet -us (SCHOL. *ad l.*: avarus et cupidus). *fere i. immoderatus, insatiabilis: de hominibus*: PLAVT. Truc. 832 qui -ust, si quasi bibit sive adeo caret temeto, tamen ab ingenio -ust (*opp.* probus. *fort. huc spectat etiam* LVCIL. 1066 gumiae vetulae, -ae, ineptae. APVL. apol. 10 comissatoris). NVX 136 -e ... viator (*fere i. furax ut etiam* MART. 11, 54, 4). *part. corp.*: PHAEDR. 4, 8, 1 mordaciorem qui -o dente appetit. SEN. Thy. 460 (*trop.*) ventrem (*cf. p. 692, 9*). MART. 5, 50, 6 (*de gula*). *de animalibus* (*cf. l. 29*): VERG. georg. 1, 431 *anguis* -us ingluviem ranis ... explet (*antea* malus [SERV.: insatiabilis. SERV. auct.: avidus. NON. p. 327 saevum]. *cf.* MART. 5, 65, 14 hydra. *v. et p. 690, 57*). Aen. 9, 62 asper et -us ira saevit *lupus* (CLAVD. DON. *ad l.*: abruptus scilicet et immoderate saeviens. *cf.* STAT. Theb. 8, 693). 12, 250 (*de aquila*). OV. fast. 1, 381 *ovis*. MART. 1, 104, 2 tigres. 3, 44, 8 scorpios. VAL. CEM. hom. 19, 2 animal. *part. corp.*: VERG. Aen. 10, 727 lavit -a taeter ora *leonis* cruor (*paulo aliter cum notione indecentiae*: CALP. ecl. 6, 36 mensae non -a porrigit ora *cervus domitus*). PHAEDR. 1, 1, 3 fauce -a lupi. *adde*: VERG. Aen. 2, 356 *lupos* -a ventris exegit caecos rabies (*cf. Hom. σ 53* γαστὴρ κακοεργός). *fere i. rapax, violens, dirus* (*plerumque ad bellum spectans*): VERG. Aen. 11, 512 Aeneas ... levia -us arma praemisit. 11, 767 quatit -us hastam (*cf.* VAL. FL. 6, 367 SIL. 1, 455. *et al.*). 12, 261 advena. SIL. 8, 318 Libys. 16, 695 hostis. STAT. Theb. 9, 744 puer -e. AVG. c. Petil. 2, 19, 43 p. 44, 15 -i estis ecclesiis catholicis. *trop.*: OV. fast. 2, 750 Ardea. VAL. FL. 3, 587 lancea (*cf.* SIL. 4, 386 ensis. 9, 588 -a ... spicula dentis *elephanti*. STAT. Theb. 9, 126 trabes). *de rebus naturalibus incursantibus* (*cf. infra l. 81*): VERG. Aen. 12, 687 fertur in abruptum magno mons -us actu ([*Hom. N 139* ἀναιδέος ... πέτρης]. *cf.* SEN. Herc. O. 1081 lapis). HOR. carm. 3, 9, 22 -o iracundior Hadria (*cf.* OV. trist. 1, 11, 41 hiems. SIL. 12, 186 amnis [STAT. Theb. 3, 675 ANTH. 475, 3]). SEN. Med. 84 (*de Baccho*) proles fulminis -i (*vix ad p. 691, 51 refer.*). SIL. 6, 525 furor -us Euri. *adde* COLVM. 10, 249 vepribus -a surgens ... bryonias. *fere i. funestus, immitis, crudelis*: STAT. silv. 2, 1, 2 quod tibi ... solamen alumni -us ante rogos ... ordiar? (*syn.* saevus). *de rebus*: PROP. 3, 7, 53 hunc ... ferri vidit nox -a ligno. SIL. 13, 761 puppis *Charonis* (*cf. p. 691, 46*). INSCR. christ. Diehl 3310, 8 (*a. 368*) mors (1512, 5 PRVD. ham. 149). SER. SAMM. 341 pthisis (*cf.* 870 pestis [PRVD. c. Symm. 2, 1002]).

B *subst.*: **1** *masc.* (*compar.*: *p. 693, 1. superl.*: *l. 41 sq. 67. p. 693, 10. adde* CIC. fin. 4, 21) *et fem.* (*l. 79. p. 693, 10. 15. 17*): **a** *generatim*: *α i. q. malus, nefarius sim.* (*cf.* CIC. Phil. 14, 7 'de -is ... et audacibus' ..., quae sunt urbanarum maledicta litium *eqs.* AMBR. off. 2, 30, 152 inter -um et invidum hoc interest: -us suo delectatur bono ..., diligit mala *eqs.*): PLAVT. Bacch. 602 nequam esse oportet, cui tu integumentum -u's (*cf.* Pseud. 149 vos ... -i). Curc. 469 vel vitiosum vel sine vitio, vel probum vel -um (Trin. 275ª. GRACCH. or. frg. Cic. orat. 233 CIC. Pis. 99 rep. 3, 33 *al.* PVBLIL. H 22. *et al.*). Poen. 1406 diiunge inimicitias cum -o. AFRAN. com. 164 illius facta et spurcitiam -i. LVCIL. 749 CIC. inv. 2, 114. Quinct. 73 neque ... quisquam ... tam insignite -us (*cf.* 87 ab aliquo calumniatore atque -o. Verr. II 3, 219 nemo nisi -issimus [parad. 19 -o et stulto et inerti nemini]. fin. 4, 21 quivis -issimus. *v. et l. 66*). Tull. 8 -orum iniquitate (*cf.* 12 audaciam). div. in Caec. 70 accusare -os et miseros calamitososque defendere (*cf.* Verr. II 4, 81. *aliter* Tusc. 5, 35 bonos beatos, -os miseros *existimo*). Verr. II 3, 176 -is et audacibus. 3, 208 multos -os (*cf.* 3, 221 quam plurimos -os. parad. 35 omnes. *v. et l. 63. 67*). 5, 189 (*opp.* bonos *ut etiam* Mil. 32 boni nullo emolumento impelluntur in fraudem, -i saepe parvo. Lael. 74. *et al.* *cf. infra l. 62*). leg. agr. 1, 22 egentium atque -orum. Catil. 4, 8 (*syn.* impiis). parad. 52 -i ... et avari. fin. 2, 23 animi conscientia -os cruciari. 2, 54 non ... de -o, sed de callido -o quaerimus. nat. deor. 1, 23 (*syn.* stultorum, *sed cf. opp.*: PVBLIL. C 45 crebro ignoscendo facies de stulto -um. *v. et infra l. 61*). 3, 88 -orum ... prosperitates (*cf.* PVBLIL. C 18 laeta. PHAEDR. 2, 3, 7 successus). *al.* PAVL. FEST. p. 185 scurram et -um, qui assidue in litibus moraretur. SEN. benef. 4, 28, 3 malorum -orumque. COLVM. 1, 9, 4. QVINT. inst. 12, 1, 26 (*opp.* innocentes). 12, 7, 11 a mediocriter -is. *et al.* *spectat ad religionem* (*cf. p. 689, 71*): CYPR. unit. eccl. 18 quicquid -i fuerint ... conati. epist. 48, 4. 59, 17. SVLP. SEV. chron. 2, 43, 1 (*de haereticis*). NOVELL. Theod. 3, 8 (*de paganis*). *β specialia quaedam: i. q. seditiosus, turbulentus*: CIC. inv. 1, 5 stultorum et -orum. leg. agr. 1, 23 spem -is ostendistis, timorem bonis iniecistis (2, 8 Rab. perd. 4 de orat. 1, 202 rep. 1, 7 Att. 1, 13, 3 *al.*). Catil. 3, 28 omnes -os (*cf.* Phil. 8, 9 multis. *v. et l. 46. 67*). 4, 23 vis -orum (*cf.* dom. 2 furore. 16 convicia. 44 odia. Sest. 62 impetum. de orat. 3, 12 dominatus. Lael. 43 consensio). Sull. 34 ne qui ... -us (*cf.* Sest. 52 quisquam. Phil. 10, 12 quispiam. Att. 1, 16, 7 -issimo cuique). dom. 63 -orum, sed tamen civium. p. red. in sen. 20 contionibus -orum. Phil. 8, 16 (*v. p. 623, 79*). 12, 29 (*appos.* turbulentis). off. 1, 77 -is et invidis. *al.* ANTON. Cic. Att. 10, 8ª, 1 -orum sermone. MAT. Cic. epist. 11, 28, 5 LENT. Cic. epist. 12, 15, 3. SIL. 7, 539 (*de Minucio*) -us ..., qui per suffragia caeca invasit ... fasces. QVINT. decl. 261 p. 71, 7 SVLP. SEV. chron. 2, 30, 2 BOETH. cons. 1, 4, 9 W. *al.* *de provincialibus*: CIC. epist. 3, 8, 1. *de militibus*: CAES. civ. 2, 31, 4 neque -os scire *oportet* sese timeri (*opp.* pudentes). *de gentibus seditiosis*: HIRT. Gall. 8, 44, 2 poena -orum. *i. q. impudicus, insolens*: TER. Hec. 383 vitium est oblatum virgini olim ab nescioquo -o (*erotice, cf.* PROP. 3, 6, 25 [*de aemula*] non me moribus illa, sed herbis -a vicit). VERG. Aen. 5, 397. HOR. sat. 1, 9, 73 fugit -us. epist. 1, 7, 63. PRIAP. 82 (Tib. 2), 5 -us ut si quis nostrum violarit agellum (*cf.* PROP. 3, 16, 20 PHAEDR. 2, 1, 4). OV. epist. 17, 41 (*de Borea*). SEN. epist. 52, 12 -um risus ... demonstrat. 105, 3 spem -orum (*de avaritia ut* MART. 11, 80, 6). GELL. 7, 11, 1 impudentes et -os. LAMPR. Heliog. 35, 3 livorem -orum (*syn.* malivolis). *i. q. fraudulentus*: PLIN.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

nat. 34, 161 -iores ad tertiarium additis partibus aequis albi argentarium vocant.

b *speciatim in allocutione convicii loco (fere ap. poetas; cf. gr. σχέτλιε, δαιμόνιε. v. et p. 689, 29. 59. 61. 63. 691, 19. 53. 57. 80. 692, 13)*: *masc.*: PLAVT. Amph. 571 rogasne, -e, etiam, qui ludos facis me? Truc. 612 -e tu (*v. adn. crit.*). LVCR. 3, 1026 HOR. sat. 2, 2, 104 (*de avaro*). 2, 3, 200 OV. met. 13, 112 trist. 3, 11, 1 Ib. 40 *al.* PERS. 4, 47 CALP. ecl. 6, 19 *al.* LVCAN. 1, 334 STAT. Theb. 12, 766 MART. 10, 31, 5 APVL. apol. 70 PRVD. perist. 10, 1098 CLAVD. 19, 51. ACT. Petr. 9 -issime et seductor animarum. *fem.*: PLAVT. Aul. 53 (*antea* scelesta). OV. met. 6, 136 LVCAN. 5, 158. PRVD. c. Symm. 2, 369 (*de Roma*). ROMVL. fab. 42, 4 recc. gall. vet. (*de musca*). 62, 4 rec. vet. (*de vipera. cf. Phaedr. 4, 8, 6* stulta). *in re amatoria*: VERG. Aen. 4, 386 dabis, -e, poenas (SERV. auct. *ad l.*: sceleste). PROP. 1, 3, 39. 2, 8, 14 (*fem.*). OV. epist. 10, 77. 12, 204. 16, 75 (*syn.* lascive). ars 1, 665 met. 4, 370 *al.* *in pugna*: SIL. 4, 538. 9, 566 STAT. Theb. 8, 582. 9, 836 (*fem. ut* 11, 485). *de mortuo*: INSCR. christ. Diehl 3885[A], 3 quod non sequor, -e, funus? *adde in exclamatione*: CIC. Phil. 6, 14 o sordidos, qui acceperunt *agrum*, -um, qui dedit.

2 *neutr.* (*cf. l. 41. p. 690, 17*): STAT. Ach. 1, 942 nimis -a posco. MART. 9, 67, 5 -ius quiddam ... rogavi (*erotice ut* LAMPR. Heliog. 11, 7 -a quaedam pati). 34, 2 multa -a (GREG. TVR. Franc. 10, 22). PRVD. cath. 1, 73 CLAVD. 1, 158.

II *sensu non morali*: A *i. q. vilis, contemptus, pravus sim.*: 1 *de animantibus*: PLAVT. Bacch. 427 et discipulus et magister (TER. Andr. 192. *cf. p. 691, 60*) perhibebantur -i (*de fama ut etiam* Pseud. 802 hominum vitio ego sum factus -ior coquos. LIV. 5, 3, 6 artifices [*cf. p. 689, 60*]. *fort. add.*: LVCIL. 394 Scipiadae magno -us obiciebat Asellus). Cas. 119 post illa ... -us nihilique eris. COLVM. 9, 8, 5 bonae atque -ae *apes*. STAT. silv. 5, 1, 233 (*de statua*) Venus ... non -a. 2 *de rebus*: PLAVT. Mil. 729 quae -a est *mers* (Rud. 373). Most. 824 *postes* multo -iores sunt quam a primo credidi (*opp.* boni). PLIN. nat. 27, 15 nulla *aloe* magis -a est. MART. 10, 5, 5 panis. PAVL. NOL. carm. 28, 65 *tegilla*. *de verbis, sententiis sim. fere i. q. ineptus, falsus* (*cf. p. 690, 69. 691, 36. 65. dub. loc. mutil.*: QVINT. inst. 8, 6, 37): SEN. contr. 1, 5, 3 sententia. 1, 7, 12 Graecorum -am quaestionem. *al.* SEN. epist. 108, 35 translationes -as figurasque dicendi. PLIN. epist. 9, 26, 5 adnotasse quaedam ut -a, quae ego audentia ... arbitrabar. GELL. 10, 21, 2 novo et -o verbo. 12, 14, 5 subtilitatis. ARNOB. nat. 6, 7 p. 239, 16 (*ironice*) non -a neque aspernabilis ratio. CASSIOD. in Gal. p. 1344[D] allegationibus. *subst. neutr.* (*cf. l. 20*): VIRG. gramm. epist. p. 143, 8 H. -a ut certa probare. *fere i. q. arte factus* (*opp.* naturalis): STAT. silv. 1, 3, 7 frigora (*fort. huc refer.*: PLIN. nat. 9, 139 nomen [*sc.* **tyriamethystos*]). *fere i. q. noxius* (*cf. p. 692, 28*): CAEL. AVR. acut. 3, 18, 176 *medicamina* sunt ... nervis -a (3, 4, 38).

B *de eo, quod modum suetum excedit i. q. immensus, immanis, ingens* (*quae notio magnitudinis in exemplis supra allatis hic illic subauditur, e. g. p. 690, 4. 6. 11. 63; vice versa infra notionem molestiae vel impudentiae interdum senseris, e. g. l. 51. 58. 66 sq.*): 1 *de animantibus* (*et part. corp.*): COLVM. 6, 1, 3 genibus -is, ungulis magnis. PLIN. nat. 12, 73 -o barbarum villo *caprarum* (*cf.* DIOSC. 2, 42 p. 195, 1 capillos. *v. et l. 67*). STAT. Theb. 6, 839 hominem super -us exit *Agylleus*. CHAR. gramm. p. 129, 15 B. labris (*cf.* IVL. Val. 3, 33 oris. *v. et p. 691, 25. 64*). 2 *de rebus*: VERG. georg. 1, 146 labor omnia vicit -us ([SERV.: vel magnus vel nulli probabilis. SERV. auct.: vel indefessus, assiduus, sine moderatione]. *inde* ANTH. 926, 1. 941, 70. *cf.* SEN. dial. 5, 7, 2 actiones nostrae nec parvae sint nec audaces et -ae. 10, 20, 1 conatus magnos et -os. PLIN. nat. 2, 95 ausus rem etiam deo -am. 2, 247 ausum). SEN. nat. 4, 4, 3 imber -ior est et guttae pleniores. epist. 94, 20 lumini (*seq.* claram lucem. *cf.* 114, 21 lacernas coloris -i. STAT. silv. 1, 5, 46 sol). PLIN. nat. 2, 171 (*de oceano*) -a et infinita debet esse tam vastae molis possessio (*cf.* VAL. FL. 1, 510 arva [2, 630]. SIL. 14, 508 spatia). 14, 13 (*de vite*) -o reptatu. 15, 52 -ae (improbitatis *codd.*) ... acerbitatis. 31, 1 natura ... -as exercente vires. 36, 201 immensa, -a rerum naturae portio *est ignis*. VAL. FL. 6, 702 -a barbaricae ... tegmina plantae. STAT. silv. 2, 1, 107 alte flos -us exstat. MART. 12, 18, 13 ingenti ... -oque somno. 13, 57, 2 fila (*cf. l. 51*). SIDON. epist. 2, 2, 7 versiculi ... minime -o temperamento. INSCR. christ. Diehl 315[A] -issima verecundia (*sed cf. 315[B]* probissima).

structurae: *quaeritur* 'in quem': in *c. acc.*: *p. 689, 45. dat. incomm.*: *p. 689, 53. 691, 31. 62. 692, 14. 23. aliter l. 59. de respectu*: *abl.*: *p. 689, 32. 41. 691, 19. 21. 25. supin. II*: *p. 691, 41.* in *c. abl.*: *p. 689, 56. 690, 35. 39. 691, 13.* ad: *p. 691, 73.* ab: *p. 691, 78.*

deriv.: improbo, improbosus, improbulus. *v. et Onom.*

adv. ×**improbē.** [*i. q. osc.* amprufid (facus) '*improbe (factus)*'. *J. B. H.*] *scrib.* -v-: CIL III 13569, 13 (*s. f. IV*). *compar.*: *p. 694, 10. 29. 48. 58. 61. adde e. g.* CIC. Verr. II 3, 83. *superl.*: *p. 694, 17. 20 sq. 26. 28. 31. 34.* *in fig. litot.*: *p. 694, 40 sq. 65. 68 sq. adde e. g.* CIC. Att. 4, 7, 2 QVINT. inst. 12, 7, 5. GLOSS.[L] III Abstr. IN 181 insolenter, inpudenter. [*var. l.*: CIC. Verr. II 5, 186 praedam improbissimam (α, -issime β) comparavit.]

1 *sensu morali i. q. nefarie, inique, iniuste, impie* (*subauditur notio q. e. fraudulenter*: *p. 694, 6. 11. 34. avare*: *p. 694, 10. seditiose*: *infra l. 21. 28. irreligiose*: *infra l. 46. 49. petulanter, indecenter*: *infra l. 20 sqq. 29. 35 sq. 39. voraciter*: *infra l. 45*): PLAVT. Cist. 280 qui amant stulte atque inmodeste atque -e. Trin. 95 si quid scis me fecisse inscite aut -e (CIC. S. Rosc. 104 [*appos.* scelerate, audaciter]. Verr. II 3, 195 in magistratu. Caecin. 2. off. 3, 54 num *venditor* id iniuste aut -e fecerit. *al.* LIV. 10, 9, 5 '-e factum' adiecit *Valeria lex*. ASCON. Corn. p. 48, 9 St. MART. 1 praef. -e facit, qui in alieno libro ingeniosus est. QVINT. inst. 1, 3, 13 [*appos.* cupide, impotenter]. *al.* VLP. dig. 11, 3, 1, 3. *et al. cf. l. 16. 53. 55*). LVCIL. 262 Phryne ... ubi amatorem -ius quem (*sc. tractaverat*). 886 summa e⟨s⟩t subducta -e (*cf.* CIC. Rab. Post. 7 -e credita pecunia. CALL. dig. 35, 1, 82 imputationes probe an -e referantur [*syn.* non recte]). CIC. Quinct. 56 non dubitavi, inquit, ... bona proscribere; -e (*ellipt. ut* VAL. MAX. 2, 8, 2 [*opp.* probabilius]. *cf. l. 44*). 81 -e mentiri (*cf.* har. resp. 42 fraudaret). Verr. II 1, 141 -e, verum callide *excogitat*. 1, 156 quam aperte, quam -e fecerit *praedas* (*cf.* 2, 133 fin. 1, 51). 3, 179 -issime ... frumentum vendidisti. Sull. 30 si quid ab improbis de me -e dicitur (SEN. contr. 10, 5, 22 a quo multa -e, sed venuste dicta *sunt*. PLIN. epist. 1, 2, 3 CELS. dig. 2, 15, 12. *et al. cf.* CIC. Sest. 40 oratio ... tam -e in clarissimos viros coniecta. Pis. 13 -issime respondendo. Att. 15, 5, 3 veteranos ... -issime loqui [*al.*]. PRVD. perist. 5, 401 *ales* clangens -e. *adde*: SEN. dial. 11, 13, 7 ne postea tam -e oscitet. *v. et infra l. 64*). Scaur. 37 -e, turbide ... omnia ... esse suscepta. nat. deor. 3, 75 -e utuntur *calliditate* (*opp.* bene. 3, 78 perverse et -e). off. 2, 79 quibus -e datum est (*syn.* iniuste). Att. 16, 15, 1 si me non -issime Dolabella tractasset. epist. 3, 11, 2 ut aut accusetur (PVBLIL. I 63) -e aut defendatur (*cf.* QVINT. inst. 12, 7, 5 litigabunt). ad Brut. 2, 2 (= 9, 2 Sj.), 3 qui -issime sentiunt. *al.* CATVLL. 68, 126 *columba* multo dicitur -ius oscula ... decerpere rostro. SALL. hist. frg. 3, 9 -e patibulo eminens affigebatur. RVT. LVP. 2, 11 quae -issime gesserit. SEN. contr. 1, 6, 10 -e iusiurandum exegisse. VAL. MAX. 3, 4, 5 (*loc. fort. corrupt.*) aliena in urbe -e (*i. cum infamia? cf. p. 690, 51*) peregrinatus est *Perpenna*. SEN. benef. 3, 28, 6 -e tollunt *animos*. COLVM. 11, 1, 31 quod -issime Chaldaei pollicentur. PETRON. 26, 4 rimam -e diductam. 66, 7 oxycomina, unde quidam etiam ⌊-e ternos⌋ (improbiter nos *cod.*, *def. dubitanter Ernout*) pugno⟨s⟩ sustulerunt. QVINT. inst. 6, 3, 95 -e peteret (*syn.* iniuste. FRONTO p. 170, 2 N. PAPIN. dig. 23, 3, 69, 3). PLIN. epist. 6, 28, 1 quas *copias* omnes -e, accepi tamen. paneg. 37, 7 (*v. p. 625, 71*). PAPIN. dig. 23, 4, 26, 1 non -e ... desiderare (*cf.* 34, 9, 17 postulaturum. VLP. dig. 39, 2, 13, 11 exigit [*seq.* parum probe]). VLP. dig. 29, 4, 10, 1 neque -e neque imprudenter ... recusare (*cf.* PAVL. dig. 13, 7, 41 resistit. COD. Iust. 8, 41, 5 [*a. 294*] nimis -e solutio negatur. *v. et l. 67*). *al.* MIN. FEL. 40, 1 vicimus et ita, ut -e, usurpo victoriam. TERT. fug. 11 p. 481, 13 Oe. quod non tantum de pecoribus -e vescantur. CYPR. epist. 14, 3 -e et insolenter discurrere. 41, 1 -e et insidiose. VOPISC. quatt. tyr. 13, 1 cum ... se -e libidinose, tamen fortiter gereret. AVR. VICT. Caes. 41, 26 dominationem ... -e occupaverat. CYPR. GALL. gen. 1071 -ius Dinam ... polluit. AVG. pecc. mer. 1, 19, 24 baptismo ... -e ... inruere. COD. Theod. 2, 1, 3 quicumque ... aliquid -e turpiterque commiserit. 6, 29, 2, 4 pecunias ... -e vindicandas. *al.* COD. Iust. 7, 4, 17 pr. heres ad huiusmodi legatum -e versatus. *et al.* *?c. nom.* (*cf. l. 57*): CIC. fin. 2, 54 dolere alterius -e (improbo *var. l.*) facto.

2 *sensu non morali*: a *i. q. immense, immoderate sim.* (*cf. l. 34. p. 693, 45*): VITR. 5, 6, 7 ne nimium -e fiat, sed cum sensu. SEN. epist. 122, 8 (*de silvis*) quo -e cacumina egissent. MARCELL. med. 31, 45 quibus intestinum -e prominet. *c. adi. et part.* (*cf. supra l. 52*): SVET. Vesp. 23, 1 de quodam procerae staturae -iusque nato (*cf.* CHAR. gramm. p. 129, 16 B. pisces chilones -ius labrati [*v. et p. 693, 52*]). AVR. VICT. Caes. 20, 34 haec -e absurda sunt. MART. CAP. 9, 926 ebrios iuvenes perindeque -ius petulantes. ANTH. 919, 20 decor -e caecus. b *i. q. inepte, intempestive sim.*: SEN. epist. 12, 6 nemo tam senex est, ut -e unum diem speret (124, 12). 92, 30 nemo -e eo conatur ascendere, unde descenderat. 114, 7 verba tam -e structa, tam neglegenter abiecta (*cf.* PLIN. nat. 16, 78 non -e dicantur urbanae *arbores*. GELL. 15, 5, 1 inscitia -e dicentium. 15, 9, 4 -e indocteque. CAEL. AVR. chron. 5, 1, 26 recusavit [*seq.* neque ... recte. *cf. l. 42*]. CASSIOD. in psalm. 20, 3 *al.*). COLVM. 2, 10, 21 nec ... -e seretur *cannabis* (11, 2, 10). 7, 9, 3 annicula *sus* non -e concipit.

adv. **improbiter.** [*falso ut vid. trad.*: PETRON. 66, 7 (*v. supra l. 36*).] GLOSS. V 475, 52 procaciter: -r. CARM. de aegr. Perd. 169 -r digitos quatiens pulsatibus urguet *vena*. ROMVL. fab. 49 praef. rec. gall. -r (*M*, improba *F*, *om. cett.*) fallacia repudiant *domini* cuiusque (*sc. servi*) officium. *O. Prinz.*

? GLOSS.[L] II Philox. IN 403 **imprōcērāta** εὐτελῆ, ταπεινά, ἄναρχα (*leg. videtur* inprocera; *fort. et alia glossa influxit* [inprocreata ἄναρχα *Vulcanius*]).

imprōcērus, -a, -um. *ab* in *et* procerus. *i. q. non procerus, parvus, humilis*: TAC. Germ. 5 terra ... pecorum fecunda, sed plerumque -a (*sc. pecora*). GELL. 4, 19, 1 corpora ... eorum (*puerorum*) -a fieri minusque adolescere.

imprōcreābilis, (-e). *ab* in *et* procreabilis. *passive, i. q. qui non procreatur*: APVL. Plat. 1, 5 materiam ... -em incorruptamque commemorat (*i.* ἀγέννητον καὶ ἄφθαρτον).

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

imprōdictus, -a, -um. *ab* in *et* prodictus. *i. q. non prodictus, non dilatus:* CIC. dom. 45 ne -a (*sic Mommsen, Strafr. p. 165²*; in prodicta *PG*, in praedicta *M*, pro indicta *HV*) die quis accusetur.

imprōdūcibilis, -e. *ab* in *et* producibilis. *vox ficta ab* HIER. hom. Orig. in Ier. 3, 1 p. 304, 9B. (incus -is) *ad reddendum gr.* (ἄκμων) ἀνήλατος *Iob 41, 16* (*idem vocabulum ibid. p. 304, 6 vertit* indomabilis, *p. 305, 20* producibilis [*sed potius scrib.* -is], *interpr. Iob 41, 16* infatigabilis [*Vulg. aliter*]).

improfessus, -a, -um. *ab* in *et* professus. **1** *sensu activo, i. qui non professus est:* SVET. Domit. 12, 2 *ad Iudaicum fiscum* deferebantur qui vel[ut] -i Iudaicam viverent vitam. **2** *sensu passivo, i. de quo professio non facta est:* QVINT. decl. 341 p. 345, 16 quod quis per publicanos -um transtulerit, commissum sit. MARCIAN. dig. 39, 4, 16, 1 si quis -us servus fuerit.

cogita illic (*in gehenna*) ... **imprōficuās** pluvias lacrimarum RVSTIC. c. aceph. p. 1251ᴰ (*syn.* inutilis, infructuosus). *ab* in *et* proficuus.

improhibitē *adv.* *ab* in *et* prohibitus *sec. gr.* ἀκωλύτως. GLOSS. II 224, 31 ἀκωλύτως -e licenter. PRISC. LYD. solut. 1 p. 51, 13 B. eorum quae sunt immaterialia mixtura non efficitur cum corruptione, sed -e per omnia implent se habentia opportune recipiendo.

imprōlēs (-is?), -is *et* **imprōlus,** (-a, -um). *ab* in *et* proles. *de scriptura l. 27.* PAVL. FEST. p. 108 -us vel -is (-es?) qui nondum esset adscriptus in civitate (*inde* GLOSS.ᴸ II Philox. IN 409 -es ἀφῆλιξ, μήπω πολιτευόμενος). MAR. VICTORIN. gramm. VI 20, 9 non scripsissetis 'inprolem' per 'n', quod per 'm' debuistis 'improlem' scribere: -es enim est qui nondum vir est (*inde* GLOSS. IV 529, 58 V 629, 34). GLOSS.ᴸ II Philox. IN 417 -es ἄγονος, ἄτεκνος, ἄνηβος.

inprōloquibile ἀλάλητον GLOSS.ᴸ II Philox. IN 406. *ab* in *et* proloqui (*ad vertendum gr.* ἀλάλητος?).

imprōlus *v. l. 23.*

imprōmiscus (*?* -uus *l. 36*, *cf. l. 38*), -a, -um. *ab* in *et* promiscus. *non promiscus, liber:* GELL. 1, 7, 6 'futurum' ... verbum est indefinitum ... neque numeris neque generibus praeserviens, sed liberum undique et -um (*A*, -uum *VPR*). 12, 4, 3 in his versibus ... suavitas tam -a tamque a fuco omni remota est, ut *eqs.*

inprōmiscuō (uo *corr. m. 1 ex* ua) intermiscua GLOSS. V 304, 43 (intermixtio *cod. Werth.*). *cf. l. 33.*

imprōmptus, -a, -um. *ab* in *et* promptus. GLOSS.ᴸ II Philox. IM 84 -um ἀπόχειρον. *non promptus, impeditus, tardus:* LIV. 7, 4, 6 quia infacundior sit et lingua -us (*cf.* AVSON. 319, 9 p. 22 P. sermone. CAEL. AVR. acut. 3, 6, 67 linguae impedimentum et -a locutio). TAC. ann. 2, 21 -o iam ⟨Arminio⟩ ob continua pericula, sive illum recens acceptum vulnus tardaverat.

imprōmūtuo, -āvī, -āre. [*ab* in *et* promutuum. *J. B. H.*] GLOSS.ᴸ V Abba FE 33 fenerat mutuat inpromutat (*S, om. A*). [*it.* inprontare, *francog.* emprunter, *val.* împrumuta. *Niederm.*]. *promutuum dare:* LEX Visig. app. 14 habeat ... tres ingenuos testantes, quod illum non -verit, sed donaverit. 16 si aliquid remanserit de peculio ipsius *servi*, interpellet ille, qui illi -vit.

CONC.ˢ II 2, 2 p. 100, 8 qui ... **inprōnūntiābilēs** (*i. non pronuntiato certo loco*) ordinantur, ... in irritum esse huiusmodi manus inpositionem (*II 1, 2 p. 159, 28* ἀπολύτως, *II 2, 2 p. 35, 2* absolute [= *p. 107, 17 al.*]). *ab* in *et* pronuntiabilis.

ἀπροσφώνητον invocatum **inprōnūntiātum** GLOSS. II 243, 21. *ab* in *et* pronuntiatus.

? inprope *adv.* *ab* in *et* prope. *v. Hamp, ALL 5, 1888, 362. omnia exempla sunt dubia.* *i. q.* *prope:* TERT. castit. 10 p. 751 Oe. *homo* si orationem facit ad dominum, prope (-e *BD, edd. vett.*) est caelo. ITALA act. 9, 38 (Ps. Aug. spec. 82 p. 585, 12) cum autem prope (*SMC*, -e *L*) esset Lydda ab Ioppe (ἐγγύς, *Vulg.* prope). Phil. 4, 5 (Aug. spec. 35 p. 237, 19) dominus ⌊enim prope⌋ (⌊ ⌋ *P²RS ed. princ.*, -e *M* [in *supra l. add. m. 1*], prope *vg.*) est (ἐγγύς, *Vulg.* prope).

improperanter *adv.* *ab* in *et* properanter. *i. q. sine properatione, lente:* AVSON. 252, 3 p. 84 P. -r agens primos a carcere cursus *equus*.

improperātio, -ōnis *f.* *ab* 1. improperare. *i. q. improperium:* CASSIOD. in psalm. 73, 9 p. 530ᴬ quamdiu istas -es sustinebis, quas Iudaeus tibi movet incredulus?

improperātus, -a, -um. *ab* in *et* properatus. GLOSS. II 248, 24 ἀσπούδαστος. *i. q. sine festinatione, lentus:* VERG. Aen. 9, 798 retro dubius vestigia Turnus -a refert.

improperiter *v. s.* improperus *p. 697, 50.*

ᴹ**improperium,** -ī *n.* [*ab* 1. improperare, *cf.* opprobrium: opprobrare. *J. B. H.*] NOT. Tir. 57, 73ᵇ. GLOSS. II Philox. IN 412 ὄνειδος. Abav. IN 235 maledictum obprobrium. *legitur inde ab* ITALA *apud Christianos minus eruditos; deest e. g.* CYPR., AMBR., HIER. (*v. p. 696, 26*), RVFIN., AVG. *extra locos biblicos.* [*it.* rimproverio. *M.-L.*]

i. q. *opprobrium,* ὄνειδος, ὀνειδισμός (*ubi nihil adnotavi, in graeco respondet* ὀνειδισμός, *in Vulg. Hieronymi* opprobrium. *v. praeterea Rönsch, It. u. Vulg. p. 32; Coll. phil. p. 165*): ITALA gen. 30, 23 (Lugd.) abstulit deus -um meum (ὄνειδος). lev. 20, 17 (Aug. quaest. hept. 3, 75 p. 299, 16) -um est (ὄνειδος, *Vulg.* nefariam rem operati sunt). III reg. 9, 7 (Lact. inst. 4, 18, 32) erit Israel ... in -um populo (εἰς λάλημα, *Vulg.* in fabulam). Ier. 12, 13 (Wirc.); *Vulg. aliter.* 15, 9 (Iren. 4, 33, 2) -um passa est ([ὠνειδίσθη, *Vulg.* erubuit]. VVLG. Sirach 23, 19 [*gr. 24, 14* μωρανθῇς]. ACT. Petr. 20). Mich. 6, 16 (Sangall.); ὀνείδη. psalm. 68, 8 (Hil. in psalm. 68, 9 p. 320, 17 Psalt. Rom. *al.*) propter te sustinui -um (FVLG. aet. mund. p. 142, 23 *al. cf.* FERREOL. reg. 28 famem cum -o). 68, 20 sq. (Sangerm. Veron. = VVLG.). 73, 22 (Sangerm. Veron. = VVLG.) memor esto -orum tuorum. 78, 12 (Veron. = VVLG.) -um eorum, quod improperaverunt (exprobr- VVLG.) tibi. prov. 18, 3 (Didasc. apost. 7, 6); ὄνειδος. sap. 3, 18 (Sangall.). 5, 3 (Aug. epist. 55, 9 p. 179, 11 = VVLG.). Iudith 9, 2 (Sangerm. 4. 15 *al.*); ὄνειδος, *Vulg.* confusionem. Rom. 15, 3 *v. infra l. 63* (*inde* PELAG. in Rom. 15, 3 p. 112, 19). Hebr. 11, 26 (cod. d *al.* = VVLG.) maiores divitias aestimans thesauro Aegyptiorum -um Christi ([*cf.* 13, 13 eius]. *inde* HIER. in Gal. 2, 16 p. 343ᴰ RVFIN. patr. 2, 5, 2 MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 3. *et al.*). IV Esdr. 10, 28 (Sangerm. 4 *al.* = VVLG.). *al.* HERM. Pal. (= vulg.) sim. 9, 24, 2 de laboribus suis omni homini sine -o, sine dubitatione tribuentes ([ἀνονειδίστως]. CASSIAN. conl. 20, 8, 8 inst. 7, 7, 2 GREG. TVR. Mart. 4, 2 p. 650, 6 PALLAD. hist. mon. II 20, 17). PS. ORIG. tract. 6 p. 60, 16 -um quod ei ... ingesserat. VICTORIN. POETOV. in apoc. 1, 7 petunt auferri -um suum. SERM. Arrian. frg. I 4 p. 607ᶜ -um patri filius non eruditus (*cf. Sirach 22, 3* αἰσχύνη, *Vulg.* confusio). *ibid. bis.* FVLG. aet. mund. p. 142, 25. Ps. HIER. in Matth. p. 555ᴮ. epist. 5 p. 71ᴰ sordidatos -o. VVLG. Bar. 2, 4 (*Itala Vallic. al.* opprobrium). Sirach 6, 1 -um ... et contumeliam (αἰσχύνην καὶ ὄνειδος). *al., sed non in libris ab Hier. translatis.* PSALT. Cas. 14, 3. 21, 7 (ὄνειδος). 30, 14 audivi -um (ψόγον, *Vulg.* vituperationem). 70, 13 -um et pudorem (αἰσχύνην καὶ ἐντροπήν, *Vulg.* confusione et pudore). 118, 42 respondebo pro -o meo (τοῖς ὀνειδίζουσι, *Vulg.* exprobrantibus). 122, 3 impleti sumus -ii (ἐξουδενώσεως, *Vulg.* despectione). *al.* PS. AVG. serm. 1, 6. EPIST. pontif. 577 Schwartz p. 121, 34 -um retorsit in auctorem. ARNOB. ad Greg. 21 p. 432, 1 cur ego -um iustitiae dei ... insinuem? OP. imperf. in Matth. 1 p. 625ᶠⁱⁿ· cum misisset ... libellum plenum -is et blasphemiis contra deum. APON. 3 p. 51 *al.* VITAE patr. 3, 216 (= 5, 3, 20). Ps. FVLG. RVSP. serm. 6 p. 866ᴮ *al.* CASSIOD. hist. 2, 12 p. 931ᴰ. Ios. c. Ap. 2, 131 intulit ... -a (ὠνείδισεν). *al.* MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 5 p. 408ᵐᵉᵈ· (ὄνειδος). *al.* GREG. TVR. Franc. 4, 36 p. 171, 15 quicumque de eo -a evomuisset. 7, 36 p. 317, 13 cum conviciis et -is (*al.*). *al.* GREG. M. moral. 16, 36 p. 1138ᴰ illa reproborum -a. *al.* THEOD. MOPS. in I Tim. 3, 8. ASSVMPT. Moys. 3, 6 audientes -a verborum. *et al.*

ᴹ**1. impropero,** -āvī, -āre. [*ex* *improbro (*cf.* opprobro) *sec.* properare *transformatum videtur. J. B. H.*] *inter verba act. coni. Iᵃᵉ*: CHAR. gramm. p. 473, 5 B. *form. perf. brev. v. l. 58 sq. al.* NOT. Tir. 57, 73ᵃ -at (*vix ad* 2. impropero, *quamquam anteced.* adpropero, conpropero; *sed cf. p. 695, 76*). IDIOM. cas. gramm. IV 567, 8 -o tibi κατασπουδάζω σου. GLOSS.ᴸ II Philox. IN 413 -at ὀνειδίζει (*al.*). *legitur apud* PETRON., *in* ITALA *et inde ap. quosdam Christianos* (*cf. p. 695, 78*). [*it.* rimproverare. *M.-L.*] [*falso trad.*: LEX Sal. 30, 6 (*H*, reputaverit *vel* imputaverit *rell.*). *ex coni.*: GRAMM. suppl. 186, 18 (imperat *cod.*).]

i. q. *exprobrare,* ὀνειδίζειν (*hoc in graeco extat, ubi nihil adnotavi. v. Rönsch, It. u. Vulg. p. 194. 368; Sem. Beitr. 3 p. 46*):

1 *sine acc.* (*sed v. l. 76*): **a** *alicui* (CHAR. gramm. p. 382, 16 B. DIOM. gramm. I 312, 30. *v. et l. 48. acced.* de: *l. 67. 75. cf.* pro *p. 697, 40*): PETRON. 38, 11 non -o illi. ITALA iud. 8, 15 (Lugd.) propter quos -asti⟨s⟩ mihi (*Vulg.* exprobrastis). psalm. 54, 13 (Hil. in psalm. 54, 13 p. 156, 10) si inimicus meus -asset mihi (*Vulg.* maledixisset mihi. PSALT. Cas. -vit me). 73, 18 (Sangerm. = VVLG.); *Hier. psalt. sec. Hebr.* exprobravit. Sirach 8, 6 (Rufin. Orig. in cant. 2 p. 114, 26 B. = VVLG.). Matth. 11, 20 (cod. a b d *al.*); *Vulg.* exprobrare. 27, 44 (cod. a b *al.* = VVLG.) -bant ei. Rom. 15, 3 (cod. d g *al.* = VVLG.) improperia -antium tibi. PASS. Perp. 9, 2 pater ... coepit ... -are annis suis (κατηγορῶν). Ps. ORIG. tract. 16 p. 174, 15 SERM. Arrian. frg. I 4 p. 607ᶜ. Ps. AVG. serm. 155, 6 (*iuxta* exprobrante). serm. ed. Mai 74, 2 HESYCH. in lev. 23, 9—14 p. 1084ᴮ. APON. 1 p. 6 de quibus omnibus ... iubetur Ezechieli ... plebi -are (ORIG. in Matth. 14, 13). VITAE patr. 5, 5, 22 -ans cogitationi suae (*gr. Nau 1908 p. 56 n. 172* ἐπολέμει, *3, 11* dicebat). MVTIAN. Chrysost. hom. 27, 5 p. 408ᵐᵉᵈ· (*syn.* redargueris). ACT. Petr. 14 ORIG. in Matth. ser. 26 p. 44, 23. *et al.* *impersonaliter:* ITALA I Petr. 4, 14 (Cypr. Fort. 9 p. 331, 27 *al.*) si -atur vobis in nomine Christi (*Vulg.* exprobramini). COMM. instr. 2, 10, 3 -andum eis non est, licet capti videntur *infantes.* AVG. in psalm. 88 serm. 2, 14 p. 1140ᵐᵉᵈ· de qua *gallina* -atur illi civitati.

b *absolute* (*c. acc. q. d. interiore: l. 81*): ITALA psalm. 73, 10 (Sangerm.) usquequo ... -at inimicus? (VVLG. -bit, *Hier. psalt. sec. Hebr.* exprobrabit). Hebr. 10, 33 (cod. d) spectaculo -antium (*Vulg. aliter*). Iac. 1, 5 (cod. ff Aug. epist. 177, 5 p. 674, 3 *al.* = VVLG.) qui dat omnibus affluenter et non -at ([*cf.* VVLG. Sirach 20, 15 exigua dabit et multa -bit. 41, 28]. *inde* MAXIMIN. hom. [RevBén. 40, 1928, 61] 10, 42 Ps. AVG. serm. 85, 1 HESYCH. in lev. 13, 1—17 p. 930ᴬ). VVLG. Sirach 18, 18 stultus acriter -bit. PSALT. Cas. 43, 17 (*Vulg.* exprobrantis). 68, 10 improperia -antium ceciderunt super me (*Vulg.* op-

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

probria exprobrantium). AVELL. p. 17, 30. CAPREOL. epist. 2, 4 p. 852A -anti similis. VEREC. in cant. 4, 6 PS. FVLG. RVSP. serm. 76 p. 948C obiurgat ... deus ut salvet, corripit ut emendet, -at ut reformet. GREG. TVR. Franc. 9, 6 p. 361, 16.

2 *c. acc.* (*passive infra l. 13. 33; pro acc. est secundaria l. 17*): **a** *aliquid*: *α c. dat.*: ITALA sap. 2, 12 (Aug. civ. 17, 20 p. 247, 20 D. = VVLG.) -at nobis peccata legis. PS. ORIG. tract. 6 p. 62, 9 quam *iniquitatem* eis pater -at. AVG. epist. 243, 8 p. 575, 15 adde ... a verbo aeterno universa, quae tibi mater *ecclesia* -at, ne his impliceris, adsumpta. OROS. hist. 1, 19, 7 infames epulas ... patri ... -vit. CONC.S I 3 vers. Tur. p. 66, 27 -ans ei (*unigenito*) humana (*Rustic.* exprobrans). RVSTIC. Conc.S I 4 p. 182, 17. GILD. Brit. 67 chron. III p. 63, 15 quo non facile eis -entur a quoquam admissa prisca. PETR. CHRYS. serm. 84 p. 437C CASSIOD. hist. 6, 6 p. 1034C Ios. c. Ap. 2, 71 *al.* GREG. M. dial. 2, 13. *aliter* (*cf. p. 696, 76*): HERM. vulg. 2, 2 -a verba haec filiis tuis (γνώρισον, *Pal. 2, 2, 3* increpa). *pro obi. est secundaria* (*cf. l. 9. 39*): CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 56 velut nobis -ans, quoniam circa nos fuit ingrata *regina* (*syn.* redarguere). 2, 129 quemadmodum eis (*Aegyptiis*) usi sint Persae ..., -are non studeo (*sc. Apioni*).

β sine dat.: ITALA IV Esdr. 13, 37 (Sangerm. 4) -bit coram iis mala cogitamenta eorum (*Vulg.* arguet). CHAR. gramm. p. 374, 2 B. *fit schema dianoeas* negando, cum quid negantes volumus inducere atque -antes beneficia, quae audiens cognoscat (AVG. serm. 60, 11, 11 inter se). FAVSTIN. trin. 4, 1 p. 68A ad obfuscandam divinitatem eius -as, quod exsequitur ad decorem. APON. 1 p. 21 peccatorum maculas -antes. GREG. TVR. vit. patr. 6, 3 p. 682, 30 dolorem lateris ... clementer -at. ORIG. in Matth. ser. 100 p. 220, 12.

b *aliquem* (*animam l. 30. alqm. alqd. l. 37, cf. l. 39. v. et p. 696, 60*): ITALA iud. 5, 18 (Verec. in cant. 9, 29) -ans animam suam ad mortem (*Vulg. aliter*). Matth. 5, 11 (cod. d) cum persequentur vos et -verint (*Vulg.* maledixerint vobis, Didasc. apost. 11, 13 -verint vobis). I Tim. 4, 10 (cod. d) in hoc ... laboramus et -amur (*Vulg.* maledicimur). PSALT. Cas. 41, 11 in deprimendo ossa mea -bunt me inimici mei ([*Vulg.* exprobraverunt mihi]. 101, 9). 56, 4 -ans inculcantes me (ἔδωκεν εἰς ὄνειδος, *Vulg.* dedit in opprobrium). 78, 12 improperium, quod -verunt te (*Vulg.* exprobraverunt tibi, *cf. p. 696, 9*). GREG. TVR. glor. conf. 70 p. 789, 11 -ans (improperiis *l. v.*) criminibusque coacervatum episcopum, quod ... res fisci ... retineret *eqs.* THEOD. MOPS. in Gal. 6, 1 -ans eos pro quibus non bene egerant. GLOSS. III 64, 6 sq. Iunonem (*v. Heraeus, Kl. Schr. p. 60 sq.*).

deriv.: improperatio, improperium.

? **2. impropero**, -āre. *ab* in *et* properare. *i. q. festinanter introire*: VARRO frg. Plin. nat. 36, 91 quo (*in labyrinthum*) si quis introierit (*B Isid. orig. 15, 2, 36*, -et *codd. rell., edd. vett.*) sine glomere lini, exitum invenire nequeat. *v. et p. 696, 46.*

improperus, -a, -um. *ab* in *et* properus. *i. q. non properus, lentus*: SIL. 3, 96 tua iustior aetas, ultra me -ae ducant cui fila sorores.

adv. **improperiter.** *sine properatione, lente*: IVL. VAL. 2, 27 p. 94, 21 ne quid ... -r in re tali fecisse⟨t⟩ (*gr. aliter*).

improprietās, -ātis *f.* *ab* improprius. GLOSS.L II Philox. IN 414 ἀκυρολογία. *t. t. rhet., i. q. usus verbi non proprius, ἀκυρολογία*: GELL. 1, 22, 21 cavenda ... est non -s sola verbi, sed etiam pravitas ominis. RVFIN. Orig. in cant. prol. p. 75, 14 B. logice ..., quae verborum ... videtur continere rationes proprietatesque et -es.

improprius, -a, -um. *ab* in *et* proprius. maxime -us: *infra l. 72.* *i. q. non proprius, inconveniens, non quadrans*: **1** *generatim*: CLAVD. DON. Aen. 4, 380 p. 409, 25 'absentem' alii mortuam volunt et dant exempla -a, ut non uno, sed plurimis locis probentur errare (BOETH. in top. Cic. 4 p. 335, 6 O. -um ... est e.). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 54 apostolus ... nihil dixit -um. CASSIAN. c. Nest. 1, 2, 3 non minoris erroris est ... Christo -a addere quam propria derogare (*n. pl. pro subst., cf. l. 75. 80*). CAEL. AVR. acut. 1, 16, 155 ex diatrito nutriendos dicit ..., quod est -um tempori (2, 12, 86 est ... -um atque loco carens ... uti fomentis [*sic c. inf.*: 2, 19, 121; *syn.* sine ratione. chron. 2, 9, 120. 5, 10, 116]. *v. et infra l. 78*). RVSTIC. c. aceph. p. 1232C quando dicimus ... quia deus verbum filius dei, non -am pertulit naturam. **2** *t. t. rhet., i. q.* ἄκυρος (*cf. l. 73. 76. 83*): QVINT. inst. 1, 8, 14 quae barbara, quae -a, quae contra leges loquendi sint posita. 2, 5, 10. 8, 3, 15. 57 corrupta oratio in verbis maxime -is redundantibus (ISID. orig. 2, 20, 1 -a v. ..., quae Graeci acyrologian vocant). 8, 4, 16 nec -um nec inusitatum nomen est ratiocinationis. 8, 6, 6. 10, 3, 20 *in dictando* ut non rudia tantum et fortuita, sed -a interim ... effluant (*n. pl. pro subst.; sic et* 12, 10, 42 falsa et -a). DON. gramm. IV 394, 29 acyrologia est -a dictio (AVG. enchir. 2, 8). CLAVD. DON. Aen. 2, 210 p. 177, 14 -um est, si hos (*serpentes*) dicamus ambulare vel currere. MAR. VICTOR aleth. praef. 126 quod si ... peccarit sermo -us sensusque vacillans. *n.* **improprium**, -ī *pro subst.* (*cf. l. 64. 75*): QVINT. inst. 1, 5, 46 vitium quod fit per quantitatem ... erunt qui soloecismum putent ...: ego dubito an id -um potius appellem. 8, 2, 3 id *vitium* apud nos -um, ἄκυρον apud Graecos vocatur. 8, 2, 4 -ii vitio laborabit. NON. p. 448, 9 tit. de -is.

adv. **impropriē.** GLOSS. II 224, 27 ἀκύρως. *litotes: l. 5. 7. 9 sq.* *i. q. non proprie, inconvenienter (t. t. rhet. l. 6. 11. 16 al.* [*cf.* SACERD. gramm. VI 453, 12 acyrologia est dictio inconvenienter et -e prolata]): PLIN. nat. 8, 29 spirant *elephanti* ... haud -e appellata manu (CHALC. comm. 330. *cf.* BOETH. herm. pr. 1, 7 p. 100, 1 oppositionem ... nunc communiter et -e contradictionem vocat). 9, 108 *conchae* partus multiplici constant cute, non -e callum ut existimari corporis possit. VLP. dig. 28, 16, 1 pr. et is ..., *cuius* irritum est testamentum, intestatus non -e dicatur (50, 16, 130 non -e [SERV. Aen. 6, 58 AVG. ord. 1, 10, 29 p. 140, 27]. GELL. 7, 6, 2 reprehendit ... Hyginus 'pennis praepetibus' [*Aen. 6, 14*] quasi -e et inscite dictum [15, 5 tit.]. 17, 10, 18 DON. Ter. Eun. 847 SERV. Aen. 2, 743 [auct.]. 4, 132. 7, 7 [*opp.* nimium proprie]. SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 7 CLAVD. DON. Aen. 8, 215 p. 146, 19 PS. AVG. quaest. test. II nov. 50, 2 p. 452, 17 CAEL. AVR. acut. 3, 17, 139 chron. 3, 8, 152 PS. AGENN. grom. p. 58, 25 Th. *cf.* GELL. 17, 1, 1 Ciceronem parum integre atque -e atque inconsiderate locutum [TERT. virg. vel. 5 p. 890 Oe. CAEL. AVR. acut. 1 praef. 11]). GELL. 10, 11 tit. quod eo verbo volgus hominum -e utitur (IREN. 2, 13, 3 NON. p. 536, 25 FAVSTIN. trin. 2, 6 p. 55B). IREN. 2, 15, 3. 2, 20, 1 parabolas ... -e et inconsequenter inferunt. 2, 28, 9. PS. CYPR. Iud. incred. 8 p. 129, 11 quae minus a nobis vel -e forte digesta sunt, ... emendes. SERV. auct. Aen. 1, 92 reprehenditur ... Vergilius, quod -e hos versus Homeri transtulerit (RVFIN. Orig. in Ios. 7, 2 p. 328, 14 B.). CLAVD. DON. Aen. 7, 1 p. 3, 18. PS. AVG. quaest. test. I 127, 12 p. 403, 23 litterae ... dum ... -e distinguntur. categ. 11 p. 1430med. quae -e definita sunt. RVSTIC. c. aceph. p. 1230B proprie ... tres erunt dii, -e autem trinitas unus deus.

deriv.: improprietas.

imprōpūgnātus, -a, -um. *ab* in *et* propugnatus. *i. q. indefensus*: GELL. 1, 6, 4 turpe esse ait rhetori, si quid in mala causa destitutum atque -um (*A*, inpugnatum *PR*) relinquat (AMM. 26, 5, 12 *Gallias*). AMM. 27, 12, 15 Armenia perisset -a, ⟨n⟩i *eqs.* 29, 6, 10 -a civitas venisset in manus hostiles (31, 15, 8).

imprōspectus, (-a, -um). *ab* in *et* prospectus. *? i. q. prospectui immensus*: AETNA 342 qua liberrimus Aetna (Aetnae ς) -us (introspectus [*quod alio loco non legitur*] *Schrader, edd. recc.*) hiat.

adv. **imprōspectē.** *sensu activo, i. q. improvide, incaute*: TERT. anim. 24 p. 338, 23 *vis oblivionis est* ex multitudine, ait, temporis; satis -e (in prospectis *trad.*). HIER. adv. Iovin. 1, 23 ut qui -e voverat, errorem votorum in filiae morte sentiret.

improsper(us)(-ō-?), -a, -um. *ab* in *et* prosper (*cf. Wölfflin, ALL 14, 1906, 184*). NON. p. 426, 17 infaustum minax et -um. *i. q. non prosper, infelix*: TAC. hist. 2, 30 -a Valentis fama apud exercitum Caecinae erat. ann. 3, 24 ut valida divo Augusto in rem p. fortuna, ita domi -a fuit (CHALC. transl. 18E. *cf.* comm. 298 -a sorte). 4, 44 Antonius, multa claritudine generis, sed -a. 14, 65 orta insidiarum ... magna moles et -a. GELL. 16, 16 tit. 'Agrippas' a partus aegri et -i vitio appellatos. APVL. met. 11, 15 curiositatis -ae sinistrum praemium. IVL. VAL. 1, 39 p. 49, 21 fortunae ... ansam -am dare. CHALC. comm. 5 quam -a esset civitati quamque exitiabilis mutatio morum futura (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 124, 25 rei publicae). 181 ut imbecilla hominum natio vel laboret -a concretione vel adiuvetur moderata. EVTR. 10, 9, 3 cum ... valetudine -a uteretur. AVSON. 445, 3 p. 392 P. navigationis -ae. SCHOL. Stat. Theb. 3, 632 deorum responsa ... -a sunt. AVG. beat. vit. 1, 2 p. 90, 1 -a et ... saeviens omnino tempestas.

adv. **improsperē.** COLVM. 1, 1, 16 ubi quid perperam administratum cessit -e. TAC. ann. 1, 8 diem ... libertatis -e repetitae. 2, 55 quae in Macedones -e, violenter in suos fecisset (*cf.* SVLP. SEV. chron. 2, 22, 5 res ... -e gestas). GELL. 9, 9 tit. de ... Homeri versibus, quos Vergilius vertisse aut bene apteque aut -e existimatus est (9, 9, 12). CHALC. comm. 298 quae sidereus motus minus utiliter et -e turbat. AVSON. 431, 3 p. 385 P. -e dimicatur.

deriv.: improsperitas.

improsperitās(-ō-?), -ātis *f.* *ab* improsper. *plur. l. 67.* *i. q. status rerum non prosper, res adversae*: CHALC. transl. 42E ut quam optime mortalis natura regeretur exceptis -bus, quarum esset ... causa penes ipsos (κακῶν). CLAVD. DON. Aen. 3, 245 p. 299, 3 quae proprium contra -em defendere cuperent. RVFIN. Orig. in exod. 7, 4 p. 210, 11 B. de prosperitatibus aliorum et de aliorum -e causamur.

imprōtēctus, -a, -um. *ab* in *et* protectus. *i. q. non protectus, indefensus*: GELL. 6, 3, 44 Cato non nudam nec solitariam nec -am hanc ἐπαγωγήν facit. 13, 28, 4 *v. p. 521, 33.* AMM. 21, 13, 1 ne ... -um Mesopotamiae relinqueret latus. 24, 1, 4 ne ... raperentur ... -a *impedimenta*. 26, 8, 10 civitas hostili impetu patuit -a. 31, 13, 2 steterunt -i pedites. *Rehm.*

imprōvidēns, -ntis. *ab* in *et* providens. GLOSS. IV 97, 14 -s: incautus. *cf. p. 699, 12.* [*dub.*: HIER. epist. 38, 3, 2 si forte -s (*codd. plerr.* [*i.* 'temeraria'?], inprovidis *N*) lacrimarum stilla eruperit.]

imprōvidentia, -ae *f.* [*cf.* improvidens, imprudentia *et gr.* ἀπρονοησία *sim.*; *v. et Wölfflin, ALL 4, 1887, 404. J. B. H.*] NOT. Tir. 25, 48. *i. q. ignorantia (futuri), temeritas*: TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 367, 2 *deus* non levitate aut -a sententias vertit, sed censura ... providentissima *eqs.* (*cf.* 2, 24 p. 367, 6 mobilitate vel -a. [*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 367, 17 te ... -am adscribentem deo. p. 369, 13. 5, 1 p. 568, 27 quasi -am existimo, si non ante sciit *eqs.* [*opp.* prospectu]. *paulo aliter* SALV. gub. 6, 90 quae pertulimus non -a dei aut neglectu, sed iustitia *eqs.*). FRG. Vat. 35, 7 (*opp.* circumspectione). IREN. 2, 18, 1 ubi enim est -a et ignorantia utilitatis, ibi Sophia non est. AMBROSIAST. in Rom. 8, 26 p. 127[B] ut imperitiam et -am nostram motu suo operiat *spiritus*. in I Tim. 5, 23 p. 480[C] damnum ... affert -a (*fere i. intemperantia*). TRACT. Pelag. p. 139, 21.

***imprōvidus,** -a, -um. *ab* in *et* providus. *in fig. litot.: infra l. 78.* NOT. Tir. 25, 46. NON. p. 525 caecum veteres pro -o dixerunt. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 443, 19 B. GLOSS.[L] II Philox. IN 405 (= 402) improvid[enti]a: ἀδιοίκητα. II Abav. IN 237 incautus, inconsideratus. V Abba IM 34 qui non praevidet. GLOSS. ἀπρονόητος, ἀπροόρατος *al. cf. infra l. 38.* *inde a* CIC.; *adamant* LIV. (*12ies*, imprudens *bis*), APVL. (*7ies*, imprudens *bis*).

1 *i. q.* *inopinans, inscius* (*interdum subauditur notio q. e. incautus. de facultate fere i. q. imperitus: l. 32 sq. 36. fere de animantibus; de rebus: infra l. 33. 36*): **a** *absol.*: CIC. Lig. 17 -as hominum mentes (CYPR. zel. 1 [*opp.* providentibus]. *cf.* VERG. Aen. 2, 200 pectora). LIV. 2, 50, 6 cum -i ... insidias ... superassent (*cf.* 21, 55, 9 latebras ... -a praeterlata acies est). 5, 45, 3 pavor ... quosdam in hostem ipsum -os tulit. 21, 41, 5 cum declinarem certamen, -us (improvisus *codd.*) incidisse videor. 22, 19, 6 ut -os incautosque (*sc. Poenos*) ... opprimeret (*cf.* 29, 7, 9 -os cum invasissent. FLOR. epit. 4, 12, 34 -um et nihil tale metuentem *Varum* ex improviso adorti. AMM. 30, 1, 12 ut ... caperetur -us). 40, 58, 6. SEN. suas. 5, 2 magis superveniret -is *Xerxes*. CVRT. 8, 1, 4. COLVM. 11, 1, 29 ne -us ab opere vincatur *agricola*. PLIN. nat. 29, 74 populos. SIL. 9, 389 calcato -us ense succidit. TAC. ann. 4, 54 Seianus maerentem et -am *Agrippinam* altius perculit. **b** *c. gen.* (*gerund.: l. 33. v. et l. 58*): LIV. 26, 39, 7 -us futuri certaminis Romanus. PLIN. nat. 36, 7 huius mali -ae civitati. TAC. hist. 3, 56 Vitellius, ignarus militiae, -us consilii[s] (*cf.* HEGES. 2, 9, 1 -us consulendi moderandique impatiens dolor). AVG. civ. 3, 30 p. 143, 15 D. Cicero ... usque adeo caecus atque -us futurorum, ut *eqs.* (*cf. l. 60*). **c** *c. inf.*: SIL. 4, 284 nimio iactu servasse -a *trabes* campi distantis spatium (*cf. l. 76*).

2 *i. q.* *temerarius, insipiens, stultus* (*cf.* SCHOL. Ter. Bemb. Eun. 380 callidum, -um, temerarium. *c. notione audaciae: l. 54. add.* ad: *infra l. 52*; circa: *l. 49*; in *c. abl.: l. 56*; apud: *l. 79*): **a** *de animantibus* (*fere hominibus; de dis l. 50; de bestiis l. 45*): CIC. Lael. 100 -orum et credulorum senum (*cf.* TAC. ann. 2, 27 iuvenem -um et faciliem inanibus. CYPR. laps. 9 [*de infantibus*] parvi et -i. LACT. inst. 5, 13, 3 si pueri, si adulescentes -i sunt per aetatem. *v. et l. 64*). Att. 7, 20, 2 -i et neglegentes duces. epist. 2, 16, 1 ut existimares aut me tam -um, qui *eqs.* MANIL. 5, 311 haedus (*cf.* COMM. instr. 2, 23, 19 avis). SEN. dial. 5, 26, 4 omnes inconsulti et -i sumus. CVRT. 8, 13, 25 *ripam* caeci atque -i ⟨petebant⟩. PLIN. nat. 2, 25 mortalitatem (*cf.* TAC. hist. 3, 20 volgus). TAC. ann. 1, 43 o -i amici! MIN. FEL. 20, 5 maiores nostri -i, creduli rudi simplicitate crediderunt. TERT. adv. Marc. 2, 23 p. 366, 9 si ... circa personas aut levem vultis intellegi *deum* ... aut -um *eqs.* CYPR. laps. 33 ante admissum facinus -i, post facinus obstinati. mort. 15 -i et ingrati sumus ... ad beneficia divina. COMM. instr. 2, 16, 24 -us erras. apol. 229 -i[s] semper et dura cervice recalces. ITIN. Alex 6 *Alexander* eques -us turbidusque (*cf.* PHYSIOGN. 60 p. 82, 9 in⟨pro⟩vidum [*gr. I 355, 1* ἀπρονόητον], audacem, ferum hominem). FIRM. math. 1, 7, 18 in quadam parte orationis suae ... -us et incautus *Plotinus*. HIER. epist. 49, 3, 2 (*opp.* cautus). *et al.* *subst.*: AMM. 25, 4, 27 adeo experimenta quosdam ridere -os, ut *eqs.* *c. gen. fere i. q. incuriosus* (*cf. supra l. 30*): IVV. 3, 273 possis ignavus haberi et subiti casus -us *eqs.* TAC. hist. 1, 88 levissimus quisque et futuri -us (*cf. supra l. 35*). AMM. 28, 2, 7 Romani securitatis -i. HEGES. 4, 6, 10 Idumaei, genus ... periculi -um. PS. AVG. vit. christ. 2[in.] suae salutis -i.

b *de rebus* (*fere ad animantes pertinentibus. cf. tamen l. 76 sq.*): CIC. Tusc. 5, 62 -a aetate *adulescentis* (LVCR. 1, 939 [= 4, 14]. LACT. inst. 1, 20, 15 [*iuxta* simplex]. *cf. l. 43*). LIV. 10, 28, 10 fuga (*cf.* 22, 39, 21 festinatio -a est et caeca. APVL. met. 7, 20 saltu). 22, 44, 7 inconsultam atque -am pugnam. VAL. MAX. 7, 2 ext. 17 -a temeritas victorum (9, 7, 2 *al. cf.* SEN. dial. 2, 5, 2 erroris [CYPR. laps. 33 *al.*]. epist. 104, 10 pavoris). SEN. dial. 3, 10, 1 adsumet ratio in adiutorium -os et violentos impetus. 7, 10, 2 amorem rerum suarum caecum et -um. SIL. 16, 640 consulta (*cf.* HEGES. 1, 12, 2 sententia). APVL. met. 2, 27 infausti atque -i sermonis. 11, 15 malitia *Fortunae* (*cf.* Plat. 1, 12 Fortunae ... -os casus). CLAVD. DON. Aen. 7, 590 p. 89, 4 nisibus (*cf.* CASSIOD. in psalm. 129 praef. actione). SACR. Leon. 350 benignitatem. COD. Iust. 5, 4, 23 -am et minus honestam electionem. *trop.*: PLIN. epist. 4, 22, 5 caeca et -a feruntur *tela* (*cf. supra l. 36*). APVL. met. 2, 32 -ae noctis caligine (3, 18). *fere i. q. improvisus* (*cf. l. 73*): EVSTATH. Bas. hex. 7, 5 p. 942[C] nihil -um (ἀπρονόητον), nihil praetermissum est apud deum (*cf.* 9, 4 p. 961[A] nihil inordinatum vel -um [ἀόριστον] habetur in rebus).

adv. **imprōvidē.** *compar.: p. 700, 8.* *in fig. litot.: p. 700, 6. 11.* *de notione cf.* SERV. Aen. 9, 373. *inde a* LIV.

1 *i. q. temere, stulte*: LIV. 21, 53, 7 temere atque -e quicquam consules acturos. 27, 27, 11 tam -e se ... in praeceps dederat *Marcellus*. CVRT. 3, 11, 8 alios -e instantes (*cf.* TAC. hist. 2, 15 -e secutos [CASSIOD. in psalm. 1, 3]. APVL. met. 3, 6 tertiumque -e occurrentem). 4, 16, 17. APVL. met. 4, 12 eum strenue quidem, ⟨s⟩ed satis -e conantem ... facinus. CYPR. epist. 74, 1 p. 799, 14 quae imperite atque -e scripsit (*cf.* BOETH. herm. sec. 5, 12 p. 393, 19 stulte atque -e ... constituentes *Stoici*. arithm. 2, 32 p. 125, 25 [*litot.*]. mus. 5, 13 p. 363, 12 nimis -e). AMM. 25, 5, 7 quidam ... factum criminatur -e (*cf.* AVG. adult. coniug. 1, 26, 33 -ius quam cautius iudicare). CLAVD. DON. Aen. 5, 615 p. 493, 14 ire -e in elementum (*cf.* OROS. hist. 4, 20, 35 transiret). AVG. civ. 12, 21 p. 547, 13 D. ut ... ab hac *miseria* eam *animam* non -e (*fere i. sine providentia*) liberaret *divina providentia*. **2** *i. q. inopinate*: COLVM. 6, 17, 1 vipera ..., cum in pascuo bos -e supercubuit, lacessita onere morsum imprimit (*inde* VEG. mulom. 4, 21, 1).

1. *imprōvīsus, -a, -um. *ab* in *et* provisus. *scrib.* in-: DECRET. decur. Pis. de C. Caesare (CIL XI 1421) 20. *compar.: infra l. 52. 74.* *in fig. litot.: infra l. 54. 76. 83.* *de notione*: CLAVD. DON. Aen. 7, 505 p. 77, 12 -i sunt, qui subito apparent nec videntur dum veniunt (*sim.* ISID. orig. 10, 147). GLOSS.[L] II Philox. IN 401 ἀπρόοπτα. III Abol. IN 43 non ante visus, sed subito. 173 insperatus [inperitus]. GLOSS. subitus, ἀπροόρατος, ἀπροσδόκητος. *inde a* COM. pall. (*v. infra l. 48*) *et* CIC. [*falso trad.*: PLIN. nat. 16, 137 pro indiviso *codd. plerr.*, -o *E. v. et p. 699, 22 sq.* *e coni.*: AMM. 15, 4, 8 ⟨inpro⟩visi (*suppl. Langen*).]

1 *passive i. q. inopinatus, inexspectatus, repentinus* (*add. dat.: l. 29. 34. 53 sq. 64. 76. 83*): **a** *de animantibus* (*fere hominibus; de dis: l. 35 sq.; de animalibus: l. 32. 38; plerumque praedic., attrib.: l. 32*): SALL. Iug. 88, 6 quo -us gravior accideret *Bocchus*. VERG. Aen. 1, 595 cunctisque repente (*cf. l. 38. 46. p. 701, 43*) -us ait (CLAVD. DON.: ut -us cunctis venisset ad verba). 2, 182 -i aderunt *Graeci* (7, 506. 9, 48 OV. rem. 347 STAT. Theb. 3, 347). 2, 379 -um ... anguem pressit. LIV. 21, 28, 3 ab tergo -a premente acie. CVRT. 6, 6, 21 -us hosti supervenit (VVLG. II Macc. 8, 6 [ἀπροσδοκήτως]. *cf.* TAC. ann. 1, 56 Chattis adeo -us advenit, ut *eqs.* CLAVD. DON. Aen. 3, 225 venerunt harpyiae -ae [*Verg.* subitae]. *v. et infra l. 78*). VAL. FL. 7, 210 toro Venus -a resedit. FRONTIN. strat. 3, 2, 5 Cimon ... templum ... noctu -us incendit. 3, 9, 6 nocte -us accessit. TAC. hist. 4, 33 -i castra involavere (*cf.* GELL. 9, 11, 7 corvus repente -us advolat). 4, 77 tam -i (-a *M*) adsiluere (*cf.* AMM. 21, 9, 6 exsiluit). ann. 12, 27 dilapsis -i circumfunderentur *auxiliares*. APVL. met. 8, 29 iuvenes ... -i ... se penetrant. 9, 20 contra omnium opinionem (*cf. l. 62. 67. 72. p. 701, 1. 42. 72. 80*) ... -us maritus adsistit ... ianuam. *al.* IVST. 7, 6, 8 Thessaliam ... -us expugnat *Philippus* (*cf.* AMM. 23, 2, 7 occuparet). DICT. 3, 6 Helenus ... manum Achillis procul atque -us sagitta transfigit. AMM. 17, 10, 3 rex ... ultro ... -us occurrit. 23, 6, 52. CLAVD. 20, 433 -us ... repente ... castra subit. SIDON. epist. 8, 6, 14 -us aggreditur *hostis*, praevisus elabitur. *et al.* **b** *de rebus* (*fere attrib.; praedic.: l. 53. 58. 64. 76. 78. 81*): COM. pall. inc. 71 clamor, lapides, fustes, gladii: haec -a omnia. CIC. Verr. II 1, 135 nova res atque -a pupilli calamitas (DECRET. decur. Pis. de C. Caesare [CIL XI 1421] 20 tantae ac tam -ae c. *cf.* CIC. Tusc. 3, 30 *mala* [*v. vol. VIII 235, 66*]. SIL. 5, 390 lues [*syn.* inopino]. 14, 319 pestis [TAC. ann. 2, 47 -ior graviorque]). 2, 69 cum hoc illi -um atque inopinatum accidisset (Tusc. 4, 37 nihil [*cf.* SEN. epist. 91, 3 n. nobis -um esse debet (*syn.* inexspectata)]. *cf.* Font. 42 cum tot bella ... subito atque -a nascantur). leg. agr. 2, 60 amor tam -us ac tam repentinus. Mur. 55 tantis tamque -is periculis (CVRT. 4, 13, 4 TAC. ann. 14, 24 APVL. flor. 16 p. 62 quam -a p. hominibus subito [*cf. l. 55. p. 701, 54*] oboriantur. *cf.* TAC. ann. 14, 10 discrimen). prov. 43 subita atque -a formido (*cf.* SALL. Iug. 67, 1 metu [*al.* CVRT. 9, 4, 16]. CVRT. 8, 13, 11 pavore. VEG. mil. 3, 6[extr.] terrore). Phil. 3, 27 quam -am, quam repentinam *salutem* (*cf.* 13, 19 di ... praesidium -um nec opinantibus nobis obtulerunt). de orat. 1, 103 ut nulla sit res neque tanta neque tam -a neque tam nova *eqs.* (LIV. 22, 4, 6 Romanis subita atque -a r. fuit. *al.*). part. 73 exitus (QVINT. inst. 12, 1, 3). epist. 2, 10, 3 adventu (LIV. 8, 24, 7. *cf.* 42, 47, 5 -os ... ad incautum hostem reditus. VAL. MAX. 6, 9 ext. 7 [*trop.*] recussu). 15, 12, 2 necopinatus et -us provinciae casus (PAPIN. dig. 29, 1, 36, 2 COD. Iust. 4, 35, 13 [*a. 294*]). HOR. carm. 2, 13, 19 -a leti vis (TAC. hist. 3, 71 FIRM. math. 1, 7, 9). epist. 1, 6, 11 species. LIV. 10, 14, 8 tumultu (TAC. hist. 3, 69). 31, 2, 8 impetu (*cf.* VAL. MAX. 3, 8, 8 insidiis. PANEG. 6, 10, 1 latrocinio. AMM. 17, 4, 3 excursu). 35, 14, 12 -um adsentationis genus (35, 27, 4 necopinantem eum -o g. belli aggredi). GRATT. cyn. 54 imber (*cf.* PLIN. paneg. 66, 3 [*trop.*] turbo. APVL. mund. 9 quanto -ior praecipitatio eius *nimbi* est. AVG. civ. 22, 22 p. 606, 18 D. fluvius). SEN. contr. 2, 5, 8 -a segetum maturitas (*opp.* sera). CVRT. 9, 2, 13 non est -a vobis mentientium vanitas. SIL. 12, 54 tela (*syn.* subitae. *cf.* PRVD. ham. 536 -a venit *sagitta*). TAC. hist. 4, 16 proditione. ann. 1, 12 interrogatione. 2, 38 efflagitatio intempestiva ... et -a. 4, 51 incerti ictus, vulnera -a. PAPIN. dig. 19, 1, 41 oneris. TRYPH. dig. 27, 2, 6 absentia. MIN. FEL. 34, 1 -um ignem cadere. RVF. FEST. 27 (*abl. abs.*) -is adversum sitim aquarum subsidiis. CLAVD. 26, 370 sors. AVG. civ. 12, 21 p. 547, 11 D. quae *miseria* non esset -a divinae providentiae. *et al.* *subst. neutr.* (*cf. p. 701, 12*): CIC. ac. 1, 29 quod efficiat *haec vis* multa -a

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

et necopinata nobis propter obscuritatem ... causarum. Tusc. 4, 57 -um aliquid aut repentinum (LIV. 27, 43, 7 a. -um, inopinatum). TAC. hist. 5, 16 dux sibi delectos retinuerat ad -a. PS. QVINT. decl. 17, 18 nihil est ... -orum dolore torrentius (*syn.* inexspectata). MART. CAP. 1, 89 facere -a non poterat *Tyche*. CASSIOD. in psalm. 118, 60. *t. t. rhet.* (*gr.* ἀπροσδόκητον): CIC. de orat. 3, 207 (*inter figuras rhet.*) et -um quiddam et dinumeratio *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 9, 3, 90).

2 *active i. q. improvidus, inopinans* (*cf. infra l. 71. p. 699, 22 sq.*): VIR. ill. 23, 9 Gallos -os (-o *Schroeter*, -us *Faber*, improvidos *Klotz*) internecione occidit *Camillus*. AMM. 31, 11, 5 globos ... -os adoriens. VEG. mil. 3, 20 p. 109, 3 ut ... -os hostes vertas in fugam (*antea*: non sperante eo *hoste*). *subst. masc.* (*cf. p. 700, 83*): HYMN. Ambros. (?) Beda gramm. VII 259, 12 fur obscura velut nocte -os occupans.

neutr. subst. imprōvīsum (*cf. p. 700, 84*) *c. praep.* (*pro adv.*): **dē imprōvīsō.** NOT. Tir. 43, 69ª. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 441, 15 B. repente, ex -o, de -o, subito, inopinato. GLOSS. ἀπροσδοκήτως, ἐξ ἀπροσδοκήτου, subito. *inde a* TRABEA; *frequentant* TER. (5ⁱᵉˢ), CAES. (7ⁱᵉˢ, -o *ter*, ex -o *semel*), SALL. (5ⁱᵉˢ, ex -o 5ⁱᵉˢ): *postea non iam occurrit, ut vid.* *i. q. repente, subito*: TRABEA com. 3 de -o Chrysis ubi me aspexerit (*cf.* TER. Andr. 417 quasi de -o respice). TER. Andr. 360 (*ellipt.*) de -o nuptiae. Haut. 281 de -ost interventum mulieri (Ad. 407. *cf.* CAES. Gall. 2, 3, 1 eo cum de -o celeriusque omnium opinione venisset. SALL. Iug. 38, 4 castra circumvenit). Phorm. 884. VARRO Men. 141 et ecce de -o ad nos accedit ... Veritas (*cf.* CAES. Gall. 5, 22, 1 adoriantur. 5, 39, 1 advolant [7, 72, 2. HIRT. Gall. 8, 36, 4 imprudentibus omnibus (*cf. l. 30*) de -o]). CIC. S. Rosc. 151 in quos ... de -o incidant *hostes*. CAES. Gall. 6, 3, 1 contendit. 7, 80, 3 complures de -o vulnerati (*cf.* civ. 2, 6, 3 nostris de -o imprudentibus ... vulnera inferebant *tela*. SALL. Catil. 28, 1 de -o ... imparatum *Ciceronem* confodere). SALL. Iug. 99, 1 signa canere. 107, 6 hist. frg. 2, 87.

***ex imprōvīsō** (-u *l. 51*). NOT. Tir. 43, 68ᶜ. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 418, 21. 444, 17 B. (*cf. supra l. 17*). GLOSS.ᴸ II Abav. EX 61 ⟨de⟩ subito, ex insperato. III Abol. EX 88 de occulto aut non ante visum. *al. cf. l. 62.* *inde a* PLAVTO (*? v. l. 37*) *et* CIC. *v. et l. 19. 63 sq.* [*loc. lacero*: SEN. dial. 6, 11, 4.] PLAVT. Rud. 1192 (*interpol.? cf. vol. V 2, 1124, 41*) ex -o filiam inveni meam. CIC. Verr. II 1, 112 ex -o si quae res nata esset (*cf.* SALL. Iug. 14, 16 accidisset [COLL. Mos. 1, 9, 1 quae ex -o casu (*cf. l. 47. vix ad p. 700, 67 refer.*) potius quam fraude accidunt]. PORPH. Hor. carm. 2, 13, 14 ex -o mala inopinata intervenire). LVCR. 2, 1034 omnia ... ex -o si sint obiecta repente (*cf. l. 45. p. 700, 29*). CAES. civ. 3, 79, 3 accessit etiam ex -o aliud incommodum. BELL. Afr. 50, 2 cum ipse ex -o legionarios adortus esset (61, 5 LIV. 25, 9, 11. 31, 26, 3 repente ... ex -o. CVRT. 8, 1, 5 *al.* TAC. ann. 4, 45 FLOR. epit. 4, 12, 34 [*v. p. 699, 25*]. AMM. 18, 2, 13 casu ... ex -o. *cf.* LIV. 40, 47, 2 aggressus *urbem* [IVST. 22, 3, 1]). 59, 5. 80, 5. SALL. Iug. 14, 11 ex -o Iugurtha ... sese ecferens ... regnum ... praedam fecit. 20, 3 invadit (58, 1 LIV. 25, 11, 10. *cf.* RVFIN. hist. 2, 11, 3 inruens [ἀπροσδοκήτως]. PRISC. Anast. 258 raptim ... ruentes. GREG. M. epist. 11, 15 p. 277, 6 ex -u te ingrediente cordi nostro). 53, 1 animadvortunt. LIV. 5, 45, 8. 8, 10, 5 nova ex -o exorta acies. 10, 14, 15 equites ... ex -o ante signa evecti (*cf.* FLOR. epit. 4, 10, 3 subito [*cf. p. 700, 58*] nec magna hostium manus ex -o ... erupit). 23, 37, 6 oppressi fuerant (SVET. Aug. 16, 3 PS. LACT. mort. pers. 29, 6. *cf.* MEN. dig. 49, 16, 5, 5 capiatur). 31, 37, 4 vulnerabant (*al. cf.* ASCON. Mil. p. 41, 17 multi ... ex -o ceciderunt). *al.* SVET. Aug. 94, 7 Otho 9, 2 PAPIN. dig. 50, 5, 8, 3 GELL. 13, 28, 3 AMM. 14, 10, 7. 24, 8, 4. *et al.*

adv. ***imprōvīsō.** *in fig. litot.*: *l. 74.* NOT. Tir. 43, 68ᵇ. GLOSS.ᴸ III Abol. IN 282 subito vel inviso. GLOSS. ἀπροοράτως. *cf.* SERV. auct. Aen. 12, 576 '-o' deest 'ex', ut sit 'ex -o'. *inde a* PLAVTO, LVCIL., ACC.; *adamant* CIC. (7ⁱᵉˢ, de -o *semel*, ex -o *semel*), LIV. (23ⁱᵉˢ, ex -o 11ⁱᵉˢ).

i. q. repente, subito: PLAVT. Asin. 310 tantum adest boni -o. Rud. 1196 -o filiam inveni (*cf.* OV. met. 14, 161 -o ... repertum). ACC. praetext. 31 in re tanta (di rem tantam *Ribb.*) haut temere -o offerunt. LVCIL. 1320 velut ol[l]i⟨m⟩ auceps ille facit ... -o insidiisque (CIC. Phil. 12, 3 cur tam -o, cur tam repente pacis est facta mentio? LIV. 27, 28, 16). VARRO rust. 1, 12, 4 repentinae praedonum manus quod -o[s] facilius opprimere possunt (CIC. off. 2, 81 Att. 15, 1ª, 1 LIV. 10, 32, 8 *al.*). CIC. Verr. II 2, 182 homini praeter opinionem (*cf. l. 42. 80. p. 700, 41*) -o incidi (LIV. 6, 33, 7). MVr. 36 tempestates ... -o ... concitantur. rep. 1, 7 cum mihi nihil -o ... evenisset (PLIN. med. 2, 26 accidere). div. 1, 50 -o ... in castra irrupisse (*cf.* LIV. 9, 44, 11 invadit. 28, 13, 6 incurrissent). CAES. Gall. 1, 13, 5 quod -o unum pagum adortus esset (LIV. 2, 11, 4. 7, 36, 12 *hostem* incautum -o adortae *legiones*. *al.* FRONTIN. strat. 3, 17, 2. *cf.* CAES. civ. 1, 75, 2 advolat [PLIN. nat. 9, 30]. LIV. 36, 38, 1 aggressi sunt [44, 35, 11 necopinantes. *al.*]). civ. 1, 54, 3 collem -o occupat (LIV. 38, 30, 7. *cf.* 3, 23, 1 arcem ... capiunt). VERG. Aen. 8, 524 -o vibratus ab aethere fulgor ... venit. 12, 576 scalae -o subitusque apparuit ignis. CELS. 2, 8, 29 homo -o (*codd. mell.*, ex -o *J*) concidit. AMM. 24, 4, 29 -o inde exorta *manus insidiatrix*.

adv. **imprōvīsē.** *i. q. subito, repente*: COD. Theod. 11, 1, 9 repente atque -e solebant convehi *pabula*. RVSTIC. Conc.ˢ I 4 p. 101, 5 deinde quodam modo, -e utique, in domum quandam facti sumus. p. 116, 35 (αἰφνίδιον). GREG. M. moral. 23, 1 -e vulnerarent *iacula increpationis*.

2. ? imprōvīsus, -a, -um. [*vix i. q.* '*provisus*', '*perspicuus*' (*sc. c.* in '*intensivo*'), *sed male versum vel intellectum quasi fuisset* ἀφανῆ *in exemplari LXX. J. B. H.*] VVLG. sap. 7, 21 quaecumque sunt absconsa et -a didici (κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ). *inde* AMBR. hex. 3, 15, 64.

ἀπροσπέλαστος: **improximābilis** GLOSS. III 423, 14. *ab* in *et* *proximabilis.

intactus **inproximus** intenuos (ingenuus *Götz, recte*) inquerellatus GLOSS. I p. 81. *cf.* improximabilis.

1. *imprūdēns, -ntis. *ab* in *et* prudens (*cf. etiam* 2. imprudens *p. 704, 46*). *de formis*: *abl. sg.*-e: *l. 69 sqq. 78. p. 703, 73. adde* CIC. Verr. II 2, 58 *al.* QVINT. decl. 248 p. 18, 15 *al.* AVG. civ. 16, 2 p. 122, 15 D. -i: *p. 703, 82. adde*: VVLG. Sirach 20, 24. *gen. plur.* -ium: *p. 703, 57. 76. 79. 704, 3. 8. 10. adde*: APVL. Plat. 2, 9. *compar.*: *p. 703, 68. 83.* *superl.*: *l. 22. p. 703, 78 sqq.* *in fig. litot.*: *l. 46. p. 703, 5. 38 sqq. 43. 58. 69. adde*: TER. Hec. 877. NOT. Tir. 52, 53. 55 (*superl.*). SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 19 B. -s, indoctus, rudis, ignarus *eqs.* p. 432, 9. GLOSS. ἄπειρος, ἄφρων, ἀσύνετος. *inde a* PLAVTO *et* TER. [*falso trad.* prud-: *l. 54. 83. p. 703, 5. 10. 79. 82.* impud-: *p. 703, 40. 59. 68.*]

I *i. q. inopinans, improvidus, inscius, invitus* (*fere praedic.; attrib.*: *l. 32. 54. 81. p. 703, 1. 4. subauditur hic illic notio q. e. incautus*: *e. g. l. 46. 49. 62 sq. p. 703, 2 sq. 20. in rebus sacris vel publicis*: *l. 41. 43. 49. 82 sq.*): **A** *in universum*: **1** *absol.*: **a** *de animantibus* (*fere hominibus; de animalibus*: *l. 67. 77*): PLAVT. Aul. 62 ne mi ex insidiis verba -i duit *anus* (Mil. 333 subrepsit. OV. trist. 2, 104 cur -i cognita culpa mihi? *cf.* PROP. 1, 20, 3 saepe -i fortuna occurrit amanti. LACT. inst. 1, 21, 31 si quando ... vel -i alicui exciderit bonum verbum). 792 ego ... -s peccavi (Epid. 729 PVBLIL. I 41. *cf.* CIC. inv. 1, 46 qui -es laeserunt [off. 2, 68 *opp.* scientes]. SEN. contr. exc. 6, 2 nocui [QVINT. inst. 5, 10, 73 *ibid.* -s profuit]. CVRT. 9, 2, 31 deliqui. GELL. 11, 8, 4 cum -es erravimus aut cum compulsi peccavimus. *v. et l. 41 sq. p. 703, 22*). Capt. 44 fratrem ... reducem ... faciet ... -s ([*syn.* insciens. *opp.* prudens]. TER. Phorm. 660 scientem an -em. Hec. 877. 880. VARRO ling. 6, 30 -s fecit *praetor* [*opp.* prudens]. RHET. Her. 2, 17, 25 nos peccasse neque id -es [*M*, -er *CE*] aut fortuito aut necessario fecisse. CIC. Verr. II 2, 101 se -em [*sc. legum*] fecisse, existimasse id licere. Tusc. 5, 78 [*in rebus sacris*]. HOR. sat. 1, 4, 137. QVINT. decl. 323 p. 271, 31 inviti et -es. *cf. l. 47. p. 703, 20*). Epid. 369 leno ... caput suom -s alligabit. Men. 419 tibi non -s adversabar. 1073 si quid stulte dixi atque -s tibi (TER. Haut. 633 te inscientem atque -em dicere ac facere omnia. *cf.* Phorm. 268 facta -s [DON.: nesciens] depinxit senex. 745 ne vos forte -es foris effutiretis. VARRO ling. 6, 30 si tum -s *praetor* id verbum emisit. CIC. Vatin. 3 indicasti. orat. 190 immittit ... senarium. fin. 2, 5 ac. 2, 18. TAC. ann. 1, 74 ne -s dissentiam). Merc. 224 ne te opprimeret -em (NEP. Dat. 4, 3 [*opp.* paratum]. Eum. 8, 6 hostem. *cf.* PLAVT. Trin. 61 me -em [*A*, mihi -i *P*] obrepseris. CAES. civ. 1, 51, 4 aggreditur [2, 38, 4 -es (prud- *pars codd.*) inopinantesque hostes. *v. et p. 703, 1. 37*]. 3, 30, 2 adoriri. NEP. Ages. 2, 2 ut omnes imparatos -esque offenderet). Mil. 432. Poen. 75 emit ... filium -s senex (CELS. dig. 6, 1, 38 *al.* TERT. nat. 1, 16 p. 88, 3. *cf.* IVLIAN. dig. 18, 1, 41, 1 mensam argento coopertam mihi ignoranti pro solida vendidisti -s). 97 adulescens alteram efflictim perit, suam sibi cognatam, -s neque scit, quae siet. Trin. 908. TER. Andr. 642 me et te -s ... perdidi (*cf.* MELA 1, 98 *Cyzicum* a Minyis -bus ... fusum). Haut. 369 nequid -s ruas (PROP. 4, 1, 71). Eun. 633 praeterii -s villam (CIC. Brut. 269 [*trop.*]. *cf.* Verr. II 4, 43 incidi [top. 75 -es (*A vulg.*, -er *codd. rell., Wilkins*). BELL. Afr. 53, 1. GELL. 14, 1, 33 repente -es. *et al.*]. off. 3, 68 incurrat. VERG. Aen. 9, 386 -s evaserat hostes [SERV.: scilicet remanentis Euryali. SERV. auct.: aut -s se evasisse. alii -s valde prudens accipiunt]. PHAEDR. 3, 2, 2 panthera -s ... decidit). CIC. inv. 1, 54 ratione rogationis -s ... deducendus est. S. Rosc. 21 -e L. Sulla (*abl. abs. ut etiam* 25. 91 imperatoribus. 130 Verr. II 2, 58. de orat. 1, 94 me -e et invito [Att. 1, 19, 10]. CAES. Gall. 5, 15, 3 nostris. civ. 2, 3, 1 -e atque inopinante Curione. HIRT. Gall. 8, 36, 3 [*v. p. 701, 27*]. NEP. Con. 5, 4 Tiribazo sciente an -e). Tull. 51 si quis quem -s occiderit (SEN. contr. exc. 4, 3 [*opp.* prudentes]. QVINT. inst. 5, 10, 60 -s vel invitus. *al. cf.* OV. met. 8, 65 ne quis tua pectora ... vulneret -s [10, 130]. VAL. MAX. 9, 9, 2 -s ... causa tibi mortis fui. SEN. dial. 4, 32, 2 Catonem ... quidam percussit -s [*opp.* sciens]. PLIN. nat. 8, 23 ne quod obterat -s *elephantus*. QVINT. decl. 248 p. 18, 17 an ab -e aut per -em sit interfectus). Verr. II 4, 103 Massinissam -em accepisse *dentes*, re cognita *eqs.* (off. 3, 91. HIRT. Gall. 8, 19, 3 detrimentum). Cluent. 143 ab amicis -es ... prodimur. har. resp. 8 quae *sacra* viri oculis ne -is quidem aspici fas est (*cf.* TIB. 1, 2, 39). fin. 2, 59. div. 1, 33 cum tabernaculum vitio cepisset -s *Gracchus*. *al.* LVCR. 5, 1009 illi ⟨in⟩prudentes ipsi sibi saepe venenum vergebant. CAES. Gall. 3, 29, 1 ne quis inermibus

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-busque militibus ... impetus fieri posset (*cf. p. 702, 52*). Ov. met. 3, 425 se cupit -s *Narcissus. al.* GRATT. 94. VITR. 8, 3, 15 ex quo *fonte* qui biberant -es (8, 3, 22. *cf.* PETRON. 66, 5 gustasset). CELS. 6, 18, 3^{C} (*opp.* volens). PETRON. 17, 6. 106, 3 -es noxios in nostrum induxere navigium *di.* TAC. ann. 4, 70 non -em (prud- *M*) Tiberium tantam invidiam adisse. PLIN. epist. 7, 3, 4 -s ... retardo. IAVOL. dig. 24, 3, 66, 4 (*opp.* prudens). VLP. dig. 21, 1, 17, 7 si vicarius invitus aut -s secutus est *servum.* GELL. 17, 8, 5 ore tenus -s. *et al.* *subst.* (*exempla ambigua: e. g. p. 702, 31 sqq. 52 sqq. cf. l. 45. 75*): VERG. georg. 1, 373 numquam -bus (prud- M^{1}) imber obfuit (SERV.: alii 'in' vacare volunt, alii augendi habere significationem ut sit ... 'valde prudentibus' *eqs.* hoc dicit: numquam nescienti nocet imber). PHAEDR. 1, 22, 12 meritum inane iactant -bus. PETRON. 32, 1 expressit -bus risum *Trimalchio.* QVINT. inst. 6, 3, 23 si -bus excidant *verba.* TAC. ann. 13, 16 diffugiunt -es; at quibus altior intellectus *eqs.* VLP. dig. 17, 2, 52, 3 damna, quae -bus accidunt. APVL. Plat. 2, 17 (*syn.* ignorantibus). CLAVD. DON. Aen. 3, 100 p. 278, 8 qui -es instruerent. EPIST. pontif. 321 Migne 20 p. 587^{B} decipiant ... innocentes vel potius -es.

b *de rebus* (*fere personatis. cf. l. 34*): CIC. fin. 2, 69 ut caveret *Voluptas,* ne quid faceret -s. Tusc. 4, 42 in altum ... provehitur -s *imbecillitas.* BELL. Afr. 11, 4 ne casu -es suae naves in classem adversariorum inciderent. PHAEDR. 3, 13, 8 ne religio peccet -s mea. PETRON. 114, 11 -s harena componet *mortuos.* *nota vi quasi passiva fere i. q. non consideratus:* SEN. contr. exc. 4, 3 -is caedis (6, 2 QVINT. decl. 247 p. 15, 7 *al. cf.* VAL. MAX. 1, 7 ext. 4 homicidii. *v. et p. 702, 73*).

2 *c. addit.:* **a** *gen.* (*v. et l. 43. 52. p. 702, 66*): TER. Eun. 136 emit eam ... -s harum rerum ignarusque omnium (DON.: '-s' per se, 'ignarus' per alios *eqs.*). CIC. inv. 2, 95 -es legis ... vitulum immolaverunt. Sest. 16 consul ... ignarus quidem et -s inpendentium ... scelerum et malorum. LIV. 31, 14, 7 iuvenes ... templum Cereris -es religionis ... ingressi sunt (DICT. 1, 19). SIL. 6, 166 -s tantae pestis gradiebar. QVINT. inst. 1, 1, 20 nec sum adeo aetatium -s, ut *eqs.* AMBR. Abr. 2, 4, 18 onerum. *de re fere i. q. impatiens:* VERG. georg. 2, 372 frons *vitis* tenera -sque laborum. **b** de (*cf. l. 44*): TER. Andr. 227 ut conveniam Pamphilum, ne de hac re pater -em opprimat. **c** *enunt.:* *interr. indir.:* SALL. [?] rep. 2, 6, 1 non inscius neque -s sum ..., quae ... tempestates hominum nobilium futurae sint. *acc. c. inf.* (*v. et l. 73. p. 702, 66 sq.*): CVRT. 8, 8, 2 non -s (impud- *codd.*) *Alexander* ... usurum eum rabie.

B *speciatim de artibus vel facultate i. q. imperitus, indoctus:* GELL. 9, 10, 5 Cornutus homo sane pleraque alia non indoctus neque -s. *c. gen.* (*cf. l. 27*): LIV. 34, 9, 9 Hispani, -es maris. COLVM. 1 praef. 11 negotii. ad (*cf. supra l. 35*): HIL. trin. 5, 1 ad divinae sapientiae intelligentiam humanus sensus -s. *subst.* (*cf. l. 8. 75*): VLP. dig. 21, 1, 17, 4 quod plerumque ab -bus ... dici solet. TERT. apol. 1, 8 -es de prudentibus iudicantes. FILASTR. 97, 4 quidam ... -es. CLAVD. DON. Aen. 4, 65 p. 364, 23. CONSENT. gramm. p. 3, 12 N. (*opp.* doctis).

II *i. q. stultus, insipiens* (*c. abl. rel.: p. 704, 5*): **A** *adi.:* **1** *de animantibus* (*fere hominibus; de dis: l. 66*): TER. Eun. 430 dolet dictum -i adulescenti et libero ([DON.: cuius rei -i? scilicet qui minime crederet *eqs.* SCHOL. Ter. Bemb.: innocenti ..., valde prudenti]. Phorm. 294. *fort. add.:* LVCIL. 648 risum magnum -s ... subicit [*sc. infans*?]. *cf. l. 72*). CIC. Deiot. 16 hominem ([*sq.* minime stulto]. FILASTR. 147, 2 [*de haeretico*]. VVLG. Sirach 22, 18 h. -em [ἀσύνετον] et fatuum et impium. I Petr. 2, 15 -ium h. ignorantiam [ἀφρόνων]. *et al. cf.* EVTR. 10, 17, 3 *Iovianus,* vir alias neque iners neque -s). VAL. MAX. 5, 2, 4 vulgi (SEN. dial. 10, 1, 1 [impud- *A*]. *cf.* AMM. 24, 8, 2 plebs). SEN. benef. 7, 16, 3 tam -es iudicas maiores nostros fuisse. dial. 2, 14, 1 aeque -s animal (*cf. infra l. 67*) est *mulier.* 5, 26, 1 quo quisque vitio fiat -s. epist. 120, 22 animus (*cf.* TERT. anim. 54 p. 387, 12 animas). COLVM. 7, 1, 2 -is custodis neglegentiam (*fere i. 'temerarius' ut etiam* PLIN. nat. 17, 227 subarator). QVINT. inst. 5, 7, 10 testis. decl. 249 p. 20, 15 legum latores. ARNOB. nat. 5, 1 p. 173, 10 stolidus et -s *Iuppiter.* AVG. civ. 10, 11 p. 418, 27 D. *daemones. et al.* *adde de bestia:* SYMM. or. 1, 9 -s animal (*sc. equus. cf. l. 61*). **2** *de rebus:* VAL. MAX. 9, 5 ext. 2 insolentius dictum an -ius (inpud- *codd.*). COLVM. 3, 18, 1 antiquitatis -s consuetudo. PETRON. 102, 3 non -s ... consilium. PLIN. nat. 7, 132 heu vana et -s diligentia. HIL. trin. 3, 25 (*nota oxym.*) -em mundi sapientiam. CLAVD. DON. Aen. 2, 235 p. 180, 4 puerorum ... -s aetas (*cf. l. 52*). GENNAD. dogm. 32 de -e sit providum *liberum arbitrium.* -s est *c. inf.* (*cf. l. 39. p. 704, 8*): ARNOB. nat. 5, 4 p. 176, 22 quid ... tam -s quam confiteri *eqs.*

B *subst.* (*cf. l. 8. 45*): SEN. suas. 4, 1 (*de vaticinatore*) non eodem contentus utero quo -es nascimur. SEN. benef. 4, 34, 5 -ium ista fiducia est (*opp.* sapiens). dial. 2, 19, 1. epist. 10, 2 (*syn.* stulto *ut etiam* APVL. Plat. 2, 9). 81, 8 -s et rudis et unus e turba. 90, 33 (*superl.*). 99, 21 -ium (*codd. recc.,* prudentium *B A*) ut gaudia sic dolores. COLVM. 3, 10, 6 quis non -issimum quemque ... huic negotio delegat? (*cf.* 3, 20, 6). QVINT. inst. 7, 1, 40. TAC. ann. 1, 70 nihil strenuus ab ignavo, sapiens ab -i (a prud- *M*) ... differre. AVR. Fronto p. 49, 17 N. quin aliquid ancipitis ... habeat *oraculum,* quo -ior irretiatur. TERT. adv. Prax. 3 p. 230, 8 simplices ... quique, ne dixerim -es et idiotae. ITALA prov. 12, 16 (Cypr. test. 3, 8) -s ... enuntiat iram suam (*opp.* astutus. *gr.* ἄφρων, *Vulg.* fatuus). 23, 9 (Cypr. testim. 3, 50 *al.*) aures -is (ἄφρονος, *Vulg.* insipientium. *cf.* VVLG. Sirach 21, 28 labia -ium [ἀλλοτρίων]. 40, 32 in ore -is [ἀναιδοῦς]). Luc. 24, 25 (Filastr. 156, 3) o duri corde et -es animo (ἀνόητοι, *Vulg.* stulti). CYPR. zel. 6 p. 422, 23 -ium poena providentibus conferat sanitatem. AVR. VICT. Caes. 3, 17 (*de turba*) mitissimus videbatur *Claudius* -bus. VVLG. eccles. 7, 26 impietatem stulti et errorem -ium. *et al.* -ium est *c. acc. c. inf.* (*cf. p. 703, 39. 73*): QVINT. inst. 12, 7, 8 quod ex prima statim fronte diiudicari -ium est (*cf.* Ps. AVG. quaest. test. I 114, 31). *in alloc.:* PRVD. apoth. 355 non sapis, -s, *eqs.*

deriv.: imprudentia.

adv. ⌘**imprūdenter.** *compar.: l. 27. 31. 40.* *superl.:* FAVST. REI. grat. 2, 10 p. 83, 18. *in fig. litot.: l. 31 sqq. 39. 42.* *inde a* LIVIO ANDR. (*? v. l. 17*), TER. [*falso ut vid. trad. pro adi.: p. 702, 42. 64.* *e coni.:* AFRAN. com. 194 (*v. p. 677, 46*). *interpr. dub.:* LIV. ANDR. trag. 25 nimis pol -r (*codd.,* -pud- *Ribbeck*) servus praestolaras.]

1 *i. q. per ignorantiam, sine consilio:* CIC. inv. 2, 108 nihil -r, sed omnia ex ... malitia facta dicet (part. 131 -r aut necessitate aut casu [*opp.* sua sponte et voluntate]. *cf. l. 31*). PAVL. sent. 5, 23, 3 qui casu iactu teli hominem -r occidit (*cf.* COLL. Mos. 1, 7, 1 ferierit. *v. et l. 38*). ITALA lev. 4, 2 (Lugd.) anima quaecumque deliquerit ante deum -r (ἀκουσίως, *Vulg.* per ignorantiam. *sim.* 4, 27. *cf.* AVG. quaest. hept. 3, 20 p. 249, 9 [*v. p. 315, 31*]). AVG. c. Iul. op. imperf. 5, 16 p. 1450^{A} nisi ... peccasset *homo* ..., viveret -r non dignoscendo *eqs.*

2 *i. q. temere, stulte, falso:* TER. Andr. 130 soror ... ad flammam accessit -ius satis cum periclo. CIC. orat. 47 nec vero utetur -r hac copia, sed omnia expendet. ac. 1, 22 illud -r *putant* ([*opp.* non falso]. *cf.* CLAVD. DON. Aen. 10, 810 p. 392, 11 existimat. AVG. civ. 1, 3 tit. crediderint). Att. 10, 12^{a}, 1 omnia, quo diligentius cogitata, eo facta sunt -ius (CAES. Cic. Att. 10, 8^{b}, 1 te nihil temere, nihil -r facturum iudicaram. NEP. Hann. 2, 6 non -r feceris, si *eqs.* COLVM. 1, 1, 2 -r facta opera. *et al. cf. l. 19*). LIV. 38, 47, 8 bellum ... gestum temere atque -r. SEN. contr. 2, 3, 21 hunc sensum non -r Silo Pompeius improbabat (*cf.* suas. 1, 12 ⟨ut⟩ non -r discedat a fide *Vergilius.* SIDON. epist. 9, 2, 1 -r incipitur *opus.* SALV. gub. 1, 16 dixit. NICET. spir. 7 interpretari). VELL. 1, 2, 1 de industria -r rixam ciens (incies *codd.*) interemptus est *Codrus* (-r *ante* interemptus *transp. pars edd.*). 2, 118, 2 haud -r speculatus *Arminius.* FRONTO p. 89, 19 N. pueri ... me ... -ius ad ostium balnei fervens affixerunt. PAVL. dig. 3, 5, 20, 3 quod -r eum elegeris. VLP. dig. 29, 4, 10, 1 neque improbe neque -r institutos legata recusare. HIL. ad Const. 1, 5 -r et incaute. HIER. epist. 58, 7, 1. AVG. civ. 1, 15 p. 27, 17 D. religioni ... inpudenter atque -r illudunt (*cf.* 8, 23 p. 357, 3 FACVND. defens. 9, 3 p. 751^{A}).

(**2. imprūdēns,** -ntis. *ab in intens. et* prudens. *vox tantum in* SCHOLL. *occurrens* [*v. p. 702, 67. 703, 11. 53. adde* SCHOL. Hor. sat. 1, 4, 137] *falsa interpr. orta est*).

⌘**imprūdentia,** -ae *f.* *ab* imprudens. GRAMM. suppl. 299, 11 -a per t litteram scribendum. $GLOSS.^{L}$ II Philox. IN 410 ἀπαιδευσία. GLOSS. ἀπειρία, ignorantia. *inde a* TER.; *ceterum non habent poetae praeter* CIRIS *et* PHAEDR.

1 *i. q. ignorantia, inscientia, error* (*de rebus sacris l. 79*): **a** *in universum:* **α** *absol. et c. gen. subi.* (*l. 56. 64. 69 al.; saepe abl. vel* per -am *sensu quasi adverb.; meton. de hominibus inopinantibus: l. 72. 84*): TER. Eun. 27 peccatum -ā est poetae ([DON.: ignorantiam, non imperitiam]. RHET. Her. 2, 16, 24 [*de reo*]. *cf.* SALL. Iug. 53, 7 paene -a admissum facinus. *v. et p. 705, 50*). VARRO rust. 3, 2, 7 ne labar -a ([in -am *cod.*]. CIC. Rab. perd. 25 *al.* PLANC. Cic. epist. 10, 23, 1 LIV. 36, 28, 4. 42, 42, 8. *cf.* ARNOB. nat. 4, 31 p. 166, 22 -ae lapsum. *v. et p. 705, 42*). CIC. S. Rosc. 131 aliquid -a praeteriri (*cf.* Verr. II 3, 51 quod erat -a praetermissum). Q. Rosc. 21 Roscium per -am deceptum esse (epist. 3, 10, 9 per -am ... errari potest. *cf. p. 705, 26*). Verr. I 13 quantum hominis avarissimi ... -am subterfugit. II 2, 57 qui perperam iudicassent, quod saepe per -am fit (QVINT. inst. 1, 5, 53. GELL. 20, 1, 16 quod ... -a factum est, retaliari per -am debet. *cf.* CIC. Verr. II 3, 29 -ā accidere. *v. et p. 705, 39*). Cluent. 76 Oppianicum sive -a sive misericordia ... adducti absolverunt *iudices* (*cf.* VLP. dig. 21, 2, 51 pr. per -am iudicis aut errorem. PAVL. dig. 2, 2, 2 adsessoris. *v. et l. 65*). leg. agr. 2, 25 si per -am vestram, neglegentiam (*cf. l. 75. p. 705, 28*) meam legem incognitam acceperitis. har. resp. 37 (*de sacrificiis Bonae Deae*) quo non modo improbitas, sed ne -a quidem possit intrare (*cf.* leg. 2, 36 quo ne -am quidem oculorum adici fas fuit). Planc. 31 e carcere ... emissus per -am. or. frg. D II 2 integris amicitiis officium praetermissum -ae vel, ut gravius interpretemur, neglegentiae excusatione defenditur (BELL. Alex. 68, 1. *cf.* LIV. 30, 37, 10 excusata -a. SEN. contr. exc. 5, 5 qui -a defenditur). orat. 189 versus saepe in oratione per -am dicimus (*cf.* VAL. MAX. 2, 2, 1 narravit. TAC. ann. 14, 5 -ā ... clamitat). leg. 2, 37 sacerdos -am consilio expiatam metu liberet. NEP. Dion 8, 3 se armat -ā Dionis *Callicrates.* CIRIS 190 quid ... -a (prud- *pars codd.*) prodest? MELA 1, 58 per -am interemisse *animalia* (*cf.* QVINT. decl. 248 p. 15, 9 caedem per -am commiserat. p. 19, 3 occidisset). PLIN. nat. 7, 125 (*de caede Archimedis*) nisi fefellisset imperium *Marcelli* militaris -a. AFRIC. dig. 35, 1, 32 si per

[O Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-am minus solutum esset. MAVRIC. dig. 49, 14, 15 pr. si errasse videbitur *delator*, det -ae veniam *iudex. al.* TERT. patient. 11 p. 17, 8 aut -a aut sponte. *et al.* *β c. gen. obi.* (*cf. l. 32*): CIC. de orat. 3, 158 'si telum manu fugit'; -a teli missi brevius ... exponi non potuit. LIV. 4, 39, 6 -a eventūs (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 10, 505 p. 356, 26 futurorum). PETRON. 79, 2 locorum (*cf.* AMM. 17, 13, 19 viarum). BOETH. cons. 1, 4, 24 W. rerum.

b *speciatim*: *α t. t. iuris de ignoratione delicti* (*cf.* CIC. inv. 2, 95 -a est, cum scisse aliquid is, qui arguitur, negatur): RHET. Her. 1, 14, 24 *purgatio* dividitur in -am, fortunam, necessitatem (*sim.* 2, 16, 23. CIC. inv. 1, 15 -am, casum, n. 2, 94 de orat. 2, 106 *al.* MART. CAP. 5, 458. *cf.* CIC. inv. 1, 41 -a ... in purgationem confertur, cuius partes sunt inscientia, casus, necessitas). 2, 3, 5 *defensor* confugiet ad -am, stultitiam, adulescentiam *eqs.* (*cf.* 2, 4, 7 imbecillitas, inopia, stultitia, -a, inapparatio [*opp.* scientia]. CIC. inv. 2, 37). 2, 16, 24 is animi vitio videbitur nescisse, non -a *eqs.* 2, 30, 49 (*opp.* voluntario facinori. *cf.* CIC. inv. 1, 102 *opp.* voluntario maleficio). CIC. part. 38 facta et eventus aut consilii sunt aut -ae *eqs.* (*cf.* 137). top. 64 cadunt etiam in ignorationem atque -am perturbationes animi. PAVL. dig. 50, 17, 108 fere in omnibus poenalibus iudiciis et aetati et -ae succurritur. *exempla usus laxioris passim s. 1 a, e. g. l. 17. p. 704, 75.* *aliter de ratione investigationis veri*: CIC. top. 75 illa ..., ex quibus verum non numquam invenitur, pueritia, somnus, -a, vinolentia *eqs.* *β de artibus, litteris sim. fere i. q. imperitia*: RHET. Her. 4, 9, 13 rerum imperiti ... per -am facillime deducuntur in fraudem. CIC. inv. 1, 16 (*de rhetoribus*) -a falli (*cf. p. 704, 62. 84*). VELL. 1, 13, 5 (*de intellectu vasorum Corinthiorum*). COLVM. 1, 8, 14 -a vel neglegentia (*de agricultura ut etiam* 3, 7, 3 *ratio* desidiā nec minus -ā colonorum damnata. 4, 26, 4. 11, 1, 28 *opp.* scientia. *al.*). SCRIB. LARG. 84 incitata eruptione sanguinis ab eiusmodi hominum -a. FRONTIN. aq. 91 ut pleraeque *aquae* accerserentur per -am ... aquas partientium (*syn.* imperitia). *c. gen. obi.* (*cf. supra l. 3*): NEP. Epam. 7, 4 exercitum propter praetorum -am inscitiamque belli periturum. *c. gerund.*: AVR. VICT. Caes. 16, 2 (*de M. Aurelio*) -a regendae coniugis. AMM. 30, 1, 8 nandi.

2 *i. q. insipientia, stultitia, temeritas* (*saepe c. gen. subi.; de habitu animi naturali: l. 55. 64*): CIC. ad Q. fr. 1, 4, 1 ne, si ... corruistis, improbitati et sceleri meo potius quam -ae miseriaeque adsignes. 2, 4, 6 unum accidit -a Milonis incommode (*cf.* CAES. Gall. 7, 29, 4 factum -a Biturigum ..., ut *eqs. v. et p. 704, 65*). CAES. Gall. 4, 27, 4 propter -am ut ignosceretur petiverunt (*cf.* 4, 27, 5). 5, 3, 6 ne ... plebs propter -am laberetur (*cf. p. 704, 59*). civ. 3, 112, 3 *naves* -a aut tempestate ... cursu decesserunt. BELL. Afr. 3, 4 nonnemo culpae eius (*sc. Caesaris*) -aeque assignabat, quod *eqs.* SALL. epist. Mithr. 15 Romani ... -am Tigranis pro victoria ostentant. SALL. [?] rep. 1, 8, 2 -a pleraque et se praecipitat. LIV. 28, 32, 4 expiasse octo milium *militum* seu -am seu noxam. CELS. 5, 28, 2^A curantis. 6, 15, 3 ne per -am adurentia devoret *puer*. PHAEDR. 4, 5, 48 quod multorum fugit -am (*opp.* sollertia). 4, 20, 5 ut -ae (*sc. vulpis*) des (*sc. draco*) ... veniam. SEN. dial. 4, 26, 6 ista peccata ... pro innocentia habent -am. 5, 26, 1 -ae par in omnibus patrocinium est. epist. 24, 23 tantam hominum -am esse, immo dementiam, ut *eqs. al.* COLVM. 7, 5, 21 per -am pastoris emissi agni. TAC. hist. 2, 34 quando hostis -a rueret (*syn.* stultitiam). 3, 37 errorem -amque exercituum culpantes. ann. 16, 30 -ā aetatis consultaverat *magos* (*cf.* TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 504, 26 -ā infantes. SYMM. epist. 1, 1, 6 infantiae et -ae. CLAVD. DON. Aen. 3, 305 p. 308, 8 sexus errorem et muliebrem -am). PLIN. epist. 6, 20, 5. ITALA prov. 14, 7 (Aug. spec. 7 p. 58, 26) nescito labia -ae (χείλη σοφά, *Vulg.* nescit l. prudentiae). 26, 4 (Cypr. Demetr. 1) noli respondere imprudenti ad -am (*codd. plerr.*, inprovidentiam *B*) eius (ἀφροσύνην, *Vulg.* stultitiam). ITIN. Alex. 24 noctis fortunae confidere, ubi nihil cautioni loci est, et -ae est et inscientiae. ARNOB. nat. 5, 4 p. 176, 21 -a maxima importatur (*cf. p. 661, 35*) Iovi. HIL. trin. 3, 26 imperitiam naturalis in nobis -ae (*cf.* 7, 4 -ae saeculi). VVLG. prov. 14, 8 -a stultorum errans *est* (*cf.* 14, 24 fatuitas stultorum -a). AVG. civ. 10, 11 p. 418, 21 D. (*de daemonibus*). SIDON. epist. 8, 15, 2 -ae temerarii debitoris. *et al.* facere -am *c. inf.*: ITALA deut. 22, 21 (Aug. quaest. hept. 5, 33) fecit -am (*codd. plerr.*, -pud- *NT*². *Vulg.* nefas. *gr.* ἀφροσύνην) ... prostituere domum patris. *O. Prinz.*

ˣimpūbēs (?-ĕs: *p. 706, 79.* ANTH. 92, 1; -is: *l. 74*; -er: GLOSS. II 227, 1. 584, 6), -eris *et* **impūbis,** -e. *ab* in *et* pubes. inp-: CE 989, 1 *al.* inpuv-: *p. 706, 55.* *notatur* inpub: *p. 706, 54.* *de formis* (*cf. Georges, Wortf. et Neue-Wagener*): PROB. cath. gramm. IV 20, 4 hic ... -is huius -bis ...; poterit et -is -eris, sicut Tullius (*v. p. 706, 15*) ... -erem (*sim.* CHAR. gramm. p. 89, 2 B. p. 178, 7 PHOC. gramm. V 418, 10 PRISC. gramm. II 249, 21 PS. PRISC. gramm. III 524, 29). *formae in* -es, -eris *passim occurrunt (ICTi alias non habent), nota abl. sing.: p. 706, 61. 65 al.; gen. pl.: p. 706, 52* GAIVS inst. 1, 167 COD. Iust. 6, 26 rubr. *al.*; *dat. abl. pl.: p. 706, 51. 67 al.* -is, -e: *sing.: nom. m. f.: p. 706, 19. 21. 27. 707, 2.* GLOSS. NOT. Tir. 90, 67; *neutr.: p. 706, 26, 707, 6; gen.: p. 706, 17. 81 sq. 84; dat.: p. 706, 19; acc.: p. 706, 15. 17. 21. 26. 46. 71; abl.: p. 706, 76. 84. 707, 1.* *plur.: nom. acc.: 706, 18. 25. 32 sq. 35. 707, 1. 5 sq.; gen.: p. 706, 82 sq.* GELL. 4, 19 lemma; *dat. abl.: p. 706, 36. 707, 11.* GLOSS.^L III Abstr. IN 169 -es lenis (lēvis *Goetz recte*) inbarbis. GLOSS. inberbis, investis, sanctus, ἄνηβος, ἔφηβος, ἄφθορος. GLOSS. iurispr. cod. Paris. gr. 1357 A λιποβις ... ἀδόκιμος. *legitur inde a* Lege XII tab. (?, *l. 45*), VARRONE, CIC., LVCR. *singulis locis; saepissime apud* ICTOS. [*ex coni. pro* puber: LIV. 2, 50, 11 (*Wölfflin, cf. p. 707, 13*). VAL. MAX. 6, 9, 9 SVET. Claud. 27, 1 Dom. 10, 1 SCAEV. dig. 40, 5, 41, 16 VLP. dig. 30, 19, 1. *pro* impudens: DRAC. Romul. 2, 46 (*cf. l. 28*). *v. et s.* inpulus *p. 719, 49.*]

i. q. non(dum) puber (*acced.* adhuc: *infra l. 16. 19. 29. 60 sq. al.* admodum: *l. 68*): **1** *de homine ipso* (*multitudine infra l. 26. v. et p. 707, 10*): **a** *sensu latiore, i. q. non adultus, tener, puer*: VARRO Men. 485 o stulta ... pectoris dormitio ..., quae me puellum -erem cepisti (*cf.* puer: OV. fast. 2, 239 -es. IVST. 5, 6, 3 *al. cf. infra l. 46. 80 sqq.*). CIC. Catil. 4, 13 avum ... filiumque ... -erem ... necatum esse dixit (TAC. hist. 3, 25 -bem f. domi liquerat. IVST. 1, 1, 10 adhuc. *cf. infra l. 48*). VERG. Aen. 5, 546 custodem ... -bis Iuli Epytiden. HOR. carm. 2, 9, 15 -bem ... Troilon. LIV. 2, 13, 10 elegisse -bes (*obsides puellas*) dicitur *Cloelia.* SEN. epist. 77, 14 Lacon ille ... -is adhuc (SVET. Claud. 43 cum ... -bi teneroque adhuc *Britannico* ... togam daret. Nero 35, 5 -erem). CE 989, 1 (*s. I*) Pistus et -is situs hic. 1119, 4 (*s. I*) Parcae ... -bem quem (*Narcissum*) rapuere mihi. SVET. vita Verg. p. 58 duos fratres ... Silonem -erem, Flaccum iam adultum *amisit.* VOPISC. Tac. 6, 5 di avertant principes pueros et patres patriae dici -eres. IVL. VAL. 3, 29 p. 137, 1 habebis ... ex nobis ... Aethiopas -bes (*Ps. Call. 3, 18, 7* ἀνήβους). AVSON. Mos. 205 magistros -bemque manum (*cf.* PRVD. perist. 9, 26 -be vulgus). MART. CAP. 3, 229 sectatores -eres. ALC. AVIT. carm. 6, 603 -is *Daniel.* DRAC. Romul. 6, 59 -es lascivus *Amor* (7, 12). *in imag. de vite*: TERT. anim. 19 p. 330, 23 video ... et vitem adhuc teneram et -erem intellegentem iam opera sua. *masc. pro subst.*: CAES. civ. 3, 14, 2 de servis liberisque omnibus ad -eres supplicium sumit. LIV. 9, 14, 11 caedunt ... servos liberos, puberes -bes (-eres ς), homines iumentaque. 42, 63, 10 seniores -besque caesi (TREB. trig. tyr. 9, 7 senes atque -eres). SEN. rem. fort. 4, 1 adulescentes et -eres. TAC. hist. 4, 14 -bes et forma conspicui ... ad stuprum trahebantur. ARNOB. nat. 5, 29 p. 200, 24 -bibus et praetextatis vestris. 6, 21 p. 232, 23 ex Apolline procreatum patre levi et glabro simillimoque -eri ita barbatum filium fingi *Aesculapium.* *abusive i. q.* Κουρῆτες (*sive* κούρητες; *cf. Werth, De Hyg. fab. indole, M.-Gladb. 1901, p. 12*): HYG. fab. 139, 3 p. 17, 10 ne pueri *Iovis* vagitus exaudiretur, *Ops* -eres convocavit ..., qui graece Curetes sunt appellati.

b *sensu artiore et speciali*: *α in iure de eo qui propter -erem aetatem sub tutela esse debet* (*fere usque ad annum XII*: VLP. dig. 28, 6, 2 pr. reg. 16, 1^a COD. Theod. 4, 8, 6, 3. *v. Sohm, Inst. d. röm. Rechts p. 265. 658. 661*): LEX XII tab. (Plin. nat. 18, 12 Gell. 11, 18, 8) ⌊pueros -eres⌋ (⌊ ⌋ Gell., -bem [*subst.*] Plin.) praetoris arbitratu verberari (*cf.* puella: GAIVS dig. 2, 4, 22 pr.). LABEO dig. 28, 6, 9 si pater filio -eri ... heredem instituit (IAVOL. dig. 28, 6, 39, 1 COD. Theod. 6, 24, 2 parvos vel -eres. *al. cf.* filia: IAVOL. dig. 35, 2, 60 pr. *al.*). IAVOL. dig. 28, 6, 39 pr. duos nepotes -eres habebat (*al.*). POMPON. dig. 29, 2, 11 -eribus liberis (*al.*). GAIVS dig. 28, 6, 22 fratri -eri (*al.*). inst. 1, 165 -erum libertorum tutela (*al.*). PAP. Giss. bibl. un. n. 40 (Meyer, Iur. Pap. 27; *a. 249*) ⟨a M.⟩ Aurelio Chaeremone ... inpub(ere) (*gr.* ἀφῆλιξ). PAP. Marini 80 I 6 (*a. 564*) tutorem Stefani inpuveris. *et al.* *praedicative*: LEX Iul. de vi (Coll. Mos. 9, 2, 2) testimonium dicere ne liceto, qui *eqs.* quive -es erit (AFRIC. dig. 16, 1, 19, 1 GAIVS dig. 29, 2, 57, 2 *al.* COD. Theod. 9, 21, 4, 1 COD. Iust. 5, 43, 6, 3 [*a. 238*]). IAVOL. dig. 28, 6, 39 pr. si quis ex his -es decessisset (NERAT. dig. 29, 2, 59 *al. cf.* GAIVS inst. 2, 179 si ... adhuc -eres mortui fuerint [*al.*]). VENVL. dig. 40, 12, 44, 5 qui -es iuraverit. PAVL. dig. 26, 4, 6 tutor ... datus adhuc filio -ere manente. COD. Iust. 8, 38, 1 (*a. 215*) -es sine tutore spopondisti. *masc. pro subst.*: GALL. (?) Prisc. gramm. II 382, 2 -es libripens esse non potest. QVINT. decl. 279 p. 136, 9 uxorem pater -eri dedit. *ibid.* p. 138, 6 dicendum est ... pro -ere. LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 24 excipiuntur ... -eres et milites. IVLIAN. dig. 26, 8, 13. AFRIC. dig. 28, 6, 34 pr. ex duobus -eribus. VLP. dig. 47, 12, 3, 1 personae ... doli non capaces, ut admodum -eres, ... excusati sunt. COD. Iust. 2, 18, 2 (*a. 197*) contra -eres quoque ... dandam actionem. *et al.*

β de imberbi (*cf. supra l. 1 sq. 37. pro subst. l. 71*): LVCR. 5, 673 imperat aetas ... -bem molli pubescere veste. SIL. 2, 112 -bem malas (*cf. p. 707, 5*) ... Lixum.

γ de rei veneriae experti (*pro subst. l. 76. 83. acced.* ad: *l. 79*): CAES. Gall. 6, 21, 4 qui diutissime -eres permanserunt, maximam inter suos ferunt laudem. COLVM. 12, 4, 3 ne contractentur pocula ... nisi aut ab -bi aut certe abstinentissimo rebus venereis. AVG. civ. 15, 15 p. 90, 10 D. credibile non est patres illos aetate tam longa aut -eres fuisse aut coniugibus caruisse. DRAC. laud. dei 2, 628 *Abraham* prolis egenus ad (ut *Meyer*) suboles -es (*leg.* -is) erat frustraque maritus. *in medicina*: CELS. 5, 22, 4 urina -eris pueri (PLIN. nat. 22, 65 pueri -bis [22, 123. 24, 39. 28, 75. 33, 93. 34, 116]. 28, 65 -bium puerorum. *cf.* MARCELL. med. 8, 203 lotio p. -bis [*al.*]). PLIN. nat. 23, 130 *v. p. 707, 15.* 28, 41 -bium *capillus* (MARCELL. med. 36, 28 pueri -bis). 29, 131 a puero -be ... imponatur *tela.* MARCELL. [*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

med. 22, 37 -bes pueros. 26, 30 a puero -bi occidi facies *hircum.* 29, 34 fasciolam puer -is faciat.

2 *de rebus (saepe per enallagen vel periphrastice)*: **a** *de partibus corporis (corpore: l. 6)*: VERG. Aen. 7, 382 stupet inscia ... -esque manus. 9, 751 dividit -bes ... vulnere malas (*cf.* Ov. met. 3, 422 -bes ... genas. *p. 706, 72*). HOR. epod. 5, 13 puer, -be corpus. **b** *de rebus abstractis, sc. aetate sim. (huc pertinere videtur*: CARM. de bell. Aeg. nov. frg. ed. Ferrara 1908 n. 1627ᵃ ⟨im⟩miscetque marēs -eris ⟨...⟩. *dub.*: VLP. dig. 27, 2, 5 evitandi sunt, qui pudicitiae -eri [*F*, -eris *dett., Mommsen*] possunt insidiari): Ov. met. 9, 417 Iuppiter *hos* ... faciat ... viros -bibus annis. VAL. FL. 6, 695 armiger ... semivir -bemque gerens sterilemque iuventam. VIR. ill. 14, 6 propter -erem aetatem (COD. Iust. 7, 39, 7 pr. [*a.* 525]).

[PLIN. nat. 23, 130 codicem *caprifici* ... intumescentem (*Plin. med. 3, 6*, **inpūbēscentem** *codd.*) puer impubis si defracto ramo detrahat dentibus *eqs.*] *Rehm.*

impudēfactus, -a, -um. [*si recte trad., cf. c.* impudens *et* pudefactus. *J. B. H.*] *i. q. impudicus*: MONTAN. epist. 1, 7 ut sectatricum pudorem -us (impuderatus *var. l.*) adulter eriperet.

? **impudendus,** -a, -um. [*si recte trad., contaminatum ex* impudens *et* pudendus *videtur. J. B. H.*] [*falso trad.*: CASSIAN. conl. 20, 9, 2 pudendae (*codd. plerr.*, -ae *KZ*) ... voluptatis]. *i. q. impudens*: ALC. AVIT. c. Eutych. 2 p. 22, 10 -a defuncti (*L*, de impendenda defuncto *S*, dein pudenda *Momms.*) *haeretici* communione.

ᴹ**impudēns,** -ntis *adi.* *ab* in *et* pudens (*cf.* DOSITH. gramm. VII 408, 20 CHAR. gramm. p. 335, 1 B). *scrib.* inp-: *p. 708, 51.* *de formis*: -de(n)s: *p. 708, 51.* *abl. sg.* -e: PLAVT. Amph. 818 (*v. p. 708, 37*). *ceterum semper* -i, *e. g.* CIC. Flacc. 12 Balb. 5. *neutr. pl.* -ia: *p. 708, 3. 10.* *compar.: inde a* PLAVTO (*v. p. 708, 1*). *superl.: inde a* TER. (*v. p. 708, 9*). *in fig. litot.: infra l. 46. 82.* NOT. Tir. 52, 12. *de notione*: ISID. orig. 10, 148 -s eo, quod ab eo pudor et pudicitia procul abest. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 13 B. -s, inverecundus, inmodestus *eqs.* GLOSS.ᴸ II Abav. IN 238 conviciosus, protervus. Philox. IN 415 ἀναίσχυντος. GLOSS. ἀναιδής. *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO; *deest multis, praeter poetas dactylicos etiam* LVCILIO *et* CATVLLO, *e scriptoribus* CAES., NEP., CVRT., PETRON. *al.* [*falso trad.* imprud-: *p. 708, 21. 42.* -s: *p. 702, 25. 706, 7.* *var. l.* imprud-: *l. 50. 58. p. 708, 45.* *interpr. dub.*: PLAVT. frg. inc. 17 non ego te novi, navalis scriba, columbari -s? (*v. vol. III 1733, 66*)].

i. q. non pudens, insolens, audax (raro erotice: l. 63. 67. p. 708, 10 sq. 48; add. in c. abl.: l. 51 sq. 57 [gerund.: l. 53]; ad: l. 45; abl. limit.: l. 62. p. 708, 10): **1** *adi.*: **a** *de animantibus (cf. p. 708, 10 sqq.)*: **α** *de hominibus*: ENN. scaen. 319 superstitiosi vates -esque harioli. PLAVT. Mil. 89 illest miles meus erus ..., gloriosus, -s *eqs.* Rud. 115 hominem (CIC. inv. 2, 126. Cluent. 67 ad audendum. Sest. 60 [*appos.* perditissimum]. de orat. 2, 361 h. utinam non -is. *et al. in alloc.*: CIC. Verr. II 2, 40 h. deterrime et -issime [*cf.* SEN. contr. 7, 8, 4 o h. -em]). Truc. 586 -s ..., Cuame, es (587. TER. Phorm. 499 adeone te esse incogitantem atque -em *eqs.* [SCHOL.: inverecundum]. VARRO ling. 8, 41 -es [-prud- *pars edd.*] sunt, qui dicunt *eqs.* RHET. Her. 4, 3, 4. 4, 3, 5 vereor, ne ... in ea ipsa re sint -es. CIC. inv. 2, 115 Verr. II 1, 1. 2, 191 cum -s fuisset in facto, tum -ior videretur, si negaret. 2, 192 in defendendo. 3, 189 nemo ... fuit ... tam -s, qui *eqs.* [leg. agr. 3, 8 quin. *al.*]. epist. 5, 12, 3 bene et naviter ... esse -em. *al.* QVINT. decl. 262 p. 72, 10 *et al. cf.* PLAVT. Truc. 764 fio -s. PLIN. epist. 4, 9, 9 ipse -s exstitissem. *v. et l. 68. 71. p. 708, 38. al.*). TER. Haut. 38 sycophanta. CIC. div. in Caec. 20 in eiusmodi re quisquam tam -s reperietur, qui *eqs.* (*cf.* Verr. II 4, 44). Cluent. 51 ne -issimus (-prud- *var. l.*) existimarer (*cf.* Phil. 8, 25 iudicetur. de orat. 1, 119 videntur [*cf.* Att. 5, 21, 12 mihi ... -s magis quam stultus videbatur. *v. et l. 52*]). Phil. 3, 10 quis ... rex umquam fuit tam insignite -s, ut *eqs.* (VVLG. Dan. 8, 23 r. -s facie. *cf.* LIV. 26, 22, 6 -em et gubernatorem et imperatorem esse, qui *eqs.*). Brut. 330 ignotos atque -es procos. TERT. ieiun. 16 p. 295, 3 domus (*meton.*) -s Heli. adv. Marc. 1, 12 p. 306, 18 Marcionitae. carn. 5 p. 434, 3 Oe. bene -em et feliciter stultum. MOYS. Cypr. epist. 31, 6 nihil ad extenuationem delicti numerus -s valere consuevit, sed pudor *eqs.* AVSON. 358, 2 qui et Vergilium faciamus -em. QVEROL. p. 19, 2 sapiens nemo est -s. AMM. 30, 4, 14 genus -s (impunes *cod.*) ... eorum, qui *eqs.* VVLG. Is. 33, 19 populum. PAVL. MED. vita Ambr. 11 *virgo* (*cf.* OP. imperf. in Matth. 1 p. 632ᵒˣ *puellae* [*opp.* verecundiores]). *et al.* *praedic. (quasi pro adv.; aliter l. 48)*: HOR. carm. 3, 27, 49 sq. -s liqui (*sc. Europa*) patrios penates, -s Orcum moror. 4, 13, 14 ludisque et bibis -s, *Lyce.* SVLP. SEV. Mart. 1, 1 qui materiem ... -s occupassem. epist. 2, 5 -s sequi cupiens. COD. Theod. 11, 30, 17 (= Iust. 1, 21, 3) -s petere ... auxilium. **β** *de dis*: TERT. nat. 2, 11 p. 116, 5 dei. **γ** *de animalibus*: PHAEDR. 1, 3, 8 illi (*sc. pavones*) -i pennas eripiunt avi (*sc. graculo*). ARNOB. nat. 2, 59 p. 95, 15 muscae. VVLG. Is. 56, 11 canes.

b *de part. corp. et animo*: TER. Eun. 597 os tuum -s (838). CIC. Phil. 11, 10 oculos (TERT. adv. Marc. 4, 26 p. 508, 27 satis -bus et temerariis o. *et al.*). SEN. benef. 6, 23, 8 animi (*cf.* AVG. civ. 14, 21 p. 45, 1 D. natura non -s). AVG. serm. 208, 2 fronte. PHYSIOGN. 60 -es et rapaces sunt *ungues* (*I 353, 1* ἀναιδοῦς).

c *de rebus (fere incorporeis et ad animantes pertinentibus. sed v. l. 27)*: PLAVT. Asin. 543 te ... nihil est -ius (CIC. Att. 1, 12, 1. 5, 21, 12 PLIN. nat. praef. 31. *cf.* CIC. inv. 2, 133 hoc. Verr. II 1, 141 omnia perspicua reperientur, -ia, amentia, audacia. fat. 37 quod est -ius. Tusc. 3, 27 Tarquinio ... quid -ius? [Att. 2, 1, 8. 7, 9, 4 SEN. epist. 120, 17]). Bacch. 1006 epistula (*cf.* CIC. Att. 7, 2, 6 litteras. COD. Theod. 9, 34, 10 lectione). Men. 713 audaciam (TER. Haut. 313 PHAEDR. 3, 5, 9 *et al. cf.* CIC. Flacc. 20 licentiam. off. 1, 123 intemperantiam. AVG. civ. 2, 2 p. 55, 12 D. protervitate. c. Faust. 13, 12 pervicacia). TER. Andr. 634 -issuma oratiost (*cf.* CIC. epist. 9, 22, 1 totus est sermo verbis tectus, re -ior. FEST. p. 189 verba -ia elata appellantur obscena [AMM. 17, 11, 1]. PHYSIOGN. 105 vox ovium similis -s [*I 425, 7* ϑρασεῖα]. *fort. add.*: FRONTO p. 40, 6 N. ⟨oratio?⟩ ... -s atque inpudica. [*v. et p. 711, 50*]). CIC. div. in Caec. 30 furtum (Verr. II 1, 35 *al.*). Verr. II 2, 25 calumniam (LIV. 39, 28, 11 QVINT. decl. 310 p. 219, 8 *et al. cf.* CIC. Cluent. 168 mendacium [Flacc. 12 *al.* SEN. nat. 7, 13, 2 PLIN. nat. 8, 82 *et al.*]). leg. agr. 2, 12 sedulitas (*cf.* AVSON. 405, 2 p. 238 P. studio). 3, 5 *lex.* 3, 6 gratificatio (*cf.* SALL. Iug. 15, 5 largitionem). Catil. 2, 18 voluntas ... et causa. fin. 2, 1 audax negotium, dicerem -s, nisi *eqs.* 3, 1 *voluptas.* Tusc. 3, 26 luctus. Att. 7, 6, 2 -s (*om. M*[1]) postulatio (LIV. 21, 20, 4 stolida -sque p. *cf.* COD. Theod. 12, 12, 3 petitio [*opp.* iustior]). epist. frg. III 3 -issimum (-prud- *codd.*) nomen. *al.* LIV. 30, 12, 19 consilium (*cf.* 35, 34, 4). SEN. benef. 2, 27, 4 votum. PLIN. nat. 28, 52 cura. QVINT. inst. 11, 1, 29 actio. TAC. hist. 3, 66 ausis. SVET. Tib. 24, 1 mimo (animo *codd.*). Nero 35, 2 crimine ... -i falsoque. FRONTO p. 22, 4 N. sententia. TERT. adv. Hermog. 23 p. 152, 7 haeresis. AVG. grat. Christ. 26, 27 (*nota oxym.*) -issimo pudore. *et al.* *latiore sensu*: CIC. Verr. II 1, 140 satis grandem pecuniam et satis -em esse. MIN. FEL. 9, 7 extincto conscio lumine -bus tenebris nexus ... cupiditatis involvunt. OROS. hist. 3, 5, 2 manebat diu ... patenti voragine -s specus.

d -s est *sim. c. inf.*: CIC. Phil. 2, 23 stulti erat sperare, suadere -is (*cf.* CYPR. domin. orat. 4 [*opp.* verecundo]). SEN. dial. 12, 11, 4 utrumne stultius sit nescio mortalitatis legem ignorare an -ius recusare. CASSIOD. in psalm. 60 concl. -issimum est adversum trium testimonium loqui.

2 *subst. (cf. l. 31 sq.; exempla ambigua praedic.: p. 707, 48. 58. 67)*: **a** *masc. et fem.*: PLAVT. Amph. 818 quid illac -e audacius? Rud. 620 statuite exemplum -i, date pudori praemium. 652 legirupa, -s, impurus ..., lenost. CIC. Q. Rosc. 21 pudens -em *fraudasse dicitur.* Flacc. 9 multi -es, illitterati. 11 non optimus quisque nec gravissimus, sed -issimus loquacissimusque (PLIN. epist. 5, 20, 5). PVBLIL. C 23 contra -em (-prud- *codd.*) stulta est nimia ingenuitas. SEN. Phaedr. 920 pudor -em celat. dial. 4, 7, 2. GELL. 7, 11, 1 -es et improbos. FIRM. math. 5, 2, 18. OPTAT. 6, 8 p. 155, 25 facti sunt ... ex verecundis -es. AVG. civ. 5, 26 p. 241, 24 D. (-prud- *var. l.*; *opp.* prudentibus). *et al.* *in alloc. (cf. p. 707, 46)*: PLAVT. Aul. 746 homo audacissime, ... te ... ad me adire ausum, -s. Cas. 97 quid ais, -s? Men. 710 Mil. 1402. Truc. 263 -s, quae per ridiculum rustico suades stuprum. *al.* TER. Andr. 710 eho tu -s (*cf.* AVR. Fronto p. 13, 12 N. nae ego -s, qui *eqs.*). Eun. 425. 856. SALL. or. Phil. 15 pessume omnium atque -issume. *fort. add.*: INSCR. tess. lusor. Dessau 8625, 22 inpude(n)s. **b** *neutr.* (*cf. infra l. 73*): CIC. nat. deor. 1, 113 Metrodori ... multa -iora recitabat.

deriv.: impudentia.

adv. ᴹ**impudenter.** *compar. et superl.: passim inde a* CIC. *in fig. litot.: l. 67. 79. 83. p. 709, 3. 5. 16.* GLOSS.ᴸ III Abstr. PE 110 petulanter: -r. GLOSS. importune. *in lusu verb.: p. 704, 44. 709, 13. 19. adde* HIST. Apoll. 20ᵉˣ. *inde a* LIV. ANDR. (*? v. l. 59*), PLAVTO, TER. [*e coni.*: LIV. ANDR. trag. 25 (*v. p. 704, 17*). TAC. ann. 13, 26 (impulere *cod.*). *falso trad.* imprud-: CIC. epist. 5, 12, 2. *v. et l. 76. var. l.* imprud-: *p. 709, 1, 13*].

i. q. insolenter, petulanter (erotice: l. 63. p. 709, 12. 18. 710, 56): **1** *c. verb.*: TER. Andr. 755 -r mulier si facit meretrix (RHET. Her. 4, 3, 5 CIC. Caecin. 4 de orat. 1, 130 *al.* PLIN. epist. 4, 9, 14. *cf.* CIC. Caecin. 2 egerit). VARRO ling. 9, 43 praecipere. CIC. Tull. 40 cum ... scelera servi audacissime faciant, domini -issime confiteantur (*cf.* AVG. soliloq. 1, 3, 8 non -r me scire profiteor). Verr. II 1, 130 cum esset ... apertissime -issimeque praedatus (*cf.* 2, 46 quam -r ... bona direpta sunt. 3, 83 abstulit *frumentum*). 2, 134 (*iuxta* audacter. *cf.* 4, 84 quam a., quam libidinose, quam -r). 4, 16 mentiretur (Cluent. 174. *et al. cf.* or. frg. A IX 21 infitiandi ... -r [-ie *codd.*] locum. LIV. 30, 19, 11 -r ficta sit *res* [*cf. l. 74*]. 30, 42, 14 negantibus. PS. APVL. herm. 12 p. 278 recusant). Caecin. 4 quid -ius dici possit ([*an adi.?*] Flacc. 55 dici aut fingi. *et al. cf.* Catil. 3, 12 respondere. Phil. 2, 16 loquare). leg. agr. 3, 3 genus id agrorum ... -issime confirmari atque sanciri (*cf.* SEN. nat. 7, 30, 1 ne quid temere, ne quid -r [-prud- *codd.*] aut ignorantes affirmemus). 3, 12 -issime possidentur *agri.* Vatin. 6 vaticinando (*opp.* pudenter). de orat. 3, 169 abutimur ... verbo ... etiamsi licentius, tamen interdum non -r. top. 94 nimis -r (CAECIN. Cic. epist. 6, 7, 6. *cf.* CIC. div. 2, 31 parum). ac. 2, 126 quae tu vide, ne -r etiam postules, non solum arroganter (Att. 7, 9, 4 *al. cf.* off. 1, 88 rogantibus. Att. 5, 21, 12 homini -r petenti [LIV. 33, 22, 6. MART. 1, 49, 41 non -r. *et al.*]. LAMPR. Heliog. 10, 6 quaerebat). nat. deor. 1, 69 resistere (*cf.* CYPR. epist. 69, 8 -r atque hostiliter rebellaverant). Lael.

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

82 plerique perverse, ne dicam -r (*codd. plerr.*, -prud- *MD*) habere talem amicum volunt *eqs. al.* VAL. MAX. 2, 9, 5 quam ... -r Duronius rostra conscendit. 8, 7, 7 non -r se persona histrionis i n s e r u i t (RVFIN. Adamant. 3, 7 [ἀνηρυθριασμένως]). SCRIB. LARG. praef. p. 3, 25 comminiscantur. PS. QVINT. decl. 10, 1 femina ... non -r ... eminere ... affectat. TERT. patient. 1 p. 1, 4 confiteor ... satis temere me, si non etiam -r, de patientia componere ausum (*cf.* NOVELL. Valent. 1, 3, 4 nihil -r audebit). CYPR. domin. orat. 6 non allevatis in caelum -r oculis (*syn.* insolenter. *cf.* PHYSIOGN. 98 *oculi* -r intuentur [*I 415, 4* ἰταμόν]). HIER. epist. 22, 27, 8 -r erigunt *feminae* facies eunuchinas. 53, 1, 2 (*opp.* verecunde). VVLG. Ezech. 23, 12 ad filios Assyriorum praebuit -r fornicationem suam. AVG. civ. 15, 1 p. 59, 11 D. similitudinem non -r (-prud- *var. l.*), sed prudenter introducit apostolus. COD. Theod. 11, 7, 16 (= Iust. 10, 19, 7, 4) si -r solutio differatur. CONC.[S] I 4 p. 116, 34 (ἀδεῶς). I 5 p. 134, 13 -r petulanterque (ἀνέδην). SIDON. epist. 2, 2, 5 (*trop.*) *frigidaria* piscinas ... non -r aemularetur. *et al.* *ellipt.*: CIC. Verr. II 2, 137 iam hoc -issime (*sc. fecit. cf.* Att. 16, 2, 1). epist. 9, 22, 4 'battuit', inquit, -r, 'depsit', multo -ius.

2 *c. adi.*: PLAVT. Rud. 977 esne -r i m p u d e n s? MIN. FEL. 10, 5 *deum* inquietum, -r etiam curiosum. AVG. civ. 19, 21 p. 392, 1 D. -issime contentiosus. doctr. christ. 1, 9, 9 nemo est ... tam -r insulsus, qui dicat *eqs.*

***impudentia,** -ae *f.* *ab* impudens. *plur.*: RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 117, 30. *v. et infra l. 79.* *inde ab* ENNIO *et* PLAVTO. [*falso trad.*: imprud-: APVL. met. 8, 8. *v. et l. 35.* *var. l.* imprud-: *l. 37. 47. p. 710, 10. 14. 32*].

i. q. insolentia, petulantia sim. (*erotice: l. 68. 83 sq. p. 710, 4. 22. 26; in lusu verborum: l. 51 sq. 62. p. 710, 2. meton. fere i. homines impudentes: l. 55. 73. add.* in *c. abl.*: *l. 46 sq. 69*): **1** *de animantibus* (*fere hominibus; de deo l. 80*): ENN. scaen. 222 quis homo te exsuperavit (*cf.* CIC. Catil. 3, 11 superabat) umquam gentium -a? PLAVT. Bacch. 160 cum istanc nactu's -am. Epid. 710 q u a e h a e c ... -ast? (Men. 793 CIC. Verr. II 1, 36 leg. agr. 2, 57 *al. cf.* Verr. II 5, 62 hancine -am! 3, 138 o -am singularem! har. resp. 30 o -am miram! Phil. 2, 4 *al.* VAL. MAX. 9, 7, 2 pro -a [-prud- *cod.*]! PLIN. epist. 2, 20, 2 primum -am hominis, qui *eqs. v. et l. 43. p. 710, 38*). TER. Hec. 213 quae perturbes haec tua -a. CATO or. frg. 18, 8 qui illius -am (-prud- *var. l.*) n o r a t et duritudinem (*cf.* CIC. Verr. II 3, 167 cognoscite. Flacc. 46 perspicere. *v. et infra l. 62*). or. inc. frg. 7 praemiosam. ACC. trag. 133 effrenata. CIC. inv. 2, 81 -am demonstrare. S. Rosc. 95 a u d a c i a tua ... et -a (*v. vol. II 1241, 8. cf.* Verr. II 4, 151 -am atque arrogantiam. Caecin. 102 stultitia et -a [div. 1, 36 st. aut vanitatis aut -ae. *al. cf. p. 710, 34*]. Phil. 2, 15 o -am, nequitiam, libidinem non ferendam. *appos.* improbitas: *p. 685, 33. v. et l. 67. 84*). Q. Rosc. 26 perstat in -a (LIV. 38, 14, 11. *cf.* QVINT. decl. 248 p. 16, 6 perseveraturus est). CIC. Q. Rosc. 45 qua -a e s t (Verr. II 3, 155 in dominatione. *al. cf.* Verr. II 5, 106 tantam esse in homine -am. Cluent. 51 quod est -ae [-prud- *var. l.*]). div. in Caec. 13 quos si mentirer testes esse -ae meae minime vellem. Verr. I 16 mea diligentia istorum -am v i c e r a t (*cf.* Cluent. 27 aspernatur. har. resp. 1 mihi reprimendam esse P. Clodi impudicam -am. Scaur. 19 confutare. FRONTO p. 123, 1 N. extinguit). II 1, 2 -ae suae pudentem exitum quaesisse. 1, 31 istorum iniuriae (*al.* COD. Theod. 4, 8, 5, 1. *v. et l. 79*) atque -ae ... o b s i s t i (*al. cf.* Caecin. 1 cederet ... Aebuti -ae. dom. 4 -ae ... respondebo tuae. ad Q. fr. 1, 1, 2 resisto [QVINT. inst. 6, 4, 10 *meton.*]). 1, 32 (*opp.* pudori *ut etiam* 2, 192 Cael. 50 *al.* RVT. LVP. 2, 16 FRONTO p. 59, 1 N. *et al.*). 1, 148 perspicua. 2, 18 singulari (*al.* PLIN. epist. 6, 33, 6. *cf.* CIC. Verr. II 2, 52 tanta. 3, 169 minor. 4, 66 insignem. Phil. 6, 13 incredibilem. *v. et l. 34. 47*). 3, 167 faeneratoris (*cf.* Flacc. 48 fraudatorum et infitiatorum. ad Q. fr. 1, 1, 2 negotiatorum. VAL. MAX. 7, 7, 1 amicorum. PLIN. nat. 37, 165 magorum. *v. et l. 64. 84*). Phil. 2, 81 nec ... est ... postulanda prudentia, sed videte -am. de orat. 1, 120 non ... pudendo, sed non faciendo id quod non decet -ae nomen effugere debemus. 1, 172 condemnare ... -ae. 1, 237 -am admiratus es ... patronorum. 3, 93 corroborari -am *nolui* (*cf.* SEN. dial. 2, 11, 3 -am acuunt). 3, 94 (*de scholis rhetorum*) -ae ludus. div. 1, 60 multa ... facere ... cum temeritate et -a (*cf. Plat. rep. 9 p. 571*[D] ἀναισχυντίας). *al.* SALL. Iug. 33, 2. 34, 1 vicit -a. PRIAP. 63, 13 -ae signum, libidinoso tenta pyramis nervo. LIV. 3, 56, 3 ad cetera scelera -am in defendendo se adicere. 32, 21, 6 (*opp.* modestia). SEN. contr. 1, 3, 4 haec -a virginis est? (*cf.* contr. exc. 6, 3 cum haberet ius dominae ancillae -a). VAL. MAX. 8, 3, 2 -a abundabat *Afrania.* 9, 15, 2 (*trop.*). plenis -ae velis. PHAEDR. 1, 14, 18 quorum stultitia quaestus -ae est. SEN. benef. 2, 29, 2 quin eo usque -ae provehantur, ut *eqs.* (*cf.* PLIN. epist. 4, 7, 4). QVINT. inst. 2, 20, 2 qua vel -a vel fames duxit. 12, 6, 2 fundamenta ... -ae. TAC. dial. 29 -a irrepit (PLIN. epist. 3, 20, 8). ann. 12, 52. SVET. Aug. 42, 2 turpitudinem et -am *populi* edicto exprobrabat. FRONTO p. 208, 1 N. -a (-o *cod.*) obfirmantur *delicta.* MOD. dig. 48, 10, 27, 1. TERT. apol. 35, 2 cursitare ad iniurias, -as (*P*, impudicitias *F, Waltzing*) *eqs.* adv. Marc. 1, 12 p. 306, 12 et -ae et malignitatis affinis est *deus Marcionis*, -ae, qua *eqs.* 4, 5 p. 432, 6 veritatem ... ex -a evertit. 4, 42 p. 565, 14 -ae haereticae (*cf.* pudic. 13 p. 243, 17 Christiano ethnicorum -a⟨m⟩ supergresso). PORPH. Hor. epist. 1, 17, 43 procacem -am (*opp.* verecundiam). TREB. trig. tyr. 24, 2 cum militum suorum -am et procacitatem ferre non posset. AVG. civ. 4, 18 p. 41, 14 D. faciliusque potuit impudicitia non habere vincula prohibitionis quam -a removere latibula illius foeditatis. SIDON. epist. 1, 7, 9 infelici -a. CASSIOD. Didym. in Iudam 4 p. 89, 25 nullam speciem -ae (ἀκολασίας) relinquentes. *et al.* *in bonam partem de Christo non repudiando*: AVG. serm. 279, 7 discedat ... mala verecundia, accedat salubris -a, si -a dicenda est. *cum superlatione quadam ab auctoribus epistularum et oratoribus dictum*: CIC. epist. 13, 62 *te* -a prosequor. PANEG. 2, 2, 2 obsequio interpretor -am. HIER. epist. 126, 1. *c. gen.* (*gerund.*): CIC. orat. 238 verecundia negandi scribendi me -am (*A*, -prud- *rell.*) suscepisse (*cf.* IVNIL. praef. me ... usque ad editionis -am compulisti).

2 *de part. corp.*: CIC. dom. 101 animi duritiam habere aut o c u l o r u m -am (*cf.* PHYSIOGN. 81. *v. et l. 33*). PLIN. paneg. 48, 4 in ore *Domitiani* -a (*codd. plerr.*, -prud- *M*) multo rubore suffusa. FAVSTIN. trin. 2, 9 p. 57[C] tuae f r o n t i s -a multo pressius obteratur (HIER. in Ier. 1, 31, 2. *adde* AVG. c. Cresc. 2, 28, 35 -ae frontem).

3 *de rebus* (*fere de actionibus vel affectibus humanis, sed v. l. 30*): CIC. Verr. II 3, 185 tua donatio singulari -a (praedita *add. pars codd.*) ... incredibilis videbatur. Cluent. 58 animos iudicum ... defensionis -a commoveri. leg. agr. 3, 10 vel legis vel orationis -a. leg. 1, 7 habet ... *Macri* elatio (datio *var. l.*) summam -am. PLIN. nat. 34, 12 -a libidinis *Geganiae* receptus *servus* in torum. TAC. hist. 2, 91 aemulationis. TERT. adv. Marc. 4, 21 p. 491, 21 pro -a idolatriae ... per -am fidei. virg. vel. 3 p. 887, 9 Oe. scandalo sibi esse petulantiam, -am ostentaticiae virginitatis. FIRM. math. 1, 10, 10 traheretque alius contacti -a (contactam -a *Némethy*) alieni iuris uxorem. SCHOL. Cic. Bob. p. 165, 18 ut nihil -ae, multum religionis habeat oratio. AVG. fid. et op. 25, 47 professionis. COD. Iust. 8, 4, 10, 1 (*a. 484*) iniquitatis. POMER. 2, 5, 2 peccandi. *trop.*: PLIN. nat. 15, 41 peculiaris -a est nucibus insitorum *prunorum*, quae *eqs.*

4 -a e s t *sim.*: **a** *c.* (*acc. c.*) *inf.*: CIC. inv. 2, 136 summa -a sit (-prud- *pars codd.*) eum ... non aequitatis praesidio id facere conari (*cf.* AVG. soliloq. 1, 9, 16 oculorum -a est velle illum solem videre). Caecin. 50 -am summam aut stultitiam singularem putabimus in verborum errore versari. Cluent. 57 *rem* iudicatam labefactare conari -a e *esse putabamus* (de orat. 1, 173. CAES. civ. 3, 20, 3 cuius animi aut cuius -ae est? AVG. civ. 15, 23 p. 108, 20 D. *al.*). Phil. 3, 18 o admirabilem -am, audaciam, temeritatem ... scribere audere *eqs.* epist. 6, 4, 4 ut -a videatur eandem fortunam ... recusare. PLIN. nat. 2, 17 super omnem -am *est* adulteria inter ipsos *deos* fingi. *adde*: PLIN. nat. 22, 118 scripulatim ... miscere vires non coniecturae humanae opus, sed -ae est. **b** q u o d: CIC. Verr. II 1, 6 de -a singulari, quod adest, quod respondet, sunt qui mirentur. QVINT. decl. 284 p. 148, 19.

5 *personate*: CIC. leg. 2, 28 fecerunt *Athenienses* Contumeliae fanum et -ae (Ἀναίδεια).

impuderātus *v.* impudoratus.

(**inpudet** NOT. Tir. 52, 13[a]. *vox ut vid. ficticia, cf. Heraeus, ALL 12, 1902, 45.*)

PAVL. FEST. p. 109 **impudīcātus,** stupratus, impudicus factus. *ab* impudicus.

***impudīcitia,** -ae *f.* *ab* impudicus. *gen. sg.* -ai: *l. 63. plur.*: *l. 70. p. 711, 14 sq. 17. cf. p. 709, 79. adde* VVLG. Marc. 7, 22 RVFIN. Orig. in exod. 2, 1 p. 155, 27 *al.* SALV. eccl. 1, 3. NOT. Tir. 52, 18. RVFIN. Basil. reg. 189 -a mihi videtur esse cum quis naturalem libidinis motum impudentius et inverecundius concitat (*cf. p. 711, 20*). GLOSS. ἀσέλγεια, ἀχρωμία. *e poetis habet solus* PLAVTVS, *in oratione pedestri inde a* VARRONE, CIC., SEN. rhet.

i. q. libido impura, lascivia, stuprum, adulterium (*fere erotice [sed v. p. 711, 23]; spectat ad res venerias hominum eiusdem sexus: e. g. l. 65. 68 sq. 72 sq. 77 sqq.; meton. fere i. q. homines impudici: p. 711, 10. 13. 16; in lusu verb.: l. 2. p. 711, 67*): PLAVT. Amph. 821 tu si me (*sc. Alcumenam*) -ai (-ae *codd.*) captas, capere non potes. Amph. frg. 16 qui domi uxorem meam -a impedivit. VARRO Men. 495 impietas, perfidia, -a. CIC. dom. 126 -am pueritiae *Gabinii*, libidines adulescentiae. Phil. 3, 15 -ae et s t u p r o r u m (RVFIN. Greg. Naz. orat. 2, 13, 2 adulteriis, periuriis, -is, st. *cf.* SVET. Iul. 52, 3 -ae et adulteriorum. VLP. dig. 1, 6, 2 si dominus ... ad -am turpemque violationem compellat *servos* [*cf. l. 73*]. VVLG. sap. 14, 26 inordinatio moechiae et -ae [ἀσέλγεια]. Rom. 13, 13 in cubilibus et -is. II Cor. 12, 21 fornicatione et -a. *v. et p. 711, 13*). FEST. p. 329 vitio -ae mollesceret. SEN. contr. 2, 7, 1 -ae quaestus. 4 praef. 10 -a in ingenuo crimen est, in servo necessitas, in liberto officium (*cf.* VAL. MAX. 6, 1, 11 crimen -ae [ASCON. Scaur. p. 23, 16 TAC. ann. 4, 52]. QVINT. inst. 4, 2, 27 conviciis luxuriae, petulantiae, -ae). 9, 4, 14 qui (*sc. tyrannus*) quaereret pudicis dolorem ex -a (*fere i. q. illatio -ae ut etiam* PAVL. dig. 47, 11, 1, 2 -ae gratia. LAMPR. Comm. 3, 2 filium ... Iuliani ... ob -am frustra temptavit. PS. HIL. libell. 11 p. 743[C] non ... ad -am matrimonium copulavit deus). 10, 4, 17 ad ... patientiam -ae idonei *exoleti. al.* VAL. MAX. 8, 2, 3 mulierem -ae ... damnavit. (*cf.* GELL. 18, 3, 1 de -a ... accusabat). SEN. dial. 11, 16, 3 maximum saeculi malum, -a. nat. 7, 31, 1 invenit -a novam contumeliam sibi. epist. 95, 21 perversum commentae genus -ae viros ineunt *feminae. al.* QVINT. inst. 5, 9, 14. decl. 306 p. 205, 23 est quaedam etiam nubendi

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

-a. TAC. hist. 1, 50 -a, ignavia, luxuria. ann. 1, 53 Iulia ... ob -am ... clausa. 3, 24 -am filiae ac neptis *Augusti*. 5, 3 amores iuvenum et -am nepoti obiectabat (*cf.* 6, 25 -am arguens *Agrippinae*. VIR. ill. 38, 1 Caesar ... -ae infamatus est). 6, 51 -am (indic- *cod.*) uxoris tolerans *Tiberius*. 13, 45 insignis ... -a. 14, 51 veterem -am atque infamiam *Tigellini*. 15, 50 saevitiam -amque. *al.* SVET. Aug. 71, 1 (*opp.* castitate). Vesp. 13 Mucianum notae -ae. CALP. decl. 20 p. 18, 23 -ae scopulos. MIN. FEL. 25, 10 -a felicior *virginum Vestalium*. 28, 10 quos prius taedescit -ae suae quam pudescit. TERT. spect. 17 p. 18, 19 (*de theatro*) consistorium -ae. 29 p. 28, 8 aspice -am (-diciam *A*) deiectam a castitate. pudic. 14 p. 250, 12 fornicationem simplicis -ae. 15 p. 251, 2 excusare aliquam -am (*opp.* castimoniam). 16 p. 255, 18 adsertor ... omnis -ae, moechorum et fornicatorum. 18 p. 260, 14 quid turpius -is? *al.* ITALA Eph. 4, 19 (Ambrosiast. *ad l.*) semetipsos tradiderunt -is (ἀσελγείᾳ, VVLG. -ae). 5, 3 (Mar. Victorin. *ad l.*; *gr.* πορνεία *Vulg.* fornicatio). CYPR. mortal. 4 cum -a ... congressio est *nobis*. HIER. adv. Pelag. 1, 22 p. 516[B] se abstineant ab -is, non solum opere, sed sermone quoque et nutibus. AVG. c. Iul. 4, 8, 49 utrum in coniugibus christianis conventuum voluptatem pudicitiam an -am nominem ...; -a est ... eiusdem mali usus flagitiosus. *et al.* *trop. de rebus*: TERT. apol. 38, 4 -a theatri. *fere i. q. concubitus impurus*: TERT. apol. 21, 9 dei filius nullam de -a habet matrem. *sensu non erotico fere i. q. insolentia*: PLAVT. Persa 193 scio fide ... erili ut soleat -a opprobrari. HESYCH. lev. 15, 13 p. 973[B] a tali -a mundus.

*****impudīcus**, -a, -um. *ab* in *et* pudicus (*cf.* ISID. orig. 10, 148 -us a podice vocatus *eqs.*). *compar.: ap.* PLAVT. (*v. l. 46*) *et* CYPR. (*v. l. 71*). *superl.: passim inde a* CIC. *in fig. litot.: p. 712, 4.*
NOT. Tir. 52, 16. PROB. app. gramm. IV 200, 4 inter impurum et -um hoc interest, quod impurum patientem turpitudinem significat, -um vero facientem turpitudinem demonstrat (*cf.* ISID. diff. 1, 294). SCHOL. Cic. Gron. D p. 283, 10 'petulans' est ex animo, ex moribus, '-us' ex corpore. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 9 B. *al.* GLOSS. ἀναίσχυντος, ἄχρωμος. GLOSS.[L] I Ansil. IN 1370 incastus. II Philox. IN 419 ἀναίσχυντος, πόρνος, ἀναιδής, [ἄφρων]. *inde a* PLAVTO *et* CATONE.

i. q. non pudicus, libidinosus, spurcus, adulter (*fere erotice; i. q. pathicus [vel pedicans]: e. g. l. 44. 48. 53. 63. 68sqq. i. q. insolens, [sc. non erotice]: l. 50. 60. 74. p. 712, 1. 13. add. abl.: l. 45. 74*; in *c. acc.: l. 49*; in *c. abl.: p. 712, 18*; *circa: l. 47. in lusu verb.: l. 50. 67. p. 708, 13. 712, 51. de usu rhetorico cf.* CIC. Cael. 30 'adulter, -us, sequester' convicium est, non accusatio): **1** *adi.*:
a *de animantibus* (*fere hominibus; de dis: l. 49. 73. 75*): PLAVT. Amph. 834 mi ... nemo corpus corpore contigit, quo me -am faceret (VLP. dig. 47, 10, 9, 4 tam feminam quam masculum. IVST. 8, 6, 8. *cf. p. 712, 30*). 905 quam tu -am esse arbitrere (913. Curc. 52 est osculando quippiam -ior [*opp.* pudica]. SEN. contr. exc. 9, 4 APVL. met. 9, 26. CYPR. hab. virg. 15 ut -a circa homines ... non sis. *masc.*: CATO dict. 67 tu et adversus et aversus -us es. TERT. nat. 2, 13 p. 125, 1 omnes ... incesti *sunt* in suos, -di‹ci in› extraneos. LAMPR. Comm. 10, 1). Rud. 115 et -um et impudentem (*cf. p. 708, 13. 712, 5. 51*) hominem addecet molestum ... advenire (LAMPR. Heliog. 15, 4. *et al. cf.* MVTIAN. Chrysost. hom. 28, 6 virum [ἀκόλαστον]). SCIP. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6 quam saltationem -us servulus honeste saltare non posset (*cf.* FIRM. math. 8, 29, 7 cinaedus). RHET. Her. 4, 16, 23 quam *mulierem* (*cf. l. 56*) -am iudicarant *maiores nostri* (VAL. MAX. 8, 2, 3). CIC. Verr. II 3, 160 -as mulieres et intemperantes viros (II 5, 112 Catil. 2, 10 PAVL. FEST. p. 22 COD. Iust. 5, 17, 8, 2 [*a. 449*] *opp.* castas. *et al. cf.* SEN. contr. 1, 4, 1 uxor. APVL. met. 10, 2 noverca ... naturaliter -a. CYPR. hab. virg. 11 prostitutis et -is feminis). p. red. in sen. 12 lenonis -issimi. PS. CIC. in Sall. 13 quam petulanti pueritia tam -us et procax adoleveris (*cf.* LIV. 1, 58, 10 nec ulla deinde -a Lucretiae exemplo vivet. AVG. serm. 161, 3, 3 pudicis -us supervixi). RVT. LVP. 2, 6 adulescente. HOR. epod. 16, 58 Colchis. SEN. contr. exc. 2, 7 omnes te -am loquuntur (*cf.* QVINT. inst. 7, 2, 28 reum caedis -um vel adulterum vocet [*cf.* 8, 4, 2 meretricem]. TAC. ann. 13, 19 -am dictitans *Silanam*). VAL. MAX. 8, 2, 3 *Fanniam* -am de industria duxerat *Titinius*. SEN. benef. 6, 32, 1 filiam ultra impudicitiae maledictum -am. epist. 99, 13 qui suam alienamque libidinem exercent mutuo -i. MART. 3, 20, 16 Tigillini (*cf. p. 712, 10*). TAC. ann. 6, 9 composuerat quaedam in Gaium Caesarem ut -um. 12, 64. CYPR. ad Donat. 8 de spectaculo revertitur -a (*cf.* hab. virg. 18 quantum -ior, quae venerat pudica, discedit. AVG. civ. 14, 23 p. 49, 18 D. -us accedit). *ibid.* Venerem (*cf.* PRVD. perist. 10, 199 deae). HIER. epist. 58, 1, 2 senes. AVG. civ. 1, 27 p. 43, 25 D. domino barbaris moribus -o. 4, 25 p. 177, 27 *Ganymedis* -us amator et raptor. *et al.*
b *de corpore* (*sive part. eius*) *et animo*: PS. CIC. in Sall. 13 corporis (FIRM. err. 4, 2 *et al.*). SEN. Phaedr. 707 caput. TAC. ann. 11, 3 -o Vitellii ore. FIRM. err. 4, 3 membris. HIER. epist. 22, 23, 3 oculi. 54, 7, 1 mentis. NICET. virg. laps. 35 erubuit -a *facies*. *peculiariter de digito medio* (*cf.* ISID. orig. 11, 1, 71 tertius *digitus* -us, quod plerumque per eum probri insectatio exprimitur): PRIAP. 56, 1 MART. 6, 70, 5. GROM. p. 371, 26 (= METROL. p. 136, 10) -o sive medio.
c *de rebus*: *α incorporeis* (*fere ad animantes pertinentibus*): PLAVT. Amph. 926 factis (*cf.* Mil. 282 facinus [Rud. 393 of. -um, quam liberam esse oporteat servire postulare]. ITALA deut. 24, 1 [Tert. adv. Marc. 4, 34] negotium [ἄσχημον, *Vulg.* foeditatem]. VAL. CEM. hom. 2, 6 actibus). *ibid.* dictis (*cf.* PRIAP. 8, 2 verba. VLP. dig. 47, 10, 11, 7 convici non -i dictio. APVL. apol. 33 vocabulis. *v. et p. 708, 12sq.*). CIC. har. resp. 1 impudentiam (*v. p. 709, 51*). VITR. 2, 8, 12 non -o morbi vitio, sed humanitatis dulcedine mollitis animis. SEN. Phaedr. 704 -os corpore a casto amove tactus (*cf.* CYPR. epist. 59, 1 contagione. AVG. civ. 2, 26 p. 92, 32 D. gestus. SALV. gub. 6, 16 aspectus). QVINT. inst. 1, 10, 31 -is modis fracta *musice*. TAC. hist. 1, 72 Tigellinus ... foeda pueritia, -a senecta. SVET. Claud. 43 -a, sed non impunita matrimonia (*cf.* TERT. anim. 27 p. 345, 19 *concubitūs* excessus, non status est -us. FIRM. math. 6, 30, 15 coitus). TERT. apol. 6, 3 voluptas. nat. 1, 15 p. 85, 22 -a est *vestra voracitas*, nostra vero crudelis. cult. fem. 2, 12 p. 732, 14 Oe. (*enall.*) congressus et suspiciones -as. CYPR. epist. 2, 1 -ae artis *histrionum* (*cf.* SCHOL. Iuv. 6, 250 ludi *florales*). LAMPR. Heliog. 13, 1 vitae (*cf.* COD. Iust. 5, 1, 5, 3 [*a. 472*] conversationem). FIRM. math. 4, 9, 7 libidinibus. MACR. Sat. 1, 6, 23 verecundi sexus -am insaniam. INST. Iust. 1, 22 pr. quod in feminis etiam antiquis -um esse visum est, id est inspectionem habitudinis corporis. *β corporeis*: CIC. Phil. 2, 6 -a (pud- *pars codd.*) in domo. CYPR. hab. virg. 9 ornatus (*cf.* PS. HIL. libell. 19 cultus. SCHOL. Cic. Bob. p. 89, 19 habitu. *v. et l. 45sq.*). *latiore sensu i. q. foedus*: MART. 12, 32, 16 odor -us urcei.
2 *subst.* (*exempla ambigua usus praedic.: e. g. p. 711, 43. 45. 55. 61. 64*): **a** *masc.*: PLAVT. Asin. 475 ni istum -um percies. CIC. Catil. 2, 23 omnes adulteri, omnes impuri -ique (Phil. 3, 12 servire i., -o, effeminato. 3, 35 FIRM. math. 3, 9, 1 *al.*). Phil. 2, 70 hoc est dicere et consul et -issimus. CATVLL. 29, 2 -us et vorax et aleo (29, 10). PVBLIL. V 11 voluntas -um (voluptas non pudicum *cod.*), non corpus facit (VITR. 2, 8, 12 molles et -os ex ea aqua fieri. PAVL. dig. 47, 10, 10 ut ex pudico -us fiat. *cf. l. 43. p. 711, 43*). SALL. Catil. 14, 2 quicumque -us, adulter, ganeo ... bona patria lacerat. PRIAP. 59, 2 si fur veneris, -us exis. SEN. contr. 4 praef. 10 ex eo -i et obsceni ... officiosi vocitati sunt. contr. exc. 5, 6 -us contione prohibeatur. SEN. dial. 5, 8, 2 -orum coetus. epist. 52, 12 -um et incessus ostendit *eqs. al.* TERT. patient. 5 p. 9, 12 nemo -us non impatiens *est* pudicitiae. ITALA Eph. 5, 5 (Mar. Victorin. *ad l.*) omnis -us (πόρνος, *Vulg.* fornicator) aut immundus aut avarus. HIL. in psalm. 118 Iod 10 oderit ... continentem -us. VVLG. apoc. 22, 15. *et al.* *in alloc.*: PLAVT. Asin. 475 age -e, sceleste. Pseud. 360 VERG. catal. 13, 4 (*v. p. 688, 75*). **b** *fem.* (*cf. l. 81*): SEN. contr. 2, 7, 5 *stuprum* plerumque etiam -issima ... simulat. 2, 7, 7 qui -as quaerunt, pudicas honorant. SEN. Phaedr. 735 mens -am facere, non casus solet (*cf. l. 30. p. 711, 43*). TAC. ann. 2, 85. 13, 21 ab -a adulteri mutantur. 13, 43 (*de Messalina*) saevienti -ae. TERT. cult. fem. 2, 12 p. 731, 22 Oe. -arum ritu (*cf.* CYPR. hab. virg. 12 habitus -arum. *v. et l. 21sq.*). **c** *neutr.*: TAC. ann. 12, 7 nihil domi -um, nisi dominationi expediret. CALP. decl. 3 p. 4, 5 miles ... aliquid -i habet. TERT. apol. 3, 5 quae accusatio vocabulorum, nisi si aut barbarum sonat aliqua vox nominis .. aut maledicum aut -um? (*cf.* nat. 1, 3 p. 62, 28 sapit). CYPR. ad Donat. 9 impudentia congruens -is. PASS. Petr. Andr. 1 quae gessit *Venus* in -is. *fort. add.*: COMM. apol. 210 -a nosse pudicis (*sc. immittit diabolus*).
deriv.: impudicatus, impudicitia.
adv. **impudīcē.** *superl.: l. 62.* *i. q. sine pudore, libidinose, turpiter*: SEN. contr. 1, 2, 12 pro pudicitia -e rogasti. TERT. idol. 2 p. 32, 1 si oculum quis impegerit libidinose et animam commoverit -e. CYPR. hab. virg. 19 -e tu neminem conspicis, sed ipsa conspiceris -e. SOL. 5, 16 Dianam *fluvium* ... si habitus -e hauserit (*cf. Prisc. periheg. 490* manibus non castis). FIRM. math. 3, 6, 15 mulieres ... impure et -e cum mulieribus coibunt (*cf.* AVG. quaest. hept. 4, 52 filiabus Moab se -e miscuerant *Iudaei*). EVTR. 8, 22 -issime et obscenissime vixit *Heliogabalus*. VVLG. thren. 5, 13 adulescentibus -e abusi sunt. AVG. serm. 9, 3, 3 saltarent. de mend. 13, 24 non fortiter, sed -e ac turpiter pati. LEX Visig. 3, 1, 8 tit. GREG. M. epist. 10, 3 p. 239, 5.

impudōrātus, -a, um. *ab* in *et* pudoratus. *scrib.* -der-: *l. 72sq. 79sq. 82. p. 707, 19.* GLOSS. V 504, 31 -um: non erubescentem. [*var. l.: v. p. 707, 19*].
i. q. insolens, impudens: IREN. 3, 21, 3 vere -i et audaces ostenduntur, qui *eqs.* LVCIF. Athan. 1, 43 Arrianos, natos videlicet de -o (-der- *trad.*, inviperato *ci. Poncius*) patre vestro diabolo (ACT. Petr. 15). *in alloc.*: ACT. Petr. 12 -e (-der- *trad.*) et inimicissime omnium animantium. *nota parum accurate versum sec. gr. ut vid.*: ITALA II Tim. 2, 15 (Ambrosiast. *et* Pelag. *ad l.*) ut probabilem te exhibeas deo, operarium non -um (ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, *Vulg.* inconfusibilem). *cf.* AMBROSIAST. *ad l.*: -os appellans eos, qui contentionibus nituntur. *erotice*: ITALA Ier. 3, 3 (Hier. epist. 22, 13, 4) -a (-der- *var. l.*) es tu (ἀπηναισχύντισας, *Vulg.* noluisti erubescere. *cf.* Aug. serm. 142, 2 p. 779[1] -a [-der- *trad.*] facta es tota). DIDASC. apost. 31, 1 (*de viduis*) litium commissatrices, -ae (ἀναιδεῖς), impudicae. ROMVL. fab. 60 praef. (rec. gall.) -ae (-der- *var. l.*; *cf. rec. W* lascivae et imponderatae) feminae.
adv. **impudōrātē.** *i. q. insolenter*: IREN. 1, 27, 2 -e blas-
[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

phemans *Marcion* (ἀπηρυθριασμένως). 1, 27, 4 -e super omnes obtrectare deum. 2, 12, 3. 4.

GLOSS. II 243, 30 ἄπυγος: **inpūges** (*i.* -is). *cf.* 584, 40 qui minores naticas habet. *cf.* depugis. *O. Prinz.*

×impūgnātio, -ōnis *f.* *ab* impugnare. GLOSS.^L III Abstr. AC 6 acies extensa militum -o (*al.*). V Abba AB 24 ab incursu ab -e. *legitur semel apud* CIC. *et saepius inde a* CYPR., *maxime apud* ECCL.

I *i. q. actio impugnandi, oppugnandi*: **A** *sensu strictiore et corporali, i. q. oppugnatio, obluctatio* (*l. 14*): CIC. Att. 4, 3, 3 *Clodius* domum P. Sullae pro castris sibi ad eam -em (*sc. Milonis domus*) sumpserat. VEG. mil. 4, 12 p. 136, 11 violenta ... -o quando ... civitatibus praeparatur. OP. imperf. in Matth. 1 p. 614 ^init.^ (*verba Isaac ad Abraham*) liga mihi manus et pedes, ne quando insurgam in -em. *in imag.*: ENNOD. dict. 13, 9 p. 466, 25 ne inimica arietum vincat -o.

B *sensu latiore*: **1** *nude vel c. gen. subi.*: **a** *i. q. incursio hostium*: HIER. in Is. 18, 2 p. 179^A Iudaeorum gentem ... Assyriorum -e laceratam. **b** *i. q. cuiusvis inimici contentio, insectatio, obtrectatio*: CYPR. unit. eccl. 1 p. 209, 9 neque enim persecutio sola metuenda est et ea quae subruendis ... servis dei aperta (*cf. l. 31*) -e grassantur (*cf. de simili re*: PS. RVFIN. in Ioel 3, 17 sq. p. 1056^C SACR. Leon. p. 379). Demetr. 10 p. 358, 7 potentium civium domesticae -is tela. epist. 43, 1 p. 591, 9 *presbyteri quidam* instaurant veterem contra nos -em suam (*cf.* SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 114, 4 -em adversus consacerdotes ... exercuisse). MAXIMIN. c. Ambr. 139 p. 90, 15 respirante, quae ... adversa -e a vobis opprimitur, veritate. PS. AVG. serm. 30, 1 doctrinam catholicam contradicentium obsidet -o. ENNOD. epist. 6, 3, 6 p. 151, 2 adversus omnem quae ex invidia nascitur -em. *al.* CASSIOD. compl. in Rom. 14, 1 nec cum eodem *infirmo* districta -e litigandum. *al.* GREG. M. in euang. 1, 18, 3 vidit eos (*Iudaeos*) aperta sibi -e resistere (*cf. l. 21. 39. v. et l. 41*). *et al.* **c** *i. q. temptatio diaboli, daemonum, carnis sim.*: CYPR. hab. virg. 14 p. 198, 3 *apostatae angeli* expugnare omnem oris ... veritatem corruptelae suae -e docuerunt. mortal. 9 p. 302, 3 cui ... sit cum diaboli -e luctandum (VEREC. in cant. 3, 9. *cf.* POMER. 1, 12, 1 diabolica [*al.*]). RVFIN. Orig. in num. 22, 4 p. 210, 5 B. ab -bus carnalium desideriorum (*cf.* PS. AVG. serm. 292, 4 carnis [*al.*]). 26, 2 p. 243, 31 daemonum (AVG. civ. 2, 23 p. 85, 10 D. *al.*). in Ios. 14, 2 p. 379, 20 B. apertis -bus (*cf. l. 31*). *al.* CASSIAN. inst. 5, 39, 1 solitudinis. *al.* FAVST. REI. grat. 1, 9 p. 31, 27 luxuriae. epist. 9 p. 212, 24 contra -es occultas. *al.* POMER. 3, 21 p. 505^A vitiorum (APON. 2 p. 28 ^med.^). *al.* VITAE patr. 3, 10 Moysi ... imposuit durissimam -em daemon fornicationis (*gr. Cot. p. 549* ἐπολεμήθη, *5, 18, 12* impugnatus est). 3, 11. *et al.* **d** *in astrologia de sideribus*: FIRM. math. 2, 13, 6 Iovis stella ... contra -em Martis et Saturni ... resistere sola non potest. 2, 14, 2. **e** *in iure i. q. accusatio*: COD. Theod. 9, 39, 2 innocentes ... non patimur callidorum -e subverti. ENNOD. epist. 1, 7, 1 p. 15, 21 ad -is fidem solum advocatur pro teste propositum. opusc. 2, 37 p. 299, 13 *ne* sine -e insons viveret. dict. 15, 9 p. 471, 11 erubesco ... damnatam ... diuturna -e sustentare. *al.* CASSIOD. var. 4, 41, 2 si nullis -bus enervantur asserta.

2 *c. gen. obi.*: CYPR. hab. virg. 15 p. 198, 23 quod ornari te putas, ... -o est ista divini operis, praevaricatio est veritatis. OPTAT. 6, 4 p. 150, 17 mentis. RVFIN. Clement. 1, 3 dogmatum adsertiónes et -es (ἀνασκευὰς καὶ κατασκευάς). IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 3, 80 mali naturalis. 3, 180 nostri. *al.* MART. CAP. 5, 461 per confirmationem -emque rationis. EPIST. pontif. 591 Schwartz p. 67, 13 *synodi* (*opp.* defensio). 937 Conc.^S IV 2 p. 161, 39 Hibae. VIGIL. THAPS. c. Eutych. 2, 3 p. 105^C ut -e sui veritas confirmetur.

?**II** *i. q. instrumentum impugnandi* (*cf. et l. 6*), *arma*: HIER. in Is. 22, 7—9 p. 270^C ut parietem Sion et ecclesiae firmamenta suo clipeo et -e denudent.

×impūgnātor, -ōris *m.* *ab* impugnare. *qui impugnat, adversarius, inimicus* (*syn. l. 82*), *hostis* (*syn. l. 69. 79. fere i. q. accusator, criminator l. 74. 84. p. 714, 6. 9*): **1** *c. gen. obi.* (*pron. poss. l. 74sq.*): **a** *hominis vel dei*: CYPR. epist. 51, 1 p. 615, 6 ecclesiae catholicae -es (EPIST. pontif. 591 Schwartz p. 64, 17 APON. 1 p. 27 ^med.^ *al.* LAVRENT. Chan. p. 117^A). 59, 18 p. 689, 4 contra hostes et -es dei (CONC.^S II 3, 1 p. 45, 7 [*II 1, 1 p. 70, 12* τὸν θεομάχον]. *cf.* LVCIF. Athan. 2, 15 p. 174, 13 eius [*i. filii dei*]). GENNAD. vir. ill. 46 illius (*sc. Pelagii*). VICT. TONN. chron. II p. 199, 539 Calchedonensis synodi (FACVND. defens. 3, 6 p. 602^B *al.*). ENNOD. dict. 22, 12 p. 496, 23 garrulitatem -is mei ... comprimite (epist. 1, 7, 5 p. 16, 23. *cf.* CONC. Rom. a. 502 p. 428, 7 -bus suis [APON. 5 p. 96]). epist. 2, 17, 1 p. 58, 19 sui -r est, quisquis elucubratis sermonibus linguae cultum praedicat abiurari (opusc. 2, 98 p. 317, 19). opusc. 2, 16 p. 292, 18 CASSIOD. var. 1, 9, 3. FACVND. defens. 2, 5 p. 575^B haereticorum. *al. et al.* **b** *rei*: CYPR. sent. episc. 38 p. 450, 15 haeretici hostes atque -es veritatis (CONC.^S II 5 p. 8, 29 [*II 1, 3 p. 129, 12* αἱρέσεως ... τῇ ἀληθείᾳ πολεμούσης]. *al.*). AMBR. in psalm. 118 serm. 13, 6, 1 *haeretici* -es fidei, veritatis inimici (EPIST. pontif. 486 Conc.^S II 4 p. 138, 16). PELAG. in Rom. 7, 12 p. 57, 18 contra -es legis. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 108 -r innocentiae. OROS. apol. 2, 6 haereseos. VINCENT. LER. comm. 33, 43, 3 Nestorius auctor novitatis et -r vetustatis. CASSIAN. inst. 5, 31 diabolum ... spiritalium collationum -em semper exsistere. LEO M. serm. 72, 7 p. 394^A -es salutiferi sacramenti. EPIST. pontif. 599 Schwartz p. 7, 6. PROSP. c. coll. 21, 3 p. 272^C gratiae (FAVST. REI. grat. 1, 3 p. 15, 16 [*opp.* assertor]. *al.*). ISID. orig. 8, 5, 66. **2** *absol.*: ENNOD. opusc. 2, 34 p. 298, 6 de -um qualitate lati sunt canones. VEREC. in cant. 9, 38 animum -um (*i. pugnantium inter se*) expressit. CASSIOD. in psalm. 17, 21 p. 129^C deus protector, quia homo exstitit -r. 71, 4 p. 508^B crudelis -r condemnationibus favet alienis. SACR. Greg. 85, 6 sit ... creatura libera ab omni -is (*i. diaboli*) incursu. MART. BRAC. form. vit. 7, 2.

×impūgno, -āvī, -ātum, -āre. *ab in et* pugnare (*cf.* CASSIOD. in psalm. 119, 7 p. 905^A -are ... a pugna tractum est). inp-: CIL VI 971 (*a. 129*). *de formis perf. brev. v. Neue-Wagener et Georges, Wortf.* NOT. Tir. 45, 100 -at. CHAR. gramm. p. 388, 3 B. qui pugnat, resistit; qui oppugnat, obsessor est; qui -at, per omnia inimicus est. itaque pugnat exercitus, oppugnantur vel castra vel urbes, -antur inimici. GLOSS. II 342, 16 καταμάχομαι -o oppugno. *legitur inde a* CIC. *et* CAES.; *frequentat* FIRM. [*falsa var. l.*: PLAVT. Men. 1054 (vi pugnando *Camerarius*, vel inp- *B*, opp- *CD*). GELL. 1, 6, 4 (*v. p. 698, 31*). *dub. trad.*: CAES. Gall. 1, 44, 6 (*α*, oppugnandae *β*). civ. 3, 93, 8 (*π*, pugnantibus *rell.*). PLIN. nat. 26, 123 (*E*, expugnatur *rell.*). *suppletur*: VEG. mil. 4, 7 p. 132, 10.]

I *sensu strictiore de pugna manibus et armis facta, i. q. oppugnare, aggredi* (*fere i. q. obsidere l. 28. 36sq. 40*): **A** *absolute* (*cf. l. 57*): CAES. Gall. 3, 26, 4 nostri ... acrius -are coeperunt. NEP. Thras. 2, 6 neque quisquam est vulneratus nisi qui prior -are voluit. MELA 1, 66 ab -ante ... Alexandro iacta opera. IVST. 38, 4, 2. VEG. mil. 3, 6 in campis patentibus equites magis solent -are quam pedites. *part. praes. pro subst.*: ENNOD. opusc. 3, 110 p. 359, 15 quos *muros* -antum nulla vis possit obruere. *in imag.*: CYPR. epist. 60, 2 p. 693, 5 *milites Christi* mori non timent, nec repugnare contra -antes (ORIG. in Matth. 17, 14 [πρὸς τοὺς πολεμοῦντας]).

B *c. obi.*: **1** *munitiones, urbem sim.*: CIC. p. red. in sen. 7 magistratuum tecta -ta (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 116, 11 ut domus eius -retur et obsidionem dierum quinque pateretur). HIRT. Gall. 8, 43, 2 revocant ab -andis operibus armatos (*cf.* TAC. ann. 2, 20 quis -andus agger). IVST. 22, 2, 4 Syracusae et ab hoste ... defensae et a cive ... -tae sunt (*cf.* PROB. Verg. ecl. 6, 74 urbem). **2** *aliquem* (*terga l. 45*): BELL. Alex. 30, 6 naves instructae funditoribus et sagittariis nostros -bant (FRONTIN. strat. 1, 3, 10 e saltibus et obscuris latebris). NEP. Epam. 10, 3 Epaminondas ... domo se tenuit, quod neque defendere malos *cives* volebat neque -are. LIV. 3, 70, 4 terga -are hostium satius visum est. *adde de bestiis*: PLIN. nat. 11, 61 -ant eas (*sc. apes*) naturae eiusdem degeneres vespae atque crabrones. 25, 69 defendi eam *herbam* -arique colligentes ... a triorche accipitrum genere.

II *sensu latiore, i. q. quovis modo adversarium existere, infestare,* πολεμεῖν (*saepe per imag., e. g. l. 77. p. 715, 32. hic illic debilitata vi pugnandi, i. q. obstare, non congruere: p. 715, 54. 71. 75. v. et p. 716, 8. 15. 17. adde*: CONSVLT. 5, 6 frustra a nobis remedium quaeris, quia te ratio iuris -at [*i. contra te facit*]. CASSIOD. inst. 1, 15, 9 declinationes verborum ... — ubi tamen sacra non -at auctoritas — considera diligenter): **A** *aliquem* (*partem hominis p. l. 72. p. 715, 7. 22. 31. 36. al., cf. l. 63; multitudinem hominum sim. p. l. 59. 62. 64. 74. 82. al. absolute [cf. l. 25]: p. 715, 3. 15. 17. 21*): **1** *hostes armis, i. q. bellum ingerere* (*de bello civili l. 59*): CIC. ad Brut. 1, 15, 10 ut ... sceleratos cives ... ab -anda patria deterrerem (SEN. benef. 7, 19, 9). SALL. Iug. 29, 2 Scaurus ... acerrume regem -verat (*cf.* PRISCILL. tract. 10, 124 alter alium). epist. Mithr. 12 Cretenses. QVINT. inst. 7, 4, 2 Britanniam (*cf.* SIDON. epist. 1, 7, 5 Britannos). PANEG. 3, 27, 5 cuius armis vitam suam -tam sciebat. IVST. 22, 4, 2 ut ... qui sua tueri non poterat, -ret aliena. 23, 2, 7. PEREGR. Aeth. 19, 9 ecce nunc Persae -ant nos (VVLG. I Macc. 12, 13 [ἐπολέμησαν]). VVLG. I Macc. 11, 41 (πολεμοῦντες). *al.* **2** *inimicos, maxime in re publica* (*cf. p. 715, 43. 47 sq.; in litteris l. 72*): CIC. epist. 3, 12, 1 mirandum est ... nullam ne in tabellae quidem latebra fuisse absconditam malevolentiam, quae te -are auderet. CAEL. Cic. epist. 8, 11, 3 Pompeius tamquam Caesarem non -et ... ait Curionem quaerere discordias. HOR. epist. 2, 1, 89 ingeniis non ille favet plauditque sepultis, nostra sed -at. LIV. 3, 53, 6 libertati ... praesidia petitis, non licentiae ad -andos alios. 5, 3, 7 utrum ... defenditis an -atis plebem? SVET. Iul. 21 Bibulum. Cal. 3, 3 *Germanicus cum* veneficiis quoque et devotionibus -ari se comperisset. CYPR. Demetr. 12 p. 359, 17 -atis atque opprimitis dei servos. epist. 52, 1 p. 616, 10 perniciosas ad -andam Christi ecclesiam machinas (73, 15 p. 789, 19. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 151, 10 B. vel e. dei vel singulos quosque fidelium. *cf.* in num. 12, 4 p. 107, 1 B. populum dei [*syn.* persequuntur]). LACT. inst. 2, 8, 12 acerrimis argumentis ... eos, qui providentiam non esse dixerunt. epit. 27, 1 cum ... singulae *sectae* alias omnes -ent et adfligant. FIRM. math. 8, 22, 2 inimicos suos omni genere semper -ant. HIL. c. Const. 27 p. 603^A *synodum*. AMM. 15, 2, 4 -bat ... eum per fictae benignitatis illecebras collega. SVLP.

[*Willms*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

SEV. dial. 1, 9, 4 *haereticos*. *al.* RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 70, 12 (πολεμεῖ). *et al.* 3 *in re forensi, i. q. accusare* (*v. et l. 52*): CIC. Quinct. 8 cum ... id tempus -andi detur. or. frg. A VIII 18 quare hominem -are non desinunt nisi remotis ministratoribus. VAL. MAX. 8, 1 absol. 11 *reos* (*opp.* protegendis). QVINT. inst. 4, 1, 14 adversarii ... persona prope isdem omnibus, sed e contrario ductis -ari solet. 11, 1, 62 illa, cum fili caput palam -ret, fortiter fuit repellenda. CYPR. ad Donat. 10 p. 12, 6 inimicus insimulat, calumniator -at, testis infamat. AMM. 18, 1, 4 Delphidius ... vehementer eum -ans ... exclamavit. SCHOL. Cic. Bob. p. 161, 30. LEX Visig. 2, 2, 3 utrasque partes -antes se invicem. *al.* *adde part. praes. pro subst.*: COD. Theod. 10, 10, 27, 3 per -antium factionem (*Mommsen*, profect- *trad.*). 4 *de infestationibus diaboli, daemonum sim.*: CYPR. Fort. praef. 5 p. 320, 25 maior est dominus ad protegendum quam diabolus ad -andum (patient. 12 p. 405, 22 diabolo -ante plus quatimur. *al.*). zel. 3 p. 420, 18 animus ... tam paratus semper ad repugnandum quam est ad -andum semper paratus inimicus. epist. 60, 3 p. 694, 8 qui sint christiani quos antichristus -et? (*syn.* infestet). *al.* HIER. epist. 3, 5, 1 -bit satanas, sed tutabitur Christus. RVFIN. apol. Orig. 1 p. 551[A] -are nos ... possunt aliquae virtutes ad peccatum, et aliae iuvare ad salutem. PAVL. PELL. 268 vi -ante maligna. APON. 4 p. 75[med.] *anima* habet ... invisibiles hostes, qui eam ... -ent. VITAE patr. 3, 8 discipulus ... -batur a spiritu fornicationis (*al.*). 3, 11 ipsa ... erat, in cuius amore -batur ... frater ([*gr. Nau 1908 p. 56 n. 172* εἰς ἣν ἐπολεμεῖτο]. 3, 15 in passione). *et al.* 5 *de variis malis homines adfligentibus*: PHAEDR. 3, 10, 53 qui non peccant, -antur fraudibus. FIRM. math. 2, 28, 2 nos repentini infortuniorum casus -ant. 3, 4, 10 Mars ... reddet invalidos et quos feminae semper -ent et qui a feminis magnis semper molestiis deterantur. 4, 8, 1 -buntur malignis humoribus (*al.*). 6, 22, 10 aliorum oculos miserum exitium caecitatis -at. 8, 6, 7 quorum corpus assiduus tremor ... -et. *al.* IVST. 23, 2, 4 quo *morbo* ... velut intestino ... bello -batur. SACR. Leon. p. 345 peccata quibus -antur expelle (*al. cf.* SEDVL. epist. 1 p. 4, 11 vitiis). 6 *in astrologia* (*v. et l. 66*): a *sidera -ant homines*: FIRM. math. 2, 13, 8 malivolis radiationibus -ta compago corporis. 4, 19, 35 luna ... aciem luminum -at. 6, 9, 2. 6, 16, 6 *al.* b *sidera se -ant invicem*: FIRM. math. 2, 29, 17 Venus et Mars aut quadratis aut diametris radiationibus inimico se genere societatis -ant (6, 15, 1). 4, 16, 2 cum eandem (*sc. Lunam*) radiis suis -verit Saturnus. 5, 7, 2 quatenus vires suas stellae et ipsae aut -ent aut erigant. *al.*

B *aliquid*: 1 *varias res incorporeas*: CIC. epist. frg. XII quod eam (*dignitatem meam*) multum -arint (HIRT. Gall. 8, 53, 1 Caesaris. *cf.* LIV. 3, 35, 2 honorem. FIRM. math. 5, 1, 4 claritatem). OV. rem. 364 dum toto canter in orbe, quod volet, -ent unus et alter opus. met. 5, 151 certant ... pro causa meritum -ante fidemque (GREG. M. moral. 8, 65). LIV. 8, 21, 3 qui ... Privernatium causam -bant. 9, 34, 4 leges ... agrarias (TERT. adv. Marc. 4, 11 p. 451, 12 legem ... dei. *al. cf.* HIL. in Matth. 12, 13 p. 988[A] adimpletionem legis). VELL. 2, 83, 1. VAL. MAX. 9, 3, 5 commoda plebis acerrime -verat (*cf. p. 716, 6*). QVINT. inst. 2, 17, 40 quod saepe, quae in aliis litibus -arunt actores causarum, eadem in aliis defendant. 7, 3, 23 finitionem alterius. TAC. hist. 4, 8 sententiam (EPIST. pontif. 937 Conc.[S] IV 2 p. 156, 12). VLP. dig. 29, 2, 42 quae sententia ... -at ... utilitatem pupilli. PAVL. dig. 23, 4, 5 altero *pacto* ius civile -atur. APVL. met. 5, 31 voluptates *filii* (*cf.* FIRM. math. 1, 7, 35 cupiditates). TERT. bapt. 2 p. 201, 18 *fidem* (carn. 6 p. 437 Oe. HIL. ad Const. 1, 8 p. 187, 16 CONSVLT. Zacch. 2, 15 p. 80, 25 *al. v. et l. 46*). adv. Marc. 4, 12 p. 453, 1 sabbatum. PS. TERT. haer. 1 p. 215, 15 carnis resurrectionem graviter -at (AVG. civ. 22, 25 p. 617, 4 D.). CYPR. sent. episc. 35 p. 449, 16 veritatem. *al.* LACT. inst. 2, 3, 12 -tae sunt ... a prudentioribus falsae religiones (ira 1, 9 *al.*). FIRM. math. 1, 3, 5 divinam scientiam (*al.*). 5 praef. 3 ne ... eum (*sermonem*) ... adversantis malivoli cuiusdam hominis livor -et (RVFIN. hist. 1, 1, 2 [πεπολέμηται]. *cf.* DRAC. laud. dei 2, 762 *orationem*). 6, 3, 7 quidquid boni decretum fuerit, inimicum testimonium Martis -at (*cf.* 6, 9, 13 consiliorum ordines [*al.*]. 6, 11, 18 actus [*al.*]. *cf. l. 34sqq.*). *al.* OPTAT. 7, 5 p. 177, 6 *al.* AMM. 18, 4, 3 magistri equitum salutem acriter -antis. PELAG. in Phil. argum. p. 387, 4 ut euangelium ... defenderent a pseudoapostolis -tum. *al.* PHYSIOGN. 20 p. 32, 1 *haec* indicia ... si -ta non fuerint nec in ambiguitatem deducta, sed potius per oculos confirmata, tunc rata sint (*cf.* 34 p. 52, 1 [*Adamant. 15 p. 330, 6* ἀντιλέγει]). CONC.[S] I 4 p. 97, 4 Nestorii dogmata (μαχόμενοι). PROSP. c. coll. 22 p. 274[B] recta -are et prava defendere. SALV. gub. 4, 91 -ant professionem suam moribus suis. BOETH. c. Eut. 4, 119 quamquam permulta sint quae hunc sensum -are valeant atque perfringere. *et al.* 2 *in iure, i. q. reprehendere*: GAIVS inst. 3, 34 (*suppletur ex* IVST. inst. 3, 9, 1) neque emendandi neque -andi veteris iuris, sed magis confirmandi gratia. PAPIN. dig. 30, 87 non ... -atur iudicium ab eo (34, 9, 24 de iure disputavit, non i. -vit aut accusavit. VLP. dig. 29, 1, 3). FRG. Vat. 113 paternam ... voluntatem. 277 donationem. CONSVLT. 1, 2 pactum ... dissolvitur ..., quia legum beneficiis -atur. COD. Theod. 15, 14, 3 legitimis ... rescriptis minime -andis. COD. Iust. 1, 14, 2 (*a. 426*). 3 *de rebus sibi oppositis* (*cf. infra l. 14*): APVL. Plat. 2, 4 prudentiam indocilitas -at. LACT. inst. 7, 5, 23 anima et corpus ... contraria sunt et -ant invicem. epit. 24, 3 vitium ... virtutem -at ([*syn.* adfligit]. ira 19, 1 invicem). FIRM. err. 5, 4 commentum ratio veritatis. RVFIN. Orig. in cant. 2 p. 138, 15 B. iustitia ... habet ... -antem se iniustitiam. *notabilia*: *c. dat.*: CIL VI 971 (*a. 129*) cum commodis (*cf. p. 715, 50*) eorum -retur. EPIST. pontif. 1056 Conc.[S] IV 2 p. 126, 36 absit hoc ..., ut ... inferiora praecedentibus -tura subiungat (*syn.* discordia). *c. dat. et acc.*: PASS. coron. 7 dicant quid eis -andum (*i. obiciendum*) sit. *reflexive* (*v. et p. 715, 11. 38. l. 3sq.*): CLAVD. DON. Aen. 1, 80 p. 31, 12 *ventos* diversae naturae, hoc est contrarium flantis atque -antis sese, fecit exire (*cf. ibid.* p. 31, 17). 5, 795 p. 518, 20 diversitas ... sese -ans. *ibid.* p. 519, 13 ne se contraria -ent. CAEL. AVR. acut. 1, 15, 120 recte ... recusat, sed se ipse quoque -ans (*i. sibi dissentiens. sic et* 2, 19, 122). *adde*: MART. CAP. 5, 531 ἰσόκωλον ... fit non -antibus (pugnantibus *Halm*) inter se verbis, sed paribus exaequatis. *mediopass.*: DRAC. laud. dei 1, 147 elementa ... servant sub lege timorem incorrupta suum, non -ta vicissim. *addam*: DRAC. Romul. 4, 36 (*Hercules de Hydra*) propriis nam viribus ipse -or. *impers.*: *l. 7.* AVG. serm. 51, 3, 4 tunc non videbatur et credebatur, nunc videtur et -atur. *indicatur effectus -andi per* ad: *p. 715, 20.* *pendet acc. c. inf.*: QVINT. decl. 251 p. 27, 11 calumnia resistit et -at (*i. perhibet*) iustum esse repudium. *part. praes. pro subst.*: *p. 714, 30. 715, 11.* *deriv.*: impugnatio, impugnator. *Willms.*

[inpulātor: concitator, inritator GLOSS.[L] II Abav. IN 239 (*sim.* CO 116). *fort. corrupt. ex* impulsor, *impultor (*cf. p. 717, 57*); *v. Heraeus, Kl. Schr. 129[3]*].

?**impullātus,** -a, -um. *ab* in *et* pullatus. *i. q. non pullatus, non obscuratus*: DRAC. Romul. 9, 98 non sidera noctis -a (impolluta *Buecheler*) micant, fuscantur cornua lunae.

[impulo, -āre. GLOSS. V 416, 12 inpolastis: inpugnastis vel inpinguastis (*sim.* 426, 36). *legendum* interpolastis, *v. Gloss. cod. Voss. ed. Hessels s.* inpol- *et Heraeus, Kl. Schr. 129[3]*].

impulsātor, -ōris *m.* *ab* impulsare. *v. Onom.* *f.* **impulsātrīx,** -īcis. *quae impellit*: VEREC. in cant. 2, 24 -es ... cogitationes. 7, 14 -x consuetudo malorum. *cf. p. 717, 75.*

[M]**impulsio,** -ōnis *f.* *ab* impellere. *plur.*: *l. 55sqq. 63. 69. 84 sqq.* *inde a* CIC. (*unde* QVINT.), *dein ap.* ARNOB. *et saepius apud posteriores.*

1 *proprie de actione corporea i. q. pulsus, ictus, attactus*: a *de animantibus et part. corp.*: DON. Ter. Hec. 173 manuum (VICT. VIT. 3, 31). SCHOL. Hor. carm. 3, 14, 15 per vim, id est -e hostium. CASSIAN. conl. 16, 20 cumque vel levi fuerint -e contacti, aliam quoque partem corporis ingerunt verberandum. MARCELL. chron. II p. 92, 481, 1 pavescentis equi -e. *adde de festinatione*: DON. Ter. Andr. 600 ut vel corporis -em lucri faciam. b *de rebus*: CIC. Tim. 17 omnis ... coagmentatio corporis vel caloris ⟨vi⟩ vel frigoris vel aliqua -e vehementi labefactatur (*p. 33[A]* πανθ' ὅσα δυνάμεις ἰσχυρὰς ἔχει). fat. 46 aliam ... quandam vim motus habebant *atomi* a Democrito -is, quam plagam ille appellat, a te, Epicure, gravitatis et ponderis. ARNOB. nat. 2, 58 p. 94, 5 sua ipse ⟨se⟩ sponte et voluntate circumagat an virtutis alicuius -bus torqueatur *mundus*. 7, 28 p. 262, 15 ex rerum -bus ([*syn.* attactum]. RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 9, 2 [*trop.*] diversae -es [*codd. plerr.*, impulsationes *R*] r.). FAV. EVL. p. 14, 24 sonitum mundi octo videlicet orbium -e concinere (*cf. p. 718, 38*). ANON. de mach. bell. 18 offerendam ... -i (*sc. ballistae*) sagittam. AVG. serm. dub. 365, 5 tempestatum (*cf. trop.*: ENNOD. epist. 5, 14, 3 p. 137, 18 procellae. VEREC. in cant. 7, 14 ventorum). CASSIAN. conl. 6, 14, 1 remorum. LEO M. serm. 3, 3 p. 146[C] (*trop.*) quae *firmitas petrae* nullis -bus quateretur. CASSIOD. in psalm. 61, 3 aut ventorum flatibus aut aliqua ... -e. *et al.* *adde*: CONC.[S] IV 2 p. 67, 2 qui non iuxta propriam regitur voluntatem, sed astrorum motu atque -e raptatur. *per imag.* (*cf. l. 57. 61. 63*): CASSIAN. conl. 9, 2, 4 fundamentis ... talibus innitentem ... non solum ruina non diruet, sed ne ipsa aliquatenus vexabit -o. EPIST. pontif. Thiel Gel. 14, 26 ruinam multimodis -bus ediderunt.

2 *transl. sensu spirituali i. q. instigatio, stimulatio* (*de notione cf. p. 717 12. add.* ad: *l. 73. 75*): a *generatim*: CIC. de orat. 3, 118 cohortationes ..., miserationes omnisque ad omnem animi motum et -o et ... mitigatio (*cf. t. t. rhet. i. q.* χαριεντισμός: 3, 205 [*inter figuras rhetoricas*] ad hilaritatem -o [= QVINT. inst. 9, 1, 31. *cf.* 9, 2, 3]). ac. 1, 40 *sensus* iunctos esse censuit *Zeno* e quadam quasi -e oblata extrinsecus, quam ille φαντασίαν, nos visum appellemus licet. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 2, 89 peccati. PS. AVG. categ. 12 affectio ... est mutabilis mentis -o. PS. LEO M. humil. 10 p. 170[A] quos -e non movit *diabolus*, elatione deiecit (*cf.* PETR. CHRYS. serm. 84 p. 438[B] diabolica -e). RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 117, 12 absque alicuius -e. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 196, 14 -is (*Rustic.* irritationis, *gr.* παροξυσμοῦ) ..., non consolationis habet virtutem *epistula*. SALV. eccl. 2, 46 naturae. VEREC. in cant. 2, 27 -um (*fere i.*

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

temptationum) aculeis. COD. Iust. 1, 3, 32, 6 (*a. 472*) nullis -bus (*fere i. flagitationibus*) molestare. GREG. M. moral. 27, 75 recta dicere doctrinae -bus compelluntur. *et al.* **b** *speciatim t. t. rhet.* (*cf. p. 716, 74*) *fere i. q. affectio* (*cf. p. 716, 79*): CIC. inv. 2, 17 causa tribuitur in -em et in ratiocinationem; -o est, quae sine cogitatione per quandam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia *eqs.* (*inde* MAR. VICTORIN. rhet. 1, 26 p. 222, 6. *cf.* 1, 27 p. 225, 29 *al.*). 2, 19 accusator cum -e aliquid factum esse dicet, illum impetum ... sententiis amplificare debebit (*cf.* 2, 20). 2, 25 defensor ... -em aut nullam fuisse dicet aut ... extenuabit *eqs.* (*syn.* affectionis). *adde*: DON. Ter. Ad. 470 haec omnia ab -is parte dicuntur, non a ratiocinationis; ideo et 'persuasit' dixit, nam instans persuasio -o dicitur (*cf.* 471). Hec. 139 'plus potus' ab -e et ex accidentibus.

impulsīvus, -a, -um. *ab* impellere. *in arte rhet.* (*cf. l. 3*): FORTVN. rhet. 2, 2 p. 103, 21 sq. omnis causa qualis est? aut -a, ut ira, odium, aut ratiocinativa ...; -am Graeci quid vocant? ὀρεκτικὴν αἰτίαν.

impulso, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* pulsare. GLOSS. II 420, 2 προπηλακίζω. [*neap.* mbudza, *hisp.* empujar. *M.-L.*] [*falso trad.*: SEN. Herc. O. 1403 (*v. p. 718, 54*). *dub. coni.*: DRAC. laud. dei 2, 300 (*v. p. 640, 7*)].

1 *proprie*: *i. q. pulsare* (*sec. gr.*): ITALA II reg. 6, 16 (Legion. marg.) Michol ... vidit regem David ... -antem (ἀνακρουόμενον. *Vulg.* saltantem). *i. q. imponere*: GLOSS.^{L} IV Ps. Plac. I 4 (*v. p. 536, 43*).

2 *transl.*: *i. q. incitare*: PS. CYPR. singul. cler. 41 concupiscentia nulla pectus -at. epist. 4 p. 281, 18 me ... humanitatis affectus -at. PS. AMBR. serm. sess. 1, 5 non eum exactio tributaria necessitatis -at. CARM. de Iona 58 hunc ... pace soporatum ... increpat (institit *var. l.*) -ans *gubernator*. GREG. TVR. vit. patr. 16, 3 daemonibus saepius -tus est (*fere i. temptatus est*). *seq.* ut: COMPVT. cod. Col. prol. 4 p. 229 hec cogitatio -vit cor nostrum, ut *eqs.* *inf.* (*in zeugm.*): COMPVT. cod. Col. prol. 1 p. 227 cum me animus -ret (magnanimo -are *cod.*) et cogitationes accederent animo meo inquirere annos *eqs.* *i. q. vituperare*: VEREC. in cant. 2, 5 pseudo quoque christianos -at *intellectus iste* (*cf.* 2, 15).

deriv.: (impulsator), impulsatrix.

impulsor, -ōris *m.* *ab* impellere. SYNON. Cic. Char. gramm. p. 420, 27 B. 429, 26 -r, ⟨con⟩citator, hortator *eqs.* GLOSS.^{L} V Aa I 618 concitator. GLOSS. suasor, persuasor, hortator, ἐπαναγκαστής. *inde a* PLAVTO.

qui impellit, incitat (*fere transl.* [*sed v. l. 70*]; *plerumque in malam vel mediam partem* [*cf.* DON. Ter. Ad. 967 in re bona adiutores, in mala -es dicuntur *eqs.*]; *in bonam partem*: *l. 60 sqq. 73*):

1 *de animantibus*: *absol.*: PLAVT. Aul. 737 deus (*cf. l. 49. 53 sq.*) -r mihi fuit. Most. 916 me suasore atque -e (Persa 597 [*v. p. 367, 55*]. TER. Eun. 988 Ad. 560. *cf.* CIC. prov. 18 Caesare -e atque adiutore. SVET. Claud. 25, 4 Iudaeos -e Chresto assidue tumultuantes. ARNOB. nat. 1, 5 p. 7, 19 diis ducibus atque -bus. AVR. VICT. Caes. 18, 2 PS. AVR. VICT. epit. 11, 11 EVTR. 9, 18, 2). TER. Ad. 315 Syrum -em, ... quibus illum lacerarem modis. TAC. hist. 4, 68, 3 ne ferocia aetatis et pravis -bus ... paci belloque male consuleret *Domitianus*. HEGES. 1, 38, 3. MAR. MERC. Conc.^{S} I 5 p. 62, 35 -e (*sc. diabolo*) ... collapso (*cf.* CASSIAN. conl. 9, 6, 3 [*de daemone*] non tam adiutor quam violentissimus -r. *v. et l.* 67). ENNOD. epist. 3, 20, 2 p. 86, 19 qui ordinatus adserebatur -r. *nota cogn. dei*: AVG. civ. 7, 11 p. 288, 4 D. dixerunt *Iovem* ... Opitulum, -em (-pult- *C*^{1}*dl*) *eqs.* *c. gen. rei*: CIC. Vatin. 24 sese auctores et -es et socios habuisse sceleris illius eos viros *eqs.* Att. 16, 7, 2 quamvis non fueris suasor et -r profectionis meae, approbator certe fuisti. PANEG. 8, 14, 3 tu ... et navigationis et belli non modo ... praeceptor, sed ... hortator atque -r fuisti. CASSIAN. conl. 7, 8, 1 incentores malorum, non etiam -es. 7, 8, 2 bonarum rerum non tantum suggestor, sed etiam fautor atque -r est deus. VEN. FORT. vita Albin. 2, 3 huius rei -r. *c. gen. pers. vel pron. poss.*: PLIN. epist. 2, 11, 22 multum ... de -bus suis, praecipue de Regulo, questus est (*cf.* APVL. apol. 92 -i tuo Rufino). APVL. apol. 67 Rufinum, -em huius. LEO M. serm. 57, 5 (*de diabolo, cf. l. 53*) eorum ... malignus -r. *t. t. de magistratu*: NOVELL. Iust. 128, 6 per nullam occasionem -em (ἐξπελλευτήν) post eum mitti (*ibid. iterum*). *nota de eo, qui pulsat fores* (*trop.*): ENNOD. epist. 1, 5, 2 p. 10, 2 dignitatum nostrarum cariosas fores robustus reseravit -r (*sc. Avienus cos.*).

2 *de rebus*: SIDON. epist. 8, 12, 4 versibus ... -bus blandis.

f. **impulstrīx,** -īcis. NON. p. 150 possestrix a possidendo ...; ita tonstrix, ita -x (impulsatrix *LB*^{A}) *eqs.*

^{x}**impulsus,** -ūs *m.* *ab* impellere. *plerumque abl. sg.; nom. sg.: p. 718, 39. 57. 719, 19. 27. 39. adde* TERT. anim. 26 p. 343, 26. *? gen. sg.*: EPIST. pontif. 218 Hil. coll. antiar. p. 170, 13 (*cf. Engelbrecht, WSt. 39, 1917, 147*). *acc. sg.: p. 718, 33. 59. 719, 29. 37. nom. pl.: p. 718, 34. 719, 17. 31. acc. pl.: p. 718, 68. 719, 34. 36. adde* SVET. frg. p. 231, 6 *al.* *abl. pl.: p. 718, 8. 19. 37. 47. 50. 52. 719, 23.* GLOSS. III 444, 48 (= 478, 68) cuius -u: τίνος ὑποβολῇ. *inde a* PLAVTO *et* TER. [*loc. manco*: LVCIL. 977 APVL. mund. 16. *e coni.*: GRACCH. trag. 2 impulsa (*codd.*, -u *Delrio*). AMM. 31, 8, 5.]

1 *proprie de actione corporea i. q. pulsus, ictus, incursus* (*fere de motu violento, sed v. l. 20. p. 719, 27*): **a** *de animantibus* (*fere homin.; de bestiis*: *l. 5. 7 sq. 19*) *et part. corp.*: VERG. Aen. 8, 239 repente impulit *silicem*, -u quo maximus intonat aether (*cf. l. 29*). OV. met. 4, 708 (*de ceto*) dimotis -u pectoris undis (LVCAN. 6, 161 confringite tela p. -u. STAT. Theb. 7, 530 tela virosque p. -u rabidi stravere leones). PLIN. nat. 9, 73 (*de murenis*) flexuoso corporum -u. STAT. Theb. 5, 409 quatiunt -bus illi *Argonautae* nunc freta, nunc muros (*cf. l. 30. 34*). TAC. hist. 1, 40, 2 agebatur huc illuc Galba vario turbae fluctuantis -u (SVET. Galba 18, 1. *cf.* PANEG. 12, 19, 2). ALF. dig. 9, 2, 52, 4 cuius -u ceciderat *servulus* (*de pulsu hominis hominem contrudentis ut etiam* VLP. dig. 9, 2, 7, 3. IVL. VAL. 1, 8 p. 15, 12 -u improviso. SIDON. epist. 5, 17, 7). APVL. met. 1, 11 -u maiore ... ianuae reserantur ([*syn.* impetus.] *cf.* PS. QVINT. decl. 2, 19 cubiculi ... fores trepidae festinationis effringuntur -u). PS. APVL. Ascl. 30 nec alicuius -u [nec] loco moveri potest *deus* (*cf. l. 41 sq.*). HIER. hom. Orig. in Luc. 1 p. 9, 9 R. ut ... aestus febrium -u venarum sentiam ROMVL. fab. 76, 12 recc. gall. vet. (*de vervecibus*) capitinis -bus. CAEL. AVR. chron. 4, 3, 24 apponenda podici fistula -u levi. VITAE patr. Iurens. 1, 16 p. 141, 15 fantasmatum inimico monstruosoque corporali -u. *in re militari fere i. q. impetus* (*cf. l. 6. 26. p. 719, 29*): VAL. FL. 6, 522 proterit -u gravis agmina *Absyrtus*. SIL. 4, 157 sternitur -u vasto perculsa ... phalanx. 15, 716 STAT. Theb. 9, 395 ENNOD. opusc. 1, 6 p. 263, 7. 1, 62 p. 278, 9 exercitūs.

b *de rebus* (*v. et l. 15*): **α** *de telis, instrumentis sim.*: CIC. Caecin. 43 non solum -u scutorum neque conflictu corporum *eqs.* (*cf.* VAL. MAX. 1, 8, 6 -u armorum suorum prostratos hostes. 3, 2, 23 umbonis. SIL. 9, 324 clipei). OV. met. 3, 61 *lapidis* -u (*cf.* SEN. Tro. 1115 soluta cervix silicis -u [*E*, incursu *A*]. *v. et l. 3*). VITR. 10, 3, 6 remi ... -u vehementi protrudunt ... navem (*cf. l. 9*). 10, 9, 4 cum ... denticulum eius *tympani imi* singulis versationibus tympani superioris denticulos -u cogat praeterire. SEN. dial. 5, 35, 3 quid miser expavescis ... ad tinnitum aeris aut ianuae -um? (*cf. l. 14*). STAT. Theb. 9, 147 (*de tormentis*) formidati ... turribus -us (*cf.* HEGES. 3, 11, 3 machinae [*syn.* ictum]. *v. et l. 9*). SVET. Vitell. 17, 2 femur subdebile -u olim quadrigae. MACR. somn. 2, 1, 9 (*de malleis sonantibus*) ut ex variis -bus unum sibi consonans nasceretur. **β** *de rebus naturalibus*: CIC. rep. 6, 18 -u et motu ipsorum orbium efficitur *sonus* (*cf.* MACR. somn. 2, 1, 4 tantarum molium -us. *v. et p. 716, 58*). nat. deor. 2, 32 ardor *mundi* non alieno -u, sed sua sponte movetur (*cf.* PANEG. 12, 26, 1 sine ullo extrinsecus accedente vigoris -u per te ipse movearis [*sc. deus*]. *v. et l. 16*). VITR. 6, 2, 3 sive simulacrorum (*sc. in oculos incursantium*) -u seu radiorum ex oculis effusionibus. 10, 5, 1 fluminis (VLP. dig. 39, 2, 24, 11. *cf.* LVCAN. 4, 331 *imbrium* cuncta natabant -u. AMM. 17, 7, 11. RVFIN. Greg. Naz. orat. 5, 9, 4 fluctuum. *et al.*). SEN. Med. 343 cum duo montes ... subito -u ... gemerent. LVCAN. 3, 471 ventorum (APVL. mund. 12 repentinis -bus. *cf.* TAC. ann. 1, 70, 2 aquilonis. APVL. met. 5, 21 flatus alitis -u solito. mund. 10 aëris). PLIN. nat. 2, 114 solis -u agi *ventos* (*cf.* EVSTATH. Bas. hex. 6, 11 p. 934^{B} *lunae* exundat -bus *mare* [ἐκπνοίαις]). SVET. frg. p. 231, 6 fulminum. APVL. mund. 18 *motuum* -u dissilit tellus. 28 -bus mutuis ... moventur omnia (*antea* attactu continuo). *et al.*

adde de dolore corporali, morbis sim. (*cf. p. 719, 25*): SEN. Herc. O. 1403 sensum ... excussit ille nimius -u (-us *A*, impulsans *E*) dolor (*cf.* 1414 gravi ... -u. *adde*: PETR. CHRYS. serm. 64 p. 381^{A} viscera aut laetitiae aut tristitiae nimio arctantur -u). AVG. civ. 14, 26 p. 54, 13 D. ut ... ad pariendum non doloris gemitus, sed maturitatis -us feminea viscera relaxaret. SIDON. epist. 2, 12, 2 tussis -u. GREG. M. moral. 30, 58 quod ... impetum -umque *ventris* restringat. *nota fere i. q. causa*: CAEL. AVR. chron. 1, 4, 114 passio ... parvo -u repetit corpus. *per imag.*: CLAVD. MAM. anim. 2, 9 p. 132, 1 scaevae praedicationis -u in devia abrupta propellis *sponsam Christi*. FAVST. REI. serm. 23 p. 316, 29 qui ... titubantem sicut parietem inclinatum maleloquiorum -u adiuvat ad ruinam. ENNOD. carm. 1, 16, 4 mors mortis -u ruit (*cf. p. 719, 39*). VEREC. in cant. 4, 5 filii *Iob* ... ventri servientes ... -u perierunt ruinoso. *fort. addendum*: AVG. c. acad. 2, 12, 27 vide potius, quid huic respondeas, qui nos liberavit, in quos tu -us temptas iterum irruere.

2 *transl. sensu spirituali i. q. incitatio, instinctus, instantia* (*add.* ad *c. gerund.*: *p. 719, 19*): **a** *de animantibus* (*fere hominibus; de dis*: *l. 79*): **α** *c. gen. pers. vel pron. poss.*: PLAVT. Trin. 10 ea huc quid introierit -u meo (TER. Hec. 687 CIC. Verr. II 2, 161. Phil. 2, 49 [*opp.* tua sponte]. QVINT. decl. 257 p. 50, 12 meo -u, mea voluntate. *cf.* TER. Hec. 242 -u vestro [CIC. Pis. 76 *al.* BELL. Hisp. 42, 6]. CIC. S. Rosc. 107 -u suo. Verr. II 1, 80 suo nomine ac non -u tuo [5, 15 *al.* SEN. contr. exc. 8, 3]. *v. et p. 367, 56*). CIC. inv. 2, 106 fecisse ... aut stultitia aut -u alicuius (Scaur. 41 [*opp.* sua sponte]. *cf.* SALL. Iug. 70, 1 cuius). dom. 12 P. Clodi -u ([*opp.* nullo incitante]. *cf.* Rab. Post. 20 Postumi. *et al.*). Pis. 46 deorum (Phil. 4, 10. div. 1, 109 *appos.* motu. QVINT. decl. 314 p. 236, 12. *cf.* CIC. div. 2, 121 Veneris [*opp.* casu]. VAL. MAX. 1, 8, 10 -u capti numinis instincta *Pythia*. HYG. fab. 15, 1 p. 50, 7 *al.* *christ.*: AMBROSIAST. in Rom. 3, 7 non voluntate, sed -u *dei* [*cf.* FAVST. REI. grat. 1, 18 p. 56, 11 -u ac v. dei]. 7, 8 diaboli. FAVST. REI. grat. 2, 2 p. 62, 17 de nutu et -u prae-

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

scientiae caelestis. GREG. M. moral. praef. 3 sancti spiritus. *et al.*). rep. 2, 20 patrum (TAC. ann. 11, 15, 1 [*opp.* sponte]). epist. 9, 25, 3 inimicorum. CAES. Gall. 5, 25, 4 ne civitas eorum -u deficeret. BELL. Afr. 44, 3 imperatoris -u et imperio. NEP. Pelop. 1, 2 Thebanorum. CAPITOL. Ver. 7, 6 comitum. PS. AVR. VICT. orig. 10, 4 *Caietae* consilio -uque (*cf.* CONC.[8] II 4 p. 72, 22 vel c. vel -u. *v. et l. 11. 20*). CONC.[8] II 4 p. 43, 1 non proprio sensu, sed improbi praesumptoris -u. *et al.* *β absol.*: TAC. hist. 1, 5, 1 miles ... ad destituendum Neronem arte magis et -u quam suo ingenio traductus. GELL. 1, 11, 14 -u et instinctu extraneo ... Gracchi vehementia indiguisse non ... existimanda est. DON. Ter. Hec. 64 monemus consilio, hortamur -u (*cf. l. 6. 20*). **b** *de animo, natura, affectibus sim.*: *α c. gen.*: PLAVT. Aul. 795 per vinum atque -u adulescentiae. CIC. rep. 6, 29 libidinum. Tusc. 4, 77 *irae*. VAL. MAX. 3, 3 ext. 2 subito mentis -u concitati. 8, 1 absol. 3 consternationis. 9, 2 ext. 11 crudelitatis. 9, 8 pr. temeritatis ... et subiti ⟨et⟩ vehementes sunt -us, quorum ictibus hominum mentes concussae *eqs.* IVV. 10, 351 nos animorum -u et ... cupidine ducti coniugium petimus (MAR. VICTORIN. rhet. 1, 1 p. 160, 4 causa est animi -us ad aliquid agendum. 1, 27 p. 225, 17 *opp.* consilio [*cf. l. 6. 11*]). LACT. inst. 6, 14, 7 *affectuum* -u animus commovetur. FIRM. math. 1, 7, 2 nullo domestici facinoris exagitatus -u. SYNOD. Hil. coll. antiar. p. 118, 8 conscientiae. HIL. in psalm. 119, 9 hortationum -bus ... in infernum demergunt *mala* (*cf. l. 35*). PRISCILL. tract. 8, 121 p. 89, 2 voluntatis. AMM. 14, 7, 6 famis et furoris -u. AMBROSIAST. in I Cor. 7, 9 carnis. PS. AVG. quaest. test. I 2, 7 p. 20, 18 non voluntate ..., sed -u naturae. VEREC. in cant. 7, 14 in quibus levis -us (*fere i. pressio*) est vitiorum et culparum non ponderata congeries. GREG. M. moral. praef. 8 contra internum desperationis -um ... pugnavit. *β absol.*: CIC. inv. 2, 19 qui simili -u aliquid commiserint (*antea* impulsione). HIPPOCR. aer. 23 p. 45, 6 -us ... frequenter timentes (ἐκπλήξηες) asperitatem imponunt. *nota de animalibus*: SEN. dial. 8, 3, 6 muta animalia humanis affectibus carent, habent autem similes illis quosdam -us. **c** *de rebus fere animantes extrinsecus infestantibus* (*v. et s. 2b*): SEN. dial. 2, 8, 3 nedum ut ad singulorum (*sc. malorum. cf. l. 24*) -us maereat *sapiens*. AMM. 26, 6, 4 necessitatis (EVSTATH. Bas. hex. 6, 7 p. 929[C] indeclinabilem n. -um [κατεπειγούσης ἀνάγκης]). CLAVD. DON. Aen. 6, 535 p. 580, 4 temporis. PS. AMBR. paenit. 19 p. 992[C] egestatis. COD. Theod. 15, 14, 14 quod mortis adegit -us (*cf. p. 718, 65*). *nota de orationis vi*: QVINT. inst. 9, 1, 20 oratio, quae astu caret, pondere modo et -u proeliatur.

3 *usu quasi adverb.*: CLAVD. DON. Aen. 1, 720 p. 140, 2 *amor* non semel, hoc est non uno -u, sed paulatim potuit aboleri. 3, 205 p. 293, 2 uno -u omnia simul elementa turbantur. *cf.* uno ictu.

[**impultor** *v. p. 716, 29. 717, 57.*] *O. Prinz.*

GELL. 5, 6, 21 deditione repente facta **inpulverea,** ut dici solet, incruentaque victoria obvenit. *ab* in *et* pulvereus, *cf. gr.* ἀκόνιτος, ἀκονιτί.

[**inpulus** *falso trad. pro* inpubes GLOSS. IV 97, 11.]

PS. SORAN. quaest. med. 245 generales operationes chirurgiae ... sunt incisiones, ... depunctio, consutio, ... **impūnctio.** *ab* impungere.

impūnctus, -a, -um. [*ab* in *et* punctus, *cf. gr.* ἄστικτος. *J. B. H.*]. *i. q. sine punctis vel maculis*: APVL. met. 2, 19 hic vitrum fabre sigillatum, ibi crustallum -um, argentum alibi clarum et aurum fulgurans.

***impūne** *adv.* [*ab* in *et* poena *sec. gr.* ἀποινί, νηποινεί; *v. Stolz-Leumann*[5] *p. 234. J. B. H.*] *cf.* FEST. p. 209. GRAMM. suppl. 259, 23 -e dicitur 'sine damno' et venit a nomine quod est 'poena' vel a 'punio' verbo. -ĕ *testantur* DON. gramm. IV 385, 24 SERV. gramm. IV 438, 26 PRISC. gramm. III 67, 20 *al.* MART. CAP. 3, 284. *nota* PRISC. Anast. 57 -ĕ sceleratam (*v. p. 721, 61*). impoene: CATO or. frg. 2[fin.] (= 171 M. = Fronto p. 100, 20 N.) ita inductum est male facere -e, bene facere non -e licere. *cf. l. 73.* impone *legitur in codd.* PORPH. Hor. epist. 2, 1, 148 *et in* GLOSS. impūnō *vix recte legebat* NON. p. 129, 28 *apud* LVCIL. 66 homo impuratus et -o rapinator (*sed* NON. p. 167, 19 -e *trad. in eodem versu; cf. Leo, GGA 1906, 844*) *et interpr.* 'impudens'. SERV. georg. 2, 32 sine damno sui. SERV. auct. Aen. 11, 134 hoc loco: sine periculo. EVGRAPH. Ter. Eun. 942 sine poena. GLOSS.[L] III Abstr. IN 185 sine vindicta, inlaesus, sine poena (*al.*). GLOSS. licenter, ἀτιμωρητί, ἀνεπαχθῶς, ἀκολάστως. *legitur inde a* LEGE XII tab. (*?, v. p. 720, 33, cf. p. 720, 31*), PLAVTO, ENN., CATONE. [*ex coni.*: GERM. 659 (poene *trad.*, *cf. l. 62*). *in contextu corrupto*: SEN. contr. 2, 7 (15), 6. *dub. interpr.*: ENN. ann. 99 nec (non *l. v.*) pol homo quisquam faciet -e animatus hoc nisi tu; nam mi calido das sanguine poenas (*Vahlen vix recte coniungit* -e animatus *et interpr.* '*improbe*' *vel* '*impudenter*' [*cf. l. 68. 84. p. 723, 28*]).]

i. q. ***sine poena, sine vindicta,*** *vel sensu latiore* ***sine damno*** *(e. g. p. 720, 53. 76. 79; cf. supra l. 69),* ***sine periculo*** *(e. g. p. 720, 61. 69. 721, 5; cf. supra l. 69),* ***sine cura*** *(p. 720, 48, cf. syn. p. 720, 41. 59),* ***sine malo eventu*** *(p. 720, 57. 60. 78. 80. 721, 6),* ***sine dolore*** *(p. 721, 8). hic illic transit ad not. q. e* ***libere*** *(syn. p. 720, 82),* ***licenter*** *(cf. gr.* ἀκόλαστος. *sic e. g. p. 720, 64. 66. cf. p. 723, 28. 724, 51). saepissime occurrit litotes (l. 10. 21. 37. 54. 55. p. 721, 24. 42. 43. 83. v. Weyman, Litotes p. 497 sq. cf. et* vix -e: *l. 25.* LVCAN. 4, 779). *? c. dat.* (*cf. p. 721, 29*): PRVD. perist. 5, 103 (*verba praetoris*) conviciator ... -e ne nostris sibi dis destruendis luserit (*an* sibi *ad* destruendis *pertinet?*).

1 *c. verbis vel enuntiatis*: **a** *adverbialiter*: *α sensu passivo, i. q. sine poena sim. accepta vel accipienda*: PLAVT. Aul. 751 nimis vilest vinum atque amor, si ebrio atque amanti -e facere quod lubeat licet (CATO or. frg. 2 *v. p. 719, 63.* TER. Ad. 824 NEP. Dat. 10, 1. LVCAN. 8, 493 non -e. *al. cf.* TER. Hec. 464 -e optare istuc licet. CIC. Verr. II 2, 45. de orat. 1, 241 licet ... -e oratori omnem hanc partem iuris ... ignorare. Att. 11, 24, 1 *al.* NEP. Timol. 5, 3 dicere [*al. cf.* SEN. Herc. f. 661 eloqui]. HOR. epist. 1, 5, 10 TIB. 1, 9, 5 *al.* PRIAP. 5, 3 PROP. 1, 18, 3 VAL. MAX. 6, 2, 8 LVCAN. 9, 636 PLIN. epist. 3, 12, 2 *al.* NOVELL. Theod. 17, 2, 3, *et al.*). Mil. 396 neque me ... patiar probri falso -e insimulatam. Most. 1180 sine te exorem :: ... abi -e (VARRO rust. 1, 16, 5 PHAEDR. 1, 8, 3 CVRT. 4, 16, 18 FRONTO p. 209, 8 N. *cf.* CIC. Verr. II 2, 57 discedere [APVL. met. 7, 7 LACT. ira 18, 6]. SIL. 9, 114 evadere). Persa 276 eo istuc maledictum -e auferes (*cf.* ferre: CIC. epist. 13, 77, 3 cum ... libros surripuisset nec se -e laturum putaret. CATVLL. 78[a], 3 id non -e feres [99, 3 PROP. 1, 4, 17 OV. met. 11, 207 *al.* VAL. MAX. 1, 1, 20; *seq.* quod. QVINT. decl. 362 p. 394, 17 PAPIR. dig. 48, 16, 18, 2 *al. cf.* OV. met. 2, 474 haud]. CAES. Gall. 1, 14, 4 iniurias [intulisse *Prammer*]. OV. met. 8, 494 fast. 4, 595. SEN. epist. 97, 6. LVCAN. 1, 289 vix -e. PETRON. 125, 1 VLP. dig. 48, 8, 9 APVL. met. 1, 12 *al.* TERT. Scap. 3 p. 543 Oe. *al.* referre: TERT. adv. Marc. 4, 41 p. 561, 11). CATO or. frg. 68, 2 (= 218 M.) in adulterio uxorem tuam si prehendisses, sine iudicio -e necares (CIC. Verr. II 5, 179 DRAC. Romul. 5, 203. *cf.* CIC. S. Rosc. 80 ut homines volgo -e occiderentur [93. Tull. 47 recitavit ... legem antiquam de legibus sacratis, quae iubeat -e occidi eum, qui *eqs.* Mil. 41; *opp.* periculo capitis. *al.* QVINT. decl. 296 p. 172, 9 *al.* MARCELL. dig. 45, 1, 96 *al.*]. CIC. Mil. 9 quod si XII tabulae nocturnum furem ... interfici -e voluerunt [Phil. 1, 35]. TERT. apol. 6, 4 trucidata est). TER. Andr. 910 tune -e haec facias? (CIC. inv. 2, 35 potestas -e aliquid faciendi. Verr. II 5, 3 *al.* SALL. Iug. 31, 22 male fecisse. 31, 26 PROP. 2, 32, 45. OV. am. 2, 17, 37 non -e. QVINT. decl. 262 p. 74, 1 *al.* PLIN. paneg. 28, 2 *al. cf. supra l. 8*). Eun. 942 ulciscar, ut ne -e in nos inluseris (*cf.* OV. ars 1, 643 ludite ... -e puellas. LIV. 37, 32, 11 eludere [TAC. ann. 16, 28 qui ... Curtium ... e. -e sinerent. TERT. nat. 1, 15 p. 85, 12; *syn.* secure]). LVCIL. 207 -e luperis (superbis *trad.*). 258 peccare -e rati sunt (PVBLIL. I 13 QVINT. decl. 244 p. 3, 6. *et al.*). ACC. trag. 67 nec ille -e inrideret meam grandaevitatem. AFRAN. com. 42 quos -e depopulatur. VARRO ling. 9, 5 *id* orator ... sine offensione non potest facere, cum poeta transilire lineas -e possit. RHET. Her. 2, 25, 39 CIC. Tull. 53. Verr. II 1, 10 ne actor quidem est is, cui reus ... aut occulte subripi aut -e eripi possit. leg. agr. 2, 9 *maiorum* labore est factum uti -e in otio esse possemus. Planc. 16 -e ... deberem dicere 'non recte' (LIV. 5, 6, 13 SEN. dial. 5, 23, 3 TAC. dial. 34). fin. 2, 55. parad. 21 cum lucrari -e posset auri pondo decem. epist. 12, 22, 1 etiam de te contionatur *Antonius*, nec -e; nam sentiet, quos lacessierit. *al.* SALL. Iug. 31, 9. VERG. georg. 2, 32 alterius *arboris* ramos -e videmus vertere in alterius. Aen. 3, 628 cum membra ... manderet *Cyclops* ...; haud -e quidem (*v. vol. VI 3, 2561, 8. adde ubi seiungitur*: Aen. 6, 239). 6, 879 non illi se quisquam -e tulisset obvius armato (*iuxta*: PROP. 1, 5, 32 non -e illa rogata venit. OV. met. 6, 318 *al.* PHAEDR. app. 25, 5 LVCAN. 8, 496 PETRON. 81, 6 *al.* PLIN. epist. 4, 29, 1 PAVL. dig. 4, 8, 24 APVL. met. 1, 25. CLAVD. rapt. Pros. 1, 235 non illum [*cometen*] navita tuto, non -e vident populi. *et al.*). 9, 653. 784. 11, 134 per silvas Teucri mixtique -e Latini erravere. HOR. epod. 17, 59 -e ut urbem nomine impleris meo (*syn.* inultus *sensu pass.*). carm. 1, 17, 5 -e tutum per nemus arbutos quaerunt *caprae*. 1, 31, 15. 4, 9, 33 epist. 2, 1, 150. 2, 2, 105. ars 210 postquam coepit ... vino ... placari genius festis -e diebus. 381. TIB. 1, 4, 25. PROP. 2, 6, 21 tu (*Romule*) rapere intactas docuisti -e Sabinas (4, 4, 57). 4, 9, 26 OV. am. 3, 3, 15. met. 9, 71 nec ullum *hydrae* ... caput est -e recisum, quin gemino cervix herede valentior esset. 13, 761 visus ab hospite nullo -e *Cyclops*. 15, 538 ut ... forem tutus possemque -e videri. *al.* LIV. 2, 45, 10 -e se insultaturos (25, 18, 11 SOL. 2, 26). 3, 67, 1. 35, 4, 2 Boi diripi sua -e quam tuendo ea conserere certamen malebant. *al.* MANIL. 5, 393. PHAEDR. 1, 21, 9 asinus ut vidit ferum *leonem* -e laedi (SEN. clem. 1, 20, 3 LVCAN. 3, 447 QVINT. decl. 368 p. 405, 8 TERT. apol. 25, 16 *al. v. et p. 721, 19*). SEN. Herc. O. 874 sq. benef. 1, 2, 5 leonum ora a magistris -e tractantur. dial. 6, 15, 4 nulli contigit -e nasci. nat. 2, 41, 1 *fulmen* ne prodest quidem -e. *al.* CVRT. 4, 1, 14 dabimus fidem -e venturum *te esse*. 4, 2, 22 multis ... -e vulneratis (4, 6, 9). *al.* LVCAN. 1, 626 quod ... nullis -e apparuit extis ... videt. PERS. 5, 32 PETRON. 17, 4 *al.* PLIN. nat. 18, 135 -e ... iacet *lupini semen*. *al.* VAL. FL. 3, 110 *al.* SIL. 5, 410 *al.* STAT. Theb. 3, 298. 5, 621 o numquam -e ... mihi visa Venus. *al.* MART. 10, 70, 11. QVINT. inst. 6, 1, 43 in scholis ... omnia libere fingimus et -e. *al.* IVV. 1, 3 sq. 4, 152 claras ... abstulit urbi ... animas -e et vindice nullo. TAC. hist. 4, 28 *Ubii praedas petebant*, primo -e, dein circumventi sunt. *al.* SVET. Domit. 8, 5. *[Rehm]*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

VENVL. dig. 43, 19, 4, 1 -e ei vis fiat (*al.*). VLP. dig. 2, 4, 8, 2 si *eqs.*, -e in ius vocabor. *al.* (*v. V. i. R.*). APVL. met. 3, 3 *al.* TERT. apol. 6, 2 leges ..., quae dignitatum ... insignia non temere nec -e usurpari sinebant. *al.* AMM. 17, 13, 1 -e multa ... perpetrasse (*al.*). PRVD. cath. 12, 136 unus tot inter funera *infantium* -e Christus tollitur. CLAVD. 24, 337 *leonum* -e ... murmura pastorum numquam venere per aures. carm. min. 25, 114 -e cadunt *Amores.* 26, 99 *aegri* lymphis reparant -e vigorem. AVG. gen. ad litt. 11, 9 p. 342, 9 hoc deus voluit, ut quod vellent essent *homines*, sed boni infructuose, mali autem -e ne essent. *et al.*

β sensu activo, i. q. sine poena vel ultione (cf. syn. l. 17) sumpta, sine damno (l. 22) vel periculo (l. 25) inlato (*huc trahere possis etiam quaedam sub α* [*c. verbo pass.*], *e. g. p. 720, 47. 70. 72. 77. v. et infra l. 36*): SALL. Iug. 31, 21 viro flagitiosissimum existumo -e iniuriam accepisse. OV. met. 5, 119 nec sinit hunc -e ... cecidisse Lycormas. 8, 279 'at non -e feremus (feretis *Bentley, cf. p. 720, 20*), quaeque inhonoratae, non et dicamur inultae'. SEN. contr. 9, 4 (27), 2 non vindicem filium, propter quem ne tyranno quidem -e vapulavi? PHAEDR. 4, 4, 13 haec iracundos admonebit fabula -e potius laedi quam dedi alteri. SEN. clem. 1, 18, 1 in mancipio cogitandum est, non quantum illud -e possit pati, sed *eqs.* (VLP. dig. 5, 1, 18, 1 ut -e fraudem patiatur. *al.*). PANEG. 8, 18, 3 Franci ... Graeciam ... populati nec -e ... Libyae litoribus appulsi. IVST. 38, 5, 10 eam secum bellandi illis causam fore, quod non -e se Nicomedi lacerandum ... praebuerit. CLAVD. rapt. Pros. 2, 243 securus ubique spumet aper saevique fremant -e leones. *huc fort. addas*: PRVD. cath. 11, 43 stragem ... non tulit Christus cadentum gentium, -e (*i. nullo defendente*) ne forsan sui patris periret fabrica.

b *praedicative* (*acced. saepe dat., e. g. l. 32. 38 sq. 44 sqq. 52. 58*): *α* esse (*c. ellipsi verbi* [*cf. l. 55*]: *l. 33. quaedam possis ad adi.* impunis *referre, e. g. l. 32. 34. 39*): CATO orig. 95[e] nos omnia plura habere volumus, et id nobis -e est (Liv. 33, 49, 3. *cf.* Tac. ann. 13, 32 id illi ...-e, mox ad gloriam vertit). OV. met. 4, 800 ne ... hoc -e fuisset (tulisset *Heinsius, cf. p. 720, 20*). 11, 67 non -e ... scelus hoc sinit esse Lyaeus. SIL. 10, 46 neque ... certamine sumpto tempestas tanta et rabies -e fuisset (*i. sine clade hostis, cf. supra l. 12*). TAC. ann. 1, 72 facta arguebantur, dicta -e erant. 2, 52 quod Camillo ... -e fuit. 3, 28 deterrima quaeque -e et multa honesta exitio fuere. 3, 50 neque huic delictum -e sit. *impersonaliter* (SYNON. Cic. p. 432, 33 B. licet, licitum est ..., liberum est, tutum est ..., conceditur, remittitur, -e est, sine fraude est): PLAVT. Men. 621 numquis servorum deliquit? ... -e non erit. OV. fast. 2, 549 non -e fuit. LIV. 1, 58, 7 date dexteras ... haud -e adultero fore. 4, 40, 5. 40, 9, 4 SEN. suas. 1, 6 SEN. dial. 5, 26, 1. TAC. hist. 1, 75 utrisque frustra fuit, Vitellianis -e. SVET. Nero 32, 2 ne -e esset studiosis iuris, qui scripsissent ... ea. *c. struct.*: si: PLAVT. Merc. 820 si vir scortum duxit clam uxorem suam, id si rescivit uxor, -est viro. CATO agr. 5, 2 si passus erit *vilicus noxam servi*, dominus -e ne sinat esse. CIC. Mil. 31 si hic illi *insidias fecit*, ut ne sit -e. Att. 1, 16, 13. quod: SEN. contr. exc. 8, 4 huic ..., quod aliquid non ignave de spiritu suo statuit, ... -e sit. GELL. 6, 3, 39 CYPR. Demetr. 12 p. 360, 7. *inf.*: SEN. Phoen. 649 sceptra Thebano fuit -e nulli gerere. TAC. Germ. 25. hist. 3, 5 transmittere in Italiam -e et usui foret.

β varia verba (*partim fort. per ellipsin verbi* 'esse'. *dub.*: POMPON. dig. 26, 7, 61 -e ... puto admittendum [admissum *Krueger*] quod per furorem alicuius accidit): VERG. Aen. 12, 728 emicat hic, -e putans (*cf.* TAC. ann. 12, 54 cuncta malefacta sibi -e ratus). PLAVT. Epid. 518 (*interpol.*) eamne ego sinam -e? (*cf. l. 35*). LACT. inst. 5, 9, 17 si iudices ... aut immeritos perdant ... aut noxios -e dimittant (DRAC. laud. dei 2, 414). PRISC. Anast. 57 *deus non* adnuit -e sceleratam linquere gentem.

γ habere: PLAVT. Pseud. 515 do Iovem testem tibi te aetatem -e habiturum. TAC. ann. 3, 70 neque tantum maleficium -e habendum. *abs. vel refl.*: TER. Eun. 852 credin te -e habiturum? 1019. SEN. contr. 7, 8 (23), 6 se -e habere maluisse quam ducere uxorem. APVL. Plat. 2, 17 si, qui nocet, habeat -e, gravius ... est ... supplicio (TERT. cult. fem. 2, 2 p. 717 Oe. LACT. epit. 50, 3). LACT. mort. pers. 2, 6. 30, 1. quod: LACT. epit. 48, 5 nec ullus habuit -e, q. deum laesit.

δ cedere: SEN. suas. 7, 12 Cestius ... Ciceroni etiam infestus, quod illi non -e cessit (IORD. Get. 171). LVCIF. reg. apost. 1 p. 38, 9 non eis -e idololatriae reatus cedere potuit. VEG. mil. 2 praef. nec formido iussus adgredi opus, quod spontaneum cessit -e. *impers.*: COD. Theod. 8, 5, 7 quisquis ... paraveredum exegerit, non ei cedat -e. *c. struct.*: quod: SEN. dial. 2, 18, 4 nec -e cessit primipilari, q. Caligulam dixerat. LACT. ira 19, 7. *inf.*: VVLG. II Macc. 4, 17 impie agere -e non cedit (οὐ ῥᾴδιον, *Itala* non facile). *cf.* COD. Iust. 8, 4, 10 pr. (*a. 484*) nec conductoribus ... -e procedere, si *eqs.*

2 *c. adiectivis*: VERG. Aen. 12, 559 adspicit urbem immunem tanti belli atque -e quietam. OV. met. 13, 233 Thersites etiam per me haud -e protervus (*cf.* OV. Ib. 291 operum mitis, sed non -e, Prometheus. COD. Theod. 10, 10, 30 servorum non -e rebellium).

compar. impūnius (*falso perhibet -e in comparatione deficere* MART. CAP. 3, 284): TER. Haut. 560 numquam ... mihi -ius licere *male facere.* CIC. Quinct. 12 quo -ius dicax esset. Verr. II 4, 48 -ius id se facturum. Deiot. 18 -ius fit, quod, cum est factum, negari potest. div. 2, 58. *superl.* impūnissimē: PLAVT. Poen. 411 -e tibi ... vendere hasce aedis licet.

deriv.: impunis, impunitas.

impungo, -ere. *ab* in *et* pungere. GLOSS. II 283, 62 ἐγκεντῶ. [*falso trad. pro* impinge PLAVT. Rud. 710 (*CD*). *cf. l. 11*]. ROMVL. fab. 47, 2 rec. vet. (*verba muscae ad mulam*) curre ..., nam -o tibi cervicem (*fort. leg.* pungo *ut in rec. gall. et W*, conpungam *Phaedr. 3, 6, 3*).

[**impūnia** *v. l. 34.*]

? **impūnio,** -īre. *vox ficta* (*v. Heraeus, ALL 12, 1902, 45*) NOT. Tir. 66, 54 -it (*antea 52* puuit, *53* punitus, *seq. 55* inpunitus). [*v. et l. 21 et p. 724, 69.*]

impūnis, (-e: *neutr. erant qui agnoscerent in locis p. 721, 30 sqq. allatis*). *ab* impune *retrograde?* [*falso ut vid. trad.* SOL. 27, 16 *v. p. 507, 16.*] *i. q.* impunitus: APVL. met. 3, 6 non tam -em me, verum etiam laudabilem publice credebam fore. ITALA II Macc. 7, 19 (rec. L) ne te existimes -em futurum (ἀθῷος ἔσεσθαι; *rec. BM* impunitum futurum, *rec. X* impuniturum [*corrupte, ut vid.*], *Vulg.* tibi impune futurum). OP. imperf. in Matth. 34 p. 819[p. med.] ille non est -is in die iudicii. DRAC. Orest. 952 non erat -is Paris arbiter ille dearum, Teresias nec erat iudex impune Tonanti. COD. Iust. 9, 39, 2, 2 (*a. 451*) domini ... -es non manebunt, si *eqs.*

[x] **impūnitās,** -ātis *f.* *ab* impune. *plur.*: *infra l. 65. 75. cf. l. 30.* GLOSS. venia, ἀκολασία, ἀτιμωρησία. *legitur inde a* CIC.; *deest poetis* (*sed v. l. 30*). [*falso trad. pro* immunitas: VAL. MAX. 1, 1, 19 *v. p. 508, 60.* TERT. apol. 46, 3 *v. p. 508, 4* (-em *P fort. recte*). *v. et p. 724, 68.* *corrupt. ut vid.*: DRAC. laud. dei 3, 659 inpunitates vendens poenasque nocentum. *ex coni. probab.*: FEST. p. 209 ob hoc factum (*sc. quod mulier patrem carcere inclusum mammis suis aluit*) -s (impunitus *cod., sc. pater?*) ei concessa est. *dub.*: AMM. 30, 9, 3 (inpuniae *V*).]

i. q. poenae (*opp. infra l. 61. 63. 65*) *vacatio vel remissio, venia* (*syn. infra l. 55. 80. p. 723, 21*), *licentia* (*app. l. 44. 58. p. 723, 11. 18*), *permissio* (*v. l. 82. p. 723, 38 sqq.*), *securitas* (*p. 723, 2. cf. infra l. 79*): **1** *c. not. primigenia*: **a** *abs. vel c. gen. subi.* (*vel poss., e. g. p. 723, 3*; sui *infra l. 83*; *v. et infra l. 59.* *nota pleonasmum infra l. 79*; *adde* EPIST. pontif. 644 Löwenfeld Gelas. 4 ne malum factum -is [*expectares* '*poenae*'] remissione subcrescat): CIC. dom. 3 *convicii* exercitationem cum intolerabili petulantia tum etiam diuturna -e munivit (Sest. 82. CAES. Gall. 1, 14, 5 diuturniorem. *v. et p. 723, 9. cf.* CIC. Mil. 84 habiturus esset -em et licentiam sempiternam. AMM. 26, 3, 4 longaeva -s. PS. RVFIN. in Os. 2, 13 p. 976[C] longa). prov. 17 civium calamitas, ... sceleratissimorum hominum -s propagatur. Planc. 3 mihi non sumo tantum ..., ut Cn. Plancium suis erga me meritis -em consecutum putem (*cf.* epist. 1, 9, 15 adsecutus). Mil. 39 non de -e eius, sed de praemiis cogitaretur (*cf.* LIV. 39, 19, 7 *al.* TAC. hist. 4, 7 *al.* PLIN. paneg. 70, 7). 43 maximam inlecebram esse peccandi -is spem (phil. frg. V 72. BELL. Afr. 85, 8 [spe *suppl.* ς]. COLVM. 11, 1, 21 QVINT. inst. 7, 2, 32 *al.* TAC. hist. 4, 56 *al.*). Lig. 10. Deiot. 29 felix ista domus, quae non -em solum adepta sit, sed etiam accusandi licentiam (LIV. 2, 1, 4). Phil. 8, 32 ceteris ... veniam et -em dandam (SEN. contr. 7, 1 [16], 2 SEN. dial. 3, 19, 5 CVRT. 8, 12, 3 QVINT. decl. 277 p. 130, 22 TAC. hist. 4, 44. *et al.*). fin. 2, 73 quae libido non se proripiet ... aut occultatione proposita aut -e aut licentia? (3, 36 omni [*cf. p. 723, 30*] -e p. off. 3, 39. VOPISC. Aurelian. 26, 8 -e vitae. *al. v. et p. 723, 13*). Att. 3, 23, 2. ad Q. fr. 3, 9, 3 Gabini absolutio lex -is putatur. LENT. Cic. epist. 12, 14, 3. SALL. Catil. 46, 2 poenam illorum *civium* sibi oneri, -em perdundae rei publicae fore credebat *consul.* Iug. 61, 4 concederet (VLP. dig. 48, 18, 1, 26 *al.*). LIV. 8, 7, 19. 8, 29, 3 *Vestinorum* (*opp.* poenae). 29, 30, 12 sponderent. SEN. contr. 1, 5, 6 via -is. VAL. MAX. 6, 2, 1 -e donata (SVET. Galba 15, 2 poenas innocentium, -es noxiorum. *cf.* COD. Theod. 9, 10, 4, 1 *iudex si* crimen ... -e donaverit. BOETH. cons. 4, 4, 19 W. infeliciores improbi sunt iniusta -e donati quam iusta ultione puniti). 7, 8, 5 felicis -is ... haec ... testamenta. 9, 6, 4 -e promissa (TAC. ann. 15, 56 AMM. 27, 8, 10 *al.*). SEN. clem. 1, 22, 1 -is genus est iam non habere poenae locum. benef. 5, 16, 3. QVINT. inst. 7, 7, 6 cum vir fortis -em desertoris petit (decl. 284 p. 149, 14 *al.* CAPITOL. Pert. 10, 4). *al.* TAC. hist. 1, 69 -em salutemque civitati impetravere *Helvetii.* 1, 72 nulla innocentiae cura, sed vices -is. ann. 15, 50 -is cupido. *al.* SVET. Aug. 32, 2. Claud. 29, 1 studio aut libidine honores exercitus -es (imm- *Lipsius*) supplicia largitus est. CALP. decl. 1 *al.* CELS. dig. 47, 2, 68, 4 *al.* PAVL. coll. Mos. 4, 12, 8. APVL. Plat. 2, 17 si noxio -s deferatur. MIN. FEL. 25, 10 cum ... -em fecerit ... impudicitia felicior. TERT. nat. 1, 7 p. 71, 11. adv. Marc. 4, 16 p. 470, 18 iniquitas ... dominabitur ... prae -is securitate (*cf.* ARNOB. nat. 2, 29 p. 72, 13 libertate). paenit. 6, 4 (*syn.* veniam). CYPR. ad Donat. 6 p. 8, 20 *al.* PANEG. 2, 12, 4 libido honesta foedandi ius atque -em requirit. 6, 6, 1. 12, 12, 1 humanitatis *fuit* deditos ad -em sui adligare. IVL. VICT. rhet. 4, 7 p. 392, 19 an ei ad -em proficere debeat, quod *eqs.* AMM. 14, 2, 1 *al.* CLAVD. DON. Aen. 12, 5

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

p. 547, 16 iracundia ... -is (*fere i. q.* 'salutis') desperatione nutritur. VEG. mil. 4, 27 *neglegentia obsessorum* ipsa -e cum creverit. HIER. chron. a. Abr. 1265 ob asyli -em ... magna Romulo multitudo coniungitur. AVG. contin. 11, 25 p. 174, 21 ne -e inflata dissiliat *ecclesia.* serm. coll. Morin p. 288, 12 *dives* neglexit -em (*i. occasionem -is*) et meruit cruciatum. *al.* COD. Theod. 12, 1, 161 ne ... solacium eos -is exacuat. *al.* NOVELL. Valent. 7, 1 pr. praeteritae -is praesumptione. *et al.*

b *c. gen. obi.*: CIC. dom. 17 scelerum -s (SALL. Iug. 31, 19. PANEG. 8, 12, 2 diuturna. VEG. mil. 3, 4 multitudo ... incitatur a paucis, qui vitiorum scelerumque -em sperant peccare cum plurimis. BOETH. cons. 4, 4, 27 W. vel licentiam vel -em). leg. 3, 42 vim quaerit, cuius -em amittit hac lege. Tusc. 4, 45 peccatorum (AVG. civ. 21, 19 tit. *al.*). off. 3, 72 -e et ignoratione omnium proposita. SALL. Catil. 30, 6 eius rei. SEN. contr. 10, 4, 18 criminum (CYPR. idol. 5 p. 22, 10 AMM. 30, 1, 23 COD. Theod. 15, 14, 14). VLP. dig. 47, 1, 2 pr. ullius *delicti* (TERT. coron. 11 p. 445 Oe. delictorum -em aut martyriorum immunitatem. AVG. civ. 5, 17 p. 223, 16 D. *al.*). GELL. 11, 18, 18 Cato ... de -e peculatus atque licentia conqueritur. TERT. nat. 1, 3 p. 62, 17 praeteritorum. bapt. 5 p. 205, 4 periuriorum. CYPR. Demetr. 7 p. 256, 9 facinorum (AVG. civ. 3, 19 p. 129, 8 D.). ARNOB. nat. 7, 9 p. 244, 14 commissorum (*syn.* venia). IVST. 9, 7, 8 stupri. 41, 4, 4 defectionis. PALLAD. 1, 6, 18 culpae (SIDON. epist. 5, 19, 1). AVG. civ. 5, 24 p. 237, 15 D. COD. Theod. 10, 21, 3 calcatae legis. *et al.* *gerund.* (*cf. p. 722, 81. l. 37*): PANEG. 4, 9, 5 te ... non illi -em vexandae urbis daturum. AVG. enchir. 20, 77 p. 49, 26 per eleemosynas ... -em ... emere ... in facinorum immanitate ... permanendi. GREG. M. moral. 25, 29 -em peccandi existimant remedium nesciendi.

2 *transit ad not. q. e. immoderata libertas, impudentia* (*app.* adrogantia *l. 33*; licentia *l. 38. 40. v. et l. 42 sqq.*): CIC. p. red. ad Quir. 14 in qua civitate nihil valeret senatus, omnis (*cf. p. 722, 58*) esset -s, nulla iudicia. har. resp. 33 qua lege? quam ne in illa quidem -e tua scripseras. Phil. 1, 27 gladiorum (*v. vol. VI 2, 2014, 59*). TAC. hist. 2, 69 tantum -is atque adrogantiae legionariis accessisse. QVEROL. p. 40, 16 quis ... tantam expensam tantamque -em praestare possit libero? (*sc. quantam habent servi.*) HIER. epist. 57, 1, 2 ne ... accusator meus ... -e (inportunitate *W*), qua sibi licere omnia putat, me ... apud vos argueret. *c. gen. gerund.* (*cf. supra l. 24*): CIC. Brut. 316 iuvenili quadam dicendi -e et licentia. nat. deor. 1, 108 tanta est -s garriendi (*seq.* quam licenter). TAC. ann. 3, 60 crebrescebat ... licentia atque -s asyla statuendi.

-s est *c. inf.* (*cf. supra l. 10*): PLIN. nat. 29, 18 medico ... tantum hominem occidisse -s summa est. 37, 41 hoc ... dixisse summa hominum contemptio est et intoleranda mendaciorum -s. CONSVLT. Zacch. 1, 17 p. 20, 14 dei sedem appetisse -s fuit.

*****impūnītus**, -a, -um. *ab* in *et* punitus. NOT. Tir. 66, 55. GLOSS.[L] IV Plac. I 12 -a quae poenam evasit, id est quae punita non est. GLOSS. ἀτιμώρητος, ἀκόλαστος, ὁ μὴ τιμωρηθείς. *legitur inde a* RHET. Her. (*p. 724, 6. 70*), CIC. [*falso trad.*: *v. p. 722, 33.* *ex coni.*: CIC. Rab. Post. 27 quorum -a ⟨liberta⟩s fuit non modo a iudicio sed etiam a sermone (*v. Klotz ad l.*).]

qui poenam sive non accepit (*i. q. non punitus, inultus [sensu pass.; cf. syn. l. 58. p. 724, 8 et p. 724, 14. 25]) sive expectare non debet (fere i. q. licitus [syn. infra l. 75], permissus [syn. p. 724, 45], liber [app. infra l. 60]). litotes (v. Weyman, Lit. p. 498): l. 66. p. 724, 1.* **1** *c. not. primigenia plus minus servata*: **a** *praedicative*: **α** esse (*c. dat. infra l. 59. 64. 69. 78. 82 al. acced.* ab: *infra l. 78* [*cf. supra l. 49*]. de: *infra l. 81*): CIC. div. in Caec. 53 id agis, ut ceterorum quoque iniuriae sint -ae atque inultae (*cf. p. 724, 7. 12*). Catil. 1, 18 tibi vexatio direptioque sociorum -a fuit ac libera. har. resp. 4 erupturum illud malum aliquando si -um fuisset ad perniciem civitatis. Deiot. 30 ista corruptela servi ... non modo -a fuit, sed etiam ... approbata. LIV. 6, 21, 3 quod Veliternis ... tam diu -a defectio esset (25, 15, 19. 28, 32, 11). 9, 26, 1. 26, 2, 15 Fulvio fugam ... -am esse. 27, 16, 12. 39, 16, 11 nec patefieri *ea*, ut -a essent, sed ut vindicarentur. SEN. contr. 1, 4, 9 ne nocens *mater* -a esset. 1, 5, 6 non eris inulta, nam raptor non erit -us: habebit poenam (VVLG. prov. 19, 5 testis falsus non erit -us. *al.* COD. Theod. 4, 8, 5, 5). *al.* VAL. MAX. 9, 1 ext. 2 ut stupra sua ... -a essent. 9, 9, 2. SEN. Phaedr. 821 raris forma viris ... -a fuit. benef. 3, 6, 1 vitium. 3, 17, 1 *ter.* epist. 97, 14 nec ullum scelus ... -um est. *al.* QVINT. decl. 310 p. 220, 29 *al.* IVLIAN. dig. 9, 2, 51, 2 maleficia. GAIVS inst. 3, 211 -us est, qui sine culpa ... damnum committit (PAVL. dig. 48, 16, 13, 1 VVLG. deut. 5, 11 *al.*). Mod. dig. 48, 9, 9, 2 si per furorem aliquis parentem occiderit, -us erit. *al.* (*v. V. i. R.*). GELL. 11, 18, 16 apud ... Aegyptios ... furta ... fuisse licita et -a. ITALA II Macc. 7, 19 *v. p. 722, 20.* CYPR. laps. 26 p. 256, 4 -um non diu fuit ... crimen (AVG. civ. 19, 6 p. 365, 16 D.). LVCIF. Athan. 1, 19 p. 101, 5 tu eris a tantis -us facinoribus? HEGES. 1, 43, 5 p. 108, 22 -a sibi ... flagitia ... fore (*Ios. bell. 1, 594 ἀφήσειν ... τιμωρίας*). AVG. civ. 21, 13 p. 514, 4 D. peccata. nat. et grat. 55, 65 p. 282, 14 homo desiderat, ut ... sit de praeteritis -us. *al.* COD. Iust. 7, 24, 1, 1 ne servi ... putent sibi -um esse tale conamen. *et al.* *verbum deest*: TAC. ann. 4, 35 *Graecorum* non modo libertas, etiam libido -a; aut si quis advertit, dictis dicta ultus est.

-um est *c. struct.*: quod: IVV. 13, 200 haud -um quondam fore q. dubitaret depositum retinere. APVL. apol. 60 ne -um foret Crasso, q. Aemiliano ... fumum vendidit. si (*cf. p. 723, 73. infra l. 35*): COD. Theod. 7, 8, 10, 2 ipsis quoque praebentibus -um esse non patiamur, si *eqs.*

β *alia verba*: RHET. Her. 4, 39, 51 si istum -um dimiseritis, in vosmetipsos ... immiseritis (CIC. Verr. II 5, 149 iniuriam ... inultam -amque. SALL. Catil. 51, 5 eos. LIV. 39, 55, 2 VAL. MAX. 4, 1 ext. 1. QVINT. decl. 296 p. 171, 26 [*app.* inviolatum]. AVG. un. eccl. 20, 55 p. 303, 25. *cf.* SALL. Iug. 31, 25 ne tantum scelus -um omittatis [a- *V*]. APVL. met. 3, 3 providentia deum ... nihil -um nocentibus permittit). CIC. Verr. II 4, 68 si istius haec tanta iniuria -a discesserit (*cf.* AVG. civ. 21, 27 p. 547, 11 D. recedere). HIRT. Gall. 8, 48, 3 ne sua vulnera ... paterentur -a ([α, inulta β]. TAC. hist. 4, 77 legiones ... neque me inultum neque vos -os patiantur. AVR. VICT. Caes. 20, 21). SEN. contr. 1, 2, 22 Scaurus ... nullius umquam -am stultitiam transire passus est (*cf.* TERT. spect. 23 p. 24, 3 ille ... -us ibit. BOETH. cons. 4, 1, 3 W. praetereant). VELL. 2, 1, 5 Pompeium gratia -um habuit (*aliter l. 35*). QVINT. decl. 292 p. 163, 3 -um reliquit eum, propter quem moriebatur? (VLP. dig. 25, 6, 1, 1 calumniam. 48, 19, 5 pr. APVL. Plat. 2, 27 culpas. HEGES. 1, 37, 2 p. 73, 19. AVG. civ. 3, 27 p. 139, 6 D. scelera [NOVELL. Valent. 18 pr.]). 305 p. 197, 16 quamquam -us sanguis manabit tamen usque ad animam (*cf.* TAC. ann. 1, 43 legissetis ducem, qui meam quidem mortem -am sineret, Vari tamen ... ulcisceretur). TAC. ann. 6, 40 Lepida ... quamquam intestabilis, tamen -a agebat. AVG. civ. 6, 5 p. 253, 5 D. ubi ausus est, ubi -um putavit, quanta ... expressit *de diis Varro.* 20, 2 p. 407, 22 *nescimus cur* exeat de iudicio non solum inultus, verum etiam damnatus innocens ..., scelestus adversarius eius non solum -us, verum etiam vindicatus insultat. c. Pelag. 4, 7, 18 p. 541, 26 ut quod hic minus impletum fuerit mandatorum fiat -um per indulgentiam peccatorum. NOVELL. Theod. 8, 2 ne praesentis iuris videatur -a contemptio. DRAC. Orest. 125 -a putans sua crimina posse manere gaudet. BOETH. cons. 4, 4, 20 W. elabi. *c. struct.*: COD. Theod. 6, 35, 8 ne⟨c⟩ officia -um habere ..., si inquietentur hi, quibus *eqs.*

b *attributive* (*quaedam dub. an praedic.; partic. coniunct. l. 43; abl. abs. infra l. 48. cf. l. 39*): CIC. off. 2, 28 nisi ... multorum -a scelera tulissemus, numquam ad unum tanta pervenisset licentia. LIV. 32, 12, 4 neque -a temeritate inde (*ex angustiis*) recepissent sese *Romani*, ni *eqs.* SVET. Claud. 43 (*verba Claudi*) sibi quoque in fatis esse ... omnia impudica, sed non -a matrimonia. TERT. apol. 49, 3 multis aliis similia *sunt*, quibus nullas poenas inrogatis ..., inaccusatis et -is ut innoxiis. AVG. civ. 1, 33 p. 50, 21 D. neque ... in vestra securitate pacatam rem publicam, sed luxuriam quaeritis -am. 14, 18 p. 41, 11 devitat ... publicum etiam permissa atque -a libido conspectum. *al.* BOETH. cons. 4, 4, 14 W. infeliciores esse improbos arbitror -os. CASSIOD. in psalm. 72, 6 p. 517[C] contemptum semper nutrit -a protervitas. *abl. abs.*: CIC. har. resp. 61 ut meliore simus loco, ne optandum quidem est illo -o. SEN. nat. 2, 42, 1 -is sacrilegis. TAC. hist. 1, 51.

2 *c. not. paulo immutata*: **a** *i. q. immoderatus, impudens,* ἀκόλαστος (*cf. gr. l. 58*): CIC. Planc. 30 ductum esse ab eo in provinciam aliquem dicis libidinis causa, quod non crimen est, sed -um in maledicto mendacium. AVG. c. Faust. 14, 1 p. 403, 25 Moyseos -am hanc linguam ... divina omnia petentem iure nos cognoveris execratos. BOETH. cons. 1, 4, 10 W. miseros, quos infinitis calumniis -a barbarorum semper avaritia vexabat. NOVELL. Iust. 6, 1, 10 qui ... non incurrit ad vitam -am (ἀκόλαστον). **b** *i. q. liber, non impeditus, non restrictus*: CIC. Scaur. 15 *in teste* est -a men⟨tien⟩di licen⟨t⟩i⟨a⟩. de orat. 226 *virtus* suum ius atque omnium rerum -am libertatem tenere debet. COD. Iust. 6, 61, 6, 2[a] gubernatio earum *hypothecarum* sit penitus -a.

compar. impūnītior: HOR. sat. 2, 7, 105 (*servus loquitur*) tergo plector enim; qui tu -ior illa ... obsonia captas? (*cf.* PERS. 5, 130 qui tu -ior exis atque hic?). LIV. 3, 50, 7 *libido* quo -ior sit, eo effrenatiorem fore.

adv. **impūnītē.** *compar. infra l. 76.* [*falso ed.*: CONST. Sirmond. 14 l. 22 (ea -ae *cod.*, vi -e *Mommsen dubitanter*, impunitati *Hänel recte ut vid.*). ENNOD. opusc. 3, 133 p. 365, 15 (-e *ed. Sirm.*, inpune *vel* inpunire *codd.*).] *i. q. impune* (*secure l. 72. 76*): RHET. Her. 4, 29, 39 vos me ... quo pacto vobis videbitur ... abutamini licebit; -e in me quodlibet statuite. CIC. fin. 2, 59 improbe fueris, nisi monueris, ne adsidat *adversarius super aspidem*; sed -e tamen. MAT. Cic. epist. 11, 28, 3 alios in facinore gloriari, aliis ne dolere quidem -e (impune *D*) licere. PAVL. FEST. p. 171 simulabat dormientem, quo -⟨i⟩us uxor eius moecharetur.

[**impūnītūrus** *v. p. 722, 21.*]

? **impūnō** *v. p. 719, 65.* *Rehm.*

impūrātus, -a, -um. [*ab* impurus, *cf.* atr-, sordidatus *sim. et gr.* ἀκάθαρτος. *J. B. H.*] *superl.*: *p. 725, 6 sq. 11.* GLOSS.[L] I Ansil. IN 1390 impurus semper. II Philox. IN 424 ῥυπαρά, ἀκάθαρτα. *inde a* PLAVTO, TER., LVCIL., *dein* APVL. *al.* [*e coni.*: LVCIL. 63 iniuriatum *codd.*, -um *edd.* *falsa var. l.*: MART. 10, 87, 13 imparata *C*[A] (*i.* -a? *v. Her. adn. crit. ad l.*), infamata *cett., vulgo.*]

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

i. q. turpis, infamis, nefandus (erotice l. 8): *adi.:* *de animantibus:* LVCIL. 66 homo (MIN. FEL. 23, 12). APVL. met. 2, 25 (*de mustela*) quin abis ..., -a bestia? PRVD. perist. 10, 191 flevit -us *Apollo* occisum *Hyacinthum.* *c. convicio* (*cf. l. 11*): PLAVT. Rud. 543 (*de lenone*) -a belua. *de part. corp.:* APVL. met. 9, 10 nec ... nefario scelere -issima illa capita confutari ... potuere. TERT. apol. 23, 14 -issimis linguis ipsorum vatum (*cf.* AVG. civ. 18, 23 p. 287, 22 D. -o ore [μιαροῖς]). *subst.:* TER. Phorm. 669 -us me ille ut etiam irrideat? (SCHOL.: mendax). 962 hunc -um ... ulcisci. [MART.] 6, 44 (lemma) ad Calliodorum -um urbanum. *in alloc.* (*cf. l. 3. 5*): PLAVT. Aul. 359 quid, -e? Rud. 751 (*superl.*).

impūrgābilis, -e. *ab* in *et* purgabilis. *qui purgari non potest:* AMM. 22, 3, 8 -e crimen excusari posse existimans. ALC. AVIT. epist. 7 p. 36, 26 cum aliquid non legitimum -i confertur horrori (*P*, honori *L*, errori *S*).

NOT. Tir. 73, 35 **impūrgat** (*antea* purgat).

[**impūrimus** *v.* impurus *l. 77.*]

*__impūritās,__ -ātis *f.* *ab* impurus. *plur.: l. 24. 26. 28 al.* GLOSS.[L] II Philox. IM 101 -s: ἀκαθαρσία. *inde a* CIC., *dein* TERT. *al.*

1 *generatim i. q. lascivia, impudicitia, spurcitia:* TERT. anim. 54 p. 387, 9 inter philosophos magnum habet privilegium -s. pudic. 15 p. 252, 12 -is omnis exsecratorem (*sc. Paulum*). pall. 5 p. 954, 4 Oe. dabo catharticum -i Scauri. CAPITOL. Opil. 7, 8 (*de Heliogabalo*) in summa -e vixisse. FIRM. math. 4, 13, 2 vitia, -es valetudinesque decernit *Luna.* 6, 11, 5 omnis impudicitiae -s convalescit (*cf.* 6, 11, 7 absconsis libidinum -bus). *ibid.* impudicae -is labibus (*cf.* 6, 31, 7 vitia). 8, 19, 7 *mulierem* -is libido percutiet. 8, 20, 6 *al.* AMBR. in psalm. 118 serm. 4, 26, 2 remittat ... temperantia -es. RVFIN. hist. mon. 1 p. 400[B] omni spurcitia (*cf. l. 51*) omnique -e satiatus es. SALV. eccl. 1, 60 sermonum. gub. 4, 65 improbitatum atque -um (7, 56. *cf.* 7, 72 impudicitia atque -s). 6, 15 circorum ac theatrorum -bus. 7, 89 -s in Romanis ... esse coepit. 7, 91 carnis. *al.* VITAE patr. 3, 166 viros nimiae -is adulteros. VEREC. in cant. 2, 17 incontinentia eiusdem (*sc. diaboli*) est hostia, -s similiter. PALLAD. hist. mon. I 31 p. 316[D] corporeae voluptatis -e (ἀκολασία). *de salacitate bestiae:* HIER. hom. Orig. in Ier. 4 p. 616[B] nequitiam eius *perdicis* vincit -s. *praevalet notio actionis impudicae:* CIC. Phil. 2, 6 cum omnes -es impudica in domo cotidie susciperes. AMBR. off. 2, 28, 136 redimitur ... femina ab -bus barbarorum (SALV. gub. 4, 58). Ps. AVG. serm. 54, 1 quando nulla -e polluitur, quando nullis immundis actibus sordidatur *caro.* SALV. gub. 7, 89 abominati sunt *Vandali* virorum -es ..., abominati etiam feminarum. 7, 98 consuetudo ... actae -is (PALLAD. hist. mon. I 7 p. 278[A] -is et fornicationis [τῆς ἀκολασίας τῆς πορνικῆς]). *latiore sensu de quolibet scelere:* RVFIN. Orig. in Rom. 3, 3 p. 934[D] qui immunditias suas et -es in propatulo habent (Orig. in Ios. 26, 2[in.]). GREG. M. past. 3, 11 p. 66[B] culpa -is. *per imag. notione sordium sublucente:* CIC. Phil. 5, 16 (*in convicio*) illud os, illam -em caeni fuisse, ut hos iudices legere auderet *Antonius*! (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 57 p. 339[D] -e sordium plene [ἀκαθαρσίας μεστέ]). OP. imperf. in Matth. 3 p. 650 confessionem puta esse digestionem -is et spurcitiae, quae intus erat inclusa (*syn.* sordium).

2 *speciatim ap.* ECCL. *de haereticis, diabolo sim.:* PACIAN. sim. carn. p. 125, 21 per -es quae vocant sancta conficiunt *Manichaei* (*cf.* PRISCILL. tract. 1, 26). HIER. in Is. 57, 4 sq. p. 550[B] celantes -es suas *haeretici.* RVFIN. hist. 2, 13, 7 quae pro -e et obscenitate sui castis et pudicis auribus execrabilia ... ducantur (αἰσχρουργίας τε καὶ ἀρρητοποιίας). 11, 22 -es delubri. AVG. civ. 7, 33 p. 316, 3 D. (*de daemonibus*) superba -e. Ps. AVG. quaest. test. I 127, 11 ut -em suam tegat *diabolus.* *in lege Iudaica:* VVLG. lev. 5, 3 iuxta omnem -em qua pollui solet (*antea* immunditia).

impūritia, -ae *f.* [*ab* impurus, *cf.* immunditia *sim. J. B. H.*] GLOSS. II 221, 46 (*v. p. 499, 49*). [*falso trad.:* ISID. orig. 1, 24, 2 -am *UC*[1], -puer- *T Mon.*[1], -per- *rell., recte*]. *i. q. malitia:* PLAVT. Persa 411 trecentis versibus tuas -as traloqui nemo potest.

?**impūro,** -āre. *ab* impurus. ISID. diff. 1, 230 flagitiare vero est -are (impura res est *codd. ut vid.*).

impurpurātus, -a, -um. *ab* in *et* purpurare. *i. q. purpura ornatus:* CHAR. gramm. p. 32, 23 B. clavus, id est -a vestis, ἐμπόρφυρος ἐσθὴς καὶ ὁ ἧλος (*cf.* GLOSS. I p. 247).

[**impurro** fictum ab urvo, quod ita flexum ut redeat sursum versus *eqs.* VARRO ling. 5, 127. *vocem ut partem aratri ignotam tuetur Fay, AJPh. 35, 1914, 159 coll.* imburium (*v. p. 429, 59*); imburvom *vel* imburum *coni. alii.*]

*__impūrus,__ -a, -um. *ab* in *et* purus. *compar.* -ior *inde a* CIC. *superl.* -issimus *inde a* PLAVTO *et* TER. ?-imus: GLOSS.[L] II Philox. IN 422 -imum (impurum *Laistner*): ἀκάθαρτον. *cf. Paul. Fest. p. 252* purime. *in fig. litot.: p. 726, 11. 17.* NOT. Tir. 52, 20. *de notione* (*cf. p. 711, 28*): NON. p. 324 -us est aliquo vitio maculatus ..., -us *est* improbus. DON. Ter. Ad. 183 veteres '-um' generaliter pro 'improbo' ponebant (*cf. p. 726, 47*). EVGRAPH. Ter. Eun. 235 -os ... crudeles ac sacros appellant. GLOSS.[L] I Ansil. IN 1392 -us, pollutus, coinquinatus. II Philox. IM 96 -i: ἀκάθαρτοι. *al.* GLOSS. πόρνος, improbum. *inde a* PLAVTO *et* TER. [*dub. trad.:* CE 1266, 2 (= INSCR. christ. Diehl 3492 A, *periit*) -i aquae Padi (emporiaque *ci. Buech., v. adnot.*).]

I *sensu corporali* (*cf. l. 1*): *i. q. salebrosus:* PROP. 4, 8, 22 per -os frena movere locos. *i. q. venenatus:* FLOR. epit. 2, 20, 7 medicaminibus -is.

II *sensu morali* (*acced. abl.: l. 64. 75. p. 727, 24.* ab: *l. 66*): **A** *generatim:* **1** *usu latiore de improbitate i. q. malus, nefarius, scelestus* (*acced. notio avaritiae ut vid.: l. 11. 13. 18. 27. 50; iniquitatis: l. 41*): **a** *adi.:* *α de animantibus.* (*cf. infra l. 37*): PLAVT. Pseud. 975 hominem ([*v. p. 623, 22*]. TER. Eun. 235 h. haud -um [DON.: non avarum, non improbum. EVGRAPH.: non malum]. Ad. 183 o h. -um [SCHOL. inhonestum. *cf. p. 725, 80*]. 281 h. istum -issimum [DON.: avarissimum. EVGRAPH.: malum]. CIC. Verr. II 1, 69 h. illum esse -um ac nefarium. 3, 75 h. -issime. 3, 140 h. improbus et -us. prov. 14 h. -issimi et sceleratissimi. Rab. Post. 14 h. -us, sed tamen acutus. *al.* GELL. 17, 19 tit. *et al. v. et infra l. 67*). TER. Haut. 629 Corinthia anus haud -a. Phorm. 83 lenoni -issimo ([DON.: avarus]. *cf.* CIC. Q. Rosc. 20 persona illa [*sc. leno*] lutulenta, -a, invisa. *v. et l. 30*). VARRO frg. Non. p. 168 unus puer petulans atque -us inquinat gregem puerorum. CIC. Verr. II 4, 77 praetor ... turpissimus atque -issimus. 4, 115 cohortem -am (*opp.* exercitu invicto). dom. 139 iste -us atque impius hostis omnium religionum (*cf.* rep. 1, 9 adversariis. *v. et l. 31*). Sest. 29 cum collega immani -oque. Phil. 1, 5 cum in audaces sceleratosque servos, tum in -os et nefarios liberos. rep. 1, 68 dux ... audax, -us. Att. 9, 15, 5 ego ... illum ... -um et sceleratum puto. *al.* *c. conviciis* (*cf. infra l. 76*): PLAVT. Most. 619 obi<ci illi> argentum ob os -ae beluae (CIC. leg. 3, 22. *et al. cf.* Pis. 72 istius -issimae atque intemperantissimae pecudis). 887 -e parasite. CIC. leg. agr. 1, 2 helluo. dom. 24 cum grege praedonum -issimo (*cf.* Phil. 3, 29 latronis). Sest. 26 lenonis (*cf. supra l. 17*). Vatin. 26 -issime et perditissime hostis. har. resp. 17 parricida. *adde:* CIC. har. resp. 24 haec lues -a. *β de part. corp. et animo:* CIC. ad Q. fr. 1, 1, 19 cuius tu ex -issimis faucibus inhonestissimam cupiditatem eripuisti. SALL. Catil. 15, 4 animus -us, dis hominibusque infestus (*cf.* APVL. met. 9, 38 -am ... divitis animam). *γ de rebus:* CIC. har. resp. 11 (*trop.*) stilo illo -o Sex. Clodi ore tincto. Att. 12, 38, 2 ecquid -ius *quam cognatus*? (*cf.* 13, 38, 1 hoc quicquam pote -ius? *cf. p. 727, 5. nota c. inf.:* QVINT. inst. 9, 2, 80 quid -ius quam retinuisse talem *uxorem*?). RVFIN. Orig. in num. 13, 2 p. 110, 17 B. cogitationes impias et -as (*antea* malas. *opp.* castas). COD. Theod. 4, 6, 3 (= Iust. 5, 27, 1, 4) liberalitas.

b *subst.* (*cf. p. 727, 17. dub.: l. 26*): *masc.:* PLAVT. Aul. 378 illis -is omnibus adii manum. Bacch. frg. 4 ecquis evocat ... cum aqua istum -issimum? Men. 853 hunc -issimum *eqs.* (*cf.* APVL. apol. 82). Rud. 652 legirupa, impudens, -us *eqs.* TER. Phorm. 986 os opprime; -um vide quantum valet (*an c. voce q. c.* os *coniung.?* [*cf. infra l. 78 et Hauler ad l.*]). Ad. 360 ille -us (DON.: -us pro improbo ponitur apud Terentium). CIC. Lael. 59 -i cuiusdam aut ambitiosi ... sententiam. *in alloc.* (*cf. l. 14. 29. 31. p. 727, 24*): PLAVT. Asin. 472 -e, nihili. Persa 408 -e, inhoneste, iniure *eqs.* 687 -e, avare. *al.* TER. Phorm. 372 -issime (DON.: improbissime). *fem.:* PLAVT. Curc. 128 ut ingurgitat -a in se merum.

2 *usu artiore de lascivia i. q. libidinosus, obscenus, spurcus* (*exempla non semper, maxime ap.* CIC., *ab iis, quae s. II A 1 allata sunt, certo distingui possunt. c. notione petulantiae: l. 79. p. 727, 5. fort. huc refer.:* LVCIL. 680 -am domum): **a** *adi.:* *α de animantibus* (*cf. p. 727, 5*): CIC. Verr. II 2, 192 homo inertior ..., magis vir inter mulieres, -a inter viros muliercula proferri non potest (*cf.* FIRM. math. 3, 6, 22 *mulier*). 3, 161 parente ([*opp.* pudens]. *cf.* OV. Ib. 221 -ae [-a *var. l.*] matris prolapsus ab alvo). dom. 48 hoc ministro omnium non bipedum solum, sed etiam quadripedum -issimo. p. red. in sen. 14 idem *Piso* domi quam libidinosus, quam -us *eqs.* Sest. 110 ex -o adulescente et petulante (PETRON. 81, 4 a. omni libidine -us). Phil. 2, 58 fili. *al.* SEN. contr. 1, 2, 16 -am esse, quae osculum -is dederit, quae cibum cum -is ceperit. SEN. nat. 1, 16, 2 non erat ille ab uno tantummodo sexu -us. 1, 16, 5 homo (LAMPR. Diad. 9, 5 [*de Heliogabalo*]. *al.* FIRM. math. 6, 31, 8. *v. et supra l. 10*). epist. 87, 16 utrum illum pecunia -um effecit an ipse pecuniam inspurcavit? LVCAN. 9, 130 (*de Ptolemaeo*) rege sub -o (*cf.* TERT. pall. 4 p. 938, 5 Oe. -iorem Physcone et molliorem Sardanapalo Caesarem. CAPITOL. Alb. 13, 8 [*de Nerone*] sordidum et -um principem. LAMPR. Comm. 19, 2 -ior Nerone *Commodus.* Alex. 6, 4 tyrannum). MART. 11, 61, 14 nec purus esse nunc potest nec -us. TERT. apol. 25, 5 archigallus. FIRM. err. 12, 9 -is et facinerosis magistris. math. 8, 4, 10 -os ore viros (SCHOL. Iuv. 10, 223. *cf. l. 78. p. 727, 24*). Ps. AVR. VICT. epit. 5, 7 eunucho. *c. conviciis* (*cf. l. 26*): LAMPR. Comm. 19, 1 gladiatoris. Alex. 53, 6 bestia. *β de corpore vel part. corp.* (*cf. l. 60*): CIC. dom. 26 ex ore -issimo Sex. Clodi (*cum notione petulantiae ut etiam* Phil. 5, 20 orationem ex o. -issimo evomuit. FIRM. err. 24, 1 quod -o o. sacerdos iste et polluta verborum contaminatione componit. *et al. cf. l. 46. 75. p. 727, 24*). Sest. 117 a corpore eius *Clodii* -o atque infando (TERT. apol. 15, 3. FIRM. err. 4, 2 -i et impudici c. 4, 3). SEN. epist. 87, 16 tam improbae linguae quam -ae. TERT. pall. 4 p. 942, 11 Oe. -o cruri purum ... in-

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ducit calceum. AVG. in euang. Ioh. 96, 5 carne. *γ de rebus*: CIC. Verr. II 1, 32 illa -a adulescentia. 1, 62 in illa taetra atque -a legatione. 3, 23 mores improbos -osque (CATVLL. 108, 2 senectus spurcata -is m.). *ibid.* conviviis. 3, 158 sermone -o atque improbo (*cf.* Phil. 11, 7 vocem). dom. 125 quid te -ius qui religiones omnes pollueris *eqs.* (*cf. p. 726, 38*). p. red. in sen. 11 hominum -am intemperantiam (*cf.* FIRM. math. 1, 7, 41 -is et effeminatis Antonii cupiditatibus. 4, 9, 7 libidinibus. PRVD. ham. 253 igne. c. Symm. 1, 475 furorem). CATVLL. 66, 84 adulterio (*opp.* casto). OV. trist. 2, 416 historiae. COLL. Mos. 5, 2, 2 stuprum flagitiumque -um (*cf.* FIRM. math. 6, 30, 16 facinora). FIRM. math. 3, 6, 22 qui res -as ... committat. 6, 30, 15 -i et impudici coitus. 6, 37, 4 cogitatione. PRVD. c. Symm. 2, 172 luxus. AVG. civ. 2, 27 p. 94, 7 D. (*de theatro*) numinum placationem petulantissimam, -issimam *eqs.* 7, 27 p. 310, 2 -orum obscenorumque ludorum. *in astrol.*: FIRM. math. 2, 10, 2 aries est signum ... -um, libidinosum.

b *subst.* (*cf. p. 726, 42. 65. dub.: p. 726, 68*): *masc.*: CIC. Verr. II 3, 65 nemo ... nisi turpis -usque. Catil. 2, 23 omnes adulteri, omnes -i impudicique. har. resp. 33 -i et sacrilegi (APVL. met. 9, 9). Phil. 3, 12 servire -o, impudico, effeminato. SEN. benef. 2, 21, 1 patiar me ab -o servari? (*syn.* obsceno). CAPITOL. Opil. 2, 4 (*antea* incestum). LAMPR. Alex. 6, 3 (*de Heliogabalo. cf.* Heliog. 17, 5 appellatus est ... Tiberinus et Tractaticius et -us). *al.* FIRM. math. 3, 6, 4 infames, libidinosos, -os. 7, 25, 3 -os ore (*cf. p. 726, 75. 78*). *al.* *in alloc.* (*cf. p. 726, 49*): LVCAN. 8, 552 (*de Ptolemaeo*) -e ac semivir. RVFIN. hist. mon. 1 p. 400[B] o -issime et flagitiosissime. *fem.*: SEDVL. op. pasch. 4, 19 qui feriret -am. *neutr.*: AVG. civ. 2, 20 p. 78, 11 D. non prohibeantur -a.

B *speciatim ap.* ECCL. *de daemonibus, haereticis sim. et de rebus ad eos pertinentibus*: MIN. FEL. 27, 1 isti ... -i spiritus, daemones (AVG. civ. 8, 5 p. 327, 4 D. *al.* PALLAD. hist. mon. 10 p. 286[A]). TERT. apol. 25, 5 sanguinem (*cf.* RVFIN. hist. 2, 13, 6 sacrificia et libamina -a). COMM. instr. 1, 6, 19 caelestes. ARNOB. nat. 5, 29 p. 201, 10 -ae religionis obscenitas. PRISCILL. tract. 1, 10 -us scismaticorum sensus. RVFIN. hist. 2, 1, 12 sectae (*μιαρωτάτην*). 2, 13, 5 -a eius *Simonis* opera atque doctrina (*μιαράν*). AVG. civ. 8, 14 p. 342, 13 D. -a daemonum iussa. 22, 10 p. 583, 18 -ae superbiae *daemonum*.

deriv.: impurare (-atus), impuritas, impuritia.

adv. **impūrē.** *compar.*: *l. 48.* *superl.*: *l. 41. 45.* GLOSS.[L] II Philox. IM 97 -e: ἀκαθάρτος (-ως).

i. q. turpiter, nefarie: CIC. dom. 104 -issime taeterrimeque violasti *religionem*. Phil. 2, 50 quae ipse ... -e et intemperanter ... fecerit (div. 1, 60 -e atque taetre. LAMPR. Comm. 15, 4 quae turpiter, quae -e ... faceret). fin. 3, 38 -e et flagitiose ... vivere (PRAEDEST. 1, 85 p. 616[B]). Att. 9, 12, 2 a quo -issime haec nostra fortuna despecta est. FIRM. math. 3, 6, 15 mulieres ... -e et impudice cum mulieribus coibunt. PS. ASCON. Verr. p. 250, 19 -e (*fere i. turpi verbo*) illam meretricem appellat. COD. Theod. 14, 9, 1 -ius ad patriam revertatur. *O. Prinz.*

VIRG. gramm. epist. 1 p. 110, 6 H. in 'us' duo genera *exeunt*, masculinum et neutrum, ut 'mancus' et '**impus**'. *fort. pertinet ad* impos, *v. p. 665, 72.*

imputātio, -ōnis *f.* *ab* imputare. GLOSS. II 341, 60 *καταλογισμός* acceptilatio -o. [*dub.*: CASSIOD. compl. in apoc. 19, 17 p. 1415 (-is *Stangl, BayBlGymn. 1898, 573,* impiitationis *ed., cf. p. 616, 8*).]

1 *i. q. accepti vel expensi latio, computatio*: **a** *proprie*: CALL. dig. 35, 1, 82 *oportet* legendas offerre rationes primum, deinde computandas, ut explorari possit, -es probe an improbe referantur, accepta (*opp.?*) recte relata an non recte. CASSIOD. var. 12, 5, 4 -um (*i. pecuniae in assem publicum imputandae*) summas ... brevibus credidimus exprimendas. COD. Iust. 6, 49, 6 pr. (*a. 489*) per -em reditum. **b** *translate*: PAVL. NOL. epist. 50, 3 p. 406, 10 magis iustificatum abisse e templo publicanum de confessione peccatorum suorum quam Pharisaeum de -e (*i. iactatione*) iustitiarum suarum. ISID. orig. 2, 30, 13 a conparatione argumentum est, quando per collationem ... sententiae ratio sub -e (*i. per computationem*) formatur.

2 *i. q. accusatio, opprobrium* (*cf. p. 731, 28*): PS. HIER. epist. 6, 16 p. 98[A] 'quousque, domine, ... non vindicas quos statim vindicare debuisses?' ... 'quousque' ... -o est prolixioris aetatis. SIDON. epist 7, 15, 1 ille -em meam praetextu ... eludit. RVRIC. epist. 1, 18 p. 370, 22 ut ... non scriberem, non neglegentiae nec -is alicuius, sed occupationis fuisse cognosce. 2, 30 p. 413, 26 APOLLIN. Alc. Avit. epist. 13 p. 46, 25. VITAE patr. Iurens. (MGMerov. III) 3, 17 p. 161, 24 vertitur in sanctum -o fratrum, quod *eqs.* CASSIOD. in psalm. 7, 12 p. 71[B]. 41, 7 p. 303[B] anima ... inimicorum saevis -bus sauciata. 119, 2 p. 902[C] liberari se petit ab -bus asperis et blandimentis ... compositis. var. 5, 27, 2 qui nostrae mavult -is vulnera declinare.

imputātīvus, (-a, -um). *ab* imputare. *i. q. imputans, accusans, vituperans*: TERT. adv. Marc. 2, 25 p. 370, 4 nec ... interrogatorio sono legendum est: 'Adam, ubi es?', sed impresso et incusso et -o.

adv. **imputātīvē.** CASSIOD. in psalm. 4, 6 p. 50[B] hoc -e legendum est (77, 22 p. 560[D] 'numquid' -e l. e.).

imputātor, -ōris *m.* *ab* imputare. *qui imputat* (*beneficium suum; cf. p. 729, 68*): SEN. benef. 2, 17, 6 *sunt qui* malint perdere, quae praestiterunt, quam videri recepisse, superbi et -es.

imputātus, -a, -um. *ab* in *et* putatus. PAVL. FEST. p. 108 -um nondum purgatum. GLOSS. IV 529, 32 inpolitus -us. *t. t. agr., i. q. non putatus vel recisus*: HOR. epod. 16, 44 reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis et -a floret usque vinea (*cf.* PLIN. nat. 14, 88 ex -a vite libari vina [14, 119 SERV. ecl. 2, 70]). PLIN. nat. 17, 163 ut defringerentur ex -a buxo *surculi.*

¹1. imputo, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* putare. inp-: EDICT. imp. Diocl. *v. infra l. 36.* imp-: INSCR. christ. Diehl 61, 15. -pot-: LEX Visig. Eur. 283 LEX Sal. 53, 5 *al.* *forma perf. brev. v. p. 730, 11. 32.* SYNON. Cic. p. 437, 5 B. obiurgat inflat iniuriat -at suscenset culpat adscribit vitio dat. GLOSS.[L] II Philox. IN 426 *λογίσασθαι* (*cf.* GLOSS. II 362, 2 *λογίζομαι ἐπὶ λογοθεσίου*). 427 -at *ἐνλογεῖ κατατάσσει.* GLOSS. II 342, 1 *καταλογίζομαι. v. et p. 730, 5.* *legitur inde a* PVBLIL., RVT. LVP., OV. [*val.* ĭmputa. *M.-L.*] [*variat c.* impudens: ALC. AVIT. epist. 18 p. 49, 32. *ex coni.* (*v. et p. 730, 73*): SEN. contr. 2, 5, 14 (putabitur *codd.*). QVINT. decl. 388 p. 437, 18 (putaverit *codd.*). *falsae vel dub. trad.* (*v. et p. 732, 50*): PLIN. nat. 24, 5 *v. p. 661, 38.* TERT. uxor. 1, 5 p. 676 Oe.]

I *i. q.* ***in rationem inferre, in computatione adscribere, acceptum** vel **expensum ferre*** (*syn. l. 59. p. 731, 21*), *λογίζεσθαι* (*de not. fusius egit I. Odelstierna, De vi futurali ac finali gerundii ... observationes, diss. Ups. 1926, p. 65 sqq.*): **A** *sensu strictiore c. computandi notione vigente*: **1** *de pecunia sim., i. q. sive expensum (sic e. g. l. 29. 33. 46) sive acceptum ferre (e. g. l. 33. 38. 54. in imag. l. 42. 56. 77)*: **a** *aliquid*: *α sine additamentis*: SEN. dial. 5, 33, 3 quid si ... propter ... -tum (*sc. falso?*) a servo denarium senex sine herede moriturus stomacho dirumpitur? COLVM. 1, 7, 6 servi, qui ... plus -ant seminis iacti, quam quod severint. SCAEV. dig. 36, 1, 80, 11 an id ... in restituendo fideicommisso -are possit. VLP. dig. 2, 15, 7, 2 ita ut ... quod ... datum est -etur. 5, 3, 20, 18. 11, 7, 14, 6 *ut non* plus -etur sumptus nomine quam factum est. 15, 3, 3, 4. 21, 1, 27. PAVL. dig. 5, 3, 38 ut bonae fidei ... possessores has *impensas* quoque -ent. *al.* EDICT. imp. Diocl. 19, 29 frg. Aphrod. IV (CIL III p. 2209) a⟨ddito pretio purpurae reliqua⟩ -anda ⟨sunt⟩ (*ἐνλογεῖσθαι δεῖ*). VVLG. lev. 25, 53 mercedibus -tis. COD. Theod. 9, 42, 16 -tā cautione. 10, 10, 32 pr. CASSIOD. var. 11, 39, 3.

β indicatur cui (*dat. commodi vel incomm.; v. et l. 79. 81. p. 729, 1. 23. 26 al. aliter l. 71*): SEN. epist. 81, 17 facilis erit in commutando *sapiens*: patietur plus -ari sibi (COD. Theod. 11, 25, 1). PLIN. epist. 10, 43, 3 eidem civitati -ta sunt terna milia, quae viatici nomine annua dabantur legato. IVLIAN. dig. 38, 2, 20, 2 quadrans ... totus ipsi *patrono* -ari debebit. POMPON. dig. 39, 2, 39, 1 onus possessoris esse, cum id quod praestiterit -are domino praedii possit. SCAEV. dig. 12, 6, 67, 1 tutor creditori pupilli sui plus quam debebatur exsolvit et ... pupillo non -vit. 35, 2, 25 pr. PAPIN. dig. 17, 2, 81 nequaquam -ari posse societati non solutam pecuniam (*cf.* VLP. dig. 17, 2, 73 utrisque *sociis*). 36, 1, 60, 2 sortem ... reddere coactus fideicommissario nihil usurarum ... -bit. VLP. dig. 32, 11, 23 Proculum voluerunt ... -turam coheredi sumptum pro parte eius (PS. ASCON. p. 252, 26 St.). PAVL. dig. 35, 2, 22 pr. *al.* ITALA num. 18, 27 (Lugd.) -buntur vobis ablationes vestrae (*λογισθήσεται*, *Vulg.* reputetur; *cf.* 18, 30). PS. ASCON. p. 234, 2 St. VVLG. Rom. 4, 4 ei ... qui operatur merces non -atur secundum gratiam, sed secundum debitum (*λογίζεται*). COD. Theod. 7, 4, 24 susceptoribus eā summā -andā, quae *eqs.* 12, 6, 26 securitates semel publicatas ... susceptoribus -ari ... volumus (*syn.* ferri accepto). NOVELL. Valent. 14 rubr. CASSIOD. var. 2, 9, 2 quod publicis debeat rationibus -ari (9, 13, 2 *al.*). COD. Iust. 4, 23, 1 (*a. 293*) ea ..., quae vi maiore auferuntur, detrimento eorum quibus res commodantur -ari non solent. 4, 66, 1 (*a. 476/484*) domino (*syn* adscribendum). 12, 50, 22 pr. (*imp. Leo*) praebenda pensio arcae tui culminis -etur.

γ indicatur pro qua re (*aliter l. 52. p. 729, 31. 730, 38*): SEN. contr. 9, 3 (26), 2 pete quantum vis pro disciplinis *filii*, -a quantum vis pro alumentis. COD. Iust. 12, 37, 17 pr. (*imp. Anast.*) hoc tantummodo de publico pro isdem annonis ... praebendo vel -ando, quod in locis, ex quibus praefati milites perveniunt, ... -batur.

δ indicatur cui rei computando additur vel in qua includitur: *dat.* (*cf. p. 729, 28. 29. aliter l. 40*): IVLIAN. dig. 35, 2, 86 totum trientem praediorum legi Falcidiae -ari oportere (SCAEV. dig. 35, 2, 19. *cf.* GAIVS dig. 35, 2, 76 pr. quadranti [*cf.* PAPIN. dig. 36, 1, 60, 5 portioni quadrantis]). VLP. dig. 12, 6, 26 pr. sorti -andum *esse quod solutum est.* 13, 7, 22 pr. totum ... debito eum -are Papinianus confitetur. 15, 1, 21 pr. peculio. in *c. acc.* (*v. et p. 729, 19. 27. 63 al.*): SEN. epist. 8, 10 hoc *dictum* non -o in solutum (*sc. a me tibi*): de tuo tibi (*sc. dedi*). CELS. dig. 35, 2, 50 ea legata ... in quartam ei (*heredi*) -entur (VLP. dig. 36, 1, 19, 1 PAVL. dig. 35, 2, 24, 2 *al.* COD. Iust. 3, 28, 29 pr. [*a. 479*]. *cf.* IVLIAN. dig. 35, 2, 83 peculii quantitas ... in quadrantem tibi -bitur [AFRIC. dig. 28, 2, 26. GAIVS dig. 35, 2, 74 *al.*]. 35, 2, 86 in partem quartam [MARCELL. dig. 35, 2, 52, 1]. VLP. dig. 5, 2, 8, 11 in Falcidiam [PAVL. dig. 30, 25 *al.*]). IVLIAN. dig. 38, 2, 20, 3 ut pars legati in portionem debi-

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tam patrono -etur. VLP. dig. 2, 15, 8, 21 id quod datum est, -bitur ... in legatum. 2, 15, 8, 22 in praeterita alimenta. 15, 1, 9 pr. in peculium. 17, 2, 42 poena ei in sortem -ta (36, 4, 5, 21 COD. Iust. 4, 32, 26, 4). CASSIOD. var. 12, 5, 3 ut ... in assem publicum praebita debeant -ari ([*i. de tributo solvendo deduci*]. 12, 15, 6). COD. Iust. 3, 28, 30, 2 -ari ... filiis ... in legitimam portionem et illa volumus, quae *eqs.* LEX Burg. Rom. 14, 3 in usuras. in *c. abl.* (*v. et infra l. 12. 18. aliter p. 728, 31*): GAIVS dig. 35, 2, 76 pr. id ... in Falcidia non -atur (VLP. dig. 16, 1 8, 12 PAVL. dig. 35, 2, 21 pr.). VLP. dig. 33, 8, 8, 5 an quod domino dederit *servus* in peculio sit -andum. COD. Iust. 5, 1, 5, 5 (*a. 472*) in qua *poena* et arrarum quantitas -batur. *? abl.* (*fort. potius abl. causae, aut 'in' excidit*): IAVOL. dig. 35, 2, 61 quod amplius heres quam pretium fundi legatario solvit, id lege Falcidia -ari non potest.

b si (*cf. p. 732, 4*): VLP. dig. 27, 3, 1, 4 si matrem aluit pupilli tutor, putat Labeo -are eum posse. PAVL. dig. 14, 2, 2, 1 si faber ... malleum fregerit, non -retur ei qui locaverit opus.

2 *de numero*: VLP. frg. Vat. 188 in tribus (*tutelis*) non -bitur tutela ..., quae affectata est (*cf.* PAVL. dig. 23, 2, 60, 1 nec in numerum trium tutelarum hoc -bitur. 27, 1, 31 pr.).

3 *tempus sim.* (*hic illic c. acced. not. 'crimini dandi', e. g. l. 22. 28*): SEN. contr. 2, 5 (13), 13 illud tempus non ... -ari quasi sterili (16. VELL. 2, 23, 4 si quis hoc rebellandi t. ... -at Atheniensibus. POMPON. dig. 36, 1, 72, 2 PAVL. dig. 8, 6, 18, 1 NOVELL. Valent. 13, 9 ad [*cf. infra l. 58*] annorum numerum. CAEL. AVR. acut. 3, 11, 106 aegrotanti. COD. Iust. 2, 40, 2 [*a. 258*] adulescentiae t. non -ari in id quinquennium liberis. *al.*). *ibid.* 14 quinquennium (*v. app. crit.*). SEN. dial. 5, 42, 4 stat supra fatum et pereuntes dies -at (IAVOL. dig. 35, 1, 40 pr. hi d. condicioni non -buntur. MARCELL. dig. 38, 15, 5, 2. PAVL. dig. 40, 7, 4, 5 hi *d.* anno -andi sunt). VVLG. num. 14, 34 annus pro die -bitur.

4 *de variis rebus, fere in imag.*: **a** *generatim* (*cf. B 1 p. 731, 1*): *α in bonam vel in utramque partem*: SEN. contr. 10, 3 (32), 11 *non* eventus -ari debet ..., sed consilium. QVINT. decl. 320 p. 256, 5 illud suo loco -bo, quod hic domi semper ... fuit. 333 p. 314, 23 neque ista ego -o. QVEROL. p. 15, 18 sanus es? :: ita arbitror. :: quanti hoc aestimas? :: hoc etiam -as? AMBROSIAST. in I Cor. 7, 28 p. 219[C]. HIER. epist. 60, 8, 2 nec virtutes nec vitia parentum liberis -antur. AVG. civ. 21, 27 p. 546, 29 D. dominus et dextris elemosynas ab eis factas et sinistris non factas se -turum esse praedixit. in psalm. 95, 15. PS. AVG. quaest. test. I 102, 2 p. 200, 16 haec ... unicuique sententia -atur, in qua defungitur (102, 21 p. 216, 3). AVELL. p. 415, 12 ut indebitam mortem ... pro his, qui ... debitores mortis extiterant, -ret *Iesus*. *β in malam partem, sc. peccata sim.*: ITALA Rom. 5, 13 (Gaudent. serm. 10, 17) peccatum ... non -atur, cum lex non est ([ἐλλογεῖται, VVLG. -batur]. AMBR. apol. Dav. I 17, 79 commissum hoc nequaquam sibi -tum esse p. [peccato *l. v.*]. *al.* VVLG. psalm. 31, 2 beatus vir, cui non -vit dominus p. AVG. adult. coniug. 2, 17, 18 p. 404, 22 CONSVLT. Zacch. 2, 18 p. 89, 15). VVLG. Ezech. 33, 16 II Tim. 4, 16 omnes me dereliquerunt; non illis -etur (λογισθείη). Philem. 18 si ... aliquid nocuit tibi aut debet, hoc mihi -a (ἐλλόγει). PRVD. perist. 5, 560 placatus ut Christus suis inclinet aurem prosperam noxas nec omnes -et. AVG. c. Iul. 4, 2, 10 quae (*somnia*) si -ret altissimus, quis viveret castus? BACHIAR. fid. 1 p. 1021[B] Christum adorantibus vetera errorum non -antur opprobria. ACT. Petr. 7. INSCR. christ. Diehl 61, 15 Christus ... eximios famulis non -at actus.

ad α et β struct.: ad (*cf. supra l. 25*): GAVDENT. serm. 7, 8 sancto David non -atur ad peccatum, quod ... manducaverit sanctos panes (18, 22. AVG. grat. 22, 64 ad magnum ... p.). AVG. epist. 247, 4 p. 588, 19 illis -bitur ad meritum bonum, quia ... te patiuntur iratum. *paulo aliter*: AVG. civ. 22, 30 p. 634, 21 D. opera bona ... tunc nobis ad hoc sabbatum adipiscendum -antur. in *c. acc.*: DIDASC. apost. 26, 7 si quis ... sine episcopo facit aliquid, in vano illud facit; non enim illi -bitur in opus. AVG. nupt. et concup. 1, 25, 28 p. 240, 19 ut in peccatum non -etur (perf. iust. 6, 15 p. 13, 1). *cf. p. 732, 45.*

b *usu significanti, i. q. apud alterum suum meritum (vel se ipsum, p. 730, 5. 33) magni facere; saepe fere idem valet quod 'iactare', 'gloriari' (cf. syn. l. 77. p. 730, 21), 'commendare' (sic c. abl. causae p. 730, 6. 7. 33), 'obligare' (p. 730, 24. 56), vel plane 'donare' (p. 730, 58)*: *α alicui aliquid* (*aliquem l. 79. p. 730, 3. 5; v. et p. 730, 33*): SEN. contr. 2, 5, 18 ut illa marito silentium -are non posset, ... maritus -are illi tyrannicidium posset. 2, 6, 2. 9, 4, 6 vis tu pudorem habere nec -are idem et rei publicae et tyranno? suas. 6, 20. PHAEDR. 1, 22, 8 noli -are vanum beneficium mihi ([*cf.* 12 meritum inane iactant imprudentibus]. QVINT. decl. 341 p. 347, 25). SEN. Med. 234 ducem taceo ducum, pro quo nihil debetur: hunc nulli -o. benef. 3, 18, 1 *servum* condicio sua eo loco posuit, ut nihil eorum quae praestat -et superiori. 3, 31, 4. 6, 12, 1 quaedam homines sibi praestant, aliis -ant. dial. 9, 7, 1 quidam ... ultro officia nobis nostra -ant (*cf. p. 730, 25*). epist. 1, 3. 73, 2 illi inquieti ..., qui multa principibus debent, sed multa et -ant. 86, 3 Scipio ... Liternum se recepit tam suum exilium rei publicae -turus quam Hannibalis. *al.* ASCON. in tog. cand. p. 66, 22 St. LVCAN. 8, 658 Pompeio praestare potest, quod Caesaris armis -et. STAT. Theb. 5, 637. silv. 2, 7, 30 Lucanum potes -are terris, *Baetica*. QVINT. decl. 278 p. 134, 28 *al.* PS. QVINT. decl. 8, 21. IVV. 6, 179 quae tanti gravitas ..., ut se tibi semper -et? ([*Schol.* praeferat]. PANEG. 2, 34, 4 ut ... se tibi posset speciali -are militia *fluvius*. 2, 40, 2. *cf.* PRVD. c. Symm. 2, 1090 se ... ore retecto -at attonitae virgo spectabilis urbi). TAC. hist. 1, 38 *al.* PLIN. paneg. 59, 3 *al.* CYPR. epist. 33, 2 p. 567, 12 qui ... opus suum numquam domino -verunt. PANEG. 6, 2, 5. 12, 20, 1 quibus .. salutem, quam per te receperant, non -asti. AVG. civ. 5, 18 p. 225, 17 D. quis regno caelorum -turus est merita sua? AVELL. p. 623, 10 hunc omnibus regionibus -bis triumphum (*cf.* EPIST. pontif. 386 Conc.[S] I 2 p. 88, 35 hanc omni mundo victoriam). CASSIOD. var. 4, 36, 3 dicat pro illis noster animus, quod regi non potest -are subiectus: emimus nostro dispendio prosperitatem Gothorum.

β aliquid: SEN. benef. 1, 4, 3 hi (*sc. dantes*) docendi sunt nihil -are, illi (*sc. accipientes*) plus debere (PLIN. nat. 8, 60 in vicem. QVINT. decl. 287 p. 154, 14 FLOR. epit. 4, 12, 62). 2, 15, 2. nat. 4 praef. 4 *blanditiae* hoc ... ipsum -ant, quod repelluntur. LVCAN. 7, 325. QVINT. decl. 258 p. 52, 23. 260 p. 68, 19 ne ... nimium iactare atque -are videatur. 328 p. 290, 5. 334 p. 316, 23 non ... proderit tibi istud, quod -as. PS. QVINT. decl. 1, 2. IVV. 5, 14 fructus amicitiae ... cibus, -at hunc rex. TAC. Germ. 21 nec data -ant *munera* nec acceptis obligantur. hist. 1, 71 exemplum ultro -vit (2, 60. *cf. p. 729, 82*). *al.* PLIN. paneg. 20, 2. 24, 3 copiam tui non ut -es facis. SVET. Nero 36 cum quidam ultro crimen faterentur, nonnulli etiam -rent, tamquam aliter illi non possent nisi morte succurrere. TERT. adv. Marc. 4, 23 p. 497, 1 in quibus nos sustinuisti, ut patientiam -es? PANEG. 2, 32, 5 accipiebas beneficium quod -res (SERV. Aen. 4, 314 aperte non vult -are beneficia). 2, 39, 4 si ... credidere maiores Castoras ... et nuntiasse victoriam et -asse militiam. 2, 40, 2 cum ista pars -et tyranni fugam, illa custodiam. 5, 3, 1 -vere se origine fabulosa ... Ilienses *alii*; soli Aedui ... simplici caritate fratres p. R. ... appellari ... meruerunt. SCHOL. Cic. Bob. p. 103, 32 'ultroque iis sumptum intulit', i. etiam erogationem sumptus -vit. SALV. eccl. 4, 18 -are ... largitionem non potest, qui reddiderit accepta.

notabilia ad α et β: *additur* pro (*cf. p. 728, 65*): SEN. contr. exc. 6, 7 quam demens est cui adulterium pro beneficio -tum est (9, 1 [24], 11. LACT. epit. 48, 9 cur p. b. -es quod mihi maleficium est? SYMM. epist. 4, 2. *v. et infra l. 49*). QVINT. decl. 305 p. 196, 24 hoc nobis pro innocentia -as? *pro acc. est enuntiatum*: quod (*cf. supra l. 20. infra l. 80*): SEN. contr. exc. 4, 7 -at nobis, q. deprehensus in adulterio mori noluit. SEN. epist. 93, 8 *sapiens* glorietur audacter ... et rerum naturae -et, q. fuit; merito enim -bit: meliorem illi vitam reddidit quam accepit. PLIN. nat. 29, 7. PS. QVINT. 6, 15 non -bo, q. nomen dedi *filio*. 10, 17 PLIN. epist. 8, 21, 4. SVET. Tib. 53, 2 -vit ..., q. non ... in Gemonias abiecerit. SYMM. epist. 5, 20, 4 pro beneficio. si: SEN. benef. 5, 19, 1 si servum tuum sanavero, tibi -bo. *acc. c. inf.*: TAC. hist. 5, 24 potuisse tunc opprimi legiones et voluisse Germanos, sed dolo a se flexos -vit Civilis.

γ alicui (*sc. se?*): SEN. suas. 3, 5 solebat ... Fuscus ex Vergilio multa trahere, ut Maecenati -ret.

δ absolute: QVINT. decl. 287 p. 154, 12 adfui tibi: non -o. PLIN. paneg. 39, 3 ipsum sibi eripere tot beneficiorum occasiones, tam numerosam obligandi -andique materiam. 71, 2 *cum* manum ... cunctanter et pigre et -antibus similes promerent *alii principes*.

ε audacius i. q. donare, dedicare (*cf. l. 1. 32. cf. et p. 728, 68. huc pertinere videtur*: SEN. contr. exc. 8, 6 si interrogaveris filiam, partem legis -turus es [*sc. mihi*], si non interrogaveris, legem [*i. condonas, sc. non adhibendo*]): STAT. silv. 2 praef. genethliacon Lucani, quod Polla ... -ari sibi voluit. 4 praef. MART. 3, 6, 3. 4, 82, 2 hos ... commenda Venuleio, Rufe, libellos, -et et nobis otia parva, roga. 5, 20, 13 soles ..., qui nobis pereunt et -antur. 5, 80, 2 nunc totam mihi ... horam dones et licet -es, Severe, dum nostras legis ... nugas. 10, 30, 26. 12, 48, 13 -et ipse deus nectar mihi, fiet acetum. 12, 82, 4. SYMM. or. 1, 2 tantum meriti praetulisti (pert- *cod.*), ut nullum praemium tibi debeat -ari. PAVL. NOL. carm. 6, 316 tunc ..., donum summi patris, alme Iohannes, cum Christo promisse, venis teque -at ille qui misit natum?

similiter tertii meritum vel personam: QVINT. decl. 260 p. 66, 20 sic defendo optimum iuvenem (*qui abdicatos alebat*) ...: nolo iam abdica⟨tis imputa⟩re (*?, suppl. Rabbow*), rei publicae ... -o. CASSIOD. var. 9, 25, 5 quotiens ille te (*i. virtutem tuam*) grandaevis proceribus -vit.

notabilia ad A: *per iocum*: QVINT. inst. 11, 3, 33 ut est ... necessaria verborum explanatio *in pronuntiatione*, ita omnes -are et velut adnumerare litteras molestum et odiosum. *indicatur quanti -etur*: SEN. dial. 6, 1, 3 incorrupta rerum fides auctori suo magno -ta (SCHOL. Hor. epist. 1, 17, 53 qui m. vult -are, quod incommoda itineris patiatur). COD. Iust. 6, 46, 6, 2 in aestimatione eius non amplius quam in quindecim solidos -anda.

B *sensu laxiore*: **1** *i. q. adscribere (syn. p. 731, 19. 54) alicui (quasi auctori) aliquid (aliquem p. 731, 13) tamquam meritum vel pec-*

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

catum (*non multum distant quae sub A 4 a p. 729, 32 posui*): **a** *in bonam vel in utramque partem, fere i. q. debere* (*syn. infra l. 24, cf. l. 39*): PVBLIL. P 54 per quem sis clarus illi quod sis -es (VAL. MAX. 2, 7 ext. 1. PETRON. 127, 6 habebo ... q. caelo -em, si nos fata coniunxerint). OV. epist. 6, 102 aliquis ... acta *Iasonis* venenis *Medeae* -at. SEN. contr. 10 praef. 3 *Scauri* raro aliqua actio bona, sed quam fortunae -res (QVINT. decl. 259 p. 57, 28). VAL. MAX. 4, 5, 2 pudore ... effecit ..., ut acies deorum irae, modestia ipsius moribus -retur. 6, 9, 7. SEN. nat. 2, 11, 2 alias *causas mutationis praebet* siderum cursus, ex quibus soli plurimum -es. 6, 7, 1 quidam motum terrarum aquae -verunt. QVINT. decl. 254 p. 42, 27. 382 p. 427, 18 tantum meritum mercennariae operae -as? IVST. 38, 6, 5 huic (*Massinissae*) -ari victum Hannibalem. RVFIN. apol. adv. Hier. 2, 19 p. 598^C quas *laudes* de suis scriptis nec -ari sibi dignum ducit *Origenes* (BENED. reg. prol. sicut Paulus de praedicatione sua sibi aliquid -vit). COD. Theod. 11, 5, 4 conlationis modum ... devotioni solitae ... tua sublimitas faciat -ari. EVGIPP. Sev. 27, 2 ne vestris viribus palmam praesentis certaminis -etis. PALLAD. hist. mon. I 1 p. 251^B. 36, 3 p. 322^B neque illae ipsae praerogativae ... -antur ... deo, sed magis totum ascribitur voluntatis propriae potestati. PASS. Petr. 14. quod: VAL. MAX. 5, 7 ext. 1 q. in amorem incidisset *filius* fortunae acceptum referens, q. dissimulare paratus esset, ipsius pudori -ans. PRAEDEST. 3, 16 p. 656^A si audieris, -bis salvatori q. vives; si contempseris, tuae reputabis ignaviae, dum *eqs.* CASSIOD. var. 6, 15, 2 quid tibi debere possit *reus*, si nummis suis -et q. evasit? cum (*aliter p. 732, 30*): CASSIOD. var. 11, 1, 2 ut vestro magis -etur praeconio, cum tali meruero placere solacio.

b *in malam partem, i. q. obicere (cf. syn. infra l. 34. 81), exprobrare (syn. infra l. 54. 60. p. 732, 40), obiurgare (syn. l. 61), crimini dare, reprehendere (syn. infra l. 60), accusare (infra l. 67), cf. syn. infra l. 60. p. 732, 16. 24. 27. 41.* *opp.* ignoscere *l. 33. 46. p. 732, 28*): **α** *alicui aliquid*: RVT. LVP. 2, 3 iniquus es quidquid aequaliter omnibus putes ignoscendum uni -ans. OV. met. 2, 400 Phoebus ... natum ... obiectat et -at illis (*equis*). 15, 470 bos aret aut mortem senioribus -et annis. SEN. contr. 1 praef. 22 cum ille exilitatem orationis suae -ret controversiae. 2, 6, 7 ut suam quoque luxuriam -ret patri. 10, 1, 12 *al.* SEN. Phaedr. 144 monstra fato, moribus scelera -es (IVV. 2, 17. TERT. apol. 1, 11 f. vel astris [nat. 1, 1 p. 60, 10]. *al. cf.* CVRT. 7, 1, 19 prosperum *exitum* tibi debituros, tristiorem *fortunae* -turos [SYMM. epist. 5, 60 *al.*]). dial. 4, 27, 2 dementes ... illis (*dis*) -ant saevitiam maris. epist. 58, 20. 81, 25. 86, 14. 87, 30. OCTAVIA 616 instat, minatur, -at fatum mihi. CVRT. 7, 1, 22. 7, 2, 2. 8, 2, 2 *licentia* vino poterat -ari. SCRIB. LARG. 84 -ant suam culpam medicamentis (PLIN. nat. 18, 2 PAVL. dig. 20, 5, 9 pr. *al.*). PLIN. nat. praef. 4 hanc (*nostram audaciam*) ... tibi -bis et in nostra culpa tibi ignosces (*cf.* VLP. dig. 42, 6, 1, 17 sibi debet -are suam facilitatem [TERT. anim. 44 p. 373, 5. paenit. 3, 12 ipsa ... sibi -atur nec excusari poterit *difficultas perpetrationis. al.* PANEG. 2, 17, 5 *al.*]. TERT. patient. 11 p. 17, 11 nobis). 25, 52. 29, 22. 33, 145. QVINT. inst. 5, 10, 72 an ei caedes -anda sit, a quo iurgium coepit. 7, 1, 45. decl. 256 p. 48, 1 -o filio ... orbitatem. *al.* TAC. Agr. 27 prospera omnes sibi vindicant, adversa uni -antur. hist. 2, 31 *al.* CALP. decl. 46 p. 36, 3 crimen ... huic (TERT. patient. 5 p. 8, 5. CASSIOD. in psalm. 34, 8 p. 243^D [*antea* exprobraverunt]. COD. Iust. 1, 17, 1, 7 [*syn.* adscribatur]). SCAEV. dig. 40, 5, 41, 7 ut servo nihil possit -ari (*al.* TERT. cult. fem. 1, 4 p. 706 Oe. *al.*). 40, 7, 40, 4 si id esset, quod culpae eius -ari possit (ARATOR act. 2, 375). VLP. dig. 1, 18, 6, 7. PAVL. dig. 17, 1, 26, 6 haec ... casibus ... -ari oportet (TERT. paenit. 3, 11 NOVELL. Valent. 19, 1). *al.* TERT. apol. 3, 3. anim. 40 p. 368, 5 sensus delictorum ... -ari solent animae. paenit. 8, 1 (*syn.* exprobrat, incusat, reprehendit, obiurgat). *al.* SPART. Hadr. 21, 2. VEG. mulom. 4, 3, 5 ne ... neglegentia domini divinae -etur offensae. HIER. epist. 49, 14, 2. PAVL. NOL. epist. 43, 2 p. 365, 6 (*syn.* reputet). AVG. civ. 1, 1 p. 4, 32 D. *al.* OROS. hist. 4, 23, 10. RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 39, 8 (αἰτιάσεσθε). CASSIOD. in psalm. 34, 13 p. 245^B ignorabat ... dominus blasphemare, quod ei princeps sacerdotum ... -vit. var. 17, 5, 3 (*syn.* insultet). LEX Sal. 53, 5 si ... leodem ... alter alteri -verit (*i. de l. dando accusaverit*). *et al.*

β *aliquid*: TERT. adv. Marc. 5, 15 p. 627, 9 nec onerasset illos -ando etiam domini necem. PRVD. cath. 7, 133 quos (*Ninevitas Ionas*) ... increpaverat pudenda censor -ans opprobria. RVT. NAM. 1, 385 Iudaeus ... vexatos frutices, pulsatas -at algas (*vix ad A 1 a α*). COD. Iust. 5, 56, 2 (*a. 224*) si cessatio contutoris in suspecto faciendo tutore -ari possit. LEX Sal. 5, 8, 1^init. de causa quae -atur.

pro acc. sunt struct. variae: **de** (*cf. supra l. 14*): PAVL. dig. 3, 5, 22 de eo ..., quod indebitum solvit, magis est ut sibi -are debeat. RVRIC. epist. 1, 2 p. 354, 10 pater ... promptior gaudere de reditu quam -are de lapsu. **quod** (*cf. p. 729, 59. 730, 43. supra l. 20. cf. et* quia: *p. 729, 61*): SEN. contr. 2, 5, 7 -a[t] tibi, q. publica (?) est, -a[t] tibi, q. torta est, -a (-at *vg.*) tibi, q. sterilis est. QVINT. decl. 301 p. 189, 28 non puto te obicere, q. nuptias optavit; sed nec ego -o. SCAEV. dig. 3, 5, 34 pr. VLP. dig. 49, 4, 1, 9 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 29 p. 524, 9 PORPH. Hor. carm. 1, 8, 1 *al.* CYPR. Demetr. 2 p. 352, 10 epist. 57, 4 p. 654, 4 *al.* AVG. c. Iul. 3, 24, 55. SIDON. carm. 7, 305 q. sensit Scythicum pro moenibus hostem, -at. *al.* CASSIOD. var. 9, 8, 1 sibi .. -are possint, q. *eqs. al.* COD. Iust. 1, 3, 22, 2 (*a. 445*). quoniam: VITAE patr. 3, 20 quoniam non merui videre hominem dei, peccatis meis -o. **si** (*cf. p. 729, 15. 730, 49. cf. et* cum *p. 731, 25*): SEN. contr. exc. 4, 5 -bitur mihi, si quid acciderit (9, 2, 15 CHAR. gramm. p. 349, 15 B. DIOM. gramm. I 391, 16 AVG. epist. 65, 2 p. 234, 18. *cf.* CASSIOD. var. praef. 12 si qua est *eqs.*). PLIN. epist. 6, 20, 20 haec ... leges et tibi, scilicet qui requisisti, -bis, si digna ne epistula quidem videbuntur. SCAEV. dig. 40, 5, 41, 1 VLP. dig. 3, 5, 30, 2 *al.* VEG. mil. 2, 4 HIER. epist. 49, 16, 4 *al.* VRAN. epist. 1 p. 859^B CASSIOD. var. 11, 3, 4 COD. Iust. 4, 29, 22, 1 sibi -et, si ... non fecit (6, 46, 7, 1 *al.*). **cur** (*cf. vol. IV 1451, 34*): VLP. dig. 3, 5, 5, 14 quamquam hoc ei -ari non possit, c. alios debitores non convenerit ..., tamen a semetipso c. non exegerit, ei -bitur. 3, 5, 7 pr. c. ... non convenit. 4, 4, 3, 11 sibi (*al.*). *al.* MAX. TAVR. hom. 114 p. 519^A (*syn.* arguuntur). quare: MARCIAN. dig. 40, 5, 55, 1. RVFIN. Adamant. 3, 10 p. 129, 21 (ἐγκαλεῖς ..., ὅτι). VAL. CEM. hom. 14, 4 p. 736^D. (*acc. c.*) *inf.* (*v. et p. 730, 50. infra l. 59*): HIL. trin. 2, 9 si quis forte intellegentiae suae -bit generationis huius sacramentum non posse se consequi. HIER. praef. Vulg. Tob. -ant nobis *Hebraei* contra suum canonem Latinis auribus ista transferre.

γ *alicui*: QVINT. decl. 333 p. 311, 9 hic pauper -et diviti, tamquam praevaricatus sit. TERT. nat. 2, 5 p. 104, 1 naufragi non ... fluctibus -ant, sed procellae (*antea syn.* accusant, arguunt). ITALA Zach. 1, 4 quibus -verunt prophetae ... dicentes (οἷς ἐνεκάλεσαν, *Vulg.* ad quos clamabant). OPTAT. 3, 1 p. 65, 7 *al.* AVELL. p. 462, 1. PETR. CHRYS. serm. 11 p. 219^B (*syn.* criminentur, contumelientur, accusent, querantur, impetant; infamare). SIDON. epist. 7, 7, 6 ignoscite afflictis nec -ate maerentibus. *seq. oratio directa*: OPTAT. 4, 5 p. 107, 22 vides ... vobis -ari debere, cum dicit deus: ... ponebas scandala. *indirecta*: VEN. FORT. vita Radeg. 33, 77 *arbori* iculariter -at: nisi ..., se de cibo suspenderet. *seq. enunt. relativum*: PLIN. epist. 9, 13, 26 habes epistulam ... libris ... non minorem; sed -bis tibi, qui contentus libris non fuisti (SALV. epist. 4, 7. *cf.* sibi: VLP. dig. 2, 10, 1, 2. 4, 3, 1, 6 *al.* CARM. ad senat. 82 qui ..., -et ipse sibi nec casibus -et ullis. CYPR. epist. 65, 5 p. 726, 1 COD. Theod. 16, 5, 58, 5. *et al.*). PANEG. 6, 20, 3 sibi -et, quisquis uti noluit beneficio tuo. LEX Visig. Eur. 283 suae ... -et culpae, qui *eqs.* (*al.*)

δ *absol.* (*cf. etiam p. 731, 82*): RVFIN. Symb. 20 p. 358^B velut -antis et exprobrantis affectu. VAL. CEM. hom. 14, 4 p. 736^D ut inveniat -andi locum (*seq.* accuset). SIDON. epist. 9, 11, 1. FAVST. REI. grat. 1, 18 p. 56, 12 sub Ezechiele -ans et velut dolens loquitur *deus: eqs.*

2 *i. q. adnumerare, adsignare*: SOL. 1, 28 singulis *olympiadibus* anni quaterni -antur. COD. Theod. 14, 20, 1 spatangium ... in (*cf. p. 729, 63*) primae qualitatis piscem -ari praecipimus. EVTYCH. gramm. V 470, 30 huic regulae sunt -ta *ea verba.*

?**3** *i. q. irrogare, praescribere*: VENVL. dig. 10, 2, 7 non ... his personis silentium -ari potest, cum ad hereditatem post victoriam coheredis pervenerint.

II *i. q.* **putare, existimare** (*c. inf. l. 59. falsae vel dub. trad.*: QVINT. decl. 337 p. 326, 30 graves enim putat [*Schulting*, -at *codd.*] ille *causas mortis*, qui mori vult. AVG. util. cred. 12, 26 quis ... eum culpandum putet (-et *l. v.*), qui *eqs.* VICT. VIT. 3, 48 impletum in se pollutionis sacrilegium -bant): FILASTR. 79, 6 quae ... -antur (*A*, putantur *B*) hominibus in coercitione mala, haec ... utilitatis sunt plena. 88, 7 animas hominum tales velut ... pecudum similes -verunt esse heretici. DIDASC. apost. 23, 15 servit domino *Manasses* ... omnes dies vitae suae et -tus est iustus. VEREC. in cant. 3, 17 eiulant peccatores et vae sibi -ant esse, quoniam dominum offenderunt (*vix ad l. 18*).

deriv.: imputatio, imputativus, imputator.

2. imputo, -āre. *a gr.* ἐμφυτεύω *sec.* putare, *cf.* impotus. *prov.* entar, *theod. vet.* impiton *etc.* (*v. REW et p. 733, 30*). GLOSS.^L III Abol. SE 40 seruntur -antur (*cf. II Abav. SE 58* sevit inseruit vel plantavit).

imputrēscibilis, -e. *ab* in *et* putrescibilis. *qui non putrescit*: OP. imperf. in Matth. 3 p. 650^init. peregrinam tunicam induebat *Iohannes* quasi ecclesiam suam lex et prophetae suis prophetationibus -em et incarpibilem texuerunt. EPIPHAN. in cant. 230 p. 93 corpus unigeniti -e et incorruptibile figuramus in ea (*sc. tabula cedrina, cant. 8, 9*).

imputrēsco, -uī, -ere. *ab* in *et* putrescere. [*val.* împutzi, *hisp.* empodrecer. *M.-L.*] *i. q. putrem fieri* (*incipere*): COLVM. 6, 17, 5 animal (*i. mus*) ... oleo mersum necatur, et cum -uit, conteritur (*inde* PELAGON. 279 -uerit).

^x**imputribilis**, -e. *ab* in *et* putribilis *sec. gr.* ἄσηπτος. valde -is: GREG. M. in Ezech. 2, 3, 13. *in* ITALA *et apud* ECCL.

qui non putrescit vel perit: **1** *de lignis*: **a** ITALA (Lugd., Monac., Ottob.; Rufin., Aug. *al.*) *per* l. -a *vertit* ξύλα ἄσηπτα (עֲצֵי שִׁטִּים setthim: *sic Vulg. ubique; de hac arbore cf. quae disserit* HIER. in Mich. 6, 3 p. 1208^A EVCHER. instr. 2 p. 147, 22 ISID. in exod. 44, 3. 56, 8): exod. 25, 5 sqq. 26, 15. 32. 30, 1 sqq. 35, 7 sqq. *al.* deut. 10, 3. *inde pendent* PS. HIL. dedic. eccl. p. 881^A AMBR. Noe 7, 16 p. 424, 19 HIER. epist. 64, 9, 1. *et al.* **b** *erant qui sic etiam verterent ligna*

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

גֹּפֶר *gen. 6, 14* (*τετραγώνων LXX*, levigatis *Vulg.*, bituminatis *Hier. quaest. hebr. in gen. p. 13, 2*, non putrescentibus *Isid. in gen. 7, 2*): *testantur hanc lectionem*: GREG. ILIB. tract. de arca Noe (RevBén. 26, 1909) p. 6, 31 arca haec, quae de l. -bus constructa est. PAVL. NOL. epist. 40, 3 p. 372, 11 (*allegor.*) cedri ... in arcae fabricam ... erectae mundi huius fluctus -i robore secant (*cf. infra l. 24*). AVG. in psalm. 130, 1. 147, 4. serm. 264, 5 arca ... l. -bus facta. *al.* HESYCH. in lev. 14, 1—9 p. 952^B. **c** *varia*: HIER. in Is. 9, 8 p. 130^A cedris ..., quae -es sunt (in Ezech. 27, 4 p. 248^C tract. in psalm. I p. 126, 6 hom. Orig. in cant. 2, 5 p. 49, 20 GREG. ILIB. in cant. 1, 16 p. 154, 10 H. CASSIAN. inst. 9, 3. APON. 3 p. 56 cedrina -a tigna. GREG. M. in euang. 20, 13 *cedrus est* -is naturae. *al. cf. l. 5*). 30, 8 p. 342^C super buxum, quod lignum est -e. VVLG. Is. 40, 20 forte lignum et -e elegit. PAVL. NOL. epist. 31, 6 p. 274, 15 -em virtutem et indetribilem soliditatem de ... sanguine *Christi* bibit *crux*. AVG. civ. 21, 7 p. 502, 24 D. *igne carbones* -es de putribilibus *lignis fiunt* (*inde* ISID. orig. 19, 6, 3). *et al.*

2 *de alia materia*: MAR. MERC. Conc.^{S} I 5 p. 29, 34 -e ... est et repugnans tempori aurum. PETR. CHRYS. serm. 25 p. 271^B -es in caelo sacculos (*i. thesauros*) vis parari. ORIBAS. eup. 2, 1 A 13 *sales* carnes -es servant (*gr. A 25 ἄσηπτα*). PRIMAS. in apoc. 14, 20 p. 890^B -ia probat ... ignis vasa.

adv. **imputribiliter.** PAVL. NOL. epist. 23, 29 p. 186, 8 arcam domini ... fluctus mundi istius -r secare docuerunt (AVG. epist. 27, 2 p. 98, 3. *cf. supra l. 6*).

deriv. **imputribilitās,** -ātis *f.* APON. 8 p. 160 eboris ... decorem, fortitudinem et -em demonstrando.

LEX. Sal. 27 add. 2 si *quis* **inpotūs** (inmetus *unus cod.*, inpotos *emend., leg.* **inputōs**) de pomario aut de perario deruperit. *i. q. insita, a gr. ἔμφυτος, cf. ἐμφυτεύω et* 2. imputo (*v. Geffcken ad l., Hehn, Kulturpflanzen*^{8} *p. 440*).

imvīvo *v.* inv-.

īmulus, -a, -um. *ab* imus *demin.* CATVLL. 25, 2 Thalle mollior cuniculi capillo ... vel -a oricilla (*i. parte auris infima*).

īmus, -a, -um *v.* infer. *Rehm.*

1. **in-** *particula negativa.* [*i. q. gr.* ἀ(ν)- (*e. g.* īgnōtus = *gr.* ἄγνωτος), *theod.* un-, *sanscr.* a(n)- *etc.*; *cf. osc. umbr.* an- (*e. g. osc.* amprufid = improbe). *J. B. H.*] *ab antiquis origo part.* in- *a praep.* in *diversa non dinoscitur. cf.* CIC. top. 48 praeposito ... 'in' privatur verbum ea vi quam haberet, si 'in' praepositum non fuisset, 'dignitas indignitas' *eqs.* orat. 158 CHAR. gramm. p. 303, 1 B. p. 399, 8 DIOM. gramm. I 411, 17 PRISC. gramm. III 53, 24. *v. et p. 734, 20. exempla v. sub singg. vv.*

2. ***in** *praepositio* (*et praeverb., q. v. sub sgg. vv.; cf. p. 734, 15*). [*ex* en (*v. l. 48*), *i. q. osc. umbr.* en (*e. g. osc.* censtom-en 'in censum'), *umbr.* en- (*e. g.* enetu 'inito'), an-, *gr.* ἐν (ἐν-ς, εἰς) *'in'*, *gall.* in, en-, *got.* in; *cf. lituan.* į *'in' etc. J. B. H.*] ***de sonis et script.***: en (*v. Sommer, Handb.*$^{2.3}$ *98 adn. 1; cf.* endo): INSCR. Dueni (CIL I^2 4) 25 en manom. INSCR. columu. rostr. (CIL I^2 25) 5 enque eodem. SENT. Minuc. (CIL I^2 584) 12 en Manicelo. CIL III 14014 (*v. p. 449, 5*). *praeterea in tit. christ. in formula* en pace: INSCR. christ. Diehl 1403 *al.* (*v. Ind. p. 378* [*adde* INSCR. christ. Silvagni 3944]; *sec. gr. ut vid., cf.* 2502 *εν πακε sim. et script. mixtam* 2691 A ien pace, 2502 adn. *ιεν πακε*). hin: INSCR. christ. Diehl 2269 adn. 3628, *cf.* 3213 adn. **i** (*ex parte haplogr. ut vid.; cf. et* FVLG. serm. ant. 29 istega): INSCR. christ. Diehl 2098 i nomine (2461). 2164 í hoc ... loco. 2200 adn. i deo. CIL VIII 25123 i pace. XI 932 i fro(n)t(e). TAB. devot. Audollent 248 B i di⟨e⟩. *cf. et meros errores lapicid. ut* ian, n, inn *ap. Diehl, Ind. l. c.* *c. apice: v. l. 56; saepius c. i longa, sed sine certa ratione (rarissime ante* f s, *cf. l. 63 sq.) et fere ornamenti causa*: CIL I^2 1292 In a(grum) (III 2275 *al.*). 1301 In fr(ontem) (1399). FAST. ann. Praen. Mart. 19 (CIL I^2 p. 234) In Latio. Amitern. Sept. 13 (p. 244) In senatu. R. GEST. div. Aug. 2, 21 In Saliáre carmen. 5, 23 In fInes. 6, 13 In consulatu. CIL II 1676 Incolonia. 4514, 10 (*s. II ex.*) Inhonores. V 5005 (*a. 201*) In tutela. IX 5860, 4 In hoc. XIV 353, 4. 10. 11 INSCR. christ. Diehl 4736. CE 206, 2 In canIbus. *in tit. saepe a suo pron. (adi.) vel subst. non separatur* (*cf.* MAR. VICTORIN. gramm. VI 23, 12 ne ea quidem, quae cum praepositione dicuntur, circumpungetis ... ut ingalliam, initaliam): INSCR. columu. rostr. (CIL I^2 25) 10 inaltod. marId. SENT. Minuc. (CIL I^2 584) 9 inflovium. 16 inmontem. 33 incetero. LEX Rubr. (CIL I^2 592) 1, 7 ingallia. 1, 10 inius. 1, 32 inea. *et passim in tit. liberae rei p., postea rarius (cf. l. 76. 78. 82) et fere in formulis ut* inperpetuum, immemoriam *al.; nota* CIL XI 2579 (*s. III/IV*) inssomno. *de assimilatione ante* b p m f (*v. Sommer, l. c. p. 192. 297; de compositis v. p. 734, 12*): *in tit.*: LEX agr. (CIL I^2 585) 27 imprivatum. CIL I^2 1420 in fronte. III 1971 immemori(am) (3115. 10965 *al.*). 4487 im praet(orio). 4835 imbello. IV 2410 im balneum. V 4056, 21 (*a. 248*) im m(uro) (XVI 149 B 20 [*a. 245*]). CONST. veteran. 95 p. 2004, 11 (= XVI 155; *a. 254*) im matrimonio. VI 31979 im pacem (*al.; v.* INSCR. christ. Diehl, *Ind. p. 378; nota* 2552 A imp. pace). 36337 im patrono. XI 4391, 13 imperpetuum (*al.*). CE 490, 4 immentest (1331, 2 INSCR. christ. Diehl 2329). *perperam ante alias conson.*: LEX agr. (CIL I^2 585) 93 im ious. TAB. devot. Audollent 268, 1 (*s. III*) im sem. *in codd.*: *e. g.* VERG. Aen. 12, 214 im flammam *M.* FLORENT. dig. 18, 1, 43, 1 impromptu^s *F* (*saepe*). ITALA deut. 9, 27 (Lugd.) im mente (*al.*). *de prosod.*: īn: CYPR. GALL. num. 682 īn augure. ALC. AVIT. carm. 1, 32 CE Inscr. RevA. V 30 (1929) p. 367 n. 7 b (*senar.*). *abbrev.*: i(n) h(onorem) d(omus) d(ivinae) (*e. g.* CIL XIII 6688 [*a. 220*]), p(ius) i(n) s(uos) (CIL II 2095 *al.*), i(n) f(ronte), i(n) e(a) v(erba), *al.* NOT. Tir. 1, 8 in. *cf.* 5, 90 in unum. 6, 18 in utrumque. 7, 13 in sempiternum. 20, 9 in modum. 52, 6^b in irritum. 65, 45 in duplex. *al.* ***de compositione*** (*cf. p. 733, 44*): *de* in *ante* f *et* s *producta (cf. p. 733, 60) v. testimonia vol. IV 1340, 67 sqq. collata. cf. et* CAPER gramm. VII 106, 17 in Siciliam dicendum, non is Siciliam *eqs. (v. et p. 733, 74). quae de assimilat. (cf. p. 733, 74) ante* b m p (*rarius* f, *v. Sommer l. c. 192*) *GRAMM. doceant, v. s.* imbellis *p. 419, 37 et vol. IV 1340, 79 sqq.; adde* PAPIR. Cassiod. gramm. VII 162, 6 CASSIOD. gramm. VII 212, 3. *de vi compositorum*: PRISC. gramm. III 35, 8 est quando eandem habent *praepositiones* tam in compositione quam in appositione significationem ut 'invado hostem' et 'in hostem vado' *eqs.* *de vi intensiva*: DIOM. gramm. I 411, 14 'in' praepositio modo id quod est valde et vim verbi ... auget, ut 'increpuit', 'insonuit' ..., modo significat idem quod 'non'. PROB. inst. gramm. IV 150, 5 MAR. VICTORIN. gramm. VI 204, 17 DON. Eun. 336 SERV. georg. 1, 373. *v. et s.* impotens *p. 670, 32 sqq.*, imprudens *p. 704, 46 et Svennung, Unters. Pallad. p. 579.* *de **notione** (cf. supra l. 15): inter praepp. 'communes' (sc. et c. abl. et c. acc. iunctas) enumerant e. g.* DON. gramm. IV 390, 23 SERV. Aen. 1, 295 gramm. IV 419, 27. 443, 8 CLEDON. gramm. V 25, 24 POMP. gramm. V 275, 17 PRISC. gramm. III 354, 19. *de differentia inter* ad *et* in *disputant* VARRO frg. Scaur. gramm. VII 29, 9 DIOM. gramm. I 415, 8 (*v. vol. I 473, 67. 72*). *cf.* SERV. gramm. IV 419, 10 PRISC. gramm. III 53, 16 AVDAX gramm. VII 354, 24 *al. (v. et p. 736, 35 sq.).* *inter* in *et* erga: *v. vol. V 2, 750, 15. cf. et* SERV. Aen. 1, 231. 2, 61. GLOSS.^{L} II Philox. IN (= GLOSS. II 75, 22) in: εἰς, ἐν. *graece scripta: v. p. 733, 53. 54.* *legitur inde ab* INSCR. Dueni (*v. p. 763, 52*) *et* LEGE XII tab. *per totam latinitatem, ita ut usus increbrescat* (*cf. e. g.* in humum *inde ab* OV. *pro vetere locat.* humi; *v. Klinck, Beitr. zur Geschichte d. Lokativs, Diss. München 1932 p. 67*). [*variat (vel falso trad.) in codd.*: *c.* ad: OV. ars 3, 419 fast. 6, 290 LIV. 4, 54, 4. 34, 32, 9. 35, 19, 7 SEN. Herc. O. 579 (*v. Carlsson, Zu Senecas Trag. p. 14*). MART. 9, 54, 10. *c.* de: *v. Heraeus, Kl. Schr. p. 104.* *c.* en: *v. vol. V 2, 545, 47 sq. cf.* CE 1383 (= INSCR. christ. Diehl 1810), 6 (*a. 557*). *c.* enim: *v. vol. V 2, 570, 70.* *c.* et: VARRO Men. 261 LVCR. 2, 749. *c.* ex: *v. vol. V 2, 1085, 44. cf.* ITALA deut. 1, 2 (Lugd.) in Choreb via ... usque Cades (*ἐκ, Vulg.* de). *c.* iam: *v. p. 80, 78. 81, 20.* *c.* versum: BELL. Hisp. 21, 2 (*v. Klotz, Komm. p. 62*). *c.* ut: *v. Housman ad Manil. 4, 608. cf.* LIV. 3, 69, 3 VITR. 10, 9, 6 COLVM. 5, 9, 16 CHIRON 519. *suppl.*: *e. g.* CIC. prov. 1 (*aliter Klotz ad l., vix recte*). Att. 11, 9, 1 LIV. 6, 31, 5 (*aliter Weissenb.-Rossbach*). 27, 21, 9 (*acc. nud. def. Weissenb.*). VAL. MAX. 9, 2 ext. 5. *falso trad. (cf. l. 36): e. g.* CATO agr. 76, 2 CIC. rep. 4, 6. LVCR. 4, 283 [in] speculum (*sc. ex 's impura' ortum; sic et* QVINT. decl. 302 p. 191, 5 AVIEN. Arat. 972). CIRIS 327 LIV. 2, 48, 5. 10, 24, 3. 39, 53, 12 (per *Heraeus*). VITR. 2, 10, 1 (in⟨ter⟩ *vulgo. cf.* VAL. MAX. 5, 10, 1 [*corr. ex Par.*]). 5, 10, 1 PLIN. nat. 10, 108. *dub. trad.*: *e. g.* PLAVT. Poen. 251 MANIL. 2, 222 (*tuetur Wagen., vix recte*). 5, 106. *dub. interpr.*: *e. g.* MANIL. 2, 191 SEN. epist. 12, 7 (*locus lacunosus*).]

CONSPECTVS MATERIAE.

PARS PRIOR: *cum acc.*

I ***de motu locali***: **A** *generatim i. q. intro, intus: p. 736, 31.*
B *c. notionibus specialibus*: **1** *i. q. super, ἐπί: p. 737, 83.* **2** *i. q. ad, πρός*: **a** *generatim: p. 738, 50.* **b** *i. q. usque ad: p. 739, 5.* **3** *i. q. inter: p. 739, 56.*
C *iuncturae*: **1** *pendet a verbis: p. 740, 45.* **2** *locutiones adverbiales*: **a** *c. acc. sing. adi.: p. 742, 35.* **b** *c. acc. plur. adi.: p. 743, 59.* **c** *alia*: *α* in vulgus: *p. 744, 4.* *β* in se: *p. 744, 22.* **3** usque in: *p. 745, 7.*

II ***de derectione*** *i. q. versus, contra*: **A** *de conversione locali*: **1** *generatim*: **a** *c. verbis: p. 745, 30.* **b** *c. adi. et part.: p. 745, 73.* **2** *speciatim*: **a** *de caeli regionibus: p. 745, 83.* **b** *de dimensionibus corporum: p. 746, 22.* **c** *de partibus corp.: p. 746, 48.* **3** *iunct. adverbiales: p. 746, 78.*
B *de conversione mentis*: **1** *in bonam partem i. q. erga: p. 747, 25.* **2** *in mediam partem i. q. adversus: p. 748, 45.* **3** *in malam partem i. q. contra: p. 749, 10.* **4** *iunct. notabiles (ad 1—3)*: **a** in se: *p. 750, 62.* **b** in usque: *p. 750, 78.*

III ***de tempore***: **A** *spectatur certum tempus i. q. ad, πρός*: **1** *c. verbis: p. 751, 1.* **2** *c. adi.: p. 751, 28.* **3** *c. subst.: p. 751, 30.* **4** *locut. adverbiales: p. 751, 34.*
B *spectatur finis i. q. usque ad*: **1** *sine addit.: p. 752, 33.* **2** usque in: *p. 753, 3.*
C *vi distributiva: p. 753, 39.*
D *liberiora*: **1** *i. q. circa, ad: p. 753, 70.* **2** *i. q. per, intra: p. 754, 1.*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

IV de relatione limitatione modo i. q. ad, secundum vel ex, de sim.: A generatim: p. 754, 36.

B speciatim: 1 de pignerando ludendo sim.: p. 754, 84. 2 in iure de agendo obligando sim.: p. 755, 7. 3 vi distributiva: p. 755, 35.

C locut. adverbiales: 1 c. certis subst.: p. 755, 69. 2 c. acc. neutr. pron.: p. 758, 59. 3 c. acc. neutr. adi.: p. 759, 45.

V de effectu et eventu (in consecutivum): A de divisione in partes: p. 759, 73.

B de mensura et pondere: p. 760, 17.

C de quovis effectu vel eventu: 1 generatim: p. 760, 46. 2 locut. adverbiales: p. 762, 28. 3 i. q. usque ad: a sine addit.: p. 763, 6. b usque in: p. 763, 15.

VI de fine termino consilio (in finale): A usus finalis strictior: 1 generatim: p. 763, 36. 2 locut. adverbiales: a c. subst. verbal. et gerund.: α c. subst. in -tio, -tus, -tura, al.: p. 765, 45. β c. gerund. et gerundiv.: p. 765, 69. b c. certis quibusd. subst. in formulis: p. 765, 84. c c. acc. neutr. pron.: p. 767, 55. d c. acc. neutr. adi.: p. 767, 77.

B usus laxior (in identicum): 1 usus praeparativus: p. 768, 9. 2 usus liberior: a in script. sacra et ap. ECCL.: p. 768, 38. b ap. script. profanos: p. 768, 74.

PARS ALTERA: *cum abl.*

I in locale: A sensu artiore: 1 generatim: p. 769, 2. 2 significantius: a i. q. intra: p. 769, 24. b i. q. super, ἐπί: p. 769, 33. c i. q. ad, πρός: p. 769, 42. d i. q. apud, iuxta: p. 769, 61.

B sensu latiore: 1 exempla sec. subst. vel adi. ordines digesta: a c. subst.: p. 770, 2. b c. adi.: p. 770, 47. c in se: p. 770, 82. 2 iuncturae verbales notabiliores: a esse sim.: 771, 13. b alia: α pro in expectes ex: p. 774, 27. β variat c. in c. acc.: p. 774, 57.

C fere i. q. inter: 1 sensu locali: p. 776, 25. 2 de numero: a varia exempla: p. 776, 53. b iuncturae sollemnes: p. 776, 67. 3 pro gen. partit.: p. 777, 49.

iuncturae adverbiales: p. 778, 1.

II in temporale: A i. q. intra: 1 sensu proprio: p. 778, 17. 2 significantius: a fere i. q. post: p. 778, 35. b fere i. q. ante, abhinc: p. 778, 43.

B spectatur punctum temporis: 1 c. subst.: p. 778, 47. 2 c. pron.: p. 779, 2.

C indicatur longius spatium temporis: p. 779, 29.

iuncturae adverbiales: p. 779, 59.

III in occasionis: A usu generali: 1 indicatur inter actionem alqm. alqd. fieri: p. 779, 69. 2 strictius de occasione: a c. subst. nudo: α de rebus: p. 780, 22. β de animantibus: p. 780, 56. voces amoris: p. 781, 24. b c. gerund.: p. 781, 38. c c. pron.: p. 781, 49.

B usu significantiore: 1 in condicionale: p. 781, 56. 2 in concessivum: p. 782, 3. 3 in adversativum: p. 782, 33. 4 in causale: p. 782, 47. voces affectus: p. 782, 77.

IV in relativum et limitativum: A in relativum: p. 783, 31. B in limitativum: 1 c. subst.: a pendet a verbis: p. 783, 60. b ab adi.: p. 784, 16. c a subst.: p. 784, 64. 2 c. gerund.: p. 784, 76. 3 c. pron.: p. 785, 17.

V in modale: A pro abl. proprie modali: 1 generatim: a c. subst.: p. 785, 31. b c. adi.: p. 785, 64. 2 speciatim: a c. vocab. formae: p. 786, 3. b de directione: p. 786, 18. c c. vocab. quantitatis: p. 786, 30.

B pro varii generis ablativis: 1 pro abl. comitativo: p. 786, 83. 2 pro abl. (vel gen.) qualitatis: p. 787, 6. 3 pro abl. mensurae: p. 787, 19.

C i. q. secundum: p. 787, 25. de norma: p. 787, 56.

VI in identitatis: A in implicativum: p. 787, 72. B in praedicativum: 1 usus sollemnis: p. 788, 54. 2 fere i. q. tamquam, ὡσεί: p. 789, 67.

VII audaciora et recentiora: A in distributivum: p. 789, 76.

B indicatur directio: 1 in finale: a usus nondum perfectus: p. 790, 37. b exempla certa: p. 790, 57. 2 fere pro dativo: p. 791, 29. 3 in effectivum: p. 791, 51. 4 in consecutivum: p. 791, 75.

C in instrumentale: 1 usus laxior: p. 792, 4. ludere sim.: p. 792, 43. 2 usus plenus: a de rebus: p. 792, 51. b de animantibus: p. 793, 39. c. pass.: p. 793, 51. c c. pron.: p. 793, 62. 3 specialia: a pro abl. pretii: p. 793, 69. b pro abl. materiae: p. 793, 75.

D in sociativum: 1 significatur alteram rem cum altera coniunctam esse: a usus praeparativus: p. 794, 5. b usus plenus: α de rebus: p. 794, 26. β de animantibus: p. 794, 53. 2 significatur alteram rem ad alteram accedere: p. 794, 61.

E in NT et ap. Christianos in domino sim.: p. 794, 69.

syntactica et stilistica.

I de casuum permutatione: A acc. pro abl.: 1 usus strictior: p. 795, 7. 2 usus latior: a formae in -am, -em, -um: p. 796, 38. b formae neutrorum III^{ae} decl.: p. 797, 25. c acc. plur.: p. 797, 36. B abl. pro acc.: 1 pro acc. in -am, -em, -um: p. 797, 76. 2 pro acc. neutrorum III^{ae} decl.: p. 798, 66. 3 pro acc. plur.: p. 798, 74.

II in c. aliis casibus coniungitur: A c. gen.: p. 799, 13. B c. dat.: p. 799, 24.

III iuncturae notabiles: A c. praep., adv., coni.: p. 799, 27. B c. nom. urbium insularum terrarum sim.: 1 urbium: p. 799, 71. 2 insularum: p. 800, 43. 3 terrarum: p. 800, 53. 4 populorum: p. 800, 69. C abundantiae: p. 801, 8. D fig. etymol.: p. 801, 18. E graecismi et hebraismi: p. 801, 25. 1 c. inf.: p. 801, 26. 2 uterque casus invenitur: p. 801, 40. 3 parataxis subst.: p. 801, 53.

IV ellipsis sim.: A subst.: p. 801, 66. B verbi: p. 802, 13. C breviloquentia: p. 802, 61.

V de declinatione vocum ab in c. abl. pendentium: p. 802, 63.

VI iuxta posita: p. 802, 70.

VII de iteratione sim.: A in coordinatione: p. 803, 3. B in subordinatione: p. 803, 74. C fig. q. d. ἀπὸ κοινοῦ: p. 804, 11.

VIII de collocatione: A inter subst. et attribut. ponitur: 1 attrib. anteponitur: p. 804, 42. 2 subst. anteponitur: p. 805, 12. B in postponitur: p. 805, 32. C hyperbaton: p. 805, 38. D in in fine versus: p. 805, 42. E de collocat. obi. a subst. pendentis: p. 805, 46. F inque sim.: p. 805, 53. inve sim.: p. 805, 74.

PARS PRIOR: *cum acc.*

I de motu locali: A generatim i. q. 'intro', 'intus': accuratius definitur (cf. p. 734, 27): VARRO Men. 574 venit in urbem atque intra muros. CIC. Verr. II 5, 96 cum in portum dico ..., in urbem dico atque in urbis intimam partem venisse piratas. Phil. 5, 22 ad urbem vel in urbem potius. SEN. epist. 73, 16 ad homines ..., immo ... in homines. al. (cf. et vol. I 485, 25 et Epit. vol. I 78). add. intro: PLAVT. Bacch. 108 (interpol.?) sequere ... me i. in lectum. Merc. 813 Vid. 59 BELL. Afr. 88, 3 (cf. introducere in inde a CIC. Verr. II 3, 56, intro ferre in a PLAVT. Men. 380, intro involare in VARRO rust. 3, 7, 1, intro ire in a PLAVT. Amph. 409, intro mittere in a PLAVT. Aul. 90, intro rumpere a PLAVT. Amph. 1048, introspicere in a CIC. [l. 48]). introrsum (-us): VARRO rust. 1, 16, 6 ut arbores i. in fundum se reclinent. LIV. 10, 33, 3 PLIN. nat. 2, 219. cf. PETRON. 63, 7 introversus se proiecit in lectum. intus: SEPT. SER. carm. frg. 9, 1 gerit ... i. in oppidum ... greges (TER. MAVR. 2629). VARRO rust. 1, 12, 2 LVCR. 2, 711 CELS. 3, 21, 1. SCRIB. LARG. 46 i. in (suppl. Helmr. ex Marcell. med. 10, 4) narem. ITALA Marc. 15, 16 (cod. d). penitus: CIC. Font. 43 introspicite p. in ... partes. LVCR. 6, 594 VERG. Aen. 7, 347. et al.

1 c. verbis (cf. p. 740, 45): exempla antiquissima: LIV. ANDR. carm. frg. 37 inque manum suremit hastam (NAEV. com. 50 pupugit. PLAVT. Asin. 193 numerata. Bacch. 769 dem. et al.). NAEV. trag. 22 ite ... in frondiferos locos (i. silvam. cf. ENN. ann. 72). ENN. ann. 131 eum dederat in luminis oras (cf. in lucem edere vol. V 2, 82, 60). 142 Tiberis flumen vomit in mare salsum. scaen. 299 neque ... in gremium extollas liberorum ... genus. 310 in altum despexit mare (v. vol. V 1, 744, 29. cf. OV. met. 3, 499 spectantis in undam. [al.]). talia passim (v. iuncturas). saepe etiam in locutionibus tropicis: NAEV. carm. frg. 20 ei venit in mentem hominum fortunas ([v. s. v. cf. CORNELIA frg. 2 venire in animum. AFRAN. com. 41 quod in solum [fere i. 'in mentem'] non venit ... tibi [al.]. HOR. epist. 1, 11, 5 venit in votum. cf. et PLAVT. Capt. 1022 [dittogr.] in memoriam redeo [al. cf. 1023 regredior. et al.]. Mil. 1269 induxi in animum [v. s. v.]. sim. al.). PLAVT. Bacch. 606 in eum nunc haec res venit locum (al. cf. TER. Haut. 358 in eum ... res rediit l. [al.]. Phorm. 175 incidi. et al. cf. l. 79). Cas. 369 redi⟨i⟩ vix veram in viam (TER. Andr. 190 CIC. Phil. 12, 7. et al. cf. PLAVT. Cas. 469. 675 al.). Cist. 510 tua dicta nunc in auris recipio (al.). Mil. 197 consilia in animum convoco (cf. Most. 688). Persa 594 paene in foveam decidi (al. v. vol. V 1, 162, 55). Trin. 265 in amorem praecipitavit (cf. CIC. Verr. I 35 in odium ... inruere. al.). 658 in fraudem incidi (TER. Haut. 442. et al. cf. Andr. 782 in malum. CIC. Verr. II 3, 38 in calumnias. saepe [nota SEN. contr. 2, 1, 25]. cf. CIC. Phil. 11, 24 in eandem cadere suspicionem [al.]. HOR. sat. 1, 2, 24 in contraria vitia currunt). al. TER. Andr. 730 nova ... religio in te ... incessit. Haut. 292 ne me in laetitiam frustra conicias. Ad. 269 coram in os te laudare. CATO agr. 61, 1 in radices vires oleae abibunt. VARRO ling. 5, 123 inde (ex Graeco) radices in agrum ... Romanum sunt profectae (cf. CIC. Manil. 63 al.). RHET. Her. 4, 36, 48 inimicos ... in amplissimum locum pervenisse (CIC. Cluent. 153 al. cf. 110 ascenderat [al.]. dom. 37 in sacerdotium ... venire. Balb. 29 in ... civitatem [al.]. SALL. Iug. 4, 4 in senatum. VELL. 2, 51, 3 in ... pontificatum adsurgeret. et al.). CIC. inv. 1, 4 ut ... se in studium ... traderent quietum. Verr. II 1, 131 optatum negotium sibi in sinum delatum esse. II 2, 102 videte in quot se la-

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

queos induerit (*cf.* ac. 2, 18 *al.*). Caecin. 20 quo die in rem praesentem veniretur (*al. cf. p. 795, 58*). Rab. Post. 9 quem hunc morem ... in re⟨m⟩ publica⟨m⟩ inducimus? (*al.*). Mur. 86 quod primus in familiam veterem ... consulatum attulisset (*al. cf.* VAL. MAX. 5, 6, 5 intulit). rep. 1, 5 quae *exempla* ... in civitatem nostram dicunt redundare (*al.*). 2, 34 influxit ... non tenuis ... e Graecia rivulus in hanc urbem (*cf.* leg. 2, 38 *al.*). Tusc. 2, 5 ut ... *philosophiae* laudem ... transferant in hanc urbem (2, 36 *al.*). Att. 1, 12, 4 quod in buccam venerit, scribito (*v. vol. II 2226, 35. cf.* PERS. 4, 48). epist. 7, 5, 3 totum ... hominem tibi ita trado, 'de manu', ut aiunt, 'in manum tuam' (*cf. p. 801, 53*). *al.* CATVLL. 40, 5 ut pervenias in ora vulgi (*cf.* HOR. epist. 1, 3, 9 PROP. 2, 1, 2 *al.* OV. Pont. 4, 6, 18 *al.* LIV. 2, 36, 3). *et al.* *singularia quaedam et analogica* (*fere poetarum*): OV. ars 3, 242 plorat in invisas ... comas (*cf.* QVINT. decl. 349 p. 376, 8 flendo in pectus meum). PLIN. nat. 9, 106 Indis quoque in insulas petuntur *margaritae* (9, 169 *et 10^ies^. aliter* AMM. 19, 8, 12 in montes petimus [*v. Löfstedt, Beitr. 75 sq., ubi plura*]). LVCAN. 2, 219 Tyrrhenas vix eluctatus in undas *amnis.* 2, 408 tellus se solvit in amnem (*cf.* STAT. Theb. 2, 47). 8, 477 Nili crescentis in arva (10, 219. *cf.* 247). PETRON. 38, 2 *arietes* culavit in gregem. SIL. 7, 568 rupit ... in proelia cursum. STAT. Theb. 12, 659 in aethera frangitur (*i. crispatur*) *armorum lux.* IVV. 6, 543 arcanam Iudaea tremens mendicat in aurem. VLP. dig. 50, 15, 4, 2 agri ... tributum in eam civitatem debet levare (*sec.* deferre *sim.*). PALLAD. 4, 10, 10 in ... vasa custodiunt *poma* (*sec.* condere *sim.*). *et al.*

2 *c. adi.* (*dub.*: FRONTO p. 191, 12 N. Fabianum ... frequentem in forum): NAEV. praetext. 2 in patriam redux ([PLAVT. Capt. 43 *al.* TER. Haut. 398 LIV. 22, 60, 13]. *cf.* PLAVT. Capt. 931 in libertatem. TER. Hec. 852 in lucem. LIV. 7, 36, 6 in castra). HOR. carm. 2, 13, 12 caducum *lignum* in domini caput (TERT. spect. 9 resurr. 4 p. 30, 9). PLIN. nat. 2, 219 introrsus in Pontum ... refluo mari. TAC. hist. 3, 61, 2 quidam in castra refugi. 5, 14, 2 obliquam in Rhenum molem. ann. 14, 4, 1 obvius in litora.

3 *c. subst.*: **a** *in*-tio (-sio): PLAVT. Rud. 503 in navem insensio (*cf.* CIC. div. 1, 68 conscensionem. LIV. 21, 51, 5 escensio ... in agrum ... facta [*al.*]). Trin. 709 quid tibi ... in consilium huc accessio est? (*cf.* CIC. leg. agr. 1, 16 quae erit in istos agros deductio?). CIC. Sull. 70 eius in Hispaniam profectione (LIV. 21, 11, 13 *al.*). Phil. 1, 7 ab ea urbe transmissio in Graeciam. 2, 62 in oppida militum ... deductio (*cf. l. 37*). 11, 7 irruptionem armatorum in Treboni domum (*al.*). Tusc. 1, 98 migrationem esse mortem in eas oras ([*cf. Plato apol. 40^c^*]. *al.*). Att. 1, 19, 2 excursiones ... in provinciam faciunt (*al. cf.* BELL. Hisp. 3, 8 eruptionem [*al.*]. LIV. 26, 25, 2 expeditionem [*al.*]. *et al. cf. l. 36. 75. 80*). 9, 12, 1 in Epirum ... invitatio. LIV. 2, 50, 1 incursiones ... in agros (*al. cf.* 35, 49, 9 concursationem). 6, 19, 1 secessione in domum privatam plebis (*al. cf.* PLIN. nat. 8, 126 secessus. SEN. suas. 2, 2 recessus [*al.*]). 39, 33, 3 legationem ... in Graeciam (*Polyb. 12, 4* πρεσβευτὰς ἐπὶ τὴν Ἑ.). VITR. 5, 9, 7 tubulorum in cloacas instructionem. 6, 12, 4. 9, 1, 11. SEN. dial. 2, 5, 7 in quae non est manus iniectio. MARCIAN. dig. 48, 22, 5 relegatio in insulam (*al.*). TERT. anim. 32 p. 354, 15 huiusmodi translationis in animalia (*al.*). *et al.* **b** *in*-tus (-sus; *cf. supra l. 47*): CIL I² 1847 itus actusque est in hoce delubrum. VARRO rust. 3, 5, 11 qua introitus in aream est (*al.*). 3, 5, 12 accessus semita in tholum (LIV. 28, 7, 1. *et al.*). CIC. Verr. II 4, 99 aditus ... in id sacrarium non est viris (*al.*). Cluent. 119 neque ad honorem aditus neque in curiam reditus (*al.* CATVLL. 63, 79 HIRT. Gall. 8, 24, 4. *et al.*). Manil. 13 ipsorum adventus in urbes sociorum (*v. vol. I 839, 26*). Sest. 131 in Capitolium ascensus (*v. vol. II 760, 11. 34. cf.* descensus: LIV. 44, 35, 17 *al.*). Phil. 13, 20 cursus et fuga in Galliam (*v. vol. IV 1530, 80 sq. 1531, 1 al. cf.* CAES. civ. 1, 76, 1 concursus [*al.*]. LIV. 42, 67, 6 in Thessaliam ... decursum [*al.*]. LVCAN. 8, 768 recursus. *et al.*). LVCR. 2, 739. 4, 41 (*v. vol. V 1, 1311, 36*). CAES. Gall. 3, 14, 9 despectus in mare (*v. vol. V 1, 68 sqq. cf.* LIV. 1, 18, 7 prospectu [*al.*]. 6, 20, 11 conspectus). 4, 21, 3 brevissimus in Britanniam traiectus (*al.*). 2, 20, 3 in Siciliam receptus (BELL. Alex. 7, 1 LIV. 2, 65, 2 *al.* STAT. Theb. 11, 52). SALL. Iug. 62, 9 (*trop.*) casus in servitium ex regno. LIV. 4, 25, 9 coetus ... in domos (TAC. ann. 4, 41, 1). 5, 34, 1 transitu in Italiam Gallorum (*al.*). VITR. 5, 12, 4 in aquam ... progressus. 6, 3, 1 in ... conpluvium deiectus (*al.*). VELL. 2, 63, 2 ingressum in castra. SIL. 10, 442 nullas ... ferre ... in terras gressus (*al.*). *et al.* **c** *alia* (*in*-tura: *l. 80*): CIL I² 1905 ⟨i⟩ter in campum (*v. s. v.*). AFRAN. com. 329 quibus cordi est ... dextra in penum erile[m]. CIC. Verr. II 2, 3 maioribus nostris in Africam ex hac provincia gradus imperi factus est (LIV. 37, 25, 7). Balb. 29 cum ex omnibus civitatibus via sit in nostram ([*syn.* ad]. *al.* [*saepe c.* facere, aperire *sim., v. s. v.*]). Phil. 13, 20 fuga in Galliam (SALL. hist. frg. 1, 102. *et saepe, inprimis c.* facere *sim.*). LIV. 30, 10, 5 ut pervium in ... navium ordinem esset. 41, 27, 9 in Aventinum porticum (*cf.* 41, 27, 7). VITR. 4, 1, 9 flexuras in extremas partes ... facere. 4, 6, 6 aperturas habent *fores* in exteriores partes. TAC. hist. 4, 18, 3 fuit ... effugium legionibus in castra (*cf. p. 742, 84*). *et al.*

B *c. notionibus specialibus*: **1** *i. q. super,* ἐπί (*cf. supra l. 59 et* AMBR. in psalm. 45, 20 'posuit super terram' id est 'in terram'. *origo huius usus petenda videtur ex exemplis q. s.* inscendere in arborem, in currum [*v. l. 13*] *ubi notio q. e.* 'intro' [*sc.* 'in frondem', 'in capsum vehiculi'], *iuncta est cum notione q. e.* 'sursum'. *alia a significatione q. e.* 'versus' [*p. 745, 24 sqq.*] *aegre separantur* [*cf. e. g. l. 6*]): ENN. scaen. 206 vide hunc, meae in quem lacrumae ... cadunt (PLAVT. Men. 376 arbores in te. *passim*). ann. 65 quem tu tolles in caerula caeli templa (*fere i. q. sub, sursum, v. vol. III 84, 43. saepe trop.* in caelum tollere *sim.* [*v. vol. III 91, 13*], *item* in astra [*v. vol. II 973, 28*]). PLAVT. Amph. 999 capiam coronam mi in caput (*al. cf. et vol. III 396, 48 sqq.*). 1008 susum ascendam in tectum ([*v. vol. II 754, 56 sqq. 755, 57. 756, 4 al.*]. *cf.* Bacch. 277 in navem conscendimus [*v. vol. IV 362, 32 sqq. 66 sqq.; non e. g. ap.* CAES., *v. Meusel ad Gall. 5, 7, 4*]. Asin. 776 in lectum inscendat [*al.*]. Merc. 931 in currum escendi [*v. vol. V 2, 856, 81. 857, 25. 48*]. OV. trist. 1, 1, 69 in alta palatia ... scandere [*al.*]). Asin. 659 istam *cruminam* imponis in me (*v. p. 651, 49. 54. 56. 63. 69. 652, 42 al.*). Bacch. 571 tollam (*cf. l. 6*) ego ted in collum (*v. vol. III 1659, 36 sq. 39*). 900 in arcem abiit aedem visere Minervae (*v. vol. II 738, 9 sqq.*). Cas. 930 in genua ut astiti (Rud. 174 in g. in undas concidit. *al. cf. vol. VI 1876, 33. 1881, 26*). Poen. 1168 in calones sustolli solent. Pseud. 123 (*cf. p. 804, 11*) de istac re in oculum utrumvis conquiescito :: oculum anne in aurem? ([*cf. gr.* ἐπ' ἀμφότερα καθεύδειν]. *al. v. Otto, Sprichw. 47; Leo, Plaut. Forsch.² 105*). Truc. 479 pallium inice in me huc (*v. s. v.*). TER. Andr. 136 reiecit se in eum flens. ACC. trag. 406 ego me extollo in abietem (VARRO rust. 2, 10, 3 onera ... in iumenta. CIC. filium ... in umeros. *cf.* attollere: *v. vol. II 1149, 14. 1150, 80. 1152, 48. 51 al.* tollere (*cf. l. 6. 16*): CIC. Verr. II 1, 7 in crucem [*al.*]. *et al.*). POMPON. Atell. 40 insilui in ... eculeum (*al. cf.* 223 in iumentum exilit. *et al.*). 171 in terram ... conquexi (*al.*). LABER. mim. 66 in coleos cacas (*cf.* HOR. sat. 1, 8, 38). BIBAC. carm. frg. 9, 2 in humum defluxit (VARRO Men. 391 accidens. *al. cf. p. 734, 34*). VARRO Men. 117. 143 in ianuam 'cave canem' inscribi iubeo. *al.* VERG. Aen. 12, 288 corpora saltu subiciunt in equos (SERV.: super equos iaciunt). 12, 398 ingentem nixus in hastam (*al. cf.* NEP. Att. 21, 5 in cubitum innixus [*al.*]. *et al.*). OV. fast. 4, 561 iuge dracones (*i. currum draconum*) transit ... Ceres. TAC. hist. 2, 14, 2 pars ... in colles ... exsurgeret (*al.*). ITALA Ier. 4, 3 (Tert. adv. Marc. 4, 1 p. 429, 15) ne severitis in spinas (ἐπ' ἀκάνθαις, *Vulg.* super spinas). *et al.* *in locutionibus tropicis* (*cf. supra l. 7*). ENN. scaen. 183 derepente contulit sese in pedes (*al. cf. p. 802, 22*). PLAVT. Cist. 673 quae in tergum meum ne veniant, ... formido (*cf.* Men. 520 omnes in te istaec recident contumeliae [CIC. S. Rosc. 79 *al.*]. CIC. Sull. 27 si ... nullum in me periculum redundarit [*al.*]. SEN. contr. 10 praef. 6 regerunt. SEN. Oed. 706 redit. *et al.*). Truc. 829 in mutum culpam confert (TER. Eun. 389. *cf.* Andr. 379 transferet [Ad. 263 peccatum. *al.*]). TER. Eun. 400 labore alieno ... partam gloriam ... in se transmovet (*cf.* CIC. Verr. II 4, 91 in se suscipere istius culpam [*al.*]. epist. 13, 10, 3 promitto in meque recipio [*al.*]. VITR. 9 praef. 10 sumeret. *cf. et p. 749, 16. 750, 63*).

2 *i. q. ad,* πρός: **a** *generatim* (*exemplis antiquissimis simul notio q. e.* 'intro' *vel* 'inter' *subest. liberiora demum inde a* PROP. *et* OV. [*l. 60*]): PLAVT. Amph. 65 ut conquaestores singula in subsellia eant 102 abiit ... in exercitum ([125]. 1137 profectu's). SISENNA hist. 43 servulum ... in populum (NON. p. 130: pro 'ad populum') produxit armatum (*paulo aliter p. 739, 68*). VARRO frg. Gell. 13, 12, 6 consulem in rostra vocari iusserunt (LYGD. 3, 37 me ... in paludem ... Orcus). VERG. Aen. 2, 716 hanc ex diverso sedem veniemus in unam (*i. ad templum Cereris*). HOR. epist. 2, 1, 48 (*trop.*) qui redit in (ad *l. v.*) fastos ([*v. Kießl.-Heinze ad l.*]. ELEG. in Maec. 1, 6 carina ... redit in vastos semper onusta lacus [*i. Acherontem*]. PROP. 3, 1, 39. 4, 8, 13 in colla parentum *virgines.* OV. epist. 13, 78 medic. 40 rem. 6 trist. 3, 7, 32 SEN. Med. 31. *cf.* OV. met. 10, 335 quid in ista revolvor? [SEN. Oed. 238]). PROP. 2, 9, 12 *Achillem* propositum in Simoenta (*i. ad ripam S.*). 2, 16, 17 semper in oceanum (*i. mare rubrum*) mittit me *puella* quaerere gemmas (OV. am. 1, 9, 17. trist. 1, 2, 65 Stygias ... in [ad *delt.*] undas. SEN. Herc. O. 1691. *et al.*). 3, 7, 60 attulimus longas in freta vestra manus (*cf.* 4, 6, 31). OV. am. 1, 6, 47 in me durae transite catenae (SEN. contr. 10, 2, 3. *cf.* SEN. Thy. 29 [*trop.*] longum nefas eat in nepotes). epist. 12, 13 in nostras ... harenas venerat *Argo* (15, 264 in ... sinus [ars 3, 34]. 18, 103 in ... colla lacerti [*sc. amplexantes.* 19, 58]. fast. 5, 629. LIV. 2, 46, 3 pugna iam in manus, iam ad gladios ... venerat [*i. comminus pugnabatur. de variatione cf.* 6, 8, 4]. SEN. benef. 7, 27, 2. LVCAN. 6, 128 subitus ... in [ad *l. v.*] moenia venit. VVLG. Matth. 3, 13 in Iordanem [ἐπί]. *et al. cf.* CVRT. 5, 3, 3 in regionem Uxiorum pervenit [LVCAN. 10, 279 PASS. Perp. 4]. CONC.^S I 2 p. 33, 24 quatenus ... adveniret in ... synodum [ἐπί, *syn. l. 22* ad]). epist. 15, 128 applicor in terras ... tuas (*alibi fere* ad, *nisi aetate cadente etiam* in *c. abl. pro acc., v. vol. II 296, 81 sq. 297, 40 sqq.*). met. 3, 690 delatus in *Naxon* (*cf.* TAC. dial. 13, 5). 8, 484 in scelus addendum scelus est. fast. 3, 165 *al.* SEN Oed. 61. epist. 103, 4 (*trop.*) in philosophiam recede. LVCAN. 1, 683 primos me ducis in ortus ([*i. ad Aegyptum*]. STAT. Theb. 7, 433 IVV. 10, 65). 8, 46. 133. 16, 137 tendit in Ausonios (CLAVD. 15, 224 *al.*). *al.* VAL. FL. 1, 92 in moenia ... devolat (*cf.* 7, 644). STAT. Theb. 9, 620. ITALA

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

gen. 18, 7 (Aug. loc. hept. 1, 59 p. 517, 11) in boves adcucurrit (εἰς, *Vulg.* ad). *et al.* *c. subst.*: SEN. dial. 4, 13, 1 arduum in virtutes et asperum iter est. IVL. VAL. 2, 36 p. 107, 5 commercia vel Graecis in Persas vel Persis etiam ad (*cf. p. 738, 72*) Graecos.

b *spectatur finis i. q. usque ad*: α *sine addit.* (*affinia sunt exempla p. 760, 17 allata*): CATO agr. 21, 3 cupa qua fini in modiolos erit (*i. 'quae pars cupae usque ad modiolos pertinet'*). SENT. Minuc. (CIL I² 584) 7 inde flovio suso vorsum in flovium Lemurim (9 *al.*). CIC. Quinct. 79 quam longe est hinc in saltum ... Gallicanum? HOR. carm. 3, 3, 45 Roma ... nomen in ultimas extendat oras. PROP. 3, 5, 45 ficta in miseras descendit fabula gentes (*cf.* ad: *Manil. 1, 735*). LIV. 41, 27, 7 porticum ab aede Saturni in Capitolium ad senaculum (MANIL. 2, 844. DECRET. decur. Castrimoen. [CIL XIV 2466] 35 a via publica in agrum. MELA 1, 12. PLIN. nat. 6, 109. 219. FLOR. epit. 2, 6, 38 a Pyrenaeis montibus in Herculis columnas. 2, 8, 1). GERM. 592 mergitur in totos umeros Ophiuchos (*Arat. 577* εἰς ὤμους κατάγει). COLVM. 5, 6, 16 ulmus, quae in corpus nudatur. 5, 6, 24. CVRT. 5, 3, 3 in primam Persidem excurrit *regio Uxiorum* (5, 3, 16. *cf.* TAC. Germ. 41, 1). MELA 3, 78 *Euphrates* non perdurat in pelagus. PLIN. nat. 2, 121. STAT. silv. 1, 5, 52 amnis ... in fundum summo patet (*cf.* TAC. Germ. 30, 1 in quas *civitates* Germania patescit). ITALA Is. 49, 6 (Tert. adv. Prax. 11 p. 244, 7) ut sis salus in extremum terrae (ἕως, *Vulg.* usque ad e.). SOL. 33, 16 rasa in cutem barba. *et al.*

β usque in (*pleraque ab exemplis p. 745, 7 allatis vix discernenda. falsa l. v.*: CAES. Gall. 7, 80, 8 u. in [α, ad β] castra): CIC. Manil. 9 u. in Hispaniam legatos misit (*c. nom. terrarum vel populorum [v. p. 800, 53. 69] ut etiam*: 35. 46. R. GEST. div. Aug. 26 u. In fInés Sabaeorum [MELA 1, 22 u. in Asiae confinia]. CVRT. 7, 8, 18. MELA 2, 16 a Pontici lateris fronte u. in Illyrios [*cf. l. 32 sqq.*]. *al.* PLIN. nat. 2, 168 u. in Arabicum sinum. STAT. silv. 3, 2, 121. *et al. adde* VVLG. act. 26, 11 u. in exteras civitates [ἕως ... εἰς]. *cf. l. 49*). ad Brut. 1, 3 (9, 9 Sj.), 2 u. in Capitolium deductus (*al.*). FEST. p. 293 a Regia u. in arcem (*cf.* CELS. 8, 1, 1 u. in verticem a fronte. SEN. epist. 113, 23. ITALA Mal. 1, 11 [Ps. Tert. adv. Iud. 5 p. 711 Oe.] ab oriente sole u. in occidentem [ἕως, *Vulg.* u. ad]. *et al.*). SEN. contr. 2 praef. 2 (*trop.*). 2, 6 (14), 2 laxior u. in pedes demittitur tunica (*cf.* SEN. epist. 77, 18 u. in pectus. PLIN. nat. 26, 3 u. in ossa. MART. 12, 77, 2 u. in ungues. *et al. cf. l. 48*). SEN. nat. 1, 15, 1 u. in aethera (*cf.* 1, 15, 2 u. in sidera. 7, 8, 4 u. in nubilum [MELA 3, 101]. ITALA deut. 4, 11 [Lugd.] u. in caelum [ἕως, *Vulg.* u. ad]. *et al.*). epist. 113, 29 u. in oceanum (FLOR. epit. 3, 22, 2). *al.* COLVM. 4, 24, 11. 5, 10, 8 (= arb. 20, 3) u. in imum scrobem. 12, 50, 3 u. in summum (*al. cf. l. 46*). *al.* MELA 3, 77 *al.* QVINT. decl. 269 p. 99, 5 (*trop.*). *et al.* in ... usque (in u.: *l. 47. 51. 54. 55*): CIC. nat. deor. 2, 153 hominum ratio non in caelum u. penetravit? LIV. 38, 59, 5 regio ... a Tauro monte in Aegaeum u. prominens mare (*cf.* SEN. nat. 2, 10, 1. 6, 20, 7 ab imo in summa u. SOL. 54, 7 ab Alexandria ... in u. Indiam. *et al.*). SEN. nat. 2, 9, 2. 3, 27, 6 in imum u. receptis aquis (*al.*). epist. 94, 2 in pectus u. (*cf. l. 37*). PLIN. nat. 15, 102 in Britanniam u. pervenere *cerasi* (*cf.* STAT. silv. 3, 3, 71. SVET. Galba 6, 3 in Galliam u. TAC. Germ. 35, 1 in Chattos u. FLOR. epit. 3, 4, 6 in Sarmatas u. AVR. VICT. Caes. 33, 3 in u. Africam. *et al.*). TAC. hist. 1, 39, 1 in urbem u. *al.* TERT. praescr. 24, 5 in tertium u. caelum (*cf.* HIER. epist. 20, 5, 4 in c. u., id est etiam ad excelsa). SPART. Hadr. 24, 9 (*trop.*). AVIEN. ora 56 in u. glaebam. *al.* FAV. EVL. p. 19, 4 in u. illum ⟨circulum⟩. *et al.*

3 *i. q. inter* (*fere c. verbis dividendi scribendi legendi sim., ubi vis localis q. e. 'in medium plurium hominum vel rerum' subest [c. aliis per graecismum, v. p. 740, 31]. praetereo qualia sunt* CIC. dom. 64 clarissimos ... viros se in medios hostis ... iniecisse [*cf.* VERG. Aen. 2, 123 protrahit. *al.*]): **a** *c. verbis dividendi distribuendi vulgandi sim.*: PLAVT. Aul. 108 magister curiae dividere argenti dicit nummos in viros ([*v. vol. V 1, 1598, 32. adde e. g.* PERS. 5, 49 COD. Iust. 2, 7, 25]. *cf.* VERG. Aen. 1, 194 praedam socios partitur in omnis [VELL. 2, 32, 3 TAC. hist. 3, 58, 2. *et al.*]). CIC. Verr. II 5, 188 frugibus ... in orbem terrarum distributis (*v. vol. V 1, 1543, 66. 1544, 54. cf.* contribuere: *v. vol. IV 777, 47*). rep. 3, 33 est ... lex ratio diffusa in omnes (VERG. Aen. 4, 195. *cf. et vol. V 1, 1110, 21. 24 al.*). OV. met. 6, 546 si copia detur, in populos veniam (*cf.* GERM. frg. 5, 2 protulit [PETRON. 17, 8]. SEN. Herc. O. 612 prodire. epist. 31, 10 LVCAN. 7, 115 SIL. 1, 186 *al. cf.* CIC. Tim. 6 indicare in vulgus [CAES. Gall. 1, 46, 4 in v. militum elatum est. *al.*]. civ. 3, 29, 3 quae opinio erat edita in v. [*v. vol. V 2, 89, 24*]. *al. v. et p. 744, 5, 9*]). LIV. 4, 30, 8 volgati ... contactu in homines morbi (*al.* CVRT. 8, 9, 19 *al.*). MANIL. 1, 252 in cunctas dispensat *deus* foedera partes (SEN. dial. 6, 11, 1). SEN. Herc. O. 1535 sparget in centum rabiem dracones (*al.* LVCAN. 5, 49 *al.* SIL. 7, 265. *et al. cf.* PLIN. nat. 2, 118 in multos dispersa fortunae magnitudine [*al.*]). CVRT. 9, 7, 5 in plures (*cf. l. 80*) coepit manare suspicio. LVCAN. 7, 543 in omnes it timor. PERS. 1, 81. QVINT. inst. 1, 1, 6 *Corneliae* sermo in posteros quoque est traditus (10, 2, 6). IVV. 2, 79 dabit in plures *contagio labem*. *et al.*

b *scribendi legendi referendi sim.*: CATO or. frg. 40, 3 in coloniam ... scribere nolim ... spatiatorem (LIV. 10, 1, 1 *al. cf.* CIC. Arch. 6 adscribi ... in eam civitatem [*al.*]. LIV. 31, 14, 2 veteribus militibus ... in legiones discriptis [*al.*]. VAL. MAX. 2, 7, 9 transcripsit [*al.*]). TER. Eun. 1084 ut me in vestrum gregem recipiatis (CIC. dom. 78. *et al.*). LEX Bant. (CIL I² 582) 20 neive eum censor in senatum legito ([LEX repetund. [I² 583] 13 *al.* CIC. dom. 82. *et saepe*]. VARRO Men. 453 in curiam. LIV. 1, 28, 7 in patres [*cf.* inter: *2, 16, 5 al.*]. *al. cf.* CIC. Sest. 137 ut ... deligerentur ... in id consilium [*al.*]. LEX Vrson. [CIL I² 594] 67, 17 neve ... in conlegium ... sublegito cooptato [*al.*]. R. GEST. div. Aug. 1 ⟨sen⟩atus ... in ordinem suum m⟨e adlegit⟩ [*al.*]). VARRO ling. 10, 10 Aristocles rettulit in litteras (CIC. S. Rosc. 27. *et saepe. cf.* 128 haec bona in tabulas publicas nulla redierunt [*v. Landgraf ad l. p. 236*]). CIC. Verr. II 2, 120 ex quibus in eum ordinem cooptari liceret (*v. vol. IV 895, 34. cf.* SALL. Iug. 22, 2. *et al.*). Phil. 1, 20 ut ... in turpem *decuriam* iure coniectus *videatur* ([SEN. epist. 47, 9 PETRON. 47, 13]. *cf.* CIC. Pis. 94 in illum ordinem. *et al.*). rep. 2, 13 Sabinos in civitatem adscivit (*al.* LIV. 6, 40, 4. *et al.*). POLLIO Cic. epist. 10, 32, 2 in XIIII sessum deduxit ([*i. 'censum equestrem donavit'*]. SEN. benef. 3, 9, 1 STAT. silv. 3, 3, 143. *cf.* CAES. Gall. 6, 40, 7 in superiores erant ordines ... traducti). VERG. Aen. 6, 758 inlustris animas nostrumque in nomen ituras. HOR. sat. 1, 4, 143 te ... cogemus in hanc concedere turbam. PROP. 2, 1, 42. LIV. 10, 8, 3 quinque augurum loca ... in quae plebei nominentur. 34, 42, 6 qui in coloniam Romanam nomina dedissent (*al.*). SEN. benef. 2, 10, 4 beneficium in acta non mitto (*al.*). PLIN. nat. 3, 142 petunt in eam *coloniam* iura (5, 2). *et al.* *cf.* in numerum referre *sim.*: VARRO Men. 147 ut Existimatio nomen meum in sanorum n. referat (CIC. inv. 1, 16 *saepe*). CIC. inv. 1, 39 ut ... in fabularum n. reponantur (*al. cf. Plasberg ad Cic. nat. deor. 3, 47*). dom. 116 quem in n. ... nemo nomen dedit. ELOG. (CIL I² p. 189) IV 9 receptus ... in deoru⟨m⟩ n. (*al.*). VERG. georg. 4, 227 HOR. epist. 1, 14, 41. *et al.* *nota* SEN. clem. 1, 5, 7 princeps alios ... libens videat, alios in n. relinquat.

c *alia* (*ap.* ECCL. *per graecismum. dub.*: CYPR. fab. virg. 21 p. 202, 5 quarum *feminarum* in [in⟨ter⟩ *Pamel.*] vos pudica lavatio est. PANEG. 7, 9, 3 [in vo⟨bi⟩s *vel* in⟨ter⟩ vos *vulgo*]): TAC. ann. 4, 2, 1 ut ... fiducia ipsis, in ceteros metus oreretur (*al. cf.* 6, 50, 5 pavor ... in omnes). 6, 22, 1 tristia in bonos, laeta apud deteriores esse. APVL. Plat. 1, 5 *dei naturam* in multos ... enuntiari non posse ([*Tim. 28ᶜ* εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν]. *cf.* MIN. FEL. 19, 14. TERT. apol. 46, 9 [*v. et* CIC. Tim. 6 *p. 739, 70*]). ITALA Am. 4, 13 (Tert. adv. Hermog. 32 p. 161, 14 *al.*) adnuntiat in homines Christum suum (εἰς, *Vulg.* homini). Ioh. 21, 23 (cod. a) exiit hic sermo in fratres (εἰς; *codd.* δqr *al. et Vulg.* inter, *cod.* f ad, *codd.* bcd *al.* apud). *al.* *liberius* (*nisi est acc. pro abl.*): CLAVD. 15, 236 in fratres medio discordia Mauro nascitur. VICTORIN. Christ. 40 laetus fit plangor in omnes (105).

C *iuncturae* (*fere ad A et B 1 et 2*): **1** *pendet a* **verbis** (*cf. p. 736, 50 selectissima affero contentus vel rariora [cf. et p. 737, 13] congerere vel ea quae utrumque casum [sc. acc. et abl.] admittunt*): abdere: *saepe inde a* CIC. Arat. 411 *et* CAES. Gall. 5, 8, 6 (*in c. abl. inde a* CIC., *abl. nud. a* VERG., *v. vol. I 57, 78*). abscondere: PLAVT. Cist. 63 SEN. clem. 1, 9, 1 COLVM. arb. 7, 3. 22, 3. *et al.* (*saepius* in *c. abl.*). accedere: CATO agr. 107, 1 *vitium* in vinum. CIC. Verr. II 4, 51 *al.* Q. CIC. pet. 12 OV. fast. 3, 165 SEN. contr. 2, 4, 6. *et al. nota* VLP. dig. 49, 4, 1, 9 *syn.* ad (*saepius* ad, *v. vol. I 255, 46 sqq.*). accidere: LVCR. 4, 215 OV. fast. 5, 360 (*passim* ad). accipere: LVCIL. 154 LVCR. 6, 655 SALL. Iug. 10, 1 OV. ars 2, 458 LIV. 1, 11, 6. *et al.* accommodare: VITR. 10, 2, 2 (*alibi* ad *inde a* PLAVTO). accurrere: *v. vol. I 344, 37* (ad: *ibid. 21*). addere: *v. vol. I 581, 75. 583, 42. 587, 76. 588, 82. 590, 32. cf. supra p. 738, 80.* adducere: *v. vol. I 595, 7. 596, 42.* adhibere: *v. vol. I 638, 79.* adicere: OV. ars 3, 7 LIV. 38, 8, 10 VITR. 4, 6, 5 COLVM. 8, 14, 9 *al.* (*saepius* ad). adigere: OV. met. 5, 70 *al.* SEN. contr. 7, 5 (20), 2. *et al.* adire: *v. vol. I 619, 62* (*saepius* ad). admiscere: *v. vol. I 746, 3. adde* PLIN. nat. 26, 104 (in *c. abl.*: *ibid. 745, 81*). admittere: *v. vol. I 750, 23* (in *c. abl.*: *ibid. 45*). admovere: LIV. 42, 57, 10 (*passim* ad). advehere: PLAVT. Amph. 731 *al.* CIC. Tusc. 1, 113 Att. 14, 20, 1 LIV. 9, 3, 9. *et al.* advolare: *v. vol. I 895, 65. 70. 896, 45.* affigere: SIL. 14, 328 (*alibi* ad, *v. vol. I 1213, 76*). afferre (*cf. p. 737, 4. 738, 67*): RHET. Her. 1, 13, 23 VARRO rust. 1, 8, 4 CIC. inv. 2, 149 Verr. II 4, 64 div. 1, 32 SVLPICIA Tib. 3, 13, 4 OV. met. 12, 6 *al.* LIV. 6, 7, 6 (*trop.*) VITR. 2, 8, 9. *et al.* (*passim* ad). apponere: *v. vol. II 300, 42.* appropinquare: BELL. Hisp. 30, 2 (*alibi* ad, *v. vol. II 314, 69. 84*). arcessere: *v. vol. II 450, 59. 67 sqq. 451, 15. 30. 40.* ascendere: *v. p. 738, 10.* attrahere: PROP. 2, 1, 31 in urbem. LIV. 30, 31, 18 in Africam. SEN. contr. 9, 2 (25), 9 COLVM. 4, 15, 1 LVCAN. 10, 385 (*alibi* ad). circumagere: LIV. 10, 2, 6 SEN. benef. 5, 16, 5. circumducere: LIV. 10, 40, 8. circumire: VARRO rust. 3, 5, 14. circumvehi: *v. vol. III 1178, 5. 14. 24.* claudere (*cf.* con-, in-): TVBERO hist. 9 SEN. dial. 9, 11, 7 (*alibi* in *c. abl. inde a* PACVV. trag. 158). collocare: *v. vol. III 1640, 79. 1642, 64. 1643, 21. 75. 1648, 46. adde* SALL. Iug. 61, 2 VITR. 10, 5, 2 (*cf.* in *c. abl.*: 10, 9, 6). CET. FAV. 3 p. 290, 20 (*cf.* in *c. abl.*: VITR. 8, 1, 5). CELS. 8, 7, 2. *et al.* compellere: *v. vol. III 2029, 73. 2030, 22. 38. 57.* componere: *v. vol. III 2117, 9* (in *c. abl.*: *ibid. 2116, 82*). concludere: PLAVT. Cas. 132 *al.* TER. Ad. 552 (*cf.* DON. *ad l.*). VITR. 10, 14, 2 (*alibi abl. vel* in *c. abl.*). condere (*cf.* abs-,

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

re-): *v. vol. IV 149, 27 sqq. 73. 81. 150, 71 al.* (in *c. abl.*: *ibid. 148, 38. 45. 56. 149, 74 sq. 150, 67 al.* [*praeterea abl., raro et poetice dat.*]). conscendere: *v. p. 738, 11.* consīdere: *i. q. desidere, collabi*: *v. vol. IV 435, 62* (*c. aliis notionibus aut dub. aut sero, v. ibid. 433, 11. 78* [*passim abl. vel* in *c. abl.*]). constituere: VITR. 4, 3, 2 (*passim* in *c. abl.*). defigere: *v. vol. V 1, 340, 59* (in *c. abl.*: *ibid. l. 23*). deponere: *v. vol. V 1, 581, 39* (in *c. abl.*: *ibid. 581, 22*). deprimere: CIC. ac. 2, 38 LIV. 32, 17, 16 CELS. 8, 3, 5. *et al.* (in *c. abl.*: *v. vol. V 1, 612, 69*). desīdere: CELS. 7, 30, 3^c (in aqua *l. v.*). despicere: *v. vol. V 1, 744, 29 sqq. 45.* destituere: VARRO rust. 1, 20, 2. deverti: *v. vol. V 1, 855, 49. 50. 52 sqq. 60 al.* (in *c. abl.*: *ibid. 46 sq. 62 al.*). dispergere: *v. vol. V 1, 1409, 29* (in *c. abl.*: *ibid. 43*). disponere: BELL. Afr. 34, 6 BELL. Alex. 49, 1 LIV. 38, 41, 13 SEN. dial. 6, 16, 7. *et al.* (*passim* in *c. abl.*). distribuere: *v. p. 739, 65* (in *c. abl.*: *v. vol. V 1, 1544, 1*). dividere: *v. p. 739, 61.* emergere: *v. vol. V 2, 473, 61. adde* CIC. Att. 2, 12, 2. escendere: *v. p. 738, 14.* excīdere: *v. vol. V 2, 1234, 57.* excipere: LIV. 25, 3, 11 SIL. 8, 182. *et al.* eximere: CATO agr. 156, 3. expellere: CIC. Verr. II 5, 91 in litus. Lael. 42 in exilium (*al.*). OV. epist. 17, 197. *et al.* (*nota* PLIN. nat. 9, 11 [in *c. abl. R², vulgo*]). exponere: BELL. Alex. 10, 2. 19, 3. LIV. 23, 40, 8 in terram (*al.*). *et al.* exsistere: LVCR. 5, 212. exstare: CALP. ecl. 7, 54. extendere: LVCR. 6, 435 MELA 2, 86. farcire: SEN. dial. 5, 19, 4 *al.* figere (*cf.* de-): *v. vol. VI 712, 28. 64. 714, 55. 718, 72* (in *c. abl.*: *ibid. 711, 69. 714, 63. 718, 58*). gerere: *v. vol. VI 1932, 82.* gradi: MANIL. 1, 658. *cf.* gressum ferre: VERG. Aen. 11, 99. haurire: LIV. 29, 32, 9. iacere (*cf. p. 738, 23*): *v. supra p. 34, 2. 45. 63. 35, 14. 37, 42* (in *c. abl.*: *p. 42, 46. cf. infra p. 775, 61*). iactare: *v. supra p. 49, 62. 50. 8, 53, 47 al.* (in *c. abl.*: *p. 53, 47 al.*). illigare: *v. p. 379, 76* (in *c. abl.*: *p. 379, 75*). immergere: *v. p. 456, 22* (in *c. abl.*: *p. 456, 24*). implicare: *v. p. 644, 46* (in *c. abl.*: *p. 644, 50*). imponere: *v. p. 738, 15* (in *c. abl.*: *v. p. 660, 27*). imprimere: *v. p. 683, 77* (in *c. abl.*: *p. 683, 74*). includere: *v. s. v.* incumbere (*cf.* QVINT. inst. 9, 3, 1): LVCIL. 601. *et al.* (*v. s. v.*). indere: PLAVT. Cas. 247. *et passim* (*v. s. v.* in *c. abl.*: *v. p. 774, 74*). inducere: PLAVT. Mil. 233. *et al.* (*v. s. v.*). induere: PLAVT. Cas. 113 CIC. div. 2, 44 VITR. 10, 2, 1. *et al.* inferre: *v. s. v.* (in *c. abl.*: *p. 775, 18*). ingerere: PLAVT. Pseud. 369 TER. Phorm. 988 VERG. Aen. 9, 761. *et al.* ingruere: LIV. 4, 30, 8 *al.* inire: LIV. 24, 9, 2 (*concinnitatis causa; alibi acc. nud.*). VITR. 8, 3, 5 *al.* inniti: *v. p. 738, 35.* inscendere: *v. p. 738, 13.* inserere: VARRO rust. 1, 39, 3 *al.* CIC. Verr. II 4, 37. *et passim* (in *c. abl.*: *p. 774, 71*). insīdere: VITR. 1, 4, 6 *al.* insilire: *v. p. 738, 28.* introducere *sim.*: *v. p. 736, 38.* invitare: CIC. off. 3, 58 *al.* LIV. 28, 18, 2. *et al.* iugulare: VERG. Aen. 11, 199 (= 12, 214) in flammam. legere: TIB. 1, 3, 6 OV. fast. 5, 218 SEN. contr. 2, 1, 39. *et al.* mactare: ACC. trag. 126 (*v. vol. VIII 21, 50*). STAT. Theb. 5, 674. mergere: *v. s. v.* miscere: SEN. Thy. 65 COLVM. 12, 20, 7 *al.* mittere: *v. s. v.* movere: CIC. Caecin. 50 CAES. Gall. 7, 53, 3 OV. met. 12, 492 LIV. 22, 43, 5. *et al.* niti: *v. p. 738, 34.* nuntiare: PLAVT. Capt. 384 in patriam ad patrem. CIC. S. Rosc. 105 Volaterras in castra (*al.*). Mil. 65 in hortos. *et al.* obire: CIC. Arat. 406. occīdere (*i. q.* '*in-*', '*con-*'): LIV. 21, 35, 12 *al.* occurrere: CIC. Verr. II 3, 67 SEN. epist. 94, 20. pascere: LEX agr. (CIL I² 585) 14. pellere: RHET. Her. 4, 54, 68. CIC. de orat. 2, 56 in exilium (*al.*). SEN. nat. 3, 30, 7. *et al.* peregrinari: CIC. Tusc. 5, 114 PLIN. nat. 16, 135. perfugere: SISENNA hist. 37 CIC. Sest. 18 BELL. Afr. 32, 3. *et al.* perrumpere: LIV. 3, 18, 8 *al.* SIL. 12, 698. persequi: VARRO rust. 3, 17, 10 CIC. Phil. 8, 14 *al.* OV. met. 4, 552 LIV. 3, 68, 7. *et al.* persīdere: LVCR. 6, 1126. pertrahere: LIV. 6, 24, 3 *al.* TAC. dial. 17, 4. pervolare: CIC. rep. 6, 29 PETRON. 91, 3. ponere (*cf.* ap-, com-, dis-, ex-, im-, pro-, re-, se-, sup-): CATO agr. 66, 1. 76, 4 (⟨in-⟩ *vulgo, v. p. 650, 54* [*vix recte tuetur Svennung, Eran. 32, 1934, 19*]). 88, 2 (⟨diffundito⟩ *Keil*). orig. 65 (onere *codd.*). OV. rem. 719 *scripta* in ignes. met. 8, 452. *praeterea falso trad.*: HIRT. Gall. 8, 46, 4 BELL. Afr. 51, 2 COLVM. arb. 13. *casuum confusioni deberi videntur*: CIL III 9533 in hunc sartofagum. 13663 *al.* (*v. Diehl, De m fin. 36 sq.*). porricere: VERG. Aen. 5, 238 (pro- *l. v.*) LIV. 29, 27, 5. premere (*cf.* de-, im-): OV. epist. 4, 41 *al.* SEN. nat. 6, 13, 3 STAT. Theb. 5, 235. *et al.* (in *c. abl.*: *v. p. 775, 52*). procīdere: LIV. 35, 21, 6 *al.* PLIN. nat. 16, 15. *et al.* procurrere: CATVLL. 64, 128 CAES. Gall. 6, 40, 1 HOR. epod. 16, 29. *et al.* profundere: CIC. Sest. 93 (*trop.*) OV. met. 13, 636 VITR. 2 praef. 2. proponere: *v. p. 738, 63.* proripere: HOR. carm. 1, 8, 16 PLIN. nat. 8, 185. *et al.* prosequi: LIV. 5, 40, 1 VAL. MAX. 7, 5, 4. *et al.* prosilire: OV. fast. 2, 227 LIV. 5, 2, 3. *et al.* provolvere: TER. Andr. 776 OV. met. 8, 587. *et al.* recīdere: CIC. nat. 2, 66 *al.* LVCR. 1, 1062 *al.* OV. met. 10, 18. *et al.* recondere: CIC. inv. 2, 14 SEN. epist. 36, 10. *et al.* (in *c. abl.*: GAV. BASS. Gell. 3, 19, 2 VERG. Aen. 10, 386 [*v.* SERV.] SEN. dial. 5, 13, 2. *et al.*). recurrere: CIC. nat. deor. 2, 50 Att. 13, 47^B, 2 TIB. 3, 9, 24. *et al.* reddere: PLAVT. Bacar. frg. 1 VERG. Aen. 10, 683. *et al.* redigere: VARRO rust. 2, 5, 13 *al.* BELL. Alex. 19, 3 BELL. Hisp. 15, 4. *et al.* repere: HOR. epist. 1, 7, 30 PLIN. nat. 8, 20 SIL. 7, 669. reponere: PROP. 4, 4, 37. LIV. 29, 19, 7 in thensauros ([-is ς]. 31, 13, 1). VAL. MAX. 4, 3, 9 *al.* CELS. 8, 5, 3 SEN. epist. 104, 18 COLVM. 2, 10, 3 *al.* PETRON. 136, 1 PLIN. nat. 25, 167 *al.* QVINT. inst. 5, 7, 11

CIL III 13665, 12 (εἰς). (*c. abl.*: CATO agr. 68 in suo quidque loco reponito. VARRO rust. 3, 37. CIC. inv. 2, 165 [*trop.*]. *et al.*). resīdere: VITR. 7, 8, 2. restituere: CIC. dom. 143 *al.* LIV. 2, 49, 7 *al.* VITR. 9, 1, 10. *et al.* ruere: BELL. Afr. 83, 2 SALL. hist. frg. 2, 101 VERG. georg. 2, 504. *et passim.* salire: PLAVT. Comm. frg. 1 CATO agr. 154 OV. Ib. 556. *et al.* scandere: *v. p. 738, 15.* scribere: LIV. 3, 46, 9 in castra. *al.* TAC. dial. 20, 4 *al.* seponere: TAC. hist. 1, 10, 1 *al.* serpere: OV. rem. 105 *al.* SEN. Oed. 283 Tro. 1054 MART. 1, 78, 2. sīdere: STAT. Theb. 9, 346. sistere: PLAVT. Curc. 287 in viam (*VE*, in via *cett., vulgo*. Mil. 344). (in *c. abl.*: PLAVT. Merc. 891 LVCIL. 155. *et al.*). solvere: VERG. Aen. 12, 205. sonare: MANIL. 2, 39. spargere: CATO agr. 36 CIC. Tim. 46 (ἔσπειρεν εἰς). *al.* VERG. Aen. 3, 605. *et al.* statuere: LIV. 24, 34, 11 (in *c. abl.*: *v. p. 774, 67*). sternere: AETNA 80 SIL. 15, 87 (in *c. abl.*: *v. p. 774, 67*). stillare: LVCR. 4, 1059 IVV. 3, 122. subdere: VERG. Aen. 7, 347. subire: PLAVT. Merc. 194 BELL. Alex. 74, 4 OV. met. 4, 601. *et al.* subrepere: CATVLL. 76, 21 LVCAN. 2, 390 STAT. silv. 1, 4, 56. subsīdere: SEN. contr. exc. 6, 4. succedere: CAES. Gall. 4, 32, 2 BELL. Alex. 10, 6 VERG. Aen. 9, 659. *et al.*). summittere: CAES. civ. 1, 45, 8 BELL. Afr. 36, 1 COLVM. 4, 14, 3 *al.* summovere: SALL. epist. Pomp. 4 LIV. 30, 35, 9. *et al.* terere: CATO agr. 157, 4 (in *c. abl.*: *v. p. 776, 1*). tingere: PLIN. nat. 36, 184. tollere: *v. p. 738, 6. 16. 27.* trahere: PLAVT. Pseud. 494 ACC. trag. 10 LVCR. 4, 376 VERG. Aen. 8, 210. *et saepe, inpr. ap. poetas.* transgredi: SALL. epist. Pomp. 10 HYG. Gell. 10, 16, 16 LIV. 2, 39, 3. *et al.* transilire: BELL. Alex. 46, 4 LIV. 30, 25, 7. *et al.* tra(ns)mittere: CIC. div. 2, 52 LIV. 8, 24, 3. *et al.* transvehere (-i): SALL. Iug. 18, 4 *al.* LIV. 23, 41, 8. *et al.* trudere: CIC. Att. 1, 16, 12 (*trop.*) HOR. epod. 2, 32 VITR. 10, 7, 3. *et al.* vadere: VERG. Aen. 2, 359 (*trop.*). LIV. 2, 10, 5 *al.* SEN. dial. 11, 20, 2. *et al.* vehere (-i): PLAVT. Most. 994 VARRO ling. 6, 16 CAES. civ. 2, 44, 3. *et al.* videre: MIN. FEL. 32, 5 in sole⟨m⟩. CYPR. ad Donat. 1 p. 3, 15. visere: PLAVT. Rud. 1286. volare: PLAVT. Pseud. 841 LVCR. 1, 1064 LIV. 27, 23, 3. *et al.* volvere: VERG. Aen. 11, 888 OV. am. 1, 15, 10. *et al.* urgere: OV. epist. 6, 92 PLIN. nat. 9, 13. 31.

2 *locutiones adverbiales*: **a** *c. acc. sing. adi.* (*fere positivorum; compar.*: *l. 48. superl.*: *l. 39. 44. 46. 48. 74. p. 743, 11. c. gen.*: *l. 45. 47. al.*): in abruptum: *v. vol. I 143, 28.* in aequum (*sc. locum*): *v. vol. I 1029, 74.* in altum: *v. vol. I 1778, 46. 1782, 10. cf.* in altissimum: SEN. epist. 51, 1. in apertum: LVCR. 6, 816 SEN. Oed. 622 COD. Theod. 12, 6, 26 (= Iust. 10, 72, 11). in apricum: *v. vol. II 318, 71.* in arduum: LIV. 5, 43, 2 SEN. Thy. 167 *al.* in aridum: CAES. Gall. 4, 29, 2. in densum: *v. vol. V 1, 545, 81.* in devium: SEN. dial. 5, 19, 1. in excelsum: *v. vol. V 2, 1222, 75.* in extremum (*cf. p. 743, 68*): LIV. 45, 5, 6 *pontis.* SEN. nat. 3, 10, 1 mundi. in idem (id ipsum): *v. p. 743, 52.* in imum: LVCR. 5, 496 confluxit (*syn.* funditus). VITR. 10, 3, 3 (*opp.* in altitudinem. 10, 15, 7). CELS. 2, 3, 4. SEN. dial. 7, 17, 2 cursus sui. *al.* in inferius: OV. met. 15, 241. in intimum: CIC. Cael. 62 *balnearum.* in lubricum: CATO orig. 125. **in medium** (*cf. p. 795, 75*): LIV. ANDR. trag. 41 vocat (CIC. Cluent. 77 *al.*). PLAVT. Amph. 223 exeunt. Capt. 649 processerim (*al.*). ACC. trag. 645 proripit sese. AFRAN. com. 168 proferam (*al.*). RHET. Her. 4, 51, 65 protrahi (*al.*). CIC. Tim. 21 admiscuit (*p. 35^A* ἐν μέσῳ συνεκεράσατο). *et passim. liberius i.* '*in commune*' (*sc. evanida vi motionis*): SALL. hist. frg. 4, 37 consultare (*cf.* VERG. Aen. 11, 335 consulite [LIV. 24, 22, 15. *et al.*]). VERG. georg. 1, 127 quaerebant ([SERV.: in commune]. 4, 157). OV. met. 4, 41 referamus. SEN. Ag. 666 deflere suos. *i. q.* '*inter medium*' (*sec. gr.* ἀνὰ μέσον): ITALA lev. 11, 47 (Lugd.) in m. eorum ... et in m. eorum. in obscurum: SEN. dial. 1, 4, 3. in occultum: CAES. Gall. 7, 30, 1. in planum: SALL. Iug. 49, 6 deducit (SEN. epist. 111, 4 *al.*). LIV. 2, 7, 11 deferam ... aedes (*al.*). PAVL. FEST. p. 121 devexi. SEN. Ag. 85 tulit *domos. al.* LVCAN. 1, 383 PLIN. nat. 36, 2 EPIST. imp. Vesp. (CIL II 1423) 9. in praeceps: VERG. georg. 1, 203 rapit (*al. cf.* AETNA 125 direpta). Aen. 6, 578 patet. OV. met. 2, 69 ferar (*al.*). LIV. 27, 20, 11 dederat (*al.*). *al.* SEN. Ag. 260 agis (*al.*). *et al.* in primum (*i. in pr. aciem*): LIV. 2, 20, 10 *al.* in privatum: LEX Vrson. (CIL I² 594) 99, 9 aquam in pr. caducam ducere (*al.*). *vi simul finali* (*cf. l. 76*): LIV. 38, 59, 2 omne in pr. versum. 40, 51, 5 vendidit. PLIN. nat. 16, 8 QVINT. decl. 255 p. 46, 8. in proclive: SEN. contr. 3 praef. 9 SEN. epist. 90, 10. in profundum: CIC. Verr. II 4, 26 abiecistis (*al.*). OV. met. 8, 594 propulit. 11, 791 abit (*al.*). LIV. 30, 38, 9 haustae. 33, 29, 6 traherentur (*al.*). VAL. MAX. 6, 4, 5 praecipitavit (*al.*). *et al.* in propinquum: SEN. nat. 4, 11, 4. in proximum: PLAVT. Cas. 145 transeo. 163 *al.* SEN. nat. 5, 17, 4. 7, 28, 2 PLIN. epist. 1, 12, 10. **in publicum** (*cf. p. 795, 82. sensu simul finali: e. g. l. 77 sqq. p. 743, 2 sq.*): PLAVT. Persa 68 det in p. dimidium (CATO or. frg. 47 SENT. Minuc. [CIL I² 584] 25 *al. cf.* VARRO ling. 5, 95 coactum. 6, 74 praestet. LEX agr. [CIL I² 585] 74. LEX Vrson. [CIL I² 594] 65, 19 redacta erit [*al.*]. CIC. leg. agr. 2, 59 relatum est [*al.*]. rep. 2, 60 averterant. CAES. civ. 1, 36, 2 conferunt [*al.*]. 2, 18, 5 addicebat. LIV. 7, 16, 3 secernendo. *et al.*). Stich. 614 prodibo (*al. cf.* CAES. Gall. 7, 26, 3 procurrerunt [*al.*] LIV. 34, 5, 7 processerunt [*al.*]). CIC. Verr. II 1, 54 deportasses. leg. agr. 2, 13 lex ... proponitur. *et passim.* *c. subst.*: LIV. 24, 26, 12 si effugium patuis-

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

set in p. TAC. ann. 13, 45, 3 egressus (PLIN. paneg. 26, 1). c. adi.: TAC. ann. 2, 48, 1 magnificam in p. largitionem (PLIN. paneg. 51, 2). 11, 17, 2 exitiosi (opp. privatim). 12, 8, 2 laetum. MIN. FEL. 8, 4 muta natio. c. adv.: TAC. Germ. 21, 1 utiliter in p. in secretum: LIV. 1, 39, 3 abducto. al. PHAEDR. 3, 10, 11 SEN. benef. 6, 34, 2 al. in siccum: VERG. georg. 3, 433 PETRON. 72, 8 PLIN. nat. 9, 70 al. VVLG. Tob. 6, 4. in solidum (aliter p. 759, 54): VERG. georg. 2, 79. in sublime: CIC. nat. deor. 2, 44 ferri (2, 141 [alibi sublime ferri Cic., paulo alia vi ut vid.; cf. Plasb. ad l.] SEN. suas. 4, 2. et al. cf. BELL. Afr. 84, 2 extollit. PHAEDR. 2, 6, 4 sustulit). SEN. dial. 6, 18, 4. et saepe (c. subst.: PLIN. nat. 11, 4). in summum: LIV. 5, 47, 3 evasere (al.). VITR. 10, 4, 4 efferet. 10, 5, 1. VELL. 1, 17, 6 COLVM. 3, 10, 2. et al. in tutum: PLAVT. Most. 1048 eduxi (al.). NEP. Chabr. 4, 3 pervenerunt. VERG. Aen. 1, 391 actam classem. LIV. 2, 10, 7. 2, 19, 6 receptum ... est (al.). 26, 17, 4 evasit (al.). 36, 29, 10 prosequerentur (al.). SEN. Herc. O. 38 redegi (al.). al. LVCAN. 9, 234. in vacuum (aliter p. 762, 74): LVCR. 6, 1007 al. VERG. georg. 2, 287 AETNA 304. SEN. dial. 3, 1, 6 al. in vanum (aliter p. 762, 75): PROP. 2, 16, 45 dona in v. (i. in auras) ferre procellas. CVRT. 4 6, 16. in vicinum: SEN. dial. 5, 7, 2 al. **in unum**: ENN. ann. 617 urguemur. VARRO ling. 5, 60 ineunt. 6, 43 mens plura in u. cogit (al.). RHET. Her. 4, 40, 53 conferte (al.). CIC. inv. 1, 73 conducamus (al.). Phil. 5, 12 redigatur. leg. 2, 6 confluit (al.). CATVLL. 113, 3 creverunt ([aliter Kroll ad l.]. cf. CIRIS 497 concrescere). LVCR. 5, 1012. SALL. Catil. 17, 2 convocat. Iug. 11, 2 convenerunt (v. vol. IV 823, 17). 98, 4 contrahit (al.). VERG. Aen. 10, 409 coit (al.). 12, 714 miscentur ([CELS. 5, 17, 2^{c} CHIRON 329. et al. cf. COLVM. 12, 28, 1 permisceto. et al.] cf. OV. met. 4, 72 confundit [al.]. sim. ap. script. rei med.: COLVM. 6, 7, 2 tunsis [al. cf. SCRIB. LARG. 106 contunduntur]. 12, 8, 3 bene trita [al.]. SCRIB. LARG. 225 cocta). HOR. sat. 2, 3, 104 OV. epist. 11, 21 LIV. 3, 28, 1 al. VITR. 8, 3, 18 concurrunt (al.). et passim. (de sensu hic illic reciproco v. Thielmann, ALL 7, 1892, 385 sq.). liberius (sc. evanida vi motionis): SALL. hist. frg. 2, 87 D 11 consultantibus (TAC. hist. 1, 68, 1 consulere [4, 70, 1]. cf. LIV. 2, 32, 9 consentiant [al.]. 3, 24, 6 congruentes [al.]). fere i. q. una, simul (v. Löfstedt, Zur Spr. Tert.s 98 sqq., Verm. Stud. 204 sq.): MELA 3, 36 fere omnes et in u. Belcae appellati Scythici populi. PETRON. 50, 5. 7 (v. Löfstedt l. c. p. 205). MART. 7, 82, 3 saepe lavamur in u. TERT. ieiun. 13 p. 291, 13 in u. omnes. pall. 2 p. 920, 1 Oe. diversa in u. anim. 6 p. 307, 17 duo in u. corpora. al. ITALA deut. 29, 19 (Lugd.) in u. pariter perdat (συναπολέσῃ). iud. 19, 6 biberunt in u. (ἐπὶ τὸ αὐτό). Dan. 7, 24 (Barnab. 4, 4) deponet tres in u. (ὑφ' ἕν). act. 2, 44 (codd. d e) erant (ἐπὶ τὸ αὐτό, Vulg. pariter). al. IREN. 1, 12, 3 VVLG. psalm. 48, 3 al. BARNAB. 8, 6 (ἅμα). et al. (v. Löfstedt l. c.). adde in uno (per casuum confusionem): TERT. anim. 27 p. 346, 11 confusae substantiae ambae iam in u. (cf. CHIRON 447 haec in u. permisces. saepe. CASS. FEL. 1 p. 5, 1 bis in u. concoctis. al. APIC. 8, 353. et al.). PSALT. Cas. 39, 15 confundantur et revereantur in u. simul (ἅμα, Vulg. simul). OPTAT. 2, 15 p. 50, 4 filios suos ... in u. videre. 3, 7. 6, 7 LVCIF. non conv. 11 p. 22, 8. CIL III 14014 vixserunt ⟨i⟩n uno annos tot. de summa computationis: CIL III 11378. 11381. 11384. cf. in idem: v. p. 189, 2. in idipsum (semper resp. in gr. ἐπὶ τὸ αὐτό): PSALT. Cas. 48, 11 in i. insipiens et stultus peribunt (Vulg. simul). 54, 15 al. HERM. Pal. mand. 10, 3, 3 VVLG. psalm. 4, 9 al. AVELL. p. 759, 28. cf. PSALT. Cas. 48, 3 in semetipsum dives et pauper (VVLG. simul in unum). adde c. abl.: ITALA deut. 22, 10 (Lugd.) non arabis in vitulo aut (i. et) in asino in ipso (ἐπὶ τὸ αὐτό, Monac. in unum, Vulg. simul).

b c. acc. plur. adi. (positivorum; compar.: l. 61. 69. 73. 83. 84. superl.: l. 63. 67. 68. 72. 81. c. gen.: e. g. l. 61. 63. 67. 68. 69. 70): ENN. ann. 89 sol ... recessit in infera noctis (cf. SEN. nat. 2, 13, 3 in inferiora [al. PLIN. nat. 2, 165 al. TERT. anim. 34 p. 359, 5]. dial. 7, 28, 1 in infima [al.]. cf. OV. met. 5, 421 in gurgitis ima [al. COLVM. 2, 17, 7. et al.]). VERG. georg. 4, 403 te ... in secreta ... ducam (HOR. sat. 2, 1, 71 OV. met. 13, 555 SEN. epist. 68, 4. et al. cf. MANIL. 2, 387 in seducta). OV. am. 2, 9, 32 in alta (v. vol. I 1778, 73. 1782, 71). epist. 17, 157 in ultima Ponti (LIV. 27, 10, 5 al. CVRT. 5, 5, 15 LVCAN. 4, 147. et al. [semper c. gen.]. cf. SEN. epist. 19, 3 in extrema [al.]. CVRT. 8, 10, 2 in ulteriora [al.]). met. 8, 692 in ardua montis (STAT. Theb. 10, 230 al.). 14, 814 (= fast. 2, 847) quem ... tolles in caerula caeli (ex ENN. ann. 65, ubi tamen add. templa). trist. 2, 201 in tuta. LIV. 5, 41, 5 in proxima ... tectorum (al. [c. gen.] TAC. ann. 15, 38, 3). 10, 41, 14 penetrare in (om. p. codd.) interiora urbis (al. VELL. 2, 108, 1. et al. cf. LIV. 34, 48, 1 in intima finium [al.]). 26, 40, 9 in media urbis (SEN. dial. 5, 9, 4. et al.). 38, 2, 14 in derupta (cf. CVRT. 7, 11, 15 in praerupta. SEN. epist. 8, 4 in praecipitia. al.). 38, 10, 1 in mediterranea Aetoliae ([Pol. 22, 11 εἰς τὴν μεσόγειον τῆς Αἰτ.]. PLIN. nat. 6, 96 al.). SEN. Phoen. 63 in plana (al.). dial. 6, 25, 2 in arcana naturae. ibid. in profunda terrarum (al.). 9, 10, 5 in longinqua (PLIN. nat. 31, 35. et al.). nat. 2, 58, 2 in superiora (al. QVINT. inst. 8, 4, 9 al. cf. 5, 18, 13 in summa [al.]. PLIN. nat. 2, 189 in supera. et al.). 6, 8, 2 in obscura terrarum (al.). 6, 12, 1 in concava terrarum. 7, 7, 2 in editiora caeli (v. vol. V 2, 97, 24 sq. 40. cf. COLVM. 2, 4, 10 in elatiora). 7, 13, 3 in exteriora (al.). MELA 3, 40 in asperiora. LVCAN. 4, 161 terrarum in devia (al. cf. TAC. ann. 14, 23, 2 in avia). PLIN. nat. 8, 117 in aperta (TAC. ann. 2, 47, 1 al.). al. STAT. Theb. 4, 693 in operta soli. TAC. ann. 1, 79, 3 in adiacentia. et al.

c alia: **α** in vulgus (cf. p. 739, 71 [in -um: VARRO Men. 359 quae in vulgum vulgas. VERG. Aen. 2, 99 GRATT. 370 MANIL. 4, 128. et al.]. initio c. verbis motionis ut edere efferre sim. [v. p. 739, 71] iunctum mature etiam ad alia verba ut dicere [l. 15] sim. et ad adi. [l. 12; subst.: l. 16] accedit, evanida sc. vi motus, ita ut ad notionem q. e. 'apud' vergat): COM. pall. inc. 83 beneficia in v. cum largiri institueris (cf. SEN. benef. 1, 2, 1 effundenda. al.). CIC. S. Rosc. 3 emanare (al. cf. MELA 3, 19 effluxit). rep. 1, 21 erat sphaera Archimedis ... venustior et nobilior in v. (c. adi. ut: ac. 2, 140 gloriosum sit. Att. 2, 22, 3 gratum esse [LIV. 2, 8, 2 al. TAC. ann. 1, 28, 3 al. cf. 6, 45, 1 acceptius]. 9, 5, 2 ignotus. LIV. 22, 3, 14 laeto. 23, 4, 3). 3, 42 quo minus in v. et in foro diceret. parad. 2 quae non sane probantur in v. fin. 2, 15 pervagata re. Tusc. 5, 103 commendatio in v. div. 2, 86 epist. 13, 70. LIV. 22, 12, 12 propalam in v. (opp. inter paucos). 26, 51, 4 iactabant. CELS. 6, 18, 1 LVCAN. 1, 132 TAC. hist. 1, 71, 2 celebrata ... salus. et al. sec. gratum in v. (l. 13) sim. poetice fictum videtur: PROP. 3, 17, 24 Pentheos in triplices funera grata greges (cf. Rothst. ad l.).

β in se (cf. p. 738, 46. 750, 62. exempla recentioris usus [l. 66 sqq.] ex parte ad abl., non ad acc. referri possunt [cf. l. 64 sq. 80 sqq.]; rectius tamen putavi omnia in unum congerere): (I) usus strictior: SISENNA hist. 104 mare ... caecos ... fluctus in se provolvere ... occepit (cf. VERG. georg. 2, 402 volvitur [al.]. PLIN. nat. 16, 185 convoluto [al.]. SEN. nat. 6, 13, 1 revolvitur [al.]. cf. 5, 13, 2 volutatur. et al.). CIC. ac. 2, 118 materia in se omnia recipiente (VITR. 2, 3, 4 saepe. cf. LVCR. 3, 115 accipit. 6, 1029 capit). LVCR. 1, 397 nec ... posset aër ... in se trahere (VERG. georg. 3, 484. et al. cf. AETNA 284 abstrahit. VITR. 2, 9, 1 detrahit. et al.). MANIL. 2, 128. 4, 301 coeuntibus astris (CELS. 5, 26, 21^{c}. et al.). 4, 839 cuncta ... in semet redeunt (SEN. benef. 1, 3, 4. et al. cf. SEN. dial. 3, 19, 4 ira revertitur [al. trop.: VVLG. Luc. 15, 17 al.]. 7, 2, 2 recedere [al. APVL. met. 11, 7]. nat. 2, 35, 2 recurrit [al.]). VITR. 2, 5, 3 lapides harenae mixtionem in se corripiunt (al. cf. SEN. dial 3, 27, 7 raptis). VAL. MAX. 6, 2, 10 ira ... in se ipsa conlapsa est. SEN. dial. 7, 4, 1 cogi. nat. 1, 5, 1 corpora ... in se rursus reflexa (al.). 1, 15, 2 cadit (al.). 3, 72 absumit (cf. PLIN. nat. 29, 80 consumunt). 6, 17, 2 unda in se crescit. epist. 91, 9 Paphus corruit (al.). al. CVRT. 3, 1, 15 nodis in semetipsos implicatis (6, 5, 16. cf. VVLG. Ezech. 41, 24 plicabantur. al.). PLIN. nat. 2, 2 complexus. 2, 5 vergit. al. TAC. ann. 14, 51, 1 tumescentibus. TERT. monog. 5 p. 767, 21 Oe. initii et finis concurrentium in se (al. cf. EPIST. imp. Const. [CIL III 7000] 1, 22 ut ... in sese congruant viae [al.]). et al. nota: c. adi.: PLIN. nat. 13, 30 folia ... in sese bifida. 19, 16. hinc natus usus reciproc. i. 'inter se' (v. Thielmann, ALL. 7, 1892, 382 sqq. cf. et supra l. 32. 44. 45): c. verbis iungendi miscendi sim.: COLVM. 5, 2, 5 hunc numerum in se multiplicato (al. cf. FAV. EVL. p. 19, 21 duc unam ... summam in sese [al.]. v. Thielmann l. c. 383). DIOM. gramm. I 452, 30 commutatis in (inter l. v.) se litteris (cf. VEL. gramm. VII 53, 20 litteras in [inter Keil] se confusas. MART. CAP. 3, 266 litteris quae in se poterunt copulari). TERT. bapt. 8 p. 207, 15 manibus ... transversim obliquatis in se (cf. PALLAD. 11, 12, 7 utrasque partes in se vinculo stringis. MARCELL. med. 29, 52 fila in se counata. et al.). ITALA exod. 36, 11 (Lugd.) in alis alio contexta in se (καθ' ἑαυτό). GARG. MART. cur. boum 12 haec in se ... misceto ([APIC. 8, 373 al. cf. PELAGON. 45 permisces. CHIRON 448 admixtis. al.]. adde PELAGON. 23 conteris. 374 teris [CHIRON 487; Veg. 2, 72, 2 pariter]. CHIRON 106 cocta [MARCELL. med. 9, 128 al.]. APIC. 7, 307 dissolvis. et al.). CLAVD. 5, 374 clipeis in se ... iunctis (CIL IV 10048, 22). c. verbis communionis vel dissensionis: MIN. FEL. 37, 11 populi in se rixantis (ITALA deut. 25, 11 [Lugd.]; ἐπὶ τὸ αὐτό, Vulg. inter se). HERM. vulg. vis. 3, 5, 1 pacem habuerunt ([ἐν ἑαυτοῖς, Pal. secum]. cf. 3, 9, 3 pacem habete alius in alio [Pal. in vobis ipsis]. Pal. vis. 3, 9, 10 in vobis [vulg. inter vos]). (II) usus liberior: i. q. 'una', 'simul', 'in summam' sim. (usus potissimum ex exemplis l. 57 sqq. allatis derivandus; v. Thielmann l. c.; Funck, ALL 6, 1889, 258 sq.; Löfstedt, Verm. Stud. 114² [falso trad.: COLVM. 5, 6, 10; inde ci. Lundstr. in schedis]): ITALA deut. 25, 5 (Lugd.) si ... inhabitabunt fratres in se (ἐπὶ τὸ αὐτό, Vulg. simul). Ioh. 20, 4 (cod. d) currebant ... ambo in se ([ὁμοῦ, Vulg. simul]. CIL VI 3428 [a. 214]). PSALT. Cas. 33, 4 exaltate nomen dei ... in se (ἐπὶ τὸ αὐτό, VVLG. in id ipsum). CHIRON 113 puncta in se ... interponito. VEG. mulom. 3, 3 fiunt in se omnes nervi XXXII (de summa computationis ut: LIB. geneal. chron. I p. 182, 439. cf. CE 107, 5). CIL III 2112 in se bene lavoraverunt. 2534 vixerunt anno(s) XXXV in se (4314 V 8353 VI 19935. 30639 I CE 595, 2 al.). 3107 perierunt (cf. VI 19028, 6). V 1642 unc botum paraberunt sibi pariter in se. INSCR. christ. Diehl 3738. i. q. 'per se', 'solus sibi' sim. (fere ad abl., non acc. refer. videtur [cf. et PAVL. NOL. carm. app. 1, 101 in nobis nihil audemus eqs.]. vim localem in parte exemplorum sentias [cf. p. 771, 8]): PLIN. nat. 11, 225 animalia alienum accipiunt colorem quodam repercussu; homo solus in se mutat. VVLG. psalm. 18 (19), 10 iudicia domini vera, iustificata in semet ipsa (ἐπὶ

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

τὸ αὐτό). AVG. in psalm. 93, 20$^{in.}$ pauca grana sunt, sed in comparatione palearum, multa autem in se. 136, 15$^{extr.}$ serm. RevBén. 49, 1937 p. 256, 97 ipse in se ipso. DIOSC. 5, 24 p. 175, 23 quas ubas dimittunt in semet ipsas maturescere post vindemias. VITAE patr. 6, 3, 13 p. 1012^A anima ista non me fecit quiescere, neque una hora in se (*cf. Salonius, Vitae patr. 271*). ITIN. Anton. Plac. rec. B 11.

3 usque in (*i. q. 'u. intus' ['u. super': e. g. l. 13. 14]; i. q. 'u. ad': v. p. 739, 24. cf. et p. 750, 78. 753, 3*): PLAVT. Most. 143 *Amor* u. in pectus permanavit (*cf. p. 739, 37*). Pseud. 668 redduxit me u. ex errore in viam. VARRO ling. 7, 28 origo Sabina, quae u. radices in Oscam linguam egit. CIC. Verr. II 5, 27 u. in cubiculum deferebatur (*cf. l. 18*). rep. 3, 43 portus u. in sinus oppidi ... infusi. LVCR. 5, 642 BELL. Afr. 52, 3. SEN. contr. 9 praef. 2 u. in forum. *al.* SEN. dial. 6, 3, 1 u. in urbem. nat. 1, 8, 2 u. in humum. *al.* COLVM. 5, 6, 17 u. in medullam. *et al. nota*: ITALA Marc. 14, 54 (cod. ff) sequebatur u. intus in atrium (ἕως ἔσω εἰς, VVLG. u. intro in). in ... usque (in u.: *l. 21*): OV. am. 3, 2, 76 in nostros abdas te licet u. sinus. Pont. 2, 9, 2. SEN. contr. 1, 3, 4 in templum u. 2, 1, 35 in cubiculum u. SEN. nat. 1, 16, 1 in scaenam u. PLIN. nat. 16, 236 *al.* MART. 7, 58, 6 (*trop.*) rursus et in similes decidis u. toros (*i. semper in eosdem viros cubando incidis*). SOL. 32, 25 aditum ... in u. fauces *crocodili* (*Plin. nat. 8, 90* intus f.).

II ***de derectione*** *i. q.* ***versus, contra***: **A** *de conversione vel regione locali* (*add.* versus: LEX Bant. [CIL I^2 582] 17 in forum vorsus [*al.*]. LEX repetund. [CIL I^2 583] 52 VARRO ling. 5, 115 rust. 3, 5, 10 SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 12, 1 CAES. Gall. 7, 7, 2. 7, 8, 5 in [β, per α] Arvernos v. SALL. Catil. 56, 4 in [*Prisc., om. codd. et edd.*] Galliam v. VELL. 1, 15, 3 CELS. 6, 7, 9^B ASCON. Pis. p. 18, 29):

1 *generatim*: **a** *c. verbis* (figere *sim. v. p. 741, 22*): CAECIL. com. 76 filius in me incedit sat hilara schema. CIC. Verr. II 4, 118 *insula* in utriusque portus ostium aditumque proiecta est (*al.*). Tusc. 5, 62 nec manum porrigebat in mensam *Damocles* (OV. met. 4, 527 *al.* LIV. 7, 6, 4. *et al.*). ad Q. fr. 3, 1, 14 id nunc honeste vergit in tectum inferioris porticus (LVCR. 2, 212 LIV. 5, 33, 9 MELA 1, 19 [*syn.* ad]. *et al.*). BELL. Alex. 35, 3 iugum ... pertinens in Armeniam (*al.*). VERG. georg. 3, 273 versae in Zephyrum *equae* (*al.* OV. am. 3, 2, 52 *al.* LIV. 1, 41, 4. *et saepe. cf.* OV. met. 12, 467 faciem ... obversus in agmen [LIV. 6, 7, 3 *al.* SEN. nat. 1, 17, 1. *et al.*]). PROP. 2, 33, 37 cum tua praependent demissae in pocula sertae (*cf.* OV. met. 12, 396 *al.*). OV. am. 2, 11, 39 mare in haec ... proclinet litora Nereus. 3, 6, 67 oculos in humum deiecta modestos (*v. vol. V 1, 396, 42. 47 sqq. 58 al. cf.* LIV. 9, 38, 13 demissis in terram oculis [*al.*]). met. 13, 778 prominet in pontum ... collis (*al.*). fast. 4, 419 vastum procurrit in aequor Trinacris (MELA 3, 23 *al. cf.* 1, 81 exit [*al.*]. LVCAN. 4, 405 excurrit [*al.*]). LIV. 1, 48, 6 flectenti *Tulliae* carpentum ... in Urbium clivum (*al.*). 2, 31, 5 ut ... in adversos montes agmen erigeret (*v. vol. V 2, 782, 57*). 5, 1, 9 aliis *munimentis* frons in Etruriam spectans (*cf. l. 84. p. 746, 2. 8. 9. 16*). 25, 25, 2 viae ... ferenti in agros (*al.*). LVCAN. 2, 434 extendit ... suas in templa Lacinia rupes *Apenninus* (*al.*). PLIN. nat. 4, 45 mons Haemus ... procumbens in Pontum. *et al. nota*: PLIN. nat. 8, 114 nec vident terras *cervi*, sed in odore⟨m⟩ earum natant. STAT. silv. 5, 3, 68 *uxor* turbam ... tenentem vincit in ardentem ... maritum (*i. ad maritum ruitura*). *de oculorum coniectu sim.* (*cf. l. 42*): VARRO rust. 2, 2, 2 in me videre coni⟨e⟩cisse oculos (*al. cf.* CIC. Phil. 11, 10 defigere. VERG. Aen. 12, 656 referunt [*al.*]. SEN. contr. 1, 8, 6 deriguntur [*al.*]. LIV. 7, 34, 8 vertisset [*al.*]. *cf.* CATVLL. 64, 127 unde aciem ⟨in⟩ pelagi ... pertenderet aestus. SIL. 8, 139 in portus ... lumina flexit [*al.*]). LVCR. 2, 1039 suspicere in caeli ... templa. *et al. liberius*: APVL. met. 2, 26 in aures ... attonitus (*cf. p. 747, 56*). TERT. orat. 22 p. 169, 3 nemo miretur in tuam faciem. *de mentis intentione sim.*: CIC. inv. 2, 103 in alteram concessionis partem iam intendemus ([con- *codd.*]. ac. 2, 46 *al.* SALL. Iug. 20, 1. *et al.*). Tusc. 2, 31 in ea intuens (*al.*). LVCR. 1, 36 inhians *Mavors* in te, *Venus*. SEN. benef. 6, 16, 3 si ... in me direxit animum (*al.*). LAVS Pis. 188 haeret in haec populus spectacula. SIL. 2, 294 in moenia nostra Aeneadum arrectae mentes. *et al. de spe confidentia sim.*: PLAVT. Capt. 805 in ventrem sumpsit confidentiam. CIC. Sest. 70 cum ... spem melioris status in eorum fidem convertissent (OV. met. 8, 112 congesta est. LIV. 24, 48, 1 extenderunt. PERS. 2, 36 mittit). *adde* (*c. adi.*): OV. fast. 4, 312 nos in vitium credula turba sumus (*v. vol. IV 1152, 43*). *cf. et p. 801, 40 sqq.*

b *c. adi. et part.* (*cf. p. 746, 4. 11. 36*): VARRO rust. 1, 13, 6 pavimento proclivi in lacum (*al.*). 2, 7, 13 puerum ... pronum in ventrem (LIV. 4, 59, 4 SEN. Ag. 461 LVCAN. 4, 29. *et al.*). CIC. div. 1, 101 *lucus Vestae* a Palatii radice in novam viam devexus est (*v. vol. V 1, 857, 42. 50. 52. 58. cf.* OV. met. 13, 911 convexus in aequora vertex [PLIN. nat. 12, 107 *al.*]). OV. met. 10, 538 celsum in cornua cervum (*vertit gr.* ὑψικέρως). 11, 753 spatiosum in guttura mergum. fast. 5, 119. LIV. 10, 42, 1 praeceps in occasum sol erat (CVRT. 4, 2, 9. *et al. cf.* PLIN. nat. 8, 203 declini. *al.*). MELA 1, 11 *Indi et Scythae* late patentes neque in hoc tantum pelagus effusi (*al.*). *et al.*

2 *speciatim*: **a** *de caeli regionibus*: CATO agr. 1, 3 in meridiem spectet *praedium* (LIV. 22, 46, 8 [*opp.* in septentrionem]. *al.* MELA 1, 53. *et al. cf.* LVCAN. 4, 155 in medium surgente die). 6, 2 qui *ager* in ventum favonium spectabit (*v. vol. VI 383, 9. 12. cf.* VERG. georg. 3, 278 in borean [MANIL. 1, 372 LVCAN. 9, 695 *al.*]. OV. fast. 5, 381 mons est obversus in austros [*v. vol. II 1555, 53*]. 9, 539 in noton [*al.*] ..., in arcton [VAL. FL. 5, 155 *al.*]. PLIN. nat. 4, 55 in eurum [*al.*]. 17, 23 in aquilonem [*al.*]. ITALA num. 3, 29 [Lugd.] in Africum [κατὰ λίβα, *Vulg.* ad meridianam plagam]). VARRO rust. 2, 3, 6 in eandem partem caeli quae spectent. CIC. carm. frg. 3 (de consul.), 56 sancta Iovis species claros spectaret in ortus (OV. met. 4, 626 SEN. nat. 7, 7, 3 [*sg., item* 7, 21, 4]. LVCAN. 10, 50. PLIN. nat. 17, 19 in exortus *seri. cf.* SALL. hist. frg. 2, 2 in orientem ... prominet [*opp.* in occidentem. LIV. 26, 44, 2. *et al. cf. l. 17*]). CATVLL. 66, 67 vertor in occasum (VERG. Aen. 11, 317 SEN. dial. 8, 5, 4 *al.* LVCAN. 9, 421 [*plur. ut saep.*]. *et al. cf.* LIV. 38, 29, 10 urbs ... in occidentem vergit [*al.* SEN. dial. 6, 18, 4. *et al.*]. *adde*: LVCAN. 4, 63 in occiduum ... orbem). CAES. Gall. 1, 1, 6 (*interpol.?*) Belgae ... spectant in (in⟨ter⟩ *Schneider*) septentrionem et orientem solem (LIV. 22, 46, 8 *al.* PLIN. nat. 2, 184 *al.* PALLAD. 12, 7, 19. *et al.*). LVCAN. 7, 422 te (*Roma*) geminum Titan procedere vidit in axem (*i. imperium tuum in septentrionem et meridiem progressum*). PLIN. nat. 6, 202 Fortunatas *insulas* ... in VIIII horam solis *sitas esse* (*al.*).

b *de dimensionibus corporum sim.* (in longum *sim. v. infra l. 79 sqq.*): CATO agr. 15 ad opus praebeat *dominus* calcis in p. singulos *parietis* ⟨in⟩ longitudinem ... modium unum (CIL I^2 809 I 9 [*ca. 100 a.*]. VARRO ling. 5, 34 [*opp.* in latitudinem, in quadratum actum]. *al.* CIC. Tim. 24 [*p. 36^B* κατὰ μῆκος]. CAES. Gall. 1, 2, 5. *et saepe. liberius* [*nisi est pro abl.*]: DIOSC. 2, 113 duos ramos habens in unius cubiti l. [*al.*]). 161, 1 intervallum ... semipedem latum in omnes partes (VARRO ling. 5, 115. *et saepe. cf.* 5, 68 modo in dexteram modo in sinisteram p. [rust. 2, 5, 13 *al.*]. 1, 6, 6 in unam p. [*al.*]. 1, 10, 2 in utramque p. [*al.*]. LVCR. 4, 446 aliam in p. [*al.*]. CIC. de orat. 1, 87 in quamque p. [*al. cf.* 3, 60 quam ... cumque in p. *al.*]. LIV. 10, 43, 13 quam in p. [*al.*]. CELS. 2, 8, 23 in exteriorem p. [*al.*]. *passim sim.* [*cf. et p. 757, 1*]). SISENNA hist. 57 armati ... in latitudinem discedunt (VARRO rust. 3, 5, 15 CAES. Gall. 1, 2, 5. *et passim* [*c. adi.*: PLIN. nat. 19, 141 in l. torosi. *al.*]). CIL I^2 1637 in frontem ped. XXV, in agrum ped. XXV (*saepe in tit., v. vol. VI 1365, 15. cf. et* LIV. 22, 4, 7 in f. lateraque pugnari coeptum est. 37, 13, 8 *al.* PLIN. nat. 17, 202. *et al.*). VARRO ling. 5, 26 palus paululum aquae in altitudinem (*passim tam i. q.* 'εἰς ὕψος' *quam* 'εἰς βάθος', *v. vol. I 1767, 6. 1769, 5. cf.* SEN. nat. 2, 24, 1 ignis in verticem surgit. PLIN. nat. 16, 167 in excelsitatem). SALL. Iug. 46, 7 in utrumque latus ... equites ... dispertiverat (OV. epist. 6, 69 *al.* SEN. nat. 5, 9, 3 *al.* LVCAN. 4, 205 in laevum ... l. [*al.*]. *et al.*). OV. met. 7, 783 in spatium ... fugit (LIV. 29, 35, 13 SEN. nat. 6, 25, 3 CVRT. 9, 1, 9 SCRIB. LARG. 229 SIL. 13, 323 *al. cf. p. 760, 29*). VITR. 2, 8, 7 longitudines eorum *caementorum* alternis in crassitudinem instruentes *Graeci* (COLVM. 2, 2, 10 *al.*). *et al.*

c *de part. corp.* (*cf. p. 745, 74. 78 sq. c. adi.: e. g. l. 69. 71. 77*): ENN. ann. 552 me gravis impetus Orci percutit in latus (VERG. Aen. 12, 507 OV. epist. 20, 198 *al.* CELS. 2, 3, 1 *al.* COLVM. 6, 14, 2 PLIN. nat. 9, 95 [*plur.; sic et* 10, 113 *al.*]. VAL. FL. 6, 258. *et al. metaph. de rebus*: COLVM. 12, 18, 6 dolio ... in l. deposito [MELA 2, 38. *et al.*]). frg. var. 29 rec⟨c⟩idit in natem supinus. VARRO frg. Gell. 16, 16, 4 contra naturam forte conversi in pedes *pueri in utero* (LIV. 4, 19, 4. *et al. metaph. de re*: CATVLL. 4, 21 [*v. Marx ad Lucil. 316*]. *al. cf.* SEN. epist. 111, 3 non exsurgit in plantas. *al.*). CAES. Gall. 5, 35, 8 in adversum os (α, adversus hos β) funda vulneratur (SEN. Phaedr. 1085 praeceps in ora fusus. SIL. 10, 463 *al. cf.* OV. met. 5, 292 cadit in vultus [*al.*]. IVV. 3, 280 cubat in faciem). VERG. Aen. 5, 426 in digitos ... arrectus (QVINT. inst. 2, 3, 8). 10, 487 corruit in vulnus (LIV. 1, 58, 11 *al.* VELL. 2, 70, 5 CELS. 5, 26, 9. *et al.*). 10, 855 attollit in aegrum se femur. 11, 653 in tergum ... recessit (LVCAN. 4, 39 casura *acies* [SIL. 5, 300]. *et al. saepius plur.*: PROP. 3, 24, 14 versas in terga manus [OV. ars 1, 541 *al.* LVCAN. 5, 143. *et al.*] *cf.* PLIN. nat. 9, 36 in dorsum verti *testudines* [*al.*]). 12, 293 oppositis involvitur aris in caput inque umeros ([VAL. FL. 7, 599. *cf. Hom. E 586* ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους]. OV. ars 1, 547 *al.* SEN. dial. 1, 6, 9. *et al.* [*plur. de planta*: PLIN. nat. 19, 102). HOR. sat. 2, 4, 39 in cubitum ... se conviva reponet (OV. Pont. 3, 3, 11. *et al. cf.* STAT. Theb. 9, 865 obliquus in ulnam). PROP. 4, 6, 31 crines in colla solutos. OV. met. 4, 579 in pectus ... cadit pronus (SIL. 13, 310 propexis in pectora barbis. *et al.*). 5, 96 cecidit conlapsus in artus (*al.*). GERM. 30 pronas rapit orbis in ipsos ... umeros ([*Arat. 30* εἰς ὤμους]. 662. *et al. cf. l. 65*). CELS. 2, 7, 25 prostratum ... corpus in ventrem (*al.*). SEN. epist. 66, 50 in genua se excepit (*al.*). PLIN. nat. 23, 5 in lienem iaceat (*al.*). *et al. adde de rebus* (*cf. l. 52. 54*): SEN. suas. 3, 1 luna ... adsurgit in cornua (3, 4). PLIN. nat. 2, 89 comarum modo in verticem hispidas *stellas*. *et al.*

3 *iunct. adverbiales* (*ad 1 et 2. affinia sunt quae p. 758, 40. 47 digessi*): **a** *acc. sing. adi.* (*compar.: p. 747, 2. 4*): in adversum: *v. vol. I 869, 12.* in anfractum: *v. vol. II 42, 67.* in aversum: *v. vol. II 1324, 39.* in contrarium: LIV. 28, 30, 9 SEN. clem. 1, 24, 2. *et al.* in dextrum (-am): *v. vol. V 1, 923, 26. 933, 34.* in directum: *v. vol. V 1, 1255, 1.* in diversum: *v. vol. V 1, 1585, 52.* in immensum: *v. p. 453, 56.* in infinitum: *v. s. v.* in laevum: OV. trist. 1, 10, 17 MA-

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

NIL. 4, 613 CVRT. 4, 13, 16 LVCAN. 8, 194. *et al.* (in laevam: PLIN. nat. 3, 43 *al.*). in latum: OV. met. 1, 336 MELA 1, 112 (in latius: MELA 1, 89. *et al.*). in longum: AETNA 607 EPICED. Drusi 251 MANIL. 1, 682 *al.* SEN. nat. 7, 17, 2. *et al.* (in longius: VAL. MAX. 5, 6 ext. 4). in medium (*cf. p. 746, 1*): LVCR. 1, 1053 PLIN. nat. 10, 148. in obliquum: VERG. georg. 1, 98 AETNA 381 OV. met. 2, 130 LIV. 28, 14, 17 *al.* MANIL. 5, 80. *et al.* in planum: PLIN. paneg. 71, 1. in porrectum: PLIN. nat. 4, 32. CELS. dig. 8, 6, 1[d] (*opp.* in anfractum). *et al.* in pronum: MANIL. 3, 372 SEN. Thy. 728 PLIN. nat. 10, 112. in quantum: SEN. dial. 3, 9, 1 *al.* in rectum: OV. met. 2, 715 SEN. clem. 2, 7, 5 *al.* SCRIB. LARG. 227. *et al.* in sinistrum: FORM. augur. Varro ling. 7, 8 QVINT. inst. 11, 3, 109 *al.* FLOR. epit. 3, 5, 1 FRONTO p. 73, 15 N. in subrectum: PLIN. nat. 10, 40. in supinum: PLIN. nat. 17, 226. in tantum (*cf. p. 759, 19*): BELL. Alex. 1, 2 quantum ..., in t. PROP. 3, 5, 11 LIV. 27, 28, 10. *et al.* in transversum: MANIL. 2, 573 SEN. nat. 1, 7, 1 *al.* PLIN. nat. 4, 22 *al.*

b *acc. plur. adi.* (*compar.: l. 21*): in adversa: QVINT. inst. 12, 10, 78. in contraria: *v. vol. IV 768, 71 al.* in dextra: *v. vol. V 1, 932, 32.* in diversa: *v. vol. V 1, 1586, 9.* in laeva: LIV. 32, 29, 6 PLIN. nat. 3, 147 AVIEN. Arat. 411. in omnia: OV. trist. 3, 9, 21. in priora: PLIN. nat. 8, 39 *al.* in posteriora: QVINT. inst. 11, 3, 105. *et al.* in recta: SEN. Phoen. 4. in transversa: SEN. nat. 5, 17, 4 COLVM. 4, 12, 2.

B *de conversione mentis et de actionibus benevolis sive hostilibus*: **1** *in bonam partem i. q. erga* (*de animo et factis benevolis*): **a** *c. verbis*: PLAVT. Amph. 184 bene quae in me fecerunt *di* (CIC. Quinct. 51. *et al.*). Aul. 590 *servom* in erum matura, in se sera condecet capessere. Most. 239 si quod tu in illum bene voles loqui. RHET. Her. 2, 31, 50 misericordia ... qua in alios usi sumus (CIC. off. 2, 52 CAES. Gall. 2, 14, 5. *et al.*). CIL I² 686 (*a. 71 a.*) heisc(e) magistr(ei) ex pagei scitu in servom Iunonis Gaurae ⟨co⟩ntule⟨re⟩, *sc. pecuniam* (*saepe* beneficia *sim., v. vol. IV 184, 30. cf.* CIL IX 1456 [*a. 11*] donum dat ... in Licures Baebianos. LIV. 42, 11, 2 *beneficia* in eum congesta erant [*al.*]). CIC. de orat. 2, 129 ut *iudex* ... propendeat in nos. Att. 7, 3, 3 si ... totum se ille in me profudisset (*al. cf.* effundere: CIC. ad Brut. 1, 15 [9, 23 Sj.], 8). epist. 3, 1, 1 omnia quae a me profecta sunt in te (5, 5, 2). ANTON. Cic. Att. 14, 13[A], 2 si ... amabiliter in me cogitare (*i. sentire*) vis. SALL. Iug. 6, 3 studia Numidarum in Iugurtham incensa (*cf.* CVRT. 10, 1, 29 amorem regis in se accenderat [*al.*]). NEP. Pelop. 5, 2 numquam animo placari potuit in eum. HOR. sat. 1, 2, 49 in quas *libertinas* ... insanit (*i. insane prodigus est. cf.* SEN. epist. 94, 71). VELL. 2, 62, 1 omnia ... honorifice a senatu in Caesarem ... decreta sunt (TAC. ann. 4, 9, 2 [*iuxta dat.*]. *al.*). CYPR. eleem. 16 p. 386, 8 operari in pauperem. PRVD. perist. 10, 790 in datorem quod dedit refuderis (*antea dat.*). *et al.* *speciatim de amore*: CVLEX 408 narcissus cui gloria formae ... proprios exarsit in artus (*al. cf.* SEN. Herc. O. 370 arsit [*al.*]. *sim.*: HOR. carm. 1, 33, 6 Cyrus in asperam declinat Pholoen. 1, 36, 17. CALP. ecl. 2, 56 urimur in Crocalen. TERT. apol. 14, 3 Iovem ... subantem in sororem. *et al.*). *adde* AVG. serm. dub. 391, 5 in *sapientiam* ... suspirate, in illam exardescite, in illam deperite.

b *c. adi. et part.*: aequabilis: TAC. ann. 6, 31, 1 in suos. aequus: PLAVT. Poen. 359 CIC. Quinct. 45. affectus: CIC. fin. 1, 68. ambitiosus: *v. vol. I 1855, 40. 71.* animatus: *v. vol. II 87, 66 sq. adde* CIC. Verr. II 4, 151 Lael. 57. attonitus: TERT. spect. 25. beneficus: CIC. div. 2, 104 off. 1, 43. 3, 88. benignus: *v. vol. II 1903, 43. 1904, 81. adde* ITALA Eph. 4, 32 (Tert. resurr. 45 p. 92, 27). bonus: PS. VARRO sent. 156. castus: TERT. nat. 1, 20 p. 92, 24. civilis: EVTR. 10, 16, 3. clemens: *v. vol. III 1332, 61.* comis: *v. vol. III 1786, 59.* commodus: TER. Phorm. 814. effusus: CIC. Att. 4, 9, 1 *al.* LIV. 4, 40, 3 *al.* egregius: *v. vol. V 2, 289, 75.* faustus: *v. vol. VI 389, 11.* fidelis: *v. vol. VI 657, 20. adde* CIC. Mil. 29 CIL X 2956, 8 *al.* fidus: TAC. ann. 12, 8, 2. gratus: *v. vol. VI 2260, 41. adde e. g.* BRVT. Cic. epist. 11, 10, 1 LIV. 37, 36, 7. honorificus (-e): *v. s. v.* (per-: CIC. Att. 1, 13, 2). hospitalis: CIC. off. 2, 64. humanus: SEN. benef. 5, 20, 5. idem: CIC. Att. 12, 14, 3. indulgens: CIL VIII 739 (per-: CIC. off. 3, 112). is: CIC. Att. 7, 8, 1 *al.* iustus: CIC. Planc. 63 LIV. 42, 5, 5 (*syn.* erga). *al.* TERT. nat. 1, 6 p. 66, 28. *et al.* laetus: TAC. ann. 11, 25, 2. largus: RHET. Her. 4, 38, 50 MART. CAP. 1, 23. lenis: TER. Haut. 151 CIC. S. Rosc. 154 *al.* HOR. carm. saec. 52. liberalis: CIC. Planc. 63 *al.* SEN. epist. 20, 3. *et al.* mansuetus: PROP. 3, 16, 10. mirificus: CIC. ad Q. fr. 3, 2, 3. misericors: CIC. inv. 1, 109 *al.* SEN. contr. 7, 8 (23), 1. *et al.* mitis: CIC. Att. 5, 1, 3 LIV. 4, 2, 9 *al.* CVRT. 8, 8, 4. *et al.* mollis: PROP. 2, 22, 13. munificus: ASCON. Scaur. p. 22, 8. nimius: LIV. 10, 13, 6. officiosus: CIC. Verr. II 1, 63 *al.* BELL. Alex. 70, 3. parcus: IVST. 41, 3, 10. pius: CIC. off. 3, 90 SEN. contr. 10, 3, 1 *al.* VELL. 2, 71, 1. *et al.* (*in tit.*: CIL IX 552, 8. X 72 *al.*). placatus: CIC. Att. 5, 1, 3 NEP. Iph. 3, 3 LIV. 28, 32, 1. probus: OV. Pont. 3, 7, 12. prolixus: CIC. Att. 6, 3, 5. pronus: LVCAN. 2, 453 *al.* TAC. hist. 1, 6, 2 *al.* propensus: CIC. off. 2, 69 LIV. 42, 5, 2. qualis: RHET. Her. 1, 5, 8 CIC. Deiot. 19 (*syn.* erga). *al.* LIV. 1, 53, 10. religiosus: CIC. Flacc. 20 TERT. apol. 34, 3 SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 5 (*v. p. 781, 21*) CIL VIII 186, 10. strenuus: CIL XII 3312. talis: CIC. Phil. 13, 17 *al.* OV. Pont. 3, 3, 41. *et al.* venerabilis: VAL. MAX. 1, 1, 15.

c *c. subst.*: (*nota*: CIC. Att. 10, 17, 1 quam in me incredibilem ἐκτένειαν! *audaciora*: TAC. ann. 12, 6, 3 nova nobis in fratrum filias coniugia. 12, 25, 1 adoptio in Domitium. TERT. pudic. 9 p. 237, 22 naturalis agnitionis in deum [*cf.* adv. Marc. 2, 3 p. 336, 9 *al.*]): adulatio: *v. vol. I 875, 17.* aequitas: CIC. leg. agr. 2, 20 (*syn.* erga). aestus: PROP. 2, 33, 43. affectio: *v. vol. I 1178, 34. 75. 1180, 3.* affectus: *v. vol. I 1190, 30. 36. adde* TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 460, 23 HIER. epist. 62, 1. amor: CIC. Sull. 12 *al.* NEP. Thras. 1, 1 VELL. 2, 82, 4. *et ap.* TAC. PLIN. iun. *al.* (*saepe in tit.*). animus: CIC. inv. 2, 105 *al.* CAES. Gall. 1, 6, 3 *al.* HOR. carm. 2, 2, 6. *et al.* beneficium: *v. vol. II 1883, 81.* benevolentia: VARRO rust. 1, 17, 7 CIC. Cluent. 198. *et passim.* benignitas: CIC. Cluent. 196 *al.* LIV. 45, 44, 18 CVRT. 10, 5, 31 (*syn.* erga). *al.* TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 471, 17. bonitas: CIC. Lael. 11 TERT. adv. Marc. 1, 23 p. 322, 2 *al.* CIL X 1126, 10. caritas: *v. vol. III 462, 21.* castitas: CE 91, 6. clementia: *v. vol. III 1335, 36.* comitas: TAC. ann. 2, 72, 2. consensus: CIC. Phil. 5, 46. constantia: *v. vol. IV 505, 50. adde* CIC. Phil. 13, 29 MAT. Cic. epist. 11, 28, 8. consuetudo: CIC. epist. 6, 5, 4 (*syn.* erga). cultus: CVRT. 8, 5, 12. decretum: *v. vol. V 1, 157, 26.* dignatio: CIL XI 6335, 16 (*a. 256*). donatio: PAPIR. dig. 50, 12, 13, 1 *al.* favor: *v. vol. VI 385, 43.* fidelitas: *v. vol. VI 661, 32.* fides: *v. vol. VI 676, 48 sq. 50. adde e. g.* CIC. Rab. Post. 13 *al.* CATVLL. 67, 8 VELL. 2, 18, 3 (*syn.* adversus). firmitas: CIC. Sest. 95. gratia: LIV. 37, 54, 10. honos: *v. s. v.* humanitas: CIC. Verr. II 3, 59 *al.* inclinatio: QVINT. decl. 338 p. 331, 4. *et al.* indulgentia: *v. s. v.* iustitia: CIC. Cluent. 196 *al.* CVRT. 10, 5, 25. largitio: BELL. Alex. 4, 2. *et al.* lenitas: TAC. ann. 13, 11, 2. *et al.* lenitudo: CIC. Verr. II 4, 136. liberalitas: CIC. Rab. Post. 41 *al.* CIL VIII 26590, 5. magnificentia: *v. vol. VIII 104, 79.* mansuetudo: TAC. ann. 2, 72, 2. memoria: TAC. ann. 15, 64, 2. mens: CIC. de orat. 3, 10 SIL. 8, 329. meritum: CIC. Verr. II 2, 112 *passim* (*cf.* pro-: CIC. p. red. in sen. 1 *al.*). misericordia: CIC. Planc. 25 TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 471, 21. *et al.* munificentia: SALL. Iug. 103, 5 LIV. 37, 52, 8 HERMOG. dig. 50, 2, 8 CIL XI 6123, 4 *al.* munus: LIV. 4, 59, 11 *al.* LVCAN. 9, 132 TAC. ann. 1, 62, 1. obsequium: CIC. Att. 10, 4, 6 LIV. 29, 15, 3 TAC. ann. 3, 55, 4 *al.* observantia: CIC. Att. 4, 1, 1 *al.* LIV. 1, 35, 5 (*syn.* erga). *et al.* officium: RHET. Her. 1, 17, 27 CIC. inv. 2, 35. *et passim.* pietas: CIC. leg. 2, 26 *al.* SVLP. RVF. Cic. epist. 4, 5, 6 LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 1, 26 OV. Pont. 2, 2, 21. *et al.* reverentia: TAC. ann. 6, 37, 4 *al.* TERT. ieiun. 7 p. 283, 2. studium: RHET. Her. 1, 17, 27 CIC. Verr. II 1, 15. *et passim.* testimonium: INSCR. NotScav. 1925 p. 73 (*s. IV*) ob multa in se eius t. voluntas: CIC. Verr. I 34 *al.* CAES. Gall. 1, 19, 2. *et saepe.*

2 *in mediam partem i. q. adversus*: **a** *de iure potestate dominatione sim.*: **α** *c. verbis*: PLAVT. Truc. 755 quae in me potest plus quam potes (RHET. Her. 4, 19, 27 CIC. ad Q. fr. 3, 4, 2 SEN. Thy. 484. *et al. cf.* RHET. Her. 4, 32, 44 valuit [SALL. or. Macri 21 PROP. 3, 7, 42. *et al.*]. LIV. 6, 26, 6 in nos quid arma polleant vestra [CE 1076, 3 *s. I*]). CIC. Cato 38 *senectus* dominatur in suos (*v. vol. V 1, 1900, 5. 49. 1904, 20. 1905, 38. 58. cf.* MANIL. 4, 239 regnat [TAC. ann. 11, 24, 4]). MANIL. 2, 934 *Saturnus* in patrios exercet numina casus (*cf.* SEN. contr. 1, 7, 8 *al.*). SEN. contr. 1, 7, 3 hoc ne ⟨in⟩ adulteras quidem licet (*al.* SEN. Herc. O. 1563. *et saepe* [*in tit.*: CE 409, 9]). SEN. dial. 6, 26, 3 ego nihil in me cuiquam permisi (MART. 11, 58, 4. *cf.* QVINT. inst. 5, 13, 40 concessum est [IVV. 1, 170]). *et al.* **β** *c. subst.*: PLAVT. Men. 1030 iubeo ..., si quid imperi est in te mihi (Persa 343 TER. Eun. 415 CIC. Verr. II 3, 45. *et al. cf.* CIC. inv. 2, 164 dominatio [*v. vol. V 1, 1880, 66. 1881, 17. 31*]. HOR. carm. 4, 4, 2 regnum [OV. am. 2, 17, 11 LIV. 3, 45, 8 *al.* SEN. Phaedr. 218 *al.*]. SEN. dial. 6, 2, 2 dominium. TAC. ann. 3, 47, 2 regimen. *et al.*). VARRO ling. 5, 82 summa potestas *magistri equitum* ... in equites et accensos (CIC. inv. 2, 52 *al.* CAES. Gall. 1, 16, 5. *et saepe*). RHET. Her. 3, 3, 4 ius in parentes (CIC. Planc. 30. *et passim*). CIC. inv. 1, 106 fortunae vis in omnes (Tusc. 3, 49 PROP. 4, 7, 14. *et al.*). S. Rosc. 78 dominus erit in suos (*al. cf.* Phil. 13, 17 qui erant in eum tyranni). nat. deor. 3, 85 mundi divina in homines moderatio. SALL. or. Macri. 16 licentiam in vos (SEN. Med. 109. *et al.*). OV. fast. 3, 316 arbitrium est in sua tecta Iovi (LIV. 37, 1, 6 SEN. epist. 4, 8 STAT. silv. 5, 1, 185). *et al.*

b *de dictis scriptis sim.*: **α** *c. verbis* (*hic illic fere i. 'contra', e. g. l. 83*): VARRO ling. 7, 28 epigrammation, quod in adolescentem fecerat (CIC. Verr. II 5, 81 versus [*al.*]. Flacc. 75 psephisma. Arch. 25 epigramma. *et al.*). CIC. har. resp. 29 quis est qui id non ... in istius ludos praedictum ... esse fateatur? (*cf.* 37 in te conversa atque interpretata). de orat. 2, 352 carmen ... in quo multa ... in Castorem scripta ... fuissent (STAT. silv. 2 praef. 15. *et al.*). 3, 171 in Albucium inludens (*cf.* ASCON. Scaur. p. 27, 8 lusit [*al.*]). leg. 1, 51 quod item ... in virtutem (-e *l. v.*) dici potest (*al.* LIV. 35, 49, 8. *et al. cf.* SEN. contr. 9, 4 [27], 18 in Domitium ... inquit). div. 2, 110 hoc si est in libris, in quem hominem et in quod tempus est? HOR. sat. 1, 5, 62 Campanum in morbum, in faciem permulta iocatus *Sarmentus* (LIV. 32, 34, 3. *et al.*). 2, 1, 82 si mala condiderit in quemvis carmina (OV. ars 2, 285 vigilatum. LIV. 4, 20, 2 canere

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

[*al.*]. 28, 9, 18 iactata. *et al.*). SEN. dial. 2, 18, 5 comoediarum publicatos in se ... sales. SEN. epist. 108, 13 Attalum ... in vitia ... perorantem (PETRON. 96, 5. *et al.*). QVINT. inst. 2, 1, 11. *et al.* β *c. subst.*: CIC. Brut. 160 exstat in eam legem ... oratio (164). Tusc. 1, 84 epigramma (*v. vol. V 2, 666, 75. 78. cf.* EPICED. Drusi 3 in Drusum miserabile carmen [*al.*]). Att. 1, 19, 3 aliorum in me ἐπιφωνήματα. epist. 5, 2, 2 risus ... non in te, sed magis in errorem meum. SEN. benef. 4, 31, 3 dictum *Scauri* in se (*cf.* QVINT. inst. 6, 3, 111). PLIN. nat. 36, 46 faceto in id M. Ciceronis sale. *et al.*

3 *in malam partem i. q. contra* (*de animo et factis hostilibus*): **a** *c. verbis* (*selectissima*): CARM. Arv. (CE 1) 4 neve lue rue ... sins incurrere in pleores (*v. s. v. cf.* PLAVT. Bacch. 1148 incursabimus [*al.*]. Cas. 890 inruere [*v. s. v.*]. VERG. Aen. 11, 461 ruunt [*al.*]). PLAVT. Amph. 495 delictum suom ... expetere (*intr.*) in mortalem (*al.*). 742 in me inclementer dicit (*passim. cf. p. 748, 79*). 885 quae neque sunt facta neque ego in me admisi (*v. vol. I 752, 70. cf.* commerere: *v. vol. III 1880, 33. 35*). 1115 facit ... in anguis impetum (*v. p. 605, 77. 606, 67. 607, 70. cf.* impressionem f.: *v. p. 676, 67 sq.* incursionem f.: *v. s. v.*). Asin. 613 mihi certum est facere in me omnia eadem quae tu in te faxis (*passim*). 908 in oculos invadi optumum est (*passim. cf.* PLAVT. Mil. 1400 in hominem involo [*al.*]). Bacch. 709 intendam ballistam in senem (*trop. ut* TER. Haut. 513 fallacia. *et al.*). Epid. 690 tragulam in te inicere adornat (*al. cf.* conicere: *v. vol. IV 307, 24 al.* iacĕre: PLAVT. Merc. 617. *et passim.*). Most. 1116 exempla ... faciam ego in te (TER. Eun. 946. 948. *cf.* Haut. 51 statuite. *et al.*). CATO(?) orig. 83 (Gell. 3, 7, 6) in eos praevertentur (*cf.* convertere: *v. vol. IV 858, 66. 859, 24. 51.* vertere: SALL. or. Lep. 19. *saepe*). TER. Hec. 515 in eam hoc ... evomam (*v. vol. V 2, 1072, 82. cf.* CIC. Att. 16, 3, 1 *al.*). Haut. 347 pessume istuc in te atque in illum consulis (*v. vol. IV 579, 60*). Eun. 942 ut ne impune in nos inluseris. Phorm. 803 vide ne in cognatam pecces (*saepe. cf.* delinquere: *v. vol. V 1, 460, 24*). FRG. hist. ann. max. 3 quod in Etruscos aruspices ... animadversum vindicatumque fuerat (*v. vol. II 76, 80 sqq.*). LVCIL. 914 insulta ... in me (RHET. Her. 4, 39, 51. *et al.*). VARIVS carm. frg. 4, 3 *canis* saevit in absentem *cervam* ([PROP. 4, 4, 39. *et saepe*]. LVCAN. 6, 540 desaevit [*al.*]. *cf.* CIC. Scaur. 45 insanisti [*al.*]. LIV. 8, 27, 2 furere [*v. vol. VI 1621, 1*]). QVADRIG. hist. 1 (Gell. 17, 2, 12) ut pugnatum esset in Gallos ([GELL. *ad l.*: 'in Gallos' mundius subtiliusque est quam 'cum Gallis' aut 'contra Gallos']. SALL. Catil. 9, 4 *al.* Ov. am. 3, 1, 38 LIV. 6, 1, 6. *et al.*). LEX Rubr. (CIL I² 592) 2, 46 in eum ... ius deicito decernito (*v. vol. V 1, 150, 22 al.*). RHET. Her. 4, 8, 12 in eum poenam ⟨ex⟩cogitare (*v. vol. V 2, 1275, 5 al. cf.* cogitare: *v. vol. III 1472, 5*). 4, 29, 39 in me quidlibet statuite (*al. cf. l. 26*). 4, 39, 51 in vosmet ipsos ... bestiam ... immiseritis (*v. p. 470, 47 al. cf.* emittere: CIC. Cael. 29 *al.* mittere: BELL. Afr. 16, 3 *al.*). *ibid.* belua ... acuens dentes in ... fortunas (*v. vol. I 462, 80*). CIC. inv. 1, 100 ut in aliquem hominem magnum odium ... concitetur (*v. vol. IV 65, 67. cf.* excitare: *v. vol. V 2, 1259, 10. 1261, 21.* incitare: CIC. Flacc. 46. *saepe.* suscitare: VERG. Aen. 2, 618 *al.* commovere: *v. vol. III 1950, 7. 49.* movere: Ov. am. 1, 7, 3 *al.*). S. Rosc. 120 in dominos quaeri de servis iniquum est ([*al.* SALL. Iug. 40, 1. *et al.*]. CIC. Verr. II 4, 4 in istum inquiro [*al.*]. *cf.* Tull. 10 iudicium dare [*al.*]. Att. 2, 24, 3 subscripserat [*al.*]. *et al.*). Verr. I 15 crimina ... in istum fingere (*v. vol. VI 776, 72. cf.* confingere: *v. vol. IV 213, 46*). II 1, 6 multa ... in deos ... commisit (*v. vol. III 1912, 80*). II 2, 89 ut animum eius in Sthenium inflammarent (*al. cf.* Cluent. 140 animi ... incenderentur [*al.*]. VERG. Aen. 12, 426 accendit [*al.*]). II 5, 133 in socios ... esse severe vindicatum (*passim. cf. l. 33*). Catil. 3, 2 gladios in rem p. destrictos (*v. vol. V 1, 770, 24*). Mur. 47 poena gravior in plebem ... efflagitata est (*cf.* flagitare: Q. CIC. pet. 10 *al.*). Sull. 35 cum ... in me esset invectus (*saepe*). Pis. 16 omne odium ... in me profudistis (*al. cf.* effundere: CIC. epist. 12, 25, 4. *et al.*). Planc. 86 servi in dominos armabantur (*al.*). SALL. Iug. 65, 3 ut contumeliarum in imperatorem ... poenas petat (*cf.* expetere: LIV. 1, 22, 7 *al.*). SALL. (?) rep. 1, 4, 1 illa quae ... in Cn. Pompeium ... increpabantur (LIV. 1, 51, 1 *al.*). VERG. Aen. 10, 28 in Teucros ... surgit (*al.*). Ov. epist. 7, 166 steterunt in te virque paterque (*al.*). LIV. 2, 12, 14 in te magis quam in me hostilia ausus (*v. vol. II 1257, 36*). 2, 12, 15 ut in te ... grassaremur (*v. vol. VI 2201, 18*). 2, 17, 2 in quos Aurunci ... coorti (*v. vol. IV 896, 42. cf.* oriri: LIV. 4, 7, 6 *al.*). SEN. Phaedr. 679 in me tona, *Titan.* dial. 5, 20, 2 in *Aethiopes* ... Cambyses fremebat (*al.*). COLVM. 7, 12, 5 ut ... excandescant *canes* in exteros (*v. vol. V 2, 1201, 30. cf.* exardescere: TAC. hist. 1, 58, 2. *et al.*). TAC. hist. 3, 9, 5 in Vitellium ut inimici praesumpsere (*al.*). VVLG. Nah. 1, 2 ulciscens ... in hostes (*al., v. Svennung, Orosiana 43*). *et al.* *rariora* (*fere poetarum*): LVCR. 6, 399 cur ipse *Iuppiter* sinit neque parcit in hostes? (*paulo aliter* APVL. met. 1, 2 in verba ista. 1, 8 in feminam. ITALA Ezech. 16, 5 [Sangall.] in te [ἐπί, *Vulg.* super]). VERG. georg. 3, 232 *taurus* irasci in cornua discit (Aen. 12, 104. *cf.* Ov. met. 8, 882 NEMES. ecl. 4, 34 *al.*). PROP. 2, 6, 18 frangere in adversum pocula Pirithoum (STAT. Theb. 1, 114). MANIL. 4, 752 Nilus ... tumescens in Cancrum (*i. 'adversus Cancri ardorem solstitialem' Housm.*). 5, 45 in cautes Tiphyn ... trementem. LVCAN. 1, 373 in quem tua classica, Caesar, audiero. 5, 621. VLP. dig. 2, 1, 7, 3 in servos ... torquendum est (*al.*). PAVL. sent. 5, 3, 1 in eos ... aestimatione duplici sarcitur (*sec. 'animadvertere in'. cf.* 5, 26, 1). MIN. FEL. 14, 2 parce in eum plaudere. TERT. praescr. 30, 5 lapsus in feminam *Apelles.* CLAVD. 15, 94 in Bocchi regnum sudavit uterque Scipio.

b *c. adi.*: acer: *v. vol. I 363, 7. adde* CIC. ad Brut. 1, 10 (9, 18 Sj.) 1 *al.* acerbus: *v. vol. I 370, 36. 73.* aemulus: APVL. met. 5, 27. asper: CIC. Scaur. 32 *al.* LIV. 39, 44, 1. *et al.* audax: PROP. 3, 16, 6. calumniosus: TERT. anim. 49 p. 380, 14. contumax: *v. vol. IV 797, 57.* contumeliosus: *v. vol. IV 803, 51. 804, 9.* criminosus: *v. vol. IV 1199, 53. 58.* crudelis: *v. vol. IV 1226, 24.* cruentus: FLOR. epit. 1, 7, 5. dicax: CIC. Phil. 2, 78. difficilis: CAECIL. com. 200. durus: *v. vol. V 1, 2311, 46. adde* SEN. benef. 5, 7, 3. efferatus: TERT. adv. Marc. 2, 26 p. 372, 8 *al.* exitiabilis: TAC. ann. 6, 24, 1. ferox: *v. vol. VI 568, 57.* ferus: TERT. resurr. 32 p. 71, 8. foedus: *v. vol. VI 1000, 77.* fortis: *v. vol. VI 1161, 7.* gravis: CIC. Verr. II 2, 160 *al.* PROP. 4, 1, 84 TAC. ann. 1, 10, 5 (*iuxta dat.*). hostilis: GELL. 4, 5, 2 (*ex ann. max.*). implacabilis: *v. p. 626, 11.* impius: *v. p. 625, 20.* improbus: *v. p. 689, 45.* infensus: LIV. 34, 24, 5 *al.* infestus: CIC. S. Rosc. 88 *al.* infidelis: TERT. adv. Marc. 2, 18 p. 359, 15 *al.* ingratus: *v. s. v.* inimicus: PLAVT. Bacch. 547 CIC. epist. 5, 2, 9. iniquus: *v. s. v.* iniuriosus: CIC. Balb. 2 *al.* iniustus: CIC. off. 3, 82 *al.* invidiosus: CIC. Cael. 21 Ov. Pont. 3, 6, 16. iracundus: CIC. Planc. 63. iratus: TERT. orat. 11 p. 118, 1. irreligiosus: TERT. nat. 1, 17 p. 88, 26 *al.* malevolus: *v. vol. VIII 179, 83.* malignus: *v. vol. VIII 186, 13.* mobilis: MET. CELER Cic. epist. 5, 1, 2 *al.* offensus: CIC. Att. 1, 5, 5 NEP. Dion 7, 3. procax: COLVM. 7, 3, 4. sceleratus: CIC. har. resp. 5. saevus: Ov. epist. 19, 102 LIV. 34, 32, 3 SEN. benef. 5, 7, 3 *al.* severus: CIC. Cluent. 56 *al.* LIV. 7, 40, 7 PLIN. epist. 9, 13, 21. *et al.* sordidus: SEN. benef. 5, 7, 3 *al.* taeter: CIC. Tusc. 1, 96. trux: HOR. epod. 5, 4. vehemens: CIC. Verr. II 5, 104 *al.* Ps. AVR. VICT. epit. 20, 6. violentus: LIV. 34, 32, 3.

c *c. subst.* (*hominum*: CIC. Verr. II 2, 180 iudices [*al.*]. II 3, 108 testes [*al.*]. II 3, 158 recuperatores. TAC. ann. 4, 1, 3 criminator. SVET. Claud. 11, 1 coniuratorum. *et al. adde*: PAVL. FEST. p. 59 Cato in Marcum Cae⟨ci⟩lium [QVINT. inst. 4, 2, 19 *al. cf.* CIC. de orat. 2, 253 ut in illum Titium. FEST. p. 273 Cicero l. I in Verrem. *al.*]. *liberius*: TAC. hist. 2, 60, 1 in Vitellium alienatio [*cf.* ann. 4, 20, 3 offensio. *al.*]. ann. 1, 8, 6 provisis ... heredum in rem p. opibus. 2, 88, 1 venenum in Pyrrhum regem [*al.*]. MIN. FEL. 24, 7 in Ganymeden Iovis stuprum [*al.*]. *et al.*): actio: Cic. Caecin. 54 *al.* animadversio: CIC. Verr. II 3, 140 *al.* arma: SALL. epist. Mithr. 20. *et al.* bellum: SIL. 15, 528. *et al.* coniectus: SALL. hist. frg. 2, 87 D 16 *al.* coniuratio: SVET. Vesp. 25. *et al.* contumelia: CIC. Verr. II 1, 86 *al.* VELL. 1, 12, 1. *et al.* crimen: CIC. div. in Caec. 32 *al.* LIV. 3, 68, 4 *al.* crudelitas: *v. vol. IV 1230, 5.* edictum: *v. vol. V 2, 74, 36.* fraus: LIV. 40, 20, 4. *et al.* impetus: *v. p. 611, 81.* impietas: *v. p. 614, 20.* indignatio: CIC. inv. 2, 85. *et al.* insidiae: CVRT. 7, 2, 30. *et al.* invidia: CIC. Flacc. 13. *et al.* ira: SALL. epist. Mithr. 3. *et al.* iudicium: CIC. Verr. II 30, 70. *et al.* litterae: CIC. div. in Caec. 28 *al.* malevolentia: *v. vol. VIII 179, 24. 42.* odium: CIC. S. Rosc. 52 patris in filium. *al.* NEP. Hann. 2, 3 Ov. met. 12, 544. *et al.* oratio: CIC. ad Q. fr. 3, 1, 11. *et al.* perfidia: CIC. Phil. 2, 79 *al.* TAC. ann. 1, 55, 1. poena: VELL. 2, 126, 4. *et al.* probrum: CIC. Att. 11, 9, 2 TAC. ann. 1, 77, 1 *al.* saevitia: LIV. 1, 53, 5 *al.* scelus: CIC. Verr. II 3, 129 *al.* SALL. Iug. 33, 4 Ov. Pont. 1, 6, 26. *et al.* senatus consultum: CIC. Catil. 1, 3 *al.* sententia: SEN. epist. 94, 25. *et al.* severitas: VAL. MAX. 5, 8 tit. *et al.* supplicium: CIC. Phil. 3, 10 LIV. 3, 53, 8. testimonium: CIC. Verr. II 1, 79 *al.* vis: CIC. Flacc. 96. *et al.*

4 *iuncturae notabiles* (*ad 1—3*): **a** in se *sim.* (*cf. p. 744, 22*): CIC. Verr. II 1, 9 non istum maius in sese scelus concepisse (CAES. civ. 1, 47, 3. *cf.* Ov. met. 10, 68 crimen traxit. LIV. 28, 22, 5 consciscunt). Phil. 2, 50 quae ipse in se ... impure ... fecerit (*al.*). Ov. epist. 9, 56 Maeandros ... lassas in se saepe retorquet aquas (*al.*). LIV. 7, 29, 5 in se ... molem omnem belli verterunt (*al. cf.* 10, 14, 3 averterunt [*al.*]). 10, 28, 18 haec exsecratus in se hostesque (*al.*). MANIL. 4, 873 in semet sua per convicia ferri. SEN. Herc. f. 1221 in se ipse saevit. dial. 7, 19, 3 in se ipsi animum advertunt. nat. 1 praef. 3 totus in se tendat *deus.* VVLG. Luc. 11, 17 regnum in se ipsum divisum (ἐφ' ἑαυτήν, *Itala codd. a² d* super se). *et al.* *vi reciproca* (*cf. p. 744, 46*): ITALA Ioh. 11, 56 (cod. d) dicebant in semetipsos (μετ' ἀλλήλων, *Vulg.* ad invicem, *Itala codd. a e* inter se, *cod. b* ad alis alium). *cf.* in alterutrum: *v. vol. I 1761, 13 sq. 17. 20 sqq. adde* VVLG. III Esdr. 4, 33 VITAE patr. 5, 9, 12. in alis alium: ITALA exod. 28, 7 (Lugd.) duos umbones erunt continentes in a. a. (ἑτέρα τὴν ἑτέραν). **b** in usque: CATVLL. 116, 4 tela infesta ⟨meum⟩ mittere in (mitterem *V*) u. caput (*cf.* SEN. epist. 53, 12 *philosophia tela* in eum u., qui miserat, respuit). STAT. Theb. 1, 440 neque enim meus audeat istas civis in u. manus.

III *de tempore*: **A** *spectatur certum temporis spatium fere i. q. ad,* πρός (*simul subest notio quaedam finalis*):

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

1 *c. verbis* (*non noto hic nisi artius iuncta*): PLAVT. Aul. 531 spes prorogatur militi in alium diem (LIV. 10, 16, 1. *et saepe*). Mil. 861 hoc in die⟨m⟩ extollam malum (*i. in alium diem* [*cf.* Poen. 500]. *v. vol. V 1, 1040, 57*). Most. 67 in vesperum parare piscatum (700 LIV. 8, 1, 4. *et al.*). CATO agr. 30 pabulum ... in hieme⟨m⟩ ... conservato (*al. cf.* reservare: CIC. Verr. I 33. *et al.*). TER. Haut. 963 te ... *non* consulere in longitudinem. Hec. 842 ne me in breve conicias tempus (*al. cf.* CIC. Verr. II 1, 31 ut res in illud tempus reiceretur [*al.*]). LVCIL. 743 prospiciendum ... in senectutem ... ⟨ab⟩ adulescentia est (CIC. Verr. II 3, 128. *et al.*). VARRO rust. 1, 18, 8 qui insitiones ficulnas ex verno tempore in aestivum contulerunt (*al.*). CIC. inv. 1, 9 rationes aliud in tempus differemus (*v. vol. V 1, 1072, 32*). carm. frg. 3 (de consul.) 17 dirum in tempus cecidere Latinae (*al. cf.* incidere: CIC. Verr. II 1, 31. *et saepe.* recidere: CIC. Att. 1, 1, 2 *al.* incurrere: CIC. ad Q. fr. 3, 5 [6], 2. *et al.*). leg. agr. 1, 4 auctionem ... constitutam in mensem Ianuarium (*al.*): 2, 13 contionem in pridie idus (in primis *codd.*) advocari iubet (*cf.* Catil. 1, 7 in ante diem v kalendas Novembris [*al.*]. *et al.*). Phil. 5, 25 qui in horam viverent (*i. in usum horae. cf.* in diem v.: *v. vol. V 1, 1040, 70* [*aliter p. 753, 44*]). Tusc. 3, 7 inclinato iam in postmeridianum tempus die (*al. cf.* declinare: *v. vol. V 1, 191, 80*). Att. 4, 16, 6 comitia in adventum Caesaris detrudat (*al.*). PROP. 3, 16, 9 totum sum pulsus in annum (*cf. p. 754, 11*). LIV. 1, 15, 5 in centum annos indutiae datae (*al.*). 1, 22, 5 bellum in tricesimum diem indixerant (*al.*). 2, 56, 1 Voleronem ... plebs ... tribunum plebi creat in eum annum (*v. vol. IV 1165, 49*). SEN. clem. 1, 11, 1 iam in senectutem vergentibus annis (*al.*). *et al.*

2 *c. adi.*: HOR. carm. 3, 11, 35 in omne virgo nobilis aevum (*al.*). EPICED. Drusi 419 vix ... fueras paucas vitalis in horas.

3 *c. subst.*: LIV. 9, 37, 12 indutias in triginta annos impetraverunt. PLIN. nat. 28, 260 vulgus gratiam corpori in VIII dies *arbitratur lepore sumpto*. TAC. ann. 4, 13, 1 remissione tributi in triennium. DIG. 18, 2 tit. de in diem addictione. *et al.*

4 *coniungitur c. certis quibusd. notionibus* (*affero fere locut. plus minus adverbiales vel non artius c. verbo iunctas, praeterea lectissima*): **a** *subst.* (*cf. p. 752, 14*): in adventum (*cf. l. 22. p. 752, 67*): BELL. Hisp. 6, 3 cuius in a. (*al.*). VERG. Aen. 6, 798 huius in a. ... regna ... horrent. *et al.* (*alibi potius vi finali ut* SVET. Nero 35, 5. *sic et* in reditum: HOR. epist. 1, 3, 36). in aevum: *v. vol. I 1169, 81. adde* CE 1829, 2. *cf.* in longum a.: HOR. epist. 1, 3, 8. *et al.* in omne a.: *v. supra l. 28 al.* in totum a.: LVCAN. 7, 640. *et al.* in aeva aevorum: TERT. adv. Hermog. 2 p. 127, 26 *al.* in annum: CATO agr. 2, 6 VARRO rust. 1, 23, 3 *al.* COLVM. 4, 24, 3. *et al.* (in annos: CAES. civ. 3, 82, 4 COLVM. 2, 20, 6. in tempus anni: COD. Iust. 2, 11, 4 [*a. 198*]). in multos a.: CIC. p. red. in sen. 32 LIV. 36, 4, 7 LVCAN. 1, 668 CIL III 83. *et al.* omnes in a.: LVCAN. 8, 782. *sim. al. cf.* in biennium: *v. vol. II 1978, 6*. in triennium: CIC. Verr. II 4, 21. *et al.* in quadriennium: MARCIAN. dig. 33, 1, 24 (*opp.* per). in quinquennium: CIC. leg. agr. 2, 32. *et al.* in diem: *i. q. in certum diem* (*cf. supra l. 3*): *v. vol. V 1, 1040, 57. 68.* in d. tertium *sim.*, in hunc d., in d. posterum *sim.*: *v. ibid. 1040, 50. 1041, 9. 25. cf.* in biduum: *v. vol. II 1975, 84.* in triduum: PLIN. nat. 18, 350. *et al.* in tempus: *i. q.* 'in hoc t.', 'in certum t.' *sim.* (*cf. p. 754, 20*): CIC. Att. 2, 19, 3 SALL. or. Macri 12 LIV. 33, 22, 9 SIL. 16, 3 QVINT. decl. 245 p. 5, 16 TAC. ann. 1, 37, 1 *al.* PLIN. epist. 3, 9, 22 (*opp.* in perpetuum [*al.*]). FLOR. epit. 1, 6, 2. *et al.* in breve t.: TER. Hec. 842. *et al.* in longum t.: OV. ars 1, 445. *et al.* in nostrum t.: OV. Ib. 84. *et al.* in omne t.: CIC. rep. 1, 71 *al.* OV. epist. 12, 82 *al.* LIV. 28, 19, 8. *et al.* in posterum t.: CIC. dom. 106 *al.* in praesens t.: CIC. Catil. 1, 22 (*opp.* in posteritatem). HOR. ars 44. *et al.* in reliquum t.: CIC. Verr. II 3, 128. *et al.* in saecula: LVCAN. 8, 74 *al.* VAL. FL. 1, 99 SIL. 8, 371 *al.* STAT. Theb. 1, 638 ITALA deut. 23, 6 (Lugd.; εἰς τὸν αἰῶνα). *al.* COD. Theod. 7, 13, 22. *et al.* (in saecula saeculorum: TERT. orat. 29 p. 200, 11. *et al.* in aeterna s.: COMM. apol. 804. in sempiterna s.: NOT. Tir. 7, 14). in multa s.: CIC. epist. 11, 14, 3. in cuncta s.: MANIL. 5, 474. in omnia s.: LIV. 8, 34, 11 SEN. suas. 6, 5. *et al.* in omnem vitam: LIV. 36, 40, 8 SEN. benef. 4, 22, 1. *et al. cf.* in totam v.: CAEL. Cic. epist. 8, 2, 1.

b *acc. sing. neutr. adi.* (*compar.*: *l. 71. p. 752, 4. superl.*: *l. 72 sq. 77. c. gen.*: *p. 752, 6 sq. 30. liberiora quaedam posteriorum potius casuum confusioni deberi videntur* [*cf. l. 77. 81. p. 752, 22*]: SORT. Sangall. 13, 7 in celerius videbis mortem inimici tui [*cf.* 47, 4 in citius]. 41, 3 devinces in novissimum [CHIRON 215]. VEG. mulom. 2, 44, 2 in ultimum [CHIRON 572 in novissimo]): in aeternum: *v. vol. I 1147, 46.* in antecessum: *v. vol. II 147, 14.* in breve: AETNA 438 MANIL. 1, 825. in ceterum: SEN. epist. 78, 6 (*opp.* semel). *et al.* in crastinum: *v. vol. IV 1107, 10 sqq.* (*c. acc. pro abl.*: *ibid. 21. 25 al.*). in extremum: OV. epist. 7, 111. in futurum: OV. met. 1, 735. LIV. 27, 2, 3 (*opp.* ex praeterito). 30, 17, 2 (*opp.* in praesens; *sic saepius, item* in praesenti(a)). *al.* SEN. contr. 10, 5, 16 *al.* CELS. 2, 2, 4 S. C. de aedif. (CIL X 1401) 41 SEN. dial. 4, 21, 4 *al. et passim* (*non ap. poetas ut vid.* *liberius vel pro abl.*: FILASTR. 137, 6 *al.*). in hodiernum (*sc. diem*) *v. s. v.* in incertum: LIV. 4, 13, 7. in infinitum: QVINT. inst. 11, 2, 8. in longum: VERG. ecl. 9, 56 LIV. 5, 16, 4 VELL. 2, 85, 4 SEN. dial. 10, 9, 1 *al.* PLIN. nat. 10, 81 SIL. 14, 47 STAT. silv. 2, 2, 144 *al.* QVINT. inst. 4, 2, 51 *al.* TAC. hist. 4, 22, 1 *al. et ap.* CYPR., PALLAD., HIL., VEG. mulom. 2, 110, 2 (*Chiron 374* per longum tempus), AVG. *al. cf.* in longius: QVINT. inst. 1, 10, 48 TAC. hist. 2, 95, 2 PS. QVINT. decl. 12, 21 p. 238, 9. *et al.* in longinquum: VVLG. II reg. 7, 19 (εἰς μακράν). in matutinum: PLIN. nat. 10, 158. 11, 20. in multum: diei: LIV. 9, 44, 11 *al.* CVRT. 8, 14, 28. vini: LIV. 37, 7, 12. in perendinum: PLAVT. Trin. 1189. in perenne: COD. Theod. 15, 7, 9. in perpetuum: PLAVT. Capt. 441 *al.* TER. Haut. 781 LEX repetund. (CIL I² 583) 27 CIL I² 1632. 1903 RHET. Her. 3, 5, 9 CIC. inv. 2, 174 S. Rosc. 139. *et passim* (*e poetis* CATVLL., LVCR., SER. SAMM. *al.*). in posterum (*sc. tempus; subauditur* '*diem*': *e. g.* CIC. ad Q. fr. 2, 3, 2 CAES. Gall. 7, 11, 5): AFRAN. com. 151 CIC. Quinct. 48 Verr. II 1, 81. *et passim* (*non ap. poetas ut vid.*). *nota c. subst.*: CVRT. 7, 5, 7 in p. sitis (*i.* 'ἡ εἰς τὸ ἔπειτα δίψα'). *cf.* in posteritatem: CIC. Verr. II 3, 43. 127 *al.* in praesens: CIC. ad Brut. 1, 15 (9, 23 Sj.) 10 (in -ti *l. v.*, *v. Sjögr. ad l.*). SALL. Catil. 16, 3 *al.* HOR. carm. 2, 16, 25 laetus in pr. animus. LIV. 2, 42, 7 *al.* FEST. p. 253. *et ap.* TAC., PLIN., DIG., GELL. *al. cf.* in praesentiam: CIC. inv. 2, 69 (*opp.* in perpetuum). in praeteritum: SEN. contr. 10, 5, 16 (*opp.* in futurum *ut*: PLIN. nat. 8, 68 PLIN. epist. 8, 2, 7 *al.*). SEN. dial. 10, 10, 3 QVINT. inst. 2, 4, 37 *al.* TAC. ann. 11, 30, 2 *al. et passim* (*liberius* [*nisi est pro abl.*]: DICT. 4, 15 nunc vel in pr. CIL XI 4781, 5 [*a. 355/360*]. *al.*). in reliquum: PLANC. Cic. epist. 10, 7, 2 SALL. Iug. 42, 4 LIV. 3, 21, 2 *al.* SEN. contr. 2, 2, 11 *al.* SEN. clem. 1, 21, 1 *al.* MELA 1, 46 PLIN. nat. 9, 182. *et ap.* QVINT., FRONTIN., COD. Theod. *al.* in sempiternum: TEST. porcelli p. 269, 17. ITALA exod. 29, 9 (Lugd.; εἰς τὸν αἰῶνα). HIER. epist. 65, 9, 6 *al.* VVLG. deut. 18, 5. *et al.* in serum (*cf.* SYNON. Cic. p. 432, 10 B. in s.: in vesperum. *v. et l. 75. 84. p. 753, 25*): LIV. 10, 28, 2 diei. 33, 48, 8 noctis. *al.* SVET. Aug. 17, 2. *et al.*

acc. plur.: in brevia: COMM. apol. 606 gaudent. in futura: SEN. dial. 9, 9, 2. in longinqua: SEN. epist. 5, 8.

B *spectatur finis i. q. usque ad*: **1** *sine addit.*: **a** *c. verbis*: CATO agr. 114, 2 si voles *vinum* servare in vetustatem (VITR. 2, 9, 12 COLVM. 3, 2, 26 *al. cf.* STAT. silv. 3, 5, 24 in senium [QVINT. inst. 1, 1, 36 in senectutem. *et al.*]). VARRO rust. 1 capp. p. 4, 27 solstitium quod est ex VI kal. Iulias in a. d. (LIV. 41, 16, 5 *al.*) idus Augustas (COLVM. 4, 29, 1 *al. cf.* 2, 10, 17 seritur a kalendis Octobribus in ortum Aquilae. *passim. nota*: FLOR. epit. 1 praef. 1 a rege Romulo in Caesarem Augustum [*al.* VOPISC. Aurelian. 42, 3]). 2, 5, 13 pleraeque *vaccae* pariunt in decem annos (annis *codd.*), quaedam etiam plures. CIC. Phil. 1, 13 Brutus ... stirpem iam prope (*cf. l. 49*) in quingentesimum annum propagavit. 2, 87 *te* non solum de die, sed etiam in diem bibere ([vivere *codd.*]. *cf.* HOR. epist. 1, 2, 30 in medios dormire dies [FRONTO p. 190, 13 N. in quintam horam. *cf.* ELEG. in Maec. 1, 88]. APVL. met. 4, 21 usque diluculum, immo et in multum diem. *et al. cf. et l. 54*). 6, 18 sermonem in multam (*cf. l. 68*) noctem produximus (CAES. Gall. 4, 30, 2 rem in hiemem. *cf.* civ. 1, 61, 3 bellum in hiemem ducere. 3, 51, 7 prope in noctem rem deduxerant [OV. trist. 2, 5, 60]. *cf. et* LIV. 2, 56, 4 res ... in annum extrahitur [*al.*]. 7, 8, 6 in noctem tractum erat certamen [*al.*]. SEN. dial. 12, 6, 4 somnum ... extendere in partem diei [*al.*]). BELL. Afr. 78, 9 Caesar in horam X commoratus (*cf.* HOR. epist. 2, 1, 18). VERG. Aen. 9, 336 si ... aequasset nocti ludum in lucemque tulisset (HOR. carm. 3, 8, 15. epist. 1, 18, 34 dormiet. OV. Pont. 1, 5, 45 SEN. epist. 101, 3 CVRT. 7, 11, 18 *al.* MART. 1, 88, 2 bibit. *al.* SVET. Iul. 52, 1 in primam l. *et al.*). HOR. carm. saec. 67 Phoebus ... rem ... Romanam ... alterum in lustrum ... prorogat. ars 388 nonum ... prematur in annum (*cf.* OV. epist. 8, 65 quod nostros errat in a. [ars 3, 127 *al.*]. fast. 6, 309 in hos a. Pont. 2, 8, 41 vivant [*cf.* trist. 4, 10, 73]). OV. fast. 4, 947 exit (5, 189 *al.*) et in Maias sacrum Florale Kalendas (*cf.* SEN. apocol. 9, 2 COLVM. 4, 23, 2 SENT. procos. Sard. [CIL X 7852] 16 *al.* PLIN. nat. 18, 285. MART. 10, 62, 11 idus dormiant in Octobres. TAC. hist. 1, 77, 2. *et al.*). Pont. 2, 6, 36 duret et in longas impetus iste moras (PLIN. nat. 2, 99. *et al. cf.* SEN. benef. 7, 28, 1 *beneficia* non perdurasse in senectutem [STAT. Theb. 1, 143. *et al.*]). LIV. 40, 56, 11 mortem regis in adventum eius omnes ... celavit (*al.*). PLIN. epist. 4, 9, 14 dixit in noctem (SVET. Aug. 33, 1. *cf.* Nero 20, 1 in multam n. assidens [*al.*]). AFRIC. dig. 7, 1, 36, 2 in diem mortis aestimatio ... praestaretur (*al.* COD. Iust. 7, 21, 6, 1 [*a. 260*] *al.* CIL VI 34421, 12. VIII 11665 *al. cf.* SCAEV. dig. 32, 41, 1 in d. vitae testatoris [AMBR. epist. 82, 7. *et al. v. Schulze, Kl. Schr. 140. cf.* CHAR. gramm. p. 411, 9 B.]. CIL VIII 7543 in d. suum. XII 3798 in d. aetatis ⟨s⟩uae. XIV 1641, 8 in d. fati sui. *cf. p. 753, 8. 13*). TERT. ieiun. 10 p. 286, 9 stationes ... in serum constitutas (*al.*). adv. Marc. 3, 4 p. 380, 26 quod non in finem rerum ... perseveraverit (*al.*). *et al.* *nota*: CE 2121, 13 (*s. I?*) viginti et sexto me Cluthes duxit in annos (*contaminatio, cf. Kleberg, Eran. 27, 1929, 194*). *significanter de aetate in proximum annum vergente*: INSCR. christ. Diehl 3050 annus habuit XXII in tertium. 4002 A. 4582.

b *c. adi.*: OV. am. 1, 6, 64 pervigil in mediae sidera noctis eras. TERT. adv. Marc. 4, 7 p. 436, 13 ignoto et in id temporis muto.

c *c. subst.*: HOR. epist. 1, 17, 6 primam somnus in horam. AVR. Fronto p. 37, 8 N. illa in serum expectatio.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *locut. adverb.* (*cf. l. 26. 27*): in hodie: PEREGR. Aeth. 4, 2 *al. cf. l. 28.* in mane: *v. vol. VIII 279, 55.*

2 usque in: LIV. 32, 32, 4 opulentior factio ... u. in adventum eius tenuit urbem (*al.*). 35, 21, 8 u. in noctem (SEN. epist. 101, 3. PLIN. nat. 13, 109 u. in medias n. [*al.*]. *et al.*). SEN. contr. 2, 1, 17 u. in haec tempora (SEN. epist. 44, 5 u. in hoc t. [*al.*]. COLVM. 4, 32, 5 u. in id t. [*al.*]. 5, 6, 9 ex eo tempore ... u. in vernum t. SIL. 11, 589 u. in tempora fati [VLP. reg. 28, 8 mortis]. VVLG. deut. 12, 9 u. in praesens t. [εἰς τὸ νῦν]. *cf. l. 30*). VELL. 2, 105, 3 u. in mensem Decembrem (COLVM. 2, 10, 31. *et al.*). SEN. dial. 6, 4, 3 u. in hunc diem (*v. vol. V 1, 1041, 52 et cf. s.* hodiernus. *adde e. g.* QVINT. inst. 8, 4, 17 u. in posterum d. SCAEV. dig. 32, 35 pr. u. in d. mortis suae. COD. Iust. 5, 9, 6, 8 [*a. 472*] u. in d. vitae suae [*cf. p. 752, 74*]). 6, 22, 2 u. in senectutem (*al.*). nat. 4, 13, 6 u. in lucem (PETRON. 73, 6 PEREGR. Aeth. 24, 1). 5, 8, 3 u. in meridiem. epist. 83, 14 u. in horam fere sextam dormiebat (COLVM. 11, 2, 7 *al.* PLIN. nat. 2, 229. *et al.*). *al.* COLVM. 2, 4, 9 ab Aprile medio u. in solstitium (5, 10, 15. *et al. cf.* 4, 5 ex calendis Martiis u. in Octobres [*al.*]). *al.* PLIN. nat. 21, 89 u. in aestatem. *al.* SVET. Tib. 26, 2 u. in Idus Maias (*al.*). TERT. ieiun. 10 p. 288, 4 u. in occasum (*al.*). ITALA gen. 13, 15 (Aug. civ. 16, 21 p. 157, 11 D.) u. in saeculum ([ἕως αἰῶνος]. *cf.* Dan. 7, 14 [Tert. adv. Marc. 3, 7 p. 387, 5] u. in aevum). VVLG. Matth. 10, 22 u. in finem (*al.*). PASS. Perp. 10 p. 78, 11 u. in pridie muneris (ἕως πρὸ μιᾶς τῶν φιλοτιμιῶν. *cf. l. 38*). *et al.* *c. acc. neutr. adi. vel c. adv.*: PHAEDR. app. 13, 15 u. in serum (*cf. l. 35*). COLVM. 11, 2, 48 u. in ultimum autumni. SCAEV. dig. 45, 1, 135, 2 u. in hodiernum (*v. s. v.*). ITALA exod. 12, 10 (Ps. Cypr. testim. 2, 15) u. in mane (*v. vol. VIII 279, 58*). PEREGR. Aeth. 4, 6 u. in hodie (*v. s. v.*). HEGES. 1, 46, 1 u. in extremum. HIER. epist. 22, 8, 5 u. in aeternum (*al. cf.* VVLG. gen. 13, 15 u. in sempiternum [*al.*]). VVLG. gen. 46, 34 u. in praesens ([ἕως τοῦ νῦν]. *al.*). *et al.* in ... usque: SEN. contr. 10, 4, 12 parietes in nostram u. perductos memoriam. VAL. MAX. 2, 7, 9 a mane in noctem u. SEN. dial. 10, 7, 4 in extremam u. aetatem (QVINT. inst. 1, 11, 18. *et al.*). PLIN. nat. 18, 264 in hoc u. QVINT. decl. 348 p. 371, 1 in hoc u. tempus (*al.*). TAC. dial. 17, 6. SVET. Otho 11, 1 in serum u. FRONTO p. 144, 11 N. in novissimum u. vitae finem (TERT. adv. Marc. 4, 43 p. 566, 12 in f. u. *et al.*). *al.* SCAEV. dig. 34, 1, 15 pr. in annum u. vicesimum. *al.* TERT. Scap. 2 p. 541, 5 Oe. in pridie u. *et al.*

C *vi distributiva* (*c. aliis ac temporalibus notionibus v. p. 755, 35* [*iuxta*: PLAVT. Epid. 54 in dies minasque argenti singulas. LEX Vrson. [CIL I² 594] 98, 27 in annos sing(ulos) inque homines singulos. *al.*]. *fere c. compar. et numeral. distrib., multiplicativis sim. vel c.* crescere, mutare *sim.* [*cf. Svennung, Unters. Pallad. 168*]. *liberius e. g. l. 45. 46. 47*): in diem: *v. vol. V 1, 1040, 78. adde e. g.* MIN. FEL. 36, 5 in d. pecua pascuntur. in dies: *v. vol. V 1, 1040, 46. adde e. g.* CE 59, 10 (*ca. 70 a.*) fletus in dies edunt. CIL VI 32415 (*ca. 250*) operationem ... respublica indies feliciter sentit. EDICT. imp. Diocl. I 6. II 5. *nota* in dies et horas: CATVLL. 38, 3 BELL. Afr. 1, 2 HOR. sat. 2, 6, 47 (*sing.*). PLIN. nat. 7, 32 *al.* in dies singulos: *v. vol. V 1, 1041, 15. 18. adde e. g.* CHIRON 357 (*Veg. 2, 106, 2* per). *cf.* in dies privos: LVCR. 5, 733. in singula diei tempora: CAES. Gall. 7, 16, 2. in denos dies: CIC. epist. 9, 15, 5. in ternos dies: CHIRON 410 (*Veg. 2, 119, 6* interposito triduo). *cf. et* PAVL. dig. 12, 1, 40 in dies triginta (tricenos *Momms.*) ... denarios singulos dari. *alia*: CATO agr. 57 in annos singulos vini q. x ebibere (LEX repetund. [CIL I² 583] 2 *al.* SENT. Minuc. [CIL I² 584] 25 *al.* VARRO ling. 6, 93 *al.* CIC. Verr. II 2, 126. *et passim* [*syn.* quotannis: VLP. dig. 36, 2, 12, 6]. *cf.* HOR. ars 60 silvae foliis pronos mutantur in a. TAC. ann. 3, 71, 2 bis eundem in a. SVET. Aug. 40, 2 ter in a. *et al.*). 58 oleum dato in menses (in mense *vel* in menses ⟨singulos⟩ *Keil, sed cf. Svennung, l. c. 373²*) unicuique s. I (VARRO rust. 3, 6, 3 in m. singulos [NEP. Att. 13, 6 SCAEV. dig. 31, 88, 11 LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 1, 21]). CIC. Att. 14, 20, 4 consilia temporum sunt quae in horas commutari vides (VERG. ecl. 10, 73 HOR. carm. 2, 13, 14 *al.* LIV. 2, 12, 10 PLIN. epist. 3, 17, 3. *cf.* LVCR. 5, 274 privas mutantur in h. PHAEDR. 3, 15, 19 in h. singulas. *cf. et l. 48*). LVCR. 6, 712 Nilus in aestatem crescit. SCRIB. LARG. 87 dantur in nocte⟨m⟩ (*corr. ex Marcell. med. 16, 2*) ternae *pilulae* (88 *al.*). SOL. 40, 23 color *chamaeleonis* varius et in momenta mutabilis.

D *liberiora*: **1** *fere i. q. circa, ad*: VERG. Aen. 7, 8 adspirant aurae in noctem ([SERV.: circa n.]. CELS. 7, 27, 1 si febris ... in n. augetur. SVLP. SEV. chron. 1, 17, 2. THEOD. PRISC. log. 72 acetum ... sorbere [*al.*]. *paulo aliter p. 754, 3*). OV. trist. 3, 5, 13 lacrimas cernens in singula verba cadentes. MANIL. 2, 509 in Augusti ... cum fulserit *Capricornus* ortum. VITR. 2, 8, 2 *caementa non cohaerentia* in vetustatem parietes efficiunt ruinosos. SEN. Ag. 576 cecidit in lucem furor. PLIN. nat. 19, 154 cum in hiemem seratur *ocimum.* STAT. Theb. 2, 53 saepe Eumenidum voces ... in medium sonuere diem. AVR. Fronto p. 90, 15 N. doluisse te in id tempus, quo mihi scribebas, litterae declarant (AMM. 28, 1, 42. *cf.* PRCSP. chron. I p. 387, 36 in [inter *l. v.*] haec t. *paulo aliter p. 754, 19*). TERT. pudic. 15 p. 251, 27 in finem epistolae dicens. FILASTR. 133, 1 stellas ... in vesperum ... repente procedere. CE 1506, 2 mulsa ... in sextam tibi di⟨v⟩identur hora⟨m⟩. CIL XI 132 ibi epulentur dumtaxat in idus Iulias (*nisi est pro abl.*).

2 *spectatur longius spatium fere i. q. per, intra* (*in parte exemplorum dubites an potius finalis notio subsit, e. g. l. 15*): VERG. georg. 4, 190 siletur in noctem (LIV. 39, 50, 1 ASCON. Corn. p. 49, 5 VAL. FL. 2, 59 SIL. 16, 228. MIN. FEL. 17, 5 [*opp.* in diem]). HOR. carm. 1, 32, 2 quod et hunc in annum vivat et plures (TIB. 3, 8, 23 multos ... in a. [ELEG. in Maec. 1, 117 OV. ars 1, 425 fast. 5, 33]. OV. am. 2, 19, 23 longos ... in a. [*cf.* medic. 49 longum ... in aevum]. LIV. 21, 62, 10 si in decem a. res p. eodem stetisset statu [*cf.* VELL. 1, 8, 3 CELS. dig. 35, 1, 49 VLP. dig. 50, 15, 4 pr. (*syn.* intra). CYPR. GALL. Nah. 585 quaterdenos vixit ... in a. PS. DAMAS. epigr. 93, 9. *cf. l. 13*]). PROP. 2, 29, 13 haec te ... totas exspectat in horas (*cf.* VITR. 9, 8, 6 in diem totum. SEN. epist. 63, 13 in totum mensem. STAT. Theb. 1, 635 in totum ... annum [PALLAD. 4, 10, 4. PS. DAMAS. epigr. 93, 2]. COD. Iust. 1, 17, 2, 12 in totum decennium). LIV. 5, 13, 8 vinctis quoque dempta in eos dies vincula (GAIVS dig. 2, 11, 1. PAVL. dig. 13, 5, 17 [*opp.* postea]. ITALA Marc. 9, 31 [cod. d] in tres d. resurget [μετὰ τρεῖς ἡ., post tertium d. *codd. a ff² al.*, tertia die *Vulg.*]. AMM. 31, 4, 5 transfretabantur in dies et noctes. *et al.*). 29, 23, 3 cum ex Hispania forte in idem tempus Scipio atque Hasdrubal convenerunt (MANIL. 4, 503 in t. ... mutantur [*i. per breve tempus*]. 5, 619 quisquis in Andromedae surgentis tempora ... nascitur [LVCAN. 2, 45]. *et al.*). 35, 40, 7 in (*om. M, Müller*) triduum eius rei causa supplicatio habita est (*cf. 38, 44, 7* per tr.). COD. Theod. 7, 18, 7 pr. nisi eo ex die ... in sex menses prodiderit. *nota*: in quantum *i.* '*quamdiu*' (*graecism. sec.* ἐφ' ὅσον): ITALA Matth. 9, 15 (cod. d) in q. cum ipsis est (*Itala cod. a al. et Vulg.* quamdiu). 25, 40 (cod. d) IREN. 1, 28, 1 PEREGR. Aeth. 25, 9. *cf.* ITALA I Cor. 7, 39 (Tert. monog. 11 p. 778, 10 Oe.) in q. temporis vivit vir eius (ἐφ' ὅσον χρόνον, *Vulg.* quanto tempore). *al.*

IV ***de relatione limitatione modo,*** *i. q. ad, secundum vel ex, de sim.* (*nos* '*nach Art von, gemäß*' *vel* '*in Hinsicht auf, in betreff*'. *qui usus partim ex* '*in*' *locali* [*v. p. 755, 35. 756, 35*] *vel derectionem significante* [*cf. l. 38 sqq. et* in partem *p. 757, 1,* in sententiam *sim. p. 755, 71*] *derivandus videtur, partim affinitatem habet c.* '*in*' *effectivo vel consecutivo* [*e. g. p. 757, 43. 758, 26*]): **A** *generatim*: **1** *c. verbis* (*falso trad. e. g.*: CELS. 4, 25, 2. 7, 29, 7): CATO agr. 6, 4 vites ... in quemvis agrum conveniunt (*v. vol. IV 833, 43*). TER. Andr. 885 istuc verbum (*sc. vae*) ... in te accidit (*al. cf.* cadere: VARRO ling. 10, 60 *passim.* incidere: CIC. inv. 1, 10. *et saepe*). RHET. Her. 2, 1, 2 causas ... in quas plures constitutiones ... accommodarentur (*al.*). 2, 11, 16 ambiguum ... quod in duas aut plures sententias trahi possit (*al.*). 4, 19, 27 suas rationes omnes in casum contulerunt (CIC. de orat. 3, 228. *et al.*). 4, 53, 67 verbum potest in duas pluresve sententias accipi (*al. cf. p. 757, 10*). CIC. inv. 1, 19 primum in ratione⟨m⟩ exordiendi praecepta dabimus (2, 53 *al. cf.* 2, 70 *al.*). 2, 5 minus in arrogantiam offenderent (TERT. idol. 11 in crimen ... idololatriae). 2, 123 quae *voluntas* in omne tempus et in omne factum idem valeat (*al. ellipt.*: MAECIAN. dig. 35, 1, 86). Cael. 69 omnia ... in istam quadrare (*al. cf. p. 761, 49*). epist. 2, 10, 1 vereor ne idem eveniat in meas litteras. *al.* MANIL. 5, 437. SEN. contr. 9, 2 (25), 20 non putavit ... in (ad *D², exc.*) rem pertinere, ubi *eqs.* ([*alibi ap.* SEN. rhet. ad]. TERT. fug. 6 p. 472, 4 Oe. CHIRON 4). SEN. epist. 95, 44 in particulas suasisse (*opp.* persuasio ad totam pertinens vitam). QVINT. inst. 3, 6, 11 actionem competere in equitem (*v. vol. III 2066, 55*). GAIVS dig. 29, 1, 2 propria ... iura in testamenta eorum observari (*cf. Kalb, Wegweiser in d. röm. Rechtsspr. 63*). VLP. dig. 40, 7, 6, 4 in heredem emptoris idem dicitur (*al.* TERT. virg. vel. 5 p. 890, 34 Oe. [*syn.* de]. *et al.* [*cf. Svennung, Orosiana 46*]). TERT. apol. 46, 9 quod in deum quaeritur (*al.*). adv. Hermog. 1 p. 126, 13 legem dei in libidinem defendit, in artem contemnit. *et al.* *nota*: *c. ger.* (*cf. p. 765, 69*): TERT. adv. Marc. 5, 7 p. 596, 4 figurata fuisse vetera in Christum ex illis recensendum.

2 *c. adi.*: PLAVT. Bacch. 166 (*interpol.*) fecisti furtum in aetatem malum (*i. aetati tuae non conveniens. cf. v. 159*). PETRON. 77, 1 parum felix in amicos es (*aliter vol. VI 446, 8*). SIL. 10, 414 stilus occulitur, caecum in vestigia telum (*sc. pedibus non advertendum*). TAC. Agr. 33, 5 transisse aestuaria pulchrum ac decorum in frontem. GELL. 13, 22, 1 *rhetor* a divo Hadriano in mores atque litteras spectatus. APVL. met. 1, 19 aemulus in colorem. VLP. dig. 21, 1, 19, 4 indoctum esse *servum* in artificium. COD. Theod. 9, 38, 3 reus in mortuos. COD. Iust. 6, 30, 22, 16 et in milites et in alios omnes iuris probabilis articulus.

3 *c. subst.* (*cf. p. 755, 81. 756, 13*): CIC. inv. 2, 11 partes orationis et in eas omnes omnia praecepta (*cf.* 2, 99). QVINT. decl. 350 p. 377, 22 actio in rem (VLP. dig. 6, 1, 1, 1 *al. cf.* 2, 14, 7, 8 pactorum ... in r. ... in personam [*al.*]. 14, 4, 7, 1 arbitrum in hanc r. *et al.*). IVLIAN. dig. 2, 7, 5, 1 in factum iudicium (*al. cf.* 2, 10, 3, 2 actione in f. [*al.*]. VLP. dig. 4, 2, 14, 13 exceptione in f. [*al.*]). VLP. dig. 10, 4, 3, 2 per in litem iusiurandum petitoris (*al.*). 46, 4, 13, 1 acceptilatio in partem. TERT. anim. 11 p. 315, 29 sacramentum in Christum. adv. Marc. 2, 17 p. 358, 9 testimonium Christi in creatorem. IVST. 9, 8, 8 in seria et iocos artifex. GREG. M. epist. 3, 21 in non modicam summam debitorem. *et al.*

B *speciatim*: **1** *de pignerando ludendo sim.*: PLAVT.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Cas. 76 mecum pignus si quis volt dato in urnam mulsi (Curc. 611 [*ellipt.*]. Epid. 701. Poen. 1242. *cf.* SEN. contr. 2 [7], 15, 3 [*trop.*] sic se in verecundiam pigneret, ⟨ut⟩ *eqs.*). TAC. ann. 11, 13, 2 ne in morte⟨m⟩ parentum pecunias filiis ... faenori darent. PAVL. dig. 11, 5, 2, 1 senatus consultum vetuit in pecuniam ludere. *adde*: TAC. Germ. 18, 2 in haec munera uxor accipitur.

2 *in iure (cf. p. 756, 14. 758, 69) de agendo damnando obligando in summam vel partem summae sim. (cf. p. 758, 71)*: CIC. Verr. II 1, 115 lege ageret in hereditatem (de orat. 1, 175. *et al.*). LIV. 9, 9, 18 Samnitibus sponsores ... sumus ... in id quod nostrum est *eqs.* (*cf.* SEN. benef. 4, 39, 3 spondere ... ⟨in⟩ incertum). 39, 18, 3 in quas *res* iure iurando obligati erant (SEN. benef. 5, 18, 1 in infinitum. IVLIAN. dig. 46, 1, 13 in id. *al. cf.* MARCELL. dig. 16, 3, 22 in partes tenebuntur [*al. cf. l. 26*]). *speciatim de certa summa (c. subst.: infra l. 18 sq.)*: in duplum *sim.*: CIC. Tull. 7 iudicium datum est in quadruplum (41 *al.* QVINT. decl. 245 p. 4, 20 damnari [*al.*]. VLP. dig. 3, 6, 1 pr. *et al.*). Verr. II 3, 26 te in decumanum ... in octuplum iudicium daturum (*ibid.* de iudicio in o. [*al.*]. II 3, 32 recuperatores ... in o. *et al.*). Flacc. 49 si iudicatum negaret, in duplum iret (*v. vol. V 2, 2284, 18 sqq.*). VLP. dig. 3, 6, 5, 1 in triplum *actio* danda sit (*al.*). 5, 3, 20, 4 in simplum venit *actio* (*al.*). VVLG. lev. 26, 21 addam plagas vestras in septuplum (*al.*). RVRIC. epist. 2, 48 p. 431, 21 quod dominus (*Matth. 19, 29*) redditurum se tibi promittit in centuplum (*v. vol. III 830, 81. nota pro abl. mensurae*: PS. ARNOB. confl. 2, 10 p. 284^C in c. melius). *c. cardinal.*: IVLIAN. dig. 13, 5, 2 in decem tenebitur (*al.*). 46, 1, 15, 1 apud te fideiusserant in viginti. TRYPH. dig. 37, 8, 7 an ... in sescunciam tuendus sit *eqs.* (*cf.* COD. Iust. 6, 30, 20 pr. heredem scripsit in certas uncias [*al.*]). *al.* TAB. aliment. Baeb. (CIL IX 1455) 2, 7 fund(i) Pomponiani ... aest(imati) HS L̄, in HS III Đ XX (3, 17 *al. cf.* TAB. aliment. Vel. [CIL XI 1147] 2, 16. 17). *adde*: SEN. contr. exc. 5, 5 p. 250, 7 in totum ... tenendus es (*opp.* partem damni). TAC. ann. 6, 17, 2 creditores in solidum appellabant *debitores* (NERAT. dig. 16, 3, 18 [*opp.* in duplum]. GAIVS dig. 2, 9, 4 [*opp.* pro parte]. *al.*). *cf. et p. 757, 27. 759, 54. 57.*

3 *vi distributiva* (*c. temporalibus notionibus v. p. 753, 39. usus ut vid. ex I B 3 a [p. 739, 60] derivandus [cf. exempla qualia l. 48, ubi artius c. verbo iungitur]. fere c. plur. subst., rarius c. sing. [e. g. l. 39. 40. 46. 51. 53]*): CATO agr. 3, 5 in iugera oleti CXX vasa bina esse oportet (CIC. Verr. II 3, 114 tribus medimnis in iugerum. VARRO rust. 1, 42, 1 in i. unum. LIV. 31, 13, 7 COLVM. 2, 10, 17. *et al.*). 6, 1 hoc genus oleae in XXV aut in XXX pedes (*i. intervallo pedum tot*) conserito ([in ... pedibus *Plin. nat. 17, 93*]. 15. 18, 2 in II arbores p. I. CIC. ad Q. fr. 3, 1, 3 VITR. 7, 1, 6 *al.* COLVM. 2, 10, 21. *et al.*). VARRO rust. 2, 2, 20 ne minus habeamus in centenas oves hirtas singulos homines, in pellitas binos (2, 10, 10 *al. cf.* 2, 4, 21 in centum sues decem verres satis esse. *al.*). CIC. Verr. II 3, 179 HS XV in medimnum ... HS XXXI in medimna. II 3, 215 quos *sesquimodios* ... cum populo Romano in capita descripsisses (LIV. 2, 33, 11. *et al.*). NEP. frg. 8 *dibapha* in libras denariis mille non poterat emi (PLIN. nat. 9, 135 *al.*). VERG. Aen. 5, 62 bina boum ... dat ... capita in navis (5, 247). LIV. 9, 41, 7 binae tunicae in militem exactae (*al. cf.* 34, 52, 11 in pedites [*al.*]. *et al.*). 31, 50, 1 binis aeris in modios (*al.*). SVET. Nero 30, 3 quadringenis in punctum sestertiis aleam lusit. LEX met. Vipasc. (CIL II 5181) 51. COMM. apol. 653 CHIRON 843. *et al.* *add.* singuli: CATO agr. 14, 4 in tegulas s. II S ... putabuntur (*al.*). 15 in p(edes) s. (*al.*). 57 in s. homines ⟨III S⟩ (LEX agr. [CIL I² 585] 61. *et al.*). 60 in iuga s. (*al.*). 83 in capita s. boum (*al.*). 144, 5 in modios s. (*al.*). *al.* CIC. Verr. II 2, 133 in s. civitates (*al.*). II 3, 73 in medimna s. (*al.*). Cluent. 74 in s. iudices (*al.*). Phil. 5, 53 in s. *milites* (*al. cf.* LIV. 8, 8, 14 legiones [*al.*]. 33, 37, 11 pedites [*al.*]). rep. 2, 37 in s. reges. *al.* LEX Vrson. (CIL I² 594) 61, 11 IIviri⟨s⟩ in eos s. lictores binos ... habere ius ... esto (62, 16 *al.* TAB. aliment. Vel. [CIL XI 1147] 2). CIL IV 2450 (*a. 2 a.*) pretium in s. a(sses) V f(uit). LIV. 10, 6, 8 ut terni *augures* in s. *tribus* essent. *al. et passim.* *nota*: CIC. Verr. II 3, 69 in s. HS quinquagenis milibus damnari mavultis (*fort. contamin. ex* s. ... damnari *et* in s. iudicari *sim.*). *fere causaliter i. 'pro'*: PLANC. Cic. epist. 10, 24, 1 facere non possum, quin in s. res meritaque tua tibi gratias agam.

C *locutiones plus minus adverbiales*: 1 *c. certis quibusd. subst.*: a *de sententia verbis vel de legibus sim. quibus quis tenetur*: α in sententiam (*c. subst.: l. 81. de origine locali cf.* in s. ire: CIC. Phil. 11, 15 *al.* LIV. 5, 9, 2 pedibus [*al.*]. discessionem facere: CIC. Phil. 14, 21. discedere: CIC. epist. 10, 12, 3 *al.* concedere: LIV. 32, 23, 12 *al.* transire: HIRT. Gall. 8, 35, 1 *al. cf. et* CIC. Att. 14, 4^A, 3 ut in Saufeii eam. epist. 1, 2, 1 ierant in alia omnia [*al.*]. SALL. Iug. 13, 1 in duas partes discedunt Numidae [SEN. benef. 2, 10, 3 in aliam p. abibis. *cf.* FEST. p. 261]. *et al.*): CIC. inv. 2, 116. p. red. ad Quir. 17 dixerunt in eandem s. ceteri (*al.* fin. 3, 38 in hanc s. [*al.*]. div. 2, 150 in quamque s. *cf.* off. 1, 128 disputantur [*al.*]. CAES. civ. 1, 1, 4 loquitur [*al.*]. LIV. 30, 31, 1 respondit. *et al.*). Catil. 3, 10 recitatae sunt tabellae in eandem fere s. div. 2, 25 Graecus ille in eam s. versus. Att. 4, 1, 6 factum est senatus consultum in meam s. (*al. cf.* 4, 2, 4 in s. Marcellini [*al.*]). ad Q. fr. 3, 1, 23 aliam in s. scribere (*al.*). LIV. 10, 19, 5. *et al.* β in verba *sim.* (*c. subst.*: *l. 13*): CIC. inv. 2, 132 in certa v. iurent ([CAES. civ. 1, 76; 3 R GEST. div. Aug. 5, 3. 5 ACT. lud. saec. Aug. [CIL VI 32323] 24 *al.* HOR epist. 1, 1, 14 *al.* OV. ars 1, 687. *et al. cf.* HOR. epod. 16, 25 in haec. LIV. 7, 5, 6 adiurat]. Quinct. 63 iudicium ... acciperet. 64 postularit. 84. Tull. 41 iudicium dent [*al.* LEX Rubr. (CIL I² 592) I 21 *al.*] CAES. civ. 2, 18, 5 iusiurandum adigebat [*al.*]. OV. Pont. 3, 5, 24 sedissem ... iudex. TAC. hist. 1, 76, 1 in v. Othonis obstricta. TERT. mart. 3 p. 9, 7 Oe. in sacramenti v. respondemus [*cf.* coron. 11 p. 443, 2 Oe.]. CIL II 5406, 16 repromitteret. *et al.*). OV. fast. 5, 527 vobis in v. vocatis (*sc. testibus verborum meorum*). LIV. 22, 10, 2 rogatus in haec v. populus (*al.*). 31, 9, 9 vovit in eadem v. consul (ACT. Arv. a. 38 a 4 *al.*). 38, 38, 1 foedus ... conscriptum est (*cf.* PETRON. 109, 4). MARCELL. dig. 13, 5, 24. *et al.* in nomen: TAC. ann. 1, 8, 4 sacramentum (*cf. supra l. 8*) in n. Tiberii. SVET. Claud. 10, 4 iurare. CE 431, 2 (*s. I?*) saepius in nati n. clamato ... verba. γ in leges *sim.*: PLAVT. Asin. 234 in l. meas dabo *pecuniam eqs.* TER. Haut. 998 patris pacem in l. conficiet suas. LEX agr. (CIL I² 585) 42 inque eas l. ... nei iurato (CIC. inv. 2, 131 *al.* LIV. 29, 37, 12. *et al.*). OV. am. 2, 17, 23. epist. 4, 62 in socias l. ... eo. LIV. 23, 34, 1 in has ferme l. inter Poenum ducem legatosque Macedonum ictum foedus (*cf.* 33, 30, 2 *al.*). MANIL. 2, 475 in l. mundum cum conderet *deus. et al.* in iura: OV. epist. 8, 16. 15, 320 me ... adstringam verbis in tua i. (iussa *G*) meis. MANIL. 5, 345 auctoratos in tertia i. ministros (*i. tertii ordinis, sc. aedituos ut vid.*). SEN. Phaedr. 417. in condiciones: LIV. 29, 12, 14 in has c. cum pax conveniret (*al. cf.* 30, 31, 9 in quae). 32, 39, 2 *al.* *adde*: CIC. Quinct. 75 in huiusmodi sponsionem testes dare. Q. Rosc. 4 iurare in litem. δ *alia*: CIC. Verr. II 1, 69 cum in eam rationem ... quisque ... loqueretur (Att. 1, 11, 1 epistolis tuis ... in eandem r. scriptis). OV. epist. 20, 240 do ... victas in tua vota manus (STAT. silv. 5, 1, 262 iurant). QVINT. inst. 6, 1, 14 egregie ... dixisse ... videbatur, Graece quidem, sed in hunc sensum (TERT. nat. 2, 12 p. 120, 13. *et al. cf.* QVINT. decl. 256 p. 48, 16 in aliam vim). TAC. ann. 2, 13, 1 eundem ⟨in⟩ animum. 6, 49, 2. 11, 3, 1 secuta sunt Claudii verba in eandem clementiam.

b *de loco et vicissitudine*: in locum (*nota* LIV. 3, 18, 9 in l. vicemque. PAPIN. dig. 28, 6, 41, 8 in l. partemve): *c. verb. motionem signif.*: VARRO Men. 495 in quarum l. subierunt ... impietas *eqs.* (*al.*; *cf.* ling. 5, 124 successit [*al.*]. 6, 66 suppositi [*al.*]. CIC. Verr. II 1, 12 subditos [*al.*]. *et al.*). HIRT. Gall. 8, 54, 3 in eius (*legionis XV*) l. tertiam decimam legionem in Italiam mittit (*al.*). *et al.* *c. verbis faciendi legendi sim.*: LEX Corn. de XX quaest. (CIL I² 587) 2, 15 dum ni quem ... in eius viatoris praeconis l. viatorem praeconem legant (*al. cf.* CIC. Verr. I 30 subsortiemur [*al.*]. FAST. Capitol. a. u. c. 386 [CIL I² p. 20] facti sunt [*al.*]. LIV. 23, 21, 7 creati [*v. vol. IV 1165, 64*]. *et al.*). CIC. Att. 2, 5, 3 num quis in eius l. paretur. *et al.* *liberius c. aliis verbis*: RHET. Her. 1, 11, 20 in demortui l. qui petat (CIC. Verr. II 4, 9 emeret *servum.* COLVM. 3, 16, 2. *et al.*). CIC. Verr. II 5, 73 in eorum l. et ad eorum numerum cives Romani ... necati. LIV. 24, 26, 16 fremere multitudo et in l. Adranodori ... comitia poscere. *al.* COLVM. 4, 30, 7 TAC. hist. 3, 37, 2 ITALA Bar. 3, 19 (Rem.) alii in l. eorum exsurrexerunt (ἀντ' αὐτῶν, *Vulg.* loco). CIL XIV 2101 (*aet. Sept. Sev.*) in l. balnearum ... thermas ... exstruxit. *et al.* in vicem (*affero nonnisi exempla c. gen. [fere i. q. in locum, cf. supra l. 36]; cetera v. s.* invicem. *nota* inque vices *i. 'alternatim'*: OV. met. 4, 72 *al.* IVV. 6, 311. *cf.* TAC. Germ. 26, 2): LIV. 6, 34, 2 poena ... in v. fidei cesserat. 31, 11, 3 missis in v. earum *legionum* quinque milibus sociorum. 38, 48, 7 succedens in v. imperii tui (*al.* SEN. dial. 6, 16, 8 substitue [*al.*]. *et al.*). EDICT. Ved. Poll. (CIL III 7124) a 3 in v. dandi aut accipiendi esse. PAVL. FEST. p. 179. FEST. p. 238 datis in v. earum *parmularum* Bruttianis (CELS. 3, 6, 10. *et al.*). CELS. 4, 13, 5. SEN. dial. 3, 13, 5 *al.* COLVM. 3, 14, 3 *al.* PETRON. 54, 5 PLIN. nat. 12, 17 *al.* HOMER. 61 VLP. dig. 14, 6, 3, 3 *al.* APVL. met. 2, 32 (*et 7^ies in met.*). TERT. adv. Marc. 4, 16 p. 469, 9 *al.* CAPITOL. Ver. 6, 4 *al.* COD. Iust. 4, 10, 1 (*a. 242*). *et al.* *adde c. adi.*: COD. Theod. 6, 4, 21, 5 ut ... in v. propriam idoneos dirigant. *cf.* in vicissitudines: APVL. met. 3, 1.

c *de re causa persona sim.*: in casum: SCAEV. dig. 23, 4, 29, 1 *frater* in eum c. dotem stipulatus est (*al.*). VLP. dig. 24, 1, 5, 15 in hunc c. (*al.*). 24, 1, 32, 6 in eundem c. *et al.* in causam: *fere i. q. causā, propter*: IVLIAN. dig. 46, 3, 34, 6 quia in c. dotis ... socia ... patri filia esset (*al.*). TERT. pudic. 14 p. 249, 30 in c. eius. LVCIF. Athan. 1, 29 p. 116, 26 in c. fidei deportatum. in litem: CIC. Q. Rosc. 54. in materiam: QVINT. inst. 3, 1, 19. in personam: SVET. Aug. 27, 1. IVLIAN. dig. 45, 3, 1, 4 duae stipulationes ..., altera in p. mei servi, altera in p. tui servi. *al.* (*v. V. i. R.*). in rem (*cognata v. p. 766, 58*): LEX repetund. (CIL I² 583) 10 sibei patronos in eam r. darei (*al.* CIC. S. Rosc. 114 fidem ... interponeret [*al.*]. Verr. II 2, 38 iudices dentur [*al.*]. Caecin. 69. 95 LIV. 39, 27, 5. *et saepe*). 27 quam in r. ... iudices lectei er⟨unt⟩. RHET. Her. 1, 13, 23 hic certa lex in r. nulla adfertur. CIC. inv. 1, 74 inventum aliquam in r. probabile (2, 11 *al.*). Quinct. 37 in hanc r. (in hac re *l. v.*) te ... testem citabo (Q. Rosc. 12 *al.* SEN. epist. 83, 12. *et al.*). FRONTO p. 46, 11 N. in eandem r. (*al.*). GAIVS dig. 3, 3, 46 vel in unam r. defendere. *et al.* *plur.*: CIC. Verr. I 55 *testes* in singulas r. dabuntur. Caecin. 23. *et al.*

[J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

d *de parte summa sim.*: in partem (*cf. p. 746, 29. aliter p. 755, 76. plur.: e. g. l. 8*): PLAVT. Asin. 679 age sis tu in p. nunciam hunc delude (*i.* '*pro tua p.*' *cf.* 916. HOR. epod. 2, 39. *aliter, i. q.* '*ex p.*': QVINT. inst. 6, 3, 45 [in parte *edd.*]). Aul. 485 in maximam illuc populi p. est optimum. Most. 32 in aliam (*i. contrariam*) p. palmam possidet (RHET. Her. 2, 26, 40. *et al. cf.* CIC. Att. 7, 3, 5 in alteram p. [*al.*]). TER. Eun. 631 aliam rem ex alia cogitare et ea omnia in peiorem p. (*al.* LVCR. 2, 508 in deteriores ... p. SEN. dial. 2, 13, 1 in malam p. [*al.*]. *cf.* CIC. inv. 2, 158 in meliorem p. [*al.*]. S. Rosc. 45 in bonam p. [*al.*]. Phil. 7, 5 in optimam p. [*al.*]). 876 in eam p. accipio (RHET. Her. 4, 53, 6 *al.* CIC. S. Rosc. 56 peccant. *et al. cf.* TER. Ad. 174 in istam p. potius peccato [*al.*]. CIC. off. 1, 140 in hanc p. [*al.*]). Haut. 47 in utramque p. ingenium quid possit meum (440 CIC. inv. 2, 45 *passim. cf.* Q. Rosc. 17 in alterutram p. [*al.*]. VARRO ling. 10, 5 in neutram p. [*al.*]). CIC. inv. 2, 50 in contrarias p. (*al.*). Mur. 64 mitiorem in p. interpretarere. Tusc. 1, 43 nullam in p. (*al.*). epist. 3, 7, 6 quam in p. tu accipias. (*al.*). *et passim. nota*: in p. — in p. *i. q.* '*partim — partim*': VLP. dig. 38, 2, 12, 4 si ... in p. optinuerit ..., in p. victus sit. 49, 4, 1, 12. in sortem: MANIL. 3, 416 diversam in s. (*i. in contrariam partem*) ... mergentur ad umbras. in summam: LIV. 34, 3, 5 quaeritur, si *lex* maiori parti et in s. prodest (TAC. hist. 2, 16, 1. *cf.* ann. 13, 38, 1 proficiebatur). SEN. contr. 2, 4, 13 alia in hanc s. SEN. dial. 7, 22, 3 in s. rei parva sunt *quaedam*. STAT. silv. 4 praef. 30 in s.: nempe ego sum qui traducor (*cf.* ALC. AVIT. hom. 24 p. 145, 29 ENNOD. opusc. 3, 159 p. 372, 14 *al.*). QVINT. inst. 4, 2, 21. 90 (*opp.* partibus). 11, 2, 41 *al.* TAC. ann. 15, 28, 1. *cf.* in summum: LACT. inst. 1, 5, 22. in assem *i. q.* '*in summam*': COLVM. 2, 12, 7. 2, 12, 9 in asse⟨m⟩ fiunt octo menses (*al.*). VLP. dig. 42, 6, 1, 1 (*opp.* in aliquid). *al.*

e *de similitudine habitu modo sim.*: in condicionem (*aliter p. 756, 24*): COD. Theod. 5, 17, 1 in servilem c. in cultum: SEN. benef. 3, 28, 5 *al.* in delineationem: TERT. adv. Val. 27 p. 204, 3. in exemplum (*aliter p. 766, 71*): MANIL. 3, 294 eius *Arietis* in e. se signa sequentia vertunt. SVET. Claud. 20, 3 HIER. epist. 54, 13, 5 VVLG. deut. 29, 23 (ὥσπερ). ACT. Archel. 7, 2 p. 9, 24 in huiuscemodi e. (τῷδε τῷ παραδείγματι). in effigiem: *v. vol. V 2, 184, 18. adde* ORIGO Rom. chron. I p. 147, 2. in faciem: *c. adi. vel. gen. i.* '*in similitudinem*': *inde a* VERG. georg. 2, 85 (*v. vol. VI 54, 76*). in figuram: *v. vol. VI 723, 35. 725, 77. adde e. g.* IREN. 1, 23, 4 (*syn.* ad f.). in formam: SALL. hist. frg. 3, 102 se quisque in f. parmae equestris armabat ⟨scuto⟩. OV. am. 2, 11, 47 *al.* SEN. nat. 2, 1, 14. *et al. (v. vol. VI 1087, 57). plur.*: GELL. 17, 9, 22. in gestum: AMM. 29, 5, 38 scuta ... in formidabilem moventibus g. in habitum (*artius c. verbo iunct.*: SEN. contr. 9, 6 [29], 12. *et al.*): QVINT. inst. 1, 10, 25 organis ... adfici animos in diversum h. *et al.* in imaginem: PAVL. NOL. epist. 13, 4 p. 87, 21 in ecclesiae i. vixit. *et al.* in modum (*aliter p. 758, 5*): *add. adi.*: PLAVT. Amph. 119 ornatus in novum incessi m. *al.* CIC. Verr. I 13 servilem in m. (*al.*). II 2, 134 mirandum in m. (*al. cf.* Att. 1, 14, 6 mirum in m. [*al.*]. 5, 13, 1 mirabilem ⟨in m.⟩ [*al.*]). II 5, 73 hostilem in m. (*al.*). prov. 5 miserandum in m. Att. 5, 16, 3 incredibilem in m. (*al.*). 5, 21, 10 maiorem in m. (*al. cf.* MIN. FEL. 14, 3 magnum in m. [*al.*]. *et al.*). SALL. hist. frg. 1, 76 in hunc m. (LIV. 34, 13, 10. *et saepe* [*falsa l. v.*: CAES. Gall. 5, 27, 1 β, ad hunc m. α]). 3, 98 C 5 nefandum in m. *et passim. nota*: AFRIC. dig. 40, 4, 22 in quem m. (VLP. dig. 11, 3, 1, 4 [*syn.* quemadmodum]. COLL. Mos. 2, 6, 4 HIL. in psalm. 67, 3). *plur.*: OV. am. 2, 8, 1 ponendis in mille m. ... capillis (3, 14, 24). MART. 3, 63, 6. *c. gen.* (*artius c. verbo*: LIV. 9, 17, 10 CVRT. 7, 3, 9): BELL. Afr. 50, 1 crebris locis speluncae in m. subrutis. SALL. Catil. 12, 3 *et ter.* OV. trist. 1, 11, 20. LIV. 2, 23, 5 prope (*v. l. 61*) in contionis m. (*al.*). 7, 10, 13 carminum prope ⟨in⟩ m. *et passim ap. scriptores* (*non ap.* SEN. rhet. [*cf. 4 praef. 11* torrentis modo]); *e poetis habet* CLAVD. 20, 312. in morem: VERG. catal. 14, 10. Aen. 5, 556 in m. tonsa ... corona. 8, 282 (*alibi idem* de *vel* ex m., *cf. vol. V 2, 1110, 26*). CLAVD. 28, 6 luditur in m. *c. adi.*: VERG. Aen. 12, 401 Paeonium in m. HOR. carm. 1, 36, 12 *al.* STAT. silv. 4, 7, 43 (*plur.*). TAC. hist. 2, 70, 2 *al.* *c. gen.* (*plur.*: LIV. 1, 21, 2. 3, 36, 1): VERG. georg. 1, 245 duas in m. fluminis Arctos (SERV.: Hesiodus ποταμῷ ῥέοντι ἐοικώς). 2, 250 Aen. 7, 159 *al.* HOR. sat. 2, 1, 63 MANIL. 3, 361 SEN. nat. 7, 11, 2 *al.* COLVM. 2, 10, 26. *et ap.* SIL., STAT., QVINT., FLOR., APVL., IVST., VVLG. (gen. 25, 25 [ὡσεί]. *al.*), *al.* in qualitatem: NOT. urb. Const. 16, 9 in promonturii q. spatiosior terra. in similitudinem (*artius c. verbo iunct.*: CIC. rep. 1, 44. *et al.*): VELL. 1, 16, 2 ingenia in s. (in -e *vulgo*) et temporum et profectuum semet ipsa ab aliis separaverunt. SEN. benef. 7, 9, 2 in s. veri. *al.* PLIN. epist. 2, 17, 4 *al.* SVET. frg. 164 p. 258, 1. PALLAD. 3, 17, 8. *et saepe.* in speciem (*c. adi.: e. g. l. 77. 79. 80. 84*): CIC. Verr. II 5, 86 praeclara classis in sp. CAES. Gall. 5, 51, 4 obstructis in sp. portis. 7, 23, 5 PROP. 2, 31, 3 LIV. 3, 40, 7 alia sententia, asperior in sp. *et 20ies*. FEST. p. 158 *al.* SEN. dial. 7, 3, 1 *al.* STAT. silv. 1, 5, 43 (*plur.*). TAC. hist. 1, 90, 1 in sp. magnificam. *al.* APVL. met. 10, 31. *et al.* *c. gen.*: AETNA 484 fluminis in sp. mitis. OV. met. 1, 35 *al.* LIV. 44, 44, 4 VITR. 5, 6, 9 FEST. p. 206 CELS. 7, 26, 2 K COLVM. 3, 13, 12 *al. et ap.* SCRIB. LARG., PLIN., SIL., STAT., TAC. *al. nota*: APVL. met. 10, 30 in deae Iunonis sp. similis. *cf.* in specimen: APVL. met. 8, 1 in historiae sp. in aspectum: LACT. inst. 6, 4, 3. in typum: IREN. 2, 21, 1. 2. DIDASC. apost. 25, 32 (εἰς τύπον). *al.* (*v. Tidner, Eranos 25, 1927, 63*). PAVL. NOL. epist. 32 p. 189, 7. *et al.* in vultum: STAT. Theb. 6, 269.

f *de numero ordine sim.*: in modum (*aliter p. 757, 47*): CIC. epist. 16, 18, 1 quod tamen in m. procedit (*cf. l. 8*). CATVLL. 61, 38 in m. dicite (*v. Friedrich ad l.*). 61, 123. in numerum (*nos* '*im Rhythmus*'): CIC. Verr. II 4, 20 haec tibi laudatio procedat in n. LVCR. 2, 631 *al.* VERG. ecl. 6, 27 *al.* OV. trist. 4, 1, 10. MANIL. 1, 19 Phoebo modulante referre (*i. metro*). 3, 161. LVCAN. 2, 111. *aliter*: TAC. ann. 15, 71, 4 velut in agmen et n. in ordinem (*cf.* SYNON. Cic. Char. gramm. p. 431, 7 B. invicem: in o.): VARRO rust. 1, 7, 4 *arbores* in o. satae sunt. 1, 23, 6 *al.* CIC. Q. Rosc. 7. 9. ac. 2, 118 Tim. 9. BELL. Afr. 27, 1 (in -e *l. v.*). LIV. 37, 29, 8 *al.* VITR. 6, 1, 6 SEN. Phaedr. 1257 COLVM. 3, 15, 2 *al. et al.* *plur.*: LIV. 8, 8, 4. *et al.* in versum: VERG. georg. 4, 144 seras in v. (SERV.: in ordinem) distulit ulmos.

g *de circuitu orbe sim.*: in circulum: APVL. met. 2, 7 vasculum ... rotabat (8, 27). MART. CAP. 9, 928 CASSIOD. or. frg. p. 438, 16 (= HYG. fab. 223 in circuitu). in circuitum (*falsa l. v.*: CAES. Gall. 5, 42, 4 α, in -u β; *v. Klotz, Cäsarstudien 215*): HIRT. Gall. 8, 33, 2 vallum in oppidi c. ducere. MELA 1, 55 patens (LIV. perioch. 51 p. 63, 7). PLIN. nat. 17, 140. ITALA exod. 36, 30 (Lugd.; ἐν κύκλῳ). lev. 9, 18 (= VVLG.). in coronam: IVL. HON. cosmogr. A 8 fluvii in c. occupant montem (*cf. B 10* faciunt c.). in flexum: SEN. nat. 7, 7, 3 LVCAN. 9, 456. in globum (*artius c. verbo iunct.*): *v. vol. VI 2051, 60 al.* in gyrum: *v. vol. VI 2388, 40. 55* (*artius c. verbo iunct.*: MORET. 101 OV. met. 2, 718. *et al.*). in orbem: *c. verbis motionis*: CIC. nat. deor. 2, 44 quod *astrorum* ... motus in o. circumque ferretur. Tim. 20 caelo ... in o. incitato (*p. 34B* κύκλῳ δὴ κύκλον στρεφόμενον οὐρανόν). CAES. Gall. 5, 33, 3 consisterent. BELL. Afr. 15, 3 compulsis. VERG. georg. 2, 401 labor actus in o. (SERV.: in anni circuitum). MANIL. 1, 287 volvatur. *talia passim.* *liberius c. aliis*: BELL. Alex. 40, 3 pugnans (*al.*). OV. met. 12, 468 equitavit (*cf. l. 39*). LIV. 4, 39, 4 se tutabantur. MANIL. 1, 383 nascuntur. CELS. 7, 25, 1 B tergus inciditur. MELA 2, 111 iacent *Cyclades* (PLIN. nat. 4, 65 sitae). PETRON. 33, 3 patentibus ... alis. *et al.* *c. adi.*: PLIN. nat. 16, 22 comosa *quercus*. APVL. met. 10, 29 flexuosi. LACT. opif. 5, 9 rotundos. *et al.* *plur.*: VERG. georg. 1, 337 quos ... caelo ... *Mercurius* erret in orbis. Aen. 10, 883 laevos equitavit in o. MANIL. 3, 342 longos caeli visuntur in o. *et al.* in quadratum: SEN. epist. 90, 9 in q. tigna decīdere. COLVM. 8, 15, 5 pedalia in q. PLIN. nat. 18, 189. *cf.* PANEG. in Mess. 101. in quadrum: CIC. orat. 208 COLVM. 8, 3, 7 EDICT. imp. Diocl. IV 12, 1a. 10. in quadram: QVINT. inst. 1, 10, 43. *cf.* in quadratam mensuram: PALLAD. 1, 37, 1 *al.* in quincuncem: VARRO rust. 1, 7, 2 si sata *sunt* arbusta in q. CIC. Cato 59 CAES. Gall. 7, 73, 5 COLVM. 3, 13, 4 *al.* in rotunditatem: PLIN. nat. 11, 59 *apes* in r. compactiles. *al. cf.* in rotundum: SEN. nat. 4, 3, 3 *guttae foliis* in r. iacent. *al.* FRONTIN. aq. 25 *al.* VVLG. lev. 19, 27 *al.* APIC. 7, 266. in trigonum: COLVM. 5, 10, 13 (= arb. 22, 2) ternas nuces in tr. statuito.

h *alia*: in comparationem: FLOR. epit. 2, 15, 1 in c. (-e *l. v.*) priorum *bellorum* minimum labore *tertium cum Africa bellum*. 4, 10, 4 GAIVS dig. 42, 5, 16 PORPH. Hor. sat. 2, 2, 37 FILASTR. 134, 9 AVG. civ. 3, 21 p. 133, 4 D. *et al.* in occasionem (*aliter p. 766, 56*): TERT. castit. 8 p. 749, 13 Oe. IVST. 12, 1, 6. *hic addam singularia quaedam poetarum*: MANIL. 1, 355 Cassiepia in poenas signata suas (*cf. Wageningen ad l.*). 3, 149 nutus blanditus in omnes (*i.* '*omnibus in rebus patroni voluntati obsequens*' [*cf.* ad n. *inde a Cic.*]).

2 *c. acc. neutr. pron.*: **a** *sing.*: in aliquantum: HIL. myst. 1, 27, 1 ut ... patriarcharum ... gesta in a. perfectionem eorum ... imitarentur. SORAN. 108. in aliquantulum: EPIST. syn. Sardic. or. (Hil. coll. antiar. A IV 1) 15, 1 p. 58, 15 miseros in a. iuvare. in aliquid (*fort. acc. pro abl.*): GREG. M. epist. 5, 18 ne vestra ... anima ... in a. gravaretur (*al.*). in hoc: LIV. 38, 39, 1 consul in h. foedus iuravit. APVL. flor. 18 p. 92 in h. unum certamen est, uter *eqs.* TERT. adv. Marc. 2, 1 p. 333, 13 in h. solum ..., quod. castit. 2 p. 740, 12 Oe. in hoc ..., an. *et al.* in haec (*cf. p. 756, 3*): LIV. 32, 24, 7 fide ... in h. data (*al.*) *al.* IVL. VAL. 1, 31 p. 41, 17 in h. responsum est. *et al.* in id (*affinia v. p. 767, 62*): LIV. 28, 17, 9 in id ... fide accepta (*al.*). 37, 52, 6 omissa in id verecundia, quid *eqs.* SEN. epist. 59, 11. AFRIC. dig. 7, 1, 36, 2 in id ... quanti (*cf.* VLP. dig. 6, 1, 5 pr. in id in quantum). *et al.* *nota*: in id quod *i. q.* '*pro eo quod*' *sim.*: FVLG. aet. mund. p. 139, 4 in id quod gaudebat humanitas ..., illud magis divinitatis sapientia solverat (p. 164, 25 FVLG. RVSP. trin. 3 *al., v. Friebel, Fulg. p. 44 sq.*). PS. AVG. quaest. test. I 32, 1 *al.* *fere i. q.* '*ob id quod*' (*fort. acc. pro abl.*): VITAE patr. 5, 13, 1 stupentes in id quod fecerat (*Cot. p. 493* ἐπὶ τῷ ἔργῳ, *3, 47* propter hoc factum). in illud: SEN. nat. 2, 41, 1 in i. dissentiunt, quod *eqs.* in neutrum: OV. trist. 2, 114 (*vs. susp.*) TAC. hist. 3, 32, 1. in omne: VITR. 2, 9, 16 SCAEV. dig. 20, 4, 18. in quantum (*aliter p. 747, 10. falsa l. v.*: CIC. Catil. 4, 16): OV. met. 11, 71 (*interpol.?*) in q. est quaeque *maenas* secuta. MANIL. 3, 249 in q. vario pateant sub tempore *dies et nox*. SEN. contr. 1 praef. 7. 6 praef. 3 sufficiebat illi, in q. voluerat, explicandi vis (VELL. 2, 119, 2. *et al.*). 7, 6 (21), 16 in q. pos-

[*J. B. H.*]

set (SEN. dial. 6, 12, 1 *saepe.* LABEO dig. 23, 3, 84 in q. facere potest [*al.*]. PELAGON. 205 in q. fieri potest [*al.*]. *et al.*). VELL. 1, 9, 3 virum in tantum laudandum, in q. intellegi virtus potest (SEN. benef. 2, 23, 1 PLIN. paneg. 95, 4. *et saepe. cf.* in q. . . ., in t.: TERT. apol. 46, 6 *al. passim ap. ECCL., praeterea* SCHOL. Cic. Bob. p. 135, 13 ORIBAS. syn. 4, 14 p. 15 [cod. Aa; *gr.* καθ' ὅσον . . . κατὰ τοσοῦτον]. in q. . . ., t.: SEN. epist. 120, 17 VLP. dig. 47, 9, 3, 3 *al. cf. infra l. 24*). 2, 8, 1 (*opp.* quid). SEN. benef. 1, 14, 2 in q. libet (QVINT. inst. 4, 4, 6). dial. 3, 9, 1 in q. putavit (*cf.* COLVM. 3, 10, 20 censemus). *al.* PLIN. nat. 17, 92 *al. et passim.* (*ap. poetas*: IVV. 14, 318 [*syn.* quantum]. CE 1267, 3). *nota: in enunt. exclam. i. q. quantopere, quam*: MELA 2, 57 in q. res transeunt! *i. quantum* (*pro acc. pret.*): SVLP. SEV. chron. 1, 18, 4 pretio se redimat, in q. accusator poposcerit. *i. quantumlibet*: HIL. ad Const. 2, 8, 1 p. 203, 1 in q. ego . . . te . . . ammiror . . ., sed . . . rogo (*cf.* myst. 1, 12, 1 in quantumlibet . . ., attamen). in quantumcumque: AVG. civ. 12, 26 p. 553, 16 D. in quod: SEN. benef. 3, 22, 1 ille beneficium dat, ubi plus praestat quam ⟨in⟩ q. operas locavit. *et al.* in quae: LEX Malac. (CIL II 1964) 4, 39 in q. cognitores facti erunt. in tantum (*cf. p. 747, 14. c. gen.: e. g. l. 27. 31*): VERG. Aen. 6, 876 nec puer . . . quisquam . . . Latinos in t. spe tollet avos. MANIL. 3, 627. 657. 4, 838. 5, 599 quantum illa subit . . ., in t. revolat . . . Perseus (CYPR. epist. 9, 1 p. 489, 9 VVLG. Hebr. 7, 21 [καθ' ὅσον . . ., κατὰ τοσοῦτο]. ORIBAS. eup. 2, 1 E, 3 [cod. Aa; in q. . . ., in t. cod. La]. *cf.* in t. . . ., q.: SEN. contr. 2, 7 [15], 3 in t. . . ., q. ne [COLVM. 12, 24, 1]. SEN. nat. 7, 12, 8 COLVM. 4, 11, 2 QVINT. inst. 5, 7, 16. *et ap.* DIG., TERT. [*v. Löfstedt, Zur Spr. Tert.s 63*], CYPR., *al.*). VELL. 1, 13, 5. VAL. MAX. 2, 9 pr. opes . . . in t. altitudinis . . . excesserunt. SEN. epist. 95, 14 MELA 2, 104 PLIN. nat. 5, 59 *al.* QVINT. inst. 3, 8, 35 (*ellipt.*). *et al.* (*ap. poetas*: PRVD. ham. 153). in t. ut *fere vi consecutiva* [*cf. p. 762, 29*]): VELL. 2, 30, 6 quorum numerus in t. adolevit, ut . . . opposuerint. *al.* SEN. nat. 6, 29, 2 in t. venere formidinis, ut. *al.* COLVM. 1, 8, 14. *et passim.* (*ap. poetas*: IVVENC. 4, 803. *in tit.*: CIL X 4885, 7 EDICT. imp. Diocl. I 19). in t. . . ., donec: COLVM. 3, 13, 9. in t. . . ., quia: ITIN. Anton. Plac. rec. A 25. CONC.[S] I 2 p. 45, 1 in t. . . . solum . . ., q. (*I 1, 2 p. 33, 2* τοσοῦτον δὲ μόνον). in totum: *v. s. 3.* in utrumque (*cf. p. 767, 69*): LIV. 10, 25, 12. 44, 25, 7 MANIL. 1, 400 *al.* QVINT. inst. 7, 2, 48 *al.*

b *plur.* (*cf. p. 756, 25. 758, 67*): in alia: SEN. dial. 3, 11, 3 epist. 115, 1. QVINT. inst. 7, 1, 21 in a. omnia. in cetera: SEN. contr. 1, 1, 3 SEN. epist. 68, 7. 121, 24 TAC. hist. 2, 20, 2. in omnia (*cf. l. 39*): CIC. inv. 2, 177 in his id, quod in o., valere oportebit. LIV. 25, 24, 6. 28, 17, 10 VELL. 2, 13, 1 *al.* SEN. benef. 3, 20, 2 *al.* FLOR. epit. 3, 20, 1 VLP. dig. 10, 17, 7 ITALA II Cor. 2, 9 (cod. g; εἰς πάντα, VVLG. in omnibus). CLEM. ad Cor. 38, 4 (κατὰ πάντα). *et al.* (*in tit.*: CE 479, 6).

3 *c. acc. neutr. adi.*: **a** *sing.*: in alternum *i. 'vicissim'*: MANIL. 3, 53 (*alibi* alternis, *sero* alterno *vel* alternum, *v. vol. I 1757, 54*). in contrarium (*paulo alia v. p. 762, 46*): VAL. MAX. 1, 1, 14 dato consilio. in diversum: QVINT. inst. 3, 6, 56 maluerunt. 3, 7, 19 tantum in d. 5, 10, 49 valent. *alia v. vol. V 1, 1585, 50.* in nihilum (*aliter p. 762, 59*): VLP. dig. 13, 4, 2, 7 liberaretur. in plenum (*aliter p. 762, 65*): PLIN. nat. 4, 80 *et 5^ies^*. PAPIN. dig. 38, 16, 15 GAIVS dig. 12, 6, 63 VLP. frg. Vat. 205 COD. Iust. 6, 61, 6, 1. in reliquum: PAVL. dig. 15, 1, 47 *al.* in residuum: PAPIN. dig. 42, 6, 3, 1 *al.* in solidum (*aliter p. 755, 32. 762, 71*): FRONTIN. aq. 28 nec iam in s. capacitatem ampliat *quinaria*. CYPR. unit. eccl. 5 p. 214, 1. *liberius i. 'in totum', 'omnino'*: IVVENC. 3, 363. in superfluum: VLP. dig. 15, 1, 19, 1. in totum (*aliter p. 755, 31. v. Wölfflin, ALL 4, 1887, 145 sqq.*): MANIL. 2, 425. 688 nihil in t. servit sibi (3, 553 *et al.* in t. n.: CHIRON 385 COD. Theod. 16, 2, 11. *cf.* COLVM. 2, 1, 2 in t. nullae [*al.*]. 3, 8, 2 non in t. [*al.* PLIN nat. 11, 267. *et al. cf.* in t. n.: VLP. dig. 2, 13, 8 pr. TERT. bapt. 2 HERM. Pal. vis. 4, 1, 9 (ὅλως οὐκ) CHIRON 51 (= VEG. mulom. 2, 50). *et al.*]. 7, 5, 3 nec tamen in t. [*al.*]. COMM. instr. 2, 38, 6 in t. ne facias [CHIRON 988]). 3, 390. CELS. 1, 3, 39 (*alibi* ex toto, *v. vol. V 2, 1125, 15*). SEN. dial. 3, 17, 7. *et passim.* in vacuum (*aliter p. 762, 74*): SVET. Claud. 9, 2 LEX Malac. (CIL II 1964) 4, 55/6. in universum: LIV. 9, 26, 8 SEN. dial. 9, 2, 4 *et 7^ies^* COLVM. 1, 4, 2 *al.* PLIN. nat. 3, 8 *al.* QVINT. inst. 3, 5, 10 *al. et ap.* TAC., TRAIAN., DIG., AVG.

b *plur.*: in multa: SEN. benef. 3, 19, 2. in cetera *sim. v. s. 2 supra l. 39.*

V *de effectu et eventu* (in *consecutivum. affinia v. p. 758, 17 sqq.*): **A** *de divisione in partes*: **1** *c. verbis*: VARRO ling. 5, 10 in haec sunt tripertita verba *eqs.* 5, 31 omnis natura in caelum et terram divisa est (*v. vol. V 1, 1602, 5. 25. 55. 1604, 41. 1606, 45. 1608, 13*). rust. 1 capp. p. 4, 8 solis cursu discripto in partes anni quattuor (*v. vol. V 1, 1355, 14. 44*). frg. Non. p. 92 ea . . . quadrifariam dispertierim: in homines, in loca *eqs.* (*v. vol. V 1, 1413, 68. 1414, 27. cf.* partiri: CIC. inv. 2, 177 *al.*). RHET. Her. 1, 3, 4 inventio in sex partes orationis consumitur *eqs.* (*al.*). 1, 10, 17 causarum divisio in duas partes distributa est (*v. vol. V 1, 1546, 32. 1547, 3. cf.* tribuere: RHET. Her. 3, 2, 3 *al.*). CIC. inv. 1, 50 *argumentationem* certas in partes distingui (*al.*). de orat. 1, 251 industriam in plura studia distrahere (*v. vol. V 1, 1542, 30*). 2, 117 causas in

plura genera secuerunt (*al. cf.* dis-: *vol. V 1, 1452, 10*). part. 23 cum . . . verbum in plura verba diducitur (*v. vol. V 1, 1019, 64 al.*). top. 28 res . . . quasi in membra discerpitur (*al. cf.* carpere: LIV. 3, 61, 13 *al.*). LVCR. 1, 533 findi in bina secando (*v. vol. VI 770, 10*). 3, 640 scinditur et partis discedit in ullas (*v. vol. V 1, 1285, 12*). VERG. Aen. 2, 39 scinditur . . . studia in contraria volgus (*al.*). PROP. 3, 5, 38 in partes quattuor annus eat (*al.*). *talia passim.* *audacius*: TAC. ann. 1, 55, 1 spes incesserat dissidere hostem in Arminium ac Segestem. *adde de multiplicando*: MANIL. 3, 486 hunc numerum revocabis in ipsum multiplicans (4, 496).

2 *c. adi.*: AVG. civ. 7, 30 p. 313, 29 D. in nullas partes sectilis.

3 *c. subst.*: RHET. Her. 3, 4, 8 divisione utemur in vim et consilium (QVINT. inst. 1, 7, 17 *al.*). CIC. inv. 1, 9 distributio (*v. vol. V 1, 1549, 33*). PLIN. nat. 1, 6, 39 digestio (*v. vol. V 1, 1121, 71*). 3, 46 descriptionem . . . Italiae . . . in regiones XI. QVINT. inst. 1, 10, 49 de sectione in infinitum.

B *de mensura et pondere* (*c. adi.: l. 20. 34*): CATO agr. 46, 1 in sesquipedem quoquo vorsum taleam demittito (VARRO rust. 1, 43. *cf.* COLVM. 5, 5, 8 usque in s.). VERG. georg. 1, 171 pedes temo protentus in octo (COLVM. 3, 5, 3 *al.* [*c. adi.*: arb. 16, 3 sulcum in quattuor p. longum, in tres altum, in dupondium semissem latum]. PLIN. nat. 17, 45 *al.* TAC. hist. 5, 11, 3 PALLAD. 2, 13, 7 *al.*). 3, 355 terra . . . septem . . . adsurgit in ulnas (SIL. 6, 153. CYPR. Gall. gen. 318 ter quinas . . . in u. [*gen. 7, 20* quindecim cubitis]. *cf.* PLIN. nat. 7, 76 in tria cubita). MORET. 18 mensura . . . quae bis in octonas excurrit pondere libras. AETNA 486 *undae* bis sena in milia pergunt (PLIN. nat. 2, 50 passuum. MART. CAP. 6, 611 *al.* VITAE patr. 5, 2, 6 erat cella eius longe in m. triginta duo [*Cot. p. 357* εἶχε τὸ διάστημα τοῦ κελλίου . . . μίλια τρ. δ.]). OV. met. 2, 197 scorpius . . . porrigit in spatium signorum membra duorum (LIV. 7, 10, 10 MANIL. 2, 679. *cf.* OV. met. 11, 176 trahit. VITR. 9, 3, 1 SEN. nat. 7, 8, 4. dial. 11, 8, 6 exeuntes. *al.*). MANIL. 1, 574 quinque in partes *circulus aestivus* aquilonis distat ab orbe. COLVM. 3, 15, 2 in hanc mensuram scrobibus depressis (5, 5, 10). 3, 15, 2 adclivibus in dupondium (*al. cf. l. 21*). 11, 2, 10 si coliculus . . . in quattuor digitos altitudinis creverit. PLIN. nat. 4, 9 in V m. pass. intervallum exesis . . . lateribus. 4, 65 Tenos . . . in XV pass. porrecta (*al.* PEREGR. Aeth. 6, 1 et in centum et in ducentos p. . . . ambuletur. *cf. l. 27*). *liberius*: ANON. Vales. 12, 73 LX modios (*pro* -ii) tritici in solidum . . . fuerunt *eqs.* (*cf. Svennung, Unters. Pallad. 177*[4]). ENOCH frg. Texts and Stud. 2, 3 p. 148 capilli . . . candi⟨di⟩ores in septies nive (*ibid.* c. s. n. [*sine* in]). ORIBAS. eup. 1, 9 (cod. Li) 414^in.^ sit . . . de sero mensura in eminas quinque (*v. Svennung l. c. 351*). *hic addam*: COLVM. 12, 24, 1 *aqua marina* in dimidiam partem decoquenda (*al.* CHIRON 415 in tertias [*Veg. mulom. 2, 122, 1* ad tertiam]. *al.*).

C *de quovis effectu vel eventu*: **1** *generatim*: **a** *c. verbis*: **α** *variis*: ENN. ann. 48 nec sese dedit in conspectum (*v. vol. IV 490, 73. cf.* CIC. Phil. 12, 26 in Antoni congressum conloquiumque veniendum est [*v. vol. III 1651, 61*]. *poetice* in ora venire *sim.*: SIL. 6, 229 VAL. FL. 7, 33). PLAVT. Amph. 238 in fugam (f. in *codd.*) . . . nemo convortitur (*v. vol. VI 1471, 8*). 258 dedunt . . . se . . . in dicionem atque in arbitratum cuncti Thebano poplo (*v. vol. V 1, 962, 5. cf.* in arbitrium venire *sim.*: *vol. II 411, 42 sqq. 415, 7.* in potestatem redire *sim.*: *inde a* PLAVT. Poen. 1276 [*v. s. v.*]. in ius dare, cogere *sim.*: LIV. 23, 15, 9 *al.* [*v. s. v.*]). 475 Alcumenam Iuppiter rediget antiquam coniugi[s] in concordiam (*v. vol. IV 87, 20. cf.* in gratiam redire *sim.*: *vol. VI 2220, 29*). Aul. 169 in servitutem sumptibus redigunt viros (Mil. 97 devenerim. TER. Phorm. 653 dari [*al.*]. RHET. Her. 4, 8, 12 abreptis [*al.*]. CIC. div. in Caec. 56 adiudicat. *passim*). Capt. 576 si . . . reconciliasso in libertatem filium (Epid. 278 emere. LVCIL. 892 destino. CIL I[2] 725 restitutei. VARRO ling. 6, 64 adserere manu[m]. CIC. Flacc. 25 vindicandae [*al.*]. *sim. al.*). 763 quasi in orbitatem liberos produxerim. Cist. 61 me in maerorem rapi (CIC. inv. 2, 36 in fraudem. *et al.*). 92 in amicitiam insinuavit (*v. s. v.*). 601 Alcesimarcho filiam suam despondit in divitias maxumas (Trin. 1133 in . . . familiam [*cf.* nubere in f.: CIC. Cael. 34. *et al.* (*nota* Cluent. 188 in familiae luctum). denubere in thalamos *sim.*: *v. vol. V 1, 549, 65*]). Trin. 690 me . . . sororem in concubinatum tibi . . . dedisse magis quam in matrimonium (*v. s. v. cf.* TER. Andr. 602 in nuptias conieci [*al.*]. *et al.*). 739 istaec pollicitatio te in crimen populo ponat (*v. vol. IV 1190, 45. 1191, 25 al.*). CATO agr. 37, 5 codicillos domino in acervum compone (*cf.* VARRO rust. 1, 50, 1 tollantur. BELL. Afr. 69, 2 comportare. *et al.*). TER. Eun. 1039 in clientelam et fidem nobis dedit se (*v. vol. VI 664, 28. 32. 47. 50. 65 al. cf.* in amicitiam recipere *sim.*: *vol. I 1896, 64.* in adoptionem dare *sim.*: *vol. I 807, 66*). Ad. 509 licentia . . . evadet in . . . malum (*v. vol. V 2, 988, 65. cf.* excedere: *v. vol. V 2, 1208, 8*). VARRO ling. 5, 60 res novae in usum . . . additae erant (*al. cf.* in consuetudinem recipere *sim.*: VARRO ling. 8, 6. *et al.*). RHET. Her. 1, 5, 8 eos in odium . . . adducemus (*v. vol. I 600, 36. 44 al. cf.* ducere: *vol. V 1, 2160, 45. 54 al.* deducere: *vol. V 1, 275. 58. 75 al.* diducere: *vol. V 1, 1019, 46.* inducere: CIC. Font. 2 *al.* traducere: VARRO ling. 9, 11 *al. sim. al.*). 4, 30, 41 descendere in . . . defensionem (*v. vol. V 1, 649, 50. 61. 66 sq. 77 al.* [*saepius* ad]). CIC. inv. 1,

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

108 in summas miserias incidisse (*v. s. v. cf.* cadere: CIC. Mil. 50 *al.* excidere: HOR. ars 282 *al.* recidere: CIC. Sest. 146 *al. sim. al.*). S. Rosc. 149 ut ... restituerentur in civitatem (*al.*). Verr. II 5, 10 familia in suspicionem est vocata coniurationis (*al. cf.* revocare: CIC. epist. 9, 1, 2. *et al.*). part. 137 genus ... calliditatis ... trahatur in odium iudicis (*al.*). CAES. Gall. 1, 45, 2 quibus populus R. ignovisset neque in provinciam redegisset (*al.*). SALL. Iug. 18, 12 victi ... in gentem nomenque imperantium concessere (*v. vol. IV 9, 1. cf.* cedere in usum *sim.: vol. III 731, 40*). hist. frg. 4, 23 Italia coacta in angustias (*al. cf. p. 763, 59*). NEP. Ages. 8, 6 in morbum implicitus (*v. p. 642, 15*). VERG. Aen. 4, 530 solvitur in somnos *Dido* (*al. cf.* resolvere: SEN. contr. 1 praef. 14 *al.*). MORET. 75 crescit ... in acumina (-e *l. v.*) radix (LIV. 7, 12, 14 in contionis magnitudinem [*al.*]. *et al. cf. l. 38*). OV. fast. 2, 755 desinit in lacrimas (*v. vol. V 1, 724, 63*). CARM. de bell. Aeg. 46 labitur in somnum (*al. cf.* delabi: *vol. V 1, 415, 29.* prolabi: LIV. 30, 12, 18 *al.*). HOR. ars 163 in vitium flecti (*al.*). OV. epist. 5, 24 in titulos surgite recta *nomina* meos ([*i. 'ut tituli mei exsistant'*]. MANIL. 3, 263. *et al. cf. l. 64*). met. 13, 604 favilla ... corpus in unum densetur (*al. cf.* densare: *vol. V 1, 544, 79*). LIV. 9, 18, 3 exercitum ... degenerantem ... in Persarum mores (*v. vol. V 1, 382, 61*). 23, 20, 5 in questus ... sese ... profuderunt (*al.*). MANIL. 4, 604 Italiae ... dextram sinuantis in undam (*al.*). 5, 321 lascivit amores in varios (*al.*). SEN. contr. 9, 6, 12 compone te in periclitantium habitum (*v. vol. III 2120, 27*). SCRIB. LARG. 5 diluuntur ... in mellis spissitudinem (*al.*). 255 *cera* miscetur ... in pilam (*al.*). PLIN. nat. 11, 242 in salem caseo senescente. 12, 65 in micas fricetur *tus* (*al. cf.* 15, 26 nucibus ... in offam contusis [*al.*]). 27, 133 colore in luteum languescente (*al.*). *et passim. nota*: PLIN. paneg. 85, 5 in amicum ex imperatore summitteris (*cf.* AVG. ord. 1, 6, 16 p. 132, 12 surgere atque grandescere). APVL. met. 2, 31 eo ... in profundam quietem sepulto. TERT. cult. fem. 2, 13 p. 733, 15 Oe. an manus ... in duritiam catenae stupescere sustineat (*v. Hoppe, Beitr. Tert. 28*). *audaciora, inprimis poetarum (fere brachylogice [cf. infra l. 61] pro 'in formam', 'in similitudinem' sim. [cf. et supra l. 26. cognata quaedam v. s. IV p. 758, 5. 17])*: VERG. georg. 1, 508 falces conflantur in ensem (*v. vol. IV 241, 21*). 2, 154 in spiram (SERV.: in collectionem volubilitatis) ... se colligit anguis. 4, 122 cresceret in ventrem (SERV.: in curvaturam) cucumis. Aen. 3, 533 portus ... curvatus in arcum ([SERV.: in arcus similitudinem]. *v. vol. II 480, 46 sq. 59 sq.*). 4, 138 crines nodantur in aurum. 6, 42 excisum ... latus ... rupis in antrum. 8, 260 *Hercules* Cacum ... corripit in nodum complexus (*al.*). 11, 771 equum pellis aënis in plumam (SERV.: in similitudinem plumae) squamis ... tegebat. CELS. 8, 10, 1^E quasi in cochlea⟨m⟩ serpat *fascia* (COLVM. 8, 17, 2). MELA 2, 5 quasi in mucronem longa colligens latera *terra* (PLIN. nat. 2, 89 *al.*). STAT. Theb. 7, 448 in vallum elatae rupes. QVINT. inst. 2, 20, 7 compressae in pugnum manus. CLAVD. 8, 617 in civem (*i. in morem civis*) rubuere genae. *et al. nota*: VERG. georg. 2, 277 nec setius omnis in unguem (SERV.: ad perfectionem) ... via ... quadret (*graecism. sec.* εἰς ὄνυχα *ut vid.* [*alibi* ad u.]).

β specialia: (I) mutare *sim.*: PLAVT. Amph. 121 in Amphitruonis vertit sese imaginem (*passim. cf.* con-: *v. vol. IV 866, 22 sqq.* versare: LVCR. 2, 882 *al.*) LEX agr. (CIL I² 585) 27 quei ager ... ⟨ex p⟩ublico imprivatum commutatus est (*v. vol. III 1987, 79. 1989, 46. 1990, 15. cf.* mutare: LVCR. 2, 749 *saepe.* transmutare: VITR. 5, 4, 6 *al.*). CIC. Tim. 45 eum secundus ortus in figuram muliebrem transferet ([*p. 42*^{B} μεταβαλοῖ]. *al.*). LVCR. 2, 775 caerula ... numquam in marmoreum possunt migrare colorem (*al.*). *passim c. verbis q. s.* (trans)formare, fingere, flectere, transfigurare, (trans)ire (*nota* AVG. civ. 20, 20 p. 455, 21 D.), *rarius* facere (APVL. met. 2, 4 *al.*) *sim. audaciora (fere brachylogice [cf. supra l. 34])*: OV. met. 9, 399 ora reformatus primos Iolaus in annos (*i. 'in ora primorum a.' cf.* 9, 431 Ib. 441). 14, 766 in iuvenem rediit. APVL. met. 6, 29 Iuppiter mugivit in bovem. MIN. FEL. 23 (22), 7 Aesculapius ut in deum surgat fulminatur (*inde* CYPR. idol. 2 p. 19, 11). TERT. ieiun. 3 p. 277, 7 in psychicum reversus. LVCIF. moriend. 5 p. 295, 8 adhuc in ovem, cum sis lupus, perfrigescis. *et al.*

(II) venire *sim.*: TER. Ad. 240 venias in periclum (*al. cf.* RHET. Her. 4, 44, 57 in discrimen [*al.*]). 243 etiam de sorte ... venio in dubium? (*v. vol. V 1, 2120, 5*). VARRO Men. 65 in invidiam veniant ... rapinatores (*al.*). *passim* in iudicium controversiam certamen; in proverbium sermonem suspicionem opinionem notitiam spem; in odium venire *sim.*; *inprimis c. subst. verbal. ut* in conlocutionem (RHET. Her. 1, 15, 25), consultationem (RHET. Her. 3, 2, 2), contemptionem (CAES. Gall. 3, 17, 5), disquisitionem (LIV. 26, 31, 2), aestimationem (LIV. 5, 25, 8) *sim.* (*saepe* DIG., *v. V. i. R.*). *cf.* pervenire: CIC. Verr. II 2, 45 in ... invidiam (*al.*). *et al.* cadere: CIC. nat. deor. 1, 21 in cogitationem. Tim. 9 in cernendi sensum (*p. 30*^{A} ὅσον ἦν ὁρατόν). *et al.*

b *c. adi. et part.*: HOR. epist. 2, 2, 188 genius ... in unum quodque caput mutabilis (SEN. nat. 2, 15 *al. cf.* TERT. carn. 6 p. 438, 5 Oe. in carnem ... transfigurabiles). LIV. 44, 4, 4 iugum montis in angustum dorsum cuneatum. MANIL. 2, 246 Aries ... in cornua tortus ([*i. 'in torta c. desinens' Housm.*]. *aliter* 5, 147). 4, 687 in regnum florentes oris Athenae (*i. 'imperio linguae clarae et decorae'*). 5, 323 mobilis in saltus. 5, 330 garrula ... ⟨in⟩ modulos (*i. modulationes*) diversā tibia formā. PLIN. nat. 6, 111 Persis ... etiam in luxum (-u *l. v.*) dives. 13, 96 mensis praecipua dos in venam crispis *eqs.* (36, 55. *cf.* 36, 61). 18, 172 *cuspis* acutior in mucronem. 24, 136 coloris ... in luteum inclinati. 36, 133 flos *lapidis Assii* ... in farinam mollis (molitus *Mayh.*). 37, 116 omnes in vitium caeruleae *species iaspidis.* STAT. Theb. 1, 414 celsior ille gradu procera in membra. TAC. hist. 3, 33, 1 lixarum ... numerus ... in libidinem ... corruptior. APVL. met. 1, 4 puer in mollitiem decorus. 1, 8 in stuporem attonitus (3, 22). 2, 4 in cervum ferinus *Actaeon.* 2, 16 in effusum laxa crinem. 7, 8 in sequiorem sexum incertus atque absconditus.

c *c. subst.*: VARRO ling. 9, 103 in obliquis casibus transitio erit in aliquam formulam (*cf.* 10, 52 in transitibus de casu in casum [OV. met. 5, 433 SEN. contr. 10, 3, 11 *al.* SEN. nat. 2, 14, 2. *et al.*]). CIC. prov. 47 meum cum inimico suo reditum in gratiam (*et 7*^{ies}. *cf.* HIRT. Gall. 8, 3, 5 in eius amicitiam). de orat. 3, 204 traiectio in alium (*vertit gr.* μετάστασις). *ibid. iterum.* Tusc. 5, 69 *cuiusque generis animantis* ex alio in aliud vicissitudo atque mutatio (LIV. 5, 13, 4. 34, 7, 1 VAL. MAX. 3, 3 ext. 7. *et al. cf.* CIC. fat. 17 commutatio ex vero in falsum. TERT. adv. Marc. 5, 2 p. 573, 21 conversionis ... de persecutore in apostolum). SEN. dial. 2, 12, 2 in alia maioraque error est *adultis.* nat. 3, 18, 1 in certas facies ... coloris est vagatio *mulli exspirantis.* QVINT. decl. 263 p. 76, 1 ignominiosorum in pristinum statum restitutio (VLP. dig. 3, 3, 39, 6 in integrum). GAIVS inst. 4, 15 causae ... in breve coactio. VLP. dig. 46, 2, 1 pr. debiti in aliam obligationem ... translatio (*al.*). TERT. adv. Marc. 5, 10 p. 606, 20 dissolutionem corporis in terram. *al.*

2 *locut. adverbiales*: **a** *acc. neutr. pron.* (*c. gen.: e. g. l. 29. 30. 33*): TER. Phorm. 979 in id redactus sum loci, ut ... nesciam (VELL. 2, 80, 2 in id furoris processerat, ut [*cf.* AVR. VICT. Caes. 4, 11 progressa ... erat]. SEN. benef. 6, 27, 3 LAMPR. Alex. 39, 6. 41, 3 IVL. VAL. 3, 22 p. 131, 2 COD. Theod. 15, 1, 37 pr. [= Iust. 8, 11, 13 pr.] nemo ... in id temeritatis erumpat, ut. *al.*). VELL. 2, 68, 5 in hoc ... principis ira excessit, ut ... summoveret (2, 96, 1 SEN. dial. 6, 16, 6 *al.* QVINT. inst. 6, 4, 11. *et al. cf.* in hoc ..., quod: QVINT. decl. 330 p. 297, 13). in tantum ut *v. p. 759, 29.*

b *acc. neutr. adi. et part.* (*cf. l. 24. 25. compar.: l. 41. 43. 47. 58. 66. 81. superl.: l. 47. 77. 82*): *α sing.*: in abolitum: CASSIOD. var. 4, 41, 2. in adversum: VERG. Aen. 9, 211 ENNOD. epist. 1, 3, 4 p. 5, 22. in anceps: *v. vol. II 25, 59.* in angustum: *v. vol. II 64, 25. 35. adde e. g.* PLIN. nat. 10, 93 CIL III 12283, 5. *cf.* in angustius: SEN. benef. 7, 1, 5. in artum: *v. vol. II 723, 55.* in barbarum: *v. vol. II 1743, 73.* in bonum: *v. vol. II 2099, 83.* in melius: *ibid. 2100, 7. adde e. g.* SALL. hist. frg. 2, 24 VERG. Aen. 1, 281. 10, 631. 11, 426 PROP. 1, 17, 9. in breve: *v. vol. II 2177, 77.* in cassum: *v. vol. III 522, 26.* in contrarium: *v. vol. IV 768, 81 sqq.* in densum: *v. vol. V 1, 545, 81.* in deterius: *v. vol. V 1, 800, 37. cf.* in deterrimum: CIC. rep. 2, 47. in dubium: *v. vol. V 1, 2120, 5.* in falsum: *v. vol. VI 197, 75. 83.* in immensum: *v. p. 453, 56. adde e. g.* VVLG. II Cor. 10, 13 gloriabimur (εἰς τὰ ἄμετρα). COD. Theod. 10, 19, 2 in i. quoddam. in incertum: *v. s. v.* in incultum: ITALA Ier. 2, 31 (Tert. adv. Marc. 4, 31 p. 528, 4). in infinitum: *v. s. v.* in integrum: TER. Phorm. 451 restitui (*al.*). PAVL. dig. 42, 1, 25 teneri. LAMPR. Alex. 7, 2 redde (*al.*). *et al.* in irritum: SEN. contr. 9, 3 (26), 11 revocari (*al.*). SEN. benef. 7, 31, 5 data sunt. epist. 28, 2 cedit. *et al.* in maius (*cf. gr.* ἐπὶ τὸ μεῖζον; *v. Latte, Sallust p. 17*): *v. vol. VIII 147, 83.* in malum: SEN. epist. 98, 3. in peius: *v. vol. VIII 225, 12.* in mollius: TAC. ann. 14, 39, 3. in mundum: COD. Iust. 4, 21, 17 pr. in nihilum: CIC. div. 2, 37 accidat. ac. 1, 27 interire. SEN. dial. 6, 19, 5 redigit (*al.*). PERS. 3, 84 reverti. TERT. adv. Hermog. 34 p. 164, 10 *al.* VVLG. sap. 3, 17 computabuntur (εἰς οὐδέν). *et al. cf.* in nullum: ACT. Archel. 30, 1 p. 42, 34. in perversum: MANIL. 2, 891 similis. SEN. dial. 7, 5, 2 sollers. QVINT. inst. 8, 2, 19 emutatis ... figuris. TERT. apol. 2, 13 *al.* CYPR. epist. 36, 3 p. 575, 1. *et al.* (*v. A. Souter, Raccolta Ramorino 1927, 282*). in plenum: PROP. 3, 5, 28 SEN. epist. 91, 8 CIL XI 6335, 22 (*a. 256*). in plenius: ITALA Tob. 8, 19 (Amiat.) benedicere (*Vulg.* plenius). SORT. Sangall. 44, 1. in pravum: SALL. Iug. 29, 2 SEN. nat. 1, 15, 8. *et al.* in pristinum: NEP. Timol. 1, 1. in pronum: SEN. nat. 5, 12, 1. in proprium: MANIL. 4, 703. in prosperum: VVLG. num. 14, 41. in serium: PLAVT. Poen. 1321 convertere. CVRT. 5, 7, 10. in solidum: AETNA 131 MANIL. 3, 262 SEN. nat. 6, 26, 2. in supervacuum: SEN. dial. 4, 11, 1. *et 5*^{ies}. in tranquillum: PLAVT. Amph. 478 seditionem ... conferet. LVCIL. 626 LIV. 3, 40, 11. in vacuum: TERT. nat. 2, 4 p. 102, 11 *al.* ITALA lev. 26, 16 (Lugd.; διὰ κενῆς). *et saepe.* in vanum: MANIL. 2, 764. 4, 435 SEN. Phaedr. 182. epist. 31, 4 *al.* STAT. Theb. 9, 660. *et al.* ? in verum: TERT apol. 24, 2 (*cf. Waltzing ad l.*). in ultimum: VELL. 2, 125, 2. *addo graecismos*: in multum: PSALT. Cas. 50, 4 in m. lava me (ἐπὶ πολύ, *Vulg.* amplius). ITALA Is. 55, 7 (Ps. Cypr. exhort. paenit. p. 13). SORT. Sangall. 6, 12. 29, 10 PAVL. NOL. carm. 21, 786 *al.* ENNOD. carm. 1, 4, 102. *cf.* in amplius: CANON. apost. 65, 3 (ἐπὶ πλεῖον). ACT. Archel. 62, 3 p. 90, 19. in plurimum: ITALA psalm. 122, 4 (Aug. in psalm. 122, 8; ἐπὶ πλεῖον, *Vulg.* multum). in tardum: DIOSC. 5, 28 sales ... addere debes (*gr. 5, 7, 2* κατ' ὀλίγον).

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

β plur. (*cf. p. 762, 21*): in adversa: *v. vol. I 873, 20.* in contraria: *v. vol. IV 768, 70. 71. 76 al.* in convexa: MANIL. 1, 207. in deteriora: *v. vol. V 1, 800, 60.* in extrema (*cf. l. 9. 27*): LIV. 7, 29, 2 (*c. gen.*). SEN. nat. 3, 27, 12. in meliora: SEN. epist. 99, 12. *et al.* in peiora: SIL. 14, 174. *et al.* in pessima: SEN. benef. 7, 19, 5 *al.* in ultima: *v. l. 8.*

3 *spectatur tam spatium quam terminus i. q. usque ad:* **a** *sine addit. (hic affero pauca quae c.* usque in *variant [hebraism.: l. 13]. affinia v. p. 760, 17. 43)*: Ov. met. 14, 803 in ultima ferro decertare (*cf.* GREG. TVR. Iul. 46 a p. 582, 8 *aegrotum* in extrema vexari). VELL. 2, 85, 4 *militibus Antoni* desperatā victoriā in mortem dimicabatur (TAC. ann. 4, 45, 1 *al.* IVVENC. 3, 749 OBSEQ. 69). FLOR. epit. 4, 11, 6 Caesaris naves a binis remigum in senos ... ordines creverant. VVLG. Ezech. 39, 19 comedetis adipem in saturitatem (לְשָׂבְעָה) et bibetis sanguinem in ebrietatem (*al.*).

b usque in (*c. adi.: l. 27*): SEN. contr. 2, 5, 7 muliebris ambitio ... u. in publica damna ... insanit. 10, 3, 1 *maritum* u. in mortem secuta est (PLIN. nat. 34, 72 excruciata. *cf.* SEN. contr. 10, 3, 5 u. ⟨in⟩ ... supplicia. SEN. benef. 5, 17, 1 ingratos u. in ultima ... exitia [*cf.* TAC. hist. 3, 80, 2 *al.*]). 10, 5, 22. VELL. 2, 9, 3 tragoediis Pacuvii atque Accii, u. in Graecorum ingeniorum comparationem evectis (2, 90, 1 u. in ... consulatum). SEN. benef. 1, 2, 5. 4, 5, 1 u. in delicias amamur *a deo.* 6, 35, 5 u. in odium (*syn.* u. ad). dial. 5, 8, 5 epist. 18, 15 *al.* LVCAN. 6, 300 u. vel in pacem. PETRON. 133, 1 u. in iniuriam (QVINT. decl. 349 p. 374, 22). PLIN. nat. 8, 155 *et 10ies*. QVINT. decl. 301 p. 187, 5 u. in hoc ..., ut (*cf.* AVG. civ. 16, 4 p. 130, 9 D. u. in tantum modum quantum). TAC. hist. 1, 45, 2 u. in extremas res amicum (*cf.* 3, 56, 3 u. in extrema). TERT. ieiun. 2 p. 276, 18 PORPH. Hor. ars 29 THEOD. PRISC. eup. faen. 5 MART. CAP. 2, 172 *al.* OROS. comm. 1 p. 152, 6. in ... usque: SEN. contr. 1 praef. 2 ut *memoria* ... in miraculum u. procederet. VAL. MAX. 9, 4, 3 in has u. ... iniurias. SEN. epist. 120, 2 in sordida u. MELA 2, 97 PLIN. nat. 16, 95 QVINT. inst. 1, 10, 21 *al.* TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 477, 23 in illud u. momenti ..., ut. 5, 9 p. 605, 4.

VI *de fine termino consilio* (in *finale*): **A** *usus finalis strictior:* **1** *generatim:* **a** *c. verbis* (*selectissima* [*multa novarunt poetae inde a* VERG.]. *originem localem sentias in his*: LEX XII tab. 1, 1 si in ius vocat, ito [*passim. cf.* ducere: *v. vol. V 1, 2136, 53.* educere: *v. vol. V 2, 118, 9.* ire: *v. vol. V 2, 633, 10. sim. al. cf.* in iudicium vocare: CIC. inv. 2, 74 *al.* in consilium (ad)vocare *sim.*: PLAVT. Merc. 737 *al.* in quaestionem dare *sim.*: RHET. Her. 4, 30, 41 *al.*]. NAEV. carm. frg. 35 partem exerciti in expeditionem ducit [*al. cf.* PLAVT. Persa 606 in proelium ... ingrediare (*al.*). TRAG. inc. 87 in ... bellum, non in epulas mittere (*al.*). CIC. epist. 6, 1, 5 quae *res* non prodeunt in aciem (*al.*). *sim. passim*]. PLAVT. Pseud. 424 in commeatum .. proficisci [CIC. inv. 2, 124 in legationem. LIV. 9, 5, 1 in conloquium. *al.*]. TER. Andr. 115 in funus prodeo [*al. cf.* RHET. Her. 4, 3, 4 in studium rhetoricae prodire. *al.*]. *et passim c.* dare [*v. vol. V 1, 1692, 30*], ire [*v. vol. V 2, 640, 63*], mittere [in suffragium LIV. 3, 64, 5 *al.*, in possessionem (*v. s. v.*), *al.; liberius inde a* VERG. georg. 3, 64], *sim. cf. et talia*: LIV. 26, 18, 4 proconsuli creando in Hispaniam. 29, 13, 8 scribendas in Bruttios legiones. *al.*). INSCR. Dueni (CIL I² 4) Duenos med feced en manom einom (*interpr. dub., v. vol. VIII s.* 2. manus). PLAVT. Asin. 429 qui quaeritet argentum in faenus (*al.*). Curc. 355 provocat me in aleam (VELL. 2, 118, 1. *et al.*). Merc. 53 amorem multos inlexe in dispendium (*v. p. 374, 39. cf.* allicere: *vol. I 1677, 27. 62 al.* pellicere: LVCR. 5, 1005 in fraudem [*al.*]. inducere: CIC. epist. 3, 8, 5 *al.*). Most. 122 extollunt, parant sedulo in firmitatem *liberos.* Persa 786 quem ... in cruciatum atque in compedes cogam (*v. vol. III 1529, 14. cf.* compellere: *v. vol. III 2033, 24.* impellere: *v. p. 540, 34*). Poen. 102 illam ... in concubinatum sibi volt emere (*al. sim. v. p. 760, 61*). 1012 mures ... in pompam ludis dare. Stich. 432 eo condixi in symbolum ad cenam. CATO agr. 12 in torcularium quae opus sunt (*al.* VARRO rust. 1, 16, 3 CIC. Att. 8, 5, 2. *et al.*). 19, 1 in vasa vinaria stipites ... facito. 22, 4. 29 *stercus* in pratum reservato (*al. cf.* servare: VARRO Men. 573 *al.* reponere: VERG. Aen. 1, 253). *al.* TER. Andr. 369 pisciculos ... ferre ... in cenam seni (VARRO rust. 3, 17, 5 *al.*). Hec. 685 sumptus quos fecisti in eam (*al. cf.* sumere: RHET. Her. 3, 14, 25 *al.* absumere: CATVLL. 64, 242. *et al.* consumere: *v. vol. IV 616, 54. 61. 617, 55 al.* insumere: CIC. inv. 2, 113 *al.* conferre: *cf. vol. IV 175, 75.* convertere: *v. vol. IV 863, 25. 28 al.* erogare: *v. vol. V 2, 800, 10. 16 al.* impendere: *v. p. 548, 41.* impensam facere: *v. p. 551, 12. 18 al. sim. al.*). PACVV. trag. 330 qui tibi in tutelam est traditus (LVCAN. 3, 643. *et al.*). TITIN. com. 8 animatur in proelium (*v. vol. II 87, 38. cf.* accendere: *vol. I 276, 75.* concitare: *vol. IV 65, 71. 66, 29.* excitare: *vol. V 2, 1262, 64.* incitare: TREBON. Cic. epist. 12, 16, 2 *al.* [*v. s. v.*]. suscitare: VERG. Aen. 9, 460 *al.* movere: VERG. Aen. 6, 814 *al.* [*v. s. v.*]. (ex)hortari: *inde a* VERG. [*v. s. v.*]. acuere: *v. vol. I 463, 1.* exacuere: *v. vol. V 2, 1139, 12.* lacessere: MANIL. 5, 192. instigare: SEN. contr. 2, 6 [14], 2 [*al.*]. *sim. al.*). VARRO ling. 6, 66 quibus *lignis* in focum uterentur (LIV. 22, 25, 19. *et al.*). rust. 3, 16, 5 mel ad principia convivi et in secundam mensam administratur. frg. Char. gramm. p. 126, 7 B. Olympia in ludos invitat (*al.*). RHET. Her. 4, 5, 7 qui sibi in omnes res sup-

peditaret exempla (LIV. 1, 55, 7. *et al.*). CIC. Q. Rosc. 29 alter CCCIↃↃↃ IↃↃↃ ... in societatem adfert (*cf.* Marcell. 7 se ... offert. *passim sim.*). Verr. II 2, 43 petatur hereditas ... in praedam praetoris (VERG. Aen. 6, 395 in vincla. *et al. cf.* poscere: VERG. Aen. 8, 614 [*al.*]. flagitare: *v. vol. VI 843, 66*). II 2, 76 aspirabit in curiam (*v. vol. II 842, 5. 26 al.*). II 2, 147 in cellam quod imperatur (*v. p. 583, 59*). Phil. 4, 12 incumbite in causam, Quirites (*v. s. v. cf.* procumbere: SEN. epist. 18, 3 [*al.*]. insistere: CAES. Gall. 6, 5, 1 [*al.*]). 8, 4 ut pecunias in rem p. polliceantur *municipia* (*cf.* promittere: Ov. epist. 2, 33 [*al.*]). leg. 1, 13 in longum sermonem me vocas (*al.* [*cf. p. 763, 40*]. advocare: *v. vol. I 893, 78*). Tusc. 1, 9 in miseriam nascimur sempiternam (LVCAN. 7, 643). VERG. Aen. 2, 347 audere in proelia (*v. vol. II 1257, 14*). 5, 147 *aurigae* in verbera (*sc. danda*) pendent (10, 585). 6, 51 cessas in verba precesque ([*cf. Norden ad l.*]. *v. vol. III 963, 24*). 7, 13 urit ... nocturna in lumina cedrum. 7, 42 actos ... animis in funera reges (*al. cf. vol. I 1370, 13.* agitare: *v. vol. I 1332, 60*). 7, 335 armare in proelia fratres (*al.*). 7, 424 in regnum quaeritur heres (LIV. 35, 19, 7. *et al.*). 7, 445 exarsit in iras (*v. vol. V 2, 1180, 82. cf.* ardere: *vol. II 486, 49*). 11, 292 coeant in foedera dextrae (*al. cf. vol. III 1417, 72. 77 al.*). 11, 486 cingitur ... in proelia Turnus (*cf.* accingi: *vol. I 303, 41*). AETNA 7 in nova ... properent *Musae* (SEN. suas. 4, 3. *et al. cf.* festinare: *vol. VI 617, 40*). 433 in mercem legitur *sulpur* (*al.*). CVLEX 302 sociat te gloria sortis, alter (*i. Aiax*), in excessum (*al. cf.* consociare: LIV. 42, 29, 4). TIB. 1, 3, 36 tellus in longas est patefacta vias (*cf.* patere: Ov. epist. 1, 72 *al.*). PROP. 3, 18, 18 stantia (*i. surgentia*) ... in plausum tota theatra. 4, 7, 68 in scelus hoc animum non valuisse meum (Ov. met. 13, 286. *et al.*). Ov. am. 1, 8, 86 commodat in lusus numina surda Venus (*v. vol. III 1920, 15*). 2, 6, 30 in multos poteras ora vacare cibos, *psittace* (*al.* SEN. contr. 2, 5, 14. *et al.*). 2, 7, 1 sufficiam ... in nova crimina (*al. cf.* satis esse: Ov. am. 2, 10, 12 [*al.*]). 3, 4, 17 nitimur in vetitum (SEN. epist. 114, 17 *al.*). epist. 1, 112 in patrias artes erudiendus erat (*v. vol. V 2, 829, 75*). met. 1, 242 in facinus iurasse putes *homines* (*al. cf.* coniurare: *vol. IV 340, 29. 45 sqq.* consentire: *v. vol. IV 398, 11. adde* PORPH. Hor. carm. 3, 7, 16. conspirare: *v. vol. IV 501, 71*). Pont. 1, 2, 35 lignum qui non admittar in ullum (*v. vol. I 751, 16. 43 al.*). trist. 4, 3, 71 in curam nostri consurge tuendi (*v. vol. IV 620, 66. 68 sqq. cf.* surgere: MANIL. 3, 1 [*al.*]. exsurgere: MANIL. 5, 650 [*al.*]). LIV. 3, 61, 12 parva .. certamina in summam totius profecerant spei (*al.*). 9, 21, 16 in praesidia adversariorum ... confugerunt (*saepius* ad, *v. vol. IV 258, 50*). VELL. 2, 47, 3 in ... caedes ... furente ambitu (*v. vol. VI 1628, 83*). SEN. Ag. 99 placet in vulnus ... cervix (*al.*). LVCAN. 2, 317 caput in cunctas damnatum ... poenas (*v. vol. V 1, 16, 30*). *et al.* *audacius*: APVL. met. 3, 24 in avem ... gestiebam (*prius* ad, *v. vol. VI 1962, 14*). TERT. bapt. 5 p. 205, 7 aquae ... in auspicia (-ii *cod.*) emundationis blandiuntur (*i. alliciunt*).

b *c. adi. et part.* (*cf. p. 765, 78. c. gerund.: l. 65. 82. 84. p. 765, 5. hic illic pro supin. II, e. g.*: SEN. clem. 1, 19, 6 in ascensum arduos colles. AVIEN. Arat. 98 *polus* in obtutum facilis. *singularia quaedam* [*fere poetarum*]: ENN. ann. 423 bradys in regimen [*v. Vahlen, Phil. Schr. II 249*]. SALL. hist. frg. 1, 69 Etruria ... suspecta in tumultum erat (*sec. 'propensus', 'intentus' sim.?*). Ov. met. 15, 821 nos in bella suos ... habebit. PROP. 3, 9, 56 Antoni ... graves in sua fata manus. ELEG. in Maecen. 1, 86 solus in arma *Hercules* [*quasi 'μονομάχος'*]. MANIL. 3, 644 proxima in effectum. GERM. frg. 3, 113 lentior in pluvias (*cf.* 4, 155 rarus). SIL. 11, 504 superis in vota secundis. STAT. Theb. 7, 83 resides in proelia Graios. TAC. ann. 1, 28, 5 novissimi in culpam [*syn.* ad]. *et al.*): acer: VERG. Aen. 5, 402 (*alibi* ad). ambitiosus: Ov. Pont. 5, 7, 28 SEN. dial. 9, 1, 14. aptus: LIV. 25, 9, 1. 38, 21, 7 (*alibi* ad). *v. et vol. II 332, 73.* ardens: MANIL. 4, 220. *et al.* audax: *v. vol. II 1248, 32.* avidus: *v. vol. II 1429, 2.* bonus: *v. vol. II 2098, 24. adde* VARRO rust. 1, 38, 3 LIV. 2, 51, 3 FRONTO p. 120, 6 N. commodus: MANIL. 2, 391. compositus: *v. vol. III 2129, 22. 2131, 65.* cupidus: PS. HIER. expos. in Matth. p. 551B in accipiendum (*syn.* ad). destinatus: *v. vol. V 1, 757, 18. 22.* dexter: Ov. Pont. 7, 16, 24. disertus: Ov. met. 13, 228. dives: MANIL. 3, 595. *v. et vol. V 1, 1590, 20.* efficax: CELS. 3, 18, 8 *al.* eximius: PLIN. nat. 8, 171. exorabilis: CVLEX 288. facilis: *v. vol. VI 63, 74. adde* LEO M. serm. 9, 2 p. 162A. fecundus: *v. vol. VI 419, 14. 69. 420, 39. 421, 10.* fertilis: LVCAN. 9, 620. fidens: APVL. met. 1, 3. fortis: *v. vol. VI 1161, 6.* frigidus: VERG. georg. 3, 97. genitus: *v. vol. VI 1992, 29* (*prius* ad). idoneus: *v. p. 231, 37. 232, 65. 233, 81. 235, 76.* inclinatus: LIV. 7, 21, 5 *al.* iners: COLVM. 6, 27, 10. ingeniosus: Ov. Ib. 188 *al.* SEN. dial. 10, 12, 8 *al.* intemperans: SEN. dial. 3, 3, 4. intentus: LIV. 10, 39, 7 (*syn.* ad). *et passim.* laetus: STAT. Theb. 5, 491 TAC. ann. 11, 25, 2. largus: SEN. epist. 90, 40. liber: LIV. 37, 8, 1. magnificus: PLIN. nat. 19, 38 (*syn. dat.*). mitis: LVCAN. 8, 600. mobilis: SEN. epist. 121, 5 FLOR. epit. 2, 2, 35. *et al.* mollis: Ov. am. 3, 1, 5. morbosus (*i. avidus*): PETRON. 46, 3. multus: Ov. met. 9, 629. natus: HOR. carm. 1, 27, 1 LYGD. 4, 9 PROP. 3, 9, 18 Ov. am. 1, 9, 4 *al.* LIV. 1, 34, 3. *et al.* (in *c. gerund.*: Ov. met. 15, 116). officiosus: Ov. epist. 10, 114. *et ter.* opportunus: LIV. 27, 20, 3 (*c. gerund.*). SEN. dial. 10, 17, 4 TAC. ann. 4, 51,

[J. B H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 (*syn.* ad). paratus: VERG. Aen. 2, 61 OV. met. 13, 568 SEN. contr. 7, 3 (18), 3. *et al.* (*cf.* prae-: LIV. 40, 13, 4. *et al.*). piger: PLIN. nat. 22, 86 SIL. 12, 299. praeceps: LIV. 2, 27, 3 *al.* SEN. epist. 95, 33. *et al.* proclivis: SEN. dial. 4, 20, 1 CELS. dig. 12, 4, 16 COD. Iust. 4, 31, 14, 1 (*c. gerund.*). prodigus: GELL. 19, 2, 3. proiectus: SEN. dial. 10, 7, 1. *et al.* promptus: OV. Pont. 1, 9, 22 CELS. 1 prooem. 1. *et al.* pronus: HOR. epist. 1, 18, 10 in obsequium. OV. met. 6, 460 LIV. 22, 3, 5 *al.* SEN. benef. 4, 27, 1. *et al.* propensus: CIC. Deiot. 9 SEN. benef. 4, 26, 2. *et al.* sacer: AETNA 580. *cf.* sacratus: AVG. civ. 10, 32 p. 458, 10 D. segnis: VERG. Aen. 11, 736. sollicitus: SEN. contr. exc. 10, 6 SEN. benef. 7, 8, 2. *et al.* sterilis: VELL. 1, 18, 3 SEN. Med. 956. validus: SEN. dial. 11, 5, 2. *et al.* venalis: QVINT. decl. 338 p. 333, 18 TAC. hist. 2, 56, 1. utilis: LIV. 5, 18, 3 SEN. epist. 45, 11. *et al.* *adde adv.* (*cf. p. 743, 4*): LIV. 4, 6, 2 parum utiliter in praesens certamen.

c *c. subst.* (*lectissima. fere neglego ea in quibus* in *etiam ad verbum enunt. referri potest, velut* VERG. Aen. 9, 522 scalas in [ad *P*] moenia poscit [CAPER. gramm. VII 92, 8 in manus aquam poscimus (*v. Heraeus, Kl. Schr. 110*). *al.*]. *c. gerund.*: LIV. 28, 45, 18 Russellani abietem in fabricandas naves *polliciti sunt.* 34, 34, 4. COD. Theod. 3, 7, 2 [= 9, 7, 5] libertate in accusandum): PLAVT. Cas. 709 tibi dabo ... anulum in digitum (-o *P*) aureum (Epid. 640). CATO agr. 13, 3 clavos cum clostris in cellas II. 14, 2. 20, 2 *al.* CIL I^2 726 benefici ... erga Lucios in comu⟨ne⟩. CIC. Verr. II 1, 86 de sumptu in adventum *Verris* (II 5, 60 *al. cf.* impensa: *p. 551, 12. 18.* conlationes: SVET. Cal. 42. pecunia: *v. l. 31.* VLP. dig. 24, 1, 7, 1. *cf. et* PAP. Genav. 1 [*s. I*] I A 17 in victum dr(achmas) LXXX. *al.*). II 3, 200 frumentum in cellam. OV. am. 1, 3, 19 te mihi materiem ... in carmina praebe (MANIL. 4, 88. *et al.*). met. 4, 150 dabit hic *amor* in vulnera vires (*al.* LVCAN. 1, 66 *al.*). fast. 1, 401 *al.* LIV. 23, 16, 12 in ... ministeria discursu. 23, 48, 4 pecuniam in stipendium (*cf. p. 768, 22*) ... deesse (*al.*). 34, 7, 3 purpura in vestem stragulam uti. 39, 18, 3 coniuratio in omne facinus. MANIL. 2, 632 in multos veniet successus amicos (*i. 'qui multos a. comparet' Housm.*). 4, 252 in vestes studium (4, 274 PRVD. c. Symm. 2, 1017. *et al.*). 5, 643 *al.* SEN. contr. 1, 1, 1 blandimentum in stipem. *al.* VELL. 2, 111, 2 ducem in bellum (*cf.* SIL. 11, 582 ductorem). SEN. nat. 3, 29, 5 in deteriora praeceptor. *al.* LVCAN. 8, 589 an tantum in fluctus (*i. ad maritimum cursum*) placeo comes? (*al.*). PERS. 5, 2 linguas optare (STAT. Theb. 10, 294) in carmina centum. STAT. Theb. 6, 458 furor in laudes. QVINT. inst. 7 prooem. 4. VLP. dig. 15, 3, 10, 7 de in rem verso (*al.*). PAVL. dig. 8, 3, 6, 1 pedamenta in vineas. *et al.* *in tit.*: CIL II 4514, 19 (*s. II ex.*) oleum in thermas public(as). III 2919, 4 lib(is) ⟨i⟩n fun(us). IX 4112.

2 *locut. adverbiales vel minus arte c. verbo iunctae*: **a** *c. subst. verbal. et gerund.*: *α c. subst. in* -tio (*cf. p. 766, 48. 78 sq. 767, 2. 20. 26. cf.* SERV. Aen. 11, 486 'legor in advocationem' id est ut advocatus esse possim): LIV. 1, 53, 3 pecuniam in aedificationem eius templi seposuit. VITR. 4, 3, 1. SEN. contr. 2, 1, 37 tamquam in emendationem abdicatorum et reconciliationis causa faceret. 2, 7 (15), 1. 2, 47, 3 consulatus omnem vim in coercitionem ambitus exercuit *Pompeius.* 9 praef. 4 *al.* SEN. dial. 10, 1, 3 in maximarum rerum consummationem large data est *vita. al.* PETRON. 48, 4 in domusionem ... litteras didici. PLIN. nat. 24, 34 resolvitur resina ... in potiones (*syn.* ad). *al.* QVINT. inst. 1, 5, 11 in iactationem eruditionis sumere illa ex poetis (*cf.* 2, 10, 10 in ostentationem). *al.* FRONTIN. aq. 92. TAC. hist. 2, 30, 2 simul in suam excusationem (*al.*). *al.* PAVL. sent. 1, 9, 7 in compensationem usurarum (*al.*). *et ap.* TERT., ITALAM *et* VVLG., COD. Theod. *al.* *in tit.*: CIL V 4449, 16. INSCR. NotScav. 1921 p. 70 n. 2 in cuius *pontis* restitutionem HS IL contulerat. in -tus (*cf. p. 766, 44. 47. 54. 65. 767, 22. 24*): SEN. dial. 10, 2, 3 in dispectum veri attollere oculos. epist. 89, 21. LVCAN. 2, 395 hostis in occursum. PLIN. nat. 2, 81. 24, 103 in suffitus ... adsumitur *herba Sabina.* SIL. 10, 296. PLIN. epist. 5, 11, 1 in portarum ornatum pecuniam promisisse (*al.*). *in* -tura: VARRO rust. 1, 13, 5 in tritura⟨m⟩ proruere *frumentum.* VVLG. Luc. 5, 4 laxate retia ... in capturam (εἰς ἄγραν, *Itala cod. a* ad capiendum). Marc. 14, 8. *alia*: SEN. contr. 9, 1, 6 me in hanc stuprorum patientiam redemisti. 9, 6 (29), 9. PLIN. nat. 14, 80 in adulterium mellis excogitata *genera passi.* SIL. 16, 184. *sim. al.*

β c. gerund. et gerundiv. (*cf. supra l. 19. p. 764, 48*): LEX pag. Herculan. (CIL I^2 682) utei in porticum ... reficiendam pequniam consumerent (*cf.* CIC. Flacc. 44 LIV. 22, 61, 2 magna ... summa erogata in servos ... emendos. VLP. dig. 20, 4, 5 si in rem ... conservandam impensum est [*al.*]. CIL V 5907, 3 in cuius mem(oriam) colend(am) deder(unt) *eqs.* XI 4749. 5400. 5820, 6). Manil. 49 tantum boni ... in rem p. conservandam ... conferatis (Phil. 10, 16). Planc. 61 de orat. 2, 199 AETNA 60. OV. Pont. 2, 10, 37 in ... loquendum ... defuit hora. LIV. 1, 6, 1 cum pubem Albanam in arcem ... obtinendam avocasset (*v. Weißenborn ad l.*). 22, 35, 1 is ... par ... in adversandum datur consuli. 28, 21, 1 Marcius ... in barbaros ... sub ius ... redigendos missus (*al.* FLOR. epit. 4, 12, 8. *et al.*). *saepe.* VLP. dig. 3, 3, 55 *al.* TERT. fug. 2 p. 467, 9 Oe. QVEROL. p. 5, 24. CHIRON 115 educitur in ambulandum (261 *syn.* ad). *al.* HIER. epist. 20, 5, 1 VVLG. exod. 30, 1. *et ap.* PAVL. NOL., AVG., MART. CAP., COD. Theod. *et* Iust.

b *iungitur c. certis quibusd. subst.* (*hic illic fere causaliter i. 'ex', 'ob' sim., v. l. 26. 78. p. 767, 31*): *α in auxilium remedium spem sim.*: in adiutorium: *v. vol. I 717, 16 sqq. 25 sqq. al.* in alimentum (-a): SEN. dial. 1, 4, 14 *al.* PLIN. nat. 6, 195. *et al.* in auxilium: ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 1, 31 SEN. Med. 795. *et passim. cf. et vol. II 1625, 66.* in bonum: VVLG. II Esdr. 5, 19. *et al.* in crementum: TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 5. in firmamentum: SEN. benef. 3, 29, 5. in medelam: CYPR. ad Donat. 5 p. 7, 13. *et al.* in medicamenta: PLIN. nat. 22, 98. in ministerium: TAC. hist. 3, 76, 2 VLP. dig. 40, 9, 12, 4 *al. et saepe.* in munimentum: SEN. clem. 1, 12, 3 *al.* in patrocinium: SEN. contr. 9, 4 (27), 13 *al.* SEN. benef. 6, 37, 3. in praemium (-a): LVCAN. 2, 151 PLIN. nat. 9, 32. *et al.* in propugnaculum: SEN. epist. 86, 4. in remedium: SEN. dial. 7, 26, 5 *al.* PLIN. nat. 2, 41 *al.* PLIN. epist. 6, 16, 13. *et al.* (*plur.*: PLIN. nat. 25, 145. *et al. cf. Landgraf, ALL 14, 71*). in salutem: SEN. suas. 6, 23. *et al.* in securitatem: LIV. 40, 15, 16. *et al.* in solacium: SEN. dial. 5, 16, 3 *al.* TAC. hist. 1, 77, 3 SVET. Nero 15, 2. *et saepe* (*plur.*: IVST. 18, 1, 3). *cf.* in consolationem: HIER. epist. 60, 4, 2. *et al.* in spem: VERG. georg. 3, 73 HOR. epod. 1, 24 OV. met. 9, 341. 15, 367 LIV. 1, 8, 4 *et* 24^{ies}. *et passim* (*in tit.*: CE 144, 1. 2070, 3. *plur.*: QVINT. decl. 283 p. 148, 28 *al.*). in subsidium (-a): FRONTIN. aq. 11 TAC. Agr. 6, 2 PAVL. dig. 49, 5, 7 pr. (*plur.*). *et al.* in supplementum: *v. p. 768, 20.* in tutelam: VELL. 2, 128, 4 SEN. benef. 4, 18, 2 *al.* CVRT. 7, 11, 29. *et saepius* (*in tit.*: CIL V 4294, 7. 4449, 14 *al.*). *cf.* in tu(i)tionem: CIL V 2862 *al.* in vota: HOR. carm. 4, 2, 56 OV. epist. 4, 16 MANIL. 5, 247 STAT. Theb. 5, 461 IVST. 11, 5, 4.

β in honorem munus quaestum sim.: in amorem: CIL VIII 23107, 6. in aeternitatem: TERT. apol. 50, 11. in compendium (-a): *v. vol. III 2039, 26.* in decus: LIV. 28, 17, 3 SIL. 8, 606 *al.* in favorem: VLP. dig. 25, 5, 1 pr. *et al.* in gloriam: SEN. clem. 1, 21, 2 *al.* PLIN. nat. 9, 122. *et passim. cf. vol. VI 2078, 27.* in gratiam: *v. vol. VI 2220, 65.* in honorem: *inde ab* HOR. carm. 1, 7, 8 *et* SEN. contr. 1, 5, 6 (*v. s. v.*). *cf.* in honorificentiam: CAPITOL. Aur. 10, 2. in laudem (-es): OV. am. 3, 4, 36. Pont. 3, 2, 24 (*plur.*). LIV. 26, 29, 10. *et al.* in lucrum: QVINT. decl. 345 p. 364, 23. in memoriam: CIC. Arch. 30 Vatin. 8 (*syn.* ad). LIV. 39, 17, 16. *et saepe.* in mercedem: LIV. 39, 28, 6 SEN. benef. 4, 1, 2. in meritum: ARNOB. nat. 1, 3 p. 5, 29. in monumentum: IVST. 12, 10, 6 (*plur.*). VVLG. lev. 5, 12 *al.* in munus: OV. met. 11, 28 (*plur.*). OCTAVIA 126. in nomen: PROP. 4, 6, 13 LIV. 28, 17, 3 STAT. Theb. 6, 77. in ornamentum: SEN. dial. 12, 14, 3. *et al.* in plausus: OV. Pont. 2, 6, 28. 5, 7, 28. in praedam: MANIL. 4, 403 (*plur.*). *et al.* (*cf. p. 768, 28*). in praemium (*cf. p. 768, 17*): LVCAN. 2, 151 (*plur.*). PLIN. nat. 9, 32. *et al.* in pretium (*cf. p. 768, 30*): PS. QVINT. decl. 9, 10 p. 176, 2. *et al.* in quaestum: MANIL. 4, 132. 5, 205 (*plur.*). SEN. suas. 4, 2 (*plur.*). PHAEDR. 4, 1, 4 (*plur.*). *et al.* in respectum: SEN. benef. 4, 32, 3. in reverentiam: QVINT. decl. 274 p. 123, 23 *al.* in sumptum: TER. Ad. 370 CIC. epist. 9, 20, 1. *et al.* (*cf. p. 801, 20*). in venerationem: PLIN. nat. praef. 4 (-e *l. v.*). PLIN. paneg. 54, 2. in verecundiam: TERT. apol. 7, 1.

γ in rem finem usum sim.: in casum (-us; *aliter p. 756, 67*): VERG. Aen. 9, 275 c. ... in omnis (*al.*). LIV. 26, 11, 2. in causam (*paulo aliter p. 756, 69. 768, 32*): OV. met. 13, 29 TERT. anim. 51 p. 383, 22 *al.* ARNOB. nat. 2, 23 p. 67, 11. in condicionem (*aliter p. 756, 24*): SEN. suas. 3, 1. in eventum: LIV. 1, 17, 9 *al.* PLIN. nat. 9, 30. *et al.* in finem: LIV. 30, 28, 8 SEN. nat. 3, 27, 2 *al.* in fortunam: LIV. 42, 29, 9. *et al.* in occasionem (*aliter p. 758, 53*): VELL. 2, 118, 2. TAC. Agr. 24, 3. *et al.* in operam: TAC. ann. 4, 71, 1. in rem (*paulo aliter p. 756, 75*): RVT. LVP. 1, 5 quas in r. vellet (R. GEST. div. Aug. 3, 32 q. in rem. LIV. 26, 35, 2 SEN. epist. 68, 14. *et al.*). LIV. 1, 55, 8 quadraginta milia pondo argenti seposita in eam r. (*al.* SVET. gramm. 10. *et al.*). 37, 15, 7 in duas ... r. COLVM. 9, 1, 4 in hanc r. (*al.*). in r. esse *i. q. prodesse*: PLAVT. Amph. 10 *al.* TER. Andr. 546 *al.* SISENNA hist. 77 SALL. Catil. 20, 1 LIV. 22, 3, 2. *et al.* (*ap. poet.*: SIL. 7, 244). *cf.* PLAVT. Capt. 386 conducat (Cist. 634). in usum (-us): PLAVT. Most. 123 HOR. sat. 2, 2, 134 OV. met. 6, 410 *al.* LIV. 22, 23, 9. *et passim. nota*: in u. esse: LIV. 22, 20, 6 *al.* *plur.*: HOR. carm. 3, 3, 51 PROP. 4, 2, 63 OV. am. 1, 6, 5. *et saepe* (*in tit.*: CIL IV 2583 in ussus C. C. H. [*al.*]. TEST. Leon. I [CIL X 114] 24).

δ in documentum fidem sim.: in argumentum: SEN. dial. 9, 14, 10 *al.* PLIN. nat. 15, 134. *et al.* in documentum (-a): TERT. anim. 57 p. 394, 1 *al.* in exemplum: *v. s. v. cf. et p. 768, 15.* in experimentum: PLIN. nat. 9, 22 *al.* FLOR. epit. 1, 13, 3 *al.* in fidem: VAL. MAX. 7, 2 ext. 16 SVET. Nero 1, 1. *et al.* in indicium: SVET. Cal. 46 TERT. adv. Marc. 5, 4 p. 581, 10. in pignus: LIV. 42, 39, 7 SIL. 8, 149 STAT. Theb. 1, 470 (*plur.*). in testimonium: VENVL. dig. 22, 5, 20 TERT. apol. 48, 7 *al.* ITALA (= VVLG.) Matth. 10, 18 (Tert. scorp. 9; εἰς μαρτύριον). *et al.*

ε in libidinem certamen voluptatem sim.: in admirationem: SVLP. SEV. chron. 1, 39, 5. in aemulationem: PLIN. nat. 25, 8. *et al.* in ambitionem: SEN. dial. 5, 34, 1 *al.* in certamen: AVR. VICT. Caes. 5, 5. in delicias: PLIN. nat. 3, 60. in dulcedinem: MIN. FEL. 11, 9. in gaudium (-a): STAT. silv. 2, 1, 77. *et al.* in invitamentum: VELL. 2, 67, 3. in iocum: LYGD. 4, 68. *et al.* in libidinem: SEN. contr. 1, 2, 12. in licentiam: VELL. 2, 28, 2. in

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ludibrium: PLIN. paneg. 81, 3. *et al.* in oblectamentum: SEN. benef. 5, 12, 2 *al. cf.* in oblectationem: SEN. epist. 104, 22. in voluptatem: SEN. clem. 1, 11, 4 *al.* VLP. dig. 17, 1, 10, 10. *et al.*

ζ *in damnum dolorem interitum odium sim.* (*audaciora poetarum*: MANIL. 5, 210 dimicat in cineres *orbis* [*i. in periculum conflagrationis*]. LVCAN. 1, 6 certatum ... in commune nefas. HOMER. 315 contorsit ... hastam in cladem Phrygii. *al.*): in angorem: APVL. met. 5, 30. in caedem: LIV. 26, 30, 3 OCTAVIA 466. *et al.* in calamitatem: PHAEDR. 3 prol. 40. in contumeliam: LIV. 4, 4, 12 *al.* SEN. contr. 1, 7, 9. *et al.* (*plur.*: TAC. ann. 15, 34, 2. *et al.*). in convicium: SEN. contr. 10, 1, 12 SEN. frg. 18. in crimen: SEN. contr. exc. 8, 4. in cruciatus: LIV. 26, 12, 11. *et al.* in damnum (-a): *v. vol. V 1, 32, 48.* in dedecus: VELL. 2, 23, 1. in detrimentum: COD. Theod. 1, 5, 2 *al.* in discrimen: LIV. 39, 1, 8 CVRT. 8, 3, 1 (*aliter* SEN. benef. 4, 23, 3). in dispendium (-a): OV. am. 1, 7, 25 COD. Theod. 6, 3, 3 *al.* in dolorem (-es): PROP. 4, 5, 73 SEN. contr. 9, 6 (29), 20. *et al.* in excidium: MANIL. 3, 5 FLOR. epit. 1, 17, 1. *et al.* in exilium: HOR. carm. 2, 3, 27. in exitium (-a): TIB. 1, 5, 48. *et al.* (*v. s. v.*). in exitum (-us): SEN. contr. 2, 1, 12 TERT. spect. 2 p. 4, 5. in exsecrationem: VELL. 2, 22, 2. in fata: *v. vol. VI 359, 44.* in fraudem: *v. vol. VI 1268, 5.* in funera: VAL. FL. 6, 408 SIL. 17, 288. in gemitus: STAT. Theb. 11, 290. in ignominiam: LIV. 4, 4, 12. *et al.* in iniuriam: LIV. 3, 36, 9 *saepe* (*v. s. v.*). in interitum: VVLG. II par. 22, 4 *al.* in invidiam: LIV. 37, 57, 15. *et al.* (*v. s. v.*). in lacrimas: OV. fast. 3, 482 PS. QVINT. decl. 10, 9 p. 196, 11 (*c. subst.*). in laesionem: COD. Iust. 1, 55, 8, 1 (*a. 409*). in luctus: SEN. Tro. 738. in malum (-a): *v. vol. VIII 236, 17.* in mortem: SEN. contr. 7, 3 (18), 6. 7. *et al.* in necem: OV. epist. 6, 12 VAL. MAX. 6, 8, 4 SEN. Phoen. 435 SVET. Cal. 24, 3. *et al.* in notam: SEN. contr. 1, 1, 3 LIV. perioch. 6 p. 11, 15 VLP. dig. 47, 10, 5, 10 TERT. pudic. 1 p. 220, 19. in noxam: MANIL. 4, 104. in odium: OV. met. 14, 71 MARCIAN. dig. 12, 6, 40 pr. CAPITOL. Maximin. 13, 4 *al.* IVLIAN. Aug. c. Pelag. 1, 5, 9 in. *al.* (*aliter* MART. CAP. 5, 514 *i.* '*in taedium*'). in opprobrium: HOR. carm. 2, 13, 3 LEX colleg. salut. Dian. et Antin. (CIL XIV 2112) 2, 26. *et al.* in paenitentiam: SEN. contr. 7, 8 (23), 1 SVET. Aug. 27, 2. in perditionem: MIN. FEL. 22, 7. *et al.* in perniciem: CIC. epist. 5, 2, 6 HOR. carm. 2, 13, 3 LIV. 2, 15, 2 *al. et passim* (*in tit.*: EDICT. imp. Diocl. II 25 CIL VIII 10570 II 5). in poenam: CIC. prov. 5 OV. am. 1, 7, 26 *al.* LIV. 21, 6, 8. *et saepe* (*plur.*: MANIL. 4, 85. *et al.*). in praeiudicium: MARCIAN. dig. 49, 1, 5 pr. *al.* MAXIMIN. c. Ambr. 24. *et al.* in probrum: LIV. 40, 46, 14 SEN. dial. 7, 27, 6. in pudorem: SEN. benef. 5, 21, 3. in ruinam: VELL. 2, 85, 1. in saevitiam: TAC. ann. 15, 44, 4. in supplicium: QVINT. decl. 326 p. 285, 7. in tormentum (-a): SEN. contr. 1, 5, 5 VAL. FL. 1, 718. in turpitudinem: MIN. FEL. 27, 6. in vindictam: FLOR. epit. 2, 2, 20 TREB. Gall. 10, 2 OPTAT. 3, 6 p. 86, 23. *et al.* in ultionem: SEN. dial. 5, 18, 9 QVINT. decl. 265 p. 82, 1. *et al.* in vulnera: OV. met. 7, 738 SEN. contr. 10, 5, 8 SIL. 7, 630 *al.* STAT. Theb. 8, 70.

η *alia*: AETNA 20 sparsum *a Cadmo* ... in semina (-e *codd.*) dentem (SEN. apocol. 3 peregrinos in semen relinqui. PLIN. nat. 18, 137. *cf.* 18, 257 vicia in pabulum secatur. *et al.*). TAC. Agr. 18, 6 prosperitate rerum in vanitatem usus. TERT. anim. 37 p. 364, 1 in auspicia resurrectionis. ITALA Rom. 6, 19 (Tert. pudic. 17) in sanctimoniam (εἰς ἁγιασμόν, VVLG. in sanctificationem). *al.*

c *c. acc. neutr. pron.*: α *sing.*: in aliud: QVINT. inst. 9, 3, 67 *al.* PLIN. epist. 10, 33, 3. *et al.* in hoc: OV. rem. 620 LIV. 23, 2, 9. 44, 31, 10 SEN. contr. exc. 4, 5 *al.* VELL. 2, 114, 2 SEN. Phaedr. 1213. *et passim.* in hoc, ut: HOR. epod. 17, 63 (*saepius idem* ad hoc). OV. met. 4, 149 in unum h. (*al.*). trist. 2, 285 LIV. 2, 40, 6 SEN. contr. 1, 3, 8 *al.* VAL. MAX. 5, 4, 3 *al.* PHAEDR. 4 prol. 2. SEN. epist. 98, 7 in h. ipsum (*al.*). *et passim.* in hoc, ne: SEN. suas. 2, 5 VELL. 2, 41, 3. *et al.* in id: LIV. 21, 42, 2 *al.* VELL. 2, 27, 4 in id ipsum (*al.*). SEN. epist. 36, 8 *al.* QVINT. inst. 3, 1, 3. *et al.* in id, ut: QVINT. inst. 8, 3, 10 *al.* in id, ne: LIV. 25, 33, 9 *al.* CELS. 7, 26, 5 G. *et al.* in illud, ut: OV. trist. 3, 5, 29. in omne: TERT. patient. 5 p. 8, 9. in quantumcumque: QVINT. decl. 333 p. 315, 1. in quid: SEN. contr. 2, 1, 11. 2, 5, 5. SEN. benef. 3, 15, 3 (*bis*). *et ter.* in quod: SEN. dial. 9, 9, 3. 9, 12, 6 QVINT. inst. 1, 5, 71 *al.* TERT. monog. 17 p. 787, 21 Oe. in utrumque: VERG. Aen. 2, 61 LIV. 25, 5, 5 CELS. 3, 4, 14 SEN. Oed. 680 *al.* β *plur.*: in alia: SEN. benef. 5, 23, 1 TERT. adv. Marc. 1, 25 p. 326, 11. in cetera: LVCAN. 9, 997. in haec: LIV. 32, 24, 7 *al.* SEN. epist. 24, 15. *et al.* in illa: SEN. contr. 2 praef. 4. in omnia: VERG. Aen. 2, 675 CVLEX 233. 242 LIV. 6, 39, 2 *al.* SEN. nat. 1, 16, 5 *al.* LVCAN. 2, 656 *al.* QVINT. inst. 11, 3, 25 *al.* FLOR. epit. 4, 11, 6. *et al.* in quae: OV. met. 13, 228. LIV. 36, 7, 21 in quae ..., in eadem. QVINT. inst. 11, 1, 2. *et al.*

d *c. acc. neutr. adi.*: α *sing.*: in commune: *v. vol. III 1976, 63. 1977, 70.* in privatum: *v. p. 742, 68.* in publicum: *v. p. 742, 76.* in sacrum: LIV. 5, 23, 9. in suum: SEN. nat. 3, 5 epist. 90, 38. β *plur.*: in deteriora: LIV. 27, 44, 10. in maiora: SEN. benef. 6, 23, 3. in meliora: OROS. hist. 4, 16, 21. in mutua: MANIL. 2, 495. in peiora: EDICT. imp. Diocl. I 15. in tanta: MANIL. 4, 911.

B *usus laxior* (*fort. etiam partim ex* in *consecutivo repetendus*), *post v. q. s.* accipere habere sumere *sim. interdum c. nudo acc. praedic.* [*cf. e. g. l. 21*], *post* esse *sim. c. dat. finali* [*v. e. g. infra l. 75*] *varians; liberius ap. posteriores c. acc. personae et c. aliis verbis, fere i. q.* velut, ὡς (*in identicum vel praedicativum q. d.*). *qui usus recentior etsi magnam partem hebraismus script. sacrae est, unde in sermonem ecclesiast. fluxit* (*v. infra l. 59*), *radices tamen quasdam in ipsa lingua egisse videtur. quae igitur huc spectare puto exempla quasi praeparativa, infra sub 1 digessi, quamquam non multum ab exemplis s. A 1 p. 763, 52 sqq. allatis differunt.*

1 *usus praeparativus*: VARRO rust. 1, 10, 2 mensores ... dicunt in subsicivum esse unciam agri. CIC. epist. 13, 8, 2 praedia in aestimationem accepit (*cf.* OV. epist. 7, 149 populos in dotem [*v. vol. V 1, 2053, 6*]. SEN. benef. 2, 26, 2 in solutum [DIG. *al.*]. *et al. cf. et* CVRT. 5, 2, 19 in contumeliam ... accipiunt [TAC. 6, 13, 2 in superbiam. *al.*]). VERG. Aen. 12, 854 *Diram* Iuppiter in ... omen Iuturnae occurrere iussit (*cf.* LIV. 21, 63, 14). OV. am. 1, 10, 25 sumite in exemplum pecudes (*v. s. v. cf.* SEN. dial. 1, 6, 3 nati sunt in exemplar [*al.*]). LIV. 4, 61, 10 proditori ... bona in praemium data (QVINT. decl. 324 p. 275, 25. *et al.* [*plur.*: PAVL. dig. 21, 2, 11 possessiones ... veteranis in praemia adsignatas]. *cf. p. 766, 42*). 9, 24, 1 novis ... cohortibus in supplementum adductis (*al. cf.* 9, 43, 17 scriptae [*al. rarius acc. nud., v. Weißenborn-M. ad 37, 50, 4*]. 34, 56, 8 decreti [*al.*]. *passim sim.*). 23, 12, 5 mittendam in stipendium pecuniam (27, 9, 13 daretur. *al.*). 27, 3, 9 eodem in praesidium ... missi (*al.* [*saepius idem* ad]. *cf.* CVRT. 7, 3, 5 relictis. *et al.*). PLIN. nat. 21, 77 cum *gens Sannorum* ceram in tributa Romanis praestet (*plur. ut e. g. etiam* IVST. 24, 6, 9 terrae foramen quod in oracula patet [*v. Landgraf, ALL 14, 70 sq.*]). 25, 2 neminem docere in auctoritatem scientiae est (*i. habetur*). SIL. 1, 455 in praedas ... dabat ... urbem (TAC. ann. 13, 56, 3 imbellis aetas in praedam divisa est. *et al.* [*cf. p. 766, 41*]. *cf.* SIL. 4, 757 in pretium dare [*al. cf. p. 766, 43*]). QVINT. decl. 332 p. 306, 26 th. quantum in censum habet pauper (*v. vol. VI 2428, 15. cf. l. 56. 75*). FLOR. epit. 2, 6, 3 in causam (-a *l. v.*) belli Saguntos electa est. PAVL. dig. 46, 3, 101, 1 ei pretium in acceptum referre (*al.* [*saepius* accepto r.]). TERT. adv. Marc. 3, 13 p. 396, 27 quod in signum esset futura (*al.*). 3, 18 p. 406, 13 Christi ... in victimam concessi a patre. *et al.*

2 *usus liberior* (*falso ut vid. trad.*: PETRON. 57, 11 in ingenuum nasci [in *del. vulgo; cf. Leumann, IF 46, 1928, 298*]. 62, 10 in larvam intravi [*def. Thomas*, ut larva *Buech.*]): a *in script. sacra et ap.* ECCL. (*graecism.* [*in Itala; contra gr.: e. g. l. 49. 52. 55*] *vel hebraismus, cf.* לְ; *v. Blaß-Debrunner § 145, 1; Bauer, Theol. Wb. z. N. T. II 432. cf. et* AVG. loc. hept. 7, 45 p. 626, 25): ITALA (= VVLG.) gen. 1, 29 (Tert. ieiun. 4 p. 278, 11) lignum ... vobis erit in escam (iud. 1, 33 [Lugd.] fuerunt illis in tributarios [εἰς φόρον]. 11, 6 [Lugd.] eris nobis in ducem. VVLG. deut. 14, 2 sis ei in populum peculiarem. *et saepe*). 2, 7 (Tert. anim. 3; = VVLG.) factus est homo in animam vivam (*v. vol. VI 113, 79. 114, 1. et al.*). gen. 25, 20 (Aug. loc. hept. 1, 92 p. 521, 9) accepit Rebeccam sibi in uxorem [ἔλαβεν εἰς γ. *cf.* AVG. *ad l.*]. *al.*). 30, 9 (Lugd.) dedit eam Iacob (*dat.*) in mulierem ([ἔδωκεν ... γυναῖκα]. exod. 6, 8 [Lugd.] in sortem [ἐν κλήρῳ. *al.*]. *al.*). 47, 26 (Aug. loc. hept. 1, 201 p. 538, 4) posuit illis Ioseph in praeceptum ([ἔθετο εἰς]. *al.*). exod. 6, 7 (Lugd.) sumam vos mihi in populum ([λήψομαι ... ὑμᾶς λαόν, VVLG. assumam ... in p.]. *al.*). deut. 28, 68 (Lugd. = VVLG.) venient ... in servos ([εἰς]. VVLG. Esth. 7, 4 *al.* PS. PROSP. carm. de prov. 362. *cf.* VVLG. exod. 21, 7 si ... vendiderit filiam ... in famulam [*gr. acc. nud.*]. *cf. infra l. 71*). VVLG. gen. 12, 19 ut tollerem eam mihi in uxorem. exod. 12, 14 habebitis ... hunc diem in monumentum (*al. cf. l. 75*). I reg. 10, 1 unxit te in principem. *saepe in V. T.* act. 7, 21 nutrivit eum sibi in filium (εἰς, *Itala cod. d* vice fili, *cod. g* pro filio). *inde saepe ap.* ECCL. (*cf.* AVG. civ. 20, 19 p. 449, 33 D. dicimus 'sedet in amicum', id est 'velut amicus'): PS. CYPR. pasch. 11 p. 258, 12 Samuel ... qui unxit Saul in regem (*al. cf.* HIER. epist. 14, 9, 1 adlegitur. *al.*). COMM. instr. 1, 23, 14 in supplicem prodis (*i. supplicis partes agis*). VICTORIN. POETOV. in apoc. 2, 3 adoptio ... in filium dei (*cf.* AMBROSIAST. in Eph. 1, 5 ut ... adoptarentur in filios [*al. nota zeugma*: OROS. hist. 7, 8, 1]. *cf. l. 77*). AMBROSIAST. in Gal. 4, 21 Sara ... ancillam ... obtulit ... Abrahae in concubinam. HIER. in Is. 14, 1 sqq. p. 217 A possidebit eos domus Israel ... in servos et ancillas. tract. in psalm. I p. 76, 12 *histrio* nunc ingreditur in mulierem, nunc in virum, nunc in regem *eqs.* p. 95, 15 *al.* PAVL. NOL. carm. 25, 182 Christus corporis in caput est. epist. 50, 17 p. 420, 4 Ioseph ... in servum venditus (*cf. l. 53*) et in reum vinculatus. *al.* PS. AVG. quaest. test. I 71, 2 *al.* SVLP. SEV. chron. 2, 14, 5 Apim in deum receptum. *et al.*

b *ap. script. profanos*: EVTR. 2, 24 Numidas, quos in auxilium habebat ([*cf.* 6, 22, 3 qui Pompeio in auxilium fuerat]. HYG. fab. 10, 1 hanc habuit in coniugem). PS. AVR. VICT. epit. 15, 2 *Pius* ab Hadriano in filium adoptatus (*cf. l. 65*). CHIRON 200 gallam ... in potionem dabis (*al. cf. Svennung, Unters. Pallad. 202* [5]). SCHOL. Iuv. 2, 147 Nero ... pugnavit in gladiatorem. COD. Theod. 9, 7, 3 (= Iust. 9, 9, 30) cum vir nubit in feminam (*i. perverse*). 11, 1, 27 quod resedit in debitum. CIL XI 5996, 3 (*a. 375*) genium curiae dedicatum in istatuam in curia Aug(ustia) positum. GLOSS. L II Abav. DE 89 delubrum: templum, pulvinar vel quidquid in idolum colitur (*cf. Heraeus, WKlPh. 32, 1915, 485*). J. B. H.

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ALTERA PARS: *c. abl.*

I in *locale***:** **A** *sensu artiore***:** **1** *generatim***:** domus *sim.*: NAEV. com. 81 *cenare* in triclinio. PLAVT. Cas. 620 quid illuc clamoris ... in nostrast domo (*v. vol. V 1, 1963, 56*). Curc. 527 in fano supplicare. locus: LIV. ANDR. trag. 39 dusmo in l. PLAVT. Bacch. 430 in latebrosis locis. CIC. inv. 1, 59. *et passim.* *transl.*: PLAVT. Bacch. 1039 si ego in istoc sim l. Persa 843 meo ego in l. sedulo curabo. CIC. inv. 2, 106. *et al.* *adde*: TER. Andr. 292 si te in germani fratris dilexi l. CIC. inv. 2, 125. Verr. II 5, 125 in hostium l. numeroque (*cf. p. 777, 22*) ducimini. *et al.* (*v. s. v.* locus). pars, cornu (*v. vol. IV 972, 21*), latus, frons (*v. vol. VI 1360, 65. 69*): VARRO ling. 9, 34 in dexteriore parte ... in sinisteriore (*al. v. s. v.* pars). CIC. Att. 14, 5, 2 in latere (SALL. or. Phil. 8. TAC. ann. 3, 74, 2 in ore, in l. et saepe a tergo. TERT. uxor. 2, 4). LVCR. 4, 293 in laeva (PLIN. nat. 4, 94). SALL. hist. frg. 3, 5 in dextera (*v. vol. V 933, 68. 923, 35*). PLIN. nat. 3, 148 in fronte ..., in tergo. libri *sim.*: PLAVT. Amph. 41 ut alios in tragoediis vidi. Asin. 174 in poematis. HEMINA hist. 37 in iis libris scripta erant philosophiae (VARRO ling. 5, 1 *al.*). VARRO ling. 5, 62 in Sota Enni. CIC. inv. 1, 33 apud Terentium ... in Andria. *scriptores*: QVINT. inst. 1, 1, 129 multae in eo (*Seneca*) claraeque sententiae. GELL. 15, 13, 10 sic illa in Vergilio dicta sunt. TERT. adv. Prax. 15 p. 253, 10 adv. Marc. 4, 36 p. 545, 1 CLEM. ad Cor. 26 PORPH. Hor. epist. 2, 1, 128 LAMPR. Alex. 65, 4. *et al.*

2 *significantius***:** **a** *i. q. intra*: LEX XII tab. (Cic. leg. 2, 58) 10, 1 hominem mortuum in urbe ne sepelito (CIC. leg. 2, 58 VAL. MAX. 2, 4, 2 VLP. dig. 47, 12, 3, 5). LEX Cic. S. Rosc. 126 qui in adversariorum praesidiis occisi sunt (*v. Landgraf ad l.*). *opponitur* extra: CIC. fin. 2, 68 et in corpore et extra. LIV. 3, 22, 9. 3, 39, 6. 25, 26, 7. 30, 37, 4 SEN. epist. 58, 21 PLIN. nat. 19, 61 POMPON. dig. 50, 16, 166, 1. *de spatio*: CAES. Gall. 6, 36, 2 quo *casu* ... in milibus passuum tribus offendi posset. BELL. Afr. 63, 3. SALL. Iug. 75, 2 in spatio (*cf. p. 786, 32*) milium quinquaginta loca arida ... esse. PLIN. nat. 5, 139.

b *i. q. super*, ἐπί (*cf.* AVG. civ. 20, 24 p. 471, 1 D. super terram fieri dicitur, quod fit utique in terra): LIV. ANDR. trag. 35 quem Chiro in Pelio docuit (ENN. ann. 80 in alto ... Aventino. CATO agr. 155, 1 in monte). PLAVT. Mil. 156 quem ... in tegulis videritis. Truc. 278 in stramentis pernoctare. CATO orig. 138 sedere in equo (CIC. Mil. 28. 55 BELL. Afr. 16, 1. VERG. Aen. 5, 578 in equis *i.* οἱ ἐφ' ἵππων. *al. et al.*). LVCR. 6, 1247 inque aliis alium populum sepelire. OV. met. 2, 284 inque oculis tantum, tantum super ossa favillae. SVET. Vit. 9 supra umerum ac deinde in capite.

c *i. q. ad*, πρός (*germ.* 'an'): ENN. scaen. 19 aliquod lumen ... in caelo cerno (215 PLAVT. Amph. 273 ACC. praetext. 26 CIC. rep. 1, 19). NAEV. trag. 54 diabathra in pedibus habebat (*cf.* TER. Hec. 574 in digito ... anulum [CIC. off. 3, 38 *al.*]. CIC. Verr. II 5, 27 coronam ... in collo. HOR. sat. 1, 4, 34 faenum ... in cornu). PLAVT. Asin. 209 ubi quid dederam, ... in ore ambae meo usque eratis (Men. 848 CIC. Verr. II 4, 148 PROP. 3, 24, 8. OV. met. 7, 860 in me ... animam nostroque exhalat in o.). Men. 143 vidisti tabulam pictam in pariete? Mil. 1399 ut ... in collo pendeant crepundia (VARRO Men. 62 rust. 1, 59, 3 CIC. Verr. II 3, 57. *et al. transl. e. g.*: CIC. Pis. 98 in sententiis civium famam nostram). CATO agr. 112, 2 uvas relinquito in vinea. VARRO ling. 5, 98 exta ... in veru coquuntur (VERG. georg. 2, 396 MART. 14, 221, 2). 6, 45 in corpore pili (CIC. Cluent. 30 Phil. 8, 15). CATVLL. 64, 174 utinam ne ... in Creta religasset navita funem. TIB. 1, 5, 62 in ... latere. OV. ars 2, 644 in ... pede pinna fuit. VITR. 9, 8, 8 in ea (*fronte*) circuli sunt circumdati (PS. TERT. adv. Iud. 13 p. 737, 8 Oe. ITALA Ezech. 37, 6 [Tert. resurr. 29]). CELS. 4, 7, 1 circa cervicem ..., ... in faucibus (*cf.* PLIN. nat. 11, 206 in renibus ... circum eos). *et al.*

d *i. q. apud, iuxta*: **α** *c. vocabulis locorum*: PLAVT. Trin. 423 in porta (SALL. Iug. 56, 4 pugnam fecit. *et al. cf.* VERG. Aen. 6, 286 in foribus [OV. fast. 2, 738]. *sim. al.*). CIC. Verr. II 1, 63 in Hellesponto (*cf.* rep. 2, 8 in mari. *sim.* 3, 15 Att. 12, 9, 1 PROP. 2, 9, 30. LIV. 27, 30, 3 in Maliaco sinu. *et al.*). II 5, 63 cum ... classis esset in Sicilia (Flacc. 30 in Italia. LENT. Cic. epist. 12, 15, 2. *et al.*). rep. 2, 10 in ripa (Att. 12, 33, 1 CAES. Gall. 2, 33, 3 *al.* BELL. Alex. 60, 4. *cf.* CAES. civ. 3, 24, 1 in litore [BELL. Alex. 17, 5 Afr. 11, 2. 62, 4]. *cf. Slotty, Glotta 11, 71 sq.*). BELL. Hisp. 11, 2 in oppido pugnatum est (NEP. Cim. 3, 4 in o. Citio. *cf.* LIV. 38, 39, 8 in Notio [PLIN. nat. 8, 226 in Orchomeno tota arva subruunt talpae. 31, 10 (*Theophr. caus. pl. 2, 6, 4* περὶ τὴν Πυρραίαν). 36, 128 circa Alexandriam Troadem ... in Magnesia Asiae. *al.* QVINT. inst. 9, 2, 62 TAC. hist. 2, 38, 2. *et al. aliter p. 800, 14*]). VERG. ecl. 7, 66 populus in fluviis (LVCAN. 2, 497 PLIN. nat. 3, 141). COLVM. 1, 5, 7 in via (PLIN. nat. 19, 9). EPIST. Orcist. (CIL III 7000) in tricensimo miliario (PEREGR. Aeth. 18, 2. 20, 11 [*nud. abl. 20, 12. 29, 3*]. *et al. nota*: HIER. sit. et nom. 139, 27 in quinto m. Dorae [MART. CAP. 6, 644 in sexagesimo Corsicae Planasia *est. de gen. cf. p. 778, 32*]). **β** *c. vocabulis hominum*: TERT. fug. 9 extr. qui ... non publicatur in hominibus, publicatur in domino. COD. Iust. 5, 16, 15 pr. (*a. 291*) ex bonis, quae in persona patris vestri permanserunt (VLP. dig. 9, 2, 15 pr. apud heredem *remanet* Aquiliae actio ... in hereditate ... remansit). COMM. instr. 2, 19, 6 fas in deo non est Christianam coli (*i. ornari*).

B *sensu latiore***:** **1** *exempla secundum substantivorum vel adi. ordines digesta*: *coniungitur*: **a** *c. subst.* (*v. etiam p. 776, 9*): *arma*: ENN. ann. 506 levesque sequuntur in hastis (VAL. FL. 1, 641 trifida Neptunus in hasta [4, 281 *al.* STAT. Theb. 4, 221 *al.*] *cf.* VARRO frg. Macr. Sat. 3, 6, 5 nutrix haec omnia *sacra* faciebat in verbenis ac tubis sine hostia *et p. 794, 37*). PACVV. trag. 261 in armis (*v. vol. II 597, 28*). VERG. Aen. 5, 37 in iaculis et pelle ... ursae. MANIL. 2, 441 in arcu. TERT. coron. 11 p. 443, 6 Oe. in gladio. *vestimenta, alius habitus*: PLAVT. Asin. 142 sordido vitam oblectabas pane in pannis, inopia (VARRO ling. 9, 20 IVV. 7, 145). CATO or. frg. 70, 1 in nervo atque in compedibus ... in auro atque in purpura. CIC. Catil. 2, 4 quem amare in praetexta (*i. praetextatus*) coeperat (TAC. ann. 12, 41, 2 SVET. Claud. 17, 3). Phil. 8, 32 togati esse solent, cum est in sagis civitas. *sim. saepe.* PROP. 3, 5, 22 caput in verna semper habere rosa (MART. 8, 77, 2). PLIN. nat. 33, 30 maior pars iudicum in ferreo anulo fuit (33, 21 TAC. hist. 4, 3, 2). MART. 9, 17, 8 pulchrior ille in longa ... quam breviore coma (*cf.* APVL. met. 4, 26 TERT. cult. fem. 2, 7 p. 725, 4 Oe.). TERT. paenit. 4, 3 arbor ... quae in foliis (*i. foliata*) perennat. *adde*: STAT. Theb. 7, 153 haut umquam facie conspectus in illa (*sc. lacrimans*). APVL. met. 2, 27 occurrit ... maestus in lacrimis. *persona, imago sim.*: CIC. Q. Rosc. 20 hunc imitari se in persona leonis (Lael. 93 ut ait ... Terentius ... in Gnathonis p. epist. 7, 33, 2 SEN. contr. 2, 6, 10 *al.*). VAL. FL. 2, 174 Dryopes in imagine maestae (TERT. adv. Val. 10 p. 189, 3 *al. cf.* VAL. FL. 6, 352 inque dei latuit terrore). SIL. 11, 447 in omni Protea forma. TERT. adv. Marc. 4, 22 p. 495, 14 *illos* vidit in figura duarum olearum. CASS. FEL. 17 p. 25, 12 in schemate foliorum lauri. *sim. al.* *varii status et condiciones*: ENN. scaen. 238 otioso in otio animus nescit quid velit (PLAVT. Asin. 253 *al.* CIC. S. Rosc. 126 *al.* SALL. Iug. 13, 5. *cf.* CATVLL. 63, 38 in quiete molli). ann. 287 in bello (*v. vol. II 1852, 29. 51. 1853, 8*). PLAVT. Mil. 4 in acie. *nota*: PLAVT. Bacch. 1195 neque post in morte (*i. ubi in statu mortis fueris, post mortem*) id eventurum esse umquam (MAT. carm. frg. 8 CIC. inv. 1, 108 *al.* LVCR. 1, 111 *al.* VERG. Aen. 6, 371. *et al.*). ASELL. hist. 3 in victoria mitior ... fieret (CIC. Phil. 11, 5 SALL. [?] rep. 2, 3, 7 TAC. hist. 2, 14, 3). VVLG. Matth. 22, 30 in resurrectione mortuorum neque nubent neque nubentur. *cf. p. 778, 35.* *forma* ignis in igne (*cf. p. 794, 61*): ENN. scaen. 235 otio qui nescit uti, plus negoti habet, quam cum est negotium in negotio. ACC. trag. 109 mala ... in malis. CIC. Att. 9, 10, 2 aliud in alio peccare. 9, 17, 2 in magnis curis etiam haec me sollicitat (OV. fast. 3, 156. *cf.* LIV. 22, 10, 8). OV. ars 1, 244 ignis in igne (epist. 15, 230. *cf. Diogenian. 6, 71* μὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ). met. 12, 493 vulnusque in vulnere fecit. *cf.* TER. Phorm. 544 quaerere in malo ... crucem (DON. in malo aliud malum). CIC. Planc. 30 quod ... est ... in maledicto mendacium. epist. 14, 9 in maximis meis doloribus excruciat me valetudo Tulliae.

b *c. adi.*: in occulto, in publico *sim.* (*interdum usus ad modalem [p. 785, 64] vergit*): ENN. ann. 182 intus in occulto mussabant (LIV. 25, 23, 15 scalis in o. comparatis. TAC. ann. 1, 49, 1 clamor ... palam, causa in o. *cf.* in abstruso: *vol. I 204, 74.* in latenti: POMPON. dig. 1, 2, 2, 35). PLAVT. Most. 909 *nullam porticum* in publico esse maiorem hac existimo (LIV. 25, 1, 7 in secreto ... in p. ... ac foro.). S. C. de Bacch. (CIL I² 581) 15 sacra in oquoltod ne quisquam fecise velet, neve in poplicod neve in preivatod. SALL. Catil. 13, 3 pudicitiam in propatulo habere. 51, 12 in obscuro vitam habent. Iug. 5, 3 quo ad cognoscundum omnia ... magis ... in aperto sint (SEN. dial. 9, 1, 1 TAC. hist. 4, 4, 2 APVL. met. 2, 8 TERT. apol. 9, 1. *al. v. vol. II 223, 34*). LIV. 39, 14, 9 ne qua sacra in operto fierent. MANIL. 4, 304 verum in caeco est. VAL. MAX. 5, 1, 8 proponatur in conspicuo acies, qua prostratus est Perses (*vol. IV 499, 44*). SEN. epist. 95, 64 *praecepta* aperta sunt, decreta vero sapientiae in abdito (*vol. I 59, 8*). nat. 6, 7, 5 in abscondito (*vol. I 617, 82. 168, 13. 36. 77*). TERT. castit. 3 in. quae ... in manifesto velit (AVG. civ. 4, 4. 14, 13 p. 34, 7 D.). in tuto, incerto *sim.*: ENN. ann. 468 tibi vita seu mors in mundo est. PLAVT. Capt. 536 mihi res omnis in incerto sita est. Merc. 382 res ... in tutost. Trin. 594 in ambiguo est ... quid *eqs.* (*vol. I 1845, 7*). TER. Andr. 266 in dubiost animus (*vol. V 1, 2126, 12*). Eun. 1038 in tranquillo. CAES. Gall. 2, 25, 1 rem esse in angusto (*v. vol. II 64, 32. 40*). CELS. 2, 6, 12 in praecipiti. SEN. Herc. f. 1307 in arto (*v. vol. II 723, 74*) ... et ancipiti. in summo, imo *sim.*: TER. Phorm. 16 in medio omnibus palmam esse positam (*al. v. s. v.* medius. *cf. p. 798, 32*). VARRO ling. 7, 76 in summo (COLVM. 3, 8, 1 non in s., non in profundo terrae. PALLAD. 1, 6, 17 ut ei *terrae*, quae in s. fuerat, ima succedat). CIC. Catil. 3, 20 in excelso (*v. vol. V 2, 1222, 4 sqq. 42 sqq. 57. 72. 84 al. cf.* MIN. FEL. 17, 2 in sublimi). ac. 2, 32 in profundo. de orat. 3, 186 *membra periodi* si in extremo breviora sunt. orat. 215 in primo ... in extremo. MANIL. 2, 407 in imo (*v. s. v.*). in proximo *sim.*: PLAVT. Cist. 100 habitat hic in proxumo. LIV. 25, 15, 8 qui in propinquo in Bruttiis erant. VELL. 2, 70, 2 cum in vicino esset agmen. COD. Theod. 9, 21, 1 in longinquo.

c in se (*dub. trad.*: SEN. epist. 95, 16. *usum liberiorem v. p. 744, 22*): habere in se: *v. vol. VI 3, 2420, 79.* CIC. de orat. 3, 178 quae ... utilitatem in se continerent (*v. vol. IV 705, 10. 37 sqq.*).

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

fat. 19 causas cohibentes in se efficientiam (*v. vol. III 1545, 34*). AETNA 108 ut *acervus lapidum* ... pendeat in sese. VAL. MAX. 4, 8, 4 praeclari facti decus crebra memoria in se ipso revirescit. SEN. epist. 122, 6 ille in se stupet. COLVM. 2, 18, 3 faenum ... in se concoqui ... patiantur. arb. 4, 1. PLIN. nat. 36, 161 absolutus in se caementi modo *lapis*. 17, 83 colos in se consumptus. VAL. FL. 3, 630. TERT. virg. vel. 4 p. 889, 4 Oe. comprehendentibus. *et al.* *adde*: ITALA gen. 18, 13 (Aug. quaest. hept. 1, 36) risit Sarra in semetipsa (ἐν ἑαυτῇ, *Vulg.* occulte. *cf.* TERT. paenit. 2, 3 *al.*). *cf.* Matth. 3, 9 (Iren. 3, 9, 1) nolite dicere in vobis ipsis (ἐν, *Vulg.* intra vos). Rom. 8, 23 (Aug. c. Faust. 3, 3) ipsi in nobismetipsis ingemiscimus (ἐν, *Vulg.* intra nos).

2 ***iuncturae verbales notabiliores*** (*subst. p. 776, 9*): **a esse** *sim.* (*v. l. 40. 63. 73 p. 772, 63. 69. 773, 49. 69 al.* versari *v. s. h. v.*): **α** esse *est pro copula*: (I) *c. subst. verbalibus*: *sensu activo* (*c. acc.: l. 16*): PLAVT. Asin. 51 sum in metu. Rud. 380 in custodia. Stich. 283 in exspectatione est ... adventum viri. Trin. 278 *non* tibi ero in mora. CATO orig. 95b in ea sententia. EDICT. praet. Cic. Quinct. 84 in possessione. CIC. inv. 2, 27 in falsa ... opinione. Planc. 97 cum omnia illa municipia ... in fide mea (*i. fidelia erga me; cf. epist. 14, 1, 7*) essent (CAES. Gall. 2, 14, 2 PLIN. epist. 10, 17 B, 1. *cf.* CIC. Att. 5, 20, 9 in officio [CAES. Gall. 5, 3, 3]. TAC. Germ. 29, 2 in eodem obsequio). de orat. 3, 100 festivam sine intermissione *orationem* ... non posse in delectatione esse diuturna. rep. 3, 27 in eo errore. Att. 6, 2, 6 in spe. 7, 23, 3 in fuga (*v. vol. VI 1472, 13*). *sensu passivo*: PLAVT. Cas. 530 cave in quaesitione mihi sis. Mil. 1279 vide ne sies in exspectatione. TRAG. inc. 208 *Lacaenis virginibus* labor, militia in studio est. VARRO ling. 9, 37 in usu. CIC. Verr. I 51 in laude. II 4, 3 in amore. 4, 100 in crimine. 5, 181 in odio. Att. 1, 13, 6 in spe. 2, 24, 3 res erat in ea opinione, ut putarent. 3, 9, 3 unum de malis in metu. epist. 9, 6, 2 in voluntate. LIV. 31, 46, 14 cum opera in effectu erant. PLIN. nat. 12, 91 in fastidio. *talia passim.* (II) *c. gerundio*: TER. Eun. 38 in experiundo ut essem (*i. ut experirer*). CATO orig. 83 (Gell. 3, 7, 12) quorsum ire pergant, in exspectando sunt (GELL. 3, 7, 12). CIC. part. 110 cum est in infitiando reus. GELL. 11, 5, 3. 11, 16, 6. AVG. in euang. Ioh. 13, 12 ego sum in audiendo, ille in dicendo ... ego sum in aure (*ad p. 789, 6*), ille verbum. *cf.* AVG. serm. coll. Morin 1930 p. 654, 26 *diu* orat ... ut dives fiat; *sed* nullam horam invenit in accipiendo. *c. gerundivo*: CARM. devot. Macr. Sat. 3, 9, 11 qui in his rebus gerendis sunt. GELL. 3, 1, 4 in eo ... quaerendo fui. *cf.* CIC. S. Rosc. 39 qui ... in agro colendo vixerit. (III) *sunt homines (aut res) in aliquo statu vel qualitate*: *in laude, probro, (de)decore sim.*: PLAVT. Asin. 61 nos ... in pretio sumus (*al. v. s. v.* pretium). Trin. 1029 ⟨in⟩ maiore honore (*al. v. s. v.* honor). TER. Haut. 258 in summa infamia (CIC. Rab. Post. 7). Hec. 700 in culpa (*v. vol. IV 1310, 6*). Phorm. 266 in noxa (LIV. 27, 3, 5 *al.*). 825 in probro. CIC. Sulla 38 in eodem scelere (Phil. 2, 18). Lig. 13 in poena. *sim. al.* *in divitiis sim.* (*cf. p. 773, 37*): PLAVT. Trin. 682 me ... in ditiis esse. RHET. Her. 2, 20, 30 in paupertate (CIC. inv. 1, 88 in egestate). 2, 31, 50 in quibus commodis. CIC. inv. 1, 107 in bonis (epist. 13, 30, 1 LABEO dig. 36, 4, 14). Verr. II 4, 11 non modo in aere alieno nullo, sed in suis nummis multis (*cf.* Q. Rosc. 22 HOR. epist. 2, 2, 12). *in magistratu*: CIC. inv. 2, 30 privatus an in potestate sit (NEP. Con. 1, 1 LIV. 29, 19, 2). Brut. 305 in magistratibus (*v. vol. VIII 94, 83*). MANCIA or. frg. Val. Max. 6, 2, 8 in ... imperio (*v. supra p. 578, 6*). *sim. al.* *alia*: CIC. Verr. II 1, 111 multi in eadem causa fuerunt (*v. vol. III 687, 5*). Tusc. 3, 9 in morbo (3, 32 in aegritudine). fin. 5, 57 in vita (AVG. civ. 13, 11 p. 570, 12 D. in somno ... in languore ... in dolore ... in vita ... in morte. *cf.* SEN. contr. 2, 4, 4 in ultimis. GELL. 7, 13, 5 in morte ... in vita). Q. CIC. pet. 31 in amicitia (NEP. Hann. 2, 4. *cf.* LIV. 3, 1, 5 in concordia. 5, 4, 13 in pace). NEP. Att. 17, 1 in simultate (*cf.* LIV. 40, 14, 11 in rixa. 41, 9, 1 in bello). SEN. epist. 120, 18 in caecitate. *sim. al.* *adde*: PLAVT. Most. 639 in mercatura vortitur. RHET. Her. 2, 1, 1 elaborare (*vol. V 2, 318, 76*). CIC. inv. 2, 132 quare in alienis detineatur negotiis. BELL. Hisp. 12, 5 cum in opere distenti essent (*v. vol. V 1, 1522, 83*). *et al.* *sim. de partibus hominis*: TER. Eun. 816 iam dudum animus est in patinis ([Ps. AMBR. serm. 40, 3 in prandio]. CIC. Att. 12, 12, 1 in hortis *sc. emendis.* 15, 12, 1. ad Brut. 2, 1 [9, 1], 3 in acie[m]). PRIAP. 68, 28 mens (VAL. FL. 6, 439. 7, 13 SIL. 2, 168). ITALA num. 11, 6 (Aug. loc. hept. 4, 27) oculi (εἰς). psalm. 33, 16 (Cas.) aures (εἰς, *Vulg.* in preces). *adde*: TER. Hec. 4 in funambulo animum occuparat. LIV. 10, 20, 16 ne alibi quam in armis animum haberent (VVLG. Sirach 6, 37). (IV) *sunt qualitates aliaeve res*: (A) *in rebus*: *extrinsecus accedentes*: PLAVT. Capt. 744 in morte nihil ... mali (CIC. Tusc. 5, 116. *cf.* PLAVT. Aul. 532 incommoditates. CIC. nat. deor. 1, 23 incommoda). Poen. 225 negoti quantum (*cf.* STAT. Ach. 2, 156 QVINT. inst. 11, 3, 60 TAC. hist. 3, 84, 1). Trin. 231 plus ... voluptatis (CIC. fin. 2, 9 *al.*). TER. Phorm. 332 fructus. RHET. Her. 2, 28, 45 commoda. 3, 11, 9 utilitatem (*v. s. v.* utilitas). CIC. Verr. II 2, 67 praeda. 5, 103 plus ... suspicionis. *sim. al.* *inhaerentes*: PLAVT. Rud. 421 quae indoles in saviost (*cf.* GALLICAN. Avid. 2, 4 in causis maiestatis haec natura). CIC. inv. 2, 37 in ante acta vita aliquae turpitudines. Quinct. 32 in ... re causae nihil (*v. vol. III 665, 75*). Verr. II 2, 162 non erat in hoc neque crimen ullum

neque reprehensio (*cf.* OV. ars 1, 34 QVINT. inst. 8, 5, 32). de orat. 2, 38 vis ... in ... ingeniis (*cf.* Att. 6, 1, 3 MANIL. 2, 956 PLIN. nat. 28, 187). 2, 212 similitudo. 3, 155 'luxuriem esse in herbis' ... etiam rustici dicunt. Brut. 233 in huius oratione sermo Latinus. ac. 1, 36 nihil ... momenti (LIV. 4, 58, 3 *al.*). CAES. Gall. 3, 13, 8 in *navibus* firmitudo. OV. Pont. 3, 5, 17 sapor ... dulcis in aqua (*cf.* VITR. 8, 3, 13 SEN. epist. 109, 7 PLIN. nat. 21, 160). COLVM. 3, 21, 8 est proprietas in surculis, ut. PLIN. nat. 2, 214 facies (37, 26 species). *et al.* *de mensuris*: CINC. Gell. 16, 4, 6 in legione sunt centuriae sexaginta. LIV. 34, 52, 6 trium fere denariorum in singulis argenti est pondus (POMPON. dig. 19, 5, 26). SEN. contr. 10, 5, 21 in *talento* viginti quattuor sestertia sunt (*sim.* COLVM. 5, 1, 11 VLP. dig. 19, 1, 13, 14. 44, 4, 4, 11). (B) *in animantibus*: *partes corporis* (corpus: CIC. nat. deor. 1, 68 non c. esse in deo): ENN. ann. 562 ora decem (*v. adn. crit.*). CIC. Brut. 313 procerum et tenue collum. leg. 1, 27 *vultus* (OV. met. 7, 43 CALP. ecl. 7, 83). nat. deor. 1, 92 OV. fast. 6, 804 PLIN. nat. 11, 10. 97. *affectus*: ENN. scaen. 407 metus (CIC. dom. 56 timor). CIC. Verr. II 5, 89 animus. Planc. 90 cupiditas. Sulla 76 Tusc. 5, 96 OV. met. 13, 757. SEN. benef. 6, 42, 1 hunc in te (*i. tuum*) adfectum. *et al.* *facultates et artes*: *animi et ingenii*: PLAVT. Rud. 950 boni consili ecquid in te mihi est? (CIC. Planc. 9 c. ... ratio. Cato 67 mens ... et r. et c.). Trin. 322. TER. Ad. 826 quae (Eun. 401. VITR. 2, 1, 8 quid oporteat esse in architecto. *cf.* CIC. Manil. 13 summa ... omnia. Mur. 15 paria ... ista). Eun. 1093 elegantia (CIC. Brut. 89). RHET. Her. 1, 2, 3 CIC. inv. 2, 5 de orat. 2, 6 Brut. 58. 133 leg. 2, 33. *al. et al.* *corporis*: RHET. Her. 4, 47, 60 tantum velocitatis. VARRO ling. 6, 56 in corvis ... non esse verba. CIC. Brut. 313 summa gracilitas et infirmitas corporis. fin. 2, 52 Cato 34 SALL. Iug. 28, 5 NEP. Att. 1, 3 OV. met. 7, 732 LIV. 7, 10, 7. *et al.* *mores, virtutes et vitia*: TER. Haut. 1032 mores cave in te esse istos sentiam. LVCIL. 928 in bonis ... est viris ... ut eadem ... maneant in sententia. VARRO Men. 157 virtus (CIC. Catil. 1, 32). CIC. S. Rosc. 41 vitium. Verr. I 47 peccata. II 1, 39 pudor. Catil. 1, 32 diligentia. *al.* HOR. epod. 15, 12 siquid in Flacco virist. *laudes et probra*: VARRO Men. 235 culpa (*v. vol. IV 1304, 7*). CIC. inv. 1, 5 auctoritas (*v. vol. II 1215, 70*). Verr. II 2, 67 ignominia. Cluent. 46 splendor. Mur. 15 dignitas. Brut. 83 dicendi ... laus. LIV. 4, 3, 9. *et al.* *bona quae dicuntur externa*: CIC. Verr. I 47 nihil ... praeter summa peccata maximamque pecuniam (*cf.* OV. met. 9, 671 TAC. hist. 1, 49, 2). Pis. 23 ornamenta. nat. deor. 1, 67 *vita beata.* fin. 3, 60 quae secundum naturam sunt. OV. trist. 5, 4, 13 talis status ... ut. LIV. 35, 22, 4. 35, 42, 9 LVCAN. 1, 143 VAL. FL. 3, 630 QVINT. inst. 11, 3, 137. TERT. adv. Val. 7 p. 185, 10 vita. adv. Marc. 4, 7 p. 436, 21 *Iesus* nomen. *alia*: PLAVT. Curc. 461 cave in te sit mora mihi (*v. s. v.* mora). CIC. Verr. II 3, 183 pars operae ... in scriba est. Catil. 1, 32 *consensio.* Phil. 11, 33 summa in filio spes ... summaque virtus (*cf.* fin. 2, 117). 14, 34 *similitudo* (Brut. 63). top. 60 causa (LIV. 5, 11, 6). Lael. 83 error (QVINT. inst. 3, 8, 58). OV. fast. 2, 334 *sopor.* (V) *aliquid* est in me *sim., i. q. in mea potestate, penes me* (*cf.* CIC. fat. 9 nihil esset in nostra potestate, si ita res se haberet. nunc vero fatemur, ... valentes imbecilline simus, non esse id in nobis): ENN. scaen. 401 quod in me est (PLAVT. Bacch. 550. TER. Ad. 692 prodidisti te et illam ... quod quidem in te fuit. CATO or. frg. 18, 2 CIC. Q. Rosc. 39 Verr. II 4, 25). NIGID. Gell. 11, 11, 1 quantum (CIC. S. Rosc. 111 *al.* LVCR. 2, 190. *et al.* SCAEV. dig. 12, 1, 38 in natura hominum). CIC. Rab. perd. 3 summum in consulibus imperium, summum in senatu consilium (rep. 2, 57 *potestas* in magistratibus. LIV. 6, 6, 6 regimen omnium rerum ... in viro uno. TAC. hist. 4, 2, 1 *et* ann. 6, 43, 3 *syn.* penes). epist. 6, 10, 6 fortem fac animum habeas ... quod est in te uno; quae sunt in fortuna, temporibus reguntur. orat. 59 vocis bonitas non est in nobis. *sim. al.* *adde*: TER. Andr. 276 si in te solo sit situm (CIC. Arch. 1 APVL. Plat. 2, 11). LIV. 35, 25, 8 quantum in consilio humano positum esset (*al.*). SEN. dial. 11, 18, 9 vertitur. (VI) in eo est, ut *sim.*: *impers.*: VARRO rust. 3, 1, 2 in hoc ... est, ut dici possit *eqs.* LIV. 28, 22, 8 VLP. dig. 29, 2, 30, 2. *subi.* res: *sing.*: LIV. 8, 27, 3 FIRM. err. 20, 5. *plur.*: LIV. 30, 19, 3. 33, 41, 9. *subi. homo*: SCAEV. dig. 2, 14, 44 cum in eo esset pupillus, ut ab hereditate patris abstineretur. VLP. dig. 40, 12, 7, 4 SERV. Aen. 3, 286. *adde*: GREG. TVR. Mart. 1, 6 p. 592, 17 iam in hoc stantes, ut terra vasculum ... operirent. *ambiguum, utrum subi. impers. an certum*: LVCR. 4, 1107 in eost, Venus ut muliebria conserat arva (*an* in eost Venus, ut?). NEP. Milt. 7, 3 Paus. 5, 1 LIV. 2, 17, 5. (VII) *in aliqua re* multum, tantum, omnia sunt *sim.*: *de momento*: LVCIL. 614 Romanus populus ... superatus proeliis saepe est multis, bello vero numquam, in quo sunt omnia (*v. Marx ad l.* CIC. Quinct. 80 non ... o. sunt in eloquentia. rep. 1, 2 in populo. Tusc. 3, 52 in hoc). CIC. de orat. 3, 213 quantum esset in actione (*cf.* IVV. 6, 151 quantulum in hoc?). fin. 4, 59 tantum. Tusc. 2, 53 totum ... in eo est, ut tibi imperes (Att. 2, 22, 5 si. *cf. Schmalz-Hofmann*^{5} 777). epist. 9, 26, 1 minimum mihi est in cena. LIV. 3, 34, 4 plus minusve. CELS. 5, 26, 5 aliquid (MART. 3, 95, 9 QVINT. inst. 5, 8, 3. 9, 4, 65 est in eo quoque nonnihil, quod. APVL. Plat. 1, 12 p. 206). PAVL. dig. 34, 3, 30 nihil videtur esse in legato (*i. legatum non valet. antea*: de effectu legati). *de virtute et pretio*: *hominum*: CIC. de orat. 1, 123

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cur, ut in quoque oratore plurimum esset, ita maxime is pertimesceret. 2, 122. 313 Att. 7, 21, 1. 10, 14, 3 Q. CIC. pet. 27. *rerum*: CIC. off. 3, 102 quid est ... in iure iurando? div. 1, 105 (1, 113 Tusc. 1, 56). FRONTO p. 177, 1 N. amplius. HIER. epist. 60, 11, 2 minus. *de pretio pecuniario*: CIC. Att. 7, 8, 3 quantum ... sit in trientis triente. SEN. epist. 97, 5 GAIVS dig. 2, 14, 28, 2 SCAEV. dig. 35, 2, 33. *et al.* (VIII) *hic illic locutio praepositionalis pro subiecto q. d. logico posita esse videtur (quaedam fortasse aliam explicationem admittunt vel neglegentius emissa sunt. cf. etiam c.* in *'identitatis' p. 787, 67. dub.*: VVLG. eccl. 4, 4 et in hoc ergo vanitas [καί γε τοῦτο ματαιότης; *sic et* 4, 8; *contra 4, 16 al.* et hoc vanitas]. DIOSC. epist. p. 16, 13 magna res est enim in [*M, om. rell.*] scire tempus herbarum colligendarum): CIC. off. 1, 130 cum ... pulchritudinis duo genera sint, quorum in altero (*expectes: alterum*) venustas sit, in altero dignitas (2, 48. *cf.* Att. 9, 2 a, 1 in altero scelus est, in altero supplicium). PLIN. nat. 3, 50 adnectitur septima regio, in qua est Etruria (QVINT. inst. 2, 4, 2 historiam, in qua est gestae rei expositio. CAES. AREL. serm. 189, 1 p. 730, 3 humilitatem, in qua fundamentum ... religionis *est*). AMBR. in psalm. 118 serm. 5, 6, 1 in illo populo typus fuit, in nobis veritas (*cf.* AVG. serm. 364, 1 in. in Samson vas erat, in spiritu plenitudo erat).

β esse *i. q. occupatum esse*: *c. adi. frequentiae*: TER. Ad. 589 in amore totust (*al. v. s. v.* totus. *cf.* VERG. Aen. 7, 598 omnis [HOR. epist. 1, 1, 11]). RHET. Her. 4, 12, 18 assiduus (CARM. de bell. Aeg. 7. *v. vol. II 883, 19. 52. 54*). CIC. Planc. 83 creber (Att. 1, 19, 1). orat. 167 frequentes. de orat. 2, 17 multus (*al. v. s. v.* multus). fin. 5, 55 nimius (*al. v. s. v.* nimius). *abs.*: RHET. Her. 3, 14, 24 sermo cum est in dignitate ... in demonstratione ... in narratione ... in iocatione. CIC. Verr. II 3, 94 qui in operis erant (epist. 13, 9, 3 CIL V 8666). 4, 137. Att. 5, 21, 7 illud ... tempus ... fuerat in hoc quaestu. CAES. Gall. 7, 24, 5 in opere (*v. s. v.* opus). OV. trist. 4, 8, 8 LIV. 30, 4, 2 SEN. epist. 22, 8. 95, 61 benef. 6, 38, 2 ASCON. Cornel. p. 53, 20 PETRON. 32, 1 PLIN. nat. 11, 53. *et al.* *adde*: TER. Andr. 829 adulescentulo in alio occupato amore (CATO orig. 83 VARRO Men. 142 CIC. S. Rosc. 91. *et al.*). LVCR. 3, 647 in pugnae studio ... dedita mens (4, 815 CE 206, 2. *v. vol. V 1, 268, 81 et cf. p. 781, 28*).

γ esse *fere i. q. in possessione esse* (*cf. p. 771, 47*): CIC. Caecin. 100 in civitate *i. in possessione iuris civium* (ALF. dig. 48, 22, 3). Mur. 25 in magna potentia (VVLG. II Macc. 4, 50). SALL. Iug. 56, 4 in libertate (QVINT. decl. 340 p. 342, 3. 342 p. 350, 29 erit in iure libertatis. 366 p. 401, 11 VLP. dig. 40, 12, 7, 5). TERT. apol. 46, 17 in nomine et honore sapientiae. castit. 3 p. 742 Oe. monog. 3 p. 764 Oe. AVG. civ. 16, 4 in. in suis linguis istae gentes *fuerunt* (16, 43 p. 196, 4 D.).

δ esse *i. q. adesse, interesse*: PLAVT. Amph. 249 ego fui illi in re praesenti (Cas. 499 LIV. 34, 62, 15. 40, 29, 8 QVINT. inst. 6, 2, 31 *al.*). Capt. 70 in convivio (SEN. contr. 9, 2, 3). CIC. rep. 2, 16 in auspicio (leg. 3, 43). 3, 28 in consilio (*v. vol. IV 461, 22*). BELL. Alex. 69, 1 in eo proelio (LIV. 10, 40, 13. 23, 49, 9). 55, 2 in ... coniuratione (SALL. Catil. 23, 1). *et al.* *adde*: TER. Hec. 410 in hac re adesse (CIC. de orat. 2, 272 in ... pugna [SALL. Iug. 101, 5]. SALL. Iug. 96, 3 LIV. 27, 46, 6 CVRT. 7, 3, 17. *v. vol. II 919, 4*). CIC. inv. 1, 63 in caede interesse (S. Rosc. 39 Verr. I 48 II 1, 103 Font. 14 Cluent. 162 *al.*). Att. 4, 13, 1 afuisse me in altercationibus (CORN. SEV. carm. frg. 13, 23).

ε esse *fere i. q. positum esse, constare*: (I) *de causa et quasi fundamento*: PLAVT. Mil. 1051 spes in te uno est (*al. v. s.* spes. *cf.* RHET. Her. 1, 10, 18 posita est [*al.*]. CIC. Att. 8, 13, 1 omnis exspectatio nostra erat in nuntiis Brundisinis. NEP. Alc. 3, 5 non solum spem in eo habebant maximam, sed etiam timorem [*sim. al.*]. CIRIS 380 tanta est in parvo fiducia crine cavendi [*v. vol. VI 1, 700, 33*]). SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 omnia mala, probra, flagitia ... in duabus rebus sunt, malitia atque nequitia. CIC. Flacc. 23 summa est in testibus. dom. 11 res erat non in opinione dubia. Phil. 9, 14 sepulcrorum ... sanctitas in ipso solo est. de orat. 2, 150 ars demonstrat tantum, ubi quaeras ...; reliqua sunt in cura ... labore ... diligentia. orat. 162 part. 62 top. 65 fin. 2, 89 nat. deor. 1, 124 CELS. 1 prooem. 15 PLIN. nat. 13, 97 QVINT. inst. 1, 12, 12 PLIN. paneg. 31, 2 TERT. anim. 7 p. 308, 7. *et al.* *adde*: CIC. inv. 1, 18 cum ... quaestio non in scriptione, sed in aliqua argumentatione consistit (*v. vol. IV 467, 44*). 1, 46 quod in opinione positum est (S. Rosc. 123 Verr. I 19 Font. 27 Cluent. 200 Phil. 11, 21 CAES. Gall. 7, 40, 2 *al. et al.*). Verr. I 20 omnia in unius potestate ac moderatione vertuntur (LIV. 3, 46, 6 SEN. nat. 2, 59, 9 TAC. hist. 2, 28, 2). CAES. Gall. 7, 84, 4 suum periculum in aliena virtute constare (*v. vol. IV 533, 6*). VAL. FL. 3, 673 in solis ... stetit Herculis armis nostra salus (SIL. 7, 743 TAC. ann. 4, 40, 1. VVLG. Matth. 18, 16 ἐπὶ στόματος).

(II) esse in *fere i. q. consistere, effici ex* (*cf.* in *'identitatis' p. 787, 67*): CIC. Piso 23 tu in lictoribus [in toga] et praetexta esse consulatum putas? Phil. 2, 114. 10, 20 non in spiritu vita est (*sed in libertate*). de orat. 3, 166 *allegoria* non est in uno verbo translato, sed ex pluribus continuatis conectitur. rep. 2, 16 dum erat res in pecore. fin. 2, 91 cui ... in voluptate summum bonum est (SEN. benef. 5, 17, 6 MELA 1, 105). VERG. Aen. 11, 390 OV. epist. 12, 91 LIV. 7, 12, 11 *al.* PLIN. nat. 32, 60 tota in alvo (*cf.* LVCAN. 5, 644 VAL. FL. 8, 373. STAT. Theb. 5, 598 totumque in vulnere corpus). *et al.* *adde*: VARRO frg. Diom. gramm. I 426, 21 grammaticae officia constant in partibus quattuor: lectione *eqs.* (RHET. Her. 3, 3, 6 CIC. inv. 1, 18. *v. vol. IV 533, 6*). ling. 5, 95 in pecore pecunia pastoris consistebat (*v. vol. IV 467, 42*). *c. pron.*: *seq. enunt.*: CIC. Flacc. 27 si hoc crimen est, aut in eo est, quod ..., aut in eo, quod *eqs.* (Att. 7, 3, 10 SEN. epist. 114, 26 POMPON. dig. 10, 2, 45, 1 VLP. dig. 10, 4, 9, 4). Rab. Post. 12 ubi est igitur sapientia iudicis? in hoc, ut *eqs.* (rep. 2, 43 Lael. 92 LIV. 4, 56, 1 SEN. epist. 16, 1 QVINT. inst. 1, 5, 4 *al.*). parad. 20 in eo est peccatum, si (HIER. epist. 14, 5, 3). VLP. dig. 37, 6, 1, 21 quaestio in eo est, an *eqs.* *seq. inf.*: SEN. epist. 14, 8 *securitas* et in hoc est, non ex professo eam petere. *adde locutionem praepositionalem attributive appositam substantivis*: CIC. div. 1, 118 certis rebus certa signa *praecurrunt*, alia in (*'bestehend in'*) extis, alia in avibus, alia in fulgoribus *eqs.* OV. trist. 1, 7, 1 si quis habes nostris similes in imagine voltus, deme meis hederam ... comis (SIL. 4, 496. 7, 122 STAT. Theb. 3, 528. *et al.*). LIV. 36, 40, 12 argenti ... in Gallicis vasis. 38, 14, 5 in corona aurea quindecim talenta afferebant (*v. app. crit.*). APVL. flor. 9 p. 31 plura ... mea extant in Camenis quam Hippiae in opificiis opera. TERT. idol. 20 p. 54, 1 in verbis ... incursum idololatriae (AVG. civ. 14, 19 p. 43, 3 D. irae opera ... in ... dictis atque factis). AVG. civ. 10, 4 p. 407, 25 D. in sacrificando dei cultus. *adde etiam*: CIC. Verr. II 3, 199 habet (*sc. rem familiarem*) ... in nummis, habet in urbanis praediis (*v. vol. VI 3, 2399, 36. 39 sqq. cf.* COLVM. 2, 11, 7 *fabam* exiguam portionem in valvulis habere).

b *alia* (*v. et p. 771, 13*): *α pro* in *expectes* ex: (I) *in comp. c.* ex: CIC. ad Q. fr. 1, 1, 37 ut in tuis ... laudibus excipiant unam iracundiam. BELL. Hisp. 6, 4 in ... caede effugere. OV. Pont. 3, 1, 19 in ... arvis *eminere* (LIV. 1, 17, 1. 44, 46, 6 VAL. MAX. 9, 2 ext. 1). SEN. contr. 7, 7, 14 eligere. SEN. Thy. 741 exstitit. dial. 1, 1, 3 exsilientium. PLIN. nat. 2, 202 emergunt. 37, 42 erumpit. SIL. 14, 415 exstant. QVINT. inst. 6, 3, 77 enatam. (II) *in verbis originis*: CIC. Planc. 12 summa in familia nato (rep. 1, 31). VAL. MAX. 3, 4, 6 familia, in qua ... ortus est Cato. *cf.* TERT. resurr. 44 p. 90, 7 originem in limo. pudic. 9 p. 237, 21. (III) *bibendi sim.*: CIC. Att. 6, 1, 13 in felicatis lancibus ... holusculis nos soles pascere. PHAEDR. 1, 25, 3 bibere in Nilo flumine (SEN. Thy. 453 PLIN. nat. 30, 92 MART. 14, 93, 2. 14, 110, 2 FLOR. epit. 3, 4, 2 AMM. 27, 4, 4. *cf. vol. II 1963, 14. 79*). CVRT. 5, 2, 14 vesci. SEN. Ag. 878 trahunt. PLIN. nat. 31, 9 potantibus (PS. CYPR. merced. 51 RVF. FEST. 9, 1 HIER. epist. 22, 23, 3). 33, 142 prandentem. MART. 8, 6, 14 propinavit. 12, 74, 9. 10, 49, 4 vis in auro? AMPEL. 18, 8 esse. SCHOL. Iuv. 3, 168 manducare. (IV) *cognoscendi* (*partim possis de causa accipere [cf. p. 782, 47]. l. v.* ex: CIC. Verr. II 2, 39): CIC. inv. 1, 27 illa ... narratio eiusmodi est, ut in ea ... personarum animi perspici possint. 1, 49 *cognoscere* (*v. vol. III 1511, 57. adde* Verr. II 1, 88 [*syn.* ex]). 2, 64 una in constitutione intellectum est, quomodo ... iudicationes plures fiant (PLIN. nat. 33, 33 [in *del. Mayhoff*]). rep. 1, 46 studeo cursus istos ... non magis in nostra quam in omni re publica noscere. CASS. Cic. epist. 12, 12, 1 legi tuas litteras, in quibus ... tuum erga me amorem recognovi (*sim. de scriptis* [*cf. p. 787, 45*]: MESSALA ausp. frg. Gell. 13, 15, 4 ut in commentario ... patet. FEST. p. 317 apparet [*cf. vol. II 266, 53*]. APVL. apol. 102 tabulae, in quibus ... ostenditur. *et al.*). PLIN. nat. 16, 45 nec facile discernuntur in fronde (*cf.* DIOSC. 2, 164 in flore agnoscuntur). *et al.*

β struct. c. abl. aemula est structurae c. acc., sc. in verbis motionis sim. (*in c. abl. legitima structura est c. verbis ponendi, collocandi, scribendi sim.* [*v. et p. 740, 47*]; *hinc per analogiam fluxisse videntur quaedam duriora, ubi in c. acc. expectes, e. g. p. 775, 18. 61. 88. in aliis valde dubites, an potius confusioni casuum [v. p. 797, 71] tribuenda sint, velut l. 74 p. 775, 64. 776, 10*):

(I) *ordines verborum*: *ponendi* (*cf. p. 776, 9*): ENN. scaen. 84 puerum locant in clypeo. NAEV. carm. frg. 3, 2 sacra in mensa ... ponuntur. PLAVT. Epid. 360 in meo collo ... cruminam collocavit. Merc. 891 *animum tuum* in tranquillo ... sistam. TER. Ad. 316 *Syrum* capite in terra (-am *al.*) statuerem. *adde*: VERG. ecl. 4, 32 sternunt se ... in litore (ELEG. in Maec. 1, 96 OV. met. 11, 394 fast. 4, 654. *et al.*). OV. met. 3, 23 latus submisit in herba. *sim. al.* *comp. c.* in- (*cf. p. 775, 7. 18. 47. 52. 57. 61. 75*): LIV. ANDR. carm. frg. 28, 3 duona eorum portant ad navis, multa alia in isdem inserinuntur (RHET. Her. 3, 14, 24 eas res ... inserere atque insecare ... in animis. OV. met. 2, 93 [in *c. acc. l. v.*]. PLIN. nat. 18, 296 QVINT. inst. 9, 4, 61). LEX par. fac. Put. (CIL I² 698) II 19 in terra calcis ... partem ... indito (VITR. 10, 11, 5 quod in foramine inditur). VARRO rust. 3, 10, 6 intritum in aqua. 3, 5, 1 includere (3, 10, 7 CIC. Verr. II 4, 54 Phil. 3, 31. *et al.*). CIC. de orat. 2, 68 in causa ... intexere (VITR. 7, 8, 4 PLIN. nat. 35, 62). CAES. Gall. 3, 22, 1 in ea re (eam rem *H. I. Müller*) ... intentis animis. SEN. nat. 5, 15, 4 infodit. COLVM. 6, 4, 2 in naribus infundas (12, 22, 1 GARG. MART. med. 45 p. 190, 21. *et al.*). TERT. nat. 1, 7 p. 70, 3 panis ... in sanguine infringatur. *cumbendi*: PLAVT. Amph. 805 accubui ... in eodem lecto (Bacch. 754 Most. 767 CIC. Mur. 74). CIC. de orat. 2, 287 cum ... in herba recubuisset (CATVLL. 17, 4 VERG. georg. 3, 86 SEN. suas. 7, 13 PLIN. nat. 17, 179). VERG. ecl. 8,

[*Bulhart*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

87 procumbit in herba (OV. epist. 8, 108 fast. 5, 456 VITR. 8 praef. 4). COLVM. 10, 283 decumbere. *pendendi*: PLAVT. frg. inc. 56 (81) appende in umeris pallium (VVLG. deut. 21, 22 Ios. 2, 21). CATO agr. 98 suspendito (CIC. Verr. II 3, 57 VERG. georg. 4, 247. *et al.*) *scribendi* (*cf. infra l. 21*): PLAVT. Asin. 760 in foribus scribat occupatam esse se (VARRO ling. 5, 183 CATVLL. 70, 4). CIC. Font. 41 in monumentis incisam (CIL II 1423, 18). de orat. 3, 81 depingere. nat. deor. 1, 45 insculpsit in mentibus (PLIN. nat. 36, 42). *et al.* *convocandi, coeundi*: PLAVT. Epid. 159 senatum convocabo in corde. Pseud. 572 concenturio. CIC. Caecin. 46 in castello ... homines coegisse (SEN. contr. 9, 2, 4 SEN. nat. 6, 8, 5 VLP. dig. 8, 3, 3, 1. *et al.*). Sest. 34 arma in templo (-um *Naug.*) ... comportabantur (Pis. 23). div. 1, 90 congregari (VVLG. III reg. 18, 20 εἰς. *vol. IV 291, 54*). 2, 52 convenire (*vol. IV 823, 79*). LVCR. 5, 451 coibant (5, 486). *sim. al.* *recipiendi*: PLAVT. Stich. 685 hoc recipimur in loco (VARRO Men. 589. CIC. de orat. 1, 79. *et al.*). VLP. dig. 2, 4, 10, 8 in adoptiva familia susceptus. *et al.* *ferendi*: CATO agr. 146, 2 quae in fundo inlata erunt (*v. s. v.* infero *et Diehl, De m fin. epigr. p. 72*). VARRO ling. 5, 119 in triclinio allatam aquam (PAVL. FEST. p. 121, 7 SCAEV. dig. 33, 7, 20, 8). CIC. Q. Rosc. 5 nomen in codice (codicem *vulgo*) ... relatum (epist. 5, 20, 3 in rationibus rettuli. CATVLL. 22, 5 ASCON. Mil. p. 39, 3. LABEO dig. 32, 29, 2 rettulisset. CAPITOL. Gord. 5, 6 VOPISC. Aurelian. 37, 5. *cf. l. 5. 57 et* VAL. MAX. 7, 3, 2 quo in genere acuminis ... Iunius Brutus referendus est). OV. met. 3, 236 confert ... in corpore *Actaeonis* dentes (*aliter* POMPON. dig. 32, 85 in mortis tempore collatum hunc sermonem. PAVL. dig. 1, 1, 11 appellatione collata ab eo, quod fit, in eo, ubi fit. *et al.*). PROP. 2, 6, 31 gemat, in terris ... qui protulit ... iurgia (STAT. Theb. 11, 581 saevoque in [*P*, e *rell.*] limine profert mortem). *iungendi, miscendi* (*cf. p. 794, 12*): LVCIL. 389 tonsillas ... validis in funibus aptas (PAVL. PETRIC. Mart. 4, 37). VARRO ling. 5, 183 quod in sorte accedebat. rust. 1, 19, 3 in hoc genere adiciendum (CIC. Att. 3, 8, 2 VITR. 2, 16 *al.* SCRIB. LARG. 220. 271 ASCON. Cornel. p. 47, 19 SCAEV. dig. 32, 34, 2. *cf.* VITR. 3, 5, 8. 14 adiectio). CIC. S. Rosc. 89 in grege adnumerer (*vol. I 786, 65*). Verr. II 4, 54 illa ... in aureis poculis inligabat (Tim. 47 in eo; *gr. p. 43*[A] εἰς. *cf.* OV. met. 14, 248 religata in litore *nave*). ac. 1, 39 adhiberet (*v. adn. crit.*). Att. 10, 4, 7 id in (his *Schütz*) litteris adiungam (*cf.* TERT. orat. 27). epist. 5, 17, 2 coniungeretur. LVCR. 1, 569 admixtum ... est in rebus inane (*vol. I 745, 82. cf.* 1, 815 in rebus ... mixta sunt [VERG. Aen. 5, 470 mixtos in sanguine dentes. OV. met. 3, 423 SCRIB. LARG. 173 PLIN. nat. 36, 186 *al.* MIN. FEL. 24, 3 *Homerus* deos ... in hominum rebus et actibus miscuit. *et al.*]. VITR. 9 praef. 2 argenti in auro mixtionem. *sim. al.*). PLIN. nat. 34, 165 si in aqua addatur calculus (IVLIAN. dig. 50, 16, 206). *cf.* TERT. adv. Prax. 12[in.] numerus ... trinitatis quasi non conexae (*i. congruae*) in unitate simplici. 25 p. 276, 10 conexus patris in filio et filii in patre. *figendi*: LVCIL. 224 scutam ligneolam in cerebro infixit (CIC. fin. 5, 27 VITR. 10, 2, 11 CVRT. 9, 1, 33). RHET. Her. 4, 52, 65 gladium in latere defixit (*v. vol. V 1, 340, 23*). CIC. Arat. frg. 9, 6 obtutum in cauda ... figere (*Arat. 58* νεύοντι ... εἰς. *al. vol. VI 1, 711, 69. 714, 63. 718, 58*). *premendi*: VARRO Men. 371 in mento impressa (*v. p. 683, 74*). OV. fast. 1, 355 dentes in vite prementem (SIL. 7, 84. 9, 384 STAT. Theb. 11, 542). PHAEDR. 1, 20, 3 depressum (PLIN. nat. 18, 168 deprimentes). PLIN. nat. 20, 239 sucus ... exprimitur in fictili (23, 132). *ducendi*: CIC. epist. 3, 10, 6 rationes civitatum, in quibus, quantum quaeque voluit, legatis tuis datum induxit (*cf. supra l. 21*). CAES. civ. 1, 7, 2 novum in re publica (-em -am *dett.*) introductum exemplum (SEN. contr. 7, 1, 20). R. GEST. div. Aug. 16, 1 qui ⟨d⟩edúxerunt coloniás ... in Italiá aut in provincís ([ἐν, *sic et* 28, 1; *sed cf. 3, 3. 16, 4*]). *v. et vol. I 595, 29* (adducere). *iaciendi*: LVCR. 2, 1080 in primis animalibus inice mentem. CIC. de orat. 1, 28 ut se abiceret in herba (fin. 5, 92 anulum ... in mari abiecerat. PLIN. nat. 7, 2). CE 365 (*a. 12 a.*) ut ossa sua in olla Midaes coicerentur (OV. met. 3, 90 coniectum in gutture ferrum. VITR. 3, 5, 14 CELS. 7, 12, 1[E] *al.* COLVM. 12, 21, 2 *al.* SCRIB. LARG. 271 p. 105, 10 in novo vaso. *et al.*). VERG. georg. 4, 294 in hac ... iacit arte salutem (OV. am. 2, 14, 12 fast. 4, 821 VITR. 5 praef. 4). *admittendi*: PS. SALL. in Tull. 7 quem ... in concilio deorum admisit (*v. vol. I 750, 45*). VAL. MAX. 2, 7, 5 ne quis ex his ... in Italia (-am *edd.*) ... accederet. TERT. virg. vel. 1 p. 884, 2 Oe. receptum in caelis (adv. Prax. 2 p. 229, 10 resumptum). *cf.* VAL. MAX. 2, 6, 7 aditum (2, 8, 4). *cadendi*: VERG. Aen. 5, 332 in ipso concidit ... fimo (OV. fast. 6, 602). OV. met. 5, 470 delapsam in gurgite sacro ... zonam. Ib. 257 decidit (*v. adn. crit.*). STAT. Theb. 2, 580 ne in pectore tela inciderent. GAIVS dig. 44, 7, 1, 5 (*interpol.?*) neglegentiam ... in doli crimine (crimen *F*[2]*?*) cadere (VLP. dig. 43, 8, 2, 40 si ... arbor in via publica [*F*] ... ceciderit. PAVL. dig. 8, 2, 20, 5. 6 *bis. v. vol. III 31, 67*). *mittendi*: VITR. 9 praef. 11 *vas* in quo demisit argenteam massam (*ibid.* 12 CELS. 4, 20, 3. 6, 7, 9[A] [resinam *J*]. 7, 26, 5[E] [solium *J*]. COLVM. 12, 8, 1. 12, 44, 2. 12, 46, 5 SCRIB. LARG. 123. 132. 146. TERT. bapt. 2 p. 201, 23 [aquam *Iunius*]. PALLAD. 3, 25, 26). VITR. 8, 3, 3 emissis inflationibus in aëre. PLIN. nat. 32, 133 *pastinacā* in mari (mare *d*) dimissā. EDICT. praet. Vlp. dig. 43, 12, 1 pr. *ne* quid in flumine ... immittas (MARCIAN. dig. 1, 8, 8, 2. *v. p. 472, 71*). *et al.* *alia*: VARRO rust. 2, 9, 14 nucibus ... in aqua tritis (3, 10, 6 intritum. PLIN. nat. 26, 44). VERG. Aen. 10, 838 fusus propexam in pectore barbam (*Serv. ad l.* archaismos ... est ... pro 'in pectus'. pectora *dett., v. Sabbaddini ad l.*). LIV. 6, 34, 9 nupta in domo, quam *eqs.* (SCAEV. dig. 33, 5, 21 cum in familia nuberet. *al. cf.* SEN. contr. 9, 1, 2 in Cynaegiri domo sperare nuptias). VITR. 1 praef. 2 concilium caelestium in sedibus immortalitatis eum *dedicavit* (6, 7, 6). STAT. silv. 2, 1, 101 transertos alieno in arbore ramos.

(II) *sollemnes iuncturae subst.*: in manu dare *sim.*: LEX repetund. (CIL I[2] 583) 51 dato (ITALA gen. 42, 37 [Lugd.]. exod. 5, 21 [Aug. loc. hept. 2, 24] in manibus [*soloecismum esse dicit Aug.*]. *et al.*). PETRON. 76, 7 posuit. ITALA exod. 21, 13 (Lugd.) tradidit illum in manibus eius (iud. 2, 14 [Aug. loc. hept. 7, 5] *al.*). *sim. al.* in matrimonio collocare *sim.*: CIC. Phil. 2, 44 te ... in m. ... conlocavit (rep. 2, 12 *vol. III 1644, 57*). MARCELL. dig. 23, 2, 41, 1 si qua se in concubinatu ... tradidisset. MOD. dig. 23, 1, 15 in m. adiungere. VVLG. prov. 30, 23 *assumere*. FVLG. myth. 1, 22 p. 34, 5 petit. *et al.*

in loco substituere *sim.*: LVCR. 5, 734 illius reparari in parte locoque. LEX VRSON. (CIL I[2] 594) 67, 13 PROC. dig. 1, 7, 44. GAIVS dig. 28, 3, 13 succedere (SCAEV. dig. 33, 1, 20, 1. *et al.*). *et al.* in aure dicere *sim.* (*cf.* PROP. 1, 12, 6 in aure sonat [MART. 3, 63, 8]. *vol. II 1506, 35*): IVV. 11, 59 pultes coram aliis dictem puero, sed in a. placentas. APVL. met. 5, 28 haec ... in auribus Veneris ... ganniebat *avis*.

C *fere i. q.* **inter**: **1** *sensu proprie locali*: **a** *varia*: CIC. ac. frg. 12 digladiari ... in facinorosis ... stultissimum est (SEN. contr. exc. 9, 6 p. 444, 6 in gladiatoribus [*contr. 9, 6, 1* inter g.]. MIN. FEL. 4, 4 in contubernalibus). CATVLL. 66, 64 me sidus in antiquis diva novom posuit (CARM. Ps. Lact. Plac. fab. Ov. 2, 6 in astris [MANIL. 2, 194 STAT. Theb. 10, 898]). VERG. georg. 2, 283 mediis Mars errat in armis (*i. inter utramque aciem. cf.* MIN. FEL. 16, 4 si ... in contrariis ... iactetur). Aen. 11, 237 sedet in mediis (*cf.* OV. fast. 2, 571 Pont. 1, 2, 15). PLIN. nat. 2, 49 *helleborum* in vitibus nasci. *sim. al.*

b *in certis quibusdam locutionibus*: *significatur apud gentem aliquam illum morem esse*: PLAVT. Men. 258 in Epidamnieis ... potatores maxumi. CIC. de orat. 1, 225 quodsi ea probarentur in populis atque in civitatibus. Tusc. 5, 105 ita fit in omni populo. OV. met. 10, 332. MELA 3, 86 in illis mos est (SIL. 4, 765 in populis). MIN. FEL. 25, 9. TERT. apol. 9, 20 in vobis (nat. 1, 10 p. 74, 20). ITALA act. 26, 3 (Hier. epist. 57, 1, 1) quae in Iudaeis sunt consuetudines (κατὰ τοὺς Ἰ., *Vulg.* apud). *gloriam sim. alci esse*: PLAVT. Persa 648 quoius modi is ⟨suo⟩ in populo habitust? CIC. Mur. 73 in equitum centuriis voluit esse gratiosus. CAES. civ. 1, 61, 3 Caesaris ... erat in barbaris nomen obscurius. LIV. 43, 22, 11 propter Archidami magnam in ea gente gratiam. SIL. 10, 163. TAC. Germ. 13, 3 *syn.* apud. ann. 12, 28, 2 apud posteros, in quis. *et al.* *alia*: CIC. Verr. II 5, 150 si haec apud Scythas dicerem, non hic in tanta multitudine civium Romanorum, non apud senatores (Brut. 244 off. 2, 48 OPTAT. 7, 6 p. 179, 11). Arch. 23 Graeca leguntur in omnibus fere gentibus (AVG. civ. 22, 8 p. 566, 28 D. 577, 21). leg. 3, 10 quae cum populo quaeque in patribus agantur. PLIN. nat. 11, 260 in omnibus animalibus est atque etiam inter volucres. *et al.* **2** *significatur aliquid pertinere ad numerum aliquem hominum vel rerum*: **a** *varia exempla*: **α** *c. plur.*: TER. Eun. 3 in his poeta hic nomen profitetur suom. MAT. carm. frg. 14 ficorum in milibus tot non videbitis grossum (*cf.* CIC. Verr. II 2, 46 quidquid caelati argenti fuit in illis bonis. orat. 22 reperire. OV. Pont. 2, 3, 11 *invenire* [APVL. apol. 18 *syn.* inter]). CIC. Planc. 35 in multis exit aliquando aliquid *facetum*. Brut. 238 huius ... *magnum* nomen in patronis fuit (*cf.* orat. 22 VELL. 1, 16, 4). orat. 174 hoc in eius summis laudibus ferunt. *et al.* **β** *c. sing. collect.* (*cf. p. 777, 22. 31*): VARRO Men. 241 neque in bona segete nullum est spicum nequam neque in mala non aliquid bonum (LIV. 25, 39, 13 in ea *praeda* fuisse clupeum aureum). CIC. Verr. II 4, 32. 97 in instrumento ... nominabuntur (*cf.* de orat. 1, 165 PLIN. nat. 13, 3 TAC. dial. 22, 4). Phil. 3, 15 in iuventute (LIV. 2, 3, 2. *cf.* LVCAN. 6, 144 PLIN. nat. 7, 121). IAVOL. dig. 32, 100, 1 in marmore ... statuas legare. *et al.*

b *iuncturae sollemnes*: **α** *nominales*: in primis: *sensu locali*: TER. Eun. 429 *audieram* saepe *hoc dictum* et fertur in p. LVCIL. 481 monstra ..., quorum in p. Polyphemus *eqs.* (*cf.* CIC. Verr. II 2, 88 Siculorum. Font. 41 PLIN. nat. 22, 18. 28, 35). VARRO rust. 2, 7, 6 in p. progreditur *equus* (*cf.* SALL. Iug. 6, 1 leonem ... primus aut in p. ferire. 45, 2 [*opp.* in postremis, in medio]. NEP. Paus. 5, 3 PLIN. nat. 25, 58). CIC. Verr. II 1, 63 in p. Asiae provinciae clarum (*cf.* 2, 86. 3, 114 suae civitatis. LIV. 22, 3, 3 PLIN. nat. 3, 101). in p. est *c. acc. c. inf.*: MOD. dig. 31, 34, 5. *sensu temporali*: CIC. Verr. II 2, 61 se eius rei in p. actionem daturum. Cluent. 75. Pis. 2 me cum quaestorem in p., aedilem priorem, praetorem primum ... populus Romanus faciebat (*cf.* LIV. 24, 23, 2 SVET. Vesp. 2, 3. CIL XIV 374 bisellario in p. constituto). SVET. Aug. 16, 1 Siculum bellum inchoavit in p., sed diu traxit. *ceterum v. s. v.* imprimis. in postremis: RHET. Her. 4, 38, 50 CIC. epist. 1, 9, 17. in paucis: CVRT. 4, 8, 7. 6, 8, 2. 3, 11, 8 in paucissimis. PLIN. nat. 30, 1. in novissimis: PLIN. nat. 14, 129. 15, 97. 16, 175. 243. 18, 126. 245. 32, 18. in ultimis: PLIN. nat. 17, 91. in quibus: VARRO ling. 5, 54 CIC.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Verr. II 4, 73 Brut. 105 ad Q. fr. 1, 1, 25. Att. 9, 11, 3 in q. etiam ([Ascon. Corn. p. 61, 10]. Ov. Pont. 2, 1, 46 in q. et [Scaev. dig. 12, 6, 67, 2]. Ascon. Corn. p. 57, 34 in q. hoc quoque). Catvll. 10, 6 Bell. Hisp. 9, 3 Ov. met. 13, 164 Liv. 1, 56, 7 *al.* in quo: Varro ling. 6, 2 illi, in quibus ... plus litterarum, in q. est Aristophanes. 6, 8, 2 alia, in q. etiam 'expecto'. 5, 16. 108. 6, 55. 9, 1. 10, 8 in q. est, ut. rust. 1, 17, 1. 1, 22, 1. 1, 65. 2, 1, 20. Cic. fin. 4, 12 cum ... quaereretur ..., in q. etiam de animis ... quaereretur. Itala act. 19, 14 (cod. d) tentaverunt ... quidam ...; in q. et *illi* voluerunt similiter facere (ἐν οἷς). in his: Cic. Verr. II 1, 111. 2, 64. 102 in h. etiam (Hirt. Gall. 8, 45, 2 atque in h. [Bell. Alex. 25, 3 Nep. Paus. 2, 2]. Liv. 4, 16, 7 et in h. [Svet. Iul. 14, 2 Ivlian. dig. 28, 6, 32]). fin. 3, 60 Att. 14, 1, 2 Caes. Gall. 1, 16, 5 *al.* Plin. nat. 1, 3, 9 (*syn. 1, 4, 30* inter). in eis: Cic. Vatin. 16 Brut. 104 *al.* epist. 7, 32, 1 in e. etiam ([16, 1, 2]. Planc. 68 et in e. [ac. 2, 12 Att. 3, 15, 2]). Caes. Gall. 5, 4, 2 Nep. Alc. 2, 2. Timoth. 4, 1 non solum ..., sed etiam in e. *cum suo praedicativo*: Cic. Planc. 74 cum ... statuissem *perpaucis nominatim gratias agere*, in his Plancio gratias egi (Caes. Gall. 5, 53, 6 civ. 1, 15, 5). de orat. 1, 91 in quibus etiam ... me in illo numero ... proferebat (Q. Cic. pet. 19 Nep. Pelop. 1, 4). Vell. 2, 24, 3 cum ... legati ... venissent et in iis quidam magi ... respondissent. in numero: Ter. Ad. 594 me in illo ... esse hominum n., qui (Cic. Quinct. 88 S. Rosc. 93 Verr. II 1, 15. 3, 27. 87). Lvcil. 182 mansi. 493. Cic. inv. 1, 82 quo in n. illud et quo in loco hoc ... haberi conveniat (S. Rosc. 116 Verr. II 1, 87. 2, 79 de orat. 1, 72 Brut. 78 Svet. rhet. 28). *alia v. s. v.* numerus. in genere: Varro rust. 2, 9, 1 in quo g. sunt caprae (ling. 10, 8 Cic. inv. 2, 30. 158 Verr. II 1, 110. 2, 82. 3, 92 Planc. 45 de orat. 2, 10. 65 Plin. nat. 10, 29. 96). Catil. 2, 20 pono. Brut. 95. β *verbales*: esse: *c. plur.*: Plavt. Pers. 561 tu in illis es decem sodalibus. Varro Men. 13 Cic. Flacc. 45 Cael. 10 prov. 41 fin. 3, 8 epist. 13, 38 *al.* *c. sing.* (*cf. p. 776, 60*): Lex repetund. (CIL I² 583) 10 in eodem conlegio ([Cic. Brut. 127]. 16 in senatu [Cic. Verr. II 2, 66]. Cic. Verr. II 3, 184 in ordine. parad. 2 in *Stoicorum* est haeresi. Tert. monog. 12^in. in clero). Varro rust. 3, 3, 3 in prima parte ... ⟨in⟩ altera specie (*sim.* Cels. 2, 18, 6 Sen. epist. 58, 10 Qvint. inst. 1, 5, 54. 9, 2, 27). Cic. Phil. 2, 25 in ea societate. epist. 13, 62 te in meo aere esse (*vol. I 1075, 70*). *al.* ducere: *v. vol. V 1, 2156, 70.* habere: *v. vol. VI 3, 2446, 9.* censere: Cic. Flacc. 80 Liv. 7, 18, 5 Tert. nat. 1, 8 p. 72, 23 *al.* ponere: Caes. carm. in Ter. 1 Nep. Epam. 1, 2 Hor. sat. 2, 3, 287 Nvx 19 Plin. nat. 22, 80 Qvint. inst. 5, 10, 30. reponere: Anton. Cic. Att. 10, 8a, 1. numerare: Cic. inv. 1, 34 Verr. II 3, 170. 5, 124 Phil. 11, 3 Brut. 123 leg. 2, 12 fin. 5, 7 *al.* adnumerare: *v. vol. I 786, 63.* connumerare: *v. vol. IV 345, 84.* computare: *v. vol. III 2182, 79.* deputare: *v. vol. V 1, 622, 51. 77.* putare: Cic. fin. 5, 20 Avien. Arat. 79. imputare: *v. p. 729, 7.* fieri: Pompon. dig. 21, 2, 16, 2 si in bonis meis factus non sit. Gaivs dig. 36, 1, 65 (63) pr. Scaev. dig. 20, 1, 34, 2 Vlp. dig. 23, 3, 7, 3 Pavl. dig. 9, 4, 26, 6.

3 *pro gen. partit.*: *pendet*: **a** *a numeral. finitis*: Scip. min. or. frg. Macr. Sat. 3, 14, 6 in his unum (Cic. off. 2, 86 duo. Nep. Eum. 13, 1 Liv. 4, 54, 3. *et al.*). Varro ling. 10, 5 denas. rust. 2, 1, 4 primum (Cic. de orat. 2, 90 *al. et al.*). *nota*: CIL V 1662 cum ... haberet in annis ferme XL mense uno dies XV. **b** *a numeral. et pron. indef.*: Cic. fin. 3, 59 in iis ... *est* aliud sumendum, aliud reiciendum (nat. deor. 2, 123 Plin. nat. 25, 16. *et al. cf.* Cic. nat. deor. 2, 72 alterum ... alterum [fat. 37 *syn.* ex]. fat. 30 quaedam ... quaedam). Tusc. 4, 4 multa ... in nostris institutis (Vlp. dig. 25, 6, 1, 8. *cf.* Plin. nat. 17, 65 paucarum). Varro ling. 5, 77 aliqua (Plin. nat. 14, 55 Qvint. inst. 2, 8, 13. *et al.*). *sim. al.* *nota*: Cels. 4, 16, 3 omnia ... in cibis et potionibus (Plin. nat. 10, 43. 209 Frontin. aq. 69 Itala lev. 6, 29 [Lugd.]. 17, 15 num. 3, 41). Plin. nat. 11, 233 quisque. Min. Fel. 38, 2 quidquid (Vvlg. num. 31, 17 deut. 12, 11 Conc. Aurel. a. 511 p. 4, 13). Vvlg. gen. 30, 2 quodcumque. **c** *a superl.*: Cic. Cluent. 107 in his ... natu minimus. part. 74 facillime. leg. 2, 26 sapientissimus. epist. 13, 29, 1 Sall. hist. frg. 3, 9 Verg. Aen. 2, 427. *et al.* **d** *a negationibus*: Cic. leg. 1, 24 (*syn.* ex) in hominibus nulla gens est ... quae (Sen. dial. 12, 11, 5). Att. 1, 14, 6 neminem (epist. 12, 29, 1 Nep. Ages. 8, 2 Ov. trist. 5, 7, 15. *et al.*). Ov. met. 13, 145 neque ... quisquam (Liv. 30, 44, 9 Vell. 2, 24, 4). *sim. al.* **e** *a pron. dem., rel., interr.*: Cic. Mur. 29 in Graecis artificibus eos auloedos esse, qui citharoedi fieri non potuerint. Tim. 41 in quibus qui tales creantur ([*p. 41^C* καθ' ὅσον μὲν αὐτῶν]. Vitr. 2, 1, 6 Chiron 751). Comm. apol. 370 quis (Vvlg. exod. 15, 11 *al.*). **f** *a subst.*: Ov. Pont. 1, 7, 16 in quibus ... pars ego parva fui (3, 1, 10. 3, 2, 4 Liv. 36, 2, 8). **g** *a vocabulo subaudiendo*: Cic. S. Rosc. 26 in decem legatis erat *i. unus ex d. l.* (Att. 13, 5, 1. 13, 6, 4. 13, 23, 3. 6, 18, 1 esse in decurionibus [*ibid.* decuriones esse]). 109 venit in decem primis legatus in castra. Verr. II 1, 145 in illis columnis dico esse, quae ... commotae non sint. 2, 127 ut ... in tribus illis renuntiaretur. part. 30. 32. Itala deut. 15, 7 (Aug. loc. hept. 5, 41) si ... fuerit in te egenus in fratribus tuis (ἐν ... ἐκ, *Vulg.* unus de f. t.). **h** *alia*: Varro ling. 5, 142 in gladiatoribus Samnites (*cf.* Plin. nat. 13, 107). Cic. ad Q. fr. 2, 4, 6 inimicorum, in quibus ... Sevius adlisus est, ceteri conciduntur. Plin. nat. 14, 29 praefertur in iis nigrior. 19, 75. 20, 222. *et al.*

ad I iuncturae adverbiales: Enn. ann. 182 intus in occulto (Plavt. Most. 402 in aedibus. Varro rust. 1, 7, 8 *al.* Cic. fin. 1, 44. 3. 18 Lvcr., Verg., Liv. *et al.*). Plavt. Amph. 432 intus illic. Aul. 617 hic intus (Merc. 684 *al.* Caecil. com. 40). Cato agr. 157, 15 in naso intro (Vvlg. II par. 29, 16). Plavt. Curc. 278 usque in platea ultima (Rud. 1034). Naev. com. 72 in theatro hic. *al. v. s. v.* hic. Plavt. Amph. 249 illi (*v. p. 368, 37*). 432 illic (*v. p. 372, 39 sqq.*). Aul. 339 istic (Mil. 421 Rud. 1082. 1109 Cic. Tull. 20). Curc. 476 ibi (*v. p. 152, 8*). Capt. 26 ibidem (*v. p. 156, 56*). Rud. 442 procul (Nep. Milt. 7, 3 Verg. Aen. 5, 775). Hemina hist. 37 in eo lapide insuper (Vitr. 10, 13, 6). Pollio Cic. epist. 10, 33, 3 penitus (Lvcr. 4, 268. 6, 1037 Vitr. 2, 9, 12 Sen. Phaedr. 933 Qvint. decl. 321 p. 263, 26).

II in *temporale*: **A** *i. q. intra* (*cf.* Vlp. dig. 38, 9, 1, 9 'intra dies centum' ...; idem est et si 'in diebus centum' dicatur): **1** *sensu proprio*: Plavt. Capt. 168 illum confido domum in his diebus me reconciliassere (Truc. 643 Varro rust. 1, 35, 2 Plin. nat. 18, 9 in die. *al.*). Persa 37 in hoc triduo (Cato agr. 148, 1. *al.*). Pseud. 1304 in hora una (Prop. 2, 9, 2 in h. *al.*). Ter. Haut. 955 in brevi spatio ([Ov. met. 1, 411 *al.*]. Cic. Brut. 321 in hoc s.). Varro Men. 543 in decem mensibus (Cic. top. 44 *al.*). Cic. inv. 1, 39 in eo ... tempore (Lvcr. 3, 553 *al.*). Tull. 44 in hoc anno (epist. 15, 16, 3 *al.* Brut. 321 in his ... a.). Verr. II 2, 142 in quinquennio. Brut. 161 in qua aetate. Itala deut. 28, 20 (Lucif. Athan. 1, 8 p. 79, 16) in brevi (psalm. 2, 13 [Cypr. testim. 3, 66 *et* Vvlg.]. apoc. 1, 1 [cod. h]. *v. vol. II 2174, 2*). *et al.* *additur sermo, quo significatur*: *terminus a quo* (*cf. l. 41*): Plavt. Asin. 764 in quadriduo ..., quo abs te argentum acceperit (*item c. enunt. rel.* Ter. Andr. 104 Cato agr. 152 *et saepius in legibus ut in* Lege Bant. [CIL I² 582] 16. *cf. p. 779, 57*). Varro rust. 2, 7, 11 in decem diebus secundum partum. Vlp. dig. 28, 7, 6 in triduo proximo mortis eius (40, 7, 3, 11 [*ibid.* intra dies triginta aditae hereditatis]. *cf. p. 769, 78. 786, 52 et s. v.* ante *vol. II 133, 45*). **2** *usu significantiore spectatur indicati spatii*: **a** *finis*: *fere i. q. post* (*cf. p. 770, 33*): Catvll. 66, 35 haut in tempore longo captam Asiam Aegypti finibus addiderat. Lvcr. 4, 1287 guttas ... longo in spatio pertundere saxa. Plin. nat. 11, 76 ex *necydallo* in sex mensibus bombyx fit. 34, 20 extinctus nuper in longa senecta (Val. Fl. 6, 571 brevibus ereptus in annis). Val. Fl. 8, 273 reverti ... tam parvo in tempore. Svet. Tib. 60 in paucis diebus, quam Capreas attigit (*cf.* Apvl. apol. 57 in paucis quibus afuit mensibus). Tert. adv. Iud. 8 p. 716, 15 Oe. in *tot* hebdomadis nasci Christum. **b** *initium*: *fere i. q. ante, abhinc*: Plin. nat. 14, 49 maxima fama fuit Remmio Palaemoni ... in hisce viginti annis mercato rus $\overline{\text{DC}}$ nummum.

B *spectatur* **punctum** *vel definitum quoddam spatium* **temporis**, *quo aliquid fit*: **1** *c. subst.* (*attuli singularum formarum fere primos quosque locos; singula v. s. illis subst.*): Enn. ann. 246 in tempore *i. suo tempore*, ἐν καιρῷ ([*i. q. tunc, olim*: Itala exod. 34, 18 (Lugd.) Brev. de Hier. p. 155, 11. *i. q. statim*: Cod. Theod. 7, 8, 10, 1]. Plavt. Poen. 1138 in ipso t. Tert. spect. 1 p. 1, 15 suo in t. [*i. q. tunc, olim*: Tert. adv. Marc. 1, 21 p. 318, 1]. Ter. Andr. 819 in t. hoc. Laber. mim. 127 omni in t. Rhet. Her. 4, 52, 65 in extremo vitae t. Varro ling. 6, 35 in t. aliquo. *et al.*). Enn. ann. 396 in nocte serena. Catvll. 21, 3 aliis ... in annis (24, 3. 49, 3 Lex Vrson. [CIL I² 594] 13, 16 Prop. 4, 7, 73 Ov. epist. 8, 91 fast. 1, 495 Plin. nat. 7, 78. *et al.*). Laber. mim. 131 (*ex coni.*) in autumno (*cf.* Varro ling. 5, 61 Vitr. 6, 6, 5). Varro Men. 448 in die (Cic. fat. 5. *al. vol. V 1, 1043, 71*). Plavt. Epid. 324 in principio ([Ter. Hec. 411 Afran. com. 360 *al.*]. Varro frg. Gell. 16, 18, 6 in principiis [Cic. de orat. 2, 184]). Rhet. Her. 3, 12, 22 in principio ... in exordio (Cic. de orat. 1, 122 *al.*). Varro Men. 99 in exodio vitae. frg. Non. p. 308 in primordio (Plin. nat. 33, 12 *al.*). Cic. Sulla 85 in initio (de orat. 1, 121 *al.*). Catvll. 64, 217 in extrema ... fine senectae (Ov. met. 3, 368 Plin. epist. 3, 9, 20).

Cic. Verr. II 2, 61 in primis (*al. v. p. 776, 67. cf.* Liv. 2, 40, 3 in primo [Cels. 2, 10, 2. Sen. Phaedr. 132 *al.*]). Mur. 48 in extremo (Vatin. 40). Sen. contr. 1, 1, 15 in ultimo (1, 7, 14 Qvint. decl. 360 p. 393, 2 *al.*). Gell. 1, 3, 1 in vitae suae postremo. Itala psalm. 36, 37 (Cas.) in novissimo (Cypr. epist. 56, 2 Chiron 180. 572 Vvlg. Sirach 2, 3. *cf. p. 751, 72 sq.*). Maecian. dig. 40, 5, 42 in continenti (*al. v. vol. IV 710, 79*). *cf.* Chiron 107 in continentia (506 [*Veg. mulom. 2, 142* statim]). Itala act. 18, 2 (cod. h) in recenti ([προσφάτως. *Vulg.* nuper]. Dares 11 Chiron 332 *al.*). *cf.* Chiron 111 in recentia. 568 in sequenti. Comm. apol. 768 in futuro (instr. 1, 26, 19 Filastr. 155, 7). Lact. inst. 5, 23, 3 hic in praesenti (7, 10, 7 Chiron 66 *al.*). Cod. Theod. 9, 19, 2 pr. in praeterito. Evgipp. Sev. 29, 4 in absenti. Chron. Alex. chron. I p. 97, 53 in postero.

Cod. Theod. 5, 15, 20 in tribus per singulos annos vicibus *i. ter* (Vvlg. exod. 9, 14 in hac vice [iud. 4, 9 Ier. 10, 17]. III reg. 18, 44 in septima v.). *cf.* Itala act. 7, 13 (cod. d) *et* Vvlg. in secundo *i. secunda vice, iterum* (Cod. Iust. de emend. cod. 4). Theod. Prisc. log. 29 in secundis (Conc.^S I 2 p. 78, 5 iterum in s. [*I 1, 3 p. 19, 4* πάλιν ἐκ δευτέρου]. I 3 p. 102, 26). Itala Iob 5, 19 (Clem. ad Cor. 56, 8)

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

sexies ... in septimo. ORIG. in Matth. ser. 113 p. 235,21 in quantis *i. quoties.* 2 *c. pron.* (*cf. p. 781,49. 782,26. 43. 783,15. 54. 785,17. 788,35. 793,62*): **a** *adverbialiter* (*partim notione temporali obscurata vergunt ad III A 2 p. 780,21*): in quo (*saepissime apud* CIC., *haud ita saepe apud alios*): CIC. inv. 2,115 facultates ... considerantur, cum ... postulatur; in quo illud ... consideratur. Verr. II 4,142 refertur ad senatum ...; in quo ... multi interpellant. Cluent. 169 Rab. perd. 7 Sulla 93 Sest. 111 de orat. 2,72 Brut. 34 orat. 3 rep. 2,40 Att. 2,1,1 *al.* VARRO ling. 8,83 NEP. Hann. 1,5 Them. 2,3 LIV. 38,48,13 SEN. contr. 1,2,23 *al.* CELS. 3,4,15 *al.* PLIN. nat. 2,25 *al.* QVINT. inst. 2,1,7 *al. et al.* in eo: CIC. Cael. 45 copiam sententiarum ... perspexistis. atque in eo non solum ingenium elucere eius videbatis. fin. 4,36 cum ... quaererent, nullam in eo ... partem vacuam tutela reliquerunt. nat. deor. 3,83 Att. 1,16,12 epist. 9,13,2 LVCR. 2,187 NEP. Lys. 2,3 VITR. 9,7,7. *et al.* in eo, cum *sim.* (*cf.* in eo *c. inf. p. 801,33*): ITALA (*gr.* ἐν τῷ *c. [acc. c.] inf.*) exod. 34,29 (Lugd.) in eo dum loqueretur (lev. 15,23 VVLG. psalm. 30,14). Luc. 9,34 (cod. d) in eo cum (11,27. 18,35 act. 4,30 IREN. 1,30,13 VVLG. IV Esdr. 14,40). in hoc: CIC. de orat. 1,149 epist. 3,12,3 OV. met. 8,77. *et al.* IREN. (*gr.* ἐπὶ τούτῳ) 1,2,6 *i. q. dehinc, deinde* (FILASTR. 21,2). in hoc, dum: OPTAT. 4,9 p. 116,8. *cf.* EVAGR. alterc. p. 15,13 B. quando ..., in hoc. in isto: CIC. Att. 6,2,9. **b** *pro coniunctione*: in quo *i. q. cum, dum, quotienscumque, ubi*: ITALA deut. 4,15 (Lugd.) 31,11 Luc. 8,5 (cod. d) PANEG. 4,12,3 FILASTR. 92,6 PEREGR. Aeth. 32,2 CHIRON 240 SERM. Arrian. frg. I 6 p. 609[B]. I 17 p. 625[B] ORIG. in Matth. ser. 119 p. 253,10. in quo dum: ITALA psalm. 9a,2 (Arnob. in psalm. 9 p. 337[B]). dum in quo: CHIRON 466. in eo dum: ORIG. in Matth. ser. 42 p. 84,26.

C *indicatur* **per** *longius spatium temporis (perpetuo vel saepius vel paulatim) aliquid fieri*: **1** *c. subst. nudo*: PLAVT. Most. 225 illum amatorem tibi proprium futurum in vita *i. quoad vives* (*aliter* TER. Phorm. 367 quem ego viderim in v. optimum. CIC. Verr. I 5 semel ait se in v. pertimuisse. II 3,213). CIC. inv. 1,48 in censura (*sim.* div. in Caec. 38 Verr. II 4,8). LIV. 2,16,9 nec magis post proelium quam in proelio (*cf.* 4,6,11). 5,9,4. 6,24,11 *v. l. 45.* SEN. contr. 2,7(15),2 in absentia viri (CVRT. 6,3,1 praesentes ..., in a.). COMM. instr. 1,21,10 per tempora gaudes, in brevi laetaris et postmodum plangis. CIL II 4853,10 pontis in temporibus vetustate conlapsos. **2** *c. subst. c. attr.*: **a** *generatim*: INSCR. column. rostr. (CIL I[2] 25) 5 enque eodem macistratud (CIC. leg. agr. 1,26 in hoc m.). PLAVT. Poen. 228 noctes diesque omni in aetate ([CIC. Cato 9 in o. ae.]. CIC. inv. 2,36 o. in vita [div. in Caec. 40 Tusc. 3,38]. Vatin. 33 in o. memoria. *sim. al.*). ELOG. Scip. CE 8 in longa ... vita (HOR. epist. 1,10,35 minor in certamine l. *cf. l. 53*). RHET. Her. 3,8,15 ad exitum causae; in ipsa causa (LIV. 6,24,11 et in i. certamine et post in fuga). CIC. de orat. 2,313 in reliqua causa (ac. 1,40). Att. 9,11,2 in multo sermone (NEP. reg. 2,3. *cf.* LIV. 7,32,8 in tot saeculis). *sim. al.* **b** *speciatim pro acc. temporis*: VARRO rust. 1,36,2 in XV diebus ante et post brumam ... ne facias (PLIN. nat. 17,74. ITALA act. 13,31 [cod. d] *gr.* ἐπί, *Vulg.* per. apoc. 11,6 [Primas.] *gr. acc., Vulg.* diebus. DIDASC. apost. 57,18 *gr. acc.* CYPR. GALL. lev. 38 *gr. acc.* CONC.[S] I 2 p. 85,33 *gr.* ἐπί). CATVLL. 76,5 in longa aetate. OV. met. 14,731 longo ut narremur in aevo (fast. 5,377 toto. SEN. dial. 10,3,3 in tam longo. SIL. 3,148. *et al.*). trist. 1,5,59 multis erravit in annis (ITALA Ios. 11,26 [Lugd.] *gr. acc., Vulg.* per. COMM. instr. 1,41,10. 2,2,17 LACT. inst. 7,14,10. CIL VIII 647,5 in a. triginta, quibus datum est [*cf. p. 778,29*]. *et al.*). PLIN. nat. 7,104 in viginti mensibus. *et al.*

ad II iuncturae adverbiales: PLAVT. Epid. 324 in principio ilico. 387 olim in adulescentia. Poen. 1106 iam in principio. TER. Hec. 126 in ipsis nuptiis ... ibi demum. ASELL. hist. 7 tum in eo tempore. SCRIB. LARG. 120 in ipsis doloribus statim (PLIN. nat. 17,233 QVINT. inst. 1,1,24 *al.*).

III in *occasionis* (*huc rettulimus ea exempla, ubi sine certa loci vel temporis significatione indicatur res, qua praesente et plerumque ipsa ex se occasionem praebente agitur alqd. cf. hebr.* '*beth comitantiae*' *et nostrum* '*bei*'): **A** *usu generali*:

1 *not. temporali perlucente indicatur* **inter** *actionem* (*cf.* interim *l. 77*) *aliquam aliquid fieri* (*possis enuntiatum temporale ponere, cf.* PLAVT. Cas. 976 in adulterio, dum moechissat Casinam, credo perdidit *pallium*. CIC. S. Rosc. 57 cum veri simile erit ..., in suspicione latratote. LIV. 22,39,6 priusquam peteret consulatum, deinde in petendo consulatu. SEN. benef. 6,23,3 in prima ... constitutione, cum universa disponeret): **a** *c. subst. nudis*: PLAVT. Curc. 609 elusi militem ... in alea (CIC. Phil. 2,56). Pseud. 686 evenit in labore atque in dolore, ut mors obrepat interim. Rud. 970 hunc ... cepi in venatu meo. Truc. 854 in vino (TER. Haut. 568 CIC. Verr. II 3,62. *et al.*). TER. Ad. 356 in raptione. Andr. 212 in nuptiis (CIC. Caecin. 166). LVCIL. 641 cum ⟨in⟩ stadio, in gymnasio (*i. exercitatione*), in duplici corpus siccassem pila (*cf. Marx ad l. et p. 792,4*). VARRO Men. 363 in vindemia ... cantare. rust. 1,4,5 in magna pestilentia ... multa oppida ... servavit (*cf.* CIC. Verr. II 3,126 in vilitate ... in caritate. Planc. 64 Catil. 2,10). CIC. Verr. II 4,110 in recordatione scelerum ... in commemoratione eorum. Cato 46 is sermo, qui ... adhibetur in poculo. *al.* CAES. Gall. 7,20,9 quos in pabulatione ... exceperat *i. pabulantes* (*cf.* VERG. georg. 4,238 *apes* animas ... in volnere ponunt. SEN. dial. 1,6,7 in exitu [*opp.* intrantibus]). IVL. VAL. 1,8 p. 15,28 et in his dictis (*cf. p. 794,34*) animam exaestuat (*Ps. Callisth. 1,14* λέγων δὲ ταῦτα. *cf.* 2,33 p. 105,13). *et al.* **b** *c. gerund.* (*cf. p. 779,74*): PLAVT. Amph. 1 in ... mercimoniis emundis vendundisque *Mercurium* ... lucris adficere. Asin. 795 ut ... linguam in tussiendo proserat. Cas. 399 utinam tua in sortiendo sors deliquerit. Curc. 267 TER. Andr. 629 Haut. 323 Phorm. 225 CATO orig. 95[a] LVCIL. 633. VARRO ling. 6,23 quem diem quidam in scribendo Larentalia appellant. CIC. inv. 1,37 Verr. II 1,29. Cluent. 141 in respondendo exposuit (Brut. 277 NEP. Epam. 6,3). Cato 74 in liberanda patria est interfectus. *al.* LIV. 1,35,6 virum ... secuta, quam in petendo habuerat, etiam regnantem ambitio est. *et al.* **c** *c. subst. c. adi.*: PLAVT. Poen. 524 in re populi placida atque interfectis hostibus non decet tumultuari (*cf. Truc. 75* re placida ..., victis hostibus). CELS. 2,6,8 in recenti morbo. SEN. nat. 2,47 in novo hominis ... statu. STAT. silv. 5,1,18 adhuc in vulnere primo (*i. recenti*). TERT. ieiun. 6 p. 280,4 in virgine adhuc saliva.

2 *strictius de occasione, fere i. q.* '*ubi agitur de*' (*non multum distant haec ab* '*in relativo*', *p. 783,31*): **a** *c. subst.*: **α** *c. vocab. rerum*: PLAVT. Stich. 502 eā (*mustela*) ego auspicavi in re capitali mea? (TER. Haut. 505 in re nostra aut gaudio sumus praepediti ... aut aegritudine. CIC. inv. 2,135 de orat. 1,129 *al. et al. aliter* RHET. Her. 2,7,10 certis in rebus [*i. casibus*] interponi quaestiones *i. tormenta* [VARRO ling. 9,67 in utraque re ..., et cum ... et cum. CIC. Verr. II 1,130 cum esset omnibus in rebus apertissime praedatus. *et al.*]). LVCIL. 1213 in quibus mendae ... fiunt (VARRO rust. 1,46 quod fit in floribus). RHET. Her. 2,12,8 de quibus dicetur in iuridiciali absoluta *i. cum dicemus de i. a.* (*cf.* CIC. inv. 1,29. 2,79 CELS. 3,18,2 PLIN. nat. 6,119 *al.*). VARRO ling. 5,8 quod etiam in salute nostra ... facit ... medicus. rust. 2,1,5 neque in omnibus satis est stipulatio (CIC. har. resp. 44. *cf.* NIGID. Gell. 13,26,4 in similibus. CIC. Lael. 13 in plerisque. *al. et al.*). CIC. inv. 1,11 in eiusmodi generibus. Verr. II 2,192 in eiusmodi casu (CAES. Gall. 5,33,4 LIV. 38,8,5. *et al.*). Font. 4 testis non invenitur in ducenties ... sestertio! part. 57 cito ... exarescit lacrima, praesertim in alienis malis. Lael. 40 excusatio ... minime accipienda cum in ceteris peccatis tum si quis *eqs. al.* LEX Anton. de Term. (CIL I[2] 589) 2,23 quod ... quibusque in rebus loceis ... iouris Termensium ... fuit (CIC. div. in Caec. 19 habere. epist. 13,53,2 *al. cf. infra l. 60*). PROP. 2,10,6 in magnis et voluisse sat est. OV. met. 15,468 quod desit in istis ad plenum facinus. *sim. saepissime.* *c. locutionibus communionis et proprietatis*: PLAVT. Trin. 1066 boni malique in ea re pars est tibi (CIC. Q. Rosc. 55 quemadmodum socius in societate habet partem. *al. v. s.* pars). TER. Haut. 418 filium meum amico ... socium esse in negotiis (VARRO rust. 2,5,3 CIC. Quinct. 76 *al.*). CIC. Verr. II 1,91 sodalis istius erat in hoc morbo (Cael. 26). rep. 2,42 quod proprium sit in nostra re p. (CELS. 2,8,1 *al.*). ac. 2,5 in legatione ... comitem fuisse (epist. 1,9,2. *v. vol. III 1773,36*). Att. 1,18,1 in omnibus rebus adiutorem suum et conscium (*v. vol. IV 371,39*). CELS. 1 prooem. 57 quae in morbis communia sunt (2,7,1 COLVM. 7,3,2 PLIN. nat. 22,99 *al.*). SCAEV. dig. 32,38,2 coheredem ... recipere in fundo (*v. vol. III 1542,57. 1543,2*). *sim. al.*

β *c. vocab. animantium* (in corpore: *infra l. 80. quaedam possis de causa accipere: l. 65. 70 sqq.*): (I) *exempla varia*: LEX XII tab. (Cic. inv. 2,148) si furiosus est, adgnatum ... in eo ... potestas esto (CIC. Verr. II 4,75 p. habere [dom. 77 Tusc. 1,85]. *cf.* Mil. 85 ius in illo suum retinuisse. LIV. 34,2,1 in sua quisque nostrum matre familiae ius et maiestatem viri retinere. *cf. supra l. 41*]. *sim. al.*). PLAVT. Mil. 611 ecce nos tibi oboedientes. :: facilest imperium in bonis. 673 in mala uxore ... si quid sumas (SCIP. min. or. frg. Gell. 6,11,9 tu in uno scorto *maximam* pecuniam absumpsisti). TER. Andr. 573 nolo tibi ullum commodum in me claudier. Haut. 193 quae quidem in homine dicuntur bona. CIC. inv. 2,123 ut in eo, qui, cum lex aperiri portas noctu vetaret, aperuit (Verr. II 2,59 ut in Heraclio). Verr. II 3,97 in C. Cassio ... tanta improbitate usus est, ut *eqs.* Phil. 8,1 idem fecerat ... in sororis viro, quod ... in sororis filio facit. *al.* CAES. civ. 1,32,5. PROP. 2,20,11 in te ... rumpam catenas. OV. am. 3,8,63 in me timet illa maritum. met. 6,116 mutatum *Neptunum* ... virgine in Aeolia. LIV. 3,17,8 ausurum se in tribunis, quod *ille* ausus in regibus esset (8,31,7). *et al.* (II) *c. certis quibusdam verbis: faciendi, afficiendi*: PLAVT. Most. 237 in te certumst principe ut sim parcus experiri (CIC. Cael. 58 vim *veneni* ... in servo. *al.*). TER. Andr. 233 di, date *obstetrici* ... in aliis potius peccandi locum (CAES. Gall. 1,47,4 in eo peccandi. HOR. sat. 1,2,63 LIV. 45,38,7). 758 inludatis (*v. p. 388,79. cf.* LVCAN. 10,455 ludit). Eun. 1032 in me ... potestatem ... ostendere (VAL. MAX. 3,4,3 *al.*). ACC. trag. 546 in corpore tela exercentur (CIC. Phil. 11,8 crudelitatem in mortuo. *al.*). CIC. S. Rosc. 34 illud quia in Scaevola factum est (Flacc. 65 *al.*). Verr. II 3,4 quae vindicaris in altero (Sulla 19 OV. am. 1,7,9 LIV. 34,29,12). *sim. al.* *videndi, apparendi*: CIC. fin. 5,42 quam similitudinem videmus in bestiis

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(LVCR. 2, 897 OV. am. 2, 19, 9). *ibid.* apparet (Tusc. 1, 80 Lael. 81 *al.*). Tusc. 5, 38 perspici. *et al.* *inveniendi, quaerendi*: CIC. S. Rosc. 89 haec tu ... si nanctus esses in reo. Verr. II 1, 60 in *Verre* ... hoc novum reperietis. Cluent. 126 cum ... in homine nulla culpa inveniretur. Manil. 36 virtus ... in ... imperatore quaerenda est. de orat. 1, 130 perfectionem in oratore desiderans. SEN. contr. 1, 6, 2 deprehendi (*v. vol. V 1, 609, 9*). *mirandi, reprehendendi*: CIC. div. in Caec. 69 nemo mirabatur in Africano illo quod in me nunc (*al. cf.* de orat. 2, 126 admirari [rep. 2, 18 *al.*]). Verr. II 3, 82 in illo reprehenditur, quod *eqs. (al.). et al.* (III) *c. vocab. quae animi voluntatem indicant*: MACER hist. 20 alii modi ... Pyrrum in te atque in ceteris fuisse. CIC. Verr. II 1, 3 si fortes fueritis in eo, quem nemo ausus est defendere (SCHOL. Cic. Gron. B p. 343, 9 ideo 'in eo' dixit et non 'in eum', quia hoc in utrumque casum profertur, sicut Vergilius [*Aen. 2, 541*] 'talis in hoste fuit ⟨Priamo⟩', cum 'in hostem Priamum' dicere debuit). Catil. 4, 12 in his hominibus ... si vehementiores fuerimus. Sest. 7 clara in hoc (*Scipione*) P. Sesti pietas exstitit (rep. 6, 16. *cf.* CIL II 1521 pii in suis [*per casuum confusionem?; secundum indicem XV p. 1177 abl. fere 110ies, acc. 24ies. cf. Diehl, De m fin. epigr. p. 75*]. *cf. et* SCHOL. Germ. Bas. p. 82, 5 in deos religiosa, in hominibus officiosa). *al.* PVBLIL. H 4 in homine calamitoso est misericors. NEP. Phoc. 4, 4 in hoc ... odium. VERG. catal. 13, 12 in fratre parsimonia. Aen. 2, 541 *v. l. 15.* OV. am. 1, 7, 34 saevus. *al. et al.* *huc potissimum pertinere videntur voces amoris* (*tantum apud poetas praeter* CVRT. *l. 30,* QVINT. decl. *l. 37,* AVG. *l. 36*): TER. Eun. 567 in hac commotus sum. Hec. 296 inpeditum in ea ... animum. CATVLL. 45, 23 uno in Septimio ... facit delicias libidinesque. 31, 102 deditus (*cf. p. 773, 35*) ... in adultera. 64, 98 puellam ... in ... hospite suspirantem (OV. fast. 1, 417). 64, 119 *mater* in gnata deperdita (PROP. 1, 13, 7 perditus. CVRT. 8, 6, 8 deperibat). HOR. epod. 11, 4 *amor* me ... expetit ... in puellis urere (OV. met. 7, 21 in hospite ureris). PROP. 2, 6, 4 in *Thaide* ... lusit. 3, 8, 28 in irata pallidus (OV. am. 3, 6, 25 ars 1, 731). OV. am. 1, 9, 33 ardet (epist. 4, 99 met. 8, 50. 9, 725 GERM. 3, 20). 2, 3, 6 si tuus in quavis praetepuisset amor. 3, 6, 41 in Euanthe ... collectam flammam. met. 6, 490 aestuat. 14, 770 inque figura capta dei ... est (AVG. in psalm. 50, 3). QVINT. decl. 289 p. 157, 14 furebat.

b *c. gerund.*: CIC. Verr. II 1, 72 non oportere esse cuiquam ne in ulciscenda quidem iniuria hominis occidendi potestatem. leg. agr. 2, 66 quantum tibi in emendis et in vendendis rebus committendum putet. Pis. 17 in conservanda patria fuit crudelis. Phil. 10, 20 ne mors quidem *est* in repetenda libertate fugienda. de orat. 1, 17 omnis vis ... dicendi in ... mentibus ... excitandis expromenda est. *al.* CAES. Gall. 6, 34, 3 magnam ... res diligentiam requirebat ... in singulis militibus conservandis. NEP. Epam. 3, 4 amicorum in se tuendo caruit facultatibus, fide ad alios sublevandos ... usus est. HOR. epist. 1, 16, 68 semper in augenda festinat ... re. LIV. 3, 11, 3. 37, 53, 7. *et al.*

c *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): VARRO ling. 7, 32 saepe ... dubitatur, ut in hoc, utrum *eqs.* (LIV. 45, 38, 4 SEN. epist. 117, 14). CIC. inv. 2, 18 in quibus (de orat. 2, 9 in quo). orat. 78 in utroque. GAIVS inst. 3, 207 tantum in eo obnoxius est, si ([VLP. dig. 40, 4, 13, 2 PORPH. Hor. ars 191]. MARCIAN. dig. 34, 5, 18 pr. in illo ... si. *cf.* APVL. herm. 3 p. 267 in hac re ... si). ITALA Ezech. 3, 20 (Lucif. non parc. 10) in eo, in quo. 3, 18 (*ibid.* p. 229, 17) in eo, quod.

B *usu significantiore*: **1 in *condicionale*:** **a** *c. subst.*: *α casus eventualis*: VARRO ling. 6, 64 sermo non potest in uno homine solo esse, sed ubi oratio cum altero coniuncta (*cf.* CIC. orat. 222 [*v. Kroll ad l.*] quos in ambitu coniungimus; sin membratim volumus dicere *eqs.* rep. 3, 45 in multitudinis dominatu; *opp.* cum essent tyranni. CAES. Gall. 5, 31, 2 si modo unum omnes sentiant ...; contra in dissensione *eqs.* PROP. 2, 18, 2 [*cf. 2, 28, 34*]. LIV. 4, 35, 11 CELS. 5, 23, 1 A PLIN. nat. 18, 362). CIC. inv. 1, 21 in admirabili genere causae ... benivolentiam comparare licebit. Marcell. 9 in iracundia (*i. si ille pronus sit ad i.*). Phil. 7, 23 in discordia ... pax civilis esse non potest (*cf.* rep. 6, 1 fin. 1, 58 CAES. *l. 61* LIV. 3, 68, 11). fin. 1, 40 dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis *solet* esse. Cato 66 div. 1, 85 Lael. 82. epist. 10, 5, 1 in comparatione (HIRT. Gall. 8, 8, 2 in conlatione. BELL. Hisp. 31, 2 in conlatu. *cf. p. 782, 1*). CAES. civ. 3, 36, 1 SALL. Iug. 75, 8 PROP. 2, 9, 35 OV. Pont. 1, 10, 21 LIV. 26, 50, 5. 30, 44, 11. LABEO dig. 28, 7, 20 pr. si ... heres institutus esset in tali condicione (LEX Visig. 3, 2, 8. *cf.* VVLG. gen. 34, 15 in hoc ..., si). PORPH. Hor. epist. 1, 7, 34 etiam in oblatione Arabum divitiarum otium numquam velle mutare. *et al.* *β casus irrealis*: CIC. Verr. II 5, 46 valeret hoc crimen in illa vetere severitate ... rei p.; nunc ... te hoc crimine non arguo. *γ casus iterativus* (*notione ad temp. vergente*): LIV. 1, 44, 5 in urbis incremento semper, quantum moenia processura erant, tantum termini ... proferebantur. 37, 29, 4 haud secus quam in repentino incendio aut capta urbe trepidatur. PLIN. nat. 13, 131 in defectu lactis (20, 257). PAVL. FEST. p. 52, 19.

b *c. gerund.*: CIC. Mil. 79 huius ... interfector si esset, in confitendo ab iisne poenam timeret, quos liberavisset? Phil. 13, 30 magis vereor, ne longum me in enumerando quam ne ingratum in praetereundo putetis. rep. 1, 55 ita caritate nos capiunt reges, consilio optimates, libertate populi, ut in conparando (*cf. p. 781, 68*) difficile ad eligendum sit, quid maxime velis. PHAEDR. 1, 15, 1 PLIN. nat. 12, 29. *et al.*

2 in *concessivum*: **a** *c. subst.*: *α notio concessiva opposito* (tamen) *vel additamentis* (etiam, quamvis *sim.*) *illustratur*: *opp.* tamen: PLAVT. Capt. 404 ero gessisse morem in tantis aerumnis t. TER. Andr. 94 neque commovetur animus in ea re t. CIC. Cluent. 3 in hac difficultate illa me res t. consolatur. 16 Rab. perd. 16 Sulla 1 dom. 107 *al.* Q. CIC. pet. 25 CATVLL. 65, 15 LVCR. 4, 999 SALL. Iug. 55, 1 OV. Pont. 2, 6, 37 LIV. 1, 17, 3 *al. et al.* *add.* etiam: CIC. Mil. 15 e. in confessione facti iuris tamen defensionem suscipi posse. Brut. 253 e. in maxumis occupationibus ... de ratione Latine loquendi *scripsit.* epist. 5, 13, 4 CAES. Gall. 2, 27, 3. 7, 40, 7. *et al.* quamvis: COLVM. 2, 9, 19 q. in copia. PLIN. nat. 12, 28. QVINT. inst. 3, 10, 2 q. in multis personis causa tamen una est (11, 3, 47). *et al.* quamquam: PLIN. nat. 10, 13 TAC. Germ. 4 PLIN. epist. 2, 19, 7 FLOR. epit. 1, 13, 15. licet: AMM. 31, 2, 3. *β sine opp. vel add.*: PLAVT. Rud. 121 dabitur opera, atque in negotio (*item c. subst. nudo*: CIC. Sest. 72 quem homines in luctu inridentes Gracchum vocabant. Tusc. 1, 39. epist. 1, 9, 3 in molestia gaudeo. PVBLIL. I 8 M 71 SALL. Iug. 41, 6 HOR. epist. 1, 5, 20. *et al.*). CATO or. frg. 54 uti in hac contumelia ... rei quoque publicae misererer. CIC. Verr. II 4, 74 inerat in illa magnitudine ... habitus virginalis. 5, 62 haec ... in tanto praedonum impetu ... faciebat. 5, 93 ut in re tanta et tam gravi nuntio nemo ... auderet ... dormientem excitare. Tusc. 1, 50 non immoderate magno in dolore. *al.* CAES. Gall. 5, 2, 2 LIV. 3, 54, 8 *al. et al.* **b** *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): *α adverbialiter*: ITALA lev. 26, 23 (Lugd.) si in istis non fueritis emendati (ἐπὶ τούτοις, *Vulg.* nec sic). 26, 27 (ἐπὶ τούτοις, *Vulg.* nec per haec). VVLG. Sirach 48, 16 in (ἐν) omnibus istis non paenituit. Is. 5, 25 in his omnibus (Ier. 3, 10). *β pro coniunctione*: PEREGR. Aeth. 20, 7 dignati sunt ... me ... alloqui, in quo ego non merebar. PRISCILL. tract. 3, 73 in quo illud tamen non recuso.

3 in *adversativum* (*dissimiles res inter se opponuntur ut gaudium et laetitia* CIC. Verr. II 5, 21 laetaris tu in omnium gemitu *i. cum omnes gemant*): **a** *c. subst.*: PLAVT. Trin. 446 bonis tuis in rebus meas res inrides malas. Merc. 184 nugare in re capitali mea. VARRO ling. 9, 67 in dissimili usu similia vocabula quaerunt (*cf.* CIC. Verr. II 5, 49 LIV. 32, 14, 4 CVRT. 10, 2, 17). CIC. rep. 4, 1 in hominis figura animo esse efferato (*cf.* off. 3, 32 AMM. 31, 2, 3). div. 1, 36 fetus extitit in sterilitate naturae. off. 3, 72 in malitia (*i. cum sis malitiosus*) simulatio intellegentiae. epist. 12, 25, 3 in summa reliquorum servitute liber unus fui (*cf.* SALL. Catil. 52, 16). OV. epist. 15, 228 Pont. 3, 6, 44 MANIL. 5, 706 VAL. MAX. 9, 5, 3. *et al.* **b** *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): TERT. ieiun. 14 p. 293, 10 inaequalitas vestra ridebitur, cum vetustatum formam nobis exprobratis, in quo (qua *cod.*) causam novitatis accusatis.

4 in *causale* (*v. et p. 774, 44. 780, 57. 787, 44*): **a** *c. subst.*: *α generatim*: VARRO ling. 9, 10 si quis in consuetudine ambulandi iam factus sit vatia. CIC. Caecin. 67 ille in aliqua causa faciebat, tu in nulla facis (OV. trist. 1, 2, 17 LIV. 28, 20, 10. *et al.*). de orat. 3, 192 in eis *clausulis* maxime perfectio ... iudicatur. ad Brut. 1, 3, 2 (9, 9, 3) popularem me esse in populi salute. PROP. 1, 3, 44 querebar externo longas saepe in amore moras (*v. Rothstein ad l.*). LIV. 3, 8, 7 magis in re subita quam quod *eqs.* 3, 26, 12 virum in (*del. Christ*) ipso imperio vehementiorem rata. VAL. MAX. 3, 8 ext. 6 inque valetudine *Alexandri* ... victoriae spes fluctuabat. SVET. Aug. 25, 2 si tumultus in graviore annona metueretur. *et al.* *β speciatim*: (I) *forma* in pauperie mea: ENN. scaen. 204 utinam mortem obpetam prius quam evenat, quod in pauperie mea senex graviter gemam. PLAVT. Trin. 389 in benignitate mea hoc repperi negotium. CIC. Cluent. 129 in multorum peccato carpi paucos ... non oportet. prov. 42 Phil. 9, 13 PLANC. Cic. epist. 10, 24, 5. CAES. civ. 3, 50, 1 in novo genere belli. BELL. Afr. 10, 4 SALL. Iug. 25, 8. LIV. 35, 27, 6 ut in nullo propinquo metu. SEN. contr. exc. 5, 8 VAL. MAX. 6, 5, 3 CVRT. 7, 3, 8 PLIN. nat. 3, 17. *et al.* *saepe c.* tantus, tam *sim.*: CIC. Quinct. 94 qui maeror dignus inveniri in calamitate tanta potest (Cluent. 14 ut in t. iniuriis. *al.* CAES. Gall. 1, 27, 4 LIV. 2, 5, 12). S. Rosc. 98 in tam perspicuis rebus (Verr. II 1, 114 *al.* SALL. Iug. 31, 24 LIV. 2, 34, 5). *et al.* (II) *forma* in stultitia deliqui: PLAVT. Bacch. 1014 ne me, in stultitia si deliqui, deseras. CE 959 (*aet. Sull.*) nulla in avaritie cessit ab officio. SISENNA hist. 45 in metu ... capere non potuit quietem (VAL. MAX. 3, 8 ext. 5 PLIN. nat. 28, 29). CIC. Verr. I 5 in spe corrumpendi iudicii perspicua sua ... consilia facit. Catil. 1, 26 Tusc. 3, 62. 63 Att. 2, 12, 2. 9, 11 a, 3 LVCR. 3, 288. 295 SALL. Catil. 5, 4. CIRIS 214 demptae subita in formidine vires (*cf.* MANIL. 5, 472). LIV. 21, 20, 9 SEN. clem. 1, 11, 4. *et al.* (III) *pendet a vocibus affectus*: *exempla antiquissima*: TER. Hec. 308 in quibus rebus alius ne iratus quidem est, ... de eadem causast iracundus factus inimicissimus. Ad. 49 in eo me oblecto (DON.: nove dixit pro 'eo me o.'). LVCIL. 812 in quibus ecferimur (*i. gloriamur*) rebus. 1236 in quo (*lapatho, sc. in eius laude*) Laelius clamores ... solebat edere. *reliqua omissis vocabulis inferioris aevi ad primas litteras digesta sunt*: admiror (*inde a* CIC. fin. 1, 4. *v. vol. I 743, 11*), angor (CIC. Cluent. 13), attonitus (*vol. I 1154, 74*), commoveor (*vol. III 1952, 5*),

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

delector (*vol. V 1, 428, 18*), derideo (*vol. V 1, 631, 3*), doleo (*vol. V 1, 1829, 55*), erubesco (*vol. V 2, 822, 51*), exclamo (CIC. de orat. 3, 53), exhorresco (*ibid.*), exulto (CIC. Sest. 88), fastidio (*vol. VI 1, 309, 29*), fastidium (*vol. VI 1, 317, 84. 316, 83*), gaudeo (*vol. VI 2, 1706, 47*), gaudium (*ibid. 1713, 70*), glorior (*ibid. 2096, 22*), gratulor (*ibid. 2257, 16*), ingemisco (CIC. Att. 1, 1, 1), lacrimo, laetor, ovo, placeo mihi, queror, rideo, risus (LIV. 40, 47, 5), saevio, stupeo. Ⓘ *pendet a voc. (im)probandi, damnandi*: CIC. Font. 2 qua in re ... laudas Hirtuleium ([*infra*: laudas illum, quod *eqs.*]. de orat. 2, 307 off. 3, 113 Att. 5, 2, 2 PLIN. nat. 36, 32 *al.*). Cluent. 141 se in eis orationibus reprehensum (Pis. 70 *al.* NEP. Epam. 10, 1 QVINT. inst. 11, 1, 29). Tusc. 5, 24 vexatur ... in eo libro (*cf.* OV. Pont. 4, 19 MART. 4, 29, 7). *al.* SALL. Iug. 85, 26 PROP. 1, 18, 8. OV. met. 7, 402 damnandus (QVINT. decl. 304 p. 192, 25 TERT. apol. 4 VLP. dig. 3, 2, 6, 6. *et al.*). *sim. al.*

b *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): **in eo (quod)** *sim.*: *α adverbialiter*: VARRO Men. 65 in invidiam veniant i n h o c ipso (CIC. Flacc. 38 SEN. benef. 5, 20, 5 PORPH. Hor. carm. 3, 21, 9. ITALA II par. 19, 2 [Lucif. non conv. 4], *Vulg.* idcirco). CIC. Balb. 36 in q u o (har. resp. 63 *al.* PRISCILL. tract. 3, 68 p. 52, 24 [*Boeth. cons. 1, 4, 46 W.* itaque]. *al.*) VARRO Men. 384 nasturcium in eo dici, **quod** nasum torqueat (CIC. Verr. II 2, 30 *al.* NEP. Paus. 1, 3 IREN. 1, 30, 5. *et al.*). CIC. Verr. II 2, 169 quod ..., in ea re. Brut. 298 in hoc ..., quod (SEN. contr. exc. 8, 4 POMPON. dig. 34, 2, 34, 1. *et al.*). LVCIF. non parc. 4 p. 215, 11 in eo ..., quia (HIER. epist. 49, 9, 1). *et al.* *β* in quo *est pro coniunctione*: ITALA Luc. 12, 32 (cod. e) nolite metuere ... gregem, in quo bene sensit pater vester dare vobis regnum (ὅτι, *Vulg.* quia). II Cor. 5, 4 (Aug. civ. 14, 3, codd. d r) Rom. 5, 2 (codd. d f g) *et* VVLG., Hebr. 2, 18 (cod. f) TERT. adv. Marc. 1, 15 p. 310, 5 PALLAD. 1, 8, 2 FILASTR. 155, 2 PRISCILL. tract. 4, 78 p. 59, 23. *et al.*

IV in ***relativum et limitativum*:** **A** in *r e l a t i v u m* (*cf. p. 780, 22*): *locutio praepositionalis liberiore nexu usurpatur: fere i. q.* q u o d p e r t i n e t a d (*plerumque refertur ad rem antea memoratam; non anaphorice l. 37. 43. 45 al.*): **1** *c. subst.*: CIC. Mur. 58 venio nunc ad M. Catonem ...; in quo ego accusatore ... illud deprecabor, ne *eqs.* Flacc. 24 ut, etiamsi in homine ipso ... neglegenda sint, tamen in condicione atque in exemplo pertimescenda videantur. p. red. ad Quir. (*22* quem ad modum vobis ... gratiam referam) 24 in referenda gratia hoc vobis repromitto *eqs.* de orat. 3, (*149* utimur verbis aut eis, quae propria sunt, ... aut *eqs.*) 150 in propriis igitur est verbis illa laus oratoris, ut *eqs.* off. 1, 35 ii, qui armis positis ad imperatorum fidem confugient, ... recipiendi. in quo tantopere apud nostros iustitia culta est, ut *eqs.* Att. 4, 1, 8 in re familiari valde sumus, ut scis, perturbati. 7, 14, 3 si quid offendimus in genero nostro (HOR. sat. 1, 2, 64 Villius in Fausta Sullae gener. *magis localiter* TAC. ann. 3, 24, 3 Silanus in nepti Augusti adulter). Q. CIC. pet. (*34* tres partes sunt, una salutatorum *eqs.*) 35 in salutatoribus ... hoc efficiendum est, ut *eqs.* LEP. Cic. epist. 10, 35, 2 exercitus ... me ... civium R. salutis ... causam suscipere ... coegit. in qua re ego vos ... oro *eqs.* LVCR. 3, 319 quorum ego nunc nequeo caecas exponere causas ...; illud in his rebus video firmare potesse *eqs.* LIV. 8, 18, 2. 28, 32, 6 VITR. 1, 4, 1 VAL. MAX. 9, 6, 4 PLIN. nat. 9, 61. 12, 129. 26, 21 QVINT. inst. 1, 10, 34. 11, 3, 14 PLIN. epist. 1, 24, 3 PALLAD. 4, 10, 3. **2** *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): q u o d ..., i n e o: CIC. epist. 12, 7, 1 quod ... in senatu ... disserui ..., in eo velim fidem meam liberes. LIV. 6, 10, 7 quod ..., nec culpam in eo publicam nec consilium fuisse. COD. Theod. 13, 5, 16, 2 quod ad negotiationis commodum ... spectat ..., in eo ... cura ... iudicum providebit, ut *eqs.*

B in *l i m i t a t i v u m*: *locutio praepos. artiore nexu* p e r t i n e t a d s i n g u l a s v o c e s: **1** *c. subst. nudo*: **a** *pendet a verbis*: *α vincendi, cedendi*: ENN. scaen. 228 plebes in hoc regi antistat loco: licet lacrimare, regi honeste non licet (*cf.* CIC. inv. 1, 5. *et al.* PVBLIL. M 16 MANIL. 1, 384. *vol. II 145, 10*). VARRO rust. 2, 10, 7 cedunt (CIC. Brut. 261. *vol. III 729, 44*). frg. Non. p. 502 qui ... in alterutra re p r a e s t e t (CIC. orat. 41). *et al.* *β fallendi, errandi*: TER. Hec. 560 in eo esse ... peccatum. RHET. Her. 3, 18, 31 CIC. inv. 2, 33 Q. Rosc. 24 Mur. 77 Phil. 13, 28 de orat. 1, 125 fin. 4, 17 Tusc. 1, 12 div. 1, 35 *vol. V 1, 177, 49. VI 181, 81. 183, 59. 184, 47. 186, 24.* *γ dicendi, sentiendi*: TER. Andr. 15. Haut. 877 quae sunt d i c t a in stulto (*vol. V 1, 988, 15*). CELS. 8, 7, 6. 8, 9, 2 SEN. contr. 9, 6, 3 MELA 1, 2. PLIN. nat. 2, 77 *syn.* circa. 2, 224. 6, 63. 9, 166. 10, 212 *al.* QVINT. inst. 3, 7, 19. IAVOL. dig. 7, 4, 24, 2 *syn.* de. *δ dubitandi*: CATO agr. 141, 4 CIC. off. 3, 18 *vol. V 1, 2102, 62.* *ε consentiendi, dissentiendi*: CIC. inv. 1, 57 Cluent. 60 rep. 1, 52 ac. 1, 34. 2, 134. 147 div. 1, 97 Att. 16, 15, 6 NEP. Alc. 11, 1 LIV. 4, 26, 7. 38, 32, 6 VAL. MAX. 3, 7, 7. PAVL. dig. 19, 1, 21, 2 *syn.* de. *vol. II 859, 17.* *ζ pugnandi*: CIC. div. in Caec. 58 Phil. 13, 16 Tusc. 4, 70 PLIN. nat. 7, 32 QVINT. inst. 6, 4, 15 TAC. ann. 11, 10, 2. *η valendi*: ENN. ann. 222 quantum ... potesset in armis (VARRO ling. 9, 17 CIC. div. in Caec. 48 *al.*). CIC. orat. 74 'decere' cum in factis tum in dictis valet, in vultu denique et gestu (PLIN. nat. 29, 107 *syn.* de. AVG. civ. 21, 27 p. 549, 23 D.). VLP. dig. 14, 4, 9 pr. quod in herede dicimus, idem erit et in ceteris successoribus (POMPON. dig. 24, 3, 7, 11). *ϑ impediendi* (*cf. p. 784, 76*): CIC. Cato 13 in suo studio cessavit (LIV. 35, 35, 16 *vol. III 963, 3*). PLANC. Cic. epist. 10, 23, 4 interpellatus (CAES. Gall. 1, 44, 8). CAES. Gall. 1, 36, 2 impediri (*v. p. 534, 52*). VLP. dig. 46, 3, 9, 1 in parte obligationis liberatur (COD. Iust. 8, 41, 4 *a. 239*). HERM. vulg. mand. 8, 4a quibus abstinere ... in his abstinere (ἀπὸ *bis*). *ι aliis*: RHET. Her. 1, 8, 12 in quo e x e r c e r i convenit (*al. cf.* docere: *vol. V 1, 1732, 66.* erudire: *V 2, 829, 25. sim. al.*). CIC. inv. 1, 34 in sexu consideratur, virile an muliebre sit, et in natione ...; natione *eqs.* Scaur. 14 in quo argumentarer, de quo disputarem. parad. 42 'divitis' verbum de quo homine ponimus? ... in eo ... qui *eqs.* off. 1, 46 haec in moribus *sc. observanda sunt.* de benivolentia autem *eqs.* epist. 1, 9, 5 neque de monimentis meis ab eis adiutus es ... neque ... in eis ipsis rebus *eqs.* LAMPR. Heliog. 3, 1 nomen non solum titulo ... sed etiam in sanguine redditum. AMBR. epist. 2, 8 ut a b u n d e t in operibus bonis (VVLG. deut. 30, 9 Sirach 10, 30 PSALT. Cas. 49, 19 EXPOS. mundi 17. *cf. l. 32*). *et al.*

b *pendet ab adi.*: *α (dis)similitudinis*: LVCIL. 499 diversi in pretio. VARRO ling. 9, 39 in figura s i m i l e (CIC. Q. Rosc. 20 Verr. I 42 Cluent. 41). CIC. Verr. II 2, 149 par (Lael. 32 OV. met. 9, 405 LIV. 9, 19, 9). Brut. 155 inferior. MANIL. 2, 739 maior (2, 822 VITR. 3, 5, 6. 9, 2, 3 PLIN. nat. 22, 107). PAPIN. dig. 2, 14, 8 aequales (CHALC. comm. 45 p. 112, 7 AVG. serm. 341, 6, 7). *β (in)elegantiae* (*cf. l. 73*): CIC. Brut. 303 in verborum splendore elegans, compositione aptus. leg. 1, 14 *ius civile* in cognitione tenue est, in usu necessarium. NEP. Alc. 1, 4 splendidus. VITR. 8, 3, 1 suavis. PLIN. nat. 15, 110 in gustu tenera. CAPITOL. Alb. 11, 7 nitidissimus. ARNOB. nat. 2, 59 p. 95, 18 tristia in odoribus. *et al.* *nota*: ITALA gen. 29, 17 (Lugd.) bona in (*om. gr. et Vulg.*) aspectu. VVLG. Iudith 11, 19 talis ... in (*om. gr.*) aspectu. *γ studii*: CIC. Phil. 5, 22 avidum in pecuniis (*vol. II 1429, 8*). BELL. Afr. 54, 5 magis in seditione ... quam pudoris ... studiosiores (PETRON. 52, 1). VVLG. Sirach 31, 30 diligentes in vino. *cf. l. 71. 79 p. 785, 9.* *δ copiae, inopiae* (*cf. supra l. 13. infra l. 75*): OV. met. 5, 302 Pellaeis d i v e s in arvis (LYGD. 3, 38 PLIN. nat. 6, 111 ITALA Eph. 2, 4 [codd. d g] *et* VVLG. CYPR. patient. 18. AMBR. in psalm. 36, 28, 2 in sermone divites sunt, fidei inopes. VVLG. gen. 13, 2). PLIN. nat. 15, 110 fertilior. AMBR. in psalm. 36, 28, 3 pauperes (PELAG. in II Cor. 8, 2). VVLG. Ier. 51, 3 locuples (PELAG. in I Tim. 6, 11). I Macc. 6, 1 copiosam. AVG. serm. 14, 3, 4 opulentissimam. *ε largiendi*: SEN. benef. 2, 23, 3 rariores in ... beneficiis. dial. 10, 3, 1 profusissimi in tempore (APVL. met. 9, 14 avara ... profusa). DICT. 4, 22 parcum in suo atque appetentem alieni. *cf. p. 785, 2.* *ζ peritiae, claritatis*: VARRO ling. 7, 2 in litteris ... e x e r c i t a t i (RHET. Her. 3, 24, 39 CIC. Quinct. 3 *al.*). CIC. S. Rosc. 49 in isto artificio ... c a l l i d i o r (*vol. III 172, 15*). de orat. 1, 46 c l a r i in philosophia et nobiles (OV. Ib. 264 *al.*). 1, 67 e r u d i t o ... in philosophia (*vol. V 2, 833, 76*). 1, 93 d o c t u s (*vol. V 1, 1760, 20*). fin. 4, 79 in altero genere mitior, in altero i l l u s t r i o r (*p. 396, 5*). Brut. 114 p e r f e c t u s in Stoicis. PROP. 2, 34 b, 82 sive in amore r u d i s sive p e r i t u s erit. VITR. 1, 1, 13 i m p e r i t u s (*p. 567, 63*). *et al.* *η aliis*: CIC. Flacc. 13 in omni genere odiosum. Phil. 2, 40 in utroque ... moderatum (Att. 12, 26, 1 intemperans). de orat. 3, 138 Anaxagoras vir summus in maximarum rerum scientia. ad Brut. 1, 15 (9, 23), 3 in animadversione ... d u r i o r (PLIN. nat. 35, 98. 38, 137 PALLAD. 3, 25, 9 *vol. V 1, 2311, 58.* *cf.* OV. trist. 2, 136 lene. SCHOL. Iuv. 6, 418 terribilis). leg. 2, 42 in omni religione impii. Tim. 21 dividuum ... in corpore (*p. 35*[4] κατὰ τὰ σώματα). OV. epist. 6, 121 felix i n n u m e r o ... liberorum (HIL. coll. antiar. p. 152, 24 primus [FILASTR. 111, 1 HIER. epist. 58, 13]. in Matth. 1, 2 p. 921[A] tredecim [CHIRON 328]). met. 5, 81 multae ... i n p o n d e r e massae ... cratera (*cf.* CHIRON 586 adicies ... turis polline in pondo [pollinem pondo *Niedermann in plagulis*] libra [VVLG. Ezech. 4, 10]). PLIN. nat. 11, 141 PLIN. epist. 9, 4, 2 paneg. 38, 2. TERT. monog. 5[extr.] spado ... in carne, monogamus in spiritu (10[extr.] castit. 11[in.]). *et al.* *nota*: ITALA Luc. 14, 33 (Filastr. 148, 6) d i g n u s (I Tim. 4, 9 [Pelag. p. 491, 2]. II Thess. 1, 5 [codd. d f]. *cf. vol. V 1, 1148, 19*).

c *a s u b s t.*: *α pugnandi*: CIC. Cluent. 161 in callibus ... controversia ... esset orta (Phil. 8, 2 QVINT. inst. 7, 3, 7). Balb. 21 contentio ... fuit. ac. 2, 83 fat. 12 SEN. nat. 2, 12, 3. *β dissensionis*: CIC. fin. 5, 19 differentia (SEN. epist. 100, 1 PLIN. nat. 2, 198). Lael. 77 dissensio (SEN. nat. 6, 16, 1). *γ opinionis*: CIC. Cluent. 78 suspicio (off. 2, 33). NEP. Eum. 13, 2 Alc. 3, 5 OV. fast. 4, 358 LIV. 26, 19, 7 PLIN. nat. 18, 228. 21, 57 QVINT. inst. 6, 3, 6 SVET. Nero 21, 3. *δ studii* (*cf. l. 28*): PLIN. nat. 20, 147 aviditatem. CAPITOL. Pius 10, 5 avaritiam. *ε aliis*: CIC. Brut. 239 in voce ... splendorem et in motu ... dignitatem (fin. 5, 47 turpitudinem. *cf. supra l. 21*). Tusc. 5, 99 continentiam in victu. SEN. benef. 3, 22, 3 PLIN. nat. 2, 190 QVINT. inst. 9, 1, 11. AMBR. in psalm. 118 serm. 16, 8, 1 abundantia (*cf. supra l. 31*). *et al.*

2 *c. gerundio aut gerundivo*: *pendet*: **a** *a verb.*: impedire: *v. p. 534, 52, cf. p. 783, 83.* CIC. Marcell. 20 noli ... in conservandis viris bonis defetigari. POMPON. dig. 39, 2, 23, 4 fraudabitur ... in pensione percipienda. **b** *ab adi.*: *studii* (*cf. supra l. 28*): CIC. dom. 39 in exquirendo iure ... curiosus. Balb. 45 diligens (Brut. 246 rep. 2, 27 div. 1, 94 *al.*). off. 1, 153 cupidus in perspicienda ... rerum natura. epist. 5, 19, 1 hoc te studiosiorem in me colendo fore. *aliis*: VARRO rust. 1, 41, 5 in crescendo tarda (CIC. de orat. 3, 135 Brut. 239 *al. et al.*). CIC. Verr. I 5 apertus in corripiendis pecuniis. *ibid.* quodsi,

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

quam audax est ad conandum, tam esset obscurus in agendo. Balb. 50 parcus in largienda civitate (*cf. p. 784, 39*). orat. 81 in faciendis verbis ... audax (Caecin. 2. *cf.* VAL. MAX. 4, 1, 7 in querendo timidiores. QVINT. inst. 12, 1, 17). 172 in rebus inveniendis ... acrior (*vol. I 363, 12*). LIV. 26, 14, 5 efficacem in maturanda morte vim veneni. VAL. MAX. 2, 10 pr. potens in sua amplitudine retinenda (SEN. nat. 6, 18, 7 GELL. 5, 12, 13). 3, 3 ext. 2 in excitandis ... animis promptissimus. PLIN. nat. 20, 90 difficilis in coquendo (*vol. V 1, 1090, 59*). *et al.* **c** *a subst.*: *studii* (*cf. p. 784, 28*): CIC. dom. 9 in me conservando voluntatem (Phil. 8, 30 LIV. 37, 53, 11). Phil. 9, 10 cura in re tuenda (LIV. 3, 59, 3 *vol. IV 1455, 75*). de orat. 2, 1 studium (LIV. 37, 53, 11 VAL. MAX. 8, 7 ext. 10. 8, 11, 1). *aliis*: CIC. Verr. II 2, 78 consuetudinem (Mil. 52 epist. 5, 9, 1. 10, 35, 1. *cf.* APVL. apol. 15 mos *et p. 792, 62*). II 3, 16 leges in sartis tectis exigendis. 4, 99 amentia. Planc. 15 libertas (33). VAL. MAX. 3, 7 pr. licentia. COLVM. 4, 3, 1 emacitas. QVINT. inst. 2, 3, 2 difficultas. *et al.*

3 *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): in eo quod *sim.*: *seq. enunt. interr. aut rel.*: VARRO ling. 9, 39 quaerendum *est* ..., quid habeat in figura simile, sed etiam ... in eo, quem habeat effectum. CIC. Verr. I 25. QVINT. inst. 3, 3, 13 *dissentire* in eo ..., utrumne ... an. quod: CIC. Cato 5 in hoc sumus sapientes, quod *eqs.* off. 1, 71 NEP. Epam. 10, 1 LIV. 4, 30, 15. 5, 50, 7. 36, 6, 9 PLIN. nat. 8, 50. ut: CIC. Cluent. 191 de orat. 1, 70 PALLAD. 12, 7, 3. ne: SEN. contr. 4 praef. 9. quia: SEN. contr. 2, 1, 19. in quo: SCHOL. Cic. Bob. p. 84, 17 ut in eo desinat invidiosus esse, in quo miserandus existimetur. PS. ASCON. Cic. Verr. p. 222, 19 FVLG. RVSP. incarn. 8 *al.* (*cf. Friebel, Fulgentius p. 69 sq.*). quo: PELAG. in I Cor. 7, 5 in eo ... minor est ..., quo. TRACT. Pelag. p. 101, 31. 119, 18. 139, 15.

V in *modale*: **A** *pro abl. proprie modali*: **1** *generatim*: **a** *c. subst.*: PLAVT. Truc. 483 manibus duella praedicare soleo, haud in sermonibus (CIC. part. 102 in verbo. TERT. idol. 20 p. 54, 1 in verbis. 22 p. 56, 6). COM. pall. inc. 42 in cursu a tergo insequens (COLVM. 7, 12, 7. *cf.* LIV. 30, 5, 10 SEN. Tro. 999 STAT. Ach. 1, 831). RHET. Her. 4, 8, 11 graves sententiae, quae in amplificatione et commiseratione tractantur (*cf.* CIC. de orat. 1, 99 quae quasi in arte traduntur. epist. 1, 9, 23 scripsi tres libros in disputatione ac dialogo. PERS. 1, 86 in antithetis. SIL. 5, 421 in carmine. QVINT. inst. 4, 3, 14 in digressu. *sim. al.*). CIC. Verr. II 4, 129 signa Iovis ... uno in genere (*i. modo*) pulcherrume facta (Sest. 117 de orat. 2, 277. 3, 168 *al.* CATVLL. 68, 52 VAL. MAX. 3, 7, 1^{e} PLIN. nat. 16, 226. *praedicative*: VARRO rust. 2, 9, 1 in quo g. *i. huiusmodi, tales* sunt maxime aves. CIC. Verr. II 3, 92 de orat. 2, 278 *al.* LVCR. 2, 535. *attrib.*: CIC. Verr. II 4, 97 loricas ... caelatas ... hydriasque ... simili in g. Lael. 15 ad Q. fr. 3, 6, 1 CAEL. Cic. epist. 8, 7, 2 Q. CIC. pet. 54 LVCR. 4, 510 PLIN. nat. 10, 111. *aliter p. 787, 40*). orat. 135 cum ... continenter unum verbum non in eadem sententia ponitur (Tusc. 3, 42. *cf.* PAVL. FEST. p. 223, 14 in eadem significatione [PLIN. nat. 19, 50 QVINT. inst. 9, 3, 69. *et al.*]. QVINT. inst. 9, 3, 36 in eodem sensu. *adde*: FILASTR. 108, 8 'gigans' ... et in bono accipitur [AMBR. in psalm. 40, 33. *et al. aliter p. 791, 79*]). rep. 2, 68 in omni crudelitate ... exultat. VERG. Aen. 2, 590 pura ... in luce refulsit. MANIL. 2, 723 pluribus in ... modis (*sing.*: SEN. epist. 94, 21 QVINT. inst. 8, 2, 10. *et al.*). VELL. 2, 47, 1 pugnatum ... in (*del. Lipsius*) agminibus. VAL. MAX. 9, 12 ext. 1 MELA 3, 82 SEN. nat. 2, 16 PLIN. nat. 13, 31. 17, 184. QVINT. inst. 6, 3, 29 in ioco. TERT. idol. 18 p. 52, 13 praescr. 26, 12 adv. Marc. 4, 36 p. 543, 24. OPTAT. 2, 10 p. 46, 17 in silentio. DIDASC. apost. 4, 16. 35, 24. VVLG. deut. 10, 12 ut ... servias domino ... in toto corde tuo (ἐξ). psalm. 23, 4 in dolo (ἐπὶ δόλῳ). *et al.* *saepius c. subst. societatis*: PLAVT. Mil. 249 ambas videre in uno ... concilio. CIC. Phil. 2, 25 quis ... meum umquam in ista societate ... nomen audivit? (SEN. benef. 2, 14, 4 LABEO dig. 32, 30, 4). VAL. MAX. 4, 7 p. 202, 10 in consortione ... luxuriae. SCAEV. dig. 31, 88, 6 TERT. carn. 7 p. 440 Oe. SACR. Gelas. p. 545$^{extr.}$ in unitate spiritus sancti. **b** *c. adi.* (*cf. p. 770, 47. 778, 26. 66. 786, 20. 27 sq. 73 sqq. 789, 21. recentiora partim per casuum confusionem emissa sunt: l. 80. 84*): AFRAN. com. 396 quod sit necessum scire, proferte (*Buech.*, praesertim *codd.*) in brevi (*vol. II 2178, 26. cf.* PLIN. nat. 6, 111 in paucis [ZENO 1, 16, 8 HIER. epist. 49, 14, 20]. ENNOD. epist. 6, 37, 2 p. 171, 1 in longioribus). CIC. part. 120 testium ... genus universum et quod poterit in singulis ... refellet (Tim. 11 [*p. 30^{C}* καθ' ἕν]). BELL. Alex. 76, 1 cum in proclivi (*i. facile*) detruderentur. LIV. 34, 44, 5 in promiscuo. PAVL. FEST. p. 39 in communi (*vol. III 1977, 46*). PLIN. nat. 16, 229 in tenui. CELS. dig. 8, 1, 9 in infinito (VLP. dig. 21, 1, 1, 9. 36, 3, 1, 11 PAVL. dig. 8, 2, 24). ITALA num. 34, 3 (Lugd.) in continenti (*vol. IV 710, 78*). deut. 5, 11 (Lugd.) in vano ([ἐπὶ ματαίῳ, *Vulg.* frustra]. PSALT. Cas. *et* VVLG. psalm. 23, 4. 72, 13 [Germ.] TERT. idol. 10 p. 40, 23 COMM. apol. 781 DIDASC. apost. 24, 31. 26, 6). act. 26, 28 (codd. eghs) *et* VVLG. in modico ([ἐν ὀλίγῳ]. ORIBAS. syn. 5, 29, 3 p. 68 a 9 GREG. M. epist. 7, 30$^{in.}$). II Tim. 4, 8 (cod. f) *et* VVLG. in reliquo (λοιπόν; *sic et* HERM. Pal. sim. 6, 3, 6 [vulg. in reliquum]). Hebr. 10, 33 (cod. f) *et* VVLG. in altero ... in altero (τοῦτο μὲν ... τοῦτο δέ). TERT. patient. 4 p. 6, 8 in expedito. adv. Hermog. 32 p. 162, 5 in disperso. anim. 10 p. 314, 9 in discreto. CHIRON 122 in obliquo (146. 361). VVLG. gen. 49, 24 in forti. HYD. chron. II p. 33, 219 in celeri (p. 34, 240). ENNOD. epist. 2, 13, 4 p. 53, 23 in merito. ACT. Archel. 53, 6 in nullo (*i. nullo modo, nequaquam*).

2 *speciatim*: **a** *c. vocab. formae*: PLAVT. Mil. 1389 in statu stat senex, ut adoriatur moechum (*cf.* CIC. Phil. 11, 24 in acie. OV. met. 9, 43 in ... gradu. LIV. 8, 38, 11). CATO agr. 46, 1 in ordine serito *i. ita, ut ordines fiant* (LVCIL. 397 OV. am. 1, 11, 1 ars 2, 45 met. 8, 189. *aliter p. 787, 26*). 55 radices in acervo sub dio metas facito (VARRO rust. 2, 4, 20 in a. positum. COLVM. 2, 20, 2 PLIN. nat. 19, 28. *et al.* *plur.*: VARRO rust. 1, 55, 6 si nimium diu fuerit in acervis. 1, 56 COLVM. 2, 18, 3 PLIN. nat. 13, 108. *et al. cf.* LIV. 38, 23, 10 in ... cumulo. PALLAD. 3, 24, 8 in scopis). CAES. Gall. 2, 8, 5 legiones ... in acie constituit. VERG. Aen. 7, 379 *turbinem* pueri magno in gyro exercent (*vol. VI 1, 2388, 21. 44. 57. 63*). PROP. 3, 14, 10 *discum* in orbe rotat (CELS. 5, 26, 5. 7, 25, 1^{B} PETRON. 35, 2 SIL. 7, 309). VITR. 5, 1, 1 in quadrato (6, 3, 3. *et al.*). CELS. 8, 10, 1^{E} in coclea. PLIN. nat. 2, 59 in triquetro. HYG. astr. 2, 27 p. 69, 14 stellae ... in rotundo deformatae (*al.* HIER. epist. 64, 12, 1 [-um *B*]. *al.*). *et al.* **b** *c. vocab. directionis*: in longitudine, in fronte *sim.* (*partim per casuum confusionem, ut vid.; abl. pro acc. falso trad.*: CAES. Gall. 2, 5, 6. 7, 46, 3 [α]. civ. 1, 45, 5 [ϱ]): VARRO ling. 7, 5 in directo pedum VIII esse ⟨viam⟩, in anfracto XVI, id est in flexu (*vol. IV 1254, 79*). rust. 2, 4, 20 fusum in longitudine (LEX Iul. munic. [CIL I^2 593] 39 quantum quoiusque ante aedificium viae inlongitudine et inlatitudine erit. *cf.* VITR. 1, 5, 3 in crassitudine. 3, 2, 8 in altitudine [10, 7, 2 (-em *G*). 10, 14, 2]. 5, 3, 7 in latitudine. 10, 6, 1). CIL I^2 1225 in agro pedes *tot*, in fronte pedes *tot* (1319 in fronte ... in agrum. *v. vol. VI 1365, 10, Diehl, De m finali epigr. p. 75 sq.*). VITR. 6, 3, 7 in transverso. COLVM. 3, 13, 2 in eadem linea (5, 6, 12). PLIN. nat. 17, 205 in longo ([*v. adn. crit.*]. LAMPR. Alex. 26, 7 *al.*). PALLAD. 1, 21 in porrectione. CHIRON 623 in recto. **c** *c. vocab. quantitatis* (*spatii, mensurae, ponderis, numeri*): *α forma* in (magno) numero: LVCR. 2, 107 recursant in magnis intervallis. BELL. Afr. 70, 4 in spatio (*cf. p. 769, 31* consequebantur (71, 1 OV. ars 3, 274 ITALA iud. 16, 14 [Lugd.]. *cf.* VITR. 9, 2, 4 cum in diametro spatio totius mundi absit [*ibid.* totum spatium mundi distans]). VITR. 5, 1, 10 columnae in altitudine perpetua ... perductae. PS. ASCON. div. in Caec. p. 196, 4 quae in frumenti certo numero praebebantur (AMM. 31, 12, 13 eos in numero decem milium esse. *al. v. s. v.* numerus). PAPIN. dig. 20, 4, 3, 1 in ea quantitate (PAVL. dig. 20, 4, 16. *et al.*). GARG. Mart. med. 43 p. 200, 11 in abellanae nucis magnitudine sumpta (PLIN. med. 2, 10 AVG. serm. 15, 9 DIOSC. 3, 15, 2). CHALC. comm. 61$^{in.}$ in aliquo pondere (COD. Iust. 4, 8, 12, 1$^{in.}$ GREG. TVR. Franc. 6, 2 p. 245, 19). LACT. mort. pers. 50, 6 filium agentem in annis octo et filiam septennem (AVG. conf. 9, 6 cum esset in a. sedecim [*supra*: annorum erat ferme quindecim]. CE 104, 2 LEX Visig. 8, 4, 16 *vol. I 1400, 59*). *β forma* in decem (pedibus): RHET. Her. 1, 12, 20 'uxori meae XXX pondo vasorum argenteorum dato' ... se ... in XXX pondo ei debere dicit. PLIN. nat. 2, 182 in trecenis stadiis ... mutantibus sese umbris solis (17, 88 lauros ... seri iusserunt in pedibus ... novenis. 17, 93 COD. Theod. 7, 13, 3 PASS. coron. 1. 2$^{in.}$ PEREGR. Aeth. 15, 1 hic est in ducentis passibus. MART. CAP. 6, 646. 648. 651. OROS. hist. 7, 43, 11 in XII milibus passuum Gaditani freti [*de gen. cf. p. 778, 32*]. *et al.*). PANEG. 9, 11, 2 salarium ... in sexcenis milibus nummum accipere (9, 14, 5 COD. Theod. 7, 13, 7, 2. 11, 7, 3 SVLP. SEV. chron. 1, 18, 4). ITALA I Macc. 9, 4 (rec. L) abierunt in Bereth ⌊in (ἐν) viginti milibus⌋ (⌊ ⌋ v. milia *Vulg.*) virorum (IVL. VAL. 1, 21$^{in.}$ auxilia ... in octo milibus, equites ... septingentos. 1, 44$^{extr.}$ 2, 27 p. 95, 31. ITIN. Alex. 23. 35 DARES 44 AMM. 17, 2, 1. VVLG. I Macc. 3, 18 non est differentia in conspectu dei ... liberare in multis et in paucis [ἐν *bis*]. PSALT. Cas. 54, 19 in plurimis erant mecum. AVELL. p. 14, 5 in paucis sequimur ... fidem et multos vitamus. AVG. in psalm. 33 serm. 1, 2. 73, 3$^{extr.}$ MART. CAP. 6, 609 cuius terrae ... ambitus ... est in milibus *tot*. OROS. 4, 14, 5 GREG. M. epist. 9, 170$^{extr.}$ *cf. Löfstedt, Eranos 10, 1910, 166; Svennung, Unters. Pallad. p. 351; Blomgren, De serm. Amm. p. 106 n.*). IVL. VAL. 3, 49 p. 157, 24 altitudo ... est ... cubitis *tot*, crassitudo vero in cubitis duobus (CHALC. comm. 9 p. 75, 12 [*cf. ibid. l. 15*]. 45 p. 112, 19 VVLG. gen. 6, 16 εἰς). *et al.* *sim. c. acc.* (*per casuum confusionem?*): ITALA iud. 3, 31 (Aug. loc. hept. 7, 13 p. 622, 17) percussit alienigenas in sescentos viros (εἰς. AVG. *ad l.*: non ait 'alienigenarum sescentos viros' [*cf. Vulg.*] aut certe 'alienigenas in sescentis viris'). I Macc. 10, 36 (codd. L *et* X) adscribantur ex Iudaeis in exercitu regis in triginta milia virorum (εἰς, in *om. codd. GB, Vulg.* ad). *γ formae* in toto, in parte: CIC. ad Q. fr. 2, 16 (15), 3 absolutus in summa quattuor sententiis (3, 5, 5 LVCR. 2, 1077. 3, 84 BELL. Alex. 71, 1. *et al.*). CELS. 2, 15, 2 sive id in toto sive in parte est (SEN. epist. 83, 27 illum ... in p. sobrium esse, in p. ebrium. PLIN. nat. 13, 28 maiore in p. *et al.*). COLVM. 2, 12, 9 in asse fiunt octo menses et dies decem (7 in assem). FRONTIN. aq. 64 in universo (GAIVS inst. 2, 177. *et al.*). HERM. vulg. vis. 2, 2, 6 in pleno (ἐκ πλήρους). *et al.* *adde*: CIC. Att. 7, 8, 3 in triente *heres est* (*cf.* epist. 13, 29, 4 ex parte dimidia ..., in sextante. SCAEV. dig. 33, 7, 27, 3 LEX Burg. 10, 3 CIL VI 37824).

B *pro varii generis ablativis* (*v. et p. 792, 4. 793, 69*): **1** *pro abl. comitativo* (*aliter p. 794, 3*): PLAVT. Asin. 253 dormitasti in otio. CATO or. frg. 11, 1 in parsimonia atque in industria ... ado-

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lescentiam meam abstinui. CIC. Mur. 11 *Asia* ab hoc ... est ... in militari labore peragrata (Cael. 39). LVCR. 3, 581 in taetro ... odore. 6, 1183 in maerore. OV. fast. 6, 326 in multo nox est pervigilata mero. LIV. 37, 37, 3 in omni ... honore. STAT. Theb. 5, 83 adsiduis ... in (*P*) lacrimis. *et al.*

2 *pro abl. (vel gen.) qualitatis*: **a** *attributive* (*cf. p. 785, 43*): CIC. Arat. 429 ingenti in (D^1, cum D^2, *om. H*) corpore ... Scorpios. fin. 2, 47 quartum *genus* sequitur et in eadem pulchritudine et aptum ex illis (*cf.* PLIN. nat. 19, 89). OV. am. 2, 4, 40 flava puella, ... in fusco ... colore (PLIN. nat. 37, 184. *cf.* VVLG. psalm. 67, 14). met. 11, 151 alto Tmolus in adscensu. *et al.* **b** *praedicative* (*cf. p. 785, 41*): *c. verbo* esse: MANIL. 5, 120 in nullo sunt otia fructu. VITR. 8, 4, 2 *aqua est* tenuis et in summa salubritate. 9, 6, 2 SEN. epist. 74, 27. 117, 14 in alia ... natura (*ibid.* eiusdem naturae). PLIN. nat. 2, 37. 15, 132. 18, 229. 20, 113. *et al.* *c. aliis*: CIC. Tusc. 1, 94 in eadem ... brevitate *vitae* qua illae bestiolae reperiemur (ALF. dig. 48, 22, 3 in hoc genere. AVG. civ. 1, 22 p. 36, 22 D.). CVLEX 65 in nulla cognitus utilitate. *et al.*

3 *pro abl. mensurae*: VLP. dig. 24, 1, 5, 5 in hoc locupletior videtur facta (*cf.* VARRO sent. ed. German 148 *hoc* in nullo laudabilius quam si *eqs.*). COD. Theod. 8, 11, 3 (*a. 369*) in quattuor partibus multa exaggerata. ITALA gen. 43, 34 (Lugd.) maior ... pars erat Beniamin in quinquiplo (πενταπλασίως, *Vulg.* ut quinque partibus excederet). CHIRON 483 in quo ... magis ..., tanto facilius.

C *i. q. secundum*: PLAVT. Mil. 875 rem omnem tibi ... demonstravi in ordine (Persa 91 Poen. 581 Pseud. 676 AFRAN. com. 414 VERG. ecl. 7, 20 Aen. 8, 629 OV. fast. 6, 155 MANIL. 2, 296. 3, 188. *aliter p. 786, 5*). TER. Hec. 778 nostras mulieres suspectas fuisse nobis falso in re ipsa invenimus (LIV. 4, 4, 11. 10, 8, 11 nihil est aliud in re, ... nisi *eqs.* VITR. 4, 2, 1 SEN. epist. 116, 8 POMPON. dig. 45, 1, 110, 1. *cf.* RVT. LVP. 2, 6 p. 15, 12 quae in veritate artis ... sunt, non personae. VLP. dig. 2, 15, 9, 2 in vero. *al. v. s. v.* veritas *et* verus). SEN. nat. 3, 10, 3 partes velut in ponderibus constitutas (ITALA lev. 26, 26 [Lugd.] reddent panes vestros in [ἐν, *Vulg.* ad] pondere. VVLG. Ezech. 4, 16. *cf.* ITALA Luc. 6, 38 [Aug. civ. 21, 11] in qua mensura mensi fueritis, in eadem remetietur vobis. VVLG. Ezech. 4, 11. 16 AVG. civ. 21, 11 extr.). HIL. trin. 4, 31 extr. de *hac re* non est neque in tempore neque in materia aliquid tractare (*cf.* CAES. AREL. serm. 84, 1 p. 330, 10 non est in spatio, ut *eqs.*). VVLG. gen. 1, 24 producat terra animam viventem in genere (*cf. p. 785, 40*) suo ... et bestias terrae secundum species suas (κατὰ γένος *bis.* 6, 20. iuxta genus ... in genere ... secundum genus). 10, 20 hi sunt filii Cham in cognationibus ... suis (*cf.* 10, 31. 25, 13. 36, 40 num. 26, 38). II par. 35, 10 in turmis (κατὰ διαιρέσεις). *causalis quaedam notio subesse videtur in his*: IAVOL. dig. 35, 1, 40, 3 aureos quinque, quos in tabulis (*cf. p. 774, 54*) debeo (*cf.* SCAEV. dig. 33, 8, 23, 1. VLP. dig. 9, 4, 2, 1 in lege Aquilia dominus suo nomine tenetur, non servi [47, 10, 5, 7 PAVL. dig. 9, 2, 40]. 42, 8, 10, 22 contractus ... in quo usurae deberi potuerunt. GAVDENT. serm. 2, 18 in IV euangelistarum testimonio). TERT. monog. 13 extr. in lege (*veteris testamenti*) agere (FILASTR. 4, 1. ambulare: *vol. I 1876, 21*). CHAR. gramm. p. 252, 18 B. *verba inchoativa* in tertia *declinantur* coniugatione. PAVL. FEST. p. 106, 16 in *Aeneae* nomine *Ascanius* templum construxit (ITALA Luc. 1, 59 [codd. bdq] vocaverunt eum in n. patris eius Zachariam [ἐπὶ τῷ ὀ., *Vulg.* nomine]. deut. 3, 14 [Lugd.] *gr.* ἐπὶ τῷ ὀ., *Vulg.* ex. HIER. chron. a. Abr. 2005 IORD. Rom. 71 Get. 51. 93. 112). *adde de norma fere i. q. pro, 'je nach'; inest his exemplis quaedam notio distributiva [cf. p. 789, 76], saepe possis addere 'singulis'*): CIC. leg. 3, 46 'noxiae poena par esto', ut in suo vitio quisque plectatur, vis capite, avaritia multa ... sanciatur. VITR. 2, 6, 5 dissimili ... genere in regionum varietatibus qualitates insunt in terra (*cf.* 8, 3, 13. VLP. dig. 17, 1, 10, 3 usuras ... quae ... in regionibus frequentabantur [*sim.* 22, 1, 37. 27, 4, 3, 1 COD. Iust. 3, 23, 1]). 6, 1, 1. 4. 8 praef. 4. CELS. 5, 8, 13 quae *remedia* in personis varie responderunt. PLIN. nat. 1, 2, 62 proprietates caeli in locis. 14, 132. 16, 47 (*cf. 16, 111*). QVINT. inst. 2, 8, 7.

VI in ***identitatis*** *nominavi duas formas, quarum commune est, ut res per* in *c. abl. expressa eadem esse sentiatur atque obiectum vel subiectum enuntiati* (*cf. p. 773, 9. 77*): (A) OV. am. 2, 13, 15 in una parce duobus *i. uni parcere est duobus parcere.* (B) PLIN. nat. 31, 72 harena in medicina est *i. harena est medicina.*

A in ***implicativum*** *(sive substitutivum sive repraesentativum; de re et nomine v. Vogel, Neue Jahrb. 1878, 117 p. 393 sqq., Hand, Turs. p. 267, 31, Kühner-Stegmann, Lat. Gr. II 1, 563): altera res vel actio in altera simul comprehenditur, altera* **in** *alterius vicem cessit; apud Graecos cf. Soph. Ai. 519* ἐν σοὶ πᾶσ' ἔγωγε σῴζομαι.

1 *origo localis perspicua est in his, in quibus usus implicativus nondum exactus praeparatur*: *in formulis* mihi est in aliquo auxilium, praesidium, perfugium *sim.*; *cf. s. v.* habeo *vol. VI 3, 2420, 49. 65 (ibid. l. 78 syn.* cum, *de quo cf. vol. IV 1361, 12. 17. 24, Vogel l. c. p. 397)*. *in verbis*: *finiendi*: TER. Ad. 997 in istac finem *meretrices amandi* faciat *i. ista ultima esto, quam amet* (CIC. de orat. 2, 224 OV. met. 10, 471 LIV. 40, 9, 5). CIC. inv. 1, 28 si non ab eo, quo in proxime desitum erit, deinceps incipietur (*vol. V 1, 724, 72. 725, 84*). *sim. al.* *intellegendi* (*cf. p. 789, 3*): CIC. Verr. II 2, 165 quo quidem in crimine non illud solum intellegi volo ... sed ... etiam illud (*al. v. s. v.* intellego). PLIN. nat. 13, 100 odoramenta in eo vocabulo accipiunt (VLP. dig. 40, 4, 13, 2 *al. et al.*). TERT. adv. Marc. 4, 25 p. 504, 25 *nationes* interpretamur in nomine parvulorum (HIER. epist. 61, 4, 3). AVG. civ. 13, 2 p. 558, 1 D. in illa ultima poena ... mors animae dicitur. **2** *certa exempla*: **a** *c. subst.*: CIC. Verr. II 2, 163 ut ... in quovis homine nomen ipsum Romanum ... dilexerit (*cf.* TERT. apol. 3, 6 oditur. 23, 15 *daemones* Christum timentes in deo et deum in Christo). 3, 95 in alterius iniuria sese despectos (SALL. Iug. 14, 8. *cf.* TERT. apol. 32, 2 nos iudicium dei suspicimus in imperatoribus). Cluent. 32 in uno (*cf. l. 20*) corpore pluris necavit (*cf.* Tusc. 1, 18 animumque in corpore extingui [LIV. 8, 34, 6 SEN. suas. 2, 22]. OV. met. 2, 609 SEN. Herc. O. 94 CE 1560). orat. 42 dulce ... orationis genus ... est in illo epidictico genere (VITR. 3, 2, 3 PLIN. paneg. 91, 7). epist. 2, 16, 5 filio ... satis amplum patrimonium relinquam ⌊in memoria⌋ (⌊ ⌋ memoriam *Cratander*) nominis mei (APVL. Plat. 1, 4 in hortulo). 10, 28, 3 magnum damnum factum est in Servio (LIV. 38, 46, 7. *cf.* EPICED. Drusi 79 multi in te amissi [LIV. 32, 15, 2 QVINT. inst. 10, 1, 90]). TIB. 3, 10, 19 in uno (*cf. l. 12*) corpore servato restituisse duos (*sim.* OV. am. 2, 13, 15 in una parce duobus. met. 11, 388. 12, 229 LIV. 26, 43, 3 CELS. 2, 10, 4 SEN. Herc. O. 303 PLIN. nat. 7, 103). OV. met. 2, 362 nostrum laceratur in arbore corpus. 6, 357 vitam dederitis in unda (*cf.* 6, 580 nec scit, quid tradat in illis). VAL. MAX. 8, 15 ext. 1 dea in hominis memoria et homo in deae religione cultus est. CELS. 3, 9, 2 spem remissionis inque ea curationis ostendit. PLIN. nat. 34, 79 aquilam sentientem, quid rapiat in Ganymede. TAC. ann. 4, 75 in Domitio ... propinquam Caesaribus sanguinem delegerat. CYPR. Fort. 11 p. 339, 10 Christum persequebatur in capite martyris (LACT. epit. 48, 4 LVCIF. Athan. 1, 34 p. 126, 17. *et al. cf.* 2, 23 p. 190, 5 quem in nos persequeris. 2, 14 p. 172, 12). COMM. apol. 277 pater in filio venit (IVVENC. 4, 356 [*non recte Huemer in indice 'in = ad'*]). AMBR. obit. Theod. 16 dum aliis subvenit, sibi consulit et in alieno remedio vulnera sua curat. *et al.* **b** *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): VARRO rust. 3, 1, 9 qui reliquus est tertius *liber* ..., in hoc ad te mitto (ling. 6, 96 CIC. Verr. II 1, 26 CAES. civ. 3, 106, 5). CIC. Verr. II 1, 20 in eo (Cluent. 174 in eo ipso ... mentitur. NEP. Ages. 2, 5 Them. 7, 4 LIV. 34, 31, 16). 3, 145 in illo ... vicimus. Phil. 11, 19 in quo (Att. 6, 1, 25 CAES. civ. 1, 32, 4). in eo, quod *sim.*: CIC. Planc. 68 gratiam ... qui habet, in eo ipso, quod habet, refert (orat. 63). Phil. 5, 39 facturum *se id* fuisse declaravit in eo, ... cum Sex. Pompeium restituit civitati (*cf.* fin. 1, 26). *sim. al.* *nota*: ITALA Rom. 2, 1 (codd. dg) *et* VVLG. in quo iudicas alterum, te ipsum condemnas (ἐν ᾧ). PS. APVL. herm. 3 p. 266.

B in ***praedicativum***: *locutio praepositionalis est pro praedicativo (cf. Löfstedt, Eranos 10, 1910, 165).* *cf.* DIOM. gramm. I 412, 16 '*in*' ponitur et pro praepositione 'pro', ut cum dicimus 'hoc munus in magno habeo' ut Vergilius (*v. p. 789, 46*) et Sallustius ... 'ut et facta in gloria numeret' (*p. 789, 1*). AVG. quaest. hept. 2, 106 quod ait 'erunt anuli in thecis subportatoriis ...', hoc intellegendum est, quod anuli essent velut thecae subportatoriorum ... tamquam diceretur 'erunt pro thecis'.

1 *usus sollemnis*: **a** *c. plur. de singulis (subest notio localis 'inter')*: **α** *exempla localia*: PLAVT. Amph. 81 hoc quoque etiam mihi ⟨pater⟩ in mandatis dedit (*cf. l. 65*). CIC. Verr. II 5, 45 istam rem ... in magnis criminibus obiciendam (Vatin. 5). epist. 6, 18, 1 eos ... vetari esse in decurionibus (*cf. infra* decuriones esse. *CIL* I^2 *593, 95* neve ... decurio ... esto. CIL XIV 2466, 41 in decurionibus fuerunt XXVI). HOR. sat. 2, 6, 1 hoc erat in votis (*cf. p. 789, 16. 43*). *c. sing. collect.*: PLAVT. Epid. 108 captivam ... in (de *Studem.*) praeda es mercatus (*cf.* LIV. 9, 1, 5). **β** *usus praedicativus*: GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 3 nemo *potest* dicere assem ... in muneribus (*i. munus, pro munere*) me accepisse. CAES. Gall. 1, 43, 9 quae legatis in mandatis dederat (*'i. pro mandatis, loco mandatorum, non inter mandata' Meusel.* PROB. Verg. georg. 3, 27 VVLG. II Macc. 3, 13 [ἃς εἶχε ... ἐντολάς]). PLIN. nat. 10, 57 ὠτίδας damnatas in cibis (15, 16. 21, 89 volgarium in c. apud eos herbarum. 23, 147 *al.* MIN. FEL. 30, 6. *cf. l. 70 p. 789, 63 sq.*). LACT. mort. pers. 38, 5 in beneficiis petebantur. *refertur ad singularem*: PLIN. nat. 22, 74 laudatum in cibis (22, 77. CHIRON 291 da manducare in cibariis [*Veg. mulom. 2, 12, 3* accipiet ad substantiam]). PRISCILL. tract. 2, 59 mendacium in veris et sacrilega amplectuntur ... pro sanctis. VVLG. Is. 28, 16 mittam in (εἰς) fundamentis Sion lapidem (*cf. p. 789, 39*). I par. 11, 6 qui percusserit Iebusaeum in primis (ἐν πρώτοις), princeps erit (FAVST. REI. grat. 2, 12 p. 93, 9 in secundis). Dan. 11, 37 erit in concupiscentiis feminarum (ἐπιθυμία). GREG. Tur. Franc. 4, 26 p. 162, 16 hoc reddidit in responsis (8, 35 p. 351, 4).

b *c. sing.*: **α** *pendet a verbis (rarioribus omissis frequentiora tantum dedimus)*: *existimandi*: CIC. Pis. 44 in fortuna quadam est illa mors, non in poena putanda (PLIN. nat. 2, 171 computari. VLP. dig. 43, 16, 1, 15 reputare). rep. 4, 10 cum artem ludicram ... in probro ducerent (PLIN. nat. 31, 60 FRONTO p. 237, 13 N.). fin. 1, 12 partus ancillae sitne in fructu habendus (*vol. VI 3, 2446, 24. 44*). SALL.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

or. Lep. 19 ut ... ea in gloria numeret (PLIN. nat. 24, 31. 36, 196 AVG. in psalm. 145, 18 extr.). PLIN. nat. 6, 35 in probro existimatur (COD. Theod. 13, 1, 3 aestimari). 33, 15 quod ... in augurio intellectum est (HIER. epist. 30, 9 AVG. in psalm. 49, 9 in. *cf.* AVG. civ. 4, 10 in. Iovem ... in aethere accipimus, in aëre Iunonem. *aliter p. 788, 1*). TERT. pudic. 13 p. 246, 9 censetur (bapt. 5 *vol. III 788, 83*). esse, versari: VARRO ling. 9, 102 in forma (*i. norma, capite*) est persona *prima* et tempus praesens ut 'scribo, lego'. CIC. Verr. II 1, 54 id quod est Graecis hominibus in proverbio (ac. 2, 57. *et al.*). fin. 4, 36 animus *est* in quodam genere corporis ('*i. e. genus quoddam corporis' Madvig ad 2, 47*). 5, 31 in vitio (Tusc. 4, 17). Tusc. 4, 42 in magna pestis parte versantur (*cf. Madvig ad fin. 2, 47*. OV. Pont. 2, 2, 104 fuisse. QVINT. inst. 1, 11, 17. *et al. cf. infra l. 61*). epist. 1, 1, 1 in causa haec sunt (*vol. III 670, 60. 67*). LVCR. 5, 1306. OV. met. 9, 454 Byblis in exemplo est, ut ament concessa puellae (HIER. in Ier. 5, 10, 2). VITR. 4, 7, 3 SEN. epist. 94, 9. PERS. 3, 49 in voto (COD. Iust. 1, 1, 8, 8. *cf. p. 788, 60*). PETRON. 21, 1 in auxilio (*vol. II 1624, 72*). 79, 1 PLIN. nat. 8, 52. 11, 279. 17, 220. MARCIAN. dig. 23, 3, 52 fundus ... in dotem datus est ... fundus est in dote. *nota*: NICET. spir. 5 p. 23, 26 hunc spiritum novimus in persona esse propria ..., fontem sanctificationis, lumen animarum *eqs.* *c. adi. neutr.*: in absenti: SORT. Sangall. 4, 9. 6, 11 VEN. FORT. carm. 11, 7, 2 app. 1, 45. in absoluto: COD. Iust. 11, 59, 13. in aequo: *vol. I 1034, 22.* in angusto: CELS. 7, 5, 2 A. 8, 3, 2. 8, 4, 1. 16. 5, 27, 2 C. in arduo: SEN. benef. 2, 18, 2 epist. 111, 3 TAC. ann. 12, 15, 2 FRONTO p. 54, 10 N. *II 496, 44.* in arto: *II 723, 84.* in attonito: TERT. fug. 1 extr. in austero: PLIN. nat. 14, 64. in collecto: *III 1621, 44.* in communi: *III 1977, 45.* in condito: PAVL. dig. 32, 97 *ter.* in confesso: *IV 232, 82.* in confiscato: TERT. fug. 12. in credito: VLP. dig. 34, 2, 27, 2. in deposito: *V 1, 585, 25.* in difficili: *V 1, 1089, 52.* in evidenti: *V 2, 1037, 18.* in facili: *VI 1, 59, 26.* in expedito, inferiore, integro, legato, levi, lubrico, modico, obvio, pendenti, perdito, plano, praesenti, priore, proclivi, promiscuo, recto, sancto, separato, solido, sublimi, suspenso, tenui, tranquillo, turbido *v. s. his vv. cf. vol. VI 3, 2427, 82.* habere: VARRO frg. Non. p. 542, 29 ut puellae habeant potius in vestitu clamidas ... quam togas. *al. v. vol. VI 3, 2427, 80.* ponere: CIC. fin. 4, 35 voluptatem ... in prima commendatione (*ibid.* cum in p. c. v. dixisset). SALL. Iug. 17, 3 LIV. 38, 57, 1. *et al.* AVG. civ. 20, 1 in. tamquam (*cf. l. 57. 72*) in aedificii fundamento (*cf. p. 788, 74*) ... testimonia divina. fieri: LVCIF. non. conv. 11 p. 25, 12 facti in corpore meretricis. ITALA (εἰς) gen. 32, 10 (Lugd.) exod. 2, 10 iud. 11, 39 Marc. 12, 10 (cod. a) VVLG. Ier. 32, 31 *al.* AVG. civ. 5, 12 p. 212, 25 D. in voto (*cf. p. 788, 60*). 13, 23 p. 590, 6 scriptura non *dixit* ... 'factus est homo in corpore animali', sed 'f. e. h. in animam viventem'. ENNOD. opusc. 2, 68 p. 308, 25 ut fieret in dominatu servitus et in servitute dominatus (*cf.* CIC. Deiot. 30). dare: VERG. Aen. 5, 537 *cratera* in magno munere. PLIN. nat. 30, 88. 31, 89 MARCELL. dig. 23, 3, 59, 2 VOPISC. Prob. 4, 6 *et al. cf. vol. V 1, 1692, 37.* constituere: VITR. 3, 3, 10. TERT. adv. Marc. 4, 14 p. 463, 4. 5, 15 p. 629, 11. VVLG. II par. 11, 22 in capite ..., ducem (*gr.* εἰς *bis*). PSALT. Cas. 17, 44. facere: PLIN. nat. 28, 50. 29, 54 ITALA gen. 46, 3 (Lugd.) num. 48, 4 CONC.S I 2 p. 87, 6. *β liberius aut absolute positum* (*ubi Graeci praedicativo* ὡς *vel* ὢν *addere solent*): OV. met. 15, 187 in rege (*i.* βασιλεὺς ὤν) tamen pater est. Pont. 1, 8, 7 deque tot expulsis sum miles in exule solus. trist. 3, 4, 29 nec natum in flamma vidisset, in arbore natas. VITR. 10, 16, 5 in exemplaribus. VAL. MAX. 3, 3 ext. 1 in ... munimento (FLOR. epit. 3, 3, 18 quasi [*cf. supra l. 38*] in subsidio). 9, 14, 1 CELS. 2, 6, 12. SEN. epist. 94, 21 in universo (*cf. l. 61*) ..., in partes divisa. PETRON. 24, 7. PLIN. nat. 2, 233 plumbum in massa mergi, dilatatum fluitare (33, 62 FRONTIN. aq. 77). 3, 68 Antipolis, quod nunc Ianiculum in parte Romae (OPTAT. 3, 9 p. 93, 17. *et al. cf. l. 12. 59*). 11, 106 Parthis et haec in cibo gratae (19, 106 *al.* PLIN. med. 1, 22 *al. et al.*). 23, 147 in cibis (31, 25. *cf. p. 788, 67. 70*). 12, 116 in musto candida est. *al. et al.* *nota propter gr.*: VVLG. exod. 6, 3 apparui ... Iacob in deo omnipotente (θεὸς ὢν αὐτῶν).

2 *prorsus abiit in notionem vocis comparativae, fere i. q. tamquam,* ὡσεί (*an sec. hebr.* כְּ, *quod in his omnibus exemplis legitur?*): PSALT. Cas. 36, 20 in fumo defecerunt (ὡσεὶ κάπνος, *Vulg.* quemadmodum fumus). VVLG. Is. 5, 18 trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis et quasi vinculum plaustri peccatum (ὡς σχοινίῳ ... καὶ ὡς ... ἱμάντι). 66, 15 dominus in igne veniet et quasi turbo quadrigae eius (ὡς *bis, Itala Cypr. patient. 22* sicut ignis, *Aug. civ. 20, 21* ut ignis). psalm. 38, 7 in imagine pertransit homo (ἐν).

VII *audaciora et recentiora*: A in *distributivum*: *indicatur, ad quotenas res quotenae pertineant* (*cum de loco vel relatione tum de tempore. v. et p. 786, 48. 787, 57 et cf. p. 753, 39. 755, 35*): **1** *c. sing.*: **a** *sine numerali*: PLAVT. Amph. frg. 12 (6) scrobes ecfodito plus sexagenos in die[s] (*v. vol. V 1, 1043, 38. Schmalz-Hofmann*[5] *452. adde* COLVM. 6, 32, 1 PLIN. nat. 18, 262 *al.* AVR. Fronto p. 253, 8 N. ITALA num. 28, 3 [Lugd.] offeretis ... agnos ... duos in d. [τὴν ἡμέραν, *Vulg.* cotidie]. *et al.*). Bacch. 1127 ter in anno (*vol. II 116, 80.* VENVL. dig. 48, 11, 6, 2). CATO agr. 43, 2 semel in mense (57 *ter* [*iuxta* in dies]. 58 [*ex coni., v. p. 753, 59*]. VARRO rust. 3, 16, 17 CELS. 1, 3, 24 PLIN. nat. 2, 219. *et al.*). VARRO rust. 1, 44, 1 seruntur fabae modii IIII in iugero (CIC. Verr. II 3, 112 PLIN. nat. 1, 18, 55. 18, 131. 143 PALLAD. 2, 8. 11, 2. *sim.* COLVM. 5, 3, 6. 11, 2, 75 PLIN. nat. 17, 172. 18, 184 PALLAD. 9, 2. 10, 3, 1). CIC. epist. 15, 16, 1 ternas in hora darem *epistulas* (VERG. ecl. 3, 5 HOR. sat. 1, 4, 9). VITR. 3, 1, 8 in denario denos aeris constituerunt (*cf.* SCRIB. LARG. praef. p. 6, 16). COLVM. 10, 20, 7 in cado ... sextarium ... addito (*cf.* GARG. MART. med. 41 p. 182, 10). PLIN. nat. 18, 15 frumentum populo in modio (medios D^2d) assibus datavit. EDICT. imp. Diocl. III/IV 7, 33 samiatori in spatha ... *tot* (*7, 42* bracario ... pro birro). 7, 72. **b** *cum numerali*: PALLAD. 3, 5 in uno pede quadrato sex ... grana ponuntur. COD. Theod. 8, 5, 35 pr. PELAGON. 370. EDICT. imp. Diocl. (*gr.* κατὰ *c. acc.; syn.* per) III/IV 7, 20 mulomedico ... in capite uno * sex (*sim.* 7, 23. 24 a DIOSC. 1, 18). **2** *c. plur.*: **a** *sine numerali*: COLVM. 11, 2, 75 medicae singulos cyathos serere oportet in areolis (*sc. singulis*) longis pedum denum, latis pedum quinum; cannabis grana sex in pede quadrato ponuntur. ITALA iud. 17, 10 (Lugd.) X argenteos in diebus (εἰς, *Vulg.* per annos singulos). **b** *cum numerali*: *α distributivo*: COLVM. 8, 9, 3 satiatque semodius cibi in diebus singulis vicenos et centenos turtures. 10, 20, 7 in singulis amphoris quadrantem medicaminis indidisse. 12, 50, 4 in singulos modios ... singulos sextarios ... in singulis modiis ... ternas heminas. COD. Theod. 14, 3, 21 in singulis familiis *illa* multa feriatur. CHIRON 964. 971. 990. EDICT. imp. Diocl. III/IV 7, 65 (ὑπὲρ ἑκάστου παιδός). PELAGON. 373. COD. Theod. 14, 20, 1 in tricenis libris ... solidus ministretur (*ibid.* per vicena pondo). *β cardinali*: VARRO ling. 9, 26 in XXIV horis ... quater. VITR. 9, 1, 6 terdecies in XII mensibus. PLIN. med. praef. p. 8, 17 in XX libris ... tres librae. PALLAD. 9, 13. COD. Theod. 7, 6, 3 (*syn.* per). EDICT. imp. Diocl. III/IV 7, 16 (εἰς). PELAGON. 371.

B in *c. abl. ponitur, ubi **directionem** (sc. dat. vel* in *c. acc.) **indicari expectes** (haec merae casuum confusioni [p. 794, 80], cui titulorum [l. 50. 53 p. 791, 3. 72] et recentiorum locorum magna pars tribuenda est, immiscere noluimus, quod et notione diversa sint et aliquanto prius [sc. inde a* MANIL. VITR.] *certis exemplis occurrere videantur*): **1 in *finale*:** **a** *exempla usus nondum perfecti et incerta: usui relativo (v. p. 783, 31) cognata videntur haec: c. subst. c. gerund.*: LEX VRSON. (CIL I² 594) 95, 8 quique in testimonio dicendo nominati erunt (*i. quod ad t. d. pertinet, ut t. dicant*). CIC. parad. 17 quid egi aut in (*del. Baiter-Halm*) quo evigilaverunt curae ... meae, si quidem nihil peperi tale, ... ut *eqs.* div. 1, 3 cumque magna vis videretur esse et in (*del. edd.*) inpetrandis ... rebus et in (*del. edd.*) monstris interpretandis ... in haruspicum disciplina (*cf.* Q. CIC. pet. 10 LIV. 21, 2, 7 VITR. 2, 6, 6 VAL. MAX. 1, 7, 2). VELL. 2, 92, 1 aberat in (*del. edd.*) ordinandis Asiae ... rebus. VAL. MAX. 2, 6 (*13* ut ... maturius stultum proicere maerorem velint) 14 in luctibus abiciendis callide quaesitam rationem. ASCON. Mil. p. 30, 10 in reducendo eo ... operam dederat. TAC. ann. 2, 63, 3 suaque in destruendo eo consilia. CIL VI 10258, 4 qui in eo faciendo pecuniam contulerunt. *c. subst. nudo*: CIC. p. red. ad Quir. 10 nullus in eorum reditu motus municipiorum ... factus est, at me in patriam ... Italia cuncta revocavit. CIL VI 11034, 5 (*a. 3 a.*) qui in eo monumento contulerunt pecunia uti aedificaretur. *de loco potest accipi*: VARRO rust. 1, 19, 1 Saserna ad iugera CC arvi boum iuga duo satis esse scribit, Cato in oliveti CCXL iugeris boves trinos.

b *exempla certa*: *α c. subst. nudo*: VITR. 5, 9, 8 in his operibus (*implic., ad p. 787, 72*) thensauri sunt civitatibus in necessariis rebus a maioribus constituti. CVRT. 6, 7, 7 fidem in parricidio dedisse. PLIN. nat. 5, 16 cuius ... sucum ... celebrat in claritate visus contraque serpentes. 16, 34 usus eius (*corticis suberis*) ... cadorum obturamentis, praeterea in hiberno feminarum calceatu (*cf.* 19, 85. 22, 69). 16, 77 vaccinia Italiae in aucupiis sata, Galliae vero etiam purpurae tingendae causa. 36, 169 in caemento raro utiles. 18, 365 in cibis mensisque nostris vasa (*cf.* LAMPR. Alex. 41, 4 argentum in ministerio. APIC. 6, 228 ius in avibus. 6, 230. 231. 238 *et saepe. cf. 6, 229* in avem elixam. *6, 232* ad aves. VVLG. exod. 29, 40 vinum ... in agno uno [*gr. dat.*]). 26, 38 an sit in aliquo usu, adhuc incertum est (MARCIAN. dig. 48, 13, 5, 1 pecuniam publicam in usu aliquo acceptam). ITALA gen. 45, 21 (Lugd.) epimenia in via (εἰς, VVLG. in itinere. *sim.* 45, 23 Matth. 10, 10 codd. c d ff¹ *et* VVLG.). num. 32, 29 armamini in bello (εἰς, *Vulg.* ad. deut. 2, 32. 29, 7). *al.* TERT. bapt. 7 ungui oleo in sacerdotio (*cf.* VVLG. exod. 29, 1). BARNAB. 9, 6 in (εἰς) signo (HIL. myst. 2, 9, 3). COMM. instr. 1, 40, 6 mittere ... lapidem in scandalo vestro. apol. 838 in nostra caede ... saevient. *al.* LVCIF. Athan. 1, 10 p. 82, 5 quem deus sibi in sacerdotali honore (*cf. p. 791, 10*) elegit (*cf.* DIDASC. apost. 9, 7 CANON. apost. 72, 11 VVLG. exod. 29, 1). TRACT. in Luc. 5, 1 *retia* relaxate in captura piscium, postea in comprensione fidelium hominum. OPTAT. 2, 9 p. 45, 13 *al.* AMBR. in psalm. 36, 64, 2 in praeceptis ... prophetam assurgere. DAMAS. Hier. epist. 19 commentaria ... in euangeliorum interpretatione scripta. VVLG. Sirach 13, 18 invoca *deum* in salute tua. *de* ENNOD. *v. ind. Hartelii et Vogelii.* BOETH. in Porph. comm. pr. 1, 3 p. 7, 9. 1, 8 p. 20, 21. *saepe c. verb.* dare *sim.*: PAVL. FEST. p. 119, 6 lucaris pecunia, quae

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in luco erat data. FLORENT. dig. 23, 4, 24 ex eo matrimonio ..., in quo dos data sit. VLP. dig. 9, 2, 27, 30 in usu (ITALA gen. 29, 24. 29 [Lugd.] in ministerio). CIL II 1724 donum quod promisit in templo Minervae. V 5005 in tutela eius HS n̄. CC (*cf.* III 6998, 6. XIV 2795, 10 VVLG. exod. 36, 6 lev. 8, 22 I Esdr. 7, 23 GREG. TVR. Franc. 6, 8 p. 253, 25). *significatur res, pro qua pretium datur*: DON. Ter. Ad. 236, 2 quantum dederat in puella. ITALA deut. 14, 26 (Lugd.) dabis pecuniam super omnia, ... in bubus aut in ovibus vel super vinum (ἐπὶ *quater*). GREG. M. epist. 4, 17 *bis*. PAP. Preisigke Sammelbuch 7181, 23. in honore *sim.*: PLIN. nat. 9, 122 in gloria ([-am *Mayh.*]. DIDASC. apost. 26, 29). PS. QVINT. decl. 2, 10 p. 29, 5 in honore (*v. s. v.* honor). TREB. trig. tyr. 11, 1 in contemptu (30, 10 ENNOD. epist. 6, 37, 1). IVL. VAL. 1, 13 p. 24, 4 in gratia (DICT. 2, 4 p. 20, 30 [*cf. Löfstedt, Eranos 7, 1907, 68*]. 5, 2 p. 87, 26 ENNOD. opusc. 3, 27 p. 337, 22 CASSIOD. var. 1, 43, 2). SERM. Arrian. 4, 3 Migne 13, 650^{D} in laude (*v. s. v.* laus). VVLG. sap. 16, 11 in memoria (*v. s. v.* memoria). *et al.*

β c. gerund.: CVRT. 4, 4, 17 in quibus occidendis defecerat rabies. 4, 14, 6 se ... in illis colendis ... usurpare victoriae praemia. PLIN. nat. 22, 129 in alvo sistenda torretur. MARCELL. dig. 36, 1, 46, 1 colendo fundo vel in cogendis fructibus insumpsit operam. VLP. dig. 33, 11, 23 si in opere civitatis faciundo aliquid relictum sit *testamento* (PAVL. dig. 22, 6, 9, [5 ad opus] 6). PAVL. dig. 48, 19, 43, 1 in poenis evitandis. COD. Iust. 6, 50, 6, 1 (*a. 223*). APVL. Ascl. 12 FIRM. err. 20, 1. AVR. VICT. Caes. 20, 12 magisque in protegendis quam ad perdendos cives verum corrumpi. HIL. ad Const. 2, 9, 2 COD. Theod. 11, 1, 18 VVLG. gen. 37, 12 FAVST. REI. grat. prol. p. 3, 8 COD. Iust. 7, 2, 15, 3.

2 *fere* **pro dativo** (*in bibliis ubi nihil adnotavi, gr. [et Vulg.] habent dat.*): dare *sim.*: MANIL. 2, 748 dabit effectus in viribus eius (VLP. dig. 50, 15, 4, 3 in [*del. Mommsen*] quibusdam beneficia personis data. ITALA exod. 32, 29 [Lugd.] ἐφ' ὑμᾶς, *Vulg.* vobis). IVLIAN. dig. 23, 3, 46 pr. traditione ... in persona servi ... facta (*cf.* ITALA act. 14, 26 [cod. d] erunt traditi in gratia dei). 30, 89 ius ... in persona eorum tribuere (SERM. Arrian. frg. I 6 p. 609^{B} ENNOD. carm. 1, 9, 46). MARCELL. dig. 31, 50 pr. donatio confertur (PAVL. sent. 5, 11, 4). PAPIN. dig. 23, 3, 68 promissionem ... destinari. esse: ITALA num. 15, 29 (Lugd.) indigenae ... vel prosylito ... lex una erit in eis (*Vulg.* omnium). 19, 10. Luc. 11, 30 (cod. d) Ionas signum in Ninevitis. 21, 23 (cod. i) vae in his. FILASTR. 89, 5. VVLG. Sirach 12, 1. facere: ITALA deut. 10, 21 (Lugd.) act. 10, 2 (codd. gp). I Cor. 9, 19 (cod. d) in omnibus me servum feci (*Vulg.* omnium). VVLG. exod. 18, 14. IV reg. 23, 4. dicere: ITALA Ezech. 9, 5 (Tert. adv. Iud. 11 p. 732, 17 Oe.). BARNAB. 12, 2 τῷ Μωυσῇ. *alia*: PS. APVL. Ascl. 25 dei in suo opere ... suffragantis (*dat. G*). ITALA Dan. 9, 27 (Tert. adv. Iud. 8 p. 716, 7 Oe.) act. 7, 46 (cod. h) *al.* TERT. coron. 2 p. 420 Oe. COMM. instr. 2, 17, 6 PANEG. 8, 13, 2. AVG. civ. 10, 5 p. 409, 2 D. *sacrificia* ipsi deo desiderabilia vel certe in nobis acceptabilia. MART. CAP. 9, 927 ENNOD. dict. 8, 14 p. 449, 23. 22, 10 p. 496, 7. VITAE patr. 3, 21 p. 751^{C} in ... peccatis obnoxius.

3 in *effectivum*: *indicat rem in rem commutari*: PLIN. nat. 12, 118 coquitur in unguentis (20, 96 in cibo). 23, 126 lacte (*nom.*) coagulatur in caseo. 24, 178 in feno siccata. 37, 95. APVL. met. 10, 2 vulnus animi mentitur (*i. mentiendo convertit?*) in corporis valetudine (-em *Bernhardy, alii alia*). MIN. FEL. 1, 3 unam mentem in duobus fuisse divisam (DIDASC. apost. 50, 8 in separationibus [*Const. apost. 6, 20, 6* εἰς]. DIOSC. 3, 48 in tribus partibus. AVELL. p. 767, 8). ITALA gen. 48, 16 (Lugd.) multiplicetur in multitudine multa (εἰς, *Vulg.* in -em). Rom. 1, 25 (Pelag. p. 15, 22) commutaverunt veritatem dei in mendacio (TRACT. in Luc. 5, 3 p. 202 ut ... legem in euangelio commutaret, vindictam ... in indulgentiam transferret. *cf.* TERT. apol. 21, 8 amatorem in auro conversum [carn. 11 p. 447, 5 Oe. *vol. IV 866, 22*]. CARM. adv. Marc. 1, 167 in sanguine verti [COMM. apol. 844 GARG. MART. med. 15]. PALLAD. 3, 24, 7 mutatur). TERT. castit. 5 p. 745, 6 Oe. coniunctio et concretio in unitate. COMM. instr. 2, 2, 13. GARG. MART. med. 33 in suco redacta (41 p. 180, 20. 181, 11. 30$^{in.}$). AVR. VICT. Caes. 2, 3 in provincia (-am *Opitz*) subactum. ARNOB. nat. 6, 18 p. 230, 20. 4, 13 p. 151, 5 in māris (*Löfstedt*, -es *codd.*) tetrici asperitate durati. PALLAD. 11, 11, 5 OPTAT. 2, 5 p. 42, 13 VVLG. Is. 11, 15 FVLG. aet. mund. p. 149, 1 *sexies*. CLAVD. carm. min. app. 10, 1 ENNOD. opusc. 3, 112 p. 360, 3 ITIN. Anton. Plac. rec. A 36 VITAE patr. 5, 18, 3 p. 979^{C}. CIL X 5349 (*a. 408*) termas extivas in sordentibus (sordibus *Niedermann in plagulis*) ac ruina conlabsas. CIL XIV 4315 in meliori restauravit.

4 in *consecutivum*: *indicatur, quid ex aliqua actione consequatur*: **a** *c. vocab. (in)commodi*: PRISCILL. tract. 1, 17 p. 16, 14 confiteantur in malis suis deum Lunam (AVG. c. Pelag. 1, 3, 6$^{extr.}$ in malo liberum habet arbitrium. *cf.* VVLG. Sirach 11, 13 oculus dei respexit illum in [εἰς] bono [PAVL. NOL. epist. 7, 2 p. 44, 8. *aliter p. 785, 50*]). COD. Theod. 3, 5, 3 in lucro. VVLG. psalm. 139, 12 in interitu (εἰς). ENNOD. epist. 1, 13, 5 in damno (dict. 1, 13 p. 426, 27 CASSIOD. var. 2, 3, 7. 6, 18, 17). 6, 24, 2 in gaudio meo opitulatus est (VITA Caes. Arel. 1, 31). opusc. 2, 28 p. 296, 10 in salutis detrimento. dict. 15, 2 in exitio. **b** *alia*: PEREGR. Aeth. 24, 10 moveri in

lacrimis (34 GREG. TVR. Franc. 2, 30 p. 91, 21). VVLG. exod. 16, 3 comedebamus panem in (εἰς) saturitate (16, 8 lev. 26, 5 IV Esdr. 1, 20. *cf.* Sirach 31, 31 vinum ... in ebrietate potatum *v. et p. 763, 13*).

C in *instrumentale* (*v. Löfstedt, Synt. II p. 452 sqq.*): **1** *usus laxior* (*possis pleraque exempla sive de loco sive de tempore vel occasione sive de causa accipere; hic illic dubites de codd. fide, e. g. l. 28sq. 31sq.*): **a** *c. gerund.*: ENN. ann. 428 non in sperando cupide rem prodere summam. PLAVT. Trin. 532 istic oportet opseri mores malos, si in opserendo possint interfieri. TER. Ad. 900 in adparando consumit diem (CIC. off. 2, 4 *tempus* omne consumebatur in legendo. *cf.* TER. Hec. 25 in deterrendo ... operam sumere). RHET. Her. 1, 8, 13 haec in exercendo transigentur. VARRO ling. 6, 1. CIC. off. 1, 76 nec plus Africanus ... in exscindenda Numantia rei p. profuit quam ... Nasica ..., cum Ti. Gracchum interemit. parad. 12 quid egerit in patria liberanda. SALL. (?) rep. 1, 5, 8. 2, 16. BELL. Afr. 40, 5 VITR. 10, 13, 2. *et al.* **b** *c. subst.*: LEX Tarent. (CIL I^{2} 590) 37 dimidium in ludeis ... consumito, seive ad monumentum suom ... consumere volet, liceto (RHET. Her. 4, 7, 10 relicum scripturae consumetur in exemplis. 4, 50, 63 CIC. Verr. II 4, 144 off. 2, 4. *et al.*). RHET. Her. 3, 14, 24 ut in ipsa pronuntiatione eas res ... inserere ... videamur in animis auditorum. CIC. inv. 2, 50 qui multa in exercitatione magnam sibi verborum ... copiam comparaverint. prov. 42 me secum ne in beneficiis quidem videbat posse coniungi. orat. 121 in quo ... res duas significari (leg. 2, 28. *cf.* MANIL. 2, 695 dodecatemoria, in titulo signantia causas. LVCAN. 7, 200 *sol* in obscuro pugnam pallore notavit. *et al.*). Att. 7, 9, 4 itaque te in ea quaestione non exerceo. PROP. 2, 15, 11 in caeco venerem corrumpere motu. LIV. 1, 52, 2 quod ... in (*del. edd.*) eo foedere teneatur, quo *eqs.* VITR. 4, 3, 2 hoc ... sive in (*del. Krohn*) metoparum longitudinibus sive intercolumniorum contractionibus efficietur. 9, 8, 5 in (*del. Krohn*) quibus moventur sigilla. PLIN. nat. 9, 35 testudines tantae magnitudinis ... ut in (*del. edd.*) singularum superficie habitabiles casas integant (TAC. Germ. 46, 3 *infantes* in aliquo ramorum nexu contegantur. APIC. 3, 100 caules ... in aqua ... contegito). STAT. Theb. 3, 238 fraudesque, suis quas ultus in armis. MART. 4, 1, 5 *Domitianus* colat Albano Tritonida multus (*i. saepe*) in auro. AVR. Fronto p. 29, 19 N. fundum in sola segete frumenti *occupavit*. VERVS Fronto p. 130, 26 N. satis poenarum lui, primum in eo ipso, quod peccare me sentio. GAIVS. inst. 4, 72 cum ... in peculiari merce ... negotietur (4, 74^{a}. *sim.* VVLG. Ezech. 27, 17. 18. 20). VLP. dig. 29, 5, 3 pr. in gravi valetudine adfectus (*cf.* VVLG. Sirach 3, 29 gravabitur in doloribus [πόνοις]). 48, 5, 30, 3 qui lenocinium in uxore exercuit (*cf.* 3, 2, 4, 2). *sim. saepius.* **c** ludere *sim.* (*hic usus explicandus esse videtur de exemplis qualia sunt p. 779, 76. 80 allata. dub. trad.* EDICT. praet. Vlp. dig. 11, 5, 1 pr. apud quem [in *add. pars dett.*] alea lusum est): LVCIL. 359 pilam in (*del. Scaliger*) qua lusimus. SVEIVS carm. frg. 2 in labellis morsicatim lusitant *pulli*. OV. Pont. 4, 3, 49 ludit in humanis divina potentia rebus. MANIL. 4, 227 ludus in armis (LAVS Pis. 87 proludit in a.). HIER. epist. 107, 4, 2 VVLG. Bar. 3, 17 bestias ..., qui in avibus ludunt (ἐν ... ἐμπαίζοντες).

2 *usus plenus*: **a** *c. vocab. rerum*: *α pendet a verbis*: APVL. met. 1, 9 in sarcina praegnationis obsaepto utero. MARCIAN. dig. 48, 8, 1, 3 si gladium strinxerit et in eo (aut telo *Krüger ex Coll. Mos. 1, 6, 3*) percusserit (ITALA [*gr.* ἐν] gen. 34, 26 [Aug. loc. hept. 1, 129 ʻocciderunt in ore gladiiʼ: ac si diceret ʻgladioʼ. exod. 17, 5 [*ibid.* 2, 91] ʻvirgam, in qua percussisti ...ʼ pro eo quod dicimus ʻde qua p.ʼ [*cf. ibid. 2, 101*]. num. 31, 8 [*ibid.* 4, 101] ʻinterfecerunt in gladioʼ. quod usitate diceretur ʻi. g.ʼ [*cf. ibid.* 4, 41. 75]. *sim. saepissime in* ITALA *et* VVLG. *cf.* CHIRON 317 in [*om. Veg. mulom. 2, 88, 2*] frigore repercussi. AMBR. in psalm. 40, 25, 4). PORPH. Hor. carm. 2, 15, 18 ἓν διὰ δυεῖν ... unum in duobus. epod. 2, 67 *neminem* ab ea *vita*, in qua consueverit, posse discedere (*cf.* VVLG. Sirach 23, 20 assuetus [Ier. 2, 24. *vol. II 909, 13.* AVG. gen. c. Manich. 1, 9, 15 assuescimus. loc. hept. 3, 8 assuefacti sunt. *cf. p. 785, 13*). sat. 2, 1, 20 sapientiā undique munitur, id est in omni rerum studio. PANEG. 2, 36, 3 terram in osculis premens. 6, 23, 1 ut hanc meam qualemcumque vocem ... in tuis auribus consecrarem (*cf. 2, 20, 2* osculo consecratus est). IVL. VAL. 1, 4 p. 6, 21 quod amorem ... testaretur in hoc verbo. SORT. Sangall. 2, 3 (*v. Winnefeld ad l.* 3, 4. 5, 6. 9, 10). ITIN. Alex. 20 in opere pulchro perpetuari nomen auctoris. PALLAD. 1, 35, 6. 3, 10, 3. CHIRON 54 curatur per detractionem sanguinis et in medicamentis ... et purgatione (*Veg. mulom. 2, 52, 2 ter abl. cf.* ANTHIM. 14 in medicamentis ... sanare vel inplastris ... curare, de laredo ... sanantur). 175. 457. 458 COD. Theod. 7, 20, 2 pr. (*a. 320*). *et al.* *de titulis v.* CIL XVI p. 212 (in matrimonio suo iungere *inde ab a. 208*, in militia functi sunt: 137 A 11 *a. 216*).

in ITALA *et* VVLG. *saepissime legitur; cf. supra l. 54 sqq. et* AVG. loc. hept. 4, 103. 6, 22. 7, 20. 57. 60 *sqq.*; *excerpsi ea tantum, ubi in Graeco non* ἐν *exstat*: ITALA exod. 28, 11 (Lugd.) sculpes duos lapides in nomine filiorum Istrahel ([ἐπὶ τοῖς ὀ., *Vulg.* nominibus]. Is. 44, 5 [Tert. adv. Marc. 4, 39 p. 554, 7] inscribitur [ἐπὶ τῷ ὀ., *Vulg.* assimilabitur]. lev. 4, 30 (Lugd.) = VVLG. tollet ... de sanguine in digito suo (τῷ δ.). deut. 8, 3 (Lugd.) *et* VVLG. non solum in pane vivit homo, sed in omni verbo *eqs.* (ἐπ' ἄρτῳ ... ἐπὶ ... ῥήματι). iud.

[Bulhart]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

19, 5 (Lugd.) conforta cor tuum in fragmento panis (ψωμῷ. 19, 8). Iob 39, 26 (Eucher. form. 4 p. 24, 2) numquid in sapientia tua plumescit accipiter? (ἐκ, *Vulg.* per). PSALT. Cas. 32, 16 non est rex salvatus in multitudine virtutis suae (διὰ ... δύναμιν, *Vulg.* per). 65, 6 in flumine transierunt in (*om. Vulg.*) pede (ποδί). VVLG. exod. 15, 8 in spiritu furoris tui congregatae sunt aquae. 15, 13 portasti eum in fortitudine tua. *al.* *item apud* ECCL.; *atque ad usum bibl. sacr. redire videntur e. g. haec*: EPIST. Paul. et Cor. II rec. A 26 semina ... mittuntur in terra et ... surgunt in voluntate dei (39 quos repellite in domini potestate. AVG. serm. 356, 3[extr.] in Christi adiutorio). TERT. idol. 8 p. 718, 20 sanctificante aquas in suo baptismate. LACT. inst. 7, 26, 2 liquescent spiritus eorum in calore et corpora conterentur in grandine. HIER. in Ier. 1, 58, 2 paverunt eos ... in scientia Christi. DIDASC. apost. 50, 5 signa in virga et manu fecit (*Const. apost. 6, 20, 6* ἐπὶ χειρός). *alia potissima eademque paucissima*: MIN. FEL. 9, 7 quicquid accidere potest in actu singulorum. TERT. idol. 23 p. 57, 7 loquitur in stilo, auditur in cera. castit. 8[extr.] in permissione temptatur. adv. Marc. 3, 12 p. 395, 24 in sensu sonum expungens (*i. delens*). COMM. apol. 812 instr. 1, 27, 6 *al.* ARNOB. nat. 5, 37 p. 207, 13 abstrusio ... seminis raptione in Proserpinae nuncupatur ([*i. nomine raptionis; cf. l. 19* nominibus his]. *sim.* 5, 41 p. 210, 8 HIER. tract. in psalm. I p. 279, 10). *al.* AMBR. in psalm. 40, 36, 1 librum in Hebraicis litteris scriptum. HIER. in Ier. 4, 61, 3 *al.* DIDASC. apost. 49, 24 non ... in bipenne facies, sed de manuale. PELAG. in Rom. 3, 16 p. 31, 10 S. AVG. civ. 12, 21 p. 545, 13 D. in psalm. 125, 6[extr.] in ipso ore bibimus (*syn.* de). *al. et al.*

β pendet a subst. verbalibus (*cf. infra l. 54*): TERT. uxor. 2, 2 p. 686, 13 Oe. carnis sanctae in carne gentili inquinamentum. paenit. 6, 1 salutis in promerendo deo petitores. patient. 14 p. 21, 17 corporis in vulnere cruciatus. FILASTR. 116, 2 amissionem immortalitatis in praevaricatione mandati. *γ pendet ab adi.*: APVL. met. 2, 2 gravis in annis. 2, 11 vini cadum in aetate pretiosum. AMBR. in psalm. 8, 4, 3 *v. p. 794, 1.* PAVL. NOL. carm. 15, 99 in vacua captivus imagine mundi. PAVL. MED. vita Ambr. 10, 47[extr.] in virtute escae ... refectior. EPIST. pontif. Thiel Hil. 1, 1 in damnatione virorum inculpabilium potentissimus (ἐπὶ τῇ καταδίκῃ). ENNOD. epist. 7, 14, 1 p. 182, 8 animae in dei cultura sublimi. carm. 2, 136, 10 oblectat visum dulcis in obsequio *equus*.

b *c. vocab. animantium*: *α c. act.*: ITALA (*in bibl. hic et infra, ubi nihil adnotavi, gr.* ἐν, VVLG. in) iud. 6, 15 (Lugd.) in quo (*viro*) salvum faciam Istrahel (7, 7). III reg. 20, 13 (Lucif. reg. apost. 7 p. 52, 14; *Vulg.* per). Matth. 9, 34 (codd. b c) Phil. 4, 13 (codd. d f g). I Thess. 4, 13 (Cypr. mort. 21) eos ... in Iesu adducet (διὰ τοῦ Ἰ., *Vulg.* per). TERT. nat. 2, 16[extr] COMM. instr. 1, 25, 15. 2, 5, 6 ARNOB. nat. 1, 26 p. 17, 12 IVVENC. 1, 214 FILASTR. 107, 7 AMBR. epist. 20, 15 VVLG. deut. 32, 16 (ἐπί *c. dat.*). iud. 2, 22. I reg. 2, 1 *al.* PELAG. in I Cor. 16, 17 p. 229, 3 PAVL. NOL. carm. 13, 16 DRAC. laud. dei 3, 343. *bestiarum*: ITALA deut. 15, 19 (Lugd.) non facies opus in primitivo vitulo tuo. VVLG. iud. 14, 18 *arare* in vitula. I reg. 28, 8 divina mihi in pythone. Is. 19, 21 colent eum in hostiis. PAVL. NOL. carm. 26, 42 epulatus in agno. *β c. pass.*: PRAEF. bibl. monarch. in Luc. in se completa esse, quae essent ab aliis inchoata. TERT. cult. fem. 2, 11 p. 731, 8 Oe. ut aedificentur in vobis. ieiun. 2 p. 276, 2 fides libera (*sc. facta*) in Christo. adv. Marc. 4, 31 p. 528, 20 in Christo invitationem (*cf. supra l. 27*). 5, 2 p. 572, 7. 5, 6 p. 588, 8. ITALA Luc. 23, 15 (cod. d) nihil morte dignum actum est in eo ([αὐτῷ, *Vulg.* ei]). I Cor. 6, 2 (codd. d f g r). 7, 14 (codd. d f, Pelag. p. 163, 18). HIL. myst. 2, 2, 1 (*syn.* per). hymn. 3, 3 in Matth. 3, 1 p. 928[B] LVCIF. reg. apost. 1 p. 37, 23. AMBR. in psalm. 118 serm. 15, 18, 3 (*syn.* per). VVLG. gen. 12, 3. deut. 33, 29 (ὑπὸ τοῦ κυρίου). HIER. epist. 38, 1 AVG. civ. 2, 29[in.] VITAE patr. 5, 5, 19 (*3, 13* a, *Nau 1908, 55, 169* ὑπό).

c *c. pron.* (*cf. p. 779, 2*): in eo, quod *sim.*: ITALA num. 25, 11 (Lugd.) in eo, quod (PORPH. Hor. epod. 6, 1 HESYCH. in lev. 2, 16 p. 812[B] MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 2 p. 240[med.]). PS. TERT. haer. 6 p. 223, 12 in eo, quo. IREN. 1, 10, 3 *hoc* non in eo, quod argumentum immutetur, efficitur ..., sed in eo, quod ... exquirere, ... et in eo, ut ... enarret (ἐν τῷ *ter c. inf.*). HIER. epist. 49, 18, 3 in eo ..., si. ORIG. in Matth. ser. 37 p. 70, 25 K. in eo, dum.

3 *specialia*: **a** *pro abl. pretii:* VLP. dig. 41, 2, 10, 2 si quidem uno nummo conduxit, ... conductio nulla est, quae est in uno nummo (ITALA iud. 9, 4 [Lugd.] conduxit in *nummis* [ἐν *cod. Alex., Vulg.* ex, AVG. loc. hept. 7, 38 *v. vol. V 2, 1121, 56*]). COD. Theod. 13, 1, 2. 13, 1, 11. VVLG. prov. 4, 7 Is. 45, 13 Am. 8, 6 Mich. 3, 11. 7, 3 COD. Iust. 3, 43, 1 pr. (*a. 529*) IORD. Get. 134 GREG. M. epist. 9, 108[in.] **b** *pro abl. materiae* (*dub.* VERG. Aen. 1, 640 caelataque in auro fortia facta virum [*nudus abl. 25 locis vol. III 78, 29*]. 6, 32 casus effingere in auro. STAT. silv. 1, 3, 50 quicquid ... argento ... vel in aere ... lusit): VITR. 5, 3, 8 organa in aeneis lamminis ... perficiuntur (8, 3, 10 efficiunt in his crustis in agris saepta. VAL. MAX. 8, 11 ext. 4 *Venerem* in marmore ... in templo ... collocavit [SEN. frg. 31 deos in materia vilissima ... dedicant. APVL. met. 3, 11 MIN. FEL. 22, 7 TERT. test. anim. 2 p. 137, 15]. IVL. VAL. 1, 3 p. 3, 16 Mercurius ex smaragdo fuit, ... Saturnus in ophite. CLAVD. 1, 98 electro ..., ... in auro. 1, 254 in auro, ostro). AMBR. in psalm. 8, 4, 3 non in possessione sua munificus mihi (*ibid. 2* de). AVG. civ. 17, 20 p. 249, 13 D. mensam in vino et panibus praeparasse.

D in ***sociativum:*** **1** *significatur alteram rem cum altera coniunctam esse* (*cf. p. 770, 3. aliter p. 786, 83*): **a** *usus praeparativus* (*dub.*: PLIN. nat. 25, 70 folliculis in [cum *E.*, *v. app. crit.*] semine inter se perplexis): *α varia*: CELS. 3, 18, 1 et acuta et in febre est ([*Cael. Aur. acut. 1 praef. 3* cum]. 4, 2, 3 hi ... dolores modo in [cum *Constantin*] f., modo sine hac sunt). STAT. Theb. 4, 594 in sanguine multo ora ... intendunt (11, 47. 12, 725 ostentant veteres etiamnum in s. plagas. *aliter l. 18*). 5, 236 in murmure ... patris vultus (*i. murmurantis*). Ach. 1, 672 aegros in pondere menses *mulieris.* *β quasi technice* (*cf. verba miscendi p. 775, 29, unde fort. hic usus originem traxit*): (I) *in medicamentis et cibis*: SCRIB. LARG. 245 cum aceti parte in (*del. edd., om. Marcell. med. 4, 64. 'fort. ex* ispuma' *Niedermann in plagulis*) spuma et ruta teruntur. PLIN. nat. 25, 146 *sucus* in ... farina digeritur in pastillos. APIC. 3, 89 porros in baca (*i. cum olivis?; coni. alii alia*) coctos. *adde*: ITALA gen. 9, 4 (Tert. ieiun. 4) carnem in sanguine ... non edetis (ἐν, *Vulg.* cum). num. 9, 11 (Lugd.) in azymis ... manducabant illud (ἐπί, *Vulg.* cum). (II) *de colore sim. apud* PLIN. nat. (*cf. s. v.* ex *vol. V 2, 1102, 64*): 9, 127 *conchyliis* color austerus in glauco (*cf.* 37, 123 in purpura roseus nitor). 36, 198 in candido tralucentibus *vitris* (37, 188). 37, 190 enhygros ... rotunditatis absolutae in candore leni est. *adde de gustu*: 13, 44 *dactyli* quodam ... vini sapore in melle. *de sono*: 34, 112 stridentia in frendendo.

b *usus plenus recentioris aetatis*: *α c. vocab. rerum*: (I) *incorporearum*: ITALA Rom. 8, 7 (Tert. pudic. 14) in conscientia (τῇ συνειδείᾳ, *Vulg.* cum) usque nunc quasi idolothyton edunt (LVCIF. Athan. 2, 6 p. 158, 18). 9, 10 (cod. f) *et* VVLG. in spe ... arare (ἐπ' ἐλπίδι). 15, 29 (codd. f g) *et* VVLG. in (ἐν) abundantia benedictionis ... veniam (I Cor. 4, 21 *et* VVLG. in virga veniam ad vos an in caritate? [ἐν *bis*]. IVST. VRGELL. in cant. 1 venientis ... in osculo). TERT. praescr. 44, 8 'futuros fallaciae magistros in meo nomine' (spect. 10 p. 13, 17). PASS. Macc. 6, 30 in hoc sermone (*cf. p. 780, 5*) animam ... effudit (ταῦτα εἰπών). (II) *corporearum* (*origo huius usus petenda esse videtur ex iis, quae p. 770, 3 attuli*): ITALA (*in bibliis, ubi nihil adnotavi, gr. habent* ἐν) gen. 32, 10 (Lugd.) *et* VVLG. in virga ... transivi Iordanen (I Cor. 4, 21 *v. l. 31.* VVLG. II reg. 23, 21 HIER. tract. in psalm. I p. 259, 20). Ios. 8, 18 (Aug. loc. hept. 6, 10) extende manum tuam in gaeso. psalm. 65, 13 (Ambr. spir. 2, 8, 84) *et* VVLG. 'in holocaustis' hoc est cum holocaustis. 104, 37 (Germ., Mog., Rom., Veron.) eduxit eos in (*Vulg.* cum) argento et auro (VVLG. Sirach 16, 14 non effugiet in rapina peccator). Marc. 5, 25 (codd. b c d i l) *et* VVLG. quae erat in profluvio sanguinis (*cod. a* habens p. s. *cf.* 1, 23 [codd. a b d l] *et* VVLG. homo in spiritu immundo [*cod. c* habens s. i., *item 5, 2 codd. b c*]. CHIRON 546 plures in eadem fractura a me curati sunt). VVLG. IV reg. 19, 23. II par. 7, 6 in organis (I Esdr. 3, 10 cum [ἐν] tubis et ... in cymbalis). Soph. 1, 12 (μετὰ λύχνου). Ier. 42, 5 verbum, in quo miserit te. TERT. cult. fem. 2, 7 p. 725, 4 Oe. videbo, an cum cerussa ... et in illo ambitu capitis resurgatis (l. 8 quod in spiritu et carne non resurgit. *sim.* adv. Val. 32 p. 208, 11 adv. Marc. 3, 8 p. 388, 25. AVG. civ. 22, 15 p. 592, 6 D. in ea mensura corporis, in qua mortuus est, resurrexit). *β c. vocab. animantium* (*cf. supra l. 45*): ITALA num. 10, 14 (Lugd.) promoverunt agmen castrorum ... in virtute sua (σύν, *Vulg.* per turmas suas). 20, 20 cum magna turba in (*Vulg.* et) manu fortissima (ἐν ... καὶ ἐν). Luc. 14, 31 (cod. d) in decem milibus (ἐν, *Vulg.* cum). AMM. 17, 2, 1 *Francos* in sexcentis velitibus ... offendit. AMBR. inst. virg. 3, 22 sine muliere ... homo non habet laudem, in muliere praedicatur. VVLG. num. 33, 3. Iudith 3, 7 (*gr. aliter*). Is. 36, 2 (μετὰ δυνάμεως). Os. 4, 3 (σύν). 5, 6 (μετὰ προβάτων). *al.*

2 *significatur alteram rem ad alteram accedere* (*cf. formam* ignis in igne *p. 770, 38*): ITALA II Macc. 11, 5 (codd. L *et* X) V milia stadiorum in X milibus (πρὸς τοῖς μυρίοις). Luc. 16, 26 (cod. b) *et* VVLG. (*Abraham ad divitem et Lazarum*:) in his omnibus inter vos et nos chaos magnus stabilitus est (ἐν, *cod. a* super). 24, 21 (cod. d) et in omnibus istis (σύν, *Vulg.* super haec omnia). 24, 22 (codd. b r[1]) et in his (ἀλλὰ καί, *Vulg.* sed et). [*dub.*: VARRO rust. 1, 17, 3 in eo. 1, 20, 5 ling. 5, 152. 9, 89. *cf. E. Fay, AJPh. 35, 1914, 160.*]

E *in NT et ap. Christianos* in domino, in Christo *sim.* (*sec. gr.* [ἐν *ubique*]): ITALA Rom. 6, 11 (codd. d f g) *et* VVLG. viventes ... deo in Christo Iesu (*v. Onom. vol. II 412, 46*). I Cor. 9, 2 nonne opus meum vos estis in domino (16, 19 *al.* TERT. uxor. 1, 1 dilectissima mihi in d. conserva. *v. vol. V 1, 1934, 9*). TERT. uxor. 2, 8 p. 696 Oe. in deo dives est (*al.*). TERT. castit. 1 post uxorem in pace praemissam (*v. s. v.* pax; *sescenties in tit., e. g.* CIL X 7113 hic in p. quiescit. X 8076 XI 4334. *v. et p. 733, 80*). *Bulhart.*

syntactica et stilistica.

I *de* ***casuum permutatione:***

A ***acc. pro abl.*** *v. Schmalz-Hofmann[5] p. 538 et libros ibi allatos; adde Hand, Turs. III 344 sqq.; Brenous, Hellénismes p. 429 sq.; Diehl De m finali p. 34 sqq.; Svennung, Unters. Pallad. p. 382 sqq. generatim monendum incertissimam esse in talibus fidem codd.; dis-*

[Bulhart-J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

cernenda igitur videntur certiora exempla a minus certis et dubiis. temporum quoque ratio habenda est; nam etsi Svennung l. c. aliter sentit, equidem persuasum habeo in prisca latinitate confusionem duorum casuum artis terminis circumscribi. cui argumento ne ea quidem, quae tituli praebent, ob debilitatem m finalis obstant, dummodo locutiones quasdam (ex sermone iuridicali ut vid. petitas) secernas.

1 *usus strictior et psychologice fere explicandus* (*hic praetermitto verba utrumque casum admittentia ut* ponere *et* compos. [*v. p. 741, 60*], collocare [*v. p. 740, 78. 774, 65*], condere [*v. p. 740, 84*], considere [*v. p. 741, 3*], constituere [*v. p. 741, 5*], *ubi tamen usus proprius a translato discernendus et notio propria praeverbii respicienda est. alia ut* in aciem stare, *quam structuram Vahlen ad Enn. scaen. 12 Livio vindicavit, edd. recte respuunt. in aliis potius notionem finalem deprehendas, ut* CIC. Verr. I 6 cum ... diem inquirendi in Siciliam [-ia *l. v.*] ... postulavissem [*cf.* II 1, 30]): **a** *c.* esse *sim.* *pro verbis movendi* (*usus sc. vulgaris et stili curialis; unde si* CIC. *petiit — quod fuerunt qui negarent —, malim prioribus eius scriptis concedere quam posterioribus. quare dubito e. g. de* Manil. 33 [*v. l. 38; cf. et Vahlen ad leg. 3, 37*]. *certe aliis, ubi in parte codd. acc. trad. est, ut* LIV. 2, 14, 4. 24, 1, 13 [*v. Madvig, Emend. Livianae p. 8*] *et* CVRT. 8, 2, 30. 10, 7, 9 *hunc usum utpote alienum ab eorum sermone abiudicarim. exempla in tit. et* DIG. [*e. g. infra l. 60*] *tradita ex parte serae confusioni casuum tribui possunt. certe ap. scriptores bonae aetatis ubicumque talia tolerantur, locum 'quo', non locum 'ubi' requiri manifestum est. quare non assentior e. g. Klotz qui* CIC. Verr. II 4, 137 frequentes esse in curiam [*α*, -ia *β*] *tuetur coll.* SEN. contr. 7, 7, 2 CIL XI 3614, 13 [*a. 114*]; *nam senatores iam in curia adfuisse ex contextu apparet. falso trad.: e. g.* PLAVT. Cist. 593 TAB. cens. Varro ling. 6, 86 RHET. Her. 4, 39, 51. *dub.*: VARRO rust. 3, 5, 4 deorsum in terram esse aquam [*cf. Kroll, Glotta 22, 1933, 26*]): PLAVT. Amph. 180 mi in mentem fuit dis ... gratias ... agere (666 qui tibi nunc istuc in mentemst? [mentem venit *codd.*]. 710 Bacch. 130. 161 TER. Haut. 986 Ad. 528. *cf. infra l. 65*). CIC. Quinct. 22 ex eo tempore res esse in vadimonium (-o *corr. B*) coepit. div. in Caec. 66 exteris nationibus quae in amicitiam populi Romani dicionemque essent (*cf. falsam l. v.* LIV. 6, 2, 3). Verr. II 2, 67 ut nomine iudiciorum omnium bona atque fortunae in istius unius essent potestatem ([-e *l. v.*]. II 5, 98 [-e *l. v.*]. Manil. 33 [*test. Gell. 1, 7, 16*, -e *codd.*]. LEX Salpens. [CIL II 1963] 1, 2 [*cf.* 1, 3 in potestate]. MOD. dig. 38, 15, 1, 2 GAIVS inst. 1, 55 *al.* [*cf.* 1, 57 fiunt. 1, 65; *at abl.*: 1, 93 *al.*]. *et al.* [*de* CIC. leg. 3, 37 LIV. 2, 14, 4. 24, 1, 13 CVRT. 8, 2, 30. 10, 7, 9 *v. supra l. 19 sqq.*]. *cf. et l. 80*). Phil. 5, 19 adesse *me* in senatum iussit a. d. XIII kalendas Octobres (TAC. ann. 4, 25, 2. *cf.* huc ades *vol. II 917, 47 et gr.* παρεῖναι εἰς). CAEL. Cic. epist. 8, 8, 8 qui praetores fuerunt neque in provinciam (*M*, -a *G, Sjögr.*) cum imperio fuerunt. OV. epist. 15, 140 in dubium Veneris palma futura fuit (*i. ventura fuerit*). PROP. 3, 9, 60 a te (*Maecenate*) est, quod ferar in partes ipse fuisse tuas (COMMENT. Lucan. 9, 228 [*v. Housman ad Lucan. l. c.*]). EDICT. imp. Claud. de Anaun. (CIL V 5050) 27 cum *id genus hominum* ... in possessionem eius *civitatis* fuisse dicatur (VLP. dig. 22, 3, 14 [*postea* in possessione]. *al.* VVLG. Ios. 24, 32. *cf.* IVLIAN. dig. 41, 4, 7 pr. relicti fuerant [*al.*]). PETRON. 15, 3 res ... quae viderentur in controversiam esse (*alibi abl., v. vol. IV 787, 51 sqq.*). 42, 2 fui ... hodie in funus (*cf.* ITALA num. 32, 6 [Lugd.] fratres vestri sunt in bellum [πορεύσονται εἰς, *Vulg.* ibunt ad]. Ioh. 6, 22 [cod. l] non fuerat ... in navem [συνεισῆλθεν εἰς, VVLG. introisset in]. *cf.* act. 20, 3 [cod. e] fuit in consilium [ἐγένετο γνώμης]. *paulo aliter*: SENT. procos. Maced. [CIL III 586] 5 cum ... in rem praesentem ... fuerim [*al.*]). AMPEL. 15, 15 dum in Italiam abest (*cf.* quo *Nep. Chabr. 3, 3*). SCAEV. dig. 36, 1, 64 (62) pr. id quod in dotem fuisset *eqs.* (*cf.* AFRIC. dig. 23, 5, 9, 2 [*antea* in dote]. *al.*).

b *c. aliis verbis* (*locutiones quasdam ut* in medium, in publicum [*v. l. 75. 82; cf. et* in vulgus *p. 744, 6*] *propter vim adverbialem in lingua vulgari mature motionis vim exuisse probabile est. falso trad. e. g.* ENN. sat. 57. PLAVT. Poen. 1278 [*interpol.?*] in memoriam [*P*, -ia *A*] habeas. COEL. hist. 25 [*ex Catone, cf. orig. 86*] die quinti Romae in Capitolium [*Gell.*, -o *Macr.*] curabo tibi cena sit cocta. POMPON. Atell. 29 clipeum in medium [*Char.*, in medio *Dub. nom. gramm. V 574, 26*] fixum est. LIV. 33, 10, 4. *dub.* [*cf. et l. 74*]: PLAVT. Rud. 936 magnas res hic agito in mentem instruere): ENN. scaen. 12 amicitiam atque inimicitiam in frontem (-e *dett.*) promptam gero (*cf. Vahlen ad l.*). PLAVT. Cas. 242 ubi in lustra iacuisti? :: egone in lustra? Epid. 191 illum audivi in amorem haerere apud ... fidicinam (*si recte trad.* [*A non l.*], *sec.* incidisse *sim.*). QVADRIG. hist. 25 (Gell. 17, 2, 11) nos in medium relinquemus ([*cf.* GELL. *ad l.*: vulgus 'in medio' dicit *eqs.*]. GELL. 7, 14, 9. *cf.* consulere *sim.*: *v. p. 742, 54. liberius pro abl.*: ITALA iud. 5, 11 [Lugd.; ἀνὰ μέσον]. PAVL. NOL. epist. 36, 3 p. 315, 23. *et al.*). CIC. Q. Rosc. 50 si HS miliens in iudicium haberet (*cf.* BELL. Hisp. 36, 1 quod Pompeium in potestatem haberent [SALL. Iug. 112, 3 (in -e *l. v.*) CALL. dig. 48, 10, 15 pr. *al.* TREB. Claud. 15, 2. *et al.*] *cf. et p. 796, 7 et vol. VI 2421, 7 sqq.*). PETRON. 58, 4 videbo te in publicum (VLP. dig. 37, 10, 13, 7 lavare. MARCIAN. dig. 48, 8, 3, 1 *al.*). *in tit.* (*fere errores lapicid.; cf. formas mixtas* [*v. et p. 796, 16*]: SENT. Minuc. [CIL I² 584] 14 in montem Lemurino infumo [19]. CIL I² 1847 in via poplicam Campanam. *sim.* [*cf. l. 21*]: SENT. Minuc. [CIL I² 584] 9 ex eis terminis ... in rivo ... ex rivo ... in flovium. LEX Iul. munic. [CIL I² 593] 105 eum ... neve insenatum neve indecurionum ... numero legito. CIL XVI 3 A 15 [*a. 54*] in Capitolio in aedem Opis in prona[ev]o): LEX repetund. (CIL I² 583) 13 queive in urbem Romam propiusve u⟨rbem Romam ... domicilium non habeat⟩. LEX agr. (CIL I² 585) 1. 75 quei eorum ⟨in⟩ ameicitiam populi Romanei ... manserunt (*v. vol. VIII 289, 82 sqq.; adde* CE 1331, 2. *cf. l. 63 p. 797, 3*). LEX Vrson. (CIL I² 594) 67, 15. 81, 18. 127, 8 ne quis in orchestram ... sedeto ([*ibid.* in eo loco]. *cf.* ACT. Arv. a. 81 Mai 19 l. 15 consedissent. *al.*). 130, 45 qui ... in Italiam ... privatus erit (131, 6).

2 *usus latior recentioris aetatis. quam confusionem magna ex parte phonetice explicandam esse cum alia docent tum et maior frequentia formarum* -am -em -um (*v. infra*) *et crebrae formae vel scripturae (v. p. 795, 84) mixtae; cf. e. g. in tit.*: CIL VI 7458, 12 in hac stationem. VIII 4333 in civitatem sua. 9381, 6 in Tingitana provinciam. 20920 (= INSCR. christ. Diehl 2460) in hanc memoria. XII 1553 (= Diehl 1648) in hoc tumolum (*al.*). CE 340 in hanc tabula. 1397 (= Diehl 3700), 2 aeternam in sede. INSCR. christ. Diehl 1623 in hoc signum. *al.* (*v. Ind. p. 537*). *sim. c. variatione struct.* (*cf. l. 2*): INSCR. christ. Diehl 1251 usque in Graecis missus, saepe etiam Campania, Calabriam et Apuliam, postremo in Sardiniam. CE 1335, 8 primus in ingenio, primus in arma fuit. *ap. script. e. g.*: ITALA Matth. 11, 21 (cod. a) in cilicio et cinerem. Marc. 9, 29 (cod. ff²) in orationem et ieiunio. Luc. 2, 41 (cod. b) in diem sollemni. CHIRON 345 in faciem et in pectore. HIPPOCR. aer. 4 p. 9, 9 in eadem civitatem. *al. inde etiam in plur.* (*cf. l. 24*): EXC. barb. p. 270, 18 Fr. in exteriores ... partibus. VITA Caes. Arel. 55. *cf. etiam acc. in* -em *neutrorum III^ae decl.*: ITALA Luc. 11, 7 (cod. i) pueri mecum in cubilem sunt. *sim. c. variatione struct.* (*cf. l. 21*): CHIRON 165. 179 in latera et in coxis et in toto corpore. DIOSC. 2, 153 virtus est in semen, radice et folia. [*falso trad.*: COLVM. 12, 54, 2 GAIVS inst. 3, 124 VLP. dig. 1, 6, 5 *al.*]. *ex ingenti copia nonnisi selectissima afferri possunt. moneo notionem localem longe praevalere; rarius acc. pro abl. temporali (v. l. 50. 55. 67. 74. p. 797, 49) vel causali (v. l. 80. p. 797, 3. 9) vel instrum. (cf. l. 73. 79. p. 797, 62. 69) occurrit.*

a *formae in* -am, -em, -um (*affero fere exempla certa ex tit. et script. vulgaribus. apud alios quae leguntur, dubia sunt vel falso trad. vel etiam interpolationem redolent ut pleraque Ictorum* [*v. Kalb, Juristenlatein p. 65 sq.*]; *cf.* MARCELL. dig. 34, 2, 6, 2 in patriam meam faciat porticum. PAVL. dig. 44, 7, 35 pr. fit in actionem. MARCIAN. dig. 48, 7, 1 pr. in eum ordinem sedeat [*cf. l. 11. 84*]. *al. praeterea falso trad. vid. e. g.*: APVL. met. 1, 8 quod in conspectum plurium perpetravit. TERT. orat. 1 p. 181, 7 sub tectis et in abditum. *al.* [*v. Hoppe, Beitr. Tert. 29 sq.*]. CYPR. epist. 51, 2 p. 651, 18. *dub.* [*ut vid.*]: CAPITOL. Maximin. 24, 6. 32, 4 Pius 9, 4 *al.* PORPH. Hor. carm. 1, 7, 23 AVG. epist. 1, 1 p. 1, 5. *et al.*): *α in tit.*: ACT. Arv. a. 57 l. 23 immolavit in sacram viam (*al.*). a. 59 Mai 29 a 19 *al.* (*cf. supra l. 11*). CIL II 3354 iacet ... in locum. III 88 (*a. 371*) in consulatum d(omini) n(ostri). 13374, 7 in unc locu (VI 32077 [*a. 482*] *al. cf.* 38205 in quem locum). V 1757ᵃ ⟨f⟩ecerunt ⟨i⟩n pacem (VIII 21540 [= INSCR. Diehl 3052 B]. *cf.* VI 31979 recesit im pacem. 32939 requiescit. *al.*). VI 4222 quod est in Palatium. 9189, 1. VIII 217, 9 (*a. 199*) in expeditionem Parthicam. 217, 17 agit in diem operis perfecti annos LXXX (*v. infra l. 74. cf.* VIII 9709, 5 [*a. 475*] fecit in sacerdotium annos VIIII [CE 747 = INSCR. christ. Diehl 1123, 2 dilectus ... in sacerdotium]. INSCR. christ. Diehl 4216 A *al.*). DECRET. fabr. Sentin. (CIL XI 5748) 15 in numerum nostrum (*al. cf.* TAB. devot. Audollent 228 A 5 INSCR. christ. Diehl 3351 [*a. 357*]). CE 721 (= INSCR. christ. Diehl 274), 5 in procinctum belli necatur. 1117, 6 spem ... oppressit Fatus in Hiluricum. 1189, 16 (*litt. seq. aet.*) vivis in Elysium. 1332, 1 ne dolor im mentem ... maneat (*cf.* TAB. devot. Audollent 270, 8 ιν μεντεμ αβιατ με [INSCR. christ. Diehl 2329 *al.*]). 1814, 2 (*s. II ex.*) annis in lucem ... moratus. INSCR. christ. Diehl 494 in eam arcam iacet. *al.* (*v. Ind. p. 537*). INSCR. NotScav. 1925 p. 23 n. 3 (*s. II/III*) fecit in absentiam patris. *β ap. scriptores*: PS. SEN. mon. 46. TEST. porcelli p. 269, 3 in cuius votum (*i. nuptias*) interesse non potui. ITALA gen. 4, 8 (Clem. ad Cor. 4) cum essent (*cf. l. 71. p. 797, 2*) in campum ([ἐν, VVLG. in agro]. *cf.* 29, 2 [Lugd.] *al.*). 31, 54 (Lugd.) dormierunt in montem (ἐν). 37, 22 (Lugd.) *lacus* est in desertum (ἐν). exod. 33, 10 (Lugd.) stantem in ianuam (ἐπὶ τῶν θυρῶν, *Vulg.* ad). *saepe in Lugd.* (*etiam pro abl. instr. ut*: iud. 15, 16 *al.* [*cf. l. 79*]). I reg. 26, 21 (Lucif. Athan. 1, 15 p. 93, 25) in diem hunc ([ἐν τῇ σήμερον, *Vulg.* hodie]. INSCR. christ. Diehl 1478 [*a. 370*] perit in dies V [2792 D]. *cf.* ITALA Matth. 27, 40 [codd. g¹ ff²] in triduum [ἐν, VVLG. in triduo]. INSCR. christ. Diehl 2911 trasiit in annos XXXXV [2915]. *cf. et* in crastinum *p. 751, 76*, in praeteritum *p. 752, 20*, in novissimum *p. 751, 72*). III reg. 18, 28 (Lucif. Athan. 1, 17 p. 96, 13) vocabant in vocem magnam (ἐν, *Vulg.* voce m.). sap. 1, 13 (Lucif. Athan. 1, 31 p. 120, 21) nec laetatur in perditionem vivorum ([ἐπ', VVLG. in perditione]. *cf.* COMM. apol. 724 gaudet in illum [*al.*]. IREN. 1, 29, 1 delectatam in hanc. SCHOL. Cluniac. p. 273, 4 in regem frugalitatem esse mirandam. *et al.*). Matth. 4, 16 (cod. h) sedentibus in regionem ([ἐν]. 9, 9 [cod. h;

[*Bulhart-J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ἐπί, *codd.* c g¹ ad]. *al. cf. p. 796, 11. 43*). 25, 36 (codd. b g¹h q r²) in carcerem eram ([ἐν, VVLG. in carcere]. *passim. cf. p. 796, 69*). Marc. 12, 14 (codd. b d ff²) in veritatem ([ἐπ' ἀληθείας]. *al.*). Ioh. 15, 4 (cod. a) nisi maneat in vineam ([ἐν]. *al. cf. p. 796, 8. 63*). *saepe* (*non notavi locos ubi iam in gr.* εἰς *et* ἐν *confunduntur ut*: ITALA num. 17, 8 [Aug. loc. hept. 4, 57 p. 590, 6] germinavit virga in domum Levi [εἰς, VVLG. in domo]). CLEM. ad Cor. 12, 8 prophetia fuit in mulierem (ἐν). PS. CYPR. mont. 13 *al.* IREN. 2, 29, 3 *al.* COMM. apol. 119 in ignem apparuit (*cf.* FILASTR. 138, 3 *al.*) *al.* SORT. Sangall. 40, 8 in quem suspicaris. *al.* PEREGR. Aeth. 5, 3 *al.* EVTR. 8, 10, 1 filiam in matrimonium habuit. LVCIF. Athan. 2, 17 p. 178, 17 *al.* PRISCILL. tract. 3, 61 p. 48, 7 profeta quem in canonem non legimus. FILASTR. 32, 5 *al.* SCHOL. Hor. sat. 2, 2, 116 *al.* SCHOL. Iuv. 2, 95 in vitreum penem *bibere* (*al.*). SCHOL. Cic. Gronov. D p. 291, 11 *al.* CHIRON 234 stercora in longaonem invenies (VEG. mulom. 1, 50, 2 in longaone). 379 semen coquis ... in ollam ([VEG. 2, 112, 5 in olla]. APIC. 6, 212 *al.*). *saepe* (*v. Ahlquist, Stud. 7 sq.*). VVLG. Ezech. 20, 41 Os. 12, 12 I Macc. 10, 47. DIDASC. apost. 15, 23 *al.* (*v. Tidner, Eran. 25, 1927, 63 sqq.*). PS. AVG. quaest. test. I 118, 2 *al.* BARNAB. 17, 2 *al.* MACR. Sat. 1, 12, 26 *al.* HIPPOCR. aer. 3 p. 5, 18 *al.* DIOSC. 2, 35 *al.* APIC. 3, 90 *al.* COD. Theod. 6, 4, 21, 6 *al.* OROS. apol. 17, 9 *al.* (*v. Svennung, Orosiana 45 sq.*). RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 74, 2 in Ephesum permanente ([ἐν]. *saepe c. nom. urbium*). *et ap.* SALV., VICT. VIT., DRAC. (laud. dei 1, 380), ENNOD., VITAE patr. (*e. g.* 5, 5, 24 [ἐν, *3, 14* apud]), VEREC., CASSIOD., GREG. TVR., ANTHIM. *al.*

b *formae neutrorum III^ae decl. vel pron.*: *α in tit.*: CIL XVI 22 B 27 (*a. 78*) *tabula* fixa est Romae ... in tribunal (*cf. l. 36*). III 3224 influmen perit. CE 1253, 5 In volnus genoris ... occidimus. *β ap. script.*: ITALA Luc. 16, 10 (codd. b c ff² q r¹) in minimo ... in maius (ἐν, VVLG. in maiori). CHIRON 404 in tergus (VEG. mulom. 2, 118, 1 in dorso). MAX. Aug. epist. 107 p. 612, 2 in id ... permanere (in eo *corr.* AVG. l. c. 108, 2 p. 613, 10. 19). PS. APVL. herb. 92 l. 19 in limen stans. APIC. 8, 332 hoc et in omne genus carnis ... facies. CONC.^S I 3 p. 201, 4 simul et in idem ([ἐν ταυτῷ, *I 5 p. 304, 22* idem]. *al.*). MARCELL. auct. chron. II p. 106, 539, 4 Genuam ... in litus Tyrrheni maris situm. ANTHIM. 10 coquat in vas fictile. PASS. coron. 8 sedens in tribunal suum.

c *acc. plur.* (*cf. p. 796, 28*): *α in tit.* (*cf. p. 796, 24. 75. 77*): CIL XVI 99 (*a. 150*) quae sunt in Pann(onias) utrasq(ue). VI 9792 si est aliquit in infernas partes. 33899, 14 (= Audollent 140, 14; *s. II/III*) in termas ⟨in⟩ valneas in quocumque loco. TAB. devot. Audollent 135 A 10 defico in as tabellas. INSCR. Dessau 2646 ⟨inter⟩fecto a latro⟨ni⟩bus in Alpes Iul⟨ias⟩. CE 1189, 14 (*litt. seq. aet.*) maeror in ora fuit. 1189, 15 eminet in luctus. 1822, 4 iacet in tenebras. 2131, 2 (= INSCR. christ. Diehl 3432 A) nomen ... ⟨i⟩n astra viget. INSCR. christ. Diehl 2176. *β ap. script.* (*falso trad.*: PEREGR. Aeth. 3, 1 in coclea[s] [*v. Löfstedt, Komm. 85*]): ITALA Os. 14, 10 (Priscill. tract. 9, 122 p. 90, 5) ibunt in illas *vias* (ἐν, VVLG. in eis). Marc. 1, 45 (cod. a) in deserta loca erat (ἐπ' ἐρήμοις τόποις). 14, 2 (cod. a) in dies festos (ἐν τῇ ἑορτῇ. BARNAB. 15, 4. *cf.* OROS. apol. 15, 6 in saecula [*i. in praeterito; v. Svennung, Orosiana 45*]. GREG. TVR. Franc. 5, 4 p. 196, 5 in Kalendas Martias. ANTHIM. 25 in tempora mea probavi). Luc. 2, 49 (cod. b) in propria patris ... esse (ἐν τοῖς τοῦ πατρός). Ioh. 15, 25 (cod. d) in leges ... scriptus est (ἐν). HERM. vulg. sim. 10, 4 (in vinculo *l. v.*). IREN. 2, 1, 2. PS. CYPR. aleat. 7 p. 99, 18 in sinus suos ... gestans. COMM. apol. 205 in illius sancta moremur. *al.* ITIN. Theod. 11. 19. ITIN. Anton. Plac. rec. A 11 p. 167, 1 in vigilias (in vigiliis rec. B). *al.* LVCIF. Athan. 2, 23 p. 190, 5 quem in nos persequeris. *al.* PRISCILL. tract. 1, 23 p. 19, 25 ambulabamus in vitia. *al.* CYPR. GALL. deut. 191 dominus in astra celsus. Nah. 26. CHIRON 15. 25 in singula femora eminentes venas (VEG. mulom. 1, 27, 3 in singulis f.). 77 venas superiores in tempora (VEG. 2, 18 in temporibus). 238 eum in ambulationes ... exercebis (*Veg. 1, 52, 4* ambulationibus). *al.* DIDASC. 31, 26 *al.* (*v. Tidner, Eran. 24, 1926, 179*). DIOSC. 2, 65 *mel* invenitur in cannas (*gr. 2, 28, 5* ἐπὶ τῶν καλάμων). *al.* ORIGO Rom. chron. I p. 148, 10 in rostra posuit. *al.* EXC. barb. p. 296, 6 Fr. in Athinas regnavit (*cf. supra l. 22*). *al.* VICT. VIT. 2, 1. DRAC. Romul. 5, 118 socios in bella tueris (*opp.* in pace). CASSIOD. var. 12, 1, 2 *al.* GREG. M. epist. 3, 65 *al.* ANTHIM. 21 *al.* VEN. FORT. carm. 3, 4, 10 quantum praestitistis in verba (*pro abl. instr.*). *al.* CORIPP. Iust. 4, 199 *al.* BENED. reg. 48 l. 10 L. PASS. coron. 9. *et al.*

B ***abl. pro acc.*** (*exempla mitiora quodammodo et sive ex analogia sive e mente loquentium explicanda, item ea quae aliam notionem ac localem et temporalem [p. 798, 9. 30. 37. 46. 82] habent, extant p. 774, 61. 781, 18. 785, 65. 786, 18. 790, 33; de his autem quae hic selecta adferuntur, maxime de tit. vetustioribus, eadem monemus ac p. 794, 84*):

1 *formae in* -am, -em, -um: *falso vel dub. trad. saepissime, e. g.*: CIC. epist. 6, 18, 1 in senatu ... legerentur (FEST. p. 246 *al.*) LIV. 10, 36, 1 in medio sarcinas coniciunt (*cf.* 10, 36, 13. 28, 2, 3 *al.*). VITR. 8, 3, 16 in provincia⟨m⟩ (*corr. edd.*) ... perlata (VLP. dig. 3, 3, 35, 2 PAVL. dig. 5, 1, 28, 4). CELS. 1, 3, 16 aqua ..., si quis in eam (*F V*, ea *J*) descendit (2, 17, 7 in solio desidendum est [*F V*, descend- *J*, *cf. Lyngby, Textkr. Stud., 1931, p. 21*]. SEN. epist. 5, 3 in quo⟨d⟩ [*corr.* ς] ... descenderit. PETRON. 73, 5 [*cf. Heraeus, Kl. Schr. 115 sq. v. et p. 798, 23*). 4, 6, 4 admovere ad ignem vel ... in solem (-e *codd.*) aegrum. *al.* PETRON. 26, 10 in balneum (-o *cod.*) sequi. PLIN. nat. 30, 143 transferatur in dextra. GAIVS dig. 28, 3, 13 in sui heredis loco succedendo (*cf. Kalb, Juristenlat. p. 65*). CALL. dig. 36, 4, 13 in possessionem (-e *F*) ... mittit (*al.*). VLP. dig. 24, 3, 7, 12 in fructu cedere. 25, 4, 1 pr. domum in qua (quam *edd.*) ... veniat. PAVL. dig. 2, 8, 8, 4 mittendi sunt in municipium (-o *F*). sent. 3, 5, 10 in suspicione (-em *edd.*) ... veniunt. *et al. ap.* ICTOS. **a** *in tit.* (*cf. etiam* SACR. Aug. Varro ling. 5, 47 qua in Caelio monte itur): LEX repetund. (CIL I² 583) 15 eos ... in taboleis puplicis scriptos in perpetuo habeto (*al. v. s. v.* perpetuus. *cf.* CE 612, 3 in aeterno [712, 37 CIL VIII 12279, 7 XII 5349]. CE 1823, 13 in aevo. *de tempore etiam* CIL VI 1490, 5 [*a. 180*] vixit ... in Praesente II cos.). LEX agr. (CIL I² 585) 74 nisei praedium ... in publico obligatum erit in publicu⟨mve praes datus erit⟩. LEX Vrson. (CIL I² 594) 99, 1 aquae ... in oppido ... adducerentur. CIL I² 1635 eos ... in ludos aut in monumento consumere oportuit. XIV 4535, 18 (*a. 37*) corpus in urbe perlatum. IV 3888 in conventu veni. XIV 2112, 17 (*a. 136*) in hoc collegio intrare (*20* in hoc collegium). LEX Hadr. (CIL VIII 26416) 3, 12 in divisione ... cadent. CE 101, 6 (*aet. Hadr.*) discessi ... in praetorio. CIL XI 7556 (*a. 165*) adlectus (*cf. l. 75*) in ordine quinquennalium (II 4244 *al.*). TAB. cer. Dac. 1 (CIL III p. 925) int. 10 (*a. 167*) non accessisse ad Alburnum neq(ue) in collegio (*cf.* p. 927, 15). VI 210, 7 (*a. 208*) lectus in praetorio (*cf. p. 797, 77*). 579. (*s. III*) in piscina virili descendere (*cf. p. 797, 81. vol. V 1, 643, 73*). XIII 2315 in Tartaro misit. III 6398, 2 ⟨a⟩b oriente in occidente. VI 14672 in eo monimento aditum habere (X 2649. *cf.* VI 9408 introitu(m). 9189 intro. 19859 introeuntibus). 24606, 6 ab imo in summo. 32933 eunti in expeditione. VIII 12657 secuta ... in provincia Africa. IX 4786, 9 in balneo fluere. X 3733 evocato in foro (XV 7190. 7191. *cf.* 7178 revoca in clivo Triario). 6977 exiebat in officio. CE 447, 2 depulsus in antro. 1083, 4 in quinto (*sc. anno*) scandens (*cf.* 1084, 4 ascendens). **b** *ap. scriptores*: PETRON. 49, 4 voca cocum in medio (ITALA Ier. 25, 16 [Hier. epist. 18 A, 15, 6]. I reg. 4, 3 [Lucif. Athan. 1, 11 p. 85, 2]. DICT. 3, 5. VITAE patr. 5, 4, 61 [εἰς]. *cf. p. 797, 78*). NERAT. dig. 10, 2, 54 neque ea pars ... in iudicio veniet (*sim. saepius apud* ICTOS). AFRIC. dig. 15, 3, 17, 1 quod in peculio Pamphili versum sit (VLP. dig. 38, 5, 1, 22. *cf.* SCAEV. dig. 40, 5, 41, 9). PAPIN. dig. 3, 1, 8 in quinquennio ([-um *Haloander; sic et* VLP. dig. 50, 12, 8 PAVL. dig. 24, 3, 25, 4]. *de temp. etiam* TERT. virg. vel. 17 p. 908 Oe. ne quidem in momento horae. ITALA Sirach 5, 8 [Priscill. tract. 4, 75] de die in die [PEREGR. Aeth. 15, 5 usque in hodierna d. *cf.* 29, 6 usque in quinta feria]). MOD. dig. 31, 34, 3 res ... in praetorio ... transtulit. ITALA gen. 13, 14 (Victorin. Poetov. in apoc. 21, 2) aspice in caelo ([*om. gr. Vulg.*]. 28, 12 [Lugd.]; εἰς, *Vulg.* tangens caelum). 45, 4 (Lugd.) quem tradidistis in Aegypto (εἰς, VVLG. in *c. acc.*). num. 18, 22 (Lugd.) accedent ... in tabernaculo (εἰς, *Vulg.* ad). 19, 7 (Lugd.) usque in vespera ([ἕως, *Vulg.* usque ad]. deut. 23, 3. I Cor. 4, 11 [Verec. in cant. 2, 10]. *al.* PALLAD. 5, 2, 3 u. in tertio nonas Iulias. PEREGR. Aeth. 15, 5 *al.* CHIRON 758. *et al.*). 19, 17 (Lugd.) infundent in eo (*cinere*) aquam ... in vaso (ἐπ' αὐτήν ... εἰς σκεῦος, VVLG. super eos in vas). *al.* TERT. adv. Marc. 3, 21 p. 413, 2 vocatis ... in regno. adv. Hermog. 34 p. 164, 10 omnia ex nihilo edita in nihilo (-um *R³*) perventura (*v. Hoppe, Synt. Tert. p. 41¹*). *al.* HERM. Pal. vis. 3, 10, 1 tulerunt eam in turre (πρὸς τὸν πύργον). COMM. instr. 1, 25, 5 ingredere ... in aula (PEREGR. Aeth. 19, 10 in civitate. ZENO 2, 16 p. 444^A in puero Daniele. *al.*). 1, 29, 10 reddere ... nos ... in aureo saeclo. *al.* PEREGR. Aeth. 5, 5 currere ... de porta in porta. 16, 6 ut ... non moveretur in alio loco (CHIRON 474 in l. naturali propelles. *al.* VVLG. gen. 13, 4. ITIN. Theod. 3 usque in. VITAE patr. 3, 38 *al.*). *al.* HIL. myst. 2, 9, 2 utrumque in passione convenit. LVCIF. Athan. 1, 33 p. 124, 17 quos in filiorum adoptione vocaverit deus. *al.* CHIRON 194 in agro prodeant. *al.* SCHOL. Germ. Bas. p. 58, 13 in ... templo confugiens. *al.* AMBR. in psalm. 118 serm. 19, 23, 2 castellum ..., in quo relegatus Adam *eqs.* (RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 204, 1 in Tiberiade. *al.*). ENNOD. opusc. 2, 101 p. 318, 19 pronum esse ... in malitia. *et al.*

2 *formae neutrorum III^ae decl.*: *ap. scriptt.* (*tit. v. p. 791, 74*): ITALA exod. 4, 15 (Lugd.) dabis verba in ore eius ([εἰς, VVLG. pone ... in ore]. CHIRON 319 mittito [VEG. mulom. 2, 88, 7 in os]). Luc. 19, 4 (cod. e) praecessit ... in priore (εἰς τὸ ἔμπροσθεν, *om. Vulg.*). COMM. apol. 200 in scelere prisco revoluta *gens*. CHIRON 222 sic in opere mittis *iumentum* (HIER. tract. in psalm. I p. 147, 2). 669 mel ... subicies in vulneri. SEDVL. carm. pasch. 4, 107 cuius in lumine Christus expuit.

3 *formae pluralis*: **a** *in tit.* (*v. et p. 791, 72*): CIL VIII 5370 Fundanus nutrivit natos duo ... in studiisque misit. X 53 allecto (*cf. supra l. 20*) in d⟨ecu⟩riis. 6526 aquam ... in piscinis repurgatis perduxerunt. INSCR. christ. Diehl 1251 usque in Graecis missus. **b** *ap. scriptt.* (*dub.*: PROC. dig. 45, 1, 133 pr. an ... diem in Kalendis Augustis protulisset. *cf.* LABEO dig. 19, 2, 60 pr. [*acc. Mommsen*]): ITALA gen. 46, 5 (Lugd.) accipientes ... uxores suas in vehiculis (ἐπὶ τὰς ἁμάξας, VVLG. tulerunt ... in plaustris). iud. 18, 1 (Lugd.) usque in diebus illis (VVLG. IV Esdr. 4, 51). Ezech. 37, 9 (Tert. resurr. 29 p. 67, 5) spira in istis (εἰς, *Vulg.* super ... istos). PSALT. Cas. 9, 29 (εἰς). Matth. 27, 25 (Ps. Cypr. adv. Iud. 4) sanguis huius in nobis et

[Bulhart-J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

in filiis nostris (ἐφ' ἡμᾶς, *Vulg.* super nos. *cf.* RVRIC. epist. 2, 39 p. 423, 20 angustias nostras ... in vobis ... suscipitis). TERT. coron. 11 p. 446 Oe. ne in (*om. A*) delictis incidamus. *al.* (*v. Hoppe, Synt. Tert. p. 40 sq. dub.*: apol. 12, 5 in insulis [*P*, -as *F*] relegamur). COMM. instr. 1, 13, 7 vertebat ... boves ... in antris. LVCIF. reg. apost. 7 p. 53, 19 relegasti in exiliis, in metallis (*al.*). DICT. 3, 4 exercitum in campis productum. CHIRON 322 in auriculis suffundere. 492 mittis eum in sudibus. HESYCH. in lev. 1, 5 p. 798^C ut ... appetitum in eis et usque ad ea extendamus. COD. Theod. 6, 26, 10 promoti in scriniis. VITAE patr. 5, 12, 11 rapiebatur ... in superioribus. IORD. Get. 141 in Gallis ... recesserat. *et al.*

II in *c. aliis casibus (praeter acc. et abl.) coniungitur*: A *c. gen.* (*dubia pleraque vel ap. scriptores infimae notae. certe falso trad.*: ITALA exod. 35, 20 [Lugd.] in umbonum [*l.* -em*?*]. DIOSC. 5, 139 p. 231, 3 paralis[is]in lingue. ORIBAS. syn. 1, 25 [cod. La] in praecordiorum [*l.* ipocondriorum, *cf. Aa* ypocondriis, *gr.* τῶν κατὰ ὑποχόνδρια μυῶν): *in tit.*: TAB. devot. Audollent 251 II 14 (*s. II*) qui vos in tachymorey (*an i.* ταχυμορεῖ, *sc. a* *ταχυμορης*? Heraeus*) vite iodicaverunt. INSCR. Compt. Rend. 1925 p. 262 (*a. 474*) in nomin ispiriti santi in ani proviccie CCCCXXXV. INSCR. christ. Diehl 2883 A exivit in pacis (*'quasi in somno pacis' Diehl*). *ap. script.*: ITALA deut. 32, 51 (Lugd.) in aquae contradictionis (ἐπὶ τοῦ ὕδατος). act. 7, 2 (cod. e) cum esset in Mesopotamiae. DIOSC. 4, 76 p. 44, 7 in Italia et in Campanie (*postea* in Italia). B *c. dat.*: PSALT. Cas. 78, 1 venerunt gentes in hereditati tuae. INSCR. christ. Diehl 522^a in sibi. [CIL VI 13246, 3 feceru in sibi *male sculptum pro* fecerunt sibi.]

III *iuncturae notabiles*: A *c.* **praep., adv., coni.** (*cf. Hamp, ALL 5, 1888, 321 sqq.; Salonius, Vitae patr. 225 sq.*): 1 *c. praep.* (*etiam adverbiali usu. aliter* usque in *p. 739, 24 al.* in ... versus *p. 745, 25*): inadversus (*adv.*): *v. s. v.* inante (*adv., item* inantea): *v. s. v.* incirca, incircum: *v. s. v.* incontra, incoram: *v. s. v.* in extra: AVELL. p. 106, 18 in e. saeptum fidei nostrae positus. inpalam (*adv.*): *v. s.* palam. inpost: ITALA II Esdr. 13, 19 (Tolet.) usque i. sabbatum (ἕως ὀπίσω τοῦ σαββάτου). *cf.* ITIN. Theod. Plac. rec. B 18 in postmodum ... factum est altare *et* inpostea *in diplom. aet. meroving.* (*Hamp l. c. p. 341 sq.*). ?inprope: *v. p. 695, 58.* insuper, insupra: *v. s. v.* in ultra: ITALA lev. 13, 57 (Tolet.) quodsi in u. apparuerit (ἔτι, *Vulg.* ultra).

2 *c. adv.* (*pro subst. indecl.*: *l. 53. 56. 67. dub.* [*cf. et l. 45*] *vel falso trad.*: APVL. Socr. 3 p. 125 [in] longe. ARNOB. nat. 2, 48 in consimiliter [*def. Löfstedt, Beitr. 110*; in⟨de⟩ *vel sic ci. alii*]. CONC.^{S} II 5 p. 71, 38 in communiter [*opp.* seorsum]. CAES. AREL. serm. 80 p. 314, 21 M. non solus nec in [*om. H*^{3}] simpliciter peccat. *cf. et* in catomum *vol. III 620, 15*): in adhuc: PSALT. Cas. 110, 3 laus ... eius permanet in a. in a(nte) d(iem): *v. p. 751, 17. 752, 37.* ?in certe: SORT. Sangall. 38, 10 in c. capieris (*cf. adn.*). in circiter (*adv.*): VARRO rust. 1, 57, 1. in comminus: *v. vol. III 1895, 84. adde* CYPR. epist. 81 p. 842, 8. in cras: *v. vol. IV 1100, 49.* in deorsum: *v. vol. V 1, 560, 47. adde*: SORAN. p. 53, 12 ab umbilico iniusum (p. 103, 1). in foras: *damnat* GRAMM. suppl. 213, 35 [*falso trad.* ENN. scaen. 158]. in foris: SORAN. p. 85, 17. 87, 24 GREG. TVR. stell. 5 p. 859, 15. in hodie: *v. p. 753, 1. 28.* inibi: *v. s. v.* in invicem: *v. s. v.* (*cf.* adinvicem). in mane: *v. p. 753, 2. 27.* in obviam: *inde ab* ITALA [*falsa emend.*: CAPITOL. Max. Balb. 2, 5] *sec. gr.* εἰς συνάντησιν (VVLG. in occursum; *v. Salonius l. c. p. 225 sq.*). *singula v. s. v.* in peregre: HERM. vulg. sim. 1^{in} vos ... in p. morari (ἐπὶ ξένης, *Vulg.* peregre). VVLG. Sirach 29, 29 VITAE patr. 5, 10, 39 (ἐπὶ ξένης). CIL XIII 1897, 16. in pridem (*sec.* in antea): GREG. M. epist. 9, 96 p. 107, 1. in pridie: *v. p. 751, 17. 753, 23.* in priore: *v. p. 798, 69.* in proxime: GLOSS. Loewe, Prodrom. p. 217 (*s. V/VI*) παροικεῖ προσοικεῖ adabitat, in pr. habitat. in retro: PSALT. Cas. 34, 4 convertantur in r. (εἰς τὰ ὀπίσω). in retrorsum: PSALT. Cas. 77, 66 percussit ... in r. (εἰς τὰ ὀπίσω). in secus: GLOSS.^{L} II Philox. IN 460 i. εἰσεγγύς. ORIBAS. syn. 6, 22 p. 110, 3. insemel: *v. s. v.* (*duo verba*: GAIVS dig. 18, 1, 35, 7 *opp.* in singulos). in septies: *v. p. 760, 41.* insimul: *v. s. v.* insursum: *v. s. v.* in vane: ITALA IV Esdr. 4, 16 (Ambian.). *cf. Rönsch, Sem. Beitr. II 73.* in vespere: VEREC. in cant. 8, 15 matutina in v. commutatur.

3 *c. coni.*: PSALT. Cas. 26, 2 in cum proximant super me malignantes (ἐν τῷ ἐγγίζειν; *contam. ex* in proximando *et* cum proximant).

B *c. nom. urbium insularum terrarum sim.*: 1 *urbium* (*legitima ut* in urbe(m) Roma(m), in civitate(m) Parisina(m) *sim. praetermitto*): a in *c. acc.* (*pro acc. nud. cf.* QVINT. inst. 1, 5, 38 'in Alexandriam' [*soloecismus per adiectionem*]. SVET. Aug. 86, 1 neque praepositiones urbibus addere ... dubitavit. *falso trad.*: LIV. 24, 3, 14. 40, 4, 11): LIV. ANDR. carm. frg. 9 in Pylum adveniens (*Hom.* β *317* Πύλονδ' ἐλθών). PLAVT. Bacch. 171 in Ephesum abii (*al.*). 591 in Elatiam ... eat. Curc. 67 in Cariam (*cf. Onom. II 188, 7*). 562 in Epidaurum. Men. 49 in Epidamnum (70). Poen. 87 in Anactorium. 94 in Calydonem. Pseud. 1098 in Sicyonem. Trin. 112 in Seleuciam (*nisi est nom. terrae*). CATO or. frg. 1, 18 in Turtam (1, 19). MART. 4, 62, 1 Tibur in Herculeum. QVINT decl. 333 p. 310, 15 in (*del. Ritter*) Athenas. FRONTIN. strat. 1, 3, 6 in Troezena. ITALA (= VVLG.) Is. 39, 6 (Tert. adv. Marc. 4, 15 p. 466, 7) in Babylonem (εἰς). Matth. 2, 1 [codd. b c d g^1 q] venerunt in Hierosolyma(m) ([εἰς, *Vulg.* venerunt I.]. *al.* PEREGR. Aeth. 12, 11. *et al.*). ITIN. Anton. Plac. rec. A 4 in Cana. *al.* VIR. ill. 85, 5 in Alexandriam (*al. cf. p. 779, 74*). HIL. coll. antiar. A V 4 p. 86, 26 in Ariminum. *al.* DARES 15 in Aulidem. ANON. Vales. 11, 50 in Veronam. *al.* HEGES. 4, 14 in Caesaream. VVLG. gen. 35, 3 in Bethel (*sollemniter c. indecl., rarius c. aliis, e. g.* act. 20, 13 in Asson; *acc. nudus fere nonnisi in formis secundae decl.*). *et al.* c. *nom. partium urbium*: LIV. 24, 21, 7 in Achradinam (*partem urbis Syracusarum*) convenire (*rarius acc. nud., v. Weißenborn-M. ad 24, 23, 4*). *sollemniter de portu* (*cf. infra l. 39*): PLAVT. Bacch. 235 ibo in Piraeum (CIC. Att. 6, 9, 1. 7, 7, 1. 7, 3, 10. *cf. Vahlen, Op. acad. II 547*). *cf. et*: TER. Eun. 987 in astu (CIC. leg. 2, 2 VITR. 8, 3, 6; *at Nep. Alc. 6, 4* astu).

b in *c. abl.* (*pro locat. vel abl.; v. Funaioli, ALL 13, 335 sqq. vix recte trad.*: LIV. 5, 52, 8 in monte Albano Lavinioque [Laviniique *vulgo*]. 42, 26, 7 in Syria ... in Alexandria [Alexandriae *Gron.*]. *de colle Romae, non de urbe cogitatur*: 45, 16, 5 in Velia): α *primae et sec. decl.*: Ⓘ *sing.*: PLAVT. Bacch. 309 in Epheso (*al.* IREN. 3, 3, 4 [*ibid.* Ephesi]. HIER. vir. ill. 45). Curc. 341 in Epidauro (*al.*). Men. 267 in Epidamno. Poen. 896 in Anactorio (*rarius locat. ap.* PLAVT., *v. Funaioli, l. c. p. 336*). PLIN. nat. 2, 211 in Ilio. 6, 171 in Berenice. *al.* (*ubique de vicinitate ut vid.; v. Funaioli l. c. p. 337*). ITALA act. 9, 10 (cod. e) in Damasco ([ἐν]. VVLG. act. 9, 27). Rom. 1, 15 (cod. d) in Roma (ἐν, *Vulg.* Romae). I Cor. 1, 2 (cod. g) in Corintho. II Tim. 4, 20 (cod. g) in Mileto. CYPR. epist. 75, 7 in Iconio. *al.* AVG. epist. 228, 6 p. 489, 7 in Alexandria (*al. cf. l. 16*). Ⓘⓘ *plur.* (*de* LIV. 23, 43, 5 in Tifatis *et* 24, 31, 7 in Leontinis *v. Funaioli l. c. p. 336*): OV. met. 15, 164 Abanteis templo Iunonis in Argis (*cf.* PLIN. nat. 36, 58 in Thebis delubro Serapis. *al.*). PLIN. nat. 13, 5 in Solis Ciliciae. 31, 29 in Eurymenis ... in Colossis. CIL III 549 (*a. 140*) in Novis Athenis (ITALA I Thess. 3, 1 [cod. g] in A. [HIER. in Ier. 4, 23, 4]). ITALA (= VVLG.) I Thess. 2, 2 (codd. d f g) in Philippis. *al.* β *tertiae decl.* (CAES. civ. 2, 18, 1 *v. l. 39. falso trad.*: VAL. MAX. 1, 8 ext. 7): PLIN. nat. 31, 11 in Troezene. HOMER. 147 in Aulide (GRAN. LIC. p. 33, 14). EPIST. Alex. p. 214, 13 in Babylone (HIER. in Ier. 1, 1, 5 *al.*). AVELL. p. 36, 29 apud Palaestinam in Eleutheropoli. *et al.* c. *nom. partium urbium*: PLAVT. Capt. 489 in Velabro. CIC. parad. 50 in Carinis. *et al.* *non de urbe ipsa cogitatur, sed de portu* (*vix recte trad.*: CAES. civ. 2, 18, 1 in [*del. edd.*] Hispali): TER. Eun. 539 in Piraeo (*cf. supra l. 11*). CIC. Att. 8, 3, 6 in Caieta (14, 7, 1). *de agro*: LIV. 38, 39, 8 VITR. 7 praef. 2. *de vicinitate v. p. 769, 70.*

2 *insularum*: a in *c. acc.*: PLAVT. Cist. 161 in Lemnum aufugit (Ter. Phorm. 66 [*alibi acc.; v. Hauler ad l.*]. VAL. FL. 2, 198). Merc. 933 in Cyprum (*v. Onom. II 797, 84 sqq.* [*acc. nud.*: *45 sqq.*]). IVV. 6, 563 in Cyclada. b in *c. abl.*: *I^{ae} et II^{ae} decl.*: TER. Andr. 931 in Andro. Hec. 171 in Imbro. Phorm. 873 in Lemno (1004. [*6^{ies}* Lemni]). VARRO rust. 1, 7, 6 Cretae ... in Cypro. 2, 7, 1 in Peloponneso. CIC. leg. agr. 2, 50 agros in Cherroneso (PLIN. nat. 4, 47). Planc. 27 in Creta (*rarius locat.* -ae, *v. Onom. II 708, 19. 82*). OV. Pont. 4, 3, 54 in tota ... Anticyra. PLIN. nat. 8, 58 in Samo (35, 37). *al. III^{ae} decl.*: CIC. Att. 16, 2, 3 in Neside (16, 13, 6).

3 *terrarum*: *passim inde a* PLAVT. Trin. 599 in Asiam aut in Ciliciam (*etiam de insulis magnis ut* in Siciliam, in Sardiniam), *item in c. abl. inde a* PLAVT. Cas. 71 in Graecia et Carthagini. *specialia*: *tam* in Aegyptum, in Aegypto *quam* Aegyptum, Aegypti (*hoc rarius*) *legitur* (*v. vol. I 956, 67, 79. cf. Wölfflin, ALL 7, 1892, 581 sq.*). *praeterea acc. nud. legitur ap.* LIV. ANDR. carm. 14 Graeciam redire (*cf. Heckmann, IF 18, 1905/6, 344; dub.* PORC. LIC. carm. frg. 4, 7) *et inde a* VERG., *ubi de graecismo cogites; in prosa inde a* BELL. Hisp. 22, 7 profugere Baeturiam (*S*, in B. β). 35, 3 Lusitaniam proficiscitur, *dein* CVRT., PETRON., TAC., FLOR. *al.* (*dub. vel falso trad.*: LIV. 8, 24, 17 Epirum devecta. 10, 37, 1 [*v. Weißenb., Krit. Anh.*]. 27, 4, 6. PLIN. nat. 3, 133 [⟨in⟩ Italiam *vulgo*]). *abl. nud. legitur inde a* FLOR. epit. 1, 18, 11 (*de* SALL. Iug. 33, 4 *sim. v. Schmalz-Hofmann^5 p. 453. falso trad.*: PLIN. nat. 34, 68). *adde*: OROS. hist. 2, 12, 8 in rure (AVG. epist. 10, 1 COD. Theod. 16, 5, 34 pr. COD. Iust. 11, 48, 22, 4).

4 *populorum* (*cf. W. Schulze, Kl. Schr. 529 adn. 6; Jacobsohn, KZ 57, 1929, 97*): a in *c. acc.*: PLAVT. Persa 718 quo illum sequar? in Persas? (SVEIVS carm. frg. 1, 5 NEP. Ages. 4, 1 *al.* HOR. carm. 1, 21, 14 in P. atque Britannos [*cf. l. 77*]. *et al.*). NOV. Atell. 48 dixi iturum ... in Tuscos (LIV. 3, 13, 8). CIC. Quinct. 80 in Sebagninos ... veniunt. Att. 13, 31, 3 se ... non iturum in Parthos. CATVLL. 11, 2 in extremos penetrabit *Indos eqs.* (PLIN. nat. 13, 140 IVL. VAL. 3, 1 p. 112, 5). CAES. Gall. 2, 35, 3 in Carnutes, Andes, Turones. *passim c. nom. tribuum Gallorum.* HOR. carm. 1, 35, 29 in ultimos ... Britannos. 3, 4, 22 in arduos tollor Sabinos (*al.*). OV. Pont. 2, 10, 50 in ... Getas ... venis (trist. 5, 12, 10). LIV. 2, 9, 6 missi ... in Volscos (*al.*). 21, 59, 10 in Ligures (*al.*). 24, 44, 9 profecti ... Sempronius in Lucanos, in Apuliam Fabius (*al. cf. p. 801, 3*). 26, 11, 11 in Samnium ..., in Paelignos. *al.* MANIL. 4, 654. TAC. hist. 4, 18, 4 *al.* CAPITOL. Maximin. 10, 2 in Germanos transire. *et al.* *adde*: CIC. epist. 15, 9, 1 missi in ultimas gentis. LIV. 38, 18, 3 in eam gentem (*sc. Tectosagos*) iturum

[*Bulhart-J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Eposognatum. **b** in *c. abl.* (*cf. p. 776, 35. 800, 27*): PLAVT. Mil. 648 Ephesi sum natus, non ... in Apulis. CATO agr. 135, 1 Suessae et in Lucanis. VARRO ling. 5, 74 in Sabinis (*al.*). 7, 39 in Lucanis. rust. 2, 1, 2 in Bruttiis (CIC. S. Rosc. 132. CAES. civ. 1, 30, 4 in Lucanis Bruttiisque. *al. v. Wölfflin, ALL 12, 1902, 332*). CIC. dom. 116 in Marsis. div. 1, 46 in Persis. *al.* CAES. Gall. 1, 3, 4 in Sequanis. LIV. 2, 34, 4 in Volscis. 4, 55, 8 in Aequis. *et al.*

C *abundantiae* (*cf. Svennung, Unters. Pallad. 336 sq.*): CIL III 433 in memoriae causam contubernali carissimo. VI 6469 (*s. I*) ob pietatem erga inse. CE 729 A 2 (= INSCR. christ. Diehl 3538a) per triginta septem devixit in annos. IORD. Get. 54 ad Ripheos usque in montes ([*v. Löfstedt, Syntact. II 231*]. ORIBAS. syn. 6, 11 [cod. A a] a primo u. ad in fine). TERT. mart. 6 hominis causa ... in causa dei (*sim.* cult. fem. 2, 1 patient. 7 p. 12, 10 *al.*; *cf.* VLP. dig. 3, 2, 13, 7 *al.* [*falso trad.*: NON. p. 264, 8]). MART. CAP. 6, 636 in (*del. Kopp*) urbis Romae gratia (*cf.* SYMM. epist. 5, 80 in gratia⟨m⟩ mea⟨m⟩ [*add. edd.*]).

D *fig. etymol.*: *c. acc.*: COD. Theod. 10, 10, 3 (= Iust. 10, 11, 5) quod ex ... patrimonio ceciderit in casum. INSCR NotScav. 1914 p. 201 n. 29 (*Pompeiis*) In sumptum sumpsi. *c. abl.* (*v. et p. 770, 38. 786, 3*): PLAVT. Merc. 226 somnia in somnis danunt (*cf.* Rud. 773 in s. somniavi). ITALA lev. 15, 33 (Lugd.) qui fluit in fluxu sanguinis. num. 16, 9 (Lugd.) serviatis in servitute (λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας, VVLG. in cultu).

E *graecismi et hebraismi scripturae sacr. et* ECCL.: **1** in *c. inf.* (*sec.* εἰς *vel* ἐν *c. inf.*; *v. et p. 773, 12*): ITALA Rom. 4, 16 (cod. g) in esse firmam promissionem (εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν, *Vulg.* ut) MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 9 p. 1024[C] *intellegentia sensum* fortificat in operari et agere. PS. AVG. categ. 12 p. 1432 *categoria invenitur* in facere ..., in pati *eqs.* VEN. FORT. Mart. 2, 220 cui minus in posse est, satis est ostendere velle. *adde*: VVLG. Sirach 50, 11 in accipiendo ipsum stolam gloriae et vestiri eum. ITALA Luc. 24, 15 (cod. d) factum est in eo fabulari eos. *c. gerund.*: ITALA num. 4, 15 (Lugd.) in promovendo castra. deut. 31, 11 (Monac.) in coeundo omnem Israel. iud. 11, 31 (Lugd. *al.*). psalm. 52, 7 (Veron.). 101, 23 (= VVLG.). Ezech. 18, 27 (Didasc. apost. 16, 3). Matth. 13, 25 (cod. δ) in autem dormiendo homines venit inimicus (*Vulg.* cum autem dormirent). *al. v. et l. 32.* *alias versiones eiusdem structurae v. p. 779, 15. 793, 66. 799, 69.*

2 *uterque casus invenitur* (*ut in gr., cf. hebr.* בְּ): confidere: *v. vol. IV 208, 39 sqq. 55 sqq.* fidere: *v. vol. VI 695, 66. 696, 63.* credere: *v. vol. IV 1146, 36 sqq. 1149, 28 sqq.* sperare: *v. s. v.* iurare (*cf. Blaß-Debrunner § 206, 2*): ITALA Matth. 5, 34 (codd. d k. Iren. 4, 2, 5) iurare ... neque in caelum ... neque in terram ... neque in (*per Iren.*) Hierosolyma ([ἐν, *Vulg.* per]. *al.*). VVLG. Am. 8, 7 in superbiam Iacob (κατά). Ier. 12, 16 in Baal ([ὀμνύειν τῇ B.]). ITALA deut. 6, 13 (Tert. scorp. 2) in nomine eius deierabis ([ἐπὶ τῷ ὀ., *Vulg.* per]. 10, 20 [Lugd. = VVLG.] iurabis. *al.*). *cf.* VVLG. I reg. 17, 43 maledixit ... in diis suis. *sim. al.* in nomine (-en; *cf. gr.* ἐν ὀνόματι *et* εἰς ὄ., *hebr.* בְּשֵׁם): ITALA Matth. 28, 19 (Tert. bapt. 13) tingentes eas in nomen patris (εἰς, VVLG. in nomine). INSCR. christ. Diehl 1844 *al. cf. l. 47. v. s. v.* nomen *et cf. p. 787, 52.*

3 *parataxis substantivorum* (*genuina quaedam ut* CATO or. frg. 53 adesse in diem ex die *congessit Landgraf, ALL 5, 165* [*cf. p. 737, 10*]. *legitima sunt etiam talia*: LEX colleg. salut. Dian. [CIL XIV 2112] 2, 25 quisquis ... de loco in alium locum transierit): TERT. adv. Val. 31 p. 207, 7 ubi de loco in locum transmigratur (*al. cf. l. 56*). coron. 1 p. 418, 2 Oe. fugere ... de civitate in civitatem (*al.*). paenit. 10, 1 de die in diem differre (VVLG. Is. 58, 2 [ἡμέραν ἐξ ἡμέρας]. *et al. cf.* ITALA iud. 11, 40 [Lugd.] ex diebus in dies. *v. et l. 54*). ITALA lev. 25, 23 (Lugd.) ab anno in annum ([ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ]. *al.*). VVLG. Sirach 39, 13 a generatione in generationem ([*al., etiam* in -em et -em *sim., v. vol. VI 1787, 16 sqq.*]). Rom. 1, 17 ex fide in fidem. *al.* AVG. civ. 11, 21 p. 489, 15 D. MARCELL. chron. II p. 98, 514, 1 a mari in mare. *et al.* *cf. et p. 798, 40. 57.*

IV *ellipsis sim.*: **A** *subst. omittitur* (*non collegi quae ex anteced. supplentur, e. g.*: RHET. Her. 4, 45, 58 in verborum exornationibus ..., in sententiarum. VARRO ling. 10, 53. MELA 1, 111 in Heniochorum finibus Dioscorias ..., Sindos in Sindonum. *liberius*: VARRO ling. 8, 36 cum recto casu ... eadem in dandi [*cf.* 8, 66. 68]. 8, 60 ut in his singularibus, sic in multitudinis [*sc. numero.* 8, 66]. CIC. Att. 12, 37, 2 hortos mihi conficias necesse est. maxima est in Scapulae celebritas. VITR. 9, 8, 13 in Capricorni [*sc. signo*]): **1** *in c. acc.* (*cf.* PORPH. Hor. sat. 1, 9, 35 hodie 'in Claudi' vel 'in Telluris' dicimus nec addimus 'aedem' aut 'templum'): VLP. dig. 8, 5, 8, 7 cuniculum pergentem in Ursi (*sc. fundum sim.*). **2** in *c. abl.* (*v. Wölfflin, ALL 2, 1885, 368 sq.; cf. l. 67 sqq.. alia res de* ITALA Luc. 2, 49 [codd. ff_2 l q] in patris mei [ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου, VVLG. in his quae patris mei sunt], *ubi pronomen graec. parum accurate non expressum est. graecismum* [*sc.* πόλει] *deprendas in his*: CONC.[S] I 2 p. 46, 24 synodo ... congregata in Nicaenorum [*I 1, 1 p. 34, 16* ἐν τῇ Νικαιέων]. I 3 vers. Tur. p. 51, 15 in Ephesenorum [*cf. p. 50, 12* ad Ephesiorum]): *subauditur*: '*templo*' (*cf. l. 75*): CIC. Att. 16, 14, 1 in Telluris. ACT. Arv. Anton. P. A (CIL VI 2087) 4 in divorum. IVLIAN. dig. 30, 96 pr. in Cast⟨o⟩ris. TERT. pall. 4 p. 943 Oe. in Bellonae. '*libro*': CIC. Att. 13, 32, 3 in Libonis (*sc. annali. cf. 13, 30, 3*). FEST. p. 242, 5 in epistularum. PS. TERT. adv. Iud. 13 p. 736, 22 Oe. in Regnorum (PRISCILL. tract. 2, 60 *al.*). PS. CYPR. mont. 3 in Geneseos. PS. PROSP. prom. 2, 22, 47[extr.] in Iudicum. *adde*: GRILL. rhet. p. 71, 23 M. Tullius in (*om. G*) pro Ligario (*cf. infra l. 82*). '*hortis*' (*cf. p. 801, 72*): VOPISC. Tac. 16, 2 in Quintiliorum. '*terra*': HIER. epist. 54, 16, 2 in Iudaea ... et in gentium. '*coemeterio*': CHRONOGR. a. 354 chron. I p. 70, 1. 4, 12. 71, 4 INSCR. christ. Diehl 2132. '*balneo*': CIL XIII 1983, 13 vade in Apolinis lavari. ?'*horreis*': CIL XIV 20 proc(urator) ad oleum in Galbae. '*die*': INSCR. Ital. X 2, 180 in s̄c̄i Valentini Petrus obiit.

B *verbum deest*: **1** in *c. acc.* (*rarius in enunt. secund., e. g. l. 33. 34. 37. dub.: e. g.* SALL. Iug. 100, 1 [⟨pergit⟩ *Ahlb.*]. PLIN. nat. 22, 75. *aposiopes.*: TEST. Verr. Cic. Verr. II 1, 79 'non multo post in domum'. *zeugma*: HOR. carm. 3, 24, 45 vel nos in Capitolium [*sc. feramus*] ... vel nos in mare ... gemmas mittamus. AETNA 89. *aliter* VERG. ecl. 9, 1 quo te, Moeri, pedes? an, quo via ducit, in urbem? [*v. Serv. ad l.*]): **a** *de loco et derectione*: PLAVT. Rud. 583 barbarum hospitem mi in aedis (*sc. venire*) nil moror. TER. Eun. 626 in convivium illam (*sc. accersi*)? 774 in medium huc agmen cum vecti, Donax *eqs.* (*sc. procede*). 844 ego me[t] in pedes quantum queo (*sc. conicio, i. 'fugio'*) in angiportum *eqs.* CATO agr. 136 eam partem in pistrinum politor (*sc. dabit*). VARRO rust. 3, 17, 10 candidatus ... se in villam (*sc. contulit*). CIC. Verr II 2, 90 confirmavit eos in Sthenium quidquid vellent (*sc. dicerent. cf.* Phil. 13, 40 [*v. Lebreton, Études p. 100*[1]]. Cato 61 in quem illud elogium [*sc. scriptum est*]. PAVL. FEST. p. 224 in eadem verba iurantes tantummodo dicunt: 'idem in me'). ac. 2, 1 post in Africam, inde ad consulatum (*sc. venit. cf.* Att. 7, 21, 2. 10, 4, 12 *al.*). Att. 2, 8, 2 inde cogito in Tusculanum (*v. vol. III 1470, 6 sqq.*). 5, 17, 3 Cicerones nostros ... secum in regnum (*sc. duxit*). 13, 24 in alteram aurem (*sc. me vertam*). 15, 5, 3 quodsi ... L. Antonius in D. Brutum, reliqui in nostros (*sc. proficiscentur. cf.* VERG. Aen. 9, 51 ecquis erit, mecum ... qui primus in hostem [*sc. pugnet*]? FLOR. epit. 3, 6, 12 *al.*). *al.* PROP. 3, 5, 30 in nubes unde perennis aqua (*sc. venerit.* PLIN. nat. 1, 12, 3—5. *in primario en.*: SEN. Herc. O. 1265 TERT. monog. 12 p. 781, 24 Oe.). LIV. 1, 18, 3 ex quibus locis ... quae fama in Sabinos (*sc. allata esset*). 23, 47, 6 minime sis cantherium in fossam (*sc. demiseris sim.*). STAT. Theb. 3, 360 nunc tempus in hostes (*sc. ruere sim.*). 3, 370 in me haec tela mei (*sc. parabatis*)! PLIN. paneg. 23, 6 inde (*cf. supra l. 30*) tu in palatium *eqs.* TERT. anim. 6 p. 307, 15 sic Thales in puteum (*sc. cecidit*). adv. Marc. 1, 9 p. 300, 28 ad lineas rursum et in gradum (*sc. consiste*). *al.* CIL VIII 8188 invide, in faciem (*cf. Cagnat, Mél. P. Thomas 1930 p. 85*). *et al.* **b** *de tempore*: CIC. Att. 1, 17, 11 sed in aliud tempus (*sc. differo. cf.* 10, 26, 1). 10, 4, 11 se nolle in proximum annum (*sc. fieri consulem*). **c** *de effectu et fine* (*cf. et p. 754, 49. 759, 29*): CATO agr. 150, 1 agnus diem et noctem qui vixerit in fructum (*sc. accedet*). MANIL. 5, 374 haec in luxum (*sc. 'sunt' sim., i. 'luxuriam produnt'*). SEN. epist. 81, 25 tunc quoque in hoc dumtaxat (*sc. procedit sim.*), ut *eqs.* FLOR. epit. 4, 2, 67 statim exercitus in fugam (*sc. versus est*). *et al.*

2 *in c. abl.* (*aposiopesis* [*cf. l. 15*]: CIC. Att. 9, 7, 3 beneficium sequor ..., non causam, ut in Milone, ut in —: sed hactenus): *exempla lectissima*: CIC. Att. 7, 20, 2 ego autem in Italia καὶ συναποθανεῖν. 10, 9, 1 dum, quid in Hispania (*sc. geratur, comperiamus. cf.* 10, 13, 3). 10, 12a, 2 in quo si quod σφάλμα, vides, quam turpe. 12, 1, 1 eo die cogitabam in Anagnino, postero autem in Tusculano; ibi unum diem. 14, 17, 1 litterae tuae ..., in quibus multa sapienter (*cf.* 15, 2, 1). 14, 22, 2 moneor a multis, ne in senatu Kalendis. *al.* MART. 10, 49, 4 *v. p. 774, 42.*

C *breviloquentia* (in *c. abl.*): DON. Ter. Ad. 260 'domi' adverbium est in loco (*cf.* 28).

V *de declinatione vocum ab* in *c. abl. pendentium*: **1** *non declinantur indeclinabilia*: VARRO ling. 6, 58 ut in hoc: 'proludit' (*v. vol. VI 2730, 14. 16. 21*). 8, 3 in 'lego' et 'legi'. CIC. orat. 154. **2** *declinantur declinabilia* (*e. g.* VARRO ling. 5, 171 ut in 'selibra' et 'semodio'), *exceptis locis ubi scriptor in forma vocis insistit, e. g.* CIC. orat. 161 postremae duae litterae quae sunt in 'optimus'.

VI *iuxta posita* (*per 'in' locus accuratius definitur, v. libros s. ex vol. V 2, 1128, 68 allatos*): **A** *adv. pron.*: PLAVT. Men. 835 quo ... in silvam? (TER. Haut. 968). CALP. hist. 27 eo in conclave. OV. epist. 5, 74 illuc ... in mea saxa. *et al.* (*cf. et s.* huc *et s.* eodem *p. 209, 17. 18. 49. 66*). **B** in *bis*: CATO agr. 115, 1 in vinum ... manipulum coicito in amphoram. VARRO rust. 1, 54, 2 CIC. Quinct. 38. Verr. II 1, 73 in Asiam ... in alienissimam provinciam (*cf.* II 4, 61 Att. 5, 13, 3. CAES. Gall. 1, 54, 2 in hiberna in Sequanos. *et al.*). dom. 5 in senatum ... in Capitolium. CHIRON 958. *et al.* *in tit.*: SENT. Minuc. (CIL I[2] 584) 12 in fontem in Manicelum. LEX Iul. mun. (CIL I[2] 593) 15 intabulam in album. *al.* *c. abl.*: CATO agr. 7, 2 uvae in olla in vinaceis conduntur. CIC. rep. 6, 20 *habitatur* in terra ... angustis in locis. PEREGR. Aeth. 33, 2 in evangelio in cata Matheo. *et al.*

C *post acc. nominum urbium* (*terrarum: v. l. 76*): CIC. rep. 2, 34 Tarquinios, in urbem Etruriae (BELL. Alex. 43, 2 SALL.

[Bulhart-J. B. H.]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Iug. 75, 1. *cf.* NEP. Alc. 4, 4 Thurios in Italiam [LIV. 1, 60, 2 *al.*]). LIV. 3, 58, 1 Regillum, antiquam in patriam. 21, 15, 3 Carthaginem Novam in hiberna (*al.*).

VII *de iteratione sim.*: **A** *in coordinatione*: **a** *coni. copulativae*: *α* atque: in *iteratur*: LIV. 5, 40, 1 in Capitolium a. in arcem. *et al.* CATO or. frg. 70, 1 in nervo a. in compedibus ... in auro a. in purpura. CIC. Sull. 3. *et al.* *non iteratur*: CAES. Gall. 2, 3, 2 in fidem a. (*β*, a. in *α*) potestatem. LIV. 6, 28, 3. *et al.* VARRO rust. 1, 17, 2 in Asia a. Aegypto et in Illyrico. CIC. p. red. ad Quir. 20. *et al.* et: in *iteratur*: RHET. Her. 3, 13, 23 in continuationem et in distributionem. CIC. inv. 2, 17 (*v. Stroebel, Tulliana p. 28*). *al.* HOR. sat. 2, 6, 16. *et al.* CIC. Sull. 39 in iudiciis et in quaestionibus. *et saepe. nota*: ARNOB. nat. 5, 41 p. 210, 23 in Martis et in Veneris vinctione. *non iteratur*: RHET. Her. 3, 2, 3 in vim et dolum. *al.* CIC. part. 44. *et al.* VARRO ling. 5, 15 in stabulo et taberna. *al.* CIC. Verr. II 1, 34. *et saepe. nota*: VITR. 3, 2, 3 in aede Iovis et Fauni (*i. in aede Iovis et in aede Fauni*). -que: in *iteratur: v. p. 805, 55.* *non iteratur*: LIV. 5, 39, 9 in arcem Capitoliumque. *et al.* CIC. Sull. 21 in tanto imperio tantaque potestate (dom. 140 *al.*). rep. 1, 28 CAES. civ. 1, 4, 3 *et al.* neque: *iteratur semper praeter* CIC. Verr. II 4, 1 (*dub.*). epist. 13, 4, 1 (*dub.*). LVCR. 5, 130 OV. trist. 5, 4, 9 [*falso trad.* CORN. SEV. carm. frg. 13, 21].

b *disiunctivae*: aut: in *iteratur: saepe.* *non iteratur*: PLIN. nat. 18, 304 aut in ... grani corio ... aut suci pinguedine ... aut amaritudine (QVINT. inst. 11, 3, 156 CHAR. gramm. p. 70, 24 B.). -ve: in *iteratur: v. p. 805, 74.* *non iteratur*: CIC. Brut. 225 in agendo dicendove. nat. deor. 1, 97. *et al.* vel: in *iteratur*: CATO agr. 36 in pratum v. in hortum v. in segetem. *et al.* CIC. Flacc. 22 v. in accusatore ... v. in patrono. *al.* *non iteratur* (*falso trad. ut vid.*: RHET. Her. 2, 25, 39): CIC. fin. 2, 81 in omni ... arte v. studio v. quavis scientia v. in ipsa virtute. off. 2, 55 v. in re (in re v. *al.*) quaerenda v. augenda (CVRT. 5, 1, 1 COLVM. 2, 9, 2 *al.*). CELS. 2, 33, 2. *et al.* an: *iteratur: passim.* *non iteratur*: LIV. 33, 36, 15 utrum in Boios prius an Insubres ... exercitum duceret. PLIN. nat. 15, 6 in torcularibus fiat an ramis. QVINT. inst. 11, 1, 47 CELS. dig. 47, 2, 68 pr.

c *comparativae*: quam: *iteratur: saepius.* *non iteratur* (*dub. vel falso trad. e. g.*: CIC. ad Brut. 1, 15 [= 9, 23 Sj.], 13 LIV. 28, 9, 18 TAC. dial. 34, 5): AFRAN. com. 258 in te ... q. commercatis ... edulibus. VARRO rust. 3, 9, 9 potius in concipiendo ... q. incubando (*cf.* SALL. or. Lepid. 1 in tutandis periculis magis q. ulciscendo teneamini [*aliter Wirz-Kurfeß ad l.*]. NEP. Them. 1, 4 LIV. 3, 19, 4 *al.*). LVCR. 5, 1344 NEP. Alc. 1, 3 OV. epist. 5, 111 *al.* LIV. 4, 58, 4. *et al.* sicut: *non iteratur*: COLVM. 8, 2, 9 in his quoque s. feminis. ut: *iteratur: saepius.* *non iteratur*: TER. Phorm. 476 itidem in hac re ut [in] aliis strenuom hominem praebuit. OV. am. 1, 9, 18 in rivale ... ut hoste (*sim.* met. 14, 49 Pont. 1, 7, 16 PLIN. nat. 15, 17. 106. 16, 221).

d *adversativae*: sed: *iteratur*: CIC. Cael. 40 non solum in moribus nostris, sed vix iam in libris. *et al.* *non iteratur* (*ex parte dubia. certe vix recte trad.*: CELS. 2, 8, 32 non in vesicam, sed ⟨in⟩ intestina. SEN. benef. 1, 6, 3 ITALA I Cor. 4, 20 [Tert. pudic. 14 p. 248, 11]): CIC. Flacc. 17 non solum in Graecia, sed prope cunctis gentibus. CELS. 2, 1, 7 in ceteris quidem partibus, sed maxime obscenis (PLIN. nat. 8, 199. 25, 141). TAC. dial. 28, 4 non in cellula ... nutricis, sed gremio ... matris.

e *asyndeton*: *iteratur* (*anaphora q. d.*): RHET. Her. 1, 5, 8 in odium, in invidiam, in contemptionem (*ter ut etiam*: part. 3 Att. 1, 16, 1 SEN. epist. 104, 28. *et al.* *quater*: APVL. met. 6, 22 TERT. resurr. 4 p. 30, 5 *al.*). SALL. hist. frg. 4, 62 in nuda, in tecta corpora. VERG. Aen. 10, 676 LIV. 41, 6, 9. *et al.* *non iteratur* (*nota*: LVCIL. 1327 quīs in ..., quīs ... rebus [PROP. 2, 34ᵇ, 78 STAT. silv. 3, 4, 52]): PLAVT. Asin. 142 in pannis, inopia. Rud. 675 CATO agr. 132, 1 LVCIL. 192 VARRO Men. 448 rust. 2, 7, 15 CIC. Verr. II 4, 68. *et al.* *in appositione*: *iteratur*: CIC. inv. 1, 20 exordium in duas partes dividitur, in (*om. Quint. inst. 4, 1, 42*) principium et insinuationem. de orat. 1, 68 in tris partis ..., in ..., in .., in. *et al.* VARRO ling. 5, 75 in tribus locis ..., in aëre, in aqua, in terra. CIC. Verr. II 1, 13 duabus in rebus, in laudando atque repetendo. Lael. 97 in scaena id est in contione (*al.*). *et al.* *non iteratur*: SCIP. min. or. frg. Gell. 6, 11, 9 in duabus rebus ..., malitia atque nequitia. CIC. Verr. II 1, 129. Phil. 1, 18 in maximis rebus, id est legibus (*al.*). de orat. 2, 213 *al.* CAES. Gall. 6, 14, 3 OV. met. 2, 529. *et al.*

B *in subordinatione (enunt. rel. sim.) non iteratur*: in *c. acc.* (*dub.*: LIV. 23, 31, 11 ⟨in⟩ *edd.*): *sine verbo*: CAEL. Cic. epist. 8, 9, 2 Galliae ... in eandem condicionem quam ceterae provinciae vocantur. *c. verbo*: CIC. dom. 17 rem p. ... in id discrimen, quod vocabatur, non esse venturum. LIV. 22, 33, 9 in eam diem quam redissent. 29, 25, 8 in totidem dies quot frumentum. MAR. VICTORIN. in Phil. 3, 15/6 p. 1223ᴮ in id, quod pervenimus (*al.; cf. Souter, The earliest lat. comment. on the epistles of St. Paul p. 38*). in *c. abl.*: *sine verbo* (*cf. p. 804, 9*): CIC. leg. agr. 2, 61 in eodem quo ceteri iure versari. Lig. 2 fin. 4, 56 *al.* Att. 8, 11ᴰ, 3 epist. 10, 31, 1. *et al.* *c. verbo* (*vix huc ref.* LVCIL. 724 in eo dare, quo superatur manus. *exempla qualia* BELL. Afr. 41, 3 in eo loco quo paulo ante commemoravi *v. s.* qui. *falsa l. v.: e. g.* CIC. Sull. 61 Arch. 26): CIC. Rab. Post. 23 in hoc ... Postumo non ignoscam ... quo videam sapientissimos homines esse lapsos. Phil. 2, 37 me ... tanta in maestitia fuisse quanta ceteri ... fuissent (*c. eodem verbo in utroque enunt. cf.* leg. 3, 33 *al. sim.* LIV. 10, 31, 13. *et al.*). SALL. Iug. 56, 1 in ea parte, qua sita erat (HYG. Gell. 5, 8, 2). CELS. 4, 6, 5 in eo conclavi, quo cubavit aeger. *et al.* (*cf. Löfstedt, Zur Sprache Tert.s p. 63 adn. 3*). *inverso ordine*: PROP. 2, 1, 46 qua pote quisque, in ea conterat arte diem. VITR. 6, 1, 3 quibus locis ..., in his.

C *fig. q. d.* ἀπὸ κοινοῦ: in *c. acc.*: PLAVT. Pseud. 124 oculum anne in aurem? CATVLL. 33, 5 cur non exilium malasque in oras itis? LVCR. 4, 148 aspera saxa aut in materiam ligni. VERG. Aen. 5, 512 notos atque atra volans in nubila. 8, 375. 9, 801 (*cf. Düring, De Verg. serm. ep., Diss. Göttingen 1905 p. 38*). HOR. carm. 3, 25, 2 STAT. Theb. 9, 801 CLAVD. 19, 33. in *c. abl.* (*quae e prosae script. attulerunt Baehrens, Philol. suppl. 12 [1911/12], 236 sqq. et Klotz, Glotta 6, 1915, 218 sq., fere nullius sunt pretii. certe falso trad. e. g. haec*: CIC. dom. 141. 146 [*def. Klotz l. c.*]. Phil. 13, 18 off. 1, 131 ad Brut. 1, 15 [9, 23 Sj.], 12 LIV. 45, 8, 4 PLIN. nat. 16, 198 QVINT. inst. 3, 8, 7 PAVL. dig. 30, 27 FIRM. math. 3, 4, 24 *al. vix recte trad. etiam* TAC. dial. 6, 6 ⟨in⟩ ingenio quoque, sicut in agro *eqs.* [*perperam Sörbom, Variatio serm. Tac. p. 49. 81* ingenio *ut dat., non abl. retinet*]): VERG. Aen. 9, 269 quo Turnus equo, quibus ibat in armis. OV. ars 1, 333 met. 6, 190. 7, 708. 10, 213. 14, 176 ut tumulo aut certe non illa condar in alvo. Pont. 3, 6, 26 trist. 2, 289. STAT. Theb. 3, 456 fibris pecudumque in sanguine. 5, 189 silv. 1, 2, 56. 1, 3, 50. *adde*: LVCR. 3, 623 neque flamma creari fluminibus solitast neque in igni gignier algor. PERS. 1, 131. *ab hac figura discernenda sunt variationis exempla, etsi hic illic dubites.* *abl. nud. et in c. abl.* (*minime offendunt talia, ubi abl. nud. legitime usurpatur*: CIC. Mur. 26 carmen ... cum ceteris rebus absurdum tum vero in illo. QVINT. inst. 1, 5, 42. *dub. var. l.*: CIC. ad Q. fr. 2, 13, 2 et [in *P*, *Wesenb.*] adiungendis hominibus et in quibusdam non alienandis [*cf. Sjögren ad l.*]. LIV. 3, 39, 7): COLVM. 12, 16, 1 aheno vel in olla nova fictili. TAC. hist. 3, 18, 1 rebus prosperis ... atque in adversis. *dat. et in c. abl.* (*cf. l. 23. dub.*: OV. met. 10, 213 [*nisi potius ad l. 24 ref.*]): SALL. Catil. 51, 42 virtus ... maior illis (in illis *l. v.*) fuit ... quam in nobis. PLIN. nat. 11, 10 ratio vitalis ... non certis inest membris, sed toto in corpore.

VIII *de collocatione*: **A** in *inter subst. et attribut. ponitur*: **1** *attributum antecedit* (*inprimis post pron. ut* qui, hic, alius *et ante subst. ut* pars [*v. p. 757, 16 sq.*], modus [*v. p. 757, 48 sqq.*], locus *sim.* *selectissima fere e prosae script. affero*): **a** *adi. et pron.*: PLAVT. Cist. 169 quas in aedis (*al.* CIC. inv. 1, 33. *et passim. in tit.*: LEX Corn. de XX quaest. [CIL I² 587] I 37 quamque in quisque decuriam [*cf.* TAC. hist. 3, 10, 4 sua quisque in tentoria. *al.*]. *al. cf.* PLAVT. Cist. 634 tuam in rem [Pseud. 253 *et passim. cf.* Merc. 786 *al.*]. Persa 691 hunc in collum [CIC. inv. 1, 78. *et saepe*]. CIC. inv. 1, 74 aliquam in rem [*al.*]. Phil. 11, 30 quamcumque in provinciam [*al. nota* GELL. 12, 5, 2 quem in locum cumque]. *et al., inprimis c.* alius, talis, tantus, uterque *sim.*). Pseud. 534 unum in diem (CIC. S. Rosc. 62 *saepe*). Stich. 625 summam in crucem (*al. cf.* CIC. Phil. 8, 29 maximum in discrimen. *al.*). *al.* TER. Andr. 782. LVCIL. 1291 Carpathium in pelagus (VERG. ecl. 6, 65. *et al.*). CIC. inv. 2, 178 omne in causae genus (*al.*). *et passim.* *aliae voces (fere encliticae) intercedunt* (*cf. l. 81*): CAES. Gall. 2, 21, 6 quam quisque (*cf. l. 47*) ab opere in partem casu devenit. VERG. Aen. 3, 494 alia ex aliis in fata. TERT. adv. Val. 33 p. 209, 6 hunc malui in locum distulisse (*interced. verb. ut*: OPTAT. 1, 13 p. 15, 16 *al.*). *duo attrib. varie collocantur*: RHET. Her. 1, 9, 5 quam in aliam rem (3, 5, 9 nullum in aliud periculum. CIC. top. 29 *al.*). CIC. inv. 1, 28 nullam in rem aliam (*cf.* Phil. 14, 21 has in sententias meas). 1, 47 certas quasdam in partes (*al.*). 2, 32 quam in similem suspicionem. Att. 12, 41, 2 unam hanc in (in h. *M*) rem. VELL. 2, 3, 4 quamlibet in tenuem ... tramitem. *c. abl.*: LIV. ANDR. trag. 39 dusmo in loco (CIC. Manil. 9 part. 114 *al.*). PLAVT. Curc. 711 quo in loco (*al.* TER. Eun. 542 *al.* CATO agr. 6, 4 *al.* LVCIL. 1327 RHET. Her. 2, 30, 48 *al.* CIC. inv. 1, 35 *al. et al. nota* PLAVT. Curc. 467 quo in quemque hominem ... inveniatis loco [LEX Corn. de XX quaest. (CIL I² 587) 1, 41 *al. cf. l. 47*]). LVCIL. 973 saevo ac duro in bello. 992 aliquo in celebri ... fano. CIC. inv. 1, 5 ea in re (div. in Caec. 61 NEP. Att. 1, 2 *al.*). Verr. II 3, 27 omnibus in aliis vectigalibus (*al.*). Scaur. 49 tota in hac causa (CAES. Gall. 5, 16, 1 *al.*). ac. 2, 6 quodam in libro. epist. 1, 9, 8 hac in causa. CAES. civ. 1, 77, 2 magno in honore (NEP. praef 5). *et al.*

b *gen. attrib.*: *ap. poetas*: LVCR. 1, 207 aëris in teneras ... auras. 5, 276. 6, 763 VERG. georg. 2, 326. *et passim.* *ap. script.*: CIC. Verr. I 23 cuius in regnum (Q. CIC. pet. 4 CAES. Gall. 2, 10, 4 BELL. Hisp. 6, 3. *et al. cf.* BELL. Hisp. 32, 8 eorum in fidem. NEP. Lys. 1, 5 horum in numerum [*al.*]). Balb. 5 nullius in delicti crimen. Scaur. frg. 5 proditionis est in crimen vocatus. *et al.* *liberius*: TERT. resurr. 52 p. 108, 16 honoris, non generis in differentiam. ARNOB. nat. 1, 59 p. 40, 7 verborum in lumina. *al.* *c. abl.*: *ap. poetas*: MAT. carm. frg. 14 ficorum in milibus tot. OV. am. 3, 8, 12. LVCAN. 6, 159

[*Bulhart-J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

Caesaris in voltu. CE 386, 6. *et passim.* *ap. script.*: CIC. Sull. 11 harum in utraque. Mil. 19 cuius in vita (Phil. 2, 87 LIV. 1, 22, 1 *al.*). *adde*: ARNOB. nat. 1, 29 p. 19, 21 humani in generis audientia. 6, 7 regnatoris in populi Capitolio.

c *adv. ut* tam *sim.*: PLAVT. Rud. 1147 tam in angustum ... locum. LIV. 7, 37, 8 quam in exiguum orbem. SPART. Hel. 6, 3 satis in caducum parietem. *c. abl.*: TER. Haut. 955 tam in brevi spatio (CIC. Verr. II 5, 127 tam in paucis). CIC. Verr. II 2, 109 multo in leviore causa (epist. 6, 12, 3). LIV. 8, 2, 5 haud in dubia spe. VAL. MAX. 1, 8, 7 quam in ancipiti opinione (PETRON. 55, 1). QVINT. inst. 3, 6, 63 paulum in alia ... opinione.

2 *subst. antecedit*: in *c. acc.*: *ap. poetas*: PLAVT. Asin. 88 verba in pauca. Most. 135 ingenium in meum (*cf.* LVCIL. 1139 tempus ... in ipsum [*al.*]. VERG. Aen. 12, 129 spatia in sua. *al.*). CIC. Arat. frg. 10 partem ... in unam. LVCR. 1, 170 oras in luminis (*cf.* VERG. georg. 3, 313 usum in castrorum. Aen. 6, 58 OV. met. 4, 507 *al.* SIL. 5, 5 HOMER. 513. *et al.* VERG. georg. 4, 528 aequor in altum. Aen. 1, 194 socios ... in omnis (*al.*). *al.* HOR. carm. 2, 7, 1 TIB. 1, 3, 58. OV. epist. 12, 82. *et passim.* *ap. script.* (*falso trad.*: SVET. Tib. 5 actaque in [*om. pars codd.*] publica): TAC. ann. 11, 3, 2 partem in aliam. in *c. abl.*: *ap. poetas*: ENN. scaen. 412 ore in ardenti. PLAVT. Capt. 406 rebus in dubiis. Truc. 718 ludo in istoc (*cf.* LVCR. 4, 262 corpore ... in nostro. 4, 798 locis in quīsque. VERG. Aen. 2, 654 sedibus ... in isdem. OV. am. 1, 4, 57. *et al.*). LVCIL. 573 legĕ in Pisonis (*cf.* LVCR. 1, 740 principiis ... in rerum. *al.* VERG. georg. 4, 419. *et al.*). 699 re in secunda. CATVLL. 64, 387 VERG. Aen. 5, 449. SIL. 14, 425 tam rebus in artis. *et al.* *ap. script.* (*dub.*: SISENNA hist. 53 tumulo in excelso [loco]): LIV. 26, 46, 2 parte in alia (QVINT. inst. 4, 2, 32. 12, 2, 15). ARNOB. nat. 1, 29 p. 19, 28 caecitate huius in corporis. 1, 37 p. 24, 20 veritate in liquida. 5, 1 p. 174, 5 dulcedine in potionis (*sim.* 5, 37 p. 207, 13).

B in *postponitur*: *post* qui (*anastrophe q. d.* *dub. trad.*: PLAVT. Cas. 182): LVCIL. 187 in eo numero quo in. CIC. inv. 1, 28 ab eo quo in. *post subst.* (*falso trad.*: PLAVT. Amph. 238): MANIL. 1, 245 somnosque in membra locamus (*def. Housm.* [vocamus *vulgo*]). AVIEN. Arat. 761 tergumque in ... litora ... subeunt (*i. 'nave aversa'*, *Housm. l. c.*).

C *hyperbaton* (*exempla duriora poetarum*): CVLEX 205 in fessos requiem dare ... artus. 256. ELEG. in Maec. 1, 12. OV. am. 1, 7, 26 valui poenam fortis in ipse meam. fast. 3, 306 MANIL. 4, 619. *et al.*

D in *in fine versus* (*falso trad.*: VARRO Men. 223): PLAVT. Cas. 678 in | crastinum. TER. Andr. 629 Eun. 631. 859 PACCVV. trag. 302 LVCR. 3, 705 HOR. carm. 1, 35, 39 IVV. 6, 58. 10, 244. *cf.* CATVLL. 76, 18 extrema iam ipsa in morte tulistis opem.

E *selectissima de collocat. obiecti a subst. pendentis: anteponitur gen.: saepius inde a* CATONE agr. 102. *rarius acc.*: CIC. Brut. 45 in bella gerentibus. 85 in suum cuique tribuendo. ACT. Archel. 35, 6. *et al.* *abl.*: PAVL. dig. 4, 5, 5 pr. in aqua et igni interdictione. *locut. praep.*: POMPON. dig. 16, 3, 12, 1 in ad exhibendum actione (*v. V. i. R. III 555, 16*). *cf. et* VLP. dig. 43, 18, 1, 2 in 'uti possidetis' actione.

F inque, in ... -que *sim.*: **1 inque:** in *c. acc.*: *ap. poetas: passim (fere initio versus) inde a* LIV. ANDR. carm. frg. 37 inque manum. VERG. Aen. 12, 293 in caput inque umeros (OV. met. 8, 254. *et al. polysynd.*: SIL. 8, 664). *ap. script.*: LEX agr. (CIL I^2 585) 42 inque eas leges. CIC. S. Rosc. 114 inque eam rem (*al.*). LEX Vrson. (CIL I^2 594) 82, 38 in iuga sing(ula) inque annos sing(ulos) (*al.*). VITR. 10, 6, 3 inque ea. *et al.* *in tit.*: CIL V 2090 *al.* in *c. abl.*: *ap. poetas*: CIC. carm. frg. 11, 73 inque Academia. LVCR. 2, 78 inque brevi spatio. *et passim* (*in fine versus*: OV. Pont. 4, 8, 11 IVV. 10, 244). *ap. script.*: INSCR. column. rostr. *v. p. 733, 49.* RHET. Her. 2, 27, 43 inque eiusmodi vitio. CIC. Sest. 41 de orat. 1, 126 *al.* LEX Iul. munic. (CIL I^2 593) 127 LEX Vrson. (CIL I^2 594) 70, 10. CAES. civ. 2, 10, 2 LIV. 10, 37, 15. *et al.* **in ... -que:** *c. acc.*: *ap. poetas*: VERG. Aen. 4, 286 in partisque (8, 21). 9, 336 PRIAP. 77, 12 OV. met. 7, 138 *al.* MANIL. 1, 94 *al.* LVCAN. 10, 353. *et al.* *ap. script.*: CIC. ac. 2, 62 in lucemque. off. 2, 33 Att. 8, 15, 2 epist. 13, 10, 3 CAES. civ. 3, 82, 4 BELL. Afr. 35, 4 *al.* NEP. Ham. 4, 1 *al.* VITR. 9, 8, 11 in idque. VAL. MAX. 5, 4 ext. 6. *et al.* *c. abl.*: *ap. poetas*: LVCR. 4, 1100 in medioque sitit torrenti flumine. *ap. script.*: CIC. Verr. II 1, 92 in lituraque. Deiot. 26. orat. 199 in eoque. fin. 5, 62 Att. 1, 16, 1 *al.* BELL. Hisp. 15, 5 in conspectuque nostro. ASCON. Mil. p. 30, 10 PAVL. dig. 1, 15, 3, 2. *et al.* **inve:** LEX agr. (CIL I^2 585) 7 inve formas. 76 inve eo agro. *et in* LEX Vrson. *al.*, DIG. *ap. poetas: nonnisi* LVCR. 2, 1099. **in ... -ve:** LEX agr. (CIL I^2 585) 74 in publicu⟨mve⟩. PAVL. dig. 45, 1, 76, 1 in diemve.

compos.: *c. verb. (cf. p. 734, 9): passim inde ab* ignosco *p. 315, 68 et* illabor *p. 333, 37.* *c. subst.*: *v. s.* inaures (*aliter formata sunt quae coaluerunt ut* ilico, impraesentiarum, incassum *sim.*). *c. adi.*: *formatione retrograda*: *v. s.* impinguis, incanus, inclinis, incurvus. *vi intensiva (cf. p. 734, 22)*: *v. s.* imbrutus *p. 427, 18,* immadidus *p. 438, 62,* infacetus, inopimus, insobrius. *c. praep., adv., coni.*: *v. p. 799, 27.* *Bulhart-J. B. H.*

īna, -ae *f.* [*sumptum ex gr.* ἴς, *acc.* ἶνα. *J. B. H.*]. *depravatur in* aen-, ven-, vin- (*cf. Svennung, Wortstud. Oribas. 61*).

i. q. schida: PAVL. FEST. p. 81 ilia a tenuitate -arum, quas Graeci in chartis ita appellant (*cf.* p. 104). *in arte medica*: MARCELL. med. 31, 44 ad ulcera in ano facta chartae combustae, sed -arum (*Niedermann*, aen- *cod.*) eius, dragma I. ORIBAS. eup. 2, 1 D 7 (cod. La) cortex ... interior ... -as (venas *cod.*) habens (*gr. 2, 1 Δ 15* ὑμνώδες). syn. 4, 37 folia malve ... cocta sine [v]ino (*4, 37, 7* χωρὶς τῶν ἰνῶν).

deriv.: inosus.

inabilis *v.* inhabilis.

inablūtus, -a, -um. *ab* in *et* ablutus. *in imag.*: GREG. M. epist. 3, 7 p. 166, 31 de infantibus ... a sacri baptismatis susceptione prohibitis atque ita -a sorde peccati defunctis (*cf. etiam p. 414, 39*).

inabruptus, -a, -um. *ab* in *et* abruptus. *i. quod rumpi non potest*: STAT. silv. 5, 1, 44 vos ... iunxit -a Concordia longa catena.

inabscondibile ἄκρυπτον GLOSS. II 224, 11.

inabscondo, (-didī), -cōnsum, -ere. *ab* in *et* abscondere. [-it *v. l. pro* abscondit: EPIST. pontif. 388 Conc.^{s} I 2 p. 95, 23 (*F*).] IREN. 1, 5, 4 ignorantiam omnibus tribus passionibus -sam (*i. abditam, occultam; cf. gr.* ἐγκεκρύφθαι) docent.

inabsolūtus, -a -um. *ab* in *et* absolutus. *i. q. imperfectus*: APVL. Plat. 1, 5 rerum ... formas, quas ideas ... vocat *Plato*, -as informes (*cf. Cic. Tim. 11* imperfecto ... nec absoluto [ἀτελεῖ]). *i. q. insolubilis, non solvendus*: EPIST. pontif. 701 Schwartz p. 11, 20 tali usque in finem permanenti permansit -a sententia.

inabstinēns, -entis. *ab* in *et* abstinens. ORIBAS. syn. 1, 7 si ... sit -s (ἀκρατεῖς) cibo vel poto (*cf. ibid.* incontinens). *adv.* **inabstinenter** impatienter GLOSS.^{L} II Abav. IN 1 (= III Abstr. IN 1).

?inabstinentia, -ae *f.* *ab* inabstinens, *cf.* incontinentia. ENNOD. epist. 4, 12, 2 p. 107, 15 ubi fuit -a ([*i. frequentia*]. u. f. in abstinentia [*sc. iste animus*] *Vogel*) tabellarum non circa omnes in Liguria custodita?

inabstrāctus, -a, -um. *ab* in *et* abstractus. *i. q. inseparabilis,* ἀχώριστος: BOETH. trin. 2, 6 sqq. cum tres sint speculativae partes, naturalis: in motu -a ἀνυπεξαίρετος ..., mathematica: sine motu -a ..., theologica: sine motu abstracta atque separabilis.

inaccēdendus, -a, -um. SERV. Aen. 7, 11 *v. p. 807, 31.*

inaccēnsus, -a, -um. *ab* in *et* accensus. *proprie*: SIL. 1, 96 -i (*i. sponte exardescentes*) flagrant altaribus ignes. *transl.* *i. q. non inflammatus*: CLAVD. rapt. Pros. 1, 226 nullum ... *sit* sub umbris pectus -um Veneri. [*dub.*: IORD. Get. 10 *Britanniam* armis -am (*pars codd., Mommsen*; inaccessam *cett., fort. recte; seq.*: pervia deinceps ... facta) Romanis.]

inacceptibilis, -e. [*si recte trad., fort. pro* *inacceptabilis *sec.* incredibilis *sim. J. B. H.*]. *i. q. non probabilis*: PS. VIGIL. THAPS. trin. 12 p. 322^D -e est, ut corporalem venerantes deum non in spiritu et in filio adorent.

⌘inaccessibilis, -e. *ab* in *et* accessibilis. *de signif.* (*cf. etiam p. 807, 2. 31*): GLOSS. ἄβατος. ἀπρόσιτος. GLOSS.^{L} II Abav. IN 2 -ia invia, aspera.

1 *proprie de locis, ad quae accedi non potest aut licet, i. q. invius, difficilis aditu* (*c. dat.*: *l. 54. 56. 64 al.*): PANEG. 11, 9, 3 illa quae tunc aliis fuerunt -ia, superastis. SCHOL. Hor. gloss. Γ epist. 1, 11, 6 -is est *Lebedus*. HEGES. 2, 9, 1 p. 154, 20 Euphrates ille -is ante nisi suis incolis. RVFIN. Orig. in Ios. 4, 1 p. 308, 1 (*trop.*) iusto ..., quae -ia videntur, plana efficiuntur et proclivia. hist. mon. 29 p. 453^A ultima et -ia deserti ... loca (AVG. epist. 197, 4 *coni.* inhospita. CASSIAN. conl. 24, 19, 1. IORD. Get. 286 *opp.* pervia. VEN. FORT. vita Hil. 10, 35). EVCHER. instr. 1, 7 p. 68, 28 *paradisum* homini -em. CONC.^{s} I 3 vers. Tur. p. 140, 12 terra ... -is (ἄβατος) ... venientibus facta est. ARNOB. in psalm. 10 p. 338^B montis -is latebram. 113 p. 501^B (*in imag.*) rupem id est -e saxum. FAVST. REI. epist. 3 p. 176, 1 vivis (*dat.*) -ia inferi profunda. MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 1 p. 337 caelum (ἄβατος). NOVELL. Iust. 133, 5 -es viris ingressus. ISID. orig. 14, 5, 4 solitudines. *n. plur.* inaccessibilia, -ium *pro subst.*: HIL. in psalm. 9, 2 quae ... reconditis et -bus ... occulantur. RVFIN. Orig. in lev. 9, 5 p. 426, 26 ingreditur ad illa -ia, quo semel in anno accedi tantummodo licet. in num. 10, 3 p. 73, 19. *de luce*: VVLG. I Tim. 6, 16 lucem inhabitat -em (ἀπρόσιτον): quem nullus hominum vidit sed nec videre potest (*explicant* LVCIF. moriend. 10 p. 304, 20 AMBROSIAST. in I Tim. 6, 13—16 HIER. in Ezech. 3, 12 p. 38^B AVG. c. Fel. 2, 7. *et al.*). *eodem spectat*: NOVATIAN. Cypr. epist. 30, 7 *deus* paravit -em lucem. OROS. apol. 25, 5 ad ipsam paene -em lucem introductus (*cf.* MVTIAN. Chrysost. hom. 1, 2 p. 240 [ἀπρόσιτον]). ACT. Petr. 20. *et al.* *inde de ipso deo, ad quem aditus non patet quique nec cerni nec perspici potest*: SERM. Arrian. frg. I p. 598^A lumini non nato -i (*cf.* PS. AMBR. prec. 2, 1 lux -is. PS. AVG. quaest. test. I 1 p. 13, 18). AMBR. hex. 1, 3, 11 invisibili atque -i naturae divinae. AVX. Maximin. c. Ambr. 42 p. 73, 21. AVG. in psalm. 118 serm. 6, 2 ut *deus* -is sit viribus nostris, accedatur autem ad eum muneribus suis. CHROMAT. beat. 6 -em dei claritatem. LEO M. serm. 51, 2 deitatis ineffabilem et -em visionem. EVSTATH. Bas. hex. 1, 2 p. 870^C -is sapientia (ἀπρόσιτος). PS. PRIMAS. in Hebr. p. 690^D *syn.* invisibi-

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lis. *de hominibus, ad quos aditus est interclusus* (*cf. l. 75*): PORPH. Hor. sat. 2, 1, 20 tutus: -is. HEGES. 2, 9, 1 p. 151, 7 *Gallos* insuperabiles ... et -es ... claustrorum beneficiis. AVG. cons. euang. 2, 20, 49 potentium ... -es animos. 2 *translate de rebus difficilibus atque remotis, quae adiri nequeunt*: AVG. epist. 147, 45 *lux nostrae mentis* -is est oculis carnis. EVSTATH. Bas. hex. 2, 1 ineffabilia, quorum ... visus est -is. DIONYS. EXIG. Conc.S IV 2 p. 199, 2 comprehendi *possunt*, cum -ia esse creduntur. *i. quod aequari non potest:* PALLAD. hist. mon. I 57 p. 340B *apud deum* mensura iustitiae -i semper luce perspicua est. *interpret. minus certae*: DOSITH. gramm. VII 428, 2 -es litterae (*sequitur*: inaccessus locus. *cf.* GLOSS. V 662, 26 [*sine interpret.*]).

inaccessibilitās, -ātis *f.* *ab* inaccessibilis. *locorum*: ARNOB. in psalm. 138 p. 546A -s solet fugitivum abscondere. *dei*: AVG. coll. c. Max. 14 p. 732 immortalitatem et ... -em ... a patre ... accepit.

***inaccessus,** -a, -um. [*ab* in *et* accedere, accessus *sec. gr.* ἄβατος, ἀπροσπέλαστος. *J. B. H.*] SERV. Aen. 8, 195 participium sine verbi origine. *de signif.*: SERV. Aen. 6, 154 p. 34, 7 insula -a hominibus, unde Abatos appellata est. *cf.* GLOSS. ἄβατος. δύσβατος. quo non acceditur. GLOSS.L III Abstr. IN 3 -as invias (*cf.* COMMENT. Lucan. 6, 23 avia -a). SYNON. Cic. p. 437, 17 B. operosum. -um. arduum. insuperabile *eqs.* p. 444, 9 sacer. sanctus. inlibatus. -us. *coniungitur cum dat. l. 19. 34. 43. 48. 63 al. cf. abl. instr. l. 36. 74; additur abl. causae l. 38. 39. 40. 76. cf. praep.* ob (*l. 47. 52. 76*), propter (*l. 66*). *novatum a* VERG. (*cf.* SERV. auct. Aen. 8, 195 *et Norden, Komm. p. 142*). [*dub.*: IORD. Get. 10 *v. p. 806, 43.*]

1 *proprie de locis, ad quae non acceditur neque accedi potest aut licet, i. q. non aditus, invius, aditu carens vel difficilis* (*plerumque animalibus; rebus l. 34. 55. 56. 59. 74. 81 al.*): VERG. Aen. 7, 11 -os ... lucos (SERV. *ad l.* -os inaccessibiles, inaccedendos, non ad quos nullus accessit; nam Vlixes illuc venit. ergo -os ad quos nullus debeat accedere. *item* georg. 3, 5). 8, 195 *speluncam* solis -am radiis (HIER. in Is. 54, 11 sq. p. 525B). MANIL. 3, 2 (*tropice*) nec per -os metuentem invadere saltus ducite Pierides (PLIN. nat. 16, 234. SIL. 10, 80 venantum indagine. FLOR. epit. 4, 12, 27 invisum atque -um in id tempus Hercynium saltum. *al.*). PLIN. nat. 6, 136 oram ... -am caeno. 6, 144 montibus (*cf.* PANEG. 7, 8, 6. AMM. 27, 5, 3 *coniung.* arduos. 29, 5, 34. CLAVD. 26, 322 brumali sidere. *al.*). 12, 52 mari scopulis -o (*cf.* SOL. 56, 8). 33, 114 in rupe quadam -a (VVLG. Iob 39, 28 [ἀποκρύφῳ]). SIL. 3, 516 rumpit -os aditus (*cf.* FLOR. epit. 3, 1, 14 *coniung.* arduo). 15, 304 nec ... Samen ... liquit -am. STAT. silv. 5, 5, 6 numquid -o posui vestigia luco? (*cf. l. 31*). Ach. 1, 599 -umque viris edicitur antrum. TAC. Germ. 1, 2 Alpium -o ac praecipiti vertice. PLIN. paneg. 49, 3 (*tropice*) haec arx -a. DOSITH. gramm. VII 428, 3 -us locus (*cf. p. 806, 58 et v. infra l. 49*). APVL. met. 4, 6 saxis asperrimis et ob id -is (*cf.* 6, 14 saxum ... -a salebritate lubricum). TERT. adv. Iud. 7 p. 731, 24 Oe. Britannorum -a Romanis loca (FIRM. math. 3, 13, 2 AMM. 23, 1, 3 *al. cf. etiam l. 46*). ANTH. 426, 2 Britannia ... -is horrida litoribus. SOL. 24, 12 apex *Atlantis* ... Herculi pervius, ceteris -us. 27, 3 Syrtes ... -as vadosum ... mare efficit. 48, 2 *regio* paene -a ob incommodum ... solitudinis. 54, 4 insula ... omni animantium generi -a. *al.* AMM. 15, 4, 3. 20, 7, 17 CLAVD. DON. Aen. 2, 455 p. 211, 20 FVLG. aet. mund. p. 165, 27. AMBR. hex. 3, 3, 15 ipsis fabulis -a secreta. epist. 28, 3 (*in. imag.*) quaeramus nobis viam -am sermonibus insolentium, inviam operibus imperitorum. HEGES. 5, 15, 1. 5, 34, 1 secreta ... -a viris ... sacrorum exsortibus. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 18, 1 illa, quae etiam sanctorum oculis invisa fuerant et pedibus -a (ἀβάτοις). PRVD. apoth. 535. PAVL. NOL. carm. 16, 119 recessus. LIB. geneal. chron. I p. 165, 75 praeter regiones humano generi -as. ALC. AVIT. hom. 25 p. 146, 2 (*tropice*) fores ... iustis patulas, impiis -as. *al.* *n. plur.* inaccessa (-ōrum) *pro subst.* (*cf. p. 808, 2*): SEN. Herc. f. 606 vidi -a omnibus. PLIN. nat. 10, 34 deserta incolit *bubo* ... et -a. TAC. hist. 4, 50, 4 vagi per -a mapalium. *sing.*: AMM. 31, 6, 7 nec quicquam nisi -um et devium mansit intactum. MACR. somn. 2, 8, 3 -um ... propter nimium solis ardorem. *de aliis rebus*: FIRM. math. 6, 3, 5 sacrarum et -arum religionum secreta (*cf.* SCHOL. Cic. Bob. p. 85, 11 sacrificium viris omnibus -um). RVFIN. Orig. in cant. 1 p. 102, 5 -am lucem ... habitaret (CARM. de resurr. 85. *cf. p. 806, 70*). *inde de ipsius dei natura* (*cf. p. 806, 76*): HIL. trin. 11, 4 deum patrem naturae ... esse -ae, inconspicabilis. RVFIN. symb. 4 p. 341B -ae lucis fulgorem (*cf.* PAVL. NOL. carm. 32, 188 BOETH. cons. 5, 3, 34 W. PS. FVLG. RVSP. pro fid. 10). PETR. CHRYS. serm. 69 p. 396C *deus* visu inperspicabilis ... -us mente. *de hominibus, ad quos aditus non patet* (*cf. supra l. 1*): PANEG. 2, 22, 2 gentes ... aeternis ardoribus -as. AMM. 23, 6, 62 nationes ob asperitatem nimiam -as (*cf. etiam infra l. 83*). *de animalibus:* AMM. 25, 6, 2 ad quorum (*sc. elephantorum*) foetorem -um terribilemque. 2 *translate*: a *i. quod aequari non potest*: APVL. met. 4, 28 -ae formonsitatis admiratione. AMM. 31, 16, 7 -as pulchritudines urbis. MACR. Sat. 5, 17, 7 Pindarum, quem Flaccus imitationi -um fatetur. b *i. quod perspici, cognosci, intellegi non potest* (*cf. supra l. 70*): RVFIN. symb. 2 p. 337A nulla linguae barbaries -a videretur et invia (*inde* ISID. eccl. off. 2, 23, 1). AVG. serm. 155, 8, 8 altum est, impenetrabile est, -um est humanae intentioni. RVRIC. epist. 2, 34 p. 419, 8 inscrutabilia et -a pertemptans.

inaccūsābilis, -e. *ab* in *et* accusabilis. GLOSS. ἀκατηγόρητος. ἀνέγκλητος. *de rebus*: IREN. 2, 5, 1 aut aeterno-choica aut -ia esse oportet. 4, 31, 1 quaecumque -ia posita sunt in scripturis. PS. CYPR. sing. cler. 44 singularitatis -is secessione fungantur *clerici*. RVSTIC. Conc.S I 4 p. 206, 39 fidem (CONC.S I 3 Rustic. p. 192, 5 [*I 1, 7 p. 173, 17* ἀβέβηλον]). *de hominibus*: FVLG. RVSP. praedest. 1, 46 qui non sunt electi, inexcusabiles sunt, electi autem -es fiunt (*cf.* epist. 17, 50). NOVELL. Iust. 133, 1 inculpabiles et -es (ἀδιάβλητα). CIL XI 1800 coniugi ... invituperabili -i.

inaccūsātus, -a, -um. *ab* in *et* accusatus. TERT. nat. 1, 2, 4 soletis -os et indefensos non (nos *coni. Wissowa*) temere damnare. [apol. 49, 3 *lectio dubia.*]

[**inaccūso:** ITALA Gal. 5, 15 (cod. d) mordetis et -atis (*e glossemate fluxisse videtur; Vulg.* comeditis [κατεσθίετε]) invicem.]

inacēsco, -uī, -ere. *ab* in *et* acescere. NOT. Tir. 69, 79 -it. 69, 78 (73, 47a) -uit. *i. q. acidum fieri: proprie*: SCRIB. LARG. 104 quibus frequenter -it cibus. GARG. MART. med. 44 sucus *persici*. *in imag.*: HIL. in Matth. 33, 6 vinum ... quod per vitium aut incuriae aut vasis -it (*cf. ibid.* cum in Adam coacuisset). *transl. i. q. molestum fieri, displicere*: OV. rem. 307 haec tibi per totos -ant (*R*; marcescant *al. dett.*) omnia sensus. APVL. met. 5, 10 si tibi ... -uit nostra contumelia. *v. et p. 834, 27.*

inacido, -āre. *ab* in *et* acidare. APVL. met. 8, 18 spongeis -tis (*i. aceto tinctis*) tumores comprimere.

inācrēsco, -ere. *ab* in *et* acer *fictum ad similitudinem vocis* ingravescere. TERT. scorp. 1 p. 146, 7 pristini sensus retorpescunt, sanguis animi gelescit, caro spiritus exolescit, nausea nominis -it (inagrescit *A*).

inactuālis, -e. *ab* in *et* actualis. *i. q. actione carens*: PRISC. LYD. solut. 2 p. 53, 5 B. in ipsa soporationis hora videtur ... anima per quasdam quidem partes actualis et per quasdam silens et -is. p. 53, 13 dimidiam *animam* sopitam et -em.

inactuālitās, -ātis *f.* *ab* inactualis. PRISC. LYD. solut. 2 p. 53, 5 B. -is ... est non sentire quid neque scire *eqs.* (*opp.* actionis ... partes).

inactuōsus, -a, -um. *ab* in *et* actuosus. *i. q. actione carens* (AVG. civ. 4, 16 p. 165, 25 D. murcidum id est nimis desidiosum et -um): MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 13 *pater* maior, quod actio -a. SERV. Aen. 3, 587 'intempesta' dicta est nox media ... -a, carens actibus *eqs.* (*cf.* ISID. orig. 5, 31, 9 GLOSS. V 552, 62).

inactus, -a, -um *v.* inigo.

inadc- *v.* inacc-.

inaddūcibiliter *adv.* ITALA I Cor. 7, 35 (cod. g) hoc ... dico ... ad honestum et benestabile domino -r (ἀπερισπάστως, *quod potius verti debuit adv.* inab-. *Vulg.* sine impedimento).

inadf- *et* **inadg-** *v.* inaff- *et* inagg-.

inadībilis, -e. *ab* in *et* adibilis. *coniung. c. dat. (abl. instr.): l. 54. 55 al. c.* ad: *l. 61.* GLOSS.L V Abba IN 3 inaccessibilis. [*falso trad.* CASSIOD. or. frg. p. 483, 18 *pro* adibile (*q. v.*).]

proprie de locis, ad quae accedi non potest aut licet: CONC.S I 2 p. 77, 32 domos (I 3 vers. Tur. p. 102, 7. 10 [ἀπρόσιτον]). I 3 vers. Tur. p. 182, 23 -em (ἄβατον) ... concilio ... terram. SIDON. epist. 2, 2, 16 *lacus* vestigio inspectoris -is. CASSIOD. hist. 11, 18 p. 1200D *opp.* adibilem. IOS. antiq. 3, 6 p. 68 *mons* -is (ἀπρόσιτος) erat ... Hebraeis. *de deo*: AVG. c. Fort. 3 p. 85, 17 deus ... -is, intenibilis (EVOD. fid. 18. 46). *i. q. temptari, offendi non potest*: RVSTIC. Conc.S I 4 p. 83, 25 hereditatem ... -em furibus (*cf.* CASSIOD. hist. 10, 27 p. 1183A thesaurum -em [inauferibilem *all.*] aestimantes manus egentium). MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 3 p. 439extr. ad omnes ... ictus -is (ἄβατος) ille locus existit (*opp.* cunctis patet ictibus). *i. quod suscipi non potest*: NOVELL. Iust. 61, 1 pr. quatenus illi ... sit ... -is (ἄβατον) vindicatio aut difficilis.

inadiuvātus, -a, -um. *ab* in *et* adiuvatus. CASSIOD. var. 3, 47, 2 quemadmodum saxa incolumia permanerent, si semper -a (*i. non aucta*) decoquerent (*in Vulcano*)?

inadp-, inads-, inadt- *v.* inapp-, inass-, inatt-.

inadversus *adv.* *ab* in *et* adversus. *i. q. in adversam partem*: VEN. FORT. Mart. 1, 238 pingit -s (in adversos *sive* in adversis *libri*) signum crucis. 2, 171 semper -s (*N*) iaculans crucis arma (*cf.* SVLP. SEV. Mart. 12, 3 levato in adverso [*V*; -s *fortasse legendum coni. Martin*] signo crucis).

inadūlābilis, -e. *ab* in *et* adulabilis. *i. q. ab adulationibus abhorrens*: GELL. 14, 4, 3 iudicem ... oportere esse ... incorruptum, -em.

inadulterātus, -a, -um. *ab* in *et* adulteratus. *i. q. non corruptus*: IREN. 3, 15, 1 regulam veritatis -am habentes. NOVELL. Iust. 47, 1 pr. documentis -a (ἀνόθευτα) haec valde constituuntur. 105, 2, 4 -a maneant. *n. pro subst.*: IREN. 4, 26, 5 apud quos ... et id quod est sanum et irreprobabile conversationis et -um et incorruptibile sermonis constat.

inadustus, -a, -um. *ab* in *et* adustus. *i. q. non adustus*: OV. epist. 12, 93 iungis (*sc. Iason*) et aeripedes -o corpore tauros. PRVD. apoth. 131 calcantem rapidos -is fratribus ignes.

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

inaedifico, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* aedificare. *plerumque formae leguntur part. perf. pass.*
1 *i. q. aedificia, opera in aliquo loco vel iuxta alia aedificia exstruere, aedificando erigere, iniungere, adstruere* (*coni.* in *c. abl.: l. 6. 10,* in *c.acc.: l. 10,* supra *c. acc.: l. 20, dat.: l. 25*): CIC. har. resp. 31 de domo tua ..., in qua est -tum sacellum. CAES. civ. 2, 16, 2 cum paene -ta in (*codd., secl. Gemoll*; ipsis *coni. Kuebler*) muris ab exercitu nostro moenia viderentur. HIRT. Gall. 8, 5, 2 tecta. 8, 9, 3 *castra* imperat vallo ... muniri, loriculam ... -ari. LEX Iul. munic. (CIL I² 593) 70 in ieis loceis (*cf.* LIV. 39, 44, 4 in loca [*v. p. 488, 35 sq.*]). LEX Vrson. (CIL I² 594) 73, 8 *monumentum*, quot -tum erit (*cf. 73, 5* aedificato) ... dimoliendum. LIV. 1, 55, 2 area ... tota Iovis templique eius, quod -retur (in ea aedif- *l. v.*). 43, 16, 4 parietem ... demoliri ..., quod publico -tus esset. COLVM. 6, 37, 10 duos parietes adverso clivulo -tos. IVLIAN. dig. 33, 3, 1. POMPON. dig. 33, 7, 21 quaecumque infixa -taque sunt *eqs.* GAIVS dig. 41, 1, 7, 10 omne quod -atur, solo cedit (*cf.* INST. Iust. 2, 1, 33 [*iuxta* inseruntur]). VLP. dig. 7, 1, 15 pr. siquid -verit, postea neque tollere hoc neque refigere (*cf. l. 16*) posse. *supplendo obi.*: POMPON. dig. 41, 1, 30, 4 si pilas in mare iactaverim et supra eas -verim. *usu liberiore*: LVCR. 6, 264 nisi -ta superne multa forent multis ... n u b i l a (*cf. 6, 268* extructis ... alte nubibus). *tropice*: SEN. dial. 6, 2, 3 quantumcumque imponere illi avunculus et, ut ita dicam, -are voluisset, laturum. *lapides aedificiis extruendis inserere*: PAVL. dig. 6, 1, 43 lapides -ti postquam remoti sunt *eqs.* *transfertur ad aves nidificantes*: PLIN. nat. 10, 12 -tur nido lapis aëtites.
2 *i. q. locum aedificiis explere*: CELS. dig. 32, 79, 2 area legata si -ta ... fuerit. SCAEV. dig. 13, 7, 43 pr. cum eum locum -are vellet (*cf. ibid.* aedificavit). *item aedificia operibus obstruere*: CIC. har. resp. 32 sacella suffossa, -ta, oppressa. *impedimentis praesaepire*: CAES. civ. 1, 27, 3 portas obstruit, vicos plateasque -at. LIV. 44, 45, 6 nec clausae modo portae, sed etiam -tae erant.

[? **inaegnea** obscuritas GLOSS. IV 525, 8 (*leg.* aenigma?).]

inaemulātus, -a, -um. *ab* in *et* aemulatus *sec.* ἀζήλωτος. Ps. RVFIN. Ios. bell. Iud. 7, 43 (= ed. Bas. a. 1524, 7, 28 p. 843) omne ... facinus aemulati sunt nullo -o (*Ios. b. Iud. 7, 269* ἀζήλωτον) ... praetermisso.

inaemulor, -ārī. *ab* in *et* aemulari. *i. q. sectari, aemulari*: ITALA Gal. 4, 18 (Pelag. in Gal. 4, 18 p. 327, 10) bonum ... -amini (*ES*, aemulamini *cett. et Vulg.*) in bono semper.

inaequābilis, -e. *ab* in *et* aequabilis. NOT. Tir. 46, 36.
1 *de superficie soli i. q. non planus*: VARRO rust. 1, 6, 6 *campester locus* si quis est -is (*cf. ibid.* qui totus aequabiliter in unam partem verget ... qui est ad libellam aequus). LIV. 35, 28, 9 in ... -i solo. **2** *de numero et mensura i. q. impar*: VARRO rust. 2, 4, 22 greges [maiorum] -es habent. *de motibus siderum*: CIC. rep. 1, 22 quemadmodum in dissimillimis motibus -es et varios cursus servaret una conversio. LACT. ira 13, 3 sol ... spatiis -bus orbes annuos conficit. CHALC. comm. 116 errantes stellas in spiram ... rotari ob inconstantem atque -em circumvectionem. **3** *de forma et qualitate i. q. varius, dispar*: CIC. part. 12 haec -i (*P*, inaequali *dett.*) varietate distinguimus (*N. Stang, Symb. Osl. 17, 75 cft. gr.* ἀνώμαλος). SEN. epist. 121, 23 incertum est et -e, quidquid ars tradit; ex aequo venit, quod natura distribuit. PLIN. nat. 7, 171 venarum -i (*aut celeritate aut firmitate*) ... percussu. CENS. 14, 7 vocem crassiorem et -em. ARNOB. nat. 6, 16 p. 228, 13 *deos* -i corporum constructione contractos. LACT. inst. 7, 14, 8 dispares cursus *stellarum errantium* et -es motus rerum ac temporum varietates efficere.
adv. **inaequābiliter.** *de gradu, mensura*: VARRO rust. 3, 9, 8 ova ... -r maturescunt. CENS. 22, 4 sol ... moratur ... in ceteris *signis* -r. *de actione*: SVET. Claud. 16, 1 gessit ... censuram ... -r varioque et animo et eventu. Galba 9, 1 varie et -r provinciam rexit.

inaequābilitās, -ātis *f.* *ab* inaequabilis. *i. q. differentia, diversitas*: VARRO ling. 8, 28 in vestitu cum dissimillima sit virilis toga tunicae ..., tamen -em hanc sequimur. 8, 30 cum ... in ... omnibus, quae usus ⟨causa⟩ ad vitam sunt assumpta, dominetur -s. ARNOB. nat. 2, 55 *mala sunt* ex elementis, inquiunt, et ex eorum -e. FIRM. math. 5, 1, 4 v i t a e ex quadam -e (*cf.* 5, 1, 11 post multa -is incommoda. 5, 1, 28. 5, 4, 11. 6, 36, 7). *technice in arte grammatica*: VARRO ling. 9, 1 Chrysippus de -e (περὶ ἀνωμαλίας) ... scribit sermonis ..., Aristarchus de aequabilitate (περὶ ἀναλογίας).

***inaequālis,** -e. *ab* in *et* aequalis. *comp.*: CELS. 6, 5, 1 PLIN. epist. 9, 5, 3. *superl.*: SVET. Aug. 75. *de signif.*: BOETH. top. Arist. 6, 4 p. 981ᴰ -ia ..., quae non aequalia sunt, dicuntur. SYNON. Cic. p. 420, 26 B. dissimile. dispar. differens. diversum ... disiunctum. -e. p. 421, 16 deforme. informe ... -e. pudens. NOT. Tir. 46, 32. *legitur inde a* CIC.? (*v. l. 79*), SALL. (?) rep. (*p. 810, 50*); *raro apud poetas invenitur* (AETNA, HOR., OV., GERM., MART., IVV.) [*dub.*: CIC. part. 12 *v. supra l. 51*. VLP. dig. 50, 16, 135 si ... debilem mulier ediderit vel ⟨inae⟩qualem (*Alciatus; cf. Fraenkel, Hermes 60 [1925] 432*) ... partum. *in versu spurio*: SEN. Phaedr. 14.]
I *de superficie rerum (imprimis locorum) non plana, altitudine non aequa* (*accedit abl. limit.: p. 810, 4, causae: p. 810, 9. 11. 12*): GLOSS. II 231, 32 ἀνώμαλος τόπος -is, sine planitie. AETNA 492 agros. LIV. 5, 49, 4 solo (PALLAD. 10, 10, 3). 24, 34, 3 colles. 38, 26, 3 rupes. 44, 35, 16 alveo. CELS. 3, 21, 1 corpus -e est tumoribus aliter aliterque ... orientibus. 5, 28, 2ᴬ *locus morbi* -is tumet. 5, 28, 3ᴮ ulcus (*opp. 5, 28, 2ᶠ* aequale). 7, 18, 4 tactu ... -is (*cf.* 8, 10, 1ᴮ). 7, 18, 10. SEN. dial. 5, 35, 5 parietes insularum exesos, rimosos, -es (*nisi pertinet ad formam imparem [cf. II B 1]*). CVRT. 9, 9, 19 terrae fastigium. PLIN. nat. 17, 159 scamna -ia. MART. 1, 55, 11 -es (*i. pedibus imparibus fultas*) onerat ... vilica mensas. Ps. QVINT. decl. 12, 13 tergum ossibus -e. IVV. 5, 38 -es berullo ... phialas. TAC. Agr. 36, 3 locis (VEG. mil. 3, 13 loca aspera, -ia, montuosa [*opp.* plana]). NOT. urb. Const. 12, 4 extensio tam plana quam etiam collibus -is (*cf.* 11, 6). ARNOB. nat. 7, 49 p. 283, 17 *lapis* angellis prominentibus -is (*opp.* levis). HIPPOCR. aer. 13 p. 31, 10 regio excelsior et -is (aequalis *trad.*; ἀνωμαλωτάτη). CASSIOD. in psalm. 124 praef. ascensum. *tropice i. q. salebrosus* (*cf. p. 811, 50 et p. 812, 18*): SEN. contr. 3 praef. 18 ea, quae eminebant, ... -em eam (*sc. declamationem*) fecissent. *per enallagen*: HOR. carm. 2, 9, 3 mare Caspium vexant -es (SCHOL. iniquae) procellae (*i. quae efficiunt, ut mare undis imparibus aestuet*). *etiam audacius*: HOR. epist. 1, 1, 94 curatus -i tonsore capillos (SCHOL. imperito qui inaequaliter tondet).
II *de relatione impari* (GLOSS. ἄνισος. dispar. impar):
A *de rebus variis inter se aliqua ratione differentibus, i. q. dispar, diversus* (*add. abl. limitat.: l. 32. 39.* inter se: *l. 38. 44*): **1** *de mensura et forma*: HOR. sat. 2, 6, 68 siccat -es calices conviva ..., seu quis capit acria ... pocula seu modicis uvescit (*cf. Kießling-Heinze ad l.*). OV. rem. 181 pastor -i modulatur harundine (*i. calamis imparibus syringos*) carmen (*cf.* CLAVD. carm. min. 25, 35 avenas). OV. met. 5, 408 portus. VITR. 2, 8, 6 impares et -es ordines (*opp.* aequa crassitudine. *cf.* PLIN. nat. 36, 171). GERM. frg. 2ᵇ, 19 cursus *siderum* (*cf.* LACT. inst. 2, 5, 18 motus. AMM. 20, 3, 2). SEN. epist. 71, 13 spatiis. PLIN. nat. 2, 180 noctes (*opp.* paria duodecim horarum intervalla). 2, 213 *aestus* -es vulgarium horarum spatio ... et aequinoctio tantum pares. 16, 127 crassiores *radices* lauro et -es. 37, 137 l a t e r i b u s et angulis -bus (*cf.* QVINT. inst. 1, 10, 41 *opp.* aequis. MART. CAP. 7, 755 *cf.* 6, 712 BOETH. arithm. 2, 4 p. 86, 15 *al.*). ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (CIL VIII 18042) frg. Bb lapi⟨dibus⟩ grandibus, gravibus, -bus (*opp. caespes* modulo pari caesus). HIER. in Ezech. lib. 7 praef. p. 199ᶜ si librorum brevitas vel longitudo inter se fuerint -es. AVG. civ. 11, 10 p. 476, 4 D. omnis pars incorruptibilis corporis etiam ceteris -is aequaliter incorrupta est (*v. totum locum*). BOETH. arithm. 1, 4 p. 13, 24 *numerus*, cuius in duas -es summas naturalis est sectio. 1, 18 p. 37, 25 numeris -bus (CASSIOD. art. 4 p. 1205ᶜ). *et al.* *speciatim de rebus non pari momento libratis*: APVL. Plat. 1, 18 cum *partes animae* incompositae et -es inter se erunt (*opp.* ad aequabilitatem partibus animae temperatis). *in iure*: VLP. dig. 33, 1, 3, 2 si adiectum 'pensionibus inaequis', -es debentur (*opp.* aequas fieri). 38, 1, 7, 6 si liberi patroni ex -bus partibus essent instituti (*opp.* pro aequalibus. *cf.* PAVL. dig. 28, 5, 12 *syn.* disparibus). *imprimis de muneribus (poenis) aut beneficiis non aequis ex partibus distributis* (*pertinet quodammodo ad iustitiam et aequitatem*): SALL. (?) rep. 1, 8, 6 ne, uti adhuc, militia iniusta aut -is sit, cum alii triginta, pars nullum stipendium facient. LIV. 5, 20, 5 largitionem (*opp.* sensuras aequaliter omnium domos). 41, 20, 3 munificentia. SEN. benef. 3, 10, 3 *poenam* -em ... maiorem, minorem (*cf.* GELL. 11, 1, 2 multae poenitentiam). 4, 4, 3 -i dispensata mensura (*opp.* quod ... ex aequo distribuitur). *huc spectat*: PLIN. epist. 9, 5, 3 nihil est ipsa aequalitate (*sc. remotis ordinum discriminibus*) -ius. *sim.* 2, 12, 5.
2 *de qualitate et gradu*: SEN. dial. 4, 6, 4 iniquus erit, si aequaliter irascetur, delictis -bus (*cf.* HIER. hom. Orig. in Ezech. 9, 2 p. 408, 17 peccata). nat. 2, 18 quare -ia sunt *tonitrua*? quia et ipse ⟨ictus *aeris* -is est *add. codd. interpoll.*⟩. COLVM. 4, 24, 21 plagae asperae et -es. SVET. Aug. 75 -issimarum rerum sortes (*cf.* APVL. mund. 19 ex diversis et contrariis corporata rerum -ium multitudo). ARNOB. nat. 1, 2 p. 4, 20 -ium temporum confusionibus. AVG. civ. 11, 22 p. 491, 12 D. sunt aliis alia bona meliora, ... -ia. BOETH. mus. 2, 20 p. 253, 13 cumque motuum alii sint aequales, alii vero -es *eqs.* *de ipsis animalibus*: OV. epist. 9, 29 male -es (*sc. viribus*) veniunt ad aratra iuvenci. PLIN. nat. 11, 71 fetus *vesparum* ipse -is ... alius evolat, alius in nympha est *eqs.* *de condicione animantium*: LIV. perioch. 124 -em (*i. inferiorem*) fortunam partium mors Crassi fecit. MEROB. poet. 161 -i iustus Mars sorte ⟨probatur⟩. *i. q. non eiusdem iuris, dignitatis*: PHOEBAD. c. Arrian. 12 p. 22ᴮ -is *est maiestas dei*, si altero minor est. COD. Iust. 5, 27, 3, 2 (*a. 443*) susceptam ex -i coniugio subolem. *de ipsis animantibus*: HIER. tract. in Marc. p. 352, 2 si quando -es aequaliter honorantur, maioris iniuria est (*cf.* Ps. PHOEBAD. fid. 7 p. 44ᴬ -ium societas melioris offensa est). *in theologia*: MAR. VICTORIN. adv. Arrium 1, 13 aequalis et -is *est Christus patri* (*cf.* AMBR. hex. 2, 5, 18 ipsum -em atque degenerem adserere conantur. AVG. in psalm. 130, 11 *syn.* non eiusdem substantiae).
B *de una eademque re, cuius partes sive qualitates inter se differunt, i. q. impar, varius, sibi non constans, incongruens*: **1** *de forma et mensura*: LIV. 10, 19, 15 fronte -i (*i. non directo*). CELS. 6, 3, 1 alterum ulcus ... rotundum est: alterum ... -e (*aliter supra*

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

l. 3). 6, 5, 1 cum sit ea *species lenticulae* . . . -ior. SEN. nat. 2, 1, 4 excutimus . . ., utrum lata sit *terra* et -is . . . an tota in formam pilae spectet et in orbem partes suas cogat. MELA 1, 16 ad occidentem *ora Europae* -is . . . procurrit; ad septentrionem . . . paene ut directo limite extenta est. PLIN. nat. 2, 45 -i lumine aspici *lunam* (*v. totum locum*). 2, 161 -i globo, ut si sit figura pineae nucis, nihilominus terram undique incoli. 18, 124 ciceris -is. *de divisione numerorum in partes dispares* (*cf. p. 810, 41*): MAECIAN. distr. 15 ceterae partes *assis* -em faciunt divisionem. HIL. in Matth. 27, 6 divisio pecuniae.

2 *de qualitate et gradu* (*accedit ad notionem q. e. mutabilis, inconstans*): OV. met. 1, 117 autumnos. CELS. 3, 6, 7 sudor (*cf.* CAEL. AVR. acut. 2, 36, 189 *opp.* aequalis). SEN. dial. 3, 17, 7 *ira* -is est: modo . . . excurrit, modo . . . resistit. PLIN. nat. 2, 67 sol . . . fertur inter duas partes flexuoso draconum meatu -is. 26, 7 -i cute, alibi crassa, alibi tenui, dura, alibi . . . aspera. MART. 7, 90, 1 libellum (*opp.* aequalis). CAEL. AVR. acut. 2, 2, 11 pulsus (chron. 4, 8, 108 CASS. FEL. 72 p. 173, 2 ORIBAS. syn. 6, 6). SIDON. epist. 1, 11, 10 inter . . . -em reipublicae statum gratiae semper aequalis. *de fortuna et vita hominum*: FIRM. math. 3, 3, 12 vitam (*cf.* 4, 19, 39 vita eorum -i semper ratione mutatur). VITAE patr. 5, 1, 4 (*ex Euagr. Pont.*) non -is (*Socr. hist. eccl. 4, 23 p. 516*[B] ἀνώμαλος) victus. *de ipsis hominibus: spectat ad mores, artem* (*l. 24 sq.*), *iudicium* (GLOSS. II 231, 31 ἀνώμαλος ὁ ἄνθρωπος): HOR. sat. 2, 7, 10 vixit -is (SCHOL. dubius et mutabilis), clavum ut mutaret in horas. SEN. suas. 6, 27 -is poeta (*cf.* FRONTO p. 114, 2 N. -is Accius. HIER. epist. 58, 10, 2 Arnobius). SEN. dial. 7, 12, 1 stulti et -es (*sc. iudicio et affectibus; praeit*: opiniones inter se contrariae mentem inquietabunt). PETRON. 52, 11 nihil . . . tam -e erat. TERT. adv. Marc. 4, 27 p. 512, 27 -is et ipse (*sc. Christus*), inconstans, levis, aliud docens, aliud faciens. RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 8, 13 (*gr.* ἄνισοι). ENNOD. dict. 21, 13 p. 486, 19 -is (*i. fere i. q. iniustus*) est arbiter qui *eqs.* MVTIAN. Chrysost. hom. 15, 3 ubique -is (ἀνώμαλος) est. *cf.* PORPH. Hor. sat. 1, 3, 10/11 -i . . . mente. *pertinet ad valetudinem corporis i. q. aegrotus, febricitans* (GLOSS.[L] III Abstr. IN 71 infirmus): HEGES. 1, 5 accidit, ut fratrem adveniens -em offenderet (*Ios. bell. Iud. 1, 73* νόσῳ χρήσασθαι). MARCELL. med. 27, 35. 43 si -is fuerit (*opp.* si non febricitabit).

C *technice in arte grammatica i. q. regulae non conveniens,* ἀνώμαλος: DON. gramm. IV 383, 14 sunt verba extra hanc regulam, quae -ia dicuntur (*cf.* CLEDON. gramm. V 58, 31. 59, 3. EXPLAN. in Don. gramm. IV 554, 1 -ia: quod transit in aliam regulam. POMP. gramm. V 231, 12 CONSENT. gramm. V 378, 22. *paulo aliter* SERV. gramm. IV 437, 15). SERV. gramm. IV 431, 6 nomina. POMP. gramm. V 152, 32 anomala et deficiunt et -ia sunt (*cf.* 165, 35. 193, 13 anomalum est hoc nomen id est -e). PRISC. gramm. II 88, 16. 95, 10 exceptis anomalis id est -bus. 578, 8 declinationem. *al.*

subst. neutr. **inaequāle,** -is, *saepius* **inaequālia,** -ium: 1 *de superficie rerum, imprimis locorum*: CELS. 5, 28, 12[D] si -e . . . subest (*opp.* si . . . specillum . . . aequali innititur). HIER. in Hab. 2, 3 p. 1315[A] ut . . . -ia *deus* sternat in planum. *tropice*: QVINT. inst. 8, 5, 29 -ia tantum et velut confragosa . . . consequuntur, eminentium et planorum gratiam perdunt (*cf. p. 810, 15*). 2 *de qualitate et quantitate*: RVFIN. hist. 2, 18, 2 aequalium et -ium divisio (περὶ τῆς εἰς τὰ ἴσα καὶ ἐναντία τομῆς). SIDON. epist. 8, 9, 3 -ia cano, quia similia posco et paria non impetro. BOETH. arithm. 1, 5 p. 14, 21 par numerus potest in duo aequalia dividi . . . porro autem et per -ia. in Porph. comm. sec. 1, 6 p. 152, 15 quod in ea (*sc. quantitate*) sola aequale atque -e dicatur (*Aristot. categ. 6 p. 67, 26* τὸ ἴσον τε καὶ ἄνισον). 3 *in arte grammatica* (GLOSS. ἀνώμαλα): DON. gramm. IV 391, 24 haec . . . in his numerabimus, quae -ia nominantur (DIOM. gramm. I 409, 8).

deriv.: inaequalitas.

adv. **inaequāliter.** [*dub.*: AVG. mus. 4, 11, 12 interposito duorum temporum silentio hoc metrum repetitum inaequale (*B*, -r *A*) pergit.]

1 *de superficie, i. q. non aequa linea*: LIV. 28, 20, 3 per -r eminentia rupis. FEST. p. 181 ocreae . . . -r tuberatae. 2 *de magnitudine et mensura i. q. non aequis partibus*: SEN. epist. 28, 3 onera -r convoluta citius . . . *navem* demergunt (*cf.* NOVATIAN. trin. 3 p. 891[B] magnitudo -r iacens, si non pariter fuisset librata ponderibus). COLVM. arb. 7, 5 -r findi *vitem*. TAC. ann. 2, 16, 1 ut ripae fluminis cedunt aut prominentia montium resistunt, *campus* -r sinuatur. CELS. dig. 8, 6, 6, 1a. BOETH. arithm. 2, 25 p. 114, 5. 2, 29 p. 121, 4. 2, 54 p. 169, 24 *de ducendis lineis in geometria*. 3 *de modo, qualitate, gradu, i. q. ratione non aequa, varie, interdum i. q. incomposite, inordinate, alias fere i. q. iniuste* (*cf.* SYNON. Cic. p. 430, 25 B. inique. iniuste . . . libidinose. -r): LIV. 37, 53, 6 ne . . . -r alios nimium deprimatis ex sociis vestris, alios praeter modum extollatis. CELS. 2, 6, 5 brachia et crura nudat et -r dispergit. 3, 6, 7 si summa quoque arida -r cutis est. 3, 25, 1 summa cutis -r crassa, tenuis, dura mollisque. 5, 28, 4[B] alterum *ulcus* . . . latum, sublividum, -r tamen. APVL. apol. 4 capillus . . . -r hirtus et globosus et congestus. ARNOB. nat. 7, 46 p. 281, 12 ex mollibus -r aggeratis. COD. Iust. 3, 38, 3 (*a. 290*) quod -r factum esse constiterit, in melius reformabitur (CONSVLT. 2, 6). HIPPOCR. progn. 15 corpus de febre -r (ἀνωμάλως) habere et ventrem . . . calere, . . . pedes frigidos esse. PHILAGR. med. 1 p. 148, 7 *splen* et increscit et -r asperatur. BACHIAR. fid. 3 p. 1026[A]. LEO M. epist. 15, 10 quidquid in hac vita varie et -r provenit. ORIBAS. syn. 6, 29 -r implantati *membrani*. 4 *in arte grammatica i. q.* ἀνωμάλως: SERV. gramm. IV 408, 19 -r declinantur. PRISC. gramm. III 88, 14 -r ab 'uno' 'semel' profertur (*syn.* anomale). 413, 3 ex his (*sc. cardinalibus*) nascuntur ordinalia . . ., -r . . . primus et secundus, aequaliter vero tertius quartus *eqs.* (*cf.* 415, 18).

***inaequālitās,** -ātis *f.* *ab* inaequalis. *de sensu*: SEN. epist. 33, 1 -em scias esse, ubi quae eminent, notabilia sunt. BOETH. top. Arist. 6, 4 p. 981[D] -s privatio aequalitatis videtur esse. GLOSS. ἀνισότης. ἀνωμαλία. *plur.*: COLVM. 3, 12, 3 PLIN. nat. 2, 177 ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (CIL VIII 18042) frg. Bb FIRM. math. 5, 3, 5. 44 CASSIAN. conl. 12, 6, 9 *al.* *legitur primum apud* SEN. rhet. *et* philos., *saepius apud* ECCL., *non extat apud poetas*.

A *de superficie non aequo ductu complanata*: SEN. epist. 33, 1 *v. l. 9*. PLIN. nat. 2, 115 vallium sinus scindentes -e . . . aera. CAEL. AVR. chron. 1, 1, 13 locorum *in corpore humano*. *tropice de salebris orationis* (*cf. p. 810, 15*): SEN. epist. 114, 15 nolunt sine salebra esse iuncturam. virilem putant . . , quae aurem -e percutiat. APVL. Socr. prol. p. 107 -e aspera vel lēvitate lubrica.

B *de relatione impari, i. q. diversitas, dissimilitudo* (*add.* inter se: *l. 25*): 1 *comparantur res variae*: *de magnitudine et mensura*: PLIN. nat. 1, 2, 17 dierum -is ratio (2, 81. 177 temporum. MART. CAP. 8, 846). ORAT. imp. Hadr. ad exerc. (CIL VIII 18042) frg. B b nisi ut -es (*sc. lapidum*) inter se compareant. *de numeris passim apud* BOETH. arithm., *ex. gr.* 1, 19 p. 39, 22 omnis . . . -s aut in maioribus aut in minoribus consideratur. 1, 32 p. 66, 19 omnes -is species ab aequalitatis crevisse primordiis (2, 1 p. 77, 5). *v. ind. et cf.* ISID. orig. 3, 6, 3. *de rebus pari momento librandis*: SEN. nat. 3, 29, 5 nunc . . . elementa . . . pensa sunt: aliquid oportet alteri accedat, ut quae libramento stant, -s turbet. APVL. Plat. 2, 4 -is (*sc. in miscendis partibus animae; cf. p. 810, 43*) vitio. TERT. adv. Hermog. 41 p. 171, 3 si huc et illuc . . . *motus* proclinaret, tunc inconcinnitatis et -is et turbulentiae denotari mereretur. *de studio impari hominum in distribuendis beneficiis*: PS. QVINT. decl. 5, 15 cum ex duobus captivis languet alter, una est -s patris eligere (*sc. in redemptione*) sanum. RVFIN. Orig. princ. 1, 8, 2 causa diversitatis . . . ostenditur . . . non ex dispensantis -e descendere. *i. q. dissensio*: CYPR. epist. 11, 3 p. 497, 14 *opp.* consensio, concordia. *de qualitate, habitu, gradu*: SEN. nat. 1, 3, 1 haec -s *nubium* alternis lucem umbramque permiscet. 5, 12, 1 magna -s ac dissimilitudo corporum (*ibid.* discordia). epist. 66, 12 *rebus mortalibus* -s est: divinorum una natura est. 66, 25 ubi par in utroque virtus est, non comparet aliarum rerum -s. 71, 17. COLVM. 3, 12, 3 inter eas tam diversas -es *terrarum*. arb. 5, 6 arborum. PLIN. nat. 1, 2, 71 de -e climatum. MARCELL. med. 35, 9 p. 267, 31 propter corporum -em (*Scrib. Larg. 271* varietatem) aut differentiam aetatium. *de inconcinnitate, dissonantia rerum inter se discrepantium*: QVINT. inst. 11, 3, 79 vitium in superciliis, si . . . -e (*sc. situs*) . . . dissident. VLP. dig. 21, 1, 12, 1 -em maxillarum, oculorum, bracchiorum. ARNOB. nat. 7, 45 p. 279, 24 rerum. FILASTR. 130, 1 de -e psalterii errorem patiuntur . . .; cum historiam quaerunt per ordinem, inveniunt -em (130, 5. 7). *de varietate condicionum hominum*: LACT. inst. 5, 6, 4 superba et tumida -e gaudebant. 5, 14, 20 excludit -s ipsa iustitiam. RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 29 p. 567[A] diversitas et -s, quae est in hoc mundo nascentium. 2, 10[b] p. 592[B] Orig. princ. 2, 9, 8 PS. PROSP. vocat. gent. 1, 14, 1 has originales -es. *in theologia de diversitate, quam statuunt haeretici in naturis personarum trinitatis*: NOVATIAN. trin. 31 p. 952[A] ut non aut dissonantia aut -e divinitatis duos deos reddidisse videatur. FILASTR. 153, 7 diversam maiestatis et potentiae -em *in trinitate*. AMBR. hex. 6, 7, 41 *syn.* dissimilitudo. AVG. fid. et symb. 9, 18 naturae atque substantiae. LEO M. serm. 23, 2. 77, 3 nulla . . . ratione vere est unum, quod aliqua est -e diversum. MAX. TAVR. hom. 83 p. 436[C] *coni.* divisionem. FVLG. RVSP. c. Fab. frg. 28. VIGIL. THAPS. c. Arrian. 3, 10 -s Arii (*i. ab Ario statuta*).

2 *comparantur partes speciesve unius rei, i. q. incongruentia, inconstantia, anomalia*: *de forma*: COLVM. 12, 4, 5 propter -em figurae *dolii*. PLIN. nat. 11, 270 si nulla -s *parietum* impediat. *de qualitate et habitu*: SEN. contr. 2 praef. 1 summa -s orationis, quae modo exilis erat, modo *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 11, 3, 43. 44 *de -e pronuntiandi*. 12, 9, 17 coloris -e. SCHOL. Hor. ars 1 operis). PLIN. nat. 11, 22 -s operis et cibi . . . et temporis. *de mobilitate, inconstantia, incongruentia opinionum morumque hominum*: TERT. ieiun. 14 -s vestra ridebitur, cum vetustatum formam nobis exprobratis, in quo causam novitatis accusatis. fug. 7 p. 474, 21 Oe. quanta -s sententiarum iubentis fugere et invitantis ad passionem (*cf.* anim. 26). adv. Marc. 4, 3 p. 428, 10 de sola convictus -e reprehensi. EVAGR. sent. virg. (RevBén. 28) p. 149, 15 erit . . . haec -s noxia corpori tuo. HEGES. 1, 9, 4 repentina conversio . . . morumque -s (*Ios. b. Iud. 1, 91* τοῦ τρόπου τὸ ἀνώμαλον). *cf.* RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 6 p. 22, 15 corpus . . . velut quadam sui -e (*i. actione naturae non convenienti*) motus mentis incomposite . . . suscipere. *de vicissitudine, inconstantia fortunae* (*nonnumquam in malam partem, i. q. iniquitas fortunae, miseria*): SEN. epist. 104, 28 *Socrates* aequalis fuit in tanta -e for-

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

tunae. FIRM. math. 3, 2, 22 -em vitae decernit, ut non sit in eo ... unus vitae similisque cursus, sed ut semper se mutabili diversitate convertat (*cf.* 3, 4, 16. 5, 1, 4. 6, 16, 1). 5, 1, 19 -is ... varietate. 5, 3, 5 variis -bus deprimuntur. 5, 3, 44 infortuniorum. 6, 36, 7. RVFIN. Greg. Naz. orat. 6, 4, 4 *syn.* commutatio (*opp.* in iugi aequalitate durare). CASSIAN. conl. 12, 6, 9 eum -bus istis ... erudiri. LEO M. epist. 15, 10 ecclesia ... nihil de mundi -bus metuit. serm. 43, 2 -um perturbatione. PROSP. in psalm. 100, 1 inter praesentis vitae -es. *de iniquitate tempestatis*: CAEL. AVR. acut. 2, 37, 192 aëris -s (*i. asperitas. cf.* GREG. M. in euang. 35, 1 *ubi* -s aëris *interpretatur voces* 'terrores de coelo et tempestates') *de valetudine dubia corporum, i. q. incommoditas, aegrotatio*: SYMM. epist. 7, 12 -is tuae nuntius (*opp.* sanitatis). AMBR. hex. 3, 10, 43 ad ... aegritudinem et -em seminis videtur esse referendum. 6, 6, 39 corporalia ... omnia ... aegritudinis -e (RVSTIC. Conc.^{S} I 4 p. 65, 7 ae. -e detentus [ἀνωμάλησε]) marcescunt. in psalm. 43, 60 medicum ... qui curaret animas laborantium et omni aegritudine et -e incommoditatis absolveret. RVFIN. hist. mon. 22 p. 445^{A} corporis (Clement. 10, 59 SORAN. p. 103, 15 AVELL. p. 71, 24 CAEL. AVR. chron. 1, 1, 42 ENNOD. epist. 8, 8, 2 p. 206, 8 *al.*). AVG. nat. et grat. 20, 22 valetudinis. SORAN. p. 15, 12 stomachi. p. 39, 23 si aliqua -s est. PS. SORAN. quaest. med. 212 -s capillorum ... cadentium. CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 49, 11 (ἀνωμαλία). II 5 p. 143, 15 (ἀρρωστία). CAEL. AVR. chron. 5, 11, 140 cum -e febribus vicina. ENNOD. epist. 1, 19, 2 p. 31, 4 contra ingruentes tibi -es. 8, 6 p. 205, 3 sanum me esse post -em. VITAE patr. Iurens. 1, 19 p. 143, 8 (*syn.* corporea ... infirmitas). 2, 5 p. 146, 24 *opp.* sanitatis. 3, 8 p. 156, 30 corporeae -is (3, 24 p. 165, 11). *et al.*

3 *in arte grammatica* (GELL. 2, 25, 3 ἀνωμαλία est -s declinationum consuetudinem sequens. *cf. l. 31*): CHAR. gramm. p. 119, 13 B. derivationis ... -s (*cf.* PRISC. gramm. III 21, 5 in declinatione vel derivatione quaedam -s invenitur). p. 274, 22 Probus de -e consuetudinis. POMP. gramm. V 231, 29 noli putare unam anomaliam esse id est unam -em.

inaequāliter *v. p. 811, 61.*

inaequanimiter *adv.* *ab* in *et* aequanimiter. *i. q. animo non aequo, indignabundo*: MVTIAN. Chrysost. hom. 26, 1 p. 396 non lugere, non -r affici (δυσχερᾶναι). 27, 5 p. 408 si ... mala ... audientes -r feramus (32, 3 p. 440). 28, 7 p. 417 -r (δυσχερῶς) haec auditis et indignamini.

inaequātus, -a, -um. *ab* in *et* aequatus. *i. q. inaequalis*: PANEG. in Mess. 43 qualis, -um (*i. non pari momento libratum*) si quando onus urget utrimque, instabilis natat *libra*. TERT. spect. 22 -a ista (*sc. iudicia*) hominum miscentium et commutantium statum boni et mali. [*falso trad.*: GERM. frg. 2 b, 19 -is *pro* inaequalis.]

inaequimodus, -a, -um. *ab* in *et* aequimodus. BOETH. syll. hyp. 2 p. 859^{B} si sint *propositiones* -ae, faciunt syllogismum (*opp.* aequimodae).

inaequiparābilis, -e. ab in *et* aequiparabilis. GILD. Brit. 67 chron. III p. 64, 2 talis species -isque pulchritudo.

inaequo, -āre. *ab* in *et* aequare. [*cf. sard.* nebidu '*gerade*'. *M.-L.*] *i. q. coaequare, planum reddere*: CAES. civ. 1, 27, 4 haec levibus cratibus terraque -at.

inaequus, -a, -um. *ab* in *et* aequus. [PLAVT. Poen. 504 *v. s.* iniquus]. CIC. orat. 159 iniquum non -um. *at Icti* -us *voci q. e.* aequus *opposuerunt* (*cf. Löfstedt, Komm. Peregr. 260*): VLP. dig. 33, 1, 3, 2 si adiectum 'pensionibus -is', inaequales debentur (*opp.* aequis). COD. Iust. 6, 49, 6 pr. (*a. 489*) filiis ... seu filiabus ex aequis partibus vel -is heredibus institutis. *cf.* iniquus.

inaero, -āre. *ab* in *et* aes, *cf.* inargentare, inaurare. *i. q. aere obducere*: ITALA exod. 27, 6 (Aug. loc. hept. 2, 118 p. 562, 3) -bis (περιχαλκώσεις. *Vulg.* operies) ea (*sc. cornua altaris*) aeramento (AVG. *addit*: talis locutio est ⟨qualis⟩ 'inaurabis auro'). *cf.* AVG. quaest. hept. 2, 131 p. 175, 17 altare non -ari sed inaurari iussit.

ˣ**inaestimābilis,** -e. *ab* in *et* aestimabilis. *scrib.* inext-: PS. HIL. libell. 2 SERM. Caspari p. 187, 29 EXPOS. fid. p. 305, 2. 307, 7. 12 GLOSS. *in lapide*: CIL XI 1800 (= INSCR. christ. Diehl 4723) coniugi inco(m)parabili(i) inextímabili (*sic*) castissim(a)e. *haec forma utrum depravata sit pro* inaest- (*cf. vol. I 1036, 78 sq.*) *an per syncopen orta ex* inexistimabilis (*q. v.*), *non facile diiudicari potest* (*cf. etiam Ahlquist, Stud. 107*). magis -is: SALV. gub. 4, 47. NOT. Tir. 32, 38. *legitur inde a* CIC., *ante* TERT. *admodum raro, passim apud* ECCL.

I *sensu passivo*: A *i. q. aestimatione indignus* (*t. t. in philosophia, quo vertitur gr.* τὸ ἀναξίαν ἔχον, *cf. Stang, Symb. Osl. 10, 1937, 74*): CIC. fin. 3, 20 aestimabile esse dicunt ..., quod aliquod pondus habeat dignum aestimatione, quam illi ἀξίαν vocant, contraque -e, quod sit superiori contrarium.

B *i. q. aestimationem excedens* (GLOSS.^{L} II Philox. IN 150 -is [-extim-] ἀνείκαστος. I Ansil. IN 597 -is dicitur, qui plus est quam aestimari potest. III Abstr. IN 69 aestimationem excedens):

1 *strictiore sensu, i. quod propter nimietatem taxari nequit*:

a *pertinet ad pretium et (liberiore usu) ad praestantiam, fere i. q. pretiosissimus, praestantissimus, excellentissimus, incomparabilis, singularis*: VAL. MAX. 4, 8, 1 accedit ... pretio rei -e momentum occasionis. SEN. benef. 3, 32, 2 beneficium (PS. QVINT. decl. exc. Monac. 9 p. 370, 15). 6, 15, 2 emis a medico rem -em ... valetudinem (epist. 81, 21 *opp.* usitatam. PAVL. dig. 50, 17, 106 libertas -is res est [INST. Iust. 1, 6, 7]). dial. 7, 4, 5 bonum (nat. 1 praef. 4 epist. 75, 18 CASSIOD. in psalm. 73, 20). PS. QVINT. decl. 12, 18 quae diu -is fuit, innocentiam publicam vendis. MARCIAN. dig. 30, 114, 8 potestas ... patria -is est (*aliter infra l. 46*). HIL. epist. ad fil. 2 vestem -is pretii (VITAE patr. 5, 10, 76 vestes ... -i pretio [*Cot. p. 659* πολλῆς τιμῆς] dignae. *cf. etiam l. 13*). ZENO 1, 15, 4 divitias (PS. AVG. serm. 231, 3 CONSVLT. Zacch. 1, 6 p. 12, 11 CASSIOD. in psalm. 118, 14 *al.*) AMM. 22, 16, 13 bibliothecae. 26, 8, 13 domum ... mobilis census -is plenam. AMBR. Iac. 1, 6, 23 tolerabilis passio, merces -is. RVFIN. Greg. Naz. orat. 7, 8, 2 o incredibilem atque -em (παράδοξον) medicinam! AVG. serm. ed. Mai 136, 4 -i pretio (*cf. l. 8*) redempti sumus, quia -is est ille, qui nos passione sua redemit (*cf.* OP. imperf. in Matth. 23 p. 755 ecclesia ... portans secum magnum et -e pretium, quo omne genus hominum ... mercata est. CASSIOD. in psalm. 54 concl.). SVLP. SEV. dial. 2, 13, 7 vitam. GILD. Brit. 74 chron. III p. 68, 30 cum *Christus* ... caelum et terram cum omni eorum -i ornamento fecerit. BOETH. cons. 5, 3, 100 W. humilitatis pretio -em vicem divinae gratiae promeremur. MVTIAN. Chrysost. hom. 32, 3 p. 443 -es (ἀφάτων) dei thesauros. *al.* *de animantibus*: LIV. 35, 14, 12 (*ambiguitate quadam dictum*) perplexum Punico astu responsum et improvisum assentationis genus Scipionem movisse, quod e grege se imperatorum velut -em secrevisset *Hannibal*. PALLAD. hist. mon. I 48 ita moribus ... ornata, ut in semetipsa haberet -em quendam custodem propriae castitatis (*p. 154, 2 B.* φρουρὸν ... ὑπερβάλλοντα). *de deo Christiano* (*cf. Souter, A study of Ambrosiaster p. 111; nonnumquam propius accedit ad significationem sub B 2 allatam. cf. etiam l. 13*): GLOSS.^{L} I Ansil. IN 598 -is: qui humano sensu aestimari non potest, sicut est deus. MIN. FEL. 18, 8 *deum* digne aestimamus, dum -em dicimus (*cf.* TERT. apol. 17, 2 PS. PHOEBAD. fid. 4 p. 40^{C}). CYPR. idol. 6 p. 24, 6. LVCIF. Athan. 1, 33 p. 124, 28 est aeternus, -is. 1, 40 p. 138, 1. mor. 10 p. 304, 18 incommutabilis, inconvertibilis, -is, inenarrabilis, aeternus, perfectus. GAVDENT. serm. 13, 2 FAVSTIN. trin. 1, 9 p. 44^{B} *al.* PELAG. in Rom. 1, 19 p. 13, 20 invisibilis, incomprehensibilis, -is (inexistimabilis *MN*). AMBROSIAST. in Eph. 3, 18 immensum et -em ... deum. PRVD. perist. 10, 311 deus perennis, res -is. CONSENT. Aug. epist. 119, 3 credebam deum ... esse -is cuiusdam lucis infinitam magnitudinem, cuius nec qualitatem aestimare nec quantitatem metiri ... sufficeret. CONC.^{S} IV 2 p. 66, 19 simplex et -is deus. VEN. FORT. vita Hil. 3, 11 de confessione -is sanctae trinitatis. *cf.* ISID. ord. creat. 15, 12 ad illud patris luminum -e lumen. *talia passim.*

b *pertinet ad magnitudinem et gradum, i. q. immensus, infinitus, inenarrabilis*: LIV. 29, 32, 1 gaudium (AMM. 15, 5, 35 CONSVLT. Zacch. 1, 26 p. 33, 4). ARNOB. nat. 1, 63 p. 43, 23 -is illa atque incredibilis lenitas. LACT. inst. 1, 8, 1 ob nimiam et -em potestatem *dei* (*cf.* PS. AVG. quaest. test. I 97 p. 179, 22 *et l. 6*). ZENO 1, 3, 4 beatitudine. CLAVD. DON. Aen. 8, 20 p. 117, 10 cura. RVFIN. Basil. hom. 2, 8 mirae et -is sapientiae dei (EVSTATH. Bas. hex. 9, 5 p. 963^{A} [*cf. gr.* τὴν ἀνεξιχνίαστον σοφίαν]. *al.*). hist. 8, 6, 6 *imperator* -i furore succensus. AVG. civ. 20, 20 p. 455, 5 D. velocitate. *al.* MAR. MERC. Conc.^{S} I 5 p. 7, 30 bonitate. CONSVLT. Zacch. 1, 18 p. 21, 3 -i modo ... ac sine fine patientia est. CONC.^{S} I 5 p. 80, 43 fatuitatis. CASSIAN. c. Nest. 7, 5, 4 opificio. SALV. gub. 4, 76 o -e facinus et prodigiosum. 4, 89 iniuriam. eccl. 1, 31 -e malum. VEN. FORT. vita Hil. 6, 19 fulgore. GREG. M. in Ezech. 1, 6, 19 terrorem. 1, 8, 28 -i amoris ... igne (*cf.* PALLAD. hist. mon. I 19 p. 296^{A} -i ... amore). ISID. vir. ill. 39 vir -is abstinentiae. PASS. Marc. Iac. 12 p. 61, 12 largus atque -is splendor immensae lucis. 13 p. 63, 2 -is ... dei ... misericordia. *saepe.* *praedicative*: MAR. VICTORIN. ad Iust. 9 p. 1004^{C} hoc immensum et -e *est* hominis habitasse membris *Christum*. VAL. CEM. hom. 3, 1 -e est, quantum difficultatis accrescat. *n. plur.* inaestimābilia *pro subst.*: CASSIAN. c. Nest. 6, 1, 2 magna ... quae a deo fiunt atque -ia. GREG. M. in Ezech. 2, 10, 12 -ia patitur. *de mensuris rerum corporearum*: TERT. paenit. 12, 4 magni alicuius et -is foci missilia. LACT. ira 10, 11 moles tam -es. CHALC. transl. 25^{A} pelagus immensae atque -is magnitudinis (*cf.* HIL. in psalm. 134, 11 oceani -es vices). CLAVD. DON. Aen. 4, 190 p. 378, 29 monstrum esse ultra -em (aestimabilem?) formam. HEGES. 5, 44, 1 p. 392, 25 figura ... -is magnitudinis (*Ios. bell. Iud. 6, 296* μεῖζον πίστεως). AVG. civ. 3, 31 p. 145, 7 D. -i nube. c. Faust. 22, 11 aquarum -is profunditas (*cf.* MIRAC. Steph. 2, 4, 1 *opp.* aëris ... immensitas). CASSIAN. conl. 22, 14 (*metaphorice*) -em abyssum puritatis. *c. abl. limit.*: AMBR. hex. 2, 3, 10 deus est ... -is magnitudine.

c *pertinet ad numerum i. q. innumerabilis*: LACT. inst. 1, 16, 7 cum hominum vis incredibilis, numerus sit -is (CLAVD. DON. Aen. 6, 490 p. 570, 17. HEGES. 5, 25, 1 *opp.* sescenta milia ... numerata [*cf. l. 79*]. VVLG. Iob 36, 26). PS. LACT. mort. pers. 33, 9 examen *vermium*. AMM. 16, 12, 63 -es mortuorum acervi (*opp.* sex milia corporum numerata sunt. *cf. l. 77*). 19, 2, 12 copiae. 29, 5, 38 turmarum. 31, 7, 5 vulgus -e barbarorum. CLAVD. DON. Aen. 7, 645 p. 97, 3 multitudinem (PS. RVFIN. in Am. 7, 1—3 OROS. hist. 4, 20, 35. 7, 33, 8 GREG. TVR. Franc. 8, 25). PS. ORIG. in Iob 1 p. 427^{D} non tria tantum cornua, sed innumerata atque -ia. p. 435^{C} (*syn.* innumeros). CONSVLT. Zacch. 3, 2 p. 98, 23 sae-

[*Rubenbauer*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

culorum. CASSIAN. c. Nest. 6, 1, 2 cum parum esset (*sc. panium*) quod videbatur, factum est -e quod dabatur. VICT. VIT. 2, 34 turba fidelium -is.

2 *latiore sensu, i. quod definiri, iudicari, comprehendi nequit, de quo non est certum iudicium: i. q. incertus, dubius*: LIV. 31, 34, 3 nihil tam incertum nec tam -e est quam animi multitudinis. *paulo aliter*: HEGES. 3, 9, 5 ut ... intuenti -is esset cognitio superiorum (*sequitur*: ut nemo ... illi urbem esse intellegat). *i. q. indefinitus, incomprehensibilis, mirus* (*cf. etiam p. 814, 28*): Ps. APVL. Ascl. 31 quod non subicitur sensibus, indefinitum, incomprehensibile, -e est. TERT. scorp. 7 p. 160, 7 nec quisquam ... non rationem aliquam praesumit aut -em dei sui voluntatem (*i. cuius ratio perspici non possit*). VVLG. IV Esdr. 8, 21 *domine* cuius thronus -is et gloria incomprehensibilis. Ps. AVG. serm. 208, 4 *Maria* mirabili atque -i modo ... peperit salvatorem. CONC.[S] I 3 Rustic. p. 152, 26 clara et -is (*vers. Tur.* inopinabilis. παράδοξος) ... causa ...; -is ..., quia rationem natura vicit. I 5 p. 127, 19 *Christus* praecipuam habuit -emque (παράδοξον) generationem. GREG. M. dial. 3, 36 p. 304[B] *Maximianus* -i ordine atque inusitato miraculo ... dei ... cognovit ... gratiam. ISID. epist. 6, 10 illud ... -e filii nasci (*syn.* ineffabile, incomprehensibile). *n. plur.* inaestimābilia *pro subst.* (*cf. p. 814, 62*): RVSTIC. c. aceph. p. 1187[A] haec -ia et mira facta sunt; ... tu vero magnalia et -ia accusas ut incongrua.

II *sensu activo i. q. non aestimans*: ITALA Iac. 3, 17 (Aug. nat. et grat. 16, 17) quae ... desursum est sapientia, ... pudica est, ... -is (ἀδιάκριτος, *Vulg.* non iudicans, *Itala cod. ff* sine diiudicatione), sine simulatione.

adv. **inaestimābiliter.** 1 *i. q. inaestimabili, incomparabili ratione, praeter aestimationem, immenso gradu: c. adi.* (*et partic.*): FAVSTIN. trin. 2, 7 p. 56[A] deus -r superior. RVFIN. Orig. princ. 1, 1, 5 omni ... lumine ... ineffabiliter et -r ... praestantior solis est splendor (= apol. Orig. 2 p. 558[A]). *ibid.* quid ... tam ineffabiliter ⟨atque -r A^1⟩ praecellens quam deus? CASSIOD. in psalm. 118, 108 veneremur auctorem ..., qui -r bonus est. VITA Sim. 12 -r multam habens aquam. ORIG. in Matth. 15, 25 -r multiplicia (ἀπειροπλασίονα) spiritalia magis quam carnalia. *c. verbis*: FAVSTIN. trin. 7, 1 p. 77[A] *angelorum hominumque* natura a divina substantia -r discreta est. MAX. TAVR. serm. 44 p. 624[C] prodest. MVTIAN. Chrysost. hom. 2, 1 p. 243[in.] *deus* -r (πολλῷ τῷ μέτρῳ) nostras cogitationes exsuperat. 2 *i. q. ea ratione, quae percipi non possit, mirum in modum* (*fere ubique de unione naturae divinae et humanae in Christo*): CASSIAN. c. Nest. 5, 4, 3 ineffabiliter atque -r (inext- *M*) deus ... unigenitum genuit. CONC.[S] I 5 p. 79, 18 incomparabiliter et -r atque inenarrabiliter ... filius deus gerens hominem. p. 98, 23 (= I 2 p. 67, 36) hominem ... -r (ἀπορρήτως) sibi coniunxit *Christus*. p. 139, 4 ineffabiliter -r (ἀπερινοήτως, *cf.* p. 283, 39 inintellegibiliter). p. 189, 33. 204, 16. 205, 20. RVSTIC. Conc.[S] I 4 p. 233, 40 (= DIONYS. EXIG. Conc.[S] I 5 p. 296, 31) -r (ἀπερινοήτως) atque ineffabiliter univit sibi corpus. c. aceph. p. 1185[C] deus perfectus et homo perfectus -r una sola persona est (*syn.* mirabiliter).

inaestimātus, -a, -um. *ab in et* aestimare, aestimatus. 1 *i. q. non aestimatus*: SCAEV. dig. 23, 4, 29 cum maritus, qui aestimata praedia in dotem acceperat, manente matrimonio pactus est circumscribendae mulieris gratia, ut praedia -a essent (VLP. dig. 23, 3, 10, 1. *cf.* TRYPH. dig. 23, 3, 75 fundum -um [COD. Iust. 5, 23, 2 (*a. 241*). 5, 13, 1, 15 c]). COD. Iust. 5, 12, 30 pr. in rebus dotalibus ... sive aestimatae sive -ae sint. 2 *i. q. inaestimabilis, incomprehensibilis*: Ps. QVINT. decl. exc. Mon. p. 359, 10 visa re incredibili et -a. MAX. TAVR. hom. 43 p. 323[C] prudentiae. serm. 53 p. 637[C] -ae bonitatis est gratia. *de deo Christiano*: CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 34, 21 intemerata atque -a (inexist- *C*) divinitas.

inaestuo, -āre. *ab in et* aestuare. *i. q. aestuare incipere, infervescere*: 1 *proprie*: SOL. 29, 1 fons, qui ... interdum ignito vapore -et. 38, 13 Taurus ... sole -at. BOETH. cons. 1, 6 v. 2 Phoebi radiis grave cancri sidus -at. 2 *transl.* (*et metaphorice*): HOR. epod. 11, 15 quodsi meis -et praecordiis libera bilis. SYMM. epist. 4, 54, 3 placet ... inter haec quod -as. HEGES. 2, 9, 1 p. 145, 7 etsi ... dolor gravibus aliquos faciat -are querimoniis. PRVD. c. Symm. 1 praef. 58 impietas ... succensi stomacho fellis -ans.

inaffectātus, -a, -um. *ab in et* affectatus. *i. q. non affectatus, simplex*: 1 *technice in dicendo*: QVINT. inst. 8, 3, 87 illa ἀφέλεια simplex et -a. 9, 4, 17 gratiam ... simplicis atque -i coloris. 10, 1, 82 Xenophontis illam iucunditatem -am, sed quam nulla consequi adfectatio possit. 11, 1, 93 simplicitas ... -ae orationis. PLIN. paneg. 67, 1 quam -a veritas verborum! 2 *de specie et habitu corporum*: APVL. met. 2, 2 flavum et -um capillitium. 10, 31 quieta et -a gesticulatione. ZENO 1, 4, 6 p. 299, 35 Susannam ... -ae formae. 3 *in universum*: TERT. pall. 4 p. 944, 3 Oe. *pallium* simplicis et -ae, tamen superstitionis reum. PHYSIOGN. 104 *vitia* vel -a simplicitate ⟨vel exquisita et elaborata simplicitate⟩ discernuntur.

inaffectio, -ōnis *f.* *ab in et* affectio. *i. q. defectio amoris*: GREG. M. moral. 31, 18 mens ... per -em suam interius obduratur. in euang. 37, 2 hoc erga proximos odium non de -e procedere, sed de caritate.

ne fors ... ignorans reverentiam sepulti tellurem tereres **inaggerātam** (*i. in speciem aggeris accumulatam*) SIDON. epist. 3, 12, 5 v. 5. *ab* in *et* aggerare.

inaggressibilis, -e. *ab in et* aggredi, aggressus *sec.* inaccessibilis, *ut vid.* *i. q. inadibilis*: NOVELL. Iust. 109, 1 sint eis (*sc haereticis*) -ia (ἄβατοι) omnino ex legibus beneficia.

inagitābilis, -e. *ab in et* agitabilis. *i. q. immobilis*: SEN. nat. 5, 5, 2 existimas nobis quidem datas vires, quibus nos moveremus, aëra autem relictum inertem et -em esse ...?

inagitātus, -a, -um. *ab in et* agitatus. *i. q. immotus*: *proprie*: SEN. suas. 1, 2 -a remigio vastitas (*i. mare remis non pulsatum*). SEN. nat. 3, 11, 5 quod obduruerit constricta tellus nec potuerit imbres -a (*i. vomere non versa*) transmittere. *transl.*: SEN. epist. 75, 17 -i [in] terroribus (*praecedit*: nos non timor pellet).

inalbeo, -ēre. *ab in et* albere. [*potius retrograde ex perf.* inalbui *verbi* inalbescere. *Leumann.*] *i. q. album esse* (*fieri?*): APVL. met. 7, 1 ut primum tenebris abiectis dies -bat. [*de* Ps. ENN. ann. 212 *cf. Norden, Enn. u. Verg. p. 78*[2].]

inalbēsco, -ere. *ab in et* albescere. [*it. sept.* inalbi. *M.-L.*] *i. q. album fieri, pallescere*: *de corporibus hominum eorumque partibus*: CELS. 2, 7, 35 venae sub lingua -unt. 3, 24, 2 totum corpus cum pallore quodam -it. 5, 28, 1[B] *vitium carbunculi* supra ... procedens -it, dein lividum fit. AVG. in psalm. 91, 11 p. 1179 quemadmodum canescat caput et -at. *cf.* ARNOB. nat. 1, 17 p. 13, 24 ut ... ex verbis ardentibus labrorum siccitas -at. *de pruina*: AVG. gen. ad litt. 3, 10 p. 74, 21 *halitus aquarum* auras intexunt, quae ... rore destillant, si autem vehementius frigus est, etiam gelu candidius -unt.

inalbo, -āre. *ab in et* albare. [*sic.* inalbari. *M.-L.*] *i. q. album, candidum reddere*: APVL. met. 9, 24 viminea cavea, quae ... lacinias circumdatas suffita candido fumo sulpuris -bat. 10, 20 cerei praeclara micantes luce nocturnas tenebras -bant. *metaphorice i. q. mundare*: ITALA Is. 1, 18 (Optat. 5, 4 p. 128, 19 *cf.* Cypr. testim. 1, 24 p. 59, 14 [*WB*]) si fuerint peccata vestra velut coccum, ut nivem -bo ([λευκανῶ, *Vulg.* quasi nix dealbabuntur]. *cf.* OPTAT. *ad l.* '-bo' dixit, non faciam -ari ...; se promisit deus -are peccatis affectos). Dan. 12, 10 (Iren. 1, 19, 2) sermones obstructi sunt, quoadusque intellectores intelligant et albi -entur (ἐκλευκανθῶσι, *Vulg.* dealbabuntur).

inalēscit NOT. Tir. 67, 51. *cf.* 67, 50 -uit (*ante* coaluit, coalescit). *ab* in *et* alescere.

frigus voco, ubi extremae partes membrorum **inalgēscunt** CELS. 3, 3, 3. *ab* in *et* algescere.

?**inaliēnātus,** -a, -um. *ab in et* alienatus. *i. q. incorruptus, non adulteratus*: SCRIB. LARG. 214 propolis -ae sincerae (*pro glossem.* -ae *accipit Niedermann in plag.*, sincerae *tamquam gloss. secl. Boettiger*) et bonae ... pondo selibra.

urina canis virginis cum suo luto imposita ... verrucas ... consumit, tamdiu tamen **inalligāta,** quamdiu eas excutiat MARCELL. med. 34, 53. *ab* in *et* alligare.

inalpīnus *v. Onom.*

inaltero, -āvī, -āre. *ab in et* alter. *i. q. unum cum altero coniungere, confundere*: TERT. virg. vel. 4 p. 888, 11 Oe. quas non divisit tacendo, -vit (*edd.*, in altera nuit *AB*, in altera iniit *C*).

inalterutrum *v. p. 750, 75.*

inalto, -āre. *ab in et* altus, altare. *i. q. in altum erigere*: VVLG. Sirach 15, 4 -bit (*Amiat.*, exaltabit *cett.*, ὑψώσει) eum. 20, 30 -bit (ἀνυψώσει) acervum frugum. 21, 23 fatuus in risu -at (*Amiat.*, exaltat *cett.*, ἀνυψοῖ) vocem suam. 22, 30 fumus ignis -atur. PAVL. NOL. carm. 24, 739 qui superbos deprimit, humiles -at. VITAE patr. Iurens. 1, 18 p. 142, 19 alveum torrentis.

inamābilis, -e. *ab in et* amabilis. GELL. 2, 6, 14 (*inde* MACR. Sat. 6, 7, 15) sicut 'inlaudatum' κατὰ στέρησιν laudis, ita '-em' κατὰ amoris στέρησιν detestatus est *Vergilius* (*l. 80*). GLOSS. ἀπόθητος. ἄστοργος. ἀφίλητος. GLOSS.[L] I Ansil. IN 26 sq. -is execrabilis, odiosus, detestabilis, abominalis.

i. q. non amabilis, inlepidus, tristis: *de animantibus*: PLAVT. Bacch. 614 -is, inlepidus vivo. MART. 5, 37, 13 cui (*sc. puellae*) comparatus indecens erat pavo, -is sciurus. APVL. met. 5, 29 nugo et corruptor et -is. DON. Ter. Eun. 1079 p. 493, 10 vitia ... quae -em faciant etiam divitem ... amatorem. *in prosopopoiia*: AMBR. exc. Sat. 1, 72 somnus colloquiorum nostrorum dudum interruptor -is. ENNOD. epist. 8, 35, 1 p. 222, 6 -is ... desideriis meis militavit occasio. opusc. 4, 31 p. 390, 19 ne singulorum devotio -is adrogantiae mater existeret. *de moribus et actibus*: OV. Pont. 1, 6, 5 non cadit in mores feritas -is istos. PLIN. epist. 9, 10, 3 id genus operis -e, inamoenum magisque laboribus ruris quam voluptatibus simile. PRVD. psych. 776 servans -e votum (*sc. odium*). ENNOD. epist. 5, 8, 2 p. 131, 3 taciturnitas. *de sonitu*: OV. ars 3, 289 illa sonat raucum quiddam atque -e (*opp.* leve ... femineumque). *de regionibus*: VERG. georg. 4, 479 palus -is *Stygia* (Aen. 6, 438 [*ubi v. Norden, Komm.*]; *cf. l. 63*). OV. met. 4, 477 -e regnum (*sc. Plutonis*) desere (14, 590). trist. 5, 7, 43 locus est -is et quo esse nihil toto tristius orbe potest. ENNOD. epist. 5, 18, 1 p. 140, 7 -em Ravennam. *de arbore*: FRONTO p. 154, 20 N. ilicem esse horridam, infructuosam, -em.

[Rubenbauer]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

inamāresco, -ere. *ab* in *et* amarus, *cf.* amaresco. *i. q. amarum fieri, acescere*: HOR. sat. 2, 7, 107 -unt epulae sine fine petitae.

inamārico, -āvi, -āre. *ab* in *et* amaricare. *vox* ITALAE *propria adhibetur in transferendo gr.* παραπικραίνειν (*ut* amaricare). *i. q. exacerbare (semper translate), irritare: abs. vel c. acc.*: ITALA deut. 32, 16 (Veron. ed. Blanchinius p. 265) in execrabilibus suis -verunt (*Vulg.* ad iracundiam concitaverunt) me. psalm. 5, 11 (Veron. *et* Aug. in psalm. 5, 15) quoniam -verunt (*Vulg.* irritaverunt) te, domine (*cf.* AVG. *ad l.*). 65, 7 (Veron.) qui -ant (*Vulg.* exasperant), non exaltentur. 67, 7 (Cypr. testim. 2, 28 p. 96, 1) qui -ant (*ex V elicit Capelle, Le texte du psautier latin en Afrique p. 98, deest in WLM*). 105, 33. 43 (Veron.) -verunt (*Vulg.* exacerbaverunt) eum in consilio suo. 106, 11 (Veron., Cas., Aug. in psalm. 106, 10) eloquia domini. *c. dat., i. q. amaritudinem afferre*: AVG. in psalm. 75, 8 qui superbias suas attendunt, -ant hominibus pacificis in ecclesia.

inamātus, -a, -um. *ab* in *et* amatus. *i. q. non amatus*: SIL. 12, 527 Allifanus Iaccho haud -us ager (*cf. Weyman, Litotes 498*).

inambitiōsus, -a, -um. *ab* in *et* ambitiosus. *i. q. non ambitiosus, humilis, modestus*: OV. met. 11, 765 nitidaque remotus ab aula secretos montes et -a colebat rura.

inambulābilis, -e. *ab* in *et* ambulabilis. *i. q. inaccessibilis, inadibilis*: ORIG. in Matth. 12, 11 petra -is (ἄβατος) est serpenti (*alluditur ad Vulg. prov. 30, 19*).

inambulātio, -ōnis *f.* *ab* inambulare. *plur. v. l. 30. 32.* 1 *i. q. actus inambulandi: oratorum in agendo*: RHET. Her. 3, 15, 27 sin contentio -e, pedis dexteri rara supplausione ... uti oportet. CIC. Brut. 158 non multa iactatio corporis, non inclinatio vocis, nulla -o, non crebra supplosio pedis *videbatur in Crasso oratore.* *iumentorum, quae valetudinis causa ultro citroque ducuntur*: CHIRON 117 -bus levibus uti debebit (*cf.* VEG. mulom. 1, 29, 5). 372 -em subinde ei praestas et ambulare non vult. VEG. mulom. 2, 79, 13 -bus et leni cursu exercebis. *transfertur ad res huc illuc motas*: CATVLL. 6, 11 te non viduas iacere noctes ... clamat ... pulvinus ... attritus tremulique quassa lecti argutatio -oque. 2 *de loco, ubi ambulatur*: VITR. 1, 3, 1 portus, fora, porticus, balinea, -es. PLIN. nat. 14, 11 una vitis Romae in Liviae porticibus subdiales -es umbrosis pergulis opacat. ITALA Ezech. 42, 4 (Wirc.) -es (περίπατος. *Vulg.* deambulatio) cubitorum decem. 42, 5 -es in superioribus. 42, 10—12.

inambulo, -āvi, -ātum, -āre. *ab* in *et* ambulare. PAVL. FEST. p. 109 'in' praepositio modo significat ..., ubi qui sit, ut -at. *de usu impers. pass.*: CHAR. gramm. p. 212, 22. 332, 5 B. *de signif.*: CHAR. gramm. p. 396, 27 B. (= DIFF. gramm. VII 526, 15) ambulare incipiunt infantes, -ant homines (*v. vol. I 1871, 2*). GLOSS. -o διακινῶ. NOT. Tir. 90, 37 -at. [CIC. de orat. 2, 20 *pro* ambulemus *habet* inamb- *J.*]

i. q. ultro citroque ire, spatiari, obambulare (*add.* in *c. abl.*, a [*l. 55*], ad, ante, inter, per [*l. 61*], cum, *adv.* [domi *l. 58*], *abl. loci* [*l. 63. 77*]): PLAVT. Asin. 682 -andum est. CIC. Verr. II 4, 32 eo cum venio, praetor quiescebat; fratres illi Cibyratae -bant. de orat. 1, 261 neque is (*sc. Demosthenes*) consistens in loco sed -ans atque ascensu ingrediens arduo. 2, 12 cum ... in lecto Crassus esset et apud eum Sulpicius sederet, Antonius autem -ret cum Cotta in porticu (*cf.* rep. 1, 18). Brut. 10 cum -rem in xysto (*cf.* SEN. dial. 5, 18, 4). leg. 1, 3 non longe a tuis aedibus -ans post excessum suum Romulus. 1, 15 nos inter has procerissimas populos in viridi opacaque ripa -antes, tum autem residentes. ac. 1, 17 Peripatetici dicti sunt, quia disputabant -antes in Lycio. Att. 6, 2, 5 ante lucem -bam domi. POLLIO Cic. epist. 10, 32, 3. OV. rem. 337 durius incedit *tua femina*: fac -et (*R*; ut ambulet *cett.*). LIV. 1, 54, 6 ibi tacitus -ans. 9, 16, 17 ante tabernaculum. 23, 7, 10 in foro cum filio ... otiose -vit. 23, 43, 8 per muros. 29, 19, 12. 40, 8, 5. SEN. contr. exc. 5, 5 contr. 10, 1, 12. FRONTO p. 68, 4 N. ante cubiculum. MIN. FEL. 2, 4 cum ... ad mare -ando litore (*P*, litori *Cellar., quo dativo spatium peragratum designetur*) pergeremus. PAVLA Hier. epist. 46, 11, 1 ut vile corpusculum hominis pretiosius -et. *speciatim i. q. valetudinis causa huc illuc moveri*: PELAGON. 137 -et tamdiu, quamdiu *eqs.* CHIRON 317 si quando in fervura neglecti -ant (*cf.* VEG. mulom. 2, 88, 2). 397 -et perminutatim. 450. ANON. med. ed. Piechotta 86 fac ut -et. *latiore sensu i. q. incedere, ire*: TERT. mart. 5 p. 14, 1 Oe. alii inter venatorum taureas scapulis patientissimis -verunt. VVLG. Sirach 38, 37 non inhabitabunt nec -bunt (*i. peregrinabuntur*, περιπατήσουσιν). *de deo*: ITALA deut. 23, 14 (Lugd.) deus -bit (ἐμπεριπατεῖ. *Vulg.* ambulat) in castra tua. VVLG. II Cor. 6, 16 inhabitabo in illis et -bo (ἐμπεριπατήσω) et ero deus illorum. HESYCH. in lev. 26, 3—13 p. 1143^D -are in nobis per carnem voluit *Christus.* *in imag.*: AMBR. fid. 3, 10, 74 solus ... Christus -at animis et graditur in mente sanctorum (*cf.* PAVL. NOL. carm. 28, 310. epist. 13, 13 p. 95, 11 nobiscum. 32, 25 p. 300, 4). RVFIN. Orig. in gen. 1, 13 p. 16, 14 in hoc non solum inhabitat deus, sed etiam -at (*cf.* HESYCH. in lev. 16, 5—6 p. 989^B). *deriv.*: inambulatio.

ināmissibilis, -e. *ab* in *et* amissibilis. *i. quod amitti non potest*: AVG. civ. 11, 10 p. 475, 27 D. *corpus* habet ... incorruptionis -em qualitatem (*cf.* PROSP. c. coll. 9, 3 *coniung.* aeternam). 22, 30 p. 633, 1 -is voluntas pietatis. nat. et grat. 51, 59 inseparabilem habere possibilitatem, id est, ut ita dicam, -em non debuit illa natura dici. c. Iul. op. imperf. 6, 11 hominis ... liberum arbitrium congenitum et omnino -e. 6, 19 naturalia ... soles -ia praedicare (*opp.* amissibilia). LEO M. serm. 92, 3 facultates (MAX. TAVR. serm. 72 p. 681^A). PS. PROSP. vocat. gent. 2, 24 tam -i felicitate infantium. FVLG. RVSP. ad Tras. 1, 20 interminabili et -i dominio. epist. 17, 4, 8 carne moriens incommutabilem atque -em naturalem sui statum deus ... non perdidit. 17, 12, 24 perfectam atque -em corporis immortalitatem. *adv.* **ināmissibiliter**: EPIST. Merov. 1 p. 435, 21 *hominem* -r et aeternaliter sumpsit ex virgine *deus.*

inamoenus, -a, -um. *ab* in *et* amoenus. *coniung. c. dat. l. 19.* *i. q. non amoenus, tristis, horridus, asper, ingratus*: 1 *de regionibus*: OV. met. 10, 15 regna *inferorum* (*cf.* STAT. Theb. 1, 89 -um ... Cocyton iuxta. CLAVD. 5, 467 Cocytus Phlegethonque ... -us uterque alveus). STAT. silv. 2, 2, 33 feritas -a viae. 2 *de condicionibus rerum incorporearum*: PLIN. epist. 9, 10, 3 *v. p. 816, 75.* AVSON. 340 B 3 p. 159 P. arta, -a licet nec congrua carminibus lex. MACR. Sat. 1, 7, 2 Euangeli interventum otio suo -um minusque placido conventui congruentem.

inamplexibilis, -e. *ab* in *et* *amplexibilis. CASSIOD. in psalm. 17, 13 *deus* penetrat omnia, non circumdatur ab aliquo, quia loco -is est. *Rubenbauer.*

inānēsco, -ere. *ab* inanis, *cf.* vanesco. CLEDON. gramm. V 16, 27 inchoativa *forma verbi* est, quae inchoat et venit a neutrali verbo ... vel a se oritur ut -o (man- *cod.*). *de notione cf. l. 34.* 1 *proprie: i. q. vacuum fieri, perire*: AMM. 23, 6, 86 metu fulgurum -unt *conchulae.* *i. q. minui*: FIRM. math. 4, 1, 5 cum ... -ere coeperit (inanis ceperit *codd.*) *luna* destituta luminibus (*opp.* creverit). 2 *transl. i. q. vanum fieri* (*sensu incohandi attenuato: l. 35; add. in zeugm.* de: *l. 37*; in *c. abl.*: *l. 39*): AVG. conf. 10, 39, 64 temptationis malum, quo -unt qui placent sibi de se. epist. 164, 4 quae ... omnia ... -unt quodammodo steriliaque redduntur. mus. 6, 40 (*de anima*) -ere, quod est minus minusque esse. quaest. euang. 2, 33 p. 1344$^{ex.}$ hanc vitam ... intus -entem (GREG. M. dial. 1, 9 p. 52, 6 M. *opp.* foris ... magnus appareret). GREG. M. moral. 20, 18 de sublimi intelligentia quanto amplius repleri ambiunt *haeretici*, tanto amplius -unt. ISID. sent. 3, 13, 2 in mundanis doctrinis proficere et -ere in divinis. *c.* ab *fere i. q. privari*: GREG. M. moral. 5, 1 ut a praemiis vitae sequentis -ant *boni.* 8, 66. 23, 7 (= 28, 11) a vera gloria ... -unt *arrogantes.* epist. 9, 222$^{in.}$ quisquis in eius *caritatis* radices se inserit, nec a viriditate deficit nec a fructibus -it. ISID. sent. 3, 23, 8.

ināniae, -ārum *f.* [*ab* inanis *comica formatione. J. B. H.*] *i. q. res inanes vel viles*: PLAVT. Aul. 84 -⟨i⟩is sunt oppletae atque araneis *aedes* (*cf.* NON. p. 123 -iis pro inanitate. *inde* GLOSS. V 642, 56. *v. et p. 830, 5*).

inānietās *v. p. 829, 60.*

inānilogista, -ae *m.* [*ab* inanis *et* logista (*gr.* λογιστής), *formatum ad vertendum gr.* κενολόγος *vel* ματαιολόγος. *J. B. H.*] *qui vana loquitur*: PLAVT. Pseud. 255 surdus sum ... -ae.

ināniloquium, -ī *n.* [*ab* inanis *et* loqui *sec. gr.* κενοφωνία, κενολογία; *cf.* vaniloquium. *J. B. H.*] *i. q. sermo vanus*: ITALA II Tim. 2, 16 (cod. g, Pelag. *ad l.*, AVG. spec. 40 p. 252, 1) profana (stulta cod. g) autem (et *add. pars codd.*) -a devita (*Vulg.* profana ... et vaniloquia, τὰς ... βεβήλους κενοφωνίας).

ināniloquus, -a, -um. [*ab* inanis *et* loqui *sec. gr.* κενολόγος; *cf.* vaniloquus. *J. B. H.*] *qui vana loquitur*: AVG. in psalm. 109, 9 non nescio quis -us, sed dominus dixit ad me.

inanimal *v.* inanimalis.

***inanimālis,** -e. *ab* in *et* animalis. *? nom. sg.* -l: *l. 83. cf. l. 75.* *inde a* TERT., PS. APVL. [*falso trad.*: *p. 819, 82. 820, 20. 25. 34.*]

i. q. anima carens, ἄψυχος (*de plantis: e. g. l. 73. p. 819, 5. sed cf. p. 819, 15.* *defin.*: TERT. anim. 6 p. 305, 12 sq. omne ... corpus aut animale sit necesse est aut -e; et si quidem -e est, extrinsecus movebitur *eqs. cf.* adv. Hermog. 36 p. 166, 7): 1 *adi.* (*enall.*: *l. 80 sq.*): TERT. nat. 2, 11 p. 114, 19 umbras ⟨ali⟩quas incorporales, -es et nomina de rebus efflagitant ⟨deosque⟩ sanciunt. anim. 6 p. 305, 15 quae (*sc. anima*) non sit -is (*cf.* p. 305, 20 non ... potest anima animale corpus dici aut -e *eqs.*). IREN. 4, 4, 3 frumentum ... et paleae -ia et irrationabilia exsistentia (*cf. p. 819, 7*). PORPH. Hor. carm. saec. 31 'fetus' generaliter omnium rerum accipe, et -ium (PROB. inst. gramm. IV 119, 20. SERV. georg. 1, 103 rei -i sensum dare). HIL. in psalm. 123, 5 (*de aqua*) id, quod -e (*GP*, -l *R*) est. 124, 2 de natura animali in naturam -em referri. CHAR. gramm. p. 72, 19 B. calculus. CLAVD. DON. Aen. 2, 175 p. 173, 5 -is materiae (*sc. statuae*). 5, 255 p. 451, 11 ut mutae et -es formae vivere ac moveri viderentur *in chlamyde.* HIER. hom. Orig. in Ier. 5 p. 628^B nubes. *t. t. gramm.* (*cf. p. 820, 3 sq.*): PS. ASPER gramm. V 549, 31 appellativorum alia animalia dicuntur ..., alia -ia ut arbor, lapis *eqs.* *de mortuo*: IREN. 5, 7, 1 mori ... est ... sine spiramine ... et -em et immemorabilem fieri. *ibid.* posteaquam exierit anima, sine spiratione et -l (-e *var. l.*, -is *Harvey*) efficitur *caro.*

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

2 *subst. neutr.*: TERT. apol. 48, 11 ut omnia ... constarent ex vacuo et solido, ex animali et -i (*cf.* adv. Marc. 1, 16 p. 311, 9). anim. 6 p. 305, 23 ut dicatur *anima* animale vel -e. adv. Hermog. 44 p. 174, 8 etiam -ia et incorporalia laudes canunt *deo*. PS. APVL. Ascl. 5 -ia institui ... sine hominibus non possunt. 6 -ium *genera* ... de imo in superna viva radice silvescunt (*cf.* 21 non deum solum ..., sed omnia animalia et -ia *utriusque sexus dico*). IREN. 4, 37, 6 irrationabilia sive -ia (*cf. p. 818, 72*). NON. p. 449. CHAR. gramm. p. 358, 17 B. fit *metaphora* ... ab animali ad -e, ab -i ad animale, ab -i ad -e (*cf.* DIOM. gramm. I 457, 11 AVG. quaest. hept. 3, 74 ISID. orig. 1, 37, 3 *et al. v. et p. 820, 26*). CLAVD. DON. Aen. 3, 670 p. 349, 6. PELAG. in I Cor. 14, 7 p. 207, 7 S. cum haec -ia (-ata *var. l.*) ... suavem non possint reddere cantilenam (*cf. I Cor. 14, 7* quae sine anima sunt). MACR. Sat. 4, 6, 10 sermo dirigitur vel ad -ia vel ad muta. PRISC. LYD. solut. 9 p. 94, 23 B. animalium et germinum et -ium. *et al.*

inanimāns, -antis. *ab* in *et* animans. *gen. plur.* -ium: *l. 23 sq.* [*falso trad.*: *l. 73.*]

i. q. anima carens, inanimalis: 1 *adi.*: PS. APVL. Ascl. 29 animalia sive animantia sive -ia. FIRM. math. 1, 2, 12 utrumnam stellas animantes an -es esse dicamus. HIL. in psalm. 118 Mem 3 -ia saxa ... aut metalla aut ligna. GRAMM. suppl. 83, 29. PRISC. LYD. solut. 9 p. 97, 28 B. multa eorum, quae sunt -ia. 2 *subst. neutr.*: APVL. Plat. 1, 8 animalium et -ium corpora. HIER. in Ezech. 44, 29 p. 443^D primitiva ... sunt animantium et -ium, quae prima nascuntur et quae primum terra gignit (RVFIN. Clement. 3, 9 BOETH. in Porph. comm. pr. 2, 6 p. 95, 14 [*sing.*]. PRISC. LYD. solut. 1 p. 50, 22 B.).

***inanimātus,** -a, -um. *ab* in *et* animatus. GLOSS. III 279, 65 ἡμίψυχος: -us. [*falso vel dub. trad.*: *l. 12. 73. 75. 79. p. 820, 19. 33.*]

i. q. anima non praeditus, ἄψυχος: 1 *adi.*: SERV. Aen. 2, 422 sensum dedit rei -ae ([*sc. telis*]. HIER. in Dan. 3, 1 p. 505^C [*de statua*]. SCHEM. dian. 6 [*syn.* quae naturam vivendi non habent]. BOETH. cons. 3, 11, 17 W.). PS. ORIG. in Iob 1 p. 401^A stellae (*opp.* animatae et sensatae). p. 406^B *terra*. CAEL. AVR. acut. 2, 32, 170 -o atque insensibili tegmine. BOETH. cons. 2, 5, 25 W. splendere ... -ae supellectilis possessione. 3, 11, 25 quae -a esse creduntur. in Porph. comm. pr. 1, 7 p. 18, 20 statuae *genus* -um, hominis animatum *est*. 1, 23 p. 70, 21 animatum corpus et -um ([*al.*]. *cf. l. 41*). CASSIOD. in psalm. 148, 7 terrena ... sive animata sive -a. NOVELL. Iust. 7, 8 vasorum (ἀψύχων). GREG. M. epist. 1, 41^a p. 60, 17 pictura. *speciatim de Christi carne anima mentali carente* (*sec. doctrin. haeret.*; *cf. p. 820, 16*): RVSTIC. Conc.^S I 4 p. 96, 28 neque ... -um dico Christi corpus (ἄψυχον; *opp.* animatum ... anima rationali). p. 237, 17 carni (237, 42. CONC.^S I 5 p. 347, 12 *opp.* animatam anima mentali). RVSTIC. c. aceph. p. 1183^D.

2 *subst. neutr.*: RVFIN. Clement. 3, 2 plantationibus et ceteris -is. PS. ORIG. in Iob 1 p. 418^C ut ... neque animatorum neque -orum potestatem habeat adversarius (BOETH. Porph. isag. p. 36, 13 a. et -i differentia [ἐμψύχου καὶ ἀψύχου]. *al.* CASSIOD. Didym. in I Ioh. 4, 12 Ios. c. Ap. 2, 75). EVSTATH. Bas. hex. 6, 1 p. 921^C animantium -orumque principem, *hominem* (ἀψύχων). *nota*: MVTIAN. Chrysost. hom. 10, 4 p. 309^med. de -is (ἀψύχων) quidem curam gerimus, animas vero neglegimus.

inānimentum, -ī *n.* [*ab* inanire *comica formatione. J. B. H.*]

i. q. vacuum spatium: PLAVT. Stich. 173 -is (*sc. ventris*) explementum quaerito.

inanimo, -āre. *ab* in *et* animare. *i. q. animare, incitare*: LVCIF. moriend. 5 p. 295, 26 -amur (hin- *cod.*), ut tuam (*sc. Constanti*) ungulam artus nostri pulsati ... superent.

***1. inanimus,** -a, -um, *rarius* **inanimis,** -e. *ab* in *et* anima.

de formis decl. III^ae nom. sg. masc. et fem.: APVL. met. 1, 14 (*p. 820, 13*). 2, 25 (*p. 820, 13*). HIL. myst. 1, 5. 33 (*p. 820, 1*). GLOSS. (*l. 66 sq.*). *neutr.*: VERS. metr. Bass. gramm. IV 265, 3 (*p. 820, 12*). *acc. sg. fem.*: HIL. in psalm. 64, 4 (*p. 820, 1*). 65, 4 (*p. 820, 2*). CONC.^S I 5 p. 154, 19 (*p. 820, 17*). *cf. p. 820, 3.* *acc. pl. masc.*: APVL. met. 1, 3 (*p. 820, 9*).

de notione: NON. p. 127 -a: sine anima. DIFF. gramm. suppl. 278, 3 inter exanimum et -um (*A*, un- *B C*) hoc interest *eqs.* (*v. vol. V 2, 1172, 78*). GLOSS.^L V Abba IN 1 -is: qui numquam habuit animam (*sim.* Aa I 92 -us). GLOSS. II 255, 6 ἄψυχος: exanimatus, -is. 584, 17 -is: exanimis. *inde a* PACVV., RHET. Her., CIC. [*ex coni.*: *p. 820, 19. 21. 33.*]

i. q. anima carens, non animatus, ἄψυχος (*definitur*: CIC. rep. 6, 28 [= Tusc. 1, 54] -um est ... omne, quod pulsu agitatur externo [*opp.* animal]. *cf.* ac. 2, 37 MACR. somn. 2, 15, 29): 1 *adi.* (*enall.*: *l. 77. 84 al.*): a *in universum*: RHET. Her. 4, 48, 61 res animantes et -as ([*PΠB*, -atas *E*, -antes *HC*]. 4, 53, 66 mutas atque -as [*v. adn. crit.*]. CIC. nat. deor. 1, 36. 3, 40 off. 2, 17. *et al. cf.* CIC. off. 2. 14 ex rebus iis, quae sint -a [-ata *var. l.*]). CIC. nat. deor. 2, 76 sive *est* -a natura sive necessitas ... haec pulcherrima opera (*i. mundum*) efficiens. Tusc. 5, 69 quae *esset* ... cuiusque generis vel -i vel animantis ... origo. off. 2, 11 quae ... ad vitam hominum tuendam pertinent, partim sunt -a (-ata *dett.*) ..., partim animalia (2, 12 Lael. 68 [*opp.* animal]. phil. frg. V 20 efficit *sollertia*, ut, -a quae sint, vivere et spirare videantur. LIV. 41, 18, 4). SEN. epist. 58, 10 corpora omnia aut animantia esse aut -a ([-alia *b*]. 58, 14. CLAVD. MAM. anim. 1, 3 p. 32, 2. *et al. cf. p. 820, 18*). PLIN. nat. 7, 63 (*de molis uteri*) ea est caro informis, -a (*cf. p. 820, 17*). APVL. met. 11, 29 -is contentus cibis (*cf.* 11, 30 castimoniae). HIL. in psalm. 64, 4 materiam (myst. 1, 5. 33. *cf. l. 15*). 65, 4 -em ... terrae molem (*cf.* 122, 5 terra. 134, 19 hebetem terram -amque [*GPT*, -emque *E*] regionem). SERV. Aen. 2, 554 Latina nomina -a (*i. res -as significantia*). AVG. quaest. hept. 6, 30 lapidem. CLAVD. MAM. anim. 1, 23 p. 81, 20 quod est lapis ad -um vivens, hoc -um vivens ad animatum vivens *eqs.* 3, 7 p. 165, 23 -um quodcumque formatum. *et al.*

b *specialia quaedam*: *i. q. non flans*: APVL. met. 1, 3 ventos -es exspirare. *i. q. mortuus, vita privatus*: PACVV. trag. 3 quadrupes (*sc. testudo*) ... eviscerata, -a cum animali sono. BOETH. herm. sec. 5, 11 p. 375, 14 corpus ... vita privatum atque -um. *fort. add.*: VERS. metr. Bass. gramm. VI 265, 3 caput -e tepet. *i. q. exhaustus*: APVL. met. 1, 14 humi proiectus, -is *eqs.* 2, 25 sic -is et indigens alio custode paene ibi non eram. *i. q. anima mentali carens*: MAR. VICTORIN. gen. div. verb. 10^in. -am ὕλην, -um autem dico, quidquid sine intellectuali anima est. *in doctrin. haeret.* (*cf. p. 819, 40*): CONC.^S I 5 p. 154, 19 carnem (*Christi*) ... non -em (ἄψυχον) et absque sensu. p. 156, 33 corpus. *et al.*

2 *subst. neutr.*: CIC. Verr. II 5, 171 omnia muta atque -a (-ata *α*, -alia *β*) ... commoverentur (QVINT. inst. 5, 11, 23. 5, 13, 23 mutis animalibus aut -is. TAC. hist. 1, 84, 4 [inania *M*]. ann. 4, 69, 3). top. 69 ut anteponantur ... animata -is. nat. deor. 2, 90 -um quiddam sensuque vacuum (*cf.* MART. CAP. 4, 398). off. 2, 19 fortuna ... casus rariores habet, primum ab -is procellas ..., deinde a bestiis *eqs.* LIV. 21, 32, 7 animalia -aque (-aliaque *codd.*) omnia rigentia gelu (QVINT. inst. 5, 14, 12. *et al. cf. l. 20 sq. 27*). QVINT. inst. 8, 6, 9 *translatio est*, cum ... -a pro aliis generis eiusdem sumuntur ... aut pro rebus animalibus -a (*cf. p. 819, 8*). APVL. met. 11, 1 nec tantum pecuina et ferina, verum -a etiam ... nutu *lunae* vegetari. LACT. inst. 2, 8, 40 et animantia et -a creare ... potest *deus*. HIL. trin. 7, 27 non ... ex compositis atque -is (inanibus *var. l.*) deus, qui vita est, subsistit. *et al.* *spectat ad animum*: CIC. fin. 4, 36 ut summum bonum in eo genere ponant, quod sit extra nostram potestatem, tamquam de -o aliquo (-ato *V*, -ali quo *BN eqs. cf. Madvig ad l.*) loquantur (*seq.* quasi corpus nullum sit hominis).

2. inanimis, -e. *ab* in *et* anima *sec. gr.* ἔμψυχος. *i. q. animalis*: CE 272, 2 (*s. f. II med.*) Memnonis ... clarum ... sonor<em> exanimi -em (*i.* ἀψύχον ἔμψυχον *interpr. Leo, v. adn.*) mi<ssum> de tegmine bruto (*cf. l. 10*).

***inānio,** -īvī, -ītum, -īre. *ab* inanis. *inde a* LVCR *dein* PLIN. nat., TERT. [*variat c.* exinanio: *l. 63. 69. 71.*]

1 *proprie i. q. vacuum reddere* (*fere t. t. med.*): *c. acc.*: LVCR. 6, 1005 hoc ubi -itur spatium multusque vacefit ... locus ([*sc. aere*]. *cf.* 6, 1025 est ... -tus ... locus magis ac vacuatus). PLIN. nat. 2, 221 quod (*sc. sidus lunae*) ... accedens ... corpora impleat, abscedens -at. 20, 14 arefacta *colocynthis* per se -it alvum (24, 147. 31, 6. *cf.* CHIRON 133 ventrem). 21, 146 vesicas -it (*d*, inani et *sim. cett. codd.*) *polium*. 24, 27 hydropicos -it *sphagnos*. *add. abl.* (*cf. l. 74*): CHIRON 119 ne sanguine eas *venas* -es (*Oder*, inanisset *trad.*) et nervos eius eviries. *absol. vel obi. suppl.*: PLIN. nat. 25, 58 cortex *hellebori* remanet *in cribro*, hoc -unt (*sc. alvum*). CHIRON 517 -i per clistere. *aliter fere i. q. expellere*: CASS. FEL. 76 p. 182, 18 excludet vel -et (si amat *c*, ĩaĩat *p*) per vesicam ... humorem *decoctio*.

2 *transl.*: a *i. q. irritum reddere, abolere sim.*: TERT. anim. 12 p. 317, 3 nescio an sua paratior (*sc. Aristoteles*) implere quam aliena -ire (*fere i. refutare*; *cf.* OPTAT. 5, 1 p. 119, 11 alterum te -ire professus es, ut alterum replere videreris). ITALA I Cor. 9, 15 (Tert. pudic. 14) gloriam meam nemo -et ([*Vulg.* evacuet, κενώσει]. AMBROSIAST. in II Cor. 11, 19 *al.*). COMM. apol. 316 -vit *Christus* fortia mortis (*cf.* AMBROSIAST. in II Cor. 5, 22 infernum. PS. AVG. quaest. test. I 121, 1 -tus infernus *est*). instr. 1, 23, 15 cuias modo lege<s> -is (AMBROSIAST. in Rom. 3, 31 [*cf. Souter Ambrosiast. p. 111*]. PS. AVG. quaest. test. II nov. 46, 5 p. 470, 6 [ex- *var. l.*]). TRACT. in Matth. 6, 22 (J Th St. 5, 231) -itur fides. OPTAT. 5, 4 p. 127, 21 prophetarum voces et dei promissa -ire. AMBROSIAST. in Rom. 7, 6 gratiae beneficium -ire (16, 17). AVG. nat. et grat. 42, 49 opitulatio salvatoris -itur. PS. AVG. quaest. test. I 115, 69 qui vincit ... quod natum in eo est, hic -it fatum (*cf.* I 115, 74). II nov. 61, 3 p. 447, 16 non ut arbitrium libertatis -at (-et *K*, exinaniat *D*) *apostolus*. b *i. q. exuere, privare* (*sec. gr. ut vid.*): ITALA Phil. 2, 6 (Cypr. testim. 2, 13. 3, 39) se -vit (*MB*, exinanivit *rell. et Vulg.*, ἐκένωσεν) *Christus* formam servi accipiens. *add.* ex: HIL. in psalm. 68, 25 se ex forma dei -ens. ab: PAVL. NOL. epist. 38, 8 p. 331, 22 -tus es a divite, ut diteris in paupere (*syn.* vacuatus es). *abl.* (*cf. l. 48*): AVG. trin. 12, 10, 15 privatim avara fetatur erroribus et privatim prodiga -itur viribus *anima*.

p. p. p. pro subst. **inānītum,** -ī *n.* *i. q. vacuum*: TERT. resurr. 4 p. 30, 15 (*trop.*) quod se receptura *caro* quandoque sit ... in plenum de -o.

deriv.: inanimentum, inanitio, inanitus, (-ūs). *comp.*: exinanio, subinanio.

***inānis,** -e. [*orig. inc.*; *c.* animus *cft. Prellwitz, KZ 45, 89, vix recte. J. B. H.*] *de formis*: *heterocl.* -us: CIL VI 28239 (*v. p. 827, 51*). *falso ut vid. trad.*: *p. 824, 18. 20 sq.* *nom. sg. fem.* -e: *p. 823, 2.* *abl. sg. subst. semper* -i, *falso trad.* -e: LVCR. 1, 660. 1009.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

compar. et superl.: *inde a* CIC., *cf.* magis -is: *p. 826, 48.* maxime -is: PLIN. nat. 18, 64. *in fig. litot.*: *e. g. p. 824, 67. 825, 9. 15. 20. 53.* NOT. Tir. 79, 49. *de notione*: NON. p. 45 (*v. vol. III 520, 21*). ISID. diff. p. 44, 9 -e est vacuum. SYNON. Cic. p. 414, 27 B. inflatus, vanus, -is, ignavus, futilis. p. 430, 5. 447, 30. GLOSS.^{L} II Philox. IN 7 κενόν, μάταιον. Abav. IN 8 cassum, sine causa, vacuum. *al.* *e graeco versum reddit plerumque* κενός, *alia adnotavi. nota falsam versionem*: CONC.^{S} I 3 vers. Tur. p. 88, 26 -ia (*gr.* καινά, *Rustic.* nova) et impia dogmata. *inde a* NAEVIO *et* PLAVTO; *deest paucis, e. g.* CATONI, PVBLIL., TIB., SEN. rhet., VELL. [*interpr. dub.*: VARRO Men. 132 tibi ty[m]pana non -i sonitu (-is sonitus [*vel* sonitum] *codd., tuetur Bolisani*) matris deum tonimus tibi nos. VERG. catal. 5, 5. *loc. mutil.*: PLAVT. Rud. 418 PLIN. nat. 28, 26. *e coni.*: PLIN. nat. 26, 14 SIL. 14, 210 ad -ia (*Gronov. al.*, menia *trad.*).]

I *proprie de vacuitate corporali* (*cf.* PS. APVL. Ascl. 33 -e nihil dixeris, nisi cuius rei -e sit hoc, quod dicis -e, praedixeris, ut -e ab igni, ab aqua et his similibus *eqs.*; *v. et l. 72. p. 829, 65*): **A** *strictiore sensu*: **1** *i. q. vacuus, non repletus, non onustus sim.*: **a** *de animantibus (fere hominibus; de bestiis: l. 24. 35. 59. cf. p. 822, 54) et part. corp.*: *α de corpore non repleto*: NAEV. com. 23 alteris -em volv⟨ul⟩am madidam dari. OV. met. 12, 392 alvo (*i. sine visceribus ut etiam* SEN. Oed. 379 corpus. *cf.* Herc. f. 978 lacerum ... et -e pectus *Tityi*. *v. et l. 30. p. 822, 81 sq.* *audacter*: STAT. Theb. 1, 483 leonem [SCHOL.: hoc est pellem leonis]. *cf.* 6, 722 tigrin. Ach. 1, 115 -ia terga ferarum). 14, 200 -em luminis orbem *Cyclopis* (*cf.* SEN. Oed. 969 cavos ... recessus luminum et -es sinus. Phoen. 43 vultus. *latiore sensu fere i. caecus*: OV. ars 1, 337 lumina. VAL. FL. 4, 435 oculos. STAT. Theb. 10, 697 vultus -is exstinctique orbes. *cf. p. 823, 73*). *i. q. sine cibo, ieiunus*: PLAVT. Stich. 231 parasitum -em, quo recondas reliquias. HOR. sat. 1, 6, 127 ventre (*cf.* IVV. 5, 7 alvo. *v. et l. 21. 39. p. 822, 81 sq. 823, 7*). 2, 2, 14 siccus, -is sperne cibum vilem. CELS. 1, 2, 10 corpore ([*opp.* repleto]. SORAN. p. 14, 9 [*opp.* plenum]. *cf. l. 22. p. 823, 43. 54: 59*). 4, 18, 5 homo (*cf. l. 44. p. 824, 8*). SEN. epist. 122, 6 qui vinum recipiunt -bus venis (*cf. p. 822, 43*). GELL. 16, 3, 3 -es patentesque intestinorum fibrae. CAEL. AVR. chron. 4, 8, 108 excluduntur *lumbrici* ... pleni aut -es. DRAC. Orest. 386 superatis -es visceribus vacuis. *c. gen.*: OV. epist. 3, 60 sanguinis atque animi pectus -e fuit. NEM. cyn. 130 macie tenues sucique videbis -es *fetus*. *c. abl.*: TERT. ieiun. 7 p. 283, 4 -em cibo ventrem. *trop.*: VVLG. psalm. 106, 9 satiavit *dominus* animam -em (*syn.* esurientem). PRVD. apoth. 943 pastus defectu mortem consumit -em (*cf. p. 823, 16*). *β de absentia rerum quae portantur (saepe praedic.)*: (I) *i. q. sine argento, donis sim. (cf. l. 79. 83. p. 822, 2. 37)*: PLAVT. Bacch. 517 mi -i atque inopi subblandibitur. 531. Most. 571 homo (*cf. l. 33. p. 824, 8*). Pseud. 308 -is cedis (*cf.* CIC. Verr. II 2, 25 ut egentes -esque discederent. *v. et l. 58*). 371 amatorem ... -em quasi cassam nucem. Trin. 701 effugias ex urbe -is (*cf.* CIC. Verr. II 1, 37 profugisses). CIC. Att. 7, 20, 1 erant venturi consules -es (*fere i. sine opibus*), imparati (MART. 3, 58, 33 nec venit -is rusticus salutator. APVL. apol. 75 qui -iores venere. *cf. l. 62*). CATVLL. 28, 1 Pisonis comites, cohors -is. QVINT. decl. 273 p. 119, 13 creditores -es excuties atque dimittes (ITALA gen. 31, 42 [Aug. quaest. hept. 2, 35] me -em dimisisses [*Vulg.* nudum]. VVLG. Luc. 1, 53 esurientes implevit bonis et divites dimisit -es. 20, 10). ITALA exod. 34, 20 (Aug. quaest. hept. 2, 159) non videberis in conspectu meo -is (*syn.* sine aliquo munere. *Vulg.* vacuus). COMM. instr. 2, 24, 6 ut alterum reddat -em. *add.* ab: PRVD. perist. 2, 104 *Christus* -is a marsuppio. (II) *i. q. sine onere, praeda sim.*: PLAVT. Amph. 330 vix incedo -is ([*opp.* cum onere]. *cf.* Asin. 660 ego baiulabo, tu ... ito -is). CIC. Verr. II 2, 160 equum -em (*i. sine equite*) reliquerunt. 4, 65 -es (*sc. sine candelabro*) ... revertuntur *legati* (4, 95 [*i. sine praeda*]. *cf.* Att. 14, 3, 1 cum -es [*sc. sine frumento*] redissent. *v. et l. 69*). epist. 15, 17, 1 cum tui ad me -es veniant (*opp.* cum epistulis. *cf. l. 48*). HOR. sat. 2, 7, 9 laeva ... -i ([*i. sine anulis*]. *cf.* STAT. Theb. 6, 696 frustraque manum dimisit -em [*i. sine disco*]). VITA Fulg. p. 43 L. ablatis ... vestimentis ex domo nudos -esque proiecit *viros*. *adde*: PLIN. nat. 2, 103 venti ingruunt -es iidemque cum rapina remeant. *trop.*: CIC. off. 3, 6 ad quos (*sc. Athenas et Cratippum*) cum tamquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus, -em redire turpissimum est.

b *de rebus* (*cf. l. 66*): PLAVT. Mil. 855 plenam atque -em fieri *aulam* (*cf.* VARRO rust. 1, 54, 2 dolium [(*opp.* plena). PLIN. nat. 1, 54, 2]. CIC. fat. 24 cum vas -e dicimus, non ita loquimur ut physici, quibus -e esse nihil placet, sed ita, ut verbi causa sine aqua ... vas esse dicamus [COLVM. 9, 8, 14 *syn.* vacua, *opp.* pleno. PLIN. nat. 2, 233. *et al.*]. Q. CIC. Cic. epist. 16, 26, 2 lagonas. SEN. epist. 119, 5 [*trop.*] -i me [inanima *BA*] ... lance muneras. STAT. Theb. 2, 563 cratera. IVLIAN. dig. 50, 16, 206 *amphorae*. VEG. mil. 3, 7 p. 80, 23 cupis). Persa 354 mensa. GRACCH. or. frg. Gell. 15, 12, 4 zonas, quas plenas argenti extuli, eas ex provincia -es retuli. VARRO rust. 3, 9, 11 si demiseris in aquam *ovum*, quod -e natet, plenum desidit (PLIN. nat. 10, 151. *aliter de putamine*: 20, 244 in ovum -e sucum addit). 3, 16, 15 (*de alveario*) in vasto loco -i ⟨ne⟩ despondeant animum *apes* (CIC. Cluent. 70 cum domi suae miserrimus in l. [et] -issimis [*i. pauperrimis*] tantum nummorum positum videret. Verr. II 5, 96 -em l. offenderunt [*i. sine hominibus ut etiam* CVRT. 4, 1, 1]. VITR. 9, 5, 1 [*i. sine stellis*]. *cf. l. 70. 81. p. 825, 41*). CIC. Verr. II 1, 120 -es domus eorum omnium, qui de iure civili consuli solent ([*opp.* plena ac referta]. 2, 84 d. eius exornatam et instructam fere iam iste reddiderat nudam atque -em. *cf.* TAC. hist. 3, 33, 2 vacuas domos et -ia [*i. expilata*] templa. 5, 9, 1 nulla intus deum effigie vacuam sedem et -ia arcana. *aliter i. sine hominibus*: OV. met. 7, 628 moenia.. STAT. Theb 5, 106 domos. TAC. ann. 6, 34, 2 -em [*i. orbam*] regiam Aeetae vacuosque Colchos. PS. QVINT. decl. 12, 13 villae [*syn.* deserta]. *v. et l. 45. 61*). 2, 12 *Siciliam* -em offenderant ([*antea*: plenus decesserat *Verres*]. *cf.* 2, 160 misera in civitate atque -i. Att. 8, 3, 4 Apulia ..., -issima pars Italiae. epist. 15, 1, 6 Cappadocia est -is). 3, 124 desertas arationes, -es agros (*cf.* TAC. ann. 13, 55, 3 solum [*syn.* vacuae]. *fort. add.*: STAT. Theb. 1, 55 manibus ... palpat -e solum *Oedipus* [*v. Vahlen, Opusc. II 429*]). 4, 78 basis. 5, 46 -em te navem esse illam in Italiam adducturum (*i. sine onere ut etiam* PLIN. paneg. 31, 4 navigia -ia et vacua [*opp.* plena et onusta]. *i. sine hominibus*: CIC. Verr. II 5, 63 naves [*al.* CAES. Gall. 5, 23, 4. civ. 3, 8, 3 *opp.* onustarum. *al.* NEP. Alc. 8, 6 VITR. 2, 8, 14]. *cf.* CVRT. 4, 5, 18 triremes). Catil. 1, 16 consulares ... partem istam subselliorum nudam atque -em reliquerunt (2, 12). p. red. in sen. 18 (*abl. abs.*) vacuo non modo a bonis, sed etiam a liberis, atque -i foro. LEX Iul. munic. (CIL I^{2} 593) 67 plostra (*i. sine onere ut etiam* VARRO rust. 1, 20, 3. *cf.* VERG. georg. 3, 170 rotae [*opp.* valido ... sub pondere]. OV. met. 2, 166 *currus* [*antea* onere ... vacuus]. PLIN. nat. 8, 52. *aliter i. sine rectore*: VERG. Aen. 1, 476 curru [6, 651 (*sed cf.* SERV.). STAT. Theb. 6, 520 *syn.* vacuus]). VERG. georg. 1, 496 galeas (5, 673 [SERV.: concavam, sine capite. SERV. auct.: vacuam]. OV. fast. 4, 209). 3, 134 paleae (PETRON. 135 v. 8. *cf.* OV. fast. 4, 734 culmen -e fabae [PS. QVINT. decl. 12, 4 culmos]. PLIN. nat. 18, 199 spicam minutam ... et -em. 27, 92 capitulis. SIL. 5, 571 stipula. QVINT. inst. 1, 3, 5 aristis. *v. et p. 824, 26.* *adde*: PROB. Verg. georg. 1, 225 messem). 4, 241 ceras (*cf.* PLIN. nat. 11, 24 tres versus alvi -es struuntur. 11, 40. *cf. p. 821, 82*). Aen. 3, 304 *tumulum* (*i. sine corpore ut etiam* 6, 505 OV. met. 12, 3 VAL. FL. 5, 198. *et al. cf.* OV. met. 6, 568 sepulcrum [CE 1185, 1 *s. II med.*]. LIV. 40, 29, 5 *arca*. STAT. Theb. 5, 317 busta. AVG. in euang. Ioh. 120, 9 monumentum [*cf. p. 824, 61*]. *adde*: HOR. carm. 2, 20, 21 absint -i funere [*sc. poetae immortalis*] neniae. *i. sine divitiis*: CVRT. 10, 1, 33 -ia sepulcra esse regum). NVX 32 stipes *fici* -is (*i. sine fructibus*) erit. OV. met. 1, 348 *orbem* -em et desolatas ... terras (*i. sine hominibus ut etiam* CYPR. hab. virg. 23 rudis mundus et -is. *cf. p. 823, 4*). fast. 2, 849 vulnus -e patet (*i. hians ut etiam* STAT. Theb. 12, 141). trist. 1, 9, 9 horrea (*i. sine copiis. cf.* CLAVD. rapt. Pros. 3, 165 stabulo [*i. sine pecore*]). VITR. 2, 9, 1 -bus et patentibus venis *arboris* (*cf. p. 821, 34*). SEN. dial. 6, 7, 2 nidos (*antea* cubilia expilata. *cf.* STAT. Ach. 1, 213 qua fronde domum suspendat *avis* -em). COLVM. 2, 10, 16 *lente* ([*opp.* solida]. *cf.* PETRON. 137, 10 -es ... ac sine medulla ventosas nuces [*opp.* graves ... et plenas integro fructu]. PLIN. nat. 12, 27 semina cassa et -ia. 18, 150 granum ... cassum et -e in spica evanescit. 18, 161). LVCAN. 2, 718 pontum (*i. sine navibus ut etiam* VAL. FL. 4, 221). 3, 363 ventus ... spatio diffusus -i (*i. sine obstaculis. cf. infra l. 69*). PLIN. nat. 2, 103 caelo (*i. sine aëre. aliter* MART. 4, 21, 1 nullos esse deos, -e c. [*i. sine dis*]. *cf.* QVINT. decl. 314 p. 236, 3 -e hoc supra nos vacuumque cura caelestium putabas? *fort. add.*: STAT. Theb. 3, 657 polo). 9, 98 (*enall.*) -ium ostrearum testis (*cf.* 30, 24 coclearum. 30, 66 testarum). 35, 83 *tabulam Protogenis* -i similem (*i. sine pictura. cf. p. 823, 51*). SIL. 3, 536 carbasa (*i. non inflata*). 6, 27 cornu *Somni*. MART. 5, 62, 5 culcita (*cf.* VEG. mil. 3, 10 p. 92, 14 *saccos*). 10, 37, 17 redit sporta piscator -i. QVEROL. p. 36, 1 arcula. PRVD. psych. 582 loculos. *et al.* *c. gen.*: HOR. carm. 3, 11, 26 -e lymphae dolium. *c. abl. separ.*: VAL. FL. 2, 290 linquis -es pube domos (AVG. serm. 50, 2, 3 bonis temporalibus -is d. et bonis aeternalibus -ior conscientia remanebit). *cf. abl. mens.*: CIC. Verr. II 3, 121 ager Agyrinensis CLXX aratoribus -ior cum sit. *usu remissiore* (*cf. l. 31. 37*): COD. Iust. 8, 32, 2 (*s. III*) -em (*i. sine compensatione*) extorsit cautionem creditor. COD. Theod. 12, 1, 123, 6 vacuas ... et -es sine naturali successione fortunas (*cf.* QVEROL. p. 14, 5 exequiae [*i. sine hereditate*]). *t. t. philos. i. q. prorsus vacuus (fere in doctr. Epicuri. v. et p. 826, 8. 827, 24)*: LVCR. 1, 527 quae *corpora* spatium (*cf. l. 50*) pleno (poena *codd.*) possint distinguere -e (-i *codd.*). 6, 832 ut locus hic linquatur -is (PS. APVL. Ascl. 33. *cf. l. 81. p. 821, 82. 825, 41*). SEN. nat. 3, 16, 5 haec spiritu plena sunt, nihil enim usquam -e est. epist. 72, 9 Epicureum illud chaos ... -e, sine termino (*cf. p. 823, 12. 76*).

2 *i. q. concavus (fere de rebus; de part. corp.: l. 76. 81 sq. p. 823, 6; exempla ambigua: e. g. l. 46. p. 821, 80)*: AETNA 117 -es esse sinus *in terra* (LVCAN. 3, 459. PS. QVINT. decl. 12, 13 -es faucium s. *cf.* AETNA 186 Aetnae. *fort. add.*: IVV. 9, 57 Gaurus [SCHOL.: aut super exhausto aut transacto vindemiarum tempore. aut quia vaporiferos specus habet *eqs.*]. *v. et l. 12*). OV. met. 3, 537 tympana (fast. 4, 183. *cf. p. 821, 11*). fast. 3, 743 arbore (VITR. 2, 9, 4. 2, 10, 1 -es et evanidae). VITR. 2, 5, 2 patentibus foraminibus et -bus. CELS. 5, 26, 3^{B} -bus locis *corporis* (7, 7, 14^{D}. CAEL. AVR. acut. 2, 33, 179 -bus et celatis l. *cf. l. 70. p. 821, 82. 825, 41*). PETRON. 109, 7 spuma (*cf.* VINDIC. med. 7 spuma ... -bus capillis vacuata). PLIN. nat. 9, 150 fistulae (11, 188 *pulmo* spon-

[O. Prinz]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

geosus ac f. -bus cavus). 13, 124 caule (25, 71. *et al. cf.* 16, 244 cauliculis. DIOSC. 4, 10 asta ... angulosa et ab intus -e). 32, 22 -e et concavum *curalium.* STAT. Theb. 2, 412 latebras (SCHOL.: concavis). ARNOB. nat. 2, 58 p. 94, 7 -is an solidus *sit mundus* (*cf. p. 822, 40*). VVLG. exod. 27, 8 non solidum, sed -e et cavum intrinsecus facies illud *altare.* PRVD. perist. 10, 977 -i concavo verba exprimi (*syn.* vacuo specu). PHYSIOGN. 64 venter si nimio recessu est tamquam -is (*cf. p. 821, 30*).

B *latiore sensu:* **1** *i. q. incorporalis:* *de inferis:* VERG. Aen. 6, 269 domos Ditis vacuas et -ia regna (OV. met. 4, 510). OV. met. 11, 670 Tartara (12, 522. 619 STAT. Theb. 9, 654 Ach. 1, 133). fast. 2, 554 deformes animas, vulgus -e (STAT. Theb. 1, 93). 4, 600 chaos (SEN. Thy. 1009 LVCAN. 9, 101 STAT. Theb. 8, 100. *cf. l. 76. p. 822, 72. adde:* PRVD. c. Symm. 2, 107 ne totus eam resolutus -e in nihilum). 5, 463 imago. trist. 3, 11, 25 (*per compar.*) quid -em proteris umbram? (LVCAN. 2, 303 *libertatis. cf. p. 826, 40*). AVSON. 325, 68 p. 112 P. speciem mucronis -em (*cf. l. 36. p. 826, 39*). *transl.*: SIL. 13, 544 mortem ... exercet -em *Rhadamanthus* (*cf. p. 821, 41*). *de phantasmatibus:* PLIN. epist. 7, 27, 1 esse phantasmata et habere propriam figuram ... an -ia et vana ex metu nostro imaginem accipere (TERT. adv. Marc. 4, 18 p. 480, 16 solidi corporis veritatem, non ph. -e. *cf.* HIL. in Matth. 14, 5 -is visūs phantasma). *transl.*: VERG. Aen. 10, 638 dat *umbra* -ia verba, dat sine mente sonum ([SERV.: nec a membris nec a mente venientia]. *cf.* AVSON. 11, 3 p. 323 P. mater -is indicii *eqs. [sc. Echo]. v. et p. 825, 22*). *de rebus in somniis obversis* (*cf. p. 824, 13*): LVCR. 4, 994 -ia ... cervorum simulacra (OV. epist. 9, 39 somni. *cf. l. 51*). OV. met. 8, 826 cibo (*antea* vana; *aliter p. 824, 63*). *transl.*: SIL. 1, 69 -ia bella gerentem. STAT. Theb. 9, 599 planctu (*syn.* falsos. *cf. p. 824, 46. 83*). *de rebus imitatione ortis:* VERG. Aen. 1, 464 animum pictura pascit -i (SERV.: aut quia caret corporum ... plenitudine aut quia nullius est utilitatis. *cf. p. 822, 55*). SEN. nat. 1, 15, 8 -is verorum corporum imitatio (*sc. in speculo*). *de rebus naturalibus* (*cf. p. 825, 47 sqq. 82*): VERG. georg. 4, 196 sese per -ia nubila librant *apes* (SEN. nat. 2, 59, 11 [*c. emphasi*] ad -e n. trepidas). Aen. 6, 740 ventos (10, 82. *cf. p. 821, 66*). 7, 593 auras. STAT. Theb. 10, 601 (*de flamma*) speciem serpentis -em (*aliter* SEN. nat. 2, 55, 4 fulgurationem [et] speciem -em esse, non ignem. *cf. l. 15. p. 826, 39*). CASSIOD. in psalm. 8, 1 -is huius aëris. *de anima, substantia:* TERT. anim. 9 p. 311, 2 anima ... non -is et vacuae qualitatis, immo quae etiam teneri repromitteret. adv. Prax. 7 p. 237, 2 ut -is solida et vacuus plena ... sit operatus *deus.* PS. MAR. VICTORIN. adv. Iust. 7 sin autem -es sunt *tenebrae* ..., ubi rogo est coire solidis cum -i?

2 *i. q. sine vita, exanimis* (*c. not. vilitatis: l. 48 sq.; fallaciae: l. 51 sq.*): *de mortuis:* CIC. leg. 2, 45 ebur ex -i corpore extractum ([*Plat. leg. 965ᴬ* ὑπὸ λελοιπότος ψυχὴν σώματος]. OV. am. 3, 9, 6 Ib. 152 EPIST. Sapph. 116 EPICED. Drus. 315 MART. 8, 75, 12 CE 1049, 2. 1050, 2. *cf. l. 54. 59. p. 821, 22. 32*). OV. fast. 5, 656 pulvis (*cf.* PRVD. c. Symm. 2, 207 cinere). EPICED. Drus. 133 artus (*cf.* INSCR. christ. Diehl 3413, 5 hic vitae metas, hic -ia membra reliquit. *v. et infra l. 62*). CE 420, 5 ⟨o⟩mnia cum vita pereunt et -ia fiunt (*cf. p. 824, 59. 68*). *de simulacris* (*cf. l. 28*): OV. met. 3, 668 simulacra ... -ia lyncum (AMPEL. 16, 4 elephantorum. *trop.*: QVINT. inst. 10, 5, 17. *cf. supra l. 25*). VAL. FL. 1, 710 signa. MIN. FEL. 22, 7 W. statuarum (*cf.* COMM. instr. 1, 2, 2 deos -es de manibus vestris factos). *c. gen.*: PROP. 3, 18, 32 animae ... corpus -e suae ([tuae *codd., cf. Butler-Barber ad l.*]. OV. met. 2, 611. 13, 488).

3 *i. q. sine viribus, debilis, laxus:* *de corpore animantium:* OV. met. 10, 391 anus ... -ia nudans ubera. 15, 229 -es ... lacertos *Milonis senis* (LVCAN. 5, 275 *syn.* invalidas). Pont. 1, 10, 22 corpus (*antea* gracili. *cf. l. 43. 54. p. 821, 22. 32*). CALP. ecl. 5, 93 -i debilis ore *serpens.* STAT. Theb. 4, 70 laxa cervice et -bus armis. QVINT. inst. 2, 15, 25 (*trop.*) qui ... verum robur -i sagina mentiantur. THEOD. PRISC. log. 65 membra (SEDVL. op. pasch. 3, 13 p. 242, 15 -ia raptis usibus m. *cf. supra l. 48*). CAEL. AVR. acut. 2, 4, 20 pulsus rarus, sed plenior fit, at lethargis -is et inflatus. *de rebus:* PLIN. nat. 2, 215 -es *aestus maris* (*syn.* mitiores. *opp.* tumentes). TAC. hist. 5, 7, 1 cuncta ... atra et -ia velut in cinerem vanescunt.

4 *i. q. non sonorus, raucus, exilis* (*aliter p. 825, 22*): CIC. progn. frg. 6 (*de ranis*) -es fundere voces absurdoque sono *eqs.* Brut. 34 aures ipsae quid plenum, quid -e sit iudicant. QVINT. inst. 11, 3, 32 vox ... tenuis, -is, acerba *eqs.* DON. vita Verg. l. 99 Br. versus ... -es esse mutosque (*opp.* bene sonare).

5 *i. q. obscurus, caecus:* PLIN. nat. 18, 346 medius *sol* erit -is. *v. et p. 821, 27.*

6 *i. q. informis, rudis:* OV. ars 2, 470 inque suas partes cessit -e chaos (*cf. l. 12. p. 822, 72*). PROB. Verg. ecl. 6, 31 p. 332, 25 rerum naturae formam tenui primum et -i mole dispersam *eqs.* VVLG. gen. 1, 2 terra ... erat -is et vacua (*cf.* CHALC. comm. 278 *terra* -is et nihil propterea dicta, quia ... propriam nullam habet *qualitatem* ex natura *eqs.*).

II ***translate*** *de vanitate, vilitate sim.* (*usu praedic. quasi pro adverb.: e. g. p. 824, 40. 46. 52 sqq.*): **A** *generatim i. q. vanus, inutilis, futilis* (*de usu christiano cf.* RVFIN. in num. 25, 3 p. 236, 20 -is ... dicitur omnis actus et omnis sermo, in quo non est intrinsecus aliquid pro deo *eqs.*): **1** *de animantibus et animo* (*fere de hominibus; de bestiis: l. 25; de dis: l. 16; cf. p. 825, 63*): CIC. parad. 44 (*in lusu verb.*) quamvis illa *arca* sit plena, dum te -em videbo, divitem non putabo. epist. 2, 17, 7 animi ... malevolentia ieiuni atque -is (VERG. georg. 2, 285 SEN. dial. 1, 6, 3 TAC. hist. 4, 39, 4. CLAVD. 26, 381 a. frustra tumuistis -i). LVCR. 1, 639 Heraclitus ... clarus ob obscuram linguam magis inter -es quamde graves inter Graios, qui vera requirunt. SALL. Iug. 64, 5 homo -is et regiae superbiae, *Metellus* (LACT. inst. 2, 17, 8 [*de paganis*]. VVLG. Iac. 2, 20 o h. -is. *cf. p. 821, 33. 44*). LIV. 45, 23, 16 -iora parere ingenia *Asiam* (*cf.* SIL. 4, 49 -ia corda *Gallorum. aliter de genere dicendi:* QVINT. inst. 12, 10, 16 *Asiani* inflati ... et -es). CVRT. 4, 5, 3 -i ac puerili mente (*aliter* PLIN. nat. 7, 90 ut -is m. quaerat *in somno,* ubi sit loci). ITALA iud. 9, 4 (Aug. loc. hept. 7, 39 p. 626, 3) viros -es (κενούς) et perturbatos (AVG. *ad l.*: -es posuit pro levibus, *Vulg.* inopes). PSALT. Cas. 95, 5 omnes dii gentium -es (δαιμόνια, *Vulg.* daemonia). CYPR. epist. 69, 13 -es et vacui sunt (*fere i. sine salute. cf.* COMM. apol. 84 erratis -es. CAES. AREL. serm. 106, 4 p. 423, 1 -bus [-is *P*] et vacuis Israhelitis). COMM. instr. 1, 17, 1 scelerati vates -es. HIL. in Matth. 11, 4 -is et mobilis. SCHOL. Iuv. 15, 23 'vacui capitis' -i capite (capitis *codd.*), κενεγκράνιος (PRVD. apoth. 576 *in alloc.*). CLAVD. DON. Aen. 1, 75 p. 29, 3 -is intellectūs homines. HIER. in cant. 2, 3 p. 45, 12 B. nos -es et ille *Christus* exinanivit semet ipsum *eqs.* RVFIN. Orig. in num. 17, 2 p. 156, 7 B. stultis et -bus sensibus. PHYSIOGN. 125 anser animal est ... -e, clamosum. EVCHER. form. 3 p. 15, 12 'stipula' aridi ad fidem vel -es *et al.* *c. gen.*: PLAVT. Stich. 526 omnium me exilem atque -em fecit aegritudinum. SEN. epist. 22, 17 -es omnium bonorum sumus (POMER. 3, 9, 1). PERS. 2, 61 o curvae in terris animae et caelestium -es ([SCHOL.: qui ignorant caelestia]. *cf.* SIL. 2, 309 pro pectus -e deorum. CONC.ˢ I 5 p. 94, 9 divinae operationis). STAT. Theb. 1, 476 -em mentis Oresten. AMBR. Iac. 2, 5, 23 neque suarum virtutum erat -is et vacuus *Iacob.* AVG. pecc. mer. 1, 20, 28 gratiae. *c. abl.*: VICTORIN. POETOV. in apoc. 3, 1 homines ... opere -es. HIL. in Matth. 11, 4 homo ... fructu veritatis cavus ... et animi medullis -is. **a b** (*in zeugm.*: ORIG. in I reg. 1, 5 p. 9, 5 B. nec tamen -es et penitus alieni sunt *filii Fennanae* a rebus dei): HERM. vulg. mand. 11, 4 stulti sunt et -es a veritate (*Pal.* vacuus, *gr.* κενὸς ἀπό). *nota praedic. de motu corporali quasi pro adv.* (*cf. p. 821, 57*): SEN. dial. 9, 12, 3 in summum cacumen et inde in imum -es aguntur *formicae* (*antea* inconsultus ... vanusque cursus).

2 *de rebus:* **a** *corporeis* (*v. et p. 825, 56. fere i. infructuosus; de sola vilitate: l. 48. 50. 61 sq. cf. p. 823, 30. 33. 42*): CIC. nat. deor. 1, 92 *in discriptione corporis partium* nihil -e, nihil sine causa ... est. epist. 10, 12, 5 -issimis splendoris insignibus (*cf.* HOR. epod. 5, 7 -e purpurae decus. CALP. ecl. 1, 70 vacuos ... fasces et -e tribunal). VERG. Aen. 4, 449 lacrimae volvuntur -es (10, 464 STAT. Theb. 2, 655. *cf.* LVCAN. 4, 183. *v. et l. 83*). OV. met. 2, 340 Heliades ... -ia munera dant lacrimas (NVX 98 [*de nuce immatura*]. *cf.* STAT. Theb. 6, 168 quid -ia fertis iusta rogis? *v. et p. 825, 4*). fast. 4, 433 praeda puellares animos prolectat -is (*sc. flores*). CELS. 7, 16, 1 medicina. SIL. 6, 559 iaciunt ... sudes et -ia tela (*cf.* 16, 439 pro stimulis dorso quatiuntur -ia lora. STAT. Theb. 5, 375 remi ... cadunt in pectus -es. VVLG. II reg. 1, 22 gladius Saul non est reversus -is [רֵיקָם]. MVTIAN. Chrysost. hom. 22, 3 revertitur ... -e iaculum). PLIN. epist. 1, 10, 6 proceritas corporis, decora facies ..., quae licet fortuita et -ia putentur *eqs.* GELL. 18, 7, 3 glosaria ... et lexidia, res taetras et -es et frivolas (*cf.* VEG. mil. 2, 20 p. 54, 7 -ium rerum comparationem. *v. et l. 83. p. 826, 14. 33. 64*). VLP. dig. 5, 2, 1 sumptibus. ITALA I Cor. 1, 17 (Cypr. testim. 3, 69 *al.*) ne -is fiat (*cf. l. 68. p. 823, 49*) crux Christi (*Vulg.* evacuetur, *gr.* κενωθῇ). LACT. inst. 1, 11, 49 (*de Capitolio*) monumentum (*cf. p. 822, 36*). PRVD. apoth. praef. 1, 49 fibra -is (*i. herba inutilis*). psych. 439 Pompa ... -i exuitur nudata peplo. CLAVD. 3, 205 cibos (*cf. p. 823, 26*).

b *incorporeis:* **α** *de actionibus, studiis sim.* (*fere i. sine fructu; sine causa: l. 68. 83*): TER. Hec. 344 laborem -em ... capit (CIC. de orat. 2, 1 -is omnis noster esse l. ... videretur. QVINT. inst. 11, 2, 1. VVLG. I Cor. 15, 58 l. vester non est -is in domino. I Thess. 3, 5 ne ... -is fiat l.). CIC. Verr. II 2, 177 crimen (OV. am. 1, 8, 64. *cf.* CIC. fin. 3, 7 reprensionem ... vulgi. TAC. ann. 3, 54, 6 *offensiones* -es et irritas. APVL. apol. 67 quae omnia tam falsa, tam nihili, tam -ia ostendam. COD. Iust. 8, 10, 14, 2 denuntiationes [*opp.* recte denuntiantibus]). 5, 48 operum locationes falsas atque -es (*fere i. fictas*). dom. 64 impetus (CLAVD. rapt. Pros. 1, 74 [*nota abundantiam*] vanescit -is i. *ventorum*). har. resp. 2 minis (LVCR. 5, 1003 HOR. epod. 6, 3 STAT. Theb. 10, 294 [SCHOL.: debiles, sine effectu]. TAC. ann. 14, 36, 1. *et al.*). de orat. 3, 7 contentiones. Att. 5, 18, 4 sunt ... negotia et lenta et -ia. epist. 1, 7, 9 cohortatio ... -is aut sine causa suscepta. LVCR. 6, 834 pinnarum nisus -es. CAES. Gall. 7, 19, 3 simulatione. VERG. ecl. 2, 5 studio (CIRIS 208 SEN. dial. 10, 13, 3 QVINT. inst. 8 prooem. 18 TAC. hist. 1, 32, 1. ann. 3, 50, 3 -ia et fluxa [*opp.* grave ac serium]). georg. 4, 105 ludo prohibebis -i *apes* (*cf.* LIV. 37, 41, 12 ludibrio. SIL. 10, 126 -ia tentant ... catuli *leaenae* certamina. PLIN. epist. 9, 6, 3 [*de ludis circensibus*] re -i, frigida). 4, 375 nati fletus cognovit -es Cyrene (*cf.* CIRIS 401 questu. VAL. FL. 2, 33 gemitu. CYPR. Demetr.

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

24 erit ... -is ploratio et inefficax deploratio. *v. et p. 823, 27. 824, 46*). 4, 400 doli *Protei* ... frangentur -es (*cf.* PROP. 2, 32, 19 insidias). Aen. 6, 568 furto laetatus -i (SERV.: latebra non valde profutura). 6, 885 fungar -i munere ([SERV.: secundum Epicureos, non profuturo]. SIL. 10, 536 [*de pyris*] m. -e peremptis. *v. et p. 824, 48*). 12, 755 morsu (SEN. Tro. 1096. *cf.* OV. met. 3, 83 -ia duro vulnera dat ferro *draco*. CLAVD. 3, 48 verbera). HOR. ars 443 operam. OV. met. 11, 576 reditusque sibi promittit -es (*cf.* PLIN. epist. 1, 9, 7 discursum. VVLG. I Thess. 2, 1 non -is fuit *introitus*). fast. 3, 685 promisso (IVST. 14, 3, 9). PHAEDR. 1, 22, 12 meritum. SEN. dial. 12, 4, 1 solaciis (epist. 40, 1). CVRT. 7, 11, 25 pleraque belli *sunt* vana et -ia (*cf. p. 828, 24*). VAL. FL. 1, 707 visu lassatur -i. STAT. Theb. 9, 196 auxilium (TAC. hist. 2, 16, 1. *cf.* ann. 2, 15, 2 subsidium). QVINT. inst. 7, 1, 48 si lex obstat ..., -e iudicium est (*paulo aliter* IVV. 1, 47. HIL. myst. 2, 11 sollicito examine et i. non -i. *cf.* GAIVS dig. 4, 3, 6 cui propter inopiam adversarii -is actio est [PAVL. dig. 40, 12, 24, 2 *opp.* utilis]. VLP. dig. 50, 8, 2, 2 querella. *v. et p. 826, 74*). TAC. hist. 1, 56, 2 sacramentum. ITALA Col. 2, 8 (Tert. praescr. 7, 7 *al.*) per philosophiam et -em seductionem (VVLG. fallaciam). COD. Iust. 6, 23, 15 pr. (*a. 339*) ob -em observationem irritas fieri tabulas. HIL. in Matth. 10, 29 non -e esse bonae conscientiae opus. *et al.*

β de verbis, orationibus, nominibus sim. (*cf. p. 823, 22. 68*): CIC. Verr. I 15 proponit -ia mihi nobilitatis ... nomina ([SEN. clem. 1, 9, 10 nobilium non -ia n. praeferentium]. CIC. leg. agr. 1, 19 -e n. Capuae. ac. 2, 71 honesti [*cf.* HOR. epist. 1, 17, 41 virtus n. -e est. OV. epist. 10, 116 fides]. Tusc. 1, 21 *animum* esse n. totum -e. LVCR. 5, 909 novitatis n. -i. OV. trist. 3, 3, 50 miseri n. -e viri [*cf.* CE 611, 5 saxum *habet* n. -ae]. LVCAN. 2, 342 conubii [*cf.* QVINT. decl. 279 p. 139, 22 nuptiarum mimo atque -i tantummodo n.]. 5, 389 imperii [*cf.* TAC. ann. 6, 43, 3 *opp.* vim]. TAC. hist. 2, 39, 1 ducum. *al.* GAIVS inst. 2, 224 heredis. *et al. cf.* CIC. Att. 5, 20, 4 appellatione hac -i *imperatoris*. COD. Theod. 12, 1, 40 ad -e vocabulum [*fere i. praetextum*] militiae cucurrerunt). Pis. 57 rumorem (TAC. ann. 1, 15, 1 AVG. anim. 2, 3, 7. *et al. cf.* VERG. Aen. 4, 218 famam [*v. vol. VI 224, 39*]). de orat. 1, 17 verborum volubilitas -is atque irridenda est (EPIST. imp. Aug. Suet. Aug. 86, 3). 1, 20 elocutionem. 1, 51 verborum ... sonitus -is nulla subiecta sententia nec scientia (LIV. 35, 48, 2. *cf.* CIC. Tusc. 5, 73 sonos [5, 119 SEN. epist. 56, 14. PETRON. 2, 2 levibus ... atque -bus. HIER. epist. 21, 13, 4 (*de libris paganorum*)]. *aliter de strepitu*: SEN. benef. 4, 27, 1. epist. 74, 5 aves etiam -is fundae s. territat). 3, 66 orationis ... genus ... -e, ieiunum. 3, 106 *loci communes* (QVINT. inst. 12, 10, 73. *cf. p. 821, 82. 822, 70. 81*). 3, 141 eloquentiam. orat. 170 -bus verbis levibusque sententiis ([*opp.* lecta v.]. 230 -ia quaedam verba quasi complementa numerorum. nat. deor. 2, 1 PROP. 3, 20, 5 OV. met. 8, 134 SEN. Tro. 405 epist. 108, 7 *al.* QVINT. inst. 8, 2, 17 *al.* HIL. in Matth. 21, 6 v. -bus gloriantem. HIER. epist. 38, 2, 3 verba omni -iora fumo. VVLG. Eph. 5, 6 nemo vos seducat -bus v. *et al.*). part. 81 -is quaedam profluentia loquendi (*cf.* QVINT. inst. 10, 7, 23 torrenti. AMM. 30, 4, 10 fluentia). fin. 2, 48 eos voce -i sonare (Tusc. 3, 42. VAL. FL. 7, 388 [*fere i. infructuosa ut etiam* CLAVD. 20, 514]. TAC. dial. 9, 4). Tusc. 1, 107 (*c. notione ineptiae*) illa -ia *sunt* ..., illud vero perquam -e *eqs.* (*cf.* QVINT. inst. 4, 5, 9 omnia, quae ... exsequeris, -ia videri. 10, 1, 78 nihil ... est -e. PLIN. epist. 9, 26, 7 GELL. 13, 25, 19 [*appos.* futile]). Att. 1, 14, 1 contio Pompei ... -is improbis ..., bonis non gravis. epist. 11, 25, 1 -em ... sermonem litterarum (*cf.* Att. 8, 14, 1 -bus epistulis. 12, 42, 1 litteras [*aliter l. 63. p. 826, 79*]). VERG. Aen. 4, 210 -ia murmura (*sc. tonitruum*). catal. 5, 1 ite hinc, -es, ite, rhetorum ampullae (*cf.* QVINT. inst. 2, 10, 7 tumor. GELL. 1, 15, 5 stultam et -em dicendi copiam. SVLP. SEV. dial. 1, 27, 3 -es sermonum phaleras). PROP. 2, 16, 37 fremitu complevit -i ... aequora *Antonius* (*cf.* VLP. dig. 29, 5, 1, 36 clamorem [BOETH. trin. praef. vulgi]). OV. am. 3, 8, 24 carmen (*i. infructuosum. cf.* CALP. ecl. 4, 23 -es desere Musas). LIV. 3, 56, 13 tantum -bus litteris an vere (33, 31, 2. *aliter l. 56*). SEN. epist. 100, 5 angustias. QVINT. inst. 7, 3, 26 finitio. 9, 3, 74 per se frigida et -is affectatio. 10, 3, 2 loquacitatem. GELL. 11, 15, 6 vacuane et -is sit istaec productio ([*opp.* habeat aliquid ... significationis]. *cf.* 13, 25, 4 geminatione. *et al.*). ITALA II Tim. 2, 16 stulta ... et -ia eloquia devita (*opp.* verbum veritatis. *gr.* κενοφωνίας, *Vulg.* vaniloquia). HIL. myst. 2, 11 -i praefigurationum assertione (*cf.* COD. Theod. 3, 1, 4 [= Iust. 4, 44, 15] obiectis. CONC.[S] I 5 p. 285, 8 assumptionem [ἀνυπόθετον]). CLAVD. DON. Aen. 2, 285 p. 185, 32 fabulas (RVFIN. Adamant. 2, 5 [μυθολογίαι]. PRVD. perist. 9, 18 non est -is aut anilis f. CONC.[S] I 3 vers. Tur. p. 202, 11 [ἰσχνομυθίας, *Rustic.* tenues]). VVLG. I Cor. 15, 14 si autem Christus non resurrexit, -is est ergo praedicatio nostra, -is est et fides nostra. INSCR. RevA. VI 10 (1937) p. 335 n. 31, 10 linguas. *et al.*

γ de cogitationibus, affectibus, sententiis sim.: RHET. Her. 1, 1, 1 quae Graeci scriptores -is arrogantiae causa sibi assumpserunt (*cf.* CIC. off. 2, 43 ostentatione [BELL. Alex. 74, 4]. PHAEDR. 1, 3, 4 superbia. SEN. benef. 2, 11, 6 iactatio [*v. p. 46, 73. 78*]. QVINT. inst. 1, 2, 18 tumescit -i persuasione. 1, 8, 18 iactantiae. ARNOB. nat. 2, 29 p. 72, 3 vanitate. AMM. 14, 6, 22 flatus. AVG. civ. 4, 3 p. 149, 11 D. ventositate). CIC. Q. Rosc. 43 -i et tenui spe (Rab. Post. 2 *al.* VERG. Aen. 10, 626 *al.* OV. met. 7, 336. LIV. 23, 13, 4 falsa atque -i spe [inani(a)que *codd.*]. 40, 11, 9 incertae .... sed non -es. COLVM. 8, 15, 15 VAL. FL. 4, 578 *al.* QVINT. inst. 6 prooem. 12. TAC. ann. 5, 10, 2 laetus praesentibus et -i [*pars edd.*, -ium *cod.*, *fort. recte*] spe. 15, 53, 4. *et al.*). Cael. 36 metus (Marcell. 13 falso atque -i m. LVCR. 3, 982 *syn.* cassa. STAT. Theb. 7, 130. *et al. cf.* CIC. rep. 1, 24 -em religionem timoremque [nat. deor. 1, 117 APVL. met. 8, 16. *et al.*]). 42 -es hasce adulescentiae cupiditates (PANEG. 3, 17, 3. HIL. in Matth. 4, 26 gentium. *et al. nota t. t. philos. Epic.*: CIC. fin. 1, 45. 2, 26 duo genera cupiditatum, naturales et -es. *al.*). Pis. 60 delectamenta ([*opp.* solidum]. *cf.* Tusc. 4, 36 -is alacritas, id est laetitia gestiens. 5, 16 laetitia [epist. 10, 20, 2 PROP. 3, 6, 3]. 5, 16 voluptate. QVINT. inst. 2, 4, 16 gaudium). Mil. 79 quos mortuus *Clodius* -i cogitatione percussit (*paulo aliter* 94 o spes fallaces et c. -es meae. LIV. 6, 28, 7 -ium rerum -es ... c.). ac. 2, 49 visiones (*i. sola imaginatione fictas. cf.* 2, 51 -ium visorum ..., sive illa cogitatione informantur ... sive in quiete *eqs. aliter*: div. 2, 127 vera visa divina sunt, falsa autem et -ia humana). Tusc. 2, 11 sollicitudines (*cf.* 3, 82 *aegritudo*. LVCR. 3, 116 curas [5, 1431 VERG. georg. 4, 345. *et al.*]). Att. 3, 23, 1 diligentiam. epist. 6, 6, 8 multorum iustis et officio incensis, non -bus aut ambitiosis voluntatibus (PLIN. nat. 28, 211. GELL. 6, 3, 47 v. nudas -esque [*opp.* facta]. *cf.* CYPR. ad Donat. 11 caducis atque -bus votis). VERG. Aen. 10, 757 iram ([*cf.* SERV. *ad l.*]. SEN. dial. 3, 20, 2 i. ... non ex firmo ... oritur, sed ventosa et -is est *eqs.* VAL. FL. 3, 696). HOR. epist. 2, 2, 206 ambitione (LVCAN. 10, 156). LIV. 36, 8, 4 consilium specie amplum, re -e. VAL. MAX. 9, 8, 3 falsas et -es suspiciones (APVL. apol. 54. *et al.*). SEN. Herc. f. 171 aura *vulgi* (*cf.* TAC. hist. 2, 30, 2 favore [CYPR. eleem. 21 -is et temporarius]). benef. 7, 10, 4 avaritiae. COLVM. 6, 35, 1 amore. TAC. hist. 4, 29, 1 temeritate. ann. 2, 40, 1 credulitatem (*cf.* GELL. 2, 29, 17 fiducia). GELL. 2, 7, 9 frivola et -is est *sententia* (HIL. trin. 1, 4. *et al. cf.* AVG. civ. 7, 13 p. 290, 22 D. opinio. *v. et l. 53*). PANEG. 5, 6, 4 invidia. *et al.*

δ varia: LVCIL. 9 (= PERS. 1, 1) o curas hominum, o quantum est in rebus -e (*cf.* CIC. Lael. 49 delectari multis -bus rebus, ut honore, ut gloria *eqs.* 86 ut nihil -ius, nihil esse levius existiment *quam honores*. Att. 2, 5, 2. HOR. sat. 2, 3, 212 titulos. PLIN. epist. 4, 17, 4 [*appos.* frigida]). CIC. epist. 6, 4, 4 in hac -i prudentiae laude delector (15, 4, 13 TAC. dial. 9, 1 [*appos.* infructuosam]. *et al. cf.* COLVM. 2, 6, 2 gloria [*v. vol. VI 2070, 1*]). ad Brut. 1, 2[a] (= 9, 8), 5 -em speciem clementiae (SALL. or. Macr. 3 solus, impotens, -i sp. magistratus. *cf.* SEN. epist. 88, 46 tota rerum natura umbra est aut -is aut fallax [PLIN. epist. 1, 23, 1 tribunatūs. GELL. 13, 24, 2 verborum. CYPR. epist. 66, 3 sacerdotalis nominis. PRVD. c. Symm. 2, 119 numinis. COD. Theod. 12, 1, 74, 4 -es ... u. et cassas imagines dignitatum]. *v. et p. 823, 14 sq.*). VERG. Aen. 9, 217 causas nequiquam nectis -es (OV. am. 2, 2, 31 huic, verae ut lateant c., finguntur -es. SEN. dial. 9, 12, 6 [*appos.* leves]. CVRT. 4, 13, 5 vanis et -bus militem magis quam iustis formidinis c. moveri. *cf.* LACT. inst. 7, 12, 22 illud argumentum multo magis -is est). OV. met. 2, 575 tempora cum blandis absumpsit -ia verbis (CE 1161, 2. *cf.* QVINT. inst. 4, 3, 8 animis ... -i mora fatigatis. *v. et l. 58*). LVCAN. 2, 316 frustra leges et -ia iura tenentem Catonem. PLIN. nat. 30, 17 irritam, -em esse *artem magicam* (*cf.* VAL. FL. 6, 729 augurio [SIL. 11, 571 *antea* falsa ... praesagia]. ARNOB. nat. 1, 42 p. 28, 19 superstitionis. HIL. in Matth. 1, 6 religionibus. PAVL. NOL. carm. 26, 49 sabbata. AVG. civ. 6, 1 p. 246, 21 D. deorum cultum. *et al. v. et l. 6. p. 821, 8*). TAC. ann. 3, 47, 4 praemium. APVL. Socr. 15 p. 153 (*de larvis*) -e terriculamentum bonis hominibus. CYPR. epist. 70, 3 cum omnia apud illos *haereticos* -ia et falsa sint. *et al.* *nota de tempore i. q. sine actione, iners* (*aliter l. 48*): VERG. Aen. 4, 433 tempus -e peto, requiem spatiumque furori ([SERV.: sine officio coeundi *eqs.*]. VAL. FL. 3, 657 has tolerare moras et -ia tempora. QVINT. inst. 9, 4, 51 [*de moris orationis*]. *cf. p. 828, 36*). GELL. 10, 22, 2 inerti -ique desidia. -e est: *c. (acc. c.) inf.*: TRYPH. dig. 37, 4, 19 peti contra tabulas -e est (*cf.* ARNOB. nat. 2, 57 p. 93, 19 -issima ... res est et supervacui operis tamquam scias aliquid promere). ut: PS. AVG. quaest. test. I 127, 15 -e est, ut discat damnandus. *c. gen.*: CIC. Mur. 26 quae ... -issima prudentiae reperta sunt, fraudis ... plenissima. de orat. 1, 37 omnia ... plena consiliorum, -ia verborum videmus. AVG. civ. 6 praef. p. 242, 30 D. invidiam ... esse -em rectae cogitationis ... plenamque ... temeritatis. pat. 23, 20 voluntas .. avidior temporalium bonorum, quia -ior aeternorum. in psalm. 104, 19 illa ... non erant alicuius significationis -ia. *c. abl.* (*cf. p. 822, 62*): CIC. Att. 2, 8, 1 epistula -is aliqua re utili.

B *speciatim in iure i. q. irritus* (*cf. p. 825, 14; de re v. Hellmann, Rechtl. Unwirksamkeit im röm. Recht, 1914, p. 157 sqq.*): CIC. Verr. II 4, 30 syngraphis. VAL. MAX. 8, 2, 2 stipulatione (IVLIAN. dig. 24, 1, 39). CELS. dig. 22, 3, 12 *scripturam*. MARCELL. dig. 39, 6, 28 tabulae vel chirographum. SCAEV. dig. 36, 3, 18 pr. fideicommissum. PAPIN. dig. 46, 3, 95, 2 obligatio. VLP. dig. 4, 3, 38 epistula falsa vel -i (COD. Iust. 7, 16, 41 [*s. IV in.*]. *aliter p. 825, 56*). *al.* CONSVLT. 2, 3 divisio. COD. Theod. 8, 15, 2 ut ... irritas -esque efficiant *venditiones extortas*. COD. Iust. 6, 24, 14, 3 supervacuam esse et -em ... institutionem *heredis*. 8, 42, 19 (*a. 294*) instrumentum. *add.* ab: COD. Theod. 2, 24, 1 si ab utilitate verborum vel sollemnitate iuris -is

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

scriptura esse dicatur. *laxiore usu*: APVL. met. 9, 35 finium ... -i (*fere i. iniusta*) ... quaestione. IVLIAN. dig. 43, 8, 7 -e et lusorium praetoris imperium erit (*cf.* CONSVLT. 3, 2 fuit procuratoris ludificatoria, -is et nulla persona).

n. ˣ**ināne,** -is *pro subst.* (*acced. gen. e. g. l. 9. 12. 17. 32. 42. 70. p. 828, 18. 23*): **1** *proprie i. q. vacuum, concavum*: **a** *strictiore sensu*: *α in univ.*: CIC. div. 2, 145 -e obsignari nihil solere. LIV. 38, 7, 9 (*de specu*) ad -e ... pervenerunt (*cf.* CLAVD. carm. min. 26, 30 rupis -e). GERM. 406 rigidi emittant flatus per -e (*sc. velis non coopertum*) rudentes. CELS. 5, 28, 12^{B} ad -ia, ut guttur, stomachum, thoracem, penetravit *fistula* (*cf.* CAEL. AVR. chron. 3, 2, 18 errante vento per -ia [*sc. stomachi*]. 5, 10, 102 ad thoracis -ia. *v. et p. 822, 81*). SEN. nat. 3, 15, 7 -ia apposita plenis humorem in se avocaverunt (*cf.* 3, 26, 3. 5, 14, 2 [*syn.* cava]). 3, 25, 10 leve est, quod ex ventoso -ique concretum est (*antea* exesa et fistulosa). 6, 19, 2 (*de doliis*) illa ... -ia indito clamore sonuerunt. epist. 87, 39 ex multis -bus nihil impleri potest. LVCAN. 5, 171 per -ia templi ... rotat *Pythia* (*fere i. spatia. cf.* PS. QVINT. decl. 1, 3 per -e longum ... errasse. *v. et l. 63*). PLIN. nat. 19, 8 a latere oceani obstare ipsum quod vocant -e (*cf.* 30, 13 naturae -e). SIDON. carm. 5, 407 (*de signo militari vento inflato*) nimium iam non capit alvus *draconis* -e. *i. q. nihil* (*cf. p. 823, 49*): PAVL. NOL. carm. 9, 45 muris ad -e redactis. VICTRIC. 18 si ... ex -i ... deus ... membra composuit (*syn.* ex nihilo). *β speciatim de spatio prorsus vacuo*: *in philos. Epicuri sim.* (*gr.* τὸ κενόν): LVCR. 1, 223 quae *vis* ... intus penetret per -ia. 1, 330 est in rebus -e. 1, 334 locus est intactus -e vacansque. 1, 365 plus ... -is (*opp.* vacui minus). 1, 420 corpora sunt et -e (1, 445 CIC. nat. deor. 2, 82. *cf.* LVCR. 1, 1009 corpus -i [-e *codd.*] et quod -e autem est, finiri corpore cogit *natura*). 1, 426 spatium, quod -e vocamus (*cf.* 1, 439 vacuum, quod -e vocamus. TERT. adv. Val. 14 p. 192, 23 vacuum atque -e illud Epicuri). 1, 509 vacuum ... -e (523 *al. cf. infra l. 63*). 1, 510 sunt ... solida ac sine -i corpora prima. 1, 517 rerum. 1, 954 quod -e repertum est, seu locus ac spatium, res in quo quaeque gerantur *eqs.* 1, 1018 magnum per -e (1103 *al.* VERG. ecl. 6, 31 CLAVD. 3, 17. *cf.* LVCR. 1, 1108 per -e profundum. CIC. fin. 1, 17 in infinito -i. SEN. nat. 5, 2 in angusto -i ... in multo -i). 2, 83 per -e vagantur *primordia rerum* (*cf.* AMM. 26, 1, 1). *et saepe.* CIC. fin. 1, 21 atomi, -e, imagines. ac. 2, 118 Leucippus plenum et -e *esse dixit. al.* *in philos. Platonis* (*gr.* τὸ κενόν): SEN. epist. 58, 22 sextum genus eorum, quae quasi sunt: tamquam -e, tamquam tempus. *remissiore usu* (*fere de mundo*): MANIL. 1, 33 per -e suis parentia finibus astra. 1, 153 aëra extendit medium per -ia mundi *spiritus* (1, 200. 283. *cf.* CASSIOD. in psalm. 4 concl. orbis). 1, 176 luna ... regeret per -ia cursus (4, 590 venti ... gerunt per -ia bella). SEN. dial. 8, 4, 2 continua sit omnis et plena materia ... an diducta et solidis -e permixtum (*cf.* nat. 2, 7, 1 ut illi aëri -e permisceant. 2, 7, 2). nat. 4, 10, 1 editior aër ... solem ... velut per -e transmittit (*cf.* PLIN. nat. 2, 102 [*de caelo*] omne quod -i simile ... spiritum fundit). PS. APVL. Ascl. 33 -e nec esse aliquid nec esse potuisse nec futurum umquam (*opp.* plenissima). AVIEN. Arat. 1506 protento ... -i. PS. AVG. quaest. test. 1, 2, 1 -e fuit aliquid, ubi faceret *mundum deus*. *adde* CIL VI 28239 zetema: plenum et -um.

b *latiore sensu i. q. incorporale*: *de animo, substantia sim.*: CIC. fin. 4, 36 cum ... animus non -e nescio quid sit ..., sed in quodam genere corporis. PLIN. nat. 36, 127 ad -e nescio quid (*sc. magnetem*) currit *ferrum*. TERT. adv. Prax. 7 p. 236, 23 sermo ... vacuum nescio quid et -e et incorporale. at ego nihil dico de deo -e et vacuum prodire potuisse *eqs.* adv. Marc. 3, 8 p. 389, 18 nihil solidum ab -i, nihil plenum a vacuo perfici licuit. PS. MAR. VICTORIN. ad Iust. 7 (*de Manichaeorum doctr.*) imaginari conflictum -i cum solido. PS. PHOEBAD. fid. 4 p. 40^{B} an tu putas -e aliquid esse et vacuum, quod est deus? *de aëre*: per -e: VERG. Aen. 12, 354 iaculo longum per -e secutus *Turnus hostem* (SERV. auct.: per longum spatium. *inde* IVVENC. 1, 360). 12, 906 lapis ... vacuum (*cf. l. 31*) per -e volutus. OV. met. 4, 718. 6, 230 *al.* MANIL. 5, 445 LVCAN. 1, 528 PLIN. nat. 8, 169 VAL. FL. 1, 569 SIL. 6, 248. 10, 151. STAT. Theb. 9, 832 vagum per -e. *al.* AVSON. Mos. 257 AMM. 17, 4, 15 PRVD. c. Symm. 1, 313 *al.* CLAVD. 1, 207 *al.* AVG. c. Cresc. 4, 59, 71. OROS. hist. 7, 35, 17 per magnum (*cf. l. 73*) -e (*syn.* per aëra). *et al.* per -ia: CVLEX 212 rapior per -ia ventis. PANEG. in Mess. 130 OV. met. 2, 506 LVCAN. 9, 107. 473 per -ia caeli (STAT. Theb. 10, 533 LACT. Phoen. 75 CLAVD. 18, 375). SIL. 1, 97. 4, 136 *hasta* volans ... per -ia campi. 14, 244 STAT. Theb. 6, 710 AVSON. 325, 17 p. 110 P. *et al.* *alia*: CASSIOD. var. 12, 25, 6 -e magnum, quod inter caelum terramque ... pervagatur. *per imag.*: HOR. ars 230 (*de tumido sermone*) dum vitat humum, nubes et -ia captet. AVG. c. Petil. 2, 58, 132 p. 93, 9 verba per -e volantia. adv. Don. 34, 57 p. 159, 25 homines per -ia vagantes et ... superflua dicentes. *de Tartaro*: LVCAN. 6, 731 Erebi per -e. SIL. 13, 526 in medio *Erebi* vastum late se tendit -e. 13, 649 umbra ... per -e petita. STAT. Theb. 4, 477 -e ... Persephones. 8, 85 per -e ruis. CLAVD. rapt. Pros. 2, 281 immensum.

2 *transl. i. q. vanum, infructuosum sim.*: **a** *de rebus corporeis* (*dub. interpr.*: VARRO ling. 7, 57 ferentarium a ferendo, id est -e ac sine fructu [*v. adn. crit.*]): VVLG. Is. 40, 17 gentes ... quasi nihilum et -e reputatae sunt ei (*sc. deo*). 41, 29 ventus et -e simulacra eorum *sunt*. PRVD. perist. 14, 105 illusa pictae vestis -ia.

b *de rebus incorporeis* (*cf. p. 826, 3*): CIC. Planc. 63 quod ... alia quaedam -ia et levia conquiras (*cf.* FAVST. REI. spir. 1, 9 p. 117, 3 -ia et vacua ... inquirere [*opp.* fortia et consummata]). 101 vana quaedam ... atque -ia ... pollicebar (SEN. epist. 110, 10 animum ... tradidimus ambitioni et famae, ceteris aeque v. et -bus. *et al.*). ac. 2, 51 (*de cogitationibus*) quid intersit inter perspicua et -ia. Att. 5, 3, 1 summum video timorem, sed multa -ia. ad Brut. 1, 3 (= 9, 9), 2 nihil est in me -e. HOR. sat. 1, 2, 113 -e abscindere soldo. SEN. benef. 7, 10, 3 animum -ium opinione gaudentem (*cf.* epist. 66, 31 -bus laetos). dial. 5, 30, 1 frivolis turbamur et -bus ([*syn.* vana]. *cf.* CVRT. 4, 13, 12 pleraque -ia ... mentem turbaverant). epist. 39, 5 -ia et ex libidine orta sine termino sunt. *al.* PLIN. nat. 14, 51 Seneca ... minime utique miratore -ium. 33, 3 mens ad -e evolans (*cf.* CLAVD. DON. Aen. 2, 600 p. 230, 5 animos ... -ia vacuaque sectantes. VVLG. psalm. 2, 1 populi meditati sunt -ia [*fere i. impia*]. Sirach 16, 23 cogitat -ia). SIL. 2, 355. 4, 8 docilis per -ia rerum pascere rumorem vulgi, Pavor (*cf.* 4, 73 famae [TAC. ann. 2, 76, 2 suspiciones imbecillas et -ia f.]. CASSIOD. var. 1, 20, 2 verborum popularium). QVINT. inst. 10, 2, 17 qui ... quidlibet illud frigidum et -e extulerunt (*cf.* 12, 10, 17 nihil -e aut redundans ferebant *Attici*). TAC. Agr. 6, 4 ludos et -ia honoris (*cf.* hist. 2, 69, 1 ingens numerus *Gallorum* ... inter -ia belli assumptus). hist. 3, 19, 2 clementiam et gloriam, -ia, laturos *milites*. ann. 2, 27, 2 iuvenem ... facilem -bus. 3, 13, 1 vetera et -ia orditur (*cf.* GELL. 18, 4, 10 levia -iaque pro gravibus et veris ... componentes. ITALA Is. 59, 4 [Cypr. testim. 2, 4] loquuntur -ia [*Vulg.* vanitates]). 4, 41, 2 sublatis -bus vera⟨m⟩ potentia⟨m⟩ augeri ([-ere *cod.*]. *cf.* 15, 31, 1). 13, 8, 3 Corbulo ... specie -ium validus. 16, 8, 1 Silanum increpuit ... tamquam disponeret iam imperii curas ..., -ia simul et falsa. *al.* PSALT. Cas. 65, 18 -ia si videbam in corde meo (ἀδικίαν, *Vulg.* iniquitatem). LACT. inst. 2, 1, 2 (*de superstitione paganorum*) convictis -bus. HIL. in Matth. 24, 6 quod -bus honorem darent *Iudaei* et detraherent honorandis. QVEROL. p. 55, 18 remove ... -ia (*fere i. mendacia*). PAVL. NOL. carm. 10, 180 venturi aeternum saecli et praesentis -e. *nota fere i. q. mora* (*cf. p. 826, 58*): QVINT. inst. 9, 4, 108 hic est illud -e quod dixi.

ex -i *pro adv.*: HIL. in psalm. 65, 17 non ex -i 'nostrum' prophetiae sermo subiecit.

m. **inānis,** -is *pro subst.*: **1** *proprie*: *i. q. inops* (*cf. p. 830, 36*): PROP. 4, 5, 47 si pulset -is (*opp.* dantes). NVX 44 tutum carpit -is iter. *trop.*: ORSIES. doctr. 20 p. 122, 9 B. scitote, quod perfectis perfecta tribuantur et -bus reddantur -ia (*sec. Matth. 25, 29*). *i. q. ieiunus*: CELS. 2, 8, 42 medicamentis purgatum et adhuc -em. PLIN. paneg. 49, 6 nec ieiunis et -bus plenus ipse ... obicis cibos. **2** *transl. i. q. vanus*: HOR. sat. 1, 4, 76 -es hoc iuvat. HIL. in psalm. 118 Lamed 12 quomodo ... se dei esse profitebitur in libidinem calens ..., in gloriam saeculi -is? PHYSIOGN. 55 cervix superius retorta ... stultum et -em indicat ([*I p. 370, 3* ὑποχαύνου]. *cf.* 65). *c. gen.*: PS. PROSP. carm. de prov. 159 o mersi in tenebras divinique ignis -es.

acc. n. pro adv. **ināne.** SYNON. Cic. p. 426, 1 B. frustra, incassum, nequaquam, -e *eqs.* [*falso trad.*: *infra l. 82*]. *i. q. frustra, inutiliter*: STAT. Theb. 4, 533 -e furentes Centauros. ALC. AVIT. carm. 6, 422 prorsus -e (*L*, inhanc *sim. rell.*) virens ornatus *ficulneae* inutilis horret. DRAC. Orest. 856 inferna fames animo torquetur -e. CE 1007, 2 (*Mogontiaci*) vide quam indigne raptus -e querar. *fort. add.*: VEN. FORT. carm. 5, 5, 22 tumidis animis *Iudaeorum* turget -e cutis (*pro subst. sumit Blomgren, Studia I 123*^{2}, *vix recte*).

structurae: *c. gen.*: *l. 50. p. 821, 16. 37. 822, 59. 823, 54. 824, 26. 826, 66.* *c. abl. separ.*: *p. 821, 38. 822, 60. 824, 33. 826, 72. cf. p. 822, 53.* ab: *p. 821, 17. 56. 824, 35. 826, 83. cf. p. 822, 21 sq.* *remissius iuncta*: *dat. comm.*: *p. 825, 55.* *abl. mens.*: *p. 822, 62.* *abl. limit.*: *p. 826, 25.* ad: *p. 824, 26.* apud: *p. 826, 57.* in *c. acc.*: *l. 48.*

deriv.: inanesco, inaniae, inanio, inanitas. *compos.*: inanilogista, inaniloquium, inaniloquus. per-, semi-, subinanis.

adv. ˣ**ināniter.** -ān-: *p. 829, 25.* *saepe in fig. litot., e. g. l. 82. 84. p. 829, 10. 12. 15.* GLOSS. II 285, 39 εἰκῆ: frustra, -r, sine causa, supervacuo. *cf. p. 829, 31. 37.* *inde a* CIC. [*falso ut vid. trad.*: GELL. 9, 11, 6 -r *Q*, inmaniter *rell.* HIER. epist. 45, 5, 2 -r *codd. plerr.*, aniliter *G.* *e coni.*: ARNOB. nat. 5, 39 p. 208, 23 inaia *cod.*]

i. q. vane, frustra: **1** *c. verbis*: **a** *in univ.*: *cogitandi, sentiendi sim.*: CIC. fin. 5, 3 me ... Oedipodis ... species ... commovit, -r scilicet, sed commovit tamen (*fere i. imaginaliter. cf.* ac. 2, 34 vere -rne moveatur *animus*. 2, 47. CLAVD. DON. Aen. 6, 280 p. 547, 11 errores, qui pro necessariis -r occurrunt dormientibus). Tusc. 4, 13 -r et effuse animus exultat (*opp.* ratione ... placide atque constanter). HOR. epist. 2, 1, 211 poeta *tragicus*, meum qui pectus -r angit ..., falsis terroribus implet (*aliter fere i. sine causa*: AVR. VICT. Caes. 26, 3 haud -r [*o*, inane *p*] angebatur). ARNOB. nat. 2, 53 p. 89, 25 non absone neque -r credimus (SERV. Aen. 11, 16 credit ..., quod sibi ... nullus occurrat. nec -r; nam *eqs.* AVG. enchir. 117, 31 qui ... non

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

amat, -r credit [opp. recte]. cf. CAEL. AVR. acut. 1, 16, 160 putat). AMM. 16, 4, 2 -r stulteque cogitasse. 31, 7, 14 spem vitae -r usurpando. AVG. enchir. 103, 27 omnipotens velle -r non potest (cf. CONC.S II 5 p. 87, 18 desiderant. CASSIOD. inst. concl. 3 appetere [opp. utiliter]). serm. 190, 1, 1 qui fata hominum -r de siderum dispositione suspendunt. MAR. MERC. Conc.S I 5 p. 79, 10 quid furit incassum? quid insanit -r? SVLP. SEV. Mart. 1, 1 mortales ... gloriae saeculari -r dediti. *et al.* *loquendi, scribendi* (*saepe fere i. q. falso*): CATVLL. 66, 41 quod *caput* si quis -r adiurarit (-ret *codd.*). GELL. 6, 3, 43 (*ellipt.*) haec Tiro in Catonem non nimis frigide neque sane -r (*sc. dixit*). 17, 10, 16 (*de stilo*) vacanter hoc ... accumulavit *Vergilius* et -r. PS. ALEX. c. Dind. coll. p. 181, 30 K. nihil -r relatum. CLAVD. DON. Aen. 2, 25 p. 149, 33 descriptio loci non -r posita. VVLG. Iac. 4, 5 an putatis quia -r (κενῶς) scriptura dicat (AVG. c. Petil. 3, 52, 64 non -r nec pueriliter nec insipienter. *et al.* *cf.* AVG. c. Cresc. 2, 8, 10 locutus es). RVFIN. apol. adv. Hier. 1, 7 p. 546A quid -r verborum pugnas ... commovemus? AVG. civ. 5, 9 p. 205, 12 D. res ipsa -r asseritur. 15, 27 p. 116, 28 -r scriptos esse ... libros *scripturae sanctae* (*cf.* HILARIAN. curs. temp. p. 156, 8 -r aut superfluae, quasi non necessariae). c. Cresc. 3, 63, 70 argumentaris. in epist. Ioh. 3, 13 ubi illius *Christi* inspiratio ... non est, forinsecus -r perstrepunt verba. in psalm. 82, 5 -r inania strepuerunt. CONC.S I 5 p. 257, 37 fabulatur (εἰκαιομυθεῖ). *agendi sim.*: OV. met. 2, 618 medicas exercet -r artes (*syn.* frustra). LAVD. [Turiae] (CIL VI 1527) 2, 2 ⟨etiam Caesar⟩ inaniter opes suas pollice⟨ret⟩ur. ARNOB. nat. 2, 5 p. 51, 5 (*de constantia martyrum*) an numquid haec fieri passim et -r creditis? (*seq.* sine deo). 3, 9 p. 118, 2 in deorum corporibus esse aliquid vacuum, quod sit frustra atque -r fabricatum (AVG. quaest. hept. 1, 5 sapienter an vero -r). 3, 35 p. 135, 15 omnino -r, vacue ac sine ulla substantia constitutis *ceteris dis* (*cf.* AVG. in psalm. 118 serm. 24, 6 extr. 'confundantur iniqui facientes vana', id est -r, tamquam redacti ad nihilum). 6, 8 p. 220, 8 templa ... -r iis esse constructa (*cf.* AVG. civ. 6, 23 p. 302, 26 D. Neptunum -r coluisse). *al.* LACT. inst. 5, 17, 16 labores frustra et -r suscipit *virtus*. ZENO 2, 17, 17 adversus deum -r fremuerunt *Iudaei*. CLAVD. DON. Aen. 4, 315 p. 398, 19 nec putes has *lacrimas* -r fundi (*cf.* AVG. serm. 31, 3, 4 qui plorant de rebus vanis, -r plorant [*syn.* steriliter, *opp.* veraciter]). GENNAD. dogm. 30 haec ... non perfunctorie neque -r a domino peti. RVFIN. Clement. 1, 4 laboramus. hist. 5, 24, 8 non -r (εἰκῇ) canos attulimus. 8, 9, 8 quid -r et superfluo constantiam viri temptatis? PRVD. c. Symm. 1 praef. 78 effusum ingenii virus -r summa christicolis in cute substitit. AVG. civ. 2, 7 p. 61, 13 D. laudari -r leges ... maiorum. 17, 8 p. 224, 32 ne vane atque -r ... requiramus. 18, 39 p. 315, 10 falso et -r gloriari. bapt. 1, 18, 27 qua *caritate* ... absente cetera -r habentur. in euang. Ioh. 45, 2 omnia ... -r faciunt. CONC.S I 5 p. 255, 32 (*syn.* superflue). FVLG. RVSP. epist. 3, 21 saturitas facit, ut -r ieiunemus. rem. pecc. 1, 11 nec -r (*fere i. sine mercede*) quemquam divinis imperiis oboedire (*opp.* impune).

b *speciatim in iure i. q. irrite*: CONSVLT. 9, 5 nec a prima pactione ... secunda conventione discessum, sed etiam -r resedisse. COD. Theod. 9, 42, 15 (= Iust. 9, 49, 9) non quae *dos* aliquotiens -r ... conscribitur, sed quam se corporaliter tradidisse docuerit (*cf.* 12, 6, 28 -r ... esse delatas *apochas*). 11, 36, 1 his, contra quos merito iudicatum est, -r provocantibus (*antea* bene appellantibus).

2 *c. adi.*: AVG. civ. 14, 26 p. 53, 22 D. nihil erat -r laetum. epist. 140, 82 haec est enim non -r fabulosa, sed utiliter verax 'latitudo' *eqs.* nupt. et concup. 2, 13, 26 nos non decet -r usque ad ista esse curiosos.

***inānitās**, -ātis *f.* *ab* inanis. *plur.*: *l. 68. p. 830, 20. 47. 51.* *adde* VEN. FORT. virt. Hil. 1, 3. -ni(a)et-: ORIBAS. syn. 8, 19 (cod. Ab) *bis*. GLOSS. εἰκαιότης, κενότης. *inde a* CIC. (*semper in oratione pedestri*). [*falso trad.*: PLAVT. Cas. 803 -e *P*, iamnunitate *A*, ieiunitate *edd.* (*v. p. 247, 74*). *falsa var. l.* immanitas: *l. 67. p. 830, 25. 46*; vanitas: *l. 73*].

1 *proprie* (*cf.* AVG. gen. c. Manich. 1, 4, 7 -s non est aliquid, sed locus, ubi corpus non est, inanis dicitur): a *in universum*: α *i. q. locus vacuus*: PLIN. nat. 6, 1 aucta -e (imm- *var. l.*) *oceani*. 11, 17 in favorum -bus sepositus *cibus*. 12, 119 adulteratur *semen balsami* Petraeo hyperico, quod coarguitur magnitudine, -e *eqs.* (*cf.* 16, 29 apertis *pilulis* atra [amara *codd.*] -s est). 22, 35 sanguine *testudinum* alopeciarum -s (*fere i. calvities*) et porrigo ... curantur. 33, 82 aurea statua prima omnium nulla -e (*codd. plerr.*, vanitate *B*). PLIN. epist. 2, 17, 22 andron ... omnem sonum media -e consumit. ARNOB. nat. 3, 14 p. 121, 9 *deos* viduatos interioribus cunctis ... turgidorum corporum -e pendere. PALLAD. 11, 11, 5 ut -s spatii, quae radicibus suberit, incremento capitis suppleatur. AVG. adv. Don. 10, 13 p. 110, 20 plenitudini tritici -s paleae non potest comparari. MART. CAP. 2, 140 species ovi ... perlucida -e. *adde* CAEL. AVR. acut. 1, 6, 50 cum -e in lethargicis, cum plenitudine dormientibus invenitur *pulsus* (*cf.* 2, 2, 11). *de ieiunio ventris*: GELL. 16, 3, 3 *stomachi vacua* aut cibo complentur aut -e diutina contrahuntur. CHIRON 151 ex -e longi itineris bulimus ... eveniet. 225 his contingit dolor ex -em. 736 fatigationem -is. HIER. in Ezech. 6, 18, 5 sqq. p. 175B qui -e (*fere i. fame; opp.* plenitudine) cruciantur. HIPPOCR. progn. 23 sub -e ventris (*cf. l. 4*). ORIBAS. syn. 6, 42 (cod. Aa; *gr.* κένωσιν). *et al.* *in religione christ.*: TERT. ieiun. 2 p. 276, 29 lex pendet ... non in pulmonum et intestinorum meorum -e. HIER. epist. 2, 11, 1 ventris. 22, 17, 2 non indigestio ructum faciat, sed -s (*codd. plerr.*, inania *H*). CASSIAN. conl. 22, 3, 5 carnis. inst. 3, 8, 2 (*c. notione fatigationis*) vigiliarum lassitudine et -e compulsi. *et al.* *nota c. gen. obi. fere i. q. defectus*: CASSIAN. conl. 2, 22, 2 mens cibi -e lassata. *de spatio prorsus vacuo* (*Epicuri*): CIC. fat. 18 cum duo individua per -em ferantur. *adde*: PS. RVFIN. in Am. 5, 1 sq. p. 1074C quo *aëre* a caelo in terras media impletur -s.

β *i. q. cavum*: SEN. nat. 6, 25, 4 quantum illa sub terris vacantis loci -s pateat (*cf.* PS. QVINT. decl. 4, 13 terrenum pondus ... -e subnixum). PLIN. nat. 11, 135 sub linguae -e (*cf.* 11, 179 carnosa -s *stomachi* adnexa spinae. 11, 250 gemina quaedam buccarum -s inest *genibus*. QVINT. inst. 1, 11, 6 nec verba ... oris -e resonare. SORAN. p. 8, 12 -s *matricis* ... venter et sinus appellatur [κύτος]. CAEL. AVR. chron. 5, 10, 112 thoracis. *v. et p. 829, 81*). 13, 122 habent *quaedam arbores* ... -em ut harundines (*cf. l. 43*). 18, 105 aquā trahitur *panis* ad tenuem et spongeosam -em. 34, 169 -es ulcerum. SOL. 38, 7 mediam -em *montis*. MARCELL. med. 13, 15 (*de dentibus*) ad -em ... pervenire.

b *speciatim*: *i. q. absentia formae, corporis, substantiae sim.* (*cf.* AVG. c. epist. fund. 30 p. 230, 23 -s vacare corporis plenitudine *est*): PAVL. FEST. p. 46 cavum a chao dictum et eius -e (imm- *pars codd.*). TERT. apol. 48, 7 tantum corpus hoc mundi ... de morte vacationis et -is imposuit animatum *deus*. adv. Marc. 4, 9 p. 441, 18 phantasmatis -e (*cf.* AMBROSIAST. in I Tim. 6, 17 p. 484A imago non omnino -s est. AVG. c. Adim. 16 p. 162, 9 [*per imag.*] umbrae ... -em). 4, 20 p. 487, 25 non potest contaminari prae -e substantiae (*cf.* AVG. anim. 4, 12, 18 p. 397, 5 [*de anima*] cassae -is aeria futilisque substantia). ZENO 2, 17, 5 aëris. IVLIAN. Aug. c. Iul. op. imperf. 5, 32 dat ille *Manichaeus* soliditatem ..., tu -em (*seq.* nihilum. *cf.* 5, 38 illud nihil, id est antiquam -em). AVG. c. epist. fund. 23 p. 221, 24 immensa -e patentem et hiantem *deum* (*fere i. vastitate ut* p. 220, 11 *deum* laxum superius -e). *fere i. q. paupertas*: AVG. serm. 53, 5, 5 (*per imag.*) imple inanem de plenitudine tua, ut de dei plenitudine impleatur -s tua (*cf.* 36, 11, 11).

2 *transl. i. q. vanitas*: a *de animantibus*: CIC. fin. 1, 44 amputata circumcisaque -e omni et errore (*gr.* κενοδοξία; *cf. Madvig ad l.*). Tusc. 3, 3 veram ... honestatem expetens ... in summa -e versatur *optimus quisque*. HIL. in Matth. 2, 4 hominum (*cf.* AVG. serm. coll. Morin p. 304, 1 fortuna vanitas h. est et fatum -s). 16, 1 insolentiam et -em *pharisaeorum* irridens. 33, 3 in calamo ... gentium infirmitas atque -s manu comprehensa firmatur. AVG. serm. 339, 1, 1 ne sim -is appetentior quam soliditatis. b *de rebus*: CIC. fin. 4, 23 condemnata ... -s (inm- *pars codd.*) ista verborum (GELL. 13, 8, 2 quasdam -es v. et imaginum. AMM. 15, 3, 7. *et al.* *cf.* SEN. epist. 40, 5 multum ... habet *oratio* -is et vani). ARNOB. nat. 7, 3 p. 239, 11 in vacuis ... -is erroribus. LACT. inst. 3, 14, 19 philosophia stultitiae -isque damnata est (*cf.* HIL. in psalm. 118 Koph 8). HIL. trin. 1, 29 propositionum adversarum demonstratae -es. in Matth. 11, 4 vitae. myst. 2, 2 volatilibus caeli ... sub -e mundi huius et vacuitate viventibus (*cf.* RVFIN. Orig. in num. 25, 3 p. 236, 14 est ... multa -s et vanitas in hoc mundo). AVSON. 419, 15 p. 357 P. votorum (AMM. 26, 2, 2. *cf.* PS. RVFIN. in Am. 6, 7 p. 1086B sperum). AMM. 17, 13, 27 furor hostilis absentiam nostram -e tumenti despiciens. PELAG. in I Cor. 14, 16 p. 208, 17 S. -em scientiae in corde ignari quis implet? PS. RVFIN. in Os. 8, 5 sq. p. 1001C culturae. PAVL. NOL. epist. 38, 6 p. 330, 6 ut in fragili soliditatem et in solido -em putent. AVG. civ. 5, 20 p. 232, 4 D. multum -is habet *gloria*. 5, 26 p. 241, 31 deposita -e iactantiae. c. Adim. 20 p. 178, 6 -s ... vanae laetitiae. EVCHER. form. 7 p. 44, 20 humanae fragilitatis -s. DIONYS. EXIG. Conc.S IV 2 p. 199, 7 fluxam temporis -em (τὸ παραρρέον) futurorum dilectione ... exsuperans. *et al.*

comp.: exinanitas.

inānītio, -ōnis *f.* *ab* inanire. *i. q. vacuitas* (*ventris*), κένωσις: CAEL. AVR. acut. exc. 25 p. 728 singultus ... fit aut ex repletione aut ex -e (*sim.* ISID. orig. 4, 6, 11). *ibid.* repletio solvit -em. ORIBAS. eup. 2, 1 C 10 (cod. Aa) quibus ... de -e (inacionim Ab) fiunt spasmi (*opp.* ex plenitudinem. *gr.* κένωσιν. *cf. cod. La* inanitate). syn. 8, 19 (cod. Aa) ex -e (inanicioni Ab) fit *spasmus*. *i. q. effusio*: MVTIAN. Chrysost. hom. 33, 3 p. 445 med. post -em substantiarum suarum (μετὰ τὸ κενῶσαι τὰ ὑπάρχοντα).

GLOSS. II 347, 54 κένωσις: **inānītus**. *ab* inanire.

1. ***inante** *adv. et praep.* [*ab* in *et* ante, *cf. gr.* ἔμπροσθεν. *J. B. H.*]. *scrib.* in ante: INSCR. christ. Diehl 3311, 5 (*v. p. 831, 37*). *inde a saec. fere IV, praecipue in sermone minus erudito. cf. Hamp, ALL 5, 1888, 337 sqq.* [*val.* înainte, *it. vet.* inante, *prov.* enans. *M.-L.*] [*falso trad.*: PORPH. Hor. carm. 3, 11, 26 sq. ut e contrario 'plenum vas [-e] illius rei' dicitur. *loc. dub.*: COMM. instr. 2, 5, 7 ut non delinquas -e (*BA, Dombart al. coll. 2, 11, 8* ulterius; unante *C*, ut ante *Oehler, Martin*). ITALA I Thess. 1, 3 (cod. d) in ⟨an-?⟩ te deum. *cf. p. 831, 25*].

1 *adv.*: a *sensu locali* (*cf.* GLOSS.L II Abav. PR 174 pro-

[*O. Prinz*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

spice: -e aspice [*sim.* V A a P 1574]. III Abol. AD 75 adstans: -e stans. 81 adstitit: -e stetit): *quaeritur 'quo'*: PEREGR. Aeth. 7, 3 quantum denuo -e ibant, tantum denuo retro revertebantur. 20, 1 -e accedere usque ad Charris (GREG. TVR. Franc. 7, 28 tit. *cf. infra l. 45*). HIER. tract. in Marc. p. 339, 17 -e venire non poterat (*ibid. iterum*). VVLG. Ier. 7, 24 facti ... sunt retrorsum et non -e (εἰς τὰ ἔμπροσθεν). GREG. TVR. Franc. 7, 35 vulgus -e ... progressum est. glor. mart. 33ⁱⁿ· altare ... -e promovimus. ORIBAS. syn. 8, 19 (cod. A a) -e tenduntur membrorum loca (*opp.* deretro. *gr.* εἰς τὰ πρόσω. *sim.* cod. L a). *aliter*: CAES. AREL. serm. 46, 4 vade, vade -e (*fere i. abi*), dat tibi deus (*ibid. iterum*). *quaeritur 'ubi'*: HERM. Pal. sim. 9, 2, 7 quae ... -e sunt, videre poteris (*opp.* retro, *gr.* τὰ ἔμπροσθεν). SCHOL. Iuv. 6, 502 tantum capillorum -e componitur (*cf. Iuv. 6, 503* a fronte; *item de anteriore corporis parte*: PS. SORAN. quaest. med. 52 hae ... partes, quae -e sunt, tibiae vocantur. ANTIDOT. Brux. 35 ut unum *pannum* habeat -e et alterum aretro. ARNOB. in psalm. 108 p. 495ᶜ species *amictus*, quae -e duplex est et a tergo duplex). VEG. mil. 1, 20 p. 24, 11 sinistros pedes -e (*fere i. protensos*) ... habere (*ibid. iterum*). 1, 24 ut -e (*sc. ante murum*) sit fossa. CONC.ˢ II 3, 1 p. 164, 20 quae -e agebantur, nos, qui retro eramus, non cognovimus (*sic* Φᵃ, ante Φᶜʳ; *gr.* ἔμπροσθεν). VITAE patr. 5, 9, 9 portabat *sportellam* ... -e (*Cot. p. 644* ἔμπροσθεν, *cf. 3, 136* ante se). GREG. TVR. Franc. 2, 16 -e absidam ... habens *ecclesia*. NICET. (?) pasch. 5 rec. B p. 107, 3 luna ... eas, quae -e sunt, *tenebras* superat (*opp.* post se). INSCR. christ. Diehl 2389 b (= TAB. devot. Trag.) 16 ⟨ina?⟩nte habias I⟨ordani⟩s fluvio. *per imag.* (*hic illic paene sensu temporali, velut l. 28 sqq.*): ITALA Phil. 3, 13 (Cassian. conl. 6, 14, 1 *al.*) ea quidem, quae retro sunt, obliviscens et ad ea, quae -e sunt, me extendens (*Vulg.* priora, τοῖς ... ἔμπροσθεν; *inde* HIER. adv. Iovin. 2, 33. RVFIN. Orig. in num. 2, 2 p. 12, 14. 17, 4 p. 163, 15. 19, 1 p. 180, 18 temptandum semper -e est et ad priora festinandum. in cant. 2, 8 p. 121ᶜ quae -e sunt, apprehendere. *et al.*). PRAEDEST. 3, 3 p. 636ᶜ ut ad unum versiculum, qui -e est, timuissetis accedere (*cf. ibid.* noluistis -e ad versiculum, qui vos convincebat, aspicere. *v. et l. 1. 4*).

b *sensu temporali* (*de praeteritis; fort. de futuris p. 830, 81; cf. l. 49. exempla intermedia: l. 28 sqq.*): INSCR. christ. Diehl 3311, 5 (*Aquileiae, a. 336*) nihil pulchrius fuerat quam coniuge(m) -e misisset. EPIST. pontif. 622 Schwartz p. 16, 4 quod est -e praecognitum (*cf.* PS. PRIMAS. in I Thess. 3, 4 p. 426, 11 S. -e praedixit [*Pelag.* ante]).

2 *praep. c. abl.* (*cf. p. 830, 82 sq.*): ITIN. Anton. Plac. rec. A 24 -e atrio est piscina (*cf. rec. B* ante atrium).

2. inante *v.* oenanthe.

inanteā *adv.* *ab* in *et* antea. **1** *sensu locali*: ITIN. Theod. 28 p. 148, 23 nullatenus potuerunt eum *lapidem* -a movere (*antea* amplius ... movere). GREG. TVR. Franc. 7, 28 exercitus ... -a post Gundovaldum proficiscitur (8, 28. *cf. supra l. 4*). 8, 43 *nuntios* a Palladio ... clam susceptus et -a transmissus (*acc. pl.*) fuisse. vit. patr. 4, 1 sanctum corpus -a transtulit. glor. mart. 30 p. 506, 20 gressum -a agere. **2** *sensu temporali*: *de futuris i. q. ulterius, postea* (*cf. l. 35*): PS. AVG. serm. ed. Mai 115 conversationem saltim candidam -a non relinquant. VITAE patr. 3, 215 ne forte -a sitiam (*Cot. p. 403* παρ' ἐκεῖ; *cf. 6, 2, 1* iterum). *de praeteritis i. q. antea*: GREG. M. epist. 1, 14ᵃ p. 15, 7 praedia, quae ... -a a quibusdam ... sunt condonata.

(**inantecēdo** *et* **inantevādo** *v. vol. I 46, 30*).

inānus, -a, -um *v. p. 820, 82.* *O. Prinz.*

inapertus, -a, -um. *ab* in *et* apertus. *i. q. non patens, inaccessibilis*: SIL. 7, 26 fraudi ... -a senectus.

inapparātio, -ōnis *f.* *ab* in *et* apparatio (*v. Stolz-Leumann⁵ p. 253*) *sec. gr.* ἀπαρασκευασία. RHET. Her. 2, 4, 7 si ... ex altera parte imbecillitas, inopia, stultitia, inprudentia, -o demonstrabitur fuisse (*opp.* apparatio).

inapparēns, -entis *adi.* *ab* in *et* apparens *sec. gr.* ἀφανής. *qui non apparet*: PS. PHILO antiq. p. 32ᶜ (= Texts and Studies II 3 p. 178, 11) video ... omnia -ia et invisibilia.

ITALA II Thess. 2, 8 (Theod. Mops.) quem dominus ... destruet in apparitione (*?* **inappāritiōne** *Swete, quod neque in gr. neque in ceteris versionibus legitur praep.* in) adventus sui (τῇ ἐπιφανείᾳ, *Vulg.* illustratione).

CASSIOD. Didym. in I Ioh. p. 54, 10 altera *contemplatio* ..., qua quaeritur quid est (*sc. deus*), cum sit **inappetibilis** (*i. qui appeti non potest*) creaturis. *ab* in *et* appetibilis.

inapprehēnsibilis, -e. *ab* in *et* apprehensibilis (*sec. gr.* ἀκράτητος, ἀκατάληπτος?). *qui adprehendi (i. comprehendi, intellegi) non potest*: TERT. adv. Hermog. 43 p. 172, 13 materiae motus ... erat concretus, inquietus, -is prae nimietate certaminis. adv. Val. 11 p. 190, 12 -e *pro subst.* (*opp.* adprehensibile): *v. vol. II 308, 19.* 27 p. 203, 23 *v. p. 336, 15.* PAVL. NOL. epist. 32, 20 p. 295, 12 ecce nosti iam ..., quomodo videas invisibilem et -em comprehendas (*sc. Christum*)? CAEL. AVR. acut. 1, 3, 38 linguae impedimentum atque locutionis -is articulatio.

adv. **inapprehēnsibiliter.** IREN. 1, 7, 1 (ἀκρατήτως, *coniunct.* invisibiliter).

CONC.ˢ II 2, 2 p. 87, 17 si quis ... in nundinationem deduxerit **inadpretiābilem** gratiam (*II 1, 2 p. 158, 12* ἄπρατον; *II 2, 2 p. 54, 11* quae non potest vendi, *p. 99, 5* indistractibilem, *p. 106, 19* inemptam). *ab* in *et* appretiare.

OP. imperf. in Matth. 17 p. 728 haeretici **inapprobābilēs.** *ab* in *et* approbabilis.

CIL X 8209 Zosimae ... **inaptābilī** (*i. cui aptari [i. comparari] nemo potest*) fem(inae) et incompar(abili) coiug(i). *ab* in *et* aptare.

inapto, -āre. *ab* in *et* aptare (*sec. gr.* ἐναρμόζειν?). *i. q. adaptare, adiungere*: THEOD. MOPS. in Phil. 3, 4 ad exhortationem vertitur, quae -ari poterat illi exhortationi quae humilitati fuerat facta.

inaptus COD. Theod. 7, 22, 5 pr. *v.* ineptus.

[GLOSS.ᴸ V A a I 96 **inaptus** lautus ([ἔμβαπτος *Goetz*, ἄνιπτος inlautus *Buecheler*]. GLOSS. V 503, 47 -us lautus lotus).]

inaquo, -āre. *ab* in *et* aqua. [*pedem.* neivé, *hisp.* enaguar. *M.-L.*] *i. q. in aquam vertere*: VINDIC. med. 39 fervore ... naturali nutrimentum in sanguinem cogi aestimat *Diocles*: quo extincto per morborum tardidatem (*sc. in hydropismo*) supradicta materia -atur (*cf.* CAEL. AVR. acut. 1, 14, 108 nutrimenta -are).

1. inaquōsus, -a, -um. *ab* in *et* aquosus *sec. gr.* ἄνυδρος. CASSIOD. in psalm. 62, 2 p. 435ᴬ -um ... *dicimus* aridum atque sterile. GLOSS. II 231, 9 ἄνυδρος -us sicca. *v. et l. 49.* [*variat c. simpl. l. 35. 40.*]

i. q. aridus, siccus (*gr. ubique* ἄνυδρος *praeter infra l. 37. 41. acced. abl. l. 27. per comparationem l. 27. 39*): ITALA psalm. 62, 3 (Hil. in psalm. = VVLG.) in terra deserta et invia et -a ([PSALT. Rom. *et* Mediol. in ... -o; *sic et* HIL. *l. c.* p. 218, 6 EVCHER. laud. her. 17 p. 183, 23. *inde* MAX. TAVR. serm. 19 p. 572ᴮ t. ... -a libidinosis illecebris]. Is. 41, 19 [Cypr. testim. 2, 4] ponam in -am t. *arbores* [*Vulg.* in solitudinem]. Is. 43, 19 [Tert. adv. Marc. 4, 13 p. 457, 26 Iren. 4, 33, 14] ponam in t. -a flumina [Cypr. testim. 1, 12 epist. 63, 8 in loco -o, *Vulg.* in invio]). Matth. 12, 43 (cod. d e k *al.*) circuit per -a loca *spiritus immundus* ([*Vulg.* arida; *cf.* Luc. 11, 24 (cod. δ = VVLG.); *inde* HIL. in Matth. 12, 21. HIER. in Ezech. 38 p. 359ᴮ ista ... -a. GREG. M. moral. 33, 8]. psalm. 105, 14 [Ps. Cypr. mont. 7] temptaverunt dominum in l. -o [aquoso *MT*]; VVLG. in -o. SCHOL. Hor. gloss. Γ carm. 1, 22, 5 CASSIOD. hist. 1, 1 p. 883ᴮ 9, 46 p. 1162ᶜ Ios. c. Ap. 2, 25 Ios. antiq. 2, 11 p. 53 [*gr. 2, 258* δυσύδρων]. *v. et l. 31*). AVG. in euang. Ioh. 28, 9ᶠⁱⁿ· in isto mundo, ubi sititur in via -a (CASSIOD. Ios. c. Ap. 2, 157). HIPPOCR. aer. 10 p. 27, 3 *autumnus si* boreus fuerit et -us (*P*, aquosus *A*). 13 p. 31, 15 *montibus* -is (*antea opp.* aquosis). 24 p. 48, 1 regio (ἀνώχυρος).

n. pro subst. **inaquōsum**, -ī (*fere ad redd. gr.* ἡ ἄνυδρος): TERT. bapt. 1 p. 201, 12 serpentes arida et -a sectantur. ITALA deut. 32, 10 (Psalt. Veron.) ⟨in⟩ -is circumduxit eum (*Lugd. et Verec. in cant. 2, 10* ubi non erat aqua, *Vulg. aliter*). HIER. in Is. 44, 3 p. 434ᴰ qui ambulant in -o (*sec. LXX, Vulg.* aridam). VVLG. psalm. 77, 17 in -o. 77, 40 in -o (*Psalt. Rom. et Cas.* in terra sine aqua). 106, 4 erraverunt in solitudine in -o (PSALT. Cas. in -is. *cf.* HIER. tract. in psalm. I p. 176, 28 in deserto ubi non erant aquae, hoc est in -o). HIPPOCR. aer. 12 p. 29, 18 neque a siccitatibus et -is siccantur (ἀνυδρίης). 24 p. 47, 17. *v. et l. 26. 34. 35.*

2. inaquōsus, -a, -um. *ab* in *et* aqua *sec. gr.* ἔνυδρος (*v. Baxter, AJPh. 42, 1921, 341*). *qui in aqua vivit*: [RVFIN.] Clement. 3, 3 terrestria et -a et volatilia animalia (*syr.* '*quae in mari*' *sc. sunt*).

inarātus, -a, -um. *ab* in *et* aratus *sec. gr.* ἀνήροτος. *de not. v. l. 58. 63.* *i. q. non aratus, incultus*: VERG. georg. 1, 83 mutatis requiescunt fetibus arva, nec nulla interea est -ae gratia terrae ([SERV. auct. *ad l.* non satae ..., alii '-ae' accipiunt: quae est pabulo pecoribus]. PS. LACT. fab. Ov. 1, 3 [*cf. l. 62*]. AMBR. hex. 1, 8, 28 p. 27, 8 *t. erat* incomposita, utpote sollertis agricolae -a culturis). HOR. epod. 16, 43 arva beata ..., reddit ubi Cererem tellus -a quotannis (OV. met. 1, 109 fruges t. -a ferebat. SERV. auct. ecl. 4, 18 'nullo cultu', id est -a *t.* edet sua sponte nata). LVCAN. 1, 28 horrida ... dumis multosque -a per annos Hesperia. STAT. Theb. 10, 512 profringunt -a diu Pangaea iuvenci (PELAG. ad Demetr. 28 -um d. campum).

inarcto *v.* inarto *p. 835, 55.*

inarculum virgula erat ex malo Punico incurvata, quam regina sacrificans in capite gestabat PAVL. FEST. p. 113. *ab* in *et* arculus.

ˣ**inārdēsco**, -rsī, -ere. *ab* in *et* ardere. SYNON. Cic. p. 427, 27 B. incendit inflammavit -sit. *legitur inde a* VERG., CVRT. [*ex coni. l. 80. cf. p. 833, 11.* *falso trad.*: AVG. serm. 157, 5, 5 *pro* madescunt. *dub.*: PS. CYPR. laud. mart. 11 p. 34, 5 negatores gehenna complexa aeternus ignis -it (*post* complexa *lacuna?; alioquin* -it *pro transit. esset habendum* [*cf. l. 71. p. 833, 66*]).]

i. q. ardere incipere, exardescere (*acced. abl. causae vel modi l. 81. p. 833, 20. 27 al.* in *c. abl. p. 833, 36. dat. fere locum indicans l. 79. p. 833, 50*): **1** *proprie* (*in imag. l. 82. p. 833, 1. cf. p. 833, 36. 48*): HOR. epod. 3, 18 nec munus (*sc. Nessi*) umeris ... Herculis -sit aestuosius. CVRT. 6, 6, 28 *materia* vapore torrida iam -serat (inaruerat *codd.*). STAT. Theb. 3, 539 hic (*Capaneus*) ... subita face solis -sit (*cf. p. 833, 28. 42. 48*). AMBR. Noe 11, 38 p. 437, 11 flamma ... libidinis (MAX. TAVR. serm. 73 p. 682ᶜ f. ... subiectis ignibus -ens). SVLP. SEV. chron. 1, 18, 1 cum ... lampades -rent. GILD. Brit. 34 chron. III p. 45

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

26 spei caelestis fomes. SIDON. epist. 2, 9, 8 fossa (*i. sudatorium*) -ens (*i. incalescens*).

2 *per comparationem (cf. p. 832, 78) et translate*: a *sensu corporali*: α *respicitur color*: *de rebus naturae*: VERG. Aen. 8, 623 cum caerula nubes solis -it radiis. PLIN. nat. 13, 140 iuncos ... lapideos ... in igni ... ut ferrum -entes, restinctis colore suo redeunte. ISID. Goth. 1^{b} chron. II p. 267, 18 tibi (*sc. Hispaniae*) vellera indigenis fucata conchyliis ad rubores Tyrios -unt. *de ipso colore*: COD. Theod. 15, 7, 11 in quibus *vestibus* ... puri rubor muricis -it. *de partibus corporis*: SEN. Herc. O. 251 nunc -unt genae, pallor ruborem pellit. LAMPR. Alex. 17, 2 toto vultu -ente (*P corr.*, vultui non ard- P^{1}, vultu tunc ard- Σ). β *respicitur calor*: CYPR. mortal. 14 p. 305, 17 oculi *aegrotantis* vi sanguinis -unt. *de febri sim.*: AMBR. in psalm. 37, 57 p. 181, 19 peccatorum morbus ... -it (*opp.* evaporat). GREG. M. dial. 4, 11 p. 336^{C} -ente graviter febre. γ *resp. acrimonia*: GREG. M. moral. prooem. 6 *sinapis si* conteratur, -it et quod in se acerrimum latebat ostendit.

b *notione incorporali*: α *de animantibus* (*v. et infra l. 57 sqq.*): OV. met. 7, 83 ut vidit iuvenem, specie praesentis -sit *Medea*. TAC. ann. 6, 32, 1 Artabanus ... cupidine vindictae -ere (*cf.* LACT. inst. 6, 24, 24 cupiditatibus [AVG. serm. 311, 18, 15 CHROMAT. in Matth. 3, 5]). CYPR. zel. 7 p. 424, 7 invidus in maius incendium livoris ignibus -it. ARNOB. nat. 1, 25 p. 16, 23 *cur* in nos ... homines -ant (*cf.* ISID. reg. monach. 2, 3 contra nullum livore odii. *v. et l. 40*). LACT. mort. pers. 39, 2 animal ... protinus -it (*sc. amore*). AMBR. epist. 63, 90 *avarus* plus sitit, et quasi quadam -it ebrietate (*cf.* Nab. 6, 28 quo plus hauserit, plus -it. AVG. in psalm. 41, 3 siti -it *cervus* [41, 6]). hex. 5, 8, 23 p. 158, 1 avaritiae facibus (HIER. in Ier. 2, 34, 2 AVG. in psalm. 118 serm. 1, 1. *cf.* AVG. in Rom. imperf. 18 f. odiorum [POMER. 2, 21, 2]). AVG. civ. 9, 22 p. 397, 9 D. *dei* amore -unt *angeli* (serm. 343, 8 [*syn.* exardesceret]). catech. rud. 4, 8 in *dei* ... dilectionem. epist. 71, 1, 2 p. 250, 5 in tua colloquia. serm. 49, 9, 10 gravius -entes. CASSIAN. conl. 16, 18, 3 iracundiā (*cf.* inst. 7, 9, 2 irae stimulis). PETR. CHRYS. serm. 103 p. 489^{B} quando -et *Christus* viribus suis ad ecclesiae suae lacrimas? SIDON. epist. 7, 4, 2. GREG. M. in Ezech. 2, 7, 14 qui ... quasi meridies in sanctis actibus -unt (2, 10, 21 in ... lacrimis). *al.* *de partibus hominis*: AMBR. in psalm. 118 serm. 1, 5 p. 7, 16 carnem ... -sisse desiderio *Christi*. AVG. serm. 302, 2, 2 *corda ut* in aeterna -ant (GREG. M. in Ezech. 1, 12, 29). GREG. M. dial. 2, 8 p. 148^{C} contra (*cf. l. 24*) vitam suam -ere sacerdotis animam videns *Benedictus* (in Ezech. 2, 3, 9 ad caelestem sponsum amoris facibus). 4, 47 p. 408^{A} mens.

β *de rebus*: *de adfectibus sim.*: QVINT. inst. 11, 3, 2 adfectus ... languescant necesse est, nisi voce ... -unt (AVG. bapt. 5, 27, 38 p. 294, 23). TERT. adv. Marc. 1, 29 p. 331, 11 matrimonii res ... intemperantius diffusae in luxuriam -unt. ARNOB. nat. 3, 27 p. 130, 6 ⟨in⟩ incestas libidines necessitudo sanguinis -it. AMBR. epist. 50, 10 si ardor mentium alloquiis inflammetur ..., et quasi facibus -it (*cf.* Hel. 13, 47 fervor). PAVL. NOL. carm. 8, 29 cum ... potentis -serit ira (GILD. Brit. 70 chron. III p. 65, 15 populo). AVG. in euang. Ioh. 116, 2 invidia (*opp.* frigescit). SALV. gub. 8, 6 censuram *dei* nos -ere facimus. ENNOD. opusc. 3, 96 p. 355, 19 praedandi rabies. CASSIOD. in psalm. 41, 1 desiderio -ente (*al.*). GREG. M. dial. 4, 40 p. 397^{A} -ente zelo. *de bello*: OROS. hist. 6, 1, 29 quo *anno* ... civile bellum coeperat -ens (-ere *PR*).

structurae (v. et p. 832, 77): *indicatur directio vel finis*: ad (*aliter l. 35*): *v. l. 8. 41.* PAVL. NOL. epist. 1, 8 -amus ad fidem. LEO M. serm. 67, 4 p. 370^{C} ad ... lucrum -ens *Iudas*. ENNOD. opusc. 4, 1 p. 383, 13 ad disciplinarum frugem. CASSIOD. var. 11, 8, 2 ad praesumptiones illicitas. GREG. M. moral. 4, 65 ad aeternum esse. 5, 7 ad laborem instantius. *c. gerund.*: AVG. serm. 37, 7, 8 -amus ad eum *agrum* possidendum. 357, 3 -e ad trahendum alterum. in *c. acc.*: *v. l. 31. 32. 39.* *aliter l. 23.* *consec. l. 22. 46 sq.* *dat.*: AVG. epist. 139, 3 p. 153, 16 quod me ab eis dictationibus impediat, quibus magis -o. serm. 38, 8, 11 trin. 10, 1, 2 ferventius. *acc.* (*cf. p. 832, 74*): GREG. TVR. vit. patr. 7, 1 p. 687, 15 aliam ... mulierem ... -ere non contigit. *c. inf.*: AVG. serm. 34, 3, 5 multi sine honore -unt habere (*sc. honorem*). 219 -at vigilare Christianus. spir. et litt. 3, 5 p. 157, 17 trin. 3 prooem. 1 GREG. M. moral. 11, 45. 17, 9. past. 3, 20. *pendet* ut: AVG. epist. 231, 4 p. 507, 17 si ... non sunt in me (*sc. quae laudas*), salubriter erubesco atque ut sint -o.

acced. adv.: *p. 832, 79. l. 15. 33. 61. 65.* *adde*: PS. LEO M. humil. 10 p. 169^{C} acrius. CASSIOD. in psalm. 32, 19 iugiter.

ināreo, (-ēre) *inter verba coni. II^{ae} enumerat* CHAR. gramm. p. 475, 29 B.

***inārēsco,** -uī, -ere. *ab* in *et* arescere. [*variat c. simpl.*: *p. 834, 6. 19.* *c.* marcescere: *v. p. 834, 12* (*cf. p. 834, 42*). PLIN. nat. 14, 99. 19, 120 (mar- *D*, marc- *E*). 24, 2 (marc- *Vfa recte*). -o *ex coni.*: PLIN. nat. 19, 107 (*Detlefsen, cf. Colum. 11, 3, 58* perarescat). 25, 90 (*Detl.*, ar- *d T*). PALLAD. 12, 22, 4 olivas ... expandis, donec sole -ant (*edd. vett.*, marc- *codd. ut vid.*, inarc- *impressum ap. Schmitt*). *falso trad.*: PLIN. nat. 17, 224 (nigrescunt *Dalecampius ex Theophr. hist. plant. 4, 14, 4*). 26, 7 (increscente *Strack*). *ex coni. probab.* (*cf. l. 78*): COLVM. arb. 5, 4 (*Schneider*, inalescunt *sim. codd.*).]

i. q. arere incipere, arescere (*hic illic c. not.* '*in aliquo loco*'; *sic c. dat. infra l. 11. 26. 29. 34* [*aliter infra l. 41*]. *acced. abl. causae*: *l. 6. 8. 10. 13 al.* *abl. respectus*: *infra l. 11. 14*): *de arboribus et herbis earumque partibus*: VARRO rust. 1, 41, 5 cum -uerunt *fici*. COLVM. 2, 13, 1 vicia. 2, 13, 2 radices (arb. 10, 5 PLIN. nat. 17, 85 morā. *al.*). 2, 18, 1 faenum ... demetitur ... ante quam -at ([*R*, ar- *SA*]. PLIN. nat. 18, 260). 4, 29, 10 vimen. 4, 33, 3 nux. arb. 6, 5 *truncus* ne sole -at (PLIN. nat. 17, 158. *cf. l. 10. 19. 20. 23*). 8, 2. 8, 5 uvae (*cf.* PLIN. nat. 17, 262). PLIN. nat. 13, 131 *cytisus* ([inaurierit *pars codd.*]. *cf.* 13, 133). 16, 89 *folia* candore *solis* (17, 233. 19, 97 ab imo. 21, 125 *f. lapathi* ut a balineis -ant corpori). 16, 130 cum trunco -uit *laurus* (*cf.* 16, 238 arbores [PALLAD. 12, 7, 4 ardore; marcessit *F*]. PLIN. epist. 2, 17, 14 buxus ... aspergine maris). 16, 157 superne tenui -it ligno *harundo*. 17, 217 *arborum* cacumina prima -unt. 26, 66 comae *tithymalli*. 26, 105 muscus recens ex aqua. 27, 9 tuniculae. *al.* GELL. 20, 8, 7 cepetum revirescit ... decedente luna, ... -it adolescente. *de variis rebus naturae*: CELS. 5, 26, 23^{E} spongia ... ut -at. PLIN. nat. 11, 103 *crures locustae*. 31, 61 si inlitum sole -at *caenum*. 31, 81 *sal* (arescens *l. v.*). TAC. hist. 5, 6, 4 ubi vapore terrae vi solis -uerint *undantes bitumine moles*. *de rebus manu factis, sc. muro, vase sim.*: VITR. 7, 3, 3 non patiatur uno tenore totum opus -ere. 7, 3, 6 *corio* -ente. 7, 11, 1. COLVM. 1, 6, 14 tectorium. PLIN. nat. 31, 113 vasa ... sole -entia. *de medicamentis sim.*: CELS. 3, 19, 5 corpus bulbis contritis superliniendum est; qui ubi -uerunt *eqs.* 5, 17, 2^{C} medicamenta (6, 6, 1^{L}). 6, 6, 3 collyria (SCRIB. LARG. 22 solet *c.* ... diu neglectum mortario -ere [*Marcell. med. 8, 3* inac-]). 6, 7, 2^{B} 6, 18, 2^{D}. PLIN. nat. 12, 121 debet ⟨et⟩ sincerum *balsamum* -ere (ar- *Mayh.*, *cf. quae antec.*). 22, 143. 28, 163 fel caprinum cum creta Cimolia ... uti paulum capiti -ant (29, 111). 28, 171 unctio. *al.* *de rebus liquidis*: CVRT. 5, 5, 11 ignorant quam celeriter lacrimae -ant (QVINT. inst. 6, 1, 27 decl. 338 p. 331, 9. *v. Otto, Sprichw. p. 184*). PLIN. nat. 20, 199 *sucus*. 22, 62 *lac*. 28, 224 *urina* quae -uerit in vesica sua (232 cum v. s.). 28, 244 *sanguis* (32, 35). SIL. 4, 687 urguente vapore siccus -it ripis cruor. *de fonte sim.*: PLIN. nat. 31, 51 circa Messanam ... hieme in totum -unt fontes (*cf.* PLIN. epist. 2, 4, 4 ex qua *frugalitate* velut fonte liberalitas nostra decurrit; quae ... ne nimia profusione -at *eqs.*). 31, 73 *lacuum* extremitates. *de corpore humano (per similit.: vitis l. 41) eiusque partibus*: CELS. 2, 8, 8 si lingua ne per somnum quidem -it (*cf.* MARCELL. med. 17, 41 neque sities neque os tibi -it). 6, 8, 2^{B} caruncula. COLVM. 4, 7, 2 vulnus (*in vite*). AMM. 19, 9, 9 interfectorum ... Persarum -unt (mar- *V*, ar- *Novák*) in modum stipitum corpora.

inargento, -āvī, -ātus, -āre. *ab* in *et* argentare (argentum?), *cf.* inaurare. NOT. Tir. 77, 22 -at. *dub.*: PAVL. sent. 5, 25, 5 -verit (*v. vol. II 519, 70*). *p. p. p.* **inargentātus,** -a, -um. *i. q. argento tectus*, ἐπάργυρος, περιάργυρος (*nota pleonasmum l. 53. 55. 57.* *de re v. Blümner, Technol. IV p. 319*): PLIN. nat. 21, 5 *corollaria* e lamina tenui aerea inaurata aut -a dabantur. IAVOL. dig. 32, 100, 4 lectos testudineos pedibus -os ([-is *Mommsen*]. PAVL. dig. 33, 10, 3 pr. *ibid.* 3 mensas et l. -os vel inauratos atque gemmatos. AVG. serm. 14, 4, 6). ITALA exod. 27, 11 (Lugd. Aug. quaest. hept. 2, 177, 9) bases *columnarum* -ae argento ([περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ, *Vulg.* cum caelaturis suis argentea]. 37, 8 [*?*, Monac. p. 23] b. ... aereae -ae [*gr. Vulg. aliter*]. RVFIN. *v. l. 59*). 27, 17 (Lugd.) columnae ... -ae argento ([*gr. ut l. 53. Vulg.* vestitae ... argenti lamminis]. 38, 17 [Lugd. Aug. quaest. hept. 2, 177, 13] et capita earum -a ⌊argento⌋ [⌊ ⌋ *om.* Lugd.] et c. -ae argento [*gr. 37, 15 ut l. 53 bis, Vulg.* cum caelaturis suis argentea ... vestivit argento]. RVFIN. Orig. in exod. 9, 3 p. 239, 8 B.). Bar. 6, 7 (Firm. err. 28, 4 = VVLG.) inaurata et -a (*sc. dei paganorum*) falsa sunt (περιάργυρα, *sic et* 6, 50 [VVLG]. 6, 54 [Firm. err. 28, 5; *Vulg.* argenteorum]. 6, 56 [Firm. *l. c.* = VVLG.]. 6, 70 [VVLG.]). CIL X 1598 b 7 ⟨b⟩aclos inargentat(os) (*cf. vol. II 519, 76*). 3793, 3 lunarem inargentat(um). INSCR. NotScav. 1929 p. 263 Bonae deae ⟨signum⟩ palliatum inarge⟨ntatum⟩.

inargūtus, -a, -um. *ab* in *et* argutus. *i. q. non argutus* (*cf. Weyman, Litotes p. 511*): VLP. dig. 7, 5, 5, 1 quae *sententia* mihi non -a videtur. *adv.* **inargūtē**: GELL. 12, 13, 19 non ... -e ... nec incallide opposuisti hoc Tullianum.

inbizsa (*i. invidia*) **inariosa** INSCR. christ. Diehl 2388 B b (*cf. ibid. Ab* inbidia inbiziosa [*i. invidiosa*], *quod fort. hic quoque restituendum est*).

PAP. Genav. RevPhil. 20, 1896, 47 (*a. 344*), 4 milites ... et signa ... solidamque **inarmātiōnem** (*i. armaturam*) eorundem ⟨stat⟩im t⟨r⟩ade. *ab* inarmare.

inarmis *v.* inermis.

inarmo, -āre. *ab* in *et* armare. *i. q. armare*: PS. VEN. FORT. vita Leob. 7, 23 contra huiusmodi nimbi tempestatem caelestibus armis, orationibus videlicet, se -ans. *deriv.*: inarmatio.

inaro, -āvī, -ātum, -āre. *ab* in *et* arare. -asse *p. 835, 17.* [*falso trad.*: COMM. instr. 2, 29, 15 (enarraram *Oehler*). *ex coni.*: PLIN. nat. 18, 131 si ... semen -retur (*Mayhoff*, seminaretur *codd.*). 18, 259 prata ... rursus ... -ta (*Mayh. coll. Colum. 2, 17, 4*, in prata *codd.*) tertio *anno* relinqui. *dub.*: VENVL. dig. 43, 24, 22, 1 si quis vi aut

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

clam araverit (inar-? *Mommsen coll.* VLP. dig. 43, 24, 9, 3 s. q. v. a. c. agrum intraverit [*F*, inar- *dett.*]).]

1 *proprie* (*allegor. l. 12 sqq.*): **a** *i. q. arando terra obruere*: CATO agr. 37, 3 vitis si macra erit, sarmenta sua concidito minute et ibidem -ato aut infodito. VARRO rust. 1, 23, 3 lupinum ... pro stercore -are solent (COLVM. 2, 15, 5). COLVM. 2, 2, 11 *arboribus* succidendis incendendisque et -andis. 2, 5, 9 fimum (*cf.* 2, 9, 9 columbinum stercus vel ... folia cupressi [*inde* PALLAD. 10, 3, 1]). 2, 10, 6 semen *fabae* (PLIN. nat. 18, 169. *cf. p. 834, 82*). PLIN. nat. 18, 182 panicum miliumque. **b** *i. q. arando evertere, sc. terram sim.* (*cf. p. 834, 83. l. 2*): PLIN. nat. 18, 136 si depastum sit in fronde *lupinum*, -ari protinus solum opus est. AMBR. epist. 44, 9 duris -tae vomeribus findantur novales (in psalm. 36, 12 p. 78, 6 *terra est* anima tua, quam bene debes excolere, frequenter spiritalibus -are v.). in psalm. 43, 59 p. 303, 1 ubi ... -ta fuerit terra nostra continentia corporali.

2 *translate, fere i. q. inscribere*: **a** *vultum, frontem*: AMBR. exhort. virg. 12, 83 iuvenem ... ferunt ... stigmatibus -asse vultum suum, ne qua eum posset amare. vid. 8, 51 maestae fronti -antibus rugis impressa tristitia. **b** *nomen in fronte* (*fere i. q. inurere*): APRING. in apoc. 22, 4 *servi Christi* praeferentes nomen illius in frontibus, crucis eius titulis -tum (inhar- *cod.*).

inars *v.* iners.

1. inarticulātus, -a, -um. *ab* in *et* articulatus, *cf. gr.* ἄναρθρος. *i. q. non articulatus*: **1** *de voce sim. i. q. confusus*: PRISC. gramm. II 5, 7 -a *vox* est, ..., quae a nullo affectu proficiscitur mentis ([*v. vol. II 690, 76. sim.*: EXPLAN. in DON. gramm. IV 487, 5 GRAMM. suppl. 221, 7]. PS. SORAN. quaest. med. 207 sonitu vocis -ae. CAEL. AVR. diaet. pass. 86. *cf. ibid.* 54 vocis -o sonitu). ARNOB. nat. 2, 23 p. 67, 13 -um nescio quid ore hiante clamabit. **2** HIPPOCR. aer. 19 p. 39, 12 species eorum (*Scytharum*) pingues sunt et carnosae et -ae (⟨ἄν⟩αρθρα).

2. inarticulātus, -a, -um. *ab* in *et* articulare, *cf. gr.* ἔναρθρος. HIPPOCR. aer. 24 p. 48, 2 ubi ... et regio ... aspera ..., illic duros tenues et -os et solidos *homines esse* (διηρθρωμένους).

inartificālis, -e (*sic l. 39*) *et* **inartificiālis,** -e. *ab* in *et* artific(i)alis *sec. gr.* ἄτεχνος. *t. t. rhet., qui sine arte paratur,* ἄτεχνος: QVINT. inst. 5, 1, 1 probationes (*i.* πίστεις) illas ἀτέχνους, id est -es ... vocaverunt ([*v. vol. II 703, 8*]. 5, 5, 2. 5, 7, 37. 5, 9, 1. 5, 11, 43. SCHOL. Cic. Gron. A p. 348, 1 inartificalis p.). FORTVN. rhet. 2, 23 p. 115, 15 (= MART. CAP. 5, 557) genera argumentorum duo, artificiale et -e (*cf.* 2, 25 p. 116, 22 [= MART. CAP. 5, 560] -ia argumenta [MART. CAP. 5, 474]. IVL. VICT. rhet. 5 p. 395, 20 argumentorum locos [6, 5 p. 403, 29 BOETH. diff. top. 2 p. 1195^A. in top. Cic. 2 p. 309, 26 O.; *syn.* artis expertes]). *n. plur. pro subst.*: QVINT. inst. 5, 10, 11 probatio ... efficitur non tantum per haec, quae sunt rationis, sed etiam per -ia. *adv.* **inartificiāliter:** QVINT. inst. 2, 17, 42 *v. vol. II 703, 27.*

BOETH. in top. Cic. 6 p. 381, 37 O. *anteponenda esse* artificiosa **inartificiōsīs** (*Cic. top. 69* non artificiosis). *ab* in *et* artificiosus.

inarto, -āvi, -ātum, -āre. *ab* in *et* artare. **1** *i. q. infigere, imprimere*: AVG. c. epist. fund. 25 p. 233, 24 ne in (*om. pars codd.*) ... dei naturam foeditas quadrae illius (*sc. terrae luminis*) -etur. p. 224, 21 *terra luminis qua* parte recipiat ... -tum illum cuneum terrae tenebrarum. **2** *i. q. fingere, formare*: MAX. TAVR. serm. app. 29 p. 907^B beata fidei officina, quae tantum -asti (inarct- *ed.*) martyrem (*sc. Stephanum*).

PLIN. paneg. 65, 3 iam totiens procedere in rostra, **inascēnsumque** (que *om. W.*) illum superbiae (*dat.*) principum locum tenere. *ab* in *et* ascensus.

inaspectus, -a, -um. *ab* in *et* aspectus. *qui non aspicitur*: STAT. Theb. 1, 50 *Oedipoden* imae ... sedis -os caelo (*dat.*) radiisque penates servantem (*cf.* 8, 241 semper -um diraque in sede latentem Oedipoden). 4, 428 *Dianae* -ae luco stridere sagittae.

inasperāta *siti* ... pecora vix se continere potuerunt EPIST. Alex. p. 196, 15. *ab* in *et* asperare, *cf.* exasperare.

inaspicābilis, (-e). GLOSS. II 584, 27 -is invisibilis (inaspectabilis *Goetz*, -is *tuetur Heraeus coll.* imperspicabilis, conspicabilis *sim. cf.* GLOSS. II 232, 19 ἀόρατος invisibilis ina[u]spicabilis [*aliter Quicherat, Add. lex. lat.*]). *cf. et* aspiciabilis.

inaspicuus, -a, -um. [*ab* in *et* aspicere *sec.* inconspicuus. *J. B. H.*] *qui non aspicitur, invisibilis*: AVSON. 416, 22 p. 283 P. lacte incide notas, arescens charta tenebit semper -as; prodentur scripta favillis.

de psila, id est **inaspīrātiōne** PS. PHOC. gramm. V 440, 35. *ab* in *et* aspiratio.

inassero, -āre. *ab* in *et* asser. *i. q. asseribus tegere*: LEX par. fac. Put. (CIL I² 698) 2, 1 *parietem* -ato asseribus abiegnieis.

superfuit **inadsīgnātus** *ager post adsignationem* AGENN. grom. p. 44, 15 Th. *ab* in *et* adsignatus.

inasso, -ātum, -āre. *ab* in *et* assare. *i. q. assare* (*acced. abl. [dat.?] l. 84. p. 836, 4*): MARCELL. med. 29, 29 crura eius *gallinae* cum sale et oleo -ato. *p. p. p.* **inassātus,** -a, -um. PLIN. nat. 28, 95 iocineris ... -i (28, 170. 171. MARCELL. med. 27, 65 caprae ... i. carbonibus -um [*Plin. nat. 28, 207* assum]). 28, 254 carnem vituli ... cum aristolochia -am (inassam *R¹ d*). 30, 47 viverra porcelli modo -a (*inde* MARCELL. med. 22, 3 [*syn.* tosta]). 30, 58 turdus -us (-atur *V d*). 30, 72 pulmonis -i. 30, 74 stelionis ... corpus (*cf.* 30, 88 *stelionem* veribus -um). *ibid.* anserum ... linguas -as (*inde* MARCELL. med. 26, 123).

inassuētus, -a, -um. *ab* in *et* assuetus. [*falso legebatur* SVLP. SEV. chron. 1, 4, 6.] *i. q. non assuetus, inexpertus* (*c. dat. l. 11 sq.*): OV. ars 1, 300 *Pasiphae* frondes ... tauro fertur -a subsecuisse manu (Ib. 10 cogit -as sumere tela m.). fast. 4, 450 diurnum lumen -i vix patiuntur equi *Ditis*. ORAT. imp. Claud. (CIL XIII 1668) 2, 37 a[d] censūs novo tum opere et -o Gallis. HEGES. 4, 27 p. 284, 2 -a imbribus regio *Aegyptus*. -um (*sc. est*) *c. inf.* (*cf. l. 9*): SIL. 3, 236 sinus ... cingere -um (*sc. Tyriis*).

? **inasta** sancta pulchra clara splendida GLOSS. IV 525, 16 (= V 602, 13. *leg. vid.* kasta *i. casta*).

[TERT. coron. 15 p. 455 Oe. serva deo rem suam intaminatam (incont-, **inattāminātam** *ll. vv.*).]

iamque fame patrias ... attenuarat opes *Erysichthon*, sed **inattenuāta** manebat ... dira fames OV. met. 8, 844. *ab* in *et* attenuatus.

inattingibilis, -e. *ab* in *et* attingere. GLOSS. V 164, 2 aenormis -is (-gui-). *qui attingi non potest*: ISID. sent. 2, 7, 5 -em intellegi posse divinam iustitiam.

fulget **inadtrītō** longum venerabilis auro *trabea* PAVL. NOL. carm. 10, 245. *ab* in *et* attritus.

inavārus, -a, -um. *ab* in *et* avarus. *i. q. non avarus*: CASSIOD. compl. in I Petr. 5, 1 ut clerum sibi creditum diligenti et -a cura custodiant *presbyteri*. var. 1, 3, 4 -us arbiter. 6, 9, 5 -um iudicem.

inaudāx, (-ācis) *adi.* [*ab* in *et* audax *sec. gr.* ἄτολμος. *J. B. H.*] *cf. Wackernagel, Synt. II p. 290.* *i. q. non audax, ignavus*: HOR. carm. 3, 20, 3 dura post paulo fugies -x proelia raptor.

inaudībilis, -e. *ab* in *et* audibilis. GLOSS.^L I Ansil. IN 57 -e inhonorabile. *qui audiri non potest*: CENS. 13, 1 melodian ... nobis -em propter vocis magnitudinem. APRING. in apoc. 19, 11—13 nomen dei, quod investigabile est, quod -e est, nemo praeter ipsum intellegit.

inaudiēns, -entis *adi.* *ab* in *et* audiens. *qui non audit*: HIL. in Matth. 32, 2 populo ... inoboediens auditus exciditur et ad capacitatem veritatis hoc quod erat -s amputatur. *item legend. vid. ibid.* 18, 7 -i etiam (inaudientiam *codd.*, inoboedientiam *vel* inoboedienti etiam *vg.*). *deriv.*: inaudientia.

inaudientia, -ae *f.* *ab* inaudiens (*aliter Wölfflin, ALL 4, 1887, 404*). [*falso trad l. 39*]. *i. q. incuria audiendi, inoboedientia*: CYPR. epist. 34, 2 p. 569 22 *ut* perniciem sibi ... per -am et intemperantiam provocent. HIL. in psalm. 2, 44 p. 71, 22 inoboedientiae et -ae iudicium differens a Salomone atque Iona Christus (*cf. Matth. 12, 41 sq.*),

in(d)audio, -īvī, -ītum (*v. l. 53. 55*), -īre. *ab* in (indu) *et* audire. ind- *legitur vel restit. apud* PLAVT. *occurrunt formae perf. (v. Georges, Wortf. et Neue-W.) praeter l. 50. 51. 69.* NON. p. 126, 18 -ire audire (*inde* GLOSS. V 642, 76). [*ex coni. probab.: l. 71. dub.*: CIC. Att. 16, 1, 2 ita enim -iebam (*Lambinus*, mediabam *M*, audiebam *Manutius*. *dub. interpr.*: CIC. Balb. 41 (*locus propter lacunas obscur.*) re ... multo ante Gadibus -ta (audita *Reid*), fore *eqs.* PAP. Rainer Wessely Schrifttafeln p. 5 n. 1 (*aet. imp. Aug.*) 12 ⟨sum-m⟩um cepi ⟨ga⟩udium ex inaudi⟨ta re⟩.]

i. q. notitiam consequi, audire (*fere rem obscuram vel incertam. c. [acc. c.] inf. l. 59. 61. 64. 67. 72; c. interrog. l. 62*; de *l. 63. 65. 71. 73*): PLAVT. Aul. 266 credo ego illum iam in⟨d⟩audisse (inaudivisse NON. p. 500, 34) mi esse thensaurum domi (*versum interpol. habet Leo, sed cf. Thierfelder, De rationib. interpol. Plautin., 1929, p. 100¹*). Capt. 30 heri -vit (inde audivit *codd.*) ... captum esse equitem Aleum. Merc. 941 rogito ... quis *eam* habeat si ibi -verit (inde aud- *codd.*). 944 de amica se -visse (ind- *D*, in- *BC*; -iissem *CD*, -isse *B*) autumat hic Athenis esse. Mil. 442 hic sororem esse -vi (inaud- *codd.*). Most. 542 metuo ne de hac re quippiam -verit (inaud- *codd.*). Stich. 77 quasi nil (*v. adn. crit.*) -verim (inde aud- *P*, inaud- *A*) eas in se meruisse culpam. TER. Phorm. 877 ego quoque -vi (audivi *dett.*) illam fabulam. PACVV. trag. 35 quod ego -vi accipite. AFRAN. com. 68 ⟨clam⟩ nobis dictes quaeso, ne ille -at. NOVIVS Atell. 56 unde hoc tam repente iucundum -vi melum? CIC. Att. 6, 1, 20 num quid de quo -isti (audisti *W*)? 15, 26, 1 -vi (*Bosius*, mandibili *M*) L. Pisonem velle exire legatum. epist. 9, 24, 1 Aquini ... consilia ... te video -isse. epist. frg. VI 2 illa vox, de qua ego ex te primum quiddam -ieram. *sec. gr.*: ITALA Hab. 3, 1 (Conc.^S I 5 p. 207, 21) domine, ..., -vi (*P*, aud- *G*) auditum tuum (εἰσακήκοα, *Vulg.* audivi). *deriv.*: inauditiuncula, ? 2. inauditus.

(inaudītio, -ōnis *f.*). *ab* in *et* auditio. BOETH. categ. 3 p. 256^A neque illud verum est, omnes privationes negatione proferri ... nemo enim dicit '-o' neque 'invisio' ..., sed tantum surditas caecitasque nominantur propriis nominibus.

inaudītiuncula, -ae *f.* *ab* inaudire, *cf.* auditiuncula. *i. q.* ἀκρόαμα: GELL. 5, 21, 4 reprehensor ... habebat ... nonnullas disciplinae grammaticae -as partim rudes ..., partim non probas.

× **1. inaudītus,** -a, -um. *ab* in *et* auditus. NOT. Tir. 27, 48 -um.

[Rehm]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

GLOSS^L II Philox. IN 23 um nefastum ἄρρητον (*al., cf.* GLOSS. II 240, 24 ἀπόρρητον. 245, 56 infandum). [*falsa tradit* NON. p. 129, 9 (*inde* GLOSS. V 643, 20) -um: quod non audiat, in veteribus prudentibus lectum est: *adfert Gell. 6, 6, 1* caeca ... aut inodora ⌊aut -a⌋ *animalia, ubi pro* ⌊ ⌋ *Gellii codd. rectius exhibent* inauritave]. *legitur inde a* CIC., CAES.; *apud poetas* LVCR., SEN. trag., ALC. AVIT. [*variat in codd. c.* non auditus: CIC. Lig. 1. *suppl.*: CIC. Balb. 16 MAXIMIN. c. Ambr. 112. *v. et p. 836, 53. 55.*]

1 *sensu stricto, i. qui non auditus est*: **a** *de oratione, causa sim.*: CIC. Quinct. 33 nos -a criminatione accusatorum priore loco causam dicere intellegis de orat. 2, 82 ego mihi benivolum iudicem facilius facere possum ... in cursu orationis, quam cum omnia sunt -a. PLIN. epist. 6, 2, 8 temerarium existimo divinare quam spatiosa sit causa -a tempusque negotio finire cuius modum ignores (*paulo aliter* [*cf. infra l. 22*]: MARCIAN. dig. 48, 17, 1 pr. ne absentes damnentur; neque enim -a c. quemquam damnari aequitatis ratio patitur. AMBR. epist. 6, 1 inoratam atque -am ... c. Ioseph 5, 26 p. 91, 19. LEX Visig. 3, 6, 1 c. ... adhuc [*cf. p. 838, 30*] -am [*i. nondum diiudicatam*] manere). IVST. 22, 3, 7 sententias *iudicum* -as (*i. non recitatas*) mors Hamilcaris praevenit. AMM. 19, 12, 20 portenta -a ... praetereunt et incognita.

b *de reo, i. q. indefensus* (*syn. l. 25, cf. l. 35. 40. v. et supra l. 15*): SEN. contr. exc. 10, 6 (*periit in* SEN.) cum nec proditores -i pereant (*cf. l. 26*). SEN. Med. 199 qui statuit aliquid parte -a altera. TAC. dial. 16, 4 non ... -um et indefensum saeculum nostrum patiar ... damnari (hist. 1, 6, 1 -i atque i. tamquam innocentes perierant. 2, 10, 2 ann. 2, 77, 3. TERT. apol. 2, 2 damnari). ann. 4, 11, 1 quis ... -o filio exitium offerret? (VLP. dig. 48, 8, 2 occidere). 12, 22, 2 -ā reā. PLIN. epist. 4, 11, 6 absentem -amque damnavit (APVL. met. 10, 6 TERT. apol. 1, 3 veritatem [*cf.* LACT. inst. 5, 1, 5 innocentiam]. IVST. 22, 3, 7. LVCIF. Athan. 1, 1 p. 66, 9 [*iuxta* absentem, innocentem]. AVG. c. Parm. 1, 8, 13 p. 33, 20 ALC. AVIT. carm. 6, 605. *v. et l. 26. 27. cf.* SVET. Galba 14, 3 condemnavit). SVET. Claud. 38, 2 -os et innoxios relegavit. Vit. 14, 4 -um capite puniebat (LVCIF. Athan. 1, 1 p. 66, 11). PRISCILL. tract. 2, 43 ne quid in absentes et -os decerneretur (*cf. l. 29. 31*). 2, 54 SYMM. rel. 34, 10 ANON. Vales. 14, 87. HEGES. 1, 26, 2 p. 42, 23 (*Ios. bell. 1, 209* ἀκρίτους). AVG. c. Parm. 2, 19, 38 a se -os ... detestantur. COD. Theod. 12, 12, 11 si quis *eqs.*, -us ac sine effectu remeare ... iubeatur. EPIST. pontif. 665 Schwartz p. 29, 3 -os indiscussos inconvictos non debere percelli. LEX Visig. 11, 1, 8 PASS. Thecl. 14 (Bc et Ca).

2 *i. q. incognitus* (*syn. infra l. 54. 55. p. 838, 5. 31. 839, 2*), *ignotus* (*syn. l. 52. p. 838, 28*), *invisitatus* (*syn. infra l. 47. 51. 53. 69* [*cf. p. 838, 64*]): **a** *de eis quae propter situm remotum vel obscuritatem latent*: **α** *de hominibus*: *de gentibus peregrinis*: CIC. Sest. 67 qui reges, qui gentes feras atque -as ... domuisset (LIV. 35, 49, 8 nomina g. -arum). LIV. 5, 37, 2 invisitato atque -o hoste ab Oceano ... bellum ciente (5, 45, 4). *cf.* ARNOB. nat. 1, 14 p. 11, 26. -i nominis nationes. *de aliis* (*partim usu a priore translato*): CIC. Phil. 11, 2 ecce tibi geminum in scelere par, invisitatum (*D*, inus- *rell.*), -um, ferum, barbarum. SEN. epist. 79, 15 *Epicurum Metrodorumque* Graecia non ignotos solum ..., sed paene (*cf. p. 838, 12*) -os *habuit*. APVL. flor. 18 p. 86 *v. p. 366, 82* (*coniunct.* invisitatus, peregrinus, incognitus, inlectus). **β** *de regionibus et rebus*: VELL. 2, 106, 3 classis ... ab -o atque incognito ante mari ... subvecta. TAC. ann. 2, 24, 4 miracula narrabat ..., -as volucres, monstra maris (*cf.* GELL. 9, 4, 3 libri ... miraculorum ... pleni, res -ae, incredulae). PANEG. 3, 6, 2 paulo ante -a regionum ... nomina ... peragraverat (*cf. l. 47. 49. p. 838, 2. 33*).

b *de eis quae tempore nova vel insolita sunt* (*acced. adv. temporis: l. 66. 67. 74. 75. 79. 80. p. 838, 16. 20. 23. 24. 33. syn.* novus *passim*; novellus: *p. 838, 19. 29.* inusitatus: *infra l. 77. 78. 83. p. 838, 1. 3. 76. quaedam transeunt ad not. s. 3 descriptam, e. g. l. 68. 76. 80. 82. p. 838, 19. 24*): **α** *de rebus*: CIC. Quinct. 56 volgaria et obsoleta sunt; res autem nova atque -a (HIER. epist. 1, 8, 2 omnibus ... saeculis. PASS. Theclae D8 p. 133, 12. *cf. l. 57. p. 838, 54*). 81 alterum incredibile est, alterum nefarium, et ante hoc tempus utrumque -um (Rab. Post. 10 omnino. *v. et p. 838, 84. cf.* LIV. 4, 33, 1 nova erumpit acies -a a. id t. invisitataque. CVRT. 5, 9, 2 -i antea facinoris [QVINT. decl. 327 p. 286, 6 crimen]. IORD. Get. 257 -a ante se potentia Attila [*cf. supra l. 55. 58*]). Verr. II 1, 44 improbum, sed non -um genus animadversionis (Phil. 14, 24. VAL. MAX. 5, 6, 3 novi atque -i g. prodigium. PLIN. nat. 36, 114 -o etiam postea genere luxuriae. SVET. Cal. 19, 1. AVG. civ. 1, 15 p. 26, 20 D. novo ac prius [*cf. p. 838, 79*] -o. *cf. p. 838, 26. et al.*). II 5, 153 defensio ... -ae crudelitatis et paene novae proscriptionis (Rab. perd. 13; *iuxta* inusitatis [invis- *Kayser*]. *cf. p. 838, 45*). Caecin. 36 novum est, non dico inusitatum, verum omnino -um (Vatin. 33 in omni memoria ... o. -um. *v. et l. 68*). Cluent. 15 scelus incredibile et ... in omni vita -um (Sull. 75 Phil. 11, 29 VINCENT. LER. 12, 19, 7. *cf. p. 838, 46*). Manil. 40 dom. 132. Sest. 16. 30 novis et -is edictis. 85 insigni quadam -a nova magnitudine (*cf. p. 838, 55*) animi ... praediti. Cael. 57 (*syn.* inusitatus; *sic et* Marcell. 1 [invis- *Eberhard*]). Pis. 48 nova quaedam et -a luxuries (TREB. trig. tyr. 5, 6). de orat. 2, 125 part. 22. fin. 3, 15 Zenoni licuit, cum rem ... invenisset inusitatam, -um quoque ei rei nomen imponere ([*aliter p. 837, 58*]. *cf.* ac. 1, 24 ut in rebus inusitatis ... utamur verbis interdum -is [CAES. anal. frg. Gell. 1, 10, 4 -um (infrequens *Macr. Sat. 1, 5, 2*) atque insolens v. GELL. 11, 7, 1 molestius ... esse arbitror v. nova, incognita, -a dicere quam involgata et sordentia. *v. et infra l. 67. p. 839, 4*]. LVCR. 5, 1055 vocis -os sonitus. PORPH. Hor. ars 402 tubarum ... -o [inaudita *cod.*] territi sono Messenii fugerunt. *et al.*). MAT. Cic. epist. 11, 28, 3. CAES. civ. 2, 15, 1 aggerem novi generis atque -um ... facere instituerunt. SEN. contr. 2, 3, 1 novo -oque more (contr. exc. 4, 7 PETRON. 70, 8). SEN. dial. 5, 19, 2 quid tam (*cf. infra l. 75*) -um quam nocturnum supplicium? epist. 70, 24. 91, 1 tam inopinatum malum et paene (*cf. p. 837, 52*) -um. QVINT. inst. 7, 6, 11 ille ... legati modus et -us erat et incredibilis. PLIN. paneg. 7, 1. SVET. Cal. 40 vectigalia. APVL. met. 11, 29. TERT. resurr. 39 p. 82, 20 nationes praeconium resurrectionis -ae retro ipsa novitate concussit (*cf.* MAXIMIN. c. Ambr. 128 omnibus r. temporibus). adv. Marc. 3, 24 p. 422, 9 -i ... regni praeconium (4, 24 p. 501, 9. *cf. infra l. 27*). CYPR. laps. 7 p. 241, 19 ARNOB. nat. 1, 65 p. 46, 20. FIRM. math. 8, 15, 5 novellae ... et -ae mortis ... exitium. err. 6, 3 ut humani cadaveris -is usque in illum diem epulis vescerentur. *al.* HIL. c. Const. 7. SCHOL. Iuv. 7, 87 nisi cantionem -am pantomimo vendidisset. HIER. epist. 53, 1, 3 habuit illa aetas -um omnibus saeculis (*cf. p. 837, 66*) celebrandumque miraculum. IVL. Aug. c. Iul. op. imperf. 4, 15 nova criminum et hactenus -a portenta. *al.* PASS. Petr. 3. *et al.* **β** *de animantibus, hominum sectis sim.*: CIC. orat. 30 novum quoddam imperitorum et -um genus. TERT. adv. Marc. 1, 8 p. 300, 6 novum ... audiens deum in vetere mundo ... ignotum -um (VINCENT. LER. 10, 15, 5 'dii ... quos ignorabas', id est novi et -i. *cf. supra l. 17*). IMP. DIOCL. Coll. Mos. 15, 3, 3 qui novellas et -as sectas veterioribus religionibus obponunt (15, 3, 7 adhuc [*cf. p. 837, 18*] -am et turpem ... s. *cf.* ARNOB. nat. 2, 72 p. 107, 4 -as incognitas repentinas ... inducere religiones. COD. Theod. 16, 8, 19 [= Iust. 1, 9, 12] Caelicolarum nomen -um quodammodo [quondam, modo *Mommsen*] novum crimen superstitionis vindicavit).

3 *debilitata not. primigenia i. q. eximius, singularis* (*syn. infra l. 39*), *summus* ([*cf. syn. infra l. 43*]. *v. et p. 837, 63*): **a** *in malam partem, i. q.* ἄρρητος, *nefarius* (*syn. l. 41; cf. p. 837, 1*): CIC. Quinct. 79 volo -um facinus ipsius qui id commisit voce convinci (Verr. II 5, 189 omnia sunt -a et singularia. APVL. met. 9, 19. OPTAT. 6, 2 p. 146, 10 o scelus nefarium, o f. -um. *cf. p. 837, 70*). Vatin. 14 cum -a ac nefaria sacra susceperis (Pis. 9 stupris -is. *cf. p. 837, 67. l. 40. 46*). IVST. 24, 2, 8 simulacra ... deorum -is ultimisque execrationibus adiurat (*cf.* MART. CAP. 1, 37 obsecratione). AMM. 31, 4, 10 illud dicetur ... triste et -um. CLAVD. DON. Aen. 7, 650 p. 98, 12 Mezentius ... a suis eiectus est propter crudelitatem (*cf. p. 837, 76*) -am. VVLG. II Macc. 4, 13 nefarium et -um scelus ([ὑπερβάλλουσαν ἀναγνείαν]. *cf. p. 837, 79. l. 40*). SVLP. SEV. chron. 2, 20, 3 -is ... cruciatibus (FAVST. REI. epist. 5 p. 194, 2). 2, 50, 5 saevum ... et -um nefas. dial. 3, 14, 3 -ae calamitatis exemplo.

b *in bonam vel in utramque partem* (*syn.* incredibilis *l. 52*): CIC. p. red. ad Quir. 7 C. Pisonis ... divina quaedam et -a virtus. dom. 59 *fratris mei* squalor incredibilis et -us omnibus ... miserabilis videbatur (Sest. 145 amore. Balb. 13 i. quadam atque -a gravitate. CVRT. 8, 5, 1 rem. *cf. p. 837, 67. 79. l. 14. v. etiam p. 837, 57*). Planc. 64 excogitati ... erant ... honores in me -i. PLIN. nat. 9, 92 *polypi* magnitudo -a erat (PANEG. 4, 16, 5. *cf. p. 837, 82*). ARNOB. nat. 2, 12 p. 56, 25 virtutes sub oculis positae et -a illa vis rerum. 5, 5 p. 177, 12 -ae per omnia vastitatis petra. PEREGR. Aeth. 21, 3 *monachorum* vitam ... episcopus nobis retulit, sed vere -am. SVLP. SEV. dial. 1, 20, 2 -a ... signa faciebat. MART. CAP. 1, 84 roboris -i *Hercules*.

structurae: indicatur cui: dat. (*v. et l. 84. p. 839, 6. dub. an abl. l. 70, cf. l. 17. 23*): CIC. Verr. II 1, 50 illa ... expugnatio ... quam clara apud omnes, quam nemini vestrum -a (II 5, 7). Manil. 29 cuiquam. har. resp. 57 maribus non invisa solum, sed etiam -a sacra. Pis. 94 mihi. Deiot. 9 cui sunt -ae ... querelae tuae. de orat. 1, 137 vobis (APVL. flor. 18 p. 86). 1, 148 audire cupimus, quamquam sunt nobis quoque non -a (QVINT. inst. 1, 6, 9 'fervo' ... n. -um est). 2, 2 ei. 3, 21 tibi. orat. 12 pervetera dicam sed -a plerisque. rep. 2, 23 parad. 33 div. 2, 116. ARNOB. nat. 1, 5 p. 8, 3 *cum* sint omnia vetera et nullis antiquitatibus -a. HYG. astr. 2, 23 p. 66, 11. PS. AVG. quaest. test. I 115, 46 p. 333, 12 humanis auribus. 117, 5 p. 353, 17 facere ... quae impossibilia et -a sunt mundo. *gerund.* (*abl. ut vid.*): PLIN. paneg. 86, 2 fando -um. ab: *p. 837, 38.*

-um (est) *c.* (*acc. c.*) *inf.* (*acced. pron. l. 77, cf. l. 81*): CIC. Manil. 61 quid ... tam -um quam equitem Romanum triumphare? (VAL. MAX. 5, 4, 7 quid ... tam inusitatum [invis- *Halm*], quid tam -um quam *eqs. cf. supra l. 11*). QVINT. decl. 298 p. 178, 16 hoc novum est et -um, contumelias in quaestu habere (AVG. serm. 294, 3, 3 h. novum in ecclesia, prius [*cf. p. 837, 75*] -um est, esse *eqs.*). *adde*: TAC. ann. 5, 9, 2 triumvirali supplicio adfici virginem -um habebatur. *seq.* ut (*v. Schmalz-Hofmann*[5] *p. 763*): CIC. leg. agr. 2, 26 iam hoc -um et plane novum, uti curiata lege magistratus detur.

litotes: *p. 837, 25. 72. l. 67. 70.* CIC. de orat. 3, 21.

n. pl. pro subst.: CIC. S. Rosc. 82 -a nobis. ante hoc tempus

[*Rehm*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

(*cf. p. 837, 67*) ac nova obiecit. Verr. II 5, 117 nova postulat, -a desiderat. SEN. nat. 1, 16, 4 -a et incognita pati (SVET. Nero 42, 1 [*verba Neronis*]). GELL. 7, 15, 5 neque se tam insignite locuturum, ut absona -aque diceret. PANEG. 3, 3, 1 nova et -a memorare. LACT. inst. 2, 7, 2 -a investigare ... et audita perpendere. EVAGR. alterc. p. 48, 3 B. multa ... occulta et -a mihi manifestasti.

? **2. inaudītus,** *abl.* -ū. *ab* inaudire. CE 383, 5 hic quoque (*i. pater post mortem filiae?*) -u (*an potius* in auditu?) sentiet ips⟨e malum?⟩. [*falso trad. p. 838, 7.*] *Rehm.*

inăversibilis, -e. *ab* in *et* avertere *sec. gr.* ἀναπόστρεπτος. *qui averti, flecti non potest*: PS. APVL. Ascl. 40 serviunt necessitati rationis aeternae, quae aeternitas -is, inmobilis, insolubilis est.

inăvertibilis, -e. *ab* in *et* avertere, *cf.* inaversibilis. *qui averti, repelli non potest*: ITALA Iob 9, 13 (cod. maior. monast., Hier. interpr. Iob ed. Lagarde in l., Aug. in l. p. 527, 25) ipsius *dei* enim -is ira (*Symm.* ἀναπόστρεπτος, *Vulg.* cuius irae nemo resistere potest; *cf.* AVG. *in l.* aliorum enim potest averti a potentiore).

[**inauferibilis** *v.* inadibilis].

? **inaugeo,** -ēre. *vix recte trad.* VLP. dig. 40, 12, 27, 2 melius erit -i (ingeri *Momms.; Bas.* σκοπεῖται καὶ μονομερῶς ἡ δίκη) causam eius.

inaugurātio, -ōnis *f.* *ab* inaugurare. *i. q.* ***consecratio, sanctificatio, constitutio***: FEST. p. 343, 10 ut eum ... ⟨Sul⟩pici Ser. f. inaug⟨urationi adhiberet⟩ (*cf.* p. 343, 13). SERV. auct. Aen. 4, 262 -is meminit *Vergilius in Aenea eqs.* (*postea* ostendit ... Aeneam auspicato et iussum a Carthagine abire). *fere i. q.* ***initiatio, initium***: TERT. adv. Val. 11 p. 190, 1 duae scholae protinus, duae cathedrae, -o quaedam dividendae doctrinae Valentini.

? **inagurio** *v. l. 31.*

×inauguro, -āvī, ātum, -āre. *ab* in *et* augurare. [*em. prob.*: PANEG. 10, 2, 5 inauguriarint *codd., tuetur Baehr., vix recte.*]

1 *absol. vel impers.* (*seq. or. obl.: l. 39*), *i. q. munere auguris fungi,* ***augurium agere****, respondere ex avibus* (*v. Valeton, Mnemosyne 19, 405 sqq.; Richter, RE IX 1220 sqq.; A. Bouché-Leclercq, Daremberg-Saglio III 1, 435 sqq.; Wissowa, Rel.² 524¹*): PLAVT. Asin. 259 impetritum, -tumst (*i. 'bona assecutus sum auspicia', cf. Cic. div. 1, 28*). VARRO ling. 5, 47 sacrae viae ..., per quam augures ex arce profecti solent -are. LIV. 1, 6, 4 Palatium Romulus, Remus Aventinum ad -andum templa capiunt. 1, 36, 4 divine tu, -a, fierine possit *eqs.* (*postea* augurio rem expertus).

2 *transitive, i. q.* ***auguriis adhibitis instituere, consecrare, ordinare***: **a** ***loca*** (*templum, urbem sim.; v. Marquardt-Mommsen, Röm. Staatsverw. III 408 sq.*): FAST. Praen. Mart. 23 (CIL I² p. 234) **L u t a t i u s** (*frg. 11 P.*) ... clavam eam ait esse in ruina Pala⟨ti i⟩ncensi a Gallis repertam, qua Romulus urbem -verit. LIV. 1, 55, 2 **f a n a** (*opp.* exaugurare [*v. vol. V 2, 1194, 1*]. FLOR. epit. 1, 7, 8 templum. *cf. p. 840, 2*). 3, 20, 6 augures iussos adesse ... **l o c u m** que -ari, ubi auspicato cum populo agi posset (SERV. auct. Aen. 3, 463 l. sacra, id est ab auguribus -ta 'effata' dici. *cf. p. 840, 3*). SYMM. or. 2, 2 castra. SERV. auct. Aen. 1, 533. *inde transl. de rebus incorp.*: LIV. 1, 43, 9 sex item alias centurias ... sub iisdem, quibus -tae erant, nominibus fecit *Servius.* AT. CAP. frg. Gell. 4, 6, 10 Tib. Coruncanio pontifici maximo feriae praecidaneae in atrum diem -tae sunt. CLAVD. 28, 12 qualis erit terris ..., quem Thybris (*sc. regio campi Martii ubi comitia habebantur*) -at, annus? (*de consulatu Honorii*). *fere i. q.* ***rite celebrare, honorare*** (*cf. infra l. 82*): TERT. apol. 35, 11 ut ... exemplum atque imaginem spei suae -rent *in aliena sollemnitate.* pudic. 11 ung⟨u⟩ento (-i *cod.*) sepulturam ipsius *Christi* -anti *Magdalenae.* **b** ***sacerdotes, consules sim.*** (*i. consecrare, opp.* nominare, creare *sim.; v. Brassloff, Herm. 48, 458 sqq.*): CIC. Phil. 2, 110 cur non -aris, *M. Antoni?* sume diem, vide qui te -et, *sc.* ***flaminem*** ([*v. vol. VI 854, 27*]. LIV. 27, 8, 4. 5. 29, 38, 6 fl. Martialis ... creatus -tusque. 37, 47, 8 *al.* GAIVS inst. 1, 130. 3, 114. VLP. reg. 10, 5. GELL. 15, 27, 1 [*ex Labeone*]. *cf. infra p. 840, 3*). CIC. Brut. 1 cooptatum me ab eo *Hortensio* in conlegium ***augurum*** recordabar ... et -tum ab eodem (LIV. 27, 36, 5. 30, 26, 10. 33, 44, 3 *coniunct.* lectus. SVET. Cal. 12, 1 SERV. auct. Aen. 3, 117). LIV. 27, 36, 5 Cn. Cornelius Dolabella rex sacrorum -tus est in locum M. Marcii (40, 42, 8. 11). PLIN. nat. 16, 237 apud eos *Tiburtes* extant ilices tres ... apud quas *Tiburnus* -tus traditur. AMPEL. 19, 11 quia non rite -tus **c o n s u l** videretur, consulatu se abdicavit *Scipio Nasica* (SALV. gub. 6, 13). APVL. met. 7, 9 cena[e] poculisque magnis -atur *dux latronum.* PANEG. 2, 3, 1 ille felicitatis publicae auspex dies qui te primus -vit imperio. CAPITOL. Aur. 4, 4 (*v. vol. V 2, 1194, 11*). LACT. inst. 2, 7, 8. PS. ORIG. tract. 12 p. 128, 5 novum imperatorem -tum. CASSIOD. var. 8, 19, 3. *fere i. q.* ***instituere, destinare*** (*c. dat.: l. 77. 81*): TERT. anim. 37 p. 363, 23 ut decem menses decalogo magis -ent hominem *eqs.* adv. Marc. 3, 16 p. 403, 6 (= adv. Iud. 9 p. 725, 1 Oe.) is vir (*sc. Auses filius Naue*) ... etiam nominis dominici -tus est figurā, Iesus cognominatus. resurr. 47 p. 96, 29 ⟨si⟩ per regenerationem non etiam restitutioni -retur *sc. baptismate.* *fere i. q.* ***honorare, glorificare*** (*cf. supra l. 56*): TERT. apol. 13, 9 cum Simonem magum statua et inscriptione sancti dei -atis (*cf. Iren. 1, 23, 1* honoratus).

p. p. p. pro adi. **inaugurātus,** -a, -um (*cf.* GLOSS. II 79, 9 -tus: ἀποιωνισθείς): CIC. dom. 137 censorem ... simulacrum Concordiae dedicare pontifices in templo -o prohibuerunt (LAMPR. Alex. 6, 2). FEST. p. 351 locis. SERV. auct. Aen. 4, 262 flamini. *adv.* **inaugurātō.** *i. q. augurato*: LIV. 1, 36, 3 id quia -o Romulus fecerat. 1, 44, 4. 5, 52, 2 urbem auspicato -oque conditam habemus.

? **inaurārius,** -ī *m.* CE 1598 inaur⟨ari⟩us (*Armini, Eranos 33, 1935, 78*; in⟨m⟩a⟨t⟩urus *Buech.*) obit fato. *si recte coni., ab* inauris.

inaurātor, -ōris *m.* *ab* inaurāre. GLOSS. χρυσωτής. *qui inaurat*: (*cf.* (de)aurator *et v. Blümner, Technol. IV 309, RE VII 1575 sq.*) FIRM. math. 3, 3, 23 faciet eos ... aut aurifices aut ex auro vestes pingentes aut -es aut musivarios. 4, 21, 6. 8, 16, 3. 8, 26, 6. CIL II 6107 Agathocules ve⟨r⟩na Vienesis ann⟨o⟩rum XVIIII Inaura⟨t⟩or. VI 95 collegi brattiariorum -orum. 3928 Philomusus Terti l. inaur(ator).

inaurātūra, -ae *f.* *ab* inaurare. *i. q. res inaurata*: BALB. grom. p. 97, 8 per quae (*sc. planum,* ἐπίπεδον) metimur agros, aedificiorum sola, ex quibus altitudo aut crassitudo non proponitur, ut opera tectoria, -as, tabulas et his similia. *de notionibus in latinitate medii aevi derivatis v. Wölfflin, ALL 9, 522.*

1. inaurātus *v. p. 841, 60.*

2. inaurātus, -a, -um. *ab* in *et* auratus. *i. q. auro non ornatus*: TITIN. com. 1 -ae atque inlautae mulieris (CHAR. gramm. p. 262, 27 B.: pro non aurat⟨a⟩e).

×inaurēs, -ium, *postea* **inauris,** -is *f.* [*ab* in *et* auris *sec. gr.* ἐνώτια. *J. B. H.*] NOT. Tir. 99, 73. GLOSS. ἐνώτιον. ornatus muliebris. -es ἐνώτια. II 580, 40 focale: ⟨-is⟩. V 311, 52 murenulas: -es (*cf. Vulg. num. 31, 50 al.*). *sing.: l. 59. 63 sqq. 72. 74.* [*francog. vet.* anor. *M.-L.*]

i. q. ***ornamentum aurium*** (*cf.* PAVL. FEST. p. 165 pondere -ium, cum mollissima pars auris inciditur. ISID. orig. 19, 31, 10 -es ab aurium foraminibus nuncupatae quibus pretiosa grana lapidum dependent *eqs.* [*cf. infra l. 77*]. *v. Blümner, Privataltert. 263; v. Netoliczka, RE IX 1229, 22 sqq.*): PLAVT. Men. 541 -is da mihi faciendas pondo duum nummum, stalagmia (stat- *codd. cf.* FEST. p. 317. *v. Netoliczka l. l. p. 1240, 51*). PLIN. nat. 9, 172 Antonia Drusi murenae, quam diligebat, -es addidit. 32, 16 in Labrayndi Iovis fonte anguillae et -es additas gerunt. 33, 12 *Vulcanum* fibulas et alia muliebris cultus, sicut -es, ... factitasse *Homerus* (*Σ 401*) *dicit.* VLP. dig. 34, 2, 25, 10 ornamenta muliebria sunt quibus mulier ornatur veluti -es *eqs.* PAVL. dig. 34, 2, 32, 8 cum -es ... legasset et postea elenchos eisdem detraxisset et quaereretur, an nihilo minus detractis elenchis -es (-eis *F*) deberentur *eqs.* ITALA (= VVLG.) gen. 35, 4 (Aug. quaest. hept. 1, 111 p. 56, 10) -es quae erant in auribus *deorum gentium* (AMBR. Iac. 2, 7, 33). exod. 32, 2 (Ambr. epist. 66, 3. Aug. l. c. 2, 141 p. 181, 14; = VVLG.) deponite anulos et -es aureas, quae sunt in auribus (aures *Ambr.*) mulierum vestrarum ([TERT. scorp. 3 p. 151, 6 VVLG. exod. 32, 3. 35, 22 RVFIN. Orig. in exod. 13, 5 p. 277, 23]. *v.* AMBR. *ad l.*: congrue ... -es auferuntur mulieribus, ne iterum Eva vocem serpentis audiret. *cf. similes allegoricas interpret.*: HIL. myst. 1, 19 p. 17, 14 fidei auditum per -es docet *Rebecca.* GAVDENT. 8, 23 ecclesiam, cui ... -es fidei tribueret pretiosas. PS. RVFIN. in Os. 2, 13 PS. AVG. serm. 8, 3 ISID. in gen. 19, 4 in exod. 56, 4. 7). ITALA iud. 8, 26 (Aug. l. c. 8, 26 p. 437, 6; = VVLG.) factum est pondus -ium aurearum, quas petierat *Gedeon,* sicli mille septingenti auri. COMM. instr. 2, 19, 13 -es gravissimo pondere pendent. LAMPR. Alex. 41, 1 dicens ... matronas ... regias contentas esse debere uno reticulo atque -bus *eqs.* 51, 3 -bus Veneris eos *uniones* dicavit *Alexander Severus.* EPIST. Alex. p. 193, 14 avium ... genera ... oberraverunt ... pro -bus torquibusque margaritas et uniones gerentia. LVCIF. non parc. 29 p. 272, 23 debemus vereri regni tui diademam, -em etiam et dextrocheria? VVLG. gen. 24, 22 -es aureas (*cf. l. 44. 53. 63. 69. 72*), appendentes siclos duos ([ἐνώτια χρυσᾶ]. 24, 30. 47. *cf.* RVFIN. Orig. in gen. 10, 4 p. 98, 21 AVG. quaest. hept. 1, 111 p. 56, 14). Iudith 10, 3 dextraliola et lilia et -es et anulos. Iob 42, 11 -em auream (*sing. ut* Os. 2, 13 [τὰ ἐνώτια]. prov. 25, 12 [ἐνώτιον]). Is. 3, 20 *al.* RVFIN. Greg. Naz. orat. 1, 95, 2 sardius pretiosus -is in aure mea. PS. RVFIN. in Os. 2, 13. HESYCH. in lev. praef. p. 790ᴰ PS. AVG. serm. 300, 3 SALON. in prov. p. 976ᴬ. CIL XIV 2215, 10 res traditae fanis utrisque: ... -es ex gemmis n(umero) x. *de ornamento virorum* (*cf. l. 81*): VVLG. iud. 8, 24 -es ... aureas Ismaëlitae habere consueverant. PS. AVG. quaest. test. I 115, 18 et Persae mulierum more -es habent *eqs.* *de anulis* ***naribus*** *insertis*: ITALA prov. 11, 22 (Cassian. conl. 14, 16, 4. Didasc. apost. 7, 11) sicut -is (-es Didasc.) aurea in naribus suis, ita mulieri male moratae species (ἐνώτιον, *Vulg.* circulus aureus). VVLG. Ezech. 16, 12 dedi -em super os tuum et circulos auribus tuis (*cf.* HIER. in l. p. 134ᶜ verbum hebraicum 'nezem' [נֶזֶם] excepto Symmacho, qui interpretatus est ἐπιρρίνιον, omnes -em transtulerunt: non quo -es ponantur in naribus, quae ex eo quod de auribus pendeant -es vocantur *eqs.*). PS. AVG. quaest. test. I 115, 20 mos Maurorum est, ut -es etiam in naribus habeant feminae. *de* ***phylacteriis***: AVG. epist. 245, 2 p. 582, 18 execranda superstitio ligaturarum, in quibus etiam -es virorum in summis ex una parte auriculis suspensae deputantur (*cf. ibid.* p. 583, 10 doctr. christ. 2, 20, 30. quaest. hept. 1, 111 p. 56, 10).

deriv.: *?* inaurarius, inauricula.

[*J. B. H.*]

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

ad vol. VII 2

quibus accedunt ADDENDA quaedam, quae fors nobis obtulit
(in fasciculis iterata cura editis pauca iam correcta invenies).

invītus. *p. 234, 52 lege 'inversi ordinis', ut ibid. l. 63 'inverso (inversionis . . .)'.*
inūtilis (inūtiliter). *p. 279, 70 lege* AVG. civ. 6, 11.
iotta. *p. 292, 41 adde*: REGVLA mag. 27, 9 pusca calida aut . . . cum -a (*sic cod. P, saec. VII in.*; iutta *cod. A s. IX*). *cf. etiam* iutia *p. 727, 15 sq.*
1. irritus. *p. 433, 75 sq. lege* Pont. 2, 9, 28.
is. *p. 457, 5 pro '83' lege '82', p. 474, 36 'p. 486, 49', p. 480, 7* 10, 16, 8.
iste. *p. 499, 32 lege* 2, 696 *et l. 45* 8, 327.
iter. *p. 542, 44 pro* SCAEV. *lege* Q. SCAEV. *locumque insere l. 43 ante* PROC.
iterum. *p. 557, 50 lege* 8, 523.
iubar. *p. 572, 71 pro 'Augusti' pone 'Caesaris'.*
iūcundo(r). *p. 591, 78 adde 'deriv.*: iucundatio.'
iūdicium. *p. 611, 45 iuncturam* -um habere *exhibet etiam* NEP. Att. 6, 3. *p. 612, 63 lege* subibant.
1. iugo. *p. 633, 2 lege '643, 40'.*
1. iūs. *p. 694, 44 lege* epist. 4, 12.
iūstus. *p. 723, 27 lege* 4, 547.
k. *p. 755, 71 adde* Carthago.'
1. labrum. *p. 812, 19 adde compos.* sublabro.
2. lābrum. *v. etiam* **lavābrum.**
lacero. *p. 826 linearum 27—30 extrema sic corrige*: series| victo-| totiens| 7,|
lacesso. *p. 831, 67 lege '832, 67', p. 832, 35* 12, 228.
lacio. *fortasse huc pertinet perf.* lixit, *v. p. 1551, 25.*
lacrimo. *p. 846, 54 lege 'cf. p. 845, 77'.*
lactrus. *p. 883, 40 lege* lactrosum.
1. laetus. *p. 889, 84 adde compos.* perlaetus.
1. laevus. *p. 890, 45 dele* TER.
lambo. *p. 898, 51 lege* patriisque.
lāna. *p. 913, 23 pro* 3, 17 *lege* 3, 18.
lancea. *p. 917, 41 lege* 12, 330.
langueo. *p. 922, 24 pro* David *lege* Daniel.
languēsco. *p. 924, 5 adde compos.* delanguit.
lānifex. *p. 929, 31 pro '-icis c.' lege*: -icis *m.* (*in appositione iuxta subst. neutr. fere adiectivi loco l. 36*).
lanterna. *p. 936, 26 dele uncum curvum inter 'eqs.' et 'v.'*
1. laqueātus. *p. 960, 28 adde 'deriv.*: 3. laqueatus (-us).'
3. laqueātus, -ūs *m.* *a* 2. laqueo (1. laqueatus), *sc. vox analogiae causa a gramm. ficta.* *i. q. actus vel status laqueandi*: PRISC. gramm. II 262, 14 forsitan . . . etiam 'acus' ab 'acutu', . . . 'lacus' a '-u', 'sinus' a 'sinuatu' . . . nata *per syncopen vocabula* primitivorum servant declinationem, *sc. ut 'potus', vox a 'potatus' derivanda* (*in eadem re*: 263, 11. III 445, 3, *quem locum dele supra p. 960, 9*).
1. laqueo. *p. 961, 6 adde compos.* sublaqueo.
lār. *p. 967, 54 ad has translationes cf. p. 964, 65 sqq.*
largus. *p. 974, 1 inter exempla structurae '-us alicui' insere* SEDVL. carm. pasch. 4, 26.
lasso. *p. 990, 50 adde compos.* praelassatus.
lassus. *p. 990, 69 sq. lege 'Wartburg'. p. 991, 5 insere* CATVLL. 68, 61 dulce viatori (viatorum *var. l.*) -o in sudore levamen (basso . . . levamus *trad.*; *addas l. 20 sq.*).
lateo. *ad structuram p. 997, 65 sqq. allatam cf.* Ov. Ib. 623 Melantheā tenebris a caede -entem *Ephesium quendam* (*sublucet color q. e. tutum esse ab aliqua re*).
laterālium. *adde* GLOSS. II 475, 52 χαρτόπηρον chartarium, -um (*trad., quod tuetur Heraeus in indice gloss. graeco-latino s. v. χ. coniecturam Stephani* litte- *vix recte praetulit Goetz*).
lathyrus. *p. 1004, 50 adde: item legitur iuxta* ἀράκους 4, 13, 10 La p. 13 *et* 4, 17, 9 La p. 20 (*falsa distinctione*), *ceterum exstat forma* lithiros 4, 22, 1 La p. 24.
[lāticlāviālis *perperam editum est* CIL III 3577; *vox in lapide non legitur, v. ibid.* 10513.]
latitābundus. *p. 1007, 30 lege* intuentum.
lātitia. *p. 1007, 47 sq. corrige initia*: 319, 24 (*antea*:
lātrīnum *v.* lavatrina. *hoc insere p. 1013, 18.*
latrōcinium. *p. 1018, 15 ex locis* CIC. *omissis addi possunt ei, qui plus minusve in vim metonymicam (cf. A2 et p. 1018, 22) vergunt*: Catil. 1, 31 Phil. 14, 10 Att. 4, 3, 3.
latrunculātor. *veriloquium p. 1019, 19 sic corrige: a* latrunculus.
latrunculus. *p. 1019, 77 adde* latrunculator.
1. lātus. *inter derivata p. 1024, 54 adde* 2. latesco, *inter composita ibid. l. 55 sq.* perlate *et* latifundius.
lavātio. *p. 1035, 51 adde vocem romanicam a* lotio *derivandam p. 1682, 62.*
lavātor. *ad* SCHOL. Hor. *p. 1036, 66 sqq. cf. Petron. 140, 15* levatores *p. 1194, 33 sqq.*
lavātūra. *ad voces romanicas p. 1037, 59 sqq. allatas adde quae p. 1685, 24 monuimus.*
laudābilis. *p. 1039, 57 adde compos.* per-, superlaudabilis.
laudātor. *p. 1041, 70 adde 'deriv.*: laudatorius.'
lavo. *ad usum reflex. p. 1050, 16 adde fortasse locum obscuriorem* MACER hist. 21 sui -andi (levandi *L. Müller*). *p. 1056, 3 post 'academicorum' insere*: , *sc. ironice. inter derivata p. 1056, 29 sqq. insere* 2. lutus (*v. et* 2. lautus) *et vocem dubiae fidei* lavamentum; *fortasse huc spectat etiam* lora. *ad composita p. 1056, 33 sqq. adde* lanilavius, lanilotor.
laurus. *p. 1060, 79 ad formam neutr.* -um *adde* NOT. Tir. 105, 73 (*cf. ibid. 71* lileum).
laus. *p. 1064, 80 insere* Ov. Pont. 4, 6, 9 Fabiae -s (lux *falsa var. l.*), Maxime, gentis.
lauticius. *v. etiam* loticius.
2. lautus. *v. etiam* 2. lutus.
laxo. *p. 1075, 22 insere inter compos.* dilaxat, praelaxatus.
lēctor. *ad scripturam* lictor *p. 1090, 71 spectat fortasse etiam p. 1377, 31.*
lēgitimus. *p. 1110, 78 lege* hereditatium, *p. 1111, 24* Att. 13, 32, 3, *p. 1112, 70* habentur, *p. 1113, 7* Verr. II 5, 57.
1. lēgo. *p. 1118, 54 lege* GRAMM. suppl., *p. 1122, 65* legatarii. *p. 1123, 7 adde compos.* oblegatum.
legūmen. *p. 1134, 49 lege* rust. 1, 23, 2.
lembunculus. *adde* GLOSS. *p. 1712, 65 allatam.*
lēnio. *dele sectionem IIB p. 1142, 50 sq.; Hesychii forma* lenita *pro var. l.* VVLG. lev. 14, 48 *habenda inseri potest sub* lino *p. 1457, 38 coll. p. 1455, 81 et 1456, 40 sqq. p. 1142, 54 adde: non huc pertinet* 1. collinio (*v. p. 1459, 58 sq.*).
lēnōcinium. *p. 1153, 8 lege* EVAGR.
lēns. *p. 1155, 75 adde* TAB. cer. Pomp. (Année Epigr. 1972 n. 86; *a. 37*) ciceris, . . . -is in sac(c)is ducentis modium quatuor milia.
lento. *p. 1161, 27 insere* Ps. RVFIN. in Os. 2, 8 p. 975ᴬ ira . . . -bitur (*cod. Paris., v. Bouwman, Iulian. Aeclan. Komm., 1958, 34*; tent- *edd.*). in Ioel 2, 12—14 p. 1045ᶜ hostiis vis animadversionis . . . -bitur (*ibid.*; laet- *edd.*).
lentus. *p. 1164, 48 dele* Ov. am. 1, 6, 15, *quem locum inseras p. 1163, 40.*
lepas *v.* lopas. *hoc insere p. 1171, 17.*
lepidus. *p. 1173, 71 adde compos.* perlepide.
lepomata. *cf. quae p. 1652, 25 monuimus.*
lepōs. *p. 1177, 1 adde* SIDON. carm. 23, 100 cui . . . rigor . . . Romanus fuit Attico in -e.
lepusculus. *p. 1182, 50 adde* NOT. Tir. 108, 86a.
1. levo. *p. 1233, 17 sq. notione passiva 'panem fermento turgidum redditum' intellegit Svennung, Wortstud. Oribas., 1932, 92, 4.*
lēx. *p. 1240, 3* 1043 -es mori serviunt *insere l. 2 ante* TRAG. inc. 118, *ut sit* PLAVT. Trin. 1043. *ibid. l. 22 lege* 3, 6, 6, *l. 27 dele* [QVINT. inst. 3, 6, 9. *al.*], *l. 39 lege* -x *Valeria* . . ., sed temporis, *l. 42* Planc., *l. 46* Mil. 11. *p. 1241, 3 lege* -es ignorans.
lēxipyretos. *p. 1256, 59 sq. sic supple: scribitur in codd.* lix- THEOD. PRISC. log. 7 CASS. FEL. 61 p. 150, 4 GLOSS. III 602, 34 (*quam v. p. 1552, 25*), lyx- *in cod. Aa* ORIBAS. syn. 3, 60 p. 863. 3 add. p. 905, 31. 9, 10, 19, -perit- *saepe. p. 1256, 62 ad notionem cf.* GLOSS. *p. 1552, 25.*
[lībacunculus *v.* lucuntulus *p. 1750, 60.*] *hoc insere p. 1257, 19.*
lībātio. *p. 1260, 67 adde 'compos.*: elibatio.'
1. liber. *p. 1272, 44 lege* '*g e n e r a l i a*'.
2. līber. *post p. 1290, 2 insere: adv.* **liberiter** (*ad formam cf.* miseriter *al.*) *notione q. e. liberaliter agnoverunt Armini, Eranos 24, 1926, 124 et Latte, Kl. Schriften 909 in carmine obscuriore* CE 894, 2, *fortasse recte, quamquam de hac notione non satis constat (v. p. 1288, 20 sqq.; 1289, 77 sqq.; 1318, 70 sqq.) et lapis distincte exhibet* liberi ter.
liberidia *v.* lipyrias *infra p. 1955, 13.*
liberiter *v. supra l. 59.*
lībertās. *p. 1310, 81 lege* CAPVT.
libīdinor. *p. 1328, 65 adde* GLOSS. subantes: -antes. -antes, a suibus.
licinium. *v. etiam* lychnium. *voces Romanicae p. 1371, 65 allatae pertinent ad notionem sub 2 illustratam; quae ad 1 spectant v. sub* lychnium.
ligyrium *v.* lyncurium. *hoc insere p. 1397, 75.*
limbunculus *v.* lemb-. *insere post p. 1402, 49.*
līmen. *p. 1406, 82 insere inter locos dubios* VAL. FL. 4, 28 -a caeli (*cod. Coki*; lum- *V*, numina *Baehrens*).
limniāsis *). coll. gr.* λίμνησις (*i.* ἀδάρκη, *v. p. 1421, 11*) *de spuma salis accipit Souter, Glossary s. v., apud* ORIBAS. syn. 6, 48 add. Aa p. 127 in naribus mittis . . . leporis pilos cum limniasi aut c(h)alciteos assu. *sed vocis forma potius ad* Λημνιάς *sc.* γῆ *redire videtur* (*cf. var. l. cod. G* lemniasi *et Pelagon. 383* limniadis, *Cael. Aur. chron. 2, 7, 108*

digitized by Thesaurus Linguae Latinae

lemnida), *ut sit releganda ad Onom.*
limpidus. *p. 1425, 69 lege* quasi lymphidum. *p. 1426, 43 insere* GROM. p. 302, 2 L. *termini* -um latus (*opp.* roscidum).
lingo. *p. 1443, 50* CIL IV 8898 *sec. Solin, Epigraphica 30, 1968, 117 sic legendum*: Tiopilus canis, cunnu -ere noli puellis.
linteārius. *p. 1463, 47* CIL IV 2308 *non* lintenanus *sed* lintenarius *scriptum esse indicat Solin, Arctos 11, 1977, 166. ad fem.* -a *p. 1463, 67 cf. Suppl. Epigr. Gr. 17, 1960, 531 λεντιαρία.*
linter. *p. 1465, 70 lege 'frg.* LIV.'
lintrārius. *adde titulum Ostiensem* INSCR. Rendic. Accad. Lincei 1974, 314, A5 navic⟨ul(arius)⟩ lyntra⟨rius⟩.
lipothȳmia. *v. etiam* lypothomia.
lipyrias. *p. 1474, 56 adde: fortasse huc pertinet forma corrupta* liberidia: ORIBAS. syn. 6, 7 Ab p. 103 epialus et liberidia febris (*gr. non resp.*).
lirinus. *p. 1495, 71 adde: n. pro subst.* -um (*sc. oleum*): INSCR. Gall. Wuilleumier 536 . . . c (*obscurum*) lirini.
lithargyrinus. *immo* **lithargyreus** *sec. ed. crit.* BOETH. elench. soph. Arist. lat. 164b 23 litargirea.
lithiāsis. *p. 1504, 1 adde lineolam* ā *producendae. ceterum v. etiam* **lytiasis.**
lithiros *v. supra p. 1953, 62.*

lithostrōtus. *p. 1504, 38 adde* NOT. Tir. 101, 26ᵃ lithistrotus. *l. 43 adde* NOT. Tir. 101, 27 lithistrotum.
littera. *p. 1516, 62 sq. ad locutionem 'nego me -as scire' cf.* TAB. cer. Pomp. (Année Epigr. 1971 n. 92) quod is -as nesciret. *p. 1526, 28 lege 'd ad ius vel iudicium spectantes'.*
[litterālium. *non nisi in coniectura Stephani, v. p. 1953, 60*]
lixit. *p. 1551, 25 supple 'obscurum, nisi est perf. vocis q. e.* lacio.'
locālis. *p. 1552, 61 lege* Varro (frg. 267 p. 286, 3 F.).
loco. *p. 1558, 84 lege* Capuae.
loculus. *p. 1567, 29 sq. post 'scrib.' insere: in titulo* loclu INSCR. christ. Silvagni 11951 (*si recte legitur*), *p. 1569, 2 adde* Silvagni 11951 loclu bisomu (*cf. p. 1580, 56*).
locuplēs. *p. 1572, 79 adde* AMBR. epist. 16, 5 F.
longaevus. *p. 1617, 40 sic corrige: compar.* -ius *legitur* BOETH. categ. Arist. lat. 14a 29 (senius *rec. altera, gr.* πρεσβύτερον); *superl. deest.*
longanimis. *p. 1619, 84 lege* μακρόθυμος.
longē facio *v. p. 1647, 74 sqq. hoc insere p. 1623, 19.*
lucrum. *p. 1725, 35 lege* lucrifuga.
lūdibrium. *p. 1759, 55 insere*: ITALA Hab. 1, 10 (Hier. *ad l.*) tyranni *sunt* -a eius *ducis Chaldaeorum* (*gr.* παίγνια, *Vulg.* ridiculi eius; *Hier. in explicatione l. 280* ludicra).

digitized by Thesaurus Linguae Latinae